BIBLIORUM
SACRORUM
TOMUS
SECUNDUS.

[illegible] Commentarium [illegible] extra [illegible] Catalogo [illegible] Septing [illegible]

ספר יְהוֹשֻׁעַ א

CAP. I. א

Dominus dixit &, Domini ſervi Moſeh mortem poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה
: dicendo , Moſeh miniſtrum , Nun filium , Jehoſuah ad
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
Jarden tranſi , ſurge nunc Et .eſt mortuꝰ meꝰ ſervus Moſeh
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
quam terram ad ,hic populus omnis & tu ,hunc
הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
quo locum Omnem .Iſrael filiis , eis *dans* ego
3 אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר
quẽadmodum ; *eum* dedi vobis , *eo in veſtri pedis vola calcaverit*
תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר
, iſto Lebanon & deſerto A .Moſeh ad ſum loquutus
4 דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃ מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה
,Citthæorum terra omnis , Perath flumen magnum flumẽ ad uſque &
וְעַד־הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים
.veſter terminus erit , ſolis *ingreſſu* magnum mare ad uſque &
וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃
Quẽadmodũ .tuæ vitæ diebus omnibus *tuas facies ad vir* ſtabit Non
5 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר
.te derelinquam neque,te *laxabo* Non .tecum ero , Moſeh cum fui
הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ׃
populum *facies hæreditare* tu quia : te robora & te Conforta
6 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם
.eis *dandum ad* ,eorũ patribus juravi quam terram hunc
הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם׃
faciendum ad ,*cuſtodiendum ad* valde te robora & ,te conforta Tantùm
7 רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
.meus ſervus,Moſeh tibi præcepit quam legem omnẽ ſecundùm
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי
omnibꝰ in intelligas ut ,*ſiniſtrorſum & dextrorſum eo* ab declines Ne
אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל
,tuo ore ab hujus legis liber recedat Non *.iveris* quæ
8 אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃ לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ
faciendum ad cuſtodias ut ,nocte ac die eo in meditaberis &
וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
tunc &,tuas vias ſecundabis tunc Quia .eo in ſcriptũ omne ſecundũ
כְּכָל־הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאָז
formides ne ,te robora &,te Cõforta?tibi præcepi Nonne .intelliges
9 תַּשְׂכִּיל׃ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ
.iveris quæ omnibꝰ in tuus Deus Dominus tecum quia : *frangaris* nec
וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃
Tranſite : dicendo ,populi præfectis Jehoſuah præcepit Et
10 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃ עִבְרוּ
11 Parate : dicendo , populo præcipite & , *caſtrametationis intimo in*
בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ
tranſeuntes vos *diebus tribus adhuc* in quia ,*viaticum* vobis
לָכֶם צֵדָה כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים
quam terram poſſidendum ad *veniendum ad* ,hunc Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
.eam poſſidendum ad vobis *dans* veſter Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ׃
aſt Menaſſeh tribui dimidiæ & ,Ghaditis & ,Reubenitis Et
12 וְלָרֻאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר
: dicendo ,Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER JOSUE, HEBRAICE JEHOSUA.

CAPUT I.

1 ET factum eſt poſt mortem
Moyſi ſervi Domini, ut loqueretur
Dominus ad Joſue
filium Nun, miniſtrum Moyſi,
2 & diceret ei; Moyſes ſervus
meus mortuus eſt: ſurge, &
tranſi Jordanem iſtum, tu, &
omnis populus tecum, in terram,
quam ego dabo filiis Iſrael.
3 Omnem locum, quem
calcaverit veſtigium pedis veſtri,
vobis tradam, ſicut locutus
4 ſum Moyſi. A deſerto &
Libano uſque ad fluvium magnum
Euphraten, omnis terra
Hethæorum uſque ad mare
magnum contra Solis occaſum
5 erit terminus veſter. Nullus
poterit vobis reſiſtere cunctis
diebus vitæ tuæ: ſicut
fui cum Moyſe, ita ero tecum:
non dimittam, nec derelinquam
6 te. Confortare, & eſto
robuſtus: tu enim ſorte divides
populo huic terram, pro
qua juravi patribus ſuis, ut tra-
7 derem eam illis. Confortare
igitur, & eſto robuſtus valdé:
ut cuſtodias & facias omnem
legem, quam præcepit tibi
Moyſes ſervus meus: ne declines
ab ea ad dexteram vel ad
ſiniſtram, ut intelligas cuncta
8 quæ agis. Non recedat volumen
legis hujus ab ore tuo:
ſed meditaberis in eo diebus
ac noctibus, ut cuſtodias & facias
omnia quæ ſcripta ſunt in
eo: tunc diriges viam tuam,
9 & intelliges eam. Ecce præcipio
tibi, Confortare & eſto
robuſtus. Noli metuere, & noli
timere: quoniam tecum eſt
Dominus Deus tuus in omnibus
ad quæcunque perrexeris.
10 Præcepitque Joſue principibus
populi, dicens; Tranſite
per mediũ caſtrorũ, et imperate
11 populo, ac dicite; Præparate
vobis cibaria: quoniam poſt
diem tertium tranſibitis Jordanem,
& intrabitis ad poſſidendam
terram, quam Dominus
Deus veſter daturus eſt
12 vobis. Rubenitis quoque &
Gaditis, & dimidiæ tribui
Manaſſe ait;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

*ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

Κεφ. α'.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωυσῆ,
(α) εἶπε κύριος (β) τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ
2 (γ) τῷ ὑπουργῷ Μωυσῆ, λέγων, Μωυσῆς
ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὖν
ἀναστὰς, διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς
ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς.
3 Πᾶς ὁ τόπος, ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε
τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτὸν,
4 ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωυσῇ· Τὴν
ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ
τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως
τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης· ἀφ' ἡλίου δυσμῶν
5 ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν. Οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος
κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς σου. καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ Μωυσῆ,
οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ (δ) ἐγκαταλείψω
6 σε, οὐδ' ὑπερόψομαί σε. Ἴσχυε καὶ
ἀνδρίζου, σὺ γὰρ (ε) ἀποδιελεῖς τῷ λαῷ
τούτῳ τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν
7 (ζ) ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς. Ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου,
φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό
σοι Μωυσῆς ὁ παῖς μου· καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς
ἀπ' (η) αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς
ἀριστερὰ, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν
8 πράσσῃς. Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ
νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις
(θ) ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, (ι)
ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα.
τότε εὐοδωθήσῃ, καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς
9 σου, καὶ τότε συνήσεις. Ἰδοὺ (κ) ἐντέταλμαί
σοι. ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς,
μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ (λ) θεός
10 σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ. Καὶ ἐνετείλατο
Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ,
λέγων, Εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς
τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες,
11 Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμὸν, ὅτι
ἔτι (μ) τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε
τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰσελθόντες κατασχεῖν
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν
12 πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. Καὶ τῷ
Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
Μανασσῆ εἶπεν Ἰησοῦς,

JESUS NAUE.

CAP. I.

ET factum eſt poſt mortem 1
(a) Moyſis, dixit Dominus Jeſu
filio Naue, miniſtro Moyſis,
dicens; Moyſes ſervus meus 2
mortuus eſt. Nunc igitur exurgens
tranſi Jordanem, tu, &
omnis populus iſte, in terram
quam ego do eis. Omnis locus 3
ſuper quem (b) aſcenderitis veſtigio
pedum veſtrorum, vobis
dabo eum; quemadmodùm dixi
Moyſi. Deſertum & Antilibanum 4
uſq; ad flumen magnum,
flumen Euphratem, & uſque
ad mare ultimum: ab occaſu Solis
erunt fines veſtri. Non reſiſtet 5
homo ante faciem veſtram
omnibus diebus vitæ tuæ. Et
ſicut eram cum Moyſe; ita ero
& tecum: & non derelinquam
te, neque deſpiciam te. Confortare, 6
& viriliter age. Tu enim
diſtribues populo huic terram,
quam juravi patribus veſtris dare
eis. Confortare igitur, & viriliter 7
age, ad cuſtodiendum &
faciendum, ſicut mandavit tibi
Moyſes puer meus: & non declinabis
ab eis in dextram, neque
in ſiniſtram; ut intelligas in omnibus
quæcunque feceris. Et 8
non recedet liber legis hujus ex
ore tuo: & meditaberis in eo,
die ac nocte; ut (c) ſcias facere
omnia quæ ſcripta ſunt.
Tunc (d) proſperaberis, & (e)
proſperabis vias tuas: & tunc
intelliges. Ecce mandavi tibi. 9
Confortare, & viriliter age:
ne paveas, neque timeas: quoniam
tecum Dominus Deus tuus
ad omnia quocunque iveris. Et 10
mandavit Jeſus ſcribis populi,
dicens; Introite per medium
caſtrorum populi: & mandate
populo, dicentes; Præparate cibaria: 11
quoniam adhuc tres dies,
et vos tranſitis Jordanem hunc,
intrantes poſſidere terram, quam
Dominus Deus patrum veſtrorum
dat vobis. Et ad Ruben, 12
& Gad, & dimidium tribûs
Manaſſe dixit Jeſus;

MS. A. (*) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. (α) καὶ εἶπεν (β) τῷ Ἰησοῦ (γ) τῷ λειτουργῷ (δ) ἐγκαταλείπω σε, οὐδὲ (ε) ἀποδιαστελεῖς (ζ) αὐτῶν (η) αὐτῶν δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ, (θ) ἐν αὐτῷ (ι) ἵνα συνῇς ποιεῖν (κ) ἐντέλλομαί σοι. (λ) θεὸς εἰς (μ) τρεῖς ἡμέραι ὑμεῖς διαβήσεσθε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית מֹשֶׁה עַבְדָּא דַייָ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה לְמֵימָר׃ 1
מֹשֶׁה עַבְדִּי מִית וּכְעַן קוּם עֲבַר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין אַתְּ וְכָל עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב 2
לְהוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כָּל אַתְרָא דְּתִדְרוֹךְ פַּרְסַת רַגְלְכוֹן בֵּיהּ לְכוֹן יְהַבְתֵּהּ כְּמָא דְמַלֵּלִית 3
עִם מֹשֶׁה׃ מִמַּדְבְּרָא וְלִבְנוֹנָא הָדֵין וְעַד נַהֲרָא רַבָּא נַהֲרָא דִּפְרָת כֹּל אֲרַע חִתָּאֵי וְעַד 4
יַמָּא רַבָּא מַעְלָנֵי שִׁמְשָׁא יְהֵא תְּחוּמְכוֹן׃ לָא יִתְעַתַּד אֱנָשׁ קֳדָמָךְ כֹּל יוֹמֵי חַיָּיךְ כְּמָא 5
דַּהֲוָה מֵימְרִי בְּסַעֲדֵיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן אֱהֵוֵי עִמָּךְ לָא אֶשְׁבְּקִנָּךְ וְלָא אֲרַחֲקִנָּךְ׃ תְּקֵיף וְעֲלַם אֲרֵי 6
אַתְּ תַּחְסֵין יָת עַמָּא הָדֵין יָת אַרְעָא דְּקַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן׃ לְחוֹד תְּקֵיף וְעֲלַם 7
לַחֲדָא לְמִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל אוֹרַיְתָא דְּפַקְּדָךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי לָא תִסְטֵי מִנַּהּ לְיַמִּינָא
וְלִשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּתַצְלַח בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃ לָא יַעְדֵּי סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא הָדֵין מִפּוּמָךְ 8
וּתְהֵי הָגֵי בֵיהּ יֵמָם וְלֵילְיָא בְּדִיל דְּתִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל דִּכְתִיב בֵּיהּ אֲרֵי בְכֵן תַּצְלַח יָת
דָּרְכָךְ וּבְכֵן תַּכְשַׁט׃ הֲלָא פַקֵּדְתָּךְ תְּקֵיף וְעֲלַם לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר אֲרֵי בְּסַעְדָּךְ מֵימְרָא 9
דַייָ אֱלָהָךְ בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃ וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת סָרְכֵי עַמָּא לְמֵימָר׃ עֲבַרוּ בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא 10 11
וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא לְמֵימַר אַתְקִינוּ לְכוֹן זְוָדִין אֲרֵי בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא
הָדֵין לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דַייָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵיב לְכוֹן לְמֵירְתַהּ׃ וּלְשִׁבְטָא רְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא 12
גָּד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAPUT. I.

ET fuit poſtquam mortuus eſt Moſes ſervus Domini, & ait Dominus ad 1
Joſue filium Nun miniſtrum Moſis, dicens: Moſes ſervus meus mortuus 2
eſt; & nunc ſurge, tranſi Jordanem iſtum, tu & omnis populus iſte, ad terram
quam ego do ipſis filiis Iſrael. Omnem locum quem calcaverit planta 3
pedis veſtri in eo, vobis dedi illum, quemadmodum locutus fui cum Moſe.
A deſerto & Libano iſto, & uſq; ad fluvium magnum, fluvium Perath, omnis 4
terra Hethæorum, & uſq; ad mare magnum occaſus Solis, erit terminus veſter.
Non ſtabit homo ante te omnibus diebus vitæ tuæ: quemadmodum fuit ver- 5
bum meum in auxiliũ Moſis, ſic *ero tecum*: non derelinquam te, nec elongabo
te. Fortificare & roborare, quoniam tu poſſidere facies populum iſtum 6
terram, quam juravi patribus eorum me daturum eis. Tantùm fortificare & 7
roborare valdè ad cuſtodiendum ut facias juxta omnem legem, quam præ-
cepit tibi Moſes ſervus meus: ne declines ab eâ ad dexteram neque ad
ſiniſtram; ut proſpereris in omni loco quo ieris. Non recedat liber legis hujus 8
ab ore tuo; & eris meditans in eo die ac nocte, ut cuſtodias ad faciendum
ſicut omne quod ſcriptum eſt in eo: nam in ſic proſperabis viam tuam, & in
ſic intelliges. Nonne præcepi tibi: Fortificare & roborare? ne timeas, nec 9
frangaris: namq; in auxilium tuum eſt verbum Domini Dei tui in omni
loco quo ieris. Et præcepit Joſue exactoribus populi, dicendo: Tranſite intra 10
caſtra, & præcipite populo, dicentes: Præparate vobis commeatus; nam in 11
fine trium dierum vos tranſitis Jordanem iſtum, ut ingrediamini ad poſſidendum
terram, quam Dñs Deus veſter dabit vobis ad poſſidendum eam. Et 12
tribui Ruben, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe dixit Joſue, dicendo:

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܟܬܒܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܬܠܡܝܕܗ ܕܡܘܫܐ *
* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ . ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܡܫܡܫܢܗ
2 ܕܡܘܫܐ. * ܡܘܫܐ ܥܒܕܝ ܡܝܬ. ܩܘܡ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ . ܐܢܬ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ .
3 ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܐܢܐ ܠܗܘܢ. ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . * ܟܠ ܐܬܪ ܕܬܕܪܘܟ ܒܗ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܝܟܘܢ .
4 ܠܟܘܢ ܢܗܘܐ. ܐܝܟ ܕܡܠܠܬ ܠܡܘܫܐ. * ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܘܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ ܗܢܐ . ܘܥܕܡܐ ܠܢܗܪܐ
ܪܒܐ ܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܪܒܐ. ܡܢ ܡܥܪܒ ܫܡܫܐ . ܢܗܘܐ
5 ܬܚܘܡܟܘܢ. * ܘܠܐ ܢܩܘܡ ܐܢܫ ܩܕܡܝܟ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܟ. ܘܐܝܟ ܕܗܘܝܬ
6 ܥܡ ܡܘܫܐ. ܐܗܘܐ ܥܡܟ. ܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܠܐ ܐܪܚܩܟ. * ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ ܛܒ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ
7 ܬܘܪܬ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܐܪܥܐ ܕܝܡܝܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܠܡܬܠ ܠܗܘܢ. * ܒܠܚܘܕ ܐܬܚܝܠ
ܘܐܬܥܫܢ ܛܒ. ܠܡܛܪ ܘܠܡܥܒܕ. ܐܝܟ ܟܠܗ ܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܟ ܡܘܫܐ ܥܒܕܝ. ܠܐ ܬܣܛܐ
8 ܡܢܗ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. ܡܛܠ ܕܬܨܠܚ ܒܟܠ ܕܬܐܙܠ. * ܘܠܐ ܢܥܢܕܐ ܟܬܒܐ
ܕܢܡܘܣܐ ܗܢܐ ܡܢ ܦܘܡܟ. ܐܠܐ ܗܘܝܬ ܗܓܐ ܒܗ. ܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ. ܕܬܛܪ ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܟܠ ܕܟܬܝܒ
9 ܒܗ. ܕܬܨܠܚ ܘܬܬܟܫܪ. * ܗܐ ܦܩܕܬܟ. ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܠܐ ܬܙܘܥ. ܡܛܠ
10 ܕܥܡܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܒܟܠ ܕܬܐܙܠ. * ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܩܛܘܠܝܩܘܢ ܕܥܡܐ
11 ܘܠܣܦܪܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܥܒܪܘ ܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܦܩܕܘ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ.
ܛܝܒܘ ܠܟܘܢ ܙܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ.
12 ܠܡܥܠ ܠܡܐܪܬ ܠܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܝܗܒ ܠܟܘܢ ܠܝܪܬܘܬܐ. * ܘܠܪܘܒܝܠ ܘܠܓܕ
ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܐܡܪ ܝܫܘܥ.

LIBER JESU
FILII NUN,
DISCIPULI MOSIS.

CAP. I.

Poſtquam autem obiit Moſes ſervus Do- 1
mini, dixit Dominus Jeſu filio Nun, miniſtro
Moſis; Moſes ſervus meus mortuus eſt: ſurge, 2
trajice Jordanem iſtum, tu, & omnis populus
iſte in terrã quam ego do filiis Iſrael. Omnis 3
locus in quo calcaverit planta pedis veſtri,
veſter erit, quemadmodum dixi Moſi. A de- 4
ſerto & Montè Libano iſto, uſque ad Euphra-
tem fluvium magnum: totaque terra Hethæ-
orum uſque ad mare magnum, inter ſolis Oc-
caſum, erit limes veſter. Et nemo ſtabit co- 5
ram vobis cunctis diebus vitæ veſtræ: &
quemadmodum fui cum Moſe, ero tecum; non
deſeram te, nec derelinquam te. Sis admo- 6
dum fortis ac robuſtus: tu enim populum
hunc hæredem ſtatues terræ quam juravi pa-
tribus eorum me daturum illis. Tantummo- 7
dò ſis valdè fortis ac robuſtus, ut cuſtodias
& agas omnes leges quas præcepit tibi Moſes
ſervus meus: ne deflectas ab eis dextrorſùm
neque ſiniſtrorſùm, ut proſper ſis in quibuſ-
cunque ambulaveris. Nec recedat liber iſte 8
legis ab ore tuo, ſed mediteris eum noctu
diúque, & obſerves & agas quicquid ſcri-
ptum eſt in eo, ut proſper ſis ac fœlix. En 9
præcepi tibi, ſis fortis ac robuſtus: ne time-
as neque formides, quia tecum eſt Dominus
Deus tuus quocunque perrexeris. Præcepit 10
igitur Jeſus præfectis & ſcribis populi, di-
xitque eis, Tranſite per media caſtra, & præ- 11
cipite populo, ac dicite illis, Parate vobis vi-
aticum: hinc enim ad tres dies trajecturi eſtis
Jordanem iſtum, ut ingrediamini ad adeun-
dam terram quam Dominus Deus veſter dat
vobis poſſidendam. Ad Rubil etiam & Gad, 12
& dimidiam Tribum Manaſſis ait Jeſus,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرءوف الرحيم *

* نبتدي بعون الله تعالى باسفار القضاة *

* اول قضاة بني اسرائيل يسوع بن نون * وهو الثامن والعشرون من ادم * ملك
على اسرائيل بعد موسى النبي بركاته علينا امين *

* الفصل الاول *

1 * لما كان بعد وفاة موسى النبي * قال الله ليوسع بن نون خادم موسى قولا * موسى عبدي
2 مات * والآن قم اعبر هذا الاردن انت وجميع هذا الشعب * الى الارض التي عهدت لابراهيم
3 واسحق ويعقوب * كل مكان تطاه اقدامكم لكم اعطيه * كما قلت لموسى في البرية * هذا جبل
4 لبنان * والى النهر الكبير نهر الفرات على ارض الحيثيين * والى البحر الكبير الذي في جهة مغارب
5 الشمس * تكون تخومكم * ولا يثبت احد امامك طول زمان حياتك * وكما كنت مع موسى
6 اكون معك * ولا اخذلك * ولا اتركك * اشتد وتايد * فانك انت الذي تدخل هذا الشعب
7 الارض التي وعدت اباءهم باعطائها لهم * خاصة اشتد وايد قلبك جدا للحفظ والعمل بجميع
الشريعة التي وصاك موسى عبدي * ولا تمل عنها يمنة ولا يسرة * لاجل ان تنجح في جميع ما
8 تذهب * ولا يزول سفر هذه الشريعة من فيك * بل ادرسه نهارا وليلا * لاجل ان تحفظ وتعمل سائر
9 المكتوب فيه * حينئذ تنجح طرقك وترشد * اليس قد امرتك * اشتد وتايد ولا ترهب * ولا
10 11 ترعب * فاني انا الهك معك في جميع ما تسلك * فامر يوسع عرفاء القوم قائلا * اعبروا في وسط
العسكر ومروا الشعب قولا * استعدوا لكم زادا * فاني الى ثلاثة ايام انتم تعبرون لهذا الاردن *
12 للدخول الى الارض التي الله الهكم يورثكم * ومعطيكم لارثها * ولسبطي روبيل وجاد *
ونصف سبط منسا قال يوسع قولا *

IN NOMINE DEI
clementis, miſericordis.

Incipimus cum ope Dei excelſi
Libros JUDICUM.

Primus inter Judices filiorum Iſrael Joſue filius Nun, qui fuit vigeſimus octavus ab Adam: regnavit ſuper Iſrael poſt Moſen Prophetam, cujus benedictiones ſint ſuper nos, Amen.

CAPUT I.

Quum demùm contigiſſet obitus Mo- 1
ſis prophetæ, dixit Deus ad Joſue
filium Nun miniſtrum Moſis hujuſmodi
ſermonem, Moſes ſervus meus mortuus 2
eſt; ſurge itaque, tranſi hunc Jordanem,
tu, & omnis iſte populus, ad terram quam
pollicitus ſum Abrahæ, & Iſhac, & Ja-
cob. Quemcunque locũ calcabunt pedes 3
veſtri, vobis tradam, prout dixeram Moſi
in deſerto. Iſte mons Libanus uſque ad 4
fluvium magnum, fluvium Euphratem,
ſupra terram Hetæorũ, & uſque ad mare
magnũ quod eſt ad plagam Occidentalem
ſolis, erunt termini veſtri. Et non perſiſtet 5
quiſquam coram te, longitudine temporis
vitæ tuæ. Et quemadmodũ fui cum Mo-
ſe, ero tecum: non deſtituam te, nec dere-
linquam te. Confortare et corroborare, 6
quoniam tu es qui introduces hunc popu-
lum in terram quam promiſi patribus eo-
rum me daturum eis. Præcipuè conforta- 7
re, & corrobora cor tuũ valdè ad cuſto-
diendam & peragendam omnem legem
quam præcepit tibi Moſes ſervus meus, et
ne declines ab ea dextrorsùm neque ſini-
ſtrorsùm, quatenus proſper evadas in o-
mnibus ad quæ perrexeris. Et ne recedat 8
volumen hujus legis ab ore tuo: ſed repete
illud diu noctúque, ad hoc ut cuſtodias
& peragas omnia quæ ſcripta ſunt in eo.
Tunc proſperabuntur viæ tuæ, atq; dirigẽ-
tur. Nonne jam præcepi tibi? Confortare 9
et corroborare: et ne metuas neque formi-
des, quoniam ego Deus tuus tecum ſum in
omnibus ad quæ ambulabis. Igitur præ- 10
cepit Joſue inſignioribus populi, dicens;
Tranſite per media caſtra, et imperate po- 11
pulo ſermonem hujuſmodi; *Parate vobis*
viaticum, quandoquidem intra tres dies
tranſituri eſtis hunc Iordanem, ad ingre-
diendam terram quam Deus, Deus veſter
daturus eſt vobis hæreditariò poſſidendã.
Et duabus tribubus Ruben & Gad, & 12
dimidiæ tribui Manaſſe ait Joſue ſer-
monem hujuſmodi;

ספר יהושע : ב

,Domini servus Mosch vobis præcepit quod verbi *Memento*
13 זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
terram vobis dedit &,*vobis requiem dans* vester Deus Domin⁹ :dicendo
לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ
quam,terra in maneãt *vestræ acquisitiones* &,*vestra familia*,vestræ Uxores .hanc
הַזֹּאת׃ נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר 14
quintati transibitis vos Et .Jarden *transitu in* Mosch vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים
.eis auxiliabimini &,fortitudine potentes omnes ,*vestrorũ fratrum facies ad*
לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם׃
etiam possideant & ,*vobis* sicut *vestris fratribus* Dominus *det quietem* Donec
15 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־
: eis *dans* vester Deus Dominus quam terram ipsi
הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם
quam ,eam possidebitis & ,vestræ possessionis terram ad revertemini &
וְשַׁבְתֶּם לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר׀
.Solis ortum ad ,Jarden *transitu in* Domini servus Mosch vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃
,nobis præcepisti quæ Omnia : dicendo ,Jehosuah responderunt Et
16 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ
quibus omnia Juxta .*ibimus* ,nos miseris quæ omnia ad & : faciemus
17 נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־
Dominus sit tantùm *: te ad audiemus* sic ,Mosch *ad audivimus*
שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה
vir Omnis .Mosch cum fuit quemadmodum ,tecum tuus Deus
18 אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה׃ כָּל־אִישׁ
omnibus in *tua verba* *audierit* non & ,tuo ori rebellaverit *qui*
אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל
.te robora & ,te conforta tantùm : moriatur ,ei præceperis quæ
אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃

CAP. II. ב

explorantes viros duos Sitthim è Nun filius Jehosuah misit Et
1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים
,iverunt Et .Jericho & ,terram videte ,Ite : dicendo ,*silentio*
חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
cubuerunt & :Rachab ejus nomen &,*meritoriæ* mulieris domũ sunt ingressi &
וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־
venerunt viri Ecce : dicendo ,Jericho regi fuit dictum Et .ibi
2 שָׁמָּה׃ וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ
misit Et .terram *perrimandum* ad Israel filiis è nocte huc
3 הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁלַח
venientes viros Educ : dicendo ,Rachab ad Jericho rex
מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים
,terram omnem *perrimandum* ad quia :tuã domũ ad venerunt qui ,te ad
אֵלַיִךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
: ait & ,*eum* abscondit & ,viros ambos mulier *cepit* Et .venerũt
4 בָּאוּ׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוֹ וַתֹּאמֶר
fuit Et *.ipsi* unde cognovi non & ,viri me ad venerunt ,*Rectè*
5 כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה׃ וַיְהִי
quò cognovi non :sunt egressi viri & ,*obscuritate in claudendũ ad porta*
הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה
.eos *assequemini* quia ,eos *post* citò sequimini : viri abierunt
הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃
ordinatis ligni linis in eos abscõdit &,tectũ in eos fecit ascẽdere ipsa Et
6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת
Jarden itinere eos *post* sunt secuti viri Et .tectum super ei
7 לָהּ עַל־הַגָּג׃ וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן
sunt egressi *quemadmodum post* clauserunt portamque *: transitus* ad usque
עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ
ascendit ipsa & ,*jacerent* antequam ipsi Et .eos *post* insequentes
8 הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה
.tectum super eos *super*
עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃

Versio VULG. LAT.

13 Mementote sermonis, quem
præcepit vobis Moyses famulus
Domini, dicens; Dominus
Deus vester dedit vobis requiem,
& omnem terram.
14 Uxores vestræ, & filii, ac jumenta
manebunt in terra, quã
tradidit vobis Moyses trans
Jordanẽ: vos autẽ transite armati
ante fratres vestros,
omnes fortes manu, & pugnate
15 pro eis, Donec det Dñs
requiẽ fratribus vestris sicut
& vobis dedit, & possideant
ipsi quoq; terrã, quã Dñs De⁹
vester daturus est eis: & sic revertemini
in terrã possessionis
vestræ, & habitabitis in ea,
quam vobis dedit Moyses famulus
Domini trans Jordanẽ
16 contra Solis ortum. Responderúntq;
ad Josue, atq; dixerunt;
Omnia, quæ præcepisti
nobis, faciemus: & quocunq;
17 miseris, ibim⁹. Sicut obedivimus
in cunctis Moysi, ita obediemus
& tibi: tantùm sit
Dñs Deus tuus tecũ, sicut fuit
18 cum Moyse. Qui contradixerit
ori tuo, & non obedierit
cunctis sermonib⁹ quos præceperis
ei, moriatur. Tu tantùm
confortare, & viriliter age.

CAP. II.

1 MIsit igitur Josue filius Nun
de Setim duos viros exploratores
in abscondito: & dixit
eis; Ite, & considerate terram,
urbémque Jericho. Qui pergentes
ingressi sunt domum
mulieris meretricis, nomine
Rahab, & quieverunt apud
2 eam. Nuntiatúmque est regi
Jericho, & dictũ; Ecce viri ingressi
sunt huc per noctem de
filiis Israel, ut explorarent
3 terrã. Misítque rex Jericho ad
Rahab, dicens; Educ viros, qui
venerunt ad te, & ingressi sunt
domum tuam: exploratores
quippe sunt, & omnẽ terram
4 considerare venerunt. Tolléns q;
mulier viros, abscondit,
& ait; Fateor, venerunt ad
me, sed nesciebã unde essent:
5 Cúmq; porta clauderetur in tenebris,
& illi pariter exierunt,
nescio quò abierunt: persequimini
citò, & comprehendetis
6 eos. Ipsa autem fecit
ascendere viros in solariũ domûs
suæ, operuítque eos stipulâ
7 lini, quæ ibi erat. Hi autem
qui missi fuerant, secuti
sunt eos per viam quæ ducit
ad vadum Jordanis: illísque
egressis statim porta clausa est.
8 Necdum obdormierant qui
latebant, & ecce mulier ascendit
ad eos, & ait;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Μνήσθητε τὸ(ν) ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς
ὁ παῖς κυρίου, λέγων, Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν
κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν
14 ταύτην. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία
ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ
γῇ, ᾗ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι
(ξ) πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς
15 ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς, Ἕως ἂν
καταπαύσῃ κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς
ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ (ο) κληρονομήσωσι
καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ Θεὸς (π)
ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς. καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος
εἰς τὴν κληρονομίαν (ρ) αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν
Μωυσῆς (σ) εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) ἐπ'
16 ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ
εἶπαν, Πάντα ὅσα (υ) ἐὰν ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιήσομεν,
καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς
17 ἡμᾶς, πορευσόμεθα. Κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν
Μωυσῆ, ἀκουσόμεθά σου· πλὴν ἔστω κύριος
ὁ Θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωυσῆ.
18 Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς (φ) ἂν ἀπειθήσῃ σοι,
καὶ (χ) ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου καθότι
(ψ) ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω. ἀλλὰ ἴσχυε
καὶ ἀνδρίζου.

Mementote verbi, quod mandavit 13
vobis Moyses puer Domini,
dicens; Dominus Deus vester quiescere
vos fecit; & dedit vobis
terrã hanc. Uxores vestræ, et parvuli 14
vestri, et pecora vestra habitent
in terra, quam dedit vobis:
vos autẽ transibitis (f) benè accincti
priores fratrib⁹ vestris, omnis
fortis, et commilitabitis eis; 15
Quoadusq; quiescere faciat Domin⁹
De⁹ noster fratres vestros, sicut
& vos: et hæreditent etiã hi
terrã, quã Domin⁹ De⁹ noster dat
eis. Et abibitis unusquisque in hæreditatem
suã, quam dedit vobis
Moyses trans Jordanẽ ad ortũ
Solis. Et respondentes Iesu, dixerunt; 16
Omnia quæcunque mandaveris
nobis, faciemus: & in omnẽ
locum quocunq; miseris nos, ibimus.
Juxta omnia in quibus audivimus 17
Moysen, audiemus te:
tantummodò sit Dominus Deus
noster tecum; quemadmodùm fuit
cum Moyse. Homo autẽ quicunq; 18
incredul⁹ fuerit tibi, & quicunq;
non audierit verba tua, secundùm
quod mandaveris ei; moriatur. Sed
confortare, & viriliter age.

MS.A. (ν) ῥῆμα κυρίου ὃ (ξ) πρότερον (ο) κληρονομήσουσιν (π) ὑμῶν
(ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἐν τῷ πέραν (τ) ἀπ' ἀνατολῶν (υ) ἂν (φ) ἐὰν ἀπειθήσει (χ) ὃς
ἐὰν μὴ (ψ) ἂν

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ἐκ Σαλτὶν
δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων,
Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱεριχώ. καὶ
πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι (α) εἰσήλθοσαν
εἰς Ἱεριχώ· καὶ εἰσήλθοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς
πόρνης, ᾗ ὄνομα Ῥαάβ· καὶ κατέλυσαν
2 ἐκεῖ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ (β) Ἱεριχὼ,
λέγοντες, Εἰσπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες
3 τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν. Καὶ
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱεριχὼ, καὶ εἶπε πρὸς
Ῥαὰβ, λέγων, Ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς
εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα·
4 κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἥκασι. Καὶ
λαβοῦσα ἡ γυνὴ (γ) τοὺς δύο ἄνδρας, ἔκρυψεν
αὐτοὺς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, Εἰσεληλύθασι
5 πρός (δ) με οἱ ἄνδρες, Ὡς δὲ ἡ
πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες
ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται. καταδιώξατε
ὀπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε
6 αὐτούς. Αὕτη δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ
δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ
7 τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος. Καὶ
οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν
τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ
8 ἡ πύλη ἐκλείσθη. Καὶ ἐγένετο (ε) ὡς ἐξήλθοσαν
οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, καὶ (ζ)
αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, (η)
αὕτη δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς,

CAP. II.

ET misit Iesus filius Naue de 1
Sattin duos (a) juvenes ad explorandum,
dicens; Ascendite,
& videte terram, & Hiericho. Et
profecti (b) duo juvenes intraverunt
in Hiericho: & intrârunt
in domum mulieris meretricis,
cui nomen Raab: & quieverunt
ibi. Et annuntiatum est regi 2
Hiericho, dicentes, Ingressi sunt
huc viri de filiis Israel ad explorandam
terram. Et misit rex Hiericho, 3
& dixit ad Raab, dicens;
Educ viros, qui ingressi
sunt in domum tuam (c) nocte:
nam ad explorandam terram venerunt.
Et sumens mulier ambos 4
viros, occultavit eos: &
dixit illis, dicens; Ingressi sunt
ad me (d) viri: Sed cùm porta 5
clauderetur in tenebris; &
viri egressi sunt: nescio quò iverint.
Persequimini post eos,
(e) si comprehendetis eos. Ipsa 6
autem ascendere fecit eos in solarium:
& occultavit eos in
lini stipula constipata sibi super
solarium. Et viri persequuti sunt 7
post eos viam quæ super Jordanem
ad transitus: & porta
clausa est. Et factum est, postquàm 8
exierunt persequentes post
eos, & ipsi verò, priusquàm ipsi
dormirent; ipsa verò ascendit
ad eos in solarium: Et dixit ad
eos,

MS.A. (α) ἦλθον εἰς Ἱεριχώ· καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν (β) Ἱεριχὼ,
Ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν υἱῶν (γ) τοὺς ἄνδρας, (δ) μὲ ὧδε οἱ
(ε) ὡς ἐξῆλθον οἱ καταδιώκοντες (ζ) αὐτοὶ πρὶν (η) καὶ αὕτη ἀνέβη

. תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 הֲווֹ דְכִירִין יַת פִּתְגָמָא דְפַקֵּיד יַתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ לְמֵימַר יְיָ אֱלָהֲכוֹן מְנִיחַ לְכוֹן וְיָהֵב
14 לְכוֹן יַת אַרְעָא הָדָא׃ נְשֵׁיכוֹן טַפְלֵיכוֹן וּבְעִירְכוֹן יִתְבוּן בְּאַרְעָא דִיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא
15 דְיַרְדְּנָא וְאַתּוּן תֶּעְבְּרוּן מְזָרְזִין קֳדָם אֲחוּכוֹן כֹּל גִּבָּרֵי חֵילָא וּתְסַעֲדוּן יָתְהוֹן׃ עַד דִּינִיחַ יְיָ
לַאֲחוּכוֹן כְּוָתְכוֹן וְיֵירְתוּן אַף אִנּוּן יַת אַרְעָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵיב לְהוֹן וּתְתוּבוּן לַאֲרַע
יְרוּתַּתְכוֹן וְתֵירְתוּן יָתַהּ דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃
16 וַאֲתִיבוּ יַת יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר כָּל דְּפַקֵּידְתָּנָא נַעְבֵּד וּלְכָל אֲתַר דְּתִשְׁלְחִנָּנָא נְהָךְ׃ כְּכֹל
17 דְּקַבֵּלְנָא מִן מֹשֶׁה כֵּן נְקַבֵּל מִנָּךְ לְחוֹד יְהֵי מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָךְ בְּסַעְדָּךְ כְּמָא דַהֲוָא בְּסַעְדֵיהּ
18 דְּמֹשֶׁה׃ כָּל־גְּבַר דְּיִסְרֵב עַל מֵימְרָךְ וְלָא יְקַבֵּל יַת־פִּתְגָּמָךְ לְכֹל דְּתַפְקְדִנֵּיהּ יִתְקְטֵל
לְחוֹד תְּקֵף וְעֱלַם׃

ב

1 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מִן שִׁטִּין תְּרֵין גּוּבְרִין מְאַלְּלִין בְּרַז לְמֵימַר אֱזִילוּ חֲזוֹ יַת אַרְעָא וְיַת
2 יְרִיחוֹ וַאֲזַלוּ וְעַלוּ לְבֵית אִתְּתָא פוּנְדְּקִיתָא וּשְׁמַהּ רָחָב וּשְׁכִיבוּ תַמָּן׃ וְאִתְאֲמַר לְמַלְכָּא
3 דִירִיחוֹ לְמֵימַר הָא גוּבְרַיָּא אֲתוֹ הָכָא בְּלֵילְיָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּלָא יַת אַרְעָא׃ וּשְׁלַח
מַלְכָּא דִירִיחוֹ לְוַת רָחָב לְמֵימַר אַפִּיקִי גֻּבְרַיָּא דַאֲתוֹ לְוָתִיךְ דְּעַלוּ לְבֵיתִיךְ אֲרֵי לְאַלָּלָא
4 יַת כָּל אַרְעָא אֲתוֹ׃ וּדְבַרַת אִתְּתָא יַת תְּרֵין גֻּבְרַיָּא וְאַטְמַרְתִנּוּן וַאֲמַרַת בְּקוּשְׁטָא אֲתוֹ
5 לְוָתִי גֻּבְרַיָּא וְלָא יְדַעִית אֵי מִנָּן אִנּוּן׃ וַהֲוָה עִדָּן לְמֵיחַד תַּרְעָא בְּקַבְלָא וְגֻבְרַיָּא נְפַקוּ
6 לָא יְדַעִית לְאָן אֲזַלוּ גֻּבְרַיָּא רְדַפוּ בִּפְרִיעַ בַּתְרֵיהוֹן אֲרֵי תַּדְבְּקוּנוּן׃ וְהִיא אַסִּקַתְנוּן
7 לְאִגָּרָא וְאַטְמַרְתִנּוּן בִּטְעוּנֵי כִתָּנָא דִסְדִירִין לַהּ עַל אִגָּרָא׃ וְגֻבְרַיָּא רְדַפוּ בַּתְרֵיהוֹן אוֹרַח
8 יַרְדְּנָא עַד מְגָזָתָא וְתַרְעָא אֲחַדוּ בָּתַר דִּנְפַקוּ רָדְפַיָּא בַּתְרֵיהוֹן׃ וְאִנּוּן עַד לָא שְׁכִיבוּ
וְהִיא סְלֵיקַת לְוַתְהוֹן לְאִגָּרָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Estote memores verbi quod præcepit vobis Moses servus Domini, dicendo: 13
Dominus Deus vester requiescere fecit vos, & dedit vobis terram istam.
Uxores vestræ, parvuli vestri, & pecora vestra manebunt in terrâ quam dedit 14
vobis Moses ultra Jordanem: & vos transibitis armati ante fratres vestros
omnes viri roboris, & adjuvabitis eos: Quoad requiem det Dominus 15
fratribus vestris sicut vobis; & possideant etiam illi terram quam Dominus
Deus vester dabit vobis; & revertemini in terram possessionis vestræ, & possidebitis
eam, quam dedit vobis Moses servus Domini ultra Jordanem ad
ortum Solis. Et responderunt Josue, dicendo: Omne quod præcepisti nobis, 16
faciemus: & ad omnem locum quo miseris nos, ibimus. Sicut omne quod
accepimus ex Mose, sic accipiemus ex te: tantùm sit verbum Domini Dei 17
tui in auxilium tuum, quemadmodum fuit in auxilium Mosis. Omnis vir
qui rebellaverit contra verbum tuum, & non acceperit dictum tuum in quocunque 18
præceperis ei, occidatur: tantùm confortare & esto robustus.

CAP. II.

ET misit Josue filius Nun à Sitim duos viros exploratores secretò, dicendo: 1
Ite et videte terram & Jericho: & iverunt, & ingressi sunt in domum
mulieris cauponariæ; & nomen ejus Rahhab: & cubuerunt ibi. Et dictum fuit 2
regi Jericho, dicendo: Ecce viri venerunt huc nocte ex filiis Israel ad explorandũ
terrã. Et misit rex Jericho ad Rahhab, dicendo: Produc viros qui 3
venerunt ad te, qui ingressi sunt domum tuam; quoniam ad explorandum
omnem terram venerunt. Et tulit mulier duos viros, & abscondit eos, & dixit: 4
In veritate venerunt ad me viri, & non novi undenam illi. Et fuit tempus
ad conjungendã portã in crepusculo, et viri exierunt, et non novi quonam iverint: 5
sequimini cum festinatione post eos, nam comprehendetis eos. Et illa 6
ascendere fecit eos in tectum, & abscondit eos in manipulis lini, qui ordinati
fuerant illi super tectum. Et viri persecuti sunt post eos per viam 7
Jordanis usque ad Vada: & portam conjunxerunt postquam egressi sunt
persecutores post eos. Et illi nondum cubuerant, et ipsa ascendit ad eos 8
in tectum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * ܐܬܕܟܪܘ ܦܬܓܡܐ ܕܦܩܕܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ
14 ܡܢܝܚ ܠܟܘܢ ܘܝܗܒ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ. * ܢܫܝܟܘܢ ܘܛܠܝܟܘܢ. ܘܩܢܝܢܟܘܢ. ܢܬܒܘܢ
ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܪܘ ܡܙܝܢܝܢ ܩܕܡ ܐܚܝܟܘܢ. ܟܠ
15 ܓܢܒܪܝܟܘܢ. ܚܝܠܬܢܐ. ܘܥܕܪܘ ܐܢܘܢ. * ܥܕܡܐ ܕܢܢܝܚ ܡܪܝܐ ܠܐܚܝܟܘܢ
ܐܝܟ ܕܠܟܘܢ. ܘܢܐܪܬܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܬܗܦܟܘܢ ܠܐܪܥܐ
ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܘܬܐܪܬܘܢܗ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ
16 ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܥܢܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ.
17 ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܢ ܢܥܒܕ. ܘܠܟܠ ܐܬܪ ܕܬܫܕܪܢ ܢܐܙܠ. * ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܡܥܢ ܠܡܘܫܐ
ܗܟܢܐ ܢܫܡܥܟ. ܒܠܚܘܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܢܗܘܐ ܥܡܟ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܘܐ ܥܡ ܡܘܫܐ.
18 * ܘܟܠ ܐܢܫ ܕܢܬܚܪܐ ܥܡܟ. ܘܠܐ ܢܫܡܥ ܡܠܝܟ. ܒܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܗ. ܢܬܩܛܠ.
1 ܒܠܚܘܕ ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܠܒܒ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܒ * ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܡܢ ܫܛܝܡ
ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܝܕܥܝܢ ܒܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܚܙܘ ܠܐܪܥܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܙܠܘ ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ
2 ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܬܐ. ܕܫܡܗ ܪܚܒ. ܘܒܬܘ ܬܡܢ. * ܘܐܬܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܕܗܐ ܓܒܪܐ ܐܬܘ
3 ܠܗܪܟܐ ܒܠܠܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܚܢܘ ܐܪܥܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ ܠܘܬ ܪܚܒ.
4 ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܦܩܝ ܠܓܒܪܐ ܕܥܠܘ ܠܘܬܟܝ ܒܠܠܝܐ. ܡܛܠ ܕܠܡܒܚܢܘ ܐܪܥܐ ܐܬܘ. * ܘܕܒܪܬ
ܐܢܬܬܐ ܠܬܪܝܗܘܢ ܓܒܪܐ. ܘܛܫܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܬ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܐܬܘ ܠܘܬܝ ܓܒܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥܬ
5 ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ. * ܘܟܕ ܗܘܐ ܬܪܥܐ ܕܢܬܚܕ ܒܪܡܫܐ. ܢܦܩܘ ܓܒܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥܬ
6 ܠܐܝܟܐ ܐܙܠܘ. ܪܗܛܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܕܪܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ. * ܘܗܝ ܐܣܩܬ ܐܢܘܢ
7 ܠܐܓܪܐ. ܘܛܫܬ ܐܢܘܢ ܒܝܢ ܩܢܝܐ ܕܟܬܢܐ ܕܣܕܝܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܐܓܪܐ. * ܘܓܒܪܐ
ܪܗܛܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܕܠܘܬ ܡܥܒܪܬܐ. ܘܐܬܚܕ ܬܪܥܐ ܒܬܪ ܕܢܦܩܘ ܪܕܘܦܐ
8 ܕܓܫܘܫܐ. * ܘܗܢܘܢ ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܫܟܒܘ ܗܘܘ. ܘܗܝ ܣܠܩܬ ܠܘܬܗܘܢ
ܠܐܓܪܐ.

Mementote ſermonis quem præcepit vobis 13
Moſes ſervus Domini, & dixit vobis; Dominus
Deus veſter pacaturus eſt vos, & daturus
vobis terram iſtam. Uxores veſtræ, pubes 14
veſtra, & armenta veſtra morabuntur in terra
quam dedit vobis Moſes trans Jordanem:
vos autem quicunque valentes robore, tranſite
armati ante fratres veſtros, & juvate eos,
Donec quietem det Dominus fratribus veſtris 15
ſicut vobis, & poſſideant ipſi quoque
terram quam Dominus Deus veſter dat illis:
ac *tum* redibitis ad terram hæreditatis veſtræ,
& poſſidebitis eam, quam dedit vobis
Moſes ſervus Domini trans Jordanem ad ortum
ſolis. Reſpondentes autem filii Rubil, 16
filii Gad, & filii Manaſſe, dixerunt ad Ieſum,
Quicquid præceperis nobis, faciemus; &
quocunque miſeris nos, ibimus; Et quemadmodum 17
obtemperabamus Moſi, obtemperabimus
tibi; tantummodo Dominus Deus tuus 18
tecum ſit ut fuit cum Moſe. Et quicunque
altercatus fuerit tecum, nec acquieverit ſermoni
tuo in omnibus rebus quas ei mandaveris,
interficiatur; tantummodo ſtrenuè &
fortiter age.

CAP. II.

Itaque miſit Ieſus filius Nun de Sottim duos 1
viros illius terræ gnaros, dixitq; eis, Ite,
perſpicite terram Jericho. Qui abeuntes ingreſſi
ſunt ad mulierem fornicariam cujus
nomen erat Rahab, & pernoctârunt illic.
Dictum eſt autem regi Jericho, En viri venerunt 2
hûc noctu de filiis Iſrael ad explorandam
terram. Miſit ergò rex Jericho ad Rahab, 3
dixitque ad eam, Profer viros qui ingreſſi
ſunt ad te noctu: nam ad explorandam
terram noſtram venerunt. Duxerat autem 4
mulier duos illos viros, & abſconderat eos:
dixitque, Venerunt ad me quidem viri, at
ignoravi undenam eſſent: Cùmque adfuiſſet 5
temp⁹ quo clauditur janua veſperè, exierunt,
nec ſcio quò abierint: egredimini feſtinanter
poſt eos, apprehendetis enim eos. Porrò 6
illa juſſerat eos conſcendere tectum, & abſconderat
eos inter lini culmos qui poſiti
fuerant ab ea ſuper tectum. Itaque viri illi 7
egreſſi ſunt poſt eos per viam Jordanis, quæ
tendebat ad pontem, clauſaq; fuit porta poſteaquam
egreſſi ſunt perſequutores exploratorum.
Illis autem nondum cubantibus, aſcendit 8
ipſa ad eos in tectum,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 *اذكروا ما امركم موسي به قايلا. الله الهكم اراحكم واعطاكم هذه الارض* ونساوكم
14 واطفالكم ومواشيكم يقيمون في الارض التي اعطاكم موسي في عبر الاردن* وانتم تعبرون
15 مستعدين امام اخوتكم* كل جبابرة البلد وتعضدونهم* الي ان يغني الله لاخوتكم مثلكم*
ويرثوا هم ايضا الارض التي الله الهكم معطيهم* فترجعون الي ارضكم وترثونها* التي
16 اعطاكم موسي عبد الله في عبر الاردن من جهة مشرق الشمس* فاجابوا يوشع قايلين* كل
17 الذي امرتنا نفعل* وفي جميع ما تبعثنا نذهب* ومثل ساير ما اطعنا موسي كذلك نطيعك*
18 خاصّ يكون الله الهك معك* كما كان مع موسي* كل انسان يخالف امرك* ولا يقبل قولك في
جميع ما تامره به يقتل* خاصّ اشتدّ وتايّد* * الفصل الثاني *
1 *وارسل يوشع بن نون رجلين من الكافرين جاسوسين خفيا قايلا لهما* امضيا انظرا الارض
2 باريحا* فمرا ودخلا بيت امراة زانية اسمها راحاب* وباتا هناك* فقيل لملك اريحا هذان رجلان
3 قد جاء من بني اسراييل يجسان الارض* فارسل الملك الي راحاب قايلا لها* اخرجي الرجلين
4 الداخلين اليك في بيتك* فان يجس جميع الارض جاءا* فاخذت المراة الرجلين وخباتهما*
5 وقالت صحيح جاء الي الرجلان* وما عرفت من اين هما* فلما كان عند غلق الباب وقت المساء*
6 خرجا وما عرفت اين مضيا* اطلبوا وراهما سرعة* فانكم تجدوهما* وهي اطلعتهما الي السطح*
7 وخباتهما في حطب القطن المرصوص على السطح* والقوم ساروا وراهما طريق الاردن الي
8 المخايض* وغلق الباب بعد خروج الطالبين وراهما* ولما كان عند المساء صعدت اليهما الي
السطح*

Mementote quid præceperit vobis Moſes, 13
dicens; Deus, Deus veſter tranquillos fecit
vos, deditq; vobis hanc terram. Quare 14
uxores veſtræ, puerique veſtri, atq; armenta
veſtra morabuntur in terra quam dedit
vobis Moſes trans Jordanem: vos autem
tranſibitis armati ante fratres veſtros robuſtiſſimi
quique regionis, opémque feretis
eis, *Donec ſolvat Deus fratribus veſtris* 15
ſicut vobis, & poſſideant ipſi quoque
terram quam Deus, Deus veſter daturus
eſt eis: & tunc *revertemini in terrã veſtram,*
& poſſidebitis illam, quam tribuit
vobis Moſes ſervus Dei trans Jordanem
verſùs Orientem ſolem. Reſponderunt 16
Joſue, dicentes; Quidquid præceperis
nobis, exequemur; & ad omnia ad quæ
mittes nos, ibimus; Et ut penitùs obedivimus 17
Moſi, ita obediemus tibi: præcipuè
ſit Deus, Deus tuus tecum, quemadmodum
fuit cum Moſe. Quicunque reſtiterit 18
mandato tuo, et non ſuſceperit ſermonem
tuum in omni re quam præceperis,
interſiciatur: præcipuè, generoſo ac forti
ſis animo.

CAP. II.

Miſit autem Joſue filius Nun duos 1
viros ex infidelibus, exploratores
occultè, dicens eis; Ite, inſpicite terram
in Jericho. Et abierunt, & ingreſſi ſunt
domum mulieris cujuſdam *fornicariæ, cujus*
nomen erat Rabab, & pernoctaverunt
illic. Dictum fuit autem Regi Jericho; 2
Ecce duo viri venerunt de filiis Iſrael ad
explorandam terram. Miſit ergò rex ad 3
Rabab, dicens ei; Produc duos viros qui
ingreſſi ſunt ad te in domum tuam: nam
ad explorationē univerſæ terræ venerunt.
Tulerat autem mulier duos viros, & abſconderat 4
eos; Dixitque, Verum eſt, acceſſerunt
ad me duo viri, at non novi unde
ſint: Quumque claudenda eſſet janua 5
tempore veſpertino, egreſſi ſunt, & ignorò
quò abierint: inſequimini illos celeriter,
nam certè reperietis eos. Ipſa verò 6
conſcendere fecerat eos tectum, & celaverat
eos inter ligna goſſipii congeſta ſuper
tectum. Itaque turba illa *inſectati* 7
ſunt eos per viam Jordanis, ad vada:
clauſáque fuit janua poſt egreſſum inſectantium.
Quumque fuiſſet tempus veſpertinum, 8
aſcendit ad eos in tectum,

ספר יהושע: ב

vobis Dominus dederit quòd Novi : viros ad ait Et
9 ותאמר אל־האנשים ידעתי כי־נתן יהוה לכם את־
omnes ſunt liquefacti quia & ,nos ſuper veſter terror cecidit quia & ,terram
הארץ וכי־נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל־
fecerit ſiccari quòd audivimus Quia .veſtris faciebus à terræ habitatores
10 ישבי הארץ מפניכם: כי שמענו את אשר־הוביש
,Ægypto ex vos exeundo in ,veſtris faciebus à Suph maris aquas Dominus
יהוה את־מי ים־סוף מפניכם בצאתכם ממצרים
,Jarden tranſitu in qui ,Emoræi regibus duobus feciſtis quæ &
ואשר עשיתם לשני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן
eſt liquefactũ &,audivimꝰ Et .eos interemiſtis quos ,Ogh & ,Sichon
11 לסיחן ולעוג אשר החרמתם אותם: ונשמע וימס
quia ;veſtris faciebus à viro in ſpiritus ultrà ſurrexit non &,noſtrũ cor
לבבנו ולא־קמה עוד רוח באיש מפניכם כי
terram ſuper & ,deſuper cœlis in Deus ipſe veſter Deus Dominus
יהוה אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל־הארץ
vobiſcũ feci quia ,Domino in mihi quæſo jurate nunc Et .deſubter
12 מתחת: ועתה השבעו־נא לי ביהוה כי־עשיתי עמכם
,miſericordiã mei patris domo cum vos etiam facietis & ,miſericordiã
חסד ועשיתם גם־אתם עם־בית אבי חסד
,meã matrẽ &,meũ patrẽ vivificabitis Et .veritatis ſignum mihi dabitis &
13 ונתתם לי אות אמת: והחיתם את־אבי ואת־אמי
eruetis & :eis quæ omnia & ,meas ſorores & ,meos fratres &
ואת־אחי ואת־אחותי ואת כל־אשר להם והצלתם את־
vobis pro noſtra Anima :viri ei Dixerũtque .morte à noſtras animas
14 נפשתינו ממות: ויאמרו לה האנשים נפשנו תחתיכם
Dominus dando in,erit & :hoc noſtrũ verbũ indicaveritis non ſi,moriendũ ad
למות אם לא תגידו את־דברנו זה והיה בתת־יהוה
eos fecit deſcẽdere Et.veritatẽ&,miſericordiã tecũ faciemꝰ & ,terrã nobis
15 לנו את־הארץ ועשינו עמך חסד ואמת: ותורדם
ipſa muro in & ,muri pariete in ejus domꝰ quia ;feneſtrã per fune in
בחבל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה ובחומה היא
vos in occurrant fortè ne ;ite montem Ad :eis Dixitque .ſedens
16 יושבת: ותאמר להם ההרה לכו פן־יפגעו בכם
:inſequentes reverti uſque diebus tribus ibi abſcondemini & ,inſequentes
הרדפים ונחבתם שמה שלשת ימים עד שוב הרדפים
Innoxii :viri eam ad Dixerũtque .veſtrã viã ad ibitis poſtea &
17 ואחר תלכו לדרככם: ויאמרו אליה האנשים נקים
nobis Ecce .nos feciſti jurare quo ,hoc tuo juramento à nos
18 אנחנו משבעתך הזה אשר השבעתנו: הנה אנחנו
,feneſtra in ligabis hanc coccinei fili lineam ,terrã in ingredientibꝰ
באים בארץ את־תקות חוט השני הזה תקשרי בחלון
,tuos fratres &,tuã matrẽ & ,tuũ patrem & ,ea in nos feciſti deſcendere qua
אשר הורדתנו בו ואת־אביך ואת־אמך ואת־אחיך
,erit Et .domum in te ad colliges tui patris domum omnem ac
19 ואת כל־בית אביך תאספי אליך הביתה: והיה
,ejꝰ caput in ejꝰ ſanguis ,foras tuæ domꝰ oſtiis ex fuerit egreſſus qui omnis
כל אשר־יצא מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו
illius ſanguis ,domo in tecum fuerit qui omnis & :innoxii nos .&
ואנחנו נקים וכל אשר יהיה אתך בבית דמו
noſtrũ verbũ indicaveris ſi Et .illum in fuerit manus ſi ,noſtrũ caput in
20 בראשנו אם־יד תהיה־בו: ואם תגידי את־דברנו
.nos feciſti jurare quo ,tuo juramento à innocentes erimus & ,hoc
זה והיינו נקים משבעתך אשר השבעתנו:
:abierunt & ,eos dimiſit & :iſtud ita veſtra verba Secundũ :ait Et
21 ותאמר כדבריכם כן־הוא ותשלחם וילכו
,montẽ ad venerunt &,abierunt Et .feneſtra in cocci lineam ligavit &
22 ותקשר את־תקות השני בחלון: וילכו ויבאו ההרה
quæſierunt & ;inſecutores ſunt reverſi donec ,diebus tribus ibi mãſerũt &
וישבו שם שלשת ימים עד־שבו הרדפים ויבקשו
.invenerunt non & ,via omni in inſecutores
הרדפים בכל־הדרך ולא מצאו:

Verſio VUL. LAT.

9 Novi quòd Dñs tradiderit vobis terrã: etenim irruit in nos terror veſter, & elanguerunt 10 omnes habitatores terræ. Audivimus quòd ſiccaverit Dñs aquas Maris rubri ad veſtrum introitum, quando egreſſi eſtis ex Ægypto: & quæ feceritis duobus Amorrhæorũ regibus, qui erant trans Jordanem, Sehon & Og, quos interfeciſtis. 11 Et hæc audientes pertimuimꝰ, & elanguit cor noſtrum, nec remanſit in nobis ſpiritus ad introitum veſtrũ: Dñs enim Deus veſter, ipſe eſt Deus in cœlo ſurſum, & in terra deorſum. 12 Nunc ergò jurate mihi per Dñm, ut quomodò ego miſericordiã feci vobiſcũ, ita & vos faciatis cũ domo patris mei: detíſq; mihi verũ ſignũ, 13 Ut ſalvetis patrem meũ & matrem, fratres ac ſorores meas, & omnia quæ illorũ ſunt, & eruatis animas noſtras à morte. 14 Qui reſponderunt ei, Anima noſtra ſit pro vobis in mortẽ, ſi tamen non prodideris nos: cúmq; tradiderit nobis Dñs terrã, faciemus in te miſericordiam & veritatem. 15 Demiſit ergò eos per funem de feneſtra: domus enim 16 ejus hærebat muro. Dixítq; ad eos, Ad montana conſcendite, ne fortè occurrant vobis revertentes: ibíq; latitate tribus diebus, donec redeant, & ſic ibitis per viam veſtram. 17 Qui dixerunt ad eam, Innoxii erimus à juramento hoc, quo 18 adjurâſti nos: Si ingredientibus nobis terrã, ſignum fuerit funiculus iſte coccineus, & ligaveris eum in feneſtra, per quã demiſiſti nos: & patrem tuũ ac matrem, fratréſque & omnem cognationẽ tuã, con- 19 gregaveris in domum tuã. Qui oſtiũ domꝰ tuæ egreſſus fuerit, ſanguis ipſiꝰ erit in caput ejus, & nos erimus alieni. Cunctorum autem ſanguis, qui tecum in domo fuerint, redundabit in caput noſtrũ, ſi eos aliquis 20 tetigerit. Quòd ſi nos prodere volueris, & ſermonem iſtum proferre in medium, erimus mundi ab hoc juramento, quo 21 adjurâſti nos. Et illa reſpondit, Sicut locuti eſtis, ita fiat: dimitténſque eos ut pergerent, appendit funiculũ coccineũ in 22 feneſtra. Illi verò ambulantes pervenerunt ad montana, & manſerunt ibi tres dies, donec reverterentur qui fuerant perſecuti: quærentes enim per omnẽ viã, non repererunt eos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Ἐπίσταμαι ὅτι δέδωκεν (ϑ) ὑμῖν κύριος τὴν γῆν· ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν 10 (ι) ἐφ᾽ ἡμᾶς. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανε κύριος ὁ θεὸς (κ) τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε (λ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ Ὢγ, οὓς (μ) ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς. 11 Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν (ν) οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς 12 γῆς κάτω. Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα- 13 τρός μου. Καὶ ζωγρήσατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός (ξ) μου, τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς (ο) μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε 14 τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. Καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες, Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ᾽ ὑμῶν εἰς θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν, Ὡς ἂν παραδῷ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, (π) ποιή- 15 σετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. Καὶ κα- 16 τεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰς τὴν ὀρεινὴν (ρ) ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας (σ) ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε 17 εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες, Ἀθῷοί ἐσμεν τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ. 18 Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο (τ) ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι᾽ ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς (υ) δι᾽ αὐτῆς. τὸν δὲ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν 19 εἰς τὴν οἰκίαν σου. Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ (φ) τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ· καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι 20 ἐσόμεθα. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς (χ) ἀδικήσῃ ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, 21 ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κατὰ τὸ ῥῆμα (ψ) ὑμῶν ἔστω. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπο- 22 ρεύθησαν. (ω) Καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας. καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδούς, καὶ (α) οὐχ εὕροσαν.

9 Scio, quia dedit vobis Dominus terram: Incidit enim timor veſtri ſuper (f) nos. Audi- 10 vimus enim, quia exſiccavit Dominus Deus rubrum Mare à facie veſtra; quando egrediebamini de terra Ægypti: & quæcunque fecit duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Iordanem, Seon, & Og; quos exterminâſtis eos. Et audientes 11 nos, obſtupuimus corde noſtro: & non ſtetit ultrà ſpiritus in ullo (g) noſtrûm à facie veſtra: quoniam Dominus Deus veſter, Deus in cælo ſurſum, & ſuper terram deorſum. Et nunc jura- 12 te mihi Dominum Deum; quoniam facio vobis miſericordiam, & (h) facite etiam vos miſericordiam in domo patris mei. Et 13 vivificate domum patris mei, matrem meam, & fratres meos, & univerſam domum meam, & omnia quæcunque ſunt eis, & eximetis animam meam de morte. Et dixerunt ei viri; Anima no- 14 ſtra pro vobis in mortem. Et ipſa dixit; Poſtquàm tradiderit Dominus vobis civitatem; facietis in me miſericordiam, & veritatem. Et demiſit eos per (i) fe- 15 neſtram. Et dixit eis; In mon- 16 tanam abite, ne occurrant vobis perſequentes: & latitabitis ibi tres dies, quoaduſque reverterint, qui perſequuntur poſt vos: & poſteà abibitis in viam veſtram. Et dixerunt ad eam viri; In- 17 noxii ſumus à juramento tuo hoc. Ecce nos intramus in partem ci- 18 vitatis: & pones ſignum, funiculum coccineum hunc ligabis ad feneſtram, per quam demiſiſti nos per eam. Patrem vero tuum, & matrem tuam, & fratres tuos, & omnem domum patris tui congregabis ad teipſam in domum tuam. Et erit, omnis quicunque 19 exierit portam domûs tuæ foràs; reus ſibi ipſi erit: nos autem innoxii à juramento tuo hoc: & quicunque fuerint tecum in domo tua, nos rei (k) erimus. Si 20 quis autem nobis nocuerit, vel etiam revelaverit verba noſtra hæc, erimus innoxii à juramento tuo hoc. Et dixit eis; Juxta 21 veſtrum verbum ſit. Et emiſit eos, & (l) iverunt; Et venerunt in 22 montanam, & permanſerunt ibi tres dies. Et exquiſierunt ii, qui perſequebantur, omnes vias: & non invenerunt.

MS.A. (ϑ) κύριος ὑμῖν τὴν (ι) πρὸς ἡμᾶς. (κ) τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν ἀπὸ (λ) ἐξ Αἰγύπτου· (μ) ἐξωλεθρεύσατε (ν) οὐδενὶ ἀπὸ (ξ) μου, καὶ τὴν (ο) μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα ὅσα (π) ποιήσατε μετ᾽ ἐμοῦ ἔλεος (ρ) ἀπέλθατε, (σ) ἕως ἀναστρέψωσιν (τ) ἐκδήσεις τὴν (υ) ἐν αὐτῇ. καὶ τὸν πατέρα (φ) τὴν οἰκίαν σου (χ) ἀδικήσῃ καὶ (ψ) ὑμῶν οὕτως ἔσται. (ω) Καὶ ἦλθον εἰς (α) οὐχ εὗρον. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ואמרת לגבריא ידענא ארי יהב יי לכון ית ארעא וארי נפלת אמתכון עלנא וארי
10 אתברו כל יתבי ארעא מן קדמיכון: ארי שמענא ית דיבש יי ית מי ימא דסוף מן
קדמיכון במפקכון ממצרים ודי עבדתון לתרין מלכי אמוראה די בעברא דירדנא
11 לסיחון ולעוג די גמרתון יתהון: ושמענא ואתמסי לבנא ולא אשתארת עוד רוחא
באנש מן קדמיכון ארי יי אלהכון הוא אלהא דשכנתיה בשמיא מלעלא ושליט על
12 ארעא מלרע: וכען קיימו כען לי במימרא דיי ארי עבדית עמכון טיבו ותעבדון אף
13 אתון עם בית אבא טיבו ותתנון לי את דקשוט: ותיחון ית אבא וית אמא וית אחי וית
14 אחתי וית כל דילהון ותשזבון ית נפשתנא ממותא: ואמרו לה גבריא נפשנא מסירא
חלף נפשתיכון לממת אם לא תחוון ית פתגמנא דין ויהי כד יתין יי לנא ית ארעא
15 ונעבד עמך טיבו וקשוט: ושלשלתנון באטונא מן חרכא ארי ביתה בכותל שורא
16 ובשורא היא יתבה: ואמרת להון לטורא אזילו דלמא יערעון בכון רדפיא ותטמרון
17 תמן תלתא יומין עד דיתובון רדפיא ובתר כן תהכון לארחתכון: ואמרו לה גבריא
18 זכאין אנחנא ממומתך הדא דקיימת עלנא: הא אנחנא עלין בארעא ית תורא דחוט
זהוריתא הדין תקטרי בחרכא דשלשלתנא ביה וית אבוך וית אמך וית אחך וית כל
19 בית אבוך תכנשין לותיך לביתא: ויהי כל דיפוק בר מדשי ביתיך לברא חובת קטוליה
ברישיה ואנחנא זכאין וכל די יהי עמך בביתא חובת קטוליה ברישנא אם יד אנש תהי
20 21 ביה: ואם תחוין ית פתגמנא דין ונהי זכאין ממומתיך דקיימת עלנא: ואמרת כפתגמיכון
22 כן הוא ושלחתנון ואזלו וקטרת ית תורא דזהוריתא בחרכא: ואזלו ועלו לטורא
ויתיבו תמן תלתא יומין עד דתבו רדפיא ובעו רדפיא בכל ארחא ולא אשכחו:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et dixit viris: Scio quod dedit vobis Deus terram, & quod cecidit terror veſter ſuper nos, & quod fracti ſunt omnes habitatores terræ à facie veſtra. 10 Namq; audivimus quod exſiccavit Deus aquas maris Suph à facie veſtra, cum exiiſſetis ex Ægypto: & quæ feciſtis duobus regibus Amorræi ultra Jordanem, Sion & Ghog, ꝗ confeciſtis eos. 11 Et audivimus, & liquefactum eſt cor noſtrum, & non relictus eſt ampliùs ſpiritus in homine à facie veſtra: quia Dñs Deus noſter ipſe eſt Deus, cujus majeſtas eſt in cœlis deſuper, & dominatur ſuper terram deorſum. 12 Et nunc jurate mihi in verbo Dei; nam feci vobiſcum bonitatem, & facietis etiam vos cum domo patris mei bonitatem: & dabitis mihi ſignum veritatis: 13 Et vivere facietis patrem meum, & matrem meam, & fratres meos, & ſorores meas, & omnia quæ illis: & eripietis animas noſtras à morte. 14 Et dixerunt ei viri: Anima noſtra tradita pro animabus veſtris ad moriendum, ſi non prodideritis dictum hoc. Et erit quando dederit nobis Dñs terram, & faciemus tecum bonitatem & veritatem. 15 Et incatenavit eos fune de feneſtra: nam domus illius in pariete muri, & in muro illa habitabat. 16 Et dixit illis: Ad montem ite, ne fortè offendant in vos perſecutores; & abſcondemini ibi tribus diebus, quoad redeant perſecutores: & poſtea redibitis in viam veſtram. 17 Et dixerunt ei viri: Immunes nos à juramento tuo hoc quod firmaſti ſuper nos. 18 Ecce nobis aſcendentibus in terram, funiculum fili rubri hunc alligabis in feneſtra, per quam incatenâſti nos: & patrem tuum, & matrem tuam, & fratres tuos, & omnem domum patris tui, congregabis ad te in domum. 19 Et erit omnis qui egredietur ultra portas domus tuæ foras, culpa necis ejus in caput ipſius; & nos immunes, & omnis qui erit tecum in domo, culpa necis ejus in caput noſtrum, ſi manus hominis fuerit in illum. 20 Et ſi prodideris dictum noſtrum hoc, & erimus immunes à juramento tuo quod firmâſti ſuper nos. 21 Et dixit: Sicut verbum veſtrum, ita ſit. Et dimiſit eos, & abierunt, & ligavit funiculum rubrum in feneſtra. 22 Et abierunt & aſcenderunt in montem, & ſederunt ibi tribus diebus, quoad redirent perſecutores: & inveſtigaverunt perſecutores per omnem viam, & non invenerunt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪܬ ܠܓܒܪܐ. ܝܕܥܬ ܕܐܫܠܡܗ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ. ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܟܘܢ ܥܠܝܢ. * 9
ܐܦ ܕܙܥܘ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ̇ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. * ܡܛܠ ܕܫܡܥܢ ܕܐܘܒܫ ܡܪܝܐ 10
ܡܝܐ ܕܝܡܐ ܕܣܘܦ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܟܕ ܢܦܩܬܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܡܕܡ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܬܪܝܢ
ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܠܣܝܚܘܢ ܘܠܥܘܓ ܕܚܪܡܬܘܢ ܐܢܘܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥܢ. ܐܙܠ ܠܒܢ. ܘܠܐ 11
ܐܫܬܚܪܬ ܪܘܚܐ ܒܐܢܫ ܡܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘܝܘ ܐܠܗܐ
ܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܒܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. * ܘܗܫܐ ܐܝܡܘ ܠܝ ܒܡܪܝܐ. ܡܛܠ 12
ܕܥܒܕܬ ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ. ܘܬܥܒܕܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܡܝ. ܘܥܡ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܛܝܒܘܬܐ. ܘܬܬܠܘܢ ܠܝ
ܐܬܐ ܕܩܘܫܬܐ. * ܘܐܚܘ ܠܐܒܝ ܘܠܐܡܝ ܘܠܐܚܝ ܘܠܐܚܘܬܝ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܢ. ܘܦܪܘܩܘ 13
ܢܦܫܢ ܡܢ ܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇ ܓܒܪܐ. ܢܦܫܢ ܕܝܠܢ ܢܗܘܝܢ ܚܠܦܝܟܘܢ 14
ܠܡܘܬܐ. ܐܢ ܠܐ ܬܒܕܩܘܢ ܨܒܘܬܢ ܗܕܐ. ܘܡܐ ܕܝܗܒ ܠܢ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ.
ܢܥܒܕ ܥܡܟܝ ܛܝܒܘܬܐ ܘܩܘܫܬܐ. * ܘܐܚܬܬ ܐܢܘܢ ܒܚܒܠܐ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܡܛܠ 15
ܕܒܝܬܗ̇. ܒܫܘܪܐ ܗܘܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܠ ܫܘܪܐ ܝܬܒܐ ܗܘܬ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܒܛܘܪܐ 16
ܙܠܘ. ܕܠܡܐ ܢܦܓܥܘܢ ܒܟܘܢ ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܘ ܒܬܪܟܘܢ. ܘܐܬܛܫܘ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ
ܥܕܡܐ ܕܢܗܦܟܘܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܐܙܠܘ ܒܐܘܪܚܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇ ܓܒܪܐ. ܡܢܩܝܢ ܡܢ 17
ܡܘܡܬܐ ܗܕܐ ܕܐܘܡܝܬܝܢ. * ܗܐ ܚܢܢ ܥܐܠܝܢܢ ܠܐܪܥܐ. ܚܘܛܐ ܕܝܢ ܕܙܚܘܪܝܬܐ ܬܐܣܘܪܝܢ 18
ܒܟܘܬܐ ܕܐܚܬܬܝܢ ܡܢܗ̇. ܘܠܐܒܘܟܝ ܘܠܐܡܟܝ ܘܠܐܚܝܟܝ ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܟܝ. ܬܟܢܫܝܢ
ܠܘܬܟܝ ܠܒܝܬܐ. * ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܦܘܩ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܟܝ ܠܒܪ. ܕܡܗ ܒܪܝܫܗ. 19
ܘܚܢܢ ܡܢܩܝܢܢ ܡܢ ܕܡܗ. ܐܢ ܐܢܫ ܢܚܒܠܝܘܗܝ. * ܘܐܢ ܐܢܬܝ ܬܒܕܩܝܢ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܢܗܘܐ 20
ܡܢܩܝܢ ܡܢ ܡܘܡܬܐ ܗܕܐ ܕܐܘܡܝܬܝܢ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܐܝܟ ܡܠܬܟܘܢ. ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ. 21
ܘܫܕܪܬ ܐܢܘܢ ܘܐܙܠܘ. ܘܩܛܪܬ ܚܘܛܐ ܕܙܚܘܪܝܬܐ ܒܟܘܬܐ. * ܘܐܙܠܘ ܠܛܘܪܐ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ 22
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܗܦܟܘ ܗܢܘܢ ܕܪܕܦܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܒܥܓܠܐ. ܘܒܥܘ ܐܢܘܢ ܗܢܘܢ
ܕܢܦܩܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܒܟܠܗ̇ ܐܘܪܚܐ. ܘܟܕ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܐܢܘܢ. ܘܗܦܟܘ ܠܗܘܢ.

Dixitque viris, Novi quòd tradiderit vobis 9
Dominus terram *iſtam*, & irruerit terror
veſter in nos; imò extimuerint incolæ terræ *hujus* cauſâ veſtri. Siquidem audivimus 10
quòd exſiccârit Dominus aquas maris Suph
ante vos cùm exîſſetis ex Ægypto, & quæ
feceritis duobus regibus Amorrhæorum,
nempe Sihon & Og, quos peremiſtis. Cúmq; 11
audîſſemus, commotū eſt cor noſtrū, et non
remanſit ſpiritus in quoquā noſtrûm cauſâ veſtrî: quoniā Dñs Deus veſter, ipſe eſt Deus in
cœlo supernè, & in terra infernè. Itaque ju- 12
rate mihi per Dñm, quandoquidem contuli in
vos beneficium, collaturos etiam vos in me
& domum patris mei beneficium: & *hujus*
rei date mihi ſignum verum, Meque, pa- 13
tremque meum, fratres meos, ac ſorores
meas, & quicquid ad nos pertinet, ſervate,
animaſque noſtras à morte liberate. Dixe- 14
runt ad eam viri illi, Animas noſtras morti
exponemus pro vobis, modò tamen vos non
evulgetis negotium iſtud: cúmque dederit
nobis Dominus terram hanc, exercebimus
in te beneficium & veritatem. Demiſit igi- 15
tur eos fune per feneſtram (domus enim ejus
in pariete mœnium erat, & ſuper mœnia habitabat) Dixitque eis, Secus montem
abite, ne fortè occurrant vobis hi qui 16
poſt vos egreſſi ſunt: ibique deliteſcite
tres dies, donec revertantur, ac tunc perſequemini iter veſtrum. Dixerunt autem ei 17
viri *illi*, Inſontes ſumus ab hac adjuratione
quâ nos adjurâſti. Ecce nos ingreſſuri ſu- 18
mus in terram iſtam; vittam verò coccineam ligato in feneſtra per quam nos demiſiſti,
& patrem tuū, matremq; tuam, & fratres tuos
totamq; familiam patris tui induc ad te intra
domum. Et quicunque ex oſtio domûs 19
tuæ foràs exierit, hujus ſanguis ſit in caput
ejus, & nos immunes erimus ab ultione *ſanguinis* ejus ſi quis ei nocuerit. Item, ſi rem 20
hanc evulges, inſontes erimus ab adjuratione
iſta quâ nos adjurâſti. Ait illis, Juxta ſer- 21
monem veſtrum, ſic eſto: & dimiſit eos, abieruntque; *ipſa* verò ligavit vittam coccineam in feneſtra. Abeuntes autem ad mon- 22
tem, manſerunt ibi tres dies, donec redeuntes qui perſequuti fuerant eos, adveniſſent:
quæſierant enim illos hi qui egreſſi fuerant
poſt ipſos, per totam viam; & quum non
inveniſſent eos, redierunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقالت لهما * قد علمت ان الله الهكم اعطاكم الارض * وقد وقعت هيبتكم علينا * 9
وماج كل سكان الارض منكم * لانا قد سمعنا ان الله جفف مياه بحر القلزم قدامكم 10
عند خروجكم من مصر * والذي صنع بملكي الاموراييين الذين كانوا بعبرة الاردن *
سحون وعوج اللذان قتلتموهما * ولما سمعنا ذابت قلوبنا ولم يبق في احد روح من جهتكم * 11
لان الله الهكم هو اله السماء من العلو * وفي الارض * وتحت * والان احلفا لي بالله * لاني قد 12
فعلت معكما الاحسان * ان تفعلا انتما ايضا مع بيت ابي فضلا وتعطياني علامة حق * وتستبقيان 13
ابي وامي واخوتي وساير مالهم * وتخلص انفسنا من القتل * فقالا لها انفسنا بدلكم للموت * 14
اذ لم تخبروا بخبرنا هذا * فاذا اعطانا الله تعالى الارض فعلنا معكم فضلا وحقا * فاحدرتهما 15
بالحبل من داخل الطاق * لان بيتها في حايط السور * وفي الحصن هي ساكنة * وقالت لهما 16
امضيا طريق الجبل * ليلا تلقاكما السرية * واختبيا هناك ثلثة ايام * الى حين عودة السرية *
وتمضيان في طريقكما * فقالا لها الرجلان نحن بريان من يمينك * هذه التي استحلفتينا بها * ها 17 18
نحن داخلان في الارض * فاعقدي هذا مسالك الغزل القرمزي في الطاق التي انزلتينا منها * وضمي
اباك وامك واخوتك واهلك جميعا عندك في بيتك * ويكون كل من يخرج من باب بيتك دمه 19
في راسه * ونحن بريان من دمه * وكل من كان معك في البيت دمه في اعناقنا ان اذاه احد * وان 20
انت اظهرت هذا الكلام * فنحن بريان من يمينك التي استحلفتينا بها * فقالت المراة * كما قلتما * 21
وتركاها وسارا * وعقدت المراة مسالك القرمزي في الطاق * وسارا وجاءا الى الجبل * واقاما هناك 22
ثلثة ايام * الى ان عادت السرية * فطلبتهما في ساير الطرق * وما وجدتهما *

Et ait illis, Jam novi Deum, Deum veſtrum dediſſe vobis terram, & jam irruit 9
timor veſter in nos, & fluctuaverunt omnes habitatores terræ propter vos: Quo- 10
niam audivimus Deum areſeciſſe aquas
maris rubri coram vobis cùm exiretis ex
Ægypto: & quæ patravit in duas reges
Amorrhæorum, qui erant trans Jordanē,
Sihon & Og, quos occidiſtis. Quæ cùm 11
audiviſſemus; liquata ſunt corda noſtra,
& non remanſit in ullo ſpiritus, cauſâ
veſtri: quia Deus, Deus veſter, Deus cœli
eſt ab excelſo, & in terra, atque deorſum.
Nunc igitur jurate mihi per Deum, quòd 12
quum fecerim erga vos beneficium, faci-
atis vos etiam erga domum patris mei
gratiam, detiſque mihi ſignum certum:
Et ſervetis patrem meū, & matrem meā, 13
ac fratres meos cum omnibus quæ poſſi-
dent, & liberentur animæ noſtræ de nece.
Dixerunt ei, Animæ noſtræ vice veſtri 14
ſunt in mortē, dummodo non patefaciatis
famam noſtram hanc: quumque tradide-
rit nobis Deus excelſus terram, exercebi-
mus in vos gratiam & jus. Demiſit ergò 15
utrumq; per funem de feneſtra: nam domus
ejus erat in pariete mœnium; et in arce ipſa
degebat: Et ait illis, Carpite viā montis, 16
ne fortè offendat vos cohors; & latitate
ibi tribus dieb⁹ quoad revertatur cohors,
ac tum pergetis iter veſtrum. Dixerunt 17
ei duo viri illi, Innoxii ſumus à juramen-
to iſto quo nos conteſtata es. Ecce nos 18
ingreſſuri ſumus terram hanc: itaque liga
hunc funiculum filati coccinei ad fene-
ſtram per quam demiſiſti nos, & collige
patrem tuum & matrem tuam, ac fratres
tuos, cognatóſque tuos omnes apud te in
domum tuam. Fiet autem ut quiſquis 19
exierit ab oſtio domûs tuæ, ſanguis ejus
recidat in caput ſuum, & nos maneamus
innocentes ab ejus ſanguine: quicunque
verò tecum fuerit in domo, ſanguis ejus
erit in cervicibus noſtris, ſi quis eum læ-
ſerit. Quòd ſi tu patefacias ſermonem 20
iſtum, nos erim⁹ liberi à jurejurando quo
nos adjurâſti. Ait mulier, Sicuti dixi- 21
ſtis. Et dimiſerunt eam, atque abierunt:
ligavitque mulier funiculum coccineum
ad feneſtram. Et abeuntes devenerunt ad 22
montem, manſeruntque illic tres dies,
quouſque rediiſſet cohors: nam quæſiverat
illos in cunctis itineribus, nec invenerat
eos:

ספר יהושע : ג

veneruntq; tranſierūt &,monte de deſcēderūt & ,viri ambo ſunt reverſi Et
23 וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ
.*eos invenientia* omnia ei narraverunt & : Nun filiū Jehoſuah ad
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֵת כָּל־הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם׃
omnem noſtris manibus in Dominus *dedit Quia* : Jehoſuah ad dixerunt Et
24 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־
.*noſtris aſpectibus ab* terræ habitatores omnes ſunt diſſoluti etiam & :terram
הָאָרֶץ וְגַם־נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

CAP. III. ג

venerunt & ,Sittim è ſunt profecti & ,manè *in* Jehoſuah *manicavit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ
,ibi pernoctaverunt & : Iſrael filii omnes & ,ipſe ,Jarden ad uſq;
עַד־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִנוּ שָׁם
tranſierunt & ,dierum trium *fine à* ,fuit Et .tranſirent antequam
2 טֶרֶם יַעֲבֹרוּ׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעַבְרוּ
: dicendo ,populo præceperunt Et .*caſtrametationis intimo in* præfecti
3 הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃ וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר
ſacerdotes & ,veſtri Dei Domini fœderis arcam *vos videre Circa*
כִּרְאֹתְכֶם אֵת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים
ibitis & ,veſtro loco de proficiſcemini vos & : eam portantes Levitas
הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם וַהֲלַכְתֶּם
milliū duū ferè eam inter & vos inter erit *longinquū* Veruntamē .illam poſt
4 אַחֲרָיו׃ אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָו כְּאַלְפַּיִם
cognoſcatis *quo* ut ,eam ad appropinquetis Ne .menſura in *cubiti*
אַמָּה בַּמִּדָּה אַל־תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר־תֵּדְעוּ
via in tranſiſtis non quoniam *: ea in ambuletis qua* viam
אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ
;vos Sanctificate :populum ad Jehoſuah dixit Et .nudiuſtertius heri ab
5 מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ
Dixitque .mirabilia veſtri medio in Dominus faciet cras quia
6 כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר
,fœderis arcam Tollite : dicendo ,ſacerdotes ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית
ambulaverūt & ,fœderis arcam tulerunt & *: populi facies ad* tranſite &
וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ
hac Die : Jehoſuah ad Dominus dixit Et .*populi facies ad*
7 לִפְנֵי הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה
quia ,ſciant *quò* ,Iſrael omnis oculis in te magnificare incipiam
אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי
tu Et .tecum ero ,Moſeh cum fui quemadmodum
8 כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וְאַתָּה
: dicendo ,fœderis arcam portantibus ſacerdotibus præcipies
תְּצַוֶּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־הַבְּרִית לֵאמֹר
.ſtabitis Jarden in ,Jarden *aquarum* finem ad uſque *vos ingredi Circa*
כְּבֹאֲכֶם עַד־קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן תַּעֲמֹדוּ׃
audite & ,huc Accedite : Iſrael filios ad Jehoſuah dixit Et
9 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גֹּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ
,cognoſcetis hoc In : Jehoſuah ait Et .veſtri Dei Domini verba
10 אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן
veſtris faciebus à expellet expellendo & ,*veſtro interiore* in vivens Deus quòd
כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם
& ,Perizæum & ,Chivvæum & ,Chittæum & ,Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־
dominatoris fœderis arca Ecce .Jebuſæum & ,Emoræum & ,Ghirgaſæum
11 הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃ הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן
vobis *capite* nunc Et .Jarden *in veſtras facies ad tranſiens* ,terræ univerſæ
12 כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃ וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם
virum unum virum ,Iſrael tribubus de viros duodecim
שְׁנֵי עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־
.*tribui unum*
אֶחָד לַשָּׁבֶט׃

Verſio VULG. LAT.

23 Quibus urbem ingreſſis, reverſi ſunt, & deſcenderunt exploratores de monte: &, tranſmiſſo Jordane, venerunt ad Joſue filium Nun, narravéruntque ei omnia quæ acciderant ſibi, 24 Atque dixerunt; Tradidit Dominus omnem terram hanc in manus noſtras, & timore proſtrati ſunt cuncti habitatores ejus.

CAP. III.

1 Igitur Joſue de nocte conſurgens movit caſtra: egredientéſque de Setim, venerunt ad Jordanem ipſe & omnes filii Iſrael, & morati ſunt ibi 2 tres dies. Quibus evolutis, tranſierunt præcones per ca-3 ſtrorum medium, Et clamare cœperunt; Quando videritis arcam fœderis Domini Dei veſtri, & ſacerdotes ſtirpis Leviticæ portantes eam, vos quoque conſurgite, & ſequimini 4 præcedentes. Sítque inter vos & arcam ſpatium cubitorum duûm milliū: ut procul videre poſſitis, & nôſſe per quā viam ingrediamini: quia priùs non ambulâſtis per eam: & cavete ne appropinquetis ad arcam. 5 Dixítque Joſue ad populum, Sanctificamini: cras enim faciet Dominus inter vos mira-6 bilia. Et ait ad ſacerdotes, Tollite arcam fœderis, & præcedite populum. Qui juſſa complentes, tulerunt, & ambulave-7 runt ante eos. Dixítque Dñs ad Joſue, Hodiè incipiam exaltare te coram omni Iſrael: ut ſciant quòd ſicut cum Moyſe fui, ita & tecum ſim. 8 Tu autem præcipe ſacerdotibus, qui portant arcam fœderis, & dic eis, Cùm ingreſſi fueritis partem aquæ Jordanis, ſtate in ea. 9 Dixítque Joſue ad filios Iſrael; Accedite huc, & audite verbū Domini Dei veſtri. 10 Et rurſum, In hoc, inquit, ſcietis quòd Dominus Deus vivens in medio veſtri eſt, & diſperdet in conſpectu veſtro Chananæum & Hethæum, Heuæum & Pherezæum, Gergeſæum quoque & Jebuſæum, & Amorrhæum. 11 Ecce, arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per 12 Jordanem. Parate duodecim viros de tribubus Iſrael, ſingulos per ſingulas tribus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. 24 Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, (β) Ὅτι παραδέδωκε κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

23 Et reverterunt ambo juvenes; & deſcenderunt de monte: & tranſierunt ad Ieſum filium Naue: & narraverunt ei omnia, quæ ſibi acciderant. 24 Et dixerunt ad Ieſum, Quia tradidit Dominus omnem terram in manu noſtra; & conſternatus eſt omnis habitans terram illam à nobis.

MS.A. (β) Ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατέπτηκεν

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τοπρωΐ, καὶ (α) ἀπῆρεν ἐκ Σαττίν, καὶ ἤλθοσαν ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι. 2 (β) Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς, 3 Καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες, Ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ (γ) πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς. 4 Ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε· μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδόν, ἣν (δ) πορεύεσθε αὐτήν· οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας. 5 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ, Ἁγνίσασθε (ε) εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει κύριος ἐν ὑμῖν θαυμαστά. 6 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν, Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. 7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ζ) ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων (η) υἱῶν Ἰσραήλ, ἵνα (θ) γνῶσιν ὅτι καθότι ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ. 8 Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων, Ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ στήσεσθε. 9 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 10 Ἐν τούτῳ γνώσεσθε, (ι) ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ (κ) ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, (λ) καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, 11 καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς (μ) διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν 12 Ἰορδάνην. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἕνα (ν) ἀφ' ἑκάστης φυλῆς.

CAP. III.

1 Et diluculò ſurrexit Ieſus manè, & promovit de Sattin: et venerunt uſque ad Iordanem, & diverterunt ibi, priuſquàm tranſirent. 2 Et factum eſt, poſt tres dies tranſierunt ſcribæ per caſtra, 3 Et mandaverunt populo dicentes; Cùm videritis arcam teſtamenti Domini Dei (a) noſtri, & ſacerdotes noſtros, & Levitas tollentes eam; proficiſcemini de locis veſtris, & ibitis poſt eam. 4 Sed longum intervallum ſit inter vos, et illam; quantum duo millia cubitorum, ſtabitis: ne propinquetis ei, ut ſciatis viam, quam (b) ibitis eam: Non enim iviſtis viam ab heſterna & nudiuſtertiana die. 5 Et dixit Ieſus populo, Purificamini in craſtinum: quoniam cras faciet Dominus in vobis mirabilia. 6 Et dixit Ieſus ſacerdotibus, Tollite arcam teſtamenti Domini: & præcedite populum. Et levaverunt ſacerdotes arcam teſtamenti Domini, & ibant ante populum. 7 Et dixit Dominus ad Ieſum, In die hac incipio exaltare te in conſpectu omnium filiorum Iſrael, ut cognoſcant, quia ſicut eram cum Moyſe, ita ero & tecum. 8 Et nunc manda ſacerdotibus, qui levant arcam teſtamenti, dicens; Cùm intraveritis ſuper partē aquæ Iordanis; & in Iordane ſtabitis. 9 Et dixit Ieſus filiis Iſrael, Accedite huc, & audite verbum Domini Dei noſtri. 10 In hoc cognoſcetis, quia Deus vivens in vobis: & exterminans exterminabit à facie noſtra Chananæum, & Chettæum, & Pherezæum, & Euæum, & Amorrhæum, & Gergeſæum, & Iebuſæum. 11 Ecce arca teſtamenti Domini univerſæ terræ tranſit Iordanem. 12 Aſſumite vobis duodecim viros ex filiis Iſrael, unum ex unaquaque tribu.

MS.A. (α) ἀπῆρον ἐκ Σαττείν, καὶ ἦλθον ἕως (β) Καὶ ἐγενήθη (γ) πορεύεσθαι (δ) πορεύεσθαι (ε) εἰς τὴν αὔριον, (ζ) αὐτῇ (η) τῶν υἱῶν (θ) γνῶσιν καθότι (ι) ὅτι ἐγὼ κύριος ζῶν (κ) ὀλεθρεύων ὀλεθρεύσει (λ) καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. (μ) τῆς διαθήκης (ν) ἐφ' ἑκάστης

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וְתָבוּ תְּרֵין גֻּבְרִין וּנְחִיתוּ מִן טוּרָא וַעֲבַרוּ וַאֲתוֹ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְאִשְׁתְּעִיאוּ לֵיהּ יַת כָּל
24 דַּעֲרָעָא יַתְהוֹן׃ וַאֲמַרוּ לִיהוֹשֻׁעַ אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּידָנָא יַת כָּל אַרְעָא וְאַף אִתְּבַרוּ כָּל יָתְבֵי
אַרְעָא מִן קֳדָמָנָא׃
ג
1 וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וּנְטַלוּ מִשִּׁטִּין וַאֲתוֹ עַד יַרְדְּנָא הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבָתוּ תַמָּן
2 קֳדָם דִּי יַעְבְּרוּן׃ וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָתָא יוֹמִין וַעֲבַרוּ סָרְכַיָּא בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא׃ וּפַקִּידוּ יַת עַמָּא
3 לְמֵימַר כְּמֶחְזֵיכוֹן יַת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן וְכָהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי נָטְלִין יָתֵיהּ וְאַתּוּן תִּטְּלוּן
4 מֵאַתְרֵיכוֹן וּתְהָכוּן בַּתְרוֹהִי׃ בְּרַם רַחִיק יְהֵי בֵּינֵיכוֹן וּבֵינוֹהִי כִּתְרֵין אַלְפִין אַמִּין בִּמְשֻׁחְתָּא
לָא תִקְרְבוּן לְוָתֵהּ בְּדִיל דְּתִידְעוּן יַת אָרְחָא דִּי תְהָכוּן בַּהּ אֲרֵי לָא עֲבַרְתּוּן בְּאָרְחָא
5 מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא אִזְדַּמַּנוּ אֲרֵי מְחַר יַעְבֵּיד יְיָ בֵּינֵיכוֹן פְּרִישָׁן׃
6 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָהֲנַיָּא לְמֵימַר טוּלוּ יַת אֲרוֹן קְיָמָא וַעֲבַרוּ קֳדָם עַמָּא וּנְטַלוּ יַת אֲרוֹנָא
7 דִּקְיָמָא וַאֲזַלוּ קֳדָם עַמָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא הָדֵין אֲשָׁרֵי לְרַבָּיוּתָךְ בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל
8 דְּיֵידְעוּן אֲרֵי כְּמָא דַּהֲוָה מֵימְרִי בְּסַעֲדֵיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן יְהֵי מֵימְרִי בְּסַעְדָּךְ׃ וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יַת
9 כָּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִּקְיָמָא לְמֵימַר כְּמִמְטֵיכוֹן עַד קְצַת מֵי יַרְדְּנָא בְּיַרְדְּנָא תְּקוּמוּן׃ וַאֲמַר
10 יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְקְרִיבוּ הַלְכָא וּשְׁמַעוּ יַת פִּתְגָמַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ בְּדָא
תִּדְּעוּן אֲרֵי אֱלָהּ קַיָּם אִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינֵיכוֹן וְתָרָכָא יְתָרֵךְ מִן קֳדָמֵיכוֹן יַת
11 כְּנַעֲנָאֵי וְיַת חִתָּאֵי וְיַת חִוָּאֵי וְיַת פְּרִיזָאֵי וְיַת גִּרְגְּשָׁאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וִיבוּסָאֵי׃ הָא אֲרוֹן קְיָמָא
12 דְּרִבּוֹן כָּל אַרְעָא עָבַר קֳדָמֵיכוֹן בְּיַרְדְּנָא׃ וּכְעַן דַּבַּרוּ לְכוֹן תְּרֵי עֲסַר גֻּבְרִין מִשִּׁבְטַיָּא
דְּיִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד לְשֵׁבֶט׃

PARAPH. CHALD, Verſio Latina.

23 Et reverſi ſunt duo viri, et deſcenderunt de monte, & tranſierunt, veneruntque ad Joſue filium Nun; & narraverunt ei omne quod evenit illis. 24 Et dixerunt Joſue: Namque tradidit Dominus in manu noſtrâ omnem terram: & etiam fracti ſunt omnes habitatores terræ à facie noſtrâ.

CAP. III.

1 Et anticipavit Joſue in aurorâ, & ſolverunt ex Sitin, & venerunt uſq; ad Jordanem ipſe & omnes filii Iſrael: quieveruntq; ibi antequam tranſirent. 2 Et fuit à fine trium dierum, & tranſierunt caduceatores per medium caſtrorū. 3 Et præceperunt populo, dicendo: Cum videritis vos arcam fœderis Domini Dei veſtri, & ſacerdotes & Levitas tollentes eam; & vos tollemini de locis veſtris, & ibitis poſt eam. 4 Veruntamen ſpatium erit inter vos & inter eam, quaſi duûm millium cubitorum in menſura: non appropinquabitis ei, ut cognoſcatis viam per quam ibitis; etenim non tranſîſtis per viam ab heſterno, & ab ante illum. 5 Dixitque Joſue ad populum: Præparamini; cras enim faciet Dominus in medio veſtri ſeparationes. 6 Et ait Joſue ſacerdotibus, dicendo: Tollite arcam fœderis, & tranſite ante populū: & tulerunt arcam fœderis, & ambulaverunt coram populo. 7 Et dixit Dominus ad Joſue: Hodie incipiam magnificare te in oculis univerſi Iſraelis; ut cognoſcant, quòd ſicut fuit verbum meum in adjutorium Moſis, ſic erit verbum meum in adjutorium tuum. 8 Et tu præcipies ſacerdotibus portantibus arcam fœderis, dicendo: Cum perveneritis uſque ad extremitatem aquarum Jordanis, in Jordane conſiſtite. 9 Et dixit Joſue filiis Iſrael: Appropinquate huc, & audite verba Domini Dei veſtri. 10 Et dixit Joſue: In hoc cognoſcetis, quod Deus conſtans vult ponere majeſtatem ſuam inter vos; & expellendo expellet à facie veſtrâ Chananæum, Hethæum, Hevæum, et Pherezæum, et Girgaſæum, et Emorrhæum, et Jebuſæum. 11 Ecce arca fœderis Domini totius *terræ* tranſit coram vobis per Jordanem. 12 Et nunc accipite vobis duodecim viros de tribubus Iſrael; virum unum, virum unum ad tribum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܢܘܢ ܬܪܝܢ ܡܐܠܠܢ̈ܐ ܢܚܬܘ ܡܢ ܛܘܪܐ . ܘܥܒܪܘ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ . 23
ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗܘܢ . * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܝܫܘܥ . ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܢ . 24
ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ . ܐܦ ܕܙܥܘ . ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝܗ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡܝܢ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ . ܘܫܩܠܘ ܡܢ ܫܛܝܡ . ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ . ܘܟܠܗܘܢ 1
ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܒܬܘ ܬܡܢ . ܘܠܐ ܥܒܪܘ . * ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝ̈ܢ . ܥܒܪܘ 2
ܗܓܡܢ̈ܐ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ . * ܘܦܩܕܘ ܠܥܡܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ . ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܠܩܒܘܬܐ 3
ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ . ܘܟܗܢ̈ܐ ܘܠܘܝ̈ܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܠܗ . ܗܝܕܝܢ ܫܩܘܠܘ
ܡܢ ܐܬܪܟܘܢ ܘܙܠܘ ܒܬܪܗ . * ܘܢܗܘܐ ܪܘܚܩܐ ܒܝܢܬܟܘܢ ܘܒܝܢܬܗ . ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝ̈ܢ 4
ܐܡܝ̈ܢ ܒܡܫܘܚܬܐ . ܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ ܠܘܬܗ . ܡܛܠ ܕܬܕܥܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܬܐܙܠܘܢ ܒܗ .
ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܒܪܬܘܢ ܒܐܘܪܚܐ . ܡܢ ܐܬܡܠܝ . ܘܡܢ ܩܕܡ ܐܬܡܠܝ . * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ . 5
ܐܬܩܕܫܘ . ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܬܕܡܪ̈ܬܐ ܒܝܢܬܟܘܢ . * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܗܢ̈ܐ . 6
ܫܩܘܠܘ ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ . ܘܥܒܪܘ ܩܕܡ ܥܡܐ . * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ . ܡܢ 7
ܝܘܡܢܐ ܫܪܝܐ ܐܢܐ ܠܡܪܘܪܒܘܬܟ . ܩܕܡ ܥܝܢ̈ܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ . ܕܢܕܥܘܢ ܕܐܝܟ ܕܗܘܝܬ ܥܡ
ܡܘܫܐ . ܐܗܘܐ ܐܦ ܥܡܟ . * ܘܐܢܬ ܦܩܘܕ ܠܟܗܢ̈ܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ . 8
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ . ܡܐ ܕܡܛܝܬܘܢ ܠܪܝܫ ܡܝ̈ܐ ܕܝܘܪܕܢܢ . ܒܗ ܒܝܘܪܕܢܢ ܩܘܡܘ . * ܘܐܡܪ 9
ܝܫܘܥ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܩܪܘܒܘ ܠܗܪܟܐ . ܘܫܡܥܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ .
* ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ . ܒܗܕܐ ܬܕܥܘܢ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܟܘܢ . ܘܢܚܪܘܒ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ . 10
ܚܬܝ̈ܐ . ܘܟܢܥܢܝ̈ܐ . ܘܚܘܝ̈ܐ . ܘܦܪܙܝ̈ܐ . ܘܓܪܓܫܝ̈ܐ . ܘܐܡܘܪܝ̈ܐ . ܘܝܒܘܣܝ̈ܐ .
* ܗܐ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ ܡܪܗ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ . ܥܒܪܐ ܩܕܡܝܟܘܢ ܒܝܘܪܕܢܢ . 11
* ܘܗܫܐ ܕܒܪܘ ܠܟܘܢ ܬܪܥܣܪ ܓܒܪ̈ܝܢ ܡܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܒܛܐ . 12

Illi ergò duo explorates deſcendentes è 23
monte, trajecerunt, abieruntque ad Jeſum
filium Nun, & narraverunt ei quicquid
acciderat eis. Dixerunt autem ad Jeſum, 24
Tradidit Dominus in manus noſtras univer-
ſam terram illam, quin & perterriti ſunt
omnes habitatores terræ causâ noſtri.

CAP. III.

ITaque ſurgente Jeſu diluculò, moverunt 1
è Sottim, & venientes uſque ad Jordanem
omnes Iſraelitæ, pernoctârunt ibi, nec tra-
jecerunt. Poſt tres autem dies tranſeuntes 2
præfecti per media caſtra, Præceperunt 3
populo, & dixerunt eis, Quum videritis
arcam teſtamenti Domini Dei veſtri, & ſa-
cerdotes ac Levitas illam portantes, tunc
ſolvite è loco veſtro, & proficiſcimini poſt
eam. Sit autem diſtantia inter vos & ar- 4
cam circiter duorum millium cubitorum
tantùm in menſura. Ne accedatis ad eam,
ut ſciatis viam per quam abeundum ſit vo-
bis : non enim tranſiſtis per hanc viam ab
heri & nudiuſtertiùs. Dixitque Jeſus ad 5
populum, Sanctificamini ; cras enim factu-
rus eſt Dominus miraculum inter vos. De- 6
inde dixit Jeſus ad ſacerdotes, Tollite ar-
cam fœderis Domini, & tranſite ante po-
pulum. Et dixit Dominus ad Jeſum, Ab 7
hodierna die incipiam te magnificare in
oculis totius Iſraelis, ut ſciant quòd quem-
admodum fui cum Moſe, tecum etiam ſim
futurus. Et tu præcipe ſacerdotibus fe- 8
rentibus arcam fœderis Domini, & dic eis,
Quum deveneritis ad primas aquas Jordanis,
in ipſo Jordane conſiſtite. Dixitque Jeſus 9
ad filios Iſrael, Huc adeſte, & audite verba
Domini Dei veſtri. Subjunxit etiam Jeſus, 10
Per hoc agnoſcite quòd Dominus Deus ſit
in vobis, perimátque à conſpectu veſtro
Hethæos, & Chananæos, Hevæos, & Phe-
rezæos, Gergeſæos, & Amorrhæos, & Je-
buſæos. Nam ecce arca fœderis Domini 11
dominatoris totius terræ tranſibit ante vos
per Jordanem. Sumite modò vobis duo- 12
decim viros ex omnibus tribubus Iſraelis,
ſingulos viros ex *unaquaque* tribu :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 24 * فرجعا وانحدرا من الجبل * واتيا الي يوسع بن نون * وحدثاه بجميع ما لحقهما * وقالا ليوسع *
ان الله قد سلم الينا جميع الارض * وقد ماج جميع سكانها من اجلنا *

* الفصل الثالث *

1 * فادلج يوسع باكرا * ورحل من الكفرين * وجاء الي الاردن هو وساير بني اسرايل * وباتوا هناك
2 3 قبل ان يعبرون * ولما كان بعد ثلثة ايام * جاز العرفاء في وسط العسكر * وامروهم القوم قولا * اذا
بصرتم صندوق عهد الله الهكم * والايمة والكهنة واللاويين حاملين له * ارحلوا من مكانكم
4 واتبعوه * وكونوا بعيدا منه * يكون بينكم وبينه نحو الفي ذراع * ولا تتقدمون اليه لاجل ان
5 تعرفون الطريق الذي تسيرون فيها * لانكم ما جزتم فيها امس واول من امس * وقال يوسع
6 للقوم * استعدوا فان غدا يفعل الله معكم معجزات * ثم قال يوسع للايمة * احملوا صندوق
7 العهد * واعبروا قدام الشعب * فحملوا صندوق العهد * وساروا قدام القوم * فقال الله ليوسع
بن نون * في هذا اليوم ابتدي اعظمك بمشاهدة جميع بني اسرايل * حتي يعلموا اني اكون
8 معك مثل ما كنت مع موسي * وانت فمر الايمة حاملي صندوق العهد قولا *
9 عند دخولكم الي طريق الاردن قفوا فيه * وقال يوسع لبني اسرايل * تقدموا ههنا
10 واسمعوا خطاب الله الاهكم * وقال يوسع * بهذه الاية تعلمون ان القادر الاهي
معكم * وانه يستاصل من قدامكم الكنعاني * والحتي * والحوي * والفرزي *
11 والجرجاني * والاموراني * واليبوساني * هوذا صندوق عهد الله مولا جميع العالم
12 عابر قدامكم في الاردن * والان خذوا لكم اثني عشر رجلا من اسباط اسرايل * كل رجل من سبط *

Quare reverſi ſunt duo illi, *deſcende-* 23
*runtque de monte, & venerunt ad Joſue
filium Nun, atque narraverunt ei quæ-
cunque acciderant eis. Dixeruntque ad* 24
*Joſue, Deus jam tradidit nobis omnem
terram, jamque vacillârunt cuncti ha-
bitatores ejus causâ noſtri.*

CAP. III.

ITaque ſurrexit Joſue ſummo mane, 1
*profectuſque ex inſidelibus, devenit ad
Jordanem ipſe cum omnibus filiis Iſrael,
& pernoctaverunt ibi antequam trajice-
rent. Et poſt tres dies tranſierunt inſi-* 2
gniores per medium exercitum, Atque 3
*præcepit eis gens eadem, dicens ; Quum
videritis arcam fœderis Dei, Dei veſtri, &
presbyteros, atque ſacerdotes, & Levitas
geſtantes illam, diſcedite è caſtris veſtris,
& ſequimini eam. Eſtote verò procul ab* 4
*ipſa, ſintque inter vos & inter illam ferè
duo millia cubitorum, & non accedetis
ad eam ; ut cognoſcatis viam, per quam
ambuletis, quum non tranſieritis per eam
heri neque nudiuſtertiùs. Dixit rurſus* 5
*Joſue ad turbam, Eſtote parati, quia cras
faciet Deus vobiſcum miracula. Præte-* 6
*rea dixit Joſue ſacerdotibus, Tollite ar-
cam fœderis, & tranſite ante populum ;
tuleruntque arcam fœderis, & inceſſe-
runt ante populum. Ait autem Deus Jo-* 7
*ſue filio Nun, In hac die incipiam magni-
ficare te in conſpectu cunctorum filiorum
Iſrael, ut ſciant me futurũ tecum quem-
admodum fui cum Moſe. Et tu præcipe* 8
*ſacerdotibus portantibus arcam fœderis
ſermonem* hujuſmodi, *Ad ingreſſum ve-
ſtrum in alveum Jordanis, conſiſtite in eo.
Dixitque Joſue filiis Iſrael, Accedite* 9
*huc, & audite colloquium Dei, Dei ve-
ſtri. Ait etiam Joſue, Per hoc ſignum* 10
*cognoſcetis quòd potentiſſimus Deus
meus vobiſcum eſt, & ipſe exſtirpabit è
conſpectu veſtro Chananæum, & He-
thæum, & Hevæum, & Pherezæum,
& Gergeſæum, et Amorrhæum, et Jebu-
ſæum. Ecce arca fœderis Dei domina-* 11
*toris univerſi mundi, tranſitura eſt ante
vos per Jordanem. Nunc ergò tollite* 12
*vobis duodecim viros de tribubus Iſra-
el, ſingulos viros de* qualibet *tribu.*

ספר יהושע : ד

Domini arcam portantium ſacerdotum pedum *volæ quieſcere circa* ,erit Et
13 וְהָיָה כְּנוֹחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה
aquæ ,*ſcindentur* Jarden aquæ ,Jarden aquis in terræ omnis dominatoris
אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן מֵי הַיַּרְדֵּן יִכָּרֵתוּן הַמַּיִם
proficiſcendo in ,fuit Et .uno acervo ſtabunt *&* ,deſuper deſcendentes
14 הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה וְיַעַמְדוּ נֵד אֶחָד׃ וַיְהִי בִּנְסֹעַ
portantes ſacerdotes & ,Jarden *tranſeundum ad*,ſuis tabernaculis de populus
הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי
arcam portantes *venire circa* Et .*populi facies ad* fœderis arcam
15 הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃ וּכְבוֹא נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
eſſent intincti arcam portantium ſacerdotum pedes & ,Jarden ad uſque
עַד־הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ
omnibꝰ ſuas ripas omnes *ſuper* repleverat Jarden &) aquarum extremo in
בִּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו כֹּל
ſteterunt ,deſuper *deſcendentes* aquæ ſteterunt Et (.meſſis diebus
16 יְמֵי קָצִיר׃ וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמַעְלָה קָמוּ
,Sarthan latere ex quæ ,urbe Adam *in* valde procul uno acervo
נֵד־אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד בָּאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן
:*ſunt exciſæ*,ſunt cōſumptæ,ſalis mare ,ſolitudinis mare *ſuper* deſcendentes &
וְהַיֹּרְדִים עַל יָם הָעֲרָבָה יָם־הַמֶּלַח תַּמּוּ נִכְרָתוּ
arcam portantes ſacerdotes ſtabant Et.Jericho *contra* tranſierunt populꝰ &
17 וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ׃ וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
Iſrael omnis & ,*præparando* Jarden medio in , ſicco in Domini fœderis
בְּרִית־יְהוָה בֶּחָרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הָכֵן וְכָל־יִשְׂרָאֵל
.Jarden tranſire gens omnis *conſummaverunt* donec ,*ſicco in tranſeuntes*
עֹבְרִים בֶּחָרָבָה עַד אֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

CAP. IV. ד

,Jarden tranſire gens omnis *conſummaverunt quemadmodum* ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
populo è vobis *Capite* : dicendo ,Jehoſuah ad Dominus dixit &
2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ קְחוּ לָכֶם מִן־הָעָם
.tribu *de unum virum* unum virum ,viros duodecim
שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃
, Jarden medio è hinc vobis Tollite : dicendo , eis præcipite Et
3 וְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ־לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן
, lapides duodecim *præparando* , ſacerdotum *pedum ſtatione* è
מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכִין שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים
eos facietis reponere & ,vobiſcum eos facietis tranſire &
וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם
ad Jehoſuah *clamavit* Et .*nocte eo in pernoctabitis quo* ,diverſorio in
4 בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר־תָּלִינוּ בוֹ הַלָּיְלָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־
,Iſrael filiis de fecerat præparari quos viros duodecim
שְׁנֵים הֶעָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Tranſite : Jehoſuah eis dixit Et .tribu *de unum virum* unum virum
5 אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ
vobis *levate* & ,Jarden medium in veſtri Dei Domini *arcæ facies ad*
לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶל־תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ לָכֶם
filiorum tribuum numerum *in* ſuum humerū ſuper unum lapidem *vir*
אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל־שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־
interrogaverint cū,*veſtro interiori* in ſignū hoc ſit Ut .Iſrael
6 יִשְׂרָאֵל׃ לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי־יִשְׁאָלוּן
iſti lapides Quid : dicendo ,cras veſtri filii
בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
Jarden aquæ *ſunt exciſæ Quod* : eis dicetis Et ? vobis
7 לָכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן
aquæ ſunt exciſæ ,Jarden *eam tranſeundo in* ,Domini fœderis *arcæ faciebus à*
מִפְּנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי
Iſrael filiis memoriam in iſti lapides Eruntque .Jarden
הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
.ſeculum in uſque
עַד־עוֹלָם׃

Verſio VULG. LAT.

13 Et cùm poſuerint veſtigia pedum ſuorum, ſacerdotes qui portant arcam Domini Dei univerſæ terræ, in aquis Jordanis, aquæ quæ inferiores ſunt, decurrent atque deficient: quæ autem deſuper veniunt, in una mole conſiſtent. 14 Igitur egreſſus eſt populus de tabernaculis ſuis, ut tranſiret Jordanem: & ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis, pergebant ante eum. 15 Ingreſſiſque eis Jordanem, & pedibus eorum in parte aquæ tinctis, (Jordanis autem ripas alvei ſui tempore meſſis impleverat,) 16 Steterunt aquæ deſcendentes in loco uno, & ad inſtar montis intumeſcentes apparebāt procul ab urbe quæ vocatur Adō uſque ad locum Sarthan: quæ autem inferiores erant, in Mare ſolitudinis (quod nunc vocatur Mortuum) deſcenderunt, uſquequò omnino deficerent. 17 Populus autem incedebat contra Jericho: & ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis Domini, ſtabant ſuper ſiccam humum in medio Jordanis accincti, omniſque populus per arentem alveum tranſibat.

CAP. IV.

1 Quibus trangreſſis, dixit 2 Dominus ad Joſue; Elige duodecim viros, ſingulos per ſingulas tribus: 3 Et præcipe eis, ut tollant de medio Jordanis alveo, ubi ſteterunt pedes ſacerdotum, duodecim duriſſimos lapides, quos ponetis in loco caſtrorum, ubi fixeritis 4 hâc nocte tentoria. Vocavítque Joſue duodecim viros, quos elegerat de filiis Iſrael, ſingulos de ſingulis tribubus: 5 Et ait ad eos; Ite ante arcam Domini Dei veſtri ad Jordanis medium, & portate inde ſinguli ſingulos lapides in humeris veſtris, juxta numerum filiorum Iſrael, 6 Ut ſit ſignum inter vos: & quando interrogaverint vos filii veſtri cras, dicentes; Quid ſibi volunt iſti lapides? 7 Reſpondebitis eis, Defecerunt aquæ Jordanis ante arcam fœderis Domini, cùm tranſiret eum: idcircò poſiti ſunt lapides iſti in monumentum filiorum Iſrael uſque in æternum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον 14 στήσεται. Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς (ξ) ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 15 κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ. Ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ (ο) ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν (π) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου· ὁ δὲ Ἰορδάνης (ρ) ἐπληροῦτο καθ᾽ ὅλην τὴν κρηπῖδα 16 αὐτοῦ, ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν· Καὶ ἔστη τὰ (σ) ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν (τ) σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν (υ) θάλασσαν Ἄραβα θάλασσαν ἁλός, ἕως εἰς τὸ τέλος 17 ἐξέλιπε. Καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

MS.A. (ξ) ἦραν (ο) ἱερεῖς αἴροντες (π) κιβωτὸν ἐβάφησαν εἰς τὸ μέρος (ρ) ἐπλήρου (σ) ὕδατα καταβαίνοντα (τ) σφόδρα ἕως (υ) θάλασσαν τῶν ἁλῶν, ἕως

13 Et erit, cùm quieverint pedes ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini univerſæ terræ, in aqua Iordanis; aqua Jordanis deficiet: aqua autem deſcendens (c) ſtabit. 14 Et promovit populus è tabernaculis ſuis, ad tranſeundum Iordanem: ſacerdotes autem levaverunt arcam teſtamenti Domini priores populo. 15 Dum autem ingrediebantur ſacerdotes levantes arcam teſtamenti, in Iordanem: & pedes ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini tincti ſunt in parte aquæ Iordanis: Iordanes autem plenus erat per totam crepidinem ſuam, ſicut (d) dies meſſis tritici. 16 Et ſteterunt aquæ deſcendentes deſuper: ſtetit (e) concretio una recedens longè valdè (f) vehementer uſque ad partem Cariathiarim: quæ autem deſcendebat, deſcendit in mare Araba, mare Salis; donec in finem defecit. 17 Et populus ſtetit contra Hiericho. Et ſteterunt ſacerdotes levantes arcam teſtamenti Domini ſuper aridam in medio Iordanis. Et omnes filii Iſrael tranſibant per aridam, donec conſummavit omnis populus tranſiens Iordanem.

ΚΕΦ. Δʹ.

1 Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε κύριος (α) 2 τῷ Ἰησοῖ, λέγων, (β) Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ 3 τοῦ λαοῦ, ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς, Σύνταξον (γ) αὐτοῖς· καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, (δ) θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ 4 τὴν νύκτα. Καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, 5 ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς, Εἶπεν (ε) αὐτοῖς, Προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ (ζ) ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον, ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν (η) τῶν δώδεκα 6 φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, Ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέγων, Τί 7 εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ἡμῖν; Καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου, λέγων, Ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτόν. καὶ ἔσονται (θ) οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

MS.A. (α) πρὸς Ἰησοῦν, (β) Παραλαβὼν ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας, ἕνα ἐφ᾽ ἑκάστης (γ) αὐτοῖς, λέγων, Ἀνέλεσθε ἐντεῦθεν ἐκ μέσου (δ) θήσετε αὐτοὺς (ε) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Προσαγάγετε (ζ) ἀνελόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα ἐπὶ τῶν ὤμων (η) τῶν φυλῶν (θ) ὑμῖν οἱ λίθοι οὗτοι μνημόσυνον

CAP. IV.

1 Et poſtquàm conſummavit omnis populus tranſiens Iordanē, & dixit Dominus Ieſu, dicens; 2 Aſſumens viros de populo, unum ex unaquaq; tribu, 3 Præcipe (a) eis: & tollite de medio (b) Iordanis paratos duodecim lapides, & hos transferentes ſimul (c) vobiſcum ipſis, ponite eos in caſtris veſtris, ubicunq; caſtrametati fueritis ibi nocte. 4 Et revocans Ieſus duodecim viros de honoratis ex filiis Iſrael, unum ex unaquaque tribu, 5 Dixit eis; Accedite (d) coram me ante faciem Domini in medium Iordanis: Et auferens inde unuſquiſque lapidem, tollat ſuper humeros ſuos ſecundùm numerum duodecim tribuum Iſrael: 6 ut ſint vobis hi in ſignū poſitum ſemper. Ut quando interrogaverit te filius tuus cras, dicens; Quid ſunt lapides hi nobis? 7 Et tu manifeſtabis filio tuo, dicens; Quoniam defecit Iordanis fluvius à facie arcæ teſtamenti Domini univerſæ terræ; dum tranſibat eum. Et erunt vobis lapides iſti memoriale filiis Iſrael uſque in æternum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ויהי כמנח פרסת רגלי כהניא נטלי ארונא דיי רבון כל ארעא במי ירדנא
14 יפסקון מיא דנחתין מלעילא ויקומון רוקבא חד : והוה כד נטלו עמא מקרויהון
15 למעבר ית ירדנא וכהניא נטלי ארונא דקימא קדם עמא : וכממטי נטלי ארונא עד
ירדנא ורגלי כהניא נטלי ארונא טבילא בקצת מיא וירדנא מלי על כל כפוהי כל יומי
16 חצדא : וקמו מיא דנחתין מלעלא קמו רוקבא חד רחיקין לחדא מאדם קרתא דבסטר
צרתן ודנחתין לימא דמישרא לימא דמלחא שלימו פסקו ועמא עברו לקביל יריחו :
17 וקמו כהניא נטלי ארון קימא דיי ביבשתא בגו ירדנא מתקניא וכל ישראל עברין
ביבשתא עד דשלימו כל עמא למעבר ית ירדנא :

ד

1 והוה כד שלימו כל עמא למעבר ית ירדנא ואמר יי ליהושע למימר : דברו לכון מן
2 עמא תרי עשר גברין גברא חד גברא חד משבטא : ופקידו יתהון למימר טולו לכון
3 מכא מגו ירדנא מאתר מיקם רגלי כהניא מתקניא תרתי עסרי אבניא ותעברנון
4 יתהון עמכון ותחתון יתהון בבית מבתא דתביתון ביה בליליא : וקרא יהושע לתרי
5 עשר גברא דאתקין מבני ישראל גברא חד גברא חד משבטא : ואמר להון
יהושע עברו קדם ארונא דיי אלהכון לגו ירדנא וארימו לכון גבר אבנא חדא על
6 כתפיה למנין שבטיא דבני ישראל : בדיל דתהי דא את ביניכון ארי ישאלון
7 בניכון מחר למימר מה אבניא האלין לכון : ותימרון להון די פסקו מי ירדנא מן
קדם ארון קימא דיי במעבריה בירדנא פסקו מי ירדנא ויהוין אבניא האלין לדכרנא
לבני ישראל עד עלמא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et erit, cum quieverint plantæ pedum ſacerdotum ferentium arcam Domini dominatoris omnis terræ, in aquis Jordanis; aquæ Jordanis abſcindentur; aquæ quæ deſcendunt deſuper; & conſurgent acervo uno. 14 Et fuit, cum ſurrexerunt populꝰ ex tabernaculis ſuis ad tranſeundum Jordanem, & ſacerdotes ferentes arcam fœderis coram populo. 15 Et ut pervenerunt ferentes arcam uſque ad Jordanem, & pedes ſacerdotum tollentium arcam, intincti fuerunt in extremitate aquarum: & Jordanis impletus eſt ſuper omnes ripas ſuas omnibus diebus æſtatis. 16 Et ſteterunt aquæ, quæ deſcendebant deſuper, ſteterunt cumulo uno; quæ dilatatæ ſunt valde ab Adam urbe quæ juxta Sarthan; & quæ deſcendebant in mare planitiei, in mare Salis, conſumptæ ſunt, defecerunt: & populus tranſierunt è regione Jericho. 17 Et ſteterunt ſacerdotes ferentes arcam fœderis Domini in ſicco, in medio Jordanis præparati: & omnis Iſrael tranſibant in ſicco, donec conſummaverunt omnis populus tranſire Jordanem.

CAP. IV.

1 Et fuit quando conſummaverunt omnis populus tranſire Jordanem, & 2 ait Dominus ad Joſue, dicendo: Tollite vobis de populo duodecim viros, virum unum, virum unum ex tribu. 3 Et jubete eis, dicendo: Tollite vobis hinc de medio Jordanis, de *loco ſtationis* pedum ſacerdotū accinctorum, duodecim lapides: & transferetis eos vobiſcum; & collocabitis eos in loco hoſpitii, in quo hoſpites eritis in nocte. 4 Et vocavit Joſue duodecim viros, quos conſtituit, ex filiis Iſrael, virum unum, virum unum ex tribu. 5 Et dixit eis Joſue: Tranſite ante arcam Domini Dei veſtri intra Jordanem, & tollite vobis vir lapidem unum ſuper humerum ſuum, ad numerum tribuum filiorum Iſrael: 6 Ut ſit vobis hoc ſignum inter vos, quando interrogaverint filii veſtri cras dicendo: Quid lapides iſti vobis? 7 Et dicetis eis: Quòd defecerunt aquæ Jordanis ex ante faciem arcæ fœderis Domini: quando tranſibat illa per Jordanem, defecerunt aquæ Jordanis: & erunt lapides iſti in monumentum filiis Iſrael uſq; in ſeculum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܐ ܕܢܬܢܝܚܢ ܦܣܬܐ ܕܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܡܪܗ 13
ܕܟܠܗ̇ ܐܪܥܐ. ܒܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܢܬܦܠܓܘܢ. ܡ̈ܝܐ ܕܢܚܬܝܢ ܡܢ ܠܥܠ.
ܢܩܘܡܘܢ ܐܝܟ ܕܒܙܩܐ ܚܕ. ܒܠܚܘܕ ܚܕ. * ܘܟܕ ܫܩܠܘ ܥܡܐ ܡܢ ܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܠܡܥܒܪ 14
ܝܘܪܕܢܢ. ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܝ ܕܡܪܝܐ. ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܥܡܐ. * ܘܟܕ 15
ܥܠܘ ܫܩܘܠܝ ܩܒܘܬܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܩܒܘܬܐ.
ܐܨܛܒܥ ܒܣܦܬܐ ܕܡ̈ܝܐ. ܘܝܘܪܕܢܢ ܡܠܐ ܗܘܐ ܥܠ ܟܐܦܘܗܝ. ܟܠܗܘܢ ܝܘ̈ܡܝ ܚܨܕܐ. * ܘܩܡܘ 16
ܡ̈ܝܐ ܕܢܚܬܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܩܡܘ ܐܝܟ ܕܒܙܩܐ ܚܕ ܒܠܚܘܕ. ܘܪܚܝܩܘ ܛܒ ܡܢ ܐܪܡ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܣܛܪ ܨܪܬܢ. ܘܕܢܚܬܝܢ ܠܝܡܐ ܕܡܥܪܒܐ ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܐܬܦܪܫܘ ܘܫܠܡܘ.
ܥܡܐ ܕܝܢ ܥܒܪܘ ܠܘܩܒܠ ܐܝܪܝܚܘ. * ܘܩܡܘ ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܝ 17
ܕܡܪܝܐ. ܒܝܒܫܐ ܒܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܥܛܦܘ ܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܘܥܒܪܘ ܒܝܒܫܐ.
ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܕ̄ *

1 * ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. * ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܡܢ
2 ܥܡܐ ܬܪܥܣܪ ܓܒܪܝܢ. ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܒܛܐ. * ܘܦܩܘܕ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. 3
ܫܩܘܠܘ ܠܟܘܢ ܡܟܐ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܩܡܘ ܪ̈ܓܠܝ ܟܗ̈ܢܐ. ܬܛܝܒܘܢ ܬܪܥܣܪ
ܟܐܦܝܢ. ܘܬܥܒܪܘܢ ܐܢܝܢ ܥܡܟܘܢ. ܘܬܣܝܡܘܢ ܐܢܝܢ ܒܒܝܬ ܡܒܬܐ. ܕܬܒܘܬܘܢ ܒܗ ܒܠܠܝܐ.
* ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܬܪܥܣܪ ܓܒܪܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܛܝܒ ܡܢ ܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ 4
ܫܒܛܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܥܒܪܘ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܠܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. 5
ܘܐܪܝܡܘ ܠܟܘܢ ܟܐܦܐ ܚܕܐ ܥܠ ܟܬܦܗ. ܠܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܕܬܗܘܐ 6
ܗܕܐ ܐܬܐ ܒܝܢܬܟܘܢ. ܕܡܐ ܕܢܫܐܠܘܢܟܘܢ ܒ̈ܢܝܟܘܢ ܡܚܪ ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܟܘܢ. ܡܢܐ ܐܢܝܢ
ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ. * ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܕܐܬܦܠܓܘ ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܝ 7
ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܥܒܪܢ ܒܝܘܪܕܢܢ ܐܬܦܠܓܘ ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܗܘܝ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ ܕܘܟܪܢܐ
ܠܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܥܠܡ.

* Et quum quieverint plantæ pedum ſacerdo- 13
tum ferentium arcam Domini dominatoris
totius terræ in aquis Jordanis, aquæ Jordanis
ſcindentur; aquæ ſupernè deſcendentes con-
ſiſtent quaſi in utre quodam ſeorſim. Quum 14
ergò ſolviſſet populus è tabernaculis ſuis ut
trajiceret Jordanem, ſacerdotes qui ferebant
arcam fœderis Domini, præcedebant popu-
lum: Cúmq; perveniſſent portitores arcæ ad 15
Jordanem uſque, & pedes ſacerdotum qui fe-
rebant arcam, tincti fuiſſent in oris aquarum,
(porrò Jordanis plenus erat ad ſumma uſq;
labra cunctis diebus meſſis) Conſtiterunt 16
aquæ quæ ſupernè defluebant; conſtiterunt
inquam, quaſi in utre quodam ſeorſùm, valdè
procul ab Aram civitate quæ eſt ſecus Sar-
tam: quæ verò defluebant ad mare Occiden-
tale, mare *ſcilicet* ſalis, ſeparatæ defecerunt:
populus autem tranſiit è regione Jericho. Et 17
ſacerdotibus qui ferebant arcam fœderis
Domini, ſicco pede intra Jordanem conſiſten-
tibus, accinxerunt ſe omnes Iſraelitæ, & ſicco
pede tranſierunt, donec finem feciſſet uni-
verſus populus tranſeundi Jordanem.

CAP. IIII.

Quum autem finem feciſſet populus tranſ- 1
eundi Jordanem, dixit Dominus ad Joſum,
Sumite vobis è populo duodecim viros, ſin- 2
gulos viros è *qualibet* tribu: Atque his præ- 3
cipe, ac dicito illis, Tollite vobis hinc è me-
dio Jordanis de ſub pedibus ſacerdotum, pa-
rate duodecim lapides, eóſque tranſvehite
vobiſcum, & reponite in diverſorio in quo
eſtis *hâc* nocte permanſuri. Advocans igitur 4
Jeſus duodecim viros quos præparaverant de
filiis Iſrael, ſingulos viros è *ſingulis* tribubus,
Ait illis Jeſus, Tranſite ante arcam Domini 5
Dei veſtri per medium Jordanem, & impo-
nite quiſque lapidem ſuum humero ſuo, juxta
numerum tribuum filiorum Iſrael, Ut ſit 6
ſignum iſtud inter vos: ut quum interro-
gabunt vos filii veſtri cras, dicéntque vobis,
Quid ſunt hi lapides? Reſpondeatis eis di- 7
ſciſſas fuiſſe aquas Jordanis à conſpectu arcæ
fœderis Domini; quum tranſiremus per Jor-
danem, diſciſſas fuiſſe aquas Jordanis, &
lapides iſtos factos fuiſſe monumentum fi-
liis Iſrael in æternum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 *ويكون عند استقرار اقدامكم قدام الايمة حاملين صندوق عهد الرب مولا جميع الخلق
14 في مياه الاردن ينقطع الما المنحدر من فوق ويقف طودا واحدا *فلما رحل القوم من مضاربهم
15 حتي يجوزوا الاردن * والكهنة حاملون صندوق العهد قدام الشعب *وعند دخول حاملي
الصندوق الي الاردن وانغماس ارجلهم في الما * والاردن ماضيا علي كل شطوطه * وكان ايام
16 الحصاد *فانفرج باثنين * ووقف الما المنحدر من فوق طودا واحدا جامدا بعيدا جدا منهم *
والما المنحدر اسفل سال هابطا الي البحر السبخة وبحر الملح * وفني وانقطع * ووقف القوم مقابل
17 اريحا * ووقف الكهنة حاملون صندوق عهد الله في الجفاف في وسط الاردن بترتيب * وجميع بني
اسرائيل عابرون في اليبس الي ان فرغ الشعب من العبور الي الاردن بغير ما *
1 * الفصل الرابع * *فقال الله ليوسع قولا *خذوا لكم من الشعب اثني عشر رجلا *
2 رجل واحد من كل سبط * ومرهم قايلا * ارفعوا من هاهنا من وسط الاردن من موضع وقوف
3 ارجل الايمة مستوي اثني عشر حجرا * وخذوهم معكم وافروهم في موضع المبيت الذي تبيتون
4 فيه الليلة *فاستدعا يوسع بالاثني عشر رجلا الذي رتب في بني اسرائيل * رجلا واحدا من كل
5 سبط *وقال لهم يوسع *اعبروا قدام صندوق عهد الرب الاهكم الي وسط الاردن *وارفعوا علي كل
6 رجل منكم حجرا واحدا علي كتفه بعدد اسباط بني اسرائيل * لاجل ان تكون هذه اية فيما
بينكم * وشهادة موضوعة الي الابد * اذا سالوكم بنوكم وقالوا لكم * اي شي هذه الحجارة
7 *تقولون لهم *ان الرب يبس بين ايدينا نهر الاردن عند خروجنا من مصر ومعنا صندوق عهد
الله * فعند جوازه في الاردن انقطع ما الاردن * فتكون هذه الحجارة تذكرا لبني اسرائيل *

Contingent autem ut quum quieſcent pe- 13
des veſtri ante ſacerdotes portantes ar-
cam fœderis Domini dominatoris univer-
ſæ creaturæ, in aquis Jordanis, diſcin-
datur aqua supernè fluens, ſtetque in
montem unum. Quum igitur profecta 14
eſſet turba de tabernaculis ſuis, ut tranſi-
rent Jordanem, & ſacerdotes portantes
arcam fœderis populo præirent; Ingreſſis 15
iis qui ferebant arcam, in Jordanem, &
intinctis pedibus eorum in aqua (Jorda-
nis autem decurrebat per omnes ripas
ſuas, erantque dies meſſis) Diviſus eſt 16
in duo, & ſtetit aqua supernè deſcen-
dens, in montem unum ſolidum, procul
valdè ab eis; aqua verò deorſùm de-
ſcendens fluxit, ruens in maria planitiei
& mare ſalis, & conſumpta eſt atq; defe-
cit. Stetitque populus è regione Jericho.
Et ſteterunt ſacerdotes portantes arcam 17
fœderis Dei, in ſicco, in medio Jordane,
ordinatim, dum omnes filii Iſrael tranſi-
rent per ſiccum, donec finiiſſet populus
tranſire Jordanem ſine aqua.

CAP. IV.

Dixit præterea Deus ad Joſue ſermo- 1
nem hujuſmodi, *Tollite vobis è po-* 2
pulo duodecim viros, virum unum de
qualibet tribu, Et præcipe eis dicens, 3
Tollite vobis hinc è medio Jordane, è
loco ubi ſteterunt pedes ſacerdotum, pa-
rem numerum *duodecim lapidum: &*
ſumite illos vobiſcum, & reponite eos in
loco pernoctationis in quo pernoctabitis
hâc nocte. Itaque vocare fecit Joſue duo- 4
decim viros, quos diſpoſuerat inter filios
Iſrael, virum unum è qualibet tribu; Et 5
ait illis Joſue, Tranſite ante arcam fœ-
deris Domini Dei veſtri in medium Jor-
danē, & tollat unuſquiſq; veſtrûm lapi-
dem unum ſuper humerum ſuum, pro nu-
mero tribuum filiorum Iſrael; ut ſit hoc 6
inter vos ſignum & teſtimonium reposi-
tum in ſempiternum. Quando inter-
rogabunt vos filii veſtri ac dicent vo-
bis, Quid ſunt hi lapides? Dicetis eis, 7
Dominus areſecit ante nos fluvium
Jordanē, quū egreſſi ſumus ex Ægypto,
dum eſſet nobiſcum arca fœderis Dei;
nam tranſeunte illâ per Jordanem, diſ-
ſecta fuit aqua Jordanis. Eruntque
lapides iſti monimentum filiis Iſrael.

Jehoſuah præceperat quemadmodum ,Iſrael filii ſic fecerunt Et
8 ויעשו־כן בני־ישראל כאשר צוה יהושע
quemadmodum ,Jarden medio de lapides duodecim tulerunt &
וישאו שתי־עשרה אבנים מתוך הירדן כאשר
: Iſrael filiorum tribuum numerum *in* Jehoſuah ad Dominus eſt locutus
דבר יהוה אל־יהושע למספר שבטי בני־ישראל
.ibi eos poſuerunt & ,diverſorium ad ſecum eos fecerunt tranſire &
ויעברום עמם אל־המלון וינחום שם:
,Jarden medio in Jehoſuah erexit lapides duodecim Et
9 ושתים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן
fuerunt & : fœderis arcam portantiũ ſacerdotum *pedum ſtatione* ſub
תחת מצב רגלי הכהנים נשאי ארון הברית ויהיו
arcam portantes ſacerdotes Et .hanc diem ad uſque ibi
10 שם עד היום הזה: והכהנים נשאי הארון
præcepit quod ,verbum omne *conſummari ad uſque*,Jarden medio in *ſtantes*
עמדים בתוך הירדן עד־תם כל־הדבר אשר־צוה
quæ omnia juxta populum ad *loquendum ad* ,Jehoſuah Dominus
יהוה את־יהושע לדבר אל־העם ככל אשר־
.tranſierunt & populus feſtinaverunt & : Jehoſuah Moſeh præcepit
צוה משה את־יהושע וימהרו העם ויעברו:
arca tranſivit & ,tranſire *populus omnis conſummavit ſicut* ,fuit Et
11 ויהי כאשר־תם כל־העם לעבור ויעבר ארון־
,Reuben filii Tranſieruntque *.populi facies ad* ſacerdotes & Domini
12 יהוה והכהנים לפני העם: ויעברו בני־ראובן
filiorum facies ad quintati Menaſſeh tribus dimidia & ,Gad filii &
ובני־גד וחצי שבט המנשה חמשים לפני בני
quadraginta Circiter .Moſeh eos ad fuerat locut' quemadmodũ ,Iſrael
13 ישראל כאשר דבר אליהם משה: כארבעים
campeſtria ad prælium ad *Domini facies ad* tranſierũt *exercitus accincti mille*
אלף חלוצי הצבא עברו לפני יהוה למלחמה אל ערבות
omnis oculis in Jehoſuah Dominus magnificavit ipſa die In .Jericho
14 יריחו: ביום ההוא גדל יהוה את־יהושע בעיני כל־
omnibus,Moſeh timuerunt quemadmodum ,eum timuerunt & : Iſrael
ישראל ויראו אתו כאשר יראו את־משה כל־
: dicendo ,Jehoſuah ad Dominus Dixitque .ejus vitæ diebus
15 ימי חייו: ויאמר יהוה אל־יהושע לאמר:
aſcendant & ,teſtimonii arcam portantibus ſacerdotibus Præcipe
16 צוה את־הכהנים נשאי ארון העדות ויעלו
Aſcendite : dicendo ,ſacerdotibus Jehoſuah præcepit Et .Jarden ex
17 מן־הירדן: ויצו יהושע את־הכהנים לאמר עלו
fœderis arcam portantes ſacerdotes *aſcendendo in* ,fuit Et .Jarden ex
18 מן־הירדן: ויהי בעלות הכהנים נשאי ארון ברית־
ad ſacerdotum pedum *volæ ſunt evulſæ* ,Jarden medio de Domini
יהוה מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל
heri ſicut iverunt & ,ſuum locum ad Jarden aquæ ſunt reverſæ & ,ſiccum
החרבה וישבו מי־הירדן למקומם וילכו כתמול־
Jarden ex aſcenderunt populus Et .ſuas ripas omnes *ſuper* nudiuſtertius
19 שלשום על־כל־גדותיו: והעם עלו מן־הירדן
extremo in Ghilgal in ſunt caſtrametati & ,primi menſis decima in
בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה
,illos lapides duodecim Et .Jericho orientis
20 מזרח יריחו: ואת שתים עשרה האבנים האלה
Dixitque . Ghilgal in Jehoſuah ſtatuit ,Jarden ex *acceperunt* quos
21 אשר לקחו מן־הירדן הקים יהושע בגלגל: ויאמר
veſtri filii interrogaverint *Quod* : dicendo ,Iſrael filios ad
אל־בני ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם
? iſti lapides Quid : dicendo ,ſuos patres cras
מחר את־אבותם לאמר מה האבנים האלה:
Iſrael tranſivit *arida In* : dicendo,veſtros filios facietis cognoſcere Et
22 והודעתם את־בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל
.hunc Jarden
את־הירדן הזה:

Verſio VULG. LAT.

8 Fecerunt ergò filii Iſrael ſicut præcepit eis Joſue, portantes de medio Jordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperárat, juxta numerum filiorum Iſrael, uſque ad locum in quo caſtrametati ſunt, ibíque poſuerunt eos. 9 Alios quoque duodecim lapides poſuit Joſue in medio Jordanis alveo, ubi ſteterunt ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis : & ſunt ibi uſque in præſentem diem. 10 Sacerdotes autem, qui portabant arcam, ſtabant in Jordanis medio, donec omnia complerentur, quæ Joſue, ut loqueretur ad populum, præceperat Dominus, & dixerat ei Moyſes. Feſtinavítque populus, & tranſiit. 11 Cúmque tranſiſſent omnes, tranſivit & arca Domini, ſacerdotéſque pergebant ante populum. 12 Filii quoque Ruben, & Gad, & dimidia tribus Manaſſe, armati præcedebant filios Iſrael, ſicut eis præceperat 13 Moyſes : Et quadraginta pugnatorum millia per turmas, & cuneos, incedebant per plana atque campeſtria 14 urbis Jericho. In die illo magnificavit Dominus Joſue coram omni Iſrael, ut timerent eum, ſicut timuerant Moy- 15 ſen, dum adviveret. Dixít- 16 que ad eum, Præcipe ſacerdotibus, qui portant arcam fœderis, ut aſcendant de Jor- 17 dane. Qui præcepit eis, dicens; Aſcendite de Jordane. 18 Cúmque aſcendiſſent portantes arcam fœderis Domini, & ſiccam humum calcare cœpiſſent, reverſæ ſunt aquæ in alveum ſuum, & fluebant ſicut 19 antè conſueverant. Populus autem aſcendit de Jordane, decimo die menſis primi, & caſtrametati ſunt in Galgalis contra Orientalem pla- 20 gam urbis Jericho. Duodecim quoque lapides, quos de Jordanis alveo ſumpſerant, 21 poſuit Joſue in Galgalis. Et dixit ad filios Iſrael, Quando interrogaverint filii veſtri cras patres ſuos, & dixerint eis; Quid ſibi volunt lapi- 22 des iſti? Docebitis eos, atque dicetis, Per arentem alveum tranſivit Iſrael Jordanem iſtum,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῖ. καὶ (ι) ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα (κ) ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ (λ) ἀπέθηκαν ἐκεῖ. 9 Ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ (μ) τῷ Ἰορδάνῃ, ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου· καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, (ν) ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς (ξ) πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ. καὶ 11 ἔσπευσεν ὁ λαὸς, (ο) καὶ διέβησαν. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης 12 κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθάπερ 13 ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωυσῆς. Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱεριχὼ πόλιν. 14 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησε κύριος τὸν Ἰησοῦν (π) ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν, (ρ) ὥσπερ 15 Μωυσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη. Καὶ εἶπε κύ- 16 ριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων, Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ 17 Ἰορδάνου. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων, Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 18 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου (σ) ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας (τ) ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ (υ) χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος. 19 Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς 20 Ἱεριχώ. Καὶ τοὺς δώδεκα (φ) λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, 21 ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις, Λέγων, Ὅταν ἐρωτῶσιν (χ) ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, 22 λέγοντες, Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι; Ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, Ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν (ψ) Ἰορδάνην τοῦτον,

Et fecerunt ſic filii Iſrael, ſecundùm quod mandavit Dominus Ieſu. Et aſſumentes duodecim lapides de medio Iordanis, ſicut præcepit Dominus Ieſu in conſummatione tranſitûs filiorum Iſrael; & portaverunt unà ſecum in caſtra: & depoſuerunt ibi. 8 *Statuit autem Ieſus & alios duodecim lapides in ipſo Iordane, in loco qui fuit ſub pedibus ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini. Et ſunt ibi uſq; in hodiernam diem.* 9 *Steterunt autem ſacerdotes, qui levabant arcam teſtamenti in Iordane: quoadusque conſummavit Ieſus (f) omnia, quæ mandavit Dominus annuntiare populo. Et feſtinavit populus & tranſierunt.* 10 *Et factum eſt, poſtquàm conſummavit omnis populus tranſire; & tranſivit arca teſtamenti Domini; & lapides ante eos.* 11 *Et tranſierunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidii de tribu Manaſſe parati ante filios Iſrael; ſicut mandaverat eis Moyſes:* 12 *Quadraginta mille benè accincti in pugnam tranſierunt coram Domino in bellum ad Hiericho civitatem.* 13 *In illa die auxit Dominus Jeſum coram univerſo genere Iſrael: & timebant eũ, ſicut Moyſen, quanto tempore vixit.* 14 *Et dixit Dominus ad Jeſum, dicens;* 15 *Manda ſacerdotibus portantibus arcam (g) teſtamenti teſtimonii Domini aſcendere è Iordane.* 16 *Et mandavit Ieſus ſacerdotibus, dicens; Aſcendite è Iordane.* 17 *Et factum eſt, poſtquàm aſcenderunt ſacerdotes levantes arcam teſtamenti Domini è Jordane, & poſuerunt pedes ſuper terram; fluxit aqua Jordanis ad regionem: & ibat, ſicut heri & nudiùs tertiùs, per totam crepidinem.* 18 *Et populus aſcendit è Jordane decimâ menſis primi. Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in Galgalis ad partem quæ eſt ad ortum Solis à Hiericho.* 19 *Et duodecim lapides iſtos, quos ſumpſit ex Jordane, ſtatuit Jeſus in Galgalis,* 20 *Dicens; Quando interrogant vos filii veſtri dicentes, quid ſunt lapides hi?* 21 *Annuntiate filiis veſtris, Quia ſuper aridam tranſiit Iſrael Jordanem hunc,* 22

MS.A. (ι) λαβόντες (κ) αὐτοῖς (λ) ἀπέθηκαν αὐτοὺς ἐκεῖ. Ἔστηκεν δὲ (μ) τῷ Ἰορδανῷ, (ν) ἕως συνετέλεσεν (ξ) πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος Ἰησοῖ ἀναγγεῖλαι. (ο) καὶ διέβη. Καὶ (π) ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους (ρ) ὥσπερ ἐφοβοῦντο Μωυσῆν, (σ) ἐκ μέσου τοῦ (τ) ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὥρμησεν (υ) ἐχθὲς (φ) λίθους, οὓς (χ) οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὑμᾶς, λέγοντες, (ψ) Ἰορδάνην, Ἀποξηράναντος

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ועבדו כן בני ישראל כמא די פקד יהושע ונטלו תרתא עשרי אבניא מגו ירדנא כמא
דמליל יי עם יהושע למנין שבטיא דבני ישראל ואעברונון עמהון לבית מבתא
9 ואצנעונון תמן: ותרתא עשרי אבניא אקים יהושע בגו ירדנא באתר מקם רגלי
10 כהניא נטלי ארונא דקימא והוו תמן עד יומא הדין: וכהניא נטלי ארונא קימין
בגו ירדנא עד דשלים כל פתגמא דפקד יי ית יהושע למללא עם עמא ככל דפקד
11 משה ית יהושע ואוחיאו עמא ועברו: והוה כד שלים כל עמא למעבר ועבר
12 ארונא דיי וכהניא קדם עמא: ועברו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה
13 מזרזין קדם בני ישראל כמא דמליל עמהון משה: כארבעין אלפין מזרזי חילא עברו
14 קדם עמא דיי לקרבא למישרי יריחו: ביומא ההוא רבי יי ית יהושע בעיני כל
15 ישראל ודחילו מניה כמא דהוו דחלין מן משה כל יומי חיוהי: ואמר יי ליהושע
16 17 למימר: פקד ית כהניא נטלי ארונא דסהדותא ויסקון מן ירדנא: ופקד
18 יהושע ית כהניא למימר סקו מן ירדנא: והוה כד בעו למסק כהניא נטלי ארון
קימא דיי מגו ירדנא אתנגידא פרסת רגלי כהניא ונחא על יבשתא ותבו מי ירדנא
19 לאתריהון ואזלו כמאתמלי ומדקדמוהי על־כל־כפוהי: ועמא סליקו מן ירדנא
20 בעשרא לירחא קדמאה ושרו בגלגלא בסיפי מדנח יריחו: וית תרתא עשרי אבניא
21 האלין דנסיבו מן ירדנא אקים יהושע בגלגלא: ואמר לבני ישראל למימר דישאלון
22 בניכון מחר ית אבהתהון למימר מה אבניא האלין: ותהודעון ית בניכון למימר
ביבשתא עבר ישראל ית ירדנא הדין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecerunt ſic filii Iſrael, ſicut juſſit Joſue ; & tulerunt duodecim lapides 8 de medio Jordanis, ſicut locutus eſt Dominus cum Joſue, ad numerum tribuum filiorum Iſrael : & tranſtulerunt illos ſecum ad locum hoſpitii, & repoſuerunt eos ibi. Et duodecim lapides ſtatuit Joſue in medio Jordanis in 9 loco ſtationis pedum ſacerdotum ferentium arcam fœderis, & fuerunt ibi uſque ad diem hunc. Et ſacerdotes ferentes arcam ſtabant in medio 10 Jordanis, quoad perfectum eſt omne verbum quod juſſit Dominus Joſue ad loquendum cum populo, juxta omnia quæ juſſit Moſes Joſue: & feſtinaverunt populus, & tranſierunt. Et fuit, quando finiit omnis populus tranſire, 11 & tranſivit arca Domini & ſacerdotes ante populum. Et tranſierunt filii 12 Ruben, & filii Gad, et dimidium tribus Manaſſe armati ante filios Iſrael, ſicut locutus eſt cum eis Moſes. Quaſi quadraginta millia armatorum virtu- 13 tis tranſierunt ante populum Domini ad bellum in planitiem Jericho. In die 14 illo magnificavit Dominus Joſue in oculis omnis Iſrael; et timuerunt eum, ſicut fuerant timentes Moſen omnibus diebus vitæ ejus. Et ait Dominus ad 15 Joſue, dicendo: Jube ſacerdotibus, ferentibus arcam teſtimonii, ut exeant ex 16 Jordane. Et juſſit Joſue ſacerdotibus, dicendo : Exite ex Jordane. Et fuit 17 cùm feſtinarent exire ſacerdotes ferentes arcam fœderis Domini de medio 18 Jordanis, educta eſt planta pedum ſacerdotum, et quievit ſuper aridam; et reverſæ ſunt aquæ Jordanis in locum ſuum : et iverunt ut ab heſterno et ut ab ante eum, ſuper omnes ripas ſuas. Et populus exiverunt ex Jordane in de- 19 cimo menſis primi; et manſerunt in Ghilgala, in finibus Orientis Jericho. Et 20 duodecim lapides eos quos tulerant ex Jordane, ſtatuit Joſue in Ghilgalâ. Et 21 ait filiis Iſrael, dicendo : Quòd interrogabunt filii veſtri cras patres ſuos, dicendo : Quid lapides iſti? Et ſcire facietis filios veſtros, dicendo : Per 22 ſiccum tranſivit Iſrael Jordanem hunc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ܂ ܘܫܩܠܘ ܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝ̈ܢ 8
ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ܂ ܠܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ܂
ܘܥܒܪܘ ܐܢܘܢ ܥܡܗܘܢ ܠܒܝܬ ܡܒܬܐ܂ ܘܐܢܚܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ܂ * ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝ̈ܢ 9
ܐܩܝܡܘ ܕܫܩܠܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܡܢ ܬܚܝܬ ܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ
ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܝ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ܂ * ܘܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ 10
ܩܒܘܬܐ܂ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܒܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܦܩܕ
ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܠܡܐܡܪ ܠܥܡܐ܂ ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ܂ ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܥܡܐ
ܘܥܒܪܘ܂ * ܘܟܕ ܥܒܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܡܫܡܠܝܐܝܬ܂ ܘܥܒܪܬ ܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܟܗ̈ܢܐ 11
ܩܕܡ ܥܡܐ܂ * ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ̈ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ̈ ܓܕ ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ܂ ܟܕ 12
ܡܙܪܙܝܢ ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ܂ * ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܕ 13
ܡܙܪܙܝܢ ܠܩܪܒܐ܂ ܥܒܪܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܩܪܒܐ ܠܥܪܒܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ܂ * ܒܗ ܒܝܘܡܐ 14
ܗܘ܂ ܐܪܒܝ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܕܚܠܘ ܡܢܗ܂ ܐܝܟܢܐ ܕܕܚܠܝܢ
ܗܘܘ ܡܢ ܡܘܫܐ܂ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ܂ * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ܂ * ܦܩܘܕ ܠܟܗ̈ܢܐ 15 16
ܕܫܩܝܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܣܗܕܘܬܐ܂ ܘܢܣܩܘܢ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ * ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܟܗ̈ܢܐ܂ 17
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ܂ ܣܩܘ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ * ܘܟܕ ܣܠܩܘ ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܝ 18
ܕܡܪܝܐ܂ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܫܪܝܘ ܦܣܬܐ ܕܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܒܝܒܫܐ܂ ܘܗܦܟܘ
ܡܝ̈ܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܠܕܘܟܬܗܘܢ܂ ܘܐܙܠܘ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ܂ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܣܦܘ̈ܬܗ
ܕܝܘܪܕܢܢ܂ * ܘܥܡܐ ܣܠܩܘ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ܂ ܘܫܪܘ ܒܓܠܓܠܐ܂ 19
ܒܣܘܦ ܡܕܢܚܗ ܕܐܝܪܝܚܘ܂ * ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝ̈ܢ܂ ܗܠܝܢ ܕܫܩܠܘ ܡܢ 20
ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܐܩܝܡ ܐܢܝܢ ܝܫܘܥ ܒܓܠܓܠܐ܂ * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܟܕ ܢܫܐܠܘܢܟܘܢ 21
ܒܢܝ̈ܟܘܢ ܡܚܪ ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܟܘܢ܂ ܡܢܐ ܐܢܝܢ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ܂ * ܚܘܘ ܐܢܝܢ ܠܒܢܝ̈ܟܘܢ܂ 22
ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ܂ ܕܒܝܒܫܐ ܥܒܪܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ܂

Et ita fecerunt filii Iſrael, prout præcepit 8
eis Jeſus: tuleruntque duodecim lapides è
medio Jordanis, prout dixerat Dominus ad
Jeſum, juxta numerum tribuum filiorum
Iſrael: & tranſvexerunt eos ſecum ad diverſorium,
& reliquerunt eos illic. Lapides 9
inquam duodecim erexerunt, quos tulerant è
medio Jordanis de ſub pedibus ſacerdotum
portantium arcam fœderis Domini, ibique
manſerunt ad hodiernum uſque diem. Sa- 10
cerdotes verò ferentes arcam Domini conſiſtebant
in medio Jordanis, quoad perficerentur
ſermones omnes quos Dominus præceperat
Jeſu ut diceret populo, quemadmodũ
præceperat Moſes Jeſu. Igitur populus feſtinantes
tranſierunt. Cúmque univerſus po- 11
pulus plenè tranſiiſſet, tranſivit etiam arca
Domini & ſacerdotes ante populum:
Tranſieruntque filii Rubil, & filii Gad, ac 12
dimidia tribus Manaſſis, armati ante filios
Iſrael, quemadmodum præceperat illis Mo-
ſes. Quadraginta millia accincti ad bel- 3
lum tranſière ante Dominum ad pugnam,
per planitiem Jericho. Eodem illo die 14
magnificavit Dominus Jeſum in præſentia
totius Iſraelis, & reveriti ſunt eum, quemadmodum
reverebantur Moſen, cunctis
diebus vitæ ipſius. Deinde dixit Dominus 15
ad Jeſum, Præcipe ſacerdotibus ferenti- 16
bus arcam teſtimonii, ut aſcendant è medio
Jordanis. Præcepit ergò Jeſus ſacerdotibus, 17
ac dixit eis, Aſcendite de medio Jordanis.
Et cùm aſcendiſſent ſacerdotes qui fere- 18
bant arcam fœderis Domini, de medio Jordanis,
ut primùm quievêre plantæ pedum
ſacerdotum in ſicco, redierunt aquæ Jordanis
ad locum ſuum, fluxeruntque ut antea,
ſuper omnes ripas Jordanis. Aſcendit au- 19
tem populus è medio Jordanis decimâ
menſis primi, & caſtrametati ſunt in Galgala
ad plagam Orientalem Jericho. Et du- 20
odecim lapides illos, quos tulerant è medio
Jordanis, erexit Jeſus in Galgala. Et 21
dixit Jeſus ad filios Iſrael, Quum interrogârint
vos filii veſtri cras, ac dixerint vobis,
Quid ſibi volunt hi lapides? Oſten- 22
dite eos filiis veſtris, & dicite illis, ſicco
pede tranſiiſſe filios Iſrael Jordanem
iſtum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فصنع كذلك بنوا اسرائيل حسب ما امرهم يوسع * وحملوا اثني عشر حجرا من وسط الاردن حيث 8
كان ارجل الائمة حاملي صندوق العهد * وهم هناك الى هذا اليوم * ولم يزالوا الائمة 10
حاملي الصندوق وقوفا في وسط الاردن الى ان فرغ ساير الخطاب الذي امر الله
يوسع به ان يقوله للقوم مثل ما وصى موسى ليوسع * واسرع الشعب وعبر * فلما 11
كان بعد عبور القوم جاز صندوق العهد والكهنة قدام القوم * وعبر بنو روبيل 12
وبنو جاد * ونصف سبط منسا متسلحين قدام بني اسرائيل * حسبما كان امرهم موسى *
* نحو اربعين الفا مجردين للحرب عبروا قدام الله للقتال الى سباخ اريحا * في ذلك اليوم 13 14
عظم الله يوسع عند جميع بني اسرائيل * وهابوه كما هابوا موسى طول زمان حياته *
* وقال الله ليوسع قولا * مر الكهنة حاملي صندوق العهد بان يصعدوا من الاردن * فامر 15 16 17
يوسع الكهنة قولا * اصعدوا من الاردن * وكان عند صعودهم من الاردن * وعند ما 18
جعلت اقدامهم على الارض خارجا منه * عادت مياه الاردن الى رسمها * وجرت مثل
امس وما قبله على جميع شطوطه * والشعب صعد من الاردن في العاشر من الشهر 19
الاول * وحطوا الجلجال من شرقي اريحا * والاثنا عشر الحجر الذين اخذوا من الاردن 20
اقامهم يوسع في الجلجال * وقال لبني اسرائيل قولا * اذا سالكم بنوكم في غد * وقالوا 21
لكم لاي شي هذه الحجارة * فقولوا لهم ان في الجفاف عبر بنوا اسرائيل عند خروجهم 22
من مصر هذا الاردن *

Et fecerunt ſic filii Iſrael, juxta id quod 8
præcepit eis Joſue, & tulerunt duodecim
lapides è medio Jordane, è loco *ubi erant*
pedes ſacerdotum portantium arcam
fœderis: et ſunt ibi uſque ad hanc diem.
Et ſacerdotes portantes arcam immobiles 10
manſerunt in medio Jordane, quouſque
perficeretur omnis ſermo quem præceperat
Deus Joſue ut diceret populo, quemadmodum
præceperat Moſes Joſue: &
feſtinavit populus ac tranſivit. Et poſt- 11
quam tranſiſſet populus, tranſivit arca
fœderis, & ſacerdotes ante populum.
Tranſierúntque filii Rubil, & filii Gad, 12
& dimidia tribus Manaſſe armati ante
filios Iſrael, quemadmodum præceperat
eis Moſes. Circiter quadraginta millia 13
accinctorum ad pugnam tranſierunt ante
Deum in prælium ad planities Jericho.
In illa die magnificavit Deus Joſue apud 14
omnes filios Iſrael, & veriti ſunt eum,
quemadmodum veriti fuerant Moſen,
longitudine dierum vitæ ipſius. Dixit- 15
que Deus ad Ioſue ſermonem hujuſmodi,
Præcipe ſacerdotibus portantibus arcam 16
fœderis, ut aſcendant ex Iordane. Et 17
præcepit Ioſue ſacerdotibus, dicens; Aſcendite
ex Iordane. Factúmque eſt, ut 18
quum aſcendiſſent ex Iordane, quumque
collocati fuiſſent pedes eorum ſuper terram
extra ipſum, reverſæ ſunt aquæ Iordanis
ad priſtinum *ſtatum ſuum, & fluxerunt*
ſicut heri & antea ſuper omnes
ripas ejus. Populus autem aſcendit ex 19
Iordane decimâ menſis primi, & caſtrametati
ſunt Galgalæ ab Orientali parte
Iericho. Et duodecim lapides, quos 20
tulerant ex Iordane, erexit Ioſue in
Galgala. Dixítque filiis Iſrael ſermo- 21
nem hujuſcemodi, *Quum petierint à vo-*
bis filii veſtri cras, & dixerint; Ad
quid hi lapides? Dicite eis, Per ſic- 22
cum tranſierunt filii Iſrael, poſtquam
egreſſi ſunt ex Ægypto, hunc Ior-
danem,

ספר יהושע׃ ה

,vestris faciebus à Jarden aquas vester Deus Dominus fecit siccari Quòd
23 אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם
mari in vester Deus Dominus fecit quemadmodum ,vos transire usque
עַד־עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְיַם־
.nos transire usque ,nostris faciebus à fecit siccari quod , Suph
סוּף אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עָבְרֵנוּ׃
fortis quoniam ,Domini manum terræ populos omnes sciendum Ad
24 לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהוָה כִּי חֲזָקָה
.diebus omnibus vestrum Deum Dominum timeatis ut , ipsa
הִיא לְמַעַן יְרָאתֶם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

CAP. V. ה

,mare ad Jarden transitu in qui ,Emoræi reges omnes audire juxta ,fuit Et
1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
fecisset siccari quòd ,mare super qui ,Chenahanæi reges omnes &
וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
,nos transire usque ,Israel filiorum faciebus à Iarden aquas Dominus
יְהוָה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ
filiorũ faciebus à spiritus ultrà eis in erat nec ,eorũ cor est liquefactum
וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא־הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־
tibi Fac : Iehosuah ad Dominus dixit illo tempore In .Israel
2 יִשְׂרָאֵל׃ בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ
.secundò Israel filios circuncide,convertere & ,petrarum cultros
חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית׃
Israel filios circuncidit &,petrarum cultros Iehosuah sibi fecit Et
3 וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
; Jehosuah circuncidit quo verbum hoc Et .præputiorum Collem ad
4 אֶל־גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ
belli viri omnes masculi ,Ægypto ex egressus popul' omnis
כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
Quia .Ægypto ex eos egrediendo in ,via in deserto in erant mortui
5 מֵתוּ בַמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־
nates populum omnem & : egredientes populus omnis fuerũt circuncisi
מֻלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים
;circunciderunt non ,Ægypto ex eos egrediendo in ,via in deserto in
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃
consumi usque ,deserto in Israel filii ambulaverunt annis quadraginta Nam
6 כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם
non qui ,Ægypto ex egressorum belli virorum gentem omnem
כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־
non ad eis Dominus juravit quibus , Domini voce in audierunt
שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבִלְתִּי
,eorũ patrib' Dominus juravit quam ,terram eis ostendendum
הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם
eorum filios Et .melle & lacte fluentem terram nobis dandum ad
7 לָתֶת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם
; fuerunt præputiati quia ,Iehosuah circuncidit eos : eis pro fecit stare
הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ
sunt consummati quando ,fuit Et .via in eos circunciderant non nam
8 כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ
castrametatione in se subter manserunt & , circuncidi gens omnis
כָל־הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה
revolvi Hodie : Iehosuah ad Dominus Dixitque .eos vivere ad usque
9 עַד־חֲיוֹתָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי
ipsius loci nomen vocavit & : vobis desuper Ægypti opprobrium
אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
Israel filii sunt castrametati Et .hanc diem ad usque Revolutio
10 גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
vespera in mensis die decima quarta in Transitum fecerunt & : Ghilgal in
בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
.Jericho campestribus in
בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃

Versio VULG. LAT.

23 Siccante Domino Deo vestro aquas ejus in conspectu vestro, donec transiretis: 24 Sicut fecerat priùs in mari rubro, quod siccavit donec transiremus. 25 Ut discant omnes terrarum populi fortissimã Domini manum: ut & vos timeatis Dominum Deum vestrum omni tempore.

CAP. V.

1 Postquàm ergò audierunt omnes reges Amorrhæorum, qui habitabant trans Jordanem ad Occidentalem plagam, & cuncti reges Chanaan, qui propinqua possidebant magni maris loca, quòd siccâsset Dominus fluenta Jordanis coram filiis Israel donec transirent, dissolutum est cor eorum, & non remansit in eis spiritus, timentium introitum filiorum Israel. 2 Eo tempore ait Dominus ad Josue, Fac tibi cultros lapideos, & circumcide secundò filios Israel. 3 Fecit quod jusserat Dominus, & circumcîdit filios Israel in Colle præputiorum. 4 Hæc autem causa est secundæ circumcisionis: Omnis populus, qui egressus est de Ægypto generis masculini, universi bellatores viri, mortui sunt in deserto per longissimos viæ 5 circuitus, Qui omnes circumcisi erant. Populus autem qui 6 natus est in deserto, Per quadraginta annos itineris latissimæ solitudinis, incircumcisus fuit: donec consumerentur qui non audierant vocem Domini, & quibus antè juraverat ut non ostenderet eis terram 7 lacte & melle manantem. Horum filii in locũ successerunt patrum, & circumcisi sunt à Josue: quia sicut nati fuerant, in præputio erant, nec eos in via aliquis circumciderat. 8 Postquàm autem omnes circumcisi sunt, manserunt in eodem castrorum loco, donec 9 sanarentur. Dixitq; Dominus ad Josue, Hodiè abstuli opprobrium Ægypti à vobis. Vocatúmque est nomen loci illius Galgala, usque in præ-10 sentem diem. Manserúntque filii Israel in Galgalis, & fecerunt Phase, quartadecimâ die mensis ad vesperum, in campestribus Jericho.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Ἀποξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου (α) ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν, 24 μέχρις οὗ διέβησαν· Καθάπερ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν 25 ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν. Ὅπως γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε (α) κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

23 Exsiccante Domino Deo nostro aquam Jordanis ante eos, quoadusque transierunt: 24 Sicut fecit Dominus Deus noster rubrum mare, quod exsiccavit Dominus Deus noster ante nos, quoadusque præterivimus. 25 ut cognoscant omnes gentes terræ; quia virtus Domini fortis est: et ut vos revereamini Dominum Deum nostrum in omni (b) opere.

MS.A. (α) ἐκ τοῦ (α) τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.

ΚΕΦ. ε'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ (α) διαβαίνειν αὐτούς, καὶ (β) ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι, καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ 2 προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῖ, Ποίησον σεαυτῷ (γ) μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσ-3 ραὴλ ἐκ δευτέρου. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας (δ) πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου, 4 Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν. Ὃν δὲ τρόπον (ε) περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰ-5 γύπτου, Πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· (ζ) τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται 6 Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαβδαρίτιδι. Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ (η) διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν (θ) δοῦ-7 ναι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, (ι) οὓς Ἰησοῦς περιέτεμε, διὰ τὸ αὐτοὺς (κ) γεγενῆσθαι κατὰ 8 τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. Περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν (λ) εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ 9 παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν. Καὶ εἶπε κύριος τῷ (μ) Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ, Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ 10 τόπου ἐκείνου, Γάλγαλα. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ (ν) πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς (ξ) ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχώ, (ο) ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

CAP. V.

1 Et factum est, ut audierunt reges Amorrhæorum, qui erant trans Iordanem, & (a) reges Phœniciæ, qui juxta mare, quia exsiccavit Dominus Deus Iordanem fluvium ante filios Israel, dum ipsi transirent; & liquefactæ sunt eorum mentes, & consternati sunt: & non erat in eis prudentia ulla à facie filiorum Israel. 2 Sub hoc autem tempus dixit Dominus Iesu, Fac tibi ipsi cultros (b) petrinos de petra acuta: & sedens circumcîde filios Israel secundò. 3 Et fecit (c) Iesus cultros petrinos acutos: & circumcîdit filios Israel in loco qui vocatur, Collis præputiorum. 4 (d) Hoc autẽ modo circumpurgavit Iesus filios Israel: Quicunque aliquando nati fuerant in via, & quicunque aliquando incircumcisi erant eorum, qui exierant ex Ægypto; 5 Omnes istos circumcîdit Iesus. Quadraginta enim (e) & duobus annis conversatus est Israel in deserto (f) Mabdaritide. 6 Ideò (g) incircumcisi erant illorũ plurimi, pugnatorum, qui exierunt de terra Ægypti, qui inobedientes fuerant mandatis Dei: quibus & (h) definierat, ne viderent illi terram, quam juraverat Dominus patribus eorum (i) dare terram fluentem lac & mel. 7 Pro his autem substituit filios eorum: quos circumcîdit (k) Iesus, eò quòd nati fuissent in itinere, incircumcisi. 8 Circumcisi autem quietem habuerunt illic, sedentes in castris donec sanati sunt. 9 Et dixit Dominus ad Iesum filium Naue, In hodierna die abstuli opprobrium Ægypti à vobis. Et vocavit nomen loci illius, (l) Galgala. 10 Et fecerunt filii Israel pascha quartadecimâ die mensis à vespera super (m) occasum Hiericho (n) trans Iordanem in campo.

MS.A. (α) διαβῆναι (β) κατετάκησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καὶ (γ) μαχαίρας ἐκ πέτρας (δ) πετρίνας ἑαυτῷ ἀκροτόμους, (ε) περιεκάθηρεν (ζ) τεσσεράκοντα (η) διώρισεν κύριος αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν (θ) δοῦναι ἡμῖν γῆν (ι) οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς, διὰ (κ) γεγεννῆσθαι (λ) ἔχον αὐτοὶ καθήμενοι (μ) Ἰησοῖ, Ἐν τῇ (ν) πάσχα τεσσαρεσκαιδεκάτῃ (ξ) ἀφ' ἑσπέρου (ο) ἐν τῷ παιδίῳ. Καὶ ἔφαγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 דְּיַבֵּשׁ יְיָ אֱלָהֲכוֹן יַת מֵי יַרְדְּנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן עַד דַּעֲבַרְתּוּן כְּמָא דַעֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְיַמָּא
24 דְסוּף דִּי יַבֵּשׁ מִן קֳדָמָנָא עַד דַּעֲבַרְנָא׃ בְּדִיל דְּיִדְעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא יַת גְּבוּרְתָּא דַיְיָ
אֲרֵי תַקִּיפָא הִיא בְּדִיל דְּתִדְחֲלוּן יַת יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא׃ ה
1 וַהֲוָה כַּד שְׁמָעוּ כָל מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַעַרְבָא וְכָל־מַלְכֵי כְנַעֲנָאֵה דִּי־עַל־
יַמָּא יַת דְּיַבֵּשׁ יְיָ יַת־מֵי־יַרְדְּנָא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דַּעֲבַרוּ וְאִתְמְסִי לִבְּהוֹן וְלָא
2 אִשְׁתְּאַרַת בְּהוֹן עוֹד רוּחַ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא אֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ עֲבֵיד לָךְ
3 אוּמְלָיָן חֲרִיפִין וְתוּב גְּזַר יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּנְיָנוּת׃ וַעֲבַד לֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ אוּמְלָיָן חֲרִיפִין וּגְזַר
4 יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִבְעֲתָא וּקְרָא לֵיהּ גִּבְעַת עָרְלָתָא׃ וְדֵין פִּתְגָמָא דִּי גְזַר יְהוֹשֻׁעַ כָּל עַמָּא
דִּנְפַק מִמִּצְרַיִם דְּכוּרַיָּא כָּל גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא מִיתוּ בְמַדְבְּרָא בְּאוֹרְחָא בְּמִפַּקְהוֹן
5 מִמִּצְרַיִם׃ אֲרֵי גְזִירִין הֲווֹ כָּל עַמָּא דִּי נְפַקוּ וְכָל עַמָּא דְּאִתְיְלִידוּ בְמַדְבְּרָא בְּאָרְחָא
6 בְּמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרַיִם לָא גְזָרוּ׃ אֲרֵי אַרְבְּעִין שְׁנִין הַלִּיכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא עַד דְּסָף כָּל
עַמָּא גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא דִּנְפַקוּ מִמִּצְרַיִם דְּלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרָא דַיְיָ דְּקַיֵּים יְיָ לְהוֹן בְּדִיל
דְּלָא לְאַחֲזָיוּתְהוֹן יַת אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהַתְהוֹן לְמִתַּן לָנָא אַרְעָא עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ׃
7 וְיַת בְּנֵיהוֹן דְּקָמוּ בַּתְרֵיהוֹן יַתְהוֹן גְּזַר יְהוֹשֻׁעַ אֲרֵי עָרְלִין הֲווֹ אֲרֵי לָא גְזָרוּ יַתְהוֹן
8 בְּאָרְחָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמִגְזַר וִיתִיבוּ בְאַתְרֵיהוֹן בְּמַשְׁרִיתָא עַד דְּאִתַּסִּיאוּ׃
9 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא דֵין אַעֲדִית יַת חִסּוּדֵי מִצְרָאֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן וּקְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא
10 הַהוּא גִּלְגְּלָא עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּשְׁרוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגְּלָא וַעֲבַדוּ יַת פִּסְחָא בְּאַרְבְּעַת
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בִּרְמְשָׁא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

23 Quia exsiccavit Dominus Deus vester aquas Jordanis à facie vestra, quoad transiretis, sicut fecerat Dominus Deus vester mari Suph quod exsiccavit à facie nostra quoad transiremus. 24 Ut cognoscant omnes populi terræ fortitudinem Domini, quòd robusta illa; ut timeatis Dominum Deum vestrum omnibus diebus.

CAP. V.

1 Et fuit cùm audierunt omnes reges Emorræorum, qui trans Jordanem ad Occasum; & omnes reges Cananæorum qui juxta mare, quòd exsiccâsset Dominus aquas Jordanis à facie filiorum Israel quoad transirent; & liquefactum est cor eorum, & non relictus est in eis spiritus à facie filiorum Israel. 2 In tempore illo dixit Dñs ad Josue: Fac tibi novaculas acutas, & redi, circuncide filios Israel secundò. 3 Et fecit sibi Josue novaculas acutas, & circuncidit filios Israel in colle; *& vocavit illum*, Collem præputiorum. 4 Et hoc verbum, quod circuncidit Josue: Omnis populus qui exierant ex Ægypto, masculi omnes viri ineuntes bellum, mortui erant in deserto in viâ, cum exiissent ex Ægypto. 5 Namq; circuncisi fuerant omnis populus qui exierunt: & omnem populum qui nati sunt in deserto in via, cùm exiissent illi ex Ægypto, non circunciderant. 6 Etenim quadraginta anni ambulaverunt filii Israel per desertum, quoad consumptus est omnis populus virorum ineuntium bellum qui exierant ex Ægypto, qui non susceperunt verbum Domini quo juravit Dominus eis, quòd non possiderent terram quam juraverat Dñs patribus eorum dare nobis, terram facientem lac & mel. 7 Filios autem illorum qui surrexerunt post illos, hos ipsos circuncidit Josue; namq; præputiati erant, non enim circunciderant eos in via. 8 Et fuit, quando finierunt omnis popul' circuncidi, & sederunt populus in locis suis in castris, quoad sanatus est. 9 Et dixit Dñs ad Josue: Hodie transire feci opprobria Ægyptiorum à vobis; & vocavit nomen loci illius Gilgela usq; ad diem hunc. 10 Et manserunt filii Israel in Gilgela: & fecerunt Pascha in quartadecima die mensis vespere in planitie Jericho.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܘܒܫ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܬܘܢ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ
23 ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܘܐܘܒܫܗ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܢ. * ܕܢܕܥܘܢ
24 ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܚܣܝܢܐ ܗܝ. ܘܬܕܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ.

Et exſiccâſſe Dominum Deum ipſorum 23
aquas Jordanis à conſpectu eorum donec
transîſſent, quemadmodum fecerat Dominus
Deus veſter mari Suph, quod exſiccavit
ante nos donec transîſſemus; Ut ſciant 24
omnes populi terræ manum Domini eſſe robuſtam,
& timeatis Dominum Deum veſtrum
cunctis diebus.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

* ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܠܡܥܪܒܐ. ܘܟܠܗܘܢ 1
ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܕܥܠ ܝܕ ܝܡܐ. ܕܐܘܒܫ ܡܪܝܐ ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܘ. ܐܬܒܪ ܠܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܒܩܬ ܒܗܘܢ ܢܦܫܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܥܒܕ ܠܟ ܣܟܝܢܐ ܕܛܪܢܐ. ܘܗܦܘܟ ܓܙܘܪ 2
ܐܢܘܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܢܝܢܘܬ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܝܫܘܥ ܣܟܝܢܐ ܕܛܪܢܐ. ܘܓܙܪ ܐܢܘܢ 3
ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܬܢܝܢܘܬ. ܒܪܡܬܐ ܕܥܘܪܠܘܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܓܙܪ ܝܫܘܥ. ܟܠܗ ܥܡܐ 4
ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܕܟܪܐ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ ܡܝܬܘ ܒܡܕܒܪܐ
ܒܐܘܪܚܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܡܛܠ ܕܓܙܝܪܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܢܦܩܘ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ 5
ܕܐܬܝܠܕܘ ܒܡܕܒܪܐ ܒܐܘܪܚܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܐܬܓܙܪܘ. * ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ 6
ܗܠܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܒܪܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ
ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ.
ܕܠܐ ܢܚܙܘܢ ܐܪܥܐ. ܕܝܡܐ ܠܐܒܗܝܗܘܢ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܡܪܕܝܐ ܚܠܒܐ ܘܕܒܫܐ.
* ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܩܡܘ ܡܢ ܚܠܦܝܗܘܢ. ܠܗܘܢ ܓܙܪ ܝܫܘܥ. ܡܛܠ ܕܥܘܪܠܐ ܗܘܘ. ܘܠܐ 7
ܓܙܝܪܝܢ ܗܘܘ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܬܓܙܪܘ. ܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܒܡܫܪܝܬܐ 8
ܥܕܡܐ ܕܐܬܐܣܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܝܘܡܢܐ ܐܥܒܪܬ ܚܣܕܐ ܕܡܨܪܝܐ ܡܢܟܘܢ. ܘܩܪܐ 9
ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܓܠܓܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܫܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܓܠܓܠ. 10
ܘܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܠܪܡܫܐ ܒܡܫܪܐ ܕܐܝܪܝܚܘ.

CAP. V.

Porrò quum audîſſent omnes reges Amor- 1
rhæorum, qui erant ab Occidentali ripa Jor-
danis, omneſque reges Chanaan, qui erant
prope littus maris, quòd arefeciſſet Domi-
nus aquas Jordanis ante filios Iſrael, donec
transîſſent; tremuit cor eorum, nec reman-
ſit in eis animus causâ filiorum Iſrael. Eo- 2
dem tempore dixit Dominus ad Jeſum, Fac
tibi gladiolum ſiliceum, & reverſus circun-
cîde filios Iſrael ſecundó. Fecit ergò ſibi 3
Jeſus gladiolum ſiliceum, & filios Iſrael ſe-
cundò circuncîdit in Colle præputiatorum.
Hi autem ſunt quos circuncîdit Jeſus, 4
omnis natus populi qui egreſſus eſt ex Ægy-
pto, maſculus: omnes enim viri belligeri
mortui fuerant in deſerto in itinere
poſtquam exierant ex Ægypto. Nam cir- 5
cuncîſus *quidem* fuerat univerſus populus
qui egreſſus fuerat; at univerſus popu-
lus qui natus fuerat in deſerto in itinere
poſtquam egreſſi fuerant ex Ægypto, non-
dum circuncîſi fuerant. Nam annos qua- 6
draginta oberrârunt filii Iſrael in deſerto,
donec conſumpta eſſet tota gens virorum
bellatorum qui egreſſi fuerant ex Ægypto:
eò quòd non audiſſent vocem Domini Dei
ſui, jurâſſetque eis Dñs non oſtenſurum
ſe eis terram quam juraverat ſe daturum pa-
tribus eorum, terram *inquam* lacte & melle
manantem. Filios itaque illorum, qui ſuc- 7
ceſſerant eis, circuncîdit Jeſus, quòd eſ-
ſent præputiati, necdum circuncîſi fuiſſent.
Quumque tota gens fuiſſet plenè circuncîſa, 8
manſerunt in locis ſuis in caſtris, donec ſa-
nati eſſent. Et ait Dominus ad Jeſum, Ho- 9
diè amovi probrum Ægyptiorum à vobis.
Unde vocavit nomen loci illius, Galgala, uſ-
que ad hodiernum diem. Et caſtrametati 10
ſunt filii Iſrael in Galgala, & celebrârunt
Paſcha quartadecimâ *die* menſis primi, ad
veſperam, in planitie Jericho.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

23 * الذي جففه الله الهكم وقطع مياه الاردن من قدامهم حتى عبروا * كما صنع الله الهكم
24 ببحر القلزم الذي جففه الله من قدامنا حتى عبرنا * لكي تعلم جميع الشعوب قدرة الرب
انها شديدة * لكيما تخافوا الله الهكم طول الازمان *

* الفصل الخامس *

1 * وعند سماع كافة ملوك الاموريين الذين في جانب الاردن غربيا * وكل ملوك الكنعانيين
الذين على البحر * بما جففه الله من مياه الاردن قدام بني اسرائيل الى حين عبورهم * ذابت
2 قلوبهم * ولم يبق فيهم روح من الخوف من بني اسرائيل * في ذلك الوقت قال الله ليوشع *
3 اصنع لك سكاكين من صخر صماء * وعد اختن بني اسرائيل دفعة ثانية * فصنع يوشع
4 سكاكين من صخر صماء * وختن بني اسرائيل عند تل القلف * وهذا سبب الذي ختنهم
يوشع * لان كل القوم الذين خرجوا من مصر الذكور رجال الحرب * ماتوا في البرية في الطريق
5 بعد خروجهم من مصر * لانهم مختونين كانوا كل القوم الخارجون من مصر * وكل القوم
6 المولودين في البرية بعد خروجهم في الطريق من مصر ما ختنوا * لان اربعين سنة ساروا بنو
اسرائيل في البرية * الى ان توفي رجال الحرب الخارجون من مصر * الذين ما قبلوا قول الله *
الذي حلف الرب ان لا يورثهم الارض الذي وعد اباءهم باعطائها لهم * ارضا فايضة لبنا
7 وعسلا * فبدل اوليك ادخل اولادهم * وهم الذين ختنهم يوشع * لانهم كانوا قلفا * وختنوا في الطريق *
8 9 * ولما كمل جميع الشعوب الاختتان * اقاموا مكانهم في العسكر الى ان بريوا * وقال الله ليوشع * اليوم
كشفت معير المصريين عنكم لاجل ذلك سمي يوشع اسم ذلك الموضع قلفا الى هذا اليوم *
10 * وحط بنو اسرائيل الجلجال * وصنعوا الفصح في اربعة عشر من الشهر عشية * في سباخ اريحا *

Quem arefecit Deus, Deus veſter, & ceſ- 23
ſare fecit aquas Jordanis è conſpectu eorũ
donec tranſirent, quemadmodũ fecit De-
us, Deus veſter in mari rubro, quod arefe-
cit Deus è conſpectu noſtro donec tranſi-
remus: ut cognoſcant omnes populi poten- 24
tiam Domini eſſe validam, ut timeatis De-
um, Deum veſtrum longitudine temporum.

CAP. V.

Qumque audiviſſent cuncti reges A- 1
morrhæorum, qui erant trans Forda-
nem ad Occidentem, omneſq; reges Chana-
næorum qui erant ſecus mare, quòd exſic-
câſſet Deus aquas Iordanis ante filios Iſ-
rael quouſq; tranſirent; liquefacta ſunt
corda eorum, & non remanſit in eis ſpiri-
tus metu filiorum Iſrael. Tunc temporis 2
dixit Deus ad Ioſue, Fac tibi cultros ex
petra dura, & cras circuncîde filios Iſrael
vice ſecundâ. Fecitque Ioſue cultros de 3
petra dura, & circuncîdit filios Iſrael
propè Collem præputiatorum. Et hæc eſt 4
cauſa propter quã circuncîdit eos Ioſue;
quòd omnis populus, qui egreſſi fuerant ex
Ægypto mares viri bellatores, mortui eſ-
ſent in deſerto in itinere, poſt egreſſum ſu-
um ex Ægypto. Circuncîſi enim erant cun- 5
ctus populus, qui egreſſi fuerant ex Æ-
gypto; omnis autem populus qui nati fue-
rant in deſerto in itinere poſt exitũ ſuum
ex Ægypto, non erant circuncîſi. Nam qua- 6
draginta annis ambulaverunt filii Iſrael
per deſertum, donec morerentur viri
bellatores egreſſi ex Ægypto, qui non ac-
quieverant ſermoni Dei, quo juraverat
Domin⁹ haud facturũ ſe eos heredes ter-
ræ quam promiſerat ſe daturum patribus
eorum, terræ inquam manantis lacte &
melle. Pro iis ergò ſubſtituit filios eorum: 7
atque hi ſunt, quos circuncîdit Joſue,
quoniam erant præputiati, & circuncîſi
fuerunt in itinere. Quumque compleviſ- 8
ſent omnes populi circuncîdi, perſtiterunt
in loco ſuo in caſtris, quoaduſque ſana-
rentur. Dixitque Deus ad Joſue, Hodiè 9
abſtuli improperium Ægyptiorum à vo-
bis. Propterea vocavit Joſue nomen ejus
loci, Præputiati, uſque ad hodiernam
diem. Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in 10
Galgal, & celebraverunt Phaſe quar-
tadecimâ menſis veſperè, in planitie
Jericho.

ספר יהושע : ו

,infermẽtata Transitus crastino à terræ anni præteriti frumento de comederũt Et
11 וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת
vos edendo in ,crastino à Man cessavit Et .hujus diei corpore in ,tostum &
12 וְקָלוּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם
,Man Israel filiis ultrà fuit non & : terræ frumento de
מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן
.ipso anno in Chenahan terræ proventu de comederunt &
וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃
; vidit & ,suos oculos levavit & ,Jericho in Jehosuah existendo in fuit Et
13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו . וַיַּרְא
: ejus manu in evaginatus ejus gladius & ,ejus regione è stans vir ecce &
וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ
?nostris coarctatorib⁹ an ,tu nobis An : ei ait & ,eum ad Jehosuah ivit &
וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃
cecidit & :veni Nunc .Domini exercitus princeps ego quia ;Non :dixit Et
14 וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל
Quid : ei dixit & ,se incurvavit & ,terram in suas facies ad Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה
exercitus princeps dixit Et ? suum servum ad loquens meus dominus
15 אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא
,tuo pede desuper tuum calceamentum Solve : Jehosuah ad Domini
יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ
fecit & : ipse sanctitas ,eo super stans tu quo locus quia
כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ
filiorum faciebus à clausa & claudens Jericho Et .sic Iehosuah
16 יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃ וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי
.ingrediens neque ,egrediens Non .Israel
יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃

CAP. VI. ו

Jericho tua manu in dedi ,Vide : Jehosuah ad Dominus Dixitque
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ
omnes civitatem circuibitis Et .exercitus potentes ,ejus regem &
2 וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כֹּל
facies sic : una vice civitatem gyrando ,belli viri
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַקֵּיף אֶת־הָעִיר פַּעַם אֶחָת כֹּה תַעֲשֶׂה
tubas septem tollent sacerdotes septem Et .diebus sex
3 שֵׁשֶׁת יָמִים׃ וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת
civitatem circuibitis septima die in Et .arcæ facies ad arietum
הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
protrahendo in ,erit Et .tubis in clangent sacerdotes & ;vicibus septem
4 שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃ וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ ׀
omnis vociferabunt ,tubæ vocem vos audiendo in ,arietum cornu in
בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־
;se sub civitatis murus cadet & ,magna vociferatione populus
הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ
ad Nun filius Jehosuah clamavit Et .se coram vir populus ascendẽt &
5 וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־
septem & :fœderis arcam Tollite : eos ad dixit & ,sacerdotes
הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה
.Domini arcæ facies ad arietum tubas septem tollant sacerdotes
כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃
expeditus & ,civitatem circuite & ,Transite : populum ad Dixitque
6 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְהֶחָלוּץ
,populũ ad Jehosuah dicere secundũ ,fuit Et .Domini arcæ facies ad transeat
7 יַעֲבֹר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃ וַיְהִי כֶּאֱמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
facies ad arietum tubas septem tollentes sacerdotes septem &
וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי
Domini fœderis arca & : tubis in clanxerunt & : transierunt Domini
יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
.eos post vadens
הֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם׃

Versio VULG. LAT.

11 Et comederunt de frugibus
terræ die altero, azymos panes,
& polentam ejusdem anni.
12 Defecítque manna postquàm
comederunt de frugibus
terræ, nec usi sunt ultrà cibo
illo filii Israel, sed comederunt
de frugibus præsentis anni
13 terræ Chanaan. Cùm autem
esset Josue in agro urbis
Jericho,levavit oculos, & vidit
virum stantem contra se,
evaginatum tenentem gladium:
perrexítque ad eum, &
ait; Noster es, an adversariorum
14 ? Qui respondit, Nequaquàm:
sed sum princeps
exercitûs Domini, & nunc venio.
15 Cecidit Josue pronus in
terram: et adorans ait, Quid
Dominus meus loquitur ad
16 servum suum? Solve, inquit,
calceamentum tuum de pedibus
tuis: locus enim, in quo
stas, sanctus est. Fecítque Josue
ut sibi fuerat imperatum.

CAP. VI.

1 JEricho autem clausa erat atque
munita, timore filiorum
Israel, & nullus egredi audebat
2 aut ingredi. Dixítque Dominus
ad Josue, Ecce dedi in
manu tua Jericho, & regem ejus,
3 omnésq; fortes viros. Circuite
urbem cuncti bellatores
semel per diem: sic facietis sex
4 diebus. Septimo autem die sacerdotes
tollant septem buccinas,quarum
usus est in jubileo,
& præcedant arcam fœderis:
septiésque circuibitis
civitatem, & sacerdotes clangent
5 buccinis. Cúmque insonuerit
vox tubæ longior atque
concisior, & in auribus vestris
increpuerit, conclamabit
omnis populus vociferatione
maximâ, & muri funditùs corruent
civitatis, ingredientúrque
singuli per locum contra
6 quem steterint. Vocavit ergò
Josue filius Nun sacerdotes,
& dixit ad eos; Tollite arcam
fœderis: & septem alii sacerdotes
tollant septem jubileorum
buccinas, & incedant ante
7 arcam Domini. Ad populum
quoque ait; Ite, & circuite
civitatem, armati, præcedentes
arcam Domini.
8 Cúmque Josue verba finîsset,
& septem sacerdotes septem
buccinis clangerent ante arcam
fœderis Domini,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς
12 ἄζυμα καὶ νέα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε
τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς
ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα. ἐκαρπίσαντο
δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ
13 ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν
Ἰησοῦς ἐν Ἰεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς
(π) ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα
ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτῷ, Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν
14 ὑπεναντίων; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ
ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου, νυνὶ παραγέγονα.
15 Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέσποτα,
τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; (ρ)
16 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς
Ἰησοῦν, (σ) Λύσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν
ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος (τ) ἐφ᾽ ᾧ νῦν ἕστηκας
ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι.

Et comederunt de frumento 11
terræ azyma, & nova. In 12
hac die defecit Manna; postquàm
ipsi manducaverunt de
frumento terræ; & non ultrà
affuit filiis Israel Manna. Et
comederunt de fructu regionis
Phœnicum (o) in anno
illo. Et factum est, cùm 13
esset Jesus in (p) Hiericho,
& respiciens oculis vidit hominem
stantem contra se, &
gladius evaginatus in manu
ejus. Et accedens Iesus dixit
ei, Noster es, an adversariorum 14
? At ille dixit ei,
Ego sum princeps militiæ virtutis
Domini: nunc adveni.
Et Iesus cecidit in faciem 15
super (q) terram, & dixit
ei; Domine, quid præcipis
tuo famulo? Et ait princeps
militiæ Domini ad Iesum,
Solve calceamentum de pedibus 16
tuis: locus enim in quo
nunc stas super eum, (r)
sanctus est.

MS.A. (π) ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδεν (ρ) Καὶ εἶπεν ὁ (σ) Λῦσον (τ) ἐφ᾽ ᾧ σὺ ἕστηκας

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΚΑὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη,
καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς,
2 οὐδὲ εἰσεπορεύετο. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς Ἰησοῦν, Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι
ὑποχείριον (α) σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ
τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, (β)
3 δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ. Σὺ δὲ περίστησον
(γ) αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ. Καὶ ἔσται
4 ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω
5 πᾶς ὁ (δ) λαὸς ἅμα. Καὶ ἀνακραγόντων
αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ
τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς
ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος (ε) κατὰ πρόσωπον
6 εἰς τὴν πόλιν. Καὶ εἰσῆλθεν (ζ)
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, λέγων, Παραγγείλατε τῷ
λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν·
καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν
7 ἐνωπλισμένοι (η) ἐναντίον κυρίου. Καὶ
ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς
(θ) παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον
τοῦ κυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως·
καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης
κυρίου ἐπακολουθείτω.

CAP. VI.

ET Hiericho clausa, ac (a) 1
munita: & nemo prodibat
ex illa, neque introibat. Et 2
dixit Dominus ad Iesum,
Ecce ego trado tibi subjugatam
Hiericho, & regem ejus, qui
est in ea, potentes, (b) qui
sunt in fortitudine: Tu (c) autem 3
admove ei bellatores in
circuitu. Et erit, postquàm 4
cecineritis tubâ; conclamet omnis
populus simul. Et conclamantibus 5
eis cadent spontè
mœnia civitatis, & introibit
omnis populus impetum faciens
unusquisque secundùm faciem
in civitatem. Et intravit 6
Iesus filius Naue ad sacerdotes:
& dixit illis, dicens;
Annuntiate populo circumire,
& circundare civitatem:
& bellatores prætergrediantur
armati ante Dominum.
Et septem sacerdotes 7
habentes septem tubas sacras
prætergrediantur similiter ante
Dominum; & significent (d)
consonanter: & arca testamenti
Domini insequatur.

MS.A. (α) σου (β) δυνατοὺς ἐν (γ) αὐτῇ πάντας τοὺς μαχητὰς κύκλῳ, (δ) λαός. Καὶ (ε) εἰς τὴν πόλιν κατὰ πρόσωπον. Καὶ (ζ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ (η) ἔναντι (θ) παρελθάτωσαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲכַלוּ מֵעֲבוּרָא דְאַרְעָא מִבָּתַר פִּסְחָא פַּטִּיר וְקָלֵי בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין׃ וּפְסַק מַנָּא מִיּוֹמָא
12 דְּבַתְרוֹהִי בְּמֵיכַלְהוֹן מֵעֲבוּרָא דְאַרְעָא וְלָא הֲוָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מַנָּא וַאֲכַלוּ מֵעֲלַלַת
13 אַרְעָא דִכְנַעַן בְּשַׁתָּא הַהִיא׃ וַהֲוָה כַּד הֲוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא גַבְרָא
קָאֵם לְקִבְלֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הַלְמִסְעֲדָנָא אֲתֵיתָא
14 אִם לְבַעֲלֵי דְבָבָנָא׃ וַאֲמַר לָא אֲרֵי אֲנָא מַלְאַךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ כְּעַן אֲתֵיתִי וּנְפַל יְהוֹשֻׁעַ
15 עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד וַאֲמַר לֵיהּ מָה רִבּוֹנִי מְמַלֵּל עִם עַבְדֵּיהּ׃ וַאֲמַר מַלְאֲכָא
דִּשְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ שְׁרֵי סֵינָךְ מֵעַל רַגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דִּי אַתְּ קָאֵם עֲלוֹהִי קַדִּישָׁא
הוּא וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

ו

1 וִירִיחוֹ אֲחִידָא הֲוָת בְּדַשִּׁין דְּפַרְזְלָא וּמְתַקְּפָא בְּעַבְרִין דִּנְחָשׁ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵית
2 דְּנָפֵק מִנַּהּ לְמֶעְבַּד קְרָבָא וְלֵית דְּעָלֵל בְּגַוַּהּ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָא׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ חֲזֵי
3 דִּמְסָרֵית בִּידָךְ יָת יְרִיחוֹ וְיָת מַלְכַּהּ גִּבָּרֵי חֵילָא׃ וְתִסְחֲרוּן יָת קַרְתָּא כָּל גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא
4 אַקֵּיף יָת קַרְתָּא זִמְנָא חֲדָא כְּדֵין תַּעְבֵּד שִׁתָּא יוֹמִין׃ וְשַׁבְעָא כַהֲנַיָּא יִסְּבוּן שַׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא
דְּקֶרֶן דִּכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תִּסְחֲרוּן יָת קַרְתָּא שְׁבַע זִמְנִין וְכַהֲנַיָּא יִתְקְעוּן
5 בְּשׁוֹפָרַיָּא׃ וִיהֵי בְּמִנְגַּד בְּקֶרֶן דִּכְרַיָּא בְּמִשְׁמַעְכוֹן יָת קָל שׁוֹפָרָא יְיַבְּבוּן כָּל עַמָּא יַבָּבָא רַבָּא
6 וְיִפּוֹל שׁוּרָא דְקַרְתָּא וְיִתְבְּלַע תְּחוֹתָהּ וְיִסְּקוּן עַמָּא גְּבַר לְקִבְלֵיהּ׃ וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן
לְכַהֲנַיָּא וַאֲמַר לְהוֹן טוֹלוּ יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ וְשַׁבְעָא כַּהֲנַיָּא יִטְּלוּן שַׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא דְּקֶרֶן
7 דִּכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ׃ וַאֲמַר לְעַמָּא עִבַרוּ וְאַקִּיפוּ יָת קַרְתָּא וּמְזָרְזֵי חֵילָא יִעְבְּרוּן
8 קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ׃ וַהֲוָה כַּד אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא וְשַׁבְעָא כַּהֲנַיָּא נְסַבִין שַׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא דְּקֶרֶן
דִּכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ עָבְרִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרַיָּא וַאֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ אָזֵיל בַּתְרֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et comederunt de frumento terræ post *Pascha*,azymum, & polentam in articulo 11
diei hujus. Et defecit manna in die postero ex quo comederunt illi 12
ex frumento terræ; & non fuit ampliùs filiis Israel manna: & comederunt
de frugibus terræ Chenaghan in anno illo. Et fuit cùm esset Josue in Jericho, 13
& levavit oculos suos, & vidit; & ecce vir stans è regione ejus, & gladius
evaginatus in manu ejus: & ivit Josue ad illum, & dixit illi: Num in
adjutoriũ nostrũ tu venisti? an autoribus inimicitiæ nostræ? Et dixit,Non: 14
nam ego angelus missus à facie Dñi nunc veni:& cecidit Josue super faciem
suam super terram: & adoravit, & dixit ei: Quid Dñs meus loquitur cum
servo suo? Et dixit angelus, qui missus à facie Domini, ad Josue: Detrahe 15
calceos tuos de pedibus tuis; nam locus in quo tu stas super eum, sanctus ipse:
& fecit Josue sic.

CAP. VI.

ET Jericho erat clausa foribus ferreis,& roborata vectibus chalybeis, à
facie filiorum Israel: non erat qui prodiret ex eâ, ad ineundum prœlium;nec 1
qui ingrederetur eam,ad rogandam pacem. Et dixit Dominus Josue: Vide
quòd tradiderim in manu tuâ Jericho, & regem ejus; viros roboris. Et circuibitis 2
urbem omnes viri *facientes bellum*, gyrando urbem unâ vice: sic 3
facies sex diebus. Et septem sacerdotes accipient septem buccinas ex cornu
arietino ante arcam, & in die septimo circuibitis urbem septem vicibus: & 4
sacerdotes clangent buccinis. Et erit in extendendo[*sonitum*] cum cornu arietino, 5
cùm audieritis vos vocem buccinæ, clamabunt omnis populus clamore
magno: & corruet murus urbis, et absorbebitur subtus se; & ascendent
populus vir è regione sui. Et vocavit Josue filius Nun sacerdotes, & dixit
eis: Tollite arcam fœderis Domini, et septem sacerdotes accipiant septem 6
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini. Et dixit populo: Transite, 7
circundate urbem, et armati virtutis transeant ante arcam Domini.
Et fuit,cùm dixit Josue ad populum,& septem sacerdotes acceperunt septem
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini *transeuntes* & clangentes 8
buccinis: & arca fœderis Domini ibat post eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 *ܘܐܟܠܘ ܡܢ ܥܒܘܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܦܨܚܐ. ܦܛܝܪܐ ܘܩܠܝܬܐ. ܘܐܟܠܘ ܒܗ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ.
12 *ܘܐܬܒܛܠ ܡܢܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܐ ܗܢܐ: ܟܕ ܐܟܠܘ ܡܢ ܥܒܘܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܬܘܒ
ܡܢܢܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܟܠܘ ܡܢ ܥܠܠܬܗ ܕܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܒܫܢܬܐ ܗܝ. *ܘܟܕ ܗܘܐ 13
ܝܫܘܥ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܐܪܝܡ ܥܝܢܘܗܝ ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܩܐܡ ܠܘܩܒܠܗ.
ܘܣܝܦܗ ܫܠܝܦ ܒܐܝܕܗ. ܘܐܙܠ ܝܫܘܥ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܢ ܐܢܬ. ܐܘ ܡܢ
ܒܥܠܕܒܒܝܢ. *ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܗܘ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܐܬܝܬ. ܘܢܦܠ ܝܫܘܥ 14
ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܠܥܒܕܗ. *ܘܐܡܪ ܪܒ ܚܝܠܗ 15
ܕܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܫܪܝ ܡܣܢܝܟ ܡܢ ܪ̈ܓܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܐܬܪܐ ܕܩܐܡ ܐܢܬ ܒܗ. ܩܕܝܫ
ܗܘ. ܘܥܒܕ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ. *ܘܐܝܪܝܚܘ ܐܚܝܕܐ ܗܘܬ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ 16
ܗܘܐ ܕܢܦܩ ܘܠܐ ܕܥܐܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

1 *ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܚܙܝ. ܕܐܫܠܡܬ ܒܐܝܕܝܟ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܠܡܠܟܗ. ܘܠܓܢܒܪ̈ܘܗܝ
ܣܚܘܪܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܟܠܟܘܢ ܓܒܪ̈ܐ ܓܢܒܪ̈ܐ ܩܪܒܬܢ̈ܐ. *ܘܐܬܟܪܟܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܙܒܢܬܐ 2
ܚܕܐ. ܒܝܘܡܐ ܚܕ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܫܬܐ ܝܘܡܝܢ. *ܘܫܒܥܐ ܟܗܢ̈ܐ ܢܫܩܠܘܢ ܫܝ̈ܦܘܪܐ. 3
ܘܢܩܥܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ. ܐܬܟܪܟܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܫܒܥ ܙܒܢ̈ܝܢ.
ܘܟܗܢ̈ܐ ܢܩܥܘܢ ܒܫܝ̈ܦܘܪܐ. *ܘܡܐ ܕܢܬܩܥܘܢ ܒܫܝ̈ܦܘܪܐ. ܘܬܫܡܥܘܢ ܩܠ ܫܝܦܘܪܐ. ܢܥܘܩ 4
ܟܠܗ ܥܡܐ ܩܥܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܒܕܘܟܬܗ. ܘܢܣܩܘܢ ܥܡܐ. ܐܢܫ
ܠܘܩܒܠܗ. *ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܠܟܗܢ̈ܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܩܘܠܘ ܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܝܩܝ 5
ܕܡܪܝܐ. ܘܫܒܥܐ ܟܗܢ̈ܐ ܢܫܩܠܘܢ ܫܒܥܐ ܫܝ̈ܦܘܪܐ. ܘܢܩܥܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ.
6 *ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܥܒܪܘ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܡܙܝܢܝܢ. ܢܥܒܪܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ
ܕܡܪܝܐ. *ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܫܒܥܐ ܟܗܢ̈ܐ ܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܫܒܥܐ ܫܝ̈ܦܘܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܩܥܝܢ 7
ܗܘܘ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܩܫܝܢ ܗܘܘ ܒܫܝ̈ܦܘܪܐ. ܘܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ. ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܬܪܗܘܢ.

Et comederunt de frumento terræ poſt Paſcha, 11
azyma & ſpicas toſtas comederunt hoc
ipſo die. Sublatumque fuit Manna poſt hunc 12
diem, quum comediſſent de frumento terræ,
nec fuit ampliùs Manna filiis Iſrael, ſed de
proventibus terræ Chanaan anno illo comederunt.
Cùm autem eſſet Jeſus in planitie 13
Jericho, ſublatis oculis ſuis, vidit virū quendam
ſtantem ex adverſo ſui & gladium ſuum
diſtrictum ſuâ manu tenentem: hunc itaque
adivit Jeſus, & ait illi, E nobis es, an ex inimicis
noſtris? Ait illi, Ego dux ſum exercituum 14
Domini, & modò veni. Et procidens
Jeſus in faciem ſuam ſuper terram, adoravit,
ac dixit, Quid dicit dominus meus
ſervo ſuo? Dixit autem dux exercituum Domini 15
ad Jeſum, Depone calceos tuos de pedibus
tuis, quia locus in quo ſtas, ſacer eſt:
fecitque ſic Jeſus. Porrò Jericho clauſa erat 16
à conſpectu filiorum Iſrael, nec erat qui egrederetur,
nec qui ingrederetur.

CAP. VI.

ET dixit Dominus ad Jeſum, Vide quòd 1
tradiderim in manus tuas Jericho, regem ejus,
& univerſum exercitum ipſius: vallate urbē
omnes viri belligeri, Et urbem circundate
ſemel ſingulis diebus, ſic facite ſex diebus. 2
Et ſeptem ſacerdotes tollant buccinas, & 3
clangant ante arcam: die verò ſeptimo circundate
urbem ſepties, & ſacerdotes buccinis
concrepent. Cúmque clanxerint buccinis, 4
& buccinæ ſonum audieritis, exclament
univerſus populus clamore magno,
corruetque murus urbis ſuper locum ſuum,
aſcendatq; populus, quilibet ex adverſo ſui.
Advocans igitur Jeſus filius Nun ſacerdotes, 5
dixit ad eos, Tollite arcam fœderis Domini,
& ſeptem ſacerdotes tollant ſeptem buccinas,
& clangant ante arcam Domini. Ad 6
populum autem dixit, Tranſite, & circundate
urbem: & qui ſunt armati præcedant
arcam Domini. Igitur quemadmodum dixit 7
Jeſus populo, ſeptem ſacerdotes ferebant
ſeptem buccinas, & clangebant ante arcam
Domini, buccinisque perſonabant; arca verò
teſtamenti Domini ſequebatur eos:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * واكلوا من غلة الارض بعد الفصح * واكلوا في ذلك اليوم فطيرا وسبلا مقلوا * وارتفع المن 12
عن بني اسرايل منذ ذلك اليوم * لاكلهم من غلة الارض * ولم يكن لبني اسرايل فيما بعد
13 منا * لاكلهم من غلة الشام في تلك السنة * ولما كان يوسع عند اريحا رفع عينيه ونظر * واذا
رجل واقف قدامه وسيفه مشهر بيده * فمضي يوسع اليه وقال له * هل انت منا او من اعدايانا
14 * فقال لا * بل انا ريس جيش الاله الان جيت * فسقط يوسع علي وجهه علي الارض وسجد وقال
15 اي شي تامر يا مولاي لعبدك * فقال ريس جند الاله ليوسع * اخلع نعليك عن رجليك *
16 فان الموضع الذي انت واقف فيه مقدس * فصنع يوسع كذاك * وكانت اريحا غالقة مستغلقة
من اجل بني اسرايل * وليس احد خارج عنها * ولا داخل اليها * * الفصل السادس *
1 * فقال الله ليوسع * انظر قد سلمت اريحا وملكها في يديك * وهم جبابرة البسالة * فيجب ان 2
تدور بالمدينة جميع رجال القتال * ويحدقون بها دفعة واحدة في اليوم * هكذا تفعل ستة ايام
3 * ويكون سبعة كهنة يحملون سبعة ابواق الجلبة قدام التابوت * وفي اليوم السابع يدورون
4 حول المدينة سبعة دفعات * والايمة يضربون بالابواق * ويكون عند الحرب بضرب الجلبة * عند
سماعكم صوت البوق يجلب جميع الشعب جلبة عظيمة * فانه سيسقط سور المدينة في موضعه *
5 ويصعد القوم كل رجل من مقابله * فاستدعي يوسع بن نون الكهنة وقال لهم * احملوا
6 تابوت العهد * وسبعة ايمة يحملون سبعة ابواق قدام صندوق عهد الله * وقال للشعب * اعبروا
7 وحوطوا بالبلد * والعسكر يعبر قدام صندوق عهد الرب * وكان عند ما قال يوسع للقوم
حمل سبعة كهنة سبعة ابواق الجلبة قدام الله * وعبروا وضربوا بالبوقات * وصندوق عهد
الله ساير وراهم *

Et comederunt è ſegete terræ poſt 11
Phaſe, eodémque die comederunt azymum
& ſpicas toſtas. Sublatumque 12
fuit Manna à filiis Iſrael ab eo die, eò
quòd comediſſent de proventu terræ:
nec fuit filiis Iſrael inpoſterùm Manna,
quia comederunt è ſegete Damaſci eo
anno. Dum autem eſſet Ioſue prope Iericho, 13
levavit oculos ſuos, & vidit; &
ecce vir ſtans coram eo, gladium ſuum
habens evaginatum in manu ſua: &
abiit Ioſue ad eum, dixitque ei, Num ex
noſtris es, an ex inimicis noſtris? Ait, Minimè; 14
ſed ſum princeps exercitûs Dei,
modò veni. Corruit igitur Ioſue ſuper
faciem ſuam in terram, & adoravit, ac
dixit, Quid imperas ô Domine mi ſervo
tuo? Ait princeps militiæ Dei ad Ioſue, 15
Solve caligas tuas è pedibus tuis; nam
locus in quo ſtas, ſanctus eſt; & fecit Joſue
ſic. Erat autem Jericho claudens, 16
occluſa propter filios Iſrael, & nemo
egrediebatur ex ea, neque ingrediebatur
in eam.

CAP. VI.

DIxit autem Deus ad Joſue, Vide, 1
jam tradidi Iericho & Regem ejus
in manus tuas, ſunt autem gigantes
robuſtiſſimi: Quapropter expedit 2
ut circumeant civitatem omnes viri
bellatores, & ambiant illam ſemel in die:
ſic facies ſex diebus. Et ſeptem ſacerdotes 3
portabunt ſeptem tubas clangoris
ante arcam, & die ſeptimâ circuibunt civitatem
ſeptem vicibus, & ſacerdotes
clangent tubis. Et erit, quum indicendum 4
fuerit prælium, & perſtrepuerit
clangor, ſtatim atque audieritis ſonum
tubæ, vociferabit cunctus populus vociferatione
maximâ, & corruet murus
urbis in loco ſuo, aſcendetque populus,
quilibet vir è regione ſui. Igitur 5
vocavit Ioſue filius Nun ſacerdotes, &
ait illis, Tollite arcam fœderis & ſeptem
ſacerdotes tollant ſeptem tubas ante arcam
fœderis Dei. Dixit etiam populo, 6
Tranſite, & circuite civitatem, & exercitus
tranſeat ante arcam fœderis Domini.
Et fuit, quum hæc dixiſſet Ioſue 7
populo, tulerunt ſeptem ſacerdotes ſeptem
tubas clangoris ante Deum, &
præcedentes clangebant tubis, arca verò
fœderis Dei gradiebatur poſt ipſos.

ספר יהושע : ו

collig*ens* & : tubis clangentes *sacerdotum facies ad iens* expedit* Et
וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעוּ הַשּׁוֹפָרוֹת וְהַמְאַסֵּף 8
.tubis *in* clangendo & ,eundo arcam post *iens*
הֹלֵךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
neque ,clamabitis Non :dicendo ,Jehosuah præcepit populo Et
וְאֶת־הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר לֹא תָרִיעוּ וְלֹא־ 9
,verbum vestro ore ex egredietur neque ,vestram vocem facietis audire
תַשְׁמִיעוּ אֶת־קוֹלְכֶם וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם דָּבָר
arca circuivit Et .*vociferabitis* & ,Clamate,*vos ad me dicere* diem ad usq;
עַד יוֹם אָמְרִי אֲלֵיכֶם הָרִיעוּ וַהֲרֵיעֹתֶם׃ וַיַּסֵּב אֲרוֹן־ 10
,*castrametationē ad* venerunt & *: una vice* gyrando civitatem Domini
יְהוָה אֶת־הָעִיר הַקֵּף פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ הַמַּחֲנֶה
tulerunt & ,mane Jehosuah *manicavit* Et .*castrametatione in* pernoctarunt &
וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ 11
septem tollentes sacerdotes septem Et .Domini arcam sacerdotes
הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃ וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה 12
,eundo *euntes* Domini *arcæ facies ad* *arietum* tubas
שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה הֹלְכִים הָלוֹךְ
colligens & ,*eorum facies ad* *vadens* *expeditus* & : tubis in clangebant &
וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְהַמְאַסֵּף
.tubis *in* clangendo & ,eundo Domini arcam post *vadens*
הֹלֵךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן יְהוָה הוֹלֵךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
sunt reversi & ,*una* vice secundo die *in* civitatem circuierunt Et
וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם אַחַת וַיָּשֻׁבוּ 13
die *in* ,fuit Et .diebus septem fecerunt Sic .*castrametationem* ad
הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שֵׁשֶׁת יָמִים׃ וַיְהִי בַּיּוֹם 14
civitatem circuierunt & ,*auroram ascendere juxta* *manicarunt* & ,septimo
הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
circuierunt ipsa die in Tantùm .vicibus septem *hoc* *judiciū* secūdū
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ
,septima vice *in* fuit Et .vicibus septem civitatem
אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית 15
: populum ad Jehosuah Dixitque .tubis *in* sacerdotes clanxerunt
תָּקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
erit Et .civitatem vobis Dominus *dedit* quia ,Clamate
הָרִיעוּ כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר׃ וְהָיְתָה 16
.DOMINO ,ea in quæ omnia & ipsa ,anathema civitas
הָעִיר חֵרֶם הִיא וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה
,domo in secum qui omnes & ipsa ,vivet *meritoria* Rachab Tantùm
רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל־אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת
vos *tantùm Et* .misimus quos *legatos* abscondit quia
כִּי הֶחְבְּאַתָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלָחְנוּ׃ וְרַק־אַתֶּם 17
,anathemate de tollatis & *anathematizetis* fortè ne ,anathemate ab *custodite*
שִׁמְרוּ מִן־הַחֵרֶם פֶּן־תַּחֲרִימוּ וּלְקַחְתֶּם מִן־הַחֵרֶם
.*illam* turbetis & ,anathema in Israel *castrametationem* ponatis &
וְשַׂמְתֶּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל לְחֵרֶם וַעֲכַרְתֶּם אוֹתוֹ׃
sanctitas ,ferrea & ,ærea vasa & ,aurum & ,argentum omne Et
וְכֹל כֶּסֶף וְזָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל קֹדֶשׁ 18
,populus clamavit Et .ingredietur Domini thesaurum ; Domino istud
הוּא לַיהוָה אוֹצַר יְהוָה יָבוֹא׃ וַיָּרַע הָעָם 19
: tubæ vocem *populum audire secundū*,fuit Et .tubis *in* clanxerūt &
וַיִּתְקְעוּ בַּשֹּׁפָרוֹת וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הָעָם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
: se sub murus cecidit &,magno clamore popul* clamaverūt &
וַיָּרִיעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תַּחְתֶּיהָ
.urbem ceperunt & ,*se contra* quisque civitatē in populus ascendit &
וַיַּעַל הָעָם הָעִירָה אִישׁ נֶגְדּוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר׃
, mulierem ad usque & ,viro à , civitate in quæ omnia *anathematizarunt* Et
וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּעִיר מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה 20
asinum & , *agnum* & , bovem ad usque & ,senem ad usque & puero à
מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן וְעַד שׁוֹר וָשֶׂה וַחֲמוֹר
.gladii *os ad*
לְפִי־חָרֶב׃

Versio VULG. LAT.

9 Omnísque præcederet arma-
tus exercitus, reliquum vul-
gus arcam sequebatur, ac
buccinis omnia concrepa-
10 bant. Præceperat autem Josue
populo, dicens ; Non cla-
mabitis, nec audietur vox ve-
stra, neque ullus sermo ex ore
vestro egredietur : donec ve-
niat dies in quo dicam vobis;
11 Clamate,& vociferamini. Cir-
cuivit ergò arca Domini civi-
tatem semel per diem, & re-
12 versa in castra, mansit ibi. Igi-
tur Josue de nocte consurgen-
te, tulerunt sacerdotes arcam
13 Domini, Et septem ex eis se-
ptem buccinas, quarum in ju-
bileo usus est : præcedebánt-
que arcam Domini ambulantes
atque clangentes : & armatus
populus ibat ante eos, vulgus
autem reliquum sequebatur ar-
cam, & buccinis personabat.
14 Circuierúntque civitatem se-
cundo die semel , & reversi
sunt in castra. Sic fecerunt sex
15 diebus. Die autem septimo, di-
luculò consurgentes, circuie-
runt urbem, sicut dispositum e-
16 rat, septies. Cúmque septimo
circuitu clangerent buccinis
sacerdotes, dixit Josue ad o-
mnem Israel; Vociferamini :
tradidit enim vobis Dominus
17 civitatem. Sítque civitas hæc
anathema : & omnia quæ in
ea sunt, Domino. Sola Rahab
meretrix vivat, cum universis
qui cum ea in domo sunt: abs-
condit enim nuntios quos di-
18 reximus. Vos autem cavete,
ne de his, quæ præcepta sunt,
quidpiam contingatis, & sitis
prævaricationis rei, & omnia
castra Israel sub peccato sint
19 atque turbentur. Quidquid au-
tem auri & argenti fuerit, &
vasorū æneorum ac ferri, Do-
mino consecretur, repositum in
20 thesauris ejus. Igitur omni po-
pulo vociferante, & clangen-
tibus tubis, postquàm in aures
multitudinis vox sonitúsque
increpuit, muri illicò corrue-
runt : & ascendit unusquisque
per locum, qui contra se erat :
21 ceperúntque civitatem. Et in-
terfecerunt omnia quæ erant
in ea, à viro usque ad mulie-
rem, ab infante usque ad se-
nem. Boves quoque & oves
& asinos in ore gladii percus-
serunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Οἱ δὲ μάχιμοι παρεπορεύοντο ἔμπροσ-
θεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς
κιβωτοῦ τῆς διαθήκης (ι) κυρίου σαλπίζον-
10 τες. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων,
(κ) Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν
φωνὴν ὑμῶν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτὸς
11 ἀναβοῆσαι, καὶ τότε (λ) ἀναβοήσετε. Καὶ
περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ (μ)
εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ
12 ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ
ἀνέστη Ἰησοῦς τοπρωῒ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν
13 (ν) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Καὶ οἱ ἑπτὰ
ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ
προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου· καὶ μετὰ
ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοι-
πὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς δια-
θήκης κυρίου. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν
14 ταῖς σάλπιγξι, Καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος
ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἑξάκις ἐγ-
γύθεν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρ-
15 εμβολήν. οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου, καὶ
(ξ) περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
16 ἐκείνῃ ἑπτάκις. Καὶ ἐγένετο τῇ περιόδῳ τῇ
ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς. καὶ εἶπεν Ἰη-
σοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Κεκράξατε, (ο)
17 παρέδωκε γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν. Καὶ
ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα
ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ (π) κυρίῳ σαβαώθ. πλὴν
Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν, καὶ
18 πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. Ἀλλὰ
ὑμεῖς (ρ) φυλάξεσθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀνα-
θέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες (σ) ὑ-
μεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος,
καὶ (τ) ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρί-
19 ψητε ἡμᾶς. Καὶ πᾶν ἀργύριον (υ) ἢ χρυ-
σίον, ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος, ἅγιον ἔσται τῷ
κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται.
20 Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὡς
δὲ ἤκουσεν ὁ (φ) λαὸς τῶν σαλπίγγων, ἠλάλαξε
πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυ-
ρῷ. καὶ (χ) ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ.
21 καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν. Καὶ (ψ)
ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ
πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νε-
ανίσκου καὶ ἕως (ω) πρεσβύτου, καὶ ἕως (α) μόσχου
καὶ ὑποζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας.

Bellatores autem prætergrediantur in anteriori parte, & sacer- 9
dotes claudentes agmen post ar-
cam testamenti Domini clangen-
tes. Populo autem mandavit Je- 10
sus, dicens ; Ne clametis, neque
audiat ullus vocem vestram ;
quoadusq; diem annuntiet ipse
acclamandi : & tunc acclama-
bitis. Et circumiens arca testa- 11
menti Dei, statim abiit in castra:
& dormivit ibi. Et die secundâ 12
surrexit Iesus manè, & levave-
runt sacerdotes arcam testamen-
ti Domini. Et septem sacerdotes 13
portantes septem tubas præcede-
bant ante Dominum : & post
hæc ingrediebantur bellatores, et
reliqua turba post arcam testa-
menti Domini. Et sacerdotes
clanxerunt tubis : Et reliqua 14
turba omnis circuivit civitatem
sexies de propinquo: & abiit
rursùs in castra. Sic faciebat per
sex dies. Et die septimâ surrexe- 15
runt diluculò, & circumierunt
civitatem in die illa septies. Et 16
factum est, circuitu septimo clan-
xerunt sacerdotes. Et dixit Ie-
sus filiis Israel, Vociferamini :
tradidit enim vobis Dominus
civitatem. Et erit civitas ana- 17
thema, ipsa, & omnia quæcun-
quæ sunt in ea, Domino Sabaoth.
Tantùm Raab meretricem inco-
lumem servate eam, & omnia
quæcunque sunt in domo ejus.
Sed vos observate valdè ab ana- 18
themate, nè fortè in animum in-
ducentes vos ipsi sumatis de a-
nathemate, & faciatis castra fi-
liorum Israel anathema, & ex-
teratis nos. Et omne argentum, 19
vel aurum, (e) vel æs, vel fer-
rum, sanctum erit Domino : in
thesaurum Domini inferetur. Et 20
clanxerunt tubis sacerdotes. Ut
verò audivit populus tubas ;
(f) jubilavit universus popu-
lus simul jubilatione magnâ, &
forti. Et cecidit universus mu-
rus in circuitu. Et ascendit uni-
versus populus in civitatem. Et 21
anathemavit eam Iesus, & quæ-
cunque erant in civitate ab ho-
mine & usq; ad mulierem, à ju-
vene & usq; ad senem, & usq;
ad vitulum & subjugale, in ore
gladii.

MS.A. (ι) κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες. (κ) Μὴ βοᾶτε, καὶ μὴ
ἀκουσάτω μηθεὶς τὴν (λ) ἀναβοήσατε. (μ) τὴν πόλιν εὐθέως (ν) κιβω-
τὸν κυρίου. Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἑπτὰ αἴροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας προεπορεύοντο
ἐναντίον τοῦ κυρίου. * καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ὁ λοιπὸς
ὄχλος ἅπας· καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν. * καὶ μετὰ ταῦτα
εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς δια-
θήκης κυρίου. οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ τῇ (ξ) περιῆλθον τὴν πόλιν
ἑπτάκις. Καὶ τῇ περιόδῳ (ο) παραδέδωκεν (π) τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων·
πλὴν (ρ) φυλάξατε ἀπὸ τοῦ (σ) ὑμεῖς λάβηται (τ) ποιήσητε (υ) καὶ χρυ-
σίον, καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος, (φ) λαὸς τὴν φωνὴν τῶν (χ) ἔπεσεν
τὸ (ψ) ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ὅσα (ω) πρεσβυτέρου, (α) μόσχου, καὶ ἕως προ-
βάτου, καὶ ὑποζυγίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וּמְזָרְזֵי חֵילָא אָזְלִין קֳדָם כַּהֲנַיָא תָּקְעֵי שׁוֹפָרַיָא וְשִׁבְטָא דְבֵית דָן אָזֵיל בָּתַר אֲרוֹנָא 9
וְכַהֲנַיָא אָזְלִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרַיָא׃ וְיָת עַמָּא פַּקֵיד יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר לָא תְיַבְּבוּן וְלָא 10
תַשְׁמְעוּן יָת קָלְכוֹן וְלָא יִפּוֹק מִפּוּמְכוֹן פִּתְגָמָא עַד יוֹמָא דְאֵימַר לְכוֹן יַבִּיבוּ וּתְיַבְּבוּן׃
וְאַסְחַר אֲרוֹנָא דַייָ יָת קַרְתָּא אַקִּיף זִמְנָא חֲדָא וְעַלוּ בְּמַשְׁרִיתָא וּבָתוּ בְּמַשְׁרִיתָא׃ 11
וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וּנְטַלוּ כַהֲנַיָא יָת אֲרוֹנָא דַייָ׃ וְשִׁבְעָא כַהֲנַיָא נְסִיבוּ שִׁבְעָא 12
שׁוֹפָרַיָא דְקֶרֶן דִּכְרַיָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַייָ אָזְלִין מֵיזַל וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרַיָא וּמְזָרְזֵי חֵילָא אָזְלִין 13
קֳדָמֵיהוֹן וְשִׁבְטָא דְבֵית דָן אָזֵיל בָּתַר אֲרוֹנָא דַייָ וְכַהֲנַיָא אָזְלִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרַיָא׃
וְאַסְחֲרוּ יָת קַרְתָּא בְּיוֹמָא תִנְיָנָא זִמְנָא חֲדָא וְתָבוּ לְמַשְׁרִיתָא כְּדֵין עֲבָדוּ שִׁתָּא יוֹמִין׃ וַהֲוָה 14
בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְאַקְדִּימוּ כְּמִסַּק צַפְרָא וְאַסְחַרוּ יָת קַרְתָּא כְּהִלְכְתָא הָדֵין שְׁבַע 15
זִמְנִין לְחוֹד בְּיוֹמָא הַהוּא אַקִּיפוּ יָת קַרְתָּא שְׁבַע זִמְנִין׃ וַהֲוָה בְּזִמְנָא שְׁבִיעֵיתָא תְּקַעוּ 16
כַּהֲנַיָא בְּשׁוֹפָרַיָא וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא יַבִּיבוּ אֲרֵי יְהַב יְיָ לְכוֹן יָת קַרְתָּא׃ וּתְהֵי קַרְתָּא 17
חֶרְמָא הִיא וְכָל דְּבַהּ קֳדָם יְיָ לְחוֹד רָחָב פּוּנְדְּקִיתָא תֵּחֵי הִיא וְכָל דְּעִמַּהּ בְּבֵיתָא אֲרֵי
אַטְמַרַת יָת אִזְגַּדַיָּא דִּי שְׁלַחְנָא׃ וּלְחוֹד אַתּוּן אִסְתַּמַּרוּ מִן חֶרְמָא דִּלְמָא תְחַרְמוּן וְתִסְּבוּן 18
מִן חֶרְמָא וּתְשַׁוּוּן יָת מַשְׁרִיתָא דְיִשְׂרָאֵל לְחֶרְמָא וּתְעַכְּרוּן יָתֵיהּ׃ וְכָל כַּסְפָּא וְדַהֲבָא 19
וּמָנֵי נְחָשָׁא וּבַרְזְלָא קוּדְשָׁא אִנּוּן קֳדָם יְיָ לְאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ יִתְעֲלוּן׃ וְיַבִּיבוּ עַמָּא 20
וּתְקַעוּ בְּשׁוֹפָרַיָא וַהֲוָה כַּד שְׁמַע עַמָּא יָת קָל שׁוֹפָרָא וְיַבִּיבוּ עַמָּא יַבָּבָא רַבָּא וּנְפַל שׁוּרָא
דְקַרְתָּא וְאִתְבְּלַע תְּחוֹתוֹהִי וּסְלֵיק עַמָּא לְקַרְתָּא גְּבַר לָקֳבְלֵיהּ וּכְבַשׁוּ יָת קַרְתָּא׃ וְגַמַּרוּ 21
יָת כָּל דִּבְקַרְתָּא מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא מֵעוּלֵימָא וְעַד סָבָא וְעַד תּוֹר וְאִמַּר וַחֲמַר
לְפִתְגַם דְּחָרֶב׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et armati virtutis incedebant ante sacerdotes clangentes buccinis : et tri- 9
bus dom* Dan ibat post arcam , & sacerdotes incedentes & clangentes
buccinis. Et populo præcepit Josue, dicendo: Ne clametis, neque audire fa- 10
ciatis vocem vestram; nec prodeat ex ore vestro verbum, usq; ad diē quo
dixero vobis, Clamate: et clamabitis. Et circuivit arca Dñi urbem, ambi- 11
endo vice unâ: & intraverunt in castra; et pnoctaverunt in castris. Et an- 12
ticipavit Josue mane, & tulerunt sacerdotes arcam Dñi: Et septem sacer- 13
dotes acceperunt septem buccinas ex cornu arietino ante arcam Dñi am-
bulantes ambulando, & clangentes buccinis: & armati virtutis ambulabant
ante eos, & trib* dom* Dan ambulabat post arcā Dñi. Et sacerdotes ambu-
labāt, & clangebant buccinis. Et circuierunt civitatē in die secundâ vice 14
unâ, & reversi sunt in castra: sic fecerunt sex diebus. Et fuit in die septimo, 15
& anticipaverūt in ascensu auroræ, et circuierūt urbē juxta consuetudi-
nem hanc septem vicibus: tantùm in die illa ambierunt urbē septē vicib*.
Et fuit in vice septima, clanxerunt sacerdotes buccinis, et dixit Josue po- 16
pulo: Vociferate; quoniam dedit Dominus vobis urbem. Et esto urbs ana- 17
thema, ipsa & omnia quæ in ea, ante Dominum : tantū Rahhab cauponaria vivat, ipsa & omnia quæ cum ea in domo, quia abscondit nuncios quos
miseramus. Tantùm vos custodimini ab anathemate, ne fortè anathemati- 18
zemini, & tollatis ex anathemate, & ponatis castra Israelis in anathema,
& turbetis ea. Et omne argentum & aurum, & vasa ærea & ferrea sancta 19
ipsa ante Dominum , in thesaurum domus sanctuarii Domini intrabunt.
Et clamaverunt populus, & clanxerunt in buccinis : & fuit quando au- 20
divit populus vocem buccinæ, & clamaverunt populus clamore ingenti :
& cecidit murus urbis, & absorptus est subtus se; et ascendit populus in
urbem, vir è regione sui, & subegerunt urbem. Et consumpserunt omnes 21
qui in urbe, à viro & usque ad mulierem, à puero et usque ad senem, &
usque ad bovem, & ovem, & asinum in acie gladii.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * ܘܕܡܙܪܙܝܢ ܗܘܘ. ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܟܗܢܐ ܕܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܕܡܟܢܫܝܢ
ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܗܠܟܝܢ ܗܘܘ ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ:
9 * ܘܠܥܡܐ ܦܩܕ ܝܫܘܥ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܩܥܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܩܠܟܘܢ. ܘܡܠܬܐ ܠܐ ܬܦܘܩ
10 ܡܢ ܦܘܡܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܩܥܘ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܩܥܘܢ. * ܘܐܬܟܪܟܬ
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܙܒܢܐ ܚܕܐ. ܘܐܬܘ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܒܬܘ ܒܡܫܪܝܬܐ.
11 12 * ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܩܠܘ ܟܗܢܐ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܒܥܐ ܟܗܢܐ
ܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܫܒܥ ܩܪܢܬܐ. ܘܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܗܠܟܝܢ
ܗܘܘ ܘܩܥܝܢ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܡܙܪܙܝܢ ܗܘܘ. ܐܙܠܝܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܕܡܟܢܫܝܢ ܗܘܘ.
13 ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ. * ܘܐܬܟܪܟܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܐܦ
ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܙܒܢܐ ܚܕܐ. ܘܗܦܟܘ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܫܬܐ
14 ܝܘܡܬܐ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ ܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܗܢܐ
15 ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. ܒܠܚܘܕ ܕܝܢ ܒܗ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܐܬܟܪܟܘ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. * ܘܒܙܒܢܐ ܗܝ
ܕܫܒܥܐ. ܩܥܘ ܟܗܢܐ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܩܥܘ. ܡܛܠ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ
16 ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܬܗܘܐ ܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ̇. ܚܪܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܒܠܚܘܕ ܪܚܒ ܙܢܝܬܐ
17 ܐܚܝܘܗ̇. ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܥܡܗ̇ ܒܒܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܛܫܝܬ ܠܓܫܘܫܐ ܕܫܕܪܢ. * ܐܢܬܘܢ
ܕܝܢ ܐܙܕܗܪܘ ܡܢ ܚܪܡܐ. ܕܠܐ ܬܚܡܕܘܢ ܘܬܣܒܘܢ ܡܢ ܚܪܡܐ. ܘܬܥܒܕܘܢܗ̇ ܠܡܫܪܝܬܐ
18 ܕܐܝܣܪܝܠ ܚܪܡܐ. ܘܬܕܠܚܘܢܗ̇. * ܟܠ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ ܘܕܦܪܙܠܐ. ܩܘܕܫܐ ܐܢܘܢ
19 ܠܡܪܝܐ. ܘܠܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܢܥܠܘܢ. * ܘܩܥܘ ܥܡܐ. ܘܩܥܘ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܟܕ ܫܡܥ ܥܡܐ ܩܠܐ
ܕܩܪܢܬܐ. ܩܥܘ ܥܡܐ ܩܥܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܬܚܬܘܗܝ. ܘܣܠܩ ܥܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ.
20 ܐܢܫ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܟܒܫܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܛܠܘ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ̇ ܡܢ ܓܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܢܫܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܒܐ. ܘܡܢ ܬܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܥܢܐ ܘܠܚܡܪܐ. ܩܛܠܘ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ.

* Et qui armati erant, præibant ſacerdotibus 8
qui buccinis clangebant; qui verò *turmatim*
collecti erant, ſequebantur arcam; iter
facientes autem buccinas clangebant. Populo 9
quoque præcepit Jeſus, ac dixit, Ne
clametis, nec vocē veſtrā audire faciatis, & ne
verbum egrediatur ex ore veſtro, uſq; ad diē
quo dixero vobis, Vociferamini; ac tunc
vociferabimini. Circuivit igitur arca Dñi 10
urbem ſemel: & redeuntes ad caſtra, pernoctârūt
in caſtris. Surrexit Jeſus diluculò, tulerūtque 11
ſacerdotes arcam Dñi; Et ſeptē ſacerdotes 12
ferebāt ſeptē buccinas, præcedebātque
arcā Dñi, & incedentes clangebant buccinis:
qui erāt armati, præibāt illis; & qui
turmatim collecti erāt, ſequebātur arcā Dñi,
tubiſq; canebāt. Circuierūt etiā urbē illam 13
altero die ſemel, & reverſi ſunt in caſtra: ſic
faciebant ſex illis diebus. Septimo verò die 14
manè ſurgētes, circuierūt urbē eâdē ratione
ſepties: illo verò duntaxat die circuierūt eam
ſepties: Et ſeptimâ illâ vice clanxêre ſacerdotes 15
buccinis: Dixitq; Jeſus ad populū, Vociferamini;
tradidit enim vobis Dñs urbem.
Sit autē urbs iſta & quicquid eſt in illa, anathema 16
Dño: duntaxat Rahab meretricē ſervate,
ipſam *videlicet* ac omnes qui cū ea ſunt
in domo, eò quòd abſconderit exploratores
illos quos miſeramus. Vos verò cavete ab 17
anathemate, ne celetis & accipiatis *quicquā*
ex anathemate, et caſtra Iſraelis efficiatis anathema,
& conturbetis illa. Omne argentum 18
& aurū, vaſaq; ænea & ferrea conſecrata ſunt
Dño, in ærariū Dñi ingrediētur. Exclamavit 19
itaq; popul⁹, & clanxêre buccinis: cúmq; audîſſet
popul⁹ vocē tubarū, vociferat⁹ eſt populus
vociferatione magnâ valdè, corruitque
murus ſuper locū ſuū, & aſcenderūt populus
in urbē quiſq; ex adverſo ſui, & expugnârunt
urbē, Et trucidârūt omnes qui erāt in ipſa, 20
tam viros quàm mulieres, tam pueros quàm
ſenes; tamq; boves quàm pecudes & aſinos
trucidârunt acie gladii.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * والعسكر سائر قدام الكهنة * وضاربوا البوقات واللفيف ورا الصندوق
9 * وأمر يوشع القوم قولا * لا تجلبوا * ولا ترفعوا أصواتكم * ولا يخرج من فمكم كلمة لليوم
10 الذي أقول لكم جلبوا حينئذ تجلبون * وأدار صندوق الرب حول المدينة دفعة واحدة * ثم
11 12 جاء إلي العسكر وبات فيه * وأدلج يوشع باكرا * وحمل الأئمة صندوق الله * والسبعة الأئمة حاملوا
السبعة أبواق الجلبة قدام الصندوق سائرين سيرا * والضاربوا الأبواق والعسكر سائر قدامهم * والساقة
13 سائرين وري الصندوق * وداروا بالمدينة في اليوم الثاني دفعة واحدة * وعادوا إلي المعسكر *
14 هكذا فعلوا ستة أيام * فلما كان في اليوم السابع أدلجوا عند طلوع الفجر * وداروا
15 بالمدينة علي مثل الرسم سبعة دفعات * لأن خاص في هذا اليوم داروا بها سبعة دفعات * فلما
كان في الدفعة السابعة ضربوا الأئمة بالأبواق * فقال يوشع للقوم جلبوا * فقد أعطاكم الله
16 البلد * ويجب أن تكون هذه المدينة حرما * وجميع ما فيها لرب العالمين * إلا راحاب البياعة
17 خاصة هي * وجميع من في بيتها * لأنها خبت الرسل الذي كنا بعثناهم * وخاص أنتم
احفظوا أنفسكم من الحرم * لئلا تشرهوا فتأخذوا من الحرم * فتجعلوا عسكر بني إسرائيل
18 مستحق الحرم فتفضحوه * وكل فضة أو ذهب * وآلة نحاس أو حديد * فهو قدس لله * يدخل
19 إلي خزانة الرب * فجلب القوم وضربوا بالأبواق * وكان عند سماع القوم صوت البوق جلب
القوم جلبة عظيمة * فسقط السور من مكانه * وصعد القوم إلي المدينة كل واحد من مكانه
20 إلي مقابله وملكوا المدينة * واستاصلوا جميع من فيها من رجل وامراة * وصبي وشيخ *
وثور وحمار وشاة * بحد السيف *

* *Porrò exercitus gradiebatur ante ſacerdotes: & hi qui clangebant tubis, atque* 8
turba promiſcua, poſt arcam. Præceperat 9
* *autem Ioſue populo ſermonem* hujuſcemodi,
*Ne vociferetis, neque attollatis
voces veſtras, neque exeat ex ore veſtro
verbum uſque ad diem quo dixero vobis,
Vociferate: tunc vociferabitis. Et circuire* 10
*juſſit arcam Domini circa civitatem
ſemel; tum rediit ad caſtra, & pernoctavit
in illis. Surrexitque Ioſue ſummo* 11
*mane, & tulerunt ſacerdotes arcam
Dei, Septem ſacerdotib⁹ portantibus ſeptem* 12
*buccinas clangoris, præcedentibus arcam;
quibus etiam clangentes buccinis & exercitus
præibant: turba verò promiſcua
gradiebatur poſt arcam. Rurſus circuierunt* 13
*urbem die ſecundo ſemel, reverſiq; ſunt in caſtra: ſic fecerunt ſex diebus.
Cumque fuiſſet in die ſeptimo, ſurrexerant* 14
*ad ortum auroræ, & circundederunt
urbem eodem modo ſeptem vicibus;
nam peculiariter in hac die circuierunt
eam ſeptem vicibus: Et hâc ſeptimâ* 15
*vice clanxerunt ſacerdotes buccinis.
Dixitque Ioſue ad populum, Vociferate,
jam dedit vobis Deus civitatem. Oportet* 16
*autem ut iſta civitas, & quidquid in ea
eſt, anathema ſit Domino creaturarum:
Verùm Rahab venditrix privilegiata eſt,
& omnes qui ſunt in domo ejus; quoniam
abſcondit nuntios quos miſeramus.
At præcipuè vos cavete vobis ab anathemate,* 17
*nè fortè aviditate ducti ſumatis
ex anathemate, et efficiatis exercitū filiorū
Iſrael obnoxium anathemati, & vituperetis
eum. Et omne argentum aut* 18
*aurum, & vas æris aut ferri, eſt ſanctum
Deo, ingredietur in ærarium Domini.
Igitur vociferavit populus, &* 19
*clanxerunt buccinis: & factum eſt,
quum audiſſet turba vocem tubæ, clamavit
turba clamore maximo, & corruit
murus de loco ſuo, & aſcendit populus
ad urbem, unuſquiſque de loco ſuo
ad oppoſitum ſibi, & potiti ſunt urbis;
Et extirpârunt quidquid in ea erat,* 20
*tam virum quàm mulierem, & puerum,
& ſenem, & bovem, & aſinum,
& ovem, acie gladii.*

ספר יהושע : ז

: Jehoſuah dixit ,terram *pede explorantibus* viris duobus Et
21 וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
,mulierem inde educite & ;*meritoriæ* mulieris domum Ingredimini
בֹּאוּ בֵּית־הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה
pueri ſunt ingreſſi Et .ei juráſtis quēadmodū ,ei quæ omnia &
22 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ׃ וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים
& ,ejus matrem & ,ejus patrem & Rachab eduxerunt & ,*exploratores*
הַמְרַגְּלִים וַיֹּצִיאוּ אֶת־רָחָב וְאֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־
;eduxerunt ejus familias omnes & ,ei quæ omnia & ,ejus fratres
אַחֶיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ
ſuccenderunt civitatē Et .Iſrael *caſtrametationem* extra ab eos *locaverunt* &
23 וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל׃ וְהָעִיר שָׂרְפוּ
,*æris* vaſa & ,aurum &,argentū Tantū .ea in quæ omnia &,igni *in*
בָאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ רַק הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת
, *meritoriam* Rachab Et .Domini domus *theſaurum* dederunt *ferri* &
24 וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית־יְהוָה׃ וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה
, Jehoſuah fecit vivere ei quæ omnia & , ejus patris domum &
וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ
abſcondit quia : hanc diem ad uſque ,Iſrael *interiori in* habitavit &
וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־
.Jericho explorandum ad Jehoſuah miſerat quos *legatos*
הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ׃
facies ad vir Maledictꝰ :dicendo ,illo tempore in Iehoſuah adjuravit Et
25 וַיַּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי
.Jericho iſtam civitatem ædificaverit & , ſurrexerit qui *Domini*
יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ
.ejus portas ſtatuat ſuo parvo in & ,eam fundet ſuo primogenito In
בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירוֹ יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃
.terra omni in ejus *auditio* fuit & ,Iehoſuah cum Dominus fuit Et
26 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

CAP. VII. ז

tulit Et .anathemate in prævaricationē Iſrael filii ſunt prævaricati Et
1 וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח
de ,Jehudah *tribui* ,Zerach filii Zabdi filii ,Charmi filius Hachan
עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־
Jehoſuah miſit Et .Iſrael filios *in Domini naſus* eſt iratus & : anathemate
2 הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
;Bethel *oriente ab* Aven Beth- *cum* quæ ,Hai in Iericho de viros
אֲנָשִׁים מִירִיחוֹ הָעַי אֲשֶׁר עִם־בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל
aſcēderūt & : terram explorate & Aſcēdite : dicendo ,eos ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ
, Jehoſuah ad ſunt reverſi Et .Hai exploraverunt & , viri
3 הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעָי׃ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
,virorū millia duo Circiter.populꝰ omnis aſcēdat Nō : eū ad dixerūt atq;
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־יַעַל כָּל־הָעָם כְּאַלְפַּיִם אִישׁ
.Hai percutiant & ,aſcendant virorum millia tria circiter vel
אוֹ כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ יַעֲלוּ וְיַכּוּ אֶת־הָעָי
aſcenderūt Et *ipſi* *tarum* quia ,populum omnem illuc facias laborare ne
4 אַל־תְּיַגַּע־שָׁמָּה אֶת־כָּל־הָעָם כִּי מְעַט הֵמָּה׃ וַיַּעֲלוּ
.Hai *virorū facies ad* fugerūt & : *viri* millia tria ferè illuc populo è
מִן־הָעָם שָׁמָּה כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּנֻסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי׃
;viros ſex & triginta ferme Hai viri eis ex percuſſerunt Et
5 וַיַּכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי כִּשְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ
eos percuſſerunt &:*Fractiones* ad uſque *portæ* *facies ad* eos ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם
ſcidit Et *aquis in* fuit & , populi cor eſt liquefactum & : deſcenſu in
6 בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב־הָעָם וַיְהִי לְמָיִם׃ וַיִּקְרַע
arcæ facies ad terram in *ſuas facies ſuper* cecidit & ,ſua veſtimēta Iehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן
pulverē fecerunt aſcendere & : Iſrael ſenes &,ipſe,veſperā ad uſq; Domini
יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר
.ſuum caput ſuper
עַל־רֹאשָׁם׃

Verſio VULG. LAT.

22 Duobus autē viris, qui exploratores miſſi fuerant, dixit Joſue; Ingredimini domum mulieris meretricis, & producite eam, & omnia quæ illiꝰ ſunt, ſicut illi juramento firmâſtis.
23 Ingreſſiq; juvenes, eduxerunt Rahab, & parentes ejus, fratres quoque, & cunctā ſupellectilem ac cognationem illius, & extra caſtra Iſrael manere fecerunt.
24 Urbé autē, & omnia quæ erant in ea, ſuccenderūt: abſq; auro et argento, & vaſis æneis, ac ferro, quæ in ærariū Domini conſecrârunt.
2 Rahab verò meretricem, & domum patris ejus, & omnia quæ habebat, fecit Joſue vivere, & habitaverunt in medio Iſrael uſque in præſentem diē : eò quòd abſconderit nuntios, quos miſerat ut explorarent Jericho. In tempore illo, imprecatꝰ eſt Joſue, dicens;
26 Maledictus vir corā Domino, qui ſuſcitaverit & ædificaverit civitatē Jericho. In primogenito ſuo fundamenta illiꝰ jaciat, & in noviſſimo liberorū ponat portas ejꝰ.
27 Fuit ergò Dñs cū Joſue, & nomen ejꝰ vulgatū eſt in omni terra.

CAP. VII.

1 FIlii autē Iſrael prævaricati ſunt mandatū, & uſurpaverunt de anathemate. Nā Achan filiꝰ Charmi, filii Zabdi, filii Zare de tribu Iuda, tulit aliquid de anathemate : iratúſq; eſt Dñs contra filios Iſrael.
2 Cúmq; mitteret Joſue de Jericho viros contra Hai, quæ eſt juxta Bethaven, ad Orientalē plagā oppidi Bethel, dixit eis; Aſcendite, & explorate terrā. Qui præcepta complentes exploraverūt Hai.
3 Et reverſi dixerūt ei, Non aſcendat omnis populus, ſed duo vel tria millia virorū pergant, & deleant civitatem: quarè omnis populꝰ fruſtrà vexabitur contra hoſtes pauciſſimos?
4 Aſcenderūt ergò tria millia pugnatorū. Qui ſtatim terga vertentes,
5 Percuſſi ſunt à viris urbis Hai, & corruerūt ex eis triginta ſex homines: perſecutíque ſunt eos adverſarii de porta uſque ad Sabarim, & ceciderunt per prona fugientes: pertimuitque cor populi, & inſtar aquæ liquefactū eſt.
6 Joſue verò ſcidit veſtimenta ſua, & pronus cecidit in terram coram arca Domini uſque ad veſperam, tam ipſe quàm omnes ſenes Iſrael : miſerúntque pulverē ſuper capita ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι, εἶπεν Ἰησοῦς, Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, ϗ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, (β) ϗ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ.
23 Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, ϗ (γ) ἐξηγάγοσαν Ῥαὰβ τὴν πόρνην, ϗ τὸν πατέρα αὐτῆς, ϗ τὴν μητέρα αὐτῆς, ϗ τοὺς ἀδελφοὺς (δ) αὐτῆς, ϗ τὴν συγγένειαν αὐτῆς, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· ϗ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ.
24 Καὶ ἡ πόλις (ε) ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ. πλὴν ἀργυρίου ϗ χρυσίου ϗ χαλκοῦ ϗ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθῆναι.
25 Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικὸν ἐζώγρησεν Ἰησοῦς. ϗ κατῴκισεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἱεριχώ. Καὶ ὥρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου, λέγων,
26 Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην. ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, ϗ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. ϗ οὕτως ἐποίησεν Ὀζὰν ὁ ἐκ Βαιθὴλ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, ϗ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς.
27 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, ϗ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

Et duobus juvenibus, qui exploraverant, dixit Ieſus; Introite in domum mulieris : & educite eam indè, & quæcunque ſunt ei. 22
Et intraverunt ambo juvenes, qui exploraverant civitatem, in domum mulieris, et eduxerunt Raab meretricem, & patrem ejus, & matrem ejus, & fratres ejus, & cognationem ejus, & omnia quæcunque erant ei : & collocârunt eam extra caſtra Iſrael. 23
Et civitas incenſa eſt in incendio cum omnibus quæ in ea. Tantummodò argentum, & aurum, & æs, & ferrum dederunt in theſaurum Domini inferri. 24
Et Raab meretricem, & univerſam domum ejus paternam vivificavit Jeſus. Et habitavit in Iſrael uſque in hodiernam diem : eò quòd occultavit exploratores, quos miſerat Jeſus ad explorandam Hiericho. Et juravit Jeſus in die illa ante Dominum, dicens; 25
Maledictus homo, qui (g) ædificabit civitatem hanc. In primogenito ſuo fundabit eam, & in minimo ſuo collocabit portas ejus. (h) Et ita fecit Hozan, qui ex Bethel. In Abiron primogenito ſundavit eam : & in ſalvato noviſſimo impoſuit portas ejus. 26
Et fuit Dominus cum Ieſu : & fuit nomen ejus per omnem terram. 27

MS.A. (β) ϗ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ. (γ) ἐξήγαγον τὴν Ῥαὰβ (δ) αὐτῆς, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, ϗ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς· ϗ κατέστησαν (ε) ἐνεπυρίσθη ἐν πυρὶ

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΚΑὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) πλημμέλειαν μεγάλην, ϗ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· ϗ ἔλαβεν (β) Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ (γ) Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. ϗ ἐθυμώθη (δ) κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.
2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας εἰς Γαὶ, ἥ ἐστι (ε) κατὰ Βαιθὴλ, λέγων, Κατασκέψασθε (ζ) τὴν Γαί. ϗ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες ϗ κατεσκέψαντο (η) τὴν Γαί.
3 Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, (θ) Μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, (ι) ἀλλ' ὡσεὶ δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν ϗ (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν. μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα, ὀλίγοι γάρ εἰσι.
4 Καὶ ἀνέβησαν (λ) ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες, ϗ
5 ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Γαί. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαὶ (μ) εἰς τριακονταὲξ ἄνδρας, ϗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, (ν) ϗ συνέτριψαν αὐτοὺς (ξ) ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς. ϗ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, ϗ
6 ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ. Καὶ διέρρηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· ϗ ἔπεσεν Ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον (ο) ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς ϗ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ· (π) ϗ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

CAP. VII.

ET deliquerunt filii Iſrael delictum (a) magnum : & uſurpaverunt de anathemate. Et ſumpſit Achar filiꝰ Charmi filii Zambri filii Zara ex tribu Iuda de anathemate. Et indignatus eſt Dominus irâ filiis Iſrael. 1
Et miſit Ieſus viros in Gai, quæ eſt (b) contra Bethel, dicens; Explorate Gai. Et aſcenderunt viri, & exploraverunt Gai. 2
Et reverterunt ad Ieſum, & dixerunt ad eum; Non aſcendat omnis populus : ſed quaſi bis mille, aut ter mille viri aſcendant, & expugnent civitatem. Ne adduxeris illuc populū univerſum: pauci enim ſunt. 3
Et aſcenderunt circiter ter mille viri, & fugerunt à facie virorum Gai. 4
Et interfecerunt de eis viri Gai ad triginta ſex viros : & perſecuti ſunt eos à porta, (c) & contriverunt eos à declivi. Et expavit cor populi: & factum eſt ut aqua. 5
Et diſcidit Ieſus veſtimenta ſua. Et cecidit Ieſus ſuper terram in faciē (d) ante Dominum uſq. ad veſperam, ipſe, & ſeniores Iſrael : & injecerunt pulverem ſuper capita ſua. 6

MS.A. (α) πλημμέλιαν, ϗ (β) Ἄχαν (γ) Ζαβρὶ (δ) ὀργῇ κύριος τοῖς (ε) τὴν κατὰ Βηθαὺν, λέγων, (ζ) τὴν γῆν. καὶ (η) τὴν γῆν Γαί. (θ) Μὴ ἀναβαινέτω (ι) ἀλλ' ὡς (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν (λ) ἐκεῖ ὡς τρισχίλιοι (μ) τριάκοντα ϗ ἓξ (ν) ἕως συνέτριψαν (ξ) ἐπὶ τοῦ (ο) ἔναντι (π) ϗ ἐπέβαλον τὸν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 ולתרין גבריא דאלילו ית ארעא אמר יהושע עלו לבית אתתא פונדקיתא ואפיקו מתמן
23 ית אתתא וית כל דילה כמא דקיימתון לה : ועלו עולמיא מאלליא ואפיקו ית רחב וית
אבוהא וית אמה וית אחוהא וית כל דילה וית כל זרעיתהא אפיקו ואשרונון מברא
24 למשריתא דישראל : וקרתא אוקידו בנורא וכל די בה לחוד כספא ודהבא ומאני נחשא
25 וברזלא יהבו באוצר בית מקדשא דיי : וית רחב פונדקיתא וית בית אבוהא וית כל דילה
קיים יהושע ויתיבת בגו ישראל עד יומא הדין ארי אטמרת ית אזגדיא דשלח יהושע
26 לאללא ית ארעא : ואומי יהושע בעדנא ההיא למימר ליט גברא קדם יי דיקום ויבני ית
27 קרתא הדא ית יריחו בבכוריה ישכללנה ובזעיר בנוהי יקים דשהא : והוה מימרא דיי
בסעדיה דיהושע והוה שמעיה סגי בכל ארעא :
ז
1 ושקרו בני ישראל שקר בחרמא ונסיב עכן בר כרמי בר זבדי בר זרח לשבטא דיהודה מן
2 חרמא ותקיף רוגזא דיי בבני ישראל : ושלח יהושע גברין מיריחו לעי דעם בית און מדנח
3 לבית אל ואמר להון למימר סקו ואלילו ית ארעא וסליקו גבריא ואלילו ית עי : ותבו לות
יהושע ואמרו ליה לא יסק כל עמא כתרין אלפין גברא או כתלתא אלפין גברא יסקון
4 וימחון ית עי לא תרגיש לתמן ית כל עמא ארי זעירין אנון : וסליקו מן עמא לתמן כתלתא
5 אלפין גברא ואפכו קדם אנשי עי : וקטלו מנהון אנשי עי כתלתין ושתא גברא ורדפונון
6 קדם תרעא עד דתברונון ומחונון במחתנא ואתמסי לבא דעמא והוה למיא : ובזע יהושע
לבושוהי ונפל על אפוהי על ארעא קדם ארונא דיי עד רמשא הוא וסבי ישראל ואסיקו
עפרא על רישיהון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et duobus viris, qui exploraverant terram, dixit Joſue : Ingredimini in domum mulieris cauponariæ, & producite inde mulierem, et omnia quæ ei, quemadmodū jurâſtis ei. 22
Et ingreſſi ſunt juvenes exploratores, et produxerunt Rahab, et patrē ejus, et matrē ejꝰ, et fratres ejꝰ, et omnia quæ ei; et omnem progapiam ejus produxerunt, et poſuerunt eos extra caſtra Iſrael. 23
Et urbē incenderunt igni, et oīa quæ in eâ: tantū argentū et aurum, et vaſa ærea et ferrea attulerunt in ærariū domꝰ ſanctuarii Dñi. 24
Et Rahab cauponariā, et domū patris ejꝰ, et oīa quæ illi, vivificavit Joſue: et habitavit in medio Iſrael uſq; in diē hunc; quoniā abſconderat nuncios, quos miſerat Joſue ad explorandū *terram*. 25
Et juravit Joſue in tempore illo, dicendo: Maledictus vir ante Dñm, qui ſurrexerit & ædificaverit urbem hanc Jericho; in primogenito ſuo fundet eam, & in minimo filio ſuo conſtituat portam ejus. 26
Et fuit verbū Dñi in auxiliū Joſue : fuitq; *fama* ejus *magna* & *amplificata* in omni terrâ. 27

CAP. VII.

ET prævaricati ſunt filii Iſrael prævaricationē in anathemate, & tulit Ghachan filiꝰ Charmi filii Zabdi filii Zerahh de tribu Juda, de anathemate: et fortificata eſt indignatio Dñi in filios Iſrael. 1
Et miſit Joſue viros ex Jericho in Gai, quæ prope Bethaven ab oriente Bethel; & ait illis, dicendo : Aſcendite et explorate terrā: & aſcenderunt viri, & exploraverunt Gai. 2
Et redierunt ad Joſue, & dixerunt illi: Non aſcendat omnis populus; quaſi duo millia, aut quaſi tria millia virorū aſcendent, & percutient Gai: non cogas ibi oēm populū, quoniā pauci illi. 3
Et aſcenderunt de populo illuc quaſi tria millia virorum; et verterunt [*terga*] ante homines Gai. 4
Et occiderunt ex eis viri Gai quaſi triginta et ſex viros ; et inſecuti ſunt eos ante portā quoad confregerūt eos; et percuſſerūt eos in deſcenſu: et liquefactum eſt cor populi, et fuit in aquas. 5
Et ſcidit Joſue veſtimenta ſua, et cecidit ſup faciē ſuam ſup terram ante arcam Dñi uſq; ad veſperā, ipſe & ſenes Iſrael; & projecerunt pulverem ſuper capita ſua. 6

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܠܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܗܢܘܢ ܕܐܬܓܫܘ ܠܐܪܥܐ܂ ܐܡܪ ܝܫܘܥ܂ ܥܘܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܐܢܬܬܐ ܗܝ 21
ܙܢܝܬܐ܂ ܘܐܦܩܘܗ ܡܢ ܬܡܢ܂ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ܂ ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ܂ ܐܝܟ ܕܝܡܝܬܘܢ ܠܗ܂
*ܘܥܠܘ ܓܫܘܫܐ܂ ܘܐܦܩܘܗ ܠܪܚܒ܂ ܘܠܐܒܘܗ ܘܠܐܡܗ܂ ܘܠܐܚܝܗ܂ ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ܂ 22
ܘܠܟܠܗ ܫܪܒܬܗ܂ ܐܦܩܘ ܘܐܫܪܝܘ ܐܢܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܣܪܝܠ܂ *ܘܠܡܕܝܢܬܐ 23
ܐܘܩܕܘܗ ܒܢܘܪܐ܂ ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ܂ ܠܚܘܕ ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ܂ ܘܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ
ܘܕܦܪܙܠܐ܂ ܐܥܠܘ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܓܙܗ ܕܡܪܝܐ܂ *ܘܠܪܚܒ ܙܢܝܬܐ܂ ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܗ ܘܠܟܠ 24
ܕܐܝܬ ܠܗ܂ ܐܚܝ ܝܫܘܥ܂ ܘܝܬܒܬ ܒܝܢܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ܂ ܡܛܠ ܕܛܫܬ
ܠܓܫܘܫܐ ܕܫܕܪ ܝܫܘܥ ܠܡܓܫܘ ܠܐܝܪܝܚܘ܂ *ܘܝܡܐ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܘܐܡܪ܂ ܠܝܛ ܗܘ 25
ܓܒܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܕܢܩܘܡ ܘܢܒܢܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܠܐܝܪܝܚܘ܂ ܒܒܘܟܪܗ ܢܫܬܐܣܝܗ܂
ܘܒܙܥܘܪܗ ܢܩܝܡ ܬܪܥܝܗ܂ *ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܝܫܘܥ܂ ܘܫܡܥܗ ܗܘܐ ܐܙܠ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ܂ 26

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

*ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܘܠܐ ܒܚܪܡܐ܂ ܘܢܣܒ ܥܟܪ ܒܪ ܟܪܡܝ܂ ܒܪ ܙܒܕܝ܂ ܒܪ ܙܪܚ܂ 1
ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܘܢܣܒ ܡܢ ܚܪܡܐ܂ ܘܛܫܝ܂ ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ܂ *ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܝܪܝܚܘ ܠܥܝ܂ ܕܥܠ ܓܢܒ ܒܝܬ ܐܘܢ܂ ܡܢ ܡܕܢܚܐ 2
ܕܒܝܬ ܐܝܠ܂ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ܂ ܣܩܘ ܐܪܓܘ ܐܪܥܐ܂ ܘܣܠܩܘ ܓܒܪܐ܂ ܘܐܓܫܘ ܠܥܝ܂
*ܘܗܦܟܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܗ܂ ܠܐ ܢܣܩ ܟܠܗ ܥܡܐ܂ ܐܠܐ ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ 3
ܓܒܪܝܢ ܢܣܩܘܢ ܘܢܚܪܒܘܢܗ ܠܥܝ܂ ܠܐ ܬܠܐܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ܂ ܡܛܠ ܕܒܨܝܪܝܢ ܐܢܘܢ܂
*ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܥܡܐ ܠܬܡܢ܂ ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ܂ ܘܥܪܩܘ ܩܕܡ 4
ܦܪܨܘܦ ܐܢܫܝܗ ܕܥܝ܂ *ܘܩܛܠܘ ܐܢܫܝܗ ܕܥܝ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ ܓܒܪܝܢ܂ ܘܪܕܦܘ 5
ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܬܪܥܐ܂ ܥܕܡܐ ܕܐܬܒܪܘ܂ ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ܂ ܘܙܥ ܠܒܗ ܕܥܡܐ܂ ܘܗܘܘ
ܐܝܟ ܡܝܐ܂ *ܘܨܪܐ ܝܫܘܥ ܢܚܬܘܗܝ܂ ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ܂ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ 6
ܕܡܪܝܐ܂ ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ܂ ܗܘ ܘܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܪܡܝܘ ܥܦܪܐ ܥܠ ܪܫܝܗܘܢ܂

Duobus autem viris illis qui terram ex- 21
ploraverant, dixit Jeſus, Ingredimini do-
mum mulieris illius meretricis, & educite
eam illinc, tum mulierem ipſam cùm quic-
quid ipſius eſt, quemadmodum jurâſtis ei.
Abierunt igitur exploratores, & edu- 22
xerunt Rahab, patrem, matrem, ac fratres
ejus, & quicquid ipſius erat, omnemque fa-
miliam ejus eduxerunt, & collocârunt eos
extra caſtra Iſraelis. Urbem verò ſuccen- 23
derunt igni cum omnibus quæ erant in ipſa:
duntaxat aurum & argentum, vaſa ænea &
ferrea attulerunt ad ærarium Domini. Ra- 24
hab autem fornicariam, familiam patris ejus,
& omnia quæ habebat, ſervavit Jeſus; ha-
bitavitque inter Iſraelitas uſque ad hodier-
num diem, eò quòd abdidiſſet exploratores
quos miſerat Jeſus ad explorandum Jericho.
Præterea juravit Jeſus eo tempore, ac di- 25
xit, Maledictus eſto vir *ille* coram Domino,
qui ſurrexerit ac reædificaverit urbem iſtam
Jericho: in promogenito ſuo reædificet
eam, & minimo natu ſuo erigat portas ejus.
Fuit autem Dominus cum Jeſu, & fama 26
ejus evulgabatur per univerſam terram.

CAP. VII.

SEd perpetrârunt filii Iſrael ſcelus in ana- 1
themate: abſtulit enim Achar filius Char-
mi, filii Zabdi, filii Zarah de tribu Juda, abſ-
tulit inquam, de anathemate, & abſcondit;
& exarſit ira Domini contra filios Iſrael. Mi- 2
ſitque Jeſus viros de Jericho ad Aai quæ
erat ſecus Beth-avan ab Orientali parte
Beth-il, dixitque ad eos, Aſcendite, explorate
terram: Et aſcenderunt viri illi, & explorâ-
runt Aai. Et reverſi ad Jeſum, dixerunt ad 3
eum, Ne aſcendat univerſus populus, ſed
circiter duo *aut* tria millia virorum aſcen-
dant, & interficient Aai: ne mittas uni-
verſum populum, quia pauci ſunt. Aſcen- 4
derunt itaque illuc de populo circi-
ter tria millia virorum; & fugerunt à con-
ſpectu civium Aai: Interfeceruntque cives 5
Aai ex Iſraelitis triginta ſex viros, & per-
ſecuti ſunt eos ante portam donec profligati
eſſent, & inflixerunt eis plagam; tremuit-
que cor populi, & facti ſunt velut aqua.
Scidit autem Jeſus veſtimenta ſua, proci- 6
ditque pronus in terram ante arcam Domi-
ni uſque ad veſperam, ipſe, & ſeniores Iſra-
elis: & impoſuerunt pulverem capitibus
ſuis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*وقال يوسع للرجال اللذان جسا الارض ادخلا الي بيت المراة واخرجاها من هناك وساير من لها كما 21
حلفتما لها *فدخلا واخرجا راحاب واباها وامها واخوتها وجميع ما لها وساير عشايرها واودعوهم خارجا 22
عن العسكر الذي لبني اسرايل *واحرقوا المدينة بالنار وجميع ما فيها الا الذهب والفضة 23
والة النحاس والحديد فانها جعلت في خزانة الرب *وراحاب البياعة وبيت ابيها وجميع ما لها 24
استبقي يوسع واقامت بين بني اسرايل الي هذا اليوم لانها خبت الرسل الذي ارسلهم
يوسع ليجس اريحا *وقال يوسع في ذلك اليوم قولا ملعون الرجل قدام الله الذي يقوم ويبني 25
هذه المدينة اريحا بموت بكره يوسسها وبموت اصغر اولاده ينصب ابوابها وكذلك فعل
ادان الذي في بيت اسرايل الادون بكره اسسها وبموت الذي سلم اخر اولاده نصب
ابوابها *وكان الله مع يوسع وصار خبره في جميع العالم 26

الفصل السابع

*ونكث بنو اسرايل نكثا في الحرم واخذ عاخان بن كرمي بن زبدي بن زارح من 1
سبط يهوذا من الحرم واشتد غضب الرب علي بني اسرايل *وارسل يوسع بن نون قوما من 2
اريحا الي العي الذي عند بيت اون شرقي بيت ايل وقال لهم قولا امضوا وجسوا البلد
وصعد القوم وجسوا المدينة *وعادوا الي يوسع فقالوا له لا تصعد جميع الشعب بل الفا 3
رجل او ثلثة الف رجل يصعدون فيهلكون العي ولا تبعث جملة القوم فان اهلها قليل
ويهلكون العي *فصعد من الشعب نحو من ثلثة الف رجل فهربوا قدام اهل العي *وقتل 4 5
منهم اهل العي ستة وثلثين رجلا وطردوهم من قدام الباب الي موضع الكسر ثم قتلوهم في
الانحدار وذاب قلب الشعب وصار مثل الماء *فشق يوسع ثيابه ووقع علي وجهه قدام 6
صندوق الرب الي المساء هو وشيوخ بني اسرايل ورفعوا التراب علي روسهم

Dixitq; Ioſue duobus viris qui exploraverant terrã, Ingredimini domũ mulieris, & 21
educite eam inde cum omnib⁹ quæ ad eam
pertinent, quemadmodum jurâſtis illi.
Ingreſſique ſunt, atq; eduxerunt Rahab, 22
& patrem ejus, ac matrem illius, & fra-
tres ejus, & quidquid pertinebat ad i-
pſam, & omnes cognatos ejus: & poſue-
runt eos extra caſtra filiorum Iſrael. Et 23
ſuccenderunt urbem igni, & omnia quæ
erant in ea, præter aurum & argentum, &
vaſa ænea & ferrea: hæc enim poſita fue-
runt in theſauro Domini. Et Rahab ven- 24
ditricem, & domum patris ejus, & quid-
quid ad eam pertinebat, ſervavit Joſue;
& commorata eſt inter filios Iſrael ad
hunc uſque diem, quia abſcondit nuntios
quos miſerat Joſue ad explorationem Je-
richo. Et dixit Ioſue in illa die ſermonem, 25
Maledictus homo coram Deo, qui ſurget
& ædificabit hanc urbem Iericho: morte
primogeniti ſui fundet eam, & morte mi-
nimi natu inter filios ipſius plantet portas
ejus. Atque ita fecit Addan qui erat in
domo Iſrael: Addon primogenitus ejus
fundavit illam, & morte ejus qui ſuper-
fuit poſt natos ipſius, plantavit portas
illius. Et fuit Deus cum Ioſue, & vola- 26
vit fama ejus per totum orbem.

CAP. VII.

ET prævaricati ſunt filii Iſrael prævari- 1
cationem in anathemate: Nam ſum-
pſit Achan filius Karmi, filii Zabdi, filii
Zareh de Tribu Iuda, ex anathemate; &
deſæviit furor Domini contra filios Iſrael.
Miſitque Ioſue filius Nun turbam de Ie- 2
richo in Aai, quæ eſt prope Beth-Aven, ad
Orientalem plagam Beth-El, & dixit illis
ſermonem hujuſmodi, Ite, & explorate
regionem: Aſcenditque turba, & explora-
verunt urbem. Et reverſi ſunt ad Ioſue, 3
& dixerunt ei, Ne aſcendere facias totum
populum: ſed duo millia virorum, aut
tria millia virorum aſcendent & expu-
gnabunt Aai: & ne mittas totam turbam;
nam cives ejus pauci ſunt: & hi expu-
gnabunt urbem. Igitur aſcenderunt de po- 4
pulo ferè tria millia virorum; & fuge-
runt coram civibus Aai. Interfeceruntq; 5
ex eis cives Aai triginta ſex viros, et per-
ſecuti ſunt eos à porta uſque ad locum
profligationis, & occiderunt eos in de-
ſcenſu; & liquefactum eſt cor populi, &
factum eſt velut aqua. Sciditque Joſue 5
veſtimenta ſua, & cecidit ſuper faciem ſu-
am coram arca Domini uſque ad veſpe-
ram, ipſe, & ſeniores filiorum Iſrael: &
extulerunt pulverem ſuper capita ſua.

סֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ : ז

feciſti tranſire quid *ad* DOMINUS Domine Ahah : Iehoſuah Dixitque
7 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִֹה לָמָה הֵעֲבַרְתָּ
manũ in nos *dandum ad* Iarden hunc populum faciendo tranſire
הַעֲבִיר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הַיַּרְדֵּן לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד
tranſitu in manſiſſemus &,*cœpiſſemus* utinam &:nos *faciendũ perdere ad*,Emoræi
הָאֱמֹרִי לְהַאֲבִידֵנוּ וְלוּ הוֹאַלְנוּ וַנֵּשֶׁב בְּעֵבֶר
cervicem Iſrael vertit quàm poſt- ,dicam quid : Domine *me In* Iarden
8 הַיַּרְדֵּן׃ בִּי אֲדֹנָי מָה אֹמַר אַחֲרֵי אֲשֶׁר הָפַךְ יִשְׂרָאֵל עֹרֶף
habitatores omnes &,Chenahanæus audient Et ? *ſuorum inimicorum facies ad*
9 לִפְנֵי אֹיְבָיו׃ וְיִשְׁמְעוּ הַכְּנַעֲנִי וְכֹל יֹשְׁבֵי
quid & : terra è noſtrum nomen *ſuccident* & ,nos *ſuper circuibunt* & ,terræ
הָאָרֶץ וְנָסַבּוּ עָלֵינוּ וְהִכְרִיתוּ אֶת־שְׁמֵנוּ מִן־הָאָרֶץ וּמַה
: Iehoſuah ad Dominus Dixitque ? magno tuo nomini facies
10 תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
Peccavit ? *tuas facies ſuper cadens* tu *hoc* quid *ad* ; tibi Surge
11 קֻם לָךְ לָמָּה זֶּה אַתָּה נֹפֵל עַל־פָּנֶיךָ׃ חָטָא
; eis præcepi quod ,meum pactum ſunt tranſgreſſi etiam & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וְגַם עָבְרוּ אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָם
,*negaverunt* etiam & ,ſunt furati etiam & ,anathemate de *ceperunt* etiam &
וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֵרֶם וְגַם גָּנְבוּ וְגַם כִּחֲשׁוּ
ſtare Iſrael filii poterunt non Et .*ſuis vaſis in* poſuerunt etiam &
12 וְגַם שָׂמוּ בִכְלֵיהֶם׃ וְלֹא יֻכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקוּם
,*ſuorum inimicorum facies ad* verterunt Cervicem :*ſuorum inimicorum facies ad*
לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם עֹרֶף יִפְנוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם
non ſi , vobiſcum eſſe addam Non .anathemate in fuerunt quia
כִּי הָיוּ לְחֵרֶם לֹא אוֹסִיף לִהְיוֹת עִמָּכֶם אִם־לֹא
: dices & ,populum ſanctifica ,Surge .*veſtro interiori ex* anathema diſperdatis
13 תַשְׁמִידוּ הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃ קֻם קַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וְאָמַרְתָּ
Deus Dominus dixit ſic Quia .craſtinum in vos Sanctificate
הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
ſtare poteris Non .Iſrael *tuo interiori* in Anathema : Iſrael
יִשְׂרָאֵל חֵרֶם בְּקִרְבְּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא תוּכַל לָקוּם
.*veſtro interiori ex* anathema *vos removere ad uſque* ,*tuorum inimicorum facies ad*
לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ עַד־הֲסִירְכֶם הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃
eam ceperit quam tribus ,erit & :veſtras tribus *ad* mane in accedetis Et
14 וְנִקְרַבְתֶּם בַּבֹּקֶר לְשִׁבְטֵיכֶם וְהָיָה הַשֵּׁבֶט אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנּוּ
eam ceperit quam familia & ; familias *ad* accedet ,Dominus
יְהוָה יִקְרַב לַמִּשְׁפָּחוֹת וְהַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנָּה
eam comprehenderit quam domus & , domos *ad* accedet ,Dominus
יְהוָה תִּקְרַב לַבָּתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדֶנּוּ
,anathemate in deprehenſus ,erit Et .viros *ad* accedet , Dominus
15 יְהוָה יִקְרַב לַגְּבָרִים׃ וְהָיָה הַנִּלְכָּד בַּחֵרֶם
eſt tranſgreſſus quia : ei quæ omnia & , ipſe igni *in* comburetur
יִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ כִּי עָבַר
.Iſrael in *ſtultitiam* fecit quia & , Domini pactum
אֶת־בְּרִית יְהוָה וְכִי־עָשָׂה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
: ſuas tribus *ad* Iſrael applicuit & ,mane *in* Jehoſuah *manicavit* Et
16 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיַּקְרֵב אֶת־יִשְׂרָאֵל לִשְׁבָטָיו
,Jehudah familiam applicuit Et .Jehudah tribus eſt deprehenſa &
וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט יְהוּדָה׃ וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה
Zarchi familiam applicuit Et .Zarchi familiam deprehendit&
17 וַיִּלְכֹּד אֵת מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי
,viros *ad* ejus domum applicuit Et .Zabdi eſt deprehenſus & ,viros *ad*
18 לַגְּבָרִים וַיִּלָּכֵד זַבְדִּי׃ וַיַּקְרֵב אֶת־בֵּיתוֹ לַגְּבָרִים
tribui Zerach filii Zabdi filii Charmi filius Hachan eſt deprehenſus &
וַיִּלָּכֵד עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶּן־זֶרַח לְמַטֵּה
gloriam quæſo *pone* ,mi Fili : Hachan ad Jehoſuah Dixitque .Jehudah
19 יְהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־עָכָן בְּנִי שִׂים־נָא כָבוֹד
mihi quæſo indica & ;confeſſionem ei da & ,Iſrael Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֶן־לוֹ תוֹדָה וְהַגֶּד־נָא לִי
.me à abſcondas ne : feceris quid
מֶה עָשִׂיתָ אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי׃

Verſio VULG. LAT.

7 Et dixit Joſue , Heu Domi-
ne Deus, quid voluiſti tradu-
cere populum iſtum Jordanem
fluvium, ut traderes nos in
manus Amorrhæi , & perde-
res? utinam ut cœpimus, man-
8 ſiſſemus trans Jordanem. Mi
Domine Deus,quid dicam,vi-
dens Iſraelem hoſtibus ſuis
9 terga vertentem ? Audient
Chananæi, & omnes habita-
tores terræ, & pariter con-
globati circundabunt nos, at-
que delebunt nomen noſtrum
de terra : & quid facies ma-
10 gno nomini tuo ? Dixítque
Dominus ad Joſue, Surge, cur
11 jaces pronus in terra ? Pec-
cavit Iſrael, & prævaricatus
eſt pactum meum : tulerúntq;
de anathemate, & furati ſunt
atque mentiti, & abſconde-
12 runt inter vaſa ſua. Nec po-
terit Iſrael ſtare ante hoſtes
ſuos,eóſque fugiet: quia pol-
lutus eſt anathemate. Non ero
ultrà vobiſcum, donec conte-
ratis eum qui hujus ſceleris re-
13 us eſt. Surge, ſanctifica popu-
lum,& dic eis; Sanctificamini
in craſtinum. Hæc enim dicit
Dominus Deus Iſrael , Ana-
thema in medio tui eſt,Iſrael:
non poteris ſtare coram hoſti-
bus tuis,donec deleatur ex te,
qui hoc contaminatus eſt ſce-
14 lere. Accedetíſq; manè ſinguli
per tribus veſtras : & quam-
cunque tribum ſors invenerit,
accedet per cognationes ſuas,
& cognatio per domos, do-
15 múſq; per viros. Et quicunq;
ille in hoc facinore fuerit de-
prehenſus, comburetur igni
cum omni ſubſtantia ſua :
quoniam prævaricatus eſt pa-
ctum Domini, & fecit nefas
16 in Iſrael. Surgens itaque Jo-
ſue manè, applicuit Iſrael per
tribus ſuas, & inventa eſt tri-
17 bus Juda. Quæ cùm juxta fa-
milias ſuas eſſet oblata , in-
venta eſt familia Zare. Illam
quoq; per domos offerens, re-
18 perit Zabdi : Cujus domum
in ſingulos dividens viros,in-
venit Achan filium Charmi,fi-
lii Zabdi, filii Zare de tribu
19 Juda, Et ait Joſue ad Achan ,
Fili mi , da gloriam Domi-
no Deo Iſrael: & confitere,
atque indica mihi quid fece-
ris, ne abſcondas,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, (ρ) Δέομαι κύριε·
ἵνατί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦ-
τον τὸν Ἰορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ
Ἀμορραίῳ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; καὶ εἰ κατεμεί-
ναμεν καὶ κατῳκίσθημεν παρὰ τὸν Ἰορδά-
8 νην. Καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ
9 αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ; Καὶ
ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατ-
οικοῦντες τὴν γῆν, περικυκλώσουσιν ἡ-
μᾶς, καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς.
καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα;
10 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἀνάστηθι,
ἵνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν
11 σου; Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν
διαθήκην, ἣν διεθέμην πρὸς αὐτούς, (σ)
κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον
12 εἰς τὰ σκεύη (τ) αὐτῶν. Καὶ οὐ μὴ δύ-
νωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσ-
ωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα (υ)
ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα. οὐ προσθήσω ἔ-
τι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνά-
13 θεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Ἀναστὰς ἁγίασον
τὸν λαὸν, καὶ εἶπον ἁγιασθῆναι εἰς αὔρι-
ον. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
Τὸ ἀνάθεμά ἐστιν ἐν ὑμῖν. οὐ δυνήσεσθε
ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν,
ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.
14 Καὶ συναχθήσεσθε πάντες τοπρωῒ κατὰ φυ-
λὰς, καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ κύριος,
προσάξετε κατὰ δήμους· καὶ τὸν δῆ-
μον ὃν ἂν (φ) δείξῃ κύριος, προσάξετε
(χ) κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν
(ψ) δείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' ἄν-
15 δρα. Καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ, κατακαυθή-
σεται ἐν πυρὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ·
ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ
16 (ω) ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ. Καὶ
ὤρθρισεν Ἰησοῦς, καὶ προσήγαγε τὸν
λαὸν κατὰ φυλάς· καὶ ἐνεδείχθη ἡ
17 φυλὴ Ἰούδα. Καὶ προσήχθη κατὰ δή-
μους, καὶ ἐνεδείχθη (α) δῆμος Ζα-
18 ραί. Καὶ προσήχθη κατ' ἄνδρα, καὶ
ἐνεδείχθη (β) Ἄχαρ υἱὸς Ζαμβρὶ υἱοῦ
19 Ζαρά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ (γ) Ἄ-
χαρ, Δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ
θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγη-
σιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας,
καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.

Et ait Ieſus ; Precor (e) Do- 7
mine : ut quid (f) tranſie-
rit puer tuus populum hunc
Iordanem ad tradendum eum
Amorrhæo, ad perdendum nos ?
Et (g) utinam manſiſſemus,
atque habitâſſemus apud (h)
Iordanem. Et quid dicam , 8
quia vertit Iſrael cervicem co-
ram inimico ſuo ? Et audiens 9
Chananæus , & omnes inhabi-
tantes terram, undique circun-
dabunt nos , & exterent nos
de terra. Et quid facies no-
men tuum magnum. ? Et di- 10
xit Dominus ad Ieſum , Sur-
ge : ut quid hoc tu cecidiſti in
faciem tuam ? Peccavit po- 11
pulus, & tranſgreſſus eſt te-
ſtamentum , quod diſpoſui ad
eos : (i) furati de anathemate
injecerunt in vaſa ſua. Et non 12
poterunt filii Iſrael ſubſiſtere
ad faciem inimicorum ſuorum :
cervicem vertent coram ini-
micis ſuis, quia facti ſunt a-
nathema. Non adjiciam ultrà
eſſe vobiſcum ; niſi abſtuleritis
anathema ex vobis ipſis. Sur- 13
gens ſanctifica populum : &
dic, ut ſanctificentur in craſti-
num. (k) Hæc dicit Dominus
Deus Iſrael , Anathema eſt in
vobis. Non poteritis reſiſtere
coram inimicis veſtris ; quoad-
uſque abſtuleritis anathema ex
vobis. Et congregabimini omnes 14
manè per (l) tribus : & erit
tribus, quam oſtenderit Domi-
nus ; applicabitis per populos :
& populum , quem oſtenderit
Dominus, applicabitis per do-
mum : & domum , quam o-
ſtenderit Dominus , applicabitis
per virum. Et quicunque de- 15
prehenſus fuerit , comburetur
in igni ; & omnia , quæcun-
que ſunt ei : quoniam tranſ-
greſſus eſt teſtamentum Domi-
ni, & fecit iniquitatem in Iſ-
rael. Et diluculò ſurrexit Ieſus, 16
& applicuit populum per tri-
bus : & deprehenſa eſt tribus
Juda. Et applicata eſt per po- 17
pulos : & deprehenſus eſt po-
pulus Zarai. Et (m) applica- 18
tus eſt per virum : & depre-
henſus eſt Achar filius Zambri
filii Zara. Et dixit Ieſus ad (n) 19
Achar , Da gloriam hodiè Do-
mino Deo Iſrael, & da confeſ-
ſionem : & annuntia mihi, quid
feciſti : & ne abſcondas à me.

MS.A. (ρ) Δαίομε κύριε, κύριε· διατί (σ) καὶ κλέψαντες (τ) αὐτῶν. Οὐ (υ) ἐπιστρέψουσιν κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν (φ) ἐνδείξῃ (χ) κατ' οἴκους· (ψ) ἐνδείξῃ (ω) ἐποίησαν (α) δῆμος ὁ Ζαριεί. Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαριεὶ κατ' ἄνδρας, καὶ (β) Ἄχαν (γ) Ἄχαν,

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

7 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ קַבֵּל בָּעוּתִי יְיָ אֱלֹהִים לְמָה אַעֲבַרְתָּ אַעֲבָרָא יַת עַמָּא הָדֵין יַת יַרְדְּנָא לְמִמְסַר
8 יָתָנָא בִּידָא דֶאֱמוֹרָאָה לְאוֹבָדוּתָנָא וּלְוַי פוֹן דִּשְׁרֵינָא וִיתֵבְנָא בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא׃ בְּבָעוּ אֲדֹנָי
9 מָה אֵימַר בָּתַר דְּאַחֲזַרוּ יִשְׂרָאֵל קְדָלְהוֹן לְמֶהְפַּךְ קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן׃ וְיִשְׁמְעוּן כְּנַעֲנָאֵי וְכָל
10 יָתְבֵי אַרְעָא וְיִסְתַּחֲרוּן עֲלָנָא וִישֵׁיצוּן יַת שְׁמָנָא מִן אַרְעָא וּמָה תַּעְבֵּד בְּדִיל שְׁמָךְ רַבָּא׃ וַאֲמַר
11 יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ קוּם לָךְ לְמָה דְנָן אַתְּ רָמֵי עַל אַפָּךְ׃ חֲטָא יִשְׂרָאֵל וְאַף עֲבַרוּ עַל קְיָמִי דְּפַקֵּדִית
12 יָתְהוֹן וְאַף נְסִיבוּ מִן חֶרְמָא וְאַף גְּנַבוּ וְאַף כַּדִּיבוּ וְאַף שַׁוִּיאוּ בְּמָנֵיהוֹן׃ וְלָא יִכְּלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵיקַם קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן קְדָלְהוֹן יַחְזְרוּן לְמִפַּךְ קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אֲרֵי הֲווֹ לְחֶרְמָא לָא
13 אוֹסֵיף לְמֶהֱוֵי מֵימְרִי בְּסַעְדְּכוֹן אִם לָא תְשֵׁיצוּן חֶרְמָא מִבֵּינֵיכוֹן׃ קוּם זַמֵּין יַת עַמָּא וְתֵימַר
אִזְדַּמְּנוּ לִמְחַר אֲרֵי כִדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל חֶרְמָא בֵּינָךְ יִשְׂרָאֵל לָא תִכּוּל לְמֵיקַם קֳדָם
14 בַּעֲלֵי דְבָבָךְ עַד דְּתַעְדּוֹן חֶרְמָא מִבֵּינֵיכוֹן׃ וְתִתְקָרְבוּן בְּצַפְרָא לְשִׁבְטֵיכוֹן וִיהֵי שִׁבְטָא
דְּיִתְאֲחַד מִן קֳדָם יְיָ יִקְרַב לְזַרְעֲיָן וְזַרְעִיתָא דְּיִתְאֲחַד מִן קֳדָם יְיָ תִּקְרַב לְבָתִּין וּבֵיתָא
15 דְּיִתְאֲחַד מִן קֳדָם יְיָ יִתְקְרֵב לְגַבְרַיָּא׃ וִיהֵי דְּיִתְאֲחַד בְּחֶרְמָא יִתּוֹקַד בְּנוּרָא יָתֵיהּ וְכָל דִּילֵיהּ
16 אֲרֵי עֲבַר עַל קְיָמָא דַּיְיָ וַאֲרֵי עֲבַד דְּלָא כְשַׁר בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וְקָרֵיב יַת
17 יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטוֹהִי וְאִתְאֲחַד שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וְקָרֵיב יַת זַרְעִית יְהוּדָה וַאֲחַד יַת זַרְעִית
18 זֶרַח וְקָרֵיב יַת זַרְעִית זֶרַח לְגַבְרַיָּא וְאִתְאֲחַד זַבְדִּי׃ וְקָרֵיב יַת בֵּיתֵיהּ לְגַבְרַיָּא וְאִתְאֲחַד
19 עָכָן בַּר כַּרְמִי בַר זַבְדִּי בַר זֶרַח לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעָכָן בְּרִי שַׁוִּי
כְעַן יְקָרָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְהַב קֳדָמוֹהִי הוֹדָאָה וְחַוֵּי כְעַן לִי מָה עֲבַדְתָּא
לָא תְכַסֵּי מִנִּי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Joſue:Suſcipe deprecationem meam Dñe Deus: Quare tranſire 7
faciendo tranſire feciſti populũ hunc Jordanẽ ad tradendũ nos in manũ
Emorræi ad perdendũ nos? et utinam manſiſſem⁹ et ſederem⁹ ultra Jor-
danẽ! Obſecro Dñe, Quid dicã poſtquã verterunt Iſrael cervices ſuas ad 8
fugiendũ ante auctores inimicitiarũ ſuarũ? Et audient Cananæi et om- 9
nes habitatores terræ,et ſeſe convertent ſup̃ nos,et conſument nomen no-
ſtrũ è terrâ: et *quid facies* propter nomẽ tuũ magnũ? Et dixit Dñs ad Jo- 10
ſue: Surge tibi: quare [*ob*] hoc te projicis ſup̃ faciẽ tuã? Peccaverũt Iſrael, 11
et etiã tranſgreſſi ſunt fœd⁹ meũ, ꝙ juſſi eis : et etiã tulerunt de ana-
themate,et etiã abſconderunt,et etiã negarunt,et etiam poſuerunt in va-
ſis ſuis. Et non valebunt filii Iſrael ſtare ante auctores inimicitiarum 12
ſuarum ; cervices ſuas convertent ad vertendum [*terga*] ante auctores
inimicitiarum ſuarũ ; quoniã fuerunt in anathema : & non addam ut ſit
verbum meum in auxiliũ eorum,niſi exterminaveritis anathema de inter
vos.Surge, præpara populũ, & dices:Præparamini in craſtinum ; Nam 13
ſic dicit Dñs De⁹ Iſrael:Anathema inter te,Iſrael;non *valebis* ſtare ante
auctores inimicitiarum *tuarum*, donec auferatis anathema de inter vos.
Et accedetis in aurora ſecundũ trib⁹ veſtras:et erit tribus quæ deprehen- 14
detur ab ante Dñm,accedet per proſapias;& proſapia quæ deprehende-
tur ab ante Dñm,accedet per domos : & domus quæ deprehendetur ab
ante Dñm,accedet per viros. Et erit qui deprehendetur in anathemate, 15
et comburetur igne ipſe & oĩa quæ illi:quoniã tranſivit ſup̃ fœd⁹ Dñi,et
quoniã fecit ꝙ non rectũ in Iſrael. Et anticipavit Joſue in aurora,& ac- 16
cedere fecit Iſraelẽ p̱ trib⁹ ſuas:& deprehenſa eſt trib⁹ dom⁹ Judæ. Et 17
accedere fecit proſapiã Judæ,et *deprehendit proſapiã* Zerahh :et accede-
re fecit proſapiã Zerahh p̱ viros,et deprehens⁹ eſt Zabdi.Et accedere fe- 18
cit domus ejus per viros, et deprehenſus eſt Ghachan filius Charmi filii
Zabdi filii Zerahh trib⁹ Judæ. Et dixit Joſue ad Ghachan: Fili mi,pone 19
nunc gloriam ante Dominum Deum Iſraelis, & fer ante eum confeſſionem ; & oſtende nunc mihi quid feciſti; ne abſcondas à me.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܠܡܢܐ ܐܥܒܪܬܝܗܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܝܘܪܕܢܢ. ܕܬܫܠܡܢ 7
ܒܐܝܕܝܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܠܘܝ ܕܝܢ ܗܘܝܢ ܠܢ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܡܢܐ ܐܡܠܠ ܡܪܝ: 8
ܕܐܗܦܟ ܐܝܣܪܝܠ ܩܕܠܗ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. * ܘܢܫܡܥܘܢ ܟܢܥܢܝܐ ܘܟܠܗܘܢ 9
ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܥܠܝܢ. ܘܢܘܒܕܘܢ ܫܡܢ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. ܘܡܢܐ
ܬܥܒܕ ܠܫܡܟ ܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܩܘܡ ܠܟ. ܠܡܢܐ ܢܦܠ 10
ܐܢܬ ܥܠ ܐܦܝܟ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܚܛܐ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܪ ܥܠ ܦܘܩܕܢܝ ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ. 11
ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܚܪܡܐ. ܐܦ ܓܢܒܘ. ܐܦ ܟܕܒܘ. ܘܛܫܝܘ ܒܡܐܢܝܗܘܢ. * ܘܠܐ ܢܫܟܚܘܢ 12
ܬܘܒ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܚܪܡܐ. ܘܬܘܒ ܠܐ
ܐܗܘܐ ܥܡܟܘܢ. ܐܠܐ ܐܢ ܬܥܒܪܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܢܬܟܘܢ. * ܩܘܡ ܩܕܫܝܗܝ ܠܥܡܐ 13
ܗܢܐ. ܘܐܡܪ. ܐܬܩܕܫܘ ܠܡܚܪ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܪܡܐ
ܒܝܢܬܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܒ ܠܐ ܬܫܟܚܘܢ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. ܥܕܡܐ
ܕܬܥܒܪܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܢܬܟܘܢ. * ܘܬܬܩܪܒܘܢ ܒܨܦܪܐ ܠܫܒܛܝܟܘܢ. ܘܫܒܛܐ ܕܢܐܚܘܕܝܘܗܝ 14
ܡܪܝܐ. ܢܬܩܪܒ ܠܫܪܒܬܐ. ܘܫܪܒܬܐ ܕܢܐܚܘܕܝܗ ܡܪܝܐ. ܢܬܩܪܒ ܠܒܬܝܐ. ܘܒܝܬܐ
ܕܢܐܚܘܕܝܘܗܝ ܡܪܝܐ. ܢܬܩܪܒ ܠܓܒܪܐ. * ܘܡܢ ܕܡܬܐܚܕ ܒܗ ܒܚܪܡܐ. ܢܐܩܕ 15
ܒܢܘܪܐ. ܗܘ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܪ ܥܠ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܛܠ ܕܥܒܕ
ܣܟܠܘܬܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܩܪܒܗ ܠܐܝܣܪܝܠ ܠܫܒܛܝܗܘܢ. ܘܐܬܐܚܕ 16
ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܪܒ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܫܪܒܬܐ. ܘܐܬܐܚܕܬ ܫܪܒܬܐ ܕܙܪܚ. ܘܩܪܒ 17
ܫܪܒܬܐ ܕܙܪܚ ܠܒܬܝܐ. ܘܐܬܐܚܕ ܙܒܕܝ. * ܘܩܪܒ ܒܝܬܗ ܠܓܒܪܐ. ܘܐܬܐܚܕ ܥܟܪ 18
ܒܪ ܟܪܡܝ. ܒܪ ܙܒܕܝ. ܒܪ ܙܪܚ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܟܪ. ܗܒ 19
ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܒ ܠܗ ܬܘܕܝܬܐ. ܘܚܘܐ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ. ܘܠܐ
ܬܟܣܐ ܡܢܝ.

7 Dixitque Jeſus, Ah Domine Deus, quorſum trajeciſti populum hunc Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum? O utinam manſiſſemus cis Jordanem. 8 Quid dicam modò, cùm verterit Iſrael cervicem ſuam coram hoſtibus ſuis? 9 Audient ſiquidem Chananæi & omnes incolæ terræ, & adversùm nos conſpirantes, diſperdent nomen noſtrum de ſuperficie terræ: & quid quæſo facis nomini tuo maximo? 10 Dixit autem Dominus ad Jeſum, Surge, cur humi proſterneris ſuper faciem tuam? 11 Peccavit Iſrael, & tranſgreſſus eſt mandatum quod præceperam eis, & acceperunt de anathemate, etiam furati ſunt, etiam mentiti ſunt, & abſconderunt inter inſtrumenta ſua. 12 Nec poterunt inpoſterum filii Iſrael ſtare coram hoſtibus ſuis, eò quòd facti ſint anathema: nec ero deinceps cum eis, niſi amoveatis anathema de medio veſtrî. 13 Surge convoca populum iſtum, & dic, Parate vos cras; quoniam ſic ait Dominus Deus Iſrael, Anathema in medio tui Iſrael: poſthac non poteritis reſiſtere inimicis veſtris, quoad arceatis anathema de medio veſtrî. 14 Manè ergò admovete tribus veſtras; & tribus quam deprehenderit Dominus, accedat per familias; & familia quam deprehenderit Dominus, accedat per domos; & domus quam deprehenderit Dominus, accedat per viros. 15 Et qui deprehenſus fuerit in hujuſmodi anathemate ſuccendatur igni, tam ipſe quàm omnia quæ habet, eò quòd tranſgreſſus ſit mandatum Domini, & quòd perpetraverit ſcelus in Iſraele. 16 Antevertens itaque Jeſus manè, admovit Iſraelem per tribus, deprehenſaque fuit tribus Juda. 17 Deinde admovit tribum Juda per familias, & deprehenſa eſt familia Zarah. Rurſum admovit familiam Zarah per domos, & deprehenſus eſt Zabdi. 18 Hujus domum admovit per viros, & deprehenſus eſt Achar filius Charmi, filii Zabdi, filii Zarah de tribu Juda. 19 Dixit autem Jeſus ad Achar, Da magnitudinem Domino Deo Iſraelis, & tribue ei confeſſionem; declara quid feceris, & ne me celes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وقال يوسع * الغوث يا ربنا الاله * لماذا جوزت جوازا هذا الشعب الاردن * حتى سلمتنا بيد 7
الاموراييين حتى يستاصلونا * ويا ليتنا كنا امتنعنا * واقمنا في جوز الاردن * بطلبة يا رب 8
اي شي اقول بعد ما ولا بنوا اسرائيل قدام اقدام اعدايهم * وسمع الكنعانيون وكل سكان 9
الارض * فيتبددون علينا * ويقطعون ذكرنا من الارض * واي شي تفعل كاسمك العظيم
* فقال الله ليوسع * قم لنفسك * لماذا انت ساقط بوجهك على الارض * قد اخطاوا بنو اسرائيل 10 11
وحادوا عن عهدي الذي امرتهم * واخذوا من الحرم وسرقوا وجحدوا * وجعلوه في الاتهم
* وليس تقدر بنو اسرائيل ان يقفوا قدام اعدايهم * بل يولون منهزمين قدام اعدايهم * 12
لانهم قد استحقوا الحرم * ليس اعود في عنايتهم الا بعد هلاك المجرم فيما بينهم * قم عد 13
القوم * وقل لهم ان يستعدوا الى غد * فاني هكذا قال الله * الحرم في وسطكم يا آل اسرائيل *
ولا تتمكنون الوقوف قدام اعدايكم الى حين ازالتكم الحرم من وسطكم * واذا كان 14
بالغداة اجتمعوا واقرعوا بين الاسباط * ويكون السبط الذي اخرجه الله اقرع بين قبايله *
والقبيل الذي يريك الله اقرع بين رجاله * ويكون الرجل الواقع في الحرم يحرق بالنار 15
وجميع ماله * لانه خالف امر الله وفعل سقاطة بين بني اسرائيل * فادلج يوسع بكرة * وقدم 16
بني اسرائيل لاسباطهم * وقرع بينهم * فاتوهم سبط يهودا * وقرع سبط يهودا * فاتوهم قبيلة 17
زارح * وقرع بيت زارح الرجال * فاتوهم بيت زبدي * وقرع بين اهل بيته الرجال * فاتاه 18
عاخان بن كرمي بن زبدي بن زارح * الرجل من سبط يهودا * فقال يوسع لعاخان يا 19
ولدي اجعل اليوم الان كرامة لله اله اسرائيل * وقر بين يديه * واخبرني عما فعلت * ولا
تكتمني *

7 *Dixitque Joſue, Eja Domine noſter Deus, ad quid tranſire omnino feciſti hunc populum Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum, ut exſtirpent nos? O utinam compeſcuiſſemus nos, & manſiſſemus trans Jordanem.* 8 *Quid quæſo ô Domine, dicam, poſtquam terga dederunt filii Iſrael ante pedes inimicorum ſuorum?* 9 *Nam audient Chananæi & omnes habitatores terræ, & diſperſi contra nos ſuccîdent memoriam noſtram è terra: & quid facies condignum nomine tuo magno?* 10 *Ait autem Deus ad Joſue, Surge tibi, quare dejicis vultum tuum ſuper terram?* 11 *Jam peccaverunt filii Iſrael, & declinaverunt à pacto meo quod præceperam eis, & tulerunt de anathemate, & furati ſunt, atque negaverunt, & poſuerunt illud inter vaſa ſua.* 12 *Quapropter nõ poterunt filii Iſrael ſtare ante inimicos ſuos, ſed terga dabunt profligati ante inimicos ſuos, quia deſpexerunt anathema: Nequaquam revertar ad curam eorum* gerendam, *niſi poſt extinctum noxium de medio eorũ.* 13 *Surge, recenſe populum, & dic eis ut parati ſint in craſtinum; nam ſic dixit Deus, Anathema eſt in medio veſtrî ô Iſraelitæ: non poteritis ſtare coram inimicis veſtris, donec removeatis anathema de medio veſtrî.* 14 *Quumque erit in craſtino, congregamini, & ſortes date inter tribus: eritque, tribus quam ediderit Deus, mitte ſortem inter familias ejus: & familia quam oſtenderit tibi Deus, mitte ſortem inter viros ejus.* 15 *Et erit, vir qui incidit in anathema, comburatur igni & quidquid ad eum pertinet, quia adverſatus eſt præcepto Dei, & commiſit lapſum inter filios Iſrael.* 16 *Surrexit ergò Joſue ſummo mane, & accedere fecit filios Iſrael per tribus eorum, ſortemque dedit inter eos, & accidit eis tribus Juda.* 17 *Et ſortem dedit tribui Iuda, & occurrit eis familia Zarah: et ſortem dedit domui Zarah per viros, occurritque eis domus Zabdi,* 18 *Et ſortem dedit inter domeſticos ejus per viros, acciditque ei Achan filius Karmi, filii Zabdi, filii Zarah, vir de tribu Iuda.* 19 *Et dixit Ioſue ad Achan, O fili mi, age hodiè, nunc da honorem Deo, Deo Iſrael, & fatere coram eo, & narra mihi quod feciſti, & ne me celes.*

ספר יהושע : ח

Domino peccavi ego Verè : ait & ,Jehoſuah Hachã reſpŏdit Et
20 וַיַּעַן עָכָן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה
ſpolio in vidi Et .feci hoc ſicut & hoc ſicut & , Iſrael Deo
21 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי׃ וָאֶרְאֶה בַשָּׁלָל
linguam & ,argenti ſeclos ducentos & ,bonum unum Babylonicum pallium
אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן
,ea concupivi & : ejus pondus ſeclorum quinquaginta , unam auream
זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים מִשְׁקָלוֹ וָאֶחְמְדֵם
, mei tentorii medio in terra in abſcondita ipſa ecce &: ea cepi &
וָאֶקָּחֵם וְהִנָּם טְמוּנִים בָּאָרֶץ בְּתוֹךְ הָאָהֳלִי
cucurrerunt & , legatos Jehoſuah miſit Et .eo ſub argentum &
22 וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ
.ea ſub argentum & ,ejꝰ tentorio in abſconditũ ecce & , tentorium ad
הָאֹהֱלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְּאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃
omnes ad & ,Jehoſuah ad ea adduxerunt &,tentorii medio de ea ceperunt Et
23 וַיִּקָּחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִאוּם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־
Jehoſuah tulit Et .Domini facies ad ea ſtatuerũt & ;Iſrael filios
24 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצִּקֻם לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
, auri linguam & ,pallium & , argentum & ,Zerach filiũ,Hachã
עָכָן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב
,ejꝰ pecus & ,ejꝰ aſinum & ,ejꝰ bovem & ,ejꝰ filias & ,ejꝰ filios &
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ
,eo cum Iſrael omnis & , ei quæ omnia & ,ejꝰ tentorium &
וְאֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
Quid : Jehoſuah dixit Et .perturbationis Vallem eos fecerunt aſcendere &
25 וַיַּעֲלוּ אֹתָם עֵמֶק עָכוֹר׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מֶה
omnis eum obruerunt Et .hac die in Dominus te Turbet ? nos turbâſti
עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָל־
.lapidibus in eos lapidaverunt &,igni in eos cõbuſſerunt & ,lapide Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בָּאֲבָנִים׃
.hanc diem ad uſque magnum lapidum acervum eum ſuper erexerunt Et
26 וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה
, illius loci nomẽ vocavit Ideo.ſui naſi ira ab Dominus eſt averſus Et
וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
.hanc diem ad uſque,turbationis Vallem
עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. VIII. ח

Cape .conſterneris ne & ,timeas Ne : Jehoſuah ad Dominus dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת קַח
,Vide .Hai in aſcende ſurge & ;belli populum omnem tecum
עִמְּךָ אֵת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעָי רְאֵה
& ,ejꝰ civitatem & ,ejꝰ populum & ,Hai regem tua manu in dedi
נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־
,Jericho feciſti quẽadmodũ ,ejus regi & ,Hai facies Et .ejus terram
2 אַרְצוֹ׃ וְעָשִׂיתָ לָעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ
tibi Pone .vobis prædabimini ejꝰ animal & ,ejꝰ ſpolium Tantùm .ejus regi &
וּלְמַלְכָּהּ רַק־שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבֹזּוּ לָכֶם שִׂים־לְךָ
populus omnis & ,Jehoſuah ſurrexit Et .ejus tergo à civitati inſidiantem
3 אֹרֵב לָעִיר מֵאַחֲרֶיהָ׃ וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם
viros mille triginta Jehoſuah elegit Et .Hai in aſcendendum ad ,belli
הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ
Videte : dicendo ,eis præcepit Et .nocte eos miſit & ,virtute fortes
4 גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַיִּשְׁלָחֵם לָיְלָה׃ וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ
urbe ab vos elongetis ne ,civitatis tergo à civitati inſidiantes vos
אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל־תַּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר
mecum qui populus omnis &,ego Et .parati vos omnes eritis &,valde
5 מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ וַאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי
ſicuti noſtrum occurſum in exierint cùm erit Et .urbem ad accedemus
נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר
.eorum facies ad fugiemus & ,principio in
בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

20 Reſpondítq; Achan Joſue, & dixit ei; Verè ego peccavi Domino Deo Iſrael: & ſic & ſic feci: 21 Vidi enim inter ſpolia pálliũ coccineũ valdè bonũ, & ducentos ſiclos argenti, regulámq; aureã quinquaginta ſiclorũ: et concupiſcens abſtuli, & abſcondi in terra contra mediũ tabernaculi mei, argentúmq; foſſâ humo operui. 22 Miſit ergò Joſue miniſtros: qui currentes ad tabernaculũ illiꝰ, repererũt cuncta abſcondita in eodẽ loco, & argentũ ſimul. 23 Auferentéſq; de tentorio tulerunt ea ad Joſue, & ad omnes filios Iſrael, projecerúntq; ante Dominũ. 24 Tollens itaq; Joſue Achan filiũ Zare, argentúmq; & pallium, & auream regulã, filios quoq; & filias ejus, boves & aſinos & oves, ipſúmq; tabernaculum, & cunctam ſupellectilẽ: (& omnis Iſrael cum eo) duxerũt 25 eos ad vallem Achor. Vbi dixit Joſue, Quia turbâſti nos, exturbet te Dominus in die hac. Lapidavítq; eum omnis Iſrael: & cuncta quæ illius erant, igne conſumpta ſunt. 26 Congregaverúntq; ſuper eum acervum magnum lapidum, qui permanet uſq; in præſentem diem. Et averſus eſt furor Domini ab eis. Vocatúmque eſt nomen loci illius, Vallis Achor, uſque hodié.

CAP. VIII.

1 DIxit autem Dominꝰ ad Joſue; Ne timeas, neque formides: tolle tecum omnem multitudinem pugnatorũ, & conſurgens aſcende in oppidum Hai. Ecce tradidi in manu tua regem ejus, & populum, ur- 2 bémq; & terram. Faciéſque urbi Hai, & regi ejus, ſicut feciſti Jericho, & regi illius: prædã verò, & omnia animantia diripietis vobis: pone in- 3 ſidias urbi poſt eam. Surrexítque Joſue, & omnis exercitus bellatorum cum eo, ut aſcenderent in Hai: & electa triginta millia virorum fortium miſit nocte, præcepít- 4 que eis, dicens; Ponite inſidias poſt civitatem: nec longiùs recedatis: & eritis o- 5 mnes parati. Ego autem, & reliqua multitudo quæ mecum eſt, accedemus ex adverſo contra urbem. Cúmque exierint contra nos, ſicut antè fecimus, fugiemus, & terga vertemus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἄχαρ τῷ Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς ἥμαρτον ἐναντίον (δ) κυρίου τοῦ θεοῦ 21 Ἰσραήλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα. Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν (ε) ποικίλην, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ αὐτὰ (ζ) ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν. 22 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα (η) εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, 23 καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν (θ) καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου. 24 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἄχαρ υἱὸν Ζαρά, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχώρ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ (ι) πᾶς ὁ λαὸς μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἀνήγαγεν 25 (κ) αὐτοὺς εἰς Ἐμεκαχώρ. Καὶ εἶπεν (λ) Ἰησοῦς τῷ Ἄχαρ, Τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; (μ) ἐξολοθρεύσαι σε κύριος, καθὰ καὶ σήμερον. καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν (ν) λίθοις πᾶς Ἰσραήλ, 26 Καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν. καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20 Et reſpondit Achar Ieſu, & dixit ; Verè peccavi coram Domino Deo Iſrael : Sic & ſic feci. 21 Vidi in præda (o) veſtem variam, & ducentas didrachmas argenti, & linguam unam auream quinquaginta didrachmarum: & (p) animo commotus illa cepi. Et ecce ipſa abſcondita ſunt in tabernaculo meo : & argentum occultatum eſt ſub eis. 22 Et miſit Ieſus nuntios : & cucurrerunt ad tabernaculum in caſtra : & hæc erant abſcondita in tabernaculo ejus, & argentum ſub eis. 23 Et exportaverunt ea de tabernaculo : & attulerunt ad Ieſum, & ſeniores Iſrael : & poſuerunt ea ante Dominum. 24 Et cepit Ieſus Achar filiũ Zara, (q) & duxit eum in vallem Achor, & filios ejus, & filias ejus, & vitulos ejus, et ſubjugalia ejus, & omnes oves ejus, & tabernaculum ejus, & omnia quæ erant ejus ; & omnis (r) populus cum eo : & adduxit eos in (ſ) Emec-Achor. 25 Et ait Ieſus ad Achar, Quid turbâſti nos ? Exturbet te Dominus, ſecundùm quæ & hodiè. Et lapidaverunt eum lapidibus omnis (t) Iſrael. 26 Et ſuperpoſuerunt ei acervum lapidum (u) magnum. Et ceſſavit Dominus ab indignatione (x) iræ. Propter hoc cognominavit illud Emec-Achor uſq. in diem hanc.

MS.A. (δ) κυρίου θεοῦ (ε) ποικίλην καλήν, καὶ (ζ) ἐνκέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ (η) ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἀργύριον (θ) καὶ πρὸς τοὺς (ι) πᾶς Ἰσραὴλ (κ) αὐτὸν (λ) Ἰησοῦς, Τί ὠλέθρευσας (μ) ἐξολεθρεῦσαι (ν) πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, Καὶ

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς. λάβε (α) μετὰ σοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαί. ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαί, καὶ τὴν 2 γῆν αὐτοῦ. Καὶ (β) ποιήσεις τὴν Γαί, ὃν τρόπον ἐποίησας (γ) τὴν Ἱεριχώ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ. κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ 3 πόλει εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆναι εἰς Γαί. (δ) ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός· Καὶ ἐνετεί- 4 λατο αὐτοῖς, λέγων, Ὑμεῖς (ε) ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν (ζ) γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἔσεσθε πάν- 5 τες ἕτοιμοι. Καὶ ἐγὼ (η) καὶ πάντες οἱ μετ᾽ ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν. καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαὶ εἰς συνάντησιν ἡμῖν, καθάπερ καὶ πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

CAP. VIII.

1 ET dixit Dominus ad Ieſum, Ne timeas, neque formides. Sume tecum omnes viros bellatores, & ſurgens aſcende in Gai. Ecce dedi in manus tuas regem (a) Gai, & terram ejus. 2 Et facies Gai, quemadmodùm feciſti Hiericho, & (b) regem ejus : & prædam pecorum prædaberis tibi. Colloca autem tibi inſidias civitati (c) retrorſùm. 3 Et ſurrexit Ieſus, & omnis populus bellator ad aſcendendum in Gai. Elegit autem Ieſus, triginta millia virorum potentes in fortitudine : & miſit eos nocte : & mandavit eis, di- 4 cens; (d) Vos inſidiabimini poſt civitatem : non longè eritis à civitate : & eritis omnes parati. 5 Et ego, & omnes, qui mecum, accedemus ad civitatem. Et erit, cùm exierint qui commorantur in Gai, in obviàm nobis, ſicut & anteà ; & fugiemus à facie eorum.

MS.A. (α) μετὰ σεαυτοῦ (β) ποιήσῃς τῇ Γαί, (γ) τῇ Ἱεριχώ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· (δ) καὶ ἐπέλεξεν Ἰησοῦς (ε) ἐνεδρεύσετε (ζ) γίνεσθαι τῆς (η) καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ ἐμοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וַאֲתֵיב עָכָן יָת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר בְּקוּשְׁטָא אֲנָא חָבֵית קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וּכְדֵין וּכְדֵין
21 עַבְדֵית׃ וַחֲזֵית בְּבִזְתָא אִצְטְלֵי בַבְלַי חַד שַׁפִּיר וּמָאתַן סִלְעִין דִּכְסַף וְלִישָׁנָא דְדַהֲבָא
חַד חַמְשִׁין סִלְעִין מַתְקְלֵיהּ וְרַגְנֵתִנּוּן וּנְסֵבְתִּנּוּן וְהָא אִנּוּן טְמִירִין בְּאַרְעָא בְּגוֹ מַשְׁכְּנִי
22 וְכַסְפָּא תְּחוֹתוֹהִי׃ וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אִזְגַּדִּין וּרְהַטוּ לְמַשְׁכְּנָא וְהָא טְמִירִין בְּמַשְׁכְּנֵיהּ וְכַסְפָּא
23 תְּחוֹתוֹהִי׃ וּנְסִיבוּנוּן מִגּוֹ מַשְׁכְּנָא וְאַיְתִיאוּנוּן לְוַת יְהוֹשֻׁעַ וּלְוַת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתִּיכוּנוּן
24 קֳדָם יְיָ׃ וּדְבַר יְהוֹשֻׁעַ יָת עָכָן בַּר זֶרַח וְיָת כַּסְפָּא וְיָת אִצְטְלָא וְיָת לִישָׁנָא דְדַהֲבָא וּדְבַר
יָת בְּנוֹהִי וְיָת בְּנָתֵיהּ וְיָת תּוֹרֵיהּ וְיָת חֲמָרֵיהּ וְיָת עָנֵיהּ וְיָת מַשְׁכְּנֵיהּ וְיָת כָּל דִּלֵיהּ וְכָל
25 יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ וְאַסִּיקוּ יָתְהוֹן לְמֵישַׁר עָכוֹר׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכַרְתָּנָא יַעְכְּרִנָּךְ יְיָ בְּיוֹמָא
הָדֵין וּרְגַמוּ יָתֵיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַבְנַיָּא וְאוֹקִידוּ יָתְהוֹן בְּנוּרָא בָּתַר דִּרְגִימוּ יָתְהוֹן בְּאַבְנַיָּא׃
26 וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְּגוֹר אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין וְתָב יְיָ מִתְּקוֹף רוּגְזֵיהּ עַל כֵּן קְרָא שְׁמָא
דְּאַתְרָא הַהוּא מֵישַׁר עָכוֹר עַד יוֹמָא הָדֵין׃

ח

1 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר דְּבַר עִמָּךְ יָת כָּל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא וְקוּם סַק לְעָי
2 חֲזֵי דִּמְסָרִית בִּידָךְ יָת מַלְכָּא דְעָי וְיָת עַמֵּיהּ וְיָת קַרְתֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ׃ וְתַעְבֵּיד לְעָי וּלְמַלְכַּהּ
כְּמָא דַעֲבַדְתָּ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכַּהּ לְחוֹד עֲדָאַהּ וּבְעִירַהּ תִּבְזוּן לְכוֹן אַתְקֵן לָךְ כְּמָנָא לְקַרְתָּא
3 מֵאֲחוֹרַהָא׃ וְקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא לְמִסַּק לְעָי וּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ תְּלָתִין אַלְפִין
4 גַּבְרָא גִּבָּרֵי חֵילָא וְשַׁלְחִנּוּן בְּלֵילְיָא׃ וּפַקֵּיד יָתְהוֹן לְמֵימַר חֲזוֹ דְּאַתּוּן כָּמְנִין לְקַרְתָּא
5 מֵאֲחוֹרֵי קַרְתָּא לָא תַרְחִיקוּן מִן קַרְתָּא לַחֲדָא וּתְהוֹן כֻּלְּכוֹן מְתַקְּנִין׃ וַאֲנָא וְכָל עַמָּא
דְּעִמִּי נִתְקְרֵב לְקַרְתָּא וִיהֵי אֲרֵי יִפְקוּן לִקְדָמוּתָנָא כִּדְבְקַדְמֵיתָא וְנִפּוֹךְ קֳדָמֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

20 Et reſpondit Ghachan Joſue, & dixit : In veritate ego peccavi ante Dñm Deũ Iſrael: & ſic & ſic feci. 21 Et vidi in præda ſtolã Babylonicã unã pulchrã, & ducentos ſiclos argenti; & linguã aureã unã, quinquaginta ſicli pondus ejus: et concupivi ea, et tuli ea : et ecce ea abſcondita in terra in medio tabernaculi mei, et argentum ſubtꝰ ea. 22 Et miſit Joſue nuncios, et cucurrerunt ad tabernaculũ : et ecce abſcondita in tabernaculo ejus, et argentum ſubtꝰ ea. 23 Et tulerunt ea deintra tabernaculũ, et attulerunt ea ad Joſue, et ad *omnes filios Iſrael*; et fuderunt ea ante Dñm. 24 Et accepit Joſue Ghachan filiũ Zerahh, et argentũ, et ſtolã, et linguã aureã, et adduxit filios ejꝰ, et filias ejus, et boves ejus, et aſinos ejꝰ, et pecora ejꝰ, et tabernacula ejus, et omnia quæ ei: et omnis Iſrael cum eo; et aſcendere fecerunt eos ad planiciẽ Ghachor. 25 Et dixit Joſue: Quid turbaſti nos? conturbet te Dñs in die hac: et lapidaverunt eum omnis Iſrael lapidibus ; et combuſſerunt eos in igne, poſtquam lapidaverunt eos ſaxis. 26 Et erexerunt ſuper eum acervum lapidum magnum uſque ad diem hunc. Et converſus eſt Dominus à fortitudine furoris ſui : propterea appellavit nomen loci illius, Planitiem Ghachor, uſque ad diem hanc.

CAP. VIII.

1 ET dixit Dñs ad Joſue: Ne timeas, neq; frangaris : adduc tecum omnem populũ bellatores ; et ſurge, aſcende in Ghai: vide, tradidi in manu tuâ regem Ghai, et populum ejꝰ, et urbẽ ejus, et terram ejus. 2 Et facies Ghai & regi ejus ſicut feciſti Jericho et regi ejꝰ: tantũ ſpolia ejꝰ et jumenta ejꝰ diripietis vobis: para tibi inſidias urbi poſt eam. 3 Et ſurrexit Joſue et omnis populꝰ bellatores ad aſcendendũ in Ghai: et delegit Joſue triginta mille viros virtutis, et miſit eos in nocte. 4 Et juſſit eis, dicendo : Videte ut vos inſidiantes urbi poſt urbẽ, ne longè abſitis ab urbe nimis: et eritis omnes vos parati. 5 Et ego et omnis populus qui mecũ, appropinquabimus urbi: et erit cum ingredientur in occurſum noſtrũ, ſicut ab initio, et avertemꝰ ante eos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܥܢܐ ܥܟܪ. ܘܐܡܪ ܠܝܫܘܥ. ܫܪܝܪܐܝܬ. ܐܢܐ ܚܛܝܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ 20
ܥܒܕܬ. * ܚܙܝܬ ܒܒܙܬܐ. ܐܣܛܠܐ ܚܕܐ ܒܒܠܝܬܐ. ܕܫܦܝܪܐ ܗܘܬ. ܘܡܐܬܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܕܣܐܡܐ. 21
ܘܠܫܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܚܡܫܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܡܬܩܠܗ. ܘܪܓܒܬ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܒܬ ܐܢܘܢ. ܘܗܐ ܗܢܘܢ ܛܡܝܪܝܢ ܒܐ
ܪܥܐ ܒܡܫܟܢܝ. ܘܣܐܡܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. * ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܐܝܓܪܐ. ܘܪܗܛܘ ܠܡܫܟܢܗ. ܘܚܙܘ 22
ܛܡܝܪܝܢ ܒܡܫܟܢܗ. ܘܣܐܡܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. * ܘܢܣܒܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܡܫܟܢܗ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ 23
ܠܘܬ ܝܫܘܥ. ܘܠܘܬ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܕܒܪܗ ܝܫܘܥ ܠܥܟܪ ܒܪ 24
ܙܪܚ. ܘܢܣܒ ܠܣܐܡܐ ܘܠܐܣܛܠܐ. ܘܠܠܫܢܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܕܒܪ ܠܒܢܘܗܝ ܘܠܒܢܬܗ. ܘܠܬܘܪܘܗܝ
ܘܠܚܡܪܘܗܝ. ܘܠܥܢܗ ܘܠܡܫܟܢܗ. ܘܠܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ.
ܘܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܥܘܡܩܐ ܕܥܟܪ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ. ܠܡܢܐ ܕܠܚܬܢܝ. ܢܕܠܚܟ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ 25
ܗܢܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܒܟܐܦܐ. ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܗ. ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܒܢܘܪܐ.
* ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܝܓܪܐ ܕܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܬܢܝܚ ܡܪܝܐ ܡܢ ܚܡܬܐ 26
ܕܪܘܓܙܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܥܘܡܩܐ ܕܥܟܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒ. ܕܒܪ ܥܡܟ ܠܟܠܗ 1
ܥܡܐ. ܕܥܒܕ ܩܪܒܐ. ܘܩܘܡ ܣܩ ܠܥܝ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡܬܗ ܒܐܝܕܝܟ ܠܡܠܟܐ ܕܥܝ.
ܘܠܥܡܗ ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܠܐܪܥܗ. * ܘܥܒܕ ܠܥܝ ܘܠܡܠܟܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܬ ܠܐܝܪܝܚܘ 2
ܘܠܡܠܟܗ. ܒܠܚܘܕ ܒܙܬܐ. ܘܒܥܝܪܐ. ܒܙܘ ܠܟܘܢ. ܘܣܝܡܘ ܠܟܘܢ ܟܡܝܢܐ ܡܢ
ܒܣܬܪܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܕ ܩܪܒܐ. ܠܡܣܩ ܠܥܝ. ܘܓܒܐ 3
ܝܫܘܥ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܓܢܒܪܝܢ ܒܚܝܠܗܘܢ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܒܠܠܝܐ. * ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ 4
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܚܙܘ. ܡܐ ܕܟܡܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܒܣܬܪܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܠܐ
ܬܪܚܩܘܢ ܛܒ ܡܢܗ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܘܝܬܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܟܠܟܘܢ. * ܘܐܢܐ ܘܥܡܐ ܕ 5
ܥܡܝ. ܢܬܩܪܒ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܐ ܕܢܦܩܘ ܠܐܘܪܥܢ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ. ܘܗܐ ܥܪܩܝܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ.

Reſpondens Achar, dixit ad Jeſum, Reverâ ego peccavi in Dominum Deum Iſraelis, & ſic feci. 20 Vidi inter ſpolia togam quandam Babylonicam quæ pulcherrima erat, ducentos ſiclos argenti, & linguam auri, quæ pendebat quinquaginta ſiclos; eaque concupiſcens accepi, & ecce abdita ſunt mihi humi in tentorio meo, & argentum ſubtùs. 21 Miſit ergò Jeſus viros, qui currentes ad tentorium, viderunt *ea* abſcondita *ſub terra* in tentorio ipſius, & argentum ſubtér. 22 Et tollentes ea de tentorio ipſius, attulerunt illa ad Jeſum & ad univerſum Iſraelem, poſuitque ea *Ioſue* coram Domino. 23 Et duxit Jeſus Acharem filium Zarah, tulitque argentum, & togam, & lingulam auri; duxitque filios ac filias, boves & aſinos, oves ac tentorium, & quicquid ejus erat, & univerſum Iſraelem ſecum, & aſſumpſit eos ad vallem Achar. 24 Et dixit ad eum Jeſus, Quare conturbâſti me? conturbet te Dominus in die iſto: obrueruntque eum lapidibus univerſus Iſrael, ipſum *inquam* & quicquid eum attinebat, & combuſſerunt eos igne. 25 Et erexerunt ſuper eum acervum lapidum magnorum, ad hodiernam uſque diem: placatúſque fuit Dñs ab æſtu furoris ſui. Propterea vocatũ fuit nomen loci illius, Vallis Achar in hunc uſque diem. 26

CAP. VIII.

DEinde dixit Dominus ad Jeſum, Ne timeas, neque formides: duc tecum univerſum populum, atque belligerum, & ſurgens aſcende ad Aai, quoniam tradidi in manus tuas regem Aai, populum, urbem, ac terram ejus. 1 Fac autem Aai et regi ejus, quemadmodum feciſti Jericho et regi ipſius: prædam tamen ſolùm ac jumenta diripite vobis. Inſidias autem ponite vobis à tergo urbis. 2 Surrexit itaque Jeſus et univerſus populus bellator, ad aſcendendum in Aai, delegitque Jeſus triginta millia virorum validiſſimorum robore, miſitque eos noctu. 3 His præcepit, ac dixit, Videte, quum tetenderitis inſidias adverſùs urbem à tergo urbis, ne multùm recedatis ab eadem urbe, et ſitis parati omnes. 4 Ego verò, et populus qui mecum eſt, appropinquabimus urbi; cúmque exierint in occurſum noſtrum ut antea, ecce fugiemus à conſpectu eorum: 5

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فأجاب عاخان يوسع وقال * حقا انا أخطأت بين يدي الرب اله اسرائيل * هكذا وهكذا فعلت 20
* وأبصرت في النهب ازارا عراقيه واحده جيده * ومايتي مثقال فضه * وسبيكه ذهب وزنها خمسون 21
مثقالا * فاشتهيتهم واخذتهم * وهوذا هم مدفونه في الارض في وسط مضاربي * والفضه تحتها * فارسل 22
يوسع رسلا * فجاوا الي المضرب * فاذا ذلك مدفون في المضرب * والفضه تحته * فاخذوهم من وسط 23
المضرب * وجاوا بهم الي يوسع * والي جماعه بني اسرائيل * وطرحوهم بين يدي الله * واخذ يوسع 24
عاخان بن زارح * والفضه والازار والسبيكه الذهب * وبنيه وبناته * وبقره * وحميره * وغنمه * ومضربه *
وساير ماله * وكافه بني اسرائيل معه * واصعدوهم الي برج الافتضاح * وقال يوسع لماذا فضحتنا * 25
يفضحك الله في هذا اليوم * ورجمه جميع بني اسرائيل بالحجاره هو وبنيه وماله * واحرقوهم
بالنار * وحصبوهم بالحجاره * واقاموا عليه تل حجاره عظيما * الي هذا اليوم * ورجع الله من 26
شده غضبه * لاجل ذلك سمي ذلك الموضع برج الافتضاح * الي هذا اليوم *

* الفصل الثامن *

* وقال الله ليوسع * لا تخف ولا تذعر * خذ معك جميع رجال الحرب * وقم اصعد الي العي * وانظر 1
قد اسلمت بيدك ملك العي وقومه وارضه وبلده * فافعل بها وبملكها كما فعلت باريحا 2
وبملكها * وكل سلبها وبهايمها يكون نهبا لكم * واجعل لك كمينا من وراء المدينه * فقام 3
يوسع وساير رجال الحرب وتهياوا للصعود الي العي * واختار يوسع ثلاثين الف رجل جبابره
البساله * وارسلهم ليلا * وامرهم وقال لهم * كونوا انتم مكمنين للمدينه من وراها * لا تبعدوا 4
عنها جدا * بل تكونوا بجملتكم مرتبين * وانا وجميع الرجال الذي معي نتقدم الي المدينه * 5
فيكون اذا هم خرجوا للقائنا كالدفعه الاولي نهزم قدامهم *

Reſpondit Achan Joſue, & ait, Verè ego peccavi coram Domino Deo Iſraelis: ſic & ſic feci. 20 *Vidi enim inter ſpolia pallium Aracæum (*i. Babylonicum*) unum optimum, & ducentos ſiclos argenti, & lingulam auri pondo quinquaginta ſiclorum, eaque concupiſcens abſtuli; & ecce ipſa ſunt abſconſa ſub terra in medio tabernaculorum meorum, & argentum ſub iis eſt.* 21 *Miſit itaque Joſue nuntios, qui venerunt ad tabernaculum; & ecce illud abſconditum erat in tabernaculo, & argentum ſub eo.* 22 *Et arripientes ea de medio tabernaculi, attulerunt ea ad Joſue & ad congregationem filiorum Iſrael, & poſuerunt ea coram Deo.* 23 *Et tulit Joſue Achanem filium Zarib, & argentum, & pallium, & lingulam auri, & filios ejus, ac filias ejus, & boves ejus, & aſinos ejus, & oves illius, & tentorium ejus, & quidquid ejus erat, omnibus filiis Iſrael comitantibus eum, & aſcendere fecerunt eos ad turrem vituperii.* 24 *Et ait Joſue, Cur vituperâſti nos? vituperet te Deus in hac die: & lapidaverunt eum omnes filii Iſrael lapidibus, ipſum, & filios ejus, & bona illius, & combuſſerunt eos igni, & obruerunt eos lapidibus.* 25 *Et erexerunt ſuper eum acervum lapidũ magnum uſque ad hanc diem: & receſſit Deus ab atrocitate furoris ſui. Propterea vocatum eſt nomen illius loci, Turris vituperii, uſque ad hanc diem.* 26

CAP. VIII.

ET dixit Deus ad Joſue, Ne metuas, neq; extimeſcas: Tolle tecum omnes viros bellatores, & ſurge, aſcende ad Aai: & vide, jam dedi in manum tuam Regem Aai, & populum ejus, & terram ejus, regionemque ipſius. 1 *Fac illi & regi ejus, quemadmodum feciſti Jericho & regi ejus: verùm cuncta ſpolia ejus & jumenta ejus erunt in prædam vobis. Et pone tibi inſidias à tergo urbis.* 2 *Surrexit ergò Joſue, omneſque viri bellatores, & accinxerunt ſe ad aſcendendum in Aai, & elegit Joſue triginta millia virorum gigantium magnanimorum, & miſit illos noctu.* 3 *Præcepitque eis, ac dixit illis, Eſtote vos inſidiantes civitati à tergo ipſius: ne diſtetis ab ea multùm, ſed eritis omnes parati.* 4 *Ego verò, & omnes viri qui mecum erunt, accedemus ad urbem. Eritque, quum ipſi egredientur in occurſum noſtrum ſicuti vice primâ, fugiemus ante eos;* 5

ספר יהושע : ח

: dicent Quia .urbe ab eos *nos evellere uſque* nos poſt egredientur Et
6 ויצאו אחרינו עד התיקנו אותם מן־העיר כי יאמרו
vos Et *.eorũ aſpect⁹ ad* fugiem⁹ & *,prima in* ut *noſtros cõſpect⁹ ad* Fugientes
7 נסים לפנינו כאשר בראשנה ונסנו לפניהם: ואתם
Dominus eam *dabit Et* *.civitatem* expelletis & ,inſidiis ex ſurgetis
תקמו מהאורב והורשתם את־העיר ונתנה יהוה
,civitatem *vos comprehendere circa* erit Et .veſtra manu in veſter Deus
8 אלהיכם בידכם: והיה כתפשכם את־העיר
,Videte .facietis Domini verbum juxta , igni in civitatem ſuccendetis
תציתו את־העיר באש כדבר יהוה תעשו ראו
, inſidias ad *iverunt* & , Jehoſuah eos miſit Et .vobis præcepi
9 צויתי אתכם: וישלחם יהושע וילכו אל־המארב
pernoctavit Et .Hai *mari à* Hai inter & , Bethel inter manſerunt &
וישבו בין בית־אל ובין העי מים לעי וילן
,mane Jehoſuah *manicavit* Et .populi medio in illa nocte in Jehoſuah
10 יהושע בלילה ההוא בתוך העם: וישכם יהושע בבקר
.Hai in *populi facies ad* Iſrael ſenes &,ipſe aſcendit & ,populum *viſitavit* &
ויפקד את־העם ויעל הוא וזקני ישראל לפני העם העי:
venerũt &,*acceſſerunt* & aſcenderũt,ſecum qui *belli* populus omnis Et
11 וכל־העם המלחמה אשר אתו עלו ויגשו ויבאו
,eũ inter vallis & :*Hai* ipſi aquilone ab ſunt caſtrametati & : civitatẽ cõtra
נגד העיר ויחנו מצפון לעי והגי בינו
inſidias eos poſuit &,virorum millia quinque circiter *cepit* Et .Hai inter &
12 ובין העי: ויקח כחמשת אלפים איש וישם אתם אורב
populus poſuerunt Et .civitati ipſi *mari à* Hai inter & ,Bethel inter
13 בין בית־אל ובין העי מים לעיר: וישימו העם
mari à ejus *calcem* & ,civitati ipſi aquilone ab quæ *caſtrametationẽ omnem*
את־כל־המחנה אשר מצפון לעיר ואת־עקבו מים
fuit Et .vallis medium in illa nocte in Jehoſuah *ivit* &.,civitati ipſi
14 לעיר וילך יהושע בלילה ההוא בתוך העמק: ויהי
civitatis homines ſunt egreſſi &,*manicarũt* &,feſtinarũt & ,Hai *regem videre ut*
כראות מלך־העי וימהרו וישכימו ויצאו אנשי־העיר
ſtatutũ tẽp⁹ ad ej⁹ populus omnis &,ipſe ,prælium ad Iſrael occurſum in
לקראת־ישראל למלחמה הוא וכל־עמו למועד
.civitatis tergo à ſibi *inſidians quia* novit *non ipſe* & : planitiei facies ad
לפני הערבה והוא לא ידע כי־אורב לו מאחרי העיר:
via fugerunt & ;*eorũ facies ad* Iſrael omnis & Jehoſuah ſunt *percuſſi* Et
15 וינגעו יהושע וכל־ישראל לפניהם וינסו דרך
perſequendo civitate in qui populus omnis ſunt vociferati Et *.deſerti*
16 המדבר: ויזעקו כל־העם אשר בעיר לרדף
.civitate à ſunt evulſi & ; Jehoſuah poſt ſunt perſecuti & : eos poſt
אחריהם וירדפו אחרי יהושע וינתקו מן־העיר:
poſt ſint egreſſi non qui ,Bethel & ,*Hai in* vir eſt relictus non Et
17 ולא־נשאר איש בעי ובית אל אשר לא־יצאו אחרי
.Iſrael poſt ſunt perſecuti &,apertam civitatem reliquerunt &,Iſrael
ישראל ויעזבו את־העיר פתוחה וירדפו אחרי ישראל:
tua manu in quæ *haſta in* Extende : Jehoſuah ad Dominus dixit Et
18 ויאמר יהוה אל־יהושע נטה בכידון אשר־בידך
quæ *haſta in* Jehoſuah extendit Et .eam dabo tua manu in quia ;Hai *ad*
אל־העי כי בידך אתננה ויט יהושע בכידון אשר־
,ſuo loco è feſtinanter *ſurrexit inſidiator* Et .civitatem *ad* ſua manu in
19 בידו אל־העיר: והאורב קם מהרה ממקומו
:eã ceperũt atque,civitatẽ ad venerũt &;ſuã manũ *extendere ut* cucurrerunt &
וירוצו כנטות ידו ויבאו העיר וילכדוה
viri ſe verterunt Et .igni *in* civitatem ſuccenderunt &,feſtinaverunt &
20 וימהרו ויציתו את־העיר באש: ויפנו אנשי
,cœlos ad civitatis fumus aſcendebat ecce &,viderunt & ,ſe poſt *Hai*
העי אחריהם ויראו והנה עלה עשן העיר השמימה
fugiens populus & : illuc & huc fugiendũ ad *manus* eis *in fuit* non &
ולא־היה בהם ידים לנוס הנה והנה והעם הנס
.perſequentem ad eſt converſus,deſertum in
המדבר נהפך אל־הרודף:

Verſio VUL. LAT.

6 Donec perſequentes ab urbe
longiùs protrahantur : puta-
bunt enim nos fugere ſicut
7 priús. Nobis ergò fugientib⁹,
& illis perſequentib⁹,conſur-
getis de inſidiis, & vaſtabitis
civitatem : tradétq; eam Dñs
De⁹ veſter in manus veſtras.
8 Cúmq; ceperitis , ſuccendite
eam, & ſic omnia facietis, ut
9 juſſi. Dimiſitque eos, & per-
rexerunt ad locũ inſidiarum,
ſederúntque inter Bethel &
Hai,ad Occidentalem plagam
urbis Hai : Joſue autem nocte
illâ in medio manſit populi;
10 Surgénſq; diluculò recenſuit
ſocios, & aſcendit cum ſeni-
oribus in fronte exercitûs,
vallatus auxilio pugnatorum.
11 Cúmque veniſſent & aſcen-
diſſent ex adverſo civitatis,
ſteterunt ad Septentrionalem
urbis plagam , inter quam &
12 eos erat vallis media. Quinq;
autem millia viros elegerat,&
poſuerat in inſidiis inter Be-
thel & Hai, ex Occidentali
13 parte ejuſdẽ civitatis : Omnis
verò reliquus exercitus ad
Aquilonẽ aciem dirigebat, ita
ut noviſſimi illius multitudi-
nis Occidentalem plagam ur-
bis attingerent. Abiit ergò
Joſue nocte illâ, & ſtetit in
14 vallis medio. Quod cùm vi-
diſſet rex Hai,feſtinavit manè,
& egreſſus eſt cum omni ex-
ercitu civitatis, direxítq; a-
ciem contra deſertum, igno-
rans quòd poſt tergum late-
15 rent inſidiæ. Joſue verò &
omnis Iſrael ceſſerunt loco,
ſimulantes metum , & fugi-
16 entes per ſolitudinis viam. At
illi vociferantes pariter, & ſe
mutuò cohortantes perſecuti
ſunt eos. Cúmq; receſſiſſent à
17 civitate, Et ne unus quidem
in urbe Hai & Bethel reman-
ſiſſet, qui non perſequeretur
Iſrael,(ſicut eruperant, aperta
18 oppida relinquentes,) Dixit
Dominus ad Joſue , Leva cly-
peum, qui in manu tua eſt,
contra urbem Hai , quoniam
19 tibi tradam eam. Cùmq; ele-
vâſſet clypeum ex adverſo
civitatis, inſidiæ , quæ late-
bant, ſurrexerunt confeſtim :
& pergentes ad civitatem,
ceperunt , & ſuccenderunt
20 eam. Viri autem civitatis,
qui perſequebantur Joſue,
reſpicientes & videntes fumũ
urbis ad cœlũ uſque conſcen-
dere, non potuerunt ultrà huc
illúcque diffugere: præſertim
cùm hi qui ſimulaverant fu-
gam, & tendebant ad ſolitu-
dinem , contrà perſequentes
fortiſſimè reſtitiſſent.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν,
(ϑ) ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πό-
λεως· καὶ ἐροῦσι, Φεύγουσιν οὗτοι
ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὃν τρόπον καὶ
7 ἔμπροσθεν. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ
τῆς ἐνέδρας, καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πό-
8 λιν. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (ι) ποιήσε-
9 τε· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν. Καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν
εἰς τὴν ἔνεδραν· καὶ ἐνεκάθισαν ἀνα-
μέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαὶ, ἀπὸ
10 θαλάσσης τῆς Γαί. Καὶ ὀρθρίσας Ἰη-
σοῦς τοπρωῒ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν.
καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ (κ) πρεσβύ-
τεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαί.
11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐ-
τοῦ ἀνέβησαν. καὶ πορευόμενοι ἦλθον
ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν·
12–14 Καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θα-
λάσσης. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν (λ) βασι-
λεὺς Γαὶ, ἔσπευσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς
συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν
πόλεμον, αὐτὸς , καὶ πᾶς ὁ (μ) λα-
ὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει,
ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστιν (ν) ὀπίσω τῆς
15 πόλεως. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν Ἰη-
σοῦς (ξ) καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
16 Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ· καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς
17 πόλεως. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ
Γαὶ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω (ο) Ἰσ-
ραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἠνε-
ῳγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραήλ.
18 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἔκ-
τεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ
ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν, (π)
εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐ-
τήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν
19 τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. Καὶ ἐξέτει-
νεν (ρ) Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν
γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ τὰ ἔνεδρα
ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
τῶν· καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε
τὴν χεῖρα, καὶ (σ) εἰσήλθοσαν ἐπὶ
τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν·
καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν
20 ἐν πυρί. Καὶ περιβλέψαντες (τ) οἱ
κάτοικοι Γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω (υ) αὐτῶν,
καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ
τῆς πόλεως εἰς τὸν (φ) οὐρανόν· καὶ
οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε.

Et cùm exierint poſt nos ; ab- 6
ducemus illos à civitate : &
dicent , Fugiunt hi à facie
noſtra, ſicut & (e) anteá.
Vos autem exurgetis de inſi- 7
diis: & ibitis in (f) civi-
tatem. Secundùm verbum i- 8
ſtud facietis: Ecce præcepi
vobis. Et miſit eos Jeſus , 9
& iverunt ad inſidias: &
inſederunt inter Bæthel & in-
ter Gai, à mari ipſius (g) Gai.
Et ſurgens Jeſus manè recog- 10
novit populum. Et aſcende-
runt ipſe & ſeniores ad fa-
ciem populi ſuper Gai. Et o- 11
mnis populus bellator cum eo
aſcenderunt. Et pergentes ve-
nerunt ex adverſo civitatis ab
Oriente: Et inſidiæ (h) ci- 12–14
vitatis à Mari. Et factum eſt
ut vidit rex Gai; feſtinavit
(i) & exiit in occurſum
eis rectà in prælium, ipſe, &
omnis populus qui cum eo. Et
ipſe non ſciebat, quia inſidiæ
ſibi ſunt poſt civitatem. Et 15
vidit , & receſſit Jeſus, &
Iſrael à facie (k) eorum. Et 16
perſequuti ſunt poſt filios Iſ-
rael: & ipſi abſceſſerunt à
civitate. Non remanſit quiſ- 17
quam in (l) Gai , qui non
perſequeretur poſt Iſrael : Et
reliquerunt civitatem apertam,
& perſequuti ſunt poſt Iſra-
el. Et dixit Dominus ad 18
Jeſum, Extende manum tu-
am in (m) gæſo , quod in
manu tua, contra civitatem :
in manus enim tuas tradidi
eam : & inſidiæ exurgent
velociter de loco ſuo. Et ex- 19
tendit Ieſus manum ſuam, gæ-
ſum in civitatem. Et inſidiæ ſur-
rexerunt velociter de loco ſuo ;
et exierunt , quando extendit
manum: et intraverunt in
civitatem, et ceperunt eam :
et feſtinantes incenderunt civi-
tatem in igni. Et circumſpi- 20
cientes habitatores Gai in po-
ſteriora ſua, et ſpectabant fu-
mum aſcendentem de civitate
in cœlum: et non ultrà ha-
bebant, quò fugerent, huc (n)
vel huc.

MS. A. (ϑ) ἀποστήσομεν (ι) ποιήσατε· (κ) πρεσβύτεροι Ἰσ-
ραὴλ κατὰ (λ) ὁ βασιλεὺς τῆς Γαὶ, (μ) λαὸς αὐτοῦ. (ν) ἀπὸ
τῆς πόλεως ὀπίσω. Καὶ (ξ) καὶ πᾶς Ἰσραὴλ (ο) Ἰσραήλ. * Καὶ
εἶπεν κύριος (π) ὅτι εἰς τὴν χεῖρά σου (ρ) Ἰησοῦς τὸν
γαισὸν καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν (σ) εἰσῆλθον εἰς τὴν (τ)
οἱ κατοικοῦντες (υ) αὐτῶν, ἑώρων ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς
πόλεως (φ) οὐρανόν. * Καὶ μεταβαλλόμενοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ויפקון בתרנא עד דנגוד יתהון מן קרתא ארי יימרון תבירין קדמנא כדבקדמיתא ונפוך
7 8 קדמיהון: ואתון תקומון מכמנא ותתרכון ית קרתא וימסרנה יי אלהכון בידכון: ויהי
במיחדכון ית קרתא תדלקון ית קרתא בנורא כפתגמא דיי תעבדון חזו דפקדית יתכון:
9 ושלחנון יהושע ואזלו לכמנא ויתיבו בין בית אל ובין עי מערב לעי ובת יהושע בליליא
10 ההוא בגו עמא: ואקדים יהושע בצפרא ומנא ית עמא וסליק הוא וסבי ישראל קדם עמא
11 לעי: וכל עמא עבדי קרבא דעמיה סליקו ואתקרבו ואתו לקבל קרתא ושרא מצפונא לעי
12 וחילתא בינוהי ובין עי: ודבר כחמשא אלפין גברא ושוי יתהון כמנא בין בית אל ובין עי
13 ממערב לעי: ושויאו עמא ית כל משריתא דמצפונא לקרתא וית כמניה מערב לקרתא
14 ואזל יהושע בליליא ההיא בגו מישרא: והוה כד חזא מלכא דעי ואוחיאו ואקדימו ונפקו
אנשי קרתא לקדמות ישראל לאגחא קרבא הוא וכל עמיה לזמנא דמתקן ליה לקדם
15 מישרא ואנון לא ידעין ארי כמנא להון מאחורי קרתא: ואתברו יהושע וכל ישראל
16 קדמיהון ואפכו לאורח מדברא: ואתכנישו כל עמא די בקרתא בעי למרדף בתריהון
17 ורדפו בתר יהושע ואתנגידו מן קרתא: ולא אשתאר אנש בעי ובית אל דלא נפקו בתר
18 ישראל ושבקו ית קרתא כד פתיחא ורדפו בתר ישראל: ואמר יי ליהושע ארים ברמחא
19 די בידך על עי ארי בידך אמסרנה וארים יהושע ברומחא דבידיה על קרתא: וכמנא קם
בפריע מאתריה ורהטו כדארים ידיה ועלו לקרתא וכבשוהא ואוחיאו ואדליקו ית קרתא
20 בנורא: ואתפניאו אנשי עי לאחוריהון וחזו והא סליק תננא דקרתא לצית שמיא ולא
הוה בהון חילא למערק לכא ולכא ועמא דאפיך למדברא אתחזר על רדפא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et egredientur poſt nos, quoad extrahamus eos ab urbe:nam dicent, Fra- 6
cti ante nos ſicut in initio : et vertemus [*terga*] ante eos. Et vos ſurgetis 7
ex inſidiis, et extirpabitis *urbem*; et tradet eam Dominus Deus veſter in
manus veſtras. Et erit cùm ceperitis vos urbem, incendetis urbem igne : 8
juxta verbũ Domini facietis: videte,quod juſſi vobis.Et miſit eos Joſue,et 9
venerunt ad inſidias, et ſederunt inter Bethel et inter Ghay ad occaſum
Ghay : et pernoctavit Joſue in nocte illâ in medio populi. Et anticipavit 10
Joſue in aurora, et numeravit populum, et aſcendit ipſe et ſeniores Iſrael
ante populum ad Ghay. Et omnis populus bellatores,qui cum ipſo,aſcen- 11
derunt, et appropinquaverunt, et venerunt è regione urbis, et poſuerunt
à Septentrione Ghay;et vallis inter ipſum et inter Ghay. Et accepit quaſi 12
quinq; millia virorum,et poſuit eos inſidias inter Bethel et inter Ghay ad
occaſum Ghay. Et poſuerunt populus omnia caſtra quæ à Septentrione ur- 13
bi, et inſidias ejus,ad occaſum urbis; et ambulavit Joſue in nocte illâ in me-
dia valle.Et fuit,cùm vidit rex Ghay, et feſtinaverunt, et anticipaverunt; 14
et egreſſi ſunt viri urbis in occurſum Iſrael ad ineundum prœlium, ipſe &
omnis populus ejus ad tempus conſtitutum ei, ante planiciem ; et ipſi non
noverunt, quod inſidiæ illis à poſteriorib⁹ urbis. Et confregerunt ſe Joſue & 15
omnis Iſrael ante eos, et verterunt ſe verſus *viam deſerti*. Et congregati 16
ſunt omnis populus qui in *urbe* Ghay ad ſequendũ poſt eos, et ſecuti ſunt
poſt Joſue; et protracti ſunt ex urbe. Et non relictus eſt homo in Ghay & 17
Bethel, qui non prodiret poſt Iſrael ; et deſeruerunt urbem ut apertam, &
ſecuti ſunt poſt Iſrael.Et dixit Dñs ad Joſue : Eleva in haſtâ, quæ in manu 18
tuâ,ſuper Ghay;quia in manum tuam tradam eam:et elevavit Joſue in ha-
ſtâ quæ in manu ejus,adverſus urbem.Et inſidiæ ſurrexerunt in feſtinatione 19
de loco ſuo, et cucurrerunt cùm elevavit manum ſuam ; et aſcenderunt in
urbem, et ſubegerunt eam ; et feſtinaverunt,et incenderunt urbẽ in igne.
Et reſpexerunt viri Ghay retro ſe,& viderunt,& ecce aſcendens fumus ex 20
urbe ad cœlum uſque, et non fuit in eis virtus ad fugiendum huc et illuc ;
& populus qui verterat ſe in deſertum, rediit contra perſecutorem.

א

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܢܦܩܘܢ ܒܬܪܢ ܘܢܪܕܦܘܢ ܠܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܥܪܩܝܢ ܐܝܟ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. 6
ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܩܘܡܘ ܡܢ ܟܡܝܢܝܟܘܢ. ܘܣܘܪܕܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܫܠܡܝܗ̇ 7
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. *ܘܡܐ ܕܐܚܕܬܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܐܘܩܕܘܗ̇ ܒܢܘܪܐ. ܘܐܝܟ ܡܠܬܗ 8
ܕܡܪܝܐ ܥܒܕܘ. ܘܚܙܘ ܕܐܢܐ ܦܩܕܬܟܘܢ. *ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܙܠܘ ܠܟܡܝܢܐ. ܘܩܘܝܘ 9
ܒܝܢܝ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܥܝ. ܡܢ ܡܥܪܒܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܒܬ ܝܫܘܥ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܒܓܘ ܥܡܐ.
*ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܣܥܪܗ ܠܥܡܐ. ܘܣܠܩ ܗܘ ܘܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܥܝ ܩܕܡ ܥܡܐ. 10
*ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܡܩܪܒܢܐ ܕܥܡܗ. ܣܠܩܘ. ܘܩܪܒܘ ܠܘܩܒܠܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܪܘ ܡܢ 11
ܓܪܒܝܗ̇ ܕܥܝ. ܘܢܚܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܠܥܝ. *ܘܕܒܪ ܝܫܘܥ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. 12
ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܟܡܝܢܐ. ܒܝܢܝ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܥܝ. ܡܢ ܡܥܪܒܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܠܥܡܐ 13
ܟܠܗ ܘܠܡܫܪܝܬܗ ܣܡܗ. ܡܢ ܓܪܒܝܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܩܒܗ ܠܡܥܪܒܐ. ܡܢ ܡܥܪܒܗ̇
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܙܠ ܝܫܘܥ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܒܓܘ ܥܡܐ. *ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܕܥܝ. ܐܣܬܪܗܒ. ܘܩܕܡܘ 14
ܢܦܩܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܝ ܒܦܩܥܬܐ. ܘܗܘ
ܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܕܟܡܝܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܒܣܬܪܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܬܛܪܦ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ 15
ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܥܪܩܘ ܠܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. * ܘܩܥܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܥܝ ܠܡܪܕܦ 16
ܒܬܪܗܘܢ. ܘܪܕܦܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ. ܘܐܫܬܢܝܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. *ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܐܢܫ ܒܥܝ 17
ܘܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܕܠܐ ܢܦܩ ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܒܩܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܦܬܝܚܐ. ܘܪܕܦܘ
ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܐܪܝܡ ܡܘܪܢܝܬܐ ܕܒܐܝܕܟ ܥܠ ܥܝ. ܡܛܠ ܕܒܐܝܕܝܟ 18
ܐܫܠܡܬܗ̇. ܘܐܪܝܡ ܝܫܘܥ ܡܘܪܢܝܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ. ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܟܡܝܢܐ ܩܡ 19
ܡܫܪܗܒܐܝܬ ܡܢ ܕܘܟܬܗ. ܘܪܗܛܘ ܟܡܫܘܚܬܐ ܐܝܟ ܡܥܒܪ ܐܝܕܐ. ܘܥܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ.
ܘܐܚܕܘܗ̇. ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܐܘܩܕܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ ܒܢܘܪܐ. *ܘܐܬܦܢܝܘ ܐܢܫܐ ܕܥܝ ܠܒܣܬܪܗܘܢ. 20
ܘܚܙܘ ܕܣܠܩ ܬܢܢܐ ܕܡܕܝܢܬܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܥܪܩ ܠܗܪܟܐ
ܘܠܬܡܢ. ܘܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܥܪܩ ܗܘܐ ܠܡܕܒܪܐ. ܐܬܗܦܟ ܥܠ ܪܕܘܦܘܗܝ.

Et exeuntes poſt nos inſequentur nos ex urbe : 6
dicent enim, Fugiunt iſti à conſpectu
noſtro ut antea. Vos verò conſurgite ex inſidiis 7
veſtris, urbemque interficite : nam tradet
eam Dominus Deus veſter in manus
veſtras. Cúmque obtinueritis urbem, incendite 8
eam igne, & juxta verbum Domini
facite : videte autem quŏd præcepi vobis.
Dimiſit ergò illos Jeſus, abieruntque ad locum 9
inſidiarum, & manſerunt inter Beth-il
& Aai ab Occidentali parte urbis : manſit
autem Jeſus nocte illâ in medio populi. Et 10
manè conſurgens Jeſus, recenſuit populum,
& aſcendit ipſe ac ſeniores Iſrael in Aai ante
populum. Omnes quoque viri bellatores 11
qui cum eo erant, aſcenderunt; & accedentes
ex adverſo urbis, caſtrametati ſunt ab
Aquilonari parte Aai, & vallis interjecta
erat inter ipſos & Aai. Et ducens Jeſus quinque 12
millia virorum, collocavit eos in inſidiis
inter Beth-il & Aai ab Occidua plaga
urbis. Populum verò ſuum & univerſa caſtra 13
ipſius, collocavit ad Aquilonarem plagam
urbis, & cuſtodes poſticos ab Occidua
plaga urbis, perrexitque Jeſus nocte illâ in
medio populi. Quòd cùm vidiſſet rex Aai, 14
feſtinavit ; & ſurgentes egreſſi ſunt cives urbis
in occurſum Iſraelis, *ita ut* univerſus populus
Aai eſſet in planitie : ignorabat autem
iſte populus inſidias ſibi paratas à tergo urbis.
Diſperſerunt autem ſe Jeſus & univerſus 15
Iſrael à conſpectu eorum,ut fugerent per viã
ſolitudinis. Et exclamavit univerſus populus 16
Aai ut inſequerentur eos : inſecutique
Jeſum, vacuam dimiſerunt urbem, Nemine 17
remanente in Aai et Beth-il,qui non egreſſus
eſſet poſt Iſraelem : & relinquentes urbem
apertam,inſecuti ſunt Iſraelem. Et ait Domiminus 18
ad Jeſum, Eleva lanceam quæ in manu
tua eſt, contra Aai,quoniam in manus tuas
tradidi eam:levavitque Jeſus lanceam quam
manu tenebat, adverſùs urbem; Et inſidiæ 19
illæ ſurgentes illico de loco ſuo, tantâ accurrerunt
promptitudine, quantâ manum verſares ;
et urbem ingreſſi obtinuerunt eam, &
feſtinantes incenderunt urbem igne. Porrò 20
cives Aai retrò converſi viderunt fumum urbis
ſuæ ad cœlum uſque aſcendentem; nec
manente eis facultate fugiendi huc & illuc,
populus Iſraeliticus qui per deſertum fugiebat
, convertit ſe in perſecutores ſuos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ويخرجون ورانا الي ان نبعدهم من المدينة* ويقولون * هم منهزمين منا مثل الدفعة الاولي * 6
وسوف نهرب قدامهم * وانتم تقومون من الكمين وتستاصلون المدينة * لان الله قد سلمها بايديكم 7
* فتكون عند ما تملكوها تحرقوها بالنار مثل ما امر الله تفعلون * انظروا قد امرتكم * وارسلهم 8 9
يوشع * وساروا الي الكمين * ونزلوا بين بيت ايل وبين مدينة العي من غربي المدينة * وبات يوشع
في تلك الليلة مع القوم * وادلج يوشع باكرا وافتقد القوم * وصعد هو وشيوخ بني اسرايل 10
قدامهم الي العي * وجميع رجال الحرب الذين معه صعدوا وتقدموا وصاروا قريبا الي المدينة * 11
وحصلوا من شرقي العي والوهدة بينهم وبينها * واخذ نحو خمسة الاف رجل * وجعلهم كمينا 12
بين بيت ايل وبين العي من غربي المدينة * وجعل القوم جميع العسكر الذي معه علي شرقي 13
المدينة * وساقته من غربيها * وسار يوشع في ذلك الليل في وسط المرج * وعند ما نظرهم ملك العي 14
وقومه * اسرعوا وبكروا وخرجوا للقايهم للحرب لوقت الميعاد قدام السبخة * وهو ما علم ان الكمين
له وراء المدينة * فانهزم يوشع بن نون وجميع بني اسرايل قدامهم * وهربوا طريق البرية 15
* فصارخ جميع من في المدينة * وطردوا وراهم ووري يوشع * الي ان بعدوا من المدينة * ولم 16 17
يبق احد في العي وفي بيت ايل التي قدامها * الا خرجوا وري بني اسرايل * وتركوا المدينة مفتوحة *
وطردوا وراهم * فقال الله ليوشع * امدد بالمزراق الذي بيدك الي العي * فاني اليك اسلمها * فمد 18
يوشع بالمزراق الذي بيده الي المدينة * والكمين قام من ساعته من موضعه عند ما مد يده * 19
واسرعوا ودخلوا المدينة وملكوها * وابادوا اهلها * وضرموا المدينة بالنار * فالتفتوا رجال العي وراهم 20
ونظروا * واذا قد صعد دخان المدينة الي نحو السماء * فلم يبق فيهم نهضة للهروب الي مكان *
والقوم الذين كانوا اعطوا الهزيمة الي البرية انقلبوا عليهم *

*Et exibunt poſt nós, donec removeamus 6
eos ab urbe:dicentque, Hi fugiunt à nobis
ſicuti vice primâ;& quidem fugiemus
ante eos. Vos autē ſurgetis ex inſidiis, & 7
extirpabitis civitatē, quia Deus jam tradidit
eam in manus veſtras. Cæterùm, 8
quum potiemini ejus,comburetis eam igni:
ſicuti præcepit Deus,facietis. Videte,jam
præcepi vobis. Et miſit eos Ioſue, abieruntq; 9
ad inſidias,& caſtrametati ſunt
inter Beth-il & inter urbem Aai,ab Occidentali
parte urbis : & pernoctavit Ioſue
in illa nocte cum populo. Surgens autem 10
Ioſue diluculo,viſitavit populū,aſcenditque
ipſe & ſeniores filiorū Iſrael ante eos
ad Aai:Et omnes viri bellatores qui 11
cum eo erant,aſcenderunt, & accedentes
venerunt prope urbē,ſteteruntq; ab Orientali
parte Aai ; & vallis erat inter ipſos
& inter eam. Aſſumenſq; fere quinq; millia 12
virorū, poſuit eos inſidias inter Beth-il,
& inter Aai,ab Occidentali parte urbis.
Populū verò, omnē ſcilicet exercitū qui 13
cum eo erat,collocavit ad Orientalē plagã
urbis,& poſtremū ejus agmen ab Occidentali
parte ipſius : perrexitque Ioſue illâ
nocte in medium prati. Quū ergò vidiſſet 14
eos rex Aai ac populus ipſius, feſtinantes
ac properantes exierunt in occurſū eorum
ad pugnã tempore ſtatuto,ante planitiem:
& ipſe neſciebat inſidias ſibi latere à tergo
urbis. Terga autē dederunt Ioſue filius 15
Nun & omnes filii Iſrael ante eos,& fugerunt
verſùs ſolitudinē. Et proclamaverunt 16
ſimul omnes qui erant in urbe, &
perſecuti ſunt eos & Ioſue,ita ut receſſerint
ab urbe, Neq; remanſerit quiſquam 17
in Aai & in Beth-il quæ erat è regione illius,
qui non exierit poſt filios Iſrael; &
relictâ urbe apertâ, perſecuti ſunt illos.
Dixit autē Deus ad Ioſue, Extende lanceã 18
quæ eſt in manu tua,verſùs Aai ; nã
tibi trado illã: Extenditq; Ioſue lanceam
quæ erat in manu ejus,verſùs civitatem ;
Et inſidiæ ſurrexerunt illico de loco ſuo, 19
quū extendiſſet manū ſuã,& properantes
ingreſſi ſunt urbē,& potiti ſunt ejus, &
peremerunt cives ejus; atq; ſuccenderunt
urbē igni. Converſi autē viri Aai poſt ſe, 20
viderunt,& ecce aſcenderat fumus civitatis
ad cœlū uſque; & non manſit in eis
facultas fugiendi in locū ullum,nam populus
qui ſe dederat fugæ ad ſolitudinem,
verſus eſt in eos.*

,civitatem *inſidiator cepiſſet* quòd viderunt Iſrael omnis & Jehoſuah Et
21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־לָכַד הָאֹרֵב אֶת־הָעִיר
.Hai viros percuſſerũt &,ſunt reverſi &,civitatis fumus aſcẽdiſſet quòd &
וְכִי עָלָה עֲשַׁן הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת־אַנְשֵׁי הָעָי׃
,medio in Iſraeli fuerũt &:eorũ occurſum in civitate de ſunt egreſſi illi Et
22 וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר לִקְרָאתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בַּתָּוֶךְ
eis remanſit non uſquequo eos percuſſerũt &:inde illi & ,hinc iſti
אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה וַיַּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לָהֶם
eũ fecerũt accedere &,vivũ cõprehẽderũt Hai Regemque .evaſor &,ſuperſtes
23 שָׂרִיד וּפָלִיט׃ וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּפְשׂוּ חָי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ
habitatores omnes occidere Iſrael *complere juxta* fuit Et .Jehoſuah ad
24 אֶל־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי
ipſi omnes cecidiſsẽt &,*eo in* eos fuerãt perſecuti quo deſerto in agro in,Hai
הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר רְדָפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם
,Hai ad Iſrael omnis ſunt reverſi & ,*eos conſumi uſque* ,gladii *os ad*
לְפִי־חֶרֶב עַד־תֻּמָּם וַיָּשֻׁבוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הָעַי
illa die in *cadentes* omnes *fuit* Et .gladii *os ad* eam percuſſerunt &
25 וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי־חָרֶב׃ וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא
.Hai viri omnes ,*mille* duodecim mulierem ad uſque & viro à
מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף כֹּל אַנְשֵׁי הָעָי׃
donec ,lancea in extenderat quam ſuã manũ *convertit* non Jehoſuah Et
26 וִיהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר
ſpolium & animal Tantùm .Hai habitatores omnes interficeret
27 הֶחֱרִים אֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָי׃ רַק הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל
quod Domini verbũ juxta ,Iſrael ſibi ſunt prædati ejus civitatis
הָעִיר הַהִיא בָּזְזוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר
eam poſuit & ,Hai Jehoſuah ſuccendit Et .Jehoſuah præcepit
28 צִוָּה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיִּשְׂרֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָי וַיְשִׂימֶהָ
Hai regem Et .hanc diem ad uſque deſolationem ,*ſeculi* tumulum
29 תֵּל־עוֹלָם שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי
præcepit ,*ſolem ingredi circa Et* .*veſperæ* tẽpus ad uſque ligno *ſuper* ſuſpẽdit
תָּלָה עַל־הָעֵץ עַד־עֵת הָעָרֶב וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה
illud projecerunt &,ligno de ejus cadaver *fecerunt deſcendere* &,Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־הָעֵץ וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ
lapidum acervum illud ſuper ſtatuerunt & ,civitatis portæ oſtium ad
אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים
Domino altare Jehoſuah ædificavit Tunc .hanc diem ad uſque,grandem
30 גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה
ſervus Moſeh præcepit Quemadmodũ .Hebal monte in ,Iſrael Deo
31 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־
altare ,Moſeh legis libro in ſcriptũ ſecundũ Iſrael filiis Domini
יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח
immolarũt &,ferrum *eos ſuper* fecit elevare non quos ,*integrorum lapidum*
אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר לֹא־הֵנִיף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ
.pacifica ſacrificaverunt & , Domino *aſcenſiones* illud ſuper
עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים׃
legis *duplicationem* lapidibus *ſuper* ibi ſcripſit Et
32 וַיִּכְתָּב־שָׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תּוֹרַת
Iſrael omnis Et .Iſrael *filiorum facies ad* ſcripſit quod , Moſeh
33 מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל
inde & ,hinc *ſtantes* ejus judices & ,præfecti & ,ejus ſeniores &
וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה
fœderis arcam portantibus Levitis ſacerdotibus coram arcam ad
לָאָרוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־
montis regione è ejus Medietas .indigena ſic peregrin⁹ ſicut , Domini
יְהוָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח חֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־
quemadmodum ,Hebal *montis regione è* ejus medietas & ,Gherizim
גְּרִזִים וְהַחֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־עֵיבָל כַּאֲשֶׁר
Iſrael populo *benedicendum ad* ,DOMINI ſervus Moſeh præcepit
צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל
.*prima in*
בָּרִאשֹׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

21 Vidénſq; Joſue & omnis Iſ-
rael ꝙ capta eſſet civitas, &
fum⁹ urbis aſcenderet, rever-
22 ſi⁹ percuſſit viros Hai. Siqui-
dẽ & illi qui ceperãt & ſuc-
cenderãt civitatẽ, egreſſi ex
urbe contra ſuos, medios ho-
ſtium ferire cœperunt. Cùm
ergò ex utraq; parte adver-
ſarii cæderentur, ita ut null⁹
de tanta multitudine ſalva-
23 retur, Regẽ quoq; urbis Hai
apprehenderunt viventẽ, &
24 obtulerunt Joſue. Igitur o-
mnib⁹ interfectis, qui Iſraelẽ
ad deſerta tendentẽ fuerant
pſecuti, & in eodẽ loco gla-
dio corruentib⁹, reverſi filii
Iſrael percuſſerunt civitatẽ.
25 Erant autẽ qui in eodẽ die
conciderant, à viro uſq; ad
mulierem, duodecim millia
hominũ, omnes urbis Hai.
26 Joſue verò nõ contraxit ma-
nũ, quã in ſublime porrexe-
rat, tenens clypeũ, donec in-
terficerentur omnes inhabi-
27 tatores Hai. Jumenta autẽ et
prædã civitatis diviſerũt ſibi
filii Iſrael, ſicut præceperat
28 Domin⁹ Joſue. Qui ſuccen-
dit urbẽ, & fecit eam tumu-
29 lũ ſempiternũ. Regẽ quoq;
ej⁹ ſuſpendit in patibulo, uſ-
que ad veſperã & Solis oc-
caſũ. Præcepítq; Joſue, & de-
poſuerunt cadaver ejus de
cruce; projecerúntq; in ipſo
introitu civitatis, congeſto
ſuper eũ magno acervo lapi-
dum, qui permanet uſque in
30 præſentẽ diẽ. Tunc ædifica-
vit Joſue altare Dño Deo Iſ-
31 rael in monte Hebal: Sicut
præceperat Moyſes famulus
Dñi filiis Iſrael, & ſcriptum
eſt in volumine legis Moyſi:
Altare verò de lapidib⁹ im-
politis, quos ferrũ non teti-
git: & obtulit ſuper eo holo-
cauſta Domino, immolavitq;
32 pacificas victimas. Et ſcripſit
ſuper lapides Deuteronomi-
um legis Moyſi, ꝙ ille digeſ-
33 ſerat coram filiis Iſrael. O-
mnis autem populus, & ma-
jores natu, ducéſque ac ju-
dices ſtabant ex utraque par-
te arcæ, in conſpectu ſacer-
dotum qui portabant arcam
fœderis Domini, ut advena
ita & indigena. Media pars
eorũ juxta montẽ Garizim,
et media juxta montẽ Hebal,
ſicut præceperat Moyſes fa-
mulus Domini. Et primùm
quidem benedixit populo
Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν, ϗ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· ϗ μεταβαλλόμενοι, ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς Γαί. 22 Καὶ οὗτοι (χ) ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν. ϗ ἐγενήθησαν ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν ϗ οὗτοι ἐντεῦθεν. ϗ (ψ) ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον ϗ διαπεφευγότα. 23 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συνέλαβον ζῶντα, ϗ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν. 24 Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες πάντας τοὺς (ω) ἐν τῇ Γαί, ϗ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, ϗ ἐν τῷ (α) ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν (β) αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτῆς εἰς τέλος, ϗ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαί, ϗ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας. 25 Καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς ϗ ἕως γυναικός, δώδεκα χιλιάδες, πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. 27 (γ) Πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ (δ) πόλει πάντα, ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῖ. 28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί· χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως 29 τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου· ϗ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἑσπέρας. ϗ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς, ϗ (ε) καθείλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, ϗ ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὸν βόθρον. ϗ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων, ἕως τῆς ἡμέρας (ζ) ταύτης.

MS.A. (χ) ἐξῆλθον (ψ) ἐπάταξεν (ω) ἐκ τῆς Γαί, τοὺς (α) ὄρει τῆς (β) αὐτοὺς ἕως εἰς (γ) Πλὴν τῶν κτηνῶν ϗ τῶν σκύλων (δ) πόλει ἐπρονόμευσαν οἱ υἱοὶ (ε) καθεῖλον (ζ) ταύτης. 30 Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον & ſic deinceps à verſu 30. ſeq. cap. uſq; ad v. 35. τοῖς προσηλύτοις τοῖς προπορευομένοις τῷ Ἰσραήλ. 1 Ὡς δὲ ἤκουσαν

Et Ieſus, & omnis Iſrael viderunt, 21
quia ceperãt inſidiæ civitatẽ: et quia
aſcẽderat fum⁹ civitatis in cœlũ. Et
converſi percuſſerũt viros Gai. Et hi 22
exierũt de civitate in occurſũ. Et fa-
cti ſunt inter mediũ (o) caſtrorũ hi
hinc, et hi hinc. Et percuſſerũt eos,
quoaduſq; nemo remãſit ſalv⁹, et qui
evaſerit. Et regẽ Gai ceperũt vivũ, 23
et adduxerũt eũ ad Ieſũ. Et poſtquã 24
ceſſaverunt filii Iſrael interficientes
omnes, qui in Gai, et qui in campis, et
in monte ſuper deſcenſũ, quo perſe-
quuti ſunt eos (p) ab ea in finẽ; &
revertit Ieſ⁹ in Gai, et percuſſit eã in
ore gladii. Et fuerũt, qui ceciderũt in 25
die illa, à viro & uſq; ad mulierẽ,
duodecim millia, (q) omnes inhabi-
tantes Gai. (r) Præter ſpolia, quæ in 27
civitate omnia, quæ prædati ſunt ſibi
filii Iſrael juxta præceptum Domini,
quemadmodũ conſtituit Domin⁹ Ie-
ſũ. Et incendit Ieſ⁹ civitatẽ in igni: 28
tumulũ inhabitabilẽ in ſeculũ poſuit
eã uſq; in diẽ hanc. Et regem Gai 29
ſuſpendit ſuper lignũ geminũ: et fuit
ſuper lignũ uſq; ad veſperã. Et occi-
dente Sole præcepit Ieſus; et depoſue-
rũt corp⁹ illi⁹ de ligno: et projecerũt
illud in (ſ) foveã. Et ſuperpoſuerunt
ei acervũ lapidũ (t) uſq; in diẽ hãc.

ΚΕΦ. θʹ.

1 ὩΣ δὲ ἤκουσαν (α) οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ, ϗ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, ϗ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, ϗ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, ϗ οἱ (β) Χετταῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεζαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Ἰεβουσαῖοι, 2 Συνήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν ϗ Ἰσραὴλ ἅμα (γ) πάντες. 30 Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον (δ) κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἐν ὄρει Γαιβάλ· 31 Καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, θυσιαστήριον λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ᾽ οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος. ϗ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα (ε) κυρίῳ, ϗ θυσίαν σωτηρίου. 32 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμον (ζ) Μωυσῆ ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 33 Καὶ πᾶς Ἰσραήλ, ϗ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, ϗ οἱ (η) δικασταί, ϗ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν ϗ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι· ϗ οἱ (θ) ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. ϗ ὁ προσήλυτος ϗ ὁ αὐτόχθων, (ι) οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζίν, ϗ (κ) οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαιβάλ, (λ) καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν (μ) λαὸν ἐν πρώτοις.

MS.A. (α) πάντες οἱ (β) Χετταῖοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεζαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι, ϗ οἱ Ἰεβουσαῖοι, Συνῆλθον (γ) πάντες. 3 Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν (δ) τῷ κυρίῳ θεῷ (ε) τῷ κυρίῳ, (ζ) Μωυσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον (η) δικασταὶ αὐτῶν, ϗ (θ) ἱερεῖς οἱ (ι) ἦσαν οἱ ἡμίσεις (κ) οἱ ἡμίσεις αὐτῶν πλησίον (λ) καθὰ (μ) λαὸν Ἰσραὴλ ἐν

CAP. IX.

Poſtquã autẽ audierũt reges A- 1
morrhæorũ, qui trans Iordanẽ, qui
in montana, & qui in campeſtri, &
qui in univerſa (a) maritima maris
Magni, et qui ad Antilibanũ, et Chet-
tæi, et Chananæi, et Pherezæi, et Eu-
æi, et Amorrhæi, et Gergeſæi, et Ie-
buſæi; Convenerunt in idipſũ ad ex- 2
pugnandũ Ieſum, et Iſrael, ſimul o-
mnes. (b) Tunc ædificavit Ieſ⁹ altare 30
Domino Deo Iſrael in monte Gæbal;
Secundùm quod mandavit Moyſes 31
ſerv⁹ Domini filiis Iſrael, ſecundùm
quæ ſcriptũ eſt in lege Moyſi: altare
lapidũ (c) integrorũ, ſuper quos non
eſt miſſũ ferrũ. Et aſcendere illuc fe-
cit holocauſtomata Domino, et ſacri-
ficiũ ſalutaris. Et ſcripſit Ieſ⁹ ſuper 32
lapides Deuteronomiũ, legẽ (d) Moy-
ſi corã filiis Iſrael. Et omnis Iſrael, 33
et ſeniores eorũ, et judices, et ſcribæ
eorũ juxtà ibãt hinc, et hinc arcæ in
conſpectu: et ſacerdotes, et Levitæ tu-
lerunt arcã teſtamenti Domini. Et
advena, et indigena, qui (e) erãt dimi-
diũ juxta montẽ Garizin; et qui e-
rãt dimidiũ juxta montẽ Gæbal: ſic-
ut mandavit Moyſes ſervus Domini
ad benedicendũ populum in primis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל חֲזוֹ אֲרֵי כְבַשׁ כְּמָנָא יַת קַרְתָּא וַאֲרֵי סְלֵיק תְּנָנָא דְקַרְתָּא וְתָבוּ וּמְחוֹ
22 יַת אֱנָשֵׁי עָי׃ וְאִלֵּין נְפַקוּ מִן קַרְתָּא לִקְדָמוּתְהוֹן וַהֲווֹ לְיִשְׂרָאֵל בִּמְצִיעָא אִלֵּין מִכָּא וְאִלֵּין
23 מִכָּא וּמְחוֹ יַתְהוֹן עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לְהוֹן שְׁאָר וּמְשֵׁיזֵב׃ וְיַת מַלְכָּא דְעָי אֲחַדוּ כַד חָי
24 וְקָרִיבוּ יָתֵיהּ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יִשְׂרָאֵל לְקַטָּלָא יַת כָּל יָתְבֵי עָי בְּחַקְלָא
בְּמַדְבְּרָא דִּי רְדַפוּנוּן בֵּיהּ וְאִתְקְטַלוּ כוּלְּהוֹן לְפִתְגַּם דְּחָרֶב עַד דִּשְׁלִימוּ וְתָבוּ כָל יִשְׂרָאֵל
25 לְעָי וּמְחוֹ יָתַהּ לְפִתְגַּם דְּחָרֶב׃ וַהֲווֹ כָל דְּאִתְקְטַלוּ בְּיוֹמָא הַהוּא מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא תְּרֵי
26 עֲשַׂר אַלְפִין כֹּל אֱנָשֵׁי עָי׃ וִיהוֹשֻׁעַ לָא אֲתֵיב יְדֵיהּ דַּאֲרֵים בְּרוּמְחָא עַד דְּגַמַּר יַת כָּל יָתְבֵי
27 עָי׃ לְחוֹד בְּעִירָא וַעֲדֵי קַרְתָּא הַהִיא בַּזּוּ לְהוֹן יִשְׂרָאֵל כְּפִתְגָּמָא דַיְיָ דְּפַקֵּיד יַת יְהוֹשֻׁעַ׃
28 וְאוֹקִיד יְהוֹשֻׁעַ יַת עָי וְשַׁוְיַהּ תֵּל חֲרִיב לַעֲלַם לְצָדוּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְיַת מַלְכָּא דְעָי צְלַב עַל
29 צְלִיבָא עַד עִדָּן רַמְשָׁא וּכְמֵעַל שִׁמְשָׁא פַּקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ וַאֲחִיתוּ יַת נְבִלְתֵּיהּ מִן צְלִיבָא וּרְמוֹ
30 יָתֵיהּ בְּמַעֲלָנָא תְּרַע קַרְתָּא וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְּגוֹר אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין׃ בְּכֵין בְּנָא יְהוֹשֻׁעַ
31 מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְעֵיבָל׃ כְּמָא דְפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ יַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה מַדְבַּח אַבְנִין שְׁלֵמִין דְּלָא אֲרִים עֲלֵיהוֹן
32 בַּרְזְלָא וְאַסִּיקוּ עֲלוֹהִי עֲלָוָן קֳדָם יְיָ וְנִכִיסוּ נִכְסַת קוּדְשִׁין׃ וּכְתַב תַּמָּן עַל אַבְנַיָּא יַת
33 פַּתְשֶׁגֶן אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה דִּכְתַב קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל וְסָבוֹהִי וְסַרְכוֹהִי וְדַיָּנוֹהִי
קָיְמִין מִכָּא וּמִכָּא לַאֲרוֹנָא קֳדָם כַּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִקְיָמָא דַיְיָ כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא
פַּלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל טוּרָא דִגְרִיזִין וּפַלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל טוּרָא דְעֵיבָל כְּמָא דְפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ
לְבָרָכָא יַת עַמָּא יִשְׂרָאֵל בְּקַדְמֵיתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Joſue & omnis Iſrael viderunt quòd ſubegiſſent inſidiæ urbem; & quòd 21
aſcenderet fumus ex urbe: & redierunt, & confecerunt homines Ghay.
Et illi egreſſi ſunt ex urbe in occurſũ eorũ, et fuerunt Iſraeli in medi- 22
is, illi hinc & illi hinc: & percuſſerunt ipſos, quoad non relictæ ſunt eis
reliquiæ et ſalvatio. Et regem Ghay ceperunt vivum, & adduxerunt eum 23
ad Joſue. Et fuit cum conſummavit Iſrael occidere omnes habitatores
Ghay in campo in deſerto, qui perſecuti fuerant eos in eo, et interfecti
ſunt omnes illi in acie gladii, quoad pfecerunt. Et redierunt omnis Iſrael 24
in Ghay, et confecerunt eos in acie gladii. Et *fuerunt* omnes qui occiſi ſunt 25
in die illa, à viro et uſque ad mulierem, duodecim millia, omnes homines
Ghay. Et Joſue non vertit manum ſuam quam levaverat cum haſtâ, quoad 26
conſumpſit omnes habitatores Ghay. Tantùm jumenta et prædas urbis illi- 27
us diripuerunt ſibi *filii* Iſrael, juxta verbum Dñi quod juſſit Joſue. Et incen- 28
dit Joſue Ghay; et poſuit eam tumulum deſolationis uſque in ſeculum, in
vaſtationem uſque in diem hanc. Et regem Ghay crucifixit ſup crucem uſq; 29
ad horam veſpertinam: et ut intravit Sol, juſſit Joſue, et depoſuerunt cada-
ver ejus de cruce, et projecerunt eum in introitu portæ urbis: et erexerunt
ſuper ipſum acervum lapidum magnum uſque ad diem hunc. Tunc ædifica- 30
vit Joſue altare ante Dominum Deum Iſrael in monte Ghebal. Sicut juſ- 31
ſerat Moſes ſervus Domini filiis Iſrael, ſicut ſcriptum eſt in libro legis
Moſis, altare lapidum ſimplicium, quod non ſublatum eſt ſuper eos fer-
rum: et adoleverunt ſuper illud holocauſta ante Dominum, et mactaverunt
mactationem ſanctorum. Et ſcripſit ibi ſuper lapides expoſitionem legis 32
Moſis, quam ſcripſit ante filios Iſrael. Et omnis Iſrael, et ſeniores ejus, 33
et exactores ejus, et judices ejus ſtabant hinc et hinc ad arcam ante ſacer-
dotes Levitas ferentes arcam fœderis Domini; ſicut peregrinus, ſic indi-
gena, dimidium eorum è regione montis Gerizim, et medium eorum è re-
gione montis Ghebal; quemadmodum juſſerat Moſes ſervus Domini ad
benedicendum populum *Iſrael* in initio.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܚܙܘ ܕܟܒܫܘܗ ܟܡܝܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ: ܘܣܠܩ ܬܢܢܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. 21
ܘܗܦܟܘ ܩܛܠܘ ܠܐܢܫܘܗ ܕܥܝ. * ܘܗܢܘܢ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܗܘܘ 22
ܠܗܘܢ ܐܢܫܘܗ ܕܥܝ. ܒܡܨܥܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܢܘܢ ܡܟܐ ܘܗܢܘܢ ܡܟܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ.
ܘܫܪܝܕܐ. ܠܐ ܫܒܩܘ ܠܗܘܢ. * ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܝ. ܐܚܕܘܗܝ ܟܕ ܚܝ. ܘܩܪܒܘܗܝ ܠܘܬ ܝܫܘܥ 23
* ܘܟܕ ܫܠܡ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܖ̈ܝܗ ܕܥܝ. ܒܚܩܠܬܐ ܘܒܡܕܒܪܐ ܕܪܕܦܘ 24
ܗܘܘ ܒܗܘܢ. ܘܢܦܠܘ ܟܠܗܘܢ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ. ܘܗܦܟܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
ܠܥܝ. ܘܩܛܠܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܕܢܦܠܘ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ 25
ܠܢܫܐ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܥܝ. * ܘܝܫܘܥ ܠܐ ܐܗܦܟ ܐܝܕܗ ܕܐܪܝܡ ܗܘܐ 26
ܒܢܝܙܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܚܪܒ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܖ̈ܝܗ ܕܥܝ. * ܒܠܚܘܕ ܒܥܝܪܐ ܘܒܙܬܐ 27
ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. ܒܙܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܦܩܕ ܠܝܫܘܥ.
* ܘܐܘܩܕܗ ܝܫܘܥ ܠܥܝ. ܘܫܘܝܗ̇ ܬܠܐ ܕܥܠܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܝ 28
ܙܩܦܗ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܕܢ ܪܡܫܐ. ܘܥܡ ܡܥܪܒ ܫܡܫܐ. ܦܩܕ ܝܫܘܥ ܘܐܚܬܘܗ 29
ܠܦܓܪܗ ܡܢ ܩܝܣܐ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܓܠܐ ܕܟܐܦܐ
ܪܘܪܒܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܒܢܐ ܝܫܘܥ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܛܘܪܐ 30
ܕܓܒܠ. * ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ 31
ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܡܕܒܚܐ ܕܟܐܦܐ ܡܫܡܠܝܬܐ. ܕܠܐ ܢܦܠ ܥܠܝܗܝܢ ܦܪܙܠܐ. ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܗܝ
ܡܣܩܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܒܚܘ ܕܒܚܬܐ. * ܘܟܬܒ ܬܡܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ ܕܡܕܒܚܐ. 32
ܦܚܫܓܢ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܕܟܬܒ ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܩܫܝܫܘܗܝ 33
ܘܣܦܪܘܗܝ ܘܕܝܢܘܗܝ. ܩܝܡܝܢ ܡܟܐ ܘܡܟܐ ܡܢ ܐܪܘܢܐ. ܠܘܩܒܠ ܟܗܢܐ
ܘܠܘܝܐ ܫܩܠܝ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܝܨܝܒܐ ܐܝܟ ܬܘܬܒܐ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܠܘܩܒܠ
ܦܠܓܗܘܢ. ܠܘܩܒܠ ܛܘܪܐ ܕܓܪܙܝܡ. ܘܦܠܓܗܘܢ. ܠܘܩܒܠ ܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܐܝܟܢܐ
ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ. ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܒܪܟܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ.

Jeſus autem & univerſus Iſrael animadver- 21
tentes ſubjugatam ab inſidiis urbem, &
aſcendiſſe fumum urbis, reverſi trucidârunt
cives Aai. Illi enim egreſſi ſunt ex urbe in 22
occurſum eorum, ita ut eſſent cives Aai in
medio Iſraelis; & illi illinc, iſti verò iſthinc
exiſtentes trucidârunt eos, nec ullum reliquê-
re ſuperſtitem. Regem verò Aai vivum ce- 23
perunt, & adduxerunt ad Jeſum. Cúmque 24
finem feciſſet Iſrael perimendi omnes habi-
tatores Aai (in agris *enim* & in ſolitudine
perſequebantur eos, & corruerunt omnes
acie gladii ad internecionem uſque) reverſi
ſunt omnes Iſraelitæ ad Aai, & trucidârunt
eam acie gladii. Omnes autem qui corrue- 25
runt eo die, tam viri quàm mulieres, fue-
runt duodecim millia, cuncti *videlicet* ci-
ves Aai. Cæterùm Jeſus haud retraxit ma- 26
num ſuam quam levaverat cum lancea, do-
nec peremiſſet omnes habitatores Aai. Dun- 27
taxat jumenta & ſpolia urbis illius diripue-
runt ſibi filii Iſrael juxta verbum Domini,
quod præceperat Jeſu. Et exuſſit Jeſus Aai, 28
redegitque eam in tumulum in ſempiternum,
ad hunc uſque diem. Regem verò Aai ligno 29
ſuſpendit uſque ad tempus veſpertinum:
cúmque ſol occubuiſſet, juſſit Jeſus, depoſue-
runtque cadaver è ligno, & projecerunt illud
in aditum portæ urbis, & erexerunt ſuper
eum *(regem)* acervum lapidum ingentium
ad hunc uſque diem. Tunc ædificavit Jeſus 30
altare Domino Deo Iſraelis in monte Gebel,
Sicut mandaverat Moſes ſervus Domini filiis 31
Iſrael, quemadmodum ſcriptum eſt in libro
legis Moſaicæ: altare *videlicet* lapidum in-
tegrorum, ſuper quos nullum ceciderat fer-
rum; & obtulerunt ſuper illud holocauſta
pacifica Domino, & mactaverunt victimas.
Et inſcripſit ibi lapidibus illis altaris exem- 32
plar legis Moſaicæ, quam ſcripſit præſenti-
bus filiis Iſrael. Univerſus enim Iſrael, & 33
ſeniores ejus, ſcribæ, judiceſque ipſius ſta-
bant hinc inde ad utrumque latus arcæ, ex ad-
verſo Sacerdotum & Levitarū ferentium ar-
cam fœderis Domini, ut indigenæ, ſic adve-
næ; media pars illorum è regione montis
Garzim, & media pars contra montem Ge-
bel, quemadmodum præceperat Moſes ſervus
Domini, ut *ſcilicet* benediceret Iſraeli ſicut
jam antea.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ولما راي يوسع وكل بني اسرائيل ان الكمين قد ملك المدينة * وقد صعد دخانها * رجعوا 21
وقتلوا اهل العي * والذين خرجوا من المدينة للقائهم صاروا لاسرائيل في الوسط * هاولاء من 22
هاهنا * وهاولاء من هاهنا * وقتلوهم الي ان لم يبق منهم شريد ولا فليت * وضبطوا ملك العي 23
حيا * وقدموه الي يوسع * فلما فرغوا بنوا اسرائيل من قتل جميع سكان العي * في الصحراء 24
وفي البرية التي كانوا فيها * ووقع جميعهم قتلاء بحد السيف الي فنايهم * رجعوا الي العي وقتلوها
بحد السيف * وكان جملة المقتولين في ذلك اليوم من رجل الي امراة اثنا عشر الفا * جميع 25
اهل العي * ويوسع ما رد يده التي مدها بالمزراق الي ان استاصل جميع سكان العي * فاما 26 27
البهايم وسلب المدينة * فانه نهبوه بنوا اسرائيل لنفوسهم * مثل خطاب الله الذي امر يوسع
* واحرق يوسع العي * وجعلها تلا خاويا الي هذا اليوم * وملك العي صلبه على خشبة الي المساء * 28 29
وعند غروب الشمس امر يوسع * فانزلوا جثته عن العود * والقوها عند باب المدينة * ورجموه
حتي صار عليه تل حجارة كبيرا * الي هذا اليوم * حينيذ ابني يوسع مذبحا للرب اله اسرائيل 30
في جبل عيبال * كما امر موسي عبد الله لبني اسرائيل * وكالمكتوب في توراة موسي * مذبح من 31
حجارة لم يحمل عليه حديد * واصعد عليه صعايد لله * وذبيحة خلاص * وكتب على الحجارة 32
السفر الاخير من توراة موسي * الذي كتب قدام بني اسرائيل * وكان جميع بني اسرائيل * 33
وشيوخهم * وعرفاوهم * وحكماوهم وقوفا من هاهنا ومن هاهنا لصندوق العهد تحاذي الايمة
واللاويين حاملين صندوق الشهادة * وكل من كان غريبا ودخيلا من غير بني اسرائيل * كان النصف
منهم الي جبل جرزيم * والنصف الاخر الي قبالة جبل عيبال * حسب ما امر موسي عبد الله * بان يبرك بنوا اسرائيل اولا *

Quumque vidiſſet Joſue & omnes filii 21
Iſrael quòd inſidiæ jam poſſediſſent ur-
bem, & jam aſcendiſſet fumus ejus, re-
verſi interfecerunt cives Aai. Qui enim 22
egreſſi fuerant ex urbe in occurſum eorū,
facti ſunt Iſraelitis in medio, iſtis hinc et
illis inde; & occiderunt eos ita ut nullus
remanſerit ex eis profugus aut ſuperſtes.
Comprehenderunt quoque regem Aai vi- 23
vum, obtuleruntque eum Ioſue. Quumq; 24
abſolviſſent filii Iſrael cædem omnium
habitatorum Aai in campo & in deſerto
in quo erant, & cecidiſſent omnes cæſi
acie gladii quoad abſumpti eſſent, reverſi
ſunt ad Aai, & peremerunt eam acie
gladii. Fuit autem ſumma interfectorum 25
in illa die tam virorum quàm mulierum,
duodecim millium, omnium ſcilicet *habi-*
tatorum Aai. Ioſue verò non retraxit 26
manum ſuam quam extenderat cum lan-
cea, donec extirpati eſſent omnes habita-
tores Aai. At verò animantia & ſpo- 27
lia civitatis, diripuerunt filii Iſrael ſibi,
juxta ſermonem Dei, quem præceperat
Ioſue. Et combuſſit Ioſue Aai, reddidit- 28
que eam tumulum vacuum uſque ad hanc
diem. Regem verò Aai crucifixit ſuper 29
lignum uſque ad veſperam: & ad Oc-
caſum ſolis præcepit Ioſue, et depoſue-
runt cadaver ejus de ligno, & projece-
runt illud prope portam urbis, & lapida-
verunt eū quoad fieret ſuper eum acervus
lapidum grandis uſq; ad hanc diem. Tunc 30
extruxit Ioſue aram Domino Deo Iſraelis
in monte Ibal, Quemadmodū præceperat 31
Moſes ſervus Dei filiis Iſrael, & ſecun-
dùm quod ſcriptū eſt in lege Moſis, aram
ex lapidibus ſuper quos nullum geſtitatum
fuerat ferrū; & extulit ſuper eā oblatio-
nes Deo, & victimam ſalutis. Et ſcripſit 32
ſuper lapides librum poſtremum legis Mo-
ſis, qui ſcriptus fuerat coram filiis Iſrael.
Et omnes filii Iſrael, & ſeniores eorum, et 33
nobiliores eorū, et ſapientes eorū aſtabant
hinc inde arcæ fœderis, è regione Sacerdotū
et Levitarum portantiū arcam teſtimonii.
Omniū etiā qui erant peregrini et advenæ
præter filios Iſrael, media pars erat ad
montem Garzim, & media pars altera
è regione montis Ibal, ſecundùm quod præ-
ceperat Moſes ſervus Dei, ut benedice-
rentur filii Iſrael priùs,

ספר יהושע: ט

,benedictionem ;legis verba omnia *clamavit* postea Et
34 וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה
fuit Non .legis libro in scriptum omne juxta maledictionẽ &
35 וְהַקְּלָלָה כְּכָל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה׃ לֹא־הָיָה
Jehosuah *vocaverit* non quod ,Moseh præcepit quæ omnibus ex verbum
דָבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ
ambulanti ,*peregrino* & ,*pube* & ,mulieribus & ,Israel *concione* omni coram
נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ
.eorum *interiori in*
בְּקִרְבָּם׃

CAP. IX. ט

,monte in ,Jarden *transitu in* qui reges omnes *audire juxta* fuit Et
1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר
: Lebanon *regione è* magni maris *portu* omni in & ,planitie in &
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכֹל חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן
: Jebusæus & Chivvæus ,Perizæus ,Chenahanæus ,Emoræus & ,Chittæus
הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
,Israel cum & ,Jehosuah cum pugnandum ad pariter sunt cõgregati Et
2 וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל
fecerat quod audierunt ,Ghibhon habitatores Et .uno *ore*
3 פֶּה אֶחָד׃ וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה
;*astutia in* ipsi etiam fecerunt Et .Hai & ,Jericho ipsi Jehosuah
4 יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעָי׃ וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְעָרְמָה
,suis asinis veteres saccos *ceperunt* & ,*finxerunt se legatos* & ,abierunt &
וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּרוּ וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים לַחֲמוֹרֵיהֶם
,vetera calceamina Et .colligatos & ,scissos & ,veteres vini utres &
5 וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמְבֻקָּעִים וּמְצֹרָרִים׃ וּנְעָלוֹת בָּלוֹת
panis omnis & :se super veteres vestes & ,suis pedibus in *maculosa* &
וּמְטֻלָּאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכֹל לֶחֶם
castrametationẽ ad Jehosuah ad *iverunt* Et .*punctati erat siccus* eorum *viatici*
6 צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקֻּדִים׃ וַיֵּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה
longinqua terra E :Israel virum ad & ,eum ad dixerunt & ,Ghilgal
הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
Israel vir Dixitque .fœdus *nobis ferite* nunc Et .venimus
7 בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
excindam quomodo & ,*sedens* tu *meo interiore* in Fortè :Chivvæum ad
אֶל־הַחִוִּי אוּלַי בְּקִרְבִּי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ אֶכְרוֹת־
.*nos* tui Servi :Jehosuah ad Dixeruntque ?fœdus *tibi*
8 לְךָ בְרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנָחְנוּ
? venistis unde & ,*vos* Qui :Jehosuah eos ad dixit Et
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ׃
,tui servi venerunt valde longinqua terra E :*eum ad* dixerunt Et
9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ
quæ omnia & *ejus auditum* audivimus Quia .tui Dei DOMINI nomine in
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוֹ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
regibus duobus fecit quæ omnia Et .Ægypto in fecit
10 עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי מַלְכֵי
Ogh & ,Chesbon regi Sichon ;Jarden *transitu in* qui ,Emoræi
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג
,nostri seniores *nos ad* Dixeruntque .Hastharoth in qui ,Basan regi
11 מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקֵינֵינוּ
viaticum vestra manu in *Capite* :dicendo,nostræ terræ habitatores omnes &
וְכָל־יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵידָה
.*nos* vestri Servi :*eos ad dicetis* ac :eorũ occursum in ite & ,*viam ad*
לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עַבְדֵיכֶם אֲנָחְנוּ
cepimus viaticum calidum,noster panis Hic .fœdus *nobis excidite* nunc &
12 וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ זֶה לַחְמֵנוּ חָם הִצְטַיַּדְנוּ
ecce nunc & :vos ad *eundũ ad nos egrediendi* die in nostris domib' de *eum*
אֹתוֹ מִבָּתֵּינוּ בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה
.*punctati fuit* & ,siccus
יָבֵשׁ וְהָיָה נִקֻּדִים׃

Versio VULG. LAT.

34 Post hæc legit omnia verba
benedictionis & maledictio-
nis, & cuncta quæ scripta erant
35 in legis volumine. Nihil ex his
quæ Moyses jusserat, reliquit
intactum, sed universa replica-
vit coram omni multitudine
Israel, mulieribus ac parvulis
& advenis, qui inter eos mo-
rabantur.

CAP. IX.

1 Quibus auditis, cuncti reges
trans Jordanem, qui versaban-
tur in montanis & campestri-
bus, in maritimis ac litore Ma-
gni maris: hi quoque qui habi-
tabant juxta Libanum, Hethæ'
& Amorrhæus, Chananæus,
Pherezæus, & Heuæus, & Je-
2 busæus, Congregati sunt pa-
riter ut pugnarent contra Jo-
sue & Israel uno animo, eâdé-
3 que sententiâ. At hi qui habi-
tabant in Gabaon, audientes
cuncta quæ fecerat Josue, Jeri-
4 cho & Hai: Et callidè cogitan-
tes, tulerunt sibi cibaria, saccos
veteres asinis imponentes, &
utres vinarios scissos atq; con-
5 sutos, Calceamentáq, peranti-
qua quæ ad indicium vetustatis
pittaciis consuta erant, induti
veteribus vestimentis: panes
quoque, quos portabant ob vi-
aticũ, duri erant, & in frusta
6 comminuti. Perrexerúntque
ad Josue, qui tunc morabatur
in castris Galgalæ, & dixerunt
ei, atq; simul omni Israeli; De
terra longinqua venimus, pacẽ
vobiscũ facere cupientes. Re-
sponderúntq; viri Israel ad e-
7 os, atq; dixerunt; Ne forte in
terra, quæ nobis sorte debetur,
habitetis, & non possim' fœd'
8 inire vobiscũ. At illi ad Josue,
Servi, inquiunt, tui sum'. Qui-
b' Josue ait, Quinã estis vos?
9 et unde venistis? Responderũt,
De terra longinqua valdè ve-
nerunt servi tui in nomine Dñi
Dei tui. Audivimus enim famã
potentiæ ejus, cuncta quæ fecit
10 in Ægypto, Et duobus regib'
Amorrhæorũ qui fuerunt trans
Jordanẽ, Sehon regi Hesebon,
et Og regi Basan, qui erat in
11 Astaroth: Dixerúntq; nobis se-
niores, et omnes habitatores
terræ nostræ; Tollite in mani-
b' cibaria ob longissimã viã, et
occurite eis; et dicite, Servi
vestri sum', fœd' inite nobis-
12 cũ. En, panes quando egressi
sumus de domibus nostris, ut
venirem' ad vos, calidos sum-
psimus; nunc sicci facti sunt, et
vetustate nimiâ comminuti.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ μετὰ (ν) ταῦτα οὕτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάν-
τα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας
καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα
35 ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάν-
των ὧν ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῖ, ὃ οὐκ
ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης (ξ) ἐκ-
κλησίας υἱῶν Ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς
γυναιξὶ καὶ τοῖς (ο) παιδίοις καὶ τοῖς προσ-
ηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσρα-
3 ήλ. Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ἤκουσαν
πάντα ὅσα (π) ἐποίησε κύριος τῇ Ἱεριχὼ
4 καὶ τῇ Γαί. Καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ
πανουργίας· καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ
ἡτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους πα-
λαιοὺς (ρ) ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴ-
νου παλαιοὺς καὶ κατεῤῥωγότας ἀποδεδεμέ-
5 νους, Καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐ-
τῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ
καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐ-
τῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα
(σ) ἐπάνω αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ
ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρω-
6 μένος. Καὶ (τ) ἤλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς
τὴν (υ) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα,
καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν (φ) καὶ Ἰσραὴλ, Ἐκ
γῆς μακρόθεν ἥκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε
ἡμῖν διαθήκην. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
7 πρὸς τὸν Χοῤῥαῖον, Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ (χ)
κατοικεῖς· καὶ (ψ) πῶς σοι διαθῶμαι
8 διαθήκην; Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, Οἰ-
κέται σου ἐσμέν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς
Ἰησοῦς, Πόθεν ἐστὲ, καὶ πόθεν παραγεγόνα-
9 τε; Καὶ (ω) εἶπαν, Ἐκ γῆς μακρόθεν
σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι
κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,
10 Καὶ ὅσα ἐποίησε (α) τοῖς βασιλεῦσι τῶν
Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
τῷ Σηὼν (β) βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ
τῷ Ὢγ βασιλεῖ τῆς Βασὰν, ὃς κατῴ-
11 κει ἐν Ἀσαρὼθ καὶ ἐν (γ) Ἐδραΐν. Καὶ
ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύ-
τεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες, Λάβετε ἑαυτοῖς
ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύθη-
τε εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς
αὐτοὺς, (δ) Οἰκέται σου ἐσμὲν, καὶ νῦν
12 διάθεσθε (ε) ἡμῖν τὴν διαθήκην. Οὗ-
τοι οἱ ἄρτοι, θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι
πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνα-
σι βεβρωμένοι.

Et post hæc sic recitavit Jesus 34
omnia verba legis hujus: be-
nedictiones & maledictiones se-
cundùm omnia, quæ scripta sunt
in lege Moysis. Non fuit ver- 35
bum ex omnibus quæ man-
davit Moyses Jesu, quod non
legerit Jesus in aures univer-
sæ Ecclesiæ filiorum Israel,
viris, & mulieribus, & parvu-
lis, & proselytis, qui accede-
bant ad Israel. Et qui inhabita- 3
bant Gabaon, audierunt omnia,
quæcunque fecit Dominus Hieri-
cho, & Gai. Et fecerunt eti- 4
am ipsi cum astutia: & eun-
tes (f) paraverunt cibaria, &
apparârunt se: & sumentes
saccos veteres super (g) hume-
ros suos, & utres vini veteres,
& disruptos alligatos, Et cava 5
calceamentorum suorum, & san-
dalia sua vetera, & pittaciis con-
suta, in pedibus suis, *& vesti-*
menta sua inveterata super se:
& (h) panis eorum viatici
aridus, & cariem passus, &
corrosus. Et venerunt ad Iesum 6
in castra Israel in Galgala: &
dixerunt ad Iesum, & Israel;
De terra longinqua venimus:
& nunc disponite nobis testamen-
tum. Et dixerunt filii Israel ad
(i) Chorræum, Vide, (k) ne 7
in me habites. Et quomodò dis-
ponam tibi testamentum? Et 8
dixerunt ad Iesum, Famuli
tui sumus. Et dixit ad eos Ie-
sus, undè estis, & undè ad-
venistis? Et dixerunt, De terra 9
longinqua valdè venerunt pue-
ri tui in nomine Domini Dei
tui: Audivimus enim nomen
ejus, & quæcunque fecit in
Ægypto, Et quæcunque fecit 10
regibus Amorrhæorum, qui e-
rant trans Iordanem, Seon re-
gi (l) Amorrhæorum, & Og
regi Basan, qui habitabat in A-
staroth, & in Edrain. Et (m) 11
audientes dixerunt ad nos se-
niores nostri, & omnes inha-
bitantes terram nostram, di-
centes; Sumite vobis ipsis ci-
baria in viam, & ite in occur-
sum eorum, & dicetis ad eos;
Famuli tui sumus: & nunc
disponite nobis testamentum. Hi 12
sunt panes: calidos in viati-
cum accepimus eos in die quâ
exivimus advenire ad vos:
nunc autem exaruerunt, & fa-
cti sunt corrosi.

MS. A. (ν) ταῦτα ἀνέγνω πάντα (ξ) ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, (ο) παι-
δίοις, τοῖς (π) ἐποίησεν Ἰησοῦς τῇ (ρ) ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν, (σ) ἐπ'
αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ καὶ βεβρωμένοι. (τ)
ἦλθον (υ) παρεμβολὴν αὐτῶν εἰς (φ) καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ,
(χ) κατῴκεις· (ψ) πῶς διαθῶμαί σοι διαθήκην; (ω) εἶπαν
πρὸς αὐτὸν, Ἐκ (α) τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι (β) βασιλεῖ Ἐσεβὼν,
καὶ τῷ (γ) Ἐδραείν. Καὶ εἶπαν πρὸς (δ) Οἰκέται ὑμῶν ἐσμεν,
(ε) ἡμῖν διαθήκην.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 וּבָתַר כֵּן קְרָא יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא בִּרְכָן וּלְוָטִין כְּכָל דִּכְתִיב בְּסִפְרָא דְאוֹרַיְתָא׃
35 לָא הֲוָה פִּתְגָּמָא מִכֹּל דִּי פַקֵּיד מֹשֶׁה דְּלָא קְרָא יְהוֹשֻׁעַ קֳדָם כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל וּנְשַׁיָּא
וְטַפְלָא וְגִיוֹרַיָּא דְּאָזְלִין בֵּינֵיהוֹן׃

ט

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָּל מַלְכַיָּא דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּטוּרָא וּבִשְׁפֶלְתָּא וּבְכָל סְפַר יַמָּא רַבָּא
2 דִּי לָקֳבֵל לִבְנָן חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי כְּנַעֲנָאֵי פְּרִיזָאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃ וְאִתְכְּנַשׁוּ כַּחֲדָא לְאַגָּחָא
3 קְרָבָא עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם יִשְׂרָאֵל סִיעָא חֲדָא׃ וְיָתְבֵי גִבְעוֹן שְׁמַעוּ יָת דִּי עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ
4 לִירִיחוֹ וּלְעָי׃ וַעֲבַדוּ אַף אִנּוּן בְּחָכְמָא וְאִזְדַּוַּדוּ וּנְסִיבוּ שַׂקִּין בְּלָן לַחֲמָרֵיהוֹן וְזִיקִין דַּחֲמַר
5 בְּלָן וּמְבַזְעִין וּמְצָרְרִין׃ וּמְסָנִן בְּלָן וּמְרַקְעִין בְּרַגְלֵיהוֹן וּכְסוּתָא בְלְיָא עֲלֵיהוֹן וְכָל
6 לְחֵים זְוַדְהוֹן יָבֵישׁ הֲוָה כִּסְנִין׃ וַאֲזַלוּ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא וַאֲמַרוּ לֵיהּ וּלְאֱנָשׁ
7 יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא רְחִיקָא אֲתֵינָא וּכְעַן גְּזַרוּ לָנָא קְיָם׃ וַאֲמַרוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְחִוָּאָה דִּלְמָא
8 בֵּינָנָא אַתּוּן יָתְבִין וְאֵיכְדֵין נִגְזַר לְכוֹן קְיָם׃ וַאֲמַרוּ לִיהוֹשֻׁעַ עַבְדָּךְ אֲנַחְנָא וַאֲמַר
9 לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ מַן אַתּוּן וּמְנָן אֲתֵיתוּן׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ מֵאַרַע רְחִיקָא לַחֲדָא אֲתוֹ עַבְדָּךְ לִשְׁמָא
10 דַּיְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי שְׁמַעְנָא יָת שְׁמַע גְּבוּרְתֵיהּ וְיָת כָּל דַּעֲבַד בְּמִצְרָיִם׃ וְיָת כָּל דַּעֲבַד
לִתְרֵין מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא לְסִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג מַלְכָּא דְמַתְנַן
11 דִּבְעַשְׁתְּרוֹת׃ וַאֲמַרוּ לָנָא סָבָנָא וְכָל יָתְבֵי אַרְעָנָא לְמֵימַר סַבוּ בִּידֵיכוֹן זְוָדִין לְאוֹרְחָא
12 וְאֱזִילוּ לִקְדָמוּתְהוֹן וְתֵימְרוּן לְהוֹן עַבְדֵיכוֹן אֲנַחְנָא וּכְעַן גְּזוֹרוּ לָנָא קְיָם׃ דֵּין לַחְמָנָא כַּד
חַמִּים אִזְדַּוַּדְנָא יָתֵיהּ מִבָּתָּנָא בְּיוֹם מִפְּקָנָא לְמֵיתֵי לְוָתְכוֹן וּכְעַן הָא יָבֵישׁ וַהֲוָה כִּסְנִין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et postea legit omnia verba Legis, benedictiones & maledictiones, juxta 34
omne quod scriptum est in libro Legis. Non fuit verbum ex omnibus quæ 35
jussit Moses, quod non legit Josue ante omnem ecclesiam Israel, mulieres,
& parvulos, & advenas qui incedebant inter eos.

CAP. IX.

Et fuit, quando audierunt omnes reges qui trans Jordanem, in monte & 1
in planitie, & in omni littore maris magni quod è regione Libani; Hethæus,
& Emorrhæus, Chenaghanæus, Pherezæus, Hhivæus et Jebusæus: Et congre- 2
gati sunt simul ad ineundum prœlium cum Josue & cum Israel, societate
una. Et habitatores Gibghon audierunt, quod fecit Josue Jericho & Ghay. 3
Et fecerunt etiam illi in sapientia, & venerunt, et viaticum paraverunt; & 4
acceperũt saccos veteres asinis suis, & uteres vini veteres et ruptos et liga-
tos: Et calciamenta vetera & maculosa in pedib' suis; & vestes veteres sup 5
se: & omnis panis viatici eorũ siccus fuit ut obleæ. Et venerunt ad Josue in 6
castra in Gilgal; & dixerunt ei & homini Israel: De terrâ longinquâ
venimus; & nunc pangite nobiscum fœdus. Et dixerunt viri Israelis ad 7
Hhivæum: Forsan inter *nos vos habitatis*; & quomodo *pangamus vobis-*
cum fœdus? Et dixerunt Josue: Servi tui nos. & dixit illis Josue: Qui- 8
nam vos? & unde venistis? Et dixerunt ei: De terrâ longinquâ valde 9
venerunt servi tui ad nomen Domini Dei tui; namque audivimus auditio-
nem fortitudinis ejus, & omnia quæ fecit in Ægypto: Et omnia quæ fecit 10
duobus regibus *Emorrhæorum* qui trans Jordanem, Sihhon regi Hhesbon,
& Ghog regi Mathnan qui in Ghastaroth. Et dixerunt nobis senes nostri, 11
& omnes habitatores terræ nostræ, dicendo: Tollite in manibus vestris
viatica ad iter, & ite in occursum eorum: & dicetis eis; Servi vestri nos;
& nunc pangite nobis fœdus. Hic panis noster: adhuc calidum attulimus 12
viaticum eum è domibus nostris in die quo exiremus ad veniendum ad
vos; et nunc ecce siccus, et fuit ut obleæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܩܪܐ ܝܫܘܥ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܡܘܣܐ. ܒܘܪܟܬܐ ܘܠܘܛܬܐ ܟܠܗܝܢ
34 ܕܟܬܝܒܢ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܠܐ ܫܒܩ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ. ܕܠܐ ܩܪܐ ܝܫܘܥ 35
ܩܕܡ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܩܕܡ ܢܫܐ ܘܩܕܡ ܛܠܝܐ. ܘܩܕܡ ܬܘܬܒܐ ܕܒܝܢܬܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

* ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܒܛܘܪܐ ܘܒܦܩܥܬܐ: ܘܒܟܠܗܘܢ 1
ܣܦܘܗܝ ܕܝܡܐ ܪܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܠܒܢܢ. ܕܚܬܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ. ܘܟܢܥܢܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ. ܘܚܘܝܐ.
ܘܝܒܘܣܝܐ. * ܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ ܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܚܕ 2
ܦܘܡ. * ܘܥܡܘܪܐ ܕܓܒܥܘܢ. ܫܡܥܘ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܝܫܘܥ ܠܥܝ ܘܠܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܕܘ 3 4
ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܢܟܝܠܘܬܐ. ܘܐܙܠܘ ܐܙܕܘܕܘ. ܘܐܪܡܝܘ ܣܩܐ ܒܠܝܐ ܥܠ ܚܡܪܝܗܘܢ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ
ܒܠܝܐ ܘܡܨܛܪܝܢ ܘܡܨܪܪܝܢ. * ܘܡܣܐܢܐ ܒܠܝܐ. ܘܡܟܬܦܢ ܡܣܐܢܐ. ܚܕܝܬܝܢ ܗܘܘ ܒܪܓܠܝܗܘܢ. 5
ܘܡܐܢܐ ܒܠܝܐ ܠܒܝܫܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܚܡܐ ܕܙܘܕܗܘܢ ܝܒܝܫ. ܘܗܘܐ ܗܘܐ ܦܬܘܬܐ. * ܘܐܬܘ 6
ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܘܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ
ܐܬܝܢ. ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܠܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܚܘܝܐ. ܐܢ ܠܘܬܢ ܝܬܒܝܢ 7
ܐܢܬܘܢ. ܠܐܝܢܐ ܗܘܬ ܠܟܘܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. ܥܒܕܝܟ ܚܢܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ 8
ܝܫܘܥ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܬܘܢ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܪܚܝܩ ܛܒ. 9
ܐܬܘ ܥܒܕܝܟ. ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܫܡܥܢ ܓܝܪ ܫܡܥܗ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ
ܒܡܨܪܝܢ. * ܘܟܠ ܕܥܒܕ ܠܬܪܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ 10
ܕܚܫܒܘܢ. ܘܠܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ. ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܥܫܬܪܘܬ. * ܘܐܡܪܘ ܠܢ ܣܒܐܝܢ. 11
ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܪܥܢ. ܣܒܘ ܠܟܘܢ ܙܘܕܐ ܠܐܘܪܚܐ. ܘܙܠܘ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ.
ܥܒܕܝܟܘܢ ܚܢܢ. ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܠܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. ܗܢܐ ܠܚܡܢ. ܟܕ ܫܚܝܢ 12
ܐܙܕܘܕܢܝܗܝ ܡܢ ܒܬܝܢ. ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩܢ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܒܫ ܘܗܘܐ ܦܬܘܬܐ.

34 Deinde legit Jeſus omnes verſiculos legis, benedictiones, atque maledictiones omnes ſcriptas in libro legis. 35 Ne unum quidem verbum omiſit ex omnibus quæ præceperat Moſes, quod non legerit Jeſus coram univerſo cœtu Iſraelis, coram mulieribus, coram pueris, & coram advenis qui erant inter eos.

CAP. IX.

1 Quæ cùm audîſſent cuncti reges qui erant cis Jordanem tam in montibus quàm planitiebus, & univerſis oris magni maris quod eſt contra Libanum, *nempe* Hethæorum, Amorrhæorum, Chananæorũ, Pherezæorũ, Hevæorum, & Jebuſæorum; 2 Simul conſpirârunt ad bellum gerendũ cum Joſue et cũ Iſraele, uno animo. 3 Habitatores verò Gabaon audientes quod fecerat Jeſus Aai & Jericho, 4 Egerunt etiam ipſi cum vafritie, & abeuntes viaticum parârunt, impoſueruntque ſaccos detritos aſinis ſuis, utreſque vini laceros, ſciſſos, atque colligatos; 5 Calceamentis quoque detritis, ocreiſque veteribus calceati erant pedes ſuos; veſtimentis denique laceris induti erant; & panem viaticorum ſuorum arefecerant, & ſiccus evaſerat. 6 Et venientes ad Jeſum in caſtra ad Galgalam, dixerunt ad eũ & ad Iſraelitas, E regione remota venimus, date ergò nobis dexteram. 7 Reſponderunt Iſraelitæ Hevæis, Si prope nos habitatis, quorſum erit vobis dextera? 8 Dixerunt autem ad Jeſum, Servi tui ſumus. Ait illis Jeſus, Unde eſtis? & unde veniſtis? 9 Dixerunt ad eum, E terra & è regione remotiſſima venerunt ſervi tui ad famam Domini Dei tui. Audivimus enim nomen ejus, & quicquid fecit in Ægypto, 10 Et quicquid fecit duobus regibus Amorrhæorum cis Jordanem exiſtentibus, Sihoni regi Heſbon, & Og regi Mathnin commoranti in Aſtaroth; 11 Et dixerunt nobis majores noſtri, & omnes incolæ terræ noſtræ, Accipite vobiſcum viaticum pro itinere, & abeuntes in occurſum eorum dicite eis, Servi veſtri ſumus, præbete ergò nobis dexteram. 12 Dixerunt etiam ad Jeſum, Hunc panem noſtrum adhuc calidum pro viatico ſumpſeramus è domibus noſtris die quo egreſſi ſumus vos conventuri; nunc autem en exaruit, ac prædurus evaſit:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبعد ذلك يتلا عليهم جميع خطب الشريعة * والبركات واللعنات مثل جميع المكتوب في سفر 34
التورية * وكذلك فعل يوسع كل شي وصاه به موسي * وقرا التورية كلها في ذلك اليوم علي 35
جميع جوق بني اسرايل * والنسا * والاطفال * والغريب الساير معهم *

* الفصل التاسع *

* وكان عند سماعهم ساير الملوك الذين في عبر الاردن * في الجبل والسهل * وساير ساحل البحر 1
الكبير الي مقابل لبنان * الحتي * والاموري * والكنعاني * والفرزي * والحوي * واليبوسي * اجتمعوا 2
جميعا لقتال يوسع بن نون وبني اسرايل جملة واحدة * وسكان مدينة جبعون سمعوا بما قد 3
فعله الله باريحا وبالعي * فاحتالوا هم ايضا بمكر * ومضوا وتزودوا * واخذوا تلاليس بالية لحميرهم * 4
وزقاق خمر بالية مشققة مرقعة * ونعال بالية مرقعة في ارجلهم * وثيابا بالية عليهم * وجميع 5
خبزهم كان عفن يابس * ومضوا الي العسكر الي الجلجال الي يوسع * وقالوا له ولبني 6
اسرايل * من ارض بعيدة اتينا * والان اقطعوا معنا عهدا * فقال لهم بنوا اسرايل * انظروا 7
لئلا تكونوا مقيمين في هذه الارض * فكيف نقطع معكم * فقالوا ليوسع * عبيدك 8
نحن * فقال لهم يوسع * من انتم ومن اين اتيتم * فقالوا من ارض بعيدة جدا جاوا عبيدك 9
لاسم الرب الهك * لما سمعنا خبره وجميع ما صنع بارض مصر * والذي صنع بملكي الاموريين 10
الذين في عبر الاردن * وبسيحون ملك حشبون * والعوج ملك البثنية * فقالوا لنا شيوخنا وكافة 11
سكان ارضنا قولا * خذوا بايديكم زادا للطريق * وامضوا للقايهم وقولوا لهم * عبيدك نحن *
والان اقطعوا معنا عهدا * هذا خبزنا حارا تزودناه من بيوتنا في يوم خروجنا للمسير اليكم 12
والان هوذا هو يابس * وقد صار عفنا *

34 *Ac poſtea recitaretur eis univerſus ſermo legis, & benedictiones atque maledictiones, juxta omne quod ſcriptum eſt in libro legis.* 35 *Et ita fecit Joſue quidquid præceperat Moſes, legitque legem totam in illa die univerſo cœtui filiorum Iſrael, & mulieribus, atque pueris, necnon peregrino ambulanti cum ipſis.*

CAP. IX.

1 *Factumque eſt, cùm audiſſent hæc omnes reges qui erant trans Jordanẽ, in monte, & in planitie, totoque litore maris magni uſque ad oppoſitum Libani, nempe Hithæus, Amorrhæus, Chananeus, Pherezæus, Heveus, & Jebuſæus;* 2 *Simul congregati ſunt ad pugnandum contra Joſue filium Nun ac filios Iſrael uno conſenſu.* 3 *Interim habitatores urbis Gabaon, audito quod fecerat Deus Jericho & Aai,* 4 *uſi ſunt ipſi quoque aſtu; & abeuntes parârunt ſibi viaticum, & acceperunt ſtramina palmarum detrita aſinis ſuis, & utres vini veteres, diſruptos, atque reſartos;* 5 *Caligas etiam veteres ac reſartas in pedibus ſuis, veſteſque laceras ſuper ſe, omniſque panis eorum mucidus erat & ſiccus.* 6 *Et pergentes ad caſtra in Galgal ad Joſue, dixerunt ad eum & ad filios Iſrael, E terra longinqua venimus: nunc ergò præcidite nobiſcum pactum.* 7 *Dixerunt ad eos filii Iſrael, Videte ne fortè ſitis commorantes in hac terra; quomodo enim ferirem⁹ vobiſcũ pactum?* 8 *Dixerunt ad Joſue, Servi tui ſumus. Ait illis Joſue, Quinam eſtis? & unde veniſtis?* 9 *Dixerunt, E terra admodum remota venerunt ſervi tui ad nomen Domini Dei tui, quum audîſſemus famam ipſius, & omnia quæ geſſerat in terra Ægypti,* 10 *Quæque fecerat duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, necnon Sihoni regi Heſbon, & Og regi Bathniæ:* 11 *Unde dixerunt nobis ſenes noſtri, cunctique habitatores terræ noſtræ ſermonem iſtum, Sumite in manibus veſtris viaticum pro itinere, ite obviàm illis, & dicite ad eos, Servi tui ſumus; nunc ergò ferite nobiſcum fœdus.* 12 *Hunc panem noſtrum, calidum ſumpſimus in viaticum è domibus noſtris die quo egreſſi ſumus ut veniremus ad vos, & nunc ecce ſiccus eſt, jamque mucidus evaſit.*

ספר יהושע : ט

: ſunt ſciſſi ecce & , novi , implevimus quos , vini utres iſti Et
13 ואלה נאדות היין אשר מלאנו חדשים והנה התבקעו
viæ multitudine præ veteraverunt noſtra calceamina &, noſtra veſtiméta iſta &
ואלה שלמותינו ונעלינו בלו מרב הדרך
.interrogaverũt non Domini os &, eorũ viatico de viri acceperũt Et .valdè
14 מאד: ויקחו האנשים מצידם ואת פי יהוה לא שאלו:
:eos vivificandũ ad fœdus eis percuſſit & , pacem Jehoſuah eis fecit Et
15 ויעש להם יהושע שלום ויכרת להם ברית לחיותם
dierum trium fine à , fuit Et .conventus prælati eis juraverunt &
16 וישבעו להם נשיאי העדה: ויהי מקצה שלשת ימים
ipſi propinqui quòd audierunt & , fœdus eis exciderunt poſtquam
אחרי אשר כרתו להם ברית וישמעו כי קרבים הם
, Iſrael filii ſunt profecti Et .ſedentes ipſi ejus interiore in & , ſe ad
17 אליו ובקרבו הם ישבים: ויסעו בני ישראל
, Ghibhon eorũ civitates & : tertio die in eorũ civitates ad venerunt &
ויבאו אל עריהם ביום השלישי ועריהם גבעון
eos percuſſerunt non Et .Chiriathjeharim & , Beeroth & , Chephirah &
18 והכפירה ובארות וקרית יערים: ולא הכום
Deo DOMINO in conventus prælati eis juraverant quia , Iſrael filii
בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה ביהוה אלהי
Dixeruntque .prælatos ſuper conventus omnis murmuraverunt Et .Iſrael
19 ישראל וילנו כל העדה על הנשיאים: ויאמרו
Domino in eis juravimus Nos : cœtum omnem ad prælati omnes
כל הנשיאים אל כל העדה אנחנו נשבענו להם ביהוה
faciemus Hoc .eos in contingere poterimus non nunc & , Iſrael Deo
20 אלהי ישראל ועתה לא נוכל לנגע בהם: זאת נעשה
ſuper incandeſcentia nos ſuper erit non & : eos faciendo vivere & , eis
להם והחיה אותם ולא יהיה עלינו קצף על
: prælati eos ad dixerunt Et .eis juravimus quod , juramentum
21 השבועה אשר נשבענו להם: ויאמרו אליהם הנשיאים
, conventui omni aquas haurientes & , ligna ſcindentes ſint & , vivant
יחיו ויהיו חטבי עצים ושאבי מים לכל העדה
, Jehoſuah eos vocavit Et .prælati eis ſunt locuti quemadmodum
22 כאשר דברו להם הנשיאים: ויקרא להם יהושע
: dicendo , nos decepiſtis quid Ad : dicendo , eos ad eſt locutus &
וידבר אליהם לאמר למה רמיתם אתנו לאמר
nunc Et ? ſedentes noſtro interiori in vos & , valde vobis à nos Longinqui
23 רחוקים אנחנו מכם מאד ואתם בקרבנו ישבים: ועתה
haurientes & , ligna cædẽtes & , ſervus vobis ex excidetur non & , vos maledicti
ארורים אתם ולא יכרת מכם עבד וחטבי עצים ושאבי
Cùm : dixerunt atque , Jehoſuah reſponderunt Et .mei Dei domui aquas
24 מים לבית אלהי: ויענו את יהושע ויאמרו כי
tuus Deus Dominus præcepit quod omne tuis ſervis eſt indicatũ indicãdo
הגד הגד לעבדיך את אשר צוה יהוה אלהיך
diſperdendũ ad & , terram omnem vobis dandum ad , ej⁹ ſervo Moſch
את משה עבדו לתת לכם את כל הארץ ולהשמיד
valde timuimus & : veſtris faciebus à terræ habitatores omnes
את כל ישבי הארץ מפניכם ונירא מאד
.hoc verbum fecimus & , veſtris faciebus à noſtris animabus
לנפשתינו מפניכם ונעשה את הדבר הזה:
, tuis oculis in rectũ ſicut & , bonũ Sicut .tua manu in nos ecce nunc Et
25 ועתה הננו בידך כטוב וכישר בעיניך
eos liberavit & : ita eis fecit Et .fac , nobis faciendum ad
26 לעשות לנו עשה: ויעש להם כן ויצל אותם
eos Deditque .eos interfecerunt non & , Iſrael filiorum manu de
27 מיד בני ישראל ולא הרגום: ויתנם
aquas haurientes & , lignorum cæſores ipſa die in Jehoſuah
יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושאבי מים
locum ad , hanc diem ad uſque , Domini altari & , cœtui
לעדה ולמזבח יהוה עד היום הזה אל המקום
.elegerit quem
אשר יבחר:

Verſio VULG. LAT.

13 Utres vini novos implevimus, nunc rupti ſunt & ſoluti: veſtes & calceamenta quibus induimur, & quæ habemus in pedibus, ob longitudiné longioris viæ trita ſunt, & penè 14 conſumpta. Susceperunt igitur de cibariis eorũ, & os Do- 15 mini non interrogaverunt. Fecítque Joſue cum eis pacem, & inito fœdere pollicitus eſt quòd non occiderentur: principes quoque multitudinis ju- 16 raverunt eis. Poſt dies autem tres initi fœderis, audierunt quòd in vicino habitarent, & 17 inter eos futuri eſſent. Movéruntque caſtra filii Iſraël, & venerunt in civitates eorũ die tertio, quarum hæc vocabula ſunt, Gabaon, & Caphira, & 18 Beroth, & Cariathiarim. Et non percuſſerunt eos, eò quòd juráſſent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Iſrael. Murmuravit itaque omne vulgus contra principes. 19 Qui reſponderunt eis, Juravimus illis in nomine Domini Dei Iſrael, & idcircò non poſ- 20 ſumus eos contingere. Sed hoc faciemus eis: Reſerventur quidem ut vivant, ne contra nos ira Domini concitetur, 21 ſi pejeraverimus: Sed ſic vivant, ut in uſus univerſæ multitudinis ligna cædant, aquáſque comportent. Quibus hæc 22 loquentibus, Vocavit Gabaonitas Joſue, & dixit eis; Cur nos decipere fraude voluiſtis, ut diceretis, Procul valdè habitamus à vobis, cùm in medio 23 noſtri ſitis? Itaque ſub maledictione eritis, & non deficiet de ſtirpe veſtra ligna cædens, aquáſque comportans in do- 24 mum Dei mei. Qui reſponderunt, Nuntiatũ eſt nobis ſervis tuis, quòd promiſiſſet Dominus Deus tuus Moyſi ſervo ſuo, ut traderet vobis omnem terrã, & diſperderet cunctos habitatores ejus. Timuimus igitur valdè, & providimus animabus noſtris, veſtro terrore compulſi, & hoc conſilium 25 inivimus. Nunc autem in manu tua ſumus: quod tibi bo- 26 num & rectum videtur, fac nobis. Fecit ergò Joſue ut dixerat, & liberavit eos de manu filiorum Iſrael, ut non occide- 27 rentur. Decrevítque in illo die eos eſſe in miniſterio cuncti populi, & altaris Domini, cædentes ligna, & aquas comportantes, uſq; in præſens tempus, in loco quẽ Dñs elegiſſet.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινούς, καὶ οὗτοι ἐρρώγασι. καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν (ζ) πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. 14 Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες (η) τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν. 15 Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ (θ) διέθεντο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς. καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. 16 Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν (ι) αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι. 17 Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ (κ) ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ (λ) Κεφιρὰ καὶ Βηρώτ, καὶ πόλεις Ἰαρίν. 18 Καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ (μ) ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι. 19 (ν) Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ, Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν. 20 Τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτούς, καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς. καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον, ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς. 21 Ζήσονται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. 22 Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Διατί παρελογίσασθέ με, λέγοντες, (ξ) Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμεν σφόδρα· ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν; 23 Καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε· οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἐξ ὑμῶν (ο) δοῦλος, οὐδὲ ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου. 24 Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου (π) Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ (ρ) ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, (σ) ποιήσατε ἡμῖν. 26 Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως. καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ (τ) χειρῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς. 27 Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ (υ) τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

Et hi utres vini, quos implevimus novos; & hi rupti ſunt. Et veſtimenta noſtra, & calceamenta noſtra inveteraverunt ex multa via valdé. 14 *Et ſumpſerunt principes de cibariis eorum, & Dominum non interrogaverunt.* 15 *Et fecit Ieſus erga eos pacem: & diſpoſuerunt ad eos teſtamentum ſalvandi eos. Et juraverunt eis principes Synagogæ.* 16 *Et factum eſt poſt tres dies poſtquàm diſpoſuerant ad eos teſtamentum, audierunt, quia propè ſe ſunt, & quia inter ſe habitant.* 17 *Et promoverunt filii Iſrael, & venerunt ad civitates* (n) *eorũ: civitates autem eorum, Gabaon, & Cephira, & Berot, & civitates Iarim.* 18 *Et non pugnaverunt cum eis filii Iſrael: quoniam juraverant eis omnes principes Dominum Deum Iſrael. Et murmuraverunt omnis Synagoga ſuper principes.* 19 *Et dixerunt principes omni Synagogæ, Nos juravimus eis Dominum Deum Iſrael: & nunc non poterimus tangere eos.* 20 *Hoc faciemus, vivificando eos: & reſervabimus eos. Et non erit contra nos ira propter juramentum, quod juravimus* (o) *eis.* 21 *Vivent, & erunt cædentes ligna, & portantes aquam omni Synagogæ; ſicut dixerunt eis principes.* 22 *Et convocavit eos Ieſus, & dixit eis; Cur decepiſtis me, dicentes; Procul à te ſumus valdé? Vos autem de regione eſtis habitantium in nobis.* 23 *Et nunc maledicti eſtis. Non deficiet ex vobis ſervus, neque cædens ligna, neque aquam portans mihi, & Deo meo.* 24 *Et reſponderunt Ieſu, dicentes;* (p) *Annuntiata ſunt nobis, quæcunque præcepit Dominus* Deus *tuus Moyſi puero ſuo, ad dandum vobis terram hanc, & exterminandum nos, & omnes inhabitantes ſuper eam à facie veſtra. Et timuimus valdè de animabus noſtris à facie veſtra: & fecimus rem hanc.* 25 *Et nunc ecce nos ſubjugati vobis: prout placet vobis, & prout videtur vobis; facite nobis. Et fecerunt eis itá.* 26 *Et eripuit eos Ieſ⁹ in die illa de manib⁹ filiorum Iſrael: et non occiderunt eos.* 27 *Et conſtituit eos Ieſus in die illa cæſores lignorum, & portatores aquæ omni Synagogæ, & altari* Dei. (q) *Propter hoc facti ſunt habitatores Gabaon cæſores lignorum, & portatores aquæ altaris* Dei *uſq; in hodiernã diem, & ad locum, quem elegerit* (r) *Dominus.*

MS. A. (ζ) πεπαλαίωνται (η) τοὺς ἐπισιτισμοὺς αὐτῶν, (θ) διέθετο (ι) εἰσὶν αὐτῶν, καὶ (κ) ἐξῆλθαν εἰς (λ) Χεφιρὰ καὶ Βηρὼθ καὶ πόλις Ἰαρείμ. (μ) ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς τὸν κύριον (ν) Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῇ (ξ) Μακράν ἐσμεν ἀπὸ σοῦ σφόδρα· (ο) δοῦλος ξυλοκόπος ἐμοὶ (π) Μωυσῇ παιδὶ (ρ) ἐξολεθρεῦσαι (σ) πόιησαι ἡμῖν. (τ) χειρὸς (υ) τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואלין זיקין דחמר די מלינא כד חדתין והא אתבזעו ואלין תותבנא ומסננא בליאו מסגי
14 ארחא לחדא: וקבילו גבריא לפתגמיהון ואולפן מן קדם יי לא תבעו: ועבד להון יהושע
15 16 שלם וגזר להון קים לקימותהון וקיימו להון רברבי כנשתא: והוה מסוף תלתא יומין
17 בתר דגזרו להון קים ושמעו ארי קריבין אנון ליה וביניהון אנון יתבין: ונטלו בני ישראל
18 ואתו לקרויהון ביומא תליתאה וקרויהון גבעון וכפירה ובארות וקרית יערים: ולא
מחונון בני ישראל ארי קיימו להון רברבי כנשתא במימרא דיי אלהא דישראל
19 ואתרעמו כל כנשתא על רברביא: ואמרו כל רברביא לכל כנשתא אנחנא קיימנא להון
20 במימרא דיי אלהא דישראל וכען לא נכול לאנזקה בהון: דא נעביד להון ונקים יתהון
21 ולא יהא עלנא רוגזא על קימא די קיימנא להון: ואמרו להון רברביא יחון ויהון מלקטי
22 אעין ומלן מיא לכל כנשתא כמא דמלילו להון רברביא: וקרא להון יהושע ומליל עמהון
23 למימר למא שקרתון בנא למימר רחיקין אנחנא מנכון לחדא ואתון בינגא יתבין: וכען
ליטין אתון ולא יפסקון מנכון עבדין ומלקטי אעין ומלן מיא לבית מקדשא דאלהי:
24 ואתיבו ית יהושע ואמרו ארי חואה אתחוא לעבדך ית דפקיד יי אלהך ית משה עבדיה
למתן לכון ית כל ארעא ולשיצאה ית כל יתבי ארעא מן קדמיכון ודחילנא לחדא
25 לנפשתנא מן קדמיכון ועבדנא ית פתגמא הדין: וכען הא אנחנא מסירין בידך כמא
26 דתקין וכמא דכשר בעינך למעבד לנא עביד: ועבד להון כן ושזיב יתהון מיד בני ישראל
27 ולא קטלונון: ומננון יהושע ביומא ההוא מלקטי אעין ומלן מיא לכנשתא ולמדבחא
דיי עד יומא הדין לאתרא די יתרעי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et hi utres vini quos implevimus quando novi [*erant*], & ecce rupti ſunt: & hi panni noſtri & calciamenta noſtra inveterata ſunt ex magnitudine viæ valde. 14 Et auſcultaverunt viri verbis eorum, et doctrinam à facie Domini non quæſierunt. 15 Et fecit illis Joſue pacem, et pepigit illis fœdus ad vivificandum eos: et juraverunt eis principes ſynagogæ. 16 Et fuit à fine trium dierũ poſtquã pepigerũt eis fœd⁹, et audierunt ꝙ propinqui illi ei, & inter eos illi habitantes. 17 Et levaverunt filii Iſrael, et venerunt ad civitates eorum in die tertio; et urbes eorum, Gibghon, et Cephira, et Beeroth, & Kirjath-jegharim. 18 Et non deleverunt eos filii Iſrael; quoniam juraverant eis principes Synagogæ in dicto Dñi Dei Iſrael: et murmuraverunt omnis Synagoga contra principes. 19 Et dixerunt omnes principes omni Synagogæ: Nos juravimus illis in verbo Domini Dei Iſrael: et nunc non poterimus nocere illis. 20 Hoc faciemus eis, & vivificabimus eos; & non erit ſuper nos indignatio propter juramentum quod juravimus eis. 21 Et dixerunt eis principes: vivent; et erunt colligentes ligna, et implentes aquas omni Synagogæ, ſicut locuti ſunt eis principes. 22 Et vocavit eos Joſue, et locutus eſt cum eis, dicendo: Ad quid mentiti eſtis nobis, dicendo; Longinqui nos à vobis valdè, et vos inter nos habitantes? 23 Et nunc maledicti vos, et non deficiant ex vobis ſervi, et colligentes ligna, et implentes aquam domui ſanctuarii Dei. 24 Et reſponderunt Joſue, et dixerunt: Quoniam nuntiando nuntiatum fuit ſervis tuis quod juſſit Dominus Deus tuus Moſem ſervum ſuum ad dandam vobis omnem terram, & ad conſumendum omnes habitatores terræ à facie veſtrá; & timuimus valde animabus noſtris à facie veſtrâ, & fecimus verbum hoc. 25 Et nunc ecce nos traditi in manu tuâ: ſicut *conveniens* & ſicut rectum in oculis tuis facere nobis, fac. 26 Et fecit illis ſic, & liberavit eos de manu filiorum Iſrael; & non occiderunt eos. 27 Et numeravit eos Joſue in die illa collectores lignorum, et implentes aquas Synagogæ, & altari Domini uſque ad diem hunc ad locum quem elegit.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܠܝܢ ܙܩ̈ܐ ܕܚܡܪܐ. ܕܡܠܝܢ ܐܢܝܢ ܟܕ ܚܕ̈ܬܢ. ܘܗܐ ܐܬܦܪܬܘ. ܘܗܠܝܢ ܢܚ̈ܬܝܢ ܘܡܣ̈ܐܢܝܢ ·. 13
ܡܢ ܒܝܬܢ ܢܣܒܢ ܐܢܘܢ ܠܢ. ܘܗܐ ܒܠܝܘ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܐܘܪܚܐ. * ܘܢܣܒܘ 14
ܓܒܪ̈ܐ ܡܢ ܙܘܕܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ. ܘܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܫܐܠܘ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ 15
ܝܫܘܥ ܫܠܡܐ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܝܡܝܢܐ ܠܚܝ̈ܝܗܘܢ. ܘܝܡܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ.
* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝ̈ܢ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܝܡܝܢܐ. ܫܡܥܘ ܕܩܪܝܒܝܢ ܐܢܘܢ 16
ܠܗܘܢ. ܘܒܝܢܬܗܘܢ ܥܡܪܝܢ. * ܘܫܩܠܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܩܘܪ̈ܝܗܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. 17
ܘܫܡܗܐ ܕܩܘܪ̈ܝܗܘܢ. ܓܒܥܘܢ. ܘܟܦܝܪܐ. ܘܒܐܪܘܬ. ܘܩܪܝܬ ܢܥܪ̈ܝܢ. * ܘܠܐ ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܒܢܝ̈ 18
ܐܝܣܪܝܠ ܡܛܠ ܕܝܡܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ. ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܛܢܘ
ܗܘܘ ܘܪܢܝܢ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ. ܥܠ ܪ̈ܘܪܒܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ. ܚܢܢ ܝܡܝܢ 19
ܠܗܘܢ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠܗܢܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢܢ ܠܡܬܩܪܒܘ ܠܘܬܗܘܢ. * ܗܕܐ ܢܥܒܕ 20
ܠܚܝܐ ܘܢܚܝܝܗܘܢ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܥܠܝܢ ܪܘܓܙܐ ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ ܕܝܡܝܢ ܚܢܢ ܠܗܘܢ.
* ܘܐܡܪܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܢܚܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܩܛܘܦܝ ܩܝ̈ܣܐ ܘܡܠܝ ܡ̈ܝܐ ·. 21
ܠܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ. ܘܗܘܘ ܠܩܛܘܦܝ ܩܝ̈ܣܐ ܘܡܠܝ ܡ̈ܝܐ. ܠܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ. * ܘܩܪܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܛܥܝܬܘܢܢ. 22
ܘܐܡܪܬܘܢ ܠܢ ܕܪܚܝܩܝܢܢ ܡܢܟܘܢ ·. ܘܐܢܬܘܢ ܠܘܬܢ ܥܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܡܛܠܗܢܐ ܠܝܛܝܢ ܗܘܝܬܘܢ 23
ܥܒܕܝܢ. ܘܠܐ ܢܦܣܘܩ ܡܢܟܘܢ ܓܒܪܐ ܕܩܛܘܦ ܩܝ̈ܣܐ ܘܡܠܐ ܡ̈ܝܐ. ܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܥܢܘ 24
ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. ܡܫܡܥܘ ܐܫܬܡܥ ܠܥܒ̈ܕܝܟ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܘܫܐ
ܥܒܕܗ. ܕܢܬܠ ܠܟܘܢ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܢܘܒܕܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝܗ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ
ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܕܚܠܢ ܛܒ ܡܢ ܢܦܫܢ. ܘܥܒܕܢ ܗܟܢܐ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܒܐܝܕܝܟ ܚܢܢ. ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ 25
ܒܥܝܢ̈ܝܟ ܥܒܕ ܠܢ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ ·. ܘܦܨܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ̈ 26
ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ·. ܘܠܐ ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ. * ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ: ܠܩܛܘܦܝ ܩܝ̈ܣܐ ܘܡܠܝ̈ 27
ܡ̈ܝܐ. ܠܟܢܘܫܬܐ ܘܠܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܒܐܬܪܐ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ.

Et hos vini utres novos impleveramus, & 13
ecce ſciſſi ſunt: & hæc veſtimenta noſtra &
calceamenta noſtra nova acceperamus nobis,
& ecce detriti ſunt, eò quòd longiſſimum eſ-
ſet iter. Accipientibus ergò viris illis de vi- 14
atico iſtorum, abierunt: & os Domini mi-
nimè conſuluerunt. Fecitq; eis Jeſus pacem, 15
præbuitque illis dexteram pro vita ipſorum,
& juraverunt eis magnates cœtûs. Exactis 16
tribus diebus poſteaquam dederant eis dex-
teram, audierunt illos eſſe ſibi vicinos, & in-
ter ipſos habitare. Itaque caſtra moventes 17
filii Iſrael venerunt ad civitates eorum die
tertio (nomina verò civitatum eorum ſunt
Gabaon, & Kephira, Iroth, & Civitas Naarin)
Et non interfecerunt eos filii Iſrael, eò quòd 18
jurâſſent eis magnates cœtûs per Dominum
Deum Iſraelis: & murmurabant atque ſtre-
pebant univerſa turba adverſùm magnates.
Dixerunt autem magnates turbæ, Nos jura- 19
vimus eis per Dominum Deum Iſraelis; qua-
propter nequimus lædere eos. Verùm ita 20
faciemus, ac ſervabimus eos, ne ſit ſuper nos
indignatio propter juſjurandū quod nos ju-
ravimus eis. Dixerúntque *rurſus* magnates 21
ad filios Iſrael, Vivant, & ſint colligentes li-
gna & haurientes aquas toti cœtui. Factiq;
ſunt colligentes ligna & haurientes aquas
cœtui Domini, ad hanc uſque diem, quem-
admodum dixerant eis magnates. Et vocatis 22
illis, Jeſus dixit eis, Quare decepiſtis nos, &
dixiſtis nobis, Longè diſtamus à vobis, cùm
tamen propè nos habitetis? Igitur maledicti 23
eritis, & non deficiet à vobis vir colligens
ligna & hauriens aquam domui Dei. Qui re- 24
ſpondentes dixerunt ad Jeſum, Certò audi-
tum eſt à ſervis tuis quod præceperat Domi-
nus Deus tuus Moſi ſervo ſuo, daturum ſe
ſcilicet vobis univerſam terram, & diſper-
ſurum univerſos habitatores terræ à con-
ſpectu veſtro: quare vehementer timentes
animæ noſtræ, ſic fecimus. Nunc, ecce in 25
manibus tuis ſumus; prout libuerit in oculis
tuis, fac nobis. Fecit ergò eis Jeſus hoc pacto, 26
& eripuit eos de manu Iſraelis, nec interfe-
cerunt eos. Fecit *inquam* eos Jeſus eodem 27
die colligentes ligna & haurientes aquas tam
cœtui quàm altari Domini, uſque in hodier-
num diem, in loco quem Dominus voluerit.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وهذه زقاق الخمر التي ملأناها جددا * وهوذا هي مشققة * وهذه ثيابنا ومداساتنا قد بليوا 13
من كثر الطريق جدا * واخذوا القوم من زادهم واروهم * فلم يستاذنوا امر الله * وعمل 14 15
لهم يوسع امانا * وقطع معهم قولا لاستبقايهم * وحلف لهم روساء القوم * ولما كان بعد ثلاثة ايام 16
لقطعهم لهم العهد * سمعوا انهم قريبون منهم وفي قربهم سكان * فرحل بنوا اسرايل وجاوا الي 17
بلادهم في اليوم الثالث * وبلادهم جبعون * وكفيرا * وباروث * وقرية العنب * وما قاتلهم بنوا 18
اسرايل * لاجل ما حلفوا لهم روساء الجماعة بالرب اله اسرايل * فسعت جميع القاطبة على الروساء *
* فقال جماعة الروساء لجميع القاطبة نحن حلفنا بالله اله اسرايل * والان ليس نقدر ان ندنوهم 19
بشر * هذه الخصلة افعلوها واستبقوهم * ولا يكون علينا سخط لاجل اليمين التي حلفناها 20
لهم * فقال لهم الاشراف * يستبقون ويكونون جماعي حطب وسقايي ماء لجميع القاطبة * 21
فصاروا جماعي حطب وسقايي ماء لجميع القاطبة كما قال لهم الاشراف * فاستدعي بهم 22
يوسع وخاطبهم قولا * لماذا اسخرتمونا وقلتم * نحن بعيدين منكم جدا * وانتم في وسطنا
مقيمون * والان انتم ملعونون * ولا ينقطع منكم عبد * ويحطب حطبا * ويستقي ماء لبيت 23
ربي * فاجابوا يوسع وقالوا * انه اخبارا خبروا عبيدك الذي اوصي الله ربك موسي عبده 24
باعطايكم جميع الارض واستيصالكم جميع سكان البلاد من قدامكم * فخفنا جدا علي 25
انفسنا * وفعلنا هذا الامر * والان فهوذا نحن في قبضتك * الحسن والمستقيم عندك اصنع
بنا * ففعل بهم كذلك * وخلصهم من يدي اسرايل * وما قتلوهم * وجعلهم يوسع حطبي 26 27
حطب * ومستقي ماء للجماعة ولمذبح الرب الي هذا اليوم * في الموضع الذي اختار *

Hi quoque vini utres quos novos imple- 13
veramus, en diſrupti ſunt; hæ denique
veſtes noſtræ & calcei noſtri laceri jam
ſunt ob maximam itineris longitudinem:
Prætereà tulerunt homines iſti de viatico 14
ſuo, & oſtenderunt eis. Illis autem per-
miſſum non poſtulantibus à præcepto di-
vino. Præſtitit eis Joſue ſecuritatem, 15
fecitque cum eis ſermonem de incolumi-
tate ipſorum, & principes populi jurâ-
runt eis. Tribus autem diebus ab initio 16
cum eis fœdere, audierunt eos eſſe ſibi
proximos, & in vicinia ſua habitare. Et 17
profecti filii Iſrael, pervenerunt ad civi-
tates illorum die tertio (erant autem ci-
vitates eorum Gabaon, & Caphira, Bu-
rut, & Civitas uvarum.) Nec bellum 18
intulerunt eis filii Iſrael, eò quòd jurâſ-
ſent eis principes cœtûs per Dominum
Deum Iſraelis: quapropter detrectavit
univerſa turba principes. Dixerunt au- 19
tem cuncti principes ad univerſam tur-
bam, Nos juravimus per Deum, Deum Iſ-
raelis, idcirco non poſſumus eis malum
inferre. Hanc rem facite, eóſque ſer- 20
vate, nec ſit ſuper nos indignatio propter
juramentum quod juravimus eis. Itaque 21
dixerunt illis Nobiles, Vivi quidem *relin-*
quemini, at eritis colligentes ligna &
haurientes aquam pro toto cœtu. Facti que
ſunt collectores lignorum & hauſtores a-
quæ pro toto cœtu, quemadmodum dixe-
rant eis Nobiles. Advocatos igitur eos 22
Joſue allocutus eſt his verbis, Quare im-
poſuiſtis nobis, & dixiſtis; Nos valdè
remoti ſumus à vobis, cùm tamen vos in
medio noſtrî commoremini? Et nunc 23
maledicti eritis, nec deficiet à vobis ſer-
vus, & ligna cædens, & aquam hauri-
ens pro ædibus Domini mei. Reſponde- 24
runt Joſue, ac dixerunt; Planè quidem
indicatum eſt ſervis tuis quod præceperat
Deus Dominus tuus Moſi ſervo ſuo, ut
ſcilicet daret vobis univerſam terram, &
extirparetis cunctos habitatores regionis
à conſpectu veſtro: idcirco vehementer ti-
muimus animabus noſtris, et fecimus rem
iſtam. Et nunc ecce in pugillo tuo ſumꝰ, 25
quod bonū et rectum apud te eſt, erga nos
facito. Fecit igitur eis hoc modo, libera- 26
vitq; eos de manu filiorum Iſrael, nec in-
terfecerūt eos. Et conſtituit eos Joſue cæ- 27
ſores lignorum et hauſtores aquæ pro cœtu
et arâ Domini in hunc uſque diem, in lo-
co quem elegit.

ספר יהושע : י

CAP. X. י

Iehoſuah cepiſſet quòd ,Ieruſalaim rex Adoniſedech *audire juxta* fuit Et
1 ויהי כשמע אדני־צדק מלך ירושלם כי־לכד יהושע
,ejus regi & ,Iericho fecit quemadmodum,eam *devaſtaſſet* & ,Hai
את־העי ויחרימה כאשר עשה ליריחו ולמלכה
Gibhon habitatores feciſſent pacem quòd &;ejus regi & ,Hai feciſſet ſic
כן־עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי גבעון
civitas quia:valde timuerunt Et;eorum *interiore* in eſſent & ,Iſrael cum
2 את־ישראל ויהיו בקרבם׃ וייראו מאד כי עיר
magna ipſa quia & *:regni civitatum* una veluti ,Gibhon magna
גדולה גבעון כאחת ערי הממלכה וכי היא גדולה
rex Adoniſedech miſit Et .fortes ejus viri omnes & ,Hai *præ*
3 מן־העי וכל־אנשיה גברים׃ וישלח אדני־צדק מלך
,Iarmuth regem Piram ad & ,Chebron regem Hoham ad Ieruſalaim
ירושלם אל־הוהם מלך־חברון ואל־פראם מלך־ירמות
:dicendo ,Heglon regem Debir ad & ,Lachis regem Iaphiah ad &
ואל־יפיע מלך־לכיש ואל־דביר מלך־עגלון לאמר׃
pacem fecit quia :Ghibhō percutiemꝰ &,mihi auxiliamini &,me ad Aſcēdite
4 עלו־אלי ועזרני ונכה את־גבעון כי־השלימה
quinque aſcenderunt &,ſunt *collecti* Et .Iſrael filiis cum & ,Jehoſuah cum
5 את־יהושע ואת־בני ישראל׃ ויאספו ויעלו חמשת
,Jarmuth rex ,Chebron rex ,Jeruſalaim rex ,Emoræi reges
מלכי האמרי מלך ירושלם מלך־חברון מלך־ירמות
ſunt caſtrametati &:eorũ caſtra omnia & ipſi ,Heglon rex ,Lachis rex
מלך־לכיש מלך־עגלון הם וכל־מחניהם ויחנו
Ghibhon viri miſerunt Et .eam *ſuper* pugnaverunt &,Ghibhon *ſuper*
6 על־גבעון וילחמו עליה׃ וישלחו אנשי גבעון
tuas manꝰ *relaxes* Ne :dicendo,Ghilgal in *caſtrametationẽ* ad ,Jehoſuah ad
אל־יהושע אל־המחנה הגלגלה לאמר אל־תרף ידיך
,nobis auxiliare &,nobis ſalutẽ fac & ,citò nos ad Aſcende .tuis ſervis à
מעבדיך עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו
.*montem* habitantes Emoræi reges omnes nos *ad* ſunt congregati quia
כי נקבצו אלינו כל־מלכי האמרי ישבי ההר׃
,eo cum *belli* populus omnis &,ipſe Ghilgal de Jehoſuah aſcendit Et
7 ויעל יהושע מן־הגלגל הוא וכל־עם המלחמה עמו
timeas Ne :Jehoſuah ad Dominus dixit Et .*virtute* potentes omnes &
8 וכל גבורי החיל׃ ויאמר יהוה אל־יהושע אל־תירא
eis ex quiſquam ſtabit nec :eos *dedi* tua manu in Quia :eis ab
מהם כי בידך נתתים לא־יעמד איש מהם
nocte tota :repente Jehoſuah eos ad venit Et .*tuas facies* in
9 בפניך׃ ויבא אליהם יהושע פתאם כל־הלילה
,Iſrael *facies ad Dominus* eos contrivit Et .Ghilgal de aſcendit
10 עלה מן־הגלגל׃ ויהמם יהוה לפני ישראל
via eos eſt perſecutus & :Ghibhon in magna *percuſſione* eos percuſſit &
ויכם מכה־גדולה בגבעון וירדפם דרך
uſque & ,Hazechah uſque eos percuſſit &;Bethchoron aſcenſus
מעלה בית־חורן ויכם עד־עזקה ועד־
deſcenſu in ipſis ,Iſrael *faciebus à eos fugiendo in* ,fuit Et .Macchedah
11 מקדה׃ ויהי בנסם מפני ישראל הם במורד
magnos lapides eos ſuper projecit Dominus & ,choron-Beth
בית־חורן ויהוה השליך עליהם אבנים גדלות
ſunt mortui qui Plures .ſunt mortui &,Hazechah ad uſque cœlis è
מן־השמים עד־עזקה וימתו רבים אשר־מתו
.gladio in Iſrael filii interfecerunt quos quàm grandinis lapidibus in
באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב׃
Dominum *dare* die in Domino Jehoſuah *loquutur* Tunc
12 אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את־
;Iſrael oculis in dixit & :Iſrael *filiorum facies ad* Emoræum
האמרי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל
.Ajalon valle in Luna & *,ſile* Ghibhon in Sol
שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. X.

1 QUæ cùm audiſſet Adoniſe-
dec rex Jeruſalem, quòd ſci-
licet cepiſſet Joſue Hai, &
ſubvertiſſet eã, (ſicut enim fe-
cerat Hiericho & regi ejus, ſic
fecit Hai et regi illiꝰ,) et quòd
tranſfugiſſent Gabaonitæ ad
Iſrael, & eſſent fœderati eo-
2 rum, Timuit valdè. Urbs e-
nim magna erat Gabaon, &
una civitatum regalium, &
major oppido Hai, omnéſq;
3 bellatores ejus fortiſſimi. Miſit
ergò Adoniſedec rex Jeruſa-
lem ad Oham regem Hebron,
& ad Pharam regẽ Jerimoth,
ad Japhia quoque regem La-
chis, & ad Dabir regẽ Eglon,
4 dicens; Ad me aſcendite, &
ferte præſidium, ut expugne-
mus Gabaon, quarè tranſfu-
gerit ad Joſue, & ad filios Iſ-
5 rael. Congregati igitur aſcen-
derunt quinque reges Amor-
rhæorum, rex Jeruſalem, rex
Hebron, rex Jerimoth, rex La-
chis, rex Eglon, ſimul cum ex-
ercitibus ſuis, & caſtrametati
ſunt circa Gabaon, oppugnan-
6 tes eam. Habitatores autem
Gabaon urbis obſeſſæ miſe-
runt ad Joſue, qui tunc mora-
batur in caſtris apud Galga-
lam, & dixerunt ei; Ne retra-
has manus tuas ab auxilio ſer-
vorum tuorum: aſcende citò,
& libera nos, ferque præſidi-
um: convenerunt enim adver-
ſùm nos omnes reges Amor-
rhæorum, qui habitant in
7 montanis. Aſcendítq; Joſue de
Galgalis, & omnis exercitꝰ bel-
latorum cum eo, viri fortiſſi-
8 mi. Dixítque Dominus ad
Joſue, Ne timeas eos: in
manus enim tuas tradidi illos:
nullus ex eis tibi reſiſtere po-
9 terit. Irruit itaque Joſue ſu-
per eos repentè, totâ nocte
10 aſcendens de Galgalis. Et con-
turbavit eos Dominus à facie
Iſrael: contrivítque plagâ
magnâ in Gabaon, ac perſe-
cutus eſt eos per viam aſcen-
ſûs Beth-horon, & percuſſit
11 uſq; Azeca & Maceda. Cúmq;
fugerent filios Iſrael, & eſſent
in deſcenſu Beth-horon, Do-
minus miſit ſuper eos lapides
magnos de cœlo uſq; ad Aze-
ca: & mortui ſunt multò plu-
res lapidibus grandinis, quàm
quos gladio percuſſerant filii
12 Iſrael. Tunc locutus eſt Joſue
Dño, in die quâ tradidit A-
morrhæũ in conſpectu filiorũ
Iſrael, dixítq; coram eis; Sol
contra Gabaon ne movearis,
& Luna contra vallẽ Ajalon.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Κεφ. ι'.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἰ-
ερουσαλὴμ ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαὶ, καὶ (α)
ἐξωλόθρευσεν αὐτήν, ὃν τρόπον (β) ἐποίη-
σαν τὴν Ἰεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως (γ)
ἐποίησαν καὶ τὴν Γαὶ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ
ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς
2 Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ἰσραήλ, Καὶ ἐφοβήθησαν (δ)
ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· ᾔδει γὰρ ὅτι (ε) πόλις
μεγάλη Γαβαὼν, (ζ) ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλε-
3 ων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί. Καὶ
ἀπέστειλεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ
πρὸς (η) Ἐλὰμ βασιλέα Χεβρὼν, καὶ πρὸς
(θ) Φιδὼν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, καὶ πρὸς (ι)
Ἰεφθὰ βασιλέα (κ) Λαχὶς, καὶ πρὸς (λ) Δα-
4 βὶν βασιλέα Ὀδολλὰμ, λέγων, Δεῦτε, ἀ-
νάβητε πρός με, καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκ-
πολεμήσωμεν Γαβαών· ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς
5 Ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέ-
βησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, βα-
σιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ βασιλεὺς Χεβρὼν, καὶ
βασιλεὺς Ἱεριμοὺθ, καὶ βασιλεὺς (μ) Λαχὶς,
καὶ βασιλεὺς (ν) Ὀδολλὰμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ
λαὸς αὐτῶν· καὶ περιεκάθισαν τὴν Γαβαὼν, καὶ
6 ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατ-
οικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, λέγοντες, Μὴ
ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου·
ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος, (ξ) καὶ βοήθη-
σον ἡμῖν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι συνηγμένοι εἰ-
σὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορ-
7 ραίων, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινήν. Καὶ ἀνέβη
Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ.
8 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς
αὐτούς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα
αὐτούς· (ο) οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς
9 ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ'
αὐτοὺς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα (π) εἰσεπορεύθη
10 ἐκ Γαλγάλων. Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος
ἀπὸ (ρ) προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ συνέ-
τριψεν αὐτοὺς κύριος (σ) συντριβῇ μεγάλῃ
ἐν Γαβαών. καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀνα-
βάσεως (τ) Ὡρωνὶν, καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕ-
11 ως Ἀζηκὰ καὶ ἕως Μακηδά. Ἐν δὲ τῷ φεύ-
γειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (υ) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐπὶ τῆς καταβάσεως (φ) Ὡρωνὶν, καὶ κύριος (χ)
ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἕως Ἀζηκά. καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀπο-
θανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὓς
ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ
12 πολέμῳ. Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύρι-
ον, ᾗ ἡμέρᾳ (ψ) παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Ἀμορ-
ραῖον ὑποχείριον Ἰσραήλ, ἡνίκα συνέτριψεν
αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν, καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ (ω)
προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Στή-
τω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν, καὶ ἡ σελήνη κατὰ
φάραγγα Αἰλών.

MS. A. (α) ἐξωλέθρευσεν (β) ἐποίησεν (γ) ἐποίησεν (δ) ἐν ἑαυτοῖς σφό-
δρα· ᾔδεισαν γὰρ (ε) ἡ πόλις (ζ) ὡσεὶ καὶ μία (η) Αἰλὰμ (θ) Φεραὰμ (ι) Ἰαφιὲ (κ)
Λαχεὶς, (λ) Δαβεὶρ (μ) Λαχεὶς, (ν) Ὀδολλὰχ, (ξ) καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς, καὶ βοήθησον
ἡμῖν· (ο) οὐχ ὑποστήσεται ἐξ (π) ἐπορεύθη Ἰησοῦς ἐκ (ρ) προσώπου Ἰσραήλ· (σ)
σύντριψιν μεγάλην (τ) Βηθωρὼν, καὶ (υ) υἱῶν (φ) Βηθωρὼν, (χ) ἐπέρριψεν
(ψ) ᾗ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς (ω) προσώπου Ἰσραήλ·

CAP. X.

POſtquàm autem audivit (a) 1
Adonibeſec rex Hieruſalem, quia
cepit Jeſus Gai, & extermina-
vit eam, quemadmodum fecerāt
Hiericho, & regem ejus; ſic fece-
runt & Gai, & regem ejus; &
quia tranſfugerunt habitatores
Gabaon ad Ieſum, & ad (b) Iſ-
rael, Et timuerūt (c) ab eis valdè. 2
Sciebat enim, quia civitas magna
Gabaon, quaſi una ex iis, quæ
ſunt (d) Metropoles: & omnes
viri ejus fortes. Et miſit Ado- 3
nibezec rex Hieruſalem ad Elam
regem Chebron, & ad Phidon
regem Hierimuth, & ad Iephtha
regem Lachis, & ad Dabin re-
gem (e) Odollam, dicens; Venite, 4
aſcendite ad me, & auxiliamini
mihi: & expugnabimus Gabaon:
Tranſfugerunt enim ad Ieſum, et
ad filios Iſrael. Et aſcenderunt 5
quinque reges (f) Iebuſæorum,
rex Hieruſalem, & rex Chebron,
& rex Hierimuth, et rex Lachis,
& rex Odollam, ipſi, & populus
eorum: & obſederunt Gabaon;
& oppugnabant eam. Et miſe- 6
runt habitatores Gabaon ad Ie-
ſum in caſtra Iſrael in Galgala,
dicentes; Ne relaxes manus tuas
à pueris tuis. Aſcende ad nos ve-
lociter, & auxiliare nobis, & e-
ripe nos: quoniam congregati ſunt
ſuper nos omnes reges Amorrhæo-
rū qui habitāt montanā. Et aſcen- 7
dit Ieſus de Galgalis, ipſe, & o-
mnis populus bellator cum eo, o-
mnis potens in fortitudine. Et di- 8
xit Dñs ad Ieſū, Ne timeas illos:
In manus enim tuas tradidi eos:
Non (g) remanebit ex illis quiſ-
quam coram vobis. Et (h) quoni- 9
am adveniebat Ieſus ſuper eos
repentè; totam noctem perrexit de
Galgalis. Et exturbavit eos Do- 10
minus à facie filiorum Iſrael: &
contrivit eos Dominus contritione
magnâ in Gabaon. Et perſequuti
ſūt eos viā aſcēſionis (i) Oronim:
& conciderunt eos uſq; Azeca,
& uſq; Maceda. Dum autem il- 11
li fugerent à facie filiorum Iſrael
ſuper deſcenſum Oronim; & Do-
minꝰ projecit in eos lapides gran-
dinis de cœlo uſque Azeca. Et
fuerunt plures qui mortui ſunt
propter lapides grandinis, quàm
quos occiderunt filii Iſrael gla-
dio in prælio. Tunc locutus eſt 12
Ieſus ad Dominum, quâ die tra-
didit Deus Amorrhæum ſubjuga-
tum Iſrael; (k) quando contri-
vit eos in Gabaon: & contriti
ſunt à facie filiorum Iſrael. Et
dixit Ieſus, Stet Sol ſuper Ga-
baon, & Luna ſuper vallem (l)
Ælon.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

י

1 והוה כד שמע אדוני צדק מלכא דירושלם ארי כבש יהושע ית עי וגמרה כמא דעבד
ליריחו ולמלכה כן עבד לעי ולמלכה וארי אשלימו יתבי גבעון עם ישראל והוו
2 ביניהון׃ ודחילו לחדא ארי קרתא רבתא גבעון כחדא מקרוי מלכותא וארי היא רבא
3 מן עי וכל גברהא גברין׃ ושלח אדוני צדק מלכא דירושלם לות הוהם מלכא דחברון
ולות פראם מלכא דירמות ולות יפיע מלכא דלכיש ולות דביר מלכא דעגלון למימר׃
4 סקו לותי וסעדוני ונמחי ית יתבי גבעון ארי אשלימת עם יהושע ועם בני ישראל׃
5 ואתכנישו וסליקו חמשא מלכי אמוראה מלכא דירושלם מלכא דחברון מלכא
דירמות מלכא דלכיש מלכא דעגלון אנון וכל משריתהון ושרו על גבעון ואגיחו קרבא
6 עלה׃ ושלחו אנשי גבעון לות יהושע למשריתא לגלגלא למימר לא תרשל ידך
מעבדך סק לותנא בפריע ופרוק לנא וסעדנא ארי אתכנשו עלנא כל מלכי אמוראה
7 יתבי טורא׃ וסליק יהושע מן גלגלא הוא וכל עמא עבדי קרבא עמיה וכל גברי חילא׃
8 ואמר יי ליהושע לא תדחל מנהון ארי בידך מסרתנון לא יתעתד אנש מנהון קדמך׃
9 10 ואתא לותהון יהושע בתכיף כל ליליא סליק מן גלגלא׃ ותברנון יי קדם ישראל ומחנון
מחתא רבא בגבעון ורדפנון באורח מסקנא דבית חורון ומחנון עד עזקה ועד מקדה׃
11 והוה במפכהון מן קדם ישראל אנון במחתנא דבית חורון ומן קדם יי אתרמיאה עליהון
אבנין רברבן מן שמיא עד דאתו לעזקה ומיתו סגיאין דמיתו באבני ברדא מדקטילו
12 בני ישראל בחרבא׃ בכן שבח יהושע קדם יי ביומא דמסר יי ית אמוראה קדם בני
ישראל ואמר לעיני ישראל שמשא בגבעון אוריך וסיהרא במישר אילון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

ET fuit quando audivit Adoniſzedek rex Jeruſalem, quod ſubegiſſet Joſue 1
Ghay, & conſumpſiſſet eam, quemadmodum fecit Jericho & regi ejus, ſic
feciſſet Ghay & regi ejus, & ꝙ pacem feciſſent habitatores Gibghon cum
Iſrael, & eſſent inter eos. Et metuerunt valde: namq; urbs magna Gib- 2
ghon, ſicut una ex urbibus regnorum, & quòd illa magna à Ghay, & omnes
viri ejus fortiſſimi. Et miſit Adoniſzedek rex Jeruſalem ad Hoham regem 3
Hhebron, & ad Piram regem Jarmuth, & ad Japhiagh regem Lachis, & ad
Debir regẽ Gheglon, dicendo: Aſcendite ad me, & adjuvate me; & delebimꝰ 4
habitatores. Gibghon; quoniam pacem fecit cum Joſue & cum filiis Iſrael.
Et congregati ſunt, & aſcenderunt quinq; reges Emorrhæi, rex Jeruſalem, 5
rex Hhebron, rex Jarmuth, rex Lachis, rex Gheglon, ipſi & omnes exerci-
tus eorum, & caſtrametati ſunt ſuper Gibghon, & inierunt bellum adver-
ſus eam. Et miſerunt viri Gibghon ad Joſue in caſtra in Gilgal, dicendo: 6
Ne remittas manum tuam à ſervo tuo, aſcende ad nos feſtinanter, & libera
nos, & auxiliare nobis, quoniam congregati ſunt ſuper nos omnes reges
Emorrhæi habitatores montis. Et aſcendit Joſue ex Gilgal, ipſe & omnis 7
populus facientium prælium cum ipſo, & omnes viri virtutis. Et dixit Dñs 8
ad Joſue: Ne timeas ab eis; namq; in manum tuam tradidi eos: non ſta-
bit homo ex illis ante te. Et venit ad eos Joſue ex improviſo: tota nocte 9
aſcendit ex Gilgal. Et fregit eos Dñs ante Iſrael, & delevit eos deletione 10
magna in Gibghon, & perſecutus eſt eos in via aſcenſus Bethhoron, & per-
cuſſit eos uſque ad Ghazecha, & uſq; ad Makeda. Et fuit in vertendo ſe 11
[*terga*] à facie Iſrael, illi in deſcenſu Bethhoron, & ab ante Dñm dejecti
ſunt ſuper illos lapides maximi de cœlo, quoad venerunt in Ghazeka: &
mortui ſunt plures qui mortui ſunt in lapidibus grandinis, quàm quos
occiderunt filii Iſrael in gladio. Tunc laudavit Joſue ante Dominum in 12
die qua tradidit Dominus Emorrhæum ante filios Iſrael, & dixit ad ocu-
los Iſrael: Sol in Gibghon expecta, & Luna in planitie Ajalon.

LATINA.

CAP. X.

Postquàm autem audivit (a) Adonibesec rex Hierusalem, quia cepit Jesus Gai, & extermina-vit eam, quemadmodùm fecerat Hiericho, & regem ejus, sic fecerunt & Gai, & regem ejus; & quia transfugerunt habitatores Gabaon ad Iesum, & ad (b) Israel, Et timuerūt (c) ab eis valde. Sciebat enim, quia civitas magna Gabaon, quasi una ex iis, quae sunt (d) Metropoles: & omnes viri ejus fortes. Et misit Adonibezec rex Hierusalem ad Elam regem Chebron, & ad Phidon regem Hierimuth, & ad Iephtha regem Lachis, & ad Dabin regem (e) Odollam, dicens; Venite, ascendite ad me, & auxiliamini mihi: & expugnabimus Gabaon: Transfugerunt enim ad Iesum, & ad filios Israel. Et ascenderunt quinque reges (f) Iebusaeorum, rex Hierusalem, & rex Chebron, & rex Hierimuth, & rex Lachis, & rex Odollam, ipsi, & populus eorum: & obsederunt Gabaon, & oppugnabant eam. Et miserunt habitatores Gabaon ad Iesum in castra Israel in Galgala, dicentes; Ne relaxes manus tuas à pueris tuis. Ascende ad nos velociter, & auxiliare nobis, & eripe nos: quoniam congregati sunt super nos omnes reges Amorrhaeorū qui habitāt montanā. Et ascendit Iesus de Galgalis, ipse, & omnis populus bellator cum eo, omnis potens in fortitudine. Et dixit Dñs ad Iesū, Ne timeas illos: In manus enim tuas tradidi eos: Non (g) remanebit ex illis quisquam coram vobis. Et (h) quia adveniebat Iesus super eos repentè; totam noctem perrexit de Galgalis. Et exturbavit eos Dominus à facie filiorum Israel: & contrivit eos Dominus contritione magnâ in Gabaon. Et persequuti sūt eos viā ascēsionis (i) Oronim: & conciderunt eos usq; Azeca, & usq; Maceda. Dum autem illi fugerent à facie filiorum Israel super descensum Oronim; & Domin⁹ projecit in eos lapides grandinis de coelo usque Azeca. Et fuerunt plures qui mortui sunt propter lapides grandinis, quàm quos occiderunt filii Israel gladio in praelio. Tunc locutus est Iesus ad Dominum, quâ die tradidit Deus Amorrhaeum subjugatum Israel; (k) quando contrivit eos in Gabaon: & contriti sunt à facie filiorum Israel. Et dixit Iesus, Stet Sol super Gabaon, & Luna super vallem (l) Aelon.

ALD. Versio Latina.

X.

ek rex Jerusalem, quod subegisset Jos
dmodum fecit Jericho & regi ejus, &
n fecissent habitatores Gibghon cu
unt valde: namq; urbs magna Gi
, & quòd illa magna à Ghay, & omn
edek rex Jerusalem ad Hoham reg
h, & ad Japhiagh regem Lachis, & a
dite ad me, & adjuvate me; & delebi
em fecit cum Josue & cum filiis Isra
uinq; reges Emorrhaei, rex Jerusale
is, rex Gheglon, ipsi & omnes exe
Gibghon, & inierunt bellum adv
ad Josue in castra in Gilgal, dicen
o, ascende ad nos festinanter, & libe
ngregati sunt super nos omnes reg
scendit Josue ex Gilgal, ipse & om
o, & omnes viri virtutis. Et dixit D
in manum tuam tradidi eos: non
d eos Josue ex improviso: tota noc
ñs ante Israel, & delevit eos deletio
t eos in via ascensus Bethhoron, & pe
sq; ad Makeda. Et fuit in vertendo eo
u Bethhoron, & ab ante Dñm deje
coelo, quoad venerunt in Ghazeka: &
t in lapidibus grandinis, quàm qu
Tunc laudavit Josue ante Dominum i
um ante filios Israel, & dixit ad oc
, & Luna in planitie Ajalon.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܘܫܩܐ * ܝ *
* ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܕܘܢܝܨܕܩ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ: ܕܟܒܫܗ ܝܫܘܥ ܠܥܝ 1
ܘܚܪܒܗ. ܘܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܐܝܪܝܚܘ ܘܠܡܠܟܗ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܥܝ ܘܠܡܠܟܗ.
ܘܕܫܠܡܘ ܥܡܘܪܐ ܕܓܒܥܘܢ ܥܡ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܘ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܕܚܠ ܛܒ. ܡܛܠ 2
ܕܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܓܒܥܘܢ. ܐܝܟ ܚܕܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܪܒܐ ܗܘܬ ܡܢ ܥܝ.
ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܝܗ ܓܢܒܪܐ ܗܘܘ. * ܘܫܕܪ ܐܕܘܢܝܨܕܩ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܠܘܬ ܗܘܗܡ 3
ܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܦܪܐܡ ܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ. ܘܠܘܬ ܢܦܝܠ ܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܠܘܬ ܕܒܝܪ
ܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. ܘܫܕܪ ܠܗܘܢ. * ܕܣܩܘ ܠܘܬܝ. ܘܗܘܘ ܠܝ ܥܕܘܪܐ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ 4
ܓܒܥܘܢ. ܡܛܠ ܕܫܠܡܬ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܣܠܩܘ 5
ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܗܘܢ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ. ܘܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ.
ܘܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. ܗܢܘܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܓܒܥܘܢ.
ܘܩܪܒܘ ܥܠܝܗ ܩܪܒܐ. * ܘܫܕܪܘ ܐܢܫܐ ܕܓܒܥܘܢ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪܘ 6
ܠܗ. ܠܐ ܬܪܦܐ ܐܝܕܟ ܡܢ ܥܒܕܝܟ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܝܗܘܢ
ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܛܘܪܐ. * ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܡܢ ܓܠܓܠܐ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܡܩܪܒܢܐ 7
ܕܥܡܗ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ 8
ܕܒܐܝܕܝܟ ܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܫ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܢܩܘܡ ܠܘܩܒܠܟ. * ܘܐܬܐ ܥܠܝܗܘܢ 9
ܝܫܘܥ ܡܢ ܫܠܝ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܣܠܩ ܗܘܐ ܡܢ ܓܠܓܠܐ. * ܘܕܠܚ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܩܕܡ 10
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܒܓܒܥܘܢ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܪܕܦܘ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ
ܕܡܣܩܬܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܥܟܪ: ܘܥܕܡܐ ܠܡܟܪ: * ܘܟܕ ܥܪܩܘ ܡܢ 11
ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܬܘ ܒܡܚܕܪܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܐܪܡܝ ܥܠܝܗܘܢ ܡܪܝܐ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ ܡܢ
ܫܡܝܐ: ܥܕܡܐ ܠܥܟܪ: ܘܡܝܬܘ. ܘܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܕܡܝܬܘ ܒܟܐܦܐ ܕܒܪܕܐ. ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܩܛܠܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܚܪܒܐ. * ܗܝܕܝܢ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܒܝܘܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܐܡܘܪܝܐ 12
ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܡܫܐ. ܒܓܒܥܘܢ ܩܘܡ. ܘܣܗܪܐ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܠܘܢ.

CAP. X.

Qum verò audisset Adonisedec rex Jero- 1
solymae quòd subjugàsset Jesus Aai, eámque
interfecisset, & quemadmodum fecerat Jeri-
cho & regi ejus, ita fecisset Aai & regi ipsi-
us; praeterea quòd foedere se junxissent ha-
bitatores Gabaon cùm Israele, & essent in- 2
ter eos, Vehementer expavit, quoniam urbs
magna erat Gabaon aequè ac *alia* quaevis ur-
bium regni: major siquidem erat quàm Aai,
omnésque cives ejus fortissimi erant. Misit 3
ergò Adonisedec rex Jerosolymae ad Hoham
regem Hebron, & ad Baran regem Jarmuth,
& ad Naphil regem Lachis, & ad Dabir re-
gem Eglon; misit *inquam* ad eos nuntium
hujusmodi, Ascendite ad me, & este mihi 4
subsidio, & pugnemus adversùs Gabaon, eò
quòd pacem inierit cum Jesu & cùm Israele.
Itaque congregati sunt, & ascenderunt quinq; 5
reges Amorrhaeorum, *nempe* rex Jerosolymae,
rex Hebron, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex
Eglon, ipsi, cum omnibus castris suis, & castra-
metati contra Gabaon oppugnârunt eam. Mi- 6
serunt ergò cives Gabaon ad Jesum in castra
ad Galgalam, & dixerunt ei, Ne remittas man⁹
tuas à servis tuis, quoniã congregati sunt ad-
versùm nos cuncti reges Amorrhaeorũ qui ha-
bitant in monte. Et ascendit Jesus de Galgala, 7
ipse, & universus populus bellator qui cum eo
erat, omnésq; fortissimi robore. Et ait Dñs ad 8
Jesum, Ne timeas ab eis, quia in man⁹ tuas tra-
didi illos, & nullus eorũ poterit tibi resistere.
Venit autem ad eos Jesus repenté: (*nam* totâ 9
nocte ascenderat è Galgala) Et conturbavit 10
eos Dñs corã Israele, percusseruntq; eos plagâ
magnâ in Gabaon Beth-horonis, & persecuti
sunt eos per viam ascensûs Beth-horonis, &
peremerunt eos usq; ad Achar & usq; ad Ma-
car. Cúmq; fugerent ante Israelem, descende- 11
réntq; per declive Beth-horonis, jaculatus est
in eos Dñs lapides praegrandes è coelo ad A-
char usque, & mortui sunt: ac plures *quidem*
fuêre qui mortui sunt lapidibus grandinis,
quàm ii quos interfecerunt Israelitae gladio.
Tunc locutus est Jesus coram Domino, die 12
scilicet quo tradidit Deus Amorrhaeos ante
Israelem; & ait Jesus praesentibus Israelitis,
Sol, siste gradum in Gabaon; & tu luna, in
planitie Ailon.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل العاشر * وكان عند سماع ادونيصادوق كلما فعل باريحا. وان يوسع قد ملك 1
العي واصطلمها. وانه كما فعل باريحا وبملكها. كذلك فعل بالعي وبملكها. وانه قد سالم اهل
جبعون لبني اسرايل وحصلوا في جملتهم * خافوا جدا لان مدينة عظمة جبعون مثل احدى 2
مدن مملكتهم. ولانها اكبر من العي. وجميع رجالها جبابرة * فارسل ادونيصادوق ملك مدينة 3
السلم الى هوهام ملك حبرام. والى فرام ملك يرموث. والى يافيع ملك لاخيش. والى دبير ملك
عسقلون قايلا * اصعدوا الي وانصروني حتى نقاتل اهل جبعون. لانهم قد سالموا يوسع وبني اسرايل. 4
* فاجتمعوا وصعدوا خمس ملوك الاموراييين * ملك مدينة السلم * ملك حبرام * وملك يرموث * 5
وملك لاخيش * وملك عسقلون * هم وجميع عساكرهم * وحطوا على جبعون وحاربوها * فارسل 6
اهل جبعون الى يوسع الى المعسكر بالجلجال يقولوا قولا * لا تدع يدك عن عبيدك * اصعد الينا
سريعا واعنا وانصرنا. فانه قد اجتمع علينا جميع ملوك الاموراييين سكان الجبل * فصعد يوسع 7
وجميع رجال الحرب معه * كل جبابرة القوم * فقال الله ليوسع * لا تخف منهم فان بيدك اسلمهم * 8
لا يثبت منهم احد قدامك * فسار اليهم يوسع على غفلة طول الليل * وصعد من الجلجال 9
اليهم * فهزمهم الله بين يدي عسكر يوسع * وقتل فيهم مقتلة عظيمة في حبرون * وطردهم طريق 10
عقبة بيت حبرون * وقتلهم الى عزيقا والى مقيدا * وكان عند انهزامهم من قدام بني اسرايل طرح 11
الله عليهم حجارة برد من السماء فماتوا * وكان الذي مات بحجارة البرد اكثر من الذي
قتل بنوا اسرايل بالسيف * حينيذ خاطب يوسع الله في يوم تسليم الله الاموراييين بيد بني 12
اسرايل. فقال بمشهد من جماعة اسرايل. يا شمس قفي على جبعون * ويا قمر اثبت على مرج ايالون *

CAP. X.

Fuit autem, cùm audìsset Adonisadoc 1
quicquid factum fuerat in Jericho, &
quòd Josue potitus fuisset Aai, eámque
trucidàsset, & quòd quemadmodum fe-
cerat Jericho & regi ejus, ita fecisset
Aai & regi ipsius, quòd denique foedus
iniissent cives Gabaon cum filiis Israel,
essentque simul cum eis, ut valdè time- 2
rent; eò quòd urbs magna esset Gabaon
aequè ac ulla alia *urbium regni eorum,*
quódque major esset quàm Aai, & omnes
viri ejus essent robustissimi. Quapro- 3
pter misit Adonisadoc rex urbis pacis ad
Hoham regem Habram, & ad Pharam
regem Jarmuth, ad Japhiaa regem La-
chis, & ad Dobir regem Ascalon, dicens;
Ascendite ad me, & adjuvate me, ut 4
oppugnemus cives Gabaon, quòd foedus
inierint cum Josue & filiis Israel. Con- 5
gregati igitur ascenderunt quinque reges
Amorrhaeorum, rex urbis pacis, rex Ha-
bram, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex
Ascalon, ipsi, cunctique exercitus eorum,
& obsidentes Gabaon oppugnârunt eam.
Miserunt autem cives Gabaon ad Josue 6
in castra ad Galgal talia *verba, dicen-*
tes; Ne remittas manum tuam à servis
tuis, ascende ad nos celeriter, & auxili-
um opémque fer nobis, quia congregati
jam sunt contra nos cuncti reges Amor-
rhaeorum habitantium montem. Ascen- 7
dit ergò Josue, omnésque viri bellatores
cum eo, cuncti robustissimi in populo. Di- 8
xit autem Deus ad Josue, Ne timeas ab
eis, quia in manum tuam tradidi eos: ne-
mo ex ipsis stabit ante te. Perrexit autem 9
ad eos Josue ex improviso totâ nocte, a-
scenditque ad eos de Galgal. Exsci- 10
ditque eos Deus ante exercitum Josue,
& interfecit eos caede magnâ in Hebron,
& persecutus est eos per viam acclivita-
tis Beth-hebron, peremitque eos ad Azecã
& ad Makedam usque. Cúmque fuge- 11
rent ante filios Israel, dejecit super eos
Deus lapides grandinis de coelo, & mor-
tui sunt: & verò qui mortui sunt lapi-
dibus grandinis, plures fuerunt iis quos
occiderunt filii Israelis gladio. Tunc al- 12
locutus est Josue Deum in die quo tradi-
dit Deus Amorrhaeos in manum filiorum
Israel, ac dixit in praesentia turbae Israe-
liticae, Heus sol, subsiste super Gabaon;
& O luna, mane super pratum Ajalon.

ספר יהושע : י

hoc nne An.ſuos inimicos gens vindicaret donec,ſtetit luna & ,ſol ſiluit Et
13 וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד עַד־יִקֹּם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא
non & ,cœlorum medio in ſol ſtetit Et .recti libro ſuper ſcriptum
כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־
;ejus facies ad illa dies ſicut fuit nō Et. perfecta die quaſi occũbere feſtinavit
14 אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים׃ וְלֹא הָיָה כַּיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו
.Iſrael pugnavit Dominus quia :viri voce in Dñm audiendũ ad,eã poſt &
וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃
.Ghilgal in caſtrametatione ad eo cum Iſrael omnis &,Iehoſuah eſt reverſ⁹ Et
15 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃
ſpelunca in ſe abſconderunt &;iſti reges quinque fugerunt Et
16 וַיָּנֻסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיֵּחָבְאוּ בַמְּעָרָה
quinque ſunt Inventi :dicendo Iehoſuah ipſi eſt nunciatũ Et.Macchedah in
17 בְּמַקֵּדָה׃ וַיֻּגַּד לִיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת
Volvite:Iehoſuah Dixitq;.Macchedah in ſpelunca in abſconditi reges
18 הַמְּלָכִים נֶחְבָּאִים בַּמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גֹּלּוּ
viros eam ſuper conſtituite & ;ſpeluncæ os ad magnos lapides
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים
,veſtros inimicos poſt perſequimini,ſtetis ne vos Et .eos cuſtodiendũ ad
19 לְשָׁמְרָם׃ וְאַתֶּם אַל־תַּעֲמֹדוּ רִדְפוּ אַחֲרֵי אֹיְבֵיכֶם
eos dedit quia ;ſuas urbes ad ingredi eos detis ne ,eos decaudetis &
וְזִנַּבְתֶּם אוֹתָם אַל־תִּתְּנוּם לָבוֹא אֶל־עָרֵיהֶם כִּי נְתָנָם
filii &,Iehoſuah conſummare juxta fuit Et .veſtra manu in veſter Deus Dñs
20 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי
,eos conſumi uſque ,valde magna plaga eos percutere Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְהַכּוֹתָם מַכָּה גְדוֹלָה מְאֹד עַד־תֻּמָּם
.munitionis civitates ad eſſent ingreſſi & ,eis ex ſuperfuerunt ſuperſtites &
וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃
Iehoſuah ad caſtrametationem ad populus omnis ſunt reverſi Et
21 וַיָּשֻׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
viro Iſrael filiis movit Non .pace in Macchedah
מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם לֹא־חָרַץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־
;ſpeluncæ os Aperite :Iehoſuah Dixitque .ſuam linguam
22 לְשֹׁנוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה
.ſpelunca de illos reges quinque me ad educite &
וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה׃
reges quinque eum ad eduxerunt & ;ita fecerunt Et
23 וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיּוֹצִיאוּ אֵלָיו אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים
,Chebron regem ,Ieruſalaim regem ,ſpelunca de illos
הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֵת מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן
.Heglon regem ,Lachis regem ,Iarmuth regem
אֶת־מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶת־מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶת־מֶלֶךְ עֶגְלוֹן׃
;Iehoſuah ad illos reges eos eduxiſſe ut ,fuit Et
24 וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֶת־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
duces ad dixitque ,Iſrael virum omnem ad Iehoſuah vocavit &
וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִינֵי
ponite ,Accedite :ſecum iverant qui belli virorum
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הֶהָלְכוּא אִתּוֹ קִרְבוּ שִׂימוּ אֶת־
,acceſſerunt Et .iſtorum regum colla ſuper veſtros pedes
רַגְלֵיכֶם עַל־צַוְּארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ
Dixitque .eorum colla ſuper ſuos pedes poſuerunt &
25 וַיָּשִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צַוְּארֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
,vos confortate :conſternemini ne & ,timeatis Ne ;Iehoſuah eos ad
אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחָתּוּ חִזְקוּ
veſtris inimicis omnibus Dominus faciet ſic Quia .vos roborate &
וְאִמְצוּ כִּי כָכָה יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֹיְבֵיכֶם
Iehoſuah eos percuſſit Et ,eos pugnantes vos quos
26 אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים אוֹתָם׃ וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ
:lignis quinque ſuper eos ſuſpendit & ,eos fecit mori & ,hæc poſt
אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חֲמִשָּׁה עֵצִים
.veſperam ad uſque lignis ſuper ſuſpenſi fuerunt &
וַיִּהְיוּ תְּלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב׃

Verſio VULG. LAT.

13 Steterúntque Sol & Luna,do-
nec ulciſceretur ſe gens de
inimicis ſuis. Nónne ſcriptum
eſt hoc in libro juſtorum? Ste-
tit itaque Sol in medio cœli,
& non feſtinavit occumbere
14 ſpatio unius diei. Non fuit
anteà nec poſteà tam longa
dies, obediente Domino vo-
ci hominis, & pugnante pro
15 Iſrael. Reverſúſque eſt Joſue
cum omni Iſrael in caſtra Gal-
16 galæ. Fugerant enim quinque
reges, & ſe abſconderant in
17 ſpelunca urbis Maceda. Nun-
tiatúmque eſt Joſue, quòd in-
venti eſſent quinque reges
latentes in ſpelunca urbis Ma-
18 ceda. Qui præcepit ſociis, &
ait; Volvite ſaxa ingentia ad
os ſpeluncæ, & ponite viros
induſtrios, qui clauſos cuſto-
19 diant: Vos autem nolite ſtare,
ſed perſequimini hoſtes, &
extremos quoſque fugientium
cædite: nec dimittatis eos
urbium ſuarum intrare præſi-
dia, quos tradidit Dominus
20 Deus in manus veſtras. Cæſis
ergò adverſariis plagâ magnâ,
& uſque ad internecionem
penè conſumptis, hi qui Iſ-
rael effugere potuerunt, in-
greſſi ſunt civitates munitas.
21 Reverſúſque eſt omnis exer-
citus ad Joſue in Maceda, ubi
tunc erant caſtra, ſani & in-
tegro numero: nullúſq; con-
tra filios Iſrael mutire auſus
22 eſt. Præcepítq; Joſue, dicens;
Aperite os ſpeluncæ, & pro-
ducite ad me quinq; reges, qui
23 in ea latitant. Fecerúntq; mi-
niſtri ut ſibi fuerat impera-
tum: & eduxerunt ad eum
quinque reges de ſpelunca, re-
gem Jeruſalem, regẽ Hebron,
regem Jerimoth, regem La-
24 chis, regem Eglon. Cúmque
educti eſſent ad eum, vocavit
omnes viros Iſrael: & ait ad
principes exercitûs qui ſecum
erant; Ite, & ponite pedes ſu-
per colla regum iſtorum. Qui
cùm perrexiſſent, & ſubjecto-
rum colla pedibus calcarent,
25 Rurſum ait ad eos; Nolite
timere, nec paveatis: confor-
tamini & eſtote robuſti: ſic
enim faciet Dominus cunctis
hoſtibus veſtris, adverſùm
26 quos dimicatis. Percuſſítq;
Joſue, & interfecit eos, atque
ſuſpendit ſuper quinque ſti-
pites: fuerúntque ſuſpenſi uſq;
ad veſperum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως
ἠμύνατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. καὶ ἔστη
ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύε-
14 το εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. Καὶ
οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον
οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν ἀνθρώπου,
ὅτι κύριος (α) συνεξεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ.
16 ⌴ Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατε-
κρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά.
17 Καὶ ἀπηγγέλη (β) τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Εὕ-
ρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ
18 σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακηδά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς,
Κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ
(γ) καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐ-
19 τούς. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἑστήκατε, καταδιώκοντες
ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν
οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς
πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ
20 θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἐγένετο
ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς (δ) καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσ-
ραὴλ (ε) κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην
σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι
διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς·
21 Καὶ (ζ) ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν
εἰς Μακηδὰ ὑγιεῖς. καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς τῶν
22 υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν
Ἰησοῦς, Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, (η) καὶ ἐξα-
γάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ
23 σπηλαίου. Καὶ ἐξηγάγοσαν τοὺς πέντε (θ)
βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα
Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν βασιλέα Χε-
βρὼν, καὶ τὸν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, καὶ τὸν
βασιλέα (ι) Λαχὶς, καὶ τὸν βασιλέα Ὀδολ-
24 λάμ. Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς
Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα
Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου
(κ) τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων
αὐτοῖς, Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς
πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν.
καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας
25 αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. Καὶ
εἶπεν (λ) Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς, Μὴ φο-
βηθῆτε αὐτοὺς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀν-
δρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι (μ) οὕτω ποι-
ήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν,
26 οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς. Καὶ
ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐκρέμα-
σεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων. καὶ ἦ-
σαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως
ἑσπέρας.

Et ſtetit Sol, & Luna in ſtatione; 13
donec ultus eſt Deus inimicos
(m) eorum. Et ſtetit Sol ad me-
dium cœli: non procedebat ad oc-
caſum in finem diei unius. Et 14
non fuit dies talis, neque anteà,
neque poſtremò; ut obediret De-
us homini: quoniam Dominus
ſimul expugnabat cum (n) Iſrael.
Et fugerunt quinque reges hi: & 16 ⌴
abſconderunt ſe in ſpeluncam,
quæ in Maceda. Et nuntiatum 17
eſt Jeſu, dicentes; Inventi ſunt
quinque reges abſconditi in ſpe-
lunca, quæ in Maceda. Et dixit 18
Ieſus; Volvite lapides (o) ad os
ſpeluncæ: & conſtituite viros
ad cuſtodiendum ſuper eos. Vos 19
autem ne ſtetis, perſequentes poſt
inimicos veſtros: & apprehendi-
te caudam eorum: & ne ſinatis
ingredi in civitates ſuas. Tra-
didit enim eos Dominus Deus
noſter in manus noſtras. Et 20
factum eſt, poſtquàm ceſſavit
Ieſus, & omnis (p) filius Iſrael
cædentes eos cæde magnâ valdè
uſque in finem, & ſuperſtites e-
vaſerunt in civitates munitas;
Et reverſus eſt omnis populus ad 21
Ieſum (q) in Maceda ſani: &
non mutivit quiſquam de filiis
Iſrael linguâ ſuâ. Et dixit Ie- 22
ſus, Aperite ſpeluncam, & (r)
educite quinque iſtos reges è ſpe-
lũca. Et eduxerũt quinq; reges è 23
ſpelunca, regem Hieruſalem, &
regem Chebron, & regem Ieri-
muth, & regem Lachis, & re-
gem (ſ) Odollam. Et poſtquàm 24
eduxerunt eos ad Ieſum; & con-
vocavit Ieſus omnem (t) Iſrael,
& principes prælii, qui ſimul
proceſſerant cum ipſo, dicens eis;
Procedite & imponite pedes ve-
ſtros ſuper cervices eorum. Et
accedentes impoſuerunt pedes
ſuos ſuper cervices eorum. Et 25
dixit Ieſus ad eos, Ne timeatis
eos, neque formidetis: viriliter
agite, & confortamini: quia
ſic faciet Dominus omnibus ini-
micis veſtris; quos vos debella-
bitis eos. Et occîdit eos Ieſus: 26
& ſuſpendit eos ſuper quinque
ligna. Et fuerunt pendentes
ſuper ligna uſq; ad veſperam.

MS. A. (α) Συνεπολέμησεν (β) τῷ Ἰησοῖ, (γ) καταστήσεται ἐπ' αὐτοῦ ἄνδρας (δ) καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) κόπτοντες αὐτοὺς, * κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν (ζ) ἐπεστράφη (η) καὶ ἐξενέγκατε τοὺς (θ) βασιλεῖς τούτους ἐκ (ι) Λαχεὶς, (κ) καὶ τοὺς (λ) πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς, Μὴ (μ) οὕτως

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְאוֹרִיךְ שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא קָם עַד דְּאִתְפְּרַע עַמָּא יִשְׂרָאֵל מִבַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן הֲלָא הִיא כְתִיבָא
14 עַל סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא וְקָם שִׁמְשָׁא בְּפַלְגוּת שְׁמַיָּא וְלָא דְחַק לְמֵעַל כְּיוֹם שְׁלִים׃ וְלָא הֲוָה
כְּיוֹמָא הַהוּא קֳדָמוֹהִי וּבָתְרוֹהִי דְאִתְקַבְּלַת קֳדָם יְיָ צְלוֹת אֱנָשׁ אֲרֵי בְמֵימְרֵיהּ יְיָ מְגִיחַ קְרָבָא
15 16 לְיִשְׂרָאֵל׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא׃ וְאַפַּכוּ חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין
17 וְאִטַּמַּרוּ בִּמְעַרְתָּא בְּמַקֵּדָה׃ וְאִתְחַוָּא לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר אִשְׁתְּכַחוּ חַמְשָׁא מַלְכַיָּא טְמִירִין
18 בִּמְעַרְתָּא בְּמַקֵּדָה׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ קָרִיבוּ אַבְנִין רַבְרְבִין קֳדָם פּוּמָּא דִמְעַרְתָּא וּמַנּוּ עֲלַהּ גַּבְרִין
19 לְמִטַּרְהוֹן׃ וְאַתּוּן לָא תְקוּמוּן רְדָפוּ בָּתַר בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן וְתַדְבְּקוּן יַתְהוֹן לָא תִשְׁבְּקוּנוּן
20 לְמֵעַל לְקִרְוֵיהוֹן אֲרֵי מַסְרִנּוּן יְיָ אֱלָהָכוֹן בִּידֵיכוֹן׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִמְחֵיהוֹן מַחְתָּא רַבְּתָא לַחֲדָא עַד דִּשְׁלִימוּ וּמְשֵׁיזְבַיָּא אִשְׁתֵּיזִיבוּ מִנְּהוֹן וְעָלוּ לְקִרְוִין כְּרִיכָן׃
21 וְתָבוּ כָל עַמָּא לְמַשְׁרִיתָא לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַקֵּדָה בִּשְׁלָם לָא הֲוָה נִזְקָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִרְחַק
22 גְּבַר יַת נַפְשֵׁיהּ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ פְּתָחוּ יַת פּוּמָּא דִמְעַרְתָּא וְאַפִּיקוּ לְוָתִי יַת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא
23 הָאִלֵּין מִן מְעַרְתָּא׃ וַעֲבַדוּ כֵן וְאַפִּיקוּ לְוָתֵיהּ יַת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין מִן מְעַרְתָּא יַת מַלְכָּא
24 דִירוּשְׁלֵם יַת מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן יַת מַלְכָּא דְיַרְמוּת יַת מַלְכָּא דְלָכִישׁ יַת מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן׃ וַהֲוָה כַּד
אַפִּיקוּ יַת מַלְכַיָּא הָאִלֵּין לְוָת יְהוֹשֻׁעַ וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְשִׁלְטוֹנֵי גַּבְרֵי
מְגִיחֵי קְרָבָא דַאֲזַלוּ עִמֵּיהּ קְרִיבוּ שַׁווּ יַת רַגְלֵיכוֹן עַל צַוְּארֵי מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וּקְרִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ יַת
25 רַגְלֵיהוֹן עַל צַוְּארֵיהוֹן׃ וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן תְּקִיפוּ וְעַלִּימוּ אֲרֵי
26 כְּדֵין יַעְבֵּד יְיָ לְכָל בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן דְאַתּוּן מְגִיחִין קְרָבָא בְּהוֹן׃ וּמְחַנּוּן יְהוֹשֻׁעַ בָּתַר כֵּן וְקַטְלִנּוּן
וּצְלַבְנוּן עַל חַמְשָׁה צְלִיבִין וַהֲווֹ צְלִיבִין עַל צְלִיבַיָּא עַד רַמְשָׁא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et expectavit Sol, & Luna ſtetit quoad ultus eſt popul⁹ Iſrael de auctori- 13
bus inimicitiarum ſuarum; nonne id ſcriptum eſt ſuper librum legis?
& ſtetit Sol in medio cœlorum, & non feſtinavit ad intrandum, ut die
integro. Et non fuit ut dies ille ante eum & poſt eum, ut ſuſciperetur 14
ante Dominum oratio hominis; quoniam in dicto illius Dominus inivit
prœlium pro Iſrael. Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum illo ad ca- 15
ſtra in Gilgal. Et fugerunt quinq; reges hi, & abſconderũt ſe in ſpeluncâ 16
in Makeda. Et nunciatum eſt Joſue, dicendo: Inventi ſunt quinque reges 17
abſconditi in ſpelũca in Makeda. Et dixit Joſue: Admovete lapides ingen- 18
tes *ante* oſtium ſpeluncæ, & numerate ſuper eam viros ad cuſtodiendum
eos. Et vos ne ſtetis, perſequimini poſt auctores inimicitiarum veſtrarum; 19
& apprehendetis eos: non ſinetis eos intrare in urbes ſuas, quoniam tra-
didit eos Dñs Deus veſter *in manus veſtras*. Et fuit cum conſummavit 20
Joſue & filii Iſrael percutere eos percuſſione magna valde, quoad perfe-
cerunt; & evaſio evaſerunt ab eis, & intraverunt in urbes munitas. Et 21
reverſi ſunt omnis populus in caſtra ad Joſue in Makedan in pace: non
fuit nocumentum filiis Iſrael, ut affligeret vir animam ſuam. Et dixit Jo- 22
ſue: Aperite oſtium ſpeluncæ, & producite ad me quinq; reges illos ex
ſpelunca. Et fecerunt ſic; & produxerunt ad eum quinq; reges illos ex 23
ſpelunca, regem Jeruſalem, & regẽ Hhebron, & regem Jarmuth, & regem
Lachis, & regem Gheglon. Et fuit cum produxerunt reges illos ad Joſue, 24
& vocavit Ioſue omnem hominem Iſrael, & ait ad principes *ineuntes*
bellũ qui venerunt cum eo: Accedite, ponite pedes veſtros ſuper cervices
regum illorũ; & acceſſerunt, & poſuerunt pedes ſuos ſuper cervices eorũ.
Et dixit eis Ioſue: Ne timeatis, et ne frangamini; prævalete et roboramini; 25
nam ſic faciet Dñs omnib⁹ auctorib⁹ inimicitiarũ veſtrarũ, quos vos ine-
ũtes bellũ in eos. Et percuſſit eos Ioſue poſt hoc, et occidit eos, et crucifixit 26
eos ſuper quinq; cruces; & fuerunt crucifixi ſup cruces uſq; ad veſperã.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܡ ܫܡܫܐ. ܘܣܗܪܐ ܩܡ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܦܪܥ ܥܡܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܗܐ ܗܘ ܟܬܝܒ. 13
ܒܣܦܪܐ ܕܬܫܒܚܬܐ. ܘܩܡ ܫܡܫܐ ܒܦܠܓܗ ܕܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܦܪܗܒ ܠܡܥܪܒ. ܘܗܘܐ. ܐܝܟ
ܝܘܡܐ ܡܫܡܠܝܐ. * ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܐܘ ܒܬܪܗ. ܕܢܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ 14
ܕܐܢܫ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܩܪܒ ܗܘܐ ܚܠܦ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. 15
ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠ. * ܘܥܪܩܘ ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܛܫܝܘ ܒܡܥܪܬܐ ܕܡܩܪ. 16
* ܘܐܬܚܘܝ ܠܝܫܘܥ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܐܫܬܟܚܘ ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ. ܟܕ ܛܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ 17
ܕܡܩܪ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܥܓܠܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܐܪܡܘ ܥܠ ܬܪܥܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܘܐܩܝܡܘ 18
ܥܠܝܗ ܓܒܪܐ ܕܢܛܪܘܢ ܐܢܘܢ. * ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ ܠܐ ܬܩܘܡܘܢ. ܐܠܐ ܪܕܘ ܒܬܪ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. 19
ܘܐܕܪܟܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܒܩܘܢ ܐܢܘܢ ܕܢܥܠܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ
ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܛܠ ܐܢܘܢ ܩܛܠܐ ܪܒܐ. ܥܕܡܐ 20
ܕܫܠܡܘ: ܘܫܪܟܐ ܠܐ ܐܫܬܚܪ ܡܢܗܘܢ: ܘܐܥܠܘ ܠܗܘܢ ܡܪܘܕܐ ܕܓܒܥܘܢ. ܠܟܪܟܐ ܕܗܘܢ.
* ܘܗܦܟ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܩܪ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܡܢ ܒܢܝ 21
ܐܝܣܪܝܠ ܚܪܝ ܒܠܫܢܗ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܦܬܚܘ ܦܘܡܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܘܐܦܩܘ ܠܝ 22
ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. * ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܦܩܘ 23
ܠܘܬܗ ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܠܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܘܠܡܠܟܐ
ܕܚܒܪܘܢ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. * ܘܟܕ ܐܦܩܘ ܐܢܘܢ 24
ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܠܘܬ ܝܫܘܥ. ܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗܘܢ ܫܠܝܛܢܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ ܕܐܙܠܘ ܥܡܗ
ܥܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܩܪܘܒܘ. ܘܣܝܡܘ ܪܓܠܝܟܘܢ ܥܠ ܨܘܪܝܗܘܢ ܕܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܩܪܒܘ.
ܘܣܡܘ ܪܓܠܝܗܘܢ ܥܠ ܨܘܪܝܗܘܢ ܕܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. 25
ܘܠܐ ܬܙܘܥܘܢ. ܐܬܚܝܠܘ. ܘܐܬܥܫܢܘ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ.
ܕܐܢܬܘܢ ܩܪܒܝܢ ܠܘܬܗܘܢ. * ܘܡܚܐ ܘܩܛܠ ܘܬܠܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܙܩܦ ܐܢܘܢ. ܥܠ 26
ܚܡܫܐ ܩܝܣܝܢ. ܘܗܘܘ ܙܩܝܦܝܢ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ.

* Conſtitit ergò ſol, & luna ſtetit, donec 13
ulciſceretur populus de hoſtibus ſuis; (Et
ecce ſcriptum *hoc* eſt in libro Canticorum.)
conſtitit inquam ſol in medio cœli; neque
feſtinavit ad Occaſum: manſitque ferè integro
die. Nec *ulla* fuit ſimilis illi diei ante 14
vel poſt ipſam, talis *inquam*, ut exaudierit
Dominus vocem ullius hominis: quia *ſcilicet*
Dominus bellum gerebat pro Iſraele.
Reverſúſque eſt Jeſus & omnis Iſrael cum 15
eo ad caſtra in Galgalam. Fugerunt autem 16
quinque reges iſti, & delituerunt in ſpelunca
Macaris. Et annuntiatum fuit Jeſu, dictúmq; 17
ei repertos eſſe quinque reges illos abditos
in ſpelunca Macaris. Dixítque Jeſus, Ad- 18
volvite lapides ingentes, & jacite ſuper oſtium
ſpeluncæ, & relinquite ibi viros qui
cuſtodiant eos: Vos verò ne conſiſtatis, ſed 19
inſequimini hoſtes veſtros, & comprehendite
illos, nec permittatis eis ut urbem ingrediantur;
tradidit enim eos Dominus Deus
veſter in manus veſtras. Cúmque finem 20
feciſſet Jeſus & Iſraelitæ cædendi eos cæde
magnâ internecionem uſque, nec ſuperſtes
manſiſſet ex eis, illóſque Gabaonis rebelles
in munimen ipſorum adegiſſent; Tunc re- 21
verſus eſt univerſus populus in caſtra ad Jeſum
in Macar, incolumis; nec *quenquam*
ex Iſraelitis læſit quiſpiam *vel* linguâ ſuâ.
Deinde dixit Jeſus, Aperite os ſpeluncæ, 22
& adducite mihi quinque reges iſtos è ſpelunca.
Et fecerunt quemadmodum dixit eis 23
Jeſus, & eduxerunt ad eum quinque reges
illos è ſpelunca, *nempè* regem Jeroſolymæ,
regem Hebron, regem Jarmuth, regem Lachis,
& regem Eglon. Cúmque eduxiſſent 24
reges illos ad Jeſum, convocavit Jeſus cunctos
principes bello exercitatos qui gradiebantur
ſecum, & ait illis, Huc adeſte, &
ponite pedes veſtros ſuper colla regum iſtorum:
& accedentes impoſuerunt pedes ſuos
collis regum illorum. Et ait illis Jeſus, 25
Ne metuatis, neque contremiſcatis; *quin*
ſtrenuè fortitérque agatis, quoniam ſic facturus
eſt Dominus cunctis hoſtibus veſtris
contra quos pugnaturi eſtis. Tum demum 26
trucidavit eos Jeſus, ſuſpendítque eos in
quinq; lignis, & manſerunt ſuſpenſi in lignis
uſque ad veſperam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فوقفت الشمس * وثبت القمر الي ان انتقم الرب من اعدائه * أليس هو مكتوب علي سفر 13
المستقيم * فوقفت الشمس في وسط السماء * ولم تمل للمغيب مقام يوم كامل * ولم يكن مثل 14
ذلك اليوم ولا بعده * ان يقبل الله سوال احد في مثل ذلك اليوم * لان الله هو كان المقاتل عن
بني اسرائيل * ورجع يوسع وجميع بني اسرائيل معه الي المعسكر الي الجلجال * وهرب الخمس 15 16
ملوك واختبوا في مغارة بمقيدا * فاخبر يوسع بذلك ان قد وجد الملوك مختبيين في المغارة 17
بمقيدا * فقال يوسع * دحرجوا حجارة كبارا الي فم المغارة * ووكلوا عليها قوما يحفظوها * وانتم 18 19
لا تقفوا * واطردوا وراء اعدائكم * وبطروهم * ولا تمكنوهم ان يدخلوا الي مدينة من
مداينهم * فان الله الهكم قد اسلمهم بايديكم * فلما فرغ يوسع وبنو اسرائيل من قتلهم 20
قتلا عظيما جدا الي فنائهم * والقليلون الذين انفلتوا منهم دخلوا الي مدن الحصون *
* ورجع جميع القوم الي مقيدا بالسلامة * ما عض أحد من بني اسرائيل لسانه * وقال يوسع 21 22
افتحوا فم المغارة * واخرجوا الخمس الملوك * ملك يرشلم * وملك عسقلون * وملك حبرام *
وملك يرموث * وملك لاخيش * وكان عند اخراجهم هولاء الملوك الي يوسع * استدعي 24
يوسع بجميع بني اسرائيل * وقال لامراء رجال الحرب الذين ساروا معه * اجعلوا ارجلكم علي
رقاب هولاء الملوك * فتقدموا وجعلوا ارجلهم علي رقابهم * وقال لهم يوسع * لا تخشوا ولا 25
تذعروا * اشتدوا وتقووا * فان هكذا يفعل الله بجميع اعدائكم الذين انتم تحاربوهم *
* وقتلهم يوسع بعد ذلك وأماتهم * وصلبهم علي خمس عيدان * وكانوا مصلوبين علي 26
الخشب الي وقت المساء *

* *Subſtititque ſol, manſitq; luna quoad ul-* 13
tus eſt Dominus ab hoſtibus ſuis. Nónne
hoc ſcriptum eſt in libro Recti? Subſtitit
ergò ſol in medio cœlo, nec deflexit
ad Occaſum, ſpatio diei integri. Et non 14
fuit ſimilis illi diei, nec erit poſt ipſũ, ut
admittat Deus petitionem cujuſpiam, ut
illo die; quia Deus ipſe bellabat pro filiis
Iſrael. Deinde reverſus eſt Joſue & o- 15
mnes filii Iſrael cum eo ad caſtra in Galgal.
Fugerunt autem hi quinque reges, et 16
abdidêre ſe in quadã ſpelunca in Makeda.
Nuntiatúmque fuit id Joſue, reper- 17
tos nimirum eſſe reges deliteſcentes in ſpelunca
in Makeda. Dixitque Joſue, Ob- 18
volvite lapides magnos ori ſpeluncæ, &
præficite ei quoſdam ad cuſtodiendam illam:
Vos autem ne conſiſtite, ſed inſe- 19
quimini hoſtes veſtros, poſtremos quoſque
eorum cædite, nec facultatem eis præbete
ingrediendi ullam urbem ex urbibus ſuis;
quoniam Deus, Deus veſter jam tradidit
eos in manus veſtras. Cùm itaque abſol- 20
viſſent Joſue & filii Iſraelis interficere
eos cæde magnâ valdè uſque ad internecionem,
& pauci qui effugerant ab eis, ſe
recepiſſent in urbes munitas, Totus et- 21
iam populus rediiſſet in Makedam incolumis, ita ut *nemo ex Iſraelitis linguam*
ſuam momordiſſet; Tum dixit Joſue, 22
Aperite os ſpeluncæ, & educite quinque
reges illos, nempe *regem Jeruſalem, regem*
Aſcalon, regem Habram, regem Jarmuth,
& regem Lachis. Et fuit cùm 24
eduxiſſent reges iſtos ad Joſue, convocatis
Joſue cunctis Iſraelitis, dixit ad
duces virorum bellatorum, qui cum eo
abierant, Ponite pedes veſtros ſuper colla
regum iſtorum: qui accedentes poſuerunt
pedes ſuper colla eorum. Tum di- 25
xit ad eos Joſue, Ne timeatis, nevè trepidetis,
imò vires animóſque ſumite;
nam ſic facturus eſt Deus cunctis hoſtibus
veſtris quos oppugnaturi eſtis. In- 26
terfecitque eos Joſue poſteà, & morte affecit,
ſuſpenditque de quinque lignis;
manſerúntque ſuſpenſi de lignis uſque
ad tempus veſpertinum.

ספר יהושע : י

eos *fecerũt deſcẽdere* &,Iehoſuah præcepit ,*ſolem* *ingredi* tempore in fuit Et
27 וַיְהִי לְעֵת בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּם
.*ibi latitarant quo* ,ſpeluncam in eos projecerunt & ,lignis *deſuper*
מֵעַל הָעֵצִים וַיַּשְׁלִכֻם אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֶחְבְּאוּ־שָׁם
.*hujus diei corpus* ad uſq; ,ſpeluncæ os *ſuper* ingentes lapides poſuerunt &
וַיָּשִׂמוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת עַל־פִּי הַמְּעָרָה עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה:
,gladii *os ad* eam percuſſit & ,ipſa die Jehoſuah cepit Macchedah Et
28 וְאֶת־מַקֵּדָה לָכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב
non ;ea in quæ animam omnem & ,*ipſos* occidit ejus regem &
וְאֶת־מַלְכָּהּ הֶחֱרִם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא
fecit quemadmodum ,Macchedah regi fecitque :*ſuperſtitem* reliquit
הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ מַקֵּדָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
eo cum Iſrael omnis & ,Jehoſuah tranſivit Et .Jericho regi
29 לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
Dominus *Deditque* .Libnah cum pugnavit & ,Libnah in Macchedah de
30 מִמַּקֵּדָה לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עִם־לִבְנָה: וַיִּתֵּן יְהוָה
,gladii *os ad* eam percuſſit Et.ejus regem & ,Iſrael manu in eam etiam
גַּם־אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מַלְכָּהּ וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב
fecit &:ſuperſtitem ea in reliquit non :ea in quæ animam omnem &
וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ
,Jehoſuah tranſivit Et .Jericho regi fecit quemadmodum ,ejus regi
31 לְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ
eſt caſtrametatus & ,Lachis in Libnah de eo cum Iſrael omnis &
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה לָכִישָׁה וַיִּחַן
,Iſrael manu in Lachis Dominus dedit Et .*eam in* pugnavit &,eã *ſuper*
32 עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם בָּהּ: וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לָכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל
animam omnem & ,gladii *os ad* eã percuſſit &,ſecunda die in eam cepit &
וַיִּלְכְּדָהּ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ
aſcendit Tunc .Libnah ipſi fecit quæ omnia juxta,ea in quæ
33 אֲשֶׁר־בָּהּ כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלִבְנָה: אָז עָלָה
,Iehoſuah eũ percuſſit & ,Lachis auxiliandum ad ,Ghezer rex Horam
הֹרָם מֶלֶךְ גֶּזֶר לַעְזֹר אֶת־לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ
,Iehoſuah trãſivit Et .ſuperſtitem ei reliquit non donec,ejus populum &
34 וְאֶת־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ
ſunt caſtrametati & ,Heglon in Lachis de eo cum Iſrael omnis &
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלָּכִישׁ עֶגְלֹנָה וַיַּחֲנוּ
,ipſa die *in* eam Ceperuntque .eam *ſuper* pugnaverunt & ,eam *ſuper*
35 עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ: וַיִּלְכְּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא
die in ea in quæ animam omnem & :gladii *os ad* eam percuſſerũt &
וַיַּכּוּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֵת כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם
aſcendit Et .Lachis ipſi fecit quæ omnia juxta ,interfecit ipſa
36 הַהוּא הֶחֱרִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלָכִישׁ: וַיַּעַל
pugnaverunt & :Chebron in Heglon de eo cum Iſrael omnis &,Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעֶגְלוֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ
& ,gladii *os ad* eam percuſſerunt & ,eam ceperunt Et .eam *ſuper*
37 עָלֶיהָ: וַיִּלְכְּדוּהָ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־
,ea in quæ animam omnem & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem
מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ
interfecit &:Heglon ipſi fecit quæ omnia juxta,ſuperſtitẽ reliquit non
לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם
,Jehoſuah eſt reverſus Et .ea in quæ animam omnem & ,*eam*
38 אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ: וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ
,eam Cepitque .eam *ſuper* pugnavit & ;Debir in eo cum Iſrael omnis &
39 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ: וַיִּלְכְּדָהּ
,gladii *os ad* eos percuſſerunt & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem &
וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב
:ſuperſtitem reliquit non ;ea in quæ animam omnem interfecerunt &
וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד
;ejus regi & ,Debir ipſi fecit ſic ,Chebron ipſi fecit quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן־עָשָׂה לִדְבִרָה וּלְמַלְכָּהּ
.ejus regi & ,Libnah ipſi fecit quemadmodum &
וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה לְלִבְנָה וּלְמַלְכָּהּ:

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmq; occumberet Sol, præcepit ſociis ut deponerent eos de patibulis. Qui depoſitos projecerunt in ſpeluncam, in qua latuerant, & poſuerunt ſuper os ejus ſaxa ingentia, quæ permanent uſq; in præ-28 ſens. Eodem quoq; die Macedam cepit Joſue, & percuſſit eam in ore gladii, regémq; illius interfecit, & omnes habitatores ejus: non dimiſit in ea ſaltem parvas reliquias. Fecítq; regi Maceda, ſicut fece-29 rat regi Jericho. Tranſivit autem cum omni Iſrael de Maceda in Lebna, & pugnabat con-30 tra eam: Quam tradidit Dominus cum rege ſuo in manus Iſrael: percuſſerúntq; urbem in ore gladii, & omnes habitatores ejus. Non dimiſerunt in ea ullas reliquias. Fecerúntq; regi Lebna, ſicut fece-31 rant regi Jericho. De Lebna tranſivit in Lachis cum omni Iſrael: & exercitu per gyrum diſpoſito oppugnabat eam. 32 Tradidítq; Domin' Lachis in manus Iſrael, & cepit eam die altero, atq; percuſſit in ore gladii, omnémq; animam quæ fuerat in ea, ſicut fecerat Lebna. 33 Eo tempore aſcendit Horam rex Gazer, ut auxiliaretur Lachis: quem percuſſit Joſue cum omni populo ejus uſq; ad in-34 ternecionem. Tranſivítq; de Lachis in Eglon, & circunde-35 dit, Atq; expugnavit eam eâdem die: percuſſitq; in ore gladii omnes animas quæ erant in ea, juxta omnia quæ fecerat 36 Lachis. Aſcendit quoq; cum omni Iſrael de Eglon in Hebron, & pugnavit contra eam: 37 Cepit eam, & percuſſit in ore gladii: regem quoq; ejus, & omnia oppida regionis illius, univerſáſq; animas quæ in ea fuerant commoratæ: non reliquit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Eglon, ſic fecit & Hebron, cuncta quæ in ea re-38 perit conſumens gladio. Inde 39 reverſus in Dabir, Cepit eam atq; vaſtavit: regẽ quoq; ejus atq; omnia per circuitum oppida percuſſit in ore gladii: non dimiſit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Hebron & Lebna & regibus earum, ſic fecit Dabir & regi illius.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐγενήθη πρὸς ἥλιον δυσμὰς, (ν) ἐνετείλατο Ἰησοῦς, ϗ (ξ) καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, ϗ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ (ο) κατεφύγοσαν ἐκεῖ, ϗ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 28 Καὶ τὴν Μακηδὰ (π) ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (ρ) ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος ϗ διαπεφευγώς. ϗ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδὰ, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ 29 βασιλεῖ Ἱεριχώ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ (σ) πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ (τ) ἐκ Μακηδὰ 30 εἰς Λεβνὰ, ϗ ἐπολιόρκει (υ) Λεβνά. Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος (φ) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. ϗ (χ) ἔλαβον αὐτὴν, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ (ψ) διασεσωσμένος ϗ διαπεφευγώς. ϗ (ω) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον (α) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ. 31 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (β) Λεβνὰ εἰς Λαχὶς, ϗ (γ) περιε-32 κάθισεν αὐτὴν, ϗ ἐπολιόρκει αὐτήν. Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν (δ) Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ϗ (ε) ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (ζ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ὃν τρόπον (η) ἐποίησαν 33 τὴν Λεβνά. Τότε ἀνέβη (θ) Ἐλὰμ βασιλεὺς Γαζὲρ βοηθήσων τῇ (ι) Λαχίς. ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι (κ) αὐτῶν σε-34 σωσμένον ϗ διαπεφευγότα. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (λ) Λαχὶς εἰς Ὀδολλὰμ, ϗ περιεκάθισεν αὐτὴν ϗ 35 (μ) ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν. Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (ν) Λα-36 χίς. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρὼν, ϗ (ξ) περιεκάθισεν 37 αὐτήν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, (ο) ϗ πᾶν τὸ ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος. ὃν τρόπον ἐποίησαν (π) τὴν Ὀδολλὰμ, ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ϗ 38 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς (ρ) Δαβίρ. ϗ περικαθίσαν-39 τες αὐτὴν, Ἔλαβον αὐτὴν, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ (σ) τὰς κώμας αὐτῆς. ϗ (τ) ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (υ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ (φ) κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσωσμένον. ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (χ) Χεβρὼν ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ (ψ) Δαβὶρ ϗ τῷ βασιλεῖ (ω) αὐτῆς.

Et factum eſt circiter Solis occaſum, mandavit Jeſus; & depoſuerunt eos de lignis: & projecerunt eos in ſpeluncam, in quam confugerant illuc: & advolverũt lapides ad ſpeluncã uſq; in hodiernam diem. 27

Et ipſam Maceda ceperunt in die illa, et occiderunt eam in ore gladii, & exterminaverunt omne ſpirans quod erat in ea: & non remanſit ullus in ea ſuperſtes, & qui evaſerit. Et fecerunt regi Maceda, quemadmodum fecerant regi Hiericho. 28

Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo, de Maceda in Lebna: & oppugnabat Lebna. 29

Et tradidit eam Dominus in manus Iſrael. Et ceperunt eam, & regem ejus, & occiderunt eam in ore gladii, & omne ſpirans in ea: et non remanſit in ea ſuperſtes, & qui evaſerit. Et fecerunt regi ejus, quemadmodum fecerant regi Hericho. 30

Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo, de Lebna in Lachis: et obſedit eam, & oppugnabat eam. 31

Et tradidit Dominus ipſam Lachis in manus Iſrael. Et cepit eam in die ſecunda; & occiderunt eam in ore gladii: et exterminârunt eam, quemadmodum fecerant Lebna. 32

Tunc aſcendit Elam rex (u) Gazer auxilium laturus ipſi Lachis. Et percuſſit eum Ieſus in ore gladii & populum ejus; *quoadusq; non remanſit de eis ſuperſtes, & qui evaſerit.* 33

Et abiit Jeſus, & omnis Iſrael cum eo de Lachis in Odollam: & obſedit eam, & oppugnavit eam. 34

Et tradidit eam Dominus in manu Iſrael. Et cepit eam in die illa, & occidit eam in ore gladii: & omne ſpirans in ea occiderunt; quemadmodum fecerant Lachis. 35

Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo (x) in Chebron, & obſedit eam. 36

Et percuſſit eam in ore (y) gladii, & omne ſpirans, quæcunq; erant in ea. Non fuit ſuperſtes. Quemadmodum fecerant Odollam; exterminârunt eam, & quæcunq; erant in ea. 37

Et reverſus Jeſus, & omnis Iſrael in Dabir. 38

Et obſidentes eam, Ceperunt eam; & regem ejus & oppida ejus. Et percuſſit eam in ore gladii: & exterminaverunt eam, & omne ſpirans in ea: et non reliquerunt ei quenquam ſuperſtitẽ: Quemadmodum fecerant Chebron, & regi ejus; ſic fecerunt Dabir, & regi (z) ejus. 39

MS. A. (ν) ϗ ἐνετείλατο (ξ) καθεῖλεν (ο) κατέφυγον (π) ἔλαβον (ρ) ἐξωλέθρευσαν αὐτοὺς, ϗ πᾶν ἐνπνέον (σ) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ (τ) ἐν Μακηδὰ εἰς Λεβμνά, (υ) Λεβμνά. (φ) ἐν χειρὶ (χ) ἔλαβεν (ψ) οὐδὲ εἷς διασεσωσμένος (ω) ἐποίησεν (α) ἐποίησεν (β) Λαβμνὰ εἰς Λαχεὶς, (γ) περιεκάθισαν (δ) Λαχεὶς (ε) ἐφόνευσεν (ζ) ἐξωλέθρευσεν (η) ἐποίησεν τῇ Λαβμνά. (θ) Αἰλὰμ (ι) Λαχείς. (κ) αὐτῷ (λ) Λαχεὶς (μ) ἐπολιόρκει (ν) Λαχείς. (ξ) περιεκάθισαν (ο) ϗ πάντα τὰ ἐνπνέοντα ὅσα (π) τῇ Ὀδολλὰμ, ἐξωλέθρευσαν (ρ) Δαβείρ. (σ) τὰς πάσας κώμας (τ) ἐπάταξαν (υ) ἐξωλέθρευσαν (φ) κατέλιπον οὐδένα (χ) Χεβρὼν, οὕτως (ψ) Δαβεὶρ (ω) αὐτῆς, καθάπερ ἐποίησαν τῇ Λεβμνὰ ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וַהֲוָה לְעִדָּן מֵעַל שִׁמְשָׁא פַּקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ וַאֲחִיתוּנוּן מֵעַל צְלִיבַיָּא וּרְמוֹנוּן לִמְעַרְתָּא דְּאִטַּמַּרוּ
28 תַּמָּן וְשַׁוִּיאוּ אַבְנִין רַבְרְבָן עַל פּוּמָּא דִמְעַרְתָּא עַד כְּרַן יוֹמָא הָדֵין : וְיַת מַקֵּדָה כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ
בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחָהּ לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיַת מַלְכַּהּ גַּמַּר יַתְהוֹן וְיַת כָּל נַפְשָׁתָא דִּי בַהּ לָא אַשְׁאַר
29 מְשֵׁיזִיב וַעֲבַד לְמַלְכָּא דְמַקֵּדָה כְּמָא דַעֲבַד לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ : וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ
30 מִמַּקֵּדָה לְלִבְנָה וַאֲגִיחַ קְרָבָא עִם לִבְנָה : וּמְסַר יְיָ אַף יָתַהּ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וְיַת מַלְכַּהּ וּמְחָהּ
לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיַת כָּל נַפְשָׁתָא דִּי בַהּ לָא אַשְׁאַר בַּהּ מְשֵׁיזִיב וַעֲבַד לְמַלְכַּהּ כְּמָא דַעֲבַד
31 לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ : וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִלִּבְנָה לְלָכִישׁ וּשְׁרָא עֲלַהּ וַאֲגִיחַ קְרָבָא
32 בַהּ : וּמְסַר יְיָ יַת לָכִישׁ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וְכַבְשַׁהּ בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וּמְחָהּ לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיַת־כָּל
33 נַפְשָׁתָא דְבַהּ כְּכֹל דַעֲבַד לְלִבְנָה : בְּכֵן סְלִיק הוֹרָם מַלְכָּא דְגֶזֶר לְמִסְעַד יַת לָכִישׁ וּמְחָהִי
34 יְהוֹשֻׁעַ וְיַת עַמֵּיהּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזִיב : וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִלָּכִישׁ
35 לְעֶגְלוֹן וּשְׁרוֹ עֲלַהּ וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עֲלַהּ : וְכַבְשׁוּהָ בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחוּהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיַת
36 כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ בְּיוֹמָא הַהוּא גַּמַּר כְּכֹל דַעֲבַד לְלָכִישׁ : וּסְלִיק יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ
37 מֵעֶגְלוֹן לְחֶבְרוֹן וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עֲלַהּ : וְכַבְשׁוּהָא וּמְחוּהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיַת מַלְכַּהּ
וְיַת כָּל קִרְוָהָא וְיַת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב כְּכֹל דַעֲבַד לְעֶגְלוֹן וְגַמַּר
38 יָתַהּ וְיַת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ : וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לִדְבִיר וַאֲגִיחַ קְרָבָא
39 עֲלַהּ : וְכַבְשַׁהּ וְיַת מַלְכַּהּ וְיַת כָּל קִרְוָהָא וּמְחוֹנוּן לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְגַמִּירוּ יַת כָּל נַפְשָׁתָא
דִּי בַהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב כְּמָא דַעֲבַד לְחֶבְרוֹן כֵּן עֲבַד לִדְבִיר וּלְמַלְכַּהּ וּכְמָא דַעֲבַד
לְלִבְנָה וּלְמַלְכַּהּ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit ad tempus intrare Solem, juſſit Joſue, & depoſuerunt eos de crucib', & projecerunt eos in ſpeluncam in qua abſconditi fuerant ibi: & poſuerunt lapides ingentes ſuper oſtium ſpeluncæ uſq; ad articulum diei hujus. 27

Et Makedan ſubegit Joſue in die illa, & delevit eam in ore gladii, & regem ejus confecit cum eis, & omnem animam quæ in ea; non reliquit evaſionem: & fecit regi Makedæ, quemadmodum fecit regi Jericho. 28

Et tranſiit Joſue & omnis Iſrael cum eo ex Makeda in Lebnam, & iniit bellum cum Lebna. 29

Et tradidit Dñs etiam eam in manu Iſraelis, & regem ejus, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea: non *reliquit* in ea *evaſionem*: & fecit regi ejus ſicut fecit regi Jericho. 30

Et tranſivit Joſue & omnis Iſrael cum eo à Lebna in Lachis, & caſtrametatus eſt contra eam, & iniit prælium in eam. 31

Et tradidit Dominus Lachis in manu Iſrael, & ſubegit eam in die ſecunda, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea, juxta omnia quæ fecit Lebnæ. 32

Tunc aſcendit Horam rex Gezer ad auxiliandum Lachis: & percuſſit eum Joſue, & populum ejus uſq; quo non relicta eſt ei evaſio. 33

Et tranſivit Joſue & omnis Iſrael cum eo ex Lachis in Gheglon; & caſtrametati ſunt ſuper eam, & inierunt prælium contra eam. 34

Et ſubegerunt eam in die illo, & deleverunt eam ad verbum gladii; & omnem animam quæ in ea in die illa conſumpſit: ſicut omnia quæ fecit Lachis. 35

Et aſcendit Joſue & omnis Iſrael cum eo de Gheglon in Hebron: & inierunt prælium contra eam. 36

Et ſubegerunt eã, & deleverunt eam ad aciem gladii, & regẽm ej', & omnes urbes ejus, & omnem animã quæ in ea, non reliquit evaſionem: juxta omnia quæ fecit Gheglon, & conſumpſit eam & omnem animam quæ in ea. 37

Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum eo in Debir, & iniit prœlium contra eam. 38

Et ſubegit eam, & regem ejus, & omnes urbes ejus; & deleverunt eos ad aciem gladii, & conſumpſerunt oẽm animã quæ in ea: non reliquit evaſionẽ: quemadmodũ fecit Hhebron, ſic fecit Debir, & regi ejus; & quemadmodum fecit Lebnæ, & regi ejus. 39

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 ܘܟܕ ܗܘܐ ܕܥܪܒ ܫܡܫܐ. ܦܩܕ ܝܫܘܥ. ܘܐܚܬܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܝܣܐ ܠܙܩܝܦܐ. ܘܐܪܡܝܘ *
ܐܢܘܢ ܠܡܥܪܬܐ ܕܐܬܛܫܝܘ ܗܘܘ ܒܗ. ܘܣܡܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܥܕܡܐ
ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܠܡܩܕ ܟܒܫ ܝܫܘܥ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܚܪܒܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܡܠܟܗ. 28
ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܘܩܛܠܘ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܘܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܡܩܕ. ܐܝܟ ܡܐ
ܕܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܡܩܕ ܠܠܒܢܐ. 29
ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܠܒܢܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܐܦ ܠܗ. ܒܐܝܕܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܪܒܘܗ ܘܠܡܠܟܗ 30
ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܟܠ ܢܦܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܒܗ ܫܪܝܕܐ. ܘܥܒܕ ܝܫܘܥ
ܠܡܠܟܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ 31
ܠܒܢܐ ܠܠܟܝܫ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܠܠܟܝܫ. ܒܐܝܕܝܐ 32
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܒܫܘܗ ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ
ܗܘܝ ܒܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܠܒܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܣܠܩ ܗܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܓܕܪ ܠܡܥܕܪܗ 33
ܠܠܟܝܫ. ܘܚܪܒܗ ܝܫܘܥ ܐܦ ܠܗ ܘܠܥܡܗ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܠܗ ܫܪܝܕܐ.
34 * ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܠܟܝܫ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܥܒܕ
ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܟܒܫܘܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܟܠ ܢܦܫܐ 35
ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܠܟܝܫ. * ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ 36
ܥܓܠܘܢ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܟܒܫܘܗ ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ. ܕܣܝܦܐ 37
ܘܠܡܠܟܗ ܘܠܡܕܝܢܬܗ ܟܘܪܝܗ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܒܗ
ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܚܪܡܗ ܘܠܟܠܗܝܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܒܗ.
38 * ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܠܕܒܝܪ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ. * ܘܟܒܫܘܗ ܠܕܒܝܪ 39
ܘܠܡܠܟܗ. ܘܠܡܕܝܢܬܗ ܟܘܪܝܗ. ܘܚܪܒ ܐܢܝܢ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܚܪܡ ܟܠܗ ܢܦܫܬܐ
ܕܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܝܢ ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܕܒܝܪ
ܘܠܡܠܟܗ. ܘܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܠܒܢܐ ܘܠܡܠܟܗ.

Tempore verò occaſûs ſolis *inſtante*, juſſit Je- 27
ſus, depoſuerúntque ſuſpenſos de lignis, &
projecerunt illos in ſpeluncam in qua ſe ab-
diderant, lapidéſque prægrandes impoſue-
runt ori ſpeluncæ, in hunc uſque diem. Ma- 28
carem quoque ſubjugavit Jeſus eodem die,
& acie gladii interfecit illam; & regem ejus,
omnéſque qui erant in illa, trucidârunt, nullo
ex eis ſuperſtite relicto: fecítque regi Macar
quemadmodum fecerat regi Jericho. Deinde 29
tranſivit Jeſus & omnis Iſrael cum eo à Ma-
car ad Lebna, pugnavítque contra Lebna;
Et eam quoque tradidit Dominus in manum 30
Iſraelis, & peremerunt eam regémque ipſi-
us acie gladii, unà cum univerſis animabus
quæ erant in ea, nullo ſuperſtite in ea relicto:
fecítque Jeſus regi ejus quemadmodum fece-
rat regi Jericho. Tranſiit deinde Jeſus & 31
cunctus Iſrael cum eo à Lebna in Lachis,
caſtráque fixit contra eam, & oppugnavit
illam. Et tradidit Dominus Lachis in ma- 32
num Iſraelis qui ſubigens eam die ſecundo,
trucidavit eam acie gladii, & omnes animas
quæ erant in ipſa, quemadmodum fecerat
Lebnæ. Tunc aſcendit Hermon rex Godar 33
ad opem ferendam Lachis: at peremit eum
Jeſus, tam ipſum quàm populum ejus acie
gladii, nec reliquit ei ſuperſtitem. Præter- 34
ea tranſivit Jeſus & univerſus Iſrael cum
eo de Lachis ad Eglon, & caſtra figens con-
tra eam oppugnavit illam; Eodémque die 35
ſubjugatam interfecit acie gladii, cum omni-
bus animabus quæ erant in ea, quemadmo-
dum fecerat *ipſi* Lachis. Aſcendit etiam 36
Jeſus & omnis Iſrael cum eo de Eglon ad He-
bron, & oppugnavit eam; Captámque per- 37
emit acie gladii, & regem ejus, omnes ci-
vitates ejus, & omnes animas quæ erant in
ea, nullo in ea ſuperſtite relicto, quemad-
modum fecerat Egloni: peremit *inquam*
eam & cunctas animas quæ erant in ipſa.
Et reverſus Jeſus atque omnis Iſrael cum eo 38
in Dobir, oppugnavit eam. Subjecítque Do- 39
bir ac regem ejus, & omnia oppida ipſius,
& trucidavit ea acie gladii, & peremit
omnes animas quæ erant in illa, nullâ ex iis
ſuperſtite relictâ: quemadmodum fecerat He-
broni, ſic fecit Dobir ac regi ejus: & quem-
admodum fecerat Lebnæ & regi ejus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 فلما كان عند مغيب الشمس امر يوسع * فاحدروهم من على الخشب * والقوهم الى المغار التي *
اختبوا فيها * وجعلوا حجارة كبارا على فم المغار * الى ذات هذا اليوم بمقيدا * وفتح يوسع في 28
ذلك اليوم مقيدا * وقتلها بحد السيف وملكها واستاصلها وساير من فيها من الانفس * ولم يبق
منفلتا * وصنع بملكها كما صنع بملك اريحا * وعبر يوسع وبنوا اسرايل معه من مقيدا الى لبنا 29
وحاربها * واسلمها الله بيد بني اسرايل وملكها * وقتلها بحد السلاح من جميع الناس الذين 30
بها وما بقي منهم فلتا * وفعل بملكها كما فعل بملك اريحا * وجار يوسع وبنو اسرايل معه من لبني 31
الى لاخيس وحاربها * واسلم الله لاخيس بيد بني اسرايل * وملكها في اليوم الثاني * وقتلها بحد السيف 32
وجميع الانفس التي فيها * وفعل بها كما فعل بلبنا * حينيذ صعد هورام ملك جذر لنصر لاخيس * 33
فقتله يوسع وقومه * حتى ما بقي منفلتا * وعبر يوسع وكل بني اسرايل معه من لاخيس الى 34
عجلوم وحطوا عليها * وملكوها في ذلك اليوم * وقتلوها بحد السيف * وجميع الانفس الذي 35
بها * مثل ما صنع بلاخيس * وصعد يوسع وجميع بني اسرايل معه من عجلون الى حبرا 36
وحاربوها * وملكوها وقتلوا بحد السيف ملكها وضياعها وكل نفس فيها * حتى لم يبق احد * 37
مثل ما فعل بعجلون * واستاصلها * وعاد يوسع وكل بني اسرايل معه الى بني دبيرا 38
وحاربها * وملكها وساير ضياعها * وقتلوها بالسيف * واستاصلوا جميع الانفس التي بها * لم 39
يبق منفلتا * وكما صنع بحبرا * وكذلك صنع بدبيرا وبملكها * وكما صنع بلبنا وبملكها *

Inſtante verò tempore occaſûs ſolis, præ- 27
cepit Joſue, & depoſuerunt eos de lignis,
projecerúntque in ſpeluncam in qua de-
lituerant, & applicuerunt lapides magnos
ori ſpeluncæ ad hunc uſque diem in
Makeda. Expugnavit etiam Joſue eo- 28
dem die Makedam, & interfecit eam
acie gladii, ac regem ejus, eamque cum
univerſis animabus quæ in ea erant, extir-
pavit, nullo ſuperſtite relicto: fecitque
regi ejus quemadmodum fecerat regi
Jericho. Deinde progreſſus Joſue & 29
filii Iſrael cum eo de Makeda in Leb-
nam, oppugnârunt eam: Et tradidit eam 30
Deus in manum filiorum Iſrael, ac regem
ejus, & peremit eam acie armorum, o-
mnes videlicet, homines qui erant in ea,
nullo ex his ſuperſtite relicto: fecitque
regi ejus quemadmodum fecerat regi Je-
richo. Progreſſus etiam Joſue & omnes 31
filii Iſrael cum eo de Lebna ad Lachiſam,
oppugnavit illam: Tradiditque Deus 32
Lachiſam in manum filiorum Iſrael, quâ
die ſecundo occupatam interfecit acie
gladii, omnéſque animas quæ erant in ea:
egitque cum ea quemadmodùm egerat
cum Lebna. Tunc aſcendit Hiram rex 33
Gedar in auxilium Lachis: at occîdit
eum Joſue ac populum ejus ita ut nullum
relinqueret ſuperſtitem. Deinde progreſ- 34
ſus eſt Joſue & omnes filii Iſrael cum
eo de Lachis ad Eglom, & obſederunt
eam: Et obtinentes eam eodem die, per- 35
emerunt eam acie gladii, omnes ſcilicet
animas quæ erant in ea, quemadmodum
fecerat Lachiſæ. Deinde aſcendit Joſue 36
omnéſque filii Iſrael cum eo de Eglon ad
Habram, & oppugnârunt eam: Ejuſque 37
potiti interfecerunt acie gladii regē ejus,
& oppida ejus, omnéſque animas quæ e-
rant in ea, ita ut nemo remanſerit, quem-
admodum fecerat Egloni; & extirpavit
eam. Tum reverſus Joſue & omnes fi- 38
lii Iſrael cum eo ad filios Dobiræ, oppu-
gnavit eam; Cepitque illam cum omni- 39
bus oppidis ejus, & occiderunt eam gla-
dio, & conſumpſerunt omnes animas quæ
erant in illa, nullo remanente ſuperſtite:
tandem, uti fecerat Habræ, ita quoque
fecit Dobiræ & regi ejus, & uti fecerat
Lebnæ & regi ejus.

ספר יהושע : יא

planitiei & ,*meridiei* & ,*montis* terram omnem Jehoſuah percuſſit Et
40 וַיַּכֶּה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה
omne & :ſuperſtitem reliquit non,eorum reges omnes & ,*effuſiones* &
וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֵת כָּל־
.Iſrael Deus Dominus præcepit quemadmodum,interfecit *ſpiraculum*
הַנְּשָׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
terram omnem & Hazzah uſq;&,Barneah Cades à Jehoſuah eos percuſſit Et
41 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ
eorum terram & ,iſtos reges omnes & .Ghibhon uſq; & Ghoſen
42 גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן׃ וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־אַרְצָם
pugnans Iſrael Deus Dominus quia :una vice Jehoſuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אַחַת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם
ad eo cum Iſrael omnis & Jehoſuah eſt reverſus Et .Iſrael
43 לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־
.Ghilgal in *caſtrametationem*
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃

CAP. XI. יא

,Madó regem Jobab ad miſit & ,Chaſor rex Jabin *audire circa*,fuit Et
1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן
qui reges ad Et .Achſaph regem ad & ,Simron regem ad &
2 וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף׃ וְאֶל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
,planitie in & ,Chinneroth *meridie* planitie in & ,monte in aquilone ab
מִצְּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֶגֶב כִּנֲרוֹת וּבַשְּׁפֵלָה
,Chittæꝰ&,Emoræꝰ &,*mari* à &,oriēte ab Chenahanæꝰ.*mari* à *Dor tractib*ꝰ in &
3 וּבְנָפוֹת דּוֹר מִיָּם׃ הַכְּנַעֲנִי מִמִּזְרָח וּמִיָּם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי
terra in Chermon ſub Chivvæus & ;monte in Iebuſæus & Perizæus &
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ
multꝰ populꝰ,eis cum eorū caſtra omnia & ,ipſi ſunt egreſſi Et .Miſpah
4 הַמִּצְפָּה׃ וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם עִמָּם עַם־רָב
multus currus & ,*equus* &;multitudine *in* maris *labium ſuper* quæ,arena tanquā
כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב רַב־
ſūt caſtrametati &,venerūt &,iſti reges omnes convenerunt Et.valde
5 מְאֹד׃ וַיִּוָּעֲדוּ כֹּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ
ad Dominus dixit Et .Iſrael cum *pugnandum ad*,Merom aquas ad pariter
6 יַחְדָּו אֶל־מֵי מֵרוֹם לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
ego hoc *tempus circiter cras quia*:eorum *faciebus* à timeas Ne :Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת אָנֹכִי
,ſubnervabis eorum equos :Iſrael *facies ad* occiſos iſtos omnes *dans*
נֹתֵן אֶת־כֻּלָּם חֲלָלִים לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר
populꝰ omnis &,Jehoſuah venit Et.igni in combures eorum currus &
7 וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם
ceciderunt & ,repente Merom aquas *ſuper* eos *ſuper* eo cum *belli*
הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם עַל־מֵי מֵרוֹם פִּתְאֹם וַיִּפְּלוּ
eos percuſſerunt & ,Iſrael manu in Dominus eos *dedit* Et .eos in
8 בָּהֶם׃ וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם
,aquarum *combuſtiones* uſque & ,magnam Sidon ad uſq; eos ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׂרְפוֹת מַיִם
non donec ,eos *percuſſerunt* & ,orientem ad Miſpah campum ad uſque &
וְעַד־בִּקְעַת מִצְפֶּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם עַד־בִּלְתִּי
quemadmodum Jehoſuah eis fecit Et .ſuperſtitem eis reliquit
9 הִשְׁאִיר־לָהֶם שָׂרִיד׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר
& ,ſubnervavit eorum equos ,Dominus ei dixerat
אָמַר־לוֹ יְהוָה אֶת־סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת־
,ipſo tempore in Jehoſuah eſt reverſus Et .igni in combuſſit eorum currus
10 מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
Chazor quia :gladio in percuſſit ejus regem & ,Chaſor cepit &
וַיִּלְכֹּד אֶת־חָצוֹר וְאֶת־מַלְכָּהּ הִכָּה בֶחָרֶב כִּי־חָצוֹר
percuſſerunt Et .iſtorum regnorum omnium caput *ipſa facies ad*
11 לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃ וַיַּכּוּ
:interficiendo gladii *os ad* ea in quæ animam omnem
אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לְפִי־חֶרֶב הַחֲרֵם
.igni in combuſſit Chaſor & ,*ſpiraculum omne* remanſit non
לֹא נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־חָצוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ׃

Verſio VUL.LAT.

40 Percuſſit itaq; Joſue omnē terram montanā & meridianam atq; campeſtrem, & Aſcdoth, cum regibus ſuis: non dimiſit in ea ullas reliquias, ſed omne quod ſpirare poterat interfecit, ſicut præceperat ei Dñs Deꝰ Iſrael, 41 A Cadesbarne uſq; Gazam. Omnem terrā Goſen 42 uſq; Gabaon, Univerſóſq; reges, & regiones eorū, uno impetu cepit atq; vaſtavit: Dñs enim Deus Iſrael pugnavit pro 43 eo. Reverſúſq; eſt cum omni Iſrael ad locum caſtrorum in Galgala.

CAP. XI.

1 Quæ cùm audiſſet Jabin rex Aſor, miſit ad Jobab regem Madon, & ad regem Semeron, 2 atq; ad regem Achſaph: Ad reges quoq; Aquilonis, qui habitabant in montanis et in planitie contra Meridiem Ceneroth, in campeſtribꝰ quoq; & in regionibus Dor juxta mare: 3 Chananæū quoq; ab Oriente & Occidente, & Amorrhæū atq; Hethæum ac Pherezæū & Jebuſæum in montanis: Hevæū quoq; qui habitabat ad radices 4 Hermon in terra Maſpha. Egreſſiq; ſunt omnes cū turmis ſuis, populꝰ multꝰ nimis ſicut arena quæ eſt in littore maris, equi quoq; & currus immenſæ 5 multitudinis. Convenerúntq; omnes reges iſti in unū ad Aquas Merom, ut pugnarent cō6tra Iſrael. Dixítq; Dñs ad Joſue, Ne timeas eos: cras enim hâc eâdem horâ ego tradam omnes iſtos vulnerandos in conſpectu Iſrael: equos eorum ſubnervabis, & currus igne 7 combures. Venitq; Joſue, & omnis exercitus cū eo, adverſùs illos ad Aquas Merom ſubitò, & irruerunt ſuper eos, 8 Tradidítq; illos Dñs in manus Iſrael. Qui percuſſerunt eos, et perſecuti ſunt uſq; ad Sidonē magnā, et Aquas Maſerephoth, campúmq; Maſphe, qui eſt ad Orientalem illius partem. Ita percuſſit omnes, ut nullas di9mitteret ex eis reliquias. Fecítq; ſicut præceperat ei Dñs: equos eorum ſubnervavit, cur10rúſq; combuſſit igni. Reverſúſq; ſtatim cepit Aſor: & regem ejus percuſſit gladio. Aſor enim antiquitùs inter omnia regna hæc principatū tenebat. 11 Percuſſitq; omnes animas, quæ ibidem morabantur: non dimiſit in ea ullas reliquias, ſed uſq; ad internecionē univerſa vaſtavit, ipſámq; urbem peremit incendio.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

40 Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς, ϗ τὴν Ναγὲβ, ϗ τὴν πεδινὴν, ϗ τὴν Ἀσηδὼθ, ϗ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς. οὐ (α) κατέλιπον αὐτῶν σεσωσμένον· ϗ πᾶν (β) ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ Θεὸς (γ) Ἰσραὴλ, 41 Ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ ἕως Γάζης πᾶσαν (δ) τὴν Γοσὸμ ἕως τῆς Γαβαών. 42 Καὶ πάντας τοὺς (ε) βασιλεῖς αὐτῶν, ϗ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ.

40 Et percuſſit Ieſꝰ omnē terrā mōtanæ, & ipſam Nageb, & campeſtrē, et Aſedoth, et reges ejus. Nō reliquerūt ex eis ſuperſtitē: et omne ſpirans vitæ exterminavit; quemadmodū mandavit Dominꝰ Deꝰ Iſrael, 41 (aa) A Cades Barne uſq; Gazā, omnē Goſom uſq; Gabaon. 42 Et omnes reges eorū, et terrā eorū percuſſit Ieſus uno tempore: quoniā Dominꝰ Deꝰ Iſrael ſimul pugnabat cum (bb) Iſrael.

MS.A. (α) κατέλειπαν ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον· (β) ἐνπνέον ἐξ αὐτῆς ἐξωλέθρευσαν, (γ) Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, Ἀπὸ Κάδης (δ) τὴν γῆν Γοσὸμ (ε) βασιλεῖς αὐτοῦ τοὺς κατὰ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος συνεπολέμει

Κεφ. ια'.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν (α) Ἰαβὶς βασιλεὺς Ἀσὼρ, ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα (β) Μαρὼν, ϗ πρὸς βασιλέα (γ) Συμοὼν, ϗ πρὸς βασιλέα (δ) Ἀζίφ, 2 Καὶ πρὸς (ε) βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν ϗ εἰς (ζ) τὴν Ἀραβὰ ἀπέναντι (η) Κενερὼθ, ϗ εἰς τὸ πεδίον, ϗ εἰς (θ) Φεναεδδὼρ, 3 Καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, ϗ εἰς τοὺς παραλίους Ἀμοῤῥαίους, ϗ τοὺς Χετταίους, ϗ Φερεζαίους, ϗ Ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, ϗ τοὺς (ι) Εὐαίους, ϗ τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀερμὼν (κ) εἰς γῆν Μασσύμα. 4 Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ ϗ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ὥσπερ ἡ (λ) ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει, ϗ ἵπποι ϗ ἅρματα πολλὰ σφόδρα. 5 Καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς (μ) αὐτοὶ ϗ παρεγένοντο (ν) ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ϗ παρενέβαλον (ξ) ἐπὶ τοῦ ὕδατος (ο) Μαρὼν πολεμῆσαι τὸν Ἰσραήλ. 6 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι (π) αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι (ρ) τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ. τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, ϗ τὰ ἅρματα αὐτῶν (σ) κατακαύσεις ἐν πυρί. 7 Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ (τ) Μαρὼν ἐξάπινα· ϗ (υ) ἐπέπεσον ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ. 8 Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους Ἰσραὴλ, ϗ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον (φ) ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης, ϗ ἕως (χ) Μασερὼν, ϗ ἕως τῶν πεδίων (ψ) Μασσὼχ κατ' (ω) ἀνατολάς· ϗ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον. 9 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, (α) ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος· τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν, ϗ τὰ ἅρματα αὐτῶν ἐνέπρησε (β) πυρί. 10 Καὶ (γ) ἐπεστράφη Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ϗ κατελάβετο Ἀσὼρ, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς· (δ) ἦν δὲ Ἀσὼρ τὸ πρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων. 11 Καὶ (ε) ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ (ζ) ἐν ξίφει, ϗ ἐξωλόθρευσαν πάντας, ϗ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον. ϗ τὴν Ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

CAP. XI.

1 Ut autem audivit Jabin rex Aſor, miſit ad Jobab regē (a) Miron, & ad regem (b) Symoon, & ad regem Aziph, 2 Et ad reges, qui ad Sidonem magnā, in montana, & in Araba è regione Cenerotb, & in campum, et in Phenaeddor, 3 Et ad maritimos Chananæos ab Oriente, et ad maritimos Amorrhæos, & Chettæos, & Pherezæos, et Iebuſæos qui in monte, et Euæos, (c) & qui ſub Aermon in terra Maſſyma. 4 Et exierunt ipſi, & reges eorum cum ipſis, (d) ſicut arena (e) maris multitudine; et equi, et currꝰ multi valdé. 5 Et convenerunt omnes reges (f) ipſi, & coiverunt in idipſum: & caſtrametati ſunt ſuper aquam Maron ad debellandum Iſrael. 6 Et dixit Dominus ad Ieſum; Ne timeas à facie eorū, quia cras hâc ipſâ horâ ego trado (g) fugatos eos ante Iſrael. Equos eorum ſubnervabis, et currus eorū combures in igni. 7 Et venit Ieſus, & omnis populus bellator ſuper eos ad aquam Maron repenté: & irruerunt ſuper eos in montana. 8 Et tradidit eos Dominus ſubjugatos Iſrael. Et cædentes eos perſequuti (h) ſunt uſq; Sidonem magnam, & uſque (i) Maſeron, & uſque ad campos Maſſoch ad Orientem: & trucidaverunt eos, donec non remanſit ex eis ſuperſtes. 9 Et fecit eis Ieſus, quemadmodùm mandavit ei Dominus. Equos eorum ſubnervavit, & currus eorum incendit igni. 10 Et reverſus eſt Ieſus in tempore illo: & cepit Aſor, & regem ejus. Erat autem Aſor anteà princeps omnium regnorum horum. 11 Et occiderunt omne ſpirans in ea in gladio: & exterminārunt omnes: & non remanſit in ea ſpirans. Et ipſam Aſor incenderunt in igni.

MS.A (α) Ἰαβεὶς (β) Μαδὼν, (γ) Σομερὼν, (δ) Ἀχίφ, (ε) τοὺς βασιλεῖς τοὺς (ζ) τὴν Ῥαβὰθ (η) Χενερεθὶ, (θ) Ναφεθδὼρ, (ι) Εὐαίους τοὺς (κ) εἰς τὴν Μασσηφάθ. (λ) ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης (μ) οὗτοι (ν) πρὸς αὐτὸν, ϗ (ξ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ (ο) Μεῤῥὼν (π) αὔριον τὴν ὥραν ταύτην ἐγὼ (ρ) αὐτοὺς τετροπωμένους ἐναντίον ὑμῶν Ἰσραήλ. (σ) κατακαύσεις πυρί. (τ) Μαῤῥὼν (υ) ἔπεσαν αὐτοῖς ἐν (φ) αὐτοὺς ἕως (χ) Μασρεφὼθ Μαεὶμ, (ψ) Μασσηφὰ (ω) ἀνατολάς· κατέκοψεν (α) καθότι ἐνετείλατο (β) ἐν πυρί. (γ) ἐπέστρεψεν (δ) ὅτι Ἀσὼρ ἦν (ε) ἀπέκτεινεν (ζ) ἐν στόματι ξίφους, ϗ ἐξωλέθρευσεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

40 וּמְחָא יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל אַרְעָא טוּרָא וְדָרוֹמָא וּשְׁפֵלְתָּא וּמַשְׁפַּךְ מְרָמָתָא וְיַת כָּל מַלְכֵיהוֹן לָא
41 אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב וְיַת כָּל נִשְׁמָא גַּמַּר כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּמְחָנוּן יְהוֹשֻׁעַ מֵרְקַם
42 גֵּיאָה וְעַד עַזָּה וְיַת כָּל אֲרַע גּוֹשֶׁן וְעַד גִּבְעוֹן׃ וְיַת כָּל מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וְיַת אַרְעֲהוֹן כְּבַשׁ
43 יְהוֹשֻׁעַ בְּזִמְנָא חֲדָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּמֵימְרֵיהּ אַגִּיחַ קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ
וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגְּלָא׃ יא
1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר וּשְׁלַח לְוַת יוֹבָב מַלְכָּא דְמָדוֹן וּלְוַת מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן
2 וּלְוַת מַלְכָּא דְאַכְשָׁף׃ וּלְוַת מַלְכַיָּא דְמִצִּפּוּנָא בְּטוּרָא וּבְמֵישְׁרָא דָרוֹם גִּינוֹסַר וּבִשְׁפֵלְתָּא
3 וּבְפַלְכֵי דוֹר מַעַרְבָא׃ כְּנַעֲנָאָה מִמַּדִנְחָא וּמִמַּעַרְבָא וֶאֱמוֹרָאָה וְחִתָּאָה וּפְרִיזָאָה וִיבוּסָאָה
4 בְּטוּרָא וְחִוָּאָה בִּשְׁפּוּלֵי חֶרְמוֹן בַּאֲרַע מִצְפַּיָּא׃ וּנְפַקוּ אִנּוּן וְכָל מַשְׁרְיָתְהוֹן עִמְּהוֹן עַם
5 סַגִּי כְּחָלָא דְעַל כֵּיף יַמָּא לִסְגֵי וְסוּסָוָן וּרְתִיכִין סַגִּי לַחֲדָא׃ וְאִזְדַּמַּנוּ כָּל מַלְכַיָּא הָאִלֵּין
6 וַאֲתוֹ וּשְׁרוֹ כַּחֲדָא עַל מֵי מֵרוֹם לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחַל
מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי מְחַר כְּעִדָּנָא הָדֵין אֲנָא מְסַר יַת כּוּלְּהוֹן קְטִילִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל יַת
7 סוּסָוָתְהוֹן תְּעַקַּר וְיַת רְתִיכֵיהוֹן תּוֹקֵיד בְּנוּרָא׃ וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא עִמֵּיהּ
8 עֲלֵיהוֹן וְאִינוּן שָׁרָן עַל מֵי מֵרוֹם בִּתְכֵיף וּנְפַלוּ בְּהוֹן׃ וּמַסְרִינוּן יְיָ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן
וּרְדָפוּנוּן עַד צִידוֹן רַבְּתָא וְעַד חַרְצֵי מַיָּא וְעַד בִּקְעַת מִצְפַּיָּא מַדִּינְחָא וּמְחוֹנוּן עַד דְּלָא
9 אִשְׁתְּאַר לְהוֹן מְשֵׁיזִיב׃ וַעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דַאֲמַר לֵיהּ יְיָ יַת סוּסָוָתְהוֹן עַקַּר וְיַת
10 רְתִיכֵיהוֹן אוֹקֵיד בְּנוּרָא׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא הַהִיא וּכְבַשׁ יַת חָצוֹר וְיַת מַלְכַּהּ קְטַל בְּחַרְבָּא
11 אֲרֵי חָצוֹר מִלְקַדְמִין הִיא רֵישׁ כָּל מַלְכְוָתָא הָאִלֵּין׃ וּמְחוֹ יַת כָּל נַפְשָׁתָא דִּי בַהּ לְפִתְגַּם
דְּחֶרֶב גְּמִירָא לָא אַשְׁאַר כָּל נִשְׁמָא וְיַת חָצוֹר אוֹקֵיד בְּנוּרָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

40 Et delevit Joſue *omnem terram* montis, & meridiei, & planicici, & defuſionis ex altitudine, & omnes reges eorum, non reliquit evaſionem; & omnem animam conſumpſit; quemadmodū juſſit Dñs Deus Iſrael. 41 Et delevit eos Joſue à Rekam Geah & uſq; ad Ghazam, & omnem terram Goſſen, & uſq; ad Gibghon. 42 Et omnes reges hos & terram eorum ſubegit Joſue tempore uno; quoniam Dominus Deus Iſraelis *verbo ſuo* inivit bellum Iſraeli. 43 Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum eo ad caſtra in Gilgal.

CAP. XI.

1 Et fuit cum audivit Jabin rex Hhaſzor, & miſit ad Jobab regē Madon, & ad regem Simeron, & ad regem Achſaph. 2 Et ad reges qui ad Septentrionē, in monte, & in planicie meridiei Genozzar, & in depreſſione, & in regionibus Dor Occidentis. 3 Et Chenaghanæū ab Oriente & ab Occidente, & Emorræum, & Hhethæum, & Pherizæum, & Jebuſæum in monte, & Hhivæum in depreſſionibus Hhermon in terra Miſzpaia. 4 Et egreſſi ſunt ipſi & omnes exercitus eorum cum eis, populus multus ſicut arena quæ ſuper littus maris in multitudine: & equi & currus multi nimis. 5 Et parati ſunt omnes reges hi, & venerunt & caſtrametati ſunt ſimul contra aquas Meron ad ineundum prœlium cum Iſrael. 6 Et dixit Dominus ad Joſue: Ne timeas à facie eorum: nam cras in tempore hoc ego tradam omnes eos occiſos ante Iſrael: equos eorum ſubnervabis, & currus eorum incendes in igne. 7 Et ivit Joſue et omnis populus facientium bellum cum eo *adverſus* eos: et illi poſiti contra aquas Meron in improviſo, et ruerūt in eos. 8 Et tradidit eos Dñs in manum Iſrael, et deleverunt eos, et perſecuti ſunt eos uſq; ad Szidon magnam, et uſq; ad Salinas aquarum, et uſq; ad campum Mizpaia Orientalem, et deleverunt eos quoad non relicta eſt illis evaſio. 9 Et fecit eis Joſue ſicut dixerat illi Deus: equos eorum ſubnervavit, et currus eorum incendit in igne. 10 Et rediit Joſue in tempore illo, et ſubegit Hhaſzor, et regem ejus confecit ad verbum gladii: nam Hhaſzor ab initio ipſa caput omnium regnorum illorum. 11 Et deleverunt omnem animam quæ in ea, in ore gladii conſumptionis: non reliquit omnem anhelitū, & Hhaſzor incendit in igne.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܡܚܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܠܛܘܪܐ ܘܠܬܝܡܢܐ. ܘܠܡܝܫܪܐ. ܘܠܐܫܕܘܕ. ܘܡܠܟܝܗܘܢ 40
ܘܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܘܟܠܗ ܢܫܡܬܗܘܢ ܚܪܒ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ ܡܢ ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܙܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܪܥܐ 41
ܕܓܘܫܢ. ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܘܢ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐܪܥܬܗܘܢ. ܟܒܫ ܝܫܘܥ. 42
ܒܙܒܢܐ ܚܕ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܘܗܘ ܡܬܟܬܫ ܚܠܦ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܦܘܠܓܐ * ܝܐ *

* ܘܟܕ ܫܡܥ ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܚܨܘܪ. ܫܕܪ ܠܘܬ ܝܘܒܒ ܡܠܟܐ 1
ܕܡܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܫܡܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܟܫܦ. * ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܓܪܒܝܐ ܕܛܘܪܐ. 2
ܕܬܝܡܢܐ ܘܕܡܝܫܪܐ. ܘܕܡܝܫܪܬܐ ܕܟܢܪܬ. ܘܫܦܠܬܗܘܢ. ܘܒܢܦܬܕܘܪ ܕܡܢ ܡܥܪܒܐ.
* ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܡܢ ܡܕܢܚܐ ܘܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ ܘܝܒܘܣܝܐ. ܕܒܛܘܪܐ. 3
ܘܠܚܘܝܐ ܕܬܚܝܬ ܚܪܡܘܢ ܕܒܐܪܥܐ ܕܡܨܦܝܐ. * ܘܢܦܩܘ ܗܢܘܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ 4
ܥܡܗܘܢ. ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ. ܘܪܟܫܐ ܘܡܪܟܒܬܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܐܬܘܥܕܘ 5
ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܘ ܫܪܘ ܐܟܚܕܐ ܥܠ ܡܝܐ ܕܡܪܘܢ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ
ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܒܗܕܐ ܫܥܬܐ ܐܢܐ ܡܫܠܡ 6
ܐܢܘܢ ܟܠܗܘܢ. ܟܕ ܩܛܝܠܝܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܪܟܫܗܘܢ ܬܥܩܪ. ܘܡܪܟܒܬܗܘܢ.
ܬܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܡܝܐ ܕܡܪܘܢ ܡܢ ܫܠܝܐ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܩܪܒܐ 7
ܕܥܡܗ ܗܘܐ. ܘܢܦܠ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ 8
ܘܪܕܦܘ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܨܝܕܘܢ ܪܒܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܟܢܫ ܡܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ
ܕܡܨܦܝܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. 9
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܠܪܟܫܗܘܢ ܥܩܪ. ܘܡܪܟܒܬܗܘܢ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. * ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ 10
ܗܘ. ܘܟܒܫ ܠܚܨܘܪ. ܘܠܡܠܟܗ ܩܛܠ ܒܣܝܦܐ. ܡܛܠ ܕܚܨܘܪ ܩܕܝܡ ܗܘܬ ܪܫܐ
ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܠܝܢ. * ܘܡܚܘ ܟܠܗ ܢܦܫܐ ܕܒܗ. ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗ ܢܫܡܬܐ. ܘܠܚܨܘܪ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. 11

Deniq; peremit Jeſus univerſam terrã illam, montem, & plagam Auſtralem, & planitiem, atq; Aſdod, omnéſq; reges eorum, nec reliquit ex eis ſuperſtitem: interfecit etiam omnem exercitum eorũ, quemadmodum præceperat ei Dñs Deus Iſraelis. 40 Interfecit autem eos Jeſus de Recem ſuperbi uſq; ad Aza; totam quoque terram Geſan uſq; ad Gabaon. 41 Omnes autem reges iſtos ac regiones eorũ ſubegit Jeſus eodem tempore, eò quòd Dñs Deus Iſraelis eſſet cum eo, ipſéq; bellum gereret pro Iſraele. 42

CAP. XI.

Cum *hæc* audîſſet Nabin rex Haſor, miſit ad Jobab regem Maron, & ad regem Somrin, et ad regem Achſaph, 1 Et ad reges ab Aquilone ſibi conterminos, tam qui in monte quàm in Auſtro, & in planitie Chenarath ejúſq; campis, & in Nephethdor quæ *ſita* eſt ab Occidente, *degebant*, 2 Et ad Chananæos qui erant ab Oriente & Occidente, & Amorrhæos, & Hethæos, & Pherezæos, & Jebuſæos qui erant in monte, & ad Hevæos qui erant infra montem Hermon ſitũ in terra ſpecularum. 3 Egreſſique ſunt iſti & univerſa caſtra eorum cum ipſis, plurimi velut arena quæ eſt in litore maris, & equi & carrucæ maximâ copiâ: 4 Et condicentes locum omnes hi reges, caſtrametati ſunt ſimul apud aquas Maron, ſeſéq; parârunt ad bellum gerendum cum Iſraele. 5 Et ait Dñs ad Jeſum, Ne metuas ab illis, quoniam cras juxta hoc temp⁹ redditur⁹ ſum eos omnes confoſſos corã filiis Iſrael, equos eorum conſumam, & carrucas eorũ igni comburam. 6 Venit itaq; Jeſus ad aquas Maron ex improviſo, ipſe & omnis popul⁹ belligerantiũ qui erant cum eo, irruítq; in eos 7 Et tradidit eos Dñs in manum Iſraelis, & peremerunt eos, & perſecuti ſunt eos uſq; Sidonem magnam, & uſque ad locum confluxûs aquarum, & uſque ad planitiem Maſphiæ quæ eſt ad Orientẽ; peremerunt inquam eos, nec ullum reliquêre ſuperſtitẽ. 8 Fecitq; eis Jeſus quẽadmodũ dixerat illi Dñs; equos eorũ conſumpſit, & carrucas eorũ igne combuſſit. 9 Et reverſus Jeſus eo tempore, ſubegit Haſor et regem ejus gladio confodit. (Haſor enim fuerat olim caput regnorum iſtorum) 10 Omnibúſq; animabus quæ erant in ea acie gladii peremptis, nec ullâ ex eis aurâ *ſpirante* relictâ, Haſorem igne ſuccendit. 11

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقتل يوسع جميع اهل الارض * الجبل * والسهل * والجنوب * والمصباب * وجميع ملوكهم * وما بقي 40
مفلتا * وجميع النسيم اهلكهم كما كان امر الله اله اسرايل * وقتلهم يوسع من برية الرقيم الي 41
غزة * وجميع ارض جوسر الي جبعون * وساير هولاء الملوك وارضيهم ملك يوسع في دفعة واحدة * 42
لان الله حارب عن بني اسرايل * وعاد يوسع وجميع بني اسرايل الي العسكر الي الجلجال * 43

* الفصل الحادي عشر *

* وكان عند سماع يابين ملك قيسارية * ارسل الي يوباب ملك 1
ميرون * والي ملك سمرون * والي ملك اكشاف * والي ملك الموصل * وساير الملوك الذين في الشمال 2
في الجبل * وفي ناحية نافوت دور الغرب * والي الكنعانيين شرقا وغربا * والاموري * والحثي * والفرزي * 3
واليبوسي في الجبل * والحوي تحت حرمون في ارض المشرفة * فخرجوا هم وعساكرهم معهم في 4
خلق كثير مثل الرمل الذي علي البحر كثرة * وخيل وركبان كثير جدا * واتفق جميع 5
الملوك * وجاووا جميعا علي مياه ميروم لمحاربة بني اسرايل * فقال الله ليوسع * لا تخف منهم * فان في 6
غد مثل هذا الوقت انا جاعل جميعهم صرعا امام بني اسرايل * خيلهم عرقب وجميع
مراكبهم احرق بالنار * فجاء يوسع وساير رجال الحرب الي مياه ميروم غفلة * واوقعوا بهم 7
السيف * فاسلمهم الله بيد بني اسرايل * وقتلوهم وطردوهم الي صيدون الكبير * والي حماة 8
الماء * والي بقعة المشرقة شرقا * وقتلوهم حتي لم يبق منهم واحد * وصنع بهم يوسع كما قال 9
الله * خيلهم عرقب * ومراكبهم احرق بالنار * وعاد يوسع في ذلك الوقت * وفتح قيسارية * 10
وقتل ملكها بالسيف * لان قيسارية قديما هي اول هذه المملكات * وقتل كل نفس فيها 11
بالسيف استيصالا * ولم يبق فيها نسمة * واحرقها بالنار *

Trucidavit ergò Joſue cunctos hujus terræ habitatores, montis nimirum ac planitiei, et Meridiei, atque oſtiorum fluminũ, necnon reges eorum, nullo relicto ſuperſtite: omne enim animatum conſumpſit, quemadmodum præceperat Deus, Deus Iſraelis. 40 *Trucidavit autem illos Joſue à deſerto Racim ad Gazam uſque; totámq; terram Goſer ad Gabaon uſque.* 41 *Omnes autem reges iſtos, et terram eorum cepit Joſue ſimul ac ſemel, quia Deus pugnabat pro filiis Iſrael.* 42 *Tum demum reverſus eſt Joſue omnéſque filii Iſrael in caſtra ad Galgal.* 43

CAP. XI.

Quæ cùm audîſſet Nabin rex Cæſareæ, miſit ad Jobal regem Miron, et ad regem Semron, & ad regem Achſaph, et ad regem Mauſel, 1 *Omnéſq; reges qui erant ad Aquilonem in monte, et in tractu Naphoth-dor Occidentali,* 2 *Et ad Chananæos ab Oriente et Occidente, & Amorrhæum, & Hethæum, & Pherezæum, & Jebuſæum in monte degentem, et Hevæum infra Hermon in regione ſublimiore:* 3 *Et prodierunt ipſi & eorum copiæ ſecum, cum turba plurima, arenæ quæ ſecus mare eſt, numero comparandâ; et equis, et equitibus plurimis.* 4 *Conſpirantéſque omnes hi reges venerunt ſimul ad aquas Mirom, ut oppugnarent filios Iſrael.* 5 *Dixit autem Deus ad Joſue, Ne timeas ab illis; cras enim pari tempore redditurus ſum eos proſtratos ante filios Iſrael: equis eorum ſuffragines ſuccîdes, et omnes currus eorum combures igni.* 6 *Venerunt ergò Joſue omnéſque viri militares ad aquas Mirom repentè, et injecerunt in eos gladium.* 7 *Tradidítque eos Deus in manum filiorum Iſrael, qui trucidârunt eos, & propulſârunt illos uſque ad Sidonem magnam, et uſque ad locum aquæ calidæ, & uſque ad tractum ſuperiorem, Orientem verſùs; et peremerunt eos ita ut ne unus quidem remaneret ex eis.* 8 *Fecitque eis Joſue quemadmodum dixerat De⁹, Equis eorum ſuffragines ſuccindes, & currus eorum igne combures.* 9 *Reverſus eſt etiam Joſue eo tempore, & oppugnavit Cæſaream, et occîdit regem ejus gladio (Cæſarea enim anteà erat præcipua regnorum iſtorum)* 10 *Et occîdit omnem animam quæ erat in ea gladio, ad internecionem uſque, nec reliquit in ea quicquam ſpirans; demum igne combuſſit eam.* 11

ספר יהושע : יא

eorum reges omnes & ,iſtorum regum urbes omnes &
12 וְאֶת־כָּל־עָרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם
quemadmodum ,eos interficiendo gladii *os ad* eos percuſſit &,Jehoſuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי־חֶרֶב הֶחֱרִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר
urbes omnes Tantummodo .Domini ſervus Moſeh præcepit
13 צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ רַק כָּל־הֶעָרִים
præter ,Iſrael *eas* combuſſit non ,eorum tumulum *ſuper* *ſtantes*
הָעֹמְדוֹת עַל־תִּלָּם לֹא־שְׂרָפָם יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי
civitatum *ſpolium* *omne* Et .Jehoſuah combuſſit ſolam Chaſor
14 אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃ וְכֹל שְׁלַל הֶעָרִים
omnem tantùm :Iſrael filii ſibi ſunt prædati *animal* & ,iſtarum
הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק אֶת־כָּל־
non :eos *ipſos diſperdere* *uſque* ,gladii *os ad.* percuſſerunt hominem
הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־חֶרֶב עַד־הִשְׁמִדָם אוֹתָם לֹא
Dominus præcepit Quemadmodum .*ſpirationem* omnem reliquerunt
15 הִשְׁאִירוּ כָּל־נְשָׁמָה׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
fecit ſic & ,Jehoſuah ipſi Moſeh præcepit ſic ,ſuo ſervo Moſeh
מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עָשָׂה
ipſi Dominus præcepit quæ omnibꝰ ex verbum removit non:Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־
& ,*montis* iſtam terram omnem Jehoſuah *cepit* Et .Moſeh
16 מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הָהָר וְאֶת־
& ,planiciem & ,Ghoſen terram omnem & ,*meridiem* omnem
כָּל־הַנֶּגֶב וְאֵת כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה וְאֶת־
monte A .ejus planiciem & ,Iſrael montem & ,*campeſtrem*
17 הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵלָתֹה׃ מִן־הָהָר
,Lebanon campo in Gad Bahal uſque & Seir in *aſcendente* Leni
הֶחָלָק הָעוֹלֶה שֵׂעִיר וְעַד־בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן
,cepit eorum reges omnes & ;Chermon monte ſub
תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד
Jehoſuah fecit multis Diebus .eos fecit mori &,eos percuſſit &
18 וַיַּכֵּם וַיְמִיתֵם׃ יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ
fuit Non *bellum* iſtis regibus omnibus cum
19 אֶת־כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִלְחָמָה׃ לֹא־הָיְתָה
,*Chivæum* præter ,Iſrael *filios* *ad* fecerit pacem quæ civitas
עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי הַחִוִּי
cum à Quia .prœlio in ceperunt omnes ;Ghibhon habitatores
20 יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת־הַכֹּל לָקְחוּ בַמִּלְחָמָה׃ כִּי מֵאֵת
belli occurſum in eorum cor *roborandum ad* ,fuit Domino
יְהוָה הָיְתָה לְחַזֵּק אֶת־לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה
;miſericordia eis *exiſtendum non ad* ,eos occideret ut ,Iſrael cum
אֶת־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי הֱיוֹת־לָהֶם תְּחִנָּה
.Moſeh Dominus præcepit ſicut ,eos diſperderet ut *quoniam*
כִּי לְמַעַן הַשְׁמִידָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
torquatos excidit & ,illo tempore in Jehoſuah venit Et
21 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיַּכְרֵת אֶת־הָעֲנָקִים
monte omni de & ,Hanab de ,Debir de ,Chebron de ,monte de
מִן־הָהָר מִן־חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־עֲנָב וּמִכֹּל הַר
eorum urbibus cum :Iſrael monte omni de & ,Jehudah
22 יְהוּדָה וּמִכֹּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־עָרֵיהֶם
filiorum terra in *torquati* *remanſit* Non .Jehoſuah eos interfecit
הֶחֱרִימָם יְהוֹשֻׁעַ׃ לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי
.remanſerunt Aſdod in & ,Gath in ,Hazah in tantùm :Iſrael
יִשְׂרָאֵל רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד נִשְׁאָרוּ׃
quæ omnia juxta terram omnem Jehoſuah accepit Et
23 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר
hæreditatem in Jehoſuah eam dedit & ,Moſeh ad Dominus eſt locutus
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה
terra & :eorum *tribubus* eorum *partitiones* ſecundùm ,Iſrael ipſi
לְיִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ
.bello à quievit
שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

12 Et omnes per circuitum civitates,
regeſque earum cepit,
percuſſit, atque delevit, ſicut
præceperat ei Moyſes famulus
13 Domini. Abſque urbibus quæ
erant in collibus & in tumulis
ſitæ, cæteras ſuccendit Iſrael
: unam tantùm Aſor munitiſſimam
flammâ conſumpſit.
14 Omnémque prædam iſtarum
urbium ac jumenta diviſerunt
ſibi filii Iſraël, cunctis hominibus
15 interfectis. Sicut præceperat
Dominus Moyſi ſervo
ſuo, ita præcepit Moyſes
Joſue, & ille univerſa complevit
: non præteriit de univerſis
mandatis, nec unum
quidem verbum quod juſſerat
16 Dominus Moyſi. Cepit itaque
Joſue omnem terram
montanam, & Meridianam,
terrámque Goſen, & planitiem,
& Occidentalem plagam,
montémque Iſraël, & campeſtria
17 ejus: Et partem montis
quæ aſcendit Seir uſque Baalgad,
per planitiem Libani ſubter
montem Hermon: omnes
reges eorum cepit, percuſſit,
18 & occidit. Multo tempore
pugnavit Joſue contra reges
19 iſtos. Non fuit civitas quæ
ſe traderet filiis Iſraël, præter
Heuæum, qui habitabat in Gabaon
: omnes enim bellando
20 cepit. Domini enim ſententiâ
fuerat, ut indurarentur corda
eorum, & pugnarent contra
Iſrael, & caderent: & non
mererentur ullam clementiam,
ac perirent, ſicut præceperat
21 Dominus Moyſi. In illo
tempore venit Joſue, & interfecit
Enacim de montanis,
Hebron, & Dabir, & Anab,
& de omni monte Juda & Iſrael,
urbéſque eorum delevit.
22 Non reliquit ullum de ſtirpe
Enacim, in terra filiorum Iſrael
: abſque civitatibus Gaza,
& Geth, & Azoto, in quibus
23 ſolis relicti ſunt. Cepit
ergò Joſue omnem terram, ſicut
locutus eſt Dominus ad
Moyſen, & tradidit eam in
poſſeſſionem filiis Iſrael, ſecundùm
partes & tribꝰ ſuas. Quievítque
terra à præliis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων, καὶ τοὺς
βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν
αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους· καὶ (η) ἐξωλόθρευσαν
αὐτοὺς, ὃν τρόπον συνέταξε Μωυσῆς
13 ὁ παῖς κυρίου. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς
κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραήλ·
πλὴν Ἀσὼρ μόνην (θ) ἐνέπρησεν Ἰσραήλ,
14 Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευσαν
ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. αὐτοὺς δὲ πάντας
(ι) ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσεν
αὐτοὺς, οὐ (κ) κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲν
15 ἐμπνέον. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ
Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Μωυσῆς ὡσαύτως
ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ, καὶ οὕτως ἐποίησεν
Ἰησοῦς· οὐ παρέβη (λ) οὐδὲν ἀπὸ
πάντων ὧν (μ) συνέταξεν αὐτῷ Μωυσῆς.
16 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν,
καὶ πᾶσαν τὴν γῆν (ν) Ναγὲβ, καὶ
πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ, καὶ τὴν πεδινὴν,
καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ (ξ) ὄρος
Ἰσραὴλ, καὶ (ο) τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ
17 ὄρει, Ἀπὸ ὄρους Χελχὰ, καὶ ὃ προσαναβαίνει
εἰς (π) Σηείρ, καὶ ἕως (ρ) Βαλαγὰδ,
καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος
τὸ Ἀερμών. (σ) καὶ πάντας τοὺς
βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν (τ),
18 καὶ ἀπέκτεινε. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν
Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον.
19 Καὶ οὐκ ἦν (υ) πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν
Ἰσραήλ· πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ.
20 Ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχῦσαι
(φ) αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾷν εἰς πόλεμον
πρὸς Ἰσραὴλ, ἵνα (χ) ἐξολοθρευθῶσιν,
ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ'
ἵνα (ψ) ἐξολοθρευθῶσιν, ὃν τρόπον εἶπε
21 κύριος πρὸς Μωυσῆν. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ (ω) ἐξωλόθρευσε
τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρὼν, καὶ
ἐκ (α) Δαβὶρ, καὶ ἐξ (β) Ἀναβὼθ, καὶ ἐκ (γ)
παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους
Ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν· καὶ (δ) ἐξωλόθρευσεν
22 αὐτοὺς Ἰησοῦς. Οὐ (ε) κατελείφθη (ζ)
τῶν Ἐνακὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ
πλὴν ἐν (η) Γάζῃ, καὶ ἐν Γὲθ, καὶ (θ) ἐν
23 Ἀσελδὼ κατελείφθη. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς
πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο κύριος
τῷ Μωυσῇ. καὶ ἔδωκεν (ι) αὐτοὺς
Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ
κατὰ φυλὰς αὐτῶν. καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε
πολεμουμένη.

Et omnes civitates (l) regnorum, 12
& reges eorum cepit Ieſus; & interfecit eos in ore gladii.
Et exterminârunt eos;
quemadmodùm præceperat Moyſes puer Domini. Sed omnes civitates 13
exaggeratas non incendit Iſrael. Tantùm Aſor ſolam
incendit Iſrael, Et omnia ſpolia 14
(m) ejus prædati ſunt ſibi filii Iſrael. Ipſos autem omnes
exterminârunt in ore gladii:
quoadusque diſperdidit eos:
non (n) reliquerunt ex eis quicquam ſpirans. Quemadmodùm 15
præcepit Dominus Moyſi puero
ſuo, & Moyſes ſimiliter mandavit Ieſu; & ſic fecit Ieſus:
non eſt tranſgreſſus quicquã ab
omnibus, (o) quæ præcepit ei
Moyſes. Et cepit Ieſus omnem 16
terram montanam, & omnem
terram Nageb, & omnem terram Goſom: & campeſtrem, &
eam quæ verſùs Occaſum, &
montem Iſrael, & humilia, quæ
ad montem, A monte Chelcha, 17
& qui aſcendit in Seir, & uſque Balagad: & campos Libani ſub monte Aermon. Et omnes
reges eorum cepit, & ſuſtulit,
& occîdit. Et dies plures fecit Ieſus adverſùs reges iſtos 18
bellum. Et non fuit civitas, (p) 19
quam non ceperit Iſrael: omnia (q) ceperunt in bello.
Quia per Dominum factum 20
eſt confortari cor eorum, ut
obviàm irent ad bellum ad Iſrael; ut exterminarentur: (r)
ita ut non daretur eis miſericordia; ſed ut exterminarentur,
quemadmodùm dixit Dominus
ad Moyſen. Et venit Ieſus in 21
tempore illo: & exterminavit
ipſos Enacim de montana, de
Chebron, & de Dabir, & de
Anaboth, & de omni (ſ) genere Iſrael, & de omni monte
Iuda, cum civitatibus eorum.
Et exterminavit eos Ieſus.
Non remanſit de ipſis Enacim 22
à filiis Iſrael, ſed tantùm in
Gaza, & in Geth, & in Aſeldo remanſit. Et cepit Ieſus 23
omnem terram, ſecundùm
quod mandavit Dominus Moyſi. Et dedit eos Ieſus in hæreditatem Iſrael in partitione
ſecundùm tribus eorum. Et terra quievit à præliis.

MS.A. (η) ἐξωλέθρευσεν (θ) αὐτὴν ἐνέπρησεν Ἰησοῦς, Καὶ (ι) ἐξωλέθρευσαν (κ) κατέλειπον αὐτῶν οὐδὲ ἓν ἐμπνέον. (λ) οὐθὲν (μ) συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. (ν) τὴν Ναγὲβ, (ξ) ὄρειον (ο) τὰ πεδινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει Ἀδὰκ, καὶ ὃ (π) Σηειρὰ, (ρ) Βαλγὰδ, καὶ τὸ παιδίον (σ) καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν πάντας ἔλαβεν, (τ) αὐτοὺς, καὶ (υ) πόλις ἥτις οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· πάντας ἔλαβεν ἐν πολέμῳ. (φ) τὴν καρδίαν αὐτῶν (χ) ἐξολεθρευθῶσιν, (ψ) ἐξολεθρευθῶσιν, (ω) ἐξωλέθρευσεν (α) Δαβεὶρ, (β) Ἀνὼθ, (γ) παντὸς ὄρους Ἰσραὴλ, (δ) ἐξωλέθρευσεν (ε) κατελείφθησαν (ζ) τῷ Ἐνακὶμ ὑπὸ τῶν (η) Γάζηβ, (θ) ἐν Ἀδὼθ κατελείφθησαν. (ι) αὐτὴν Ἰησοῦς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וְיַת כָּל קִרְוֵי מַלְכַיָא הָאִלֵין וְיַת כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ וּמְחָנוּן לְפִתְגַם דְּחָרֶב
13 גְּמַר יַתְהוֹן כְּמָא דְפַקֵד מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ׃ לְחוֹד כָּל קִרְוַיָא דְקַיְמִין עַל תּוּקְפֵיהוֹן לָא
14 אוֹקְדִנוּן יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן יַת חָצוֹר בִּלְחוֹדָהּ אוֹקֵד יְהוֹשֻׁעַ׃ וְכָל עֲדֵי קִרְוַיָא הָאִלֵין
וּבְעִירָא בְּזוֹ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד יַת כָּל אֱנָשָׁא מְחוֹ לְפִתְגַם דְּחֶרֶב עַד דִּי שֵׁיצִיאוּ
15 יַתְהוֹן לָא אַשְׁאַרוּ כָּל נִשְׁמָא׃ כְּמָא דְפַקִיד יְיָ יַת מֹשֶׁה עַבְדֵיהּ כֵּן פַּקֵד מֹשֶׁה יַת יְהוֹשֻׁעַ
16 וְכֵן עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ לָא בַטֵיל פִּתְגָמָא מִכֹּל דְּפַקֵד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃ וְאַחְסִין יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל
אַרְעָא הָדָא טוּרָא וְיַת כָּל דָרוֹמָא וְיַת כָּל אַרְעָא דְגֹשֶׁן וְיַת שְׁפֶלְתָּא וְיַת מֵישְׁרָא
17 וְיַת טוּרָא דְיִשְׂרָאֵל וּשְׁפֶלְתֵּיהּ׃ מִן טוּרָא פְּלִיגָא דְסָלֵיק לְשֵׂעִיר וְעַד מֵישַׁר גָּד
בְּבִקְעַת לִבְנָן שְׁפוּלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְיַת כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ וּמְחָנוּן וְקַטְלִנוּן׃
18 יוֹמִין סַגִיאִין עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל מַלְכַיָא הָאִלֵין קְרָבָא׃ לָא הֲוָת קַרְתָּא דְאַשְׁלְמַת
19
20 עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן חִוָאָה יָתְבֵי גִבְעוֹן יַת כּוֹלָא נְסִיבוּ בִקְרָבָא׃ אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ
הֲוָת לְתַקָפָא יַת לִבְּהוֹן לְסַדָרָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל בְּדִיל לְגַמָרוּתְהוֹן בְּדִיל דְּלָא
21 לְמֶהֱוֵי לְהוֹן רַחֲמִין אֲרֵי בְדִיל לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן כְּמָא דְפַקֵד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃ וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ
בְּעִדָנָא הַהִיא וְשֵׁיצֵי יַת גִבָּרַיָא מִן טוּרָא מִן חֶבְרוֹן מִן דְּבִיר מִן עֲנָב וּמִכֹּל טוּרָא
22 דִיהוּדָה וּמִכֹּל טוּרָא דְיִשְׂרָאֵל עִם קִרְוֵיהוֹן גַּמְרִנוּן יְהוֹשֻׁעַ׃ לָא אִשְׁתָּאַר גִּבָּרַיָא
23 בְּאַרַע בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד בְּעַזָה בְּגַת וּבְאַשְׁדוֹד אִשְׁתָּאַרוּ׃ וּנְסִיב יְהוֹשֻׁעַ יַת
כָּל אַרְעָא כְּכָל דִי מַלֵיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וִיהָבַהּ יְהוֹשֻׁעַ לְאַחְסָנָא לְיִשְׂרָאֵל בִּפְלֻגוּתֵיהוֹן
לְשִׁבְטֵיהוֹן וְאַרְעָא שְׁדוֹכַת מִלְמֶעְבַּד קְרָבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnes urbes regum illorum, & omnes reges eorum ſubegit Joſue; & 12
delevit eos in ore gladii: conſumpſit eos juxta id quod juſſit Moſes ſervus
Domini. Tantum omnes urbes quæ ſtabant ſuper fortitudine ſua, 13
non incendit eas Iſrael: ſed tamen Hhaſzor ſolummodo incendit Joſue.
Et omnem prædam urbium illarum, & jumenta diripuerunt ſibi filii Iſrael: 14
tantum omnes homines percuſſerunt in ore gladii, quoad exterminaverunt
eos; non reliquerunt omnem animam. Juxta id quod juſſit Dominus 15
Moſem ſervum ſuum, ſic juſſit Moſes Joſue, & ſic fecit Joſue. Non
defecit verbum ex omnibus quæ juſſit Dominus Moſem. Et poſſedit 16
Joſue omnem terram hanc montis, & omnem [*terram*] Auſtri, & omnem
terram Goſen, & depreſſionem, & planiciem, & montem Iſraelis, & depreſſionem
ejus: A monte diviſionis qui aſcendit ad Seghir & *uſq;* planiciem 17
Gad in campo Libani, depreſſiones montis Hermonii, & omnes
reges eorum ſubegit, & delevit eos, & occîdit eos. Dies multos fecit 18
Joſue cum omnibus regibus his bellum. Non fuit civitas quæ pacem faceret 19
cum filiis Iſrael, niſi Hhivæi habitantes Gibghon: omnes ceperunt
in bello. Nam ab ante Dominum fuit ad obdurandum cor eorum ad ordinandum 20
prœlium cum Iſraele, propter conſumendos eos, ut non eſſent
ſuper eos miſericordiæ, ſed enim propter diſperdendos eos, ſicut juſſerat
Dominus Moſem. Et venit Joſue in tempore illo, & diſperdidit fortes ex 21
monte, ex Hhebron, ex Debir, ex Ghanab, & ex omni monte Juda, & ex
omni monte Iſrael cum urbibus eorum; deſtruxit eos Joſue. Non relicti 22
ſunt fortes in terra filiorum Iſrael; tantum in Ghaza, in Gath & in Aſdod
relicti ſunt. Et cepit Joſue omnem terram, juxta omne quod locutus eſt 23
Dominus cum Moſe; & tradidit eam Joſue in hæreditatem Iſraeli in diviſionibus
eorum per tribus eorum; & terra quievit à faciendo bello.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

12 * ܘܠܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܡܠܟܝܗܝܢ. ܟܒܫ ܝܫܘܥ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ
ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܩܝܡܢ 13
ܥܠ ܬܠܠܐ. ܐܘܩܕ ܐܢܘܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܚܨܘܪ ܐܘܩܕ ܝܫܘܥ. * ܘܠܟܠܗ ܒܙܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ 14
ܘܒܥܝܪܐ. ܒܙܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܩܛܠܘ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ.
ܥܕܡܐ ܕܓܡܪܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܢܫܡܬܐ. * ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ 15
ܥܒܕܗ. ܗܟܢܐ ܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܝܫܘܥ. ܘܠܐ ܒܛܠ ܡܠܬܐ ܡܢ
ܟܠܗܝܢ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܢܣܒ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܠܟܠܗ 16
ܬܝܡܢܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܫܦܠܬܐ. ܘܛܘܪܐ ܟܠܗܘܢ. ܘܠܫܦܠܘܬܗܘܢ. * ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܦܠܓ 17
ܘܣܠܩ ܠܣܥܝܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܕܓܕ. ܕܒܫܦܠܬܐ ܕܠܒܢܢ ܬܚܝܬ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ.
ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܠܟܝܗܘܢ ܟܒܫ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. * ܘܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܒܕ ܝܫܘܥ 18
ܩܪܒܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ. * ܘܠܐ ܐܫܬܟܚܬ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܐ ܐܫܬܠܡܬ ܠܒܢܝ 19
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܚܪܒܘܗ̇. ܐܠܐ ܐܢ ܚܘܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܒܥܘܢ. ܕܐܚܝ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܫܒܩ
ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܕܢܦܠܚܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܗܠܝܢ. ܒܙܐ ܐܢܝܢ ܝܫܘܥ ܘܚܪܒ
ܐܢܝܢ. * ܡܛܠ ܕܡܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܗܕܐ. ܕܢܐܒܝܠ ܠܒܗܘܢ. ܕܢܦܩܘܢ ܠܩܪܒܐ ܥܡ 20
ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܢܚܪܒܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܗܘܐ ܠܗܘܢ ܚܘܣܬܐ. ܡܛܠ ܕܢܘܒܕ ܐܢܘܢ.
ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܘܩܛܠ ܠܓܢܒܪܐ ܕܒܛܘܪܐ. ܡܢ 21
ܚܪܡܘܢ. ܘܡܢ ܕܒܝܪ. ܘܡܢ ܓܒܠ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܛܘܪܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܡ ܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܚܪܒ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. * ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܓܢܒܪܐ ܒܐܪܥܐ ܕܒܢܝ 22
ܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܥܙܐ ܘܒܓܬ ܘܒܐܫܕܘܕ ܐܫܬܚܪܘ. * ܘܢܣܒ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ 23
ܐܪܥܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. ܘܝܗܒܗ̇ ܝܫܘܥ ܝܪܬܘܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܦܠܓܘܬܐ
ܠܫܒܛܝܗܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܐܬܬܢܝܚܬ ܡܢ ܩܪܒܐ.

12 * Omnes etiam urbes regum iſtorum nec non reges earum ſubjugavit Jeſus, & acie gladii interfecit, quemadmodum præceperat ei Moſes ſervus Domini. 13 Præterea cunctas civitates eorum qui ſuper colles degebant, ſuccendit Iſrael, & Haſorem ipſam combuſſit Jeſus. 14 Omnia verò ſpolia urbium iſtarum, & jumenta diripuerunt ſibi filii Iſrael; omnes autem homines peremerunt acie gladii, donec eos penitùs conſumpſiſſent, nullúmque ex eis ſpirantem reliquiſſent. 15 Quemadmodum præceperat Dominus Moſi ſervo ſuo, ita præceperat Moſes ipſi Jeſu, & ita fecit Jeſus, nec irritum fecit ullum verbum ex omnibus quæ imperaverat Dominus Moſi. 16 Cepit itaque Jeſus univerſam terram iſtam montanam, totum Meridiem, totámque terram planam, montes univerſos, & planities eorum. 17 A monte qui dividens aſcendit ad Seir, uſque ad Gadgad quæ eſt in planitie Libani ſub monte Hermon: omnes quoque reges eorum ſubegit ac interfecit Jeſus. 18 Cæterùm diebus multis bellum geſſit Jeſus cum omnibus his regibus: 19 Nec ulla remanſit civitas quæ non tradita fuerit filiis Iſrael, & ab eis trucidata, præter Hevæos commorantes in Gabaon, quos Jeſus ſervavit, ac reliquit Jeſus, ut miniſtrarent Iſraeli: omnia autem prædicta regna diripuit Jeſus, ac trucidavit. 20 Nam à Domino factum fuit hoc, ut obduraretur cor eorum, quatenus ad prælium exirent contra Iſraelem, ut trucidarent eos nulla ergâ eos adhibitâ gratiâ: perdidit enim illos, uti præceperat Dominus Moſi. 21 Venit autem Jeſus eo tempore, & interfecit gigantes qui erant in monte, de Hermon, de Dobir, de Gebel, ex univerſo monte Juda, & ex univerſo monte Iſraelis; unà cum urbibus eorum vaſtavit eos Jeſus, 22 Nec ullus remanſit gigas in terra filiorum Iſrael: nonniſi in Aza, Geth, & Aſdod remanſerunt. 23 Occupavit igitur Jeſus univerſam terram, quemadmodum dixerat Dominus Moſi, deditque eam Jeſus in hæreditatem Iſraeli per partitiones in tribus eorum: tum terra quievit à bello.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

12 * وجميع مدن هولاء الملوك وملوكها ملكهم يوسع * وقتلهم بحد السيف واستاصلهم *
13 حسب ما اوصي موسي عبد الله * فاما جميع البلد الخربة الواقعة علي تلالها فانهم ما
14 احرقوها بنو اسرايل بالنار * الا قيسارية وحدها * فان يوسع احرقها * وجميع سلب هولاء
البلاد والبهايم نهبوه بنو اسرايل * والناس فانهم قتلوا جميعهم بحد السيف الي استيصالهم
15 كلهم * ما بقوا نسمة * كما اوصي موسي عبد الله * كذلك وصي موسي ليوسع * وكذلك
16 فعل يوسع * ولم يخالف شي من ما امر الله به موسي * وملك يوسع كل هذه الارض *
17 الجبل والجنوب * وارض الجوسن * والسهل والسبخة * وجبل اسرايل وسهلة * من الجبل
الاملس الصاعد الي الشراه * والي باعل جاد في بقعة لبنان تحت جبل حرمون * وساير
18 19 ملوكهم * وقتلهم واماتهم * زمان كبير عمل يوسع مع هاولاء الملوك الحرب * ولم يكن
مدينة استقامت الي بني اسرايل سوي الحوي سكان جبعون * واما الكل اخذهم بالسيف *
20 * لان من عند الله كان ذلك * هو قسي قلوبهم للقاء بني اسرايل بالقتال حتي يستاصلوا
21 ولا يحصل بهم رافة * حتي يهلكوا حسب ما قال الله لموسي * وجاء يوسع في ذلك الوقت
واهلك الاعلاج من الجبل * من حبرا * ومن دبيرا * ومن عناب * ومن ساير جبل يهودا * ومن
22 ساير جبل اسرايل * مع مدنهم استاصلهم يوسع * وما بقي علج في ارض بني اسرايل * الا
23 في غزه وجت واردود * واخذ يوسع كل الارض كما وعد الله موسي * واعطاها يوسع نحلة لبني
اسرايل * وقسمها بينهم بالقرعة لاسباطهم * وهدت الارض من الحرب *

12 * *Omnes quoque urbes regum iſtorum, & reges earum cepit Joſue ac trucidavit acie gladii, penitúſque extirpavit, quemadmodum præceperat Moſes ſervus Dei.* 13 *Verùm civitates omnes dirutas, propriis ſuper tumulis ſubverſas non combuſſerunt filii Iſrael igne, præter ſolam Cæſaream; hanc enim Joſue combuſſit.* 14 *Omnia autem ſpolia harum civitatum, atque jumenta diripuerunt filii Iſrael: & homines interfecti fuerunt omnes acie gladii, adeo ut abſumpti eſſent omnes, nullâ relictâ animâ.* 15 *Quemadmodum mandatum fuerat Moſi ſervo Dei, ita mandaverat Moſes Joſue, & ita fecit Joſue, nullâ re prætermiſſâ ex his quæ præceperat Deus Moſi.* 16 *Occupavit igitur Joſue univerſam terram iſtam tum montanam tum Meridionalem, nec non terram Goſen, & planitiem, atque deſertum, montem quoque Iſraelis, ac planitiem ejus;* 17 *A monte Glabro qui aſcendit ad Sarab, uſque ad Baal-gad in tractu Libani infra montem Hermon; omnes prætereà reges eorum, quos trucidavit mortéque affecit.* 18 *Longo tempore bellum geſſit Joſue cum his regibus:* 19 *Nec ulla fuit urbs quæ morem geſſerit Iſraelitis, præter Hevæos habitantes in Gabaon; ſed omnes gladio obtinuit.* 20 *Siquidem à Deo fuit iſtud: ipſe durum reddidit cor eorum, ut bello occurrerent Iſraelitis, quatenus extirparentur, nec ulla exhiberetur eis clementia, ut perirent quemadmodum dixerat Deus Moſi.* 21 *Venit etiam Joſue eodem tempore, & diſperdit gigantes de monte, nempe de Habra, Dobira, Anab, déque toto monte Juda, & toto monte Iſraelis: unà cum civitatibus eorum extirpavit eos Joſue.* 22 *Nec remanſit ullus gigas in terra filiorum Iſrael, præterquam in Gaza, Gath, & Azdod.* 23 *Cepit itaque Joſue univerſam terram illam, quemadmodum pollicitus fuerat Deus Moſi, deditque eam Joſue hæreditatem filiis Iſrael, ſortéque diſtribuit eam inter ipſos juxta tribus eorum: quievitque terra à bello.*

ספר יהושע: יב

CAA. XII. יב

poſſederunt & ,Iſrael filii percuſſerunt quos ,terræ reges hi Et
1 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
Arnon torrente à ,Solis ortum ad Jarden *tranſitu in* eorum terram
אֶת־אַרְצָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּנָה מִזְרְחָה הַשָּׁמֶשׁ מִנַּחַל אַרְנוֹן
Sichon .*Orientem ad* planiciem omnem & ,Chermon montem ad uſq;
2 עַד־הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הָעֲרָבָה מִזְרָחָה׃ סִיחוֹן
quæ Aroher ab *dominantem* ,Cheſbon in habitantem Emoræum regem
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הַיּשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר
Ghilghad dimidium &,torrentis medium &,Arnon torrentis *labium ſuper*
עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְתוֹךְ הַנַּחַל וַחֲצִי הַגִּלְעָד
planiciem Et. Hammon filiorum terminum ,torrentem Jabboc ad uſque &
3 וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה
mare ,*ſolitudinis* mare ad uſque &,orientem ad Chinneroth mare ad uſque
עַד־יָם כִּנְרוֹת מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם־
effuſiones ſubter auſtro ab & ,*ſolitudinum domus via* orientem ad ſalis
הַמֶּלַח מִזְרָחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁמוֹת וּמִתֵּימָן תַּחַת אַשְׁדּוֹת
habitantis ,Rephaim reſiduo à Baſan regis Hogh terminum Et .collis
4 הַפִּסְגָּה׃ וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הַיּוֹשֵׁב
,Salchah in & ,Chermon monte in *dominantis* Et .Edrehi in & ,Haſtaroth in
5 בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי׃ וּמֹשֵׁל בְּהַר חֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה
dimidium & ;Mahachati & ,Gheſuri terminum ad uſq;,Baſan omni in &
וּבְכָל־הַבָּשָׁן עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצִי
ſervus Moſeh .Cheſbon regis Sichon terminum ;Ghilghad
6 הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחוֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן׃ מֹשֶׁה עֶבֶד־
ſervus Moſeh eam dedit &,eos percuſſerunt Iſrael filii & ,Domini
יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִכּוּם וַיִּתְּנָהּ מֹשֶׁה עֶבֶד־
.Menaſſeh tribui dimidiæ &,Ghaditis &,Reubenitis poſſeſſionē Domini
יְהוָה יְרֻשָּׁה לָרֻאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
Iſrael filii &,Jehoſuah percuſſit quos ,terræ reges iſti Et
7 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
ad uſque &,Lebanon campo in Bahalgad à ,*mare* ad Jarden *tranſitu in*
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה מִבַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן וְעַד־
tribubus Jehoſuah eam *dedit* & :Sehir in *aſcendentem* Lenem montem
הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי
,planicie in & ,monte In .ſuas *partitiones* ſecundum poſſeſſionem Iſrael
8 יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה כְּמַחְלְקֹתָם׃ בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה
,Chittæus ,*meridie* in & ,deſerto in & ,*effuſionibus* in & ,campeſtri in &
וּבָעֲרָבָה וּבָאֲשֵׁדוֹת וּבַמִּדְבָּר וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי
Rex .Jebuſæus & ,Chivvæus ,Perizæus ,Cenahanæus & ,Emoræus
9 הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ מֶלֶךְ
Rex .unus ,Bethel latere ex qui ,Hai Rex :unus Jericho
10 יְרִיחוֹ אֶחָד מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר־מִצַּד בֵּית־אֵל אֶחָד׃ מֶלֶךְ
:unus Jarmuth Rex .unus Chebron Rex :unus Jeruſalaim
11 יְרוּשָׁלִַם אֶחָד מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶחָד׃ מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד
12 Rex .unus Gheſer Rex :unus Heglon Rex .unus Lachis Rex
13 מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶחָד׃ מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ
Rex :unus Chormah Rex .unus Gheder Rex :unus Debir
14 דְּבִר אֶחָד מֶלֶךְ גֶּדֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד מֶלֶךְ
Rex .unus Hadullam Rex :unus Libnah Rex .unus Harad
15 16 עֲרָד אֶחָד׃ מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד מֶלֶךְ עֲדֻלָּם אֶחָד׃ מֶלֶךְ
:unus Tapuah Rex .unus Bethel Rex :unus Machedah
17 מַקֵּדָה אֶחָד מֶלֶךְ בֵּית־אֵל אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד
.unus Laſſaron Rex :unus Aphec Rex .unus Chepher Rex
18 מֶלֶךְ חֵפֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ אֲפֵק אֶחָד מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן אֶחָד׃
:unus Meroon Simron Rex .unus Chaſor Rex :unus Madon Rex
19 20 מֶלֶךְ מָדוֹן אֶחָד מֶלֶךְ חָצוֹר אֶחָד׃ מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְראוֹן אֶחָד
.unus Meghiddo Rex :unus Tahanach Rex .unus Achſaph Rex
21 מֶלֶךְ אַכְשָׁף אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּעְנַךְ אֶחָד מֶלֶךְ מְגִדּוֹ אֶחָד׃
.unus Charmelo Jochneham Rex :unus Chedes Rex
22 מֶלֶךְ קֶדֶשׁ אֶחָד מֶלֶךְ־יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל אֶחָד׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XII.

1 HI ſunt reges, quos percuſſerunt
filii Iſraël, & poſſederunt
terram eorũ tans Jordanem
ad Solis ortũ, à torrente
Arnon uſque ad montẽ Hermon,
& omnem Orientalem
plagam quæ reſpicit ſolitudinem.
2 Sehon Rex Amorrhæorũ;
qui habitavit in Heſebon, dominatus
eſt ab Aroër, quæ ſita
eſt ſuper ripam torrentis Arnon,
& mediæ partis in valle,
dimidiæque Galaad, uſque ad
torrentẽ Jaboc, qui eſt terminus
3 filiorum Ammon. Et à ſolitudine
uſq; ad mare Ceneroth
contra Orientem, & uſque ad
mare Deſerti, quod eſt mare
Salſiſſimũ, ad Orientalem plagam,
per viam quæ ducit Bethſimoth:
& ab Auſtrali parte,
quæ ſubjacet Aſedoth, Phaſga.
4 Terminus Og regis Baſan, de
reliquiis Raphaim, qui habitavit
in Aſtaroth, & in Edrai, &
dominatus eſt in monte Hermon,
& in Salecha, atque in univerſa
Baſan, uſque ad terminos
5 Geſſuri, & Machati, & dimidiæ
partis Galaad: terminos
6 Sehon regis Heſebon. Moyſes
famulus Domini, & filii Iſraël
percuſſerũt eos, tradidítq; terrã
çorũ Moyſes in poſſeſſionẽ
Rubenitis, & Gaditis, & dimidiæ
7 tribui Manaſſe. Hi ſunt
reges terræ, quos percuſſit
Joſue, et filii Iſraël, trans Jordanem
ad Occidentalẽ plagã,
à Baalgad in campo Libani, uſque
ad montem cujus pars aſcendit
in Seir: tradidítq; eam
Joſue in poſſeſſionom tribubus
8 Iſraël, ſingulis partes ſuas, Tam
in montanis quàm in planis atque
campeſtribus. In Aſedoth,
et in ſolitudine, ac in Meridie
Hethæus fuit et Amorrhæus,
Chananæus et Pherezæus,
Heuæus et Jebuſæus. Rex Jericho
9 unus, rex Hai, quæ eſt ex
latere Bethel, unus. Rex Jeruſalem
10 unus, rex Hebron unus.
11 Rex Jerimoth unus, rex Lachis
12 unus. Rex Eglon unus, rex Gazer
13 unus. Rex Dabir unus, rex
14 Gader unus. Rex Herma unus,
15 rex Hered unus. Rex Lebna unus,
16 rex Odullam unus. Rex
Maceda unus, rex Bethel unus.
17 Rex Taphua unus, rex Opher
18 unus. Rex Aphec unus, rex Saron
19 unus. Rex Madon unus, rex
20 Aſor un⁹. Rex Semeron un⁹, rex
21 Achſaph un⁹. Rex Thenac un⁹,
22 rex Mageddo un⁹. Rex Cades
un⁹, rex Jachanan Carmeli un⁹.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Κεφ. ιβ'.

1 Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς (α) ἀνεῖλον
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν
αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου (β) ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν
ἀπὸ φάραγγος Ἀρνῶν ἕως τοῦ ὄρους Ἀερμὼν,
ϗ πᾶσαν (γ) τὴν γῆν Ἄραβα ἀπ' ἀνατολῶν.
2 Σηὼν τὸν βασιλέα τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει
ἐν Ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ (δ) Ἀρνῶν,
ἥ ἐστιν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος,
ϗ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ ἕως Ἰαβὸκ, ὅρια υἱῶν
3 Ἀμμάν. Καὶ Ἄραβα ἕως τῆς θαλάσσης (ε)
Χενερὲθ κατ' ἀνατολὰς, ϗ ἕως τῆς θαλάσσης
Ἄραβα, θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν
ὁδὸν τὴν (ζ) κατὰ Ἀσιμὼθ, ἀπὸ Θαιμὰν
4 τὴν ὑπὸ Ἀσηδὼθ Φασγά. Καὶ Ὢγ βασιλεὺς
Βασὰν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων, ὁ
κατοικῶν ἐν Ἀσταρὼθ ϗ ἐν (η) Ἐδραῒν,
ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀερμὼν, ϗ ἀπὸ (θ) Σελχαὶ,
ϗ πᾶσαν (ι) τὴν γῆν Βασὰν ἕως ὁρίων (κ)
5 Γεργεσὶ, ϗ τὴν (λ) Μαχὶ, ϗ τὸ ἥμισυ Γαλαὰδ
6 ὁρίων Σηὼν βασιλέως Ἐσεβών. Μωυσῆς ὁ
παῖς κυρίου ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς.
ϗ ἔδωκεν αὐτὴν Μωυσῆς (μ) ἐν κληρονομίᾳ
Ῥουβὴν, ϗ Γὰδ, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς
7 Μανασσῆ. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων,
οὓς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς ϗ (ν) υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν
τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ (ξ) θάλασσαν
Βαλαγὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου, ϗ ἕως ὄρους
(ο) τοῦ Χελχὰ, ἀναβαινόντων εἰς (π) Σηείρ.
ϗ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ
8 (ρ) κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν. Ἐν τῷ ὄρει,
ϗ ἐν τῷ πεδίῳ, ϗ ἐν Ἄραβα, ϗ ἐν (σ)
Ἀσηδὼθ, ϗ ἐν τῇ ἐρήμῳ, (τ) ϗ Ναγὲβ, τὸν
Χετταῖον, ϗ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, ϗ τὸν Χαναναῖον,
ϗ τὸν (υ) Φερεζαῖον, ϗ τὸν Εὐαῖον, ϗ τὸν Ἰεβουσαῖον.
9 Τὸν βασιλέα Ἱεριχὼ, ϗ τὸν βασιλέα
10 τῆς Γαὶ, ἥ ἐστι πλησίον (φ) Βαιθὴλ, βασιλέα
11 Ἱερουσαλὴμ, βασιλέα Χεβρὼν, βασιλέα (χ)
12 Ἱεριμοὺθ, βασιλέα (ψ) Λαχὶς, βασιλέα (ω)
13 Αἰλὰμ, βασιλέα Γαζὲρ, βασιλέα (α) Δαβὶρ,
14 βασιλέα Γαδὲρ, βασιλέα (β) Ἑρμὰθ,
15 βασιλέα Ἀδὲρ, βασιλέα (γ) Λεβνὰ, βασιλέα
Ὀδολλὰμ, (δ) βασιλέα Ἠλὰθ,
βασιλέα Ταφοὺτ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα
Ὀφὲκ τῆς Ἀρὼκ, βασιλέα Ἀσὼμ, βασιλέα
Συμοὼν, βασιλέα Μαμβρὼθ, βασιλέα
Ἀζὶφ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα
Ζαχὰκ, βασιλέα Μαρεδὼθ, βασιλέα
Ἰεκὸμ τοῦ Χερμὲλ,

CAP. XII.

ET hi reges terræ, quos ſuſtulerunt 1
filii Iſrael, & poſſederunt
terram eorum trans Jordanem ab
ortu Solis à valle Arnon uſq; ad
montem Aermon, & omnem
terrã Araba ab Oriente. Seon regem 2
Amorrhæorum, qui habitabat
in Eſebon, dominans ab (a)
Arnon, quæ eſt in valle ad partē
vallis, & dimidium Galaad uſque
(b) Iaboc, fines filiorum Ammon.
Et Araba uſq; ad mare 3
Chenereth, ad Orientem, & uſq;
ad mare Araba, mare Salis ab Oriente
per viam, quæ ad (c) Aſimoth,
à Thæman, quæ ſub
Aſedoth Phaſga. Et (d) Og rex 4
Baſan remanſit ex gigantibus, qui
habitabat in Aſtaroth, & in Edrain,
princeps à monte Aermon,
& à Secchæ: & omnem terram
Baſan uſque ad fines Gergeſi, & 5
ipſam Machi, & dimidium Galaad,
(e) de finibus Seon regis Eſibon.
Moyſes puer Domini, & 6
filii Iſrael percuſſerunt eos. Et
dedit eam (f) Moyſes in hæreditatem
Ruben, & Gad, & dimidiæ
tribui Manaſſe. Et hi reges 7
Amorrhæorum, quos ſuſtulit Ieſus,
& filii Iſrael trans Iordanē
juxta mare Balagad in campo
Libani, & uſque ad montem (g)
Chelcha aſcendentibus in Seir. Et
dedit eam Ieſus tribubus Iſrael
hæreditare ſecundùm ſortem eorum
In monte, & in campo, & 8
in Araba, & in Aſedoth, & in
deſerto, & Nageb, Chettæum, &
Amorrhæum, & Chananæum, &
Pherezæum, & Euæum, & Iebuſæum.
Regem (h) Hiericho, & 9
regem Gai, quæ eſt prope Bethel:
Regem Hieruſalem, regem Chebron, 10
Regem Hierimuth, regem 11
Lachis, Regem (i) Ælam, regem 12
Gazer, Regem Dabir, regem Gader, 13
Regem Hermath, regem Ader, 14
Regem Lebna, regem Odollam, 15
regem Elath, regem Taphut,
regem Opher, regem Ophec ipſius
Aroc, regem Aſom, regem Symoon,
regem Mambroth, regem
Aziph, regem Cades, regem Zachac,
regem Maredoth, regem
Iecom ipſius Chermel,

MS. A. (α) ἀνεῖλεν Μωυσῆς, ϗ υἱοὶ (β) ἀπὸ ἡλίου (γ) τὴν Ἄραβα ἀπὸ (δ) Ἀροὴρ, (ε) Χεννερὲθ (ζ) κατ' Ἀσιμὼθ, ὑπὸ Θαιμὰν (η) Ἐδραεὶν, (θ) Ἀσεκχὰ, (ι) τὴν Βασὰν (κ) Γεσουρὶ, (λ) Μαχατὶ, (μ) ἐν κλήρῳ (ν) οἱ υἱοὶ (ξ) τὴν θάλασσαν Βαλγὰδ (ο) τοῦ Ἀλὲκ, (π) Σεειρά. (ρ) κληρονομίαν (σ) Μηδὼθ, (τ) καὶ ἐν Ἀγὲβ, (υ) Φερεζαῖον, (φ) Γὲθ, (χ) Ἱεριμοὺθ, (ψ) Λαχεὶς, (ω) Ἐγλὼμ, (α) Δαβεὶρ, (β) Ἑρμὰ, (γ) Λεβμνὰ, (δ) βασιλέα Μακηδὰ; βασιλέα Θαφφοὺ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ἀφὲκ, βασιλέα Ἀσὼρ, βασιλέα Σαμρὼν, βασιλέα Φασγὰ, βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα Ἀχσὰφ, βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼν, βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Χερμὲλ, βασιλέα Ἀδδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γελγὲλ, βασιλέα Θερμά. Πάντες

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יב

1 ואלין מלכי ארעא דמחו בני ישראל וירתו ית ארעהון בעברא דירדנא מדנח שמשא
2 מנחלא דארנון עד טורא דחרמון וכל מישרא מדנחא: סיחון מלכא אמוראה דיתיב
בחשבון שליט מערוער דעל כיף נחלא דארנון וגו נחלא ופלגות ארע גלעד ועד יובקא
3 דנחלא תחומא דבני עמון: ומישרא עד ים גינוסר מדנחא ועד ימא דמישרא ימא
4 דמלחא מדנחא אורח בית ישימות ומדרומא תחות משפך מרמתא: ותחום עוג מלכא
5 דמתנן משאר גבריא דיתיב בעשתרות ובאדרעי: ושליט בטורא דחרמון ובסלכא ובכל
מתנן עד תחום גשוראה ואפקירוס ופלגות ארע דגלעד תחום סיחון מלכא דחשבון:
6 משה עבדא דיי ובני ישראל מחונון ויהבה משה עבדא דיי ירותא לשבטא דראובן
7 ולשבטא דגד ולפלגות שבטא דמנשה: ואלין מלכי ארעא די מחא יהושע ובני ישראל
8 בעברא דירדנא מערבא ממישר גד בבקעת לבנן ועד טורא פליגא דסליק לשעיר
9 10 ויהבה יהושע לשבטי ישראל ירותא בפלגותהון: בטורא ובשפלתא ובמישרא
11 ובמשפך מרמתא ובמדברא ובדרומא חתאי ואמוראי וכנענאי ופריזאי וחואי ויבוסאי:
12 13 מלכא דיריחו חד מלכא דעי דבסטר בית אל חד: מלכא דירושלם חד מלכא דחברון
14 15 חד: מלכא דירמות חד מלכא דלכיש חד: מלכא דעגלון חד מלכא דגזר חד: מלכא
16 דדביר חד מלכא דגדר חד: מלכא דחרמה חד מלכא דערד חד: מלכא דלבנא חד
17 18 מלכא דעדלם חד: מלכא דמקדה חד מלכא דביתאל חד: מלכא דתפוח חד מלכא
19 דחפר חד: מלכא דאפק חד מלכא דלשרון חד: מלכא דמדון חד מלכא דחצור חד:
20 21 מלכא דשמרון מראן חד מלכא דאכשף חד: מלכא דתענך חד מלכא דמגדו חד:
22 מלכא דקדש חד מלכא דיקנעם לכרמלא חד:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XII.

ET hi reges terræ, quos deleverunt filii Iſrael, & hæreditaverunt terram 1
eorum in tranſitu Jordanis ad ortum Solis, à fluvio Arnon uſq; ad montem
Hhermon, & omnem planitiem Orientalem. Zzihhon rex Emorrhæus, 2
qui habitabat in Hheſbon, regnans à Gharogher quæ ſuper ripam fluvii
Arnon, & medium fluvium, & dimidium terræ Gilghad, & uſq; ad Jobeca
fluvium terminum filiorum Ghamon. Et planiciem uſq; ad mare Genozzar 3
ad Orientem, & uſque ad mare planiciei, mare Salis, ad Orientem, viâ
Bethjeſſimoth: & à meridie ſubtus effuſionem ex Ramatha. Et terminus 4
Ghog regis Mathnan, de reliquiis fortium: qui habitabat in Ghaſtaroth, &
in Edreghi. Et dominabatur in monte Hhermon, & in Zzalecha, & in omni 5
Mathnan uſq; ad terminum Geſſuræi & Aphkeros, & dimidium terræ 6
Gilghad, terminum Zzihhon regis Hheſbon. Moſes ſerv⁹ Domini & filii Iſrael 7
deleverunt eos: & dedit eam Moſes ſervus Domini poſſeſſionem tribui 8
Reuben, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe. Et hi reges terræ, quos 9
delevit Joſue & filii Iſrael trans Jordanem ad Occidentem, à planicie 10
Gad in campo Libani, & uſque ad montem diviſionis qui aſcendit ad Seghir. 11
Et dedit eam Joſue tribubus Iſraelis poſſeſſionem in diviſionibus 12
ſuis. In monte, & in depreſſione, & in planicie, & in effuſione ex Ramatha; 13
& in deſerto, & in Auſtro: Hhethæum, & Emorrhæum, & Chenaghanæum, 14
& Pherizæum, & Hhivæum, & Jebuſæum. Rex Jericho unus, rex 15
Ghay, quæ in latere Bethel, unus, Rex Jeruſalem unus, rex Hhebron unus, 16
Rex Jermuth unus, rex Lachis unus, Rex Gheglon unus, rex Gezer unus, 17
Rex Debir unus, rex Geder unus, Rex Hhorma unus, rex Gharad unus, Rex 18
Libna unus, rex Ghadulam unus, Rex Makeda unus, rex Bethel nnus, Rex 19
Thaphuahh unus, rex Hhepher unus, Rex Apheq unus, rex Laſſaron unus, 20
Rex Madon unus, rex Hhaſzor unus, Rex Simeron Meron unus, rex Achſaph 21
unus, Rex Thaganach unus, rex Migdo unus, Rex Kedes unus, rex 22
Jokneghan ad Carmelum, unus:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܩܛܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܪܬܘ ܐܬܪܘܬܗܘܢ
ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܟܠܗ
ܦܩܥܬܐ ܕܡܕܢܚܐ. * ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܚܫܒܘܢ. ܘܫܠܝܛ ܗܘܐ ܡܢ 2
ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܣܦܬܐ ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܡܨܥܬܗ ܕܢܚܠܐ. ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܦܩ
ܢܚܠܐ ܕܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܡܢ ܦܩܥܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܕܟܢܪܬ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܘܥܕܡܐ 3
ܠܝܡܐ ܕܡܕܒܪܐ: ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܕܠܡܕܢܚܐ ܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܝܫܝܡܘܬ. ܘܡܢ ܬܝܡܢ ܕܬܚܝܬ
ܐܫܕܘܬ ܪܡܬܐ. * ܘܒܬܚܘܡܐ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܢ. ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܓܢܒܪܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ 4
ܒܥܫܬܪܘܬ ܘܒܐܕܪܥܝ. * ܘܫܠܝܛ ܗܘܐ ܒܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܒܣܠܟܐ. ܘܒܟܠܗ ܡܬܢܢ. ܥܕܡܐ 5
ܠܬܚܘܡܐ ܕܓܫܘܪ ܘܕܡܥܟܬ. ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ. ܬܚܘܡܐ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ.
* ܕܩܛܠܗ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒܗ ܡܘܫܐ ܝܪܬܘܬܐ ܠܪܘܒܝܠ ܘܠܓܕ ܘܠܦܠܓܗ 6
ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. 7
ܡܢ ܥܪܒܐ ܘܡܢ ܓܠܓܠܐ ܕܦܩܥܬܐ ܕܠܒܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܛܘܪܐ ܕܦܠܓ ܘܣܠܩ ܠܣܥܝܪ.
ܘܝܗܒܗ ܝܫܘܥ ܠܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܪܬܘܬܐ ܐܝܟ ܦܘܠܓܗܘܢ. * ܒܛܘܪܐ ܘܒܦܩܥܬܐ. 8
ܘܒܥܪܒܐ ܘܒܐܫܕܘܕ ܘܒܡܕܒܪܐ ܘܒܬܝܡܢܐ. ܚܬܝܐ ܘܐܡܘܪܝܐ ܘܟܢܥܢܝܐ ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܘܝܐ
ܘܝܒܘܣܝܐ. * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܝ. ܕܠ 9
10
ܓܢܒ ܒܝܬ ܐܝܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܒܪܘܢ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܝܪܡܘܬ. ܡܠܟܐ 11
12
ܚܕ ܕܠܟܝܫ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܓܠܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܓܙܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܓܕܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܕܒܝܪ. 13
14
* ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܪܡܐ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܕܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܠܒܢܐ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܪܠܡ. * ܡܠܟܐ 15
16
ܚܕ ܕܡܩܘܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܦܘܚ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܦܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ 17
18
ܕܐܦܩ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܢܣܪܘܢ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܡܪܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܨܘܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܫܡܪܝܢ 19
20
ܘܡܪܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܟܫܦ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܥܢܟ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܡܓܕܘ. * ܡܠܟܐ ܚܕ
21
22
ܕܪܩܡ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܢܩܡܥܡ ܘܕܟܪܡܠܐ.

CAP. XII. ܝܒ - ܩܦ

HI autem ſunt reges terræ illius, quos interfecerunt filii Iſrael, & obtinuerunt regiones eorum trans Jordanem ad ortum ſolis, à torrente Arnon uſque ad montem Hermon, tótamque planitiem quæ eſt ab Oriente: 1 Sihon rex Amorrhæorum, qui degebat in Hesbon, & dominabatur ab Adoir quæ eſt juxta ripam torrentis Arnon, & intimâ parte torrentis, & dimidiâ parte Gelaad, uſque ad torrentem Aphec de limite filiorum Ammon. 2 Et à planitie uſque ad mare Chenarath ab Oriente, & uſque ad mare ſolitudinis, mare *inquam* ſalis, quod eſt ad Orientalem plagam viæ quæ *tendit ad* Beth-aſimon: & à Teman quæ eſt ſubter collem Aſdoth, 3 Et limite Og regis Baiſan de ſtirpe gigantum, qui habitabat in Aſteroth & in Ardei, 4 Et dominabatur in monte Aſimon, & in Salcha, atque in univerſa Baiſan, uſque ad limitem Indor, & Maachat, & dimidiam partem Gelaad, & limitem Sihon regis Hesbon, 5 Quem interfecit Moſes ſervus Domini, dedítque hæreditatem Rubilitis, Gaditis, ac dimidiæ tribui Manaſſe. 6 Hi autem ſunt reges terræ quos occìdit Jeſus & filii Iſrael trans Jordanem, ab Araba & à Galgala planitiei Libani, uſque ad montem qui interſecans aſcendit in Seir, quem dedit Jeſus tribubus Iſraelis in hæreditatem juxta partitionem eorum, 7 Cum montibus, & planitiebus, & Araba, & Aſdod, & ſolitudine, & Meridie, & Hethæis, Amorrhæis, Chananæis, Phærezæis, Hevæis, & Jebuſæis. 8 Iſti ſunt inquam, reges terræ, quos occìdit Jeſus: Rex Jericho unus, rex Aai quæ eſt à latere Beth-il, unus: 9 Rex Jeruſalem unus, 10 rex Hebron unus: Rex Jarmuth unus, rex 11 Lachis unus: Rex Eglon unus, rex Gozar 12 unus: Rex Godar unus, rex Dobir unus: 13 Rex Hermæ unus, rex Adar unus: Rex Lebnæ unus, 14 rex Arlam unus: Rex Macor unus, 15 rex Beth-il unus: Rex Taphuh unus, rex 16 Hophar unus: rex Aphec unus, rex Neſron 17 unus: Rex Maron unus, rex Haſor unus: Rex 18 Somrin & Maron unus, rex Achſaph unus: 19 Rex Thaanach unus, rex Magedo unus: Rex 20 Recem unus, rex Necamaam & Charmeli 21 unus. 22

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 * الفصل الثاني عشر * وهاولاء ملوك الارض التي قتل بنو اسرايل * وورثوا في عبر
الاردن * ناحية مشرق الشمس * ومن دون ارنون الي جبل حرمون وكل السبخة شرقا * سيحون ملك 2
الاموري المقيم في حسبون * المالك كان من عدا وعيد التي كانت على شط وادي ارنون * ووسط
الواد ونصف الجوسن * والي مصب الواد * تخوم بني عمون * والسبخة الي غربي بيروت شرقا * والي 3
غربي بحر الملح شرقا طريق مسيموث * ومن القبلة تحت مصاب القلعة * وتخوم عوج ملك 4
البثنية مع بقية الرفاييين * الساكن كان في الصنمين وفي الاذرعات * وسلطان جبل حرمون 5
وسلخة * وجميع البثنية * الي تخوم الجسوري * والمعكاتي * ونصف الجرجوسي * تخوم سيحون
ملك حسبون * موسي عبد الله وبنوا اسرايل قتلوهما * واعطي موسي عبد الله ارضهما ارثا 6
لسبط روبيل * وسبط جاد * ولنصف سبط منسا * وهاولاء ملوك الارض الذي قتل يسوع وبنو 7
اسرايل في جبن الاردن على ساحل بحر بعلجد في بقعة اللبنان * والي الجبل الاملس الصاعد
8 الي السراه * واعطي ذلك لاسباط بني اسرايل ارثا كاقسامهم * في الجبل والسهل والسبخة والمصاب *
9
10 11 وفي البرية والجنوب * الحتي * والاموري * والكنعاني * والفرزي * الحوي * اليبوسي * ملك اريحا * ملك
12 13 العي الذي من جنب بيت ايل * ملك يرشلام * ملك حبرون * ملك يرموث * ملك لاخس *
14 15 * ملك عجلون * ملك جزر * ملك دبير * ملك جدر * ملك حرما * ملك عراد * ملك لبنا *
16
17 18 ملك صولام * ملك مقيدا * ملك بيت ايل * ملك تفوح * ملك حيفر * ملك افيق *
19 20 ملك لسرون * ملك مذون * ملك قيسارية * ملك سمرين * ملك اكشاف * ملك تعناخ *
21
22 ملك مجدو * ملك قادس * ملك الكرمل *

CAP. XII.

CÆterùm hi ſunt reges terræ, quos occiderunt filii Iſrael, & quorum terram poſſederunt cis Jordanem ex parte ortûs ſolis, & inde ab Arnon uſque ad montem Hermon, totámque planitiem Orientem verſùs. 1 *Sihon rex Amorrhæus habitans in Hesbon, qui regnabat ab Adauaid quæ erat ſecus ripam torrentis Arnon, & medio torrente, mediâque Goſen, uſque ad oſtium torrentis, termino* ſcilicet *filiorum Ammon;* 2 *Et à planitie uſque ad plagam Occidentalem Birut Orientem verſùs, & ad latus Occiduum maris ſalis Orientem verſùs, quâ itur ad Maſimoth; & ab Auſtro ſubter irrigua Arcis;* 3 *Et termino Og regis Bathniæ, cum reliquis Rephaitis, qui habitabat in Sanamain & in Ardaat,* 4 *Erátque rex montis Hermon, & Salchæ, ac totius Bathniæ; uſque ad terminum Geſuræi & Maachathæi, atque dimidium Gergoſæi, qui terminus erat Sihonis regis Hesbon.* 5 *Moſes ſervus Dei, & filii Iſrael occìderunt hos duos, tradidítque Moſes ſervus Dei terram utriuſque in hæreditatem tribui Rubil, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe.* 6 *Iſti verò ſunt reges terræ, quos occìdit Ieſus & filii Iſrael cis Jordanem ſecus littus maris Baaljad in tractu Libani, uſque ad montem Glabrum qui aſcendit ad Sarah: dedítque hæc tribubus filiorum Iſrael in hæreditatem juxta diſtributiones eorum,* 7 *Tam in monte quàm planitie, ſolitudine, & irriguis: In deſerto verò ac Meridie, Hethæum* dedit, *& Amorrhæum, Chananæum: Pherezæum, Hevæum, & Jebuſæum.* 8 *Rex Jericho, rex Aai quæ eſt à latere Beth-il:* 9 *Rex Jeruſalem, rex* 10 *Hebron: Rex Jarmuth, rex Lachis:* 11 *Rex Eglon, rex Gezer:* 12 *Rex Dobir,* 13 *rex Geder: Rex Horma, rex Arad:* 14 *Rex Libna, rex Tzulam:* 15 *Rex Makeda, rex Beth-il:* 16 *Rex Taphuh, rex Hiphar:* 17 *Rex Aphec, rex Leſron:* 18 *Rex Maddon, rex Ceſareæ:* 19 *Rex Somrin, rex Achſaph:* 20 *Rex Taanach, rex Mageddo:* 21 *Rex Cades, rex Carmeli:* 22

ספר יהושע : יג

Rex .unus Ghilgal ad *gentium* Rex :unus *Dor tractui* ipsi Dor Rex
23 מֶלֶךְ דּוֹר לְנָפַת דּוֹר אֶחָד מֶלֶךְ־גּוֹיִם לְגִלְגָּל אֶחָד׃ מֶלֶךְ
24 .unus & triginta ,reges omnes :unus Tirsah
תִּרְצָה אֶחָד כָּל־מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃

CAP. XIII. יג

Tu :eum ad Dominus dixit & :dies in venit ,senuit Jehosuah Et
1 וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֵלָיו אַתָּה
valde multa est relicta terra & ,dies in venisti ,senuisti
זָקַנְתָּה בָּאתָ בַיָּמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאֲרָה הַרְבֵּה־מְאֹד
confinia *omnia* ,relicta terra Ista .eam possidendum ad
2 לְרִשְׁתָּהּ׃ זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאָרֶת כָּל־גְּלִילוֹת
facies super qui . *Nigro* A .Ghesuri omnis & ,Pelistinorum
3 הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־הַגְּשׁוּרִי׃ מִן־הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
:*reputabitur Cenalanæo* ,aquilonem ad Hecron terminum ad usq; & ,Ægypti
מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל עֶקְרוֹן צָפוֹנָה לַכְּנַעֲנִי תֵּחָשֵׁב
,Æschelonæus ,Asdodæus & ,Hazathæus ,Pelistinorum satrapæ quinque
חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאֶשְׁקְלוֹנִי
,Chenahanæi terra omnis austro Ab .Havvæi & ,Hæcronæus & ,Ghittæus
4 הַגִּתִּי וְהָעֶקְרוֹנִי וְהָעַוִּים׃ מִתֵּימָן כָּל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
.Emoræi terminum ad usq; Aphec ad usque ,Sidoniis . quæ *spelunca* &
וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים עַד־אֲפֵקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי׃
Bahalgad à ,Solis ortum ad Lebanon omnis & ,Ghibli terra Et
5 וְהָאָרֶץ הַגִּבְלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ מִבַּעַל גָּד
habitatores Omnes .Chamath *veniendum ad usque* ,Chermon monte sub
6 תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃ כָּל־יֹשְׁבֵי
,Sidonios omnes ,aquarum *combustiones* ad usq; Libano à montis
הָהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִשְׂרְפֹת מַיִם כָּל־צִידֹנִים
Israel ipsi eā fac cadere Tantū .Israel filiorum *faciebus* à eos expellam ego
אָנֹכִי אוֹרִישֵׁם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּלֶהָ לְיִשְׂרָאֵל
terram *partire* nunc Et .tibi præcepi sicuti ,hæreditatem in
7 בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ
.Menasseh tribui dimidiæ & ,tribubus novem hæreditatem in istam
הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
eis dedit *quam ,suā hæreditatē* acceperunt Ghaditæ & Reubenitæ ea Cum
8 עִמּוֹ הָראוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
Mosch eis dedit sicuti ,orientem ad Jarden *transitu in* Mosch
מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה
,Arnon *torrentis labium super* quæ Haruher Ab .Domini servus
9 עֶבֶד יְהֹוָה׃ מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן
Medebah planiciem omnem & ,*torrentis* medio in quæ civitatem &
וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא
qui ,Emoræi regis Sichon urbes omnes Et .Dibon ad usque
10 עַד־דִּיבוֹן׃ וְכֹל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
,Ghilghad Et .Hammon filiorum terminum ad usque ,Chesbon in regnavit
11 מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהַגִּלְעָד
omnem & ,Chermon montem omnem & ,Mahachati & Ghesuri terminum &
וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכֹל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־
qui ,Basan in Ogh *regnum* *Totum* .Salchah ad usque Basan
12 הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־
,Rephaim residuo ex remansit Ipse .Edrehi in & ,Hastharoth in regnavit
מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים
Israel filii expulerunt non Et .eos expulit & ,Mosch eos percussit &
13 וַיַּכֵּם מֹשֶׁה וַיֹּרִשֵׁם׃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Mahachathi & ,Ghessur habitavit & :Mahachati & ,Ghesuri
אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת
Levi tribui Tantùm .hanc diem ad usque Israel *interiore* in
14 בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי
ipsum ,Israel Dei Domini *ignitiones* :hæreditatem dedit non
לֹא נָתַן נַחֲלָה אִשֵּׁי יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא
.ei est locutus quemadmodum ,ejus hæreditas
נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃
ס

Versio VULG. LAT.

23 Rex Dor, & provinciæ Dor unus, rex Gentium Galgal unus.
24 Rex Thersa unus. Omnes reges triginta unus.

CAP. XIII.

1 Josue senex, provectæq; ætatis erat: & dixit Dominus ad eum, Senuisti, & longævus es, terráque latissima derelicta est, quæ necdum sorte divisa 2 est: Omnis videlicèt Galilæa, Philisthiim, & universa Gessuri. 3 A fluvio turbido, qui irrigat Ægyptum, usque ad terminos Accaron contra Aquilonem: Terra Chanaan, quæ in quinque regulos Philisthiim dividitur, Gazæos, & Azotios, Ascalonitas, Gethæos, & 4 Accaronitas. Ad Meridiem verò sunt Heuæi, omnis terra Chanaan, & Maara Sidoniorum, usque Apheca & terminos Amorrhæi, 5 Ejúsque confinia. Libani quoque regio contra Orientem, à Baalgad sub monte Hermon, donec ingrediaris 6 Emath. Omnium qui habitant in monte, à Libano usque ad Aquas Maserephot, universique Sidonii. Ego sum qui delebo eos à facie filiorum Israel. Veniat ergò in partem hæreditatis Israel, sicut 7 præcepi tibi. Et nunc divide terram in possessionem novem tribubus, & dimidiæ tribui 8 Manasse, Cum qua Ruben & Gad possederunt terram, quam tradidit eis Moyses famulus Domini, trans fluenta Jordanis ad Orientalem plagam. 9 Ab Aroër, quæ sita est in ripa torrentis Arnon, & in vallis medio, universáque campestria 10 Medaba, usque Dibon. Et cunctas civitates Sehon, regis Amorrhæi, qui regnavit in Hesebon, usque ad terminos filio-11 rum Ammon. Et Galaad, ac terminum Gessuri & Machati, & omnem montem Hermon, & universam Basan, usque ad 12 Salecha, Omne regnum Og in Basan, qui regnavit in Astaroth & Edrai, ipse fuit de reliquiis Raphaim: percussitque eos Moyses, atque dele-13 vit. Noluerúntq; disperdere filii Israël Gessuri & Machati: & habitaverunt in medio Israël usque in præsentem di-14 em. Tribui autem Levi non dedit possessionem: sed sacrificia & victimæ Domini Dei Israël, ipsa est ejus hæreditas, sicut locutus est illi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Βασιλέα Ὀδολλὰμ τοῦ Φεννεδδώρ, βασιλέα
24 Γεὶ τῆς Γαλιλαίας, Βασιλέα Θερσά. πάντες οὗτοι βασιλεῖς (ε) εἰκοσιεννέα.

Κεφ. ιγʹ. MS.A. (ε) εἴκοσι καὶ ἐννέα.

1 Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Σὺ προβέβηκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται 2 πολλὴ εἰς κληρονομίαν. Καὶ αὕτη ἡ γῆ (α) καταλελειμμένη· ὅρια Φυλιστιεὶμ, ὁ (β) Γεσιρὶ, 3 καὶ ὁ Χαναναῖος, Ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ἀκκαρὼν ἐξ εὐωνύμων τῶν Χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν Φυλιστιεὶμ, τῷ Γαζαίῳ, καὶ τῷ Ἀζωτίῳ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ καὶ τῷ (γ) Γεθθαίῳ καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ 4 Εὐαίῳ, Ἐκ (δ) Θαιμὰν καὶ πάσῃ (ε) γῇ Χαναὰν (ζ) ἐναντίον Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως 5 (η) Ἀφὲκ, ἕως τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων, Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν (θ) Γαλιὰθ Φυλιστιεὶμ, καὶ πάντα τὸν Λίβανον (ι) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ Γαλγὰλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμὼν ἕως τῆς εἰσόδου (κ) Ἐμαὰθ, 6 Πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως (λ) τῆς Μασερὲθ Μεμφωμαὶμ, πάντας τοὺς Σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ. ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον (μ) σοὶ ἐνετειλάμην. 7 Καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει (ν) φυλῆς Μανασσῆ. 8 Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν. ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. (ξ) Ταῖς δυσὶ φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς 8 (ο) Μανασσῆ, Τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ (π) ἔδωκεν Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν (ρ) αὐτῷ Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, 9 Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Ἀρνῶν· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν (σ) Μισὼρ ἀπὸ Μαιδαβάν· 10 Πάσας τὰς πόλεις Σηὼν βασιλέως (τ) Ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν ἕως τῶν 11 ὁρίων υἱῶν Ἀμμών· Καὶ τὴν (υ) Γαλααδῖτιδα, καὶ τὰ ὅρια (φ) Γεσιρὶ, καὶ τοὺς (χ) Μαχατὶ, πᾶν ὄρος Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Βασανῖτιν ἕως (ψ) Ἀχά· 12 Πᾶσαν τὴν βασιλείαν Ὢγ ἐν τῇ (ω) Βασανίτιδι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (α) Ἐδραΐν· οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Μωυσῆς, καὶ (β) ἐξωλόθρευσε. 13 Καὶ οὐκ (γ) ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν (δ) Γεσιρὶ, καὶ τὸν (ε) Μαχατὶ, καὶ τὸν Χαναναῖον· καὶ κατῴκει βασιλεὺς (ζ) Γεσιρὶ καὶ ὁ (η) Μαχατὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως (θ) τῆς σήμερον ἡμέρας. 14 Πλὴν τῆς φυλῆς Λευὶ οὐκ ἐδόθη κληρονομία. κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, (ι) οὗτος κληρονομία αὐτῶν, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος. καὶ οὗτος ὁ καταμερισμὸς, ὃν κατεμέρισε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

Regē Odollā ipsi Phennealdor, regē (k) Gei Galilææ, Regē Thersa. Omnes hi reges viginti novē. 23 24

CAP. XIII.

Et Iesus erat senior provectus dierum. Et dixit Dominus ad Iesum; Tu provectus es in diebus: & terra relicta est (a) multa in hæreditatem. 1 *Et hæc est terra, quæ remāsit: fines Phylistiim, ipse Gesiri, & Chananæus,* 2 *Ab inhabitata quæ ad faciē Ægypti, usq; ad fines Accaron à sinistris Chananæorum, computatur quinq; satrapiis Phylistiim, Gazæo, & Azotio, & Ascalonitæ, et Getthæo, et Accaronitæ, et Euæo:* 3 *De Theman, & omni terra Chanaan contra Gazam, & Sidonii usq; Aphec usq; ad fines Amorrhæorum,* 4 *Et omnē terrā Galiath Phylistiim, et omnem Libanum ab ortu Solis à (b) Galgal sub monte Aermon usq; ad ingressum Emath,* 5 *Omnis habitans montanā à Libano usq; (c) Masereth-Memphomaim: omnes Sidonios; ego eos exterminabo à facie Israel. Sed distribue illā in sortē ipsi Israel; quemadmodū tibi mandavi.* 6 *Et nunc divide terrā hanc in hæreditatē novē tribub⁹, (d) et dimidiæ tribui Manasse.* 7 *A Iordane usq; ad mare Magnum ad occasum Solis dabis eam. Mare magnum terminabit.* 8 *Duab⁹ tribub⁹, et (e) dimidiæ tribui Manasse, Ipsi Ruben, & ipsi Gad (f) dedit Moyses trans Iordanē.* 8 *Ad ortū Solis dedit ei Moyses puer Domini, Ab Aroer, quæ est super labiū torrentis Arnon: & civitatem, quæ in medio vallis, et universā Misor à (g) Medab in:* 9 *Omnes civitates Seon regis Amorrhæorum, qui regnavit in Esebon, usq; ad fines filiorum Amman:* 10 *Et Galaaditidem, & fines Gesiri, & ipsos Machati, universum montē Aermon: & universā Basanitidē usq; Acha,* 11 *Omne regnū Og in Basanitide, qui regnavit in Astaroth, et in Edrain. Hic remanserat ex gigantibus. Et percussit eum Moyses, & exterminavit.* 12 *Et non exterminārūt filii Israel ipsū Gesiri, & ipsum Machati, et Chananæum. Et habitabat rex Gesiri, & Machati, in filiis Israel usq; in hodiernū diē.* 13 *Tantū tribui Levi non est data hæreditas. Dominus Deus Israel, hic hæreditas eorum, secundùm quæ dixit eis Dominus. (h) Et hæc est divisio, quā divisit Moyses filiis Israel in Araboth Moab trans Iordanem contra Hiericho.* 14

MS. A. (α) ἡ καταλελιμμένη· (β) Γεσουρὶ, (γ) Γεθθαίῳ, (δ) Θεμὰν (ε) τῇ γῇ (ζ) ἐναντίον *, καὶ οἱ (η) Ἀφεκά, (θ) Γαβλὶ (ι) ἀπ᾽ ἀνατολῶν (κ) Αἱμαὰθ, (λ) τῆς Μασερεφωθμαὶμ, (μ) ἐνετειλάμην σοι. (ν) τῆς φυλῆς Μαννασσῆ. (ξ) τῇ καὶ δύο φυλαῖς, (ο) Μανασσῆ, τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ Τῷ Ῥουβὴν, (π) ἣν ἔδωκεν (ρ) αὐτοῖς Μωυσῆς (σ) Μισὼρ (τ) τῶν Ἀμορραίων, (υ) Γαλααδῖτιν, (φ) Γεσουρὶ, (χ) Μαχαθὶ, (ψ) Ἐαχά· Καὶ πᾶσαν (ω) Βασὰν, (α) Ἐδραείμ· (β) ἐξωλέθρευσεν. (γ) ἐξωλέθρευσαν (δ) Γεσουρὶ, (ε) Μαχαθὶ, (ζ) Γεσουρὶ (η) Μαχαθὶ (θ) τῆς ἡμέρας ταύτης. Πλὴν τῇ φυλῇ τῇ Λευὶ (ι) οὗτος αὐτῶν κληρονομία, καθὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 מַלְכָּא דְדוֹר לְפַלְכֵי דוֹר חַד מַלְכָּא דְעַמְמִין לְגִלְגָּלָא חַד׃ מַלְכָּא דְתִרְצָה חַד כָּל מַלְכַיָּא
24 תְּלָתִין וְחַד׃

יג

1 וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עַל בְּיוֹמִין וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ אַתְּ סַבְתָּא עַלְתָּא בְיוֹמִין וְאַרְעָא אִשְׁתְּאַרַת סַגִּיאָה
2 לַחֲדָא לְמֵירְתַהּ׃ דָּא אַרְעָא דְּאִשְׁתְּאַרַת כָּל תְּחוּמֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וְכָל גְּשׁוּרָאֵי׃ מִן שִׁיחוֹר
3 דִּי עַל אַפֵּי מִצְרַיִם וְעַד תְּחוּם עֶקְרוֹן צִפּוּנָא עַל אַרְעָא כְּנַעֲנָא תִּתְמְנֵי חַמְשָׁא טוּרְנֵי
4 פְּלִשְׁתָּאֵי עַזָּתָאֵי וְאַשְׁדּוֹדָאֵי אַשְׁקְלוֹנָאֵי גִּתָּאֵי וְעֶקְרוֹנָאֵי וְעַוָּאֵי׃ מִדָּרוֹמָא כָּל אַרְעָא כְנַעֲנָאֵי
5 וּמְעַרְתָּא דִּי לְצִידוֹנָאֵה עַד אֲפֵק עַד תְּחוּם אֱמוֹרָאָה׃ וְאַרְעָא גִבְלָאֵי וְכָל לִבְנָן מַדְנַח שִׁמְשָׁא
6 מִמֵּישַׁר גָּד שְׁפוֹלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן עַד מֵטְלָנָא דַחֲמָת׃ כָּל יָתְבֵי טוּרָא מִן לִבְנָן עַד חַרְצֵי מַיָּא
כָּל צִידוֹנָאֵי בְּמֵימְרִי אֲתָרְכִנּוּן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד פַּלֵּיגְהָא לְיִשְׂרָאֵל בְּאַחְסָנָא כְּמָא
7 דְפַקֵּידְתָּךְ׃ וּכְעַן פַּלֵּיג יַת אַרְעָא הָדָא בְּאַחְסָנָא לְתִשְׁעָא שִׁבְטִין וּפַלְגּוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃
8 עִמֵּיהּ שִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וְשִׁבְטָא דְגָד קַבִּילוּ אַחֲסַנְתְּהוֹן דִּיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
9 מַדִּנְחָא כְּמָא דִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ׃ מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי
10 בְּגוֹ נַחֲלָא וְכָל מֵישַׁר מֵידְבָא עַד דִּיבוֹן׃ וְכָל קִרְוֵי סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִּי מְלַךְ
11 בְּחֶשְׁבּוֹן עַד תְּחוּם בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאַרְעָא גִלְעָד וּתְחוּם גְּשׁוּרָאָה וַאֲפִיקֵירוֹס וְכָל טוּרָא
12 דְחֶרְמוֹן וְכָל מַתְנָן עַד סַלְכָה׃ כָּל מַלְכוּת עוֹג בְּמַתְנָן דִּי מְלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי
13 וְהוּא אִשְׁתְּאַר מִשְּׁאָר גִּבָּרַיָּא וּמְחָנוּן מֹשֶׁה וְתָרְכִנּוּן׃ וְלָא תָרִיכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת גְּשׁוּרָאָה
14 וְיַת אֲפִיקֵירוֹס וִיתִיב גְּשׁוּרָאָה וַאֲפִיקֵירוֹס בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ לְחוֹד שִׁבְטָא דְלֵוִי
לָא יְהַב אַחְסָנָא קֻרְבָּנַיָּא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אִנּוּן אַחְסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל לֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Rex Dor ad regiones Dor unus, rex populorum ad Gilgal unus: Rex 23
Thirsza unus. Omnes reges triginta & unus. 24

CAP. XIII

Et Josue senex, intrans in dies; & dixit Dominus illi: Tu senuisti, 1 intrâsti in dies; & terra relicta est multa valdè ad possidendum eam. 2 Hæc terra quæ relicta est, omnis terminus Philistinorum, & omnium Gessuræorum, 3 A Sihhor qui super faciem Ægypti, & usq; ad terminum Ghekron ad Septentrionem super terram Ghenaghanæorum censa est, quinq; tyranni Philistæorum, Ghazæi, Asdodæi, & Ascalonæi, Gethæi, & Ghekronæi, & Ghavai. 4 Ab Austro omnis terra Chenaghanæorum, & spelunca Sidoniorum usq; Apheca, usque ad terminum Emorræi. 5 Et terra Gebalæorum, & omnis Libanus ad Ortum Solis à planitie Gad, depressiones montis Hhermon usque ad introitum Hhamath. 6 Omnes habitatores montis à Libano usque ad Salinas aquarum, omnes Sidonios in verbo meo exterminabo ab ante filios Israel, tantum partire eam Israeli in possessionem, sicut jussi tibi. 7 Et nunc divide terram hanc in possessionem novem tribubus, & dimidiæ tribui Manasse. 8 Cum ea tribus Ruben, & tribus Gad acceperunt possessionem suam quam dedit illis Moses trans Jordanem ad Orientem, sicut dedit illis Moses servus Domini. 9 A Gharogher quæ super ripam fluvii Arnon, & Kartha quæ intra fluvium; & omnem planiciē Medeba usq; ad Dibon. 10 Et omnes urbes Zzihhon regis Emorræi qui regnavit in Hhesbon, usque ad terminum filiorum Ghamon. 11 Et terram Gilghad, & terminum Gessuræi, & Aphkerozz, & omnem montem Hhermon, & omnem Mathnan usq; ad Zzelach. 12 Omne regnum Ghog in Mathnan, qui regnavit in Ghastharoth, & in Edreghi; *et* ipse relict⁹ fuerat de reliquiis fortium: & percussit eum Moses, & extirpavit eum. 13 Et non extirparunt filii Israel Gessuræū, neq; Aphkerozz; & habitavit Gessuræ⁹ & Aphkerozz in medio Israel usq; ad diem hanc. 14 Tantum tribui Levi non dedit possessionem: oblationes Dñi Dei Israel ipsæ possessio ejus, sicut locutus est ei.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

23 * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܕܘܪ ܘܕܢܦܬܕܘܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܘܡܩܐ ܕܓܠܓܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܪܨܐ. ܟܠܗܘܢ
24 ܡܠܟܐ ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * ܘܝܫܘܥ ܣܐܒ ܘܥܠ ܒܫܢܝܐ. 1
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܐܢܬ ܣܒܬ ܘܥܠܬ ܒܫܢܝܐ. ܘܐܪܥܐ ܕܐܫܬܚܪܬ. ܣܓܝܐܐ ܗܝ ܛܒ
ܠܡܐܪܬܗ̇. * ܗܕܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܐܫܬܚܪܬ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܓܫܘܪ. 2
* ܡܢ ܫܝܚܘܪ ܕܩܕܡ ܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܥܩܪܘܢ ܕܠܓܪܒܝܐ. ܕܟܢܥܢܝܐ ܡܬܚܫܒܐ. 3
ܘܚܡܫܐ ܛܘܪܢܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܥܙܬܝܐ. ܘܐܫܕܘܕܝܐ. ܘܐܫܩܠܘܢܝܐ. ܓܬܝܐ. ܘܥܩܪܘܢܝܐ.
ܘܥܘܝܐ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ. * ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ. ܘܡܥܪܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܦܩ ܘܥܕܡܐ 4
ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. * ܘܐܪܥܐ ܕܓܒܠ. ܘܟܠܗ ܠܒܢܢ. ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܕܒܓܠܥܕ 5
ܕܬܚܝܬ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܗ ܕܚܡܬ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܛܘܪܐ. ܡܢ 6
ܠܒܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܬܪܐ ܕܡܝܐ ܫܚܝܢܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܨܝܕܢܝܐ. ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܒܠܚܘܕ ܕܝܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟ. * ܦܠܓܝܗ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ 7
ܒܝܪܬܘܬܐ ܠܬܫܥܐ ܫܒܛܝܢ. ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܥܡܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܪܘܒܝܠ 8
ܘܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܢܣܒܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ ܒܥܒܪܐ
ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܐܝܟ ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܥܒܕܝ ܡܘܫܐ. * ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܣܦܬܐ 9
ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܘܗ ܕܢܚܠܐ. ܘܟܠܗ ܦܩܥܬܐ ܕܡܥܪܒܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܕܝܒܘܢ.
* ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܣܝܚܘܢ. ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܐܡܠܟ ܒܚܫܒܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ 10
ܥܡܘܢ. * ܘܓܠܥܕ. ܘܬܚܘܡܐ ܕܓܫܘܪ. ܘܕܩܘܪܘܣ. ܘܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܟܠܗ 11
ܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܣܠܟܐ. * ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܘܐܡܠܟ ܒܥܫܬܪܘܬ 12
ܘܒܐܕܪܥܝ. ܗܘ ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܓܢܒܪܐ: ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܡܘܫܐ. ܘܐܪܬ ܐܪܥܗܘܢ. * ܘܠܐ ܐܘܒܕܘ 13
ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܠܓܫܘܪܝܐ ܘܠܩܘܪܘܣ. ܘܝܬܒܘ ܓܫܘܪܝܐ ܘܩܘܪܘܣܝܐ ܒܝܢܬ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܐܝܠ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܠܫܒܛܐ ܕܝܢ ܕܠܘܝ ܠܐ ܝܗܒ ܦܠܓܘܬܐ. ܡܛܠ 14
ܕܩܘܪܒܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܗܢܘܢ ܐܢܘܢ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ.

Rex Dor & Nephethdor unus: rex Convallis, 23
& Galgalæ unus: Rex Tharſæ unus. Omnes 24
reges quos interfecit Jeſus, triginta unus.

CAP. XIII.

Quum autem ſenuiſſet Jeſus, & eſſet annis 1
provect⁹, dixit ad eum Dn̄s, Ecce tu ſenuiſti,
& es ætate provectus; & terra quæ poſſidenda
ſupereſt, multa eſt admodũ. Hæc *verò* eſt terra 2
quæ ſupereſt in toto circuitu Paleſtinorũ,
& in tota regione Indor: A Sihor qui eſt coram 3
Ægypto, uſque ad limitem Ecron quæ ad
Aquilonem *ſita*, cenſetur eſſe Chananæorum.
Tum quinq; tyranni Paleſtinorum, *nempe* Gazathæi,
Aſdodæi, Aſcalonitæ, Garthæi, Acronitæ,
& Avæi, qui ſunt à Meridie. Præterea 4
tota terra Chananæorũ, & Spelunca Sidoniorũ,
uſq; ad Aphec, & uſq; ad limitem Amorrhæorum.
Terra quoque Gebel, totuſque Libanus 5
qui eſt ad Orientem ſolem in Galaad
quæ eſt ſubtus montem Hermon, uſque ad ingreſſum
Hemath. Omnes habitatores montium 6
à Libano uſque ad tractum aquarum
calidarũ, & omnes Sidonios ego Dn̄s diſperdam
à conſpectu filiorum Iſrael. Tantùm verò
filiis Iſrael, quemadmodum præcepi tibi,
Divide terram iſtam in hæreditatẽ inter novem 7
tribus, & dimidiam tribum Manaſſe
cum eis. Rubil enim, & Gad, & dimidia pars 8
altera Manaſſe acceperunt hæreditatẽ ſuam,
quam dedit eis Moſes trans Jordanem ab Oriente,
quemadmodum tradidit eis ſervus meus
Moſes, Ab Adoir quæ eſt prope ripam 9
torrentis Arnon, & civitate quæ eſt in medio
torrentis, totâque planitie quæ eſt ab Occidente,
uſque ad Ribon. Omnes civitates Sihon 10
regis Amorrhæorum, qui regnabat in
Heſbon, uſque ad limitem filiorum Ammon.
Tum Gelaad, & limitem Indor ac Cyri, totum 11
montem Hermon, totámque Mathnin,
uſque ad Salcha. Univerſum regnum Og qui 12
erat in Mathnin, & regnabat in Aſtaroth &
in Ardei, quique ſupererat è cæteris gigantibus.
Hos occiderat Moſes, & occupaverat
terram eorum. At non occiderunt filii Iſrael 13
populos Indor & Cyri, ſed manſerunt Indoræi
& Cyræi inter filios Iſrael ad hunc uſq;
diem. Verùm tribui Levi non dedit portionem, 14
quia oblationes Domini Dei Iſraelis
ſunt hæreditas eorum, quemadmodum dixerat
eis Moſes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

23 * ملك دور * ملك الاحراب بجلجال * ملك ترصا * جميع الملوك احد وثلثون *
24
1 * الفصل الثالث عشر * ويوشع شاخ وطعن في السن * فقال له الله * انت قد شخت
2 وطعنت في السن * وقد بقي كثير من الارض جدا حتى ترثها * هذه الارض الباقية * كل اغوار
3 الفلسطينيين * وكل الجسوري * من حد نيل مصر والى تخوم عقران عن شمال الكنعانيين *
وهي تحسب خمسة بطارقة فلسطين * الغزي * والازدودي * والعسقلاني * والجتي * والعقري * والعوي *
4 * من تيمن كل ارض الكنعانيين * والمغار التي للصيداويين * والى افيقا والى تخوم الامورانيين *
5 * وارض الجبلا * وجميع اللبنان مشرق الشمس * من وثن جاد تحت جبل حرمون الى تحت جبل
6 حماة * كل سكان الجبل من اللبنان الى حماة المسروفوث مايم * كل الصيداونيين انا استاصلهم
7 قدام بني اسرايل * ولتكن لبني اسرايل محلة كما امرتك * والان فاقسم هذه الارض محلة
8 للتسعة اسباط * ونصف سبط منسا الذي بقي منهم * لان نصف سبط منسا الاخر مع بني
روبيل وبني جاد * اخذوا نحلتهم التي اعطاهم موسي في عبر الاردن شرقا * كما اعطاهم موسي عبد
9 رب العالمين * من عداوعيد التي على شط واد ارنون * والمدينة التي في وسط الواد * وكل سهل
10
11 ميدبا الى ديبون * وساير مدن سيحون ملك حسبون الاموراني الى تخوم بني عمون * والجرجوسي *
12 وتخوم الجسوري * والمعاخاتي * وكل جبل حرمون * وكل البثنية الى السلخا * كل مملكة عوج في
البثنية الذي ملك بالصنمين وادرعات * هو بقي من بقية الرفاييين * فقتلهم موسي
13 واستاصلهم * ولم يستاصل بنو اسرايل الجسوري والمعاخاتي * فاقام من جسور ومعاخات فيما بين
14 بني اسرايل الى هذا اليوم * فاما سبط لاوي فما اعطي نحلة من ارض بني اسرايل * لان الله هو نحلته كما قال الرب *

Rex Dor, rex cœtuum in Galgal: Rex 23
Tarſæ. Omnes reges, triginta unus. 24

CAP. XIII.

Joſue verò ſeneſcente, anniſque provecto, 1
dixit ad illum Deus; Tu jam conſenuiſti,
et es ætate provectus; reſtat autem
adhuc magna admodum terræ pars poſſidenda.
Hæc eſt terra quæ reſtat, Omnes 2
valles Paleſtinorum, univerſus Geſſuræus,
A termino Nili Ægypti uſque ad limites 3
Acran ab Aquilonari parte Chananæorum,
quæ quinque Chiliarchorum Paleſtinæ
numero comprehenditur, nempe Azuhæi,
Azdodæi, Aſcalonæi, Githæi, Acræi, & Hevæi.
Ab Auſtro, tota terra 4
Chananæorum, et ſpeluncæ quæ pertinent
ad Sidonios, uſque ad Aphec, et limitem
Amorrhæorum. Item terra Geblæ, totúſq; 5
Libanus Orientem ſolem verſùs, ab
idolo Gad ſubter montem Hermon, uſque
ad imum montem Hamat. Omnes montis 6
incolas à Libano ad locum calidum Miſrepheth-maim,
omnes Sidonios ego extirpabo
ante filios Iſrael. Sintque filiis Iſrael
in hæreditatem, quemadmodum præcepi
tibi. Nunc igitur divide terram iſtam in 7
hæreditatem novem tribubus & reliquæ
dimidiæ tribui Manaſſe: Nam dimidia 8
tribus altera Manaſſe, cum filiis Rubil &
filiis Gad, jam receperunt hæreditatem
ſuam, quam dedit eis Moſes cis Jordanem
ad Orientem, quemadmodum dederat eis
Moſes ſervus Domini creaturarum, Ab 9
Adanaid quæ eſt ſecus ripam torrentis
Arnon, et urbe quæ eſt in medio torrentis,
totâque planitie Maidaba, Dibon uſque:
Et ab omnibus urbibus Sihon regis Heſbon 10
Amorrhæi, uſque ad limitem filiorum
Ammon: Et à Gergeſæo, ac termino 11
Geſſuræi et Maachatæi, toto monte Hermon,
totâque Bathaniâ, uſque ad Salcha:
Ab univerſo regno Og in Bathania, qui regnaverat 12
in Sanamain (i. duobus idolis)
& Adraath, quique ſupererat è cæteris
Rephaim quos occiderat Moſes atq; exterminaverat.
Verùm non exterminarunt 13
filii Iſrael Gjauſaræũ nec Maachathæum,
ſed manſerunt ex Geſſur et Maachath
inter filios Iſrael ad hodiernum
uſque diem. Cæterùm tribui Levi conceſſa 14
minimè fuit hæreditas de terra filiorum
Iſrael, quoniam Deus eſt hæreditas
ejus, quemadmodum dixerat Dominus.

ספר יהושע: יג

eis fuit Et .ſuas familias ad Reuben filiorum *extenſioni* Moſeh Deditq;
15 16 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם
quæ civitas &,Arnon torrentis *labium ſuper* quæ ,Haroher ab terminus
הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת נַחַל־אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר
omnes &,Chesbon .Medebah *ſuper* planicies omnis &,*torrentis* medio in
17 בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר עַל־מֵידְבָא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל־
habitaculi domini dom⁹ &,Bahal Bamoth & Dibõ:planicie in quæ ,ejus urbes
עָרֶיהָ אֲשֶׁר בַּמִּישֹׁר דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃
,Sibmah & ,Chiriathaim Et .Mephahath & ,Chedemoth & ,Jahaſah Et
18 19 וְיַהְצָה וּקְדֵמֹת וּמֵפָעַת׃ וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה
Piſgah Aſdoth & ,Bethpehor Et .vallis monte in Sahar Sereth &
20 וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק׃ וּבֵית פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה
Sichon *regnum totum* & ,planiciei urbes omnes Et .*ſolitudinum domus* &
21 וּבֵית הַיְשִׁמוֹת׃ וְכֹל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־מַמְלְכוּת סִיחוֹן
,*eum*,Moſeh percuſſit quem ,Chesbon in regnavit qui ,Emoræi regis
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ
,Chur & ,Sur & ,Recem & ,Evi ,Midian *prælatos* &
וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר
Behor filium Bilham Et .terræ habitatores,Sichon *præfectos*,Rebah &
22 וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר
fuit Et .eorum *interfectos ad* gladio in Iſrael filii occiderunt divinatorem
23 הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב אֶל־חַלְלֵיהֶם׃ וַיְהִי
filiorum hæreditas Hæc .terminus & Jarden ,Reuben filiorum terminus
גְּבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל וְזֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־
Moſeh Deditque .earum villæ & ,urbes ,ſuas familias *ad* Reuben
24 רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה
,terminus eis fuit Et .ſuas familias *ad* Gad filiis Gad *extenſioni*
25 לְמַטֵּה־גָד לִבְנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
,Hammon filiorum terræ dimidium & ,Ghilhad urbes omnes & ,Jahazer
יַעְזֵר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וַחֲצִי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן
Ramath ad uſq; Chesbon à Et .Rabbah *facies ſuper* quæ ,Haroher ad uſq;
26 עַד־עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד־רָמַת
.Debir ipſius terminum ad uſq; *caſtris* à & ,Betonim & ,Miſpeh ipſius
הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמִמַּחֲנַיִם עַד־גְּבוּל לִדְבִר׃
reſiduum,Saphon &,Succoth &,Bethnimrah & ,Betharam valle in &
27 וּבָעֵמֶק בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר
extremum ad uſq;,*termin⁹* & Jarden ,Chesbon regis Sichon regni
מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה
hæreditas Hæc .orientem ad Jarden trans Chinnereth maris
28 יָם־כִּנֶּרֶת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃ זֹאת נַחֲלַת
dedit Et .earum villæ & ,civitates ;ſuas familias *ad* Ghad filiorum
29 בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶם׃ וַיִּתֵּן
filiorum *extenſioni* dimidiæ fuit & :Menaſſeh *virgæ* dimidiæ Moſeh
מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי־
,Machanaim à eorum terminus fuit Et .ſuas familias *ad* Menaſſeh
30 מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ וַיְהִי גְבוּלָם מִמַּחֲנַיִם
omnes & ,Baſan regis Ogh regnum omne ,Baſan omnis
כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְכָל־
dimidium Et .urbes ſexaginta ,Baſan in quæ ,Jair *villæ*
31 חַוֹּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ וַחֲצִי
,Baſan in Ogh regni urbes ,Edrehi & ,Aſtaroth & ,Ghilhad
הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן
.ſuas familias *ad* Machir filiorum dimidio ,Menaſſeh filii Machir filiis
לִבְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי־מָכִיר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃
tranſitu à ,Moab campeſtribus in Moſeh fecit hæreditare quæ Iſta
32 אֵלֶּה אֲשֶׁר־נִחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר
Moſeh dedit non Levi tribui Et .orientem ad Jericho Jarden
33 לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃ וּלְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה
,eorum hæreditas ipſe ,Iſrael Deus Dominus :hæreditatem
נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם
.eos ad eſt locutus quemadmodum
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

15 Dedit ergò Moyſes poſſeſſionẽ tribui filiorũ Rubẽ juxta cognationes ſuas. 16 Fuítq; terminus eorum ab Aroer, quæ ſita eſt in ripa torrentis Arnon, et in valle ejuſdẽ torrentis media: univerſã planitiem, quæ ducit Medaba. 17 Et Heſebon, cunctóſque viculos earũ, qui ſunt in campeſtribus: Dibon quoque, & Bamothbaal, & oppidũ Baalmaon. 18 Et Jaſſa, et Cedimoth, et Mephaath. 19 Et Cariathaim, & Sabama, & Sarathaſar in monte convallis. 20 Bethphogor & Aſedoth, Phaſga, & Bethieſimoth. 21 Et omnes urbes campeſtres, univerſáq; regna Sehon regis Amorrhæi, qui regnavit in Heſebon, quẽ pcuſſit Moyſes cum principibus Madian: Heuæum, & Recem, & Sur, & Hur, & Rebe duces Sehon habitatores terræ. 22 Et Balaam filium Beor ariolum occiderunt filii Iſrael gladio cum cæteris interfectis. 23 Factúſq; eſt terminus filiorũ Ruben Jordanis fluvius. Hæc eſt poſſeſſio Rubenitarũ per cognationes ſuas urbium & viculorum. 24 Dedítque Moyſes tribui Gad & filiis ej⁹ per cognationes ſuas poſſeſſionem, cujus hæc diviſio eſt. 25 Terminus Jaſer, et omnes civitates Galaad, et dimidiam partẽ terræ filiorum Ammon, uſque ad Aroer, quæ eſt contra Rabba. 26 Et ab Heſebon uſque Ramoth, Maſphe et Betonim, et à Manaim uſq; ad terminos Dabir. 27 In valle quoq; Betharan, et Bethnemra, et Socoth, et Saphon reliquã partẽ regni Sehon regis Heſebon: hujus quoque finis Jordanis eſt, uſque ad extremam partẽ maris Cenereth trans Jordanẽ ad Orientalem plagã. 28 Hæc eſt poſſeſſio filiorũ Gad p familias ſuas, civitates, et villæ earũ. 29 Dedit et dimidiæ tribui Manaſſe, filiiſq; ejus juxta cognationes ſuas poſſeſſionem. 30 Cujus hoc principiũ eſt: à Manaim univerſam Baſan, et cuncta regna Og regis Baſan, omnéſq; vicos Jair, qui ſunt in Baſan, ſexaginta oppida. 31 Et dimidiã partẽ Galaad, et Aſtaroth et Edrai, urbes regni Og in Baſan: filiis Machir, filii Manaſſe, dimidiæ parti filiorũ Machir juxta cognationes ſuas. 32 Hanc poſſeſſionẽ diviſit Moyſes in campeſtrib⁹ Moab trans Jordanem contra Jericho ad Orientalẽ plagam. 33 Tribui autem Levi non dedit poſſeſſionem: quoniam Dominus Deus Iſrael ipſe eſt poſſeſſio ejus, ut locutus eſt illi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῇ φυλῇ Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν. 16 Καὶ ἐγενήθη (κ) αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἀρνῶν, καὶ ἡ (λ) πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι Ἀρνῶν· καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ ἕως Ἐσεβὼν, 17 καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς οὔσας ἐν τῇ (μ) Μισὼρ, καὶ Δαιβὼν, καὶ Βαιμὼν Βαὰλ, καὶ οἴκου Μεελβὼθ, 18 Καὶ Βασὰν, καὶ Βακεδμὼθ, καὶ Μαιφαὰδ, 19 Καὶ Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σεραδὰ, καὶ Σιὼν ἐν τῷ ὄρει (ν) Ἐνὰβ, 20 Καὶ (ξ) Βαιθφογὼρ, καὶ Ἀσηδὼθ Φασγὰ, καὶ Βαιθασιμὼθ, 21 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ Μισὼρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃν ἐπάταξε Μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιὰμ, καὶ τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν (ο) Ῥοβὸκ, καὶ τὸν Σοὺρ, καὶ τὸν Οὒρ, καὶ τὸν (π) Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἔναρα Σιὼν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιών. 22 Καὶ τὸν Βαλαὰμ τὸν τοῦ (ρ) Βεὼρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ. 23 Ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια Ῥουβὴν, Ἰορδάνης ὅριον. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν, (σ) αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 24 Ἔδωκε δὲ Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν. 25 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰαζὴρ, πᾶσαι (τ) πόλεις Γαλαὰδ, (υ) καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως (φ) Ἀραβὰ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον (χ) Ἀράδ. 26 Καὶ ἀπὸ Ἐσεβὼν ἕως (ψ) Ἀραβὼθ κατὰ τὴν (ω) Μασσηφὰ, καὶ Βοτανὶμ, καὶ Μαὰν ἕως τῶν ὁρίων Δαιβὼν, 27 Καὶ Ἐναδὼμ καὶ Ὀθαργαὶ καὶ Βαινθαναβρὰ καὶ Σοκχωθὰ καὶ Σαφὰν καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν Σηὼν βασιλέως (α) Ἐσεβὼν· καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης (β) Χενερὲθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ᾽ ἀνατολῶν. 28 Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ κατὰ πόλεις (γ) αὐτῶν. κατὰ δήμους αὐτῶν αὐχένα ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθη κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 29 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς 30 Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ (δ) Μαὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Ὢγ (ε) βασιλέως τῆς Βασὰν, καὶ πάσας τὰς κώμας Ἰαῒρ, αἵ εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις. 31 Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γηλαὰδ καὶ ἐν (ζ) Ἀσαρὼθ, καὶ ἐν (η) Ἐδραῒν πόλεις (θ) βασιλείας Ὢγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, (ι) τοῖς υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ, καὶ τοῖς (κ) ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ, κατὰ δήμους αὐτῶν. 32 Οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησε Μωυσῆς πέραν (λ) τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ (μ) Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπ᾽ ἀνατολῶν.

15 *Et dedit Moyſes tribui Ruben ſecundùm populos eorũ.* 16 *Et fuerunt eorum fines ab Aroer, quæ eſt ad faciem vallis Arnon, & civitas, quæ in valle Arnon, & univerſam (i) Miſor uſq; Eſebon,* 17 *& omnes civitates, quæ erant in Miſor, & Dæbon, & Bæmon-Baal, & (k) domus Meelboth,* 18 *Et Baſan, et Bæcedmoth, & Mæphaad,* 19 *Et Cariathæm, & Sebama, & Serada, et (l) Sion in monte Enab,* 20 *Et Bæthphogor, et Aſidoth Phaſga, & Bæthbaſinoth,* 21 *Et omnes civitates ipſius Miſor: & omne regnum Seon regis Amorrhæorũ, quem percuſſit Moyſes eum, & duces Madiam: & ipſum Eui, et ipſum Roboc, & ipſum Sur, & ipſum Ur, & ipſum Robe (m) principẽ, ſpolia Sion & habitantes Sion.* 22 *Et Balaam filium Beor ariolum occiderunt in (n) impetu.* 23 *Fuerunt autem fines Ruben, Iordanes terminus. Hæc hæreditas filiorũ Ruben ſecundũ populos eorũ, civitates eorũ, & pagi eorũ.* 24 *Dedit autẽ Moyſes filiis Gad ſecundùm populos eorum.* 25 *Et fuerunt fines eorũ Iazer: omnes civitates Galaad, et dimidiũ terræ filiorum Ammon uſq; ad (o) Araba, quæ eſt ad faciem Arad.* 26 *Et ab Eſebon uſq; Araboth ad Maſſetha, & Botanim, & Maan, uſque ad fines Dæbon,* 27 *Et Enadon, et Otbargai, et Bænthanabra, et Socchotha, et Saphan, et reliquum regnũ Seon regis Eſebon: Et Iordanes terminabit uſq; ad partem maris Chenereth trans Iordanem ab Oriẽte.* 28 *Hæc eſt hæreditas filiorũ Gad ſecundũ populos eorum, et ſecundùm civitates eorum. (p) Secundùm populos ſuos cervicẽ vertent coram inimicis ſuis: quoniam fuerunt ſecundùm populos eorum, civitates eorum et pagi eorum.* 29 *Et dedit Moyſes dimidiæ tribui Manaſſe ſecundùm populos eorum.* 30 *Et fuerunt fines eorum à Maan; & omne regnum Baſan, & omne regnũ Og regis Baſan, et omnes pagos Iair, qui ſunt in Baſanitide, ſexaginta civitates,* 31 *Et dimidium Galaad: et in Aſtaroth, et in Edrain civitates regni Og in Baſanitide filiis Machir, (q) filiis Manaſſe, et dimidiis filiorũ Machir filiis Manaſſe, ſecundũ populos eorum.* 32 *Hi ſunt, quib⁹ poſſeſſionem dedit Moyſes trans Iordanem in Araboth-Moab trans Iordanem contra Hiericho ab Oriente.*

MS. A. (κ) αὐτῷ (λ) πόλις ἐν (μ) Βισὼρ, καὶ Δαβὼρ, καὶ Βαμὼθ Βαὰλ, καὶ οἴκους Βεελμὼν, καὶ Ἰασσὰ, καὶ Κεδημὼθ, καὶ Μηφαὰθ, καὶ Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σαρὲθ, καὶ Σιὼρ ἐν (ν) Ἐνὰκ, (ξ) Βεθφογὼρ, καὶ Βησιμὼθ, Καὶ πάσας (ο) Ῥοκὸμ, (π) Ῥεβὲκ ἄρχοντα Σηὼρ, τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Καὶ τὸν (ρ) Βεὼρ (σ) αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. (τ) αἱ πόλεις (υ) καὶ ἥμισυ (φ) Ἀρωὴρ, (χ) Ῥαββά. (ψ) Ῥαμὼθ (ω) Μασφὰ, καὶ Βετανὶν, καὶ Μαναῒμ ἕως ὁρίων Δαβεὶρ, καὶ Νεμὲκ Βηθαρὰμ, καὶ Βηθαμνὰ, καὶ Σωχὼ, καὶ Σαφὼν, καὶ τὴν λοιπὴν (α) Ἐσεβὼν· ὁ Ἰορδάνης μεριεῖ (β) Χενερὼθ (γ) αὐτῶν· καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν (δ) Μαναῒμ, καὶ πᾶσα Βασὰ, καὶ πᾶσαι (ε) βασιλέως Βασὰν, (ζ) Ἀθαρὼμ, (η) Ἐδραῒμ (θ) τῆς βασιλείας (ι) καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς Μαχεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, (κ) ἡμίσεσιν τῆς φυλῆς Μανασσῆ ἐγενήθησαν τὰ ὅρια κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. (λ) τοῦ χειμάῤῥου ἐν Ἀραβὼθ (μ) Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 16 וִיהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא דִבְנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא מֵעֲרוֹעֵר דִּי עַל
17 כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי בְגוֹ נַחֲלָא וְכָל מֵישְׁרָא עַד מֵידְבָא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל קִרְוָהָא דִּי
18 19 בְּמֵישְׁרָא דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃ וְיַהְצָה וּקְדֵמוֹת וּמֵיפָעַת׃ וְקִרְיָתַיִם
20 וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּטוּרָא דְמֵישְׁרָא׃ וּבֵית פְּעוֹר וּמַשְׁפַּךְ מְרָמְתָא וּבֵית יְשִׁימוֹת׃ וְכָל
21 קִרְוֵי מֵישְׁרָא וְכָל מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִּמְלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן דִּמְחָא מֹשֶׁה יָתֵיהּ וְיָת
22 רַבְרְבֵי מִדְיָן יָת אֱוִי וְיָת רֶקֶם וְיָת צוּר וְיָת חוּר וְיָת רֶבַע רַבְרְבֵי סִיחוֹן יָתְבֵי אַרְעָא׃ וְיָת
23 בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר קַסָּמָא קְטַלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחַרְבָּא עַל קְטִילֵיהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי רְאוּבֵן
24 יַרְדְּנָא וּתְחוּמֵיהּ דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃ וִיהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא
25 דְגָד לִבְנֵי גָד לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא יַעְזֵר וְכָל קִרְוֵי גִלְעָד וּפַלְגוּת אַרְעָא בְּנֵי
26 עַמּוֹן עַד עֲרוֹעֵר דִּי עַל אַפֵּי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד רָמַת מִצְפַּיָּא וּבְטוֹנִים וּמִמַּחֲנַיִם עַד תְּחוּם
27 לִדְבִיר׃ וּבְמֵישְׁרָא בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסוּכּוֹת וְצִפּוּנָא שְׁאָר מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא
28 חֶשְׁבּוֹן יַרְדְּנָא וּתְחוּמֵיהּ עַד סְיָפֵי יַם גִּינּוֹסַר עִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדִּנְחָא׃ דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי גָד
29 לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃ וִיהַב מֹשֶׁה לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וַהֲוָה לְפַלְגוּת שִׁבְטָא
30 דִבְנֵי מְנַשֶּׁה לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּמֵיהוֹן מִמַּחֲנַיִם כָּל מַתְנַן כָּל מַלְכוּתֵיהּ דְעוֹג מַלְכָּא
31 דְמַתְנַן וְכָל כַּפְרָנֵי יָאִיר דִּבְמַתְנַן שִׁתִּין קִרְוִין׃ וּפַלְגוּת אַרְעָא דְגִלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי
32 קִרְוַיָּא מַלְכוּתֵיהּ דְעוֹג בְּמַתְנַן לִבְנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְפַלְגוּת בְּנֵי מָכִיר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ אִלֵּין
33 דִּי אַחְסִין מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִירִיחוֹ מַדִּנְחָא׃ וּלְשִׁבְטָא דְלֵוִי
לָא יְהַב מֹשֶׁה אַחְסָנָא מַתְּנָן דִּיהַב לְהוֹן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אִנּוּן אַחְסַנְתְּהוֹן כְּמָא
דְמַלִּיל לְהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dedit Moſes tribui filiorum Ruben per proſapias ſuas. Et fuit illis 15
terminus à Gharogher quæ ſuper ripam fluminis Arnon, & urbem quæ 16
in medio fluminis, & omnem planiciem uſq; ad Medba. Hhesbon & omnes 17
urbes ejus quæ in planicie: Dibon, & Bamoth Baghal, & Bethbaghal Me- 18
ghon. Et Jahhſza, & Kedemoth, & Mephaghath. Et Kirjathaim, & Sibma, 19
& Szereth Sahhar in monte *planiciei*. Et Bethpeghor, & effluxionem *Mera-* 20
matha. & Bethjeſſimoth. Et omnes urbes planiciei, & omne regnum Zzih- 21
hon regis Emorrhæi, qui regnavit in Hhesbon: quod delevit Moſes eum, &
principes Midian & Evæum, & Rekem, & Szur, & Hhur, & Rebagh prin-
cipes Zzihhon habitatores terræ. Et Bilgham filium Beghor ariolum oc- 22
ciderunt filii Iſrael in gladio ſuper occiſos eorum. Et fuit terminus filio- 23
rum Ruben Jordanis, & terminus ejus: hæc hæreditas filiorum Ruben
ſecundùm proſapias ſuas, urbes & villæ earum. Deditque Moſes tribui 24
Gad, filiis Gad & proſapiis eorum. Et fuit eis terminus Jaghzer, & omnes 25
urbes Gilghad, & dimidiũ terræ filiorũ Ghamon; uſq; ad Gharogher, quæ
ſuper faciem Raba. Et ab Hhesbon uſq; ad Ramath *Miſzpaia* & Betunim: 26
& à Mahanaim uſq; ad terminum Debir. Et in planitie Bethharem, & 27
Bethnimrah, & Zzuchoth, & ad Septentrionem reliquum regni Zzihhon
regis Hhesbon Jordanis, & terminus ejus; uſque ad *fines* maris Ginozzar
ultra Jordanem ad Orientem. Hæc poſſeſſio filiorum Gad per proſapias 28
ſuas, urbes & oppida earum. Et dedit Moſes dimidiæ tribui Manaſſe: & 29
fuit dimidiæ tribui filiorum Manaſſe, per proſapias ſuas. Et fuit terminus 30
eorum à Mahanaim, & omnis Mathnan omne regnũ Ghog regis Mathnan,
& omnes vici Jair, qui in Mathnan, ſexaginta urbes. Et dimidium terræ 31
Gilghad, & Ghaſtharoth, & Edreghi urbes regni Ghog in Mathnan; filiis
Machir filii Manaſſe medietati filiorum Machir per proſapias eorum. Et hi, 32
quos poſſidere fecit Moſes in campeſtribus Moab; ultra Jordanem ad Je-
richo ad ortum. Et tribui Levi non dedit Moſes poſſeſſionem: Dona quæ 33
dedit illis Dñs *Deus Iſrael*, illa poſſeſſio eorũ, juxta id quod locutus eſt eis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 16 * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ
ܣܦܬ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܘ ܢܚܠܐ. ܘܟܠܗ ܡܝܫܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܝܒܐ.
17 * ܘܚܫܒܘܢ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܡܝܫܪܐ. ܘܪܝܒܘܢ. ܘܒܡܬܒܥܠ. ܘܒܝܬ ܒܢܝ ܥܡܘܢ.
18 19 * ܘܝܗܨ. ܘܩܪܡܘܬ ܘܥܢܘܬ. * ܘܩܘܪܝܬܝܡ. ܘܫܡܐ. ܘܝܫܪܬ. ܘܣܥܝܪ ܕܒܛܘܪܐ ܕܒܩܥܬܐ.
20 21 * ܘܒܝܬ ܦܥܘܪ. ܘܥܫܬܪܘܬ. ܘܦܣܓܐ. ܘܒܝܬ ܝܫܝܡܘܬ. * ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܝܫܪܐ.
ܘܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܕܡܠܟ ܒܚܫܒܘܢ. ܕܩܛܠܗ ܡܘܫܐ ܘܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܝܢ. ܥܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܠܐܘܝ ܘܠܪܩܡ. ܘܠܨܘܪ. ܘܠܚܘܪ. ܘܠܪܒܥ. ܫܠܝܛܐ
22 ܘܚܡܫܐ ܫܠܝܛܢܘܗܝ ܕܣܝܚܘܢ. ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܪܥܐ. * ܘܠܒܠܥܡ ܒܪ ܒܥܘܪ. ܩܨܘܡܐ.
23 ܩܛܠܘܗܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܣܝܦܐ ܥܡ ܩܛܝܠܝܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܝܘܪܕܢܢ.
24 ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ
25 ܠܫܒܛܐ ܕܓܕ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܝܥܙܝܪ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܗ ܕܓܠܥܕ. ܘܦܠܓܗ
26 ܕܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܥܪܘܥܝܪ ܕܠܘܩܒܠ ܪܒܬ. * ܘܡܢ ܚܫܒܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܬ
27 ܡܨܦܝܐ ܘܒܛܢܝܡ. ܘܡܢ ܡܚܢܝܡ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܕܒܝܪ. * ܘܒܥܘܡܩܐ. ܒܝܬ ܐܪܡ.
ܘܒܝܬ ܢܡܪܐ. ܘܣܘܟܘܬ. ܘܓܒܝܪܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܬܚܘܡܗܘܢ
ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܘܦܗ ܕܝܡܐ ܕܟܢܪܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܡܕܢܚܐ.
28 29 * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܓܕ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ. ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ
30 ܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܗܘܐ ܦܠܓܘܬܗܘܢ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ
ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܚܢܝܡ. ܘܟܠܗ ܡܬܢܝܢ. ܘܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ.
31 ܘܟܠܗܘܢ ܟܦܪܢܐ ܕܝܐܝܪ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܫܬܝܢ ܩܘܪܝܢ. * ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ ܘܥܫܬܪܘܬ
ܘܐܕܪܥܝ. ܩܘܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܠܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܟܦܪܢܝܗܝܢ. ܝܗܒ
32 ܡܘܫܐ ܠܒܢܝܗܘܢ ܕܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܠܦܠܓܗ ܕܒܢܝ ܡܟܝܪ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܠܗܠܝܢ
ܬܪܝܢ ܫܒܛܝܢ. ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ. ܦܠܓ ܡܘܫܐ ܒܡܝܫܪܐ ܕܡܘܐܒ. ܡܢ ܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ.
33 * ܘܠܫܒܛܐ ܕܠܘܝ. ܠܐ ܝܗܒ ܡܘܫܐ ܝܪܬܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ.

15 Dedit autē Moſes tribui Rubil juxta familias eorum. 16 Fuitq; termin⁹ eorū ab Adoir quæ eſt ſec⁹ ripā torrentis Arnon, & civitate quæ eſt in medio torrentis, totâq; planitie, uſque ad Riba, 17 Et Hesbon, cunctaſq; civitates quæ ſunt in planitie: itē Ribon, Methbaal, et Beth-bene-Ammon, 18 Jahas, Kermoth, & Anoth, 19 Curiathim, Samma, Jaſrath, & Seir quæ eſt in monte ſito Convalle. 20 Item Beth-peor, Aſtaroth, Paſga, & Beth-aijeſimoth, 21 Oppida omnia quæ ſunt in planitie, totumq; regnum Sihonis regis Amorrhæorum, qui regnaverat in Hesbon, quē occiderat Moſes & filii Iſraelis in Median, cum principib⁹ ej⁹ Aui, Recem, Sur, Hur, atq; Reba: hi erant quinque principes Sihonis, habitantes in terra illa. 22 Belaam quoq; filiū Beor divinatorē occiderūt filii Iſrael gladio cum interfectis ſuis. 23 Et fuit limes filiorū Rubil, Jordanes. Hæc eſt hæreditas filiorū Rubil per familias eorū, civitates & oppida earū. 24 Dedit etiā Moſes tribui Gad ſecundùm familias eorū. 25 Fuitq; termin⁹ eorū Jazir, omnes civitates Gelaad, & dimidia terra filiorū Ammon, uſq; ad Adoir quæ eſt corā Rabath: 26 Et ab Hesbon uſq; ad collē Maſphiæ, & Botnin: & à Mahanim uſq; ad limitē Dobir. 27 In Convalle autem, Beth-athim, Beth-nemra, Sochoth, Gebira, et reliquū regnū Sihonis regis Hesbon, cū limitib⁹ eorū uſq; ad Jordanē, et uſq; ad extremū mare Chenarath, & uſq; ad ripā Jordanis Orientalē. 28 Hæc eſt hæreditas filiorū Gad in familias ſuas, civitates & oppida earū. 29 Item dedit Moſes dimidiæ tribui Manaſſe: fuitq; portio filiorū Manaſſe per familias ſuas: 30 Fuit inquā termin⁹ eorū Mahanim, tota Mathnin, univerſum regnū Og regis Mathnin. & omnes villæ Jair, quæ erant in Mathnin, ſexaginta civitates: 31 Dimidia quoq; Gelaad, Aſtaroth, & Ardei, civitates regni Og qui erat in Mathnin. Has civitates & villas earum dedit Manaſſes filiis Machir filii Manaſſe, dimidiæ *ſcilicet* parti filiorū Machir per familias eorum. 32 Hiſce duab⁹ tribub⁹ ac dimidiæ tribui hæreditatē diſtribuit Moſes in planitie Moab, cis Jordanem, ad Orientem. 33 Tribui verò Levi non dedit Moſes hæreditatē, quia Dn̄s Deus Iſraelis eſt hæreditas eorum, quemadmodum dixerat eis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 16 * فاعطي موسي لسبط بني روبيل لقبايلهم * وكان تخومهم من عداوعيد التي علي شاطي
17 واد ارنون * والمدينة التي في وسط الواد * وكل السهل الي ميدبا * حسبون وكل ضياعها التي في
18 19 السهل * ديبون * وضيعة الوثن وبيت وثن معون * وياهصا * وقرموث * ومفاعث * وقريا تايم وسبما *
20 21 وصارث * وساحر في جبل المرج * وبيت فاعور * ومصباب القلعة * وبيت اليشموث * وكل قري
السهل * وساير مملكة سيحون ملك الاموري الذي ملك بحسبون * الذي قتله موسي *
22 وكذلك اشراف مدين * وهم اوي وراقم وصور وحور ورابع * امراء سيحون سكان الارض * وبلعام
23 بن بعور المنجم قتلوه بنو اسرايل بالسيف مع صرعاهم * وكان تخوم بني روبيل الاردن * هذه
24 25 نحلة بني روبيل لقبايلهم * المدن وحصايرهم * واعطي موسي لسبط جاد لقبايلهم * وكان
تخومهم يعزار * وكل مدن الجرجوسي * ونصف مدن ارض بني عمون * الي عداوعيد التي
26 27 علي ظاهر ربا * ومن حسبون الي رامة القلعة بقطرهم * ومن العسكرين الي تخم دبيرا * وفي المرج
بيت هارون * وبيت نمرا * وسكوث * وصافون * وبقية مملكة سيحون ملك حسبون * من
28 الاردن وتخومه الي طرف بحر كنارث جنب الاردن شرقا * هذه نحلة بني جاد لقبايلهم * المدن
29 30 وحصايرهم * واعطي موسي لنصف سبط منسا لقبايلهم * وكان تخومهم العسكرين * وجميع
31 البثنية * وجميع مملكة عوج ملك البثنية * وجميع اقنية يايد التي فيها ستون مدينة * ونصف
الجرسي * والصنمين * وادرعات مدن مملكة عوج في البثنية لبني ماخير بن منسا لنصف بني
32 33 ماخير لقبايلهم * هولاء الذي انحل موسي في سباخ ماب من جنب اردن اريحا شرقا * ولسبط
لاوي ما اعطي موسي نحلة * لان حقوق الله اله اسرايل كانت نحلته * كما اوصي موسي لهم *

15 *Dedit itaque Moſes tribui filiorū Rubil per familias eorū.* 16 *Fuitq; terminus eorū ab Adauaid quæ eſt ſecus ripam torrentis Arnon, & urbe quæ eſt in medio torrentis, totâq; planitie, uſq; ad Maidabo.* 17 Fuit etiam terminus eorum *Hesbon, & omnes villæ ej⁹ quæ ſunt in planitie, Dibon, Villa idoli, & Domus idoli Maon:* 18 *Jabuſa, Carmuth, Mephaath:* 19 *Curiathaim, Sabma, Sareth, & Sahar in monte Prati:* 20 *Beth-peor, Irrigua arcis, &* 21 *Beth-jeſimoth: Omnia oppida planitiei, univerſū regnū Sihonis regis Amorrhæi, qui regnaverat in Hesbon, quem occidit Moſes: item principes Madian, nempe Aui, Racem, Sur, Hur, & Rabee, duces Sihonis, incolæ terræ illius.* 22 *Belaam quoq; filiū Beor Aſtrologū occiderunt filii Iſrael gladio, unà cum his qui proſtrati fuerant ab ipſis.* 23 *Et fuit terminus filiorum Rubil, Jordanis. Hæc eſt hæreditas filiorū Rubil ſecundùm familias eorum, urbes, & arces eorum.* 24 *Item dedit Moſes tribui Gad per familias eorum.* 25 *Et fuit terminus eorum Jazar, & omnes urbes Gergeſæi, & media pars urbium terræ filiorum Ammon, uſq; ad Adauaid quæ eſt ad aſpectū Rabba:* 26 *Et ab Hesbon uſq; ad Ramath caſtri in confinibus eorū, & à duobus exercitibus* (ſcilicet, Mahanim) *uſque ad terminos Dobiræ.* 27 *In Prato verò, Beth-Haron, Beth-nimra, Socoth, Saphon, & reliquum regnū Sihonis regis Hesbon, à Jordane ejuſque termino uſq; ad extremitatē maris Chenarath trans Jordanem ad Orientem.* 28 *Hæc eſt hæreditas filiorū Gad per familias eorum, urbes, ac villæ eorum.* 29 *Denique dederat Moſes dimidiæ tribui Manaſſe juxta familias eorum.* 30 *Fuitque terminus eorum duo exercitus* (Mahanaim) *tota Bathnia, univerſum regnum Og regis Bathniæ, & omnes tractus Jaid, in quibus extabant urbes ſexaginta:* 31 *Dimidia quoque pars Geraſæi, & Sanamain, & Adraath urbes regni Og in Bathnia, fuerunt filiis Machir filii Manaſſe, dimidiæ* ſcilicet *parti filiorum Machir per familias eorum.* 32 *Hi ſunt quibus hæreditatem dedit Moſes in campis Moab cis Jordanem Iericho ad Orientē.* 33 *Tribui autem Leviticæ non dedit Moſes hæreditatem, quoniam legitima Dei, Dei Iſraelis erant hæreditas ejus, quemadmodum præceperat pro illis Moſes.*

ספר יהושע: יד

CAP. XIV. יד

quæ ,Chenahan terra in Iſrael filii acceperũt hæreditate quæ iſta Et
1 וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר
,Nun filius Jehoſuah & ,ſacerdos Elhazar eos fecerũt accipere hæreditate
נִחֲלוּ אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן
,eorũ *hæreditatis ſorte In* .Iſrael filiorum *extenſionum* patrum capita &
2 וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּגוֹרַל נַחֲלָתָם
dimidiæ & ,*extenſionibus* novem ,Moſeh *manu in* Dominus præcepit ſicuti
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי
tribui dimidiæ & tribubꝰ duabꝰ hæreditatẽ Moſeh dederat Nam .tribui
3 הַמַּטֶּה׃ כִּי־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלַת שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה
Quia .eorũ medio in hæreditatem dederat non Levitis *&* :Jarden *tranſitu à*
4 מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא־נָתַן נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃ כִּי־
non & : Ephraim & Menaſſeh ,*extenſiones* duæ Ioſeph filii fuerunt
הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף שְׁנֵי מַטּוֹת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם וְלֹא־
,habitandum ad urbes *niſi* ,terra in Levitis partem dederunt
נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם בָּאָרֶץ כִּי אִם־עָרִים לָשֶׁבֶת
Quemadmodũ .eorũ *poſſeſſioni* & ,eorum *acquiſitionibus* earum ſuburbana &
5 וּמִגְרְשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וּלְקִנְיָנָם׃ כַּאֲשֶׁר
ſunt partiti & ,Iſrael filii fecerunt ſic ,Moſeh Dominus præcepit
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחְלְקוּ
,Ghilgal in Jehoſuah ad Iehudah filii acceſſerunt Et .terram
6 אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּגְּשׁוּ בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל
nôſti Tu :Chenizæus Jephunneh filius Caleb eum ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־
Dei virum Moſeh ad Dominus eſt locutus quod verbum
הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים
quadraginta Filius .Barneah Cades in *tuas cauſas ſuper &* ,*meas cauſas ſuper*
7 עַל אֹדוֹתַי וְעַל אֹדוֹתֶיךָ בְּקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ בֶּן־אַרְבָּעִים
Barneah Cades de me Domini ſervus Moſeh *mittendo in* ,*ego annorum*
שְׁנָה אָנֹכִי בִּשְׁלֹחַ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֹתִי מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ
.meo corde cum quemadmodũ ,verbũ ei retuli & :terram explorandã ad
לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וָאָשֵׁב אֹתוֹ דָּבָר כַּאֲשֶׁר עִם־לְבָבִי׃
ego & ,populi cor *liquefecerunt* ,mecũ aſcenderũt qui mei fratres Et
8 וְאַחַי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסִיו אֶת־לֵב הָעָם וְאָנֹכִי
die in Moſeh juravit Et .meum Deum Dominum poſt complevi
9 מִלֵּאתִי אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה בַּיּוֹם
,*ea in* tuus pes calcavit *quam* terra non Si :dicendo ,illa
הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרְכָה רַגְלְךָ בָּהּ
complevisti quia :*ſeculum in uſque* tuis filiis & ,hæreditatem in erit tibi
לְךָ תִהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מִלֵּאתָ
Dominus fecit vivere ecce nunc Et .meum Deum Dominum poſt
10 אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וְעַתָּה הִנֵּה הֶחֱיָה יְהוָה
tunc ex ,annis quinque & quadraginta iſtis eſt locutus ſicut ,me
אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז
ambulavit quibus ,Moſeh ad hoc verbum Dominus eſt locutus
דִּבֶּר יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־הָלַךְ
quinque *filius* hodie ego ecce nunc & :*deſerto in* Iſrael
יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן־חָמֵשׁ
die in quemadmodum fortis hodie *ego* Adhuc .annorum octoginta &
11 וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃ עוֹדֶנִּי הַיּוֹם חָזָק כַּאֲשֶׁר בְּיוֹם
,nunc mea fortitudo ſic ,tunc mea fortitudo Sicut .Moſeh me *mittere*
שְׁלֹחַ אוֹתִי מֹשֶׁה כְּכֹחִי אָז וּכְכֹחִי עָתָּה
mihi da nunc Et .ingrediendum & ,exeundum ad & ,prœlium ad
12 לַמִּלְחָמָה וְלָצֵאת וְלָבוֹא׃ וְעַתָּה תְּנָה־לִּי
tu quia : illa die in Dominus eſt locutus *quem* ,iſtum montem
אֶת־הָהָר הַזֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־אַתָּה
,magnæ urbes & ,ibi Hanachim quia ,illa die in audiſti
שָׁמַעְתָּ בַיּוֹם הַהוּא כִּי־עֲנָקִים שָׁם וְעָרִים גְּדֹלוֹת
quemadmodum ,eos expulero & ,mecum Dominus fortè ſi : munitæ
בְּצֻרוֹת אוּלַי יְהוָה אוֹתִי וְהוֹרַשְׁתִּים כַּאֲשֶׁר
.Dominus eſt locutus
דִּבֶּר יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 HOc eſt quod poſſederunt filii Iſrael in terra Chanaan, quã dederunt eis Eleazar ſacerdos & Joſue filius Nun, & principes familiarum per tribus Iſrael: 2 Sorte omnia dividentes, ſicut præceperat Dominus in manu Moyſi, novem tribubus, 3 & dimidiæ tribui. Duabꝰ enim tribubus, & dimidiæ, dederat Moyſes trans Jordanem poſſeſſionem: abſq; Levitis, qui nihil terræ acceperunt inter fratres 4 ſuos. Sed in eorum ſucceſſerũt locum filii Joſeph in duas diviſi tribꝰ, Manaſſe et Ephraim: nec acceperunt Levitæ aliam in terra partem, niſi urbes ad habitandũ, & ſuburbana earũ ad alenda jumenta & pecora 5 ſua. Sicut præceperat Dominꝰ Moyſi, ita fecerunt filii Iſrael, 6 & diviſerunt terram. Acceſſerunt itaq; filii Juda ad Joſue in Galgala: locutúſq; eſt ad eũ Caleb filius Jephone Cenezæus, Nôſti quid locutꝰ ſit Dominꝰ ad Moyſen hominem Dei de me & de te in Cadesbarne. 7 Quadraginta annorum eram quando miſit me Moyſes famulus Domini de Cadesbarne, ut conſiderarem terram, nuntiavíque ei quod mihi verum 8 videbatur. Fratres autem mei qui aſcenderant mecum, diſſolverunt cor populi: & nihilominùs ego ſecutus ſum Dominum Deum meum. 9 Juravítque Moyſes in die illo, dicens; Terra, quam calcavit pes tuus, erit poſſeſſiò tua, & filiorum tuorum in æternum: quia ſecutus es Dominum Deũ meum. 10 Conceſſit ergò Dominus vitam mihi, ſicut pollicitus eſt uſque in præſentem diem. Quadraginta & quinque anni ſunt, ex quo locutus eſt Dominus verbum iſtud ad Moyſen, quando ambulabat Iſrael per ſolitudinem: hodiè octoginta 11 quinq; annorũ ſum, Sic valens, ut eo valebã tempore, quando ad explorandum miſſus ſum: illius in me temporis fortitudo uſq; hodiè perſeverat, tam ad bellandum quàm ad gradien- 12 dum. Da ergò mihi montem iſtum, quem pollicitus eſt Dominus, te quoque audiente, in quo Enacim ſunt, & urbes magnæ atque munitæ: ſi fortè ſit Dominus mecum, & potuero delere eos, ſicut promiſit mihi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδʹ.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν (α) Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναάν, οἷς κατεκληρονόμησαν (β) αὐτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεύς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 2 Κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο (γ) κύριος ἐν χειρὶ Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει 3 φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε κλῆρον ἐν αὐ- 4 τοῖς, Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο φυλαὶ Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ. καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (δ) αὐτῶν τοῖς κτήνεσι, καὶ τὰ κτή- 5 νη αὐτῶν. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως (ε) ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ (ζ) ἐμέρισαν τὴν 6 γῆν. Καὶ (η) προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν (θ) ἐν Γαλγάλ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ (ι) Ἰεφοννὴ ὁ Κενεζαῖος, Σὺ ἐπίστῃ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ 7 ἐν Κάδης Βαρνῆ. (κ) Τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἤμην ὅτε ἀπέστειλέ με (λ) Μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ (μ) ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν 8 αὐτοῦ. Οἱ (ν) ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν (ξ) τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπα- 9 κολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου. Καὶ ὤμοσε Μωυσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων, Ἡ γῆ (ο) ἐφ' ἣν ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι (π) προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 10 Καὶ νῦν διέθρεψέ με κύριος ὃν τρόπον εἶπε. τοῦτο (ρ) τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐλάλησε κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωυσῆν. καὶ ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σή- 11 μερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων, ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέ με Μωυσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰσ- 12 ελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ νῦν (σ) αἰτοῦμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπε κύριος (τ) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. (υ) νῦν δὲ οἱ Ἐνακὶμ ἐκεῖ εἰσι, πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, (φ) ἐξολοθρεύσω αὐτούς, ὃν τρόπον εἶπέ μοι κύριος.

CAP. XIV.

ET hi ſunt qui poſſederunt, 1 *de filiis Iſrael in terra Chanaan: quibus diſtribuerunt hæreditatem eis Eleazar ſacerdos, & Ieſus filius Nave, & principes familiarum tribuum filiorum Iſrael.* 2 *Secundùm ſortes hæreditârunt, quemadmodùm mandavit Dominus in manu (a) Ieſu novem tribubus, & dimidiæ (b) tribui, ex eo quod trans Iordanem.* 3 *Et Levitis non dedit ſortem in eis:* 4 *Quoniam fuerunt filii Ioſeph duæ tribus, Manaſſe & Ephræm. Et non fuit data portio in terra Levitis, ſed civitates ad habitandum, & (c) ſegregata earum pecoribus, & pecora eorum.* 5 *Quemadmodùm mandaverat Dominus Moyſi, ſic fecerunt filii Iſrael: & partiti ſunt terram.* 6 *Et acceſſerunt filii Iuda ad Ieſum in Galgal. Et dixit ad eum Chaleb filius Iephone Cenezæus, Tu nôſti verbum, quod locutus eſt Dominus ad Moyſen hominem Dei de me & te in Cades-Barne.* 7 *Quadraginta enim annorum eram, quando miſit me Moyſes puer Dei de Cades-Barne explorare terrã. Et (d) reſpondi ei verbum ſecundùm mentem ejus.* 8 *Fratres mei qui aſcenderant mecum, tranſtulerunt cor populi: ego autem appoſitus fui obſequi Domino Deo meo.* 9 *Et juravit Moyſes in illa die, dicens; Terra, ſuper quam aſcendiſti, tibi erit in ſorte, & filiis tuis in ſeculum: quoniam appoſuiſti obſequi poſt Dominum Deum noſtrum.* 10 *Et nunc enutrivit me Dominus, quemadmodùm dixit. Hic eſt quadrageſimus & quintus annus, ex quo locutus eſt Dominus verbum hoc ad Moyſen. Et ivit Iſrael in deſerto: & nunc ecce ego hodiè octoginta & quinque annorum.* 11 *Adhuc ſum hodiè valens; ſicut quando miſit me Moyſes: ſimiliter valeo nunc egredi, & ingredi in prælium.* 12 *Et nunc peto à te montem hunc, ſecundùm quæ dixit Dominus die illâ; quoniam tu audiſti verbum hoc in die illa. Nunc autem ipſi Enacim ibi ſunt, civitates munitæ & magnæ. Si igitur Dominus mecũ fuerit, exterminabo eos; quẽadmodùm dixit mihi Dominus.*

MS.A. (α) Ἰσραὴλ Χαναάν, (β) ἑαυτοῖς (γ) κύριος τῷ Ἰησοῦ (δ) αὐτοῖς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν. Ὃν (ε) ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, (ζ) ἐμερίσαντο (η) προσῆλθον (θ) ἐν Γαλγάλοις· (ι) Ἰεφοννὴ (κ) Τεσσεράκοντα (λ) Μωυσῆς δοῦλος κυρίου κατασκοπεῦσαι (μ) ἀπεκρίθησαν (ν) ἀδελφοὶ οἱ συναναβάντες (ξ) τὴν διάνοιαν τοῦ (ο) ἐφ' ἧς (π) προσετέθην (ρ) Τεσσερακοστὸν (σ) ἐτοῦμαί σε (τ) ἐν τῇ (υ) νυνὶ (φ) ἐξολεθρεύσω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יד

1 וְאִלֵּין דְּאַחְסִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דִכְנַעַן דְּאַחְסִינוּ יָתְהוֹן אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן
2 וְרֵישֵׁי אֲבָהָת שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּעַדְבָא אִתְפַּלְגַת לְהוֹן אַחְסַנְתְּהוֹן כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ
3 בִּידָא דְמֹשֶׁה לְתִשְׁעַת שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא׃ אֲרֵי יְהַב מֹשֶׁה אַחְסָנַת תְּרֵין שִׁבְטִין
4 וּפַלְגוּת שִׁבְטָא מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא וּלְלֵיוָאֵי לָא יְהַב אַחְסָנָא בֵּינֵיהוֹן׃ אֲרֵי הֲווֹ בְנֵי יוֹסֵף
תְּרֵין שִׁבְטִין מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם וְלָא יְהַבוּ חוּלָק לְלֵוָאֵי בְּאַרְעָא אֱלָהֵן קִרְוִין לְמִתַּב וְרָוְחֵיהוֹן
5 לִבְעִירֵיהוֹן וּלְגֵיתֵיהוֹן׃ כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַלִּיגוּ יָת אַרְעָא׃
6 וְקָרִיבוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּלָא וַאֲמַר לֵיהּ כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה קְנִיזָאָה אַתְּ יְדַעְתָּא יָת
7 פִּתְגָמָא דְמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה נְבִיָּא דַיְיָ עַל עֵסַק דִּילִי וְעַל עֵסַק דִּילָךְ בִּרְקַם גֵּיאָה׃ בַּר
אַרְבְּעִין שְׁנִין אֲנָא כַּד שְׁלַח מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ יָתִי מֵרְקַם גֵּיאָה לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא וַאֲתֵיבִית
8 יָתֵיהּ פִּתְגָמָא כְּמָא דַהֲוָה עִם לִבִּי׃ וְאַחַי דִּסְלִיקוּ עִמִּי תַּבַּרוּ יָת לִבָּא דְעַמָּא וַאֲנָא
9 אַשְׁלֵמִית בָּתַר דַּחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהִי׃ וְקַיֵּים מֹשֶׁה בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר אִם לָא אַרְעָא דִּי
דְּרָכַת פַּרְסַת רַגְלָךְ בַּהּ דִּילָךְ תְּהֵי לְאַחְסָנָא וְלִבְנָךְ עַד עָלְמָא אֲרֵי אַשְׁלֵמְתָּא בָּתַר
10 דַּחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהִי׃ וּכְעַן הָא קַיֵּים יְיָ יָתִי כְּמָא דִי מַלֵּיל דְּנַן אַרְבְּעִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין מֵעִדָּן
דְּמַלֵּיל יְיָ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין עִם מֹשֶׁה דַּאֲזַל יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא וּכְעַן הָא אֲנָא יוֹמָא דֵין בַּר
11 תְּמָנַן וְחָמֵשׁ שְׁנִין׃ עַד כְּעַן אֲנָא יוֹמָא דֵין תַּקִּיף כִּד בְּיוֹמָא דִּשְׁלַח יָתִי מֹשֶׁה כְּחֵילִי
כְּבְכֵן וְכֵן חֵילִי דִכְעַן לְאַגָּחָא קְרָבָא וּלְמִפַּק וּלְמֵיעַל׃ וּכְעַן הַב לִי יָת טוּרָא הָדֵין
12 דְּמַלֵּיל יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי אַתְּ שְׁמַעְתָּא בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי גִּבָּרִין תַּמָּן וְקִרְוִין רַבְרְבָן
כְּרִיכָן מָאִים יְהֵא מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדִּי וְאֵירְתִנּוּן כְּמָא דִי מַלֵּיל יְיָ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XIV.

1 ET hæc quæ poſſederunt filii Iſrael in terra Canaan: quæ poſſidere fecerunt eos Eleazar ſacerdos, & Joſue filius Nun, & capita patrum tribuum filiorum Iſrael. 2 In ſorte *diviſa eſt eis poſſeſſio ſua*: juxta id quod præcepit Dominus *per manum Moyſi*, novem tribubus & dimidiæ tribui. 3 Namque dedit Moyſes poſſeſſionem duabus tribubus, & dimidiæ tribui ultra Jordanem, & Levitis non dedit poſſeſſionem inter eos. 4 Etenim fuerunt filii Joſeph duæ tribus Manaſſe & Ephraim: & non dederunt partem Levitis in terra, niſi urbes ad habitandum, & ſuburbana earum, jumentis & pecoribus eorum. 5 Juxta id quod præcepit Dominus Moyſi, ſic fecerunt filii Iſrael, & partiti ſunt terram. 6 Et acceſſerunt filii Juda ad Joſue in Gilgala, & dixit ei Caleb filius Jephune Kenizæus: Tu nôſti verbum quod locutus eſt Dominus cum Moyſe propheta Domini ſuper cauſam meam, & ſuper tuã in Rekam Geah. 7 Filius quadraginta annorum ego, quando miſit Moyſes ſervus Domini me ex Rekam Geah ad explorandam terram, & retuli illi verbum, ut id quod fuit cum corde meo. 8 Et fratres mei qui aſcenderũt mecum, fregerunt cor populi, & ego complevi poſt timorem Domini Dei mei. 9 Et juravit Moyſes in die illâ, dicendo: Niſi terra, quam calcavit planta pedis tui in ea, tibi erit in poſſeſſionem, & filiis tuis uſque in ſeculum: quoniam compléſti poſt timorem Domini Dei mei. 10 Et nunc ecce vivere fecit Dominus me, quemadmodum locutus eſt, his quadraginta & quinque annis: à tempore quo locutus eſt Dominus verbum hoc cum Moyſe qui ambulavit cum Iſrael in ſolitudine: & nunc en ego hodie filius octoginta & quinq; annorũ. 11 Uſq; nunc ego hodiè robuſtus, ſicut in die quo miſit me Moyſes: ſicut virtus mea tunc, ſic virtus mea quæ nunc; ad incundum prœlium, & ad exeundum, & ad intrandum. 12 Et nunc da mihi montem hunc quem locutus eſt Dominus in die illo: nam tu audiviſti in die illo, quia fortes ibi; & urbes magnæ munitæ, ſi fortè erit verbum Domini in auxilium meum, & poſſidebo eas, juxta id quod locutus eſt Dominus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܕܝܪܬܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܕܐܘܪܬ ܐܢܘܢ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܝܫܘܥ ܒܪ
2 ܢܘܢ. ܘܪ̈ܝܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܕܫܒ̈ܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܦܣܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕ
3 ܕܡܘܫܐ ܠܬܫܥܐ ܫܒܛܝ̈ܢ ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ. * ܡܛܠ ܕܝܗܒ ܡܘܫܐ ܝܪܬܘܬܐ
ܠܬܪ̈ܝܢ ܫܒܛܝ̈ܢ ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ: ܘܠܠܘܝܐ. ܠܐ ܝܗܒ ܝܪܬܘܬܐ
4 ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܒܢܝ̈ ܝܘܣܦ. ܬܪ̈ܝܢ ܫܒܛܝ̈ܢ. ܡܢܫܐ ܘܐܦܪܝܡ. ܘܠܐ ܝܗܒ
ܦܠܓܘܬܐ ܠܠܘܝܐ ܒܐܪܥܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗܘܢ. ܘܐܪ̈ܥܬܗܝܢ. ܠܒܥܝܪܗܘܢ
5 ܘܠܩܢܝܢܗܘܢ. * ܐܝܟ ܡܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܓܘܗ̇
6 ܠܐܪܥܐ. * ܘܩܪܒܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ ܩܢܙܝܐ.
ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ. ܥܠܝ ܘܥܠܝܟ
7 ܒܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. * ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܗܘܝܬ ܫܢܝܢ ܟܕ ܫܕܪܢܝ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ
ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ ܠܡܓܫܗ̇ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܦܢܝܬ ܠܗ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܠܒܝ.
8 * ܘܐܚܝ̈ ܕܣܠܩܘ ܥܡܝ. ܐܪܦܝܘ ܠܒܗ ܕܥܡܐ. ܘܐܢܐ ܫܡܠܝܬ ܒܬܪ
9 ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. * ܘܝܡܐ ܡܘܫܐ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ: ܐܪܥܐ ܕܕܪܟܬ ܒܗ̇ ܪܓܠܟ. ܠܟ
10 ܬܗܘܐ ܠܝܪܬܘܬܐ. ܘܠܒܢܝ̈ܟ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܫܡܠܝܬ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܐܢܝܚ
ܠܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܗܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܗܐ ܡܢ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܠܬܐ ܗܕܐ
ܠܡܘܫܐ. ܕܢܗܠܟ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܗܫܐ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܒܪ ܬܡܢܐܢ ܐܢܐ ܘܚܡܫ
11 ܫܢܝܢ. * ܘܥܕܟܝܠ ܚܝܠܐ ܗܘ ܠܝ ܐܝܟ ܕܒܝܘܡܐ ܕܫܕܪܢܝ ܡܘܫܐ. ܚܝܠܝ ܕܗܝܕܝܢ
12 ܘܕܗܫܐ. ܫܘܐ ܗܘ ܠܩܪܒܐ. ܘܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ. * ܘܗܫܐ ܗܒ ܠܝ ܛܘܪܐ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ
ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܢܬ ܫܡܥܬ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܕܓܢܒܪ̈ܐ ܐܝܬ ܬܡܢ. ܘܩܘܪ̈ܝܐ
ܪ̈ܘܪܒܢ ܘܚܣܝ̈ܢܢ. ܟܒܪ ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܝ. ܘܐܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ.

CAP. XIV.

HÆc verò ſunt quæ hæreditate accepe- 1
runt filii Iſrael in terra Chanaan, quæ hæ-
reditate diſtribuit eis Eliazar ſacerdos, &
Jeſus filius Nun, atque capita, patres *videli-*
cet tribuum filiorum Iſrael, Secundùm por- 2
tionem hæreditatis eorum, quemadmodum
præceperat Dñs per Moſen ut darentur novē
tribubus ac dimidiæ tribui. Jam enim dede- 3
rat Moſes hæreditatem duabus tribubus &
dimidiæ tribui cis Jordanem : Levitis autem
nullam dedit hæreditatē inter illos. (Erant 4
enim filii Joſeph duæ tribus, Manaſſe & A-
phrem) nullam dedit *inquam* portionē Le-
vitis in terra illa, præter civitates ad habi-
tandum, & agros pro jumentis & poſſeſſione
eorum. Quemadmodum præceperat Domi- 5
nus Moſi, ita fecerunt filii Iſrael, & partiti
ſunt terram. Accedentibus autem filiis Juda 6
ad Jeſum in Galgala, dixit Caleb fili⁹ Jophnæ
Cenezæus ad Jeſum, Tu nôſti ſermonē quem
locut⁹ eſt Dñs cum Moſe ſervo ſuo de re mea
& de re tua in Recem Superbi, Cùm eſſem 7
tunc annos nat⁹ quadraginta, quādo miſit me
Moſes ſervus Dei è Recem Superbi ad explo-
randam terram, dedique ei reſponſum pro-
ut erat in corde meo : Fratres autem noſtri 8
qui nobiſcum aſcenderant, terruerunt cor
populi; ego verò perfectè ſecutus ſum Do-
minum Deum meum. Juravit autem Moſes 9
eodem tempore, ac dixit, Terra per quam
inceſſit pes tuus, tibi cedet in hæreditatem
ac filiis tuis in æternum, eò quòd perfectè
ſecutus ſis Dñm Deū. Nunc itaque, ecce requi- 10
em dedit nobis Dñs, quemadmodum dixerat:
en quadrageſimus quintus eſt annus ex quo
dixit Dñs verbum hoc Moſi, ut *ſcilicet* am-
bulare faceret Iſraelem per deſertum : ego
igitur hodiè ſum natus annos octoginta quin-
que; Adhuc tamen ſubſiſtit in me robur non 11
ſecùs ac illo die quo miſit me Moſes : meum
ejus temporis robur atque præſentis, par eſt
ad bellandum, egrediendum, & ingrediendū.
Itaq; da mihi montem iſtum quem dixit Do- 12
minus Deus illâ die (tu autem audîſti eâdem
die quòd gigantes ſint ibi, & urbes magnæ
ſint ac munitæ) forſan aderit mihi Dominus,
& debellabo eos, quemadmodum dixit Do-
minus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الرابع عشر *

1 * وهولاء الذي احل بنو اسرايل في ارض لسام *
الذي احلهم يوسع بن نون * والعازر بن هرون الامام * وروساء اباء الاسباط لبني اسرايل *
2
3 * كقرعة نحلتهم * كما امر الله بيد موسي * لتسعة اسباط ونصف * لان موسي اعطي نحلة
4 سبطين ونصف من جبر الاردن * ولسبط لاوي ما دفع لهم نحلة معهم * لان بني يوسف
صاروا سبطين * منسا وافريم * ولم يعطوا لبني لاوي قسما في الارض * سوي مدن مسكنا
5
6 وافنيتها لمواشيهم واملاكهم * كما امر الله موسي * كذلك فعل بنو اسرايل * وقسموا الارض * وتقدم
بنو يهودا الي يوسع في الجلجال * وقال له كالب بن يوفنا العبري * انت قد علمت ما قال
7 الله لوليه موسي بسببي وبسببك في قادس برية رقيم * وكنت ابن اربعين سنة في الوقت
الذي ارسلني موسي عبد الله من قادس الرقيم * لجس الارض ورددت اليه خطابا حسب ما
8 كان في قلبي * واصحابي الذين صعدوا معي اضعفوا قلوب الشعب * وانا كملت طاعتي بين
9 يدي ربي * وحلف موسي في ذلك اليوم وقال * ان الارض التي داسها قدمك تكون
10 لك نحلة ولاولادك الي الابد * لانك كملت الطاعة وري الله ربي * والان هوذا قد احياني
الله من ذلك الحين الي اليوم كما وعد * وهذه خمس واربعون سنة منذ خاطب الله موسي بهذا
الخطاب من اجلي * وقد هلك بنو اسرايل في البرية * وانا اليوم من ابناء خمس وثمانين
11 سنة * وانا الان قوي مثل الزمان الاول الذي ارسلني فيه موسي مثل قوتي حينيذ
12 قوايي اليوم للقتال والخروج * فاعطني الان هذا الجبل الذي قال الله في ذلك الزمان *
لانك انت سمعت في ذلك اليوم ان هناك اعلاج ومدن عظيمة حصينة * فاعطنيها لعل الله
معي فاقتلهم كما وعد واخذ مداينهم *

CAP. XIV.

CÆterùm hæc ſunt quæ data fuerunt 1
in poſſeſſionem filiis Iſrael in terra Sejam
quæ dedit eis Ioſue filius Nun, & Elazar
filius Haronis ſacerdotis, & capita patrum
tribuum Iſraeliticarum, Juxta ſortem hæ- 2
reditatis eorum, quemadmodùm præcepe-
rat Deus per Moſen; novem ſcilicet tri-
bubus ac dimidiæ. Moſes enim jam dede- 3
rat hæreditatem duabus tribubus ac dimi-
diæ trans Jordanem : tribui verò Levi
non dederat hæreditatem cum eis. Nam fi- 4
lii Joſeph facti fuerant duæ tribus,
nempè Manaſſe & Ephraim. Non dede-
runt inquam filiis Levi partem in terra,
præter urbes quaſdam in habitationem, &
tractus earum pro armentis & poſſeſſio-
nibus eorum. Quemadmodùm præcepe- 5
rat Deus Moſi ſic fecerunt filii Iſrael,
& diviſerunt terram. Accedentibus au- 6
tem filiis Juda ad Ioſue in Galgal, dixit
ad eum Chaleb filius Iuphonæ Hebræus,
Tu jam nôſti quid dixerit Deus mei &
tui causâ in Cades ſolitudinis Racim :
(Eram autem natus annos quadraginta 7
quo tempore miſit me Moſes ſervus Dei
de Cades Racim ad explorandam terram,
eique retuli ſermonem prout erat in animo
meo; Meiſque comitibus qui mecum a- 8
ſcenderant, corda populi enervantibus, ego
tamen perfeci obedientiam meam coram
Domino meo) Et quomodò juraverit Mo- 9
ſes eodem die, ac dixerit; Terra quam
calcavit pes tuus, tibi cedet in hæreditate
ac filiis tuis in perpetuum, eò quòd per-
egeris obedientiam poſt Deum Dominum
meum. Nunc autem en vivum conſerva- 10
vit me Deus ab eo tempore ad hunc uſque
diem, quemadmodùm promiſerat : & ecce
quadraginta quinque ſunt anni à quo ha-
buit Deus ad Moſen hujuſmodi ſermo-
nem de me, & filii Iſrael perierunt in
deſerto, & ego ſum hodiè natus annos o-
ctoginta quinque. Nihilominus ſum modò 11
æquè robuſtus ac priſtino tempore quo mi-
ſit me Moſes : quales tunc erant meæ vi-
res, tale eſt hodiè robur meum ad bellan-
dum & exeundum. Nunc ergò da mihi 12
montem iſtum de quo locutus eſt Deus
tunc temporis. Tu enim audiſti eodem die
eſſe ibi gigantes, urbéſque magnas ac mu-
nitas : da mihi illas, fortè aderit mihi
Deus & interficiam eos, & capiam ur-
bes eorum.

ספר יהושע : טו

Jephunneh filio Caleb ipſi Chebron deditque ,Jehoſuah ei benedixit Et
13 וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
Jephunneh filio Caleb ipſi Chebron fuit Idcirco .hæreditatem in
14 לְנַחֲלָה׃ עַל־כֵּן הָיְתָה־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
poſt complevit quòd pro :hanc diem ad uſque ,hæreditatem in Chenizæo
הַקְּנִזִּי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי
; Arbah Chiriath *facies ad* Chebron nomen Et .Iſrael Deum Dominum
15 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע
.bello à quievit terra & *: ipſe* Hanachim *in* magnus homo
הָאָדָם הַגָּדוֹל בָּעֲנָקִים הוּא וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

CAP. XV. טו

terminum ad ,eorum familias *ad* Jehudah filiorũ *extenſioni* ſors fuit Et
1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל־גְּבוּל
eis Fuitque .Auſtri extremo ab ,*meridiem* ad Sin deſerti Edom
2 אֱדוֹם מִדְבַּר־צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה תֵימָן׃ וַיְהִי לָהֶם
.meridiẽ ad *reſpiciente lingua* à ,ſalis maris extremo ab meridiei termin⁹
גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן־הַלָּשֹׁן הַפֹּנֶה נֶגְבָּה׃
,Sin in tranſibit & ,ſcorpionum aſcenſum ad meridie à ad egredietur Et
3 וְיָצָא אֶל־מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה
aſcendet & ,Cheſron tranſibit & ,Barneah Cades in meridie à aſcendet &
וְעָלָה מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן וְעָלָה
egredietur & ,Aſmon in tranſibit Et .Carcahah in circuibit & ,Adar in
4 אַדָּרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה׃ וְעָבַר עַצְמוֹנָה וְיָצָא
erit iſte ; *mare* ad termini egreſſus erunt & ,Ægypti torrentẽ ad
נַחַל מִצְרַיִם וְהָיָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה זֶה־יִהְיֶה
ad uſque ſalis mare orientem ad terminus Et *.meridiei* terminus vobis
5 לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב׃ וּגְבוּל קֵדְמָה יָם הַמֶּלַח עַד־
extremo ab maris *lingua* à *aquilonis* anguli terminus & : Jarden extremũ
קְצֵה הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה
aquilone ab tranſibit & ,Bethchoglah in terminus Aſcendetque .Jarden
6 הַיַּרְדֵּן׃ וְעָלָה הַגְּבוּל בֵּית חָגְלָה וְעָבַר מִצְּפוֹן
.Reuben filii Bohan lapidem terminus aſcendet & ,Betharabah
לְבֵית הָעֲרָבָה וְעָלָה הַגְּבוּל אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃
reſpiciens aquilonem ad &,Hachor valle à Debir in terminus Aſcendetque
7 וְעָלָה הַגְּבוּל ׀ דְּבִרָה מֵעֵמֶק עָכוֹר וְצָפוֹנָה פֹּנֶה
meridie à quæ ,Adummim aſcenſum contra quæ ,Ghilgal ad
אֶל־הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר־נֹכַח לְמַעֲלֵה אֲדֻמִּים אֲשֶׁר מִנֶּגֶב
ejus exitus erunt & ,Henſemes aquas ad termin⁹ tranſibit &:torrenti
לַנָּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־מֵי־עֵין שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
ad Hinnom filii vallem terminus aſcendet Et .Henrogel ad
8 אֶל־עֵין רֹגֵל׃ וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּי בֶן־הִנֹּם אֶל־
ad terminus aſcendetque :Jeruſalaim ipſa ,meridie à Jebuzæi *humerum*
כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא יְרוּשָׁלָםִ וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־
extremo in quæ *,mare ad Hinnom vallis facies ſuper* qui ; montis *caput*
רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי־הִנֹּם יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה
capite à terminus deſignabitur Et .Aquilonem ad Rephaim vallis
9 עֵמֶק־רְפָאִים צָפוֹנָה׃ וְתָאַר הַגְּבוּל מֵרֹאשׁ
montis urbes ad egredietur & ,Nephtoah *aquarum* fontem ad ,montis
הָהָר אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ וְיָצָא אֶל־עָרֵי הַר־
.Chiriathjeharim quæ Bahalah ipſi terminus deſignabitur &:Hephron
עֶפְרוֹן וְתָאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃
pertranſibit & :Seir montem ad *mare* ad Bahalah à terminus circuibit Et
10 וְנָסַב הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר
deſcendet & : Cheſalon *ipſa* ,aquilone ab Jeharim montis *humerum* ad
אֶל־כֶּתֶף הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא כְסָלוֹן וְיָרַד
humerum ad terminus egredietur Et .Timnah in tranſibit & ,Bethſemes *in*
11 בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה׃ וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
pertranſibit & :Sichron ad terminus deſignabitur & ,aquilonẽ ad Hechron
עֶקְרוֹן צָפוֹנָה וְתָאַר הַגְּבוּל שִׁכְּרוֹנָה וְעָבַר
.mare ad termini exitus eruntque ,Jabneel egredietur & ,Bahalah montẽ
הַר־הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵל וְהָיוּ תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃

Verſio VUL. LAT.

13 Benedixitq; ei Joſue: & tradidit
ei Hebron in poſſeſſionẽ.
14 Atq; ex eo fuit Hebron Caleb
filio Jephone Cenezæo uſq; in
præſentẽ diẽ: quia ſecutus eſt
15 Dominũ Deum Iſrael. Nomen
Hebron antè vocabatur Cariath
Arbe: Adã maxim⁹ ibi inter
Enacim ſitus eſt. Et terra
ceſſavit à præliis.

CAP. XV.

1 IGitur ſors filiorum Judæ per
cognationes ſuas iſta fuit: A
termino Edom, deſertum Sin
contra Meridiẽ, & uſq; ad extremã
partẽ Auſtralis plagæ.
2 Initium ej⁹ à ſummitate maris
Salſiſſimi, & à lingua ej⁹, quæ
3 reſpicit Meridiẽ. Egreditúrq;
contra aſcenſũ Scorpionis, &
pertranſit in Sina: aſcendítq;
in Cadesbarne, & pervenit in
Eſron, aſcendens ad Addar, &
4 circuiens Carcaa, Atq; indè ꝑtranſiens
in Aſemona, & perveniens
ad torrentẽ Ægypti:
erúntq; termini ej⁹ mare Magnũ.
Hîc erit finis Meridianæ
5 plagæ. Ab Oriente verò erit
initium, mare Salſiſſimum
uſq; ad extrema Jordanis: &
ea quæ reſpiciunt ad Aquilonem,
à lingua maris uſque ad
6 eundem Jordanis fluvium. Aſcendítque
terminus in Beth
Hagla, & tranſit ab Aquilone
in Beth Araba: aſcendens ad
7 lapidem Boën filii Ruben. Et
tendens uſq; ad terminos Debera
de valle Achor, contra Aquilonem
reſpiciens Galgala,
quæ eſt ex adverſo aſcenſionis
Adommin, ab Auſtrali parte
torrentis: tranſitq; aquas, quæ
vocantur fons Solis: & erunt
8 exit⁹ ejus ad fontẽ Rogel. Aſcendítq;
ꝑ convallẽ filii Ennom
ex latere Jebuſæi ad Meridiẽ,
hæc eſt Jeruſalẽ: & indè
ſe erigens ad verticẽ montis,
qui eſt contra Geennõ ad Occidentẽ
in ſummitate vallis Raphaim
9 contra Aquilonẽ. Pertranſitq;
à vertice montis uſq;
ad fontẽ aquæ Nephtoa: et pervenit
uſq; ad vicos montis Ephron:
inclinatúrq; in Baala,
quæ eſt Cariathiarim, id eſt,
10 urbs ſylvarũ. Et circuit de Baala
contra Occidentẽ, uſq; ad
montẽ Seir: tranſitq; juxta latus
montis Jarim ad Aquilonẽ
in Cheſlon: & deſcendit in
Bethſames, tranſítq; in Thamna.
11 Et ꝑvenit contra Aquilonẽ
partis Accarõ ex latere: inclinatúrq;
Sechrona, et tranſit mõtẽ
Baala: ꝑvenitq; in Jebneel,
& magni Maris contra Occidentem
fine concluditur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς,(χ) ϗ ἔδωκε Χεβρὼν
τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφοννῆ υἱῷ Κενὲζ ἐν
14 κλήρῳ. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρὼν τῷ Χάλεβ
(ψ) τῷ τοῦ Ἰεφοννῆ τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ
ἕως (ω) τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι
τῷ προστάγματι κυρίου (α) Θεοῦ Ἰσραήλ.
15 Τὸ δὲ (β) ὄνομα τῆς Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον
πόλις (γ) Ἀργὸβ, μητρόπολις τῶν Ἐνακὶμ
αὕτη. ϗ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

MS.A. (χ) ϗ ἔδωκεν τὴν Χεβρὼν υἱῷ Χάλεβ τῷ Ἰεφοννῆ τῷ Κενεζέῳ ἐν κλήρῳ. (ψ) τῷ Ἰεφοννῆ (ω) τῆς σήμερον ἡμέρας, διὰ τὸ αὐτὸν (α) τοῦ Θεοῦ (β) ὄνομα Χεβρὼν τὸ πρότερον (γ) Ἀρβὸ,

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ἰούδα κατὰ δήμους
αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας (α) ἀπὸ
2 τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως Κάδης (β) πρὸς Λίβα. Καὶ
ἐγενήθη αὐτοῖς τὰ ὅρια (γ) ἀπὸ Λιβὸς ἕως μέρους
θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης
3 (δ) ἐπὶ Λίβα. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς
προσαναβάσεως (ε) Ἀκραβίν· ϗ ἐκπεριπορεύεται
Σενὰ, ϗ ἀναβαίνει (ζ) ἀπὸ Λιβὸς
ἐπὶ Κάδης Βαρνῆ· ϗ ἐκπορεύεται (η) Ἀσωρὼν,
ϗ προσαναβαίνει εἰς (θ) Σάραδα· ϗ (ι) ἐκπορεύεται
4 τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης, Καὶ (κ) ἐκπορεύεται
ἐπὶ (λ) Σελμωνὰν, ϗ διεκβάλλει ἕως
φάραγγος Αἰγύπτου· ϗ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος
τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν. (μ) τοῦτό ἐστιν αὐτῶν
5 τὰ ὅρια ἀπὸ Λιβός. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν
πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου.
Καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν (ν) ἀπὸ Βοῤῥᾶ, ϗ ἀπὸ
τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης ϗ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορδάνου
6 Ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ (ξ) Βαιθαγλαάμ·
ϗ παραπορεύεται ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐπὶ Βαιθάραβα,
ϗ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον Βαιὼν
7 υἱοῦ Ῥουβήν. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ
τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Ἀχὼρ, ϗ καταβαίνει
(ο) ἐπὶ Γαλγὰλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς (π)
προσβάσεως (ρ) Ἀδαμμὶν, ἥ ἐστι (σ) κατὰ Λίβα
τῇ φάραγγι, ϗ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς (τ)
πηγῆς τοῦ ἡλίου· ϗ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγὴ
8 Ῥωγήλ. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα
Ἐννὸμ ἐπὶ (υ) νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ
Λιβός· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· ϗ διεκβαλεῖ τὰ
ὅρια (φ) ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ὅ ἐστι κατὰ πρόσωπον
φάραγγος Ἐννὸμ πρὸς θαλάσσης, ὅ ἐστιν ἐκ
9 μέρους γῆς (χ) Ῥαφαῒν ἐπὶ Βοῤῥᾶ. Καὶ διεκβάλλει
τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν
(ψ) ὕδατος Ναφθὼ, ϗ (ω) διεκβαλεῖ εἰς
τὸ ὄρος Ἐφρών· ϗ ἄξει τὸ ὅριον εἰς Βαάλ·
10 αὕτη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ. Καὶ περιελεύσεται ὅριον
(α) ἀπὸ Βαὰλ ἐπὶ (β) θάλασσαν, ϗ παρελεύσεται
εἰς ὄρος (γ) Ἀσσὰρ ἐπὶ νώτου πόλιν (δ)
Ἰαρὶν ἀπὸ Βοῤῥᾶ· αὕτη ἐστὶ (ε) Χασλών· ϗ
καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, ϗ παρελεύσεται
11 (ζ) ἐπὶ Λίβα. Καὶ διεκβαλεῖ τὸ ὅριον κατὰ νώτου
Ἀκκαρὼν ἐπὶ Βοῤῥᾶν, ϗ (η) διεκβαλεῖ τὰ
ὅρια (θ) εἰς Σοκχὼθ, ϗ παρελεύσεται ὅρια ἐπὶ
Λίβα, ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ Λεβνὰ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν. καὶ
τὰ ὅρια (ι) αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.

13 Et benedixit eũ Jeſus, & dedit
Chebron ipſi Chaleb filio Iephone
14 filio Cenez in ſorte. Propter hoc
facta eſt Chebron ipſi Chaleb filio
Iephone Cenezæi in ſortẽ uſq; in
diẽ hanc, eò quòd ipſe obſecutus
fuit præcepto Domini Dei Iſrael.
15 Nomen autẽ ipſius Chebron erat
antea civitas (e) Argob: metropolis
ipſorum Enacim hæc. Et terra
quievit à bello.

CAP. XV.

1 ET facti ſunt fines trib⁹ (a) Iuda
ſecundũ populos eorũ à finibus
Idumææ à deſerto Sin uſq;
2 Cades ad (b) Africũ. Et fuerũt fines
eorũ ab Africo uſq; ad partẽ
maris Salſi à ſummitate quæ fert
3 ad Africũ. Et egrediuntur contra
aſcenſũ Acrabin: et pertranſeunt
Sena. Et aſcendunt ab Africo in
Cades Barne: & egrediuntur Aſoron,
et aſcendunt in Sarada: &
obeunt eã, quæ ad Occidentẽ Cades,
4 Et egrediuntur in Selmonan,
et tranſeunt uſq; ad (c) vallem
Ægypti: et erit ej⁹ finiũ exit⁹ ad
mare. Hic eſt eorũ termin⁹ ab Africo.
5 Et fines ab Oriente univerſũ
mare Salſũ uſq; (d) ad Iordanẽ.
Et fines eorũ ab Aquilone: & à
ſummitate maris & à parte Iordanis
6 Aſcendunt fines ad Bethaglaã:
& tranſeunt ab Aquilone
in Bethâraba, et aſcendunt fines
7 ad lapidẽ Bæon filii Ruben. Et aſcendunt
fines ad (e) quartã vallis
Achor: et deſcendunt ad Galgal,
quæ eſt è regione aſcenſionis
Adammin, quæ eſt ad Africũ ipſi
valli, & pertranſeunt ad aquam
fontis Solis: et erit ej⁹ exit⁹ fons
8 Rogel. Et aſcendunt fines ad vallẽ
Ennõ ſuper dorſũ Ieb⁹ ab Africo.
Hæc eſt Hieruſalẽ. Et trajiciũt
fines ad cacumẽ mõtis: quod
eſt ad faciẽ vallis Ennõ ad mare,
quod eſt à parte terræ Raphaim
9 ad Aquilonẽ. Et pertranſit termin⁹
à cacumine montis ad fontem
aquæ Naphtho: et tranſit ad montẽ
Ephron: & ducet terminũ ad
10 Baal. Hæc eſt civitas Iarim. Et
circuibit termin⁹ à Baal ad mare,
& præteribit ad montẽ (f) Aſſar
ſuper dorſũ civitatẽ Iarim ab Aquilone:
hæc eſt Chaſlõ: et deſcendet
ad civitatẽ Solis, et præteribit
11 ad Africũ. Et tranſit termin⁹
contra dorſũ Accarõ ad Aquilonẽ:
et pervenient termini ad (g)
Socchoth, & præteribunt fines ad
Africũ: et pervenient ad Lebna,
& erit exitus finium ad mare. Et
fines eorũ à mari, mare Magnum
terminabit.

MS.A. (α) ἀπὸ τῶν ὁρίων Σὶμ ἕως (β) πρὸς Νότον. (γ) ἀπὸ Νότου (δ) ἐπὶ Νότον. (ε) Ἀκραββείμ· (ζ) ἀπὸ Νότου (η) Ἐσρώμ, (θ) Ἀδδαρά· (ι) περιπορεύεται (κ) πορεύεται (λ) Ἀσεμωνὰ, (μ) ταῦτά ἐστιν αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Νότου. (ν) ἐπὶ Βοῤῥᾶν, (ξ) Βαιθαγλάμ· (ο) ἀπὸ (π) προσαναβάσεως (ρ) Ἀδδαμμὶ, (σ) κατὰ Νότον φάραγγι, (τ) πηγῆς ἡλίου· (υ) νώτου Ἰεβοῦς. αὕτη (φ) ἐπὶ κορυφῆς (χ) Ῥεφαεὶμ ἐπὶ Βοῤῥᾶν. (ψ) τοῦ ὕδατος (ω) διεκβαλεῖ ὄρους Ἐφρών· ϗ ἐξάξει (α) ἐπὶ (β) θάλασσαν εἰς ὄρος (γ) Σηείρ, ϗ παρελεύσεται ἐπὶ νώτου (δ) Ἰαρεὶμ (ε) Χασλών· (ζ) ἐπὶ Νότον. (η) διεκβαλεῖ (θ) εἰς Ἀκκαρῶνα, ϗ παρελεύσεται ὄρος τοῦ Γαβαά, ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ * ἐστὶ Ἰαβνὴλ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος (ι) αὐτοῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וּבָרְכֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ וִיהַב יָת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה לְאַחְסָנָא׃ עַל כֵּן הֲוָת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר
14 יְפֻנֶּה קְנִיזָאָה לְאַחְסָנָא עַד יוֹמָא הָדֵין חֲלַף דְּאַשְׁלֵים בָּתַר דַּחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃
15 וְשׁוּם חֶבְרוֹן מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְבַּע אֱנָשׁ רַב בְּגִבָּרַיָּא הוּא וְאַרְעָא שְׁדוֹכַת מִלְּמֶעְבַּד
קְרָבָא׃

טו

1 וַהֲוָה עַדְבָא לְשִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעֲיָתְהוֹן עַל תְּחוּם אֱדוֹם מַדְבְּרָא דְצִן דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי
2 דָרוֹמָא׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּם דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי יַמָּא דְמִלְחָא מִן כֵּיפָא דְמִתְפְּנֵי לְדָרוֹמָא׃
3 וְנָפֵיק לְמִדָּרוֹמָא לְמַסְּקָנָא דְעַקְרַבִּין וַעֲבַר לְצִן וְסָלֵיק מִדָּרוֹמָא לִרְקַם גֵּיאָה וַעֲבַר לְחֶצְרוֹן
4 וְסָלֵיק לְאַדַּר וּמִסְתְּחַר לְקַרְקָעָה׃ וַעֲבַר לְעַצְמוֹן וְנָפֵיק לְנַחְלָא דְמִצְרַיִם וַהֲווֹ מַפְּקָנוֹהִי
5 דִתְחוּמָא לְמַעְרְבָא דֵּין יְהֵא לְכוֹן תְּחוּם דָּרוֹמָא׃ וּתְחוּם קִדּוּמָא יַמָּא דְמִלְחָא עַד סְיָפֵי
6 יַרְדְּנָא וּתְחוּמָא לְרוּחַ צִפּוּנָא מִכֵּיף יַמָּא מִסְּיָפֵי יַרְדְּנָא׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְבֵית חָגְלָה וְעָבַר
7 מִצִּפּוּנָא לְבֵית מֵישְׁרָא וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְאֶבֶן בּוֹהַן בַּר רְאוּבֵן׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לִדְבִיר
מִמֵּישַׁר עָכוֹר וְצִפּוּנָא מִתְפְּנֵי לְגִלְגְּלָא דִּי לָקֳבֵל מַסְּקָנָא דַאֲדוּמִּים דְּמִדָּרוֹם לְנַחְלָא
8 וְעָבַר תְּחוּמָא לְמֵי עֵין שֶׁמֶשׁ וַהֲווֹן מַפְּקָנוֹהִי לְעֵין קַצָּרָא׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְחֵילַת בַּר הִנֹּם
דִּלְעֵבַר יְבוּס מִדָּרוֹמָא הִיא יְרוּשְׁלֵם וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְרֵישׁ טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חֵילַת הִנּוֹם
9 מַעַרְבָא דִּבְסְיָפֵי מֵישַׁר גִּבָּרַיָּא צִפּוּנָא׃ וְיִסְחַר תְּחוּמָא מֵרֵישׁ טוּרָא לְמַבּוּעַ מֵי נֶפְתּוֹחַ
10 וְנָפֵיק לְקִרְוֵי טוּרָא דְעֶפְרוֹן וְיִסְחַר תְּחוּמָא לְבַעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃ וּמִסְתְּחַר תְּחוּמָא
מִבַּעֲלָה לְיַמָּא לְטוּרָא דְשֵׂעִיר וְעָבַר לְעֵבַר טוּר יְעָרִים מִצִּפּוּנָא הִיא כְסָלוֹן וְנָחֵית
11 לְבֵית שֶׁמֶשׁ וְעָבַר לְתִמְנָא׃ וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְעֵבַר עֶקְרוֹן לְצִפּוּנָא וְיִסְחַר תְּחוּמָא
לְשִׁכְּרוֹן וְעָבַר לְטוּר בַּעֲלָה וְנָפֵיק לְיַבְנְאֵל וַהֲווֹן מַפְּקָנוֹהִי דִתְחוּמָא לְיַמָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et benedixit ei Joſue: & dedit Hhebron Caleb filio Jephune in poſſeſſionẽ.
14 Propter hoc fuit Hhebrõ Caleb filio Jephune Kenezæo in poſſeſſionem
uſque ad diem hanc; eò quòd complevit poſt timorem Domini Dei
15 Iſrael. Et nomen Hhebron ab antiquis Kirjath-Arbagh, homo magnus
in fortibus ipſe: & terra quievit à faciendo bello.

CAP. XV.

1 ET fuit ſors tribui filiorum Juda per proſapias eorum, ſuper terminum
2 Edom ad deſertum Szin Meridiem verſus à finibus Auſtri. Et fuit eis
3 terminus auſtralis à finibus maris Salis, à littore quod reſpicit Auſtrum. Et
exit ab Auſtro ad aſcenſum Scorpionum, & tranſit ad Szin, & aſcendit ab
Auſtro ad Rekam Geah: & tranſit ad Hheſzron, & aſcendit ad Adar, &
4 flectit ad Karkagha. Et tranſit ad Ghaſzmon, & exit ad fluvium Ægypti,
& fuerunt egreſſus ejus *termini* ad *Occidentem*: hic erit vobis terminus
5 Auſtralis. Et terminus Orientalis plagæ, Mare ſalis uſque ad fines Jordanis;
& terminus ad ventum Septentrionalem, à littore maris à finibus
6 Jordanis. Et aſcendit terminus ad Beth-Hhagla, & tranſit à Septentrione
7 ad Beth-meſra: & aſcendit terminus ad petram Bohen filii Reuben. Et
aſcendit terminus ad Dabir ex planitie Ghachor, & Septentrione ſpectante
Gilgala, quæ è regione aſcenſus Idumæorũ; qui ab Auſtro fluvii: & tranſit
terminus ad aquas fontis Solis, & fuerunt egreſſus ejus ad fontẽ Kaſzara.
8 Et aſcendit terminus ad vallem filii Hinom quæ ad latus Jebus ab Auſtro,
ipſa Jeruſalem: & aſcendit terminus ad caput montis qui ſuper faciẽ vallis
filii Hinom Occidentem verſus, quæ in finib⁹ vallis fortium, Septentrionẽ
9 verſus. Et flectit termin⁹ à capite montis ad fontem aquarũ Nephthoahh;
& exit ad urbes montis Ghephron: & *flectit* termin⁹ ad Baghala, ea Kirjath
10 Jegharim. Et flexus eſt terminus a Baghala ad mare ad montẽ Seghir, &
tranſit ad latus montis Jegharim à Septẽtrione, ipſa Chezzalon: & deſcendit
11 ad Bethſemes, & tranſit ad Thimna. Et exit termin⁹ ultra Ghekron ad
Septentrionẽ, & *flectit* terminus ad Sichron: & tranſit ad montẽ Baghala,
& exit ad Jabneel: & fuerunt exitus ejus *termini ad mare*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 *ܘܒܪܟܗ ܝܫܘܥ ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܘܝܗܒܗ ܠܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ ܝܪܬܘܬܐ. *ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܬ.
14 ܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ ܝܪܬܘܬܐ. ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ ܩܢܙܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܠܝ ܒܬܪ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܡܗ ܕܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ. ܡܢ ܩܕܝܡ. ܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܕܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ. 15
ܘܐܪܥܐ ܫܠܝܬ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ * ܘܗܘܐ ܦܣܐ ܠܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 1
ܝܗܘܕܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܥܠ ܬܚܘܡܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܕܒܪܐ ܕܨܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܘܦܗ
ܕܬܝܡܢܐ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܣܘܦܗ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܘܣܠܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܠܫܢܐ 2
ܕܦܢܐ ܠܬܝܡܢܐ. * ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܠܡܣܩܢܐ ܕܥܩܪܒܐ. ܘܥܒܪ ܠܨܝܢ ܘܣܠܩ ܡܢ 3
ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. ܘܥܒܪ ܠܚܨܪܘܢ. ܘܣܠܩ ܠܐܕܪ. ܘܟܪܟ ܠܩܪܩܥ. * ܘܥܒܪ ܠܥܨܡܘܢ. ܘܢܦܩ 4
ܠܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ. ܠܡܥܪܒܐ. ܗܢܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܬܚܘܡܐ
ܕܬܝܡܢܐ. * ܘܬܚܘܡܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܣܘܦܗ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܗ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܩ 5
ܬܚܘܡܐ ܠܓܒܗ ܕܓܪܒܝܐ. ܡܢ ܠܫܢܐ ܕܝܡܐ. ܡܢ ܣܘܦܗ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܠܒܢ. 6
ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. * ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܕܒܝܪ. ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܥܟܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܦܢܐ ܠܘܬ ܓܠܝܠܐ 7
ܕܠܘܩܒܠ ܡܣܩܢܐ ܕܪܡܝܢ. ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܠܢܚܠܐ. ܘܥܒܪ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܡܥܝܢܐ ܕܫܡܫ.
ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܘܬ ܥܝܢܐ ܕܪܓܠ. * ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ. ܠܢܚܠܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ. 8
ܠܓܒܗ ܕܝܒܘܣܝܐ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܪܝܫܗ ܕܛܘܪܐ
ܕܩܕܡ ܢܚܠܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܕܣܘܦ ܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ. ܪܝܫܗ 9
ܕܛܘܪܐ: ܠܡܥܝܢܐ ܕܡܝܐ ܕܢܦܬܘܚ. ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܩܪܢܐ ܕܛܘܪܐ ܕܥܦܪܘܢ. ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ
ܠܒܥܠܐ. ܗܝ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܥܪܝܢ. * ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܒܥܠܐ. ܠܡܥܪܒܐ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ 10
ܘܥܒܪ ܠܘܬ ܓܒܗ ܕܛܘܪܐ ܕܢܥܪܝܡ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܗܝ ܗܝ ܟܣܠܘܢ. ܘܢܚܬ ܠܒܝܬ ܫܡܫ.
ܘܥܒܪ ܠܬܝܡܢܐ. * ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܠܓܒܗ ܕܥܩܪܘܢ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ ܠܫܟܪܘܢ. 11
ܘܥܒܪ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܕܒܥܠܐ. ܘܢܦܩ ܠܝܒܢܐܝܠ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ.

Benedixit ergò Jeſus Calebo filio Jophnæ, 13
deditque ei urbem Hebron hæreditatem. At- 14
que hinc ceſſit urbs Hebron in hæreditatem
Calebo filio Jophnæ Cenezæo in hunc uſque
diem, eò quòd perfectè ſequut⁹ ſit Dñm Deũ
Iſraelis. Porrò nomen urbis Hebron erat 15
antea Curjath-arbaa virorum gigantum: &
terra quievit à bello.

CAP. XV.

Fuit autem ſors tribûs filiorum Juda per 1
familias ſuas, ſecus limitem Adum uſque ad
deſertum Sin, & uſque ad extremitatem Meridiei. Fuitque limes eorum ab Au- 2
ſtrali extremitate maris ſalſi, indéque aſcendit ad linguam (*ſinum*) quæ flectitur verſùs Meridiem. Et egreditur à Meridie ad ac- 3
clive Acarcam, & pertranſit ad Sin, aſcenditque de Recé Superbi, & pergit ad Heſroth;
tum aſcendit ad Edar, flectiturq; ad Carcaa,
Tranſit ad Aſmon, & exit ad torrentem Æ- 4
gypti, habetq; limes iſte exitus ſuos ad Occidentem: hic eſto vobis limes Meridionalis.
Limes autem Orientalis eſt extremitas ma- 5
ris ſalſi uſque ad extremitatem Jordanis;
proceditque limes ad latus Aquilonare à
lingua maris ab extremitate Jordanis;
Tum aſcendit hic limes ad Leban filiorum 6
Rubil. Rurſus aſcendit limes ad Dobir, ex 7
valle Achar ad Aquilonem uſque, flectiturque verſùs Galilæam quæ eſt è regione aſcenſûs Ramin ab Occidentali parte torrentis,
pertranſitque limes prope fontem Semes,
habetque exitus ſuos ad fontem Dogel. Tum 8
aſcendit hic limes ad vallẽ filiorũ Honum ad
latus Jebuſæorum Meridionale, ea eſt Jeruſalem: aſcenditq; limes ad caput montis qui
eſt contra vallem filiorum Honum ab Occidentali plaga extremitatis vallis gigantum.
Atq; hic limes, *nempe* caput montis, reſpicit 9
fontẽ aquarũ Naphtuh, exitq; ad cornu montis Ebron, pergitq; limes ad Balaa quæ eſt civitas Naarin. Tum porrigitur limes à Balaa 10
Occidentem verſùs ad montem Seir, tranſitque ad latus montis Naarim ab Aquilone,
hæc eſt Cheſlon; tum deſcendit ad Beth-ſemes, tranſitque ad Meridiem: Deinde exit 11
limes ad latus Acron ab Aquilone, tenditq;
limes ad Sechron, tranſit ad montem Balaa,
exitque ad Jahbael, demum deſinit hic limes
ad Occidentem:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 14 * فبارك يوسع عليه * واعطاه حبرون نحلة * ولأجل ذلك صارت حبرون لكالب بن يوفنا العبراني
15 نحلة الي هذا اليوم * جزاء بما كان كمل طاعة الله اله اسرائيل * واسم حبرون اولاً قرية رابع
وهو الانسان العظيم الخلقة في الاعلاج * وسكنت الارض من الحرب *

1 * الفصل الخامس عشر * وكان السهم لبني يهوذا لعشايرهم * الي تخوم الروم * برية صين *
2 جنوبا من طرف تيمن * وكان لهم تخوم الجنوب من طرف بحر الملح * من اللسان المتوجه قبلة *
3 * وخرج الي مقابل عقبة عقربيم * وعبر الي صينا وصعد جنوبا بالقدس الرقيم * وجار حصرون *
4 وصعد الي دارا * ودار الي قرقاعا * وعبر عصمونا * وخرج الي وادي مصر * وكان خروج التخم غربا *
5 هذا يكون لكم تخم القبلة * وتخم الشرق بحر الملح الي طرف الاردن * وتخم جهة الشمال من
6 لسان البحر من طرف الاردن * وصعد التخم الي بيت حجلا * وجار من شمال بيت السبخة *
7 وصعد الي حجر البهم في حد راوبين * وصعد التخم الي دبيرا من مرج الافتضاح وشمالا * متوجها
الي الجلجال الي مجاري العقبة الحمراء التي من جنوب الوادي * وجاز التخم الي مياه عين
8 شمس * وكانت نهايته الي عين ايوب * وصعد التخم الي وادي جهنم الي كتف اليبوسي
من الجنوب * التي هي اورشلم * وصعد الي راس الجبل الذي قدام وادي جهنم غربا * الذي
9 من طرف مرج الرفائيين شمالا * ونفذ التخم من راس الجبل الذي به معين ماء نفتوح *
10 ويخرج الي قري عفرون * ويحد التخم الي باعلا التي هي قرية العنب * ويدور التخم الي جبل السراه *
ويعبر الي كتف الجبل النعران من ناحية الشمال * التي هي حسالون * وينحدر الي بيت شمس *
11 ويجوز الي تيمنا * ويخرج التخم الي كتف عقرا شمالا * وينفذ الي سكرونا * ويعبر جبل باعلا * ويخرج
الي يبنائيل * ويكون منتهاه غربا نحو البحر الكبير *

Quare benedixit ei Joſue, deditq; ei He- 13
bron in hæreditatem. Et hac de cauſa ceſ- 14
*ſit Hebron Calebo filio Iuphonnæ Hebræo,
in hæreditatẽ ad hunc uſq; diem in compenſationem pro eo quòd perfeciſſet obedientiam Dei, Dei Iſraelis. Nomen autem* 15
*Hebronis erat olim Civitas-rabee, hominis ſcilicet ingentis ſtaturæ inter gigantes:
& terra quievit à bello.*

CAP. XV.

Fuitque ſors filiorum Iuda per familias 1
*ſuas, verſùs terminum Rum, deſertum
Sin, ad Auſtrum, ab extremitate Teman. Et* 2
*fuit eis terminus Meridonalis ad extremitatem maris ſalſi, à lingua quæ porrigitur
ad Meridiem. Et egreſſus ad oppoſitum* 3
*aſcenſûs Acrabim, penetravit Sinã uſque,
aſcendit verſùs Auſtrũ ad Cades Recim,
proceſſitque ad Heſron, aſcendit ad Dara,
& reflexit ad Carcaam. Perrexit ad Aſ-* 4
*mona, exiit ad torrentem Ægypti, ac demum fuerunt exitus hujus termini Meridiem verſùs: Hic eſto vobis terminus Au-
ſtralis. Terminus autẽ Orientalis fuit ma-* 5
*re ſalſum uſque ad extremitatẽ Iordanis:
terminus verò plagæ Septentrionalis, à lingua maris, ab extremo Iordane. Et aſcen-* 6
*dit hic terminus ad Beth-hagla, proceſſit
è Septentrionali parte Domûs-planitiei, &
aſcendit ad Lapidem-Beham, qui eſt in termino Ruben. Rurſũ aſcendit terminus iſte* 7
*ad Debira è Prato-ignominiæ Aquilonem
verſùs, pergens ad Galgal, ad rivos aſcenſûs Rubri qui eſt ab Auſtrali torrentis
parte; perrexitque terminus idẽ ad aquas
In-ſemes, & fuit finis ejus ad fontem Iob.
Rurſus aſcendit terminus ad vallem Ge-* 8
benram, ad promontorium Iebuſæi ab Aquilone, quod eſt Ieruſalẽ, proceſſit ad caput montis qui eſt è regione vallis Gebenuam ad Occidentem, quæ eſt ad extremitatem prati Rephain ab Aquilone. Penetra- 9
*vitque terminus à capite montis in quo eſt
ſcaturbra aquæ Naphtub, exitq; ad oppida
Acron, ac demum terminatur limes ad Baala quæ eſt civitas uvarum. Flectitur de-* 10
*inde terminus ad montem Sarab, tranſit ad
promontoriũ montis Naaran ex parte Aquilonari, quæ eſt Cheſalon, deſcendit ad
Beth-ſemes, pergitque ad Taimana. Tum* 11
*exit terminus ad promontorium Acra verſùs Aquilonem, penetrat ad Secrona, pertranſit montẽ Baal, exitque ad Iabnael, &
deſinit ad Occidentem verſùs mare magnum.*

Jehudah filiorũ terminus iſte:terminus & ,magnũ mare ad maris termin⁹ Et
12 וּגְבוּל יָם הַיָּמָּה הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה גְּבוּל בְּנֵי־יְהוּדָה
medio in partẽ dedit Jephunneh filio Calebq; .ſuas familias ad circumquaq;
13 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וּלְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ
patris Arbah Chiriath ,Jehoſuah ad Domini os ad Jehudah filiorum
בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה לִיהוֹשֻׁעַ אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי
filios tres Caleb inde Expulitque .Chebron ipſa ,Hanach
14 הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן׃ וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי
.Hanach natos ,Talmai & ,Achiman & ,Seſai ,Hanach
הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק׃
facies ad Debir nomen & :Debir habitatores ad inde Aſcenditque
15 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים
,Chiriathſepher percuſſerit Qui :Caleb Dixitque .Chiriathſepher
16 קִרְיַת־סֵפֶר׃ וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר
eam cepit Et .uxorem in meã filiã Hachſah ei dabo & ,eã ceperit &
17 וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ וַיִּלְכְּדָהּ
ſuã filiã Hachſah ei deditque : Caleb fratris Chenaz filius Hothniel
18 עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ
:agrum ſuo patre à petendũ ad eũ incitavit & ipſa veniẽdo in,fuit Et .uxorẽ in
לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאוֹל מֵאֵת־אָבִיהָ שָׂדֶה
: dixit Et ? tibi Quid :Caleb ei dixitque : aſino deſuper ſe deſixit &
19 וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ וַתֹּאמֶר
mihi dabis & :mihi dediſti meridiei terram quia ,benedictionem mihi Da
תְּנָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי
revolutiones & ,ſuperiores revolutiones ei dedit & :aquarum revolutiones
גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ אֵת גֻּלֹּת עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹּת
.ſuas familias ad Jehudah filiorum extenſionis hæreditas Iſta .inferiores
20 תַּחְתִּיּוֹת׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
terminum ad Jehudah filiorum extenſioni extremo ab urbes fuerunt Et
21 וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל
,Dimonah & ,Chinah Et .Jaghur & ,Heder & ,Chabſeel ,meridie in Edom
22 אֱדוֹם בַּנֶּגְבָּה קַבְצְאֵל וְעֵדֶר וְיָגוּר׃ וְקִינָה וְדִימוֹנָה
.Behaloth &,Telem & ,Ziph .Ithnan & ,Chaſor &,Chedes Et .Hadhadah &
23 24 וְעַדְעָדָה׃ וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃
,Semah &,Amam .Chaſor ipſa Cheſron ,Cherioth &,Chadathah Chaſor Et
25 26 וְחָצוֹר חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃ אֲמָם וּשְׁמַע
-Chaſar Et .Bethphaleth & ,Cheſmon & ,Ghaddah Chaſar Et .Moladah &
27 28 וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃ וַחֲצַר
.Haſem & ,Hiim & ,Bahalah .Beziothiah & ,Beerſabah & ,ſuhal
29 שׁוּעָל וּבְאֵר שָׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ בַּעֲלָה וְעִיִּים וָעָצֶם׃
.Sanſannah &,Madmannah &,Siclag Et .Chormah & ,Cheſil & ,Eltholad Et
30 וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃
31 ,viginti urbes omnes : Rimmon & ,Hain & ,Silchim & ,Lebaoth Et
32 וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים
.Aſnah & ,Sorhah & ,Eſthaol ,planicie In .earum villæ & ,novem &
33 וָתֵשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃
,Adullam & ,Jarmuth .Henam & ,Tapuah ,Henghannim & ,Zanoach Et
34 35 וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃ יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם
,Ghederah & ,Hadithaim & ,Saharaim Et .Hazechah & ,Sochoh
36 שׂוֹכֹה וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה
,Chadaſah & Senan .earũ villæ & ,quatuordecim urbes ,Ghederothaim &
37 וּגְדֵרֹתָיִם עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ צְנָן וַחֲדָשָׁה
,Baſſecath & ,Lachis .Joctheel & ,Miſpeh & ,Dilhan Et .Ghad Migdal &
38 39 וּמִגְדַּל־גָּד׃ וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃ לָכִישׁ וּבָצְקַת
,Bethdaghon ,Ghederoth Et .Chithlis &,Lachamã &,Chabbon Et .Heglon &
40 41 וְעֶגְלוֹן׃ וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃ וּגְדֵרוֹת בֵּית־דָּגוֹן
.earum villæ & ,ſedecim civitates ,Macchedah & ,Nahamah &
וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

Verſio VULG. LAT.

12 Hi ſunt termini filiorum Juda
p circuitum in cognationibus
13 ſuis. Caleb verò filio Iephone
dedit partẽ in medio filiorum
Juda, ſicut præceperat ei Dñs:
Cariath-Arbe patris Enac, ipſa
14 eſt Hebrõ. Delevítq; ex ea Ca-
leb tres filios Enac, Seſai & A-
himan, et Tholmai de ſtirpe E-
15 nac. Atq; indè conſcendens ve-
nit ad habitatores Dabir, quæ
priùs vocabatur Cariath-Se-
pher, id eſt, civitas Literarum.
16 Dixitq; Caleb, Qui percuſſerit
Cariath-Sepher, & ceperit eã,
dabo ei Axam filiã meã uxo-
17 rem. Cepítq; eã Othoniel fili⁹
Cenez frater Caleb junior: de-
dítq; ei Axã filiã ſuã uxorem.
18 Quæ, cũ pergerent ſimul, ſua-
ſa eſt à viro ſuo ut peteret à
patre ſuo agrũ, ſuſpiravítq; ut
ſedebat in aſino. Cui Caleb,
19 Quid habes, inquit? At illa re-
ſpondit, Da mihi benedictio-
nẽ: Terrã auſtralẽ & arentem
dediſti mihi, junge & irriguã.
Dedit itaq; ei Caleb irriguum
20 ſuperi⁹ & inferi⁹. Hæc eſt poſ-
ſeſſio trib⁹ filiorũ Juda per cog-
21 nationes ſuas. Erántq; civita-
tes ab extremis partib⁹ filiorũ
Juda juxta terminos Edom à
Meridie : Cabſeel & Eder &
22 Jagur. Et Cyna & Dimona &
23 Adada. Et Cades & Aſor &
24 Jethnã. Ziph et Telẽ & Baloth.
25 Aſor nova & Carioth, Heſron,
26 hæc eſt Aſor. Amam, Sama,
27 & Molada. Et Aſergadda &
28 Haſſemon & Bethphelet. Et
Haſerſual et Berſabee & Bazi-
29 othia. Et Baala & Jim & Eſem.
30 Et Eltholad et Ceſil & Harma.
31 Et Siceleg & Medemena &
32 Senſenna. Lebaoth & Selim &
Aën & Remmõ: omnes civita-
tes vigintinovẽ, & villæ earũ.
33 In campeſtrib⁹ veró: Eſtaol &
34 Sarea & Aſena. Et Zanoë &
Ængannim & Taphua & Ena-
35 im. Et Jerimoth & Adullã, So-
36 cho & Azeca. Et Saraim & A-
dithaim, & Gedera et Gedero-
thaim : urbes quatuordecim,
37 & villæ earũ. Sanan et Hadaſſa
38 & Magdalgad. Delean & Ma-
39 ſepha & Jecthel. Lachis & Baſ-
40 cath & Eglon. Chebbon & Le-
41 heman et Cethlis. Et Gideroth
& Bethdagon & Naama &
Maceda: civitates ſedecim, &
villæ earum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ἰούδα κύκλῳ κτ͂ δήμους
13 αὐτ͂. Καὶ τῷ Χάλεβ υἱῷ (κ) Ἰεφοννὴ ἔδωκε με-
ρίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰούδα διὰ προστάγματος τοῦ
Θεοῦ. ϗ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τ͂ πόλιν (λ) Ἀρβὸκ
14 μητρόπολιν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών. Καὶ
ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ υἱὸς (μ) Ἰεφοννὴ
τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ, τ͂ Σουσὶ ϗ Θολαμὶ ϗ τ͂
15 Ἀχιμᾶ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κα-
τοικοῦντας Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ ἦν τὸ
16 πρότερον πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χάλεβ,
Ὃς ἂν (ν) λάβῃ ϗ ἐκκόψῃ τ͂ πόλιν τ͂ Γραμ-
μάτων ϗ κυριεύσῃ αὐτ͂, (ξ) δώσω αὐτῷ τ͂ Ἀ-
17 χὰν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ ἔλαβεν αὐ-
τ͂ Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲζ ἀδελφοῦ (ο) Χάλεβ· ϗ ἔ-
δωκεν αὐτῷ τ͂ (π) Ἀχὰν θυγατέρα (ρ) αὐτοῦ γυ-
18 ναῖκα. Καὶ (σ) ἐγένετο ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτ͂ ϗ
συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα, Αἰτήσομαι τ͂
πατέρα μου ἀγρόν. ϗ ἐβόησεν (τ) ἐκ τ͂ ὄνου. ϗ εἶ-
19 πεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί ἐστί σοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγὲβ δέδω-
κάς με· (υ) δός μοι τ͂ Βοθθανίς. ϗ ἔδωκεν αὐτῇ
(φ) τ͂ Γοναιθλὰν τ͂ ἄνω ϗ τ͂ Γοναιθλὰν τ͂ κά-
20 τω. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰούδα. Ἐ-
21 γενήθησαν δὲ (χ) πόλεις αὐτ͂ πόλεις πρὸς τῇ
φυλῇ υἱῶν Ἰούδα (ψ) ἐφ᾽ ὁρίων Ἐδὼμ ἐπὶ τ͂ (ω)
22 ἐρήμου, ϗ Βαισελεὴλ, ϗ Ἀρὰ, ϗ Ἀσὼρ, Καὶ Ἰ-
23 κὰμ, ϗ Ῥεγμὰ, ϗ Ἀρουὴλ, Καὶ Κάδης, ϗ Ἀσο-
24 ριωναὶν, ϗ Μαινὰμ, Καὶ Βαλμαινὰν· ϗ αἱ κῶ-
25 μαι αὐτ͂. Καὶ αἱ πόλεις Ἀσερὼν, αὕτη Ἀσὼρ,
26 Καὶ Σὴν, ϗ Σαλμαὰ, ϗ Μωλαδὰ, Καὶ Σερὶ, ϗ
27 28 Βαιφαλὰθ, Καὶ Χολασεωλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ· ϗ
29 αἱ κῶμαι αὐτ͂, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτ͂. Βαλὰ, ϗ
30 Βακὼκ, ϗ Ἀσὸμ, Καὶ Ἐλβωυδὰδ, ϗ Βαιθὴλ,
31 ϗ Ἑρμὰ, Καὶ Σεκελὰκ, ϗ Μαχαρὶμ, ϗ Σε-
32 θεννὰκ, Καὶ Λαβὼς, ϗ Σαλὴ, ϗ Ἐρωμὼθ· πό-
33 λεις εἰκοσιεννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτ͂. Ἐν τῇ
34 πεδινῇ, Ἀσταὼλ, ϗ Ῥαὰ, ϗ Ἀσσὰ, Καὶ Ῥαμὲν,
35 ϗ Τανὼ, ϗ Ἰλουθὼθ, ϗ Μαιανὶ, Καὶ Ἰερμοὺθ, ϗ
Ὀδολλὰμ, ϗ Μεμβρὰ, ϗ Σαωχὼ, ϗ Ἰαζηκὰ,
36 Καὶ Σακαρὶμ, ϗ Γάδηρα, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτ͂·
37 πόλεις δεκατέσσαρες, ϗ αἱ κῶμαι αὐτ͂. Σεννὰ,
38 ϗ Ἀδασὰν, ϗ Μαγαδαλγὰδ, Καὶ Δαλαὰδ, ϗ
39 Μασφὰ, ϗ Ἰαχαρεὴλ, Καὶ Βασηδὼθ, ϗ Ἰδε-
40 αδαλέα, Καὶ Χαβρὰ, ϗ Μαχὲς, ϗ Μααχὼς,
41 Καὶ Γεδδὼρ, ϗ Βαγαδιὴλ, ϗ Νωμὰν, ϗ Μα-
χηδὰν· πόλεις ἑξκαίδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτ͂.

Hi ſunt fines filiorũ Iuda in cir- 12
cuitu ſecundũ populos eorũ. Et 13
Chaleb filio Jephone dedit partẽ
in medio filiorũ Iuda per præce-
ptum Dei. Et dedit ei Ieſus civi-
tatẽ Arboc metropolim Enac. Hæc
eſt Chebron. Et exterminavit indè 14
Chaleb fili⁹ Iephone tres ipſos fi-
lios Enac, Suſi, & Tholami, &
Achima. Et aſcendit indè Chaleb 15
ſuper habitantes Dabir. Nomen
autem Dabir erat anteà civitas
Literarum. Et dixit Chaleb, Qui 16
ceperit, & exciderit civitatẽ Li-
terarũ, & dominatus fuerit ejus:
dabo ei Aſchan filiã meã in uxo-
rem. Et cepit eam Gothoniel filius 17
Cenez (h) fratris Chaleb. Et dedit
ei Aſchan filiam ſuam, uxorem.
Et factum eſt, dum ea egredere- 18
tur, & habuit conſilium cum eo,
dicens; Petam patrẽ meũ, agrũ.
Et exclamavit de aſino. Et dixit
ei Chaleb, Quid eſt tibi? Et dixit 19
ei, Da mihi benedictionẽ: quoniã
in terrã Nageb (i) dediſti me. Da
mihi ipſam (k) Botthanis. Et dedit
ei (l) Gonæthlan ſuperiorẽ, et Go-
næthlan inferiorem. Hæc eſt hæ- 20
reditas tribus filiorũ Iuda. Fue- 21
rũt autẽ civitates eorũ, (m) civi-
tates ad tribũ filiorũ Iuda ſuper
fines Edom ſuper deſertum, et (n)
Bæſeleel, & Ara, & Aſor, Et I- 22
cam, & Regma, & Aruel, Et Ca- 23
des, & Aſorionain, & Menam, 24
Et Bilmænan, (o) et oppida earũ. 25
Et civitates Aſerõ (hæc eſt Aſor) 26
Et Sen, & Salmaa, et Molada, Et 27
Seri, et Bæphalath, Et Cholaſcola, 28
& Berſabee, (p) & oppida earũ,
& villæ earũ. Bala & Bacoc, & 29
Aſom, Et Elboydad, & Bethel, et 30
Herma, Et Secelac, et Macharim, 31
& Sethennac, Et Labos, & Sale, 32
& Eromoth; civitates viginti no-
vẽ, & oppida earũ. In campeſtri, 33
Aſtaol, & Raa, et Aſſa, Et Ramen, 34
& Tano, et Iluthoth, et Maiani,
Et Iermuth, & Odollã, et Mem- 35
bra, & Saocho, & Iazeca, Et Sa- 36
carim, & Gadera, et villæ ejus:
civitates quatuordecim, et oppida
earũ. Senna, et Adaſan, et Maga- 37
dalgad, Et Dalad, et Maſpha, et 38
Iachareel, Et Baſedoth, et Ideada- 39
lea, Et Chabra, et Maches, et Maachos, Et Geddor, et Bagadiel, et Noman, et 40
Machedan: civitates ſexdecim, et oppida earum. 41

MS. A. (κ) Ἰεφοννοῦ (λ) Ἀρβὲ ἡ μητρόπολις (μ) Ἰεφοννὴ (ν) λάβῃ τ͂ (ξ) ϗ δώσω αὐτῷ Ἀχσὰν (ο) Χάλεβ ὁ νεώτερος· ϗ (π) Ἀχσὰν (ρ) αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. (σ) ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι (τ) ἀπὸ τ͂ (υ) δός μοι Γωλαθμαΐμ. (φ) Χάλεβ τ͂ Γωλὰθ τ͂ κάτω. (χ) αἱ πόλεις αὐτ͂ πόλεις πρώτη φυλῆς υἱῶν (ψ) ἐπὶ ὁρίων (ω) ἐρήμου, Καδεὴλ, ϗ Ἐδραὶ, ϗ Ἰαγοὺρ, ϗ Κινὰ, ϗ Διμωνὰ, ϗ Ἀδαδὰ, ϗ Βελὲθ, ϗ Γοναζὶφ, ϗ Τηλὲμ, ϗ Βαλὼθ, ϗ πόλις Ἀσερὼμ, αὕτη Ἀσώρ. Ἀμὰμ, ϗ Σαμαὰ, ϗ Μωλαδὰ, ϗ Ἀσεργαδδὰ, ϗ Βαιθφαλὲθ ϗ Ἀσαρσουλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ· ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Βααλὰ, ϗ Αὐείμ, ϗ Ἀσὸμ, ϗ Ἐλθωλὰδ, ϗ Χασεὶρ, ϗ Ἑρμὰδ, ϗ Σικελὲγ, ϗ Βεδεβηνὰ, ϗ Σανσαννὰ, ϗ Λαβὼθ, ϗ Σηλεὶμ, ϗ Ῥεμμὼν· πόλεις εἴκοσι ϗ ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἐν τῇ πεδινῇ Ἐσθαὸλ, ϗ Σαραὰ, ϗ Ἀσνὰ, ϗ Ῥαμὲμ, ϗ Τανὼ, ϗ Ἀδιαθαεὶμ, ϗ Ἠναεὶμ, καὶ Ἰεριμοὺθ, ϗ Ὀδολλὰ, ϗ Ἐμβρὰ, ϗ Σωκὼ, ϗ Ἀζηκὰ, ϗ Σαργαρεὶμ, ϗ Γάδηρα, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σεννὰμ, ϗ Ἀδασὰ, ϗ Μαγδαλγὰδ, ϗ Δαλαὰν, ϗ Μασφὰ, ϗ Ἰεχθαὴλ, ϗ Λαχεὶς, ϗ Μασχὰθ, ϗ Ἐγλὼμ, ϗ Χαββὰ, ϗ Λαμὰς, ϗ Μασλὼθ, ϗ Γαδηρὼθ, ϗ Βηθδάγων, ϗ Νωμὰ, ϗ Μακηδά· πόλεις δεκαέξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λεβνὰ, ϗ Ἀφὲρ, ϗ Ἰεφθὰ, ϗ Ἀσεννὰ, ϗ Νεσὶβ, ϗ Κεϊλὰ, ϗ Ἀχζὲκ, ϗ Μαρησὰ, ϗ Ἐλὼμ· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκαρὼν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. ϗ ἀπὸ Ἀκκαρὼν, Ἰεμναὶ, ϗ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον Ἀσλὼμ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· Γάζα· ϗ αἱ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וּתְחוּם מַעַרְבָא יַמָּא רַבָּא וּתְחוּמָא דֵין תְּחוּם בְּנֵי יְהוּדָה סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וּלְכָלֵב
13 בַּר יְפֻנֶּה יְהַב חוּלָקָא בְּגוֹ בְּנֵי יְהוּדָה עַל מֵימְרָא דַיְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יַת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן
14 15 דִּגְבָּרַיָּא הִיא חֶבְרוֹן׃ וְתָרֵיךְ מִתַּמָּן כָּלֵב יַת תְּלָתָא בְּנֵי גִבָּרַיָּא יַת שֵׁשַׁי וְיַת אֲחִימַן וְיַת
16 17 תַּלְמַי בְּנֵי גִבָּרַיָּא׃ וּסְלֵיק מִתַּמָּן לְוָת יָתְבֵי דְבִיר וְשׁוּם דְּבִיר מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְכֵי׃
18 19 וַאֲמַר כָּלֵב דְּמָחֵי יַת קִרְיַת אַרְכֵי וְיִכְבְּשִׁנַּהּ וְאֶתֵּן לֵיהּ יַת עַכְסָה בְּרַתִּי לְאִתּוּ׃ וּכְבַשָׁהּ
20 עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְכָלֵב וִיהַב לֵיהּ יַת עַכְסָה בְּרַתֵּיהּ לְאִתּוּ׃ וַהֲוָה בְּמֵעֲלַהּ
21 22 וְאַמְלְכַתֵּיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחְסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וַאֲמַר לַהּ כָּלֵב מַה לִּיךְ׃
23 24 וַאֲמַרַת הַב לִי אַחְסַנְתָּא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹמָא יְהַבְתַּנִי וְתִתֵּן לִי אֲתַר בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא וִיהַב
25 לַהּ יַת בֵּית שַׁקְיָא עִלָּאָה וְיַת בֵּית שַׁקְיָא תַּחְתָּאָה׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה
26 27 לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה קִרְוַיָּא מִסְּיָפֵי לְשִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה עַל תְּחוּם אֱדוֹם בְּדָרוֹמָא קַבְצְאֵל
28 29 וְעֵדֶר וְיָגוּר׃ וְקִינָה וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃ וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃ וְחָצוֹר
30 חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃ אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃
31 32 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ בַּעֲלָה וְעִיִּים וָעָצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג
33 34 וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃ וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל קִרְוַיָּא עַשְׂרִין וּתְשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃
35 36 בִּשְׁפֵלְתָּא אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃ וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃ יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם שׂוֹכֹה
37 38 וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה וּגְדֵרוֹתַיִם קִרְוִין אַרְבַּע עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃ צְנָן וַחֲדָשָׁה
39 וּמִגְדַּל גָּד׃ וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃ לָכִישׁ וּבָצְקַת וְעֶגְלוֹן׃ וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃
40 41 וּגְדֵרוֹת בֵּית דָּגוֹן וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה קִרְוִין שִׁית עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et terminus occidentalis mare magnum, & terminus [ejus :] Hi termini 12
filiorum Juda circumcirca per proſapias ſuas. Et Chaleb filio Jephune 13
dedit partem in medio filiorum Juda, juxta dictum Domini ad Joſue :
Kirjath Arbagh patris illorum fortium, ipſa Hhebron. Et extirpavit inde 14
Chaleb tres filios fortium : Seſſai, & Ahhiman, & Thalmai filios for- 15
tiũ. Et aſcendit inde ad habitatores Debir, & nomen Debir anteà Kiriath- 16
arche. Et dixit Chaleb: Qui debellaverit Kiriath-arche, & ſubegerit eam, 17
& dabo ei Ghachzza filiam meam in uxorem. Et ſubegit eam Ghathniel 18
filius Kenaz fratris Chaleb, & dedit ei Ghachzza filiã ſuã in uxorem. Et fuit 19
cum ea intraret, & incitavit illum ut peteret à patre ſuo poſſeſſionem, & 20
demiſit ſe de aſino. Et dixit ei Chaleb: Quid tibi? Et dixit: Da mihi poſſeſ- 21
ſionem, nam ad terram meridionalem dediſti me: & dabis mihi locum do- 22
mus irrigationum aquarum; & dedit ei domum irrigationum ſuperiorem, 23
et domũ irrigationum inferiorem. Hæc poſſeſſio tribus filiorum Juda per 24
proſapias ſuas. Et fuerunt urbes à limitibus tribus filiorum Juda ſuper 25
terminum Edom in Auſtro: Kabſzeel & Gheder, & Jagur. Et Kina, & Dimo- 26
na & Ghadghada. Et Kedes, & Hhaſzor & Jithnan ; Ziph et Telem, & 27
Beghaloth. Et Hhaſzor Hhadathah, & Kirjoth Hheſzron, ipſa Hhaſzor. A- 28
man & Semagh, & Molada. Et Hhaſzar Gada, & Hheſmon, & Bethpalet. 29
Et Hhaſzar Sughal, & Beerſabagh, & Bezjothia. Baghala, & Ghiim, & 30
Ghezem. Et Eltholad, & Chezzil, & Hharma. Et Sziklag, & Madmana, 31
& Zzanzzana. Et Lebaoth & Sceluhhim, & Ghain, & Rimon; omnes urbes 32
viginti & novem & vici earum. In depreſſione ; Eſthaol, & Szarghah, & 33
Aſnah. Et Zannoahh, & Ghen-ganim, Thapuahh & Haghenam. Jarmuth 34 35
& Ghadulã, Socho & Ghazeka. Et Segharaim & Ghaditaim, & Hagderah, 36
& Gederotaim, urbes quatuordecim & vici earum. Szenan & Hhadaſſa, et 37
Migdal Gad. Et Dilghan & Miſzpeh & Jaktheel : Lachis & Baſzkath 38 39
& Gheglon. Et Chabon, & Lachmas, et Chethlis. Et Gederoth, Bethdagon, 40
et Naghama, & Makeda urbes ſedecim ; et vici earum. 41

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܬܚܘܡܗ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܠܡܪܝܒܐ ܥܡ ܬܚܘܡܘܗܝ. ܗܢܘ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ 12
ܚܕܪ ܚܕܪ. *ܘܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܝܗܒ ܝܫܘܥ ܦܠܓܘܬܐ ܒܝܢܬ ܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܐ 13
ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܟܠܒ ܠܝܫܘܥ. ܗܒ ܠܝ ܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܕܐܒܘܗܘܢ ܕܓܢܒܪ̈ܐ.
ܘܝܗܒ ܝܫܘܥ ܠܟܠܒ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܕܐܒܘܗܘܢ ܕܓܢܒܪ̈ܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. *ܘܩܛܠ ܡܢ 14
ܬܡܢ ܟܠܒ. ܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝ ܓܢܒܪ̈ܐ. ܠܫܫܝ ܘܠܐܚܝܡܢ ܘܠܬܠܡܝ ܒܢ̈ܝ ܓܢܒܪ̈ܐ. *ܘܣܠܩ 15
ܡܢ ܬܡܢ ܥܠ ܥܡܘܪ̈ܐ ܕܕܒܝܪ. ܘܫܡܗ ܕܕܒܝܪ ܡܢ ܩܕܡ. ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. *ܘܐܡܪ ܟܠܒ. 16
ܡܢ ܕܡܚܐ ܠܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ ܘܡܚܪܒ ܠܗ. ܐܬܠ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܝ.
ܠܐܢܬܬܐ.
*ܘܟܒܫܗ ܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܗ ܠܐܢܬܬܐ. *ܘܟܕ 17 18
ܗܘܬ ܠܗ. ܐܬܬܥܝܪܬ ܕܬܫܐܠ ܡܢ ܐܒܘܗ ܚܩܠܐ. ܘܐܬܪܟܢܬ ܡܢ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ
ܟܠܒ. ܡܢܐ ܠܟܝ ܒܪܬܝ. *ܐܡܪܐ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܒܘܪܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ ܝܗܒܬܢܝ. 19
ܗܒ ܠܝ ܓܘܒܐ ܗܢܐ ܕܡܝܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܟܠܒ. ܓܘܒܐ ܥܠܝܐ. ܘܓܘܒܐ ܬܚܬܝܐ. *ܗܕܐ ܗܝ 20 21
ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. *ܘܗܘ̈ܝ ܩܘܪ̈ܝܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܘܬ 22
ܬܚܘܡܐ ܕܐܕܘܡ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܗܠܝܢ ܫܡ̈ܗܝܗܝܢ ܕܩܘܪ̈ܝܐ ܕܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܩܒܨܐܝܠ. ܘܥܕܪ. 23 24
ܘܝܓܘܪ. *ܘܩܝܢܐ. ܘܕܝܡܘܢܐ. ܘܥܕܥܕܐ. *ܘܩܕܫ. ܘܚܨܘܪ. ܘܝܬܢܢ. ܘܙܝܦ. ܘܛܠܡ. 25 26
ܘܒܥܠܘܬ. *ܘܚܨܘܪ. ܘܚܕܬܐ. ܘܩܘܪܝܬ ܚܨܪܘܢ. *ܐܘܡܡ. ܘܫܡܥ. ܘܡܘܠܕܐ. ܘܚܨܪ ܐܕܐ. 27 28
ܘܚܫܡܘܢ. ܘܒܝܬ ܦܠܛ. *ܘܐܕܪ ܬܥܠܐ. ܘܒܐܪ ܫܒܥ. *ܘܒܝܪ ܝܘܬܝܐ. ܘܒܥܠ. ܘܥܠܝܢ. ܘܥܨܡ. 29 30
ܘܐܠܬܘܠܡ. ܘܐܟܣܝܢ. ܘܚܪܡܐ. *ܘܨܢܩܠܓ. ܘܡܪܡܢܐ. ܘܣܡܣܠܐ. *ܘܠܒܐܘܬ. ܘܫܠܘܚ. ܘܥܪܡܘܢ. 31 32
ܟܠܗܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬ ܘܟܦܪ̈ܝܗܝܢ. ܒܦܩܥܬܐ. *ܐܫܬܘܐܝܠ. ܘܨܕܥܐ. ܘܐܫܬܢܐ. ܘܗܘܚ. 33 34
ܘܥܝܢ ܓܘܗܡ. ܘܦܬܘܚ. ܘܥܝܠܡ. *ܘܝܪܡܘܬ. ܘܥܪܠܡ. ܘܣܘܟܐ. ܘܥܙܩܐ. *ܘܫܥܛܝܢ. ܘܥܙܝܬܝܡ. ܘܓܘܬܪ. 35 36
ܘܓܬܪܘܢܝܢ. ܩܘܪ̈ܝܐ ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܘܟܦܪ̈ܝܗܝܢ. *ܫܠܘܢ. ܘܚܪܫܐ. ܘܡܓܕܠܓܕ. 37
ܘܕܠܒܘܢ. *ܘܟܣܦܐ. ܘܢܩܬܐܝܠ. *ܘܠܟܝܫ. ܘܐܙܩܬ. ܘܥܓܠܘܢ. *ܘܟܒܣܘܢ. ܘܠܚܡܣ. ܘܟܬܠܝܫ. 38 39 40
*ܘܐܕܪܘܬ. ܘܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܢܥܡܐ. ܘܢܩܕܐ. ܩܘܪ̈ܝܐ ܫܬܬܥܣܪܐ ܘܟܦܪ̈ܝܗܝܢ. 41

Terminus autem ejus ab Occidente *extenditur* ad Meriba cum limitibus ejus. Hic eſt limes filiorum Juda per familias ſuas circumquaque. 13 Calebo quoque filio Jophnæ dedit Jeſus partem inter filios Juda, juxta verbum oris Dñi. Dixit autem Caleb ad Jeſum, Da mihi hanc civitatem Arbaa patris gigantum: deditque Jeſus Calebo civitatem Arbaa patris gigantum, quæ eſt Hebron; 14 Et interfecit inde Caleb tres filios gigantum, *nempe* Siſai, Ahiman, & Tholmai filios gigantum. 15 Inde aſcendit contra habitatores Dobir (erat autem nomen Dobir antea, Civitas Sepher.) 16 Et ait Caleb, Quicunq; ſubjugaverit Civitatem Sepher & vaſtaverit eam, huic dabo Achſam filiam meam uxorem. 17 Subjugavitq; eam Athnael filius Kenaz fratris Caleb, & dedit ei Achſam filiã ſuã uxorem. 18 Cúmque facta fuiſſet ejus *uxor*, ſolicitata fuit ad petendum à patre ſuo hæreditatem agri; quare demiſit ſeſe ex aſino. Ait illi Caleb, Quid tibi eſt filia mea? 19 Dixit ad eum, Da mihi benedictioné: quandoquidem in terra Meridionali me collocâſti, da mihi foſſam iſtã aquarũ: & dedit ei Caleb foſſam ſuperioré & foſſam inferiorem. 20 Hæc eſt hæreditas filiorũ Juda per familias ſuas. 21 Fuerunt autem civitates tribûs filiorum Juda ſecus limitẽ Adum ad Auſtrum: 22 atq; hæc ſunt nomina civitatũ filiorũ 23 Juda, Cabſael, & Adar, & Jagur, 24 Kina, armona, 25 Gadgada, Kades, Haſor, Nathnin, 26 Zib, Atlem, Beeloth, Haſor, Hadatha, & Civitas Heſron, 27 Omam, Aſmaa, Molada, Haſar-ada, 28 Heſmon, Beth-polat, Area vulpiũ, 29 Bir-ſebaa, Bir-Jothia, Baal, Elin, Aſſam, 30 Eltolam, Achſin, Herma, Senaclag, Marmana, 31 Samſala, Lebeoth, Saluh, & Irmon: 32 omnes civitates triginta ſex, & villæ earum 33 in planitie. Item Eſtuael, Sadaa, Eſtana, Huh, 34 In-gohom, Pathuh, Ilam, Jarmuth, Arlam, 35 Socha, Azca, Saatin, Aziathim, Gothar, & 36 Gethrunin: civitates quindecim cum villis earum. 37 Salon, Harſa, Magdalgad, Dalbon, 38 Caſpha, Nactael, Lachis, Azcath, Egolan, 39 Chebſon, Lahmas, Chathlis, Adroth, Beth-40 dagon, Naama, & Nacda: civitates ſexdecim cum villis earum. 41

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* هذه تخوم بني يهودا مستديرين لقبايلهم * ولكالب بن يوفنا اعطي قسما في بيت يهودا * 12 13
بامر الله ليوشع قرية اربع التي هي حبرون * فقتل فيها كالب الثلاثة الاعلاج بني عناق * وهم 14
سيساي * واحيمان * وتلماي * وصعد من هناك الي سكان دبير * واسم دبير قديما قرية سفر * 15
* فقال كالب * الذي يقتل اهل قرية سفر ويفتحها * اعطيه عكسا ابنتي زوجة * ففتحها 16 17
عثنايل بن قناز اخي كالب الاصغر * فاعطاها له زوجة * فلما كان عند دخولها * اغواها حتي 18
تطلب من ابيها حقلا * فنكست من علي الحمار * فقال لها كالب * ما بدالك * فقالت له اعطني 19
بركة * فانك زوجتني بارض جنوب * اعطني ينبوعين ماء * فاعطاها سواقي فوقانيات وتحتانيات *
* هذه نحلة بني يهودا لقبايلهم * وكانت الضياع من طرف سبط بني يهودا * الي حد الروم 20 21
جنوبا * قبصايل * وعيدر * وياغور * وقيناه * وديموا * وعدعادا * وقادش * وحاصور * ويثنان * 22 23
* وزيف * وطاليم * وبعالوت * وحاصور * وحدثا * وقريوت * وحصرون وهي حاصور * وامام * 24 25 26
وسامع * ومولادا * وحصار جدا * وحسمون * وبيت فالط * وحصار ساعور * وبير سبع * وبزيوتيا * 27 28
* وباعلا * وعييم * وعاصم * التولاد * وكسيل * وحرما * وصقلاع * ومدمنا * وسنسنا * ولباوت * 29 30
وشلحيم * وعاين * ورمون * الجملة تسعة وعشرون مدينة وحصايرهن * وفي السهل اشتاول * 31 32
وصرعا * واسنا * وزانوح * وعين الاجنة * وتفوح * وعاريم * يرموت * وعرلام * سوخر * وعزيقا * 33 34 35
* ساعرايم * وعدثايم * جديرا * وجديروثايم * اربعة عشر مدينة وحصايرهن * صنان * 36 37
وحداسا * وبرج جدا * ودلعان * ومصفيا * ويقتايل * لاخيس * وباصقات * وعجلون * حبون * 38 39
وكماس * وجلبيس * جدرات * بيت داعون * وناعما * ومقيدا * ستة عشر مدينة وحصايرهن * 40 41

Hi ſunt limites filiorum Juda per circuitum juxta familias eorum. 12 *13 Calebo quoque filio Jophnæ data fuit portio inter familiam Juda, juſſu Dei ad Joſue, civitas Arbaa, quæ eſt Hebron.* 14 *Occiditque in ea Caleb tres gigantes filios Anac, nempe Siſai, Ahiman, & Tolmai.* 15 *Et aſcendit illinc ad incolas Dobir (nomen autem Dobir olim erat Civitas Sepher)* 16 *Et ait Caleb, Qui, trucidatis civibus Civitatis-Sepher, expugnaverit eam, dabo illi Achſam filiam meam uxorem.* 17 *Expugnavit autem illam Athaael filius Kenaz fratris Caleb minoris, deditque eam ipſi uxorem.* 18 *Quam, cùm ingreſſa fuiſſet, inſtigavit ad petendum à patre ſuo agrum quendam: demiſit ergò illa caput deſuper aſinum, dixitque ad eam Caleb, Quid per hoc ſignificas?* 19 *Ait illi, Da mihi benedictionem: quandoquidem matrimonio me junxiſti in terra Auſtrali, Da mihi duas aquæ ſpecies. Deditque illi rivos ſuperiores & inferiores.* 20 *Hæc eſt hæreditas filiorum Juda per familias eorum.* 21 *Fuerunt autem civitates à latere tribûs filiorum Juda uſque ad terminum Rum Meridiem verſùs, Cabſael, Idar, Jagur,* 22 *Kina, Demona, Adada,* 23 *Cades, Haſſor, Jethnan,* 24 *Ziph, Talim, Baaloth,* 25 *Haſſor, Hadtha, Kerjoth, & Heſron quæ eſt Haſſor:* 26 *Amam, Samea, Molada,* 27 *Caſtrum Gedda, Haſmon, Beth-palet,* 28 *Caſtrum Saor, Bir-ſebaa, Bir-Jothia,* 29 *Baala, Jim, Aſſem,* 30 *Eltolad, Cheſil, Horma,* 31 *Seclag, Madmanna, Sanſanna,* 32 *Lebaoth, Selhim, Aiin, & Remmon:* quarum urbium ſumma eſt viginti novem, cum oppidis earum.* 33 *In planitie verò Eſtaol, Soraa, Aſna,* 34 *Zanuh, Fons viridariorum, Taphu, Arim,* 35 *Jarmuth, Arlam, Sochar, Azica,* 36 *Saaraim, Adithaim, Gedira, & Gedirothaim: urbes quatuordecim cum oppidis earum.* 37 *Senan, Hadaſa, Turris Gedda,* 38 *Dalaan, Maſphia, Jectael,* 39 *Lachis, Baſecath, Eglon,* 40 *Chabbon, Lahmas, Gathlis, Gedrath, Beth-dagon, Naema, &* 41 *Makida, urbes ſexdecim cum oppidis earum.*

ספר יהושע : יו

42 ,Chehilah Et .Nesib & ,Asnah & ,Iphthach Et .Hasan & ,Hether & ,Libnah
43 לִבְנָה וָעֶתֶר וְעָשָׁן׃ וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃ וּקְעִילָה
44 ,Hechron .earum villæ & ,novem civitates ,Maresah & ,Achzib &
45 וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ עֶקְרוֹן
manum super quæ omnes ,mare ad & ,Hechron Ab .ejus villæ & ,ejus *filiæ* &
46 וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ׃ מֵעֶקְרוֹן וָיָמָּה כֹּל אֲשֶׁר־עַל־יַד
,ejus *filiæ* ,Hazzah ,ejus villæ & ,ejus *filiæ* ,Asdod .earum villæ & ,Asdod
47 אַשְׁדּוֹד וְחַצְרֵיהֶן׃ אַשְׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַזָּה בְּנוֹתֶיהָ
.terminum & ,*termini* mare & ,Ægypti torrentem ad usque ejus villæ &
וַחֲצֵרֶיהָ עַד־נַחַל מִצְרָיִם וְהַיָּם הַגָּבוֹל וּגְבוּל׃
,Sannah Chiriath & ,Dannah Et .Sochoh & ,Jathir & ,Samir ,monte in Et
48 49 וּבָהָר שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃ וְדַנָּה וְקִרְיַת־סַנָּה
,Cholon & ,Ghosen Et .Hanim & ,Esthemoh & ,Hanab Et .Debir *ipsa*
50 51 הִיא דְבִר׃ וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְעָנִים׃ וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן
,Dumah & ,Harab .earum villæ & ,undecim civitates ,Ghiloh &
52 וְגִלֹה עָרִים אַחַת־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ אֲרַב וְדוּמָה
-Chiriath & ,Chumtah Et .Apecah & ,Bethtappuach & ,Janum Et .Eshan &
53 54 וְאֶשְׁעָן׃ וְיָנִים וּבֵית־תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ וְחֻמְטָה וְקִרְיַת
,Mahon .earum villæ & ,novem civitates ,Sihor & ,Chebron *ipsa* , arbah
55 אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן וְצִיעֹר עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ מָעוֹן
Cain .Zanoach & ,Jocdeham & ,Izrahel Et .Juttah & ,Ziph & ,Carmel
56 57 כַּרְמֶל וָזִיף וְיוּטָּה׃ וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ הַקַּיִן
,Chalchul .earum villæ & ,decem civitates ,Timnah & ,Ghibhah
58 גִּבְעָה וְתִמְנָה עָרִים עֶשֶׂר וְחַצְרֵיהֶן׃ חַלְחוּל
civitates ,Eithecon & ,Beth-hanoth & ,Maharath Et .Ghedor & ,Bethsur
59 בֵּית־צוּר וּגְדוֹר׃ וּמַעֲרָת וּבֵית־עֲנוֹת וְאֶלְתְּקֹן עָרִים
,Rabbah & ,Chiriathjeharim *ipsa* ,Bahal Chiriath .earum villæ & ,sex
60 שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃ קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה
,Middin ,Bethharabah : deserto In .earum villæ & ,duæ civitates
61 עָרִים שְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃ בַּמִּדְבָּר בֵּית הָעֲרָבָה מִדִּין
civitates ,Henghedi & ,salis civitas & ,Nibsan Et .Sechachah &
62 וּסְכָכָה׃ וְהַנִּבְשָׁן וְעִיר־הַמֶּלַח וְעֵין גֶּדִי עָרִים
non ,Jerusalaim habitatores *Jebusæum* Et .earum villæ & ,sex
63 שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃ וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ לֹא־
filiis cum Jebusæus habitavit & : *eos* expellere Jehudah filii potuerunt
יוֹכְלוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי
.hanc diem ad usque Jerusalaim in Jehudah
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַםִ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XVI. יו

,Jericho aquas ad Jericho Jarden à Joseph filiis sors est egressa Et
1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ
.Bethel montem in Jericho à ascendens desertum ,orientem ad
מִזְרָחָה הַמִּדְבָּר עֹלֶה מִירִיחוֹ בָּהָר בֵּית־אֵל׃
.Archihataroth terminũ ad transibit & ,Luz in Bethel à egredietur Et
2 וְיָצָא מִבֵּית־אֵל לוּזָה וְעָבַר אֶל־גְּבוּל הָאַרְכִּי עֲטָרוֹת׃
-Beth terminum ad usque ,Japhleti terminum ad mare versus descendet Et
3 וְיָרַד־יָמָּה אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד־גְּבוּל בֵּית־
.mare ad ejus exitus eruntque : Ghazer ad usq; & ,inferiorem choron
חוֹרֹן תַּחְתּוֹן וְעַד־גָּזֶר וְהָיוּ תֹצְאֹתָו יָמָּה׃
terminꝰ fuit Et .Ephraim & ,Menasseh Joseph filii acceperũt hæreditate Et
4 5 וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ וַיְהִי גְּבוּל
orientẽ ad eorũ hæreditatis terminꝰ fuit & :suas familias *ad* Ephraim filiorũ
בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרָחָה
terminus exibit Et .superiorem Bethchoron ad usque ,Addar Hathroth
6 עַטְרוֹת אַדָּר עַד־בֵּית חוֹרֹן עֶלְיוֹן׃ וְיָצָא הַגְּבוּל
orientem ad terminus circuibit & ,aquilone ab Michmethath ad mare ad
הַיָּמָּה הַמִּכְמְתָת מִצָּפוֹן וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה
Janoach à descẽdet Et .Janoach ad oriẽte ab ipsum trãsibit & :Siloh Taanath
7 תַּאֲנַת שִׁלֹה וְעָבַר אוֹתוֹ מִמִּזְרַח יָנוֹחָה׃ וְיָרַד מִיָּנוֹחָה
.Jarden egredietur & ,Jericho in *occurret* & : Naharath & ,Hataroth
עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָה וּפָגַע בִּירִיחוֹ וְיָצָא הַיַּרְדֵּן׃

Versio VUL. LAT.

42 Labana & Ether & Asan. 43 Jephtha & Esna & Nesib. 44 Et Ceila et Achzib & Maresa: civitates novem, & villæ earũ. 45 Accaron cũ vicis & villulis suis. 46 Ab Accaron usq; ad mare: omnia quæ vergũt ad Azotum & viculos ejꝰ. 47 Azotus cũ vicis & villulis suis. Gaza cũ vicis & villulis suis: usq; ad torrentem Ægypti, & mare Magnũ terminꝰ ejꝰ. 48 Et in monte: Samir & Jether & Socoth. 49 Et Danna & Cariathsenna, hæc est Dabir. 50 Anab & Istemo & Anim. 51 Gosen & Olon & Gilo: civitates undecim, & villæ earũ. 52 Arab & Ruma & Esaan. 53 Et Janũ & Beththaphua & Apheca, 54 Athmatha, & Cariatharbe, hæc est Hebron, & Sior: civitates novẽ, & villæ earũ. 55 Maon & Carmel & Ziph & Jota. 56 Jezrael & Jucadam & Zanoë. 57 Accain, Gabaa, & Thamna: civitates decẽ, & villæ earũ. 58 Halhul, & Bessur, & Gedor. 59 Mareth, & Bethanoth, & Eltecon: civitates sex, & villæ earũ. 60 Cariathbaal, hæc est Cariathiarim, urbs Sylvarum, & Arebba: civitates duæ, & villæ earũ. 61 In deserto Betharaba, Meddin, et Sachacha. 62 Et Nebsan, & civitas Salis, & Engaddi: civitates sex, & villæ earũ. 63 Jebusæũ autẽ habitatorẽ Jerusalẽ nõ potuerunt filii Iuda delere: habitavítq; Jebusæus cũ filiis Juda in Jerusalem usque in præsentẽ diẽ.

CAP. XVI.

1 Cecidit quoq; sors filiorũ Joseph, ab Jordane contra Jericho & aquas ejꝰ ab Oriente: solitudo quæ ascendit de Jericho ad montẽ Bethel. 2 Et egreditur de Bethel Luza: transítq; terminum Archi, Atharoth. 3 Et descendit ad Occidentẽ juxta terminũ Jephleti, usq; ad terminos Beth-horon inferioris, & Gazer: finiuntúrq; regiones ejꝰ mari Magno. 4 Possederúntq; filii Joseph, Manasses & Ephraim. 5 Et factꝰ est terminus filiorũ Ephaim per cognationes suas: & possessio eorũ contra Orientem Ataroth-Addar usq; Beth-horon 6 superiorẽ. Egrediuntúrq; confinia in mare: Machmethath verò Aquilonem respicit, & circuit terminos cõtra Orientẽ in Thanathselo: & pertransit ab 7 Oriente Janoë. Descendítq; de Janoë in Ataroth & Naaratha: & pervenit in Jericho, egrediturque ad Jordanem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

42 Λεβνὰ, ϗ Ἰθὰκ, ϗ Ἀνὼχ, 43 Καὶ Ἰανὰ, ϗ Νασὶβ, Καὶ Κεϊλὰμ, ϗ Ἀκιεζὶ, ϗ Κεζὶβ, ϗ Βαθησὰρ, 44 ϗ Αἰλώμ· πόλεις δέκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 45 Ἀκκάρων, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. 46 Ἀπὸ Ἀκκάρων Γεμνὰ ϗ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ πλησίον Ἀσηδὼθ· ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 47 Ἀσιεδὼθ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. Γάζα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, (α) ϗ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου· ϗ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει. 48 Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ (β) Σαμὶρ, ϗ Ἰεθὲρ, ϗ (γ) Σωχὰ, 49 Καὶ Ῥεννὰ, ϗ πόλις Γραμμάτων, 50 αὕτη (δ) Δαβίρ. Καὶ Ἀνὼν, ϗ Ἒς, ϗ Μὰν, ϗ Αἰσὰμ, 51 Καὶ Γοσὸμ, ϗ Χαλοῦ, ϗ Χαννὰ, ϗ Γηλώμ· πόλεις ἕνδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 52 Αἰρὲμ, ϗ Ῥεμνὰ, ϗ Σομὰ, 53 Καὶ Ἰεμαΐν, ϗ Βαιθαχοῦ, ϗ Φακουὰ, 54 Καὶ Εὐμὰ, ϗ πόλις Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ϗ Σωραίθ· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 55 Μαὼρ, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ὀζὶβ, ϗ Ἰτὰν, 56 Καὶ Ἰαρεὴλ, ϗ Ἀρικὰμ, ϗ Ζακαναΐμ, 57 Καὶ Γαβαὰ, ϗ Θαμναθά· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 58 Αἰλουὰ, ϗ Βηθσοὺρ, ϗ Γεδδὼν, 59 Καὶ Μαγαρὼθ, ϗ Βαιθανὰμ, ϗ Θεκοὺμ· πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ, ϗ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶ Βαιθλεὲμ, ϗ Φαγὼρ, ϗ (ε) Αἰτὰν, ϗ Κουλὸν, ϗ (ζ) Ταταμ, ϗ (η) Θωβὴς, ϗ Καρὲμ, ϗ (θ) Γαλὲμ, ϗ Θεθὴρ, ϗ Μανοχώ· πόλεις ἕνδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 60 Καριαθβαὰλ, αὕτη (ι) ἡ πόλις Ἰαρὶμ, (κ) ϗ Σωθηβά· πόλεις δύο, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 61 Καὶ Βαδδαργεὶς, ϗ Θαραβαὰμ, ϗ Αἰνὼν, 62 Καὶ Αἰοχιοζὰ, ϗ Ναφλαζὼν, ϗ αἱ πόλεις Σαδὼν ϗ Ἀνκάδης· πόλεις ἑπτὰ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 63 Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· ϗ (λ) κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας (μ) ταύτης.

Κεφ. ιϛʹ.

1 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ (α) ἀνατολῶν. ϗ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινὴν, τὴν ἔρημον, εἰς (β) Βαιθὴλ Λουζά. 2 Καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθὴλ, ϗ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ (γ) Ἀχαταρωθί. 3 Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν (δ) ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλὶμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρὼν (ε) τῆς κάτω, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. 4 Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ. 5 Καὶ ἐγενήθη (ζ) ὅρια υἱῶν Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. ϗ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ᾽ ἀνατολῶν Ἀταρὼθ, (η) ϗ Ἐρὼκ ἕως Βαιθωρὼν (θ) τὴν ἄνω, ϗ Γαζαρά. 6 Καὶ (ι) ἐλεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν (κ) εἰς Ἰκασμὼν ἀπὸ (λ) Βοῤῥᾶ Θερμά· περιελεύσεται ἐπ᾽ ἀνατολὰς εἰς Θηνασὰ, ϗ Σέλλης, ϗ παρελεύσεται ἀπ᾽ ἀνατολῶν εἰς (μ) 7 Ἰανωκὰ, Καὶ εἰς Μαχὼ, ϗ Ἀταρὼθ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· ϗ (ν) ἐλεύσεται ἐπὶ Ἱεριχὼ, ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.

Libna, & Ithac, & Anoc, 42 *Et Iana, & Nasib,* 43 *Et Ceilam, & Aciezi, & Cezib, et Bathesar,* 44 *& Ælom, civitates (q) decem, & oppida earũ.* 45 *Accaron, & oppida ejꝰ, & villæ (r) eorum.* 46 *Ab Accaron Gemna, & omnes, quæcunq; sunt prope Asedoth, & oppida earum:* 47 *Asiedoth, & oppida ejus, & villæ ejus: Gaza, & oppida ejus, & villæ ejus, usq; ad torrentem Ægypti. Et mare Magnum disterminat.* 48 *Et in montana Samir, & Iether & Socha,* 49 *Et Renna, et civitas Literarũ, (hæc est Dabir.)* 50 *Et Anon, & Es, et Man, & Æsam,* 51 *Et Gosom, & Chalu, et Channa, et Gelom, civitates undecim, et oppida earum:* 52 *Æirem, & Remna, & Soma,* 53 *Et Iemain, & Bæthachu, et Phacua,* 54 *Et Euma, et civitas Arboc (hæc est Chebron) & Soreth, civitates novẽ, & villæ earum:* 55 *Maor, & Chermel, & Ozib, & Itan,* 56 *Et Iariel, & Aricam, et Zacanain,* 57 *Et Gabaa, et Thamnatha, civitates (s) novẽ, et oppida earũ:* 58 *Ælua, et Bethsur, & Geddon,* 59 *Et Magaroth, & Bæthanam, et Thecum, civitates sex, & oppida earũ: (t) Theco, et Ephratha, (hæc est Bæthleem) et Phagor, et Ætan, & Kulon, & Tatam, & Thobes, & Karem, et Galem, & Thether, & Manocho, civitates undecim, et oppida earũ:* 60 *Cariath Baal (hæc est civitas Iarim) et Sotheba, civitates duæ, & villæ earum.* 61 *Et (u) Baddargis, & Tharabaam, & Ænon,* 62 *Et Æochioza, et Naphlazon, et civitates Sadon, et Ancades, civitates (x) septem, et oppida earũ.* 63 *Et Iebusæus habitabat in Hierusalẽ, et non potuerũt filii Iuda disperdere eos. Et habitârũt Iebusæi in Hierusalẽ usq; in diem hanc.*

CAP. XVI.

1 *Et facti sunt fines filiorũ Ioseph à Iordane qui contra Hiericho ab (a) Oriente. Et ascendent à Hiericho in mõtanã, (b) desertũ, in Bethel (c) Luza.* 2 *Et egredientur in Bæthel, et prætteribunt ad fines Acatarothi:* 3 *Et transibũt ad mare super fines Aptalim usq; ad fines Bæthoron, quæ (d) infrà. Et erit exitus eorum ad mare.* 4 *Et hæreditaverunt filii Ioseph, Ephræm, et Manasse.* 5 *Et fuerunt fines filiorum Ephræm secundum populos eorũ. Et fuerunt fines hæreditatis eorum ab Oriente Ataroth, & Erec usq; ad Bæthoron superiorẽ, et Gazara.* 6 *Et venient fines ad mare in (e) Icasmon ab Aquilone (f) Therma: circuibunt ad Orientem in Thenasa, et Selles: et præteribũt ab Oriente in Ianoca, (g)* 7 *Et in Macho, et Ataroth, et pagi earum. Et venient ad Hiericho, et transibunt ad Iordanem.*

MS.A. (α) ϗ αἱ ἐπαύλεις (β) Σαφεὶρ, (γ) Σωχὼ, ϗ Ῥεννὰ, πόλις (δ) ἐστὶν Δαβείρ. ϗ Ἀιὼβ, ϗ Ἐσθεμὼ, ϗ Ἀνεὶμ, ϗ Γοσὸμ, ϗ Χιλουὼν, ϗ Γηλών· πόλεις δέκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ὀρὲβ, ϗ Ἐσὰν, ϗ Ῥουμὰ, ϗ Ἰανοὺμ, ϗ Βεθθαπφουὲ, ϗ Ἀφακὰ, ϗ Χαμματὰ, ϗ πόλις Ἀρβοὰ, αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, ϗ Σιώρ· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Μαὼν, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ζὶφ, ϗ Ἰεττὰ, ϗ Ἰεζδραὲλ, ϗ Ἰεκδαὰμ, ϗ Ζανὼ Ἀκεὶμ, ϗ Γαβαὰ, ϗ Θαμνά· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀλουλ, ϗ Βεθσοὺρ, ϗ Γεδὼρ, ϗ Μαρὼθ, ϗ Βαιθανὼν, ϗ Ἐλθεκέν· πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ, ϗ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶν Βηθλεὲμ, (ε) Αἰτὰμ, (ζ) Ταταμὶ, (η) Σωρὴς, (θ) Γαλὲμ, ϗ Βαιθὴρ, (ι) πόλις (κ) ϗ Ἀρεββά· πόλεις δύο, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Βαδδαργεὶς, ϗ Βηθαραβὰ, ϗ Μαδὼν, ϗ Σοχοχὰ, ϗ Νεβσὰν, ϗ αἱ πόλεις ἁλῶν, ϗ Ἠγαδδί· πόλεις ἑπτὰ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος (λ) κατῴκησεν (μ) ἐκείνης.

Κεφ. ιϛʹ. MS.A. (α) ἀνατολῶν, τὴν ἔρημον. ϗ (β) Βαιθήλ. Καὶ ἐξελεύσεται ἀπὸ Βαιθὴλ Λουζὰ, ϗ παρελεύσεται (γ) Ἀρχαταρώθ. (δ) εἰς τὰ ὅρια τοῦ Ἰεφληθὶ (ε) τῆς κάτω, (ζ) τὰ ὅρια (η) ϗ Ἀδὰρ ἕως (θ) τῆς ἄνω, (ι) διελεύσεται (κ) εἰς Μαχθὼθ ἀπὸ (λ) Βοῤῥᾶ ϗ παρελεύσεται ἐπ᾽ ἀνατολὰς εἰς Τηναθσηλὼ, ϗ παρελεύσεται (μ) Ἰανὼ, εἰς Ἀταρὼθ ϗ Νααραθά ϗ αἱ κῶμαι (ν) διελεύσεται εἰς Ἱεριχὼ,

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

42 43 לִבְנָה וְעֶתֶר וְעָשָׁן׃ וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃ וּקְעִילָה וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה קִרְוִין תְּשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃
44 עֶקְרוֹן וְכַפְרָנָהָא וּפַצְחָהָא׃ מֵעֶקְרוֹן וּמַעַרְבָא כָּל קִרְוַיָא דְּעַל תְּחוּם אַשְׁדּוֹד וּפַצְחֵיהֶן׃
45 46 אַשְׁדּוֹד כַּפְרָנָהָא וּפַצְחָהָא עַזָּה כַּפְרָנָהָא וּפַצְחָהָא עַד נַחְלָא דְּמִצְרַיִם וְיַמָּא רַבָּא
47 48 וּתְחוּמֵיהּ׃ וּבְטוּרָא שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃ וְדַנָּה וְקִרְיַת סַנָּה הִיא דְבִיר׃ וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה
49 50 וְעָנִים׃ וְגוֹשֶׁן וְחוֹלוֹן וְגִילֹה קִרְוִין חֲדָא עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃ אֲרַב וְדוּמָה וְאֶשְׁעָן׃ וְיָנוּם
51 וּבֵית תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ וְחוּמְטָא וְקִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן וְצִיעוֹר קִרְוִין תְּשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃ מָעוֹן
52 53 כַּרְמֶל וְזִיף וְיוּטָּה׃ וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ הַקַּיִן גִּבְעָה וְתִמְנָה קִרְוִין עֲסַר וּפַצְחֵיהֶן׃
54 55 חַלְחוּל בֵּית צוּר וּגְדוֹר׃ וּמַעֲרַת וּבֵית עֲנוֹת וְאֶלְתְּקוֹן קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃ קִרְיַת בַּעַל
56 הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה קִרְוִין תַּרְתֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ בְּמַדְבְּרָא בֵּית מֵישְׁרָא מִדִּין וּסְכָכָה׃
57 58 וְנִבְשָׁן וְקִרְיַת מִלְחָא וְעֵין גֶּדִי קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃ וְיַת יְבוּסָאֵי יָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם לָא יְכִילוּ
59 60 בְנֵי יְהוּדָה לְתָרָכוּתְהוֹן וִיתִיבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשְׁלֵם עַד יוֹמָא הָדֵין׃ טו
61 וּנְפַק עַדְבָא לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדְּנָא דִירִיחוֹ לְמֵיָא יְרִיחוֹ מַדִּנְחָא לְמַדְבְּרָא דְּסָלֵיק מִירִיחוֹ
62 63 בְּטוּרָא לְבֵיתְאֵל׃ וּנְפֵיק מִבֵּית אֵל לְלוּז וְעָבַר לִתְחוּם אַרְכִּי לַעֲטָרוֹת׃ וּנְחֵית לְיַמָּא
1 2 לִתְחוּם יַפְלֵיט עַד תְּחוּם בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָאָה וְעַד גָּזֶר וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי לְיַמָּא׃ וְאַחְסִינוּ בְּנֵי
3 4 יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזַרְעֲיָתְהוֹן וַהֲוָה תְּחוּם אַחְסַנְתְּהוֹן מַדִּנְחָא
5 6 עַטְרוֹת אַדָּר עַד בֵּית חוֹרוֹן עִלָּאָה׃ וּנְפֵיק תְּחוּמָא לְיַמָּא לְמִכְמְתַת מִצִּפּוּנָא וּמִסְתְּחַר
7 תְּחוּמָא מַדִּנְחָא לְתָאֲנַת שִׁילֹה וְעָבַר לֵיהּ מִמַּדְנַח לְיָנוֹחַ׃ וּנְחֵית מִיָּנוֹחַ לַעֲטָרוֹת
וּלְנַעֲרָתָה וּמְעָרַע בִּירִיחוֹ וּנְפֵיק לְיַרְדְּנָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Libna & Ghether , & Ghassan. Et Jiphthahh, & Asnah, & Neszib. Et 42
Keghila, & Achzib, & Maressa; urbes novem & vici earum. Ghekron & 43
oppida ejus & vici ejus. A Ghekron & Occidentem versus; omnes urbes quæ 44
super terminum Asdod, & vici earum. Asdod, oppida ejus, & vici ejus, 45
Ghaza, oppida ejus, & vici ejus usque ad fluvium Ægypti : & mare magnum 46
& terminos ejus. Et in monte Samir; & Jathir, & Sochoh. Et Dana, 47
& Kirjath Zzana, ipsa Debir. Et Ghanab, & Esthemoh, & Ghanim. 48
Et Gossen , & Hholon , & Giloh, urbes undecim & vici earum. Arab 49
& *Dumah*, & Esghan. Et *Janum*, & Beth-Thapuahh, & Apheka. Et Hhumta, 50 51
& Kirjath Arbagh, ipsa Hhebron, & Szighor; urbes novem & vici earũ. 52
Maghon, Carmel & Ziph, & Jutah. Et Jzraghel & Jakdeghã, & Zanoahh. 53
Hakayn, Gibgha, & Thimna, urbes decem & vici earum. Hhalhhul, Beth-Szur 54
& Gedor. Et Megharath, & Beth-Ghanoth, & Elthekon, urbes sex & 55
vici earum. Kirjath Baghal, ipsa Kirjath-Jegharim, & Haraba; urbes duæ 56
& vici earum. In deserto; Beth Messera, Midin, & Zzechacha. Et *Niphsan*, & 57
urbs Salis, & Ghengedi, urbes sex & vici earum. Et Jebusæum habitatorem 58
Jerusalem non potuerunt filii Juda exterminare eos, & habitarunt 59
Jebusæi cum filiis Juda in Jerusalem usque ad diem hanc. CAP. XVI. 60 61
Et exiit sors filiis Joseph à Jordane Jericho ad aquas Jericho ortũ versus; ad 62
desertũ quod ascendit à Jericho in monte Bethel. Et prodit ex Bethel 63
ad Luz, et transit ad terminũ Archi-Ghateroth. Et descendit ad mare ad terminũ 1
Japhlet, usq; ad terminũ Beth Hhoron inferioris & usq; ad Gazer. Et 2
fuerunt exitus ejꝰ ad mare. Possederuntq; filii Joseph Menasse & Ephraim. Et 3
fuit terminus filiorum Ephraim ad prosapias eorũ; & fuit terminus possessionis 4
eorum Orientẽ versus Ghateroth Adar usq; ad Beth-hhoron superiorem. 5
Et exit terminus ad mare ad Michmethath à Septentrione : & 6
flexus est terminꝰ ad Orientẽ ad ficum Siloh, & transit sibi ab Oriente ad Janoahh.
Et descendit à Janoahh in Ghateroth & in Nagharath; & contingit in 7
Jericho, & exit ad Jordanem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܒܢ. ܘܥܬܪ. ܘܢܦܬܚ. * ܘܥܟܢ. ܘܐܣܝܐ. ܘܣܢܩܠܓ. * ܘܥܩܝܠܐ. ܘܐܟܙܝܒ. ܘܡܪܝܫܐ. 42 43
ܩܘܪܝܢ ܬܫܥ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܥܩܪܘܢ ܘܩܘܪܝܬܗ ܘܦܨܝܚܬܗ. ܡܢ ܡܥܪܒܐ. 44
* ܘܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܐܫܕܘܕ ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܐܫܕܘܕ ܘܩܘܪܝܬܗ ܘܦܨܝܚܬܗ. ܘܥܙܐ 45 46
ܘܩܘܪܝܬܗ ܘܦܨܝܚܬܗ. ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܝܡܐ ܪܒܐ. ܬܚܘܡܐ. * ܘܗܠܝܢ 47 48
ܒܛܘܪܐ. ܫܡܝܪ. ܘܝܬܝܪ. ܘܣܘܟܐ. * ܘܪܢܐ. ܘܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܕܒܝܪ. * ܘܥܢܒ. 49 50
ܘܐܫܬܡܘ. ܘܥܠܝܢ. * ܘܐܫܝܢ. ܘܚܠܢ. ܘܓܠܘ. ܩܘܪܝܢ ܚܕܥܣܪܐ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. 51
* ܘܪܝܒ. ܘܪܘܡܐ. ܘܐܫܥܢ. * ܘܚܠܘܡ. ܘܒܝܬ ܦܬܘܚ. ܘܐܦܩ. * ܘܚܡܛܐ. ܘܩܘܪܝܬ 52 53
ܐܪܒܥ. ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. ܘܨܒܥܘܢ. ܩܘܪܝܢ ܬܫܥ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܡܥܘܢ. ܘܟܪܡܠܐ. 54 55
ܘܙܝܒ. ܘܐܛܢܐ. * ܘܐܝܙܪܥܠ ܘܢܩܡܥܡ. ܘܙܠܘܚ. * ܘܩܝܢ. ܘܓܒܥܐ. ܘܬܩܢܐ. ܩܘܪܝܢ 56 57
ܥܣܪ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܚܠܘܠ. ܘܒܝܬ ܨܕܘܢ. ܘܓܬܪ. * ܘܡܥܪܬ. ܘܒܝܬ ܥܢܘܬ. 58
ܘܠܬܩܡ. ܩܘܪܝܢ ܫܬ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܕܩܬ. ܘܩܘܪܝܬ ܒܥܠ ܕܗܝ ܗܝ ܩܘܪܝܬ 59 60
ܢܥܪܝܢ. ܩܘܪܝܢ ܬܪܬܝܢ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ ܒܡܕܒܪܐ. * ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܡܕܝܢ. ܘܣܟܣܐ. 61
* ܘܢܒܫܢ. ܥܝܪ ܡܝܚܠܐ. ܘܥܝܢ ܓܕ. ܩܘܪܝܢ ܫܬ. ܘܦܨܝܚܬܗܝܢ. * ܘܠܝܒܘܣܝܐ 62 63
ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܠܐ ܐܘܒܕܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܝܬܒܘ ܝܒܘܣܝܐ ܥܡ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ . ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

Leban, Athar, Naphtah, Echan, Aſia, 42
Snaclag. Akeila, Achzib, & Mirina: 43
civitates novem cum villis earum. Acron 44
cum pagis ac villis ejus ab Occidente. Tota 45
regio Aſdod, cum villis earum, Aſdod 46
cum pagis ac villis ejus, Aza cum pagis 47
ac villis ejus, uſque ad torrentem Ægypti:
& mare magnum erat limes. Hæ autem in 48
monte, Samir, Jathir, Socha, Rana, Civitas 49
Sepher, quæ eſt Dobir, Genab, Eſtemo, 50
Eljan, Eſjan, Halan, & Galo: civitates 51
undecim cum villis earum. Rib, Ruma, 52
Eſan, Halum, Beth-pathuth, Aphec, 53
Hamta, Civitas-arbaa, quæ eſt Hebron, 54
& Sebeon: civitates novem, & villæ earum. 55
Maon, Carmel, Zib, Atna, Izrael, 56
Necamaam, Zaluh, Cain, Gebea, 57
& Tecna: civitates decem cum villis earum. 58
Halul, Beth-ſedon, Gathar, Maarath, 59
Beth-enoth, & Lathcam: civitates ſex, &
villæ earum. Dacath, Civitas-baal, quæ 60
eſt Civitas-naarin: civitates duæ cum villis
ſuis in deſerto. Item Beth-araba, Medjan, 61
Secſa, Neeſan, Ir-mehil, & In-gad: 62
civitates ſex cum villis earum. Jebuſæos 63
autem habitantes in Jeruſalem non occiderunt
filii Juda, imò commorati ſunt Jebuſæi
cum filiis Juda in Jeruſalem ad hunc uſq;
diem.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

* ܘܢܦܩ ܡܢܬܐ ܕܒܢܝ ܝܘܣܦ . ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ ܠܡܝܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ 1
ܡܕܒܪܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܐܝܪܝܚܘ . ܘܠܛܘܪܐ ܕܣܠܩ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬ 2
ܐܝܠ ܠܠܘܙ. ܘܥܒܪ ܠܬܚܘܡܐ ܕܥܒܪܐ ܘܕܥܛܪܘܬ * ܘܢܚܬ ܠܡܥܪܒܐ ܠܬܚܘܡܐ 3
ܕܦܠܛܐ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܕܪ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ
ܠܡܥܪܒܐ. * ܘܝܪܬܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܡܢܫܐ ܘܐܦܪܝܡ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ 4 5
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ . ܥܛܪܘܬ ܐܕܪ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܥܠܝܬܐ. * ܘܢܦܩ 6
ܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ . ܘܠܡܟܡܬ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܚܕܪ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܬܚܝܬ ܫܝܠܘ.
ܘܥܒܪ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܝܢܘܚ. * ܘܢܚܬ ܡܢ ܝܢܘܚ ܠܥܛܪܘܬ. ܘܠܝܓܪܬ ܘܠܦܥܘܪ. 7
ܘܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܦܘܚ ܠܝܘܪܕܢܢ.

CAP. XVI.

DEinde prodiit ſors filiorum Joſeph à 1
Jordane Jericho uſque ad aquas Jericho, ab
Orientali plaga deſerti quod aſcendit ab Jericho
uſque ad montem qui aſcendit ad Beth-il.
Progreditúrque à Beth-il ad Luz, & 2
tranſit ad terminum Ebra & Atroth: Tum 3
deſcendit Occidentem verſùs ad terminum
Palta, uſque ad limitem Beth-horon inferioris,
& uſque ad Godar, definítque ad
Occidentem. Itaque hæreditatem acceperunt 4
filii Joſeph Manaſſes & Aphrem. Et 5
quidem terminus filiorum Aphrem per familias
ſuas, terminus *inquam* hæreditatis eorum
fuit Atroth-erad uſque ad Beth-horon
ſuperiorem. Et procedit limes iſte ad Occidentem, 6
& ad Maachath à Septentrione,
reflectítque limes idem ad Orientem ſubter
Silo, & tranſit ab Orientali parte Jaluh.
De Jaluh deſcendit ad Atroth, ad Jagrath, 7
ad Phogor, & ad Jericho: & à Taphuh
exit ad Jordanem,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وفي ناحية البرية * بيت السبخة * مدين * سخاخا * نبسان * وقرية الملح * وعين جدا * ست 61 62
مداين وحصايرهن * واليبوسي ساكن مدينة السلام ما قدر بنوا اسرايل على قتله * فاقام مع 63
بني يهودا في يروسلم الى هذا الزمان *

Demum in tractu ſolitudinis, Domus deſerti, 61
Meddin, Sechacha, Nebſan, Civitas 62
ſalis, & Fons Geddæ: ſex urbes cum oppidis earum. Iebuſæum 63
autem incolam Urbis pacis occidere non
potuerunt filii Iſrael: quare permanſit
cum filiis Iuda in Ieruſalem ad hoc
uſque tempus.

* الفصل السادس عشر *

* وخرج السهم لبني يوسف من جهة اردن اريحا لمياه اريحا * شرقي البرية * صاعدا من اريحا في 1
الجبل الى بيت ايل * ويخرج من بيت ايل الى لوزا * ويعبر الى تخم الاولي عطاروث * وينحدر 2 3
غربا الى تخم اليفليطي * الى بيت حورون السفلاني * الى جزر * وكان نهايته البحر * وانحلوا بنو 4
يوسف منسا وافريم * وكان تخم بني افريم لقبايلهم * وكان تخم نحلتهم شرقا * عطروث ادار الى 5
بيت حورون الفوقاني * ويخرج التخم غربا * الحمتات من الشمال * ويدور التخم شرقا تا نات 6
شيلوا * ويعبر من حد جهة الشرق الى اريحا * وينحدر من اريحا الى عطاروث وناعرانا * ويلقا 7
من جهة اريحا * ويخرج الى الاردن *

CAP. XVI.

PRodiit quoque ſors filiis Ioſeph à 1
latere Iordanis Iericho uſque ad aquas
Iericho ad Orientalem deſerti plagam,
aſcendendo ab Iericho per montem
ad Beth-il, Egrediturque è Beth-il ad 2
Luza, tranſit ad primum terminum Ataroth,
Deſcendit Occidentem verſùs ad 3
terminum Iaphlitæum, ad Beth horon
inferiorem, ad Gezer, & terminatur
mari. Data fuit igitur hæreditas filiis 4
Ioſeph Manaſſi & Ephraimo: Et 5
fuit terminus filiorum Ephraim per familias
ſuas, fuit inquam terminus hæreditatis
eorum Orientem verſùs, Ataroth-addar
uſque ad Beth-horon ſuperiorem.
Tum progreditur hic terminus 6
Occidentem verſùs, Machmathath ab
Aquilone exiſtento, flectiturque terminus
idem Orientem verſùs ad Taanath-
Silo, tranſit à termino plagæ Orientalis
ad Iericho. Deſcendit ab Iericho ad 7
Ataroth & Naaratha, coincidit à latere
Iericho, & exit ad Iordanem.

ספר יהושע : יז

ejus exitus erunt & : *camæ* torrentem mare ad terminus *ibit* Tappuach A
8 מִתַּפּוּחַ יֵלֵךְ הַגְּבוּל יָמָּה נַחַל קָנָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
.ſuas familias *ad* Ephraim filiorum *extenſionis* hæreditas Hæc .mare ad
הַיָּמָּה זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
filiorũ hæreditatis medio in Ephraim filiis ſeparatæ urbes Et
9 וְהֶעָרִים הַמִּבְדָּלוֹת לִבְנֵי אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־
Chenahanæum expulerunt non Et .earum villæ & ,urbes omnes ,Menaſſeh
10 מְנַשֶּׁה כָּל־הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי
Ephraim *interiore* in Chenahanæus habitavit & : Ghazer in habitantem
הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם
.ſerviens *tributum in* fuit & : hanc diem ad uſque
עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד׃

CAP. XVII. יז

Machir ,Joſeph primogenitꝰ ipſe quia ,Menaſſeh *extenſioni* ſors fuit Et
1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה כִּי־הוּא בְּכוֹר יוֹסֵף לְמָכִיר
: *belli* vir fuit ipſe quia ,Ghilhad patri Menaſſeh primogenito
בְּכוֹר מְנַשֶּׁה אֲבִי הַגִּלְעָד כִּי הוּא הָיָה אִישׁ מִלְחָמָה
reſiduis Menaſſeh filiis Fuitque .Baſan & ,Ghilhad ei fuit &
2 וַיְהִי־לוֹ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃ וַיְהִי לִבְנֵי מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים
,Aſriel filiis & ,Chelech filiis & ,Abihezer filiis ,ſuas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי־חֵלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל
Menaſſeh filii Iſti .Semidah filiis & ,Chepher filiis & ,Sechem filiis &
וְלִבְנֵי־שֶׁכֶם וְלִבְנֵי־חֵפֶר וְלִבְנֵי שְׁמִידָע אֵלֶּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה
,Chepher filio Selophchad Et .ſuas familias *ad* mares Joſeph filii
3 בֶּן־יוֹסֵף הַזְּכָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וְלִצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר
,filii ipſi fuerunt non ,Menaſſeh filii ,Machir filii ,Ghilhad filii
בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים
,Nohah & ,Machalah ,ejus filiarum nomina iſta & : filiæ *quinimò*
כִּי אִם־בָּנוֹת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה וְנֹעָה
,ſacerdotis Elhazar *facies ad* acceſſerunt Et .Tirſah & ,Milchah ,Choglah
4 חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וַתִּקְרַבְנָה לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
Dominus : dicendo ,*prælatorum facies ad* & ,Nun filii Jehoſuah *facies ad* &
וְלִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִים לֵאמֹר יְהוָה
medio in hæreditatem nobis *dandum ad* ,Moſeh præcepit
צִוָּה אֶת־מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ
medio in ,hæreditatem DOMINI *os ad* eis dedit & : noſtrorũ fratrum
אַחֵינוּ וַיִּתֵּן לָהֶם אֶל־פִּי יְהוָה נַחֲלָה בְּתוֹךְ
præter ,decem Menaſſeh *funiculi* ceciderunt Et .earum patris fratrum
5 אֲחֵי אֲבִיהֶן׃ וַיִּפְּלוּ חַבְלֵי־מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְבַד
filiæ Quoniam .Jarden *tranſitu à* quæ ,Baſan & ,Ghilhad terram
6 מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן אֲשֶׁר מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ כִּי בְּנוֹת
Ghilhad terra & : ejus filiorũ medio in hæreditatem *hæreditarunt* Menaſſeh
מְנַשֶּׁה נָחֲלוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ בָּנָיו וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד
Aſer ab Menaſſeh terminus fuit Et .*reſiduis* Menaſſeh filiis fuit
7 הָיְתָה לִבְנֵי־מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים׃ וַיְהִי גְבוּל־מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר
dexteram ad terminus *ibit* & : Sechem *facies ſuper* quæ ,Hamichmethath
הַמִּכְמְתָת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שְׁכֶם וְהָלַךְ הַגְּבוּל אֶל־הַיָּמִין
: Tappuah terra fuit Menaſſeh Ipſi .Hentappuah habitatores ad
8 אֶל־יֹשְׁבֵי עֵין תַּפּוּחַ׃ לִמְנַשֶּׁה הָיְתָה אֶרֶץ תַּפּוּחַ
Deſcenditque .Ephraim filiis Menaſſeh terminum ad Tappuah &
9 וְתַפּוּחַ אֶל־גְּבוּל מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם׃ וְיָרַד
iſtæ Civitates .torrentem *ad* meridiẽ ad *camæ* torrentem terminus
הַגְּבוּל נַחַל קָנָה נֶגְבָּה לַנַּחַל עָרִים הָאֵלֶּה
aquilone ab Menaſſeh terminus & :Menaſſeh civitatũ medio in Ephraim
לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה וּגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצְּפוֹן
,Ephraim ipſi meridiẽ Ad .mare ad ejus exitus fuit & :torrenti ipſi
10 לַנַּחַל וַיְהִי תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃ נֶגְבָּה לְאֶפְרַיִם
Aſer in & :ejus terminus mare fuitque :Menaſſeh ipſi aquilonem ad &
וְצָפוֹנָה לִמְנַשֶּׁה וַיְהִי הַיָּם גְּבוּלוֹ וּבְאָשֵׁר
.oriente ab Iſſachar *in* & ,aquilone ab *concurrebant*
יִפְגְּעוּן מִצָּפוֹן וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח׃

Verſio VULG. LAT.

8 De Taphua pertranſit cõtra mare in Vallẽ arundineti, ſuntque egreſſus ejꝰ in mare Salſiſſimũ. Hæc eſt poſſeſſio tribûs filiorũ 9 Ephraim ꝑ familias ſuas. Urbeſque ſeparatæ ſunt filiis Ephraim in medio poſſeſſionis filiorũ Manaſſe, & villæ earũ. 10 Et non interfecerũt filii Ephraim Chananæũ, qui habitabat in Gazer: habitavítq; Chananæꝰ in medio Ephraim uſq; in diẽ hanc tributarius.

CAP. XVII.

1 CEcidit autẽ ſors tribui Manaſſe: (ipſe enim eſt primogenitus Joſeph) Machir primogenito Manaſſe patri Galaad, qui fuit vir pugnator, habuítq; poſ-2 ſeſſionẽ Galaad & Baſan: Et reliquis filiorũ Manaſſe juxta familias ſuas, filiis Abiezer, & filiis Helec, & filiis Eſriel, & filiis Sechem, & filiis Hepher, & filiis Semida. Iſti ſunt filii Manaſſe filii Joſeph, mares, per cognationes ſuas. 3 Salphaad verò filio Hepher filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, nõ erãt filii, ſed ſolæ filiæ: quarũ iſta ſunt nomina, Maala & Noa et Hegla & Melcha et Therſa. 4 Venerúntq; in cõſpectu Eleazari ſacerdotis, & Joſue filii Nun, & principũ, dicentes; Dominus præcepit per manũ Moyſi, ut daretur nobis poſſeſſio in medio fratrum noſtrorũ. Deditq; eis juxta imperiũ Domini poſſeſſionẽ in me-5 dio fratrũ patris earũ. Et ceciderunt funiculi Manaſſe, decẽ, abſque terra Galaad & Baſan 6 trans Jordanẽ. Filiæ enim Manaſſe poſſederunt hæreditatem in medio filiorũ ejus. Terra autẽ Galaad cecidit in ſortẽ filiorum Manaſſe qui reliqui erant. 7 Fuítq; terminꝰ Manaſſe ab Aſer, Machmethath quæ reſpicit Sichem: & egreditur ad dexteram juxta habitatores fontis 8 Taphuæ. Etenim in ſorte Manaſſe ceciderat terra Taphuæ, quæ eſt juxta terminos Manaſſe 9 filiorũ Ephraim. Deſcendítque terminus Vallis arundineti in Meridiẽ torrentis civitatum Ephraim, quæ in medio ſunt urbium Manaſſe: terminus Manaſſe ab Aquilone torrentis, & exi-10 tus ejus pergit ad mare: Ita ut poſſeſſio Ephraim ſit ab Auſtro, & ab Aquilone Manaſſe, & utramq; claudat mare, & conjungantur ſibi in tribu Aſer ab Aquilone, & in tribu Iſſachar ab Oriente.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ (ξ) ἀπὸ Τάφου πορεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν (ο) ἐπὶ Χελκανά· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος (π) αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν. αὕτη ἡ κληρονομία 9 φυλῆς (ρ) Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ ἀναμέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶ-10 σαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ. καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ (σ) ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζὲρ (τ) ἐξεκέντησαν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

MS. A. (ξ) ἀπὸ Ἐφφοὺ παρελεύσεται ὅρια (ο) ἐπὶ χειμάρρουν Κανά· καὶ (π) αὐτοῦ (ρ) υἱῶν Ἐφραὶμ (σ) ἔλαβεν τὴν πόλιν, καὶ (τ) ἐξεκέντησεν·

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν (α) Μανασσῆ, ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ, τῷ (β) Μαχὶρ πρωτοτόκῳ Μανασσῆ πατρὶ Γαλαάδ, ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς (γ) ἦν, ἐν τῇ Γαλα-2 αδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι. Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν· τοῖς (δ) υἱοῖς Ἰεζὶ, καὶ τοῖς υἱοῖς (ε) Κελὲζ, καὶ τοῖς υἱοῖς (ζ) Ἰεζιὴλ, καὶ τοῖς υἱοῖς (η) Συχὲμ, καὶ τοῖς υἱοῖς (θ) Συμαρὶμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ὀφέρ· οὗτοι ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν. 3 Καὶ τῷ (ι) Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων (κ) Σαλπαάδ· (λ) Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ (μ) Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά. 4 Καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον (ν) Ἰησοῦ, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, λέγουσαι, (ξ) Ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. καὶ ἐδόθη (ο) αὐταῖς διὰ προστάγματος κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ 5 πατρὸς αὐτῶν. Καὶ ἔπεσεν ὁ (π) σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα, καὶ πεδίον Λαβὲκ ἐκ τῆς γῆς Γα-6 λαὰδ, ἥ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασσῆ ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. ἡ δὲ γῆ Γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις. 7 Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν (ρ) Μανασσῆ Δηλαναθ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἀνάθ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰαμὶν καὶ (σ) Ἰασσὶβ ἐπὶ πη-8 γὴν Θαφθώθ. Τῷ Μανασσῇ ἔσται. καὶ (τ) Θαφὲθ ἐπὶ τῶν ὁρίων (υ) Μανασσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἐ-9 φραίμ. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα Καρανὰ ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριὴλ τερέμινθος τῷ Ἐφραὶμ ἀναμέσον πόλεως Μανασσῆ. καὶ ὅρια Μανασσῆ (φ) ἐπὶ τὸν Βορρᾶν εἰς τὸν 10 χειμάρρουν. καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ (χ) διέξοδος θάλασσα. Ἀπὸ λιβὸς τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ Βορρᾶν (ψ) Μανασσῆ. καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια αὐτοῖς. καὶ ἐπὶ (ω) Ἀσὴβ συνάψουσιν ἐπὶ Βορρᾶν, καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἀπὸ ἀνατολῶν.

MS. A. (α) Μαννασσῆ, (β) Μαχεὶρ (γ) ἦν, τῇ (δ) υἱοῖς Ἀχιεζὲρ, (ε) Φελὲκ, (ζ) Ἐσριὴλ, (η) Σεχὲμ, (θ) Σεμιραὲ, (ι) Σαλφαὰδ (κ) Σαλφαάδ· (λ) Μαλὰ, (μ) Αἰγλὰμ, (ν) Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ, καὶ (ξ) Ἃ ὁ θεὸς (ο) αὐταῖς κλῆρος διὰ προστάγματος κυρίου ἐν τοῖς (π) σχοινισμὸς Μανασσῆ παιδίον Λαβὲκ ἐκ γῆς Γαλαὰδ, καὶ τῆς Βασὰν, ἥ ἐστιν (ρ) Μανασσῆ ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθὼθ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Συχὲμ, καὶ πορεύεται τὰ (σ) Ἰασὴφ ἐπὶ τὴν γῆν Θαθφώθ· (τ) Θαφθὼθ (υ) Μανασσῆ ἐπὶ φάραγγα Κανὰ ἐπὶ λίβα κατὰ τὴν φάραγγα Ἰαεὶρ ἡ τερέβινθος (φ) ἐπὶ Βορρᾶ (χ) διέξοδος Ἀπὸ λιβὸς (ψ) τῷ Μανασσῇ. (ω) Ἀσὴρ

Et à Taphu ibunt fines ad mare in Chelcana: & erit exitꝰ eorum ad mare. Hæc eſt hæreditas tribûs Ephræm ſecundùm populos eorum: 9 *Et civitates ſegregatæ filiis Ephræm inter medium hæreditatis filiorum Manaſſe, omnes civitates, & pagi earum.* 10 *Et non diſperdidit Ephræm Chananæum habitantem in Gazer. Et habitabat Chananæꝰ in Ephræm uſq; in diẽ (h) iſtum, (i) donec aſcendit Pharao rex Ægypti, & cepit (k) eã, et incendit eã in igni: et Chananæos, & Pherezæos, & habitantes in Gazer (l) tranſpunxerunt: & dedit eã Pharao in dotẽ filiæ ſuæ.*

CAP. XVII.

1 *ET facti ſunt fines tribûs filiorum Manaſſe, quoniã hic primogenitꝰ Ioſeph, ipſi Machir primogenito Manaſſe, patri Galaad (vir enim bellator erat) in Galaaditide, & in Baſanitide.* 2 *Et facti ſunt filiis Manaſſe reliquis ſecundùm populos eorum; filiis Iezi, et filiis Celez, & filiis Iezïel, & filiis Sychem, & filiis Symarim, & filiis Opher: hi maſculi ſecundùm populos eorum.* 3 *Et Salpaad filio Opher non fuerãt ei filii, ſed filiæ. Et hæc ſunt nomina filiarum Salpaad, Maala, et Noa, & Egla, & Melcha, & Therſa.* 4 *Et ſteterunt corã Eleazaro ſacerdote, & corã Ieſu, et corã principibꝰ, dicentes; Deꝰ mandavit per manũ Moyſis dare nobis hæreditatẽ in medio fratrum noſtrorum. Et data eſt eis per præceptũ Domini ſors in fratribꝰ patris earũ.* 5 *Et cecidit funiculꝰ earũ (a) ab Anaſſa, et campus Labec de terra Galaad, quæ eſt trans Iordanem:* 6 *Quoniã filiæ filiorũ Manaſſe hæreditârunt ſortẽ in medio fratrũ ſuorũ. Terra autẽ Galaad fuit filiis Manaſſe reliquis.* 7 *Et facti ſunt fines filiorũ Manaſſe, (b) Delanath, quæ eſt ad faciẽ filiorũ Anath, et vadũt ad fines in Iamin, & Iaſſib ad fontẽ Thaphthoth (c) ipſi Manaſſe erit.* 8 *Et Thaphetb ſuper fines Manaſſe, filiis Ephræm.* 9 *Et deſcendent fines ad vallẽ (d) Carana ad Africũ ſecundũ vallẽ (e) Iariel terebinthus ipſi Ephræm inter medium civitatis Manaſſe. Et fines Manaſſe ad Aquilonẽ in torrentẽ. Et erit ejꝰ exitꝰ, mare* 10 *Ab Africo ipſi Ephræm, & ad Aquilonẽ Manaſſe. Et erit mare terminꝰ eis: et in (f) Aſeb contigui erunt ad Aquilonem, & ipſi Iſſachar ab Oriente.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 מִתַּפּוּחַ אָזֵיל תְּחוּמָא לְיַמָּא לְנַחְלָא דְקָנָה וַהֲווֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא דָא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי
9 אֶפְרַיִם לְזַרְעִיָתְהוֹן׃ וְקִרְוַיָא דְמִפָּרְשָׁן לִבְנֵי אֶפְרַיִם בְּגוֹ אַחְסָנַת בְּנֵי מְנַשֶּׁה כָּל קִרְוַיָא
10 וּפַצְחֵיהֶן׃ וְלָא תָרִיכוּ יָת כְּנַעֲנָאֵי דְיָתֵיב בְּגֶזֶר וִיתִיבוּ כְנַעֲנָאֵי בְּגוֹ בֵית אֶפְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין
וַהֲווֹ לְמַסְּקֵי מִסִּין פָּלְ[illegible]

יז

1 וַהֲוָה עַדְבָא לְשִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה אֲרֵי הוּא בּוּכְרָא דְיוֹסֵף לְמָכִיר בּוּכְרָא דִמְנַשֶּׁה אֲבוּהִי
2 דְגִלְעָד אֲרֵי הוּא הֲוָה גְבַר עָבֵדֵי קְרָבִין וַהֲוָה לֵיהּ אַרְעָא גִלְעָד וּמַתְנָן׃ וַהֲוָה לִבְנֵי מְנַשֶּׁה
דְאִשְׁתְּאָרוּ לְזַרְעִיָתְהוֹן לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי חֵלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל וְלִבְנֵי שֶׁכֶם וְלִבְנֵי חֵפֶר
3 וְלִבְנֵי שְׁמִידָע אִלֵּין בְּנֵי מְנַשֶּׁה בַּר יוֹסֵף דִכְרַיָא לְזַרְעִיָתְהוֹן׃ וְלִצְלָפְחָד בַּר חֵפֶר בַּר גִלְעָד
בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לָא הֲווֹ לֵיהּ בְּנִין אֱלָהֵן בְּנָן וְאִלֵּין שְׁמָהַת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה
4 מִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וּקְרִיבָא לִקְדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְלִקְדָם יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְלִקְדָם רַבְרְבַיָא לְמֵימַר
יְיָ פַּקֵיד יָת מֹשֶׁה לְמִתַּן לָנָא אַחְסָנָא בְּגוֹ אַחָנָא וִיהַב לְהוֹן עַל מֵימְרָא דַיְיָ אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי
5 6 אֲבוּהֶן׃ וּנְפַלוּ עַדְבֵי מְנַשֶּׁה עַסְרָא בַּר מֵאַרְעָא דְגִלְעָד וּמַתְנַן דִמֵעִבְרָא לְיַרְדְנָא׃ אֲרֵי בְּנָת
7 מְנַשֶּׁה אַחְסִינוּ אַחְסָנָא בְּגוֹ בְנוֹהִי וְאַרְעָא גִלְעָד הֲוָת לִבְנֵי מְנַשֶּׁה דְאִשְׁתְּאָרוּ׃ וַהֲוָה תְּחוּם
8 מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר לְמִכְמְתַת דִי עַל אַפֵּי שְׁכֶם וַאֲזַל תְּחוּמָא לְיַמִּינָא לְיָתְבֵי עֵין תַּפּוּחַ׃ לִמְנַשֶּׁה
9 הֲוָת אֲרַע תַּפּוּחַ וְתַפּוּחַ עַל תְּחוּם מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם׃ וְנָחֵית תְּחוּמָא לְנַחְלָא דְקָנָה
לְדָרוֹמָא לְנַחְלָא קִרְוַיָא הָאִלֵּין לְאֶפְרַיִם בְּגוֹ קִרְוֵי מְנַשֶּׁה וּתְחוּם מְנַשֶּׁה מִצִּפּוּנָא לְנַחְלָא
10 וַהֲווֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא׃ דָרוֹמָא לְאֶפְרַיִם וְצִפּוּנָא לִמְנַשֶּׁה וַהֲוָה יַמָּא תְּחוּמֵיהּ וּבְאָשֵׁר מִעָרְעִין
מִצִּפּוּנָא וּבְיִשָּׂשכָר מִמַּדִנְחָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

8 Ex Thapuahh tendit terminus à mari ad fluvium Kana, et fuerunt exitus ejus ad mare: Hæc poſſeſſio tribus filiorum Ephraim ad proſapias eorum. 9 Et urbes quæ diviſæ ſunt filiis Ephraim, in medio poſſeſſionis filiorum Menaſſe; omnes urbes et vici earum. 10 Et non exterminarunt Chananæos qui habitantes in Gazer; & habitarunt Chananæi in medio filiorũ Ephraim uſq; ad diem hunc, et fuerunt in allatores tributorum ſervientes.

CAP. XVII.

1 ET fuit ſors tribui Menaſſe (ipſe primogenitus Joſeph) Machir primogenito Menaſſe patris Gilghad, namq; ipſe fuit vir *facientium* bella, et *fuit* ei terra Gilghad, et Mathnan. 2 Et *fuit* filiis Menaſſe qui reliqui fuerunt filiis Abighezer, et filiis Hhelek, et filiis Aſriel, et filiis Sechem, & filiis Hepher, et filiis Semidagh, Hi filii Menaſſe filii Joſeph, mares ad proſapias ſuas. 3 Et Szelaphhhad filio Hepher, filii Gilghad, filii Machir, filii Menaſſe, non fuerunt illi filii ſed filiæ: et hæc nomina filiarum ejus; Mahhalah, et Nogha, Hhagla. Milcha, et Thirſza. 4 Et acceſſerunt ante Elighezer ſacerdotẽ, et ante Joſue filiũ Nun, et ante principes ad dicendũ: Dñs juſſit Moſen dare nobis poſſeſſionẽ in medio fratrũ noſtrorũ, et dedit eis juxta dictũ Dñi poſſeſſionẽ in medio fratrũ patris earũ. 5 Et ceciderunt funes Menaſſe decem, præterquã de terrâ Gilghad et Mathnan quæ ultra Jordanẽ. 6 Nam filiæ Menaſſe poſſederunt poſſeſſionẽ in medio filiorũ ejꝰ; et terra Gilghad fuit filiis Menaſſe qui reliqui fuerant. 7 Et fuit terminꝰ Menaſſe ab Aſer ad Michmethath quæ ſup facies Sechem; et tendit terminꝰ ad dexterã ad habitatores Ghen Thaphuahh. 8 Menaſſe fuit terra Thaphuahh; et Thaphuahh ſup terminũ Menaſſe filiis Ephraim. 9 Et deſcendit terminꝰ ad fluviũ Kana ad Auſtrũ fluvii; urbes hæ Ephraim in medio urbiũ Menaſſe: et terminꝰ Menaſſe à Septentrione fluvii, et fuerunt exitꝰ ejꝰ ad mare. 10 Ad auſtrum Ephraim et ad Septentrionẽ Menaſſe, et fuit mare terminus ejus; et in Aſer contingunt à Septentrione, et in Iſſachar ab ortu.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܙܠ ܠܬܚܘܡܐ ܡܥܪܒܝܐ ܕܢܚܠܐ ܕܩܘܒܐ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ 8
ܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܩܘܪܝܐ ܕܦܪܝܫܢ ܗܘܝ ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܒܓܘ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ 9
ܡܢܫܐ. ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܚܨܪܝܗܝܢ. * ܘܠܐ ܩܛܠܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܕܪ. ܘܝܬܒܘ 10
ܟܢܥܢܝܐ ܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܕܐܬܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *

* ܘܗܘܐ ܦܣܐ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܗܘܐ 1
ܒܘܟܪܐ ܕܝܘܣܦ. ܠܡܟܝܪ ܒܘܟܪܗ ܕܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ ܕܓܠܥܕ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܐ
ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܗܘܐ ܕܝܠܗ ܓܠܥܕ ܘܡܬܢܝܢ. * ܘܗܘܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܕܐܫܬܚܪܘ 2
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܠܒܢܝ ܐܒܝܥܙܪ. ܘܠܒܢܝ ܚܠܩ. ܘܠܒܢܝ ܢܣܪܐܝܠ. ܘܠܒܢܝ ܫܘܦܡ.
ܘܠܒܢܝ ܚܦܪ. ܘܠܒܢܝ ܫܡܝܕܥ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܡܢܫܐ ܒܪ ܝܘܣܦ. ܕܟܪܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ.
* ܘܠܨܠܦܚܕ ܒܪ ܚܦܪ. ܒܪ ܓܠܥܕ. ܒܪ ܡܟܝܪ. ܒܪ ܡܢܫܐ. ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܢܬܐ. 3
ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܢ ܕܒܢܬܗ. ܡܚܠܐ ܘܢܘܥܐ. ܘܚܓܠܐ ܘܡܠܟܐ ܘܬܪܨܐ. * ܘܩܪܒ ܩܕܡ ܐܠܝܥܙܪ 4
ܟܗܢܐ. ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܩܕܡ ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܡܪܝ. ܡܪܝܐ ܦܩܕ ܠܡܘܫܐ
ܕܢܬܠ ܠܢ ܝܪܬܘܬܐ ܒܝܢܬ ܐܚܝܢ. ܘܝܗܒ ܠܢ ܐܝܟ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܝܢܬ ܐܚܝ ܐܒܘܢ.
ܘܝܗܒ ܠܗܝܢ ܝܫܘܥ ܝܪܬܘܬܐ. ܘܦܠܓܘܬܐ ܒܝܢܬ ܐܚܝ ܐܒܘܗܝܢ. * ܘܢܦܠܘ ܚܒܠܘܗܝ 5
ܕܡܢܫܐ. ܥܣܪܐ. ܠܒܪ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܘܡܬܢܝܢ. ܕܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܡܛܠ 6
ܕܒܢܬܗ ܕܡܢܫܐ. ܝܪܬ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܐܚܝܗܝܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܗܘܬ ܠܒܢܘܗܝ ܕܡܢܫܐ
ܕܐܫܬܚܪܘ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܕܡܥܟܬ ܕܥܠ ܝܡܝܢܐ ܕܥܡܘܪܝ 7
ܥܝܢ ܬܦܘܚ. * ܗܘܬ ܓܝܪ ܐܪܥܗܘܢ ܒܬܦܘܚ ܘܦܬܚ. ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܠܒܢܝ ܡܢܫܐ ܒܪ 8
ܝܘܣܦ. ܘܕܐܦܪܝܡ. * ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܢܚܠܐ ܕܝܡܐ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܢܚܠܐ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ 9
ܕܐܦܪܝܡ. ܒܓܘ ܩܘܪܝܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܬܚܘܡܐ ܕܡܢܫܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܢܚܠܐ. ܘܗܘܘ
ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. * ܘܬܝܡܢܐ ܠܐܦܪܝܡ. ܘܓܪܒܝܐ ܠܡܢܫܐ. ܘܝܡܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. 10
ܘܒܐܫܝܪ ܦܓܥܝܢ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܒܐܝܣܟܪ ܡܢ ܡܕܢܚܐ.

Pergítque ad limitem Occidentalé torrentis 8
Coba,& ſunt exit⁹ ej⁹ ad Occidenté. Hæc eſt
hæreditas filiorum Aphrem per familias eorum;
Civitates quæ ſegregatæ fuerant pro fi- 9
liis Aphré in medio hæreditatis filiorum Manaſſe,
omnes *inquam* civitates & oppida earum.
Et non occiderunt Chananæos habitan- 10
tes in Godar, ſed manſerunt Chananæi inter
Aphremiticos ad hunc uſque dié, & ſubjecti
fuerunt tributo.

CAP. XVII.

CEſſit autem Gelaad in ſorté tribui Manaſ- 1
ſe, quòd ipſe eſſet primogenitus Joſephi, ac
proinde Machiro primogenito Manaſſis patri
Gelaad, quippe qui primogenitus eſſet, vir
bellator; ipſi inquam ceſſit Gelaad,& Mathnin.
Ac *proinde* ceſſit reliquis filiis Manaſ- 2
ſe per familias ſuas,nempe filiis Abiazar,filiis
Halac, filiis Naſrael,filiis Sopham, filiis Hophar,
& filiis Semidaa ; hi enim ſunt filii Manaſſe
filii Joſephi, mares per familias ſuas.
Porrò Salphehad filius Hophar, filii Gelaad, 3
filii Machir, filii Manaſſe, non habuit filios,
ſed filias: atque hæc ſunt nomina filiarũ ejus,
Mahla, Joa, Hagla,Melcha,& Terſa. Hæ igi- 4
tur accedentes ad Eliazar ſacerdoté,ad Jeſum
filium Nun, & ad magnates Iſraelis, dixerunt,
Dominus præcepit Moſi ut daret nobis
hæreditaté inter fratres noſtros,& *quidem* dedit
nobis juxta verbum oris Dñi,inter fratres
patris noſtri. Itaq; dedit illis Jeſus hæreditaté
& portionem inter fratres patris earum. Ce- 5
ciderunt auté funiculi Manaſſe decé, præter
terrã Gelaad, & Mathnin,quæ eſt cis Jordanem.
Nam filiæ Manaſſe hæreditatem acquiſi- 6
vêre cum fratribus ſuis;terra verò Gelaad fuit
reliquorum filiorum Manaſſe. Fuit auté ter- 7
minus filiorũ Manaſſe à limite Maachath quæ
eſt ad dexteram incolarũ In-taphuh: (Fuit 8
enim terra eorũ in Taphuh, & Pethath) fuit
inquã terminus iſte filiorum Manaſſe filii Joſeph,
& Aphremitarum. Deſcendítque ter- 9
minus eorum ad vallem maris, ab Auſtrali
parte vallis harum Aphremi civitatum intra
civitates Manaſſis : & quidem terminus Manaſſis
erat ab Aquilonari parte vallis, deſinebátque
ad Occidentem. Adeóque Meridies 10
erat terminus Aphremi,Septentrio verò Manaſſis,
mare autem utrumque limitabat ; &
cum Aſer coincidebant ab Aquilone, cum
Iſachar ab Oriente.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * من تفوح يسير التخم غربا وادي قانا • ويكون نهايته الي البحر • هذه نحلة سبط افرايم
9 لعشايرهم * والمدن المفروزة لبني افرايم في وسط نحلة بني منسا • جميع المدن وحصايرها * ولم
10 يقتلوا الكنعاني المقيم في جزر • فاقام في وسط بني افرايم الي هذا اليوم مؤديا الجزية *

* الفصل السابع عشر *

1 * وكان السهم لسبط منسا • لانه بكر يوسف * لماخير بن منسا • لانه كان رجلا محاربا * وكان له
2 الجرس والبثنية * وكان لبني منسا الباقيين لقبايلهم • لبني العازار • ولبني حيلق • وبني اسرايل
ولبني ساخم * ولبني حافر * ولبني سميداع * هاولاء بنو منسا بن يوسف الذكور لقبايلهم
3 * ولصلفحد بن حيفر • بن جلعد • بن ماخير • بن منسا • لم يكن له اولاد ذكور * وكان له
4 بنات • واسماوهن محلا • ونوعا • وعجلا • وملكا • وترصا * وتقدمن قدام العازار الامام • وقدام يوشع
بن نون * وقدام الروساء * وقلن • الله امر موسي بان يعطينا نحلة فيما بين اخوتنا • فاعطاهن
5 بامر الله نحلة فيما بين اخوة ابيهن * فوقعت حظوظ منسا عشر * سوي ارض الجرس والبثنية *
6 التي من جنب الاردن * لان بنات منسا ملكن نحلة فيما بين اخوتهن * وارض الجرس صارت
7 لبني منسا الباقين * وكانت تخم منسا من اشير * المحمثات التي علي ظاهر نابلس * وسار التخم الي
8 اليمين * والي سكان عين تفوح * لمنسا كانت ارض تفوح * وهي الي تخم منسا لبني افرايم * وينحدر 9
التخم وادي قانا من جهة الجنوب للوادي * هاولاء المدن لافرايم فيما بين مدن منسا * وتخم
10 منسا من شمال الوادي فكان نهايته البحر * الجنوب لافرايم * والشمال لمنسا * وكان البحر تخمه *
ومن بلد اشار يتلقون شمالا * ومن يساخار شرقا *

A Taphuh vergit idem terminus Occiden- 8
tem verſus ad torrentẽ Cana, tum demũ
deſinit ad mare. Hæc eſt hæreditas tribũs
Ephraim per familias ſuas. Necnon urbes 9
ſeparatæ pro filiis Ephraim in medio hæ-
reditatis filiorũ Manaſſe, omnes inquam
urbes & oppida earũ. Et non occiderunt 10
Chananæum commorantem in Gezer, ſed
habitavit in medio filiorum Ephraim ad
hunc uſque diem,reddens vectigal.

CAP.XVII.

*P*R*æterea fuit ſors tribui Manaſſe,quo-* 1
niam ipſe erat primogenitus Joſephi,
nempe *Machiro filio Manaſſis ,quoniã erat*
vir bellicoſus ; ipſius inquã fuit Geres &
Bathnia. Fuit igitur cæteris filiis Manaſſe
*per familias ſuas,*nimirũ *filiis Alazar,filiis* 2
Hilec, filiis Aſrael , filius Sachem , filiis
Hapher,& filiis Semidaa; nam *hi ſunt fi-*
lii Manaſſe filii Joſeph mares per fami-
lias ſuas.Verùm Salphehad filius Hiphar,
filii Gelaad , filii Machir, filii Manaſſe, 3
non habuit filios mares,ſed habuit filias,
quarum nomina ſunt Mahla, Noa, Agla,
Melcha,& Terſa.Hæ acceſſerunt in con- 4
ſpectũ Alazar ſacerdotis, & in conſpe-
ctum Joſue filii Nun,et in conſpectũ prin-
cipum,ac dixêre , Deus præceperat Moſi
ut daret nobis hæreditatem inter fratres
noſtros. Dedit ergò eis, juxta mandatum
Dei,hæreditatẽ inter fratres patris earum.
Itaque cecidêre ſortes Manaſſis decem, 5
præter terrã Geres & Bathniæ, quæ erat
trans Jordanem. Nam filiæ Manaſſis poſ- 6
ſederant hæreditatẽ inter fratres ſuos,et
terra Geres fuit reliquorũ filiorũ Manaſ-
ſis. Fuerunt autem termini Manaſſis 7
ex parte *Aſer, Mechmathath quæ eſt ad*
conſpectum Neapolis,*vergitque limes iſte*
ad Meridiem & ad habitatores Fontis-
Taphuh. (Manaſſis enim fuit terra Ta- 8
phuh ; hæc enim ſpectabat ad limitem
Manaſſis pro filiis Ephraim.)Deſcendunt- 9
que limites prædicti *ad vallem Cana, ab*
Auſtrali parte ejuſdem vallis.Hæ ſunt ur-
bes Ephraim inter urbes Manaſſis. Porrò
limes Manaſſis ab Aquilonari parte val-
lis,mari terminabatur ; Plaga Auſtralis 10
ad Ephraimum ; Aquilonaris verò ad
Manaſſem pertinebat, *& mare utramque*
terminabat ;& ex parte regionum Aſer
ſeſe contingunt ad Aquilonem , ex Iſſa-
char ad Orientem.

ספר יהושע : יח

, ejus *filiæ* & ,Bethſean Aſer in & ,Iſſachar in Menaſſeh ipſi Fuitque
11 וַיְהִי לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ
habitatores & : ejus *filiæ* & ,Dor habitatores & : ejus *filiæ* & ,Ibleham &
וְיִבְלְעָם וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
habitatores & : ejꝰ *filiæ* & ,Tahanach habitatores & : ejus *filiæ* & , Hendor
עֵין־דֹּר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי תַעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
Menaſſeh filii potuerunt non Et *.climata tria* ; ejus *filiæ* & ,Meghiddo
12 מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃ וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה
terra in habitare Chenahanæus *voluit &* : *iſtas urbes* expellere
לְהוֹרִישׁ אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ
Chenahanæum *dederunt &* ,Iſrael filii eſſent roborati cùm,fuit Et .ipſa
13 הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי
Joſeph filii ſunt locuti Et .eum expulerunt non expellendo & ,*tributum in*
14 לָמַס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ וַיְדַבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף
,unam ſortem hæreditatē mihi dediſti Cur : dicendo ,Jehoſuah *cum*
אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִּי נַחֲלָה גּוֹרָל אֶחָד
mihi benedixerit hucuſque *donec* multus populus ego &,*unum funiculum* &
וְחֶבֶל אֶחָד וַאֲנִי עַם־רָב עַד אֲשֶׁר־עַד־כֹּה בֵּרְכַנִי
aſcende ,*tu* multus populus Si : Jehoſuah eos ad Dixitque ? Dominus
15 יְהוָֹה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עַם־רַב אַתָּה עֲלֵה
ſi , Rephaim & ,Perizæi terra in ibi *tibi eliges* & ,ſylvam in tibi
לְךָ הַיַּעְרָה וּבֵרֵאתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי־
invenietur Non : Joſeph filii Dixerúntque .Ephraim mons tibi eſt anguſtus
16 אָץ לְךָ הַר־אֶפְרָיִם׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא
,vallis terra in *habitante* Chenahanæo omni in ferrei currus &:mons nobis
לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל בְּכָל־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ־הָעֵמֶק
Dixitque .Izrehel valle in qui ei & ,ejus *filiis* & ,Bethſean in qui ei
17 לַאֲשֶׁר בְּבֵית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְלַאֲשֶׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וַיֹּאמֶר
Populus : dicendo,Menaſſeh ad &,Ephraim ad,Joſeph domū ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם־
.una ſors tibi erit non : tibi magna fortitudo & , *tu* multus
רַב אַתָּה וְכֹחַ גָּדוֹל לָךְ לֹא־יִהְיֶה לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃
: ejus exitus tibi *erit* & ,eum *eliges* &,*ipſe* ſylva quia, ibi erit mons Quia
18 כִּי הַר יִהְיֶה־לָּךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבֵרֵאתוֹ וְהָיָה לְךָ תֹּצְאֹתָיו
.*ipſe fortis quia* , ei *ferri* currus *quia* ,Chenahanæum expelles quia
כִּי־תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזָק הוּא׃

CAP. XVIII. יח

fecerunt habitare & ,Siloh Iſrael filiorum cœtus omnis ſunt congregati Et
1 וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה וַיַּשְׁכִּינוּ
eorum facies ad eſt ſubacta terra & : *conventus tentorium* ibi
שָׁם אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לִפְנֵיהֶם׃
ſeptem ,ſuam hæreditatē diviſerāt non *qui* ,Iſrael filiis *in* remāſerunt Et
2 וַיִּוָּתְרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם שִׁבְעָה
vos quo Uſque : Iſrael filios ad Jehoſuah Dixitque .tribus
3 שְׁבָטִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אָנָה אַתֶּם
,Dominus vobis dedit quam,terram *poſſidendū ad*,ingrediendū ad *remiſſi*
מִתְרַפִּים לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָֹה
: *tribui* viros tres vobis *Date* ? veſtrorum patrum Deus
4 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם׃ הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לַשָּׁבֶט
os ad eam deſcribentque,*terra in* ambulabunt & ,ſurgentque,eos mittam &
וְאֶשְׁלָחֵם וְיָקֻמוּ וְיִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי
: partes ſeptem in *eam partientur* Et .me ad venient &,eorū *hæreditatis*
5 נַחֲלָתָם וְיָבֹאוּ אֵלָי׃ וְהִתְחַלְּקוּ אֹתָהּ לְשִׁבְעָה חֲלָקִים
ſtabunt Joſeph *domus* & : meridie à ſuū terminū *ſuper* ſtabit Jehudah
יְהוּדָה יַעֲמֹד עַל־גְּבוּלוֹ מִנֶּגֶב וּבֵית יוֹסֵף יַעַמְדוּ
ſeptem terram deſcribetis vos Et .aquilone ab ſuū terminū *ſuper*
6 עַל־גְּבוּלָם מִצָּפוֹן׃ וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה
facies ad hic ſortem vobis jaciam & : huc me ad adducetis & , partes
חֲלָקִים וַהֲבֵאתֶם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל פֹּה לִפְנֵי
noſtri Dei Domini
יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ׃

Verſio VUL.LAT.

11 Fuítq; hæreditas Manaſſe in Iſſachar et in Aſer, Bethſan et viculi ejus, & Jeblaam cum viculis ſuis, et habitatores Dor cum oppidis ſuis, habitatores quoq; Endor cum viculis ſuis: ſimilitérq; habitatores Thenac cum viculis ſuis, & habitatores Mageddo cum viculis ſuis, & tertia pars urbis Nopheth. 12 Nec potuerunt filii Manaſſe has civitates ſubvertere, ſed cœpit Chananæus habitare in terra ſua. 13 Poſtquā autem convaluerūt filii Iſrael, ſubjecerūt Chananæos, & fecerūt ſibi tributarios, nec interfecerunt eos. 14 Locutíq; ſunt filii Joſeph ad Joſue, & dixerunt; Quarè dediſti mihi poſſeſſionē ſortis & funiculi unius, cùm ſim tantæ multitudinis, & benedixerit mihi Dñs? 15 Ad quos Joſue ait, Si populus multus es, aſcende in ſylvam, & ſuccîde tibi ſpatia in terra Pherezæi et Raphaim: quia anguſta eſt tibi poſſeſſio 16 montis Ephraim. Cui reſponderūt filii Joſeph, Non poterimus ad montana conſcendere, cùm ferreis curribus utantur Chananæi, qui habitant in terra campeſtri, in qua ſitæ ſunt Bethſā cum viculis ſuis, & Jezrael mediam poſſidens vallem. 17 Dixítque Joſue ad domum Joſeph, Ephraim & Manaſſe, Populus multꝰ es, et magnæ fortitudinis, non habebis ſortē unā, 18 Sed tranſibis ad montē, et ſuccîdes tibi, atq; purgabis ad habitandum ſpatia: et poteris ultrà procedere cùm ſubverteris Chananæū, quē dicis ferreos habere currꝰ, et eſſe fortiſſimū.

CAP. XVIII.

1 Congregatíq; ſunt omnes filii Iſrael in Silo, ibiq; fixerunt tabernaculū teſtimonii, et 2 fuit eis terra ſubjecta. Remanſerant autē filiorū Iſrael ſeptē tribus, quæ necdū acceperant 3 poſſeſſiones ſuas. Ad quos Joſue ait, Uſquequò marcetis ignaviá, et non intratis ad poſſidendā terram, quam Dñs Deꝰ 4 patrū veſtrorū dedit vobis? Eligite de ſingulis tribubus ternos viros, ut mittā eos, et pergant atque circumeant terrā, et deſcribant eā juxta numerū uniuſcujuſq; multitudinis: referántq; ad me ꝗ deſcripſerint. 5 Dividite vobis terrā in ſeptem partes: Judas ſit in terminis ſuis ab Auſtrali plaga, et domus Jo- 6 ſeph ab Aquilone. Mediā inter hos terrā in ſeptem partes deſcribite: et huc venietis ad me, ut coram Dño Deo veſtro mittam vobis hîc ſortem:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσὴρ Βαιθσὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας (α) Μαγεδδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, (β) καὶ τὸ τρίτον τῆς (γ) Μαφετὰ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. 12 Καὶ οὐκ (δ) ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας. καὶ (ε) ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. 13 Καὶ (ζ) ἐγενήθη καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους, (η) ἐξολοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν. 14 Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, Διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα, καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς εἰμι, καὶ ὁ (θ) Θεὸς εὐλόγησέ με. 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, Εἰ λαὸς πολὺς (ι) εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ (κ) ἐκκάθαρον σεαυτῷ εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ (λ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ. 16 Καὶ εἶπαν, Οὐκ ἀρέσκει ἡμῖν τὸ (μ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ· καὶ ἵππος ἐπίλεκτος, καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι (ν) ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ. 17 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ, (ξ) Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς. 18 Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμός ἐστι, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, καὶ ἔσται σοι· καὶ ὅταν (ο) ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτος (π) αὐτῷ ἐστι· σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

Et erit Maneſſe in Iſſachar, & in Aſer-Bethſan, & pagi (g) earum; & habitantes Dor, & pagos ejus; & habitantes Magedo, & pagos ejus; et tertiam partem ipſius (h) Maphela, (i) & pagos ejus. 12 *Et non potuerunt filii Manaſſe exterminare civitates has: & cœpit Chananæus habitare in terra hac.* 13 *Et factum eſt, (k) & poſtquàm invaluerunt filii Iſrael; & fecerunt Chananæos ſubjectos: (l) exterminando autem non eos exterminârunt.* 14 *Contradixerunt autem filii Ioſeph Ieſu, dicentes; Cur hæreditare feciſti nos ſortem unam, & funiculum unum? Ego autem populus multus ſum: & Deus benedixit me.* 15 *Et dixit eis Ieſus, Si populus multus es, aſcende in ſylvam; & (m) ſuccîde tibi ipſi, ſi coarctat te mons Ephræm.* 16 *Et dixerunt, Non (n) ſatisfacit nobis mons Ephræm: & equus electus, & ferrum Chananæo (o) habitanti in eo in Bethſan, & in pagis ejus, in convalle Iezrael.* 17 *Et dixit Ieſus filiis* Joſeph, *Si populus multus es, & fortitudinem magnam habes; non erit tibi ſors una.* 18 *Sylva enim erit tibi, quoniam ſylva eſt: & emundabis eam, & erit tibi: (p) et quando exterminaveris Chananæum, (q) quoniam equus electus ei eſt: Tu enim prævalebis ei.*

MS.A. (α) Μαγεδδὼρ, (β) καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ταναὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ (γ) Ναφετὰ, (δ) ἠδυνήθησαν (ε) ἤρξατο (ζ) ἐγενήθη ἐπεὶ (η) ὀλεθρεύσει (θ) Θεός με ηὐλόγησεν. (ι) εἶ σὺ, ἀνάβηθι (κ) ἐκκαθάρισον (λ) ὄρος Ἐφραίμ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Οὐκ ἀρκεῖ (μ) ὄρος· καὶ (ν) ἐν Βαιθσὰν, (ξ) λέγων, Εἰ (ο) ἐξολεθρεύσῃς (π) αὐτῷ· σὺ γὰρ ὑπερισχύσεις αὐτόν.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΚΑὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς (α) Σηλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ (β) ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν. 2 Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, (γ) οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί. 3 Καὶ εἶπεν (δ) Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ἕως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν (ε) ἔδωκεν κύριος ὁ Θεὸς (ζ) ἡμῶν; 4 Δότε ἐξ ὑμῶν (η) ἄνδρας τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες (θ) διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν. 5 Καὶ (ι) διήλθοσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. Ἰούδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ Λιβὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ 6 (κ) στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ Βορρᾶ. Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε (λ) ὧδε πρὸς μὲ, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον (μ) ἔναντι κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

CAP. XVIII.

1 *ET convocata eſt omnis Synagoga filiorum Iſrael in Selo: et fixerunt ibi tabernaculum teſtimonii; et terra ſubacta eſt ab eis.* 2 *Et remanſerant filii Iſrael, qui non hæreditaverant, ſeptem tribus.* 3 *Et dixit Ieſus filiis Iſrael, Quoaduſque remiſſi eritis hæreditare terram, quam dedit Dominus Deus noſter?* 4 *Date ex vobis viros tres de tribu. Et ſurgentes peragrent terram, et deſcribant eam coram me; ſicut oportebit dividere eam.* 5 *Et (a) pervenerunt ad eum, et diviſit eis ſeptem partes. (b) Iudas ſtatuet ſibi terminum ab Africo, et filii Ioſeph ſtatuent ſibi ab Aquilone.* 6 *Vos autem dividite terram, ſeptem partes, et afferte huc ad me: et educam vobis ſortem ante Dominum Deum noſtrum.*

MS. A. (α) Σηλὼμ, (β) ἐκραταιώθη (γ) οἳ οὐ κατεκληρονόμησαν, (δ) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Ἕως (ε) ἔδωκεν ἡμῖν κύριος (ζ) τῶν πατέρων ἡμῶν; Δότε (η) τρεῖς ἄνδρας ἐκ (θ) διελθάτωσαν (ι) ἦλθον (κ) στήσονται ἀπὸ (λ) πρὸς μὲ ὧδε, καὶ (μ) ἐναντίον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַהֲוָה לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן וְכַפְרָנָהָא וְיִבְלְעָם וְכַפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי דָאר
וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי עֵין דָאר וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי תַעֲנָךְ וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי מְגִידוֹ וְכַפְרָנָהָא תְּלָתָא
12 פִּלְכִין׃ וְלָא יְכִילוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְתָרָכָא יַת קִרְוַיָא הָאִלֵּין וּשְׁרֵי כְּנַעֲנָאָה לְמִתַּב בְּאַרְעָא הָדָא׃
13 וַהֲוָה כַּד תַּקִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַנִיאוּ יַת כְּנַעֲנָאֵי לְמַסְקֵי מִסִּין וְתָרָכָא לָא תָרְכוּנוּן׃ וּמַלִּילוּ
14 בְּנֵי יוֹסֵף עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר מָא דֵין יְהַבְתְּ לִי אַחְסָנָא עַדְבָא חַד וְחוּלָק חַד וַאֲנָא עַם סַגִּי
15 עַד לִסְגֵי בָּרְכַנִי יְיָ׃ וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ אִם עַם סַגִּי אַתּוּן סַקוּ לְכוֹן לְחוּרְשָׁא וְתַתְקֵין לָךְ
16 תַּמָּן אֲתַר בַּאֲרַע פְּרִיזָאֵי וְגִבָּרַיָא אֲרֵי עָק לְכוֹן טוּרָא דְהַר אֶפְרָיִם׃ וַאֲמַרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לָא
יַסְפֵּיק לָנָא טוּרָא וּרְתִיכִין דְּבַרְזְלָא בְּכָל כְּנַעֲנָאֵי דְיָתְבִין בַּאֲרַע מֵישְׁרָא לְדִי בְּבֵית שְׁאָן
17 וְכַפְרְנָהָא וְלִדְבְמֵישַׁר יִזְרְעֶאל׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְבֵית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לְמֵימַר עַם סַגִּי
18 אַתּוּן וְחֵיל סַגִּי לְכוֹן לָא יְהֵי לְכוֹן עַדְבָא חַד׃ אֲרֵי טוּרָא יְהֵי לָךְ אֲרֵי חוּרְשָׁא הוּא
וְתַתְקְנִנֵּיהּ וִיהֵי לָךְ מַפְקָנוּהִי אֲרֵי תְתָרְכוּן יַת כְּנַעֲנָאֵי אֲרֵי רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא לֵיהּ אֲרֵי
תַּקִּיפִין אִנּוּן׃

יח

1 וְאִתְכַּנַּשׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילֹה וְאַשְׁרִיאוּ תַמָּן יַת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְאַרְעָא
2 אִתְכְּבִישַׁת קֳדָמֵיהוֹן׃ וְאִשְׁתָּאֲרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּלָא פַלִּיגוּ יַת אַחֲסַנְתְּהוֹן שַׁבְעָא שִׁבְטִין׃
3 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֵימָתַי אַתּוּן מִתְרַשְׁלִין לְמֵעַל לְמֵירַת יַת אַרְעָא דִּיהַב
4 לְכוֹן יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְכוֹן׃ הַבוּ לְכוֹן תְּלָתָא גֻבְרִין לְשִׁבְטָא וְאֶשְׁלְחִנּוּן וִיקוּמוּן וִיהַלְּכוּן
5 בְּאַרְעָא וְיִכְתְּבוּן יָתַהּ לְפוּם אַחְסַנְתְּהוֹן וְיֵיתוּן לְוָתִי׃ וִיפַלְּגוּן יָתַהּ לְשַׁבְעָא חוּלָקִין דְּבֵית
6 יְהוּדָה יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן מִדָּרוֹמָא וּדְבֵית יוֹסֵף יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן מִצִּפּוּנָא׃ וְאַתּוּן
תִּכְתְּבוּן יַת אַרְעָא לְשַׁבְעָא חוּלָקִין וְתֵיתוּן לְוָתִי הַלְכָא וְאֶרְמֵי לְכוֹן עַדְבָא הַלְכָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit Menaſſe in tribu Iſſachar, & in Aſer Bethſean, et vici ejꝰ, et Jibleghan 11
et vici ejus, & habitatores Door, & vicorum ejus, & habitatores Ghen-
Door et vicorum ejus, et habitatores Thaghanach & vicorum ejus, &
habitatores Migdo et vicorum ejus: tres regiones. Et non potue- 12
runt filii Menaſſe devaſtare urbes has; et manſit Chananæꝰ ad habitandū in
terrâ hâc. Et fuit cùm roborati ſunt filii Iſrael, et cenſuerunt Chananæos 13
in collatores tributorū, et vaſtando non vaſtarunt eos. Et locuti ſunt filii 14
Joſeph *cum* Joſue, dicentes: Quid hoc dediſti mihi poſſeſſionē *ſortis unius*
et *portionem* unā, et ego populꝰ multꝰ? Uſq; ad multitudinē benedixit mihi
Dñs. Et dixit illis Joſue: Si populꝰ multꝰ vos, aſcendite vobis in ſyluam; & 15
para tibi ibi locū in terrâ Pherezæorū et fortiū, quia anguſtꝰ vobis mons
montis-Ephraim. Et dixerunt filii Joſeph; Non ſufficiet nobis mons: & 16
currꝰ ferrei in omnibꝰ Chananæis qui habitāt in terrâ planiciei: quæ in
Bethſean, et vicis ejꝰ, et iis qui in planicie Jezreghel. Et dixit Joſue filiis Jo- 17
ſeph, Ephraim & Menaſſe, ad dicendum: Populꝰ multꝰ vos; et virtus multa
vobis: et non erit vobis ſors una. Sed mons erit tibi; Nam ſylva ipſe: et pa- 18
rabis eam, et erit tibi exitꝰ ejꝰ; quando extirpaveris Chananæum, quia cur-
rus ferrei illis; nam robuſti illi.

CAP. XVIII.

ET congregati ſunt oīs congregatio filiorum Iſrael ad Silo, et poſuerunt 1
ibi tabernaculū fœderis: et terra ſubacta eſt ante eos. Et relictæ ſunt 2
in filiis Iſrael, qui non partiti ſunt poſſeſſiones ſuas; ſeptem tribus. Et dixit 3
Joſue filiis Iſrael: Uſque quò vos remiſſi ad intrandum ad hæreditandum
terram quam dedit vobis Dñs Deus patrum veſtrorum? Date vobis tres vi- 4
ros ad tribum: et mittemus eos, et ſurgent, et peragrabunt terram, et de-
ſcribent eam ad os poſſeſſionum veſtrarum; & venient ad me. Et divident 5
eam in ſeptem partes: domus Juda ſtabunt ſuper terminos eorum ab Au-
ſtro; et domus Joſeph ſtabunt ſuper terminos eorum à Septentrione. Et 6
vos deſcribetis terram in ſeptem partes; et venietis ad me huc; et mittam
vobis *ſortem* hîc ante Dominum Deum noſtrum,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

11 * ܘܗܘܐ ܠܡܢܫܐ ܒܝܣܟܪ. ܒܝܬ ܝܫܢ ܘܟܘܦܪܢܝܗ̇. ܘܢܒܠܥܡ ܘܟܘܦܪܢܝܗ̇.
ܘܬܥܢܟ. ܘܟܘܦܪܢܝܗ̇. ܘܡܓܕܘ. ܘܟܘܦܪܢܝܗ̇. ܘܥܝܢܕܘܪ. ܘܟܘܦܪܢܝܗ̇. ܬܠܬ ܦܢܝܢ.
12 * ܘܠܐ ܐܬܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܕܝܢ̈ܬܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܨܒܘ ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܠܡܥܡܪ ܒܡܕܝܢ̈ܬܐ
13 ܗܠܝܢ. * ܘܟܕ ܐܬܚܝܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܥܒܕܘ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܒܡܕܐܬܐ. ܘܡܚܪܒܘ ܠܐ
ܚܪܒܘ ܐܢܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܝܫܘܥ. ܠܡܢܐ ܝܗܒܬ ܠܢ ܝܪܬܘܬܐ. ܡܢܬܐ ܚܕܐ.
14 ܘܚܒܠܐ ܚܕ. ܘܚܢܢ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܒܪܟܢ ܡܪܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ
15 ܝܫܘܥ. ܐܢ ܥܡܐ ܐܢܬܘܢ ܣܓܝܐܐ. ܣܩܘ ܠܟܘܢ ܠܓܢܒܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܓܒܘ ܠܟܘܢ ܬܡܢ
ܒܐܪܥܐ ܕܦܪܙܝ̈ܐ ܘܕܓܢܒܪ̈ܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܝܨ ܠܟܘܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ.
16 ܠܐ ܣܦܩ ܠܢ ܛܘܪܐ ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܕܦܪܙܝ̈ܐ. ܡܛܠ ܕܟܢܥܢܝ̈ܐ ܥܡܪܝܢ ܒܐܪܥܐ ܕܥܘܡܩܐ ܘܒܒܝܬ
ܝܫܢ ܘܒܟܘܦܪܢܝܗ̇ ܘܒܥܘܡܩܐ ܕܐܝܙܪܥܝܠ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܠܒܢܝ̈ ܐܦܪܝܡ
17 ܘܡܢܫܐ. ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܢܬܘܢ. ܘܚܝܠܐ ܪܒܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ. ܐܢ ܠܐ ܣܦܩܐ ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܚܕܐ.
18 * ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܛܘܪܐ. ܘܣܦܩ ܠܟܘܢ. ܘܓܢܒܘ̈ܗܝ ܕܛܘܪܐ ܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܡܦܩܢܘ̈ܗܝ.
ܘܐܚܪܒܘ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܠܦܪܙܝ̈ܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܟܒ̈ܬܐ ܪܘܪ̈ܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ.
ܘܡܚܝܠܝܢ ܐܢܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *

1 * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ̇ ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܝܠܘ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܡܢ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܐܬܟܒܫܬ ܐܪܥܐ
2 ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܠܐ ܦܠܓܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ.. ܫܒܥܐ
3 ܫܒܛܝ̈ܢ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܡܗܡܗܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܠܡܐܙܠ ܠܡܐܪܬ
4 ܐܪܥܐ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. * ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܬܠܬܐ ܬܠܬܐ ܓܒܪ̈ܝܢ ܡܢ
ܫܒܛܐ. ܘܐܫܕܪ ܐܢܘܢ. ܘܢܩܘܡܘܢ ܘܢܗܠܟܘܢ ܒܐܪܥܐ. ܘܢܟܬܒܘܢܗ̇ ܐܝܟ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܢܐܬܘܢ
5 ܠܘܬܝ. * ܘܢܦܠܓܘܢܗ̇ ܠܐܪܥܐ. ܠܫܒܥܐ ܡܢ̈ܘܢ. ܝܗܘܕܐ ܢܩܘܡ ܥܠ ܬܚܘܡܗ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ.
6 ܘܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܢܩܘܡܘܢ ܥܠ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܟܬܘܒܘ ܠܐܪܥܐ
ܠܫܒܥܐ ܡܢ̈ܘܢ. ܘܐܝܬܘ ܠܘܬܝ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܪܡܐ ܠܟܘܢ ܦܣܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.

11 Habuit etiam Manaſſes è regione Iſachari Beth-Jaſanē & oppida ejus, Nableā & oppida ejus, Taanach & oppida ejus, Magedo et oppida ejus, & Indor ac oppida ejus: tres *nimirum* angulos. 12 Et non vaſtârunt filii Iſrael civitates iſtas, quòd conſenſiſſent Chananæi manere in prædictis civitatibus. 13 Quum autem vires ſumpſiſſent filii Iſrael, ſubegerunt Chananæos ſub tributum; at nece non peremerunt eos. 14 Dixerúntque filii Ioſeph ad Jeſum, Quare dediſti nobis in hæreditatem partem unicam & funiculum unum, cùm nos ſimus populus copioſus; hâc ſolùm tenus benedixit nos Dominus? 15 Ait illis Ieſus, Quandoquidem populus eſtis copioſus aſcendite ad latus montis, & eligite vobis illic in terra Pherezæorum & Gigantum, quandoquidem anguſtus eſt vobis mons Aphrem. 16 Dixerunt filii Joſeph, Non ſufficit nobis mons & urbes Pherezæorum, quoniam Chananæi commorantur in terra vallis, & Beth-jaſan ac pagis ejus, & in valle Izrael. 17 Reſpondit Jeſus domui Joſeph, *nempe* filiis Aphrem & Manaſſe, Popul⁹ multus eſtis, & robur magnū habetis; ſi non ſufficit vobis pars una, 18 Eligite vobis montē, & ſufficiet vobis; et latera montis erunt vobis exitus ej⁹: & interficite Chananæos et Pherezæos, quoniam ferreos habent currus magnos ac munitos, ſuntque robuſti.

CAP. XVIII.

1 Convênit autem univerſa concio filiorum Iſrael in Silo, & collocârunt ibi tabernaculum temporis, domitáque fuit terra coram eis. 2 Cúmque remanerent ex filiis Iſrael quorum hæreditatem nondum diviſerant, ſeptem tribus, 3 Ait Jeſus ad filios Iſrael; Quouſque torpeſcetis quò minùs progrediamini ad poſſidendā terrā quam dedit vobis Dominus Deus patrum veſtrorum? 4 Seligite vobis ternos viros è *quàque* tribu, ut mittā eos, & ſurgentes terrā perambulent, ac deſcribant eam ſecundùm hæreditatem ſuam, & revertantur ad me, 5 Terrámque dividant in ſeptem partes, Judâ manente in limite ſuo ab Auſtro, & domo Joſephi manente in limite ſuo ab Aquilone. 6 Vos ergò deſcribentes terram in ſeptem partes, afferte eam huc ad me, oſtendámque vobis ſortem prælectam coram Domino Deo noſtro.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

11 * وكان لمنسا في بلد يساخار واشير بيت شان ورساتيقها ويبلعام وضياعها * ويوسابيدور وقراها
12 ويوسباعين * ودور * ونواحيها * وسكان معدو وما حولها من الضياع * وما قدروا بنو منسا ان
13 يستاصلوا اهل هاولاء المدن * فامكن الكنعانيين المقام في هذه الارض * فلما اشتدت قوة بني
14 اسرائيل اغرموهم الجزية * ولم يقتلوهم * فقال بنو يوسف ليوشع * ما بالك اعطيتنا نحلة واحدة وحظا
15 واحدا * وانا شعب كثير قد باركنا الله * فقال لهم يوشع * اذا كنت شعب كثير اصعد الى
16 الشعراء * ونق لك موضعا في ارض الفرزي والرفائيم * اذا كان قد ضاق عليك جبل افرايم * فقال
بنو يوسف * ليس يكفينا الجبل * ومراكب حديد لجميع الكنعاني المقيم في ارض المرج الذي
17 في بيت شان ورساتيقها * والذي في مرج يزرعال * فقال يوشع لال يوسف * لافرايم ومنسا * انت
18 شعب كثير * ولك قوة عظيمة * لا يكون لك سهم واحد * بل يكون لك الجبل وهو شعراء * فتنقيه
ويكون لك نهايته الى ارض الكنعاني * اذا كان له مراكب حديد * وهو قويا شديدا *

* الفصل الثامن عشر *

1 2 * واجتمع جميع الشعب الى شيلوا * ونصبوا هناك قبة الزمان * وهدت الارض بين ايديهم * وبقوا
3 بنو اسرائيل من لم يقسم نحلته سبعة اسباط * فقال يوشع لبني اسرائيل * الى متى انتم متوانيون
4 عن الدخول لارث ارضكم التي اعطاكم الله اله ابائكم * هيئوا لكم ثلاثة رجال من كل سبط *
5 حتى انفذهم يسيرون في الارض * ويكتبوها على ما توجبه نحلتكم * ويجيئون بذلك الي * ويقسموها
6 سبعة اقسام * يهودا يقف على تخمه جنوبا * وال يوسف يقفون على تخمهم شمالا * وانتم تكتبون
الارض سبعة اقسام * وتجيئون بذلك الى هاهنا * حتى اطرح لكم القرعة بين يدي الله ربنا *

11 *Spectabat etiam ad Manaſſem in regionibus Iſſachar & Aſer, Beth-ſaan ejuſque ſuburbia, Ieblaā ejuſque pagi, Ioſebe-dor & villæ ejus, Ioſebe-en, & Dor ejuſque tractus, & habitatores Mageddo cum adjacentibus illi oppidis.* 12 *Non potuerunt autem filii Manaſſe extirpare cives harum urbium, ac proinde potuerunt Chananæi perſiſtere in terra iſta.* 13 *At invaleſcente robore filiorum Iſraelis, reddiderunt eos tributarios, nec interfecerunt illos.* 14 *Dixerunt autem filii Ioſeph ad Ioſue, Quam ob rē dediſti nobis hæreditatem unam & ſortem unam, cùm ego ſim populus multus cui benedixit Deus?* 15 *Reſpondit ei Ioſue, Cùm ſis populus multus, aſcende ad ſylvam, & emunda tibi locum in terra Pherezæi & Rephaim, quandoquidem anguſtus eſt tibi mons Ephraim.* 16 *Dixerunt filii Joſeph, Non ſufficit nobis mons: & quidē currus ferreos habet omnis Chananæus habitans in terra prati, qui eſt in Beth-ſaan & ſuburbanis ejus, quique eſt in prato Iezraal.* 17 *Ait Ioſue ad gentem Ioſephi, Ephraimum ſcilicet ac Manaſſem, Tu populus multus es, & vires habes magnas, non erit tibi ſors una,* 18 *Sed tuus erit mons, qui* licèt *ſylva eſt, cum tamen emundabis; eritque tibi terminus ejus uſq; ad terram Chananæi, quandoquidem is habet currus ferreos, & fortis eſt ac munitus.*

CAP. XVIII.

1 *Præterea congregat⁹ eſt univerſus populus in Silo, ibique fixerunt Teſtudinem temporis, & ſiluit terra coram eis.* 2 *Remanentibus autem ex filiis Iſrael, qui nondū diviſerant hæreditatem ſuam ſeptem tribubus,* 3 *Ait Ioſue ad filios Iſrael, Quouſq; deſides eſtis quò minùs intretis in poſſeſſionem terræ veſtræ quā dedit vobis Deus, Deus patrum veſtrorum?* 4 *Parate vobis tres viros è ſingulis tribubus, ut mittam eos ad obeundam terram, eamque recognoſcendam prout requirit hæreditas veſtra, idque ad me referant.* 5 *Et dividant eā in ſeptē partes. Iuda* quidem *ſtabit ſuper limite ſuo ad Meridiem, & domeſtici Ioſeph ſtabunt ſuper limite ſuo ad Septentrionem.* 6 *Vos autem deſcribetis terram in ſeptem partes, & huc ad me referetis, ut projiciam vobis ſortem coram Deo Domino noſtro.*

ספר יהושע : יח

DOMINI ſacerdotium quia ,*veſtro interiore* in Levitis pars non Quoniam
7 כִּי אֵין־חֵלֶק לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי־כְהֻנַּת יְהוָה
Menaſſeh tribus dimidia & , Reuben & , Ghad & : ejus hæreditas
נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה
eis dedit quam ,orientem ad Jarden *tranſitu à* ſuâ hæreditatē acceperũt
לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
: abierunt atque ,viri Surrexeruntque .DOMINI ſervus Moſeh
8 מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ
: dicendo ,terram *deſcribendum ad* *euntibus* Jehoſuah præcepitq;
וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַהֹלְכִים לִכְתֹּב אֶת־הָאָרֶץ לֵאמֹר
hîc & : me ad revertimini & ,eam deſcribite & ,*terra in* ambulate & , Ite
לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ אֹתָהּ וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה
,viri Abieruntque .Siloh in *Domini facies ad* ſortem vobis jaciam
9 אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה׃ וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים
partes ſeptem in ,urbes *ad* eam deſcripſerunt atque ,*terra in* tranſierunt &
וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ לֶעָרִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים
jeçit Et .Siloh *caſtrametationem* ad Jehoſuah ad venerunt & : libro *ſuper*
10 עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה׃ וַיַּשְׁלֵךְ
Jehoſuah ibi diviſitque : *Domini facies ad* Siloh in ſortem Jehoſuah eis
לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֶּק־שָׁם יְהוֹשֻׁעַ
ſors aſcendit Et .eorum partes ſecundùm Iſrael filiis terram
11 אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם׃ וַיַּעַל גּוֹרַל
eorũ ſortis terminus exivit & : ſuas familias *ad* Binjamin filiorũ *extenſionis*
מַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיֵּצֵא גְּבוּל גּוֹרָלָם
terminus eis Fuitque .Joſeph filios inter & , Jehudah filios inter
12 בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
humerum ad terminus aſcendit & , Jarden à aquilonis *angulum* ad
לִפְאַת צָפוֹנָה מִן־הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
ejus exitus fuerúntque ,mare ad montē in aſcendit & ,aquilone ab Jericho
יְרִיחוֹ מִצָּפוֹן וְעָלָה בָהָר יָמָּה וְהָיָה תֹּצְאֹתָיו
ad Luz in terminus inde tranſivit Et .Bethaven deſertum ad
13 מִדְבַּרָה בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל־
terminus deſcendit & (: Bethel ipſa) , meridiem ad Luz *humerum*
כֶּתֶף לוּזָה נֶגְבָּה הִיא בֵּית־אֵל וְיָרַד הַגְּבוּל
.inferiori Bethchoron ipſi meridie à qui montem *ſuper* ,Adar Hateroth
עַטְרוֹת אַדָּר עַל־הָהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית־חֹרוֹן תַּחְתּוֹן׃
meridiem ad maris *angulum* ad circuivit & , terminus eſt deſignatus Et
14 וְתָאַר הַגְּבוּל וְנָסַב לִפְאַת־יָם נֶגְבָּה
fuerúntque : meridiem ad Bethchoron *facies ſuper* qui monte à
מִן־הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בֵית־חֹרוֹן נֶגְבָּה וְהָיָה
, Jeharim Chiriath ipſa : Bahal Chiriath ad ejus exitus
תֹצְאֹתָיו אֶל־קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים
angulus Et .maris *angulus* hoc : Jehudah filiorum urbs
15 עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֹאת פְּאַת־יָם׃ וּפְאַת־
terminus exivit & : Jeharim Chiriath extremo ab meridiem ad
נֶגְבָּה מִקְצֵה קִרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל
deſcendit Et .Nephthoach *aquarum* fontem ad exivit & ,mare ad
16 יָמָּה וְיָצָא אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ׃ וְיָרַד
,Benhinnom vallis *facies ſuper* qui , montis extremum ad terminus
הַגְּבוּל אֶל־קְצֵה הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵּי בֶן־הִנֹּם
Hinnom ,vallis deſcendit & : aquilonem ad Rephaim valle in qua
אֲשֶׁר בְּעֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי הִנֹּם
eſt deſignata Et .Henrogel deſcendit & : meridiem ad Jebuzæi *humerum* ad
17 אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֵל׃ וְתָאַר
, Gheliloth ad exivit & ,Henſemes exivit & , aquilone ab
מִצָּפוֹן וְיָצָא עֵין שֶׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל־גְּלִילוֹת
.Reuben filii Bohan Eben deſcendit & : Adummim aſcenſum contra qui
אֲשֶׁר־נֹכַח מַעֲלֵה אֲדֻמִּים וְיָרַד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃
deſcendit & ,aquilonē ad planiciem contra *humerum* ad pertranſivit Et
18 וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף מוּל־הָעֲרָבָה צָפוֹנָה וְיָרַד
.Harabah in
הָעֲרָבָתָה׃

Verſio VULG. LAT.

7 Quia non eſt inter vos pars
Levitarum, ſed ſacerdotium
Domini eſt eorum hæreditas.
Gad autem & Ruben, & di-
midia tribus Manaſſe, jam ac-
ceperant poſſeſſiones ſuas
trans Jordanem ad Orienta-
lem plagam: quas dedit eis
Moyſes famulus Domini.
8 Cúmque ſurrexiſſent viri, ut
pergerent ad deſcribendam
terram, præcepit eis Joſue, di-
cens; Circuite terram, & de-
ſcribite eam, ac revertimini
ad me: ut hîc coram Domino
in Silo, mittam vobis ſortem.
9 Itaque perrexerunt: & luſtran-
tes eam, in ſeptem partes di-
viſerunt, ſcribentes in volu-
mine. Reverſique ſunt ad Jo-
10 ſue in caſtra Silo. Qui miſit
ſortes coram Domino in Si-
lo, diviſítque terram filiis Iſ-
11 rael in ſeptem partes. Et a-
ſcendit ſors prima filiorum
Benjamin per familias ſuas, ut
poſſiderent terram inter filios
12 Juda & filios Joſeph. Fuítque
terminus eorum contra Aqui-
lonem à Jordane: pergens jux-
ta latus Jericho Septentrio-
nalis plagæ, & inde contra
Occidentem ad montana con-
ſcendens, & perveniens ad ſo-
13 litudinem Bethaven. Atque
pertranſiens juxta Luzam ad
Meridiem, ipſa eſt Bethel:
deſcendítq; in Ataroth-addar
in montem qui eſt ad Meri-
diem Beth-horon inferioris.
14 Et inclinatur circuiens contra
mare ad Meridiem montis qui
reſpicit Beth-horon contra
Africum: ſúntque exitus ejus
in Cariath-baal, quæ vocatur
& Cariathiarim, urbem filio-
rum Juda. Hæc eſt plaga con-
15 tra mare, ad Occidentem. A
Meridie autem ex parte Cari-
athiarim egreditur terminus
contra mare, & pervenit uſque
ad fontem aquarum Nephtoa.
16 Deſcendítque in partem mon-
tis, qui reſpicit Vallem filiorũ
Ennom: & eſt contra Septen-
trionalem plagam in extrema
parte Vallis Raphaim. Deſcen-
dítque in Geennom (id eſt,
Vallem Ennom) juxta latus Je-
buſæi ad Auſtrum: & perve-
17 nit ad Fontē Rogel, Tranſiens
ad Aquilonem, et egrediens ad
Enſemes, id eſt, Fontem Solis:
18 Et pertranſit uſq; ad Tumulos,
qui ſunt è regione Aſcenſûs
Adommim: deſcendítq; ad A-
benboën, id eſt, lapidē Boën
filii Ruben: & pertranſit ex
latere Aquilonis ad campe-
ſtria: deſcendítq; in planitiem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 Οὐ γάρ ἐστι μερὶς τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· (ν)
ἱερατεία γὰρ κυρίου μερὶς αὐτοῦ. καὶ Γὰδ καὶ Ῥουβὴν
καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς (ξ) Μανασσῆ ἐλάβοσαν τὴν
κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ο) ἐπ'
ἀνατολὰς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς ὁ παῖς
8 κυρίου. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν.
καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πο-
ρευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων, (π)
Πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν, καὶ παρα-
γενήθητε πρός (ρ) με, καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν
9 κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν Σηλώ. Καὶ ἐπορεύθη-
σαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν· καὶ (σ) εἴδοσαν
αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ (τ) πόλεις, ἑπτὰ
μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς (υ)
10 Ἰησοῦν. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆ-
11 ρον ἐν Σηλὼ (φ) ἔναντι κυρίου. Καὶ ἐξῆλθεν
ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους
αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν (χ) ἀνα-
μέσον υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον (ψ) τῶν υἱῶν Ἰωσήφ.
12 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Βοῤῥᾶ, ἀπὸ τοῦ
Ἰορδάνου προσαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου
Ἱεριχὼ (ω) ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ
ὄρος (α) ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ δι-
13 έξοδος ἡ Μαβδαρεῖτις (β) Βαιθών. Καὶ δι-
ελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ ἐπὶ νώτου
Λουζὰ ἀπὸ (γ) Λιβὸς αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ Βαιθήλ·
καὶ καταβήσεται τὰ (δ) ὅρια Μααταρὼβ Ὀ-
ρὲχ ἐπὶ τὴν ὀρεινὴν, ἥ ἐστι πρὸς Λίβα Βαιθω-
14 ρὼν ἡ κάτω. Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ
(ε) παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον (ζ)
παρὰ θάλασσαν ἀπὸ Λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ
πρόσωπον Βαιθωρὼν Λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ
διέξοδος εἰς Καριὰθ Βαὰλ· αὕτη ἐστὶ (η) Κα-
ριαθιαρεὶν, πόλις υἱῶν Ἰούδα. τοῦτό ἐστι τὸ μέ-
15 ρος τὸ πρὸς θάλασσαν. Καὶ μέρος τὸ πρὸς
Λίβα ἀπὸ μέρους Καριὰθ Βαὰλ· καὶ διελεύσεται
(θ) ὅρια εἰς (ι) Γασὶν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος
16 Ναφθώ. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ (κ)
μέρους, τοῦτό ἐστι κατὰ πρόσωπον νάπης (λ)
Σοννὰμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Ἐμὲκ (μ) Ῥαφαὶν
ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ καταβήσεται (ν) Γαίεννα ἐπὶ
νῶτον (ξ) Ἰεβουσαὶ ἀπὸ Λιβὸς· (ο) καταβή-
17 σεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγήλ. Καὶ διελεύσεται
18 ἐπὶ πηγὴν (π) Βαιθσαμύς· Καὶ παρελεύσεται
ἐπὶ (ρ) Γαλιλὼθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνά-
βασιν (σ) Αἰθαμὶν· καὶ καταβήσεται ἐπὶ λί-
θον (τ) Βαιὼν υἱῶν Ῥουβήν. Καὶ διελεύσεται
κατὰ νώτου Βαιθάραβα ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ (υ) κα-
ταβήσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον θά-
λασσαν ἀπὸ Βοῤῥᾶ.

Non eſt enim pars filiis Levi in 7
vobis: ſacerdotium enim Domi-
ni, pars ejus. Et Gad, & Ruben,
& dimidium tribûs Manaſſe ac-
ceperunt hæreditatem ſuam trans
Jordanem ad Orientem: quam
dedit eis Moyſes puer Domini.
Et ſurgentes viri iverunt. Et 8
mandavit Jeſus viris euntibus
deſcribere terram, dicens; (c)
Ite, & deſcribite terram: &
advenite ad me, & hîc cau-
cam vobis ſortem ante Dominum
in Selo. Et iverunt, & deſcri- 9
pſerunt terram: & viderunt e-
am, & ſcripſerunt eam ſecun-
dùm civitates, ſeptem partes in
libro, & attulerunt ad (d) Je-
ſum. Et miſit eis Ieſus ſortem in 10
Selo ante (e) Dominum. Et exiit 11
ſors tribûs Benjamin prima ſe-
cundùm populos eorum. Et exie-
runt fines ſortis eorum inter me-
dium filiorum Iuda, & filio-
rum Ioſeph. Et facti ſunt eo- 12
rum fines ab Aquilone, à Ior-
dane aſcendent fines per dor-
ſum Hiericho ab Aquilone, &
aſcendent ſuper montem ad ma-
re, & erit ejus exitus Mabda-
ritis Bethon. Et tranſibunt 13
indè fines Luza (f) ſuper dor-
ſum Luza ab Africo ejus: Hæc
eſt Bethel: Et deſcendent fi-
nes Maatarob Orech ad mon-
tanam, quæ eſt ad Africum Be-
thoron, quæ infrà. Et tranſi- 14
bunt fines & præteribunt ad
partem, quæ ſpectat ad mare
ab Africo, à monte ad faciem
Bethoron Africum: & erit
ejus exitus ad Cariath-Baal:
Hæc eſt Cariathiarim, civitas
filiorum Iuda. Hæc eſt pars,
quæ ad mare. Et pars ,15
quæ ad Africum; (g) à parte
Cariath-Baal: & tranſibunt fi-
nes in Gaſin ad fontem aquæ
Naphtho. Et deſcendent fines 16
in (h) parte, hic eſt ſecun-
dùm faciem nemoris Sonnam,
qui eſt à parte Emech Raphaim
ab Aquilone. Et deſcendent
(i) Gæenna ſuper dorſum Iebuſæ
ab Africo: deſcendent ad fon-
tem Rogel. Et tranſibunt ad 17
fontem (k) Bethſamys: Et 18
præteribunt in Galiloth, quæ eſt è
regione ad aſcenſum Æthamin:
et deſcendent ad lapidē Beon
filiorum Ruben. Et tranſibunt ſu-
per dorſum Betharaba ab A-
quilone: & deſcendent (l)
ad fines ad dorſum (m) mare
ab Aquilone.

MS.A. (ν) ὅτι ἡ ἱερατία κυρίου μερὶς αὐτῶν. (ξ) υἱῶν Μανασσῆ (ο) ἐπ' ἀνατολὰς, (π) Πορεύθητε (ρ) με ὧδε, καὶ ἐξοίσω (σ) ἴδον (τ) πόλεις αὐτῆς, ἑπτὰ (υ) Ἰησοῦν εἰς Σηλώ. Καὶ (φ) ἐναντίον (χ) ἀναμέσον Ἰούδα (ψ) υἱῶν Ἰωσήφ. (ω) ἐπὶ Βοῤῥᾶ, (α) κατὰ θάλασσαν· (β) Βαιθαύν. (γ) Λιβὸς· αὕτη (δ) ὅρια ἀπὸ Ἀταρὼθ Ἀδδὰρ ἐπὶ τὴν (ε) διελεύσεται (ζ) εἰς θάλασσαν (η) Καριαθιαρὶμ, (θ) τὰ ὅρια (ι) Γαὶν, (κ) μέρους τοῦ ὄρους ὅ ἐστιν κατὰ (λ) υἱοῦ Ἐννὸμ, ὅ ἐστιν (μ) Ῥαφαεὶμ (ν) ἐπὶ Γαίοννομ (ξ) Ἰεβοῦς (ο) καὶ καταβήσεται (π) Σαμές· Καὶ (ρ) Ἀγαλιλὼθ, (σ) Ἐδωμὶν· (τ) Βαὰμ υἱοῦ Ῥουβήν. (υ) καταβήσεται ἐπὶ νώτου Βαιθαλαγὰ ἀπὸ Βοῤῥᾶ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 אֲרֵי לֵית חוּלָק לְלֵוָאֵי בֵּינֵיכוֹן אֱלָהֵין מַתְּנָן דִּיהַב לְהוֹן יְיָ אִנּוּן אַחְסַנְתְּהוֹן וְגָד וּרְאוּבֵן
וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא מַדִּנְחָא דִּיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה
8 עַבְדָּא דַיְיָ׃ וְקָמוּ גַּבְרַיָּא וַאֲזַלוּ וּפַקֵּד יְהוֹשֻׁעַ יַת דַּאֲזַלוּ לְמִכְתַּב יַת אַרְעָא לְמֵימַר אִיזִילוּ
9 וְהַלִּיכוּ בְּאַרְעָא וּכְתוּבוּ יָתַהּ וְתוּבוּ לְוָתִי וְהָכָא אֶרְמֵי לְכוֹן עַדְבִין קֳדָם יְיָ בְּשִׁילֹה׃ וַאֲזַלוּ
גַּבְרַיָּא וַעֲבַרוּ בְּאַרְעָא וְכַתְבוּהָא לְקִרְוַיָּא לְשַׁבְעָא חוּלָקִין עַל סִפְרָא וַאֲתוֹ לְוַת
10 יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרִיתָא לְשִׁילֹה׃ וּרְמָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עַדְבָא בְּשִׁלֹה קֳדָם יְיָ וּפַלֵּיג תַּמָּן
11 יְהוֹשֻׁעַ יַת אַרְעָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפַלְגוּתְהוֹן׃ וּסְלִיק עַדְבָא שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִן לְזַרְעִיָתְהוֹן
12 וּנְפַק תְּחוּם עַדְבֵיהוֹן בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא לְרוּחַ צִפּוּנָא
מִן יַרְדְּנָא וּסְלִיק תְּחוּמָא לְעֵבַר יְרִיחוֹ מִצִּפּוּנָא וּסְלִיק בְּטוּרָא לְיַמָּא וַהֲווֹן מַפְקָנוֹהִי
13 לְמַדְבַּר בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִתַּמָּן תְּחוּמָא לְלוּז דִּלְעֵבַר דְּלוּז דָּרוֹמָא הִיא בֵּיתְאֵל וּנְחֵית
14 תְּחוּמָא עַטְרוֹת אַדָּר עַל טוּרָא דְּמִדָּרוֹם לְבֵית חוֹרוֹן אַרְעָאָה׃ וְתָאַר תְּחוּמָא
וּמִסְתְּחַר לְרוּחַ מַעַרְבָא לְדָרוֹמָא מִן טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי בֵית חוֹרוֹן דָּרוֹמָא וַהֲווֹן
מַפְקָנוֹהִי עַל קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים קַרְתָּא דִּבְנֵי יְהוּדָה דָּא רוּחַ מַעַרְבָא׃
15 16 וְרוּחַ דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי קִרְיַת יְעָרִים וּנְפַק תְּחוּמָא לְיַמָּא וּנְפַק לְמַבּוּעֵי מֵי נֶפְתּוֹחַ׃ וּנְחַת
תְּחוּמָא לִסְטַר טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי חֵילַת בַּר הִנֹּם דִּי בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָּא צִפּוּנָא וּנְחֵית לְחֵילַת
17 בַּר הִנֹּם לְעֵבַר יְבוּס דָּרוֹמָא וּנְחֵית לְעֵין קַצְרָא׃ וְתָאַר מִצִּפּוּן וּנְפֵיק לְעֵין שֶׁמֶשׁ וּנְפֵיק
18 לִגְלִילָא דִּי לָקֳבֵל מַסְקְנָא דַאֲדוּמָאֵי וּנְחֵית לְאֶבֶן בּוֹהַן בַּר רְאוּבֵן׃ וְעָבַר לְעִבְרָא דִּלְקֳבֵל
מֵישְׁרָא צִפּוּנָא וּנְחֵית לְעַרְבָתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quoniam non eſt pars Levitis inter vos; ſed dona, quæ dedit eis Domi- 7
nus, ea poſſeſſio eorum: et Gad, et Ruben, et dimidia tribus Menaſſe ac-
ceperunt poſſeſſiones ſuas ultra Jordanem ad ortum, quas dedit illis Mo-
ſes ſerv⁹ Domini. Et ſurrexerunt viri, & iverunt. Et juſſit Joſue eis qui 8
ierunt ad deſcribendam terram, ad dicendum: Ite & ambulate in terrâ et
deſcribite eam, & redite ad me; et hîc mittam vobis ſortes ante Domi-
num in Silo. Et venerunt viri, & tranſierunt in terrâ, & deſcripſe- 9
runt eam ad urbes ad ſeptem partes ſuper librum; et venerunt ad Joſue ad
caſtra ad Silo. Et miſit illis Joſue *ſortem* in Silo ante Dominum; & divi- 10
ſit ibi Joſue terram filiis Iſrael juxta diviſiones eorum: Et aſcendit ſors tri- 11
bus filiorum Binjamin ad proſapias ſuas: et exit terminus ſortis eorum in-
ter filios Juda, et inter filios Joſeph. Et fuit illis terminus ad ventum 12
Septentrionalem à Jordane; & aſcendit terminus ad latus Jericho à Se-
ptentrione; & aſcendit in monte ad mare, & fuerunt exit⁹ ej⁹ ad deſertum
Bethaven. Et tranſit inde terminus ad Luz, quæ ad lat⁹ Luz ad Auſtrum, 13
ipſa Bethel: et deſcendit terminus ad Ghateroth Adar ſuper montem qui
ab Auſtro Beth-Hhoron inferioris. Et reſpicit terminus & flectitur ad 14
ventum Occidentalem ad Auſtrum à monte qui ſuper facies Beth-Hhoron
Auſtrum verſus; et fuerunt exitus ejus ſup Kirjath Baghal, ipſa Kirjath Je-
gharim urbs filiorum Juda: hic ventus Occidentalis. Et ventus Au- 15
ſtralis à finibus Kirjath-Jegharim, et exit terminus ad mare; et exit
ad fontem aquarum Nephthoahh. Et deſcendit terminus ad latus montis 16
qui ſuper facies vallis filii Henom, in planitie fortium ad Septentrio-
nem: & deſcendit ad vallem *filii* Henom ad latus Jebuzz ad Meridiem;
& deſcendit ad Ghein Kaſzra. Et reſpicit ad Septentrionem, & exit ad 17
Ghein-ſemes; & exit ad *Gelila* quæ è regione aſcenſus Idumæorum: &
deſcendit ad Petram Bohen filii Ruben. Et tranſit ad latus quod è 18
regione planitiei ad Septentrionem; & deſcendit ad Gharabatha.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܦܠܓܘܬܐ ܠܠܘܝܐ ܒܝܢܬܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܟܘܡܪܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. 7
ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܪܘܒܝܠ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܢܣܒܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ
ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܓܒܪܐ. ܘܐܙܠܘ. ܘܦܩܕ 8
ܝܫܘܥ ܠܗܘܢ ܕܐܙܠܘ. ܠܡܟܬܒܗ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܗܠܟܘ ܒܐܪܥܐ.
ܘܟܬܘܒܘܗ. ܘܬܘ ܠܘܬܝ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܪܡܐ ܠܟܘܢ ܦܣܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ. * ܘܐܙܠܘ 9
ܓܒܪܐ. ܘܗܠܟܘ ܒܐܪܥܐ. ܘܟܬܒܘܗ ܠܩܘܪܝܐ. ܠܫܒܥܐ ܦܠܓܘܬܐ ܥܠ ܟܬܒܐ. ܘܐܬܘ
ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܫܝܠܘ. * ܘܐܪܡܝ ܠܗܘܢ ܦܣܐ ܒܫܝܠܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܓ 10
ܬܡܢ ܝܫܘܥ ܐܪܥܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܦܘܠܓܐ. * ܘܣܠܩ ܦܣܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 11
ܒܢܝܡܝܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܒܝܢܝ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܘܒܝܢܝ
ܒܢܝ ܝܘܣܦ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܣܛܪܐ ܕܓܪܒܝܐ ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ 12
ܕܐܝܪܝܚܘ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܣܠܩ ܒܛܘܪܐ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܕܒܪܐ ܕܒܝܬ
ܐܘܢ. * ܘܥܒܪ ܡܢ ܬܡܢ ܬܚܘܡܐ ܠܠܘܙ. ܠܣܛܪܐ ܕܠܘܙ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܝ ܗܝ ܒܝܬ ܐܝܠ. 13
ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܠܥܛܪܘܬ ܐܕܪ. ܥܠ ܛܘܪܐ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. * ܘܚܕܪ 14
ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ ܕܝܡܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܕܠܬܝܡܢܐ. ܘܗܘܝܢ
ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܘܬ ܩܘܪܝܬܐ ܕܒܥܠ. ܕܗܝ ܗܝ ܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܗܢܐ
ܣܛܪܐ ܕܝܡܐ. * ܘܣܛܪܐ ܕܬܝܡܢܐ. ܡܢ ܣܘܦܗ ܕܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ. ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܠܝܡܐ. 15
ܘܢܦܩ ܠܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܕܢܦܬܠܝ. * ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܣܘܦܗ ܕܛܘܪܐ. ܠܘܩܒܠ ܢܚܠܐ 16
ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܠܘܬ ܣܛܪܐ
ܕܝܒܘܣܝܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܢܚܬ ܠܥܝܢ ܕܘܓܠ. * ܘܚܙܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܦܩ ܠܡܒܘܥܐ ܕܫܡܫ. 17
ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܓܠܝܠܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܣܩܢܐ ܕܪܡܝܢ. ܘܢܚܬ ܠܠܒܢ. ܘܠܒܘܗܢ ܒܪܗ ܕܪܘܒܝܠ.
* ܘܥܒܪ ܠܣܛܪܗ ܕܠܘܩܒܠ ܦܩܥܬܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܚܬ ܠܦܩܥܬܐ. 18

Non eſt enim pars Levitis inter vos, quia 7
Sacerdotium Domini eſt hæreditas eorum :
filii verò Gad & Rubil, ac dimidia tribus
Manaſſe acceperunt hæreditatem ſuam trans
Jordanem ab Oriente, quam dedit eis Mo-
ſes ſervus Domini. Surgentes itaque viri 8
illi, profecti ſunt: præceperat autem Jeſus iis
qui abierant ad deſcribendam terram, ac di-
xerat eis, Euntes obambulate terram, & de-
ſcribite eam, & huc ad me redite, jaciámque
vobis ſortes coram Domino in Silo. Pro- 9
fecti *inquam* viri illi terram permeârunt, &
civitatibus in ſepté partes ſuper membra-
nam deſcriptis, rediêre ad Jeſum in urbem
Silo. Et jecit eis ſortes in Silo coram Do- 10
mino, & partitione diviſit ibi Jeſus terram
inter filios Iſrael. Aſcendit autem ſors tri- 11
bûs filiorum Benjamin per familias eorum,
prodiitque terminus hæreditatis eorum *me-
dius* inter filios Juda & inter filios Joſeph :
Et fuit terminus eorum ad latus Aquilonare 12
Jordanis, aſcendítque terminus ad latus Je-
richo Septentrionale, & aſcendit cum mon-
te ad Occidentem, & pergunt exitus ejus ad
deſertum Beth-aven. Inde pertranſit ter- 13
minus ad Luz, ad latus *ſcilicet* Meridionale
Luz (ipſa eſt Beth-il) tum deſcendit termi-
nus ad Atroth-adar ſuper montem qui eſt ab
Auſtro Beth-horonis inferioris. Deinde 14
vergit terminus ad latus maris à Meridie, à
monte qui eſt contra Beth-horon quæ eſt
ad Meridiem ; ſuntque exitus ejus prope ci-
vitatem Baal (quæ eſt civitas Naarin) urbem
filiorum Juda: Hoc eſt latus marinum. La- 15
tus verò Meridionale, ab extremitate civita-
tis Naarin, exítque terminus ad mare, dein-
de exit ad fontem aquarum Nephtali, Tum 16
deſcendit terminus ad extremitatem montis,
contra vallem Bar-honum, quæ eſt in con-
valle Gigantum Aquilonari ; deſcendítque
terminus Bar-honumi ad latus Jebuſæorum
ab Auſtro, rurſúmque deſcendit ad In-dogel:
Proſpectat Aquilonem, exitque ad fontem 17
Semes, progreditur ad Galilæam quæ eſt è
regione aſcenſûs Ramin: ac deſcendit ad Le-
ban & ad Bohan filii Rubil. Tranſit ad la- 18
tus oppoſitum planitiei ab Aquilone, deſcen-
dítque ad planitiem :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لان ليس لسبط لاوي نصيبا معكم * لان حقوق ايمة الله نحلته * وسبطي جاد * وروبيل * 7
ونصف سبط منسا * اخذوا نحلتهم من جنب الاردن شرقا * الذي اعطاهم موسي عبد الله
* فقام القوم ومضوا * ووصي يوسع السايرين لترتيب قسمة الارض قولا * امضوا وسيروا في الارض 8
واكتبوها * وعودوا الي حتي اطرح القرعة بينكم هاهنا قدام الله في سيلوا * فمضي القوم 9
وطافوا الارض * وكتبوها باسماء نواحيها بسبعة اقسام علي كتاب * وجاوا الي يوسع الي المعسكر
بسيلوا * وطرح لهم يوسع السهم قدام الرب * وقسم هناك الارض علي بني اسرائيل كما توجبه 10
اقسامهم * فصعد سبط بنيامين لقبايلهم * وخرج تخم قرعتهم بين بني يهودا وبين بني 11
يوسف * وكان تخومهم من جهة الشمال من الاردن * وصعد الي كتف اريحا شمالا * وصعد في 12
الجبل غربا * وكان نهايته برية ءاون * وجاز التخم من هناك الي لوزا الي كتفها جنوبا من 13
بيت ايل * وانحدر علي عطروث * ودار علي الجبل الذي من قبلي بيت حورون السفلاني
* واخذ التخم ودار من جهة المغرب جنوبا من الجبل الذي علي قبالة بيت حورون * فكانت 14
نهايته قرية باعل التي هي قرية العنب مدينة يهودا * هذه جهة الغرب * ومن جهة الجنوب من 15
طرف قرية العنب خرج التخم غربا الي معين نفوح * ثم انحدر الي طرف الجبل الذي قدام 16
وادي جهنم الذي عن يسار غور الجبابرة * فنزل الي ناحية وادي جهنم الي كتف اليبوسي
جنوبا * وانحدر الي عين روغال * وانحدر من الشمال * وخرج الي عين شمس * ثم الي 17
جليلوث لمقابلة ايل الي بوهن ابن راوبين * وصار الي قبالة السبخة شمالا * ونزل 18
الي الصحراء *

Nam tribus Levi non habet ſortem vo- 7
biſcum, quandoquidem quæ Sacerdotio
Dei debentur, ſunt hæreditas ejus ; duæ
verò tribus Gad & Rubil, necnon dimi-
dia tribus Manaſſe acceperunt hæredi-
tatem ſuam in altera Jordanis ripa ad
Orientem, quam dedit eis Moſes ſervus
Dei. Surrexerunt ergò homines illi, & 8
abierunt : (præceperat autem Joſue his
qui profecturi erant ad diſponendam par-
titionem terræ, dicens, Ite, perluſtrate ter-
ram, deſcribite eam, & revertimini ad
me, ut jaciam ſortem inter vos hîc co-
ram Deo in Silo.) Abierunt inquam ho- 9
mines illi, & perluſtratâ terrâ, ejuſque
climatum nominibus in ſeptem partes in
libro inſcriptis, reverſi ſunt ad Joſue
ad caſtra in Silo. Et jecit eis Joſue ſor- 10
tem coram Domino, & diviſit illic ter-
ram inter filios Iſrael prout requirebant
portiones eorum. Et aſcendit tribus Ben- 11
jamin per familias ſuas, egreſſuſque eſt
terminus ſortis eorum inter filios Juda,
& inter filios Joſeph. Fuitque terminus 12
eorum ex plaga Septentrionali Jordanis,
& aſcendit ad latus Iericho Septentri-
onem verſùs, aſcenditque per montem
ad Occidentem, & fuit limes ejus deſerti
Aven. Proceſſit limes illinc ad Luzæ la- 13
tus, à Meridionali plaga Beth-il, tum de-
ſcendit ad Atroth, & inflexit ſe ad mon-
tem qui eſt à Meridionali parte Beth-
horon inferioris. Inde reſumens terminus 14
inflexit ſeſe ab Occidentali parte ad
plagam Meridionalem montis qui eſt ex
adverſo Beth-horonis ; demum finis ejus
fuit civitas Baal (quæ eſt civitas uva-
rum) urbs Iudæ : Hæc eſt pars Occiden-
talis. Ex parte verò Meridionali, ab ex- 15
tremitate civitatis uvarum exiit limes
Occidentem verſùs ad fontem Taphuh,
Tum deſcendit ad extremum montem qui 16
eſt contra vallem Gehennæ, quæ eſt ad
levam convallis Gigantum, deſcenditque
per latus vallis Gehennæ uſque ad latus
Iebuſæi Meridiem verſùs, perrexitque
ad fontem Roghel. Deinde porrexit ſe ad 17
Septentrionem, exiitque ad fontem Solis,
indéque ad Galiloth contra Il, ad Bohan
filii Ruben, Perrexit ad oppoſitum ſoli- 18
tudinis Septentrionem verſùs, deſcendit-
que ad deſertum.

ספר יהושע : יט

fuerunt &,aquilonem ad Bethchoglah *humerum* ad terminus pertransivit Et
19 וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף בֵּית־חָגְלָה צָפוֹנָה וְהָיָה
ad ,aquilonem ad salis maris *linguam* ad termini exitus
תּוֹצְאוֹת הַגְּבוּל אֶל־לְשׁוֹן יָם־הַמֶּלַח צָפוֹנָה אֶל־
terminabit Jarden Et .*meridiei* terminus iste :meridiē ad Jarden extremū
20 קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה זֶה גְּבוּל נֶגֶב: וְהַיַּרְדֵּן יִגְבֹּל־
ej⁹ terminos *ad* Binjamin filiorū hæreditas ista :orientis *angulū* ad eum
אֹתוֹ לִפְאַת־קֵדְמָה זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן לִגְבוּלֹתֶיהָ
Binjamin filiorū *extensioni* civitates Fuerūtque .suas familias *ad circumquaq;*
21 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם: וְהָיוּ הֶעָרִים לְמַטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן
-Beth Et .Chesis vallis & ,Bethchoglah & ,Jericho ,suas familias *ad*
22 לְמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית־חָגְלָה וְעֵמֶק קְצִיץ: וּבֵית
.Hophrah & ,Parah & ,Havvim Et .Bethel & ,Semaraim & ,arabah
23 הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם וּבֵית־אֵל: וְהָעַוִּים וְהַפָּרָה וְעָפְרָה:
,duodecim civitates ,Gabah & ,Hophni & ,Hamonai villa Et
24 וּכְפַר הָעַמֹּנִי וְהָעָפְנִי וָגָבַע עָרִים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה
,Chephirah & ,Mispeh Et .Beeroth & ,Ramah & ,Gibhon .earū villæ &
25 26 וְחַצְרֵיהֶן: גִּבְעוֹן וְהָרָמָה וּבְאֵרוֹת: וְהַמִּצְפֶּה וְהַכְּפִירָה
,Eleph ,Selah Et .Tarelah & ,Irpeel & ,Rechem Et .Mosah &
27 28 וְהַמֹּצָה: וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה: וְצֵלַע הָאֶלֶף
,quatuordecim civitates ,Chiriath ,Ghibhath ,Jerusalaim ipsa ,Jebuzi &
וְהַיְבוּסִי הִיא יְרוּשָׁלַם גִּבְעַת קִרְיַת עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה
.suas familias *ad* Binjamin filiorum hæreditas ista :earum *atria* &
וְחַצְרֵיהֶן זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם:

CAP. XIX. יט

Simhon filiorum *extensioni* ,Simhon ipsi secunda sors est egressa Et
1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַשֵּׁנִי לְשִׁמְעוֹן לְמַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן
filiorum hæreditatis medio in eorum hæreditas fuit & : suas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחוֹתָם וַיְהִי נַחֲלָתָם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־
.Moladah & ,Sebah & ,Beersebah ,eorū hæreditate in eis Fuitque .Jehudah
2 יְהוּדָה: וַיְהִי לָהֶם בְּנַחֲלָתָם בְּאֵר־שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה:
.Chormah & ,Bethul & ,Eltholad Et .Hasem & ,Balah & ,Chasarsubal Et
3 4 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבָלָה וָעָצֶם: וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה:
,Bethlebaoth Et .Chasarsusah & ,Bethhamerchaboth & ,Siglagh Et
5 6 וְצִקְלַג וּבֵית־הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה: וּבֵית לְבָאוֹת
,Rimmon ,Hain .earum *atria* & ,tredecim civitates ,Saruchen &
7 וְשָׁרוּחֶן עָרִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן: עַיִן רִמּוֹן
villæ omnes Et .earum *atria* & ,quatuor civitates ,Hasan & ,Heter &
8 וָעֶתֶר וְעָשָׁן עָרִים אַרְבַּע וְחַצְרֵיהֶן: וְכָל־הַחֲצֵרִים
Ramath Bakalathbeer ad usque ,istarum urbium circuitus quæ
אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת
.suas familias *ad* .Simhon filiorum *extensionis* hæreditas ista *: meridiei*
נֶגֶב זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְּנֵי־שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם:
portio erat quia :Simhon filiorum hæreditas Jehudah filiorum *fune* De
9 מֵחֶבֶל בְּנֵי יְהוּדָה נַחֲלַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן כִּי־הָיָה חֵלֶק
medio in Simhon filii *hæreditaverunt* & ,ipsis *præ multa* Jehudah filiorum
בְּנֵי־יְהוּדָה רַב מֵהֶם וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־שִׁמְעוֹן בְּתוֹךְ
:suas familias *ad* Zebulun filiis tertia sors ascēdit Et .eorū hæreditatis
10 נַחֲלָתָם: וַיַּעַל הַגּוֹרָל הַשְּׁלִישִׁי לִבְנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם
eorū termin⁹ Ascendetq; .Sarid ad usq; eorū hæreditatis terminus fuit &
11 וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם עַד־שָׂרִיד: וְעָלָה גְבוּלָם
,*torrentem ad occurret* & :Dabbaseth in pertinget & ,Marhalah & ,mare ad
לַיָּמָּה וּמַרְעֲלָה וּפָגַע בְּדַבָּשֶׁת וּפָגַע אֶל־הַנַּחַל
ortum orientem ad Sarid à revertitur Et .Jochneham *facies super qui*
12 אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יָקְנְעָם: וְשָׁב מִשָּׂרִיד קֵדְמָה מִזְרַח
,Dabrath ad egredietur & :Thabor Chisloth terminum *super* ,Solis
הַשֶּׁמֶשׁ עַל־גְּבוּל כִּסְלֹת תָּבֹר וְיָצָא אֶל־הַדָּבְרַת
Gittah ortum ad orientem ad transit inde Et .Japhiah ascendet &
13 וְעָלָה יָפִיעַ: וּמִשָּׁם עָבַר קֵדְמָה מִזְרָחָה גִּתָּה
.Nehah *figurans* Rimmon exibit & ,Casin Hittah ,Chepher
חֵפֶר עִתָּה קָצִין וְיָצָא רִמּוֹן הַמְּתֹאָר הַנֵּעָה:

Versio VULG. LAT.

19 Et prætergreditur contra Aquilonem Beth-hagla : súntq; exitus ejus contra linguā maris Salsissimi ab Aquilone in fine Jordanis ad Australem plagam: 20 Qui est terminus illius ab Oriente. Hæc est possessio filiorum Benjamin per terminos suos in circuitu, & familias suas. 21 Fuerúntque civitates ejus, Jericho & Beth-hagla & 22 Vallis Casis, Beth-Araba & 23 Samaraim & Bethel. Et Auim & Aphara & Ophera, 24 Villa Emona & Ophni & Gabee : civitates duodecim, & villæ earum. 25 Gabaon & Rama & Beroth. 26 Et Mesphe & Caphara & Amosa. 27 Et Recem, Jarephel et Tharela. 28 Et Sela, Eleph, & Jebus, quæ est Jerusalē, Gabaath, & Cariath : civitates quatuordecim, et villæ earum. Hæc est possessio filiorum Benjamin juxta familias suas.

CAP. XIX.

1 ET egressa est sors secunda filiorum Simeon per cognationes suas : fuítque hæreditas 2 Eorum in medio possessionis filiorum Juda : Bersabee & Sabee & Molada. 3 Et Hasersual, Bala & Asem. 4 Et Eltholad, Bethul & Harma. 5 Et Siceleg & Bethmarchaboth & Hasersusa. 6 Et Bethlebaoth & Sarohen : civitates tredecim, & villæ earum. 7 Ain & Remmon & Athar & Asan: civitates quatuor, & villæ earum: 8 Omnes viculi per circuitum urbium istarum usque ad Baalath-Beer-Ramath contra Australem plagam. Hæc est hæreditas filiorum Simeon juxta cognationes suas, 9 In possessione & funiculo filiorum Juda: quia major erat. Et idcircò filii Simeon possederunt in medio hæreditatis eorum. 10 Ceciditq; sors tertia filiorū Zabulon per cognationes suas : & factus est terminus possessionis eorum usque Sarid. 11 Ascendítque de Mari & Merala, et pervenit in Debbaseth, usque ad torrentē 12 qui est contra Jeconam. Et revertitur de Sared contra Orientē in fines Ceselethtabor : et egreditur ad Dabereth, ascendítque contra Japhie. 13 Et inde pertransit usque ad Orientalem plagam Gethhepher et Thacasin : et egreditur in Remmon, Amthar et Noa.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ ἔσται (φ) ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν (χ) ἐπὶ Βοῤῥᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Λιβός. ταῦτα τὰ (ψ) ὅριά ἐστιν ἀπὸ Λιβός. 20 Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ω) Βενιαμὶν, τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ (α) δήμους. 21 Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν (β) Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἰεριχὼ, καὶ (γ) Βεθεγαιὼ, καὶ Ἀμεκασὶς, 22 Καὶ Βαιθαβαρὰ, καὶ Σαρὰ, καὶ Βησανὰ, 23 Καὶ Αἰεὶν, καὶ Φαρὰ, καὶ Ἐφραθὰ, 24 Καὶ Καραφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μονὶ, καὶ Γαβαὰ· πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 25 Γαβαὼν, καὶ Ῥαμὰ, 26 καὶ (δ) Βεηρωθὰ, Καὶ Μασσημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκὴ, 27 Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακὰν, καὶ Σεληκὰν, καὶ Θαρεηλὰ, 28 Καὶ Ἰεβοὺς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ (ε) Γαβαὼθ Ἰαρὶμ· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ζ) Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

Et erit exit⁹ finiū ad extremitatem maris Salis ad Aquilonē in partē Jordanis ab Africo. Hi fines sunt ab Africo. Et Jordanis terminabit à parte Orientis. Hæc est hæreditas filiorū Benjamin, fines ej⁹ in circuitu secundū populos. Et factæ sunt civitates filiorū Benjamin, secundū populos eorū, Hiericho, & Bethegæo, & Amecasis, Et Bethabara, & Sara, & Besana, Et Æin, & Phara, & Ephratha, Et Carapha, et Cephira, & Moni, & Gabaa: civitates (n) duodecim, & pagi earū. Gabaon, & Rama, & Beerotha, Et Missema, & Miron, & Amoce, Et Phira, & Caphan, & Nacan, & Selecan, et Thareela, Et Jebus, (Hæc est Hierusalē) et Gabaoth-Jarim: civitates tredecim, & pagi earū. Hæc est hæreditas filiorum Benjamin secundùm populos eorum.

MS. A. (φ) αὐτοῦ ἡ (χ) ἀπὸ Βοῤῥᾶ (ψ) ὅρια ἀπὸ (ω) Βενιαμὶν, (α) δήμους αὐτῶν. Καὶ (β) Βενιαμὶν (γ) Βηθαγλὰ, καὶ Ἀμεκκασεὶς καὶ Βαιθαραβὰ, καὶ Σεμαρεὶμ, καὶ Βηθὴλ, καὶ Αὐεὶμ, καὶ Ἀφὰρ, καὶ Ἀφρὰ, καὶ Αἰκαρὲν, καὶ Καφηραμμὶν, καὶ Γαβαὰ· πόλις (δ) Βηρὼθ, καὶ Μασφὰ, καὶ Χεφειρὰ, καὶ Ἀμωσὰ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἰρφαὴλ, καὶ Θαραλὰ, καὶ Σηλαλὲφ, καὶ Ἰεβοὺς· αὕτη (ε) Γαβαὰθ, καὶ πόλις Ἰαρεὶμ· πόλις δεκατέσσαρες, (ζ) Βενιαμὶν

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 ΚΑὶ ἐξῆλθεν (α) ὁ δεύτερος κλῆρος τῶν υἱῶν Συμεών. καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν 2 ἀναμέσον (β) κλήρων υἱῶν Ἰούδα. καὶ ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρσαβεὲ, καὶ (γ) Σαμαὰ, καὶ 3 Κωλαδὰμ, Καὶ Ἀρσωλὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἰασὸν, 4 Καὶ Ἐρθουλὰ, καὶ Βουλὰ, καὶ Ἑρμὰ, 5 Καὶ Σικελὰκ, καὶ Βαιθμαχερὲβ, καὶ Σαρσουσὶν, 6 Καὶ Βαθαρὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 7 (δ) Ἐρεμμὼν, καὶ Θαλχὰ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Ἀσὰν· πόλεις τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι (ε) 8 αὐτῶν Κύκλῳ τῶν πόλεων (ζ) αὐτῶν ἕως Βαλὲκ πορευομένων Βαμὲθ κατὰ Λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν (η) κατὰ δήμους αὐτῶν. 9 Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη (θ) ἡ μερὶς υἱῶν Ἰούδα μείζων τῆς αὐτῶν· καὶ ἐκληρονόμησαν (ι) 10 οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. (κ) ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας 11 (λ) αὐτῶν, Ἐσεδεκγωλὰ ὅρια αὐτῶν, Ἡ θάλασσα (μ) καὶ Μαγελδὰ, καὶ συνάψει (ν) ἐπὶ Βαιθαραβὰ εἰς τὴν φάραγγα, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον (ξ) 12 Ἰεκμάν. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ (ο) Σεδδοὺκ ἐξ ἐναντίας ἀπὸ ἀνατολῶν (π) Βαιθσαμὺς ἐπὶ τὰ ὅρια (ρ) Χασελωθαὶθ, καὶ διελεύσεται (σ) ἐπὶ Δαβιρὼθ, καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ (τ) Φαγγαί. 13 Καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας (υ) ἐπ᾽ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεβερὲ ἐπὶ πόλιν Κατασὶμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ (φ) Ῥεμμωναὰ Μαθαραοζά.

CAP. XIX.

ET exiit secunda sors (a) filiorū Symeon. Et facta est hæreditas Eorū inter sortes filiorū Juda. Et facta est sors eorū Bersabee, & Samaa, & Caladam, Et Arsola, & Bola, & Jason, Et Erthula, et Bula, & Herma, Et Siceclac, & Bethmachereb, & Sarsusin, Et Batharoth, et agri eorū: civitates tredecim, et pagi earū. Eremmon, & Thalcha, & Iether & Asan: civitates quatuor, & pagi earum (b) In circuitu civitatum earum usq; Balec euntib⁹ Bameth ad Africum. Hæc est hæreditas tribus filiorū Symeon secundùm populos eorum. De sorte Iuda hæreditas trib⁹ filiorū Symeon, quoniā fuit pars filiorū Iuda major eā, quæ ipsorum: & hæreditaverunt filii Symeon in medio sortis eorū. Et exiit sors tertia ipsi Zabulon secundùm populos eorum. Erunt fines hæreditatis eorum, *(c) Esedec-Gola, fines eorum Mare, & Magelda, & contingent ad Betharaba in valle, quæ est ad faciem Iecman. Et reverterunt à Seddue ex adverso ab Oriente Bethsamys ad fines Chaselothæth, & transibunt in Dabiroth, & ascendent in Phangæ. Et indè circuibunt ex adverso ad Orientem in Gebere ad civitatem Catasem: pertransibunt in Remmona Matharaoza.*

MS. A. (α) ὁ κλῆρος δεύτερος τῷ Συμεών. (β) κλήρου (γ) Σαβεὲ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ Σερσουλὰ, καὶ Βαθουὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἀσὸμ, καὶ Ἐλθουλὰδ, καὶ Ἑρμὰ, καὶ Σεκελὰγ, καὶ Βαιθαμμαρχασβὼθ, καὶ Ἀσερσουσὶμ, καὶ Βαιθλεβαὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ (δ) Ἀὶν, καὶ Ῥεμμὼθ, καὶ Ἐθὲρ, καὶ Ἀσὰμ· πόλεις (ε) αὐτῶν αἱ περικύκλῳ (ζ) τούτων ἕως Βααλθβηρραμμὼθ πορευομένων Βαμὲθ κατὰ Λίβα. (η) κατὰ κλήρους αὐτῶν. Ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα (θ) μερὶς υἱῶν (ι) υἱοὶ (κ) καὶ ἔσται (λ) αὐτῶν ἕως Σαρθὶδ τὰ ὅρια (μ) καὶ Μαειλὰ, (ν) ἐπὶ Δαβασθαὶ εἰς τὸν (ξ) Ἰεκνάμ. Καὶ ἀνέστρεψε (ο) Σαρὶδ (π) Σαμὲ ἐπὶ τὰ (ρ) Χασελωθβαθὼρ, (σ) ἐπὶ τὰ ὅρια Δαβρὰθ, καὶ (τ) Ἰαφαγαί. (υ) ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γαιθθὰ ἐπὶ πόλιν Κασὶμ, (φ) Ῥεμμωνὰμ Μαθαρὶμ Ἀννουά. Καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια * Βοῤῥᾶ ἐπὶ Ἐνναθὼθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαὶ Ἰεφθαὴλ, Καὶ Καττὰθ, καὶ Ναλὼν, καὶ Σεμρὼν, καὶ Ἰαδηλὰ, καὶ Βαιθλεέμ. Αὕτη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וְעָבַר תְּחוּמָא לְעֵבַר בֵּית חָגְלָה לְצִפּוּנָא וַהֲווֹן מַפְקָנוֹהִי דִתְחוּמָא לְכֵיף יַמָּא דְמִלְחָא צִפּוּנָא
20 לְסִיפֵי יַרְדְּנָא דָּרוֹמָא דֵּין תְּחוּם דָּרוֹמָא: וְיַרְדְּנָא תְּחוּמָא לֵיהּ לְרוּחַ קִדּוּמָא דָּא אַחְסָנַת
21 בְּנֵי בִנְיָמִין לִתְחוּמָהָא סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעִיָתְהוֹן: וַהֲוָה קִרְוַיָּא לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי בִנְיָמִין
22 לְזַרְעִיָתְהוֹן יְרִיחוֹ וּבֵית חָגְלָה וּמֵישַׁר קְצִיץ: וּבֵית מֵישְׁרָא וּצְמָרַיִם וּבֵיתְאֵל: וְהָעַוִּים
23 24 וְהַפָּרָה וְעָפְרָה: וּכְפַר הָעַמּוֹנָה וְהָעָפְנִי וְגָבַע קִרְוִין תַּרְתָּא עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן: גִּבְעוֹן וְרָמְתָא
25 26 וּבְאֵרוֹת: וּמִצְפַּיָּא וּכְפִירָא וְהַמּוֹצָה: וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה: וְצֵלַע אֶלֶף וִיבוּסָאֵי הִיא
27 28 יְרוּשְׁלֵם גִּבְעַת קִרְיַת קִרְוִין אַרְבַּע עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי בִנְיָמִן לְזַרְעִיָתְהוֹן:

יט

1 וּנְפַק עַדְבָא תִנְיָנָא לְשִׁמְעוֹן לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעִיָתְהוֹן וַהֲוָאת אַחְסַנְתְּהוֹן בְּגוֹ אַחְסָנַת
2 3 בְּנֵי יְהוּדָה: וַהֲוָה לְהוֹן בְּאַחְסַנְתְּהוֹן בְּאֵר שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה: וַחֲצַר שׁוּעָל וּבָלָה וְעָצֶם:
4 וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה: וְצִקְלַג וּבֵית הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה: וּבֵית לְבָאוֹת וְשָׁרוּחֶן קִרְוִין
5 6 תְּלָת עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן: עֵין רִמּוֹן וְעֶתֶר וְעָשָׁן קִרְוִין אַרְבַּע וּפַצְחֵיהֶן: וְכָל פַּצְחַיָּא דִּי בִסְחָרָנוּת
7 קִרְוַיָּא הָאִלֵּין עַד בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת דָּרוֹמָא דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּבְנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעִיָתְהוֹן:
8 9 מֵעֲדַב בְּנֵי יְהוּדָה אַחְסָנַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֲרֵי הֲוָה חוּלָק בְּנֵי יְהוּדָה סַגִּי מִנְּהוֹן וְאַחְסִינוּ בְּנֵי
10 שִׁמְעוֹן בְּגוֹ אַחְסַנְתְּהוֹן: וּסְלִיק עַדְבָא תְּלִיתָאָה לִבְנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעִיָתְהוֹן וַהֲוָה תְּחוּם
11 אַחְסַנְתְּהוֹן עַד שָׂרִיד: וּסְלִיק תְּחוּמְהוֹן לְיַמָּא וּמַרְעֲלָה וּמְעָרַע בְּדַבֶּשֶׁת וּמְעָרַע בְּנַחְלָא
12 דִּי עַל אַפֵּי יָקְנְעָם: וְתָב מִשָּׂרִיד לְקִדּוּמָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא עַל תְּחוּם כִּסְלוֹת תָּבוֹר וְנָפֵיק
13 לְדָבְרַת וּסְלִיק לְיָפִיעַ: וּמִתַּמָּן עָבַר לְקִדּוּמָא מַדִּנְחָא גִּתָּא חֵפֶר לְעִתָּה קָצִין וְנָפֵק לְרִמּוֹן
דִּמְתוּאַר וּמִתַּמָּן מִסְתְּחַר לְנֵיעָה:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et transit terminus ad latus Bethhhoglah ad Septentrionem; et fuerunt 19
exitus termini ad litus maris salis ad Septentrionem, ad ripas Jordanis
ad Austrum: hic terminus Australis. Et Jordanis terminus illi ad ventum 20
Anteriorem: hæc possessio filiorum Benjamin ad terminos ejus circumcirca
ad prosapias eorum. Et fuerunt urbes tribui filiorum Benjamin ad 21
prosapias suas; Jericho, et Beth-hhogla, et planities Keszisz. Et Beth-messera 22
et Szemaraim, et Bethel. Et Ghavim, et Hhaphara, et Ghaphra. Et 23
Chephar Ghamonah, et Ghaphi, et Gabagh: urbes duodecim et oppida earum. 24
Gibghon et *Ramatha*, et Beeroth. Et *Mizpaia* et Hacephira, et Hamosza. 25
Et Rekem, et Jirpeel, et Tharalah. Et Szelagh, Eleph, et *Jebusai* 26
(ipsa Jerusalem,) Gibghath, Kirjath: urbes quatuordecim, et oppida earū: 27
hæc possessio filiorum Benjamin ad prosapias eorum. 28

CAP. XIX.

ET exiit sors secunda Simeoni, tribui filiorū Simeō ad prosapias eorū: et 1
fuit possessio eorū in medio possessionis filiorū Juda. Et fuit eis in possessionem 2
eorū: Beer-Sebagh & Sebagh, et Molada. Et Hhaszar Sughal, & 3
Bala, et Gheszem. Et Eltholad, et Bethul, et Harama. Et Sziklag, et Bethhamarchaboth, 4
et Hhazar Zzuzza. Et Beth-Lebaoth, et Saruhhē: urbes tredecim 5
et oppida earum. Ghein Rimon et Gether, et Ghassan; urbes quatuor 6
et oppida earum. Et omnia oppida quæ in circuitu urbium harum usq; ad 7
Baghalath, Beer-Ramath, ad Austrum: hæc possessio tribus filiorū Simeon 8
ad prosapias eorū. Ex sorte filiorum Juda possessio filiorū Simeon; nam fuit 9
pars filiorū Juda multa ab eis, et possidere fecerunt filios Simeon in medio
possessionis eorum. Et ascendit sors tertia filiis Zebulun ad prosapias 10
eorum: et fuit terminus possessionis eorum usq; ad Sarid. Et ascendit terminus 11
ad mare, et Marghala, et contingit in Dabasseth: et contingit in fluviū
qui sup facies Jaknagham. Et revertitur à Sarid ad anterius Orientis 12
Solis sup terminū Chizzloth Thabor; et exit ad Daberath; et ascendit ad
Japhiagh. Et inde transit ad anterius Orientis ad Githah Hhepher ad Ghithah 13
Kaszin; et exit ad Rimon Methoar: et inde revertitur in Neghah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܪ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܟܬܦܐ ܕܒܝܬ ܚܓܠܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ. ܠܘܬ 19
ܠܫܢܐ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܠܘܬ ܣܦܘܬܗ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܢܘ ܬܚܘܡܐ
ܕܬܝܡܢܐ ܘܕܝܘܪܕܢܢ. * ܠܡܬܚܘܡܘܗܝ ܠܟܬܦܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 20
ܒܢܝܡܝܢ. ܠܡܬܚܘܡܝܗ ܚܕܪ ܚܕܪܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ 21
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܐܝܪܝܚܘ. ܘܒܝܬ ܚܓܠܐ. ܘܥܡܩܐ. ܘܩܨܝܨ. * ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܨܡܪܝܢ. ܘܒܝܬ 22
ܐܝܠ. * ܘܥܘܝܢ. ܘܦܪܐ. ܘܥܦܪܐ. * ܘܟܦܪ ܥܡܘܢܐ. ܘܥܦܠܝ. ܘܓܒܥ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥܣܪܐ 23 24
ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. * ܓܒܥܘܢ. ܘܪܡܐ. ܘܒܐܪܘܬ. * ܘܡܨܦܝܐ. ܘܟܦܝܪܐ. ܘܡܨܐ. * ܘܪܩܡ. ܘܪܦܐܝܠ. 25 26
ܘܬܪܐܠܐ. * ܘܨܠܥ. ܘܓܒܝܪܐ. ܘܝܒܘܣ: ܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܓܒܥܬ. ܘܩܘܪܝܬܝܢ. ܩܘܪܝܐ 27 28
ܐܪܒܥܣܪܐ. ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *
ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܬܪܝܢ ܠܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. 1
ܘܗܘܬ ܝܪܬܘܬܗܘܢ ܒܝܢܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܗܘܬ ܠܗܘܢ ܒܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܒܝܪ ܫܒܥ. 2
ܘܫܒܥ. ܘܡܘܠܕܐ. * ܘܚܨܪ ܬܥܠܐ. ܘܒܠܐ. ܘܥܨܡ. * ܘܐܠܬܘܠܕ. ܘܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܪܡܐ. * ܘܨܩܠܓ. 3 4
ܘܒܝܬ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܚܨܪ ܣܘܣܐ. * ܘܒܝܬ ܠܒܐܘܬ. ܘܫܪܘܚܢ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. 5 6
* ܘܥܝܢ. ܘܪܡܝܢ. ܘܓܬܪ. ܘܥܫܢ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ. ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. * ܘܟܠܗܘܢ ܟܘܦܪܢܐ 7 8
ܕܚܕܪܝܗܝܢ ܠܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܥܠܬ ܒܝܬ ܪܡܬܐ ܕܒܬܝܡܢܐ. ܗܕܐ ܗܝ
ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܡܢ ܚܒܠܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܗܘܬ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ 9
ܫܡܥܘܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܦܠܓܘܬܗܘܢ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܝܪܬܘ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ ܒܓܘ
ܝܪܬܘܬܗܘܢ. * ܘܣܠܩ ܦܣܐ ܕܬܠܬܐ ܠܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. 10
ܥܕܡܐ ܠܐܫܕܘܕ. * ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܡܥܪܒܐ ܘܠܪܡܬܐ ܕܬܥܠܐ. ܘܦܓܥ ܒܕܒܫܬ. ܘܦܓܥ 11
ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܡ ܝܩܢܥܡ. * ܘܗܦܟ ܡܢ ܐܫܕܘܕ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܫܡܫܐ. ܠܘܬ ܬܚܘܡܐ ܕܟܣܠܘܬ. 12
ܘܟܒܘܪ. ܘܢܦܩ ܠܕܒܪܬ. ܘܣܠܩ ܠܢܦܝܥ. * ܘܡܢ ܬܡܢ ܥܒܪ ܩܕܡܝܬ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. 13
ܠܓܬ. ܘܚܦܪ. ܘܥܬܐ. ܘܟܣܝܢ. ܘܢܦܩ ܠܪܡܘܢ. ܘܡܬܘܥܐ. ܘܥܘܐ.

Tum pertranſit terminus *iſte* ad latus Beth-hagla 19
ab Aquilone, habétque exitus ſuos terminus
idem ad linguam maris ſalſi ab Aquilone,
& ad ripas Jordanis ab Auſtro. Hic
eſt terminus Meridiei atque Jordanis, Juxta 20
limites ſuos uſque ad latus Orientale. Hæc
eſt hæreditas tribûs filiorum Benjamin ſecundùm
terminos ejus per circuitum, juxta
familias eorum. Fuerunt autem civitates tribûs 21
Benjamin per familias ſuas, Jericho, Zachith, 22
Hagla, Amac, Keſſes, Beth-araba, 23
Semarim, Beth-il, Avin, Para, Ophra, Oppidum-convallis, 24
Aphli, & Gebaa : civitates 25
quatuordecim cum villis earum. Item 26
Gebeon, Rama, Beroth, Maſphia, Chephira, 27
Maſſa, Recem, Rephael, Tarala, Salaa, 23
Gebira, Jobus quæ eſt Jeruſalem, Gebeath,
& Curiathim : civitates quatuordecim cum
villis earum. Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum
Benjamin per familias ſuas.

CAP. XIX.

DEinde prodiit ſors ſecunda tribui filiorum 1
Simeon per familias ſuas, fuítque
hæreditas eorum intra hæreditatem filiorum
Juda. Contigerunt autem illis in hæreditate 2
eorum Bir-ſebaa, Sebaa, Molada, Locus-vulpium, 3
Bala, Eſſim, Elothlad, Beth-il, 4
Herma, Senaclag, Beth-marcheboth, 5
Haſſor-ſuſa, Beth-leboth, & Sarvenan : 6
civitates quatuordecim cum pagis earum.
Item In, Ramin, Gothar, & Oſan : civitates 7
quatuor cum villis earum, Cunctíſque 8
oppidis quæ civitatibus iſtis adjacebant, uſque
ad Beath-beth-Rama quæ eſt in Meridie.
Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Simeon
per familias ſuas. Ex funiculo filiorum 9
Juda fuit hæreditas filiorum Simeon, quia
multa erat portio filiorum Juda; ac perinde
hæreditatem acceperunt filii Simeon ex hæreditate
eorum. Poſtea aſcendit ſors tertia 10
filiis Zebolon per familias ſuas, fuítque terminus
poſſeſſionis eorum uſque ad Aſdod :
Tum aſcendit terminus eorum ad Occidentem 11
& ad Collem-vulpium, deinde pertingit
ad Debſath, ac tum pertingit ad vallem quæ
eſt ante Necamaam : Ab Aſdod reflectitur 12
ab Oriente ſole ad limitem Cheſloth & Chathor,
egreditur ad Rabath, aſcenditque ad
Neſii. Inde tranſit priùs ab Oriente ad 13
Geth, & Hophar, Atha, & Kesjan, tum exit
ad Remon, Mathua, & Aua:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم نزل التخم وجار الي كتف بيت حجلا شمالا * وكانت نهايته الي لسان بحر الملح شمالا * الي طرف 19
الاردن جنوبا * هذا تخم الجنوب * والاردن متاخم من جهة المشرق * هذه نحلة بني بنيامين بتخومها 20
دايرا لقبايلهم * يريحا * وبيت حجلا * وعمق القصاص * وبيت عرابا * وصمرايم * وبيت ايل * وعويم * 21 22 23
وفارا * وعفرا * وحفرا العماني * وعفني * والجبعة * اثنتا عشر مدينة ورساتيقها * وجبعون * وراما 24 25
وباروت * ومصفا * وكفيرا * وموصي * ورارقم * ويرفاييل * وترالا * وصالاع * الف * ويبوسي هي 26 27 28
يرشلم * جبعة * قرية * اربعة عشر مدينة وحصايرهن * هذه نحلة بني بنيامين لقبايلهم *

* الفصل التاسع عشر * وخرج السهم الثاني لسمعون لقبايلهم * وكان نحلتهم 1
ما بين بني يهودا * فكان لهم في نحلتهم بير سبع * وسابع * ومولادا * وحصار سوعال * وبالا * وعاصم 2 3
* والتولاد * وبتور * وحرما * وصقلاع * وبيت مركبوت * وحصار سوسا * وبيت لباوت * وسروحان * 4 5 6
ثلثة عشر مدينة ونواحيها * عين رمون * وعاثر * وعاسان * اربعة مدن وضياعها * وجميع 7 8
الحصاير التي حول هولاي * الي باعل باب * ورامة الجنوب * هذه نحلة بني سمعون لقبايلهم * من 9
سهم بني يهودا كانت وراثة بني سمعون * لان سهم بني يهودا اكثر منهم * فاستحل بنو سمعون
في وسط نحلتهم * وصعد السهم الثالث لبني زابلون لقبايلهم * وكان تخم نحلتهم الي ساريد 10
* وصعد تخمهم الي الغرب مرعلا * ولقي دباسث * وفاجا الوادي الذي ظاهر يقنعام * ثم رجع 11 12
من ساريد شرقا مشرق الشمس علي تخم كسلون تابور * وخرج الي دابرات * وصعد الي يافيع * وجا 13
مشرقا الي جتا * حيفر * عتا * قاصين * وخرج الي رمون * متوا ونيعا *

Rurſùm deſcendit idem terminus, tranſiitq; 19
ad latus Beth-hagla Septentrionem
versùs, & fuit finis ejus ad linguam maris
ſalſi Septentrionem versùs, uſque ad
extremitatem Jordanis ad Meridiem. Hic
eſt limes Meridianus: Porrò Jordanis limitaneus 20
erat ex parte Orientali. Hæc eſt
hæreditas filiorum Benjamin cum terminis
ejꝰ circumquaq; per familias eorũ. Jericho, 21
Beth-hagla, Convallis-Keſſas, Beth-araba, 22
Samraim, Beth-il, Avvim, Para, 23
Aphra, Hephra Ammanæi, Aphni, & 24
Gebaa: civitates duodecim cum pagis 25
earum. Præterea Gabaon, Rama, Beeroth, 26
Maſpha, Kephira, Moſſa, Racem, Jarphael, 27
Taraala, Salaa, Aleph, Jebuſa, (ipſa 28
eſt Jeruſalem) Gebaa, Kirjath: civitates
quatuordecim & oppida earum. Hæc eſt
hæreditas filiorum Benjamin per familias
eorum.

CAP. XIX.

ET egreſſa eſt ſors ſecunda Simeoni 1
per familias ſuas, fuitque hæreditas
eorum inter filios Juda. Habuerunt autem 2
in hæreditate ſua Bir-ſebaa, Sabæ,
Molada, Caſtellum-ſual, Bala, Aſſem, 3
El-tolad, Bethor, Horma, Seclagh, Beth-marcaboth, 4
Caſtellum ſuſa, Beth-lebaoth, 5
& Saruhan: urbes tredecim cum 6
tractibus earum. Ain, Remmon, Ghather, 7
& Aſan, urbes quatuor cum oppidis earum,
Et caſtellis omnibus quæ erant circa 8
iſtas, uſque ad Baal-bab, & Rama
Auſtralem. Hæc eſt hæreditas filiorum
Simeon per familias ſuas. Ex ſorte filiorum 9
Juda fuit hæreditas filiorum Simeon,
quia ſors filiorum Juda amplior
erat ipſis; idcóque hæreditatem
habuêre filii Simeon in medio hæreditatis
eorum. Deinde aſcendit ſors 10
tertia filiis Zabolon per familias ſuas, &
fuit terminus hæreditatis eorũ ad Sarid:
Proceſſitq; terminus eorũ Occidentẽ versùs 11
ad Maraala, incidit in Dabbaſeth, incurrítque
in vallem quæ eſt à tergo Jocnaam.
Tum rediit à Sarid in Orientem, 12
ad ortum inquam ſolis, ad terminum Keſlon-tabor,
& egreſſus ad Daberath, aſcendit
ad Japhia, Et procedens Orientem 13
versùs ad Githa, Hiphar, Atta, Caſin, rurſum
egreſſus eſt ad Remmon, Mithua, &
Nia:

ספר יהושע : יט

ejus egreſſus erunt & :Hanathon aquilone ab terminus *ipſum circuibit* Et
14 וְנָסַב אֹתוֹ הַגְּבוּל מִצְּפוֹן חַנָּתֹן וְהָיוּ תֹּצְאֹתָיו
-Beth & ,Idalah & ,Simron & ,Nahalal & ,Cattath Et .Iphthachel *vallis*
15 גֵּי יִפְתַּח־אֵל׃ וְקַטָּת וְנַהֲלָל וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאֲלָה וּבֵית
filiorum hæreditas Hæc .earum *atria* & ,duodecim civitates ,lechem
16 לָחֶם עָרִים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־
Iſſachar .earum *atria* & ,iſtæ urbes ,ſuas familias *ad* Zebulun
17 זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחוֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ לְיִשָּׂשכָר
.ſuas familias *ad* Iſſachar filiis ,quarta ſors eſt egreſſa
יָצָא הַגּוֹרָל הָרְבִיעִי לִבְנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃
,Chapharaim Et .Sunem & ,Cheſuloth & ,Izrehelah ,eorũ terminus fuit Et
18 19 וַיְהִי גְּבוּלָם יִזְרְעֶאלָה וְהַכְּסֻלּוֹת וְשׁוּנֵם׃ וַחֲפָרַיִם
,Remeth Et .Ebes & ,Chiſion & ,Rabbith Et .Anacharath & ,Sion &
20 21 וְשִׁיאֹן וַאֲנָחֲרַת׃ וְהָרַבִּית וְקִשְׁיוֹן וָאָבֶץ׃ וְרֶמֶת
terminus *occurrit* Et .Bethpaſſes & ,Henchaddah & ,Hengannim &
22 וְעֵין־גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פַּצֵּץ׃ וּפָגַע הַגְּבוּל
eorum termini exitus erunt & ,Bethſemes & ,Sachaſimah & ,Thabor in
בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצוּמָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹּצְאוֹת גְּבוּלָם
extenſionis hæreditas Hæc .earum *atria* & ,ſedecim civitates : Jarden
23 הַיַּרְדֵּן עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה
ſors eſt egreſſa Et .earũ *atria* & urbes ,ſuas familias *ad* Iſſachar filiorũ
24 בְנֵי־יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל
,eorũ terminꝰ Fuitq; .ſuas familias *ad* Aſer filiorum *extenſioni* quinta
25 הַחֲמִישִׁי לְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ וַיְהִי גְּבוּלָם
,Miſſal &,Hamhad &,Alamelech Et .Achſaph &,Beten &,Chali &,Chelcath
26 חֶלְקַת וַחֲלִי וָבֶטֶן וְאַכְשָׁף׃ וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִשְׁאָל
ortus revertetur Et .Libnath Sichor in & ,mare ad Charmel in *occurrit* &
27 וּפָגַע בְּכַרְמֶל הַיָּמָּה וּבְשִׁיחוֹר לִבְנָת׃ וְשָׁב מִזְרַח
aquilonẽ ad Iphthachel vallẽ in &,Zebulun in *occurrit* &,Bethdagon Solis
הַשֶּׁמֶשׁ בֵּית דָּגֹן וּפָגַע בִּזְבֻלוּן וּבְגֵי יִפְתַּח־אֵל צָפוֹנָה
,Rechob &,Hebrõ Et.ſiniſtra à Chabul ad exibit &:Nehiel & ,Bethemech
28 בֵּית הָעֵמֶק וּנְעִיאֵל וְיָצָא אֶל־כָּבוּל מִשְּׂמֹאל׃ וְעֶבְרֹן וּרְחֹב
,Ramah terminꝰ revertetur Et.*multã* Sidon ad uſq; ,Canah & ,Chammon &
29 וְחַמּוֹן וְקָנָה עַד צִידוֹן רַבָּה׃ וְשָׁב הַגְּבוּל הָרָמָה
eruntq; ;Choſah terminus revertetur et ,Sor munitam civitatẽ ad uſq; &
וְעַד־עִיר מִבְצַר־צֹר וְשָׁב הַגְּבוּל חֹסָה וַיִּהְיוּ
,Rechob &,Aphec &,Hummah Et.Achzib ad funiculo à mare ad ejꝰ exitus
30 תֹּצְאֹתָיו הַיָּמָּה מֵחֶבֶל אַכְזִיבָה׃ וְעֻמָה וַאֲפֵק וּרְחֹב
extenſionis hæreditas Hæc .earum *atria* & ,duæ & viginti civitates
31 עָרִים עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה
Filiis .earum *atria* & ,iſtæ civitates ,ſuas familias *ad* Aſer filiorum
32 בְנֵי־אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ לִבְנֵי
.ſuas familias *ad* Napthali filiis ,ſexta ſors exivit Naphthali
נַפְתָּלִי יָצָא הַגּוֹרָל הַשִּׁשִּׁי לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
Adami & ,Sahanannim in Elon ab ,Cheleph à eorum terminus fuit Et
33 וַיְהִי גְבוּלָם מֵחֵלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וַאֲדָמִי
.Jarden ejus exitus *fuit* & :Laccum ad uſq; Jabneel & ,Necheb ipſius
הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד־לַקּוּם וַיְהִי תֹצְאֹתָיו הַיַּרְדֵּן׃
inde egredietur & ,Thabor Aznoth ,mare ad terminus revertetur Et
34 וְשָׁב הַגְּבוּל יָמָּה אַזְנוֹת תָּבוֹר וְיָצָא מִשָּׁם
,*mari à occurrit* Aſer in & ,meridie à Zebulun in *occurrit* & :Chuchoch
חוּקֹקָה וּפָגַע בִּזְבֻלוּן מִנֶּגֶב וּבְאָשֵׁר פָּגַע מִיָּם
Siddim ,*munitionis* civitates Et .Solis ortum Jarden ad Jehudah in &
35 וּבִיהוּדָה הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים
.Chaſor & ,Ramah & ,Adamah Et.Chinnereth &,Raccath,Chammath &,Ser
36 צֵר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנָּרֶת׃ וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר׃
,Chorem,Migdalel & ,Iron Et .Henchaſor & ,Edrehi &,Chedes Et
37 38 וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר׃ וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל־אֵל חֳרֵם
.earum *atria* & ,*novendecim* civitates ,Bethſames & ,Bethhanath &
וּבֵית־עֲנָת וּבֵית שֶׁמֶשׁ עָרִים תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

Verſio VUL. LAT.

14 Et circuit ad Aquilonem Hanathon: ſúntq; egreſſꝰ ejꝰ Val-
15 lis Jephtahel, Et Cateth & Naalol & Semeron & Jedala & Bethlehem: civitates duo-
16 decim, & villæ earũ. Hæc eſt hæreditas tribꝰ filiorũ Zabulon per cognationes ſuas, urbes &
17 viculi earũ. Iſſachar egreſſa eſt ſors quarta ꝑ cognationes ſu-
18 as. Fuitq; ejus hæreditas, Jez-
19 rael & Caſaloth & Sunem. Et Hapharaim & Seon & Anaha-
20 rath. Et Rabboth & Ceſion,
21 Abes, Et Rameth, & Engannim,
22 & Enhadda, & Bethpheſes. Et pervenit terminꝰ ejꝰ uſq; Thabor & Seheſima & Bethſames; eruntq; exitꝰ ejꝰ Jordanis : civitates ſedecim, & villæ earũ.
23 Hæc eſt poſſeſſio filiorũ Iſſachar ꝑ cognationes ſuas, urbes
24 & viculi earũ. Ceciditq; ſors quinta tribui filiorum Aſer ꝑ
25 cognationes ſuas. Fuitq; terminus eorũ Halcath & Chali
26 & Beten & Axaph. Et Elmelech & Amaad & Meſſal: & pervenit uſque ad Carmelum maris, & Sihor & Labanath.
27 Ac revertitur contra Orientẽ Bethdagon : & pertranſit uſq; Zabulon & Vallem Jephthaël contra Aquilonem in Bethemec & Nehiel. Egreditúrq; ad
28 lævã Cabul, Et Abran & Rohob & Hamon & Cana, uſq;
29 ad Sidonem magnã. Revertitúrq; in Horma uſq; ad civitatem munitiſſimã Tyrum, & uſq; Hoſa: erúntq; exitꝰ ejus in
30 mare de funiculo Achziba. Et Amma & Aphec & Rohob: civitates vigintiduæ, & villæ
31 earũ. Hæc eſt poſſeſſio filiorũ Aſer ꝑ cognationes ſuas, ur-
32 béſq; & viculi earũ. Filiorum Nephthali ſexta ſors cecidit ꝑ
33 familias ſuas. Et cœpit terminus de Heleph & Elon in Saananim, & Adami, quæ eſt Neceb, & Jebnael uſq; Lecũ: & egreſſꝰ eorũ uſq; ad Jordanem.
34 Revertitúrque terminꝰ contra Occidentẽ in Azanotthabor, atq; inde egreditur in Hucuca, & pertranſit in Zabulon contra Meridiem, & in Aſer contra Occidentẽ, & in Juda ad
35 Jordanẽ contra Ortũ Solis. Civitates munitiſſimæ, Aſſedim, Ser, & Emath, & Reccath, &
36 Cenereth, Et Edema, & Arama,
37 Aſor, Et Cedes & Edrai, En-
38 haſor, Et Jeron & Magdalel, Horem & Bethanath & Bethſames: civitates decem & novem, & villæ earum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ Βορρᾶν ἐπὶ Ἀμώθ,
15 ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαιφαὴλ, Καὶ Καταναὰθ, ϗ Ναβαὰλ, ϗ Συμοὼν, ϗ Ἱεριχὼ,
16 ϗ Βαιθμάν. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, (†) πόλεις ϗ αἱ κῶ-
17 μαι αὐτῶν. Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆ-
18 ρος ὁ τέταρτος. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια (χ) αὐ-
19 τῶν Ἰαζὴλ, ϗ Χασαλὼθ, ϗ Σουνὰμ, Καὶ Ἀγὶν,
20 ϗ Σιωνὰ, ϗ Ῥεηρὼθ, Καὶ Ἀναχερὲθ, ϗ Δα-
21 βιρὼν, ϗ Κισὼν, ϗ Ῥεβὲς, Καὶ Ῥεμμὰς, ϗ Ἰεὼν, ϗ Τομμὰν, ϗ Αἰμαρὲκ, ϗ Βηρσαφής.
22 Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ (ϟ) Γαιθβὼρ, ϗ ἐπὶ Σαλὶμ κατὰ θάλασσαν, ϗ Βαιθσαμύς· ϗ ἔσται
23 αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ὁ Ἰορδάνης. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους
24 αὐτῶν, αἱ πόλεις ϗ (ω) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐ-
25 τῶν. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν (α) Ἐξελεκὲθ, ϗ
26 Ἀλὲφ, ϗ Βαιθὸκ, ϗ Κεὰφ, Καὶ Ἐλιμελὲχ, ϗ Ἀμιὴλ, ϗ Μαασά· ϗ συνάψει τῷ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τῷ (β) Σιὼν, ϗ Λαβα-
27 νάθ. Καὶ ἐπιστρέψει (γ) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ϗ Βαιθεγενὲθ, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ϗ (δ) Ἐκγαῖ, ϗ Φθαιὴλ κατὰ Βορρᾶν, ϗ εἰσελεύσεται (ε) ὅρια Σαφθαιβαιθμὲ, ϗ Ἰναὴλ, ϗ διελεύσεται
28 εἰς Χωβαμασομὲλ, Καὶ Ἐλβὼν, ϗ Ῥαὰβ, ϗ Ἐμεμαὼν, ϗ Κανθὰν ἕως Σιδῶνος τῆς μεγά-
29 λης. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ῥαμὰ, (ζ) ϗ ἕως πηγῆς Μασφασσὰτ, ϗ τῶν Τυρίων· ϗ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰασὶφ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα, (η) ϗ Ἀπολὲβ, ϗ Ἐχοζὸβ,
30 Καὶ Ἀρχὸβ, ϗ Ἀφὲκ, ϗ Ῥαάυ. Αὕτη ἡ κλη-
31 ρονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δήμους (θ) αὐτῶν, πόλεις ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ τῷ (ι) Νεφθαλὶ
32 33 ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος. Καὶ (κ) ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν (λ) Μοολὰμ, ϗ Μωλὰ, ϗ Βεσεμιὶν, ϗ Ἀρμὲ, ϗ Ναβὼκ, ϗ Ἰεφθαμαὶ, ἕως Δωδάμ· ϗ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι (μ) αὐτοῦ
34 Ἰορδάνης. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ (ν) θάλασσαν ἐν Ἀθθαβὼρ, ϗ διελεύσεται ἐκεῖθεν (ξ) Ἰακανὰ, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ἀπὸ Νότου, (ο) ϗ Ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν, ϗ ὁ Ἰορδάνης (π) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. (ρ) Καὶ αἱ
35 πόλεις τειχήρεις τῶν Τυρίων, Τύρος, (σ) ϗ Ὠμαθαδακὲθ, ϗ Κενερὲθ,
36 Καὶ Ἀρμαὶθ, ϗ Ἀραὴλ,
37 ϗ Ἀσὼρ, Καὶ Κάδες, ϗ Ἀσσαρεὶ, ϗ πηγὴ
38 Ἀσὼρ, Καὶ Κερωὲ, ϗ Μεγαλααρεὶμ, ϗ Βαιθθαμὲ, ϗ Θεσσαμύς.

Et circuibunt fines ad Aquilonem ad Amoth, & erit exitus eorum ad Gæphael, 14 Et Catanath, et Nabaal, & Symoon, & (d) Hiericho, & Bethman. 15 Hæc eſt hæreditas tribus filiorũ Zabulon ſecundũ populos eorum, civitates, & pagi earum. 16 Et ipſi Iſſachar exiit ſors quarta. 17 Et facti ſunt fines eorũ Jazel,& 18 Chaſaloth,& Sunã, Et Agin, & 19 Siona,& Reeroth, Et Anachereth, 20 & Dabiron, & Ciſon,& Rebes, Et Remmas,& Jeon,& Tomman, 21 & Æmarec, & Berſaphes. Et 22 contingent fines ad Gæth Bor,& ad Salim ad mare, et Bæthſamys. Et erit ejꝰ exitꝰ finiũ (e) Jordanis. Hæc eſt hæreditas tribꝰ filiorũ 23 Iſſachar ſecundũ populos eorum, civitates,& pagi earum. Et exiit 24 ſors quinta Aſer ſecundũ populos eorum. Et facti ſunt fines eorum 25 Exeleceth,& Aleph, et Bæthoc, et Ceaph, Et Elimelech,& Amiel, et 26 Maaſa. Et contingent Carmelum ad mare,& Sion,& Labanath. Et 27 revertent ab Ortu Solis,& Bæthegeneth :& contingent Zabulon et Ecgai,& Phthæel ad Aquilonẽ: et ingredietur fines Saphthe-Bæthme,& Inael:& tranſibũt in Choba-Maſomel, Et Elbon, & Raab, 28 & Ememaõ,& Canthan uſq; Sidonem magnã. Et revertent fines 29 in Rama,& uſque ad fontẽ Maſphaſſat, et Tyrios. Et revertent fines ad Jaſiph : et erit exitꝰ ejus mare, & Apoleb, et Echozob, Et 30 Archob, et Aphec, et (f) Raau. Hæc 31 eſt hæreditas tribus filiorũ Aſer ſecundũ populos eorũ, civitates et pagi earũ. Et Nephthali exiit 32 ſors ſexta. Et facti ſunt fines eo- 33 rum Moolam et Mola, et Beſemiin, et Arme, et Naboc, et Jephthamæ uſque Dodam. Et facti ſunt exitus ejus Jordanes. Et re- 34 vertent fines ad mare in Athabor, et tranſibunt inde Jacana, et contingent Zabulon ab Auſtro : Et Aſer contingent ad mare : et Jordanes ab Ortu Solis : Et civi- 35 tates muratæ Tyriorũ, (g) Tyrus, et Omathadaceth, et Cenereth, Et Armæth et Arael, et Aſor, Et 36 Cades, et Aſſari, et fons A- 37 ſor, Et Ceroe, et Megalaarim, et 38 Beththame, et (h) Theſſamys.

MS. A. (†) αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ (χ) αὐτῶν Ἰεζραὲλ, ϗ Ἀχασελὼθ, ϗ Σουνὰμ, ϗ Ἀφεραεὶμ, ϗ Σιὰν, ϗ Ῥεναὼθ, ϗ Ἀῤῥαβὲθ, ϗ Ῥαββὼθ, ϗ Κεσιὼν, ϗ Ἀεμὲ, ϗ Ῥαμὰθ, ϗ Ἠνγαννὶμ, ϗ Ἠναδδὰ, ϗ Βαιθφασής. Καὶ συνάψει (ϟ) Θαφὼθ, ϗ ἐπὶ Σασιμὰθ κατὰ θάλασσαν, ϗ Βαιθεμάς· ϗ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης. (ω) αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. (α) Χελκὰθ, ϗ Ὀολεὶ, ϗ Βατνὲ, ϗ Ἀχσὰφ, ϗ Ἀμαὰδ, ϗ Μασάλ· καὶ συνάψει (β) Σιὼρ, (γ) ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου Βηθδαγὼν, καὶ (δ) Ἐνγαῒ Ἰεφθαὴλ κατὰ (ε) τὰ ὅρια Ἀσαφὲλ Βηθαεμὲκ, ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, ϗ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, ϗ Ἀχρὰν, ϗ Ῥοὼβ, ϗ Ἀμὼν, ϗ Κανὰ ἕως Σιδῶνος (ζ) ϗ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν Τυρίων· ϗ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σουσὰ, ϗ ἔσται (η) ϗ ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος Ἀχζεὶφ, ϗ Ἀμμὰ, ϗ Ἀφὲκ, ϗ Ῥαὼβ· πόλεις εἰκοσιδύο. Αὕτη (θ) αὐτῶν,* ϗ αἱ κῶμαι (ι) Νεφθαλὶμ (κ) ἐγένετο (λ) Μηλὲφ, ϗ Μηλὼν, ϗ Βεσενανὶμ, ϗ Ἀρμαὶ, ϗ Νακὲβ, ϗ Ἰαβνὴλ ἕως Ἀκρὺ· καὶ ἐγενήθησαν (μ) αὐτοῦ (ν) θάλασσαν Ἀζανὼθ Θαβὼρ, (ξ) εἰς Ἰκὼκ, ϗ συνάψει (ο) ϗ τῷ Ἀσὴρ (π) ἀπ' ἀνατολῶν (ρ) ϗ πόλις (σ) ϗ Ἀμὰθ, ϗ Ῥεκκὰθ, ϗ Χενερὲθ, ϗ Ἀδαμὶ, ϗ Ῥαμὰ, ϗ Ἀσὼρ, ϗ Κεδὲς, ϗ Ἐδραεὶ, ϗ πηγὴ Ἀσὼρ, ϗ Ἰαριὼν, ϗ Μαγδαλὶν Ὡρὲμ, ϗ Βαιναθὰθ, ϗ Θασμύς· πόλεις δεκαεννέα. Αὕτη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וּמִסְתְּחַר לֵיהּ תְּחוּמָא מִצִּפּוּנָא לְחַנָּתוֹן וַהֲווֹ מַפְּקָנוֹהִי לְחֵילַת יִפְתַּח אֵל׃ וְקַטָּת וְנַהֲלָל
15 16 וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאֲלָה וּבֵית לָחֶם קִרְוִין תַּרְתָּא עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃ דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
17 קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ לְיִשָּׂשכָר נְפַק עַדְבָא רְבִיעָאָה לִבְנֵי יִשָּׂשכָר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה
18 19 תְּחוּמֵיהוֹן יִזְרְעֶאל וּכְסֻלּוֹת וְשׁוּנֵם׃ וַחֲפָרַיִם וְשִׁיאוֹן וַאֲנָחֲרַת׃ וְהָרַבִּית וְקִשְׁיוֹן וְאָבֶץ׃
20 וְרֶמֶת וְעֵין גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פַּצֵּץ׃ וּמָעֵרַע תְּחוּמָא בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצִימָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וַהֲווֹ
21 22 מַפְּקָנוֹהִי דִּתְחוּמְהוֹן לְיַרְדְּנָא קִרְוִין שִׁית עֶשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּבְנֵי יִשָּׂשכָר
23 לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃ וּנְפַק עַדְבָא חֲמִישָׁאָה לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי אָשֵׁר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה
24 25 תְּחוּמְהוֹן חֶלְקַת וַחֲלִי וָבֶטֶן וְאַכְשָׁף׃ וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִשְׁאָל וּמָעֵרַע בְּכַרְמְלָא לְיַמָּא
26 וּבְשִׁיחוֹר לִבְנַת׃ וְתָאֵב מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא בֵּית דָּגוֹן וּמָעֵרַע בִּזְבוּלֻן וּבְחֵילַת יִפְתַּח אֵל לְצִפּוּנָא
27 28 בֵּית מֵישְׁרָא וּנְעִיאֵל וְנָפִיק לְכָבוּל מִסְּמָלָא׃ וְעֶבְרוֹן וּרְחֹב וְחַמּוֹן וְקָנָה עַד צִידוֹן רַבָּה׃
29 וְתָב תְּחוּמָא לְרָמְתָא וְעַד קִרְוֵי כְּרִיכָן קִרְוֵי תּוּקְפָּא וְתָב תְּחוּמָא לְחוֹסָה וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי
30 לְיַמָּא מֵעֲדַב אַכְזִיב׃ וְעוּמָה וַאֲפֵק וּרְחוֹב קִרְוִין תַּרְתֵּין וְעֶשְׂרִין וּפַצְחֵיהֶן׃ דָּא אַחְסָנַת
31 32 שִׁבְטָא דִּבְנֵי אָשֵׁר לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ לִבְנֵי נַפְתָּלִי נְפַק עַדְבָא שְׁתִיתָאָה
33 לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּמֵיהוֹן מֵחֵלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וַאֲדָמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד
34 לַקּוּם וַהֲווֹ מַפְּקָנוֹהִי לְיַרְדְּנָא׃ וְתָאֵב תְּחוּמָא לְיַמָּא לְאַזְנוֹת תָּבוֹר וּנְפַק מִתַּמָּן לְחוּקֹקָה
35 36 וּמָעֵרַע בִּזְבוּלֻן מִדָּרוֹמָא וּבְאָשֵׁר יָעֵרַע מִמַּעַרְבָא וּבִיהוּדָה יַרְדְּנָא מִדְּנַח שִׁמְשָׁא׃ וְקִרְוִין
37 כְּרִיכָן הַצִּדִּים צֵר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת׃ וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר׃ וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר׃
38 וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל חֳרֵם וּבֵית עֲנָת וּבֵית שֶׁמֶשׁ קִרְוִין תְּשַׁע עֶשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et revertitur ſibi terminꝰ à Septentrione ad Hhanathon, et fuerunt exitus 14
ejus ad vallem Jephtahhel. Et Kattath et Nahalal, et Simeron, et Jadala, et 15
Bethlehem: urbes duodecim et oppida earum. Hæc poſſeſſio filiorum Ze- 16
bulun ad proſapias ſuas: urbes hæ et oppida earum. Et Iſſachar exiit ſors 17
quarta, filiis Iſſachar ad proſapias eorum. Et fuit terminus eorum; Jezre- 18
ghel, et Chezzuloth, et Sunem. Et Hapharaim, et Siaon, et Anhharath. 19
Et Harabith, et Kiſſion, et Abeſz. Et Remeth, et Ghein-Ganim, et Ghein- 20
hhada, et Beth-paſzeſz. Et contingit terminus in Thabor, et Sahhaſzima, 21
& Beth-Semes; & fuerunt exitus termini *eorum* Jordanis : urbes ſedecim 22
& oppida earum. Hæc poſſeſſio tribus filiorum Iſſachar ad proſapias ſuas: 23
urbes et oppida earũ. Et exiit ſors quinta tribui filiorum Aſer ad proſapi- 24
as eorum. Et fuit terminus eorum Hhelkath et Hhali; et Beten, et Ach- 25
ſaph. Et Alamelech, et Ghamghad, et Miſſal: et contingit in Carmela ad 26
mare, et Beſſihhor Libnath. Et vertitur ab oriente Solis ad Beth-Dagon, 27
et contingit in Zebulun, et in valle Jiphthahhel ad Septentrionem Beth-
Meſra, et Neghiel: et exit ad Chabul à *ſiniſtra*. Et Ghebron et Rehhob, 28
& Hhamon, & Kana uſq; Szidon magnam. Et vertitur terminus ad Ra- 29
matha et uſq; ad urbes arcium; urbes fortitudinis. Et vertitur terminus ad
Hhozza, et fuerunt exitꝰ ejꝰ ad mare, ex ſorte Achzib. Et Ghuma, et A- 30
phek, et Rehhob: urbes viginti et duæ, et oppida earũ. Hæc poſſeſſio tribus 31
filiorum Aſer ad proſapias eorum, urbes hæ et oppida earum. Filiis Neph- 32
thali exiit ſors ſexta; filiis Nephthali ad proſapias eorum. Et fuit terminus 33
eorum Mehheleph, Meelon, Beſzaghananim et Adami-Hanekeb, & Ja-
bneel uſq; Lakum; et fuerunt exitus ejus ad Jordanem. Et vertitur terminus 34
ad mare ad Aznoth-Thabor: et exit inde ad Hhukok : et tangit in Zebu-
lun ab Auſtro, et in Aſer contingit ab occaſu, et in Juda Jordane ortu Solis.
Et urbes arcium: Haſzidim, Szer, et Hhamath, Rakath et Chinareth. Et 35
Adama et Harama, et Hhaſzor. Et Kedes, et Edreghi, et Ghein-Hhaſzor. Et 36
Jiron, et Migdal-El, Hharem et Beth-ghanath, et Beth-ſemes: urbes no- 37
vendecim et oppida earum. 38

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܚܕܪ ܠܗ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܚܕܝܬܘܢ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ. ܒܢܚܠܐ ܕܟܦܬܢܐܝܠ. 14
* ܘܩܛܬ. ܘܝܗܠܝܠ. ܘܫܡܪܝܢ. ܘܥܪܠܐ. ܘܒܝܬ ܠܚܡ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ. 15
ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܪܒܝܥܝܐ 16
ܠܒܢܝ ܐܝܣܟܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܟܣܠܘܬ. ܘܫܘܢܡ. 17 18
* ܘܚܦܪܝܡ. ܘܫܝܐܢ. ܘܥܢܚܪܬ. * ܘܕܒܠܬ. ܘܩܫܝܘܢ. ܘܐܒܨ. * ܘܪܡܬ ܥܝܢ. ܘܥܝܢ ܓܢܝܡ. ܘܥܝܢ 19 20
ܚܕܐ. ܘܒܝܬ ܦܨܝܢ. * ܘܦܓܥ ܬܚܘܡܐ ܒܬܒܘܪ. ܘܒܫܚܨܝܡܐ. ܘܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܗܘܘ 21
ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܗܘܢ. ܠܝܘܪܕܢܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ 22 23
ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܟܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܚܡܝܫܝܐ 24
ܠܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܫܝܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܚܠܩܬ. ܘܚܠܝ. ܘܒܛܢ. ܘܐܟܫܦ. 25
* ܘܐܠܡܠܟ. ܘܥܡܥܕ. ܘܡܫܐܠ. ܘܦܓܥ ܒܟܪܡܠܐ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܒܫܝܚܘܪ. ܘܠܒܢܬ. * ܘܗܦܟ 26
ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܠܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܦܓܥ ܒܙܒܘܠܘܢ. ܘܒܢܚܠܐ ܕܢܦܬܚܐܝܠ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. 27
ܘܒܝܬ ܥܡܩ. ܘܒܢܥܐܝܠ. ܘܢܦܩ ܠܟܒܘܠ ܡܢ ܣܡܠܐ. * ܘܥܒܪܘܢ. ܘܪܚܘܒ. ܘܚܡܘܢ. 28
ܘܩܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܨܝܕܢ ܪܒܬܐ. * ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܪܡܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܨܘܪ ܡܕܝܢܬܐ 29
ܥܫܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܚܘܣܐ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܐܟܙܝܒ.
* ܘܥܡܘܡ. ܘܐܦܩ. ܘܪܚܘܒ. ܩܘܪܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ 30 31
ܕܒܢܝ ܐܫܝܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܫܬܝܬܝܐ. ܠܒܢܝ 32
ܢܦܬܠܝ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܢ ܚܠܦܐ. ܘܡܢ ܐܠܘܢ. ܘܡܢ ܨܥܢܢܝܡ. ܘܐܕܡܐ. 33
ܘܢܩܒ. ܘܝܒܢܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܠܩܘܡ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܝܘܪܕܢܢ. * ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ 34
ܠܐܙܢܘܬ ܬܒܘܪ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܚܘܩܘܩ. ܘܦܓܥ ܒܙܒܘܠܘܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܒܐܫܝܪ ܦܓܥ
ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܒܝܗܘܕܐ. ܠܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܩܘܪܝܐ ܥܫܝܢܬܐ ܨܘܪ ܘܨܝܕܢ. 35
ܘܚܡܬ. ܘܪܩܬ. ܘܟܢܪܬ. * ܘܐܕܡܐ. ܘܪܡܐ. ܘܚܨܘܪ. * ܘܩܕܫ. ܘܐܕܪܥܝ. ܘܥܝܢ ܚܨܘܪ. * ܘܝܪܐܘܢ. 36 37
ܘܡܓܕܠܐܝܠ. ܘܚܪܡ. ܘܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܒܝܬ ܫܡܫ. ܩܘܪܝܐ ܬܫܥܣܪܐ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. 38

Tum vertit ſe terminus ad Aquilonarem pla- 14
gam Hediton, & ſunt exitus ejus ad vallem
Kephathnael, Et Catath, Jahliel, Somrin, 15
Arala, & Beth-lehem; civitates duodecim
& oppida earum. Hæc eſt hæreditas filio- 16
rum Zebolon per familias ſuas. Quarta ſors 17
prodiit filiis Iſachar per familias ſuas: Fuit 18
autem terminus eorum, Izrael, & Cheſloth,
Sevin, Hephiram, Senan, Aaterach, Deb- 19
lath, Ciſon, Ophas, Colis-In, Esjan, In-hada, 20
& Beth-peſſian. Deinde pertingit limes ad 21
Tabor, & Sahſima, & Beth-ſemes; denique 22
fuit exitus limitis eorum ad Jordanem: ci-
vitates tredecim cum pagis earum. Hæc eſt 23
hæreditas tribûs filiorũ Iſachar per familias
ſuas, civitates ac pagi earum. Quinta ſors 24
prodiit tribui filiorum Aſir per familias ſuas:
Fuítque terminus eorum, Hecloth, Hali, Be- 25
ten, Achſaph, Amlech, Amchar, & Me- 26
ſael; pertingítque Charmelum ab Occiden-
te, & Sihor, ac Labith. Tum reflectitur ab 27
Oriente ſole ad Beth-dagon, & recurrit ad
Zebolon, & ad vallem Nephtahael ab Aqui-
lone, tum ad Dabith, & convallem Neael;
egreditúrque ad Bubel ab Aquilone. Ad 28
Ebron, ad Rehob, ad Hemon, & ad Caa,
uſque ad Sidon magnam. Tum vertit ſe 29
terminus ad Ramath, & *pergit* uſque ad Sur
urbem maximam: deinde reflectitur termi-
nus idem ad Has, & ſunt exitus ejus ad Oc-
cidentalem partem vallis Achzib. Item 30
Convallis, Aphec, & Rohob: civitates vi-
ginti duæ cum villis earum. Hæc eſt hæ- 31
reditas tribûs filiorum Aſir per familias
ſuas, hæ civitates, & villæ earum. Sexta 32
ſors prodiit filiis Nephtali per familias ſuas:
Fuítque terminus eorum ab Helpha, & ab 33
Alun, à Sanaam, Adama, Necab, & Ne-
bael, uſque ad Lecum. Ab his exit ad Jor-
danem, Tum vertit ſe terminus Occiden- 34
tem versùs ad Aznoth in Cabuz: indéque
procedit ad Hebic, incidítque in Zebolon
ab Auſtro, & in Aſir incidit ab Occiden-
te, in Juda verò ad Jordanem ab Oriente
ſole, Et in urbes magnas Sur & Saidon, 35
Hemath, Carath, Chenarath, Adama, Da- 36
ma, Haſſor, Cades, Ardei, In-Sur, Dion, 37
Magdaljel, Horom, Beth-anoth, & Beth- 38
ſemes: civitates novemdecim cum pagis
earum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 15 * ودار به التخم من شمال حناتوب * وكانت نهايته وادي يفتحايل * وقطات * واهلال * وسمرون *
15 16 وبدالا * وبيت لحم * اثنا عشر مدينة وضياعها * هذه نحلة بني زابلون لقبايلهم * هولاء المدن
17 18 ورساتيقهم * وخرج السهم الرابع لبني يساخار لقبايلهم * وكان تخومهم يزرعالا * وكسلوت * وسولام
19 20 * وحفارايم * وسياون * وأناحرت * وربيت * وقسيون * وأبص * ورامت * وعين جنيم * وعين حدا * وبيت
21 22 فصيص * ولقي التخم تابور * وساحصيما * وبيت شمس * وكان تخمهم الاردن * ستة عشر مدينة
23 24 وحصايرهم * هذه نحلة بني ايساخار لعشايرهم * المدن المذكور ورساتيقهن * وخرج السهم الخامس
25 26 لسبط بني أشير لقبايلهم * وكان حدهم حلقات * وعلي * وباطن * واحساف * والمالخ * وعماد * ومسايل *
27 ويلقا الكرمل غربا * ويسحور لبنان * ويرجع من ناحية مشرق الشمس الي بيت داجون * ثم يلقي
28 زبولون * ووهد يفتح ايل * وشمالا بيت المرج ونعيايل * ويخرج الي كابول يسرة * وعبرون * ورحوب *
29 وحمون * وقانا * الي صيدون الكبري * ويخرج التخوم الي راما والي مدينة حصن صور * ثم يعود الي
30 حوسا * ويكون نهايته البحر من خط اخزيبا * وعما * وافيون * ورحوب * اثنان وعشرون مدينة
31 ورساتيقهن * هذه نحلة بني أشير بعشايرهم * هولاء المدن ورساتيقهن * وخرج السهم السادس لبني
32 نفتالي * وكان تخومهم من حلف * ومن ايلون التي هي صاعنيم * واصحاب المعصر * ويبنايل الي
33 لقوم * وكان نهايته الاردن * وعاد التخم غربا الي ازنوت تابور * وخرج منه الي حوقوق * ولقي زابلون
34 35 جنوبا * واشير غربا * ويهودا من جهة مشرق الشمس * من مدن الحصون صديم * صير حمات * رقات *
36 37 وكنارت * وادما * وراما * وحاصور * وقادس * وادرعات * وعين حاصورا * ويراون * وبرج ايل * وحريم *
38 وبيت عنات * وبيت شمس * تسعة عشر مدينة ورساتيقهن *

Tum reflexus eſt limes à Septentrione Ha- 14
natboth, ſuitq; finis ejus vallis Japhtahael,
Cattath, Nabalal, Semron, Jadala, & 15
Beth-lebem: urbes duodecim cum oppidis
earũ. Hæc eſt hæreditas filiorum Zabolon 16
per familias ſuas, hæ urbes ac ſuburbana
corundem. Præterea egreſſa eſt ſors quar- 17
ta filiis Iſſachar per familias eorum: Et 18
fuit terminus eorum Izdala, Keſuloth, &
Sulam, Hapharaim, Siaon, & Anaharath, 19
Rabbith, Caſjon, & Abes, Ramath, Fons- 20
gannim, Fons-hadda, & Beth-paſſis. Tum 21
incurrit terminus in Tabor, Sahaſſima, & 22
Beth-ſemes; fuitq; terminus eorum Jor-
danis: ſexdecim urbes, & caſtella earum.
Hæc eſt hæreditas filiorum Iſſachar per 23
familias eorum, urbes videlicet prædictæ,
& ſuburbia earum. Poſtea egreſſa eſt ſors 24
quinta tribui filiorum Aſir per familias
ſuas: Fuitque limes eorum Hilcat, Hali, 25
Baten, & Achſaph, Almalech, Amcad, et 26
Meſael, incurritq; in Carmel ad Occiden-
tem, & in Sihor Libani. Tum reverſus eſt 27
ex plaga Ortûs ſolis ad Beth-dagon, tum
incurrit in Zabulon & vallẽ Iephtahil;
ab Aquilone verò in Domum-prati, ac Na-
jael; exiitq; ad Kabul ſiniſtrorſùm, Et A- 28
phron, & Rehob, Hammon, & Cana, uſq;
ad Sidon magnã. Rurſus egreditur limes 29
ad Rama, et ad urbẽ arcis Sur, tum rever-
titur ad Huſa, & finis ej⁹ eſt mare quod
pertinet ad lineã Achzibæ. Præterea Om- 30
ma, Aphjon, & Rehob: urbes viginti duæ
cum oppidis earum. Hæc eſt hæreditas fi- 31
liorum Aſir per familias ſuas, hæ urbes, et
oppida earum. Deinde egreſſa eſt ſors ſex- 32
ta filiis Nephtali: Fuitq; terminus eorum 33
ab Haleph, & ab Ailon quæ eſt Saannim,
& poſſeſſoribus torcularis, & Iabnael, uſ-
que ad Laccum; fuitq; finis ejus Jordanis.
Tum reflectitur limes Occidentẽ verſùs 34
ad Aznoth-tabor, indeq; egreditur ad Hu-
coc, & offendit Zebolonem à Meridie, &
Aſer ab Occidente, & Iudã ex parte Or-
tûs ſolis. Ex urbibus autem quæ habebant 35
arces, fuerunt Saddim, Sir, Hamat, Rac-
cat, & Chennarat, Adama, Rama, Haſſor, 36
Cades, Adraat, & Fons-haſſora, Jeraon, 37
Turris-il, Harim, Beth-anath, & Beth- 38
ſemes: urbes novemdecim, & ſuburbana
earum.

ספר יהושע : כ

,urbes ;suas familias *ad* Naphthali filiorũ *extenſionis* hæreditas Hæc
39 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
ſors exivit ,ſuas familias *ad* Dan filiorum *Extenſioni* .earum *atria* &
40 וְחַצְרֵיהֶן׃ לְמַטֵּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם יָצָא הַגּוֹרָל
,Eſthaol & ,Sorhah ,eorũ hæreditatis terminus fuit Et .ſeptima
41 הַשְּׁבִיעִי׃ וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל
,Elon Et .Ithlah & ,Ajalon & ,Sahalabbin Et .Hirſemes &
42 וְעִיר שָׁמֶשׁ׃ וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן
43 ,Jehud Et .Bahalath &,Gibbethon &,Elthecheh Et.Hechron &,Timnatah&
44 וְתִמְנָתָה וְעֶקְרוֹן׃ וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃ וִיהֻד
45 termino cum Raccon & ,Mehajarchon Et .Gathrimmon &,Beneberach &
46 וּבְנֵי־בְרַק וְגַת־רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן עִם־הַגְּבוּל
aſcenderuntque :eis ab Dan filiorũ terminus exivit Et .Japho contra
47 מוּל יָפוֹ׃ וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי־דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ
eam ꝑcuſſerunt &,eam ceperuntq; ,Leſem cum pugnaverũt & ,Dan filii
בְנֵי־דָן וַיִּלָּחֲמוּ עִם־לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ
Leſem vocaverunt & :ea in habitaverũt &,eam *hæreditaverunt* ,gladii *os ad*
לְפִי־חֶרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם
Dan filiorũ *extenſionis* hæreditas Hæc .ſui patris Dan nomen ſecundũ,Dan
48 דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־דָן
hæreditare cõpleverunt Et .earum *atria* & iſtæ civitates ,ſuas familias *ad*
49 לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיְכַלּוּ לִנְחֹל
hæreditatem Iſrael filii dederuntque :ſuos terminos *ad* terram
אֶת־הָאָרֶץ לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נַחֲלָה
ei dederunt Domini *os Super* .ſui medio in Nun filio Jehoſuah
50 לִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן בְּתוֹכָם׃ עַל־פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ
: Ephraim monte in Serach Thimnath ,poſtulavit quam urbem
אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר שָׁאָל אֶת־תִּמְנַת־סֶרַח בְּהַר אֶפְרָיִם
quas ,hæreditates Iſtæ .ea in habitavit &,civitatem ædificavit &
51 וַיִּבְנֶה אֶת־הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ אֵלֶּה הַנְּחָלֹת אֲשֶׁר
patrum *capita* & ,Nun fili' Jehoſuah &,ſacerdos Elhazar fecerũt hæreditare
נִחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת
,*Domini facies ad* Siloh in *ſorte in* Iſrael filiorum *extenſionum*
לְמַטּוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה
.terram *dividendo* à finierunt & : *conventus tentorii* oſtium
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מֵחַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ׃

CAP. XX. כ

,Iſrael filios ad Loquere : dicendo ,Jehoſuah ad Dominus eſt locutus Et
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
vos ad ſum locutus quas ,*retractionis* civitates vobis Date :dicendo
לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם
ignorantia in animam *percutientem homicid*ã illuc *fugiend*ũ Ad .Moſeh *manu in*
3 בְּיַד־מֹשֶׁה׃ לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה
.ſanguinis *redemptore* à *retractionem* in vobis eruntque ;ſcientia *non in*
בִּבְלִי־דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט מִגֹּאֵל הַדָּם׃
,civitatis portæ oſtium ſtabitque ,iſtis civitatibus ex unam ad fugiet Et
4 וְנָס אֶל־אַחַת מֵהֶעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר
recolligent & :ſua verba ipſius urbis ſeniorum aurib' in loquetur ac
וְדִבֶּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר־הַהִיא אֶת־דְּבָרָיו וְאָסְפוּ
.eis cum habitabit & ,locum ei dabuntque : ſe ad urbem in eum
אֹתוֹ הָעִירָה אֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ־לוֹ מָקוֹם וְיָשַׁב עִמָּם׃
concludent non & ,eum poſt ſanguinis *redemptor* fuerit inſecutus cùm Et
5 וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא־יַסְגִּרוּ אֶת־
non & ,ſuũ proximum percuſſit ſcientia *non in* quia ;ejus manu in homicidã
הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בִבְלִי־דַעַת הִכָּה אֶת־רֵעֵהוּ וְלֹא־
,ipſa civitate in habitabit Et .nudiuſtertio ,heri ab eum *ipſe odio habens*
6 שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וְיָשַׁב בָּעִיר הַהִיא
,*magnum ſacerdotem mori uſque* ,judicium ad *cœtus facies ad ſe ſtare uſque*
עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
ad veniet &,homicida revertetur tunc : illis diebus in erit qui
אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם אָז יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל־
.*inde fugerat quã* civitatem ad ,ſuam domũ ad & ,ſuã civitatem
עִירוֹ וְאֶל־בֵּיתוֹ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־נָס מִשָּׁם׃

Verſio VULG. LAT.

39 Hæc eſt poſſeſſio trib' filiorũ Nephthali ꝑ cognationes ſuas, 40 urbes & viculi earũ. Tribui filiorũ Dan ꝑ familias ſuas egreſſa eſt ſors ſeptima. 41 Et fuit termin' poſſeſſionis ej' Saraa & Eſthaol,& Hirſemes,id eſt, 42 civitas Solis. Selebin & Aialon 43 & Jethela. Elon & Themna & 44 Acron. Elthece,Gebbethon & 45 Balaath. Et Jud & Bane & Barach 46 & Gethremmon. Et Meiarcon & Arecon, cum termino qui reſpicit Joppen, 47 Et ipſo fine concluditur. Aſcenderúntq; filii Dan, & pugnaverunt contra Leſem,ceperúntq; eã : & percuſſerunt eã in ore gladii,& poſſederunt,& habitaverunt in ea, vocantes nomen ej',Leſem Dan , ex nomine Dan patris ſui. 48 Hæc eſt poſſeſſio trib' filiorũ Dan,per cognationes ſuas, urbes & viculi earũ. 49 Cúmq; compléſſet ſorte dividere terrã ſingulis ꝑ trib' ſuas, dederunt filii Iſrael poſſeſſioné Joſue filio Nun in 50 medio ſui, Juxta præceptũ Dñi, urbem quã poſtulavit, Thamnath Saraa in monte Ephraim: & ædificavit civitaté, habitavítque in ea. 51 Hæ ſunt poſſeſſiones, quas ſorte diviſerunt Eleazar ſacerdos & Joſue fili' Nun, & principes familiarũ ac tribuũ filiorũ Iſrael, in Silo, corã Dño ad oſtium tabernaculi teſtimonii,partitíq; ſunt terram.

CAP. XX.

1 ET locut' eſt Dñs ad Joſue, dicens; Loquere filiis Iſrael,& 2 dic eis, Separate urbes fugitivorũ,de quib' locut' ſũ ad vos 3 ꝑ manũ Moyſi;Ut confugiat ad eas quicunq; animam percuſſerit neſci' : & poſſit evadere irã proximi, qui ultor eſt ſanguinis: 4 Cùm ad unã harũ confugerit civitatũ, ſtabit ante portã civitatis,& loquetur ſeniorib' urbis illi' ea quæ ſe cõprobent innocentem: ſícque ſuſcipient eũ, & dabunt ei locũ ad habitandũ. 5 Cúmq; ultor ſanguinis eũ fuerit perſecut', nõ tradent in man' ejus: quia ignorans percuſſit proximum ej',nec ante biduũ,triduúmve, 6 ej' probatur inimic'. Et habitabit in civitate illa , donec ſtet ante judiciũ cauſã reddens facti ſui, & moriatur ſacerdos magn', qui fuerit in illo tempore : tunc revertetur homicîda,& ingredietur civitatem & domũ ſuã de qua fugerat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

39 Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί. 40 Καὶ τῷ Δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος. 41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν (τ)Σαραθ, καὶ Ἀσὰ, καὶ πόλεις Σαμμαυς, 42 Καὶ Σαλαμὶν, καὶ Ἀμμὼν, καὶ Σιλαθὰ, 43 Καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμναθὰ, καὶ Ἀκκαρὼν, 44 Καὶ Ἀλκαθὰ, καὶ Βεγεθὼν, καὶ Γεβεελὰν, 45 Καὶ Ἀζὼρ, καὶ Βαναιβακὰτ, καὶ Γεθρεμμὼν, 46 Καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ἱεράκων ὅριον πλησίον Ἰόππης. 48 Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ (υ)πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει. καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι (φ)καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ (†)ἔθλιψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν. 47 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν (χ) τὴν Λαχὶς, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι (ψ)μαχαίρας· καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς (ω) Λασενδάν. καὶ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλὼμ καὶ ἐν (α) Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραὶμ (β) ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον. 49 Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν. καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (γ)κλῆρον τῷ 50 Ἰησοῖ τῷ υἱῷ Ναυῆ ἐν αὐτοῖς Διὰ (δ)προστάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο, (ε)Θαμνασαραχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ. 51 Αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς (ζ)κατεκληρονόμησεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ (η)ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς (θ) Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σηλὼ, ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

39 *Hæc eſt hæreditas trib' filiorum Nephthali.* 40 *Et Dan exiit ſors ſeptima.* 41 *Et facti ſunt fines eorum Sarath,& Aſa,et civitates Sammays,* 42 *Et Salamin,& Ammon,& Silatha,* 43 *Et Elon,& Thamnatha, & Accaron,* 44 *Et Alcatha,& Begethon,& Gebeelã,* 45 *Et Azor,& Banæbacat,& Geth Remmon.* 46 *Et à mari Hieracon terminus prope Ioppẽ.* 48 *(i)Hæc hæreditas tribûs filiorũ Dan ſecundùm populos eorum, civitates eorum, & pagi earum. Et non extriverunt filii Dan Amorrhæum vexantẽ eos in monte. Et non ſinebant eos Amorrhæi deſcendere in convallem. Et vexaverunt à ſe terminum portionis eorum.* 47 *Et iverunt filii Dan, & oppugnaverunt (k)Lachis,& ceperunt eam,& percuſſerunt eã in ore gladii. Et habitaverunt eã: et vocaverunt nomen ejus,(l)Laſendan. (m)Et Amorrhæus permanſit habitare in Elom , & in Salamin. Et gravata eſt manus Ephræm ſuper eos,et facti ſunt illis tributarii.* 49 *Et (n) iverunt adire terrã ſecundùm terminum ipſorum. Et dederunt filii Iſrael ſortem Ieſu filio Nane inter ipſos* 50 *Per præceptum Dei:& dederunt ei civitatẽ, quã petiit ,Thamnaſarach,quæ eſt in monte Ephræm. Et ædificavit civitatẽ, & habitabat in ea.* 51 *Hæ ſunt diviſiones, quas in hæreditatẽ dedit Eleazar ſacerdos, & Ieſus Nane,et principes familiarum in tribubus Iſrael, ſecundùm ſortes in Selo,ante Dominum apud januas tabernaculi teſtimonii. Et iverunt adire terram.*

MS.A.(τ) Σαραὰ, καὶ Ἐσθαὸλ, καὶ πόλις Σαμὲς, καὶ Σαλαμεὶν, καὶ Ἰαλὼν, καὶ Ἰεθλὰ, καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρὼν, καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβαθὼν, καὶ Βααλὼν, καὶ Ἰὲθ, καὶ Βανηβαρὰκ, καὶ Γεθρεμμὼν, καὶ ἀπὸ θαλάσσης (υ)πόλις καὶ αἱ (φ)καταβαίνειν (†)ἔθλιβον (χ)τὴν Λεσὲμ, (ψ)μαχαίρης· καὶ κατεπάτησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν (ω)Λεσενδάν. (α) Σαλαμείμ· (β)ἐπ' αὐτοῖς, (γ)κλῆρον Ἰησοῖ υἱῷ (δ) προστάγματος κυρίου, καὶ (ε)Θαμναθσαρὰ, (ζ) κατεκληρονόμησαν (η) ἄρχοντες πατριῶν (θ) τοῦ Ἰσραήλ

ΚΕΦ. κ'.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων, 2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωυσῆ. 3 Φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως· καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς (α)ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς (β) κρίσιν.

CAP. XX.

1 *ET locutus eſt Dominus Ieſu, dicens , Loquere filiis Iſrael,* 2 *dicens, Date civitates refugiorum,quas dixi ad vos per Moyſen,* 3 *Refugium homicidæ,qui percuſſit animam non ſponte. Et erunt vobis civitates refugium: & non morietur homicida à perſequente ſanguinem; (α) quoadusq; conſtiterit corã Synagoga in judicium.*

MS.A.(α) ἀπὸ τοῦ (β)κρίσιν. Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν. Καὶ ὅτι διώξεται ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτην. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἕως * τῆς κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. Καὶ διέστειλαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

39 דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃ לְשִׁבְטָא דִבְנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
40 41 נְפַק עַדְבָא שְׁבִיעָאָה׃ וַהֲוָה תְּחוּם אַחְסָנַתְהוֹן צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל וְקִרְיַת שִׁמְשָׁא׃
42 43 וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָא וְעֶקְרוֹן׃ וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃ וִיהוּד וּבְנֵי
44 45 בְרַק וְגַת רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְרַקּוֹן עִם תְּחוּמָא דִּי לָקֳבֵל יָפוֹ׃ וּנְפַק תְּחוּם בְּנֵי דָן מִנְּהוֹן
46 וּסְלִיקוּ בְנֵי דָן וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִם לֶשֶׁם וּכְבַשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹ יָתַהּ לְפִתְגָם דְּחֶרֶב וִירִיתוּ יָתַהּ
47 48 וִיתִיבוּ בַהּ וּקְרוֹ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשׁוּם דָּן אֲבוּהוֹן׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
49 קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ וְשֵׁיצִיאוּ לְאַחְסָנָא יָת אַרְעָא לִתְחוּמַהָא וִיהַבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אַחְסָנָא
50 לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בֵּינֵיהוֹן׃ עַל מֵימְרָא דַיְיָ יְהַבוּ לֵיהּ יָת קַרְתָּא דִּי שְׁאַל יָת תִּמְנַת סֶרַח
51 בְּטוּרָא דְאֶפְרַיִם וּבְנָא יָת קַרְתָּא וִיתִיב בַּהּ׃ אִלֵּין אַחְסְנָתָא דִּי אַחְסִין אֶלְעָזָר כַּהֲנָא
וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְרֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְשִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַדְבָא בְּשִׁלֹה קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא וְשֵׁיצִיאוּ מִלְּפַלָּגָא יָת אַרְעָא׃

כ

1 2 וּמַלֵּיל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר׃ מַלֵּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הַבוּ לְכוֹן יָת קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא
3 דְּמַלֵּלִית עִמְּכוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה׃ לְמֶעְרוֹק לְתַמָּן קָטוֹלָא דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְשָׁלוּ בְּלָא מַדְעֵיהּ
4 וִיהוֹוְיָן לְכוֹן לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵל דְּמָא׃ וְיֶעְרוֹק לַחֲדָא מִקִּרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיקוּם בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע
קַרְתָּא וִימַלֵּל קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יָת פִּתְגָּמוֹהִי וִיכַנְּשׁוּן יָתֵיהּ לְקַרְתָּא לְוָתְהוֹן וְיִתְּנוּן
5 לֵיהּ אֲתַר וִיתֵיב עִמְּהוֹן׃ וַאֲרֵי יִרְדּוֹף גָּאֵל דְּמָא בַּתְרוֹהִי וְלָא יִמְסְרוּן יָת קָטוֹלָא בִּידֵיהּ
6 אֲרֵי בְּלָא מַדְעֵיהּ קְטַל יָת חַבְרֵיהּ וְלָא סָנֵי הוּא לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וִיתִיב בְּקַרְתָּא
הַהִיא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא עַד דִּימוּת כַּהֲנָא רַבָּא דִּי יְהֵא בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן בְּכֵן
יְתוּב קָטוֹלָא וְיֵעוֹל לְקַרְתֵּיהּ וּלְבֵיתֵיהּ לְקַרְתָּא דִּי עֲרַק מִתַּמָּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

39 Hæc poſſeſſio tribus filiorum Nephthali ad proſapias eorũ: urbes et oppida earum. 40 Tribui filiorum Dan ad proſapias eorum, exiit ſors ſeptima. 41 Et fuit terminus poſſeſſionis eorum; Szargha et Eſthaol, et urbs Sames. 42 Et Saghalabin et Ajalon,et Ithelah. Et Ailon, et Thimnatha,et Ghekron. 43 Et Elthekeh,et Gibthon,et Baghalath. 44 Et Ihud,et Bene-Berak, et Gath-Rimon. 45 Et Mei-Hajarkon et Harakon cum termino qui contra Japho. 46 Et exiit terminus filiorum Dan ab eis: 47 et aſcenderunt filii Dan, et iniverunt bellum cum Leſſen, et ſubegerunt eam,et deleverunt eam ad verbũ gladii,et poſſederunt eã,et habitarunt in eâ,et appellarunt Leſſen,Dan,nomine Dan patris eorũ. 48 Hæc poſſeſſio tribus filiorũ Dan ad proſapias eorum;urbes hæ et oppida earum. 49 Et finierunt ad poſſidendum terram ad terminum ejus; et dederunt filii Iſrael poſſeſsionem Joſue filio Nun inter ipſos. 50 Juxta dictum Domini dederunt ei urbem quam petivit ; Thimnath Zzarahh in monte Ephraim:et ædificavit urbem, et habitavit in eâ. 51 Hæ poſſeſsiones, quas poſsidere fecerunt Eleazar ſacerdos, et Joſue filius Nun,et capita patrum tribuum filiorum Iſrael in ſorte in Silo ante Dominum, in porta tabernaculi fœderis: et finierunt à dividendâ terrâ.

CAP. XX.

1 ET locutus eſt Dñs cum Joſue,ad dicendum: 2 Loquere cum filiis Iſrael,ad dicendum:Date vobis urbes evaſionis,quas locutus ſum vobiſcũ in manu Moſis: 3 Ad fugiendũ eò occiſoré, qui occidet animã in errore,in non ſcientiâ ſuâ:et erunt vobis in evaſionem à redemptore ſanguinis. 4 Et fugiet ad unã ex urbib' his,et ſtabit in introitu portæ urbis,et loquetur ante ſenes civitatis illius verba ſua; et aggregabunt eum ad civitatem ad ipſos,et dabunt ei locum,et habitabit cum eis. 5 Et quando ſecutus fuerit redemptor ſanguinis poſt eum,et non tradent occiſoré in man' ej',quia in non ſcientiâ ſuâ occidit ſociũ ſuũ,et non odit ipſe illũ ab heri et ab-ante eum. 6 Et habitabit in civitate illâ quoad ſurgat corã congregatione in judicio, quoad moriatur Sacerdos magn' qui erit in dieb' illis:tunc redibit occiſor,et intrabit ad civitatem ſuã,et ad domũ ſuam;ad urbem ex quâ fugerat inde.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܕܐ ܗ̱ܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢ̈ܝ ܢܦܬܠܝ ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ. ܘܕܪ̈ܬܗܝܢ. 39
* ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܫܒܥܐ. ܕܒܢ̈ܝ ܕܢ ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܨܪܥܐ. 40
ܘܐܫܬܐܘܠ. ܘܩܪܝܬܐ ܕܫܡܫ. * ܘܫܥܠܒܝܢ. ܘܐܝܠܘܢ. ܘܢܬܠܐ. * ܘܐܠܘܢ. ܘܬܡܢܐ. ܘܥܩܪܘܢ. 41 42
* ܘܐܠܩܬ. ܘܓܒܬܘܢ. ܘܒܥܠܬ. * ܘܝܗܘܕܝܬ. ܘܒܥܠܕܒܟ. ܘܓܬܪܡܘܢ. * ܘܡܝ̈ܝܪܩܘܢ. 43 44
ܘܟܪܩܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܝܠܬ. * ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢ̈ܝ ܕܢ ܡܢܗܘܢ. 45 46
ܘܣܠܩܘ ܒܢ̈ܝ ܕܢ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܢܫ̈ܐ ܕܐܝܢܘ. ܘܟܒܫܘܗ ܘܩܛܠܘܗ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. 47
ܘܝܪܬܘܗ ܘܝܬܒܘ ܒܗ. ܘܩܪܘܗ ܠܐܝܢܘ ܕܢ. ܐܝܟ ܫܡܐ ܕܕܢ ܐܒܘܗܘܢ. * ܗܕܐ ܗ̱ܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢ̈ܝ 48
ܕܢ ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܘܩܘܪ̈ܝܐ. ܗܠܝܢ ܘܕܪ̈ܬܗܝܢ. * ܘܫܠܡܘ ܠܡܐܪܬܗ ܠܐܪܥܐ 49
ܒܬܚܘܡ̈ܝܗ. ܘܝܗܒܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܝܪܬܘܬܐ ܠܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܒܡܨܥܬܗܘܢ. * ܥܠ ܡܠܬ 50
ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܝܗܒܘ ܠܗ ܡܕܝܢܬܐ ܕܫܐܠ. ܠܬܡܢܬ ܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܒܢܗ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܝܬܒ ܒܗ. * ܗܠܝܢ ܝܪ̈ܬܘܬܐ ܕܐܘܪܬ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ 51
ܕܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܦܣ̈ܐ. ܒܫܝܠܘ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܫܠܡܘ
ܠܡܦܠܓܘܬܗ ܠܐܪܥܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. * ܐܡܪ ܠܒܢ̈ܝ 1 2
ܐܝܣܪܝܠ. ܥܒܕܘ ܠܟܘܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܠܡܥܪܩܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܒܐܝܕ ܡܘܫܐ
ܥܒܕܝ. * ܕܢܥܪܘܩ ܠܬܡܢ ܩܛܘܠܐ: ܐܝܢܐ ܕܢܩܛܘܠ ܢܦܫܐ ܡܢ ܫܠܝܐ ܟܕ ܠܐ ܝܕܥ. ܘܢܗܘܝܢ 3
ܠܟܘܢ ܠܡܥܪܩܘܬܐ. ܡܢ ܬܒܘܥܐ ܕܕܡܐ. * ܘܢܥܪܘܩ ܠܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ. ܘܢܩܘܡ 4
ܠܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܡܠܠ ܩܕܡ ܩܫܝܫ̈ܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. ܘܢܐܡܪ ܩܕܡܝܗܘܢ ܡܠܘܗܝ
ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܬܠܘܢ ܠܗ ܕܘܟܬܐ ܠܡܥܡܪ ܥܡܗܘܢ. * ܘܢܟܢܫܘܢܗ ܠܘܬܗܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. 5
ܟܕ ܪܕܦ ܒܬܪܗ ܬܒܘܥܐ ܕܕܡܐ. ܠܐ ܢܫܠܡܘܢܗ ܒܐܝܕܘܗܝ ܠܩܛܘܠܐ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܠܐ
ܝܕܥ ܗܘܐ. ܡܚܝܗܝ ܠܚܒܪܗ. ܘܠܐ ܣܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܬܡܠܝ. * ܘܢܬܒ ܒܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. 6
ܥܕܡܐ ܕܢܩܘܡ ܩܕܡ ܟܢܘܫܬܐ ܠܕܝܢܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܡܘܬ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ.
ܘܗܝܕܝܢ ܢܬܗܦܟ ܩܛܘܠܐ. ܘܢܐܬܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܥܪܩ ܡܢܗ.

Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Nephtali ꝑ 39
familias ſuas, hæ civitates, & villæ earum. Septima 40
denique ſors prodiit filiis Dan per familias
ſuas: Et fuit terminus hæreditatis eorum, 41
Sadaa, Eſtoel, Civitas-ſemes, Saalabin, 42
Ailon, Nethla, Alon, Temna, Acron, Elcath, 43
Gebton, Baalath, Ihudith, Baaldebech, 44
Ghethremon, Mai-jarcon, & Charcon, uſq; ad 45
terminum qui eſt contra Ilath. Exit autem limes 46
filiorũ Dan ab ipſis. Et aſcenderunt filii 47
Dan, & prælium committentes cum civibus
Ino, ſubegerũt eam, & interfecerunt eam acie
gladii, eámque poſſidentes habitârunt in ea,
& eandem Ino vocaverunt Dan juxta nomen
Dan patris ſui. Hæc eſt hæreditas filiorũ Dan 48
per familias ſuas, hæ urbes atque civitates cùm
pagis earũ. Cæterùm cùm abſolviſſent poſſidere 49
terrã per limites ejus, dederunt filii Iſrael
hæreditatem Jeſu filio Nun in medio ſui.
Iuxta ſermoné oris Dñi dederunt ei civitatẽ 50
quam poſtulaverat, Temnath-ſerah quæ eſt in
monte Aphrem: extruxit autẽ hanc civitatẽ, &
commoratus eſt in ea. Iſtæ ſunt hæreditates 51
quas dedit poſſidendas Eliazar ſacerdos, Jeſus
filius Nun, & primi patres tribuũ Iſraelis per
ſortes, in Silo, coram Domino, in oſtio tabernaculi
temporis. Et abſolverunt diſtributionem
terræ.

CAP. XX.

DEinde dixit Dominus ad Jeſum; Dic filiis 1
Iſrael, Relinquite vobis civitates ad evaſionem, 2
quemadmodum dixeram vobis per
Moſen ſervum meum; Quatenus fugiat illùc 3
homicîda qui animam ex inſperato inſcius
occiderit: ſintque vobis ad evadendum à
vindice ultionis ſanguinis. Fugiens enim ad 4
unam ex his civitatibus, ſtabit ad ingreſſum
portæ civitatis, et loquetur coram ſenioribus
civitatis illi⁹, ſuámque apud eos cauſam dicet
in civitate; & dabunt ei locum ad habitandum
ſecum, Et colligent eum apud ſe in 5
civitate, quando perſequetur eum vindex ultionis
ſanguinis, nec tradent in manus ejus
homicìdam; quoniam inſcius percuſſit proximum
ſuum, nec oderat eum præteritis diebus.
Manebit autem in civitate illa, donec 6
ſe judicio ſiſtat coram cœtu, donec moriatur
ſummus ſacerdos qui fuerit iis diebus:
ac tunc revertetur homicîda, repetétque domum
ac civitatem ſuam, & urbem è qua fugerat.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

39 40 * هذه نحلة سبط نفتالي لقبايلهم * وهذه المدن وحصايرهم * ولبني دان لقبايلهم خرج السهم
41 42 السابع * وكان تخم نحالهم صرعا * واسثاول * وعين شمس * وساعلبين * وايالون * ويتلا * وايلون *
43 44 45 وتمناتا * وعقرا * والتقا * وجبثون * وباعلات * ويهود * وبني براق * وجث رمون * ومريرقون *
46 47 ورقون مع التخم وجهة يافا * وخرج تخم بني دان منهم * وصعدوا وحاربوا لاشم وملكوها وقتلوا
48 أهلها * وورثوها وسكنوا فيها * وسموها دان باسم دان ابيهم * هذه نحلة سبط دان
49 لعشايرهم * هذه المدن ونواحيهم * ولما فرغوا من قسمة الارض وتخومها * اعطوا بنو
50 اسرائيل ليوسع بن نون نحلة في وسطهم * عن امر الله المدينة التي سال فيها * بيت سارح
51 في جبل افرايم اعطوه * وبناها وسكنها * هذه الاملاك التي انحل العازار الامام ويوسع
بن نون ورؤساء آباء اسباط بني اسرائيل بالقرعة في شيلو بحضرة الرب * وفرغوا من
قسمة الارض *

* الفصل العشرون *

1 2 * وكلم الله يوسع قايلا * خاطب بني اسرائيل حتي يعطوا مدن الوقوف التي امرتهم على يد موسي
3 * حتي يهرب اليها كل قاتل قتل نفسا ساهيا * بغير قصد ولا معرفة * فتكون لكم وقاية من ولي
4 5 الدم * ليهرب القاتل الي احدي هذه المدن * ويقف على بابها * ويقول لشيوخها حجته * حتي
يضموه اليهم الي المدينة * ويعطوه موضعا يقيم فيه معهم * فاذا طرد ولي الدم وراه لا يسلموه
6 اليه * لانه قتل بغير عمد * وليس هو باغض للمقتول من امس وما قبله * ويجلس في تلك
المدينة الي حين وقوفه قدام الجماعة للحكم * الي ان يموت الامام الاعظم الذي يكون في
تلك الايام * حينئذ يعود القاتل الي مدينته واهله *

Hæc eſt hæreditas filiorum Nephtali per 39
familias ſuas, atque hæ ſunt urbes ac
pagi eorum. Demum filiis Dan per familias 40
eorum egreſſa eſt ſors ſeptima: 41
Fuitque terminus locorum eorum, Saraa, 42
Eſtaol, & Fons-ſemes, Saalabin, Ajalon, 43
Jetbla, Ailon, Temnatha, Acra, 44
Eltaca, Gabton, Baalath, Jehod, Benebarac, 45
Gethremmon, Meriracon, & Raccon, 46
cum confinibus & tractu Japha. Egreſſus 47
eſt autem terminus filiorum Dan
ab ipſis: & aſcendentes oppugnârunt Laſim,
& ceperunt eam, & occiſis civibus
ejus obtinuerunt eam, & habitârunt in ea,
& appellârunt eam Dan ex nomine Dan
patris ſui. Hæc eſt hæreditas tribûs 48
Dan per familias ſuas, hæ urbes & tractus
eorum. Cúmque finem feciſſent dividendi 49
terram ac limites ejus, dederunt
filii Iſrael Joſue filio Nun hæreditatem
in medio ſui: Ex præſcripto Dei, urbem 50
quam petierat, nempe Beth-ſareh in
monte Ephraimi, dederunt ei, quam ædificavit
& coluit. Hæ ſunt poſſeſſiones 51
quas ſorte dederunt Elazar ſacerdos, Joſue
filius Nun, & principes patrum tribuum
filiorum Iſrael, in Silo in præſentia
Domini: Et finem impoſuêre dividende
terræ.

CAP. XX.

ALlocutuſque eſt Deus Joſue, dicens, 1
Colloquere cum filiis Iſrael ut dent 2
urbes immunitatis, quas præceperam eis
per Moſen; ut ad eas fugiat omnis homicîda 3
qui animam interfecerit per errorem,
haud datâ operâ, & abſq; ſcientia:
eruntque vobis aſylum contra propinquum
ſanguinis. Effugiet ſiquidem homicîda 4
ad unam ex his urbibus, ſeque
ſiſtens ad portam illius, dicet apud ſeniores
ejus cauſam ſuã; ut recipiant eũ ad 5
ſe in urbem, & dent ei locum in quo
commoretur cum ipſis; cúmque inſequetur
eum propinquus ſanguinis, non tradant
eum ipſi, quandoquidem interfecit
eum haud datâ operâ, nec is odio verſequebatur
interfectum ab heri & antea.
Commorabitur autem in illa urbe, donec 6
ſtet coram cœtu ad judicium, quouſque
moriatur ſummus ſacerdos qui fuerit
illis diebus; ac tum redibit homicîda ad
ad urbem ſuam, & familiares ſuos,

Sechem & ,Naphthali monte in Galil in Chedes *ſanctificaverunt* Et
7 ויקדשו את־קדש בגליל בהר נפתלי ואת־שכם
.Jehudah monte in (Chebron ipſa) Chiriatharbah & ,Ephraim monte in
בהר אפרים ואת־קרית ארבע היא חברון בהר יהודה:
deſerto in Beſer dederunt orientem ad Jericho Jarden trans de Et
8 ומעבר לירדן יריחו מזרחה נתנו את־בצר במדבר
extenſione de Ghilhad in Ramoth & ;Reuben *extenſione de* planitie in
במישר ממטה ראובן ואת־ראמות בגלעד ממטה
civitates fuerunt Iſtæ .Menaſſeh *extenſione* de Baſan in Gholan & ,Ghad
9 גד ואת־גלון בבשן ממטה מנשה: אלה היו ערי
,eorũ medio in *peregrinanti* peregrino & ,Iſrael filiis omnibus *conventionis*
המועדה לכל בני ישראל ולגר הגר בתוכם
non & ,*ignorantia in* animam percutiens omnis illuc *fugiendum ad*
לנוס שמה כל־מכה־נפש בשגגה ולא
.*cœtus facies ad eum ſtare uſque* ,ſanguinis *redemptoris manu in* moriatur
ימות ביד גאל הדם עד־עמדו לפני העדה:

CAP. XXI. כא

ad & ,ſacerdotem Elhazar ad Levitarum patrum *capita* acceſſerunt Et
1 ויגשו ראשי אבות הלוים אל־אלעזר הכהן ואל־
- .Iſrael filiorum *extenſionum* patrum capita ad & ,Nun filium Jehoſuah
יהושע בן־נון ואל־ראשי אבות המטות לבני ישראל:
Dominus :dicendo ,Chenahan terra in Siloh in eos ad ſunt Locutique
2 וידברו אליהם בשלה בארץ כנען לאמר יהוה
,habitandum ad civitates nobis *dandum ad* Moſeh *manu in* præcepit
צוה ביד־משה לתת־לנו ערים לשבת
Levitis Iſrael filii Dederuntq;.noſtris animalib⁹ earum ſuburbana &
3 ומגרשיהן לבהמתנו: ויתנו בני־ישראל ללוים
.earum ſuburbana & ,iſtas urbes ,Domini *os ad* ſua hæreditate de
מנחלתם אל־פי יהוה את־הערים האלה ואת־מגרשיהן:
ſacerdotis Aharon filiis fuitq; ,Chohathitarum familias *ad* ſors *exiit* Et
4 ויצא הגורל למשפחת הקהתי ויהי לבני אהרן הכהן
tribu de & ,Simhon *extenſione* de & ,Jehudah *extenſione* de Levitis de
מן־הלוים ממטה יהודה וממטה השמעני וממטה
reſiduis ,Chohath filiis Et .tredecim civitates ,*ſorte in* Benjamin
5 בנימן בגורל ערים שלש עשרה: ולבני קהת הנותרים
tribu dimidia de &,Dan tribu de & ,Ephraim *extenſionis* familiis de
ממשפחת מטה־אפרים וממטה־דן ומחצי מטה
familiis de Gherſon filiis Et .decem civitates ,*ſorte in* Menaſſeh
6 מנשה בגורל ערים עשר: ולבני גרשון ממשפחת
,Naphthali *extenſione* de & ,Aſer *extenſione* de & ,Iſſachar *extenſionis*
מטה־יששכר וממטה־אשר וממטה נפתלי
.tredecim civitates ,*ſorte in* Baſan in Menaſſeh tribu dimidia de &
ומחצי מטה מנשה בבשן בגורל ערים שלש עשרה:
,Ghad tribu de & ,Reuben *extenſione* de ſuas familias *ad* Merari Filiis
7 לבני מררי למשפחתם ממטה ראובן וממטה־גד
Iſrael filii Dederuntq; .duodecim civitates,Zebulun *extenſione* de &
8 וממטה זבולן ערים שתים עשרה: ויתנו בני־ישראל
præcepit ſicuti ,earum ſuburbana & ,has civitates Levitis
ללוים את־הערים האלה ואת־מגרשיהן כאשר צוה
filiorum *extenſione* de dederunt Et .*ſorte in* Moſeh *manu in* Dominus
9 יהוה ביד־משה בגורל: ויתנו ממטה בני
quas ,has civitates ,Simhon filiorum *extenſione* de & ,Jehudah
יהודה וממטה בני שמעון את הערים האלה אשר־
familiis de Aharon filiis fuit Et .nomine in *eas vocabit*
10 יקרא אתהן בשם: ויהי לבני אהרן ממשפחות
.prima ſors erat eis quoniam:Levi filiis de Chohathitarum
הקהתי מבני לוי כי להם היה הגורל ראשנה:
ipſa) :Hanoch patris Arbah Chiriath eis Dederuntque
11 ויתנו להם את־קרית ארבע אבי הענוק היא
.ejus *circuitus* ejus ſuburbana & ;Jehudah monte in (Chebron
חברון בהר יהודה ואת־מגרשה סביבתיה:

Verſio VULG. LAT.

7 Decreverúntque Cedes in Galilæa montis Nephthali, & Sichem in monte Ephraim, & Cariatharbe, ipſa eſt Hebron, 8 in monte Juda. Et trans Jordanem contra Orientalem plagam Jericho, ſtatuerunt Boſor, quæ ſita eſt in campeſtri ſolitudine, de tribu Ruben, & Ramoth in Galaad de tribu Gad, & Gaulon in Baſan de tribu 9 Manaſſe. Hæ civitates conſtitutæ ſunt cunctis filiis Iſrael, & advenis qui habitabant inter eos: ut fugeret ad eas qui animam neſcius percuſſiſſet, et non moreretur in manu proximi, effuſum ſanguinem vindicare cupientis, donec ſtaret ante populum expoſiturus cauſam ſuam.

CAP. XXI.

1 Acceſſerúntq; principes familiarum Levi ad Eleazarum ſacerdotem, & Joſue filium Nun, & ad duces cognationum per ſingulas tribus filiorum Iſ- 2 rael: Locutíque ſunt ad eos in Silo terræ Chanaan, atque dixerunt; Dominus præcepit per manum Moyſi, ut darentur nobis urbes ad habitandum, & ſuburbana earum ad 3 alenda jumenta. Dederúntq; filii Iſrael de poſſeſſionib⁹ ſuis juxta imperium Domini, civi- 4 tates & ſuburbana earum. Egreſſáque eſt ſors in familiam Caath filiorum Aaron ſacerdotis, de tribubus Juda, & Simeon, & Benjamin, civitates 5 tredecim: Et reliquis filiorum Caath, id eſt, Levitis qui ſuperfuerant, de tribubus Ephraim, et Dan, et dimidiâ tri- 6 bu Manaſſe, civitates decẽ. Porrò filiis Gerſon egreſſa eſt ſors, ut acciperent de tribubus Iſſachar & Aſer & Nephthali, dimidiâque tribu Manaſſe in Baſan, civitates numero trede- 7 cim. Et filiis Merari per cognationes ſuas, de tribubus Rúben & Gad & Zabulon, ur- 8 bes duodecim. Dederúntque filii Iſrael Levitis civitates & ſuburbana earum, ſicut præcepit Dominus per manum Moyſi, ſingulis ſorte tribuentes. 9 De tribubus filiorum Juda & Simeon dedit Joſue civitates: 10 quarum iſta ſunt nomina, Filiis Aaron per familias Caath Levitici generis (prima enim 11 ſors illis egreſſa eſt) Cariatharbe patris Enac, quæ vocatur Hebron, in monte Juda, & ſuburbana ejus per circuitum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ διέστειλεν τὴν (γ) Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ (δ) Νεφθαλὶ, καὶ Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ, καὶ τὴν πόλιν (ε) Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ἐν τῷ ὄρει τῷ 8 Ἰούδα. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ (ζ) Ἰορδάνου ἔδωκε Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ (η) Ἀρημὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς Μα- 9 νασσῆ. Αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ (θ) ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

7 Et diſtinxit Cades in Galilæa in monte ipſi Nephthali, & Sychem in monte ipſi Ephræm, & civitatem Arboc (hæc eſt Chebron) in monte ipſi Juda. 8 Et trans Jordanem (b) dedit Boſor in deſerto in campo de tribu Ruben, & Aremoth in Galaad de tribu Gad, & Gaylon in Baſanitide de tribu Manaſſe. 9 Hæ ſunt civitates celebres filiis Iſrael, & proſelyto appoſito in eis, ad confugiendum illuc, omni percutienti animam non ſponte: ut non moriatur in manu perſequentis ſanguinem; donec conſtiterit coram Synagoga in judicium.

MS. A. (γ) Κεδὲς (δ) Νεφθαλεὶ, (ε) Ἀρβὸ, (ζ) Ἰορδάνου Ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκαν τὴν Βοσὸρ (η) Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ *, καὶ τὴν Γωλὰν (θ) ἐκ χειρὸς τοῦ

ΚΕΦ. κα'.

1 Καὶ (α) προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ (β) Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν (γ) Ἰσ- 2 ραήλ· Καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν, λέγοντες, Ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις (δ) κατοικεῖν, καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν 3 ἡμῶν. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν (ε) διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περι- 4 σπόρια αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καὰθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ (ζ) ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς. 5 Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ 6 κληρωτὶ πόλεις δέκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς (η) Γεδσὼν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ (θ) Βασὰν πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ 7 τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν (ι) ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν κληρωτὶ πό- 8 λεις δώδεκα. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ 9 Μωυσῇ, κληρωτί. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν (κ) Βενιαμὶν τὰς πόλεις 10 ταύτας· καὶ ἐπεκλήθησαν τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ τῶν υἱῶν Λευὶ, 11 ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος. Καὶ (λ) ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὸκ μητρόπολιν τῶν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει (μ) Ἰούδα· τὰ δὲ περισπόρια (ν) κύκλῳ αὐτῆς,

CAP. XXI.

1 Et acceſſerunt principes familiarum filiorum Levi ad Eleazarum ſacerdotem, & ad Jeſum filium Naue, et ad principes tribuũ familiarum ex tribubus Iſrael. 2 Et dixerunt ad eos in Selo in terra Chanaan, dicentes, Mandavit Dominus in manu Moyſi dare nobis civitates ad habitandum, & ſuburbana pecoribus noſtris. 3 Et dederunt filii Iſrael Levitis in adeunda hæreditate per præceptum Domini, civitates, & ſuburbana earum. 4 Et exiit ſors populo Caath: et factæ ſunt filiis Aaron ſacerdotibus Levitis de tribu Juda, & de tribu Symeon, & de tribu Benjamin per ſortem civitates tredecim. 5 Et filiis Caath reliquis, de tribu Ephræm, & de tribu Dan, & de dimidio tribûs Manaſſe per ſortem civitates decem. 6 Et filiis Gedſon, de tribu Iſſachar, & de tribu Aſer, & de tribu Nephthali, & de dimidio tribûs Manaſſe in (a) Baſan civitates tredecim. 7 Et filiis Merari ſecundùm populos eorum, de tribu Ruben, & de tribu Gad, & de tribu Zabulon per ſortem civitates duodecim. 8 Et dederunt filii Iſrael Levitis civitates, & ſuburbana earum, quemadmodùm mandaverat Dominus Moyſi, per ſortem. 9 Et dedit tribus filiorum Juda, & tribus filiorum Symeon, (b) & de tribu filiorum Benjamin, civitates has: (c) & vocatæ ſunt 10 Filiis Aaron de populo Caath filiorum Levi, quoniam bis fuit (d) ſors. 11 Et dedit eis Cariath Arboc metropolim Enac (hæc eſt Chebron) in monte Juda. (e) Suburbana autem in circuitu ejus,

MS. A. (α) προσῆλθον (β) πρὸς Ἰησοῦν (γ) τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Καὶ εἶπαν (δ) κατοικεῖν, καὶ τοῖς κτήνεσιν (ε) αὐτοῖς διὰ (ζ) ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν (η) Γεσσὼρ (θ) Βασὰν κληρωτὶ πόλις (ι) ἀπὸ τῆς φυλῆς (κ) Βενιαμὶν τὰς πόλις· καὶ ἐπεκλήθησαν (λ) ἔδωκεν (μ) τῷ Ἰούδα· (ν) τὰ κύκλῳ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וזמינו ית קדש בגלילא בטורא דבית נפתלי וית שכם בטורא דבית אפרים וית קרית
8 ארבע היא חברון בטורא דבית יהודה: ומעברא לירדנא דיריחו מדינחא יהבו ית בצר
במדברא במישרא משבטא דראובן וית ראמות בגלעד משבטא דגד וית גולן במתנן
9 משבטא דמנשה: אלין הואה קרויא דמזמנן לכל בני ישראל ולגיורא די יתגיירון ביניהון
למערק לתמן כל דקטול נפשא בשלו ולא ימות בידא דגאל דמא עד דיקום קדם
כנשתא:

כא

1 וקריבו רישי אבהת לואי לות אלעזר כהנא ולות יהושע בר נון ולות רישי אבהת
2 שבטיא לבני ישראל: ומלילו עמהון בשילו בארעא דכנען למימר יי פקיד ביד משה
3 למתן לנא קרוין למתב ורוחיהן לבעירנא: ויהבו בני ישראל לליואי מאחסנתהון על
4 מימרא דיי ית קרויא האלין וית רוחיהן: ונפק עדבא לזרעית קהת והוה לבני אהרן
כהנא מן ליואי משבטא דיהודה ומשבטא דשמעון ומשבטא דבנימין בעדבא קרויא
5 תלת עשרי: ולבני קהת דאשתארו מזרעית שבטא דאפרים ומשבטא דדן ומפלגות
6 שבטא דמנשה בעדבא קרוין עשר: ולבני גרשון מזרעית שבטא דיששכר ומשבטא
דאשר ומשבטא דנפתלי ומפלגות שבטא דמנשה במתנן בעדבא קרוין תלת עשרי:
7 לבני מררי לזרעיתהון משבטא דראובן ומשבטא דגד ומשבטא דזבולן קרוין תרתא
8 עשרי: ויהבו בני ישראל לליואי ית קרויא האלין וית רוחיהן כמא דפקיד יי בידא דמשה
9 בעדבא: ויהבו משבטא דבני יהודה ומשבטא דבני שמעון ית קרויא האלין דאתפרשא
10 11 בשמהן: והוה לבני אהרן מזרעית קהת מבני לואי ארי להון הוה עדבא בקדמיתא: ויהבו
להון ית קרית ארבע אבוהון דגבריא היא חברון בטורא דיהודה וית רוחהא סחרנהא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

7 Et conſtituerunt Kedes in Gelila in monte dom⁹ Nephthali; et Sechem in monte domus Ephraim, et Kirjath Arbagh, ipſa Hhebron, in *monte* domus 8 Juda. Et ultra Jordanem Jericho ad ortum dederunt Beſzer in deſerto in planitie ex tribu Ruben: et Ramoth in Gilghad ex tribu Gad, et Golan in Mathnan, ex tribu Menaſſe. 9 Hæ fuerunt urbes quas conſtituerunt omnibus filiis Iſrael, et proſelytis qui proſelyti facti ſunt inter eos ad fugiendum eò; omni qui occiderit animam in errore: et non morietur in manu redemptoris ſanguinis, donec ſtet ante congregationem,

CAP. XXI.

1 Et acceſſerunt capita patrum Levitarum ad Elghazar ſacerdotem, et ad Joſue filium Nun, et ad capita patrum tribuum filiorũ Iſrael. 2 Et locuti ſunt cum eis in Silo in terra Canaghan, ad dicendũ: Domin⁹ juſſit in manu Moſis ad dandum nobis urbes ad habitandum, et ſpacia earũ ad jumenta noſtra. 3 Et dederunt filii Iſrael Levitis de poſſeſſionibus eorum juxta dictum Domini; urbes has et ſpacia earum. 4 Et exiit ſors proſapiæ Kehath, et fuit filiis Aharon ſacerdotis ex Levitis de tribu Jehuda, et de tribu Simghon: et ex tribu Binjamin in ſorte urbes tredecim. 5 Et filiis Kehath qui reliqui fuerunt ex proſapia tribus Ephraim, et ex tribu Dan, et ex medio tribus Menaſſe in ſorte urbes decem. 6 Et filiis Gerſon ex proſapia tribus Iſſachar, et ex tribu Aſer, et ex tribu Nephthali, et ex dimidio trib⁹ Menaſſe in Mathnan in ſorte; urbes tredecim. 7 Filiis Merari ad proſapias eorum ex tribu Ruben; & ex tribu Gad, & ex tribu Zebulun; urbes duodecim. 8 Et dederunt filii Iſrael Levitis urbes illas & ſpacia earum, quemadmodum juſſit Dominus in manu Moſis in ſorte. 9 Et dederunt ex tribu *filiorum* Juda & ex tribu filiorum Simeon, urbes has quæ expoſitæ ſunt in nominibus earum. 10 Et fuerunt filiis Aharon ad proſapiam Kehath ex filiis *Levitarum*; namque iis fuit ſors prima. 11 Et dederunt eis Kirjath-arbagh patris fortium, ipſa Hhebron, in monte Juda; & ſpacia ejus circum eam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܝܕܝܢ ܦܪܫܘ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܪܩܐ. ܠܪܩܡ ܕܒܓܠܝܠܐ ܒܛܘܪܐ ܕܢܦܬܠܝ. 7
ܘܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܩܪܝܬ ܐܪܒܥ ܗܝ ܕܗܝ ܚܒܪܘܢ. ܕܒܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ.
*ܘܡܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܝܗܒܘ ܠܒܨܪ ܕܒܡܕܒܪܐ ܕܒܡܝܫܪܐ. ܡܢ 8
ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܪܡܬܐ ܕܓܠܥܕ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܘܓܘܠܢ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ.
*ܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܥܪܩܐ ܘܕܬܘܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܬܘܬܒܐ 9
ܕܥܡܪ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܕܢܥܪܘܩ ܠܬܡܢ ܟܠ ܡܢ ܕܩܛܠ ܢܦܫܐ ܡܢ ܫܠܝ. ܘܠܐ ܢܫܬܠܡ
ܒܐܝܕܐ ܕܬܒܥ ܕܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܩܘܡ ܩܕܡ ܟܢܘܫܬܐ ܒܕܝܢܐ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *
* ܘܩܪܒܘ ܪܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܠܘܬ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. ܘܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܠܘܬ ܪܝܫܐ 1
ܕܐܒܗܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܒܫܝܠܘ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܡܪܝܐ ܦܩܕ ܒܐܝܕ 2
ܡܘܫܐ. ܕܢܬܠ ܠܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗܝܢ. ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ ܠܒܥܝܪܢ. *ܘܝܗܒܘ 3
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ ܡܢ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܥܠ ܦܘܡ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ
ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. *ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܠܫܪܒܬܐ ܕܩܗܬ ܠܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܡܢ ܠܘܝܐ. ܘܝܗܒܘ 4
ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܫܡܥܘܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܩܘܪܝܐ
ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܘܠܒܢܝ ܩܗܬ ܕܫܪܟܘ. ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܡܢ 5
ܫܒܛܐ ܕܕܢ. ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܩܘܪܝܐ ܥܣܪ. * ܘܠܒܢܝ ܓܪܫܘܢ. 6
ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܫܝܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܡܢ
ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܕܒܡܬܢܝܢ ܒܦܣܐ. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܘܠܒܢܝ ܡܪܪܝ 7
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܙܒܘܠܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ. *ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ 8
ܒܦܣܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. *ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܝܗܒܘ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ 9
ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܫܡܥܘܢ. ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܒܫܡܗܝܗܝܢ. * ܘܗܘܝ ܠܒܢܝ ܐܗܪܘܢ. ܡܢ ܫܪܒܬܐ 10
ܕܩܗܬ. ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ. ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ ܗܘܐ ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ 11
ܠܩܪܝܬ ܐܪܒܥ ܕܐܒܘܗܘܢ ܕܓܢܒܪܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ ܕܒܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܦܪܘܕܝܗ ܕܚܕܪܝܗ ܥܡܗ.

Tunc addixerunt civitates iſtas pro confugio, 7
Recem quæ eſt in Galilæa in monte Nephtali, Sechim quæ eſt in monte Aphrem, & Civitatem-arbaa (nempe Hebron) quæ eſt in monte Juda. Trans Jordanem verò Jericho, 8
ab Oriente, dederunt Boſſar quæ eſt in deſerto, quæque ſita eſt in planitie de tribu Rubil, & Collem Gelaad de tribu Gad, & Golan quæ eſt in Mathnin de tribu Manaſſe.
Iſtæ ſunt civitates effugii & aſyli omnibus 9
filiis Iſrael, & hoſpitib' inter eos comorantibus, ut confugeret illuc quiſquis animam ex inſperato interfeciſſet, nec traderetur in manum vindicis ultionis ſanguinis, donec ſiſteretur coram cœtu in judicio.

CAP. XXI.

ACceſſerunt autem principes ſacerdotum 1
& Levitæ ad Eliazar ſacerdotem, & ad Jeſum filium Nun, & ad præcipuos patres
tribuum Iſrael, Et dixerunt ad eos in Silo 2
in terra Chanaan, Dominus præcepit per Moſen ut darent nobis civitates ad degendum in eis, & oppida earum pro jumentis
noſtris. Dederunt itaque filii Iſrael Levi- 3
tis ex hæreditate ſua juxta verbum oris Domini, civitates iſtas cum oppidis earum.
Prodiit ergò ſors familiæ Cahath, filiorum 4
ſcilicet Aharonis ſacerdotis, de Levitis; atque his dederunt de tribu Juda, & de tribu Simeon, & de tribu Benjamin, civitates tre-
decim. Et reliquis filiis Cahath dederunt 5
ex tribu Aphrem, & ex tribu Dan, & ex di-
midia tribu Manaſſe, civitates decem. Fi- 6
liis Gerſon ſorte dederunt ex tribu Iſachar, & ex tribu Aſir, & ex tribu Nephtali, & ex dimidia tribu Manaſſe, quæ erat in Math-
nin, civitates tredecim. Filiis Merari per 7
familias ſuas dederunt ex tribu Rubil, & ex tribu Gad, & ex tribu Zebolon, civitates duo-
decim: Dederunt inquam filii Iſrael Levi- 8
tis civitates iſtas cum oppidis earum, per ſortem; quemadmodum præceperat Dñs Mo-
ſi. Porrò hæc ſunt nomina civitatum 9
quas dederunt ex tribu Juda & ex tribu Simeon, *hæ ſunt inquam* civitates cum nomi-
nibus ſuis. (Fuerunt autem *iſtæ* filiorum 10
Aharon ex familia Cahath de filiis Levi; his
enim accidit ſors prima) His ergò dede- 11
runt Civitatem-arbaa patris Gigantum, nempe Hebron quæ eſt in monte Juda, unà cum ruribus ejus ipſi circunjacentibus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 *فاوقفوا قدس في الجليل في جبل نفتالي * ونابلس في جبل افرايم * وقرية اربع وهي حبرون في
8 جبل يهودا * ومن جنب اردن اريحا شرقا * فدفعوا باصرا في البرية وفي السهل من سبط روبيل *
9 ورامة الجرش من سبط جاد * وجولان في البثنية من نصف سبط منسا *هاولاء كنّ الموقفة حرمة
لجميع بني اسرايل * والغريب والمجاور معهم * حتى يهرب اليها كل قاتل نفس سهوا * ولا يقتله ولي
الدم الى حين وقوفه قدام الجماعة * فان كان بري برّوه * الفصل الحادي والعشرون *
1 *وتقدم روساء سبط لاوي الى العازار الحبر الامام * والى يوشع بن نون * والى روساء الاسباط الذي
2 لبني اسرايل * قايلين لهم في شيلوا بارض الشام قولا * الله قد امر موسى بان يعطينا مدنا نسكنها *
3 ويكون افنيتها لبهايمنا * فدفع له بنو اسرايل من نحلتهم بامر الله هذه المدن وافنيتهن * فخرج
4 السهم لقبايل بني قاهث * فكان لبني هرون الحبر الذي من سبط لاوي * خرج لهم من سبط
5 يهودا * ومن سبط شمعون * ومن سبط بنيامين بالقرعة ثلثة عشر مدينة * ولبقية بني قاهث
6 من قبايل سبط افرايم * وسبط دان * ونصف سبط منسا * بالسهم عشر مدن * ولبني جرسون من
عشاير سبط ايساخار * ومن سبط اشير * ومن سبط نفتالي * ومن نصف سبط منسا في البثنية * بالقرعة
7 ثلثة عشر مدينة * ولبني مراري لقبايلهم من سبط روبيل * ومن سبط جاد * ومن سبط زابلون *
8 اثنا عشر مدينة * فاعطى بنو اسرايل لبني لاوي هولاء المدن وافنيتهن بالقرعة * حسب ما امر
9 الله موسى * فاعطوا من سبط يهودا * ومن سبط بني شمعون هاولاء المدن التي تدعى باسمايها
10 11 * وكانت لبني هرون من قبايل القهاتي من بني لاوي * لان لهم كان السهم اولا * فاعطوهم
قرية اربع التي هي حبرون في جبل يهودا * وافنيتها حولها *

Itaque addixerunt Cades in Galilæa in 7
monte Nephtali, & Neapolim in monte Ephraim, & Civitatem-arbaa (nempe He-
bron) in monte Juda. Ab altera autem 8
ripa Jordanis Jericho ad Orientem, dederunt Baſſera in deſerto & in planitie de tribu Rubil, & Ramat-geres de tribu Gad, & Golan in Bathnia de media tribu
Manaſſe. Iſtæ fuerunt urbes dedicatæ & 9
ſacræ pro omnibus filiis Iſrael, peregrino, ac hoſpite apud ipſos; ut ad eas confugeret omnis animã interficiens per errorem, nec interficeret eum propinquus ſanguinis, quoad ſiſteret ſeſe coram cœtu, eumque, ſi innocens eſſet, innocentem declararent.

CAP. XXI.

TUm acceſſerunt principes tribûs Levi 1
ad Elazar ſummum ſacerdotem, & ad Joſue filium Nun, & ad principes tri-
buũ filiorum Iſrael, Dicentes eis in Silo 2
in terra Syriæ ſermonem hujuſmodi, Deus præceperat jam Moſi ut daret nobis urbes quas habitaremus, & tractus earum in-
ſervirent pecoribus noſtris. Dederunt ei 3
ergò filii Iſrael ex hæreditate ſua, juxta præceptum Dei, has urbes et tractus earũ.
Egreſſa eſt autem ſors familiis filiorũ Ca- 4
hath, fuitque filiis Haronis pontificis qui erat de tribu Levi, his inquam egreſſæ ſunt ex tribu Juda, & ex tribu Simeon, et tribu Benjamin, per ſortem, trede-
cim urbes. Reliquis autem filiis Cahath, 5
ex familiis tribûs Ephraim, et tribûs Dan, & dimidiæ tribûs Manaſſis, per ſortem,
decem urbes. Filiis autem Gerſon, ex 6
familiis tribûs Iſachar, & ex tribu Aſir, & ex tribu Nephtali, & ex dimidia tribu Manaſſis in Bathnia, per ſortem,
tredecim urbes. Filiis quoque Merari per 7
familias ſuas, ex tribu Rubil, & ex tribu Gad, & ex tribu Zabolon, urbes duode-
cim; Dederunt inquam filii Iſrael filiis 8
Levi has urbes cum tractibus earum per
ſortẽ, prout præceperat Deus Moſi. Et qui- 9
dem ex tribu Juda, & ex tribu filiorum Simeon haſce dederunt urbes mox nomi-
natim appellandas, Quæ fuerunt filiorum 10
Haronis ex familiis Cahathitæ de filiis
Levi, quoniam his contigit ſors prima: His 11
inquam dederunt Civitatem-arbaa, quæ eſt Hebron in monte Juda, unà cum cum areis ipſi adjacentibus.

ספר יהושע : כא

Jephunneh filio Caleb dederunt ,ejus *atria* & ,civitatis agrum Et
12 וְאֶת־שְׂדֵה הָעִיר וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
civitatem dederunt sacerdotis Aharon filiis Et .ejus possessionẽ in
13 בַּאֲחֻזָּתוֹ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן נָתְנוּ אֶת־עִיר
& ,Libnah & ,ejus suburbana & ,Chebron ,homicidæ *retractionis*
מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־חֶבְרוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־
,Esthemoah & ,ejus suburbana & ,Jathir Et .ejus suburbana
14 מִגְרָשֶׁהָ׃ וְאֶת־יַתִּר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־אֶשְׁתְּמֹעַ
& ,Debir & ,ejus suburbana & ,Cholon Et .ejus suburbana &
15 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ וְאֶת־חֹלֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־דְּבִר וְאֶת־
& ,Juttah & ,ejus suburbana & ,Hain Et .ejus suburbana
16 מִגְרָשֶׁהָ׃ וְאֶת־עַיִן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־יֻטָּה וְאֶת־
novem civitates ;ejus suburbana & ,Bethsemes ,ejus suburbana
מִגְרָשֶׁהָ אֶת־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים תֵּשַׁע
,Ghibhon ,Binjamin *extensione* de Et .istis tribubus duabus de
17 מֵאֵת שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה׃ וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן אֶת־גִּבְעוֹן
& ,Hanathoth .ejus suburbana & ,Ghebah ,ejus suburbana &
18 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גֶּבַע וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־עֲנָתוֹת וְאֶת־
.quatuor civitates ,ejus suburbana & ,Halmon & ,ejus suburbana
מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־עַלְמוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃
,civitates tredecim ,sacerdotum Aharon filiorũ civitates Omnes
19 כָּל־עָרֵי בְנֵי־אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים
residuorum Levitarum Chehath filiorum familiis Et .earũ suburbana &
20 וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃ וּלְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־קְהָת הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים
dederũt Et.Ephraim *extẽsione* de eorũ sortis civitates *fuit*&:Chehath filiis de
21 מִבְּנֵי קְהָת וַיְהִי עָרֵי גוֹרָלָם מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃ וַיִּתְּנוּ
ejus suburbana & ,Sechem homicidæ *retractionis* civitatem eis
לָהֶם אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
,Chibsaim Et .ejus suburbana & ,Ghezer & ,Ephraim monte in
22 בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ וְאֶת־קִבְצַיִם
civitates ,ejus suburbana & ,Bethchoron & ,ejus suburbana &
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בֵּית חוֹרֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים
,ejus suburbana & ,Eltheche ,Dan *extensione* de Et .quatuor
23 אַרְבַּע׃ וּמִמַּטֵּה־דָן אֶת־אֶלְתְּקֵא וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־
-Gath ;ejus suburbana & ,Ajalon .ejus suburbana &,Gibbethon
24 גִּבְּתוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־אַיָּלוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גַּת־
extensionis dimidio de Et .quatuor civitates ,ejus suburbana & ,rimmon
25 רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה
& ,Ghathrimmon & ,ejus suburbana & ,Tahnach ,Menasseh
מְנַשֶּׁה אֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־גַּת רִמּוֹן וְאֶת־
,earũ suburbana &,decem civitates Omnes .duæ civitates ,ej⁹ suburbana
26 מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שְׁתָּיִם׃ כָּל־עָרִים עֶשֶׂר וּמִגְרְשֵׁיהֶן
Gherson filiis Et .residuis Chehath filiorum familiis
27 לְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־קְהָת הַנּוֹתָרִים׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן
retractus civitatem ,Menasseh *extensionis dimidio* de ;Levitarum familiis de
מִמִּשְׁפְּחֹת הַלְוִיִּם מֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־עִיר מִקְלַט
,Beesterah & ,ejus suburbana & ,Basan in Gholan ,homicidæ
הָרֹצֵחַ אֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בְּעֶשְׁתְּרָה
, Issachar *extensione* de Et .duæ civitates ,ejus suburbana &
28 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שְׁתָּיִם׃ וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר
.ejus suburbana & ,Dabrath :ejus suburbana & ,Chision
אֶת־קִשְׁיוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־דָּבְרַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃
& ,Gannim Hen :ejus suburbana & ,Jarmuth
29 אֶת־יַרְמוּת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־עֵין גַּנִּים וְאֶת־
,Misal ,Aser *extensione* de Et .quatuor civitates ,ejus suburbana
30 מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מִשְׁאָל
.ejus suburbana & ,Habdon :ejus suburbana &
31 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־עַבְדּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־
,ejus suburbana & ,Rechob & ;ejus suburbana & ,Chelcath
חֶלְקָת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־רְחֹב וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
.quatuor civitates
עָרִים אַרְבַּע׃

Versio VULG. LAT.

12 Agros verò & villás ejus, dederat Caleb filio Jephone ad possidendum. 13 Dedit ergò filiis Aaron sacerdotis Hebron confugii civitatem, ac suburbana ejus: & Lobnam cum suburbanis suis. 14 Et Jether, 15 & Esthemo, Et Holon, & 16 Dabir, Et Ain, & Jeta, & Bethsames, cum suburbanis suis: civitates novem, de tribubus, ut dictum est, duabus. 17 De tribu autem filiorum Benjamin, Gabaon, & Gabaë, 18 Et Anathoth & Almon, cum suburbanis suis: civitates quatuor. 19 Omnes simul civitates filiorum Aaron sacerdotis, tredecim, cum suburbanis suis. 20 Reliquis verò per familias filiorum Caath Levitici generis, hæc est data possessio. 21 De tribu Ephraim urbes confugii, Sichem cum suburbanis suis in monte Ephraim, & Gazer, 22 Et Cibsaim & Beth-horon, cum suburbanis suis: civitates quatuor. 23 De tribu quoque Dan, 24 Eltheco & Gabathon, Et Ajalon & Gethremmon, cum suburbanis suis: civitates quatuor. 25 Porrò de dimidia tribu Manasse, Thanach et Gethremmon, cum suburbanis 26 suis: civitates duæ. Omnes civitates decem, & suburbana earum, datæ sunt filiis Caath inferioris gradûs. 27 Filiis quoque Gerson Levitici generis dedit de dimidia tribu Manasse confugii civitates, Gaulon in Basan, & Bosram, cum suburbanis suis: civitates duas. 28 Porrò de tribu Issachar, 29 Cesion, & Dabereth, Et Jaramoth, & Engannim, cum suburbanis suis: civitates quatuor. 30 De tribu autem Aser, 31 Masal, & Abdon, Et Helcath & Rohob, cum suburbanis suis: civitates quatuor.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν (ξ) Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Χάλεβ υἱοῦ Ἰεφοννῆ ἐν κατασχέσει. 13 Καὶ τοῖς υἱοῖς (ο) Ἀαρὼν ἔδωκε τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι, τὴν Χεβρὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (π) τὰ σὺν αὐτῇ· ϗ τὴν (ρ) Λεμνὰ, ϗ τὰ (σ) ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· 14 Καὶ τὴν (τ) Αἰλὼμ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (υ) αὐτῇ· ϗ τὴν (φ) Τεμὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (χ) αὐτῇ· 15 Καὶ τὴν (ψ) Γελλὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (ω) αὐτῇ· ϗ τὴν (α) Δαβὶρ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (β) αὐτῇ· 16 Καὶ (γ) Ἀσὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (δ) αὐτῇ· ϗ Τανὺ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· ϗ Βαιθσαμὺς, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων. 17 Καὶ παρὰ τῆς φυλῆς (ε) Βενιαμὶν, τὴν Γαβαὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (ζ) αὐτῇ· ϗ (†) Γαθέθ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (η) αὐτῇ· 18 Καὶ Ἀναθὼθ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (η) αὐτῇ· ϗ (θ) Γάμαλα, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (ζ) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. 19 Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, (ι) δεκατρεῖς. 20 Καὶ τοῖς δήμοις (κ) υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, ϗ (λ) ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. 21 καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ (μ) φονεύσαντος, τὴν Συχὲμ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (ν) αὐτῇ· ϗ (ξ) Γάζαρα ϗ τὰ πρὸς αὐτὴν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· 22 Καὶ Βαιθωρὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. 23 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, τὴν Ἐλκωθαὶμ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· ϗ τὴν Γεθεδὰν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· 24 Καὶ Αἰλὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· ϗ τὴν Γεθερεμμὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. 25 Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, τὴν (ο) Τανὰχ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (π) αὐτῇ· ϗ τὴν (ρ) Ἰεβαθὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (σ) αὐτῇ· πόλεις δύο. 26 (τ) Πᾶσαι πόλεις δέκα, ϗ τὰ (υ) ἀφωρισμένα αὐτῇ τὰ πρὸς αὐτὰς τοῖς δήμοις υἱῶν Καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις. 27 Καὶ τοῖς υἱοῖς (φ) Γεδσὼν τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, τὴν (χ) Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (ψ) αὐτῇ· ϗ τὴν (ω) Βοσορὰν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις δύο. 28 Καὶ (β) ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τὴν (γ) Κισὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· ϗ τὴν (δ) Δεββὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· 29 Καὶ τὴν (ε) Ῥεμμὰθ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· ϗ Πηγὴν γραμμάτων, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. 30 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, τὴν (ζ) Βασελλὰν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· 31 ϗ τὴν (η) Δαββὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· Καὶ (θ) Χελκὰτ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· ϗ τὴν (ι) Ῥαὰβ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

12 Et agros civitatis, & pagos ejus dedit Jesus filiis Chaleb filii Jephone in possessionem. 13 Et filiis Aaron dedit civitatem, refugium homicidæ, ipsam Chebron, & segregata, quæ cum ea: & Lemna, & segregata, quæ ad eam: 14 Et Ælom, & segregata ei: & Tema, & segregata ei: 15 Et Gella, & segregata ei: & Dabir, & segregata ei: 16 Et Asa, & segregata ei: & Tany, & segregata ei: & Bethsamys, & segregata ei: civitates novem à duabus tribubus his. 17 Et à tribu Benjamin, Gabaon, & segregata ei: & Gathetb, & segregata ei: 18 Et Anathoth, & segregata ei: & Gamala, & segregata ei: civitates quatuor. 19 Omnes civitates filiorum Aaron sacerdotum, (f) tredecim. 20 Et populis (g) filiis Caath Levitis reliquis de filiis Caath, & facta est civitas (h) sacerdotum eorum, De tribu Ephræm. 21 Et dederunt eis civitatem refugii homicidæ, Sychem, & segregata (i) ei: & Gazara, (k) & quæ ad eam; & segregata ei: 22 (l) Et Bæthoron, et segregata ei: civitates quatuor. 23 Et de tribu Dan, Helcothæm, et segregata ei: & Gethedan, & segregata ei: 24 Et Ælon, & segregata ei; & Getheremmon, & segregata ei: civitates quatuor. 25 Et de dimidio tribûs Manasse, Tanach, et segregata ei: et Jebatha, et segregata ei: civitates duas. 26 Omnes civitates, decem, et segregata ipsi, quæ ad eas, populis filiorum Caath reliquis. 27 Et filiis Gedson (m) Levitis de dimidio tribûs Manasse civitates segregatas homicidis, Gaulon in Basanitide, et segregata ei: et Bosoran, et segregata ei: civitates duas. 28 Et de tribu Issachar, Cison, et segregata ei: et Debba, et segregata ei: 29 Et Rhemmath, et segregata ei: Et Fontem literarum, et segregata ei: civitates quatuor. 30 Et de tribu Aser, Basellam, et segregata ei: et Dabbon, et segregata ei: 31 Et Chelcat, et segregata ei: et Raab, et segregata ei: civitates quatuor.

MS.A. (ξ) Ἰησοῦς τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφοννῆ ἐν (ο) Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὴν πόλιν (π) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ρ) Λεβνὰ, (σ) ἀφωρισμένα πρὸς (τ) Ἰεθὲρ, (υ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (φ) Ἐσθεμὼ, (χ) τὰ πρὸς αὐτήν· (ψ) Ὠλὼν, ϗ (ω) τὰ πρὸς αὐτῇ· (α) Δαβεὶρ, ϗ (β) τὰ πρὸς αὐτῇ· (γ) Αἴν, (δ) τὰ πρὸς αὐτῇ· ϗ * Βεθσαμὲς, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις ἐννέα (ε) Βενιαμὶν τὴν Γαβαὼν, (ζ) τὰ πρὸς αὐτήν· (†) Γαβεέ, (η) τὰ πρὸς αὐτῇ· (θ) τὴν Ἀλμὼν, (ι) πόλεις δεκατρεῖς, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῶν. (κ) υἱῶν Καὰθ (λ) ἐγενήθη πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν (μ) φονεύοντος, (ν) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ξ) τὴν Γαζὲρ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· ϗ τὴν Καβσαεὶμ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· ϗ τὴν ἄνω Βαιθωρὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτήν· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν τὴν Ἐλθεκὼ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτήν· ϗ τὴν Γαβεθὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· ϗ Ἰαλαὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· ϗ τὴν Γεθρεμμὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις (ο) Θααναὰχ (π) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ρ) Βαιθσὰ, (σ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (τ) Αἱ πᾶσαι (υ) ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτάς· (φ) Γηρσὼν (χ) Γωλὰν (ψ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ω) Βεεσθαρὰ, (α) τὰ πρὸς αὐτῇ· (β) ἀπὸ τῆς (γ) Κισιὼν, (δ) Δεβραθ, (ε) Ἰερμὼθ, (ζ) Μασαὰλ, (η) Ἀβδὼν, (θ) Θελκὰθ, (ι) Ῥοὼβ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וְיָת חֲקַל קַרְתָּא וְיָת רְוָחָהָא יְהַבוּ לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה בְּאַחְסַנְתֵּיהּ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנָא יְהַבוּ
13 יָת קִרְיַת שֵׁזָבוּת קָטוֹלָא יָת חֶבְרוֹן וְיָת רְוָחָהָא וְיָת לִבְנָה וְיָת רְוָחָהָא׃ וְיָת יַתִּיר וְיָת
14 15 רְוָחָהָא וְיָת אֶשְׁתְּמֹעַ וְיָת רְוָחָהָא׃ וְיָת חוֹלוֹן וְיָת רְוָחָהָא וְיָת דְּבִיר וְיָת רְוָחָהָא׃ וְיָת עַיִן
16 וְיָת רְוָחָהָא וְיָת יֻטָּה וְיָת רְוָחָהָא יָת בֵּית שֶׁמֶשׁ וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין תְּשַׁע מִן תְּרֵין שִׁבְטַיָּא
17 הָאִלֵּין׃ וּמִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִין יָת גִּבְעוֹן וְיָת רְוָחָהָא יָת גֶּבַע וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת עֲנָתוֹת וְיָת
18 19 רְוָחָהָא וְיָת עַלְמוֹן וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃ כָּל קִרְוֵי בְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא תְּלָת עַשְׂרֵי קִרְוִין
20 וּרְוָחֵיהֶן׃ וּלְזַרְעִית בְּנֵי קְהָת לֵיוָאֵי דְּאִשְׁתְּאָרוּ מִבְּנֵי קְהָת וַהֲוָאָה קִרְוֵי עַדְבְהוֹן מִשִּׁבְטָא
21 דִבְנֵי אֶפְרָיִם׃ וִיהַבוּ לְהוֹן יָת קִרְיַת שֵׁיזָבוּת קָטוֹלָא יָת שְׁכֶם וְיָת רְוָחָהָא בְּטוּרָא דְבֵית
22 אֶפְרַיִם וְיָת גֶּזֶר וְיָת רְוָחָהָא׃ וְיָת קִבְצַיִם וְיָת רְוָחָהָא וְיָת בֵּית חוֹרוֹן וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין
23 אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דְדָן יָת אֶלְתְּקֵא וְיָת רְוָחָהָא יָת גִּבְּתוֹן וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת אַיָּלוֹן וְיָת רְוָחָהָא
24 25 יָת גַּת רִמּוֹן וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃ וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה יָת תַּעְנָךְ וְיָת רְוָחָהָא וְיָת
26 גַּת רִימּוֹן וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין תַּרְתֵּין׃ כָּל קִרְוִין עֲשַׂר וּרְוָחֵיהוֹן לְזַרְעִית בְּנֵי קְהָת דְּאִשְׁתְּאַרוּ׃
27 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִזַּרְעִית לֵוָאֵי מִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה יָת קִרְיַת שֵׁיזָבוּת קָטוֹלָא יָת גּוֹלָן
28 בְּמַתְנָן וְיָת רְוָחָהָא וְיָת בְּעֶשְׁתְּרָה וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין תַּרְתֵּין׃ וּמִשִּׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר יָת קִשְׁיוֹן
29 וְיָת רְוָחָהָא יָת דָּבְרַת וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת יַרְמוּת וְיָת רְוָחָהָא יָת עֵין גַּנִּים וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין
30 אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דְאָשֵׁר יָת מִשְׁאָל וְיָת רְוָחָהָא יָת עַבְדּוֹן וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת חֶלְקַת וְיָת
31 רְוָחָהָא וְיָת רְחוֹב וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et agrum urbis & spacia ejus, dederunt Caleb filio Jephune, in possessi- 12
one ejus: Et filiis Aharon sacerdotis dederunt urbem evasionis occisoris, 13
Hhebron & spacia ejus, & Libna et spacia ejus. Et Jathir et spacia ejus, 14
et Estemoagh et spacia ejus. Et Hholon et spacia ejus, & Debir & spa- 15
cia ejus. Et Ghain & spacia ejus, & Juta & spacia ejus, Bethsemes & 16
spacia ejus, urbes novem ex duabus tribubus illis. Et ex tribu Binjamin, 17
Gibghon & spacia ejus, Gebagh et spacia ejus. Ghanathoth & spacia 18
ejus, Ghalmon et spacia ejus, urbes quatuor. Omnes urbes filiorum 19
Aharon sacerdotis: tredecim urbes et spacia earum. Et prosapiæ filio- 20
rum Kehath Levitis qui relicti sunt ex filiis Kehath: et fuerunt urbes sor-
tis eorum ex tribu filiorum Ephraim. Et dederunt eis urbem evasionis 21
occisoris, Sichem et spacia ej⁹, in monte dom⁹ Ephraim; et Gezer et spacia
ej⁹. Et Kibszaim et spacia ej⁹, et Beth-hhoron et spacia ej⁹, urbes quatuor. 22
Et ex tribu Dan, Eltheke et spacia ej⁹; Gibthon et spacia ej⁹. Ajalon et spa- 23
cia ej⁹; Gath-Rimon et spacia ej⁹; urbes quatuor. Et ex media tribu Me- 24
nasse, Thagnach et spacia ejus, et Gath-Rimon et spacia ejus; urbes duas. 25
Omnes urbes decem et spacia earum, prosapiæ filiorum Kehath qui resi- 26
dui fuerunt. Et filiis Gerson ex prosapia Levitarum, ex dimidio tri- 27
bus Menasse, urbem evasionis occisoris, Golan in Mathnan et spacia ej⁹,
et Beghesthra et spacia ej⁹; urbes duas. Et ex tribu Issachar, Kison et spacia 28
ej⁹, et Dabrath et spacia ejus. Jarmuth et spacia ejus, Ghen-ganim et spa- 29
cia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu Aser, Misal et spacia ejus, Ghab- 30
don et spacia ejus. Hhelkath et spacia ejus, et Rehob et spacia ejus; ur- 31
bes quatuor.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܚܩܠܘܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܝܗܒܘ ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܒܝܪܬܘܬܗ. 12
* ܘܠܒܢܝ̈ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܝܗܒܘ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܫܘܙܒܢܘܬܐ ܡܢ ܩ̈ܛܘܠܐ. ܠܚܒܪܘܢ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. 13
ܘܠܠܒܢܐ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. * ܘܠܝܬܝܪ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܐܫܬܡܘܥ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. * ܘܠܚܘܠܘܠ 14 15
ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܕܒܝܪ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. * ܘܠܥܝܢ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܥܛܐ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. 16
ܘܠܒܝܬ ܫܡܫ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܬܫܥ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܫܡܥܘܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ 17
ܕܒܢܝܡܝܢ. ܠܓܒܥܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܓܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. * ܘܠܥܢܬܘܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. 18
ܘܠܥܠܡܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܐܪܒܥ. * ܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. 19
ܬܠܬܥܣܪܐ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. * ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܠܘܝ̈ܐ. ܗܢܘ. ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܢܝ̈ 20
ܩܗܬ. ܗܘܝ̈ ܗܘܝ ܕܦܣ̈ܬܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ 21
ܡܫܘܙܒܢܘܬܐ ܕܩ̈ܛܘܠܐ. ܠܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܓܕܪ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇.
* ܘܠܩܒܨܝܡ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܘܠܟܦܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. 22
* ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܕܢ. ܠܐܠܬܩܐ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܓܒܬܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. * ܘܐܝܠܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. 23 24
ܘܓܬܪܡܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ 25
ܕܡܢܫܐ. ܠܬܥܢܟ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܓܬܪܡܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܬܪܬܝܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ.
* ܟܠܗܝܢ ܗܘܝ̈ ܥܣܪ ܘܡܕ̈ܝܢܬܐ. ܥܡ ܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. ܗܘܝ ܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܩܗܬ 26
ܕܐܫܬܚܪܘ. * ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܓܪܫܘܢ. ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝ̈ܐ. ܗܘܝ ܗܘܝ̈ ܡܕ̈ܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܦܠܓܗ 27
ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܡܫܘܙܒܢܘܬܐ ܕܩ̈ܛܘܠܐ. ܠܥܘܠܢ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇.
ܘܠܥܫܬܪܘܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܬܪܬܝܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܩܫܝܢ 28
ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܕܒܪܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. * ܘܝܪܡܘܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܥܝܢ ܓܕ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. 29
ܡܕ̈ܝܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܫܝܪ. ܡܫܐܠ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܥܟܪܘܢ 30
ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܚܠܩܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. * ܘܪܚܘܒ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕ̈ܝܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. 31

* Campos autem ejuſdem civitatis, & reliqua 12
rura ipſius dederunt Calebo filio Jophnæ
inter poſſeſſionem ejus. Filiis autem 13
Aharonis ſacerdotis dederunt civitatem ſoſpitatricem
ab interfectoribus, Hebron cum
oppidis ſuis, Lebna cum oppidis ſuis, Jarath 14
cum oppidis ſuis, Eſtemu cum oppidis
ſuis, Halul cum oppidis ſuis, Dobir cum 15
oppidis ſuis, Ajan cum oppidis ſuis, Ata 16
cum oppidis ſuis, & Beth-ſemes cum oppidis
ſuis : civitates novem ex tribu Juda
& Simeonis. Ex tribu verò Benjamin, Gebeon 17
cum ruribus ejus, Gebaa cum ruribus
ejus, Anathoth cum ruribus ejus, & 18
Almon cum ruribus ejus : civitates quatuor.
Omnes civitates filiorum Aharonis ſacerdotis, 19
tredecim cum ruribus earum. Familia 20
quoque Levitarum, *hoc eſt*, filii Cahath,
qui reſidui erant ex filiis Cahath, habuerunt
civitates ſortium ſuarum ex tribu Aphrem.
Dederunt enim eis civitatem effugii homicidarum, 21
Sechim quæ eſt in monte Aphrem,
cum ruribus ejus, & Godar cum ruribus
ejus, Cabſin cum ruribus ejus, & Bethhoron 22
cum ruribus ejus : civitates quatuor
cum ruribus earum. De tribu verò Dan, 23
Ethlaca & villas ejus, Gebeton & villas
ejus, Alon & villas ejus, Gethremon & 24
villas ejus : civitates quatuor & villas earum.
Ex dimidia tribu Manaſſe, Taanach 25
cum oppidis ejus, & Gethremon cum oppidis
ejus : civitates duas cum oppidis
earum. Omnes civitates & urbes decem 26
cum oppidis earum fuerunt pro familia
reliquorum filiorum Cahath. Porrò filii 27
Gerſon de familia Levitarum, habuerunt civitates
ſuas à dimidia tribu Manaſſe : *ac
primùm quidem* civitatem effugii homicidarum,
Olan quæ eſt in Mathnin cum prædiis
ejus, tum Aſtaroth cum prædiis ejus :
civitates duas cum prædiis earum. A tribu 28
verò Iſachar, Keſjan & prædia ejus, Rabath
& prædia ejus, Jarmuth & prædia 29
ejus, In-gad & prædia ejus : civitates quatuor
cum prædiis earum. Item à tribu Aſir, 30
Meſael & oppida ejus, Achron & oppida
ejus, Helcoth & oppida ejus, Rehob & 31
oppida ejus : civitates quatuor cum oppidis earum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاما حقل المدينة وحصايرها * فاعطوها لكالب بن يوفنا احارية * ولبني هرون الحبر اعطوا 12 13
من سبط يهودا * وسبط سمعون مدينة يهرب القاتل اليها * حبرون وفناها * ولبنا وفناها * ويتير 14
واسموع وفناهن * وحالون وفناها * ودبير وفناها * وعاين * ويطا * وعين شمس وفناهن * هولاء 15 16
التسع مدن من هذين السبطين * ومن سبط بنيامين جبعون وفناها * وجباع وفناها * 17
* وعناتوت وفناها * وعلمون وفناها * اربعة مدن * فجميع مدن بني هرون الايمة ثلثة 18 19
عشر مدينة وافنيتهن * ولقبايل بني قاهث الباقيين من سبط لاوي من بني قاهث 20
كانت مدن نحلتهم من سبط افرايم * فاعطوهم مدينة مهرب للقاتل * نابلس وفناها في 21
جبل افرايم * وجادر وفناها * وحورون وفناها * وقبصايم وفناها * اربعة مدن * ومن سبط 22 23
دان التقا وفناها * وجبتون وفناها * وايلون وفناها * وجت رمون وفناها * اربع مدن * ومن 24 25
نصف سبط منسا تعناخ وفناها * وجت رمون وفناها * مدينتين * جميع هذه العشر 26
مدن وافنيتهن لقبايل بني قاهث الباقين * ولبني جرسون من قبايل اللاويين من 27
نصف سبط منسا * مدينة مهرب للقاتل جولان في البثنية وافنيتها * وبعشترا وافنيتها *
مدينتان * ومن سبط ايساخار * قسيون وافنيتها * ودابرات وافنيتها * ويرموت وافنيتها * 28 29
وعين جنيم وفناها * اربع مدن * ومن سبط اشير * مسايل وافنيتها * وعبدون وافنيتها * 30
* وحلقات * ورحوب وافنيتها * اربعة مدن * 31

Agrum verò urbis, ejuſque oppida dederunt 12
Calebo filio Jupbonnæ in hæreditatem
ipſius. Filiis ergò Haronis pontificis 13
dederunt ex tribu Juda, & ex tribu
Simeon pro urbe ad quam aufugeret homicida,
Hebronem cum tractibus ejus, et
Lebna cum tractibus ejus, Jattir, & 14
Eſtemu cum tractibus earum, Halon 15
cum areis ejus, Dobir cum areis ejus,
Aien, Natta, & Fons-ſemes cum areis 16
earum: Has novem urbes dederunt ex his
duabus tribubus. Ex tribu verò Benjamin, 17
Gebaon cum agris ejus, Gebbaa
cum agris ejus, Anathoth cum agris ejus, 18
& Almon cum agris ejus : urbes
quatuor. Omnes ergò urbes filiorum Haronis 19
ſacerdotum, fuêre tredecim urbes
cum agris earum. Familiis autem filiorum 20
Cahath remanentibus ex tribu Levi
de filiis Cahath, fuerunt urbes hæreditatis
eorum ex tribu Ephraim. Dederúntque 21
eis urbem effugii pro homicida
Neapolim cum tractibus ejus in monte Ephraim,
et Gjader cum tractibus ejus,
Horon cum tractibus ejus, et Cabſaim 22
cum tractibus ejus : urbes quatuor. Ex 23
tribu verò Dan, Elteca cum tractibus ejus,
et Gebbathon cum tractibus ejus,
Ajalon cum tractibus ejus, & Gethremmon 24
cum tractibus ejus : urbes quatuor.
Ex dimidia tribu Manaſſis, Taanach 25
cum tractibus ejus, et Geth-remmon
cum tractibus ejus : urbes duas. Omnes 26
iſtæ decem urbes cum tractibus earum
fuerunt familiis filiorum Cahath reſiduis.
Filiis autem Gerſon de familiis Levitarum, 27
à dimidia tribu Manaſſis dederunt
urbem confugii pro homicida, Gaulan in
Bathnia cum tractibus ejus, & Baaſtera
cum tractibus ejus : urbes duas. A tribu 28
verò Iſſachar, Caſjon cum tractibus ejus,
Daberath cum tractibus ejus, Jarmuth 29
cum tractibus ejus, & Fons-gannim
cum tractibus ejus : urbes quatuor.
A tribu Aſir, Meſael cum tractibus ejus, 30
Abdon cum tractibus ejus, Helcath, & 31
Rahboth cum tractibus earum : urbes
quatuor.

ספר יהושע : כב

Chedes ,homicidæ *retractus* civitatem Naphtali *extenſione* de Et
32 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־קֶדֶשׁ
&,ejus ſuburbana & ,Chamothdor & :ejus ſuburbana & ,Galil in
בַּגָּלִיל וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־חַמֹּת דֹּאר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־
Gherſunitarũ civitates Omnes .tres civitates ,ejus ſuburbana & ,Chartan
33 קַרְתָּן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שָׁלֹשׁ׃ כָּל־עָרֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי
familiis Et .earum ſuburbana &,civitates tredecim ,ſuas familias *ad*
34 לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עִיר וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃ וּלְמִשְׁפְּחוֹת
,Zebulun *extenſione* de reſiduorum Levitarum Merari filiorum
בְּנֵי־מְרָרִי הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מֵאֵת מַטֵּה זְבוּלֻן אֶת־
.ejus ſuburbana & ,Cartah :ejus ſuburbana & ,Jochneham
35 יָקְנְעָם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־קַרְתָּה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־
civitates ,ejus ſuburbana & ,Nahalal :ejus ſuburbana & ,Dimnah
דִּמְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־נַהֲלָל וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים
& ,ejus ſuburbana & ,Beſer ,Reuben *extenſione* de Et .quatuor
36 אַרְבַּע׃ וּמִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת־בֶּצֶר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־
& :ejus ſuburbana & ,Chedemoth .ejus ſuburbana & ,Jahaſah
37 יַהְצָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־
,Ghad tribu de Et .quatuor civitates ,ejus ſuburbana & ,Mephahath
38 מֵיפַעַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ וּמִמַּטֵּה גָד
:ejus ſuburbana &,Ghilhad in Ramoth :homicidæ *retractus* civitatem
אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־רָמֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
:ejus ſuburbana & ,Cheſbon .ejus ſuburbana & ,Machanaim &
39 וְאֶת־מַחֲנַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
Omnes .quatuor civitates omnes ,ejus ſuburbana & ,Jahazer
40 אֶת־יַעְזֵר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כָּל־עָרִים אַרְבַּע׃ כָּל־
familiis de *reſiduis* ,ſuas familias *ad* Merari *filiis* civitates
הֶעָרִים לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחוֹת
civitates Omnes .duodecim civitates eorum ſors fuit & ,Levitarum
41 הַלְוִיִּם וַיְהִי גּוֹרָלָם עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ כֹּל עָרֵי
quadraginta civitates ,Iſrael filiorum *apprehenſionis* medio in Levitarum
הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ אֲחֻזַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עָרִים אַרְבָּעִים
,*civitas civitas* iſtæ civitates *Erunt* .earum ſuburbana & ,octo &
42 וּשְׁמֹנֶה וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃ תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה עִיר עִיר
dedit Et .iſtis civitatibus omnibus ſic ,ejus *circuitus ejus expulſoria* &
43 וּמִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ כֵּן לְכָל־הֶעָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּתֵּן
:eorũ patribus dare juravit quam terram omnem Iſrael ipſi Domin⁹
יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָתֵת לַאֲבוֹתָם
eis Dominus requiem dedit Et .ea in habitaverunt & ,eã poſſederũt &
44 וַיִּרָשׁוּהָ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם
vir ſtetit non & :eorum patribus juravit *quæ* omnia juxta circuitu à
מִסָּבִיב כְּכֹל אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתָם וְלֹא־עָמַד אִישׁ
dedit eorum inimicos omnes :eorum inimicis omnibus ex eorum *facies* in
בִּפְנֵיהֶם מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם אֵת כָּל־אֹיְבֵיהֶם נָתַן
bono verbo omni ex verbum cecidit Non .eorum manu in Dñs
45 יְהוָה בְּיָדָם׃ לֹא־נָפַל דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר הַטּוֹב
.venit omne ,Iſrael domum ad Dominus eſt locutus quod
אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא׃

CAP. XXII. כב

extenſionem dimidiam & ,Ghaditas & ,Reubenitas Jehoſuah *vocabit* Tunc
1 אָז יִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי מַטֵּה
quæ omnia cuſtodiſtis Vos :eos ad Dixitque .Menaſſeh
2 מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם שְׁמַרְתֶּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר
cunctis in *mea voce in* obediſtis & ,Domini ſervus Moſeh vobis præcepit
צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַתִּשְׁמְעוּ בְקוֹלִי לְכֹל
jam veſtros fratres reliquiſtis non .vobis præcepi quæ
3 אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ לֹא־עֲזַבְתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם זֶה
cuſtodiam ſervaſtis & :hanc diem ad uſque multis diebus
יָמִים רַבִּים עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
.veſtri Dei Domini præcepti
מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Verſio VULG. LAT.

32 De tribu quoque Nephthali
civitates confugii, Cedes in
Galilæa, & Hammoth-Dor,
& Carthan, cum ſuburbanis
33 ſuis, civitates tres. Omnes
urbes familiarum Gerſon, tre-
decim, cum ſuburbanis ſuis.
34 Filiis autem Merari Levitis
inferioris gradûs per familias
ſuas data eſt de tribu Zabu-
35 lon, Jecnam & Cartha, Et
Damna & Naalol, civitates
quatuor cum ſuburbanis ſuis.
36 De tribu Ruben ultra Jorda-
nem contra Jericho civitates
refugii, Boſor in ſolitudine,
Miſor & Jaſer & Jethſon &
Mephaath, civitates quatuor
37 cum ſuburbanis ſuis. De tri-
bu Gad civitates confugii, Ra-
moth in Galaad, & Manaim
& Heſebon & Jazer, civitates
quatuor cum ſuburbanis ſuis.
38 Omnes urbes filiorum Merari
per familias & cognationes
39 ſuas, duodecim. Itaque ci-
vitates univerſæ Levitarum in
medio poſſeſſionis filiorum Iſ-
rael fuerunt quadraginta octo,
40 Cum ſuburbanis ſuis, ſingulæ
41 per familias diſtributæ. De-
dítque Dominus Deus Iſraeli
omnem terram, quam traditu-
rum ſe patribus eorum jura-
verat: & poſſederunt illam,
42 atque habitaverunt in ea. Da-
táque eſt ab eo pax in omnes
per circuitum nationes: nul-
lúſque eis hoſtium reſiſtere
auſus eſt, ſed cuncti in eorum
43 ditionem redacti ſunt. Ne u-
num quidem verbum, quod
illis præſtiturum ſe eſſe pro-
miſerat, irritum fuit, ſed re-
bus expleta ſunt omnia.

CAP. XXII.

1 Eodem tempore vocavit Jo-
ſue Rubenitas, & Gaditas, &
dimidiam tribum Manaſſe,
2 Dixítque ad eos; Feciſtis o-
mnia quæ præcepit vobis
Moyſes famulus Domini: mihi
quoque in omnibus obediſtis,
3 Nec reliquiſtis fratres veſtros
longo tempore, uſque in præ-
ſentem diem, cuſtodientes im-
perium Domini Dei veſtri.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τὴν πόλιν τὴν ἀφωρι-
σμένην τῷ φονεύσαντι, τὴν (κ) Κάδες ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ τὴν (λ)
Νεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ (μ)
Θεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις
33 τρεῖς. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ (ν) Γεδσὼν κατὰ δήμους
34 αὐτῶν, πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Με-
ραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς
(ξ) Ζαβουλὼν, τὴν (ο) Μαὰν, καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς· καὶ τὴν (π) Κάδης, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς·
35 Καὶ (ρ) Σελλὰ, καὶ τὰ περισπόρια (σ) αὐτῆς· πόλεις
36 τρεῖς. Καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) τοῦ κατὰ Ἱερι-
χὼ ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγα-
δευτήριον τοῦ φονεύσαντος, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ (υ)
ἐρήμῳ· τὴν Μισὼ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ
τὴν Ιαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· Καὶ τὴν
(φ) Δεκμὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν
(χ) Μαφὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις
37 τέσσαρες. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, τὴν πόλιν
(ψ) τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, (ω) καὶ
τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς· (α) τὴν Καμὶν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς·
Καὶ τὴν (β) Ἐσβὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ
τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πό-
38 λεις τέσσαρες. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς
Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων
ἀπὸ τῆς φυλῆς (γ) τῶν Λευὶ. καὶ ἐγενήθη τὰ (δ)
39 ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο. Πᾶσαι (ε) πόλεις τῶν
Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν Ἰσραὴλ,
40 (ζ) τεσσαρακονταοκτὼ πόλεις, Καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, πόλις καὶ
τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πόλεως πάσαις ταῖς
πόλεσι ταύταις. καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς δια-
μερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις (η) αὐτῶν· καὶ ἔ-
δωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ (θ)
διὰ πρόσταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν
ᾐτήσατο· τὴν Θαμνασαχὰρ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ
ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς τὴν πό-
λιν, καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς
τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ (ι) ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνα-
41 σαχάρ. Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν
τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν·
καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐ-
42 τῇ. Καὶ κατέπαυσεν (κ) αὐτοὺς κύριος κυκλό-
θεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. οὐκ
ἀντέστη (λ) οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάν-
των τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν (μ) κύριος εἰς τὰς
43 χεῖρας αὐτῶν. Οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησε
κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, πάντα (ν) παρεγένετο.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς (α) τοὺς υἱοὺς Ῥου-
βὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μα-
2 νασσῆ, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἀκηκόατε
πάντα ὅσα ἐνετείλατο (β) ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς
κυρίου, (γ) καὶ ὑπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάν-
3 τα ὅσα (δ) ἐνετειλάμην ὑμῖν. Οὐκ (ε) ἐγκαταλε-
λοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς (ζ) ὑμῶν ταύτας τὰς
ἡμέρας (η) πλείους. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυ-
λάξατε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

Et de tribu Nephthali, civitatem 32
ſegregatã homicidæ, Cades in Ga-
lilæa, et ſegregata ei: et Nemmath,
et ſegregata ei: et Themmon, et ſe-
gregata ei: civitates tres. Omnes 33
civitates ipſius Gedſon, ſecundũ
populos eorũ, civitates (n) trede-
cim. Et populo filiorũ Merari Le- 34
vitis reliquis, de tribu (o) Zabu-
lon, Maan, et ſuburbana ejus: &
Cades, et ſuburbana ejus: Et Sella, 35
et ſuburbana ejus: civitates tres.
Et (p) trans Iordanem quã contra 36
Hiericho, de tribu Ruben, civita-
tẽ, refugii homicidæ, Boſor (q) in
deſerto: Miſo, et ſuburbana ejus:
& Iazer, & ſuburbana ejus: &
Decmon, et ſuburbana ejus: et Ma-
pha, & ſuburbana ejus: civitates
quatuor. Et de tribu Gad, civitatẽ, 37
refugium homicidæ, & Rhamoth
in Galaad, et ſuburbana ejus: Ca-
min, & ſuburbana ejus: et Eſbon,
& ſuburbana ejus: & Iazer, &
ſuburbana ejus: omnes civitates
quatuor. Omnes civitates filiis Me- 38
rari ſecundũ populos eorum reſi-
duorũ de tribu Levi. Et factæ ſunt
(r) fines civitates duodecim. O- 39
mnes civitates Levitarũ in medio
poſſeſſionis filiorũ Iſrael, quadra-
ginta octo civitates, Et ſuburba- 40
na eorũ in circuitu civitatũ iſta-
rũ: (ſ) civitas & ſuburbana in
circuitu civitatis omnib⁹ civitati-
b⁹ iſtis. Et conſummavit Ieſus di-
vidẽs terrã in finib⁹ eorũ. (t) Et
dederũt filii Iſrael portionẽ Ieſu
per conſtitutionem Domini: dede-
runt ei civitatem, quam petiit:
Thamnaſachar dederunt ei in
monte Ephræm. Et ædificavit Ie-
ſus civitatẽ, et habitavit in ea. Et
accepit Ieſus cultros petrinos, in
quib⁹ circumciderat filios Iſrael,
qui nati fuerãt in via in deſerto:
& poſuit eos in Thamnaſachar.
Et dedit Domin⁹ ipſi Iſrael omnẽ 41
terrã, quã juraverat dare patrib⁹
eorũ, et hæreditaverunt eã, et ha-
bitaverunt in ea. Et requiẽ dedit 42
illis Domin⁹ in circuitu, ſicut ju-
raverat patrib⁹ eorũ. Non reſtitit
quiſquã ante faciẽ eorũ ab om-
nib⁹ inimicis eorũ: omnes inimicos
eorũ tradidit (u) Domin⁹ in man⁹
eorũ. Nõ decidit ex omnib⁹ ver- 43
bis bonis, quæ locut⁹ eſt Dominus
filiis Iſrael: omnia advenerunt.

CAP. XXII.

Tunc convocavit Ieſus filios 1
Reuben, et filios Gad, et dimidium
tribũs Manaſſe. Et dixit eis; Vos 2
audîſtis omnia, quæcunq; manda-
vit vobis Moyſes puer Domini: &
obedîſtis voci meæ ſecundum
omnia, quæcunq; (a) mandavit vo-
bis: Non dereliquiſtis fratres ve- 3
ſtros his diebus pluribus. Uſque
ad hodiernã diem ſervâſtis man-
datum Domini Dei veſtri.

MS.A. (κ) Κέδες, (λ) Ἐμαθδὼρ, (μ) Νοεμμὼν, (ν) Γηρσὼν (ξ) υἱῶν Ζαβουλὼν, (ο) Ἐκνὰμ, (π) Καρθὰ, (ρ) Δαμνὰ, (σ) αὐτῆς· καὶ τὴν Νααλὼλ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες. (τ) κατὰ Ἱεριχὼ (υ) ἐρήμῳ τῇ Μισὼρ, (φ) Γεδσὼν, (χ) Μασφὰ, (ψ) τῶν φυγαδευτηρίου (ω) τὴν Ῥαμὼθ ἐν γῇ Γαλαάδ, (α) καὶ τὴν Μαναὶμ, (β) Ἐσεβὼν, (γ) τῶν Λευί. (δ) ὅρια πόλεις δώδεκα. (ε) αἱ πόλεις (ζ) τεσσαρακονταοκτὼ (η) αὐτῶν· (θ) διὰ προστάγματος (ι) ἔθηκαν (κ) αὐτοῖς (λ) οὐδεὶς (μ) κύριος αὐτοῖς εἰς (ν) παρεγένοντο. Κεφ. κβ'. MS.A. (α) τοὺς Ῥουβηνίτας, (β) ἡμῖν (γ) καὶ * οὐκ εἰσηκούσατε (δ) ἐνετειλάμην (ε) ἐγκαταλελοίπατε (ζ) ἡμῶν (η) καὶ πλείους

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 וּמִשִּׁבְטָא דְנַפְתָּלִי יָת קִרְיַת שֵׁיזָבוּת קְטוֹלָא יָת קֶדֶשׁ בְּגָלִיל וְיָת רְוָחָהָא וְיָת חַמּוֹת דּוֹר
33 וְיָת רְוָחָהָא וְיָת קַרְתָּן וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין תְּלָת׃ כָּל קִרְוֵי בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן תְּלָת
34 עֲסַר קִרְוִין וְרָוְחֵיהֶן׃ וּלְזַרְעֲיַת בְּנֵי מְרָרִי לֵוָאֵי דִי אִשְׁתְּאָרוּ מִן שִׁבְטָא דִזְבוּלֻן יָת
35 יָקְנְעָם וְיָת רְוָחָהָא וְיָת קַרְתָּה וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת דִּמְנָה וְיָת רְוָחָהָא יָת נַהֲלָל וְיָת
36 רְוָחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דִרְאוּבֵן יָת בֶּצֶר וְיָת רְוָחָהָא יָת יַהְצָה וְיָת רְוָחָהָא׃
37 38 יָת קְדֵמוֹת וְיָת רְוָחָהָא יָת מֵיפַעַת וְיָת רְוָחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דְגָד יָת קִרְיַת
39 שֵׁיזָבוּת קְטוֹלָא יָת רָמוֹת בְּגִלְעָד וְיָת רְוָחָהָא וְיָת מַחֲנַיִם וְיָת רְוָחָהָא׃ יָת חֶשְׁבּוֹן וְיָת
40 רְוָחָהָא יָת יַעְזֵר וְיָת רְוָחָהָא כָּל קִרְוִין אַרְבַּע׃ כָּל קִרְוַיָּא לִבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן דִי
41 אִשְׁתְּאָרוּ מִזַּרְעֲיַת לֵוָאֵי וַהֲוָה עַדְבְּהוֹן קִרְוִין תַּרְתָּא עֲסַרֵי׃ כָּל קִרְוֵי לֵוָאֵי בְּגוֹ אַחְסָנַת
42 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְוִין אַרְבְּעִין וְתַמְנֵי וְרָוְחֵיהֶן׃ יֶהֶוְיָן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין קִרְוֵי קִרְוֵי וְרָוְחָהָא
43 סְחוֹרָנָהָא כֵּן לְכָל קִרְוַיָּא הָאִלֵּין׃ וִיהַב יְיָ לְיִשְׂרָאֵל יָת כָּל אַרְעָא דִי קַיֵּים לְמִתַּן לַאֲבָהָתְהוֹן
44 וְאַחְסִינוּהָא וִיתִיבוּ בַהּ׃ וְאָנִיחַ יְיָ לְהוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר כְּכֹל דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתְהוֹן וְלָא
45 קָם אֱנָשׁ מִן קֳדָמֵיהוֹן מִן כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן מְסַר יְיָ בִּידֵיהוֹן׃ לָא
בְּטֵיל פִּתְגָמָא מִכֹּל פִּתְגָמוֹהִי תַקִּינַיָּא דִי מַלֵּיל יְיָ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל כּוּלְּהוֹן אִתְקַיָּימוּ׃

כב

1 2 בְּכֵן קְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא דְגָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃ וַאֲמַר לְהוֹן
אַתּוּן נְטַרְתּוּן יָת כָּל דְּפַקֵּיד יָתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַייָ וְקַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרִי לְכֹל דִי פַקֵּידִית
3 יָתְכוֹן׃ לָא שְׁבַקְתּוּן יָת אֲחֵיכוֹן דְּנַן יוֹמִין סַגִּיאִין עַד יוֹמָא הָדֵין וּנְטַרְתּוּן יָת מַטְּרַת
תַּפְקֵדְתָּא מֵימְרָא דַייָ אֱלָהֲכוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ex tribu Nephthali, urbem evaſionis occiſoris, Kedes in Galil, & ſpa- 32
tia ejus, Hhamoth-dor & ſpatia ejus, Karthan & ſpatia ejus; urbes tres.
Omnes urbes filiorum Gerſon ad proſapias ſuas; tredecim urbes & ſpa- 33
tia earum. Et proſapiæ filiorum Merari Levitarum qui reliqui fuerunt 34
ex tribu Zebulun, Jaknegham & ſpatia ejus, Kartha & ſpatia ejus. Dim- 35
na & ſpatia ejus, Nahalal & ſpatia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu 36
Ruben, Beſzer & ſpatia ejus, Jahſzah & ſpatia ejus. Kedemoth & ſpatia 37
ejus, Me-Phagath & ſpatia ejus, urbes quatuor. Et ex tribu Gad 38
urbem evaſionis occiſoris Rama in Gilghad & ſpatia ejus, & Mahhanaim
& ſpatia ejus. Hheſbon & ſpatia ejus, & Jaghzer & ſpatia ejus; omnes 39
urbes quatuor. Omnes urbes filiis Merari ad proſapiam ſuam qui re- 40
licti ſunt ex proſapia Levitarum; & fuerunt ſortes eorum urbes duode-
cim Omnes urbes Levitarum in medio poſſeſſionis filiorum Iſrael; urbes 41
quadraginta & octo, & ſpatia earum. Erunt urbes hæ *urbes urbes*, & 42
ſpatia ejus circum eam: ſic ad omnes urbes has. Et dedit Dñs Iſraeli 43
omnem terram quam juravit ad dandum patribus eorum: & poſſederunt
eam, & habitarunt in ea. Et pacem dedit Dominus illis à circum circum, 44
ſicut omnia quæ juravit patribus eorum: & non ſurrexit homo ante eos
ex omnibus auctoribus inimicitiarum eorum; omnes auctores inimici-
tiarum eorum tradidit Dominus in manibus eorum. Non defecit ver- 45
bum ex omnibus verbis ejus compoſitis, quæ locutus eſt Dominus ſuper
domum Iſrael: omnia illa firmata ſunt.

CAP. XX.

Tunc vocavit Joſue tribum Ruben & tribum Gad; & dimidium tribus 1
Menaſſe. Et dixit illis, Vos cuſtodîſtis omnia quæ juſſit vos Moſes ſer- 2
vus Domini; & auſcultâſtis dicto meo ad omnia quæ juſſi vos. Non de- 3
ſeruiſtis fratres veſtros his diebus multis, uſq; ad diem hunc; & cuſto-
dîſtis cuſtodiam juſſionis dicti Domini Dei veſtri.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܩܕܫ ܕܓܠܝܠܐ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܚܡܬ ܕܪ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܩܪܬܢ 32
ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܓܪܫܘܢ. 33
ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܡܪܪܝ ܠܠܘܝܐ ܕܫܪܟܘ. ܗܘܘ 34
ܩܘܪܝܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܝܗܨ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܩܪܡܘܬ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. * ܘܩܪܝܬܝܡ 35
ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܐܫܡܥܘܬ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ 36
ܕܙܒܘܠܘܢ. ܢܘܟܚ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܩܪܬܢ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. * ܘܪܡܝܢ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܝܗܠܐ 37
ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܥܪܘܩܐ ܕܩܛܘܠܐ. 38
ܪܡܬ ܓܠܥܕ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܡܚܢܝܡ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. * ܘܝܥܙܝܪ ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܘܚܫܒܘܢ 39
ܘܦܪܘܕܝܗ̈. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܝ ܡܪܪܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. 40
ܕܫܪܟܘ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝܐ. ܘܣܠܩ ܦܘܪܣܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ.
* ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܟܠܗܝܢ ܕܠܘܝܐ. ܒܓܘ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ 41
ܕܠܘܝܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܡܢܐ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܘܝܬܒܢ ܗܘܝ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܘܟܠܚܕ 42
ܡܕܝܢܬܐ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. ܚܕܪܝܢ ܠܗܝܢ. ܘܟܠܗܝܢ ܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܘܡܕܝܢܬܐ.
ܗܟܢܐ. * ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܝܡܐ ܠܡܬܠ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܝܪܬܘܗ̇ 43
ܘܝܬܒܘ ܒܗ̇. * ܘܐܢܝܚ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܚܕܪܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܝܡܐ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. 44
ܘܐܢܫ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܠܐ ܩܡ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܒܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܠܐ ܐܬܒܛܠ ܚܕܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܐ ܛܒܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ 45
ܠܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܟܠܗܝܢ ܗܘܝ. * ܫܠܡ * ܦܨܠܐ * ܗܝܕܝܢ ܩܪܐ ܝܫܘܥ 1
ܠܪܘܒܝܠ ܘܠܓܕ ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ 2
ܢܛܪܬܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܡܥܬܘܢ ܠܩܠܝ ܒܟܠ ܡܕܡ
ܕܦܩܕܬܟܘܢ. * ܘܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 3
ܘܢܛܪܬܘܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.

A tribu Nephtali, Cades Galilææ, cum præ- 32
diis ejus, Hemoth-dor cum prædiis ejus, &
Carthan cum prædiis ejus : civitates tres
cum prædiis earum. Omnes civitates fami- 33
liæ filiorum Gerſon, civitates tredecim cum
prædiis earum. Familiæ verò filiorum Me- 34
rari, reliquorum *ſcilicet* Levitarum civitates
fuerunt ex tribu Rubil, Jahas cum villis ejus,
Kermoth cum villis ejus, Cariathim cum vil- 35
lis ejus, Ahſemoth cum villis ejus : civitates
quatuor cum villis earum. Ex tribu Zebolon, 36
Nochah cum prædiis ejus, Carthan cum præ-
diis ej⁹, Remin cum prædiis ej⁹, & Jahla cum 37
prædiis ejus : civitates quatuor cum prædiis
earum. Ex tribu Gad, civitas effugii homi- 38
cidarum, Collis-gelaad cum oppidis ejus,
Mahanim cum oppidis ejus, Jaazir cum op- 39
pidis ejus, & Hesbon cum oppidis ejus : ci-
vitates quatuor cum oppidis earum. Hæ 40
ſunt civitates filiorum Merari per familias
ſuas, qui reſidui erant ex familia Levitarum:
aſcenderunt autem in ſortem eorum civi-
tates duodecim cum oppidis earum. Cæte- 41
rùm univerſæ civitates iſtæ Levitarum ſunt
in medio hæreditatis filiorum Iſrael : fuerunt
autem civitates Levitarum, quadraginta octo
cum prædiis earum. Sitæ autem erant ci- 42
vitates ac urbes iſtæ *ita ut* unicuique civitati
propria circunjacerent oppida : omnéſque
civitates iſtæ ac urbes ſic erant *collocatæ*.
Dedit ergò Dominus Iſraeli univerſam ter- 43
ram quam juraverat ſe daturum patribus
eorum, poſſederúntque eam, & habitâ-
runt in ea. Et pacatos reddidit eos Do- 44
minus circunquaque, prout juraverat patri-
bus eorum; & nemo ex hoſtibus eorum con-
ſtitit ante eos, ſed tradidit Dominus cunctos
hoſtes eorum in manus ipſorum. Nec irri- 45
tum fuit ullum ex omnibus bonis verbis
quæ dixerat Dominus Iſraelitis, ſed omnia
evenerunt.

CAP. XXII.

Tunc accerſivit Jeſus filios Rubil, & filios 1
Gad, atque dimidiam tribum Manaſſe, Dixít- 2
que ad eos, Vos cuſtodîſtis omnia quæ dixe-
rat vobis Moſes ſervus Domini, & obediſtis
voci meæ in omnibus quæ præcepi vobis,
Nec deſeruiſtis fratres veſtros ecce multis 3
ab hinc diebus ad præſentem uſque diem,
& cuſtodîſtis præcepta Domini Dei veſtri :

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ومن سبط نفتالي * مدينة مهرب للقاتل * قدس في الجليل وافنيتها * وحموت دور وافنيتها * 32
وقرتان وافنيتها * ثلاث مدن * جميع مدن بني جرسون لقبايلهم ثلاث عشر مدينة 33
وافنيتهن * ولقبايل بني مراري اللاويين الباقين من سبط زابلون * يقنعام * وقرتا * وافنيتهما * 34
* ودمنا * ونهلال * وافنيتهما * اربعة مدن * ومن سبط روبيل باصر * وياهص * وافنيتهما * 35 36
* وقدموت * وميفعات * وافنيتهما * اربعة مدن * ومن سبط جاد * مدينة مهرب للقاتل * رامة 37 38
الجرش * والعسكرين * وافنيتهما * وحسبان * ويعزير * وافنيتهما * اربعة مدن * جميع مدن بني 39 40
مراري لقبايلهم * وهم الباقون من لاوي * وكان سهمهم اثنا عشر مدينة * جميع مدن 41
بني لاوي فيما بين املاك بني اسرايل * ثمان واربعون مدينة وافنيتهن * فكانت هاولاء المدن * 42
مدينة وافنيتها حولها * كذلك لجميع هاولاء المدن * واعطي الله لبني اسرايل جميع الارض 43
الذي حلف انه يعطيها لابايهم * وورثوها واقاموا فيها * وارحهم الله دايرا مثل ما وعد لابايهم * 44
وما وقف احد قدامهم من جميع اعدايهم * بل جميعهم اسلمهم الله بايديهم * ما سقط شي 45
من جميع الوعد الحسن الذي وعد الله به لال اسرايل * بل الجميع صح *

* الفصل الثاني والعشرون *

* حينيذ استدعي يوسع لبني روبيل * وبني جاد * ونصف سبط منسا * وقال لهم * انتم حفظتم 1 2
جميع ما امركم به موسي عبد الله * وقبلتم قولي في جميع ما امرتكم به * وما تركتم 3
اخوتكم هذا الزمان الطويل الي هذا اليوم * وحفظتم بحفظ وصية الله ربكم *

A tribu Nephtali, urbem effugii pro ho- 32
micida, Cades in Galilæa cum tractibus
ejus, Hammoth-dor cum tractibus ejus,
& Cartan cum tractibus ejus: urbes tres.
Omnes itaque urbes filiorum Gerſon per 33
familias ſuas fuerunt urbes tredecim cum
tractibus earum. Familiis autem filio- 34
rum Merari, reliquorum ſcilicet *Levita-*
rum, ex tribu Zabolon, Jocnaam, &
Carta cum tractibus utriuſque, Dem- 35
na, & Nahalal cum tractibus utriuſque:
urbes quatuor. Ex tribu Rubil, Baſſer, 36
et Jabaſs cum utriuſque tractibus. Cad- 37
moth, & Mephaath cum utriuſque tra-
ctibus : urbes quatuor. De tribu Gad, 38
urbē effugii pro homicida, Ramath-geres,
& Duos-exercitus cum tractibus utri-
uſque, Hesban, & Jaazir cum utri- 39
uſque tractibus : urbes quatuor. Omnes 40
ergò urbes filiorum Merari per familias
ſuas (hi enim ſunt reliqui Levitæ, atque
hæc ſors illorum) fuerunt urbes duode-
cim. Univerſæ autem urbes filiorum Le- 41
vi inter poſſeſſiones filiorum Iſrael, fue-
runt urbes quadraginta octo cum tracti-
bus earum. Fuerunt inquam urbes iſtæ, 42
ſingulæ cum tractibus ſuis circa ipſas:
ſic de ſingulis urbibus iſtis. Dedit igi- 43
tur Deus Iſraelitis totam terram quam
juraverat ſe daturum patribus eorum,
& poſſederunt eam, & habitârunt in
illa. Et requiem dedit eis Deus unde- 44
quaque, quemadmodum promiſerat pa-
tribus eorum ; nec remanſit quicquam ex
omnibus inimicis eorum ante ipſos, ſed
omnes tradidit Deus in manus eorum.
Nulla res excidit ex omnibus promiſſis 45
bonis quæ pollicitus fuerat Deus Iſraeli-
tis, ſed omnia eventu comprobata fuêre.

CAP. XXII.

Tunc accerſitis Joſue filiis Rubil, fi- 1
liis Gad, & dimidiâ tribu Manaſſe,
Dixit ad eos, Vos obſervâſtis quicquid 2
præcepit vobis Moſes ſervus Dei, & ac-
quieviſtis dictis meis in omnibus quæ vo-
bis imperavi, Nec deſeruiſtis fratres ve- 3
ſtros hoc diuturno tempore ad hunc uſq;
diem, cautéque cuſtodîſtis mandatum Dei
Domini veſtri :

ספר יהושע: כב

queːmadmodum ,*veſtris fratribus* veſter Deus Dominus *dedit requiem* nunc Et
ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר 4
ad ,veſtra *tentoria* ad vobis *itote* & ,*reſpicite* nunc & :eis eſt locutus
דבר להם ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם אל־
Domini ſervus Moſeh vobis dedit quam ,veſtræ *apprehenſionis* terram
ארץ אחזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה
,præceptum *faciendum ad* valde cuſtodite Tantùm .Jarden *tranſitu in*
בעבר הירדן: רק שמרו מאד לעשות את־המצוה 5
Domini ſervus Moſeh vobis præcepit quam legem &
ואת־התורה אשר צוה אתכם משה עבד־יהוה
omnibus in *eundum ad* & ,veſtrum Deum Dominum *diligendum ad*
לאהבה את־יהוה אלהיכם וללכת בכל־
ei *ſerviendũ ad* &,eo *in adhærendum ad* &,ejus præcepta *ſervandum ad*&,ejus viis
דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה־בו ולעבדו
,Jehoſuah eis Benedixitque .veſtra anima tota in & ,veſtro corde toto in
בכל־לבבכם ובכל־נפשכם: ויברכם יהושע 6
virgæ dimidiæ Et .ſua *tentoria* in abieruntque ,eos dimiſit &
וישלחם וילכו אל־אהליהם: ולחצי שבט 7
cum Jehoſuah dedit ejus dimidio &:Baſan in Moſeh dedit Menaſſeh
המנשה נתן משה בבשן ולחציו נתן יהושע עם
Jehoſuah eos *dimiſit* cùm etiam & :*mare* ad Jarden *tranſitu* à ſuis fratribus
אחיהם מעבר הירדן ימה וגם כי שלחם יהושע
ſubſtantiis In :dicendo ,eos ad dixit Et .eis *benedixit* & ,*ſuas aulas* ad
אל־אהליהם ויברכם: ויאמר אליהם לאמר בנכסים 8
,argento *in*,valde *multa acquiſitione in* &,veſtra *tentoria* ad revertimini multis
רבים שובו אל־אהליכם ובמקנה רב־מאד בכסף
partimini:valde *multùm* veſtibus *in* & ,ferro *in* & ,ære *in* & ,auro *in* &
ובזהב ובנחשת ובברזל ובשלמות הרבה מאד חלקו
abierũt &,ſunt reverſi Et.veſtris fratrib⁹ cum veſtrorũ inimicorum ſpolium
שלל איביכם עם־אחיכם: וישבו וילכו 9
Iſrael filiis à Menaſſeh *virga* dimidia &,Ghad filii &,Reuben filii
בני־ראובן ובני־גד וחצי שבט המנשה מאת בני ישראל
ad ,Ghilhad terram ad *eundum ad* ;Chenahan terra in quæ ,Siloh de
משלה אשר־בארץ־כנען ללכת אל־ארץ הגלעד אל־
manu in Domini os ad ,*ea in apprehenſi ſunt qua* ,*ſuæ apprehenſionis* terram
ארץ אחזתם אשר נאחזו־בה על־פי יהוה ביד־
terra in *quæ* ,Jarden *confinia* ad venerunt Et .Moſeh
משה: ויבאו אל־גלילות הירדן אשר בארץ 10
tribus dimidia & ,Ghad filii & ,Reuben filii ædificaverunt & :Chenahan
כנען ויבנו בני־ראובן ובני־גד וחצי שבט
.*viſum ad* magnum altare ,Jarden *ſuper* altare ibi Menaſſeh
המנשה שם מזבח על־הירדן מזבח גדול למראה:
filii ædificaverunt Ecce :dicere Iſrael filii audierunt Et
וישמעו בני־ישראל לאמר הנה־בנו בני־ 11
è altare Menaſſeh *virga* dimidia &,Ghad filii &,Reuben
ראובן ובני־גד וחצי שבט המנשה את־המזבח אל־
.Iſrael filiorum *tranſitum ad* ,Jarden *confinia* ad,Chenahan *terræ regione*
מול ארץ כנען אל־גלילות הירדן אל־עבר בני ישראל:
filiorum cœtus omnis *coacti ſunt* & ,Iſrael filii audierunt Et
וישמעו בני ישראל ויקהלו כל־עדת בני־ 12
miſerunt Et .pugnam ad eos *ſuper aſcendendum ad* ,Siloh Iſrael
ישראל שלה לעלות עליהם לצבא: וישלחו 13
dimidiam ad & ,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad Iſrael filii
בני־ישראל אל־בני־ראובן ואל־בני־גד ואל־חצי
Elhaſar filium Pinechas ,Ghilhad terram ad ,Menaſſeh *virgam*
שבט־מנשה אל־ארץ הגלעד את־פינחס בן־אלעזר
unum *prælatum* ,unum *prælatum* ,eo cum *prælatos* decem Et .ſacerdotis
הכהן: ועשרה נשאים עמו נשיא אחד נשיא אחד 14
domus caput *vir* & :Iſrael *extenſionibus* omnibus ,patris domum *ad*
לבית אב לכל מטות ישראל ואיש ראש בית־
.Iſrael millibus in *ipſi* ſuorum patrum
אבותם המה לאלפי ישראל:

Verſio VULG. LAT.

4 Quia igitur dedit Dominus
Deus veſter fratribus veſtris
quietem & pacem, ſicut pollicitus
eſt; revertimini, & ite
in tabernacula veſtra, & in terram
poſſeſſionis, quam tradidit
vobis Moyſes famulus Domini
5 trans Jordanẽ: Ita duntaxat,
ut cuſtodiatis attentè, &
opere compleatis mandatum
& legem, quam præcepit vobis
Moyſes famulus Domini,
ut diligatis Dominum Deum
veſtrum, & ambuletis in omnibus
viis ejus, & obſervetis
mandata illius, adhæreatíſque
ei, ac ſerviatis in omni corde,
6 & in omni anima veſtra. Benedixítque
eis Joſue, & dimiſit
eos. Qui reverſi ſunt in tabernacula
7 ſua. Dimidiæ autem
tribui Manaſſe poſſeſſionem
Moyſes dederat in Baſan: &
idcircò mediæ quæ ſuperfuit,
dedit Joſue ſortem inter cæteros
fratres ſuos trans Jordanem
ad Occidentalem plagam.
Cùmque dimitteret eos in tabernacula
ſua, & benedixiſſet
8 eis, Dixit ad eos; In multa
ſubſtantia atque divitiis revertimini
ad ſedes veſtras, cum argento
& auro, ære ac ferro,
& veſte multiplici: dividite
prædam hoſtium cum fratribus
9 veſtris. Reverſíque ſunt, &
abierunt filii Ruben, & filii
Gad, et dimidia tribus Manaſſe,
à filiis Iſrael de Silo, quæ
ſita eſt in Chanaan, ut intrarent
Galaad terram poſſeſſionis
ſuæ, quam obtinuerant juxta
imperium Domini in manu
10 Moyſi. Cúmque veniſſent ad
tumulos Jordanis in terram
Chanaan, ædificaverunt juxta
Jordanem altare infinitæ magnitudinis.
11 Quod cùm audîſſent
filii Iſrael, & ad eos certi
nuntii detuliſſent, ædificâſſe filios
Ruben, & Gad, & dimidiæ
tribûs Manaſſe, altare in terra
Chanaan, ſuper Jordanis tumulos,
contra filios Iſrael:
12 Convenerunt omnes in Silo,
ut adſcenderent et dimicarent
13 contra eos. Et interim miſerunt
ad illos in terram Galaad
Phinees filium Eleazari ſacerdotis,
14 Et decem principes
cum eo, ſingulos de ſingulis
tribubus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 (θ) Νῦν δὲ κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς.
νῦν οὖν ἀποστραφέντες, ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους
ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως
ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς ἐν
5 τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἀλλὰ φυλάξασθε
σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον,
ὃν ἐνετείλατο (ι) ἡμῖν ποιεῖν Μωυσῆς ὁ
παῖς κυρίου· ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεὸν (κ)
ἡμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,
(λ) φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ
προσκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ
ὅλης (μ) τῆς διανοίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης
6 τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς
Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. καὶ ἐπορεύθησαν
7 εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ (ν)
τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε Μωυσῆς
ἐν τῇ (ξ) Βασανίτιδι, καὶ (ο) τῷ ἡμίσει
ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν (π)
αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν.
καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς
εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν
8 (ρ) αὐτούς. Καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπήλθοσαν
εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ κτήνη πολλὰ
σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ (σ) χρυσίον, καὶ
σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλαντο
τὴν προνομὴν τῶν (τ) ἐχθρῶν μετὰ τῶν
9 ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ
υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ
φυλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
(υ) ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν
(φ) εἰς τὴν Γαλαὰδ εἰς γῆν
κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν (χ) ἐκληρονόμησαν
αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου
10 ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ (ψ) ἦλθον εἰς Γαλαὰδ
τοῦ Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν.
καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ
Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐκεῖ
βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ
11 ἰδεῖν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων,
Ἰδοὺ (ω) ᾠκοδομήκασιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ
υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ βωμὸν
ἐφ᾽ ὁρίων γῆς Χαναὰν ἐπὶ τοῦ (α) Γαλαὰδ τοῦ
12 Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ
συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς
Σηλὼ, ὥστε (β) ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι
13 αὐτούς. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς
Γὰδ καὶ (γ) πρὸς τοὺς υἱοὺς ἥμισυ φυλῆς
Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαὰδ τόν τε Φινεὲς
14 υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως, Καὶ
δέκα τῶν ἀρχόντων μετ᾽ αὐτοῦ· ἄρχων εἷς
ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν (δ) φυλῶν
Ἰσραήλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλίαρχοι
Ἰσραήλ.

Nunc autem requiem dedit Dominus 4
Deus noſter fratribus noſtris; quemadmodùm dixerat eis.
Nunc igitur revertentes redite
ad domos veſtras, & ad terram
poſſeſſionis veſtræ, quam dedit
vobis Moyſes trans Jordanem.
Sed cuſtodite valdè facere mandata, 5
& legem, quam mandavit
nobis facere Moyſes puer Domini:
diligere Dominum Deum noſtrum,
ambulare (b) omnibus viis
ejus, ſervare mandata ejus, &
adhærere ei, & ſervire ei ex tota
mente veſtra, & ex tota anima
veſtra. Et benedixit eos Ieſus, 6
& dimiſit eos. Et iverunt ad
domos ſuas. Et dimidiæ tribui 7
Manaſſe dedit Moyſes in Baſanitide,
& dimidiæ dedit Ieſus
cum fratribus ejus trans Jordanem
juxta mare. Et ubi dimiſit
eos Jeſus in domos ſuas, & benedixit
(c) eis. Et in divitiis 8
multis abierunt in domos ſuas: et
pecora multa valdè, & argentũ,
& aurum, & ferrum, & veſtem
multam diviſerunt, prædam
(d) inimicorum cum fratribus
ſuis. Et iverunt filii Ruben, & filii 9
Gad, & dimidiũ tribus Manaſſe,
à filiis Iſrael in Selo in terra
Chanaan ad abeundum in Galaad,
in terram poſſeſſionis eorum,
quam hæreditaverunt eam
per conſtitutionem Domini in
manu Moyſis. Et venerunt in (e) 10
Galaad Iordanis, quæ eſt in terra
Chanaan. Et ædificaverunt filii
Ruben, & filii Gad, & dimidia
tribus Manaſſe illic aram ſuper
Iordanem, aram magnam (f) videre.
Et audierunt filii Iſrael (g) 11
dicentium, Ecce ædificaverunt filii
Ruben, & filii Gad, & dimidia
tribus Manaſſe aram ſuper
fines terræ Chanaan ſuper
Galaad Iordanis in tranſitu filiorum
Iſrael. Et congregati ſunt 12
omnes filii Iſrael in Selo, ut aſcendentes
debellarent eos. Et miſerunt 13
filii Iſrael ad filios Ruben,
& ad filios Gad, et ad filios dimidiæ
tribûs Manaſſe in terram
Galaad, Phinees filium Eleazari
filii Aaron principis ſacerdotum,
Et decem ex principibus cum eo: 14
princeps unus de domo familiæ
ex omnibus tribubus Iſrael: principes
domorum familiarum ſunt
Chiliarchi Iſrael.

MS.A. (θ) Νυνὶ (ι) ἡμῖν Μωυσῆς (κ) ὑμῶν, (λ) φυλάσσεσθαι (μ) τῆς καρδίας ὑμῶν, (ν) τοῖς ἡμίσει (ξ) Βασὰν, (ο) τοῖς ἥμισιν (π) αὐτῶν παρὰ θάλασσαν. (ρ) αὐτοὺς, λέγων, Ἐν (σ) χρυσίον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν σφόδρα διείλαντο (τ) ἐχθρῶν αὐτῶν μετὰ (υ) ἐκ Σηλὼ ἐκ γῆς (φ) εἰς γῆν Γαλαὰδ εἰς (χ) ἐκληρονόμησαν διὰ (ψ) ἦλθοσαν εἰς Γαλιλὼθ τοῦ (ω) ᾠκοδόμησαν (α) Γαλιλὼθ (β) ἀναβῆναι (γ) πρὸς τὸ ἥμισει (δ) τῶν φυλῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וכען אניח יי אלהכון לאחיכון כמא די מליל להון וכען אתפניאו ואזילו לכון לקרויכון 4
לארעא אחסנתכון דיהב לכון משה עבדא דיי בעברא דירדנא: לחוד אסתמרו לחדא 5
למעבד ית תפקדתא וית אוריתא די פקיד יתכון משה עבדא דיי למרחם ית יי אלהכון
ולמהך בכל אורחן דתקנן קדמוהי ולמטר פקודוהי ולאתקרבא לדחלתיה ולמפלח
קדמוהי בכל לבכון ובכל נפשכון: וברכנון יהושע ושלחנון ואזלו לקרויהון: ולפלגות 6
שבטא דמנשה יהב משה במתנן ולפלגיהון יהב יהושע עם אחיהון בעברא דירדנא 7
למערבא ואף ארי שלחנון יהושע לקרויהון וברכנון: ואמר להון למימר בנכסין סגיאין 8
תובו לקרויכון ובבעירא סגי לחדא בכספא ובדהבא ובנחשא ובברזלא ובלבושין סגי
לחדא פלגו בזת בעלי דבביכון עם אחיכון: ותבו ואזלו בני ראובן ובני גד ופלגות 9
שבטא דמנשה מלות בני ישראל משילו די בארעא דכנען למיזל לארעא דגלעד
לארעא אחסנתהון דאחסינו בה על מימרא דיי בידא דמשה: ואתו לגלילי ירדנא די 10
בארעא דכנען ובנו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה תמן מדבחא על ירדנא
מדבח רב למחזי: ושמעו בני ישראל למימר הא בנו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא 11
דמנשה ית מדבחא לקבל ארעא דכנען בגלילי ירדנא דלעבר בני ישראל: ושמעו 12
בני ישראל ואתכנשו כל כנשתא דבני ישראל לשילו למסק עליהון לחילא:
ושלחו בני ישראל לות בני ראובן ולות בני גד ולות פלגות שבטא דמנשה 13
לארעא גלעד ית פנחס בר אלעזר כהנא: ועשרא רברבין עמיה רבא חד 14
רבא חד לבית אבא לכל שבטיא דישראל וגבר ריש בית אבהתהון אנון
לאלפיא דישראל:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunc pacem dedit Dominus Deus veſter fratribus veſtris, quemadmodum 4
locutus eſt illis. Et nunc ſpectate & ite vobis in urbes veſtras ad terram
poſſeſſionum veſtrarum, quam dedit vobis Moſes ſervus Domini in
tranſitu Jordanis. Tantùm cuſtodite vos valde ad faciendum juſſionem & 5
legem quam juſſit vos Moſes ſervus Dñi ad peramandum Dominum Deum
veſtrum, & ambulandum in omnibus viis quæ rectæ ante eum, & ad cuſtodiendum
omnia juſſa ejus, & ad adhærendum in timore ejus, & ad ſerviendum
ante eum in omni corde veſtro, & in omni anima veſtra. Et benedixit 6
eis Joſue: & dimiſit eos; & ierunt ad urbes ſuas. Et dimidio tribus 7
Menaſſe dedit Moſes in Mathnan, & dimidio eorum dedit Joſue cum
fratribus eorum in tranſitu Jordanis ad occaſum: & etiam cum miſit eos 8
Joſue ad urbes eorum; & benedixit eis. Et dixit eis ad dicendum: In divitiis
multis redibitis ad urbes veſtras, & in jumento multo nimis, in argento,
& in auro, & in ære, & in ferro, & in veſtibus multis nimis. Partimini
prædam auctorum inimicitiarum veſtrarum cum fratribus veſtris. Et reverſi 9
ſunt, & iverunt filii Ruben & filii Gad, & dimidiũ tribus Menaſſe, à filiis
Iſrael ex Silo, quæ in terra Chenaghan; ad eundum in terram Gilghad, in terram
poſſeſſionis eorum quá poſſeſſores facti ſunt in ea, juxta dictum Domini
in manu Moſis. Et venerunt ad *Gelilas* Jordanis quæ in terra Chenaghan; 10
& ſtruxerunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribus Menaſſe
ibi altare juxta Jordanem, altare magnum ad videndum. Et audierunt filii 11
Iſrael ad dicendum: Ecce conſtruxerunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidium
tribus Menaſſe altare è regione terræ Chenaghan in *Gelilis* Jordanis
quæ ad latus filiorũ Iſrael. Et audierunt filii Iſrael; & congregati ſunt omnis 12
congregatio filiorum Iſrael in Silo, ad aſcendendum contra eos ad militiam.
Et miſerunt filii Iſrael ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium 13
tribus Menaſſe, in terram Gilghad, Pinhhazz filium Eleazar ſacerdotis.
Et decem principes cum eo, principem unum principem unum ad domum 14
patris, ad omnes tribus Iſrael: & vir caput domus patris eorum
illi ad millia Iſrael.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܗܫܐ ܐܢܝܚ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܦܘܟܘ ܗܟܝܠ ܘܙܠܘ 4
ܠܡܕܝܢܬܟܘܢ. ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ
ܡܕܢܚܐ. * ܒܪܡ ܐܙܕܗܪܘ ܛܒ. ܘܥܒܕܘ ܦܘܩܕܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܟܘܢ ܡܘܫܐ 5
ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ: ܠܡܪܚܡ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܘܠܡܬܢܩܦܘ
ܒܗ. ܘܠܡܦܠܚܘܗܝ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. * ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܫܪܐ 6
ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. * ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܝܗܒ ܡܘܫܐ ܒܡܬܢܝܢ. 7
ܘܠܦܠܓܗ ܝܗܒ ܝܫܘܥ ܥܡ ܐܚܝܗܘܢ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܫܪܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ.
ܘܐܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܒܢܟܣܐ ܣܓܝܐܐ ܗܦܘܟܘ ܠܡܕܝܢܬܟܘܢ. 8
ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܘܒܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܒܣܐܡܐ ܘܒܕܗܒܐ. ܘܒܢܚܫܐ ܘܒܦܪܙܠܐ.
ܘܒܢܚܬܐ ܕܣܓܝܐܝܢ ܛܒ. ܘܦܠܓܘ ܒܙܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. ܥܡ ܐܚܝܟܘܢ. * ܘܗܦܟܘ 9
ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܢ ܠܘܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܡܢ ܫܝܠܘ ܕܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܕܐܬܐܚܕܘ ܒܗ̇ ܬܡܢ
ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܐܬܘ ܠܓܠܓܠܐ. ܕܥܠ ܝܘܪܕܢܢ ܒܐܪܥܐ 10
ܕܟܢܥܢ. ܘܒܢܘ ܬܡܢ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܕܒܚܐ ܪܒܐ
ܠܚܙܘܐ. * ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܢܘ ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ 11
ܕܡܢܫܐ. ܒܢܘ ܡܕܒܚܐ ܠܘܩܒܠ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܒܓܠܓܠܐ ܕܥܠ ܝܘܪܕܢܢ. ܒܐܪܥܐ
ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܬ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܝܠܘ. ܠܡܣܩ 12
ܥܠܝܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. * ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܠܘܬ ܒܢܝ ܓܕ. ܘܠܘܬ 13
ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܠܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. * ܘܥܣܪܐ 14
ܪܘܪܒܢܐ ܥܡܗ. ܚܕ ܚܕ ܪܒܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܢܘܢ ܓܒܪܐ ܗܘܘ
ܪܝܫܝ ܗܘܘ ܕܐܠܦܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ.

* Et nunc *quandoquidem* requiem dedit Dominus 4
Deus fratribus veſtris quemadmodum
dixerat eis, revertimini ergò, & abite
ad civitates veſtras & ad terram quam poſſediſtis,
quam dedit vobis Moſes ſervus Domini
ultra Jordanem ab Oriente. At verò 5
cavete admodum, & exequimini præcepta
& leges quas edixit vobis Moſes ſervus Domini
de diligendo Dominum Deum veſtrum,
præcepta ejus ſervando, ei adhærendo, eúmque
toto corde totóque animo veſtro colendo.
Bendixítque eis Jeſus, ac dimiſit illos, 6
& abierunt in civitates ſuas. (Nam dimidiæ 7
tribui Manaſſe dederat Moſes in
Mathnin, *alteri* verò dimidiæ dedit Jeſus
cum fratribus eorum cis Jordanem ab Occidente)
Hos inquam dimiſit Jeſus, abieruntque
in civitates ſuas, & benedixit eis. Dixítq; 8
ad eos, Cum multis opibus revertimini ad civitates
veſtras & ad terrã hæreditatis veſtræ,
plurimis cum poſſeſſionibus, argento, auro,
ære, ferrò, plurimíſque veſtimentis; & ſpolia
inimicorum veſtrorum dividite cum fratribus
veſtris. Itaq; reverſi filii Rubil, & filii 9
Gad, ac dimidia tribus Manaſſe diſceſſerunt
à filiis Iſrael de Silo quæ eſt in terra Chanaan,
ut redirent ad terram Gelaad, terram
ſcilicet hæreditatis ſuæ, quam poſſederant
illic juxta verbum oris Domini per manum
Moſis. Cúmque perveniſſent ad Galgala 10
quæ eſt ſecus Jordanem in terra Chanaan,
ædificârunt ibi filii Rubil, & filii Gad, &
dimidia tribus Manaſſe aram ſpectatu maximam.
Audientes autem filii Iſrael quòd filii 11
Rubil, & filii Gad, & dimidia tribus
Manaſſe ædificâſſent aram è regione terræ
Chanaan in Galgala quæ eſt ſecus Jordanem
in terra filiorum Iſrael; Convenit univerſus 12
cœtus in Silo ut aſcenderent contra
eos in prælium. Et miſerunt filii Iſrael ad filios 13
Rubil, ad filios Gad, & ad dimidiam tribum
Manaſſe in terram Gelaad, Phinhes filium
Eliazar ſacerdotis, Et decem magnates 14
una cum ipſo, ſingulos magnates è ſingulis
tribubus Iſraelis; atque iidem iſti viri,
duces erant exercituum Iſraelis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* والآن قد أوفى الله إخوتكم كما وعدكم * فتوجهوا وامضوا إلى منازلكم * وأرض إحارتكم 4
5 التي أعطاكم موسى عبد الله في عبر الأردن * لكن احفظوا أنفسكم جدا * واعملوا بالوصية
والشريعة التي أوصاكم الله على يد موسى عبده في عبر الأردن * من محبة الله ربكم *
والسلوك في طرقه * والحفظ لوصاياه * والالتصاق بطاعته * وعبادته بجميع قلبكم
6 7 وأنفسكم * وباركهم يوشع وأطلقهم * ومضوا إلى منازلهم * ولنصف سبط منسى أعطى
موسى في البثنية * وللنصف الآخر أعطى يوشع مع إخوتهم في جنب الأردن غربا * وأيضا
8 إن يوشع أطلقهم * ومضوا إلى منازلهم * وباركهم * وقال لهم قولا * بمال كثير عودوا
إلى منازلكم * وبمواشي كثيرة جدا * وبفضة * وذهب * ونحاس * وحديد * وثياب كثيرة
9 جدا * واقسموا سلب أعدائكم مع إخوتكم * فعاد جميع بني روبيل * وبني جاد *
ونصف سبط منسى من عند بني إسرائيل من شيلو التي في أرض الشام * فمضوا إلى أرض
10 الجرجوسي * إلى أرض إحارتهم التي احتازوا فيها عن أمر الله بيد موسى * وجاءوا إلى أغوار
الأردن التي بأرض الشام * وبنوا بنو روبيل * وبنو جاد * ونصف سبط منسى مذبحا قبالة أرض
11 الشام على أغوار الأردن عظيم المنظر * فسمع بنو إسرائيل أن قد بنى بنو روبيل * وبنو
جاد * ونصف سبط منسى مذبحا قبالة أرض الشام على أغوار الأردن إلى ناحية جنب بني إسرائيل *
12 * فلما سمع ذلك بنو إسرائيل اجتمعوا بأسرهم إلى شيلو * حتى يصعدوا إليهم ويقاتلوهم *
13 14 * وأرسل بنو إسرائيل إليهم إلى أرض الجرش فنحاس بن العازر الحبر * ومعه عشر رؤساء *
رئيس من كل سبط * رجل رئيس لبيت آبائهم لألوف إسرائيل *

* *Nunc igitur* quandoquidem *ſatisfecit Deus* 4
fratribus veſtris quemadmodum promiſerat
vobis, diſcedite, & abite ad habitationes
veſtras & terram poſſeſſionis
veſtræ quam dedit vobis Moſes ſervus
Dei in ulteriore ripa Jordanis. Verùm 5
vobiſipſis maximopere cavete, & facite
præceptum ac legem quam præcepit vobis
Deus per Moſen ſervum ſuum trans Jordanem,
de amando Deo Domino veſtro, et
ambulando in viis ejus, præcepta ejus ſervando,
ejúſque obedientiæ atque religioni
adhærendo ex toto corde veſtro & animis
veſtris. Et benedixit eis Joſue, ac dimiſit 6
illos, abierúntque ad habitationes ſuas.
Nam dimidiæ tribui Manaſſe dederat 7
Moſes in Bathnia, alteri vero dimidiæ
dedit Joſue cum fratribus eorum trans
Jordanem ad Occidentem. Quin etiam
dimittens eos Joſue ut ſeſe reciperent in
domicilia ſua, benedixit eis, Et habuit 8
ad eos hunc *ſermonem, Multa cum pecunia*
repetite domicilia veſtra, plurimiſq;
cum armentis, argento, auro, ære, ferro,
& veſtimentis multis admodum, & dividite
prædam inimicorum veſtrorum
cum fratribus veſtris. Redierunt ergò 9
omnes filii Rubil, filii Gad, & dimidia
tribus Manaſſe à filiis Iſrael de Silo quæ
eſt in terra Syriæ, & abierunt ad terram
Gergoſæi, terram poſſeſſionis eorum, in
qua data fuerat eis hæreditas ex edicto
Dei per Moſen; Et venerunt ad valles 10
Jordanis, quæ ſunt in regione Syriæ, &
ædificárunt filii Rubil, filii Gad, & dimidia
tribus Manaſſis altare è regione
terræ Syriæ ſuper valles Jordanis, ingens
aſpectu. Quare audierunt filii Iſrael ædificâſſe 11
filios Rubil, & filios Gad, atque
dimidiam tribum Manaſſis, altare è regione
terræ Syriæ ſuper valles Jordanis
ex parte lateris filiorum Iſrael. Cúmque 12
hoc audiſſent filii Iſrael, congregati ſunt
omnes in Silo ut aſcenderent ad eos &
oppugnarent illos. Interim miſerunt ad 13
eos filii Iſrael in terram Geres Phinhaſum
filium Elazar ſacerdotis, Et cum 14
eo decem principes, principem unum *ex*
unaquaque tribu, virum inquam unum
principem pro qualibet domo patrum ſuorum,
ſecundùm millia Iſraelis.

ספר יהושע : כב

dimidiam ad &,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad venerunt Et
15 וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי
:dicendo ,eis cum ſunt locuti & :Ghilhad terram ad ,Menaſſeh tribum
שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד וַיְדַבְּרוּ אִתָּם לֵאמֹר׃
,iſta prævaricatio Quæ :Domini cœtus omnis dixerunt Sic
16 כֹּה אָמְרוּ כֹּל עֲדַת יְהוָה מָה־הַמַּעַל הַזֶּה
poſt à hodie revertendum ad ,Iſrael Deum in eſtis prævaricati quam
אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי
hodie vos rebellandum ad ,altare vobis vos ædificando in;Dominum
יְהוָה בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם
qua ,Pehor perverſitas nobis parum An ?Dominum in
17 בַּיהוָה׃ הַמְעַט־לָנוּ אֶת־עֲוֹן פְּעוֹר אֲשֶׁר
cœtu in plaga fuit & :hanc diem ad uſque ea ab :mundati ſumus non
לֹא־הִטַּהַרְנוּ מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת
:Dominum poſt à hodie avertimini vos Et ?Domini
18 יְהוָה׃ וְאַתֶּם תָּשֻׁבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה
totum in cras & ,Dominum in hodie rebellabitis vos ,erit &
וְהָיָה אַתֶּם תִּמְרְדוּ הַיּוֹם בַּיהוָה וּמָחָר אֶל־כָּל־
terra eſt immunda ſi quidem Et .ira ferveſcet Iſrael cœtum
19 עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף׃ וְאַךְ אִם־טְמֵאָה אֶרֶץ
,Domini poſſeſſionis terram ad vobis tranſite ,veſtræ poſſeſſionis
אֲחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ לָכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּת יְהוָה
,noſtrũ medio in apprehendimini &:Domini tabernaculum ibi habitans qua
אֲשֶׁר שָׁכַן־שָׁם מִשְׁכַּן יְהוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ
vos ædificando in ,ſitis rebelles ne nobis & ,rebelletis ne Dominum in &
וּבַיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאֹתָנוּ אַל־תִּמְרֹדוּ בִּבְנֹתְכֶם
Nonne .noſtri Dei Domini altare præter ,altare vobis
20 לָכֶם מִזְבֵּחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ הֲלוֹא
,anathemate in prævaricationem eſt prævaricatus Zerah filius Hachan
עָכָן בֶּן־זֶרַח מָעַל מַעַל בַּחֵרֶם
non unus vir ipſe & ?ira fuit Iſrael cœtum omnem ſuper &
וְעַל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קָצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא
dimidia &,Ghad filii &,Reuben filii reſponderũt Et.ſua perverſitate in obiit
21 גָוַע בַּעֲוֺנוֹ׃ וַיַּעֲנוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי
Deus :Iſrael millium capita ad ſunt locutique :Menaſſeh virga
22 שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶת־רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֵל
,cognoſcens ipſe Dominus Deorum Deus ,Dominus Deorum
אֱלֹהִים יְהוָה אֵל אֱלֹהִים יְהוָה הוּא יֹדֵעַ
prævaricatione in ſi & ,rebellione in ſi ,cognoſcet ipſe Iſrael &
וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד וְאִם־בְּמַעַל
ædificandum Ad (.hac die nos ſerves ne) Dominum in
23 בַּיהוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה׃ לִבְנוֹת
aſcendere faciendum ad ſi & ,Dominum poſt à revertendum ad ,altare nobis
לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת
illud ſuper faciendum ad ſi & ,munus & ,aſcenſionem illud ſuper
עָלָיו עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו
non ſi Et .requirat ipſe Dominus ,pacificorum ſacrificia
24 זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה הוּא יְבַקֵּשׁ׃ וְאִם־לֹא
dicent Cras :dicendo ,hoc fecimus verbo à ſollicitudine præ
מִדְּאָגָה מִדָּבָר עָשִׂינוּ אֶת־זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ
Deo Domino & ,vobis Quid :dicendo ,noſtris filiis veſtri filii
בְנֵיכֶם לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם וְלַיהוָה אֱלֹהֵי
filii vos inter & ,nos inter Dominus dedit terminum Et ?Iſrael
25 יִשְׂרָאֵל׃ וּגְבוּל נָתַן־יְהוָה בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם בְּנֵי־
:Domino in pars vobis non :Jarden Ghad filii & ,Reuben
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד אֶת־הַיַּרְדֵּן אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה
.Dominum timendum non ad ,noſtros filios veſtri filii facient ceſſare &
וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בָּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהוָה׃
non ,altare ædificando ,nobis nunc Faciamus :diximus Et
26 וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
.ſacrificio nec aſcenſioni
לְעוֹלָה וְלֹא לְזָבַח׃

Verſio VULG. LAT.

15 Qui venerunt ad filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribûs Manaſſe, in terram Galaad: 16 dixerúntque ad eos, Hæc mandat omnis populus Domini; Quæ eſt iſta tranſgreſſio? Cur reliquiſtis Dominum Deũ Iſrael, ædificantes altare ſacrilegum, & à cultu illius recedentes? 17 An parum vobis eſt quòd peccâſtis in Beelphegor, & uſque in præſentem diem macula hujus ſceleris in nobis permanet? multíque de populo corruerunt. 18 Et vos hodiè reliquiſtis Dominum, & cras in univerſum Iſrael ira ejus deſæviet. 19 Quòd ſi putatis immundam eſſe terram poſſeſſionis veſtræ, tranſite ad terram, in qua tabernaculum Domini eſt, & habitate inter nos: tantùm ut à Domino, & à noſtro conſortio non recedatis, ædificato altari præter altare Domini Dei noſtri. 20 Nonne Achan filius Zare præteriit mandatum Domini, & ſuper omnem populum Iſrael ira ejus incubuit? Et ille erat unus homo, atque utinam ſolus periiſſet in ſcelere ſuo. 21 Reſponderúntque filii Ruben & Gad, & dimidia tribus Manaſſe, principibus legationis Iſrael; 22 Fortiſſimus Deus Dominus, Fortiſſimus Deus Dominus, ipſe novit, & Iſrael ſimul intelliget: ſi prævaricationis animo hoc altare conſtruximus, non cuſtodiat nos, ſed puniat nos in præſenti: 23 Et ſi eâ mente fecimus, ut holocauſta, & ſacrificium, & pacificas victimas ſuper eo imponerèmus, 24 ipſe quærat & judicet: Et non eâ magis cogitatione atq; tractatu, ut diceremus; Cras dicent filii veſtri filiis noſtris, Quid vobis & Domino Deo 25 Iſrael? Terminum poſuit Dominus inter nos & vos, ô filii Ruben, & filii Gad, Jordanem fluvium: & idcircò partem non habetis in Domino. Et per hanc occaſionem avertent filii veſtri filios noſtros à timore Domini. 26 Putavimus itaque meliùs, Et diximus; Extruamus nobis altare, non in holocauſta, neque ad victimas offerendas,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ (ε) εἰς γῆν Γαλαάδ· καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, 16 Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου, Τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη, ἣν ἐπλημμελήσατε (ζ) ἐναντίον τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου (η) οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι (θ) ἀπὸ τοῦ κυρίου; 17 Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογὼρ, ὅτι (ι) οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου. 18 Καὶ ὑμεῖς (κ) ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ κυρίου· καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ αὔριον ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (λ) ἔσται ἡ ὀργή. 19 Καὶ νῦν εἰ (μ) μικρὰ ἡ γῆ ὑμῶν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, διάβητε (ν) εἰς τὴν γῆν τῆς κυρίου κατασχέσεως, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ (ξ) ἡ σκηνὴ κυρίου, καὶ (ο) κατακληρονομήσετε ἐν ἡμῖν· καὶ μὴ (π) ἀπὸ θεοῦ ἀποστάται γενήθητε (ρ) καὶ ὑμεῖς, μηδ᾽ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 20 Οὐκ ἰδοὺ (σ) Ἄχαρ ὁ τοῦ Ζαρᾶ πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ (τ) πᾶσαν συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; καὶ οὗτος (υ) εἷς αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ. 21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραὴλ, λέγοντες, 22 Ὁ θεὸς θεὸς κύριός ἐστι, καὶ ὁ θεὸς (φ) θεὸς αὐτὸς οἶδε, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸς γνώσεται· εἰ ἐν (χ) ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν (ψ) ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 23 Καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ᾽ αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, (ω) ὥστε ποιῆσαι ἐπ᾽ αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, (α) 24 κύριος ἐκζητήσει. Ἀλλ᾽ ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, Ἵνα (β) μὴ εἴπωσιν αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις (γ) ἡμῶν, Τί ὑμῖν καὶ κυρίῳ τῷ 25 θεῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅρια ἔθηκε κύριος ἀναμέσον (δ) ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου· καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς 26 ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον. Καὶ εἴπαμεν ποιῆσαι (ζ) οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον (η) οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν,

15 Et advenerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidios tribûs Manaſſe in terram Galaad: Et locuti ſunt ad eos, dicentes, 16 Hæc dicit univerſa Synagoga Domini; Quod eſt delictum hoc quod deliquiſtis ante Deum Iſrael, averti hodiè (b) à Domino, ædificantes vobis ipſis aram, apoſtatas vos fieri à Domino? 17 Nunquid parvum vobis peccatum Phogor, quòd non ſumus mundati ab eo uſq; in diẽ hanc? & facta eſt plaga in Synagoga Domini. 18 Et vos averſi eſtis hodiè à Domino. Et erit ſi receſſeritis hodiè à Domino, & cras ſuper omnem Iſrael erit ira. 19 Et nunc ſi parva terra veſtra poſſeſſionis veſtræ, tranſite ad terram poſſeſſionis Domini; ubi habitat illic tabernaculum Domini: & poſſidebitis in nobis: & nolite à Deo fieri apoſtatæ & vos: et nolite recedere à Domino, eò quòd ædificetis vos aram extra altare Domini Dei noſtri. 20 Nonne ecce Achar filius Zara delicto deliquit ab Anathemate: & ſuper univerſã Synagogã Iſrael facta eſt ira? (i) Et unus hic ipſe mortuus eſt in ſuo ipſius peccato? 21 Et reſponderunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidium tribûs Manaſſe: & locuti ſunt Chiliarchis Iſrael, dicentes; 22 Deus Deus Dominus eſt, & Deus Deus ipſe novit, & Iſrael ipſe cognoſcet. Si in Apoſtaſia deliquimus ante Dominum; non eximat nos in die hac. 23 Et ſi ædificavimus nobis ipſis aram, ut recedamus à Domino Deo noſtro, ut aſcendere faciamus ſuper eam ſacrificium holocauſtomatum, ut faciamus ſuper eam ſacrificium ſalutarium; Dominus exquiret. 24 Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes; ut non dicant cras filii veſtri filiis noſtris, Quid vobis, & Domino Deo Iſrael? 25 Et fines poſuit Dominus inter nos & vos, Iordanem, & non eſt vobis pars Domini: & abalienabunt filii veſtri filios noſtros; ut non venerentur Dominum. 26 Et diximus facere ſic, ædificare aram hanc non propter oblationes, neque propter ſacrificia;

MS.A. (ε) εἰς τὴν Γαλαάδ· (ζ) ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ (η) ᾠκοδομήσαντες ἑαυτοῖς (θ) ἀπὸ κυρίου; (ι) οὐ κεκαθαρίσμεθα (κ) ἀποστραφήσεσθαι (λ) ἔσται ὀργή. (μ) μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς (ν) ἐπὶ τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου, (ξ) ἡ κιβωτὸς κυρίου, (ο) κατακληρονομήσατε (π) ἀπὸ κυρίου ἀποστάτε (ρ) καὶ ἀπὸ ἡμῶν μὴ ἀπόστητε, διὰ τὸ (σ) Ἄχαν (τ) πᾶσαν τὴν συναγωγὴν (υ) εἷς μόνος ἦν, μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν (φ) θεὸς κύριος αὐτὸς (χ) ἀποστάσει (ψ) ἔναντι κυρίου, (ω) ἢ ὥστε (α) κύριος αὐτὸς ἐκζητήσει. (β) μὴ αὔριον εἴπωσιν τὰ (γ) ἡμῶν, λέγοντες, Τί ὑμῖν κυρίῳ (δ) ὑμῶν καὶ ἡμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς (ζ) οὕτως, (η) οὐκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וַאֲתוֹ לְוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוָת בְּנֵי גָד וּלְוָת פַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה לְאַרְעָא דְגִלְעָד וּמַלִּילוּ
16 עִמְּהוֹן לְמֵימַר׃ כְּדֵין אֲמַרוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דַיְיָ מָא שִׁקְרָא הָדֵין דִּי שְׁקַרְתּוּן בְּמֵימְרָא דֶאֱלָהָא
יִשְׂרָאֵל לְמֵיתַב יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דַיְיָ בְּמִבְנֵיכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא לְמִמְרַדְכוֹן יוֹמָא
17 דֵין בְּמֵימְרָא דַיְיָ׃ הַזְעֵיר לָנָא יָת חוֹבָא דִפְעוֹר דְּלָא אִדַּכֵּינָא מִנֵּיהּ עַד יוֹמָא הָדֵין וַהֲוָת
18 מַחְתָא בִּכְנִשְׁתָּא דַיְיָ׃ וְאַתּוּן תְּתוּבוּן יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דַיְיָ וִיהֵא אַתּוּן תִּמְרְדוּן
19 יוֹמָא דֵין בְּמֵימְרָא דַיְיָ וּמְחַר עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יְהֵי רוּגְזָא׃ וּבְרַם אִם מְסָאֲבָא
אַרְעָא אַחְסָנַתְכוֹן עֲבַרוּ לְכוֹן לַאֲרַע אַחֲסָנַת עַמָּא דַיְיָ דִּי שְׁרָא תַמָּן מַשְׁכְּנָא דַיְיָ וְאַחְסִינוּ
בֵּינָנָא וּבְמֵימְרָא דַיְיָ לָא תִמְרְדוּן וּבְנָא לָא תִמְרְדוּן בְּמִבְנֵיכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא בַּר מִמַּדְבְּחָא
20 דַיְיָ אֱלָהָנָא׃ הֲלָא עָכָן בַּר זֶרַח שְׁקַר שִׁקְרָא בְּחֶרְמָא וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל הֲוָה רוּגְזָא
21 וְהוּא גַּבְרָא חֲדָא לָא מִית בְּחוֹבֵיהּ׃ וַאֲתִיבוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא
22 דִמְנַשֶּׁה וּמַלִּילוּ עִם רֵישֵׁי אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ אֵל אֱלָהִים יְיָ אֵל אֱלָהִים יְיָ קֳדָמוֹהִי
יְדִיעַ וְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹפָא יְדַע אִם בְּמִרְדָא וְאִם בְּשִׁקְרָא שְׁקַרְנָא בְּמֵימְרָא דַיְיָ לָא
23 תִּפְרְקִנָּנָא יוֹמָא הָדֵין׃ לְמִבְנָא לָנָא מַדְבְּחָא לְמֵתַב מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דַיְיָ וְאִם לְאַסָּקָא
24 עֲלוֹהִי עֲלָתָא וּמִנְחָתָא וְאִם לְמֶעְבַּד עֲלוֹהִי נִכְסַת קוּדְשִׁין יְיָ הוּא יִתְבַּע׃ וְאִם לָא
מִיּוּצְפָא מִפִּתְגָם עֲבַדְנָא יָת דָּא לְמֵימַר מְחַר יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן לִבְנָנָא לְמֵימַר לֵית
25 לְכוֹן חוּלָק בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּתְחוּמָא יְהַב יְיָ בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן בְּנֵי
רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יָת יַרְדְּנָא לֵית לְכוֹן חוּלָק בְּמֵימְרָא דַיְיָ וִיבַטְּלוּן בְּנֵיכוֹן יָת בְּנָנָא בְּדִיל
26 דְּלָא לְמִדְחַל מִן קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַרְנָא נַעְבֵּד כְּעַן לָנָא לְמִבְנֵי יָת מַדְבְּחָא לָא לַעֲלָתָא
וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

15 Et venerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium tribus Menaſſe ad terram Gilghad; & locuti ſunt cum eis ad dicendum. 16 Sic dixerunt omnis congregatio Domini. Quæ prævaricatio hæc quam prævaricati eſtis in dicto Dei Iſrael ad revertendum die hac de-poſt cultum Domini, in conſtruendo vos vobis altare ad rebellandum vos die hac in dicto Domini? 17 Num parva nobis culpa Peghor, quod non expiati ſumus ex ea uſq; ad diem hanc? & fuit plaga in congregatione Domini. 18 Et vos reverſi eſtis die hac de-poſt *cultum* Domini; & ecce vos rebellâſtis die hac in dicto Domini; & cras ſuper omnem congregationem Iſrael erit indignatio. 19 *Et* profectò ſi polluta terra poſſeſſionis veſtræ, tranſite vobis ad *terram poſſeſſionis* populi Dñi, in qua ſitum eſt ibi tabernaculum Dñi; & poſſeſſionem inite inter nos: & in dicto Dñi non rebellabitis, & in nobis non rebellabitis, in ædificando vos vobis altare præter altare Dñi Dei noſtri. 20 Nonne Ghachan filius Zerahh prævaricando prævaricatus eſt in interdicto, & ſuper omnem congregationem Iſrael fuit indignatio? & ipſe vir unus non mortuus eſt in culpa ſua. 21 Et reſponderunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribus Menaſſe; & locuti ſunt cum capitibus milliũ Iſrael. 22 Deus Deorum Dominus, Deus Deorum Dominus, ante eum *notum*, & Iſrael in fine cognoſcet, ſi in rebellione, & ſi in prævaricatione prævaricati ſumus in dicto Domini; ne liberes nos die hac. 23 Ad ſtruendum nobis altare, ad revertendum de-poſt cultum Domini; & ſi ad tollendum ſuper illud holocauſtum, & munus; & ſi ad transferendum ſuper illud oblationem ſanctitatum, Dominus ipſe inquiret. 24 Et ſi non ex ſollicitudine de verbo, fecimus hoc ad dicendum: Cras dicent filii veſtri filiis noſtris ad dicendum; *Non eſt* vobis pars in dicto Domini Dei Iſrael? 25 Et terminum dedit Dominus inter nos & inter vos filios Ruben, & filios Gad Jordanem, non eſt vobis pars in dicto Domini: & impedient filii veſtri filios noſtros, ut non timeant ab-ante Dominum. 26 Et diximus, Faciamus nunc nobis ad ſtruendum altare; non ad holocauſtum, & non ad oblationem ſanctitatum.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܠܘܬ ܒܢܝ ܓܕ. ܘܠܘܬ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܠܐܪܥܐ 15
ܕܓܠܥܕ. ܘܡܠܠܘ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܡܪܝܐ. 16
ܡܢܐ ܗܘ ܟܘܕܒܐ ܗܢܐ ܕܟܕܒܬܘܢ ܒܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܦܟܬܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܒܢܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܕܒܚܐ ܕܬܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܠܐ ܣܦܩ ܠܢ. ܚܛܝܬܐ ܕܦܥܘܪ: 17
ܕܠܐ ܐܬܕܟܝܢ ܡܢܗ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ: ܘܗܘܐ ܡܘܬܢܐ ܒܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܐܢ 18
ܗܦܟܬܘܢ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܡܚܪ ܥܠ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘܐ
ܪܘܓܙܐ. * ܒܪܡ ܐܢ ܗܝ ܕܡܛܡܐܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܥܒܪܘ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܗ 19
ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܬܪܘ ܥܡܢ. ܘܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܬܗܦܟܘܢ. ܘܒܢ
ܠܐ ܬܡܪܕܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܢܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܕܒܚܐ ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܠܐ ܚܙܝܬܘܢ ܕܥܟܪ ܒܪ ܟܪܡܝ. ܕܪܓ ܗܘܐ ܘܢܣܒ ܡܢ ܚܪܡܐ: ܥܠ ܟܠܗ ܗܘܐ ܟܢܘܫܬܐ 20
ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘܐ ܪܘܓܙܐ. ܘܗܘ ܚܕ ܗܘܐ ܓܒܪܐ. ܘܟܠܢ ܠܩܝܢ ܒܚܛܝܬܗ. * ܘܥܢܘ ܒܢܝ 21
ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܡܠܠܘ ܥܡ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ
ܟܗܢܐ: ܘܥܡ ܪܫܐ ܕܚܝܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. * ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ. 22
ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ. ܘܗܘܝܘ ܐܠܗܢ. ܘܠܐܝܣܪܝܠ. ܗܘ ܝܕܥ. ܘܠܢ. ܗܘ ܝܕܥ. ܐܢ
ܒܡܪܘܕܘܬܐ ܥܒܕܢܝܗ: ܘܐܢ ܒܢܟܠܐ ܗܘ ܒܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܥܒܕܢ. ܡܪܝܐ. ܠܐ ܢܦܪܩܢ ܝܘܡܢܐ.
* ܐܢ ܒܢܝܢ ܠܢ ܡܕܒܚܐ ܕܢܗܦܘܟ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܐܘ ܕܢܩܪܒ ܥܠܘܗܝ ܕܒܚܐ. ܐܘ 23
ܩܘܪܒܢܐ ܐܚܪܢܐ. ܡܪܝܐ ܢܬܒܥ ܡܢ ܐܝܕܝܢ. * ܐܢ ܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܥܒܕܢܝܗ ܝܬܝܪ. ܘܕܠܐ 24
ܢܐܡܪܘܢ ܡܚܪ ܒܢܝܟܘܢ ܠܒܢܝܢ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. * ܕܗܐ ܬܚܘܡܐ ܣܡ ܡܪܝܐ ܒܝܢܝܢ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ. 25
ܡܟܝܠ ܠܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܒܛܠܘܢ ܒܢܝܟܘܢ ܠܒܢܝܢ ܡܢ ܡܚܪ
ܕܠܐ ܢܕܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܢ ܕܢܒܢܐ ܠܢ ܡܕܒܚܐ. ܠܐ ܠܕܒܚܐ. 26
ܘܠܐ ܠܩܘܪܒܢܐ.

* Qui venientes ad filios Rubil, ad filios Gad, 15
& ad dimidiam tribum Manaſſe in terram
Gelaad, allocuti ſunt eos, & dixerunt eis,
Sic dicunt univerſus cœtus Domini, Quod 16
mendacium iſtud quod mentiti eſtis in Deum Iſraelis, ut averſi à Domino ædificaretis
vobis aram, & recederetis à cultu Domini?
Nonne ſufficit nobis peccatum Peor, à 17
quo nondum purificati ſumus ad hunc uſque
diem, & *propter quod* evenit mortalitas in
cœtum Domini? Et quidem vobis hodiè 18
recedentibus à cultu Domini, cras totum
cœtum Iſraelis invadet ira. Veruntamen ſi 19
polluta eſt terra hæreditatis veſtræ, tranſite
ad terram hæreditatis Domini, ubi manet
tabernaculum Domini, & poſſidete nobiſcum; cultum verò Domini ne ſpernatis, &
& in nos ne rebelletis: nam extruxiſtis vobis aram præter aram Domini Dei Iſraelis.
An non vidiſtis quòd quia Achar filius Charmi concupiſcentiâ victus ſumpſit ex anathe- 20
mate, in totum cœtum Iſraelis acciderit
ira? Et ille quidem licèt unicus eſſet homo,
omnes tamen ob ejus peccatum pœnas luimus. Reſpondentes filii Rubil, filii Gad, & 21
dimidia tribus Manaſſe, locuti ſunt cum
Phinhes filio Eliazar ſacerdotis, & cum ducibus exercituum Iſraelis, & dixerunt eis,
Dominus eſt Deus deorum, Deus deorum 22
Dominus eſt, ipſéque Deus noſter eſt, Iſraelem ipſe novit, & nos idem novit: ſi animo
recedendi ab eo, ſique animo peccandi in
cultum Domini hoc egimus, ne ſervet nos
hodié. Si extruximus nobis aram ut recede- 23
remus à religione Domini, aut ut offerremus
ſuper eam ſacrificia aut alium *quemcunque*
cultum, Dominus requirat in manu noſtra,
Si non ex ipſius religione potiùs hoc egimus, 24
& ne dicant cras filii veſtri ad filios noſtros,
Quid rei habetis apud Dominum Deum Iſraelis ô filii Rubil, & filii Gad; Quando- 25
quidem ecce limes quem poſuit Dominus
inter nos & vos, *nempe* Jordanem iſtum?
igitur non eſt vobis ſors in Domino Deo
Iſraelis: atque *ita* retrahant filii veſtri cras
filios noſtros quo minùs Dominum colant.
Quapropter diximus, Faciamus nobis aram, 26
non ad ſacrificium, neque ad oblationem;

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 16 * فجاوا الى بني روبيل * وبني جاد * ونصف سبط منسا الى ارض الجرش * وخاطبوهم قولا * هكذا
قال جميع بني اسرايل * اي شي هذا النكث الذي نكثتم باله اسرايل * للرجوع اليوم عن
طاعة الله ربكم * لبنيانكم لكم مذبحا * وعصيانكم اليوم على الله * هل قليل عندكم 17
وزر فاعور الذي ما تنصفنا من تبعه الى هذا اليوم وكان السخط على شعب الرب * وانتم 18
ترجعون اليوم من وري طاعة الله * فتكونوا انتم اليوم كالغوية * وغدا يسخط على جميع
بني اسرايل * فان كان ارض احازتكم نجسة * فاعبروا الى ارض نحلة الله التي نصب فيها 19
مسكن الرب * وامتلكوا معنا * ولا تعصوا على الله * ولا تخالفوا علينا * حيث قد عملتم مذبحا
سوى مذبح الله الاهنا * اليس عاخان بن زارح نكث نكثا في الحرم * فكان السخط على 20
جميع بني اسرايل * وهو رجل واحد ما مات وحده بذنبه * فاجاب بنو روبيل * وبنو جاد * 21
ونصف سبط منسا * وقالوا لروساء بني اسرايل * الرب الاله هو الله القادر * والرب الاله هو العالم * 22
وبنو اسرايل سيعلمون * ان كان بخلاف او عصيان على الله فعلنا ذلك * فلا يبقينا في يومنا
هذا * وان كان بنينا لنا مذبحا حتى نعود عن طاعة الله * او نصعد عليه قربانا او هدية او 23
ذبيحة او صلاة * فالله ينتقم ممن فعله * وان لم نكن فعلناه الا من غم داخل قلوبنا * 24
فقلنا غدا تقول بنوكم لبنينا * اي شي لكم مع الله اله اسرايل * وقد جعل الله حاجزا 25
بيننا وبينكم يا بني روبيل وبني جاد * وهو الاردن * وليس لكم معنا نصيب في الله * فيعطل
بنوكم بنينا عن عبادة الله * فقلنا الآن نبني هذا المذبح * لا لصعيدة ولا لذبيحة * 26

* *Hi ergò venerunt ad filios Rubil, filios* 15
Gad, & dimidiam tribum Manaſſi in
terram Geres, & allocuti ſunt eos his
verbis, Ita dixerunt omnes filii Iſrael, 16
Quænam eſt hæc prævaricatio quâ prævaricati eſtis in Deum Iſraelis, deſciſcendo hodiè ab obedientia Dei Domini veſtri,
extruendo vobis altare, & rebellando hodiè contra Deum? Non parvi eſt apud 17
vos momenti peccatum Pheor, à quo ſectando nondum [illegible] ſumus ad hunc
uſque diem, & cujus causâ venit ira in
populum Domini? Et vos ſi avertamini 18
hodie à veſtigiis obedientiæ Dei, futurum
eſt ut vobis contumaciter agentibus, cras
ipſe excandeſcat in omnes Iſraelitas.
Quòd ſi terra poſſeſſionis veſtræ immun- 19
da eſt, tranſite ad terram poſſeſſionis Dei,
in qua fixum eſt habitaculum Domini, &
poſſidete nobiſcum; in Deum verò ne rebelletis, & à nobis ne diſſentiatis facientes altare præter altare Dei, Dei noſtri.
Nónne Achan filio Zareh perfidiam com- 20
mittente in anathemate, deſævit ira in
cunctos Iſraelitas? qui tametſi eſſet vir
unus, non tamen ſolus mortuus eſt in ſcelere ſuo. Reſponderunt filii Rubil, filii 21
Gad, & dimidia tribus Manaſſis, ac di-
xerunt ad principes filiorum Iſrael, Do- 22
minus Deus eſt Deus potentiſſimus et Dominus Deus eſt ſcientiſſimus, & filii Iſ-
rael cognoſcent: ſi ex contumacia ſive rebellione contra Deum id fecimus, ne ſer-
vet nos hodiernâ die. Et ſi ædificavi- 23
mus nobis altare ut recederemus ab obedientia Dei, aut extolleremus ſuper illud
oblationem, aut munus, aut ſacrificium,
aut orationem, Deus ulciſcatur ab his qui
fecerunt illud. Et ſi non fecerimus il- 24
lud, niſi ex anxietate quæ irrepſit in corda noſtra, dicentes; Cras dicturi ſunt
filii veſtri ad filios noſtros, Quid rei ha-
betis cum Deo, Deo Iſraelis? Cùm jam 25
poſuerit Deus ſeparationem inter nos &
inter vos O filii Rubil et filii Gad, nem-
pe Jordanem? non habetis nobiſcum ſortem in Deo: et ſic abducent filii veſtri
filios noſtros à cultu Divino. Quare di- 26
ximus, Extruamus hoc altare, non ad oblationem, neque ſacrificium ullum;

Cap. XXII
LXX. Interp.
INA.

Et advenerunt ad filios Ruben,
& ad filios Gad, & ad dimi-
dios tribûs Manaſſe in terram
Galaad: Et locuti ſunt ad eos di-
centes, Hæc dicit univerſa Syna-
goga Domini, Quod eſt delictum
hoc quod deliquiſtis ante Deum
Iſrael, averti hodiè (b) à Domi-
no, ædificantes vobis ipſis aram,
apoſtatas vos fieri à Domino?
Nunquid parvum vobis pecca-
tum Phogor, quòd non ſumus
mundati ab eo uſq; in diē hanc?
& facta eſt plaga in Synagoga
Domini. Et vos averſi eſtis ho-
diè à Domino. Et erit ſi receſſ-
itis hodiè à Domino, & cras
ſuper omnem Iſrael erit ira. Et
nunc ſi parva terra veſtra poſſeſ-
ſionis veſtræ, tranſite ad terram
poſſeſſionis Domini; ubi habitat
illic tabernaculum Domini: &
poſſidebitis in nobis: & nolite à
Deo fieri apoſtatæ & vos: & no-
lite recedere à Domino, eò quòd
ædificetis vos aram extra altare
Domini Dei noſtri. Nonne ecce
Achar filius Zara delicto deliquit
ab Anathemate: & ſuper univer-
ſā Synagogā Iſrael facta eſt ira?
(i) Et unꝰ hic ipſe mortuus eſt in
ſuo ipſius peccato? Et reſpondeb-
runt filii Ruben, & filii Gad, &
dimidium tribûs Manaſſe: &
locuti ſunt Chiliarchis Iſrael di-
centes; Deus Deus Dominus eſt,
& Deus Deus ipſe novit, & Iſ-
rael ipſe cognoſcet. Si in Apoſta-
ſia deliquimus ante Dominum,
non eximat nos in die hac. Et ſi
ædificavimus nobis ipſis aram, ut
recedamus à Domino Deo noſtro,
ut aſcendere faciamus ſuper eam
ſacrificium holocauſtomatum, &
faciamus ſuper eam ſacrificia
ſalutarium; Dominus exquiret.
Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes; ut non dicant
cras filii veſtri filiis noſtris;
Quid vobis, & Domino Deo
Iſrael? Et fines poſuit Dominus
inter nos & vos, Iordanem, &
non eſt vobis pars Domini: &
abalienabunt filii veſtri filios no-
ſtros; ut non venerentur Do-
minum. Et diximus facere ſic
ædificare aram hanc non pro-
pter oblationes, neque propter ſa-
crificia;

χωρὶς τοῦ θεοῦ (n) ᾠκοδομήκατε
ρίσμεθα (x) ἀποστραφήσεσθε
(y) ἐπὶ τὴν γῆν τῆς κατα-
κατακληρονομήσαντες (π) ἀπὸ
Διὰ τὸ (σ) Ἄχαρ (τ)
ος οὗτος ἀπέθανεν (φ) θεὸς
κυρίου (ω) ἢ ὅτι (α) κύριος
(γ) ἡμῶν, λέγοντες, Τί ὑμῖν
(n) οὐκ

D. Versio Latina

ios Gad, & ad dimidium tribus
ſunt cum eis ad dicendum.
Quæ prævaricatio hæc quam
ertendum die hac de-poſt cultum
re ad rebellandum vos die hac.
Peghor, quod non expiati ſumus
a in congregatione Domini.
Domini; & ecce vos rebellabitis
omnem congregationem Iſrael
terra poſſeſſionis veſtræ, tranſite
i, in qua ſitum eſt ibi tabernaculum
: & in dicto Dñi non rebellabitis
ndo vos vobis altare præter altare
ahh prævaricando prævaricatus
ationem Iſrael fuit indignatio
a ſua. Et reſponderunt filii Ruben
& locuti ſunt cum capitibꝰ millium
Deorum Dominus, ante eum
ebellione, & ſi in prævaricatione
liberes nos die hac. Ad ſtruendum
poſt cultum Domini; & ſi ad
nus; & ſi ad transferendum ſuper
ipſe inquiret. Et ſi non ex ſolicitudine
cendum: Cras dicent filii veſtri
is pars in dicto Domini Dei Iſrael
& inter vos filios Ruben, & filios
dicto Domini: & impedient
ab-ante Dominum. Et diximus
tare; non ad holocauſtum, & non

ספר יְהוֹשֻׁעַ : כב

,nos poſt *noſtras generationes* inter & ,vos inter & nos inter *ipſe teſtis* Quia
כִּי עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ 27
,noſtris *aſcenſionibus* in *ejus facies ad Domini* ſervitutem *ſerviendum ad*
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ
cras veſtri filii dicant non & :noſtris pacificis in & ,noſtris ſacrificiis in &
וּבִזְבָחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא־יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר
dixerint *cum*,erit Et :diximus Et.Domino in pars vobis Non ,noſtris filiis
לְבָנֵינוּ אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה׃ וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ 28
exemplar Videte:dicemus & ,cras noſtras generationes ad & ,nos ad
אֵלֵינוּ וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית
,ſacrificio nec ,*aſcenſioni* non ,noſtri patres fecerunt quod Domini altaris
מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח
rebellandum ad,nobis à,nobis Abſit .vos inter &,nos inter *ipſum* teſtis *quia*
כִּי־עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃ חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד 29
altare ædificando Dominum poſt à ,hodie *revertendum ad* &,Dominum in
בַּיהוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ
quod ,noſtri Dei Domini altare præter ſacrificio *& ,muneri ,aſcenſioni*
לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְזָבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר
capita & ,cœtus *prælati* &,ſacerdos Pinechas *audivit Et*.ejus *tabernaculi facies ad*
לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ׃ וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי 30
filii ſunt locuti quæ verba ,ſecum qui Iſrael millium
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי־
Dixitq;.eorum oculis *in fuit bonum* &:Menaſſeh filii &,Ghad filii &,Reuben
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר 31
,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad ſacerdotis Elhazar filius Pinechas
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד
quòd ,Dñs noſtri medio in quòd novimus Hodie :Menaſſeh filios ad &
וְאֶל־בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם יָדַעְנוּ כִּי־בְתוֹכֵנוּ יְהוָה אֲשֶׁר
eruiſtis tunc :iſtam prævaricationem Dominum *in* eſtis prævaricati non
לֹא־מְעַלְתֶּם בַּיהוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם
Elhazar filius Pinechas eſt reverſus Et .Dñi manu de Iſrael filios
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה׃ וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר 32
terra de,Ghad filiis à & ,Reuben filiis à *prælati* & ,ſacerdotis
הַכֹּהֵן ׀ וְהַנְּשִׂיאִים מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד מֵאֶרֶץ
eis retulerunt & :Iſrael filios ad Chenahan terram ad Ghilhad
הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁבוּ אוֹתָם
benedixerunt & ,Iſrael filiorum oculis in *verbum fuit bonum* Et .*verbum*
דָּבָר׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ 33
,*exercitum* ad eos *ſuper aſcendendum ad*,dixerũt non & ,Iſrael filii Deo
אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא
Ghad filii & ,Reuben filii *qua* ,terram *corrumpendum ad*
לְשַׁחֵת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד
quia ,altare Ghad filii & ,Reuben filii vocaverunt Et .*ea in habitantes*
יֹשְׁבִים בָּהּ׃ וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד לַמִּזְבֵּחַ כִּי־ 34
.Deus DOMINUS quòd ,nos inter *ipſum* teſtis
עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ כִּי יְהוָה הָאֱלֹהִים׃

CAP. XXIII. כג

Iſrael Dominus *dedit requiem* poſtquam ,*multis diebus à* fuit Et
וַיְהִי מִיָּמִים רַבִּים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵנִיחַ יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל 1
.dies in venit ,ſenuit Jehoſuah &,circuitu à ſuis inimicis omnibus ab
מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים׃
,ejus *capita* & ,ejus ſeniores ,Iſrael omnem Jehoſuah Vocavitque
וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל־יִשְׂרָאֵל לִזְקֵנָיו וּלְרָאשָׁיו 2
veni ,ſenui Ego :eos ad dixitque ,ejus *præfectos* & ,ejus judices &
וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי זָקַנְתִּי בָּאתִי
Dominus fecit quæ omnia vidiſtis Voſque .dies in
בַּיָּמִים׃ וְאַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה 3
Dominus quia ,*veſtris faciebus à* iſtis gentibus omnibus veſter Deus
אֱלֹהֵיכֶם לְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
.vobis *pugnans* ipſe veſter Deus
אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃

Verſio VUL. LAT.

27 Sed in teſtimonium inter nos & vos, & ſobolem noſtram veſtrámque progeniem, ut ſerviamus Domino, & juris noſtri ſit offerre, & holocauſta, & victimas, & pacificas hoſtias: & nequaquàm dicant cras filii veſtri filiis noſtris, Non eſt vobis pars in Dño. 28 Quòd ſi voluerint dicere, reſpondebunt eis; Ecce altare Domini, quod fecerunt patres noſtri, non in holocauſta, neque in ſacrificium, ſed in teſtimonium noſtrum ac veſtrum. 29 Abſit à nobis hoc ſcelus, ut recedamus à Domino, & ejus veſtigia relinquamus, extructo altari ad holocauſta & ſacrificia, & victimas offerendas, præter altare Domini Dei noſtri, quod extructum eſt ante tabernaculum ejus. 30 Quibus auditis, Phinees ſacerdos, & principes legationis Iſrael, qui erant cum eo, placati ſunt: & verba filiorum Ruben, et Gad, et dimidiæ tribûs Manaſſe, libentiſſimè ſuſceperunt. 31 Dixítque Phinees filius Eleazari ſacerdos ad eos; Nunc ſcimus quòd nobiſcum ſit Dominus, quoniam alieni eſtis à prævaricatione hac et liberâſtis filios Iſrael de manu Domini. 32 Reverſúſque eſt cum principibus à filiis Ruben et Gad, de terra Galaad, finium Chanaan, ad filios Iſrael, & retulit eis. 33 Placuítque ſermo cunctis audientibus. Et laudaverunt Deum filii Iſrael, & nequaquàm ultrà dixerunt, ut aſcenderent contra eos, atque pugnarent, et delerent terram poſſeſſionis eorum. 34 Vocaverúntque filii Ruben, & filii Gad, altare quod extruxerant, Teſtimonium noſtrum, quòd Dominus ipſe ſit Deus.

CAP. XXIII.

1 EVoluto autem multo tempore, poſtquàm pacem dederat Dominus Iſraeli, ſubjectis in gyro nationibus univerſis, et Joſue jam longævo, & perſenilis ætatis: 2 Vocavit Joſue omnem Iſraelem, majoréſque natu, & principes, ac duces, & magiſtros: dixítque ad eos; Ego ſenui, & progreſſioris ætatis ſum: 3 Vóſque cernitis omnia, quæ fecerit Dominus Deus veſter cunctis per circuitum nationibus, quo modo pro vobis ipſe pugnaverit:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

27 Ἀλλ᾽ ἵνα (θ) ᾖ τοῦτο μαρτύριον ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ᾽ ἡμᾶς, τοῦ λατρεύειν λατρείαν κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν, καὶ ἐν ταῖς (ι) θυσίαις ἡμῶν, καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν· καὶ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὔριον, Οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. 28 Καὶ εἴπαμεν, Ἐὰν γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, (κ) ἢ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, καὶ ἐροῦσιν, Ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου, ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν (λ) οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον (μ) ὑμῶν καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον (ν) τῶν υἱῶν ἡμῶν. 29 Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς (ξ) ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν τῇ σήμερον (ο) ἡμέρᾳ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι, καὶ ταῖς θυσίαις Σαλαμὶν, καὶ τῇ θυσίᾳ (π) τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου (ρ) κυρίου ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. 30 Καὶ (σ) ἀκούσας Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς (τ) συναγωγῆς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ, τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ (υ) καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς. 31 Καὶ εἶπε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν, καὶ ὅτι (φ) ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυρίου. 32 Καὶ ἀπέστρεψε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ (χ) ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, (ψ) ἐκ τῆς Γαλαὰδ εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους. 33 Καὶ ἤρεσεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. (ω) καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν Ἰσραήλ. (α) καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον (β) ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. καὶ κατῴκησαν ἐπ᾽ αὐτῆς. 34 Καὶ ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν (γ) τῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, καὶ εἶπεν, Ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ (δ) θεὸς αὐτῶν ἐστι.

Κεφ. κγ´.

1 Καὶ ἐγένετο (α) μεθ᾽ ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι (β) κύριον τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος (γ) προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις. 2 Καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ (δ) καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ (ε) εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις. 3 Ὑμεῖς δὲ (ζ) ἑωράκατε ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου (η) ἡμῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς (θ) ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ἡμῖν.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Sed ut ſit hoc teſtimonium inter nos, & vos, & inter progenies noſtras poſt nos, ſervire ſervitutẽ Domini corã eo in oblationibus noſtris, & in ſacrificiis noſtris, et in ſacrificiis ſalutarium noſtrorum. Et non dicent filii veſtri filiis noſtris cras, Non eſt vobis pars Domini. 28 Et diximus; Si quando factum fuerit, & locuti fuerint ad nos, vel generationibus noſtris cras: & dicent; Videte ſimulachrum altaris Domini, quod fecerunt patres noſtri, non propter oblationes, neq; propter ſacrificia: ſed teſtimoniũ eſt inter vos, & inter nos, et inter filios noſtros. 29 Abſit igitur nos averti à Domino in hodierna die, recedere à Domino, ædificando nos altare oblationibus, & ſacrificiis (k) Salamin, & ſacrificio ſalutaris, præter altare Domini, quod eſt ante tabernaculum ejus. 30 (l) Et audiens Phinees ſacerdos, & omnes principes Synagogæ Iſrael, qui erant cum eo, verba quæ locuti ſunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidiũ tribûs Manaſſe; & placuit eis. 31 Et dixit Phinees ſacerdos filiis Ruben, & filiis Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe; Hodiè cognovimus, quia nobiſcum Dominus, eò quòd non deliquiſtis ante Dominum, delictum, & quia eruiſtis filios Iſrael de manu Domini. 32 Et revertit Phinees ſacerdos, & principes à filiis Ruben, & à filiis Gad, & à dimidia tribu Manaſſe, de Galaad in terram Chanaan ad filios Iſrael: & reſponderunt eis verba. 33 Et placuit (m) filiis Iſrael. Et locuti ſunt ad filios Iſrael; & benedixerunt Deum filiorum Iſrael. Et dixerunt non ultrà aſcendere ad eos in bellum ad exterminandum terram filiorum Ruben, & filiorũ Gad, et dimidiæ tribûs Manaſſe. Et habitaverunt ſuper eam. 34 Et cognominavit Ieſus aram ipſorum Ruben, & ipſorum Gad, & dimidiæ tribus Manaſſ: & dixit, Quoniã teſtimoniũ eſt inter eos; quia Dominus Deus eorum eſt.

CAP. XXIII.

1 ET factum eſt poſt dies plures, poſtquã Dominus quieſcere fecit Iſrael ab omnibus inimicis ejus in circuitu; & Ieſus ſenior, provectus diebus. 2 Et convocavit Ieſus omnes filios Iſrael, & ſeniores eorum, & principes eorum, & judices eorum, & ſcribas eorum: & dixit ad eos, Ego ſenui, & provectus ſum diebus. 3 Vos autem vidiſtis, quæcunque fecit Dominus Deus noſter omnibus gentibus his à facie noſtra: quoniam Dominus Deus veſter, qui debellavit (a) nobis.

MS.A. (θ) ᾖ μαρτύριον τοῦτο ἀναμέσον ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν τέκνων ἡμῶν μεθ᾽ (ι) θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν (κ) ἢ καὶ τῶν (λ) οὐκ (μ) ἡμῶν καὶ ἀναμέσον ὑμῶν, (ν) τῶν τέκνων ἡμῶν. (ξ) ἀποστῆναι (ο) ἡμέρᾳ, ὥστε (π) τῶν σωτηρίων, (ρ) κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὅ ἐστιν ἀπεναντίον τῆς (σ) ἀκούσαντες (τ) συναγωγῆς οἱ (υ) καὶ ὁ ἥμισεις (φ) ἐρύσασθε (χ) ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν (ψ) ἐκ γῆς (ω) καὶ εὐλόγησαν (α) καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν (β) ἐξολεθρεῦσαι (γ) * τῶν Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς (δ) θεὸς θεὸς αὐτῶν. Κεφ. κγ´. MS.A. (α) μετὰ ἡμέρας (β) κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ (γ) προβεβηκὼς ἡμέραις. (δ) κατὰ τὴν (ε) εἶπεν αὐτοῖς, (ζ) ἑοράκατε πάντα ὅσα (η) ὑμῶν, (θ) ὑμῶν αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

אֲרֵי סָהִיד הוּא בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין דָּרָנָא בָּתְרָנָא לְמִפְלַח יָת פּוּלְחָנָא דַייָ קֳדָמוֹהִי 27
בַּעֲלָוָתַנָא וּבְדִבְחָנָא וּבְנִכְסַת קוּדְשַׁנָא וְלָא יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן לִבְנָנָא מְחַר לֵית לְכוֹן חוּלָק
בְּמֵימְרָא דַייָ׃ וַאֲמַרְנָא וִיהֵי אֲרֵי יֵימְרוּן לָנָא וּלְדָרָנָא מְחַר וְנֵימַר חֲזוֹ יָת דְּמוּת מַדְבְּחָא 28
דַייָ דִּי עֲבַדוּ אֲבָהָתָנָא לָא לַעֲלָתָא וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא אֲרֵי סָהִיד הוּא בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן׃
חַס לָנָא מִנָּנָא מִלְּמֶחְטֵי קֳדָמוֹהִי מִלְּמֵירַד בְּמֵימְרָא דַייָ וּלְמֵתַב יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא 29
דַייָ לְמִבְנֵי מַדְבְּחָא לַעֲלָתָא לְמִנְחָתָא וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא בַּר מִמַּדְבְּחָא דַייָ אֱלָהָנָא דִּי קֳדָם
מַשְׁכְּנֵיהּ׃ וּשְׁמַע פִּינְחָס כַּהֲנָא וְרַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא וְרֵישֵׁי אַלְפַיָא דְיִשְׂרָאֵל דִּי עִמֵּיהּ יָת 30
פִּתְגָּמַיָא דִּי מַלִּילוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וּשְׁפַר בְּעֵינֵיהוֹן׃ וַאֲמַר פִּינְחָס בַּר 31
אֶלְעָזָר כַּהֲנָא לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי מְנַשֶּׁה יוֹמָא דֵין יְדַעְנָא אֲרֵי בֵּינָנָא שַׁרְיָא
שְׁכִנְתָּא דַייָ דְּלָא שַׁקַּרְתּוּן בְּמֵימְרָא דַייָ שִׁקְרָא הָדֵין בְּכֵן שֵׁיזֵבְתּוּן יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד
מֵימְרָא דַייָ׃ וְתָב פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְרַבְרְבַיָא מִלְּוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּמִלְּוָת בְּנֵי גָד 32
מֵאַרְעָא גִלְעָד לְאַרְעָא דִכְנַעַן לְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲתִיבוּ יָתְהוֹן פִּתְגָּמָא׃ וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא 33
בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאוֹדִיאוּ קֳדָם יְיָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא אֲמַרוּ לְמִסַּק עֲלֵיהוֹן לְחֵילָא לְחַבָּלָא
יָת אַרְעָא דִּבְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יָתְבִין בַּהּ׃ וּקְרוֹ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד לְמַדְבְּחָא אֲרֵי סָהִיד 34
הוּא בֵּינָנָא אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהִים׃

כג

וַהֲווֹ לִזְמַן יוֹמִין סַגִּיאִין בָּתַר דַּאֲנִיחַ יְיָ לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר 1
וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עַל בְּיוֹמִין׃ וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל יִשְׂרָאֵל לְסָבוֹהִי וּלְרֵישׁוֹהִי וּלְדַיָּנוֹהִי וּלְסַרְכוֹהִי 2
וַאֲמַר לְהוֹן אֲנָא סִיבֵית עַלֵּית בְּיוֹמִין׃ וְאַתּוּן חֲזֵיתוּן יָת כָּל דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְכָל עַמְמַיָא 3
הָאִלֵּין מִן קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן מֵימְרֵיהּ מְגִיחַ לְכוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

27 Nam teſtis ipſe inter nos & inter vos, & inter generationẽ noſtrã poſt nos ad colendum cultum Domini ante eum in holocauſtis noſtris, & in ſacrificiis noſtris, & in oblatione ſanctitatis noſtræ: & non dicent filii veſtri filiis noſtris cras; Non eſt vobis pars in dicto Domini. 28 Et diximus, Et erit cum dicent nobis & generationi noſtræ cras, & dicemus, Videte ſimilitudinem altaris Domini quod fecerunt patres noſtri non ad holocauſtum & non ad oblationem ſanctitatum, nam teſtis ipſe inter nos & inter vos. 29 Abſit nobis à nobis peccare ante ipſum ad rebellandum in dicto Dñi, & ad revertendum in die hac de-poſt cultum Dñi ad ſtruendum altare ad holocauſtum, ad munus & ad oblationem ſanctorum, extra ab altari Domini Dei noſtri, quod ante tabernaculum ejus. 30 Et audivit Pinhhazz ſacerdos, & principes congregationis, & capita millium Iſrael, qui cum illo, verba quæ locuti ſunt filii Ruben, & filii Gad, & filii Menaſſe: & pulchrum fuit in oculis eorum. 31 Et dixit Pinhhazz filius Elghazar ſacerdos filiis Ruben, & filiis Gad, & filiis Menaſſe: Die hâc cognovimus quod inter nos habitans majeſtas Dñi, quòd non prævaricati eſtis in dicto Domini prævaricationem hanc: inſic liberâſtis filios Iſrael de manu dicti Domini. 32 Et reverſus eſt Pinhazz filius Elghazar ſacerdos, & principes, à filiis Ruben, & à filiis Gad de terra Gilghad ad terram Chenaghan ad filios Iſrael: & retulerunt illis verbum. 33 Et pulchrum fuit verbum in oculis filiorum Iſrael, & laudaverunt ante Dominum filii Iſrael: & non dixerunt ad aſcendendum ſuper eos ad militiam ad vaſtandam terram, quâ filii Ruben & filii Gad habitantes in ea. 34 Et vocaverunt filii Ruben & filii Gad altare; quoniam teſtis inter nos quòd Dñs ipſe HAELOHIM.

CAP. XXIII.

1 ET fuit ad tempus dierum multorum poſtquam pacem dedit Dñs Iſraeli ab omnibus auctoribus inimicitiarum eorum circum circa, & Joſue ſenex intravit in dies. 2 Et vocavit Joſue omnem Iſrael, ſenes ejus & principes ejus, & judices ejus, & exactores ejus: & dixit eis, Ego ſenex intravi in dies. 3 Et vos vidiſtis omnia quæ fecit Dñs Deus veſter omnibus populis his ab-ante vos: quoniam Dñs Deus veſter, verbum ejus pugnavit pro vobis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

27 * ܐܠܐ ܠܣܗܕܘܬܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. ܘܒܝܬ ܕܪܝܢ ܕܡܢ ܒܬܪܢ. ܘܢܦܠܚ ܦܘܠܚܢܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܡܘܗܝ.
ܒܦܘܠܚܢܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ ܒܕܒܚܝܢ ܘܒܢܟܣܬܐ ܘܒܩܘܪܒܢܝܢ ܕܡܩܕܫܝܢ. ܒܐܬܪܐ
ܕܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܫܪܝܘ ܫܡܗ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܒܢܝܟܘܢ ܠܒܢܝܢ ܡܚܪ ܠܒܢܝܢ. ܠܝܬ
28 ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܒܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܢ. ܡܐ ܕܐܡܪܝܢ ܠܢ ܘܠܕܪܝܢ ܕܡܢ ܒܬܪܢ. ܢܐܡܪܘܢ ܠܗܘܢ. ܚܙܘ
ܕܡܘܬܐ ܕܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܝܢ. ܠܐ ܠܥܠܬܐ ܫܠܡܬܐ. ܘܠܐ ܠܕܒܚܬܐ. ܐܠܐ ܕܢܗܘܐ
29 ܣܗܕܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. ܚܣ ܠܢ ܕܢܫܛܐ ܒܦܘܠܚܢܗ ܕܐܠܗܐ: ܘܢܒܢܐ ܠܢ ܡܕܒܚܐ ܠܥܠܬܐ
ܫܠܡܬܐ: ܘܠܩܘܪܒܢܐ ܘܠܕܒܚܬܐ. ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܩܐܡ ܩܕܡ
30 ܡܫܟܢܗ. * ܘܫܡܥ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ: ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ: ܘܪܫܐ ܕܚܝܠܘܬܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܥܡܗ: ܡܠܐ ܕܡܠܠܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ.
31 ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ ܠܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܠܒܢܝ ܓܕ.
ܘܠܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܝܘܡܢܐ ܝܕܥܢ ܕܒܝܢܬܢ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܥܒܕܬܘܢ ܠܡܪܝܐ ܥܘܠܐ ܗܢܐ.
32 ܘܗܫܐ ܦܨܝܬܘܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ: ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܠܪܘܓܙܐ. * ܘܗܦܟ
ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ: ܘܪܘܪܒܢܐ. ܡܢ ܠܘܬ ܒܢܝ ܓܕ ܘܡܢܫܐ. ܡܢ ܐܪܥܐ
33 ܕܓܠܥܕ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܠܘܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ. * ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ
ܒܥܝܢܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܪܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܐܡܪܘ ܕܢܣܩܘܢ ܠܘܬܗܘܢ
34 ܠܩܪܒܐ. ܠܡܚܪܒܘ ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܒܢܝ ܡܢܫܐ ܝܬܒܝܢ ܒܗ. * ܘܩܪܘ
ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܠܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕܘ. ܡܕܒܚܐ ܕܣܗܕܘܬܐ. ܡܛܠ
1 ܕܣܗܕܘܬܐ ܗܘ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܗܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ * * ܘܡܢ
2 ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܕܐܢܝܚ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܚܕܪܝܗܘܢ
3 ܠܗܘܢ. ܘܝܫܘܥ ܣܐܒ ܘܥܠ ܒܝܘܡܬܐ. * ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܣܒܐܘܗܝ
ܘܠܪܝܫܢܘܗܝ. ܘܠܕܝܢܘܗܝ ܘܠܣܦܪܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܐ ܣܐܒܬ. ܘܥܠܬ ܒܝܘܡܬܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܚܙܝܬܘܢ. ܟܠ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܟܘܢ. ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ. ܐܝܟ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘܝܘ ܢܩܪܘܒ ܩܪܒܟܘܢ.

Sed in teſtimonium inter nos et vos, atq; inter 27
poſteritates noſtras poſt nos: Nos autem et
poſteritates noſtræ poſt nos cultū Dñi celebrabimꝰ
corā eo per victimas, ſacrificia, et oblationes
noſtras in loco ubi libuerit Dño habitare
facere nomen ſuum: et ne dicāt filii veſtri aliquādo
filiis noſtris, Non habetis partē in Dño.
Diximus igitur, Cùm nobis ac poſteritatibus 28
noſtris *talia* aliquando dixerint, reſpondebunt
eis, Videte exemplar aræ Dñi, quam fecerunt
patres noſtri, non ad holocauſtū pacificū, neq;
ad victimā, ſed ut eſſet teſtis inter nos & vos.
Abſit à nobis ut ſpernamꝰ cultū Dei, et ædificemꝰ 29
nobis arā pro holocauſto pacifico, oblatione,
et ſacrificio, præter aram Dñi Dei Iſraelis,
quæ eſt corā tabernaculo ejꝰ. Audiens verò 30
Phinhes filius Eliazar ſacerdotis, et magnates
cœtûs, duces *videlicet* exercituū Iſraelis, qui
cum eo erant, verba quæ locuti ſunt filii Rubil,
filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe, recta viſa
ſunt eis. Dixitq; Phinhes filiꝰ Eleazar ſacerdotis 31
ad filios Rubil, filios Gad, et filios Manaſſe,
Hodiè cognovimꝰ inter nos adeſſe Dñm: quādoquidē
non perpetraſtis in Dñm tantā perfidiam:
nunc vos exemiſtis Iſraelitas, quo minùs
eſſet in eos manꝰ Dñi ad iracundiā. Reverſus 32
eſt itaque Phinhes filiꝰ Eliazar ſacerdotis. &
magnates qui cū eo erāt, à filiis Gad et Manaſſe,
de terra Gelaad in terrā Chanaan ad filios Iſrael,
et retulerunt eis reſponſum. Placuitq; reſponſum 33
in oculis filiorū Iſrael, et benedixerunt
filii Iſrael Deum, nec ampliùs dixerunt ſe
aſcenſuros adverſùs eos in præliū ad vaſtandā
terrā in qua filii Rubil, filii Gad, et filii Manaſſe
habitabant. Vocaverunt autem filii Rubil, 34
filii Gad, & filii Manaſſe aram quam fecerant,
Aram teſtimonii, eò quòd teſtimonium eſſet
inter ipſos, ſolum Dominum eſſe Deum.

CAP. XXIII.

POſt multos autem dies requiem dedit Dñs 1
Iſraeli ab omnibꝰ hoſtibus eorū qui circunjacebant
ipſis: Jeſus verò ſenuerat & proceſſerat
in annos. Quare advocatis Jeſus toto Iſraele, 2
et ſenioribꝰ ejus, principibꝰ, judicibus, &
ſcribis illius, dixit ad eos, Ego ſenui & progreſſus
ſum in annos, Et vos vidiſtis quæcunq; 3
fecit Dñs Deus veſter cunctis gentibus iſtis,
quomodo perdiderit eas à conſpectu veſtro, &
Dñs Deus veſter ipſemet gerat bellū veſtrum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

27 * بل شاهد هو بيننا وبينكم وبين اجيالنا واجيالكم * لعبادة الله بحضرته بذبايحنا وصعايدنا
28 وصلاتنا * ولا تقول بنوكم غدا لبنينا * ليس لكم نصيب في الله معنا * فيكون اذا قالوا هذا
لنا ولاجيالنا بعدنا فنقول انظروا شكل مذبح الله الذي صنع اباونا * لا لقربان ولا لذبيحة * بل
29 يكون شاهدا فيما بينكم وبيننا بان لنا حظ في مذبح الله وفي مسكنه * حاشا لنا ان نخالف
الله * او نرجع عن طاعته * او نبني مذبحا لصعيدة او هدية او ذبيحة * سوى مذبح الله الهنا الذي
30 قدام مسكنه * فلما سمع فنحاس الحبر الكاهن * ورؤساء الجماعة * ورؤساء الوف بني اسرايل
31 الذين معه الكلام الذي قاله بنو روبيل وبنو جاد ومنسا * حسن موقعه عندهم * وقال فنحاس
بن العازار الحبر الامام لبني روبيل وجاد ومنسا * اليوم علمنا ان الله معنا الذي ما نكثتم به *
32 فخلصتم جماعة بني اسرايل من عقاب الله * ورجع فنحاس بن العازار الامام والاشراف من
عند بني روبيل وجاد * من ارض الجرش الى ارض الشام * الى عند بني اسرايل * وردوا عليهم
33 الجواب * فحسن ذلك عند بني اسرايل وشكروا الله * ولم يتمموا ما كانوا عزموا عليه من الصعود
34 لقتالهم * واهلاك الارض الذي هم مقيمون فيها * فسمى بنو روبيل وبنو جاد المذبح * الشاهد *
لانه شاهد بين بني اسرايل وبينهم ان الله هو الاله الحق * * الفصل الثالث والعشرون *
1 * وكان بعد ايام كثيرة * بعد ما اراح الله بني اسرايل من جميع اعدايهم * وكبر يوشع وشاخ
2 وطعن في السن * استدعى يوشع جميع بني اسرايل * شيوخهم * ورؤساهم * وحكامهم * وعرفاهم *
3 وقال لهم * انا قد شخت وطعنت في السن * وانتم قد نظرتم جميع ما فعل الله الاهكم بساير
الامم الذين كانوا قبلكم سكانا في هذه البلاد * كيف اهلكهم الله من بين ايديكم * لان الله
الهكم هو قاتل عنكم *

Sed ut ſit teſtis inter nos & inter vos, & 27
inter generationes noſtras & generationes
veſtras, de colendo Deo in ipſius præſentia
per ſacrificia, oblationes, ac preces
noſtras: & non dicant aliquando filii veſtri
ad filios noſtros, Non habetis ſortē in
Deo nobiſcum. Fiet igitur, ut cùm dixerint 28
hoc nobis & generationibus noſtris
poſt nos, reſpondeamus, Videte figurā altaris
Dei, quod fecerunt patres noſtri, non
ad oblationem neque ſacrificium; ſed ut
eſſet teſtis inter vos & inter nos quòd habeamus
ſortē in altari Dei et in habitaculo
ipſius. Abſit à nobis ut adverſemur 29
Deo, aut avertamur ab ejꝰ obedientia, aut
ædificemꝰ altare pro victima, ſive munere,
ſive ſacrificio, præter altare Dei, Dei noſtri,
quod eſt ante habitaculum ipſiꝰ. Cùm 30
itaq; audiſſet Phinhas pontifex ſacerdos,
principes cœtûs, atque tribuni filiorum Iſrael,
qui cum eo erant, ſermonē quem protulerant
filii Rubil, et filii Gad, atq; Manaſſis,
placuit eis ſumma ipſius. Et ait 31
Phinhas filiꝰ Elazar pontificis ſacerdotis
ad filios Rubil, Gad, & Manaſſis, Hodiè
novimꝰ adeſſe nobis Deū ut qui non prævaricati
eſtis in eum, ac tunc liberâſtis
cœtum filiorum Iſrael punitione divinâ.
Tum reverſus Phinhas filius Elazar ſacerdotis 32
cum nobilioribus illis à filiis Rubil
& Gad, de terra Geres in terram Syriæ
ad filios Iſrael, reddiderunt eis reſponſum.
Placuitque illud filiis Iſrael, gratias 33
egêre Deo, nec executi ſunt quod ſibi
propoſuerant de aſcendendo ad eos oppugnandos,
& perdendam terram in qua illi
habitabant. Et vocaverunt filii Rubil 34
& filii Gad altare illud, Teſtem; eò quòd
teſtis eſſet inter filios Iſrael & ipſos, Deum
eſſe Deum verum.

CAP. XXIII.

ET factū eſt poſt dies multos, poſtquā 1
requiem præſtitiſſet Deus filiis Iſraelis
ab omnibus inimicis eorū, Joſue verò
grandævus ac ſenex, ætatéque provectus
eſſet, Accerſivit Joſue cunctos Iſraelitas, 2
ſeniores, duces, judices, atque nobiliores
eorum, & ait illis, Ego ſenex jam ſum, &
provectæ ætatis. Et vos jam vidiſtis omnia 3
quæ fecit Deus, Deus veſter cunctis
gentibus quæ ante vos habitabant in regionibus
iſtis, quomodo perdiderit eas Deus
à conſpectu veſtro, quia Deus, Deus veſter
ipſe pugnavit pro vobis.

ספר יהושע ׃כג

hæreditatem in istas residuas gentes vobis feci cadere, Videte
4 רְאוּ הִפַּלְתִּי לָכֶם אֶת־הַגּוֹיִם הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה בְּנַחֲלָה
mare & ,succidi quas ,gentes omnes & ,Jarden à ,vestris tribubus
לְשִׁבְטֵיכֶם מִן־הַיַּרְדֵּן וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִכְרַתִּי וְהַיָּם
ipse ,vester Deus Dominus Et .Solis ingressu magnum
5 הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא
possedistis & ,vestris faciebus à eas expulit &,vestris faciebus à eas propulsabit
יֶהְדֳּפֵם מִפְּנֵיכֶם וְהוֹרִישׁ אֹתָם מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם
.vobis vester Deus Dominus est locutus quemadmodum ,earum terram
אֶת־אַרְצָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָכֶם׃
scriptum omne faciendum ad & ,custodiendum ad,valde confortabimini Et
6 וַחֲזַקְתֶּם מְאֹד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַכָּתוּב
.sinistra & dextera ea ab recedendum non ad ,Moseh legis libro in
בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה לְבִלְתִּי סוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול׃
,vobiscum illas residuas ,istas gentes in ingrediendum non Ad
7 לְבִלְתִּי בוֹא בַּגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
neque ,juretis neque ,commemoretis non earum deorum nomine in &
וּבְשֵׁם אֱלֹהֵיהֶם לֹא־תַזְכִּירוּ וְלֹא תַשְׁבִּיעוּ וְלֹא
vestro Deo Domino in Quinimo .eis vos incurvetis neque ,eis serviatis
8 תַעַבְדוּם וְלֹא תִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם׃ כִּי אִם־בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Dominus expulit Et .hanc diem ad usque fecistis sicut ,adhæreatis
9 תִּדְבָּקוּ כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיּוֹרֶשׁ יְהוָה
vir stetit non vos & :ossea & ,magnas gentes vestris faciebus à
מִפְּנֵיכֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצוּמִים וְאַתֶּם לֹא־עָמַד אִישׁ
persequetur vobis ex unus Vir .hanc diem ad usque vestris faciebus in
10 בִּפְנֵיכֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אִישׁ־אֶחָד מִכֶּם יִרְדָּף־
sicut ,vobis pugnans ipse vester Deus Dominus quia ,mille
אָלֶף כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם כַּאֲשֶׁר
diligendum ad ,vestris animabus valde custodimini Et .vobis est locutus
11 דִּבֶּר לָכֶם׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם לְאַהֲבָה
adhæseritis &,fueritis aversi avertendo si Quia.vestrum Deum Dominum
12 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי אִם־שׁוֹב תָּשׁוּבוּ וּדְבַקְתֶּם
,vobiscum istarum residuarum istarum gentium residuo in
בְּיֶתֶר הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
:vobis in ipsi & ,eis in fueritis ingressi & ,eis in contraxeritis affinitatē &
וְהִתְחַתַּנְתֶּם בָּהֶם וּבָאתֶם בָּהֶם וְהֵם בָּכֶם׃
expellendum ad vester Deus Dñs addet non quòd ,scietis Sciendo
13 יָדוֹעַ תֵּדְעוּ כִּי לֹא יוֹסִיף יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְהוֹרִישׁ אֶת־
,offendiculum &,laqueum in vobis erunt & :vestris faciebus à istas gentes
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ
donec ,vestris oculis in spinas in & ,vestris lateribus in flagellum in &
וּלְשֹׁטֵט בְּצִדֵּיכֶם וְלִצְנִנִים בְּעֵינֵיכֶם עַד
vobis dedit quam ,ista optima humo desuper vos disperdere
אֲבָדְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם
via in hodie vadens ego ecce Et .vester Deus Dominus
14 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְהִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ הַיּוֹם בְּדֶרֶךְ
,vestra anima tota in & ,vestro corde toto in scietis & :terræ universæ
כָּל־הָאָרֶץ וִידַעְתֶּם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
,optimis verbis omnibus ex unum verbum cecidit non quòd
כִּי לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים
venerunt omnia :vos super vester Deus Dominus est locutus quæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל בָּאוּ
venit sicuti ,erit Et .unum verbum eis ex cecidit non ,vobis
15 לָכֶם לֹא־נָפַל מִמֶּנּוּ דָּבָר אֶחָד׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־בָּא
vester Deus Dominus est locutus quod ,bonum verbum omne vos super
עֲלֵיכֶם כָּל־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
,malum verbum omne vos super Dominus adducet sic ,vos ad
אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־הַדָּבָר הָרָע
quam ,ista optima humo desuper vos cum disperdere usque
עַד־הַשְׁמִידוֹ אוֹתְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
.vester Deus Dominus vobis dedit
נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Versio VULG. LAT.

4 Et nunc quia vobis sorte divisit
omnem terram, ab Orientali
parte Jordanis usque ad
mare Magnum, multæque adhuc
5 supersunt nationes : Dominus
Deus vester disperdet
eas & auferet à facie vestra,
& possidebitis terram, sicut
6 vobis pollicitus est. Tantùm
confortamini, & estote soliciti,
ut custodiatis cuncta quæ
scripta sunt in volumine legis
Moysi : & non declinetis ab
eis neque ad dexteram neque
7 ad sinistram : Ne postquàm
intraveritis ad gentes, quæ
inter vos futuræ sunt, juretis in
nomine deorum earum, & serviatis
eis, & adoretis illos :
8 Sed adhæreatis Domino Deo
vestro : quod fecistis usque in
9 diem hanc. Et tunc auferet
Dominus Deus in conspectu
vestro gentes magnas & robustissimas,
& nullus vobis resistere
10 poterit. Unus è vobis
persequetur hostium mille viros
: quia Dominus Deus vester
pro vobis ipse pugnabit,
11 sicut pollicitus est. Hoc tantùm
diligentissimè præcavete,
ut diligatis Dominum Deum
12 vestrum. Quòd si volueritis
gentium harum, quæ inter vos
habitant, erroribus adhærere,
& cum eis miscere connubia,
13 atque amicitias copulare: Jam
nunc scitote quòd Dominus
Deus vester non eas deleat ante
faciem vestram, sed sint vobis
in foveam ac laqueum, &
offendiculum ex latere vestro,
& sudes in oculis vestris, donec
vos auferat atque disperdat
de terra hac optima, quam
14 tradidit vobis. En ego hodiè
ingredior viam universæ
terræ, & toto animo cognoscetis,
quòd de omnibus verbis,
quæ se Dominus præstiturum
vobis esse pollicitus est,
unum non præterierit incassū.
15 Sicut ergò implevit opere
quod promisit, & prospera
cuncta venerunt : sic adducet
super vos quidquid malorum
comminatus est, donec vos auferat
atque disperdat de terra
hac optima, quam tradidit
vobis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Ἴδετε ὅτι (ι) ἐπέῤῥιφα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ
καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις
εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πάντα
τὰ (κ) ἔθνη, καὶ ἐξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης
τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου.
5 Κύριος δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν (λ) οὗτος ἐξολοθρεύσει
αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (μ) ἡμῶν, ἕως ἂν ἀπόλωνται·
καὶ (ν) ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ
ἄγρια, ἕως ἂν (ξ) ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς
βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ (ο)
κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε
6 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὑμῖν. Κατισχύσατε οὖν
σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα
ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωυσῆ, ἵνα
μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰ (π) ἢ εὐώνυμα,
7 Ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα
ταῦτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν
αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, (ρ) οὐδὲ μὴ
λατρεύσητε, οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς,
8 (σ) Ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν προσκολληθήσεσθε,
καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
9 Καὶ (τ) ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· (υ)
καὶ οὐδεὶς ἀντέστη κατενώπιον (φ) ἡμῶν
10 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Εἷς ὑμῶν ἐδίωξε
χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν οὗτος
11 ἐξεπολέμει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν. Καὶ
φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾷν κύριον τὸν
12 θεὸν ἡμῶν. Ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε (χ) καὶ προσθῆσθε
τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι (ψ) τούτοις
τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς
αὐτοὺς, καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ
13 ὑμῖν, (ω) Γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος
τοῦ (α) ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας,
καὶ εἰς σκάνδαλα, καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις
ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς
ταύτης, (β) ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς
14 ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ
πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε τῇ καρδίᾳ
ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, διότι οὐκ ἔπεσεν
(γ) εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων,
ὧν εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν (δ) πρὸς πάντα
τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν, (ε) οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν.
15 Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἥκει (ζ) πρὸς ἡμᾶς πάντα
τὰ ῥήματα τὰ καλὰ, ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ'
ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει (η) κύριος ὁ θεὸς
ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ
ἕως ἂν (θ) ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς
τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν (ι) κύριος
ὑμῖν,

Videtis, quia feci cadere vobis 4
gentes residuas vobis has in sortibus
in tribus vestras, à Jordane
omnes gentes, (b) & exterminavi,
& à mari Magno terminabit
ad Occasum Solis. Dominus 5
autem Deus noster hic exterminabit
eos à facie nostra, (c) donec
pereant. Et mittet eis bestias agrestes,
quoadusque exterminaverit
eos, & reges eorum à facie vestra:
& hæreditabitis terram eorum,
sicut locutus est Dominus
Deus noster vobis. Confortamini 6
igitur valdè ad custodiendum, &
faciendū omnia quæ scripta sunt
in libro legis Moysi; ut non declinetis
in dextra vel sinistra, ut 7
non intretis in gentes residuas istas.
Et nomina deorum eorum
non nominabuntur in vobis; neq;
servietis, neque adorabitis eos.
Sed Domino Deo nostro adhærebitis 8
; sicut fecistis usque in diem
hanc. Et exterminabit eos Dominus 9
à facie vestra, gentes magnas,
& fortes. Et nemo restitit
coram nobis usque in diem hanc.
Unus è vobis persequutus est mille 10
: quoniam Dominus Deus noster,
hic debellabat vobis, sicut
dixit nobis. Et observate valdè 11
diligere Dominum Deum nostrū.
Si enim aversi fueritis, & appositi 12
fueritis residuis gentibus istis,
quæ vobiscum, & connubia feceritis
ad eos, & commisti fueritis
eis, & ipsi vobis; (d) Noscite, 13
quia non adjiciet Dominus exterminare
gentes istas à facie vestra.
Et erunt vobis in laqueos,
& in scandala, & in clavos in
(e) calcaneis vestris, & in jacula
in oculis vestris; donec disperdamini
de terra bona hac, quam
dedit vobis Dominus Deus vester.
Ego autem (f) recurro viam, 14
sicut & omnes, qui sunt super
terram. Et cognoscetis corde vestro,
& animâ vestrâ, quoniam
non cecidit unum verbum de omnibus
(g) verbis, quæ dixit Dominus
Deus noster (h) ad omnia
pertinentia nobis; non dissonuit
ex eis. Et erit, quemadmodùm 15
veniunt ad (i) nos omnia verba
bona, quæ locutus est Dominus
super vos; ita inducet Dominus
Deus super vos omnia verba mala;
quoadusque exterminaverit
vos de terra bona hac, quam dedit
Dominus vobis,

MS.A. (ι) ἐπέριψα (κ) ἔθνη ἃ ἐξωλέθρευσα, (λ) αὐτὸς ἐξολεθρεύσει (μ) ὑμῶν, (ν) ἀποστείλῃ (ξ) ἐξολεθρεύσει (ο) κατακληρονομήσατε (π) ἢ εἰς εὐώνυμα, (ρ) οὔτε μὴ λατρεύσητε αὐτοῖς, οὔτε (σ) Ἀλλ' ἢ (τ) ἐξωλέθρευσεν κύριος αὐτοὺς ἀπὸ (υ) καὶ ὑμῖν οὐδεὶς (φ) ὑμῶν (χ) καὶ ὑπολειφθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν (ψ) τούτοις, καὶ (ω) Γνώσει γνώσεσθε (α) ἐξολεθρεῦσαι (β) ἧς (γ) λόγος εἷς (δ) πρὸς ὑμᾶς, πάντα ἥκει ὑμῖν, (ε) ἓν οὐ διαπεφώνηκεν (ζ) ἐφ' ὑμᾶς (η) κύριος ἐφ' ὑμᾶς (θ) ἐξολεθρεύσῃ (ι) ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐν τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 חֲזוֹ דִי פַלְּגֵית לְכוֹן יַת עַמְמַיָא דִי אִשְׁתְּאָרוּ הָאִלֵין בְּאַחְסָנָא לְשִׁבְטֵיכוֹן מִן יַרְדְּנָא וְכָל
5 עַמְמַיָא דְשֵׁיצֵית וְיַמָּא רַבָּא מַעְלָנֵי שִׁמְשָׁא ׃ וַיְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא יְתַבְּרִנּוּן מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיתָרֵיךְ
6 יָתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן וְתֵירְתוּן יַת אַרְעֲהוֹן כְּמָא דִי מַלֵּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְכוֹן ׃ וְתִתְקְפוּן
לַחֲדָא לְמִטַּר וּלְמֶעְבַּד יַת כָּל דִכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה בְּדִיל דְלָא לְמִסְטֵי מִנֵּיהּ
7 לְיַמִּינָא וְלִסְמָלָא ׃ בְּדִיל דְלָא לְאִתְעָרְבָא בְּעַמְמַיָא הָאִלֵין דִי אִשְׁתְּאָרוּ הָאִלֵין עִמְּכוֹן
8 וּבְשׁוּם טַעֲוָתְהוֹן לָא תִדְכְּרוּן וְלָא תְקַיְמוּן וְלָא תִפְלְחוּנוּן וְלָא תִסְגְּדוּן לְהֵין ׃ אֱלָהֵין
9 בְּדַחַלְתָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן תִּדְבְּקוּן כְּמָא דַעֲבַדְתּוּן עַד יוֹמָא הָדֵין ׃ וְתָרֵיךְ יְיָ מִן קֳדָמֵיכוֹן
10 עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין וְאַתּוּן לָא קָם אֱנָשׁ קֳדָמֵיכוֹן עַד יוֹמָא הָדֵין ׃ גַּבְרָא
חַד מִנְּכוֹן יִרְדּוֹף אַלְפָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן מֵימְרֵיהּ מְגִיחַ לְכוֹן כְּמָא דִי מַלֵּיל לְכוֹן ׃
11 וְתִסְתַּמְּרוּן לַחֲדָא לְנַפְשָׁתֵיכוֹן לְמִרְחַם יַת יְיָ אֱלָהֲכוֹן ׃ אֲרֵי אִם מֵתָב תְּתוּבוּן וְתִדְבְּקוּן
12 בִּשְׁאָר עַמְמַיָא הָאִלֵין דִי אִשְׁתְּאָרוּ הָאִלֵין עִמְּכוֹן וְתִתְחַתְּנוּן בְּהוֹן וְתִתְעָרְבוּן בְּהוֹן וְאִנּוּן
13 יִתְעָרְבוּן בְּכוֹן ׃ מִדַּע תִּדְעוּן אֲרֵי לָא יוֹסֵיף מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן לְתָרָכָא יַת עַמְמַיָא הָאִלֵין
מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לְתַבִּיר וּלְתַקְלָא וּלְסִיעָן נָטְלָן זְיָן לְקִבְלֵיכוֹן וּלְמַשְׁרְיָן מַקְפַּנְכוֹן
14 עַד דְתֵיבְדוּן מֵעַל אַרְעָא טַבְתָא הָדָא דִי יְהַב לְכוֹן יְיָ אֱלָהֲכוֹן ׃ וְהָא אֲנָא אָזֵיל יוֹמָא דֵין
בְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא וְתִדְעוּן בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן אֲרֵי לָא בַטִּיל פִּתְגָמָא חֲדָא מִכֹּל
פִּתְגָמַיָא תַקְנַיָא דִי מַלֵּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן עֲלֵיכוֹן כּוּלְהוֹן אִתְקַיָּמוּ לְכוֹן לָא בַטִּיל מִנְּהוֹן פִּתְגָמָא
15 הֲדָא ׃ וִיהֵי כְּמָא דְאִתְקַיָּמוּ עֲלֵיכוֹן יַת כָּל פִּתְגָמַיָא תַקְנַיָא דִי מַלֵּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן עֲלֵיכוֹן כֵּן
יַיְתֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן יַת כָּל פִּתְגָמַיָא בִּישַׁיָא עַד דִישֵׁיצֵי יַתְכוֹן מֵעַל אַרְעָא טַבְתָא הָדָא דִי יְהַב
לְכוֹן יְיָ אֱלָהֲכוֹן ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Videte quod divisi vobis populos, qui relicti sunt, hos in possessionem 4
tribubus vestris; à Jordane, & omnes populos, quos consummavi, & Mare
magnum occasus Solis. Et Dñs Deus vester ipse confringet eos ab-ante 5
vos, & expellet eos ab-ante vos; & hæreditabitis terram eorum, quemadmodum
locut⁹ est Dñs Deus vester vobis. Et roborabimini vehementer 6
ad custodiendum & ad faciendum omne quod scriptum est in libro legis
Mosis, ut non ad declinandum ab ea ad dexteram, neque ad sinistram.
Ut non ad commiscendum in populis his qui relicti sunt his vobiscum; 7
& in nomine abominationis eorum non memineritis, & non jurabitis;
& non coletis eos, & non inclinabimini illis. Nisi in timore Domini Dei 8
vestri adhærebitis, sicut fecistis usque ad diem hanc. Et ejecit Dominus 9
ab-ante vos populos multos & fortes : & vos, non stetit homo ante vos
usque ad diem hanc. Vir unus ex vobis persequetur mille, quoniam Dñs 10
Deus vester; verbum ejus inivit vobis [*bellum*] sicut locutus est vobis. Et 11
cavebitis valde animabus vestris ad peramandum Dñm Deum vestrum.
Nam si revertendo revertimini, & adhærebitis in reliquiis populorum 12
horum, qui relicti sunt hi vobiscum, & affinitate conjungemini in illis,
& miscebimini in eis, & illi miscebuntur in vobis. Sciendo scietis quod 13
non addet dictum Dñi Dei vestri ad ejiciendum populos hos ex-ante vos;
& erunt vobis contritioni & in offendiculum, & in auxilium tollentium
arma contra vos, & in turmas angustiatorum vestrorum, usq; quo pereatis
de-super terra bona hac, quam dedit vobis Dominus Deus vester. *Et* 14
ecce ego ambulans die hac in via omnis terræ, & scietis in omni corde
vestro, & in omni anima vestra, quod non ociosum fuit verbum unum ex
omnibus verbis compositis, quæ locutus est Dominus Deus vester super
vos; omnia illa firmata sunt vobis, non ociosum fuit *à vobis* verbum
unum. Et erit, sicut firmata sunt super vos juxta omnia verba composita 15
quæ locutus est Dominus Deus vester super vos; sic venire faciet Dominus
super vos omne verbum malum, usq; quo deleat vos desuper terram bonam
hanc quam dedit vobis Dominus Deus vester.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܚܙܘ ܕܝܢ ܕܠܐ ܦܠܓܬ ܠܟܘܢ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܝܟܘܢ. ܡܢ
ܝܘܪܕܢܢ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܩܛܠܬ. ܘܝܡܐ ܪܒܐ ܒܡܥܪܒܝ ܫܡܫܐ ܦܠܓܬ ܠܟܘܢ. * ܡܪܝܐ 5
ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘ ܢܛܪܘܕ ܐܢܘܢ. ܘܢܚܪܘܒ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܬܐܪܬܘܢ ܐܪܥܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘ ܢܛܪܘܕ ܐܢܘܢ. * ܒܠܚܘܕ ܐܬܚܝܠܘ ܛܒ. 6
ܘܛܪܘ ܘܥܒܕܘ ܟܠ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܬܣܛܘܢ ܡܢܗ.
ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. * ܘܠܐ ܬܬܚܠܛܘܢ ܒܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܝܢܬܟܘܢ. ܘܫܡܐ 7
ܕܐܠܗܝܗܘܢ ܠܐ ܬܬܕܟܪܘܢ. ܘܠܐ ܬܐܡܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܦܠܚܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ.
* ܐܠܐ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܐܬܢܩܦܘ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܬܘܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܚܪܒ ܡܪܝܐ ܡܢ 8
ܩܕܡܝܟܘܢ. ܥܡܡܐ ܪܘܪܒܐ. ܘܥܫܝܢܐ ܘܐܢܫ ܠܐ ܩܡ ܠܘܩܒܠܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܓܒܪܐ 9 10
ܚܕ ܡܢܟܘܢ. ܢܪܕܘܦ ܠܐܠܦܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܥܡܟܘܢ. ܘܗܘ ܩܪܒ ܩܪܒܟܘܢ.
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ. * ܐܙܕܗܪܘ ܛܒ. ܒܢܦܫܟܘܢ. ܠܡܕܚܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܐܢ 11 12
ܕܝܢ ܬܗܦܟܘܢ. ܘܬܬܢܩܦܘܢ ܠܫܪܟܐ ܕܗܠܝܢ ܥܡܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܝܢܬܟܘܢ.. ܘܬܗܘܘܢ ܠܗܘܢ
ܚܬܢܐ. ܘܬܬܚܠܛܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܒܟܘܢ. * ܕܥܘ ܕܝܢ. ܕܠܐ ܡܘܣܦ 13
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܡܚܪܒܘ ܠܗܠܝܢ ܥܡܡܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܠܦܚܐ.
ܘܠܬܘܩܠܬܐ. ܠܣܟܣܟܐ ܒܨܕܥܝܟܘܢ. ܘܙܢܟܐ ܒܥܝܢܝܟܘܢ.. ܥܕܡܐ ܕܬܐܒܕܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ
ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܐܢܐ ܕܝܢ ܗܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ. 14
ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. ܕܠܐ ܦܠܛܬ ܡܠܬܐ
ܚܕܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܛܒܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܥܠܝܟܘܢ. ܐܠܐ ܟܠܗܝܢ ܐܬܝ
ܥܠܝܟܘܢ. ܘܠܐ ܦܠܛܬ ܡܠܬܐ ܚܕܐ. * ܘܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܐܬܝ ܥܠܝܟܘܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܛܒܬܐ 15
ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.. ܗܟܢܐ ܢܝܬܐ ܥܠܝܟܘܢ ܟܠܗܝܢ ܠܘܛܬܐ: ܥܕܡܐ
ܕܢܘܒܕܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ.

* Videte tamen quòd non partitus ſim vobis 4
gentes illas quæ remanſerunt in poſſeſſione
tribuum veſtrarum ab Jordane & cunctis
gentibus quas interfeci, ſed mare magnum
in Occaſu ſolis ſim vobis partitus. Domi- 5
nus Deus veſter ipſe profligabit eas, & in-
terficiet eas à conſpectu veſtro, & poſſide-
bitis terram illarum, quemadmodum dixit
vobis Dominus Deus veſter: Dominus *in-*
quam Deus veſter ipſe profligabit eas. Tan- 6
tùm, roboramini vehementer, obſervate, &
facite quicquid ſcriptum eſt in libro legis
Moſis ſervi Domini, & ne deflectatis ab eo,
neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram. Et 7
ne immiſceamini gentibus iſtis quæ ſuper-
ſunt inter vos, nominis deorum illarum men-
tionem ne faciatis, per eos ne juretis, ne co-
latis eos, nec adoretis illos. Sed Domino 8
Deo veſtro adhærete, quemadmodum feciſtis
ad hunc uſque diem: Unde & interfecit Do- 9
minus à conſpectu veſtro gentes magnas ac
robuſtas, & nemo reſtitit vobis ad hunc uſq;
diem. Vir unus è vobis perſequetur mille, 10
quia Dominus Deus veſter vobiſcum erit,
& ipſe geret bellum veſtrum, quemadmo-
dum dixit vobis. Magnam adhibete curam, 11
ut timeatis Dominum Deum veſtrum. Nam 12
ſi averſi adhæreatis reliquis hiſce gentibus
quæ remanſerunt inter vos, fiatis eis generi,
& miſceamini cum illis, eæque vobiſcum,
Scitote haudquaquam perrecturum Domi- 13
num Deum veſtrum deſtructionem harum
gentium à conſpectu veſtro; imò fore illas
vobis in laqueos & offendicula, cuſpides
in temporibus veſtris, & hamos in oculis
veſtris, donec pereatis de terra optima quam
dedit vobis Dominus Deus veſter. Ego 14
quidem en aggredior viam univerſæ terræ,
vos autem ſcitis in toto corde veſtro totâque
anima veſtra nullum intercidiſſe verbum ex
omnibus verbis bonis quæ locutus eſt Do-
minus Deus veſter de vobis, ſed omnia vo-
bis eveniſſe, nullo intercidente verbo. Ve- 15
rùm quemadmodum evenêre vobis omnia
bona verba quæ dixerat vobis Dominus
Deus veſter; ſic evenient vobis maledicti-
ones omnes, donec abſumat vos de terra iſta
optima quam dedit vobis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * انظروا قد طرحت لكم السهم ببلاد الامم الذين بقوا نحلة لاسباطكم * من الاردن وجميع
5 الامم الذين قتلت والبحر الكبير مغرب الشمس * والرب الهكم هو يدفعهم من قدامكم *
ويعرضهم من بين ايديكم * ويبعث عليهم السباع الوحشية فيبيدهم * ويرثون بقية بلادهم
6 كما وعدكم الله * فيجب ان تشتدوا جدا للحفظ والعمل بجميع المكتوب في كتاب شريعة موسي *
7 لئلا تعدلوا عنه يمنة ولا يسرة * ولا تختلطوا بهذه الاحزاب الباقين معكم * وباسم معبوداتهم
8 لا تذكرون * ولا تحلفون * ولا تعبدوهم * ولا تسجدون لهم * بل لله ربكم وبه تتمسكون كما
9 فعلتم الي هذا اليوم * وقد استاصل الله من بين ايديكم احزابا عظيمة جدا * وانتم ما وقف
10 احد قدامكم الي هذا اليوم * الواحد منكم يهزم الفا * لان الله الهكم هو المحارب عنكم
11 12 كما وعدكم * فيجب ان تحفظوا انفسكم في محبة الله الاهكم * لانكم ان رجعتم واختلطتم
ببقية هولاء الامم الذين قد بقوا معكم * وصاهرتموهم * ودخلتم فيهم * ودخلوا فيكم *
13 * اعلموا ان الله ليس يعاود الي استيصال هولاء الامم الذين بين ايديكم * بل يصيرون لكم
فخا ووهقا * مثل الاسنة في اعينكم * والسكاكين في اجنابكم * الي حين هلاككم من علي هذه
14 الارض الحسنة الذي اعطاكم الله الاهكم * ها انا ذا اليوم ذاهب في سبيل جميع اهل
الارض * فاعلموا بجميع قلوبكم * وجميع انفسكم انه لم يبق كلمة واحدة من جميع المواعيد
الجميلة التي بها وعدكم الله الهكم الا وقد صحت لكم * والكل وصلوا اليكم * لم يسقط
15 منها وعدا واحدا * وانه كما صح لكم الوعد الجيد الذي وعدكم الله به * كذلك توافيكم
المواعيد الردية * الي حين اهلاكه لكم من علي هذه الارض الحسنة التي اعطاكم الله الهكم *

* *Videte, jam projeci vobis ſortem de re-* 4
gionibus gentium quæ ſuperſunt, in hære-
ditatem tribuum veſtrarum, ab Jordane
& cunctis gentibus quas occidi, & mari
magno verſus Occaſum ſolis. Et Dominus 5
Deus veſter ipſe expellet eas à conſpectu
veſtro, & excidet illas ante vos, mit-
tetque in eas feras ſylveſtres, & abſumet
illas; & poſſidebitis reliquas regiones
illarum, quemadmodum pollicitus eſt vo-
bis Deus. Oportet igitur ut generoſè ac- 6
cingamini ad cuſtodiendum & agendum
quicquid ſcriptum eſt in libro legis Mo-
ſis, ne fortè deflectatis ab eo dextrorſùm
aut ſiniſtrorſùm. Neque commiſceamini 7
cum turbis iſtis quæ manſerunt vobiſcum,
nomen numinum earum ne commemoretis,
aut per id juretis, iis ſerviatis, aut ado-
retis ea. Sed Dominum Deum veſtrum, 8
cui adhærebitis, quemadmodum feciſtis
ad hunc uſque diem. Et verò extirpavit 9
jam Deus è conſpectu veſtro turbas ad-
modum magnas, & nemo ſtetit coram vo-
bis ad hunc uſque diem. Unus ex vobis 10
profligabit mille, quoniam Deus, Deus ve-
ſter ipſe pugnabit pro vobis, quemadmodū
pollicitus eſt vobis. Quapropter oportet 11
ut conſervetis voſipſos in dilectione Dei,
Dei veſtri. Nam ſi retrahatis vos, et com- 12
miſceamini cum reliquis hiſce gentibꝰ quæ
vobiſcum remanſerunt, affinitatem con-
trahatis cum eis, ingrediamini inter eas,
& ingrediantur inter vos, Scitote quòd 13
Deus non extirpabit ampliùs gentes iſtas
quæ ſunt coram vobis, ſed erunt vobis la-
queo & offenſaculo, velut cuſpides in o-
culis veſtris, & cultri in lateribus ve-
ſtris, quoad pereatis de terra iſta optima
quam dedit vobis Deus, Deus veſter. Ec- 14
ce ego hodiè abiturus ſum in viam omni-
um terricolarum: ſcitote ergò totis cordi-
bus veſtris & totis animis veſtris ne ul-
lum quidem ſupereſſe verbum ex omnibus
optimis promiſſis quæ pollicitus eſt vobis
Deus, Deus veſter, quin ſucceſſerit vobis,
ſed omnia contigiſſe vobis, nec ullum ex
iis promiſſum deciſſe: Et quemad- 15
modum ſucceſſit vobis promiſſum bonum
quod pollicitus eſt vobis Deus, ita vobis
adventura promiſſa infauſta, donec ab-
ſumat vos de terra iſta optima quam de-
dit vobis Deus, Deus veſter.

ספר יהושע׃ כד

præcepit quod ,vestri Dei Domini pactum vos transgrediendo In
16 בְּעָבְרְכֶם אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר צִוָּה
vos incurvaveritis & ,alienis diis servieritis &,ambulaveritis & ;vobis
אֶתְכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
desuper citò peribitis & ,vos in Domini *nasus* irascetur & ;eis
לָהֶם וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
.vobis dedit quam ,optima terra
הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם׃

CAP. XXIV. כד

;Sechem in Israel tribus omnes Jehosuah *collegit* Et
1 וַיֶּאֱסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכֶמָה
,ejus judices *ad* & ,ejus *capita ad* & ,Israel seniores *ad* vocavitque
וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו
Dixitque .*Dei facies ad* steteruntque ,ejus præfectos *ad* &
2 וּלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְיַצְּבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר
Deus Dominus dixit Sic :populum omnem ad Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
,seculo à vestri patres habitaverunt *fluminis transitu In* :Israel
יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
diis servieruntque ;Nachor pater & ,Abraham pater Terach
תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים
transitu à ,Abraham vestrum patrem *cepi* Et .alienis
3 אֲחֵרִים׃ וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר
;Chenahan terram omnem in eum feci ambulare & ,*fluminis*
הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן
dedi Et .Ischac ei dedi & ,ejus semen multiplicavi &
4 וָאַרְבֶּ אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֶּן־לוֹ אֶת־יִצְחָק׃ וָאֶתֵּן
Hesau ipsi *dedi* & :Hesau & ,Jahacob Ischac ipsi
לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת־
descenderunt ejus filii & Jahacob & :eum *possidendum ad* ,Sehir montem
הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ
percussi & :Aharon & ,Mosch Misique .Ægyptum
5 מִצְרָיִם׃ וָאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וָאֶגֹּף
postea & ,ejus *interiore* in feci quemadmodum ,Ægyptum
אֶת־מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר
:Ægypto ex vestros patres eduxi Et .vos eduxi
6 הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם׃ וָאוֹצִיא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם
vestros patres post Ægyptii sunt persecuti &:mare ad venistis &
וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם
,Dominum ad clamaverunt Et .Suph mare ad equitibus in & ,*curru in*
7 בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם־סוּף׃ וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה
adduxit & ,*Ægyptios* inter & ,vos inter caliginem posuit &
וַיָּשֶׂם מַאֲפֵל בֵּינֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרִים וַיָּבֵא
vestri oculi viderunt & :eum operuit & ,mare eum super
עָלָיו אֶת־הַיָּם וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם
diebus *deserto* in habitastis & :Ægypto in feci quæ
אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּשְׁבוּ בַמִּדְבָּר יָמִים
habitantis Emoræi terram ad vos adduxi Et .multis
8 רַבִּים׃ וָאָבִאָה אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב
eos *dedi* & ;vobiscum pugnaveruntque ;Jarden *transitu in*
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלָּחֲמוּ אִתְּכֶם וָאֶתֵּן אוֹתָם
.*vestris faciebus* à eos delevi & ,eorum terram possedistis &,vestra manu in
בְּיֶדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם וָאַשְׁמִידֵם מִפְּנֵיכֶם׃
pugnavit & ,Moab rex Sippor filius Balac surrexit Et
9 וַיָּקָם בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֶם
maledicendum ad ,Behor filium Bilham *ad* vocavit & misitque :Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לְבִלְעָם בֶּן־בְּעוֹר לְקַלֵּל
benedixit *&* ,Bilham ad audire nolui & .vobis
10 אֶתְכֶם׃ וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ לְבִלְעָם וַיְבָרֶךְ
.ejus manu è vos *erui* & ,vobis benedicendo
בָּרוֹךְ אֶתְכֶם וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃

Versio VULG. LAT.

16 Eò quòd prætereritis pactum
Domini Dei vestri, quod pepigit vobiscum, & servieritis
diis alienis, & adoraveritis
eos: citò atque velociter consurget in vos furor Domini, &
auferemini ab hac terra optima, quam tradidit vobis.

CAP. XXIV.

1 COngregavítque Josue omnes tribus Israel in Sichem,
& vocavit majores natu, ac
principes, & judices, & magistros: steterúntque in conspe-
2 ctu Domini. Et ad populum
sic locutus est, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Trans fluvium habitaverunt patres ve-
stri ab initio, Thare pater Abraham & Nachor: servie-
3 rúntq; diis alienis. Tuli ergò
patrem vestrum Abraham de
Mesopotamiæ finibus: & adduxi eum in terram Chanaan:
multiplicavíque semen ejus.
4 Et dedi ei Isaac: Illique rursum dedi Jacob & Esau. E quibus, Esau dedi montem Seir
ad possidendum: Jacob verò,
& filii ejus descenderunt in
5 Ægyptum. Misique Moysen
& Aaron, & percussi Ægyptū
multis signis atque portentis.
6 Eduxíque vos et patres vestros
de Ægypto, & venistis ad mare: persecutíque sunt Ægyptii
patres vestros cum curribus &
equitatu, usque ad Mare ru-
7 brum. Clamaverunt autem
ad Dominum filii Israel: qui
posuit tenebras inter vos et Ægyptios, et adduxit super eos
mare, et operuit eos. Viderunt
oculi vestri cuncta quæ in Ægypto fecerim, & habitâstis in
8 solitudine multo tempore. Et
introduxi vos in terram Amorrhæi, qui habitabat trans Jordanem. Cúmque pugnarent
contra vos, tradidi eos in manus vestras, & possedistis terram eorum, atque interfecistis
9 eos. Surrexit autem Balac filius Sephor rex Moab. & pugnavit contra Israelē. Misítque
et vocavit Balaam filium Beor,
10 ut malediceret vobis: Et ego
nolui audire eum, sed econtrariò per illum benedixi vobis,
& liberavi vos de manu ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου
τοῦ θεοῦ (κ) ἡμῶν, ἣν ἐνετείλατο (λ) ἡμῖν, ϗ
πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις ϗ
προσκυνήσητε αὐτοῖς.

M.S.A. (κ) ὑμῶν, (λ) ὑμῖν,

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΚΑὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς (α) πάσας φυλὰς
Ἰσραὴλ (β) εἰς Σηλὼ, ϗ συνεκάλεσε (γ) τοὺς
πρεσβυτέρους αὐτῶν ϗ τοὺς γραμματεῖς αὐ-
τῶν ϗ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, ϗ (δ) ἔστησεν αὐ-
2 τοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς
πάντα τὸν (ε) λαὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς (ζ) Ἰσραὴλ, Πέραν τοῦ ποταμοῦ παρῴ-
κησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα
ὁ πατὴρ Ἀβραὰμ, ϗ ὁ πατὴρ Ναχὼρ, ϗ
3 ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις. Καὶ ἔλαβον τὸν πα-
τέρα (η) ὑμῶν τὸν Ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ
ποταμοῦ, ϗ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ·
4 ϗ ἐπλήθυνα (θ) αὐτοῦ σπέρμα, (ι) Καὶ ἔδωκα
αὐτῷ τὸν Ἰσαὰκ, ϗ τῷ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ ϗ
τὸν Ἡσαῦ. ϗ ἔδωκα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ
Σηεὶρ (κ) κληρονομῆσαι αὐτῷ. ϗ Ἰακὼβ ϗ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐγέ-
νοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα ϗ πολὺ ϗ κραται-
5 όν. ϗ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι. Καὶ
(λ) ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον ἐν σημείοις οἷς (μ)
6 ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. Καὶ μετὰ ταῦτα (ν) ἐξ-
ήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, ϗ
εἰσήλθατε εἰς τὴν (ξ) θάλασσαν τὴν ἐρυθράν.
ϗ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πα-
τέρων ἡμῶν ἐν ἅρμασι ϗ ἐν ἵπποις εἰς τὴν
7 θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς
κύριον· ϗ ἔδωκε νεφέλην ϗ γνόφον ἀναμέ-
σον ἡμῶν ϗ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, ϗ ἐπ-
ήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν, ϗ ἐκάλυ-
ψεν (ο) αὐτούς. ϗ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ (π) ὑ-
μῶν ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ϗ
8 ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους. Καὶ ἤγαγεν
(ρ) ἡμᾶς εἰς γῆν Ἀμορραίων τῶν κατοικούν-
των πέραν τοῦ Ἰορδάνου, (σ) ϗ παρέδωκεν
αὐτοὺς κύριος (τ) εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· καὶ
κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, ϗ (υ)
ἐξωλοθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.
9 Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς
Μωὰβ, ϗ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ, ϗ ἀπο-
στείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαὰμ ἀράσασθαι (φ) ἡ-
10 μῖν. Καὶ οὐκ ἠθέλησε (χ) κύριος ὁ θεός σου
ἀπολέσαι σε· ϗ εὐλογίαις εὐλόγησεν ἡμᾶς,
ϗ ἐξείλατο (ψ) ἡμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν, ϗ
παρέδωκεν αὐτούς.

In transgrediendo vos testamentum Domini Dei nostri, quod mandavit nobis, & ambulantes (k) servieritis diis aliis, et adoraveritis (l) eos. 16

CAP. XXIV.

ET congregavit Iesus omnes 1
tribus Israel in (a) Selo, et convocavit seniores eorum, (b) &
scribas eorum, et judices eorum:
& statuit eos ante Deum. Et 2
dixit Iesus ad omnem populum,
Hæc dicit Dominus Deus Israel;
Trans flumen inhabitârunt patres vestri ab initio, Thara pater
Abraham, et pater Nachor: &
servierunt diis alienis. Et as- 3
sumpsi patrem vestrum Abraham
de trans flumine, et deduxi eum
in omnem (c) terram: et multiplicavi ejus semen: Et dedi ei Isaac; 4
et ipsi Isaac, Jacob et Esau. Et dedi Esau montem Seir ad hæreditandum ei. Et Jacob, et filii ejus
descenderunt in Ægyptum: &
(d) facti sunt ibi in gentem magnam, et multam, et validam.
Et afflixerunt eos Ægyptii. Et 5
percussi Ægyptum in signis, quæ
feci in eis. Et post hæc eduxit 6
patres nostros de Ægypto, et intrâstis in mare Rubrum. Et persecuti sunt Ægyptii post patres
nostros in curribus, et in equis in
mare Rubrum. Et exclamavimus 7
ad Dominum, et dedit nubem, et
caliginem inter nos, et inter Ægyptios: & induxit super eos
mare, et operuit (e) illos. Et viderunt oculi vestri, quæcunque
fecit Dominus in terra Ægypto:
et fuistis in deserto dies plures.
Et duxit nos in terrā Amorrhæ- 8
orum habitantium trans Jordanem: et tradidit eos Dominus in
manus nostras: et hæreditâstis
terram eorum, et exterminâstis
eos à facie vestra. Et surrexit 9
Balac filius Sephor rex Moab, et
instruxit exercitum contra Israel: et mittens vocavit Balaam
ad maledicendum nos. Et no- 10
luit Dominus Deus tuus perdere
te. Et benedictionibus benedixit
nos: et eripuit nos de manibus
eorum: (f) et tradidit eos.

M.S.A. (α) πάσας τὰς φυλὰς (β) ἐν (γ) πάντας τοὺς πρεσβυτέρους
Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς (δ)
ἔστησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. (ε) λαὸν, λέγων, Τάδε (ζ) τοῦ Ἰσραὴλ,
λέγων, Πέραν (η) ὑμῶν Ἀβραὰμ (θ) τὸ σπέρμα αὐτοῦ, (ι) Καί γε ἔδωκα
(κ) κληρονομίαν αὐτῷ. (λ) ἐπάταξεν κύριος τὴν (μ) ἐποίησεν (ν) ἐξήγα-
γεν ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, (ξ) θάλασσαν. ϗ (ο) ἐπ' αὐτούς. (π) ἡμῶν (ρ) ὑμᾶς
(σ) ϗ παρετάξατο ὑμῖν, ϗ παρέδωκεν (τ) εἰς χεῖρας ὑμῶν· (υ) ἐξωλεθρεύ-
σατε (φ) ὑμῖν. (χ) κύριος ἀπολέσαι σε· ϗ εὐλογίαν εὐλόγησεν (ψ) ὑμᾶς
ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ διέβητε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

בְּמֶעְבַּרְכוֹן יַת קְיָמָא דַייָ אֱלָהֲכוֹן דְּפַקֵּיד יַתְכוֹן וְתַהֲכוּן וְתִפְלְחוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָא וְתִסְגְּדוּן 16
לְהוֹן וְיִתְקֵף רוּגְזָא דַייָ בְּכוֹן וְתֵיבְדוּן בִּפְרִיעַ מֵעַל אַרְעָא טָבְתָא דִּיהַב לְכוֹן׃

כד

וּכְנַשׁ יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל לִשְׁכֶם וּקְרָא לְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרֵישׁוֹהִי וּלְדַיָּנוֹהִי 1
וּלְסַרְכוֹהִי וְאִתְעַתַּדוּ קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל 2
בְּעֵבֶר פְּרָת יְתִיבוּ אֲבָהָתְכוֹן מֵעָלְמָא תֶּרַח אֲבוּהִי דְּאַבְרָהָם וַאֲבוּהִי דְּנָחוֹר וּפְלַחוּ
לְטַעֲוַת עַמְמַיָא׃ וּדְבָרֵית יַת אֲבוּכוֹן יַת אַבְרָהָם מֵעֵבַר פְּרָת וְאוֹבְלֵית יָתֵיהּ בְּכָל 3
אַרְעָא דִּכְנַעַן וְאַסְגֵּיתִי יַת בְּנוֹהִי וִיהָבֵית לֵיהּ יַת יִצְחָק׃ וִיהָבֵית לְיִצְחָק יַת יַעֲקֹב 4
וְיַת עֵשָׂו וִיהָבֵית לְעֵשָׂו יַת טוּרָא דְּשֵׂעִיר לְמֵירַת יָתֵיהּ וְיַעֲקֹב וּבְנוֹהִי נְחַתוּ לְמִצְרָיִם׃
וְשַׁלְחֵית יַת מֹשֶׁה וְיַת אַהֲרֹן וּמְחֵית יַת מִצְרָאֵי כְּמָא דַּעֲבָדֵית בֵּינֵיהוֹן וּבָתַר כֵּן 5
אַפֵּקִית יַתְכוֹן׃ וְאַפֵּקִית יְיָ יַת אֲבָהָתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וַאֲתֵיתוּן לְיַמָּא וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי 6
בָּתַר אֲבָהָתְכוֹן בִּרְתִיכִין וּבְפָרָשִׁין לְיַמָּא דְסוּף׃ וּצְעִיקוּ קֳדָם יְיָ וְשַׁוִּי קִבְלָא בֵּינֵיכוֹן 7
וּבֵין מִצְרָאֵי וְאַיְתִי עֲלוֹהִי יַת יַמָּא וַחֲפָנוּן וַחֲזָאָה עֵינֵיכוֹן יַת דִּי עֲבָדֵית בְּמִצְרַיִם וִיתֵיבְתּוּן
בְּמַדְבְּרָא יוֹמִין סַגִּיאִין׃ וְאַעֲלֵית יַתְכוֹן לַאֲרַע אֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא 8
וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִמְּכוֹן וּמְסָרֵית יַתְהוֹן בִּידְכוֹן וִירִיתוּן יַת אַרְעֲהוֹן וְשֵׁיצֵיתִנּוּן מִן
קֳדָמֵיכוֹן׃ וְקָם בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְמוֹאָב וַאֲגִיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וּשְׁלַח 9
וּקְרָא לְבִלְעָם בַּר בְּעוֹר לְמֵלַט יַתְכוֹן׃ וְלָא אֲבֵיתִי לְקַבָּלָא מִן בִּלְעָם וּבָרֵיךְ בִּרְכָא 10
יַתְכוֹן וְשֵׁיזֵבִית יַתְכוֹן מִן יְדֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

In transeundo vos fœdus Domini Dei vestri quod jussit vos, & ibitis, & 16
servietis abominationi populorum, & inclinabimini illis; & roborabitur
indignatio Domini in vobis; & peribitis derepente desuper terram bonam quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

ET congregavit Josue omnes tribus Israel in Sechem; & vocavit se- 1
nes Israel, & capita ejus, & judices ejus, & exactores ejus; & steterunt
ante Dominum. Et dixit Josue omni populo: Sic dixit Dominus Deus 2
Israel: Trans Perath habitarunt patres vestri à seculò: Therahh pater
Abraham & pater Nahhor, & servierunt abominationibus gentium. Et 3
accepi patrem vestrum Abraham de ultra Perath, & *duxi* eum in omni
terra Chenaghan; & auxi *filios* ejus, & dedi ei Iszaak. Et dedi Iszaak, 4
Jaghacob, & Ghesau, & dedi Ghesau montem Seghir ad hæreditandum
eum; & Jaghacob & filii ejus descenderunt ad Ægyptum. Et misi Mosen 5
& Aharon, & percussi Ægyptum quemadmodum feci inter eos, & post
hoc eduxi vos. Et eduxi patres vestros ex Ægypto, & venistis ad mare; 6
& persecuti sunt Ægyptii post patres vestros in curribus & in equitibus
ad mare Zzuph. Et clamaverunt ante Dominum, & posuit tenebras in- 7
ter vos & inter Ægyptios. Et venire feci super eos mare, & operuit eos;
& viderunt oculi vestri, quod feci in Ægyptiis; & habitâstis in deserto
dies multos. Et introduxi vos ad terram Emorrhæi qui sedet trans 8
Jordanem, & inierunt bellum vobiscum, & tradidi eos in *manum ve-
strum*, & hæreditastis terram eorum; & delevi eos ex-ante vos. Et sur- 9
rexit Balak filius Szipor rex Moab; & intulit bellum in Israel; & misit
& vocavit Bilgham filium Beghor ad maledicendum vobis. Et non volui 10
ad audiendum ex Bilgham; & benedixit benedictione vos: & liberavi
vos de manu *ejus*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 * ܐܢ ܬܥܒܪܘܢ ܥܠ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܘܥܠ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܦܩܕܟܘܢ. ܘܬܐܙܠܘܢ
ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܬܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ
ܒܟܘܢ. ܘܬܐܒܕܘܢ ܒܥܓܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 * ܘܟܢܫ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܫܟܝܡ. ܘܩܪܐ ܠܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܘܠܪܝܫܢܝܗܘܢ ܘܠܕܝܢܝܗܘܢ. ܘܠܣܦܪܝܗܘܢ : ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܩܕܡ ܐܠܗܐ.
2 * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ ܝܬܒܘ
ܗܘܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܡܢ ܥܠܡ. ܬܪܚ ܐܒܘܗܝ ܕܐܒܪܗܡ. ܘܐܒܘܗܝ ܕܢܚܘܪ. ܘܦܠܚܝܢ ܗܘܘ
3 ܬܡܢ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ: * ܘܕܒܪܬ ܠܐܒܪܗܡ ܐܒܘܟܘܢ. ܡܢ ܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܘܗܠܟܬܗ ܒܟܠܗ
4 ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܘܐܣܓܝܬ ܙܪܥܗ. ܘܝܗܒܬ ܠܗ ܠܐܝܣܚܩ. * ܘܝܗܒܬ ܠܐܝܣܚܩ. ܠܝܥܩܘܒ
ܘܠܥܝܣܘ. ܘܝܗܒܬ ܠܥܝܣܘ. ܠܡܐܪܬ ܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ. ܘܝܥܩܘܒ ܘܒܢܘܗܝ. ܢܚܬܘ ܠܡܨܪܝܢ.
5 * ܘܫܕܪܬ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܡܚܝܬ ܠܡܨܪܝܐ. ܘܐܬܘܬܐ ܥܒܕܬ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܘܡܢ ܒܬܪ
6 ܗܟܢ ܐܦܩܬܟܘܢ. * ܘܐܦܩܬ ܠܐܒܗܝܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܐܬܝܬܘܢ ܠܝܡܐ. ܘܪܕܦܘ
7 ܡܨܪܝܐ ܒܬܪ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܒܪܟܒܐ ܘܒܦܪܫܐ. ܠܝܡܐ ܕܣܘܦ. * ܘܩܥܘ ܐܒܗܝܟܘܢ
ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܣܡ ܚܫܘܟܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܠܡܨܪܝܐ. ܘܦܠܓ ܡܪܝܐ ܝܡܐ ܕܣܘܦ ܘܐܥܒܪ
ܠܐܒܗܝܟܘܢ ܒܓܘܗ. ܘܐܝܬܝ ܝܡܐ ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܘܚܦܐ ܐܢܘܢ. ܘܚܙܝ ܥܝܢܝܟܘܢ
ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܒܡܨܪܝܐ. ܘܐܝܬܝܬܟܘܢ ܠܡܕܒܪܐ. ܘܝܬܒܬܘܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ.
8 * ܘܐܝܬܝܬܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ.
9 ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܝܪܬܬܘܢ ܐܪܥܗܘܢ. * ܘܩܡ
ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܕܪ ܩܪܐ ܠܒܠܥܡ ܒܪ
10 ܒܥܘܪ ܠܡܠܛܝܘ ܠܟܘܢ. * ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܫܡܥܗ ܠܒܠܥܡ. ܘܡܒܪܟܘ ܒܪܟܬܟܘܢ.
ܘܦܨܝܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ.

Si tranſgrediamini teſtamentum Domini 16
Dei veſtri & præcepta vobis injuncta, &
abeuntes colatis deos alienos, & adoretis
eos : exardeſcet ira Domini Dei veſtri con-
tra vos, & brevi peribitis de terra optima
quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

Deinde congregavit Jeſus omnes tribus 1
Iſrael in Sechim, & advocatis ſenioribus
Iſrael, principibus, judicibus, & ſcribis eo-
rum, ſtetit ante tabernaculum temporis co-
ram Deo; Et ait Jeſus ad univerſum popu- 2
lum, Sic dicit Dominus Deus Iſrael, Trans
fluvium habitabant olim patres veſtri, *nem-*
pe Tarah pater Abraham, & pater Nahor, &
colebant ibi deos alienos. Aſſumpſi verò
Abrahamum patrem veſtrum ex ulteriori 3
parte fluvii, & duxi eum per totam terram
Chanaan, multiplicavi ſemen ejus, dedique
illi Iſahacum; Iſahaco dedi Jacobum & Eſau, 4
& Eſau tradidi in poſſeſſionem montem
Seir; Jacob autem ac filii ejus deſcenderunt
in Ægyptum. Miſique Moſen & Aharonem, 5
& percuſſi Ægyptios, & miracula edidi in-
ter eos; tum demum eduxi vos. Eduxi in- 6
quam patres veſtros ex Ægypto, adduxique
eos ad mare, & perſecuti ſunt Ægyptii pa-
tres veſtros cum carrucis & equitibus uſque
ad mare Suph. Clamantibus autem patribus 7
veſtris ad Dominum, interjecit tenebras in-
ter ipſos & Ægyptios: diviſóque Dominus
mari Suph traduxit patres veſtros per me-
dium ejus, & adducto mari ſuper Ægypti-
os obruit illos, & viderunt oculi veſtri quid
fecerim Ægyptiis: tum adduxi vos in de-
ſertum, & manſiſtis in deſerto diebus mul-
tis. Deinde adduxi vos ad terram Amor- 8
rhæorum habitantium trans Jordanem, qui
pugnaverunt contra vos; at tradidi eos in
manus veſtras, perdidiſque eos à conſpectu
veſtro, & poſſediſtis terram eorum. Præ- 9
terea ſurgens Balac filius Sephor, rex Mo-
abitarum, certavit cum Iſraele, mittenſque
vocavit Belaam filium Beor ad maledicen-
dum vobis. Nolui tamen exaudire Belaam, 10
quin potiùs benedicendo benedixi vobis, &
eripui vos de manibus ejus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* اذا جزتم عهد الرب الاهكم الذي أمركم به * وسرتم وعبدتم معبودات اخر وسجدتم 16
لها * يشتد غضب الرب * فيهلككم سرعة من على الارض الجيدة التي اعطاكم *

* الفصل الرابع والعشرون *

* وجمع يوشع جميع اسباط بني اسرائيل الى شيلوا * واستدعى بشيوخ بني اسرائيل ورؤسايهم 1
وحكامهم وعرفايهم * فوقفوا بين يدي الرب * وقال يوشع لبني اسرائيل * هكذا قال الله اله 2
اسرائيل * خلف الفرات سكن اباوكم من قديم الدهر * تارح ابو ابراهيم وابو ناحور * وعبدوا
معبودات اخر * فاخذت ابراهيم اباكم من خلف النهر * وسيرته في جميع الشام * وكثرت 3
نسله * ورزقته اسحق * ورزقت اسحق يعقوب والعيص * واعطيت العيص جبال السراه ليرثها * 4
ويعقوب وبنوه نزلوا الى مصر * فارسلت موسى وهرون * وضربت المصريين كما فعلت فيهم * 5
وبعد ذلك اخرجتكم * واخرجت اباكم من مصر * وجاوا الى البحر * وطردوا اهل مصر 6
وراهم بمركب وخيل الى بحر القلزم * فصرخوا اباوكم الى الله * فجعل ظلاما بينهم وبين 7
المصريين * ثم رد عليهم البحر فغرقهم * ونظرت عيونكم ما فعل بهم من الايات العظيمة *
واقاموا اباوكم في البرية سنين كثيرة * وجيت بكم الى ارض الامورانيين الساكنين 8
في عبر الاردن قال الله * فحاربوكم * فاسلمهم بيدكم * وورثكم ارضهم * واهلكهم من
قدامكم * فقام بالاق بن صفورا ملك مواب * وحارب بني اسرائيل * وانفذ ودعا ببلعام بن 9
بعور ليلعنكم * فما شيت القبول من بلعام * فباركتكم * وخلصتكم من يده * 10

Si prætergreſſi fueritis pactum Domini 16
Dei veſtri, quod præcepit vobis, & abi-
eritis, atque colueritis deos alienos, &
adoraveritis eos, deſæviet ira Domini,
& illico diſperdet vos de terra optima
quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

Rurſum convocavit Ioſue univerſas 1
tribus Iſraelitarum in Silo, & accerſivit
ſeniores Iſraelitarum, duces eorum, ju-
dices eorum, & præfectos eorum, ſte-
teruntque in præſentia Domini. Et ait 2
Ioſue ad Iſraelitas, Ita dixit Deus, Deus
Iſraelis, Trans Euphratem habitârunt
patres veſtri ab initio ſæculi, nempe Ta-
rah pater Abrahami & pater Nahoris, &
adorârunt deos alios. Et tuli Abraham 3
patrem veſtrum è regione quæ eſt trans
flumen, & duxi eum per univerſam
Syriam, auxique ſemen ejus, & largitus
ſum illi Iſhacum : Iſhaco verò largitus 4
ſum Iacobum & Eſau : & quidem Eſau
dedi montes Sarah, ut poſſideret eos :
Iacob verò cum filiis ſuis deſcenderunt
in Ægyptum. Miſſóque Moſe & Harone 5
percuſſi Ægyptios modo quo feci eis, ac
deinde eduxi vos. Eduxi inquam patres 6
veſtros ex Ægypto, & cùm perveniſſent
ad mare, perſecuti ſunt eos Ægyptii cum
curribus & equis uſque ad mare nau-
fragum. Et clamantibus patribus ve- 7
ſtris ad Deum, poſuit tenebras inter ipſos
& inter Ægyptios, tum reduxit ſuper eos
mare, & ſubmerſit illos; & viderunt
oculi veſtri ſigna maxima quæ fecit in
illis. Tum manſerunt patres veſtri in de-
ſerto annos multos. Deinde adduxi vos 8
ad terram Amorrhæorum degentium
trans Iordanem, ait Deus : & cùm op-
pugnâſſent vos, tradidit eos in manum
veſtram, terram eorum dedit vobis hære-
ditatem, et conſumpſit eos à conſpectu ve-
ſtro. Deinde ſurrexit Balac filius Sephore 9
rex Moab, & pugnavit contra filios
Iſrael, & mittens accerſivit Balaam fili-
um Beor ad maledicendum vobis : Sed 10
nolui acquieſcere Balaamo, imò benedi-
xi vobis, & eripui vos de manu illius.

ספר יהושע : כד

pugnaverunt & :Jericho ad veniſtis & ,Jarden tranſiſtis Et
11 וַתַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל־יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
,Chenahanæus & ,Perizæus & ,Emoræus ,Jericho *domini* vos *in*
בָכֶם בַּעֲלֵי יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי
dedique : Jebuzæus & ,Chivvæus ,Ghirghazæus & ,Chittæus &
וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וָאֶתֵּן
,crabronem *veſtras facies ad* miſi Et .veſtra manu in eos
12 אוֹתָם בְּיֶדְכֶם׃ וָאֶשְׁלַח לִפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְעָה
non ,Emoræi reges duos ,*veſtris faciebus* à eos expulit &
וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא
non qua terram vobis Dedique .tuo arcu in neque ,tuo gladio in
13 בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ׃ וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ ׀ אֲשֶׁר לֹא־
:eis in habitâſtis & ,ædificâſtis non quas urbes & ,*ea in laborâſti*
יָגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם
.comedentes vos ,plantâſtis non quæ oliveta & vineas
כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים׃
,perfectione in ei ſervite & ,Dominum timete nunc Et
14 וְעַתָּה יְראוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ אֹתוֹ בְּתָמִים
veſtri patres ſervierunt quibus ,deos removete & ;veritate in &
וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם
.DOMINO ſervite & ,Ægypto in & ,*fluminis tranſitu in*
בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה׃
eligite ,DOMINO ſervire veſtris oculis in malum ſi Et
15 וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה בַּחֲרוּ
,Deos ſive ,ſerviatis cui hodie vobis
לָכֶם הַיּוֹם אֶת־מִי תַעֲבֹדוּן אִם אֶת־אֱלֹהִים
ſive ,*fluminis tranſitu in* qui ,veſtri patres ſervierunt quibus
אֲשֶׁר־עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאִם
eorum terra in habitantes vos quorum ,Emoræi deos
אֶת־אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
reſpondit Et .DOMINO ſerviemus ,mea domus & ,ego &
16 וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה׃ וַיַּעַן
,DOMINUM *derelinquendo à* nobis Abſit :dixit & ,populus
הָעָם וַיֹּאמֶר חָלִילָה לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה
DOMINUS Quoniam .alienis diis ſerviendo
17 לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ כִּי יְהוָה
noſtros patres & ,nos *faciens* aſcendere ipſe ,noſter Deus
אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבוֹתֵינוּ
noſtris oculis in fecit qui & ,ſervorum domo è *Ægypti* terra è
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ
,via omni in nos cuſtodivit & ,iſta magna ſigna
אֶת־הָאֹתוֹת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
tranſivimus quorum ,populis omnibus in & ,*ea in* ambulavimus *qua*
אֲשֶׁר הָלַכְנוּ בָהּ וּבְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ
,populos omnes DOMINUS Expulitque .*eorum interiori in*
18 בְּקִרְבָּם׃ וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים
nos etiam .*noſtris faciebus* à terræ habitatorem Emoræum &
וְאֶת־הָאֱמֹרִי יֹשֵׁב הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ
Dixitque .noſter Deus ipſe quia ,DOMINO ſerviemus
19 נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר
quia ,DOMINO ſervire poteritis Non :populum ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוּכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־
parcet non :*ipſe* æmulator Deus ,*ipſe ſancti* Deus
אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא אֵל־קַנּוֹא הוּא לֹא־יִשָּׂא
,DOMINUM *dereliqueritis Cùm* .veſtris peccatis atque ,*veſtro ſceleri*
20 לְפִשְׁעֲכֶם וּלְחַטֹּאותֵיכֶם׃ כִּי תַעַזְבוּ אֶת־יְהוָה
conſumet &,vobis malefaciet &,ſe convertet &,*alienigenæ diis* ſervieritis &
וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה
ad populus Dixitque .vobis benefecerit poſtquam ,vos
21 אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב לָכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־
.ſerviemus DOMINO *quia* ;Nequaquam :Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִּי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד׃

Verſio VULG. LAT.

11 Tranſiſtíſque Jordanem, & veniſtis
ad Jericho. Pugnaverúntque
contra vos viri civitatis
ejus, Amorrhæus, & Pherezæus,
& Chananæus, & Hethæus,
& Gergeſæus, et Heuæ⁹,
& Jebuſæus: & tradidi illos
12 in manus veſtras. Miſiq; ante
vos crabrones: et ejeci eos
de locis ſuis, duos reges Amorrhæorum,
non in gladio nec
13 in arcu tuo. Dedíque vobis
terram, in qua non laborâſtis,
& urbes quas non ædificâſtis,
ut habitaretis in eis: vineas
& oliveta, quæ non plantâſtis.
14 Nunc ergò timete Dominum,
& ſervite ei perfecto corde
atque veriſſimo: & auferte
deos, quibus ſervierunt patres
veſtri in Meſopotamia & in
Ægypto, ac ſervite Domino.
15 Sin autem malum vobis videtur
ut Domino ſerviatis, optio
vobis datur: eligite hodiè
quod placet, cui ſervire potiſſimùm
debeatis, utrùm diis,
quibus ſervierunt patres veſtri
in Meſopotamia, an diis Amorrhæorum,
in quorum terra habitatis:
ego autem & domus
16 mea ſerviemus Domino. Reſpondítque
populus, & ait;
Abſit à nobis ut relinquamus
Dominum, & ſerviamus diis
17 alienis. Dominus Deus noſter
ipſe eduxit nos, & patres noſtros,
de terra Ægypti, de domo
ſervitutis: fecítque videntibus
nobis ſigna ingentia, &
cuſtodivit nos in omni via,
per quam ambulavimus, & in
cunctis populis per quos tranſivimus.
18 Et ejecit univerſas
gentes, Amorrhæum habitatorem
terræ, quam nos intravimus.
Serviemus igitur Domino,
quia ipſe eſt Deus noſter.
19 Dixítque Joſue ad populum,
Non poteritis ſervire
Domino: Deus enim ſanctus,
& fortis æmulator eſt, nec
ignoſcet ſceleribus veſtris atq;
20 peccatis. Si dimiſeritis Dominum,
& ſervieritis diis alienis,
convertet ſe, & affliget
vos, atque ſubvertet poſtquàm
21 vobis præſtiterit bona. Dixítque
populus ad Joſue; Nequaquàm
ita ut loqueris, erit,
ſed Domino ſerviemus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς
Ἰεριχώ. καὶ ἐπολέμησαν πρὸς (ω) ἡμᾶς οἱ
κατοικοῦντες Ἰεριχὼ, ὁ Ἀμορραῖος, (α) καὶ ὁ Χαναναῖος,
καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος,
καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος. καὶ παρέδωκεν
12 αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ
ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν. (β) καὶ
ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (γ) ἡμῶν
δώδεκα βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οὐκ ἐν τῇ
13 ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου. Καὶ ἔδωκεν
ὑμῖν γῆν ἐφ᾽ ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε (δ) ἐπ᾽ αὐτῆς,
καὶ πόλεις (ε) ἃς οὐκ ᾠκοδομήκατε, καὶ
κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας
(ζ) οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς, ἔδεσθε.
14 Καὶ νῦν φοβήθητε (η) κύριον, καὶ λατρεύσατε
αὐτῷ (θ) ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ
περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν
οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ
ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε κυρίῳ.
15 Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ,
(ι) ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι
λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν,
τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε
τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμορραίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν. ἐγὼ δὲ (κ)
καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι
16 ἅγιός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε,
Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον, ὥστε λατρεύειν
17 θεοῖς (λ) ἑτέροις. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
αὐτὸς θεός ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς
καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν (μ) ἐξ Αἰγύπτου,
καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ
ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσι
τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι᾽ αὐτῶν.
18 Καὶ ἐξέβαλε κύριος τὸν Ἀμορραῖον καὶ
πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν
ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς (ν) λατρεύσομεν
κυρίῳ, οὗτος γὰρ (ξ) θεὸς ἡμῶν ἐστι.
19 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, Οὐ
μὴ δύνησθε λατρεύειν (ο) κυρίῳ, ὅτι ὁ
θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζηλώσας οὗτος οὐκ ἀνήσει
τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομήματα
20 ὑμῶν, Ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε (π)
κύριον καὶ λατρεύσητε (ρ) θεοῖς ἑτέροις.
καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ
ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ᾽ ὧν εὖ ἐποίησεν
21 (σ) ὑμᾶς. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν,
Οὐχὶ, ἀλλὰ (τ) κυρίῳ λατρεύσομεν.

Et tranſiſtis Jordanẽ, et adveniſtis 11
in Hiericho. Et bellaverunt
adverſùs nos, qui habitabant Hiericho,
Amorrhæus, et Chananæus,
& Pherezæus, & Euæus, & Jebuſæus,
& Chettæus, & Gergeſæus.
Et tradidit eos Dominus in
man⁹ noſtras. Et miſit ante vos (g) 12
veſpas: (h) et emiſit eos à facie
noſtra (i) duodecim reges Amorrhæorum,
non in gladio tuo, neq;
in arcu tuo. Et dedit vobis terram, 13
ſuper quam non laborâſtis
ſuper eam; & civitates, quas non
ædificâſtis; et habitâſtis in eis: &
vineas, & oliveta, quæ non plantâſtis
vos, cõeditis. Et nunc timete 14
Dominum, & ſervite ei in rectitudine,
& in juſtitia, & circumauferte
deos alienos, quibus
ſervierunt patres noſtri trans flumen,
& in Ægypto, & ſervite
Domino. Si autem non placet vobis 15
ſervire Domino; eligite vobis
ipſis hodiè, cui ſerviatis, ſive diis
patrum veſtrorum, iis, qui in
trans-fluviali, ſive diis Amorrhæorum,
in quibus vos habitatis
ſuper terram eorum. Ego autem et
domus mea ſerviemus Domino,
(k) quia ſanctus eſt. Et reſpondens 16
popul⁹ dixit, Abſit à nobis derelinquere
Dominum; ut ſerviamus
diis aliis. Dominus Deus noſter, 17
ipſe Deus eſt. Ipſe eduxit nos, &
patres noſtros de (l) Ægypto: &
cuſtodivit nos in omni via, quâ
ivimus in ea, & in omnibus gentibus,
quas tranſivimus per eas:
Et ejecit Dominus Amorrhæum, 18
& omnes gentes inhabitantes terram,
à facie noſtra. Sed & nos
ſerviemus Domino. Hic enim Deus
noſter eſt. Et dixit Jeſus ad 19
populum, Non poteritis ſervire
Domino; quoniã De⁹ ſanctus eſt:
& zelans ipſe, non dimittet peccata
veſtra, et iniquitates veſtras;
Quandocunq; dereliqueritis Dominum, 20
& ſervieritis diis aliis.
Et invadens affliget vos, & delebit
vos pro iis quæ benefecit vobis.
Et dixit populus ad Jeſum, 21
Nequaquám: Sed Domino ſerviemus.

MS.A. (ω) ὑμᾶς (α) καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας (β) καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς (γ) ὑμῶν δώδεκα πόλεις τῶν Ἀμορραίων, (δ) ἐπ᾽ αὐτὴν, (ε) ἃς* ᾠκοδομήσατε, (ζ) οὓς οὐ κατεφυτεύσατε (η) τὸν κύριον, (θ) ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι, (ι) ἕλεσθε ὑμῖν (κ) καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσωμεν (λ) ἑτέροις. Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν (μ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, (ν) λατρεύσωμεν (ξ) ὁ θεὸς (ο) κυρίῳ τῷ θεῷ, ὅτι θεὸς (π) τὸν κύριον (ρ) θεοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ (σ) ὑμῖν. (τ) τῷ κυρίῳ λατρεύσωμεν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַעֲבַרְתּוּן יַת יַרְדְּנָא וַאֲתֵיתוּן לִירִיחוֹ וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בְּכוֹן יָתְבֵי יְרִיחוֹ אֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָּאֵי
12 וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וְגִרְגְּשָׁאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי וּמְסָרֵית יַתְהוֹן בִּידְכוֹן׃ וְשַׁלְחֵית קֳדָמֵיכוֹן
יַת עִרְעִיתָא וְתָרְכֵית יַתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן תְּרֵין מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי לָא בְּחַרְבָּךְ וְלָא
13 בְקַשְׁתָּךְ׃ וִיהַבֵית לְכוֹן אַרְעָא דִּי לָא לְאֵיתוּן בַּהּ וְקִרְוִין דִּי לָא בְנֵיתוּן וִיתֵבְתּוּן
14 בְּהוֹן כַּרְמִין וְזֵיתִין דִּי לָא נְצַבְתּוּן אַתּוּן אָכְלִין׃ וּכְעַן דְּחִילוּ מִן קֳדָם יְיָ וּפְלַחוּ
קֳדָמוֹהִי בִּשְׁלָמוּתָא וּבְקוּשְׁטָא וְאַעְדּוּ יַת טַעֲוָתָא דִּי פְלַחוּ אֲבָהָתְכוֹן בְּעֵבַר פְּרָת
15 וּבְמִצְרַיִם וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ׃ וְאִם בִּישׁ בְּעֵינֵיכוֹן לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ בְּחַרוּ לְכוֹן יוֹמָא
דֵּין קֳדָם מַן תִּפְלְחוּן אִם יַת טַעֲוָתָא דִּי פְלַחוּ אֲבָהָתְכוֹן דִּבְעִבְרָא דִפְרָת וְאִם יַת
טַעֲוַת אֱמוֹרָאֵי דִּי אַתּוּן יָתְבִין בְּאַרְעֲהוֹן בְּרַם אֲנָא וֶאֱנָשׁ בֵּיתִי נִפְלַח קֳדָם יְיָ׃
16 וַאֲתֵיב עַמָּא וַאֲמַר הַס לָנָא מִלְּמִשְׁבַּק יַת פּוּלְחָנָא דַייָ לְמִפְלַח לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא׃ אֲרֵי יְיָ
17 אֱלָהָנָא הוּא דְּאַסֵּיק יָתָנָא וְיָת אֲבָהָתָנָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא וְדִי עֲבַד
לְעֵינָנָא יַת אָתַיָּא וְיַת רַבְרְבָתָא הָאִלֵּין וּנְטָרָנָא בְּכָל אוֹרְחָא דִּי הֲלִיכְנָא בַהּ וּבְכָל עַמְמַיָּא
18 דִּי עֲבַרְנָא בֵּינֵיהוֹן׃ וְתָרֵיךְ יְיָ יַת כָּל עַמְמַיָּא וְיַת אֱמוֹרָאָה יָתֵיב אַרְעָא מִן קֳדָמָנָא
19 אַף אֲנַחְנָא נִפְלַח קֳדָם יְיָ אֲרֵי הוּא אֱלָהָנָא׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא לָא תוּכְלוּן
לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ אֲרֵי אֱלָהָא קַדִּישָׁא הוּא אֵל קַנָּא הוּא מִן קֳדָם דִּין דִּקְשׁוֹט
20 לָא יִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיכוֹן וּלְחַטָּאֵיכוֹן׃ אֲרֵי תִשְׁבְּקוּן יַת פּוּלְחָנָא דַייָ וְתִפְלְחוּן טַעֲוַת
21 עַמְמַיָּא וִיתוּב וְיַבְאֵשׁ לְכוֹן וִישֵׁיצֵי יַתְכוֹן בָּתַר דְּאוֹטֵיב לְכוֹן׃ וַאֲמַר עַמָּא לִיהוֹשֻׁעַ
לָא אֱלָהֵן קֳדָם יְיָ נִפְלַח׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

11 Et tranſiſtis Jordanem, & veniſtis in Jerihho; & inierunt bellum vobiſcum
habitatores Jerihho, Emorrhæi, & Pherizæi, & Chenaghanæi, &
Hhithæi, & Girgaſſæi, Hhivæi, & Jebuſæi; & tradidi eos in *manum veſtram*.
12 Et miſi ante vos crabronem, & *ejeci* illos ex-ante vos duos reges
13 *Emorrhæorum* non in gladio tuo & non in arcu tuo. Et dedi vobis terram
qua non laborâſtis in ea; urbes quas non ædificâſtis, & habitâſtis in eis;
14 vineas & olivas, quas non plantâſtis, vos comedentes. Et nunc timete
ab-ante Dominum, & ſervite ante eum in ſimplicitate, & in veritate; &
miſſas facite abominationes quas coluerunt patres veſtri ultra Perath &
15 in Ægypto, & ſervite ante Dominum. Et ſi malum in oculis veſtris ad
ſerviendum ante Dominum; optate vobis die hac quem colatis; num
abominationes quas coluerunt patres veſtri, qui ultra Perath; anne abominationes
Emorrhæorum, ubi vos habitantes in terra eorum. Profectò
16 ego, & homo domus meæ ſerviemus ante Dominum. Et reſpondit populus,
& dixit: Abſit nobis à dimittendo cultum Domini, ad ſerviendum
17 abominationi gentium. Namq; Dominus Deus noſter ipſe qui eduxit
nos, & patres noſtros de terra Ægypti de domo ſervitutis; & qui fecit
ad oculos noſtros ſigna magna hæc; & cuſtodivit nos in omni via quâ
ambulavimus in ea, & in omnibus gentibus, quas tranſivimus inter eas.
18 Et ejecit Dominus omnes gentes, & Emorrhæum *habitatorem* terræ ex-ante
nos; etiam nos ſerviemus ante Dominum; nam ipſe Deus noſter.
19 Et dixit Joſue populo: Non poteritis ad ſerviendum ante Dominum, quoniam
Deus ſanctus ipſe, Deus zelotes ipſe, ab-ante *judicium veritatis*
20 non indulgebitur culpis veſtris & peccatis veſtris. Namque dimittetis
cultum Domini, & ſervietis abominationi populorum, & revertetur &
21 incommodabit vobis, & perdet vos poſtquam benefecit vobis. Et dixit
populus Joſue: Non, ſed ante Dominum ſerviemus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

11 * ܘܥܒܪܬܘܢ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܝܬܘܢ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ ܒܥܠܝ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܘܪܝܐ
ܘܟܢܥܢܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܓܪܓܫܝܐ ܘܚܘܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ
12 ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܫܕܪܬ ܩܕܡܝܟܘܢ ܙܒܘܪܐ. ܘܐܘܒܕܬ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܬܪܝܢ ܡܠܟܝܗܘܢ
13 ܕܐܡܘܪܝܐ. ܠܐ ܒܣܝܦܟܘܢ ܐܦܠܐ ܒܩܫܬܟܘܢ. * ܘܝܗܒܬ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܕܠܐ ܠܐܝܬܘܢ ܒܗ.
ܘܩܘܪܝܐ ܕܠܐ ܒܢܝܬܘܢ. ܘܝܬܒܬܘܢ ܒܗܝܢ. ܘܟܪܡܐ ܘܙܝܬܐ ܕܠܐ ܢܨܒܬܘܢ. ܗܐ ܐܟܠܝܢ ܐܢܬܘܢ.
14 * ܘܗܫܐ ܕܚܠܘ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘ ܠܗ ܒܬܡܝܡܘܬܐ ܘܒܩܘܫܬܐ. ܘܐܥܒܪܘ ܡܢ
ܠܒܟܘܢ ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ: ܕܦܠܚܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ ܘܒܡܨܪܝܢ. ܘܐܢܬܘܢ
15 ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܢ ܒܝܫ ܗܘ ܒܥܝܢܝܟܘܢ ܠܡܦܠܚ ܠܡܪܝܐ. ܓܒܘ ܠܟܘܢ
ܝܘܡܢܐ ܠܡܢ ܦܠܚܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܐܢ ܠܐܠܗܐ ܕܦܠܚܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܘܐܢ
ܠܐܠܗܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܐܪܥܗܘܢ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܘܒܢܝ ܒܝܬܝ. ܠܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ
16 ܦܠܚܝܢܢ. * ܘܥܢܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ. ܚܣ ܠܢ ܕܢܫܒܘܩ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܦܠܘܚ ܠܐܠܗܐ
17 ܐܚܪܢܐ. * ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܢ. ܗܘ ܕܐܣܩ ܠܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ.
ܘܥܒܕ ܩܕܡܝܢ ܐܬܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܢܛܪܢ ܒܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܕܗܠܟܢ ܒܗ. ܘܒܟܠܗܘܢ
18 ܥܡܡܐ ܕܥܒܪܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܘܛܪܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ.
ܘܠܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢܢ ܒܐܪܥܗܘܢ. ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܡܪܝܐ
19 ܗܘ ܦܠܚܝܢܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܘܝܘ ܐܠܗܢ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ
ܠܥܡܐ. ܚܙܘ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܦܠܚ ܠܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ
20 ܩܕܝܫܐ. ܘܐܠܗܐ ܗܘ ܛܢܢܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܚܘܒܝܟܘܢ ܘܚܛܗܝܟܘܢ. * ܐܢ ܕܝܢ
ܬܫܒܩܘܢܝܗܝ ܠܡܪܝܐ: ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܕܐܪܥܐ. ܢܬܗܦܟ ܡܪܝܐ
21 ܠܡܒܐܫܘ ܠܟܘܢ. ܘܢܫܝܨܝܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܛܝܒ ܠܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ
ܗܘܐ ܠܢ ܦܘܠܚܢܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܦܠܚܝܢܢ.

* Deinde trajecto Jordane veniſtis in Jericho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæi, Chananæi, Pherezæi, Hethæi, Gergoſæi, Hevæi, & Jebuſæi, tradidíque illos in manus veſtras. 11
Et miſſis ante vos crabronibus perdidi è conſpectu veſtro duos reges Amorrhæorum, non autem gladiis, nec arcubus veſtris. 12
Et dedi vobis terram in qua non laboraveratis, & civitates quas non extruxeratis, & habitâſtis in eis: vineis quoque & oleis quas non plantaveratis, ecce veſcimini. 13
* Quare timete Dominum, & colite illum in ſinceritate & veritate; & arcentes de corde veſtro deos alienos quos coluerunt patres veſtri trans fluvium & in Ægypto, vos Dominum colite. 14
Quòd ſi moleſtum eſt in oculis veſtris colere Dominum, eligite vobis hodiè quem colatis, deóſne quos coluerunt patres veſtri trans fluvium, an verò deos Amorrhæorum in quorum terra vos habitatis: ego quidem & domeſtici mei Dominum Deum colemus. 15
Reſponderunt univerſus populus, ac dixerunt, Abſit à nobis ut relinquamus Dominum, & colamus deos alios:. 16
Quoniam Dominus eſt Deus noſter, qui extraxit nos è terra Ægypti de domo ſervitutis, fecit coram nobis hæc ſigna magna, & ſervavit nos in tota via in qua ambulavimus, & inter omnes gentes inter quas tranſivimus. 17
Perdidit quoque Dominus Deus noſter cunctas gentes iſtas; & Amorrhæos quorum terram inhabitamus, perdidit Dominus à conſpectu noſtro: propterea Dominum quidem colemus, quoniam ipſe ſolus eſt Deus, ipſéque eſt Deus noſter. 18
Et ait Jeſus ad populum, Videte tamen ne fortè impoſſibile ſit vobis colere Dominum, quia Deus ſanctiſſimus eſt, & Deus zelotes, nec parcet quidem delictis & peccatis veſtris. 19
Si fortè Dominum deſerueritis, & colueritis alios hujus terræ deos peregrinos, convertetur Dominus ad affligendum vos, & exterminabit vos poſteaquam vobis benefecit. 20
Et ait populus ad Jeſum, Non erit nobis cultus alius, ſed Dominum quidem Deum colemus. 21

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

11 * وجزتم الاردن * وجيتم الى اريحا وحاربكم اهل اريحا * والاموري * والفرزي * والكنعاني *
12 والحثي * والجرجوسي * والحوي * واليبوسي * واسلمتهم بيدكم * وارسلت قدامكم الخوف *
13 وطردتهم من بين ايديكم * ولا بسيفكم * ولا بقسيكم * واعطيتكم ارضا ما تعبتم
14 فيها * وكروما وزيتونا ما غرستموها * وانتم تاكلون ثمارها * فخافوا من الله * واعبدوه باعتقاد
صحيح وقلب سليم * وزيلوا المعبودات التي عبدها اباوكم خلف النهر وفي مصر * واعبدوا
15 الله * وان كان قبيحا عندكم عبادة الله * فاختاروا لكم اليوم من تعبدون * اما المعبود
الذي عبد اباوكم خلف النهر * واما معبود الامورانيين الذي انتم مقيمون في ارضهم *
16 وانا وبيت ابي نعبد الله * فاجاب الشعب وقال * حاشانا ان نترك عبادة الرب ونعبد الهة
17 غيره * ان الله الهنا * الذي اصعدنا واباءنا من ارض مصر من دار العبودية * الذي
صنع بمشاهدتنا الايات العظيمة * وحفظنا في جميع الطرق التي سرنا فيها * وفي جميع
18 الشعوب الذي عبرنا فيما بينهم * وطرد الله جميع هولاء الشعوب والاموري الساكن في
19 الارض من قدامنا * فنحن ايضا نعبد الله لانه الهنا * فقال يوسع للقوم * لا تطيقون
20 تعبدونه * لانه اله قدوس بطاش قادر غيور * لا يغفر لجرمكم وخطاياكم * لانكم اذا
تركتم الله * وعبدتم معبودا غيره * رجع واضر بكم وافناكم * بعد ما احسن اليكم *
21 * فقال الشعب ليوسع * لا بل الله نعبد *

** Poſteà tranſmiſſo Jordane veniſtis in Jericho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæus, & Pherezæus, & Chananæus, & Hithæus, & Gergoſæus, & Hevæus, & Jobeſæus; ſed tradidi eos in manum veſtram.* 11
Miſique ante vos terrorem, & expuli eos è conſpectu veſtro, non autem gladio veſtro, nec arcubus veſtris. 12
Et dedi vobis terram in qua non laborâſtis, & vineas atque oleas quas non plantâſtis, quarum fructus comeditis. 13
Igitur timete Deum, eumque adorate fide integrâ & corde ſincero, & amovete numina quæ adoraverunt patres veſtri trans flumen & in Ægypto, Deúmque adorate. 14
Quòd ſi turpe eſt apud vos Deo ſervire, eligite vobis hodiè cui ſerviatis, numinine cui ſervierunt patres veſtri trans flumen, an numini Amorrhæorum quorum terram vos inhabitatis: ego verò & domus patris mei Deo ſerviemus. 15
Reſpondens populus ait, Abſit à nobis ut deſeramus cultum Domini, & colamus numina alia *præter ipſum.* 16
Nam Deus eſt Deus noſter, qui extraxit nos & patres noſtros de terra Ægypti de domicilio ſervitutis, qui nobis ſpectantibus edidit ſigna magna, & protexit nos in omnibus viis per quas inceſſimus, & inter omnes populos inter quos tranſivimus. 17
Deus tandem expulit omnes populos iſtos & Amorrhæum in hac terra degentem, à conſpectu noſtro; quapropter nos etiam Deum colemus, quoniam ipſe eſt Deus noſter. 18
Dixit rurſùs Joſue ad populum, Non poteritis eum colere, quia Deus eſt Sanctiſſimus, Robuſtiſſimus, Potentiſſimus, Zelotes, nec parcet culpæ veſtræ & peccatis veſtris. 19
Cùm enim Deum deſerueritis, & colueritis numen aliud *præter ipſum, reverſus malum vobis inferet, conſumétque vos poſteaquam benefecit vobis.* 20
Dixit populus ad Joſue, Nequaquam; imò Deum colemus. 21

ספר יהושע : כד

,vos *in* vos Testes :populum ad Jehosuah Dixitque
22 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם
.ei *servienaum ad* DOMINUM vobis elegistis vos Quia
כִּי־אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד אוֹתוֹ
alienigenæ deos removete nunc Et .Testes:dixerunt Et
23 וַיֹּאמְרוּ עֵדִים׃ וְעַתָּה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר
DOMINUM ad vestrum cor inclinate & :*vestro interiori* in qui
אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה
:Jehosuah ad populus Dixeruntque .Israel Deum
24 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
.*audiemus* ejus *voce in* &,serviemus nostro Deo DOMINO
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע׃
proposuit & ;illa die in populo fœdus Jehosuah *excidit* Et
25 וַיִּכְרֹת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּשֶׂם
Jehosuah Scripsitque .Sechem in judicium & ,*statutum* ei
26 לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בִּשְׁכֶם׃ וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
cepit & ,Dei legis libro in ista verba
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח
,quercum subter ibi eum statuit & ,magnum lapidem
אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְקִימֶהָ שָּׁם תַּחַת הָאַלָּה
omnem ad Jehosuah Dixitque .DOMINI sanctuario in quæ
27 אֲשֶׁר בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־
,testimonium in nobis *in* erit iste lapis Ecce :populum
הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ לְעֵדָה
,DOMINI *dicta* omnia audivit ipse quia
כִּי־הִיא שָׁמְעָה אֵת כָּל־אִמְרֵי יְהוָה
fortè ne ,testimonium in vos *in* erit & :nobiscum est locutus quæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהָיְתָה בָכֶם לְעֵדָה פֶּן־
populum Jehosuah Dimisitque .vestrum Deum *in* negetis
28 תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם׃ וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם
,hæc *verba* post fuit Et .suam hæreditatem in *virum*
29 אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
filius ,DOMINI servus ,Nun filius Jehosuah est mortuus &
וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־
termino in eum Sepelieruntque .annorum decem & centum
30 מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּגְבוּל
,Ephraim monte in quæ ,Timnathserach in ,ejus hæreditatis
נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרָיִם
Israel Servivitque .Ghahas montis aquilone ab
31 מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־
,seniorum diebus omnibus & ,Jehosuah diebus omnibus DOMINO
יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים
cognoverunt qui & ,Jehosuah post dies prolongaverunt qui
אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַאֲשֶׁר יָדְעוּ
.Israel ipsi fecerat quod ,DOMINI opus omne
אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃
Israel filii fecerunt ascendere quæ Joseph ossa Et
32 וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
quam ,agri parte in Sechem in sepelierunt ,Ægypto ex
מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
,Sechem patris Chamor filiis à Jahacob acquisierat
קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם
.hæreditatem in Joseph filiis fuerunt & ;*agnellis* centum in
בְּמֵאָה קְשִׂיטָה וַיִּהְיוּ לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃
,eum sepelierunt & :est mortuus Aharon filius Elhazar Et
33 וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
monte in ei fuit datus qui ,ejus filii Pinechas *Gibbath* in
בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן־לוֹ בְּהַר
.Ephraim
אֶפְרָיִם׃

Versio VULG. LAT.

22 Et Josue ad populum, Testes,
inquit, vos estis, quia ipsi elegeritis
vobis Dominum ut serviatis
ei. Responderuntque:
23 Testes. Nunc ergò, ait, Auferte
deos alienos de medio
vestrî, & inclinate corda vestra
ad Dominum Deum Israel.
24 Dixítque populus ad Josue;
Domino Deo nostro serviemus,
et obedientes erimus præceptis
25 ejus. Percussit ergò Josue
in die illo fœd⁹, & proposuit
populo præcepta atque judicia
26 in Sichem. Scripsit quoque
omnia verba hæc in volumine
legis Domini: & tulit
lapidem pergrandem, posuítque
eum subter quercum, quæ
erat in Sanctuario Domini:
27 Et dixit ad omnem populum;
En lapis iste erit vobis in testimonium,
quòd audierit omnia
verba Domini quæ locutus
est vobis: ne fortè posteà
negare velitis, & mentiri Domino
28 Deo vestro. Dimisitque
populum, singulos in possessionem
29 suam. Et post hæc
mortuus est Josue filius Nun
servus Domini, centum & decem
30 annorum: Sepeliernúntque
eum in finibus possessionis
suæ in Thamnathsare, quæ
est sita in monte Ephraim, à Septentrionali
parte montis
31 Gaas. Servivítque Israel Domino
cunctis diebus Josue, &
seniorum qui longo vixerunt
tempore post Josue, & qui noverunt
omnia opera Domini
32 quæ fecerat in Israel. Ossa
quoque Joseph, quæ tulerant
filii Israel de Ægypto, sepelierunt
in Sichem, in parte agri,
quem emerat Jacob à filiis
Hemor patris Sichem, centum
novellis ovibus, & fuit in possessionem
33 filiorum Joseph. Eleazar
quoque filius Aaron mortuus
est: & sepelierunt eum
in Gabaath Phinees filii ejus,
quæ data est ei in monte Ephraim.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

22 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, Μάρτυρες
ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς (υ) ἐξελέξασθε κυρίῳ
23 λατρεύειν αὐτῷ. Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς
θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν
καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ.
24 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, Κυρίῳ λατρεύσομεν,
25 καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα. Καὶ διέθετο
Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν
ἐν Σηλὼ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.
26 Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον
(φ) νόμων τοῦ θεοῦ. καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν, καὶ
ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοῦς ὑπὸ τὴν (χ) τέρμινθον ἀπέναντι
27 κυρίου. Καὶ εἶπε Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν,
Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος (ψ) ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον,
ὅτι (ω) αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ (α) λεχθέντα
αὐτῷ ὑπὸ κυρίου (β) ὅτι ἐλάλησε πρὸς
ὑμᾶς σήμερον, καὶ οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον
ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἂν ψεύσησθε
28 κυρίῳ τῷ θεῷ (γ) μου. Καὶ ἀπέστειλεν
Ἰησοῦς τὸν (δ) λαὸν, καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς
31 τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ
κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς
ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν
χρόνον μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι εἴδοσαν πάντα τὰ
29 ἔργα κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ. Καὶ
ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς
30 Ναυῆ δοῦλος κυρίου ἑκατὸν (ε) δέκα ἐτῶν. Καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ
ἐν (ζ) Θαμνασαρὰχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ
ἀπὸ Βορρᾶ τοῦ (η) ὄρους τοῦ Γαλαάδ. ἐκεῖ
ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ (θ) μνῆμα εἰς ὃ ἔθαψαν
αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας,
ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις,
ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ
(ι) συνέταξεν αὐτοῖς κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως
32 τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν
(κ) ἐν Σικίμοις, ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ
οὗ ἐκτήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν
κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἀμνάδων ἑκατὸν,
33 καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰωσὴφ ἐν μερίδι. Καὶ ἐγένετο
μετὰ ταῦτα καὶ Ἐλεάζαρ (λ) υἱὸς Ἀαρὼν
ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν (μ) Γαβαὰρ
Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν
τῷ ὄρει τῷ Ἐφραίμ. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
λαβόντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν (ν) κιβωτὸν τοῦ θεοῦ,
περιεφέροσαν ἐν ἑαυτοῖς. καὶ Φινεὲς ἱεράτευσεν
ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε,
καὶ (ξ) κατωρύγη ἐν Γαβαὰρ τῇ ἑαυτοῦ. οἱ
δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπήλθοσαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον
(ο) αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν. καὶ ἐσέβοντο
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀστάρτην, καὶ (π) Ἀσταρὼθ,
καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλὼμ
τῷ βασιλεῖ Μωὰβ, καὶ (ρ) ἐκυρίευσεν
αὐτῶν ἔτη δεκαοκτώ. *

Et dixit Jesus ad populū, Testes 22
vos contra vos, quia vos elegistis
(m) Domino servire ei. Et nunc 23
circumauferte deos alienos, qui in
vobis, & dirigite cor vestrum ad
Dominū Deum Israel. Et dixit 24
populus ad Jesum, Domino serviemus,
& vocē ejus audiemus. Et 25
disposuit Jes⁹ testamentū ad populum
in illa die; & dedit illi legē,
& judicium in Selo corā tabernaculo
Dei Israel. Et scripsit 26
verba hæc in libro (n) legum Dei:
et accepit lapidē magnum: et statuit
illū Jes⁹ sub terebintho ante
Dominum. Et dixit Jesus ad populum, 27
Ecce lapis iste erit (o) in
vobis in testimonium; quia hic audivit
omnia quæ dicta sunt (p) ei
à Domino, (q) quicquid locutus
est ad vos hodie: & hic erit in
vobis in testimoniū in novissimis
diebus; cum mentiti fueritis Domino
Deo (r) meo. Et misit Jesus 28
populū, (s) & iverunt unusquisque
ad locum suum. Et servivit 31
Israel Domino omnes dies Jesu,
& omnes dies seniorum, quicunq;
traduxerant temp⁹ cum Jesu, et
quicunq; viderāt omnia opera Domini,
quæ fecerat ipsi Israel. Et 29
factū est post illa, & mortuus est
Jes⁹ fili⁹ Nave servus Domini (t)
centum decē annorum. Et sepelierunt 30
eum ad fines sortis ej⁹ in (u)
Tamna-sarach in monte, qui Ephræm,
ab Aquilone montis, qui
Galaad. Ibi posuerunt cum eo in
monumento, in quo sepelierunt
eum, ibi cultros petrinos, in quibus
circumcīdit filios Israel in Galgalis;
cum eduxit eos de Ægypto:
sicut constituit eis Dominus. Et
ibi sunt usque in hodiernam diem.
Et ossa Joseph extulerunt filii 32
Israel de Ægypto: et defoderunt
in Sicimis, in parte agri, quē
acquisivit Jacob ab Amorrhæis
habitantibus in Sicimis, agnabus
centum, & dedit eam Joseph in
parte. Et factum est post hæc, & 33
Eleazar filius Aaron princeps sacerdotum
defunctus est: & sepultus
est in Gabaar Phinees filii sui,
quam dedit ei in monte, qui Ephræm.
(x) In illa die sumentes
filii Israel arcam Dei, circumtulerunt
in seipsis. Et Phinees functus
est sacerdotio pro Eleazaro
patre suo, quoadusque mortuus
est: & defossus est in Gabaar, quæ
ipsius. Filii autem Israel abierunt
unusquisque ad locū suum, et ad
suam civitatem. Et coluerunt filii
Israel Astarten, et Astaroth,
et deos gentium, quæ in circuitu
ipsorum. Et tradidit eos Dominus
in manus Eglom regi Moab.
Et dominatus est eorum annos
decem octo.

MS.A. (υ) ἐξελέξασθε τὸν κύριον λατρεύειν (φ) νόμου (χ) τερέβινθον (ψ) ἔσται ὑμῖν (ω) οὗτος (α) λεχθέντα ὑπὸ (β) ὅσα ἐλάλησεν (γ) ἡμῶν. Καὶ ἐξαπέστειλεν (δ) λαὸν, ἕκαστον εἰς τὸν (ε) καὶ δέκα (ζ) Θαμνασαχὰρ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ (η) ὄρους Γαάς. καὶ ἐκεῖ (θ) μνημεῖον ἐν ᾧ ἔθαψαν (ι) συνέταξεν κύριος· (κ) αὐτὰ ἐν (λ) ὁ υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς (μ) Γαβαὰθ (ν) κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ, περιέφερον (ξ) κατωρύχθη ἐν Γαβαὰθ (ο) ἑαυτῶν, (π) τὴν Ἀσταρὼθ, (ρ) κατεκυρίευσεν

* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ.

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

22 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא סָהֲדִין אַתּוּן בְּנַפְשָׁתְכוֹן אֲרֵי אַתּוּן בְּחַרְתּוּן לְכוֹן יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ
23 לְמִפְלַח קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ סָהֲדִין׃ וּכְעַן אַעְדּוּ יַת טַעֲוָת עַמְמַיָּא דִּי בֵינֵיכוֹן וְאַפְנוּ יַת לִבְּכוֹן
24 לְפוּלְחָנָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ עַמָּא לִיהוֹשֻׁעַ יַת יְיָ אֱלָהָנָא נִפְלַח וּלְמֵימְרֵיהּ
25 26 נְקַבֵּיל׃ וּגְזַר יְהוֹשֻׁעַ קְיָם לְעַמָּא בְּיוֹמָא הַהוּא וְשַׁוִּי לֵיהּ קְיָם וְדִין בִּשְׁכֶם׃ וּכְתַב יְהוֹשֻׁעַ יַת
פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאַצְנְעִנּוּן בְּסֵפַר אוֹרָיְתָא דַיְיָ וּנְסֵיב אַבְנָא רַבְּתָא וַאֲקִימָהּ תַּמָּן תְּחוֹת
27 אַלְּתָא דִּי בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא הָא אַבְנָא הָדָא תְּהֵי לָנָא כִּתְרֵין
לוּחֵי אֶבֶן קְיָמָא אֲרֵי יָתַהּ עֲבַדְנָא לְסָהֲדוּ אֲרֵי פִּתְגָמַיָּא דִּכְתִיבִין עֲלַהּ מֵעֵין כָּל פִּתְגָמַיָּא
28 דַיְיָ דִּי מַלֵּל עִמָּנָא וּתְהֵי בְכוֹן לְדָכְרָן וּלְסָהֲדוּ דִּלְמָא תְכַדְּבוּן קֳדָם אֱלָהֲכוֹן׃ וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ
29 יַת עַמָּא גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃ וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דַיְיָ בַּר
30 מְאָה וַעֲסַר שְׁנִין׃ וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּתְחוּם אַחְסַנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת סֶרַח דִּי בְטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם
31 מִצִּפּוּנָא לְטוּר גָּעַשׁ׃ וּפְלַח יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יוֹמֵי סָבַיָּא דִּי אוֹרִיכוּ יוֹמִין
32 בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ וְדִי יְדַעוּ יַת כָּל עוּבָדָא דַיְיָ דִּי עֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיַת גַּרְמֵי יוֹסֵף דְּאַסִּיקוּ בְנֵי
33 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קְבַרוּ בִשְׁכֶם בְּאַחְסָנַת חַקְלָא דִּקְנָא יַעֲקֹב מִבְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִשְׁכֶם
בִּמְאָה חוּרְפָן וַהֲווֹ לִבְנֵי יוֹסֵף לְאַחְסָנָא׃ וְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן מִית וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּגִבְעֲתָא
דְּפִנְחָס בְּרֵיהּ דְּאִתְיְהִיבַת לֵיהּ בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Josue populo: Testes vos in anima vestra, quòd vos optâstis vobis 22
cultum Dñi ad serviendum ante illum: & dixerunt, testes. Et 23
nunc missam facite abominationem gentium, quæ inter vos; & inclinate
cor vestrum ad cultum Dñi Dei Israel. Et dixerunt populus ad Josue: 24
Domino Deo nostro serviemus, & dicto ejus audiemus. Et pepigit Josue 25
fœdus populo in die illo; & posuit illi pactum & judicium in Sechem.
Et scripsit Josue verba hæc, *& retulit ea* in *librum* legis Dñi; & tulit 26
lapidem grandem; & statuit illum ibi sub quercu, quæ in domo sanctuarii
Dñi. Et dixit Josue omni populo, Ecce lapis hic erit nobis ut duæ tabulæ 27
lapidis fœderis; namq; eum fecimus ad testimonium; nam verba
quæ scripta super ipsum ex oculo omnium verborum Dñi quæ locutus est
nobiscum: & erit vobis in memoriale *& in testimonium*, ne fortè mentiamini
ante Deum vestrum. Et dimisit Josue populum, virum ad possessionem 28
suam. Et fuit post verba hæc; & mortuus est Josue filius Nun servus Dñi, 29
filius centum & decem annorum. Et sepelierunt eum in termino possessionis 30
ejus, in Thimnath Zzarahh, quæ in monte dom⁹ Ephraim, à Septentrione
montis Gaghas. Et servivit Israel ante Dñm omnibus diebus Josue, 31
& omnibus diebus seniorum qui prolongavere dies post Josue; & qui
noverunt omne factum Dñi quod fecit Israeli. Et ossa Joseph quæ attulerunt 32
filii Israel ex Ægypto, sepelierunt in Sechem, in possessione agri
quē emit Jacob à filiis Hhamor patris Sichem in centum agnis; & fuerunt
filiis Joseph in possessionem. Et Elghazar filius Aharon mortuus est; & sepelierunt 33
eum in Gibghatha Pinhhazz filii ejus, quæ data est ei in monte
domus Ephraim.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܣܗܕܐ ܐܢܬܘܢ ܒܢܦܫܟܘܢ. ܕܐܢܬܘܢ ܓܒܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܠܡܦܠܚ 22
ܠܡܪܝܐ ܀ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܗܕܝܢ ܚܢܢ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܥܒܪܘ ܠܐܠܗܐ 23
ܢܘܟܪܝܐ ܕܒܝܢܬܟܘܢ. ܘܐܨܠܘ ܠܒܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܥܡܐ 24
ܠܝܫܘܥ. ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܢܦܠܘܚ. ܘܠܩܠܗ ܢܫܡܥ. * ܘܓܙܪ ܝܫܘܥ ܕܝܬܩܐ 25
ܠܥܡܐ. ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܣܡ ܠܗ ܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ ܒܫܟܝܡ. * ܘܟܬܒ ܝܫܘܥ ܟܠܗ 26
ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ. ܘܢܣܒ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܬܚܝܬ ܒܠܘܛܐ
ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܗܐ ܟܐܦܐ ܗܕܐ ܬܗܘܐ ܠܢ ܣܗܕܐ. 27
ܡܛܠ ܕܗܝ ܫܡܥܬ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܡܢ. ܘܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܠܣܗܕܘܬܐ
ܕܠܐ ܬܕܓܠܘܢ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܫܪܐ ܐܢܫ. ܐܢܫ ܠܝܪܬܘܬܗ. 28
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ. ܡܝܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ ܀ ܟܕ ܒܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܫܢܝܢ. 29
* ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗ. ܒܬܡܢܬ ܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܛܘܪܐ 30
ܕܓܥܫ. * ܘܦܠܚ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܝܫܘܥ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ 31
ܕܩܫܝܫܐ ܕܐܘܪܟܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ ܀ ܘܝܕܥܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܐܝܠ.
* ܘܓܪܡܘܗܝ ܕܝܘܣܦ ܕܐܣܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܀ ܩܒܪܘ ܒܫܟܝܡ. 32
ܒܚܠܩܬܐ ܕܚܩܠܐ ܕܙܒܢ ܝܥܩܘܒ ܡܢ ܒܢܝ ܚܡܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܒܡܐܐ ܢܩܘܢ. ܘܗܘܬ ܠܝܪܬܘܬܐ
ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ. * ܘܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܓܒܥܬܐ 33
ܕܦܢܚܣ ܒܪܗ ܀ ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܗ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ.

* ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܕܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܠܥܡܐ. ܫܢܝܢ ܟܙ. ܘܐܬܢܒܝ ܘܟܬܒ
ܟܠܗܝܢ ܕܗܘܝ ܒܙܒܢܗ. ܐܬܟܬܒܘ ܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ * ܒ ܩܣܙ *

Ait Jeſus ad populum, Teſtes eſtis in animi 2
veſtri *conſcientia* quòd vos elegeritis vobs
colere Dñm? Dicuat ei, Teſtes ſumus. Ait 23
illis Jeſus, Igitur amovete deos alienos qui
ſunt inter vos, & dirigite cor veſtrum ad
Dominum Deum Iſraelis. Dixit popul⁹ ad 24
Jeſum, Dominum Deum noſtrum colem⁹, &
voci ejus obtemperabim⁹. Statuit ergò Jeſus 25
fœdus cum populo eodem die, & docuit eos
præcepta & judicia in Sechim. Et ſcripſit 26
Jeſus verba hæc in libro legis Moſaicæ: &
accipiens lapidem magnum, erexit eum ſub
terebintho Sanctuarii Domini. Et ait Jeſus 27
ad univerſum populum, En lapis iſte erit
nobis teſtis, quandoquidem ipſe audivit
omnia verba Domini quæ locut⁹ eſt nobiſcũ,
eritque vobis in teſtimonium quòd non mentiemini in Dominum Deum veſtrum. Deniq; 28
poſtquam hortat⁹ eſt Jeſus populum, dimiſit
unumquemque ad poſſeſſionem ſuam. His 29
peractis, mortu⁹ eſt Jeſus filius Nun, ſervus
Domini, annos nat⁹ centum ac decem: Et 30
ſepelierunt eum intra terminum poſſeſſionis
ſuæ, in Temnathſerah quæ eſt in monte Aphrem, ab Aquilonari parte montis Gaas.
Coluit autem Iſrael Dominum cunctis 31
diebus Jeſu, cunctiſque diebus ſeniorum
qui diu vixerunt poſt Jeſum, & noverant opera Domini, quæ fecerat Iſraeli.
Oſſa verò Joſephi, quæ aſportaverant filii 32
Iſrael ex Ægypto, ſepelierunt in Sechim, in
illa agri portione quam emerat Jacob ab
Hemor patre Sechim centum ovibus, quæque ceſſerat in hæreditatem filiis Joſephi.
Eliazar quoque ſacerdos filius Aharonis 33
ſacerdotis mortuus eſt, & ſepelierunt eum
in Gebeeta Phinheſi filii ejus, quæ data fuerat ei in monte Aphrem.

Libri Ieſu filij Nun, qui rexit populum annos viginti ſeptem, & prophetavit, ac ſcripſit quæ ſuis temporibus acciderant, finis. Continet autem verſus bis mille, centum ſexaginta ſeptem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فقال لهم يوسع * انتم شهود على انفسكم انكم قد اخترتم عبادة الله * فقالوا نحن 22
شهود * فقال ازيلوا الان المعبودات الغرباء * وميلوا قلوبكم الى الله اله اسرايل * فقال القوم 23 24
ليوسع * ربنا نعبد * وامره نقبل * فقطع يوسع للقوم عهدا في ذلك اليوم * وجعل لهم 25
رسما وعهدا وحكما في شيلوا قدام مسكن اله اسرايل * وكتب يوسع هذه المواقف في 26
كتاب شريعة الله * واخذ حجرا كبيرا * واقامه هناك عند البلوطة التي في قدس الله *
* وقال يوسع لجميع الشعب * هوذا هذا الحجر مقام شاهدا علينا * ولانه سمع جميع قول الله 27
الذي قاله لنا * فيكون شاهدا عليكم لئلا تجحدوا الله * واطلق يوسع القوم * كل واحد 28
الى نحلته * فلما كان بعد هذه الامور مات يوسع عبد الله وهو ابن ماية وعشرين 29
سنه * ودفنوه في تخم نحلته * في جبل جارس * بجبل افرايم * من شمال جبال جاعس * 30
ودفنت معه في قبره تلك السكاكين التي ختن بها بنوا اسرايل من صخر صوان * وهي
هناك الى اليوم كما امر الله * وعبد القوم الله طول زمان يوسع وزمان الشيوخ الذين طالت 31
اعمارهم بعده * الذين عرفوا كل فعل الله الذي فعل ببني اسرايل * وعظام يوسف الذين 32
اصعدوا بنوا اسرايل من مصر * دفنوها في نابلس في حقل الشجر الذي اشتري يعقوب من
عند بني حمور ابي شخام بمية نعجة * وصار لبني يوسف نحلة * والعازر بن هارون 33
الحبر بعد ذلك مات * ودفنوه في صيغة فنحاس ابنه التي اعطاها له في جبل افريم *

* تم كتاب يوسع بن نون * المنقول من العبراني الى العربي * * والحمد لله وحده *

Ait illis Joſue, Teſtéſne eſtis in voſipſos 22
quòd elegeritis cultum Dei? Dixerunt,
Teſtes ſumus. Ait, Amovete ergò deos 23
peregrinos, & ſiponite corda veſtra Deo,
Deo Iſraelis. Dixit populus ad Joſue, 24
Dominum noſtrum colemus, & præceptum ejus ſuſcipiemus. Pepigit ergò 25
Joſue cum populo ſœdus eodem die, fecitque eis ceremoniam, fœdus, atque judicium in Silo coram habitaculo Dei Iſraelis. Et ſcripſit Joſue decreta iſta in 26
libro legis Dei, ſuménſque lapidem prægrandem, erexit eum ibidem prope quercum quæ erat in ſanctuario Dei. Di- 27
xitque Joſue ad univerſum populum,
Ecce lapis iſte teſtis erigitur inter nos, &
quoniam audivit totum Dei ſermonem
quem locutus eſt nobis, propterea teſtis erit adverſùm vos ne fortè Deum abnegetis. Tum dimiſit Joſue populum, quem- 28
que ad hæreditatem ſuam. His rebus 29
geſtis, mortuus eſt Joſue ſervus Dei quum
eſſet natus annos centum viginti. Et 30
ſepelierunt eum intra limitem poſſeſſionis
ejus, in monte Gjares, in monte Ephraimi, à Septentrione montium Gaas: &
cum eo ſepulti fuerunt in ipſius monumento cultri illi ex lapide ſilicis, quibus
circunciſi fuerant filii Iſraelis, & ſunt
illic ad hunc uſque diem, quemadmodum
præceperat Deus. Ceterùm coluit po- 31
pulus Deum toto tempore Joſue, totóque
tempore ſeniorum quorum longævæ fuerunt ætates poſt ipſum, & qui noverant
omnia opera Dei, quæ fecerat erga filios
Iſraelis. Oſſa quoque Joſephi, quæ edu- 32
xerant filii Iſrael ex Ægypto, ſepelierunt Neapoli in agro arborum, quem emerat Jacob à filiis Hemor patris Sechem
centum ovibus, quique ceſſerat filiis Joſeph in poſſeſſionem. Poſt hæc etiam Ela- 33
zar filius Haronis ſacerdotis mortuus eſt,
& ſepelierunt eum in oppido Phinhaſi
filii ejus, quod dederat ipſi in monte Ephraimi.

Libri Joſue filii Nun ex Hebræo in Arabicum tranſlati, Finis.

Laus DEO ſoli.

ספר שופטים : א

CAP. I. א

,Domino in Iſrael filii interrogavêrunt & ,Jehoſuah mori poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
pugnandũ ad principio in Chenahanæum ad nobis aſcendet Quis :dicendo
לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם
terram dedi Ecce .aſcendet Jehudah :Dominus dixit Et ? eum in
2 בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
Aſcende : ſuum fratrem Simhon ad Jehudah Dixitque .ejus manu in
3 בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה
ibo & : Chenahanæum in pugnabimus & ,meam ſortem in mecum
אִתִּי בְגֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי
.Simhon eo cum ivit & : tuam ſortem in tecum ego etiam
גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃
Perizæum & ,Chenahanæum Dominus dedit & ; Jehudah Aſcenditque
4 וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי
.virorum millia decem ,Bezec in eos pecuſſerunt & : eorum manu in
בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃
,eum in pugnaverunt & ,Bezec in Adonibezec invenerunt Et
5 וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ
,Adonibezec Fugitque .Perizæum & ,Chenahanæum percuſſerunt &
6 וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי׃ וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק
pollices abſciderunt & ,eum apprehenderunt &,eum poſt ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנוֹת
,reges Septuaginta :Adonibezec Dixitque .ejus pedum &,ejus manuũ
7 יָדָיו וְרַגְלָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי־בֶזֶק שִׁבְעִים מְלָכִים
colligentes fuerunt ,abſciſſis eorum pedum & ,eorum manuum pollicibus
בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ מְלַקְּטִים
: Deus mihi rependit ſic ,feci Sicut : mea menſa ſub
תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים
filii Pugnaveruntque .ibi eſt mortuus &,Jeruſalaim eum adduxerũt &
8 וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־
os ad eam percuſſerunt & ,eam ceperunt & ,Jeruſalaim in Jehudah
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־
deſcenderunt poſtea Et .ignem in miſerunt civitatem & ,gladii
9 חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ וְאַחַר יָרְדוּ
,montem habitantem ,Chenahanæum in pugnandum ad Jehudah filii
בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר
habitantem Chenahanæum ad Jehudah ivit Et .planiciem & ,meridiem &
10 וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃ וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב
percuſſerunt & (Chiriatharbah facies ad Chebron nomen &) : Chebron in
בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע וַיַּכּוּ
habitatores ad inde ivit Et .Talmai & ,Achiman & ,Seſai
11 אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־יוֹשְׁבֵי
: Caleb Dixitque (.Chiriathſepher antea Debir nomen &) : Debir
12 דְּבִיר וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃ וַיֹּאמֶר כָּלֵב
ei dabo & ,eam ceperit & ,Chiriathſepher percuſſerit Qui
אֲשֶׁר־יַכֶּה אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ
filius Hothniel eam cepit Et .uxorem in meam filiam Hachſah
13 אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־
Hachſah ei deditque : eo ab minor ,Caleb fratris Chenaz
קְנַז אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה
.uxorem in ſuam filiam
בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER JUDICUM, HEBRAICE SOPHETIM.

CAPUT. I.

1 POſt mortem Joſue conſuluerunt
filii Iſrael Dominum,dicentes;
Quis aſcendet ante nos
contra Chananæũ, & erit dux
2 belli ? Dixítque Dñs , Judas
aſcendet:ecce tradidi terrã in
3 manus ejus. Et ait Judas Simeoni
fratri ſuo ; Aſcende
mecum in ſortem meam, &
pugna contra Chananæum,ut
& ego pergam tecum in ſortẽ
tuam. Et abiit cum eo Simeon.
4 Aſcendítque Judas, &
tradidit Dñs Chananæum ac
Pherezæum in manus eorum :
& percuſſerunt in Bezec decem
5 millia virorum. Invenerúntque
Adonibezec in Bezec
, & pugnaverunt contra
eum, ac percuſſerunt Chananæum
6 & Pherezæum. Fugit
autem Adonibezec : quem
perſecuti comprehenderunt,
cæſis ſummitatibus manuum
7 ejus ac pedum. Dixítque Adonibezec
; Septuaginta reges,
amputatis manuum ac pedum
ſummitatibus, colligebant ſub
menſa mea ciborũ reliquias:
ſicut feci , ita reddidit mihi
Deus. Adduxerúntque eum in
Jeruſalem, & ibi mortuus eſt.
8 Oppugnantes ergò filii Juda
Jeruſalem, ceperunt eam, &
percuſſerunt in ore gladii,tradentes
cunctam incendio civitatem.
9 Et poſteà deſcendentes
pugnaverunt contra Chananæũ,
qui habitabat in montanis,
& ad Meridiem, & in
10 campeſtrib'. Pergénſq; Judas
contra Chananæum , qui habitabat
in Hebron, (cujus nomen
fuit antiquitùs Cariath
Arbe) percuſſit Seſai, & Ahiman,
11 & Tholmai : Atque indè
profectus abiit ad habitatores
Dabir, cujus nomen vetus erat
Cariath Sepher, id eſt, civitas
12 Literarũ.Dixitq; Caleb ; Qui
percuſſerit Cariath Sepher, &
vaſtaverit eam, dabo ei Axam
13 filiam meam uxorem. Cúmque
cepiſſet eam Othoniel filius
Cenez frater Caleb minor,
dedit ei Axam filiam ſuam
conjugem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΡΙΤΑΊ.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ, καὶ
ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) διὰ τοῦ κυρίου,
λέγοντες, Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς (β)
τοὺς Χαναναίους ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι
2 (γ) πρὸς αὐτούς; Καὶ εἶπε κύριος, Ἰούδας
ἀναβήσεται· ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ
3 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰούδας (δ) τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ
αὐτοῦ, Ἀνάβηθι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ
μου, (ε) καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους,
καὶ πορεύσομαι (ζ) κἀγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ
κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ᾽ αὐτοῦ Συμεών.
4 Καὶ ἀνέβη Ἰούδας. καὶ (η) παρέδωκε κύριος
τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον (θ) εἰς
τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ (ι) ἔκοψαν αὐτοὺς ἐν
5 (κ) Βεζὲκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ
(λ) κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ
Βεζὲκ, καὶ (μ) παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ
ἔκοψαν τὸν Χαναναῖον καὶ (ν) Φερεζαῖον.
6 Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζέκ. καὶ κατέδραμον ὀπίσω
αὐτοῦ, καὶ (ξ) ἐλάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν
τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἄκρα
7 τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζὲκ,
Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν
αὐτῶν, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι,
ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω
τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως
ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς
8 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ ἐπολέμουν
(ο) υἱοὶ Ἰούδα τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν
ἐν (π) στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν
9 ἐν πυρί. Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν
οἱ υἱοὶ Ἰούδα (ρ) πολεμῆσαι πρὸς τὸν
Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν
10 καὶ τὸν Νότον καὶ τὴν πεδινήν. Καὶ ἐπορεύθη
Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν (σ) κατοικοῦντα
ἐν Χεβρών. καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας·
καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον
Καριαθαρβοκσεφέρ· καὶ (τ) ἐπάταξαν τὸν
Σεσσὶ καὶ Ἀχιμὰν καὶ Θολμὶ γεννήματα
11 τοῦ (υ) Ἐνάκ. Καὶ (φ) ἀνέβησαν ἐκεῖθεν
πρὸς τοὺς κατοικοῦντας (χ) Δαβίρ· τὸ δὲ
ὄνομα τῆς Δαβὶρ ἦν ἔμπροσθεν Καριαθσεφέρ,
12 πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χάλεβ,
Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων
καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν
13 (ψ) Ἀχὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ
προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς (ω)
Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ ὁ νεώτερος. καὶ
ἔδωκεν (α) αὐτῷ Χάλεβ τὴν Ἀχὰ θυγατέρα
αὐτοῦ εἰς γυναῖκα. MS.A. Κεσσαί.

JUDICES.

CAP. I.

ET factũ eſt,poſtquã defunct' 1
eſt Ieſus ; & interrogabant
filii Iſrael(a)per Dominum, dicentes;
Quis aſcendet nobis ad
(b)Chananæos dux ad bellandum
adverſùs eos? Et dixit Dominus,
Judas aſcendet. Ecce dedi terram 2
in manu ejus.Et dixit Judas
ad Symeon fratrem ſuum, Aſcende 3
mecum in ſortem meam :
&(c)inſtruamus exercitum adverſùs
Chananæos ; & ibo etiam
ego tecum in ſortem tuã. Et ivit
cum eo Symeon. Et aſcendit Iudas.
Et tradidit Dominus Chananæum, 4
& Pherezæum in manus
(d)eorum. Et conciderunt eos in
Beſec, ad decem millia virorum.
Et(e)aſſecuti ſunt Adonibezec in
Beſec, & ſtruxerunt aciem adverſùs 5
eum:& conciderunt Chananæum,
& Pherezæum. Et fugit
Adonibezec. Et cucurrerunt 6
poſt eum, & ceperunt eum :&
præciderunt ſummitates manuum
ejus,& ſummitates pedum ejus.
Et dixit Adonibezec;Septuaginta
reges,ſummitates manuum ſuarum, 7
& ſummitates pedum ſuorum
abſciſi, erant colligentes
quæ ſub menſa mea. Sicut igitur
feci;ſic retribuit mihi Deus. Et
ducunt eum in Hieruſalem, &
mortuus eſt ibi. Et oppugnabant 8
filii Iuda (f) Hieruſalem:& ceperunt
eam,& percuſſerunt eam
in ore gladii:& civitatem incenderunt
in igni. Et poſt hæc deſcenderunt 9
filii Iuda bellare in
Chananæum inhabitantem montanam,
& Auſtrum, & campeſtrem.
Et ivit Iudas ad Chananæum 10
habitantem in Chebron. Et
exiit Chebron ex adverſo.Et nomen
erat Chebron, anteà Cariath
arboc(g)ſepher : & percuſſerunt
Seſſi, & Achiman, & Tholmi,
genimina ipſius Enac. Et aſcenderunt 11
inde ad habitantes Dabir.
Nomen autem Dabir erat anteà
Cariathſepher,(h)civitas Literarum.
Et dixit Chaleb, Quicunque 12
percuſſerit civitatem
Literarum , & præoccupaverit
eam ; dabo ei (i) Aſcha filiam
meam in uxorem. Et præoccupavit 13
eam Gothoniel filius Cenez
(k)fratris Chaleb,qui junior. Et
dedit ei Chaleb Aſcha filiam ſuam
in uxorem.

MS.A. (α) ἐν κυρίῳ, (β) τὸν Χαναναῖον (γ) ἐν αὐτῷ; (δ) πρὸς Συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, (ε) καὶ πολεμήσω ἐν τῷ Χαναναίῳ, (ζ) καί γε ἐγὼ (η) ἔδωκεν (θ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ· (ι) ἐπάταξεν (κ) Βαζὲκ δέκα (λ) εὗρον (μ) ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐπάταξεν τὸν (ν) τὸν Φερεζαῖον. (ξ) ἔλαβον (ο) οἱ υἱοὶ (π) στόματι μαχαίρας, καὶ (ρ) τοῦ πολεμῆσαι (σ) καθοικοῦντα * ἐξ ἐναντίας. Τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν Καριαρβοκσεφέρ· (τ) ἐπάταξεν τὸν Γεθθὶ, καὶ τὸν Ἀχιμαὰμ, καὶ τὸν Θαμεὶ (υ) Ἐνάμ. (φ) ἐπορεύθη ἐπὶ (χ) Δαβείρ· Καὶ τὸ ὄνομα Δαβεὶρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις Γραμμάτων. (ψ) Ἀχὰν (ω) Κενὲζ ἀδελφὸς Χάλεβ ὁ νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. (α) αὐτῷ τὴν Ἀχὰν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית יְהוֹשֻׁעַ וּשְׁאִילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵימְרָא דַיָי לְמֵימַר מַן יִסַּק לָנָא לְוָת
2 כְּנַעֲנָאָה בְּקַדְמֵיתָא לְאַגָּחָא קְרָבָא בֵּיהּ׃ וַאֲמַר יְיָ יְהוּדָה יִסַּק הָא מְסָרֵית יָת יָתְבֵי אַרְעָא
3 בִּידֵיהּ׃ וַאֲמַר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אֲחוּהִי סַק עִמִּי בְּעַדְבִי וּנְגִיחַ קְרָבָא עִם כְּנַעֲנָאָה וְאֵיהַךְ אַף
4 אֲנָא עִמָּךְ בְּעַדְבָךְ וַאֲזַל עִמֵּיהּ שִׁמְעוֹן׃ וּסְלִיקוּ דְבֵית יְהוּדָה וּמְסַר יְיָ יָת כְּנַעֲנָאָה וּפְרִיזָאָה
5 בִּידֵיהוֹן וּמְחֻנוּן בְּבֶזֶק עַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא׃ וְאַשְׁכַּחוּ יָת אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בֵּיהּ
6 וּמְחוֹ יָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת פְּרִיזָאֵי׃ וַעֲרַק אֲדֹנִי בֶזֶק וּרְדַפוּ בַתְרוֹהִי וַאֲחַדוּ יָתֵיהּ וְקַצִּיצוּ יָת
7 קַרְסְלֵי יְדוֹהִי וְרַגְלוֹהִי׃ וַאֲמַר אֲדֹנִי בֶזֶק שַׁבְעִין מַלְכִין קַרְסְלֵי יְדֵיהוֹן וְרַגְלֵיהוֹן מְקַצְּצִין
הֲווֹ מְלַקְּטִין לַחְמָא תְּחוֹת פָּתוֹרִי כְּמָא דַעֲבָדֵית כֵּן שַׁלֵּים לִי יְיָ וְאַיְתוּהִי לִירוּשְׁלֶם וּמִית
8 תַּמָּן׃ וְאַגִּיחוּ קְרָבָא בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשְׁלֶם וּכְבַשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹהָא לְפִתְגָּם דְּחֶרֶב וְיָת
9 קַרְתָּא אוֹקִידוּ בְנוּרָא׃ וּבָתַר כֵּן נְחַתוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּכְנַעֲנָאֵי יָתֵיב
10 טוּרָא וְדָרוֹמָא וּשְׁפֶלְתָּא׃ וַאֲזַלוּ דְבֵית יְהוּדָה לְוָת כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתְבִין בְּחֶבְרוֹן וְשׁוּם חֶבְרוֹן
11 מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְבַּע וּמְחוֹ יָת שֵׁישַׁי וְיָת אֲחִימָן וְיָת תַּלְמָי׃ וַאֲזַלוּ מִתַּמָּן לְוָת יָתְבֵי
12 דְבִיר וְשׁוּם דְּבִיר מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְכֵי׃ וַאֲמַר כָּלֵב דְּיִמְחֵי יָת קִרְיַת אַרְכֵי
13 וְיִכְבְּשִׁנַּהּ וְאֶתֵּן לֵיהּ יָת עַכְסָה בְרַתִּי לְאִתּוּ׃ וּכְבַשַׁהּ עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי
דְּכָלֵב דִּזְעֵיר מִנֵּיהּ וִיהַב לֵיהּ יָת עַכְסָה בְרַתֵּיהּ לְאִתּוּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET fuit poſtquam mortuus eſt Joſue , & petierunt filii Iſrael in dicto 1
Domini,ad dicendum : Quis aſcendet nobis ad Chenaghanæum in anteriori
ad ineundum bellum in illum ? Et dixit Dominus : Jehuda aſcendet 2
; ecce dedi habitatores terræ in manu ejus. Et dixit Jehuda ad 3
Simghon fratrem ſuum : Aſcende mecum in ſorte meâ,& inibimus bellum
in Chenaghanæum; & ibo etiam ego tecum in ſorte tuâ : & ivit cum
eo Simghon. Et aſcenderunt domus Jehuda,& tradidit Dominus Chenaghanæum, 4
& Pherizæum in manu eorum, & percuſſerunt eos in Bezeq
decem millia virorum. Et invenerunt Adoni-Bezeq in Bezeq ; & inierunt 5
bellum in eum , & percuſſerunt Chenaghanæum & Pherizæum.
Et fugit Adoni-Bezeq, & perſecuti ſunt poſt eum, & ceperunt eum, & 6
abſciderunt vertebras manuum ejus & pedũ ejus.Et dixit Adoni-Bezeq, 7
Septuaginta reges, vertebris manuum ſuarum & pedum ſuorum præciſis,
fuerunt colligentes panem ſubter menſâ meâ ; quemadmodum quod feci,
ſic retribuit mihi Dominus;& attulerunt eum Jeroſolymam,& mortuus eſt
ibi. Et inierunt bellũ filii Juda in Jeruſalẽ,& ſubegerunt eam,& percuſſerunt 8
eam ad verbum gladii,& urbem incenderunt in igne. Et poſt ſic deſcenderunt 9
filii Juda ad ineundum bellum cum Chenaghanæo habitatore
montis, & Auſtri, & depreſſionis. Et venerunt filii Jehuda ad Chenaghanæos, 10
qui habitantes in Hhebron ; & nomen Hhebron ab antiquo
Kirjath-Arbagh: & percuſſerũt Seſſai & Ahhiman,& Thalmai. Et abiit inde 11
ad habitatores Debir; & nomen Debir ab antiquo Kirjath-Arche. Et 12
dixit Chaleb, Qui percuſſerit Kirjath-Arche, & ſubegerit eam; & dabo
ei Ghachzzah filiam meam in uxorem. Et ſubegit eam Ghathniel filius 13
Kenaz frater Chaleb , qui parvus ab illo ; & dedit ei Ghachzzah filiam ſuam in uxorem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܣܦܪܐ ܕܕܝ̈ܢܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܬܩܪܐ ܒܥܒܪܐܝܬ ܫܦܛܝܡ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܫܐܠܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. 1
ܘܐܡܪܝܢ. ܡܢܘ ܢܣܩ ܠܢ ܥܠ ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܒܪܝܫܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ ܒܩܪܒܐ.
* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܝܗܘܕܐ ܢܣܩ. ܗܐ ܝܗܒܬܗ ܠܐܪܥܐ ܒܐܝܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܕܐ ܠܫܡܥܘܢ 2
ܐܚܘܗܝ. ܣܩ ܥܡܝ ܒܦܪܣܝ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ ܟܢܥܢܝ̈ܐ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܐܙܠ ܥܡܟ ܒܦܪܣܟ. 3
ܘܐܙܠ ܥܡܗ ܫܡܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܠܦܪܙܝ̈ܐ 4
ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗܘܢ ܒܒܙܩ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝ̈ܢ. * ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܠܡܪܐ 5
ܕܒܙܩ ܒܒܙܩ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗ. ܘܩܛܠܘ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܠܦܪܙܝ̈ܐ. * ܘܥܪܩ ܡܪܗ ܕܒܙܩ. 6
ܘܪܕܦܘ ܒܬܪܗ ܘܐܚܕܘܗܝ. ܘܩܛܥܘ ܠܐܨܒܥܬܐ ܕܐܝܕܘܗܝ ܘܕܪܓܠܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܪܗ ܕܒܙܩ. 7
ܫܒܥܝܢ ܡܠܟܝ̈ܢ ܕܡܩܛܥܢ ܗܘܝ̈ ܐܨܒܥܬܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ ܘܕܪܓܠܝܗܘܢ. ܡܠܩܛܝܢ ܠܚܡܐ
ܡܢ ܬܚܝܬ ܦܬܘܪܝ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕܬ. ܗܟܢܐ ܦܪܥܢܝ ܐܠܗܐ. ܘܐܥܠܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ.
ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܐܬܟܬܫܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܒܫܘܗ. ܘܡܚܘܗ ܒܦܘܡܐ 8
ܕܣܝܦܐ. ܘܡܕܝܢ̈ܬܗ ܐܘܩܕܘ ܒܢܘܪܐ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܢܚܬܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܠܡܬܟܬܫܘ 9
ܥܡ ܟܢܥܢܝ̈ܐ. ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ ܘܒܬܝܡܢܐ. ܘܒܫܦܠܐ. * ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܕܝܬܒܝܢ 10
ܒܚܒܪܘܢ. ܘܫܡܗ ܕܚܒܪܘܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܘܩܛܠܘ ܠܫܫܝ ܘܠܐܚܝܡܢ
ܘܠܬܠܡܝ ܒܢܝ̈ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ ܠܘܬ ܥܡܘܪܝ ܕܒܝܪ. ܘܫܡܗ ܕܕܒܝܪ ܡܢ ܩܕܝܡ. 11
ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. * ܘܐܡܪ ܟܠܒ. ܕܡܚܐ ܠܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. ܘܟܒܫܗ. ܐܬܠ 12
ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܝ. ܐܢܬܬܐ. * ܘܟܒܫܗ ܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ. ܙܥܘܪܐ 13
ܡܢܗ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܗ. ܐܢܬܬܐ.

LIBER JUDICUM
FILIORUM ISRAEL,
qui vocatur Hebraicè Sophtim.

CAPUT. I.

Poſtquam autem defunctus eſſet Jeſus filius Nun ſervus Domini, interrogârunt Iſraelitæ Dominum dicentes, Quis aſcendet nobis in ducem adversùs Chananæos, ut committamus cum eis prælium? 1 Et reſpondit Dominus, Juda aſcendet: en tradidi terram in manus ejus. 2 Dixit ergò Juda ad Simonem fratrem ſuum, Aſcende mecum in ſortem meam, & pugnemus adversùs Chananæos, & ego quoque tecum ibo in ſortem tuam: ivitque cum eo Simon. 3 Abiit itaque Juda, traditque Dominus Chananæos & Pherezæos in manus eorum, & occîderunt ex eis in Bezec decem millia virorum. 4 Inventoque domino Bezec in Bezec, oppugnârunt eum. & peremerunt Chananæos & Pherezæos. 5 Fugit autem dominus Bezec, quem perſecuti ſunt; & apprehendentes eum, ſecuerunt pollices manuum ac pedum ejus. 6 Tum dixit dominus Bezec, Septuaginta reges amputatis pollicibus manuum atque pedum eorum, panem ſub menſa mea colligebant: quemadmodum feci, ſic rependit mihi Deus. Introduxerunt autem illum in Jeruſalem, & ibidem mortuus eſt. 7 Expugnaverant enim filii Juda Jeroſolymam, & ſubjugantes eam, acie gladii peremerant eam, & oppida ipſius igne combuſſerant. 8 His peractis deſcenderunt filii Juda ad pugnandum contra Chananæos commorantes in monte, Meridie, atque planitie. 9 Abiitque contra Chananæos degentes in Hebron (nomen autem Hebron erat olim Curiath-arba) & occiderunt Siſai, Ahiman, & Tolmai filios gigantum. 10 Indè venerunt adversùs eos qui morabantur in Dobir: nomen autem Dobir erat antea Curiath-Sopher. 11 Et ait Caleb, Qui ſubjugatam Curiath-Sopher interfecerit, huic dabo Achſam filiam meam uxorem. 12 Subjugavit autem illam Athniel filius Kenaz fratris Calebi, natu minoris; & dedit ei Achſam filiam ſuam uxorem. 13

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

بِسْمِ اللهِ الرحمن الرحيم

*كتاب سفطيم الذي تفسيرها القضاة * وهو سفر قضاة بني اسرائيل*

الفصل الاول

* وكان من بعد وفاة يوشع بن نون رجل الله * ان بني اسرائيل طلبوا الى الله وقالوا من يكون 1
لنا مدبرا في خروجنا ومن من القبائل يصعد امامنا لنحارب الكنعانيين * قال الرب * تصعد 2
بنو يهودا * لاني قد دفعت الارض لهم * فقال بنو يهودا لبني سمعون اخوتهم * اصعدوا معنا في 3
سهمنا لنحارب الكنعانيين * حتى اذا حضر سهمكم صعدنا معكم * فانطلق بنو سمعون مع 4
بني يهودا * فهزم الرب الكنعانيين والفرزانيين امامهم * وقتلوا منهم في بازاق عشرة الف
رجل * ووجدوا ملك بازاق ببازاق وحاربوه * وقتلوا الفرزانيين والكنعانيين * وهرب صاحب 5 6
بازاق * فاسرعوا هم في طلبه واخذوه * فلما اخذوه قطعوا اباهم يديه ورجليه * وقال صاحب 7
بازاق * كان عندي سبعون ملكا * قطعت اباهم ايديهم وارجلهم * فكانوا يلتقطون خشار موائدي *
كما صنعت كذلك صنع الله بي * فادخلوه الى يروشلام * ومات فيها * وحاصر بنو يهودا 8
اروشلام وملكوها * وقتلوا كل من فيها بالسيف * واحرقوا قراها بالنار * ومن بعد ذلك نزل بنو 9
يهودا ليحاربوا الكنعانيين الذين كانوا في الجبل والتيمن والبقاع * فلما انطلق بنو يهودا الى 10
الكنعانيين الذين كانوا بحبرون الذي كان اسمها قبل ذلك قرية رابع * وقتلوا فيها سيساي
واحيمان * وتلمي بني الجبابرة * وانصرفوا من هناك الى دابير التي كان اسمها قبل ذلك قرية 11
الكاتب * وقال كالب * من فتح قرية الكاتب واخربها اروجه عكسا ابنتي * فافتتحها عثنائيل بن 12 13
قيناز اخو كالب الاصغر * وازوجه عكسا ابنته *

IN NOMINE DEI
MISERICORDIS ET
clementiſſimi.

Liber SOPHTIM, hoc eſt,
JUDICUM: éſtque Liber
Judicum filiorum Iſrael.

CAPUT. I.

Accidit autem poſt obitũ Joſue filii Nun, viri Dei, ut filii Iſrael interrogarent Deum, ac dicerent, Quis erit nobis rector in ingreſſu noſtro? & quis è tribubus aſcendet ante nos ut oppugnemus Chananæos? 1 *Ait Dominus, Aſcendant filii Juda, ipſis enim tradidi terrã.* 2 *Dixeruat itaq; filii Juda filiis Simeon fratribus ſuis, Aſcendite nobiſcum in ſortem noſtrã, ad oppugnandos Chananæos; ut cùm advenerit ſors veſtra, aſcendamus vobiſcum.* 3 *Quare abierunt filii Simeonis cũ filiis Juda, profligavitq; Dominus corã eis Chananæos & Pherezæos, & occîderunt ex eis in Bazac decem millia virorum.* 4 *Et invenientes regẽ Bazac in Bazac, bellaverunt adverſùs eum, & occîderunt Pherezæos & Chananæos.* 5 *Fugiente autem domino Bazac, accelerârunt ipſi ad quærendũ eum, & apprehenderunt illum; eoque apprehenſo amputârunt pollices manuũ ac pedum ipſius.* 6 *Et ait dominus Bazac, Septuaginta erant apud me reges, qui reſectis pollicibus manuum ac pedum eorum, colligebant reliquias menſarum mearum: quemadmodum feci, ita fecit mihi Deus: Et adduxerunt eum in Jeruſalem, & mortuus eſt in ea.* 7 *Obſederunt enim filii Juda Jeruſalem, ceperuntq; illam, quotquot erant in ea gladio interfecerunt, & pagos ejus igni ſuccenderunt.* 8 *Poſt hæc deſcenderunt filii Juda ad oppugnandos Chananæos qui erant in monte, Meridie, atque planitie.* 9 *Quumque profecti fuiſſent filii Juda contra Chananæos qui erant in Hebron, cujus nomen erat antè, Civitas-rabee, interfecerunt in ea Siſai, Ahiman, & Tolmai filios gigantum.* 10 *Illinc abierunt ad Dabir, cujus nomen erat antea, Civitas ſcribæ.* 11 *Dixitque Caleb, Qui civitatem ſcribæ expugnaverit ac vaſtaverit, hunc matrimonio conjungam cum Achſa filia mea.* 12 *Expugnavit autem illam Athnael filius Kinaz frater Calebi minor, junxitque eum matrimonio cum Aſcha filia ſua.* 13

ספר שופטים : א

ſuo patre à *petendum ad* eum *incitavit &* ,*ipſam veniendo in* ,fuit Et
14 וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאֹל מֵאֵת־אָבִיהָ
? tibi Quid :Caleb ei dixitque : aſino *deſuper ſe dejixit* Et .agrum
הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃
,mihi dediſti *meridiei* terrā quia;benedictionē mihi Da : ei Dixitque
15 וַתֹּאמֶר לוֹ הָבָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי
ſcaturigines Caleb ei dedit & :aquarum *ſcaturigines* mihi *dabis* &
וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ כָּלֵב אֵת גֻּלֹּת
Moſeh ſoceri Cheni filii Et .*inferioris partis ſcaturigines & ,partis ſuperioris*
16 עִלִּית וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּית׃ וּבְנֵי קֵינִי חֹתֵן מֹשֶׁה
, Jehudah deſertum Jehudah filiis cum Palmarum civitate de aſcenderūt
עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה מִדְבַּר יְהוּדָה
ivit Et .populo cum habitavit & ,*ivit &* : Harad meridie in quod
17 אֲשֶׁר בְּנֶגֶב עֲרָד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הָעָם׃ וַיֵּלֶךְ
habitatorē Chenahanæū percuſſerunt & ,ſuo fratre Simhon cum Jehudah
יְהוּדָה אֶת־שִׁמְעוֹן אָחִיו וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב
.Chormah civitatis nomen vocavit & : *eam* interfecerunt & : Sephath
צְפַת וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הָעִיר חָרְמָה׃
& ,Aſchelon & ,ejus terminum & ,Hazzah Jehudah Cepitque
18 וַיִּלְכֹּד יְהוּדָה אֶת־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן וְאֶת־
cum Dominus Fuitque .ejus terminum & ,Hechron & ,ejus terminū
19 גְּבוּלָהּ וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־
habitatores *expellendum ad* non quia : montem poſſedit & ; Jehudah
יְהוּדָה וַיֹּרֶשׁ אֶת־הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי
,Chebron Caleb ipſi Dederuntque .eis ferrei currus quia ,vallis
20 הָעֵמֶק כִּי־רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶם׃ וַיִּתְּנוּ לְכָלֵב אֶת־חֶבְרוֹן
.Hanac filios tres inde expulit & :Moſeh eſt locutus ſicut
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיּוֹרֶשׁ מִשָּׁם אֶת־שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק׃
:Binjamin filii expulerunt non Jeruſalaim habitatorem Jebuzæum Et
21 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִן
diem ad uſq; Jeruſalaim in Binjamin filiis cum Jebuſæus habitavit &
וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם
Dominꝰ & ,Bethel ipſi etiam ,Joſeph domus aſcenderūt Et .hanc
22 הַזֶּה׃ וַיַּעֲלוּ בֵית־יוֹסֵף גַּם־הֵם בֵּית־אֵל וַיהוָה
urbis nomen &) : Bethel *in* ,Joſeph domus fecerūt explorari Et .eis cum
23 עִמָּם׃ וַיָּתִירוּ בֵית־יוֹסֵף בְּבֵית־אֵל וְשֵׁם־הָעִיר
,urbe ex egredientem virum cuſtodes viderunt Et (.Luz antea
24 לְפָנִים לוּז׃ וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן־הָעִיר
tecum faciemus & ,urbis introitum quæſo nobis Oſtende : ei dixeruntq;
וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת־מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמְּךָ
urbem percuſſeruntque ,urbis introitum eis oſtendit Et .miſericordiā
25 חָסֶד׃ וַיַּרְאֵם אֶת־מְבוֹא הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת־הָעִיר
.dimiſerunt ejus familiam omnem & ,virum & : gladii *os ad*
לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָאִישׁ וְאֶת־כָּל־מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלֵּחוּ׃
ejus nomen vocavit & ,urbem ædificavit & :Chitthim terram vir *ivit* Et
26 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶרֶץ הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
expulit non Et .hanc diem ad uſque ejus nomen hoc ; Luz
27 לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְלֹא־הוֹרִישׁ
,ejus *filias* & ,Tahanach & ,ejus *filias* & ,Bethſean Menaſſeh
מְנַשֶּׁה אֶת־בֵּית־שְׁאָן וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ
& ,Ibleham habitatores & ,ejus *filias* & ,Dor habitatores &
וְאֶת־יֹשֵׁב דּוֹר וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת־
Chenahanæus *voluitque* ; ejus *filias* & ,Meghiddo habitatores & ,ejus *filias*
בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי
poſuit & ,Iſrael eſſet roboratus cum ,fuit Et .ipſa terra in habitare
28 לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי־חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם
.eum expulit non expellendo ſed : *tributum ad* Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵישׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

14 Quā pergentē in itinere monuit vir ſuꝰ ut peteret à patre ſuo agrū. Quæ cùm ſuſpiràſſet ſedens in aſino, dixit ei Caleb; 15 Quid habes? At illa reſpondit, Da mihi benedictionem: quia terrā arentē dediſti mihi , da et irriguā aquis. Dedit ergò ei Caleb irriguū ſuperius, & irriguū inferiꝰ. 16 Filii autē Cinæi cognati Moyſi, aſcenderunt de civitate palmarū, cū filiis Juda in deſertū ſortis ejꝰ, quod eſt ad Meridiem Arad, & habitaverunt cū eo. 17 Abiit autem Judas cū Simeone fratre ſuo, & percuſſerunt ſimul Chananæum qui habitabat in Sephaath, & interfecerunt eum. Vocatúmq; eſt nomen urbis, 18 Horma, id eſt, Anathema. Cepítq; Judas Gazam cū finibus ſuis, & Aſcalonē, atq; Accaron 19 cū terminis ſuis. Fuítq; Dn̄s cū Juda, & montana poſſedit: nec potuit delere habitatores vallis, quia falcatis curribus 20 abundabant. Dederúntq; Caleb Hebron, ſicut dixerat Moyſes, qui delevit ex ea tres 21 filios Enac. Jebuſæum autem habitatorem Jeruſalem non deleverunt filii Benjamin: habitavítque Jebuſæus cum filiis Benjamin in Jeruſalem, uſque in præſentem diem. 22 Domus quoque Joſeph aſcendit in Bethel, fuitque Do- 23 minus cum eis. Nam cùm obſiderent urbem, quæ priùs Lu- 24 za vocabatur, Viderunt hominem egredientem de civitate, dixerúntque ad eum, Oſtende nobis introitum civitatis, & faciemꝰ tecū miſericordiam. 25 Qui cùm oſtendiſſet eis, percuſſerunt urbem in ore gladii: hominem autem illum, & omnē cognationē ejꝰ, dimiſe- 26 runt. Qui dimiſſus, abiit in terrā Hetthim, & ædificavit ibi civitatem , vocavítq; eā Luzam: quæ ita appellatur uſque 27 in præſentē diē. Manaſſes quoque non delevit Bethſan , & Thanac cū viculis ſuis, & habitatores Dor, et Jeblaam, & Mageddo cū viculis ſuis: cœpítq; Chananæus habitare cum eis. 28 Poſtquàm autē confortatus eſt Iſrael, fecit eos tributarios, & delere noluit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἐγένετο (β) ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν Γοθονιὴλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς (γ) ἀγρόν. καὶ (δ) ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, Εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με. 15 καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί ἐστί σοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀσχά, (ε) Δὸς δή μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς (ζ) λύτρωσιν μετεώρων 16 καὶ (η) λύτρωσιν ταπεινῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ (θ) Ἰοθὸρ τοῦ Κιναίου (ι) τοῦ γαμβροῦ Μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ (κ) πόλεως τῶν φοινίκων (λ) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα εἰς τὴν (μ) ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ Ἰούδα, ἥ ἐστιν ἐπὶ καταβάσεως Ἀράδ, καὶ (ν) κατῴκησαν μετὰ τοῦ λα- 17 οῦ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετὰ Συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ (ξ) ἔκοψε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα (ο) Σεφέθ, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, (π) Ἀνάθεμα. 18 Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν (ρ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, (σ) οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα (τ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν (υ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, (φ) τὴν Ἄζωτον (χ) οὐδὲ τὰ περισπόρια 19 αὐτῆς. (ψ) Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰούδα. καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ (ω) ἠδυνάσθησαν ἐξολοθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι Ῥη- 20 χὰβ διεστείλατο (α) αὐτοῖς. Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ τὴν Χεβρών, (β) καθὼς ἐλάλησε Μωυσῆς. καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς (γ) πόλεις 21 τῶν υἱῶν Ἐνάκ. Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἱερουσαλὴμ (δ) οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ (ε) Βενιαμίν. καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν (ζ) Βενιαμὶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας 22 ταύτης. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ καί γε αὐ- 23 τοὶ εἰς Βαιθήλ· (η) καὶ κύριος ἦν μετ' αὐτῶν. Καὶ παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαιθήλ· τὸ δὲ 24 ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζά. Καὶ εἶδον οἱ (θ) φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ εἶπον αὐτῷ, Δεῖξον ἡμῖν (ι) τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον, καὶ 25 ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως. καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας· τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν 26 αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν. (κ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν (λ) Χεττιίν· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Λουζά· τοῦτο ὄνομα 27 αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ (μ) οὐκ ἐξῆρε Μανασσῆ τὴν Βαιθσάν, ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ (ν) τὰ περίοικα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν (ξ) Θανὰκ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ (ο) οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ (π) τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, (ρ) οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας (σ) Μαγεδὼ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ἰεβλαὰμ (τ) οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖ- 28 ος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραήλ, (υ) καὶ ἐποίησεν τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

Et factū eſt in(l)ingreſſu ejꝰ,et(m) incitavit eā Gothoniel ad petendū à patre ſuo agrū. Et(n)murmuravit, & clamavit de ſubjugali; In terrā Auſtri tradidiſti me. Et dixit ei Chaleb, Quid eſt tibi? Et dixit ei Aſcha, Da nunc mihi benedictionem: quoniā in terrā Auſtri tradidiſti me, et dabis mihi(o)redemptionem aquæ. Et dedit ei Chaleb ſecundū cor ejꝰ redemptionē excelſorū, & redemptionē humiliū. Et filii Jothor Cinei*(p)affinis Moyſis aſcenderūt de civitate palmarū cum filiis Juda in deſertum,(q) quod eſt in Auſtro Juda, quod eſt ſuper deſcenſū Arad:(r)et habitaverūt cū populo. Et ivit Iudas cū Symeon fratre ſuo, et concidit Chananeū habitantē Sepheth, et(ſ)exterminaverūt eos: & vocavit nomen civitatis, Anathema. Et(t)nō hæreditavit Iudas Gazā, neq; fines ejus; neq; Aſcalonē, neq; fines ejꝰ; et Accaron, neq; fines ejus; Azotū, neq; adjacentia ejus. Et erat Dominꝰ cū Iuda. Et hæreditavit montē, quoniā nō potuerūt(u)exterminare inhabitantes in valle, quoniā (x)Rechab obſtitit eis. Et dederūt ipſi Chaleb Chebron; ſicut locutꝰ eſt Moyſes. Et hæreditavit indè tres civitates filiorum (y)Enac. Et Iebuſæū habitantē in Hieruſalem non (z)hæreditaverūt filii Beniamin. Et habitavit Iebuſæꝰ cū filiis Beniamin in Hieruſalem uſq; in diē hanc. Et aſcenderunt filii Ioſeph, et utiq; ipſi in Bethel: et Dominꝰ fuit cū eis. Et caſtrametati ſunt,(aa) et exploraverūt Bethel: Nomen autē civitatis erat anteà Luza. Et viderūt, qui obſervabāt; (bb)et ecce vir egrediebatur è civitate, et ceperūt eū: et dixerūt ei, Oſtende nobis civitatis ingreſſū, & faciemꝰ tecū miſericordiā. Et oſtendit eis ingreſſū civitatis. Et percuſſerūt civitatē in ore gladii: virū autē, et cognationē ejꝰ dimiſerunt. Et ivit vir in terrā Chettin: et ædificavit ibi civitatē, & vocavit nomen ejꝰ, Luza: Hoc eſt nomen ejꝰ uſq; in diē hanc. Et(cc)non abſtulit Manaſſes Bethſan, quæ eſt Scytharū civitas, neq; filias ejꝰ, neq; adjacentia ejꝰ; neq; Thanac, neq; filias ejꝰ; neq; habitantes Dor, neq; filias ejꝰ; neq; habitantem Balac, neq; adjacentia ejꝰ, neq; filias ejꝰ; neq; habitantes Magedo, neq; adjacentia ejꝰ, & filias ejꝰ; neq; habitantes Ieblaam, neq; adjacentia ejꝰ, neq; filias ejꝰ. Et cœpit Chananæꝰ habitare in terra hac. Et factū eſt, quando prævaluit Iſrael, et (dd)fecit Chananæū in tributū: & auferens non abſtulit eum.* 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

MS. A. (β) ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ (γ) τὸν ἀγρόν. (δ) ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, (ε) Δός μοι (ζ) τὴν λύτρωσιν (η) τὴν λύτρωσιν (θ) Ἰωὰβ (ι) πενθεροῦ Μωυσῆ (κ) τῆς πόλεως (λ) πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰούδα (μ) ἔρημον Ἰούδα τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ ἐπὶ καταβάσεως (ν) ἐπορεύθη, καὶ κατῴκησεν (ξ) ἐπάταξαν (ο) Σεφὲρ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτήν· καὶ ἐκάλεσαν (π) Ἐξολέθρευσις. (ρ) καὶ τὸ ὅριον (σ) καὶ τὴν (τ) καὶ τὸ ὅριον (υ) καὶ τὸ ὅριον (φ) καὶ τὴν (χ) καὶ τὰ (ψ) Καὶ κύριος ἦν (ω) ἐδύνατο κληρονομῆσαι τοὺς (α) αὐτήν. Καὶ ἔδωκεν (β) καθὰ (γ) πόλεις, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ. Καὶ τὸν (δ) οὐκ ἐξῆραν οἱ (ε) Βενιαμίν. (ζ) Βενιαμὶν ἕως (η) καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. Καὶ παρενέβαλον οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ Βαιθήλ· τὸ δὲ (θ) φυλάσσοντες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως, (ι) τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ (κ) Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ (λ) Χεττιείμ· (μ) οὐκ ἐκληρονόμησεν Μανασσῆ τὴν Βαιθήλ, ἥ ἐστιν (ν) τὰ περισπόρια αὐτῆς, (ξ) Ἐκθαναάδ καὶ τὰς (ο) καὶ τὰς (π) καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βλααμ καὶ τὰς θυγατέρας (ρ) καὶ τοὺς (σ) Μαγεδὼν καὶ τὰς θυγατέρας (τ) οὐδὲ τὰς θυγατέρας (υ) καὶ ἔθετο τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וַהֲוָה בְּמֶעֱלַהּ וְאַמְלְכַתֵּיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחְסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וַאֲמַר
15 לַהּ כָּלֵב מָה לִיךְ׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ הַב לִי אַחְסַנְתָּא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹמָא יְהַבְתַּנִי וְתִתֵּן לִי אֲתַר
16 בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא וִיהַב לַהּ כָּלֵב יַת בֵּית שַׁקְיָא עִלָּאָה וְיַת בֵּית שַׁקְיָא תַּחְתָּאָה׃ וּבְנֵי
שַׁלְמָאָה חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה סְלִיקוּ מִן קַרְתָּא יְרִיחוֹ עִם בְּנֵי יְהוּדָה מַדְבַּר יְהוּדָה דִּי בִדְרוֹם
17 עֲרָד וַאֲזַלוּ וִיתִיבוּ עִם עַמָּא׃ וַאֲזַל יְהוּדָה עִם שִׁמְעוֹן אֲחוּהִי וּמְחוֹ יַת כְּנַעֲנָאָה יָתֵיב צְפַת
18 וְגַמַּרוּ יָתַהּ וּקְרָא יַת שְׁמָא דְקַרְתָּא חָרְמָה׃ וּכְבַשׁ יְהוּדָה יַת עַזָּה וְיַת תְּחוּמַהּ וְיַת אַשְׁקְלוֹן
19 וְיַת תְּחוּמַהּ וְיַת עֶקְרוֹן וְיַת תְּחוּמַהּ׃ וַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דְּבֵית יְהוּדָה וְתָרִיכוּ יַת
יָתְבֵי טוּרָא בָּתַר כֵּן דְּחָבוּ לָא יְכִילוּ לְתָרָכָא יַת יָתְבֵי מֵישְׁרָא אֲרֵי רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא לְהוֹן׃
20 21 וִיהַבוּ לְכָלֵב יַת חֶבְרוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה וְתָרֵיךְ מִתַּמָּן יַת תְּלָתָא בְּנֵי גִּבָּרַיָּא׃ וְיַת יְבוּסָאֵי
יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם לָא תָרִיכוּ בְּנֵי בִנְיָמִין וִיתִיבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי בִנְיָמִין בִּירוּשְׁלֶם עַד יוֹמָא
22 23 הָדֵין׃ וּסְלִיקוּ דְבֵית יוֹסֵף אַף אִנּוּן לְבֵיתְאֵל וּמֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדְּהוֹן׃ וּשְׁלַחוּ מְאַלְלִין
24 דְּבֵית יוֹסֵף לְבֵיתְאֵל וְשׁוּם קַרְתָּא מִלְקַדְמִין לוּז׃ וַחֲזוֹ נָטְרַיָּא גַּבְרָא נָפֵיק מִן קַרְתָּא וַאֲמַרוּ
25 לֵיהּ אַחְזֵינָא כְּעַן יַת מַעֲלָנָא דְקַרְתָּא וְנַעְבֵּיד עִמָּךְ טֵיבוּ׃ וְאַחְזִינוּן יַת מַעֲלָנָא דְקַרְתָּא וּמְחוֹ
26 יַת קַרְתָּא לְפִתְגָם דְּחָרֶב וְיַת גַּבְרָא וְיַת כָּל זַרְעִיתֵיהּ שֵׁיזִבוּ׃ וַאֲזַל גַּבְרָא לַאֲרַע חִתָּאֵי
27 וּבְנָא קַרְתָּא וּקְרָא שְׁמַהּ לוּז הוּא שְׁמַהּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְלָא תָרִיכוּ דְבֵית מְנַשֶּׁה יַת בֵּית
שְׁאָן וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת תַּעְנַךְ וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי דָאר וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי יִבְלְעָם
28 וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי מְגִדּוֹ וְיַת כַּפְרָנָהָא וּשְׁרֵי כְנַעֲנָאָה לְמִתַּב בְּאַרְעָא הָדָא׃ וַהֲוָה כַּד
תְּקֵיף יִשְׂרָאֵל וְשַׁוִּי יַת כְּנַעֲנָאֵי לְמַסְּקֵי מִסִּין וְתָרָכָא לָא תָרְכִנּוּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit in intrando eam, & induxit eum ad petendum à patre ſuo poſſeſſionē; & delapſa eſt de aſino, & dixit ei Chaleb : Quid tibi ? Et dixit illi, Da mihi poſſeſſionē, nam ad terram Auſtralem dediſti me; & dabis mihi terram domus irrigationis aquarum : & dedit ei Chaleb domum irrigationis ſuperioris, & domum irrigationis inferioris. Et filii Salmaah ſoceri Moſis aſcenderunt ex urbe Jerihho cum *filiis* Jehuda ad deſertum Jehuda, quod in Auſtro Gharod; & venerunt & habitaverunt cum populo. Et ivit Jehuda cum Simghon fratre ſuo, & percuſſerunt Chenaghanæum habitatorē Szephath; & deſtruxerunt illam, & vocavit nomen urbis Hhorma. Et ſubegit Jehuda Ghazam & terminum ejus, & Askalon & terminum ejus, & Gheqron & terminū ejus. Et fuit verbū Domini in auxiliū domus Jehuda, & extirpaverunt habitatores montis: poſt ſic(quod peccarunt)nō potuerunt ad extirpandū habitatores planitiei, nam currus ferri illis. Et dederunt Chaleb Hhebrō ut id quod locutus eſt Moſes; & extirpavit inde tres filios fortiū. Et Jebuzzæos habitatores Jeruſalē nō extirpaverunt filii Binjamin; & habitarūt Jebuzzæi cū filiis Binjamin in Jeruſalē uſq; ad diē hanc. Et aſcenderunt domus Joſeph etiā illi ad Bethel : & dictum Domini in auxiliū eorum. Et miſerunt exploratores domus Joſeph ad Bethel: & nomen urbis ab antiquo Luz. Et viderunt cuſtodes virum exeuntem ex urbe, & dixerunt ei : Videre nos fac nunc aſcenſum urbis , & faciemus tecum beneficentiam. Et videre eos fecit aſcenſum urbis ; & percuſſerunt urbem ad verbum gladii; & virum & omnem proſapiam ejus ſervarunt, Et abiit vir in terram Hhethæorū: & ædificavit urbem & vocavit nomen ejus Luz, ipſum nomen ejus uſque ad diem hanc. Et non extirpaverunt domus Menaſſe Beth-Sean & vicos ejus, & Thaghnach & vicos ejus, & habitatores Dor & vicos ejus, & habitatores Jiblegham & vicos ejus, & habitatores Migdo & vicos ejus; & reliquit Chenaghanæum ad habitandum in terrâ hac. Et fuit cum fortificatus eſt Iſrael ; & *appoſuit Chenaghanæos* ad collatores tributorum, et extirpando non extirpaverunt eos. 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܟܕ ܥܐܠܐ. ܐܬܦܝܣܬܗ ܠܡܫܐܠ ܚܩܠܐ ܡܢ ܐܒܘܗ ܣܓܝ. ܘܐܬܪܟܢܬ ܡܢ ܚܡܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ
ܟܠܒ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܝ ܒܪܬܝ. * ܐܡܪܐ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܒܘܪܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ 15
ܝܗܒܬܢܝ. ܘܗܒ ܠܝ ܥܝܢܐ ܕܡܝܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܟܠܒ ܥܝܢܐ ܥܠܝܬܐ. ܘܥܝܢܐ
ܬܚܬܝܬܐ. * ܘܒܢܝ ܩܝܢܝ ܚܡܘܗܝ ܕܡܘܫܐ. ܣܠܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܩܠܐ ܥܡ 16
ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܡܕܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܒܬܝܡܢܐ ܕܥܕܪ. ܘܐܙܠܘ ܘܐܘܬܒܘ ܠܥܡܐ. * ܘܐܙܠ 17
ܫܡܥܘܢ ܥܡ ܝܗܘܕܐ ܐܚܘܗܝ. ܘܡܚܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܨܦܬ. ܘܚܪܡܘܗ.
ܘܩܪܘ ܫܡܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܚܪܡܐ. * ܘܟܒܫ ܝܗܘܕܐ ܠܥܙܐ ܘܠܬܚܘܡܝܗ. ܘܠܐܫܩܠܘܢ 18
ܘܠܬܚܘܡܝܗ. ܘܠܥܩܪܘܢ ܘܠܬܚܘܡܝܗ. * ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܝܪܬܘ ܛܘܪܐ. 19
ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܪܬܘ ܠܥܡܡܐ ܕܒܩܥܬܐ: ܡܛܠ ܕܪܟܒܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ. * ܘܝܗܒܘ ܠܟܠܒ 20
ܠܚܒܪܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܘܫܐ. ܘܩܛܠܘ ܘܐܘܒܕܘ ܡܢ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܒܢܝ ܓܢܒܪܐ. * ܘܠܝܒܘܣܝܐ 21
ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܠܐ ܐܘܒܕܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܝܬܒܘ ܝܒܘܣܝܐ ܥܡ ܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܣܠܩܘ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܒܝܬ 22
ܐܝܠ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗܘܢ. * ܘܝܬܒܘ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܫܡܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܢ 23
ܩܕܝܡ. ܠܘܙ. * ܘܚܙܘ ܢܛܘܪܐ ܠܓܒܪܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܚܘܢ ܐܝܟܢܐ 24
ܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܥܒܕ ܥܡܟ ܛܝܒܘܬܐ. * ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܚܘܗ 25
ܠܡܕܝܢܬܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܠܟܠܗ ܫܪܒܬܗ. ܫܒܩܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ 26
ܗܘ ܠܐܪܥܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܒܢܐ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ. ܠܘܙ. ܘܗܘܝܘ ܫܡܗ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
* ܘܠܐ ܝܪܬ ܡܢܫܐ. ܠܒܝܬ ܫܐܢ ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ. ܘܠܬܥܢܟ ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ. ܘܠܥܡܪܝ 27
ܕܘܪ. ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ. ܘܠܥܡܪܝ ܐܒܝܠܥܡ ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ. ܘܠܥܡܪܝ ܡܓܕܘ
ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ. ܘܠܐ ܐܫܬܥܒܕ ܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܗܕܐ. * ܘܟܕ ܐܬܚܝܠ ܐܝܣܪܝܠ. 28
ܫܥܒܕܘܗܝ ܠܟܢܥܢܝܐ ܒܡܕܐܬܐ. ܘܡܘܒܕܘ ܠܐ ܐܘܒܕܘܗܝ.

Quæ cùm ingrederetur, agrum à patre suo 14
postulare exoptavit, seseque ex asino demisit,
Ait illi Caleb, Quid habes filia mea?
Dixit ei, Da mihi benedictionem: quandoquidem 15
in terra Australi me collocâsti, da
mihi piscinam aquarum: Dedit itaque ei Caleb
aquarium superius & aquarium inferiꝰ.
Filii quoque Cini soceri Mosis ascenderunt 16
de civitate palmarum cum filiis Juda ad desertum
Juda, quod est ad Australem plagam
Adar, & abeuntes populum *illic* habitare fecerunt.
Simon verò cum Juda fratre suo profectus, 17
percusserunt Chananæos habitantes
in Sophath, eamque devoventes vocaverunt
nomen civitatis illius, Herma. Præterea subjugavit 18
Juda Azam & limites ejus, Ascalonem
& limites ejus, & Acronem ac limites
ejus. Affuit etiam Dominus Judæ, & occupârunt 19
montanos (nam vallis incolas minimè
vastârunt, quòd currus ferreos haberent)
Et dederunt Calebo Hebronem, prout dixerat 20
Moses; & peremerunt atque extinxerunt
illinc tres illos gigantum filios. Jebusæos 21
degentes in Jerusalem non extinxerunt filii
Benjamin; sed manserunt Jebusæi cum filiis
Benjamin in Jerusalem ad hunc usque diem.
Qui de domo Joseph erant, ascenderunt ipsi 22
quoque in Beth-il; & fuit Dominus cum
eis: Moratique sunt familia Joseph prope 23
Beth-il, cujus civitatis nomen erat antea, Luz.
Videntes autem custodes virum quendam exeuntem 24
è civitate, dixerunt ei, Ostende nobis
qualis sit aditus ad civitatem, & agemus
tecum benigné. Ostendit igitur eis aditum ad 25
civitatem, & percusserunt civitatem acie
gladii; virum autem illum & universam familiam
ejus dimiserunt. Et abiens vir ille ad 26
terram Hethæorum, urbem extruxit, vocavitque
nomen ejus Luz; idemque est nomen
ejus ad hunc usque diem. Neque 27
Manasse vastavit Beth-saan & oppida
ejus, Taanach & oppida ejus, incolas Dor
cum oppidis ejus, incolas Abineam cum oppidis
ejus, & incolas Magedo cum oppidis
ejus: neque mancipatus fuit Chananæus qui
terram illam inhabitabat. Cúmque vires 28
acquisîsset Israel, Chananæum tributo *quidem*
subjecit, sed funditùs non excîdit eum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * فلما زفت اليه اشتهت ان تسال اباها مزرعة * فنكست راسها على الدابة * فقال لها كالب
15 ابوها ما بالك يا ابنتي * قالت له * اعطني ميراثا اتبرك به * لانك ازوجتني في ارض اليمن اعطني
16 ساقية * فاعطاها كالب ابوها الساقية العليا والسفلى * وبنو قيني ختن موسى صعدوا من
قرية موسى مع بني يهودا الى قفر يهودا الذي في يمين عادار * وانطلقوا فاسكنوا الشعب
17 هناك * وانطلق بنو سمعان مع بني يهودا اخوتهم * وقتلوا الكنعانيين الذين في صوفات *
18 واخربوا القرية * ودعوا اسمها حراما * وافتتح بنو يهودا غزة وتخومها * وعسقلان وحدودها * وعقرون
19 وتخومها * فاعان الرب بني يهودا وورثوا الجبل * ولم يقتلوا اهل الغور الذين كانت لهم
20 مراكب من حديد * واعطي كالب حبرون كما قال موسى * وقتل فيها ثلاثة من بني الجبابرة *
21 * فاما اليبوسيون الذين كانوا باورشليم لم يقتلوهم بنو بنيامين * وسكن اليبوسيون
22 23 بين بني بنيامين الى اليوم * وصعدوا بنو يوسف الى بيتايل والرب معهم * واقام بنوا يوسف
24 ببيتايل * وكان اسم القرية قبل ذلك لوز * فراى الحراس رجلا يخرج من القرية فقالوا له * دلنا
25 على مدخل القرية * ونعطيك الامان * فاراهم مدخل القرية * فدخلوا وقتلوا كل من فيها
26 بالسيف * وابقوا الرجل الذي دلهم على باب القرية واهل بيته * فانطلق ذلك الرجل الى
27 ارض الحثانيين * وبنى قرية * ودعا اسمها لوز * وهو اسمها الى اليوم * ولم يقتل بنو منسا اهل
بيت باسان ومساكنها * واهل تعناخ ومساكنها * واهل دور ومساكنها * واهل يبلعام
ومساكنها * واهل معدو ومساكنها * ولم تخضع الكنعانيون الذين كانوا يسكنون في
28 تلك الارض * فلما قوي بنو اسرائيل استادوهم الخراج * ولم يهلكوهم *

Quæ cùm deduceretur ad illũ, appetivit 14
postulare à patre suo satũ quoddã; ac proinde
caput suũ super jumentũ demisit. Ait
autem illi Caleb pater ejus, Quænã est
mens tua filia mea? Dixit ad eũ, Da mihi 15
hæreditatẽ quâ benedictionem cõsequar;
siquidẽ matrimonio me collocâsti in terra
Meridionali, da mihi aquariũ: deditq; ei
Caleb pater ejus aquariũ superius & inferius.
Porrò filii Cini soceri Mosis ascendentes 16
de civitate Mosis unà cum filiis
Juda in desertũ Juda, quod est ad Meridionalẽ
plagã Adar, abierunt, & populũ
illic habitare fecerunt. Filii quoq; Simeonis 17
unà cũ filiis Juda fratribus suis profecti,
interfecerunt Chananeos qui erant
in Sophath, civitatem destruxerunt, &
vocârunt nomen ejus, Interdictũ. Tũ expugnârũt 18
filii Juda Gazam & terminos
ejus, Ascalan & terminos ejus, Acron &
terminos ejus. Auxiliatus est enim Dominus 19
Judæ, possederuntq; montẽ; sed cõvallis
incolas qui currus ferreos habebant,
non interfecerunt. Data fuit verò 20
Calebo Hebron, quemadmodum dixerat
Moses, interfecitq; in ea tres ex filiis gigantum.
Cæterùm Basanitas qui erant in 21
Ierusalem, non interfecerunt filii Benjamin,
quin habitârunt Basanitæ inter filios
Benjamin ad hunc usq; diem. Ascenderunt 22
etiã filii Ioseph in Beth-el, existente
cũ eis Domino; Et habitârunt filii 23
Ioseph in Beth el: erat autẽ nomen civitatis
hujus antea, Lux. Viderant enim custodes 24
virũ quendã egressũ è civitate, &
dixerunt ei; Indica nobis aditũ civitatis,
& præstabimus tibi securitatem. Qui 25
cùm indicâsset eis aditũ civitatis, ingressi
gladio peremerant omnes qui erant in illa;
virũ autem illũ qui indicaverat eis portã
civitatis, reservârant cũ filiis familiâs
ipsius. Abiitq; vir ille in terrã Hethæorum, 26
civitatem ædificavit, & vocavit nomen
ejus, Lux; idémque est nomen
ipsius ad hodiernum usque diem. Item 27
filii Manasse non interfecerunt incolas
Beth-basan & pagorum ejus, incolas
Taanach & pagorũ ejus, incolas Dor &
pagorũ ejus, incolas Jeblaam & pagorũ
ejus, incolas Mageddo & pagorum ejus;
nec subdidẽrũt se Chananæi qui habitabant
in terra illa. At cùm invaluissent filii 28
Israel, tributũ imposuerunt eis, nec disperdiderunt
illos.

ספר שופטים : ב

habitavit ſed,Ghazer in habitantē Chenahanæum expulit non Ephraim Et
29 וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב
habitatores expulit non Zebulun .Ghazer in ej⁹ interiore in Chenahanæ⁹
30 הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ בְּגָזֶר׃ זְבוּלֻן לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי
,ej⁹ interiore in Chenahanæ⁹ habitavit ſed ,Nahalol habitatores & ,Chitron
קִטְרוֹן וְאֶת־יוֹשְׁבֵי נַהֲלֹל וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ
& ,Hacho habitatores expulit non Aſer .tributum in fueruntque
31 וַיִּהְיוּ לָמַס׃ אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי עַכּוֹ וְאֶת־
& ,Chelbah & ,Achzib & ,Achlab & ,Sidon habitatores
יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת־אַחְלָב וְאֶת־אַכְזִיב וְאֶת־חֶלְבָּה וְאֶת־
habitatorum Chenahanæi interiore in Aſer habitavit Et .Rechob & ,Aphic
32 אֲפִיק וְאֶת־רְחֹב׃ וַיֵּשֶׁב הָאָשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יֹשְׁבֵי
habitatores expulit non Naphthali .eum expulit non quia ,terræ
33 הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ נַפְתָּלִי לֹא־הוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי
Chenahanæi interiori in habitavit ſed:Bethhanath habitatores & ,Bethſemes
בֵית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־יֹשְׁבֵי בֵית־עֲנָת וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי
eis erant Bethhanath & ,Bethſemes habitatores & :terræ habitatorum
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הָיוּ לָהֶם
non quia ;montem ad Dan filios *Emoræus oppreſſerunt* Et .*tributum in*
34 לָמַס׃ וַיִּלְחֲצוּ הָאֱמֹרִי אֶת־בְּנֵי־דָן הָהָרָה כִּי־לֹא
monte in habitare Emoræus Cœpitque .vallem in *deſcendere eis dederat*
35 נְתָנוֹ לָרֶדֶת לָעֵמֶק׃ וַיּוֹאֶל הָאֱמֹרִי לָשֶׁבֶת בְּהַר־
,Joſeph domus manus eſt aggravata & :Sahalbim in & ,Ajalon in Cheres
חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים וַתִּכְבַּד יַד בֵּית־יוֹסֵף
,ſcorpionum aſcenſu ab Emoræi terminus Et .tributum in fuerunt &
36 וַיִּהְיוּ לָמַס׃ וּגְבוּל הָאֱמֹרִי מִמַּעֲלֵה עַקְרַבִּים
.ſupra & ,petra à
מֵהַסֶּלַע וָמָעְלָה׃

CAP. II. ב

:dixit & ,Bochim ad Ghilgal de Domini angelus aſcendit Et
1 וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבֹּכִים וַיֹּאמֶר
,terram in vos introduxi & ,Ægypto ex vos feci Aſcendere
אַעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ
meum pactum faciam irritū Non :dixi & ;veſtris patribus juravi quam
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וָאֹמַר לֹא־אָפֵר בְּרִיתִי
terræ habitatoribus pactum *excidetis* non vos Et .*ſeculum* in vobiſcum
2 אִתְּכֶם לְעוֹלָם׃ וְאַתֶּם לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
hoc cur ;*mea voce in audiſtis* non & :diruetis eorum altaria : hujus
הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלִי מַה־זֹּאת
:*veſtris faciebus* à eos expellam Non : dixi etiam Et ?feciſtis
3 עֲשִׂיתֶם׃ וְגַם אָמַרְתִּי לֹא־אֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם
.laqueum in vobis erunt eorum dii & ,lateribus in vobis erunt ſed
וְהָיוּ לָכֶם לְצִדִּים וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ׃
ad hæc verba Domini *angelum loqui ſecundum* ,fuit Et
4 וַיְהִי כְּדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־
.fleverunt & ,ſuam vocem populus elevaverunt & ,Iſrael filios omnes
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃
ibi immolaverunt & :Bochim ipſius loci nomen Vocaveruntq;
5 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם
,Iſrael filii abierunt & ,populum Jehoſuah dimiſit Et .Domino
6 לַיהוָה׃ וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
Servieruntque .terram poſſidendum ad ,ſuam hæreditatem ad *vir*
7 אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיַּעַבְדוּ
ſeniorum diebus omnibus & ,Jehoſuah diebus omnibus Domino populus
הָעָם אֶת־יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים
omne viderunt qui ,Jehoſuah poſt dies prolongaverunt qui
אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשׁוּעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֵת כָּל־
eſt mortuus Et .Iſraeli fecit quod ,magnum Domini opus
8 מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּמָת
.annorum decem & centum *fili⁹* ,Domini ſervus ,Nun filius Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃

Verſio VUL. LAT.

29 Ephraim etiam non interfecit
Chananæum, qui habitabat in
30 Gazer, ſed habitavit cū eo. Za-
bulon non delevit habitatores
Cetron, & Naalol: ſed habita-
vit Chananæus in medio ej⁹, fa-
31 ctúſq; eſt ei tributarius. Aſer
quoq; non delevit habitatores
Accho, & Sidonis, Ahalab, &
Achazib, & Helba, & Aphec, &
32 Rohob: Habitavítq; in medio
Chananæi habitatoris illi⁹ ter-
33 ræ, nec interfecit eū. Nephthali
quoque nō delevit habitatores
Bethſames, & Bethanath: & ha-
bitavit inter Chananæū habita-
torē terræ, fuerúntq; ei Bethſa-
34 mitæ et Bethanitæ tributarii. Ar-
ctavítq; Amorrhæus filios Dan
in monte, nec dedit eis locū ut
35 ad planiora deſcenderent: Ha-
bitavítq; in monte Hares, quod
interpretatur Teſtaceo, in Aia-
lon & Salebim. Et aggravata
eſt manus domûs Joſeph, fa-
36 ctúſq; eſt ei tributari⁹. Fuit
autē terminus Amorrhæi ab
Aſcenſu Scorpionis, petra, &
ſuperiora loca.

CAP. II.

1 AScendítq; Angelus Dñi de
Galgalis ad Locū flentiū, et ait;
Eduxi vos de Ægypto, & in-
troduxi in terrā, pro qua juravi
patrib⁹ veſtris: & pollicit⁹ ſū,
ut non facerem irritū pactum
meum vobiſcum in ſempiter-
2 num: Ita duntaxat ut non fe-
riretis fœdus cum habitatori-
bus terræ hujus, ſed aras eorū
ſubverteretis: & noluiſtis au-
dire vocem meam: cur hoc fe-
3 ciſtis? Quam ob rem nolui de-
lere eos à facie veſtra: ut ha-
beatis hoſtes, & dii eorum ſint
4 vobis in ruinam. Cúmque lo-
queretur Angelus Dñi hæc ver-
ba ad omnes filios Iſrael: ele-
vaverunt ipſi vocē ſuā & fleve-
5 runt. Et vocatum eſt nomen lo-
ci illi⁹, Loc⁹ flentium, ſive la-
crymarum: immolaverúntque
6 ibi hoſtias Dño. Dimiſit ergò
Joſue populum, & abierunt fi-
lii Iſrael unuſquiſque in poſ-
ſeſſionem ſuam, ut obtinerent
7 eam: Servierúntque Domino
cunctis diebus ejus, & ſeniorum
qui longo poſt eum vixerunt
tempore, & noverant omnia
opera Domini quæ fecerat cum
8 Iſrael. Mortuus eſt autem Joſue
filius Nun, famulus Domini,
centum & decem annorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοι-
κοῦντα ἐν Γαζὲρ· καὶ (φ) κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος
ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζὲρ, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.
30 Καὶ Ζαβουλὼν οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας (χ)
Κέδρων, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας (ψ) Δωμανά· καὶ
κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ (ω) αὐτῶν, καὶ ἐ-
31 γένετο αὐτῷ εἰς φόρον. Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε
τοὺς κατοικοῦντας Ἀκχὼ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς
φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαλάφ,
(α) τὸν Ἀχαζὶ, καὶ τὴν Χεβδὰ, καὶ τὴν Ναῒ, καὶ τὴν Ἐ-
32 ρεῶ. Καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χα-
ναναίου τῶν κατοικούντων τὴν γῆν, ὅτι οὐκ (β) ἠδυ-
33 νήθη ἐξᾶραι αὐτόν. Καὶ (γ) Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε
τοὺς κατοικοῦντας (δ) Βαιθσαμὺς, καὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας (ε) Βαιθανάχ. καὶ κατῴκησε (ζ) Νεφθαλὶ
ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τῶν κατοικούντων τὴν γῆν· οἱ
δὲ κατοικοῦντες (ε) Βαιθσαμὺς καὶ τὴν (ζ) Βαιθε-
34 νὲθ, ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον. Καὶ ἐξέθλι-
ψεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος,
ὅτι οὐκ (η) ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοι-
35 λάδα. Καὶ ἤρξατο ὁ Ἀμοῤῥαῖος κατοικεῖν ἐν
τῷ (θ) ὄρει τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι καὶ ἐν
ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλα-
βίν. καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν
Ἀμοῤῥαῖον, καὶ (ι) ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς φόρον.
36 Καὶ τὸ ὅριον τοῦ (κ) Ἀμοῤῥαίου ἀπὸ τῆς ἀναβά-
σεως Ἀκραβὶν ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

Κεφ. β′.

1 Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ἐπὶ
τὸν Κλαυθμῶνα καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς (α) αὐτοὺς, Τάδε λέγει
κύριος, Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ (β)
εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν (γ) ὤμοσα τοῖς
πατράσιν (δ) ὑμῶν· καὶ εἶπα, Οὐ διασκεδάσω τὴν
2 διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὑ-
μεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθη-
μένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς
αὐτῶν (ε) προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν
συντρίψετε, (ζ) τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν (η) καθε-
λεῖτε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, (θ) ὅτι
3 ταῦτα ἐποιήσατε. (ι) Κἀγὼ εἶπον, Οὐ μὴ ἐξ-
άρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν
εἰς συνοχὰς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν
4 εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ
ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους (κ) πρὸς
πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φω-
5 νὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν. (λ) Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ
ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, (μ) Κλαυθμῶνες· καὶ (ν)
6 ἐθυσίασαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰη-
σοῦς τὸν λαὸν, (ξ) καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονο-
7 μίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν. Καὶ ἐ-
δούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέ-
ρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέ-
ρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔ-
γνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα (ο) ὅσα ἐ-
8 ποίησε ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς
υἱὸς Ναυῆ δοῦλος (π) κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

Et Ephræm non abſtulit Chana- 29
næū habitantē in Gazer. Et ha-
bitavit Chananæus in medio ejus
in Gazer: & (ee) factus eſt in
tributū. Et Zabulon non abſtulit 30
habitantes Cedron, neq; habitan-
tes Domana. Et habitavit Chana-
næus in medio eorū: et factus eſt
ei in tributū. Et Aſer non abſtu- 31
lit habitantes Accho: (ff) &
factus eſt ei in tributū, & habi-
tantes Dor, & habitātes Sidona,
& habitantes Dalaph, Aſchazi,
& Chebda, & Nai, & Ereo. Et 32
habitavit Aſer in medio Chana-
næi habitantis terrā: quoniā non
potuit auferre eum. Et Nephthali 33
non abſtulit habitantes Bethſa-
mys & habitantes Bethanach. Et
habitavit (gg) Nephthali in me-
dio Chananæi habitantis terram.
Habitantes autem Bethſamys, &
(hh) Betheneth, facti ſunt eis in
tributū. Et contribulavit Amor- 34
rhæus filios Dan in monte; quoniā
(ii) non permiſerunt eū deſcen-
dere in vallē. Et cœpit Amorrhæ⁹ 35
habitare in monte (kk Teſtaceo,
(ll) in quo urſi, et in quo vulpes)
in Myrſinoni, & in Thalabin. Et
gravata eſt manus domûs Ioſeph
ſuper Amorrhæum: & factus eſt
(mm) eis in tributū. Et terminus 36
Amorrhæi ab aſcenſu Acrabin à
petra & ſuprà.

CAP. II.

ET aſcendit Angelus Domini 1
de Galgal ſuper (a) Clauthmona,
& ſuper Bæthel, & ſuper domū
Iſrael: & dixit ad eos; Hæc di-
cit Dominus, Aſcendere vos feci
de Ægypto: & induxi vos in
terrā, quā juravi patrib⁹ veſtris.
Et dixi, Non diſſipabo teſtamen-
tū meū, quod vobiſcū in ſeculū.
Et vos non diſponetis teſtamen- 2
tū iis qui inſident in terra hac,
neq; deos eorum adorabitis: ſed
ſculptilia eorū conteretis, alta-
ria eorum deſtruetis. Et non ex-
audiſtis vocē meā, (b) quoniā
hæc feciſtis. Et ego dixi, (c) Non 3
auferā eos à facie veſtra: & e-
runt vobis in anguſtias: & dii
eorum erunt vobis in ſcandalū.
Et factū eſt, poſtquā locutus eſt 4
angelus Domini verba hæc ad
omnes filios Iſrael; & elevave-
runt populus vocē ſuā, et plora-
verunt. Et cognominaverunt no- 5
men loci illius, (d) Clauthmones,
[id eſt, plorationes.] Et ſacrifica-
verunt ibi Domino. Et dimiſit 6
Ieſus populum: & (e) venit vir
ad hæreditatem ſuā hæreditare
terram. Et ſervivit populus Do- 7
mino omnes dies Ieſu, & omnes
dies ſeniorum, qui prolongave-
runt dies (f) cum Ieſu, quicunq;
cognoverunt omne opus Domini
magnum, (g) quæcunq; fecit in Iſrael. Et mortu⁹ eſt Ieſus filius Naue ſervus Domini, filius centum decem annorum. 8

MS. A. (φ) κατῴκει (χ) Χεβρὼν, καὶ τοὺς (ψ) Ἐναμμάν· (ω) αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο εἰς (α) καὶ τὸν Ἀχειναεὶ, καὶ τὴν Σχεδιὰν, καὶ τὴν Ναφὲκ, καὶ τὴν Ῥοώβ. Καὶ κατῴκησεν Ἀσὴρ (β) ἐδυνάσθη (γ) Νεφθαλὶμ (δ) Βεθσαμὺς, οὐδὲ τοὺς (ε) Βαιθενέθ. (ζ) Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ (ε) Βεθσαμὺς (ζ) Βεθενὲκ, ἐγενήθησαν (η) ἀφῆκεν (θ) ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος, οὗ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες. Καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ (ι) ἐγένετο εἰς (κ) Ἀμοῤῥαίου ὁ Ἰδουμαῖος ἐπάνω Ἀκραβεὶν ἐπὶ τῆς

Κεφ. β′. MS. A. αὐτοὺς, Κύριος κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς (β) εἰσήγαγεν (γ) ὤμοσεν (δ) ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν· καὶ εἶπεν ὑμῖν, Οὐ διασκεδάσω (ε) οὐ μὴ προσκυνήσητε, (ζ) καὶ τὰ (η) κατακαύσετε. καὶ οὐκ (θ) ὅτε (ι) Καὶ ἐγὼ εἶπα, Οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ προσώπου (κ) πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆρεν (λ) Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα (μ) Κλαυθμών· (ν) ἔθυσαν (ξ) καὶ ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ κατακληρονομῆσαι (ο) ὃ ἐποίησεν τῷ (π) κυρίου, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וּדְבֵית אֶפְרַיִם לָא תָרִיךְ יָת כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתְבִין בְּגָזֶר וִיתִיבוּ כְנַעֲנָאֵי בֵּינֵיהוֹן בְּגָזֶר׃ דְּבֵית זְבוּלֻן
30 לָא תָרִיכוּ יָת יָתְבֵי קִטְרוֹן וְיָת יָתְבֵי נַהֲלוֹל וִיתִיבוּ כְנַעֲנָאֵי בֵּינֵיהוֹן וַהֲווֹ לְמַסְּקֵי מִסִּין׃
31 דְּבֵית אָשֵׁר לָא תָרִיכוּ יָת יָתְבֵי עַכּוֹ וְיָת יָתְבֵי צִידוֹן וְיָת אַחְלָב וְיָת אַכְזִיב וְיָת חֶלְבָּה וְיָת
32 אֲפִיק וְיָת רְחוֹב׃ וִיתִיבוּ דְּבֵית אָשֵׁר בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי יָתְבֵי אַרְעָא אֲרֵי לָא תָרְכִנּוּן׃ דְּבֵית
33 נַפְתָּלִי לָא תָרִיכוּ יָת יָתְבֵי בֵית שֶׁמֶשׁ וְיָת יָתְבֵי בֵית עֲנָת וִיתִיבוּ בְּגוֹ כְנַעֲנָאֵי יָתְבֵי אַרְעָא
34 וְיָתְבֵי בֵית שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הֲווֹ לְהוֹן לְמַסְּקֵי מִסִּין׃ וּדְחָקוּ אֱמוֹרָאֵי יָת בְּנֵי דָן לְטוּרָא אֲרֵי
35 לָא שַׁבְקוּנוּן לְמֵחַת לְמֵישְׁרָא׃ וּשְׁרֵי אֱמוֹרָאָה לְמִתַּב בְּטוּר חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים
36 וּתְקִיפַת יַד בֵּית יוֹסֵף וַהֲווֹ לְמַסְּקֵי מִסִּין׃ וּתְחוּם אֱמוֹרָאָה מִמַּסְּקָנֵי עַקְרַבִּים מִן כֵּיפָא
וּלְעֵלָּא׃

ב

1 וּסְלִיק נְבִיָּא בִשְׁלִיחוּת מִן קֳדָם יְיָ מִן גִּלְגְּלָא לְבוֹכִים וַאֲמַר אַסֵּקִית יָתְכוֹן מִמִּצְרַיִם
2 וְאַעֲלִית יָתְכוֹן לְאַרְעָא דִּי קַיֵּמִית לַאֲבָהָתְכוֹן וַאֲמַרִית לָא אַשְׁנֵי קְיָמִי עִמְּכוֹן לְעָלָם׃ וְאַתּוּן
לָא תִגְזְרוּן קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא הָדָא אֱגוֹרֵיהוֹן תְּתָרְעוּן וְלָא קַבֶּלְתּוּן לְמֵימְרִי מָא דָא
3 עֲבַדְתּוּן׃ וְאַף אֲמַרִית לָא אֲתָרֵיךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לִמְעִיקִין וְטַעֲוָתְהוֹן יְהוֹן
4 לְכוֹן לְתַקְלָא׃ וַהֲוָה כַּד מַלֵּיל נְבִיָּא דַיְיָ יָת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲרִימוּ עַמָּא
5 6 יָת קָלְהוֹן וּבְכוֹ׃ וּקְרוֹ שְׁמָא דְּאַתְרָא הַהוּא בּוֹכִים וְנַכִּיסוּ תַמָּן נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ׃
7 וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ יָת עַמָּא וַאֲזַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר לְאַחֲסַנְתֵּיהּ לְמֵירַת יָת אַרְעָא׃ וּפְלַחוּ
עַמָּא קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יוֹמֵי סָבַיָּא דִּי אוֹרִיכוּ יוֹמִין בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ דַּחֲזוֹ יָת כָּל
8 עוֹבָדָא דַיְיָ רַבָּא דִּי עֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃ וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דַיְיָ בַּר מְאָה וַעֲשַׂר שְׁנִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dom⁹ Ephraim non *extirpavit* Chenaghanæos qui habitantes in Ga- 29
zer: & habitarunt Chenaghanæi inter eos in Gazer. Domus Zebulun non 30
extirpavere habitantes Kitron, & habitantes Nahhalol; & habitarunt
Chenaghanæi inter eos, & fuerunt ad collatores tributorum. Domus Aſer 31
non extirparunt habitantes Ghacho, & habitantes Szidon, & Ahhlab, &
Achzib, & Hhelba, & Aphic, & Rehhob. Et habitaverunt *domus* Aſer in- 32
ter Chenaghanæos habitatores terræ, quoniā non extirparunt eos. *Domus* 33
Neptali nō extirpaverunt habitatores Beth Semes, et habitatores Beth-Gha-
nath; & habitarunt in medio Chenaghanæorū habitatorū terræ; & habita-
tores Beth-Semes & Beth-Ghanath fuerunt illis in collatores tributorum.
Et arctaverunt Æmorrhæi filios Dan ad montem, quoniā non ſiverunt eos 34
ad deſcendendum in planitiem. Et *cœpit Æmorrhæ⁹* ad habitandū in mon- 35
te Hharezz in Ajalon, & in Saghalabim; & *invaluit manus* domus
Joſeph, & fuerunt in collatores tributorum. Et terminus Æmorrhæi in aſ- 36
cenſu Ghakrabim à Petrā & ſupra.

CAP. II.

ET aſcendit Propheta in legatione ab-ante Dñm à Gilgelā ad Bochim: 1
Et dixit; Eduxi vos ex Ægypto, et aſcendere feci vos ad terrā quā juravi
patrib⁹ veſtris, et dixi: Non alterabo fœd⁹ meū; quod vobiſcū in ſeculū. Et 2
vos non pangatis fœd⁹ habitatorib⁹ terræ huj⁹, altaria eorū excidetis; &
non obediſtis dicto meo: quid hoc feciſtis? Et etiā dixi: Non exterminabo 3
eos ab-ante vos, & erunt vobis ad tribulantes; & abominationes eorū erūt
vobis ad offendiculū. Et fuit, cū locut⁹ eſt *Propheta* Dei verba hæc omnib⁹ 4
filiis Iſrael; & elevarūt popul⁹ vocē ſuam, & fleverunt. Et vocarunt nomen 5
loci illi⁹ Bochim, & obtulerunt ibi oblationē ſanctitatū ante Dominū. Et 6
dimiſit Joſue populū, & abierunt filii Iſrael, vir ad poſſeſſionē ſuā, ad hæ-
reditandū terrā. Et ſervierunt popul⁹ ante Dominū omnib⁹ dieb⁹ Joſue, & 7
omnib⁹ dieb⁹ ſenū, qui prolongarunt dies poſt Joſue; & qui viderunt om-
ne factū Domini magnū quod fecit Iſraeli. Et mortu⁹ eſt Joſue filius Nun, 8
ſervus Domini; filius centum & decem annorum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܦܪܝܡ ܠܐ ܐܘܒܕ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܓܙܪ. ܘܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܒܝܢܬܗܘܢ ܒܓܙܪ. 29
* ܘܙܒܘܠܘܢ ܠܐ ܐܘܒܕ ܠܥܡܘܪܝ ܩܛܪܘܢ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܢܗܠܠ. ܘܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. 30
ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܐܫܝܪ ܠܐ ܐܘܒܕ ܠܥܡܘܪܝ ܥܟܘ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܨܝܕܢ. ܘܠܚܒܠ ܘܠܐܟܙܝܒ 31
ܘܠܚܠܒܐ. ܘܠܐܦܩ ܘܠܪܚܘܒ. * ܘܝܬܒ ܐܫܝܪ ܒܝܢܬ ܟܢܥܢܝܐ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܘܒܕ 32
ܐܢܘܢ. * ܘܢܦܬܠܝ ܠܐ ܐܘܒܕ ܠܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܝܬܒܘ ܒܝܬ 33
ܟܢܥܢܝܐ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ. ܘܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܗܘܢ
ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܐܠܨܘ ܐܡܘܪܝܐ ܠܒܢܝ ܕܢ ܠܛܘܪܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܩܘ ܐܢܘܢ ܠܡܚܬ 34
ܠܦܩܥܬܐ. * ܘܐܨܛܒܝܘ ܐܡܘܪܝܐ ܠܡܬܒ ܒܐܪܥܐ ܕܚܪܣ ܒܛܘܪܐ. ܒܐܝܠܘܢ ܘܒܫܥܠܒܝܢ. 35
ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܐ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܬܚܘܡܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܡܢ ܡܣܩܬܐ 36
ܕܥܩܪܒܐ. ܡܢ ܫܘܥܐ ܘܠܥܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ̄ *

* ܘܣܠܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܓܠܓܠ ܠܒܟܝܡ. ܘܐܡܪ ܠܒܢܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ 1
ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܐܣܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܝܬܝܬܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܡܝܬ ܠܐܒܗܬܟܘܢ. ܘܐܡܪܬ.
ܠܐ ܐܒܛܠ ܩܝܡܝ ܕܥܡܟܘܢ ܠܥܠܡ. * ܘܐܢܬܘܢ. ܠܐ ܬܩܝܡܘܢ ܩܝܡܐ ܠܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ ܗܕܐ. 2
ܡܕܒܚܝܗܘܢ ܬܣܚܦܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܒܩܠܝ. ܒܡܢܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܬܘܢ. * ܐܦ ܐܢܐ ܗܟܢܐ 3
ܐܡܪܬ. ܕܠܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܠܟܘܪܗܢܐ. ܘܐܠܗܝܗܘܢ ܢܗܘܘܢ
ܠܟܘܢ ܠܬܘܩܠܬܐ. * ܘܟܕ ܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܝܡܘ ܥܡܐ ܩܠܗ 4
ܗܘܢ. ܘܒܟܘ. * ܘܩܪܐ ܥܡܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܒܟܝܡ. ܘܕܒܚܘ ܬܡܢ ܠܡܪܝܐ. * ܘܫܪܐ 5 6
ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪ ܠܝܪܬܘܬܗ. ܠܡܐܪܬ ܐܪܥܐ. * ܘܦܠܚܘ ܥܡܐ 7
ܠܡܪܝܐ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܩܫܝܫܐ ܕܐܘܪܟܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ.
ܘܚܙܘ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܪܘܪܒܬܐ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܝܬ ܝܫܘܥ ܥܒܕܗ 8
ܕܡܪܝܐ. ܒܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܫܢܝܢ.

29 Aphrem quoque non extinxit Chananæum habitantem in Gazer, ſed habitârunt inter eos Chananæi in Gazer. 30 Nec Zebolon conſumpſit habitatores Ketron, nec habitatores Jahlil; ſed habitârunt Chananæi cum ipſo, ſub tributum tamen ſubacti. 31 Nec Aſir peremit habitatores Acco, nec habitatores Sidon, nec Hebel, Jezabel, Halaba, Aphec, & Rehob: 32 Sed habitavit Aſir inter Chananæos habitatores terræ illius, eò quòd non peremerint eos. 33 Nephtali non conſumpſit incolas Beth-ſemes, nec incolas Beth-anath; ſed habitârunt inter Chananæos habitatores terræ illius, incolas Beth-anath, & incolas Beth-ſemes; hi autem ſubacti fuerunt ab illis ſub tributum. 34 Propulſârunt Amorrhæos filii Dan ad montem, nec permiſerunt illis ut deſcenderent in vallem. 35 Acquieverunt Amorrhæi habitare in terra Hedes in monte, in Alun, & Sçjaalbin: invaleſcente autẽ manu domûs Joſeph, ſub tributum ſubegerunt eos. 36 Porrò limes Amorrhæi fuit ab acclivi Acron, à rupe & ſuprá.

CAP. II.

1 PRæterea aſcendens Angelus Domini de Galgala ad Bechian, dixit filiis Iſrael, Ita dicit Dominus, Ego extraxi vos è terra Ægypti, & adduxi vos ad terram pro qua juraveram patribus veſtris, & dixi me nunquam aboleturum pactũ meũ quod *pepigeram* vobiſcum. 2 Vos verò ne fœdus ineatis cum habitatoribus hujus terræ, altaria eorum funditùs evertite; & non audîſtis vocẽ meã: cur ita feciſtis? 3 Ego quoq; ſic dixi, Non abſumã eos à conſpectu veſtro, eruntq; vobis in vanitatẽ, & dii eorum erunt vobis in offenſionẽ. 4 Cúmque pronuntiâſſet Angelus Dñi hujuſmodi verba Iſraeli, ſublatâ univerſus populus voce ſuã, fleverunt. 5 Vocavitq; populus nomen loci illius, Bechian; & ſacrificaverunt ibidem Dño. 6 Deinde dimiſit Jeſus populum, & abierunt filii Iſrael, quiſq; in poſſeſſionem ſuam ad acquirendam terram. 7 Et coluerunt populus Dñm cunctis diebus Jeſu, & cunctis diebus ſeniorum qui poſt Jeſum remansêre, & viderant omnia opera Dñi, & ingentia facta quæ præſtiterat in Iſraelem. 8 Et mortuus eſt Jeſus ſervus Domini, annos natus centum ac decem,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

29 * وبنو افرايم لم يقتلوا الكنعانيين المقيمين بجزر * وسكن الكنعانيون عندهم في جزر * وبنو 30
زابلون ايضا لم يهلكوا اهل قطرون * واهل نهلال ولكن سكنوا الكنعانيون عندهم * واسادوهم
31 الخراج * وبنو اشير لم يهلكوا اهل عكا * وصيدون * واهل حبال وايزبال * وحلبا * واهل افاق * ورحوب *
32 33 * وسكن بنو اشير بين الكنعانيين اهل الارض * لانهم لم يقتلوهم * وبنو نفتالي لم يقتلوا
اهل بيت شمس واهل عنات * ولكن سكنوا بين الكنعانيين اهل الارض بين اهل بيت
34 شمس واهل عنات * واسادوهم الخراج * فاما بنو دان فابعدوا الاموراييين الي الجبل * ولم
35 يتركوهم ان ينزلوا الي الغور * ورضي الاموراييون ان ينزلوا جبال ارض حداس في ألون
36 وبساعلبين * وقوي بنو يوسف عليهم * واسادوهم الخراج * وكان تخوم الاموراييين من عقبة
1 عقرون من اصل الكهف الي فوق * * الفصل الثاني * * وصعد ملك الرب من
الجلجال الي بجي * وقال لبني اسرايل * هكذا يقول الرب * انا الذي اصعدتكم من ارض مصر *
واتيت بكم الي الارض التي اقسمت لابايكم * وقلت اني لا ابطل عهدي الذي عاهدتكم الي
2 الابد * امرتكم ان لا تعاهدوا اهل هذه الارض * ولكن استاصلوا مذابحهم * ولم تقبلوا * ولم
3 تطيعوني * فلماذا صنعتم هذا الصنيع * وانا ايضا قد قلت اني لا اهلكهم من امامكم * ولكن
4 يكونون لكم ضلالة * ويكون لكم الهتهم عثرة * فلما قال ملك الرب لبني اسرايل هذا القول
5 رفع القوم اصواتهم بالبكاء * ودعوا اسم ذلك الموضع بكاء اي موضع البكاء * وذبحوا هناك ذبايح
6 7 للرب * ولما ارسل يوشع الشعب * وانصرف كل امرء الي موضعه ليرثوا الارض * وعبد الشعب الرب كل
ايام حياة يوشع * وطول ايام المشيخة الذي عاشوا بعد يوشع دهرا * وعاينوا الاعاجيب الذي
8 اكملها الله لبني اسرايل * وتوفي يوشع بن نون عبد الرب بن ميه وعشرين سنة *

29 Filii Ephraim non occiderunt Chananæos habitantes in Gazer, ſed habitârunt Chananæi apud ipſos in Gazer. 30 Filii quoque Zabulon non perdiderunt incolas Ketron, nec incolas Nahlal; verùm habitârunt Chananæi apud ipſos, impoſueruntq; eis tributũ. 31 Itẽ filii Aſir non perdiderunt cives Acca & Sidon, nec cives Habbal, Izabel, & Helba, neq; cives Aphac & Rehob: 32 Imò habitârunt filii Aſir inter Chananæos incolas terræ illius, quandoquidem non occiderunt illos. 33 Filii Nephtali non occiderunt incolas Beth-ſemes, neq; incolas Anath, ſed habitârunt inter Chananæos terricolas, inter cives Beth-ſemes, & cives Anath; impoſuêre tamen eis tributum. 34 Porrò filii Dan expulerunt Amorrhæos ad montem, nec permiſerunt eis deſcendere in vallem. 35 Libuitq; Ammorrhæis degere in montibus terræ Hadas, in Alun, & Sçjaalbin: prævaluerunt autem eis filii Joſeph, & adegerunt illos ad tributum. 36 Erat autem terminus Amorrhæorum ab acclivi Acron, ab radice rupis ſurſum tendendo.

CAP. II.

1 AScendit autem Angelus Domini de Galgal in Bochia, & dixit ad filios Iſrael, Sic ait Dominus, Ego ſum qui extraxi vos de terra Ægypti, & adduxi vos in terram prò qua juraverã patribus veſtris, & dixerã me non abrogaturum fœdus meũ quod pepigerã vobiſcum, in æternũ. 2 Præceperam vobis ne paciſceremini cum incolis hujus terræ, imò aras eorũ evelleretis; vos autem non acquieviſtis, neq; obedivistis mihi: quare tantũ facinus commiſiſtis? 3 Quamobrem ego etiam dixi me non expulſurũ eos à conſpectu veſtro, ſed eos errori vobis futuros, & deos eorum fore vobis offendiculo. 4 Hæc verba cùm dixiſſet Angelus Domini ad filios Iſrael, extulit populus voces ſuas cum fletu. 5 Et loco illi nomen indiderunt Bochia, id eſt, Locus fletûs; & mactaverunt ibi victimas Domino. 6 Deinde cùm dimiſiſſet Joſue populũ, abiit unuſquiſq; in locũ ſuũ ad poſſidendam terrã. 7 Coluitq; populus Dominũ cunctis diebus vitæ Joſue, & omnibus diebus ſeniorũ qui aliquandiu vixerunt poſt Joſue, & viderant univerſa miracula quæ peregerat Deus erga filios Iſrael. 8 Defuncto autem Joſue filio Nun, ſervo Domini, annos nato centum viginti.

ספר שופטים : ב

monte in,Heres Thimnath in ejꝰ hæreditatis termino in eum ſepelierunt Et
9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חֶרֶס בְּהַר
illa generatio omnis etiam Et Ghahas montis aquilone ab ,Ephraim
10 אֶפְרָיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא
non qui ,eos poſt alia generatio ſurrexitque:ſuos patres ad *ſunt collecti*
נֶאֶסְפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־
.Iſraeli fecit quod *factum* etiam & ,Dominum noverunt
יָדְעוּ אֶת־יְהוָֹה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃
ſervierunt & ,Domini oculis in malum Iſrael filii Feceruntque
11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָֹה וַיַּעַבְדוּ אֶת־
educentem ,ſuorum patrum Deum Dominum dereliquerūt Et .Behalim
12 הַבְּעָלִים׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָֹה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמּוֹצִיא
diis è ,alienos deos poſt iverunt & ,Ægypti terra è eos
אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי
irritaverunt & ,eis ſe incurvaverūt & ,eorum *circuitus* qui ,populorum
הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּכְעִסוּ אֶת־
.Aſtaroth & ,Bahal ſervierunt & ,Dominū Dereliquerūtq; .Dominū
13 יְהוָֹה׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָֹה וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃
: diripientiū manu in eos *dedit* & ,Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et
14 וַיִּחַר־אַף יְהוָֹה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד־שֹׁסִים
non & ,circuitu *à* eorū inimicorū manu in eos *vendidit* & ,eos diripuerūt &
וַיָּשֹׁסּוּ אוֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וְלֹא־
,egrediebātur *quò omni In .ſuorum inimicorum facies in* ſtare ultrà potuerūt
15 יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם׃ בְּכֹל אֲשֶׁר יָצְאוּ
ſicut & ,Dominus eſt locutus ſicuti ,malum in eos *in* erat Domini manus
יַד־יְהוָֹה הָיְתָה־בָּם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָֹה וְכַאֲשֶׁר
Dominus ſuſcitavit Et .valde *eis fuit anguſtia* & : eis Dominus juravit
16 נִשְׁבַּע יְהוָֹה לָהֶם וַיֵּצֶר לָהֶם מְאֹד׃ וַיָּקֶם יְהוָֹה
ſuos judices *ad* etiam Et .eos diripientiū manu è eos ſervaverūt & ,Judices
17 שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם׃ וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם
:eis ſe incurvaverūt & ,alienos Deos poſt ſunt fornicati *quia*,audierāt non
לֹא שָׁמֵעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם
præcepta *audiendū ad*,eorū patres ambulaverāt *qua* via de citò receſſerāt
סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־
,Judices eis Dominus ſuſcitaret cùm Et .ſic fecerunt non ;Domini
18 יְהוָֹה לֹא־עָשׂוּ כֵן׃ וְכִי־הֵקִים יְהוָֹה לָהֶם שֹׁפְטִים
eorū inimicorū manu è eos ſervabat & ,judice cum Dominus erat &
וְהָיָה יְהוָֹה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם מִיַּד אֹיְבֵיהֶם
facie à eorum *gemitu à* Dominus miſerebatur quia ; Judicis diebus omnibꝰ
כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי־יִנָּחֵם יְהוָֹה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי
,revertebātur ,*judicem moriendo in* ;erat Et .eorū *coarctatorum* &,*eos opprimentiū*
19 לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם׃ וְהָיָה בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יָשֻׁבוּ
,ei: ſerviēdo ,alienos deos poſt *eundū ad ſuis patribꝰ præ corrūpebant ſe* &
וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם
ſua via de & ,ſuis actibus de faciebāt cadere non : eis ſe incurvando &
וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם
quòd eo Pro :dixit & ,Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et .dura
20 הַקָּשָׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָֹה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעַן אֲשֶׁר
,eorum patribus præcepi quod meum pactū iſta gens ſunt tranſgreſſi
עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם
expellendum ad addam non ego Etiam :meæ voci obedierunt non &
21 וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃ גַּם־אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ
.eſt mortuus & ,Jehoſuah dimiſit quas gentibus de ,eorū *faciebus à virum*
אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־עָזַב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃
viam *ipſi cuſtodientes num* , Iſrael *eis in tentare* Pro
22 לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים הֵם אֶת־דֶּרֶךְ
.non an ,eorum patres ſervaverunt ſicut ,*eis in ambulandū ad*,Domini
יְהוָֹה לָלֶכֶת בָּם כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־לֹא׃
eas *expellendum non ad* ,iſtas gentes Dominus dimiſit Et
23 וַיַּנַּח יְהוָֹה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם
.Jehoſuah manu in eas *dedit* non & : citò
מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et ſepelierunt eū in finibꝰ poſſeſſionis ſuæ in Thamnathſare in monte Ephraim, à Septentrionali plaga montis Gaas.
10 Omníſque illa generatio congregata eſt ad patres ſuos: & ſurrexerunt alii, qui non noverant Dominū, & opera quæ
11 fecerat cū Iſrael. Fecerúntq; filii Iſrael malū in conſpectu
12 Dñi, & ſervierunt Baalim. Ac dimiſerunt Dñm Deum patrū ſuorū, qui eduxerat eos de terra Ægypti: & ſecuti ſunt deos alienos, deóſq; populorum, qui habitabant in circuitu eorū, & adoraverunt eos: & ad iracundiā concitaverunt
13 Dñm, Dimittentes eū, & ſer-
14 vientes Baal & Aſtaroth. Iratúſque Dñs contra Iſrael, tradidit eos in manꝰ diripientiū: qui ceperunt eos, & vendiderunt hoſtibus, qui habitabant ꝑ gyrum: nec potuerunt
15 reſiſtere adverſariis ſuis: Sed quocunq; pergere voluiſſent, manꝰ Dñi ſuper eos erat, ſicut locutꝰ eſt, & juravit eis: &
16 vehementer afflicti ſunt. Suſcitavítq; Dñs judices, qui liberarent eos de vaſtantiū manibus: Sed nec eos audire vo-
17 luerunt, Fornicantes cum diis alienis, & adorantes eos. Citò deſeruerunt viā, ꝑ quā ingreſſi fuerāt patres eorum: & audientes mandata Dñi, omnia fe-
18 cêre contraria. Cúmque Dñs judices ſuſcitaret, in diebꝰ eorū flectebatur miſericordiâ, & audiebat afflictorū gemitꝰ, & liberabat eos de cæde vaſtan-
19 tium. Poſtquā autem mortuus eſſet judex, revertebantur, & multò faciebant pejora quàm fecerant patres eorum, ſequentes deos alienos, ſervientes eis, & adorantes illos. Non dimiſerunt adinventiones ſuas, & viā duriſſimā, per quam ambulare conſueverunt.
20 Iratúſq; eſt furor Dñi in Iſrael, & ait; Quia irritum fecit gens iſta pactū meū, ꝙ pepigerā cū patribꝰ eorū, & vocem meam
21 audire contempſit: Et ego nō delebo gentes, quas dimiſit Jo-
22 ſue, et mortuꝰ eſt: Ut in ipſis experiar Iſrael, utrùm cuſtodiant viā Dñi, & ambulent in ea, ſicut cuſtodierunt patres eorū,
23 an non. Dimiſit ergò Dominus omnes nationes has, & citò ſubvertere noluit, nec tradidit in manus Joſue.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν (ρ) ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ (σ) ἐν Θαμναθαρὲς, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ 10 Βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαάς. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ᾽ αὐτοὺς, (τ) οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον, (υ) καί γε τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε (φ) ἐν τῷ Ἰσραήλ. 11 Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (χ) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (ψ) 12 ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλείμ. Καὶ ἐγκατέλιπον τὸν (ω) κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν (α) θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ 13 παρώργισαν τὸν κύριον, Καὶ ἐγκατέλιπον (β) αὐτὸν, καὶ ἐλάτρευσαν (γ) τῷ Βάαλ καὶ ταῖς Ἀστάρταις. 14 Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος (δ) ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς (ε) εἰς χεῖρας προνομευόντων, καὶ (ζ) κατεπρονόμευσαν αὐτούς· καὶ (η) ἀπέδοτο αὐτοὺς (θ) ἐν χερσὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ (ι) ἠδυνήθησαν ἔτι ἀντιστῆναι 15 κατὰ πρόσωπον (κ) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν Ἐν πᾶσιν οἷς (λ) ἐπορεύοντο. καὶ χεὶρ κυρίου (μ) ἦν ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε κύριος καὶ καθὼς ὤμοσε (ν) κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. 16 Καὶ ἤγειρε κύριος κριτὰς, καὶ ἔσωσεν (ξ) αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς. καί γε (ο) τῶν κριτῶν οὐχ 17 ὑπήκουσαν, Ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν (π) αὐτοῖς. καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ (ρ) εἰσακούειν τῶν λόγων κυρίου· οὐκ ἐποίησαν 18 (σ) οὕτω. Καὶ ὅτι ἤγειρε (τ) κύριος αὐτοῖς κριτὰς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς (υ) ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ (φ) αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων (χ) αὐτοὺς καὶ ἐκθλιβόντων αὐτούς. 19 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν (ψ) πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. οὐκ (ω) ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, (α) καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν 20 τὰς σκληράς. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ εἶπεν, Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα (β) ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ (γ) εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου, 21 Καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὧν κατέλιπεν (δ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ 22 ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀφῆκε Τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον (ε) ἐφύλαξαν 23 οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ. Καὶ ἀφήσει κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.

Et ſepelierunt eum in termino hæreditatis ejus in Thamnathares, in monte Ephræm ab Aquilone montis Gaas. 9 *Et omnis generatio illa appoſiti ſunt ad patres ſuos. Et ſurrexit generatio altera poſt eos, qui non ſcierunt Dominum, & opus, quod fecerat in Iſrael.* 10 *Et fecerunt filii Iſrael malignū coram Domino: & ſervierunt Baalim.* 11 *Et dereliquerunt Dominum Deū patrū ſuorum, qui eduxit eos de terra Ægypti: & ambulaverunt poſt deos alios de diis gentium, quæ in circuitu eorum, & adoraverunt eos. Et exacerbārunt Dominum:* 12 *Et reliquerunt eum: et ſervierunt Baal, & (h) Aſtartibus.* 13 *Et iratꝰ eſt furore Dominus in Iſrael. Et tradidit eos in (i) manus prædantium: & deprædati ſunt eos. Et vendidit eos in manibꝰ inimicorum ſuorum in circuitu: & non potuerunt ultrà reſiſtere ad faciē inimicorū ſuorum* 14 *In omnibus in quibus (k) ibant. Et manus Domini erat ſuper eos in mala: ſicut locutus eſt Dominus, et ſicut juravit Dominus eis. Et contribulavit eos valdè.* 15 *Et ſuſcitavit Dominꝰ Judices: et ſalvavit eos Dominus de manu deprædantiū eos. Ac ne Judicibus quidem obedierunt,* 16 *Quoniam exfornicati ſunt poſt deos alios, & adoraverunt eos. Et declinaverunt citò de via, quâ ambulaverunt patres eorū ad exaudiendum verba Domini: non fecerunt ita.* 17 *Et (l) quia ſuſcitabat Dominus eis Judices; & fuit Dominꝰ cum Judice, & ſalvavit eos de manu inimicorum eorum omnes dies Judicis: quoniam flectebatur Dominꝰ à gemitu eorum à facie obſidentium eos, & contribulantium eos.* 18 *Et factum eſt, poſtquàm mortuus eſt Judex; & (m) reverterunt, & iterum corruperunt ſuper patres ſuos, eundo poſt deos alios, ad ſerviendū illis, & adorandum illos. Non abjecerunt ſtudia ſua, et vias ſuas duras.* 19 *Et iratus eſt furore Dominꝰ in Iſrael, & dixit; (n) Pro iis quanta dereliquerunt gens hæc teſtamentū meum, quod mandavi patribus eorum, et non obedierunt voci meæ;* 20 *Et ego non apponam auferre virū à facie ipſorū de gentibus, quas reliquit Jeſus filius Nave in terra:* 21 *Et (o) dimiſit Ad tentandū in eis Iſrael, ſi obſervarent viā Domini ire in ea, quemadmodū cuſtodierūt patres eorū, an non.* 22 *Et (p) dimittet Dñs gentes has; ut non auferat illas celeriter: Et non tradidit eas in manu Jeſu.* 23

MS. A. (ρ) ἐν ὄρει (σ) ἐν Θαμναθαρὲ, ὡς ἐν ὄρει (τ) ὅσοι οὐκ (υ) καὶ τὸ (φ) τῷ Ἰσραήλ. (χ) ἐναντίον (ψ) ἐλάτρευον (ω) κύριον θεὸν (α) θεῶν αὐτῶν τῶν (β) τὸν κύριον, καὶ (γ) τῇ Βάαλ (δ) τῷ Ἰσραήλ. (ε) ἐν χειρὶ (ζ) ἐπρονόμευσαν (η) ἀπέδοντο (θ) ἐν χειρὶ τῶν προνομευόντων κυκλόθεν, (ι) ἠδυνάσθησαν (κ) ἐχθρῶν (λ) ἐπόρευον. (μ) ἦν αὐτοῖς (ν) κύριος, καὶ (ξ) αὐτοὺς ἐκ (ο) τῶν αὐτῶν οὐκ ἐπήκουσαν, (π) αὐτοῖς. καὶ παρώργισαν τὸν κύριον, καὶ ἐξέκλιναν (ρ) εἰσακούειν ἐντολὰς κυρίου· (σ) οὕτως. (τ) αὐτοῖς κύριος κριτὰς, (υ) ἐν χειρὶ τῶν κριτῶν αὐτῶν (φ) αὐτῶν καὶ πρὸ προσώπου (χ) αὐτούς. Καὶ ἐγένετο (ψ) πορευθῆναι (ω) ἀπέρριψαν (α) καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς. (β) ἐγκατέλειπον (γ) ὑπήκουσαν (δ) Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκεν (ε) ἐφυλάξαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀφῆκεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וקברו יתיה בתחום אחסנתיה בתמנת חרס בטורא דבית אפרים מצפונא לטור געש׃
10 ואף כל דרא ההוא אתכנישו לות אבהתוהי וקם דרא אוחרנא בתריהון דלא ידעין
11 למדחל מן קדם יי ואף ית עובדא די עבד לישראל׃ ועבדו בני ישראל ית דביש קדם יי
12 ופלחו ית בעליא׃ ושבקו ית פולחנא דיי אלהא דאבהתהון דאפיק יתהון מארעא
דמצרים וטעו בתר טעות עממיא מטעות עממיא די בסחרניהון וסגידו להון וארגיזו קדם
13 14 יי׃ ושבקו ית פולחנא דיי ופלחו לבעלא ולעשתרתא׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל
ומסרינון ביד בוזיהון ובזו יתהון ומסרנון ביד בעלי דבביהון מסחור סחור ולא יכילו
15 עוד למקם קדם בעלי דבביהון׃ בכל אתר די נפקו מחא מן קדם יי הות בהון לבישא
16 כמא דמליל יי וכמא דקיים יי להון ועקת להון לחדא׃ ואקים יי נגידין ופרקנון מיד בוזיהון׃
17 ואף מן נגידיהון לא קבילו ארי טעו בתר טעות עממיא וסגידו להון סטו בפריע מן
18 אורחא דאזלו אבהתהון לקבלא פקודיא דיי לא עבדו כן׃ וארי אקים יי להון נגידין והוה
מימרא דיי בסעדיה דנגידא ופריק להון מיד בעלי דבביהון כל יומי נגידא ארי מתיב
19 ממימרא דאמר יי ומקבל צלותהון ופריק להון מן קדם דחקיהון ומשעבדיהון׃ והוה כד
מאית נגידא תיבין ומחבלין מאבהתהון למהך בתר טעות עממיא למפלחהן ולמסגד
20 להן לא שבקין מעובדיהון בישיא ומאורחתהון מקלקלתא׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל
21 ואמר חלף די עברו עמא הדין על קימי די פקדית ית אבהתהון ולא קבילו למימרי׃
22 אף אנא לא אוסיף לתרכא אנש מן קדמיהון מן עממיא די שבק יהושע ומית׃ בדיל
לנסאה בהון ית ישראל הנטרין אנון ית אורחן דתקנן קדם יי למהך בהון כמא די נטרו
23 אבהתהון אם לא׃ ושבק יי ית כל עממיא האלן בדיל דלא לתרכותהון בפריע ולא
מסרנון בידא דיהושע׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et ſepelierunt eū in termino hæreditatis ejus, in Thimnath Zzarahh, in monte domꝰ Ephraim à Septentione montis Gaghas. 10 Et etiā omnis generatio illa congregati ſunt ad *patres ſuos*; & ſurrexit generatio alia poſt eos, qui non noverunt ad timendū ab-ante Dñm, & etiā facta quæ fecit Iſraeli. 11 Et fecerunt filii Iſrael id quod malū ante Dominum; & coluerunt Baghalaja. 12 Et reliquerunt cultū Domini Dei patrum eorū qui eduxit eos de terrâ Ægypti; & erraverunt poſt errores *populorū* ab errore populorum, qui in circuitu eorum: & adoraverunt eos, & irritaverunt ante Dominū. 13 Et remiſerunt cultū Domini, & coluerunt Baghala & Ghaſteratha. 14 Et invaluit indignatio Domini in Iſrael, & tradidit eos in manu direptorū *ſuorum*, & diripuerunt eos; & *vendidit* eos in manu auctorū inimicitiarum ſuarū à circūcircū, & nō valuerunt ultra ad ſurgendū ante auctores inimicitiarū ſuarū. 15 In omni loco quo exierunt, percuſſio ab ante Dñm fuit in eis in malū, ut id quod locutus eſt Dominꝰ, & ut id quod juravit Dominꝰ eis; & arctavit eos valde. 16 Et erexit Dñs duces, & liberavit eos de manu direptorū ſuorū. 17 Et etiā ex ducibꝰ non audierunt, nam erraverunt poſt errores populorū, & adoraverunt eos; declinaverunt citò de via quā ambulaverunt patres eorū ad accipiendū juſſa Domini, & non fecerunt ſic. 18 Et quando erexit Dominꝰ eis duces, et fuit dictū Domini in auxilio ducis, & liberavit eos de manu auctorū inimicitiarū ſuarum, omnibꝰ diebꝰ ducis; nam converſus eſt *a verbo* quod dixit Dñs, & excepit orationē eorū, & liberavit eos *ab-ante oppreſſores* eorū, & *humiliatores* eorū. 19 Et fuit cū mortuꝰ eſt dux, revertentes & corrūpentes à patribꝰ ſuis ad eundū poſt errores Gentiū, ad colendum eos & ad adorandū eos; non remittentes de factis ſuis malis & de via ſuâ corrupta. 20 Et invaluit indignatio Dñi in Iſrael, & dixit: Propterea quod tranſierūt populꝰ hic ſuper pactū meū, quod juſſi patres eorū; & non obedierunt dicto meo: 21 Etiā ego non addā ad ejiciendū hominem ex-ante illos de gentibꝰ, quas reliquit Joſue, & mortuꝰ eſt. 22 Propter tentandū in eis Iſraelē, an cuſtodientes illi vias quæ munitæ ante Dñm ad ambulandū in eis, ut id ꝙ cuſtodierūt patres eorū, an nō. 23 Et reliquit Dñs *oēs* gentes has, propterea ꝙ non ad extirpandū eas celeriter; & nō tradidit eas in manu Joſue.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗ. ܒܬܡܢܬ ܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܛܘܪܐ
ܕܓܥܫ. * ܘܐܦ ܟܠܗ ܕܪܐ ܗܘ ܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܩܡ ܕܪܐ ܐܚܪܢܐ ܒܬܪܗܘܢ. ܕܠܐ 9 10
ܝܕܥܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܦܠܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ ܩܕܡ 11
ܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ. * ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܕܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ 12
ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܘܐܪܓܙܘ
ܠܡܪܝܐ. * ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ ܘܠܥܫܬܪܘܬ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. 13 14
ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܒܙܘܙܐ. ܘܒܙܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ
ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܬܘܒ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. * ܘܒܟܠ ܕܢܦܩܝܢ ܗܘܘ. 15
ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܒܗܘܢ ܠܒܝܫܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܘܐܝܟ ܕܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ.
ܘܐܠܝܨ ܠܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܪܩܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܐ ܕܒܙܘܙܝܗܘܢ. 16
* ܘܐܦ ܠܕܝܢܝܗܘܢ ܠܐ ܫܡܥܘ. ܡܛܠ ܕܐܙܠܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܘܣܛܘ 17
ܥܓܠ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܗܠܟܘ ܒܗ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܠܡܫܡܥ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܘ
ܗܟܢܐ. * ܘܟܕ ܐܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ. ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܕܝܢܐ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܐ 18
ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܟܠܗ ܝܘܡܬܗ ܕܕܝܢܐ. ܫܡܥ ܗܘܐ ܬܢܚܬܗܘܢ. ܡܢ ܩܕܡ ܠܚܘܨܝܗܘܢ
ܘܕܘܚܩܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܡܐܬ ܗܘܐ ܕܝܢܐ. ܗܦܟܝܢ ܗܘܘ ܘܡܚܒܠܝܢ ܡܢ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܙܠܝܢ ܒܬܪ ܐܠܗܐ 19
ܐܚܪܢܐ. ܠܡܦܠܚ ܐܢܘܢ. ܘܠܡܣܓܕ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ. ܘܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ
ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܥܠ ܕܥܒܪ ܥܡܐ ܗܢܐ ܥܠ ܩܝܡܝ ܕܦܩܕܬ 20
ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܩܠܝ. * ܘܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܘܒܕܘ ܐܢܫ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. 21
ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܫܒܩ ܝܫܘܥ ܘܡܝܬ. * ܡܛܠ ܕܢܢܣܐ ܒܗܘܢ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܢܛܪܝܢ 22
ܐܘܪܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܗܠܟܘܢ ܒܗ. ܐܝܟ ܕܢܛܪܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܢ ܠܐ. * ܘܫܒܩ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ 23
ܠܥܡܡܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܥܓܠ. ܘܠܐ ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܝܫܘܥ.

Sepelierúntque eum in termino hæreditatis 9
ſuæ, in Tamnath-ſerah quæ eſt in monte A-
phrē, ab Aquilonari plaga montis Gaas. Totū 10
quoq; ſeculū illud collecti fuerunt ad patres
ſuos, & ſucceſſit eis aliud ſeculū quod neque
Dñm noverat, neque opera ipſius quæ fecerat
Iſraeli. Quare perpetrârūt Iſraelitæ quod ma- 11
lum erat coram Dño, & coluerunt Baal; De- 12
ſeruerunt Dominum Deum patrum ſuorum,
qui eduxit eos de terra Ægypti, et ſectati ſunt
deos alienos gentium quæ circum eos erant,
adoraverunt eos, & iram Domini concitave-
runt. Deſeruerunt inquam Dominum, colue- 13
rúntque Baal & Eſteroth. Unde commotus 14
irá Dominus in Iſraelem, tradidit eos in ma-
num direptorum, qui diripuerunt eos; & tra-
didit eos in manum hoſtium eorum qui circū
eos erant, nec potuerunt ampliùs ſtare co-
ram hoſtibus ſuis. Quin quocunque egredi- 15
ebantur, manus Domini erat adversùs eos in
malum, quemadmodum dixerat Dominus, &
prout juraverat eis Dominus: quod & ad-
modum angebat illos. Suſcitavit autem Do- 16
minus judices inter Iſraelitas, et liberârūt eos
de manu diripientiū eos. Sed & judices ſuos 17
non audierunt, quia poſt deos peregrinos er-
rantes adorârunt eos, & citò defecerunt à
via quâ inceſſerant patres eorum audiendo
præcepta Domini, *ipſi* verò non ita fecerunt.
Et quoties ſuſcitabat eis Dominꝰ judices, ade- 18
rat Dominus judicibus, & liberabat eos de
manu hoſtium eorum: cunctis diebus judi-
cum exaudiebat ſuſpiria illorum, *quæ emitte-
bant* metu opprimentium & depellentiū eos.
Mortuis autem judicibus, reſiliebant, & cor- 19
ruptelis indulgebant ſecus ac patres eorū, ſe-
ctando deos alienos, eos colendo atq; ado-
rando, nihil diminuentes ab actionibꝰ & viis
ſuis pravis. Proinde iratus Dñs Iſraeli, dixit, 20
Quandoquidē gens iſta tranſgreſſa eſt fœdus
meū quod mandavi patribꝰ eorū, nec audie-
runt vocē meam; Etiam ego non perdā ultrà 21
à conſpectu eorum quenquā ex populis quos
móriens Jeſus reliquit, Ut per eos tentet Do- 22
minus Iſraelē cuſtodiántne viam Dñi, ince-
dántque in ea, ſicut patres eorū cuſtodierunt,
nécne. Reliquit ergò Dominus populos il- 23
los, nec cito perdidit eos, neque tradidit eos
Dominus in manum Jeſu.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ودفن في حد ميراثه * في تمنسرح التي في جبل افرايم * عن يسار جبل جعاس * وكل ذلك الحقب 9 10
ايضا قبروا * وصاروا الي اباءهم * ونشا من بعدهم حقب لا يعرف الرب * ولم يعاين اعماله التي عملها
لبني اسرايل * وارتكب بنو اسرايل السيات امام الرب * وعبدوا بعلا الصنم * واجتنبوا عبادة الله 11 12
اله اباءهم الذي اخرجهم من ارض مصر * واتبعوا الهة الشعوب الذين حولهم * وسجدوا لها *
واسخطوا الرب * وتركوا عبادته * وعبدوا بعلا واسترتا الصنمين * وغضب الرب على بني اسرايل * 13 14
وسلط عليهم المنتهبين فانتهبوهم * ودفعهم الي اعدايهم الذين حولهم * ولم يقدروا ان يثبتوا
لاعدايهم * وكلما كانوا يخرجون الي حرب كانت يد الرب عليهم بالعقاب والبلاء * كما قال لهم الرب 15
وكما اقسم لاباءهم * فاضطروا وضاق بهم الامر جدا * فصير الرب عليهم قضاة خلصوهم من يد 16
المنتهبين * ولم تطع بنو اسرايل قضاتهم لانهم ضلوا وسجدوا لالهة اخر * وحادوا عن الطريق 17
التي سلك اباوهم فيها * ولم يسمعوا وصية الرب * ولم يعملوا بما امرهم * فلما صير الرب عليهم 18
قضاة اعان قضاتهم * وخلصوهم من ايدي اعدايهم * وكل ايام القضاة كان يسمع الرب
انينهم * وما يشكون من المضيقين عليهم والمزعجين لهم * فلما توفي قضاتهم رجعوا 19
الي الفساد كاباءهم * وعبدوا الاصنام وسجدوا لها * ولم ينقصوا من سوء اعمالهم الاولي وطرقهم
الردية * واشتد غضب الرب على بني اسرايل وقال * ان هذا الشعب تعدوا على الوصية التي 20
اوصيت اباءهم * ولم يسمعوا قولي * لا اعود ان اهلك انسانا من بين ايديهم من الشعوب 21
الذي خلف يوشع بعد وفاته ليجرب الرب بها بني اسرايل ان كانوا يحفظون طرق الرب
ويسلكوها كما حفظوا اباءهم ام لا * ولذلك ترك الرب هذه الشعوب * ولم يهلكهم سريعا * ولم 22
يسلمهم في يدي يوشع *

Eóque in poſſeſſionis ſuæ termino, (videli- 9
cet *in Tamnath ſerah, quæ eſt in monte
Ephraim, ad lævam montis Gjaas) ſe-
pulto; Toto etiam illo ævo ſepulto, & ad* 10
*patres ſuos profecto, procreatum eſt poſt
eos ævum quod nec Dominū agnoſcebat,
nec opera ipſius viderat quæ patrârat erga
filios Iſrael. Et architectati ſunt filii Iſ-* 11
*rael ſcelera coram Domino, & coluerunt
Baal idolum; Et recedentes à cultu Dei,* 12
*Dei patrum ſuorum, qui eduxerat eos è
terra Ægypti, ſectati ſunt deos gentium
ſibi adjacentium, & adoraverunt eos;
Dominū verò irritaverunt, Ejuſq; cultū* 13
*deſerentes, coluerunt Baal & Aſtrath duo
ſimulacra. Iratus itaq; Dominus filiis Iſ-* 14
*rael, poteſtatem dedit in eos raptoribus, qui
diripuerunt illos; tradiditque eos inimicis
ſibi circunjacentibus, nec poterant reſiſtere
inimicis ſuis. Et quoties egrediebantur ad* 15
*prælium, erat manus Domini contra eos in
punitionē & afflictionē, quemadmodum
dixerat eis Dominus, & ut pollicitus fue-
rat patribus eorum; adeo ut in ſummam
miſeriam & anguſtiam redegiſſet eos ne-
gotium. Quapropter præpoſuit eis Domi-* 16
*nus judices qui liberârunt eos de manu
raptorum: At neque judicibus ſuis obe-
divêre filii Iſrael, èo quòd aberrâſſent,* 17
*deos alienos adorâſſent, à via per quam
ambulaverunt patres eorū, digreſſi eſſent,
præceptum Domini minimè audiſſent, nec
feciſſent quod mandaverat eis. Cùm* 18
*enim præponebat illis Dominus judices,
opem ferebat judicibus eorum, & ſalva-
bant illos de manibus inimicorum eorum;
& omnibus judicum diebus audiebat
Dominus gemitum illorum & querelas
quas opprimentium atque perturbantium
ſe causâ fundebant. At judicibus eorum* 19
*defunctis, revertebantur ad corruptelam
more patrum ſuorum, idola colebant &
adorabant, nil detrahentes à priſtinis ma-
lis operibus & peſſimis viis illorum. Qua-* 20
*circa deſævit ira Domini in filios Iſrael,
& ait, Si populus iſte tranſgrediatur præ-
ceptū quod mandavi patribus eorum, nec
audierint ſermonem meum, Haud pergam* 21
*conſumere à conſpectu eorum quenquam
ex gentibus quas reliquit Joſue poſt obi-
tum ſuum, ut per eas probaret Dominus
filios Iſrael, num cuſtodirent vias Domi-
ni et ambularent in eis quemadmodum
cuſtodierant patres eorum, nécne. Et hac* 22
*de cauſa reliquit Dominus gentes iſtas,
nec illico perdidit eas, nec tradidit eas in
manus Joſue.*

ספר שופטים : ג

CAP. III. ג

,Iſrael *eis in tentandum ad* ,Dñs dimiſit quas ,gentes iſtæ Et
1 וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִנִּיחַ יְהוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל
pro Tantùm .Chenahan *prælia* omnia noverant non qui omnes
2 אֵת כָּל־אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֵת כָּל־מִלְחֲמוֹת כְּנָעַן׃ רַק לְמַעַן
qui tantùm ,*prælium* eos docere Iſrael filiorum generationes *ſcire*
דַּעַת דֹּרוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר־
omnem & ,Peliſtim ſatrapas Quinque .ea cognoverant non antea
3 לְפָנִים לֹא יְדָעוּם׃ חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְכָל־
monte à : *Libanum montē* habitantē Chivvæum & ,Sidonium & ,Chenahanæū
הַכְּנַעֲנִי וְהַצִּידֹנִי וְהַחִוִּי יֹשֵׁב הַר הַלְּבָנוֹן מֵהַר
eis in tentandum ad Fueruntq; .Chamath *ingrediendū* ad uſq; Chermon Bahal
4 בַּעַל חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃ וַיִּהְיוּ לְנַסּוֹת בָּם
quæ ,Domini præcepta audirent utrùm *ſciendum ad* ,Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל לָדַעַת הֲיִשְׁמְעוּ אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֲשֶׁר־
habitaverunt Iſrael filii Et .Moſeh *manu in* eorum patribus præcepit
5 צִוָּה אֶת־אֲבוֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָשְׁבוּ
,Chivvæi & ,Perizæi & ,Emoræi & ,Chittæi ,Chenahanæi *interiore* in
בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי
& ,uxores in ſibi eorum filias Acceperuntq; .Jebuzæi &
6 וְהַיְבוּסִי׃ וַיִּקְחוּ אֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לָהֶם לְנָשִׁים וְאֶת־
.eorum diis ſervieruntque : eorum filiis dederunt ſuas filias
בְּנוֹתֵיהֶם נָתְנוּ לִבְנֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם׃
Domini ſunt oblitique ; Dñi oculis in malum Iſrael filii Fecerũtq;
7 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה
eſt iratus Et .Lucis & ,Behalim ſervierunt & ,ſui Dei
8 אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָאֲשֵׁרוֹת׃ וַיִּחַר־
regis Rishathaim Chuſcā manu in eos vēdidit & ,Iſrael *in* Dñi *naſus*
אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ
octo Rishathaim Chuſcan Iſrael filii ſervieruntque: Naharaim Aram
אֲרַם נַהֲרָיִם וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם שְׁמֹנֶה
Dñs ſuſcitavitque;Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .annos
9 שָׁנִים׃ וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה וַיָּקֶם יְהוָה
Chenaz filius Hothniel :eos ſervavit & ;Iſrael filiis ſervatorem
מוֹשִׁיעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹשִׁיעֵם אֵת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז
,Domini ſpiritus eum ſuper fuit Et .illo *ab* minoris Caleb fratris
10 אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ׃ וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ־יְהוָה
Dominus *deditque* ,bellum ad eſt egreſſuſque :Iſrael judicavit &
וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא לַמִּלְחָמָה וַיִּתֵּן יְהוָה
eſt roborata & :Aram regem Rishathaim Chuſcan ejus manu in
בְּיָדוֹ אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ אֲרָם וַתָּעָז
quadraginta terra Quievitque .Rishathaim Chuſcan ſuper ejus manus
11 יָדוֹ עַל כּוּשַׁן רִשְׁעָתָיִם׃ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים
Iſrael filii addiderunt Et .Chenaz filius Hothniel eſt mortuus &:annis
12 שָׁנָה וַיָּמָת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז׃ וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Dominus confortavit & :Domini oculis in malum *faciendum ad*
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
malum fecerant quod *ſuper* ,Iſrael *ſuper* Moab regem Heglon
עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כִּי־עָשׂוּ אֶת־הָרַע
:Hamalec & ,Hammon filios ſe ad collegit Et .Domini oculis in
13 בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַעֲמָלֵק
.Palmarum urbem poſſederunt & ,Iſrael percuſſit & ,ivit &
וַיֵּלֶךְ וַיַּךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיִּירְשׁוּ אֶת־עִיר הַתְּמָרִים׃
,Moab regi Heglon Iſrael filii Servieruntque
14 וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב
:Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .annos octodecim
15 שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
filii Ghera filium Ehud ſervatorem eis Dominus ſuſcitavitq;
וַיָּקֶם יְהוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ אֶת־אֵהוּד בֶּן־גֵּרָא בֶּן־
Iſrael filii miſeruntque :*ſua dextera manu obturatum* virum ,Jemini
הַיְמִינִי אִישׁ אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
.Moab regi Heglon munus ejus *manu in*
בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. III.

1 HÆ ſunt gentes quas Dñs
dereliquit, ut erudiret in eis
Iſraelē,& omnes qui non no-
verant bella Chananæorum:
2 Ut poſteà diſcerent filii eorum
certare cum hoſtibus, & ha-
bere conſuetudinem prælian-
3 di: Quinq; ſatrapas Philiſthi-
norū, omnémque Chananæū,
& Sidoniū, atque Heuæum;
qui habitabat in monte Li-
bano, de monte Baal-Hermon
4 uſq; ad introitum Emath. Di-
miſitq; eos, ut in ipſis experi-
retur Iſraelem, utrùm audiret
mandata Dñi quæ præceperat
patrib⁹ eorū p manum Moyſi,
5 an non. Itaq; filii Iſrael habi-
taverunt in medio Chananæi,
& Hethæi, & Amorrhæi, &
Pherezæi, & Heuæi, & Jebu-
6 ſæi: Et duxerunt uxores filias
eorū, ipſíque filias ſuas filiis
eorum tradiderunt, & ſervie-
7 runt diis eorum. Fecerúntq;
malū in conſpectu Dñi,& ob-
liti ſunt Dei ſui, ſervientes Ba-
8 alim & Aſtaroth. Iratúſq; con-
tra Iſrael Dñs, tradidit eos in
man⁹ Chuſan Raſathaim regis
Meſopotamiæ,ſervierúntq; ei
9 octo annis. Et clamaverunt ad
Dominum: qui ſuſcitavit eis
ſalvatorem, & liberavit eos,
Othoniel videlicèt filium Ce-
nez, fratrem Caleb minorem:
10 Fuítque in eo Spiritus Domi-
ni, & judicavit Iſrael. Egreſ-
ſúſque eſt ad pugnam, & tra-
didit Dominus in manus ejus
Chuſan Raſathaim regem Sy-
11 riæ,& oppreſſit eum. Quievít-
que terra quadraginta annis,
& mortuus eſt Othoniel filius
12 Cenez. Addiderunt autem fi-
lii Iſrael facere malū in con-
ſpectu Domini: qui cōfortavit
adverſùm eos Eglon regem
Moab: quia fecerunt malum in
13 conſpectu ejus. Et copulavit
ei filios Ammon, & Amalec:
abiítq; & percuſſit Iſrael, atq;
poſſedit Urbem palmarum.
14 Servierúntque filii Iſrael E-
glon regi Moab decem & octo
15 annis: Et poſteà clamaverunt
ad Dominum: qui ſuſcitavit
eis ſalvatorem vocabulo Aod,
filium Gera, filii Jemini, qui
utrâque manu pro dextera
utebatur. Miſerúntque filii
Iſrael per illum munera E-
glon regi Moab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ (α) ἔθνη ἃ ἀφῆκε κύριος
ἀλλὰ ὥστε πειρᾶσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ,
πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τοὺς πολέμους
2 Χαναάν. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς (β) υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ
3 ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά. Τὰς
πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα
τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Σιδώνιον, καὶ τὸν Εὐαῖ-
ον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄ-
4 ρους (γ) τοῦ Ἀερμὼν ἕως Λαβωεμάθ. Καὶ
ἐγένετο ὥστε πειρᾶσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσ-
ραὴλ, γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς κυ-
ρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν
5 χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκησαν
ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀ-
μορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰε-
6 βουσαίου. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν
ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐ-
τῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευ-
7 σαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (δ) ἐναντίον κυρίου·
καὶ ἐπελάθοντο (ε) κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
καὶ ἐλάτρευσαν (ζ) τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς
8 ἄλσεσι. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς (η) ἐν χειρὶ Χου-
σαρσαθαὶμ βασιλέως (θ) Συρίας ποταμῶν.
καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Χουσαρ-
9 σαθαὶμ (ι) ἔτη ὀκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρε κύριος σω-
τῆρα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς, τὸν
Γοθονιὴλ υἱὸν Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ τὸν (κ)
10 νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν
πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ. καὶ
ἐξῆλθεν (λ) εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσα-
θαίμ. καὶ παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ
τὸν Χουσαρσαθαὶμ βασιλέα (μ) Συρίας πο-
ταμῶν· καὶ ἐκραταιώθη χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
11 Χουσαρσαθαίμ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ (ν) ἔτη
τεσσαράκοντα. καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κε-
12 νέζ. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆ-
σαι τὸ πονηρὸν (ξ) ἐνώπιον κυρίου. καὶ
ἐνίσχυσε κύριος τὸν Ἐγλὼμ βασιλέα Μω-
ὰβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι
13 αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. Καὶ
(ο) συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱ-
οὺς Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ
ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησε
14 τὴν πόλιν τῶν φοινίκων. Καὶ ἐδούλευσαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωὰβ
15 ἔτη δεκαοκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρεν (π) αὐτοῖς
σωτῆρα, τὸν Ἀὼδ υἱὸν Γηρὰ (ρ) υἱὸν τοῦ Ἰ-
εμινὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ (σ) ἐξ-
απέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐ-
τοῦ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ.

CAP. III.

ET hæ gentes, quas reliquit 1
(a) Dominus eas, ut (b) ten-
taret in eis Iſrael, omnes qui ne-
ſcierunt (c) bella Chanaan. (d)
Tantùm propter generationes fi- 2
liorum Iſrael, ut doceret illos
bellum: verùm, qui ante illos,
neſcierunt (e) illas: Quinque 3
ſatrapias Alienigenarum, & o-
mnem Chananæum, & Sidoni-
um, & Euæum inhabitantem Li-
banum à monte Aermon uſque
(f) Laboemath. Et factum eſt, 4
ut tentaret in ipſis Iſrael, ad
ſciendum, ſi audient mandata
Domini, quæ mandavit patribus
eorum in manu Moyſis. Et filii 5
Iſrael habitaverunt in medio
Chananæi, & Chettæi, & A-
morrhæi, & Pherezæi, & Euæi,
& Jebuſæi. Et acceperunt fili- 6
as earum ſibi ipſis in uxores:
& filias ſuas dederunt filiis eo-
rum; & ſervierunt diis eo-
rum. Et fecerunt filii Iſrael 7
malum ante Dominum: & ob-
liti ſunt Domini Dei ſui, &
ſervierunt Baalim, & (g) Lu-
cis. Et iratus eſt furore Domi- 8
nus in Iſrael: & vendidit eos
in manu Chuſarſathæm regis Sy-
riæ (h) fluminum. Et ſervie-
runt filii Iſrael Chuſarſathæm
annos octo. Et clamaverunt fi- 9
lii Iſrael ad Dominum. Et ex-
citavit Dominus ſalvatorem Iſ-
rael, & ſalvavit eos; Gotho-
niel filium Cenez (i) fratris
Chaleb minorem ſuper ipſum. Et 10
factus eſt ſuper eum ſpiritus Do-
mini: & judicavit Iſrael. Et
exiit ad bellum (k) adverſùs
Chuſarſathæm. Et tradidit Do-
minus in manu ejus Chuſarſa-
thæm, regem Syriæ fluminum:
& prævaluit manus ejus ſuper
Chuſarſathæm. Et quievit ter- 11
ra annos quadraginta. Et mor-
tuus eſt Gothoniel filius Cenez.
Et adjecerunt filii Iſrael face- 12
re malum in conſpectu Domini.
Et confortavit Dominus Eglom
regem Moab ſuper Iſrael, eò
quòd ipſi fecerant malum ante
Dominum. Et congregavit (l) 13
ad ſe omnes filios Ammon, &
Amalec, & ivit, & percuſſit
Iſrael: & hæreditavit Civita-
tem palmarum. Et ſervierunt 14
filii Iſrael Eglom regi Moab
annos decem octo. Et clamave- 15
runt filii Iſrael ad Dominum.
Et ſuſcitavit eis ſalvatorem Aod
filium Gera (m) filium Jeme-
ni, virum ambidexterum. Et
miſerunt filii Iſrael mune-
ra in manu ejus Eglom regi
Moab.

MS. A.. (α) ἔθνη ἀφῆκεν Ἰησοῦς ὥστε (β) τῶν υἱῶν (γ) τοῦ Βααλ-
ερμὼν ἕως Λοβωημάθ. (δ) ἔναντι (ε) κυρίου θεοῦ (ζ) ταῖς Βααλεὶμ (η)
εἰς χεῖρας (θ) Συρίας Μεσοποταμίας ποταμῶν. (ι) ὀκτὼ ἔτη. Καὶ (κ) νεώτερον
αὐτοῦ, καὶ εἰσήκουσεν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο (λ) ἐπὶ τὸν πόλεμον. καὶ παρέδωκεν (μ) Συρί-
ας.* Καὶ ἡσύχασεν (ν) ἔτη πεντήκοντα. (ξ) ἔναντι (ο) προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν
(π) αὐτοῖς * κύριον σωτῆρα (ρ) υἱοῦ τοῦ Ἰεμινεὶ (σ) ἀπέστειλαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ג

1 וְאִלֵּין עַמְמַיָּא דִּי שְׁבַק יְיָ לְנַסָּאָה בְהוֹן יַת יִשְׂרָאֵל יַת כָּל דְּלָא הֲווֹ יָדְעִין יַת כָּל קְרָבֵי כְנָעַן׃
2 לְחוֹד בְּדִיל דְּיִדְעוּן דָּרַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּפוּתְהוֹן קְרָבָא לְחוֹד דְּמִלְּקַדְמִין לָא הֲווֹ יָדְעִין׃
3 חַמְשָׁא טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְכָל כְּנַעֲנָאֵי וְצִידוֹנָאֵי וְחִוָּאֵי יָתְבֵי טוּרָא דִּלְבָנוֹן מִטּוּר מֵישַׁר
4 חֶרְמוֹן עַד מַעֲלָנָא דַּחֲמָת׃ וַהֲווֹ לְנַסָּאָה בְהוֹן יַת יִשְׂרָאֵל לְמִדַּע הֲיִקַבְּלוּן יַת פִּקּוּדַיָּא דַּיְיָ
5 דְּפַקֵּיד יַת אֲבָהָתְהוֹן בִּידָא דְמשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְתִיבוּ בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָּאֵי
6 וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃ וּנְסִיבוּ יַת בְּנָתֵיהוֹן לְהוֹן לִנְשִׁין וְיַת בְּנָתֵיהוֹן יְהִיבוּ לִבְנֵיהוֹן וּפְלַחוּ יַת
7 טַעֲוָתְהוֹן׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאִתְנְשִׁיאוּ יַת פּוּלְחָנָא דַּיְיָ אֱלָהֲהוֹן וּפְלַחוּ יַת
8 בַּעֲלַיָּא וְלַאֲשֵׁרָתָא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַרְנוּן בְּיַד כּוּשַׁן חַיָּבָא מַלְכָּא דַאֲרָם דִּי
9 עַל פְּרָת וּפְלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת כּוּשַׁן חַיָּבָא תְּמָנֵי שְׁנִין׃ וּזְעִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲקֵים
10 יְיָ פּוּרְקָן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַרְקִנּוּן יַת עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְכָלֵב דִּזְעֵיר מִנֵּיהּ׃ וּשְׁרַת
עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל וּנְפַק לְאַגָּחָא קְרָבָא וּמְסַר יְיָ בִּידוֹהִי יַת כּוּשַׁן
11 חַיָּבָא מַלְכָּא דַאֲרָם דִּי עַל פְּרָת וּתְקֵיפַת יְדֵיהּ עַל כּוּשַׁן חַיָּבָא׃ וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל
12 אַרְבְּעִין שְׁנִין וּמִית עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז׃ וְאוֹסִיפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּתְקֵיף יְיָ
13 יַת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב עַל יִשְׂרָאֵל עַל דַּעֲבַדוּ יַת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וּכְנַשׁ לְוָתֵיהּ יַת בְּנֵי
14 עַמּוֹן וַעֲמָלֵק וַאֲזַל וּמְחָא יַת יִשְׂרָאֵל וִירִיתוּ יַת קַרְתָּא יְרִיחוֹ׃ וּפְלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֶגְלוֹן
15 מַלְכָּא דְמוֹאָב תְּמָנֵי עַסְרֵי שְׁנִין׃ וּזְעִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲקֵים יְיָ לְהוֹן פָּרִיק יַת אֵהוּד
בַּר גֵּרָא בַּר שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין גְּבַר אֲנִיס בִּידֵיהּ דְיַמִּינָא וְשַׁדַּרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּידֵיהּ
תִּקְרֻבְתָּא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. III.

ET hæ Gentes, quas reliquit Dñs ad tentandum in eis Iſrael: omnes quæ 1
non noverunt omnia bella Chenaghan. Tantum propterea ut ſcirent ge- 2
nerationes filiorum Iſrael, ad docendum eos bellū; tantùm qui ab antiquo
non fuerunt cognoſcentes. Quinq; Turnæos Philiſtinorum et omnes Che- 3
naghanæos, & Szidonæos, et Hhivæos habitatores montis Libani, à monte
planitiei Hhermon uſq; ad aſcenſum Hhamath. Et fuerunt ad tentandum 4
in eis Iſrael, ad cognoſcendū an audient juſſa Dñi quæ juſſit patres eorum
in manu Moſis. Et filii Iſrael habitaverunt inter Chenaghanæos, Hhethæos, 5
& Emorrhæos, Pherizæos, et Hhivæos et Jebuzæos. Et acceperunt filias 6
eorum ſibi in uxores, et filias ſuas dederunt filiis eorum; et coluerunt er-
rores eorum. Et fecerunt filii Iſrael quod malum ante Dñm, et obliti ſunt 7
cultum Domini Dei ipſorum: et ſervierunt Baghalaia et Aſteratha. Et inva- 8
luit indignatio Dñi in Iſrael, et tradidit eos in manu Chuſan ſcelerati regis
Aram, quæ juxta Perath; et ſervierunt filii Iſrael Chuſan ſcelerato octo an-
nis. Et clamaverunt filii Iſrael aute Dñm, et ſuſcitavit Dñs liberatorem fi- 9
liis Iſrael, & liberavit eos: Ghathniel filium Kenaz fratrem Chaleb qui par-
vus ab illo. Et manſit ſup eum ſpiritus prophetiæ ab ante Dñm, et judi- 10
cavit Iſrael; et egreſſus eſt ad ineundum bellum, et tradidit Dñs in manu
ejus Chuſan ſceleratum regem Aram; et invaluit manus ejus ſuper Ghuſan
ſceleratum. Et quievit terra Iſrael quadraginta annis, et mortuus eſt Ghath- 11
niel filius Kenaz. Et addiderunt filii Iſrael ad faciendum quod malum ante 12
Dominum; et roboravit Dominus Gheglon regem Moab ſuper Iſrael, ſu-
per quod fecerunt id quod malum ante Dominum. Et congregavit ad eum 13
filios Ghamon, et Ghamalek: et venit et percuſſit Iſrael, et poſſederunt
urbem Jericho. Et ſervierunt filii Iſrael Gheglon regi Moab decem et octo 14
annis. Et clamaverunt filii Iſrael ante Dominum; et erexit Dominus eis li- 15
beratorem Ehud filium Gera, filii tribus Binjamin, virum impeditum in
manu ſua dexterâ: et miſerunt filii Iſrael in manu ejus munus Gheglon
regi Moab.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܓ * ܘܗܠܝܢ ܥܡܡ̈ܐ ܕܫܒܩ ܡܪܝܐ ܠܡܢܣܝܘ ܒܗܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. 1
ܟܠ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܠܟܠܗܘܢ ܩܪ̈ܒܐ ܕܟܢܥܢܝ̈ܐ. * ܒܠܚܘܕ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܕܪ̈ܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. 2
ܕܢܠܦܘܢ ܩܪ̈ܒܐ. ܒܠܚܘܕ ܕܩܕܡܝ̈ܐ ܠܐ ܝܕܥܘ. * ܚܡܫܐ ܛܘܪ̈ܢܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. ܘܟܠܗܘܢ 3
ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܨܝܕܢܝ̈ܐ. ܘܚܘܝ̈ܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ. ܘܡܢ ܛܘܪܐ ܕܒܢ̈ܝ ܚܪܡܘܢ .. ܥܕܡܐ
ܠܡܥܠܢܐ ܕܚܡܬ .. * ܘܗܘܘ ܠܡܢܣܝܘ ܒܗܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥ ܐܢ ܡܫܡܥܝܢ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ 4
ܕܡܪܝܐ .. ܕܦܩܕ ܠܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܝܬܒܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܢܝ ܟܢܥܢܝ̈ܐ 5
ܘܚܘܝ̈ܐ. ܘܐܡܘܪ̈ܝܐ ܘܦܪܙ̈ܝܐ ܘܚܬ̈ܝܐ ܘܝܒܘܣ̈ܝܐ. * ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܒܢ̈ܬܗܘܢ ܠܗܘܢ ܢܫ̈ܐ. 6
ܘܒܢ̈ܬܗܘܢ ܝܗܒܘ ܠܒܢ̈ܝܗܘܢ. ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗ̈ܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ 7
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܛܥܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ ܘܠܐܣܛܪܬܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ 8
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܦܠܚܘ ܒܢ̈ܝ
ܐܝܣܪܝܠ ܠܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܬܡܢܐ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܩܥܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ .. ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ 9
ܦܪܘܩܐ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ ܠܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ ܕܙܥܘܪ
ܡܢܗ. * ܘܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܦܩ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܫܠܡ ܡܪܝܐ 10
ܒܐܝܕܘܗܝ. ܠܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܗ ܥܠ ܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ.
* ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. ܘܡܝܬ ܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ. * ܘܐܘܣܦܘ ܒܢ̈ܝ 11 12
ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܚܝܠ ܡܪܝܐ ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܥܠ
ܐܝܣܪܝܠ .. ܥܠ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܟܢܫ ܠܘܬܗ ܠܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ 13
ܘܠܥܡܠܩ. ܘܐܙܠ ܘܡܚܝܗ ܠܐܝܣܪܝܠ .. ܘܝܪܬܘ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܩ̈ܠܐ. * ܘܦܠܚܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ 14
ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܬܡܢܬܥܣܪܐ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܩܥܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ .. ܘܐܩܝܡ 15
ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܦܪܘܩܐ. ܠܐܗܘܕ ܒܪ ܓܪܐ ܒܪ ܝܡܝܢܐ. ܓܒܪܐ ܕܦܫܝܓ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ
ܕܝܡܝܢܐ. ܘܫܕܪܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܩܘܪܒܢܐ ܒܐܝܕܗ. ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ.

CAP. III.

1 ISti verò ſunt populi quos reliquit Dominus ad tentandum per eos Iſraelem, nempe omnes qui non noverant cuncta bella Chananæorum; 2 Ad hoc tantùm, ut nôſſent poſteri filiorum Iſrael bellum ediſcere quod ne priſtini quidem didicerant. 3 Quinque *ergò* tyranni Paleſtinorum, Chananæi omnes, Sidonii, & Hevæi incolæ montis Libani, & à monte filiorum Hermon ad ingreſſum uſque Hemath, 4 Manſerunt ut iis tentaret Iſraelē, cognoſcerétque utrū audirent præcepta Domini, quæ mandaverat patribus eorum per Moſen. 5 Igitur habitârunt filii Iſrael inter Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Pherezæos, Hethæos, & Jebuſæos; 6 Et duxerunt ex filiabus eorum ſibi uxores, filias ſuas dederunt filiis eorum, & deos eorum coluerunt. 7 Denique perpetrârunt filii Iſrael quod malū erat coram Domino, & Dominum Deum ſuū obliviſcentes coluerunt Baal & Eſteroth. 8 Iratúſque Dominus Iſraeli tradidit eos in manum Chuſan ſcelerati, regis Aram-naharin, & ſervierunt filii Iſrael Chuſan ſcelerato annos octo. 9 Clamantibus autem filiis Iſrael ad Dominum, ſuſcitavit Dominus ſalvatorem filiis Iſrael: ſalvavit enim illos Athnaël filius Kenaz fratris Caleb natu minoris. 10 Huic affuit manus Domini, & judicavit Iſraelem; egreſſus eſt ad bellum, tradidítque Dominus in manus ejus Chuſan ſceleratum, regem Aram-naharin, & prævaluit manus ejus contra Chuſan ſceleratum: 11 Quievitque terra quadraginta annis. 12 Verùm mortuo Athnaele filio Kenaz, Rurſum filii Iſrael malum perpetrârunt coram Domino: Roboravítque Dominus Eglonem regem Moab adverſùs Iſraelem, eò quòd malum feciſſent coram Domino. 13 Congregavit autem ille contra eos, filios Ammon & Amalec, qui abeuntes percuſſerunt Iſraelem, & poſſederunt Civitatem palmarum. 14 Servierunt ergò filii Iſrael Egloni regi Moab octodecim annos, 15 Rurſùm verò clamantibus filiis Iſrael ad Dominum, excitavit eis Dominus vindicem Ahur filium Gera de tribu Benjamin, virum manûs ſuæ dexteræ impotem: per quem miſerunt filii Iſrael munus Egloni regi Moab.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثالث * وهذه الشعوب الذي ترك الرب ليجرب بني اسرايل بها * 1
وجميع الذين لم يعرفوا محاربة الكنعانيين * ولتعلم احقاب بني اسرايل المحاربة ايضا * فاما 2
الاولون فلم يعلموا * والذين تركوا خمسة روساء اهل فلسطين * وجميع الكنعانيين * 3
والصيدانيين * والحاويين * والذين يسكنون جبل لبنان * ومن جبل بني حرمون الي مدخل
حماة * ليجرب بهم بني اسرايل هل يقبلون ويسمعون وصية الرب * الذي اوصي اباهم علي يد 4
موسي * وجلس بنو اسرايل بين الكنعانيين * والحاويين * والاموراييين * والحاثانيين * واليابسانيين * 5
* وزوجوا بنيهم من بناتهم * وعبدوا الهتهم * وارتكب بنو اسرايل السيات امام الرب * ونسوا 6 7
صنيع الرب الاههم * وعبدوا بعلا واسيراثا * واشتد غضب الرب علي بني اسرايل * ودفعهم الي 8
كوسان الاثيم ملك حران * واستعبد كوسان الاثيم بني اسرايل ثمانية سنين * فدعي بنو 9
اسرايل الرب متضرعين * وصير الرب لبني اسرايل مخلصا * وخلصهم عثنايال بن قنز اخي كالب الاصغر
* فاعانه الرب * وصار قاضيا لبني اسرايل * وخرج الي الحرب * واسلم الرب في يده كوسان الاثيم 10
ملك حران وظفر به * واستراحت الارض من الحرب اربعين سنة * وتوفي عثنايال بن قنز اخي 11
كالب الاصغر * وعاد بنو اسرايل في سوء اعمالهم امام الرب * فقوي الرب عجلون ملك مواب 12
علي بني اسرايل * لانهم ارتكبوا القبيح امام الرب * وجمع عليهم بني عمون والعملقانيين * 13
وصعدوا الي بني اسرايل * وهزموهم * وجرحوا منهم جرحاء واخذوا قرية النخل * واستعبد عجلون 14
ملك مواب بني اسرايل ثمانية عشر سنة * ودعي بنو اسرايل الي الرب متضرعين * فاقام لهم 15
مخلصا اهود بن جاري من قبيلة بنيامين * رجلا كانت يده اليمني عسما * هذا ارسل بنو
اسرايل معه هدية الي عجلون ملك مواب *

CAP. III.

1 *HÆ autem ſunt gentes quas reliquit Dominus, ut per eas probaret Iſraelitas & omnes qui ignorabant certamen Chananæorum,* 2 *utq; diſcerent etiam poſteri Iſraelitarum certamen, quandoquidem riores haud noverant.* 3 *Qui* inquam *relicti fuerunt,* ſunt *quinque duces Paleſtinorū, Chananæi omnes, Sidonii, Hevæi, incolæ montis Libani, & à monte filiorum Hermon uſq; ad ingreſſum Hamat:* 4 *Quatenus per hos probaret filios Iſrael num ſuſciperent & audirent mandatū Domimini, quod præceperat patribus eorum per Moſen.* 5 *Commorati ergò Iſraelitæ inter Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Hethæos, & Jabeſæos,* 6 *Uxores duxerunt filiis ſuis de filiabus eorum, & ſervierunt diis eorum.* 7 *Demum fabricaverunt filii Iſrael flagitia coram Domino, & obliti beneficiorum Domini Dei ſui, ſervierunt Baal et Aſirath.* 8 *Quapropter deſæviente irâ Domini contra filios Iſrael, tradidit eos Kuſan impio regi Harran, qui Kuſan impius ſervitute preſſit filios Iſrael annis octo.* 9 *Verùm filiis Iſrael Dominum ſupliciter invocantibus, conſtituit Dominus filiis Iſrael ſervatorem; ſervavitque eos Athnael filius Canzi fratris Caleb minoris.* 10 *Huic enim auxiliatus eſt Dominus, fuitq; iudex filiorū Iſrael egreſſus eſt in præliū, tradiditq; Dominus in manum ejus Kuſan impium regem Harran, & devicit illum.* 11 *Et quievit terra à bello quadraginta annis.* 12 *Defuncto autem Athnaële filio Canzi fratris Caleb natu minoris, Redierunt filii Iſrael ad ſceleſtas actiones ſuas coram Domino perpetrandas: Roboravitq; Dominus Eglonem regem Moab adverſus filios Iſrael, eò quòd turpitudinē egiſſent coram Domino.* 13 *Is enim coactis adverſùs illos filiis Ammon & Amalecitis, aſcenderunt ad filios Iſrael, debellârunt eos, vulnerârunt ex eis vulneratos multos, & occupârunt Civitatem palmarum:* 14 *Tenuitque ſubditos Eglon rex Moab filios Iſrael octodecim annis.* 15 *At filiis Iſrael Dominum ſupplicite invocantibus, excitavit eis ſervatorem Ahur filium Gera, de tribu Benjamin, virum cujus dextera manus erat arida. Per hunc miſerunt filii Iſrael munus ad Eglonem regem Moab.*

accinxit &;ej⁹ lōgitudo cubit⁹ :ora duo ei & ,gladium Ehud ſibi fecit Et
16 ויעש לו אהוד חרב ולה שני פיות גמד ארכה ויחגר
fecit appropinquare Et.ſuum dexterū femur ſuper ſuis veſtibus de ſub eum
17 אתה מתחת למדיו על ירך ימינו׃ ויקרב את־
,fuit Et .valde pinguis vir Heglon & :Moab regi Heglon munus
18 המנחה לעגלון מלך מואב ועגלון איש בריא מאד׃ ויהי
dimiſit & ,munus facere appropinquare complevit quemadmodum
כאשר כלה להקריב את־המנחה וישלח את־
quæ dolaturis à eſt reverſus ipſe Et .munus ferentes populum
19 העם נשאי המנחה׃ והוא שב מן־הפסילים אשר
.Sile :dixit Et .rex ô te ad mihi ſecretū Verbum :dixit & ,Ghilgal cum
את־הגלגל ויאמר דבר־סתר לי אליך המלך ויאמר הס
eſt ingreſſus Ehud Et.eum ſuper ſtantes omnes eo deſuper ſunt egreſſi Et
20 ויצאו מעליו כל־העמדים עליו׃ ואהוד בא
Dixitque.ipſi ſoli ei quod ,refrigerii cœnaculo in ſedebat ipſe &:eum ad
אליו והוא ישב בעלית המקרה אשר־לו לבדו ויאמר
Miſitque .ſolio deſuper ſurrexit Et.te ad mihi Dei verbum :Ehud
21 אהוד דבר־אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא׃ וישלח
,ſuo dextro femore deſuper gladium cepit &,ſuam ſiniſtrā manum Ehud
אהוד את־יד שמאלו ויקח את־החרב מעל ירך ימינו
,laminam poſt capulus etiam eſt ingreſſus Et.ej⁹ ventrem in eum infixit &
22 ויתקעה בבטנו׃ ויבא גם־הנצב אחר הלהב
:ej⁹ ventre è gladium eduxerat non quia ;laminam propter adeps ſe clauſit &
ויסגר החלב בעד הלהב כי לא שלף החרב מבטנו
clauſit & ,veſtibulum per Ehud eſt egreſſus Et .effuſio ſtercoris exivit &
23 ויצא הפרשדנה׃ ויצא אהוד המסדרונה ויסגר
ej⁹ ſervi &,eſt egreſſus ipſe Et.ſera offirmavit &,ſe pro cœnaculi fores
24 דלתות העליה בעדו ונעל׃ והוא יצא ועבדיו
:dixerunt &:obſeratæ cœnaculi fores ecce &,viderunt &,ſunt ingreſſi
באו ויראו והנה דלתות העליה נעלות ויאמרו
expectaverunt Et .refrigerii conclavi in ſuos pedes ipſe tegens Certè
25 אך מסיך הוא את־רגליו בחדר המקרה׃ ויחילו
ceperunt & :cœnaculi fores aperiens ipſe non ecce & :pudefieri ad uſque
עד־בוש והנה איננו פתח דלתות העליה ויקחו
.mortu⁹ terram in cadens eorū domin⁹ ecce & :aperuerunt & ,apertorium
את־המפתח ויפתחו והנה אדניהם נפל ארצה מת׃
,dolaturas tranſivit ipſe & :eos tardare ad uſque evaſit Ehud Et
26 ואהוד נמלט עד התמהמהם והוא עבר את־הפסילים
tuba in clanxit & ,eum ingrediendo in ,fuit Et .Sehirath in evaſit &
27 וימלט השעירתה׃ ויהי בבואו ויתקע בשופר
ipſe & ,monte de Iſrael filii eo cū deſcenderuntq; :Ephraim monte in
בהר אפרים וירדו עמו בני־ישראל מן־ההר והוא
Dominus dedit quia ;me poſt Sequimini :eos ad Dixitque .eorum facies ad
28 לפניהם׃ ויאמר אלהם רדפו אחרי כי־נתן יהוה
ceperūt &,eū poſt deſcenderūt Et .veſtra manu in Moab veſtros inimicos
את־איביכם את־מואב בידכם וירדו אחריו וילכדו
.tranſire virum dederunt non & ,Moab ipſi Iarden tranſitus
את־מעברות הירדן למואב ולא־נתנו איש לעבר׃
,virorū millia decem circiter illo tempore in Moab Percuſſeruntq;
29 ויכו את־מואב בעת ההיא כעשרת אלפים איש
.vir evaſit non & :virtutis virum omnem & ,pinguem omnem
כל־שמן וכל־איש חיל ולא נמלט איש׃
: Iſrael manu ſub illa die in Moab eſt humiliatus Et
30 ותכנע מואב ביום ההוא תחת יד ישראל
fuit ipſum poſt Et .annis octoginta terra quievit &
31 ותשקט הארץ שמונים שנה׃ ואחריו היה
viros ſexcentos Peliſtim percuſſit & ;Hanath fili⁹ Samghar
שמגר בן־ענת ויך את־פלשתים שש־מאות איש
.Iſrael ipſe etiam ſervavit & :bovis documento in
במלמד הבקר ויושע גם־הוא את־ישראל׃

Verſio VULG. LAT.

16 Qui fecit ſibi gladium ancipi-
tem, habentem in medio capu-
lū longitudinis palmæ manùs,
& accinct⁹ eſt eo ſubter ſagum
17 in dextro femore. Obtulítq;
munera Eglon regi Moab. E-
rat autem Eglon craſſus nimis.
18 Cúmque obtuliſſet ei munera,
proſecutus eſt ſocios, qui cum
19 eo venerant. Et reverſus de
Galgalis, ubi erant idola, dixit
ad Regē, Verbum ſecretū ha-
beo ad te, ô Rex. Et ille impe-
ravit ſilentiū: egreſſíſq; omni-
20 bus qui circa eum erant; In-
greſſus eſt Aod ad eum: ſede-
bat autem in æſtivo cœnaculo
ſolus: dixítque; Verbū Dei ha-
beo ad te. Qui ſtatim ſurrexit
21 de throno. Extendítq; Aod ſi-
niſtram manū, & tulit ſicā de
dextero femore ſuo, infixítque
22 eam in ventre ej⁹ Tam validè,
ut capulus ſequeretur ferrū in
vulnere, ac pinguiſſimo adipe
ſtringeretur. Nec eduxit gladi-
um, ſed ita ut percuſſerat, reli-
quit in corpore: ſtatímque per
ſecreta naturæ alvi ſtercora
23 proruperunt. Aod autē clauſis
diligentiſſimè oſtiis cœnaculi,
& obfirmatis ſerâ, Per poſticū
24 egreſſus eſt. Servíq; regis in-
greſſi viderūt clauſas fores cœ-
naculi, atque dixerunt; Forſitan
purgat alvū in æſtivo cubicu-
25 lo. Expectantéſque diu donec
erubeſcerent, & videntes quòd
nullus aperiret, tulerunt clavē:
& aperientes invenerunt do-
minum ſuum in terra jacentem
26 mortuum. Aod autē, dum illi
turbarentur, effûgit, et pertran-
ſiit locum idolorū, unde rever-
ſus fuerat. Venítq; in Seirath:
27 Et ſtatim inſonuit buccinâ in
monte Ephraim: deſcende-
rúntq; cum eo filii Iſrael, ipſo
28 in fronte gradiente. Qui dixit
ad eos, Sequimini me: tradidit
enim Domin⁹ inimicos noſtros
Moabitas in man⁹ noſtras. De-
ſcenderúntq; poſt eum, & oc-
cupaverunt vada Jordanis quæ
tranſmittunt in Moab: & non
dimiſerunt tranſire quenquā:
29 Sed percuſſerunt Moabitas in
tempore illo, circiter decē mil-
lia, omnes robuſtos et fortes vi-
ros. Nullus eorum evadere po-
30 tuit. Humiliatúſq; eſt Moab in
die illo ſub manu Iſrael: et qui-
31 evit terra octoginta annis. Poſt
hunc fuit Samgar fili⁹ Anath,
qui percuſſit de Philiſthiim
ſexcentos viros vomere: et ipſe
quoque defendit Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

16 Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀὼδ μάχαιραν δίστο-
μον, σπιθαμῆς τὸ (τ) μῆκος αὐτῆς· καὶ περιεζώ-
σατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν (υ) μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν
17 (φ) αὐτοῦ τὸν δεξιόν. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ προσή-
νεγκε τὰ δῶρα τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ. καὶ
18 Ἐγλὼμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα. Καὶ ἐγένετο
(χ) ἡνίκα συνετέλεσεν Ἀὼδ προσφέρων τὰ
δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε (ψ) τοὺς φέροντας τὰ
19 δῶρα, (ω) Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν (α)
γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγάλ· καὶ εἶπεν Ἀὼδ, Λό-
γος μοι κρύφιος πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ εἶ-
πεν (β) Ἐγλὼμ πρὸς αὐτὸν, Σιώπα. καὶ ἐξ-
απέστειλεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας
20 ἐπ᾽ αὐτόν. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν·
καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῷ (γ) θε-
ρινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν Ἀὼδ,
Λόγος Θεοῦ μοι πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ ἐξ-
21 ανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἐγλὼμ ἐγγὺς αὐτοῦ. Καὶ
ἐγένετο ἅμα (δ) τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν, καὶ ἐξ-
έτεινεν Ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ
ἔλαβε τὴν μάχαιραν (ε) ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ
αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν (ζ) ἐν τῇ
22 κοιλίᾳ αὐτοῦ, Καὶ ἐπεισήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν
ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς
φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς
23 κοιλίας αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν (η) Ἀὼδ τὴν προ-
στάδα. καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπ-
έκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου (θ) κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ
24 ἐσφήνωσε. Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε· καὶ οἱ παῖδες
αὐτοῦ (ι) ἐπῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ
ὑπερῴου (κ) ἐσφηνωμέναι· καὶ εἶπαν, (λ) Μήποτε
ἀποκενοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ
25 τῷ θερινῷ; Καὶ ὑπέμειναν ἕως ᾐσχύνοντο· καὶ
ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου.
καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν. καὶ ἰδοὺ ὁ κύ-
26 ριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς. Καὶ
Ἀὼδ διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ
προσνοῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς παρῆλθε τὰ γλυ-
27 πτὰ, καὶ διεσώθη (μ) εἰς Σετιρωθά. Καὶ ἐγένετο
ἡνίκα (ν) ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἐ-
σάλπισεν ἐν κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ
κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄ-
28 ρους, καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, (ξ) Κατάβητε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε
κύριος ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς (ο) ἡμῶν τὴν Μωὰβ
ἐν χειρὶ (π) ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ
προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς
29 Μωὰβ, καὶ οὐκ (ρ) ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι. Καὶ
ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ (σ) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, (τ) πᾶν λιπαρὸν,
καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη (υ) ὁ
30 ἀνήρ. Καὶ ἐνετράπη Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ (φ) ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ
γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Ἀὼδ
31 ἕως οὗ ἀπέθανε. Καὶ (χ) μετ᾽ αὐτὸν ἀνέστη Σαμε-
γὰρ υἱὸς (ψ) Δινὰχ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύ-
λους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ (ω) ἀροτρόπο-
δι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καί γε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

MS.A. (τ) μῆκος· καὶ (υ) μανδύαν αὐτοῦ ἐπὶ (φ) τὸν δεξιὸν αὐτοῦ. Καὶ προσήνεγκεν τὰ (χ) ὡς συνετέλεσεν (ψ) τοὺς αἴροντας τὰ (ω) Καὶ Ἐγλὼμ ἀνέστρεψεν (α) γλυπτῶν μετὰ (β) Ἐγλὼμ πᾶσιν ἐκ μέσου. καὶ ἐξῆλθον ἀπ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστήκοντες αὐτῷ. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθεν (γ) θερινῷ αὐτοῦ μονώτατος. (δ) τὸ ἀναστῆναι, ἐξέτεινεν (ε) ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ, καὶ (ζ) εἰς τὴν κοιλίαν Ἐγλὼμ, Καὶ (η) Ἀὼδ εἰς τὴν προστάδα. καὶ ἀπέκλεισεν (θ) ἐπ᾽ αὐτὸν, (ι) εἰσῆλθον (κ) ἀποκεκλεισμέναι· (λ) Μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος; Καὶ προσέμειναν αἰσχυνόμενοι· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων (μ) ἕως Σεειρωθά. (ν) ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν κερατίνῃ (ξ) Καταβαίνετε (ο) ὑμῶν. (π) ὑμῶν (ρ) ἀφῆκαν (σ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ (τ) πάντας τοὺς μαχητὰς, καὶ πάντας ἄνδρας δυνάμεως, (υ) ἀνήρ. Καὶ (φ) ὑπὸ τὴν χεῖρα (χ) μετὰ τοῦτον (ψ) Ἀνὰθ, (ω) ἀροτρόποδι ἐκτὸς μόσχων, καὶ ἔσωσεν αὐτὸς

Cum Tranſlatione LATINA.

Et fecit ſibi Aod gladium (n) ha- 16
bentem duo ora: palmi longitudo
ejus. Et accinctus eſt eo ſub ſago
ſuper femur ſuū dextrū. Et ivit: 17
et attulit munera Eglom regi Mo-
ab. Et Eglom vir (o) urbanus val-
dè. Et factum eſt poſtquàm con- 18
ſummavit Aod offerens munera;
& dimiſit ferentes munera. Et 19
ipſe reverſus eſt à ſculptilib⁹, quæ
(p) cum Galgal. Et dixit Aod,
Verbum occultum mihi eſt ad te,
Rex. Et dixit Eglom ad eū, Tace:
et dimiſit à ſe omnes, qui aſtabant
ſuper eum. Et Aod intravit ad 20
eum. Et ipſe ſedebat in cœnaculo
æſtivo ſuo prorſus ſolus. Et dixit
Aod, Verbū Dei mihi ad te, Rex.
Et exurrexit Eglom de throno
prope eum. Et factum eſt ſimul, 21
dū ille ſurgeret; et extendit Aod
manum ſiniſtrā ſuam: & ſumpſit
gladium deſuper femore ſuo dex-
tro: & infixit illum in ventre e-
jus: Et ſuperimmiſit etiam capu- 22
lum poſt (q) flammā: & concluſit
(r) adeps ſuper flammam: quoniā
non extraxit gladiū è ventre ej⁹.
Et exiit Aod (s) veſtibulum: & 23
tranſiit obſervantes: & clauſit
januas cœnaculi ſuper ſe, & co-
arctavit. Et ipſe exiit. Et pueri 24
ejus ſupervenerunt, & viderunt:
& ecce januæ cœnaculi coarcta-
tæ. Et dixerunt, Nunquid fortè
(t) evacuat pedes ſuos in con-
clavi æſtivo? Et ſuſtinuerunt, 25
quoadusque erubuerunt. Et ec-
ce non eſt, qui aperiat januas
cœnaculi. Et ſumpſerunt clavim,
& aperuerunt. Et ecce Dominus
eorum prolapſus in terrā mortu⁹.
Et Aod ſalvus evaſit, dum turba- 26
bantur; et non erat qui attenderet
ei. Et ipſe tranſiit ſculptilia: &
evaſit ſalv⁹ in Seirotha. Et fa- 27
ctum eſt, poſtquàm venit Aod in
terrā Iſrael; & cecinit in cornea
in monte Ephræm: & deſcende-
runt cum eo filii Iſrael de monte:
et ipſe ante eos. Et dixit ad eos, 28
Deſcendite poſt me: quia tradidit
Dominus Deus inimicos noſtros,
ipſam Moab in manu noſtra. Et
deſcenderunt poſt eum: & præoc-
cupârunt tranſitus Jordanis ipſi⁹
Moab, & non (u) permiſit virum
tranſire. Et percuſſerunt ipſam 29
Moab die illâ, circiter decem mil-
lia virorū, (x) omnem pinguem, et
omnem virum virtutis: & non e-
vaſit ſalvus vir. Et (y) confuſa eſt 30
Moab in die illa ſub manu Iſra-
el. Et quievit terra octoginta
annos. Et judicavit eos Aod;
quoadusque mortu⁹ eſt. Et poſt 31
eum ſurrexit Samegar filius Di-
nach, & percuſſit alienigenas in
ſexcentos viros in (z) vomere bo-
um: & ſalvavit & ipſe Iſrael.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 ועבד ליה אהוד חרבא ולה תרין פומין גרמידא ארכה וזריז יתה מלרע ללבושוהי על
17 ירכיה דימיניה׃ וקריב ית תקרובתא לעגלון מלכא דמואב ועגלון גבר פטים לחדא׃
18 והוה כד שיצי לקרבא ית תקרובתא ושלח ית עמא נטלי תקרובתא׃ והוא תב מן
19 מחצביא דעם גלגלא ואמר פתגמא דסתרא אית לי למללא עמך מלכא ואמר סליק
20 ונפקו מעלווהי כל דקימין עלוהי׃ ואהוד עאל לותיה והוא יתיב בעלית בית קיטא
21 דיליה בלחודוהי ואמר אהוד פתגמא דיי לי למללא עמך וקם מעל כורסיה׃ ואושיט
22 אהוד ית יד שמאליה ונסיב ית חרבא מעל ירכא דימיניה וקבעה במעוהי׃ ועל אף
דסתקא בתר שננא וטמטים שומנא באפי שננא ארי לא שלף חרבא ממעוהי ונפק
23 אוכליה שפיך׃ ונפק אהוד לאכסדרא ואחד דשי עליתא באפוהי ואנף׃ והוא נפק ועבדוהי
24 עלו וחזו והא דשי עליתא אחידן ואמרו ברם עביד הוא ית צרכיה באדרון בית קיטא׃
25 ואוריכו עד סני והא ליתוהי פתח דשי עליתא ונסיבו ית מפתחא ופתחו והא רבונהון
26 טריף רמי על ארעא מית׃ ואהוד אשתזיב עד אתעכביהון והוא עבר ית מחצביא
27 ואשתזיב לשעירתא׃ והוה במיתוהי ותקע בשופרא בטורא דבית אפרים ונחתו עמיה
28 בני ישראל מן טורא והוא קדמיהון׃ ואמר להון רדיפו בתרי ארי מסר יי ית בעלי
דבביכון ית מואבאי בידיכון ונחתו בתרוהי ואחדו ית מניות עברי ירדנא על מואב ולא
29 שבקו אנש למעבר׃ וקטלו ית מואב בעדנא ההיא כעסרא אלפין גברא כל אימתן וכל
30 גבר חילא ולא אשתזיב אנש׃ ואתברו מואבאי ביומא ההוא תחות יד אנש ישראל
31 ושדוכת ארעא דישראל תמנן שנין׃ ובתרוהי הות שמגר בר ענת וקטל ית פלשתאי
שית מאה גברין בפרש תוריא ופרק אף הוא ית ישראל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecit ſibi Ehud gladiū, et illi duo ora, cubit⁹ longitudo ejus; et cinxit 16
illum ſubt⁹ veſtimentum ſuum, ſuper lat⁹ ſuum dextrū. Et attulit munus 17
Gheglon regi Moab: et Gheglon vir pinguis valde. Et fuit eùm finivit 18
offerre munus, et miſit populū portatores muneris. Et ipſe rediit ab ſcul- 19
ptilib⁹ quæ cum Gilgela: et dixit, Verbū arcani eſt mihi ad loquendum
tecum, rex: et dixit: Aſcende, et exierunt ex-juxta illum omnes qui ſtantes
juxta illum. Et Ehud ingreſſus eſt ad eum, et ipſe habitabat in cœnaculo 20
dom⁹ æſtatis quæ ipſi ſoli: Et dixit Ehud, verbū Dñi eſt mihi ad loquen-
dum tecum; et ſurrexit de ſolio ſuo. Et extendit Ehud ſiniſtrā ſuam, et ac- 21
cepit gladium deſuper latus ſuum dextrum, et infixit eum in inteſtinis ejus.
Et intravit etiam capul⁹ poſt laminam, et obturavit pinguedo in faciebus 22
laminæ; quoniam non extraxit gladium de inteſtinis ejus, et exiit cibus
ejus eject⁹. Et exiit Ehud ad atrium, et junxit portas cœnaculi in facie ſua, 23
et clauſit. Et ipſe exiit, et ſervi ej⁹ venerunt et viderunt; et ecce portæ cœ- 24
naculi conjunctæ: et dixerunt, Profectò faciens ipſe neceſſitates ſuas in cu-
biculo dom⁹ æſtatis. Et expectaverūt uſq; multū; et ecce non ipſe aperuit 25
portas cœnaculi; et tulerunt clavē, et aperuerunt; et ecce dominus eorū
jacens projectus ſuper terram mortuus. Et Ehud ſalvatus eſt dum impedi- 26
rentur illi; et ipſe tranſiit ſtatuas, et ſalvatus eſt ad Seghir. Et fuit in eun- 27
do eum, et clanxit in buccina in monte domus Ephraim; et deſcenderunt
cum eo filii Iſrael de monte, et ipſe ante eos. Et dixit eis, Perſequimini 28
poſt me, nam tradidit Dñs auctores inimicitiarum veſtrarum Moabitas in
manibus veſtris; et deſcenderunt poſt eum, et occuparunt vadum tranſitus
Jordanis ſuper Moab, et non ſiverunt hominem tranſire. Et occiderunt 29
Moabitas in tempore illo, circiter decem mille virum omnem terribilem, &
omnem virum virtutis; et non ſalvatus eſt vir. Et fracti ſunt Moabitæ 30
in die illa ſubtus manum hominis Iſrael: et quievit terra Iſrael octoginta
annis. Et poſt illum fuit Samgar filius Ghanath, et occidit Peliſthæos ſex- 31
centos viros in ſtimulo boum; et liberavit etiam ipſe Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܗܘܪ ܣܦܣܪܐ. ܕܬܪܝܢ ܦܘܡ̈ܝܗ. ܡܫܚ ܐܘܪܟܗ. ܘܐܣܪܗ ܚܨܗ ܡܢ 16
ܠܓܘ ܡܐܢܘܗܝ. ܥܠ ܥܛܡܗ ܕܝܡܝܢܐ. * ܘܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. 17
ܘܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܕܒܪܝܪ ܛܒ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܠܡܩܪܒܘ ܩܘܪܒܢܐ. ܫܪܐ ܠܥܡܐ 18
ܛܥܘܢ̈ܝ ܩܘܪܒܢܐ. * ܘܗܘ ܗܦܟ ܡܢ ܦܣܝܠܝܢ ܕܥܠ ܓܒ ܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܠܬܐ 19
ܕܟܣܝܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܠܟܐ. ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܦܘܩܘ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܢܦܩܘ
ܟܠܗܘܢ ܩܕܡܘܗܝ ܐܢܫܐ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. * ܘܐܗܘܪ ܥܠ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ 20
ܒܥܠܝܬܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܕܡܛܝܒܐ ܗܘܬ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܗܘܪ. ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܝ
ܕܐܡܪ ܠܟ. ܘܩܡ ܥܓܠܘܢ ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ. * ܘܐܘܫܛ ܐܗܘܪ ܐܝܕܗ ܕܣܡܠܐ. ܘܢܣܒ ܣܦܣܪܐ 21
ܡܢ ܥܛܡܗ ܕܝܡܝܢܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܒܟܪܣܗ. * ܘܥܠܬ ܐܦ ܩܒܬܗ ܒܬܪ ܡܚܘܬܗ. ܘܣܟܪܗ 22
ܬܪܒܐ ܠܡܚܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܦܩܗ ܣܦܣܪܐ ܡܢ ܟܪܣܗ. ܘܢܦܩ ܡܣܪܗܒܐܝܬ. * ܘܢܦܩ 23
ܐܗܘܪ ܠܡܣܛܘܢ. ܘܐܚܕ ܬܪ̈ܥܐ ܕܥܠܝܬܐ ܒܐܦܘܗܝ. ܘܢܦܩ. * ܘܗܘ ܢܦܩ. ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܠܘ. 24
ܘܚܙܘ ܠܬܪ̈ܥܐ ܕܥܠܝܬܐ ܕܐܚܝܕܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܠܒܝܬ ܡܦܩܢܐ ܢܦܩ. ܒܬܘܢܐ ܕܥܠܝܬܐ. * ܘܟܕ ܢܓܪܘ 25
ܥܕܡܐ ܕܒܗܬܘ. ܘܚܙܘ ܕܠܐ ܦܬܚ ܬܪ̈ܥܐ ܕܥܠܝܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܩܠܝܕܐ ܘܦܬܚܘ. ܘܚܙܘ ܡܪܗܘܢ ܕܪܡܐ ܥܠ
ܐܪܥܐ ܘܡܝܬ. * ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܡܬܬܡܗܝܢ ܗܘܘ. ܐܗܘܪ ܥܒܪ ܠܦܣܝܠܝܢ. ܘܐܫܬܘܙܒ. ܘܪܗܛ ܠܗ 26
ܠܣܥܝܪܬ. * ܘܟܕ ܐܬܐ. ܩܪܐ ܒܫܝܦܘܪܐ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܢܚܬܘ ܥܡܗ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ 27
ܛܘܪܐ. ܘܗܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܬܘ ܒܬܪܝ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܝ̈ܟܘܢ 28
ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܡܘܐܒܝ̈ܐ. ܘܢܚܬܘ ܒܬܪܗ. ܘܐܚܕܘ ܡܥܒܪ̈ܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܡܘܐܒ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܠܐܢܫ
ܕܢܥܒܪ. * ܘܩܛܠܘ ܡܢ ܡܘܐܒܝ̈ܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ. ܐܝܟ ܥܣܪܐ ܐܠܦܝ̈ܢ ܓܒܪ̈ܝܢ. ܟܠ ܕܚܡܝܪ 29
ܘܟܠ ܓܒܪ ܚܝܠܬܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܘܙܒ ܐܢܫ. * ܘܐܬܬܒܪܘ ܡܘܐܒܝ̈ܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ. ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ 30
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܬܡܢܐܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܒܬܪܗ ܗܘܐ ܫܡܓܪ ܒܪ ܥܢܬ. ܘܩܛܠ 31
ܡܢ ܦܠܫܬܝ̈ܐ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ ܒܡܦܫܓܐ ܕܬܘܪ̈ܐ. ܘܦܪܩ ܐܦ ܗܘ ܠܐܝܣܪܝܠ.

(Fecerat autem ſibi Ahur ſicam duarum acierum, 16
longitudinis pugillaris, eamque intra
veſtimentum ſuum alligavit femori ſuo dextero.)
Obtulit ergò munus Egloni regi 17
Moab (Eglon verò rex, homo erat admodum
rudis.) Cúmque abſolviſſet offerre munus, 18
ablegavit homines portitores muneris. Ipſe 19
verò reverſus è Peſilin quæ eſt ſecus Galgalam,
dixit ad eum, Verbum ſecretum habeo
tibi dicendum O rex, inter me & te.
Ait autem rex, Secedite iſtinc: deceſſerunt
igitur omnes qui aſtabant ipſi. Et ingreſſus 20
ad eum Ahur (ille verò ſedebat in cœnaculo
ſolus, quod ei paratum fuerat) dixit ad
eum Ahur, Verbum Dei habeo tibi dicendum:
ſurrexítque Eglon è ſolio ſuo. Porrò 21
Ahur extenſâ manu ſuâ ſiniſtrâ, arreptâque
à femore ſuo dextero ſicâ, defixit eam
in ventrem illius: Adeo ut capulus ictum 22
ſequeretur, adepſque obturaret vulnus, non
enim extraxerat ſicam è ventre ejus, & egreſſus
eſt velociter. Egreſſus itaque Ahur ad 23
xyſtum, cœnaculi fores obſeravit in faciem
ejus, & egreſſus eſt. Hoc egreſſo, ingreſſi 24
ſunt ſervi illius, & videntes fores cœnaculi
clauſas, dixerunt, Fortaſſis ad latrinam exivit
per conclave cœnaculi. Sed quum diu 25
expectâſſent, viderέntque eum non aperire
fores cœnaculi, acceptis clavibus aperuerunt,
vidéntque dominum ſuum humi proſtratum
ac mortuum. Dum iſti obſtupeſcerent, 26
tranſivit Ahur ad Peſilin, & evaſit currítque
ad Sierath. Et cùm perveniſſet, 27
buccinâ clanxit in monte Aphrem: & deſcenderunt
cum eo filii Iſrael de monte, &
ipſe ante eos. Dicebátque ad eos, Venite 28
poſt me, tradidit enim Domin⁹ in manus veſtras
inimicos veſtros Moabitas. Itaque deſcendentes
poſt eum occupârunt pontem
Jordanis Moab, nec ſinebant quenquam trajicere.
Et peremerunt ex Moabitis eo tem- 29
pore circiter decem millia virorum, accinctum
quemlibet, omnémque virum robuſtum;
& nemo effûgit. Igitur contriti fuerunt eo 30
tempore Moabitæ ſub manu Iſraelis, quievítque
terra octoginta annis. Poſt hunc fuit 31
Samgar filius Anath, qui interfecit ex Philiſthæis
ſexcentos viros ſtimulo boum; & hic
etiam ſalvavit Iſraelem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاتخذ اهور سيفا ذا شفرتين طوله ذراع غير قبضته * وشد السيف على فخذه الايمن تحت ثوبه 16
* واتى عغلون ملك مواب بالهدية * واوصلها اليه * وكان عغلون الملك سمينا جدا * فلما فرغ 17 18
من احصاء هديته امر القوم الذين معهم الهدية بالانصراف * ورجع اهور من فلسطين الذي 19
عند الجلجال * وقال للملك * لي سر اريد ان افشيه لك ايها الملك بيني وبينك * فقال الملك
لمن عنده * اخرجوا * فخرج كل الذين كانوا بحضرة الملك * فدخل اليه اهور * وكان جالسا في علية 20
اصلحت له * فقال اهور عندي كلام الله اريد اقوله واخبرك به * فقام عغلون عن منبره * ومد 21
اهور يده اليسار * واخذ المشمل من فخذه الايمن * وضربه في بطنه * فخرج مراقه من موضع ضربته * 22
وسد الحجاب موضع الضربة * وذلك انه لم ينزع المشمل من بطنه * وخرج اهور مسرعا * فلما خرج 23
الى الروشن اغلق ابواب العلية على المقتول ومر * فلما دخل عبيد الملك * وراوا ابواب العلية 24
مغلقة فقالوا * لعله خرج الى المخرج من الباب الداخل * فلما مكثوا طويلا * وراوا انه لم يفتح 25
ابواب العلية * فصاحوا فلم يجبهم * فاخذوا المفاتيح وفتحوا الباب * فلما دخلوا راوا مولاهم ميتا
مطروحا * وبينما هم متعجبين جاز اهور فلسطين * ونجا ومضى الى سعيرتا * فلما اتى الى هناك 26 27
نفخ في البوق في جبل افريم * فهبط بنو اسرائيل معه من الجبل * وسار اهور امامهم * وقال لهم 28
اتبعوني * فان الرب قد دفع اعداكم الموابيين في ايديكم * فنزلوا على اثره واخذوا معابر
الاردن التي في ناحية مواب * ولم يدعوا انسانا يجوز * فقتلوا من الموابيين في ذلك اليوم نحو 29
عشرة الف رجل * كل غني وكل قوي * ولم ينج منهم انسان * وانكسر الموابيون امام آل اسرائيل في 30
ذلك الزمان * وسكنت الارض من الحرب ثمانين سنة * وقام من بعده شمجر بن عنث * وقتل 31
من اهل فلسطين ستمية رجل بفاس البقر * وخلص هو ايضا بني اسرائيل *

* *Itaque Ahur paravit ſibi gladiũ bipennẽ,* 16
cujus longitudo, ſecluſo capulo, erat cubitalis;
eoque gladio ſe præcingens ſuper
femore dextro ſub tunica ſua, * *Attulit ad* 17
Eglonem regem Moab munus, & obtulit
illud ipſi: erat autem Eglon rex valdè obeſus.
Cúmque finem feciſſet recenſendi 18
munus ſuũ, præcepit iis qui munus geſtabant,
ut abſcederent. Reverſus autem A- 19
hur de Palæſtina quæ eſt prope Galgal, dixit
ad regem, Secretum habeo, quod tibi O
rex, declarare vellem inter me et inter te.
Dixit ergò rex his qui penes eum erant,
Egredimini: egreßique ſunt omnes quotquot
aſtabant in præſentia regis. Et in- 20
greſſus ad eum Ahur (ille verò ſedebat
in cœnaculo quod paratum ei fuerat) ait
Ahur, Sermonem Dei habeo, quem tibi dicere
& ſignificare vellem: Surrexit igitur
Eglon è ſolio ſuo. Ahur autem extendens 21
manum ſuam ſiniſtram, accepit gladiolum
à femore ſuo dextero, & infixit eũ ventri
illius: Prodieruntque lactes ejus è loco 22
ictûs ipſius, obſtruxit autem locum ictûs
reticulum adipis, eò quòd gladiolum non
extraxerit ex ejus ventre: tum exivit A-
hur feſtinus. Et cùm exiſſet ad porticum, 23
cœnaculi fores clauſit ſuper occiſũ, et abiit.
Ingreßi autem ſervi regis, & fores 24
cœnaculi obſeratas videntes, dixerunt,
Forſan egreſſus eſt ad foricã per januam
interiorem. Cumque diu expectâſſent, & 25
vidiſſent quòd is cœnaculi fores non aperiret,
clamâſſentq́ue, nec reſpondiſſet eis,
ſumptis clavibus aperuerunt januam; &
ingreßi viderunt herũ ſuum mortuũ proſtratum.
Interim verò dum illi mirarentur, 26
tranſiit Ahur Palæſtinam, & evadens
recepit ſe in Seirath. Cúmque deveniſſet 27
illuc, buccinam inſufflavit in monte E-
phraim; deſcenderuntque filii Iſrael de
monte, & Ahur præibat illis. Nam dice- 28
bat eis, Sequimini me, quoniam dedit jam
Dominus inimicos veſtros Moabitas in
manus veſtras: deſcenderunt inquam poſt
ejus veſtigia, et Jordanis aditus qui erant
versùs Moab occupantes, nemini tranſire
permittebant. Occiderunt itaque ex Moa- 29
bitis eo die circiter decem millia virorũ,
divitem quemq́; & quemlibet robſtũ, ita
ut nemo ex eis evaderet. Itaque confracti 30
fuerunt Moabitæ corã Iſraelitis eo tempore,
quievitq́; terra à bello octoginta annis.
Poſt hunc ſurrexit Samgar filius A- 31
nath, qui interfecit è Palæſtinis ſexcentos
viros bipenni boum, & hic etiam liberavit
Iſraelitas.

ספר שופטים : ד

CAP. IV. ד

:Domini oculis in malum *faciendum ad* ,Iſrael filii addiderunt Et
1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
,Chenahan regis Jabin manu in Dominꝰ eos *vendidit* Et .erat mortuꝰ Ehud &
2 וְאֵהוּד מֵת׃ וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנַעַן
habitans ipſe & ,Siſera ejus exercitꝰ princeps & ;Chaſor in regnavit qui
אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב
quia ,Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .gentium Charoſeth in
3 בַּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם׃ וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי
Iſrael filios oppreſſit ipſe & ,ei *ferri* currus nongenti
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב־בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
uxor ,prophetis mulier Deborah Et .annis viginti *fortitudine in*
4 בְּחָזְקָה עֶשְׂרִים שָׁנָה׃ וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת
ipſa Et .illo tempore in Iſrael *judicans* ipſa ,Lappidoth
5 לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא׃ וְהִיא
Bethel inter & ,Ramah inter Deborah palma ſub *ſedens*
יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל
.judicium ad Iſrael filii eam ad aſcendebāt & :Ephraim monte in
בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט׃
,Napthali Chedes de Abinoham filium Barac vocavit & Miſitque
6 וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי
Vade ,Iſrael Deus Dominus præcepit Nonne :eum ad dixitque
וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא צִוָּה־יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לֵךְ
,virorum millia decem tecum *capies* & ,Thabor monte in *trahes* &
וּמָשַׁכְתָּ בְּהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
torrentem ad *te ad* traham Et ? Zebulun filiis è &,Naphthali filiis de
7 מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלוּן׃ וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־נַחַל
& ,ejus *currum* & ,Jabin exercitus principem Siſeram Chiſon
קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־
Si : Barac eam ad Dixitque .tua manu in eū *dabo* & ;ejus multitudinē
8 הֲמוֹנוֹ וּנְתַתִּיהוּ בְּיָדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם־
.ibo non ,mecum *iveris* non ſi & : ibo & ,mecum *iveris*
תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם־לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ׃
tuus decor erit non veruntamen ;tecum ibo Eundo : dixit Et
9 וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ
Dominus *vendet* mulieris manu in quia *:ambulans* tu *qua* ,via *ſuper*
עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד־אִשָּׁה יִמְכֹּר יְהוָה
.Chedes in Barac cum *ivit* & ,Deborah Surrexitque .Siſeram
אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה׃
aſcendit & ,Chedes in Naphthali & ,Zebulun Barac *conclamavit* Et
10 וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל
.Deborah eo cum aſcenditque:virorum millibus decem ſuis pedibus *in*
בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אַלְפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃
: Moſeh ſoceri Chobab filiis de ,Chain à ſe ſeparavit Chenæus Cheber Et
11 וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרָד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה
.Chedes *cum* quæ ,Sahananim in quercum ad uſque *ſuam aulam* tetendit &
וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד־אֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ׃
Abinoham filius Barac aſcendiſſet quòd ,Siſeræ ipſi nunciaverunt Et
12 וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם
,ſuum currum omnem Siſera *convocavit* Et .Thabor montem
13 הַר־תָּבוֹר׃ וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ
Charoſeth de,ſecum qui ,populū omnem & ,*ferri* currus nongentos
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת
:Barac ad Deborah Dixitque .Chiſon torrentem ad gentium
14 הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן׃ וַתֹּאמֶר דְּבֹרָה אֶל־בָּרָק
:tua manu in Siſeram Dominus *dedit quo* dies *hic* quia ,Surge
קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת־סִיסְרָא בְּיָדֶךָ
monte de Barac deſcendit Et *? tuas facies ad* eſt egreſſus Dominus nonne
הֲלֹא יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר
.cum poſt virorum millia decem & ,Thabor
תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. IV.

1 ADdiderúntq; filii Iſrael facere malum in conſpectu
2 Dn̄i poſt mortē Aod. Et tradidit illos Dn̄s in manus Jabin
regis Chanaan, qui regnavit in
Aſor: habuítq; ducem exercitꝰ
ſui nomine Siſaram, ipſe autē
habitabat in Haroſeth gentiū.
3 Clamaverúntque filii Iſrael ad
Dn̄m, nongentos enim habebat falcatos currus, & per viginti annos vehementer oppreſſerat eos.
4 Erat autē Debbora prophetis uxor Lapidoth,
quæ judicabat populum in illo
5 tempore. Et ſedebat ſub palma, quæ nomine illius vocabatur, inter Rama & Bethel in
monte Ephraim: aſcendebántque ad eam filii Iſrael in omne
6 judiciū. Quæ miſit & vocavit
Barac filium Abinoē de Cedes
Nephthali: dixítq; ad eū; Præcepit tibi Dn̄s Deus Iſrael, vade, & duc exercitū in montem
Thabor, tolléſque tecū decem
millia pugnatorum de filiis
Nephthali, et de filiis Zabulon:
7 Ego autē adducā ad te in loco
torrentis Ciſon, Siſarā principē exercitꝰ Jabin, & currus ejꝰ,
atq; omnē multitudinē, & tra-
8 dam eos in manu tua. Dixítq;
ad eam Barac; Si venis mecum,
vadā: ſi nolueris venire mecū,
9 non pergā. Quæ dixit ad eū;
Ibo quidē tecū, ſed in hac vice
victoria non reputabitur tibi,
quia in manu mulieris tradetur Siſara. Surrexit itaq; Debbora, & perrexit cum Barac in
10 Cedes. Qui, accitis Zabulon et
Nephthali, aſcendit cum decē
millibus pugnatorum, habens
11 Debborā in comitatu ſuo. Haber autem Cinæus receſſerat
quondā à cæteris Cinæis fratribꝰ ſuis filiis Hobab, cognati
Moyſi: & tetenderat tabernacula uſq; ad vallē, quæ vocatur
Sennim, & erat juxta Cedes.
12 Nuntiatúmq; eſt Siſaræ, quòd
aſcendiſſet Barac filiꝰ Abinoē
13 in montē Thabor: Et congregavit nongentos falcatos currꝰ,
& omnē exercitū de Haroſeth
14 gentiū ad torrentē Ciſon. Dixítq; Debbora ad Barac; Surge, hæc eſt enim dies, in qua
tradidit Dn̄s Siſaram in manus
tuas: en ipſe ductor eſt tuꝰ. Deſcendit itaque Barac de monte
Thabor, & decē millia pugnatorum cum eo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. Δ'.

1 ΚΑὶ προσέθεντο (α) οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι
τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου. καὶ Ἀὼδ ἀπέθανε.
2 Καὶ ἀπέδοτο (γ) τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν χειρὶ (δ) Ἰαβὶν βασιλέως Χαναὰν,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ. καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν (ε)
3 Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα
σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἔθλιψε τὸν Ἰσραὴλ
4 κατακράτος εἴκοσιν ἔτη. Καὶ Δεββῶρα γυνὴ
προφῆτις γυνὴ Λαφιδὼθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσ-
5 ραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεββῶρα ἀναμέσον (ζ) τῆς
Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ· καὶ (η) ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
6 ραὴλ (θ) εἰς κρίσιν. Καὶ ἀπέστειλε Δεββῶρα
καὶ ἐκάλεσε τὸν (ι) Βαρὰκ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ (κ)
Κάδης Νεφθαλὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (λ) Οὐχὶ
ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς (μ) Ἰσραὴλ σοι; καὶ
ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβὼρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν (ν) ἐκ τῶν υἱῶν Νεφ-
7 θαλὶ, καὶ (ξ) ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλών, (ο) Καὶ ἐπάξω
πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κισῶν ἐπὶ τὸν Σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως (π) Ἰαβὶν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω
8 αὐτὸν (ρ) εἰς χεῖράς σου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν (σ)
Βαρὰκ, Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι,
καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς (τ), οὐ πορεύσομαι, ὅτι
οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν
9 ἄγγελον μετ' ἐμοῦ. Καὶ (υ) εἶπε, Πορευομένη
πορεύσομαι μετὰ σοῦ. πλὴν γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔσται
τὸ προτέρημά σου (φ) ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύριος
τὸν Σισάρα. καὶ ἀνέστη Δεββῶρα, καὶ ἐπορεύθη
10 (χ) μετὰ τοῦ Βαρὰκ ἐκ Κάδης. (ψ) Καὶ ἐβόησε
Βαρὰκ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ ἐκ Κάδης,
καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες
ἀνδρῶν, (ω) καὶ ἀνέβη Δεββῶρα μετ' αὐτοῦ. (α)
11 Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη ἀπὸ Καινὰ
ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωυσῆ· καὶ ἔπηξε
τὴν σκηνὴν αὐτοῦ (β) ἕως δρυὸς πλεονεκτούν-
12 των, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κεδές. Καὶ (γ) ἀνηγγέλη
Σισάρᾳ, ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ υἱὸς (δ) Ἀβινεὲμ
13 εἰς ὄρος Θαβώρ. Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πάντα
τὰ ἅρματα αὐτοῦ (ε) ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ,
καὶ πάντα τὸν (ζ) λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ (η) Ἀρι-
14 σὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν (θ) Κισῶν. Καὶ
εἶπε Δεββῶρα πρὸς (ι) Βαρὰκ, Ἀνάστηθι, ὅτι
αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ (κ) παρέδωκε κύριος τὸν (λ)
Σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι κύριος ἐξελεύσεται
ἔμπροσθέν σου. καὶ κατέβη (μ) Βαρὰκ κατὰ τὸ ὄρος
Θαβὼρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω
αὐτοῦ.

CAP. IV.

ET adjecerunt filii Iſrael facere malū in conſpectu Domi- 1
ni. Et Aod mortuus eſt. Et vendi- 2
dit filios Iſrael Dominꝰ in manu
Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Aſor. Et princeps virtutis
ejus Siſara: & ipſe habitabat in
Ariſoth gentiū. Et clamaverunt 3
filii Iſrael ad Dominū, quoniam
nongenti currus ferrei erant ei. Et
ipſe vexavit Iſrael imperioſè viginti annos. Et Debbora mulier 4
prophetiſſa uxor Laphidoth, ipſa
judicabat Iſrael in tempore illo.
Et ipſa ſedebat ſub palma Debbo- 5
ra inter Rhama, & inter Bethel
in monte Ephræm. Et aſcendebant
ad eā filii Iſrael (a) ad judicium.
Et miſit Debbora, & vocavit Ba- 6
rac filiū Abineem è Cades Nephthali: & dixit ad eum; Nonne
præcepit Dominus Deus Iſrael tibi, & perges ad montem Thabor?
& accipies tecū (b) decem millia
virorū ex filiis Nephthali, & ex
filiis Zabulon: Et inducā ad te ad
torrentē Ciſon (c) ſuper Siſaram 7
principē virtutis Jabin, & currꝰ
ejus, & multitudinē ejus: & tradam eum in manus tuas. Et dixit 8
ad eā Barac, Si iveris mecū, ibo:
et ſi non iveris, non ibo; (d) quoniam neſcio diem, in qua proſperat
Dominus angelū mecū. Et dixit, 9
Pergens pergā tecum. Verū cognoſce, quia non erit (e) primatꝰ tuus ſuper viā, quam tu ambulas:
quoniā in manu mulieris vendet
Dominꝰ Siſarā. Et ſurrexit Debbora: & ivit cum Barac è Cades.
Et Barac (f) conclamavit Zabu- 10
lon, & Nephthali è Cades, & aſcenderunt juxta pedes ejus decē
millia virorū. Et aſcendit Debbora cum eo. Et (g) Chaber Cinæus 11
ſeceſſerat à Caina de filiis Jobab
affinis Moyſis: & fixerat tabernaculū ſuum uſq; ad quercum (h)
rapacium, quæ eſt juxta Cedes. Et 12
nuntiatum eſt Siſaræ, quia aſcendit Barac filius Abineem in montem Thabor. Et vocavit Siſara 13
omnes currus ſuos, nongentos
currus ferreos, & omnem populum qui ſecum, ab Ariſoth gentium ad torrentē Ciſon. Et dixit 14
Debbora ad Barac, Surge, quoniā
hæc eſt dies, in qua tradidit Dominus Siſarā in manu tua: (i)
quoniā Dominꝰ egredietur ante te.
Et deſcendit Barac de monte Thabor, et decē millia virorū poſt eū.

MS. A. (α) ἔτι οἱ υἱοὶ (β) ἔναντι (γ) αὐτοὺς κύριος (δ) Ἰαμεὶν (ε) Ἀσειρὼθ (ζ) Ἰαμὰ, καὶ ἀναμέσον Βαιθὴλ ἐν ὄρει (η) ἀνέβησαν (θ) ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. (ι) Βαρὰχ (κ) Κέδες Νεφθαλεὶ, (λ) Οὐχὶ* σὺ ἐνετείλατο (μ) Ἰσραήλ; καὶ (ν) ἀπὸ τῶν (ξ) ἀπὸ τῶν (ο) Καὶ ἀπάξω σε πρὸς τὸν χειμάῤῥουν (π) Ἰαμεὶν, (ρ) ἐν χειρί σου. (σ) Βαρὰχ, (τ) μετ' ἐμοῦ, οὐ (υ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δεββῶρα, Πορευομένη πορεύσομαι (φ) εἰς τὴν (χ) μετ' αὐτοῦ Βαρὰχ ἐκ Κέδες. (ψ) Καὶ παρήγγειλεν Βαρὰχ τῷ Ζαβουλὼν καὶ τῷ Νεφθαλὶ εἰς Κέδες, καὶ ἀνέβησαν (ω) καὶ Δεββῶρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. (α) Καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κειναίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν (β) πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν (γ) ἀνήγγειλαν τῷ Σισάρᾳ, (δ) Ἰαβινεὲμ ἐπ' ὄρος (ε) ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καὶ (ζ) λαὸν μετ' αὐτοῦ (η) Ἀρεισὼθ (θ) Κεισῶν. (ι) Βαρὰχ, (κ) παραδώσει (λ) Σεισάρα ἐν χειρί σου, οὐχ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου; (μ) Βαρὰχ ἀπὸ τοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ד

1 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאֵהוּד מִית׃ וּמְסַרְנוּן יְיָ בְּיַד יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן 2
3 דִּי מְלַךְ בְּחָצוֹר וְרַב חֵילֵיהּ סִיסְרָא וְהוּא יָתֵיב בִּתְקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָּא׃ וּצְעִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
קֳדָם יְיָ אֲרֵי תְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא לֵיהּ וְהוּא דְּחַק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּתְקוֹפָא עֶסְרִין
4 שְׁנִין׃ וּדְבוֹרָה אִתְּתָא נְבִיאֲתָא אִתַּת לַפִּידוֹת הִיא דָּיְנָא יָת יִשְׂרָאֵל בְּעִדָּנָא הַהִיא׃ וְהִיא 5
יָתְבָה בְּקַרְתָּא בַּעֲטָרוֹת דְּבוֹרָא מִתְפַּרְנְסָא מִן דִּילָהּ וְלַהּ דִּקְלִין בִּירִיחוֹ פַּרְדֵּסִין בְּרָמְתָא
זֵיתִין עָבְדִין מְשַׁח בְּבִקְעֲתָא בֵּית שַׁקְיָא בְּבֵיתְאֵל עֲפַר חִוַּר בְּטוּר מַלְכָּא וְסָלְקִין לְוָתַהּ בְּנֵי
6 יִשְׂרָאֵל לְדִינָא׃ וּשְׁלַחַת וּקְרַת לְבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם מִקֶּדֶשׁ דְּבֵית נַפְתָּלִי וַאֲמַרַת לֵיהּ הֲלָא
פַּקִּיד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אֱזֵיל וְתִתְנְגִיד בְּטוּרָא דְתָבוֹר וְתִדְבַּר עִמָּךְ עַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא
7 מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן׃ וְאֶתְעַבֵּיב עַל יְדָךְ לְנַחֲלָא דְקִישׁוֹן יָת סִיסְרָא רַב חֵילָא דְיָבִין וְיָת
8 רְתִיכוֹהִי וְיָת מַשִׁרְיָתֵיהּ וְאֶמְסְרִנֵּיהּ בִּידָךְ׃ וַאֲמַר לַהּ בָּרָק אִם תֵּיזְלִין עִמִּי וְאֵיזֵיל וְאִם לָא
9 תֵיזְלִין עִמִּי לָא אֵיזֵיל׃ וַאֲמַרַת מֵיזַל אֵיזֵיל עִמָּךְ לְחוֹד אֲרֵי לָא תְהֵי תּוּשְׁבַּחְתָּךְ עַל אוֹרְחָא
10 דְּאַתְּ אָזֵיל אֲרֵי בְּיַד אִתְּתָא יִמְסוֹר יְיָ יָת סִיסְרָא וְקָמַת דְּבוֹרָה וַאֲזַלַת עִם בָּרָק לְקֶדֶשׁ׃ וּכְנַשׁ
בָּרָק יָת שִׁבְטָא דִזְבוּלֻן וְיָת שִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי לְקֶדֶשׁ וּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ עַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא
11 וּסְלִיקַת עִמֵּיהּ דְּבוֹרָה׃ וְחֶבֶר שַׁלְמָאָה אִתְפְּרַשׁ מִשַּׁלְמָאֵי מִבְּנֵי חוֹבָב חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה
12 וּפְרַסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ עַד מֵישַׁר אַגְנַיָּא דְּעִם קֶדֶשׁ׃ וְחַוִּיאוּ לְסִסְרָא אֲרֵי סְלֵיק בָּרָק בַּר
13 אֲבִינוֹעַם לְטוּר תָּבוֹר׃ וּכְנַשׁ סִיסְרָא יָת כָּל רְתִיכֵיהּ תְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא וְיָת כָּל
14 עַמָּא דְעִמֵּיהּ מִתְּקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָּא לְנַחֲלָא דְקִישׁוֹן׃ וַאֲמַרַת דְּבוֹרָה לְבָרָק קוּם אֲרֵי
דֵין יוֹמָא דִּמְסַר יְיָ יָת סִיסְרָא בִּידָךְ הֲלָא מַלְאֲכָא דַיְיָ נְפַק לְאַצְלָחָא קֳדָמָךְ וּנְחַת בָּרָק
מִטּוּרָא דְתָבוֹר וְעַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא בַּתְרוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

IV.

ET addiderunt filii Iſrael ad faciendū quod malum ante Dn̄m; et Ehud 1
mortuus eſt. Et tradidit eos Dn̄s in manum Jabin regis Chenaghan, qui re- 2
gnavit in Hhaſzor; et princeps exercitus ejus Zzizzara; et ipſe habitans in
munitione arcium gentium. Et clamaverunt filii Iſrael ante Dn̄m, nam non- 3
genti currus ferri illi; et ipſe afflixit filios Iſrael in duritie viginti annis.
Et Debora mulier Prophetis uxor Laphidoth, ipſa judicans Iſrael in tem- 4
pore illo. Et fuit habitans in urbe in Ghataroth Debora, *ſuſtentata de ſuo;* 5
eique palmæ in Jericho, horti in Ramatha, oleæ facientes oleum in valle, domus irrigationis in Bethel, pulvis albus in monte regis: et aſcendentes
ad eam *filii* Iſrael ad judicium. Et miſit, et vocavit Barak filium Abino- 6
gham de Kedes domus Nephthali, & dixit ei; Nonne juſſit Dn̄s Deus Iſra-
el, Vade, et extendere in monte Thabor; et duces tecum decem mille vi-
ros ex filiis Nephthali, et ex filiis Zebulun? Et excitabo ſuper manum tuam 7
ad fluviū Kiſſon Zzizzarā principē virtutis Jabin et currus ejus, & exercitū
ejus; & tradā eum in manu tuâ. Et dixit ei Barak; Si veneris mecū, et veniā; 8
et ſi non veneris mecū non veniā. Et dixit, Veniendo veniā tecū, tantū quia 9
non erit gloria tua ſup viā quâ tu ambulans; quia in manu mulieris tradet
Dominus Zzizzaram: et ſurrexit Debora, & venit cum Barak ad Kades. Et 10
congregavit Barak tribum Zebulun, & tribū Nephthali ad Kades, & aſcen-
derūt cum eo decē mille viri; et aſcendit cum eo Debora. Et Hheber Sal- 11
mæus ſeparatus eſt à Salmæis à filiis Hhobab ſoceri Moſis, et tetendit ta-
bernaculum ſuum *uſque ad* planitiem lacuum qui prope Kades. Et nunci- 12
averunt Zzizzaræ, quod aſcendit Barak filius Abinogham ad montem
Thabor. Et congregavit Zzizzara omnes currus ſuos, nongentos currus 13
ferri, & omnem populum qui cum eo, de fortitudine arcium gentium ad
fluvium Kiſſon. Et dixit Debora Barak, Surge; nam hic dies quo tradidit 14
Dominus Zzizzara in manu tua, nonne angelus Domini *exiit* ad proſpe-
randum ante te? et deſcendit Barak ex monte Thabor, & decem mille
viri poſt eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

1 * ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܗܘܕ ܡܝܬ. * ܘܐܫܠܡ
2 ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܢܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ ܕܡܠܟ ܒܚܨܘܪ. ܘܪܒ ܚܝܠܗ ܣܝܣܪܐ. ܘܗܘ ܝܬܒ
ܗܘܐ ܒܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. * ܘܓܥܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܬܫܥܡܐܐ ܡܪܟܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ
3 ܐܝܬ ܗܘܝ̈ ܠܗ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܡܫܥܒܕ ܗܘܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܒܩܛܝܪܐ. ܥܣܪܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܕܒܘܪܐ
4 ܐܢܬܬܐ ܢܒܝܬܐ ܐܢܬܬܗ ܕܠܦܝܕܘܬ. ܗܝ ܗܘܬ ܕܝܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܗܘ ܙܒܢܐ. * ܘܗܝ ܕܒܘܪܐ ܝܬܒܐ
5 ܗܘܬ ܬܚܝܬ ܕܩܠܐ. ܒܝܬ ܪܡܬܐ ܘܒܝܬ ܒܝܬ ܐܝܠ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬܗ ܒܢܝ̈
ܐܝܣܪܝܠ ܠܕܝܢܐ. * ܘܫܕܪܬ ܩܪܬ ܠܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ ܡܢ ܪܩܡ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܠܐ
6 ܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܬܐܙܠ ܘܬܚܘܬ ܠܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. ܘܬܕܒܪ ܥܡܟ ܐܝܟ ܥܣܪܐ
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܢܦܬܠܝ. ܘܡܢ ܒܢܝ̈ ܙܒܘܠܘܢ. * ܘܐܬܘܢ ܥܡܟ ܠܢܚܠܐ
7 ܕܩܝܫܘܢ. ܠܘܬ ܣܝܣܪܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܢܒܝܢ. ܘܠܘܬ ܡܪܟܒܬܗ ܘܠܘܬ ܚܝܠܗ. ܘܐܫܠܡܝܘܗܝ
ܒܐܝܕܝܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܩ. ܐܢ ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܝ ܥܡܝ ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܐܢ ܠܐ ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܝ ܥܡܝ. ܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ.
8 * ܐܡܪܐ ܠܗ. ܡܐܙܠ ܐܙܠ ܐܢܐ ܥܡܟ. ܒܪܡ ܒܪܩ ܠܐ ܬܫܟܚ ܫܘܒܚܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܢܬ ܐܙܠ ܐܢܬ. ܡܛܠ
9 ܕܒܐܝܕܐ ܕܐܢܬܬܐ ܢܫܠܡܝܘܗܝ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ. ܘܩܡܬ ܕܒܘܪܐ ܘܐܙܠܬ ܥܡ ܒܪܩ. ܠܪܩܡ.
* ܘܟܢܫ ܒܪܩ ܠܙܒܘܠܘܢ. ܘܠܢܦܬܠܝ ܠܪܩܡ. ܘܣܠܩܘ ܥܡܗ ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ.
10 ܘܣܠܩܬ ܥܡܗ ܐܦ ܕܒܘܪܐ. * ܘܚܒܪ ܩܝܢܝܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܡܢ ܩܝܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܚܘܒܒ ܚܡܘܗܝ
11 ܕܡܘܫܐ. ܘܢܨܒ ܡܫܟܢܗ ܥܕܡܐ ܠܒܛܡܬܐ ܕܒܨܥܢܢܝܡ ܕܠܘܬ ܪܩܡ. * ܘܚܘܝܘ ܠܣܝܣܪܐ
12 ܕܣܠܩ ܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ. ܠܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. * ܘܟܢܫ ܣܝܣܪܐ ܟܠܗܝܢ ܡܪܟܒܬܗ. ܬܫܥܡܐܐ
13 ܡܪܟܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܢ ܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ.
* ܘܐܡܪܬ ܕܒܘܪܐ ܠܒܪܩ. ܩܘܡ. ܡܛܠ ܕܗܢܘ ܝܘܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܗܐ
14 ܡܪܝܐ ܢܦܩ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܚܬ ܒܪܩ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܡܗ.

CAP. IV.

At verò filii Iſrael adjecerunt adhuc operari quod malum erat corã Domino, mortuo Ahure, 1 Tradidítque eos Dominus in manum Nabin regis Chanaan, qui regnabat in Haſor, & ducis exercitûs ejus Siſaræ qui habitabat in Harſath-gentium. 2 Quare vociferârunt filii Iſrael ad Dominum; habebat enim ille nongentos currus ferreos, idémque cum violentia ſubegerat filios Iſrael annis viginti. 3 Debora autem mulier prophetiſſa uxor Lephithor, judicabat Iſraelem tunc temporis: 4 Eadémque Debora degebat ſub palma, inter Ramath & inter Beth-il quæ eſt in monte Aphrem, aſcendebántque ad eam filii Iſrael ad judicium. 5 Hæc mittens accerſivit Barac filium Abineam de Recem-Nephtali, & ait illi, Nonne præcepit tibi Dominus Deus Iſraelis ut abires degerėſque in monte Tabor, ducerėſque tecum circiter decem millia virorum de filiis Nephtali & de filiis Zebolon, 6 Qui tecum venirent ad torrentem Ciſſon contra Siſarã ducem exercitûs Nabini, contra quadrigas ejus, & contra exercitum ejus, ut eum traderem in manus tuas? 7 Dixit illi Barac, Si mecum proficiſcare, proficiſcar; ſi verò non proficiſcare mecum, haud proficiſcar. 8 Ait illi, Certiſſimè tecum proficiſcar, veruntamen O Barac, non aſſequêris gloriam ex itinere ad quod pergis; nam in manum mulieris traditurus eſt Dominus Siſaram: 9 ſurrexit itaque Debora, & abiit cum Barac in Recem. Collegit autem Barac Zebolonem & Nephtali ad Recem, & aſcenderunt cum eo decem millia virorum; aſcendítque cum eo etiam Debora. 10 (Verùm Hobar-Cainan egreſſus fuerat è Caino, è filiis Hobab ſoceri Moſis, fixerátque tentorium ſuum uſque ad Terebinthum quæ eſt in Seinin quæ eſt ſecus Recem) 11 Nuntiatúmque eſt Siſaræ quòd aſcendiſſet Barac filius Abineam in montem Tabor. 12 Quare collegit Siſara omnes quadrigas ſuas, *nempe* nongentas quadrigas ferreas, totámque turbam quæ cum eo erat, ab Harſath-gentium uſque ad torrentem Ciſſon. 13 Dixit autem Debora ad Barac, Surge, hæc eſt enim dies quâ tradidit Deˢ Siſaram in manˢ tuas: en Dñs egredietur ante te. Et deſcendit Barac de monte Tabor ſecum habens decem millia virorum; 14

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 * الفصل الرابع * وعاد بنو اسرائيل في عمل السيات امام الرب * لان
2 اهور توفي * فسلط الرب عليهم يابين ملك كنعان الذي بحاصور * وكان اسم حامل حربته
3 سيسرا * وكان ينزل في حرست الشعوب * وهتف بنو اسرائيل الي الرب متضرعين * وذلك لانه كانت
4 له تسع مائة مركبة من حديد * هذا استعمل في اسرائيل غصبا عشرين سنة * واما دبورا
5 النبية امراة العسوب * فكانت تقضي لبني اسرائيل في ذلك الزمان * فكان منزل دبورا تحت
الجبل * بين الاكمة وبين ايل الذي في جبل افرايم * فصعد اليها بنو اسرائيل لينظروا في
6 القضاء * فارسلت ودعت باراق بن ابينعام من رقام قرية نفتالي * وقالت له * اليس امرك الله
اله اسرائيل ان تنطلق وتنزل الي جبل تابور * وان تاخذ معك عشر الف من بني نفتالي ومن
7 بني زابلون * ويسيرون معك الي وادي قيسون على سيسرا صاحب حربة يابين وعلى مراكبه واجناده *
8 فاني اظفرك به * قال لها باراق ان انتي انطلقتي معي انطلقت * وان لم تنطلقي لم انطلق
9 * قالت له * انا انطلق معك ولكن لا تفتخر يا باراق بالطريق التي تصير اليها * فان الرب دافع
10 سيسرا في يد امراة * وقامت دبورا فانطلقت مع باراق الي رقام * وجمع باراق بني نفتالي وبني
11 زابلون الي رقاين * وصعد معه عشر الف رجل * وصعدت دبورا معه ايضا * وخرج حوبر قيسان من
قين من بني حوباب ختن موسي النبي * وضرب خيمه الي جانب شجرة البطم التي عند صعنين
12 13 التي في حوز رقام * واخبر سيسرا ان باراق بن ابينعام صعد الي جبل تابور * وجمع سيسرا مراكبه
كلها * وهي تسع مائة مركبة حديد * وجميع الشعب الذي معه * من حراسات الشعوب الي وادي
14 قيسون * وقالت دبورا لباراق * قم لان الرب دافع سيسرا في يديك اليوم * هذا الرب خارجا امامك
فنزل باراق من جبل تابور * ومعه عشر الف رجل *

CAP. IV.

Redierunt quoque filii Iſrael ad perpetranda ſcelera coram Domino, eò quòd obiiſſet Ahur. 1 *Quapropter poteſtatem dedit in eos Dominus Jabino regi Chanaan, qui erat in Haſor: & nomen ejus qui portabat lanceam ipſius, erat Siſara qui habitabat in Haraſath-gentium.* 2 *Exclamârunt autem filii Iſrael ad Dominum ſupplices: & id quidem, quòd ille haberet nongentos currus ferreos. Hic idem violenter uſus eſt filiis Iſrael viginti annis.* 3 *Verùm Debora prophetiſſa uxor principis judicabat filios Iſrael tunc temporis.* 4 *(Erat autem habitaculum Deboræ ſub monte, inter collem & inter Beth-il quæ eſt in monte Ephraim) aſcendebantque ad eam filii Iſrael ut indagarent judicium.* 5 *Hæc ergò mittens advocavit Barac filium Abinoam de Racem urbe Nephtali, dixitque ad eum, Nonne præcepit tibi Deus, Deus Iſraelis, ut ires deſcendereſque ad montem Tabor, ducereſque tecum decem millia de filiis Nephtali & de filiis Zabolon,* 6 *ut abirent tecum ad torrentem Ciſſon contra Siſaram ſariſſophorum Jabini, & contra currus ejus, & milites ejus, & ego inquit victorem ejus te reddam?* 7 *Ait illi Barac, Si tu mecum abieris, abibo; ſin autem abeas, non abibo.* 8 *Dixit ad eum, Equidem tecum abibo, verùm ne te jactes O Barac de itinere ad quod perrecturus es; nam Dominus traditurus eſt Siſaram in manum mulieris: ſurgenſque Debora profecta eſt cum Barac ad Racem.* 9 *Convocatis itaque Barac Nephtalitis & Zabolonitis in Racain, aſcenderunt cum eo decem millia virorum, aſcenditque Debora quoque cum ipſo.* 10 *Porrò Hobar-Cainan egreſſus è Caino de filiis Hobab ſoceri Moſis prophetæ, fixit tentoria ſua ad latus arboris terebinthi quæ prope Saanin in territorio Racem.* 11 *Ut autem renuntiatum fuit Siſaræ aſcendiſſe Baracum filium Abinoam ad montem Tabor,* 12 *Collegit Siſara currus ſuos omnes, nimirum nongentos currus ferreos, et univerſum populum qui cum eo erat, ab Haraſath-gentium uſque ad torrentem Ciſſon.* 13 *Tum dixit Debora ad Barac, Surge, quoniam traditurus eſt hodiè Dominus Siſaram in manus tuas: ecce Dominus proceſſurus eſt ante te. Deſcendit ergò Barac de monte Tabor, ſtipatus decem millibus virorum.* 14

ספר שופטים : ה

caſtrametationē omnē & ,currum omnem & ,Siſeram Dominus contudit Et
15 וַיָּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה
fugit & ,curru deſuper Siſera deſcenditq; :Barac facies ad gladii os ad
לְפִי־חֶרֶב לִפְנֵי בָרָק וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס
caſtrametationē poſt & ,currum poſt eſt perſecut⁹ Barac Et.ſuis pedib⁹ in
בְּרַגְלָיו׃ 16 וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה
non :gladii os ad Siſeræ caſtrametatio oīs cecidit & :gentiū Charoſeth uſq;
עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל־מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי־חֶרֶב לֹא
tentorium ad ſuis pedibus in fugit Siſera Et .unum aduſque remanſit
17 נִשְׁאַר עַד־אֶחָד׃ וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אֹהֶל
,Chaſor regem Jabin inter pax quia : Chenæi Cheber uxoris Jahel
יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר
,Siſeræ occurſum in Jahel eſt egreſſa Et .Chenæi Cheber domum inter &
18 וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי׃ וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא
declinavit &:timeas ne ,me ad declina ,mi domine Declina:eum ad dixitq;
וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר
: eam ad Dixitque .craſſo tegumento in eum operuit &,tentorium in eam ad
19 אֵלֶיהָ הָאֹהֱלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
aperuit Et .ſitivi quia ,aquarum paululum quæſo mihi bibere Da
הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת־
: eam ad Dixitque .eum operuit & ,ei potum dedit & ,lactis utrem
20 נֹאוד הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
;te interrogaverit & ,fuerit ingreſſ⁹ vir ſi ,erit & ;tentorii oſtiū Sta
עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם־אִישׁ יָבוֹא וּשְׁאֵלֵךְ
uxor Jahel cepit Et .Non :dices & ? vir hic Eſtne : dixerit &
21 וְאָמַר הֲיֵשׁ־פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אָיִן׃ וַתִּקַּח יָעֵל אֵשֶׁת־
,ſua manu in terebellum poſuit & , tentorii paxillum Cheber
חֶבֶר אֶת־יְתַד הָאֹהֶל וַתָּשֶׂם אֶת־הַמַּקֶּבֶת בְּיָדָהּ
,ejus tempus in clavum infixit & ,ſilentio in eum ad eſt ingreſſa &
וַתָּבוֹא אֵלָיו בַּלָּאט וַתִּתְקַע אֶת־הַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ
ecce Et .eſt mortu⁹ &,eſt laſſ⁹ & ,eſt ſoporatus ipſe & :terram in ſe fixit &
22 וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא־נִרְדָּם וַיָּעַף וַיָּמֹת׃ וְהִנֵּה
:ei dixitque ,ejus occurſū in Jahel eſt egreſſa Et :Siſeram perſequens Barac
בָרָק רֹדֵף אֶת־סִיסְרָא וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ
:eam ad eſt ingreſſ⁹ Et.quærens tu quem ,virum tibi oſtendā &,Vade
לֵךְ וְאַרְאֶךָּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
Deus Humiliavitq; .ipſi⁹ tēpore in paxillus & ,mortu⁹ cadens Siſera ecce &
23 וְהִנֵּה סִיסְרָא נֹפֵל מֵת וְהַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ׃ וַיַּכְנַע אֱלֹהִים
.Iſrael filiorum facies ad Chenahan regem Jabin ipſo die in
בַּיּוֹם הַהוּא אֵת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
regem Jabin ſuper erat dura & ,eundo Iſrael filiorum manus ibat Et
24 וַתֵּלֶךְ יַד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ וְקָשָׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ־
.Chenahan regem Jabin exſcinderent donec ,Chenahan
כְּנָעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֵת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן׃

CAP. V. ה

: dicendo ,illa die in Abinoham filius Barac & ,Deborah cecinit Et
1 וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃
benedicite ,populus ſpontaneum ſe offerendo in ,Iſrael in ultiones ulciſcendo In
2 בִּפְרֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עָם בָּרְכוּ
,Domino Ego ;principes auribus percipite ,reges Audite .Domino
3 יְהוָה׃ שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רֹזְנִים אָנֹכִי לַיהוָה
.Iſrael Deo Domino pſallam ,canam ego
אָנֹכִי אָשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

15 Perterruítq; Dñs Siſaram, &
omnes curr⁹ ejus, univerſámq;
multitudinē, in ore gladii, ad
conſpectū Barac: in tantum, ut
Siſara de curru deſiliens, pedibus
16 fugeret, Et Barac perſequeretur
fugientes curr⁹, et exercitū,
uſq; ad Haroſeth gentium,
& omnis hoſtiū multitudo
uſque ad internecionē caderet.
17 Siſara autē fugiens pervenit
ad tentoriū Jahel uxoris
Haber Cinæi. Erat enim pax
inter Jabin regē Azor, & domū
18 Haber Cinæi. Egreſſa igitur
Jahel in occurſū Siſaræ, dixit
ad eum; Intra ad me, domine
mi: intra, ne timeas. Qui ingreſſ⁹
tabernaculū ej⁹, et opertus
19 ab ea pallio, Dixit ad eam;
Da mihi, obſecro, paululum aquæ,
quia ſitio valdè. Quæ aperuit
utrē lactis, & dedit ei bibere,
20 & operuit illum. Dixítq;
Siſara ad eam, Sta ante oſtium
tabernaculi: & cùm venerit aliquis
interrogans te, et dicens;
Numquid hîc eſt aliquis? Reſpondebis,
21 Null⁹ eſt. Tulit itaque
Jahel uxor Haber clavum
tabernaculi, aſſumens pariter
& malleū: & ingreſſa abſconditè
& cum ſilentio, poſuit ſupra
temp⁹ capitis ejus clavum,
percuſſúmq; malleo defixit in
cerebrū uſque ad terrā: qui ſoporē
morti conſocians defecit,
22 & mortu⁹ eſt. Et ecce Barac ſequens
Siſarā veniebat: egreſſáq;
Jahel in occurſū ejus dixit
ei; Veni, & oſtendā tibi virum
quē quæris. Qui cùm intrâſſet
ad eā, vidit Siſarā jacentē mortuū,
et clavum infixū in tempore
23 ejus. Humiliavit ergò Deus
in die illo Jabin regē Chanaan
24 corā filiis Iſrael: Qui creſcebant
quotidiè, & forti manu
opprimebant Jabin regē Chanaan,
donec delerent eum.

CAP. V.

1 CEcinerúntq; Debbora &
Barac fili⁹ Abinoem in illo die,
2 dicentes; Qui ſponte obtuliſtis
de Iſrael animas veſtras ad periculū,
3 benedicite Dño. Audite
reges, aurib⁹ percipite principes:
Ego ſum, ego ſum quæ
Domino canam, pſallam Domino
Deo Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ
ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν
στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον (ν) Βαράκ. καὶ κατέβη
Σισάρα (ξ) ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ
16 ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. Καὶ (ο) Βαρὰκ διώκων
ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς (†)
ἕως Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν. καὶ ἔπεσε πᾶσα (π) παρεμβολὴ
Σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας· οὐ κατελείφθη
17 ἕως ἑνός. Καὶ Σισάρα (ρ) ἔφυγεν τοῖς ποσὶν
αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ἰαὴλ γυναικὸς (σ) Χαβὲρ ἑταίρου
τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη (τ) ἦν ἀναμέσον Ἰαβὶν
βασιλέως Ἀσὼρ καὶ ἀναμέσον (υ) τοῦ οἴκου Χαβὲρ
18 τοῦ Κιναίου. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ (φ) εἰς συνάντησιν
Σισάρα, καὶ εἶπεν (χ) αὐτῷ, Ἔκκλινον
κύριέ μου, (ψ) ἔκκλινον πρὸς μέ, μὴ φοβοῦ. καὶ
(ω) ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν· (α) καὶ
19 περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. Καὶ εἶπε Σισάρα
πρὸς αὐτὴν, Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα.
καὶ ἤνοιξε τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος, καὶ
20 ἐπότισεν αὐτὸν, (β) καὶ περιέβαλεν αὐτόν. Καὶ εἶπε
πρὸς (γ) αὐτὴν Σισάρα, Στῆθι δὴ ἐπὶ τὴν
θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται (δ) ἐὰν ἀνὴρ ἔλθῃ
πρὸς σὲ, καὶ ἐρωτήσῃ σε, (ε) καὶ εἴπῃ, Εἰ ἔστιν
21 ὧδε ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς, Οὐκ ἔστι. (ζ) Καὶ ἔλαβεν
Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ
ἔθηκε τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε
πρὸς αὐτὸν (η) ἐν κρυφῇ, καὶ ἔπηξε τὸν πάσσαλον
ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ·
22 καὶ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἰδοὺ
(θ) Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα. καὶ ἐξῆλθεν
Ἰαὴλ (ι) εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ
εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν· καὶ ἰδοὺ Σισάρα (κ) ἐρριμμένος
νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος (λ) ἐν τῷ κροτάφῳ
23 αὐτοῦ. Καὶ (μ) ἐτρόπωσεν ὁ θεὸς τὸν Ἰαβὶν
βασιλέα Χαναὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (ν) ἔμπροσθεν
24 υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ (ξ) ἐπορεύετο χεὶρ
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη
ἐπὶ Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν, (ο) ἕως οὗ ἐξωλόθρευσαν
τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν.

ΚΕΦ. ε΄.

1 ΚΑὶ (α) ᾖσε Δεββῶρα καὶ (β) Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινεὲμ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, (γ) λέγοντες,
2 Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ
3 ἑκουσιασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε κύριον. Ἀκούσατε
βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε σατράπαι· ᾄσομαι
ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ ἐγώ εἰμι, ψαλῶ τῷ
κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

Et pavefecit Dominus Siſarā, & 15
omnes currus ejus, & omnia caſtra
ej⁹ in ore gladii in conſpectu
Barac. Et deſcendit Siſara deſuper
curru ſuo, & fugit pedibus
ſuis. Et Barac perſequens poſt curr⁹, 16
& poſt caſtra uſq; (k) Ariſoth
gentiū. Et ceciderunt omnia caſtra
Siſaræ in ore gladii: non remanſit
uſq; ad unū. Et Siſara fugit 17
pedib⁹ ſuis ad tabernaculū Jael
uxoris Chaber (l) ſodalis Cinæi:
quoniā pax erat inter Jabin regē
Aſor, & inter domū Chaber Cinæi.
Et exiit Jael in occurſū Siſaræ, 18
& dixit ei; Declina, domine
mi, declina ad me, nè timeas.
Et declinavit ad eā in tabernaculum:
(m) & circumvolvit eū
indumento. Et dixit Siſara ad eam, 19
Pota me nunc puſillâ aquâ,
quoniam ſitivi. Et aperuit utrem
lactis, & potavit eum: & operuit
eum. Et dixit ad eam Siſara, 20
Sta nunc ad portam tabernaculi:
& erit, ſi vir venerit ad te,
& interrogaverit te, et dixerit,
Si eſt hîc vir? et dices, (n) Non
eſt. Et ſumpſit Jael uxor Chaber 21
paxillum tabernaculi: et poſuit
malleum in manu ſua, et intravit
ad eum (o) in occulto, et fixit paxillum
in tempore ejus, et prolapſus
eſt in terram: et ipſe ſoporatus
obtenebratus eſt, et periit.
Et ecce Barac perſequens Siſaram. 22
Et exiit Jael in occurſum
ei: et dixit ei; Veni, et oſtendā
tibi virum, quē tu quæris. Et intravit
ad eam. Et ecce Siſara
projectus mortuus, & paxillus in
tempore ejus. Et (p) fugavit Deus 23
Jabin regem Chanaan in die illa
ante filios Iſrael. Et pergebat manus 24
filiorum Iſrael pergens, &
indurata ſuper Jabin regem Chanaan:
quoaduſque exterminaverunt
Jabin regem Chanaan.

CAP. V.

ET (a) cecinerunt Debbora, & 1
Barac filius Abineem, in die illa,
dicentes; (b) Revelata eſt revelatio 2
in Iſrael, dū ſpontè ſe offerret
popul⁹, benedicite Dām. Audite 3
reges: et aurib⁹ percipite ſatrapæ.
(c) Canam ego quidē Domino, ego
quidē pſallā Domino Deo Iſrael.

MS.A. (ν) Βαράχ. (ξ) ἀπὸ τοῦ (ο) Βαράχ (†) καὶ ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν. (π) ἡ παρεμβολὴ (ρ) ἀνεχώρησεν τοῖς (σ) Χαβὲρ τοῦ Κειναίου, (τ) ἀναμέσον Ἰαβεὶν (υ) οἴκου (φ) εἰς ἀπάντησιν (χ) πρὸς αὐτὸν, Ἔκνευσον (ψ) ἔκνευσον (ω) ἔκνευσεν πρὸς *αὐτὸν (α) καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. Καὶ εἶπεν (β) καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ (γ) αὐτῇ, Στῆθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς (δ) ἐάν τις ἔλθῃ (ε) καὶ εἴπῃ σοι, Ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; (ζ) Καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν (η) ἡσυχῇ, καὶ ἔθηκεν τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, καὶ ἐξέψυξεν, καὶ ἀπέθανεν. (θ) Βαράχ (ι) εἰς * ἀπάντην αὐτοῦ, (κ) πεπτωκὼς νεκρός, (λ) ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. (μ) ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεὸς (ν) ἐνώπιον (ξ) ἐπορεύθη χεὶρ κυρίου υἱῶν (ο) ἕως ἐξωλέθρευσαν αὐτόν.
Καὶ MS.A. Κεφ. ε΄. (α) ᾖσεν (β) Βαράχ (γ) καὶ εἶπεν ἐν τῇ ᾠδῇ, Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον. Ἀκούσατε βασιλεῖς, ἐνωτίζεσθε σατράπαι δυνατοί. Ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְתַבַּר יְיָ יַת סִיסְרָא וְיַת כָּל רְתִיכַיָא וְיַת כָּל מַשְׁרִיתָא לְפִתְגַם דְּחֶרֶב קֳדָם בָּרָק וּנְחַת
16 סִיסְרָא מֵעַל רְתִיכָא וְאַפֵּךְ בְּרִגְלוֹהִי׃ וּבָרָק רְדַף בָּתַר רְתִיכָא וּבָתַר מַשְׁרִיתָא עַד תְּקוֹף
17 כְּרַכֵּי עַמְמַיָא וְאִתְקְטָלָא כָּל מַשְׁרִיַת סִיסְרָא לְפִתְגַם דְּחֶרֶב לָא אִשְׁתְּאַר עַד חָד׃ וְסִיסְרָא
אַפֵּךְ בְּרִגְלוֹהִי לְמַשְׁכְּנָא דְּיָעֵל אִתַּת חֶבֶר שַׁלְמָאָה אֲרֵי שְׁלָמָא בֵּין יָבִין מַלְכָּא דְּחָצוֹר
18 וּבֵין בֵּית חֶבֶר שַׁלְמָאָה׃ וּנְפַקַת יָעֵל לִקְדָמוּת סִיסְרָא וַאֲמַרַת לֵיהּ זוּר רִבּוֹנִי זוּר לְוָתִי לָא
19 תִּדְחַל וְזָר לְוָתַהּ לְמַשְׁכְּנָא וְכַסִּיתֵיהּ בִּגְנִבְתָּא׃ וַאֲמַר לַהּ אַשְׁקִינִי כְעַן זְעֵיר מַיָא אֲרֵי צְחֵי
20 אֲנָא לְמִשְׁתֵּי וּפְתַחַת יַת נוֹדָא דְּחַלְבָּא וְאַשְׁקִיתֵיהּ וְכַסִּיתֵיהּ׃ וַאֲמַר לַהּ קוּמִי בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא
21 וִיהֵי אִם אֱנָשׁ יֵיתֵי וְיִשְׁאֲלִנִּיךְ וְיֵימַר הַאִית כָּא גַּבְרָא וְתֵימְרִין לָא׃ וּנְסִיבַת יָעֵל אִתַּת חֶבֶר
יַת סִכַּת מַשְׁכְּנָא וְשַׁוִּיאַת יַת אַרְזַפְתָּא בִּידַהּ וְעָלַת לְוָתֵיהּ בְּרָז וּנְקִישַׁת יַת סִכְּתָא בְּצִדְעֵיהּ
22 וּנְעַצַת בְּאַרְעָא וְהוּא דָמוּךְ וְאִשְׁתַּלְהִי וּמִית׃ וְהָא בָרָק רָדִיף יַת סִיסְרָא וּנְפַקַת יָעֵל
לִקְדָמוּתֵיהּ וַאֲמַרַת לֵיהּ אֱתָא וְאַחֲזִנָּךְ יַת גַּבְרָא דְּאַתְּ בָּעֵי וְעָל לְוָתַהּ וְהָא סִיסְרָא טְרִיף
23 וּמִית וְסִכְּתָא נְעִיצָא בְּצִדְעֵיהּ׃ וְתַבַּר יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת יָבִין מַלְכָּא דִּכְנַעַן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
24 וַאֲזַלַת יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָזְלָא וְתָקְפָא עַל יָבִין מַלְכָּא דִּכְנַעַן עַד דִּשְׁיצִיאוּ יַת יָבִין מַלְכָּא
דִּכְנָעַן׃

ה

1 וְשַׁבַּחַת דְּבוֹרָה וּבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם עַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דְּאִתְעֲבִידָא לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא
2 לְמֵימָר׃ בִּפְרוֹעַ׃ כַּד מְרַדוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַיְתָא אֲתוֹ עֲלֵיהוֹן עַמְמַיָא וְתָרְדוּנוּן מִקִּרְוֵיהוֹן
וְכַד תָּבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא אִתְגַּבַּרוּ אִנּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וְתָרְכוּנוּן מִכָּל תְּחוּם אַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל בְּכֵן עַל פּוּרְעֲנוּת תְּבַר סִיסְרָא וְכָל מַשְׁרִיתֵיהּ וְעַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דְּאִתְעֲבִיד לְהוֹן
לְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן תָּבוּ חַכִּימַיָּא לְמִיתַב בְּבָתֵּי כְנִשְׁתָּא בְּרֵישׁ גְּלֵי וּלְאַלָּפָא יַת עַמָּא פִּתְגָמֵי
3 אוֹרַיְתָא בְּכֵן בָּרִיכוּ וְאוֹדוּ קֳדָם יְיָ׃ שְׁמַעוּ מַלְכַיָא [דַּאֲתוֹ עִם סִיסְרָא לִקְרָבָא] אֲצִיתוּ
שִׁלְטוֹנַיָּא [דַּהֲווֹ עִם יָבִין מַלְכָּא דִּכְנַעַן לָא בְחֵילַתְכוֹן וְלָא בִגְבוּרַתְכוֹן אִתְגַּבַּרְתּוּן
וּסְלֶקְתּוּן עַל דְּבֵית יִשְׂרָאֵל] אֲמַרַת דְּבוֹרָה בִּנְבוּאָה קֳדָם יְיָ אֲנָא מְשַׁבְּחָא מוֹדְיָא וּמְבָרְכָא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fregit Dominus Zzizzaram et omnes currus et omnem exercitum ad 15
urbem gladii ante Barak; et deſcendit Zzizzara deſuper curru ſuo, et vertit
in pedibus ſuis. Et Barak perſecutus eſt poſt currus, et poſt exercitū 16
uſque ad munitionem arcium gentium, et occiſus eſt omnis exercitus Zzizzaræ
ad os gladii; non relictus eſt uſque ad unum. Et Zzizzara vertit in 17
pedibus ſuis ad tentorium Jaghel uxoris Hheber Salmæi, quoniam pax inter
Jabin regem Hhaſſor, et inter domum Hheber Salmæum. Et exivit Ja- 18
ghel in occurſum Zzizzaræ, et dixit ei: Diverte domine mi, diverte ad me,
ne timeas: et divertit ad eam ad tentorium, & occultavit eum in linteo.
Et dixit ei, Pota me nunc pauxillo aquæ, nam areo ad bibendum: et ape- 19
ruit utrem lactis, et potavit eum, et operuit eum. Et dixit ei, Sta in por- 20
ta tabernaculi: et erit, ſi homo venerit et interrogaverit te & dicet, Num
eſt hic vir? et dices, Non. Et tulit Jaghel uxor Hheber clavum tabernacu- 21
li, et poſuit malleum in manu ſua, et venit ad eum clanculum, et in-
cuſſit clavum in tempore ejus; et infixit in terrâ, et ipſe ſopitus eſt, & de-
fecit et mortuus eſt. Et ecce Barak perſecutus eſt Zzizzaram, et exiit Ja- 22
ghel ad occurſum ejus, et dixit ei: veni, et videre faciam te virum quem
tu quærens: et ingreſſus eſt ad eam, et ecce Zzizzara jacens, & mortuus;
et clavus infixus in tempore ſuo. Et fregit Dominus in die illo Jabin 23
regem Chenaghan ante filios Iſrael. Et ivit manus filiorum Iſrael iens et 24
roborans ſe contra Jabin regem Chenaghan, quoad perdiderunt Jabin
regem Chenaghan.

CAP. V.

ET laudavit Debora et Barak filius Abinogham *ſuper ſignum & libera-* 1
tionem quæ facta eſt Iſrael in die illo, ad dicendum. Quando rebellarunt 2
domus Iſrael *in legem*, venerunt ſup eos gentes, et expulerunt eos ex urbib⁹
ſuis: et quando redierunt ad faciendā legem, fortificati ſunt illi ſuper au-
ctores inimicitiarum eorum, qui expulerūt eos deſup termino terræ Iſrael:
ita ſuper ultione fract⁹ eſt Zzizzara et *omnis* exercit⁹ ej⁹, et ſup ſignū et li-
berationē quæ facta eſt Iſraeli; ita redierunt ſapientes ad ſedendum in do-
mibus Synagogæ, in capite detecto, & ad docendum populū verba legis:
ita benedicite et confitemini ante Dñm. Audite reges, *qui venerunt cum* 3
Zzizzara ad bellum; Attendite dominatores, *qui fuerunt cum Jabin re-*
ge Chenaghan; non virtute veſtra neque fortitudine veſtra prævaluiſtis,
& aſcendiſtis contra domum Iſrael: *et* dixit Debora in prophetiâ Domi-
ni; Ego laudans, confitens & benedicens ante Dominum Deum Iſrael.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܬܒܪ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܪ̈ܟܒܬܗ : ܘܠܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ ․ ܒܦܘܡܐ 15
ܕܣܝܦܐ ܩܕܡ ܒܪܩ. ܘܢܚܬ ܣܝܣܪܐ ܡܢ ܡܪܟܒܬܗ ܘܥܪܩ. ܒܪ̈ܓܠܘܗܝ. * ܘܒܪܩ ܪܕܦ 16
ܒܬܪ ܡܪ̈ܟܒܬܗ ܘܒܬܪ ܡܫܪܝܬܗ. ܥܕܡܐ ܠܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. ܘܢܦܠܬ ܟܠܗ
ܡܫܪܝܬܗ ܕܣܝܣܪܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܐܦ ܚܕ. * ܘܣܝܣܪܐ ܥܪܩ 17
ܒܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܘܥܠ ܠܡܫܟܢܐ ܕܝܥܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܠܡܐ ܗܘܐ ܒܝܬ
ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܚܨܘܪ ․ ܘܒܝܬ ܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. * ܘܢܦܩܬ ܝܥܝܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܣܝܣܪܐ. 18
ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܣܛܝ ܡܪܝ ․ ܣܛܝ ܠܘܬܝ. ܘܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܣܛܐ ܠܘܬܗ ܠܡܫܟܢܐ ․
ܘܟܣܝܬܗ ܒܣܡܝܟܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܫܩܝܢܝ ܩܠܝܠ ܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܨܗܐ ܐܢܐ. ܘܦܬܚܬ ܙܩܐ 19
ܕܚܠܒܐ ܘܐܫܩܝܬܗ. ܘܟܣܝܬܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡܝ ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢܐ. 20
ܘܐܢ ܐܢܫ ܐܬܐ ܘܫܐܠ ܠܟܝ ܘܐܡܪ ․ ܕܐܝܬ ܠܟܝ ܐܢܫ ․ ܐܡܪܝ ܠܗ ܠܝܬ. * ܘܢܣܒܬ 21
ܝܥܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܣܟܬܐ ܕܡܫܟܢܐ ․ ܘܢܣܒܬ ܐܪܙܦܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܥܠܬ ܠܘܬܗ.
ܟܕ ܗܘ ܕܡܝܟ. ܘܢܩܫܬ ܣܟܬܐ ܒܨܕܥܗ. ܘܐܚܕܬ ܒܐܪܥܐ ܟܕ ܗܘ ܕܡܝܟ. ܘܐܬܪܦܦ
ܘܡܝܬ. * ܘܗܐ ܒܪܩ ܪܕܦ ܒܬܪ ܣܝܣܪܐ ․ ܘܢܦܩܬ ܝܥܝܠ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. 22
ܬܐ ܘܐܚܘܝܟ ܠܓܒܪܐ ܕܐܢܬ ܒܥܐ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ ܘܚܙܐ ․ ܘܗܐ ܣܝܣܪܐ ܢܦܝܠ ܘܡܝܬ. ܘܣܟܬܐ
ܒܨܕܥܗ. * ܘܬܒܪ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܠܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ ․ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 23
* ܘܐܙܠܐ ܐܝܕܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܐܬܠܒܒܬ ܥܠ ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ ․ ܥܕܡܐ ܕܐܘܒܕܘܗܝ 24
ܠܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ.

* ܩܠܐܘ * ܗ *

* ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܕܒܘܪܐ ܘܒܪܩ *

* ܘܫܒܚܬ ܕܒܘܪܐ ܘܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܟܕ ܐܡܪܝܢ ․ * ܒܬܘܪܥܬܐ ܕܐܬܦܪܥ 1
ܐܝܣܪܝܠ ․ ܒܫܘܒܚܐ ܕܥܡܐ ․ ܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ.* ܫܡܥܘ ܡܠܟܐ ․ ܘܨܘܬܘ ܫܠܝܛܢܐ. 2
ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܫܒܚ. ܘܐܙܡܪ ܠܗ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. 3

15 Contrivítque Dominus Siſaram, omnes quadrigas ejus, totúmque exercitum ejus acie gladii ante Barac, ita ut deſcenderet Siſara de quadriga ſua, & pedibus effugeret. 16 At Barac inſecutus eſt quadrigas & exercitum ejus uſque ad Harſath-gentium, cecidítque totus exercitus Siſaræ acie gladii, & nemo vivus evaſit. 17 Igitur Siſara pedibus effugerat, & ingreſſus fuerat tentorium Enaelis uxoris Hobar Cinæi; pax enim erat inter Nabin regẽ Haſor, & inter Hobar Cinæum. 18 Nam egreſſa Enael obviàm Siſaræ, dixerat ei, Diverte mi domine, diverte ad me, & ne metuas; diverterátque ad eam in tentorium, & operuerat eum cortinâ *tentorii.* 19 Et ait illi, Præbe mihi bibendum parum aquæ, quoniam ſitio: illa verò ſolvens uterculum lactis, potũ præbuit ei, ac rurſ⁹ operuit eum. 20 Deinde dixit ad eam, Sta in oſtio tentorii; & ſi quiſpiam veniat, teque interroget, ac dicat; Eſtne hîc quiſpiam? dicas illi, Nemo eſt. 21 Accepit autem Enael uxor Hobar clavum tentorii, ſuménſque malleum manu ſuâ, invaſit eum dum dormiret; & infligens clavum temporib⁹ ejus, infixit in humum, eo dormiente: ſic *ille* exagitans ſeſe mortuus eſt. 22 Ecce autem Baraco Siſaram perſequente, prodiit Enael obviàm ei, & dixit illi; Veni, & oſtendam tibi virum quem quæris: ingreſſúſque ad eam vidit, & ecce Siſaram jacentem ac mortuum, & clavum in temporibus ejus. 23 Confregit ergò Dominus eo die Nabinum regem Chanaan coram filiis Iſrael: 24 Et manus Iſraelitarum profecit & invaluit adversùs Nabinum regem Chanaan, adeo ut interfecerint ipſum Nabinum regem Chanaan.

CAP. V.

Canticum Deboræ & Barac.

1 CEcinit verò Debora & Barac filius Abinœam in die illa, dicentes; 2 Pro vindictâ quâ vindicatus eſt Iſrael, canticum populare canite Domino. 3 Audite reges, & attendite præfecti, ego Domino canam, & pſallam ipſi Domino Deo Iſraelis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

15 * وهزم الرب سيسرا وجميع مراكبه * وقتل جميع عسكره بالسيف امام باراق * وترجل سيسرا
16 وهرب راجلا * فركض باراق في اثر مراكبه وعسكره الي حرست الشعوب * وصرع كل
17 من كان في عسكره قتلا بالسيف * ولم ينج منهم انسان مسبيا * وهرب سيسرا راجلا
ودخل خيمة عنايل امراة حوبار القيناني * لانه كان بين يابين ملك حصور وبين
18 حوبار القيناني صلح * وخرجت عنايل الي سيسرا وقالت له * هلم الي يا سيدي ولا تخف *
19 فمال اليها ودخل خيمتها * فغطته بالقطيفة * فقال لها * اسقيني ماء لاني ظمان * فحملت
20 زق اللبن فاسقته وغطته * وقال لها * قومي علي باب الخيمة * فان اتاك انسان وسالك
21 هاهنا احد * فقولي لا * فاخذت عنايل وتدا من اوتاد الخيمة * واخذت مرزبة بيدها *
ودخلت عليه وهو راقد * فضربت الوتد في صدغه حتي جاوز ودخل في الارض * وتضرب
22 ومات * واذا باراق يركض في طلب سيسرا فخرجت عنايل وقالت له * اقبل الي اريك الرجل
23 الذي تطلب * ودخل اليها ونظر * فاذا بسيسرا ملقي ميتا * والوتد في صدغه * وكسر
24 الرب في ذلك اليوم يابين ملك كنعان امام بني اسرايل * واعتز بنو اسرايل * وازدادوا
قوة علي يابين ملك كنعان *

15 * *Profligavitque Dominus Siſaram, & omnes currus ejus, & peremit cunctos exercitus ejus gladio coram Baraco: Siſara verò exſcendens ex curru aufugit pedes.* 16 *Cucurrit autem Barac per veſtigia curruum ejus & exercitus ejus ad Haraſa.h gentium uſque; proſtratique fuerunt omnes qui erant in exercitu ipſius, gladio cæſi, nemine ex eis evadente captivo.* 17 *Porrò Siſara pedibus aufugiens ingreſſus eſt tentorium Anaëlis uxoris Hobar Cainanæi, erat enim pax inter Jabin regem Haſor, & inter Hobar Cainanæum.* 18 *Et prodiens Anael ad Siſaram ait illi, Venias ad me domine mi, & ne timeas. Divertit igitur ad eam, ingreſſuſque eſt tentorium ejus; & contexit illum pallio.* 19 *Dixerat autem ad eam, Da mihi bibendum aquam, quia vehementi ſiti laboro: & illa, allato lactis utercu lo, dederat ei bibendum; tum texerat eum.* 20 *Deinde dixit ad eam, Sta pro foribus tentorii, & ſi quis adveniens interroget te, Eſtne iſtic aliquis? dic, Minimè.* 21 *Porrò Anaël, arrepto paxillo de paxillis tentorii, ſumptoq; manu ſuâ malleo, aggreſſa eſt illum ipſo dormiente, infixítque paxillum in tempora ejus, ita ut penetraret, & ad terram uſque permearet: ſic agitans ſeſe mortuus eſt.* 22 *Ecce autem Baraco currente ad quærendum Siſaram, egreſſa eſt Anaël & dixit ad eum, Veni ad me, ut oſtendam tibi virum quem quæris: qui ingreſſus ad eam vidit, & ecce Siſaram proſtratum mortuum, cum paxillo in temporibus ejus.* 23 *Contrivit itaque Deus illo die Jabin regem Chanaan ante filios Iſrael.* 24 *Filii autem Iſrael confortati ſunt, majoreſque vires adepti contra Jabin regem Chanaan.*

* الفصل الخامس *

1 * وسبحت دبورا وباراق من اجل الانتقام في ذلك اليوم وقالا * النعمة التي انتقم بنوا اسرايل *
2 3 من اجلها سبح الرب الشعوب * اسمعوا ايها الشعوب * وانصتوا ايها الملوك والسلاطين * اني انا
اسبح الرب اله اسرايل * من صهيون تسبحته *

CAP. V.

1 *CEcinit autem Debora et Barac de ultione eo die ſumpta, ac dixêre ambo,* 2 *Propter vindictam quam ſumpſerunt filii Iſrael, laudent Dominum populi.* 3 *Audite O populi, et auſcultate O reges et principes; nam ego laudabo Dominum Deum Iſraelis, ex Sion laus ejus.*

ספר שופטים : ה

,Edom agro ex *se incedendo in* ,Sehir è *se exeundo in* ,Domine
4 יְהוָה בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעְדְּךָ מִשְּׂדֵה אֱדוֹם
.aquas stillaverunt nubes etiam, stillaverunt cœli etiam ,est *commota* terra
אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם־שָׁמַיִם נָטָפוּ גַּם־עָבִים נָטְפוּ מָיִם׃
faciebus à Sinai iste : Domini *faciebus* à fluxerunt Montes
5 הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינַי מִפְּנֵי
,Hanath filii Samghar diebus In .Israel Dei Domini
6 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת
perambulabãt, semitas perambulantes & :semitæ cessaverunt ,Jahel dieb⁹ in
בִּימֵי יָעֵל חָדְלוּ אֳרָחוֹת וְהֹלְכֵי נְתִיבוֹת יֵלְכוּ
,cessaverunt ,Israel in *pagi* Cessaverunt .tortuosas semitas
7 אֳרָחוֹת עֲקַלְקַלּוֹת׃ חָדְלוּ פְרָזוֹן בְּיִשְׂרָאֵל חָדֵלּוּ
Eliget .Israel in mater surrexi donec ,Deborah surrexi donec
8 עַד שַׁקַּמְתִּי דְּבוֹרָה שַׁקַּמְתִּי אֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יִבְחַר
,*conspicietur* si clypeus ,portis bellum tunc : novos deos
אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אָז לָחֶם שְׁעָרִים מָגֵן אִם־יֵרָאֶה
scribas ad meum Cor .Israel in millibus quadraginta in ,lancea &
9 וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל׃ לִבִּי לְחוֹקְקֵי
.Domino benedicite , populo in *spontanei* : Israel
יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם בָּרְכוּ יְהוָה׃
ambulantes & ,Middin *super sedentes* ,candidas asinas Equitantes
10 רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל־מִדִּין וְהֹלְכֵי
,aqua hauritur ubi loca inter *sagittariorum voce A* .meditemini ,via *super*
11 עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ מִקּוֹל מְחַצְצִים בֵּין מַשְׁאַבִּים
: Israel in ejus *villæ* justitias ,Domini justitias *different* ibi
שָׁם יְתַנּוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקֹת פִּרְזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל
exurge ,Exurge .Domini populus portas ad descenderunt tunc
12 אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם־יְהוָה׃ עוּרִי עוּרִי
captiva & ,Barac *Excitare* .canticum loquere ,exurge ,exurge : Deborah
דְּבוֹרָה עוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁיר קוּם בָּרָק וּשֲׁבֵה
illustribus superstes dominabitur Tunc .Abinoham fili tuã *captivitatẽ*
13 שֶׁבְיְךָ בֶּן־אֲבִינֹעַם׃ אָז יְרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים
Ephraim De .*fortibus in* mihi *dominabitur* Dominus :populi
14 עַם יְהוָה יְרַד־לִי בַּגִּבּוֹרִים׃ מִנִּי אֶפְרַיִם
de : tuis populis in Binjamin te post ,Hamalech *in* eorum radix
שָׁרְשָׁם בַּעֲמָלֵק אַחֲרֶיךָ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָ מִנִּי
trahentes Zebulun de & ,legislatores descenderunt Machir
מָכִיר יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים
.scribæ *virga in*
בְּשֵׁבֶט סֹפֵר׃

Versio VULG. LAT.

4 Domine cùm exires de Seir, & transires p regiones Edom, terra mota est, cœliq; ac nubes di-
5 stillaverunt aquis. Montes fluxerunt à facie Dñi, & Sinai
6 à facie Dñi Dei Israel. In dieb⁹ Samgar filii Anath, in diebus Jahel, quieverunt semitæ : & qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles de-
7 vios. Cessaverunt fortes in Israel, & quieverunt : donec surgeret Debbora, surgeret
8 mater in Israel. Nova bella elegit Dñs, & portas hostium ipse subvertit : clype⁹ & hasta si apparuerint in quadraginta
9 millibus Israel. Cor meũ diligit principes Israel : qui propriâ voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Dño.
10 Qui ascenditis supèr nitentes asinos, & sedetis in judicio, & ambulatis in via, loqui-
11 mini. Ubi collisi sunt currus, & hostiũ suffocatus est exercitus, ibi narrentur justitiæ Dñi & clementia in fortes Israel : tunc descendit populus Domini ad portas, & obtinuit
12 principatũ. Surge, surge Debbora, surge, surge, & loquere canticũ : surge Barac, & apprehende captivos tuos fili A-
13 binoem. Salvatæ sunt reliquiæ populi, Dominus in fortibus
14 dimicavit Ex Ephraim delevit eos in Amalec, & post eum ex Benjamin in populos tuos ô Amalec : de Machir principes descenderunt, & de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου (δ) ἐν Σηεὶρ ἐν τῷ
ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Ἐδὼμ, γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ
οὐρανὸς (ε)ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔστα-
5 ξαν ὕδωρ. Ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου
(ζ)κυρίου Ἡλωΐ, τοῦτο Σινὰ ἀπὸ προσώπου κυ-
6 ρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ (η)
Ἀνὰθ ἐν ἡμέραις Ἰαήλ, (θ)ἐξέλιπον ὁδοὺς,
καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραποὺς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς
7 διεστραμμένας. Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσρα-
ὴλ, ἐξέλιπον ἕως οὗ (ι)ἀνέστη Δεββώρα, (κ)ἕ-
8 ως οὗ ἀνέστη μήτηρ (λ)ἐν Ἰσραήλ. Ἐξελέξαν-
το θεοὺς καινοὺς, τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρ-
χόντων. θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λόγχη ἐν τεσσα-
9 ράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραήλ. Ἡ καρδία μου
εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· (μ)οἱ ἑκου-
10 σιαζόμενοι ἐν λαῷ εὐλογεῖτε κύριον. Ἐπι-
βεβηκότες (ν)ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, κα-
θήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁ-
11 δοὺς συνέδρων ἐφ᾽ ὁδῷ, διηγεῖσθε. Ἀπὸ φω-
νῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον ὑδρευομένων·
ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας. κύριε δικαιοσύνας
αὔξησον ἐν Ἰσραήλ. τότε κατέβη εἰς τὰς (ξ)
12 πόλεις λαὸς κυρίου. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου Δεβ-
βώρα· (ο) ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδήν·
ἀνάστα Βαράκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν
13 σου, υἱὸς Ἀβινεέμ. (π) Τότε κατέβη κατά-
λειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς κυρίου κατέβη αὐ-
14 τῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ. Ἐφραὶμ ἐξερ-
ρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλὴκ, ὀπίσω σου
Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου. ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ
κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν
ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.

Domine, in exitu tuo (d) in Seir, 4
dũ promoveres tu ex agro Edõ,
terrã commota est: & (e)cœlum
stillavit rores, et nubes stillãrũt
aquã. Montes cõmoti sunt à fa- 5
cie Domini (f)Heloi: iste Sina à
facie Domini Dei Israel. In dieb⁹ 6
Samegar filii Anath, in dieb⁹ Ja-
el, reliquerunt vias, & ambula-
verunt (g)diverticula, ambula-
verunt vias distortas. Defece- 7
runt (h)potentes in Israel, defece-
runt, quoadusq; surrexit Debbora,
(i) quoadusq; surrexit mater in
Israel. (k)Elegerunt deos novos: 8
tunc expugnaverunt civitates
principum. (l)Clype⁹ si apparuerit
& lancea in quadraginta millib⁹
in Israel; Cor meũ ad ea quæ dis- 9
posita sunt huic Israel. (m) Qui
sponte agitis in populo, benedicite
Dominum. Qui ascendistis super 10
(n)asinã fœmellã meridie, seden-
tes super (o) tribunal, & ambu-
lantes (p)super vias consessorum
super viã, (q) narrate A voce 11
agitantium in medio haurienti-
um aquã. Ibi dabunt (r)justitias.
Domine justitias auge in Israel.
Tunc descendit ad civitates po-
pul⁹ Domini. Expergiscere, exper- 12
giscere Debbora: expergiscere, (s)
expergiscere : loquere canticum.
Exurge Barac, et captiva captivi-
tatẽ tuã, fili⁹ Abineam. (t) Tunc 13
descendit residuũ fortib⁹: populus
Domini descendit ei in potentib⁹
ex me. (u)Ephræm eradicavit eos 14
in Amalec, post te Beniamin in po-
pulis tuis. In (x)me Machir descenderunt perscrutantes. Et de Zabulon (y) trahentes
in virga narrationis scribæ.

MS. A. (δ) ἐκ Σηεὶρ (ε)ἐξεστάθη, καί γε νεφέλαι (ζ)κυρίου, τοῦτο Σινὰ, (η)Κενὰθ (θ) ἐξέλιπον βασιλεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν τρίβους, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας. Ἐξέλιπον φράζων ἐν Ἰσραὴλ, ἐξέλειπεν (ι)ἐξανέστη (κ) ὅτι ἀνέστη (λ)ἐν τῷ Ἰσραήλ. Ἡρέτισαν θεοὺς καινοὺς, ὡς ἄρτον κρίθινον, σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἂν ὀφθῇ καὶ σιρομάστης ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν, Ἡ καρδία (μ) οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. (ν)ἐπὶ ὑποζυγίων καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνῶν φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομένων ἀναμέσον εὐφραινομένων. ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνας κυρίῳ. δικαιοσύνας ἐνίσχυσον ἐν τῷ Ἰσραήλ. (ξ)πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς (ο)ἐξέγειρε μυριάδας μετὰ λαοῦ. ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλει μετ᾽ ᾠδῆς. ἐνισχύων ἐξαναστὰς ὁ Βαράκ, καὶ ἐνίσχυσον Δεββώρα τὸν Βαράκ, αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν (π)Πότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου Βενιαμεὶν ἐν λαοῖς σου. ἐξ ἐμοῦ Μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ ἐκ Ζαβουλὼν κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας. ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὰς κοιλάδας. ἵνα σοι κατοικῇς ἐμ μέσῳ χειλέων ἐξέτεινεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. διαιρέσεις Ῥουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας. ἱνατί μοι κάθησαι ἀναμέσον τῆς Μοσφαιθὰμ τοῦ εἰσακούειν συρισμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. Μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας Γαλαάδ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 יְיָ אוֹרַיְתָךְ דִּיהַבְתָּא לְיִשְׂרָאֵל כַּד עָבְרִין עֲלַהּ שָׁלְטִין בְּהוֹן עַמְמַיָּא וְכַד תָּיְבִין לַהּ מִתְגַּבְּרִין
אִנּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן יְיָ בְּיוֹם אִתְגְּלִיתָךְ לְמִתְּנַהּ לְהוֹן מִשֵּׂעִיר בְּהוֹן אִתְגְּלֵיתָא בְּהוֹפָעוּת
5 יְקָרָךְ עַל תְּחוּמֵי אֱדוֹם אַרְעָא זָעַת אַף שְׁמַיָּא נְטַפוּ אַף עֲנָנַיָּא נְגִידוּ מִטְרָא׃ הרים׃ טוּרַיָּא
זָעוּ מִן קֳדָם יְיָ [טוּרָא דְתָבוֹר טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְטוּרָא דְכַרְמְלָא מִתְרַגְּשִׁין דֵּין עִם דֵּין וְאָמְרִין
דֵּין לְדֵין דֵּין אָמַר עֲלַי תִּשְׁרֵי שְׁכִנְתֵּיהּ וְלִי חֲזִיָא וְדֵין לְדֵין אָמַר עֲלַי תִּשְׁרֵי שְׁכִנְתֵּיהּ וְלִי חֲזִיָא
אַשְׁרֵי שְׁכִנְתֵּיהּ עַל טוּרָא דְסִינַי דְּהוּא חַלָּשׁ וּזְעֵיר מִכָּל טוּרַיָּא] דֵּין סִינַי מִתְרְגִיף וּמִתְרְגִישׁ
וּסְלֵיק תְּנָנֵיהּ כִּתְנָנָא דְאַתּוּנָא מִן קֳדָם דְּאִתְגְּלֵי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַּייָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃
6 בימי׃ כַּד חָבוּ בְּיוֹמֵי שַׁמְגַּר בַּר עֲנָת בְּיוֹמֵי יָעֵל פְּסַקוּ עָדֵי אוֹרְחָן דַּהֲווּ מְהַלְּכִין בִּשְׁבִילִין
7 דְּתַקְּנִין תָּבוּ לְמֶהֱוֵי אָזְלִין בְּאוֹרְחָן מְנִגְּבָן׃ חדלו׃ חֲרוּבָא קִרְוֵי פַּצְחַיָּא דַּהֲווּ יָתְבִין בְּאַרְעָא
דְיִשְׂרָאֵל אִצְטַדִּיאוּ וְאִטַּלְטַלוּ דַּיָּרֵיהוֹן עַד דְּאִשְׁתַּלְחִית אֲנָא דְבוֹרָה אִשְׁתַּלְחִית
8 לְאִתְנַבָּאָה עַל דְּבֵית יִשְׂרָאֵל׃ יבחר׃ כַּד אִתְרְעִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח לְטַעֲוָתָא חֲדַתָּן
דְּמִקָּרִיב אִתְעֲבִידָא דְּלָא אִתְעַסַּקוּ בְּהוֹן אֲבָהַתְהוֹן אֲתוֹ עֲלֵיהוֹן עַמְמַיָּא וּטְרַדוּנוּן
מִקִּרְוֵיהוֹן וְכַד תָּבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא לָא יְכִילוּ לְהוֹן עַד דְּאִתְגַּבַּרוּ וּסְלֵיק עֲלֵיהוֹן סִיסְרָא
סָנְאָה וּמְעִיקָא בְּאַרְבְּעִין אַלְפִין רֵישֵׁי מַשְׁרְיָן בְּחַמְשִׁין אַלְפִין אָחֲדֵי סַיְפִין בְּשִׁתִּין
אַלְפִין אָחֲדֵי רוּמְחִין בְּשִׁבְעִין אַלְפִין אָחֲדֵי תְרֵיסִין בִּתְמָנַן אַלְפִין מְחַצְצֵי גִירַיָּא בַּר
מִתְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא דַּהֲווּ עִמֵּיהּ וּרְתִיכוֹהִי כָּל אִלֵּין אַלְפַיָּא וְכָל אִלֵּין מַשְׁרְיָתָא
9 לָא יְכִילוּ לְמֵיקַם קֳדָם בָּרָק וְקֳדָם עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא דְעִמֵּיהּ׃ לבי׃ אֲמַרַת דְּבוֹרָה
בִּנְבוּאָה אֲנָא שְׁלִיחָא לְשַׁבָּחָא לְסָפְרֵי יִשְׂרָאֵל דְּכַד הֲוָת עָקְתָא הַהִיא לָא פְּסַקוּ מִלְּמִדְרַשׁ
בְּאוֹרַיְתָא וּכְדוּ יָאֵי לְהוֹן דְּיָתְבִין בְּבָתֵּי כְנִשְׁתָּא בְּרֵישׁ גְּלֵי וּמַלְּפִין יַת עַמָּא פִּתְגָּמֵי
10 אוֹרַיְתָא וּמְבָרְכִין וּמוֹדִין קֳדָם יְיָ׃ רכבי׃ דַּהֲווּ מְבַטְּלִין עִסְקֵיהוֹן וְרָכְבִין עַל אֲתָנָן
דַּחֲשִׁיכָן בְּכָל מִינֵי צִיּוּרִין וּמְהַלְּכִין בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וּמִתְחַבְּרִין לְמִתַּב
עַל דִּינָא דַּהֲווּ אָזְלִין בְּאוֹרְחָתְהוֹן וּמִשְׁתָּעַיִן עַל גְּבוּרָן דְּאִתְעֲבִידָא לְהוֹן בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃
11 מקול׃ מֵאֲתַר דַּהֲווּ אָנְסִין לְהוֹן וְנָסְבִין מָה דִבְידֵיהוֹן בֵּית מְכוֹנַת לִסְטִין וּמְתוּבַת
מְכַסִּין עַל גּוּבִּין בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא לַאֲתַר דַּהֲוָאָה נָפְקָן בְּנָתָא דְיִשְׂרָאֵל לְמִמְלֵי מַיָּא דְּלָא
הֲוָאה יָכְלִין לְאַשְׁמָעָא קָל טְרָפַת פַּרְסַת רִגְלֵיהוֹן מִן קֳדָם סָנְאָה וּמְעִיקָא תַּמָּן יוֹדוֹן עַל
זַכְוָתָא דַייָ וְעַל זַכְוָתֵיהּ דְּיָתִיב קִרְוֵי פַּצְחַיָּא בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן נְחַתוּ מִכְּרַכֵּי תּוּקְפָּא
12 לְמִתַּב בְּקִרְוֵי פַּצְחַיָּא עַמֵּיהּ דַּייָ׃ עורי׃ שַׁבַּחִי שַׁבַּחִי דְבוֹרָה שַׁבַּחִי וְאוֹדִי מַלִּילִי תּוּשְׁבְּחָא
13 קוּם בָּרָק וּשְׁבֵי שִׁבְיָךְ בַּר אֲבִינוֹעַם׃ אז׃ בְּכֵן נְחַת חַד מִמַּשְׁרְיַת יִשְׂרָאֵל וְתַבַּר תְּקוֹף
גִּבָּרֵי עַמְמַיָּא הָא לָא מִגְּבוּרָא דִידְהוֹן הֲוָת דָּא אֱלָהֵן יְיָ תַּבַּר קֳדָם עַמֵּיהּ תְּקוֹף גִּבָּרֵי
14 שָׂנְאֵיהוֹן׃ מני׃ מִדְּבֵית אֶפְרַיִם קָם יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בְּקַדְמֵיתָא אַגִּיחַ קְרָבָא בִּדְבֵית עֲמָלֵק
בַּתְרוֹהִי קָם מַלְכָּא שָׁאוּל מִדְּבֵית בִּנְיָמִין וְקַטֵּיל יַת דְּבֵית עֲמָלֵק וְאַגִּיחַ קְרָבָא בִּשְׁאַר
עַמְמַיָּא מִדְּבֵית מָכִיר נְחַתוּ כַּד מַרְשְׁמִין בִּקְרָבָא וּמִשִּׁבְטָא זְבוּלֻן כָּתְבִין בְּקוּלְמוֹס
דְּסָפַר חַד׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

4 *Domine, legem tuam quam dedisti Israeli, cùm transgrediuntur eam dominãntur in eos gentes; cùm verò revertuntur ad eam, superant ipsi inimicos suos* : Domine, in die revelari te *ad dandum eam* illis de Seghir, *revelatus es eis* in ostensione gloriæ tuæ, sup terminos Edom, terra tremuit impetu, etiam cœli distillaverunt, etiam nubes stillaverunt pluviam.
5 Montes distillaverunt ab-ante Dñm : *mons Thabor, mons Hhermon et mons Carmel fremuerunt inter se, et locuti sunt sibi invicem ; hic dixit, Super me habitabit majestas ejus, & mihi convenit ; et ille dixit huic, Super me habitabit majestas ejus, et mihi convenit : habitare fecit majestatem suam super montem Sinai, qui debilis erat & minimus omnium montium* : hic Sinai motus et tremefactus est ; et ascendit fumus ejus ut fum⁹ fornacis à facie quòd revelata est sup eum gloria Dñi Dei Israel.
6 Quando peccaverunt in diebus Samghar filii Ghanath, in dieb⁹ Jaghel defecerunt transeuntes viam; qui fuerunt ambulantes in semitis præparatis, redierunt ad esse ambulantes in viis furtivis.
7 Desolatæ sunt urbes oppidorum quæ fuerunt sedentes in terrâ Israel ; expugnati sunt et dispersi sunt habitatores earum quoad missa sum; ego Deborah missa sum ad prophetandum in *domum* Israel.
8 Quando voluerunt *filii* Israel ad serviendum erroribus novis, qui de proximo facti sunt, quibus non studuerunt in eis patres eorum, venerunt sup eos gentes, et expulerunt eos ex urbibus eorum; et cum redierunt ad *faciendum* legem, non prævaluerunt eis : *donec fortificarentur & ascenderet contra eos Zzizzara* osor & tribulator in quadraginta millibus *principum castrorum, in quinquaginta millibus* tenentium gladios, in sexaginta millib⁹ tenentium hastas, in septuaginta millib⁹ tenentium clypeos, in octoginta millib⁹ sagittatorum jaculorum, præter nongentos currus ferri qui fuerunt cum eo *et currus ipsius*, omnia hæc millia et omnes hæ turmæ non potuerunt *stare coram Barak et coram decem millibus virorum qui cum eo.*
9 Dixit Deborah in prophetiâ, Ego missa sum ad laudandũ scribas Israel; qui, quando fuit tribulatio illa, non cessarunt ab interpretanda lege; et sic pulchrum illis, quòd sedentes in *domibus* congregationis in capite detecto, et docentes populũ verba legis, et benedicentes et confitentes ante Dñm.
10 Qui fuerunt impedientes negotia sua, equitantes super asinas stratas in omnib⁹ generib⁹ pictarũ vestium, et ambulantes in omni termino terræ Israel, & associati ad sedendum sup judicium; erunt ambulantes in viâ eorum, et narrantes sup fortitudines quæ factæ sunt ipsis *in terra Israel.*
11 Ex loco ubi fuerunt diripientes eos; et accipientes quidquid in manibus eorum, dom⁹ *habitationis* latronum, et sessionis absconditorũ sup lacus dom⁹ irrigationum aquarum, *ad* locum quo fuerunt filiæ Israel exeuntes ad implendum aquas, *quod non possent audiri facere* vocem strepitus pedum *suorum* ab-ante *osorẽ et affligentẽ*: ibi confitebuntur sup præmia Domini sup justitiam ejus qui posuit oppida terræ Israel; tunc descenderunt ex arcibus munitis ad habitandum in urbibus oppidorum populi Domini.
12 Lauda, lauda Deborah, lauda et confitere, loquere laudationes: Surge Barak, et captiva captivitatem tuam fili Abinogham.
13 Tunc descendit unus ex exercitu Israel, & fregit fortitudinem fortium gentium. Ecce non ex fortitudine manus eorum fuit hoc ; sed Dominus fregit ante populum suum fortitudinem virorum osorum eorum.
14 Ex domo Ephraim surrexit Josue filius Nun in anteriori, inivit bellum in domum Ghamalek: post eum surrexit rex Saul ex domo Binjamin, et occidit domũ Ghamalek, et inivit bellum in reliquis gentib⁹ : ex domo Machir descenderũt *quasi* signati in bello: et ex tribu Zebulũ scribentes in calamo scribæ *acuti.*

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܡܪܝܐ܂ ܒܡܦܩܟ ܕܡܢ ܣܥܝܪ ܀ ܟܕ ܥܒܪܬ ܒܝܬ ܚܩܠܐ ܕܐܕܘܡ ܀ ܐܪܥܐ ܙܥܬ܂ 4
ܐܦ ܫܡܝܐ ܢܛܦܘ܂ ܘܥܢܢܐ ܪܣܘ ܡܝܐ܂ * ܘܛܘܪܐ ܙܥܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܗܢܐ ܣܝܢܝ 5
ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܫܡܓܪ ܒܪ ܥܢܬ܂ ܘܒܝܘܡܘܗܝ 6
ܕܥܢܢܐܝܠ܂ ܦܣܩܘ ܐܘܪܚܬܐ܂ ܘܕܡܗܠܟܝܢ ܗܘܘ ܒܫܒܝܠܐ ܬܪܝܨܐ ܀ ܗܠܟܘ ܒܐܘܪܚܬܐ
ܡܥܩܡܬܐ܂ * ܦܣܩܘ ܦܩܥܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܦܣܩܘ܂ ܥܕܡܐ ܕܩܡܬ ܐܢܐ ܕܒܘܪܐ܂ ܩܡܬ 7
ܐܡܐ ܒܐܝܣܪܝܠ܂ * ܢܓܒܐ ܐܠܗܐ ܚܕܬܐ܂ ܘܗܝܕܝܢ ܠܚܡܐ ܕܣܥܪܐ܂ ܘܣܝܦܐ ܘܪܘܡܚܐ 8
ܠܐ ܢܬܚܙܐ ܒܝܢܬ ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܠܒܝ ܐܡܪ ܠܡܦܫܩܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ 9
ܐܢܬܘܢ ܕܦܪܝܫܝܢ ܒܥܡܐ܂ ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ܂ * ܘܪܟܒܝ ܐܬܢܐ ܚܘܪܬܐ܂ ܘܝܬܒܝ ܒܒܬܐ܂ 10
ܘܥܒܕܝ ܐܘܪܚܐ ܒܐܘܪܚܬܐ ܀ * ܚܙܘ ܡܢ ܩܠܐ ܕܒܨܘܝܐ ܕܒܝܢܬ ܡܠܦܢܐ܂ ܬܡܢ ܢܬܠܘܢ 11
ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܐܣܓܝ ܒܐܝܣܪܝܠ܂ ܗܝܕܝܢ ܢܚܬ ܠܬܪܥܐ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ
* ܐܬܬܥܝܪܝ ܐܬܬܥܝܪܝ ܕܒܘܪܐ܂ ܐܬܬܥܝܪܝ ܘܐܬܚܝܠܝ܂ ܘܡܠܠܝ ܬܫܒܘܚܬܐ܂ ܩܘܡ ܒܪܩ ܀ 12
ܘܫܒܝ ܫܒܝܟ܂ ܒܪܗ ܕܐܒܝܢܥܡ܂ * ܗܝܕܝܢ ܢܚܬ ܡܦܪܩܢܐ ܠܡܫܒܚܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ 13
ܕܢܚܬ ܠܝ ܒܓܢܒܪܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡ܂ * ܥܒܕܘܗܝ ܒܥܡܠܝܩ܂ ܒܬܪܟ ܒܢܝܡܝܢ 14
ܚܠܦ ܚܘܒܟ܂ ܡܢ ܡܟܝܪ ܢܦܩ ܡܦܫܩܢܐ܂ ܘܡܢ ܙܒܘܠܘܢ܂ ܕܟܬܒܝܢ ܒܩܢܝܐ
ܕܣܦܪܐ܂

Domine, ad egreſſum tuum de Seir, cùm in- 4
cederes inter agros Edom, terra contremu-
it, quin etiam cœli ſtillârunt, & nubes
ſparſerunt aquas; Montes quoque defece- 5
runt coram Domino, & iſte Sinai à conſpe-
ctu Domini ſancti Iſraelis. In diebus Sam- 6
gar filii Enath, & in diebus Enael interclu-
ſerant vias; & qui gradiebantur per ſemitas
rectas, ambulabant per vias obliquas. In- 7
terclusérant planities Iſraelis, intercluſerant,
donec ſurgerem ego Debora, ſurgerem *in-
quam* mater in Iſraele. Eliget Deus rem no- 8
vam, ac tunc panem hordeaceum; & gladius
aut haſta non videbitur inter quadraginta
millia Iſraelitarum. Cor meum dixit ad In- 9
terpretem Iſraelis, Qui peculiares eſtis in
populo, benedicite Dominum: Equitantes 10
aſinas candidas, ſedentes in domibus, & iter
facientes in viis, Contemplamini quæſo, di- 11
cta indagantium qui inter doctores *verſan-
tur*: ibi rependent juſtitiam Domini, juſti-
tiam quam multiplicavit erga Iſraelem: tunc
deſcendit ad portam populus Domini. Ex- 12
pergiſcere, expergiſcere Debora, expergi-
ſcere, confortare, & eloquere canticum. Sur-
ge Barac, & captivos duc captivantes te, fili
Abineã. Tunc deſcendit ſalvator ad canen- 13
dum coram Domino, Illuxiſti mihi per virũ
ex Aphrem, Cujus facta *elucent* in Amalec: 14
poſt te Benjamin ob amorem tuum: de Machir
egreſſus eſt Interpres, & de Zebolon ſcriben-
tes calamo ſcribæ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* يا رب عزك ومجدك من صاعير • حين مشيت بين ضياع ادوم تزلزلت الارض * وقطرت السماء 4
ايضا • ورشت السحاب ماء * وتزعزعت الجبال قدام الرب • وجبل سينا هذا امام الرب اله اسرايل 5
* في ايام سمجار بن عنات وايام عنانايل انقطعت الطرق • والذين كانوا يسيرون في الطرق 6
المعتدلة ساروا في الطرق المعوجة * لان طرق صحاري بني اسرايل انقطعت ولم تسلك • ومنعت 7
اغنامهم من الدخول والخروج * حتى قمت انا دبورا • وصرت اما لبني اسرايل * واختار الله 8
امرا جديدا • ثم يقوم خبز الشعير • ولا يسقط سيف ولا رمح بين اربعين الف بني اسرايل
* قلبي قال للمخبر بالنبوة لبني اسرايل • راس الشعب ورؤساؤهم قولوا تبارك الرب * وانتم 9 10
ايها الذين تركبون الاتن الاشهب • والذين في البيوت جلوس • والذين تسيرون في الطرق
* افحصوا عن كلام الذين يتدبرون الكتب العلماء • هنالك يعرفون بر الرب الذي اظهر 11
لبني اسرايل • حينئذ نزل الى الباب شعب الرب * انهضي انهضي يا دبورا • وتحسني 12
وانطقي • انهض يا باراق • واسب الذين كانوا يسبونك يا ابن ابينعام * هنالك نزل المنجي 13
ليسبح امام الرب • اشرقت لي برجل من افرام * الذي اعماله بعمالاق • وعلى اثرك 14
يسعى بنيامين من الحب • لانه خرج مني من ماخير • والذين يرتكبون بعلم
الكتاب من زبولون :

O Domine, robur tuum & gloria 4
tua de Seir: cùm gradereris inter
oppida Adum, mota eſt terra, cœ-
lum quoque ſtillavit, & nubes ſpar-
ſerunt aquam; Trepidârunt montes 5
ante Dominum, & mons iſte Si-
nai coram Domino Deo Iſraelis.
Diebus Samgaris filii Anath, & 6
diebus Ananaelis occluſæ fuerant
viæ; & qui ambulabant in viis
rectis, ambulârunt in viis tortuo-
ſis: Quoniam viæ ſolitudinum fi- 7
liorum Iſrael occluſæ fuerant, eva-
ſerantque imperviæ, denegabatur ar-
mentis eorum ingrediendi &
egrediendi facultas; *donec ſurrexi*
ego Debora, & facta ſum mater
filiorum Iſrael, Et elegit Deus rem 8
novam: tum exurget panis hordea-
ceus, nulluſque cadet gladius aut
ſpiculum inter quadraginta millia
filiorum Iſrael. Cor meum allo- 9
quitur Expoſitorem prophetiæ fi-
liis Iſrael, dicens; *Princeps po-*
puli & duces eorum dicite, Bene-
dictus ſit Dominus. Et vos qui 10
aſinas ex albo fuſcas conſcenditis,
qui in domibus ſedetis, qui-
que ambulatis in viis, Scruta- 11
mini verba eorum qui ſe libris
exercent, doctorum: docebunt ju-
ſtitiam Domini, quam indicavit
filiis Iſrael: tunc deſcendit ad por-
tam populus Domini. Surge, ſurge 12
O Debora, te exorna, & loquere:
ſurge O Barac, & prædare eos qui te
prædabantur, O fili Abinoam. Tunc 13
deſcendit vindex ad hanc laudem
dicendam coram Domino, Afful-
ſiſti mihi per virum ex Ephrem,
Cujus opera cernuntur in Amalec: 14
& in veſtigiis tuis gradietur Ben-
jamin amore compulſus: eò quòd
prodierit Explanator è Machir, &
qui inſudant ſcientiæ libri, è Ze-
bulon.

ספר שופטים : ה

vallem in ,Barac *sic* Iſſachar & : Deborah cum Iſſachar in principes Et
15 וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבֹרָה וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק
decretarii magni ,Reuben diviſionibus in : ſuis pedibus in eſt miſſus
שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי־
ſibilos *audiendum ad* ,*duos ordines* inter ſediſti quid Ut .*cordis*
16 לֵב׃ לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת
Ghilhad .cordis *ſcrutationes magnæ* Reuben diviſionibus in ? gregum
17 עֲדָרִים לִפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב׃ גִּלְעָד
ſedit Aſer ? *naves habitabit* quid ut Dan & ,*habitavit* Jarden *tranſitu in*
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב
repudiavit populus Zebulun .habitabit ej' *fracturas ſuper* & ,marium *portum ad*
18 לְחוֹף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן׃ זְבֻלֻן עַם חֵרֵף
.agri *altitudines* ſuper Naphthali & ,moriendum ad ſuam animam
נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה׃
Chenahan reges pugnaverunt tunc ,pugnaverunt ,reges Venerunt
19 בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן
.acceperunt non *argenti cupiditatem* :Meghiddo aquas *ſuper* Tahanach in
בְּתַעְנַךְ עַל־מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ׃
pugnaverunt ſuis *exaltationibus* de ,ſtellæ pugnaverunt cœlis De
20 מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ
: Chedummim torrens ,eos *devolvit* Chiſon Torrens .Siſera cum
21 עִם־סִיסְרָא׃ נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נַחַל קְדוּמִים
ſunt contuſi Tunc .*robur* mea anima conculcabit ,Chiſon torrens
22 נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז׃ אָז הָלְמוּ
Maledicite .ejus fortium *calcitratibus* ,*calcitratibus* à ,equi *calcanei*
23 עִקְּבֵי־סוּס מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃ אוֹרוּ
: ej' habitatores maledicendo maledicite ;Domini *legatus* dixit ,Meroz
מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְהֹוָה אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ
Domini auxilium ad ,Domini auxilium ad venerunt non quia
כִּי לֹא־בָאוּ לְעֶזְרַת יְהֹוָה לְעֶזְרַת יְהֹוָה
Cheber uxor Jahel mulieribus præ Benedicetur .fortibus *in*
24 בַּגִּבּוֹרִים׃ תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר
,poſtulavit *Aquas* .benedicetur *tentorio* in mulieribus præ : Chenæi
25 הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל תְּבֹרָךְ׃ מַיִם שָׁאַל
.butyrum obtulit *illuſtrium* phiala in : dedit lac
חָלָב נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃
malleum ad *ejus dextera* & ,*ſeſe miſerunt* clavum ad *ejus Manus*
26 יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה וִימִינָהּ לְהַלְמוּת
,*transfixit* & ,ejus caput *amovit* : Siſera *contudit* & ;laborantium
עֲמֵלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה
.ejus tempus *penetravit* &
וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

15 Duces Iſſachar fuére cum
Debbora, & Barac veſtigia
ſunt ſecuti, qui quaſi in præceps
ac barathrum ſe diſcrimini
dedit : diviſo contra
ſe Ruben, magnanimorum reperta
16 eſt contentio. Quarè
habitas inter duos terminos,
ut audias ſibilos gregum?
diviſo contra ſe Ruben,
magnanimorum reperta eſt
17 contentio. Galaad trans Jordanem
quieſcebat, & Dan
vacabat navibus : Aſer habitabat
in littore maris, & in
18 portubus morabatur. Zabulon
verò & Nephthali obtulerunt
animas ſuas morti
19 in regione Merome. Venerunt
reges & pugnaverunt,
pugnaverunt reges Chanaan
in Thanach juxta aquas Mageddo,
& tamen nihil tulêre
20 prædantes. De cœlo dimicatum
eſt contra eos : ſtellæ
manentes in ordine & curſu
ſuo, adverſùs Siſaram pugnaverunt.
21 Torrens Ciſon
traxit cadavera eorum, torrens
Cadumim, torrens Ciſon
: conculca anima mea robuſtos.
22 Ungulæ equorum ceciderunt,
fugientibus impetu,
& per præceps ruentibus fortiſſimis
23 hoſtium. : Maledicite
terræ Meroz, dixit Angel' Dñi:
maledicite habitatoribus ejus,
quia non venerunt ad auxilium
Domini, in adjutorium
24 fortiſſimorum ejus. Benedicta
inter mulieres Jahel uxor Haber
Cinæi, & benedicatur in
25 tabernaculo ſuo. Aquam petenti
lac dedit, & in phiala
principum obtulit butyrum.
26 Siniſtram manum miſit ad clavum,
& dexteram ad fabrorum
malleos, percuſſitq; Siſaram
quærens in capite vulneri
locum, & tempus validè
perforans.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας καὶ
Βαράκ· οὕτω Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν
ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι
16 ἐξικνούμενοι καρδίαν. Εἰς τί ἐκάθισας ἀναμέσον
τῆς διγομίας τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγγέλων; εἰς
διαιρέσεις Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.
17 Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ρ)
ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν (σ) εἰς τί παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ (τ) ἐκάθισεν παραλίαν θαλασσῶν,
18 καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει. Ζαβουλὼν
λαὸς (υ) ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ
(φ) Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ (χ) ἦλθον αὐτῶν.
19 Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς
Χαναὰν ἐν (ψ) Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι
20 Μαγεδδὼ, δῶρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον. (ω) Ἐξ
οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τρίβων
21 αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα. Χειμάῤῥους
Κισῶν ἐξέσυρεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους ἀρχαίων,
χειμάῤῥους Κισῶν. καταπατήσει αὐτὸν ψυχή
22 μου δυνατή. (α) Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι
23 ἵππου, (β) σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ Καταράσασθε
Μηρὼζ, εἶπεν ἄγγελος κυρίου, Καταράσασθε·
ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτὴν,
ὅτι οὐκ ἦλθοσαν εἰς βοήθειαν κυρίου, εἰς βοήθειαν
24 ἐν δυνατοῖς. Εὐλογηθείη (γ) ἐν γυναιξὶν
Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, (δ) ἀπὸ γυ-
25 ναικῶν (ε) ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη. Ὕδωρ ᾔτησεν
(ζ), γάλα ἔδωκεν (η) ἐν λεκάνῃ ὑπερεχόντων
26 προσήνεγκε βούτυρον. Χεῖρα αὐτῆς ἀριστερὰν εἰς
πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς
εἰς σφῦραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησε
Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε,
διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ.

Et principes in Iſſachar cum Debbora, (z) & Barac : ſic Barac in 15
vallibus miſit in pedibus ſuis: In
(aa) portionibus Ruben, magni penetrantes
corde. Ad quid ſedes ut 16
inter medium (bb) digomiæ, ad
audiendū ſibilum (cc) gregum? In
(dd) diviſionibus Ruben, magnæ
perſcrutationes cordis. Galaad 17
trans Jordanem, (ee) ubi habitavit:
Et Dan ad quid incolit navibus?
Aſer ſedit (ff) ad litt' mariū,
& ſuper exitus ejus habitabit.
Zabulon populus improperavit animā 18
ſuā in morte: & Nephthali
venerunt ad (gg) altitudines agri
ſui. Reges pugnaverunt: tunc 19
pugnaverunt reges Chanaan in
Thanaac ſuper aquam Mageddo:
(hh) mun' argenti nō acceperunt.
De cœlo (ii) pugnaverunt ſtellæ: è 20
(kk) ſemitis ſuis pugnaverunt cū
Siſara. Torrens Ciſon (ll) devolvit 21
eos, torrens, (mm) antiquitatum,
torrens Ciſon. Conculcabit cū anima
mea potens. (nn) Quando impediti 22
ſunt calcanei equi; (oo)
feſtinatione feſtinaverunt fortes
ejus. Maledicite Meroz, dixit 23
angelus Domini, (pp) maledicite.
Maledictus omnis inhabitans
eam: quoniam non venerunt
in auxilium (qq) Domini,
in auxilium in potentibus. Benedicatur 24
in (rr) mulieribus Jael
uxor Chaber Cinæi, à mulieribus
in tabernaculis benedicatur. Aquam 25
petiit; lac dedit in phiala:
præſtantium attulit butyrum.
Manum ſuam ſiniſtram ad 26
paxillum extendit, & dextram
ſuam in malleum laborantium:
& malleo terebravit Siſaram, perforavit caput ejus, et percuſſit, perforavit tempus ejus.

MS.A. (ρ) κατεσκήνωσεν (σ) ἵνατί (τ) παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν. Ζαβουλὼν (υ) ὀνειδίσας (φ) Νεφθαλεὶμ (χ) ἦλθον. Βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο (ψ) Θενναὰχ ἐπὶ ὕδατος Μεγεδδὼ, πλεονεξίαν ἀργυρίου (ω) Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν ἀστέρες, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ Ἰσραήλ. Χειμάῤῥους Κεισῶν ἐξέβαλεν αὐτοὺς, χειμάῤῥοις Καδησεὶμ, χειμάῤῥους Κεισῶν. (α) Τότε ἀπεκόπησαν (β) Ἀμμαδαρὼθ δυνατῶν αὐτοῦ· * Καταράσασθαι Μαζὼρ, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου, καταράσει καταράσασθαι τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου· Βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατοῖς. (γ) ἐκ γυναικῶν * Ἰσραὴλ γυνὴ * Χαλὲβ (δ) ἐκ (ε) ἐν σκηνῇ (ζ) αὐτὴν, καὶ γάλα (η) αὐτῷ ἐν λακάνῃ· ἰσχυρῶν προσήγγισεν βούτυρον. Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακόπων, καὶ ἀπέτεμε Σισάρα, ἀπέτειψεν τῆς * κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְשָׂרֵי: וְרַבְרְבֵי יִשָּׂשכָר מִשְׁתַּמְעִין לְמִלֵּי דְבוֹרָה וּשְׁאַר שִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר מְשַׁמְּשִׁין קֳדָם
בָּרָק מִשְׁתַּלְחִין בְּקִרְוֵי מֵישְׁרָא לְכָל אֲתַר דִּצְרִיךְ לְתַמָּן בְּתוּשְׁלַחְתֵּיהּ אָזְלִין בְּמַרְעִית
16 רְאוּבֵן סַגִּיאִין נִכְלֵי לִבָּא ; למה : לְמָא תַבְתּוּן מִמַּשְׁרְיַת קְרָבָא לְמִתַּב בֵּין תְּחוּמִין
בְּפָרָשַׁת אָרְחָא לְמִשְׁמַע בְּשׂוֹרְתָא דָא מִן דָא לְבָרָק אַתּוּן אָמְרִין דִּילָךְ אֲנַחְנָא לְסִיסְרָא
אַתּוּן אָמְרִין דִּילָךְ אֲנַחְנָא לְמִשְׁמַע בְּשׂוֹרָא לְמִדַּע אֵי דָא הִיא מַשְׁרִיתָא נָצְחָא בִּקְרָבָא
לְמֶהֱוֵי עִמֵּיהּ אִיכְדֵין כָּשַׁר לְמֶעְבַּד לְכוֹן דְבֵית רְאוּבֵן הֲלָא יְדַעְתּוּן דִּקְדָמוֹהִי גַּלְיָן
17 מַחְשְׁבוֹת לִבָּא ; גלעד : דְבֵית גִלְעָד בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא שְׁרוֹ וּדְבֵית דָּן גְּווֹ עִבְרֵי יַרְדְּנָא
וְשַׁוִּיאוּ נִכְסֵיהוֹן בִּסְפִינָן דְּבֵית אָשֵׁר עַל סְפַר יַמָּא שְׁרוֹ קִרְוֵי עַמְמַיָּא דְּפַגַּרוּ תָּבוּ וּבְנוֹן
18 וִיתִיבוּ בְהוֹן ; זבולן : דְּבֵית זְבוּלֻן לִקְבֵיל עַמְמַיָּא דְּנַדִּיפוּ קֳדָם יְיָ מְסַרוּ נַפְשֵׁיהוֹן לְקַטָּלָא
19 אִנּוּן וּדְבֵית נַפְתָּלִי יְשַׁבְּחוּנוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא ; באו : אֲתוֹ מַלְכַיָּא דַהֲווֹ עִם סִיסְרָא וְאַגִּיחוּ
קְרָבָא בְּכֵן אַגִּיחוּ קְרָבָא מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעֲנַךְ הֲווֹ שָׁרָן וּמָטָן עַל מֵי מְגִדּוֹ מָמוֹן דִּכְסַף לָא
20 קַבִּילוּ ; מן : מִן שְׁמַיָּא אִתְגְּנַח עִמְּהוֹן קְרָבָא מֵאֲתַר דְּנָפְקִין כּוֹכְבַיָּא מִכִּבְשֵׁי דַּבְרֵיהוֹן תַּמָּן
21 אִתְגְּנַח קְרָבָא עִם סִיסְרָא ; נחל : נַחֲלָא דְקִישׁוֹן תַּבְּרִנּוּן נַחֲלָא דְּאִתְעֲבִידוּ בֵיהּ נִסִּין וּגְבוּרָן
22 מִלְּקַדְמִין לְיִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָא דְקִישׁוֹן תַּמָּן דּוּשִׁישַׁת נַפְשִׁי קְטִילֵי גִּבָּרֵיהוֹן בִּתְקוֹף ; אז :
23 בְּכֵין אִשְׁתַּלַּפוּ טוּפְרֵי סוּסְוָתְהוֹן מִפִּגּוּל דַּהֲוָה מְפַגֵּיךְ קֳדָם רְתִיכֵי גִבָּרוֹהִי ; אורו : לוּטוּ מֵירוֹז
אֲמַר בָּרָק נְבִיָּא דַייָ לוּטוּ וְתַבַּרוּ יָת יָתְבָהָא אֲרֵי לָא אֲתוֹ לְסַעֲדָן עַמָּא דַייָ כַּד אַגִּיחַ קְרָבָא
24 בְּגִבָּרַיָּא ; תבורך : תִּתְבָּרֵיךְ מִבִּרְכַּת נְשַׁיָּא טָבָתָא יָעֵל אִתַּת חֶבֶר שַׁלְמָאָה כַּחֲדָא מִנְּשַׁיָּא
25 דִּמְשַׁמְּשִׁין בְּבָתֵּי מֶדְרְשִׁין תִּתְבָּרֵיךְ ; מים : מַיָּא שְׁאַל מִנַּהּ סִיסְרָא רַשִׁיעָא חַלְבָּא אַשְׁקִיָתֵיהּ
26 לְמִדַּע אִם אִית רַעְיוֹנוֹהִי עֲלוֹהִי בִּפְיָלֵי גִּבָּרַיָּא קָרִיבַת לִקְדָמוֹהִי שְׁמַן דְּגוּבְנִין ; ידה :
טָבְתָא יָעֵל אִתַּת חֶבֶר שַׁלְמָאָה דְקַיְּמַת מַה דִּכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה לָא יְהֵוֵי
תִּקּוּן זֵין דִּגְבַר עַל אִתְּתָא וְלָא יִתַּקַּן גְּבַר בְּתִקּוּנֵי אִתְּתָא אֱלָהֵן יְדַהָא לְסִכְּתָא אוֹשִׁיטַת
וִימִינַהּ לְאַרְזַפְתָּא דְּנַפָּחִין לְמִתְבַּר רַשִׁיעִין וַאֲנוּסִין מַחְתֵּיהּ לְסִיסְרָא תַּבְּרַת רֵישֵׁיהּ פַּצְעַת
מוֹחֵיהּ אַעְבָּרַת סִכְּתָא בְּצִדְעֵיהּ ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et principes Iſſachar obedientes ſermonibus Debora, & *reliqui tribûs* 15
Iſſachar miniſtrantes ante Barak *miſſi* in urbibus planiciei, in omni
loco quo opus eſſet illuc miſſione ejus euntes ; in proſapia Ruben multi
inſidiatores cordis. Quare reditis ex exercitu belli ad ſedendū inter termi- 16
nos *in diviſione via, ad audiendū nuncium alias ab alio:* Barak vos dicentes,
Tui nos; & Zzizzaræ vos dicentes, Tui nos; ad audiendū legationē, ad
ſciendum manum exercitus vincentem in prælio ad eſſe cum eo : num
ita rectum vobis faciendum domus Ruben, nonne cognoviſtis quod ante
eum apertæ cogitationes cordis? Domus Gilghad trans Jordanem habi- 17
tarunt, et domus Dan vadarunt *tranſitus Jordanis*, poſuerunt divitias
ſuas in navibus : domus Aſſer ſuper limitem maris habitarunt urbes
gentium quas deſtruxerūt, redierunt, ædificaverunt eas et habitaverunt
in eis. Zebulun, è regione gentium, quas exprobraverunt *coram Do-* 18
mino, tradiderunt animas ſuas ad occidendum eas ; & domus Nephthali,
laudabunt eos omnes *populi* terræ. Venerunt reges *qui fuerunt cum* 19
Zzizzara, inierunt bellū, tunc inierunt *bellum* reges Chenaghan; in Tha-
ghanach fuerunt habitantes & pertingentes uſque ad aquas Megido,
divitias argenti non voluerunt. De cœlo initum eſt cum illis bellum, 20
de loco quo exeunt ſtellæ; de ſemitis ductuum earum, ibi initum eſt
bellum cum Zzizzarâ. Fluvius Kiſſon fregit eos, fluvius quo facta ſunt 21
in eo ſigna & fortitudines Iſraeli ab antiquis, ipſe fluvius Kiſſon : ibi
concalcavit anima mea occiſos fortium eorum in robore. Tunc eductæ 22
ſunt ungulæ equorum eorum à fremitu, quo fuit fremens ante currus for-
titudinis ejus. Maledicite Meroz, dixit Barak propheta Domini : male- 23
dicite & frangite habitatores ejus, quia non venerunt ad auxilia po-
puli Domini, quando inivit bellum cum fortibus viris. Benediceris à 24
benedictione mulierum bonarum Jaghel uxor Hheber Salmæi : ſicut una
ex mulieribus, quæ miniſtrantes in domibus Scholarum benediceris.
Aquas petivit *ab ea* Zzizzara impius, lacte potavit eum, ad ſciendum, ſi 25
cogitationes ejus ſuper eum : in phialis virorum attulit ante eum pingue-
dinem caſeorum. *Bona Jaghel uxor Hheber Salmæi, quæ præſtitit quod* 26
ſcriptum eſt in libro legis Moſis ; non erit armatura viri ſuper mulierem,
neque ornabitur vir ornamentis mulieris : ſed manum ſuam ad clavum
tetendit, & dexteram ſuam ad malleum, quæ conflata ad confringendum
impios & violentos: percuſſit eum Zzizzaram, fregit caput ejus, transfixit
cerebrum ejus, tranſivit *clavus* in tempore ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܫܟܪ ܥܡ ܕܒܘܪܐ. ܘܐܝܣܫܟܪ ܐܝܟ ܒܪܩ ܒܥܡ̈ܡܐ ܀ ܐܫܬܕܪ ܒܪ̈ܓܠܘܗܝ 15
ܠܡܢܬܗ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܪ̈ܘܪܒܝܢ ܒ̈ܨܝܐ ܕܠܒܐ. * ܠܡܢܐ ܝܬܒܬ ܐܢܬ ܒܝܢܝ ܫܒ̈ܝܠܐ ܀ 16
ܠܡܫܡܥ ܩܠܐ ܕܚܡܪ̈ܐ ܠܡܢܬܗ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܪ̈ܘܪܒܝܢ ܒ̈ܨܝܐ ܕܠܒܐ. * ܓܕ ܒܥܒܪܐ 17
ܕܝܘܪܕܢܢ ܫܪܐ. ܘܕܢ ܠܡܝܢܐ ܓܪܪ ܣܦܝ̈ܢܐ. ܐܫܝܪ ܝܬܒ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܝܡܐ. ܘܥܠ
ܐܘܪܚܬܗ ܢܥܡܪ. * ܙܒܘܠܘܢ. ܥܡܐ ܕܒܚܣܕܐ ܢܦܫܗ ܠܡܘܬܐ. ܢܦܬܠܝ. ܥܠ ܪ̈ܘܡܐ 18
ܕܚܩܠܗ. * ܐܬܘ ܡܠܟ̈ܐ ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܠ ܡ̈ܝܐ ܕܡܓܕܘ. ܩܢܝܢܐ ܘܟܣܦܐ ܠܐ ܢܣܒܘ ܀ 19
* ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܬܟܬܫܘ ܟܘܟ̈ܒܐ ܡܢ ܕܘܟܝܬܗܘܢ. ܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܣܝܣܪܐ ܒܢܚܠܐ 20
ܕܩܝܫܘܢ. * ܓܪܦ ܐܢܘܢ ܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ. ܘܢܚܠܐ ܕܩܪܡܝܢ. ܬܩܢܐ ܢܦܫܟ ܚܝܠܐ. * ܗܝܕܝܢ 21 22
ܢܦܠܢ ܥܩܒܐ ܕܪܟܫܗ. ܡܢ ܢܗܡܬܐ ܕܚܝܠܐ ܕܚܝܠܬܢ̈ܘܗܝ. * ܠܘܛܘ ܠܡܪܘܙ ܐܡܪ 23
ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܘܛܘ ܘܠܘܛܘ ܠܥܡܘܪ̈ܝܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܘ ܠܥܘܕܪܢܗ ܕܡܪܝܐ
ܥܡ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܬܬܒܪܟ ܡܢ ܢ̈ܫܐ ܥܢܐܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. ܡܢ ܢ̈ܫܐ ܕܒܡܫܟܢܐ ܀ 24
ܬܬܒܪܟ. * ܡ̈ܝܐ ܫܐܠ. ܘܚܠܒܐ ܝܗܒܬ. ܒܟܣܐ ܕܓܢܒܪ̈ܐ. ܩܪܒܬ ܚܡܐܬܐ. * ܐܝܕܗ 25 26
ܠܣܟܬܐ ܐܘܫܛܬ. ܘܝܡܝܢܗ ܠܐܪܙܦܬܐ ܕܢܓܪ̈ܐ. ܘܡܚܬܗ ܠܣܝܣܪܐ. ܘܦܨܥܬܗ
ܠܪܫܗ. ܘܡܚܬܗ ܘܢܩܒܬ ܨܕܥܗ ܀

Magnates Iſacharis cum Debora, & Iſachar ut Barac inter gentes miſſus eſt pedibus ſuis ad portionem Rubil: magni ſunt declaratores cordis. 15

Cur ſedes inter ſemitas ad audiendum halitum onagrorum, portionem Rubil? magni ſunt declaratores cordis. 16

Gad in adverſa Jordanis ripa commoratur, Dan ad portum trahit naves, Aſir degit ſecus littus maris, & ad ejuſdem oſtium habitabit: 17

Zebolon populus eſt qui cum exprobratione objicit ſe morti, Nephtali ſuper altitudinem agri ſui. 13

Venerunt reges, & pugnaverunt ſecus aquas Mageddo, ſupellectilem & argentum minimè abſtulerunt. 19

Bellum geſſerunt ſidera è locis ſuis, bellum *inquam* de cœlo contra Siſaram in torrente Ciſſon. 20

Alluvione devolvit eos torrens Ciſſon & torrens Carmin: acquiret anima tua robur: 21

Tunc cadet extremitas equorum ejus præ gemitu roboris fortiorum ejus. 22

Maledicite Merod, inquit Angelus Domini, maledicite ei, & maledicite habitatoribus ejus, quoniam non adfuerunt ad auxilium Domini cum viris. 23

Benedicatur præ mulieribus Anael uxor Hobaris Cinæi; præ mulieribus quæ in tentorio ſunt, benedicatur. 24

Aquam poſtulavit ille, & lac illa dedit; in cratere gigantum obtulit butyrũ. 25

Manum ſuam ad clavum porrexit, & dexteram ſuam ad malleum lignarii; Siſaram percuſſit, & caput ejus perrupit; percuſſit inquam, & tempus ejus perfodit: 26

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* لان اشراف ايساخر مع دبورا * وايساخر مثل باراق في الشعب * لانه ارسل رجالا الي 15
قسمة روبال * لان منبي ما في القلوب عظيم * لماذا جلوسك بين الطرق لتسمع صحة 16
الوحوش بقسمة روبال * ما اعظم المنبي عما في القلوب * حاز روبال في نجاز الاردن * ودان 17
عوص السفن * واشير نازل على شاطي البحر * وهو ينزل على بلده * وزبلون شعب صير 18
نفسه للموت * واما نفتالي فعلى علو ضياعه * اتت الملوك فجاهدت * وقاتلت حينيذ 19
ملوك كنعان * فجاهدوا في تعنخ على ماء مجدو * ولم ياخذوا مواشي ولا فضة * تمايلت 20
النجوم من مواضعها * ونزل الحرب من السماء على سيسرا في وادي قيسون * فجرهم وادي 21
قيسون * ومر بهم وادي قرمين * تدرك نفسي القوة * هنالك سقط حوافر الخيل من 22
صحة اعرابه * العنوا مروذ يقول ملاك الرب * والعنوا سكانها العنوهم * لانهم لم يعينوا في 23
الحرب للرب برجالها * تبارك من النساء عنايال امراة حوبار القيني * تبارك من النساء 24
* لانه طلب ماء اسقته لبنا * وقربت في كاس الجبابرة سمنا * ومدت يدها اليسرى 25 26
الي الوتد * ويمينها الي ارزبة النجار * وضربت سيسرا وفدغت راسه * ضربت صدغه وانفذت
الي الصدغ الاخر *

Nobiles enim Iſacharis cum Debora, & Iſachar velut Barac inter populum; quòd is miſſus ſit pedes in portionem Rubel; quoniam qui declarat quod cordibus ineſt, maximus eſt. 15

Ad quid ſeßio tua inter vias, ut audias ſtrepitum ferarum in portione Rubel? Quàm ingens eſt qui quod in cordibus eſt patefacit! 16

Poſſeſſionem obtinuit Rubel in tranſitu Jordanis, Dan naves ſummerſit, & Aſer habitat in ora maritima, ipſeque habitabit in patria ſua. 17

Zebolon populus eſt qui ſeipſum morti expoſuit; at verò Nephtali celſitudini pagorum ſuorum inſidet. 18

Venerunt reges & dimicaverunt, tunc pugnaverunt reges Chanaan, dimicaverunt inquam in Taanach prope aquam Mageddo; at nec armenta neque argentum acceperunt. 19

Digreſſa ſunt ſidera propriis è locis, deſcenditque bellum de cœlo contra Siſaram in torrente Ciſſon: 20

Abduxitque eos torrens Ciſſon, & rapuit illos torrens Carmin: fortitudinem aſſequatur anima mea. 21

Tunc ceciderunt ungulæ equorum præ clamore fortium ejus. 22

Maledicite Merod, ait Angelus Domini, & maledicite civibus ejus; maledicite eis, quia non juverunt in bello Dominum cum viris ſuis. 23

Benedicatur è mulieribus Anael uxor Hobaris Cinæi, benedicatur è mulieribus: 24

Quoniam petenti illi aquam præbuit lac bibendum, obtulitque in ſcypho gigantum butyrum. 25

Tum extendit manum ſuam ſiniſtram ad paxillum, dexteram autem ſuam ad malleum fabri lignarii, & percutiens Siſaram fidit caput ejus; percuſſit tempus ejus, & tranſverberavit ad alterum uſque tempus. 26

ספר שופטים : ו

ejus pedes inter :decubuit ,cecidit ,est incurvatus ejus pedes inter
27 בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל שָׁכָב בֵּין רַגְלֶיהָ
.vastatus cecidit ibi ,se curvavit. *quo in* ;cecidit ,se curvavit
כָּרַע נָפָל בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃
per Sisera mater *exclamavit* & ,respexit fenestram Per
28 בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד
tardaverunt cur ?*veniendum ad* ejus currus *erubescit* Cur :cancellum
הָאֶשְׁנָב מַדּוּעַ בֹּשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אֶחֱרוּ
,ei *respondebant* ejus dominæ Sapientes ?ejus quadrigarum *vices*
29 פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו׃ חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶינָּה
divident ,invenient Nonne :sibi *sua dicta* *convertebat* ipsa etiam
30 אַף־הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃ הֲלֹא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ
;Sisera ipsi ,*colorum spolium* ;viri capiti duæ *amasiæ amasia* ?*spolium*
שָׁלָל רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שְׁלַל צְבָעִים לְסִיסְרָא
collis duo *recamata* ,color :*recamatum* *colorum* *spolium*
שְׁלַל צְבָעִים רִקְמָה צֶבַע רִקְמָתַיִם לְצַוְּארֵי
: DOMINE tui inimici omnes pereant Sic ?spolii
31 שָׁלָל׃ כֵּן יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה
quievit & :sua fortitudine in solis *exire* secundùm eum diligentes &
וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ וַתִּשְׁקֹט
.annis quadraginta terra
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

CAP. VI. ו

eos *dedit* & :DOMINI oculis in malum Israel filii fecerunt Et
1 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם
manus invaluit Et .annis septem Midian manu in DOMINUS
2 יְהוָה בְּיַד־מִדְיָן שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַתָּעָז יַד־
Israel filii sibi fecerunt Midian *faciebus* à :Israel super Midian
מִדְיָן עַל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מִדְיָן עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
.munitiones & speluncas & ,montibꝰ in quæ antra
אֶת־הַמִּנְהָרוֹת אֲשֶׁר בֶּהָרִים וְאֶת־הַמְּעָרוֹת וְאֶת־הַמְּצָדוֹת׃
,Hamalec & ,Midian ascendebat & ,Israel serebat si ,erat Et
3 וְהָיָה אִם־זָרַע יִשְׂרָאֵל וְעָלָה מִדְיָן וַעֲמָלֵק
;eos *super* castrametabantur Et .eum *super* ascendebant & :Chedem filii &
4 וּבְנֵי־קֶדֶם וְעָלוּ עָלָיו׃ וַיַּחֲנוּ עֲלֵיהֶם
non & : Hazzah in *te venire* *usque* ,terræ *productionem* *corrumpebant* &
וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת־יְבוּל הָאָרֶץ עַד־בּוֹאֲךָ עַזָּה וְלֹא־
.*asinum* & ,*bovem* & ,*agnum* & ,Israel in victum relinquebant
יַשְׁאִירוּ מִחְיָה בְּיִשְׂרָאֵל וְשֶׂה וָשׁוֹר וַחֲמוֹר׃
veniebant & :eorum *tentoria* & ,ascendebant eorū *acquisitiones* & ,ipsi Quia
5 כִּי הֵם וּמִקְנֵיהֶם יַעֲלוּ וְאָהֳלֵיהֶם יָבֹאוּ
: numerus non eorū *camelis* & ,*ipsis* & ;multitudine in *locusta* tanquam
כְדֵי־אַרְבֶּה לָרֹב וְלָהֶם וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר
valde Israel est attenuatus Et .eā *corrumpendā* ad terram in veniebāt &
6 וַיָּבֹאוּ בָאָרֶץ לְשַׁחֲתָהּ׃ וַיִּדַּל יִשְׂרָאֵל מְאֹד
,fuit Et .Dominum ad Israel filii clamaverūt & : Midian *faciebus* à
7 מִפְּנֵי מִדְיָן וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיְהִי
:Midian *causas* *super* Dominum ad Israel filii clamâssent cùm
כִּי־זָעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה עַל אֹדוֹת מִדְיָן׃
dixitque :Israel filios ad prophetam virum DOMINUS misit Et
8 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אִישׁ נָבִיא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
feci ascendere Ego ;Israel Deus DOMINUS dixit Sic :eis
לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי
.servorum domo è vos eduxi & ,Ægypto ex vos
אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאֹצִיא אֶתְכֶם מִבֵּית עֲבָדִים׃
omnium manu de & ,Ægyptiorum manu de vos erui Et
9 וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־
vobis dedique ,*vestris faciebus* à eos expuli & :vos opprimentiū
לֹחֲצֵיכֶם וָאֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וָאֶתְּנָה לָכֶם
.eorum terram
אֶת־אַרְצָם׃

Versio VULG. LAT.

27 Inter pedes ejus ruit: defecit, & mortuus est: volvebatur ante pedes ejus, & jacebat exanimis & miserabilis. 28 Per fenestram respiciens, ululabat mater ejus: & de cœnaculo loquebatur; Cur moratur egredi currus ejus? quarè tardaverunt pedes quadrigarum 29 illius? Una sapientior cæteris uxoribus ejus, hæc socrui 30 verba respondit; Forsitan nunc dividit spolia, et pulcherrima fœminarum eligitur ei: vestes diversorum colorum Sisaræ traduntur in prædam, & supellex varia ad ornanda colla 31 congeritur. Sic pereant omnes inimici tui, Domine: qui autem diligunt te, sicut Sol in ortu suo splendet, ita rutilent. 32 Quievítque terra per quadraginta annos.

CAP. VI.

1 FEcerunt autem filii Israel malum in conspectu Domini: qui tradidit illos in manu Ma-2 dian septem annis, Et oppressi sunt valdè ab eis. Fecerúntque sibi antra & speluncas in montibus, & munitissima ad 3 repugnandum loca. Cúmque sevisset Israel, ascendebat Madian & Amalec, cæteríque 4 Orientalium nationum: Et apud eos figentes tentoria, sicut erant in herbis cuncta vastabant usque ad introitum Gazæ: nihílque omnino ad vitam pertinens relinquebant in Israel, non oves, non boves, 5 non asinos. Ipsi enim & universi greges eorum veniebant cum tabernaculis suis, & instar locustarū universa complebāt, innumera multitudo hominū, & camelorum, quidquid teti-6 gerant devastantes. Humiliatúsque est Israel valdè in con-7 spectu Madian. Et clamavit ad Dominum postulans auxi-8 lium contra Madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam, & locutus est, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Ego vos feci conscendere de Ægypto, & eduxi vos de domo servi-9 tutis, Et liberavi de manu Ægyptiorum, & omnium inimicorum, qui affligebant vos: ejecíque eos ad introitum vestrum, & tradidi vobis terram eorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 (ϑ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν 28 ἐξοδευθείς. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψεν μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τῆς τοξικῆς, Διότι ᾐσχύνθη ἅρμα αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων 29 αὐτοῦ; Αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψεν λόγους αὐτῆς ἑαυ-30 τῇ, Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλ-31 τῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα. Οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, (ι) ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει 32 αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

MS.A. (ϑ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν· ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος. Διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ Σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας Σισάρα, Διατί ᾐσχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι; διατί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ; Σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, Οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ· σκῦλα βαμμάτων Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, *βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκῦλον. Οὕτως (ι) καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείαις αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

27 *Inter pedes ipsius devolutus est: cecidit, et dormivit inter pedes ejus: procumbens cecidit, sicut pro-28 cubuit, ibi cecidit expirans. Per fenestrā respexit mater Sisaræ extra (ſſ) fenestellā; Cur erubuit (tt) currꝰ ejꝰ? Cur tardaverūt pe-29 des curruū ejꝰ? Sapientes principes ejus responderunt ad eā, & ipsa convertit sermones suos sibi; 30 Nónne invenient eū dividentem spolia? (uu) misericors miserebitur in caput viri: Spolia tincturarū ipsi Sisaræ, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum ipsa, 31 capiti ejus spolia. Sic pereant omnes inimici tui, Domine: & qui diligunt eum, sicut (xx) exitꝰ So-32 lis in (yy) virtute sua. Et quievit terra quadraginta annis.*

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (α) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (β) ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν 2 χειρὶ Μαδιὰμ (γ) ἑπτὰ ἔτη. Καὶ (δ) ἴσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου (ε) Μαδιὰμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, (ζ) καὶ τὰ σπή-3 λαια, καὶ τὰ κρεμαστά. Καὶ ἐγένετο (η) ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβαινον Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλήκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν (θ) συν-4 ανέβαινον αὐτοῖς, Καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτούς, καὶ (ι) διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν· καὶ (κ) οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς (λ) ἐν τῇ γῇ Ἰσραήλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποι-5 μνίοις ταῦρον καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός· (μ) καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ, καὶ διέφθειρον 6 αὐτήν. Καὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀ-7 πὸ προσώπου Μαδιάμ. Καὶ (ν) ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς (ξ) κύριον ἀπὸ προσώπου Μα-8 διάμ. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἐγώ εἰμι (ο) ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ 9 ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν· Καὶ ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

MS. A. (α) ἔναντι κυρίου (β) παρέδωκεν (γ) ἔτη ἑπτά. (δ) κατίσχυσεν (ε) Μαδιὰμ *ἄνδρας ἐν τοῖς (ζ) καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν. Καὶ (η) ὅταν ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, (θ) καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, Καὶ παρενέβαλον ἐπ' αὐτούς, (ι) διέφθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς, ἕως τοῦ ἐλθεῖν (κ) οὐχ ὑπελείποντο (λ) ἐν Ἰσραήλ, καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον, καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο, ὡς ἀκρὶς (μ) καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ τοῦ διαφθείρειν αὐτήν. (ν) ἐκέκραξαν (ξ) κύριον. καὶ ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον περὶ Μαδιάμ, Καὶ ἐξαπέστειλεν (ο) ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, *καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν

CAP. VI.

1 ET fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini: & tradidit eos Dominus in manu Madiam 2 septem annos: Et invaluit manus Madiā super Israel. Et fecerūt sibi filii Israel à facie Madiā antra, quæ in montibꝰ, & speluncas, & 3 (a) pensilia. Et factum est, (b) si seminaverunt filii Israel; & ascendebant Madiam, & Amalec, et filii Orientis simul (c) ascende-4 bant cū eis. Et castrametabantur adversùs eos, & corrumpebant (d) fructus eorū, donec venias in Gaza. Et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, (e) neq; in gregibus, taurū, & asinū. 5 Quoniam ipsi, & (f) possessiones eorum ascendebant, & tabernacula eorum (g) adveniebant, tanquā locusta in multitudine: et eis, & camelis eorum non erat numerus: & veniebant in terrā Israel, 6 et corrumpebant eā. Et mendicavit Israel valdè à facie Madiā. 7 Et clamaverunt filii Israel ad 8 Dominū à facie Madiā. (h) Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel. Et dixit eis, Hæc dicit Dominꝰ Deꝰ Israel; Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis 9 (i) vestræ: Et liberavi vos de manu Ægypti, & de manu omnium tribulantium vos, & ejeci eos à facie vestra: & dedi vobis terram eorum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 בֵּין רִגְלָהָא כְּרַע נְפַל שְׁכִיב בֵּין רִגְלָהָא כְּרַע נְפַל בַּאֲתַר דִּכְרַע תַּמָּן נְפַל בְּזִיזָא סִיסְרָא׃
28 בעד׃ מִן חַרְכָּא אִסְתְּכִיאַת וּמְדַיְקָא אִמֵּיהּ דְּסִיסְרָא מִבֵּינֵי אֲעִיתָא אֲמֶרֶת מָא דֵין אוֹחֲרָא
רְתִיכוֹהִי דְּסִיסְרָא בְּרִי מִלְּמֵיתֵי מָא דֵין אִתְעַכַּבוּ רְהָטַיָּא דַּהֲווֹ מַיְתַן לִי אִגֶּרֶת נִצְחָנִין׃
29 חכמות׃ חַכִּימַת פַּרְסְתְּוָתְהָא עָנְיָן לַהּ אַף הִיא בְּחוּכְמְתַהּ מְתִיבָא וְאָמְרָא לְמֵימַר לְהֵין׃
30 הלא׃ הֲלָא מִדְּמַשְׁכְּחִין מְפַלְּגִין בִּזְּתָא יָהֲבִין גְּבַר וּבֵיתֵיהּ כָּל חַד וְחַד בִּזָּא סַגִּי קֳדָם
סִיסְרָא בִּזַּת צִיּוּרֵי צִבְעוֹנִין עַל צַוְּרֵיהּ נִכְסֵי עַתִּירַיָּא וּמָנֵי חֶמְדָּא קֳדָם גִּבָּרוֹהִי דְּבַזּוּ׃
31 כן׃ כְּסִיסְרָא כֵּן יֵיבְדוּן כָּל סָנְאֵי עַמָּךְ יְיָ וְרַחֲמוֹהִי צַדִּיקַיָּא יְהוֹן עֲתִידִין לְאַנְהָרָא כְּזִיהוֹר
יְקָרֵיהּ עַל חַד תְּלָת מְאָה וְאַרְבְּעִין וּתְלָתָא בְּמִפַּק שִׁמְשָׁא בִּגְבוּרְתֵּיהּ וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל מִלְּמֶעְבַּד קְרָבָא אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

ו

1 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּמְסַרְנוּן יְיָ בִּידָא דְמִדְיָנָאֵי שְׁבַע שְׁנִין׃ 2 וּתְקִיפַת יַד מִדְיָנָאֵי
עַל יִשְׂרָאֵל מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי עֲבַדוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת מַטְמוֹרִיתָא דִּבְטוּרַיָּא וְיַת מְעָרָתָא
3 וְיַת מְצוֹדָתָא׃ וַהֲוָה כַּד זְרַע יִשְׂרָאֵל וְסָלְקִין מִדְיָנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וּבְנֵי מַדִּינְחָא וְסָלְקִין עֲלוֹהִי׃
4 וּשְׁרוֹ עֲלֵיהוֹן וּמְחַבְּלִין יַת עֲלַלְתָּא דְּאַרְעָא עַד מֵעֲלָנָא דְעַזָּה וְלָא מְשָׁאֲרִין מָזוֹן לְקַיָּמָא
5 נְפַשׁ בְּיִשְׂרָאֵל וְאִמַּר וְתוֹר וַחֲמָר׃ אֲרֵי אִנּוּן וּגְעִיתֵיהוֹן סָלְקִין וּמַשְׁכְּנֵיהוֹן וְאָתַן כְּמִסַּת גּוֹבָא
6 לִסְגֵי וּלְהוֹן וְלִגְמַלֵּיהוֹן לֵית מִנְיָן וְעָלִין בְּאַרְעָא לְחַבָּלוּתַהּ׃ וּמְאַךְ יִשְׂרָאֵל לַחֲדָא מִן קֳדָם
7 מִדְיָנָאֵי וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ׃ וַהֲוָה כַּד זְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ עַל עֵסַק מִדְיָנָאֵי׃
8 וּשְׁלַח יְיָ גַּבְרָא נְבִיָּא לְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אֲנָא
9 אַסֵּקִית יַתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וְאַפְּקִית יַתְכוֹן מִבֵּית עַבְדוּתָא׃ וְשֵׁיזֵבִית יַתְכוֹן
מִידָא דְמִצְרָאֵי וּמִידָא כָּל דְּחָקֵיכוֹן וְתָרְכֵית יַתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהָבֵית לְכוֹן יַת אַרְעֲהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

27 Inter pedes ejus curvatꝰ est, cecidit, jacuit inter pedes ejus, curvatꝰ est, cecidit; in loco quo curvatus est, ibi cecidit spoliatus Zizzara. 28 Ex fenestra prospexit, et attendens mater ejꝰ Zzizzaræ ex-inter cancellos dixit; Quid hoc tardavit currus ejꝰ Zzizzaræ filii mei à veniendo? Quid hoc impediti sunt cursores, qui fuerunt venire facientes mihi epistolā victoriarū? 29 Sapientes dominæ illiꝰ responderunt ei, etiā ipsa in sapientia sua respondit et *dixit* ad dicendū illis. 30 *Nonne* ex quo invenientes dividentes prædā, dantes virū et domū ejꝰ omni uni et uni, prædā multā ante Zzizzarā, prædā polymitarū super collū ejꝰ, divitias opulentorū et vasa desiderii ante virū eū quē spoliarunt? 31 *Sicut Zzizzara* sic peribūt omnes osores populi tui Dñe, et *amatores* ejus *justi futuri* erunt splendescere, sicut *splendet gloria ejus pro uno trecenta et quadraginta et tria* in exire Solem in fortitudine sua. Et quievit terrā Israel à faciendo bello quadraginta annis.

CAP. VI.

1 ET fecerunt filii Israel malū ante Dñm, et tradidit eos Dñs in manꝰ Madianæorū septē annis. 2 Et roborata est manꝰ Madianæorū sup Israel. Et fecerūt sibi filii Israel latibula quæ in montibꝰ, et speluncas & munitiones. 3 Et fuit quando seminavit Israel, et ascendentes Madianæi & Ghamalekæi, et filii Orientis, et ascendentes sup eū. 4 Et tetenderūt sup eos et devastantes proventū terræ usq; ad ascensū Ghazæ; et non reliquerunt eis cibū ad vivificandū animā in Israel, et pecꝰ, et bovē, et asinū. 5 Nam illi et greges eorū ascendentes, et tentoria eorū; et venerunt ut sufficientia locustæ ad multitudinē; et illis, et camelis eorū non erat numerus: et intrantes in terrā ad vastandū eam. 6 Et humiliatꝰ est Israel valde ab-ante Madianæos, et clamaverunt filii Israel ante Dominum. 7 Et fuit cum clamaverunt filii Israel ante Dominum super causam Madianæorum. 8 Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Sic dixit Dñs Deꝰ Israel, Ego, ascendere feci vos *ex Ægypto*, et eduxi vos de domo servitutis. 9 Et liberavi vos de manu Ægyptiorum, et de manu omniū molestatorum vestrorum, et ejeci illos ex ante-vos, et dedi vobis terram eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܒܝܢܝ ܪ̈ܓܠܝܗ ܓܚܢ ܢܦܠ ܘܫܟܒ. ܒܐܬܪܐ ܕܓܚܢ ܬܡܢ ܢܦܠ ܒܙܘܙܐ. * ܘܡܢ 27
ܟܘܬܐ ܐܣܬܟܝܬ. ܘܡܢ ܣܩܘܦܬܐ ܝܠܠܬ ܐܡܗ ܕܣܝܣܪܐ ܘܐܡܪܬ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܘܚܪܘ ܪ̈ܟܫܘܗܝ 28
ܕܒܪܝ ܠܡܐܬܐ. ܘܡܛܠ ܡܢܐ ܐܘܚܪ ܩܠܐ ܕܪ̈ܟܫܘܗܝ. * ܘܚܟܝܡܬܐ ܕܥܠܝܡ̈ܬܗ 29
ܥܢܬ ܘܐܡܪܐ ܠܗ. * ܕܠܡܐ ܐܙܠ ܘܐܫܟܚ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܦܠܓ ܟܘܕܢܝܐ ܠܪ̈ܫܝ 30
ܓܒܪ̈ܐ. ܘܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܨܒܥܐ ܘܨܘܪܬܐ ܠܣܝܣܪܐ. ܨܒܥܐ ܘܨܘܪܬܐ ܥܠ ܨܘܪ̈ܝ ܒܙܘ̈ܙܐ.
* ܗܟܢܐ ܢܐܒܕܘܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܟ ܡܪܝܐ. ܘܪ̈ܚܡܝܟ ܐܝܟ ܡܕܢܚܗ ܕܫܡܫܐ 31
ܒܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

* ܘܥܒܕܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝ̈ܐ. 1
ܫܒܥ ܫܢܝܢ. * ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝ̈ܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܝܢܝ̈ܐ. ܘܥܒܕܘ 2
ܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܥܪ̈ܬܐ ܒܛܘܪ̈ܐ. ܘܡܥܪ̈ܐ ܘܚܨܢ̈ܐ. * ܘܡܐ ܕܙܪܥ ܗܘܐ ܐܝܣܪܝܠ. ܣܠܩܝܢ 3
ܗܘܘ ܡܕܝܢܝ̈ܐ ܘܥܡܠܩܝ̈ܐ ܘܒܢ̈ܝ ܪܩܡ. * ܘܫܪܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܡܚܒܠܝܢ ܗܘܘ ܠܟܠܗ 4
ܐܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܥܙܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܝܢ ܗܘܘ ܠܐܝܣܪܝܠ ܢܣܒܐ ܠܐ ܬܘܪܐ ܘܠܐ ܥܢܐ ܘܠܐ ܚܡܪܐ. * ܡܛܠ 5
ܕܒ̈ܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܫܟ̈ܢܝܗܘܢ. ܐܬܝܢ ܗܘܘ ܐܝܟ ܩܡܨܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܠܗܘܢ ܘܠܓܡ̈ܠܝܗܘܢ
ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܢܝܢܐ. ܘܥܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܐܪܥܐ ܠܡܚܒܠܘܬܗ. * ܘܐܬܡܟܟ ܐܝܣܪܝܠ ܛܒ ܡܢ ܩܕܡ 6
ܡܕܝܢܝ̈ܐ. * ܘܩܥܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܥܠܬܐ ܕܡܕܝܢܝ̈ܐ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܓܒܪܐ 7 8
ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ
ܐܣܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܦܩܬܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ. * ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ 9
ܕܡܨܪ̈ܝܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܠܘܨܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܝܗܒܬ
ܠܟܘܢ ܐܪܥܗܘܢ.

27 Et inter pedes ejus concidit, corruit, jacuítque: quo loco concidit, illic corruit prædo. 28 Cæterùm è feneſtra proſpexit, & è xyſto ululavit mater Siſaræ, ac dixit; Quid rei eſt quòd cunctantur aurigæ filii mei quò minùs veniant? & quid cauſæ eſt quòd tardet tinnitus aurigarum? 29 Sapientiſſima adoleſcentularum *ejus* reſpondens ait illi, 30 Forſan abiens invenit ſpolia multa, & diſtribuit mulum *onuſtum ſingulis* ducibus virorum: ſpolia verò optima, *variæ* tincturæ, atque picturæ *ipſi* Siſaræ, tincturæ atque picturæ ſuper colla prædantium. 31 Ita diſpereant omnes inimici tui Domine; amici verò tui ſint veluti ortus ſolis in fortitudine ſua. Porrò tranquilla fuit terra quadraginta annis.

CAP VI.

1 Filiis autem Iſrael malum perpetrantibus coram Domino, tradidit eos Dominus in manum Medianitarum ſeptem annorum *ſpatio*. 2 Et manus Medianitarum *adeo* roborata eſt adversùs Iſraelem, ut fugerint à conſpectu Medianitarum, fecerintque ſibi filii Iſrael domos in montibus, ſpeluncas, & munitiones. 3 Nam cùm ſeminâſſet Iſrael, aſcendebant Medianitæ, Amalecitæ, & filii Recem, 4 Caſtra ponebant adversùs eos, totámque terram vaſtabant uſque ad aditũ Aza, nec permittebant Iſraeli ſervare boves, neque pecudes, neque aſinos. 5 Hi namque cum jumentis ac tentoriis ſuis veniebant plurimarum inſtar locuſtarum (ipſis enim & camelis eorum nullus erat numerus) & terram ingrediebantur ut vaſtarent eam. 6 Et concuſſus eſt Iſrael vehementer à conſpectu Medianitarum? 7 Clamaverúntque filii Iſrael ad Dominum ob cauſam Medianitarum. 8 Miſit ergò Dominus virum prophetam ad filios Iſrael, qui dixit eis, Sic dicit Dominus Deus Iſrael, Ego extraxi vos de terra Ægypti, & eduxi vos de loco ſervitutis; 9 Eripui vos de manu Ægyptiorum, & de manu omnium opprimentium vos, & conſumpſi eos à conſpectu veſtro, dedíque vobis terram eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 28 * فتصرب بين رجليها وسقط ميتا * في الموضع الذي سقط هنالك وقع مجدوعا * تطلعت
من الكوة * جلبت أم سيسرا من الكوة جالسة علي الروشن وقالت * ما حال مراكب ابني
29 ابطت ولم تجي * وما بال صرير مراكبه لم يسمع مجيئه * فاجابتها الحكيمة من فتياتها * وقالت
30 لها * لعله ظفر بنهب كثير في طريقه * فقسم لكل امري حمل عسل وزيت كثير * ومصبغات
31 ووشي لسيسرا * ومصبغات ووشي علي اعناق المنتهبين * كذلك يهلك جميع اعدايك يا
رب * ومحبوك مثل مخرج الشمس في جبروتها * وسكنت الارض من الحرب اربعين سنة *

* الفصل السادس *

1 * فارتكب بنوا اسرايل السيات امام الرب * فسلط عليهم الرب المدينيين سبعة سنين
2 * فاعتز يد المدينيين علي بني اسرايل * وهرب بنو اسرايل من المدينيين * واتخذ بنوا
3 اسرايل بيوتا في الجبال * ومغاير وحصاير * وكان بنوا اسرايل اذا زرعوا تصعد المدينيون
4 والعملقانيون وبنو رقام * وينزلون عليهم * ويفسدون الارض كلها الي مدخل غازا * ولم يكونوا
5 يتركوا لبني اسرايل بقرا * ولا حميرا * ولا احمالا * لانهم كانوا ياتون ببهايمهم ودوابهم وخيمهم
الكثيرة مثل الجراد الكثير * فكانوا لا يحصون * ولا تحصي ابلهم * وكانوا اذا دخلوا الارض
6 7 يفسدوها * وفزع بنو اسرايل من المدينيين فزعا عظيما * وصبح بنو اسرايل * وجاوا الي
8 الرب مستغيثين من المدينيين * فارسل الرب نبيا الي بني اسرايل وقال لهم هكذا
9 يقول الله رب اسرايل * انا الذي اخرجتكم من العبودية * واصعدتكم من ارض مصر *
وانقذتكم من ايدي المصريين * ونجيتكم من ايدي جميع مضطهديكم * واهلكتهم
من بين ايديكم * واعطيتكم ارضهم *

27 * *Is verò jactatus inter pedes illius, ruit mortuus: in loco ubi ruit, ibidem cecidit obtruncatus.* 28 *Per feneſtram proſpectavit, clamitavit mater Siſaræ de feneſtra ſedens ſuper podio, & ait, Qua de cauſâ currus filii mei morati ſunt, nec advenêre? & quamobrem adventus ſtridoris curruum ejus nondum eſt auditus?* 29 *Reſpondit ei ſapientiſſima puellarum ejus, ac dixit illi,* 30 *Fortè fauſtè offendit prædam multam in itinere ſuo, & partitus eſt unicuique viro onus mellis & olei copiam; aurificia & phrygionicũ opus pro Siſara, aurificia quoque & phrygionicum opus ſuper colla prædantium.* 31 *Sic pereant omnes inimici tui O Domine, amici verò tui ſint veluti ortus ſolis in robore ſuo. Quievitque terra à bello quadraginta annis.*

CAP. VI.

1 * *Verùm filiis Iſrael ſcelera aggredientibus coram Domino, immiſit in eos Dominus Medianitas ſeptem annis.* 2 *Quare invaleſcente manu Medianitarum adversùs Iſraelitas, fugerunt Iſraelitæ à Medianitis, et adhibuerunt ſibi Iſraelitæ domos in montibus, cavernas, & arces.* 3 *Contingebatque ut cùm ſeminâſſent Iſraelitæ, aſcenderent Medianitæ, Amalecitæ, & filii Racem,* 4 *Invaderentq; eos, et vaſtarent univerſam terrã uſque ad ingreſſum Azæ, nec relinquerent Iſraelitis boves, nec aſinos, nec agnos.* 5 *Veniebant enim cum pecoribus, jumentis, atque tentoriis ſuis copioſiſſimarum inſtar locuſtarum, plurimis, (innumeri ſiquidem erant, & innumeri eorum cameli) terramque ingredientes vaſtabant eam.* 6 *Itaque metuerunt filii Iſrael Medianitas metu maximo:* 7 *Et vociferantes filii Iſrael venerunt ad Dominum, opem implorantes contra Medianitas.* 8 *Miſitque Dominus prophetam quendam ad filios Iſrael, qui dixit eis, Sic dicit Deus Dominus Iſraelis, Ego ſum qui eduxi vos è ſervitute,* 9 *Extraxi vos è terra Ægypti, eripui vos è manibus Ægyptiorum, vos liberavi de manibus omnium perſequentium vos, diſperdidi eos à conſpectu veſtro, tradidique vobis terram eorum:*

ספר שופטים : י

timeatis non ;veſter Deus DOMINUS Ego : vobis dixi Ac
10 וָאֹמְרָה לָכֶם אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירְאוּ
;eorum terra in *habitantes* vos quorum ,Emoræorum Deos
אֶת־אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
,Domini angelus venit Et .*mea voce in audiviſtis* non &
11 וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי׃ וַיָּבֹא מַלְאַךְ יְהֹוָה
patri Joas ipſi quæ ,*Hophrah* in quæ ,quercu ſub manſit &
וַיֵּשֶׁב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּעָפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ אֲבִי
fugiendum ad ,torculari in frumenta *excutiens* ejus filius Gidhon & : Hezri
הָעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בְּנוֹ חֹבֵט חִטִּים בַּגַּת לְהָנִיס
dixit ac ;Domini angelus *eum ad* eſt conſpectus Et .Midian *faciebus* à
12 מִפְּנֵי מִדְיָן׃ וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהֹוָה וַיֹּאמֶר
eum ad Dixitque .*virtute potens* tecum Dominus :eum ad
13 אֵלָיו יְהֹוָה עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
nos invenit quid ut & ?nobiſcum Dominus eſt & ,mi domine *me In*:Gidhon
גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנִי וְיֵשׁ יְהֹוָה עִמָּנוּ וְלָמָּה מְצָאַתְנוּ
nobis narraverunt quæ ,ejus mirabilia omnia ubi & ?hoc totum
כָּל־זֹאת וְאַיֵּה כָל־נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר סִפְּרוּ־לָנוּ
? Dominus nos fecit aſcendere Ægypto de Nonne :dicendo ,noſtri patres
אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ יְהֹוָה
.Midian *vola* in nos *deditque* ,Dominus nos dereliquit nunc &
וְעַתָּה נְטָשָׁנוּ יְהֹוָה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף־מִדְיָן׃
,hac tua fortitudine in Vade : ait & ,Dominus eum ad reſpexit Et
14 וַיִּפֶן אֵלָיו יְהֹוָה וַיֹּאמֶר לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה
? te miſi nonne :Midian *vola* de Iſrael facies ſalvum &
וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכַּף מִדְיָן הֲלֹא שְׁלַחְתִּיךָ׃
?Iſrael faciam ſalvum quo in ,mi Domine *me In* :eum ad Dixitque
15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי בַּמָּה אוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל
.mei patris domo in minimus ego & ,Menaſſeh in *tenuis mea chilias* Ecce
הִנֵּה אַלְפִּי הַדַּל בִּמְנַשֶּׁה וְאָנֹכִי הַצָּעִיר בְּבֵית אָבִי׃
percutieſque ,tecum ero Quia : Dominus eum ad Dixitque
16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהֹוָה כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְהִכִּיתָ אֶת
gratiam inveni *nunc* Si :eum ad Dixitque .unum virũ tanquã Midian
17 מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
nunc Ne .mecum *loquens* tu quòd ,ſignum mihi *facies* &,tuis oculis in
18 בְּעֵינֶיךָ וְעָשִׂיתָ לִּי אוֹת שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי׃ אַל־נָא
,meum *munus* educam & ,te ad *me venire ad uſque* ,hinc recedas
תָמֻשׁ מִזֶּה עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהֹצֵאתִי אֶת־מִנְחָתִי
.*te reverti uſque* ,manebo Ego : dixit Et .*tuas facies ad* ponam &
וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד־שׁוּבֶךָ׃
farinæ modium & ,caprarum hœdum *fecit* & ,eſt ingreſſus Ghidhon Et
19 וְגִדְעוֹן בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי־עִזִּים וְאֵיפַת־קֶמַח
; olla in poſuit carnium jus & ,caniſtro in poſuit carnem ; *infermentatorũ*
מַצּוֹת הַבָּשָׂר שָׂם בַּסַּל וְהַמָּרַק שָׂם בַּפָּרוּר
eum ad Dixitque .*obtulit* & ,quercu ſub ad eum ad eduxit &
20 וַיּוֹצֵא אֵלָיו אֶל־תַּחַת הָאֵלָה וַיַּגַּשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
pone & ,infermentata & ,carnem *Cape* : Dei angelus
מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וְהַנַּח
miſit Et .ſic fecit & :effunde jus & ;*illam petram ad*
21 אֶל־הַסֶּלַע הַלָּז וְאֶת־הַמָּרַק שְׁפוֹךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ וַיִּשְׁלַח
tetigitque,ejus manu in *quod* ,*fulcri extremitatem* Domini angelus
מַלְאַךְ יְהֹוָה אֶת־קְצֵה הַמִּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּגַּע
comedit & ,petra de ignis aſcendit & :infermentata *in* & ,carnẽ *in*
בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן־הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת־
.ejus oculis ab.*abiit* Domini angelus Et .infermentata & ,carnem
הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהֹוָה הָלַךְ מֵעֵינָיו׃
:Ghidhon dixit & ;*ipſe* Domini angelus quòd Ghidhon vidit Et
22 וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי־מַלְאַךְ יְהֹוָה הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן
facies Domini angelum vidi idcirco quia ;Deus Domine Heu
אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהֹוִה כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהֹוָה פָּנִים
.*facies ad*
אֶל־פָּנִים׃

Verſio VULG. LAT.

10 Et dixi; Ego Dominus Deus veſter, ne timeatis deos Amorrhæorum, in quorum terra habitatis. Et noluiſtis audire vocem meam. 11 Venit autem Angelꝰ Domini, & ſedit ſub quercu, quæ erat in Ephra, & pertinebat ad Joas patrem familiæ Ezri. Cúmque Gedeon filius ejus excuteret atque purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian, 12 Apparuit ei Angelus Domini, & ait; Dominus tecum, virorum fortiſſime. 13 Dixítque ei Gedeon; Obſecro, mi domine, ſi Dominus nobiſcum eſt, cur apprehenderunt nos hæc omnia? ubi ſunt mirabilia ejus, quæ narraverunt patres noſtri, atque dixerunt; De Ægypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominꝰ, & tradidit in manu Madian. 14 Reſpexítque ad eum Dominus, & ait; Vade in hac fortitudine tua, & liberabis Iſrael de manu Madian: ſcito quòd miſerim te. 15 Qui reſpondens ait, Obſecro, mi domine, in quo liberabo Iſrael? ecce familia mea infima eſt in Manaſſe, & ego minimus in domo patris mei. 16 Dixítque ei Dominus, Ego ero tecum: & percuties Madian quaſi unum virum. 17 Et ille, Si inveni, inquit, gratiam coram te, da mihi ſignum quòd tu ſis qui loqueris ad me. 18 Nec recedas hinc, donec revertar ad te, portans ſacrificium, et offerens tibi. Qui reſpondit, Ego præſtolabor adventum tuum. 19 Ingreſſus eſt itaque Gedeon & coxit hœdum, & de farinæ modio azymos panes: carnéſque ponens in caniſtro, & jus carnium mittens in ollam, tulit omnia ſub quercu, & obtulit ei. 20 Cui dixit Angelus Domini; Tolle carnes & azymos panes, & pone ſupra petram illam, & jus deſupèr funde. 21 Cúmque feciſſet ita, Extendit Angelus Domini ſummitatem virgæ, quam tenebat in manu, & tetigit carnes & panes azymos: aſcendítque ignis de petra, & carnes azymóſque panes conſumpſit: Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. 22 Videnſque Gedeon quòd eſſet Angelus Domini, ait; Heu mi Domine Deus: quia vidi Angelum Domini facie ad faciem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ εἶπα ὑμῖν, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς (π)κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου. 11 Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐκάθισεν (ρ) ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατρὸς τοῦ Ἐσδρί. καὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ (σ)ῥαβδίζων σῖτον ἐν ληνῷ (τ) εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ. 12 Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριος μετὰ σοῦ, (υ) ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. 13 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (φ)κύριέ μου· καὶ εἰ ἔστι κύριος μεθ᾽ ἡμῶν, (χ)εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς (ψ) τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, (ω) ἃ διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες, (α)Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου (β)ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν (γ)ἐξέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. 14 Καὶ (δ)ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ (ε)εἶπεν, Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ (ζ)σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. (η) ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. 15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (θ) κύριέ μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου (ι)ἠσθένησεν ἐν Μανασσῇ, καὶ ἐγώ εἰμι (κ) μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου. 16 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου, Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. 17 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, (λ) Εἰ δὴ εὗρον ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι (μ)σήμερον πᾶν ὅ,τι ἐλάλησας μετ᾽ ἐμοῦ, 18 (ν) Μὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ (ξ)ἐξοίσω τὴν θυσίαν (ο)καὶ θύσω ἐνώπιόν σου. καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι (π) καθίσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε. 19 Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα (ρ)ἔθηκεν ἐν τῷ κοφίνῳ, καὶ τὸν ζωμὸν (σ)ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ (τ)ἐξήνεγκεν αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ (υ) τὴν τερέμινθον, καὶ προσήγγισεν. 20 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος (φ) τοῦ θεοῦ, Λάβε τὰ κρέα καὶ (χ)τὰ ἄζυμα, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν (ψ) ζωμὸν ἐχόμενα ἔκχεε. καὶ ἐποίησεν οὕτως. 21 Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων· καὶ (ω)ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου (α)ἐπορεύθη ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 22 Καὶ εἶδε Γεδεών, ὅτι ἄγγελος (β) κυρίου οὗτός ἐστι. καὶ εἶπε Γεδεών, Ἃ ἆ, (γ)κύριέ μου κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

10 Et dixi vobis, Ego Dominus Deus veſter; Non timebitis deos Amorrhæi, in quibus vos ſedetis in terra corũ. Et non exaudiſtis vocem meã. 11 Et venit angelus Domini, & ſedit ſub (k) terebintho, quæ in (l) Ephratha in terra Joas patris Eſdri. Et Gedeon filiꝰ ejus excutiens frumentũ in torculari ad effugiendũ à facie ipſiꝰ Madiã. 12 Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eũ, Dominꝰ tecũ, (m) fortis virtutũ. 13 Et dixit ad eũ Gedeon, In (n) me, Domine mi: Et ſi eſt Dominus nobiſcũ; ad quid invenerunt nos mala hæc? Et ubi ſunt omnia mirabilia ejus, quæ narraverunt nobis patres noſtri, dicentes; Nónne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos, & dedit nos in manu Madiam. 14 Et reſpexit ad eũ (o) angelus Domini, & dixit; Vade in fortitudine tua hac, & ſalvabis Iſrael de manu Madiã. (p) Ecce miſi te. 15 Et dixit ad eum Gedeon, In me, Domine mi, in quo ſalvabo Iſrael? Ecce chilias mea (q) infirmata eſt in Manaſſe, et ego ſum minor in domo patris mei. 16 Et dixit ad eũ (r) angelus Domini, Dominus erit tecũ; & percuties ipſã Madiam tanquàm virum unum. 17 Et dixit ad eum Gedeon; Si nunc inveni miſericordiã in oculus tuis, & facies mihi (ſ) hodiè omne quicquid locutus es mecum; 18 Ne ſecedas hinc, quoaduſq; ego veniam ad te: & (t) proferam ſacrificium & ſacrificabo coram te. Et dixit, Ego quidẽ ſedebo, donec tu reverteris. 19 Et Gedeon intravit, & fecit hædũ caprarum, & œphi farinæ, azyma: et carnes impoſuit (u) in cophino, & jus injecit in ollam, et protulit ea ad cũ ſub terebintho, & (x) appropinquavit. 20 Et dixit ad cũ angelꝰ Dei, Accipe carnes, & azyma, & pone ad petrã illã, et jus (y), juxtà effunde. Et fecit ſic. 21 Et extendit angelus Domini ſummum virgæ, quæ in manu ſua, & tetigit carnes, et azymos. Et (z) aſcendit ignis de petra, & comedit carnes, & azymos. Et angelus Domini ivit ab oculis ejus. 22 Et vidit Gedeon, quoniam angelus Domini hic eſt. Et dixit Gedeon (aa) Ah, ah, Domine, mi Domine: quia vidi angelũ Domini, faciem ad faciẽ.

MS.A. (π) ἐνοικεῖτε ἐν (ρ) ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν Ἐφραθὰ τὴν τοῦ Ἰωὰς πατρὸς Ἀβιεζεί. (σ) ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν (τ) τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου τοῦ Μαδιάμ. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄγγελος (υ) δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. Καὶ (φ) κύριε κύριε· καὶ (χ) ἱνατί (ψ) πάντα τὰ (ω) ὅσα (α) Οὐχὶ ἐξ (β) ἐξήγαγεν (γ) ἀπώσατο ἡμᾶς κύριος καὶ παρέδωκεν (δ) ἐπέβλεψεν πρὸς (ε) εἶπεν αὐτῷ, Πορεύου (ζ) σου, καὶ (η) καὶ ἰδοὺ (θ) κύριε, ἐν (ι) ταπεινοτέρα ἐν Μαννασσῇ, (κ) μικρὸς τῷ οἴκῳ (λ) Καὶ εἰ εὗρον χάριν ἐν (μ) σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ᾽ ἐμοῦ, (ν) Μὴ κινηθῇς ἐντεῦθεν (ξ) οἴσω (ο) μου καὶ θήσω (π) καθήσομαι (ρ) ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν, (σ) ἐνέχεεν εἰς χύτραν, (τ) ἐξενήνεγκεν πρὸς (υ) τὴν δρῦν, καὶ προσεκύνησεν. Καὶ (φ) κυρίου, Λάβε (χ) τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους, καὶ (ψ) ζωμὸν ἔκχεον. (ω) ἀνήφθη (α) ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν (β) κυρίου ἐστίν. (γ) κύριε κύριε,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וַאֲמָרִית לְכוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִדְחֲלוּן יָת טַעֲוַת אֱמוֹרָאֵי דְּאַתּוּן יָתְבִין בְּאַרְעֲהוֹן וְלָא
11 קַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרִי׃ וַאֲתָא מַלְאֲכָא דַּיְיָ וִיתֵיב תְּחוֹת בּוּטְמָא דִּי בְעָפְרָה דִּי לְיוֹאָשׁ אֲבוּהִי
12 דְּעֻזְרִי וְגִדְעוֹן בְּרֵיהּ חָבֵיט חִטִּין בְּמַעֲצַרְתָּא לַעֲרָקָא מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי׃ וְאִתְגְּלִי לֵיהּ מַלְאֲכָא
13 דַּיְיָ וַאֲמַר לֵיהּ מֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעֲדָךְ גִּבַּר חֵילָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ גִּדְעוֹן בְּבָעוּ רִבּוֹנִי וְאִית שְׁכִנְתָּא
דַּיְיָ בְּסַעְדַּנָא וּלְמָא עַרְעָנָא כָּל דָּא וְאָן כָּל פְּרִשְׁוָתֵיהּ דְּאִשְׁתְּעִיאוּ לָנָא אֲבָהָתָנָא לְמֵימַר
14 הֲלָא מִמִּצְרַיִם אַסְּקָנָא יְיָ וּכְעַן רַטְשָׁנָא יְיָ וּמַסְרָנָא בִּידָא דְמִדְיָנָאֵי׃ וְאִתְפְּנִי לֵיהּ יְיָ וַאֲמַר
15 אֱזִיל בְּחֵילָךְ דֵּין וְתִפְרוֹק יָת יִשְׂרָאֵל מִידָא דְמִדְיָנָאֵי הֲלָא שְׁלַחְתָּךְ׃ וַאֲמַר לֵיהּ בְּבָעוּ יְיָ
בְּמָה אֶפְרוֹק יָת יִשְׂרָאֵל הֲלָא הָא זַרְעִיתִי זְעֵירָא בְּשִׁבְטָא מְנַשֶּׁה וַאֲנָא חֲלַשׁ בְּבֵית אַבָּא׃
16 17 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲרֵי יְהֵי מֵימְרִי בְּסַעֲדָךְ וְתִקְטוֹל יָת מִדְיָן כְּגַבְרָא חַד׃ וַאֲמַר לֵיהּ אִם כְּעַן
18 אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְתַעְבֵּיד לִי אָת דִּי אַתְּ מְמַלֵּל עִמִּי׃ לָא כְעַן תַּעֲדֵי מִכָּא עַד מֵיתָאִי
19 לְוָתָךְ וְאַפֵּיק יָת תִּקְרוּבְתִּי וְאַנִּיחַ קֳדָמָךְ וַאֲמַר אֲנָא אוֹרֵיךְ עַד דִּתְתוּב׃ וְגִדְעוֹן אֲתָא וַעֲבַד
גַּדְיָא בַּר עִזֵּי וּמְכִילְתָּא דְקִמְחָא אַפָּה פַּטִּיר בִּסְרָא שַׁוִּי בְסַלָּא וְתַבְשִׁילָא שַׁוִּי
20 בְקִדְרָא וְאַפֵּיק לְוָתֵיהּ לִתְחוֹת אִילָנָא וְקָרֵיב׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דַּיְיָ סַב יָת
21 בִּסְרָא וְיָת פַּטִּירָא וְאַחֵית לְכֵיפָא דֵּיכִי וְיָת תַּבְשִׁילָא שְׁפוֹךְ וַעֲבַד כֵּן׃ וְאוֹשֵׁיט מַלְאֲכָא
דַּיְיָ יָת רֵישׁ שׁוֹטִיתָא דְּבִידֵיהּ וְקָרֵיב בְּבִסְרָא וּבְפַטִּירָא וּסְלֵיקַת אֶשָּׁתָא מִן טִנָּרָא
22 וַאֲכַלַת יָת בִּסְרָא וְיָת פַּטִּירָא וּמַלְאֲכָא דַּיְיָ אִסְתַּלַּק מִלְּקֳבֵיל עֵינוֹהִי׃ וַחֲזָא גִדְעוֹן
אֲרֵי מַלְאֲכָא דַּיְיָ הוּא וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּבָעוּ יְיָ אֱלֹהִים אֲרֵי עַל כֵּן חֲזֵיתִי מַלְאֲכָא דַּיְיָ אַפִּין
בְּאַפִּין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et dixi vobis, Ego Dominus Deus veſter, ne timeatis errores Amorrhæi, qua vos habitantes in terra eorum; et non audiſtis in dicto meo. 11 Et venit angelus Domini, et ſedit ſubtus quercum quæ in Ghaphra quæ Joas patris *Ghezri*; & Gidghon filius ejus excutiens triticum in torculari ad fugiendum ex-ante Madianæos. 12 Et viſus eſt ei angelus Dñi, et dixit ei, Dictum Domini in auxilio tuo, vir virtutis. 13 Et dixit illi Gidghon, Obſecro Domine mi, & eſt divinitas Domini nobiſcum? & ad quid *accidit* nobis *omne hoc*? et ubi omnes ſeparationes ejus, quas narraverunt nobis patres noſtri, ad dicendum, An non ex Ægypto aſcendere fecit nos Deus? & nunc dereliquit nos Deus, et tradidit nos in manu Madianæorum. 14 Et reverſus eſt ei *Dominus* & dixit, Ito in virtute tuâ hac, & redime Iſrael de manu Madianæorum: nonne miſi te? 15 Et dixit ei, Obſecro Domine, in quo redimam Iſrael? ecce proſapia mea exigua in tribu Menaſſe, et ego debilis in domo patris mei. 16 Et dixit illi Dominus, Nam erit dictũ meum in auxilio tuo; et occides *Midian* ut virum unum. 17 Et dixit ei, Si nunc inveni miſericordias *in oculis tuis*, et facies mihi ſignum quod tu loquens mecum. 18 Ne nunc tranſeas hinc uſq; ire me ad te, et *proferam* donum meum, et apponam ante te: et dixit, Ego prolongabo uſque quo redeas. 19 Et Gidghon venit et fecit hœdum filium caprarum, & menſuram farinæ coxit azymum, carnem poſuit in caniſtro, & coctum poſuit in lebete: & protulit ad eum ad-ſubtus *arborem* et obtulit. 20 Et dixit ei angelus Domini, Accipe carnem et azyma; et depone ad petram iſtam, et coctum effunde: & fecit ſic. 21 Et tetendit angelus Domini caput baculi, qui in manu ejus; et tetigit in carne, et in azymis; et aſcendit ignis ex petrâ, et comedit carnem & azyma, et angelus Domini aſcendit ex è regione oculorum ejus. 22 Et vidit Gidghon quod angelus Domini ipſe; et dixit Gidghon, Obſecro Domine Deus; nam propterea vidi angelum Domini facies ad facies.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܐܢܬܘܢ ܝܬܒܝܢ 10
ܒܐܪܥܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܒܩܠܝ. * ܘܐܬܐ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܘܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܕܐܝܬ 11
ܒܥܦܪܐ ܡܕܝܢܬܗ ܕܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ ܕܥܙܪܝ. ܘܓܕܥܘܢ ܒܪܗ. ܫܚܩ ܗܘܐ ܚܛܐ ܒܓܬ. ܕܢܥܪܘܩ
ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܝܢܝܐ. * ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܪܝܐ ܓܢܒܪ ܚܝܠܐ ܥܡܟ. 12
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕܥܘܢ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܐܢ ܐܝܬ ܡܪܝܐ ܥܡܢ. ܠܡܢܐ ܡܛܝܢ ܠܢ 13
ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ. ܘܐܝܟܐ ܐܢܝܢ ܟܠܗܝܢ ܬܕܡܪܬܗ. ܕܐܫܬܥܝܘ ܠܢ ܐܒܗܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ ܕܡܢ
ܡܨܪܝܢ ܐܣܩܢ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܫܒܩܢ ܡܪܝܐ. ܘܐܫܠܡܢ ܒܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝܐ. * ܘܐܬܦܢܝ 14
ܠܘܬܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܒܚܝܠܟ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܬܦܪܘܩ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܡܕܝܢܝܐ. ܗܐ ܫܕܪܬܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܒܡܢܐ ܐܦܪܘܩ ܠܐܝܣܪܝܠ. 15
ܕܗܐ ܫܪܒܬܝ ܡܚܝܠܐ ܗܝ ܒܡܢܫܐ. ܘܐܢܐ ܙܥܘܪ ܐܢܐ ܒܒܝܬ ܐܒܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܐܗܘܐ 16
ܥܡܟ. ܘܬܚܪܘܒ ܠܡܕܝܢܝܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ 17
ܒܥܝܢܝܟ. ܥܒܕ ܠܝ ܐܬܐ. ܘܐܕܥ ܕܐܢܬ ܡܡܠܠ ܥܡܝ. * ܠܐ ܬܦܪܘܩ ܡܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ 18
ܠܘܬܟ. ܘܐܦܩ ܩܘܪܒܢܝ ܘܐܣܝܡ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܐܩܘܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ. * ܘܥܠ 19
ܓܕܥܘܢ ܘܢܟܣ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܘܣܐܬܐ ܕܩܡܚܐ ܦܛܝܪܐ. ܘܒܣܪܐ ܣܡ ܒܣܠܐ. ܘܡܨܠܠܐ ܐܪܡܝ
ܒܩܘܠܬܐ. ܘܐܦܩ ܠܒܪ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܩܪܒ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܣܒ 20
ܒܣܪܐ ܘܦܛܝܪܐ. ܘܣܝܡ ܥܠ ܟܐܦܐ. ܘܡܨܠܠܐ ܐܫܘܕ ܥܠܝܗ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܐܘܫܛ 21
ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܪܝܫ ܫܒܛܐ ܕܒܐܝܕܗ. ܘܩܪܒ ܒܒܣܪܐ ܘܒܦܛܝܪܐ. ܘܣܠܩܬ ܢܘܪܐ ܡܢ
ܟܐܦܐ. ܘܐܟܠܬ ܒܣܪܐ ܘܦܛܝܪܐ. ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܐܙܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܚܙܐ 22
ܓܕܥܘܢ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ. ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܚܙܝܬ ܡܠܐܟܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܦܝܢ ܠܘܩܒܠ ܐܦܝܢ.

* Et dixi vobis me eſſe Dñm Deum veſtrum, ne 10
colatis deos Amorrhæorum in quorum terra
habitatis; at non obediſtis voci meæ. Præ- 11
terea venit Angelus Domini, & ſedit ſub tere-
bintho quæ eſt in Ophra civitate Joas patris
Azri: & Gedeone ipſius filio triticum excuti-
ente in Gath, ut fugeret à conſpectu Mediani-
tarum, Apparuit ei Angelus Domini, dixitq; 12
ad eum Dominus robore potentiſſimus tecum
ſit. Cui reſpondit Gedeon, Rogo te Domi- 13
ne mi, Si eſt nobiſcum Dominus, cur accide-
derunt nobis hæc omnia? & ubi ſunt omnia
miracula ejus, quæ narraverunt nobis majo-
res noſtri, dicentes nobis quòd ex Ægypto
eduxerit nos Dominus? nunc verò dereliquit
nos Dominus, & tradidit nos in manum Me-
dianitarum. Converſus ad eum Dominus ait 14
illi, Vade in hac virtute tua, tu enim ſervabis
Iſraelē de manu Medianitarum: ecce miſi te.
Reſpondit ei, Quæſo te mi Domine, per quid 15
ſervabo Iſraelem, quandoquidem familia
mea tenuiſſima eſt inter Manaſſitas, & ego
minimus ſum domeſticorum patris mei?
Dixit ad eum Dominus, Ego tecum ero, inter- 16
ficiéſque Medianitas quaſi virum unum. Re- 17
ſpondit ei, Si gratiam adeptus ſum in oculis
tuis, ede mihi ſignum, & ſciam te mecum lo-
qui. Ne recedas hinc donec ad te rediero, & 18
protulero paſtum meum, & ante te poſuero.
Ait illi, Ego manebo donec redieris. Ingreſ- 19
ſus ergò Gedeon mactavit hœdum caprarum,
ſatum farinæ infermentatæ carnémque poſuit
in caniſtro, & *vinum* defæcatum immiſit in
lagenam, protulit foras ſub terebintho, &
obtulit ei. Et dixit ei Angelus Domini, Ac- 20
cipe carnem & infermentatum, & repone
ſuper lapidem; & defæcatum effunde ſuper
illam: fecítque ſic. Tum extenſâ Angelus 21
Domini extremitate baculi quem manu te-
nebat, tactâque carne & infermentato, emer-
ſit ignis è lapide, devoravitque carnem &
& infermentatum: & Angelus Domini eva-
nuit ab eo. Videns autem Gedeon quòd 22
eſſet Angelus Domini, dixit Gedeon, Ah
Domine Deus, Vidi angelum Domini facie
ad faciem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقلت لكم اني انا الله ربكم * لا تعبدوا الهة الاموريين الذين سكنتم ارضهم * ولم 10
تسمعوا ولم تقبلوا قولي * فجاء ملك الرب وجلس على عفرا قرية يواش ابي عزرا * وكان جدعون 11
ابنه يفرك سنبلا في جات * ليهرب من المدينيين * فتراءا له ملاك الرب وقال له الرب الجبار ذو 12
القوة معك * قال له جدعون اطلب اليك يا سيدي * ان كان الرب معنا فلم اصابتنا هذه 13
الاشياء كلها * واين جميع اعاجيب الرب الذي حدثنا بها اباونا * وقالوا لنا ان الرب اخرجنا من
ارض مصر * والان خذلنا الرب * ورفضنا في ايدي المدينيين * فاقبل اليه ملك الرب وقال له 14
انطلق بقوتك هذه * فانك تخلص آل اسرائيل من المدينيين * هوذا قد ارسلناك * قال له 15
جدعون * اطلب اليك يا سيدي * بماذا اقدر ان اخلص بني اسرائيل * وعشيرتي اصغر واقل
عددا من جميع عشاير بني منسا * وانا اصغر ولد ابي * قال له الرب * انا اكون معك * وتقتل 16
المدينيين كرجل واحد * ثم قال له * ان كنت ظفرت منك برحمة فاعطني علامة * واجعل آية 17
بين يدي * لكي اعلم انك انت الذي كلمتني الان * ولا تبرح من هذه المواضع حتى 18
آتيك * لاخرج بعد آتي واقدمه لك * قال له لست بارحا حتى تاتيني * فدخل جدعون * وذبح جديا 19
وهياه * وخبز صاعا من دقيق فطير * وحمل الخبز واللحم على طبق * وصب خمرا صافيا في قسط *
واخرجه اليه * وقدم له تحت شجرة البطم * وقال له ملك الرب * خذ اللحم والخبز الفطير * 20
وصيرهما على هذه الصخرة * وصب عليهما الخمر الصافية * ففعل ذلك * ثم رفع ملك الرب 21
العصا التي كانت بيده * وقدم راس العصا الى اللحم والخبز الفطير * فخرجت نار من الصخرة *
واحرقت اللحم والخبز * وارتفع ملك الرب من عنده * فلما راى جدعون انه ملك الرب عيانا 22
قال جدعون * يا رب يا الله اني رايت ملاك الله وجها لوجه *

* *Et dixi vobis, Ego ſum Deus Dominus* 10
veſter, ne adoretis deos Amorrhæorum
quorum terram inhabitâſtis: at non au-
diſtis, neque acquieviſtis dictis meis. De- 11
inde venit Angelus Domini, ſeditque ſu-
per Aphra civitate Joas patris Azra; &
Gedeon filius ejus fricabat ſpicas in Gath,
ut effugeret Medianitas. Huic apparuit 12
Angelus Domini, et dixit ad eum; Domi-
nus potentiſſimus fortiſſimus tecum. Ait 13
illi Gedeon, Obſecro te Domine mi, Si Do-
minus nobiſcum eſt, quare obvenerunt no-
bis hæ res omnes? & ubinam ſunt uni-
verſa Domini miranda quæ narraverunt
nobis patres noſtri, dicentes nobis Domi-
num eduxiſſe nos è terra Ægypti? nunc
autem deſeruit nos Dominus, rejecitque
nos in manus Medianitarum. Acceſſit 14
ad eum Angelus Domini, & ait illi; Vade
in hujuſmodi fortitudine tua: tu enim
ſalvabis Iſraelitas à Medianitis: en mi-
ſimus te. Dixit ad eum Gedeon, Rogo 15
te O Domine mi, per quid ſalvare poſ-
ſim Iſraelitas, cùm familia mea mini-
ma ſit & pauciſſima numero omnium fa-
miliarum filiorum Manaſſis, et ego mini-
mus ſim natorum patris mei? Ait illi 16
Dominus, Ego ero tecum, & interficies
Medianitas quaſi virum unum. Tum ille 17
dixit ad eum, Si benignitatem apud te
ſum nactus, da mihi ſignum aliquod, et e-
de portentum in conſpectu meo, ut ſciam
te eſſe qui me modò es allocutus. Et ne 18
decedas his locis, donec redeam ad te, ut
proferam prandium meum, tibique propo-
nam. Dixit ei, Non ſum deceſſurus, donec
ad me redeas. Ingreſſus itaque Gedeon 19
mactavit hædum & paravit illum, pin-
ſuitque modios quatuor ſimilæ azymæ, et
panes cum carne diſco imponens, vinúmq;
purum in hemiuam infundens protulit ad
eum, obtulitque ei ſub arbore terebinthi.
Dixit autem illi Angelus Domini, Sume 20
carnem & panes azymos, & utrumque
poſito ſuper hanc petram, vinúmque pu-
rum fundito ſuper utrumque: et fecit id.
Tum elevans Angelus Domini baculum 21
quem manu tenebat, baculi apicem ad car-
nem & panes azymos admovit, egreſ-
ſuſque ignis ex illa petra, carnem ac pa-
nes combuſſit: & ſublatus eſt ab eo An-
gelus Domini. Cùm verò vidiſſet Gede- 22
on quòd Angelus Domini eſſet oculatim,
dixit Gedeon; O Domine, O Deus, equi-
dem vidi Angelum Dei facie ad faciem.

ספר שופטים ו׃

ne :tibi Pax :DOMINUS ei Dixitque
23 וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם לְךָ אַל־
altare Ghidhon ibi ædificavit Et .morietis non ,timeas
24 תִּירָא לֹא תָּמוּת׃ וַיִּבֶן שָׁם גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ
diem ad uſque ,Salom Adonai *ei* vocavit & ,DOMINO
לַיהוָה וַיִּקְרָא־לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם
nocte in fuit Et .Hezri patris Hophrath in *illud* adhuc :hanc
25 הַזֶּה עוֹדֶנּוּ בְּעָפְרַת אֲבִי הָעֶזְרִי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
,bovis juvencum *Cape* :DOMINUS ei dixit & ,ipſa
הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה קַח אֶת־פַּר־הַשּׁוֹר
deſtrueſque ;*annorum ſeptem* ſecundùm juvencum & ,tuo patri qui
אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר הַשֵּׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים וְהָרַסְתָּ
qui ,lucum & ,tuo patri quod ,Bahal altare
אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־
tuo Deo DOMINO altare ædificabis Et .ſuccides ,illud *ſuper*
26 עָלָיו תִּכְרֹת׃ וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
juvencum *capies &* *;ordine in* *hujus fortitudinis* *caput* ſuper
עַל רֹאשׁ הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת־הַפָּר
,luci lignis *in* holocauſtum facies aſcendere & ,ſecundum
הַשֵּׁנִי וְהַעֲלִיתָ עוֹלָה בַּעֲצֵי הָאֲשֵׁרָה
viros decem Ghidhon *Cepitque* .ſuccides quem
27 אֲשֶׁר תִּכְרֹת׃ וַיִּקַּח גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
.DOMINUS eum ad eſt locutus quemadmodum fecit & ,ſuis ſervis de
מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה
viros & ,ſui patris *domum* timebat *quemadmodum* ,fuit Et
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת־בֵּית אָבִיו וְאֶת־אַנְשֵׁי
viri *manicaverunt* Et .nocte fecit & ,die in facere *à* ,civitatis
28 הָעִיר מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם וַיַּעַשׂ לָיְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי
lucus & ,Bahal altare erat deſtructum ecce & ,mane *in* civitatis
הָעִיר בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נֻתַּץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה
aſcendere factum ſecundum juvencum & :erat ſucciſus ,illud *ſuper* qui
אֲשֶׁר־עָלָיו כֹּרָתָה וְאֵת הַפָּר הַשֵּׁנִי הֹעֲלָה
:ſuum *ſocium* ad *vir* Dixeruntque .ædificatum altare ſuper
29 עַל־הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
,inveſtigaverunt & ,quæſierunt & ?hoc *verbum* fecit Quis
מִי עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּדְרְשׁוּ וַיְבַקְשׁוּ
.hoc *verbum* fecit Joas filius Ghidhon :dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה׃
,tuum filium Educ :Joas ad civitatis viri Dixeruntq;
30 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בִּנְךָ
ſuccidit quia & ,Bahal *altare* diruit quia ;moriatur &
וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת
qui omnibus Joas Dixitque .*illud ſuper* qui ,lucum
31 הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָשׁ לְכֹל אֲשֶׁר־
vos *ſi* :Bahal litigabitis vos Nunquid :ſe *ſuper* ſtabant
עָמְדוּ עָלָיו הַאַתֶּם תְּרִיבוּן לַבַּעַל אִם־אַתֶּם
:mane uſque moriatur ,*ei* litigaverit qui ?eum facietis ſalvum
תּוֹשִׁיעוּן אוֹתוֹ אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יוּמַת עַד־הַבֹּקֶר
.ejus aram diruit quia ,ſibi *litiget* ,*ipſe* Deus ſi
אִם־אֱלֹהִים הוּא יָרֶב לוֹ כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃
eum in Litiget :dicendo ,Jerubbahal ipſa die in eum vocavit Et
32 וַיִּקְרָא־לוֹ בַיּוֹם־הַהוּא יְרֻבַּעַל לֵאמֹר יָרֶב בּוֹ
,Hamalec & ,Midian omnis Et .ejus aram diruit quia ,Bahal
33 הַבַּעַל כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃ וְכָל־מִדְיָן וַעֲמָלֵק
ſunt caſtrametati & ,tranſierunt & ,pariter ſunt *collecti* Chedem filii &
וּבְנֵי־קֶדֶם נֶאֶסְפוּ יַחְדָּו וַיַּעַבְרוּ וַיַּחֲנוּ
,Ghidhon induit DOMINI ſpiritus Et .Izrehel valle in
34 בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וְרוּחַ יְהוָה לָבְשָׁה אֶת־גִּדְעוֹן
.eum poſt Abihezer *eſt accitus* & ,tuba *in* clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיִּזָּעֵק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו׃

Verſio VULG. LAT.

23 Dixítque ei Dominus, Pax
tecum: ne timeas, non morieris.
24 Ædificavit ergò ibi Gedeon
altare Domino, vocavítque
illud, Domini pax, uſque
in præſentem diem. Cúmque
adhuc eſſet in Ephra, quæ eſt
25 familiæ Ezri, Nocte illâ dixit
Dominus ad eum; Tolle
taurum patris tui, & alterum
taurum annorum ſeptem, deſtruéſque
aram Baal, quæ eſt
patris tui: & nemus, quod circa
26 aram eſt, ſuccîde: Et ædificabis
altare Domino Deo
tuo in ſummitate petræ hujus,
ſuper quam antè ſacrificium
poſuiſti: tolléſque taurum ſecundum,
& offeres holocauſtum
ſuper ſtruem lignorum,
27 quæ de nemore ſuccideris. Aſſumptis
ergò Gedeon decem
viris de ſervis ſuis, fecit ſicut
præceperat ei Dominus. Timens
autem domum patris ſui,
& homines illius civitatis, per
diem noluit id facere, ſed omnia
28 nocte complevit. Cúmque
ſurrexiſſent viri oppidi ejus
manè, viderunt deſtructam
aram Baal, lucúmque ſucciſum,
& taurum alterum impoſitum
ſuper altare, quod tunc
29 ædificatum erat. Dixerúntq;
ad invicem, Quis hoc fecit?
Cúmque perquirerent auctorem
facti, dictum eſt, Gedeon
30 filius Joas fecit hæc omnia. Et
dixerunt ad Joas; Produc filium
tuum huc, ut moriatur:
quia deſtruxit aram Baal, &
31 ſuccîdit nemus. Quibus ille
reſpondit; Numquid ultores
eſtis Baal, ut pugnetis pro eo?
qui adverſarius eſt ejus, moriatur
antequàm lux craſtina veniat:
ſi Deus eſt, vindicet ſe
de eo, qui ſuffodit aram ejus.
32 Ex illo die vocatus eſt Gedeon,
Jerobaal, eò quòd dixiſſet
Joas; Ulciſcatur ſe de eo Baal,
33 qui ſuffodit aram ejus, Igitur
omnis Madian, & Amalec, &
Orientales populi congregati
ſunt ſimul: & tranſeuntes Jordanem,
caſtrametati ſunt in
34 valle Jezrael. Spiritus autem
Domini induit Gedeon, qui
clangens buccinâ, convocavit
domum Abiezer, ut ſequeretur
ſe.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος, Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ,
24 (δ) οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γεδεὼν
θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, (ε) καὶ ἐπεκάλεσεν
αὐτῷ, Εἰρήνη κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν Ἐφραθὰ πατρὸς τοῦ (ζ) Ἐσδρί.
25 Καὶ (η) ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ κύριος, Λάβε τὸν μόσχον (θ) τὸν ταῦρον
ὅς ἐστι τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον ἑπταετῆ,
καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ ὅ ἐστι
(ι) τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ (κ) ἐπ᾿ αὐτὸ
26 ὀλοθρεύσεις. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον (λ)
τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ
τούτου ἐν τῇ παρατάξει· καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν
δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις (μ) ὁλοκαυτώματα ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, (ν) οὗ ἐξολοθρεύσεις.
27 Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν (ξ) δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν
δούλων (ο) ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησε (π) ὃν τρόπον
ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν κύριος. καὶ (ρ) ἐγενήθη
ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἄνδρας τῆς πόλεως (σ) τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ
28 ἐποίησε νυκτός. Καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς
πόλεως τοπρωΐ· καὶ ἰδοὺ (τ) καθῄρητο τὸ
θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ᾿
αὐτῷ (υ) ὠλόθρευτο. καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον,
ὃν ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
29 ᾠκοδομημένον. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ, Τίς ἐποίησε (φ) τὸ ῥῆμα τοῦτο;
καὶ ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι Γεδεὼν
υἱὸς Ἰωὰς ἐποίησε (χ) τὸ ῥῆμα τοῦτο.
30 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωάς,
(ψ) Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι
(ω) καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι
31 (α) ὠλόθρευσε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ᾿ αὐτῷ. Καὶ
(β) εἶπε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι
πᾶσιν, οἳ ἐπανέστησαν αὐτῷ, Μὴ ὑμεῖς νῦν
δικάζεσθε (γ) ὑπὲρ τοῦ Βάαλ; ἢ ὑμεῖς (δ)
σώσετε αὐτόν; (ε) ὃς ἐὰν δικάσηται αὐτῷ,
θανατωθήτω ἕως πρωΐ. (ζ) εἰ θεός ἐστι,
δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον
32 αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ (η) ἐκείνῃ Ἰεροβάαλ, λέγων, Δικαζέσθω
ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι καθῃρέθη τὸ
33 θυσιαστήριον αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα Μαδιάμ, καὶ
Ἀμαλήκ, καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν
ἐπὶ τὸ αὐτό, (θ) καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ
34 κοιλάδι Ἰεζραέλ. Καὶ (ι) πνεῦμα κυρίου
ἐνέδυσε τὸν Γεδεών, καὶ ἐσάλπισεν ἐν
κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω
αὐτοῦ.

Et dixit ei Dominus, Pax tibi: 23
ne timeas, non morieris. Et ædificavit 24
ibi Gedeon altare Domino; & vocavit (bb) ei, Pax Domini,
uſq; in diem hanc, adhuc
(cc) illo exiſtente in Ephrata patris Eſdri. Et factum eſt in nocte 25
illa, & dixit ei Dominus; Accipe vitulum, (dd) taurum, qui eſt
patri tuo, & vitulum ſecundum
ſeptem annorum: et deſtrues altare ipſius Baal, quod eſt patri
tuo; et lucum, qui eſt ſuper illud,
exterminabis. Et ædificabis altare 26
Domino Deo tuo ſuper cacumen
(ee) Maozi hujus in ordine. Et
ſumes (ff) vitulum ſecundum: et
offeres holocauſtomata in lignis
lucûs, quem exterminaſti. Et 27
ſumpſit Gedeon decem viros ex
ſervis ſuis: & fecit, quemadmodùm
locutus eſt ad eum Dominus. Et factum eſt, (gg) ſicut timuit
domum patris ſui, & viros
civitatis, faciendo in die; & fecit
nocte. Et diluculò ſurrexerunt 28
viri civitatis mané: & ecce deſtructum
erat altare ipſius Baal,
& lucus, qui ſuper illud, erat exterminatus.
Et viderunt vitulū
ſecundum, quem obtulerat ſuper
altare ædificatum. Et dixit vir 29
ad proximum ſuum, Quis fecit
verbum hoc? Et inquiſierunt, &
inveſtigârunt, & cognoverunt,
quia Gedeon filius Joas fecit
verbum hoc. Et dixerunt viri civitatis 30
ad Joas, Profer filium
tuum, & moriatur: quoniam deſtruxit
altare Baal, & quoniam
exterminavit lucum, qui ſuper
illud: Et dixit (hh) Gedeon filius 31
Joas viris omnibus, qui inſurrexerant
ei; Nunquid vos nunc judicium
facitis pro Baal? aut vos
ſalvatis eum? Quicunq; judiciū
fecerit ei, morti detur uſq; mané.
Si Deus eſt, judicium faciat ſibi:
quoniam deſtruxit altare ejus.
Et vocavit eum in die illa Jerobaal, 32
dicens; Judicet in eum
Baal; quia diruit altare ejus. Et 33
univerſa Madiam, & Amalec,
et filii Orientis congregati ſunt in
idipſum: et caſtrametati ſunt in
valle Jezrael. Et ſpiritus Domini 34
(ii) induit Gedeon: et cecinit in
cornea. Et (kk) clamavit Abiezer
poſt ſe.

MS.A. (δ) μὴ ἀποθάνῃς. (ε) καὶ ἐκάλεσεν αὐτό, (ζ) Ἰεζρί. (η) ἐγενήθη τῇ νυκτὶ (θ) τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου, μόσχον τὸν δεύτερον τὸν ἑπταετῆ, (ι) τοῦ πατρός σου. (κ) * ἐπ᾿ αὐτῆς ἐκκόψεις. Καὶ (λ) κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῷ ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Μαωχ τούτου (μ) ὁλοκαύτωμα (ν) ὃ ἐκκόψεις. (ξ) τρισκαίδεκα (ο) αὐτοῦ, (π) καθὰ (ρ) ἐγένετο (σ) μὴ ποιῆσαι (τ) κατεσκαμμένον τὸ (υ) ἐκκεκομμένον. καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνενηνεγμένος εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ (φ) τὸ πρᾶγμα τοῦτο; καὶ ἀνήταζον, καὶ ἐξεζήτουν, καὶ εἶπαν, Γεδεὼν ὁ υἱὸς (χ) τὸ πρᾶγμα τοῦτο. (ψ) Ἐξάγαγε τὸν (ω) κατέσκαψεν τὸ (α) ἔκοψεν τὸ (β) εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἑσταμένους ἐπ᾿ αὐτόν, Μὴ (γ) περὶ τοῦ (δ) σώζεται (ε) ὃς ἀντεδίκησεν αὐτόν, ἀποθανεῖται ἕως (ζ) εἰ ἔστιν θεός, αὐτὸς ἐκδικήσει αὐτόν, ὅτι κατέσκαψεν τὸ (η) ἐκείνῃ δικαστήριον τοῦ Βάαλ, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. (θ) καὶ διέβησαν, καὶ παρενέβαλον (ι) πνεῦμα θεοῦ ἐνεδυνάμωσεν

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

23 ואמר ליה יי שלם לך לא תדחל לא תמות׃ ובנא תמן גדעון מדבחא קדם יי
24 ופלח עלוהי קדם יי דעבד ליה שלם עד יומא הדין עד כען איתוהי בעפרת אבוהי
25 דעזר׃ והוה בליליא ההוא ואמר ליה יי סב ית תור בר תורי די לאבוך ותור
תנינא דאתפטים שבע שנין ותפגר ית אגורא דבעלא די לאבוך וית אשרתא
26 די עלוהי תקוץ׃ ותבני מדבחא קדם יי אלהך על ריש תוקפא הדין בסדרא ותסב
27 ית תורא תנינא ותסיק עלתא באעי אשרתא די תקוץ׃ ודבר גדעון עסרא גברין
מעבדוהי ועבד כמא דמליל עימיה יי והוה מדחיל [illegible] בית אבוהי ומן אנשי קרתא
28 מלמעבד בימָמא ועבד ליליא׃ ואקדימו אנשי קרתא בצפרא והא מתרע
אגורא דבעלא ואשרתא די עלוהי קציצה וית תורא תנינא מסק על מדבחא
29 דבני׃ ואמרו גבר לחבריה מן עבד פתגמא הדין ותבעו ובעו ואמרו גדעון
30 בר יואש עבד פתגמא הדין׃ ואמרו אנשי קרתא ליואש אפיק ית ברך ויתקטל
31 ארי תרע ית אגורא דבעלא וארי קץ אשרתא די עלוהי׃ ואמר יואש לכל דקמו
עלוהי האתון תתפרעון לבעלא אם אתון תפרקון יתיה דיתפרע ליה יתקטל ברם
ארכא יתיהיב ליה עד צפרא אם צרוך אית ביה יתפרע ליה בעלא ארי
32 תרע ית אגוריה׃ וקרא ליה ביומא ההוא ירובעל למימר יתפרע ליה בעלא ארי
33 תרע ית אגוריה׃ וכל מדינאי ועמלקאי ובני מדנחא אתכנשו כחדא ועברו ושרו
34 במישר יזרעאל׃ ורוח גבורא מן קדם יי לבישת ית גדעון ותקע בשופרא ואתכנישו
אנש אביעזר בתרוהי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit illi Dominus, Pax tibi; ne timeas, non morieris. Et ædificavit 23 24
ibi Gidghon altare ante Dn̄m, & ſervivit ſuper illud ante Dn̄m, qui fecit
ei pacem uſq; diem hanc, uſq; nunc eſt ipſum in Ghaphra patris Ghezer.
Et fuit in nocte illa, & dixit ei Dn̄s, Accipe bovē filiū boū qui patri tuo, 25
& bovem ſecundū qui ſaginatur ſeptē annis; & dirues arā Baghal patris
tui; & lucum qui ſuper eam, excîdes. Et ædificabis altare ante Deum tuū 26
ſuper caput fortitudinis hujus, in ordine: & accipies bovem ſecundum, &
aſcendere facies *holocauſtum* in lignis luci quem ſuccides. Et duxit Gidghon 27
decem viros ex ſervis ſuis, & fecit, ut id quod locutus eſt cum eo
Deus: & fuit ex quo metuit à domo patris ſui, & à viris urbis à faciendo
in die, & fecit in nocte. Et anticipârunt viri urbis in aurora, & ecce diruta 28
ara Baghal, & lucus qui ſuper eam exciſus, & bos ſecundus aſcendere
factus ſuper altare quod ædificatum. Et dixerunt vir ad ſocium ſuum, Quis 29
fecit verbum hoc? & petiverunt & quæſierunt, & dixerunt: Gidghon
filius Joas fecit verbum hoc. Et dixerunt viri urbis ad Joas, Produc filium 30
tuum & occidetur, quia diruit aram Baghal, & quia excîdit lucum
qui ſuper eum. Et dixit Joas omnibus qui ſurrexerunt ſuper eum, An 31
vos ulciſcemini Baghal? an vos liberabitis eum? qui ultus fuerit ei, occidetur:
verum ſpatium dabitur ei uſq; mane; ſi utilitas eſt in eo, ulciſcatur
ſibi Baghal, quia diruit aram ejus. Et vocavit illum in die illo Jerubaghal, 32
ad dicendum, ulciſcatur ſibi Baghal, quia diruit aram ejus.
Et omnes Midianæi, & Ghamalekæi, & filii Orientis congregati ſunt ut 33
unus; & tranſierunt, & poſuerunt in planicie Jizreghel. Et ſpiritus fortitudinis 34
ab-ante Dominum veſtivit Gidghon, & clanxit in buccina; &
congregatus eſt homo Abighezer poſt eum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

23 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܠܡ ܠܟ ܠܐ ܬܕܚܠ. ܠܐ ܡܐܬ ܐܢܬ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܓܕܥܘܢ
24 ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܩܪܝܗ. ܡܪܝܐ ܫܠܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܥܕܟܝܠ ܒܥܘܦܪܐ
ܗܘܐ ܩܪܝܬܐ ܕܐܒܘܗܝ ܕܥܙܪܝ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܒ ܬܘܪܐ
25 ܕܐܒܘܟ. ܘܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ ܒܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܣܚܘܦ ܡܕܒܚܗ ܕܒܥܠ ܦܬܟܪܐ
ܕܐܒܘܟ. ܘܐܫܝܪܐ ܕܥܠܘܗܝ ܓܕܘܥ. * ܘܒܢܝ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܥܠ
26 ܪܝܫ ܬܘܩܦܐ ܗܢܐ. ܒܣܕܪܐ. ܘܣܒ ܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܬܐ. ܘܩܝܣܐ
ܕܐܫܝܪܐ ܕܬܦܣܘܩ ܐܝܟ. * ܘܕܒܪ ܓܕܥܘܢ ܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ.
27 ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܘܡܛܠ ܕܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܡܢ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܕܢܥܒܕ ܒܐܝܡܡܐ. ܥܒܕ ܒܠܠܝܐ. * ܘܩܕܡܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܒܨܦܪܐ. ܘܚܙܘ ܕܡܣܚܦ
28 ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ. ܘܐܫܝܪܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܡܦܣܩܐ. ܘܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ ܡܣܩ ܠܡܕܒܚܐ ܐܚܪܢܐ
ܕܒܢܝܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܡܢܘ ܥܒܕ ܥܒܕܐ ܗܢܐ. ܘܫܐܠܘ ܘܒܨܘ.
29 ܘܐܡܪܝܢ. ܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܥܒܕ ܥܒܕܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܝܘܐܫ. ܐܦܩ
30 ܠܒܪܟ ܢܡܘܬ. ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ ܕܒܥܠ. ܘܦܣܩ ܐܫܝܪܐ ܕܥܠܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܫ ܠܟܠ
31 ܕܩܡܘ ܥܠܘܗܝ. ܐܢܬܘܢ ܕܝܢܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܠܐ ܐܦ ܒܥܠ. ܐܘ ܐܢܬܘܢ. ܡܦܪܩܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܠܗ. ܡܢܘ ܕܕܐܢ ܠܗ ܐܦܣܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ ܢܡܘܬ. ܐܢ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܢܬܒܥ ܠ
32 ܢܦܫܗ ܢܬܒܥ. ܠܐ ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ. ܗܘܐ. * ܘܩܪܝܗܝ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܝܪܘܒܥܠ. ܘܐܡܪ.
33 ܢܬܒܥܝܘܗܝ ܒܥܠ. ܠܐ ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܝܐ ܘܥܡܠܝܩܝܐ ܘܒܢܝ
34 ܪܩܡ. ܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ. ܘܥܒܪܘ ܘܫܪܘ ܒܦܩܥܬܐ ܕܝܙܪܥܐܝܠ. * ܘܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܠܒܫܬ ܠܓܕܥܘܢ. ܘܩܥܐ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܐܙܥܩ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܬܪܗ.

Et dixit ad eum Dominus, Pax tibi, ne ti- 23
meas, nequaquam morieris. Et extruens 24
ibi Gedeon aram Domino, vocavit eam,
Dominus pax, ad hodiernam uſque diem:
& adhuc extabat in Ophra civitate pa-
tris Azri. Contigit præterea eâdem die ut 25
diceret ad eum Dominus, Sume taurum
patris tui, & taurum alium ſeptem an-
nos natum; everte aram Baal idoli pa-
tris tui, Eſtherem illi ſuperpoſitam ex-
cîde, Et extrue aram Domino Deo tuo 26
ſupra verticem muniminis hujus, ex or-
dine: tollénſque taurum illum alterum
offer ſuper eam in holocauſtum, & ſtruem
composito ex lignis Eſtheris quam ſuccî-
des. Ducens itaque Gedeon decem viros 27
ex ſervis ſuis, fecit quemadmodum dixe-
rat ei Dominus: at quia timuerat ob do-
mum patris ſui & ob homines civitatis il-
lius id exequi interdiu, nocte executus
eſt. Surgentes autem homines civitatis il- 28
lius diluculo, viderunt aram Baal dirutam,
& Eſtherem quæ ſuper illam erat, excîſam,
& taurum illum alterum oblatum ſuper ali-
am aram quæ extructa fuerat. Dixerunt 29
ergò vir ad ſocium ſuum, Quis hoc facinus
perpetravit? Et cùm interrogâſſent, &
perquiſiſſent, dixerant, Gedeon filius Joas
perpetravit hoc facinus. Dixerunt ergò 30
homines civitatis illius ad Joas, Educ fili-
um tuum ut moriatur, quoniam demolitus
eſt aram Baal, & Eſtherem quæ ſuper il-
lam erat, excîdit. Reſpondit Joas omni- 31
bus iis qui contra eum ſurrexerant, Num
vos diſceptabitis pro Baal? an vos ſerva-
bitis illum? Quicunque diſceptaverit pro
ipſo, ad diem craſtinam moriatur. Si Deus
eſt, judicium ſibimet exigat, quandoqui-
dem aram ejus demolitus eſt. Et vocavit 32
eum in die illa, Nedubaal; dixerat enim,
Judicium exigat ab illo Baal, quòd ejus
aram ſit demolitus. Interim Medianitæ 33
omnes, & Amalecitæ, atque filii Recem unà
conſpirantes trajecerunt, & caſtra fixerunt
in valle Izrael. Spiritus autem Domini in- 34
duit Gedeonem, & cùm tubâ ceciniſſet, clanxit Iſrael poſt eum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

23 24 * فَقَالَ لَهُ ٱلرَّبُّ * السَّلَامُ عَلَيْكَ * لَا تَخَفْ * فَإِنَّكَ لَيْسَ تَمُوتُ ٱلْآنَ * وَبَنَى جَدْعُونَ
هُنَاكَ مَذْبَحًا لِلرَّبِّ * وَدَعَى ٱسْمَهُ سَلَامَ ٱلرَّبِّ إِلَى ٱلْيَوْمِ * وَهُوَذَا هُوَ فِي عَفْرَا قَرْيَةِ أَبِي
25 عَزْرِي * فَلَمَّا كَانَ فِي ذَلِكَ ٱلْيَوْمِ قَالَ لَهُ ٱلرَّبُّ * خُذْ ثَوْرَ أَبِيكَ وَثَوْرًا آخَرَ قَدْ أَتَتْ
عَلَيْهِ سَبْعُ سِنِينَ * وَٱهْدِمْ مَذْبَحَ بَعْلَا ٱلصَّنَمِ صَنَمِ أَبِيكَ * وَٱقْطَعْ أَشِيرَا ٱلصَّنَمَ ٱلْأُنْثَى
26 ٱلَّتِي عَلَى ٱلْمَذْبَحِ * وَٱبْنِ مَذْبَحًا لِرَبِّكَ عَلَى رَأْسِ هَذَا ٱلْمَوْضِعِ ٱلْمُرْتَفِعِ * وَخُذِ ٱلثَّوْرَ ٱلثَّانِيَ
27 وَقَرِّبْهُ عَلَيْهِ قُرْبَانًا * وَٱجْعَلْ حَطَبَهُ خَشَبَ ٱلصَّنَمِ أَشِيرَا ٱلَّذِي تَقْطَعُهُ * فَعَهِدَ جَدْعُونَ
إِلَى عَشَرَةِ رِجَالٍ مِنْ عَبِيدِهِ * وَفَعَلَ كَمَا أَمَرَ ٱلرَّبُّ * وَلِأَنَّهُ ٱتَّقَى أَهْلَ بَيْتِهِ * وَٱتَّقَى
28 أَهْلَ ٱلْقَرْيَةِ أَنْ يَعْمَلَ ذَلِكَ نَهَارًا * عَمِلَهُ لَيْلًا * وَبَكَّرَ أَهْلُ ٱلْقَرْيَةِ بُكْرَةً * وَرَأَوْا أَنَّ
مَذْبَحَ بَعْلَا قَدْ قُلِعَ * وَقُطِعَ أَشِيرَا ٱلَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِ * وَرَأَوْا مَذْبَحًا مَبْنِيًّا عَلَيْهِ ثَوْرَ
29 قُرْبَانٍ * فَقَالَ ٱلْقَوْمُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ * مَنْ فَعَلَ هَذَا ٱلْفِعْلَ * فَسَاءَلُوا وَفَتَّشُوا وَقَالُوا *
30 هَذَا عَمَلُ جَدْعُونَ بْنِ يُوَاشَ * فَقَالَ أَهْلُ ٱلْقَرْيَةِ لِيُوَاشَ * أَخْرِجِ ٱبْنَكَ فَنَقْتُلَهُ * لِأَنَّهُ
31 هَدَمَ مَذْبَحَ بَعْلَا * وَقَطَعَ أَشِيرَا ٱلَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِ * قَالَ يُوَاشُ لِلَّذِينَ أَتَوْهُ * أَنْتُمْ تَنْتَقِمُونَ
لِبَعْلَا * أَمْ أَنْتُمْ تُنَجُّونَهُ * مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْتَقِمَ لِبَعْلَا إِلَى غَدٍ يُقْتَلْ * إِنْ كَانَ إِلَاهًا فَلْيَنْتَقِمْ
32 لِنَفْسِهِ مِمَّنِ ٱسْتَقْلَعَ مَذْبَحَهُ * وَدَعَى ٱسْمَهُ فِي ذَلِكَ ٱلْيَوْمِ يَرُبَّعَالَ * وَقَالَ يَنْتَقِمُ مِنْهُ بَعْلَا *
33 لِأَنَّهُ هَدَمَ مَذْبَحَهُ * فَأَمَّا جَمِيعُ ٱلْمَدْيَنِيِّينَ * وَٱلْعَمَلْقَانِيِّينَ * وَأَهْلُ رَاقَامَ فَٱجْتَمَعُوا جَمِيعًا *
34 وَجَازُوا وَنَزَلُوا غَوْرَ إِيزْرَعَالَ * وَنَزَلَتْ رُوحُ ٱلرَّبِّ عَلَى جَدْعُونَ * وَنَفَخَ فِي ٱلصُّورِ * وَخَرَجَ
أَهْلُ إِيزْرَعَالَ عَلَى أَثَرِهِ وَلَحِقُوهُ *

Ait illi Dominus, Pax tibi, ne time- 23
as, non enim morieris modò. Et ædi- 24
ficavit illic Gedeon altare Domino, vo-
cavítque nomen ejus, Pacem Domini,
ad hunc uſque diem; & ecce illud
extat in Aphra civitate patris Azræ.
Factum eſt etiam eodem die ut dice- 25
ret ad eum Dominus, Accipe bovem
patris tui, & bovem alterum qui ſepti-
mum jam attigerit annum; & altari
Baal idoli, idoli inquam *patris tui de-*
ſtructo, conſiſâque Aſira idolo fœmineo,
quæ eſt ſuper idem altare, Extrue aliud 26
altare Domino tuo ſuper cacumine loci
hujus editi; ſuménſque bovem ſecun-
dum, offer eum ſuper ipſo in oblatio-
nem; & in ſtruem ipſius adhibe ligna
idoli Aſiræ, quod concîdes. Conſpirans 27
ergò Gedeon cum decem viris è ſervis
ſuis, fecit quemadmodum præceperat ei
Dominus: quoniam tamen metuebat do-
meſticos ſuos, & metuebat concives
quo minùs id ageret interdiu, egit il-
lud noctu. Manè verò conſurgentes 28
cives urbis illius, & videntes altare
Baalis jam extirpatum, conciſámque A-
ſiram quæ ſuper illud erat; videntes
etiam aliud *altare extructum,* & *bo-*
vem ſacrificii ſuperpoſitum, Dixit tur- 29
ba alter ad alterum, Quiſnam tantum
facinus commiſit? Cúmque percunctati
eſſent & inquiſiviſſent, dixerunt; Ge-
deonis filii Joas eſt facinus iſtud. Qua- 30
rè dixerunt cives urbis illius ad Joas,
Profer filium tuum ut occîdamus e-
um, quòd altare Baalis deſtruxerit, &
Aſiram quæ ſuper illud erat, concîderit.
Dixit Joas his qui cum convenerant, 31
Vóſne ulciſcemini Baalem? an vos ſal-
vabitis eum? Quicunque Baalem ulciſci
voluerit, cras manè interficiatur. Si De-
us eſt, ulciſcatur ſeipſum ab eo qui ipſi-
us aram extirpavit. Vocavitque nomen 32
ejus illâ die Jerobbaalem, & ait; ul-
ciſcatur ab eo Baal, quòd ipſius altare
deſtruxerit. Cæterùm Medianitæ, & 33
Amalecitæ omnes, necnon cives Racem
ſimul congregati trajecerunt, & caſtra-
metati ſunt in planitie Izrael. Deſcen- 34
dit autem ſpiritus Domini ſuper Gedeo-
nem, & inſufflato cornu exierunt cives
Izrael per veſtigia ejus, & aſſecuti ſunt
eum.

ספר שופטים : ז

:eum post ipse etiam *est accitus* & ,Menasseh omnem in misit *legatos* Et
35 וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּכָל־מְנַשֶּׁה וַיִּזָּעֵק גַּם־הוּא אַחֲרָיו
ascenderunt &,Naphthali in &,Zebulun in & ,Aser in misit nuncios &
וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּאָשֵׁר וּבִזְבֻלוּן וּבְנַפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ :
salvans tu es Si :Deum ad Ghidhon Dixitque,corã occursum in
36 לִקְרָאתָם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־יֶשְׁךָ מוֹשִׁיעַ
statuens ego Ecce :es locutus quemadmodum ,Israel *mea manu in*
37 בְּיָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ הִנֵּה אָנֹכִי מַצִּיג
,*ipsum solum* vellus super fuerit ros si ,area in lanæ vellus
אֶת־גִּזַּת הַצֶּמֶר בַּגֹּרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ
mea manu in facies salvum quòd sciam &,siccitas terram totam super &
וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ חֹרֶב וְיָדַעְתִּי כִּי־תוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת־
,crastino *à manicavit* &:ita fuit Et .es locutus quemadmodum ,Israel
38 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיְהִי־כֵן וַיַּשְׁכֵּם מִמָּחֳרָת
phialæ plenitudinem,vellere de rorem expressit & ,vellus constrinxit &
וַיָּזַר אֶת־הַגִּזָּה וַיִּמֶץ טַל מִן־הַגִּזָּה מְלוֹא הַסֵּפֶל
,me *in* tuus *nasus* irascatur Ne .Deum ad Ghidhon Dixitque .*aquarum*
39 מָיִם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אַל־יִחַר אַפְּךָ בִּי
:vellere in semel tantùm nunc tentabo :semel tantùm loquar &
וַאֲדַבְּרָה אַךְ הַפָּעַם אֲנַסֶּה־נָּא רַק־הַפַּעַם בַּגִּזָּה
sit terram totam super & ,*ipsum solum* vellus *ad* siccitas *nunc* sit
יְהִי־נָא חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ יִהְיֶה־
vellus *ad* siccitas fuit & :ipsa nocte in sic Deus Fecitque .ros
40 טָּל׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי־חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה
.ros fuit terram totam super & ,*ipsum solum*
לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ הָיָה טָל׃

CAP. VII. ז

,eo cum qui populus omnis & (,Ghidhon ipse) Jerubbahal *manicavit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
sibi *erat* Midian *castrametatio* &:Charod *oculum super* sunt castrametati &
וַיַּחֲנוּ עַל־עֵין חֲרֹד וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה־לוֹ
ad Dominus Dixitque .valle in Hammoreh colle à ,aquilone ab
2 מִצָּפוֹן מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
;eorũ manu in Midian *me dare quàm* ,tecum qui populus Multꝰ:Ghidhon
גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתָּךְ מִתִּתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם
.mihi fecit salutẽ mea Manus ,dicendo ,Israel me *super* glorietur fortè ne
פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי׃
,pavidus &,*timidus* Qui :dicendo ,populi auribus in nunc clama nunc Et
3 וְעַתָּה קְרָא נָא בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָרֵד
populo de *est reversus* & :Ghilhad monte è *abeat manè* & :revertatur
יָשֹׁב וְיִצְפֹּר מֵהַר גִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן־הָעָם
Dixitque .remanserunt millia decem & ;millia duo & viginti
4 עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃ וַיֹּאמֶר
eos descendere fac ;multus populus Adhuc :Ghidhon ad Dominus
יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם
,te ad dixero quem ,erit & :ibi tibi eum probabo & ,aquas ad
אֶל־הַמַּיִם וְאֶצְרְפֶנּוּ לְךָ שָׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ
,te ad dixero quem ,omnis & :tecum *ibit* ipse ,tecum vadat Iste
זֶה יֵלֵךְ אִתָּךְ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ
fecit descendere Et .ibit non ipse ,tecum vadet non Iste
5 זֶה לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃ וַיּוֹרֶד אֶת־
qui Omnem :Ghidhon ad Dominus dixitque ,aquas ad populum
הָעָם אֶל־הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר־
,canis *lamberet* quemadmodum ,*aquis* de sua lingua in lambuerit
יָלֹק בִּלְשׁוֹנוֹ מִן־הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר יָלֹק הַכֶּלֶב
sua genua super se incurvaverit qui omnem & :*solum ad* eum facies stare
תַּצִּיג אוֹתוֹ לְבָד וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו
,suum os ad sua manu in lambentium numerus fuit Et .bibendum ad
6 לִשְׁתּוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם
super se incurvaverunt populi reliquum totum & :viri trecenti
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־
.*aquas* bibendum ad sua genua
בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם׃

Versio VULG. LAT.

35 Misítque nuntios in universũ
Manassen, qui & ipse secutꝰ est
eum: et alios nuntios in Aser et
Zabulon & Nephthali, qui oc-
36 currerunt ei. Dixítq; Gedeon
ad Deum; Si salvum facis per
manum meam Israel, sicut lo-
37 cutus es, Ponam hoc vellus
lanæ in area: si ros in solo vel-
lere fuerit, & in omni terra
siccitas, sciam quòd per ma-
num meam, sicut locutus es,
38 liberabis Israel. Factúmque
est ita. Et de nocte consurgens,
expresso vellere, concham ro-
39 re implevit. Dixítque rursùs
ad Deum; Ne irascatur furor
tuus contra me, si adhuc semel
tentavero, signum quærens in
vellere. Oro ut solum vellus
siccum sit, & omnis terra rore
40 madens. Fecítque Deus nocte
illâ ut postulaverat: & fuit
siccitas in solo vellere, & ros
in omni terra.

CAP. VII.

1 IGitur Jerobaal qui & Gede-
on, de nocte consurgens, & o-
mnis populus cum eo, venit
ad fontem qui vocatur Harad.
Erant autem castra Madian in
valle ad Septentrionalem pla-
2 gam collis excelsi. Dixítque
Dominus ad Gedeon; Multus
tecum est populus, nec trade-
tur Madian in manus ejus: ne
glorietur contra me Israel, &
dicat; Meis viribus liberatus
3 sum. Loquere ad populum, &
cunctis audientibus prædica;
Qui formidolosus & timidus
est, revertatur. Recesserúntque
de monte Galaad, & reversi
sunt de populo viginti duo
millia virorum, & tantùm de-
4 cem millia remanserunt. Di-
xítque Dominus ad Gedeon;
Adhuc populus multꝰ est, duc
eos ad aquas, et ibi probabo il-
los: & de quo dixero tibi ut
tecum vadat, ipse pergat: quẽ
ire prohibuero, revertatur.
5 Cúmque descendisset populus
ad aquas, dixit Dñs ad Gede-
on; Qui linguâ lambuerint a-
quas, sicut solent canes lambe-
re, separabis eos seorsum: qui
autẽ curvatis genibꝰ biberint,
6 in altera parte erunt. Fuit itaq;
numerus eorũ qui manu ad os
projiciente lambuerant aquas,
trecenti viri: omnis autẽ re-
liqua multitudo flexo poplite
biberat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

35 Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν (κ) εἰς πάντα Μα-
νασσῆ, καὶ ἐν Ἀσὴρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφ-
36 θαλί. καὶ (λ) ἀνέβη εἰς συνάντησιν αὐτῶν. Καὶ
εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεὸν, (μ) Εἰ σὺ σώζεις
37 ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, (ν) καθὼς ἐλάλησας, Ἰ-
δοὺ ἐγὼ (ξ) τίθημι τὸν πόκον (ο) τοῦ ἐρίου ἐν τῇ
ἅλωνι· (π) ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον
μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, (ρ) γνώ-
σομαι ὅτι (σ) σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ,
38 (τ) καθὼς ἐλάλησας. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ
ὤρθρισε (υ) τῇ ἐπαύριον, καὶ (φ) ἐξεπίασε τὸν
πόκον, (χ) καὶ ἔσταξε δρόσος ἀπὸ τοῦ πόκου
39 πλήρης λεκάνη ὕδατος. Καὶ εἶπε Γεδεὼν
πρὸς τὸν Θεὸν, (ψ) Μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός
σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω (ω) ἔτι ἅπαξ, (α) πειρά-
σω δὴ καί γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· καὶ (β) γε-
νέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (γ) καὶ ἐπὶ
40 πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος. Καὶ ἐποίη-
σεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐ-
γένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (δ) καὶ ἐ-
πὶ πᾶσαν τὴν γῆν (ε) ἐγενήθη δρόσος.

MS.A. (κ) ἐν παντὶ Μαννασσῆ, καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ ἐξ-
απέστειλεν ἀγγέλους ἐν Ἀσὴρ, (λ) ἀνέβησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. (μ) Εἰ σώζεις ἐν
τῇ χειρί μου (ν) ὃν τρόπον (ξ) ἀπερίδομαι τὸν (ο) τοῦ ἐρίου (π) καὶ ἐὰν (ρ) καὶ γνώσο-
μαι (σ) σώζεις ἐν τῇ χειρί μου (τ) ὃν τρόπον (υ) Γεδεὼν τῇ (φ) ἀπεπίασεν (χ)
καὶ ἀπερρύη ἡ δρόσος ἐκ τοῦ (ψ) Μὴ ὀργισθήτω (ω) πρὸς σὲ ἔτι (α) καὶ πειράσω
ἔτι (β) γενηθήτω ξηρασία (γ) ἐπὶ τὴν (δ) ἐπὶ τὴν (ε) ἐγένετο

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΚΑὶ ὤρθρισεν (α) Ἰεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γε-
δεὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ (β) παρενέ-
βαλον (γ) ἐπὶ πηγὴν Ἀράδ· καὶ παρεμβολὴ
(δ) Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ Βορρᾶ (ε) ἀπὸ Γα-
2 βααθαμωρὰ ἐν κοιλάδι. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς Γεδεὼν, Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ
παραδοῦναί με τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μή
ποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ' ἐμὲ, λέγων, Ἡ
3 χείρ μου (ζ) ἔσωσέ με. Καὶ νῦν λάλησον δὴ
ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λέγων, (η) Τίς ὁ φοβούμενος
καὶ δειλός; ἐπιστραφήτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ
ὄρους Γαλαάδ. καὶ (θ) ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ
εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες
4 ὑπελείφθησαν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδε-
ὼν, Ἔτι ὁ λαὸς (ι) πολύς ἐστι. κατένεγκον
αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρῶ σοι αὐ-
τὸν ἐκεῖ. καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος
πορεύσεται (κ) σὺν σοὶ, αὐτὸς πορεύσεται (λ)
σὺν σοί· καὶ πᾶς ὃν ἂν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος οὐ
πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ
5 σοῦ. (μ) Καὶ κατήνεγκε τὸν λαὸν (ν) πρὸς τὸ
ὕδωρ· καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεὼν, Πᾶς ὃς ἂν
(ξ) λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ( ) ἀπὸ τοῦ ὕδατος
ὡς ἐὰν (ο) λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας·
καὶ πᾶς ὃς (π) ἐὰν κλίνῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐ-
6 τοῦ (ρ) πιεῖν. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λα-
ψάντων ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν,
τριακόσιοι ἄνδρες. καὶ (σ) πᾶν τὸ κατάλοιπον
τοῦ λαοῦ ἔκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν πι-
εῖν ὕδωρ.

Et nuntios misit in omnem Ma- 35
nassen, & in Aser, & in Zabulon,
& in Nephthali. Et ascendit in
occursum eorum. Et dixit Gedeon 36
ad Deum, Si tu salvas in manu
mea Israel, sicut locutus es; Ecce 37
ego pono vellus lanæ in area. Si
ros factus fuerit super vellus so-
lum, & super universam ter-
ram siccitas; cognoscam, quia
salvabis in manu mea Israel,
sicut locutus es. Et factum est 38
sic. Et surrexit diluculò die
crastinâ, & expressit vellus:
& stillavit ros de vellere, plena
lagena aquâ. Et dixit Gedeon ad 39
Deum, Ne irascatur nunc fu-
ror tuus in me, & loquar adhuc
semel: tentabo nunc & quidem
adhuc semel in vellere: & fiat
siccitas super vellus solum, &
super universam terrã fiat ros.
Et fecit Deus sic in nocte illa. Et 40
facta est siccitas super vellus
solum: et super universam ter-
ram factus est ros.

CAP. VII.

ET diluculò surrexit Jerobaal 1
(ipse est Gedeon) & omnis popu-
lus cum eo, et castrametati sunt
super fontem Arad: & castra
Madiam erant ei ab Aquilone à
(a) Gabaathmoreæ in convalle.
Et dixit Dominus ad Gedeon, 2
Multus est populus, qui tecum;
ita (b) ut non ego traditurus sim
Madiã in manu eorũ, ne quando
glorietur Israel super me, dicens;
Manus mea salvavit me. Et nunc 3
loquere utique in auribus populi,
dicens; Quis est timens, & for-
midolosus? revertatur, (c) et re-
cedat à monte Galaad. Et rever-
terunt de populo viginti & duo
millia: et remanserunt decẽ mil-
lia. Et dixit Dominꝰ ad Gedeon, 4
Adhuc populꝰ multꝰ est. Fac eos
descendere ad aquã: & (d) emun-
dabo tibi eũ illic: et erit, quemcũ-
que dixero ad te, hic ibit tecũ;
ipse ibit tecũ: et omnis quemcũq;
dixero ad te, hic non ibit tecũ;
ipse non ibit tecũ. Et descende- 5
re fecit populũ ad aquã. Et dixit
Dominꝰ ad Gedeon; Omnis, qui-
cunq; lambuerit linguâ suâ de a-
qua, tanquam si lamberet canis;
statues eũ seorsũ: et omnis qui-
cunque inclinaverit super genua
sua ad (e) bibendũ. Et factus est 6
numerꝰ eorũ, qui lambuerunt in
(f) manu sua ad os suũ, trecenti
viri. Et omne residuũ populi pro-
cubuerunt super genua sua ad bi-
bendum aquam.

MS.A. (α) Ἰεροβάαλ (β) παρενέβαλεν (γ) ἐπὶ τὴν γῆν Ἰαέρ· (δ) Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ ἦν (ε) ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀβὼρ ἐν τῇ
κοιλάδι. (ζ) ἔσωσέν με. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν, Λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, (η) Τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος;
ἀποστραφήτω καὶ ἐξώρμησεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλαάδ. (θ) ἀπεστράφησαν (ι) πολύς. κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ
αὐτούς σοι ἐκεῖθεν. καὶ ἔσται (κ) μετὰ σοῦ, (λ) μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ὃν ἐὰν εἴπω σοι, ὅτι οὐ πορεύσεται (μ) Καὶ κατεβίβασεν τὸν
(ν) εἰς τὸ (ξ) λάψῃ (·) ἐκ τοῦ (ο) λάμψῃ (π) ἂν κάμψῃ τὰ γόνατα (ρ) τοῦ πιεῖν, μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτόν. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ
ἀριθμὸς τῶν λαμψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι (σ) πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וְאִזְגַּדִּין שְׁלַח בְּכָל תְּחוּם מְנַשֶּׁה וְאִתְכְּנִישׁוּ אַף אִנּוּן בַּתְרוֹהִי וְאִזְגַּדִּין שְׁלַח בְּשִׁבַט אָשֵׁר
36 וּבְשִׁבַט זְבוּלֻן וּבְשִׁבַט נַפְתָּלִי וּסְלִיקוּ לְקַדָּמוּתְהוֹן׃ וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ אִם אִיתָךְ פָּרִיק
37 בִּידִי יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּלְתָּא׃ הָא אֲנָא מַחֵית יָת גִּזְּתָא דַעֲמַרָא בְּבֵית אִדְּרִי אִם טַלָּא
יְהֵי עַל גִּזְּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יוּבְשָׁא וְאִדַּע אֲרֵי תִפְרוֹק בִּידִי יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא
38 דְמַלֵּלְתָּא׃ וַהֲוָה כֵן וְאַקְדֵּם מִיּוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וַעֲצַר יָת גִּזְּתָא וּנְפַץ טַלָּא מִן גִּזְּתָא מְלֵי
39 לְקַנָּא דְמַיָּא׃ וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ לָא יִתְקֵיף רוּגְזָךְ בִּי וַאֲמַלֵּל בְּרַם זִמְנָא הָדָא אֲנַסֵּי כְעַן
40 לְחוֹד זִמְנָא בְגִזְּתָא יְהֵי כְעַן יוּבְשָׁא עַל גִּזְּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יְהֵי טַלָּא׃ וַעֲבַד יְיָ כֵּן
בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה יוּבְשָׁא עַל גִּזְּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא הֲוָה טַלָּא׃

ז

1 וְאַקְדֵּים יְרוּבַּעַל הוּא גִּדְעוֹן וְכָל עַמָּא דִי עִמֵּיהּ וּשְׁרוֹ עַל עֵין חֲרוֹד וּמַשְׁרִיַת מִדְיָנָאֵי שַׁרְיָא
2 לְקִבְלֵיהּ מִצִּפּוּנָא מִגִּבְעֲתָא דְמִסְתַּכְיָא לְמֵישְׁרָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן סַגִּי עַמָּא דִי עִמָּךְ
מִלְּמִמְסַר יָת מִדְיָנָאֵי בִּידֵיהוֹן דִּלְמָא יִתְרַבְרְבוּן קֳדָמַי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר יְדָנָא פָּרְקַת לָנָא׃
3 וּכְעַן אַכְלֵי כְעַן קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר מַן דְּדָחֵיל וְזָיֵעַ יְתוּב וְיִתְבְּחַר מִטּוּרָא דְגִלְעָד וְתָב מִן עַמָּא
4 עֶסְרִין וּתְרֵין אַלְפִין וְעַסְרָא אַלְפִין אִשְׁתְּאָרוּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן עוֹד עַמָּא סַגִּי אַחֵית יָתְהוֹן
לְמַיָּא וְאֶבְחֲרִנּוּן לָךְ תַּמָּן וִיהֵי דִי אֵימַר לָךְ דֵּין יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא יֵיזִיל עִמָּךְ וְכֹל דִי אֵימַר
5 לָךְ דֵּין לָא יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא לָא יֵיזִיל׃ וְאַחֵית יָת עַמָּא לְמַיָּא וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן כֹּל דִי לָחֵיךְ
בְּלִישָׁנֵיהּ מִן מַיָּא כְּמָא דִמְלָחֵיךְ כַּלְבָּא תְּקִים יָתֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי וְכֹל דִּכְרַע עַל בִּרְכוֹהִי
6 לְמִשְׁתֵּי׃ וַהֲוָה מִנְיָן דִּשְׁדַן בִּידֵיהוֹן לְפוּמְהוֹן תְּלָת מְאָה גַּבְרָא וְכֹל שְׁאָר עַמָּא כְּרַעוּ עַל
בִּרְכֵּיהוֹן לְמִשְׁתֵּי מַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nuncios misit in omni termino Menasse; & congregati sunt etiam illi 35
post eum: & nuncios misit in tribu Asser, & in tribu Zebulun, & in tribu
Nephthali, & ascenderunt ad occursum eorum. Et dixit Gidghon ante 36
Dominum: Si es tu liberans in manu mea Israel, ut id quod locutus es:
Ecce ego deponens vellus lanæ in domo areæ meæ, si ros erit super vellus 37
in singularitate sua, & super omnem terram ariditas: & cognoscam quòd
liberabis in manu mea Israel, ut id quod locutus es. Et fuit sic, & anti- 38
cipavit in die qui post eum, & expressit vellus, & *elicuit rorem* à vellere
complementum lagenæ aquarum. Et dixit Gidghon ante Dominum, Ne 39
fortificetur indignatio tua in me; & loquar tantum vice hac: tentabo
nunc tantum vice hac in vellere; erit nunc siccitas *super vellus* in singu-
laritate sua, & super omnem terram erit ros. Et fecit Dominus sic in 40
nocte illa: & fuit ariditas super vellus in singularitate sua, & super omnem
terram fuit ros.

CAP. VII.

ET anticipavit Jerubaghal, ipse Gidghon, & omnis populus qui cum 1
eo, & posuerunt super fontem Hharod: & exercitus Midianæorum
posuit ad contra eum à Septentrione, à colle qui respicit ad planiciem.
Et dixit Dominus ad Gidghon, Multus populus qui tecum, à tradendo 2
Midianæos in manibus eorum: fortasse magnificabuntur ante me Israel,
addicendum, Manus nostra liberavit nos. Et nunc *clama* nunc ante po- 3
pulum, ad dicendum; Qui timens & pavens, redeat; & deligatur ex
monte Gilghad. Et rediit ex populo viginti duo millia, & decem millia
relicti sunt. Et dixit Dñs Gidghon, Adhuc populꝰ multꝰ, descendere fac eos 4
ad aquas, & deligam eos tibi ibi: & erit quem dixero tibi, hic ibit tecũ, is
ibit tecum; & omnis quem dixero tibi, hic non ibit tecum, is non ibit. Et 5
descendere fecit populum ad aquas, & dixit Dominus Gidghon: Omnis
qui lambet in lingua sua ex aquis, sicut quod lambit canis, constitues eum
in singularitate sua, & omnis qui curvatur super genua sua ad biben-
dum. Et fuit numerus qui projicientes in manibꝰ suis ad os, trecenti viri; 6
& omnis reliquus populꝰ curvaverunt super genua sua ad bibendũ aquam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܝܙܓܕ̈ܘܗܝ ܫܕܪ ܒܟܠܗ ܡܢܫܐ. ܘܩܥܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܬܪܗ. ܘܐܝܙܓܕ̈ܘܗܝ ܫܕܪ ܐܦ ܠܘܬ 35
ܐܫܝܪ ܘܠܘܬ ܙܒܘܠܘܢ ܘܠܘܬ ܢܦܬܠܝ. ܘܣܠܩ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܐܢ ܐܝܬܝܟ 36
ܕܦܪܩ ܐܢܬ ܒܐܝܕܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܬ. * ܗܐ ܣܐܡ ܐܢܐ ܓܙܬܐ ܕܥܡܪܐ ܒܐܕܪܐ. ܐܢ ܢܗܘܐ 37
ܛܠܠܐ ܥܠ ܓܙܬܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܢܓܒܐ. ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܦܪܩ ܐܢܬ ܒܐܝܕܝ
ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܬ. * ܘܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܘܩܕܡ ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ. ܘܥܨܪܗ ܠܓܙܬܐ. ܘܐܡܨܝ 38
ܛܠܠܐ ܡܢ ܓܙܬܐ. ܡܠܐ ܡܣܐܢܐ ܡܝܐ. * ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ ܠܐܠܗܐ. ܠܐ ܢܬܚܡܐ ܪܘܓܙܟ ܒܝ.
ܘܐܡܠܠ ܗܕܐ ܙܒܢܬܐ ܒܠܚܘܕ. ܐܢܣܐ ܗܫܐ ܙܒܢܬܐ ܗܕܐ ܒܓܙܬܐ. ܢܗܘܐ ܢܓܒܐ ܥܠ ܓܙܬܐ 39
ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܢܗܘܐ ܛܠܠܐ. * ܘܥܒܕ ܐܠܗܐ ܗܟܢܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܗܘܐ 40
ܢܓܒܐ ܥܠ ܓܙܬܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܗܘܐ ܛܠܠܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

* ܘܩܕܡ ܝܪܘܒܥܠ. ܕܗܘ ܓܕܥܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܥܝܢ ܚܪܘܕ. ܘܡܫܪܝܬܐ 1
ܕܡܕܝܢ ܗܘܬ ܠܗ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܓܒܥܬ ܪܡܬܐ ܒܥܘܡܩܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. 2
ܣܓܝ ܗܘ ܥܡܐ ܕܥܡܟ. ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܠܡܕܝܢܝ̈ܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܕܠܐ ܢܫܬܒܗܪ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܡܪ. ܐܝܕܝ ܗܝ ܐܦܪܩܬܢܝ. * ܗܫܐ ܩܪܝ ܒܐܕܢܝ̈ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܕܕܚܝܠ ܘܙܐܥ. 3
ܢܗܦܘܟ ܠܗ. ܘܢܬܦܢܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܗܦܟܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ.
ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܐܫܬܚܪܘ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܬܘܒ ܣܓܝ ܗܘ ܥܡܐ ܗܢܐ. ܐܚܘܬ 4
ܐܢܘܢ ܠܡܝܐ. ܘܐܢܣܐ ܐܢܘܢ ܠܟ ܬܡܢ. ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܗܘ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. ܗܘ ܢܐܙܠ
ܥܡܟ. ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܗܘ ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. ܗܘ ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. * ܘܐܚܬܗ ܠܥܡܐ 5
ܠܡܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܟܠ ܕܠܐܠܩ ܡܝܐ ܒܠܫܢܗ ܐܝܟ ܕܠܐܠܩ ܟܠܒܐ. ܐܩܝܡ
ܠܚܘܕ. ܘܟܠ ܕܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ ܠܡܫܬܐ. ܐܩܝܡ ܠܚܘܕ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ 6
ܕܐܝܠܝܢ ܕܠܐܠܩܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܒܦܘܡܗܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܟܠܗ ܫܪܟܗ ܕܥܡܐ.
ܒܪܟܘ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗܘܢ ܠܡܫܬܐ ܡܝܐ.

Suos præterea nuntios miſit per totum Ma- 35
naſſen, qui & ipſi clanxêre poſt eum. Suos
etiam nuntios miſit ad Aſir, ad Zebolon, & ad
Nephtali, & aſcendit in occurſum eorum. Et 36
dixit Gedeon ad Dominum, Si tu ſervaturus
es per manus meas Iſraelem quemadmodum
dixiſti, Ecce ego ponam vellus lanigerum in 37
area: ſi fuerit ros ſuper vellus duntaxat, ſuper
univerſam verò terram ſiccitas, cognoſcam te
liberaturum per manus meas Iſraelem, quem-
admodum dixiſti. Atq; ita factum eſt: nam 38
poſtero die antevertens, expreſſo vellere, ro-
rem elicuit è vellere plenum catinum aquâ.
Rurſum dixit Gedeon ad Deum, Ne exar- 39
deſcat ira tua adverſùm me, loquárq; hâc tan-
tummodo vice: tentabo hâc iterum vice per
vellus; ſit *quæſo* ſiccitas ſuper vellus tantùm,
ſuper reliquam verò terram ſit ros. Fecítque 40
Deus ſic nocte illâ; nam contigit ſiccitas ſu-
per ſolum vellus, ſuper univerſam verò ter-
ram contigit ros.

CAP. VII.

IGitur manè conſurgens Nedubaal, nempe 1
Gedeon, & univerſus populus qui cum eo
erat, caſtrametati ſunt juxta In-hadar, caſtra
autem Median erant à Septentrionali parte
Gebeath collis, in convalle. Dixítq; Dominus 2
ad Gedeonem, Nimius eſt populus iſte qui
tecum eſt, ut tradam Medianitas in manus
veſtras: ne glorietur Iſrael, ac dicat, Manus
quidem mea dedit mihi victoriam. Igitur 3
proclama in auribus populi, & dic, Qui ti-
midus eſt ac formidoloſus, remaneat, & re-
vertatur à monte Gelaad: reverſiq; ſunt è po-
pulo viginti duo millia, decem verò millia re-
manſerunt. Rurſus dixit Dominus ad Gede- 4
onem, Adhuc nimius eſt populus iſte, deduc
eos ad aquas, & illic tentabo eos tibi; & de
quocunq; dixero tibi, Ille tecum abeat, is te-
cum abibit; de quocunq; verò dixero tibi,
Ille ne tecum abeat, is non abeat tecum. De- 5
ducto itaq; populo ad aquas, ait Dominus ad
Gedeonem, Omnes aquam linguâ ſuâ lam-
bentes ut lambit canis, ſimul ſtatuito; omnes
autē ſuper genua procumbentes ad bibendū,
ſimul ſtatuito. Fuit ergò numerus lambentium 6
aquam manib⁹ ad os *admotis*, trecentorum vi-
rorū; totus autem reliquus populus procubue-
rant ſuper genua ſua ad bibendam aquam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وارسل رسله في كل قبايل منسا * وخرجوا هم ايضا فتبعوه * فارسل رسله ايضا الي قبايل اسار 35
وزبولون ونفتالي * وصعدوا اليه فلقاهم * ثم قال جدعون يا رب ان كنت تخلص بني اسرايل 36
على يدي كما قلت * فهوذا انا واضعا جز صوف في البيدر ان نزل المطر على الجز وحده 37
ولا ينزل على الارض كلها عرفت انك تخلص آل اسرايل على يدي كما قلت * فكان ذلك 38
وبكر في الغد وعصر الجز * خرج منها من الماء ملو سطل * ثم قال جدعون لله * لا تغضب 39
على * فاني اتكلم هذه المرة فقط * واجرب هذه المرة ايضا بالجز * ان كانت وحدها يابسة * والارض
كلها ندية بالطل * فصنع الرب كذلك في تلك الليلة ايضا * وكان اليبس علي الجز وحدها * 40
وكان الطل على الارض كلها *

* الفصل السابع *

* فطلع جدعون الي ايرعال * وجميع الشعب الذين معه * ونزلوا في عين حادار * واما عسكر 1
اهل مدين فصار على يسار حافة الاكمة في جلعد * وقال الرب لجدعون * الشعب الذين معك 2
كثير * فان دفعت اهل مدين في ايديهم وظفرتكم بهم * افتخر اسرايل وقال * بقوتي
ظفرت * فالان مر المنادي ينادي في الشعب ويقول * من كان متخوفا مرتعبا * فليرجع وينزل 3
من جبل جلعاد * فرجع من الشعب اثنان وعشرون الفا * وبقي معه عشرة الاف * وقال الرب 4
لجدعون * هذا الشعب الذي معك ايضا كثير * انزلهم الي الماء وجربهم هناك * فالذي اقول
لك ان ينطلق معك فذلك ينطلق * والذي آمرك ان ينصرف عنك فاصرفه * فانزل 5
الشعب الي الماء * وقال الرب لجدعون * كل من يشرب الماء بلسانه كما يشرب الكلب فاعزله
ناحية * وكل من يجثوا على ركبتيه ليشرب اقمه ناحية * وكان عدد الذين يلعقون الماء 6
بلسانهم ثلاثماية رجل * وبقية الشعب جثوا على ركبهم *

Præterea miſit nuntios ſuos in omnes fa- 35
milias Manaſſis, & hi quoque exeuntes
ſecuti ſunt eum: miſit etiam nuntios ſuos
ad familias Aſer, Zebulon, & Nephtali,
quibus ad ſe aſcendentibus obvius occur-
rit. Tum dixit Gedeon, O Domine, ſi tu 36
ſervaturus es Iſraelitas per manum meā
uti dixiſti, Ecce ego poſiturus ſum ton- 37
ſuram lanæ in area: ſi deciderit pluvia
ſuper ſolam tonſurā, nec deſcenderit ſu-
per univerſam terram, novero te ſervatu-
rum Iſraelitas per manum meā, quemad-
modum dixiſti. Quod quidē evenit: nam 38
manè conſurgens tonſurā expreſſit, ema-
navitque ex ea plena ſitula aquæ. Rur- 39
ſum dixit Gedeon ad Deum, Ne iraſcaris
mihi, hâc enim ſolâ vice ſum locuturus,
& hâc etiam vice per tonſuram probatu-
rus, ſi hæc ſola fuerit ſicca, tota verò tel-
lus rore madida. Hoc etiam fecit Domin⁹ 40
illâ nocte; fuit enim ſiccitas ſuper ſolam
tonſuram, ſuper totam verò tellurem fuit
ros.

CAP. VII.

ITaque Gedeon & omnis populus qui 1
cum eo erat, aſcendentes ad Izrael ca-
ſtrametati ſunt in En-hadar; exercitus
autem Medianitarum fuit ad lævam oræ
collis in Gelaad. Dixit autem Dominus 2
ad Gedeonem, Populus qui tecum eſt, ni-
mius eſt: quòd ſi tradidero Medianitas
in manus eorum, & victoriam tribuero
vobis adverſùm eos, gloriabitur Iſrael,
ac dicet; Fortitudine meâ victoriā repor-
tavi. Præcipe igitur præconi ut proclamet 3
inter populum, ac dicat; Qui timidus eſt
& formidoloſus, revertatur, deſcendatq;
de monte Gelaad: & reverſi ſunt de po-
pulo viginti duo millia, manſeruntq; cum
eo decem millia. Dixit præterea Domi- 4
nus ad Gedeonem, Populus hic qui tecum
eſt, adhuc nimius eſt: fac deſcendant ad a-
quam, ibique tenta illos; & is de quo di-
xero tibi ut tecū abeat, abibit; quem verò
juſſero à te abſcedere, dimitte eum.
Quum ergò deſcendere feciſſet populum 5
ad aquam, dixit Dominus ad Gedeonem,
Quicunq; biberit aquā ſuâ linguâ quem-
admodum bibit canis, ſeponito eum ſeor-
ſim; quicunque verò procubuerit in genua
ſua ad bibendum, ſtatuito ſeorſim. Fuitq; 6
numerus eorum qui lamberant aquam
linguâ ſuâ, trecentorum virorum; reli-
quus autem populus procubuerat in ge-
nua.

lambentibus viris trecentis In :Ghidhon ad Dominus Dixitque
7 ויאמר יהוה אל־גדעון בשלש מאות האיש המלקקים
,*eant* populus omnis &:tua manu in Midian *dabo &* ;vos ſalvabo
אושיע אתכם ונתתי את־מדין בידך וכל־העם ילכו
& ,ſua manu in populus eſcam *ceperunt* Et .ſuum locum in *vir*
8 איש למקמו׃ ויקחו את־צדה העם בידם ואת
,ſua *tentoria* in *virum* ,dimiſit Iſrael virum omnem & :ſuas tubas
שופרתיהם ואת כל־איש ישראל שלח איש לאהליו
ei *erat* Midian *caſtrametatio* & :*apprehendit* viros trecentos *in* &
ובשלש־מאות האיש החזיק ומחנה מדין היה לו
:Dominus eum ad dixit & ,ipſa nocte in fuit Et .valle in deſubter
9 מתחת בעמק׃ ויהי בלילה ההוא ויאמר אליו יהוה
ſi Et .tua manu in *eam dedi* quia ;*caſtrametationem* in deſcende ,Surge
10 קום רד במחנה כי נתתיו בידך׃ ואם־
ad tuus puer Purah & tu deſcende ,deſcendere tu *timens*
ירא אתה לרדת רד אתה ופרה נערך אל־
confortabuntur poſtea & :loquantur quid audies Et .*caſtrametationem*
11 המחנה׃ ושמעת מה־ידברו ואחר תחזקנה
Purah & ,ipſe deſcendit Et .*caſtrametationem* in deſcendeſque ,tuæ manus
ידיך וירדת במחנה וירד הוא ופרה
,Midian Et .*caſtrametatione* in qui ,*quintatorum* extremum ad ejus puer
12 נערו אל־קצה החמשים אשר במחנה׃ ומדין
locuſta tanquam valle in *cadentes* Chedem filii omnes & ,Hamalec &
ועמלק וכל־בני־קדם נפלים בעמק כארבה
arena tanquam ,numerus non eorum camelorum & ,multitudine in
לרב ולגמליהם אין מספר כחול
ecce & ,Ghidhon Venitque .multitudine in maris *labium ſuper* quæ
13 שעל־שפת הים לרב׃ ויבא גדעון והנה־
ſomnium Ecce :dicebat & ,ſomnium ſuo proximo *narrans* vir
איש מספר לרעהו חלום ויאמר הנה חלום
caſtrametatione in ſe volvens *hordeorum* panis torta ecce & ,ſomniavi
חלמתי והנה צלול לחם שערים מתהפך במחנה
,cecidit & ,illud percuſſit & :*tentorium* ad uſque venit & ,Midian
מדין ויבא עד־האהל ויכהו ויפל
,ejus *ſocius* reſpondit Et .*tentorium* cecidit & ,deſuper illud ſubvertit &
14 ויהפכהו למעלה ונפל האהל׃ ויען רעהו
viri Joas filii Ghidhon gladius niſi hoc Non :ait &
ויאמר אין זאת בלתי אם־חרב גדעון בן־יואש איש
omnem & ,Midian ejus manu in Deus dedit :Iſrael
ישראל נתן האלהים בידו את־מדין ואת־כל־
,ſomnii narrationem Ghidhon *audire circa* ,fuit Et .*caſtrametationem*
15 המחנה׃ ויהי כשמע גדעון את־מספר החלום
caſtrametationem ad eſt reverſus & :ſe incurvavit & ;ejus *ſolutionem* &
ואת־שברו וישתחו וישב אל־מחנה
veſtra manu in Dominus dedit quia ,Surgite :ait & ,Iſrael
ישראל ויאמר קומו כי־נתן יהוה בידכם
viros trecentos Diviſitque .Midian *caſtrametationem*
16 את־מחנה מדין׃ ויחץ את־שלש־מאות האיש
,eorum omnium manû in tubas dedit & ,capita tria
שלשה ראשים ויתן שופרות ביד־כלם
Dixitque .hydriarum medio in *titiones* & ;vacuas hydrias &
17 וכדים רקים ולפדים בתוך הכדים׃ ויאמר
ingrediens ego ecce & :facietis ſic & ,videbitis me Ex ,eos ad
אליהם ממני תראו וכן תעשו והנה אנכי בא
.facietis ſic ,faciam quemadmodum ,erit & *caſtrametationis*: extremum in
בקצה המחנה והיה כאשר־אעשה כן תעשון׃
tubis in clangetis & :mecum qui omnis & ego ,tuba in clangam Et
18 ותקעתי בשופר אנכי וכל־אשר אתי ותקעתם בשופרות
,Domino ,dicetiſque ;*caſtrametationis* *omnis* circuitus vos etiam
גם־אתם סביבות כל־המחנה ואמרתם ליהוה
:Ghidhon &
ולגדעון׃

Verſio VULG. LAT.

7 Et ait Dominus ad Gedeon, In trecentis viris qui lambuerunt aquas, liberabo vos, & tradam in manu tua Madian : omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum ſuum. 8 Sumptis itaque pro numero cibariis & tubis, omnem reliquam multitudinem abire præcepit ad tabernacula ſua : et ipſe cum trecentis viris ſe certamini dedit. Caſtra autem Ma- 9 dian erant ſubter in valle. Eádem nocte dixit Dominus ad eum; Surge, & deſcende in caſtra : quia tradidi eos in manu 10 tua. Sin autem ſolus ire formidas, deſcendat tecum Pha- 11 ra puer tuus. Et cùm audieris quid loquantur, tunc confortabuntur manus tuæ, & ſecurior ad hoſtium caſtra deſcendes. Deſcendit ergò ipſe & Phara puer ejus in partem caſtrorum, ubi erant armato- 12 rum vigiliæ. Madian autem & Amalec, & omnes Orientales populi, fuſi jacebant in valle, ut locuſtarum multitudo : cameli quoque innumerabiles erant, ſicut arena quæ jacet in 13 littore maris. Cúmque veniſſet Gedeon, narrabat aliquis ſomnium proximo ſuo : & in hunc modum referebat quod viderat; Vidi ſomnium, & videbatur mihi quaſi ſubcinericius panis ex hordeo volvi, & in caſtra Madian deſcendere : cúmque perveniſſet ad tabernaculum, percuſſit illud, atque ſubvertit, & terræ funditùs co- 14 æquavit. Reſpondit is, cui loquebatur; Non eſt hoc aliud, niſi gladius Gedeonis filii Joas viri Iſraelitæ : tradidit enim Dominus in manus ejus Madi- 15 an, & omnia caſtra ejus. Cúmque audîſſet Gedeon ſomnium, & interpretationem ejus, adoravit : & reverſus eſt ad caſtra Iſrael, & ait; Surgite, tradidit enim Dominus in manꝰ noſtras 16 caſtra Madian. Diviſitque trecentos viros in tres partes, & dedit tubas in manibꝰ eorum, lagenáſque vacuas ac lampa- 17 des in medio lagenarum. Et dixit ad eos, Quod me facere videritis, hoc facite : ingrediar partem caſtrorum, & quod fe- 18 cero, ſectamini. Quando perſonuerit tuba in manu mea, vos quoque per caſtrorum circuitum clangite, & conclamate, Domino & Gedeoni.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεὼν, Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, (τ) καὶ δώσω τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς (υ) πορευέσθωσαν ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 8 Καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ (φ) ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν. (χ) καὶ τὸν πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα (ψ) εἰς σκηνὴν αὐτοῦ· καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν. καὶ ἡ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτω 9 ἐν τῇ κοιλάδι. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος, (ω) Ἀνάστα, κατάβηθι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐ- 10 τὴν ἐν τῇ χειρί σου. (α) Καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι σὺ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν 11 σου εἰς τὴν παρεμβολὴν, Καὶ ἀκούσῃ τί (β) λαλήσουσι, καὶ (γ) μετὰ τοῦτο ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ (δ) πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, οἳ ἦσαν ἐν τῇ παρεμ- 12 βολῇ. Καὶ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ καὶ (ε) πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν (ζ) βεβλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ τοῖς (η) καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ᾽ ἦσαν (θ) ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ (ι) χεῖλος τῆς θαλάσσης εἰς 13 πλῆθος. Καὶ (κ) ἦλθε Γεδεὼν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ (λ) ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ (μ) ἐνύπνιον, καὶ εἶπεν, (ν) Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου (ξ) στρεφομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιὰμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς (ο) σκηνῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν, καὶ (π) ἀνέστρεψεν αὐτὴν 14 ἄνω, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν αὕτη (ρ) εἰ μὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωὰς ἀνδρὸς Ἰσραήλ· παρέδωκεν (σ) ὁ θεὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιὰμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. 15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Γεδεὼν τὴν (τ) ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησε (υ) κυρίῳ, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν (φ) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν, Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ 16 (χ) ὑμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ. Καὶ διεῖλε τοὺς τριακοσίους (ψ) ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἔδωκε κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων, καὶ ὑδρίας κενὰς, καὶ λαμπάδας (ω) ἐν ταῖς ὑ- 17 δρίαις. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπ᾽ ἐμοῦ ὄψεσθε, καὶ (α) οὕτω ποιήσετε· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι (β) ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται (γ) καθὼς ἂν ποιήσω, (δ) οὕτω ποιή- 18 σετε. Καὶ (ε) σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ, καὶ πάντες (ζ) μετ᾽ ἐμοῦ σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις (η) κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐρεῖτε, Τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.

Et dixit Dominus ad Gedeon, In 7 *trecentis viris lambentibus ſalvabo vos: & dabo Madiam in manu tua: et omnis populus ibũt, vir ad locũ ſuum. Et ſumpſerunt* 8 *cibaria populi in manu ſua, & corneas ſuas. Et omnem virum Iſrael dimiſit, virum in tabernaculum ejus. Et trecentos viros (g) confortavit. Et caſtra Madiam erant de ſubter ejus in convalle. Et factum eſt in nocte illa, &* 9 *dixit ad eum Dominus, Exurge; deſcende in caſtra: quoniam tradidi ea in manu tua. Et ſi times* 10 *tu deſcendere; deſcende tu, & Phara puer tuus in caſtra: Et au-* 11 *dies quid loquentur: et poſt hoc invaleſcent manꝰ tuæ: et deſcendes in caſtra. Et deſcendit ipſe, & Phara puer ejus ad (h) principium ipſorum quinquaginta, qui erant in caſtris. Et Madiam,* 12 *& Amalec, & omnes filii Orientis jacentes in valle, ſicut locuſta in multitudine: & camelis eorum non erat numerus: ſed erant velut arena, quæ eſt ad labium maris, in multitudine. Et venit Gedeon: et* 13 *ecce vir narrans proximo ſuo ſomnium, & dixit; Ecce ſomniavi ſomnium: & ecce (i) menſa panis hordeacei volvẽs ſe in caſtra Madiam: & venit uſq; ad tabernaculum, & percuſſit illud: (k) & cecidit. Et ſubvertit illud deſuper: et cecidit tabernaculũ. Et re-* 14 *ſpondit proximus ejus, & dixit; Non eſt hæc, niſi gladius Gedeon filii Joas, viri Iſrael. Tradidit Dñs in manu ejus Madiam, et univerſa caſtra. Et factum eſt; poſt-* 15 *quã audivit Gedeon narrationẽ ſomnii, & interpretationẽ ejus; et adoravit Dominum: et revertit in caſtra Iſrael, et dixit, Surgite; quoniã tradidit Dominus in manu noſtra caſtra Madiam. Et di-* 16 *viſit trecentos viros in tria principia: et dedit corneas in manu omnium, & hydrias vacuas, & lampadas in hydriis. Et dixit ad* 17 *eos; Ex me videbitis: et ſic facietis. Et ecce ego ingredior in principium caſtrorum: & erit; ſicut utique fecero, ſic facietis. Et* 18 *canam in cornea ego: & omnes mecum canetis in corneis in circuitu omnium caſtrorum: & dicetis, (l) Domino, & ipſi Gedeon.*

MS.A. (τ) καὶ παραδώσω (υ) ἀποτρεχέτω ἀνὴρ (φ) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, (χ) καὶ πάντα ἄνδρα (ψ) εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν ὑποκάτωθεν ἐν τῇ (ω) Ἀνάβηθι, κατάβηθι τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐντεῦθεν, ὅτι (α) Εἰ δὲ φοβῇ (β) λαλοῦσιν, (γ) μετὰ ταῦτα (δ) εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ (ε) πάντες υἱοὶ (ζ) παρεμβεβλήκεισαν (η) καμήλοις οὐκ (θ) ὥσπερ (ι) τὸ χεῖλος τῆς (κ) εἰσῆλθεν (λ) ἐξηγεῖτο (μ) τὸ ἐνύπνιον, (ν) Ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον ὃ ἠνυπνιάσθην, καὶ (ξ) κυλιομένη ἐν (ο) σκηνῆς Μαδιὰμ, καὶ (π) κατέστρεψεν (ρ) ἀλλ᾽ ἢ (σ) κύριος ἐν (τ) διήγησιν (υ) κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν (φ) παρεμβολὴν, καὶ (χ) ὑμῶν (ψ) ἄνδρας τρεῖς (ω) ἐμ μέσῳ τῶν ὑδριῶν. (α) οὕτως (β) ἐμ μέσῳ τῆς (γ) ὡς ἐὰν (δ) οὕτως (ε) σαλπιῶ τῇ (ζ) οἱ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ σαλπιεῖτε τῇ (η) καὶ ὑμεῖς κύκλῳ τῆς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר יי לגדעון בתלת מאה גוברין דשדן בידיהון לפומהון אפרוק יתכון ואמסר ית
8 מדינאי בידך וכל עמא ייזלון גבר לאתריה׃ ונסיבו ית זודי עמא בידיהון וית שופריהון
וית כל אנש ישראל שלח גבר לקרווהי ובתלת מאה גברא אתקף ומשירית מדינאי
9 שריא לקבליה משפולי מישרא׃ והוה בליליא ההוא ואמר ליה יי קום חות במשריתא
10 ארי מסרתנון בידך׃ ואם דחיל את למיחת חות את ופורה עולמך למשריתא׃ 11 ותשמע
מה ימללון ובתר כן יתקוף ידך ותיחות במשריתא ונחת הוא ופורה עולמיה לסטר
12 מזרזיא די במשריתא׃ ומדינאי ועמלקאי וכל בני מדנחא רמן במישרא כגובאי לסגי
13 ולגמליהון לית מנין כחלא די על כיף ימא לסגי׃ ואתא גדעון והא גברא משתעי
לחבריה חלמא ואמר הא חלמא חלמית והא חרר דלחם שעורין מתהפך במשרית
14 מדינאי ואתא עד משכנא ומחהי ונפל והפכיה לעילא ונפל משכנא׃ ואתיב חבריה
ואמר לית דא אלהן חרבא דגדעון בר יואש אנש ישראל מסר יי בידיה ית מדינאי וית
15 כל משריתא׃ והוה כד שמע גדעון ית שועית חלמא וית פשריה ואודי ותב למשריתא
16 דישראל ואמר קומו ארי מסר יי בידכון ית משרית מדינאי׃ ופלג ית תלת מאה
גברא לתלת משרין ויהב שופריא ביד כולהון וכדין ריקנין ובעוריא בגו כדין׃
17 ואמר להון מני תחזון וכן תעבדון והא אנא אתי בסיפי משריתא ויהי כמא
18 דאעביד כן תעבדון׃ ואתקע בשופרא אנא וכל דעמי ותתקעון בשופריא אף
אתון סחרנות כל משריתא ותימרון חרבא דמקטלא מן קדם יי ונצחנא על
ידי גדעון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Dñs ad Gidghon, In trecentis viris, qui projicientes in manibus 7 ſuis ad os ſuum, liberabo vos, & tradam Midianæos in manu tua: & omnis populus ibunt vir ad locum ſuum. Et tulerunt commeatus populi in ma- 8 nibus eorum, & buccinas eorum, & omnem hominem Iſrael miſit in urbem ſuam; & in trecentis viris fortificatus eſt; & exercitus Midianæorum poſuit ad-contra eum in depreſſionibus planiciei. Et fuit 9 in nocte illa, & dixit illi Dñs, Surge, deſcende in caſtra, nam tradidi eos in manu tua. Et ſi timens tu ad deſcendendum, deſcende tu & Phura 10 puer tuus ad caſtra. Et audies quid *loquentur*; & poſtea *fortificabitur* 11 *manus tua*, & deſcendes in caſtris: & deſcendit ille & Phura puer ejus ad extremitatem armatorum qui in caſtris. Et Midianæi & Ghamalekæi, 12 & omnes filii Orientis projecti in caſtris, ut locuſta, ad multitudinem: & camelis eorum non erat numerus, ſicut pulvis qui ſuper littus maris ad multitudinem. Et venit Gidghon, & ecce vir narrans ſocio ſuo ſomni- 13 um: & dixit, Ecce ſomnium ſomniavi; & ecce placenta panis ordeacei convoluta eſt in caſtris Midianæorum, & venit uſq; ad tabernaculum, & percuſſit illud, & cecidit & evertit illud ad-ſurſum, & cecidit tabernaculum. Et reſpondit ſocius ejus: & dixit ei, Non eſt hoc, niſi gladius Gid- 14 ghon filii Joas hominis Iſraelis: tradidit Dominus in manu ejus Midianæos & omnia caſtra. Et fuit quando audivit Gidghon narrationem ſom- 15 nii, & expoſitionem ejus, & laudavit, & rediit ad caſtra Iſrael; & dixit, Surgite, nam tradidit Dñs in manibus veſtris caſtra Midianæorum. Et di- 16 viſit trecentos viros in tres turmas, & dedit buccinas in manu omnium eorum, & cados inanes, & lampades in medio cadorum. Et dixit illis, 17 Ex me videbitis, & ſic facietis: & ecce ego veniam in finibꝰ caſtrorum; & erit ut id quod faciam, & ſic facietis. Et clangam in buccina, ego & omnes 18 qui mecum, & clangetis in buccinis etiam vos in circuitu omnium caſtrorum: & dicetis, Gladius *occîdens* ab-ante Dominum & victoria ſuper manus Gidghon.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܒܗܠܝܢ ܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܠܚܟܘ ܡܝܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ 7
ܠܦܘܡܗܘܢ. ܐܦܪܘܩܟܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܠܡܕܝܢܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܢܗܦܘܟ ܐܢܫ
ܠܐܬܪܗ. * ܘܢܣܒܘ ܙܘܕܝܗܘܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܩܪܢܬܗܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ 8
ܐܝܣܪܝܠ ܫܪܐ ܐܢܫ. ܐܢܫ ܠܝܪܬܘܬܗ ܘܠܡܫܟܢܗ. ܘܒܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܐ ܐܬܚܝܠ. ܘܡܫܪܝܬܐ
ܕܡܕܝܢ ܗܘܬ ܠܬܚܬ ܡܢܗ ܒܒܩܥܬܐ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܩܘܡ ܚܘܬ 9
ܠܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡܬܗ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܢ ܕܚܠ ܐܢܬ ܠܡܚܬ. ܚܘܬ ܐܢܬ ܘܦܘܪܐ 10
ܛܠܝܟ ܠܡܫܪܝܬܐ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢܐ ܡܡܠܠܝܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܢܬܚܝܠܢ ܐܝܕܝܟ. 11
ܘܢܚܬ ܠܡܫܪܝܬܐ ܗܘ ܘܦܘܪܐ ܛܠܝܗ. ܠܘܬ ܪܫ ܚܡܫܝܢ ܕܡܫܪܝܬܐ. * ܘܡܕܝܢ 12
ܘܥܡܠܝܩ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܪܩܡ. ܢܦܝܠܝܢ ܒܒܩܥܬܐ ܐܝܟ ܩܡܨܐ. ܣܓܝܐܐ. ܘܠܗܘܢ
ܘܠܓܡܠܝܗܘܢ. ܠܝܬ ܡܢܝܢܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬܗ ܕܝܡܐ. ܣܓܝܐܐ. * ܘܐܬܐ ܓܕܥܘܢ. 13
ܘܫܡܥ ܓܒܪܐ ܕܡܫܬܥܐ ܠܚܒܪܗ ܚܠܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܠܡܐ ܚܠܡܬ ܗܘܝܬ ܕܓܪܝܨܬܐ
ܕܠܚܡܐ ܕܣܥܪܐ ܡܬܥܓܠܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܡܛܬ ܥܕܡܐ ܠܡܫܟܢܐ. ܘܗܦܟܬܗ ܠܥܠ.
ܘܢܦܠ ܡܫܟܢܐ. * ܥܢܐ ܚܒܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܕܝܠܗ ܗܢܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܣܦܣܪܗ 14
ܕܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܓܢܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܫܠܡ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܗ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ.
* ܘܟܕ ܫܡܥ ܓܕܥܘܢ ܠܫܘܥܝܬܗ ܕܚܠܡܐ ܘܦܘܫܩܗ. ܣܓܕ ܘܗܦܟ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 15
ܘܐܡܪ. ܩܘܡܘ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ. * ܘܦܠܓ 16
ܠܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܠܬܠܬܐ ܪܫܝܢ. ܘܝܗܒ ܩܪܢܬܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ. ܘܩܘܠܐ
ܣܪܝܩܐ ܘܠܡܦܐܕܐ ܒܓܘ ܩܘܠܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܝ ܚܙܘ ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘ. ܗܐ 17
ܐܢܐ ܥܐܠ ܠܓܘ ܡܫܪܝܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܐܢܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ. * ܘܐܙܥܩ ܐܢܐ 18
ܒܩܪܢܐ ܐܢܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܝ. ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܙܥܩܘ ܒܩܪܢܬܐ ܚܕܪܝܗ ܕܟܠܗ
ܡܫܪܝܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܚܪܒܐ ܠܡܪܝܐ ܘܠܓܕܥܘܢ.

7 * Et ait Dominus ad Gedeonem, Trecentis hiſce viris qui lamberunt aquam manibus ad os *admotis*, ſervabo vos, tradámque Medianitas in manus veſtras: totus verò *reliquus* populus revertatur quiſque ad locum ſuum. 8 Sumpſerunt igitur cunctus populus viaticum ſuum in manus ſuas, & cornua ſua: omnes autem filios Iſrael dimiſit, quemque ad hæreditatem ſuam & ad tentorium ſuum, ſeſeque trecentis illis munivit: caſtra verò Median erant inferiùs in valle. 9 Factúmque eſt nocte illâ ut diceret ad eum Dominus, Surge, deſcende in caſtra, quoniam tradidi ea in manus tuas. 10 Quòd ſi deſcendere times, deſcende tu & Phara adoleſcens tuus in caſtra; 11 Audiéſque quid loquantur, ac tunc confirmabuntur manus tuæ. Deſcendit itaque in caſtra ipſe & Phara juvenis ſuus prope ducem quinquaginta *militum*, qui erat in caſtris. 12 (Median autem, & Amalec, omnéſq; filii Recem jacebant in valle inſtar locuſtarum plurimi; ipſis enim & camelis eorum non erat numerus, *quippe qui* arenam quæ ſecus litus maris eſt, multitudine æquabant.) 13 Et accedens Gedeon vidit quendam narrantem proximo ſuo ſomnium, eíque dicentem, Vidi in ſomnio meo placentam panis hordeacei ſeſe circumagentem per caſtra Median quæ tentorium uſque deveniens ſubvertit illud supernè, cecidítque tentorium. 14 Reſpondens proximus ejus ait illi, Nihil hoc *aliud* eſt, niſi gladius Gedeonis filii Joas gigantis Iſraelitici, in cujus manum tradidit Deus caſtra Median. 15 Auditâ Gedeon narratione ſomnii ejúſque expoſitione, adoravit, & reverſus ad caſtra Iſraelis dixit, Surgite, quoniam tradidit Deus in manus veſtras caſtra Median. 16 Et diſtributis trecentis viris in tria capita, præcepit ut ſinguli cornua tenerent manibus ſuis, & hydrias vacuas, lampadéſque in medio hydriarum. 17 Et dixit eis, Me ſpectate, & ſic agite. Ecce ego in media caſtra ſum ingreſſurus, quemadmodum faciam, ſic facite. 18 Buccinâ clangam ego & univerſus populus qui mecum ſunt; & vos etiam clangite buccinas circum univerſa caſtra, & dicite, Gladius Domino eſt ac Gedeoni.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال الرب لجدعون * بهولاء الثلثماية الذين شربوا الماء بالسنتهم اخلصكم * وادفع 7
المدينيين في ايديكم * والقوم ليرجع كلهم الي مواضعهم * فاخذ الثلثماية رجل زادهم 8
والقرون بايديهم * فاما جميع بني اسرايل فانصرفوا كل واحد الي منزله وميراثه * وبقوا الثلثماية
رجل * واما عسكر مدين فصار اسفل في الغور * فلما جنهم الليل قال له الرب * انهض قايما وانزل 9
الي عسكرهم * لان قد دفعتهم في يديك * وان كنت تخاف ان تنزل * انزل انت وفارا عبدك الي 10
العسكر * لتسمع كلامهم وما يقولون * لتقوي حينيذ وتشتد يدك * فنزل هو وفارا فتاه * ووقف 11
علي راس خمسين * وكان اهل مدين * واهل عماليق * وبنو راقيم نزولا في الغور ككثرة الجراد * 12
ولم يكونوا يحصون ولا تحصي ابلهم * لانهم كانوا بالكثرة كالرمل التي علي شاطي البحر *
* فجاء جدعون ليلا * وسمع رجلا يعبر رويا علي صاحبه * وقال له * رايت فيما يري النايم * كان 13
رغيف خبز من شعير يتقلب في عسكر مدين * فانقلب حتي صار الي خيم الروساء * ثم اقلب
الخيم الي اسفل * ففسر له صاحبه الرويا وقال له * ليس هذا الرغيف الا حرب جدعون بن يواس 14
جبار اسرايل * الذي دفع الله اليه عسكر مدين * فلما سمع جدعون الرويا وتفسيرها سجد 15
لله * ورجع الي عسكر بني اسرايل وقال لهم * قوموا الان الرب قد دفع اليكم عسكر مدين
وظفركم به * وقسم الثلثماية الذين معه ثلاثة فرق * وامرهم ان يمسكوا بايديهم قدورا وجرارا 16
فارغة فيها مصباح نار * وقال لهم * انظروا الي واعملوا كما اعمل * هوذا انا داخل الي العسكر * 17
فكما اعمل كذلك فاعملوا * وسانفخ في الصور انا وجميع من معي * فاذا سمعتم انفخوا 18
انتم بالقرون التي معكم وقولوا * الحرب للرب ولجدعون *

7 * *Tum dixit Dominus Gedeoni, Per hos trecentos qui aquã ſuis linguis biberunt, liberabo vos, tradamque Medianitas in manus veſtras: iſte verò populus revertantur omnes ad loca ſua.* 8 *Itaque ſumpſerunt trecenti illi viri viaticum ſuum, & cornua manibus ſuis: univerſi verò filii Iſrael abierunt unuſquiſque ad domicilium ſuum et ad hæreditatem ſuam, manentibus trecentis illis viris: porrò exercitus Median erat infrà in valle.* 9 *Cúmque nox obtexiſſet eos, dixit illi Dominus, Surge ſtans, & deſcende ad exercitum eorum; jam enim tradidi eos in manus tuas.* 10 *Quòd ſi times deſcendere, deſcende tu et Phara ſervus tuus ad exercitum;* 11 *Audies quidem ſermonem eorũ, & quid dicant; ac tunc confortabitur atq; corroborabitur manus tua. Deſcendens igitur ipſe cum Phara puero ſuo, aſtitit duci quinquaginta virorum.* 12 *(Cæterùm Medianitæ & Amalecitæ, & filii Recem caſtra poſuerant in convalle, multitudine pares locuſtis; neque enim numerari poterant, nec ſupputari* poterant *cameli eorum, quoniã erant multitudine pares arenæ quæ eſt ſecus litus maris)* 13 *Venit inquam Gedeon noctu, audivitque virum quendam narrantem ſomnium ſocio ſuo, eique dicentẽ, Vidi in eo quod videre* ſolet *qui dormit* (i. in ſomnio) *quaſi placentam panis hordeacei ſeſe verſantem inter exercitum Median, quæ* tamdiu *ſe verſavit quoad pervenerit ad tentoria ducum, tum tentoria deorſum deturbârit.* 14 *Explicavit autem illi ſocius ejus ſomniũ, dixitque ad eum, Non eſt placenta iſta, niſi bellum Gedeonis filii Joas gigantis Iſraelitici, cui tradidit Deus exercitum Median.* 15 *Cùm igitur audiſſet Gedeon ſomnium & interpretationẽ ejus, Deum adoravit, & reverſus ad exercitum filiorum Iſrael, dixit eis; Surgite modò, jam tradidit vobis Dominus exercitum Median, victoréſque reddidit adversùs eum.* 16 *Diviſiſq; trecentis viris qui ſecum erant, in tres turmas, juſſit eis ut manibus ſuis tenerent ollas & hydrias vacuas in quib' eſſet fax ignea.* 17 *Tum dixit eis, Me reſpicite, & quemadmodum faciam, facite: ecce ego ingreſſurus ſum in exercitum; quemadmodum faciam, ita facite.* 18 *Nam cornu ſum inflaturus ego & omnes qui mecum erunt; quod cùm audieritis, inflate vos* etiam *cornua quæ vobiſcum ſunt; ac dicite, Bellũ Domino eſt ac Gedeoni.*

CA P. VII.
LXX. Interp.
TINA.

Et dixit Dominus ad Gedeon, In
trecentis viris lambentibus ſal-
vabo vos: & dabo Madiam in
manu tua: et omnis populus ibit,
vir ad locũ ſuum. Et ſumpſerunt
cibaria populi in manu ſua, &
corneas ſuas. Et omnem virum
Iſrael dimiſit, virum in taberna-
culum ejus. Et trecentos viros (g)
confortavit. Et caſtra Madiam
erant de ſubter ejus in convalle.
Et factum eſt in nocte illa, &
dixit ad eum Dominus, Exurge,
deſcende in caſtra: quoniam tra-
didi ea in manu tua. Et ſi times
tu deſcendere, deſcende tu, &
Phara puer tuus in caſtra: Et au-
dies quid loquantur: et poſt hæc
invaleſcent man' tuæ: et deſcen-
des in caſtra. Et deſcendit ipſe,
& Phara puer ejus ad (h) prin-
cipium ipſorum quinquaginta,
qui erant in caſtris. Et Madiam
& Amalec, & omnes filii Orien-
tis jacentes in valle, ſicut locuſta
in multitudine: & camelis eorum
non erat numerus: ſed erant ſicut
arena, quæ eſt ad labium maris in
multitudine. Et venit Gedeon:
ecce vir narrans proximo ſuo ſo-
mnium, & dixit; Ecce ſomniavi
ſomnium: & ecce (i) mcuſa panis
hordeacei volvẽs ſe in caſtra Ma-
diam: & venit uſq; ad taberna-
culum, & percuſſit illud: (k) &
cecidit. Et ſubvertit illud de-
per: et cecidit tabernaculũ. Et re-
ſpondit proximus ejus, & dixit;
Non eſt hæc, niſi gladius Gedeon
filii Joas, viri Iſrael. Tradidit
Deus in manu ejus Madiam, u-
niverſa caſtra. Et factum eſt, ut
quã audivit Gedeon narrationẽ
ſomnii, & interpretationẽ ejus,
adoravit Dominum: et reverſus
caſtra Iſrael, et dixit, Surgite,
quoniã tradidit Dominus in ma-
nu noſtra caſtra Madiam. Et di-
viſit trecentos viros in tria prin-
cipia: et dedit corneas in manu
omnium, & hydrias vacuas, &
lampadas in hydriis. Et dixit ad
eos; Ex me videbitis: et ſic faci-
tis. Et ecce ego ingredior in prin-
cipium caſtrorum: & erit, ſicut
utique fecero, ſic facietis.
canam in cornea ego: & omnes
mecum canetis in corneis in cir-
cuitu omnium caſtrorum: & di-
cetis, (l) Domino, & ipſi Ge-
deon.

ἀνὴρ (φ) ἐν
τριακοσίων ἀνδρῶν
ἐν τῇ (ω) Ἀνάϐηθι, κατάϐηθι
(α) Εἰ δὲ φοϐῇ (β) λαλοῦσιν
πάντες υἱοὶ (ζ) παρεμϐεϐλήκ
(κ) εἰσῆλθεν (λ) ἐξηγεῖ
(ξ) κυλιομένη ἐν (ο)
ἐν (τ) διήγησιν (υ)
ἄνδρας τρεῖς (ω) ἐμ μέσῳ
(δ) οὕτως (ε) σαλπιῶ

Verſio Latina.

is, qui projicientes in manibus
dianæos in manu tua: & omnes
runt commeatus populi in
omnem hominem Iſrael
fortificatus eſt; & exercitus
preſſionibus planiciei. Et
ſcende in caſtra, nam tradidi
dendum, deſcende tu & Phura
nentur; & poſtea fortificabuntur
ſcendit ille & Phura puer ejus
Et Midianæi & Ghamalecitæ
ut locuſta, ad multitudinem
t pulvis qui ſuper littus maris
ce vir narrans ſocio ſuo ſomnium
& ecce placenta panis ordeacei
venit uſq; ad tabernaculum, &
d-ſurſum, & cecidit tabernaculum
Non eſt hoc, niſi gladius Gideon
Dominus in manu ejus Midian
ivit Gidghon narrationem ſomnii
rediit ad caſtra Iſrael; & dixit
ris caſtra Midianæorum. Et di-
dit buccinas in manu omnium
nedio cadorum. Et dixit illis
o veniam in finib' caſtrorum, &
angam in buccina, ego & omnes
vos in circuitu omnium caſtrorum
Dominum & victoria ſuper

extremum in ,ſecum qui viri centum & ,Ghidhon eſt ingreſſus Et
19 ויבא גדעון ומאה־איש אשר־אתו בקצה
ſuſcitando tantùm ;mediæ *cuſtodiæ* caput ,*caſtrametationis*
המחנה ראש האשמרת התיכונה אך הקם
collidendo & ;tubis *in* clanxerunt & ;cuſtodes ſuſcitaverunt
הקימו את־השמרים ויתקעו בשופרות ונפוץ
capita tria clanxerunt Et .eorum *manu* in quæ ,hydrias
20 הכדים אשר בידם׃ ויתקעו שלשת הראשים
manu in apprehenderunt & ,hydrias fregerunt & ,tubis in
בשופרות וישברו הכדים ויחזיקו ביד־
;clangendum ad tubas ſua dextera manu in & ,*titiones* ſua ſiniſtra
שמאולם בלפידים וביד־ימינם השופרות לתקוע
vir Steteruntque .Ghidhon & ,Domino Gladius :clamaveruntque
21 ויקראו חרב ליהוה ולגדעון׃ ויעמדו איש
,*caſtrametatio* *omnis eſt* confracta & ;*caſtrametationem circum* *ſe ſub*
תחתיו סביב למחנה וירץ כל־המחנה
:tubis trecenti Clanxeruntque .fugeruntq; ,ſunt vociferati &
22 ויריעו ויניסו׃ ויתקעו שלש־מאות השופרות
omnem in & ,ſuum *ſocium* in *viri* gladium Dominus poſuit &
וישם יהוה את־חרב איש ברעהו ובכל־
ad uſq; Seredath in haſittah-Beth ad uſq; *caſtrametatio fugit* & :*caſtrametatione*
המחנה וינס המחנה עד־בית השטה צררתה עד
Iſrael vir eſt *accitus* Et .Tabbath *ſuper* ,mecholah-Abel *labium*
23 שפת־אבל מחולה על־טבת׃ ויצעק איש־ישראל
ſunt perſecuti & :Menaſſeh omni de & ,Aſer de & ,Napthali de
מנפתלי ומן־אשר ומן־כל־מנשה וירדפו
montem omnem in Ghidhon miſit Nuncioſque .Midian poſt
24 אחרי מדין׃ ומלאכים שלח גדעון בכל־הר
eis capite &,Midian occurſum in Deſcendite:dicendo,Ephraim
אפרים לאמר רדו לקראת מדין ולכדו להם את־
vir omnis eſt *accitus* Et .Jarden & ,Bethbarah ad uſque aquas
המים עד בית־ברה ואת־הירדן ויצעק כל־איש
.Jarden & ,Bethbarah ad uſque aquas ceperunt & ,Ephraim
אפרים וילכדו את־המים עד בית ברה ואת־הירדן׃
,Zeeb & ,Horeb ,Midian principes duos comprehenderunt Et
25 וילכדו שני־שרי מדין את־ערב ואת־זאב
occiderunt Zeeb & ;Horeb petra in Horeb interfecerunt &
ויהרגו את־עורב בצור־עורב ואת־זאב הרגו
Zeeb & Horeb caput & :Midian *ad* ſunt perſecuti &;Zeeb torculari in
ביקב־זאב וירדפו אל־מדין וראש־ערב וזאב
.Jarden *tranſitu à* Ghidhon ad attulerunt
הביאו אל־גדעון מעבר לירדן׃

CAP. VIII. ח

feciſti hoc *verbum* Cur :Ephraim *vir* eum ad dixerunt Et
1 ויאמרו אליו איש אפרים מה־הדבר הזה עשית
?Midian *in* pugnandum ad *ibas* cùm *nobis* *vocandum* *non ad* ,nobis
לנו לבלתי קראות לנו כי הלכת להלחם במדין
feci Quid :eos ad Dixitque .*fortitudine in* ſecum jurgaverunt &
2 ויריבון אתו בחזקה׃ ויאמר אליהם מה־עשיתי
?Abihezer vindemia *præ* Ephraim *racemi* *bonum* nonne?vos ſicut nunc
עתה ככם הלא טוב עללות אפרים מבציר אביעזר׃
,Horeb ,Midian principes Deus *dedit* veſtra manu In
3 בידכם נתן אלהים את־שרי מדין את־ערב
ſe *remiſit* Tunc ?vos ſicut facere potui Quid & :Zeeb &
ואת־זאב ומה־יכלתי עשות ככם אז רפתה
venit Et .hoc verbum *ipſum loquendo in* ,*eo deſuper* eorũ ſpiritus
4 רוחם מעליו בדברו הדבר הזה׃ ויבא
qui viri trecenti & ,ipſe tranſiens ,Jarden ad Ghidhon
גדעון הירדנה עבר הוא ושלש־מאות האיש אשר
.perſequentes & ,laſſi ſecum
אתו עיפים ורדפים׃

Verſio VULG. LAT.

19 Ingreſſúſque eſt Gedeon, & trecenti viri qui erant cum eo, in partem caſtrorum, incipientibus vigiliis noctis mediæ: & cuſtodib⁹ ſuſcitatis, cœperunt buccinis clangere, & complodere inter ſe lagenas. 20 Cúmq; per gyrum caſtrorum in tribus perſonarent locis, & hydrias confregiſſent, tenuerunt ſiniſtris manib⁹ lampades, & dextris ſonantes tubas, clamaverúntque; Gladius Domini & Gedeonis, 21 Stantes ſinguli in loco ſuo per circuitum caſtrorum hoſtilium. Omnia itaque caſtra turbata ſunt, & vociferantes, ululantéſque fugerunt: 22 Et nihilominùs inſiſtebant trecenti viri buccinis perſonantes. Immiſitque Dñs gladium in omnibus caſtris, & mutuâ ſe cæde truncabant, 23 Fugientes uſque ad Bethſetta, & crepidinẽ Abelmehula in Tebbath. Conclamantes autem viri Iſrael de Nephthali, & Aſer, & omni Manaſſe, perſequebantur Madian. 24 Miſítq; Gedeon nuntios in omnem montem Ephraim, dicens; Deſcendite in occurſum Madian, & occupate aquas uſque Bethbera atque Jordanẽ. Clamavítque omnis Ephraim, & præoccupavit aquas atque Jordanem uſque Bethbera. 25 Apprehenſóſque duos viros Madian, Oreb & Zeb, interfecit Oreb in Petra Oreb, Zeb verò in Torculari Zeb. Et perſecuti ſunt Madian, capita Oreb & Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Jordanis.

CAP. VIII.

1 DIxerúntque ad eum viri Ephraim; Quid eſt hoc quod facere voluiſti, ut nos non vocares, cùm ad pugnam pergeres contra Madian? jurgantes fortiter, & propè vim inferentes. 2 Quibus ille reſpondit; Quid enim tale facere potui, quale vos feciſtis? nónne melior eſt racemus Ephraim, vindemiis 3 Abiezer? In manus veſtras Dominus tradidit principes Madian, Oreb & Zeb: quid tale facere potui, quale vos feciſtis? Quod cùm locutus eſſet, requievit ſpiritus eorum, quo 4 tumebant contra eum. Cúmque veniſſet Gedeon ad Jordanem, tranſivit cum cum trecentis viris qui ſecum erant: & præ laſſitudine, fugientes perſequi non poterant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἰσῆλθε Γεδεὼν (θ) καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης· καὶ ἐγείροντες ἤγειραν τοὺς φυλάσσοντας, καὶ (ι) ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς 20 ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας, (κ) καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν· καὶ ἀνέκραξαν, Ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών. 21 Καὶ ἔστησεν (λ) ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἔδραμεν πᾶσα ἡ παρεμβολή, 22 καὶ ἐσήμαναν, καὶ ἔφυγον. Καὶ (μ) ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις. καὶ ἔθηκε κύριος τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον 23 αὐτοῦ (ν) ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ. Καὶ (ξ) ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ (ο) ἕως Βηθσεὲδ Ταγαραγαθὰ Ἀβελμεουλὰ ἐπὶ Ταβάθ. καὶ (π) ἐβόησαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ρ) ἀπὸ Νεφθαλί, καὶ ἀπὸ Ἀσήρ, καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασσῆ, καὶ 24 (σ) ἐδίωξαν ὀπίσω Μαδιάμ. Καὶ ἀγγέλους (τ) ἀπέστειλε Γεδεὼν ἐν παντὶ (υ) ὄρει Ἐφραίμ, λέγων, (φ) Κατάβητε εἰς συνάντησιν Μαδιάμ, καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. καὶ ἐβόησε πᾶς ἀνὴρ Ἐφραίμ, καὶ προκατελάβοντο τὸ (χ) ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. 25 Καὶ (ψ) συνέλαβον τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ, καὶ τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ (ω) ἐν Σοὺρ Ὠρήβ, καὶ τὸν Ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν (α) Ἰακεφζήφ. καὶ κατεδίωξαν (β) τὴν Μαδιάμ· καὶ τὴν κεφαλὴν Ὠρὴβ καὶ Ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεὼν (γ) ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

19 *Et intravit Gedeon, & centũ viri qui cum eo, in principium caſtrorum, in principio cuſtodiæ mediæ. Et excitantes excitârunt cuſtodes, & cecinerunt in corneis, et excuſſerũt hydrias, quæ in manib⁹ eorũ. 20 Et cecinerũt tria principia in corneis, & contriverunt hydrias: et tenuerunt in manibus ſiniſtris ſuis lampadas, & in manib⁹ dextris ſuis corneas ad clãgendum. Et exclamaverunt, Gladius Domino, & ipſi Gedeon. 21 Et ſtetit vir ſuper ſe in circuitu caſtrorũ: & cucurrerunt univerſa caſtra, & (m) ſignificaverunt, & fugerunt. 22 Et cecinerunt in trecentis corneis. Et poſuit Domin⁹ gladiũ viri in proximũ ejus in univerſis caſtris. 23 Et fugerunt caſtra uſq; Bethſeed (π) Tagaragatha Abelmeula ſuper Tabath. Et clamaverunt vir Iſrael ex Nephthali, et ex Aſer, et ex omni Manaſſe: & perſecuti ſunt poſt Madiam. 24 Et nuntios miſit Gedeon in omnẽ montem Ephræm, dicens; Deſcendite in occurſum Madiam: et occupate (o) eis aquam uſq; Bethera, & Jordanem. Et clamavit omnis vir Ephræm: & præoccupârunt aquam uſq; Bethera, & Jordanem. 25 Et comprehenderunt principes Madiam, & Oreb & Zeb: et interfecerunt Oreb in Sur Oreb: & Zeb interfecerunt in (p) Hiacephzeph. Et perſequuti ſunt Madiam: & caput Oreb et Zeb attulerunt ad Gedeon de trans Jordanem.*

MS. A. (θ) καὶ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης· πλὴν ἐγέρσει ἤγειρεν τοὺς (ι) ἐσάλπισαν τῇ (κ) καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν * τῶν * καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίναι τοῦ (λ) ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ (μ) ἐσάλπισαν αἱ κερατίναι. καὶ ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς (ν) καὶ ἐν ὅλῃ τῇ (ξ) ἔφυγεν πᾶσα ἡ (ο) ἕως τῆς Βασεεττά, καὶ συνηγμένη ἕως χείλους Βασμεελὰ καὶ ἐπὶ Γαβάθ. (π) ἐβόησεν (ρ) ἐκ Νεφθαλεὶμ, καὶ ἐξ Ἀσήρ, καὶ ἐκ παντὸς Μαννασῆ, (σ) κατεδίωξαν (τ) ἐξαπέστειλεν (υ) ὁρίῳ (φ) Ἀνάστητε καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς (χ) ὕδωρ Βαιθηρὰ (ψ) συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν (ω) ἐν Σουρείν, καὶ (α) Ἰακεφζήβ. (β) Μαδιάμ· καὶ (γ) ἐκ τοῦ πέραν

Κεφ. η'.

1 ΚΑὶ (α) εἶπαν πρὸς Γεδεὼν ἀνὴρ Ἐφραίμ, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς (β) ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι ἐν Μαδιάμ; καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν 2 ἰσχυρῶς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; (γ) ἢ οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς Ἐφραὶμ ἢ τρυγητὸς Ἀβιέζερ; 3 Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί (δ) ἠδυνήθην ποιῆσαι (ε) ὡς ὑμεῖς; (ζ) τότε ἀνέθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ 4 λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς (η) καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ πεινῶντες καὶ διώκοντες.

CAP. VIII.

1 *ET dixerunt ad Gedeon vir Ephræm; Quid verbum hoc feciſti nobis, ut non vocares nos, quãdo iviſti pugnare in Madiam? Et (a) jurgabant adverſus eum fortiter. 2 Et dixit ad eos, Quid feci nunc, ſicut vos? Nonne melior racemus Ephræm, quàm vindemia Abiezer? 3 In manu veſtra tradidit Domin⁹ principes Madiam, Oreb, & Zeb. Et quid potui facere, ſicut vos? Tunc remiſit ſe ſpiritus eorũ ab eo, dum ille loqueretur ſermonem hunc. 4 Et venit Gedeon ad Jordanem; & tranſiit ipſe, et trecenti viri, qui cum eo, (b) eſurientes, et perſequentes.*

MS. A. (α) εἶπεν πρὸς αὐτὸν (β) ὅτε ἐξεπορεύου πολεμῆσαι ἐν τῇ Μαδιάμ; καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. (γ) Οὐχὶ * κρείττω ἐπιφυλλίδες (δ) ἠδυνάσθην (ε) καθὼς (ζ) καὶ κατέπαυσεν. τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα (η) καὶ διακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ואתא גדעון ומאה גברא דעמיה בסיפי משריתא בריש מטרתא מציעתא ברם אקמא
20 אקימו ית נטריא ותקעו בשופריא ונפצו כדין דבידיהון׃ ותקעו תלת משרין בשופריא
ותברו כדיא ואתקיפו ביד סמלהון בבעוריא וביד ימינהון בשופריא למתקע ואמרו
21 חרבא מן קדם יי ונצחנא על ידי גדעון׃ וקמו גבר באתריה סחור סחור למשריתא
22 ורהטת כל משריתא ויביבו ואפכו׃ ותקעו תלת מאה שופריא ושוי יי ית חרב גבר
בחבריה ובכל משריתא ואפכת משריתא עד בית שטא לצרירת עד כיף מישר אבל
23 מחולה לטבת׃ ואתכניש אנש ישראל מנפתלי ומן שבטא דאשר ומן כל שבטא דמנשה
24 ורדפו בתר מדינאי׃ ואזגדין שלח גדעון בכל טורא דבית אפרים למימר חותו לקדמות
מדינאי ואחודו עליהון ית מגיזתא עד בית ברה וית ירדנא ואתכניש כל אנש אפרים
25 ואחדו ית מגיזתא עד בית ברה וית ירדנא׃ ואחדו תרין רברבי מדין ית עורב וית זאב
וקטלו ית עורב בשקיף עורב וית זאב קטלו במישר זאב ורדפו בתר מדינאי וריש עורב
וזאב איתיאו לות גדעון מעברא לירדנא׃

ח

1 ואמרו ליה אנש אפרים מא פתגמא הדין עבדתא לנא בדיל מה לא קריתא לנא
2 כדאזלתא לאגחא קרבא במדין ודינין עמיה בתקוף׃ ואמר להון מה עבדית כען
3 כותכון הלא טבין חלשיא דבית אפרים מתקיפיא דבית אביעזר׃ בידכון מסר יי ית
רברבי מדין ית עורב וית זאב ומה יכלית למעבד כותכון בכן נחת רוחיהון מניה
4 במללותיה פתגמא הדין׃ ואתא גדעון לירדנא עבר הוא ותלת מאה גבריא דעמיה
כד משלהן ורדפין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et venit Gidghon & centum viri qui cum eo, in finibus caſtrorum, in capite cuſtodiæ mediæ: etiam excitare excitarunt cuſtodes, & clanxerunt in buccinis, & extenderunt cados qui in manibus eorum. 20 Et clanxerunt tres turmæ in buccinis, & fregerunt cados, & apprehenderunt in manu ſiniſtra eorum in lampadibus, & in manu dextera eorum *in buccinis* ad clangendum, & dixerunt, Gladius ex-ante Dominum, & victoria ſuper manus Gidghon. 21 Et ſteterunt viri in loco ſuo circum circum ad caſtra, & cucurrerunt omnia caſtra & vociferaverunt, & converterunt. 22 Et clanxerunt trecentæ buccinæ: & poſuit Dominus gladium viri in ſocio ſuo, & in omnibus caſtris, & converterunt caſtra uſq; ad Bethſitah ad Szerirath uſq; ad latus planiciei Mehola ad Tabath. 23 Et congregatus eſt homo Iſrael ex Nephthali, & ex tribu Aſſer, & ex *omni tribu* Menaſſe, & perſecuti ſunt poſt Midianæos. 24 Et nuncios miſit Gidghon in omnem montem *domus* Ephraim, ad dicendum: Deſcendite in occurſum Midianæorum, & claudite ſuper eos vadum uſq; Beth-barah & Jordanem: & congregatus eſt omnis homo Ephraim, & clauſerunt vadum uſq; Beth-barah & Jordanem. 25 Et comprehenderunt duos principes *Midian* Ghoreb & Zeeb; & occiderunt Ghoreb in petra Ghoreb, & Zeeb occiderunt in planicie Zeeb: & perſecuti ſunt poſt Midianæos, & caput Ghoreb & Zeeb venire fecerunt ad Gidghon de-trans Jordanem.

CAP. VIII.

1 ET dixerunt ei homo Ephraim, Quod verbum hoc feciſti nobis? propter quid non vocâſti nos, quando iviſti ad ineundum bellum in *Midian*? & diſceptantes cum eo in fortitudine. 2 Et dixit illis, Quid feci nunc ſicut vos? Nonne boni debiles domus Ephraim à fortibus domus Abighezer? 3 In manibus veſtris tradidit Dominus principes Madian Ghoreb & Zeeb; & quid potero ad faciendum ſicut vos; itaque quievit ſpiritus eorum ab eo in loquendo illum verbum hoc. 4 Et venit Gidghon ad Jordanem, tranſiit ille & trecenti viri qui cum eo, quando laſſi & perſequentes.

Verſio *SIRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܥܠ ܓܕܥܘܢ ܘܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ ܀ ܠܪܝܫ ܡܫܪܝܬܐ. ܒܡܛܪܬܐ ܡܨܥܝܬܐ. ܘܡܩܝܡܘ
19 ܐܩܝܡܘ ܢܛܘܪܐ. * ܘܩܥܘ ܬܠܬܡܐܐ ܪܝܫܢܐ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܬܒܪܘ ܟܕܢܐ. ܘܐܚܕܘ ܒܣܡܠܝܗܘܢ
20 ܠܡܦܐܕܐ. ܘܒܝܡܝܢܗܘܢ ܩܪܢܬܐ ܕܢܩܥܘܢ. ܘܩܥܘ. ܣܝܦܐ ܠܡܪܝܐ ܘܠܓܕܥܘܢ. * ܘܩܡܘ
21 ܐܢܫ ܒܕܘܟܬܗ ܚܕܪ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܪܗܛܘ ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܝܒܒܘ ܘܥܪܩܘ. * ܘܩܥܘ
22 ܬܠܬܡܐܐ ܩܪܢܢ. ܘܣܡ ܡܪܝܐ ܣܝܦܗ ܕܓܒܪܐ ܒܚܒܪܗ. ܒܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܥܪܩܘ.
ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܫܛܐ ܘܨܪܝܪܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܒܠ ܡܚܘܠܐ ܕܥܠ
ܛܒܬ. * ܘܩܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܢܦܬܠܝ ܘܡܢ ܐܫܝܪ ܘܡܢ ܟܠܗ ܡܢܫܐ. ܘܪܕܦܘ
23 ܒܬܪ ܡܕܝܢ. * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܓܕܥܘܢ ܒܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܡܪ. ܢܚܘܬܘ ܠܐܘܪܥܐ ܕܡܕܝܢܝܐ.
24 ܘܐܚܘܕܘ ܡܝܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܒܝܪܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܩܥܘ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ.
ܘܐܚܕܘ ܡܝܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܒܝܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܐܚܕܘ ܬܪܝܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢ ܀ ܠܥܘܪܒ
25 ܘܠܙܐܒ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܠܥܘܪܒ ܒܨܘܪ. ܘܠܙܐܒ. ܩܛܠܘ ܒܝܬ ܟܒܪܒ. ܘܪܕܦܘ ܠܡܕܝܢ.
ܘܪܝܫܝܗܘܢ ܕܥܘܪܒ ܘܕܙܐܒ ܀ ܐܝܬܝܘ ܠܓܕܥܘܢ ܠܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

1 * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܠܡܢܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܬ ܀ ܘܠܐ ܩܪܝܬܢ ܟܕ ܐܙܠܬ
2 ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܡܕܝܢ. ܘܐܬܚܪܝܘ ܥܡܗ ܬܩܝܦܐܝܬ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ.
ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܗܫܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܀ ܠܐ ܗܘܐ ܛܒ ܥܘܠܠܬܗ ܕܐܦܪܝܡ ܀ ܡܢ ܩܛܝܦܗ
3 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܐܝܕܝܟܘܢ ܐܫܠܡ ܐܠܗܐ ܠܬܪܝܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢ. ܠܥܘܪܒ
ܘܠܙܐܒ. ܘܡܢܐ ܐܫܟܚܬ ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܀ ܗܝܕܝܢ ܫܠܝܬ ܪܘܚܗܘܢ
4 ܡܢܗ. ܟܕ ܐܡܪ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܬܐ ܓܕܥܘܢ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܥܒܪ ܗܘ ܘܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ
ܕܥܡܗ ܀ ܪܗܛܝܢ ܘܡܫܠܗܝܢ.

Ingreſſus ergò Gedeon & centum viri qui 19
cum eo erant, in primam caſtrorum partem,
in cuſtodiam mediam, excitando excitârunt
cuſtodes. Clangentéſque trecenti illi duces 20
cornibus, confregerunt hydrias; & tenentes
ſiniſtris ſuis lampades, dextris autem cornua
ut clangerent, clamaverunt, Gladius Domino
eſt & Gedeoni: Et conſtiterunt quiſque 21
in loco ſuo circum caſtra. Cucurrerunt autem
univerſa caſtra, & *buccinis* canentes
fugerunt. Rurſus clanxerunt illa trecenta 22
cornua, direxítque Dominus gladium cujuſque
in proximum ſuum per omnia caſtra,
& fugerunt univerſa caſtra uſque ad Beth-ſabte,
& Sederath, & uſque ad oras Abel-mehola
quæ eſt ſecus Jetbath. Acclamantes 23
ergò Iſraelitæ de Nephtali, & de Aſir,
& de toto Manaſſe, perſecuti ſunt Median.
Nuntios quoque miſit Gedeon per univerſum 24
montem Aphrem, & ait, Deſcendite
obviàm Medianitis, & aquas occupate uſque
ad Beth-bira quæ eſt ad latus Jordanis. Acclamantes
igitur omnes Aphremitæ, occupârunt
aquas uſque ad Beth-bira Jordanis.
Et apprehenderunt duos principes Medianitarum 25
Oreb & *Z*eb: occiderunt Oreb
in Sur, *Z*eb autem interfecerunt in Bethcabrab,
& perſecuti ſunt Median: capita
verò Oreb & *Z*eb attulerunt ad Gedeonem
trans Jordanem.

CAP. VIII.

Porrò Aphremitæ dixerunt ei, Cur ita fecisti, 1
nec vocâſti nos iturus ad præliandum
contra Median? graviterque jurgati ſunt
cum eo. Quibus ille reſpondit, Quid ego 2
nunc feci ſicut vos? annon melior eſt racematio
Aphremi vindimiâ Izraelis? Et verò 3
in manus veſtras tradidit Deus duos magnates
Median, Oreb & *Z*eb: quid autem facere
potuiſſem cujuſmodi vos? Tunc receſſit
ab eo ira ipſorum, cùm hujuſmodi ſermonem
protuliſſet. Venit itaque Gedeon ad 4
Jordanem, trajecitque, & trecenti viri qui
erant cum eo, currentes & languidi.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

19 * ودخل جدعون ومعه مايه رجل الي العسكر في الجهة الوسطي * ونفخ في القرن * وهتف
20 الثلثماية بالقرون * وكسروا الجرار * واخذوا بشمالهم السرج * وبيمينهم القرون * وهتفوا باعلا صوتهم
21 وقالوا * الحرب لله ولجدعون * ووقف كل رجل في موضعه حيال العسكر * فانتبه اهل العسكر
22 كلهم * وهتفوا بصيحة واحدة * وهتف القرون الثلثماية * وسلط الرب سيف الرجل منهم على
صاحبه * وهرب العسكر كله الي بيت سبطا وصدرت * والي حد ابل ومحولا التي عند يطبت *
23 * ونهض بنوا اسرايل من اهل نفتالي واشير * واهل منسا جميعهم * وركضوا في طلب اهل
24 مدين * وارسل جدعون رسلا الي جبل افرام وقال * انزلوا الي اهل مدين واستقبلوهم * وخذوا
عليهم الطريق من اول الماء الي البير التي عند الاردن * وهتف بنو افرام كلهم * وقطعوا
25 قدامهم الطريق من الماء الي البير التي عند الاردن * واخذوا قايدين من قواد مدين *
عوريب وزيب * وقتلوا عوريب بصور * وزيب قتلوه بقبرب * واسرعوا في طلب اهل مدين * واخذوا
راس عوريب وزيب * واتوا بهما الي جدعون الي بجاز الاردن *

* الفصل الثامن *

1 * وقالوا له بنو افرام * لماذا صنعت مثل هذا الصنيع * ولم تدعنا حين خرجت لمحاربة اهل
2 مدين * وخاصموه خصومة شديدة * فقال لهم * وما الذي صنعت الان * ما صنعت الا دون
3 صنيعكم * اليس فضلة عنب افرام اخير من قطاف ايزرعال * قد دفع اليكم الرب
القايدين الذي من قواد مدين * عوريب وزيب * فانا ما صنعت مثل صنيعكم * فاطمانوا
4 حينيذ وسكن غضبهم * حين قال لهم هذا القول * فجا جدعون الي الاردن هو والثلثماية
رجل الذين معه * وهم يسيرون سيرا شديدا * حتي ضعفوا وغشي عليهم من الجوع *

Ingreſſus itaque Gedeon, & cum eo centum 19
viri in caſtra per latus medium, inflavit
cornu. Et clangentes trecenti illi 20
viri cornibus, fregerunt hydrias; tenebant
enim lævâ ſuâ lucernas, dexterâ verò
cornua, et altiſſimâ voce clamantes dixerunt;
Prælium Dei eſt & Gedeonis. Et 21
ſubſtitit unuſquiſque in loco ſuo ex adverſo
exercitûs. Experrecti verò milites
omnes uno clamore vociferârunt: Clanxerunt 22
etiam cornua illa trecenta. Immiſitq́; Dominus gladium unius ex ipſis in
alterum, & aufugit totus exercitus ad
Beth-ſebta, & Saderath, & ad terminum
Abel, & Mchola quæ eſt prope Jetbath.
Quapropter ſurgentes omnes filii Iſrael 23
è Nephtalitis, Aſiritis, & Manaſſitis,
cucurrerunt ad quærendos Medianitas.
Miſit præterea Gedeon nuntios ad montem 24
Ephraim, & dixit; Deſcendite ad
Medianitas, & occurrentes eis occupate
eis viam ab initio aquæ uſque ad puteum
qui eſt prope Jordanem. Exclamârunt
ergò filii Ephraim omnes, & præcluſerunt
eis viam ab aqua uſque ad puteum
qui eſt prope Jordanem. Ceperúntque 25
duos duces ex ducibus Median, Oreb, &
Zeb: & occiderunt Oreb in Sur, Zeb autem
occiderunt in Cabrab, & feſtinârunt
ad quærendos Medianitas: & accipientes
capita Orebi & Zebi, attulerunt ea
ad Gedeonem trans Jordanem.

CAP. VIII.

Dixerunt autem ad eum filii Ephrem, 1
Cur tale opus feciſti, nec vocâſti nos
quando egreſſus es ad oppugnandos Medianitas?
& contenderunt cum eo gravi
contentione. Dixit ad eos, Ecquid 2
eſt quod egi modó? nil egi quod non ſit
inferius actione veſtrâ. Nonne reliquiæ
uvarum Ephremi præſtantiores ſunt vindemiâ
Izraelis? Tradidit jam vobis Dominus 3
duos duces qui erant è ducibus
Median, Oreb & Zeb: quid ego egi huic
actioni veſtræ comparandum? tunc conquieverunt,
& ſedata eſt ira illorum, cùm
talem ad eos ſermonem habuiſſet. Cùm 4
autem perveniſſent Gedeon & trecenti
viri qui cum eo erant, ad Jordanem gradientes
paſſu tam concitato ut debilitatem
ac deliquium animi paterentur ob famem,

ספר שופטים : ח

populo panis tortas *nunc* Date :Succoth viris Dixitque
5 וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סֻכּוֹת תְּנוּ־נָא כִּכְּרוֹת לֶחֶם לָעָם
,Zebach *post* *persequens* ego & :ipsi lassi quia ;meis pedibus *in* qui
אֲשֶׁר בְּרַגְלָי כִּי־עֲיֵפִים הֵם וְאָנֹכִי רֹדֵף אַחֲרֵי זֶבַח
palma Num :Succoth principes *Dixitque* .Midian reges Salmunnah &
6 וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן׃ וַיֹּאמֶר שָׂרֵי סֻכּוֹת הֲכַף
tuo exercitui demus *quòd* ,tua manu in nunc Salmunnah & ,Zebach
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְּיָדֶךָ כִּי־נִתֵּן לִצְבָאֲךָ
,Zebach Dominus *dando in* Idcirco :Ghidhon Dixitque ? panem
7 לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן לָכֵן בְּתֵת יְהוָה אֶת־זֶבַח
spinis *cum* vestram carnem triturabo *&* ,mea manu in Salmunnah &
וְאֶת־צַלְמֻנָּע בְּיָדִי וְדַשְׁתִּי אֶת־בְּשַׂרְכֶם אֶת־קוֹצֵי
,Penuel inde ascendit Et .tribulis *cum* & ,deserti
8 הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִים׃ וַיַּעַל מִשָּׁם פְּנוּאֵל
homines ei responderunt & :hoc secundum eos ad est locutus &
וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כָּזֹאת וַיַּעֲנוּ אוֹתוֹ אַנְשֵׁי
etiam Dixitque .Succoth viri responderunt sicut Penuel
9 פְנוּאֵל כַּאֲשֶׁר עָנוּ אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃ וַיֹּאמֶר גַּם־
diruam ,pace in *me revertendo In* :dicendo ,Penuel hominibus
לְאַנְשֵׁי פְנוּאֵל לֵאמֹר בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתֹּץ אֶת־
eorum castra & ,Carcor in Salmunnah & ,Zebach Et .hanc turrim
10 הַמִּגְדָּל הַזֶּה׃ וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בַּקַּרְקֹר וּמַחֲנֵיהֶם
castrametatione omni ex residui omnes ,millia quindecim ferme eis cum
עִמָּם כַּחֲמֵשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף כֹּל הַנּוֹתָרִים מִכֹּל מַחֲנֵה
educentis viri millia viginti & centum *cadentes* & :Chedem filiorum
בְנֵי־קֶדֶם וְהַנֹּפְלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף
,*tentoriis* in habitantium *via* Ghidhon ascendit Et .gladium
11 חָרֶב׃ וַיַּעַל גִּדְעוֹן דֶּרֶךְ הַשְּׁכוּנֵי בָאֳהָלִים
:*castrametationem* percussit & :Jogbehah & ,Nobach ipsius oriente ab
מִקֶּדֶם לְנֹבַח וְיָגְבְּהָה וַיַּךְ אֶת־הַמַּחֲנֶה
,Salmunnah & ,Zebach Fugeruntque .fiducialiter *erat* *castrametatio* &
12 וְהַמַּחֲנֶה הָיָה בֶטַח׃ וַיָּנוּסוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע
,Zebach ,Midian reges duos cepitque :eos *post* est persecut⁹ &
וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד אֶת־שְׁנֵי ׀ מַלְכֵי מִדְיָן אֶת־זֶבַח
est reversus Et .perterruit *castrametationem omnem* & ,Salmunnah &
13 וְאֶת־צַלְמֻנָּע וְכָל־הַמַּחֲנֶה הֶחֱרִיד׃ וַיָּשָׁב
Cepitque .sole desuper bello de Joas filius Ghidhon
14 גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ מִן־הַמִּלְחָמָה מִלְמַעֲלֵה הֶחָרֶס׃ וַיִּלְכָּד־
eum ad scripsit & ;eum interrogavit & ,Succoth viris de puerum
נַעַר מֵאַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיִּשְׁאָלֵהוּ וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת־
.viros septem & septuaginta ejus seniores & ,Succoth principes
שָׂרֵי סֻכּוֹת וְאֶת־זְקֵנֶיהָ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה אִישׁ׃
Salmunnah & ,Zebach Ecce :dixit & ,Succoth viros ad Venitque
15 וַיָּבֹא אֶל־אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיֹּאמֶר הִנֵּה זֶבַח וְצַלְמֻנָּע
Salmunnah & ,Zebach *vola* Num :dicendo mihi exprobrastis quibus
אֲשֶׁר חֵרַפְתֶּם אוֹתִי לֵאמֹר הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע
cepit Et ?panem lassis tuis viris dabimus quia ;tua manu in nunc
16 עַתָּה בְּיָדֶךָ כִּי נִתֵּן לַאֲנָשֶׁיךָ הַיְּעֵפִים לָחֶם׃ וַיִּקַּח
;tribulos ac ,deserti spinasque ,civitatis seniores
אֶת־זִקְנֵי הָעִיר וְאֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִים
Penuel turrim Et .Succoth viros eis *in fecit cognoscere* &
17 וַיֹּדַע בָּהֶם אֵת אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃ וְאֶת־מִגְדַּל פְּנוּאֵל
,Zebach ad Dixitque .civitatis viros interfecit & ;diruit
18 נָתָץ וַיַּהֲרֹג אֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר׃ וַיֹּאמֶר אֶל־זֶבַח
?Thabor in interfecistis quos viri *Ubi* :Salmunnah ad &
וְאֶל־צַלְמֻנָּע אֵיפֹה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֲרַגְתֶּם בְּתָבוֹר
.regis filiorum formam secundũ unus ;ipsi *sicut tu Sicut*:dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ כָּמוֹךָ כְמוֹהֶם אֶחָד כְּתֹאַר בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃
fecissetis vivere *utinam* ,Dñs Vivit .*ipsi* meæ matris filii,mei Fratres:ait Et
19 וַיֹּאמַר אַחַי בְּנֵי־אִמִּי הֵם חַי־יְהוָה לוּ הַחֲיִתֶם
.vos occiderem non ,eos
אוֹתָם לֹא הָרַגְתִּי אֶתְכֶם׃

Versio VULG. LAT.

5 Dixítq; ad viros Soccoth; Da-
te, obsecro, panes populo qui
mecum est, quia valdè defece-
runt: ut possimus persequi Ze-
bee & Salmana reges Madian.
6 Responderunt principes Soc-
coth; Forsitan palmæ manuũ
Zebee & Salmana in manu
tua sunt, & idcircò postulas ut
7 dem⁹ exercitui tuo panes. Qui-
bus ille ait; Cùm ergò tradide-
rit Dñs Zebee & Salmana in
manus meas, conteram carnes
vestras cum spinis tribulísque
8 deserti. Et inde conscendens,
venit in Phanuel: locutúsq; est
ad viros loci illius similia. Cui
& illi responderunt, sicut re-
9 sponderant viri Soccoth. Dixit
itaque & eis; Cùm revers⁹ fue-
ro victor in pace, destruã tur-
10 rim hanc. Zebee autem & Sal-
mana requiescebant cum omni
exercitu suo. Quindecim enim
millia viri remanserant ex o-
mnibus turmis Orientaliũ po-
pulorum, cæsis centum viginti
millib⁹ bellatorum educentiũ
11 gladium. Ascendénsque Ge-
deon ꝑ viam eorum qui in ta-
bernaculis morabantur, ad O-
rientalem partẽ Nobe & Jeg-
baa, percussit castra hostiũ, qui
securi erant, & nihil adversi
12 suspicabantur. Fugerúntq; Ze-
bee et Salmana, quos ꝑsequens
Gedeon comprehendit, turba-
13 to omni exercitu eorũ. Rever-
ténsq; de bello ante Solis ortũ,
14 Apprehendit puerum de viris
Soccoth: interrogavítque eum
nomina principum & seniorũ
Soccoth, et descripsit septua-
15 ginta septem viros. Venítq; ad
Soccoth, & dixit eis; En Zebee
& Salmana, super quibus ex-
probrâstis mihi, dicentes; For-
sitan manus Zebee & Salmana
in manib⁹ tuis sunt, & idcircò
postulas ut dem⁹ viris, qui lassi
16 sunt & defecerunt, panes. Tu-
lit ergò seniores civitatis &
spinas deserti ac tribulos, &
contrivit cum eis, atque com
17 minuit viros Soccoth. Turrim
quoq; Phanuel subvertit, occi-
18 sis habitatoribus civitatis. Di-
xítque ad Zebee & Salmana;
Quales fuerunt viri, quos oc-
cidistis in Thabor? Qui re-
sponderunt; Similes tui, & un⁹
19 ex eis quasi filius regis. Quib⁹
ille respondit; Fratres mei fue-
runt, filii matris meæ: vivit Do-
minus, quia si servâssetis eos,
non vos occiderem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι Σοκχὼθ, Δότε δὴ (θ)
ἄρτους εἰς τροφὴν τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ἐν ποσίν
μου, ὅτι ἐκλείπουσιν, καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων
ὀπίσω τοῦ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ (ι) βασιλέων Μα-
6 διάμ. Καὶ (†) εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοκχὼθ, Μὴ
χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν (κ) ἐν χειρί σου,
7 ὅτι δώσομεν (λ) τῇ δυνάμει σου ἄρτους; Καὶ εἶ-
πε Γεδεὼν, (μ) Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι κύριον
τὸν Ζεβεὲ (ν) καὶ τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρί μου, καὶ ἐγὼ
ἀλοήσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς
8 ἐρήμου, καὶ ἐν ταῖς (ξ) Βαρκηνίμ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ-
θεν εἰς Φανουὴλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς (ο)
ὡσαύτως. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
Φανουὴλ, ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν (π) ἄνδρες
9 Σοκχώθ. Καὶ (ρ) εἶπε Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας
Φανουὴλ, Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης κατα-
10 σκάψω τὸν πύργον τοῦτον. Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλ-
μανὰ ἐν (σ) Καρκὰρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν
μετ' αὐτῶν ὡσεὶ (τ) δεκαπέντε χιλιάδες, (υ)
πάντες οἱ καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμ-
βολῆς ἀλλοφύλων· καὶ οἱ πεπτωκότες, (φ) ἑκα-
τὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν (χ) σπωμένων
11 ῥομφαίαν. Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν (ψ) ὁδὸν τῶν σκη-
νούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Ναβαὶ
καὶ Ἰεγεβάλ· καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν, (ω)
12 καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα. Καὶ (α) ἔφυγον
Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά. καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν,
καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιὰμ τὸν
Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβο-
13 λὴν (β) ἐξέστησε. Καὶ ἐπέστρεψε Γεδεὼν υἱὸς
Ἰωὰς (γ) ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν
14 τῆς παρατάξεως Ἀρές. Καὶ συνέλα-
βε παιδάριον (δ) ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοκχὼθ,
καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν· καὶ (ε) ἔγραψε πρὸς αὐ-
τὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοκχὼθ καὶ τῶν πρεσ-
βυτέρων αὐτῆς, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας.
15 Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας
(ζ) Σοκχὼθ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ Ζεβεὲ καὶ Σαλμα-
νὰ, (η) ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με, λέγοντες, Μὴ χεὶρ
Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν (θ) ἐν χειρί σου, ὅτι
δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου (ι) τοῖς ἐκλείπου-
16 σιν, ἄρτους; Καὶ (κ) ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους
τῆς πόλεως (λ) ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς (μ)
Βαρκηνίμ, καὶ (ν) ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄν-
17 δρας τῆς πόλεως. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ (ξ)
κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πό-
18 λεως. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ,
Ποῦ οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; καὶ
εἶπαν, (ο) Ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ
19 βασιλέως. Καὶ εἶπε Γεδεὼν, Ἀδελφοί μου καὶ
υἱοὶ τῆς μητρός (π) μου ἦσαν. ζῇ κύριος· εἰ (ρ)
ἐζωογονήκειτε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

Et dixit viris Socchoth; Date nũc 5
panes in alimentum populo huic,
(c) qui in pedibus meis; quoniam
deficiunt: & ecce ego sum per-
sequens post Zebee & Salmana
reges Madiam. Et dixerunt prin- 6
cipes Socchoth, Nunquid manus
Zebee et Salmana nunc in manu
tua; quia (d) dabimus virtuti
tuæ panes? Et dixit Gedeon; (e) 7
Propter hoc in dando Dominus
Zebee & Salmana in manu mea,
& ego (f) triturabo carnes ve-
stras in spinis deserti, & in (g)
Barcenim. Et ascendit inde in 8
Phanuel: & locutus est ad eos
similiter. Et responderunt ei viri
Phanuel; quemadmodùm respon-
derant viri Socchoth. Et dixit 9
Gedeon ad viros Phanuel, In re-
ditu meo cum pace demoliar tur-
rim hanc. Et Zebee & Salmana 10
in Carcar, & castra eorum cum
eis circiter quindecim millia: o-
mnes, qui residui fuerant de u-
niversis castris (h) alienigenarum.
Et qui ceciderant, centum vigin-
ti millia virorum educentium
gladium. Et ascendit Gedeon vi- 11
am habitantium in tabernaculis
ab Oriente ipsius Nabæ, et (i) Je-
gebal. Et percussit castra: et castra
erant confidentia. Et fugerunt 12
Zebee & Salmana. Et persequu-
tus est post eos: & tenuit ambos
reges Madiam, Zebee & Salma-
na: & universa castra (k) pave-
fecit. Et revertit Gedeon filius 13
Joas (l) à prælio desuper acie A-
res. Et cepit puerum de viris Soc- 14
choth, & interrogavit eum: &
scripsit (m) apud se nomina prin-
cipum Socchoth, & seniorum eo-
rum, septuaginta et septem viros.
Et advenit Gedeon ad principes 15
Socchoth, et dixit; Ecce Zebee, et
Salmana, in quibus exprobrâstis
me, dicentes, Nunquid manus Ze-
bee & Salmana nunc in manu
tua, quia dabimus viris tuis de-
ficientibus panes? Et apprehendit 16
seniores civitatis (n) in spinis de-
serti, & Barcenim: & trituravit
in eis viros civitatis. Et turrim 17
Phanuel evertit: et interfecit vi-
ros civitatis. Et dixit ad Zebee, 18
& Salmana; ubi viri, quos in-
terfecistis in Thabor? Et dixerũt; 19
Sicut tu, sicut ipsi, (o) in simula-
chrum filii regis. Et dixit Gedeõ;
Fratres mei, & filii matris meæ
erant. Vivit Domin⁹; si vivificâs-
setis eos, non interfecissem vos.

MS. A. (θ) ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν· ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω Ζεβεὲ (ι) βασιλέως (†) εἶπαν (κ) ἐν τῇ χειρί (λ) τῇ στρατιᾷ σου (μ) Οὐχ οὕτως (ν) καὶ Σαλμανὰ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ καταξανῶ τὰς (ξ) Βαρκομμείν. (ο) κατ' αὐτά. (π) αὐτῷ οἱ ἄνδρες (ρ) εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν Φανουὴλ, λέγων; Ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' (σ) Καρκὰ, (τ) πέντε καὶ δέκα (υ) πάντες καταλειφθέντες υἱοὶ ἀνατολῶν· καὶ οἱ (φ) ἦσαν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι (χ) ἐσπασμένων (ψ) ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀνατολῶν τῆς Ναβὲθ ἐξεναντίας Ζεβεὲ, καὶ (ω) ἡ δὲ (α) ἔφυγον (β) αὐτῶν ἐξέτριψεν. Καὶ ἀνέστρεψεν (γ) ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως Ἀρές. Καὶ συνέλαβον (δ) ἐκ τῶν (ε) ἀπεγράψατο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας Σοκχὼθ, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς, ἑβδομήκοντα ἑπτὰ (ζ) Σοκχὼθ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοκχὼθ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ (η) δι' οὓς (θ) ἐν τῇ χειρί (ι) τοῖς ἐκλελυμένοις, ἄρτους; (κ) ἔλαβον τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους (λ) καὶ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν ταῖς (μ) Βαρακηνείμ, (ν) κατέξανεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρας Σοκχώθ. Καὶ (ξ) κατέσκαψεν, καὶ (ο) Ὡσεὶ σὺ, ὅμοιος σοὶ ὅμοιος αὐτῶν, ὡς εἶδος μορφὴ υἱῶν βασιλέων. Καὶ (π) μου εἰσιν. καὶ ὤμοσιν αὐτοῖς, ζῇ (ρ) ἐζωογονήσατε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וַאֲמַר לְאֶנָשֵׁי סֻכּוֹת הַבוּ כְעַן פִּתָּא דְלַחְמָא לְעַמָּא דִי עִמִּי אֲרֵי מְשַׁלְהָן אִנּוּן וַאֲנָא רָדֵיף
6 בָּתַר זֶבַח וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן : וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי סוּכּוֹת הָא כְאִלּוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע כְּעַן מְסִירִין
7 בִּידָךְ אֲרֵי נִתֵּן לְחֵילָךְ לַחְמָא : וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּכֵן כַּד יִמְסַר יְיָ יָת זֶבַח וְיָת צַלְמֻנָּע בִּידִי
8 וְאֶדוּשׁ יָת בִּסְרֵיכוֹן עַל כּוּבֵי מַדְבְּרָא וְעַל בַּרְקָנַיָּא : וּסְלֵיק מִתַּמָּן לִפְנוּאֵל וּמַלֵּיל לְוָתְהוֹן
9 כְּדָא וַאֲתִיבוּ יָתֵיהּ אֱנָשֵׁי פְנוּאֵל כְּמָא דַאֲתִיבוּ אֱנָשֵׁי סֻכּוֹת : וַאֲמַר אַף לְאֶנָשֵׁי פְנוּאֵל
10 לְמֵימַר כַּד אֵתוּב בִּשְׁלָם אֶתְרַע יַת מַגְדְּלָא הָדֵין : וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בְּקַרְקֹר וּמַשְׁרְיָתֵיהוֹן
עִמְּהוֹן כַּחֲמֵשֶׁת עֲסַר אַלְפִין כֹּל דְאִשְׁתָּאֲרוּ מִכָּל מַשְׁרְיַת בְּנֵי מַדִנְחָא וּדְאִתְקְטָלוּ מְאָה
11 וְעַשְׂרִין אַלְפִין גַּבְרָא שְׁלִיפֵי חַרְבָּא : וּסְלִיק גִּדְעוֹן בְּאוֹרַח מַשְׁרְיַת עַרְבָאֵי דְשָׁרַן בִּשְׁכוּנִין
12 בְּמַדְבְּרָא מִמַּדִנְחָא לְנוֹבַח וְרָמָתָא וּמְחָא יַת מַשְׁרִיתָא וּמַשְׁרִיתָא שָׁרְיָא לְרוֹחְצָן : וְאַפְּכוּ
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וּרְדַף בַּתְרֵיהוֹן וַאֲחַד יַת תְּרֵין מַלְכֵי מִדְיָן יַת זֶבַח וְיַת צַלְמֻנָּע וְכָל מַשְׁרִיתָא
13 אָוִיעַ : וְתָב גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ מִן קְרָבָא עַד לָא מֵעַל שִׁמְשָׁא : וַאֲחַד עוּלֵימָא מֵאֱנָשֵׁי
14
15 סֻכּוֹת וְשַׁאֲלֵיהּ וּכְתַב לֵיהּ יַת רַבְרְבֵי סֻכּוֹת וְיַת סָבְהָא שַׁבְעִין וְשַׁבְעָא גוּבְרִין : וַאֲתָא לְוַת
אֱנָשֵׁי סוּכּוֹת וַאֲמַר הָא זֶבַח וְצַלְמֻנָּע דְחַסַּדְתּוּן יָתִי לְמֵימַר הָא כְאִלּוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע כְּעַן
16 מְסִירִין בִּידָךְ אֲרֵי נִתֵּן לְגַבְרָךְ דִּמְשַׁלְהָן לַחְמָא : וּדְבַר יַת סָבֵי קַרְתָּא וְיַת כּוּבֵי מַדְבְּרָא
17 וְיַת בַּרְקָנַיָּא וְתַבַּר עֲלֵיהוֹן יַת אֱנָשֵׁי סֻכּוֹת : וְיַת מִגְדַּל פְּנוּאֵל תְּרַע וּקְטַל יַת אֱנָשֵׁי קַרְתָּא :
18 וַאֲמַר לְזֶבַח וּלְצַלְמֻנָּע הֵיכָא גַבְרַיָּא דִקְטַלְתּוּן בְּתָבוֹר וַאֲמַרוּ כְּוָתָךְ כֵּן אַף אִנּוּן חַד מִנְהוֹן
19 כְּחֵזְוָא דִבְנֵי מַלְכָּא : וַאֲמַר אֲחַי בְּנֵי אִמָּא אִנּוּן קַיָּם הוּא יְיָ אִלּוּ קַיֵּמְתּוּן יַתְהוֹן לָא
קְטָלִית יַתְכוֹן :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit viris Zzuchoth, Date nunc buccellam panis populo qui mecum, 5
nam lassi illi : & ego persequens post Zebahh & Szalmunagh reges Midi-
an. Et dixerunt principes Zzuchoth, Nunc quasi Zebahh, & Szalmunagh 6
nunc traditi in manu tua, quoniam dabimus exercitui tuo panem? Et 7
dixit Gidghon, Propterea, quando tradet Dominus Zebahh & Szalmu-
nagh in manu mea, & triturabo carnes vestras sup spinis deserti & super
tribulis. Et ascendit inde ad Penuel, & locutus est cum eis ut hoc; & re- 8
sponderunt illi homo Penuel, ut id quod responderunt homines Szuchoth.
Et dixit etiam hominibus Penuel ad dicendum : Quando redibo in pa- 9
ce, diruam turrem hanc. Et Zzebahh & Szalmunagh in Karkor & exerci- 10
tus eorum cum eis, ut quindecim mille, omnes qui relicti sunt ex omni
exercitu filiorum Orientis : & qui occisi sunt, centum & viginti millia
viri evaginantes gladium. Et ascendit Gidghon in via habitaculi Gha- 11
rabum, qui habitantes in Sechunim in deserto ab Oriente Nobahh &
Ramatha : & percussit castra, & castra posita erant confidenter. Et con- 12
verterunt Zebahh & Szalmunagh, & persecutus est post eos; & cepit du-
os reges Midian, Zebahh & Szalmunagh: & omnem exercitum evertit. Et 13
reversus est Gidghon filius Joas ex bello usq; non intrare Solem. Et appre- 14
hendit juvenem de hominibus Zzuchoth; & interrogavit eum, & scripsit ei
principes Zzuchoth, & senes ejus septuaginta & septem viros. Et venit 15
ad homines Zzuchoth, & dixit : Ecce Zebahh & Szalmunagh, quod ex-
probrâstis mihi, ad dicendum, Ecce quasi Zebahh & Szalmunagh, nunc
traditi in manu tua, quod dabimus viris tuis, qui lassi sunt, panem? Et ac- 16
cepit senes urbis, & accepit spinas deserti, & tribulos; & *confregit* super
eos homines Zzuchoth. Et turrem Penuel diruit ; & occidit homines 17
urbis. Et dixit ad Zebahh & Szalmunagh, Ubi viri quos occidîstis in Tha- 18
bor? & dixerunt, Sicut tu, sic etiam illi ; unus ex eis, ut conspectus filiorum
regis. Et dixit, Fratres mei filii matris meæ ipsi: vivens ipse Dominus, si 19
vivere fecissetis eos, non occiderem vos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 * ܘܐܡܪ ܠܐܢܫܐ ܣܘܟܘܬ. ܗܒܘ ܟܪ̈ܝܟܬܐ ܕܠܚܡܐ ܠܥܡܐ ܕܥܡܝ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܗܝܢ
6 ܐܢܘܢ. ܘܐܢܐ ܗܐ ܪܕܦ ܐܢܐ ܒܬܪ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܡܠܟ̈ܐ ܕܡܕܝܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܘܪ̈ܒܢܐ
7 ܕܣܘܟܘܬ. ܠܡܐ ܐܝܕܗ ܕܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܗܫܐ ܒܐܝܕܝܟ: ܕܢܬܠ ܠܚܝܠܟ ܠܚܡܐ. * ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܡܐ ܕܢܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ ܒܐܝܕܝ. ܐܕܘܫ
8 ܒܣܪܟܘܢ ܥܠ ܟܘ̈ܒܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܥܠ ܩܘܪ̈ܛܢܐ. * ܘܣܠܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܦܢܘܐܝܠ. ܘܐܝܟ
9 ܕܥܢܘܗܝ ܐܢܫܐ ܣܘܟܘܬ. ܗܟܢܐ ܥܢܘܗܝ ܐܦ ܐܢܫܐ ܦܢܘܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܐܦ ܠܐܢܫܐ
10 ܦܢܘܐܝܠ. ܟܕ ܐܬܐ ܐܢܐ ܒܫܠܡܐ. ܐܣܚܘܦܝܗܝ ܠܡܓܕܠܐ ܗܢܐ. * ܘܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܫܪܝܢ
ܒܩܪܩܪ. ܘܗܢܘܢ ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ ܥܡܗܘܢ. ܐܝܟ ܚܡܫܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. ܟܠ ܕܐܫܬܚܪܘ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܡܕܢܚܐ. ܘܕܢܦܠܘ. ܗܘܘ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܦܝ
11 ܣܝܦܐ. * ܘܣܠܩ ܓܕܥܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܥܡܘܪ̈ܝ ܡܫܟܢܐ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܢܘܚ ܘܝܓܒܗܐ.
12 ܘܡܚܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܡܫܪܝܬܐ ܗܘܬ ܬܟܝܠܐ. * ܘܥܪܩܘ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܘܪܕܦ ܒܬܪܗܘܢ.
13 ܘܐܚܕ ܠܬܪܝܗܘܢ ܡܠܟ̈ܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܠܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ ܐܪܗܒ. * ܘܗܦܟ ܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܢ
14 ܩܪܒܐ. ܡܢ ܡܣܩܬܐ ܕܚܪܣ. * ܘܐܚܕ ܠܛܠܝܐ ܚܕ ܡܢ ܐܢܫܝܗ ܕܣܘܟܘܬ. ܘܫܐܠܗ.
15 ܘܟܬܒ ܠܗ ܪܘܪ̈ܒܢܝܗ ܕܣܘܟܘܬ ܘܣܒ̈ܝܗ. ܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ ܓܒܪ̈ܝܢ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬ
ܐܢܫܐ ܣܘܟܘܬ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܕܚܣܕܬܘܢܝ ܘܐܡܪܬܘܢ ܠܝ. ܠܡܐ ܙܒܚ
16 ܘܨܠܡܢܥ ܐܣܝܪܝܢ ܒܐܝܕܝܟ. ܕܢܬܠ ܠܥܒܕ̈ܝܟ ܠܚܡܐ ܠܡܫܠܗܝܢ. * ܘܕܒܪ ܠܣܒ̈ܐ
17 ܕܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܟܘ̈ܒܐ ܕܡܕܒܪܐ ܘܥܠ ܩܘܪ̈ܛܢܐ. ܘܫܢܩ ܒܗܘܢ ܠܐܢܫܐ ܣܘܟܘܬ. * ܘܠܡܓܕܠܐ
18 ܕܦܢܘܐܝܠ ܣܚܦ. ܘܩܛܠ ܠܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ. ܐܝܟܢܐ ܐܢܘܢ
ܐܢܫܐ ܕܩܛܠܬܘܢ ܒܬܒܘܪ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܟܘܬܟ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܕܡܘܬܐ ܕܒܢܝ̈
19 ܡܠܟ̈ܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܚ̈ܝ ܐܢܘܢ. ܒܢܝ̈ ܐܡܝ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܐܠܘ ܐܚܝܬܘܢ
ܐܢܘܢ. ܠܐ ܩܛܠܬܟܘܢ.

Et ait ad cives Sochoth, Date singulas pla- 5
centas panis populo qui mecum eſt; langui-
di enim ſunt: & ego ecce perſequor Zeba-
hum & Salemnaum reges Median. Dicunt 6
ei magnates Sochoth, Num manus Zebahi
& Salemnai eſt modò in manibus tuis, ut
demus panem exercitui tuo? Ait illis Gede- 7
on, Hac de re, quum tradiderit Deus Zeba-
hum & Salemnaum in manus meas, tritura-
bo carnes veſtras ſuper ſpinas & ſuper tri-
bulos qui ſunt in deſerto. Illinc aſcendit ad 8
Phenuel: & quemadmodum reſponderant
ei cives Sochoth, ita reſponderunt illi etiam
cives Phenuel. Dixit autem & ad cives 9
Phenuel, Cùm ſalvus rediero, deſtruam tur-
rim iſtam. Zebah autem & Salemnaa ca- 10
ſtrametati fuerunt in Carcab unà cum exer-
citibus ſuis quaſi quindecim millium *viro-
rum*, quotquot *ſcilicet* reſidui fuerant ex
omnibus caſtris Orientalium: qui autem
ceciderant, erant centum viginti millia vi-
rorum ſtringentium gladium. Et aſcendens 11
Gedeon per viam habitantium in tentorio,
ab Orientali plaga Nochah & Jabgaha,
percuſſit exercitum dum eſſet exercitus in
tranquillitate: Fugerunt autem Zebah & 12
Salemnaa: ſed perſecutus eos apprehendit
hos duos reges Median, & totum exercitum
conturbavit. Poſtea reverſus Gedeon filius 13
Joas à prælio ex acclivi Hedes, Apprehen- 14
dit juvenem quendam ex civibus Sochoth,
qui interrogatus deſcripſit ei magnates &
ſeniores Sochoth, ſeptuaginta ſeptem viros.
Deinde veniens ad cives Sochoth ait illis, 15
Ecce Zebah & Salemnaa de quibus inſul-
tâſtis mihi, & dixiſtis, Zebah & Salemnaa
vinctíne ſunt in manibus tuis, ut demus pa-
nem ſervis tuis defatigatis? Et raptavit ſe- 16
niores civitatis ſuper ſpinas & ſuper tri-
bulos qui erant in deſerto; ipſos autem ci-
ves Sochoth tormentis divexavit. Turrim 17
quoque Phenuel diruit, & interfecit cives
urbis. Dixit autem ad Zebah & ad Sa- 18
lemnaa, Quales erant viri quos interfeciſtis
in Tabor? Dicunt ei, Similes tibi erant,
aſpectu ſimiles filiis regum. Dixit, Fratres 19
mei erant, filii matris meæ: vivit Dominus
Deus, ſi vivos ſervâſſetis eos, non truci-
darem vos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 * فقال لاهل ساحوت* اعطوا الشعب الذي معي رغيفا لكل رجل* لانه قد عسي عليهم* وانا
6 في طلب زاباح وصلمنع ملكي مدين * فقالوا* ازاباح وصلمنع مكتوفين في يديك * حتي
7 نعطي عسكرك خبزا* قال لهم جدعون* من اجل هذا الكلام اذا امكنني الله من زاباح
8 وصلمنع* وصيرهما في يدي* جررت اجسادكم على شوك البرية والحسك* وصعد من هناك
9 الي فنوال* وقال ايضا لاهل فنوال* وكما اجابه اهل ساحوت* كذلك اجابه اهل فنوال* فقال ايضا
10 لاهل فنوال* ان انا رجعت سالما اقلعت برجكم هذا* وكان زاباح وصلمنع بقرقر* ومعهما
عساكرهما خمسة عشر الف رجل* وهم الذين بقوا من عسكر اهل المشرق* والذين قتلوا كان
11 عددهم مائة الف وعشرون الف رجل مقاتل* يحملون السلاح في عساكر اهل المشرق* وصعد
جدعون في طريق الذين يسكنون الخيام من مشارق نحاح ويجبها* وواقع العسكر* وكان اهل
12 العسكر نزولا مطمئنين * وهرب زاباح وصلمنع* واسرع في طلبهما فظفر بملكي مدين* وفزع
13 14 اهل العسكر وتبددوا* ورجع جدعون من محاربة مدين عند عقبة حراس * ووجد فتي من
اهل ساحوت* وساله عن اشراف ساحوت واشياخها* وجلس الفتي وكتب له اسماءهم* فكان
15 عددهم سبعة وسبعون رجلا* ثم رجع الي اهل ساحوت وقال لهم* هوذا زاباح وصلمنع اللذان
عيرتموني بهما وقلتم* ازاباح وصلمنع مكتوفين في يديك حتي نعطي عبيدك خبزا* لانهم
16 ضعفاء قد عسي عليهم* وجر اشياخ القرية على الشوك والحسك الذي في البرية* وعذب اهل
17 18 ساحوت* وقلع برج فنوال* وقتل اهل القرية* وقال لزاباح وصلمنع* كيف كان القوم الذين
19 قتلتموهم بتابور* قالوا له كانوا مثلك* رؤيتهم رؤية ابناء الملوك* فقال هم اخوتي وولد امي*
احلف بالله الحي ربي انكم لو ابقيتم عليهم لما قتلتكما*

Dixit ad cives Sechoth, Date cuilibet viro 5
hujus populi qui mecum eſt, ſingulos pa-
nes, quia languere defecerunt; dum ego
proſequor Zebahum et Salomnaum duos
reges Median. Reſponderunt, Num Ze- 6
bahum & Salomnaum vinctos habes in
manibus tuis, ut demus panem exercitui
tuo? Ait illis Gedeon, Propter hujuſmodi 7
ſermonem, cùm ſuperiorem reddiderit me
Deus Zebabo et Salomnao, dederitque eos
in manus meas, raptabo corpora veſtra ſu-
per ſpinas ac ſentes deſerti. Aſcendens 8
inde ad Phanuel, idem dixit ad cives
Phanuel: at quemadmodum reſponderant
ei cives Sechoth, ita reſponderunt illi ci-
ves Phanuel. Quare dixit etiam ad ci- 9
ves Phanuel, Si revertar incolumis, evel-
lam turrem hanc veſtram. Porro Zebah 10
& Salomnaa erant in Cabrab, habebántq;
ſecum exercitus ſuos, quindecim millia
virorum, eos nimirum qui ſupererant ex
militia Orientalium: eorum autem qui in-
terfecti fuerant, numerus fuit centum vi-
ginti millium virorum bellantium, arma
geſtantium in exercitibus gentis Orienta-
lis. Aſcendit igitur Gedeon viâ degen- 11
tium in tentoriis, ab Orientali plaga No-
chah & Jabgjahe; commiſitque bellum
cum exercitu illo dum milites ſecurè ca-
ſtrametarentur. Fugientibus autem Ze- 12
babo & Salomnao accurrit ad perquiren-
dum illos, obtinuitq; duos hos reges Me-
dian: milites verò timore perculſi di-
ſperſi ſunt. Deinde reverſus Gedeon ab 13
expugnatione Median ad aſcenſum Ha-
ras, Invenit adoleſcentem è civibus Se- 14
choth, quem cùm interrogâſſet de nobili-
oribus Sechoth ac ſenioribus ejus, ſedit ad-
oleſcens ille, ſcripſitque ei nomina illo-
rum, fuitque numerus eorum ſeptuaginta
ſepte virorũ. Tum reverſus ad cives Se- 15
choth, dixit eis; Ecce Zebah et Salomnaa
propter quos exprobâſtis mihi, dicen-
tes; Num Zebah et Salomnaa vincti ſunt
inter manus tuas, ut demus ſervis tuis
panem, eò quòd debilitate & animi deli-
quio laborent? Sic raptavit ſeniores ci- 16
vitatis ſuper ſpinas ac ſentes qui erant
in deſerto, & cives Sechoth excruciavit.
Turrim quoque Phanuel evertit, urbiſque 17
cives interfecit. Prætereà dixit Zebabo 18
et Salomnao, Quales erant homines quos
occidiſtis in Tabor? Reſponderunt ei, E-
rant tibi ſimiles, et aſpectus eorum ut aſpe-
ctus filiorum regum. Dixit, Fratres mei 19
erant, nati matris mei: per Deum vivum
Dominum meum juro quòd ſi ſervâſſe-
tis eos, haud interficerem vos.

ספר שופטים : ח

eduxit non Et .eos interfice ,Surge:ſuo primogenito Jether Dixitque
20 וַיֹּאמֶר לְיֶתֶר בְּכוֹרוֹ קוּם הֲרֹג אוֹתָם וְלֹא־שָׁלַף
Dixitque .puer ipſe adhuc quia ,timebat quia ,ſuum gladium puer
21 הַנַּעַר חַרְבּוֹ כִּי יָרֵא כִּי עוֹדֶנּוּ נָעַר׃ וַיֹּאמֶר
vir ſicut quia ,nos in irruito & ,tu Surge :Salmunnah & ,Zebach
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתָּה וּפְגַע־בָּנוּ כִּי כָאִישׁ
& ,Zebach interfecit & Ghidhon Surexitque .ejus fortitudo
גְּבוּרָתוֹ וַיָּקָם גִּדְעוֹן וַיַּהֲרֹג אֶת־זֶבַח וְאֶת־
.eorum camelorum collis in quæ ,lunulas cepitque :Salmunnah
צַלְמֻנָּע וַיִּקַּח אֶת־הַשַּׂהֲרֹנִים אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃
,tu etiam nos in dominare :Ghidhon ad Iſrael vir Dixeruntque
22 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּדְעוֹן מְשָׁל־בָּנוּ גַּם־אַתָּה
manu de nos ſalvaſti quia ;tui filii filius etiam ,tuus filius etiam
גַּם־בִּנְךָ גַּם בֶּן־בְּנֶךָ כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִיַּד
;vos in ego dominabor Non :Ghidhon eos ad dixit Et .Midian
23 מִדְיָן׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם
:vos in dominabitur Dominus :vos in meus filius dominabitur nec
וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם׃
date & ,poſtulationem vobis à Poſtulabo :Ghidhon eos ad Dixitque
24 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן אֶשְׁאֲלָה מִכֶּם שְׁאֵלָה וּתְנוּ־
Iſmahelitæ quia ,eis aureæ inaures quia ,ſui ſpolii inaurem vir mihi
לִי אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ כִּי־נִזְמֵי זָהָב לָהֶם כִּי יִשְׁמְעֵאלִים
,veſtimentum extenderunt & :dabimus Dando :dixerunt Et .ipſi
25 הֵם׃ וַיֹּאמְרוּ נָתוֹן נִתֵּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־הַשִּׂמְלָה
inaurium pondus fuit Et .ſui ſpolii inaurem vir ibi projecerunt &
26 וַיַּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ׃ וַיְהִי מִשְׁקַל נִזְמֵי
ſolum ,aureorum ſeptingentorum & ,mille ,poſtulaverat quas auri
הַזָּהָב אֲשֶׁר שָׁאָל אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת זָהָב לְבַד
reges ſuper quæ ,purpuræ veſtibus & ,collaribus & ,lunulis præ
מִן־הַשַּׂהֲרֹנִים וְהַנְּטִפוֹת וּבִגְדֵי הָאַרְגָּמָן שֶׁעַל מַלְכֵי
.eorum camelorum collis in quæ ,torquibus præ ſolum & ,Midian
מִדְיָן וּלְבַד מִן־הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃
ſua civitate in illud ſtatuit & ,Ephod Ghidhon illud fecit Et
27 וַיַּעַשׂ אוֹתוֹ גִדְעוֹן לְאֵפוֹד וַיַּצֵּג אוֹתוֹ בְעִירוֹ
fuitque ;ibi eum poſt Iſrael omnis ſunt fornicati & ;Hophrah in
בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שָׁם וַיְהִי
facies ad Midian eſt humiliatus Et .laqueum in ejus domui & ,Ghidhon
28 לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּכָּנַע מִדְיָן לִפְנֵי
quievitque :ſuum caput elevare addiderunt non & ;Iſrael filiorum
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט
Jerubbahal abiit Et .Ghidhon diebus in annis quadraginta terra
29 הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּימֵי גִדְעוֹן׃ וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל
ſeptuaginta fuerunt Ghidhon ipſi Et .ſua domo in manſit & ,Joas filius
30 בֶּן־יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃ וּלְגִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים
.ei fuerunt multæ uxores quia :ejus femur egredientes filii
בָּנִים יֹצְאֵי יְרֵכוֹ כִּי־נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃
;filium ipſa etiam ei peperit ,Sechem in quæ ,ejus pellex Et
31 וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה־לּוֹ גַם־הִיא בֵּן
Ghidhon eſt mortuus Et .Abimelech ejus nomen ,poſuit &
32 וַיָּשֶׂם אֶת־שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּמָת גִּדְעוֹן
ſui patris Joas ſepulchro in eſt ſepultuſque :bona canitie in Joas filius
בֶּן־יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו
eſſet mortuus quemadmodum ,fuit Et .Hezri patris Hophrah in
33 בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר מֵת
:Behalim poſt ſunt fornicati & ;Iſrael filii ſunt reverſi & ,Ghidhon
גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים
ſunt recordati non Et .deum in Bahalberith . ſibi poſuerunt &
34 וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים׃ וְלֹא זָכְרוּ
omnium manu de eos eruentis ,ſui Dei Domini Iſrael filii
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־
.circuitu à ſuorum inimicorum
אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב׃

Verſio VULG. LAT.

20 Dixítque Jether primogenito ſuo ; Surge, & interfice eos. Qui non eduxit gladium : timebat enim, quia adhuc puer erat. 21 Dixerúntque Zebee & Salmana ; Tu ſurge, et irrue in nos : quia juxta ætatem robur eſt hominis. Surrexit Gedeon, & interfecit Zebee & Salmana : & tulit ornamenta ac bullas, quibus colla regalium camelorum decorari ſolent. 22 Dixerúntque omnes viri Iſrael ad Gedeon ; Dominare noſtrî tu, & filius tuus, & filius filii tui: quia liberáſti nos de manu Madian. 23 Quibus ille ait; Non dominabor veſtrî, nec dominabitur in vos filius meus, ſed dominabitur vobis Dominus. 24 Dixítque ad eos, Unam petitionem poſtulo à vobis: Date mihi inaures ex præda veſtra. Inaures enim aureas Iſmaelitæ habere conſueverant. 25 Qui reſponderunt, Libentiſſimè dabimus. Expandentéſque ſuper terram pallium, projecerunt in eo inaures de præda . 26 Et fuit pondus poſtulatarũ inaurium, mille ſeptingenti auri ſicli, abſque ornamentis, & monilibus, & veſte purpurea, quibus reges Madian uti ſoliti erant, & præter torques aureas camelorum. 27 Fecítque ex eo Gedeon Ephod, & poſuit illud in civitate ſua Ephra. Fornicatúſque eſt omnis Iſrael in eo, & factum eſt Gedeoni & omni domui ejus in ruinam. 28 Humiliatus eſt autem Madian coram filiis Iſrael, nec potuerunt ultrà cervices elevare: ſed quievit terra per quadraginta annos, quib' Gedeon præfuit. 29 Abiit itaque Jerobaal filius Joas, & habitavit in domo ſua : 30 Habuítque ſeptuaginta filios, qui egreſſi ſunt de femore ejus: eò quòd plures haberet uxores. 31 Concubina autem illius, quã habebat in Sichem, genuit ei filium nomine Abimelech. 32 Mortuúſque eſt Gedeon filius Joas in ſenectute bona, & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ephra de familia Ezri. 33 Poſtquàm autem mortu' eſt Gedeon, averſi ſunt filii Iſrael, & fornicati ſunt cum Baalim. Percuſſerúntque cum Baal fœdus, ut eſſet eis in deum: 34 Nec recordati ſunt Domini Dei ſui, qui eruit eos de manibus inimicorum ſuorum omnium per circuitum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ εἶπεν(σ) Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, Ἀναστὰς, ἀπόκτεινον αὐτούς. καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον(τ) τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ἦν. 21 Καὶ εἶπε Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ, (υ) Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι (φ) ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμίς σου. καὶ ἀνέστη Γεδεὼν(χ) καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά· καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν. 22 Καὶ(ψ) εἶπον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεὼν, (ω) Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. 23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, Οὐκ ἄρξω(α) ἐγὼ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου(β) ἐν ὑμῖν· κύριος ἄρξει ὑμῶν. 24 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν (γ) αἴτημα, καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον (δ) ἐκ σκύλων αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ(ε) αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμαηλῖται. 25 Καὶ εἶπαν, Διδόντες δώσομεν. καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ(ζ) ἔβαλεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον(η) σκύλων αὐτοῦ. 26 Καὶ(θ) ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν (ι) ᾔτησε, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι(κ) χρυσοῖ, πάρεξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιὰμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν. 27 Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς (λ) Ἐφὼδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ(μ) ἐν Ἐφραθά. καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ· καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ(ν) εἰς σκῶλον. 28 Καὶ συνεστάλη Μαδιὰμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ(ξ) προσέθηκαν ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ (ο) τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεών. 29 Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ υἱὸς Ἰωὰς, καὶ (π) ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. 30 Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν (ρ) υἱοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. 31 Καὶ παλακὴ(σ) αὐτοῦ ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ (τ) ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβιμέλεχ. 32 Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς(υ) ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ(φ) Ἀβὶ Ἐσδρί. 33 Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ (χ) ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν (ψ) Βααλὶμ, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν. 34 Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ (ω) θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων (α) τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

20 Et dixit ad Jether primogenitũ ſuũ, Surge, interfice eos. Et nõ eduxit puer gladiũ ſuũ, quia timuit: quoniã adhuc junior erat. 21 Et dixit Zebee, et Salmana, Surge tu, & occurre nobis; quoniam (p) tanquam viri eſt virtus tua. Et ſurrexit Gedeon, et interfecit Zebee, & Salmana. Et ſumpſit lunulas, quæ in cervicibus camelorum eorum. 22 Et dixerunt vir Iſrael ad Gedeon; Domine, principare noſtri, & tu, et filius tuus, et filius filii tui; quoniam tu ſalvâſti nos de manu Madiam. 23 Et dixit ad eos Gedeon; Non principabor ego, et non principabitur filius me' in vobis: Domin' principabitur veſtri. 24 Et dixit ad eos Gedeõ, Petã à vobis petitionem, & date mihi vir inaurem de ſpoliis ſuis: quoniam inaures aureæ illis; quia erant Iſmaelitæ. 25 Et dixerunt, Dantes dabimus. Et expandit veſtimentum ſuum: & miſit eò vir (q) inaurem ſpoliorum ſuorum. 26 Et factum eſt pondus inaurium aurearum, quas petiit, (r) mille & ſeptingenti aurei, præter lunulas, & monilia, & veſtimenta, (ſ) & purpurea, quæ ſuper reges Madiam, & præter (t) torques, quæ erant in cervicibus camelorum ipſorum. 27 Et fecit illud Gedeon in (u) Ephod: & ſtatuit illud in civitate ſua in Ephratha. Et fornicat' eſt omnis Iſrael poſt illud ibi. Et factum eſt Gedeon, & domui ejus in ſcandalum. 28 Et compreſſus eſt Madiam coram filiis Iſrael: & non adjecerunt levare caput ſuum. Et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon. 29 Et ivit Jerobaal filius Joas: et ſedit in domo ſua. 30 Et ipſi Gedeon fuerunt filii ſeptuaginta exeuntes è femoribus ejus: quoniã uxores multæ fuerunt ei. 31 Et concubina ipſius fuit in Sychem: & peperit ei etiam ipſa filiũ: & poſuit (x) nomẽ, Abimelech. 32 Et mortuus eſt Gedeon filius Joas in (y) civitate ſua: & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ephratha (z) Abi Eſdri. 33 Et factum eſt, poſtquam mortuus eſt Gedeon; & (aa) reverterũt filii Iſrael: et fornicati ſunt poſt Baalim, et poſuerunt ſibi ipſi (bb) Baal teſtamentum, ut eſſet eis ipſe in Deum. 34 Et non ſunt recordati filii Iſrael Domini Dei, qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.

MS.A. (σ) τῷ Ἰεθὲρ (τ) αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὅτι ἦν νεώτερος. Καὶ (υ) Ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάντησον (φ) ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ. (χ) καὶ ἀνεῖλεν τὸν (ψ) εἶπεν (ω) Ἄρχε ἐν ἡμῖν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, ὅτι σέσωκας ἡμᾶς (α) ἐγὼ ὑμῶν, καὶ (β) ὑμῶν· (γ) αἴτησιν, (δ) τῶν σκύλων (ε) πολλὰ ἦν αὐτοῖς, ὅτι Ἰσμαηλῖται ἦσαν. (ζ) ἔρριψεν ἐκεῖ (η) χρυσοῦν τῶν σκύλων (θ) ἐγενήθη (ι) ᾐτήσατο, σίκλοι χίλιοι (κ) χρυσοῦ, πλὴν τῶν σιώνων καὶ τῶν ὁρμίσκων *ἐνφὼθ, καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσιν Μαδιὰμ, καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν ἐν τοῖς τραχήλοις (λ) Ἐφοὺδ, (μ) * ὃ ἐν Ἐφραίμ. (ν) εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἐνετράπη Μαδιὰμ ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, (ξ) προσέθεντο (ο) ἔτη τεσσαράκοντα (π) κατῴκησεν ἐν (ρ) ἑβδομήκοντα υἱοὶ (σ) αὐτοῦ ἣ ἐν Σικίμοις, ἔτεκεν (τ) ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀβιμέλεχ. (υ) ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, καὶ (φ) πατρὸς Ἀβιεζρεί. (χ) ἀπεστράφησαν (ψ) Βααλεὶμ, καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν Βααλβερὶθ εἰς διαθήκην (ω) θεοῦ αὐτῶν τοῦ (α) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 ואמר ליתר בוכריה קום קטול יתהון ולא שלף עולימא חרביה ארי דחיל ארי
21 עד כען יניק : ואמר זבח וצלמנע קום את ושלט בנא ארי כגברא כן גבורתיה וקם
22 גדעון וקטל ית זבח וית צלמנע ונסיב ית ענקיא די בצוארי גמליהון : ואמרו אנש
ישראל לגדעון מלוך עלנא אף את אף ברך אף בר ברך ארי פרקתנא מן יד מדינאי :
23 ואמר להון גדעון לא אמלוך אנא עליכון ולא ימלוך ברי עליכון יי ימלוך עליכון :
24 ואמר להון גדעון שאיל אנא מנכון שאילה והבו לי גבר קדשיה מן ביזתא ארי
25 קדשי דדהבא להון ארי ערבאי אנון : ואמרו מתן נתן ופרשו ית כסותא ורמו
26 לתמן גבר קדשיה מן ביזתא : והוה מתקל קדשי דדהבא דשאל אלף ושבע
מאה דדהבא בר מן סהרניא וכלילא ולבושי ארגונא די על מלכי מדין ובר מן ענקיא
27 די בצורי גמליהון : ועבד יתיה גדעון לאיפודה ואקים יתיה בקרתיה בעפרה
28 וטעו כל ישראל בתרוהי לתמן והוה לגדעון ולביתיה לתקלא : ואתברו מדינאי
קדם בני ישראל ולא אוסיפו לארמא רישיהון ושדוכת ארעא דישראל ארבעין שנין
29 30 ביומי גדעון : ואזל ירובעל בר יואש ויתיב בביתיה : ולגדעון הוו שבעין בנין נפקי
31 ירכיה ארי נשין סגיאין הואה ליה : ולחנתיה די בשכם ילידת ליה אף היא בר ושוי ית
32 שמיה אבימלך : ומית גדעון בר יואש בסיבו טבא ואתקבר בקברא דיואש אבוהי
33 בעפרה דאבוהי דעזר : והוה כד מית גדעון ותבו בני ישראל וטעו בתר בעליא ושויאו
34 להון בעיל קים לטעותא : ולא אדכרו בני ישראל ית פולחנא דיי אלההון די שיזיב
יתהון מיד כל בעלי דבביהון מסחור סחור :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

20 Et dixit Jether primogenito ſuo , Surge, occide eos : & non eduxit puer gladium ſuum, nam timuit, nam uſq; nunc[*ille*] parvulus. 21 Et *dixit* Zebahh & Szalmunagh, Surge tu, & poteſtatem exerce in nobis, nam ut vir, ſic virilitas ej': & ſurrexit Gidghon, & occîdit Zebahh & Szalmunagh, & tulit torques qui in collis camelorum eorum. 22 Et dixerunt homo Iſrael ad Gidghon, Regna ſuper nos, etiam tu, etiam filius tuus, etiam filius filii tui, quia liberáſti nos de manu Midianæorum. 23 Et dixit eis Gidghon , Non regnabo ego ſuper vos, & non regnabit filius meus ſuper vos : Dominus rex ſuper vos. 24 Et dixit eis Gidghon , Petens ego à vobis petitionem, & date mihi vir monile ſuum ex ſpolio ; nam monilia auri eis , nam Arabes *illi*. 25 Et dixerunt : Dare dabimus: & explicuerunt veſtem, & conjecerunt ibi vir monile ſuum ex ſpolio. 26 Et fuit pondus monilium auri, quæ petivit, mille & ſeptingenta auri , præter lunulas & *coronam*; & veſtes purpuræ, quæ ſuper reges Midian; & præter torques, qui in collis camelorum eorum. 27 Et fecit eum Gidghon in Ephoda, & ſtatuit id in urbe ſua in Ghaphra ; & erraverunt omnis Iſrael poſt id eò : & fuit Gidghon & domui ejus in ſcandalum. 28 Et *fracti* ſunt Midianæi ante filios Iſrael, & non addiderunt ad tollendum capita ſua : & quievit terra Iſrael quadraginta annis in diebus Gidghon. 29 Et venit Jerubaghal filius Joas, & habitavit in domo ſua. 30 Et Gidghon fuerunt ſeptuaginta filii exeuntes femore illius; nam uxores multæ fuerunt illi. 31 Et concubina illius quæ in Sechem, peperit illi etiam illa filium, & poſuit nomen ejus Abimelech. 32 Et mortuus eſt Gidghon filius Joas in ſenectute bona ; & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ghaphrah patris Ghezer. 33 Et fuit quando mortuus fuit Gidghon, & redierunt filii Iſrael, & erraverunt poſt Baghalaja, & poſuerunt ſibi Beghel Kijam ad errorem. 34 Et non recordati ſunt filii Iſrael cultum Domini Dei ſui, qui eruit eos de manu omnium auctorum inimicitiarum eorum ex-circum circum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܠܝܬܪ ܒܘܟܪܗ. ܩܘܡ ܩܛܘܠ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܛ ܛܠܝܐ ܣܝܦܗ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ . 20
ܕܥܕܟܝܠ ܛܠܝܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܩܘܡ ܐܢܬ ܘܦܓܥ ܒܢ. ܐܝܟ ܓܒܪܐ. 21
ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܩܡ ܓܕܥܘܢ ܘܩܛܠ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ. ܘܢܣܒ ܣܗܪܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ
ܒܨܘܪܐ ܕܓܡܠܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܓܕܥܘܢ. ܫܠܘܛ ܒܢ ܐܦ ܐܢܬ . 22
ܐܦ ܒܪܟ. ܐܦ ܒܪ ܒܪܟ. ܕܦܪܩܬܢ ܡܢ ܐܝܕܝܐ ܕܡܕܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. ܠܐ ܐܢܐ ܡܫܬܠܛ 23
ܐܢܐ ܒܟܘܢ. ܘܠܐ ܒܪܝ ܡܫܬܠܛ ܒܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܢܫܬܠܛ ܒܟܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. 24
ܐܢܐ ܫܐܠܬܐ ܚܕܐ ܫܐܠ ܐܢܐ ܡܢܟܘܢ. ܘܗܒܘ ܠܝ ܐܢܫ ܚܕ ܚܕ ܩܕܫܐ ܡܢ ܒܙܬܗ. ܡܛܠ ܕܩܕܫܐ
ܕܕܗܒܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܥܪܒܝܐ ܗܘܘ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܢܬܠ ܠܟ. ܘܦܪܣܘ 25
ܡܪܛܘܛܐ. ܘܐܪܡܝܘ ܬܡܢ ܐܢܫ ܚܕ ܚܕ ܩܕܫܐ ܡܢ ܒܙܬܗ. * ܘܗܘܐ ܡܬܩܠܐ ܕܩܕܫܐ ܕܕܗܒܐ . 26
ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ ܕܕܗܒܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܣܗܪܐ ܘܡܢ ܥܩܐ ܘܡܢ ܡܐܢܐ ܕܐܪܓܘܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠ
ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܣܛܪ ܡܢ ܥܩܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܨܘܪܐ ܕܓܡܠܝܗܘܢ. * ܘܢܣܒ ܡܢܗܘܢ 27
ܓܕܥܘܢ. ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܦܘܕܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܒܡܕܝܢܬܗ ܒܥܘܦܪܐ. ܘܛܥܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
ܬܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܗܘܐ ܠܓܕܥܘܢ ܘܠܒܝܬܗ ܠܬܘܩܠܬܐ. * ܘܐܬܬܒܪܘ ܡܕܝܢܝܐ. ܩܕܡ ܒܢܝ 28
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ ܠܡܪܝܡܘ ܪܫܝܗܘܢ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.
ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܓܕܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܢܕܘܒܥܠ ܒܪ ܝܘܐܫ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. * ܘܠܓܕܥܘܢ 29 30
ܐܝܬ ܗܘܘ ܫܒܥܝܢ ܒܢܝܢ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܚܨܗ. ܡܛܠ ܕܢܫܐ ܣܓܝܐܬܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗ.
* ܘܦܠܓܘܬܗ ܕܒܫܟܝܡ. ܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܣܡ ܫܡܗ ܐܒܝܡܠܟ. * ܘܡܝܬ ܓܕܥܘܢ ܒܪ 31 32
ܝܘܐܫ ܒܣܝܒܘܬܐ ܛܒܬܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ. ܒܥܘܦܪܐ ܕܐܒܝܥܙܪ.
* ܘܟܕ ܡܝܬ ܓܕܥܘܢ. ܘܗܦܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܛܥܘ ܒܬܪ ܒܥܠ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܒܥܠ 33
ܩܝܡܐ. ܠܐܠܗܐ. * ܘܠܐ ܐܬܕܟܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܕܦܪܩ ܐܢܘܢ ܡܢ 34
ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܚܕܪܝܗܘܢ.

* Dixit ergò ad Jether primogenitum ſuum, 20
Surge, trucida eos: at non diſtrinxit puer
gladium ſuum; timebat enim, quòd adhuc
puer eſſet. Et ait Zebah & Salemnaa, Surge 21
tu, & irrue in nos; qualis eſt enim vir, *tale*
robur ipſius. Surrexítque Gedeon, & trucidavit
Zebahum & Salemnaum, tulítq; lunulas
quæ erant in collis camelorum eorum.
Dixerunt autem filii Iſrael ad Gedeonem, Dominare 22
in nos tum tu, tum filius tuus, tum
nepos tuus; quoniam liberâſti nos de manu
Median. Ait illis Gedeon, Non dominor ego 23
in vos, neque filius meus dominabitur in
vos; Dominus dominabitur in vos. Et dixit 24
ad eos Gedeon, Unam ego poſtulationem à
vobis poſtulo: date mihi ſinguli ſingulas inaures
ex præda veſtra: inaures enim aureas
habebant, quoniam Arabes erant. Dicunt 25
ei, Dabimus tibi: & expandentes pallium
projecerunt illuc ſinguli ſingulas inaures ex
præda ſua. Fuítque pondus inaurium aurearum 26
quas poſtulaverat, mille ſeptingentorum
aureorum, præter lunulas, torques, veſtéſque
purpureas quæ erant ſuper reges Median, &
præter torques quæ erant in collis camelorum
ipſorum. Accepit autem Gedeon ab eis, 27
confecítque amiculum, & ſtatuit illum in
civitate ſua Ophra: & aberrârunt illic filii
Iſrael poſt ipſum, fuítque Gedeoni & domui
ipſius in offendiculum. Igitur contriti fuerunt 28
Medianitæ ante filios Iſrael, nec ampliùs
erexerunt caput ſuum: quievítque terra quadraginta
annis diebus Gedeonis. Abiens 29
autem Nedubaal filius Joas habitavit in domo
ſua. Habebátque Gedeon ſeptuaginta 30
filios qui ex ejus dorſo prodierant; quippe
qui plures haberet uxores. Concubina quoque 31
ipſius, quæ erat in Sechim, peperit ei
filium, cui nomen impoſuit, Abimelec. Et 32
mortuus eſt Gedeon filius Joas in ſenectute
bona, ſepultúſque in civitate Joas patris ſui,
nempe in Ophra quæ pertinebat ad Azri.
Cúmque mortuus eſſet Gedeon, averterunt 33
ſe filii Iſrael, & aberrârunt poſt Baal, fecerúntque
ſibi Baal-fœderis in deum. Nec re- 34
cordati ſunt Iſraelitæ Domini Dei ſui liberantis
eos ab omnibus inimicis eorum qui
erant circum ipſos.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

ثم قال ليائار ابنه بكره قم اقتلهما. فلم يخترط الفتي سيفه* لانه فزع من منظرهما. من اجل 20
انه كان صبيا* فقال زاباح وصلمنع* قم انت فاقتلنا* لانك رجل جبار* فالجبار يقتل جبارا 21
مثله* فقام جدعون فقتل زاباح وصلمنع* واخذ اهلة الفضة التي كانت في اعناق جمالهما*
وقال بنو اسرايل لجدعون كن علينا واليا انت وابنك وابن ابنك* لانك خلصتنا من 22
ايدي المدينيين* قال لهم جدعون* لا اتسلط انا عليكم* ولا يتسلط ابني عليكم* 23
ولكن المتسلط عليكم الرب* ثم قال لهم جدعون. انا اطلب اليكم ان تصنعوا بي خلة 24
واحدة* يعطيني كل واحد منكم قرطا واحدا مما انتهبتم* لانه كانت على اجمالهم اقرطة من
ذهب* من اجل انهم كانوا عرب اسماعيليين* فقالوا نحن نفعل ونعطيك* فبسط لهم رداء* 25
والقي كل امري منهم قرطا من ذهب على الرداء* وكان وزن الاقرطة التي جمعت الف وسبعماية 26
مثقال ذهب* غير الاهلة والقلايد والثياب الكريمة التي كانت على ملوك مدين* وغير القلايد
التي كانت في اعناق جمالهم* فاخذ جدعون ذلك* فصاغ منه تمثالا ونصبه في عفرا قريته* 27
وضل بنو اسرايل بصنمه* وصار الصنم لجدعون ولبنيه عثرا* وانهزم المدينيون وهربوا من 28
بني اسرايل* ولم يرفعوا روسهم ايضا* ولم يعودوا اليهم* وسكنت الارض اربعين سنة* كل ايام
جدعون* وانطلق جدعون وسكن منزله* وكان لجدعون سبعون ابناء خرجوا من صلبه* 29 30
وذلك لانه تزوج نساء كثيرة* وتوفي جدعون بن يواس من بعد كبر كثير* وجنز ودفن 32
في قرية يواس ابيه* في عفرا قرية ابي عزرا* فلما توفي جدعون رجع بنو اسرايل في سياتهم* 33
وتبعوا بعلا الصنم* وجعلوا بعلا الها معاهدا لهم* ولم يذكروا بنو اسرايل الله ربهم الذي 34
ابعد جميع اعدايهم عنهم الذين حولهم*

* *Tum dixit ad Jathar filium ſuum pri-* 20
mogenitū, Surge, interfice eos: at non exe-
mit puer gladium ſuum; formidavit enim
aſpectum eorum, quòd eſſet adoleſcentu-
lus. Ait autem Zebah et Salomnaa, Surge 21
tu, et interfice nos, cùm ſis vir gigas: nam
gigas parem ſibi gigantem interficit. Sur-
gens ergò Gedeon interfecit Zebahum et
Salomnaum, accepitque lunulas argenteas
quæ erant in collis camelorum utriuſque.
Poſteà dixerunt filii Iſrael Gedeoni, Eſto 22
nobis præpoſitus tu & filius tuus, & ne-
pos tuus, quòd nos liberaveris de manib⁹
Medianitarum. Dixit eis Gedeon, Non 23
dominor ego in vos, neque dominabitur
filius meus in vos; ſed qui dominatur in
vos, Dominus eſt. Tum dixit eis Ge- 24
deon, Quæſo vos ut gratiam unam in me
exerceatis, Det mihi quilibet veſtrûm in-
aurem unam ex præda *quam diripuiſtis:*
erant enim ſuper camelis eorum inaures
aureæ, quòd Arabes eſſent, Iſmaelitæ.
Dixerunt, Faciemus dabimúſque tibi: 25
explicatóque eis pallio, projecit quilibet
ex ipſis inaurem auream ſuper illud pal-
lium. Fuit autem pondus inaurium quæ 26
collectæ fuerunt, mille ſeptingentorum ſi-
clorum auri, præter lunulas, monilia, &
veſtes pretioſas quæ erant ſuper reges
Median, & præter monilia quæ erant in
collis camelorum eorum. Quibus acce- 27
ptis, Gedeon conflavit ex eis ſimulachrū,
erexitque illud in Aphra civitate ſua: &
erraverunt filii Iſrael ob idolum ipſius,
factúmque eſt idolum illud Gedeoni &
filiis ej⁹ in offendiculū. Itaque profliga- 28
ti Medianitæ fugerunt à filiis Iſrael, nec
ampliùs extulerunt capita ſua, neque con-
verſi ſunt contra eos. Quievítque terra
quadraginta annis, cunctis nimirum dieb⁹
Gedeonis. Abiitq; Gedeon, & habitavit 29
domi ſuæ. Habuit autem Gedeon ſeptua- 30
ginta filios egreſſos è femore ipſi⁹: & id
quidē, quòd multas duxiſſet uxores. Tum 32
demum obiit Gedeon fili⁹ Joas poſt lon-
gam ſenectutem, celebratiſq; exequiis ſe-
pultus eſt in civitate Joas patris ſui, in A-
phra civitate patris Azra. Defuncto Ge- 33
deone redierunt filii Iſrael ad iniquitates
ſuas, ſecutiq; ſunt Baal idolum, & ſtatu-
erunt Baal deum ſibi conſœderatum. Et 34
non recordati ſunt filii Iſrael Dei Domini
ſui qui repulerat ab eis cunctos eorum ho-
ſtes qui circum illos erant:

ספר שופטים : ט

,Ghidhon Jerubbahal domo cum misericordiam fecerunt Nec
35 וְלֹא־עָשׂוּ חֶסֶד עִם־בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן
.Israel cum fecerat quod bonum ,omne juxta
כְּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XI. ט

;suæ matris fratres ad Sechem in Jerubbahal filius Abimelech *ivit* Et
1 וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל־אֲחֵי אִמּוֹ
,suæ matris patris domus familiam omnem ad & ,eos ad est locutusque
וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית־אֲבִי אִמּוֹ
Quid :Sechem *dominorum* omnium auribus in *nunc* Loquimini :dicendo
2 לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה־
,Jerubbahal filii omnes viri septuaginta *vos in dominari an* ,vobis *bonum*
טּוֹב לָכֶם הֲמְשֹׁל בָּכֶם שִׁבְעִים אִישׁ כֹּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל
vestra caro & ,vestrum os ꝙ *recordabimini &* ?unus vir *vos in dominari* an
אִם־מְשֹׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי־עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם
dominorum omnium auribus in *eo super* ejus matris fratres sunt locuti Et .*ego*
3 אָנִי׃ וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי־אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָּל־בַּעֲלֵי
;Abimelech post eorũ cor se inclinavit &:ista verba omnia Sechem
שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ
argenteos septuaginta ei dederunt Et .*ipse* noster Frater :dixerunt quia
4 כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא׃ וַיִּתְּנוּ־לוֹ שִׁבְעִים כֶּסֶף
viros Abimelech eis *in* conduxit mercede & ;Bahalberith domo è
מִבֵּית בַּעַל בְּרִית וַיִּשְׂכֹּר בָּהֶם אֲבִימֶלֶךְ אֲנָשִׁים
,Hophrah in sui patris domũ venit Et .eum post iverunt & ;*leves* & ,vacuos
5 רֵיקִים וּפֹחֲזִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹא בֵית־אָבִיו עָפְרָתָה
lapidem super viros septuaginta Jerubbahal filios ,suos fratres interfecit &
וַיַּהֲרֹג אֶת־אֶחָיו בְּנֵי־יְרֻבַּעַל שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן
.se abscondit quia ,parvus Jerubbahal filius Jotham remansit Et .unum
אֶחָת וַיִּוָּתֵר יוֹתָם בֶּן־יְרֻבַּעַל הַקָּטֹן כִּי נֶחְבָּא׃
;Millo domus omnis & ,Sechem *domini* omnes sunt *collecti* Et
6 וַיֵּאָסְפוּ כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל־בֵּית מִלּוֹא
,*sita plantie cum* regem in Abimelech fecerunt regnare & ,iverunt &
וַיֵּלְכוּ וַיַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם־אֵלוֹן מֻצָּב
capite in stetit & ,*ivit* & ,Jotham ipsi nunciaverunt Et .Sechem in quæ
7 אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם׃ וַיַּגִּדוּ לְיוֹתָם וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲמֹד בְּרֹאשׁ
:eis dixit & ;cla[illegible]itque ,suam vocem levavit & :Gherizim montis
הַר־גְּרִזִּים וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם
Eundo .Deus vos *ad* audiat & ,Sechem *domini* me *ad* Audite
8 שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים׃ הָלוֹךְ
:olivæ dixeruntque :regem se super ungendum ad ligna iverunt
הָלְכוּ הָעֵצִים לִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לַזַּיִת
faciam cessare Nunquid :oliva eis Dixitque .nos super Regna
9 מָלְוֹכָה עָלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזַּיִת הֶחֳדַלְתִּי אֶת־
,vadam & ;homines & ,deos *honorificabunt* me *in* qua ,meam pinguedinẽ
דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יְכַבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי
Vade :ficum ad ligna Dixeruntque ?ligna super *promovendum ad*
10 לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַתְּאֵנָה לְכִי
faciam cessare Num :ficus eis dixit Et .nos super regna ,tu
11 אַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה הֶחֳדַלְתִּי
promoveri vadam & ;optimum meum fructum & ,meam dulcedinem
אֶת־מָתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ
regna ,tu *Vade* :vitem ad ligna Dixeruntque ?ligna super
12 עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַגָּפֶן לְכִי־אַתְּ מָלְוֹכִי
faciam cessare Num :vitis eis dixit Et .nos super
13 עָלֵינוּ׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן הֶחֳדַלְתִּי אֶת־
promoveri ibo & ,homines & deum *lætificans* ,meum mustum
תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ
Vade :*carduum* ad ligna omnia dixerunt Et ?ligna super
14 עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד לֵךְ
.nos super regna ,tu
אַתָּה מְלָךְ־עָלֵינוּ׃

Versio VULG. LAT.

35 Nec fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal Gedeon, juxta omnia bona quæ fecerat Israeli.

CAP. IX.

1 ABiit autem Abimelech filius Jerobaal in Sichem ad fratres matris suæ, & locut⁹ est ad eos, & ad omnem cognationẽ domûs patris matris suæ, di- 2 cens, Loquimini ad omnes viros Sichem, Quid vobis est melius, ut dominentur vestrì septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? simúlq; considerate, quòd os vestrum & caro vestra sum. 3 Locutíque sunt fratres matris ejus de eo ad omnes viros Sichẽ universos sermones istos, & inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes; Fra- 4 ter noster est. Dederúntque illi septuaginta pondo argenti de fano Baalberit. Qui conduxit sibi ex eo viros inopes et 5 vagos, secutíque sunt eum. Et venit in domum patris sui in Ephra, & occìdit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros, super lapidem unum: remansitque Joatham fili⁹ Jerobaal minimus, & absconditus 6 est. Congregati sunt autem omnes viri Sichem, & universæ familiæ urbis Mello: abierúntque & constituerunt regem Abimelech, juxta quercum quæ 7 stabat in Sichem. Quòd cùm nuntiatum esset Joatham, ivit, & stetit in vertice montis Garizim: elevatâque voce, clamavit, & dixit; Audite me viri Sichem, ita audiat vos Deus. 8 Ierunt ligna, ut ungerent super se regem: dixerúntque olivæ, 9 Impera nobis. Quæ respondit; Numquid possum deserere pinguedinem meam, quà et dii utuntur & homines, & venire ut inter ligna promovear? 10 Dixerúntque ligna ad arborẽ ficum; Veni, & super nos re- 11 gnum accipe. Quæ respondit eis; Numquid possum deserere dulcedinem meam, fructúsque suavissimos, & ire ut inter 12 cætera ligna promovear? Locutáque sunt ligna ad vitem; 13 Veni, & impera nobis. Quæ respondit eis; Numquid possum deserere vinum meum, quod lætificat Deum & homines, & inter ligna cætera pro- 14 moveri? Dixerúntque omnia ligna ad rhamnum; Veni, & impera super nos.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

35 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου (β) Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

MS.A. (β) Ἱεροβάαλ Γεδεὼν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησεν

Κεφ. θʹ.

1 Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἱεροβάαλ εἰς (α) Συχὲμ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν (β) συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων, 2 Λαλήσατε δὴ (γ) ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχὲμ, Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς Ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε (δ) ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι. 3 Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν (ε) Συχὲμ πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἔκλινεν (ζ) ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν, Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστι. 4 Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου (η) ἐξ οἴκου Βααλβερίθ. καὶ ἐμισθώσατο (θ) ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς 5 καὶ (ι) δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (κ) εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα. καὶ (λ) κατελείφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ 6 νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη. Καὶ συνήχθησαν πάντες (μ) ἄνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς (ν) οἶκος Βηθμαλλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ (ξ) πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικίμοις. 7 Καὶ (ο) ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη (π) ἐπὶ κορυφὴν ὄρους Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ (ρ) ἔκλαυσε· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου ἄνδρες Σικίμων, καὶ (σ) ἀκούσεται ὑμῶν ὁ Θεός. 8 Πορευόμενα (τ) ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι (υ) ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ, Βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (φ) ἐλαία, Μὴ ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, (χ) ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν Θεὸν ἄνδρες, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; 10 Καὶ (ψ) εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ, Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 11 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (ω) συκῆ, Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου (α) καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; 12 Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα (β) πρὸς τὴν ἄμπελον, 13 Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (γ) ἄμπελος, Μὴ ἀπολείψασα τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα Θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; 14 Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ, Δεῦρο σὺ, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

MS.A. (α) Σίκιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς (β) τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρὸς (γ) ἐν ὠσὶν τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, Ποῖον βέλτιόν ἐστιν τὸ ἄρχειν ὑμῶν (δ) ὅτι σὰρξ ὑμῶν καὶ ὀστοῦν ὑμῶν ἐγώ εἰμι. (ε) Σικίμων (ζ) καρδία (η) ἐκ τοῦ οἴκου Βάαλ διαθήκης. (θ) ἐν αὐτοῖς (ι) θαμβουμένους, καὶ (κ) εἰς * Ἐφραὶμ, (λ) ἀπελείφθη Ἰάθαμ (μ) οἱ ἄνδρες (ν) ὁ οἶκος Μαλλὼν, (ξ) εἰς βασιλέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως ἐν Σικίμοις. (ο) ἀνήγγειλαν (π) ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Γαζιρεὶν, (ρ) ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ (σ) ἀκούσαι (τ) ἐπορεύθησαν (υ) ἑαυτοῖς (φ) ἐλαία, Ἀφεῖσα τὴν (χ) ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ ἄνθρωποι, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; (ψ) εἶπαν (ω) συκῇ, Ἀφεῖσα τὴν (α) καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν, καὶ πορευθῶ ἄρχειν ξύλων; (β) τῇ ἀμπέλῳ, (γ) ἄμπελος, Ἀφεῖσα τὸν οἶνόν μου, τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ * τῶν ἀνθρώπων, πορευθῶ ἄρχειν ξύλων; Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον,

Et non fecerunt misericordiã cũ domo Jerobaal (ipse est Gedeon) secundum omnia bona quæ fecerat cum Israel. 35

CAP. IX.

1 *ET ivit Abimelech fili⁹ Jerobaal in Sychem ad fratres matris suæ: et locut⁹ est ad eos, & ad universã cognationẽ domûs (a) patris matris suæ, dicens;* 2 *Loquimini nunc in auribus omniũ virorum Sychem, Quid bonum vobis, dominari vobis septuaginta viros omnes filios Jerobaal, an dominari vobis virũ unũ? Et recordamini, quia os vestrum, & caro vestra sum.* 3 *Et locuti sũt de eo fratres matris ejus in auribus omnium virorum Sychem omnia verba hæc. Et inclinavit cor eorũ post Abimelech: quia dixerunt, Frater noster est.* 4 *Et dederũt ei (b) septuaginta argenti de domo (c) Baalberith. Et conduxit sibi Abimelech viros inanes, et (d) miseros: et iverunt post eum.* 5 *Et intravit in domũ patris sui in Ephratha: et interfecit fratres suos filios Jerobaal, septuaginta viros super lapidem unum. Et remansit Joatham filius Jerobaal junior, quoniam absconditus est.* 6 *Et congregati sunt omnes viri Sicimorum, & universa (e) domus Bethmaalo: et iverunt, et fecerunt regem Abimelech (f) juxta quercum inventam stationis, quæ in Sicimis.* 7 *Et nuntiatum est ipsi Joatham. Et ivit, et stetit super cacumen montis Garizin: & elevavit vocem suã, et (g) ploravit. Et dixit eis, Audite me viri Sicimorum: et (h) audiet vos Deus.* 8 *Euntia iverunt ligna ad ungendum super se regem: et dixerunt ipsi olivæ, Regna super nos.* 9 *Et dixit eis oliva; Nunquid derelinquẽs pinguedinẽ meã, in (i) qua glorificabunt Deum viri, ibo ut (k) promovear super ligna?* 10 *Et dixerunt ligna ficui; Veni, regna super nos.* 11 *Et dixit eis ficus; Nunquid derelinquẽs ego dulcedinẽ meã, et genimina mea bona, ibo ut promovear super ligna?* 12 *Et dixerunt ligna ad vitem; Veni, regna super nos.* 13 *Et dixit eis vitis; Nunquid derelinquens vinum meũ, quod lætificat Deũ et homines, ibo promoveri super ligna?* 14 *Et dixerunt omnia ligna rhamno; Veni tu, regna super nos.*

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

35 וְלָא עֲבַדוּ טֵיבוּ עִם בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל טָבְתָא דִּי עֲבַד עִם יִשְׂרָאֵל׃

ט

1 וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרוּבַּעַל לִשְׁכֶם לְוָת אֲחֵי אִמֵּיהּ וּמַלֵּל עִמְּהוֹן וְעִם כָּל זַרְעִית בֵּית אֲבוּהָא
2 דְּאִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ מַלִּילוּ כְעַן קֳדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם מַה טָב לְכוֹן דְּיִמְלְכוּן עֲלֵיכוֹן שַׁבְעִין
גַּבְרָא כָּל בְּנֵי יְרוּבַּעַל אוֹ דְּיִמְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן גַּבְרָא חַד וְתִדְכְּרוּן אֲרֵי קָרִיבְכוֹן וּבִשְׂרְכוֹן
3 אֲנָא׃ וּמַלִּילוּ אֲחֵי אִמֵּיהּ עֲלוֹהִי קֳדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְפְּנִי
4 לִבְּהוֹן בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אֲמַרוּ אֲחוּנָא הוּא׃ וִיהַבוּ לֵיהּ שִׁבְעִין כְּסַף מִבֵּית בְּעֵיל קְיָם
5 וַאֲגַר בְּהוֹן אֲבִימֶלֶךְ גַּבְרִין סְרִיקִין וּבְסִירִין וַאֲזַלוּ בַּתְרוֹהִי׃ וְעַל לְבֵית אֲבוּהִי לְעָפְרָה
וּקְטַל יַת אֲחוֹהִי בְּנֵי יְרוּבַּעַל שַׁבְעִין גַּבְרָא עַל אַבְנָא חֲדָא וְאִשְׁתְּאַר יוֹתָם בַּר יְרוּבַּעַל
6 זְעֵירָא אֲרֵי אִטַּמַּר׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם וְכָל בֵּית מִלּוֹא וַאֲזַלוּ וְאַמְלִיכוּ יַת
7 אֲבִימֶלֶךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עִם מֵישַׁר קָמְתָא דִּי בִשְׁכֶם׃ וְחַוִּיאוּ לְיוֹתָם וַאֲזַל וְקָם בְּרֵישׁ
טוּרָא דִּגְרִיזִין וַאֲרִים קָלֵיהּ וּקְרָא וַאֲמַר לְהוֹן קַבִּילוּ מִנִּי יָתְבֵי שְׁכֶם וִיקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן יְיָ׃
8 9 הֲמֵיזַל אֲזַלוּ אִילָנַיָּא לְמַנָּאָה עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא וַאֲמַרוּ לְזֵיתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן
זֵיתָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת מִשְׁחִי דְּמִנֵּיהּ מְיַקְּרִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ מִתְפַּנְּקִין בְּנֵי אֱנָשָׁא וְאֵהָךְ
10 11 לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃ וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לְתֵינְתָא אֶתָא אַתְּ מְלְכִי עֲלָנָא׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן
תֵּינְתָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת חוֹלְיִי וְיַת דְּבֵילָתִי שַׁפִּירְתָּא וְאֵהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃
12 13 וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לְגוּפְנָא אֶתָא אַתְּ מְלוֹכִי עֲלָנָא׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן גּוּפְנָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת
14 חַמְרִי דְּמִנֵּיהּ מְנַסְּכִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ חָדַן רַבְרְבַיָּא וְאֵיהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃ וַאֲמַרוּ
כָּל אִילָנַיָּא לְאַטָּדָא אֶתָא אַתְּ מְלוֹךְ עֲלָנָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et non fecerunt misericordiam cum domo Jerubaghal Gidghon, juxta omne bonum quod fecit cum Israel. 35

CAP. IX.

ET venit Abimelech filius Jerubaghal ad Sechem, ad fratres matris suæ; 1 & locutus est cum eis, & cum omni prosapia domus patris matris suæ, ad dicendum. Loquimini nunc ante omnes habitatores Sechem, Quid 2 bonum vobis, quod regnent super vos septuaginta viri, omnes filii Jerubaghal, aut quod regnet super vos vir unus? & recordabimini quod propinqu⁹ vester & caro vestra ego. Et locuti sunt fratres matris illius su- 3 per illum ante habitatores Sechem omnia verba hæc: & inclinatum est cor eorum post Abimelech, quia dixerunt, Frater noster ipse. Et dede- 4 runt ei septuaginta argenteos de domo Beghel-Kijam, & conduxit in illis Abimelech viros vacuos & *contemptos*, & ambulaverunt post eum. Et 5 intravit ad domum patris sui ad Ghaphra, & occìdit fratres suos filios Jerubaghal, septuaginta viros super petram unam; & relict⁹ est Jotham filius Jerubaghal parvul⁹, nam abscondit⁹ est. Et congregati sunt omnes habita- 6 tores Sechem, & omnis domus Milo; & ambulaverunt, & regnare fecerunt Abimelech ut esset rex, juxta Messar Kamatha quæ in Sechem. Et nun- 7 ciaverunt Jotham, & venit & stetit in capite montis Gerizim; & extulit vocem suam, & clamavit, & dixit eis, Audite ex me habitatores Sechem, & audiet orationem vestram Dñs. Venire venerunt arbores ad præficien- 8 dum sibi regem; & dixerunt olivæ: Regna super nos. Et dixit eis oliva, 9 Num deseram unctionem meam, quod ex ea honorantes ante Dñm, & in ea deliciantur filii hominis, & ibo ad faciendum regnum super arbores? 10 Et dixerunt arbores ficui, Veni tu, regna super nos. Et dixit eis ficus, 11 Numquid deseram dulcedinem meam, & caricam meam pulchram, & ibo ad faciendum regnum super arbores? Et dixerunt arbores viti: Veni *tu*, 12 regna super nos. Et dixit illis vitis, Nunquid deseram vinum meum, quod 13 ex eo libantes ante Dñm, & in eo gaudentes principes, & ibo ad faciendum regnum super arbores? Et dixerunt omnes arbores rhamno, Veni tu regna super nos. 14

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

35 * ܘܠܐ ܥܒܕܘ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܢܕܘܒܥܠ ܕܗܘܝܘ ܓܕܥܘܢ. ܐܝܟ ܟܠܗ ܛܝܒܘܬܐ
ܕܥܒܕ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

1 * ܘܐܙܠ ܐܒܝܡܠܟ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ ܠܫܟܝܡ. ܠܘܬ ܐܚܝ ܐܡܗ. ܘܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܘܥܡ ܟܠܗ
ܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܗ ܕܐܡܗ. * ܐܡܪܘ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܡܢܐ ܦܩܚ 2
ܠܟܘܢ. ܕܢܫܬܠܛܘܢ ܒܟܘܢ ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ. ܐܘ ܕܢܫܬܠܛ ܒܟܘܢ
ܓܒܪ ܚܕ. ܘܐܬܕܟܪܘ ܕܓܪܡܟܘܢ ܘܒܣܪܟܘܢ ܐܢܐ. * ܘܡܠܠܘ ܐܚܝ ܐܡܗ ܥܠܘܗܝ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ 3
ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܟܠܗܘܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܪܟܢ ܠܒܗܘܢ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ.
ܘܐܡܪܝܢ. ܐܚܘܢ ܗܘ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܫܒܥܝܢ ܕܣܐܡܐ ܡܢ ܒܝܬ ܒܥܠ ܩܝܡܐ. ܘܐܓܪ 4
ܒܗܘܢ ܐܒܝܡܠܟ. ܓܒܪܐ ܣܪܝܩܐ ܘܦܚܝܙܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ. * ܘܥܠ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܠܥܦܪܐ. 5
ܘܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ. ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܐܫܬܚܪ
ܝܘܬܡ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ. ܙܥܘܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܛܫܝ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. 6
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܐܙܠܘ ܘܐܡܠܟܘ ܠܐܒܝܡܠܟ ܕܢܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ
ܒܠܘܛܐ ܕܡܨܦܝܐ ܕܐܝܬ ܒܫܟܝܡ. * ܘܚܘܝܘܗܝ ܠܝܘܬܡ. ܘܐܙܠ ܘܩܡ ܒܪܝܫ ܛܘܪܐ 7
ܕܓܪܙܝܡ. ܘܐܪܝܡ ܩܠܗ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘܢܝ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܢܫܡܥܟܘܢ ܐܠܗܐ.
* ܡܐܙܠ ܐܙܠܘ ܩܝܣܐ ܕܢܡܫܚܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܙܝܬܐ. ܐܡܠܟ ܥܠܝܢ. 8
* ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܝܬܐ. ܠܐ ܫܒܩ ܐܢܐ ܡܫܚܝ. ܕܒܗ ܡܝܩܪܝܢ ܐܠܗܐ ܘܒܢܝܢܫܐ. ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ 9
ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܡܪܘ ܩܝܣܐ ܠܬܐܬܐ. ܬܐ ܐܢܬܝ ܐܡܠܟܝ ܥܠܝܢ. * ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܬܐܬܐ. ܠܐ 10 11
ܫܒܩܐ ܐܢܐ ܚܠܝܘܬܝ. ܘܦܐܪܝ ܛܒܐ. ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܡܪܘ ܩܝܣܐ ܠܓܦܬܐ. 12
ܬܐ ܐܢܬܝ ܐܡܠܟܝ ܥܠܝܢ. * ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܓܦܬܐ. ܠܐ ܫܒܩܐ ܐܢܐ ܚܡܪܝ ܕܡܚܕܐ ܠܒܐ 13
ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܢܝܢܫܐ. ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܡܪܘ ܩܝܣܐ ܟܠܗܘܢ ܠܣܢܝܐ. ܬܐ 14
ܐܡܠܟ ܥܠܝܢ.

* Nec retulerunt gratiam domui Nedubaal, 35
nempe Gedeonis, parem tot beneficiis quæ
contulerat in Iſraelem.

CAP. IX.

ABiit autem Abimelec filius Nedubaal in 1
Sechim ad fratres matris ſuæ, dixítque ad
eos & ad univerſam familiam patris matris
ſuæ, Dicite præſentibus cunctis dominis Se- 2
chim, Quid præſtabilius eſt vobis, an ut do-
minentur vobis ſeptuaginta viri filii Nedu-
baal, an ut dominetur vobis vir unus?
mementote os veſtrum me eſſe carnémque
veſtram. Dixerunt itaque de eo fratres ma- 3
tris ejus, præſentibus cunctis dominis Se-
chim, omnia verba iſta: & benevolus fuit
animus eorum erga Abimelec, & dicunt,
Frater noſter eſt. Dederúntque ei ſeptua- 4
ginta argenteos ex æde Baal-fœderis, quibus
conduxit Abimelec homines inanes & vitiis
deditos, qui ſecuti ſunt eum. Et ingreſſus 5
domum patris ſui in Ophra, trucidavit fra-
tres ſuos filios Nedubaal, ſeptuaginta viros
ſuper lapide uno: remanſit autem Jotham
filius Nedubaalis minimus, quoniam abſcon-
derat ſeſe. Tum congregati omnes domini 6
Sechim & univerſa turba domûs Mello, ab-
ierunt & creârunt Abimelec ſuper ſe regem,
ſecus quercum Maſphiæ quæ eſt in Sechim.
Quod cùm Jothamo indicatum eſſet, aſcen- 7
dit, ſtetítque in cacumine montis Garzim,
& ſublatá voce ſuâ, dixit, Audite me domini
Sechim, ut audiat vos Deus. Iverunt ali- 8
quando arbores ut regem ſuper ſe inunge-
rent; dixerúntque ad oleam, Regna ſuper nos.
Reſpondit illis olea, Haudquaquam deſeram 9
pinguedinem meam, (per me enim honoran-
tur dii & homines) ibóque me agitatum
propter arbores. Dicunt arbores ficui, Veni 10
tu, regna ſuper nos. Ait illis ficus, Non de- 11
ſeram dulcedinem meam fructúmque meum
jucundum, ut abeam me exagitatum arbo-
rum causâ. Dicunt arbores viti, Age tu, re- 12
gna ſuper nos. Reſpondit eis vitis, Nequa- 13
quam deſeram frugem meam quæ deorum &
hominum cor lætificat, ibóque me exagi-
tatum propter arbores. Dicunt arbores uni- 14
verſæ rhamno, Regna tu ſuper nos.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

35 * ولم يصنعوا معروفا بأهل بيت جدعون* ولم يعرفوا واجبات حقه وما أنعم على بني إسرائيل
من النعم *

* الفصل التاسع *

1 * وانطلق ابيملك بن جدعون الى اخواله سادات سخام وقال * عمادا تسمعون * واي الامور
2 اخير لكم* ان يتسلط عليكم سبعون رجلا اولاد جدعون* او يتسلط عليكم رجل واحد *
3 اذكروا اني لحمكم ودمكم * فقال لاخواله ارباب سخام كل هذا القول* فهوينه قلوبهم فقالوا
4 هو اخونا * واعطوه سبعين مثقالا من فضة من مال عهد الهتهم * فاستاجر ابيملك اقواما
5 فراغا شدادا وانطلقوا معه * ودخل قرية ابيه عفرا* وقتل اخوته بني جدعون سبعين رجلا على
6 صخر واحد * وبقي اصغر اخوته يسمى يوثام * ونجي لانه تغيب * واجتمع ارباب سخام وجميع
شعب بيت ملوا* وانطلقوا وصيروا ابيملك عليهم ملكا عند شجر البلوط التي في مصفيا عند
7 سخام * واخبروا يوثام بذلك * فصعد وقام على جبل جرزيم * ورفع صوته وقال * اسمعوا صوتي يا
8 سادات سخام ليسمعكم الله * انطلقت الشجر لتصير عليها ملكا * وقالوا لشجر الزيتون *
9 كوني علينا ملكة * قالت لهم الزيتونة * لا ادع دهني الذي يكرمونه الالهة والناس*
10 11 واصير مشغولة بامر الشجر * قالت الشجر للتينة* صيري علينا ملكة * قالت شجر التين*
12 لا ادع حلاوتي وثمرتي الطيبة* واشتغل بحركات الشجر * قالت الشجر للكرمة* صيري علينا
13 ملكة * قالت الكرمة * لا ادع ثمرتي التي تفرح قلوب الالهة والملوك. واصير الى شغل حركة
14 الشجر * قال الشجر للعوسجة * كوني علينا ملكة *

* *Neque gratiam exercuerunt erga famili-* 35
am Gedeonis, neque cognoverunt obliga-
tiones ipſi debitas, nec beneficia quæ præ-
ſtiterat Iſraelitis.

CAP. IX.

ABiens autem Abimelec filius Gedeo- 1
nis ad avunculos ſuos dominos Se-
chem, dixit; utrùm conducit vobis, & 2
utra rerum melior eſt vobis, ut dominen-
tur in vos ſeptuaginta viri filii Gedeo-
nis, an verò dominetur in vos vir unus?
memineritis me eſſe carnem veſtram &
ſanguinem veſtrum. Cùm dixiſſet avun- 3
culis ſuis dominis Sechem totum hujuſ-
modi ſermonem, propenſi fuerunt in eum
animi ipſorum, & dixerunt; Frater no-
ſter eſt. Et dederunt ei ſeptuaginta ſi- 4
clos argenteos ex pecunia ſœderis deorum
ſuorum; & conduxit Abimelec homines
otioſos & errabundos, qui ſecuti ſunt e-
um. Tum ingreſſus civitatem patris ſui, 5
Aphram, occîdit fratres ſuos filios Ge-
deonis, ſeptuaginta viros, ſuper eundem
lapidem, ſuperſtite relicto fratrum ſuo-
rum natu minimo qui vocabatur Jotham:
is enim evaſit, eò quòd ſe abdidiſſet. Et 6
convenientes domini Sechem totáq; turba
domûs Mello, abierunt, & conſtituerunt
Abimelec ſibi regem, apud arborem quer-
cûs quæ eſt in Maſphia, prope Sechem.
Quod cùm nuntiâſſent Jothamo, aſcen- 7
dens ſtetit ſupra montem Garzim, &
ſublatâ voce ſuâ, dixit, Audite vocem
meam O domini Sechem, ut audiat vos
Deus. Abeuntes arbores ad creandum 8
ſibi regem, dixerunt arbori olivæ; Eſto
regina ſuper nos. Ait illis oliva, Non 9
relinquam unguentum meum quod eſt in
pretio diis & hominibus, ut arborum ne-
gotio diſtinear. Dixerunt arbores ad fi- 10
cum, Eſto regina ſuper nos. Reſpondit 11
ficus arbor, Non dimittam dulcedinem
meam & fructum meum ſuavem, ut ar-
borum turbationibus occuper. Dixerunt 12
arbores ad vitem, Eſto nobis regina. Re- 13
ſpondit vitis, Non deſeram fructum me-
um qui deorum & regum animos exhi-
larat, ut vacem negotiis & turbationibus
arborum. Dixerunt arbores ad rha- 14
mnum, Eſto rex noſter.

ספר שופטים : ט

me *ungentes* vos veritate in Si :ligna ad *cardum* dixit Et
15 וַיֹּאמֶר הָאָטָד אֶל־הָעֵצִים אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם מֹשְׁחִים אֹתִי
egrediatur ,non ſi & :mea umbra in *confidite* ,venite ,vos ſuper regem in
לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם בֹּאוּ חֲסוּ בְצִלִּי וְאִם־אַיִן תֵּצֵא
ſi nunc Et .Lebanon cedros *perdat* & ,*carduo* de ignis
16 אֵשׁ מִן־הָאָטָד וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וְעַתָּה אִם־
ſi &,Abimelech feciſtis regnare&,feciſtis perfectione in&,veritate in
בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאִם־
retributionẽ juxta ſi &,ej⁹ domo cum & ,Jerubbahal cum feciſtis bonum
טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאִם־כִּגְמוּל
projecit &,vobis *ſuper* me⁹ pater pugnavit Quia .ei feciſtis ej⁹ manuum
17 יָדָיו עֲשִׂיתֶם לוֹ׃ אֲשֶׁר־נִלְחַם אָבִי עֲלֵיכֶם וַיַּשְׁלֵךְ
ſurrexiſtis vos Et .Midian manu è vos eruit & ,*eminus* ſuam animam
18 אֶת־נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד מִדְיָן׃ וְאַתֶּם קַמְתֶּם
viros ſeptuaginta ,ejus filios interfeciſtis & ,hodie mei patris domum *ſuper*
עַל־בֵּית אָבִי הַיּוֹם וַתַּהַרְגוּ אֶת־בָּנָיו שִׁבְעִים אִישׁ
ejus ancillæ filium Abimelech feciſtis regnare & :unum lapidem ſuper
עַל־אֶבֶן אֶחָת וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ
,veritate in ſi Et .*ipſe* veſter frater quia ,Sechem *dominos* ſuper
19 עַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם כִּי אֲחִיכֶם הוּא׃ וְאִם־בֶּאֱמֶת
.hac die ejus domo cum & ,Jerubbahal cum feciſtis perfectione in &
וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה
,non ſi Et .vobis in ipſe etiam lætetur & ,Abimelech in lætemini
20 שִׂמְחוּ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיִשְׂמַח גַּם־הוּא בָּכֶם׃ וְאִם־אַיִן
& ,Sechem *dominos* comedat & ,Abimelech de ignis egrediatur
תֵּצֵא אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאֶת־
,Millo domo de & ,Sechem *dominis* à ignis egrediatur & :Millo domum
בֵּית מִלּוֹא וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא
:Beer in abiit & ,fugit & ,Jotham fugit Et .Abimelech *comedat* &
21 וְתֹאכַל אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּנָס יוֹתָם וַיִּבְרַח וַיֵּלֶךְ בְּאֵרָה
ſuper Abimelech imperavit Et .ſui fratris Abimelech *faciebus* à ibi manſit &
22 וַיֵּשֶׁב שָׁם מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ אָחִיו׃ וַיָּשַׂר אֲבִימֶלֶךְ עַל־
malum ſpiritum Deus Miſitque .annis tribus Iſrael
23 יִשְׂרָאֵל שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים רוּחַ רָעָה
Sechem *domini* ſunt prævaricati & :Sechem *dominos inter* & ,Abimelech inter
בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּבְגְּדוּ בַעֲלֵי־שְׁכֶם
,Jerubbahal filiorum ſeptuaginta injuria *veniendum Ad* .Abimelech in
24 בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ לָבוֹא חֲמַס שִׁבְעִים בְּנֵי־יְרֻבָּעַל
quia ,eorum fratrem Abimelech ſuper *ponendum ad* ,eorum ſanguis &
וְדָמָם לָשׂוּם עַל־אֲבִימֶלֶךְ אֲחִיהֶם אֲשֶׁר
,ejus manus roboraverunt quia ,Sechem *dominos* ſuper & ,eos interfecit
הָרַג אוֹתָם וְעַל בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֲשֶׁר־חִזְּקוּ אֶת־יָדָיו
Sechem *domini* ei Poſueruntque .ſuos fratres *occidendum ad*
25 לַהֲרֹג אֶת־אֶחָיו׃ וַיָּשִׂימוּ לוֹ בַעֲלֵי שְׁכֶם
tranſibat qui omnem *diripiebant* & ,montium *capita* ſuper inſidias
מְאָרְבִים עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים וַיִּגְזְלוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר־יַעֲבֹר
Ghahal venit Et .Abimelech ipſi eſt nunciatum & :*via in* ea *ſuper*
26 עֲלֵיהֶם בַּדָּרֶךְ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּבֹא גַּעַל
eo in ſperaveruntque :Sechem in tranſierunt & ;ejus fratres & ,Hebed filius
בֶּן־עֶבֶד וְאֶחָיו וַיַּעַבְרוּ בִּשְׁכֶם וַיִּבְטְחוּ־בוֹ
vindemiaverunt & ,agrum in ſunt egreſſi Et .Sechem *domini*
27 בַּעֲלֵי שְׁכֶם׃ וַיֵּצְאוּ הַשָּׂדֶה וַיִּבְצְרוּ אֶת־
domum ſunt egreſſi & :*laudes* fecerunt & ,calcaverunt & ,eorum vineas
כַּרְמֵיהֶם וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הִלּוּלִים וַיָּבֹאוּ בֵּית
.Abimelech .maledixerunt & ,biberunt & ,comederunt & ;*ſuorum deorum*
אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְקַלְלוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃
,Sechem quæ & ,Abimelech Quis :Hebed filius Ghahal dixit Et
28 וַיֹּאמֶר ׀ גַּעַל בֶּן־עֶבֶד מִי־אֲבִימֶלֶךְ וּמִי־שְׁכֶם
?ejus præpoſitus Zebul & ,Jerubbahal filius Nonne ?ei ſerviamus quòd
כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא בֶן־יְרֻבַּעַל וּזְבֻל פְּקִידוֹ
?nos ei ſerviemus cur & :Sechem patris Chamor viris ſervite
עִבְדוּ אֶת־אַנְשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם וּמַדּוּעַ נַעַבְדֶנּוּ אֲנָחְנוּ׃

Verſio VUL.LAT.

15 Quæ reſpondit eis, Si verè me
regẽ vobis conſtituitis, venite,
et ſub umbra mea requieſcite: ſi
autẽ nõ vultis, egrediatur ignis
de rhamno, & devoret cedros
16 Libani. Nunc igitur, ſi rectè &
abſq; peccato conſtituiſtis ſu-
per vos regem Abimelech, &
benè egiſtis cum Jerobaal, &
cum domo ejus, & reddidiſtis
vicẽ beneficiis ejus, qui pugna-
17 vit pro vobis, Et animã ſuam
dedit periculis, ut erueret vos
18 de manu Madian, Qui nunc
ſurrexiſtis contra domũ patris
mei, & interfeciſtis filios ejus
ſeptuaginta viros ſuper unum
lapidẽ, et conſtituiſtis regẽ A-
bimelech filiũ ancillæ ejus ſu-
per habitatores Sichem, eò
19 quòd frater veſter ſit: Si ergò
rectè et abſq; vitio egiſtis cum
Jerobaal, et domo ej⁹, hodiè læ-
tamini in Abimelech, et ille læ-
20 tetur in vobis. Sin autem per-
verſè; egrediatur ignis ex eo, et
conſumat habitatores Sichem,
et oppidũ Mello: egrediatúrq;
ignis de viris Sichem, & de
oppido Mello, & devoret Abi-
21 melech. Quæ cùm dixiſſet, fũ-
git, & abiit in Bera: habitavít-
que ibi ob metum Abimelech
22 fratris ſui. Regnavit itaq; Abi-
melech ſuper Iſrael tribus an-
23 nis. Miſitq; Dñs ſpiritũ peſſi-
mũ inter Abimelech & habi-
tatores Sichem: qui cœperunt
24 eum deteſtari, Et ſcel⁹ interfe-
ctionis ſeptuaginta filiorũ Je-
robaal, & effuſionẽ ſanguinis
eorum conferre in Abimelech
fratrem ſuũ, & in cæteros Si-
chimorũ principes, qui eum
25 adjuverant. Poſuerúntq; inſi-
dias adverſ⁹ eum in ſummitate
montiũ: & dum illi⁹ præſtola-
bantur adventum, exercebant
latrocinia, agentes prædas de
prætereuntib⁹. Nuntiatúmque
26 eſt Abimelech. Venit autẽ Gaal
fili⁹ Obed cum fratrib⁹ ſuis, &
tranſivit in Sichimã. Ad cujus
adventũ erecti habitatores Si-
27 chem, Egreſſi ſunt in agros,
vaſtantes vineas, uváſque cal-
cantes: & factis cantantium
choris, ingreſſi ſunt fanũ Dei
ſui, & inter epulas et pocula
28 maledicebant Abimelech, Cla-
mante Gaal filio Obed; Quis
eſt Abimelech, & quæ eſt Si-
chem, ut ſerviam⁹ ei? numquid
non eſt filius Jerobaal, & con-
ſtituit principẽ Zebul ſervum
ſuum ſuper viros Emor patris
Sichem? Cur ergò ſerviem⁹ ei?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα, Εἰ ἐν
ἀληθείᾳ (δ) χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν
ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου. ϗ
εἰ μὴ, (ε) ἐξέλθοι πῦρ ἀπ' ἐμοῦ, ϗ καταφάγοι
16 τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ
ϗ (ζ) τελειότητι ἐποιήσατε, ϗ ἐβασιλεύσατε
τὸν Ἀβιμέλεχ, ϗ (η) εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε
μετὰ Ἰεροβάαλ, ϗ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ϗ (θ) εἰ ὡς
ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, (ι)
17 ὡς παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, Καὶ
(κ) ἐξέρριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, ϗ
18 (λ) ἐῤῥύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· Καὶ
ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου
σήμερον, ϗ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομή-
κοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, ϗ ἐβασιλεύσα-
τε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (μ) παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ
τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστι·
19 Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ ϗ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ
Ἰεροβάαλ, (ν) ϗ μετὰ τοῦ οἴκου (ξ) αὐτοῦ ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ ταύτῃ, (ο) εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ,
20 ϗ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐφ' ὑμῖν· Εἰ δὲ οὔ,
ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, ϗ καταφάγοι
τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ϗ τὸν οἶκον (π) Βηθμααλώ·
ϗ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, ϗ (ρ) ἐκ
τοῦ οἴκου (σ) Βηθμααλώ, ϗ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέ-
21 λεχ. (τ) Καὶ ἔφυγεν Ἰωάθαμ ϗ ἀπέδρα ϗ ἐ-
πορεύθη ἕως Βαιὴρ, ϗ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσ-
22 ώπου Ἀβιμέλεχ (υ) ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἦρξεν
23 Ἀβιμέλεχ (φ) ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη. Καὶ ἐξ-
απέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον
Ἀβιμέλεχ ϗ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων·
ϗ (χ) ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀ-
24 βιμέλεχ, Τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομή-
κοντα υἱῶν Ἰεροβάαλ, ϗ (ψ) τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ
θεῖναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν (ω) ὃς
ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, ϗ ἐπὶ (α) ἄνδρας Σικίμων,
ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς
25 ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Καὶ (β) ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
Σικίμων (γ) ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν
ὀρέων, ϗ διήρπαζον (δ) πάντα ὃς παρεπορεύ-
ετο ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. ϗ ἀπηγγέλη (ε) τῷ
26 βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἦλθε (ζ) Γααλ υἱὸς
Ἰωβὴλ, ϗ οἱ ἀδελφοὶ (η) αὐτοῦ, ϗ παρῆλθον
ἐν Σικίμοις, ϗ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
27 Σικίμων. Καὶ (θ) ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, ϗ ἐτρύ-
γησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, (ι) ϗ ἐπάτησαν, ϗ
ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· (κ) ϗ εἰσήνεγκαν εἰς οἶ-
κον θεοῦ αὐτῶν, ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον, ϗ (λ) κατη-
28 ρῶντο τὸν Ἀβιμέλεχ. Καὶ εἶπε Γααλ υἱὸς
(μ) Ἰωβὴλ, Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ϗ τίς ἐστιν
(ν) υἱὸς Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; (ξ) οὐχ
υἱὸς Ἱεροβάαλ, ϗ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦ-
λος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατρὸς
Συχέμ; (ο) ϗ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

E: dixit rhamnus ad ligna, Si in 15
veritate ungitis me vos regnare
ſuper vos; venite, (l) ſubſiſtite in
umbra mea: & ſi non, exeat ignis
(m) à me, & comedat cedros Li-
bani. Et nunc ſi in veritate, et per- 16
fectione feciſtis, et regẽ conſtitu-
iſtis Abimelech, & ſi bonitatem
feciſtis cũ Jerobaal, et cũ domo
ejus: & ſi, prout retributio manûs
ejus, feciſtis ei, ſicut præliatus eſt
pater meus pro vobis, Et projecit 17
animã ſuam ex adverſo, et eruit
vos de manu Madiã: Et vos in- 18
ſurrexiſtis ſuper domum patris
mei hodié: & interfeciſtis filios
ej⁹ ſeptuaginta viros ſuper lapi-
dem unũ: & feciſtis regẽ Abi-
melech filiũ ancillæ ej⁹ ſuper vi-
ros Sicimorũ, quoniã frater ve-
ſter eſt: Et ſi in veritate & per- 19
fectione feciſtis cũ Jerobaal, &
cum domo ejus in die hac; læta-
mini in Abimelech: & lætetur e-
tiam ipſe in vobis. Si autẽ non; 20
exeat ignis ab Abimelech: et com-
edat viros Sicimorum, et domũ
Bethmaalo: et exeat ignis à viris
Sicimorum, & de domo Bethma-
alo; et comedat ipſum Abimelech.
Et fugit Joatham, & receſſit, & 21
ivit uſq; Beer: & habitavit ibi
à facie Abimelech fratris ſui. Et 22
dominatus eſt Abimelech ſuper
Iſrael tres annos. Et emiſit Deus 23
ſpiritum malignum inter Abime-
lech, et inter viros Sicimorum. Et
ſpreverunt viri Sicimorum (n) in
domo Abimelech, Ad inducendã 24
injuſtitiam ſeptuaginta filiorum
Jerobaal, & ſanguines eorum
ad ponendum ſuper Abimelech
fratrem eorũ, qui interfecit eos,
& ſuper viros Sicimorum, quo-
niam confortaverunt manus (o)
ejus ad interficiendos fratres ſu-
os. Et poſuerunt ei viri Sicimorũ, 25
(p) inſidiantes ſuper capita mon-
tium: & diripiebant omnem qui
præteribat ſuper eos in via. Et
nuntiatum eſt regi Abimelech. Et 26
venit Gaal filius Jobel, & fra-
tres ejus; & tranſierunt in Sici-
ma: et ſperaverunt in eo viri Si-
cimorum. Et egreſſi ſunt in agrũ, 27
et vindemiaverunt vineas ſuas, et
calcaverũt, et fecerũt: (q) Ellulim,
et intulerũt in domũ dei ſui, et
cõederũt, et biberũt, et maledixe-
rũt Abimelech. Et dixit Gaal fili⁹ 28
Jobel, Quis eſt Abimelech? Et
quis eſt fili⁹ Sychẽ, quia ſerviem⁹
ei? Nõne fili⁹ Jerobaal? Et Zebul
viſitator ej⁹, ſerv⁹ ej⁹ cum viris
Emmor patris Sychem? Et quid,
quòd ſerviemus ei nos?

MS.A. (δ) ὑμεῖς χρίετέ με εἰς βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, δεῦτε, πεποίθατε ἐν τῇ
σκέπῃ μου. (ε) ἐξέλθῃ πῦρ ἐκ τῆς ῥάμνου, ϗ (ζ) ἐν τελειότητι (η) εἰ καλῶς ἐ-
ποιήσατε (θ) εἰ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα τῆς χειρὸς (ι) ὡς ἐπολέμησεν ὁ
πατήρ (κ) ἔρριψεν (λ) ἐξείλατο ὑμᾶς (μ) τῆς παιδίσκης (ν) ϗ τοῦ
(ξ) αὐτοῦ τῇ (ο) εὐλογηθείητε ὑμεῖς, ϗ εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, ϗ εὐφραν-
θείη αὐτὸς ἐν ὑμῖν· Καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθῃ πῦρ ἐξ Ἀβιμέλεχ, (π) Μααλών· ϗ εἰ μὴ,
ἐξέλθοι (ρ) ἀπὸ τῶν (σ) Μααλών, (τ) Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ, ϗ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, ϗ ἔφυγεν εἰς Ῥαρὰ, ϗ κατῴκησεν (υ) τοῦ ἀδελ-
φοῦ (φ) ἐν Ἰσραὴλ (χ) ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες (ψ) τὸ αἷμα αὐτῶν ἐνθεῖναι (ω) τῷ ἀποκτείναντι αὐτοὺς, (α) τοὺς ἄνδρας *Σικι-
μῶν τοὺς κατισχύσαντας χεῖρας αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι αὐτούς. (β) ἔθεντο (γ) ἔνεδρα ἐπὶ (δ) πάντας τοὺς διαπορευομένους
ἐπ' αὐτοὺς (ε) τῷ Ἀβιμέλεχ. (ζ) Γααδ υἱὸς Ἀβὲλ, (η) αὐτοῦ εἰς Σίκιμα, ϗ ἐπεποίθησαν αὐτῷ (θ) ἦλθον (ι) ϗ κατεπάτησαν,
ϗ ἐποίησαν χορούς· (κ) ϗ εἰσῆλθον εἰς (λ) κατηρῶντο (μ) Ἀβὲλ, Τίς (ν) ὁ υἱὸς (ξ) οὐχ οὗτος υἱὸς (ο) καθόπ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וַאֲמַר אַטָדָא לְאִילָנַיָא אִם בִּקְשׁוֹט אַתּוּן מְשַׁחִין יָתִי לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עֲלֵיכוֹן עוּלוּ שְׁרוֹ בִּטְלָלִי
16 וְאִם לָא תִפּוֹק אֶשָּׁתָא מִן אַטָדָא וְתֵיכוּל יַת אַרְזֵי לִבְנָן׃ וּכְעַן אִם בִּקוּשְׁטָא וּבִשְׁלָמוּתָא
עֲבַדְתּוּן וְאַמְלֵכְתּוּן יַת אֲבִימֶלֶךְ וְאִם טַבְתָא עֲבַדְתּוּן עִם יְרוּבַּעַל וְעִם בֵּיתֵיהּ וְאִם כְּגוּמְלָא
17 דִידוֹהִי עֲבַדְתּוּן לֵיהּ׃ דְאַגִּיחַ אַבָּא עֲלֵיכוֹן וּמְסַר יַת נַפְשֵׁיהּ כְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא וְשֵׁיזֵיב
18 יָתְכוֹן מִיַּד מִדְיָנָאֵי׃ וְאַתּוּן קַמְתּוּן עַל בֵּית אַבָּא יוֹמָא דֵין וּקְטַלְתּוּן יַת בְּנוֹהִי שַׁבְעִין גַּבְרָא
עַל אַבְנָא חֲדָא וְאַמְלֵכְתּוּן יַת אֲבִימֶלֶךְ בַּר אַמְתֵיהּ עַל יָתְבֵי שְׁכֶם אֲרֵי אֲחוּכוֹן הוּא׃
19 וְאִם בְּקוּשְׁטָא וּבִשְׁלָמוּתָא עֲבַדְתּוּן עִם יְרוּבַּעַל וְעִם בֵּיתֵיהּ יוֹמָא דֵין חֲדוֹ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיֶחְדֵי
20 אַף הוּא בְּכוֹן׃ וְאִם לָא תִפּוֹק אֶשָּׁתָא מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֵיכוּל יַת יָתְבֵי שְׁכֶם וְיַת בֵּית מִלּוֹא
21 וְתִפּוֹק אֶשָּׁתָא מִיָּתְבֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֵיכוּל יַת אֲבִימֶלֶךְ׃ וְאַפֵּךְ יוֹתָם וַעֲרַק וַאֲזַל
22 לִבְאֵר וִיתִיב תַּמָּן מִן קֳדָם אֲבִימֶלֶךְ אֲחוּהִי׃ וּמְלַךְ אֲבִימֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל תְּלָת שְׁנִין׃
23 24 וּשְׁלַח יְיָ רוּחָא בִישָׁא בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין יָתְבֵי שְׁכֶם וְשַׁקַּרוּ יָתְבֵי שְׁכֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ לְמֵיתֵי
חֲטוֹף שַׁבְעִין בְּנֵי יְרוּבַּעַל וּדְמֵיהוֹן לְשַׁוָּאָה עַל אֲבִימֶלֶךְ אֲחוּהוֹן דִּקְטַל יָתְהוֹן וְעַל יָתְבֵי
25 שְׁכֶם דְּתַקִּיפוּ יַת יְדוֹהִי לְמִקְטַל יַת אֲחוּהִי׃ וְשַׁוִּיאוּ לֵיהּ יָתְבֵי שְׁכֶם כְּמָנִין עַל רֵישֵׁי
26 טוּרַיָּא וַאֲנִיסִין יַת כָּל דִּי עֲבַר עֲלֵיהוֹן בְּאוֹרְחָא וְאִתְחַוָּא לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַאֲתָא גַּעַל בַּר עֶבֶד
27 וַאֲחוּהִי וַעֲבָרוּ בִּשְׁכֶם וְאִתְרְחִיצוּ עֲלוֹהִי יָתְבֵי שְׁכֶם׃ וּנְפַקוּ לְחַקְלָא וּקְטַפוּ יַת
כַּרְמֵיהוֹן וַעֲצָרוּ וַעֲבַדוּ חִנְגִּין וְעַלּוּ לְבֵית טַעֲוָתְהוֹן וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיאוּ וְלַטִיטוּ יַת אֲבִימֶלֶךְ׃
28 וַאֲמַר גַּעַל בַּר עֶבֶד מַן אֲבִימֶלֶךְ וּמַן שְׁכֶם אֲרֵי נִפְלְחִנֵּיהּ הֲלָא בַר יְרוּבַּעַל וּזְבוּל שׁוּלְטָנֵיהּ
פְּלַחוּ יַת אֱנָשֵׁי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִשְׁכֶם וּמָא דֵין נִפְלְחִנֵּיהּ אֲנַחְנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit rhamnus arboribus. Si in veritate vos ungentes me ad eſſe regem 15
ſup vos, intrate, & habitate in umbra mea: & ſi non, exeat ignis ex rhamno,
& comedat cedros Libani. Et nunc ſi in veritate & in ſimplicitate fe- 16
ciſtis, & regnare feciſtis Abimelech, & ſi bonum feciſtis cum Jerubaghal
& cum domo ejus, & ſi juxta retributionem manus ejus feciſtis ei. Quòd 17
inivit [*bellum*] pater meus ſuper vos, & tradidit animam ſuam quaſi propè
ad necem, & liberavit vos de manu Midianæorum. Et vos ſurrexiſtis ſu- 18
per domum patris mei die hac, & occidiſtis filios ejus ſeptuaginta viros
ſuper lapidem unnm, & regnare feciſtis Abimelech, filium ancillæ ejus,
ſuper habitatores Sechem, quoniam frater veſter ipſe. Et ſi in veritate & 19
in perfectione feciſtis cum Jerubaghal, & cum domo ejus die hâc; gaudete
in Abimelech, & gaudebit etiam ipſe in vobis. Et ſi non, exibit ignis ex 20
Abimelech, & comedet habitatores Sechem, & Beth-Melo; & exibit
ignis ex habitatoribus Sechem, & ex Beth-Melo, & comedet Abime-
lech. Et vertit Jotham, & fugit & ivit ad Beer, & habitavit ibi ab- 21
ante Abimelech fratrem ſuum. Et regnavit Abimelech ſuper Iſrael 22
tribus annis. Et miſit Dominus ſpiritum malum inter Abimelech, & inter 23
habitatores Sechem; & mentiti ſunt habitatores Sechem in Abimelech:
Ad veniendum iniquitatem ſeptuaginta filiorum Jerubaghal, & ſangui- 24
nem illorum ad ponendum ſuper Abimelech fratrem eorum, qui occidit
eos, & ſuper habitatores Sechem, qui roborarunt manus ejus ad occiden-
dum fratres ſuos. Et poſuerunt ei habitatores Sechem inſidias ſuper ca- 25
pita montium, & diripuerunt omnem qui tranſiit juxta eos in via; et nun-
ciatum eſt Abimelech. Et venit Gaghal filius Ghebed, et fratres ejus, et 26
tranſierunt in Sechem, et confiderunt ſuper eum habitatores Sechem. Et 27
exierunt ad agrum, et vindemiaverunt vineas ſuas, et calcaverunt, et fe-
cerunt tripudia, et intraverunt ad domũ erroris eorum, et comederunt et
biberunt, et maledixerunt Abimelech. Et dixit Gaghal filius Ghebed, Quis 28
Abimelech, et quis Sechem, quod ſerviemus ei? Nonne filius Jerubaghal et Zebul princeps ejus
ſervierunt viris Hhamor patris Sechem? et quid hoc ſerviemus ei nos?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܡܪ ܐܛܕܐ ܠܐܝܠܢܐ. ܐܢ ܒܫܪܪܐ ܡܫܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܠܡܠܟܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܬܘ ܐܬܛܠܠܘ 15
ܒܛܠܠܝ. ܘܐܢ ܠܐ. ܬܦܘܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܛܕܐ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܐܪܙܐ ܕܒܠܒܢܢ. * ܘܗܫܐ. ܐܢ ܒܩܘܫܬܐ 16
ܘܒܫܪܪܐ ܥܒܕܬܘܢ ܕܐܡܠܟܬܘܢ ܠܐܒܝܡܠܟ: ܘܐܢ ܛܒܬܐ ܥܒܕܬܘܢ ܥܡ ܢܕܘܒܥܠ ܘܥܡ
ܒܝܬܗ: ܘܐܢ ܐܝܟ ܥܡܠܐ ܕܐܝܕܘܗܝ ܦܪܥܬܘܢܝܗܝ: * ܕܐܬܟܬܫ ܐܒܝ ܥܠ ܐܦܝܟܘܢ. ܘܫܕܐ 17
ܢܦܫܗ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܩܡܬܘܢ ܥܠ ܒܝܬ ܐܒܝ 18
ܝܘܡܢܐ. ܘܩܛܠܬܘܢ ܠܒܢܘܗܝ ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܐܡܠܟܬܘܢ ܠܐܒܝܡܠܟ
ܒܪ ܐܡܬܗ ܥܠ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܡܛܠ ܕܐܚܘܟܘܢ ܗܘ. * ܘܐܢ ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܫܪܪܐ ܥܒܕܬܘܢ 19
ܥܡ ܢܕܘܒܥܠ ܘܥܡ ܒܝܬܗ ܝܘܡܢܐ. ܚܕܘ ܒܐܒܝܡܠܟ. ܘܐܦ ܗܘ ܢܚܕܐ ܒܟܘܢ. * ܘܐܢ ܠܐ. 20
ܬܦܘܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܠܡܪ̈ܘܗܝ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܬܦܘܩ
ܢܘܪܐ ܡܢ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܘܡܢ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܬܐܟܠܝܘܗܝ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܥܪܩ ܝܘܬܡ 21
ܘܐܬܦܠܛ. ܘܐܙܠ ܠܕܒܝܪ ܘܝܬܒ ܬܡܢ. ܐܝܟܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܐܒܝܡܠܟ ܡܢ ܩܕܝܡ. * ܘܐܫܬܠܛ 22
ܐܒܝܡܠܟ ܥܠ ܕܝܣܪܝܠ. ܬܠܬ ܫܢܝܢ. * ܘܫܕܪ ܐܠܗܐ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܠ 23
ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܢܟܠܘ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܒܐܒܝܡܠܟ. * ܡܛܠ ܕܬܐܬܐ ܥܘܠܐ ܕܫܒܥܝܢ 24
ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ ܘܕܡܗܘܢ. ܢܬܦܢܐ ܥܠ ܐܒܝܡܠܟ ܐܚܘܗܘܢ ܕܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܥܠ
ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܕܐܚܝܠܘ ܐܝܕܘܗܝ ܕܢܩܛܘܠ ܠܐܚܘܗܝ. * ܘܣܡܘ ܠܗ ܟܡܢܐ ܒܪܝܫ ܛܘܪܐ. 25
ܘܒܙܘ ܟܠ ܕܥܒܪ ܥܠܝܗܘܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܬܚܘܝ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܐܬܐ ܓܥܠ ܒܪ ܥܦܪ. ܘܥܒܪ 26
ܒܫܟܝܡ. ܘܐܬܬܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. * ܘܢܦܩܘ ܠܚܩܠܐ. ܘܩܛܦܘ ܟܪ̈ܡܝܗܘܢ. 27
ܘܥܨܪܘ. ܘܥܒܕܘ ܚܕܘܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ ܦܬܟܪ̈ܝܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܨܚܝܘ
ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܐܡܪ ܓܥܠ ܒܪ ܥܦܪ. ܡܢܘ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܡܢܘ ܫܟܝܡ. ܕܢܦܠܚܝܘܗܝ. 28
ܠܐ ܗܘܐ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ. ܘܙܒܘܠ ܕܥܒܪ ܥܠ ܦܘܩܕܢܗ. ܦܠܚܘ ܠܐܢܫܐ ܕܚܡܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܫܟܝܡ.
ܡܛܠ ܡܢܐ ܢܦܠܚܝܘܗܝ ܚܢܢ.

Ait rhamnꝰ arboribꝰ, Si reverà ungitis me ut 15
regnem ſuper vos, venite, recipite vos in
umbrâ meam: alioquin exeat ignis è rhamno,
devoretque cedros quæ ſunt in Libano.
Itaque ſi juridicè & candidè egiſtis conſti- 16
tuendo Abimelec regem, & ſi beneficio uſi
eſtis in Nedubaal & in domū ipſiꝰ, aut ſecundùm laborem manuū ejꝰ rependiſtis ei;
(Nam pugnavit pater meꝰ pro vobis, ani- 17
mamq; ſuam procul abjiciens, liberavit vos
de manu Median. Vos autem inſurrexiſtis 18
contra domū patris mei hodiè, & trucidâſtis
filios ejꝰ ſeptuaginta viros ſuper lapide uno,
& Abimelec filiū ancillæ ipſius regem conſtituiſtis ſuper dominos Sechim, eò quòd frater
veſter eſt.) Si inquam juſtè & candidè 19
egiſtis hodiè cum Nedubaal & cum domo
ipſius, fruimini Abimeleco, & fruatur ipſe
quoq; vobis: Sin minùs, exeat ignis ex Abi- 20
melec, devoretque dominos Sechim & dominos Mello; exeat rurſus ignis è dominis
Sechim & dominis Mello, devoretq; Abimelecū. Et fugiens Jotham evaſit, abiitque 21
ad Dobir, & manſit illic; ubi morabatur antea
Abimelec. Quumque dominatus eſſet 22
Abimelec in Iſraelitas tribus annis, Miſit De- 23
us ſpiritū malū in Abimelecum & in dominos
Sechim, ita ut defecerint domini Sechim
ab Abimelec; (Ut *ſcilicet* veniret injuria 24
illata ſeptuaginta filiis Nedubaal, & ſanguis
illorū, refunderetq; *eam Deus* in Abimelecum
fratrem eorū qui trucidaverat eos, & in
dominos Sechim qui manꝰ ejꝰ roboraverant
ut occideret fratres ſuos.) Collocatis enim 25
ei inſidiis ſuper verticē montis, diripiebant
quicquid apud eos per viam tranſibat: indicatū
fuit autē *hoc* Abimeleco. Interim venit 26
Gaal Ophari filiꝰ, tranſitque per Sechim:
cui confiſi domini Sechim, Egreſſi ſunt in a- 27
grū, vindemiârunt vineas ſuas, & *muſtum* expreſſerūt;
& facto convivio ingreſſi ſūt ædē
deorū ſuorū; ederunt ac biberunt, & contumeliis
affecerunt Abimelecū. Dixit autē 28
Gaal Ophari filiꝰ, Quis eſt Abimelec, & quis
eſt Sechim, ut ſerviamus ei? nónne filius Nedubaal,
& Zebol qui tranſgreſſus fuerat mandatū
ejꝰ, ſervierunt genti Hemor patris Sechim?
cur nos ſerviremus ei?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* قالت العوسجة للشجر * ان كنتم بالحق تملكوني عليكم تعالوا استتروا في ظلي * والا 15
يخرج نارا من العوسجة ويحرق ارز لبنان * والان ان كنتم بالحق والقسط ملكتم ابيملك 16
عليكم * وان كنتم صنعتم معروفا بجدعون واهل بيته * وجازيتموه بما عملت يداه *
وكافيتموه على صنيعه بكم * انه جاهد عنكم * وبذل نفسه للحرب والموت بسببكم * 17
وانقذكم من ايدي اهل مدين * وانتم وثبتم على بيت ابي اليوم * وذبحتم بنيه على 18
صخر واحدة * سبعون رجلا * وصيرتم ابيملك بن امة ملكا على شكام وساداتها * لانه اخوكم *
* وان كنتم فعلتم ذلك وملكتموه عليكم بالحق * افرحوا بابيملك وهو يفرح بكم * 19
* والا لتخرج نارا من ابيملك * وتحرق ارباب شكام وارباب ملو * او تخرج نارا من ارباب شكام 20
وسادات ملو * وتحرق ابيملك * وهرب يوثام ونجا * وانطلق الى دابير وسكنها * الموضع الذي 21
كان ابيملك ينزله اولا * وتسلط ابيملك على بني اسرايل ثلثة سنين * وارسل الرب الروح 22 23
الردية الى ابيملك وارباب شكام * لانهم نكثوا وغدروا ارباب شكام بابيملك * وذلك لينتقم للاثم 24
الذي ارتكب من بني جدعون السبعين * ودماوهم من ابيملك الذي قتلهم * ومن ارباب
شكام الذين اعانوه وقووه على ذلك * وصيروا لهم كمينا على راس الجبل * واخذوا كل من في 25
الطريق وحبسوه * واخبر ابيملك بذلك * فجاء جاعال بن عابار مع اخوته فمروا الى شكام * وتقوي 26
به اهل شكام * ثم رجعوا الى الصحراء * وقطعوا كرومهم * وعصروا خمرهم * وهيوا مايدة * 27
ودخلوا بيوت اصنامهم * واكلوا وشربوا * وافتروا على ابيملك * وقال جاعال بن عابار من ابيملك 28
ومن شكام حتى يخضع له ال اسرايل * ان كان رجل تعدى على الحق الذي امر ربه *
وخضع لاهل شكام * فنحن لاي امر نخضع لماذا نستعبد *

Reſpondit rhamnus arboribus, Si me ſeriò 15
regem conſtituitis ſuper vos, venite, obtegite
vos umbrâ meâ: ſin minùs, exeat
ignis è rhamno, comburatq; cedros Libani.
Nunc ergò, ſi ſeriò juſtéque regem conſti- 16
tuiſtis Abimelec ſuper vos, & ſi exercuiſtis
beneficium erga Gedeonem & familiam
ejus, & rependiſtis ei ſecundùm id
quod fecerunt manus ejus, eique remunerati
eſtis pro factis ſuis erga vos: (Ipſe 17
enim pugnavit pro vobis, ſeſeque bello ac
morti causâ veſtrâ exponens, eripuit vos è
manibus Medianitarū. Vos autem inva- 18
ſiſtis hodiè domū patris mei, jugulâſtis
filios ejus ſuper eundem lapidem, ſeptuaginta
viros, & Abimelec filium ancillæ
regem conſtituiſtis ſuper Sechem ac dominos
ejus, eò quòd ſit frater veſter) Si, 19
inquam, id feciſtis, eumque regem ſuper
vos ſeriò conſtituiſtis, lætamini de Abimelec,
& ipſe lætetur de vobis: Sin minùs, 20
egrediatur ignis ex Abimelec, & comburat
dominos Sechem & dominos Mello:
vel certè egrediatur ignis ex dominis
Sechem & ex dominis Mello, comburatq;
Abimelecum. Tum aufugit Jotham, & 21
evaſit, ſeſeq; recipiens ad Dabir habitavit
in ea, loco ſcilicet in quo Abimelec antea
morabatur. Dominatus eſt ergò Abi- 22
melec in filios Iſrael tribus annis. Immi- 23
ſit autem Deus ſpiritum malum in Abimelec
et heros Sechem: fœdus enim violârunt,
fraudemque commiſerunt heri
Sechem in Abimelecū. (Atq; id quidem 24
permiſit Deus, ut impietatem quæ perpetrata
fuerat causâ ſeptuaginta filiorum
Gedeonis, et ſanguinem eorum ulciſceretur
tum ab Abimelec qui trucidaverat
eos, tū ab heris Sechem qui opem vireſq;
ſuppeditaverant ei ad id perpetrandum.)
Ponentes enim inſidias in cacumine mon- 25
tis, capiebant omnes viatores, et carceribus
detinebant: quod renuntiatū fuit
Abimeleco. Deinde veniens Gaal Aberi 26
filius unà cum fratribus ſuis pervenerunt
ad Sechem, fretique ſunt eo Sechemitæ.
Tum ad ſolitudinem reverſi vineas 27
eorū ſucciderunt, vinumque expreſſerunt:
paratâq; menſâ ingreſſi ſunt ædes
idolorū ſuorum; cúmque comediſſent ac
bibiſſent, maledicta protulêre in Abimelecum.
Dixitque Gaal Aberi filius, Quis 28
eſt Abimelec, quiſve Sechem, ut ſe ſubjiciant
ei Iſraelitæ? quandoquidem is homo
eſt qui prætergrediens jus quod præceperat
illi Dominꝰ ejꝰ, ſubdidit ſe Sechemitis,
nos qua de re ſubdemur illi? cur ſerviemꝰ?

ספר שופטים : ט

? Abimelech removebo &, mea manu in iſtum populum dabit quis Et
29 וּמִי יִתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְאָסִירָה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ
audivit Et egredere &, tuum exercitū Auge : Abimelech dixit Et
30 וַיֹּאמֶר לַאֲבִימֶלֶךְ רַבֶּה צְבָאֲךָ וָצֵאָה׃ וַיִּשְׁמַע
eſt iratus & :Hebed filii Ghahal verba civitatis princeps Zebul
זְבֻל שַׂר־הָעִיר אֶת־דִּבְרֵי גַּעַל בֶּן־עָבֶד וַיִּחַר
:dicendo ,dolo in Abimelech ad *legatos* miſit Et .ejus *naſus*
31 אַפּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בְּתָרְמָה לֵאמֹר
ipſi ecce & ,Sechem in *venientes* ejus fratres & ,Hebed filius Ghahal Ecce
הִנֵּה גַעַל בֶּן־עֶבֶד וְאֶחָיו בָּאִים שְׁכֶמָה וְהִנָּם
tu ,nocte ſurge nunc Et .te *ſuper* civitatem *anguſtiantes*
32 צָרִים אֶת־הָעִיר עָלֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם לַיְלָה אַתָּה
mane *in* ,erit Et .agro in inſidiare & ; tecum qui populus &
33 וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתָּךְ וֶאֱרֹב בַּשָּׂדֶה׃ וְהָיָה בַבֹּקֶר
ecce & : civitatem *ſuper* *vaſtabis* & ,*manicabis* *ſolem oriri* *circa*
כִּזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ תַּשְׁכִּים וּפָשַׁטְתָּ עַל־הָעִיר וְהִנֵּה־
ei facies & ,te ad *egredientes* ſecum qui populus & ;ipſe
הוּא וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ יֹצְאִים אֵלֶיךָ וְעָשִׂיתָ לּוֹ
omnis & ,Abimelech ſurrexit Et .tua manus invenerit quod ſecundùm
34 כַּאֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ׃ וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל־
quatuor ,Sechem *ſuper* ſunt inſidiati & : noctu ſecum qui populus
הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לָיְלָה וַיֶּאֶרְבוּ עַל־שְׁכֶם אַרְבָּעָה
:civitatis portæ oſtium ſtetitq; ,Hebed filius Ghahal eſt egreſſus Et .*capita*
35 רָאשִׁים׃ וַיֵּצֵא גַּעַל בֶּן־עֶבֶד וַיַּעֲמֹד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר
.inſidiis de ſecum qui populus & ,Abimelech ſurrexit &
וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִן־הַמַּאְרָב׃
deſcendens populus Ecce : Zebul ad ait & ,populum Ghahal vidit Et
36 וַיַּרְא־גַעַל אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר אֶל־זְבֻל הִנֵּה־עָם יוֹרֵד
montium Umbram : Zebul eum ad ait Et .montium *capitibus* de
מֵרָאשֵׁי הֶהָרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל אֵת צֵל הֶהָרִים
,*loquendum ad* Ghahal adhuc addidit Et .homines quaſi *videns* tu
37 אַתָּה רֹאֶה כָּאֲנָשִׁים׃ וַיֹּסֶף עוֹד גַּעַל לְדַבֵּר
unum *caput* & ,terræ umbilico *cum* de *deſcendentes* populus Ecce :dixit &
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עָם יוֹרְדִים מֵעִם טַבּוּר הָאָרֶץ וְרֹאשׁ־אֶחָד
,Zebul eum ad Dixitque .Mehonenim *quercus* via de *veniens*
38 בָּא מִדֶּרֶךְ אֵלוֹן מְעוֹנְנִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל
?ei ſerviamus quod ,Abimelech Quis : *dices* quod ,tuum os nunc Ubi
אַיֵּה אֵפוֹא פִיךָ אֲשֶׁר תֹּאמַר מִי אֲבִימֶלֶךְ כִּי נַעַבְדֶנּוּ
,nunc obſecro Egredere ?*eo in* ſpreviſti quem ,populus iſte nonne
הֲלֹא זֶה הָעָם אֲשֶׁר מָאַסְתָּה בּוֹ צֵא־נָא עַתָּה
pugnavitque ;Sechem *dominorū facies ad* Ghahal eſt egreſſ⁹ Et .eo *in* pugna &
39 וְהִלָּחֶם בּוֹ׃ וַיֵּצֵא גַעַל לִפְנֵי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּלָּחֶם
:ejus *faciebus* à fugit & ,Abimelech eum eſt perſecutus Et .Abimelech *in*
40 בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיִּרְדְּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיָּנָס מִפָּנָיו
manſit Et .portæ oſtium ad uſque multi vulnerati ceciderunt &
41 וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים רַבִּים עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר׃ וַיֵּשֶׁב
ejus fratres & ,Ghahal ipſum Zebul expulit & ,Arumah in Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ בָּארוּמָה וַיְגָרֶשׁ זְבֻל אֶת־גַּעַל וְאֶת־אֶחָיו
; agrum populus eſt egreſſus & ,craſtino *à* fuit Et .Sechem in *manendo à*
42 מִשֶּׁבֶת בִּשְׁכֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּצֵא הָעָם הַשָּׂדֶה
eos *dimidiavit* & ,populum *cepit* Et .Abimelech ipſi nunciaverunt &
43 וַיַּגִּדוּ לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיִּקַּח אֶת־הָעָם וַיֶּחֱצֵם
populus ecce & ,vidit & :agro in eſt inſidiatus & ,capita tria in
לִשְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיֶּאֱרֹב בַּשָּׂדֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הָעָם
,Abimelech Et .eos percuſſit & ,eos *ſuper* ſurrexit & ;civitate de *egrediens*
44 יֹצֵא מִן־הָעִיר וַיָּקָם עֲלֵיהֶם וַיַּכֵּם׃ וַאֲבִימֶלֶךְ
portæ oſtium ad ſteterunt & ,*vaſtaverunt* ,ſecum quæ capita &
וְהָרָאשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ פָּשְׁטוּ וַיַּעַמְדוּ פֶּתַח שַׁעַר
,agro in qui omnes *ſuper* *vaſtaverunt* capita duo & : civitatis
הָעִיר וּשְׁנֵי הָרָאשִׁים פָּשְׁטוּ עַל־כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
.eos percuſſerunt &
וַיַּכּוּם׃

Verſio VULG. LAT.

29 Utinam daret aliquis populum
iſtū ſub manu mea, ut auferrē
de medio Abimelech. Dictúmque
eſt Abimelech, Congrega
exercit⁹ multitudinē, & veni.
30 Zebul enim princeps civitatis,
auditis ſermonibus Gaal filii
31 Obed, iratus eſt valdé. Et miſit
clàm ad Abimelech nuntios,
dicens; Ecce, Gaal filius
Obed venit in Sichimam cum
fratribus ſuis, & oppugnat adverſū
32 te civitatem. Surge itaq;
nocte cum populo qui tecum
33 eſt, & latita in agro: Et primo
manè oriente Sole, irrue
ſuper civitatem: illo autem egrediente
adverſū te cum populo
ſuo, fac ei quod potueris.
34 Surrexit itaque Abimelech cū
omni exercitu ſuo nocte, & tetendit
inſidias juxta Sichimam
35 in quatuor locis. Egreſſúſque
eſt Gaal filius Obed, & ſtetit
in introitu portæ civitatis.
Surrexit autem Abimelech, &
omnis exercitus cū eo de inſidiarū
36 loco Cúmq; vidiſſet populū
Gaal, dixit ad Zebul;
Ecce de montibus multitudo
deſcendit. Cui ille reſpondit;
Umbras montium vides quaſi
capita hominū, & hoc errore
37 deciperis. Rurſúmq; Gaal ait,
Ecce popul⁹ de umbilico terræ
deſcendit, & unus cuneus venit
ꝑ viam quæ reſpicit quercum.
38 Cui dixit Zebul, Ubi
eſt nunc os tuū, quo loquebaris;
Quis eſt Abimelech ut
ſerviamus ei? Nónne hic
populus eſt, quem deſpiciebas?
Egredere, & pugna contra
39 eū. Abiit ergò Gaal, ſpectante
Sichimorum populo, &
pugnavit contra Abimelech,
40 Qui perſecutus eſt eū fugientem,
& in urbem compulit:
ceciderúntque ex parte, ejus
plurimi, uſque ad portam civitatis.
41 Et Abimelech ſedit in
Rúma: Zebul autem, Gaal &
ſocios ej⁹ expulit de urbe, nec
in ea paſſus eſt commorari.
42 Sequenti ergò die egreſſus eſt
populus in campum. Quod
cùm nuntiatum eſſet Abimelech,
43 Tulit exercitū ſuū, & diviſit
in tres turmas, tendens
inſidias in agris. Vidénſque
quòd egrederetur populus de
civitate, ſurrexit, & irruit in
44 eos Cum cuneo ſuo, oppugnans,
& obſidens civitatem:
duæ autem turmæ palantes per
campum adverſarios perſequebantur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; ϗ μεταστήσω
τὸν Ἀβιμέλεχ, ϗ (π) ἐρῶ πρὸς αὐτόν,
30 Πλήθυνον τὴν δύναμίν σου ϗ ἔξελθε. Καὶ ἤκουσε
Ζεβοὺλ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γααλ
31 υἱοῦ (ρ) Ἰωβὴλ, ϗ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός. Καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ (σ) ἐν
κρυφῇ, λέγων, Ἰδοὺ Γααλ υἱὸς (τ) Ἰωβὴλ ϗ οἱ
ἀδελφοὶ (υ) αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχὲμ, ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ
32 περικάθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. Καὶ νῦν ἀνάστηθι
νυκτὸς, (φ) ϗ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ϗ ἐνέδρευσον
33 ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἔσται πρωῒ ἅμα
τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, (χ) ὀρθριεῖς ϗ ἐκτενεῖς
ἐπὶ τὴν πόλιν· ϗ ἰδοὺ αὐτὸς ϗ ὁ λαὸς ὁ
μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σέ, ϗ ποιήσεις
34 αὐτῷ (ψ) ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου. Καὶ ἀνέστη
Ἀβιμέλεχ ϗ πᾶς ὁ λαὸς (ω) μετ' αὐτοῦ νυκτὸς,
ϗ ἐνήδρευσαν (α) ἐπὶ Συχὲμ τέσσαρσιν ἀρχαῖς.
35 Καὶ ἐξῆλθε Γααλ υἱὸς (β) Ἰωβὴλ, ϗ ἔστη
πρὸς τῇ θύρᾳ (γ) τῆς πύλης τῆς πόλεως. ϗ
ἀνέστη Ἀβιμέλεχ ϗ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ (δ)
36 ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου. Καὶ εἶδε Γααλ υἱὸς (ε) Ἰωβὴλ
τὸν λαὸν, ϗ εἶπε πρὸς Ζεβοὺλ, Ἰδοὺ λαὸς (ζ)
καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὀρέων. ϗ εἶπε
πρὸς αὐτὸν Ζεβοὺλ, Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων (η) σὺ
37 βλέπεις ὡς ἄνδρας. Καὶ προσέθετο ἔτι (θ)
Γααλ τοῦ λαλῆσαι, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων
κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα (ι) ὀμφαλοῦ
τῆς γῆς, ϗ (κ) ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι' ὁδοῦ
38 Ἠλὼν Μαωνενίμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβοὺλ,
(λ) Καὶ ποῦ ἐστι τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας,
Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ;
(μ) μὴ οὐχ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας;
39 ἔξελθε δὴ νῦν ϗ παράταξαι αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθε
Γααλ (ν) ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχὲμ, ϗ παρετάξατο
40 πρὸς Ἀβιμέλεχ. Καὶ (ξ) ἐδίωξεν
αὐτὸν Ἀβιμέλεχ, ϗ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
ϗ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως (ο) τῆς θύρας
41 τῆς πύλης. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀρημά·
ϗ ἐξέβαλε Ζεβοὺλ τὸν Γααλ ϗ τοὺς ἀδελφοὺς
42 αὐτοῦ, (π) μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ. Καὶ ἐγένετο
τῇ ἐπαύριον ϗ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς (ρ) εἰς τὸν ἀγρὸν,
43 ϗ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ. Καὶ (σ) ἔλαβε
τὸν λαὸν, ϗ διεῖλεν (τ) αὐτοὺς εἰς τρεῖς
ἀρχὰς, ϗ ἐνήδρευσεν (υ) ἐν ἀγρῷ· ϗ εἶδε, ϗ ἰδοὺ
λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, ϗ (φ) ἀνέστη
44 ἐπ' αὐτοὺς, ϗ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ Ἀβιμέλεχ
(χ) ϗ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτειναν,
ϗ ἔστησαν παρὰ (ψ) τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως·
ϗ αἱ δύο ἀρχαὶ (ω) ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας
τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ, ϗ ἐπάταξαν αὐτούς.

Et quis det populum hunc in manu mea? & amovebo Abimelech, 29
& dicam ad eum; Multiplica virtutem tuam, & egredere. Et audivit 30
Zebul princeps civitatis
verba Gaal filii Jobel: & iratus
eſt furore ipſe. Et miſit nuntios 31
ad Abimelech (r) clàm, dicens;
Ecce Gaal filius Jobel, & fratres
ejus adveniunt in Sychem: & ecce
ipſi obſident civitatem ſuper te. Et 32
nunc ſurge nocte, (ſ) & populus,
qui tecum: & inſidiare in agro.
Et erit, manè ſimul ut oritur Sol, 33
(t) ſurges diluculò, & tendes ſuper
civitatem. Et ecce ipſe, &
populus, qui cum eo, egrediuntur
ad te: & facies ei, quæcunque
invenerit manus tua. Et ſurrexit 34
Abimelech, & omnis populus
cum eo, nocte: & inſidiati ſunt
ſuper Sychem (u) quatuor principis.
(x) Et egreſſus eſt Gaal filius 35
Jobel: & ſtetit ad oſtium portæ
civitatis. Et ſurrexit Abimelech,
& populus qui cum eo, ex
inſidiis. Et vidit Gaal filius Jobel 36
populum: & dixit ad Zebul,
Ecce populus deſcendit de capitibus
montium. Et dixit ad eum
Zebul; Umbram montium tu vides,
tanquam viros. Et adjecit 37
adhuc Gaal loqui, & dixit; Ecce
popul⁹ deſcendens (y) juxta mare
de contiguo umbilico terræ: &
principiū aliud venit per viā (z)
Helon Maonenim. Et dixit ad eū 38
Zebul, Et ubi eſt os tuum, ſicut locutus
es, Quis eſt Abimelech, quia
ſerviem⁹ ei? Nonne hic eſt populus,
quem (aa) ſpreviſti? Exi utiq;
nunc, & congredere cū eo. Et exivit 39
Gaal in conſpectu virorū Sychē:
et congreſſus eſt cum Abimelech.
Et perſecut⁹ eſt eū Abimelech. 40
Et fugit à facie ejus: & ceciderunt
cæſi multi uſq; ad oſtiū
portæ. Et intravit Abimelech in 41
Arema. Et Zebul ejecit Gaal, &
fratres ejus, ut non habitarent in
Sychē. Et factū eſt in craſtina, & 42
exiit popul⁹ in agrum: & (bb) annuntiavit
ipſi Abimelech. Et accepit 43
populū; & diviſit eos in tria
principia: et inſidiat⁹ eſt in agro.
Et vidit, et ecce populus exivit è
civitate: et ſurrexit ſuper eos, et
percuſſit eos. Et Abimelech, et (cc) 44
principes, qui cū eo, extenderunt,
et ſteterunt apud oſtiū portæ civitatis.
Et duo principia (dd) tetenderunt
ſuper omnes, qui in agro, & percuſſerunt eos.

MS. A. (π) ἐρῶ τῷ Ἀβιμέλεχ, Πλήθυνον (ρ) Ἀβὲλ, ϗ ἐθυμώθη ὀργῇ. Καὶ (σ) μετὰ δώρων, λέγων, (τ) Ἀβὲλ (υ) αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Σίκιμα, ϗ οἵδε πολιορκοῦσιν τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. (φ) σὺ ϗ (χ) ϗ ὀρθρίσεις (ψ) καθάπερ ἐὰν εὕρῃ (ω) ὁ μετ' αὐτοῦ (α) ἐπὶ Σίκιμα τέσσαρας ἀρχάς. Καὶ ἐγένετο πρωῒ, ϗ ἐξῆλθεν (β) * Σαβὲτ, (γ) τῇ πύλῃ τῆς (δ) ἐκ τῶν ἐνεδρῶν. (ε) Ἀβὲλ (ζ) καταβαίνων ἀπὸ τῶν κορυφῶν (η) σὺ ὁρᾷς ὡς (θ) Γαδαάδ (ι) τοῦ ὀμφαλοῦ (κ) ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων. Καὶ εἶπεν (λ) Ποῦ ἐστιν νῦν τὸ στόμα σου τὸ λέγον, Πῶς ἐστιν (μ) οὐκ ἰδοὺ οὗτος ἐστὶν ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας ἐν αὐτῷ; ἔξελθε νῦν ϗ πολέμει πρὸς αὐτόν. Καὶ (ν) ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, ϗ ἐπολέμησεν ἐν Ἀβιμέλεχ. (ξ) κατεδίωξεν αὐτὸν Ἀβιμέλεχ ἀπὸ προσώπου (ο) θυρῶν τῆς πόλεως. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀριμά· (π) τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν Σικίμοις. Καὶ ἐγενήθη τῇ (ρ) εἰς τὸ πεδίον, ϗ ἀπηγγέλη (σ) παρέλαβεν (τ) αὐτὸν τρεῖς ἀρχὰς, (υ) ἐν αὐτῷ· ϗ (φ) ἐπανέστη αὐτοῖς, (χ) ϗ αἱ ἀρχαὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἐξετάθησαν, ϗ ἐξέστησαν (ψ) τὴν πύλην τῆς πόλεως· (ω) ἐξεχύθησαν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וּמַן יִמְסַר יַת עַמָּא הָדֵין בִּידִי וְאַעְדֵּי יַת אֲבִימֶלֶךְ וַאֲמַר לַאֲבִימֶלֶךְ טַקֵּיס יַת מַשְׁרִיתָךְ וּפוּק׃
30 וּשְׁמַע זְבוּל רַב קַרְתָּא יַת פִּתְגָּמֵי גַעַל בַּר עֶבֶד וּתְקֵיף רוּגְזֵיהּ׃ וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוָת אֲבִימֶלֶךְ 31
32 בְּרָז לְמֵימַר הָא גַעַל בַּר עֶבֶד וַאֲחוֹהִי אֲתַן לִשְׁכֶם וְהָא אִנּוּן צַיְרִין יַת קַרְתָּא עֲלָךְ׃ וּכְעַן
33 קוּם בְּלֵילְיָא אַתְּ וְעַמָּא דְעִמָּךְ וּכְמוֹן בְּחַקְלָא׃ וִיהֵי בְצַפְרָא כְּמִדְנַח שִׁמְשָׁא תַּקְדִּים וְתִתְנְגִיד
עַל קַרְתָּא וְהָא הוּא וְעַמָּא דִּי עִמֵּיהּ נָפְקִין לִקְדָמוּתָךְ וְתַעְבֵּיד לֵיהּ כְּמָא דְתַשְׁכַּח יְדָךְ׃
34 35 וְקָם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ בְּלֵילְיָא וּכְמַנוּ עַל שְׁכֶם אַרְבְּעָא מַשְׁרְיָן׃ וּנְפַק גַעַל בַּר
36 עֶבֶד וְקָם בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע קַרְתָּא וְקָם אֲבִימֶלֶךְ וְעַמָּא דִּי עִמֵּיהּ מִן כְּמָנָא׃ וַחֲזָא גַעַל יַת
עַמָּא וַאֲמַר לִזְבוּל הָא עַמָּא נָחֵית מֵרֵישֵׁי טוּרַיָּא וַאֲמַר לֵיהּ זְבוּל יַת טוּלָא דְטוּרַיָּא אַתְּ
37 חָזֵי כְּגֻבְרַיָּא׃ וְאוֹסֵיף עוֹד גַעַל לְמַלָּלָא וַאֲמַר הָא עַמָּא נָחֲתִין מִן תּוּקְפָּא דְאַרְעָא
38 וּמַשְׁרִיתָא חֲדָא אָתְיָא מֵאוֹרַח מֵישַׁר מְעוֹנְנַיָּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ זְבוּל אָן אִנּוּן פִּתְגָּמָךְ דִּי אַתְּ
אָמַר מַן אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי נִפְלְחִנֵּיהּ הֲלָא דֵין עַמָּא דְקַצְתָּא בֵיהּ פּוּק כְּעַן וְאַגַּח קְרָבָא בֵיהּ׃
39 40 וּנְפַק גַעַל קֳדָם יָתְבֵי שְׁכֶם וְאַגַּח קְרָבָא בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ וּרְדָפֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ וְאַפֵּךְ מִן קֳדָמוֹהִי
41 וּנְפַלוּ קְטוֹלִין סַגִּיאִין עַד מַעֲלָנָא דִּתְרַעָא׃ וִיתֵיב אֲבִימֶלֶךְ בַּארוּמָא וְתָרִיךְ זְבוּל יַת גַעַל
42 וְיַת אֲחוֹהִי מִלְּמֵיתַב בִּשְׁכֶם׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וּנְפַק עַמָּא לְחַקְלָא וְחַוִּיאוּ
43 לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וּדְבַר יַת עַמָּא וּפַלְגִנּוּן לִתְלָת מַשְׁרְיָן וּכְמַן בְּחַקְלָא וַחֲזָא וְהָא עַמָּא נָפֵיק
44 מִן קַרְתָּא וְקָם עֲלֵיהוֹן וּמְחָנוּן׃ וַאֲבִימֶלֶךְ וְכָל מַשְׁרְיָן דְּעִמֵּיהּ אִתְנְגִידוּ וְקָמוּ
בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע קַרְתָּא וְתַרְתֵּין מַשְׁרְיָן אִתְנְגִידוּ עַל כָּל דִּי בְחַקְלָא וְקַטְלוּנוּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et quis tradet populum hunc in manu meâ, & abjiciam Abimelech? Et dixit 29
Abimelecho, Ordina exercitū tuum, et exi. Et audivit Zebul princeps 30
civitatis verba Gaghal filii Ghebed; et invaluit indignatio ejus. Et miſit 31
nuncios ad Abimelech in ſecreto, ad dicendum, Ecce Gaghal filius
Ghebed et fratres ejus venerunt ad Sechem, et ecce illi anguſtiantes
urbem ſuper te. Et nunc ſurge in nocte, tu & populus qui tecum; 32
& inſidiare in agro. Et erit in aurorâ in oriri Solem, anticipabis, 33
et extraheris ſuper urbem; et ecce ipſe et populus, qui cum eo,
exeuntes *adverſus* te, et facies ei, ut id quod inveniet manus tuâ. Et ſurrexit 34
Abimelech et omnis populus qui cum illo, in nocte; et inſidiati ſunt
ſuper Sichem quatuor turmæ. Et exiit Gaghal filius Ghebed, et ſtetit in introitu 35
portæ civitatis, et ſurrexit Abimelech, et populus qui cum eo, ex inſidiis.
Et vidit Gaghal populum, et dixit ad Zebul: Ecce populus deſcendit 36
ex capitibus montium: et dixit ei Zebul, umbram montium tu videns ſicut
viros. Et addidit adhuc Gaghal ad loquendum, et dixit, Ecce popul⁹ deſcendentes 37
ex fortitudine terræ, & turma una venit ex via planitiei Meghonenim.
Et dixit ei Zebul, Ubi hic verbum tuum quod tu dicens: Quis Abimelech, 38
quòd ſerviem⁹ ei? Nonne hic popul⁹ quo fregiſti in eo? Exi nunc,
& ini bellum in eo. Et exiit Gaghal ante *habitatores* Sechem, et iniit prœlium 39
in Abimelech. Et perſecutus eſt eum Abimelech, et vertit ex ante eū, 40
& ceciderunt occiſi multi uſq; introitum portæ. Et habitavit Abimelech in 41
Aruma, et expulit Zebul Gaghal & fratres ſuos ab habitando in Sechem. Et 42
fuit in die qui poſt eum, et exiit populus ad agrum, & nunciaverunt Abimelech.
Et accepit populum, et diviſit eos ad tres turmas, et inſidiatus eſt 43
in agro, et vidit, et ecce populus exiens ex urbe, et ſurrexit ſuper eos,
et *percuſſit* eos. Et Abimelech et *omnes* turmæ quæ cum illo, protracti 44
ſunt, et ſteterunt in introitu portæ urbis, et duæ turmæ protractæ ſunt
ſuper omnes qui in agro, et occiderunt eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܢ ܕܝܢ ܢܫܠܡܘܗܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܥܒܪܝܘܗܝ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܘܐܡܪ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܐܣܓܐ 29
ܚܝܠܟ. ܘܦܘܩ. * ܘܫܡܥ ܙܒܘܠ ܫܠܝܛܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܡܠܘܗܝ ܕܓܥܠ ܒܪ ܥܒܕ. ܘܐܬܚܡܬ 30
ܪܘܓܙܗ. * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܒܝܡܠܟ ܒܢܟܠܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܓܥܠ ܒܪ ܥܒܕ. ܗܘ 31
ܘܐܚܘܗܝ ܐܬܘ ܠܫܟܝܡ. ܘܗܐ ܐܣܪܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܥܠܝܟ. * ܗܫܐ ܩܘܡ ܒܠܠܝܐ ܐܢܬ ܘܥܡܐ 32
ܕܥܡܟ. ܘܐܬܟܡܢܘ ܒܚܩܠܐ. * ܘܒܨܦܪܐ ܡܐ ܕܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܩܘܡ ܘܦܫܘܛ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ 33
ܗܘ ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܢܦܩܝܢ ܠܘܬܟ. ܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܐ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܟ. * ܘܩܡ 34
ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܡܐ ܟܠܗ ܕܥܡܗ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܬܟܡܢܘ ܥܠ ܫܟܝܡ. ܐܪܒܥܐ ܪܫܝܢ.
* ܘܢܦܩ ܓܥܠ ܒܪ ܥܒܕ. ܘܩܡ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܡ ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܡܐ 35
ܕܥܡܗ. ܡܢ ܟܡܝܢܐ. * ܘܚܙܐ ܓܥܠ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܙܒܘܠ. ܗܐ ܥܡܐ ܢܚܬ ܡܢ 36
ܪܝܫ ܛܘܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܙܒܘܠ. ܛܠܠܐ ܗܘ ܕܛܘܪܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܫܐ. * ܘܐܘܣܦ ܓܥܠ 37
ܘܐܡܪ ܠܙܒܘܠ. ܗܐ ܥܡܐ ܢܚܬ ܡܢ ܬܘܩܦܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܪܫܐ ܚܕ ܐܬܐ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܒܛܡ
ܕܒܠܘܛܐ ܕܡܥܘܢܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܙܒܘܠ. ܐܝܟܘ ܦܘܡܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ: ܕܡܢܘ 38
ܐܒܝܡܠܟ ܕܢܦܠܚܝܘܗܝ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܢܐ ܥܡܐ ܕܐܫܝܛܬ. ܦܘܩ ܗܫܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ.
* ܘܢܦܩ ܓܥܠ ܩܕܡ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܒܝܡܠܟ. * ܘܪܕܦܗ ܐܒܝܡܠܟ. 39 40
ܘܥܪܩ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ. * ܘܝܬܒ 41
ܐܒܝܡܠܟ ܒܐܪܘܡܐ. ܘܛܪܕ ܙܒܘܠ ܠܓܥܠ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܕܠܐ ܢܬܒܘܢ ܒܫܟܝܡ. * ܘܗܘܐ ܡܢ 42
ܡܚܪ ܝܘܡܐ. ܘܢܦܩ ܥܡܐ ܠܚܩܠܐ. ܘܚܘܝܘ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܕܒܪ ܠܥܡܐ. ܘܦܠܓ 43
ܐܢܘܢ ܠܬܠܬܐ ܪܫܝܢ. ܘܐܬܟܡܢ ܒܚܩܠܐ. ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܥܡܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܡ
ܥܠܝܗܘܢ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. * ܘܐܒܝܡܠܟ ܘܪܫܐ ܕܥܡܗ. ܘܗܢܘܢ ܘܩܡܘ ܒܡܥܠܢܐ 44
ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܬܪܝܢ ܪܫܝܢ ܪܗܛܘ ܥܠ ܟܠ ܕܒܚܩܠܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ.

* O utinam daretur populus iſte in manus meas! certè tollerem Abimelecum. Tum dixit ad Abimelec, Auge copias tuas, & egredere. 29

Audiens autem Zebol urbis præfectus verba Gaalis filii Ophar, æſtuavit ira: 30 Miſſiſque fraudulenter nuntiis ad Abimelec, ait, Ecce Gaal filius Ophar, ipſe cum fratribus ſuis venerunt in Sechim, & ecce civitatem obſident contra te. 31 Surge igitur noctu, tu & populus qui tecum eſt, & inſidias tendite in agro: 32 Cúmque manè ſol illuxerit, ſurge & procede contra civitatem: ecce enim ipſe & populus qui cum eo eſt, egredientur ad te: fac illis prout poterunt manus tuæ. 33 Surrexit itaque Abimelec, & univerſus populus qui cum eo erat, noctu, & inſidias tetenderunt contra Sechim *in* quatuor, acies *diviſi*. 34 Cúmque egreſſus eſſet Gaal Ophari filius, & ſtetiſſet in ingreſſu portæ civitatis, ſurrexit Abimelec & populus qui cum eo erat, ex inſidiis. 35 Et videns Gaal populum, dixit ad Zebol, En populus deſcendens è vertice montis. Dixit ad eum Zebol, Umbram ſanè montis tu vides quaſi homines. 36 Subdidit autem Gaal, & dixit ad Zebol, En populus deſcendens è munitiore loco terræ, & acies una venit itinere querceti Meonin. 37 Ait illi Zebol, Ubinam eſt os tuum illud quod dicebat, Quis eſt Abimelec, ut ſerviamus ei? annon hic populus eſt quem contempſiſti? egredere nunc, & pugna adverſus eum. 38 Egreſſus igitur Gaal ante dominos Sechim, pugnavit contra Abimelec. 39 Et perſecut⁹ eſt eum Abimelec, fugitq; à conſpectu illi⁹ (& ceciderunt multi interfecti) uſq; ad ingreſſum portæ. 40 Et remanſit Abimelec in Aduma: & ejecit Zebol Gaalem & fratres ejus, ne habitarent in Sechim. 41 Contigit autem poſtero die ut egrederetur popul⁹ ad campū: 42 Quod cùm retuliſſent Abimeleco, Aſſumpto populo, eoque in tres acies diviſo, tetendit inſidias in campo: & cùm reſpiceret, ecce populus egrediebatur è civitate; conſurgenſq; contra eos, peremit illos. 43 Nam Abimelec & turmæ quæ cum eo erant, procedentes ſteterunt in ingreſſu portæ civitatis: duæ verò turmæ irruerũt in omnes eos qui erant in campo, & trucidârunt eos. 44

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لو ان يدفع الله هذا الشعب في يدي * لاصرفن ابيملك وازيله عن مرتبته * واقول لابيملك 29
استعد باصحابك * واكثر رجالك واخرج * فسمع زاحال والي القرية كلام جاعال بن عابار * 30
واشتد غضبه جدا * وارسل رسلا الى ابيملك سرا وقال له * قد اتانا جاعال بن عابار هو واخوته * 31
وقد احاطوا بقريتنا * فقم انت والشعب الذي معك ليلا * واكمنوا في الصحراء * واذا طلعت 32 33
الشمس بالغداة انهض وسر حول القرية * فانه يخرج هو واصحابه اليك * فاصنع بهم ما قدرت
عليه وامكنك * وقام ابيملك وجمع الشعب الذي معه ليلا * واكمنوا حول سخام في اربعة 34
مواضع * وخرج جاعال واصحابه واقاموا في مدخل المدينة * فوثب ابيملك واصحابه من مواضع 35
الكمين اليهم * فراي جاعال الشعب وقال لزاحال الوالي * اري قوما كثيرا ينزلون من روس 36
الجبال * قال له زاحال الوالي * انما ترى خيال الجبال وظلها * ثم قال جاعال لزاحال * اري شعبا 37
كثيرا يخرجون من اقصي الارض * واري كردوسا واحدا جائيا من عند شجرة البلوط
معبرين * قال له زاحال * اين فمك الذي كان يقول من ابيملك حتي نخضع له * هذا الشعب 38
الذي هزيت به اخرج الان اليهم وجاهدهم * وخرج جاعال بين يدي ارباب القرية وحارب 39
ابيملك * فهزمه ابيملك وهرب منه * وسقط قتلا كثيرا الي باب مدخل القرية * وجلس ابيملك 40 41
في ادوما * وطرد زاحال جاعال واخوته من سخام * ومن بعد ذلك اليوم خرج الشعب الي 42
الصحراء * واخبر ابيملك بذلك * فساق الشعب وصيرهم ثلثة كراديس * واكمن في الصحراء * 43
ونظر الي الشعب قد خرج من القرية * فلما راهم وثب عليهم وقتلهم * واتي ابيملك بالكراديس 44
الثلاثة الذين معه *

Si committeret De⁹ populũ iſtũ in man⁹ meas, amoverem ſanè Abimelecum, deque gradu ſuo depellerem, diceremq; ad Abimelec, Arma amicos tuos, & multiplica copias tuas, & prodi. 29 *Audiens autem Zechel præfectus civitatis illius verba Gaalis filii Aber, vehementer deſævit ira ipſius:* 30 *Miſſiſq; clàm nuntiis ad Abimelec, dixit ei, Venit ad nos Gaal Aberi filius, ipſe & fratres ejus, noſtramque civitatem obſederunt.* 31 *Surge ergò tu & populus qui tecum eſt, noctu, & inſidias ſtruite in deſerto:* 32 *Et manè orto ſole ſurgens ambula circa civitatem; exiturus enim eſt ipſe cum ſociis ſuis ad te: ſic facito eis quod potueris ac valueris.* 33 *Igitur ſurgens Abimelec congregavit populum qui cum eo erat; noctu, & tetenderunt inſidias circum Sechem quatuor in locis.* 34 *Egreſſus autem Gaal & ſocii ejus, ſteterunt in aditu civitatis: & exilivit ad eos Abimelec cum ſociis ſuis è locis inſidiarũ.* 35 *Videns ergò Gaal populum, dixit ad Zechel præfectum, Video turbam multam deſcendentem è verticibus montium. Ait illi Zechel præfectus, Imò verò umbram montium & opacitatem vides.* 36 *Dixit iterum Gaal ad Zechel, Video multum populum egredientem ex imo terræ, & video agmen unum ſtipatum procedens ab arbore quercûs.* 37 *Reſpondit ei Zechel, Ubi eſt os tuum quod dicebat, Quis eſt Abimelec, ut ſubjiciamur ei? Iſte eſt populus quem irriſiſti; egredere modò ad eos, & oppugna illos.* 38 *Egreſſus itaq; Gaal ante dominos Sechem pugnavit contra Abimelec.* 39 *Sed profligavit eum Abimelec ita ut fugeret ab ipſo; cecideruntque multi confoſſi, uſque ad portam aditûs civitatis.* 40 *Et ſedit Abimelec in Aduma: expulitque Zechel Gaalem & fratres ejus de Sechem.* 41 *Poſt illum quoque diem egreſſus eſt populus ad deſertum: & renuntiatum fuit id Abimeleco;* 42 *Qui populum adducens diviſit eos in agmina; ſtructiſque inſidiis in deſerto, vidit populum exeuntem è civitate: & cùm vidiſſet eos, invaſit illos, ac trucidavit.* 43 *Tum duxit Abimelec tria agmina quæ cum eo erant,* 44

ספר שופטים: י

cepit & ,illa die tota civitatē *in* pugnavit Abimelech Et
45 וַאֲבִימֶלֶךְ נִלְחָם בָּעִיר כֹּל הַיּוֹם הַהוּא וַיִּלְכֹּד אֶת
,urbem diruit & ,interfecit ea in qui populum ac ,urbem
הָעִיר וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הָרָג וַיִּתֹּץ אֶת־הָעִיר
venerunt & ,Sechem turris *domini* omnes audierunt Et .*sale eam consevit* &
46 וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַיָּבֹאוּ
quòd ,Abimelech ipsi est Nunciatumque .Bethelberith arcem ad
47 אֶל־צְרִיחַ בֵּית אֵל בְּרִית׃ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי
Abimelech ascendit Et .Sechem turris *domini* omnes essent congregati
48 הִתְקַבְּצוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל־שְׁכֶם׃ וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ
Abimelech *cepit* & :secum qui populus omnis & ipse ,Salmon *montem*
הַר־צַלְמוֹן הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ
,cū portavit & ,*lignorum* ramum præcidit & ,sua manu in secures
אֶת־הַקַּרְדֻּמּוֹת בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שׂוֹכַת עֵצִים וַיִּשָּׂאֶהָ
Quod :secum qui populum ad dixitque :suū humerū super posuit &
וַיָּשֶׂם עַל־שִׁכְמוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ מָה
omnis, etiam præciderūt Et .ego sicut facite ,festinate :feci vidistis
49 רְאִיתֶם עָשִׂיתִי מַהֲרוּ עֲשׂוּ כָמוֹנִי׃ וַיִּכְרְתוּ גַם־כָּל־
super posuerunt & ,Abimelech post iverunt & ,suum ramū *vir* populus
הָעָם אִישׁ שׂוֹכֹה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל־
etiam sunt mortui &:igni *in* arcem eis *super* combusserūt & ,arcem
הַצְּרִיחַ וַיַּצִּיתוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַצְּרִיחַ בָּאֵשׁ וַיָּמֻתוּ גַּם
ivit Et .mulieres & viri mille fere Sechem turris *domini* omnes
50 כָּל־אַנְשֵׁי מִגְדַּל־שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה׃ וַיֵּלֶךְ
.eam cepit & ,Thebes *in* est castrametatus & :Thebes ad Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תֵּבֵץ וַיִּחַן בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ׃
omnes illuc fugerunt & ;civitatis medio in erat fortis turris Et
51 וּמִגְדַּל־עֹז הָיָה בְתוֹךְ־הָעִיר וַיָּנֻסוּ שָׁמָּה כָּל־
;se super clauserūt & ;civitatis *domini* omnes &,mulieres & ,viri
הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בַּעֲדָם
,turrim ad usque Abimelech venit Et .turris tectū super ascenderūt &
52 וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִּגְדָּל׃ וַיָּבֹא אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל
illud *comburendū ad* ,turris ostiū ad usq; appropinquavit & :eā *in* pugnavit &
וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ
caput super *currus* fragmen una mulier projecit Et .igni in
53 בָאֵשׁ׃ וַתַּשְׁלֵךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ
puerum *ad* citò *clamavit* Et .ejus *calvariam quassavit* & ;Abimelech
54 אֲבִימֶלֶךְ וַתָּרִץ אֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ׃ וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר
;me interfice & ,tuū gladium Evagina :ei dixit & ,sua *vasa* portantem
נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתְתֵנִי
,ejus puer eū perfodit Et .eum interfecit Mulier :*mihi* dicant fortè ne
פֶּן־יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ
:Abimelech esset mortuus quòd Israel viri viderunt Et .est mortuus &
55 וַיָּמֹת׃ וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּי־מֵת אֲבִימֶלֶךְ
malum Deus Reddiditque .suum locum in *vir* abierunt &
56 וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֵת רָעַת
septuaginta interficiendo ,suo patri fecerat quod ,Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת־שִׁבְעִים
reddidit Sechem virorum malum omne Et .suos fratres
57 אֶחָיו׃ וְאֵת כָּל־רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם הֵשִׁיב
filii Jotham maledictio eos ad venit & :eorum caput in Deus
אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלְלַת יוֹתָם בֶּן־
.Jerubbaal
יְרֻבָּעַל׃

CAP. X. י

filius Tholah Israel *salvandum ad* Abimelech post surrexit Et
1 וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן־
monte in,Samir in *habitans* ipse & ;Issachar vir ,Dodo filii Puah
פּוּאָה בֶּן־דּוֹדוֹ אִישׁ יִשָּׂשכָר וְהוּא־יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר
.Ephraim
אֶפְרָיִם׃

Versio VULG. LAT.

45 Porrò Abimelech omni die
illo oppugnabat urbem: quam
cepit, interfectis habitatoribus
ejus, ipsâque destructâ, ita ut
46 sal in ea dispergeret. Quod
cùm audîssent qui habitabant
in turre Sichimorum, ingressi
sunt fanum dei sui Berith, ubi
fœdus cum eo pepigerant, &
ex eo locus nomen acceperat,
47 qui erat munitus valdè. Abimelech
quoq; audiens viros
turris Sichimorum pariter cōglobatos,
48 Ascendit in montem
Selmon cū omni populo suo:
& arreptâ securi, præcîdit arboris
ramum, impositúmque
ferens humero, dixit ad socios;
Quod me videtis facere, citò
49 facite. Igitur certatim ramos
de arboribus præcidentes, sequebantur
ducem. Qui circumdantes
præsidium, succenderunt:
atque ita factum est,
ut fumo & igne mille homines
necarentur, viri pariter & mulieres,
habitatorum turris Sichem.
50 Abimelech autem inde
proficiscens venit ad oppidum
Thebes, quod circumdans obsidebat
51 exercitu. Erat autem
turris excelsa in media civitate,
ad quam confugerant simul
viri ac mulieres, & omnes
principes civitatis, clausâ firmissimè
januâ, & super turris
tectum stantes per propugacula.
52 Accedénsque Abimelech
juxta turrim, pugnabat fortiter:
& appropinquans ostio,
ignem supponere nitebatur.
53 Et ecce una mulier fragmen
molæ desuper jaciens, illisit
capiti Abimelech, & confregit
54 cerebrum ejus. Qui vocavit
citò armigerum suum, &
ait ad eum; Evagina gladium
tuum, & percute me: ne fortè
dicatur quòd à fœmina interfectus
sim. Qui jussa perficiens,
55 interfecit eum. Illóque
mortuo, omnes qui cum eo
erant de Israel, reversi sunt in
56 sedes suas. Et reddidit Deus
malum, quod fecerat Abimelech
contra patrem suū, interfectis
septuaginta fratribus suis.
57 Sichimitis quoque, quod operati
erant, retributum est, &
venit super eos maledictio Joatham
filii Jerobaal.

CAP. X.

1 Post Abimelech surrexit dux
in Israel Thola filius Phua
patrui Abimelech, vir de Issachar,
qui habitavit in Samir
montis Ephraim.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

45 Καὶ Ἀβιμέλεχ (α) παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν,
καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ (β) ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν
46 πόλιν καθεῖλε, καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας. Καὶ ἤκουσαν
πάντες οἱ ἄνδρες πύργου (γ) Συχὲμ, καὶ
47 ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερὶθ. Καὶ ἀνηγγέλη
τῷ Ἀβιμέλεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες
48 οἱ ἄνδρες (δ) πύργου Συχέμ. Καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ
εἰς ὄρος (ε) Σελμὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ (ζ) τὰς
ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε (η) κλάδον
ξύλου, καὶ ἦρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ· καὶ εἶπε
(θ) τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ, Ὃ εἴδετέ με ποιοῦντα,
49 ταχέως ποιήσατε (ι) ὡς ἐγώ. Καὶ ἔκοψαν
(κ) καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν
ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν
συνέλευσιν, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν συνέλευσιν
ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον καί γε πάντες οἱ
ἄνδρες πύργου Σικίμων, ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες
50 καὶ γυναῖκες. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ (λ) ἐκ
Βαιθηλβερὶθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης, καὶ
51 κατέλαβεν αὐτήν. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν
μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ
ἄνδρες καὶ αἱ (μ) γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ ἔκλεισαν
ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ
52 πύργου. Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου,
(ν) καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν
Ἀβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου (ξ) τοῦ
53 ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. Καὶ ἔρριψε γυνὴ
μία κλάσμα (ο) ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβι-
54 μέλεχ, (π) καὶ ἔκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ. Καὶ ἐβόησε
(ρ) ταχὺ πρὸς τὸ παιδάριον (σ) τὸ αἶρον
τὰ σκεύη (τ) αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σπάσον
τὴν ῥομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μήποτε
εἴπωσιν, Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ ἐξεκέντησεν
αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ (υ) ἀπέθανεν.
55 Καὶ εἶδεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν
Ἀβιμέλεχ· (φ) καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ εἰς
56 τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ (χ) ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς (ψ)
τὴν πονηρίαν Ἀβιμέλεχ, ἣν ἐποίησε τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς
57 αὐτοῦ. (ω) Καὶ τὴν πᾶσαν πονηρίαν ἀνδρῶν Συχὲμ
ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ
ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ (α)
υἱοῦ Ἱεροβάαλ.

ΚΕΦ. ι΄.

1 Καὶ ἀνέστη μετὰ Ἀβιμέλεχ τοῦ σῶσαι τὸν
Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουά, υἱὸς πατραδέλφου
αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ· καὶ αὐτὸς (α) ᾤκει ἐν
Σαμὶρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ.

Et Abimelech pugnavit in urbem 45
totâ die illâ: & cepit civitatem;
& populū, qui in ea, interfecit:
& civitatem destruxit, & seminavit
eam sale. Et audierunt 46
omnes viri turris Sychem, &
venerunt in (ee) conventū Bethel-Berith.
Et nunciatum est Abimelech, 47
quia congregati sunt
omnes viri turris Sychim. Et ascendit 48
Abimelech in montem Selmon,
& omnis populus, qui cum
eo. Et sumpsit Abimelech secures
in manu sua: & succîdit (ff) ramum
ligni, & tulit, & posuit
super humeros suos. Et dixit populo,
qui secū; Quod vidistis me
facientem, citò facite, sicut ego.
Et succiderunt etiam vir ramum, 49
omnis vir: & iverunt post Abimelech,
& imposuerunt super
conventū, & incenderunt super
eos conventum in igni. Et mortui
sunt etiam omnes viri turris Sicimorum,
circiter mille viri, &
mulieres. Et ivit Abimelech (gg) 50
de Bethel-Berith, & castrametatus
est in Thebes: & cepit eā.
Et turris fortis erat in medio civitatis: 51
et fugerunt illuc omnes
viri, et mulieres (hh) civitatis:
et clauserunt (ii) deforis se; et
ascenderunt super tectū turris.
Et venit Abimelech usq; ad turrim: 52
et pugnaverunt cum eo. Et
appropinquavit Abimelech usq; ad
ostium turris ad incendendā eam
in igni. Et projecit mulier una 53
fragmentū (kk) supermolare super
caput Abimelech: & fregit
craniū ejus. Et clamavit citò ad 54
puerū, qui ferebat vasa ejus: et
dixit ei; Educ gladiū (ll) meū,
et interfice me; nequando dicant,
Mulier occîdit eū. Et transfodit
eum puer ejus: et mortuus est.
Et vidit vir Israel, quia mortuus 55
est Abimelech. Et iverunt vir ad
locū suū. Et retulit Deus malignitatem 56
Abimelech, quā fecerat
patri suo, interficiendo septuaginta
fratres suos. Et omnē malignitatem 57
virorū Sychem retulit Deus in
caput eorū. Et supervenit super eos
maledictio Joatham filii Jerobaal.

CAP. X.

Et surrexit post Abimelech, qui 1
salvū faceret Israel, Thola filius
Phua filius (a) patrui ejus, vir
de (b) Issachar. Et ipse habitabat
in Samir in monte Ephræm.

MS.A. (α) ἐπολέμει ἐν τῇ (β) ἀνεῖλεν, (γ) Σικίμων, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου τοῦ Βααλ διαθήκης. Καὶ ἀπηγγέλη (δ) τοῦ πύργου Σικίμων. Καὶ (ε) Ἑρμὼν, αὐτὸς καὶ πᾶς (ζ) ἀξίνην (η) φορτίον ξύλων, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ· (θ) πρὸς τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, Τί ἴδετε (ι) ὡς καὶ ἐγώ. (κ) καὶ αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον, καὶ ἦραν, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐνέπρησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον πάντες (λ) εἰς Θαιβαις, καὶ περιεκάθισεν ἐπ᾽ αὐτὴν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν. Καὶ πύργος ἦν ὑψηλὸς ἐμ μέσῳ (μ) γυναῖκες, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς, καὶ ἀνέβησαν (ν) καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν· (ξ) ἐνπρῆσαι αὐτὸν (ο) μύλου ἐπὶ (π) καὶ συνέθλασεν τὸ (ρ) τὸ τάχος (σ) τὸν αἴροντα (τ) αὐτοῦ, Σπάσον τὴν μάχαιραν καὶ (υ) ἀπέθανεν Ἀβιμέλεχ. Καὶ (φ) καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ (χ) ἀπέστρεψεν (ψ) τὴν κακίαν Ἀβιμέλεχ, (ω) Καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικίμων ἀπέστρεψεν κύριος εἰς τὴν κεφαλὴν (α) τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. MS.A, Κεφ. ι΄. (α) κατῴκει ἐν Σαμαρείᾳ ἐν ὄρει

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

45 וַאֲבִימֶלֶךְ אַגִּיחַ קְרָבָא בְּקַרְתָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וּכְבַשׁ יַת קַרְתָּא וְיַת עַמָּא דִי בַהּ קְטַל
46 וְתָרַע יַת קַרְתָּא וְזַרְעַהּ מִלְחָא׃ וּשְׁמַעוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַאֲתוֹ לִצְרִיחַ בֵּיתְאֵל לְמִגַּר
47 קְיָם׃ וְאִתְחַוָּאָה לַאֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אִתְכַּנַּשׁוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם׃ וּסְלֵיק אֲבִימֶלֶךְ לְטוּרָא
48 דְצַלְמוֹן הוּא וְכָל עַמָּא דִי עִמֵּיהּ וּנְסֵיב אֲבִימֶלֶךְ יַת כּוּלְבַיָּא בִּידֵיהּ וּקְץ סוֹכַת אָעִין וּנְטַלַהּ
49 וְשַׁוִּי עַל כַּתְפּוֹהִי וַאֲמַר לְעַמָּא דִי עִמֵּיהּ מָה חֲזֵיתוּן עַבְדֵית אוֹחוּ עֲבִידוּ כְּוָתִי׃ וְקַצּוּ אַף
כָּל עַמָּא גְּבַר סוֹכֵיהּ וַאֲזַלוּ בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ וְשַׁוִּיאוּ עַל צְרִיחַ וְאַדְלִיקוּ עֲלֵיהוֹן יַת צְרִיחַ
50 בְּנוּרָא וְאִתְקְטַלוּ אַף כָּל אֱנָשֵׁי מִגְדַּל שְׁכֶם כְּאֶלֶף גְּבַר וְאִתְּתָא׃ וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ לְתֵבֵץ
51 וּשְׁרָא בְּתֵבֵץ וְכַבְשַׁהּ׃ וּמִגְדַּל תַּקִּיף הֲוָה בְּגוֹ קַרְתָּא וְאַפִּיכוּ לְתַמָּן כָּל גֻּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא
52 וְכָל יָתְבֵי קַרְתָּא וַאֲגִיפוּ בְּאַפֵּיהוֹן וּסְלִיקוּ עַל אִגַּר מִגְדְּלָא׃ וַאֲתָא אֲבִימֶלֶךְ עַד מִגְדְּלָא
53 וְאַגִּיחַ קְרָבָא בֵּיהּ וּקְרִיב עַד תְּרַע מִגְדְּלָא לְאוֹקָדוּתֵיהּ בְּנוּרָא׃ וּרְמַת אִתְּתָא חֲדָא פַּלְגּוּת
54 רְכַב רֵחַיָּא עַל רֵישָׁא דַאֲבִימֶלֶךְ וְרָעַת יַת גּוּלְגַּלְתֵּיהּ׃ וּקְרָא בִּפְרִיעַ לְעוּלֵימָא נָטֵיל זַיְנֵיהּ
וַאֲמַר לֵיהּ שְׁלוֹף חַרְבָּךְ וְקַטּוֹלְנִי דִּלְמָא יֵימְרוּן עֲלַי אִתְּתָא קַטַּלְתֵּיהּ וְקַטְלֵיהּ עוּלֵימֵיהּ
55 וּמִית׃ וַחֲזוֹ גְּבַר יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִית אֲבִימֶלֶךְ וַאֲזַלוּ אֱנָשׁ לְאַתְרֵיהּ׃ וַאֲתֵיב יְיָ יַת בִּישַׁת אֲבִימֶלֶךְ
56 דַּעֲבַד לַאֲבוּהִי לְמִקְטַל יַת שַׁבְעִין אֲחוּהִי׃ וְיַת כָּל בִּישַׁת אֱנָשֵׁי שְׁכֶם אֲתֵיב יְיָ בְּרֵישֵׁיהוֹן 57
וַאֲתַת לְהוֹן לְוָטַת יוֹתָם בַּר יְרוּבַּעַל׃

י

1 וְקָם בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ לְמִפְרַק יַת יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בַּר פּוּאָה בַּר דּוֹדוֹ גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית
יִשָּׂשכָר וְהוּא יָתֵיב בְּשָׁמִיר בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et Abimelech pugnavit in urbe omnē diem illū, & subegit urbem et populū 45
qui in eâ occidit: & excîdit urbē, & seminavit eam sale. Et audierunt 46
omnes habitantes turris Sechem, & venerunt ad Fanū Bethel ad ineundū
fœdus. Et nunciatum est Abimelech, quòd congregati sunt omnes habitatores 47
turris Sechem. Et ascendit Abimelech ad montem Szalmon ipse & 48
omnis populus qui cū eo, & accepit Abimelech securim in manu suâ, & excîdit
ramū arborū, & tulit eum, & posuit super humerū suū: & dixit populo
qui cum eo; Quod vidistis, feci; festinate, facite ut ego. Et exciderunt 49
etiam omnis populus, vir ramū suum, & venerunt post Abimelech, & posuerunt
super fanum, & incenderunt super eos fanum in igne; & occiderunt
etiā omnes homines turris Sechem, ut mille virū & mulierē. Et venit Abimelech 50
ad Thebesz, & posuit in Thebesz, & subegit eam. Et turris fortis 51
fuit in medio urbis, & verterunt illuc omnes viri, et mulieres, & omnes
habitatores urbis; & obseraverunt in faciebus suis, & ascenderunt super
tectum turris. Et venit Abimelech usque turrem & inivit bellū in eâ, & 52
accessit usque portā turris ad incendendum eam in igne. Et jecit mulier 53
una frustum currus molæ super caput Abimelech, & fregit calvariam ejus.
Et clamavit in festinatione ad puerum ferentem arma ejus, & dixit ei, 54
Evagina ensem tuū, & occide me; fortasse dicent super me, Mulier occîdit
eum: & occidit eum puer ejus, & mortuus est. Et viderunt homo Israel, 55
quod mortuus est Abimelech; & ierunt vir ad locum suum. Et reddidit 56
Dominus malum Abimelech, quod fecit patri suo, ad occidendum septuaginta
fratres suos. Et omne malū virorum Sechem reddidit Dominus in 57
capitibus eorum; & venit eis maledictio Jotham filii Jerubaghal.

CAP. X.

Et surrexit post Abimelech ad liberandum Israel Tholagh filius Puah 1
filii patrui sui, vir de tribu *domus* Issachar; & ipse habitans in Samir, in
monte domus Ephraim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

45 * ܘܐܒܝܡܠܟ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܩܪܝܬܐ. ܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ .· ܘܟܒܫܗ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܒܗ. ܩܛܠ. ܘܣܚܦܗ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܙܪܥܗ ܡܠܚܐ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܪܝܗ ܕܡܓܕܠ 46
ܫܟܝܡ .· ܘܐܬܘ ܠܡܥܒܕ ܩܝܡܐ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܐܒܝܡܠܟ ܕܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ 47
ܡܪܝܗ ܕܡܓܕܠ ܫܟܝܡ. * ܘܣܠܩ ܐܒܝܡܠܟ ܠܛܘܪܐ ܕܨܠܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. 48
ܘܢܣܒ ܐܒܝܡܠܟ ܢܪܓܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܦܣܩ ܣܘܟܬܐ ܕܩܝܣܐ. ܘܫܩܠܗ ܘܣܡܗ ܥܠ ܟܬܦܗ.
ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܕܥܒܕܬ .· ܥܒܕܘ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܒܝܠܐܝܬ ܐܟܘܬܝ.
49 * ܘܦܣܩܘ ܐܢܫ ܣܘܟܬܗ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܣܡܘ ܩܠܥܬܐ. ܘܐܘܩܕܘ ܠܩܪܝܬܐ
ܒܢܘܪܐ. ܘܡܝܬܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܒܡܓܕܠ ܫܟܝܡ. ܒܢܘܪܐ: ܐܝܟ ܐܠܦ ܓܒܪܐ
50 ܘܢܫܐ. * ܘܐܙܠ ܐܒܝܡܠܟ ܠܬܒܨ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ ܘܐܚܕܗ. * ܘܡܓܕܠܐ ܥܫܝܢܐ ܗܘܐ ܒܓܘܗ
51 ܕܩܪܝܬܐ. ܘܥܪܩܘ ܠܬܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ .· ܘܟܠܗܘܢ ܡܪܝܗ ܕܩܪܝܬܐ. ܘܐܚܕܘ
52 ܬܪܥܝܗܘܢ.· ܘܣܠܩܘ ܠܐܓܪܐ ܕܡܓܕܠܐ. * ܘܐܬܐ ܐܒܝܡܠܟ ܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ. ܘܐܬܟܬܫ
53 ܥܡܗ. ܘܩܪܒ ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܡܓܕܠܐ. ܕܢܘܩܕܝܘܗܝ ܒܢܘܪܐ. * ܘܫܕܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܦܠܚܐ ܕܪܚܝܐ
54 ܕܪܟܒܐ ܥܠ ܪܫܗ ܕܐܒܝܡܠܟ .· ܘܬܒܪܬܗ ܠܩܪܩܦܬܗ. * ܘܩܪܐ ܡܚܕܐ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ
ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܘܦ ܠܟ ܣܦܣܪܐ. ܘܩܛܘܠܝܢܝ ܒܗ. ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܥܠܝ. ܕܐܢܬܬܐ
55 ܩܛܠܬܗ. ܘܕܩܪܗ ܠܛܠܝܐ. ܘܡܝܬ. * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܡܝܬ ܠܗ ܐܒܝܡܠܟ .· ܘܐܙܠܘ
56 ܐܢܫ ܠܐܬܪܗ. * ܘܦܪܥܗ ܐܠܗܐ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܠܐܒܘܗܝ: ܘܩܛܠ ܠܫܒܥܝܢ
57 ܐܚܘܗܝ. * ܘܠܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕܘ ܐܢܫܐ ܕܫܟܝܡ. ܐܗܦܟ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܐܬܬ
ܥܠܝܗܘܢ ܟܠܗ ܠܘܛܬܗ ܕܝܘܬܡ ܒܪ ܝܪܘܒܥܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

1 * ܘܩܡ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ ܠܡܦܪܩܗ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܠܥ ܒܪ ܦܘܐܐ ܒܪ ܕܕܗ. ܓܒܪܐ ܡܢ
ܐܝܣܟܪ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܫܡܝܪ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ.

Tum oppugnavit Abimelec civitatem toto illo die, ſubegitq; civitatem, totumq; populum qui erat in ea, trucidavit, civitatem evertit, & ſeminavit eam ſinapi. 45 Audientes autem omnes domini Magdal-ſechim, convenerunt ad ineundum in Beth-il fœdus. 46 Et indicatũ eſt Abimeleco congregatos eſſe omnes dominos Magdal-ſechim. 47 Aſcendit ergò Abimelec montem Selmon, & univerſus populus quem ſecum habebat; accepitq; Abimelec ſecurim manu ſuâ, & ſuccîdit ramum ligni, quem ſublatum impoſuit humero ſuo, dixitque ad populum quem ſecum habebat, Quod me feciſſe vidiſtis, vos etiam feſtini facite ad exemplum meum. 48 Amputaverunt igitur quiſq; ramum ſuum, & ſecuti ſunt Abimelec, qui applicatâ ſtrue civitatem igne combuſſit: ſic omnes homines qui erant in Magdal-ſechim, igne perierunt, circiter mille tam viri quàm mulieres. 49 Abiit exinde Abimelec ad Tabas, & caſtrametatus adversùs Tabas, cepit illam. 50 Turris autem fortiſſima erat in medio civitatis illius, eóque confugerunt omnes viri ac mulieres omneſque domini civitatis; clauſiſq; poſt ſe *jannis*, turris tecta conſcenderunt. 51 Accedens autem Abimelec ad turrim uſque, oppugnabat eam; & cùm appropinquâſſet uſque ad oſtium turris ut illud igni ſuccenderet, 52 Dejecit mulier quædam fragmen ſuperioris molæ in caput Abimelec, confregitque caput ejus. 53 Qui mox accerſito puero ſuo armigero, dixit ad eum, Diſtringe gladium tuum, eoque me trucida, ne dicant de me, Mulier occidit eum: tranſverberavit ergò eum juvenis, & mortuus eſt. 54 Videntes autem filii Iſrael mortuum eſſe Abimelec, abierunt quiſque in locum ſuum. 55 Rependit itaque Deus Abimeleco ſcelus quod commiſerat in parentem ſuum, interficiendo ſeptuaginta fratres ſuos. 56 Totum quoq; malum quod fecerant Sechimitæ, refudit Deus in caput eorum, & evenit eis tota maledictio Jothami filii Nedubaal. 57

CAP. X.

Poſt Abimelec ſurrexit ad ſervandum Iſraelem Tolaa filius Phua filii avi ipſius, vir de Iſachar, qui habitabat in Samir monte Aphremi. 1

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

45 * وساروا حتى صاروا الى باب القرية نهارا اجمع * وفتح القرية وظفر بها * وقتل كل من فيها *
46 وقلع بابها * وزرعها البقلة المالحة * وسمع اهل حصن سخام * واجتمعوا جميعا الى بيت
47 48 ايل ليتحالفوا ويتعاهدوا هناك * واخبر ابيملك. ان اهل حصن سخام قد اجتمعوا * فصعد
ابيملك الى جبل صلمون هو وجميع الشعب الذين كانوا معه * واخذ ابيملك فاسا بيده *
وقطع حطبا من الشجر وحمل على عاتقه * وقال للشعب الذين معه * كلما رايتموني اعمل اعملوا
49 انتم ايضا مثله * فقطع الذين معه كل امرء حطبا * وحمله وتبع ابيملك * وجمعوا حطبا كثيرا *
واهج في الحطب نارا واحرق الحصن * ومات اهل حصن سخام كلهم بالنار * وكان عدد الذين
50 51 احترقوا من الرجال والنساء الف نفس * ثم انطلق ابيملك الى تاباص ونزل عليها وحصرها * وكان
52 في القرية حصن مشيد وهرب اهل القرية الرجال والنساء * ودخلوا الحصن * ودنا ابيملك الى
53 الحصن ليجاهد اهله * وتقدم الى باب الحصن ليحرقه بالنار * فرمته امراة من فوق بقطعة
54 من حجر الرحا * فوقعت على راس ابيملك وشدخت راسه * فدعا بالفتى الذي كان يحمل
سلاحه عجلا وقال له * اخرط سيفك يا بني واقتلني به * لئلا يقولوا ان امراة قتلته فبعجه
55 الفتى الذي كان يحمل سلاحه ومات * فلما راى بنو اسرائيل ان ابيملك قد مات * انصرف كل
56 انسان الى منزله * وجزى الله ابيملك بالشر الذي عمل ببيت ابيه * وقتله لاخوته السبعين *
57 * وكل البلاء الذي كان ارتكب لاهل سخام * رد كيدهم في نحرهم * وصار شرهم على رؤسهم
ونزل بهم كل اللعن الذي لعنهم يوثام بن جدعون * الفصل العاشر * وقام بعد 1
ابيملك ليخلص بني اسرائيل تولاع بن فوال بن عمه * رجل من قبيلة ايساخار * وكان نازلا في
سامير جبل افرايم *

* *Et totâ die procedentes quouſque deveniſſent ad portam civitatis, civitatem expugnavit & obtinuit; & cæſis omnibus quotquot erant in illa, eruit portam ejus, & conſevit illum herbâ ſalſâ.* 45 *Quo audito incolæ arcis Sechem ſimul convenerunt in Beth-il, ut ibi conjurarent conſpirarentque.* 46 *Sed ubi renuntiatum eſt Abimeleco incolas arcis Sechem congregatos eſſe,* 47 *Aſcendit Abimelec ad montem Selmon, ipſe & totus populus qui cum eo erant: & arripiens Abimelec bipennem manu ſuâ, ligna cecîdit ex arboribus, portavitque ſuper humerũ ſuum, & dixit populo qui ſecum erant, Quicquid me facere vidiſtis, facite vos etiam eodẽ modo.* 48 *Quare qui cum eo erant cecîderunt unuſquiſque ligna, portavit ea, & ſecutus eſt Abimelecum: & multis lignis congeſtis, ignem accendit in lignis, arcemque combuſſit: ſic igne necati fuerunt omnes incolæ arcis Sechem; & fuit numerus eorũ qui combuſti ſunt ex viris & mulieribus, mille animæ.* 49 *Deinde profectus Abimelec ad Tabas, caſtra poſuit contra eam, & obſedit illam.* 50 *Erat autem in urbe illa propugnaculũ munitum, & fugientes incolæ urbis tam viri quàm mulieres ingreſſi ſunt propugnaculum.* 51 *Sed accedente Abimelec ad propugnaculũ, ut oppugnaret gentem ejus, et appropinquante ad portã propugnaculi, ut combureret eam igni;* 52 *jaculata eſt in eũ mulier quædã supernè fragmen lapidis molaris, quod ſuper caput Abimeleci corruens fregit caput ejus.* 53 *Quare puero qui geſtabat ejus arma, celeriter advocato, dixit ei, Stringe gladiũ tuũ ó fili mi, eoque me interfice, ne dicant, Mulier interfecit eum: confodit ergò eum puer ille qui geſtabat arma ipſius, & mortuus eſt.* 54 *Cùm autem vidiſſent filii Iſrael mortuũ eſſe Abimelecum, abiit unuſquiſque in domũ ſuã.* 55 *Sic rependit Deus Abimeleco ſcelus quod commiſerat in domum patris ſui, & cædem ſeptuaginta fratrum ſuorũ:* 56 *Et pro toto infortunio quod ſuſceptum fuerat à civibus Sechem, reddidit fraudem eorum in jugulum ipſorum, recidit malitia eorum in capita ipſorum, et deſcenderũt in eos maledictiones omnes quibus maledixerat eis Jothan filius Gedeonis.* 57

CAP. X.

Surrexit autem poſt Abimelec ad ſalvandum filios Iſraelis Toal filius Phualis nepotis illius, vir de familia Iſachar, qui degebat in Samir monte Ephraim. 1

ספר שופטים :

,est mortuꝰ & :annis tribus & viginti Israel Judicavitque

2 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת

: Ghilhadites Jair eum post surrexit Et .Samir in est sepultus &

3 וַיִּקָּבֵר בְּשָׁמִיר׃ וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר הַגִּלְעָדִי

ei *fuit* Et .annis duobus & viginti Israel judicavitque

4 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃ וַיְהִי־לוֹ

triginta & ;pullos triginta super equitantes filii triginta

שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֹכְבִים עַל־שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים וּשְׁלֹשִׁים

diem ad usque ,Jair Chavvoth vocabant *ipsis* :eis urbes

עֲיָרִים לָהֶם לָהֶם יִקְרְאוּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם

est sepultus & ,Jair est Mortuusque .Ghilhad terra in quæ ,hanc

5 הַזֶּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד׃ וַיָּמָת יָאִיר וַיִּקָּבֵר

oculis in malum *faciendum ad* ,Israel filii addiderunt Et .Chamon in

6 בְּקָמוֹן׃ וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי

diis & ,Hastaroth & ;Behalim servieruntque ,Domini

יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי

filiorum diis & ,Moab diis & ,Sidon diis & ,Aram

אֲרָם וְאֶת־אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֵת אֱלֹהֵי בְנֵי־

non & ,Dominum dereliquerunt & : Pelistim diisque ,Hammon

עַמּוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וְלֹא

eos *vendidit* & ;Israel *in* Domini *nasus* est Iratusque .ei servierunt

7 עֲבָדוּהוּ׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם

,detriverunt Et .Hammon filiorum manu in & ,Pelistim manu in

8 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּרְעֲצוּ

decem octo ,ipso anno in Israel filios *perfregerunt* &

וַיְרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁנָה הַהִיא שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה

terra in ,Jarden *transitu in* qui ,Israel filios omnes ,annis

שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ

Jarden Hammon filii Transieruntque .Ghilhad in quæ Emorei

9 הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד׃ וַיַּעַבְרוּ בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן

: Ephraim domo *in* & ,Binjamin *in* & ,Jehudah *in* etiam pugnandum ad

לְהִלָּחֵם גַּם־בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרָיִם

ad Israel filii clamaverunt Et .valde Israel *fuit* angustia &

10 וַתֵּצֶר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד׃ וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־

,nostrum Deum dereliquimus quia &,tibi Peccavimus :dicendo Dominũ

יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ וְכִי עָזַבְנוּ אֶת־אֱלֹהֵינוּ

:Israel filios ad Dominus Dixitque .Behalim servivimus &

11 וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

.Pelistim à & ,Hammon filiis à ,Emoræo ab & ,Ægyptiis ab Nonne

הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֱמֹרִי מִן־בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים׃

,me ad clamâstis & ,vos oppresserũt Mahon & ,Hamalec & ,Sidonim Et

12 וְצִידוֹנִים וַעֲמָלֵק וּמָעוֹן לָחֲצוּ אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ אֵלַי

serviistis & ,me dereliquistis vos Et ? eorũ manu de vos feci Salvosque

13 וָאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם׃ וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ

,Ite .vos *salvandum ad* addam non idcirco ;alienis diis

14 אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא־אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃ לְכוּ

faciant salutem ipsi *: eis in* elegistis quos ,deos ad clamate &

וְזַעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ

ad Israel filii Dixeruntque .vestræ angustiæ tempore in *vobis*

15 לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־

bonum *omne* secundùm nobis tu fac ;Peccavimus : Dominum

יְהוָה חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב

removerunt Et .hac die *nunc* nos libera *veruntamen* :tuis oculis in

16 בְּעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיָּסִירוּ

,Domino servieruntque ,*ipsorum interiore* de *extranei* deos

אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה

,Hammon filii *sunt acciti* Et .Israel *labore in* ejus anima est *abbreviata* &

17 וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי עַמּוֹן

sunt castrametati &,Israel filii sunt *collecti* &:Ghilhad in sũt castrametati &

וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ

.Mispah in

בַּמִּצְפָּה׃

Versio VULG. LAT.

2 Et judicavit Israelem viginti
& tribꝰ annis, mortuúsq; est, ac
3 sepultꝰ in Samir. Huic successit
Jair Galaadites, qui judicavit
Israelem ꝑ viginti & duos annos,
4 Habens triginta filios sedentes super triginta pullos
asinarũ, & principes triginta
civitatũ, quæ ex nomine ejus
sunt appellatæ Havoth Jair, id
est, oppida Jair, usq; in præsentem diem, in terra Galaad.
5 Mortuúsq; est Jair, ac sepultꝰ
in loco cui est vocabulũ, Camon.
6 Filii autẽ Israel peccatis
veteribꝰ jungentes nova, fecerunt malũ in conspectu Dñi,
& servierunt idolis, Baalim &
Astaroth, & diis Syriæ ac Sidonis & Moab & filiorũ Ammon & Philisthiim : dimiserúntq; Dominũ, & non co-
7 luerunt eũ. Contra quos Dñs
iratꝰ, tradidit eos in manꝰ Philisthiim & filiorum Ammon.
8 Afflictíq; sunt, & vehementer
oppressi per annos decem &
octo, omnes qui habitabant
trans Jordanem in terra A-
9 morrhæi, qui est in Galaad: In
tantum, ut filii Ammon, Jordane transmisso, vastarent Judam & Benjamin & Ephraim:
10 afflictúsq; est Israel nimis. Et
clamantes ad Dñm, dixerunt;
Peccavimus tibi, quia dereliquimus Dñm Deũ nostrũ, &
11 servivimus Baalim. Quibus
locutus est Dñs; Numquid non
Ægyptii & Amorrhæi, filiíq;
12 Ammon & Philisthiim, Sidonii quoq; & Amalec & Chanaan, oppresserunt vos, &
clamâstis ad me, & erui vos de
13 manu eorũ? Et tamen reliquistis me, & coluistis deos
alienos: idcircò non addam ut
14 ultrà vos liberem: Ite, & invocate deos quos elegistis:
ipsi vos liberent in tempore
15 angustiæ. Dixerúntq; filii Israel
ad Dñm; Peccavimus, redde
tu nobis quidquid tibi placet:
16 tantùm nunc libera nos. Quæ
dicentes, omnia de finibꝰ suis
alienorũ deorum idola projecerunt, et servierunt Dño Deo:
qui doluit super miseriis co-
17 rum. Itaque filii Ammon conclamantes in Galaad fixére
tentoria: contra quos congregati filii Israel, in Maspha
castrametati sunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

2 Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι (β) τρία ἔτη, καὶ
3 ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη (γ) ἐν Σαμίρ. Καὶ ἀνέστη
μετ' αὐτὸν (δ) Ἰαὶρ ὁ Γαλαάδ, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσ-
4 ραὴλ (ε) εἴκοσι δύο ἔτη. (ζ) Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα
καὶ δύο υἱοὶ (η) ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα
(θ) δύο πώλους· καὶ τριάκοντα δύο πόλεις αὐτοῖς·
καὶ (ι) ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις (κ) Ἰαὶρ ἕως
5 τῆς ἡμέρας ταύτης (λ) ἐν γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἀπ-
6 έθανεν (μ) Ἰαὶρ, καὶ ἐτάφη ἐν (ν) Ῥαμνών. Καὶ
προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ξ) τοῦ ποιῆσαι τὸ
πονηρὸν (ο) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (π) ἐδούλευσαν τοῖς
Βααλὶμ, καὶ τῇ Ἀσταρὼθ, καὶ τοῖς (ρ) θεοῖς Ἀραμ,
καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς
Μωὰβ, καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τοῖς
θεοῖς (σ) Φυλιστιὶμ, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον,
7 καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ. (τ) Καὶ ὠργίσθη θυμῷ
κύριος ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ
(υ) Φυλιστιὶμ, καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν Ἀμμών. (φ)
8 Καὶ ἔθλιψαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν
τῷ (χ) καιρῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη,
(ψ) τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῷ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου (ω) ἐν γῇ τοῦ Ἀμορρὶ τοῦ ἐν
9 Γαλαάδ. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν τὸν Ἰορδάνην
(α) παρατάξασθαι πρὸς Ἰούδαν, καὶ
Βενιαμὶν, καὶ πρὸς Ἐφραίμ· καὶ ἐθλίβησαν
10 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σφόδρα. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, λέγοντες, Ἡμάρτομέν
σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν (β) τὸν θεὸν, καὶ (γ) ἐ-
11 δουλεύσαμεν τῇ Βααλίμ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, (δ) Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου,
καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ
12 ἀπὸ Φυλιστιὶμ, Καὶ Σιδωνίων, καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ
Μαδιὰμ, οἳ ἔθλιψαν ὑμᾶς; καὶ ἐβοήσατε πρὸς
13 με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; Καὶ ὑμεῖς
ἐγκατελίπετέ με, καὶ (ε) ἐδουλεύσατε
θεοῖς ἑτέροις. διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι
14 ὑμᾶς. (ζ) Πορεύεσθε, καὶ βοήσατε πρὸς τοὺς
θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσά-
15 τωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. Καὶ εἶπαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, Ἡμάρτομεν,
ποίησον σὺ ἡμῖν (η) κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς σου, πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡ-
16 μέρᾳ ταύτῃ. (θ) Καὶ ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς
ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ (ι) ἐδούλευσαν
τῷ κυρίῳ μόνῳ· καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
17 ἐν κόπῳ Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν,
καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ. (κ) καὶ συνήχθησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ παρενέβαλον (λ)
ἐν τῇ σκοπιᾷ.

Et judicavit Israel viginti tres annos: 2
et mortuus est, & sepultus est
in Samir. Et surrexit post eum Jair, 3
qui de Galaad: et judicavit Israel
viginti duos annos. Et erant ei (c) 4
triginta et duo filii inscendentes
super triginta duos pullos: & triginta
duæ civitates eis. Et vocabant
eas oppida Jair usque in diē
hanc in terra Galaad. Et mortuus 5
est Jair, et sepultus est in (d) Rhamnon.
Et addiderunt filii Israel 6
facere malum in conspectu Domini:
& servierunt ipsis Baalim, &
(e) Astaroth, & diis (f) Aram, &
diis Sidonis, & diis Moab, &
diis filiorũ Ammon, & diis (g)
Phylistiim: et dereliquerunt Dominum,
& non servierunt ei. Et 7
iratus est furore Dominus in Israel:
& vendidit eos in manu
Phylistiim, & in manu filiorum
Ammon. Et tribulaverunt, & fregerunt 8
filios Israel in tempore illo
octo & decem annis, omnes filios
Israel, qui trans Jordanem,
in terra ipsius Amorrhi, qui in
Galaad. Et transierunt filii Ammon 9
Jordanem ad pugnandum
adversus Judam, & Beniamin,
& adversus Ephraem. Et vexati
sunt filii Israel valdè. Et clamaverunt 10
filii Israel ad Dominum,
dicentes; Peccavimꝰ tibi: quia dereliquimus
Deum, & servivimus
(h) ipsi Baalim. Et dixit Dominꝰ 11
ad filios Israel; Nonne (i) ab
Ægypto, & ab Amorrhæo, & à
filiis Ammon, & à Phylistiim, Et 12
Sidoniis, & Amalec, & Madiã,
ii qui tribulaverunt vos? Et clamâstis
ad me, & salvavi vos de
manu eorũ? Et vos dereliquistis 13
me: & servivistis diis aliis. Propter
hoc non apponã salvare vos.
Ite, & clamate ad deos, quos ele- 14
gistis vobis ipsis: & ipsi salvent
vos in tempore tribulationis vestræ.
Et dixerunt filii Israel ad 15
Dominũ; Peccavimꝰ, fac tu nobis
juxta (k) omne, quod bonũ in oculis
tuis: veruntamen erue nos in
die hac. Et removerunt deos a- 16
lienos de medio sui; & servierunt
Domino soli: et (l) diminuta est anima
ejꝰ in labore Israel. Et ascen- 17
derunt filii Ammõ, & castrametati
sunt in Galaad. Et congregati
sunt filii Israel, & castrametati
sunt in (m) specula.

MS.A. (β) καὶ τρία (γ) ἐν Σαμαρείᾳ. (δ) Ἰαεὶρ ὁ Γαλααδίτης, (ε) εἴκοσι καὶ δύο (ζ) Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ (η) ἐπιβεβηκότες (θ) καὶ δύο (ι) ἐκάλεσεν (κ) Ἰαεὶρ (λ) αἵ εἰσιν ἐν τῇ Γαλαάδ. (μ) Ἀεὶρ, (ν) Ῥαμμώ. (ξ) ποιῆσαι τὸ (ο) ἔναντι (π) ἐλάτρευσαν τῷ Βααλεὶμ, (ρ) θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς Συρίας, καὶ τοῖς θεοῖς Μωὰβ, (σ) τῶν ἀλλοφύλων, (τ) Καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, (υ) ἀλλοφύλων, (φ) Καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν (χ) ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ (ψ) πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ (ω) ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἀμορραίου ἐν τῇ Γαλααδίτιδι. (α) ἐκπολεμῆσαι καὶ ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ Βενιαμεὶν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ Ἐφραίμ· (β) τὸν κύριον θεὸν ἡμῶν, (γ) ἐλατρεύσαμεν τῷ Βααλείμ. (δ) Οὐχὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Μωὰβ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι, Καὶ Σιδώνιοι, καὶ Μαδιὰμ, καὶ Ἀμαλὴκ, ἐξέθλιψαν ὑμᾶς; καὶ ἐκεκράξατε πρός με, (ε) ἐλατρεύσατε (ζ) Βαδίζετε, καὶ βοᾶτε (η) κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου, πλὴν κύριε ἐξελοῦ (θ) Καὶ μετέστησαν τοὺς (ι) ἐλάτρευσαν τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ (κ) καὶ ἐξῆλθον οἱ (λ) ἐν τῇ Μασσηφά. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Γαλαάδ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל עַסְרִין וּתְלָת שְׁנִין וּמִית וְאִתְקְבַר בְּשָׁמִיר׃ וְקָם בַּתְרוֹהִי יָאִיר גִּלְעָדָאָה וְדָן
3 יַת יִשְׂרָאֵל עַסְרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין׃ וַהֲווֹ לֵיהּ תְּלָתִין בְּנִין רָכְבִין עַל תְּלָתִין עוּלִין וּתְלָתִין 4
קִרְוִין לְהוֹן לְהוֹן קְרַן כַּפְרָנֵי יָאִיר עַד יוֹמָא הָדֵין דִּי בְּאַרְעָא דְגִלְעָד׃ וּמִית יָאִיר וְאִתְקְבַר 5
בְּקָמוֹן׃ וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּפְלַחוּ יַת בַּעֲלַיָּא וְיַת עַשְׁתְּרָתָא וְיַת 6
טַעֲוַת אֲרָם וְיַת טַעֲוַת צִידוֹן וְיַת טַעֲוַת מוֹאָב וְיַת טַעֲוַת בְּנֵי עַמּוֹן וְיַת טַעֲוַת פְּלִשְׁתָּאֵי
וּשְׁבַקוּ יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ וְלָא פְּלַחוּ קֳדָמוֹהִי׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמַסְרִנוּן בְּיַד 7
פְּלִשְׁתָּאֵי וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ וּדְחַקוּ וְשַׁעְבִּידוּ יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשַׁתָּא הַהִיא תְּמָנֵיא עַסְרֵי שְׁנִין 8
יַת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּאַרְעָא אֱמוֹרָאָה דִּי בְגִלְעָד׃ וַעֲבַרוּ בְנֵי עַמּוֹן יַת 9
יַרְדְּנָא לְאַגָּחָא קְרָבָא אַף בִּיהוּדָה וּבִדְבֵית בִּנְיָמִין וּבִדְבֵית אֶפְרַיִם וְעָקַת לְיִשְׂרָאֵל
לַחֲדָא׃ וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ לְמֵימַר חַבְנָא קֳדָמָךְ וַאֲרֵי שְׁבַקְנָא יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ 10
אֱלָהָנָא וּפְלַחְנָא יַת בַּעֲלַיָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלָא מִמִּצְרַיִם וּמִן אֱמוֹרָאָה וּמִן בְּנֵי 11
עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתָּאֵי׃ וְצִידוֹנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וֶאֱנָשֵׁי מָעוֹן דְּחַקוּ יַתְכוֹן וּבְעֵיתוּן קֳדָמַי וּפָרְקִית 12
יַתְכוֹן מִידְהוֹן׃ וְאַתּוּן שְׁבַקְתּוּן פּוּלְחָנִי וּפְלַחְתּוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא בְּכֵן לָא אוֹסֵיף לְמִפְרַק 13
יַתְכוֹן׃ אֱזִילוּ וּבְעוֹ מִן טַעֲוָתָא דְּאִתְרְעֵיתוּן בְּהוֹן הַאִם יָכְלִין לְמִפְרְקְכוֹן בְּעִדָּן עָקַתְכוֹן׃ 14
וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ חַבְנָא עֲבִיד אַתְּ לָנָא כְּכָל דְּתַקִּין קֳדָמָךְ בְּרַם שֵׁיזְבְנָא כְּעַן 15
יוֹמָא דֵין׃ וְאַעְדִּיאוּ יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִבֵּינֵיהוֹן וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ וְעָקַת נַפְשֵׁיהּ בַּעֲמַל 16
יִשְׂרָאֵל׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי עַמּוֹן וּשְׁרוֹ בְגִלְעָד וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְּמִצְפָּה׃ 17

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et judicavit Israel viginti et tribꝰ annis, et mortuꝰ est et sepultꝰ est in Samir. 2
Et surrexit post eum Jair Gilghadæus, & judicavit Israel viginti & duobus 3
annis. Et fuerunt illi triginta filii equitantes super triginta pullos, 4
& triginta urbes illis: illis *vocarunt* oppida Jair usque ad diem hanc, quæ
in terrâ Gilghad. Et mortuus est Jair, & sepultus est in Kamon. Et addiderunt 5
filii Israel ad faciendum quod malum ante Dominum, & coluerunt 6
Baghalaja, & Ghasthratha, & errores Aram, & errores Szidon, & errores
Moab, & errores filiorum Ghamon, & errores Pelistæorum; & reliquerunt
cultum Domini, & non servierunt coram eo. Et fortificata est 7
indignatio Domini in Israel, & tradidit eos in manu Pelistæorum, & in
manu filiorum Ghamon. Et oppresserunt & humiliaverunt filios Israel in 8
anno illo octodecim annis omnes filios Israel, qui in transitu Jordanis in
terrâ Emorrhæi, qui in Gilghad. Et transierunt filii Ghamon Jordanem ad 9
ineundũ bellũ etiã in Jehuda, & *in eos qui domꝰ* Binjamin, & *in eos qui domꝰ*
Ephraim; & tribulatum est Israeli valdè. Et clamaverunt filii Israel ante 10
Dñm ad dicendum: Peccavimus ante te, et quòd deseruimꝰ cultum *Domini*
Dei nostri, & coluimus Baghalaja. Et dixit Dominus filiis Israel: Nonne ex 11
Miszraim & ex Emorræis, & ex filiis Ghamon, & ex Pelistæis; Et ex Szi- 12
donæis, et Ghamalkæis, et homo Meghõ afflixerunt vos, et rogâstis ante me:
et liberavi vos de *manu* eorum? Et vos deseruistis cultum meum, et ser- 13
viistis erroribꝰ gentiũ; itaque non addam ad liberandum vos. Ite et rogate 14
ab erroribus quibus voluistis in eis, num si potentes ad liberandum vos in
tempore afflictionum vestrarũ. Et dixerunt filii Israel ante Dominũ; Pec- 15
cavimꝰ, fac tu nobis sicut omne quod constitutum ante te; verũ libera nos
nunc die hâc. Et abjecerũt errores gentiũ ex inter ipsos, et servierunt ante 16
Dominũ; et arctata est anima ejus in labore Israel. Et congregati sunt filii 17
Ghamon, et posuerunt in Gilghad, et congregati sunt filii Israel, et posuerunt
in *Miszpa*.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܡܝܬ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܝܪ. * ܘܩܡ ܡܢ ܒܬܪܗ 2
ܝܐܝܪ ܓܠܥܕܝܐ. ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܬܝܢ ܒܢܝܢ 3 4
ܘܪܟܒܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܥܝܠܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܩܘܪܝܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗܘܢ. ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ
ܠܗܝܢ ܟܦܪܘܢܝ ܕܝܐܝܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܕܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܡܝܬ ܝܐܝܪ. ܘܐܬܩܒܪ 5
ܒܩܡܘܢ. * ܘܐܘܣܦܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ 6
ܘܠܥܫܬܪܬ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܨܝܕܢ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
ܘܠܐܠܗܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܫܪܟܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܦܠܚܘܗܝ. * ܘܐܬܚܡܬ 7
ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܐܝܕܝ ܒܢܝ ܥܡܘܢ.
* ܘܡܪܕܘ ܘܐܠܨܘ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܗܝ ܫܢܬܐ. ܬܡܢܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ 8
ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܒܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܒܓܠܥܕ. * ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ 9
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܘܐܥܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܛܒ. * ܘܩܥܘ 10
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܚܛܝܢ ܠܟ ܕܫܒܩܢܝ ܠܐܠܗܢ. ܘܦܠܚܢ ܠܒܥܠܐ.
* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܡܨܪܝܐ ܘܡܘܐܒܝܐ. * ܘܨܝܕܢܝܐ. ܘܥܡܠܩ ܘܥܡܘܢ 11 12
ܐܠܨܘܟܘܢ. ܘܩܥܝܬܘܢ ܠܘܬܝ. ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܫܒܩܬܘܢܢܝ. 13
ܘܦܠܚܬܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܕܐܦܪܘܩܟܘܢ. * ܙܠܘ ܩܥܘ 14
ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܓܒܝܬܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܢܦܪܩܘܢܟܘܢ ܒܥܕܢܐ ܕܐܘܠܨܢܟܘܢ.
* ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܚܛܝܢ ܠܟ. ܐܝܟ ܕܫܦܪ ܠܟ ܥܒܕ ܠܢ ܒܠܚܘܕ ܦܨܢ 15
ܝܘܡܢܐ. * ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܡܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. 16
ܘܦܠܚܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܬܥܠܝܬ ܢܦܫܗܘܢ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ 17
ܘܫܪܘ ܒܓܠܥܕ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܘ ܒܡܨܦܝܐ.

* Is judicavit Iſraelem viginti tribus annis, 2 & mortuus ac ſepultus eſt in Samir. Poſt 3 hunc etiam ſurrexit Jair Gelaadites, qui judicavit Iſraelem viginti duobus annis: Ha- 4 buitque triginta liberos equitantes triginta aſellas: & hi habebant triginta civitates, quas vocabant Oppida Jair, in hunc uſque diem, & ſunt in terra Gelaad. Tum mortuus eſt 5 Jair & ſepultus in Camon. Filii autem Iſ- 6 rael rurſum fecerunt quod malum erat coram Domino, colueruntque Baal, & Estheroth, & deos Edom, & deos Saidon, & deos Moab, & deos filiorum Ammon, & deos Paleſtinorum, deos denique reliquarum gentium, deſerueruntque Dñm, & non coluerunt eum. Quapropter æſtuavit ira Dñi in Iſra- 7 elem, tradiditque eos in manum Paleſtinorũ, et manũ filiorum Ammon: Qui rebellan- 8 tes vexârunt filios Iſrael ab illo anno octodecim annis, cunctos *videlicet* Iſraelitas qui erant trans Jordanem in terra Amorrhæorum, quæ eſt in Gelaad. Imò trajecerunt filii 9 Ammon ad pugnandum contra Judam & contra filios Aphrem: quod cùm valdè moleſtum eſſet Iſraeli, Exclamârunt filii Iſra- 10 el ad Dominum, dicentes, Peccavimus in te deſerentes Deum noſtrum, & colentes Baal. Dixit autem Dominus ad filios Iſrael, An- 11 non Ægyptii, & Moabitæ, Saidonii, & 12 Amalec, & Ammon afflixerunt vos; & clamâſtis ad me, eripuíque vos de manibus eorum? Vos tamen deſeruiſtis me, 13 & coluiſtis deos alienos: idcirco non pergam ulteriùs ſervare vos. Ite, orate apud 14 deos quibus oblectati eſtis, ipſi ſint vobis vindices in tempore afflictionis veſtræ. Di- 15 xerunt autem filii Iſrael ad Dominum, Peccavimus in te, fac tu nobis quicquid tibi placuerit, modò eripias nos hodiernâ die. Et amoverunt filii Iſrael deos externos è 16 medio ſui, & coluerunt Dominum; afflictus enim erat animus Iſraelis. Itaque 17 congregati filii Ammon, caſtra fixerunt in Gelaad; et congregati filii Iſrael, caſtra poſuerunt in Maſphia.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وصار قاضيا على بني اسرايل ثلثة وعشرين سنة * ومات ودفن في سامير * وقام بعده يايير 2 3
الجلعداني * وصار قاضيا لبني اسرايل اثنين وعشرين سنة * وكان له ثلثون ابنا يركبون ثلثين 4
مهرا * وكان لهم ثلثون قرية * وكانت القري تدعي مزارع يايير الذي في ارض جلعاد * وتوفي 5
يايير ودفن في قمون * وعاد بنو اسرايل في سياتهم والعمل القبيح امام الرب * وعبدوا بعلا الصنم 6
وسجدوا لاله ادوم * واله فلسطين * ولالهة الشعوب الاخر * واجتنبوا عبادة الله * ولم يستعبدوا له *
* واشتد غضب الرب عليهم * وسلط الرب عليهم اهل فلسطين وبني عمون * فضيقوا على بني 7 8
اسرايل * واضطهدوهم من تلك السنة الي ثمانية عشر سنة * وضيقوا على جميع بني اسرايل *
الذين كانوا على مجاز الاردن في ارض الاموراييين * الذين كانوا نزولا بجلعاد * وجاز بنو عمون 9
الاردن ليحاربوا بني يهودا * وبني بنيامين * وبني افرايم ايضا * واضطر بنو اسرايل * وضاق بهم
جدا * وهتف بنو اسرايل الي الرب وقالوا * اذنبنا واجرمنا امامك * حيث اجتنبناك وعبدنا 10
بعلا * فقال الرب لال اسرايل * اليس اهل مصر والموابيون * وبنو عمون * واهل فلسطين * واهل 11
عمالاق * والصيدانيون ضيقوا عليكم * وتضرعتم الي فخلصتكم منهم * وانتم اجتنبتموني 12 13
وعبدتم الهة اخر * من اجل هذا لا اعود اخلصكم ايضا * انطلقوا فصلوا للالهة التي 14
هويتموها * هي تخلصكم في وقت شدايدكم * قال بنو اسرايل للرب * اخطانا * 15
اليك يا رب واسانا * فاصنع بنا ما احببت ورضيت به * ولكن انقذنا الان * ونحوا بنو اسرايل 16
الالهة الغريبة من بينهم * وعبدوا الله الرب * لان انفسهم ضاقت * واجتمع بنو عمون ونزلوا 17
جلعاد * واجتمع بنو اسرايل ونزلوا مصفيا *

Fuitq; judex ſuper filios Iſrael viginti 2 *tribus annis, & mortuus eſt ac ſepultus in Samir. Poſt eum ſurrexit Jair Gala-* 3 *adites, fuitq; judex filiorũ Iſrael viginti duobus annis. Habebat hic triginta filios* 4 *qui vehebantur triginta pullis: habebant & triginta oppida; & oppida illa vocabantur Rura Jair, quæ extant in terra Galaad. Defunctus eſt autem Jair, & ſe-* 5 *pultus in Cammon. Et recurrentes filii* 6 *Iſrael ad iniquitates ſuas turpéq; facinus coram Domino, ſervierunt Baal idolo, & adorârunt deum Edom, & deum Paleſtinæ, & deos reliquarũ gentium; & receſſerunt à cultu Dei, & non ſervierunt ipſi. Quare ſæviente in eos irâ* 7 *Domini, immiſit in eos Dominus Paleſtinos & filios Ammon: Qui infeſtârunt* 8 *filios Iſrael, & perſecuti ſunt eos ab illo anno uſq; ad annum decimum octavum: infeſtârunt inquam cunctos Iſraelitas qui erant trans Jordanem in terra Amorrhæorum qui habitavant in Galaad. Quin trajecerunt filii Ammon Jordanem* 9 *ut dimicarent contra filios Juda, & filios Benjamin, ac etiam filios Ephrem; adeo ut in ſummo diſcrimine & anguſtia verſarentur Iſraelitæ, Clamarentq;* 10 *Iſraelitæ ad Dominum, ac dicerent, Peccavimus & deliquimus coram te, recedentes à te & ſervientes Baal. Dixit au-* 11 *tem Dominus Iſraelitis, Nónne Ægyptii, & Moabitæ, & filii Ammon, & Paleſtini, & Amalecitæ, Et Sidonii infeſtârunt* 12 *vos? & cùm rogâſſetis me, liberavi vos ab eis: Vos autem recedentes à me* 13 *ſerviviſtis diis aliis? Hac de cauſa non liberabo vos ampliùs. Ite, precamini deos* 14 *quos amatis, ipſi vos liberent in tempore calamitatum veſtrarum. Dixerunt Iſrae-* 15 *litæ Domino, Peccavimus tibi ô Domine, & iniquè geſſimus; fac nobis quicquid volueris, & gratum tibi fuerit; veruntamen erue nos hoc tempore. Tum remo-* 16 *verunt Iſraelitæ deos alienos de medio ſui, & ſervierunt Deo Domino; ſiquidem tædio affecti fuerant animi eorum. Convocati ſunt ergò filii Ammon, & ca-* 17 *ſtrametati in Galaad; & convocati filii Iſrael, caſtrametati ſunt in Maſphia.*

XX. Interp.
TINA.
Et judicavit Iſrael viginti tres an- 2
nos: et mortuus eſt, & ſepultus eſt
in Samir. Et ſurrexit poſt eum Jair, 3
qui de Galaad: et judicavit Iſrael
viginti duos annos. Et erãt ei (c)
triginta et duo filii inſcendentes
ſuper triginta duos pullos: & tri-
ginta duæ civitates eis. Et voca-
bant eas oppida Jair uſque in diem
hanc in terra Galaad. Et mortuus
eſt Jair, et ſepultus eſt in (d) Ra-
mnon. Et addiderunt filii Iſrael
facere malum in conſpectu Domi-
ni: & ſervierunt ipſis Baalim, &
(e) Aſtaroth, & diis (f) Aram, &
diis Sidonis, & diis Moab, &
diis filiorũ Ammon, & diis (g)
Phyliſtiim: et dereliquerunt Do-
minum, & non ſervierunt ei. Et
iratus eſt furore Dominus in Iſ-
rael: & vendidit eos in manu
Phyliſtiim, & in manu filiorum
Ammon. Et tribulaverunt, & fre-
gerunt filios Iſrael in tempore il-
lo octo & decem annis, omnes fi-
lios Iſrael, qui trans Jordanem
in terra ipſius Amorrhi, qui in
Galaad. Et tranſierunt filii Am-
mon Jordanem ad pugnandum
adverſùs Judam, & Beniamin,
& adverſùs Ephræm. Et tribulati
ſunt filii Iſrael valdè. Et clama-
verunt filii Iſrael ad Dominum,
dicentes; Peccavimꝰ tibi quia de-
reliquimus Deum, & ſervivi-
mus (h) ipſi Baalim. Et dixit Do-
minꝰ ad filios Iſrael; Nónne ab
Ægypto, & ab Amorrhæo, &
filiis Ammon, & à Phyliſtiim, &
Sidoniis, & Amalec, & Madian,
ii qui tribulaverunt vos? Et cla-
mâſtis ad me, & ſalvavi vos de
manu eorũ? Et vos dereliquiſtis
me: & ſerviviſtis diis aliis. Pro-
pter hoc non apponã ſalvare vos.
Ite, & clamate ad deos, quos ele-
giſtis vobis ipſis: & ipſi ſalvent
vos in tempore tribulationis ve-
ſtræ. Et dixerunt filii Iſrael ad
Dominũ; Peccavimꝰ fac tu no-
bis juxta (k) omne, quod bonum
in oculis tuis: veruntamen eripe nos
die hac. Et removerunt deos a-
lienos de medio ſui; & ſervierunt
Domino ſoli: et (l) diminuta eſt a-
nima ejꝰ in labore Iſrael. Et aſcen-
derunt filii Ammõ, & caſtrame-
tati ſunt in Galaad. Et congrega-
ti ſunt filii Iſrael, & caſtrameta-
ti ſunt in (m) ſpecula.

(λ) Ἰαεὶρ ὁ Γαλααδίτης, (θ)
ἐπιβεβηκότες (θ) καὶ δύο (ι) ἀνά
(ν) Ἀεὶρ, (ν) Ῥαμμώ. (ξ)
(ϱ) θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς
ἀλλοφύλων, (τ) Καὶ ἐθυμώθη
καὶ ἐσάθρωσε καὶ ἔθλασε (χ)
(ω) ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἀμοῤῥαίου
Ἰούδα, καὶ Βενιαμεὶν, καὶ ἐν τῷ
ἐλατρεύσαμεν τῷ Βααλείμ. (α)
καὶ Μωὰβ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ
ὑμᾶς; καὶ ἐκεκράξατε πρός
(η) κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσῃ
τοὺς (ι) ἐλάβοσαν
ἐν τῷ κόπῳ (κ) καὶ ἐξ
τοῦ λαοῦ Γαλαάδ,

Verſio Latina.

mortuꝰ eſt et ſepultꝰ eſt in Sa-
& judicavit Iſrael viginti &
equitantes ſuper triginta pul-
pida Jair uſque ad diem hanc
ſepultus eſt in Kamon. Et
lum ante Dominum, & colue-
Aram, & errores Szidon, &
on, & errores Peliſtæorum; &
runt coram eo. Et fortificata
t eos in manu Peliſtæorum, &
nt & humiliaverunt filios Iſrael
Iſrael, qui in tranſitu Jordanis
ſierunt filii Ghamon Jordanem
ſi comꝰ Binjamin, & in eos qui de
Et clamaverunt filii Iſrael
et quòd deſeruimꝰ cultum Do-
xit Dominus filiis Iſrael: Nonne
hamon, & ex Peliſtæis; Et ex
afflixerunt vos, et rogâſtis ante
os diſeruiſtis cultum meum, et
m ad liberandum vos. Ite et ro-
n ſi potentes ad liberandum vos
runt filii Iſrael ante Dominũ; Pe-
onſtitutum ante te; verũ libera
ũ ex inter ipſos, et ſervierunt
bore Iſrael. Et congregati ſunt
ongregati ſunt filii Iſrael, et po-

ספר שופטים : יא

vir Quis :ſuũ ſocium ad vir ,Ghilhad principes ,populus Dixeruntq;
18 ויאמרו העם שרי גלעד איש אל־רעהו מי האיש
omnibus caput in erit ,Hammon filios in pugnare cœperit qui
אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל
.Ghilhad habitatoribus
ישבי גלעד׃

CAP. XI. יא

mulieris filius ipſe & ,virtute potens erat Ghilhadites Iphtach Et
1 ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן־אשה
Ghilhad uxor peperit Et .Iphtach ipſum Ghilhad genueratq; : meretriciæ
2 זונה ויולד גלעד את־יפתח׃ ותלד אשת־גלעד
,Iphtach expulerunt & ,uxoris filii evaſerunt grandes & : filios ei
לו בנים ויגדלו בני־האשה ויגרשו את־יפתח
quia ,noſtri patris domo in accipies hæreditatem Non : ei dixeruntque
ויאמרו לו לא־תנחל בבית־אבינו כי
,ſuorũ fratrũ faciebus à Iphtach Fugitque .tu alterius mulieris filius
3 בן־אשה אחרת אתה׃ ויברח יפתח מפני אחיו
,vacui homines Iphtach ad ſunt collecti & :Tob terra in manſit &
וישב בארץ טוב ויתלקטו אל־יפתח אנשים ריקים
Hammon filii pugnaverunt & ,diebus à fuit Et .eo cum ſunt egreſſi &
4 ויצאו עמו׃ ויהי מימים וילחמו בני־עמון
cum Hammon filii pugnaverunt quemadmodum ,fuit Et .Iſrael cum
5 עם־ישראל׃ ויהי כאשר־נלחמו בני־עמון עם־
terra de Iphtach capiendum ad ,Ghilhad ſeniores iverunt & ,Iſrael
ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את־יפתח מארץ
: ducem in nobis eris & ,Abi : Iphtach ad Dixeruntque .Tob
6 טוב׃ ויאמרו ליפתח לכה והייתה לנו לקצין
;Ghilhad ſenioribus Iphtach Dixitque .Hammon filios in pugnabimus &
7 ונלחמה בבני עמון׃ ויאמר יפתח לזקני גלעד
? mei patris domo è me expuliſtis & ,me habuiſtis odio vos Nonne
הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי
Dixeruntque ? vobis anguſtia quemadmodum ,nunc me ad veniſtis cur &
8 ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם׃ ויאמרו
ibis & ,te ad ſumus reverſi nunc Idcirco :Iphtach ad Ghilhad ſeniores
זקני גלעד אל־יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת
omnibus caput in nobis eris & :Hammon filios in pugnabis & ,nobiſcum
עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל
Si : Ghilhad ſeniores ad Iphtach Dixitque .Ghilhad habitatoribus
9 ישבי גלעד׃ ויאמר יפתח אל־זקני גלעד אם
Dominus dederit & ,Hammon filios in pugnandũ ad me vos facientes reverti
משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן יהוה
ſeniores Dixeruntque ? caput in vobis ero ego ; meas facies ad eos
10 אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש׃ ויאמרו זקני־
non ſi ,nos inter audiens ſit Dominus : Iphtach ad Ghilhad
גלעד אל־יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם־לא
,Ghilhad ſenioribus cum Iphtach ivit Et .faciamus ſic ,tuũ verbũ ſecũdum
11 כדברך כן נעשה׃ וילך יפתח עם־זקני גלעד
Iphtach eſt Locutuſq; .duci in & ,caput in ſe ſuper eum populus poſuerũt &
וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח
Iphtach miſit Et .Miſpah in Domini facies ad ſua verba omnia
12 את־כל־דבריו לפני יהוה במצפה׃ וישלח יפתח
quia,tibi & mihi Quid :dicendo ,Hammon filiorũ regem ad legatos
מלאכים אל־מלך בני־עמון לאמר מה־לי ולך כי־
filiorum rex Dixitque ? mea terra in pugnandum ad me ad veniſti
13 באת אלי להלחם בארצי׃ ויאמר מלך בני־
,meam terram Iſrael cepit Quia :Iphtach legatos ad Hammon
עמון אל־מלאכי יפתח כי־לקח ישראל את־ארצי
ad uſque & ,Jabboc ad uſque & Arnon ab ,Ægypto ex eo aſcendendo in
בעלותו ממצרים מארנון ועד־היבק ועד־
,Iphtach adhuc addidit Et .pace in eas redde nunc & : Jarden
14 הירדן ועתה השיבה אתהן בשלום׃ ויוסף עוד יפתח
.Hammon filiorum regem ad legatos miſit &
וישלח מלאכים אל־מלך בני עמון׃

Verſio VULG. LAT.

18 Dixerúntque principes Galaad ſinguli ad proximos ſuos ; Qui primꝰ ex nobis contra filios Ammon cœperit dimicare, erit dux populi Galaad.

CAP. XI.

1 Fuit illo tempore Jephte Galaadites vir fortiſſimꝰ atque pugnator, filiꝰ mulieris meretricis, qui natꝰ eſt de Galaad. 2 Habuit autẽ Galaad uxorẽ, de qua ſuſcepit filios: qui poſtquã creverant, ejecerũt Jephte, dicentes ; Hæres in domo patris noſtri eſſe non poteris, quia de 3 altera matre natꝰ es. Quos ille fugiens atq; devitans, habitavit in terra Tob: congregatíque ſunt ad eũ viri inopes, & latrocinantes, & quaſi principẽ ſe-4 quebantur. In illis diebꝰ pugnabant filii Ammõ contra Iſrael. 5 Quibꝰ acriter inſtantibꝰ, perrexerũt majores natu de Galaad, ut tollerent in auxiliũ ſui 6 Jephte de terra Tob. Dixerúntque ad eũ ; Veni & eſto princeps noſter, & pugna contra fi-7 lios Ammon. Quibꝰ ille reſpondit ; Nónne vos eſtis, qui odiſtis me, et ejeciſtis de domo patris mei, & nunc veniſtis ad 8 me neceſſitate compulſi? Dixerúntque principes Galaad ad Jephte; Ob hanc igitur cauſam nunc ad te venimꝰ, ut proficiſcaris nobiſcũ, & pugnes contra filios Ammon, ſiſq; dux omniũ qui habitant in Galaad. 9 Jephte quoq; dixit eis; Si verè veniſtis ad me, ut pugnẽ pro vobis contra filios Ammon, tradideritq; eos Dñs in manꝰ meas, ego ero veſter princeps? 10 Qui reſponderũt ei ; Dñs, qui hæc audit, ipſe mediator ac teſtis eſt, quòd noſtra promiſſa 11 faciemꝰ. Abiit itaq; Jephte cũ principibꝰ Galaad, fecítq; eũ omnis populꝰ principẽ ſui. Locutúſq; eſt Jephte omnes ſermones ſuos corã Dño in Maſ-12 pha. Et miſit nuntios ad regẽ filiorũ Ammon, qui ex perſona ſua diceret ; Quid mihi & tibi eſt, quia veniſti contra me, ut 13 vaſtares terrã meã? Quibꝰ ille reſpondit ; Quia tulit Iſraël terrã meã, quando aſcendit de Ægypto, à finibꝰ Arnon uſq; Jaboc atq; Jordanẽ: nunc ergo 14 cũ pace redde mihi eam. Per quos rurſũ mandavit Jephte, & imperavit eis ut dicerent regi Ammon ;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ εἶπον ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλαὰδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, (μ)Τίς ὁ ἀνὴρ ὅστις ἂν ἄρξεται παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσται (ν)εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ;

18 Et dixerunt populꝰ, ipſi principes Galaad, vir ad proximũ ſuum ; Quis eſt vir qui incipiet pugnare adverſùs filios Ammon, et erit :n (u)principem omnibus inhabitantibus Galaad?

ΚΕΦ. ια'.

1 Καὶ Ἰεφθάε(α) ὁ Γαλααδίτης ἐπηρμένος δυνάμει, καὶ αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης, (†)ἣ 2 ἐγέννησε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθάε. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ (β)υἱούς. καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἰεφθάε, καὶ (γ) εἶπαν αὐτῷ, Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, (δ) ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας 3 σύ. Καὶ ἔφυγεν Ἰεφθάε ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, (ε) καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Τώβ. καὶ (ζ) συνεστράφησαν πρὸς Ἰεφθάε ἄνδρες κενοὶ, καὶ 4 ἐξῆλθον μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο (η) ἡνίκα παρ-5 ετάξαντο οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραὴλ, Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι (θ) Γαλαὰδ λα-6 βεῖν τὸν Ἰεφθάε (ι) ἀπὸ τῆς γῆς Τώβ. Καὶ εἶπαν (κ) τῷ Ἰεφθάε, Δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν (λ) εἰς ἀρχηγὸν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς Ἀμμών. 7 Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαὰδ, (μ) Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; (ν) καὶ διατί ἤλθατε 8 πρὸς (ξ) με νῦν ἡνίκα χρῄζετε; Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, (ο) Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σὲ, καὶ πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, καὶ παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσῃ ἡμῖν (π) εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοι-9 κοῦσι Γαλαάδ. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαὰδ, Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς (ρ) παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ παραδῷ (σ) αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον (τ) ἐμοῦ, καὶ 10 ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι (υ) εἰς ἄρχοντα. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, Κύριος (φ) ἔστω ἀκούων ἀναμέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ 11 ῥῆμά σου (χ) οὕτω ποιήσομεν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαὰδ, (ψ) καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν. καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς 12 λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν Μασσηφά. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ (ω) σοὶ, ὅτι ἦλθες πρὸς μὲ τοῦ παρατάξασθαι ἐν τῇ γῇ μου; 13 Καὶ εἶπε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθάε, (α) Ὅτι ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν μου (β) ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνῶν ἕως Ἰαβὸκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς (γ) ἐν εἰρήνῃ καὶ πο-14 ρεύσομαι. Καὶ προσέθηκεν ἔτι Ἰεφθάε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμών.

CAP. XI.

1 Et Jephthæ Galaadites (a)elevatꝰ virtute, et ipſe filiꝰ mulieris meretricis, quæ genuit ipſi Galaad ipſum Jephthæ. 2 Et peperit uxor Galaad ei filios. Et creverunt filii uxoris, et ejecerunt Jephthæ: Et dixerunt ei, Non hæreditabis in domo patris noſtri; quoniã filiꝰ mulieris (b)fornicariæ tu. 3 Et fugit Jephthæ à facie fratrũ ſuorum, et habitavit in terra Tob. (c) Et conglobati ſunt ad Jephthæ viri (d)inanes, et egreſſi ſunt cũ eo. 4 (e) Et factum eſt, quando pugnàrunt filii Ammon cũ Iſrael, 5 Et iverunt ſeniores Galaad aſſumere Jephthæ de terra Tob. 6 Et dixerunt Jephthæ, Veni, & eris nobis in principem; & pugnabimꝰ adverſùs filios Ammon. 7 Et dixit Jephthæ ſeniorĭbꝰ Galaad, Nonnè vos odio habuiſtis me, et ejeciſtis me de domo patris mei, et emiſiſtis me à vobis? (f) Et propter quid veniſtis ad me nũc quãdo egetis? 8 Et dixerũt ſeniores Galaad ad Jephthæ, (g) Propter hoc nunc revertimꝰ ad te: et ibis nobiſcũ, et pugnabis adverſꝰ filios Ammon: et eris nobis in (h)principẽ omnibus inhabitantibus Galaad. 9 Et dixit Jephthæ ad ſeniores Galaad, Si reducitis me vos ad pugnandũ in filios Ammon, & tradiderit eos Dominꝰ corã me, et ego vobis ero in principẽ. 10 Et dixerunt ſeniores Galaad ad Jephthæ, Dominus ſit audiens inter nos, ſi nõ juxta verbũ tuũ ſic faciemꝰ. 11 Et ivit Jephtha cum ſeniorĭbꝰ Galaad: et poſuerunt eum populus ſuper ſe in caput, & in principẽ. Et locutus eſt Jephthæ omnia verba ſua corã Domino in Maſſephâ. 12 Et miſit Jephthæ nuntios ad regẽ filiorũ Ammon, dicens, Quid mihi, & tibi, quia veniſti ad me ad pugnandũ in terra mea? 13 Et dixit rex filiorum Ammon ad nuntios Jephthæ, Quoniam cepit Iſrael terrã meã, dùm ipſe aſcenderet ex Ægypto ab Arnon uſq; Jaboc, & uſq; ad Jordanẽ: et nunc reſtitue eas in pace: (i) & ibo. 14 Et appoſuit adhuc Jephthæ, et miſit nuntios ad regẽ filiorũ Ammon.

MS.A. (μ)Τίς ἀνὴρ ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν, (ν) εἰς κεφαλὴν πᾶσιν

MS.A. Κεφ. ια'. (α) ὁ Γαλααδίτης δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτὸς ἦν υἱὸς (†) καὶ ἔτεκεν τῷ (β) δύο υἱούς. (γ) εἶπον (δ) ὅτι γυναικὸς υἱὸς ἑτέρας εἶ σύ. Καὶ ἀπέδρα Ἰεφθάε ἐκ προσώπου (ε) καὶ κατῴκησεν (ζ) συνηγέροντο πρὸς τὸν Ἰεφθάε ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ. (η) μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ· καὶ ἐγενήθη, ἡνίκα* ἐπολέμουν οἱ υἱοὶ (θ) Ἰσραὴλ παραλαβεῖν τὸν (ι) ἐν γῇ Τώβ. (κ) πρὸς Ἰεφθάε, (λ) εἰς ἡγούμενον, καὶ πολεμήσωμεν ἐν τοῖς υἱοῖς (μ) Οὐχ (ν) καὶ τί ὅτι (ξ) με ἡνίκα ἐθλίβητε; Καὶ (ο) Οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρὸς σὲ, καὶ συμπορεύσῃ ἡμῖν, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν, (π) εἰς κεφαλὴν πᾶσι (ρ) πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς (σ) κύριος αὐτοὺς (τ) ἐμοῦ, ἐγὼ (υ) εἰς κεφαλήν. (φ) ἔσται ὁ ἀκούων (χ) οὕτως (ψ) καὶ κατέστησεν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν, εἰς ἡγούμενον. (ω) σὺ, ὅτι ἥκεις πρὸς μὲ σὺ πολεμῆσαί με ἐν τῇ (α) Διότι (β) ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ (γ) μετ' εἰρήνης· καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰεφθάε. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 ואמרו עמא רברבי גלעד גבר לחבריה מן גברא דישרי לאגחא קרבא בבני עמון יהי לריש לכל יתבי גלעד׃

ב

1 ויפתח גלעדאה הוה גבר חילא והוא בר אתתא פונדקיתא ואוליד גלעד ית יפתח׃
2 וילידת אתת גלעד ליה בנין ורביאו בני אתתא ותריכו ית יפתח ואמרו ליה לא תחסין
3 בבית אבונא ארי בר אתתא אוחרי את׃ וערק יפתח מן קדם אחוהי ויתיב בארעא טבא
4 ואתכנישו לות יפתח גברין סריקין ונפקו עמיה׃ והוה מזמן יומין ואגיחו קרבא בני
5 עמון עם ישראל׃ והוה כד אגיחו קרבא בני עמון עם ישראל ואזלו סבי גלעד לדברא
6 ית יפתח מארע טב׃ ואמרו ליפתח אתא ותהי לנא לרבא ונגיח קרבא בבני עמון׃
7 ואמר יפתח לסבי גלעד הלא אתון סניתון יתי ותריכתוני מבית אבא ומא דין אתיתון
8 לותי כען כד עקת לכון׃ ואמרו סבי גלעד ליפתח בכין כען תבנא לותך ותהך עמנא
9 ותגיח קרבא בבני עמון ותהי לנא לריש לכל יתבי גלעד׃ ואמר יפתח לסבי גלעד אם
מתיבין אתון יתי לאגחא קרבא בבני עמון וימסר יי יתהון קדמי אנא אהי לכון לריש׃
10 ואמרו סבי גלעד ליפתח מימרא דיי יהי סהיד בינגא אם לא כפתגמך כן נעביד׃ ואזל
11 יפתח עם סבי גלעד ומניאו עמא יתיה עליהון לריש ולרבא וסדר יפתח ית כל פתגמוהי
12 קדם יי במצפיא׃ ושלח יפתח אזגדין לות מלכא דבני עמון למימר מה לי ולך ארי
13 אתיתא לותי לאגחא קרבא בארעי׃ ואמר מלכא דבני עמון לאזגדי יפתח ארי נסיב
ישראל ית ארעי במפקיה ממצרים מארנונא ועד יובקא ועד ירדנא וכען אתיבינון
14 בשלם׃ ואוסיף עוד יפתח ושלח אזגדין לות מלכא דבני עמון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et dixerunt populꝰ principum Gilghad, vir ad ſocium ſuum ; Qui vir qui ponens ad ineundum bellum in filiis Ghamon, erit caput omnibus habitatoribꝰ Gilghad.

CAP. XI.

1 Et Jiphtahh Gilghadæꝰ fuit vir virtutis, & ipſe filiꝰ mulieris tabernariæ; et genuit Gilghad Jiphtahh. 2 Et peperit uxor Gilghad ei filios, et creverunt filii mulieris, & ejecerunt Jiphtahh, & dixerunt ei, Non hæreditabis in domo patris noſtri, quoniam filiꝰ mulieris *aliæ* tũ. 3 Et fugit Jiphtahh abante fratres ſuos & habitavit in terra *Tab*; & congregati ſunt ad Jiphtahh viri vacui, & exierunt cũ eo. 4 Et fuit *à tempore* dierum, & inierunt bellum filii Ghamon cum Iſrael. 5 Et fuit cum inierunt bellum filii Ghamon cũ Iſrael, & venerunt ſenes Gilghad ad accipiendũ Jiphtahh ex terrã *Tab*. 6 Et dixerunt Jiphtahh, Veni & eris nobis in magnũ, & inibimꝰ bellum in filiis Ghamon. 7 Et dixit Jiphtahh ſenibus Gilghad, Nonne vos odiſtis me & ejeciſtis me de domo patris mei? Et quid hoc veniſtis ad me nunc cũ afflictum eſt vobis? 8 Et dixerunt ſenes Gilghad Jiphtahh ; In ſic nunc redivimus ad te, & ibis nobiſcum, & inibis bellũ cum filiis Ghamon, & eris nobis in caput omnibꝰ habitatoribꝰ Gilghad. 9 Et dixit Jiphtahh ſenibus Gilghad, Si redire facientes vos me ad ineundũ bellum in filiis Ghamon, et tradet Dominꝰ eos ante me, ego ero vobis capiti. 10 Et dixerunt ſenes Gilghad Jiphtahh, Dictũ Domini erit teſtis inter nos, ſi non ut verbũ tuum ſic faciemꝰ. 11 Et venit Jiphtahh cum ſenibꝰ Gilghad, & præfecerunt populus eũ ſuper ſe ad caput & ad magnũ; & ordinavit Jiphtahh omnia verba ſuã ante Dominum in Miſzpeia. 12 Et miſit Jiphtahh nuncios ad regem filiorũ Ghamon ad dicendũ, Quid tibi & mihi? Nam veniſti ad me ad ineundũ bellũ in terra mea. 13 Et dixit rex filiorũ Ghamon nunciis, Quia cepit Iſrael terrã meã in exire ſuo ex Miſzraim ab Arnona, & uſque Jubka, & uſque Jordanẽ ; et nunc redde ea in pace. 14 Et addidit adhuc Jiphthahh, et miſit nuncios ad regem filiorũ Ghamon.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܓܠܥܕ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܐܝܢܐ ܓܒܪܐ ܕܫܪܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ 18
ܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ. ܗܘ ܢܗܘܐ ܪܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝ ܓܠܥܕ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *
* ܘܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ. ܓܢܒܪܐ ܗܘܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܘܗܘ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘܐ ܙܢܝܬܐ. * ܘܟܕ ܪܒܘ ܒ̈ܢܝܗ 1 2
ܕܐܢܬܬܐ. ܐܦܩܘܗܝ ܠܢܦܬܚ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܬܐܪܬ ܒܒܝܬ ܐܒܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘ
ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܥܪܩ ܢܦܬܚ ܡܢ ܩܕܡ ܐܚܘ̈ܗܝ. ܘܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܛܒܬܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ 3
ܢܦܬܚ ܓܒܪ̈ܐ ܣܪ̈ܝܩܐ ܘܦܚ̈ܙܐ. ܘܢܦܩܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܒܢ̈ܝ 4
ܥܡܘܢ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܕ ܐܬܟܬܫܘ ܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ ܥܡ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܙܠܘ ܣܒ̈ܐ 5
ܕܓܠܥܕ ܕܢܕܒܪܘܢ ܠܢܦܬܚ ܡܢ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܢܦܬܚ. ܬܐ ܗܘܝ ܠܢ ܪܫܐ. 6
ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ ܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܠܣܒ̈ܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܣܢܝܬܘܢܢܝ. 7
ܘܛܪܕܬܘܢܢܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܡܢܐ ܐܬܝܬܘܢ ܠܘܬܝ ܗܫܐ. ܟܕ ܐܠܝܨ ܠܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 8
ܣܒ̈ܐ ܕܓܠܥܕ ܠܢܦܬܚ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܐ ܐܬܝܢ ܠܘܬܟ. ܙܠ ܥܡܢ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ
ܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ. ܘܗܘܝ ܪܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܠܣܒ̈ܐ ܕܓܠܥܕ. ܐܢ 9
ܡܗܦܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ. ܘܢܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝ. ܐܢܐ
ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܪܫܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܣܒ̈ܐ ܕܓܠܥܕ. ܡܪܝܐ ܢܗܘܐ ܫܡܘܥܐ ܒܝܢܬܢ. ܐܠܐ ܐܝܟ 10
ܡܠܬܟ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ. * ܘܐܙܠ ܢܦܬܚ ܥܡ ܣܒ̈ܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܥܠܝܗܘܢ 11
ܪܫܐ ܘܡܕܒܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܡܨܦܝܐ. * ܘܫܕܪ ܢܦܬܚ 12
ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ. ܕܐܬܝܬ ܠܡܬܟܬܫܘ ܒܐܪܥܝ.
* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ ܠܐܝܙܓܕ̈ܐ ܕܢܦܬܚ. ܡܛܠ ܕܢܣܒܘ ܗܘܘ ܒܢ̈ܝ 13
ܐܝܣܪܝܠ ܐܪܥܝ. ܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܐܪܢܘܢ ܘܥܕܡܐ ܠܝܒܘܩ. ܘܥܕܡܐ
ܠܝܘܪܕܢܢ. ܗܫܐ ܗܦܘܟ ܐܢܝܢ ܠܝ ܒܫܝܢܐ. * ܘܬܘܒ ܫܕܪ ܢܦܬܚ. ܐܓܪܬܐ ܘܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܘܬ 14
ܡܠܟܐ ܕܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ.

Et dixit populus, nempe magnates Gelaad, 13 quiſque ad ſocium ſuum, Quicunque bellum auſpicabitur contra filios Ammon, is caput erit omnium incolarum Gelaad.

CAP. XI.

1 PORRÒ Nephtah Gelaadites heros erat fortiſſimus, idemque erat filius mulieris cujuſdam meretricis. 2 Hujus mulieris filii cùm adoleviſſent, ejecerunt Nephtah, dicentes, Non erit hæres domûs patris noſtri, eò quòd ſit filius mulieris alienæ. 3 Fugiens itaque Nephtah à conſpectu fratrum ſuorum, habitavit in terra bona: collectíque ſunt ad Nephtah homines inanes & libidinoſi qui egrediebantur cum eo. 4 Contigit autem poſt dies *aliquot* ut pugnarent filii Ammon contra Iſraelem. 5 Cúmque pugnarent filii Ammon contra filios Iſrael, profecti ſunt ſeniores Gelaad ut adducerent Nephtah de terra bona. 6 Et dixerunt ad Nephtah, Veni, eſto nobis dux, ut pugnemus contra filios Ammon. 7 Reſpondit Nephtah ſenioribus Gelaad, Annon vos odiſtis me, & ejeciſtis me de domo patris, mei? quid ergò nunc ad me venitis quum urgemini calamitate? 8 Dixerunt ſeniores Gelaad ad Nephtah, Hac de cauſa jam ecce veniemus ad te: proficiſcere nobiſcum, & pugnemus contra filios Ammon, & eſto dux omnium habitantium in Gelaad. 9 Dixit Nephtah ſenioribus Gelaad, Si me reducitis ut bellum geram contra filios Ammon, tradiderítque eos Dominus in conſpectu meo, egóne ero vobis dux? 10 Dixerunt ei ſeniores Gelaad, Dominus ſit auditor inter nos, niſi juxta verbum tuum ſic fecerimus. 11 Abiit igitur Nephtah cum ſenioribus Gelaad, & conſtituerunt eum ſibi ducem ac principem, dixítque Nephtah omnia verba ſua coram Domino in Maſphia. 12 Deinde miſit Nephtah nuntios ad regem filiorum Ammon, ut dicerent ei; Quid rei mihi tecùm eſt, ut veneris ad belligerandum in terra mea? 13 Reſpondit rex Ammon legatis Nephtah, Quoniam uſurpaverant filii Iſrael terram meam cùm aſcenderent de terra Ægypti, ab Arnon uſque ad Aboc & ad Jordanem uſque: nunc ergò reſtitue eas mihi pacificé. 14 Perrexit autem rurſus Nephtah, miſítque epiſtolam & legatos ad regem filiorum Ammon,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

*فقال رؤساء جلعاد كل رجل منهم لصاحبه * اي رجل ابتدي بمحاربة بني عمون يصير رئيسا 18
على سكان جلعاد كلهم * الفصل الحادي عشر * وكان يفتاح الجلعادي جبارا 1
وكان بن امراة * سواقة * دخل عليها جلعاد واولدها يفتاح * ثم ولدت امراته بنين * وكبروا 2
بنو امراته وطردوا يفتاح * فقالوا * لا يرث هذا من بيت ابينا معنا شيئا * لانه بن امراة غريبة
* وهرب يفتاح من اخوته * وسكن ارضا خصبة * واجتمع اليه قوم فراغ شداد * فصاروا معه * فلما 3 4
كان بعد ايام * اجتمع بنو عمون ليجاهدوا بني اسرائيل * فلما ارادوا محاربتهم * انطلق اشياخ 5
جلعاد ليأتوا بيفتاح من الارض الخصبة * وقالوا ليفتاح * سر معنا لنصيرك رئيسا علينا * ونحارب 6
بني عمون * قال يفتاح لاشياخ جلعاد * أليس انتم ابغضتموني وطردتموني من بيت ابي * فكيف 7
اتيتموني الآن * حيث ضاقت بكم الامور فلم تصبر معنا * فقال اشياخ جلعاد ليفتاح * انما اتيناك 8
الآن حيث اصابتنا الشدائد * فسر معنا لنجاهد بني عمون * ونصيرك رئيسا لجميع اهل جلعاد
* فقال يفتاح لاشياخ جلعاد * ان انا انطلقت معكم * وحاربت بني عمون * ودفعهم الرب في يدي * 9
اصير عليكم رئيسا * قال له اشياخ بني اسرائيل اهل جلعاد * الرب يسمع قولنا * ويشهد علينا 10
انا لا نخالف * ولا نغدر بك * بل نفعل كقولك * وانطلق يفتاح مع اهل جلعاد * وصيروه 11
عليهم رئيسا وحاكما * وقال يفتاح كل قوله امام الرب في مصفيا * وارسل رسلا الي ملك بني عمون 12
وقال له * ما حالنا * وكيف جئت الي ارضنا لتحاربنا * قال ملك عمون لرسل يفتاح * لان بني 13
اسرائيل اخذوا ارضنا حيث صعدوا من مصر * من حد ارنون الي افاق والي الاردن * فردوا
الآن ارضنا علينا بسلام * فعاد يفتاح ايضا وارسل رسلا * وكتب معهم كتابا الي 14
ملك بني عمون *

Et dixerunt primores Galaad, quiſque ex ipſis ad ſocium ſuum, Quicunque incipiet pugnare contra filios Ammon, erit dux omnium incolarum Galaad. 18

CAP. XI.

1 Jephtah verò Galaadites erat gigas, eratque filius cujuſdã mercatricis, ad quã ingreſſus Galaad genuit ex ea Jephtahum. 2 Tum peperit uxor ejus filios; & cùm adoleviſſent filii uxoris ejus, expulerunt Jephtahum, & dixerunt, Nullam habebit hic hæreditatẽ è domo patris noſtri nobiſcum, quia filius eſt mulieris exteræ. 3 Auſugit itaq; Jephtah à fratribus ſuis, et habitavit in regione quadã fertili: collectiq; ſunt ad eum homines otioſi ac vagi, et manſerunt cũ eo. 4 Factũ eſt autẽ poſt dies aliquot ut cõgregarentur filii Ammon ad oppugnandos filios Iſrael: 5 Et cùm voluiſſent oppugnare eos, abierunt ſeniores Galaad ad adducendum Jephtahum de regione illa fertili: 6 Et dixerunt ad Jephtah, Veni nobiſcum ut conſtituamus te caput ſuper nos, & dimicemus contra filios Ammon. 7 Dixit Jephtah ad ſeniores Galaad, Nonne vos odiſtis me, & expuliſtis me de domo patris mei? quomodo ergò veniſtis ad me nunc? cùm res veſtræ in anguſto verſantur, dicitis, Venias nobiſcum. 8 Dixerunt ſeniores Galaad ad Jephtah, Imò nunc ad te venimus, cùm adverſa nobis contigêre; veni ergò nobiſcum ut oppugnes Ammonitas, et conſtituem⁹ te caput omnium Galaaditarum. 9 Dixit Jephtah ad ſeniores Galaad, Si ego vobiſcũ abiero, et Ammonitas oppugnavero, tradideritq; eos Dominus in manus meas, eróne caput ſuper vos? 10 Dixerunt ad eum ſeniores Iſraelitarum Galaaditarũ, Dominus audit ſermonẽ noſtrũ, et teſtis eſt nobis quòd non ſumus aliter facturi, nec te decepturi, ſed juxta ſermonem tuum acturi. 11 Abiit ergò Jephtah cum Galaaditis, & ſtatuerunt eum ſuper ſe caput ac judicem: dixitque Jephtah univerſum ſermonẽ ſuum corã Domino in Miſphia. 12 Deinde miſit nuntios ad regem filiorum Ammon, & dixit ei, Qualis eſt rerum noſtrarum conditio? & quonã pacto terram noſtram petîſti ad oppugnandum nos? 13 Reſpondit rex Ammõ nuntiis Jephtahi, Quia filii Iſrael uſurpârunt regionẽ noſtrã cùm aſcenderunt ex Ægypto, à termino Arnonis uſq; ad Aphec, et uſq; ad Jordanẽ: reſtituite ergò nobis regionẽ noſtrã pacificé. 14 Iterum miſit Jephtah alios legatos, ac per eos ſcripſit literas ad regem filiorum Ammon;

ספר שופטים : יא

Iſrael *cepit* Non : Iphtach *dixit* Sic : ei Dixitq;
15 וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־
eos aſcendendo in Quia .Hammon filiorum terram & ,Moab terram
16 אֶרֶץ מוֹאָב וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ כִּי בַּעֲלוֹתָם
venit & ; Suph mare ad uſq; *deſerto in* Iſrael ambulavit & ,Ægypto ex
מִמִּצְרַיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־יַם־סוּף וַיָּבֹא
regem ad *legatos* Iſrael Miſitque .Cades in
17 קָדֵשָׁה׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ
rex audivit non Et *tua terra in quæſo Tranſeam* : dicendo ,Edom
אֱדוֹם לֵאמֹר אֶעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ
manſitq; : *voluit non* & ,miſit Moab regem ad etiam & ; Edom
אֱדוֹם וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה וַיֵּשֶׁב
terram circuivit & ,*deſerto in* ambulavit Et .Cades in Iſrael
18 יִשְׂרָאֵל בְּקָדֵשׁ׃ וַיֵּלֶךְ בַּמִּדְבָּר וַיָּסָב אֶת־אֶרֶץ
,Moab terræ Solis ortu ab venitque : Moab terram & ,Edom
אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ לְאֶרֶץ מוֹאָב
;Moab terminū in intraverunt nec : Arnon *tranſitu in* ſunt caſtrametati &
וַיַּחֲנוּן בְּעֵבֶר אַרְנוֹן וְלֹא־בָאוּ בִּגְבוּל מוֹאָב
legatos Iſrael Miſitque .Moab terminus Arnon quia
19 כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים
: Iſrael ei dixit & : Cheſbon regem ,Emoræum regem Sichon ad
אֶל־סִיחוֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל
credidit non Et .meum locum ad uſq; *tua terra in nunc Tranſeamus*
20 נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצְךָ עַד־מְקוֹמִי׃ וְלֹא־הֶאֱמִין
Sichon *collegit* ſed ,ſuū terminū *in* tranſire Iſraelem Sichon
סִיחוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחוֹן אֶת־
.Iſrael cum pugnavit & ;Jahas in ſūt caſtrametati &,ſuū populū oēm
כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בְּיָהְצָה וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל׃
ejus populum omnem & ,Sichon Iſrael Deus DOMINUS *dedit Et*
21 וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־סִיחוֹן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ
terram omnem Iſrael poſſedit & : eos percuſſerūt & ,Iſrael manu in
בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם וַיִּירַשׁ יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־אֶרֶץ
terminum omnem poſſederunt Et .ipſius terræ habitatoris Emoræi
22 הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַהִיא׃ וַיִּירְשׁוּ אֵת כָּל־גְּבוּל
·Jarden ad uſque & ,deſerto à & ,Jabboc ad uſq; & ,Arnon ab,Emoræi
הָאֱמֹרִי מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וּמִן־הַמִּדְבָּר וְעַד־הַיַּרְדֵּן׃
Emoræum ejecit Iſrael Deus Dominus nunc Et
23 וְעַתָּה יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
quod Nonne ?eum poſſidebis tu & :Iſrael ſui populi *faciebus* à
24 מִפְּנֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּירָשֶׁנּוּ׃ הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר
quod omne & ? poſſidebis illud ,tuus deus Chemos te faciet poſſidere
יוֹרִישְׁךָ כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִירָשׁ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
.poſſidebimus illud *,noſtris faciebus à* noſter Deus Dominus fecit poſſidere
הוֹרִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִפָּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירָשׁ׃
?Moab rege Sippor filio Balac *præ tu bonus bonus* num nunc Et
25 וְעַתָּה הֲטוֹב טוֹב אַתָּה מִבָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב
.eos *in* pugnavit pugnando *an* ,Iſrael cum eſt jurgatus jurgando num
הֲרוֹב רָב עִם־יִשְׂרָאֵל אִם־נִלְחֹם נִלְחַם בָּם׃
,ej⁹ *filiab⁹* in et ,Haroher in &,ej⁹ *filiabus* in &,Cheſbon in Iſrael *manendo* In
26 בְּשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְעַרְעוֹר וּבִבְנוֹתֶיהָ
, trecentos ,Arnon *manus ſuper* quæ ,civitatibus omnib⁹ in &
וּבְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
non ego Et ?illo tempore in eruiſtis non quare & ?annos
27 שָׁנָה וּמַדּוּעַ לֹא־הִצַּלְתֶּם בָּעֵת הַהִיא׃ וְאָנֹכִי לֹא־
judicet :me *in* pugnando malum *mecum faciens* tu & ,tibi peccavi
חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עֹשֶׂה אִתִּי רָעָה לְהִלָּחֶם בִּי יִשְׁפֹּט
.Hammon filios inter & ,Iſrael filios inter ; diei judex Dominus
יְהוָה הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן׃
quæ ,Iphtach verba *ad* Hammon filiorum rex audivit non Et
28 וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל־דִּבְרֵי יִפְתָּח אֲשֶׁר
.eum ad miſit
שָׁלַח אֵלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

15 Hæc dicit Jephte; Non tulit
Iſrael terrā Moab, nec terrā fi-
16 liorū Ammon: Sed quando de
Ægypto cōſcenderunt, ambu-
lavit per ſolitudinem uſq; ad
Mare rubrū, & venit in Cades.
17 Miſitque nuntios ad regem
Edom, dicens; Dimitte me ut
tranſeam per terrā tuam. Qui
noluit acquieſcere precib⁹ e-
jus. Miſit quoq; ad regē Moab,
qui & ipſe tranſitum præbere
contempſit. Manſit itaq; in
18 Cades, Et circuivit ex latere
terrā Edom, & terram Moab:
venítque contra Orientalem
plagam terræ Moab, & caſtra-
metatus eſt trans Arnon: nec
voluit intrare terminos Moab:
Arnon quippe confinium eſt
19 terræ Moab. Miſit itaque Iſrael
nuntios ad Sehon regem A-
morrhæorum, qui habitabat
in Heſebon: & dixerunt ei,
Dimitte ut tranſeam per ter-
20 ram tuam uſq; ad fluviū. Qui
& ipſe Iſrael verba deſpi-
ciens, non dimiſit eū tranſire
per terminos ſuos: ſed infinitâ
multitudine cōgregatâ, egreſſ⁹
eſt cōtra eū in Jaſa, et fortiter
21 reſiſtebat. Tradiditq; eū Dñs
in man⁹ Iſrael cū omni exercitu
ſuo, qui percuſſit eū, & poſſe-
dit omnem terram Amorrhæi
22 habitatoris regionis illi⁹, Et u-
niverſos fines ejus, de Arnon
uſque Jaboc, & de ſolitudine
23 uſq; ad Jordanem. Dñs ergò
De⁹ Iſrael ſubvertit Amorrhæ-
um, pugnante contra illū po-
pulo ſuo Iſrael, & tu nunc vis
24 poſſidere terram ejus? Nónne
ea quæ poſſidet Chamos deus
tuus, tibi jure debentur? Quæ
autem Dñs De⁹ noſter victor
obtinuit, in noſtrā cedent poſ-
25 ſeſſionem: Niſi fortè melior
es Balac filio Sephor rege
Moab: aut docere potes,
quòd jurgatus ſit contra Iſ-
rael, & pugnaverit contra eū,
26 Quando habitavit in Heſe-
bon, & viculis ejus, & in
Aroër, & villis illius, vel in
cunctis civitatibus juxta Jor-
danem, per trecentos annos.
Quarè tanto tempore nihil ſu-
per hac repetitione tentâſtis?
27 Igitur non ego pecco in te, ſed
tu contra me malè agis, indi-
cens mihi bella non juſta. Ju-
dicet Dñs arbiter hujus diei
inter Iſrael & inter filios Am-
28 mon. Noluitq; acquieſcere rex
filiorū Ammon verbis Jephte,
quæ per nuntios mandave-
rat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 (δ)Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οὕτω λέγει Ἰεφθάε, Οὐκ
ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν Μωὰβ, καὶ τὴν γῆν υἱ-
16 ῶν Ἀμμὼν, (ε)Ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς
ἐξ Αἰγύπτου ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἕως θαλάσσης (ζ)Σὶφ, καὶ ἦλθεν (η)εἰς Κάδης.
17 Καὶ (θ)ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βα-
σιλέα Ἐδὼμ, λέγων, Παρελεύσομαι (ι) δὴ ἐν
τῇ γῇ σου· καὶ οὐκ ἤκουσε (κ) βασιλεὺς Ἐδώμ.
καί γε πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ οὐκ
(λ)εὐδόκησεν. καὶ ἐκάθισεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης,
18 Καὶ (μ)ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκύκλωσε τὴν
γῆν Ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν Μωάβ· (ν) καὶ ἦλθεν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τῇ γῇ Μωὰβ, καὶ παρεν-
έβαλεν ἐν πέραν Ἀρνὼν, καὶ οὐκ εἰσῆλθεν (ξ) ἐν
19 ὁρίοις Μωὰβ, ὅτι Ἀρνὼν (ο)ὅριον Μωάβ. Καὶ
ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν (π)
βασιλέα τοῦ Ἀμοῤῥαίου βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ
εἶπεν αὐτῷ Ἰσραὴλ, (ρ) Παρέλθωμεν δὴ ἐν
20 τῇ γῇ σου ἕως τοῦ τόπου (σ) ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἐνε-
πίστευσεν Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ
ὁρίῳ αὐτοῦ. καὶ (τ) συνῆξε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν
αὐτοῦ, καὶ (υ) παρενέβαλον εἰς Ἰασὰ καὶ παρετά-
21 ξατο πρὸς Ἰσραήλ. Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ
θεὸς Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ
ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν (φ) αὐτόν· καὶ
ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Ἀ-
μοῤῥαίου τοῦ κατοικοῦντος (χ) τὴν γῆν ἐκείνην
22 Ἀπὸ Ἀρνὼν καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ (ψ) τῆς
23 ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ νῦν κύριος ὁ (ω)
θεὸς Ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν Ἀμοῤῥαῖον (α) ἀπὸ
προσώπου (β) λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ σὺ κλη-
24 ρονομήσεις (γ) αὐτόν; Οὐχὶ ἃ ἐὰν κληρονο-
μήσει σε Χαμὼς ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομή-
σεις; (δ) καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε κύριος ὁ θε-
ὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτοὺς κληρονο-
25 μήσομεν. Καὶ νῦν μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος
σὺ ὑπὲρ Βαλὰκ υἱὸν Σεπφὼρ βασιλέως Μω-
άβ; (ε) μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο μετὰ Ἰσρα-
26 ὴλ, ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν (ζ) αὐτὸν, Ἐν τῷ
οἰκῆσαι ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς. καὶ
ἐν γῇ Ἀροὴρ καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν πά-
σαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, τριακό-
σια ἔτη; (η) καὶ διατί οὐκ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐν τῷ
27 καιρῷ ἐκείνῳ; (θ) Καὶ νῦν ἐγώ εἰμι οὐχ ἡμάρ-
τόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν (ι) τοῦ
παρατάξασθαι ἐν ἐμοί. κρῖναι (κ) κύριος ὁ κρί-
νων σήμερον ἀναμέσον (λ) υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀ-
28 ναμέσον (μ) υἱῶν Ἀμμών. Καὶ οὐκ (ν) ἤκουσε βα-
σιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν (ξ) τῶν λόγων Ἰεφθάε, ὧν
ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

Et (k)dixit ei, Sic dicit Jephthæ: 15
Non cepit Iſrael terrā Moab, &
terrā filiorū Ammon: Quoniā cū 16
aſcenderent ipſi ex Ægypto, ivit
Iſrael in deſerto uſq; ad mare (l)
Siph: & venit in Cades. Et miſit 17
Iſrael nuntios ad regē Edom, di-
cens, Præteribo nunc in terra tua:
& non audivit rex Edom. Atq;
etiā ad regē Moab miſit: & non
benè ſenſit. Et ſedit Iſrael in Ca-
des: Et ivit in deſerto, & circui- 18
vit terrā Edom, & terrā Moab.
Et venit ab Ortu Solis terræ Mo-
ab, et caſtrametat⁹ eſt trans Arnō:
& non intravit in fines Moab:
quoniā Arnon eſt termin⁹ Moab.
Et miſit Iſrael nuntios ad Seon 19
regē ipſi⁹ Amorrhæi, regē Eſebon:
& dixit ei Iſrael; Prætereamus
nunc in terra tua uſq; ad locum
noſtrū. Et Seon non (m)credidit 20
Iſraeli tranſire in termino ſuo. Et
congregavit Seon omnē populū
ſuū, & caſtrametati ſunt in Ja-
ſa: & pugnavit adverſùs Iſrael.
Et tradidit Dominus Deus Iſrael 21
Seon, & univerſum populū ej⁹ in
manu Iſrael. Et percuſſit eum: &
hæreditavit Iſrael omnē terrā A-
morrhæi inhabitantis terram illā
Ab Arnon, et uſq; Jaboc, et à de- 22
ſerto uſq; ad Jordanē. Et nunc 23
Dominus Deus Iſrael abſtulit A-
morrhæū à facie populi ſui Iſra-
el: & tu hæreditabis eum? Nónne 24
quæcunq; (n)hæreditabit te Cha-
mos deus tuus, hæc hæreditabis?
Et (o)omnes, quos abſtulit Domi-
nus De⁹ noſter à facie veſtra, eos
hæreditabimus. Et nunc nunquid 25
in (p)bono melior tu ſuper Balac
filium Sephor regis Moab? Nun-
quid pugnans pugnavit cū Iſra-
el, aut bellans bello aggreſſus eſt
eū; Cū habitaret in Eſebon, et in 26
(q)finib⁹ ejus, & in terra Aroer,
et in finib⁹ ejus, et in omnib⁹ civi-
tatib⁹ quæ apud Jordanē, trecen-
tos annos? Et cur non (r)eruiſti
eos in tempore illo? Et nunc ego 27
quidē non peccavi tibi: & tu fa-
cis mecum malignitatē, pugnando
in me. Judicet Dominus, qui ju-
dicat, hodiè inter filios Iſrael, et
inter filios Ammon. Et non audi- 28
vit rex filiorum Ammon verba
Jephthæ, quæ miſit ad eum.

MS. A. (δ)Λέγων, Τάδε λέγει (ε)Ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, δη' ἐπορεύθη (ζ) ἐρυθρᾶς, καὶ (η) ἕως Κάδης. (θ) ἐξαπέστειλεν (ι)διὰ τῆς γῆς σου· (κ)ὁ βασιλεὺς (λ) ἠθέλησεν. καὶ (μ) διῆλθεν ἐν (ν) καὶ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλίου τῆς γῆς Μωὰβ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ πέραν (ξ) εἰς τὸ ὅριον (ο) ἦν ὅριον (π) βασιλέα Ἐσεβὼν τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ εἶπεν (ρ) Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου (σ) μου. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν διελθεῖν τὸν Ἰσραὴλ διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. (τ) συνήγαγεν (υ) παρενέβαλεν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπολέμησεν μετὰ Ἰσραήλ. (φ) αὐτούς· (χ) ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐκληρονόμησεν πᾶν τὸ ὅριον τῶν Ἀμοῤῥαίων Ἀπὸ Ἀρνὼν (ψ) τῆς ἐρήμου καὶ ἕως (ω) θεὸς ἐξῆρεν (α) ἐκ (β) τοῦ λαοῦ (γ) αὐτῶν ἐπὶ σοῦ; Οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέν σοι Χαμὼς (δ) καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν* σοι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὰ κληρονομήσομεν. Καὶ νῦν μὴ κρείσσων εἶ σὺ τοῦ Βαλὰκ υἱοῦ Σεπφὼρ (ε) μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο (ζ) αὐτοῖς ἐν τῷ οἰκῶ Ἰσραὴλ ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Ἰαζὴρ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις (η) διότι οὐκ ἐρύσαντο αὐτοὺς (θ) Καὶ ἐγὼ οὐχ (ι) τοῦ πολεμῆσαι ἐν (κ) ὁ κύριος (λ) τῶν υἱῶν (μ) τῶν υἱῶν (ν) εἰσήκουσεν (ξ) καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῶν λόγων

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 16 וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יִפְתָּח לָא נְסֵיב יִשְׂרָאֵל יַת אַרְעָא דְמוֹאָב וְיַת אַרְעָא בְּנֵי עַמּוֹן׃ אֲרֵי
17 בְּמִסַּקְהוֹן מִמִּצְרַיִם וַאֲזַל יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא עַד יַמָּא דְסוּף וַאֲתָא לְרֶקֶם׃ וּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל
אִזְגַּדִּין לְוַת מַלְכָּא דֶאֱדוֹם לְמֵימַר אֶעְבַּר כְּעַן בְּאַרְעָךְ וְלָא שְׁמַע מַלְכָּא דֶאֱדוֹם וְאַף לְוַת
18 מַלְכָּא דְמוֹאָב שְׁלַח וְלָא קַבֵּיל וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּרֶקֶם׃ וַאֲזַל בְּמַדְבְּרָא וְאַקִּיף יַת אֲרַע אֱדוֹם
וְיַת אֲרַע מוֹאָב וַאֲתוֹ מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא לַאֲרָעָא דְמוֹאָב וּשְׁרוֹ בְּעִבְרָא דְאַרְנוֹן וְלָא עֲלוֹ
19 בִּתְחוּם מוֹאָב אֲרֵי אַרְנוֹן תְּחוּם מוֹאָב׃ וּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אִזְגַּדִּין לְוַת סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה
20 מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן וַאֲמַר לֵיהּ יִשְׂרָאֵל נֶעְבַּר כְּעַן בְּאַרְעָךְ עַד אַתְרִי׃ וְלָא הֵימִין סִיחוֹן יַת
יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ וּכְנַשׁ סִיחוֹן יַת כָּל עַמֵּיהּ וּשְׁרוֹ בְּיָהְצָה וַאֲגִיחַ קְרָבָא עִם
21 יִשְׂרָאֵל׃ וּמְסַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יַת סִיחוֹן וְיַת כָּל עַמֵּיהּ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן וִירֵית
22 יִשְׂרָאֵל יַת כָּל אֲרַע אֱמוֹרָאָה יָתֵיב אַרְעָא הַהִיא׃ וִירִיתוּ יַת כָּל תְּחוּם אֱמוֹרָאָה מֵאַרְנוֹנָא
23 וְעַד יוּבְקָא וּמִן מַדְבְּרָא וְעַד יַרְדְּנָא׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל תָּרֵיךְ יַת אֱמוֹרָאָה מִן קֳדָם
24 עַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ מְדַמֵּי לְמֵירְתֵיהּ׃ הֲלָא יַת דְיַחְסְנִנָךְ כְּמוֹשׁ טַעֲוָתָךְ יָתֵיהּ תַּחְסֵין וְיַת כָּל
25 דְּתָרֵיךְ יְיָ אֱלָהָנָא מִן קֳדָמָנָא יָתֵיהּ נֵירָת׃ וּכְעַן הֲטָב טָב אַתְּ מִבָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא
26 דְמוֹאָב הֲמִדָּן דָּן עִם יִשְׂרָאֵל אִם קְרָבָא אַגִּיחַ בְּהוֹן׃ כַּד יָתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכַפְרָנָהָא
וּבַעֲרֹעֵר וּבְכַפְרָנָהָא וּבְכָל קִרְוַיָּא דְעַל תְּחוּמֵי אַרְנוֹן תְּלָת מְאָה שְׁנִין וּמָא דֵין לָא שֵׁיזֵבְתּוּן
27 בְּעִדָּנָא הַהִיא׃ וַאֲנָא לָא חֲטֵית לָךְ וְאַתְּ עָבֵד עִמִּי בִּישָׁא לְאַגָּחָא קְרָבָא בִי יְדִין יְיָ דַעֲבַד
28 דִּינָא יוֹמָא דֵין בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְלָא קַבֵּיל מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן לְפִתְגָמֵי יִפְתָּח
דִּשְׁלַח לְוָתֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit ei, Sic dixit Jiphthahh: non cepit Iſrael terram *Moab*, et terram 15
filiorum Ghamon. Nam in exeundo eos ex Miſzraim, et ambulavit Iſrael in 16
deſerto uſq; mare Zzuph, et venit ad Rekam. Et miſit Iſrael nuncios ad 17
regem Edom ad dicendum, Tranſibo nunc in terrâ tuâ, & non audivit rex
Edom; et etiam ad regem Moab miſit, et non *auſcultavit*, et ſedit Iſrael in
Rekam. Et ambulavit in deſerto, et ambivit terram *Edom*, et terram *Mo-* 18
ab, & venit ab ortu Solis ad terram *Moab*; et poſuerunt in tranſitu Ar-
non, et non intraverunt in termino Moab, quia Arnon terminus Moab. Et 19
miſit Iſrael nuncios ad Zzihhon regem Emorrhæi regem Hheſbon; & di-
xit ei Iſrael, Tranſibimus nunc in terrâ tuâ uſque ad locum meum. Et non 20
credidit Zzihhon Iſrael ad tranſeundum in termino ſuo; et congregavit
Zzihhon omnem populum ſuum, et poſuerunt in Jahaſz; et inivit bellum
cum Iſrael. Et tradidit Dñs Deus Iſrael Zzihhon et omnem populum ejus 21
in manu Iſrael, et deleverunt eos, et hæreditavit Iſrael omnē terrā Emo-
rhæi habitantis in terrâ illâ. Et hæreditaverunt omnem terminum Emo- 22
rhæi ab Arnonâ et uſque Jobeka, et ex deſerto, et uſq; Jordanem. Et nunc 23
Dñs Deus Iſrael ejecit Emorhæū ex-ante populū ſuū Iſrael, et tu cogitas
ad poſſidendū eum? Nonne quod poſſidere te fecit Chemos error tuus, id 24
poſſidebis? et omne ꝙ ejecit Dominus Deus noſter ex-ante nos, id hære-
ditabim⁹? Et nunc an bon⁹ bon⁹ tu à Balak filio Zzipor rege Moab; num 25
contendere contendit cum Iſrael? ſi bellum inivit in eis? Cum ſedit Iſrael 26
in Hheſbon et in oppidis ej⁹, et in Gharoer, et in oppidis ejus, et in omni-
bus urbib⁹ quæ ſup terminis Arnon tercentū annis: & quare non liberâſtis
in tempore illo? Et ego non peccavi tibi, et tu faciens mecum malum ad 27
ineundum bellum *in* me: judicabit Dñs qui *fecit* judicium in die hác,
inter filios Iſrael et inter filios Ghamon. Et non audivit rex filiorum Gha- 28
mon verbis Jiphthahh, quæ miſit ad eum.

LXX. Interp.
TINA.

Et(k)dixit ei, Sic dicit Jephthe,
Non cepit Iſrael terrā Moab, &
terrā filiorū Ammon: Quoniā c
aſcenderent ipſi ex Ægypto, iv
Iſrael in deſerto uſq; ad mare(l)
Siph: & venit in Cades. Et miſ
Iſrael nuntios ad regē Edom, d
cens, Præteribo nunc in terra tu
& non audivit rex Edom. At
etiā ad regē Moab miſit: & n
benè ſenſit. Et ſedit Iſrael in Ca
des: Et ivit in deſerto, & circ
vit terrā Edom, & terrā Mo
Et venit ab Ortu Solis terræ Mo
ab, et caſtrametat⁹ eſt trans Arn
& non intravit in fines Moab:
quoniā Arnon eſt termin⁹ Mo
Et miſit Iſrael nuntios ad Se
regē ipſi⁹ Amorrhæi, regē Eſeb
& dixit ei Iſrael; Prætereamus
nunc in terra tua uſq; ad locu
noſtrū. Et Seon non (m)credid
Iſraeli tranſire in termino ſuo
congregavit Seon omnē popul
ſuū, & caſtrametati ſunt in Ja
ſa: & pugnavit adverſus Iſrael
Et tradidit Dominus Deus Iſra
Seon, & univerſum populū ej
manu Iſrael. Et percuſſit eos
hæreditavit Iſrael omnē terrā A
morrhæi inhabitantis terram i
Ab Arnon, et uſq; Jaboc, et à de
ſerto uſq; ad Jordanē. Et nu
Dominus Deus Iſrael abſtulit
morrhæū à facie populi ſui Iſr
el: & tu hæreditabis eum? No
quæcunq; (n)hæreditabit te Ch
mos deus tuus, hæc hæreditab
Et (o)omnes, quos abſtulit Do
nus De⁹ noſter à facie veſtra
hæreditabimus. Et nunc nunq
in (p)bono melior tu ſuper Ba
filium Sephor regis Moab? Nu
quid pugnans pugnavit cū Iſr
el, aut bellans bello aggreſſus
eū; Cū habitaret in Eſebon, e
(q)finib⁹ ejus, & in terra Ar
et in finib⁹ ejus, et in omnib
tatib⁹ quæ apud Jordanē, tre
tos annos? Et cur non (r)er
eos in tempore illo? Et nunc
quidē non peccavi tibi: & tu
cis mecum malignitatē, pugn
in me. Judicet Dominus, qui
dicat, hodiè inter filios Iſrae
inter filios Ammon. Et non a
vit rex filiorum Ammon ve
Jephthæ, quæ miſit ad eum.

αβάσει αὐτ ἐξ Αἰγύπ
έστειλεν (ι) διὰ τῆς γῆς
κ παρεγένετο κατ' ἀνατολ
) εἰς τὸ ὅριον (ο) ἦν ὅριον
λεύσομαι διὰ τ γῆς συν(ς)
αὐτ. (τ) συνήγαγεν (υ)
) αὐτὰς (χ) ἐν τῇ γῇ, κ
(ψ) τ ἐρήμου κ ἕως (ω)
κληρονόμησέν σοι Χαμὼς
, αὐτὰ κληρονομήσομ
μάχη ἐμαχέσατο (ζ)
, κ ἐν Ἰαζὴρ κ ἐν
αὐτὰς (θ) Καὶ ἐγὼ οὐχ (ι)
εἰσήκουσεν (ξ) κ οὐκ εἰσ

Verſio Latina

Iſrael terram *Moab*, et terr
Miſzraim, et ambulavit Iſrael
m. Et miſit Iſrael nuncios
in terrâ tuâ, & non audivit
n *auſcultavit*, et ſedit Iſrael
terram *Edom*, et terram M
et poſuerunt in tranſitu
quia Arnon terminus Moab. E
orrhæi regem Hheſbon; &
uſque ad locum meum. Et
termino ſuo; et congregavit
nt in Jahaſz; et inivit bell
hhon et omnem populum
itavit Iſrael omnē terrā
erunt omnem terminum
erto, et uſq; Jordanem. Et
populū ſuū Iſrael, et tu cogi
te fecit Chemos error tuus
us noſter ex-ante nos, id
k filio Zzipor rege Moab;
n inivit in eis? Cum ſedit Iſrael
r, et in oppidis ejus, et in omn
ū annis: & quare non liberâſ
et tu faciens mecum malum
qui *fecit* judicium in die hac
non audivit rex filiorum

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܢܦܬܚ. ܠܐ ܢܣܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. 15
* ܡܛܠ ܕܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܗܠܟܘ ܗܘܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܡܕܒܪܐ. ܥܕܡܐ 16
ܠܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܘܐܬܘ ܠܪܩܡ. * ܘܫܕܪ ܗܘܐ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܝܓܪܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܟܕ ܐܡܪ 17
ܠܗ. ܢܥܒܪ ܒܐܪܥܟ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܦ ܠܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܫܕܪ. ܘܠܐ
ܐܨܛܒܝ ܠܗ. ܘܝܬܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܪܩܡ. * ܘܗܠܟܘ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܐܪܥܐ ܕܐܕܘܡ ܘܐܪܥܐ 18
ܕܡܘܐܒ. ܘܫܪܘ ܒܥܒܪܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܠܐ ܥܠܘ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܘܐܒ. ܡܛܠ ܕܐܪܢܘܢ
ܬܚܘܡܐ ܗܘܐ ܕܡܘܐܒ. * ܘܫܕܪ ܗܘܐ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܝܓܪܬܐ ܠܘܬ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ 19
ܘܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܢܥܒܪ ܒܐܪܥܟ ܥܕܡܐ ܠܐܪܥܢ. * ܘܠܐ ܗܝܡܢ 20
ܣܝܚܘܢ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܢܥܒܪ ܒܬܚܘܡܗ. ܘܟܢܫ ܣܝܚܘܢ ܠܟܠܗ ܥܡܗ. ܘܫܪܘ ܒܝܗܨ.
ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܣܝܚܘܢ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܗ. ܒܐܝܕܐ 21
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܚܪܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. * ܘܝܪܬܘ ܟܠܗ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܡܢ ܐܪܢܘܢ 22
ܘܥܕܡܐ ܠܝܒܘܩ. ܘܡܢ ܡܕܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܐܘܒܕ ܠܐܡܘܪܝܐ 23
ܡܢ ܩܕܡ ܥܡܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܢܬ ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟ. * ܠܐ ܗܘܐ ܡܕܡ ܕܐܘܪܬܟ ܟܡܘܫ ܐܠܗܟ 24
ܠܟ ܐܝܬ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܘܪܬܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܠܗ ܗܘ ܢܐܪܬ. * ܘܗܫܐ ܡܛܒ ܛܒ 25
ܐܢܬ ܡܢ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܕܟܒܫ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܪܝ ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܘ
ܡܛܠ ܕܐܬܟܬܫ ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ. * ܟܕ ܝܬܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܚܫܒܘܢ. ܘܒܩܘܪܝܗ. 26
ܘܒܥܕܘܥܝܪ ܘܒܩܘܪܝܗ. ܘܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܥܠ ܝܕ ܐܪܢܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܫܢܝܢ.
ܡܛܠܐ ܠܐ ܐܦܨܬܘܢ ܐܢܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. * ܐܠܐ ܐܢܐ ܡܕܡ ܠܐ ܣܟܠܬ ܠܟ. ܘܐܢܬ ܥܒܕ ܐܢܬ ܥܡܝ 27
ܒܝܫܬܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ. ܢܕܘܢ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܕܝܢܐ ܒܝܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܝܬ ܒܢܝ
ܥܡܘܢ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܠܡܠܘܗܝ ܕܢܦܬܚ ܕܫܕܪ ܠܗ. 28

Et dixit illi; Sic ait Nephtah, Non uſur- 15
pavit Iſrael terram Moab, nec terram fili-
orum Ammon. Nam cùm aſcenderent ex 16
Ægypto, ambularunt filii Iſrael per de-
ſertum uſque ad mare Suph: cùmque perve-
niſſent ad Recem, Miſerat Iſrael ad re- 17
gem Edom, dicens ei; Tranſeamus *quæſo*
per terram tuam: at non acquievit rex
Edom. Miſit quoque ad regem Moab; at
nec aſſenſum præbuit ei: ſic remanſit Iſ-
rael in Recem. Poſtea pergentes per de- 18
ſertum, circumiverunt terram Edom & ter-
ram Moab, & caſtrametati ſunt cis Arnon,
nec ingreſſi ſunt limitem Moab (nam Ar-
non limes eſt Moabi) Et miſit Iſrael nun- 19
tios ad Sihon regem Amorrhæorum & re-
gem Heſbon, dixitque ad eum Iſrael, Tranſ-
eamus *quæſo* per terram tuam uſque ad
terram meam. At non fidens Sihon Iſ- 20
raeli ut tranſiret per limitem ſuum, con-
vocavit Sihon totum populum ſuum, &
caſtrametati ſunt in Jahas: initòque præ-
lio cum Iſraele, Tradidit Dominus Deus 21
noſter Sihonem & univerſum populum e-
jus in manum Iſraelis; & vaſtavit Iſrael
terram Amorrhæorum, Et poſſederunt 22
totum limitem eorum ab Arnon uſque ad
Aboc, & à deſerto uſque ad Jordanem.
Nunc itaque Dominus Deus extinxit Amor- 23
rhæos à conſpectu populi ſui Iſraelis, &
tu poſſideres eos? Nonne quod poſſiden- 24
dum tibi daret Kemos deus tuus, poſſide-
res? igitur & nos quod conſumpſit Do-
minus Deus noſter à conſpectu noſtro, poſ-
ſidebimus. An verò melior et præſtanti- 25
or es quàm Balac filius Sephor rex Mo-
ab? nunquid ullam movit litem adversùs
Iſraelem, aut pugnavit unquam contra eos?
Dum habitavit Iſrael in Heſbon & villis 26
ejus, in Adoir & villis ejus, & in omnibus
civitatibus quæ jacent ſecus Arnon, trecen-
tos annos; cur non repetiiſtis eas tanto tem-
pore? Verùm ego nunc nihil in te peccavi, 27
tu verò iniquè mecum agis pugnando contra
me: decernat hodie Dominus judicium inter
filios Iſrael & inter filios Ammon. At non 28
attendit rex Ammonitarum verba Nephtah,
quæ miſerat ad eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 16 * وقال في كتبه* هكذا يقول يفتاح* لم ياخذ بنو اسرايل من بني مواب وبني عمون ارضا* وذلك
انهم حيث صعدوا من ارض مصر ساروا في القفر حتى انتهوا الى بحر سوف* وبلغوا الى راقام
17 * وارسل بنو اسرايل رسلا الى ملك ادوم* وقالوا له نجوز في ارضك* فلم يدعهم ملك ادوم
18 ان يجوزوا* وارسلوا الى ملك مواب ايضا* فلم يدعهم* وسكن بنو اسرايل راقام* وساروا في
19 البرية* وداروا حول ارض ادوم ومواب* ونزلوا عبر الاردن* ولم يدخلوا في حد مواب* وارسل
بنو اسرايل رسلا الى سيحون ملك الاموراييين وملك حسبون* وقال له بنو اسرايل* نجوز في
20 ارضك الى ارضنا* فلم يدع سيحون بني اسرايل ان يجوزوا في ارضه* وجمع سيحون جميع
21 اجناده* ونزلوا ياهص وحاربوا بني اسرايل* فهزم الله ربنا سيحون واجناده* وكسرهم امام بني
22 اسرايل* واهلك بنو اسرايل الاموراييين* وورثوا حدودهم جميعا* من ارنون الى افاق* ومن
البرية الى الاردن* ورجع ملك بني عمون ارسل رسلا ليفتاح يطلب منه الارض التي اخذوها
23 منهم بنو اسرايل* فارسل يفتاح يقول هكذا* الان الله ربنا ورث اسرايل شعبه ارض الاموراييين
24 الذين هلكوا من بين ايديهم* وانت فما ترثها* لانه انما يجب لك ان ترث ما اورثك كاموس
25 الاهك* فاما ما اهلك الله ربنا من بين ايدينا وورثنا اياه فهو لنا* لعلك خير من بالاق بن
صفور ملك مواب* لعله خاصم بني اسرايل* او قاومهم في شي من هذا* او جاهدهم وحاربهم
26 في ذلك* حيث جلس بنو اسرايل في حسبون وفي قراها* وفي عداوعيد وقراها* وفي جميع القرى التي
27 عند ارنون منذ ثلثماية سنة* فلماذا لم تخاصموا ولم تطلبوا في ذلك الزمان* ولكن قد علمت
اني لم اسي عليك الان* وانت تريد الشر وتطلب محاربتي* يحكم الرب القوي بين بني
28 اسرايل وبين بني عمون* فلم يسمع ملك بني عمون كلام يفتاح* ولم يعتد به*

Aiebatque per epiſtolam, Sic dicit Jeph- 15
tah, Non abſtulerunt Iſraelitæ à Moabi-
tis nec Ammonitis regionem ullam. Nam 16
quando aſcenderunt de terra Ægypti, per-
rexerunt per deſertum donec attigiſſent
mare Suph, & perveniſſent ad Racem:
Tum miſerunt Iſraelitæ nuntios ad re- 17
gem Edom, & dixerunt ad eum, Tranſire
nobis liceat *per regionem tuam: ſed non*
permittente eis rege Edom ut tranſirent,
miſerunt etiam ad regem Moab, qui nec
permiſit eis: moratique ſunt filii Iſrael in
Racem. Deinde procedentes in deſerto, & 18
circumeuntes circum terram Edom &
Moab, caſtrametati ſunt trans Jordanem,
nec ingreſſi ſunt terminum Moab. Inde 19
miſerunt Iſraelitæ legatos ad Sihon re-
gem Amorrhæorum & regem Heſbon, &
dixerunt ad eum Iſraelitæ, Tranſire
liceat *per regionem tuam ad regionem no-*
ſtram. Verùm non permiſit Sihon Iſrae- 20
litis ut tranſirent per regionem ſuam, imò
coactis Sihon omnibus ſuis copiis, caſtra-
metati ſunt in Jahas; & commiſſâ pugnâ
contra filios Iſrael, Fugavit Deus Domi- 21
nus noſter Sihonem & copias ejus, pro-
fligavitque eos ante Iſraelitas: & debel-
latis filii Iſrael Amorrhæis, Poſſederunt 22
univerſos terminos illorum, ab Arnon ad
Apbec, & à deſerto ad Jordanem uſque.
Remiſſis autem rex Ammonitarum legatis
ad Jephtah, petiit ab eo regionem quam
abſtulerunt ab eis filii Iſrael. Miſitque
Jephtah talia dicta; Quandoquidē Deus 23
Dominus noſter poſſidendā dedit Iſraeli
populo ſuo terram Amorrhæorum qui de-
fecerunt à conſpectu eorū, tu nequaquam
poſſidebis eā. Tu enim poſſidere debes quod 24
poſſidendum tibi dedit Kamos deus tuus:
quod autem conſumpſit Deus Dominus
noſter à conſpectu noſtro, et poſſidendum
nobis dedit, noſtrum eſt. Num melior es 25
Balaco filio Sephor rege Moab? nunquid is
contendit cum Iſraelitis, aut litigavit cum
eis ob ullam ex his rebus, aut prælium vel
pugnam movit in eos hac de causâ. Dum 26
commorati ſunt Iſraelitæ in Heſbon et op-
pidis ejus, in Adavaid et oppidis ejus, et in
cunctis oppidis quæ ſunt prope Arnon, tre-
centis abhinc annis, quare non litigâſtis
neque petâſtis eo tempore? Verùm optimè 27
noſti me non eſſe modò tibi injurium; tu
tamen malum intentas, & cupis mecum
bellare: judicet Dominus potentiſſimus in-
ter filios Iſrael et inter filios Ammon. At 28
non audivit rex Ammonitarum verba
Jephtahi, nec pendit illa.

ספר שופטים : יא

,Ghilhad ad tranſivit & ,Domini ſpiritus Iphtach ſuper fuit Et
29 ותהי על־יפתח רוח יהוה ויעבר את־הגלעד
Miſpeh de & ,Ghilhad Miſpeh tranſivit & :Menaſſeh &
ואת־מנשה ויעבר את־מצפה גלעד וממצפה
votum Iphtach Vovitque .Hammon filios tranſivit Ghilhad
30 גלעד עבר בני עמון׃ וידר יפתח נדר
Hammon filios *dederis dando* Si : ait & ,DOMINO
ליהוה ויאמר אם־נתון תתן את־בני עמון
foribus è fuerit egreſſum quod ,egrediens erit Et : mea manu in
31 בידי׃ והיה היוצא אשר יצא מדלתי
filiis à pace in *me redeundo in* ,meum occurſum in meæ domus
ביתי לקראתי בשובי בשלום מבני
.*aſcenſionem* illud *faciam aſcendere* & ,DOMINO erit & ,Hammon
עמון והיה ליהוה והעליתיהו עולה׃
;*eos in* pugnandum ad Hammon filios ad Iphtach tranſivit Et
32 ויעבר יפתח אל־בני עמון להלחם בם
,Aroher ab eos percuſſit Et .ejus manu in DOMINUS eos *dedit &*
33 ויתנם יהוה בידו׃ ויכם מערער
,vinearum Abel ad uſque & ,civitates viginti ,Minith *te venire uſque &*
ועד־בואך מנית עשרים עיר ועד אבל כרמים
filiorum *faciebus* à Hammon filii ſunt humiliati & : valde magna plaga
מכה גדולה מאד ויכנעו בני עמון מפני בני
ecce & : ſuam domum ad Miſpah in Iphtach venit Et .Iſrael
34 ישראל׃ ויבא יפתח המצפה אל־ביתו והנה
tantùm & ; choris *in* & ,tympanis *in* ,ejus occurſum in *egrediens* ejus filia
בתו יצאת לקראתו בתפים ובמחלות ורק
,fuit Et .filia vel ,filius ſe ex ei non : unica ipſa
35 היא יחידה אין־לו ממנו בן או־בת׃ ויהי
Ahah : ait & ,ſua veſtimenta *laceravit &* ,eam *eum videre circa*
כראותו אותה ויקרע את־בגדיו ויאמר אהה
:me *turbantibus in* fuiſti tu & ,me feciſti incurvare incurvando ,mea filia
בתי הכרע הכרעתני ואת היית בעכרי
.*converti* potero non & ,DOMINUM ad meũ os *patefeci* ego &
ואנכי פציתי פי אל־יהוה ולא אוכל לשוב׃
,DOMINUM *ad* tuum os *patefeciſti* ,mi Pater : eum ad Dixitque
36 ותאמר אליו אבי פציתה את־פיך אל־יהוה
fecit poſtquam, tuo ore ex eſt egreſſum quemadmodũ ,mihi fac
עשה לי כאשר יצא מפיך אחרי אשר עשה
.Hammon filiis de tuis inimicis de ultiones DOMINUS tibi
לך יהוה נקמות מאיביך מבני עמון׃
relaxa : hoc verbum mihi Fiat : ſuum patrem ad Dixitque
37 ותאמר אל־אביה יעשה לי הדבר הזה הרפה
,montes ſuper deſcendam & ,ibo & ,menſibus duobus me à
ממני שנים חדשים ואלכה וירדתי על־ההרים
: ait Et .meæ *ſociæ* & ,ego *meas virginitates* ſuper flebo &
38 ואבכה על־בתולי אנכי ורעיתי׃ ויאמר
,ipſa ivit & : menſibus duobus eam dimiſitque ,Vade
לכי וישלח אותה שני חדשים ותלך היא
.montes ſuper *ſuas virginitates* ſuper flevit & ;ejus *ſociæ* &
ורעותיה ותבך על־בתוליה על־ההרים׃
,ſuum patrem ad eſt reverſa & ,menſium duorum *fine à* ,fuit Et
39 ויהי מקץ שנים חדשים ותשב אל־אביה
: virum cognoverat non ipſa & : voverat quod ſuum votum *ei* fecit &
ויעש לה את־נדרו אשר נדר והיא לא־ידעה איש
ibunt dies in diebus A .Iſrael in *ſtatutum* fuit &
40 ותהי־חק בישראל׃ מימים ימימה תלכנה
quatuor ,Ghilhaditæ Iphtach filiam alloquendum ad Iſrael filiæ
בנות ישראל לתנות לבת־יפתח הגלעדי ארבעת
.anno in diebus
ימים בשנה׃

Verſio VULG. LAT.

29 Factus eſt ergò ſuper Jephte
Spiritus Domini, & circuiens
Galaad, & Manaſſe, Maſpha
quoq; Galaad, & inde tranſi-
30 ens ad filios Ammon, Votum
vovit Domino, dicens; Si tra-
dideris filios Ammon in ma-
31 nus meas, Quicunque primus
fuerit egreſſus de foribus do-
mûs meæ, mihíque occurrerit
revertenti cum pace à filiis
Ammon, eum holocauſtum
32 offeram Domino. Tranſivítque
Jephte ad filios Ammon, ut
pugnaret contra eos: quos tra-
didit Dominus in manus ejus.
33 Percuſſitque ab Aroër uſque
dum venias in Mennith, vi-
ginti civitates, & uſque ad A-
bel, quæ eſt vineis conſita,
plagâ magnâ nimis: humilia-
tíque ſunt filii Ammon à fi-
34 liis Iſrael. Revertente autem
Jephte in Maſpha domum ſu-
am, occurrit ei unigenita fi-
lia ſua cum tympanis &
choris: Non enim habebat a-
35 lios liberos. Quâ viſâ, ſcidit
veſtimenta ſua, & ait; Heu
me, filia mea, decepiſti me, &
ipſa decepta es: aperui enim
os meum ad Dominum, &
36 aliud facere non potero. Cui
illa reſpondit; Pater mi, ſi
aperuiſti os tuum ad Do-
minum, fac mihi quodcunque
pollicitus es, conceſſâ tibi ul-
tione atque victoriâ de ho-
37 ſtibus tuis. Dixítque ad pa-
trem; Hoc ſolum mihi præſta
quod deprecor: Dimitte me
ut duobus menſibus circume-
am montes, & plangam vir-
ginitatem meam cum ſodali-
38 bus meis. Cui ille reſpondit,
Vade. Et dimiſit eam duobus
menſibus. Cúmque abiiſſet
cum ſociis ac ſodalibus ſuis,
flebat virginitatem ſuam in
39 montibus. Expletíſque duo-
bus menſibus, reverſa eſt ad
patrem ſuum: & fecit ei ſicut
voverat, quæ ignorabat vi-
rum. Exinde mos increbruit
in Iſrael, & conſuetudo ſer-
40 vata eſt: Ut poſt anni cir-
culum conveniant in unum
filiæ Iſrael, & plangant fi-
liam Jephte Galaaditæ die-
bus quatuor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ (ο) ἐγένετο ἐπὶ Ἰεφθάε πνεῦμα κυρίου, (π)
καὶ παρῆλθε τὸν Γαλαάδ, καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ παρ-
ῆλθε τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν
30 Ἀμμών. Καὶ ηὔξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ κυρίῳ,
καὶ εἶπεν, (ρ) Ἐὰν διδοὺς δῷς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμ-
31 μὼν (σ) ἐν τῇ χειρί μου, Καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευό-
μενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ (τ) ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου
μου εἰς (υ) συνάντησίν μου ἐν τῷ (φ) ἐπιστρέφειν
με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ (χ) υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἔσται τῷ
32 κυρίῳ, (ψ) ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. Καὶ (ω)
παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς (α) υἱοὺς Ἀμμὼν (β)
παρατάξασθαι πρὸς αὐτούς· καὶ παρέδωκεν αὐ-
33 τοὺς κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐ-
τοὺς ἀπὸ Ἀροὴρ (γ) ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνῶν
ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, καὶ ἕως Ἐβελχαρ-
μὶμ πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ (δ) συνε-
στάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσ-
34 ραήλ. Καὶ (ε) ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφὰ εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξε-
πορεύετο εἰς (ζ) ὑπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ
χοροῖς· καὶ (η) αὕτη ἦν μονογενὴς αὐτῷ· οὐκ
35 ἦν αὐτῷ ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ. Καὶ (θ) ἐ-
γένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτὸς, διέῤῥηξε τὰ ἱ-
μάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (ι) Ἆ ἆ, θυγάτηρ μου,
ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ τα-
ράχῳ μου, καὶ ἐγώ εἰμι ἤνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στό-
μα μου πρὸς κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέ-
36 ψαι. (κ) Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (λ) Πάτερ,
ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς κύριον; (μ) ποίησόν
μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ στόματός σου, (ν) ἐν
τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν
37 σου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμών. (ξ) Καὶ ἥδε εἶπε
πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, Ποιησάτω δὴ ὁ πα-
τήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἔασόν με δύο μῆ-
νας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄ-
ρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθένιά μου (ο) ἐγώ
38 εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. Καὶ εἶπε, Πο-
ρεύου. καὶ (π) ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. καὶ
ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ
ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη.
39 Καὶ ἐγένετο (ρ) ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν, καὶ
ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς. (σ) καὶ ἐποίη-
σεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο. καὶ αὕ-
τη οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ (τ) ἐγένετο εἰς πρόσταγ-
40 μα ἐν Ἰσραήλ· (υ) Ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας (φ)
ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν
θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου (χ) ἐπὶ τέσ-
σαρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

Et factus eſt ſuper Jephthæ ſpi- 29
ritus Domini, et præteriit Galaad
& Manaſſe, & (ſ) præteriit ſpe-
culam Galaad trans filios Am-
mon. Et vovit Jephthæ votum 30
Domino: et dixit; Si (t) dans dede-
ris mihi filios Ammon in manu
mea, Et erit, exiens, quicunq; ex- 31
ierit de janua domûs meæ in ob-
viam mihi, in revertendo me in
pace à filiis Ammon, & erit Do-
mino. (u) offeram eũ holocauſtoma.
Et tranſiit Jephthæ ad filios Am- 32
mon, pugnare adverſùs eos. Et
tradidit eos Dominus in ma-
nu ejus. Et percuſſit eos ab Aroer, 33
donec venias (x) uſq; Arnon, in
numero viginti civitates, & uſ-
que Ebel (y) Charmim plagam ma-
gnam valdè. Et (z) humiliati ſunt
filii Ammon à facie filiorũ Iſrael.
Et venit Jephthæ in Maſſepha in 34
domum ſuam. Et ecce filia ejus e-
grediebatur in occurſum in tym-
panis, & choris: & hæc erat
(aa) unigenita ei: non erat ei a-
lius (bb) filius, vel filia. Et factũ 35
eſt, ut vidit eam ipſe, diſcidit
veſtimenta ſua, & dixit; Ah ah,
filia mea, (cc) perturbatione per-
turbâſti me, & tu fuiſti in tur-
bamentum meum, & ego ipſe a-
perui contrà te os meum ad Do-
minum, & non potero revocare.
Illa verò dixit ad eum, Pater a- 36
peruiſti os tuum ad Dominum?
Fac mihi, quemadmodùm exiit
ex ore tuo, (dd) dùm faceret ti-
bi Dominus vindictam inimico-
rum tuorum de filiis Ammon. At- 37
que ipſa dixit ad patrem ſuum;
Faciat nunc pater meus verbum
hoc: permitte me duos menſes: &
ibo, & deſcendam (ee) ſuper mon-
tes: & plorabo ſuper virginalibus
meis, ego ipſa, & ſodales meæ.
Et dixit, Vade. Et dimiſit eam 38
duos menſes. Et ivit ipſa, & ſo-
dales ejus: & ploravit ſuper vir-
ginalibus ſuis ſuper montes. Et 39
factum eſt in fine duorum menſi-
um, et revertit ad patrẽ ſuũ: Et
fecit in ea votũ ſuũ, quod vove-
rat. Et ipſa non cognoverat virũ.
Et factum eſt in preceptũ in Iſ-
rael: Ex diebus in dies (ff) 40
ibant filiæ Iſrael lamentari fili-
am Jephthæ Galaaditæ ad qua-
tuor dies in anno.

MS.A. (ο) ἐγενήθη (π) καὶ διέβη τὴν γῆν Γαλαὰδ, καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ
διέβη τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν (ρ)
Ἐὰν παραδιδοὺς παραδῷς μοι (σ) ἐν χειρί (τ) ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ (υ) ἀπάν-
τησίν μου (φ) ἐπιστρέψαι (χ) τῶν υἱῶν (ψ) καὶ ἀνοίσω (ω) διέβη (α) τοὺς υἱ-
οὺς (β) τοῦ πολεμῆσαι πρὸς (γ) καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Σεμωεὶθ εἴκοσι πό-
λεις, ἕως Ἀβὲλ ἀμπελώνων πληγὴν (δ) ἐνετράπησαν (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἀπ-
άντησιν αὐτοῦ ἐν (η) αὕτη μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητή· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ πλὴν
αὐτῆς υἱὸς (θ) ἐγενήθη ἡνίκα εἶδεν αὐτὴν, καὶ διέῤῥηξεν (ι) Οἴμμοι θύγατέρ
μου, ἐμπεποδέστατη καὶ .... εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου,
ἐγὼ δὲ ἤνοιξα τὸ στόμα περὶ σοῦ πρὸς κύριον, (κ) Καὶ εἶπεν (λ)
Πάτερ μου, εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας (μ) ποίει μοι (ν) ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησέν σοι κύριος
ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου ἐκ τῶν (ξ) Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς ....
ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἔασόν (ο) καὶ ἐγὼ καὶ αἱ συνεταιρίδες (π) ἐξαπέστειλεν
(ρ) μετὰ τέλος δύο μηνῶν, καὶ ἀνέκαμψεν πρὸς (σ) καὶ ἐπετέλεσεν Ἰεφθάε τὴν (τ)
ἐγενήθη (υ) Ἐξ ἡμερῶν (φ) συνεπορεύοντο αἱ θυγατέρες (χ) τέσσαρας ἡμέρας

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ושרת על יפתח רוח גבורא מן קדם יי ועבר ית גלעד וית מנשה ועבר ית מצפיא דגלעד
30 וממצפיא דגלעד עבר בני עמון׃ וקים יפתח קים קדם יי ואמר אם ממסר תמסר ית בני
31 עמון בידי׃ ויהי דיפוק מפק בר מדשי ביתי לקדמותי כד אתוב בשלם מבני עמון ויהי
32 קדם יי ואסקניה עלתא׃ ועבר יפתח לות בני עמון לאגחא קרבא בהון ומסרנון יי בידיה׃
33 ומחנון מערער עד מעלנא דמנית עשרין קרוין ועד מישר כרמיא מחתא רבתא לחדא
34 ואתברו בני עמון מן קדם בני ישראל׃ ואתא יפתח למצפיא לביתיה והא ברתיה נפקת
35 לקדמותיה בתופין ובחנגין ולחוד היא יחידה לית ליה מניה בר או ברת׃ והוה כד
חזי יתה ובזע ית לבושוהי ואמר וי ברתי אכרעא אכרעתני ואת הוית בעכרי ואנא פתחית
36 פומי בנדר קדם יי ולא אכול למתב׃ ואמרת ליה אבא פתחתא פומך בנדר קדם יי עביד
37 לי כמא די נפק מפומך בתר דעבד לך יי פורענותא מבעלי דבבך מבני עמון׃ ואמרת
לאבוהא יתעביד לי פתגמא הדין שבוק מני תרין ירחין ואהך ואתנגיד על טוריא ואבכא
38 על בתולי אנא וחברתי׃ ואמר איזילי ושלח יתה תרין ירחין ואזלת היא וחברתיה ובכת
39 על בתולהא על טוריא׃ והוה מסוף תרין ירחין ותבת לות אבוהא ועבד לה ית נדריה
דינדר והיא לא ידעת גבר והות לגזירא בישראל׃ תוספת בדיל דלא לאסקא
גבר ית בריה וית ברתיה לעלתא כמא דעבד יפתח גלעדאה ולא שאל לפינחס
40 כהנא ואלו שאיל לפינחס כהנא הוה פריק יתה בדמין׃ מזמן לזמן אזלן בנת
ישראל לאלאה לבת יפתח גלעדאה ארבעא יומין בשתא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manſit ſuper Jiphthahh ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominũ, & tranſi- 29
vit Gilghad & Menaſſe; & tranſivit Miſzpeia Gilghad, & ex Miſz-
peia Gilghad tranſivit filios Ghamon. Et juravit Jiphthahh juramen- 30
tum ante Dominum, & dixit: Si tradere trades filios Ghamon in manu
mea. Et erit quod egredietur egrediens extra à portis domus meæ ad oc- 31
curſum meum, quando revertar in pace à filiis Ghamon; & erit ante Do-
minum, & aſcendere faciam id holocauſtum. Et tranſivit Jiphthahh ad 32
filios Ghamon, ad ineundum bellum in eis; & tradidit eos Dominus in
manu ejus. Et percuſſit eos à Gharogher, & uſque ad introitum Mi- 33
nith, viginti urbes, & uſque ad planiciem vinearum percuſſionẽ magnam
valdè; & fracti ſunt filii Ghamon *ab*-ante filios Iſrael. Et venit Jiph- 34
thahh ad Miſzpeia domum ſuam, & ecce filia ejus *exiit* ad occurſum
ejus in tympanis, & in choris; & tantum illa unica, non erat ei *ex ſe* fi-
lius aut filia. Et fuit cùm vidit eam, & ſcidit veſtes ſuas: & dixit, Heu 35
filia mea, curvare faciens curvare feciſti me, & tu fuiſti in conturbatori-
bus meis: & ego aperui os meum in voto ante Dominum, & non potero
ad revertendum. Et dixit ei, Pater mi, aperuiſti os tuum in voto ante 36
Dominũ, fac mihi ut id quod exiit ex ore tuo, poſtquam fecit tibi Deus
ultiones ex auctoribus inimicitiarum tuarum ex filiis Ghamon. Et di- 37
xit patri ſuo, Fiat mihi verbum hoc, remitte à me duobus menſibus: &
ibo & extrahar ſuper montes, & lugebo ſuper virginitatem meam, ego
& ſociæ meæ. Et dixit, Ito: & dimiſit eam duobus menſibus: & ivit il- 38
la & ſociæ ejus; & luxit ſuper virginitatem ſuam ſuper montes. Et fuit 39
à fine duorum menſium, & rediit ad patrem ſuum: Et fecit illi votum ſu-
um quod vovit: et illa non cognovit virum, & fuit ad ſtatutum in Iſ-
rael [*Additio:*] *ut non aſcendere faceret vir filium ſuum aut filiam ſuam*
in holocauſtum, ſicut fecit Jiphthahh Gilghadæus, & non conſuluit Pin-
hhas ſacerdotem: Et ſi conſuluiſſet Pinhhas ſacerdotem, redemiſſet eam
pecuniis. A tempore in tempus venerunt filiæ Iſrael ad lamentandum filiæ Jiphthahh Gilghadæi quatuor diebus in anno. 40

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܬ ܥܠ ܢܦܬܚ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܒܪ ܠܓܠܥܕ ܘܠܡܢܫܐ. ܘܥܒܪ 29
ܠܡܨܦܝܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܡܢ ܡܨܦܝܐ ܕܓܠܥܕ. ܥܒܪ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܢܕܪ 30
ܢܦܬܚ ܢܕܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܡܫܠܡܘ ܬܫܠܡ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܐܝܕܝ.
* ܡܢ ܕܢܦܘܩ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܝ ܠܐܘܪܥܝ: ܡܐ ܕܗܦܟܬ ܒܫܠܡܐ ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 31
ܢܗܘܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܣܩܝܘܗܝ ܥܠܬܐ. * ܘܥܒܪ ܢܦܬܚ ܥܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܬܟܬܫܘ 32
ܥܡܗܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܡܢ ܥܕܘܥܝܪ ܘܥܕܡܐ 33
ܠܡܥܠܢܐ ܕܡܟܝܪ: ܥܣܪܝܢ ܩܘܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܟܪܡܝܢ. ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ
ܛܒ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܐ ܢܦܬܚ ܠܡܨܦܝܐ 34
ܠܒܝܬܗ. ܘܗܐ ܒܪܬܗ ܢܦܩܐ ܠܐܘܪܥܗ ܒܛܒܠܐ ܘܒܨܢܨܠܐ. ܘܗܝ ܝܚܝܕܝܬܐ ܗܘܬ
ܠܗ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܐܘ ܒܪܬܐ ܠܒܪ ܡܢܗ. * ܘܟܕ ܚܙܝܗ. ܨܪܐ 35
ܢܚܬܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܐܘܗ ܒܪܬܝ: ܡܚܒܠܘ ܚܒܠܬܝܢܝ. ܘܐܢܬܝ ܗܘܝܬܝ ܝܘܡܢܐ ܡܢ
ܡܚܒܠܢܝ. ܕܗܐ ܐܢܐ ܦܬܚܬ ܦܘܡܝ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܗܦܘܟ.
* ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܒܪܬܗ. ܐܒܝ. ܦܬܚܬ ܦܘܡܟ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܥܒܕ ܠܝ ܐܝܟ 36
ܡܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܦܘܡܟ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝܐ ܬܒܥܬܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ.
ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪܬ ܠܐܒܘܗ. ܒܠܚܘܕ ܥܒܕ ܠܝ ܗܕܐ. ܐܪܦܝܢܝ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ 37
ܘܐܪܕܐ ܘܐܗܠܟ ܥܠ ܛܘܪܐ. ܘܐܒܟܐ ܥܠ ܒܬܘܠܘܬܝ. ܐܢܐ ܘܚܒܪܬܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠܝ. 38
ܘܫܒܩܗ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ. ܘܐܙܠܬ ܗܝ ܘܚܒܪܬܗ. ܘܒܟܬ ܥܠ ܒܬܘܠܘܬܗ ܥܠ ܛܘܪܐ.
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ. ܗܦܟܬ ܠܘܬ ܐܒܘܗ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܢܕܪܐ ܕܢܕܪ. ܘܗܝ ܠܐ 39
ܝܕܥܬ ܓܒܪܐ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܬܐ ܒܝܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܐܙܠܢ 40
ܗܘܝ ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܐܠܝܢ ܥܠ ܒܪܬܗ ܕܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ ܐܪܒܥܐ
ܝܘܡܝܢ ܒܫܢܬܐ.

* Fuit autem ſuper Nephtah Spiritus Domini, 29 tranſivítque ad Gelaad & ad Manaſſe, tum tranſiit ad Maſphia Gelaadis, à Maſphia Gelaadis tranſivit ad Ammonitas. (Voverat 30 autem Nephtah votum Domino, & dixerat, Si omnino tradideris Ammonitas in manus meas, Qui prodierit è foribus 31 domûs meæ in occurſum meum cùm ſalvus rediero ex Ammonitis, Domini erit, offerámque illum in holocauſtum.) Tranſivit 32 inquam, Nephtah ad Ammonitas ut prælium inſtitueret cum eis; tradidítque eos Dominus in manum ipſius: Et 33 percuſſit eos ab Adoir uſque ad ingreſſum Machir, civitates viginti, & uſque ad Abel-Charmin, plagâ magnâ admodum: ſic confracti fuerant Ammonitæ coram Iſraelitis. Deinde redeunte Nephtah Maſphiam 34 in domum ſuam, ecce filia ejus egreditur obviàm illi cum tympanis & ſiſtris: eaque unica erat ipſi, nec filium aut filiam habebat præter illam. Hanc cùm vidiſſet, 35 ſcidit veſtimenta ſua, & ait, Heu filia mea, deſtruendo me deſtruxiſti, & tu hodiè facta es ex deſtructoribus meis: nam ecce ego aperui os meum ad Deum, nec poſſum me retractare. Dixit illi filia 36 ipſius, Pater mi, aperuiſti os tuum ad Deum, fac mihi juxta id quod egreſſum eſt de ore tuo, quandoquidem præſtitit tibi Dominus ultionem de hoſtibus tuis, *nempe* de Ammonitis. Deinde dixit patri 37 ſuo, Tantummodò hoc mihi concede: dimitte me duobus menſibus, ut eam ambulatum ſuper montes, defleámque virginitatem meam unà cum ſodalibus meis. Qui dixit ei, Vade: dimiſitque eam duobus 38 menſibus: Sic abiit illa cum ſodalibus ſuis, deflevítque virginitatem ſuam ſuper montes. Et poſt duos menſes rediit ad 39 patrem ſuum, qui fecit ei juxta votum quod voverat. Hanc autem nullus vir cognoverat: eadémque facta eſt inſignis inter Iſraelitas; Ita ut præſtitutis temporibus 40 euntes filiæ Iſrael flerent lugeréntque filiam Nephtah Gelaaditis, quatuor diebus quotannis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فالهم يفتاح من روح الرب * فجاز الى جلعاد ومنسا * وعبر الى مصفيا التي بجلعد * وحارب بني 29
عمون * ونذر يفتاح نذرا للرب وقال * يا رب انت ان دفعت بني عمون في يدي وظفرني بهم * 30
من خرج من باب بيتي يستقبلني اذا رجعت سالما من محاربة بني عمون * يكون للرب 31
قربانا * اقربه له ذبيحة * وجاز يفتاح الى بني عمون ليحاربهم * فاظفره الرب بهم * وهزمهم من 32 33
عرعرا الى مدخل منيث * عشرون قرية * وقتل منهم مقتلة عظيمة * وانكسر بنو
عمون * فانهزموا من بين يدي بني اسرائيل * ورجع يفتاح الى مصفيا الى منزله * واذا 34
ابنته قد خرجت تستقبله بالطبول المربعة والدفوف * فرحا منها بسلامته وظفره * وكانت
وحيدته * ولم يكن له ولد غيرها * فلما راها مزق ثيابه وقال * يا بنتي وكبدي 35
اهلكتني * وانت اليوم كنت ممن اهلكني * لاني فتحت فمي ونذرت لله نذرا * ولست
اقدر ارجع عما نذرت * قالت له ابنته * ان كنت فتحت فاك بين يدي الرب ونذرت * 36
فاصنع بي كما تفوهت به * ولا تغدر بالرب * اذ انتقم الرب لك من اعدايك بني عمون
* ثم قالت لابيها * اصنع بي هذه الخصلة واقضي لي هذه الشهوة * بان تمهلني 37
شهرين انطلق واتردد في الجبال * وابكي على بتوليتي وشبابي انا وصواحباتي * قال لها 38
انطلقي * وارجاها شهرين * وانطلقت هي وصواحباتها العذارى * وبكت على بتوليتها
وشبابها على الجبال * ومن بعد شهرين رجعت الى ابيها * وصنع بها كالنذر الذي انذر * 39
وكانت عذرى لم يمسسها رجل * وصارت ءاية بين بني اسرائيل * وفي كل حول في ذلك 40
الوقت كان بنات اسرائيل ينطلقن ويبكين على ابنة يفتاح الجلعادي اربعة
ايام في كل سنة *

* *Afflatus itaque Jephtah ſpiritu Domini* 29 *tranſiit ad Galaad & Manaſſen, &* inde *tranſiens ad Maſphia quæ eſt in Galaad, bellum commiſit contra Ammonitas. (Voverat autem Jephtah votum Do-* 30 *mino, & dixerat, O mi Domine, ſi dederis Ammonitas in manus meas, hiſque potitus fuero, Quicunque egredietur ab* 31 *oſtio domûs meæ obvius mihi incolumi redeunti à bello Ammonitarum, erit in oblationem Domino, offeramque eum ipſi in ſacrificium.) Tranſiit, inquam, Jephtah* 32 *ad filios Ammon ut oppugnaret eos, fecitque eum Dominus voti compotem de illis: Et debellavit eos ab Araara uſque ad* 33 *ingreſſum Manith, viginti oppida; & occidit illos cæde magnâ. Confractis igitur Ammonitis, deque medio filiorum Iſrael debellatis, Reverſus eſt Jephtah* 34 *ad Maſphiam in domicilium ſuum, & ecce filia ipſius jam prodierat in occurſum ejus cum ſiſtris quadratis ac tympanis, læta de ipſius incolumitate & victoriâ: (erat autem hæc unica ejus filia, nec ullam habebat prolē præter ipſam.) Quam* 35 *cùm vidiſſet, laceravit veſtes ſuas, & ait, Heus filia mea & viſcera mea, extinxiſti me, túque hodiè facta es de extinguentibus me; quoniam aperui os meum, & votum Deo vovi, nec revocare poſſum quod vovi. Reſpondit ei filia ejus,* 36 *Qua doquidem aperuiſti os tuum coram Domino, & voviſti, decerne de me prout locutus es; néve Dominum fraudes, quum ultus ſit tibi Dominus inimicos tuos Ammonitas. Præterea dixit patri* 37 *ſuo, Hanc mihi rem facito, & huic optato meo annue; ut* ſcilicet *des mihi duorum menſium prorogationem, quibus abeam deambulatum per montes, meamque virginitatem & adoleſcentiam unà cum* puellis *amicis meis ploratum. Ait* 38 *illi, Vade: & dimittens eam duobus menſibus, abiit ipſa & virgines amicæ ipſius, luxitque virginitatem & pubertatem ſuam ſuper montes. Exactis verò* 39 *duobus menſibus reverſa eſt ad patrem ſuum, qui fecit illi juxta votum quod voverat: erat autem virgo quam nemo tetigerat; & facta eſt prodigium inter filios Iſrael. Et ſingulis annis pari tem-* 40 *pore ibant filiæ Iſraelis, & lamentabantur ac lugebant filiam Jephtah Galaaditis, quatriduo ſingulis annis.*

ספר שופטים : יב

CAP. XII יב

:Iphtach ad dixerũtque ;aquilonẽ ad transivit &,Ephraim vir *est accitus* Et
1 וַיִּצָּעֵק אִישׁ אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר צָפוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח
,vocâsti non nos & ,Hammon filiis *in* pugnandum ad transisti Quare
מַדּוּעַ עָבַרְתָּ לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי־עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ
Iphtach Dixitque .igni *in te super* comburemus tuã domũ ?tecum *eundũ ad*
2 לָלֶכֶת עִמָּךְ בֵּיתְךָ נִשְׂרֹף עָלֶיךָ בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח
:valde Hammon filii &,me' popul' &,ego fui rixæ Vir : eos ad
אֲלֵיהֶם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעַמִּי וּבְנֵי־עַמּוֹן מְאֹד
vidi Et .eorum manu è me servâstis non & : vos *accivi* &
3 וָאֶזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא־הוֹשַׁעְתֶּם אוֹתִי מִיָּדָם׃ וָאֶרְאֶה
transivi & ,mea *vola* in meã animam posui & ,*salvans tu* non quòd
כִּי־אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ וָאָשִׂימָה נַפְשִׁי בְכַפִּי וָאֶעְבְּרָה
quid ut Et .mea manu in Dominus eos *dedit* & ; Hammon filios ad
אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדִי וְלָמָּה
Iphtach congregavit Et ? me *in* pugnandũ ad hac die me ad ascendistis
4 עֲלִיתֶם אֵלַי הַיּוֹם הַזֶּה לְהִלָּחֶם בִּי׃ וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח
viri pcusserunt & :Ephraim cum pugnavit &,Ghilhad viros omnes
אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם אֶת־אֶפְרָיִם וַיַּכּוּ אַנְשֵׁי
Ghilhad vos Ephraim *Evasores* : dixerunt quia ;Ephraim Ghilhad
גִלְעָד אֶת־אֶפְרַיִם כִּי אָמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם אַתֶּם גִּלְעָד
Ghilhad cepit Et .Menasseh medio in ,Ephraim medio in
5 בְּתוֹךְ אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה׃ וַיִּלְכֹּד גִּלְעָד אֶת־
,Ephraim *evasores* dicebant *quòd* ,fuit Et .Ephraim ipsi Jarden *transitus*
מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְאֶפְרָיִם וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם
? tu Ephratæus Num : Ghilhad viri ei dicebant & : Transibo
אֶעֱבֹרָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי־גִלְעָד הַאֶפְרָתִי אַתָּה
dicebat & : Sciboleth nunc Dic : ei Dicebantque .Non : dicebat &
6 וַיֹּאמֶר לֹא׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֱמָר־נָא שִׁבֹּלֶת וַיֹּאמֶר
eũ jugulabãt &,eum apprehendebãt & :sic loqui *dirigebat* non & ; Siboleth
סִבֹּלֶת וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ
quadraginta Ephraim de illo tempore in *cecidit* &:Jarden *transitus* ad
אֶל־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן וַיִּפֹּל בָּעֵת הַהִיא מֵאֶפְרַיִם אַרְבָּעִים
:annis sex Israel Iptach judicavit Et .millia duo &
7 וּשְׁנַיִם אָלֶף׃ וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים
Ghilhad civitatibus in est sepultus ac ,Ghilhadites Iphtach est mortuus &
וַיָּמָת יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי וַיִּקָּבֵר בְּעָרֵי גִלְעָד׃
ei *fuit* Et .Bethlechem de Ibsan Israel eum post judicavit Et
8 וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל אִבְצָן מִבֵּית לָחֶם׃ וַיְהִי־לוֹ
9 filias triginta & ,foras misit filias triginta & ;filii triginta
שְׁלֹשִׁים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת שִׁלַּח הַחוּצָה וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת
.annis septem Israel judicavitque :foris de suis filiis adduxit
הֵבִיא לְבָנָיו מִן־הַחוּץ וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שֶׁבַע שָׁנִים׃
eum post judicavit Et .Bethlechem in est sepultus &,Ibsan est mortuus Et
10 וַיָּמָת אִבְצָן וַיִּקָּבֵר בְּבֵית לָחֶם׃ וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו
11 decem Israel judicavitque :Zebulonites Elon Israel
אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׂר
Ajalon in est sepultus & ,Zebulonites Elon est mortuus Et .annis
12 שָׁנִים׃ וַיָּמָת אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּאַיָּלוֹן
Habdon ,Israel eum post judicavit Et .Zebulon terra in
13 בְּאֶרֶץ זְבוּלֻן׃ וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן
,filii quadraginta ei *fuit* & .Pirhathonites Hillel filius
14 בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי׃ וַיְהִי־לוֹ אַרְבָּעִים בָּנִים
:pullos septuaginta super equitantes filiorum filii triginta &
וּשְׁלֹשִׁים בְּנֵי בָנִים רֹכְבִים עַל־שִׁבְעִים עֲיָרִם
est mortuus Et .annis octo Israel judicavitque
15 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים׃ וַיָּמָת
,Pirhathon in est sepultus ac ,Pirhathonites Hillel filius Habdon
עַבְדּוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּפִרְעָתוֹן
.Hamalechitarum monte in ,Ephraim terra in
בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֲמָלֵקִי׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XII.

1 ECce autem in Ephraim orta est seditio: nam transeuntes
contra Aquilonẽ, dixerunt ad
Jephte; Quarè vadens ad pugnã contra filios Ammon, vocare nos noluisti, ut pergerem'
tecũ? Igitur incendemus domũ
2 tuam. Quibus ille respondit,
Disceptatio erat mihi & populo meo contra filios Ammon vehemens: vocavíq; vos,
ut præberetis mihi auxiliũ, &
3 facere noluistis. Quod cernens
posui animã meam in manibus
meis, transivíque ad filios Ammon, & tradidit eos Dñs in
man' meas. Quid commerui, ut
adversùm me consurgatis in
4 prælium? Vocatis itaque ad se
cunctis viris Galaad, pugnabat
contra Ephraim: pcusserúntq;
viri Galaad Ephraim, quia dixerat; Fugitivus est Galaad de
Ephraim, & habitat in medio
5 Ephraim & Manasse. Occupaverúntq; Galaaditæ vada Jordanis, per quæ Ephraim reversur' erat. Cúmq; venisset ad ea
de Ephraim numero, fugiens,
atque dixisset; Obsecro ut me
transire pmittatis: dicebant ei
Galaaditæ; Numquid Ephrathæus es? quo dicente; Non
6 sum: Interrogabant eum; Dic
ergò Scibboleth, q interpretatur Spica. Qui respondebat,
Sibboleth: eâdem literâ spicã
exprimere non valens. Statímque apprehensũ jugulabant in
ipso Jordanis transitu. Et ceciderũt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo mil-
7 lia. Judicavit itaq; Jephte Galaadites Israel sex annis: & mortuus est, ac sepultus in civitate
8 sua Galaad. Post hunc judicavit Israel Abesan de Bethlehẽ:
9 Qui habuit triginta filios, &
totidẽ filias, quas emittens foràs, maritis dedit, & ejusdẽ numeri filiis suis accepit uxores,
introducens in domum suam.
Qui septem annis judicavit Is-
10 rael. Mortuúsq; est, ac sepultus
11 in Bethlehẽ. Cui successit Ahialon Zabulonites: & judicavit
12 Israel decẽ annis. Mortuúsque
13 est, ac sepult' in Zabulon. Post
hunc judicavit Israel Abdon,
14 filius Illel, Pharathonites: Qui
habuit quadraginta filios, &
triginta ex eis nepotes, ascẽdẽtes super septuaginta pullos asinarũ: et judicavit Israel octo
15 annis. Mortuúsq; est, ac sepult'
in Pharathon terræ Ephraim,
in monte Amalec.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϐ΄.

1 (α) ΚΑὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραίμ, καὶ παρῆλθαν εἰς Βορρᾶν, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰεφθάε, (β)
Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμών, καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ;
τὸν οἶκόν σου (γ) ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί.
2 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθάε, (δ) Ἀνὴρ μαχητὴς ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, (ε) καὶ οἱ υἱοὶ
Ἀμμὼν σφόδρα· καὶ ἐβόησα (ζ) ὑμᾶς, καὶ οὐκ
3 ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ εἶδον ὅτι (η)
οὐκ εἶ σωτήρ, καὶ ἔθηκα τὴν ψυχήν μου (θ) ἐν χειρί
μου, καὶ (ι) παρῆλθον πρὸς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ (κ) ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος (λ) ἐν χειρί μου. καὶ (μ) εἰς
τί ἀνέβητε ἐπ᾽ ἐμὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ πα-
4 ρατάξασθαι ἐν ἐμοί; Καὶ συνέστρεψεν Ἰεφθάε
πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλαάδ, (ν) καὶ παρετάξατο τῷ Ἐφραίμ. καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραίμ, ὅτι εἶπαν, Οἱ (ξ) διασωζόμενοι
τοῦ Ἐφραίμ, ὑμεῖς Γαλαὰδ (ο) ἐν μέσῳ τοῦ Ἐ-
5 φραίμ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Μανασσῆ. Καὶ προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου
τοῦ Ἐφραίμ. (π) καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι Ἐφραίμ, Διαβῶμεν. καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ
ἄνδρες Γαλαάδ, (ρ) Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; καὶ εἶ-
6 πεν, Οὔ. Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Εἰπὸν δὴ στάχυς. καὶ
οὐ κατηύθυνεν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· καὶ ἐπελάβοντο
(σ) αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς τὰς διαβάσεις
τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἔπεσαν (τ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
ἀπὸ Ἐφραίμ δύο καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες.
7 Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραὴλ ἓξ ἔτη. καὶ
ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἐτάφη (υ)
8 ἐν πόλει αὐτοῦ Γαλαάδ. Καὶ ἔκρινε μετ᾽ αὐτὸν
9 τὸν Ἰσραὴλ (φ) Ἀβαισὰν ἀπὸ Βηθλεέμ. Καὶ
ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα (χ) θυγατέρες, ἃς ἐξαπέστειλεν ἔξω, καὶ τριάκοντα
θυγατέρας εἰσήνεγκεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν.
10 καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη. Καὶ (ψ) ἀπέθα-
11 νεν Ἀβαισάν, καὶ ἐτάφη ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἔκρινε μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ (ω) Αἰλὼμ ὁ Ζαβου-
12 λωνίτης δέκα ἔτη. Καὶ ἀπέθανεν (α) Αἰλὼμ
ὁ Ζαβουλωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν γῇ
13 Ζαβουλών. Καὶ ἔκρινε μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ (β)
14 Ἀβδὼν υἱὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης. Καὶ ἦσαν
αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα (γ) υἱῶν
υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους. καὶ
15 ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτὼ ἔτη. Καὶ ἀπέθανεν
(δ) Ἀβδὼν υἱὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης, καὶ
ἐτάφη ἐν (ε) Φαραθὼν ἐν γῇ Ἐφραίμ ἐν (ζ)
ὄρει τοῦ Ἀμαλήκ.

CAP. XII.

ET clamavit vir Ephræm, & 1
transierunt ad (a) Aquilonẽ: &
dixerũt ad Jephthæ; Propter quid
transisti pugnare in filios Ammõ,
& nos non vocâsti ire tecum?
Domũ tuã incendem' super te in
igni. Et dixit ad eos Jephthæ; Vir 2
pugnator erã ego, & popul' meus: & filii Ammon (b) valdè. Et
clamavi vos: & non salvâstis me
de manu eorũ. Et vidi, quia non 3
(c) es salvator: & posui animam
meã in manu mea, & transii ad
filios Ammon: & dedit eos Dominus in manu mea. Et ad quid
ascendistis super me in die hac,
ad pugnandũ in me? Et conglo- 4
bavit Jephthæ omnes viros Galaad, & conflixit cũ Ephræm. Et
percusserunt viri Galaad ipsum
Ephræm, quia dixerunt; (d) Evasores ipsius Ephræm vos Galaad,
in medio ipsius Ephræm, & in
medio ipsi' Manasse. Et præoccu-
pavit Galaad transitus Jordanis 5
ipsius Ephræm. Et (e) dicebant eis
ii, qui evaserant de Ephræm,
Transeam'. Et dixerunt eis viri
Galaad, Nunquid Ephrathites es?
Et dixit, Non. Et dixerunt ei, Dic 6
nunc (f) spica. Et non dirigebat
loqui sic. Et apprehendebant eum:
& (g) immolabant eũ ad transitus Jordanis. Et ceciderunt in
tempore illo de Ephræm duo &
quadraginta millia. Et judicavit 7
Jephthæ Israel sex annis. Et mortuus est Jephthæ Galaadites: &
sepultus est in civitate sua Ga-
laad. Et post eũ judicavit Israel 8
Abæssan de Bethleem. Et erant ei 9
triginta filii, & triginta filiæ,
quas emisit forás: & triginta filias introduxit filiis suis deforis.
Et judicavit Israel septẽ annis.
Et mortu' est Abæssan: & sepul- 10
tus est in Bethleẽ. Et judicavit post 11
eũ Israel Ælom Zabulonites de-
cẽ annis. Et mortuus est Ælom 12
Zabulonites: & sepult' est in Æ-
lom (b) in terra Zabulon. Et judi- 13
cavit post eũ Israel Abdon filius
Ellel Pharathonites. Et erant ei 14
quadraginta filii, et triginta filiorũ filii inscendentes super septu-
aginta pullos. Et judicavit Israel 15
octo annis. Et mortuus est Abdon
filius Ellel Pharathonites: & sepultus est in Pharathon in terra
Ephræm in monte ipsi' Amalec.

MS.A. (α) Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἐφραίμ, καὶ ἦλθον εἰς Κεφεινά, καὶ εἶπον (β) Τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν ἐν τοῖς υἱοῖς (γ) ἐμπρήσομεν ἐν πυρί. (δ) Ἀνὴρ ἀντιδικῶν ἤμην (ε) καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ἐταπείνουν με σφόδρα· (ζ) πρὸς ὑμᾶς, (η) οὐκ ἦν ὁ σώζων, καὶ ἐθέμην τὴν (θ) ἐν τῇ χειρί (ι) διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς (κ) παρέδωκεν (λ) ἐνώπιόν μου (μ) ἵνα τί ἀνέβητε πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοί; Καὶ συνήθροισεν Ἰεφθάε (ν) καὶ ἐπολέμει τὸν Ἐφραίμ. (ξ) διασεσωσμένοι (ο) ἐμ μέσῳ Ἐφραίμ, καὶ ἐμ μέσῳ Μαννασσῆ. Καὶ προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ (π) καὶ ἐγενήθη ὅτι εἶπαν οἱ διασεσωσμένοι τοῦ Ἐφραίμ, (ρ) Μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφραίμ; καὶ εἶπαν, Οὐκ ἐσμέν. Καὶ εἶπον αὐτοῖς, Εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ * κατηύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· (σ) αὐτοῦ, καὶ σφάζουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς (τ) ἐξ Ἐφραίμ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο * τεσσεράκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ (υ) ἐν τῇ πόλει (φ) Ἐσεβὼν ἐκ Βαιθλεέμ. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ (χ) θυγατέρες ἐξαπεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναῖκες εἰσήγαγεν τοῖς (ψ) ἀπέθανεν ἐν Ἐσεβών, καὶ (ω) Αἰλὼν ὁ Ζαβουνίτης, καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ δέκα (α) Αἰλὼν ὁ Ζαβουνίτης ἐν Αἰλείμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ (β) Λαβδὼμ υἱὸς Σελλὴμ ὁ Φραθωνίτης. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσεράκοντα (γ) υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ (δ) Λαβδὼμ υἱὸς Σελλὴμ ὁ Φραθωνίτης, (ε) Φρααθὼν (ζ) ὄρει Λανάκ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יב

1 וְאִתְכְּנַשׁ אֱנָשׁ אֶפְרַיִם וַעֲבַר לִצְפּוּנָא וַאֲמַרוּ לְיִפְתָּח מָא דֵין עֲבַדְתָּא לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי
2 עַמּוֹן וְלָנָא לָא קְרֵיתָא לְמֵיזַל עִמָּךְ בֵּיתָךְ נוֹקִיד עֲלָךְ בְּנוּרָא׃ וַאֲמַר יִפְתָּח לְהוֹן אֱנָשׁ דִּין
3 הֲוֵיתִי אֲנָא וְעַמִּי וּבְנֵי עַמּוֹן לַחֲדָא וּבְעֵית אֲנָא מִנְּכוֹן וְלָא פְּרַקְתּוּן יָתִי מִידֵיהוֹן׃ וַחֲזֵית אֲרֵי
לֵיתָךְ פָּרִיק וּמְסָרִית נַפְשִׁי כְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא וַעֲבָרִית לְוָת בְּנֵי עַמּוֹן וּמְסַרְנוּן יְיָ בִּידִי
4 וּלְמָא סְלֵיקְתּוּן לְוָתִי יוֹמָא דֵין לְאַגָּחָא קְרָבָא בִי׃ וּכְנַשׁ יִפְתָּח יָת כָּל אֱנָשֵׁי גִלְעָד וְאַגִּיחַ
קְרָבָא עִם דְּבֵית אֶפְרַיִם וּמְחוֹ אֱנָשֵׁי גִלְעָד יָת דְּבֵית אֶפְרַיִם אֲרֵי אֲמַרוּ מְשֵׁיזְבַיָּא דְבֵית
5 אֶפְרַיִם מָה אַתּוּן חָשְׁבִין דְּבֵית גִּלְעָד בְּגוֹ בֵית אֶפְרַיִם בְּגוֹ בֵית מְנַשֶּׁה׃ וַאֲחַדוּ דְבֵית גִּלְעָד
יָת מְגִיזַת יַרְדְּנָא עַל דְּבֵית אֶפְרַיִם וַהֲוָה כַּד אֲמַר חַד מִמְּשֵׁיזְבַיָּא דְבֵית אֶפְרַיִם אֶעְבַּר
6 וְאָמְרִין לֵיהּ אֱנָשֵׁי גִלְעָד אֶפְרָתִי אַתְּ וַאֲמַר לָא׃ וְאָמְרִין לֵיהּ אֱמַר כְּעַן שׁוּבַּלְתָּא וַאֲמַר
סוּבַּלְתָּא וְלָא מְתַקִּין לְמַלָּלָא כֵן וְאָחֲדִין לֵיהּ וְנָכְסִין לֵיהּ בִּמְגִיזַת יַרְדְּנָא וְאִתְקְטִלוּ בְּעִדָּנָא
7 הַהִיא מֵאֶפְרַיִם אַרְבְּעִין וּתְרֵין אַלְפִין׃ וְדָן יִפְתָּח יָת יִשְׂרָאֵל שִׁית שְׁנִין וּמִית יִפְתָּח
8 גִּלְעָדָאָה וְאִתְקְבַר בְּקִרְוֵי גִלְעָד׃ וְדָן בַּתְרוֹהִי יָת יִשְׂרָאֵל אִבְצָן דְּמִבֵּית לָחֶם׃ וַהֲוָה לֵיהּ
9 תְּלָתִין בְּנִין וּתְלָתִין בְּנָן שְׁלַח לְבָרָא וּתְלָתִין בְּנָן כַּלָּן אָעֵיל לִבְנוֹהִי מִן בָּרָא וְדָן יָת
10 יִשְׂרָאֵל שְׁבַע שְׁנִין׃ וּמִית אִבְצָן וְאִתְקְבַר בְּבֵית לָחֶם׃ וְדָן בַּתְרוֹהִי יָת יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן דְּמִבֵּית
11
12 זְבוּלֻן וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל עֲסַר שְׁנִין׃ וּמִית אֵילוֹן דְּבֵית זְבוּלֻן וְאִתְקְבַר בְּאַיָּלוֹן בְּאַרַע זְבוּלֻן׃ וְדָן
13 בַּתְרוֹהִי יָת יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן בַּר הִלֵּל דְּמִפִּרְעָתוֹן׃ וַהֲוָה לֵיהּ אַרְבְּעִין בְּנִין וּתְלָתִין בְּנֵי בְנִין
14
15 רָכְבִין עַל שִׁבְעִין עִילִין וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל תְּמַנְיָא שְׁנִין׃ וּמִית עַבְדּוֹן בַּר הִלֵּל דְּמִפִּרְעָתוֹן
וְאִתְקְבַר בְּפִרְעָתוֹן בְּאַרַע שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם בְּטוּרָא דְבֵית עֲמָלֵק׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XII.

ET congregatus est homo Ephraim, et transiit ad Septentrionem: et di- 1
xerunt Jiphthahh, Quid hoc fecisti ad ineundum bellum in filios Ghamon,
et nos non vocâsti ad eundum tecum? domum tuam incendemus sup te
in igne. Et dixit Jiphthahh illis, Homo judicii fui, ego et populus meus, et 2
filii Ghamon valde; et petivi *ego* à vobis, et non liberastis me de *manu*
eorum. Et vidi quod non tu liberans, et tradidi animam meam *quasi pro-* 3
pe ad occidendum; et transivi ad filios Ghamon, et tradidit eos Dñs in
manu meâ: et ad quid ascendistis ad me die hâc ad ineundũ bellũ in me?
Et congregavit Jiphthahh omnes homines Gilghad, et inivit bellũ cũ do- 4
mo Ephraim; et percusserunt viri Gilghad illos dom' Ephraim; nam dixerunt, Evasi dom' Ephraim quid vos putantes de domo Gilghad intra domum Ephraim, et intra domũ Menasse? Et occuparunt de domo Gilghad 5
vada Jordanis super de domo Ephraim; et fuit quando dixit unus ex
evasis domus Ephraim, Transibo: et dicentes ei homines Gilghad, Ephratæ' tu? et dixit, Non. Et dicentes ei; Dic nunc Ssubeltha: et dixit, Szu- 6
beltha; et non directus ad loquendum rectè: et apprehendentes eum
& occidentes eum in vadis Jordanis: et occisi sunt in tempesta-
te illa ex Ephraim quadraginta et duo millia. Et judicavit Jiphthahh 7
Israel sex annis, et mortu' est Jiphthahh Gilghadæ', et sepult' est in urbib'
Gilghad. Et judicavit post eum Israel Ibszan *qui* de Bethlehhem. Et fuit 8
ei triginta filii, et triginta filias misit foras, et triginta nur' ad- 9
duxit filiis suis de foris; et judicavit Israel septẽ annis. Et mortu' est Ibszã, 10
et sepult' est in Bethlehhem. Et judicavit post eum Israel Elon *qui de domo* 11
Zebulun, et judicavit Israel decẽ annis. Et mortu' est Elon de domo Ze- 12
bulun, et sepult' est in *Ajalon* in terrã Zebulun. Et judicavit post eũ Israel 13
Ghabdon filius Hilel de-ex Pirghathon. Et fuit illi quadraginta filii, et tri- 14
ginta filii filiorum, equitantes super septuaginta pullos; et judicavit Israel
octo annos. Et mortuus est Ghabdon filius Hilel de-ex Pirghathon, et se- 15
pult' est in Pirghathon, in terrã trib' Ephraim, in monte dom' Ghamalek.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

* ܘܩܥܘ ܓܒܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܘܥܒܪܘ ܠܓܪܒܝܐ ܘܐܡܪܘ ܠܢܦܬܚ. ܠܡܢܐ ܥܒܪܬ 1
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܠܢ ܠܐ ܩܪܝܬ ܕܢܐܙܠ ܥܡܟ. ܒܝܬܟ ܢܘܩܕ
ܥܠܝܟ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܦܬܚ ܓܒܪܐ. ܬܢܢܐ ܗܘܝܬ ܐܢܐ ܘܥܡܝ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 2
ܘܩܪܝܬܟܘܢ. ܘܠܐ ܦܪܩܬܘܢܢܝ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܚܙܝܬ ܕܠܝܬ ܕܦܪܩ ܠܝ. ܣܡܬ ܢܦܫܝ 3
ܒܐܝܕܝ. ܘܥܒܪܬ ܠܘܬ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܠܡܢܐ ܣܠܩܬܘܢ
ܠܘܬܝ ܝܘܡܢܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ. * ܘܟܢܫ ܢܦܬܚ ܠܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܬܟܬܫܘ 4
ܥܡ ܐܦܪܝܡ. ܘܡܚܘ ܐܢܫܐ ܕܓܠܥܕ ܠܐܢܫܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܦܠܝܛܐ ܐܢܬܘܢ ܕܒܝܬ
ܐܦܪܝܡ ܘܡܢܫܐ. * ܘܐܚܕܘ ܓܠܥܕܝܐ ܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܟܕ ܕܢܦܩܝܢ ܗܘܘ 5
ܡܥܒܪܬܐ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܦܠܛܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܐܦܪܝܡ ܠܡܥܒܪ. ܡܫܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܐܢܫܐ
ܓܠܥܕ. ܐܦܪܝܡܝܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ. ܠܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܡܪ. ܫܒܠܬܐ. ܘܐܡܪ. ܣܒܠܬܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ 6
ܗܘܐ ܠܡܡܠܠܘ ܗܟܢܐ. ܘܐܚܕܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܘܢܟܣܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܠܘ
ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܡܢ ܐܦܪܝܡ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܕܢ ܢܦܬܚ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܫܬ ܫܢܝܢ. 7
ܘܡܝܬ ܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܒܨܢ 8
ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܬܝܢ ܒܢܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܒܢܢ. ܘܐܦܩ 9
ܠܒܪ. ܘܬܠܬܝܢ ܟܠܠܢ ܐܥܠ ܡܢ ܠܒܪ. ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܫܒܥ ܫܢܝܢ. * ܘܡܝܬ ܐܒܨܢ 10
ܘܐܬܩܒܪ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܐܝܠܘܢ ܕܡܢ ܙܒܘܠܘܢ. ܥܣܪ ܫܢܝܢ. ܘܡܝܬ ܐܝܠܘܢ 11
ܕܡܢ ܙܒܘܠܘܢ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܝܠܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܙܒܘܠܘܢ. * ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܥܟܪܘܢ 12 13
ܒܪ ܗܠܝܠ ܐܦܪܬܘܢܝܐ. * ܘܗܘܘ ܠܗ ܐܪܒܥܝܢ ܒܢܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܒܢܝ ܒܢܘܗܝ. 14
ܘܗܘܘ ܪܟܒܝܢ ܥܠ ܫܒܥܝܢ ܥܝܠܝܢ. ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. * ܘܡܝܬ ܥܟܪܘܢ ܒܪ 15
ܗܠܝܠ ܐܦܪܬܘܢܝܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܦܪܬܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܒܛܘܪܐ ܕܥܡܠܩܝܐ.

CAP. XII.

POſt hæc conclamantes viri Aphremitæ 1
tranſierunt Aquilonem verſùs, & dixerunt
ad Nephtah, Quare tranſiſti ad pugnandum
contra filios Ammon, nec vocâſti nos ut iremus
tecum? domum tuam comburemus tecum
igne: Reſpondit eis Nephtah, *Heus* viri, 2
contendebam ego & populus meus cum
filiis Ammon, vocavíq; vos, nec ſalvâſtis me
de manibus eorum: Cúmque vidiſſem nullum 3
adeſſe qui me ſalvaret, poſui animam
meam in volis meis, & tranſivi contra filios
Ammon, tradidítque eos Dominus in manus
meas. Nunc autem cur aſcendiſtis contra me
hodiè ad bellũ mihi inferendum? Tum collectis 4
Nephtah omnibus Gelaaditis pugnaverunt
adverſùs Aphrem, & percuſſerunt
Gelaaditæ Aphremitas: dicebant enim, Aphremitæ
ſunt medii inter Aphrem & Manaſſen.
Et occupârunt Gelaaditæ pontem Jordanis 5
Aphrem, cúmque pontem trajicerent
hi qui ex Aphremitis evadebant, ut tranſirent,
interrogabant eum Gelaaditæ, Aphremita es
tu? aiebat, Minimé. Dicebant ad eum, Profer 6
dictionem Sceble; *(i. ariſta)* proferebat
ille Seble; quia ſcilicet non poterat eo modo
proferre: tum tranſvehebant eum, & jugulabant
ſecus pontem Jordanis. Sic ceciderunt
eo tempore ex Aphremitis quadraginta duo
millia. Judicavit autem Nephtah Iſraelem 7
ſex annis, & mortuus eſt Nephtah Gelaadites,
ac ſepultus in civitate Gelaad. Poſt eum 8
judicavit Iſraelem Abiſan Bethlehemita,
Qui habuit triginta filios & triginta filias; 9
& triginta quidem filias ſuas foràs emiſit, &
triginta ſponſas extrinſecus admiſit: judicavítque
Iſraelem ſeptem annis. Mortuo Abiſan, 10
ac ſepulto in Bethlehem, Judicavit poſt 11
eum Elon Zebolonita decem annis. Mortuo 12
etiam Elone Zebolonitâ, & ſepulto in Ilon,
in terra Zebolon, Judicavit poſt eum Iſraelitas 13
Achron fili' Helian Ephraathonæi. Habuit 14
hic quadraginta filios, & triginta nepotes,
qui equitabant ſeptuaginta aſellas: judicavítque 15
Iſraelem octo annis. Deinde
mortuus eſt Achron filius Helian Ephraathonæi,
& ſepultus in Ephraathon, in
terra Aphrem, in monte Amalecitarum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثاني عشر *

1 وأما بنو افرام *
فهتفوا وجازوا الجربي وقالوا ليفتاح * لماذا خرجت لمحاربة بني عمون ولم تدعنا ان ننطلق
2 معك * اعلم انا نحرق بيتك بالنار * قال لهم يفتاح * ايها القوم كنت اجاهد بني عمون انا
3 وشعبي * ودعوتكم فلم تنقذوني من ايديهم * فلما رايت انه ليس لي مخلص * صيرت نفسي في
4 كفي * وجزت الى بني عمون * فاظفرني الرب بهم * فلأي شيء طلعتم الي لتحاربوني * وجمع يفتاح
جميع اهل جلعاد * وحارب بني افرام * وهزم اهل جلعاد لبني افرام * فقالوا ان افرام ومنسا هم جنس
5 واحد * فاخذ الجلعاديون معبر نهر الاردن الذي يجوز عليه بنو افرام * فكل من كان يهرب
من الحرب من بني افرام ويريد ان يجوز * كان اهل جلعاد ياخذونه ويسالونه * أانت من بني
6 افرام ويريد ان يجوز * فيقول لا * فيقولون له قل شبلا * فيقول سبلا * لأن بني افرام لم يقدروا ان
يقولوا شين * فكانوا يعبرونه ويذبحونه على مخاض الاردن * فقتل من بني افرام اثنان واربعون
7 الفا * وكان يفتاح قاضيا ومسلطا على بني اسرائيل ستة سنين * وتوفي يفتاح الجلعادي * ودفن
8 9 في قرية جلعاد * وصار من بعده على قضي بني اسرائيل ابيصان الذي من بيت لحم * وكان
له ثلاثون ابنا وثلاثون ابنة * فزوج بناته الثلاثين * وادخل ثلاثين كنة لثلاثين ابنا * وكان
10 11 قاضيا لبني اسرائيل سبع سنين * ومات ابي صان * ودفن في بيت لحم * وصار من بعده الون بن
12 13 زبلون قاضيا لبني اسرائيل عشرين سنة * ومات الون * ودفن في ارض زابلون * وصار بعده على قضي
14 بني اسرائيل عكران بن هليان الافرعتوني * وكان له اربعون ابنا وثلاثون بني بنيه * وكانوا
15 يركبون على سبعين مهرا * فمكث قاضيا لبني اسرائيل ثمان سنين * وتوفي عكران بن هليان
الافرعتوني * ودفن في افرعتون * في ارض افرام * في جبل العمالقيين *

CAP. XII.

AT verò Ephrem exclamantes tranſierunt 1
ad Aquilonem, & dixerunt ad
Jephtah, Cur exîſti ad oppugnandos filios
Ammon, nec vocâſti nos ut proficiſceremur
tecum? ſcito nos eſſe domum tuam
igne ſuccenſuros. Quibus ait Jephtah, 2
Heus viri, pugnabam adverſùs Ammonitas
ego & populus meus, & vocavi vos,
nec eruiſtis me de manibus eorum: Quare 3
cùm vidiſſem nullum adeſſe mihi vindicem,
poſui animam meam in vola mea, &
tranſivi ad Ammonitas, reddiditque me
Dominus voti compotem: quam itaque ob
rem aſcendiſtis ad me, ut contra me pugnetis?
Congregans ergò Jephtah omnes 4
Galaaditas bellum commiſit cum Ephrem;
& debellârunt Galaaditæ filios Ephrem:
dixerunt enim, Ephrem & Manaſſe ejuſdem
ſunt generis. Occupârunt autem Galaaditæ 5
pontem fluvii Jordanis, ſuper
quem tranſire conſueverant filii Ephrem,
& quicunque ex filiis Ephrem fugiebat
à bello, & trajicere volebat, capiebant
eum Galaaditæ, et ſciſcitabantur ab eo,
Eſne ex filiis Ephrem, et trajicere cupis?
dicebat, Non. Tunc dicebant ei, Dic Scebla, 6
is verò dicebat Sebla; non enim poterant
filii Ephrem pronuntiare literam
ſcin: tum traducebant eum, & jugulabant
ad vadum Jordanis. Itaque occîſi fuerunt
è filiis Ephrem quadraginta duo
millia. Fuit autem Jephtah judex ac 7
præfectus filiorum Iſraël ſex annis: deinde
obiit Jephtah Galaadites, & ſepultus
eſt in civitate Galaad. Huic ſucceſſit 8
in judicatu filiorum Iſrael Abiſan
qui erat ex Beth-lehem. Idemque habuit 9
triginta filios ac triginta filias; triginta
filias ſuas matrimonio collocavit, et introduxit
triginta nurus pro triginta filiis:
fuit autem judex filiorum Iſrael ſeptem
annis. Deinde mortuus eſt Abiſan, et ſepultus 10
in Beth-lehem. Poſt hunc fuit judex 11
filiorum Iſrael Elon filius Zebolon
annis viginti. Tum mortuus eſt Elon, et 12
ſepultus in terra Zebolon. Succeſſit autem 13
illi in judicatu filiorum Iſrael Achran
filius Helian Ephraathunæus, Qui 14
habuit quadraginta filios et triginta nepotes
qui conſcendebant ſeptuaginta pullos:
manſitque judex filiorum Iſrael
octo annis. Obiit autem Achran filius 15
Helian Ephraathunæus, et ſepultus eſt
in Ephraathun, in terra Ephrem, in monte
Amalecitarum.

ספר שופטים׃ יג

CAP. XIII. יג

: Domini oculis in malum *faciendum ad* , Iſrael filii addiderunt Et
1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
,annis quadraginta Peliſtinorum manu in Dominus eos *deditque*
וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה׃
,Manoach ej⁹ nomen & ,Danitarũ familia de ,Sorah de unus vir fuit Et
2 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי וּשְׁמוֹ מָנוֹחַ
Domini angelus eſt conſpectus Et .peperit non & ,ſterilis ejus uxor &
3 וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלָדָה׃ וַיֵּרָא מַלְאַךְ־יְהוָה
non & ,ſterilis tu nunc Ecce : eam ad dixit & *,mulierem ad*
אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ־עֲקָרָה וְלֹא
,nunc cuſtodire nunc Et .filium paries & ,concipies & : peperiſti
4 יָלַדְתְּ וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא
.immundum omne comedas ne & ,ſechar & ,vinum bibas ne &
וְאַל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא׃
ſuper aſcendet non novacula & ; filium paries & ,prægnans tu ecce Quia
5 כִּי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־
ipſe & : utero ab puer erit Dei Nazaræus quia :ejus caput
רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבָּטֶן וְהוּא
venit Et .Peliſtinorum manu de Iſrael ſervare incipiet
6 יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא
,me ad venit Dei Vir : dicendo ,ſuo viro dixit & , mulier
הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי
non & : valde terribilis Dei angeli aſpect⁹ tanquã ejus aſpectus &
וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא
.mihi indicavit non ſuum nomen & *: ipſe* unde ,ubi eum interrogavi
שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי־מִזֶּה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי׃
ne nunc & : filium paries & ,prægnans *tu* Ecce : mihi dixit Et
7 וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל־
quia ; immundum omne comedas ne & ,ſechar & ,vinum bibas
תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טֻמְאָה כִּי־
.ſuæ mortis diem ad uſque utero ab puer erit Dei Nazaræus
נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃
vir ; mi domine *me In* : ait & ,Dominum ad Manoach oravit Et
8 וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ
,nos doceat & ,nos ad *adhuc* quæſo veniat ,miſiſti quem Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיוֹרֵנוּ
:Manoach *voce in* Deus audivit Et *,nato* puero faciamus quid
9 מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיּוּלָּד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מָנוֹחַ
:agro in *ſedens* ipſa & *; mulierem* ad *adhuc* Dei angel⁹ venit &
וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה
,cucurrit & ,mulier feſtinavit Et .ea cum non ejus vir Manoach &
10 וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ
vir *me ad* eſt conſpect⁹ Ecce : eum ad ait & ,ſuo viro nunciavit &
וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ
poſt Manoach ivit & ,Surrexitque .me ad die in venit qui
11 אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם אֵלָי׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי
qui ,vir tu Num : ei dixit & ,virum ad venit & ; ſuã uxorẽ
אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
Nunc : Manoach Dixitque *.Ego* : ait Et ? mulierem ad es locutus
12 דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה
dixit Et ? ejus opus & ,pueri judicium erit quod *; tua verba* veniat
13 יָבֹא דְבָרֶיךָ מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט־הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר
,mulierem ad dixi quæ omnib⁹ Ab : Manoach ad Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה
,vinum & ; comedat non ,vini vite de *egredietur* quod omni De *.cuſtodiatur*
14 תִּשָּׁמֵר׃ מִכֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן
,ei præcepi quod omne : comedat ne immundũ omne & ; bibat ne ſechar &
וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ וְכָל־טֻמְאָה אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיהָ
,te *nunc Retineamus* : Domini angelum ad Manoach Dixitq; .cuſtodiat
15 תִּשְׁמֹר׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה נַעְצְרָה־נָּא אוֹתָךְ
.caprarum hœdum *tuas facies ad faciemus* &
וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XIII.

1 Rurſúmq; filii Iſrael fecerũt malum in conſpectu Dñi : qui tradidit eos in man⁹ Philiſthinorũ quadraginta annis. 2 Erat autẽ quidam vir de Saraa, et de ſtirpe Dan, nomine Manue, habens uxorẽ ſterilem. 3 Cui apparuit Angelus Dñi, & dixit ad eam, Sterilis es & abſque liberis: ſed concipies & paries filium. 4 Cave ergò ne bibas vinũ ac ſicerã, nec immundum quidquam comedas: 5 Quia concipies, & paries filiũ, cuj⁹ non tanget caput novacula : erit enim Nazaræ⁹ Dei ab infantia ſua, et ex matris utero, et ipſe incipiet liberare Iſraël de manu Philiſthinorũ. 6 Quæ cùm veniſſet ad maritũ ſuum, dixit ei ; Vir Dei venit ad me, habens vultũ angelicum, terribilis nimis. Quẽ cùm interrogâſſẽ, quis eſſet, & unde veniſſet, & quo nomine vocaretur, noluit mihi dicere : 7 Sed hoc reſpondit, Ecce concipies & paries filium: cave ne vinum bibas, nec ſicerã, & ne aliquo veſcaris immundo: erit enim puer Nazaræ⁹ Dei ab infantia ſua, ex utero matris ſuæ 8 uſq; ad diem mortis ſuæ. Oravit itaque Manue Dñm, & ait; Obſecro Dñe, ut vir Dei, quẽ miſiſti, veniat iterùm, & doceat nos quid debeam⁹ facere de 9 puero, qui naſcitur⁹ eſt. Exaudivitque Dñs deprecantẽ Manue, & apparuit rurſũ Angel⁹ Dei uxori ejus ſedenti in agro. Manue autẽ maritus ej⁹ non erat cum ea. Quæ cùm vidiſſet 10 Angelum, Feſtinavit, & cucurrit ad virũ ſuum: nuntiavítque ei, dicens ; Ecce apparuit mihi 11 vir, quem antè viderã. Qui ſurrexit, & ſecut⁹ eſt uxorem ſuã: veniénſque ad virum, dixit ei ; Tu es qui locut⁹ es mulieri? Et 12 ille reſpondit, Ego ſum. Cui Manue; Quando, inquit, ſermo tuus fuerit expletus, quid vis ut faciat puer? aut à quo ſe obſervare debebit? 13 Dixitq; Angelus Dñi ad Manue, Ab omnibus, quæ locutus ſum uxori tuæ, 14 abſtineat ſe: Et quidquid ex vinea naſcitur, non comedat: vinum & ſiceram non bibat, nullo veſcatur immundo: & quod ei præcepi, impleat atque cu- 15 ſtodiat. Dixitque Manue ad Angelum Dñi ; Obſecro te ut acquieſcas precibus meis, & faciamus tibi hœdum de capris.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 Καὶ (α) προσέθηκαν ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου· καὶ παρέδωκεν (γ) αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστιῒμ 2 τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ (δ) ἦν ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Σαραὰ ἀπὸ δήμου συγγενείας τοῦ Δανὶ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μανωὲ, καὶ (ε) γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐκ 3 (ζ) ἔτεκεν. Καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, (η) Ἰδοὺ σὺ στεῖρα 4 καὶ οὐ τέτοκας, (θ) καὶ συλλήψῃ υἱόν. Καὶ νῦν (ι) φύλαξαι δὴ, καὶ μὴ πίῃς οἶνον (κ) καὶ μέθυσμα, 5 καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον. Ὅτι ἰδοὺ σὺ (λ) ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· (μ) καὶ σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οὐκ ἀναβήσεται, ὅτι Ναζὶρ θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας· καὶ αὐτὸς ἄρξεται (ν) σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς (ξ) Φυ- 6 λιστιῒμ. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα, (ο) Ἄνθρωπος θεοῦ ἦλθε πρός με, (π) καὶ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου θεοῦ, φοβερὸν σφόδρα· καὶ οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν 7 ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. Καὶ εἶπέ μοι, Ἰδοὺ σὺ (ρ) ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν. καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ (σ) μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς (τ) πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι θεοῦ ἅγιον ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστρὸς ἕως ἡμέρας θανά- 8 του αὐτοῦ. Καὶ (υ) προσηύξατο Μανωὲ πρὸς κύριον, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε (φ) ἀδωναϊὲ, τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἔτι πρὸς ἡμᾶς, καὶ συμβιβασάτω ἡμᾶς τί ποιή- 9 σωμεν τῷ (χ) παιδίῳ τῷ τικτομένῳ. Καὶ (ψ) εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς Μανωὲ, (ω) καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν (α) γυναῖκα· καὶ αὕτη ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ, καὶ Μανωὲ ὁ ἀνὴρ 10 αὐτῆς οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ (β) ἔδραμε καὶ ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ (γ) ὦπται πρός με ὁ ἀνὴρ 11 ὃς ἦλθεν ἐν ἡμέρᾳ πρός με. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Μανωὲ ὀπίσω τῆς γυναικὸς (δ) αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ, ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν 12 ὁ ἄγγελος, Ἐγώ. Καὶ εἶπε Μανωὲ, (ε) Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος· τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου καὶ 13 τὰ ποιήματα αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωὲ, Ἀπὸ πάντων ὧν (ζ) εἴρηκα 14 πρὸς τὴν γυναῖκα, (η) φυλαξέσθω. Ἀπὸ παντὸς ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου (θ) τοῦ οἴνου, οὐ φάγεται, καὶ οἶνον καὶ (ι) μέθυσμα μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω, πάντα ὅσα ἐνετειλάμην 15 αὐτῇ, (κ) φυλαξέσθω. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, (λ) Κατάσχωμεν ὧδέ σε, καὶ (μ) ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.

CAP. XIII.

Et addiderunt adhuc filii Iſrael facere malum in conſpectu Domini: & tradidit eos Dominus in manu Phyliſtiim quadraginta annos. 2 *Et erat vir unus de Saraa, de populo cognationis Dani: et nomen ei Manoe, et uxor ej⁹ ſterilis, & non pariebat.* 3 *Et apparuit angel⁹ Domini ad uxorẽ, & dixit ad eã; Ecce tu ſterilis, & non peperiſti : & (a) concipies filiũ.* 4 *Et nunc obſerva (b) nunc: & non bibas vinũ, & (c) inebriamentũ, & non manduces omne immundum;* 5 *Quoniã ecce tu in utero habes, et paries filiũ: & ferrũ ſuper caput ej⁹ non aſcendet, quoniã (d) Nazir Dei erit puerul⁹ à ventre: & ipſe incipiet ſalvare Iſrael de manu Phyliſtiim.* 6 *Et intravit mulier, & dixit viro ſuo, dicens ; Homo Dei venit ad me: & ſpecies ejus, ſicut ſpecies angeli Dei, (e) terribilis valdè. Et (f) non interrogavi eũ, undè eſt: & nomen ſuũ non annuntiavit mihi.* 7 *Et dixit mihi, Ecce tu in utero habes, & paries filiũ. Et nunc nè bibas vinum, et inebriamentum, & non manduces omne immundũ: Quoniã Dei (g) ſanct⁹ erit puer à ventre uſq, ad diẽ mortis ſuæ.* 8 *Et deprecatus eſt Manoe ad Dominũ, & dixit; In me Domine (h) Adonaie: hominẽ Dei quẽ miſiſti, veniat nunc adhuc ad nos: & inſtruat nos, quid facturi ſumus puero naſcenti.* 9 *Et exaudivit De⁹ vocẽ Manoe: & venit angel⁹ Dei adhuc ad mulierem: & ipſa ſedebat in agro: & Manoe vir ej⁹ nõ erat cum ea.* 10 *Et feſtinavit mulier et cucurrit, et annuntiavit viro ſuo, et dixit ad eũ; Ecce apparuit ad me vir, qui venit in die ad me.* 11 *Et ſurrexit & ivit Manoe poſt uxorẽ ſuã, & venit ad virũ, & dixit ei; Si tu es vir, qui locut⁹ es ad mulierẽ? Et dixit angelus, Ego.* 12 *Et ait Manoe, (i) Nunc veniet verbũ: quod erit judiciũ pueri, & opera ej⁹?* 13 *Et dixit angel⁹ Domini ad Manoe, Ab omnib⁹ quæ dixi ad mulierẽ, cuſtodietur.* 14 *Ab omni quod egreditur de vite vini, non comedet: & vinũ, & inebriamentum non bibat, & omne immundũ non manducet: omnia quæcunq; mandavi ei, obſervabit.* 15 *Et dixit Manoe ad angelum Domini, (k) Retineamus nunc te, & faciem⁹ in conſpectu tuo hœdum caprarum.*

MS.A. (α) προσέθεντο οἱ (β) ἐναντίον (γ) αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσεράκοντα (δ) ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ Σαραὰ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δὰν, (ε) ἡ γυνὴ (ζ) ἔτικτεν. (η) Ἰδοὺ δὴ σὺ (θ) καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν. (ι) φύλαξαι, καὶ (κ) καὶ σίκερα, καὶ (λ) ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ (μ) καὶ οὐκ ἀναβήσεται σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὅτι ἡγιασμένον Ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρός· (ν) σώζειν (ξ) ἀλλοφύλων. Καὶ ἦλθεν (ο) Ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ (π) καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανὴς σφόδρα· καὶ ἠρώτων αὐτὸν (ρ) ἐν γαστρὶ ἕξεις (σ) σίκερα, (τ) πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, ὅτι Ναζιραῖον θεοῦ ἐστιν τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς (υ) ἐδεήθη Μανωὲ τοῦ κυρίου, καὶ (φ) ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς, ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς καὶ φωτιζάτω ἡμᾶς τί (χ) παιδαρίῳ (ψ) ἐπήκουσεν (ω) καὶ παρεγένετο ὁ (α) γυναῖκα αὐτῆς καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ, (β) ἐξέδραμεν καὶ ἀπήγγειλεν (γ) ὦπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλθὼν πρός με τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἀνέστη Μανωὲ καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω (δ) αὐτοῦ πρὸς τὸν (ε) Νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου. καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ; (ζ) εἶπα πρὸς (η) φυλαξάσθω. Ἀπὸ πάντων ὅσα (θ) οἴνου, οὐ (ι) σίκερα (κ) φυλαξάσθω. (λ) Βιασώμεθα δὴ σὲ, (μ) ποιήσομεν ἐναντίον σου ἔριφον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יג

1 וְאוֹסִיפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּמַסְרִנּוּן יְיָ בִּידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי אַרְבְּעִין שְׁנִין׃
2 וַהֲוָה גַבְרָא חַד מִצָּרְעָה מִזַּרְעִית דָּן וּשְׁמֵיהּ מָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ עֲקָרָא לֵית לַהּ וְלַד׃ וְאִתְחֲזִי
3 מַלְאֲכָא דַייָ לְאִתְּתָא וַאֲמַר לַהּ הָא כְעַן אַתְּ עֲקָרָא וְלֵית לִיךְ וְלַד וְתִעְדִּין וְתֵילְדִין בַּר׃ וּכְעַן
4 אִסְתַּמְרִי כְעַן וְלָא תִשְׁתִּין חֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק וְלָא תֵיכְלִין כָּל מְסָאָב׃ אֲרֵי הָא אַתְּ מְעַדְּיָא
5 וְתֵילְדִין בַּר וּמַסְפַּר לָא יֶעְבַּר עַל רֵישֵׁיהּ אֲרֵי נְזִירָא דַייָ יְהֵי רַבְיָא מִן בִּטְנָא וְהוּא יִשְׁרֵי
6 לְמִפְרַק יָת יִשְׂרָאֵל מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲתַת אִתְּתָא וַאֲמַרַת לְבַעְלַהּ לְמֵימַר נְבִיָּא דַייָ
אֲתָא לְוָתִי וְחֶזְוֵיהּ כְּחֵיזוּ מַלְאֲכָא דַייָ חַסִּין לַחֲדָא וְלָא שְׁאֶלְתֵּיהּ אֵי מִדֵּין הוּא וְיָת שְׁמֵיהּ
7 לָא חַוִּי לִי׃ וַאֲמַר לִי הָא אַתְּ מְעַדְּיָא וּתְלִידִין בַּר וּכְעַן לָא תִשְׁתִּין חֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק וְלָא
8 תֵיכְלִין כָּל מְסָאָב אֲרֵי נְזִירָא דַייָ יְהֵי רַבְיָא מִן בִּטְנָא עַד יוֹם מוֹתֵיהּ׃ וְצַלִּי מָנוֹחַ קֳדָם יְיָ
וַאֲמַר בְּבָעוּ יְיָ נְבִיָּא דַייָ דִּשְׁלַחְתָּא יֵיתֵי כְעַן עוֹד לְוָתְנָא וְיַלְפִנָּנָא מָה נַעְבֵּד לְרַבְיָא
9 דְּאִתְיְלִיד׃ וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ צְלוֹתֵיהּ דְּמָנוֹחַ וַאֲתָא מַלְאֲכָא דַייָ עוֹד לְוַת אִתְּתָא וְהִיא יָתְבָא
10 בְּחַקְלָא וּמָנוֹחַ בַּעְלַהּ לֵית עִמַּהּ׃ וְאוֹחִיאַת אִתְּתָא וּרְהַטַת וְחַוִּיאַת לְבַעְלַהּ וַאֲמַרַת לֵיהּ
11 הָא אִתְחֲזֵי לִי גַּבְרָא דִּי אֲתָא בְּיוֹמָא דֵּיכִי לְוָתִי׃ וְקָם וַאֲזַל מָנוֹחַ בָּתַר אִתְּתֵיהּ וַאֲתָא לְוַת
12 גַּבְרָא וַאֲמַר לֵיהּ הַאַתְּ גַּבְרָא דִּי מַלֵּלְתָּא עִם אִתְּתָא וַאֲמַר אֲנָא׃ וַאֲמַר מָנוֹחַ כְּעַן יִתְקַיְּמוּן
13 פִּתְגָמָךְ מָה יְהֵי דַּחֲזֵי לְרַבְיָא וּמָה נַעְבֵּיד לֵיהּ׃ וַאֲמַר מַלְאֲכָא דַייָ לְמָנוֹחַ מִכֹּל דַּאֲמָרִית
14 לְאִתְּתָא תִּסְתַּמַּר׃ מִכֹּל דְּיִפּוֹק מִגּוּפְנָא דְחַמְרָא לָא תֵיכוּל וַחֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק לָא תִשְׁתֵּי
15 וְכָל מְסָאַב לָא תֵיכוּל כֹּל דִּי פַקֵּידְתַּהּ תִּטַּר׃ וַאֲמַר מָנוֹחַ לְמַלְאֲכָא דַייָ נֵיחוּד כְּעַן יָתָךְ
וְנַעְבֵּיד קֳדָמָךְ גַּדְיָא בַּר עִזֵּי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XIII

1 Et addiderunt filii Iſrael ad faciendum ꝓ malum ante Dñm; et tradidit eos Dñs in manu Peliſtæorũ quadraginta annis. 2 Et fuit vir unus ex Szarghah ex proſapiâ Dan, et nomen ej⁹ Manoahh, et uxor ejus ſterilis, non erat ei natus. 3 Et viſus eſt angelus Dñi uxori ejus, et dixit ei ; Ecce nunc tu ſterilis, et non eſt tibi natus, et concipies et paries filium. 4 Et nunc cuſtodire nunc, et non bibas vinũ novum, et vetus; et non comedes omne immundũ: 5 Quia ecce tu concipiens, et paries filiũ, et novacula non tranſibit ſup caput ejus: nam Nazaræus Dñi erit puer ex utero; et ipſe incipiet ad liberandum Iſrael de manu Peliſthæorũ. 6 Et venit mulier, et dixit marito ſuo, ad dicendũ : Propheta Domini venit ad me, et aſpectus ejus, ut aſpectus angeli Dñi fortis valde, et non rogavi eum unde ipſe, et nomen ejus non annunciavit mihi. 7 Et dixit mihi; Ecce tu prægnans et paries filiũ, et nunc non bibes vinũ novũ et vetus, et non comedes omne immundum, nam Nazaræ⁹ Dñi erit infans à ventre uſq; ad diẽ mortis ej⁹. 8 Et oravit Manoahh corã Dño, et dixit : Obſecro Dñe, propheta Dñi quem miſiſti veniat nunc rurſus ad nos, et docebit nos quid faciemus infanti qui naſcetur. 9 Et audita eſt ante Dñm oratio Manoahh, et venit Angelus Dñi rurſus ad mulierem, et illa ſedens in agro , et Manoahh maritus ejus non erat cum eâ. 10 Et feſtinavit mulier, et cucurrit, et nunciavit marito ſuo, et dixit ei , Ecce viſus eſt mihi vir qui venit die hac ad me. 11 Et ſurrexit, et ivit Manoahh poſt uxorẽ ſuam, et venit ad virum, et dixit ei : Num tu vir qui locut⁹ es cum uxore mea? et dixit, Ego. 12 Et dixit Manoahh, Nunc firmentur verba tua, quid erit quod dignũ infanti, et quid faciem⁹ ei? 13 Et dixit Angel⁹ Dñi Manoahh, Ex omnib⁹ quæ dixi uxori cuſtodire. 14 Ab omni quod exibit ex vite vini non comedes, et vinum novum et vetus non bibes, & omne immundum non comedes; omnia , quæ juſſi eam, cuſtodies. 15 Et dixit Manoahh Angelo Domini, Tenebimus nunc te, & faciemus ante te hœdum filium caprarum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

1 * ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
2 ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܦܠܫܬܝܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܨܪܥܐ. ܡܢ
ܫܪܒܬܐ ܕܕܢ. ܘܫܡܗ ܡܢܘܚ. ܘܐܢܬܬܗ ܥܩܪܬܐ ܗܘܬ. ܘܠܐ ܝܠܕܐ. * ܘܐܬܚܙܝ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ 3
4 ܠܐܢܬܬܐ ܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܐܢܬܝ ܥܩܪܬܐ. ܘܠܐ ܝܠܕܐ. ܘܬܒܛܢܝܢ ܘܬܐܠܕܝܢ ܒܪܐ. * ܘܗܫܐ ܐܙܕܗܪܝ
5 ܕܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ ܠܐ ܬܫܬܝܢ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܝܢ ܡܕܡ ܕܛܡܐ. * ܡܛܠ ܕܗܐ ܒܛܢܬܝ ܐܢܬܝ
ܘܝܠܕܐ ܐܢܬܝ ܒܪܐ. ܘܡܣܦܪܐ. ܠܐ ܬܣܩ ܥܠ ܪܫܗ. ܡܛܠ ܕܢܙܝܪܗ ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܡܢ
6 ܟܪܣܐ. ܘܗܘ ܢܫܪܐ ܠܡܦܪܩܘ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܬܬ ܐܢܬܬܐ ܘܐܡܪܬ
ܠܒܥܠܗ. ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܐܬܚܙܝ ܠܝ ܒܚܙܘܗ ܕܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܚܠܬ ܛܒ.
7 ܘܠܐ ܫܐܠܬܗ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ. ܘܫܡܗ. ܠܐ ܚܘܝܢܝ. * ܘܐܡܪ ܠܝ ܕܗܐ ܒܛܢܬܝ ܐܢܬܝ ܘܝܠܕܐ
ܐܢܬܝ ܒܪܐ. ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܫܬܝܢ ܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܝܢ ܡܕܡ ܕܛܡܐ. ܡܛܠ ܕܢܙܝܪܗ
8 ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܡܢ ܟܪܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܘܬܗ. * ܘܨܠܝ ܡܢܘܚ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
ܘܐܡܪ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝܐ. ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܕܫܕܪܬ. ܢܐܬܐ ܬܘܒ ܠܘܬܢ. ܘܢܠܦ ܐܢܘܢ ܢܥܒܕ
9 ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܕܡܬܝܠܕ. * ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ ܕܡܢܘܚ. ܘܐܬܐ ܬܘܒ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ
10 ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܗܝ ܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܚܩܠܐ. ܘܡܢܘܚ ܒܥܠܗ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. * ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܪܗܛܬ
ܐܢܬܬܐ. ܘܚܘܝܬ ܠܒܥܠܗ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܗܐ ܐܬܚܙܝ ܠܝ ܓܒܪܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܝ ܒܗܘ
11 ܝܘܡܐ. * ܘܩܡ ܡܢܘܚ. ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܐܢܬܬܗ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ
12 ܓܒܪܐ. ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܗܘ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ. ܘܗܫܐ ܢܗܘܐ ܦܬܓܡܟ.
13 ܐܡܪ ܠܝ ܡܢܘ ܕܝܢܗ ܕܛܠܝܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܢܘܚ. ܡܢ
14 ܟܠܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܐܢܬܬܐ. ܬܙܕܗܪ. * ܡܢ ܟܠ ܕܢܦܩ ܡܢ ܓܦܬܐ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. ܘܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ.
15 ܠܐ ܬܫܬܐ. ܘܟܠ ܕܛܡܐ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. ܘܟܠ ܕܦܩܕܬܗ. ܬܛܪ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ ܠܡܠܐܟܗ
ܕܡܪܝܐ. ܢܟܠܝܟ. ܘܢܥܒܕ ܩܕܡܝܟ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ.

CAP. XIII.

ADjecerunt autem rurſus filii Iſrael operari 1
quod malum erat coram Domino, tradidítque
eos Dominus in manum Paleſtinorum
quadraginta annis. Erat autem vir quidam 2
de Sadaa, de familia Dan , erátque nomen
ejus Menuh, cujus uxor ſterilis erat, nec
pariebat. Huic mulieri apparuit Angelus 3
Domini, & dixit ad eam, Ecce tu ſterilis es,
nec paris ; concipies modò , pariéſque filium.
Cave ne bibas vinum aut ſiceram, néve 4
comedas quicquam immundum : Quoniam 5
ecce concipies & paries filium , cujus
caput novacula minimè conſcendet, eò quòd
Nazaræus Dei futurus eſt puer ille inde à
vulva ; ipſéque incipiet ſalvare Iſraelem de
manu Paleſtinorum. Veniens autem mulier 6
illa dixit marito ſuo, Vir Dei venit ad me,&
apparuit mihi ſpecie Angeli Dei;unde vehementer
expaveſcens haud ſciſcitata ſum ab eo
undenã eſſet, nec nomen ſuum indicavit mihi.
Et dixit mihi, Ecce conceptura es & paritura 7
filiũ;deinceps ne bibas vinum aut ſiceram,
& nihil immundi comedas:quoniã temperans
Dei futurus eſt puer ille inde à vulva
uſque ad diem quo morietur. Precatus eſt 8
itaque Menuh Dominũ, & ait;Quæſo Domine,
vir Dei quẽ miſiſti, veniat iterum ad nos,
doceátq; quid faciamus puero naſcituro. Exaudivit 9
autem Dominus vocem Menuh, &
venit iterum Angelus Domini ad mulierem
illam dum ipſa ſederet in agro, nec eſſet Menuh
maritus ejus apud ipſam. Feſtinans ergò 10
mulier cucurrit,& ſignificavit marito ſuo, ac
dixit ei ; Ecce apparuit mihi vir ille qui eâ
die ad me venerat. Quare ſurgens Menuh abiit 11
cum uxore ſua, veniénſque ad virũ illum,
dixit ei, Túne es vir ille qui allocutus fueras
hanc mulierem ? qui reſpondit, Ego ſum. Ait 12
illi Menuh, Nunc quidem fiet ſermo tuus, *ſed*
dic mihi quòd erit præſcriptum pueri & facta
ipſius. Dixit Angelus Domini ad Menuh, 13
Ab omni re quam prædixi mulieri , ſibi
caveto : Quicquid exit è vite ne comedito , 14
vinum & ſiceram ne bibito, nihil immundi
comedito , quicquid præcepi ei obſervato.
Dixit Menuh ad Angelum Domini, Detineamus 15
te, mactemúſque hœdum caprarum coram
te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثالث عشر *

1 * وعاد بنو اسرايل في بلايهم واسايتهم امام الرب * فسلط عليهم الرب اهل فلسطين * واستعبدوهم
2 اربعين سنة * وكان رجل من صدعا ومن قبيلة دان * اسمه ماناح * وكانت امراته عاقرا لا تلد
3 * فترايا ملاك الرب لتلك المراة وقال لها * انك عاقرا لم تلدي * والان ستحبلين وتلدين
4 5 ابنا * احتفظي ولا تشربي خمرا ولا مسكرا * ولا تاكلي شيا نجسا * لانك تحبلين وتلدين ابنا * ولا
يحلق راسه بالموس * لان الصبي يكون خصوصا لله منذ هو في الرحم * وهو يبتدي الخلاص لبني
6 اسرايل من اهل فلسطين * فجات المراة الي زوجها وقالت له * ترايا لي رجل الله * واتاني بحليه
7 برويه ملاك الله * وفزعت منه جدا * فلم اساله من اين هو * ولم يخبرني ما اسمه * وقال لي * انك
ستحبلين وتلدين ابنا * وقال لي * لا تشربي خمرا ولا مسكرا * ولا تاكلي شيا نجسا * لان الصبي يكون
8 خصوصا لله منذ هو في الرحم الي يوم وفاته * وطلب منوح الي الرب وقال * اطلب اليك يا رب
ان يكون الرجل الذي بعثت الينا من قبلك يعود الينا ايضا * ويعلمنا ما نصنع بالصبي
9 الذي يولد * فسمع الرب صوت منوح * فاتي ملاك الرب الي المراة وهي جالسة في الحقل * ولم
10 يكن منوح زوجها عندها * فاسرعت المراة وجرت الي زوجها واخبرته وقالت * قد اتي الي الرجل
11 الذي اتاني في ذلك اليوم * فقام منوح وانطلق مع المراة * وقال له * انت هو الذي
12 كلمت هذه المراة * قال * نعم انا هو * قال منوح * الان يتم قولك * اخبرني امر الصبي
13 14 وعمله * قال ملاك الرب لمنوح * تحتفظ المراة من جميع ما نهيتها * ولا تاكل شيا نجسا *
15 بل تحتفظ بكل ما امرتها به * قال منوح لملاك الله تعالي * تجلس الان حتي نذبح لك جديا
ونهييه ونقدمه لك *

CAP. XIII.

REdeuntibus autem Iſraelitis ad miſerias 1
ſuas & malum perpetrandum
coram Domino, immiſit in eos Dominus
Paleſtinos qui ſervitute preſſerunt eos
quadraginta annis. Erat autẽ vir quidam 2
de Sadaa & de familia Dan,nomine Manah,
cujus uxor ſterilis erat haud pariens,
Huic mulieri apparuit Angelus Domini,et 3
dixit ei, Tu quidem ſterilis es, necdum
peperiſti ; ſed mox conceptura es,& paritura
filium.Cave tibi, & ne bibas vinum 4
aut quicquã inebrians,neq; comedas quicquam
immundum.Quoniã conceptura es, 5
ac paritura filium cujus caput haudquaquã
radetur novaculâ, quia puer erit addictus
Deo ex quo erit in utero ; ipſeque
incipiet ſalvare Iſraelem à Paleſtinis.Venit 6
itaq; mulier ad maritũ ſuum, dixitq;
ad eum, Apparuit mihi vir Dei, & venit
ad me in forma aſpectûs Angeli Dei,quem
ego admodũ formidans haud interrogavi
undenam eſſet, neque ſignificavit mihi nomen
ſuum. Dixit autem mihi, Tu quidem 7
conceptura es, ac paritura filium. Præterea
dixit mihi, Ne bibas vinũ nec quicquam
inebrians, néve comedas quicquam
immundum ; quia puer erit Deo dicatus
ex quo erit in utero uſque ad diem mortis
ſuæ. Quare deprecatus Manuh Dominum, 8
dixit, Rogo te O Domine,ut vir ille quem
tuo nomine ad nos miſiſti,denuò revertatur
ad nos, doceatque nos quid agere debeamus
de puero qui naſcetur. Audivitq; 9
Dominus vocem Manuh: venit enim Angelus
Domini ad mulierem illam dum ipſa
ſederet in agro, nec eſſet Manuh maritus
ejus apud ipſam. Quare feſtinans mulier 10
accurrit ad maritum ſuum, & indicavit
illi, dicens, Venit ad me vir ille qui ad
me venerat illâ die. Surgens itaque Manuh 11
abiit cum uxore, & dixit ad illum,
Túne ille es qui allocutus fueras hanc
mulierem ? Ait, Imò, ego ſum. Dixit 12
Manuh, Nunc finem aſſequentur verba
tua ; at indica mihi rem pueri & opus
ejus. Dixit Angelus Domini ad Manuh, 13
Abſtineat mulier ab omnibus quæ interdixi
ei, Et ne comedat quicquam immundum, 14
ſed obſervet quicquid mandavi
ei. Dixit Manuh ad Angelum Dei 15
excelſi, Sedeas igitur donec hœdum mactemus,
paremus, & offeramus tibi.

comedam non ,*me retinueris* Si : Manoach ad Domini angelus Dixitque
16 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי לֹא־אֹכַל
quia ; *eam facies ascendere* Domino ,*ascensionem* feceris ſi & : tuo pane *in*
בְּלַחְמֶךָ וְאִם־תַּעֲשֶׂה עֹלָה לַיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי
Dixitque .*ipſe* Domini angelus quòd Manoach ſciebat non
17 לֹא־יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר
venerit cùm ? tuum nomen Quod : Domini angelum ad Manoach
מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה מִי שְׁמֶךָ כִּי־יָבֹא
: Domini angelus ei Dixitque .te proſequemur honore & , *tua verba*
18 דְבָרְךָ וְכִבַּדְנוּךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ יְהוָה
cepit Et ? *mirabile* ipſum & ,meo nomine *in interrogabis* hoc quid Ut
19 לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא־פֶלִאי׃ וַיִּקַּח
petram ſuper *fecit aſcendere &* ;*munus* & ,caprarum hœdum Manoach
מָנוֹחַ אֶת־גְּדִי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצּוּר
ejus uxor & ,Manoach & : faciendum ad fecit miraculum & : Domino
לַיהוָה וּמַפְלִא לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
,cœlum in altare deſuper flamma *aſcendendo in* ,fuit Et .*videntes*
20 רֹאִים׃ וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלַּהַב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשָּׁמַיְמָה
ejus uxor & ,Manoach & : altaris flamma in Domini angelus aſcendit &
וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
adhuc addidit non Et .terram in *ſuas facies* ſuper *ceciderunt &* ,*videntes*
21 רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אָרְצָה׃ וְלֹא־יָסַף עוֹד
cognovit Tunc .ejus *uxorem ad* & ,Manoach *ad* *conſpici* Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה אֶל־מָנוֹחַ וְאֶל־אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע
ad Manoach Dixitque .*ipſe* Domini angelus quòd ,Manoach
22 מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־
Dixitque .vidimus Deum quia ,moriemur Moriendo :ſuam uxorem
23 אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ׃ וַתֹּאמֶר
ſuſcepiſſet non ,nos occidere Dominus voluiſſet Si : ſua uxor ei
לוֹ אִשְׁתּוֹ לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח
, hæc omnia nobis oſtendiſſet nec ,*munus & aſcenſionem* noſtra manu de
מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הֶרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה
mulier peperit Et .*iſta ſicut* nos feciſſet audire non tempus ſecundùm &
24 וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כָּזֹאת׃ וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה
ei benedixit & ,puer *evaſit grandis* & ; Simſon ejus nomen vocavit &,filium
בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ
caſtrametatione in eū *agitare vices per* Domini ſpiritus Cœpitque .Dominus
25 יְהוָה׃ וַתָּחֶל רוּחַ יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה־
.Eſthaol inter & ,Sorhah inter ,Dan
דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל׃

CAP. XIV. יד

filiabus de Timnath in mulierē viditque ,Timnath in Simſon deſcendit Et
1 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה מִבְּנוֹת
: ait & ,ſuæ matri ac ſuo patri nunciavitque aſcendit Et .Peliſtinorum
2 פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּעַל וַיַּגֵּד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר
accipite nunc & : Peliſtinorum filiabus de Timnath in vidi Mulierem
אִשָּׁה רָאִיתִי בְתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ־
filiabus in non An :ſua mater & ſu' pater ei Dixitq; .uxorem in mihi eam
3 אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הַאֵין בִּבְנוֹת
capiendum ad vadens tu quia ,mulier meo populo omni in &,tuorū fratrū
אַחֶיךָ וּבְכָל־עַמִּי אִשָּׁה כִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת
Eam : *ſuū patrem ad* Simſon dixitque ? *præputiatis* Peliſtinis de uxorem
אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ
ſua mater & ſuus pater Et .meis oculis in *recta* ipſa quia ,mihi accipe
4 קַח־לִי כִּי־הִיא יָשְׁרָה בְעֵינָי׃ וְאָבִיו וְאִמּוֹ
quærens ipſe occaſionem quia ,*ipſa* Domino à quòd ſciebant non
לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה הִיא כִּי־תֹאֲנָה הוּא־מְבַקֵּשׁ
.Iſrael in *dominantes* Peliſtæi illo tempore in & : Peliſtæis à
מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל׃
venerunt & ; Timnath in ejus mater & ejus pater & ,Simſon deſcendit Et
5 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ
.ejus occurſum in rugiens *leænarum* catulus ecce & ,Timnath vineas ad uſq;
עַד־כַּרְמֵי תִמְנָתָה וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

16 Cui reſpondit Angelus; Si me cogis, non comedam panes tuos: ſi autē vis holocauſtū facere, offer illud Dño. Et neſciebat Manue quòd Angel' Dñi eſſet. 17 Dixitq; ad eum; Quod eſt tibi nomen, ut, ſi ſermo tu' fuerit 18 explet',honorem' te? Cui ille reſpondit; Cur quæris nomen 19 meū, quod eſt mirabile? Tulit itaq; Manue hœdū de capris, & libamenta, & poſuit ſuper petrā, offerens Dño, qui facit mirabilia : ipſe autē & uxor 20 ej' intuebantur. Cúmq; aſcenderet flamma altaris in cœlū, Angel' Dñi pariter in flamma aſcendit. Quod cùm vidiſſent Manue & uxor ej', proni 21 ceciderunt in terrā. Et ultrà eis non apparuit Angel' Dñi. Statímq; intellexit Manue An22gelū Dñi eſſe. Et dixit ad uxorem ſuā; Morte moriemur, 23 quia vidim' Deū. Cui reſpondit mulier; Si Dñs nos vellet occîdere, de manib' noſtris holocauſtum & libamenta non ſuſcepiſſet, nec oſtendiſſet nobis hæc omnia, neque ea quæ 24 ſunt ventura dixiſſet. Peperit itaq; filiū, & vocavit nomen ejus, Samſon. Crevítq; puer, & 25 benedixit ei Dñs. Cœpítque Spirit' Dñi eſſe cū eo in caſtris Dan inter Saraa & Eſthaol.

CAP. XIV.

1 DEſcendit ergò Samſon in Tnamnatha: videnſq; ibi mulierem de filiab' Philiſthiim, 2 Aſcendit, & nuntiavit patri ſuo, & matri ſuæ, dicens; Vidi mulierem in Thamnatha de filiab' Philiſthinorū: quā, quæſo, ut mihi accipiatis uxorem. 3 Cui dixerunt pater & mater ſua; Numquid nō eſt mulier in filiab' fratrū tuorū, et in omni populo meo, quia vis accipere uxorem de Philiſthiim, qui incircumciſi ſunt? Dixítq; Samſon ad patrē ſuū; Hanc mihi accipe: quia placuit oculis me4is. Parentes autē ejus neſciebant quòd res à Dño fieret, et quæreret occaſionem contra Philiſthiim: eo enim tempore Philiſthiim dominabantur Iſ5raeli. Deſcendit itaq; Samſon cū patre ſuo & matre in Thamnatha. Cúmq; veniſſent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis ſævus, & rugiens, & occurrit ei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωὲ, (ν) Ἐὰν κατάσχῃς, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἄρτων σου· καὶ ἐὰν (ξ) ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα, τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωὲ, ὅτι ἄγγε17λος (ο) κυρίου αὐτός. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, (π) Τί τὸ ὄνομά σοι, ὅτι 18 ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, (ρ) καὶ δοξάσομέν σε; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, (σ) Εἰς τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν. 19 Καὶ ἔλαβε Μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ (τ) κυρίῳ. καὶ διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυ20νὴ (υ) αὐτοῦ βλέποντες. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα (φ) ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου (χ) ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ (ψ) φλογί. καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ (ω) αὐτοῦ βλέποντες, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ 21 τὴν γῆν. Καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωὲ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τότε ἔγνω Μανωὲ, ὅτι ἄγγελος 22 (α) κυρίου οὗτος. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι θεὸν 23 (β) εἴδομεν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, (γ) Εἰ ἤθελεν ὁ κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ (δ) ἂν ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ (ε) ἂν ἔδειξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς (ζ) καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς ταῦ24τα. Καὶ ἔτεκεν ἡ (η) γυνὴ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σαμψών. (θ) καὶ ἡδρύνθη τὸ παι25δάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος. (ι) Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου (κ) συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ (λ) Δὰν, καὶ ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΚΑὶ κατέβη Σαμψὼν εἰς Θαμναθὰ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν Θαμναθὰ (α) ἀπὸ τῶν θυγα2τέρων τῶν ἀλλοφύλων. (β) Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ (γ) πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Γυναῖκα ἑώρακα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων (δ) Φυλιστιὶμ, καὶ νῦν (ε) λάβετε 3 αὐτήν μοι εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Μὴ (ζ) οὐκ εἰσὶ θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου γυνὴ, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα (η) ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Ταύτην λάβε μοι, (θ) ὅτι αὕτη εὐθεῖα ἐν ὀφθαλμοῖς 4 μου. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν, (ι) ὅτι ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (κ) οἱ ἀλλόφυλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσ5ραήλ. Καὶ κατέβη Σαμψὼν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθά. (λ) καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος Θαμναθὰ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος (μ) λέοντος ὠρυόμενος εἰς (ν) συνάντησιν αὐτοῦ.

Et dixit angelus Domini ad Manoe; Si retinueris, non manducabo de panibus tuis: &, ſi feceris holocauſtum, Domino offeres illud: Quoniam ignoravit Manoe, quia angelus Dei ipſe. 17 *Et dixit Manoe ad angelū Domini; Quod nomen tibi? quoniā veniat verbū tuum, & glorificabimus te.* 18 *Et dixit ei angelus Domini; Ad quid hoc interrogas nomen meū? (l) & ipſū eſt admirabile.* 19 *Et ſumpſit Manoe hœdum caprarum, & (m) ſacrificium: & obtulit ſuper petrā Domino. Et (n) diſceſſit ad faciendū: & Manoe, & uxor ejus aſpicientes.* 20 *Et factum eſt, dùm aſcenderet flamma deſuper altari uſque ad cœlum, & aſcendit angelus Domini in flamma. Et Manoe, & uxor ejus aſpicientes, & ceciderunt ſuper faciem ſuā ſuper terram.* 21 *Et non appoſuit ultrà angel' Domini apparere ad Manoe, et ad uxorē ej'. Tunc cognovit Manoe, quoniā angel' Domini hic.* 22 *Et dixit Manoe ad uxorem ſuam; Morte moriemur, quoniam Deum vidim'.* 23 *Et dixit ei uxor ejus; Si vellet Domin' mortificare nos, nō accepiſſet de manu noſtra holocauſtoma, et ſacrificium: et (o) nō oſtendiſſet nobis hæc omnia, & ſicut temp', nō audire feciſſet nos hæc.* 24 *Et peperit mulier filium: & vocavit nomen ejus, Sampſon. Et crevit puer: & benedixit eum Dominus.* 25 *Et cœpit ſpiritus Domini ſimul egredi cū eo in caſtra Dan, et inter Saraa, et inter Eſthiol.*

CAP. XIV.

1 *ET deſcendit Sampſon in Thamnatha, & vidit mulierē in Thamnatha de filiab' alienigenarum.* 2 *(a) Et aſcendit, & nunciavit patri ſuo, & matri ſuæ, & dixit; Mulierē vidi in Thamnatha de filiab' Phyliſtiim: & nunc accipite eā mihi in uxorē.* 3 *Et dixit ei pater ejus, & mater ejus; Nónne ſunt (b) filiæ fratrum tuorum, & de omni populo meo mulier; quia tu vadis accipere uxorē de alienigenis incircumciſis? Et dixit Sampſon ad patrem ſuum; Hanc accipe mihi; quoniam hæc (c) recta in oculis meis.* 4 *Et pater ejus & mater ejus ignorabant, quia à Domino eſt: quoniam vindictam ipſe quærit de alienigenis. Et in tempore illo alienigenæ (d) dominantes in Iſrael.* 5 *Et deſcendit Sampſon, & pater ej', & mater ej' in Thamnatha. Et (e) venit uſque ad vineam Thamnathæ: et ecce catulus leonis rugiens in occurſum ejus.*

MAS. (ν) Ἐὰν βιάσῃ με, οὐ φάγομαι τῶν (ξ) ποιήσεις ὁλοκαύτωμα, κυρίῳ (ο) κυρίου ἐστίν. Καὶ (π) Τί ὄνομά σοι, ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ (ρ) δοξάσωμέν σε; (σ) Ἱνατί (τ) κυρίῳ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι κυρίῳ, καὶ Μανωὲ (υ) αὐτοῦ ἐθεώρων. Καὶ (φ) ἐπάνωθεν (χ) εἰς τὸν οὐρανὸν, (ψ) φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ (ω) αὐτοῦ ἐθεώρων, καὶ (α) κυρίου ἐστίν. Καὶ (β) ἑωράκαμεν. Καὶ (γ) Εἰ οὖν βούλεται κύριος (δ) ἂν ἐλάβετο ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν (ε) ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα, (ζ) ὁ καιρὸς οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα. (η) γυνὴ, καὶ (θ) καὶ ηὐλόγησεν (ι) καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, Καὶ ἤρξατο (κ) συμπορεύεσθαι (λ) Δὰν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

Κεφ. ιδ'. MS. A. (α) ἐκ τῶν (β) Καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη (γ) πατρὶ καὶ (δ) τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (ε) λάβετέ μοι αὐτὴν εἰς (ζ) οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνὴ, (η) ἐκ τῶν (θ) ὅτι ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς (ι) ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς ἐκζητεῖ (κ) ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. (λ) καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνα Θαμναθὰ, (μ) λεόντων (ν) ἀπάντη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 ואמר מלאכא דיי למנוח אם תחדנני לא איכול בלחמך ואם תעביד עלתא קדם יי
17 תסקנה ארי לא ידע מנוח ארי מלאכא דיי הוא: ואמר מנוח למלאכא דיי מה שמך
18 ארי יתקימון פתגמך וניקרנך: ואמר ליה מלאכא דיי למא דנן את שאל לשמי והוא
19 מפרש: ונסיב מנוח ית גדיא בר עזי וית תקרובתא ואסק על טינרא קדם יי ומפרש
20 למעבד ומנוח ואתתיה חזן: והוה במסק שלהוביתא מעלוי מדבחא לצית שמיא וסליק
21 מלאכא דיי בשלהובית מדבחא ומנוח ואתתיה חזן ונפלו על אפיהון על ארעא: ולא
אוסיף עוד מלאכא דיי לאתחזאה למנוח ולאתתיה בכן ידע מנוח ארי מלאכא דיי הוא:
22
23 ואמר מנוח לאתתיה ממת נמות ארי מלאכא דיי חזינא: ואמרת ליה אתתיה אלו רעוא
קדם יי דנמות לא קביל מננא עלתא ומנחתא ולא אחזיננא ית כל אלין וכעדן פון לא
24 אשמעננא כהדא: וילידת אתתא בר וקרת ית שמיה שמשון ורבא רביא וברכיה יי:
25 ושריאת רוח גבורא מן קדם יי לתקפותיה במשרית דן בין צרעה ובין אשתאול:
יד
1 ונחת שמשון לתמנת וחזא אתתא בתמנת מבנת פלשתאי: וסליק וחוי לאבוהי ולאמיה
2
3 ואמר אתתא חזיתי בתמנת מבנת פלשתאי וכען סבו יתה לי לאתו: ואמרו ליה אבוהי
ואמיה הא לית בבנת אחך ובכל עמי אתתא דאת אזיל למסב אתתא מפלשתאי ערליא
4 ואמר שמשון לאבוהי יתה סב לי ארי היא כשרת בעיני: ואבוהי ואמיה לא ידעין ארי מן
קדם יי הוא ארי תוסקפא הוא בעי לאתגראה בפלשתאי ובעדנא ההיא פלשתאי שלטין
5 בישראל: ונחת שמשון ואבוהי ואמיה לתמנת ואתו עד כרמי תמנת והא אריא בר אריון
נהים לקדמותיה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Angelus Dñi Manoahh, Si tenebis me, non comedam in pane tuo; 16
& ſi facies holocauſtum ante Dñm, aſcendere facias illud: quia non novit
Manoahh ꝙ Angel' Dñi ille. Et dixit Manoahh Angelo Dñi, Quod nomen 17
tuū? Nam firmabuntur verba tua, et venerabimur te. Et dixit ei Angel' Dñi, 18
Ad quid hoc tu petens ad nomē meum, et ipſū arcanum? Et tulit Manoahh 19
hœdū filiū caprarū, et oblationē, et aſcendere fecit ſup petrā coram Dño,
et mirificavit ad faciendum, et Manoahh et uxor ejus videntes. Et fuit in 20
aſcendere flammam de-ſuper altare ad partem cœli, et aſcendit Angel' Dñi
in flamma altaris; et Manoahh et uxor ejus videntes, et ceciderunt ſup facies
ſuas ſuper terrā. Et non addidit rurſus Angelus Dñi ad videri Mano- 21
ahh et uxori ejus; in ſic novit Manoahh quòd Angelus Dñi ipſe. Et dixit 22
Manoahh uxori ſuæ, Mori moriemur, quoniam Angelum Dñi vidimus. Et 23
dixit illi uxor ejus, Si voluntas ab-ante Dñm ut moriamur, non ſuſcepiſſet
à nobis holocauſtum, et munus, et non videre feciſſet nos omnia hæc, et in
opportunitate non audiret nos ut hoc. Et peperit mulier filium, et vocavit 24
nomen ejus Simſon: et crevit puer, et benedixit ei Dñs. Et manſit ſpiritus 25
fortitudinis ab-ante Dominum ad roborandum eum in exercitu Dan inter
Szarghah et inter Eſthaol.

CAP. XIV.

ET deſcendit Simſon ad Thimnath, et vidit mulierem in Thimnath, de fi- 1
liab' Peliſtæorū. Et aſcendit et nunciavit patri ſuo et matri ſuæ, & di- 2
xit : Mulierem vidi in Thimnath ex filiabus Peliſtæorum: et nunc accipite
eam mihi in uxorē. Et *dixerunt* illi pater ej' et mater ejus, An non in fili- 3
abus fratrum tuorum, et in omni populo meo mulier; quòd tu vadens ad
accipiendum mulierem ex Peliſtæis præputiatis? Et dixit Simſon patri ſuo,
Illam accipe mihi, nam illa recta fuit in oculis meis. Et pater ejus et mater 4
eju' non cognoſcentes, ꝙ ab-ante Dñm illud, ꝙ adinventionē ille quærens
ad contendendū in Peliſtæos: et in tempeſtate illa Peliſtæi dominantes in
Iſrael. Et deſcendit Simſon et pater ej', et mater ej' ad Thimnath; et venerunt 5
uſq; ad vineas Thimnath: et ecce leo filius leonū rugiens ad occurſū ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܢܘܚ. ܐܢ ܬܥܟܒܢܝ. ܠܐ ܐܟܘܠ ܡܢ ܠܚܡܟ. ܘܐܢ ܬܣܩ ܥܠܬܐ 16
ܠܡܪܝܐ ܐܣܩܝܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܡܢܘܚ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ 17
ܠܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢܘ ܫܡܟ. ܕܡܐ ܕܐܬܐ ܦܬܓܡܟ. ܢܝܩܪܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܗ 18
ܕܡܪܝܐ. ܠܡܢܐ ܫܐܠܬ ܠܫܡܝ. ܘܗܘ ܡܫܒܚ. * ܘܢܣܒ ܡܢܘܚ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ 19
ܘܣܡܝܕܐ. ܘܐܣܩ ܥܠ ܫܘܥܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܡܫܒܚ ܗܘܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ 20
ܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܟܕ ܣܠܩܐ ܫܠܗܒܝܬܐ ܕܢܘܪܐ ܡܢ ܫܘܥܐ ܠܫܡܝܐ. ܘܣܠܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ
ܒܫܠܗܒܝܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ ܚܙܘ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ.
ܘܣܓܕܘ.
* ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܬܚܙܝܘ ܠܡܢܘܚ ܘܠܐܢܬܬܗ. ܗܝܕܝܢ ܝܕܥ 21
ܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ ܠܐܢܬܬܗ. ܡܡܬ ܡܝܬܝܢܢ ܣܟ. 22
ܡܛܠ ܕܠܐܠܗܐ ܚܙܝܢ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢܬܬܗ. ܐܠܘ ܨܒܐ ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܕܢܡܝܬܢ. 23
ܠܐ ܡܩܒܠ ܗܘܐ ܡܢܢ ܥܠܬܐ ܘܣܡܝܕܐ. ܘܠܐ ܡܚܘܐ ܗܘܐ ܠܢ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ
ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܡܫܡܥ ܗܘܐ ܠܢ ܗܠܝܢ. * ܘܝܠܕܬ ܐܢܬܬܐ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ 24
ܫܡܫܘܢ. ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ. ܘܒܪܟܗ ܡܪܝܐ. * ܘܫܪܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܥܕܪܘܬܗ 25
ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܕܢ. ܒܝܢ ܨܕܥܐ ܘܒܝܢ ܐܫܬܐܘܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * ܘܢܚܬ ܫܡܫܘܢ ܠܬܡܢܬ. ܘܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܒܬܡܢܬ ܡܢ 1
ܒܢܬܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܣܠܩ ܘܚܘܝ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܬܐ ܚܙܝܬ 2
ܒܬܡܢܬ ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܫܐ ܣܒܘܗ ܠܝ ܐܢܬܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ. 3
ܠܡܐ ܠܝܬ ܒܒܢܬ ܐܚܝܟ. ܘܒܟܠܗ ܥܡܝ ܐܢܬܬܐ. ܕܐܙܠ ܐܢܬ ܠܡܣܒ ܐܢܬܬܐ ܡܢ
ܦܠܫܬܝܐ ܥܪܠܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ ܠܐܒܘܗܝ. ܠܗܝ ܣܒ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܗܝ ܫܦܪܐ ܒܥܝܢܝ.
* ܘܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܗܝ. ܕܬܒܥܐ ܬܒܥܬܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܙܒܢܐ 4
ܗܘ. ܦܠܫܬܝܐ ܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܚܬ ܫܡܫܘܢ ܘܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ 5
ܠܬܡܢܬ. ܘܡܛܘ ܥܕܡܐ ܠܟܪܡܐ ܕܬܡܢܬ. ܘܗܐ ܓܘܪܐ ܕܐܪܝܐ ܢܗܡ ܠܘܩܒܠܗ.

Reſpondit Angelus Dñi Menuh, Etiamſi me 16
detineas, non tamen comedã de cibo tuo: ſin
autem victimam offeras, Dño offer illã. Igno-
rabat enim Menuh quòd eſſet Angelus Dñi.
Dixit Menuh Angelo Dñi, Quod eſt nomen 17
tuum, ut cùm evenerit ſermo tuus, invitem
te? Ait illi Angelus Dñi, Cur interrogas de 18
nomine meo quod eſt glorioſiſſimum? Su- 19
mens itaque Menuh hœdum caprarum & ſi-
milam, obtulit ſuper lapidem Dño, lauda-
bátque Dñm. Et Menuh atque uxore ejus 20
aſpicientibus, aſcendit flamma ignis è lapide
in cœlum, aſcenditque Angelus Dñi in flam-
ma altaris. Quod Menuh & uxor ejus viden-
tes, procubuerunt in facies ſuas ſuper terrã,
& adoraverunt. Nec adjecit amplius Angel⁹ 21
Dñi apparere Menuh & uxori ejus: ac tunc
cognoverunt Menuh et uxor ejus quòd Ange-
lus eſſet Domini. Et dixit Menuh uxori ſuæ, 22
Proculdubiò moriemur, quia Deum vidim⁹.
Cui reſpondit uxor, Si Deus vellet morte nos 23
afficere, nequaquam accepiſſet à nobis holo-
cauſtum & ſimilaginẽ, neque indicâſſet nobis
hæc omnia tempore iſto, neque talia nos au-
dire feciſſet. Peperit ergò mulier illa filiũ, 24
& vocavit nomen ejus, Samſon: crevitq; pu-
er, & benedixit eum Dominus. Cœpit 25
autem Spiritus Domini promovere eum in
caſtris Dan, inter Sadaa & Eſtuael.

CAP. XIV.

Deſcendénſque Samſon ad Temnath, vidit 1
mulierem quandam in Temnath de filia-
bus Paleſtinorum; Et aſcendens indicavit 2
patri ſuo matríque ſuæ, & dixit eis; Mulierẽ
vidi in Temnath de filiabus Paleſtinorum: ac-
cipite quæſo, eam mihi uxorem. Dixerunt 3
ei pater ſuus & mater ſua, An nulla eſt hîc in
familia patris tui, & in toto populo tuo uxor,
ut abeas ad ducendam uxorem è Paleſtinis
incircuncisis? Reſpondit Samſon patri ſuo,
Illam accipite mihi, quoniam ipſa arridet o-
culis meis. Pater autem ejus ac mater e- 4
jus neſciebant quòd hoc eſſet à Domino,
ut pœnam exigeret à Paleſtinis: nam eo
tempore Paleſtini dominabantur in Iſrae-
lem. Deſcendit igitur Samſon cum pa- 5
tre matréque ſuâ in Temnath; cúmque per-
veniſſent uſque ad vineas Temnath, en catu-
lus leonis rugiebat ex adverſo ipſius.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

16 * قال ملك الرب لمنوح * ان انت جلستني لم ادن من طعامك * وان قربت قربانا فقربه لله * وانما
17 قال منوح هذا * لانه لم يعلم انه ملك الرب * ثم قال منوح لملك الرب * ما اسمك * حتى اذا تم
18 19 قولك سمينا الصبي باسمك * فقال له ملك الرب * ما سؤالك عن اسمي * واسمي ممجود * واخذ
20 منوح جديا وشيا من السميذ * وقربه قربانا على صخر * وجعل يسبح الرب * ومنوح وزوجته عاينا
لهبا من نار خرج من الصخرا وصعد الي السماء * وصعد ملك الرب بلهب النار الذي خرج
21 من المذبح * فلما راي منوح وامراته ذلك خروا على وجوههما على الارض * ولم يعد ملك الرب
22 ان يترايا لمنوح ولزوجته ايضا * فعرف منوح وحليلته حينئذ انه ملك الرب * وقال منوح لامراته
23 اعلمي انا نموت * لانا عاينا الله * فقالت له امراته * لو ان الله اراد ان يميتنا لم يكن يقبل
منا الزيت والسميذ * ولم يكن يظهر لنا هذه الاشياء في هذا الزمان * ولم يكن يسمعنا هذه الامور
24 25 كلها * وولدت الامراة ابنا * ودعت اسمه شمشون * وشب الصبي * وبارك الله عليه * وبدا روح
الرب ان ينشيه في محلة دان * بين صدعا وبين اشتول * * الفصل الرابع عشر *
1 2 * ونزل شمشون الي تمنث * وراي هناك امراة من بنات فلسطين * وصعد اخبر والديه وقال
3 لهما * رايت في تمنث امراة من بنات اهل فلسطين زوجونيها * فقالت له والدته * لم ليس هاهنا
في بيت ابيك واهل عشيرتك امراة * حتى تنطلق وتتزوج من بنات فلسطين الغلف * قال
4 شمشون لابيه * ليس اريد غيرها * لاني قد احببتها وحسنت في عيني * ولم يعلم ابوه وامه ان هذا
من امر الرب لينتقم من اهل فلسطين * وكان اهل فلسطين ذلك الزمان متسلطين على بني
5 اسرائيل * ونزل شمشون ووالداه الي تمنث * فاذا هو ابصر قبالته شبل ليث يزار *

Reſpondit Angelus Domini Manuho, Et- 16
iamſi me ſedere facias, non tamen *tan-*
gam cibum tuum: quòd ſi ſacrificium of-
feras, offer illud Deo: hæc autem dixerat
Manuh, quia neſciebat eum eſſe Angelum
Domini. Rurſum dixit Manuh Angelo 17
Domini, Quod eſt nomen tuum, ut cùm
exitu comprobatus fuerit ſermo tuus, im-
ponamus puero nomen tuum? Ait illi An- 18
gelus Domini, Cur me percontaris de no-
mine meo, cùm nomen meum ſit glorio-
ſum? Tum accipiens Manuh hœdum & 19
parum ſimilaginis, obtulit ea ſacrificium
ſupra petram, & laudabat Dominum. Et 20
Manuh & uxor ejus viderunt flammam
ignis erumpentem è petra, & cœlum ver-
ſùs aſcendentem, Angelumque Domini a-
ſcendentem in flamma ignis quæ eruperat
ex altari. Quod cùm vidiſſent Manuh
& uxor ejus, corruerunt in facies ſuas
ſuper terram. Et non apparuit deinceps 21
Angelus Domini Manuho & uxori ejus:
ac tunc cognoverunt Manuh & conjux
ejus illum eſſe Angelum Domini. Qua- 22
propter dixit Manuh uxori ſuæ, Scito nos
morituros, quòd Deum viderimus. Dixit 23
ad eum uxor ipſius, Si Deus occidere nos
vellet, non accepiſſet à nobis oleum & ſi-
milaginẽ, nec oſtendiſſet nobis res iſtas hoc
tempore, nec annuntiâſſet nobis omnia hæc
negotia. Itaque peperit mulier illa filium, 24
vocavitq; nomen ejus Samſon: adolevit-
que puer ille, & benedixit ei Deus. Cœpit- 25
que ſpiritus Domini vegetare eum in ca-
ſtris Dan, inter Sadaa & inter Eſtol.

CAP. XIV.

Et deſcendit Samſon in Temnath, vi- 1
ditq; illic fœminam de filiabus Pale-
ſtinæ: Et aſcendens ſignificavit parentibus 2
ſuis, & dixit eis, Vidi in Temnath fœmi-
nam quandã è filiabus Philiſtæorum, du-
cite eã mihi in matrimoniũ. Reſpondit illi 3
genitrix ejus, Num deeſt hîc in domo pa-
tris tui & gente familiæ tuæ mulier, ut
vadas et uxorem accipias è filiabus Phi-
liſtæorum incircunciſorum? Ait Samſon
patri ſuo, Nolo aliam præter ipſam, ipſam
enim adamavi, ipſaq; pulchra eſt in oculis
meis. Ignorabant autẽ pater ac mater ej⁹ 4
id eſſe ex permiſſu Domini, quatenus vin-
dictam ſumeret à Philiſtæis: exercebant
ſiquidẽ Philiſtæi tunc tẽporis dominiũ in
Iſraelitas. Itaq; deſcendentib⁹ Samſone et 5
parentib⁹ ej⁹ in Temnath, en ipſe deprehen-
dit ex adverſo ſui catulũ leonis rugientẽ.

ספר שופטים : יד

,hœdum ſindere ſecundùm eum ſidit &,Domini ſpiritus eũ ſuper proſperè egit Et
6 וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי
ſuæ matri & ſuo patri indicavit non Et .ejus manu in non quicquam &
וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ
fuit recta & ;mulieri eſt locutus & ,deſcendit Et .fecerat quod
7 אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר
divertit & ,eam accipiendum ad diebus à eſt reverſus Et .Simſon oculis in
8 בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן׃ וַיָּשָׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּהּ וַיָּסַר
corpore in apum conventus ecce & ;leonis cadaver videndum ad
לִרְאוֹת אֵת מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבוֹרִים בִּגְוִיַּת
:comedendo &,eundo ivit &,ſuas volas ad ipſũ accepit Et .mel & ,leonis
9 הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ׃ וַיִּרְדֵּהוּ אֶל־כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְאָכֹל
:comederunt & ,eis deditque ;ſuã matrem ad & ſuũ patrem ad ivit &
וַיֵּלֶךְ אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ
.mel accepiſſet leonis corpore de quòd ,eis indicavit non &
וְלֹא־הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְּוִיַּת הָאַרְיֵה רָדָה הַדְּבָשׁ׃
,convivium Simſon ibi fecitque ,mulierem ad ejus pater deſcendit Et
10 וַיֵּרֶד אָבִיהוּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתֶּה
acceperunt & ,eum eos videre circa fuit Et .electi faciebant ſic quia
11 כִּי כֵּן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ
:Simſon eis Dixitque .eo cum fuerunt & ,ſocios triginta
12 שְׁלֹשִׁים מֵרֵעִים וַיִּהְיוּ אִתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן
illud indicaveritis indicando ſi : ænigma vobis nunc loquar Ænigmaticè
אָחוּדָה־נָּא לָכֶם חִידָה אִם־הַגֵּד תַּגִּידוּ אוֹתָהּ
triginta vobis dabo &, inveneritis & ,convivii diebus ſeptem mihi
לִי שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם וְנָתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים
potueritis non ſi Et .veſtes mutatorias triginta & ,ſindones
13 סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִפֹת בְּגָדִים׃ וְאִם־לֹא תוּכְלוּ
triginta & ,ſindones triginta mihi vos dabitis & ,mihi indicare
לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים
,tuum ænigma Ænigmatiza :ei dixerunt Et .veſtes mutatorias
חֲלִיפוֹת בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חוּדָה חִידָתְךָ
,cibus exivit comedente De : eis Dixitque .illud audiem' &
14 וְנִשְׁמָעֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל
tribus ænigma indicare potuerũt nõ Et.dulcedo eſt egreſſa forti de et
וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת
Seduc : Simſon uxori dixerunt & ,ſeptima die in fuit Et .diebus
15 יָמִים׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיֹּאמְרוּ לְאֵשֶׁת־שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי
te comburamus forte ne ,ænigma nobis indicet & ,tuum virum
אֶת־אִישֵׁךְ וְיַגֶּד־לָנוּ אֶת־הַחִידָה פֶּן־נִשְׂרֹף אוֹתָךְ
nos ad vocaſtis nos poſſidendum ad Num .igni in tui patris domum &
וְאֶת־בֵּית אָבִיךְ בָּאֵשׁ הַלְיָרְשֵׁנוּ קְרָאתֶם לָנוּ
Duntaxat : ait & ,eum ſuper Simſon uxor flevit Et ?non nunquid
16 הֲלֹא׃ וַתֵּבְךְּ אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן עָלָיו וַתֹּאמֶר רַק־
,mei populi filiis ænigmatizaſti Ænigma .me dilexiſti non & ,me odiſti
שְׂנֵאתַנִי וְלֹא אֲהַבְתַּנִי הַחִידָה חַדְתָּ לִבְנֵי עַמִּי
meæ matri & meo patri Ecce : ei Dixitque .indicaſti non mihi &
וְלִי לֹא הִגַּדְתָּה וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה לְאָבִי וּלְאִמִּי
diebus ſeptem eum ſuper flevit Et ?indicabo tibi & ,indicavi non
17 לֹא הִגַּדְתִּי וְלָךְ אַגִּיד׃ וַתֵּבְךְּ עָלָיו שִׁבְעַת הַיָּמִים
,ei indicavit & ,ſeptima die in ,fuit Et .convivium eis fuit quibus
אֲשֶׁר־הָיָה לָהֶם הַמִּשְׁתֶּה וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגֶּד־לָהּ
Dixeruntque .ſui populi filiis ænigma indicavit Et .eum coarctabat quia
18 כִּי הֱצִיקַתְהוּ וַתַּגֵּד הַחִידָה לִבְנֵי עַמָּהּ׃ וַיֹּאמְרוּ
:ſol ingrederetur antequam ,ſeptima die in civitatis viri ei
לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא הַחַרְסָה
Niſi : eis Dixitque ?leone præ forte quid & ,melle præ dulce Quid
מַה־מָּתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה עַז מֵאֲרִי וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֵא
.meum ænigma inveniſſetis non ,mea vitula in araſſetis
חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי׃

Verſio VUL. LAT.

6 Irruit autẽ Spirit' Dñi in Samſon, & dilaceravit leonẽ, quaſi hœdum in fruſta diſcerpens, nihil omnino habens in manu: & hoc patri & matri noluit 7 indicare. Deſcenditq; & locutus eſt mulieri, quæ placuerat 8 oculis ej'. Et poſt aliquot dies revertens ut acciperet eã, declinavit ut videret cadaver leonis, & ecce examen apũ in ore leonis erat ac favus mellis. 9 Quem cùm ſumpſiſſet in manibus, comedebat in via: veniénſq; ad patrẽ ſuũ & matrem, dedit eis partẽ, qui & ipſi cõederunt: nec tamen eis voluit indicare ꝙ mel de corpore 10 leonis aſſumpſerat. Deſcendit itaq; pater ej' ad mulierẽ, & fecit filio ſuo Samſon convivĩu: ſic enim juvenes facere 11 conſueverant. Cùm ergò cives loci illius vidiſſent eũ, dederunt ei ſodales triginta ut eſ- 12 ſent cũ eo. Quib' locutus eſt Samſon, Proponã vobis problema: quod ſi ſolveritis mihi intra ſeptẽ dies convivii, dabo vobis triginta ſindones, & to- 13 tidẽ tunicas: Sin autẽ non potueritis ſolvere, vos dabitis mihi triginta ſindones, & ejuſdem numeri tunicas: Qui reſponderũt ei; Propone pro- 14 blema, ut audiamus. Dixítque eis; De comedente exivit cibus, & de forti egreſſa eſt dulcedo: Nec potuerunt ꝑ tres dies propoſitionem ſolvere. 15 Cúmq; adeſſet dies ſeptimus, dixerunt ad uxorem Samſon; Blandire viro tuo, & ſuade ei ut indicet tibi quid ſignificet problema: ꝙ ſi facere nolueris, incendem' te, & domũ patris tui: An idcircò vocâſtis nos ad nuptias ut ſpoliaretis? 16 Quæ fundebat apud Samſon lachrymas, & querebatur dicens; Odiſti me, & non diligis: idcircò problema, ꝙ propoſuiſti filiis populi mei, non vis mihi exponere. At ille reſpondit, Patri meo & matri nolui dicere: & tibi indicare 17 potero? Septem igitur diebus convivii flebat ante eũ: tandémque die ſeptimo cùm ei eſſet moleſta, expoſuit. Quæ 18 ſtatim indicavit civib' ſuis. Et illi dixerunt ei die ſeptimo ante Solis occubitũ; Quid dulcius melle, & quid fortius leone? Qui ait ad eos, Si non arâſſetis in vitula mea, nõ inveniſſetis propoſitionem meã.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ (ξ) ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, (ο) καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψει ἔριφον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν (π) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ (ρ) καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὃ ἐποίησε. 7 Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικὶ, (σ) καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμψών. 8 Καὶ ὑπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ (τ) συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ 9 λέοντος (υ) καὶ μέλι. Καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ (φ) εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ (χ) ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι (ψ) ἀπὸ 10 στόματος τοῦ λέοντος ἐξεῖλε τὸ μέλι. Καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψὼν πότον ἡμέρας ἑπτὰ, ὅτι 11 οὕτως (ω) ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι. Καὶ ἐγένετο (α) ὅτε εἶδον αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλη- 12 τοὺς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, (β) Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν ἀπαγγέλλοντες (γ) ἀπαγγείλητε αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱμα- 13 τίων. Καὶ ἐὰν μὴ (δ) δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, (ε) δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα (ζ) ὀθόνια καὶ (η) τριάκοντα ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Πρόβαλε τὸ πρόβλημά 14 σου, καὶ (θ) ἀκουσόμεθα αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, (ι) Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ. καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὸ 15 πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ Σαμψὼν, Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μή ποτε (κ) κατακαύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν 16 πυρί. ἢ (λ) ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε; Καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ (μ) εἶπεν, Πλὴν μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προέβαλες τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, (ν) οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψὼν, (ξ) Εἰ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί μου οὐκ (ο) ἀπήγγελκα, σοὶ ἀπαγγείλω; 17 Καὶ ἔκλαυσεν (π) πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, (ρ) ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, ὅτι (σ) παρηνώχλησεν αὐτῷ· καὶ αὐτὴ ἀπήγ- 18 γειλε τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως (τ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ (υ) πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, (φ) Εἰ μὴ ἠροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου, οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου.

Et inſiliit in eum ſpiritus Domini: 6 et contrivit eũ, ſicut conteret hædum caprarum: & nihil erat in manib' ejus. Et non annuntiavit patri ſuo, et matri ſuæ, quod fecerat. Et deſcenderũt, et locuti ſunt 7 mulieri: & (f) direxit in oculis Sampſon. Et revertit poſt dies ac- 8 cipere eã, & declinavit ad videndum cadaver leonis: & ecce congregatio apũ in ore leonis, & mel. Et abſtulit illud in manus 9 ſuas: et perrexit pergens, et comedens. Et ivit ad patrẽ ſuum & ad matrẽ ſuã: & dedit eis, et cõederunt: & non annuntiavit eis, quia de (g) ore leonis abſtulit mel. Et deſcendit pater ej' ad mu- 10 lierẽ, et fecit ibi Sampſon cõvivĩu dies ſeptẽ, quia ſic faciunt juvenes. Et factum eſt, quando (h) 11 viderunt eum; & acceperunt triginta vocatos: & fuerunt cum eo. Et dixit eis Sampſon, Proble- 12 ma vobis propono: & ſi indicantes indicaveritis illud in ſeptẽ his dieb' convivii, & inveneritis; dabo vobis triginta ſindones, & triginta ſtolas veſtimentorum. Et ſi non potueritis indica- 13 re mihi; dabitis vos mihi triginta (i) lintea, & triginta (k) mutatorias ſtolas veſtimentorum. Et di- 14 xerunt ei, Propone problema tuũ: & audiem' illud. Et dixit eis, (l) Manducabile quid exiit de manducante, & de forti dulce. Et nõ potuerunt indicare problema per tres dies. Et factum eſt in die (m) 15 quarta, & dixerunt uxori Sampſon, Decipe nunc virum tuum: et annuntiet tibi problema, nè fortè incẽdam' te et domũ patris tui in igni. Numquid ad (n) extorquendũ nos vocâſtis? Et ploravit uxor 16 Sampſon ad eum, & dixit; Veruntamen odio habuiſti me, et nõ dilexiſti me; quoniam problema, quod propoſuiſti filiis populi mei, nõ indicâſti mihi illud. Et dixit ei Sampſon, Si patri meo, et matri meæ nõ indicavi; et tibi indicabo? Et ploravit ad eũ per ſeptẽ 17 dies, quos fuit eis convivium. Et factũ eſt in die ſeptima, & indicavit ei; quoniã perturbaverat eum: & ipſa indicavit filiis populi ſui. Et dixerunt ei viri civita- 18 tis in die ſeptima, antequã (o) oriretur Sol, Quid dulci' melle? et quid fortius leone? Et dixit eis Sampſon, Si nõ arâſſetis in vitula mea; non intellexiſſetis problema meum.

MS.A. (ξ) κατηύθυνεν ἐπ' (ο) καὶ διέσπασεν αὐτὸν ὡσεὶ διασπάσαι ἔριφον (π) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. (ρ) οὐδὲ τῇ μητρὶ, ἃ ἐποίησεν. (σ) καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Σαμψών. Καὶ ἐπέστρεψεν (τ) συστροφὴ μελισσῶν (υ) μέλι ἦν. Καὶ (φ) εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ ἔσθων. (χ) ἀπήγγειλεν (ψ) ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ (ω) ἐποίουν (α) ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν, προσκαλέσαντο αὐτῷ ἑτέρους τριάκοντα, καὶ ἦσαν (β) Προβαλῶ ὑμῖν πρόβλημα, καὶ ἐὰν (γ) ἀπαγγείλητέ μοι τὸ πρόβλημα ἐν τῇ (δ) δυνάσθητε (ε) καὶ δώσετε (ζ) σινδόνας καὶ (η) τριάκοντα στολὰς (θ) ἀκουσόμεθά σου. Καὶ (ι) Ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρῶσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ. καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸ πρόβλημα. Καὶ (κ) ἐμπυρίσωμέν σε (λ) πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς; (μ) εἶπεν αὐτῷ, Μεμίσηκάς με, καὶ οὐκ ἠγάπηκάς με, (ν) κἀμοὶ οὐκ ἀπήγγειλας αὐτό. (ξ) Ἰδοὺ τῷ πατρί (ο) ἀπήγγελκα αὐτὸ, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; (π) ἐπ' αὐτὸν (ρ) ἐν αἷς ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πότος. (σ) παρηνώχλησεν αὐτόν· (τ) τῇ ἡμέρᾳ (υ) πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον, (φ) Εἰ μὴ κατ..... σατέ μου τὴν δάμαλιν, οὐκ ἂν εὕρετε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי והדמיה כמא דמהדמין גדיא ומדעם לית בידיה ולא
7 חוי לאבוהי ולאמיה ית דעבד : ונחת ושאיל באתתא וכשרת בעיני שמשון : ותב לזמן
8 יומין למסבה וסטא למחזי ית פגרא דאריא והא קינא דדבריתא בפגרא דאריא וביה
9 דובשא : ונסביה בידיה ואזל מיזל ואכיל ואזל לות אבוהי ולות אמיה ויהב להון ואכלו
10 ולא חוי להון ארי מפגרא דאריא נסיב דובשא : ונחת אבוהי על עסק אתתא ועבד תמן
11 שמשון משתיא ארי כן עבדין עולימיא : והוה כד חזו יתיה ודברו תלתין חברין והוו עמיה :
12 ואמר להון שמשון איחוד כען לכון חידתא אם חואה תחוון יתה לי שבעת יומי משתיא
13 ותשכחון ואתן לכון תלתין סדינין ותלתין אצטלון דלבושא : ואם לא תכלון לחואה
לי ותתנון אתון לי תלתין סדינין ותלתין אצטלון דלבושא ואמרו ליה חוד חידתך
14 ונשמענה : ואמר להון מאכלא נפק מיכלא ומתקיפא נפק חוליא ולא יכילו לחואה
15 חידתא תלתא יומין : והוה ביומא שביעאה ואמרו לאתת שמשון שדלי ית בעליך ויחוי
לנא ית חידתא דלמא נוקיד יתיך וית בית אבוך בנורא הלמסכנותנא קריתון יתנא
16 הלכא : ובכת אתת שמשון עלוהי ואמרת לחוד סניתני ולא רחמתני חידתא
חדתא לבני עמי ולי לא חויתא ואמר לה הא לאבא ולאמא לא חויתי וליך אחוי :
17 ובכת עלוהי שבעא יומין דהוה להון משתיא והוה ביומא שביעאה וחוי לה ארי
18 דחקתיה וחויאת חידתא לבני עמה : ואמרו ליה אנשי קרתא ביומא שביעאה עד
לא עאל שמשא מה חלי מדובשא ומה תקיף מאריא ואמר להון אלולפון בדקתון
באתתי לא אשכחתון חידתי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manſit ſuper eum ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominum, et diſcerpſit 6 illum, ſicut qui diſcerpentes hœdum; et quidquam non erat in manib' ejus: & non nunciavit patri ſuo et matri ſuæ quod fecit. Et deſcendit et petivit 7 mulierem, et recta fuit in oculis Simſon. Et rediit ad tempus dierum ad 8 accipiendum eam, et divertit ad videndum cadaver leonis, et ecce nidus apum in cadavere leonis, et in eo mel. Et accepit illud in manu ſuâ, et am- 9 bulavit ambulans et comedens, et ivit ad patrem ſuum et ad matrem ſuam, et dedit illis, et comederunt; et non nunciavit eis quòd ex cadavere leonis accepit mel. Et deſcendit pater ejus ſuper negotium mulieris; et fecit 10 ibi Simſon convivium: nam ſic facientes adoleſcentes. Et fuit, quando vi- 11 derunt eum, et acceperunt triginta viros, et fuerunt cum illo. Et dixit illis 12 Simſon, Proponam nunc vobis propoſitionem, ſi nunciare nunciabitis illam mihi, ſeptem diebus convivii, et invenietis; et dabo vobis triginta lintea, et triginta ſtolas veſtimenti. Et ſi non poteritis ad nunciandum mihi, 13 et dabitis vos mihi triginta lintea, et triginta ſtolas veſtimenti: et dixerunt ei, Propone propoſitionem tuam, et audiemus eam. Et dixit eis, Ex come- 14 dente exivit cibus, et ex forti exivit dulcedo: et non potuerunt ad nunciandum propoſitionem tribus diebus. Et fuit in die ſeptima, et dixerunt 15 uxori Simſon: Sollicita maritum tuum, et annunciabit nobis propoſitionem; aliàs enim incendemus te et domum patris tui in igne: num ad periclitandum nos vocâſtis nos huc? Et ploravit uxor Simſon ſuper eum, & 16 dixit: Tantum odiſti me, et non amâſti me: propoſitionem propoſuiſti filiis populi mei, & mihi non annunciâſti. Et dixit ei: Ecce patri meo et matri meæ non annunciavi, et tibi quomodo annunciabo? Et ploravit ſu- 17 per eum ſeptem dies quibus fuit eis convivium: et fuit in die ſeptimo & annunciavit ei; quoniam moleſtavit eum, et annunciavit propoſitionem filiis populi ſui. Et dixerunt illi homines urbis in die ſeptima uſque non 18 intrare Solem: Quid dulce à melle? Et quid forte à leone? Et dixit eis: Niſi inveſtigaſſetis in uxore mea, non inveniſſetis propoſitionem meam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܨܠܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܦܫܚܗ ܐܝܟ ܕܡܦܫܚܝܢ ܠܓܕܝܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ 6
ܡܕܡ ܒܐܝܕܗ. ܘܠܐ ܚܘܝ ܗܘܐ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. * ܘܢܚܬܘ ܘܡܠܠܘ ܥܡ 7
ܐܢܬܬܐ. ܘܫܦܪܬ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܫܡܫܘܢ. * ܘܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܠܡܣܒܗ. ܘܣܛܐ 8
ܠܡܚܙܐ ܠܫܠܕܗ ܕܐܪܝܐ. ܘܗܐ ܢܚܫܠ ܕܕܒܘܪܐ ܒܓܘܫܡܗ ܕܐܪܝܐ. ܘܗܘܐ ܪܕܐ ܗܘܐ ܕܒܫܐ
ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܢܣܒܗ ܒܐܝܕܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܘܠܘܬ ܐܡܗ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ. ܘܠܐ 9
ܚܘܝ ܐܢܘܢ ܕܡܢ ܓܘܫܡܗ ܕܐܪܝܐ ܪܕܐ ܕܒܫܐ. * ܘܢܚܬ ܐܒܘܗܝ ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܬܡܢ 10
ܫܡܫܘܢ ܡܫܬܘܬܐ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܡܐ ܡܫܬܘܬܐ. * ܘܟܕ 11
ܚܙܐܘܗܝ. ܐܬܘ ܠܗ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܫܘܫܒܝܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܚܘܕ 12
ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܘܚܕܬܐ. ܐܢ ܬܦܫܩܘܢܗ ܠܝ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝ ܡܫܬܘܬܐ ܘܬܫܟܚܘܢܗ. ܐܬܠ ܠܟܘܢ
ܬܠܬܝܢ ܐܦܩܝܣܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܠܒܘܫܐ. * ܘܐܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܦܫܩܘܗ ܠܝ. 13
ܬܬܠܘܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܬܠܬܝܢ ܐܦܩܝܣܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܠܒܘܫܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܚܘܕ
ܐܘܚܕܬܟ. ܘܢܫܡܥܝܗ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܟܘܠܐ ܢܦܩ ܡܐܟܘܠܬܐ. ܘܡܢ ܡܪܝܪܐ ܢܦܩ ܚܠܝܐ. ܘܠܐ 14
ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܫܩܗ ܠܐܘܚܕܬܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ. 15
ܦܝܣܝܗܝ ܠܒܥܠܟܝ ܕܢܦܫܩ ܠܢ ܐܘܚܕܬܗ. ܕܠܐ ܢܘܩܕܝܟܝ ܠܟܝ ܘܠܒܝܬܐ ܕܐܒܘܟܝ ܒܢܘܪܐ.
ܘܢܐܪܬ ܝܪܬܘܬܗ. * ܘܒܟܬ ܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܣܢܐܬܢܝ. ܘܠܐ 16
ܪܚܡܬܢܝ. ܕܐܘܚܕܬܐ ܕܐܚܕܬ ܠܒܢܝ ܥܡܝ. ܠܝ ܠܐ ܐܡܪܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐܒܝ ܘܠܐܡܝ ܠܐ ܐܡܪܬܗ.
ܠܟܝ ܐܡܪ. * ܘܗܘܬ ܒܟܝܐ ܥܠܘܗܝ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܕܡܫܬܘܬܐ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ. ܐܡܪ ܠܗ. 17
ܡܛܠ ܕܐܥܝܩܬ ܠܗ. ܘܦܫܩܬܗ ܠܐܘܚܕܬܐ ܠܒܢܝ ܥܡܗ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܒܝܘܡܐ 18
ܕܫܒܥܐ. ܥܕܠܐ ܢܥܘܠ ܠܐܦܝܢܐ. ܡܢܘ ܕܚܠܐ ܡܢ ܕܒܫܐ. ܐܘ ܡܢܘ ܕܥܫܝܢ ܡܢ ܐܪܝܐ. ܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܠܘܠܐ ܦܝܣܬܘܢ ܠܥܓܠܬܝ. ܠܐ ܦܫܩܬܘܢ ܐܘܚܕܬܝ.

Tum propitius fuit illi Spiritus Domini, diſ- 6
cerpſitque eum ut diſcerpi *ſolet* hœdus, licèt
nil haberet in manu ſua: & non indicavit patri
ſuo nec matri ſuæ quod fecerat. Deſcen- 7
derunt inquam, & allocuti ſunt mulierem:
quod gratiſſimum fuit Samſoni. Reverſus 8
autem poſt aliquot dies ut eam duceret, deflexit
ad videndum oſſeum cadaver leonis,
& ecce examen apum in corpore leonis illi',
ita ut decurreret mel ſuper man' ejus defluerétque.
Et abiens ad patrem ſuum & ad ma- 9
trem ſuam dedit illis, & comederunt: nec
indicavit eis quòd è corpore leonis defluxiſſet
illud mel. Deſcendit itaque pater ejus ad 10
mulierem illam, & fecit ibi Samſon convivium
ſeptem diebus: hoc enim pacto faciebant
juvenes convivium. Et cùm vidiſſent 11
eum, venerunt triginta viri, fuerúntque ejus
paranymphi. Et dixit eis Samſon, Propo- 12
nam vobis ænigma, quod ſi mihi explicaveritis
intra ſeptem dies convivii, & noveritis,
dabo vobis triginta lintea, & triginta
paria veſtium. Sin autem illud mihi ſol- 13
vere nequiveritis, dabitis mihi triginta lintea,
& triginta veſtium paria. Dicunt ei,
Propone ænigma tuum, ut audiamus illud.
Ait illis, De comedente exivit cibus, & de 14
amaro exivit dulce: & non potuerunt explicare
ænigma tribus diebus. Quarto itaque 15
die dicunt uxori Samſonis, Blandire marito
tuo, ut aperiat nobis ænigma ſuum, ne fortè
igni comburamus te & domum patris tui,
ejúſque hæreditatem poſſideamus. Flevit er- 16
gò uxor Samſonis, & dixit ad eum, Sanè
odiſti me, nec me amas; quandoquidem ænigma
quod propoſuiſti popularibus meis, mihi
non dixiſti. Qui dixit ad eam, Patri &
matri meæ non dixi, tibíne dicerem? Per- 17
rexit autem illa flere ſeptem illis diebus convivii;
& ſeptimo die indicavit ei, eò quòd
anxiſſet eum: ipſa verò retexit ænigma popularibus
ſuis. Dixerunt ergò cives urbis 18
illius die ſeptimo antequam ingrederetur apparatus,
Quid eſt melle dulcius? aut quis eſt
fortior leone? Reſpondit illis Samſon, Niſi
blanditi eſſetis vitulæ meæ, nequaquam ſolviſſetis
ænigma meum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فحلت عليه روح الرب * ووثب الي الشبل * فمسكه كما يفسخ الجدي * ولم يكن في يده شي * 6
لا سيف ولا عصا * ولم يخبر والديه بما صنع بالشبل * ثم نزلوا وكلموا المراة * ورضي شمشون 7
وحسن الامر عنده * ثم رجع بعد ايام ليتزوج بها * فحاد عن الطريق لينظر الي جثة الاسد * واذا 8
في صدر الاسد نحل قد عشش هناك * وقد سال العسل من عش النحل * فتناول منه بيديه * 9
وانطلق الي والديه واعطاهما من العسل واكلا هما * ولم يخبرهما ان العسل سال من جثة الاسد
* ونزل ابواه الي الامراة وهيا شمشون وليمة سبعة ايام * لان احداث بني اسرائيل كذلك كانوا 10
يعملون الوليمة * فلما راوه اهل فلسطين جاوا ثلاثون رجلا * فصاروا له اشابين * فقال لهم شمشون * 11 12
اقول لكم قولا من الاوابد واسالكم عنه * فان انتم خرجتم من مسالتي * وفسرتم قولي تمام ايام
العرس السبعة * اعطيتكم ثلاثين حلة في ثلاثين منديل * واذا لم تفسروا قولي * اخذت منكم 13
ثلاثين ثوبا في ثلاثين منديل * فقالوا له * سل مسالتك لنسمعها * قال لهم * خرج من الاكل اكلا * 14
ومن المر حلوا * ففكروا في المسيلة ثلاثة ايام * فلم يقدروا علي جوابها * فلما كان في اليوم الرابع 15
قالوا لامراة شمشون * اخدعي زوجك لنعلم جواب مسالته * والا قتلناك * واحرقناك وبيت ابيك
بالنار * ونرث ميراثه * فبكت امراة شمشون بين يديه وقالت له * يقينا انك تبغضني وليس تحبني * 16
وذلك انك ليس تخبرني ما تفسير المسالة التي سالت بني عمي عنها * قال لها * انا لم اخبر بذلك
والدي * وكيف اخبرك انت بها * فجعلت تبكي عليه ايام العرس السبعة * فلما كان في اليوم السابع * 17
قال لها تفسير المسالة لانها غمته * فاخبرت بالمسالة بني عمها * فقال اهل القرية في اليوم السابع 18
قبل ان يقدم الطعام وما يصلح * فقالوا * ما الذي يكون احلى من العسل * وما الذي
يكون امر واشد من الاسد * فقال لهم شمشون * لولا انكم خدعتم عجلتي لم
تقدروا علي تفسير مسالتي *

Et deſcendente ſuper eum Spiritu Domini, 6
proſiliit in catulum, diſciditque eum uti
diſcidi ſolet *hœdus, cùm nihil haberet in*
manu ſua nec enſem, nec baculum: & non
indicavit parentibus ſuis quod fecerat catulo
leonis. Poſtea deſcendentes allocuti 7
ſunt fœminam, placuitque id Samſoni, &
fuit illi jucundum. Deinde reverſus poſt 8
dies aliquot ut matrimonio jungeretur cũ
ea, divertit à via ut videret cadaver leonis,
& ecce in pectore leonis apes quæ nidificaverant
illic, & mel effluebat ex apũ
nido; Ex quo ſumens manibus ſuis, abiit 9
ad parentes ſuos deditque eis ex melle, &
comederunt ambo: attamen non indicavit
eis mel illud è leonis cadavere defluxiſſe.
Igitur deſcenderunt parentes ejus ad fœ- 10
minam illam, & paravit Samſon convivium
ſeptem dierum: ſic enim juvenes
Iſraelitici conviviũ facere conſueverant.
Quem cùm vidiſſent Philiſtæi, venerunt 11
triginta viri, fueruntq; paranymphi ipſius.
Et dixit ad eos Samſon, Proponam vobis 12
ſermonem abſtruſum, & de eo vobiſcum
diſſerã, quòd ſi vos extricetis quæſtione
meâ, meumque ſermonem interpretemini
quandiu durabunt ſeptem dies nuptiarũ,
dabo vobis triginta ſtolas cũ triginta ſudariis.
At ſi ſermonem meum haud inter- 13
pretemini, accipiam à vobis triginta ſubuculas
cum triginta ſudariis. Dixerunt ei,
Propone quæſtionem tuam, ut audiamus
eam. Ait illis, Ab edente prodiit edulium, 14
& ab amaro dulce: hanc autem quæſtionem
tribus diebus animo pervolventes, illi
ſatisfacere minimè potuerunt. Cùm itaque 15
fuiſſet dies quartus, dixerunt uxori Samſonis,
Pellice maritum tuum, ut ſciamus
reſponſum quæſtionis ejus: alioqui interficiemus
te, et te ac domũ patris tui igne
ſuccendem', & hæreditatẽ ipſius acquiremus.
Flevit ergò uxor Samſonis coram 16
eo, & ait illi, Proculdubiò odio me, non
amore proſequeris; eò quòd mihi non indicaveris
quænam ſit ſolutio quæſtionis
de qua interrogâſti filios patrui mei. Reſpondit
ei, Ego non indicavi hoc parentibus
meis, quomodo indicarem illud tibi?
Perrexit autem flere apud eum ſeptem 17
diebus nuptiarum. Cúmque fuiſſet dies
ſeptimus, dixit illi ſolutionem quæſtionis;
moleſtiam enim feceſſerat ei: ipſa verò
quæſtionem indicavit filiis patrui ſui.
Dixerunt itaque cives urbis illius die 18
ſeptimo antequam oblatus cibus ac paratus
eſſet; dixerunt inquam, Quid eſt
melle dulcius? & quid eſt amarius ac
fortius leone? Quibus ait Samſon,
Niſi pellexiſſetis vitulum meum, haud
potuiſſetis interpretari quæſtionem meam.

ספר שופטים : טו

,Aſchelon in deſcendit & ,Domini ſpiritus eum ſuper *proſpere egit* Et
19 וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיֵּרֶד אַשְׁקְלוֹן
,eorum *novas veſtes* cepit & ,viros triginta eis ex percuſſit &
וַיַּךְ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים אִישׁ וַיִּקַּח אֶת־חֲלִיצוֹתָם
,ejus *naſus* eſt iratus & :*ænigmatis indicatoribus* mutatorias dedit &
וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת לְמַגִּידֵי הַחִידָה וַיִּחַר אַפּוֹ
;ſuo ſodali Simſon uxor fuit Et .ſui patris domum aſcendit &
20 וַיַּעַל בֵּית אָבִיהוּ׃ וַתְּהִי אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן לְמֵרֵעֵהוּ
.ei *fuerat ſocius* qui
אֲשֶׁר רֵעָה לוֹ׃

CAP. XV. טו

Simſon viſitavit & ,*triticorum* meſſis diebus in *diebus à* fuit Et
1 וַיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּפְקֹד שִׁמְשׁוֹן אֶת־
ad Ingrediar :Dixitque .caprarum hœdo cum ſuam uxorem
אִשְׁתּוֹ בִּגְדִי עִזִּים וַיֹּאמֶר אָבֹאָה אֶל־
.*intrandum* ad ejus pater *eum dedit* non & :cubiculum in meam uxorem
אִשְׁתִּי הֶחָדְרָה וְלֹא־נְתָנוֹ אָבִיהָ לָבוֹא׃
,eam odires odiendo quòd ,dixi Dicendo :ejus pater Dixitque
2 וַיֹּאמֶר אָבִיהָ אָמֹר אָמַרְתִּי כִּי־שָׂנֹא שְׂנֵאתָהּ
bona ,minor ejus ſoror non An .tuo ſodali eam *dedi* &
וָאֶתְּנֶנָּה לְמֵרֵעֶךָ הֲלֹא אֲחוֹתָהּ הַקְּטַנָּה טוֹבָה
:Simſon eis Dixitque .illa pro tibi nunc Sit ?illa *præ*
3 מִמֶּנָּה תְּהִי־נָא לְךָ תַּחְתֶּיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן
.malum eis cum ego *faciens quia* ;Peliſtæis à ſemel ſum Innocens
נִקֵּיתִי הַפַּעַם מִפְּלִשְׁתִּים כִּי־עֹשֶׂה אֲנִי עִמָּם רָעָה׃
accepit & ,vulpes trecentas cepit & ,Simſon ivit Et
4 וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן וַיִּלְכֹּד שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת שׁוּעָלִים וַיִּקַּח
inter unam *titionem* poſuit & ,caudam ad caudam vertit & ,*titiones*
לַפִּדִים וַיֶּפֶן זָנָב אֶל־זָנָב וַיָּשֶׂם לַפִּיד אֶחָד בֵּין־
miſit & ,*titionibus* in ignem ſuccendit Et .medio in caudas duas
5 שְׁנֵי הַזְּנָבוֹת בַּתָּוֶךְ׃ וַיַּבְעֶר־אֵשׁ בַּלַּפִּידִים וַיְשַׁלַּח
,ſegetem ad uſque & acervo ab ſuccendit,& ;Peliſthæorum ſegetes in
בְּקָמוֹת פְּלִשְׁתִּים וַיַּבְעֵר מִגָּדִישׁ וְעַד־קָמָה
?hoc fecit Quis :Peliſtæi Dixeruntque .*oleam vineam* ad uſq; &
6 וְעַד־כֶּרֶם זָיִת׃ וַיֹּאמְרוּ פְלִשְׁתִּים מִי עָשָׂה זֹאת
,ejus uxorem *cepit* quia ,Timni gener Simſon :dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ שִׁמְשׁוֹן חֲתַן הַתִּמְנִי כִּי לָקַח אֶת־אִשְׁתּוֹ
,eam combuſſerunt & ,Peliſtæi aſcenderunt Et .ejus ſodali eam *dedit* &
וַיִּתְּנָהּ לְמֵרֵעֵהוּ וַיַּעֲלוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָהּ
facietis Si :Simſon eis Dixitque .igni in ejus patrem &
7 וְאֶת־אָבִיהָ בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אִם־תַּעֲשׂוּן
percuſſit Et .ceſſabo poſtea & ,vobis *in me vindicavi Quinimo* ?hoc ſicut
8 כָּזֹאת כִּי אִם־נִקַּמְתִּי בָכֶם וְאַחַר אֶחְדָּל׃ וַיַּךְ
cacumine in manſit &,deſcendit Et.magna plaga femur ſuper coxa eos
אוֹתָם שׁוֹק עַל־יָרֵךְ מַכָּה גְדוֹלָה וַיֵּרֶד וַיֵּשֶׁב בִּסְעִיף
,Jehudah in ſunt caſtrametati & ,Peliſtim aſcenderunt Et .Hetam petræ
9 סֶלַע עֵיטָם׃ וַיַּעֲלוּ פְלִשְׁתִּים וַיַּחֲנוּ בִּיהוּדָה
quid Ut :Jehudah *vir* Dixeruntque .*maxilla* in ſe extenderunt &
10 וַיִּנָּטְשׁוּ בַּלֶּחִי׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יְהוּדָה לָמָה
,aſcendimus Simſon *ligandum Ad*,dixerunt Et?nos *ſuper* aſcendiſtis
עֲלִיתֶם עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ לֶאֱסוֹר אֶת־שִׁמְשׁוֹן עָלִינוּ
tria deſcenderunt Et .nobis fecit quemadmodum ,ei *faciendum ad*
11 לַעֲשׂוֹת לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ׃ וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשֶׁת
Dixeruntq; .Hetam petræ ſummitatem ad Jehudah de virorum millia
אֲלָפִים אִישׁ מִיהוּדָה אֶל־סְעִיף סֶלַע עֵיטָם וַיֹּאמְרוּ
quid Et ?Peliſtim *nos in dominantes* quòd ,noſti Nónne :Simſon ad
לְשִׁמְשׁוֹן הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי־מֹשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וּמַה־
ſic ,mihi fecerunt Quemadmodum :eis Dixitque ?nobis feciſti hoc
זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵּן
.eis feci
עָשִׂיתִי לָהֶם׃

Verſio VUL. LAT.

19 Irruit itaq; in eũ Spiritus Dñi, deſcenditque Aſcalonẽ, & percuſſit ibi triginta viros: quorũ ablatas veſtes dedit iis qui problema ſolverant. Iratúſque nimis aſcendit in domũ patris 20 ſui: Uxor autẽ ejus accepit maritũ unũ de amicis ejus & pronubis.

CAP. XV.

1 Poſt aliquantulũ autẽ temporis, cùm dies triticeæ meſſis inſtarent, venit Samſon, inviſere volens uxorẽ ſuam, & attulit ei hœdũ de capris. Cúmque cubiculũ ejus ſolitò vellet intrare, prohibuit eum pater 2 illi⁹, dicens; Putavi quòd odiſſes eam, & ideò tradidi illã amico tuo: ſed habet ſororem, quæ junior & pulchrior illâ 3 eſt, ſit tibi pro ea uxor. Cui Samſon reſpondit, Ab hac die non erit culpa in me contra Philiſthæos: faciã enim vobis 4 mala. Perrexítq; & cepit trecentas vulpes, caudáſq; earum junxit ad caudas, & faces liga5vit in medio: Quas igne ſuccendens dimiſit, ut huc illúcq; diſcurrerẽt. Quæ ſtatim perrexerũt in ſegetes Philiſthinorũ. Quib⁹ ſuccenſis, & comportatæ jam fruges, & adhuc ſtantes in ſtipula, concrematæ ſunt, in tantũ, ut vineas quoque & o6liveta flamma conſumeret. Dixerúntq; Philiſthiim, Quis fecit hanc rem? Quib⁹ dictũ eſt, Samſon gener Thamnathæi: quia tulit uxorẽ ejus, & alteri tradidit, hæc operatus eſt. Aſcenderúntq; Philiſthiim: & combuſſerunt tam mulierem 7 quàm patrẽ ej⁹. Quib⁹ ait Samſon, Licèt hæc feceritis, tamen adhuc ex vobis expetã ultionẽ, 8 & tunc quieſcã. Percuſſitque eos ingenti plagâ, ita ut ſtupentes ſurã femori imponerẽt. Et deſcendens habitavit in 9 ſpelunca petræ Etam. Igitur aſcendentes Philiſthiim in terram Juda, caſtrametati ſunt in loco qui poſteà vocat⁹ eſt Lechi, id eſt, maxilla, ubi eorũ ef10fuſus eſt exercit⁹. Dixerúntq; ad eos de tribu Juda, Cur aſcendiſtis adverſũ nos? Qui reſponderũt; Ut ligem⁹ Samſon, venim⁹, & reddamus ei quæ in 11 nos operat⁹ eſt. Deſcenderunt ergò tria millia virorũ de Juda, ad ſpecũ ſilicis Etam: dixerúntq; ad Samſon, Neſcis quòd Philiſthiim imperent nobis? quarè hoc facere voluiſti? Quibus ille ait; Sicut fecerunt mihi, ſic feci eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 (χ) Καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκάλωνα, (ψ) καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβεν (ω) τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκε τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ πρόβλημα. (α) καὶ ὠργίσθη θυμῷ Σαμψών, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
20 (β) Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐφιλίασεν.

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ (α) ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν, καὶ εἶπεν, Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου (β) καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. καὶ οὐκ (γ) ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς (δ) εἰσελθεῖν.
2 Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ (ε) αὐτῆς, λέγων, Εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν (ζ) ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα (η) ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δή σοι ἀντὶ αὐτῆς.
3 Καὶ εἶπεν (θ) αὐτοῖς Σαμψών, (ι) Ἠθώωμαι καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ ἀλλοφύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν πονηρίαν.
4 Καὶ ἐπορεύθη Σαμψών, καὶ συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, (κ) καὶ ἐπέστρεψε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ ἔθηκε λαμπάδα μίαν ἀναμέσον τῶν δύο κέρκων (λ) καὶ ἔδησεν.
5 Καὶ ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσι, καὶ ἐξαπέστειλεν (μ) ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ (ν) ἐκάησαν ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας.
6 Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι, Τίς ἐποίησε ταῦτα; καὶ εἶπαν, Σαμψὼν (ξ) ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνί, ὅτι ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν (ο) τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, (π) καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν πυρί.
7 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών, Ἐὰν ποιήσητε (ρ) οὕτως ταύτην, ὅτι εἰ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω.
8 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην. (σ) καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας Ἠτάμ.
9 Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ (τ) παρενέβαλον ἐν Ἰούδα, καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λεχί.
10 Καὶ εἶπαν (υ) ἀνὴρ Ἰούδα, Εἰς τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; καὶ (φ) εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Δῆσαι τὸν Σαμψὼν ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν.
11 Καὶ κατέβησαν (χ) τρισχίλιοι ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς τρυμαλιὰν πέτρας Ἠτάμ, καὶ εἶπαν πρὸς Σαμψών, Οὐκ οἶδας ὅτι (ψ) κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν; καὶ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών, (ω) Ὃν τρόπον ἐποίησάν μοι, οὕτως (α) ἐποίησα αὐτοῖς.

19 Et inſiliit in eũ ſpiritus Domini: & diſcendit in Aſcalone, et percuſſit ex eis triginta viros: & cepit veſtimenta eorũ, & dedit ſtolas iis qui indicaverant problema. Et irat⁹ eſt indignatione Sampſon: & aſcendit in domum patris ſui. 20 Et (β) facta eſt uxor Sampſon uni amicorum ejus, quos dilexit.

CAP. XV.

1 ET factum eſt poſt dies in dieb⁹ meſſis tritici, et viſitavit Sampſon uxorẽ ſuam in (a) hœdo caprarũ: & dixit, Intrabo ad uxorẽ meam, & in (b) cubiculum. Et non dedit eũ pater ej⁹ intrare. 2 Et dixit pater ejus, dicens; Dixi, quia odio habẽs odiſti eã: et dedi eã uni ex amicis tuis. Nónne ſoror ej⁹ junior melior ſuper eã? Sit nunc tibi pro ea. 3 Et dixit eis Sampſon, Innocens factus ſum (c) etiã ſemel ab alienigenis: quia facio ego cum eis malum. 4 Et ivit Sampſon, et comprehendit triginta vulpes, et cepit lampadas, et (d) convertit caudã ad caudã: & poſuit lampadem unam inter duas caudas, (e) et ligavit. 5 Et accendit ignẽ in lampadibus: & emiſit in ſpicas alienigenarum. Et (f) arſerunt ab area, & uſq; ad ſpicas rectas, & uſq; ad vineam, & olivetum. 6 Et dixerunt alienigenæ, Quis fecit hæc? Et dixerunt, Sampſon (g) gener ipſius Thamni: quoniã tulit uxorem ejus, & dedit eam (h) uni ex amicis ejus. Et aſcenderunt alienigenæ, & combuſſerunt eam, & domum patris ejus in igni. 7 Et dixit eis Sampſon; (i) Si feceritis ſic hanc, quinimo ulciſcar in vobis: & tandẽ quieſcã. 8 Et percuſſit eos (k) tibiam ſuper femur plagam magnam. Et deſcendit, & ſedit in ſpelunca petræ Etam. 9 Et aſcenderunt alienigenæ: & caſtrametati ſunt in Juda, & diſperſi ſunt in Lechi. 10 Et dixerunt (l) vir Juda, Ad quid aſcendiſtis ſuper nos? Et dixerunt alienigenæ, Ligare Sampſon aſcendimus, & facere ei, quemadmodum fecit nobis. 11 Et deſcenderunt ter mille viri de Juda in ſpeluncam petræ Etam: et dixerunt ad Sampſon, Nónne noſti, quia alienigenæ dominantur noſtri? Et quid hoc feciſti nobis? Et dixit eis Sampſon; Quemadmodum fecerunt mihi, ſic feci eis.

MS. A. (χ) Καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν (ψ) καὶ * ἔπεσεν ἐκεῖθεν τριάκοντα (ω) τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν τοῖς (α) καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαμψών, (β) Καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ. Κεφ. ιε'. MS. A. (α) φέρων ἔριφον αἰγῶν, (β) εἰς τὸν κοιτῶνα. (γ) ἀφῆκεν αὐτὸν (δ) εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν. Καὶ (ε) αὐτῆς, εἴπας, Ὅτι μισῶν * ἐμείσησας αὐτήν, (ζ) τῷ συνεταίρῳ σου. οὐχ ἰδοὺ ἡ (η) κρείσσων αὐτῆς ἐστιν; ἔστω σοι δὴ ἀντ' αὐτῆς. (θ) αὐτῷ (ι) Ἀθῷός εἰμι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ἐγὼ ποιῶ μεθ' ὑμῶν κακά. (κ) καὶ συνέδησεν κέρκον (λ) ἐν τῷ μέσῳ. Καὶ ἐξῆψεν πῦρ (μ) εἰς τὰ δράγματα τῶν (ν) ἐνεπύρισεν τοὺς * τάχυας καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς, καὶ ἕως ἑστῶτος, καὶ ἕως ἀμπελῶνος (ξ) ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου, ὅτι (ο) τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ. (π) καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. (ρ) οὕτως, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς καὶ ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι. Καὶ ἐπάταξεν (σ) καὶ κατέβη καὶ * κατέβη παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἠτάμ. (τ) παρενεβάλοσαν ἐπὶ τὸν Ἰούδα, καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λεχί. (υ) αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα, Ἱνατί (φ) εἶπαν (χ) τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ Ἰούδα ἐπὶ τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας Ἠτάμ, (ψ) ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι; καὶ ἱνατί ταῦτα ἐποίησας (ω) Καθὼς ἐποίησαν ἡμῖν, (α) ἐποίησα αὐτοῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי ונחת לאשקלון וקטל מנהון תלתין גברא ונסיב
20 ית זרזיהון ויהב אצטליא לדחויאו חודיתא ותקיף רוגזיה וסליק לבית אבוהי: והות
אתת שמשון לדחבריה דהוה שושביניה:

טו

1 והוה לזמן יומין ביומי חצד חטין ואדכר שמשון ית אתתיה בגדיא בר עזי ואמר איעול
2 לות אתתי לאדרון בית משכבא ולא שבקיה אבוהא למעל: ואמר אבוהא מימר אמרית
ארי מסנא סניתה ויהבתה לחברך הלא אחתה זעירתא שפירא מנה תהי כען לך חלופא:
3 ואמר להון שמשון זכאי אנא זמנא הדא מפלשתאי ארי עביד אנא עמהון בישא: ואזל
4 שמשון ואחד תלת מאה תעלין ונסיב בעוריא וקטר דנבא בריש דנבא ושוי בעוריא חד
5 בין תרין דנביא במציען: ואדליק אשתא בבעוריא ושלח בקמת פלשתאי ואדליק
6 מגדישיא ועד כרמיא ועד זיתא: ואמרו פלשתאי מן עבד דא ואמרו שמשון חתניה
דתמני ארי נסיב ית אתתיה ויהבה לחבריה וסליקו פלשתאי ואוקידו יתה וית אבוהא
7 בנורא: ואמר להון שמשון אם תעבדון כהדא אלהין כד אתפרע מנכון ובתר כן אתמנע:
8 ומחא יתהון פרשין עם רגלאין מחא סגיאה ונחת ויתיב בשקיף כיף עיטם: וסליקו 9
10 פלשתאי ושרו בארעא דבית יהודה ואתרטישו על לחי: ואמרו אנשי יהודה למא
11 סלקתון עלנא ואמרו למיסר ית שמשון סליקנא למעבד ליה כמא דעבד לנא: ונחתו
תלתא אלפין גברא מדבית יהודה לשקיף כיף עיטם ואמרו לשמשון הלא ידעתא ארי
שלטין בנא פלשתאי ומה דא עבדת לנא ואמר להון כמא דעבדו לי כן עבדית להון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manſit ſuper eum ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominum; et deſcendit 19 ad Aſcalon, et occidit ex eis triginta viros; et tulit cinctoria eorum, et dedit ſtolas iis qui annunciaverunt propoſitionẽ: et invaluit indignatio ejus, et aſcendit ad domum patris ſui. Et fuit uxor Simſon ſocio ejus, qui fuit 20 amicus ejus.

CAP. XV.

ET fuit ad tempus dierum in diebus meſſis tritici, et meminit Simſon 1 uxoris ſuæ in hœdo filio caprarum: et dixit, Intrabo ad uxorem meam ad atrium domus cubationis: et non ſivit eum pater ejus ad intrandum. Et 2 dixit pater ejus: Dicendo dixi quòd odiendo odiſti eam, et dedi eam ſocio tuo: an non ſoror ejus parva pulchra ab illâ? erit nunc tibi commutatio. Et dixit illis Simſon: Innocens ego hâc vice à Peliſtæis: *nam faciens ego* 3 cum eis malum. Et abiit Simſon, et cepit tercentum vulpes, et tulit torres, 4 et ligavit caudam in capite caudæ, et poſuit torrem unum inter duas caudas in mediis. Et incendit ignem in caudis, et miſit in ſegetes Peliſtæorum; 5 et incendit ab *acervis* et uſque ad vineas, et uſque ad *olivam*. Et di6xerunt Peliſtæi, Quis fecit hoc? et dixerunt, Simſon gener Thimnæi: nam accepit filiam ejus, et dedit eam ſocio ejus: et aſcenderunt Peliſthæi, et incenderunt eam, et patrem ejus in igne. Et dixit eis Simſon: Si facietis ut 7 hoc, tamen cùm ultus fuero de vobis, et poſt ſic cohibebor. Et percuſſit eos 8 equites ſuper pedites percuſſione magnâ: et deſcendit, et habitavit in eminentia rupis Ghetam. Et aſcenderunt Peliſthæi, et poſuerunt in terra do9mus Jehuda, et expanſi ſunt ſuper Lehhi. Et dixerunt homines Jehuda: Ad 10 quid aſcendiſtis ſuper nos? et dixerunt, Ad ligandum Simſon aſcendimus, ad faciendum ei ut id quod fecit nobis. Et deſcenderunt tres mille viri ex 11 domo Jehuda ad eminentiam rupis Ghetam; et dixerunt Simſon: Annon noſti quòd dominantes in nobis Peliſthæi? et quid hoc feciſti nobis? et dixit eis: Ut id quod fecerunt mihi, ſic feci eis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

19 * ܘܨܠܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܚܬ ܠܐܫܩܠܘܢ. ܘܐܚܕ ܡܢܗܘܢ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ.
ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܒ ܢܚܬܝܗܘܢ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܦܫܩܘ ܐܘܚܕܬܗ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ.
20 ܘܣܠܩ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘܬ ܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗ. ܠܫܘܫܒܝܢܗ.
1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ * * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܒܙܒܢܐ ܕܚܨܕܐ ܕܚܛܐ: ܘܐܬܕܟܪ
ܫܡܫܘܢ ܠܐܢܬܬܗ. ܒܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܘܐܡܪ. ܐܥܘܠ ܠܘܬ ܐܢܬܬܝ ܠܩܝܛܘܢܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܗ
2 ܐܒܘܗ ܠܡܥܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘܗ. ܡܐܡܪ ܗܘܐ ܕܡܣܢܐ ܣܢܝܬܗ. ܘܝܗܒܬܗ
3 ܠܫܘܫܒܝܢܟ. ܗܐ ܚܬܗ ܙܥܘܪܬܐ ܕܛܒܐ ܡܢܗ. ܬܗܘܐ ܠܟ ܚܠܦܝܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
4 ܫܡܫܘܢ. ܙܟܝ ܐܢܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡܟܘܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܙܠ ܫܡܫܘܢ
ܘܨܕ ܬܠܬܡܐܐ ܬܥܠܝܢ. ܘܢܣܒ ܠܡܦܐܕܐ. ܘܐܣܪ ܕܘܢܒܝܗܘܢ. ܠܘܬ ܚܕܕܐ ܥܡ ܚܕܕܐ.
5 ܘܣܡ ܚܕ ܠܡܦܐܕܐ ܒܝܬ ܬܪܬܝܢ ܬܥܠܝܢ. ܒܝܬ ܬܪܝܢ ܕܘܢܒܝܗܘܢ. * ܘܐܘܩܕ ܢܘܪܐ
ܒܠܡܦܐܕܐ. ܘܫܕܪ ܒܩܡܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܘܩܕ ܡܢ ܓܕܝܫܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܩܡܬܐ. ܘܥܕܡܐ
6 ܠܟܪܡܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܙܝܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܡܢܘ ܥܒܕ ܗܕܐ. ܐܡܪܝܢ. ܫܡܫܘܢ ܚܬܢܗ
ܕܬܡܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܕܒܪ ܐܢܬܬܗ. ܘܝܗܒܗ ܠܫܘܫܒܝܢܗ. ܘܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܘܩܕܘܗ
7 ܠܗ ܘܠܒܝܬܗ ܕܐܒܘܗ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܦ ܐܢ ܗܟܢ ܥܒܕܬܘܢ. ܬܒܥܢܐ
8 ܐܢܐ ܡܢܟܘܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܫܠܐ ܐܢܐ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ. ܡܢ ܫܩܝܗܘܢ. ܘܥܕܡܐ
9 ܠܝܪܟܬܗܘܢ. ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܙܠ ܝܬܒ ܒܫܥܦܐ ܕܒܟܐܦܐ ܕܐܛܡܝܢ. * ܘܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ.
10 ܘܫܪܘ ܒܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܢܐ ܣܠܩܬܘܢ. ܐܡܪܝܢ. ܕܢܐܣܘܪ ܠܫܡܫܘܢ
11 ܣܠܩܢ. ܘܢܥܒܕ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܢ. * ܘܢܚܬܘ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܝܗܘܕܐ:
ܠܫܥܦܐ ܕܒܟܐܦܐ ܕܐܛܡܝܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܫܡܫܘܢ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܫܠܝܛܝܢ ܒܢ ܦܠܫܬܝܐ.
ܡܛܠ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܠܢ ܗܟܢܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܘ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܬ ܠܗܘܢ.

19 Proſperè autem agente in eum Spiritu Dei, deſcendit in Aſcalon; capiénſque ex eis triginta viros, interfecit illos; ſublatáſque veſtes eorum dedit his qui ænigma ſuum explicuerant. Poſtmodum irâ ſuccenſus aſcendit ad patrem ſuum. 20 Uxor verò Samſonis, quam adamaverat, *locata* fuit paranympho ipſius.

CAP. XV.

1 Contigit etiam poſt dies aliquot tempore meſſis triticeæ, ut recordaretur Samſon uxoris ſuæ p̱ hœdum caprarũ, (*i. hœdum illi offerre decreverit*) dicens, Vadam ad uxorem meam in conclave: ſed non permiſit ei pater ipſiꝰ *mulieris* ingredi. 2 Dixit enim ad eum pater illius *mulieris*, Putabã te prorſus eam odiſſe, ideo tradidi illã paranympho tuo: ecce ſoror ejus minor quæ melior eſt ipſâ, erit tibi loco illius. 3 Ait illis Samſon, Innocens ſum à Philiſtæis; illaturus ſum enim vobis malum. 4 Abiit ergò Samſon, cepítq; trecentas vulpes, & adſciſcens faces alligavit caudis illarum: binis vulpibꝰ ſimul *junctis* ligavit ſingulas faces inter utramq; vulpẽ, *id eſt*, inter duas utriuſque caudas; 5 Accenſiſq; facibꝰ igni, dimiſit *vulpes* in ſtantẽ ſegetem Philiſtæorum, & incendit ab acervis *tritici* uſque ad ſtantẽ ſegetẽ, & uſque ad vineas, & uſque ad oleas. 6 Dixerunt autẽ Paleſtini, Quis ita fecit? Dicunt, Samſon gener Tamnami, quòd abſtulerit uxorẽ ejus dederítq; eam paranympho ipſiꝰ: quapropter aſcendentes Paleſtini combuſſerunt eam & domũ patris ejus igni. 7 Sed dixit eis Samſon, Quamvis ita feceritis, vindictã *tamen* ſumam à vobis, ac tum deſiſtã. 8 Et inflixit eis plagã à cruribus eorũ uſque ad femora ipſorum, plagam *inquam* acerrimã: & abiens habitavit in Sahaph quæ eſt in rupe Atmin. 9 Aſcendentes itaq; Paleſtini caſtrametati ſunt in Juda. 10 Dicunt autem eis viri Juda, Ad quid aſcendiſtis? Dicunt, Ad ligandũ Samſonem aſcendimus, et faciendũ ei quemadmodum fecit nobis. 11 Deſcendentes ergò tria millia virorum de Juda ad Sahaph quæ eſt in rupe Atmin, dixerunt Samſoni, An non ſcis quòd Paleſtini dominantur nobis? qua de cauſa ſic feciſti nobis? Qui dixit eis, Quemadmodum fecerunt, ſic feci eis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

19 * ثم حلت عليه يد الرب* فنزل الى عسقلان* واخذ من اهلها ثلثين رجلا* فقتلهم واخذ ثيابهم
20 فاعطاهم للذين فسروا مسالته* واشتد غضبه ورجع الى بيت ابيه * وصارت امراة شمسون التي
كان يحبها امراة لعجاهل * * الفصل الخامس عشر *
1 * فلما كان من بعد ايام في وقت حصاد الحنطة* ذكر شمسون امراته* وحمل اليها جديا وقال*
2 انطلق الى امراتي* وادخل اليها في مجلسها* فلما راه ابوها لم يدعه ان يدخل اليها * وقال له
ابوها* ظننت انك قد ابغضتها* فزوجتها لعجاهل* ولكن هذه اختها الصغرى اخير منها*
3 تتزوج بها وتكون لك امراة عوضها * فقال شمسون* انا بريء مما اصنع باهل فلسطين
4 لانهم ظلموني* وانا صانع بهم شرا *وانطلق شمسون واصطاد ثلثماية ثعلب وشد في اذنابهم
مصابيح نار وربطهم ثعلبين ثعلبين* وجعل بين كل ثعلبين مصباح نار مربوطا في اذنابهما
5 * واشعل نارا في المصابيح وسيب الثعالب* تجري الثعالب في الزرع* واحرقت زروع اهل فلسطين
6 كلها* ولم يبق اكداس ولا زرع قايم الا واحترق* واحترقت الكروم ايضا والزيتون *وقال اهل
فلسطين* من صنع بنا هذا الصنيع* قالوا هذا من شمسون صهر تمنيم* وذاك انه نزع امراته
7 منه وزوجها شبينه* فاجتمع اهل فلسطين فاحرقوا المراة وبيت ابيها بالنار* فقال شمسون* وان
فعلتم ايضا هذا الفعل* فاني لا ادع ان انتقم منكم* حتى تطيب نفسي منكم* ثم اكف عنكم
8 * واخذ منهم قوما كثيرا* وضربهم على ساقاتهم من اقدامهم الى افخاذهم* وكان ضربة لهم شديدا*
9 ثم انطلق وسكن ساحاف التي في كفر عطمين* واجتمع اهل فلسطين* وصاروا الى يهودا*
10 ونزلوا عليها* فقال بنو يهودا لهم* لماذا صعدتم* فقالوا صعدنا لنوثق شمسون ونصنع به كما
11 صنع بنا * فنزل ثلثة الف رجل من بني يهودا* واتوا ساحاف التي في كفر عطمين* وقالوا
لشمسون* اما تعلم ان اهل فلسطين مسلطين علينا* لم فعلت هذه الفعال* قال لهم* كما صنعوا كذلك صنعت بهم*

19 *Tum affuit illi manus Domini, & deſcendens in Aſcalonẽ, apprehendit è civibꝰ ejꝰ triginta viros; iiſq; interfectis accepit veſtimenta eorũ, dediſq; his qui interpretati fuerant quæſtionem ipſius: et irâ perculſus rediit domum patris ſui.* 20 *Uxor autem Samſonis, quam amabat, facta eſt uxor Agabelis.*

CAP. XV.

1 *Factũ eſt autẽ poſt dies aliquot tempore meſſis triticeæ, ut recordatus Sãſon uxoris ſuæ ferret ad eam hœdum, dicens, Ibo ad uxorem meam, ingrediarq; ad eam in domicilium ipſius: at cùm vidiſſet eum pater illius, non permiſit ei ingredi ad eã.* 2 *Dixitque ad eum pater ipſius, Arbitratus ſum te illam odiſſe, propterea matrimonio eam conjunxi cum Agabele: veruntamen ecce ſoror ejus natu minor melior eſt illâ, ducas eam conjugem, eritque tibi uxor pro illa.* 3 *Reſpondit Samſon, Innoxius ſum ab his quæ facturus ſum Philiſtæis, quoniam injuriâ me affecerunt; malum enim ſum eis allaturus.* 4 *Abiens itaque Samſon, venatus eſt trecentas vulpes, alligavitque caudis earũ faces ignitas: colligatis enim binis vulpibus, poſuit inter duas quaſque vulpes facem ignis ad utriuſque caudas alligatam.* 5 *Et admoto facibus igne, dimiſit vulpes; & currentes vulpes inter ſegetem, combuſſerunt ſegetes Philiſtæorum univerſas; ita ut nec acervi, nec ſeges ſtans remanſerit quæ non fuerit exuſta: imò etiam vineæ & olivæ combuſtæ fuerunt.* 6 *Et dixerunt Philiſtæi, Quis tantum facinus perpetravit? Dixerunt, Hujus rei author eſt Samſon gener Tamimi; & id quidẽ, quia uxorem ejus abſtulit ab eo, et matrimonio copulavit eam cum paranympho ipſius. Convenerunt ergò Philiſtæi, & combuſſerunt mulierẽ illã ac domũ patris ejus igni.* 7 *Quare dixit Samſon, Etiamſi hoc opus feceritis, non tamen ceſſabo ultionem ſumere de vobis donec animo meo factũ ſit ſatis, ac tum me contrahã à vobis.* 8 *Et captis multis hominibus ex eis, cecîdit eos ſuper cruribus eorum, à pedibus uſque ad coxas eorum; & quidem atrociter cecîdit illos: tum abiens habitavit in Sahaph quæ ſita eſt in ingenti monte Atmin.* 9 *Collecti ergò Philiſtæi perrexerunt in Judã, & caſtra poſuerunt contra eam.* 10 *Et dixerunt ad eos filii Juda, Quare aſcendiſtis? Reſponderunt, Aſcendimus ut vinciamus Samſonem, & agamus cum eo prout egit nobiſcum.* 11 *Ergò deſcenderunt tria millia virorum de filiis Juda, & pervenientes ad Sahaph quæ eſt in maximo monte Atmin, dixerunt ad Samſonem, An neſcis Philiſtæos dominos eſſe noſtros? cur talia facta egiſti? Reſpondit eis, Quemadmodum fecerunt, ſic feci eis.*

ספר שופטים : יו

.Pelistinorũ manu in te *dandum ad* ,descendim⁹ te ligandũ Ad:ei Dixerũtq;
12 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֶאֱסָרְךָ יָרַדְנוּ לְתִתְּךָ בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים
.vos me *in occurratis* forte ne,mihi Jurate : Simson eis Dixitque
וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן הִשָּׁבְעוּ לִי פֶּן־תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם׃
te *dabimus* & ,te ligabimus ligando *quia*,Non : dicendo ,ei dixerunt Et
13 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לֹא כִּי־אָסֹר נֶאֱסָרְךָ וּנְתַנּוּךָ
duobus in eũ ligaverunt Et .te occidemus non occidẽdo & ,eorũ manu in
בְיָדָם וְהָמֵת לֹא נְמִיתֶךָ וַיַּאַסְרֻהוּ בִּשְׁנַיִם
venit Ipse .petra de eum fecerunt ascendere & ,novis funibus .
14 עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן־הַסָּלַע׃ הוּא־בָא
prosperè egit & ,ejus occursum in *ovarunt* Pelistim & : *maxillam* ad usque
עַד־לֶחִי וּפְלִשְׁתִּים הֵרִיעוּ לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח
super qui funes fuerunt Et .Domini spiritus eum super
עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַתִּהְיֶינָה הָעֲבֹתִים אֲשֶׁר־עַל־
sunt dissoluta & ;igni in sunt combusta quæ lina tanquam ejus brachiis
זְרוֹעוֹתָיו כַּפִּשְׁתִּים אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בָאֵשׁ וַיִּמַּסּוּ
misitque ;*humentẽ* asini maxillã Invenitque .ej⁹ manib⁹ *d. super* ejus vincula
15 אֱסוּרָיו מֵעַל יָדָיו׃ וַיִּמְצָא לְחִי־חֲמוֹר טְרִיָּה וַיִּשְׁלַח
Dixitque .viros mille ea *in* percussit & ,eam accepit & ,suam manum
16 יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיַּךְ־בָּהּ אֶלֶף אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר
asini maxilla in ,*asinos acervos* acervum asini maxilla In : Simson
שִׁמְשׁוֹן בִּלְחִי הַחֲמוֹר חֲמוֹר חֲמֹרָתָיִם בִּלְחִי הַחֲמוֹר
projecit & ,loqui *eum consummare circa* fuit Et .viros mille percussi
17 הִכֵּיתִי אֶלֶף אִישׁ׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וַיַּשְׁלֵךְ
.lechi Ramath ipsum locum vocavit & ,sua manu è maxillam
הַלְּחִי מִיָּדוֹ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמַת לֶחִי׃
dedisti Tu : ait & ,Dominum ad clamavit & ,valde sitivit Et
18 וַיִּצְמָא מְאֹד וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אַתָּה נָתַתָּ
moriar nunc & ;hanc magnam salutem tui servi *manu in*
בְיַד־עַבְדְּךָ אֶת־הַתְּשׁוּעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְעַתָּה אָמוּת
Deus rupit Et .*præputiatorum* manu in cadam & ,siti in
19 בַּצָּמָא וְנָפַלְתִּי בְּיַד הָעֲרֵלִים׃ וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת־
,bibit & ,aquæ eo ex sunt egressæ & ,maxilla in *quod* ,*mortarium*
הַמַּכְתֵּשׁ אֲשֶׁר־בַּלֶּחִי וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם וַיֵּשְׁתְּ
ejus nomen vocavit idcirco : *vixit* & ,ejus spiritus est reversus &
וַתָּשָׁב רוּחוֹ וַיֶּחִי עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ
Judicavitque .hanc diem ad usque ,ballechi aser haccore-Hen
20 עֵין הַקּוֹרֵא אֲשֶׁר בַּלֶּחִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁפֹּט
.annis viginti Pelistinorum diebus in Israel
אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי פְלִשְׁתִּים עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

CAP. XVI. יו

,*meritorium* mulierem ibi viditque ,Hazzah in Simson *ivit* Et
1 וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן עַזָּתָה וַיַּרְא־שָׁם אִשָּׁה זוֹנָה
,huc Simson Venit : *dicendo* Hazzitis .eam ad est ingressus &
2 וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ לַעַזָּתִים לֵאמֹר בָּא שִׁמְשׁוֹן הֵנָּה
.urbis porta in nocte tota ei sunt insidiati & ,circunderunt &
וַיָּסֹבּוּ וַיֶּאֶרְבוּ־לוֹ כָל־הַלַּיְלָה בְּשַׁעַר הָעִיר
,matutinam lucem ad Usq; : dicendo ,nocte tota *mutos se simularũt* Et
וַיִּתְחָרְשׁוּ כָל־הַלַּיְלָה לֵאמֹר עַד־אוֹר הַבֹּקֶר
surrexit & ,noctis dimidiũ ad usq; Simson *cubuit* Et .eum occidemus et
3 וַהֲרַגְנֻהוּ׃ וַיִּשְׁכַּב שִׁמְשׁוֹן עַד־חֲצִי הַלַּיְלָה וַיָּקָם
,postes duos *in* & ,urbis portæ fores *in* apprehendit &;*noctis dimidio in*
בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּאֱחֹז בְּדַלְתוֹת שַׁעַר־הָעִיר וּבִשְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת
ad *eas fecit ascẽdere &* ,suos humeros super posuitq; ,vecte cũ *eas amovit* &
וַיִּסָּעֵם עִם־הַבְּרִיחַ וַיָּשֶׂם עַל־כְּתֵפָיו וַיַּעֲלֵם אֶל־
dilexit & ,hæc post fuit Et .Chebron *facies super* qui montis *caput*
4 רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי חֶבְרוֹן׃ וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיֶּאֱהַב
.Delilah ejus nomen & ,Sorec torrente in mulierem
אִשָּׁה בְּנַחַל שׂוֹרֵק וּשְׁמָהּ דְּלִילָה׃

Versio VUL. LAT.

12 Ligare, inquiunt, te venimus,
& tradere in manus Philisthinorum. Quibus Samson, Jurate, ait; & spondete mihi quòd
13 non occidatis me. Dixerunt;
Non te occidemus, sed vinctum
trademus. Ligaverúntque eum
duobus novis funibus, & tule-
14 runt eum de petra Etam. Qui
cùm venisset ad locum Maxillæ, & Philisthiim vociferantes
occurrissent ei, irruit Spiritus
Domini in eum: & sicut solent
ad odorem ignis lina consumi,
ita vincula quibus ligatus erat,
15 dissipata sunt & soluta. Inventámque maxillam, id est,
mandibulam asini, quæ jacebat, arripiens, interfecit in ea
16 mille viros. Et ait; In maxilla asini, in mandibula pulli
asinarum, delevi eos, & per-
17 cussi mille viros. Cúmque hæc
verba canens complêsset, projecit mandibulam de manu, &
vocavit nomen loci illius, Ramathlechi, quod interpreta-
18 tur, Elevatio maxillæ. Sitiénsque valdè, clamavit ad Dominum, & ait; Tu dedisti
in manu servi tui salutem hanc
maximam atque victoriam:
en siti morior, incidámque in
19 manus incircumcisorum. Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla asini,
& egressæ sunt ex eo aquæ.
Quibus haustis, refocillavit
spiritum, & vires recepit.
Idcircò appellatum est nomen
loci illius, Fons invocantis de
maxilla, usque in præsentem
20 diem. Judicavítque Israel in
diebus Philisthiim viginti annis.

CAP. XVI.

1 ABiit quoque in Gazam, &
vidit ibi mulierem meretricem, ingressúsque est ad eam.
2 Quòd cùm audîssent Philisthiim, & percrebruisset apud
eos, intrâsse urbem Samson,
circumdederunt eum, positis
in porta civitatis custodibus:
& ibi totâ nocte cum silentio
præstolantes, ut facto manè
3 exeuntem occîderent. Dormivit autem Samson usque ad
medium noctis: & indè consurgens, apprehendit ambas portæ fores cum postibus
suis & sera, impositásque humeris suis portavit ad verticẽ
montis, qui respicit Hebron.
4 Post hæc amavit mulierẽ, quæ
habitabat in valle Sorec, &
vocabatur Dalila.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ εἶπαν αὐτῷ, (β) Δῆσαί σε κατέβημεν (γ)
τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς Σαμψών, Ὀμόσατέ μοι (δ) μή ποτε συν-
αντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. Καὶ εἶπον αὐτῷ, λέ-
13 γοντες, Οὐχί, ὅτι ἀλλ' ἢ δεσμῷ δήσομέν σε,
καὶ (ε) παραδώσομέν σε χειρὶ αὐτῶν, (ζ) καὶ θα-
νάτῳ οὐ θανατώσομέν σε. καὶ ἔδησαν αὐτὸν (η)
ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ (θ) ἀνήνεγκαν
14 αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης. Καὶ ἦλθον ἕως
σιαγόνος· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι (ι) ἠλάλαξαν, καὶ
ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. (κ) καὶ ἥλατο ἐπ'
αὐτὸν πνεῦμα κυρίου. καὶ (λ) ἐγενήθη τὰ καλώ-
δια τὰ (μ) ἐπὶ βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στυππίον
ὃ ἐξεκαύθη ἐν πυρί· καὶ ἐτάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ
15 ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ. Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄνου (ν)
ἐξεῤῥιμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους
16 ἄνδρας. Καὶ εἶπε Σαμψών, Ἐν σιαγόνι ὄνου
ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς, ὅτι (ξ) ἐν τῇ σι-
17 αγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας. Καὶ
ἐγένετο (ο) ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, καὶ ἔῤῥιψε τὴν
σιαγόνα (π) ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσε τὸν
18 τόπον ἐκεῖνον, Ἀναίρεσις σιαγόνος. Καὶ ἐ-
δίψησε σφόδρα, καὶ (ρ) ἔκλαυσε πρὸς κύριον,
καὶ εἶπε, (σ) Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δούλου σου
τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀπο-
θανοῦμαι (τ) τῷ δίψει, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χει-
19 ρὶ τῶν ἀπεριτμήτων; (υ) Καὶ ἔῤῥηξεν ὁ θεὸς
τὸν λάκκον τὸν ἐν τῇ σιαγόνι, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ
αὐτοῦ (φ) ὕδωρ, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦ-
μα (χ) αὐτοῦ καὶ ἔζησεν· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ
ὄνομα (ψ) αὐτῆς, Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ
20 ἐστιν ἐν σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ
ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων (ω)
εἴκοσι ἔτη.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΚΑὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν (α) εἰς Γάζαν,
καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθε
2 πρὸς αὐτήν. Καὶ (β) ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαί-
οις, λέγοντες, Ἥκει Σαμψὼν (γ) ὧδε. καὶ ἐκύ-
κλωσαν, καὶ ἐνήδρευσαν (δ) ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν
νύκτα (ε) ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· καὶ ἐκώφευσαν
ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες, (ζ) Ἕως διαφαύσῃ
3 ὁ ὄρθρος, καὶ φονεύσωμεν αὐτόν. Καὶ ἐκοιμήθη
Σαμψὼν ἕως μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη (η) ἐν ἡ-
μίσει τῆς νυκτός, καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύ-
λης τῆς πόλεως (θ) σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ
ἀνεβάσταζεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ (ι)
ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ· (κ) καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν
κορυφὴν τοῦ ὄρους (λ) τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Χε-
4 βρών, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο (μ)
μετὰ τοῦτο, καὶ ἠγάπησε γυναῖκα (ν) ἐν Ἀλσω-
ρὴχ· καὶ ὄνομα αὐτῇ Δαλιδά.

12 Et dixerunt ei; Ligare te descen-
dim⁹, ut dem⁹ te in manu alieni-
genarum. Et dixit eis Sampson;
Jurate mihi, ne fortè (m) occur-
ratis in me vos. Et dixerunt ei, 13
dicentes, Non: quia tantùm vin-
culo vinciem⁹ te, & tradem⁹ te
in manu eorũ: et morte non mor-
tificabimus te. Et ligaverunt eũ
in duob⁹ funib⁹ novis, & eduxe-
runt eũ de petra illa. Et (n) vene- 14
runt usq; ad Maxillã: & alieni-
genæ vociferati sunt, & cucur-
rerunt in occursum ej⁹. Et (o) in-
siliit in eũ Spirit⁹ Domini: & fa-
cti sunt funes, qui super brachiis
ej⁹, tanquã stuppa, quæ (p) suc-
censa est in igni: et resoluta sunt
vincula ej⁹ de manib⁹ ejus. Et in- 15
venit maxillam asini projectam:
& extendit manum suam, &
accepit eã: & percussit in ea mil-
le viros. Et dixit Sampson, In 16
maxilla asini delens delevi eos:
quia in maxilla asini percussi mil-
le viros. Et factum est, ut cessavit. 17
loquens; & projecit maxillam de
manu sua: & vocavit locum il-
lum, Elevatio maxillæ. Et sitivit 18
valdè, (q) & ploravit ad Domi-
num: & dixit, (r) Tu benedixisti
in manu servi tui salutẽ magnã
hanc: & nunc moriar siti, et inci-
dã in manu incircũcisorũ. (s) Et 19
rupit De⁹ lacũ, qui in maxilla: et
exiit ex eo aqua, & bibit. Et re-
vertit spiritus ejus, & vi-
xit. Propter hoc vocatum est no-
men ejus, Fons invocantis, (t) qui
est in maxilla usq; in diẽ hanc.
Et judicavit Israel in diebus a- 20
lienigenarum viginti annos.

CAP. XVI.

ET ivit Sampson in Gazam: et 1
vidit ibi mulierẽ meretricem, &
intravit ad eam. Et nuntiatũ est 2
Gazæis, dicentes; Venit Sampson
huc. Et circũdederũt, et insidiati
sunt in eũ totâ nocte, in porta ci-
vitatis. Et mutiverũt totâ nocte,
dicẽtes; Donec illuxerit (a) manè,
& interficiem⁹ eũ. Et dormivit 3
Sampson usq; ad mediam noctẽ:
& surrexit in (b) dimidio noctis,
& apprehendit januas portæ ci-
vitatis cũ ambobus postibus: &
substulit eas cum vecte, & posu-
it super humeros suos. Et ascen-
dit in cacumen montis, qui est su-
per faciẽ Chebron: & posuit ea
ibi. Et factum est post hoc, & a- 4
mavit mulierẽ in (c) Alsorech: et
nomen ei, Dalida.

MS.A. (β) Τοῦ δῆσαί (γ) καὶ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας (δ) μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς, καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ὑμεῖς ἐν ἐμοί. Καὶ ὤμοσαν αὐτῷ, λέγοντες, Οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ (ε) παραδώσομέν σε εἰς χεῖρας (ζ) θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν (η) δύο καλωδίοις (θ) ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας, Καὶ αὐτὸς ἦλθεν (ι) ἠλάλαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἔδραμον εἰς (κ) καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν (λ) ἐγένοντο (μ) ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύον ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρός· καὶ διελύθησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ. (ν) ἐῤῥιμμένην ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ (ξ) ἐν σιαγόνι ὄνου (ο) ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν, (π) ἀπὸ τῆς (ρ) ἐβόησεν (σ) Σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου (τ) ἐν δίψει, (υ) Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος, καὶ ἐξῆλθεν (φ) ὕδατα, (χ) αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ἀνέψυξεν· διὰ (ψ) τῆς* πηγῆς, Ἐπίκλητος σιαγόνος ἕως τῆς (ω) ἔτη εἴκοσι. Κεφ. ις'. MS.A. (α) ἐκεῖθεν εἰς (β) ἀπηγγέλη (γ) ἐνταῦθα. καὶ (δ) αὐτὸν ὅλην (ε) ἐπὶ τῆς πύλης (ζ) Ἕως φωτὸς πρωῒ μείνωμεν, καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν. (η) περὶ τὸ μεσονύκτιον, καὶ (θ) καὶ τοὺς δύο σταθμούς, καὶ ἀνεβάστασεν (ι) ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ· (κ) καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ (λ) ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον Χεβρών, (μ) μετὰ ταῦτα, (ν) ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου Σωρήχ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמֵיסְרָךְ נְחַתְנָא לְמִמְסְרָךְ בִּידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַר לְהוֹן שִׁמְשׁוֹן קַיִּימוּ לִי
13 דִּלְמָא תִשְׁלְטוּן בִּי אַתּוּן : וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמֵימַר לָא אֲרֵי מֵיסַר נֵיסְרִנָךְ וְנִמְסְרִנָךְ בִּידֵיהוֹן
14 וּמִקְטַל לָא נִקְטְלִנָךְ וְאַסְרוּהִי בְּתַרְתֵּין גְּדִילָן חֲדַתִּין וְאַסְּקוּהִי מִן כֵּיפָא : הוּא אֲתָא עַד
לֶחִי וּפְלִשְׁתָּאֵי יַבִּיבוּ לִקְדָמוּתֵיהּ וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ וַהֲוָאָה גְּדִילָתָא
15 דְּעַל דַּרְעוֹהִי כְּכִתָּנָא דְּאָרַח בֵּיהּ נוּרָא וְאִתְמְסִיו אֲסָרוֹהִי מֵעַל יְדוֹהִי : וְאַשְׁכַּח לוֹעָא
16 דַּחֲמָרָא בְּטִינְתָא וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ וְנַסְבַהּ וּקְטַל בַּהּ אֲלַף גַּבְרָא : וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן בְּלוֹעָא
17 דַּחֲמָרָא רְמִיתִנּוּן דְּנוּרִין בְּלוֹעָא דַחֲמָרָא קִטְלִית אֶלֶף גַּבְרָא : וַהֲוָה כְּשֵׁיצָיוּתֵיהּ לְמַלָּלָא
18 וּרְמָא לוֹעָא מִן יְדֵיהּ וּקְרָא לְאַתְרָא הַהוּא רָמַת לֶחִי : וּצְחִי לַחֲדָא וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר
אַתְּ עֲבַדְתְּ עַל יַד עַבְדָּךְ יַת פּוּרְקָנָא רַבָּא הָדָא וּכְעַן אֵימוּת בִּצְחוּתָא וְאֶתְמְסַר בִּידָא
19 דַּעֲרֵלָאֵי : וּבְזַע יְיָ יַת כֵּיפָא דִּי בְלוֹעָא וּנְפַקוּ מִנֵּיהּ מַיָּא וּשְׁתִי וְתָבַת רוּחֵיהּ וַחֲיָא עַל
כֵּן אִתְקְרֵי שְׁמַהּ עֵינָא דְאִתְיְהִיבַת בִּצְלוֹתָא דְשִׁמְשׁוֹן הִיא קַיְּמָא בַּלֶּחִי עַד יוֹמָא הָדֵין :
20 וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמֵי פְלִשְׁתָּאֵי עַסְרִין שְׁנִין :

יו

1 וַאֲזַל שִׁמְשׁוֹן לְעַזָּתָא וַחֲזָא תַמָּן אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וְעַל לְוָתַהּ : לְעַזָּתָאֵי אִתְחַוָּה לְמֵימַר
2 אֲתָא שִׁמְשׁוֹן הַלְכָא וְאַסְחַרוּ וּכְמַנוּ לֵיהּ כָּל לֵילְיָא בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע קַרְתָּא וּשְׁתִיקוּ כָּל
3 לֵילְיָא לְמֵימַר עַד נְהוֹר צַפְרָא וְנִקְטְלִנֵּיהּ : וּשְׁכַב שִׁמְשׁוֹן עַד פַּלְגוּת לֵילְיָא וְקָם בְּפַלְגוּת
לֵילְיָא וַאֲחַד בְּדָשֵׁי תְרַע קַרְתָּא וּבְתַרְתֵּין סִפַּיָּא וּנְטַלִנּוּן עִם עַבְרָא וְשַׁוִּי עַל כִּתְפוֹהִי וְאַסְּקִנּוּן
4 לְרֵישׁ טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חֶבְרוֹן : וַהֲוָה בָּתַר כֵּן וּרְחֵים אִתְּתָא בְּנַחְלָא דְשׂוֹרֵק וּשְׁמַהּ דְּלִילָה :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixerunt illi: Ad ligandum te descendimus, ad tradendum te in manu 12
Pelistæorum: & dixit illis Simson: Jurate mihi, fortè dominabimini in me
vos. Et dixerunt ei ad dicendum : Non: nam ligare ligabimus te, & trade- 13
mus te in manibus eorum; & occidere non occidemus te: et ligaverunt
eum in duobus funibus novis, et adduxerunt eum ex rupe. Ipse venit usq; 14
Lehhi, & Pelistæi vociferati sunt ad occursum ejus: et mansit sup eum spi-
ritus fortitudinis ab-ante Dominum: et *fuerunt* funes qui super brachia
ejus, sicut linum, ꝙ inflammavit in eo ignis; et *dissoluta sunt* vincula ejus
desup manus ejus. Et invenit maxillam asini tabentem, et extendit manũ 15
suam et accepit eam, et occidit in ea mille viros. Et dixit Simson: In maxil- 16
la asini projeci eos acervos, in maxilla asini occidi mille viros. Et fuit in fi- 17
nire eum ad loquendum, et projecit maxillam de manu suá; et vocavit lo-
cum illum Ramath Lehhi. Et sitivit nimis, et oravit ante Dominũ, et dixit: 18
Tu fecisti super manu servi tui liberationẽ magnam hanc, et nunc moriar
in siti, et tradar in manu præputiatorum. Et rupit *Dominus* rupem quæ in 19
maxilla, et exierunt ex ea aquæ; et bibit; & rediit spiritus ejus, et vixit:
propterea vocatũ est nomen ejus, Fons qui datus est in oratione Simson:
ipse constans in Lehhi usque ad diem hanc. Et judicavit Israel in diebus 20
Pelistæorum viginti annis.

CAP. XVI.

ET venit Simson ad Ghazath, et vidit ibi mulierem tabernariam, et in- 1
travit ad eam. Ghazathæis nunciatum est ad dicendum: venit Simson huc: 2
& circuierunt et insidiati sunt ei omnem noctem in introitu portæ urbis:
& tacuerunt omnem noctem ad dicendum, Usq; ad lucem auroræ, et occi-
demus eum. Et cubuit Simson usque medium noctis, et surrexit in medio 3
noctis, et apprehendit in vectibus portæ urbis et in duobus postibus, &
evulsit ea cum vecte, et posuit super humeris suis, et attulit ea ad caput
montis, qui super facies Hhebron. Et fuit post hoc, et amavit mulierem in 4
fluvio Zzorek, et nomen ejus Delilah.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܡܐܣܪܟ ܢܚܬܢ. ܘܠܡܫܠܡܘܬܟ ܒܐܝܕܝ ܦܠܣܛܝܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܝܡܘ 12
ܠܝ ܕܠܐ ܬܬܦܓܥܘܢ ܒܝ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ. ܐܠܐ ܡܐܣܪ ܐܣܪܝܢ ܠܟ. ܘܡܫܠܡܝܢ 13
ܠܟ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܡܩܛܠ. ܠܐ ܡܩܛܠܝܢ ܠܟ. ܘܐܣܪܘܗܝ ܒܬܪܬܝܢ ܫܫܠܢ ܚܕܬܬܐ.
ܘܐܣܩܘܗܝ ܡܢ ܫܘܥܐ ܗܘ. * ܘܟܕ ܡܛܐ ܠܠܚܝ. ܘܦܠܣܛܝܐ ܩܥܘ ܠܘܩܒܠܗ. 14
ܘܨܠܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܘܝ ܫܫܠܬܐ ܕܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܐܝܟ ܟܬܢܐ ܕܫܩܠ
ܒܗ ܢܘܪܐ. ܘܐܫܬܪܝܘ ܐܣܘܪܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. * ܘܐܫܟܚ ܦܟܐ ܕܚܡܪܐ ܛܪܝܐ. ܘܐܘܫܛ 15
ܐܝܕܗ. ܘܢܣܒܗ ܘܩܛܠ ܒܗ ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ. ܒܦܟܐ ܕܚܡܪܐ. 16
ܚܡܪܬܐ ܚܡܪܬ ܐܢܘܢ. ܒܦܟܐ ܕܚܡܪܐ. ܩܛܠܬ ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. * ܘܟܕ ܫܠܡ 17
ܠܡܡܠܠܘ. ܫܕܝܗ ܠܦܟܐ ܡܢ ܐܝܕܗ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܕܡܐ ܕܦܟܐ. * ܘܨܗܝ 18
ܛܒ. ܘܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܬ ܝܗܒܬ ܒܐܝܕܗ ܕܥܒܕܟ. ܙܟܘܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܘܗܫܐ
ܐܡܘܬ ܒܨܗܘܬܐ. ܘܐܦܠ ܒܐܝܕܝܐ ܕܥܪ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. * ܘܦܠܓܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܟܟܐ ܕܦܟܐ 19
ܕܚܡܪܐ. ܘܢܦܩܘ ܡܢܗ ܡܝܐ. ܘܫܬܐ. ܘܐܬܦܢܝܬ ܢܦܫܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܐ ܫܡܗ
ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܥܝܢ ܩܪܢܐ ܕܦܟܐ ܕܚܡܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܝ 20
ܕܦܠܣܛܝܐ. ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

* ܘܐܙܠ ܫܡܫܘܢ ܠܥܙܐ. ܘܚܙܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܬܐ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ ܠܥܙܐ. * ܘܐܬܐܡܪ ܕܐܬܐ 1 2
ܫܡܫܘܢ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܬܟܡܢܘ ܠܗ ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܘܘ ܡܠܚܫܝܢ
ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ ܨܦܪܐ. ܢܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܫܟܒ ܫܡܫܘܢ ܥܕܡܐ 3
ܠܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܩܡ ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܐܚܕ ܠܬܪܝܗܘܢ ܦܪܣܬܕܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ.
ܘܫܩܠܗ ܥܡ ܡܘܟܠܝܗܘܢ. ܘܣܡ ܥܠ ܟܬܦܗ. ܘܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܛܘܪܐ ܕܩܕܡ ܚܒܪܘܢ.
* ܒܬܪܟܢ ܪܚܡ ܐܢܬܬܐ ܒܢܚܠܐ ܕܣܘܪܩ. ܘܫܡܗ ܕܠܝܠܐ. 4

Dicunt ei, Ad ligandum te deſcendimus, téq; 12
tradendum in manum Paleſtinorum. Ait illis,
Jurate mihi vos me non læſuros. Dicunt ei, 13
Nequaquam; ſed ligabimus te quidem, &
trademus in manus eorum, nec ullatenus oc-
cidemus te: ligaverunt igitur eum duabus
catenis novis, & deduxerunt ex illa rupe.
Cúmque perveniſſet uſque ad Lehi, ſurrexe- 14
runt Paleſtini ad interficiendum illum. Fa-
vit autem ei Spiritus Domini, factæque ſunt
catenæ quæ erant ſuper manus ejus, tanquam
linũ igne exuſtum, & ſoluta ſunt vincula de
manibus ejus. Et inveniens maxillam aſini 15
recentem, extenſâ manu ſuſtulit illam, eâque
interfecit mille viros. Et ait Samſon, Maxil- 16
lâ aſini acervos cumulavi ex eis: maxillâ
aſini interfeci mille viros. Et cùm loquendi 17
finem feciſſet, projecit maxillam de manu ſua,
& vocavit nomen loci illius, Sanguinem
maxillæ. Sitivit autem vehementer, & in- 18
vocavit Dominum, ac dixit, Tu dediſti in
manum ſervi tui victoriam hanc magnam, &
nunc ſitíne moriar, & incidam in manum
incircunciſorum iſtorum? Tum ſcidit Do- 19
minus Deus mentum maxillæ aſini, & erum-
pentibus ex eo aquis, bibit, ac recuperavit
animum. Ideoque vocavit nomen loci illius,
Fontem cornu maxillæ aſini, ad hodiernum
uſque diem. Idem judicavit Iſraelem tempo- 20
re Paleſtinorum viginti annis.

CAP. XVI.

Poſt hæc abiens Samſon in Azath, vidit 1
illic mulierem meretricem; ad quam cùm in-
greſſus eſſet in Azath; Dictum fuit, Samſon 2
hûc venit. Tetenderunt ergò ei inſidias totâ
nocte in porta civitatis, totâque nocte ſuſur-
rantes, dixerunt, Cùm illuxerit aurora, inter-
ficiemus eum. At Samſon cubavit ad medi- 3
am uſque noctem, & mediâ nocte ſurgens ap-
prehendit ambas paraſtadas portæ civitatis,
& evulſit eam unà cum vectibus ejus; im-
ponénſque humero ſuo, aſportavit eas in
montem qui eſt è regione Hebron. Poſtea 4
adamavit mulierem quandam in valle Saroc,
cujus nomen erat Dalila.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* قالوا * انما نزلنا لنوثقك وندفعك اليهم ولا نقتلك نحن * فقال لهم احلفوا لي انكم لا تؤذوني 12
انتم * فقالوا له لا * ولكن نوثقك ونسلمك اليهم ولا نقتلك نحن * فاوثقوه بسلسلتين حديد * 13
واصعدوه من ذلك الكهف * وانطلقوا به الي موضع يدعي بلحي * حيث كان اهل فلسطين * 14
فوثب اليه اهل فلسطين ليقتلوه * فحلت عليه قوة الرب وقويه * وصارت السلسلتان كخيط
كتان مسوط بالنار * وحل نفسه وقطع السلسلتين * ووجد فك حمار ميت * عظما يابسا * فمد 15
يده واخذه * وقتل به الف رجل منهم * وقال سمسون * بعظم خد حمار طرحت منكم تلولا * 16
وقتلت بفك حمار منكم الف رجل * فلما اكمل كلامه رمي بالعظم من يده * ودعي اسم 17.
ذلك المكان دم الخد * ثم انه عطش جدا * فدعا بالرب وقال * انت يا رب قويتني انا عبدك * 18
وجعلت لي هذا الذكر والنعت العظيم * والان اموت عطشا * واقع في ايدي هولاء القلف *
* فنقب الرب عظم خد الحمار * فخرج منه ماء كثير * وشرب منه * ورجعت اليه روحه * وكذلك 19
دعي ذلك الموضع عين قرن فك الحمار الي اليوم * وقضي القضايا لبني اسرايل عشرين سنة * 20

* الفصل السادس عشر *

* ثم انطلق سمسون الي غزة * فوجد هناك امراة زانية * ودخل اليها الي بيتها * فقال اهل 1 2
فلسطين * ان سمسون و[illegible] وهو ههنا * وكمنوا له عند باب القرية * وجعلوا يتساورون
ليلهم جميعا وقالوا [illegible] اخذناه وقتلناه * فرقد سمسون الي نصف الليل * فلما قام 3
بعد نصف الليل اخذ [illegible] باب المدينة وقلع الباب واغلاقه وحمله علي عاتقه وصعد الي
الجبل الذي قدام حبرون * ومن بعد ذلك احب امراة في قرية تدعي نحل ساروق * اسمها 4
دليلا *

Dixerunt, Enimvero deſcendimus ut te 12
tradamus et adducamus eis, & ipſi te non
occidam⁹. Ait illis, Jurate mihi quòd vos
non ſitis mihi damnum illaturi. Dixerunt 13
ad eum, Minimè: imò verò vinciemus te
& trademus eis, nec interficiemus te nos.
Itaque vinxerunt eum duabus catenis fer-
reis, & extrahentes eum ex illa rupe, Du- 14
xerunt eum ad locum quendam qui voca-
tur Lehi, ubi erant Philiſtæi; aggreſſiq;
ſunt eum Philiſtæi ut occiderent eum. Sed
aſtitit ei virtus Domini, & corroboravit
eum: factæq; ſunt illæ duæ catenæ quaſi
filum lineum igne uſtulatum, ſolvit ſeſe,
rupitque catenas. Et inveniens mandi- 15
bulam aſini mortui, os videlicet quoddam
aridum, extendit manum ſuam, ſumpſitq;
illud, eoque trucidavit ex eis mille viros.
Et dixit Samſon, Oſſe mandibulæ aſini 16
ſtrages ex vobis proſtravi, & aſini mandi-
bulâ trucidavi ex vobis mille viros. Cùm- 17
que abſolviſſet ſermonem ſuum, projecit os
illud è manu ſua, vocavitque nomen loci
illius, Sanguinem maxillæ. Deinde maxi- 13
mâ ſiti laborans invocavit Dominum, &
ait; Tu O Domine me ſervum tuum robo-
râſti, et conciliâſti mihi tantum nomen et
encomium, & nunc moriárne ſiti, & in-
cidam in man⁹ incircunciſorum iſtorum?
Terebravit ergò Dominus os mandibulæ 19
aſini, proditque ex eo aqua copioſa, è
qua cùm bibiſſet, reſumpſit animam. Atq;
ita locum illum appellavit, Fontem cornu
mandibulæ aſini, ad hunc uſque diem. Ju- 20
dicia quoq; decrevit filiis Iſrael viginti
annis.

CAP. XVI.

Deinde abiit Samſon in Gazam, et re- 1
periens illic mulierem quandã forni-
catã, ingreſſ⁹ eſt ad eam in domum ipſi⁹.
Quare dixerunt Paleſtini, Jã venit Sam- 2
ſon in regionem noſtrã, & iſtic adeſt: &
ſtructis illi inſidiis prope portam civitatis,
conſiliũ ſimul inierunt nocte illâ, et dixe-
runt; Cum manè ſurrexerim⁹, apprehende-
mus eum, et occidemus illũ. Cubavit autē 3
Samſon ad mediã uſque noctem, & cùm
ſurrexiſſet poſt mediã noctem, arripuit u-
trumq; limen portæ civitatis, et partã unà
cum vectib⁹ ejus exemit, humero ſuo im-
poſuit, conſcenditque montē qui eſt ex ad-
verſo Hebronis. Poſt hæc adamavit mu- 4
lierem in civitate quadam quæ vocatur
Nahal ſarec, cujus nomen erat Dalila.

ספר שופטים : יו

Decipe :ei dixeruntque ,Peliſtinorum ſatrapæ eam ad aſcenderunt Et
וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לָהּ פַּתִּי 5
:ei prævaleamus quo in &,magna ejus fortitudo quo in vide & ,eum
אוֹתוֹ וּרְאִי בַּמֶּה כֹּחוֹ גָדוֹל וּבַמֶּה נוּכַל לוֹ
,mille *vir* tibi dabimus nos & :eum *affligendum a.*,eum ligabimuſq;
וַאֲסַרְנֻהוּ לְעַנֹּתוֹ וַאֲנַחְנוּ נִתַּן־לָךְ אִישׁ אֶלֶף
quæſo Indica :Simſon ad Delilah Dixitque .argenteos centum &
6 וּמֵאָה כָּסֶף׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הַגִּידָה־נָּא
? te affligendum ad ligeris quo in & ,magna tua fortitudo quo in mihi
לִי בַּמֶּה כֹּחֲךָ גָדוֹל וּבַמֶּה תֵאָסֵר לְעַנּוֹתֶךָ׃
viminibus ſeptem in me ligaverint Si :Simſon eam ad Dixitque
7 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ שִׁמְשׁוֹן אִם־יַאַסְרֻנִי בְּשִׁבְעָה יְתָרִים
.*homo* unus ſicut ero & ,ero debilis & ,ſint *arida* non quæ ,*humidis*
לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃
vimina ſeptem Peliſtinorum ſatrapæ eam ad fecerunt aſcendere Et
8 וַיַּעֲלוּ־לָהּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה יְתָרִים
inſidens inſidiator Et .illis in eum ligavit & ,*aruerant* non quæ ,*humida*
9 לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וַתַּאַסְרֵהוּ בָּהֶם׃ וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב
rupit Et .Simſon te ſuper Peliſtim :eum ad dixitque ;cubiculo in *ei*
לָהּ בַּחֶדֶר וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיְנַתֵּק
,*ignẽ* ipſum *odorando in* ſtuppæ filum rumpitur quemadmodum *vimina*
אֶת־הַיְתָרִים כַּאֲשֶׁר יִנָּתֵק פְּתִיל־הַנְּעֹרֶת בַּהֲרִיחוֹ אֵשׁ
Ecce :Simſon ad Delilah Dixitque .ejus fortitudo eſt agnita non &
10 וְלֹא נוֹדַע כֹּחוֹ׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה
quo in,mihi quæſo indica Nunc.mẽdacia me ad es locutuſq; ,me *in* deluſiſti
הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים עַתָּה הַגִּידָה־נָּא לִי בַּמֶּה
,novis funibus *in* me ligaverint ligando Si :eam ad Dixitque .ligeris
11 תֵּאָסֵר׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־אָסוֹר יַאַסְרוּנִי בַּעֲבֹתִים חֲדָשִׁים
unus ſicut ero & ,ero debilis & ;opus *eis in* eſt factum non quibus
אֲשֶׁר לֹא־נַעֲשָׂה בָהֶם מְלָאכָה וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד
:eis *in* eum ligavit & ,novos funes Delilah *accepit* Et .*homo*
12 הָאָדָם׃ וַתִּקַּח דְּלִילָה עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַתַּאַסְרֵהוּ בָהֶם
.cubiculo in *ſedens inſidiator* Et.Simſon te ſuper Peliſtim ,eum ad dixitque
וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב בֶּחָדֶר
ad Delilah Dixitque .filum ſicut ,ſuis brachiis *deſuper* eos rupit Et
13 וַיְנַתְּקֵם מֵעַל זְרֹעֹתָיו כַּחוּט׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־
mihi Indica?mendacia me ad es locut⁹&,me *in* deluſiſti quo Vſque :Simſon
שִׁמְשׁוֹן עַד־הֵנָּה הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים הַגִּידָה לִּי
cincinnos ſeptem texueris Si :eam ad Dixitque .ligeris quo in
בַּמֶּה תֵּאָסֵר וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־תַּאַרְגִי אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת
Peliſtim :eum ad Dixitq;.clavo in fixeris Et :licio cum mei capitis
14 רֹאשִׁי עִם־הַמַּסָּכֶת׃ וַתִּתְקַע בַּיָּתֵד וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים
,texturæ *clavum extraxit* &,ſuo ſomno de eſt expergefact⁹Et.Simſon te ſup
עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיִּסַּע אֶת־הַיְתַד הָאֶרֶג
tuũ cor & ,te Dilexi ,*dices* Quomodo:eũ ad Dixitque .*licium* &
15 וְאֶת־הַמַּסָּכֶת׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו אֵיךְ תֹּאמַר אֲהַבְתִּיךְ וְלִבְּךָ
quo in mihi indicaſti nõ &,me in deluſiſti vicibus tribus Jam ?mecum non
אֵין אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הֵתַלְתָּ בִּי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי בַּמֶּה
omnib⁹ſuis verbis in *ei præberet coarctationẽ* cùm fuit Et.magna tua fortitudo
16 כֹּחֲךָ גָדוֹל׃ וַיְהִי כִּי־הֵצִיקָה לּוֹ בִדְבָרֶיהָ כָּל־
indicavit Et.*moriendũ ad* ej⁹ anima eſt *abbreviata &*;eũ moleſtaret & ,diebus
17 הַיָּמִים וַתְּאַלְצֵהוּ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת׃ וַיַּגֶּד־
,meũ caput ſup aſcendit non Novacula :ei dixitque ,ſuũ cor totum ei
לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַיֹּאמֶר לָהּ מוֹרָה לֹא־עָלָה עַל־רֹאשִׁי
,fuero raſus Si .meæ matris utero ab *ego* Dei Nazaræus quia
כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי אִם־גֻּלַּחְתִּי
.*homo omnis* ſicut ero & ,ero debilis & ,mea fortitudo me à recedet *&*
וְסָר מִמֶּנִּי כֹחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּכָל־הָאָדָם׃

Verſio VUL. LAT.

5 Venerúntq; ad eam principes
Philiſthinorũ, atque dixerunt;
Decipe eum,& diſce ab illo,in
quo habeat tantam fortitudi-
nẽ,& quo modo eum ſuperare
valeamus,& vinctum affligere:
quod ſi feceris, dabimus tibi
ſinguli mille & centũ argente-
6 os. Locuta eſt ergò Dalila ad
Samſon;Dic mihi, obſecro, in
quo ſit tua maxima fortitudo,
et quid ſit quo ligat⁹ erumpere
7 nequeas. Cui reſpondit Sam-
ſon ;Si ſeptẽ nerviceis funibus,
necdũ ſiccis & adhuc humen-
tib⁹, ligatus fuero, infirm⁹ ero
8 ut cæteri homines. Attulerúnt-
que ad eam ſatrapæ Philiſthi-
norum ſeptẽ funes, ut dixerat:
9 quib⁹ vinxit eum, Latentib⁹ a-
pud ſe inſidiis, & in cubiculo
finem rei expectantib⁹; clama-
vítq; ad eũ , Philiſthiim ſuper
te Samſon. Qui rupit vincula,
quo modo ſi rumpat quis filum
de ſtuppæ tortum putamine,
cùm odorẽ ignis acceperit :&
non eſt cognitum in quo eſſet
10 fortitudo ejus. Dixítq; ad eum
Dalila ; Ecce illuſiſti mihi, &
falſũ locut⁹ es:ſaltem nunc in-
dica mihi quo ligari debeas.
11 Cui ille reſpondit;Si ligat⁹ fu-
ero novis funib⁹, qui nunquã
fuerunt in opere,infirmus ero,
12 & aliorũ hominũ ſimilis.Qui-
b⁹ rurſũ Dalila vinxit eum, &
clamavit; Philiſthiim ſuper te
Samſon , in cubiculo inſidiis
præparatis. Qui ita rupit vin-
13 cula quaſi fila telarum. Dixítq;
Dalila rurſũ ad eũ ; Uſquequò
decipis me,et falſũ loqueris?o-
ſtende quo vinciri debeas.Cui
reſpondit Samſon ;Si ſeptẽ cri-
nes capitis mei cum licio ple-
xueris,et clavũ his circumliga-
tum terræ fixeris, infirm⁹ ero.
14 Quod cùm feciſſet Dalila, di-
xit ad eum;Philiſthiim ſuper te
Samſon. Qui conſurgens de
ſomno extraxit clavũ cùm cri-
15 nib⁹ et licio. Dixítq; ad eum
Dalila ;Quo modo dicis quòd
amas me,cum anim⁹ tu⁹ non ſit
mecũ ?Per tres vices mentitus
es mihi, & noluiſti dicere in
quo ſit maxima fortitudo tua.
16 Cúmq; moleſta eſſet ei,& per
multos dies jugiter adhæreret,
ſpatiũ ad quietẽ non tribuens,
defecit anima ej⁹, et ad mortẽ
17 uſq; laſſata eſt. Tunc aperiens
veritatẽ rei, dixit ad eã; Ferrũ
nunquã aſcendit ſup caput me-
um,quia Nazaræ⁹,id eſt,conſe-
crat⁹ Deo,ſum de utero matris
meæ:ſi raſũ fuerit caput meum,recedet à me fortitudo mea,& deficiam,eróq; ſicut cæteri homines.

Verſio GRÆÇA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν (ξ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλ-
λοφύλων, ϗ εἶπαν (ο) αὐτῇ, Ἀπάτησον αὐτὸν, ϗ
ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς (π) αὐτοῦ ἡ μεγάλη, ϗ ἐν
τίνι δυνησόμεθα (ρ) αὐτῷ, ϗ δήσομεν αὐτὸν (σ) τοῦ
ταπεινῶσαι αὐτόν. ϗ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ
6 χιλίους ϗ ἑκατὸν ἀργυρίου. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ
πρὸς Σαμψὼν, (τ) Ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι
ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη, ϗ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ τα-
7 πεινωθῆναί σε. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Σαμψὼν,
Ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς (υ) μὴ
διεφθαρμέναις, ϗ ἀσθενήσω ϗ ἔσομαι ὡς εἷς
8 τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ (φ) οἱ ἄρ-
χοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς (χ)
9 μὴ διεφθαρμένας, ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς. Καὶ
τὸ ἔνεδρον (ψ) αὐτῇ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ.
ϗ εἶπεν (ω) αὐτῷ, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμ-
ψών. (α) ϗ διέσπασεν τὰς νευρὰς (β) ὡς εἴ τις
ἀποσπάσοι στρέμμα στυππίου ἐν τῷ ὀσφρανθῆ-
ναι αὐτὸ πυρὸς, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.
10 Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψὼν, Ἰδοὺ (γ) ἐ-
πλάνησάς με, ϗ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ·
(δ) νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ.
11 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ἐὰν (ε) δεσμεύοντες δή-
σωσί με ἐν καλωδίοις καινοῖς οἷς οὐκ (ζ) ἐγένε-
το ἐν αὐτοῖς ἔργον, ϗ ἀσθενήσω ϗ ἔσομαι ὡς
12 εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἔλαβε (η) Δαλιδὰ καλώ-
δια καινὰ, ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν (θ) αὐτοῖς, ϗ τὰ
ἔνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ταμείου. ϗ εἶπεν, Ἀλ-
λόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. ϗ διέσπασεν αὐτὰ
13 ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ ὡσεὶ σπαρτίον. Καὶ εἶπε
Δαλιδὰ πρὸς Σαμψὼν, (ι) Ἰδοὺ ἐπλάνησάς
με, ϗ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· ἀνάγγειλον
δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ· ϗ εἶπεν πρὸς αὐτὴν, Ἐ-
ὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου (κ)
σὺν τῷ διάσματι, ϗ ἐγκρούσῃς τῷ πασσάλῳ
εἰς τὸν τοῖχον, ϗ (λ) ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώ-
14 πων ἀσθενής. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κοιμᾶσθαι
αὐτὸν, ϗ ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κε-
φαλῆς αὐτοῦ, ϗ ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι, ϗ ἔπη-
ξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, ϗ (μ) εἶπεν,
Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. ϗ (ν) ἐξυπνίσθη
ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ϗ (ξ) ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ
15 ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου. Καὶ εἶπε πρὸς Σαμ-
ψὼν Δαλιδὰ, Πῶς (ο) λέγεις, Ἠγάπηκά σε, ϗ
ἡ καρδία (π) σου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ; τοῦτο (ρ) τρί-
τον ἐπλάνησάς με, ϗ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν
16 τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη. Καὶ ἐγένετο ὅτε
(σ) ἐξέθλιψεν αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς (τ) πάσας
τὰς ἡμέρας, ϗ ἐστενοχώρησεν αὐτὸν, ϗ ὠλι-
17 γοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθανεῖν. Καὶ ἀνήγγειλεν
αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ϗ εἶπεν αὐτῇ,
(υ) Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, (φ)
ὅτι ἅγιος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρός
μου· (χ) ἐὰν οὖν ξυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ
ἡ ἰσχύς μου ϗ ἀσθενήσω, ϗ ἔσομαι (ψ) ὡς πάν-
τες οἱ ἄνθρωποι.

Et aſcenderunt ad eam principes 5
alienigenarũ,et dixerunt ei De-
cipe eũ: et vide,in quo fortitudo
ejus magna,et in quo(d)prævale-
bim⁹ ei,et ligabim⁹ eum ad humi-
liandũ eum. Et nos dabimus tibi
vir mille et centũ argenti. Et ait 6
Dalida ad Sampſon; Annuntia
nunc mihi, in quo fortitudo tua
magna, et in quo ligaberis ad hu-
miliandũ te.Et dixit ad eã Sam- 7
pſon; Si ligaverint me in ſeptem
nervis humidis(c)nondũ ſiccatis;
et infirmabor,et ero ſicut un⁹ ho-
minũ. Et attulerunt ad eã prin- 8
cipes alienigenarũ ſeptẽ nervos
humidos nondũ ſiccatos: et liga-
vit eũ in illis. Et inſidiæ(f)ei ſe- 9
debant in cubiculo.Et dixit ad e-
um;Alienigenæ ſuper te,Sampſon.
Et diſrupit nervos,ac ſiquis rum-
peret globũ ſtuppæ, dũ ea olfece-
rit ignẽ: et non eſt cognita forti-
tudo ejus. Et dixit Dalida ad 10
Sampſon;Ecce decepiſti me,et lo-
cut⁹ es ad me falſa. Nunc igitur
annuntia mihi,in quò ligaberis.Et 11
dixit ad eam; Si ligantes ligave-
rint me in funiculis novis, quibus
non eſt factũ in eis opus; et infir-
mabor,et ero ſicut unus hominũ.
Et ſumpſit Dalida funiculos no- 12
vos: et ligavit eũ in illis. (g)Et
inſidiæ exierunt de cubiculo. Et
dixit; Alienigenæ ſuper te, Sam-
pſõ.Et diſrupit eas à brachiis ſuis
tanquã filũ. Et dixit Dalida ad 13
Sampſon;Ecce decepiſti me,et lo-
cut⁹ es ad me falſa.Annũtia nũc
mihi,in quo ligaberis.Et dixit ad
eã; Si intexueris ſeptẽ cincinnos
capitis mei cũ licio, et infixeris
paxillo in parietẽ, et ero,tanquã
un⁹ hominũ,infirmus. (h)Et fa- 14
ctũ eſt, cũ ille dormiret;et ſum-
pſit Dalida ſeptẽ cincinnos capi-
tis ejus, et intexuit in licio,et in-
fixit paxillo in parietẽ. Et dixit;
Alienigenæ ſuper te,Sampſon. Et
expergefactus eſt è ſomno ſuo: et
abſtulit paxillum texturæ de pa-
riete. Et dixit ad eum Dalida; 15
Quomodò dicis,Amavi te;et cor
tuum non eſt mecum?(i)Hoc ter-
tium fefelliſti me: et non annun-
tiaſti mihi in quo fortitudo tua
magna.Et factum eſt,quando ve- 16
xavit eum in verbis ſuis omnes
dies,et anguſtiavit eum; et defe-
cit animo uſq; ad moriendum. Et 17
annuntiavit ei omne cor ſuum:et
dixit ad eam, Ferrum non aſcen-
dit ſuper caput meum : quoniam
ſanct⁹ Dei ego ſum à ventre ma-
tris meæ.Si igitur raſus fuero,diſ-
cedet à me fortitudo mea,et infir-
mabor, et ero ſicut omnes ho-
mines.

MS.A. (ξ) οἱ σατράπαι τῶν (ο) πρὸς αὐτὸν, (π) αὐτοῦ ἐστὶν ἡ (ρ) πρὸς αὐτὸν, (σ) ὥστε τα-
πεινῶσαι (τ) Ἀνάγγειλόν μοι (υ) μὴ ἠρημωμέναις, (φ) οἱ σατράπαι τῶν (χ) μὴ ἠρημω-
μένας, (ψ) αὐτοῦ ἐκάθητο αὐτοῦ ἐν (ω) πρὸς αὐτὸν, (α) ϗ διέρρηξεν (β) ὃν τρόπον δια-
σπᾶται κλῶσμα τοῦ ἀποτινάγματος ἐν τῷ (γ) παρελογίσω με, (δ) νῦν ἀνάγγειλον δή
μοι (ε) δεσμῷ δήσουσίν με ἐν ἑπτὰ καλωδίοις, ἐν οἷς οὐκ (ζ) ἐγενήθη ἔργον, (η)
*αὐτῷ Δαλιδὰ καινὰ, ϗ ἔδησεν (θ) αὐτοῖς. ϗ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψὼν, ϗ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. ϗ ἔσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα. Καὶ
εἶπεν (ι) Ὡς νῦν παρελογίσω με, ϗ (κ) μετὰ τοῦ διάσματος, ϗ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ (λ) ἔσομαι ἀσθενὴς ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδὰ, ϗ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως, ϗ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν (μ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Οἱ ἀλλόφυλοι (ν) ἠγέρθη ἐκ τοῦ (ξ) ἐξέσπασεν τοὺς πασσάλους σὺν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου, ϗ τὸ
διάσμα, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δαλιδὰ, (ο) ἐρεῖς, Ἠγάπηκά σε, (π) σου οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ; (ρ) τὸ τρίτον παρελογίσω με, ϗ οὐκ (σ) κατηργάσατο αὐτὸν τοῖς λόγοις (τ) ὅλην τὴν
νύκτα, ϗ παρενώχλησεν αὐτὸν, ϗ ὀλιγοψύχησεν ἕως εἰς θάνατον. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, ϗ (υ) Ξυρὸν οὐκ ἀναβήσεται (φ) ὅτι Ναζιραῖος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἐκ κοι-
λίας (χ) καὶ ἐὰν ξυρήσωμαι, (ψ) κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וּסְלִיקוּ לְוָתַהּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ לַהּ שַׁדִּילִי יָתֵיהּ וַחֲזִי בְּמָה חֵילֵיהּ רַבָּא וּבְמָה נִכּוּל
6 לֵיהּ וְנֵיסְרִנֵּיהּ לְעַנָּיוּתֵיהּ וַאֲנַחְנָא נִתֵּן לִיךְ גְּבַר אֲלַף וּמְאָה סִלְעִין דִּכְסַף׃ וַאֲמַרַת דְּלִילָה
7 לְשִׁמְשׁוֹן חֲוִי כְעַן לִי בְּמָה חֵילָךְ סַגִּי וּבְמָה תִתְּאֲסַר לְעַנָּיוּתָךְ׃ וַאֲמַר לַהּ שִׁמְשׁוֹן אִם
8 יֵיסְרוּנַנִי בְּשַׁבְעָה יְתָרִין רַטִּיבִין דְּלָא יְבִישׁוּ וְאֶחְלוֹשׁ וְאֱהֵי כְּחַד מִן בְּנֵי אֱנָשָׁא׃ וְאַסִּיקוּ לַהּ
9 טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי שַׁבְעָא יְתָרִין רַטִּיבִין דְּלָא יְבִישׁוּ וַאֲסַרְתֵּיהּ בְּהוֹן׃ וּכְמָנָא יָתֵיב לַהּ
בְּאִדְּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא וַאֲמַרַת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וּפְסַק יַת יְתְרַיָּא כְּמָא
10 דְּמִתְפְּסַק חוּטָא דִּכְתָּנָא דְּאָרַח בֵּיהּ נוּרָא וְלָא אִתְיְדַע חֵילֵיהּ׃ וַאֲמַרַת דְּלִילָה לְשִׁמְשׁוֹן
11 הָא שְׁקַרְתָּ בִּי וּמַלֶּלְתָּא עִמִּי כַּדְבִין כְּעַן חֲוִי כְעַן לִי בְּמָה תִתְּאֲסַר׃ וַאֲמַר לַהּ אִם מֵיסַר
יֵיסְרוּנַנִי בְּגְדִילָן חַדְתָּן דְּלָא אִתְעֲבִידָא בְהוֹן עֲבִידְתָּא וְאֶחְלוֹשׁ וְאֱהֵי כְּחַד מִבְּנֵי אֱנָשָׁא׃
12 וּנְסִיבַת דְּלִילָה גְּדִילָן חַדְתָּן וַאֲסַרְתֵּיהּ בְּהֵן וַאֲמַרַת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן
13 וּכְמָנָא יָתֵיב בְּאִדְּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא וּפְסַקִנּוּן מֵעַל דַּרְעוֹהִי כְּחוּטָא׃ וַאֲמַרַת דְּלִילָה
לְשִׁמְשׁוֹן עַד הָכָא שְׁקַרְתָּ בִי וּמַלֶּלְתְּ עִמִּי כַּדְבִין חֲוִי כְעַן לִי בְּמָה תִתְּאֲסַר וַאֲמַר לַהּ אִם
14 תִּשְׁתִּין יַת שְׁבַע גְּדִילַת רֵישִׁי עִם אַכְסְנָא דְמַשְׁתִּיתָא׃ וּנְקַשַׁת בְּסִכְּתָא וַאֲמַרַת לֵיהּ
פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְּעַר מִשִּׁנְתֵיהּ וּנְטַל יַת אַכְסַן דְּנַרְדָּאִין וְיַת מַשְׁתִּיתָא׃
15 וַאֲמַרַת לֵיהּ אֵיכְדֵין תֵּימַר רְחִמְתִּיךְ וְלִבָּךְ לֵית עִמִּי דְּנַן תְּלָת זִמְנִין שַׁקַּרְתָּ בִי וְלָא חַוֵּיתָ לִי
16 בְּמָה חֵילָךְ סַגִּי׃ וַהֲוָה כַּד אֲעִיקַת לֵיהּ בְּפִתְגָּמָהָא כָּל יוֹמַיָּא וּדְחִקְתֵּיהּ וַעֲקַת נַפְשֵׁיהּ
17 לִמְמָת׃ וְחַוִּי לַהּ יַת כָּל לִבֵּיהּ וַאֲמַר לַהּ מַסְפַּר לָא עֲדָא עַל רֵישִׁי אֲרֵי נְזִירָא דַּיְיָ אֲנָא
מִבִּטְנָא דְאִמָּא אִם אִתְגַּלַּח וְיִעְדֵּי מִנִּי חֵילִי וְאֶחְלוֹשׁ וְאֱהֵי כְּחַד מִן בְּנֵי אֱנָשָׁא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcenderunt ad eam tyranni Peliſthæorum, & dixerunt ei : Sollicita 5
illum, & vide in quo virtus ejus multa, & in quo poterimus ei: & ligabi-
mus eum ad humiliandum illum, & nos dabimus tibi vir mille & centum
zzilghin argenti. Et dixit Delilah Simſon : Annuncia nunc mihi in quo 6
virtus tua multa, & in quo ligaberis ad humiliationem tuam. Et dixit ei 7
Simſon : Si ligabunt me in ſeptem funibus recentibus qui non aruerunt,
& debilitabor, & ero ut unus de filiis hominis. Et attulerunt ei tyranni 8
Peliſthæorum ſeptem funes recentes qui non aruerunt : & ligavit eum in
eis. Et inſidiator ſedens ei in penetrali domus cubationis : & dixit illi, 9
Peliſthæi venerunt ſuper te, Simſon : & rupit funes ſicut quod rumpitur
filum bombycis, quod inflammat in eo ignis ; & non fuit cognita virtus
ejus. Et dixit Delilah Simſon : Ecce mentitus es in me, & locutus es me- 10
cum mendacia : nunc annuncia *quæſo* mihi in quo ligaberis. Et dixit ei : 11
Si ligare ligabunt me in reſtibus novis,quibus non factum eſt in eis opus :
& debilitabor, & ero ſicut unus ex filiis hominis. Et accepit Delilah 12
reſtes novos, & ligavit eum in eis : & dixit illi,Peliſthæi venerunt ſuper
te, Simſon : & inſidiator ſedens in penetrali domus cubationis: & rupit
eos deſuper brachiis ſuis ut filum. Et dixit Delilah Simſon : Huc uſque 13
mentit⁹ es in me,& locut⁹ es mecum mendacia : annuncia mihi in quo li-
gaberis: & dixit ei, Si texueris ſeptem crines capitis mei cum jugo telæ.
Et impulit in clavo, & dixit ei : Peliſthæi venerunt ſuper te, Simſon: & 14
excitat⁹ eſt ex ſomno ejus,& evulſit jugũ textorum & clavum. Et dixit ei: 15
Quomodo dices,Amavi te,& cor tuum non eſt mecum?his tribus vicibus
mentit⁹ es in me,&non denunciaſti mihi in quo virt⁹ tua multa. Et fuit cũ 16
moleſtaret eũ in verbo ſuo omnib⁹ dieb⁹,& oppreſſit eũ;& moleſtavit ani-
mã ej⁹ ad moriendũ. Et annunciavit ei oẽ cor ſuũ,& dixit illi: Novacula 17
nõ tranſivit ſup caput meũ; namq; nazaræ⁹ Dñi ego ab utero matris meæ:
ſi tonſ⁹ fuero,et trãſibit à me virt⁹ mea,et debilitabor,et ero ut oĩs homo.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

5 * ܘܣܠܩܘ ܠܘܬܗ̇ ܛܘܪ̈ܢܐ ܕܦܠܣܛܝ̈ܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇ ܦܬܝܗ̇ܝ ܘܚܙܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܗ.
ܘܒܡܢܐ ܢܫܟܚ ܚܝܠܐ ܕܢܐܣܪܝܘܗܝ ܠܡܫܬܥܒܕܘܬܗ. ܘܚܢܢ ܢܬܠ ܠܟܝ ܟܠ ܚܕ ܡܢܢ
ܐܠܦ ܘܬܠܬܡܐܐ ܕܟܣܦܐ. * ܘܐܡܪܬ ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܟ 6
ܘܒܡܢܐ ܡܬܐܣܪ ܐܢܬ. ܐܘ ܡܬܡܟܟ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܫܡܫܘܢ. ܐܢ ܢܐܣܪܘܢܢܝ 7
ܒܫܒܥܐ ܝܬܪ̈ܐ ܪ̈ܛܝܒܐ ܕܠܐ ܝܒܫܘ. ܡܬܡܚܠ ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܚܕ ܐܢܫ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ̇ 8
ܛܘܪ̈ܢܐ ܕܦܠܣܛܝ̈ܐ ܫܒܥܐ ܝܬܪ̈ܐ ܪ̈ܛܝܒܐ ܕܠܐ ܝܒܫܘ. ܘܐܣܪܬܗ ܒܗܘܢ. * ܘܟܡܝܢܐ ܝܬܒ 9
ܗܘܐ ܠܗ̇ ܒܩܝܛܘܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܦܠܣܛܝ̈ܐ ܥܠܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܦܣܩ ܐܢܘܢ ܠܝܬܪ̈ܐ.
ܐܝܟ ܕܡܬܦܣܩ ܚܘܛܐ ܕܟܬܢܐ. ܡܐ ܕܡܪܝܚ ܠܗ ܢܘܪܐ. ܘܠܐ ܐܬܝܕܥ ܚܝܠܗ. * ܘܐܡܪܬ 10
ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܗܐ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܝ ܕܓܠܘܬܐ. ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܬܬܐܣܪ. * ܘܐܡܪ 11
ܠܗ̇. ܐܢ ܡܐܣܪ ܢܐܣܪܘܢܢܝ ܒܫܫܠܬܐ ܚܕܬܬܐ. ܕܠܐ ܐܬܦܠܚ ܒܗܝܢ ܥܒܕܐ. ܡܬܡܚܠ
ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܚܕ ܐܢܫ. * ܘܢܣܒܬ ܕܠܝܠܐ ܫܫܠܬܐ ܚܕܬܬܐ. ܘܐܣܪܬܗ ܒܗܝܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. 12
ܦܠܣܛܝ̈ܐ ܥܠܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܟܡܝܢܐ ܝܬܒ ܠܗ̇ ܒܩܝܛܘܢܐ. ܘܦܣܩ ܐܢܝܢ ܡܢ
ܕܪ̈ܥܘܗܝ. ܐܝܟ ܚܘܛܐ. * ܘܐܡܪܬ ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܗܐ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܝ ܕܓܠܘܬܐ. 13
ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܬܬܐܣܪ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܐܢ ܬܙܩܪܝܢ ܫܒܥ ܦܘܠ̈ܚܬܐ ܕܪܫܝ ܒܡܫܬܝܐ.
* ܘܐܣܬܟܬܗ̇ ܒܣܟܬܐ. ܘܐܡܪܬ. ܦܠܣܛܝ̈ܐ ܥܠܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܐܬܬܥܝܪ ܡܢ ܫܢܬܗ. 14
ܘܫܩܠܗ ܠܣܟܬܐ ܕܡܙܩܪܐ ܘܠܡܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܝܟܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܪܚܡ ܐܢܐ ܠܟܝ. 15
ܘܠܒܟ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡܝ. ܗܐ ܬܠܬ ܙܒ̈ܢܝܢ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܠܐ ܚܘܝܬܢܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܟ.
* ܘܟܕ ܐܥܝܩܬܗ ܒܡ̈ܠܝܗ̇ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡ̈ܬܐ. ܘܐܠܨܬܗ. ܐܬܥܝܩܬ ܢܦܫܗ ܠܡܡܬ 16
ܠܡܡܬܐ. * ܘܓܠܐ ܠܗ̇ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܡܣܦܪܐ ܠܐ ܣܠܩ ܥܠ ܪܫܝ. ܡܛܠ 17
ܕܢܙܝܪܐ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܢ ܟܪܣܐ ܕܐܡܝ. ܘܐܢ ܐܬܓܠܚ. ܦܪܩ ܡܢܝ ܚܝܠܝ.
ܘܡܬܡܚܠ ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܟܠ ܐܢܫ.

5 Ad hanc aſcenderunt tyranni Paleſtinorum, & dixerunt ei, Blandire ei, & vide in quo conſiſtat ſummum robur ejus, & quo pacto valeamus eum ligare, ut eum malè accipiamus: dabítque tibi quiſque noſtrûm mille & trecentos argenteos. 6 Igitur dixit Dalila ad Samſonem, Indica mihi in quo conſiſtat ſummum robur tuum, quâ re vinciris, & an dejici *poſſis*. 7 Reſpondit illi Samſon, Si me vinciant ſeptem chordis humentibus nondum ſiccis, infirmabor & ero ut cæteri homines. 8 Attulerunt ergò ad eam tyranni Paleſtinorum ſeptem chordas humentes nondum ſiccas, quibus illa vinxit eum: 9 (Interim inſidiæ ſedebant in penetrali) dixitq; ad eum, Paleſtini venerunt contra te Samſon: qui diſrupit chordas non ſecus ac diſrumpitur filum lineum dum ſentit ignem; neque concuſſum eſt robur ejus. 10 Dixit autem Dalila Samſoni, En decepiſti me, & retuliſti mihi mendacia: indica mihi quo vinciaris. 11 Dixit ad eam, Si me fortiter vinciant catenis novis quæ nulli operi inſervierint, infirmabor & ero ſicut alius quiſpiam. 12 Accepit ergò Dalila catenas novas, iiſque ligans eum, dixit illi, Paleſtini invadunt te Samſon: (nam inſidiæ ſedebant in conclavi) ipſe verò diſrupit eas à brachiis ſuis tanquam filum. 13 Dixit rurſus Dalila ad Samſonem, Ecce me decepiſti, & falſa dixiſti mihi; indica mihi quo vinciaris. Reſpondit ei, Si ſeptem cincinnos capitis mei licio intexas. 14 Intexuit itaque *illa* radio liciatorio, & ait, Paleſtini invadunt te Samſon: qui expergefactus à ſomno ſuo, jugum textorum ac licium evulſit. 15 Dixit ad eum rurſus, Quonam pacto dicis mihi, Amo te, cùm animus tuus non ſit penes me? Ecce enim tertiâ vice decepiſti me, nec indicâſti mihi in quo conſiſtat præcipuum robur tuum. 16 Cúmque illa verbis ſuis ſingulis diebus vexaret eum urgerétque, *adeò ut* animus ejus ad mortem uſque affligeretur, 17 Declaravit ei totum cor ſuum, & dixit ad eam, Novacula nunquam fuit admota capiti meo, quòd ſim abſtinens Dei, inde ab utero matris meæ: quòd ſi raderer, recederet à me robur meum, & infirmarer, ac eſſem ut quivis homo.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

5 * فصعد روساء اهل فلسطين اليها وقالوا لها * اخدعي شمشون * واعلمي بماذا يقوى * وماذا
تعظم به قوته * وبماذا نقدر ان نوثقه * ونحن ندفع اليك كل رجل منا الفا وثلثماية مثقال فضة *
6 * فقالت دليلا لشمشون * اخبرني بماذا تعظم قوتك * وبماذا يقدر على ايثاقك * وبماذا تضعف
7 قوتك * قال لها شمشون * ان اخذت سبعة اوتار ندية لم تجف حسنا وشددت بها * ضعفت قوتي
8 فاصير مثل واحد من الناس * فدفع اليها اهل فلسطين سبعة اوتار ندية لم تجف حسنا *
9 وشدته بها * وجلست كمينا في المخدع وقالت * شمشون اعداوك الفلسطينيون اتوك * فقطع
10 الاوتار كما يقطع خيط كتان اذا مسته النار * ولم تضعف قوته * فقالت له دليلا * قد كذبتني يا
11 شمشون * وقلت لي كذبا * فاخبرني الان بماذا توثق * فقال لها شمشون * ان انتي شددتني بسلاسل
12 حديد لم تستعمل قط * فاني اضعف واصير كواحد من الناس * فشدته دليلا بسلاسل
حديد لم تستعمل قط * وقالت له * شمشون اعداوك جاوك هاجما عليك * فثار وقطع السلاسل
13 عن ساعديه كما يقطع الخيط * فقالت دليلا لشمشون * قد كذبتني وقلت لي كذبا * فاخبرني
بماذا توثق * قال لها * ان انت شددت سبع خصال من شعر راسي في النول * ضعفت وصرت
14 كواحد من الناس * فشدت سبع خصل شعر من راسه في النول وقالت له * قد هجم عليك
15 اهل فلسطين يا شمشون * فانتبه وحمل النول * وشعره مشدود عليه * فقالت له * كيف تقول لي
اني احبك وقلبك ليس هو عندي * وقد كذبتني هذه ثلاث مرات * ولم تخبرني بماذا تعظم
16 17 قوتك * فلما ادته وغمته اياما كثيرة * اغتم وضاقت نفسه الي الموت * فاطلعها على كل ما في
قلبه * وكشف لها امره * وقال لها * لم تصب راسي موس * ولم يحلق راسي قط * لاني مخصوص لله
من بطن امي * فان حلق شعري زالت قوتي * واضعف واصير كواحد من الناس *

5 *Ad quam aſcendentes principes Philiſtæorum, dixerunt ad eam; Demulce Samſonem, & addiſce per quid ſit fortis, quânam re magna reddatur vis ejus, & quo poſſimus eum vincire: et unuſquiſque noſtrûm dabit tibi millenos trecentenos ſiclos argenti.* 6 *Dixit ergò Dalila Samſoni, Indica mihi per quid magna reddatur vis tua, quo vinciri poſſis, & quonam pacto debilitentur vires tuæ.* 7 *Ait illi Samſon, Si capiantur ſeptem chordæ humefactæ haud prorſus exſiccatæ, iiſque vinciar, enervabuntur vires meæ, et evadam ſimilis alii cuilibet homini,* 8 *Dederunt igitur ei Philiſtæi ſeptē chordas humidas haud penitùs ſiccas, quibus cùm ligâſſet eum,* 9 *Et inſidias collocâſſet in conclavi, dixit; Samſon, hoſtes tui Philiſtæi imminent tibi: at ille rupit chordas illas ut rumpi ſolet filum lineum cùm fuerit igne contactum; viribus tamen ejus haudquaquam debilitatis.* 10 *Dixit ergò ad eum Dalila, Mentitus es mihi O Samſon, & mendacium dixiſti mihi: declara itaq; mihi quânam re vinciaris.* 11 *Ait illi Samſon, Si tu me vinxeris catenis ferreis quæ nunquam adhibitæ fuerint, equidem imbecillus evadam, eróque ut cæteri homines.* 12 *Conſtringens itaq; eum Dalila catenis ferreis nullum unquam in uſum adhibitis, dixit ad eum; Samſon, hoſtes tui venerunt irruituri in te: qui reſiliens catenas rupit à brachiis ſuis, ut rumpi ſolet filum.* 13 *Tum dixit Dalila ad Samſonē, Mentitus es mihi, & mendacium dixiſti mihi: indica mihi quânam re vinciaris. Ait illi, Si tu ſeptem cincinnos de capillis capitis mei jugo textorio alligaveris, infirmabor & fiam ſicut cæteri homines.* 14 *Alligavit ergò ſeptem cincinnos cæſariei capitis ejus ad jugum textorium, & ait illi, Irruerunt in te Philiſtæi O Samſon: at ipſe expergiſcens jugum geſtavit, cæſarie ſuâ ad illud alligatâ.* 15 *Dixit autem ad eum, Quomodo dicis, Equidem amo te, & cor tuum non eſt erga me, & mentitus es jam mihi en tribus vicibus, nec indicâſti mihi per quid augeſcant vires tuæ?* 16 *Cúmque negotium & moleſtiam faceſſeret ei multis diebus, mœrore tædióque affectus eſt animus ejus ad mortem uſque;* 17 *Et aperuit illi quicquid habebat in animo, rem ſuam detexit illi, dixitque ad eam; Nondum tetigit caput meum novacula, nec unquam raſum fuit caput meum, eò quòd Deo ſim addictus ab utero matris meæ: quòd ſi radantur pili mei, abſcedet fortitudo mea, enervabor, ſiámq; ſicut unus è reliquis hominibus.*

ספר שופטים : יו

vocavit & ,misit & ;suum cor totum sibi indicasset quòd Delilah vidit Et
18 וַתֵּרֶא דְלִילָה כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא
mihi indicavit quia ,semel Ascendite :dicendo ,Pelistinorum *satrapas ad*
לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר עֲלוּ הַפַּעַם כִּי־הִגִּיד לָה
fecerũt ascendere &,Pelistinorum *satrapæ* eam ad ascenderũt Et.suũ cor totum
אֶת־כָּל־לִבּוֹ וְעָלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ
vocavitque ,sua genua super eum fecit dormire Et.suis manibꝰ in argentũ
הַכֶּסֶף בְּיָדָם׃ 19 וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַל־בִּרְכֶּיהָ וַתִּקְרָא
,eũ affligere cœpit &,ejus capitis cincinnos septem fecit radi & ,virũ *ad*
לָאִישׁ וַתְּגַלַּח אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ וַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹ
.Simson te super Pelistim ,Dixitque .eo *desuper* ejꝰ fortitudo recessit &
20 וַיָּסַר כֹּחוֹ מֵעָלָיו׃ וַתֹּאמֶר פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן
,*vice in* vice sicut Egrediar :dixit & ,suo somno à est expergefactus Et
וַיִּקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵצֵא כְּפַעַם בְּפַעַם
.eo *desuper* recesserat Dominus quòd sciebat non ipse & :me excutiam &
וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה סָר מֵעָלָיו׃
fecerũt descẽdere & ,ejꝰ oculos effoderũt & ,Pelistim eũ apprehenderũt Et
21 וַיֹּאחֲזוּהוּ פְלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת־עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ
domo in *molens fuit* & ;compedibus in eum ligaverunt &,Hazzah in eum
אוֹתוֹ עַזָּתָה וַיַּאַסְרוּהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְהִי טוֹחֵן בְּבֵית
.est rasus *quando* germinare ejus capitis pilus cœpit Et .vinctorum
הָאֲסִירִים׃ 22 וַיָּחֶל שְׂעַר־רֹאשׁוֹ לְצַמֵּחַ כַּאֲשֶׁר גֻּלָּח׃
magnum sacrificium *sacrificandum ad* sunt congregati Pelistinorũ satrapæ Et
23 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח־גָּדוֹל
noster deus *Dedit* :dixerunt Et .lætitiam ad & ,suo deo Dagon
לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ
,populus eum Videruntque .nostrum inimicum Simson nostra manu in
בְּיָדֵנוּ אֵת שִׁמְשׁוֹן אוֹיְבֵנוּ׃ 24 וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם
nostris manibꝰ in noster deꝰ *Dedit*:dixerũt quia ,suum deum laudaverũtq;
וַיְהַלְלוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ
multiplicavit qui &,nostrã terram *desolantem* & ,nostrum inimicum
אֶת־אוֹיְבֵנוּ וְאֵת מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת־
,Simson ad Vocate:dixerũt &,eorũ cor *esse bonũ circa* fuit Et.nostros occisos
25 חֲלָלֵינוּ׃ וַיְהִי כְּטוֹב לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן
lusit & ,vinctorum domo de Simson *ad* Vocaveruntque.nobis *corrideat* &
וִישַׂחֶק־לָנוּ וַיִּקְרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסִירִים וַיְצַחֵק
Simson Dixitque .columnas inter eum fecerunt stare &;*eorum facies ad*
26 לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדִים׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן
me palpare fac & ,me *Dimitte* :ejus manum *in apprehendentem* puerum ad
אֶל־הַנַּעַר הַמַּחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי וַהֲימִשֵׁנִי
.eis *super* innitar & ;*eas* super firmatur domus quas ,columnas
אֶת־הָעַמֻּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאֶשָּׁעֵן עֲלֵיהֶם׃
satrapæ omnes ibi & ;mulierum & virorum erat plena domus Et
27 וְהַבַּיִת מָלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְשָׁמָּה כֹּל סַרְנֵי
mulierum & virorum millia tria circiter tectum super & :Pelistim
פְלִשְׁתִּים וְעַל־הַגָּג כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה
,Dominum ad Simson Clamavitque .Simson *ludendo in videntium*
28 הָרֹאִים בִּשְׂחוֹק שִׁמְשׁוֹן׃ וַיִּקְרָא שִׁמְשׁוֹן אֶל־יְהוָה
obsecro me fortifica & ,obsecro mei memento ,*Domine* Domine :ait &
וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִה זָכְרֵנִי נָא וְחַזְּקֵנִי נָא
duobus de *unius* ultione ulciscar & ;Deus hac vice tantum
אַךְ הַפַּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאִנָּקְמָה נְקַם־אַחַת מִשְּׁתֵי
columnas duas Simson *inclinavit* Et .Pelistinis de meis oculis
29 עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּלְפֹּת שִׁמְשׁוֹן אֶת־שְׁנֵי עַמּוּדֵי
una ,eis *super* est innixus & ;*eas* super erat firma domus quas *medii*
הַתָּוֶךְ אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסָּמֵךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד
.ejus sinistra *in una* & ,ejus dextera *in*
בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ׃

Versio VUL. LAT.

18 Vidénsq; illa quòd confessꝰ ei
esset omnẽ animum suũ, misit
ad principes Philisthinorũ, ac
mandavit; Ascendite adhuc se-
mel, quia nunc mihi aperuit
cor suum. Qui ascenderunt, as-
sumptâ pecuniâ quã promise-
19 rant. At illa dormire eum fecit
super genua sua, & in sinu suo
reclinare caput. Vocavítque
tonsorẽ, & rasit septẽ crines e-
jus, & cœpit abigere eum, & à
se repellere: statim enim ab eo
20 fortitudo discessit. Dixítque,
Philisthiim super te, Samson.
Qui de somno consurgens, di-
xit in animo suo; Egrediar sic-
ut antè feci, & me excutiã, ne-
sciens quòd recessisset ab eo
21 Dñs. Quẽ cùm apprehendis-
sent Philisthiim, statim eruerũt
oculos ejꝰ, & duxerunt Gazam
vinctũ catenis, & clausum in
22 carcere molere fecerunt. Jámq;
capilli ejꝰ renasci cœperãt, Et
23 principes Philisthinorum con-
venerunt in unum, ut immola-
rent hostias magnificas Dagon
deo suo, & epularentur; dicen-
tes, Tradidit deꝰ noster inimi-
cum nostrũ Samson in manus
24 nostras. Quod etiã populꝰ vi-
dens, laudabat deum suum, ea-
démq; dicebat; Tradidit deus
noster adversarium nostrum in
manꝰ nostras, qui delevit terrã
nostram, & occidit plurimos,
25 Læta itésque p convivia, sum-
ptis jam epulis, præceperunt ut
vocaretur Samson, & ante eos
luderet. Qui adductꝰ de carce-
re ludebat ante eos, fecerúntq;
eum stare inter duas columnas.
26 Qui dixit puero regenti gressꝰ
suos; Dimitte me, ut tangã co-
lumnas, quibꝰ omnis imminet
domꝰ, & recliner super eas, &
27 paululùm requiescã. Domꝰ au-
tem erat plena virorũ ac mu-
lierũ, & erant ibi omnes prin-
cipes Philisthinorum, ac de te-
cto & solario circiter tria mil-
lia utriusq; sexꝰ spectantes lu-
28 dentẽ Samson. At ille invoca-
to Dño ait; Domine Deus, me-
mento mei, & redde mihi nunc
fortitudinẽ pristinã Deꝰ meus,
ut ulciscar me de hostibꝰ meis,
& pro amissione duorũ lumi-
num unam ultionem recipiam.
29 Et apprehendens ambas co-
lumnas, quibus innitebatur do-
mus, alterámque earum dexte-
râ, & alteram lævâ tenens,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ εἶδε Δαλιδὰ, ὅτι (ω) ἀπήγγειλεν αὐτῇ πᾶ-
σαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε καὶ ἐκάλεσε
τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα, (α)
Ἀνάβητε ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ἀπήγγει-
λέ μοι πᾶσαν (β) τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν
πρὸς αὐτὴν (γ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων,
καὶ (δ) ἀνήνεγκαν τὸ ἀργύριον (ε) ἐν χερσὶν
19 αὐτῶν. Καὶ (ζ) ἐκοίμισε Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν
ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσεν (η) ἄνδρα,
καὶ ἐξύρησε (θ) τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
καὶ ἤρξατο (ι) ταπεινῶσαι αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰ-
20 σχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε (κ) Δαλιδὰ, Ἀλ-
λόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ (λ) ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ
ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (μ) Ἐξελεύσομαι ὡς ἅ-
παξ καὶ ἅπαξ, καὶ ἐκτιναχθήσομαι· καὶ αὐτὸς οὐκ
ἔγνω (ν) ὅτι ὁ κύριος ἀπέστη ἀπάνωθεν αὐ-
21 τοῦ. Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ
(ξ) ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ (ο) κατ-
εβίβασαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, καὶ (π) ἐπέδησαν
αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκείαις· καὶ ἦν ἀλήθων
22 ἐν οἴκῳ (ρ) τοῦ δεσμωτηρίου. Καὶ ἤρξατο (σ)
θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (τ) βλαστάνειν καθὼς
23 ἐξυρήσατο. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων
συνήχθησαν (υ) θυσιάσαι θυσίασμα μέγα τῷ
Δαγὼν θεῷ αὐτῶν, καὶ (φ) εὐφρανθῆναι· καὶ
εἶπαν, (χ) Ἔδωκεν ὁ θεὸς (ψ) ἐν χειρὶ ἡ-
24 μῶν τὸν Σαμψὼν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. Καὶ (ω) εἶ-
δον αὐτὸν ὁ λαὸς, καὶ (α) ὕμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν,
Ὅτι παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν
ἐν χειρὶ ἡμῶν, (β) τὸν ἐρημοῦντα τὴν γῆν ἡ-
μῶν, (γ) καὶ ὃς ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας
25 ἡμῶν. (δ) Καὶ ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν,
καὶ εἶπαν, Καλέσατε τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου φυ-
λακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ ἐκά-
λεσαν τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου (ε) δεσμωτηρίου,
καὶ ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἐρράπιζον αὐτὸν,
26 καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀναμέσον (ζ) τῶν κιόνων. Καὶ εἶ-
πε Σαμψὼν (η) πρὸς τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα
τὴν χεῖρα αὐτοῦ, Ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς
κίονας ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπιστηρι-
27 χθήσομαι ἐπ' αὐτούς. Καὶ ὁ οἶκος πλήρης τῶν
ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες (θ) οἱ
ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (ι) ἐπὶ τὸ δῶμα
ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες (κ) οἱ
28 θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμψών. Καὶ ἔ-
κλαυσε Σαμψὼν πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, (λ)
Ἀδωναιὲ κύριε, μνήσθητι δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν
(μ) με ἔτι τὸ ἅπαξ (ν) τοῦτο θεὲ, καὶ ἀνταπο-
δώσω ἀνταπόδοσιν μίαν περὶ τῶν δύο ὀφ-
29 θαλμῶν μου (ξ) τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ περιέ-
λαβε Σαμψὼν τοὺς δύο (ο) κίονας τοῦ οἴκου ἐφ'
οὓς ὁ οἶκος εἱστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ' αὐτοὺς,
καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα τῇ
ἀριστερᾷ αὐτοῦ.

Et intellexit Dalida, quia annun- 18
tiaverat ei omne cor suum. Et
misit, & vocavit principes alie-
nigenarum, dicens; Ascendite ad-
huc vice hâc; quoniã annuntia-
vit mihi omne cor suũ. Et ascen-
derunt ad eã principes alienige-
narum; & attulerunt argentũ in
manibus suis. Et dormire fecit 19
Dalida Sampsõ super genua sua:
& vocavit (k) virum, & rasit
septẽ cincinnos capitis ejus: &
cœpit humiliare eum. Et discessit
fortitudo ejus ab eo. Et dixit Da- 20
lida, Alienigenæ super te, Sampsõ.
Et expergefactus est è somno
suo: & dixit, Exibo, (l) ut semel,
& semel: & excutiã me. Et ipse
non intellexerat, quia Dominus
recesserat desuper eo. Et tenue- 21
runt eũ alienigenæ, et exciderunt
oculos ejus: & deposuerunt eum
in Gazã, & ligaverunt eum in
compedibus æneis: & erat molens
in domo carceris. Et cœpit capillꝰ 22
capitis ejus germinare; sicut rasus
fuerat. Et principes alienigena- 23
rum congregati sunt ad sacrifi-
candũ sacrificium magnum Da-
gon deo suo, & lætandum. Et
dixerunt, Dedit deus in manu
nostra Sampson inimicum nostrũ.
Et viderunt eum populus: & hy- 24
mnis celebrâvunt deum suum;
(m) Quia tradidit deꝰ noster ini-
micum nostrum in manu nostra,
qui vastabat terrã nostrã, & qui
multiplicabat cæsos nostros. Et 25
quando (n) bonũ fuit cor eorum;
& dixerunt, Vocate Sampson è
domo custodiæ, & ludat coram
nobis. Et vocaverunt Sampson è
domo carceris: & (o) ludebat co-
rã eis: & alapis percutiebant eũ,
& statuerunt eũ (p) inter colum-
nas. Et dixit Sampson ad pue- 26
rum, qui tenebat manum ejus;
Dimitte me: et palpabo columnas,
super quas (q) domus super eas:
et innitar super eas. Et domꝰ plena 27
virorum, et mulierũ: et ibi omnes
principes alienigenarum: & in
solario circiter ter mille viri, &
mulieres spectantes ad ludos
Sampson. Et ploravit Sampson ad 28
Dominum, & dixit; Adonaie Do-
mine, memento nunc mei: & con-
forta me (r) adhuc vice hâc Deus:
& retribuã retributionẽ unã ali-
enigenis pro duobus oculis meis.
Et apprehendit Sampson ambas 29
columnas domꝰ, super quas do-
mus stabat: & innixus est super
illas: et tenuit unam dextrâ suâ,
& unam sinistrâ suâ.

MS.A. (ω) ἀνήγγειλεν πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλεν πάντας τοὺς σατράπας τῶν (α) Ἀνάβητε τὸ ἅπαξ, ὅτι ἀνήγγειλέν μοι (β) τὴν * κακίαν αὐτοῦ. (γ) πᾶσαι αἱ σατραπίαι τῶν (δ) ἤνεγκαν (ε) ἐν ταῖς χερσὶν (ζ) ἐκοίμισεν αὐτὸν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς· (η) τὸν κουρέα, καὶ (θ) τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς (ι) ταπεινοῦσθαι, καὶ (κ) αὐτῷ Δαλιδὰ, Οἱ ἀλλόφυλοι (λ) ἐξηγέρθη ἐκ (μ) Ἐξελεύσομαι καὶ ποιήσω καθὼς ἀεὶ, καὶ ἀποτινάξομαι· (ν) ὅτι κύριος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ οἱ (ξ) ἐξώρυξαν τοὺς (ο) κατήγαγον αὐτὸν (π) ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς· καὶ (ρ) τῆς φυλακῆς. Καὶ (σ) ἡ θρὶξ (τ) ἀνατεῖλαι ἡνίκα ἐξυρήθη. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν (υ) τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην Δαγὼν τῷ θεῷ (φ) τοῦ εὐφρανθῆναι· (χ) Παρέδωκεν (ψ) ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν Σαμψὼν (ω) Ἴδεν (α) ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπαν, Παρέδωκεν (β) καὶ τὸν ἐξερημοῦντα (γ) ὅστις ἐπλήθυνεν (δ) Καὶ ἐγένετο ὅτε (ε) τῆς φυλακῆς, καὶ ἐνέπαιζον αὐτῷ, καὶ ἔστησαν (ζ) τῶν δύο στύλων. (η) πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγοῦντα αὐτὸν, Ἐπανάπαυσόν με δὴ καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με ἐπὶ τοὺς στύλους ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιστήρισόν με ἐπ' αὐτούς. ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, (θ) οἱ σατράπαι τῶν (ι) ἐπὶ τοῦ δώματος (κ) ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν Σαμψών. Καὶ ἐβόησεν Σαμψὼν (λ) Κύριε, κύριε, μνήσθητί μου, καὶ (μ) με δὴ πλὴν ἔτι (ν) τοῦτο, καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν ἀντὶ τῶν δύο (ξ) ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. (ο) στύλους τοὺς μέσους ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς, ἕνα ἐν τῇ δεξιᾷ

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

18 וַחֲזַת דְּלִילָה אֲרֵי חַוִּי לַהּ יַת כָּל לִבֵּיהּ וּשְׁלַחַת וּקְרַת לְטוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי לְמֵימַר סַקוּ בְּרַם
זִמְנָא הָדָא אֲרֵי חַוִּי לִי יַת כָּל לִבֵּיהּ וּסְלִיקוּ לְוָתַהּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְאַסִּיקוּ כַסְפָּא בִּידֵיהוֹן׃
19 וְאַשְׁכְּבַתֵּיהּ עַל בִּרְכָּהָא וּקְרַת לְגַבְרָא וּגְרַעַת יַת שְׁבַע גְּדִילַת רֵישֵׁיהּ וּשְׁרִיאַת לְעַנְּיוּתֵיהּ
20 וַעֲדָא חֵילֵיהּ מִנֵּיהּ׃ וַאֲמַרַת פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְּעַר מִשִּׁנְתֵּיהּ וַאֲמַר אֶפּוֹק
21 כִּזְמַן בִּזְמַן וְאֶתְגַּבַּר וְהוּא לָא יְדַע אֲרֵי גְבוּרְתָּא דַיְיָ עֲדַת מִנֵּיהּ׃ וַאֲחַדוּהִי פְלִשְׁתָּאֵי
וְנַקַּרוּ יַת עֵינוֹהִי וַאֲחִיתוּ יָתֵיהּ לְעַזַּת וַאֲסַרוּהִי בְּשַׁלְשְׁלָן דִּנְחָשׁ וַהֲוָה טָחֵין רֵחַיָּא בְּבֵית
22 23 אֲסִירַיָּא׃ וּשְׁרִי סְעַר רֵישֵׁיהּ לְצַמָּחָא בָּתַר דְּאִתְגַּלַּח׃ וְטוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי אִתְכְּנִישׁוּ לְדַבָּחָא
דְּבַח רַבָּא לְדָגוֹן טַעֲוַתְהוֹן וּלְחֶדְוָא וַאֲמַרוּ מְסַרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יַת שִׁמְשׁוֹן בְּעֵל
24 דְּבָבְנָא׃ וַחֲזוֹ יָתֵיהּ עַמָּא וְשַׁבַּחוּ יַת טַעֲוַתְהוֹן אֲרֵי אֲמַרוּ מְסַרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יַת בְּעֵל
25 דְּבָבְנָא וְיַת מַחֲרִיב אַרְעָנָא וְדִי אַסְגֵּי יַת קְטִילָנָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁפַר לִבְּהוֹן וַאֲמַרוּ קְרוֹ
לְשִׁמְשׁוֹן וִיחַיֵּךְ לָנָא וּקְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית אֲסִירַיָּא וְחַיֵּךְ קֳדָמֵיהוֹן וַאֲקִימוּ יָתֵיהּ בֵּין
26 עַמּוּדַיָּא׃ וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לְעוּלֵימָא דְּמַתְקִיף בִּידֵיהּ שְׁבוֹק מִנִּי וַאֲמִישֵׁנִי יַת עַמּוּדַיָּא דְּבֵיתָא
27 מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאֶסְתְּמֵיךְ עֲלֵיהוֹן׃ וּבֵיתָא מְלֵי גַּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְתַמָּן כָּל טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי
28 וְעַל אִגְּרָא כִּתְלָתָא אַלְפִין גַּבְרָא וְאִתְּתָא דְּחָזַן בְּחוּכָא דְשִׁמְשׁוֹן׃ וְצַלִּי שִׁמְשׁוֹן קֳדָם יְיָ
וַאֲמַר יְיָ אֱלֹהִים יֵעוּל דָּכְרָנִי קֳדָמָךְ וְתַקְּפְנִי כְּעַן בְּרַם זִמְנָא הָדָא יְיָ וְאֶתְפְּרַע פּוּרְעָנוּתָא
29 חֲדָא מִתַּרְתֵּי עֵינַי דְּנַקַּרוּ לִי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲחַד שִׁמְשׁוֹן יַת תְּרֵין עַמּוּדֵי מְצִיעָאֵי דְּבֵיתָא
מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאִסְתְּמִיךְ עֲלֵיהוֹן חַד בִּימִינֵיהּ וְחַד בִּסְמָלֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et vidit Delilah quod annunciavit ei omne cor suum: & misit & vocavit 18
tyrannos Pelisthæorũ ad dicendũ: Ascendite *tantùm* vice hac: namq; an-
nunciavit mihi omne cor suũ: & ascenderũt ad eam tyranni Pelisthæorũ,
& attulerunt argentum in manibꝰ suis. Et soporavit eum super genua sua; 19
& vocavit virum, & abscidit septem crines capitis ejus: & cœpit ad af-
fligendum eum, & transivit virtus ejus ab eo. Et dixit: Pelisthæi vene- 20
runt super te, Simson: & excitatus est ex somno suo, & dixit: Exibo ut
vice in vice, & prævalebo: & ipse non cognovit quod virilitas Domini
transivit ab eo. Et apprehenderunt illum Pelisthæi, & eruerunt oculos 21
ejus, & descendere fecerunt eum ad Ghazath; & ligaverunt eum in catenis
æris, & erat molens pistrino in domo vinctorum. Et cœpit capillus capi- 22
tis ejus ad oriendũ postquam tonsus est. Et tyranni Pelisthæorũ congregati 23
sunt ad sacrificandum sacrificium magnũ Dagon errori eorum, & ad læ-
tandum: & dixerunt, Tradidit Timor noster in manu nostra Simson au-
ctorem inimicitiæ nostræ. Et viderunt illũ populꝰ & laudaverũt errorem 24
suum, nam dixerunt: Tradidit Timor noster in manu nostra auctorem ini-
micitiæ nostræ, & vastatorem terræ nostræ, & qui multiplicavit occisos
nostros. Et fuit quando pulchrum fuit cor eorum, & dixerunt: *Vocate* 25
Simson, & ludet nobis: & vocarunt Simson ex domo vinctorũ, & lusit ante
eos; & statuerunt eum inter columnas. Et dixit Simson puero qui appre- 26
hendens manum ejus: Remitte à me & palpare me fac columnas, quibus
domus firmata super eis, & sustentabor super eis. Et domus plena viris 27
& mulieribus, & ibi omnes tyranni Pelisthæorum, & super tectum ut tres
mille vir & mulier, qui videntes in ludo Simson. Et oravit Simson ante 28
Dñm, & dixit: Dñe, intret memoria mei ante te, & fortifica me nunc tan-
tum vice hac, Domine; & ulciscar ultionem hanc ex duobus oculis meis,
quos eruerunt *mihi* Pelisthæi. Et apprehendit Simson duas columnas me- 29
dias, quibus domus sustentata super eis, unam in dexterâ suâ, & unam in sinistra sua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܚܙܬ ܕܠܝܠܐ ܕܓܠܐ ܠܗ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܫܕܪܬ ܩܪܬ ܠܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܬ 18.
ܠܗܘܢ. ܣܩܘ ܗܫܐ. ܡܛܠ ܕܓܠܐ ܠܝ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܣܠܩܘ ܠܘܬܗ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.
ܘܐܣܩܘ ܟܣܦܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܐܕܡܟܬܗ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗ. ܘܩܪܬ ܠܓܠܒܐ. ܘܓܪܥ ܫܒܥ 19
ܦܘܩܐ ܕܪܫܗ. ܘܫܪܝܬ ܠܡܡܟܟܘܬܗ. ܘܥܒܪ ܠܗ ܚܝܠܗ ܡܢܗ. * ܘܐܡܪܐ ܠܗ. 20
ܦܠܫܬܝܐ ܐܬܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܐܬܬܥܝܪ ܡܢ ܫܢܬܗ. ܘܐܡܪ. ܐܦܘܩ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܙܒܢ.
ܘܐܫܢܩ ܐܢܘܢ. ܘܗܘ ܠܐ ܝܕܥ ܕܡܪܝܐ ܦܪܩ ܠܗ ܡܢܗ. * ܘܐܚܕܘܗܝ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܘܪܘ 21
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܥܙܬ. ܘܐܣܪܘܗܝ ܒܫܫܠܬܐ. ܘܗܘܐ ܛܚܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. * ܘܫܪܝ 22
ܣܥܪܐ ܕܪܫܗ ܠܡܐܪܒ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܓܙ. * ܘܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܐܬܟܢܫܘ ܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ 23
ܪܒܐ ܠܕܓܘܢ ܐܠܗܗܘܢ ܒܚܕܘܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܐܫܠܡ ܐܠܗܢ ܒܐܝܕܝܢ ܠܫܡܫܘܢ
ܒܥܠܕܒܒܢ. * ܘܟܕ ܚܙܐܘܗܝ ܥܡܐ. ܫܒܚܘ ܠܐܠܗܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܠܗܢ 24
ܒܐܝܕܝܢ ܠܒܥܠܕܒܒܢ. ܘܠܡܚܪܒܢܗ ܕܐܪܥܢ. ܘܠܡܣܓܝܢܐ ܕܩܛܝܠܝܢ. * ܘܟܕ ܫܦܪ ܠܒܗܘܢ. 25
ܐܡܪܝܢ. ܩܪܘ ܠܫܡܫܘܢ ܢܪܩܘܕ ܩܕܡܝܢ. ܘܩܪܘ ܠܫܡܫܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܘܟܕ ܪܩܕ
ܗܘܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܝܬ ܥܡܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ ܠܛܠܝܐ ܕܐܚܝܕ 26
ܐܝܕܗ. ܫܒܘܩܝܢܝ. ܘܐܡܫܫܝܢܝ ܥܡܘܕܐ. ܕܒܝܬܐ ܣܡܝܟ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܣܬܡܟ
ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܒܝܬܐ ܡܠܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܬܡܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. 27
ܘܥܠ ܐܓܪܐ ܐܝܬ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܟܕ ܪܩܕ ܫܡܫܘܢ.
* ܘܩܪܐ ܫܡܫܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܬܕܟܪܝܢܝ ܘܚܝܠܢܝ. 28
ܠܚܘܕ ܗܕܐ ܙܒܢܬܐ. ܐܠܗܐ. ܕܐܬܒܥܐ ܬܒܥܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܥܝܢܝ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ.
* ܘܐܚܕ ܫܡܫܘܢ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕܐ. ܕܒܝܬܐ ܣܡܝܟ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܣܬܡܟ ܥܠܝܗܘܢ. ܚܕ 29
ܒܝܡܝܢܗ. ܘܚܕ ܒܣܡܠܗ.

Animadvertens autem Dalila quòd ei totum 18
cor ſuum declarâſſet, miſit accerſitum
tyrannos Paleſtinorum, dicens ad eos,
Aſcendite jam, quia aperuit mihi totum
cor ſuum. Aſcenderunt ergò ad eam tyranni
Paleſtinorum, pecuniam ſecum ferentes.
Illa verò ſopivit eum ſuper genua 19
ſua, & accerſito tonſore abraſit ſeptem
cincinnos capitis ejus, cœpítque eum debilitare,
& receſſit robur ejus ab eo. Tum 20
dixit ad eum, Paleſtini venerunt contra te,
Samſon. At ille expergefactus è ſomno
ſuo, ait; Egrediar more ſolito, & torquebo
illos: ipſe autem ignorabat quòd
Dominus ab eo receſſiſſet. Itaque apprehendentes 21
eum Paleſtini, excæcârunt oculos
ejus; catenîſque constrictum deduxerunt
ad Azath, factúſque eſt molens in carcere.
Cœpit autem capillus capitis ejus 22
renaſci poſtquam tonſus eſſet. Porrò tyranni 23
Paleſtinorum congregati ſunt ad
magnum ſacrificium deo ſuo Dagon cum
lætitia ſacrificandum, & dixerunt, Tradidit
Deus noſter in manum noſtram Samſonem
inimicum noſtrum. Populus etiam cùm 24
vidiſſent eum, laudaverunt deum ſuum, *dicentes*,
Quoniam tradidit deus noſter in
manum noſtram inimicum noſtrum, vaſtatorem
regionum noſtrarum, quíque multiplicavit
occîſos noſtros. Et cùm læto eſſent 25
corde, dixerunt, Accerſite Samſonem,
ut ſaltet coram nobis. Accerſiverunt ergò
Samſonem è carcere, & cùm ſaltâſſet coram
eis, ſtatuerunt eum inter columnas.
Dixit enim Samſon puero qui tenebat manum 26
ejus, Dimitte me, & da mihi palpandum
columnas quibus innixa eſt domus, ut
innitar eis. Porrò domus illa referta erat 27
viris & mulieribus, ibíque aderant omnes
tyranni Paleſtinorum, & ſuper tectum aderant
circiter tria millia virorum ac mulierum
ſpectantium Samſonem ſaltantem. Et 28
invocavit Samſon Dominum, ac dixit, Quæſo
Domine Deus, memento mei, & corrobora
me hâc tantùm vice Deus, ut vindictam
ſumam à Paleſtinis pro duobus oculis
meis. Apprehendens itaque Samſon duas 29
columnas quibus domus illa fulciebatur, & alteri dexterâ ſuâ, alteri ſiniſtrâ ſuâ innixus,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 * فلما رأت دليلة أنه قد أظهر لها كلما في قلبه * أرسلت فدعت رؤساء أهل فلسطين
وقالت لهم * اصعدوا الآن * فإنه أظهر لي كل ما في قلبه * فصعد إليها رؤساء أهل فلسطين *
19 واصعدوا معهم الفضة * وأنامته على حجرها * ودعت الحاجم * وحلق خصل شعر منه * فبدأ
20 أن تضعف قوته * وفارقه حيله * فأنبهته وقالت له * شمسون أعداؤك هجموا عليك وانتبه
من نومه فقال * أخرج وأصنع بهم كما فعلت * وكما كنت أصنع كل مرة * ولم يعلم أن
21 قوة الرب قد فارقته * فأخذوه أهل فلسطين * واكحلوه بالنار فأعموا عينيه * وشدوه
22 بالسلاسل * وأتوا به غزة * وحبسوه في السجن * وجعلوا في السجن رحا يطحن بها * وبدأ
23 شعر رأسه ينبت * فأما رؤساء أهل فلسطين * فاجتمعوا ليذبحوا ذبيحة عظيمة لداغون
24 25 إلههم * وقالوا * قد دفع إلهنا عدونا في يدنا * الذي أخرب أرضنا وأكثر قتلانا * فلما
أكلوا وشربوا وطابت أنفسهم قالوا * ندعوا شمسون ليرقص بين أيدينا * فدعوا شمسون
26 من السجن * ورقص بين أيديهم * وأقاموه بين أعمدة البيت * فقال شمسون للصبي
الذي كان يقوده * أرخي يدي ودعني أستند بالأعمدة التي البيت عليها * حتى أتوكأ
27 عليها * وكان البيت ممتليا من الرجال والنساء * وكان فوق سطح البيت أكثر من
28 ثلاثة ألف من الرجال والنساء ينظرون إلى شمسون إذا رقص * ودعى شمسون الرب وقال *
أطلب إليك يا ربي وإلهي أن تذكرني * وقويني هذه المرة يا رب * لأنتقم من أهل فلسطين
29 نقمة عيني * وأخذ شمسون بيديه العمودين الذين في الوسط الثابت عليهما البيت * وتوكأ
عليهما * وأخذ أحدهما بيمينه والآخر بشماله *

Cùm ergò vidiſſet Dalila quòd aperuiſſet 18
illi quicquid habebat in animo ſuo, mittens
vocavit principes Philiſtæorum, &
dixit ad eos, Aſcendite modò, nam indicavit
mihi quicquid habebat in animo
ſuo: ſic aſcenderunt ad eam principes
Philiſtæorum, & tulerunt ſecum pecuniam.
Illa autem ſomnum inducens ei ſuper 19
ſinum ſuum, tonſorem advocavit, qui
cùm raſiſſet cincinnos comæ ipſius ab eo,
cœperunt debilitari vires ejus, & receſſit
ab eo robur ipſius. Tum excitans eum, 20
dixit illi, Samſon, hoſtes tui irruunt in te:
quare expergiſcens à ſomno ſuo, dixit;
Egrediar, agámque cum eis ut jam egi, &
ut facere ſolebam cunctis vicibus: neſciebat
enim quòd virtus Domini receſſiſſet
ab eo. Apprehenderunt igitur eum Philiſtæi, 21
*ignémque (*ſtilo oculis ejus, ut ſolet collyrium,*) applicantes, excæcârunt*
oculos ejus, tum catenis ligantes eum perduxerunt
ad Gazam; & carcere detinentes
eum, poſuerunt in carcere molam quâ
moleret. Cœperant autem creſcere capilli 22
capitis ejus. Verùm principes Philiſtæorum 23
congregati ſunt ad immolandum ſacrificium
magnum Dagoni deo ſuo, Dicentes; 24
Jam tradidit deus noſter in manum
noſtram hoſtem noſtrum, qui terram
noſtram deſtruxerat, & occîſos noſtros
multiplicaverat. Et cùm ediſſent ac bibiſſent 25
hilarique eſſent animo, dixerunt;
Vocemus Samſonem ut ſaltet in præſentia
noſtra: ſic evocârunt Samſonem è carcere,
quem cùm ſaltâſſet in præſentia eorũ,
collocârunt inter columnas domûs. Et 26
dixit Samſon ad puerum qui ducebat
eum, Dimitte manus meas, & ſine me
complecti columnas quib⁹ ſuſtentatur domus,
ut innitar eis. Erat autem illa domus 27
plena viris & mulieribus, erántque
ſuper tecta domûs pluſquam tria millia
virorum ac mulierum ſpectantium Samſonem
ſaltantem. Vocavítque Samſon 28
Dominum, & ait; Precor te O Domine
& Deus meus, ut recorderis mei; &
corrobora me hâc vice O Domine, ut ſumam
de Philiſtæis ultionem oculorum
meorum. Et apprehendens Samſon manibus 29
ſuis duas columnas intermedias
quibus ſuſtinebatur domus, innixus eſt
eis, tenuitque unam dexterâ ſuâ, alteram
ſiniſtrâ,

ספר שופטים : יז

ſe inclinavit & :Peliſtæis cum mea anima Moriatur :Simſon Dixitque
30 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן תָּמוֹת נַפְשִׁי עִם־פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט
qui populum omnem ſuper & ,ſatrapas ſuper domus ceciditque,*robore in*
בְּכֹחַ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל־הַסְּרָנִים וְעַל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־
quos quàm *multi,ipſum moriendo in* fecit mori quos ,mortui Fueruntque :ea in
בּוֹ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים אֲשֶׁר־הֵמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר
,ejus patris domus omnis &,ejꝰ fratres deſcenderũt Et.*ſua vita in* fecit mori
31 הֵמִית בְּחַיָּיו׃ וַיֵּרְדוּ אֶחָיו וְכָל־בֵּית אָבִיהוּ
inter & Sorhah inter eum ſepelierunt & aſcenderunt & ,eum tulerunt &
וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּין צָרְעָה וּבֵין
Iſrael judicavit ipſe Et.ſui patris Manoach ſepulchro in ,Eſthaol
אֶשְׁתָּאוֹל בְּקֶבֶר מָנוֹחַ אָבִיו וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל
.annis viginti

CAP. XVII. יז

עֶשְׂרִים שָׁנָה׃
:ſuæ matri Dixitq; .Michaiehu ejꝰ nomẽ &,Ephraim monte de vir fuit Et
1 2 וַיְהִי־אִישׁ מֵהַר־אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ מִיכָיְהוּ׃ וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ
dixiſti etiã & ,*adjuraſti* tu & ,*tibi eſt captum quod argentum* centũ & Mille
אֶלֶף וּמֵאָה הַכֶּסֶף אֲשֶׁר לֻקַּח־לָךְ וְאַתְּי אָלִית וְגַם אָמַרְתְּ
:ejꝰ mater dixit Et.illud accepi ego,mecum argentum ecce ,meis auribus in
בְּאָזְנַי הִנֵּה־הַכֶּסֶף אִתִּי אֲנִי לְקַחְתִּיו וַתֹּאמֶר אִמּוֹ
argenteos centum & mille reddidit Et .Domino mi fili Benedictus
3 בָּרוּךְ בְּנִי לַיהוָה׃ וַיָּשֶׁב אֶת־אֶלֶף־וּמֵאָה הַכֶּסֶף
argentum ſanctificavi Sanctificando :ejus mater Dixitque .ſuæ matri
לְאִמּוֹ וַתֹּאמֶר אִמּוֹ הַקְדֵּשׁ הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַכֶּסֶף
nunc & :conflatile & ſculptile faciendum ad meo filio mea manu de Dño
לַיהוָה מִיָּדִי לִבְנִי לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה
ejus mater *cepitque* :ſuæ matri argentum reddidit Et .tibi illud reſtituam
4 אֲשִׁיבֶנּוּ לָךְ׃ וַיָּשֶׁב אֶת־הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתִּקַּח אִמּוֹ
,conflatile& ſculptile *illud* fecit &,argẽtario *illud* dedit &,*argentum* ducentos
מָאתַיִם כֶּסֶף וַתִּתְּנֵהוּ לַצּוֹרֵף וַיַּעֲשֵׂהוּ פֶּסֶל וּמַסֵּכָה
Fecitque .*deorum* domus *ei* ,*Michah vir Et* .Michaiehu domo in fuit &
5 וַיְהִי בְּבֵית מִיכָיְהוּ׃ וְהָאִישׁ מִיכָה לוֹ בֵּית אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ
ei fuit &,ſuis filiis de unius manum *implevit* &,Theraphim *& ſuperhumerale*
אֵפוֹד וּתְרָפִים וַיְמַלֵּא אֶת־יַד אַחַד מִבָּנָיו וַיְהִי־לוֹ
rectum , *vir* :Iſrael in rex non illis diebus In .ſacerdotem in
6 לְכֹהֵן׃ בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר
familia de Jehudah Bethlechem de puer fuit Et.faciebat ſuis oculis in
7 בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי־נַעַר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה מִמִּשְׁפַּחַת
civitate de vir abiit Et .ibi peregrinabatur ipſe &,Levita ipſe &,Jehudah
8 יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא גָר־שָׁם׃ וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ מֵהָעִיר
Venitq; .inveniſſet ubicunque peregrinandum ad,Jehudah Bethlechem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בַּאֲשֶׁר יִמְצָא וַיָּבֹא
ei Dixitque.ſuum iter faciendũ ad,Michah domũ ad uſq;Ephraim montem
9 הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה לַעֲשׂוֹת דַּרְכּוֹ׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ
,Jehudah Bethlechem de Ego:Levita eũ ad Dixitque ?venies Unde :Michah
מִיכָה מֵאַיִן תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵוִי אָנֹכִי מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
:Michah ei Dixitque .invenero ubicunque peregrinandũ ad *vadens* ego &
10 וְאָנֹכִי הֹלֵךְ לָגוּר בַּאֲשֶׁר אֶמְצָא׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה
decem tibi dabo ego &:*ſacerdotẽ in & patrẽ in* mihi eſto &,me apud Mane
שְׁבָה עִמָּדִי וֶהְיֵה־לִי לְאָב וּלְכֹהֵן וְאָנֹכִי אֶתֶּן־לְךָ עֲשֶׂרֶת
.Levita ivit &:tuum victũ & ,veſtimentorum ordinem & ,*dies in* argenteos
כֶּסֶף לַיָּמִים וְעֵרֶךְ בְּגָדִים וּמִחְיָתֶךָ וַיֵּלֶךְ הַלֵּוִי׃
unus tanquam ei *puer* fuit Et .viro cum manere Levita voluit Et
11 וַיּוֹאֶל הַלֵּוִי לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיְהִי הַנַּעַר לוֹ כְּאַחַד
adoleſcens ſibi fuit & ,Levitæ manum Michah *implevit* Et.ſuis filiis de
12 מִבָּנָיו׃ וַיְמַלֵּא מִיכָה אֶת־יַד הַלֵּוִי וַיְהִי־לוֹ הַנַּעַר
cognovi Nunc :Michah Dixitque .Michah domo in fuit &,*ſacerdotẽ in*
13 לְכֹהֵן וַיְהִי בְּבֵית מִיכָה׃ וַיֹּאמֶר מִיכָה עַתָּה יָדַעְתִּי
.*ſacerdotem in* Levita mihi *fuit* quia ;mihi Dominus benefaciet quòd
כִּי־יֵיטִיב יְהוָה לִי כִּי הָיָה־לִי הַלֵּוִי לְכֹהֵן׃

Verſio VUL. LAT.

30 Ait; Moriatur anima mea cum Philiſthiim. Concuſſiſq; fortiter columnis, cecidit domꝰ ſuper omnes principes, & cæterã multitudinẽ quæ ibi erat: multóq; plures interfecit moriens, quàm antè vivꝰ occiderat. 31 Deſcendentes autẽ fratres ejus & univerſa cognatio tulerũt corpus ejus, et ſepelierũt inter Saraa et Eſthaol in ſepulchro patris ſui Manue: judicavítq; Iſrael viginti annis.

CAP. XVII.

1 Fuit eo tempore vir quidã de monte Ephraim nomine Michas, 2 Qui dixit matri ſuæ; Mille & centũ argenteos, quos ſeparaveras tibi, & ſuper quibus me audiente juraveras, ecce ego habeo, & apud me ſunt. Cui illa reſpondit, Benedictus 3 filiꝰ meus Dño. Reddidit ergò eos matri ſuæ, quæ dixerat ei; Conſecravi et vovi hoc argentũ Dño, ut de manu mea ſuſcipiat filiꝰ meꝰ, et faciat ſculptile atq; conflatile: & nunc trado 4 illud tibi. Reddidit igitur eos matri ſuæ, quæ tulit ducentos argenteos, & dedit eos argentario, ut faceret ex eis ſculptile atq; conflatile, quod fuit in do- 5 mo Michæ. Qui ædiculã quoq; in ea deo ſeparavit, & fecit ephod, & theraphim, id eſt, veſtẽ ſacerdotalẽ, et idola: implevítq; unius filiorum ſuorũ ma- 6 num, & factꝰ eſt ei ſacerdos. In diebus illis non erat rex in Iſrael: ſed unuſquiſque, quod ſibi rectũ videbatur, hoc faciebat. 7 Fuit quoq; alter adoleſcens de Bethlehẽ Juda, ex cognatione ejꝰ: erátq; ipſe Levites, & ha- 8 bitabat ibi. Egreſſúſq; de civitate Bethlehẽ, peregrinari voluit ubicunq; ſibi commodum repperiſſet. Cúmque veniſſet in montẽ Ephraim, iter faciens, & declinâſſet parumper in do- 9 mum Michæ, Interrogatꝰ eſt ab eo unde veniſſet. Qui reſpondit; Levita ſum de Bethlehẽ Juda, & vado ut habitẽ ubi potuero, et utile mihi eſſe ꝑſpexero. 10 Dixítq; Michas; Mane apud me, & eſto mihi parens ac ſacerdos: dabóq; tibi per annos ſingulos decẽ argenteos, ac veſtem duplicẽ, & quæ ad victum 11 ſunt neceſſaria. Acquievit, & manſit apud hominẽ, fuítq; illi 12 quaſi unus de filiis. Implevítq; Michas manum ejus, et habuit 13 puerũ ſacerdotẽ apud ſe, Nunc ſcio, dicens, quòd benefaciet mihi Deꝰ habenti Levitici generis ſacerdotem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ εἶπε Σαμψὼν, Ἀποθανέτω (π) ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. (ρ) καὶ ἐβάσταξεν ἐν ἰσχύϊ καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ (σ) τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ. (τ) καὶ ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους (υ) ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ 31 ζωῇ αὐτοῦ. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (φ) καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαὸλ ἐν τῷ τάφῳ Μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσιν ἔτη.

Et dixit Sampſon; Moriatur anima mea cũ alienigenis. Et ſuſtulit in fortitudine: et cecidit domus ſuper principes, et ſuper omnẽ populũ, qui in ea. Et fuerũt mortui, quos mortificavit Sampſon in morte ſua, plures quã quos mortificavit in vita ſua. Et deſcenderũt fratres ejꝰ, et domꝰ patris ejꝰ, et tulerũt eũ. Et aſcenderũt, et ſepelierunt eũ inter Saraa, et inter Eſthaol, in ſepulchro Manoe patris ejus. Et ipſe judicavit Iſrael viginti annis. 30 31

MS.A. (π) ἡ ψυχή (ρ) καὶ ἔκλινεν ἐν (σ) τοὺς σατράπας, καὶ (τ) καὶ ἐγένοντο οἱ (υ) ὑπὲρ οὓς (φ) καὶ πᾶς ὁ

Κεφ. ιζ΄.

1 Καὶ (α) ἐγένετο ἀνὴρ (β) ἀπὸ ὄρους Ἐφραίμ, 2 καὶ ὄνομα αὐτῷ (γ) Μιχαίας. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ, (δ) Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν οὓς ἔλαβες ἀργυρίου σεαυτῇ, καί με ἠράσω, καὶ προσεῖπας ἐν ὠσί μου, Ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, (ε) Εὐλογητὸς ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ. 3 Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, (ζ) Ἁγιάζουσα ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου (η) τῷ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν 4 ἀποδώσω αὐτό σοι. Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους (θ) ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ (ι) ἀργυροκόπῳ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν· 5 καὶ (κ) ἐγενήθη ἐν οἴκῳ Μιχαία. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαία αὐτῷ οἶκος θεοῦ. καὶ ἐποίησεν (λ) ἐφὼδ καὶ θεραφίν· καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, καὶ (μ) ἐγένετο αὐτῷ εἰς 6 ἱερέα. (ν) Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· ἀνὴρ (ξ) τὸ εὐθὲς ἐν 7 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει. Καὶ (ο) ἐγενήθη νεανίας ἐκ Βηθλεὲμ δήμου (π) Ἰούδα, καὶ αὐτὸς 8 Λευίτης, καὶ (ρ) οὗτος παρῴκει ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ (σ) ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ· καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἕως οἴκου (τ) Μιχαία τοῦ ποιῆσαι 9 (†) ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (υ) Μιχαίας, Πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Λευίτης (φ) εἰμὶ ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι (χ) 10 παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (ψ) Μιχαίας, Κάθου μετ' ἐμοῦ, καὶ (ω) γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου (α) εἰς ἡμέραν, καὶ στολὴν ἱματίων, 11 καὶ τὰ πρὸς ζωήν σου. Καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης, καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί. καὶ ἐγενήθη (β) ὁ νεανίας αὐτῷ ὡς εἷς ἀπὸ υἱῶν 12 αὐτοῦ. Καὶ (γ) ἐπλήρωσε Μιχαίας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ (δ) ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ (ε) ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ (ζ) Μιχαία. Καὶ εἶπε (η) 13 Μιχαίας, Νῦν ἔγνων ὅτι (θ) ἀγαθυνεῖ μοι κύριος, ὅτι (ι) ἐγένετό μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

CAP. XVII.

Et fuit vir de mõte Ephraem: 1 2 et nomẽ ei (a) Michæas. Et dixit matri ſuæ; Mille, et centum, (b) quos accepiſti argenti tibi ipſi, et (c) me maledixiſti adjuraſti, et etiam dixiſti in auribus meis; ecce argentum apud me: ego accepi illud. Et dixit mater ejus, Benedictꝰ filiꝰ meꝰ Domino. Et reddidit 3 mille, et centũ argenti matri ſuæ. Et dixit mater ejꝰ; (d) Sanctificãs ſanctificavi argentũ Domino de manu mea (e) filio meo ad faciendum ſculptile, et fuſile: Et nunc reddã illud tibi. Et reddidit ar- 4 gẽtũ matri ſuæ. Et ſumpſit mater ejus ducentos argenti: et dedit illud (f) argentario: & fecit ipſum ſculptile, et fuſile. Et fuit in domo Michææ. Et domus Michææ, ipſi 5 domꝰ Dei: Et fecit Ephod et Theraphim. Et implevit manum (g) unius de filiis ſuis: et factus eſt ei in ſacerdotẽ. In diebus autẽ illis 6 nõ erat rex in Iſrael: (h) vir, quod rectũ in oculis ſuis, faciebat. Et 7 fuit adoleſcẽs de Bethleem de populo Juda, et ipſe Levita: et hic incolebat ibi. Et ivit vir de Beth- 8 leẽ civitate Juda ad incolendũ, in quocunq; inveniſſet loco: et venit uſq; ad montem Ephraem, et uſq; ad domũ Michææ ad faciendũ iter ſuum. Et dixit ei Mi- 9 chæas, Unde venis? et dixit ad eum, Levita ſum de Bethleẽ Juda: et ego vado ad incolendum, in quocunq; loco invenero. Et dixit 10 ei Michæas, Sede mecũ: et ſis mecum in patrẽ, et in ſacerdotẽ: et ego dabo tibi decẽ argẽti in diẽ, et ſtolã veſtimentorum, et ea quæ ad vitã tuã. Et ivit Levita, & 11 cœpit incolere apud virũ. Et factꝰ eſt adoleſcens ei, ſicut unus de filiis ejus. Et implevit Michæas 12 manum Levitæ: et factus eſt ei in ſacerdotem: et fuit in domo Michææ. Et dixit Michæas, Nunc 13 cognovi, quia benefaciet mihi Dominus; quoniam factus eſt mihi Levita in ſacerdotem.

MS.A. (α) ἐγενήθη (β) ἐξ (γ) Μιχά. (δ) Χιλίους καὶ ἑκατὸν, ἀργυρίου τοὺς λημφθέντας σοι, καὶ ἐξώρκισας, καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὠσίν μου, (ε) Εὐλογημένος ὁ (ζ) Ἁγιασμῷ ἡγίασα (η) κατὰ μόνας τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν, καὶ νῦν ἐπιστρέψω αὐτά σοι, καὶ ἀποδώσω σοι αὐτό. (θ) τοῦ ἀργυρίου, (ι) τῷ χωνευτῇ, (κ) ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. Καὶ ὁ* ἀνὴρ Μιχὰ αὐτῷ (λ) ἐφοὺδ καὶ θεραπεὶν· καὶ ἐνέπλησεν τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν (μ) ἐγενήθη εἰς (ν) Ἐν τοῖς (ξ) τὸ ἀγαθὸν ἐν (ο) ἐγένετο παιδάριον ἐκ (π) Ἰούδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰούδα, καὶ αὐτὸς (ρ) αὐτὸς (σ) ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως Ἰούδα Βηθλεὲμ παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρῃ· καὶ ἐγενήθη εἰς ὄρος Ἐφραίμ, ἕως (τ) Μιχὰ (†) τὴν ὁδὸν (υ) Μιχά, (φ) ἐγώ εἰμι ἐκ Βεθλεὲμ δήμου Ἰούδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰούδα, (χ) παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρω. Καὶ (ψ) Μιχά, (ω) γένου (α) εἰς ἡμέρας, καὶ ζεῦγος ἱματίων, καὶ πρὸς τὸ ζῆν σου. (β) αὐτῷ τὸ παιδάριον ὡς εἷς τῶν υἱῶν (γ) ἐνέπλησεν Μιχὰ (δ) ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς (ε) ἦν ἐν (ζ) Μιχά. (η) Μιχά, (θ) ἠγαθοποίησέν με (ι) ἐγενήθη μοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן תְּמוּת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְגַד בְּחֵילָא וּנְפַל בֵּיתָא עַל טוּרְנַיָּא וְעַל כָּל עַמָּא
31 דִּי בֵיהּ וַהֲווֹ קְטִילַיָּא דִּי קְטַל בְּמוֹתֵיהּ סַגִּיאִין מִדִּיקְטַל בְּחַיּוֹהִי׃ וּנְחַתוּ אֲחוֹהִי וְכָל בֵּית
אֲבוּהִי וּנְטַלוּ יָתֵיהּ וּסְלִיקוּ וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל בְּקִבְרָא דְמָנוֹחַ אֲבוּהִי
וְהוּא דָן יָת יִשְׂרָאֵל עַסְרִין שְׁנִין׃ יז
1 2 וַהֲוָה גַבְרָא מִטּוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וּשְׁמֵיהּ מִיכָיְהוּ׃ וַאֲמַר לְאִמֵּיהּ אֶלֶף וּמְאָה סִלְעִין
דִּכְסַף דְּאִתְנְסֵיב לִיךְ וְאַתְּ אוֹמֵית וְאַף אֲמַרְתְּ קֳדָמַי הָא כַסְפָּא עִמִּי אֲנָא נְסַבְתֵּיהּ וַאֲמַרַת
3 אִמֵּיהּ בְּרִיךְ בְּרִי קֳדָם יְיָ׃ וַאֲתֵיב יָת אֲלַף וּמְאָה סִלְעִין דִּכְסַף לְאִמֵּיהּ וַאֲמַרַת אִמֵּיהּ
אַקְדָּשָׁא אַקְדֵּישִׁית יָת כַּסְפָּא קֳדָם יְיָ מִן יְדִי לִבְרִי לְמֶעְבַּד צְלַם וּמַתְּכָא וּכְעַן אֲתִיבִנֵּיהּ לָךְ׃
4 וַאֲתֵיב יָת כַּסְפָּא לְאִמֵּיהּ וּנְסֵיבַת אִמֵּיהּ מָאתָן סִלְעִין דִּכְסַף וִיהַבְתֵּיהּ לְקֵינָאָה וַעֲבָדֵיהּ
5 צְלַם וּמַתְּכָא וַהֲוָה בְּבֵית מִיכָה׃ וְגַבְרָא מִיכָה לֵיהּ בֵּית טַעֲוָתָא וַעֲבַד אֵפוֹד וּדְמָאִין וְקָרֵיב
6 יָת קוּרְבָּן חַד מִבְּנוֹהִי וַהֲוָה לֵיהּ לְכוּמְרָא׃ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גְּבַר
7 דְּכָשַׁר בְּעֵינוֹהִי יַעְבֵּיד׃ וַהֲוָה עוּלֵימָא מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה מִזַּרְעִית יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא דָר
8 תַּמָּן׃ וַאֲזַל גַּבְרָא מִקַּרְתֵּיהּ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְמֵדַר בַּאֲתַר דְּיַשְׁכַּח וַאֲתָא לְטוּרָא דְבֵית
9 אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה לְמֶעְבַּד אוֹרְחֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ מִיכָה מְנָן אַתְּ אָתֵי וַאֲמַר לֵיהּ לֵיוָאָה
10 אֲנָא מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַאֲנָא אָזֵיל לְמֵדַר בַּאֲתַר דְּאַשְׁכַּח׃ וַאֲמַר לֵיהּ מִיכָה תֵּב עִמִּי וֶהֱוֵי
לִי לְאַב וּלְכָהֵן וַאֲנָא אֶתֵּן לָךְ עֲסַר סִלְעִין דִּכְסַף לִזְמַן עִדָּן וְזוּג לְבוּשִׁין וּפַרְנָסְתָךְ וַאֲזַל
11 12 לֵיוָאָה׃ וּצְבִי לֵיוָאָה לְמִתַּב עִם גַּבְרָא וַהֲוָה עוּלֵימָא לֵיהּ כְּחַד מִבְּנוֹהִי׃ וְקָרֵיב מִיכָה יָת
13 קוּרְבַּן לֵיוָאָה וַהֲוָה לֵיהּ עוּלֵימָא לְכָהֵן וַהֲוָה בְּבֵית מִיכָה׃ וַאֲמַר מִיכָה כְּעַן יְדַעְנָא אֲרֵי
אוֹטֵיב יְיָ לִי אֲרֵי הֲוָה לִי לֵיוָאָה לְכוּמְרָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Simſon : Moriatur anima mea cum Peliſthæis : & traxit in virtute, & cecidit domus ſuper tyrannos, & ſuper omnem populum qui cum eo : & fuerunt occiſi quos occidit in morte ſua, multi ab iis quos occidit in vita ſua. 30 Et deſcenderunt fratres ejus, & omnis domus patris ejus, & tulerunt eum, & aſcenderunt & ſepelierunt eum inter Sargha & inter Eſthaol in ſepulchro Manoahh patris ſui: & ipſe judicavit Iſrael viginti annis. 31

CAP. XVII.

Et fuit vir de monte *domus* Ephraim; & nomen ejus Michaihu. 1 Et dixit matri ſuæ : Mille & centum zzileghin argenti, quod acceptum 2 eſt tibi, et tu juráſti, & etiam dixiſti ante me, Ecce argentum mecum; ego accepi illud : et dixit mater ejus : Benedictus filius meus ante Dñm. Et reddidit mille et centum zzileghin argenti matri ſuæ : et dixit mater 3 ejus: Sanctificare ſanctificavi argentũ ante Dñm ex manu mea filio meo ad faciendum ſimulachrum & fuſum ;et nunc reddam id tibi. Et reddidit ar- 4 gentum matri ſuæ : et accepit mater ejus ducentos zzileghin argenti, et dedit illud redemptori, et fecit illud ſimulachrum et fuſum: & fuit in domo Michah. Et vir Michah illi domus erroris: et fecit ephod et ſimilitu- 5 dines, et obtulit oblationem unius ex filiis ſuis, et fuit illi *Chomara*. In 6 diebꝰ illis non erat rex in Iſrael: vir quod rectum in oculis ſuis, faciet. Et 7 fuit adoleſcens ex Beth-lehhem Jehuda de proſapia Jehuda, et ipſe Levita, et ipſe hoſpes ibi. Et venit vir ex urbe ſua ex Beth-lehhem Jehuda ad 8 hoſpitandũ in loco quem inveniet : et venit ad montem domus Ephraim uſq; domũ Michah ad faciendum viam ſuam. Et dixit ei Michah: Unde tu 9 veniens? et dixit illi: Levita ego ex Beth-lehhem Jehuda, et ego ambulans ad hoſpitandũ in loco quem inveniam. Et dixit ei Michah: Sede mecum, et 10 ſis mihi patri et ſacerdoti; et ego dabo tibi decẽ zzileghin argenti ad vicẽ temporis, et par veſtimentorũ, et alimentũ tuum: et ivit Levita. Et voluit 11 Levita ad ſedendũ cum viro; & fuit adoleſcens illi ut unꝰ ex filiis illius. Et 12 obtulit Michah oblationẽ Levitæ; et fuit illi adoleſcens ſacerdoti, et fuit in domo Michah. Et dixit Michah : Nunc cognovi ꝙ benefecit Dñs mihi; 13 nam fuit mihi Levita *Chomara*.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܰܪ ܫܶܡܫܽܘܢ. ܬܡܽܘܬ ܢܰܦܫܝ ܥܰܡ ܦܠܶܣܬܳܝܶܐ. ܘܢܓܰܕ ܒܚܰܝܠܶܗ. ܘܢܦܰܠ ܒܰܝܬܳܐ ܥܰܠ 30
ܛܽܘܪܳܢܶܐ. ܘܥܰܠ ܟܽܠܶܗ ܥܰܡܳܐ ܕܒܶܗ. ܘܗܘܰܘ ܡܺܝܬܶܐ ܕܡܺܝܬܘ ܒܡܰܘܬܶܗ ܕܫܶܡܫܽܘܢ. ܣܰܓܺܝܐܺܝܢ ܡܶܢ
ܕܡܺܝܬܘ ܒܚܰܝܰܘܗܝ. * ܘܢܚܶܬܘ ܐܰܚܰܘܗܝ ܘܟܽܠܶܗ ܒܶܝܬ ܐܰܒܽܘܗܝ. ܘܫܰܩܠܽܘܗܝ 31
ܘܐܰܣܩܽܘܗܝ ܘܩܰܒܪܽܘܗܝ ܒܶܝܬ ܨܳܕܥܳܐ ܘܒܶܝܬ ܐܶܫܬܳܘܳܠ. ܒܩܰܒܪܶܗ ܕܡܳܢܽܘܚ ܐܰܒܽܘܗܝ. ܘܗܽܘ ܕܳܢ ܠܐܺܝܣܪܳܝܶܠ
ܫܢܺܝܢ ܥܶܣܪܺܝܢ. * ܫܠܶܡ * ܝܙ * ܘܗܘܳܐ ܓܰܒܪܳܐ ܚܰܕ ܡܶܢ ܛܽܘܪܳܐ ܕܐܶܦܪܺܝܡ. ܘܫܡܶܗ 1
ܡܺܝܟܳܐ. * ܘܐܶܡܰܪ ܠܐܶܡܶܗ. ܐܰܠܦܳܐ ܘܡܳܐܐ ܕܟܶܣܦܳܐ ܕܐܶܬܓܢܶܒܘ ܠܶܟܝ. ܘܐܰܝܟ ܕܠܛܰܬܝ. ܘܐܳܦ 2
ܐܶܡܰܪܬܝ ܩܕܳܡܰܝ. ܗܽܘ ܟܶܣܦܳܐ. ܐܶܢܳܐ ܓܢܰܒܬܶܗ. ܘܐܶܡܪܰܬ ܐܶܡܶܗ. ܒܪܺܝܟ ܒܪܝ ܠܡܳܪܝܳܐ. * ܘܦܰܢܺܝ 3
ܐܰܠܦܳܐ ܘܡܳܐܐ ܕܟܶܣܦܳܐ ܠܐܶܡܶܗ. ܘܐܶܡܪܰܬ ܐܶܡܶܗ. ܡܩܰܕܫܽܘ ܩܰܕܫܶܬ ܟܶܣܦܳܐ ܠܡܳܪܝܳܐ. ܡܶܢ ܐܺܝܕܰܝ
ܒܪܝ. ܕܐܶܥܒܶܕ ܨܰܠܡܳܐ ܦܣܺܝܠܳܐ ܘܢܣܺܝܟܳܐ. ܘܗܳܫܳܐ ܦܢܺܝܗܝ ܠܝ. * ܘܟܰܕ ܦܢܳܐ ܟܶܣܦܳܐ ܠܐܶܡܶܗ. 4
ܘܢܶܣܒܰܬ ܐܶܡܶܗ ܡܳܐܬܰܝܢ ܕܟܶܣܦܳܐ. ܘܝܰܗܒܰܬ ܠܨܳܐܘܽܦܳܐ. ܘܥܒܰܕ ܨܰܠܡܳܐ ܦܣܺܝܠܳܐ ܘܢܣܺܝܟܳܐ.
ܘܗܘܳܐ ܒܒܰܝܬܶܗ ܕܡܺܝܟܳܐ. * ܘܓܰܒܪܳܐ ܡܺܝܟܳܐ. ܐܺܝܬ ܗܘܳܐ ܠܶܗ ܒܶܝܬ ܐܰܠܳܗܶܐ. ܘܥܒܰܕ ܦܶܕܬܳܐ ܘܬܪܳܦܺܝܢ. 5
ܘܡܰܠܺܝ ܐܺܝܕܶܗ ܕܚܰܕ ܡܶܢ ܒܢܰܘܗܝ. ܘܗܘܳܐ ܠܶܗ ܟܽܘܡܪܳܐ. * ܒܝܰܘܡܳܬܳܐ ܗܳܢܽܘܢ. ܠܰܝܬ ܗܘܳܐ 6
ܡܰܠܟܳܐ ܒܐܺܝܣܪܳܝܶܠ. ܘܟܽܠ ܐܢܳܫ ܕܫܰܦܺܝܪ ܒܥܰܝܢܰܘܗܝ. ܥܳܒܶܕ ܗܘܳܐ. * ܘܗܘܳܐ ܥܠܰܝܡܳܐ 7
ܚܰܕ ܡܶܢ ܒܶܝܬ ܠܰܚܡ ܕܝܺܗܽܘܕܳܐ. ܘܫܡܶܗ ܠܶܘܺܝ. ܘܥܳܡܰܪ ܗܘܳܐ ܬܰܡܳܢ. * ܘܐܶܙܰܠ ܓܰܒܪܳܐ ܡܶܢ ܡܕܺܝܢܬܳܐ 8
ܡܶܢ ܒܶܝܬ ܠܰܚܡ ܕܝܺܗܽܘܕܳܐ. ܠܡܶܥܡܰܪ ܐܰܝܟܳܐ ܕܢܶܫܟܰܚ. ܘܡܛܳܐ ܠܛܽܘܪܳܐ ܕܐܶܦܪܺܝܡ. ܠܒܰܝܬܶܗ
ܕܡܺܝܟܳܐ. ܠܡܶܥܒܰܕ ܐܽܘܪܚܶܗ. * ܘܐܶܡܰܪ ܠܶܗ ܡܺܝܟܳܐ. ܡܶܢ ܐܰܝܟܳܐ ܐܬܺܝܬ. ܐܶܡܰܪ ܠܶܗ. 9
ܠܶܘܳܝܳܐ ܐܶܢܳܐ ܡܶܢ ܒܶܝܬ ܠܰܚܡ ܕܝܺܗܽܘܕܳܐ. ܘܐܳܙܶܠ ܐܶܢܳܐ ܠܡܶܥܡܰܪ ܐܰܝܟܳܐ ܕܡܶܫܟܰܚ ܐܶܢܳܐ. * ܐܶܡܰܪ ܠܶܗ 10
ܡܺܝܟܳܐ. ܬܶܒ ܠܘܳܬܝ. ܘܗܘܺܝ ܠܝ ܐܰܝܟ ܐܰܒܳܐ ܘܟܽܘܡܪܳܐ. ܘܐܶܢܳܐ ܐܶܬܶܠ ܠܳܟ ܥܶܣܪܳܐ ܕܟܶܣܦܳܐ ܠܝܰܘܡܳܐ.
ܘܡܳܐܢܰܝܟ ܘܬܽܘܪܣܳܝܟ. * ܘܐܶܙܰܠ ܠܶܘܺܝ. ܘܐܶܬܦܺܝܣ ܠܡܶܥܡܰܪ ܥܰܡ ܓܰܒܪܳܐ. ܘܗܘܳܐ ܠܶܗ ܠܥܠܰܝܡܳܐ 11
ܐܰܝܟ ܚܰܕ ܡܶܢ ܒܢܰܘܗܝ. * ܘܡܰܠܺܝ ܡܺܝܟܳܐ ܐܺܝܕܶܗ ܕܠܶܘܳܝܳܐ. ܘܗܘܳܐ ܠܶܗ ܟܽܘܡܪܳܐ. ܘܗܘܳܐ ܠܶܗ ܒܒܰܝܬܶܗ 12
ܕܡܺܝܟܳܐ. * ܘܐܶܡܰܪ ܡܺܝܟܳܐ. ܗܳܫܳܐ ܝܶܕܥܶܬ ܕܐܰܛܶܒ ܠܝ ܡܳܪܝܳܐ. ܕܗܘܳܐ ܠܝ ܠܶܘܳܝܳܐ ܟܽܘܡܪܳܐ. 13

Ait Samſon, Moriatur anima mea cum Paleſtinis: 30
traxitq; *eas* robore ſuo, & corruit domus
illa ſuper tyrannos, & ſuper univerſum populum
qui erat in ea: ita fuerunt mortui qui perierunt
in morte Samſonis, plures iis qui perierãt
in vita ipſius. Deinde deſcendentes omnes 31
fratres ejꝰ, & univerſa domus patris ejꝰ, aſcenderunt
et ſepelierunt eum inter Sadaam et inter
Eſtuael, in ſepulchro Menuh patris ejus.
Et ipſe judicaverat Iſraelem viginti annis.

CAP. XVII.

Fuit præterea vir quidã de monte Aphrem, 1
cujꝰ nomen Micha. Hic dixit matri ſuæ, Mille 2
& centum argenteos qui ſurrepti ſunt tibi, &
pro quibus tu execrata es, & audiente me locuta
es; illam *inquam* pecuniam ego ſurripui. Et
ait mater ejus, Benedictꝰ ſit filius meꝰ à Dño.
Reſtituit ergò mille & centũ illos argenteos 3
matri ſuæ. Dicebat enim mater ejꝰ, Cõſecrando
conſecraveram pecuniã illã Dño de manibus
filii mei, ut facerẽ ſimulachrũ ſculptile ac
fuſile; ideò reſtitue eam mihi. Cùm itaq; reſtituiſſet 4
pecuniã matri ſuæ, accepit mater ejꝰ ducentos
argenteos, dedítq; aurifici, qui fecit ſimulachrũ
ſculptile ac fuſile, & *poſitum* fuit in
domo Michæ. Vir enim iſte Micha habebat fanũ 5
deorũ, fecerátq; ephod & palliũ, & conſecraverat
unũ de filiis ſuis, ut eſſet ei ſacerdos.
In diebus illis non erat rex in Iſraele: proinde 6
unuſquiſque quod ſibi placebat, faciebat. Fuit 7
autem juvenis quidam ex Beth-lehem Juda,
cujꝰ nomen Levi, quíque morabatur illic. Vir 8
iſte profectus de civitate illa, *nempe* de Bethlehem
Juda, ut habitaret ubicunq; *locum* inveniret,
pervenit ad montem Aphrem, uſque ad
domũ Michæ, animo conficiendi iter ſuum. Et 9
dixit ei Micha, Unde venis? Reſpondit ei, Levita
ſum de Beth-lehem Juda, & vado habitatũ
ubicunq; poſſim. Ait illi Micha, Maneas 10
apud me, & eſto mihi ut pater & ſacerdos, &
dabo tibi decem argenteos ſingulis diebꝰ, &
veſtimenta tua, & alimoniã tuam. Abiit ergò 11
Levi, & cõſenſit manere apud virũ illũ, factúſque
eſt ei juvenis ille quaſi unus ex filiis ejus.
Tum perfectã reddidit Micha manum Levitæ 12
illius, factúſq; eſt ei ſacerdos, & cõmoratus
eſt domi Michæ. Et dixit Micha, Nunc 13
novi favere mihi Dominum, quandoquidem
Levita factus eſt mihi ſacerdos.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقال سمسون تهلك نفسي مع اعدائي اهل فلسطين * وجذبهما بقوته * فسقط البيت على روساء 30
اهل فلسطين وعلى جميع الشعب * وكان الموتى الذين ماتوا بموت سمسون اكثر من الذين 31
قتلهم في حياته * ونزل اخوته وجميع اهل بيته * فحملوه واصعدوه ودفنوه بين صرعا واشتول * في
قبر منوح ابيه * وهو كان يقضي لبني اسرائيل قضاهم عشرين سنة * *الفصل السابع عشر*
* وكان من بعد ذلك رجل من جبل افرام * اسمه ميخا * فقال لامه * الالف مثقال الفضة والمائة 1
مثقال الذي اخذت لك * وحلفتي وقلتي وانا اسمعك انها ذهبت منك * تلك الفضة انا اخذتها * 2
قالت امه * بارك الله عليك يا ابني * ورد على امه الالف والمائة مثقال الفضة * فقالت امه * قدست 3
الفضة التي اخذت من يد ابني للرب * لاجعلن منها صنما مسبوكا منقوشا * ولا اردها الي * واخذت 4
امه مائتين من الفضة * واعطت الصايغ * وعمل لها صنما مسبوكا منقوشا * وصار الصنم في بيت 5
ميخا * وكان ميخا قد افرد في منزله بيتا لله * وعمل الجبة والبرد التي تلبس الاحبار * وقدس احد 6
بنيه * فصار له حبرا * وفي تلك الايام لم يكن لبني اسرائيل ملك * وكان كل انسان منهم يعمل
ما يحب * وخرج فتى من بيت لحم قرية يهودا * اسمه لاوي * وكان يسكن في بيت لحم * فانصرف 7
الرجل من قريته ليطلب مسكنا موافقا * فانتهى الى جبل افرام * وصار الى بيت ميخا قصد طريقه * 8
* فقال له ميخا * من اين اقبلت * فقال له * انا رجل لاوي من بيت لحم قرية يهودا * خرجت لاطلب 9
مسكنا موافقا * فقال له ميخا * اسكن عندي * وتكون لي ابا وحبرا * وانا اجري عليك كل 10 11
يوم عشرة مثاقيل * واكسوك واطعمك * فرضي لاوي ان يسكن مع الرجل * فصار الفتى 12
عنده كاحد بنيه * واكمل ميخا يدي لاوي برتبة الاحبار * ومكث في بيت ميخا * وقال 13
ميخا * الان علمت ان الرب قد احسن الي * انه قد صار لي حبرا من اللاويين *

Et ait Samſon, Pereat anima mea cum hoſtibus 30
meis Philiſtæis: & traxit illas fortitudine
ſuâ, ceciditque domus illa ſuper
principes Philiſtæorum & ſuper univerſum
populũ. Fuerúntq; mortui qui occubuerunt
moriente Samſone, plures iis quos
vivens interfecerat. Deſcenderúntq; fratres 31
ejus et tota familia ipſius, et tulerunt
eum, & aſportantes eum ſepelierunt inter
Saraam & Eſtol in monumento Manuh
patris ejus. Is autem judicaverat Iſraelitarum
cauſas viginti annis.

CAP. XVII.

Fuit poſthæc vir quidam de monte Aphrem, 1
nomine Micha, Qui dixit ad 2
matrem ſuam, Mille ſicli argentei et centum
ſicli qui capti fuerant tibi, quóſque
juraveras & audiente me dixeras à te
periiſſe, illud argentum ego accepi. Dixit
mater ejus, Benedicat tibi Deus fili mi.
Cúmq; reſtituiſſet matri ſuæ mille et centum 3
illos ſiclos argenteos, dixit mater ejus;
Argentum quod ſuſcepi de manu filii
mei, Domino offero, ut faciã ex eo idolum
fuſile ſculptile, nec convertam illud
in uſum meum. Accipiens ergò mater ejus 4
ducentos argenteos, dedit aurifici, qui
fabricavit ei idolum fuſum ſculptum; &
ſtatutum fuit idolum illud in domo Michæ.
Et verò Micha deſtinaverat in domicilio 5
ſuo ædem Deo, fecerátque tunicam
ac thoracem quibus induuntur ſacerdotes,
& ſacraverat unum è filiis ſuis, erátque
illi ſacerdos. In illis autem diebus 6
non habebant Iſraelitæ regem, et quilibet
eorum faciebat quod libebat. Et egreſſus 7
eſt adoleſcens de Beth-lehem civitate
Juda, cujus nomen erat Levi, quiq;
degebat in Beth-lehem: Migravit inquam 8
vir iſte de civitate ſua, quæſitum
habitationem idoneam; & cùm perveniſſet
ad montem Aphrem, recepit ſe domum
Michæ ſcopum itineris ſui. Cui dicente 9
Michâ, Unde veniſti? reſpondit ei, Homo
ſum Levita ex Beth-lehem civitate
Juda egreſſus quæſitum habitationem
commodam. Dixit ad eum Micha, Commorare 10
apud me, eriſque mihi pater et ſacerdos,
et ego impendam tibi quotidiè decem
ſiclos, & veſtitum victúmque tibi
præbebo. Libuit ergò Levi commorari 11
cum viro, fuitque adoleſcens ille apud
eum tanquam unus ex filiis ejus. Perfecitque 12
Micha manus Levi officio ſacerdotali,
et manſit domi Michæ. Dixitque 13
Micha, Nunc ſcio Deum benefeciſſe mihi,
eò quòd nactus ſim ſacerdotem è Levitis.

ספר שופטים : יח

CAP. XVIII. יח

Danitica tribus illis diebus in & :Israel in rex non illis diebus In

1 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי

ad usq; sibi ceciderat non quia ,habitandum ad hæreditatem sibi *quærens*

מְבַקֶּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לּוֹ עַד־

filii Miseruntque .*hæreditate in* Israel tribuum medio in ipsum diem

2 הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה׃ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־

,*virtutis filios* viros suis finibus de viros quinque sua familia de Dan

דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מִקְצוֹתָם אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל

:eã investigandũ ad &,terrã *pedibus* explorandũ ad,Esthaol de & ,Sorhah de

מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרָהּ

Ephraim montẽ venerũt Et .terram *explorate* ,Ite :eos ad dixeruntq;

וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לְכוּ חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם

,Michah *domo cum Ipsis* .ibi *pernoctarunt &* ;Michah domum ad usq;

3 עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ שָׁם׃ הֵמָּה עִם־בֵּית מִיכָה

,illuc declinaverunt & ,Levitæ adolescentis vocem agnoverunt ipsi &

וְהֵמָּה הִכִּירוּ אֶת־קוֹל הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסוּרוּ שָׁם

quid & ?*hoc in faciens tu* quid & ?huc te adduxit Quis ei dixeruntq;

וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי־הֱבִיאֲךָ הֲלֹם וּמָה־אַתָּה עֹשֶׂה בָּזֶה וּמַה־

:Michah mihi fecit *hoc sicut & hoc Sicut* :eos ad Dixitque ?*hic* tibi

4 לְּךָ פֹה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם כָּזֹה וְכָזֶה עָשָׂה לִי מִיכָה

nunc Pete :ei Dixeruntq; *sacerdotẽ in* ei fui & ,me conduxit mercede &

5 וַיִּשְׂכְּרֵנִי וָאֱהִי־לוֹ לְכֹהֵן׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא

ambulantes nos quæ ,*nostra via prosperabitur an sciemus &* ,*Deo in*

בֵאלֹהִים וְנֵדְעָה הֲתַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים

,vestra via Dñm Ante .pace in Ite :sacerdos eis Dixitque *ea super*

6 עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכְּכֶם

,Lais in venerunt & ,viri quinque abierunt Et :*ea in ambulabitis qua*

7 אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לָיְשָׁה

:*fiduciam ad manentem* ejus *interiori* in qui populum viderunt &

וַיִּרְאוּ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ יוֹשֶׁבֶת לָבֶטַח

verbũ calumnians non & ;confidentem & quiescentẽ,Sidoniorum *judiciũ* juxta

כְּמִשְׁפַּט צִידֹנִים שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ וְאֵין־מַכְלִים דָּבָר

non *verbum* & ,Sidoniis à *ipsi longinqui &* ;*retentionem possidens* terra in

בָּאָרֶץ יוֹרֵשׁ עֶצֶר וּרְחוֹקִים הֵמָּה מִצִּידֹנִים וְדָבָר אֵין־

:Esthaol & ,Sorhah in suos fratres ad venerunt Et .homine cum eis

8 לָהֶם עִם־אָדָם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל

Surge :dixerunt Et ?vos Quid :eorum fratres eis dixeruntque

9 וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם מָה־אַתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה

:valde bona ecce & ,terram vidimus quia ;eos *super* ascendamus &

וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כִּי רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד

possidendum ad *veniendum ad* ,eundum ad pigri sitis Ne ?tacentes *vos* &

וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־תֵּעָצְלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת

,confidentem populum ad intrabitis ,*vos venire Secundum* .terram

10 אֶת־הָאָרֶץ׃ כְּבֹאֲכֶם תָּבֹאוּ אֶל־עַם בֹּטֵחַ

locum ,vestra manu in Deus eam *dedit* quia ,*manibus* lata terra &

וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם כִּי־נְתָנָהּ אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם מָקוֹם

inde sunt profecti Et .terra in quæ ,rei omnis defectus *ibi non* quo

11 אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיִּסְעוּ מִשָּׁם

accincti viri sexcenti ,Esthaol de & ,Sorhah de ,Danita familia de

מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חָגוּר

Chiriathjeharim in sunt castrametati &,ascenderunt Et .*belli vasis*

12 כְּלֵי מִלְחָמָה׃ וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים

,Dan Machaneh ipsum locum *ad* vocaverunt Idcirco : Jehudah in

בִּיהוּדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן

transierunt Et .Chiriathjeharim post ecce ,hanc diem ad usque

13 עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃ וַיַּעַבְרוּ

.Michah domum ad usque veneruntque :Ephraim montem inde

מִשָּׁם הַר־אֶפְרָיִם וַיָּבֹאוּ עַד־בֵּית מִיכָה׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XVIII.

1 In diebus illis non erat rex in Israel, & tribus Dan quærebat possessionẽ sibi, ut habitaret in ea: usque ad illum enim diem inter cæteras tribus sortẽ non acceperat. 2 Miserunt ergò filii Dan, stirpis & familiæ suæ quinq; viros fortissimos de Saraa & Esthaol, ut explorarent terrã, et diligenter inspicerent: dixerúntq; eis; Ite, & considerate terrã. Qui cùm pergentes venissent in montẽ Ephraim, et intrássent domũ Michæ, requieverũt ibi: 3 Et agnoscentes vocem adolescentis Levitæ, utentésq; illius diversorio, dixerunt ad eum; Quis te huc adduxit? quid hìc agis? quam ob causam 4 huc venire voluisti? Qui respondit eis; Hæc & hæc præstitit mihi Michas, et me mercede conduxit, ut sim ei sacerdos. 5 Rogaverunt autẽ eum, ut consuleret Dñm, ut scire possent, an prospero itinere pergerent, et 6 res haberet effectum. Qui respondit eis; Ite in pace: Dñs respicit viam vestrã, & iter quò 7 pergitis. Euntes igitur quinq; viri venerunt Lais: viderúntq; populum habitantẽ in ea absq; ullo timore, juxta consuetudinem Sidoniorũ, securũ et quietum, nullo ei penitꝰ resistente, magnarúmq; opum, & procul à Sidone atque à cunctis hominibus separatũ. 8 Reversique ad fratres suos in Saraa et Esthaol, & quid egissent sciscitantibus 9 responderunt; Surgite, ascendamꝰ ad eos: vidimꝰ enim terram valdè opulentã & uberẽ: nolite negligere, nolite cessare: eamus, & possideamꝰ eam, nul- 10 lus erit labor. Intrabimꝰ ad securos, in regionem latissimam, tradétq; nobis Dñs locum, in quo nulliꝰ rei est penuria, eorum quæ gignuntur in terra. 11 Profecti igitur sunt de cognatione Dan, id est, de Saraa & Esthaol, sexcenti viri accincti 12 armis bellicis, Ascendentésq; manserunt in Cariathiarim Judæ: qui locus, ex eo tempore, Castrorũ Dan nomen accepit, & est post tergũ Cariathiarim. 13 Inde transierunt in montem Ephraim. Cúmque venissent ad domum Michæ,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ιη'.

1 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις (α) ἡ φυλὴ Δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν (β) κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως (γ) τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν μέσῳ φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κληρονομία. 2 Καὶ (δ) ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν (ε) ἀπὸ δήμων αὐτῶν πέντε ἄνδρας (ζ) υἱοὺς δυνάμεως, (η) ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς, Πορεύεσθε καὶ (θ) ἐξιχνιάσατε τὴν γῆν. καὶ (ι) ἦλθον ἕως ὄρους Ἐφραὶμ ἕως οἴκου (κ) Μιχαία· καὶ ηὐλίσθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ 3 ἐν οἴκῳ Μιχαία, Καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ. καὶ εἶπαν αὐτῷ, (λ) Τίς ἤνεγκέν σε ὧδε; καὶ σὺ 4 τί ποιεῖς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι ὧδε; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, (μ) Οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησέ μοι (ν) Μιχαίας, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ (ξ) ἐγενόμην 5 αὐτῷ εἰς ἱερέα. Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ (ο) εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν 6 αὐτῇ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς, (π) Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ἐνώπιον Κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν, (ρ) ἐν 7 ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, (σ) καὶ ἦλθον εἰς Λαισὰ καὶ εἶδον τὸν λαόν (τ) τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ' ἐλπίδι, ὡς κρίσις Σιδωνίων ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστιν διατρέπων ἢ καταισχύνων λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυρούς, καὶ μακράν εἰσι Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον. 8 Καὶ ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραὰ καὶ Ἐσθαόλ, (υ) καὶ εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, Τί ὑμεῖς κάθησθε; καὶ 9 εἶπαν, Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν (φ) ἐπ' αὐτούς, ὅτι εἴδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς (χ) ἡσυχάζετε. μὴ ὀκνήσητε τοῦ (ψ) πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομῆσαι τὴν γῆν. 10 (ω) Καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα, ὅτι ἔδωκεν αὐτὴν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν· τόπος (α) ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος (β) τῶν ἐν τῇ 11 γῇ. Καὶ ἀπῆραν ἐκεῖθεν (γ) ἀπὸ δήμων τοῦ Δὰν (δ) ἀπὸ Σαραὰ (ε) καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ ἑξακόσιοι ἄνδρες (ζ) ἐζωσμένοι σκεύη παρατάξεως. 12 Καὶ ἀνέβησαν καὶ (η) παρενέβαλον ἐν Καριαθιαρὶμ ἐν Ἰούδᾳ· διὰ τοῦτο ἐκλήθη (θ) ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, Παρεμβολὴ Δάν, ἕως τῆς ἡμέρας 13 ταύτης· ἰδοὺ (ι) ὀπίσω Καριαθιαρίμ. (κ) Καὶ παρῆλθον ἐκεῖθεν ὄρος Ἐφραίμ, καὶ ἦλθον ἕως οἴκου (λ) Μιχαία.

CAP. XVIII.

1 In diebꝰ illis non erat rex in Israel. Et in diebus illis tribꝰ Dan quærebat sibi hæreditatem ad habitandũ: quia nõ ceciderat ei usq; in diem illam in medio tribuũ filiorum Israel hæreditas. 2 Et miserũt filii Dan de populis suis quinq; viros filios virtutis, de Saraa, et de Esthaol ad considerandã terrã, et investigandã eã. Et dixerũt ad eos; Ite: et investigate terrã. Et venerũt usq; ad montẽ Ephraem, usq; ad domũ Michææ. (a) Et manserunt ipsi illic in domo Michææ: 3 Et ipsi agnoverunt vocem adolescentis Levitæ, et declinaverunt illuc. Et dixerunt ei; Quis attulit te huc? et tu quid facis in loco hoc? Et quid tibi hic? 4 Et dixit ad eos, Sic, et sic fecit mihi Michæas: et mercede conduxit me: et factus sum ei in sacerdotem. 5 Et dixerunt ei; Interroga nunc in Deo: et cognoscemus, si prosperabitur via nostra, in qua nos imus in ea. 6 Et dixit eis sacerdos, Ite in pace. Coram Domino via vestra, in qua pergitis in ea. 7 Et perrexerunt quinq; viri, et venerunt in Laisa: & viderunt populum, qui in medio ejus, sedentem in spe, sicut est judicium Sidoniorum, (b) quiescens, & non est deterrens, vel confundens verbum in terra, possessor exprimens thesauros: et procul sunt à Sidoniis: et non habent verbum ad hominẽ. 8 Et venerunt quinq; viri ad fratres suos in Saraa, et Esthaol: et dixerunt fratribus suis, Quid vos sedetis? 9 Et dixerunt, Surgite, & ascendamus super eos: quoniã vidimus terrã, et ecce bona valdè: et vos quiescitis. Ne torpeatis ire, & intrare ad hæreditandã terram. 10 Et quandocunq; venietis; intrabitis ad populũ in spe; et terra lata: quoniam dedit eam Deus in manu vestra: locus, ubi non est ibi inopia omnis verbi eorum quæ in terra. 11 Et promoverũt inde de populis Dan à Saraa, & ab Esthaol sexcenti viri accincti vasis belli. 12 Et ascenderunt, et castrametati sunt in Cariathiarim in Juda. Propter hoc vocatum est in loco illo, Castra Dan usq; in diem hanc: ecce post Cariathiarim. 13 Et præterierunt inde montem Ephrem: et venerunt usq; ad domum Michææ.

MS.A. (α) ἐζήτει ἡ φυλὴ τοῦ Δὰν (β) τοῦ κατοικεῖν, (γ) τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐμ μέσῳ φυλῶν Ἰσραὴλ (δ) ἐξαπέστειλαν (ε) ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν (ζ) ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱοὺς (η) ἐξ Ἀραὰ καὶ Ἐσθαὸλ (θ) ἐξερευνήσατε τὴν (ι) παρεγένοντο εἰς ὄρος (κ) Μειχά· καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ. αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ Μειχά, Καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ νεωτέρου τοῦ Λευίτου, (λ) Τίς ἤγαγέν σε ὧδε; καὶ τί ποιεῖς ἐνταῦθα; καὶ τί σοι ἐστὶν ὧδε; (μ) Οὕτως καὶ (ν) Μειχὰ (ξ) ἐγενήθην (ο) κατευοδοῖ ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτῆς. (π) Πορεύεσθε καὶ εἰς εἰρήνην. (ρ) καθ' ἣν ὑμεῖς πορεύεσθαι (σ) καὶ παρεγένοντο εἰς (τ) τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν Σιδωνίων, ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ, ὅτι μακράν εἰσι ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε (υ) καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, Τί (φ) ἐπ' αὐτοὺς, ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Σηγῆσαι, καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εὑρήκαμεν τὴν γῆν, (χ) σιωπᾶτε. μὴ (ψ) πορευθῆναι, τοῦ ἐλθεῖν καὶ κατακληρονομῆσαι (ω) Ἡνίκα ἂν εἰσέλθητε, ἥξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα, καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος, ὅτι παρέδωκεν (α) οὐκ (β) ὅσα ἐν (γ) ἐκ συγγενείας τοῦ (δ) ἐκ (ε) καὶ Ἐσθαὸλ (ζ) περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. Καὶ (η) παρενεβάλοσαν (θ) τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, (ι) κατόπισθεν (κ) Παρῆλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ ὄρους (λ) Μειχά.

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

יח

1 בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל וּבְיוֹמַיָּא הָאִנּוּן שִׁבְטָא דְבֵית דָּן בָּעַן לְהוֹן אַחְסַנְתָּא

2 לְמִתַּב אֲרֵי לָא אִתְפְּלַגַת לְהוֹן עַד יוֹמָא הַהוּא מִגּוֹ שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּאַחְסָנָא׃ וּשְׁלַחוּ

בְנֵי דָן מִזַּרְעִיַּתְהוֹן חַמְשָׁא גּוּבְרִין מִקְצַתְהוֹן גַּבְרִין בְּנֵי חֵילָא מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאוֹל לְאַלָּלָא

יָת אַרְעָא וּלְמִבְדְּקַהּ וַאֲמַרוּ לְהוֹן אֱזִילוּ בְּדוֹקוּ יָת אַרְעָא וַאֲתוֹ לְטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם עַד

3 בֵּית מִיכָה וּבָתוּ תַּמָּן׃ אִנּוּן עִם בֵּיתָא דְמִיכָה וְאִנּוּן אִשְׁתְּמוֹדְעוּ יָת קָל עוּלֵימָא לֵיוָאָה וְזָרוּ

4 לְתַמָּן וַאֲמַרוּ לֵיהּ מַן אַיְתָךְ הַלְכָּא וּמָא אַתְּ עָבֵיד הָכָא וּמָא לָךְ בְּדֵין׃ וַאֲמַר לְהוֹן כְּדֵין

5 וּכְדֵין עֲבַד לִי מִיכָה וַאֲגְרַנִי וַהֲוֵית לֵיהּ לְכוּמְרָא׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ שְׁאֵיל כְּעַן בְּמֵימְרָא דַיְיָ

6 וְנֵידַע הֲתַצְלַח אוֹרְחָנָא דִּי אֲנַחְנָא אָזְלִין עֲלַהּ׃ וַאֲמַר לְהוֹן כַּהֲנָא אֱזִילוּ לִשְׁלָם

7 אַתְקֵין יְיָ אוֹרְחַתְכוֹן דִּי תְהָכוּן בַּהּ׃ וַאֲזַלוּ חַמְשָׁא גּוּבְרִין וַאֲתוֹ לְלַיִשׁ וַחֲזוֹ יָת עַמָּא דִּי

בְגַוַּהּ יָתְבִין לְרוּחְצָן כְּהִלְכַת צִידוֹנָאֵי דִּשְׁקְטִין וּשְׁרַן לְרוּחְצָן וְלֵית דְּמַנֵיק פִּתְגָּמָא בְּאַרְעָא

8 יָרוּתִין זְעִירִין וּרְחִיקִין אִנּוּן מִצִּידוֹנָאֵי וּפִתְגָם לֵית לְהוֹן עִם אֱנָשׁ׃ וַאֲתוֹ לְוָת אֲחוּהוֹן

9 צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל וַאֲמַרוּ לְהוֹן אֲחוּהוֹן מָה אַתּוּן׃ וַאֲמַרוּ קוּמוּ וְנִסַּק עֲלֵיהוֹן אֲרֵי חֲזֵינָא יָת

אַרְעָא וְהָא טָבָא לַחֲדָא וְאַתּוּן שָׁתְקִין לָא תִתְרַשְּׁלוּן לְמֵיזַל לְמֵעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא׃

10 כְּמֵיתֵיכוֹן תֵּיעֲלוּן לְוָת עַמָּא דְשָׁרַן לְרוּחְצָן וְאַרְעָא פַּתְיוּת יְדַיִן אֲרֵי מַסְרַהּ יְיָ בִּידֵיכוֹן

11 אַתְרָא דְּלֵית תַּמָּן חֶסְרָן כָּל מִדַּעַם דִּי בְאַרְעָא׃ וּנְטַלוּ מִתַּמָּן מִזַּרְעִית דָּן מִצָּרְעָה

12 וּמֵאֶשְׁתָּאוֹל שִׁית מְאָה גַּבְרִין מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבָא׃ וּסְלִיקוּ וּשְׁרוֹ בְּקִרְיַת יְעָרִים בְּאַרְעָא

דְבֵית יְהוּדָה עַל כֵּן קְרוֹ לְאַתְרָא הַהוּא מַשְׁרִית דָּן עַד יוֹמָא הָדֵין הָא הוּא אֲחוֹרֵי קִרְיַת

13 יְעָרִים׃ וַעֲבַרוּ מִתַּמָּן לְטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וַאֲתוֹ עַד בֵּית מִיכָה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XVIII.

1 In diebꝰ illis non erat rex in Israel: & in diebꝰ illis tribus domus Dan quærentes sibi possessionem ad habitandũ, quoniam non divisa est usq; ad diem illam in medio tribuũ Israel in possessione. 2 Et miserunt filii Dan ex prosapia sua quinq; viros de partibꝰ suis, viros filios virtutis ex Szargha et ex Esthaol, ad explorandũ terram, & ad rimandum: & dixerunt eis: Ambulate rimamini terram; & venerunt ad montem domꝰ Ephraim usq; domum Michah, & pernoctarunt ibi. 3 Illi cum domo Michah & illi agnoverunt vocem adolescentis Levitæ, & diverterunt eò, & dixerunt ei: Quis adduxit te huc? & quid tu faciens hìc, & quid tibi in hoc? 4 Et dixit illis: Sic & sic fecit mihi Michah, & conduxit me, & *fui* ei *Chomara*. 5 Et dixerunt illi: Pete nunc in dicto Dñi, & sciemus an prosperabit viam nostram qua nos ambulantes super ea. 6 Et dixit illis sacerdos: Ambulate ad pacem, stabilivit Dñs viam vestram qua ibitis in ea. 7 Et ambulaverunt quinque viri, & venerunt ad Lais; & viderunt populum qui in ea, sedentes ad confidentiam juxta morem Szidoneorum, qui quiescentes & manentes ad confidentiam, & non est qui noceat verbum in terra: possessores parvi, & remoti illi à Szidoneis, & verbum non est illis cum homine. 8 Et venerunt ad fratres suos Szargah & Esthaol, & dixerunt illis fratres eorum: Quid vos? 9 Et dixerunt: Surgite & ascendemus super eos; nam vidimus terram, & ecce bona valdè: & vos siletis, non negligatis ad eundum, ad intrandum, ad hæreditandum terram. 10 Ut venire vos, intrabitis ad populũ qui manentes ad confidentiã, & terra latitudo manuũ; nam tradidit eam Dñs in *manus vestras*, locũ quo non est ibi penuria omnis cujusquã ꝗ in terra. 11 Et elevaverunt inde de prosapia Dan ex Szargah & ex Esthaol, sexcenti viri armati in vasis belli. 12 Et ascenderunt & manserunt in Kirjath-Jegharim in terra domꝰ Júda: propter sic vocarunt locũ illum Castrũ Dan usq; diem hanc: ecce ipse retro Kirjath-Jegharim. 13 Et transierũt inde ad montẽ domꝰ Ephraim, & venerũt usq; ad domũ Michah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *

1 ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܐܝܠ.
ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܫܒܛܐ ܕܕܢ ܒܥܐ ܗܘܐ ܠܗ ܦܠܓܘܬܐ ܠܡܥܡܪ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܦܠܓܬ
ܗܘܬ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܗܘ. ܝܪܬܘܬܐ ܒܝܢܝ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܕܢ ܡܢ
2 ܫܪܒܬܗܘܢ. ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܨܪܥܐ ܘܡܢ ܐܫܬܐܘܠ. ܠܡܓܫ ܐܪܥܐ ܘܠܡܒܨܝܘܗ̇.
ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܒܨܘ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܬܘ ܠܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܠܒܝܬ ܡܝܟܐ. ܘܒܬܘ
ܬܡܢ. * ܗܢܘܢ ܥܡ ܡܝܟܐ. ܘܐܫܬܘܕܥܘ ܠܩܠܗ ܕܥܠܝܡܐ ܠܘܝܐ. ܘܣܛܘ ܠܘܬܗ ܠܬܡܢ.
3 ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܝܬܝܟ ܠܟܐ. ܘܡܢܐ ܥܒܕ ܐܢܬ ܗܪܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ
4 ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܝ ܡܝܟܐ. ܘܐܓܪܢܝ. ܘܗܘܝܬ ܠܗ ܠܟܘܡܪܐ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܫܐܠ ܠܢ
5 ܒܐܠܗܐ. ܘܢܕܥ ܐܢ ܡܨܠܚܐ ܐܘܪܚܐ ܕܐܙܠܝܢܢ ܠܗ̇. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܘܡܪܐ. ܙܠܘ
6 ܒܫܠܡܐ. ܡܪܝܐ ܢܬܩܢ ܐܘܪܚܟܘܢ ܕܐܙܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ̇. * ܘܐܙܠܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܠܠܝܫ.
7 ܘܚܙܘ ܠܥܡܐ ܕܥܡܪ ܒܓܘܗ̇. ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܠܝܐ. ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܫܠܝܢ ܘܫܝܢܝܢ.
ܘܠܝܬ ܕܡܒܐܫ ܒܐܪܥܐ. ܘܐܦܠܐ ܕܡܠܚܡ ܘܡܥܟܒ. ܘܪܚܝܩܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܨܝܕܢܝܐ. ܘܡܕܡ ܠܝܬ
ܠܗܘܢ ܥܡ ܐܢܫ. * ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܐܚܝܗܘܢ ܠܨܪܥܐ ܘܠܐܫܬܐܘܠ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ
8 ܐܚܝܗܘܢ. ܐܝܟܐ ܐܙܠܬܘܢ. * ܘܐܡܪܝܢ. ܡܢ ܠܝܫ. ܩܘܡܘ ܗܫܐ ܢܣܩ ܠܘܬܗܘܢ. ܡܛܠ
9 ܕܚܙܝܢܗ̇ ܠܐܪܥܐ ܕܛܒܐ ܗ̇ܝ. ܘܐܢܬܘܢ ܠܐ ܬܫܬܠܝܘܢ. ܐܦܠܐ ܬܬܡܚܠܘܢ ܠܡܐܙܠ ܘܠܡܥܠ
ܠܡܐܪܬ ܐܪܥܐ. * ܟܡܐ ܕܥܐܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܠܘܬ ܥܡܐ ܫܠܝܐ. ܘܐܪܥܐ ܪܘܝܚܬܐ
10 ܕܐܝܕܝܢ. ܡܛܠ ܕܝܗܒܗ̇ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܠܐ ܚܣܝܪܐ ܡܕܡ ܒܐܪܥܐ. * ܘܫܩܠܘ ܡܢ
11 ܬܡܢ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܕܢ. ܡܢ ܨܪܥܐ ܘܡܢ ܐܫܬܐܘܠ. ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܐܣܝܪܝܢ ܙܝܢܐ
ܕܩܪܒܐ. * ܘܣܠܩܘ ܘܫܪܘ ܒܩܘܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܐܘܗܝ ܠܐܬܪܐ ܗܘ.
12 ܡܫܪܝܬܐ ܕܕܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܐ ܒܣܬܪ ܩܘܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ. * ܘܥܒܪܘ ܡܢ ܬܡܢ ܠܛܘܪܐ
13 ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܡܝܟܐ.

CAP. XVIII.

IN diebus illis non erat rex in Iſraele; iiſdémque diebus familia Dan quærebat ſibi portionem in qua habitaret: non enim diviſa fuerat uſque ad diem illum hæreditas inter tribus Iſraelis. 1

Quapropter mittentes filii Dan ex familia ſua quinque viros de Sadaa déque Eſtuael, ad explorandam & ſcrutandam terram, dixerunt eis, Ite, perveſtigate terram. Qui cùm perveniſſent ad montem Aphrem; in domum Michæ, pernoctârunt illic. 2

Cùm eſſent domi Michæ, agnoverunt vocem juvenis Levi; & divertentes ad eum illuc, dixerunt ad eum, Quid hûc veniſti? & quid iſtic agis? 3

Reſpondit eis, Sic & ſic fecit mihi Micha, & mercede me conduxit, factúſque ſum illi ſacerdos. 4

Dicunt ei, Conſule nobis Dominum, ut ſciamus num fauſtum ſit iter quod aggreſſuri ſumus. 5

Ait illis ſacerdos, Ite in pace, Dominus diſponet iter veſtrum quod aggreſſuri eſtis. 6

Abierunt ergò quinque illi viri ad Lis, viderúntque populum qui morabatur in ea, tranquillè habitantem juxta legem Sidoniorum, tranquillum & quietum; & neminem eſſe in terra illa pernicioſum, néve qui moleſtiam aut negotium faceſſeret; præterea eos eſſe remotos à Sidoniis, nec ullum habere commercium cum quoquam. 7

Redeuntes itaque ad fratres ſuos in Sadaam & Eſtuaelem, dixerunt ad eos fratres eorum, Unde venitis? 8

Reſponderunt, De Lis: ſurgite modò, aſcendamus contra eos; vidimus enim terram eſſe bonam admodúm: agite ergò, ne cunctemini, néve ſegneſcatis proficiſci & ingredi ad poſſidendam terram. 9

In *ipſo* ingreſſu veſtro ingrediemini ad populum opimum & regionem ſpatiis ampliſſimam (quandoquidem tradidit eam Deus in manus veſtras) nullâque re deficiemini in regione illa. 10

Igitur ſolventes illinc, *nempe* è Sadaa & Eſtuaele, ſexcenti viri ex familia Dan inſtrumentis bellicis armati, 11

Aſcenderũt, & caſtra poſuerunt in civitate Naarin Judæ (propterea vocaverunt locum illum, Caſtra Dan, ad hunc uſque diem: *&* ecce ſitus eſt à tergo civitatis Naarin.) 12

Indéque tranſeuntes ad montem Aphrem, perrexerunt uſque ad domum Michæ. 13

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن عشر *

1 * وفي تلك الايام لم يملك على بني اسرايل ملك* وكان
اهل قبيلة دان يطلبون ميراثا واسعا* من اجل انه لم يكن المواريث قسمت الى ذلك اليوم
2 بين اسباط بني اسرايل * فارسل بنو دان من قبيلتهم خمسة رجال من صدعا واسطول* ليجسوا
الارض ويستخبروها* وقالوا لهم* انطلقوا واستخبروا الارض* فاتوا الى جبل افرام* وصاروا الى بيت
3 ميخا وباتوا هناك * فلما باتوا في بيت ميخا* عرفوا صوت لاوي الفتي* فمالوا اليه وقالوا* كيف
4 جيت الى هاهنا* وما الذي تصنع هنا * قال لهم* صنع بي ميخا هذا الصنيع الذي ترون*
5 واحسن الي واستاجرني* وصرت له كاهنا * فقالوا له* اطلب لنا* وانظر هل نفلح في الطريق التي
6 7 نحن متوجهين فيها * قال لهم* سيروا بسلام* الرب يصلح لكم الطريق ويظفركم * وانطلق
الرجال الخمسة الى اليس* وراوا الشعب الذي كان فيها انهم ساكنون مطمئنين * كسنة
الصيدانيين ساكنين مطمئنين * وليس من يوذيهم في ارضهم * ولا من يضيق عليهم
ويضطهدهم* وكان موضعهم بعيدا من الصيدانيين* وليس لهم بينهم وبين انسان كلام ولا
8 9 عمل * فرجعوا الى اخوتهم الى صدعا واسطول* فقال لهم اخوتهم* من اين اقبلتم * قالوا لهم* من
اليس* قوموا بنا نصعد اليها* لانا رايناها ارضا خصبة صالحة جدا* ولا تفرقوا* ولا تكفوا* ولا
10 تكسلوا ان تنطلقوا وتدخلوا وترثوا الارض * فانكم تدخلون وتردون على شعب خصب*
والارض واسعة جدا* وقد دفعها الرب اليكم* وليس يعوزكم في الارض شي من الاشيا*
11 * فارتحل اهل قبيلة دان من صدعا ومن اسطول* ستماية رجل وهم متسلحين بسلاح شاك*
12 * وصعدوا ونزلوا عند قرية العنب التي لبني يهودا* لذلك دعي ذلك الموضع عسكر دان الى اليوم*
13 وهو خلف قرية العنب * وجازوا من هناك الى جبل افرام* وساروا حتى انتهوا الى بيت ميخا*

CAP. XVIII.

IN illis autem diebus nullus imperabat filiis Iſrael rex, & gens familiæ Dan quærebant hæreditatem ampliorem, eò quòd nondum diſtributæ fuiſſent ad eum uſque diem hæreditates inter tribus filiorum Iſrael. 1

Miſerunt ergò filii Dan ex familia ſua quinque viros è Sadaa & Eſtol, ut explorarent recognoſceréntque terram; & dixerunt ad eos, Ite, recognoſcite terram: qui venientes ad montẽ Aphrem, perrexerunt in domum Michæ, ibique pernoctârunt. 2

Et cùm pernoctâſſent domi Michæ, agnoverunt vocẽ Levi adoleſcentis; & divertentes ad eum, dixerunt; Quomodo hûc veniſti? & quid hîc agis? 3

Reſpondit eis, Fecit mihi Micha officium quod videtis, contulit in me beneficium, méque conduxit, et factus ſum illi ſacerdos. 4

Dixerunt ad eum, Poſtula nobis, & vide num proſperaturi ſimus in via ad quam miſſi ſumus. 5

Reſpondit eis, Ite in pace, Dominus ſecundabit vobis iter, & voti compotes reddet. 6

Euntes itaque quinque illi viri ad Alis, viderunt populum qui erat in eo, ſecurè habitantem more Sidoniorum, ſecurè inquam habitantem, ac neminem eſſe in terra ipſorum qui læderet eos, nec qui affligeret aut vexaret eos; regionem quoque ipſorum eſſe remotam à Sidoniis, nec ullum inter ipſos & quenquam, intercedere ſermonem aut negotium. 7

Reverſi ſunt ergò ad fratres ſuos in Sadaam & Eſtol, dixeruntque ad eos fratres ipſorum; Unde venitis? 8

Dixerunt eis, Ex Alis: ſurgite, aſcendamus ad eam; quoniam vidimus eam eſſe terram fertilem et optimã: ne timeatis, néve moremini, neq; ſigneſcatis, quin abeatis & ingrediamini, ac poſſideatis terram illam. 9

Nam ingredientes venietis ad populum uberrimum: regio quoque latiſſima eſt, jámque tradidit eam vobis Dominus, nec ulla rerum vobis deerit in regione illa. 10

Profecta eſt ergò gens familiæ Dan è Sadaa & Eſtol, ſexcenti viri cuſpidatis armis inſtructi; 11

Et aſcendentes caſtra fixerunt prope civitatem uvarum, quæ pertinet ad filios Juda: (propterea vocatus eſt locus ille, Caſtra Dan, ad hodiernam uſque diem: extat autem locus prædictus *à tergo Civitatis uvarum.)* 12

Indéque tranſeuntes ad montem Aphrem, proceſſerunt donec perveniſſent domum Michæ. 13

ספר שופטים : יח

,Lais terram explorandum ad *euntes* viri quinq; *reſponderunt* Et
14 וַיַּעֲנוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ לַיִשׁ
iſtis domibus in eſt quòd nôſtis Num :ſuos fratres ad dixeruntque
וַיֹּאמְרוּ אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ בַּבָּתִּים הָאֵלֶּה
quid ſcitote nunc Et ?conflatile & ,ſculptile &,Theraphim & *ſuperhumerale*
אֵפוֹד וּתְרָפִים וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה דְּעוּ מַה־
adoleſcentis domum ad veneruntque ,illuc declinaverunt Et .faciatis
15 תַּעֲשׂוּ׃ וַיָּסוּרוּ שָׁמָּה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־הַנַּעַר
viri ſexcenti Et *.pacem in ei optaverunt* & ;Michah domum Levitæ
16 הַלֵּוִי בֵּית מִיכָה וַיִּשְׁאֲלוּ־לוֹ לְשָׁלוֹם׃ וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ
.Dan filiis de qui ,portæ oſtium *ſtantes* *ſui belli* *vaſis* accincti
חֲגוּרִים כְּלֵי מִלְחַמְתָּם נִצָּבִים פֶּתַח הַשָּׁעַר אֲשֶׁר מִבְּנֵי דָן׃
;terram explorandum ad *euntes* viri quinque aſcenderunt Et
17 וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ
Teraphim & *ſuperhumerale* & ,ſculptile *ceperunt* ;illuc ſunt ingreſſi
בָּאוּ שָׁמָּה לָקְחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים
viri ſexcenti & ,portæ oſtium *ſtans* ſacerdos Et .conflatile &
וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וְהַכֹּהֵן נִצָּב פֶּתַח הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ
acceperũt &,Michah domũ ſunt ingreſſi iſti Et *.belli* *vaſis* accincti
18 הֶחָגוּר כְּלֵי הַמִּלְחָמָה׃ וְאֵלֶּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה וַיִּקְחוּ
Dixitque .conflatile & Teraphim & *ſuperhumerale* ,ſculptile
אֶת־פֶּסֶל הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וַיֹּאמֶר
pone ,Tace :ei Dixeruntque *?facientes vos* Quid :ſacerdos eos ad
19 אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן מָה אַתֶּם עֹשִׂים׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרֵשׁ שִׂים־
,patrem in nobis eſto & ,nobiſcum *ito* & ,tuum os ſuper tuam manum
יָדְךָ עַל־פִּיךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וֶהְיֵה־לָנוּ לְאָב
aut ,unius viri domus ſacerdotem te eſſe melius *Num :ſacerdotem in &*
וּלְכֹהֵן הֲטוֹב הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְבֵית אִישׁ אֶחָד אוֹ
cor fuit *bonum* Et ?Iſrael in familiæ & ,tribus ſacerdotem te eſſe
20 הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְשֵׁבֶט וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּיטַב לֵב
eſt ingreſſꝰ &:ſculptile &,Teraphim & ,Ephod *cepitque*,ſacerdotis
הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפָּסֶל וַיָּבֹא
& ,*pubem* poſueruntq; ;abierũt &,ſe verterũt Et .populi *interim in*
21 בְּקֶרֶב הָעָם׃ וַיִּפְנוּ וַיֵּלֵכוּ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַטַּף וְאֶת־
domo à erant longè Ipſi *.ſuas facies ad pretioſum* & *acquiſitionem*
22 הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכְּבוּדָּה לִפְנֵיהֶם׃ הֵמָּה הִרְחִיקוּ מִבֵּית
,ſunt *acciti*,Michah *domo cum* qui ,domibus in qui viri & ,Michah
מִיכָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בַּבָּתִּים אֲשֶׁר עִם־בֵּית מִיכָה נִזְעֲקוּ
,Dan filios ad clamaverunt Et .Dan filios *ſunt inſecuti* &
23 וַיַּדְבִּיקוּ אֶת־בְּנֵי־דָן׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן
? es accitus quia ,tibi Quid:Michah ad dixeruntque,ſuas facies verterunt Et
וַיַּסֵּבּוּ פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה מַה־לְּךָ כִּי נִזְעָקְתָּ׃
,ſacerdotem & *,cepiſtis* feci quos meos Deos :dixit Et
24 וַיֹּאמֶר אֶת־אֱלֹהַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת־הַכֹּהֵן
?tibi Quid *:me ad* *dicitis* hoc *quid* & ?ultrà mihi quid & ;abiiſtis &
וַתֵּלְכוּ וּמַה־לִּי עוֹד וּמַה־זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה־לָּךְ׃
,nobiſcum tuam vocem facias audire Ne :Dan filii eum ad Dixeruntque
25 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־דָן אַל־תַּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ
,tuam animam *recolligas* & ,animo amari viri vos *in occurrant* fortè ne
פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם אֲנָשִׁים מָרֵי נֶפֶשׁ וְאָסַפְתָּה נַפְשְׁךָ
,Michah vidit &:ſuam viam in Dan *filii* abierunt Et.tuæ domus animam &
26 וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ׃ וַיֵּלְכוּ בְנֵי־דָן לְדַרְכָּם וַיַּרְא מִיכָה
ipſi Et .ſuã domum in eſt reverſus &,ſe vertit &,ſe *præ ipſi fortes* quòd
27 כִּי־חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיִּפֶן וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ׃ וְהֵמָּה
:ei fuerat qui ,ſacerdotem & ,Michah fecerat quod acceperant
לָקְחוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה מִיכָה וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה־לוֹ
;confidentem & ,quieſcentem populum *ſuper* Lais *ſuper* veneruntque
וַיָּבֹאוּ עַל־לַיִשׁ עַל־עַם שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ
.igne in ſuccenderunt urbemque ;gladii *os ad* .eos percuſſerunt &
וַיַּכּוּ אוֹתָם לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ׃

Verſio VUL. LAT.

14 Dixerunt quinq; viri, qui priùs miſſi fuerant ad conſiderandã terram Lais, cæteris fratribus ſuis; Nôſtis quòd in domibus iſtis ſit ephod, & theraphim, et ſculptile, atque conflatile: vi-15 dete quid vobis placeat. Et cùm paululùm declinâſſent, ingreſſi ſunt domũ adoleſcentis Levitæ, qui erat in domo Michæ: ſalutaverúntq; eum ver-16 bis pacificis. Sexcenti autẽ viri ita ut erant armati, ſtabant 17 ante oſtium. At illi qui ingreſſi fuerant domũ juvenis, ſculptile, & ephod, & theraphin, atq; conflatile tollere nitebantur, & ſacerdos ſtabat ante oſtium, ſexcentis viris fortiſſimis haud 18 procul expectantibus. Tulerunt igitur qui intraverãt, ſculptile, ephod, & idola, atq; conflatile. Quibus dixit ſacerdos, 19 Quid facitis? Cui reſponderunt, Tace, & pone digitum ſuper os tuum: veníque nobiſcũ, ut habeamꝰ te patrẽ, ac ſacerdotem. Quid tibi melius eſt, ut ſis ſacerdos in domo unius viri, an in una tribu & familia 20 in Iſrael? Quod cùm audîſſet, acquievit ſermonibus eorum, et tulit ephod, & idola, ac ſculptile, & profectus eſt cum eis. 21 Qui cùm pergerent, & ante ſe ire feciſſent parvulos ac jumenta, & omne quod erat pre-22 tioſum, Et jam à domo Michæ eſſent procul, viri qui habitabant in ædibꝰ Michæ con-23 clamantes ſecuti ſunt, Et poſt tergum clamare cœperunt. Qui cùm reſpexiſſent, dixerunt ad Micham, Quid tibi 24 vis? cur clamas? Qui reſpondit; Deos meos, quos mihi feci, tuliſtis, et ſacerdotem, et omnia quæ habeo: & dicitis, Quid ti-25 bi eſt? Dixerúntq; ei filii Dan; Cave ne ultrà loquaris ad nos, & veniant ad te viri animo concitati, et ipſe cum omni do-26 mo tua pereas. Et ſic cœpto itinere perrexerũt. Videns autem Michas, quòd fortiores ſe eſſent, reverſus eſt in domũ ſu-27 am. Sexcenti autẽ viri tulerũt ſacerdotẽ, et quæ ſuprà diximꝰ: venerúntque in Lais ad populum quieſcentẽ atque ſecurum, & percuſſerunt eos in ore gladii: urbémque incendio tradiderunt,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαισὰ, ϗ εἶπαν πρὸς τοὺς (μ) ἀδελφοὺς, Ἔγνωτε ὅτι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐφὼδ ϗ θεραφὶν ϗ γλυπτὸν ϗ χωνευτόν. ϗ νῦν (ν) γνῶτε ὅ,τι ποιήσετε. 15 Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, ϗ (ξ) εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον (ο) τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, εἰς τὸν οἶκον (π) Μιχαία, ϗ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 16 Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες (ρ) οἱ ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἑστῶτες παρὰ 17 θύρας τῆς πύλης, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δάν. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ (σ) πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν (τ) γῆν, ϗ εἰσῆλθον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαία, ϗ ὁ ἱερεὺς ἑστώς. 18 Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ (υ) ἐφὼδ ϗ τὸ θεραφὶν ϗ τὸ χωνευτόν. (φ) ϗ εἶπε πρὸς 19 αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; Καὶ εἶπαν (χ) αὐτῷ, Κώφευσον, ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου, (ψ) ϗ δεῦρο μεθ' ἡμῶν, ϗ (ω) γίνου ἡμῖν εἰς πατέρα ϗ εἰς ἱερέα. μὴ (α) ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνὸς, ἢ (β) γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς (γ) ϗ οἴκου εἰς 20 δῆμον Ἰσραήλ; Καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, ϗ ἔλαβε τὸ (δ) ἐφὼδ ϗ τὸ θεραφὶν ϗ τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ χωνευτὸν, ϗ (ε) 21 ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπέστρεψαν ϗ (ζ) ἀπῆλθον, ϗ ἔθηκαν (η) τὰ τέκνα ϗ τὴν 22 κτῆσιν ϗ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν. Αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου Μιχαία, ϗ ἰδοὺ (θ) Μιχαίας ϗ οἱ ἄνδρες (ι) οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς μετὰ οἴκου Μιχαία ἐβόησαν, ϗ κατελάβοντο 23 τοὺς υἱοὺς Δάν. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸ πρόσωπον αὐτῶν, ϗ εἶπαν τῷ Μιχαία, 24 Τί ἐστί σοι, ὅτι ἐβόησας; Καὶ εἶπε (κ) Μιχαίας, Ὅτι τὸ γλυπτόν μου, ὃ ἐποίησα, ἐλάβετε, ϗ τὸν ἱερέα, ϗ (λ) ἐπορεύθητε· ϗ τί μοι ἔτι; ϗ τί τοῦτο λέγετε πρὸς μὲ, Τί κρά-25 ζεις; Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δὰν, Μὴ ἀκουσθήτω δὴ (μ) φωνή σου μεθ' ἡμῶν, μήποτε (ν) συναντήσωσιν ἡμῖν ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ, ϗ (ξ) προσθήσουσι ψυχήν σου, ϗ τὴν ψυχὴν τοῦ 26 οἴκου σου. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν εἰς (ο) ὁδὸν αὐτῶν. ϗ εἶδε (π) Μιχαίας, ὅτι δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτόν· ϗ ἐπέστρεψεν εἰς 27 τὸν οἶκον αὐτοῦ. (ρ) Καὶ οἱ υἱοὶ Δὰν ἔλαβον ὃ ἐποίησε Μιχαίας, ϗ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ, ϗ ἦλθον (σ) ἐπὶ Λαισὰ, ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα ϗ (τ) πεποιθότα ἐπ' ἐλπίδι· ϗ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, ϗ τὴν πόλιν (υ) ἐνέπρησαν ἐν πυρί,

Et reſponderunt quinque viri euntes conſiderare terram Laiſa: et dixerunt ad fratres; Nôſtis, quia eſt in domo hac Ephod, & Theraphim, & ſculptile, & fuſile? Et nunc intelligite, quid facietis. Et declinaverunt indè, et intraverunt in domum adoleſcentis Levitæ, in domum Michææ: et interrogaverunt eum in pace. 14 15 *Et ſexcenti viri, qui erant accincti vaſis belli ſuis, ſtantes apud januas portæ: qui erant de filiis Dan.* 16 *Et aſcenderunt quinq; viri, qui iverant conſiderare terram, & intraverunt illuc in domum Michææ. Et ſacerdos ſtans.* 17 *Et ſumpſerunt ſculptile, & Ephod, & Theraphin, & fuſile. Et dixit ad eos ſacerdos, Quid vos facitis?* 18 *Et dixerunt ei, Tace: impone manum tuã ſuper os tuum, & veni nobiſcum: et eſto nobis in patrem, & in ſacerdotem. Nunquid eſt bonum eſſe te ſacerdotem domûs viri unius, an fieri te ſacerdotem tribûs et domûs in populo Iſrael?* 19 *Et factum eſt bonum cor ſacerdotis, et ſumpſit Ephod, & Theraphin, & ſculptile, & fuſile: & venit in medio populi.* 20 *Et reverterunt, & abierunt, & poſuerunt filios, & poſſeſſionem, & (c) quod pretioſum, ante ſe.* 21 *Ipſi elongaverant à domo Michææ: et ecce Micheas, & viri qui in domibus, quæ cum domo Michææ, clamaverunt, & aſſequuti ſunt filios Dan.* 22 *Et converterunt filii Dan faciem ſuam: & dixerunt Michææ; Quid eſt tibi, quia clamâſti?* 23 *Et dixit Micheas; Quoniam ſculptile meũ quod feci, tuliſtis, et ſacerdotem: & iviſtis. Et quid mihi ultrà? Et quid hoc dicitis ad me, Quid clamas?* 24 *Et dixerunt ad eum filii Dan, Non audiatur nunc vox tua nobiſcũ: ne fortè occurrant vobis viri amari animo: et (d) apponent animam tuam, et animam domûs tuæ.* 25 *Et iverunt filii Dan in viam ſuam. Et vidit Micheas, quia potentiores ſunt ſuper ipſum: & revertit in domũ ſuã.* 26 *Et filii Dan tulerunt, quod fecerat Micheas et ſacerdotem, qui erat ei: & venerunt ſuper Laiſa, ſuper populum quieſcentem, & confidentem in ſpe. Et percuſſerunt eos in ore gladii: et civitatẽ incenderunt in igni:* 27

MS.A. (μ) ἀδελφοὺς αὐτῶν, Εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις ἐφοὺδ (ν) γνῶτε, τί ποιήσετε. (ξ) εἰσῆλθον (ο) τὸν παιδαρίου τοῦ (π) Μιχὰ, ϗ ἠσπάσαντο αὐτόν. Καὶ (ρ) περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ αὐτῶν ἑστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος οἱ ἐκ (σ) πορευόμενοι (τ) γῆν, ἐπιβάντες ἐκεῖ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν (υ) ἐφοὺδ (φ) καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστηλωμένος παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ πυλῶνος, ϗ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. ϗ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς οἶκον Μιχὰ, ϗ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ ἐφοὺδ ϗ τὸ θεραφεὶν ϗ τὸ χωνευτόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς (χ) πρὸς αὐτὸν, (ψ) ϗ ἐλθὲ μεθ' (ω) ἔσῃ ἡμῖν (α) βέλτιον εἶναί (β) γενέσθαι (γ) ϗ συγγενείας ἐν Ἰσραήλ; (δ) ἐφοὺδ (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἀπῆλθαν, (η) τὴν πανοικείαν ϗ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν. Αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων ἀπὸ τοῦ οἴκου Μιχὰ, (θ) Μιχὰ (ι) ὁ λαὸς οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μιχὰ ἔκραζον κατοπίσω Δὰν, ϗ ἐβόησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Δάν. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δαν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ϗ εἶπαν πρὸς Μιχὰ, Τί ἐστίν σοι, (κ) Μιχὰ, (λ) ἀπήλθατε· ϗ τί ἐμοὶ ἔτι; ϗ τοῦτο λέγετέ μοι, Τί τοῦτο κράζεις; Καὶ εἶπον (μ) ἡ φωνή (ν) ἀπαντήσωσιν (ξ) προσθήσεις τὴν ψυχήν (ο) τὴν ὁδὸν (π) Μιχὰ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ· ϗ ἐξένευσεν ϗ ἀνέστρεψεν εἰς (ρ) Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησεν Μιχὰ, (σ) ἕως Λαισὰ, (τ) πεποιθότα· ϗ ἐπάταξαν (υ) ἐνέπρησαν, Καὶ οὐκ ἔστιν ἐξερύμενος,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וַאֲתִיבוּ חַמְשָׁא גוּבְרַיָּא דַּאֲזַלוּ לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא לַיִשׁ וַאֲמַרוּ לַאֲחוּהוֹן הֲיָדַעְתּוּן
אֲרֵי אִית בְּבָתַּיָּא הָאִלֵּין אֵיפוֹד וּדְמָאִין וּפִסְלָא וּמַתְּכָא וּכְעַן דְּעוּ מָה תַּעְבְּדוּן׃
15 16 וְזָרוּ לְתַמָּן וְעַלוּ לְבֵית עוּלֵימָא לֵיוָאָה בֵּית מִיכָה וּשְׁאִילוּ לֵיהּ לִשְׁלָם׃ וְשֵׁית מְאָה גֻבְרִין
17 מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבֵיהוֹן קָיְמִין בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא דְּמִשְּׁבַט בְּנֵי דָן׃ וּסְלִיקוּ חַמְשָׁא גֻבְרַיָּא
דַּאֲזַלוּ לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא עַלוּ לְתַמָּן וּנְסִיבוּ יָת צַלְמָנָא וְיָת אֵיפוֹדָא וְיָת דְּמָאִין
18 וְיָת מַתְּכָא וְכָהֲנָא קָאֵם בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא וְשֵׁית מְאָה גַבְרָא דִּמְזָרְזֵי בְּמָנֵי קְרָבָא׃ וְאִלֵּין עַלוּ
לְבֵית מִיכָה וּנְסִיבוּ יָת צַלַּם אֵפוֹדָא וְיָת דְּמָאִין וְיָת מַתְּכָא וַאֲמַר לְהוֹן כַּהֲנָא מָה אַתּוּן
19 עָבְדִין׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ שְׁתוֹק שַׁוִּי יְדָךְ עַל פּוּמָךְ וְאִיזֵיל עִמַּנָא וֶהֱוֵי לָנָא לְאָב
וּלְכָהֲנָא הֲטָב דִּתְהֵי כָהֵין לְבֵית גַּבְרָא חַד אוֹ דִּתְהֵי כָהֵין לְשִׁבְטָא וּלְזַרְעִי
20 בְּיִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁפַר לִבָּא דְּכַהֲנָא וּנְסִיב יָת אֵיפוֹדָא וְיָת דְּמָאִין וְיָת צַלְמָא וְעַל
21 בְּגוֹ עַמָּא׃ וְאִתְפְּנִיאוּ וַאֲזַלוּ וְשַׁוִּיאוּ יָת טַפְלַיָּא וְיָת בְּעִירָא וְיָת קִנְיָנָא קֳדָמֵיהוֹן׃
22 אִנּוּן אַרְחִיקוּ מִבֵּית מִיכָה וְגַבְרַיָּא דִּי בְּבָתַּיָּא דְּעִם בֵּית מִיכָה אִתְכְּנִישׁוּ וְאַדְבִּיקוּ יָת
23 בְּנֵי דָן׃ וּקְרוֹ לִבְנֵי דָן וְאַסְחָרוּ אַפֵּיהוֹן וַאֲמַרוּ לְמִיכָה מָא לָךְ אֲרֵי אִתְכְּנֵישְׁתָּא׃
24 וַאֲמַר יָת דַּחַלְתִּי דִּי עֲבָדִית נְסֵבְתּוּן וְיָת כַּהֲנָא וַאֲזַלְתּוּן וּמָה לִי עוֹד וּמָא דֵין תֵּימְרוּן
25 לִי מָה לָךְ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ בְּנֵי דָן לָא תַשְׁמַע קָלָךְ עִמַּנָא דִּלְמָא יִשְׁלְטוּן בְּכוֹן גֻּבְרִין מְרִירָן
26 נַפְשָׁן וְתֵסֵיף נַפְשָׁךְ וּנְפַשׁ אֱנָשׁ בֵּיתָךְ׃ וַאֲזַלוּ בְנֵי דָן לְאוֹרְחֵיהוֹן וַחֲזָא מִיכָה אֲרֵי תַקִּיפִין
27 אִנּוּן מִנֵּיהּ וְאִתְפְּנֵי וְתָב לְבֵיתֵיהּ׃ וְאִנּוּן נְסִיבוּ יָת דַּעֲבַד מִיכָה וְדַבַּרוּ יָת כַּהֲנָא דִּי הֲוָה
לֵיהּ וַאֲתוֹ לְלַיִשׁ לְעַמָּא דִּשְׁקִטִין וְשָׁרַן לְרוֹחְצָן וּמְחוֹ יָתְהוֹן לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וְיָת קַרְתָּא
אוֹקִידוּ בְּנוּרָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſponderunt quinq; viri qui iverunt ad explorandum terram Lais, & 14 dixerunt fratribus ſuis: Num noviſtis quòd eſt in domibus his ephod, & ſimilitudines, *& ſculptile*, & fuſum? & nunc ſcite quid facietis. Et di- 15 verterunt eò, & venerunt ad domum adoleſcentis Levitæ ad domum Michah; & rogaverunt eum ad pacem. Et ſexcenti viri armati in vaſis bel- 16 lorum ſuorum ſtantes ad introitum portæ qui ex *tribu filiorum* Dan. Et 17 aſcenderunt quinq; viri, qui euntes ad explorandum terram, *ingreſſi ſunt* eò; *&* tulerunt ſimulachrum, & ephod, & ſimilitudines & fuſum: & ſacerdos ſtans in introitu portæ, & ſexcenti viri qui armati in vaſis belli. Et illi intraverunt ad domum Michah, & tulerunt ſimulachrum, ephod, 18 & ſimilitudines, & fuſum: & dixit illis ſacerdos; Quid vos facientes? Et dixerunt ei: Tace, pone manum tuam ſuper os tuum, & *ito* nobiſcum, 19 et eſto nobis patri & ſacerdoti: Num bonũ quòd ſis miniſtrans domui viri unius, vel ſis miniſtrans tribui & proſapiæ in Iſrael? Et pulchrum fuit 20 cor ſacerdotis, & tulit ephod, & ſimilitudines, & ſimulachrum, & intravit in medio populi. Et reſpexerunt, & iverunt, & poſuerunt parvulos 21 & jumenta, & ſubſtantiam ante ſe. Illi elongaverunt ex domo Michah; 22 & viri qui in domibus quæ cum domo Michah, congregati ſunt, & aſſecuti ſunt filios Dan. Et vocaverunt *ad filios* Dan: & verterunt facies 23 ſuas, & dixerunt Michah, Quid tibi quia congregatus es? Et dixit: Timo- 24 rem meum quem feci accepiſtis, & ſacerdotem, & ambulâſtis; & quid mihi adhuc? & quid hoc *dicitis* mihi, Quid tibi? Et dixerunt illi 25 filii Dan: Non audiatur vox tua nobiſcum; fortaſſe poteſtatem exercebunt in vobis viri amari animabus, & finiet anima tua & anima hominis domus tuæ. Et iverunt filii Dan ad viam ſuam, & vidit Michah quòd 26 fortes illi ab eo; & reſpexit & rediit ad domum ſuam. Et illi acceperunt 27 quod fecit Michah, & duxerunt ſacerdotem qui fuit ei, & venerunt ad Lais ſuper populum qui quieſcentes, & manentes ad confidentiam, & percuſſerunt eos ad verbum gladii, & urbem incenderunt in igne.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܢܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܕܐܙܠܘ ܠܡܐܠܠܘ ܐܪܥܐ ܕܠܝܫ. ܘܐܡܪܘ ܠܐܚܝܗܘܢ. ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ 14
ܕܐܝܬ ܒܪܡܬܐ ܗܠܝܢ. ܐܦܘܕܐ ܘܬܪܦܐ ܘܦܬܟܪܐ ܦܣܝܠܐ ܘܢܣܟܐ. ܘܗܫܐ ܕܥܘ ܡܢܐ
ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܘܣܛܘ ܘܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܝܡܐ ܠܘܝܐ. ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܫܐܠܘ 15
ܒܫܠܡܗ. * ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܙܝܢܝܢ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ. ܩܝܡܝܢ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܢ 16
ܒܢܝ ܕܢ. * ܘܣܠܩܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ. ܕܐܙܠܘ ܠܡܐܠܠܘ ܐܪܥܐ. ܘܥܠܘ ܠܬܡܢ ܘܫܩܠܘ 17
ܦܬܟܪܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܬܪܦܐ ܘܢܣܟܐ. ܘܟܘܡܪܐ ܩܐܡ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ. * ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ 18
ܗܢܘܢ ܕܙܝܢܝܢ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ. ܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܢܣܒܘ ܦܬܟܪܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܬܪܦܐ
ܘܢܣܟܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܘܡܪܐ. ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܫܬܘܩ. ܣܝܡ 19
ܐܝܕܟ ܥܠ ܦܘܡܟ ܘܬܐ ܥܡܢ. ܘܗܘܝܬ ܠܢ ܐܒܐ ܘܟܘܡܪܐ. ܐܝܢܐ ܦܩܚ ܠܟ. ܕܬܗܘܐ ܟܘܡܪܐ
ܠܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܚܕ. ܐܘ ܕܬܗܘܐ ܟܘܡܪܐ ܠܫܒܛܐ ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܦܪ 20
ܠܒܗ ܕܟܘܡܪܐ. ܘܢܣܒ ܦܬܟܪܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܬܪܦܐ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܥܡܐ. * ܘܐܬܦܢܝܘ. 21
ܘܐܙܠܘ. ܘܣܡܘ ܛܠܝܐ. ܘܩܢܝܢܐ ܘܒܥܝܪܐ. ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܐܬܪܚܩܘ ܡܢ 22
ܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܩܥܐ. ܘܪܕܦ
ܠܒܢܝ ܕܢ. * ܘܩܪܘ ܠܒܢܝ ܕܢ. ܘܐܬܦܢܝܘ. ܘܐܡܪܘ ܠܡܝܟܐ. ܡܢܐ ܠܟ ܕܩܥܝܬ 23
ܐܢܬ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܠܗܝ ܕܥܒܕܬ. ܢܣܒܬܘܢ. ܘܐܦ ܠܟܘܡܪܐ ܕܒܪܬܘܢ. ܘܐܙܠܬܘܢ. 24
ܘܡܢܐ ܐܝܬ ܠܝ ܬܘܒ ܕܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܡܢܐ ܠܟ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܒܢܝ ܕܢ. ܠܐ 25
ܬܫܡܥ ܩܠܟ ܥܡܢ. ܕܠܡܐ ܢܦܓܥܘܢ ܒܟܘܢ ܓܒܪܐ ܡܪܝܪܝ ܢܦܫܐ. ܘܬܘܒܕ ܢܦܫܟ ܘܢܦܫܐ
ܕܒܢܝܟ. * ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܕܢ ܠܐܘܪܚܗܘܢ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܝܟܐ ܕܚܣܝܢܝܢ ܡܢܗ. ܘܐܬܦܢܝ 26
ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܗ. * ܘܗܢܘܢ ܢܣܒܘ ܠܡܕܡ ܕܥܒܕ ܡܝܟܐ. ܘܕܒܪܘ ܠܟܘܡܪܐ ܕܐܝܬ 27
ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܬܘ ܠܠܝܫ. ܥܠ ܥܡܐ ܫܠܝܐ ܘܫܝܢܐ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܒܦܘܡ
ܕܣܝܦܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܐܘܩܕܘ ܒܢܘܪܐ.

14 Et reſpondentes quinque illi viri qui abierant ad explorandam terram Lis, dixerunt fratribus ſuis, Sciatis eſſe in collibus iſtis ephod, & pallium, & ſimulachrum ſculptile ac fuſile: deliberate ergò quid faciatis. 15 Et divertentes ingreſſi ſunt domum juvenis illius Levi, domum *ſcilicet* Michæ, & ſalutaverunt eum. 16 Porrò ſexcenti illi viri de filiis Dan, qui erant inſtrumentis bellicis armati, conſiſtebant in introitu oſtii. 17 Interea aſcendentes quinque illi viri qui ierant exploratum terram, ingreſſi ſunt illuc, & tulerunt ſimulachrum, & ephod, & pallium, atq; aurificium, ſacerdote ad introitum oſtii conſiſtente. 18 Sexcenti quoque illi viri armis bellicis accincti ingreſſi ſunt domum Michæ, & abſtulerunt ſimulachrum, ephod, pallium, & aurificium. Ait illis ſacerdos, Quid agitis? 19 Dixerunt ei, Tace, impone manum tuam ori tuo, & veni nobiſcum, ſiſque nobis pater & ſacerdos. Utrùm conſultius tibi eſt, eſſe ſacerdotem domûs viri unius, an eſſe ſacerdotem nationis ac familiæ Iſraeliticæ? 20 Collibuit ergò animo ſacerdotis, & accipiens ſimulachrum, ephod, ac pallium, profectus eſt cum populo. 21 Ita converſi tranſierunt abierúntque, oves, & armenta, atque jumenta ante ſe *abducentes*. 22 Cùm iſti procul abeſſent à domo Michæ, vir *quidam* exiſtens in domo *ſita* ad latus domûs Michæ exclamans perſecutus eſt filios Dan, 23 Vocavítque filios Dan. Qui converſi dixerunt ad Micham, Quid habes quòd clamas? 24 Reſpondit eis, Deos quos feceram, abſtuliſtis, ſacerdotem quoque abducentes abitis; & quid mihi ſupereſt illic; ut dicatis, Quid habes? 25 Dixerunt ad eum filii Dan, Ne audire facias vocem tuam apud nos, ne fortè irruant in te amarulenti animi homines, & perdas animam tuam & animam filiorum tuorum: 26 Et perrexerunt filii Dan iter ſuum. Cùm verò videret Micha quòd fortiores ſe eſſent, converſus rediit domum ſuam. 27 Illi ergò auferentes quod fecerat Micha, & abducentes ſacerdotem quem habebat, ingreſſi ſunt in Lis contra populum opimum ac tranquillum, percuſſerunt eos acie gladii, & civitatem igni combuſſerunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال الخمسة الرجال الذين انطلقوا ليجسوا الارض * تعلموا ان في هذه الاكمة جبة ورداء 14
وصنما مسبوكا منقوشا * فانظروا ماذا تصنعون الان * فحادوا عن الطريق * ودخلوا الي لاوي 15
الشاب الي بيت ميخا * وسلموا عليه * واما الستماية المتسلحين من بني دان * فقاموا عند باب 16
الدهليز * وصعد الخمسة الذين جسوا الارض * ودخلوا البيت * واخذوا الصنم * والرداء والجبة 17
الذي للحبر * وكان الحبر قايما في الدهليز عند الباب * والستماية المتسلحين بسلاحهم دخلوا 18
بيت ميخا * واخذوا الصنم المصنوع والجبة والرداء * فقال لهم الحبر * ما هذا الذي تصنعون *
* قالوا له * كف وضع يدك على فمك والحقنا * لتصير لنا ابا وحبرا * اي الامرين احب 19
اليك وخير لك * ان تكون حبرا لرجل واحد * او تكون حبرا للقبيلة من قبايل بني اسرايل *
* فطابت نفس الحبر * واخذ الصنم والجبة والرداء * وانطلق مع القوم * وانفتلوا وجازوا * 20 21
وامعنوا في السير * والغنم والمواشي والبهايم بين ايديهم * فلما تباعدوا من بيت ميخا * صاح 22
رجل كان في بيت ميخا الي جانب بيته * واعلمه بما كان * وعلم ميخا بنيه * وركضوا في
طلب بني دان * فهتفوا وقالوا لميخا * ما حالك تنادي * قال لهم ميخا * اخذتم الاله الذي 23 24
اتخذت * وسقتم الحبر وانطلقتم * فما بقي لي حتي تقولوا ما حالك * فقال له بنو دان * لا 25
تصيح خلفنا * ليلا يسمعك قوم منا فيهم غيظ ومرارة نفس * فتهلك نفسك وانفس بنيك *
* ومضوا بنو دان في طريقهم * فلما راي ميخا ان ليس له بهم طاقة * رجع الي بيته * 26
* واخذ اوليك ما صنع ميخا * وساقوا الحبر الذي كان عنده * ودخلوا الليس * ووردوا علي 27
شعب خصيب ساكنين مطمينين * فقتلوهم بالسيف * واحرقوا القرية بالنار *

14 *ubi dixerunt quinq; illi viri qui abierant ad explorandam terram, Notum ſit vobis extare in iſto colle ſagum, & chlamydem, atque idolum fuſum & cælatum: conſulite ergò quid ſitis modò facturi.* 15 *Et deflectentes à via ingreſſi ſunt ad adoleſcentem illum Levi, in domum Michæ, & ſalutaverunt eum.* 16 *Porrò ſexcenti illi armati de filiis Dan ſubſtiterant ad januam porticûs:* 17 *Et quinque illi qui terram exploraverant, aſcendentes ingreſſi ſunt domum, & abſtulerunt idolum, chlamydem, & ſagum ſacerdotis, dum idem ſacerdos ſubſiſteret in porticu prope januam.* 18 *Tum ſexcenti illi ſuis armis accincti ingreſſi ſunt domum Michæ, & acceperunt idolum aurificis arte conflatum, & ſagum, atque chlamydem. Quibus ait ſacerdos, Quid hoc eſt quod agitis?* 19 *Dixerunt ad eum; Sile, impone manum tuam ori tuo, & ſequere nos, ut fias nobis pater & ſacerdos. Utra rerum carior tibi ac melior eſt? ut ſis ſacerdos unius viri, an ſis ſacerdos familiæ ex familiis Iſraelitarum?* 20 *Bono itaque animo factus ſacerdos accepit idolum, & tunicam, atque chlamydem, abiitque cum populo.* 21 *Et converſi tranſierunt & proceſſerunt in itinere, ovibus, armentis, ac jumentis ante ſe* ducti*s*. 22 *Cùmque procul eſſent à domo Michæ, exclamavit homo quidam qui erat in domo Michæ ad latus domûs ejus, & indicavit ei quod acciderat; ſignificavitq; Micha filiis ſuis, et cucurrerunt ad quærendum filios Dan.* 23 *Qui vociferantes dixerunt ad Micham, Quid rei eſt cur clamites?* 24 *Ait illis Micha, Abſtuliſtis deum quem comparaveram, & ſacerdotem abduxiſtis; et quid mihi ſupereſt, ut dicatis; Quid rei tibi eſt?* 25 *Dixerunt ei filii Dan, Ne clamites poſt nos, ne fortè audiant te quidam ex nobis, in quibus eſt zelus et amaritudo animi, perdáſque animam tuam et animas filiorum tuorum:* 26 *Et perrexerunt filii Dan itinere ſuo. Cúmque videret Micha haud pares habere ſe vires adversùs eos, reverſus eſt domum ſuam.* 27 *Illi verò, ablatis quæ fecerat Micha, abductóque ſacerdote qui erat apud ipſum, ingreſſi ſunt Alis, & venerunt ad populum ſecundum ſecurè habitantem, gladio peremerunt eos, & civitatem igne ſuccenderunt,*

ספר שופטים : יט

cum eis non verbum &, Sidon à ipsa longinqua quia ,eruens non Et
28 ואין מציל כי רחוקה היא מצידון ודבר אין־להם עם־
,urbem ædificaverunt & :Bethrechob ipsi quæ ,valle in ipsa & :homine
אדם והיא בעמק אשר לבית־רחוב ויבנו את־העיר
Dan nomen secundùm,Dan urbis nomen Vocaveruntque .ea in manserunt &
29 וישבו בה: ויקראו שם־העיר דן בשם דן
urbis nomen Lais quidem Et .Israel ipsi est natus qui ,sui patris
אביהם אשר יולד לישראל ואולם ליש שם־העיר
Jehonathan Et .sculptile Dan filii sibi statuerunt Et .principio in
30 לראשנה: ויקימו להם בני־דן את־הפסל ויהונתן
tribui sacerdotes fuerunt eius filii &,ipse Menasseh filii Ghersom filius
בן־גרשם בן־מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט
sculptile sibi posuerunt Et .terram transmigrare diem ad usq; ,Danitæ
31 הדני עד־יום גלות הארץ: וישימו להם את־פסל
.Siloh in Dei domum esse ,diebus omnibus ,fecerat quod ,Michah
מיכה אשר עשה כל־ימי היות בית־האלהים בשלה:

CAP. XIX. יט

Levita vir fuit Et .Israel in non rex & ,ipsis diebus in fuit Et
1 ויהי בימים ההם ומלך אין בישראל ויהי איש לוי
pellicem uxorem sibi accepit & ,Ephraim montis lateribus in peregrinans
גר בירכתי הר־אפרים ויקח־לו אשה פילגש
eo cum à abiit &,ejus pellex eũ super est fornicata Et .Jehudah Bethlechem de
2 מבית לחם יהודה: ותזנה עליו פילגשו ותלך מאתו
dies ibi Fuitque .Jehudah Bethlechem in sui patris domum ad
אל־בית אביה אל־בית לחם יהודה ותהי־שם ימים
loquendum ad ,eam post ivit & ,ejus vir surrexit Et .mensium quatuor
3 ארבעה חדשים: ויקם אישה וילך אחריה לדבר
:asinorum par & ,secum ejus puer & :eam reducendum ad ,ejus cor super
על־לבה להשיבו ונערו עמו וצמד חמרים
est lætatus &,puellæ pater eũ vidit &;sui patris domũ in eum introduxit &
ותביאהו בית אביה ויראהו אבי הנערה וישמח
Mansitque ,puellæ pater ejus socer eum in apprehendit Et .ejus occursum in
4 לקראתו: ויחזק־בו חתנו אבי הנערה וישב
.ibi pernoctârunt & ,biberunt ac Comederuntq; .diebus tribus secum
אתו שלשת ימים ויאכלו וישתו וילינו שם:
:eundum ad surrexitque ,mane in manicaverunt & ,quarta die in fuit Et
5 ויהי ביום הרביעי וישכימו בבקר ויקם ללכת
,panis buccella tuum cor Fulci:suum generum ad puellæ pater dixitque
ויאמר אבי הנערה אל־חתנו סעד לבך פת־לחם
.biberunt & ,pariter ambo ipsi comederunt ac Sederuntq; .ibitis postea &
6 ואחר תלכו: וישבו ויאכלו שניהם יחדו וישתו
sit bonũ & ,pernocta & quæso Velis :virum ad puellæ pater Dixitq;
ויאמר אבי הנערה אל־האיש הואל־נא ולין ויטב
,suus socer eum in fecit vim & :eundum ad vir Surrexitque .tuum cor
7 לבך: ויקם האיש ללכת ויפצר־בו חתנו
quinta die in mane in manicavit Et .ibi pernoctavit & ,est reversus &
8 וישב וילן שם: וישכם בבקר ביום החמישי
,tardaverunt Et .tuum cor quæso Fulci :puellæ pater dixit Et.eundũ ad
ללכת ויאמר אבי הנערה סעד־נא לבבך והתמהמהו
vir surrexit Et .ipsi ambo comederuntque :diem declinare ad usque
9 עד־נטות היום ויאכלו שניהם: ויקם האיש
pater ejus socer ei Dixitque .ejus puer &,ejus pellex & ipse eundum ad
ללכת הוא ופילגשו ונערו ויאמר לו חתנו אבי
ecce,quæso Pernoctate.advesperascendũ ad dies se remisit nunc Ecce :puellæ
הנערה הנה נא רפה היום לערוב לינו־נא הנה
cras manicabitis & ,tuum cor bonum sit & ,hic pernocta ,diem castrametari
חנות היום לין פה וייטב לבבך והשכמתם מחר
.tuum tabernaculum in ibis & ,vestram viam in
לדרככם והלכת לאהלך:

Versio VUL. LAT.

28 Nullo penitùs ferente præsidium, eò quòd procul habitarent à Sidone, et cum nullo hominũ haberent quidquã societatis ac negotii. Erat autem civitas sita in regione Rohob: quam rursũ exstruentes habitaverũt in ea, 29 Vocato nomine civitatis Dan, juxta vocabulũ patris sui, quẽ genuerat Israel, quæ priùs Lais dicebatur. 30 Posuerúntque sibi sculptile, et Jonathan filiũ Gersam filii Moysi, ac filios ejus sacerdotes in tribu Dan, usq; ad 31 diem captivitatis suæ. Mansítq; apud eos idolum Michæ omni tempore, quo fuit dom' Dei in Silo. In diebus illis non erat rex in Israel.

CAP. XIX.

1 Fuit quidã vir Levites habitans in latere montis Ephraim, qui accepit uxorẽ de Bethlehẽ 2 Juda: Quæ reliquit eum, & reversa est in domũ patris sui in Bethlehẽ, mansítque apud eum 3 quatuor mensibus. Secutúsque est eam vir suus, volens reconciliari ei, atque blandiri, & secum reducere, habens in comitatu puerũ & duos asinos: quæ suscepit eum, & introduxit in domum patris sui. Quod cùm audîsset socer ejus, eúmque vi-4 disset, occurrit ei lætus, Et amplexatus est hominẽ. Mansítq; gener in domo soceri trib' diebus, comedens cum eo & bi-5 bens familiariter. Die autem quarto de nocte consurgens, proficisci voluit, quẽ tenuit socer, & ait ad eum; Gusta priùs pauxillũ panis, & conforta sto-6 machũ, & sic proficiscêris. Sederúntq; simul, ac comederunt & biberunt. Dixítq; pater puellæ ad generum suũ; Quæso te ut hodiè hîc maneas, pari-7 térq; lætemur. At ille consurgens, cœpit velle proficisci. Et nihilominùs obnixè eum socer tenuit, et apud se fecit manere. 8 Manè autem facto, parabat Levites iter. Cui socer rursũ; Oro te, inquit, ut paululũ cibi capias: & assumptis virib', donec increscat dies, posteà proficiscaris. Comederũt ergò simul. 9 Surrexítque adolescens, ut pergeret cum uxore sua & puero. Cui rursum locutus est socer; Considera quòd dies ad occasũ declivior fit, & propinquat ad vesperum: mane apud me etiã hodiè, & duc lætum diem, & cras proficiscêris ut vadas in domum tuam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

28 Καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ Σιδωνίων, ϗ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ (φ) ἀνθρώπου· ϗ αὐτὴ (χ) ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ῥαάβ. ϗ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν, ϗ (ψ) κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ. 29 Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δὰν, (ω) ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν, ὃς (α) ἐτέχθη τῷ Ἰσραήλ. ϗ ἦν (β) Οὐλαμαῒς ὄνομα τῆς πόλεως τὸ πρότερον. 30 Καὶ (γ) ἔστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ (δ) Δὰν τὸ γλυπτόν. ϗ Ἰωνάθαν υἱὸς (ε) Γηρσὼν υἱὸς Μανασσῆ αὐτὸς ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δὰν (ζ) ἕως 31 ἡμέρας τῆς ἀποικίας τῆς γῆς. Καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν ὃ ἐποίησε Μιχαίας, πάσας τὰς ἡμέρας (η) ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν (θ) Σηλώμ. καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις (ι) οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ἐφραὶμ, ϗ ἔλαβεν (α) αὐτῷ γυναῖκα παλλακὴν (β) ἀπὸ Βηθλεὲμ 2 Ἰούδα. Καὶ (γ) ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ϗ ἀπῆλθε (δ) παρ' αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, ϗ (ε) 3 ἦν ἐκεῖ ἡμέρας μηνῶν τεσσάρων. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ϗ ἐπορεύθη (ζ) ὀπίσω αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ (η) καρδίαν αὐτῆς, τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν (θ) αὐτῷ· ϗ νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ϗ (ι) ζεῦγος ὄνων. ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς· ϗ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, (κ) ϗ ηὐφράνθη εἰς συνάν-4 τησιν αὐτοῦ. Καὶ (λ) κατέσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, ϗ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ (μ) ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ϗ ἔφαγον ϗ ἔ-5 πιον, ϗ (ν) ηὐλίσθησαν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ϗ ὤρθρισαν τοπρωῒ, ϗ ἀνέστη τοῦ (ξ) πορευθῆναι. ϗ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς (ο) τὸν νυμφίον αὐτοῦ, Στήρισον τὴν καρδίαν σου (π) ψωμῷ ἄρτου, ϗ μετὰ τοῦτο 6 πορεύσεσθε. Καὶ ἐκάθισαν ϗ ἔφαγον (ρ) οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ϗ ἔπιον. ϗ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα, (σ) Ἄγε δὴ αὐλίσθητι, 7 ϗ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ (τ) τοῦ πορεύεσθαι αὐτός· ϗ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, (υ) ϗ ἐκάθισε ϗ ηὐ-8 λίσθη ἐκεῖ. Καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ τῇ ἡμέρᾳ (φ) τῇ πέμπτῃ τοῦ πορευθῆναι. ϗ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, (χ) Στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου, ϗ στράτευσον ἕως κλῖναι τὴν ἡμέ-9 ραν· ϗ ἔφαγον οἱ δύο. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ (ψ) πορευθῆναι αὐτὸς, ϗ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, (ω) ϗ ὁ νεανίας αὐτοῦ· ϗ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, Ἰδοὺ (α) δὴ ἠσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν· αὐλίσθητι ὧδε, ϗ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, ϗ ὀρθριεῖτε αὔριον (β) εἰς ὁδὸν ὑμῶν, ϗ (γ) πορεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου.

28 Et non fuit, qui erueret: quoniam longè est à Sidoniis, et verbũ nõ est eis cũ homine: et ipsa in valle domûs (c) Rhaab. Et ædificaverũt civitatem, et habitârunt in ea. Et 29 vocaverunt nomẽ civitatis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus est ipsi Israel. Et erat Ulamais nomen civitatis anteà. Et 30 statuerunt sibi filii Dan sculptile. Et Jonathan fil.ᵒ Gerson (f) filiᵒ Manasse, ipse et filii ejus erant sacerdotes tribui Dan usq; in diẽ transmigrationis terræ. Et posuerunt sibi sculptile, quod fecerat 31 Michæas, omnibus diebus, quibus fuit domus Dei in Selom. Et factum est in diebus illis, non erat rex in Israel.

CAP. XIX.

Et fuit vir Levita incolens in 1 femoribus montis Ephræm: et accepit sibi uxorem concubinam de Bethleem Juda. Et (a) ivit ab eo 2 concubina ejus, et abiit ab eo in domũ patris sui in Bethleem Juda: et fuit ibi dieb' mensiũ quatuor. Et surrexit vir ej': & ivit 3 post eam ad loquendũ ad cor ej', ad revocandã eam sibi: et puer ej' cum eo, et par asinorũ. Illa verò introduxit eum in domũ patris sui. Et vidit eum pater adolescẽtulæ: et lætat' est in occursũ ej'. Et retinuit eum socer ejus, pater 4 adolescentulæ: et sedit cum eo ad tres dies: et comederunt, et biberunt, et (b) manserunt ibi. Et fa-5 ctum est die quartâ; et surrexerũt manè: et surrexit ad eundum. Et dixit pater adolescentulæ ad generum suum, Firma cor tuũ buccellâ panis: et post hoc ibitis. Et se-6 derũt, et comederũt ambo in idipsũ, et biberunt. Et dixit pater adolescentulæ ad virũ; Age nũc, maneas; et bonum fiet cor tuũ. Et 7 surrexit vir ad eundum ipse. Et coëgit eum socer ejus: et sedit, et mansit ibi. Et surrexit manè die 8 quintâ ad eundum. Et dixit pater adolescentulæ, Firma nunc cor tuum, et (c) instrue; donec inclinet dies: et comederunt am-9 bo. Et surrexit vir ad eundum, ipse, et concubina ej', et puer ej'. Et dixit ei socer ejus pater adolescentulæ, Ecce jam infirmata est dies in vesperam: maneto hîc, et bonum fiet cor tuum: et diluculò surgetis cras ad viam vestram, et ibis ad tabernaculum tuum.

MS.A. (φ) ἀνθρώπων· (χ) ἐν κοιλάδι, ἥ ἐστιν τοῦ οἴκου Ῥαώβ. ϗ (ψ) κατῴκησαν ἐν (ω) κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς (α) ἐγεννήθη τῷ (β) Λαεὶς ὄνομα τῇ πόλει (γ) ἀνέστησαν (δ) τοῦ Δὰν τὸ γλυπτὸν Μιχά. (ε) Γηρσὼμ υἱοῦ Μανασσῆ (ζ) ἕως τῆς μετοικεσίας τοῦ Δάν. Καὶ ἔταξαν αὐτοῖς τὸ γλυπτὸν Μιχὰ ὃ ἐποίησεν, πάσας (η) ὅσας (θ) Σηλώ. (ι) ϗ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν

Κεφ. ιθ'. MS.A. (α) ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ (β) ἐκ (γ) ὠργίσθη αὐτῷ ἡ (δ) ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς (ε) ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τετράμηνον. Καὶ (ζ) κατόπισθεν (η) τὴν καρδίαν αὐτῆς, διαλλάξαι αὐτὴν (θ) ἑαυτῷ, ϗ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν· ϗ τὸ παιδάριον αὐτοῦ (ι) ζεῦγος ὑποζυγίων. ϗ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς (κ) ϗ παρῆν εἰς ἀπάντησιν (λ) εἰσήγαγεν αὐτὴν (μ) ἡμέρας τρεῖς, (ν) ὕπνωσαν ἐκεῖ. (ξ) ἀπελθεῖν. (ο) τὸν *γαμβρὸν αὐτοῦ, (π) κλάσματι ἄρτου, (ρ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀμφότεροι ϗ ἔπιον. (σ) Ἀρξάμενος αὐλίσθητι, ϗ ἀγαθυνθήτω ἡ (τ) ἀπελθεῖν. *Καὶ ἐβιάσατο (υ) ϗ πάλιν ηὐλίσθη ἐκεῖ. (φ) τῇ *τρίτῃ τοῦ ἀπελθεῖν. ϗ (χ) Στήρισον τὴν καρδίαν σου ἄρτῳ ϗ στρατεύθητι ἕως κλινῃ ἡ ἡμέρα· ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον ἀμφότεροι. Καὶ (ψ) ἀπελθεῖν αὐτὸς, (ω) ϗ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· (α) δὴ εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα· κατάλυσον ὧδε ἔτι σήμερον ϗ μείνατε ὧδε, ϗ ἀγαθυνθήτω ἡ (β) εἰς τὴν ὁδὸν (γ) ἀπελεύσῃ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 ולית דמשיזיב ארי רחיקא היא מצידון ופתגם לית להון עם אנש ואנון במישר דלבית
29 רחוב ובנו ית קרתא ויתיבו בה: וקרו שמא דקרתא דן בשום דן אבוהון דאתיליד
30 לישראל וברם ליש שמא דקרתא מלקדמין: ואקימו להון בני דן ית צלמא ויהונתן בר
גרשם בר מנשה הוא ובנוהי הוו כומרין לשבטא דבית דן עד יומא די גלו יתבי ארעא:
31 ושויאו להון ית צלם מיכה די עבד כל יומיא דהוה קים בית מקדשא דיי בשילו:

יט

1 והוה ביומיא האנון ומלכא לית בישראל והוה גבר ליואה דר בסיפי טורא דבית
2 אפרים ונסיב ליה איתתא לחינתא מבית לחם דבית יהודה: ובסרת עלוהי לחינתיה
ואזלת מלותיה לבית אבוהא לבית לחם דבית יהודה והות תמן יומין ארבעא ירחין:
3 וקם בעלה ואזל בתרהא למלל על לבה לאתבותה ועולימיה עמיה וזוג חמרין
4 ואעלתיה לבית אבוהא וחזהי אבוהא דעולמתא וחדי לקדמותיה: ואתקיף ביה חמוהי
5 אבוהא דעולמתא ויתיב עמיה תלתא יומין ואכלו ושתיאו ובתו תמן: והוה ביומא
רביעאה ואקדימו בצפרא וקם למיזל ואמר אבוהא דעולמתא לחתניה סעיד לבך פתא
6 דלחמא ובתר כן תהלון: ואסחרו ואכלו תרויהון כחדא ושתיאו ואמר אבוהא דעולמתא
7 לגברא שרי כען ובית וישפר לבך: וקם גברא למיזל ואתקיף ביה חמוהי ותב ובת תמן:
8 ואקדים בצפרא ביומא חמישאה למיזל ואמר אבוהא דעולמתא סעוד כען לבך
9 ואתעכבו עד מתפני יומא ואכלו תרויהון: וקם גברא למיזל הוא ולחנתיה ועולימיה
ואמר ליה חמוהי אבוהא דעולמתא הא כען פנא יומא למערב ביתו כען הכא לחוד
יומא דין בית הכא וישפר לבך ותקדמון מחר לאורחתכון ותהך לקריך:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

28 Et non fuit qui eriperet, quoniam *distans illa à Sidon*, et verbum non erat eis cum homine; et illi in planicie domus Rehhob: & ædificaverunt ur-29 bem, & sederunt in ea. Et vocaverunt nomen urbis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus fuit Israeli: & certe Lais nomen urbis ab antiquo. 30 Et statuerunt sibi filii Dan simulachrum, & Jehonathan filius Gersom filii Menasse, ipse & filii ejus fuerunt Chomarim tribui *domus* Dan, 31 usq; diem quâ migraverunt habitatores terræ. Et posuerunt sibi simulachrum Michah quod fecit, omnibus diebus quibus fuit stans domus sanctuarii Domini in Silo.

CAP. XIX.

1 Et fuit in dieb' illis & rex non erat in Israel. Et fuit vir Levites habitans in finibus domus Ephraim, & accepit sibi mulierem concubinam ex 2 Beth-lehhem domus Jehuda. Et contempsit super eum concubina ejus, & abiit ab eo ad domum patris sui ad Beth-lehhem domus Jehuda; & 3 fuit ibi diebus quatuor mensiũ. Et surrexit marit' ejus, & ivit post eam ad loquendum super cor ejus ad reducendum eam, & puer ejus cum eo, & par asinorum; & intrare fecit eum ad domum patris sui, & vidit eum pater 4 ipsius puellæ, & lætatus est ad occursum ejus. Et invaluit in eo socer illius pater ipsius puellæ, & sedit cum eo tres dies: & comederunt & bi-5 berunt, & pernoctarunt ibi. Et fuit in die quarta, & anticipaverunt in aurora, & surrexit ad eundum, & dixit pater ipsius puellæ genero suo: 6 Fulci cor tuum frusto panis, & post sic ibitis. Et redierunt & comederunt duo illi simul & biberunt: & dixit pater ipsius puellæ *viro*: Mane nunc 7 & pernocta, & pulchrescet cor tuum. Et surrexit vir ad eundum, et invaluit 8 in eo socer ejus, et rediit, et pernoctavit ibi. Et *anticipavit* in aurora in die quinta ad eundum, et dixit pater ipsius puellæ: Fulci nunc cor tuum; 9 et morabimini usq; ad converti diem: et comederunt duo illi. Et surrexit vir ad eundum ipse et concubina ejus, et puer ejus: et dixit illi socer ejus pater ipsius puellæ: Ecce nunc inclinata dies ad Occidentem, pernoctate nunc hic tantùm in hac die; pernocta hic, & pulchrescet cor tuum, et anticipabitis cras ad viam vestram, et ibis ad urbem tuam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܡܢ ܕܡܦܨܐ. ܡܛܠ ܕܪܚܝܩܐ ܗܘܬ ܡܢ ܨܝܕܢ. ܘܡܫܘܬܦܘܬܐ ܠܝܬ ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܥܡ 28
ܐܢܫ. ܘܗܝ ܒܩܥܬܐ ܗܘܬ ܕܒܝܬ ܪܚܘܒ. ܘܒܢܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܗ. * ܘܩܪܘ 29
ܫܡܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܕܢ. ܐܝܟ ܫܡܗ ܕܕܢ ܐܒܘܗܘܢ ܕܐܬܝܠܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܡ. ܠܘܙ ܫܡܗ ܗܘܐ
ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܩܕܝܡ. * ܘܐܩܝܡܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܢ. ܨܠܡܐ. ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܓܪܫܘܢ ܒܪ 30
ܡܢܫܐ. ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ. ܗܘܘ ܟܘܡܪܐ ܠܫܒܛܐ ܕܕܢ .. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܐܫܬܒܝܬ
ܐܪܥܐ. * ܘܣܡܘܗܝ ܠܗܘܢ ܨܠܡܐ ܕܥܒܕ ܡܝܟܐ .. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܐ ܒܝܬܗ 31
ܕܐܠܗܐ ܒܫܝܠܘ.

* ܫܠܡ * ܝܚ *

* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܡܠܟܐ ܠܝܬ ܗܘܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܠܘܝܐ 1
ܗܘܐ ܥܡܘܪ ܒܣܛܪ ܛܘܪܐ. ܘܢܣܒ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܕܙܢܝܬܐ. ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܙܢܝܬ 2
ܥܠܘܗܝ ܕܙܢܝܬܗ. ܘܐܙܠܬ ܡܢ ܠܘܬܗ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܝܘܡܬܐ. ܐܪܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. * ܘܩܡ ܒܥܠܗ. ܘܐܙܠ ܒܬܪܗ. ܕܢܡܠܠ ܥܡ ܠܒܗ 3
ܘܢܗܦܟܝܗ. ܘܥܠܝܡܗ ܥܡܗ ܘܙܘܓܐ ܕܚܡܪܐ. ܘܐܥܠܬܗ ܠܒܝܬܐ ܕܐܒܘܗ. ܘܚܙܝܗܝ ܐܒܘܗ
ܕܥܠܝܡܬܐ. ܘܚܕܝ ܒܡܐܬܝܬܗ. * ܘܐܚܕܗ ܚܡܘܗܝ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܘܩܘܝ ܠܘܬܗ ܬܠܬܐ 4
ܝܘܡܝܢ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ ܘܒܬܘ ܬܡܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ. ܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ. 5
ܘܐܡܪ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ ܠܚܬܢܗ. ܣܥܘܕ ܠܒܟ ܒܦܬܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܒܬܪܟܢ ܬܐܙܠܘܢ.
* ܘܝܬܒܘ ܘܐܟܠܘ ܬܪܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܐܫܬܝܘ. ܘܐܡܪ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ ܠܚܬܢܗ. ܐܢ 6
ܨܒܐ ܐܢܬ ܒܘܬ. ܘܢܛܐܒ ܠܟ. * ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܠܨܗ ܚܡܘܗܝ ܘܒܬ ܬܡܢ. 7
* ܘܩܕܡ ܒܨܦܪܐ ܒܝܘܡܐ ܕܚܡܫܐ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܣܥܘܕ ܠܒܟ 8
ܘܐܬܬܢܝܚ ܥܕܡܐ ܕܢܨܠܐ ܝܘܡܐ. ܘܐܟܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. * ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܠܡܐܙܠ. ܗܘ 9
ܘܦܠܓܘܬܗ ܘܥܠܝܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܚܡܘܗܝ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܗܐ ܢܦܠ ܠܗ ܝܘܡܐ.
ܒܘܬܘ ܗܪܟܐ. ܘܢܛܐܒ ܠܟ. ܘܩܕܡܘ ܡܚܪ ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܟܘܢ.

Nemo autem erat qui liberaret, quoniam remota erat à Sidone, neq; commercium habebant cum quopiam, eaque ſita erat in valle Beth-rehob. Poſtea extruentes civitatē illam habitârunt in ea: 28 Et vocaverunt nomen civitatis illius Dan, juxta nomen Dan patris ſui, qui natus fuerat Iſraeli: cæterùm Luz vocabatur antea civitas illa. 29 Et erexerunt ſibi filii Dan ſimulachrum, & Jonathan filius Gerſon filii Manaſſe, ipſe & filii ejus fuerunt ſacerdotes tribûs Dan, uſque ad diem quo captiva ducta fuit terra. 30 Poſuerunt enim ſibi ſimulachrum illud quod fecerat Micha, cunctis diebus quibus fuit domus Dei in Silo. 31

CAP. XIX.

Præterea contigit diebus illis quibus rex non erat in Iſraele, contigit inquam, *ut prædictus* vir Levi habitaret ad oras montis, ſumerétque ſibi uxorem concubinam de Beth-lehem Juda. 1 Scortata autem in eum ipſius concubina, ſurrexit diſceſſítq; ab eo ad domum patris ſui in Beth-lehem Juda, manſitq; illic dies aliquot, *nempe* quatuor me[illegible]es. 2 Quapropter ſurgens maritus ejus ſecu[illegible]s eſt eam, ut conſolaretur eam, eámq; reduceret, juvenem ſuum, & duos aſinos ſecum *habens*. Illa ergò introduxit eum in domum patris ſui; vidénſq; eum pater adoleſcentulæ, gaviſus eſt de præſentia ipſius. 3 Et retinuit eum ſocer ipſius, pater *ſcilicet* adoleſcentulæ, manſítq; apud eum tres dies, quibus cùm ediſſent ac bibiſſent ibíq; pernoctâſſent, 4 Die quarto ſurrexerunt diluculo ut proficiſcerentur: dixit autem pater adoleſcentulæ ad generum ſuum, Fulci cor tuum fruſtulo panis, ac tum ſurgens proficiſcêris. 5 Sederunt igitur & comederunt ambo ſimul ac biberunt: dixítq; pater adoleſcentulæ genero ſuo, Si libeat, pernocta, erítq; tibi jucundum. 6 At ſurgente viro ut abieret, coëgit eum ſocer ipſius, & pernoctavit illic. 7 Cúmq; diluculo ſurrexiſſet die quinto ut diſcederet, dixit ad eum pater adoleſcentulæ, Fulci cor tuum & perambula donec inclinetur dies. Comederunt igitur ambo, ac biberunt; 8 Surrexítque vir ille ad proficiſcendum unà cum concubina ſua & juvene ſuo. Sed dixit ad eum ſocer ejus, pater adoleſcentulæ, En retroceſſit dies, pernocta hîc, & bene ſuccedet, & cras manè ſurgentes redite in domicilium veſtrum. 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولم يعنهم احد • لان القرية كانت بعيدة من صيدا • ولم يكن بينهم وبين احد كلام ولا 28
عمل • وكانت القرية في غور بيت راحوب * وبنوا القرية وسكنوها * ودعوا اسمها دان باسم دان ابيهم 29
الذي ولد لاسرائيل • وكان اسم القرية قبل ذلك اليس * ونصب بنو دان الصنم * واما يوناثان بن 30
جرسون بن منسا • فصار هو وبنوه احبارا لقبيلة دان • الى اليوم الذي سبيت الارض * ووضعوا 31
لهم الصنم الذي صاغ ميخا • كل الايام الذي كان بيت الله في سيلوا *

* الفصل التاسع عشر *

* وفي تلك الايام لم يكن لبني اسرائيل ملك • وكان رجل اسمه لاوي يسكن في صفح 1
الجبل • واتخذ امراة سرية من بيت لحم قرية بني يهودا * وزنت المراة التي تزوج * وخرجت 2
من عنده • وانطلقت الى بيت ابيها • الى بيت لحم قرية بني يهودا • ومكثت هناك اربعة شهور •
* ثم قام زوجها وانطلق في طلبها • ليعيدها ويردها اليه • واخذ معه فتى مملوكا له • وحمارين * 3
فلما اتاها ادخلته الى بيت ابيها • فلما راه ابو الجارية فرح به * واضافه صهره ابو الجارية * 4
ومكث عنده ثلاثة ايام • واكل وشرب وبات ليلته الثالثة * وفي اليوم الرابع بكر بكن 5
لينصرف • فقال له حميه ابو الجارية • اسند قلبك بكسر خبز * ثم تنطلق بعد ذلك * فاكلا 6
وشربا جميعا • فقال له حميه ابو الجارية • ان احببت بت عندنا • فنتنعم جميعا * فنهض الرجل 7
لينصرف • فالح عليه حميه فبات عنده * وبكر في اليوم الخامس لينصرف • فقال له ابو 8
الجارية • شد قلبك وكل شي • واصبر حتى يصبح قليلا • فقعدا جميعا وشربا * ونهض الرجل 9
لينصرف هو وغلامه وسريته • فقال له حموه ابو الجارية • قد انتصف النهار الان • فبت عندنا
وانعم معنا حتى الى غد • تبكروا وتسيروا *

Nemine eos adjuvante. Civitas enim illa diſtans erat à Saida, nec ullus interérat inter eos et inter quenquam ſermo aut negotium: & erat civitas illa collocata *in valle Beth-rehob. Rædificârunt autem civitatem, & coluerunt eam:* 28 *Vocaverúntque nomen ejus Dan, nomine Dan patris ſui, qui natus fuerat Iſraeli: porrò nomen civitatis illius erat olim, Alis.* 29 *Erexerunt autem filii Dan idolum illud: (Jonathan verò filius Gerſon filii Manaſſe factus eſt ipſe & filii ejus ſacerdotes familiæ Dan, uſque ad diem quo redacta fuit terra in captivitatem.)* 30 *Et poſuerunt ſibi idolum quod conflaverat Micha, cunctis diebus quibus domus Dei fuit in Silo.* 31

CAP. XIX.

Is diebus non erat filiis Iſrael rex; & vir quidam nomine Levi habitans in latere montis accepit mulierem concubinā è Beth-lehem civitate filiorum Juda. 1 *Et fornicata mulier iſta cui nupſerat, egreſſa eſt ab eo, recepitque ſe domum patris ſui in Beth-lehem urbē filiorum Juda, ibique commorata eſt quatuor menſibus.* 2 *Poſteà ſurgens maritus ejus abiit quæſitum illam, ut revocaret eam et ad ſe reduceret: duxitque ſecum puerum quendam ſervum ſuum, & duos aſinos. Cúmque perveniſſet ad eam, introduxit illum in domum patris ſui; & cùm vidiſſet eum pater puellæ, gratulatus eſt ei.* 3 *Et hoſpitio excepit illum ſocer ejus, pater puellæ, manſitque apud eum tres dies, et comêdit ac bibit, atque pernoctavit nocte ſuâ illâ tertiâ.* 4 *Quartâ verò die cùm ſurrexiſſet diluculo ut diſcederet, ait illi ſocer ipſius, pater puellæ, Fulci cor tuum fruſto panis, tum poſteà diſcedes.* 5 *Cúmque ſimul comediſſent ambo & bibiſſent, dixit ad eum ſocer ejus, pater puellæ, Si gratum ſit, pernocta apud nos, ut ſimul jucundemur.* 6 *Sed ſurrexit vir ille ut diſcederet; inſiſtente verò apud eum ſocero ejus, rurſus pernoctavit apud ipſum.* 7 *Quinto die manè conſurgens ut proficiſceretur, dixit ad eum pater puellæ, Confirma cor tuum, comede aliquid, & expecta donec tantiſper illuceſcat. Cúmque ſimul pranſi eſſent ac bibiſſent,* 8 *Surrexit vir ille ut proficiſceretur ipſe & puer atque concubina ipſius. Dixit autem ad eum ſocer ejus, pater puellæ, Dimidiata eſt jam dies, pernocta igitur apud nos, & oblectare nobiſcum uſque ad craſtinum diem, tum manè ſurgetis, & abibitis.* 9

ספר שופטים : יט

,Jebus *contra usque* venit &,abiit &,surrrexit sed ;*pernoctare* vir noluit . &
10 ולא־אבה האיש ללון ויקם וילך ויבא עד־נכח יבוס
.secum ejus *pellex* & ,*stratorum* asinorum par eo cum Et .Jerusalaim ipsa
היא ירושלם ועמו צמד חמורים חבושים ופילגשו עמו:
:*suum dominum ad* puer Dixitque .valde descenderat dies & ,Jebus *cum* Ipsis
11 הם עם־יבוס והיום רד מאד ויאמר הנער אל־אדניו
.ea in *pernoctemus* & ,hanc Jebusæi urbem ad declinemus & ,obsecro *Ito*
לכה־נא ונסורה אל־עיר־היבוסי הזאת ונלין בה:
,alienigenam urbem ad declinemus Non:ejus dominus eum ad Dixitque
12 ויאמר אליו אדניו לא נסור אל־עיר נכרי
.Ghibhah ad usque transeamus sed :huc Israel filiis de non quæ
אשר לא־מבני ישראל הנה ועברנו עד־גבעה:
,*locorum* unum *in* appropinquabimus & ,Vade :suo puero Dixitque
13 ויאמר לנערו לך ונקרבה באחד המקמות
intravit &:abierũt & Transieruntq; .Ramah in vel Ghibhah in *pernoctabim⁹* &
14 ולנו בגבעה או ברמה: ויעברו וילכו ותבא
,illuc declinaverunt Et .Biniamin quæ Ghibhah juxta sol eis
15 להם השמש אצל הגבעה אשר לבנימן: ויסרו שם
,civitatis platea in sedit &,intravit Et.Ghibhah in *pernoctandũ* ad *intrandũ ad*
לבוא ללון בגבעה ויבא וישב ברחוב העיר
vir ecce .*pernoctandum* ad domum in eos recolligens vir non &
16 ואין איש מאסף־אותם הביתה ללון: והנה איש
,Ephraim monte de vir & :vespera in agro ex sua opera ab venit senex
זקן בא מן־מעשהו מן־השדה בערב והאיש מהר אפרים
Levavitque.Jemini filii loci viri Et .Ghibhah in *peregrinans ipse* &
17 והוא־גר בגבעה ואנשי המקום בני ימיני: וישא
dixitque :civitatis *platea in iter facientem* virum vidit &,suos oculos
עיניו וירא את־האיש הארח ברחוב העיר ויאמר
Transeuntes:eum ad Dixitque *? venies* unde & ,*ibis* Quò :senex vir
18 האיש הזקן אנה תלך ומאין תבוא: ויאמר אליו עברים
unde Ephraim montis latera ad usque Jehudah Bethlechem de *nos*
אנחנו מבית־לחם יהודה עד־ירכתי הר־אפרים משם
;*vadens ego* Domini domum & ;Jehudah Bethlechem ad usque *ivi* & ;*ego*
אנכי ואלך עד־בית לחם יהודה ואת־בית יהוה אני הלך
est *pabulum etiam* palea etiam Et .domum in me colligens vir non &
19 ואין איש מאסף אותי הביתה: וגם־תבן גם־מספוא יש
puero &,tuæ ancillæ & ,mihi est vinum & ,panis etiam & ,nostris asinis
לחמורינו וגם לחם ויין יש־לי ולאמתך ולנער
:senex vir Dixitque .rei omnis defectus non *:tuis servis* cum
20 עם־עבדיך אין מחסור כל־דבר: ויאמר האיש הזקן
ne platea in tantùm;me super tuus defectus omnis tantùm ;tibi Pax
שלום לך רק כל־מחסורך עלי רק ברחוב אל־
laverunt & :asinis *miscuit* & ,suã domum in eum Introduxitq; .*pernocles*
21 תלן: ויביאהו לביתו ויבול לחמורים וירחצו
bonificantibus Ipsis .biberunt ac comederuntque ,suos pedes
22 רגליהם ויאכלו וישתו: המה מיטיבים את־
circuierunt profectò absque filii viri civitatis viri ecce & ,suum cor
לבם והנה אנשי העיר אנשי בני־בליעל נסבו את־
dominum virum ad dixeruntque :ostium *super* pulsantes ,domum
הבית מתדפקים על־הדלת ויאמרו אל־האיש בעל
,tuã domũ in est ingressus qui virum Educ :dicendo ,senem domus
הבית הזקן לאמר הוצא את־האיש אשר־בא אל־ביתך
,domus dominus vir eos ad est egressus Et.eum cognoscamus ut
23 ונדענו: ויצא אליהם האיש בעל הבית
postquam,obsecro faciatis malè ne,mei fratres Ne :eos ad dixitque
ויאמר אלהם אל־אחי אל־תרעו נא אחרי אשר־
.*hanc turpitudinem* faciatis ne ,meã domũ in iste vir est ingressus
בא האיש הזה אל־ביתי אל־תעשו את־הנבלה הזאת:

Versio VUL. LAT.

10 Noluit gener acquiescere sermonib⁹ ejus: sed statim perrexit, & venit contra Jebus, quæ altero nomine vocatur Jerusalem, ducens secũ duos asinos 11 onustos, & concubinã. Jámque erant juxta Jeb⁹, & dies mutabatur in noctẽ: dixítq; puer ad dominũ suum; Veni, obsecro, declinemus ad urbẽ Jebusæo- 12 rum, & maneam⁹ in ea. Cui respondit domin⁹; Non ingrediar oppidum gentis alienæ, quæ nõ est de filiis Israel, sed trans- 13 ibo usque Gabaa: Et cùm illuc pvenero, manebimus in ea, aut 14 certè in urbe Rama. Transierunt ergò Jeb⁹, & cœptũ carpebant iter, occubuítque eis Sol juxta Gabaa, quæ est in tribu 15 Benjamin: Diverterúntque ad eam, ut manerẽt ibi. Quò cùm intrâssent, sedebant in platea civitatis, & nullus eos recipere 16 voluit hospitio. Et ecce, apparuit homo senex, revertens dẽ agro & de opere suo vesperì, qui & ipse de monte erat Ephraim, & peregrin⁹ habitabat in Gabaa: homines autẽ regio- 17 nis illius erant filii Jemini. Elevatísque oculis, vidit senex sedentem hominẽ cum sarcinulis suis in platea civitatis: & dixit ad eũ, Unde venis? & quò va- 18 dis? Qui respondit ei; Profecti sumus de Bethlehẽ Juda, & pgimus ad locũ nostrum, qui est in latere montis Ephraim, unde ieram⁹ in Bethlehẽ: & nunc vadim⁹ ad domũ Dei, nullúsq; sub tectũ suum nos vult reci- 19 pere, Habentes paleas & fœnum in asinorũ pabulũ, & panem ac vinũ in meos et ancillæ tuæ usûs, et pueri qui mecũ est: nullâ re indigemus nisi hospi- 20 tio. Cui respondit senex; Pax tecum sit, ego præbebo omnia quæ necessaria sunt: tantùm, 21 quæso, ne in platea maneas. Introduxítq; eum in domum suã, & pabulum asinis præbuit: ac postquàm laverunt pedes suos, 22 recepit eos in conviviũ. Illis epulantib⁹, & post laborẽ itineris, cibo & potu reficientib⁹ corpora, venerunt viri civitatis illius, filii Belial, (id est, absque jugo) & circumdantes domum senis, fores pulsare cœperunt, clamantes ad dominum dom⁹, atq; dicentes; Educ virũ, qui ingress⁹ est domum tuã, ut 23 abutamur eo. Egressúsq; est ad eos senex, & ait; Nolite fratres, nolite facere malum hoc: quia ingressus est homo hospitium meum, & cessate ab hac stultitia.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ οὐκ (δ) εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, ϗ ἀνέστη ϗ ἀπῆλθε, (ε) ϗ ἦλθεν ἕως ἀπέναντι Ἰεβοῦς, αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ, ϗ μετ᾽ αὐτοῦ ζεῦγος (ζ) ὄνων ἐπισεσαγμένων, ϗ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. 11 (η) Καὶ ἦλθοσαν ἕως Ἰεβοῦς· ϗ ἡ ἡμέρα (θ) προβεβήκει σφόδρα. ϗ εἶπεν (ι) ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, Δεῦρο δὴ ϗ ἐκκλίνωμεν εἰς (κ) πόλιν τοῦ Ἰεβουσὶ ταύτην, 12 ϗ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε (λ) πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίαν, ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ 13 ὧδε, ϗ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά. Καὶ εἶπε (μ) τῷ νεανίᾳ αὐτοῦ, Δεῦρο ϗ (ν) ἐγγίσωμεν ἑνὶ τῶν τόπων, ϗ (ξ) αὐλισθησόμεθα ἐν Γαβαᾷ ἢ 14 ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ παρῆλθον ϗ (ο) ἐπορεύθησαν, ϗ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς Γαβαά, ἥ ἐστι 15 (π) ἐν τῷ Βενιαμίν. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν (ρ) αὐλισθῆναι ἐν Γαβαᾷ. ϗ εἰσῆλθον, ϗ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, ϗ οὐκ (σ) ἦν ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἰκίαν 16 αὐλισθῆναι. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης (τ) ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ, ϗ (υ) ὁ ἀνὴρ ἦν ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ, ϗ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαᾷ, ϗ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ Βενι- 17 αμίν. (φ) Καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ εἶδε τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως. ϗ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης, Ποῦ πορεύῃ, 18 ϗ πόθεν ἔρχῃ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (χ) Παραπορευόμεθα ἡμεῖς ἀπὸ Βηθλεὲμ (ψ) Ἰούδα ἕως μηρῶν (ω) ὄρους Ἐφραΐμ· ἐκεῖθεν ἐγώ εἰμι, ϗ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, ϗ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ (α) πορεύομαι, ϗ οὐκ ἔστιν ἀ- 19 νὴρ συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν. Καί γε ἄχυρα ϗ χορτάσματά (β) ἐστι τοῖς ὄνοις ἡμῶν, (γ) ϗ ἄρτος ϗ οἶνός (δ) ἐστιν ἐμοὶ ϗ τῇ (ε) παιδίσκῃ ϗ τῷ νεανίσκῳ μετὰ τῶν παίδων σου· οὐκ 20 ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ (ζ) πρεσβύτης, Εἰρήνη σοι· πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ᾽ ἐμέ, πλὴν ἐν τῇ πλα- 21 τείᾳ (η) οὐ μὴ αὐλισθήσῃ. Καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, ϗ αὐτοὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν, 22 ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον. (θ) Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν. ϗ ἰδοὺ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων (ι) ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, (κ) κρούοντες ἐπὶ τὴν θύραν· ϗ (λ) εἶπον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον (μ) τοῦ οἴκου τὸν πρεσβύτην, λέγοντες, (ν) Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα (ξ) ὃς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. 23 Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος (ο) τοῦ οἴκου, ϗ εἶπε, Μὴ ἀδελφοί, μὴ κακοποιήσητε δὴ μετὰ τὸ (π) εἰσελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

10 *Et non probavit vir manere: et surrexit, et abiit, & venit usq; contra Jebus (hæc est Hierusale) et cum eo par asinorum superstratorum: et concubina ejus cum eo.* 11 *Et (d) venerunt usq; Jebusæi dies processerat valdè. Et dixit puer ad dominum suum, Veni nunc, et declinemus ad civitatem Jebusi hanc: et maneam⁹ in ea.* 12 *Et dixit ad eum domin⁹ ejus, Non declinabimus ad civitatem alienam, in qua non est de filiis Israel istic: et transibimus usq; Gabaa* 13 *Et dixit puero suo, Veni et appropinquem⁹ uni locorũ: et manebimus in Gabaa, vel in Rhama.* 14 *Et præterierunt, & iverunt: & occidit eis Sol juxta Gabaa, quæ est in Benjamin.* 15 *Et declinaverunt illuc, ut intrarent ad manendũ in Gabaa. Et intraverunt, et sederunt in platea civitatis: et non erat vir conducens eos in domum ad manendum.* 16 *Et ecce vir senex veniebat ab operibus suis ex agro ad vesperam: & vir erat de monte Ephræm: & ipse incolebat in Gabaa: et viri loci, filii Benjamin.* 17 *Et levavit oculos suos, & vidit virum iter facientem in platea civitatis. Et dixit vir senex, Quò vadis? Et unde venis?* 18 *Et dixit ad eum, Transimus nos à Bethleem Juda usq; ad femora montis Ephræm. Inde ego sum: et ivi usq; Bethleem Juda: et ad domũ meam ego vado: & non est vir conducens me in domum:* 19 *Et quidem paleæ et pabula sũt asinis nostris, et panis, et vinum est mihi, et ancillæ, et adolescenti, (e) cũ pueris tuis non est defectus ullius rei.* 20 *Et dixit vir senex, Pax tibi: Tantùm omnis defect⁹ tu⁹ super me, tantùm in platea non manebis.* 21 *Et introduxit eum in domum suam: et locum fecit asinis: & ipsi laverunt pedes suos: & comederunt, & biberunt.* 22 *(f) Ipsi autem bonũ reddentes cor suum. Et ecce viri civitatis filii iniquorum circuierunt domum, pulsantes ad ostiũ. Et dixerunt ad virum dominum domûs senẽ, dicentes, Produc virum qui intravit in domum tuã; ut cognoscamus eum.* 23 *Et exiit ad eos vir dominus domûs, et dixit; Non, fratres, non malefaciatis nunc, postquàm intravit hic vir in domum meam, non faciatis imprudentiam hanc.*

MS.A. (δ) ἠθέλησεν ὁ (ε) ϗ παρεγένοντο ἕως κατέναντι (ζ) ὑποζυγίων (η) Ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ Ἰεβοῦς, ϗ (θ) κεκλικυῖα σφόδρα. (ι) τὸ παιδάριον (κ) τὴν πόλιν τοῦ Ἰεβουσαίου ταύτην, (λ) ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Οὐ μὴ ἐκκλινῶ εἰς πόλιν ἀλλοτρίου, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ϗ (μ) τῷ παιδαρίῳ (ν) ἔλθωμεν εἰς ἕνα (ξ) αὐλισθῶμεν ἐν Γαβαᾷ. Καὶ (ο) ἀπῆλθον ἐν Γαβαᾷ, ϗ ἔδυ ὁ (π) τοῦ Βενιαμείν. (ρ) καταλῦσαι ἐν (σ) ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον καταλῦσαι. Καὶ (τ) εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας, (υ) ἀνὴρ ἐξ (φ) Καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδεν τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν (χ) Διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ (ψ) τῆς Ἰούδα (ω) ἕως ὄρους τοῦ Ἐφραΐμ· ἐγὼ δὲ ἐκεῖθέν εἰμι, (α) ἀποτρέχω, ϗ (β) ὑπάρχει τοῖς (γ) καί γε (δ) ὑπάρχει μοι (ε) δούλῃ σου ϗ τῷ παιδαρίῳ, τοῖς δούλοις σου οὐκ (ζ) ὁ πρεσβύτης, (η) μὴ καταλύσῃς. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ παρενέβαλεν τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, ϗ ἔνιψεν τοὺς (θ) Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες (ι) περιεκύκλωσαν (κ) ϗ ἔκρουσαν τὴν (λ) εἶπαν (μ) τῆς οἰκίας (ν) Ἐξάγαγε τὸν (ξ) τὸν ἐλθόντα εἰς (ο) τῆς οἰκίας, ϗ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Μηδαμῶς ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε δὴ (π) εἰσεληλυθέναι τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ולא אבא גברא למבת וקם ואזל ואתא עד לקביל יבוס היא ירושלם ועמיה זוג חמרין
11 חשיקין ולחנתיה עמיה: אנון עם יבוס ויומא מאך לחדא ואמר עולימא לרבוניה אתא
12 כען ונזור לקרתא דיבוסאי הדא ונבית בה: ואמר ליה רבוניה לא נזור לקרתא בני
13 עממיא דלא מבני ישראל אנון ונתמטי עד גבעתא: ואמר לעולמיה אתא ונקריב בחד
14 מן אתריא ונבית בגבעתא או ברמתא: ועברו ואזלו ועלת להון שמשא בסטר גבעתא
15 די לשבט בנימן: וזרו לתמן למיעל למבת בגבעתא ואתא ויתיב ברחובא דקרתא ולית
16 אנש דכניש יתהון לביתא למבת: והא גברא סבא אתא מן עבידתיה מן חקלא ברמשא
וגברא מטורא דבית אפרים והוא דר בגבעתא ואנשי אתרא מן שבטא דבית בנימן:
17 וזקף עינוהי וחזא ית גברא דארח ברחוב קרתא ואמר גברא סבא לאן את אזיל ומנן
18 את אתי: ואמר ליה עברין אנחנא מבית לחם דבית יהודה עד סיפי טורא דבית
אפרים מתמן אנא ואנא אזיל עד בית לחם דבית יהודה ולבית מקדשא דיי אנא
19 אזיל ולית אנש דכניש יתי לביתא: ואף תבנא אף כסתא אית לחמרנא ואף
לחם וחמר אית לי ולאמתך ולעולימא דעם עבדך לית חוסרן כל מדעם:
20 ואמר גברא סבא שלם לך לחוד כל חוסרנך עלי לחוד ברחובא לא תבית:
21 ואעליה לביתיה ורמא כסתא לחמריה ואסחיו רגליהון ואכלו ושתיאו: 22 אנון
מטיבין ית לבהון והא אנשי קרתא גברין בני רשעא אקיפו ית ביתא דחקין למתבר
דשא ואמרו לגברא מריה דביתא סבא למימר אפיק ית גברא דעל לביתך ונדעניה:
23 ונפק לותהון גברא מריה דביתא ואמר להון בבעו אחי לא תבאשון כען בתר דעל
גברא הדין לביתי לא תעבדון ית קלנא הדין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et noluit vir ad pernoctandum, & surrexit & ambulavit, & abiit usq; ad 19
è regione Jebus, ipsa Jerusalem: & cum eo par asinorum stratorum, & con-
cubina ejus cum illo. Illi cum Jebus, & dies inclinavit valdè, & dixit puer 11
domino suo: Veni nunc, & divertemus ad urbem Jebuzzæorum hanc, &
pernoctabimus in ea. Et dixit illi dñs ejus; Non divertemus ad urbem fi- 12
liorũ gentium qui non ex filiis Israel illi; & perveniem⁹ usq; Gibghatha.
Et dixit puero suo: Veni, & *applicabimus* in uno ex locis; & pernocta- 13
bim⁹ in Gibghatha aut in Ramatha. Et transierunt & ambulaverunt, & in- 14
travit illis sol in latere collis qui tribui Binjamin. Et diverterunt eò ad 15
intrandum ad pernoctandũ in Gibghatha: & venit & sedit in platea urbis,
& non erat homo qui *congregaret* illos ad domũ ad pernoctandũ. Et ecce 16
vir senex venit ab opere suo ex agro in vesperi & vir ex monte domus
Ephraim, & ipse habitãs in Gibghatha; & homines loci *de tribu dom⁹* Bin-
jamin. Et levavit oculos suos, & vidit virum qui viator in platea urbis: & 17
dixit vir senex; Quò tu vadens, & unde tu veniens? Et dixit ei: Transe- 18
untes nos ex Beth-lehhem dom⁹ Jehuda, usq; fines montis dom⁹ Ephraim:
inde ego, & ego ivi usq; Beth-lehhem dom⁹ Jehuda, & ad domũ sanctuarii
Dñi ego vadens; & non est homo qui *congreget* me ad domum suam. Et 19
etiam palea & pabulũ est asinis nostris, & etiam panis & vinum est mihi
& ancillæ tuæ, & pueris qui cum servo tuo: non indigem⁹ omni quoquã.
Et dixit vir senex; Pax tibi: tantùm omnis penuria tua super me; tantùm 10
in platea non pernoctabis. Et introduxit eum ad domum suam, & conje- 21
cit pabulum asinis ejus; & laverunt pedes illôrum, & comederunt & bi-
berunt. Illis bonificantibus corda sua, & ecce homines urbis, viri filii im- 22
pietatis, circuiverunt domum, impellentes ad frangendum portam: &
dixerunt ad virum dominum domus senem, ad dicendum: Produc virum
qui intravit ad domum tuam, & cognoscemus eum. Et exiit ad eos vir do- 23
minus domus, & dixit illis: Obsecro fratres mei, non malefacietis nunc,
postquã intravit vir hic ad domũ meam, non facietis ignominiam istam.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܠܐ ܨܒܐ ܓܒܪܐ ܠܡܒܬ. ܘܩܡ ܐܙܠ. ܘܐܬܐ ܠܘܩܒܠ ܝܒܘܣ ܕܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. 10
ܘܥܡܗ ܙܘܓ ܚܡܪܝܢ ܛܥܝܢܝܢ. ܘܦܠܓܬܗ ܥܡܗ. * ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܪܚܝܩ ܝܒܘܣ. 11
ܘܝܘܡܐ ܪܟܢ ܠܗ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܠܥܠܝܡܐ ܠܡܪܗ. ܬܐ ܢܣܛܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܕܝܒܘܣ. ܘܢܒܘܬ
ܒܗ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܠܐ ܢܣܛܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܡܢ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ 12
ܢܥܒܪ ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܬܐ ܢܬܩܪܒ ܠܚܕ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ. ܘܢܒܘܬ 13
ܒܓܒܥܐ. ܐܘ ܒܪܡܬܐ. * ܘܥܒܪܘ. ܘܐܙܠܘ. ܘܥܪܒܬ ܠܗܘܢ ܫܡܫܐ ܠܐ ܪܚܝܩ ܓܒܥܐ 14
ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܣܛܘ ܠܬܡܢ ܠܡܒܬ. ܘܥܠܘ ܠܓܒܥܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. 15
ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܕܡܥܠ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬܐ ܠܡܒܬ. * ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܐܬܐ ܡܢ ܥܒܕܗ 16
ܡܢ ܚܩܠܐ ܒܪܡܫܐ. ܘܓܒܪܐ. ܡܢ ܛܘܪܐ ܗܘܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܥܡܪ ܗܘܐ ܒܓܒܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ.
ܘܐܢܫܘܗܝ ܕܐܬܪܐ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܒܝܫܝܢ ܗܘܘ ܒܥܒܕܝܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܪܝܡ ܥܝܢܘܗܝ 17
ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܘܚܙܐ ܐܢܫ ܐܪܚܐ ܒܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܠܐܝܟܐ ܐܙܠ ܐܢܬ.
ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܥܒܪܝܢ ܥܒܪܝܢܢ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܕܡܐ 18
ܠܣܘܦܘܗܝ ܕܛܘܪܐ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܐܢܐ. ܘܐܙܠܬ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܕܡܥܠ ܠܝ ܠܒܝܬܐ. * ܐܦ ܬܒܢܐ ܐܦ ܟܣܬܐ. ܐܝܬ ܠܚܡܪܝ. 19
ܘܐܦ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ. ܐܝܬ ܠܝ ܘܠܐܡܬܟ ܘܠܥܠܝܡܐ ܕܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܘܡܕܡ. ܠܐ ܚܣܝܪ ܠܢ.
* ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܫܠܡ ܠܟ. ܟܠ ܡܕܡ ܕܚܣܝܪ ܠܟ. ܐܢܐ ܐܡܠܐ. ܒܫܘܩܐ ܕܝܢ 20
ܠܐ ܬܒܘܬ. * ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ. ܘܪܡܐ ܟܣܬܐ ܠܚܡܪܘܗܝ. ܘܐܫܝܓ 21
ܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ ܘܫܬܝܘ. * ܘܟܕ ܗܘܘ ܒܣܝܡ ܠܒܗܘܢ. ܘܗܐ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܥܘܠܐ ܚܕܪܘܗܝ ܠܒܝܬܐ. 22
ܘܥܠ ܬܪܥܐ ܡܬܟܬܫܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܓܒܪܐ ܣܒܐ ܡܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܐܦܩ ܠܓܒܪܐ ܕܥܠ
ܠܒܝܬܟ. ܘܢܕܥܝܘܗܝ. * ܘܢܦܩ ܠܘܬܗܘܢ ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܡܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ 23
ܐܚܝ. ܠܐ ܬܒܐܫܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ. ܡܛܠ ܕܥܠ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܠܒܝܬܝ. ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܣܟܠܐ ܗܢܐ.

* Noluit autem vir ille pernoctare, ſed ſurgens 10
abiit, pervenítque ad oppoſitum Jebus,
quæ eſt Jeruſalem : erántque cum eo duo aſini
onuſti, & concubina ejus erat cum ipſo.
Cùm eſſent propè Jebus, dies declinaverat 11
admodúm : unde dixit juvenis ille domino
ſuo, Veni, divertamus ad civitatem iſtam Jebus,
& pernoctemus in ea. Ait illi dominus 12
ejus, Ne divertamus ad civitatem alienam
quæ non pertinet ad Iſraelitas, ſed tranſeamus
uſq; ad Gebaa. Tum dixit ad eum dominus 13
ejus, Age, accedamus ad alterum ex
his locis, & pernoctemus *vel* in Gebaa, vel
in Rama. Tranſeuntes igitur abierunt, & occubuit 14
eis ſol propè Gebaa Benjamini. Quapropter 15
eò diverterunt ut pernoctarent, ingreſſíque
in Gebaa ſederunt in platea civitatis,
nec erat quiſquam qui introduceret eos
in domum ad pernoctandum. Et ecce vir 16
quidam ſenex advenit ab opere ſuo è rure
ſub veſperam (erat autem vir iſte de monte
Aphrem, & commorabatur in Gebaa Benjamini;
& hujus loci incolarum Benjaminitarum
opera erant admodum pernicioſa.)
Attollénſque oculos ſuos vir ille ſenex, vidit 17
viatorem in platea civitatis, dixítque ad
eum vir ille ſenex, Quò vadis ? & unde venis ?
Reſpondit ei, Tranſeundo tranſimus è 18
Bethlehem Juda uſque ad oras montis : inde
enim ſum, abierámque uſque ad Beth-lehem
Juda, & domum Domini *jam* redeo : nec eſt
quiſpiam qui nos in domum recipiat, *Etiamſi* 19
tum paleam tum ſtramen habeamus pro aſinis
noſtris, tum panem ac vinum habeam
pro me, pro ancilla tua, & pro juvene iſto
ſervo tuo, nec quicquam deſit nobis. Ait 20
illi vir ſenex, Pax tibi, quicquid tibi deeſt,
ego ſuppeditabo : verùm in platea non
pernoctabis. Introducens itaque eum in domum 21
ſuam projecit *pabulum* aſinis ejus, &
lavit pedes eorum, & comederunt ac biberunt.
Dum ipſi hilari eſſent animo, ecce cives 22
urbis illius, viri flagitioſi domum circundantes
contendebant ad oſtium, dicebántque
viro illi ſeni domino domûs, Educ
ad nos virum qui ingreſſus eſt domum tuam,
ut cognoſcamus eum. Et egreſſus ad eos 23
vir ille ſenex dominus domûs, dixit ad eos,
Nolite fratres mei, nolite talem injuriam
committere : quandoquidem ingreſſus eſt vir iſte domum meam, tantum dedecus ne perpetretis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فلم يهوي الرجل ان يبيت * وخرج وانصرف * وانتهي الي يابوس التي باورسلم * فوقف بازايها 10
ومعه حماران موقران وسريته * فلما صاروا بحيال يابوس * امسوا وقرب غروب الشمس * فقال 11
الغلام لمولاه * مل بنا الي هذه القرية لنبيت فيها * قال له مولاه * لا ندخل قرية غريبة لا تكون 12
من قري بني اسرايل * ليلا يلحقنا رداء * لكن نصير الي جبع * وقال له مولاه * سر بنا الي 13
بعض هذه المواضع * الي جبع او الرامة * فجازا سايرين * فغابت الشمس وهما عند جبع قرية 14
بنيامين * ومالوا اليها ليبيتوا * ودخلوا جبع * ونزلوا في سوق المدينة * ولم يدخلهما احد 15
منزله * واذاهم برجل شيخ اتيا من عمله في الحرث * وكان الرجل من جبل افرايم * ولكنه نزل 16
جبع وسكن فيها * وكان اهل البلد بني بنيامين قوم سوء * وكانت اعمالهم سيية جدا * فرفع 17
الشيخ طرفه * فابصر غريبا مسافرا قد نزل في سوق القرية * فقال له الشيخ الي اين تريد * ومن
اين اقبلت * قال له * نحن عابري الطريق * خرجنا من بيت لحم قرية يهودا * نريد صفح الجبل 18
لاني من هناك * ولكني كنت خرجت الي بيت لحم * وانا منطلق الي بيت الرب * وليس من
يدخلنا منزله * ومعنا علف يكفينا وقضيم لدوابنا * ومعنا ايضا خبزا وخمرا بقدر ما يكفينا * 19
وليس نحتاج الي شي من الاشياء غير الموضع للمبيت * قال له الرجل الشيخ * السلام عليك * 20
مهما احتجت من شي اعطيتك * ولا تبيت في السوق * فادخله الي منزله * وطرح لدوابه علفا * 21
وغسل ارجلهم * واكلوا وشربوا * فلما طابت انفسهم اجتمع عليهم قوم اثمة من القرية * فاحاطوا 22
بالبيت * وجاهدوا الباب * وقالوا للشيخ رب البيت * اخرج الينا الضيف الذي عندك لنعرفه *
فخرج اليهم الشيخ * وقال لهم * لا تفعلوا يا اخوة * ولا ترتكبوا هذه السيية * لان الرجل 23
دخل بيتي ونزل عندي * لا تفضحوا الرجل * ولا تفعلوا هذا الفعل القبيح *

Verùm noluit vir ille pernoctare, ſed egreſſ⁹ 10
diſceſſit, pervenítque ad Jeb⁹ quæ
eſt in Jeruſalē, et ſtetit è regione ipſi⁹ habens
ſecū duos aſinos onuſtos et concubinam
ſuā. Cùmq; propè attigiſſent montes 11
Jebus occupavit eos veſper, jamq; inſtabat
occaſus ſolis: quare dixit adoleſcētus
hero ſuo, Deflectamus ad hanc urbem,
ut pernoctemus in ea. Dixit ad eum herus 12
ejus, Ne ingrediamur urbē alienam quæ
non ſit ex urbibus filiorū Iſrael, ne contingat
nobis infortunii aliquod, ſed eamus
in Gabaa. Rurſus dixit ad eum herus ipſius, 13
Eamus ad alterum horum locorum, ad
Gabaa, aut Rama. Præterierunt ergò ambulantes; 14
& occubuit ſole dum eſſent
prope Gabaa civitatē Benjamin. Diverterunt 15
ad eam ut pernoctarent; & ingreſſi
Gabaa, deſederunt in vico urbis, & nemo
introduxit eos in domicilium ſuum. Et 16
ecce ipſis vir quidā ſenex adveniens ex
opere ſuo agreſti, qui licèt eſſet ex monte
Ephraim, tamen deſcenderat in Gabaa, &
habitaverat in ea. (Erant aūt è incolæ regionis
illius, filii Benjamin, gens flagitioſa,
et erant opera eorū valdè execranda.)
Is itaq; ſenex ſublatis ictu oculorum ſuorum 17
vidit peregrinum viatorem commorantem
in vico civitatis; dixitq; ad eum
ſenex, Quò cupis abire? & unde veniſti?
Cui reſpondit, Nos viâ tranſimus, egreſſi 18
ſumus è Beth-lehē civitate Juda, & petimus
latus montium: nam inde quidē ſum,
ſed exierā ad Beth-lehem, & nunc redeo
ad domum Domini, nec adeſt quiſquā qui 19
nos introducat in domicilium ſuum, Cum
tamen ſufficiens habeamus pabulum &
ſtramen pro jumentis noſtris, & panē etiā
ac vinum habeamus quantum ſatis eſt
nobis, nec ullius rei indigeamus præter locum
ad pernoctandum. Dixit ad eum vir 20
ille ſenex, Pax tibi, cujuſcunque rei indigueris
dabo tibi, nec pernoctabis in vico. 21
Et introduxit eum in domicilium ſuum,
projecitque jumentis ejus pabulum, & lavit
pedes eorum, & comederunt ac biberunt.
Cumq; jucundi eſſent animis, convenit 22
adverſus eos gens ſcelerata ex ipſa
civitate, & domum circumvallantes vim
intulerunt januæ, et dixerunt ad ſenē dominum
domûs, Produc ad nos hoſpitem
qui apud te eſt, ut cognoſcamus eum. Exiit 23
ergò ad eos ſenex, & ait illis, Ne faciatis
O fratres, neve deſignetis hujuſmodi facinus:
quoniā vir iſte introivit domum meam,
deſcenditque apud me, ne ſtupretis virum,
neve tam turpe facinus committetis.

ספר שופטים׃ כ

,eas nunc educam ,ejus *pellex* & virgo mea filia Ecce

24 הִנֵּה בִתִּי הַבְּתוּלָה וּפִילַגְשֵׁהוּ אוֹצִיאָה־נָּא אוֹתָם

huic viro Et .vestris oculis in bonum eis facite & ,eas affligite &

וְעַנּוּ אוֹתָם וַעֲשׂוּ לָהֶם הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלָאִישׁ הַזֶּה

viri noluerunt Et .*hujus turpitudinis verbum* faciatis ne

25 לֹא תַעֲשׂוּ דְּבַר הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וְלֹא־אָבוּ הָאֲנָשִׁים

:foras eos ad eduxit & ,suam *pellicem in* vir *apprehenditque :ei* audire

לִשְׁמֹעַ לוֹ וַיַּחֲזֵק הָאִישׁ בְּפִילַגְשׁוֹ וַיֹּצֵא אֲלֵיהֶם הַחוּץ

;mane usque nocte tota *eam in illuserunt* & ,eam cognoverunt &

וַיֵּדְעוּ אוֹתָהּ וַיִּתְעַלְּלוּ־בָהּ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר

mulier venit Et .*auroram ascendendo in* eam dimiseruntque

26 וַיְשַׁלְּחוּהָ בַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה

suus dominus *quo* ,viri domus ostium ceciditq; ,mane *respiciendum ad*

לִפְנוֹת הַבֹּקֶר וַתִּפֹּל פֶּתַח בֵּית־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֲדוֹנֶיהָ

aperuit & ,mane in ejus dominus Surrexitque .lucem ad usque ,*ibi*

27 שָּׁם עַד־הָאוֹר׃ וַיָּקָם אֲדֹנֶיהָ בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח

ecce & :suam viam in *eundum ad* est egressus & ,domus *fores*

דַּלְתוֹת הַבַּיִת וַיֵּצֵא לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ וְהִנֵּה

super ejus manus & ,domus ostium *cadens* sua *pellex* mulier

הָאִשָּׁה פִילַגְשׁוֹ נֹפֶלֶת פֶּתַח הַבַּיִת וְיָדֶיהָ עַל־

.*respondens* non & ;eamus & ,Surge :eam ad Dixitque .limen

28 הַסַּף׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנֵלֵכָה וְאֵין עֹנֶה

.suum locum in abiit & ,vir surrexit & ,asinum super eam *cepit* Et

וַיִּקָּחֶהָ עַל־הַחֲמוֹר וַיָּקָם הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ לִמְקֹמוֹ׃

apprehendit & ,*cultrum* accepit & ,suam domum ad venit Et

29 וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיַּחֲזֵק

:frusta duodecim in suis ossibus *in eam truncavit* & ,suam *pellicem in*

בְּפִילַגְשׁוֹ וַיְנַתְּחֶהָ לַעֲצָמֶיהָ לִשְׁנֵים עָשָׂר נְתָחִים

,*videns* omnis fuit Et .Israel terminum omnem in eam misit &

30 וַיְשַׁלְּחֶהָ בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה כָל־הָרֹאֶה

ascendere die à *hoc sicut* visum neque ,fuit factum Non:dicebat *&*

וְאָמַר לֹא־נִהְיְתָה וְלֹא־נִרְאֲתָה כָּזֹאת לְמִיּוֹם עֲלוֹת

Ponite .hanc diem ad usque ;Ægypti terra è Israel *filios*

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה שִׂימוּ־

.loquimini & ,consulite ,*illud super vobis*

לָכֶם עָלֶיהָ עֻצוּ וְדַבֵּרוּ׃

CAP. XX. כ

cœtus est congregatus & ,Israel filii omnes sunt egressi Et

1 וַיֵּצְאוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה

,Ghilhad terram & ,Beersebah ad usque & ,Dan à unus vir tanquam

כְּאִישׁ אֶחָד לְמִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד

anguli Steteruntque .Mispah in DOMINUM ad

2 אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה׃ וַיִּתְיַצְּבוּ פִּנּוֹת

;Dei populi ecclesia in Israel tribus omnes ,populi omnis

כָּל־הָעָם כֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְהַל עַם הָאֱלֹהִים

audiverunt Et .gladium *educentis peditis viri mille quadringenti*

3 אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי שֹׁלֵף חָרֶב׃ וַיִּשְׁמְעוּ

.Mispah in Israel filii ascendissent quòd Binjamin filii

בְּנֵי בִנְיָמִן כִּי־עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּה

malum fuit quomodo Loquimini :Israel filii Dixeruntque

וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבְּרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה

,occisæ mulieris *vir* Levita vir respondit Et .hoc

4 הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הָאִישׁ הַלֵּוִי אִישׁ הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה

mea *pellex* & ,ego veni ,Binjamin ipsi quæ ,Ghibbah In :ait &

וַיֹּאמַר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן בָּאתִי אֲנִי וּפִילַגְשִׁי

circuierunt & ,Ghibbah *domini me super* Surrexeruntque .pernoctandū ad

5 לָלוּן׃ וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה וַיָּסֹבּוּ

& ,occidere cogitaverunt me :noctu domum me *super*

עָלַי אֶת־הַבַּיִת לָיְלָה אוֹתִי דִּמּוּ לַהֲרֹג וְאֶת־

.est mortua &,afflixerunt meam *pellicem*

פִּילַגְשִׁי עִנּוּ וַתָּמֹת׃

Versio VULG. LAT.

24 Habeo filiam virginem, & hic homo habet concubinā, educam eas ad vos, ut humilietis eas, & vestrā libidinē compleatis: tantùm, obsecro, ne scelus hoc contra naturā operemini 25 in virum. Nolebant acquiescere sermonibus illius: quod cernens homo, eduxit ad eos concubinam suam, & eis tradidit illudendam: quâ cùm totâ nocte abusi essent, dimise-26 runt eam mané. At mulier, recedentibus tenebris, venit ad ostium domûs, ubi manebat dominus suus, & ibi cor-27 ruit. Manè facto, surrexit homo, & aperuit ostium, ut cœptam expleret viam: & ecce concubina ejus jacebat ante ostium sparsis in limine 28 manibus. Cui ille, putans eam quiescere, loquebatur; Surge, & ambulemus. Quâ nihil respondente, intelligens quòd erat mortua; tulit eam, & imposuit asino, reversúsq; 29 est in domum suam. Quam cùm esset ingressus, arripuit gladium, & cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frusta concîdens, misit in omnes terminos Israel. 30 Quod cùm vidissent singuli, conclamabant; Nunquam res talis facta est in Israel, ex eo die quo ascenderunt patres nostri de Ægypto, usque in præsens tempus: ferte sententiam, & in commune decernite quid facto opus sit.

CAP. XX.

1 EGressi itaque sunt omnes filii Israel, & pariter congregati, quasi vir unus, de Dan usque Bersabee, & terra Galaad, ad Dominum in Ma-2 spha: Omnésque anguli populorum, & cunctæ tribus Israel in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadringenta millia peditum pugnatorum. 3 (Nec latuit filios Benjamin, quòd ascendissent filii Israel in Maspha.) Interrogatúsq; Levita, maritus mulieris interfectæ, quomodò tantum 4 scelus perpetratum esset, Respondit; Veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea, illúc-5 que diverti: Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum, in qua manebam, volentes me occîdere, & uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortua est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

24 (ρ) Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, ϗ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ· ἐξάξω (σ) αὐτάς, ϗ ταπεινώσατε αὐτάς, ϗ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ϗ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης. 25 Καὶ οὐκ (τ) εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες τοῦ εἰσακοῦσαι αὐτοῦ. ϗ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, ϗ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω. ϗ ἔγνωσαν αὐτήν, ϗ (υ) ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα (φ) ἕως τὸ πρωΐ, ϗ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν (χ) ὡς ἀνέ-26 βη τὸ πρωΐ. Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ (ψ) πρὸς τὸν ὄρθρον, ϗ ἔπεσε παρὰ τὴν θύραν (ω) τοῦ οἴκου οὗ 27 ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνήρ, ἕως οὗ διέφαυσεν. Καὶ ἀνέστη (α) ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τὸ πρωΐ, ϗ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, ϗ ἐξῆλθε τοῦ (β) πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· ϗ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ παλλακὴ πεπτωκυῖα (γ) παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, ϗ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, (δ) Ἀνάστα ϗ ἀπέλθωμεν· ϗ οὐκ (ε) ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ὄνον, ϗ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον 29 αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν, ϗ ἐκράτησε τὴν παλλακὴν αὐτοῦ· ϗ ἐμέλισεν αὐτὴν εἰς δώδεκα μέλη, ϗ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὁρίῳ 30 Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ (ζ) βλέπων ἔλεγεν, Οὐκ ἐγένετο ϗ οὐχ ἑώραται ἀπὸ ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ (η) ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας (θ) ταύτης ὡς αὕτη. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλὴν ἐπ' αὐτήν, ϗ λαλήσατε.

MS.A. (ρ) Ἰδοὺ (σ) δὴ αὐτάς, (τ) ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι (υ) ἐνέπαιξαν αὐτῇ (φ) ἕως πρωΐ, (χ) ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον. Καὶ (ψ) τὸ πρωΐ, (ω) τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρὸς οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ, ἕως (α) ὁ κύριος αὐτῆς (β) ἀπελθεῖν τὴν (γ) παρὰ τὴν θύραν, ϗ αἱ (δ) Ἀνάστηθι (ε) ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει. ϗ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, ϗ ἀνέστη ὁ ἀνήρ, ϗ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν, ϗ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ· καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. (ζ) ὁρῶν ἔλεγεν, Οὔτε ἐγενήθη οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας (η) ἐξ Αἰγύπτου (θ) ταύτης. *Καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν οἷς ἐξαπέστειλεν, λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ, Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. θέσθε δὴ ἑαυτοῖς βουλὴν περὶ αὐτῆς, καὶ λαλήσατε.

Κεφ. κʹ.

1 Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, ϗ ἐξεκκλησιάσθη (ι) ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως Βηρσαβεέ, ϗ (α) γῆ τοῦ Γαλαὰδ 2 πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά. (β) Καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ (γ) τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν (δ) ἕλκοντες 3 ῥομφαίαν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν, ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) εἰς Μασσηφά. (ζ) ϗ ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Λαλή-4 σατε, ποῦ ἐγένετο ἡ (η) πονηρία αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευΐτης, ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς (θ) τῆς φονευθείσης, ϗ εἶπεν, Εἰς Γαβαὰ τοῦ Βενιαμὶν ἦλθον ἐγὼ ϗ (ι) ἡ παλλακή μου 5 τοῦ αὐλισθῆναι. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες (κ) τῆς Γαβαά, ϗ ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· (λ) ἐμὲ ἠθέλησαν (μ) φονεῦσαι, ϗ τὴν παλλακήν μου (ν) ἐταπείνωσαν, ϗ ἀπέθανε.

24 Ecce filia mea virgo, et concubina ejus. Educam eas, & humiliate eas: & facite eis, quod bonum in oculis vestris: & viro huic ne faciatis verbum impudentiæ hujus. 25 Et non probaverūt viri audire eum. Et apprehendit vir concubinam ejus: & eduxit eam ad eos forás. Et cognoverunt eam, et illuserunt in ea totam noctem usq; manè, & dimiserunt eam ut ascendit ipsū mané. 26 Et venit mulier diluculum versús: et cecidit ad ostium domûs, ubi erat ibi suus vir, quoadusq; illuxit. 27 Et surrexit vir ejus manè, & aperuit januas domûs, & exiit ad eundum viam suam. Et ecce mulier ejus concubina jacens apud januas domûs: & manus ejus super limen. 28 Et dixit ad eam; Surge, & abeamus. Et non respondit; quoniam erat mortua: & tulit eam super asinum, & ivit ad locum suum. 29 Et sumpsit gladium, & tenuit concubinam suam: & (g) partitus est eam in duodecim membra: et misit ea in omnem terminum Israel. 30 Et factum est, omnis aspiciens dicebat, Non fuit, neq; (h) visa est à die ascensionis filiorum Israel de terra Ægypti usq; in diem hunc; sicut hæc. Ponite vobis ipsis consilium super eam, & loquimini.

CAP. XX.

1 ET exierunt omnes filii Israel: & evocata est Synagoga, tanquā vir unus à Dan, et usq; Bersabee, & terram Galaad, ad Dominum in Massepha. 2 Et steterunt ad faciem Domini omnes tribus Israel in Ecclesia populi Dei, quadringenta millia virorum peditum trahentium gladium. 3 Et audierunt filii Benjamin, quia ascenderant filii Israel in Massepha. Et venientes dixerunt filii Israel; Loquimini, ubi facta est malignitas hæc? 4 Et respondit vir Levita, vir mulieris occisæ, & dixit; In Gabaa Benjamin veni ego, & concubina mea ad manendum. 5 Et surrexerūt super me viri Gabaa, & circumdederunt super me domum noctu: me voluerunt occidere; & concubinam meam (i) humiliaverunt: et mortua est.

MS.A. (ι) πᾶσα ἡ (α) γῆ Γαλαάδ (β) Καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ, ϗ πᾶσαι (γ) Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (δ) σπωμένων ῥομφαίαν. (ε) πρὸς κύριον εἰς (ζ) καὶ εἶπαν (η) κακία αὕτη; (θ) τῆς πεφονευμένης, (ι) ἡ γυνή μου καταλῦσαι. (κ) οἱ παρὰ τῆς Γαβαά, ϗ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ τὴν (λ) ϗ ἐμὲ (μ) ἀποκτεῖναι, ϗ (ν) ἐταπείνωσαν ϗ ἐνέπαιξαν αὐτῇ, ϗ ἀπέθανεν. Καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 הָא בְרַתִּי בְּתוּלְתָּא וּלְחֵינְתֵיהּ אַפֵּיק כְּעַן יַתְהֵין וְעַנּוּ יַתְהֵין וַעֲבִידוּ לְהֵין דְּתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן
25 וּלְגַבְרָא הָדֵין לָא תַעְבְּדוּן עֵסַק קְלָנָא הָדֵין׃ וְלָא אֲבוֹ גֻבְרַיָּא לְקַבָּלָא מִנֵּיהּ וְאַתְקֵיף
גַּבְרָא בִּלְחֵינְתֵיהּ וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן לְבָרָא וִידַעוּ יָתַהּ וְאִתְעַלְּלוּ בַהּ כָּל לֵילְיָא עַד צַפְרָא
26 וְשַׁלְּחוּהָא כְּמִסַּק צַפְרָא׃ וַאֲתָת אִתְּתָא לְמִפְנֵי צַפְרָא וּנְפַלַת בִּתְרַע בֵּית גַּבְרָא דִּי רִבּוֹנַהּ
27 תַּמָּן עַד דִּי נְהוֹר׃ וְקָם רִבּוֹנַהּ בְּצַפְרָא וּפְתַח דָּשֵׁי בֵיתָא וּנְפַק לְמֵיזַל לְאָרְחֵיהּ וְהָא
28 אִתְּתָא לְחֵינְתֵיהּ רְמִיָּא בִּתְרַע בֵּיתָא וִידָהָא מַחֲתִין עַל סִפָּא׃ וַאֲמַר לַהּ קוּמִי וְנֵיזִיל וְלָא
29 מְתִיבָא וְנַסְבַהּ עַל חֲמָרָא וְקָם גַּבְרָא וַאֲזַל לְאַתְרֵיהּ׃ וַאֲתָא לְבֵיתֵיהּ וּנְסִיב יַת סַכִּינָא
וְאַתְקֵיף בִּלְחֵינְתֵיהּ וְהַדְמַהּ לְאֵבָרָהָא לִתְרֵי עֲשַׂר אֵבָרִין וְשַׁלְּחַהּ בְּכָל תְּחוּם אֲרַע
30 דְּיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה כָּל דְּחָזֵי וַאֲמַר לָא הֲוָת וְלָא אִתְחֲזִיאַת כְּהָדָא לְמִן יוֹמָא דִּי סְלִיקוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין שַׁווּ לִבְּכוֹן עֲלַהּ אִתְיָעֲצוּ וּמַלִּילוּ׃

כ

1 וּנְפַקוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְכְּנִישַׁת כְּנִשְׁתָּא כְּגַבְרָא חַד לְמִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע וְאַרְעָא גִּלְעָד
2 לִקְדָם יְיָ לְמִצְפַּיָּא׃ וְאִתְעַתַּדוּ רֵישֵׁי כָּל עַמָּא כָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל בִּקְהַל עַמָּא דַיְיָ אַרְבַּע
3 מְאָה אַלְפִּין גְּבַר רַגְלִי שָׁלְפֵי סַיְפָא׃ וּשְׁמַעוּ בְּנֵי בִנְיָמִין אֲרֵי סְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִצְפַּיָּא
4 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַלִּילוּ אֵיכְדֵין הֲוָת בִּישְׁתָּא הָדָא׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא לֵיוָאָה בַּעֲלַהּ דְּאִתְּתָא
5 קְטִילְתָּא וַאֲמַר לְגִבְעֲתָא דִּי לְשִׁבְטָא בִנְיָמִין עֲלֵית אֲנָא וּלְחֵינְתִי לִמְבַת׃ וְקָמוּ עֲלַי יָתְבֵי
גִּבְעֲתָא וְאַקִּיפוּ עֲלַי יַת בֵּיתָא בְּלֵילְיָא עֲלַי חֲשִׁיבוּ לְמִקְטַל וְיַת לְחֵינְתִי עַנִּיוּהָא וּמִיתַת׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

24 Ecce filia mea virgo & concubina illius: producam nunc eas; & humiliate illas, & facite illis quod constitutum in oculis vestris; & viro huic 25 non facietis negotium ignominiæ hujus. Et non voluerunt viri ad audiendum ex eo: & apprehendit vir in concubina sua, & produxit ad eos foras; & cognoverunt eam; & irriserunt in ea omnem noctem usq; auroram, 26 & dimiserunt eam in ascendendo auroram. Et venit mulier ad inclinare auroræ, & cecidit in porta domus viri quâ dn̄s ejus ibi, usq; quo illuxit. 27 Et surrexit dn̄s ejus in aurora, & aperuit portas domus, & exivit ad eundum ad viā suam; & ecce mulier concubina ejus projecta in porta domus, 28 & manus ejus impositæ super limen. Et dixit illi: Surge, & ibimus; & non respondit: & tulit eam super asinū, & surrexit vir, et ivit ad locū suum. 29 Et venit ad domū suam, & accepit gladium, & apprehendit in concubina sua, & discerpsit eam ad membra ejꝰ ad duodecim membra; & misit eam in 30 omni termino terræ Israel. Et fuit omnis qui vidit eam, & dixit: Non fuit, & non visū est sicut hoc ad-ex die qua ascenderunt filii Israel de terra Miszraim usq; diem hanc: ponite corda vestra super illud, & consulimini & loquimini.

CAP. XX.

1 ET exierunt omnes filii Israel, & congregata est congregatio ut vir unꝰ, ad-ex Dan & usq; Beer-sabagh, & terra Gilghadæi; ab-ante Dn̄m ad 2 Miszpeia. Et steterunt capita omnis populi omnes tribꝰ Israel in cœtu po-3 puli Dn̄i; quadringenta millia vir peditum evaginantium gladium. Et audierunt filii Binjamin quòd ascenderunt filii Israel ad Miszpeia: & dixe-4 runt filii Israel: Loquimini, quemadmodum fuit malum hoc. Et respondit vir Levita maritus mulieris occisæ, & dixit: ad Gibghatha, quæ tribus 5 Binjamin, ascendi ego & concubina mea ad pernoctandum. Et surrexerunt super me habitatores Gibghatha, & circuierunt super me domum in nocte: super me cogitaverunt ad occidendum, & concubinam meam afflixerunt, & mortua est.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܗܐ ܒܪܬܝ ܒܬܘܠܬܐ ܘܦܠܓܘܬܗ. ܐܦܩ ܐܢܝܢ ܠܟܘܢ. ܘܨܥܪܘ ܐܢܝܢ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܝܢ *
24 ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܘܠܓܒܪܐ ܗܢܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܨܥܪܐ ܗܢܐ. * ܘܠܐ ܨܒܘ ܓܒܪܐ
25 ܠܡܫܡܥܗ. ܘܐܚܕ ܓܒܪܐ ܒܦܠܓܘܬܗ. ܘܐܦܩܗ ܠܘܬܗܘܢ ܠܒܪ. ܘܝܕܥܘܗ.
ܘܐܬܥܠܠܘ ܒܗ ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ. ܘܫܒܩܘܗ ܟܕ ܣܠܩ ܨܦܪܐ. * ܘܐܬܬ
26 ܐܢܬܬܐ ܥܡ ܨܦܪܐ. ܘܢܦܠܬ ܒܬܪܥܐ ܕܓܒܪܐ ܐܝܟܐ ܕܡܪܗ ܬܡܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܗܪ.
ܘܩܡ ܡܪܗ ܒܨܦܪܐ. ܕܢܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܢܦܩ ܕܢܐܙܠ ܠܐܘܪܚܗ. ܘܚܙܐ *
27 ܠܦܠܓܘܬܗ ܕܪܡܝܐ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܐܝܕܗ ܥܠ ܬܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡܝ ܢܐܙܠ.
28 ܘܠܐ ܦܢܝܬ ܠܗ. ܘܐܪܟܒܗ ܥܠ ܚܡܪܗ. ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪܗ. * ܘܥܠ ܠܒܝܬܗ.
29 ܘܢܣܒ ܣܟܝܢܐ. ܘܦܣܩܗ ܠܦܠܓܘܬܗ. ܠܬܪܬܥܣܪܐ ܡܢܘܢ. ܘܫܕܪܗ ܒܟܠܗܘܢ
ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܟܠܡܢ ܕܚܙܐ. ܐܡܪ. ܠܐ ܗܘܬ ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܐܟܘܬ ܗܕܐ. ܡܢ ܝܘܡܐ
30 ܕܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܪܥܝܘ ܥܠܝܗ.
ܘܐܬܡܠܟܘ. ܘܡܠܠܘ.

* ܦܘܠܓܐ * ܟ *

ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܢܘܫܬܐ ܐܝܟ ܓܒܪ ܚܕ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ *
1 ܠܒܝܪ ܫܒܥ. ܠܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. * ܘܩܡܘ ܫܪܒܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܟܠܗܘܢ
2 ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܒܟܢܘܫܬܐ ܕܥܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܪܓܠܝܢ ܫܠܦܝ
ܣܝܦܐ. * ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ
3 ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܡܪܘ ܠܢ ܐܝܟܢܐ ܗܘܬ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ. ܘܥܢܐ ܠܘܝܐ ܓܒܪܗ ܕܐܢܬܬܐ ܕܐܬܩܛܠܬ.
4 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܓܒܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܥܠܬ ܐܢܐ ܘܦܠܓܘܬܝ ܠܡܒܬ. * ܘܩܡܘ ܥܠܝ ܡܪܝܗ
5 ܕܓܒܥܐ. ܘܐܚܕܘ ܥܠܝ ܒܝܬܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܠܝ ܒܥܘ ܠܡܩܛܠ. ܘܠܦܠܓܘܬܝ ܨܥܪܘ.
ܘܡܝܬܬ.

* Ecce filiam meam virginem, & concubinam 24
ejus *viri*, producam eas vobis, eas dehoneſtate,
eiſque facite quicquid libuerit: viro
autem iſti tantum dedecus ne feceritis. At 25
nolentibus viris illis auſcultare eum, apprehendit
vir ille concubinam ſuam, eduxitque
eam foràs ad ipſos; qui cognoſcentes
eam & vexantes eam totâ nocte ad matutinum
uſque, dimiſerunt eam cùm aſcenderet
aurora. Sub tempus matutinum venit mulier, 26
& cecidit in oſtio viri illius ubi erat dominus
ejus, donec illuceſceret. Manè itaque 27
ſurgens dominus ejus ut aperiret oſtium
domûs, & egreſſus ut proſequeretur iter
ſuum, vidit concubinam ſuam jacentem ad
januam, & manum ejus ſuper januam.
Dixitque ad eam, Surge ut eamus: at non 28
reſpondit ei. Impoſuit ergò eam aſino ſuo,
ſurrexitque vir ille, & abiit in patriam ſuam.
Et ingreſſus domum ſuam, accepto cultro, 29
diſſecuit concubinam ſuam in duodecim
partes, projecitque eam in omnes terminos
Iſraelis. Et quicunque vidit illam, 30
dixit, Nihil tale factum eſt neque viſum, à
die quo aſcenderunt filii Iſrael de terra Ægypti
in hunc uſque diem: & opinantes de
ea, conſilium inierunt, & collocuti ſunt.

CAP. XX.

DEinde egreſſi ſunt omnes Iſraelitæ, & in 1
cœtum congregati quaſi vir unus, à Dan
uſque ad Bir-ſebaa, in terra Galaad coram
Domino in Maſphia, Affuerunt familiæ univerſi 2
populi, omnes *ſcilicet* tribus Iſrael,
Dei populus in cœtum, *nempe* quadringenta
millia peditum ſtringentium gladium.
(Audierunt autem filii Benjamin aſcendiſſe 3
filios Iſrael in Maſphia) Et dicebant filii
Iſrael, Dicite nobis quomodo contigit tantum
ſcelus. Reſpondens Levi maritus mulieris 4
illius quæ interfecta fuerat, dixit eis, Ad
Gebaa Benjamini ingreſſus ſum ego & concubina
mea ad pernoctandum: Et inſurgentes 5
in me domini Gebaa obſederunt me
domi noctu: me voluerunt occidere, &
concubinam meam dehoneſtârunt, & mortua
eſt:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

24 * لي ابنة واحدة عذري وسرية * اخرجهما اليكم * فافضحوهما واصنعوا بهما ما احببتم *
25 ولا تركبوا هذا القبيح من الرجل * ولا تفضحوه * فلم يقبل القوم كلامه * ولم يسمعوا
قوله * فاخذ الرجل سريته واخرجها اليهم * فارتكبوا منها شهواتهم * وفجروا بها الي الصباح *
26 ولما طلع الفجر فتركوها * فتقدمت المراة عند الصباح الي باب البيت الذي كان فيه
27 زوجها * فوقعت عند الباب الي طلوع الشمس * وقام سيدها بالغداة * وفتح باب البيت *
28 فوجدها عند الباب مطروحة * فقال لها * قومي بنا ننطلق * فلم تجبه فحملها علي
29 حمار وهي ميتة * وانطلق الي منزله * واخذ سكينا * وقطعها اثني عشر قطعة * ورمي
30 بكل قطعة منها في حد سبط من اسباط بني اسرايل * فكل من راها قال * لم يكن
مثل هذا * ولم يسمع به منذ يوم صعد بنو اسرايل من ارض مصر الي اليوم * فاجتمع بنو
اسرايل * وفكروا وتناشدوا *

* الفصل العشرون *

1 * وخرج بنو اسرايل كلهم * واجتمعوا جميعا كرجل واحد * من دان الي بير سبع * واتوا
2 ارض جلعاد * وقاموا امام الرب في مصفيا * وقامت قبايل اسباط بني اسرايل في مجمع
3 شعب الله * وكان عددهم اربع ماية الف رجل مخترط سيف * وسمع بنو بنيامين ان بني
اسرايل قد صعدوا الي مصفيا * قال بنو اسرايل * اخبرونا كيف كان هذا الشر الفظيع *
4 * فكلمهم لاوي زوج المراة التي قتلت وقال * دخلت انا وسريتي الي جبع قرية بنيامين
5 لنبيت * فوثبوا علي اهل جبع * واحاطوا بالبيت ليلا * وارادوا قتلي * وفضحوا سريتي حتي
ماتت *

Habeo filiam unam virginem, & concu- 24
binam; producam vobis utramque, eas
ſtuprate, iiſque facite quod volueritis,
& ne deſignetis hanc turpitudinem in
virum iſtum, néve ſtupretis eum. Verùm 25
cùm non acquieſceret turba verbis ejus,
neque audiret ſermonem ipſius, produxit
eis vir ille concubinam ſuam, & eduxit
illam ad ipſos; qui exercuerunt in ea
cupiditates ſuas, & mœchati ſunt in ea
ad matutinum uſque; & cùm orta eſſet
aurora, dimiſerunt eam. Accedens autem 26
mulier illa ſub matutinum ad januam do-
mûs in qua erat maritus ejus, corruit
prope januam uſque ad ortum ſolis. Et 27
manè ſurgens dominus ejus, & januam
domûs aperiens, invenit illam jacentem
prope januam: Et dixit ad eam, Sur- 28
ge, diſcedamus: Sed cùm nihil reſpon-
diſſet ei, impoſuit illá aſino ſuo mortu-
am. Et profectus ad domicilium ſuum, ac- 29
cepit cultrum, & diſſecuit eam in duo-
decim fruſta, & ſingula ex his fruſta
projecit in terminum ſingularum tribuum
filiorum Iſrael. Et quotquot viderunt 30
eam, dixerunt, Nihil ſimile factum eſt
neque auditum, à die quo aſcenderunt
filii Iſrael e terra Ægypti ad hodiernum
diem. Itaque congregati ſunt filii Iſrael,
& rem perpendentes ſe invicem hortati
ſunt.

CAP. XX.

ET exeuntes omnes filii Iſrael, ſimul 1
convenerunt quaſi vir unus à Dan ad
Bir-ſebaa; & venientes in terram Ga-
laad, ſteterunt coram Domino in Maſ-
phia. Cùmque ſtetiſſent familiæ tribuum 2
Iſraeliticarum in concilio populi Dei,
numero quadringentorum millium viro-
rum evaginantium gladium, (Interim 3
audierunt filii Benjamin aſcendiſſe filios
Iſrael in Maſphiam) dixerunt filii Iſrael,
Narrate nobis quomodo contigerit hoc
crimen horrendum. Et allocutus eſt eos 4
Levi maritus mulieris occiſæ, & ait,
Ingreſſus eram eo & concubina mea in
Gabaa civitatem Benjamin, ut pernocta-
remus: Et irruentes in me cives Gabaa 5
obſederunt domum noctu, me interficere
voluerunt, & concubinam meam ita ſtu-
prârunt, ut mortua ſit.

ספר שופטים : כ

omnem in eam miſi &, eam *truncavi* &, meam concubinam *in* apprehendi Et
6 וָאֹחֵז בְּפִילַגְשִׁי וָאֲנַתְּחֶהָ וָאֲשַׁלְּחֶהָ בְּכָל־
fœditatem & , *ſcelus* fecerunt Quia .Iſrael hæreditatis *agrum*
שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ זִמָּה וּנְבָלָה
,verbum vobis date ,Iſrael filii vos omnes Ecce .Iſrael in
7 בְּיִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה כֻלְּכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לָכֶם דָּבָר
, unus vir tanquam populus omnis Surrexitque .hic conſilium &
8 וְעֵצָה הֲלֹם׃ וַיָּקָם כָּל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד
declinabimus neque ,ſuum *tentorium* in quiſque ibimus Non : dicendo
לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ וְלֹא נָסוּר
faciemus quod ,*verbum* hoc nunc Et .ſuam domum in unuſquiſque
9 אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וְעַתָּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
viros decem accipiemus Et .*ſorte in* eam *ſuper* ,Ghibhah ipſi
10 לַגִּבְעָה עָלֶיהָ בְּגוֹרָל׃ וְלָקַחְנוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
mille & ,mille *in* centum & , Iſrael *tribubus omnibus* centum *ad*
לַמֵּאָה לְכֹל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה לָאֶלֶף וְאֶלֶף
eos venire *faciendum ad* ,populo *venationem accipiendum ad millia* decem *ad*
לָרְבָבָה לָקַחַת צֵדָה לָעָם לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם
fecit quam *turpitudinem* omnem ſecundùm ,Binjamin Ghibhah in
לְגֶבַע בִּנְיָמִן כְּכָל־הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
civitatem in Iſrael vir omnis *eſt collectus* Et .Iſrael in
11 בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּאָסֵף כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר
Iſrael tribus miſerunt Et .*ſocii* unus vir tanquam
12 כְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים׃ וַיִּשְׁלְחוּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
malum Quod ; dicendo ,Binjamin tribus omnes in viros
אֲנָשִׁים בְּכָל־שִׁבְטֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר מָה הָרָעָה
date nunc Et ? vobis in eſt factum quod hoc
13 הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה בָּכֶם׃ וְעַתָּה תְּנוּ אֶת־
,eos occidamus ut ,Ghibhah in qui , *profectu ſine* filios viros
הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וּנְמִיתֵם
audire Binjamin filii noluerunt Et .Iſrael ex malum *abigemus* &
וּנְבַעֲרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא אָבוּ בִּנְיָמִן לִשְׁמֹעַ
Binjamin filii ſunt *collecti* Et .Iſrael filiorum ſuorum fratrũ vocem *in*
14 בְּקוֹל אֲחֵיהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּאָסְפוּ בְנֵי־בִנְיָמִן
.Iſrael *filiis cum* bellum *in exeundum ad* ,Ghibhah in civitatibus è
מִן־הֶעָרִים הַגִּבְעָתָה לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
viginti ,civitatibus de illa die in Binjamin filii ſunt *viſitati* Et
15 וַיִּתְפָּקְדוּ בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים
Ghibhah habitatores præter ;gladium *educentes viri mille* ſex &
וְשִׁשָּׁה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב לְבַד מִיֹּשְׁבֵי הַגִּבְעָה
iſto populo omni Ex .electi viri ſexcenti fuerunt *viſitati*
16 הִתְפָּקְדוּ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר׃ מִכֹּל הָעָם הַזֶּה
funda jaciens hic omnis ,ſua dextera manu *obturati* ,electi viri ſeptingenti
שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ כָּל־זֶה קֹלֵעַ
ſunt *viſitati* Iſrael *vir* Et .*aberrabat* nec ,capillum ad *lapide in*
17 בָּאֶבֶן אֶל־הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִא׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ
omnis : gladium *evaginans vir mille quadringenti* ,Binjamin præter
לְבַד מִבִּנְיָמִן אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב כָּל־
, Bethel aſcenderunt & ,ſurrexerunt Et .*belli vir hic*
18 זֶה אִישׁ מִלְחָמָה׃ וַיָּקֻמוּ וַיַּעֲלוּ בֵית־אֵל
aſcendet Quis : Iſrael filii dixerunt & ,*Deo in* interrogaverunt &
וַיִּשְׁאֲלוּ בֵאלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה־
dixitque ? Binjamin *filiis cum* bellum ad *initio in* nobis
לָּנוּ בַתְּחִלָּה לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר
,mane *in* Iſrael filii ſurrexerunt Et .*initio* in Jehudah : Dominus
19 יְהוָה יְהוּדָה בַתְּחִלָּה׃ וַיָּקוּמוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר
bellum ad Iſrael *vir eſt egreſſus* Et .Ghibhah *ſuper* ſunt caſtrametati &
20 וַיַּחֲנוּ עַל־הַגִּבְעָה׃ וַיֵּצֵא אִישׁ־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה
bellum Iſrael *vir eis cum* diſpoſuerunt & : Binjamin *cum*
עִם־בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה
.Ghibhah *in*
אֶל־הַגִּבְעָה׃

Verſio VULG. LAT.

6 Quam arreptam, in fruſta con-
cìdi, miſique partes in omnes
terminos poſſeſſionis veſtræ:
quia nunquam tantum nefas,
& tam grande piaculum factũ
7 eſt in Iſrael. Adeſtis omnes fi-
lii Iſrael, decernite quid fa-
8 cere debeatis. Stánſque omnis
populus, quaſi unius hominis
ſermone reſpondit; Non re-
cedemus in tabernacula no-
ſtra, nec ſuam quiſquam intra-
9 bit domum: Sed hoc contra
Gabaa in commune faciamus.
10 Decem viri eligantur è cen-
tum ex omnibus tribubus Iſ-
rael, & centum de mille, &
mille de decem millibus, ut
comportent exercitui cibaria,
& poſſimus pugnare contra
Gabaa Benjamin, & reddere
ei pro ſcelere, quod mere-
11 tur. Convenítque univerſus
Iſrael ad civitatem, quaſi ho-
mo unus, eâdem mente, unóq;
12 conſilio. Et miſerunt nuntios
ad omnem tribũ Benjamin, qui
dicerent; Cur tantũ nefas in
13 vobis repertum eſt? Tradite
homines de Gabaa, qui hoc
flagitium perpetrârunt, ut mo-
riantur, & auferatur malum de
Iſrael. Qui noluerunt fratrum
ſuorum filiorũ Iſrael audire
14 mandatum: Sed ex cunctis
urbibus, quæ ſortis ſuæ erant,
convenerunt in Gabaa, ut
illis ferrent auxilium, & con-
tra univerſum populum Iſrael
15 dimicarent. Inventíq; ſunt vi-
ginti quinque millia de Benja-
min educentium gladium,
præter habitatores Gabaa,
16 Qui ſeptingenti erant viri for-
tiſſimi, ita ſiniſtrâ ut dextrâ
præliantes: & ſic fundis la-
pides ad certũ jacientes, ut ca-
pillũ quoq; poſſent percutere,
& nequaquã in alteram par-
tem ictus lapidis deferretur:
17 Virorum quoque Iſrael, abſq;
filiis Benjamin, inventa ſunt
quadringenta millia educen-
tium gladios, & paratorum
18 ad pugnam. Qui ſurgentes ve-
nerunt in domũ Dei, hoc eſt,
in Silo: conſuluerúntq; De-
um, atque dixerunt, Quis erit
in exercitu noſtro princeps
certaminis contra filios Ben-
jamin? Quibus reſpondit Do-
minus, Judas ſit dux veſter.
19 Statímq; filii Iſrael ſurgentes
manè, caſtrametati ſunt juxta
20 Gabaa: Et inde procedentes
ad pugnam contra Benjamin,
urbem oppugnare cœperunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακήν μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν,
καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ (ξ) κληρονομίας
υἱῶν Ἰσραήλ· ὅτι ἐποίησαν (ο) ζέμα καὶ ἀπόπτωμα
7 ἐν Ἰσραήλ. Ἰδοὺ πάντες (π) ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσρα-
8 ήλ, δότε (ρ) ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλὴν (σ) ἐκεῖ. Καὶ
ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, (τ) λέγοντες,
Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς (υ) σκήνωμα
αὐτοῦ, καὶ οὐκ (φ) ἐπιστρέψομεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον
9 αὐτοῦ. Καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα, (χ) ὃ ποιη-
θήσεται τῇ Γαβαᾷ· ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν
10 ἐν κλήρῳ. (ψ) Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἄνδρας
τοῖς ἑκατὸν (ω) εἰς πάσας φυλὰς Ἰσρα-
ήλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς
μυρίοις, λαβεῖν (α) ἐπισιτισμὸν τοῦ ποιῆσαι
ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ Βενιαμὶν, ποιῆσαι
αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα, ὃ ἐποίησεν ἐν
11 Ἰσραήλ. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (β)
12 εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς. Καὶ ἀπέστειλαν αἱ
φυλαὶ Ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενι-
αμὶν, λέγοντες, Τίς ἡ (γ) πονηρία αὕτη ἡ
13 γενομένη ἐν ὑμῖν; Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄν-
δρας (δ) υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαᾷ, καὶ
θανατώσομεν αὐτοὺς, καὶ (ε) ἐκκαθαριοῦμεν
πονηρίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ υἱ-
οὶ Βενιαμὶν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν
14 αὐτῶν (ζ) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ συνήχθησαν οἱ
υἱοὶ Βενιαμὶν (η) ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς
Γαβαὰ ἐξελθεῖν (θ) εἰς παράταξιν πρὸς
15 υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βε-
νιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (ι) ἀπὸ τῶν πό-
λεων (κ) εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ἀνὴρ ἕλκων
ῥομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων τὴν Γαβαά, (λ)
16 Οἳ ἐπεσκέπησαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες (μ) ἐκλε-
κτοὶ ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι. πάν-
τες οὗτοι σφενδονῆται (ν) ἐν λίθοις πρὸς τρί-
17 χα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες. Καὶ ἀνὴρ Ἰσ-
ραὴλ ἐπεσκέπησαν (ξ) ἐκτὸς τοῦ Βενιαμὶν,
τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν (ο) ἑλκόντων
ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι (π) ἄνδρες παρα-
18 τάξεως. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαι-
θὴλ, καὶ (ρ) ἠρώτησαν ἐν τῷ Θεῷ· καὶ εἶπαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Τίς ἀναβήσεται (σ) ἡμῖν ἐν
ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν;
καὶ εἶπε κύριος, (τ) Ἰούδας ἐν ἀρχῇ ἀναβή-
19 σεται ἀφηγούμενος. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ (υ)
Ἰσραὴλ τοπρωῒ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ (φ) Γα-
20 βαά. Καὶ ἐξῆλθον πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πα-
ράταξιν πρὸς Βενιαμὶν, καὶ συνῆψαν αὐτοῖς
ἐπὶ Γαβαά.

Et tenui concubinam meam, & 6
diviſi eam membratim: & emi-
ſi in omnem terminum hæredita-
tis filiorum Iſrael: quia fecerũt
(b) fervorem, & ruinam in Iſ-
rael. Ecce omnes vos filii Iſra- 7
el, date vobis verbum, & con-
ſilium illic. Et ſurrexit omnis po- 8
pulus, tanquã vir unus, dicentes;
Non abibimus vir ad tabernacu-
lum ſuũ, & non revertemus vir
in domum ſuam. Et nunc hoc eſt 9
verbum, quod fiet ipſi Gabaa: A-
ſcendemus ſuper eam in ſorte.
Tantùm ſumemus decem viros 10
è centum in omnibus tribubus Iſ-
rael, & centum è mille, & mille
è decem millibus ad accipienda
cibaria, ad faciendum venire eos
in Gabaa Benjamin, ad faci-
endum ei ſecundùm omnem
ruinam, quam fecit in Iſrael. Et 11
congregatus eſt omnis vir Iſra-
el in civitatẽ, tanquàm vir unus.
Et miſerunt tribus Iſrael viros 12
in omnem tribum Benjamin, di-
centes; Quæ eſt malignitas hæc,
quæ facta eſt in vobis? Et nunc 13
date viros filios iniquorum, qui
in Gabaa: & morti trademus e-
os, & expurgabimus malignita-
tem ab Iſrael. Et non probaverũt
filii Beniamin audire vocem fra-
trum ſuorum filiorum Iſrael. Et 14
congregati ſunt filii Beniamin
de civitatibus ſuis in Gabaa ad
exeundum in bellum adverſùs
filios Iſrael. Et recenſiti ſunt filii 15
Beniamin in die illa de civitatib'
(c) viginti tria millia (d) vir tra-
hens gladium, præter habitantes
Gabaa: Qui recenſiti ſunt ſeptin- 16
genti viri electi de omni populo
ambidextri. Omnes hi funditores
in lapidib' ad capillũ, et non aber-
rantes. Et vir Iſrael recenſiti 17
ſunt præter Benjamin quadragin-
ta millia virorũ trahentiũ gladi-
um. Omnes hi viri belli. Et ſurre- 18
xerũt, & aſcenderũt in Bethel,
& interrogaverunt in Deo. Et di-
xerunt filii Iſrael, Quis aſcendet
nobis in principio ad bellum ad-
verſùs filios Benjamin? Et dixit
Dominus, Judas in principio a-
ſcendet dux. Et ſurrexerunt filii 19
Iſrael manè, et caſtrametati ſunt
ſuper Gabaa. Et exierunt omnis 20
vir Iſrael ad bellũ adverſùs Ben-
jamin, & congreſſi ſunt eis ſuper
Gabaa.

MS.A. (ξ) κληρονομίας Ἰσραήλ· (ο) ἀφροσύνην ἐν τῷ Ἰσραήλ. (π) οἱ υἱοὶ (ρ) αὐτοῖς (σ) ὧδε. Καὶ (τ) λέγων, Οὐκ εἰσελευσόμεθα (υ) τὸ σκήνωμα (φ) ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ (χ) ὃ ποιήσομεν τῇ (ψ) Καὶ λημψόμεθα (ω) τῶν πάσαις φυλαῖς (α) ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτηδεῦσαι τῇ Γαβαᾷ τοῦ Βενιαμεὶν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην, ἣν ἐποίησαν (β) ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενοι. Καὶ ἐξαπέστειλαν (γ) κακία αὕτη (δ) τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν Γαβαά, τοὺς υἱοὺς Βελιάμ, καὶ θανατώσομεν (ε) ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι υἱοὶ Βενιαμεὶν τῆς (ζ) τῶν υἱῶν (η) ἐκ τῶν (θ) τοῦ πολεμῆσαι μετ' αὐτῶν Ἰσραήλ. Καὶ (ι) ἐκ τῶν (κ) εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν, χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν (λ) Οὗτοι ἐπεσκέπησαν (μ) ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι ἀμφοτεροδέξιοι. (ν) βάλλοντες λίθοις πρὸς τὴν τρίχα, καὶ οὐ διαμαρτάνοντες. Καὶ πᾶς ἀνὴρ (ξ) χωρὶς τῶν υἱῶν Βενιαμεὶν, (ο) σπωμένων ῥομφαίαν· (π) ἄνδρες πολεμισταί. Καὶ (ρ) ἐπηρώτησαν (σ) ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ Βενιαμείν; (τ) Ἰούδας ἀναβήσεται (υ) Ἰσραήλ, καὶ (φ) τὴν Γαβαά. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραήλ, καὶ πᾶς ἀνὴρ εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν, καὶ παρετάξατο μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὴν Γαβαά. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 : וְאַחֲדִית בִּלְחֵינְתִּי וְהַדְמִיתָהּ וְשַׁלַּחְתַּהּ בְּכָל תְּחוּם אַחְסָנַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל אֲרֵי עֲבַדוּ
7 עֵיצַת חֶטְאִין וּדְלָא כָשַׁר בְּיִשְׂרָאֵל : הָא כוּלְכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבוּ לְכוֹן פִּתְגָם וְעֵיצָה הַלְכָא :
8 וְקָם כָּל עַמָּא כְּגַבְרָא חַד לְמֵימַר לָא נֵיזִיל גְּבַר לְמַשְׁכְּנֵיהּ וְלָא נְזוּר גְּבַר לְבֵיתֵיהּ : וּכְעַן
9 דֵּין פִּתְגָם דְּנַעְבֵּיד לְגִבְעֲתָא נִתְמַנֵּי עֲלַהּ בְּעַדְבָא : וּנְדַבַּר עַשְׂרָא גֻּבְרִין לְמָאָה לְכָל
10 שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל וּמְאָה לְאַלְפָּא וְאַלְפָּא לְרִבּוֹתָא לְמִסַּב זְוָדִין לְעַמָּא לְמֶעְבַּד לְאַיְתָיוּתְהוֹן
11 לְגִבְעֲתָא דְבֵית בִּנְיָמִן כְּכָל קְלָנָא דְאִתְעֲבֵד בְּיִשְׂרָאֵל : וְאִתְכְּנִישׁ כָּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל
12 לְקַרְתָּא כְּגַבְרָא חַד שָׁוָן : וּשְׁלַחוּ שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל גֻּבְרִין בְּכָל שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין לְמֵימַר
13 מָה בִּישְׁתָּא הָדָא דַּהֲוָת בְּכוֹן : וּכְעַן אַיְתוֹ יָת גֻּבְרַיָּא בְּנֵי רִשְׁעָא דִּי בְגִבְעֲתָא וְנִקְטְלִנּוּן
14 וּנְפַלֵּי עָבְדֵי בִישְׁתָּא מִיִּשְׂרָאֵל וְלָא אֲבוֹ בְּנֵי בִנְיָמִין לְקַבָּלָא לְמֵימַר אֲחוּהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִין מִן קִרְוַיָּא לְגִבְעֲתָא לְמִפַּק לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
15 וְאִתְמְנִאוּ בְּנֵי בִנְיָמִין בְּיוֹמָא הַהוּא מִן קִרְוַיָּא עַסְרִין וְשִׁתָּא אַלְפִין גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָא בַּר
16 מִיָּתְבֵי גִבְעֲתָא אִתְמְנִיאוּ שְׁבַע מְאָה גְּבַר עוּלֵם : מִכָּל עַמָּא הָדֵין שְׁבַע מְאָה גְּבַר עוּלֵם
גַּבְרָא גְּמִיד בִּידֵיהּ דְּיַמִּינָא כָּל אִלֵּין דְּשָׁדַן אַבְנָא בְּקַלְעָא וּמְרַמַּן בְּבֵינַת שַׂעֲרָא וְלָא
17 מְשַׁנַּן : וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אִתְמַנִּיאוּ בַּר מִדְּבֵית בִּנְיָמִין אַרְבַּע מְאָה אַלְפִין גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָא
18 כָּל אִלֵּין גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא : וְקָמוּ וּסְלִיקוּ לְבֵית אֵל וּשְׁאִילוּ בְּמֵימְרָא דַייָ וַאֲמַרוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַן יִסַּק לָנָא בְּקַדְמֵיתָא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי בִנְיָמִין וַאֲמַר יְיָ יְהוּדָה בְּקַדְמֵיתָא :
19 וְקָמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצַפְרָא וּשְׁרוֹ עַל גִּבְעֲתָא : וּנְפַק אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם דְּבֵית
20 בִּנְיָמִין וְסַדַּרוּ עִמְּהוֹן אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קְרָבָא עַל גִּבְעֲתָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et apprehendi in concubina mea, & diſcerpſi eam, & miſi eam in omni 6
termino hæreditatis terræ Iſrael; quia fecerunt conſilium peccatorum, &
quod non rectum in Iſrael. Ecce vos omnes filii Iſrael, date vobis 7
verbum & conſilium hic. Et ſurrexit omnis populus ut vir un' ad di- 8
cendum: Non ibimus vir ad tabernaculum ſuum, & non redibimus vir
ad domum ſuam. Et nunc, hoc verbum quod faciemus Gibghatha: 9
Numerabimur ſuper eam in ſorte. Et ducemus decem viros ad centum 10
ad omnes tribus Iſrael, & centum ad mille, & mille ad decem millia,
ad accipiendum commeatus populo; ad faciendum ad venire faciendum
eis ad Gibghatha domus Binjamin, ſicut omnem ignominiam quam fe-
cerunt in Iſrael. Et congregatus eſt omnis homo Iſrael ad urbem, ſicut 11
vir unus, æquales. Et miſerunt tribus Iſrael viros in *omni tribu* Binja- 12
min, ad dicendum: Quod malum hoc quod fuit in vobis? Et nunc 13
venire facite viros filios impietatis qui in Gibghatha, & occidemus
eos, & extirpabimus facientes malum ex Iſrael: & non voluerunt fi-
lii Binjamin ad audiendũ dicto fratrũ ſuorũ filiorũ Iſrael. Et numerati ſũt 14
filii Binjamin ex urbib' ad Gibghatha, ad exeundum ad ineundum bellũ
cũ filiis Iſrael. Et numerati ſunt filii Binjamin in die illo ex urbib' viginti 15
et ſex mille viri evaginantes gladii; ſolũ ex habitatorib' Gibghatha nume-
rati ſũt ſeptingenti vir adoleſcens. Ex omni populo hoc ſeptingenti vir a- 16
doleſcens, vir impedit' in manu ſua quæ dextera; omnes hi qui jacientes la-
pidẽ in funda, & projicientes in pilũ capilli, & non errantes. Et viri Iſrael 17
numerati ſunt, præter de domo Binjamin, quadringenti mille viri evagi-
nantes gladii; omnes hi viri facientes belli. Et ſurrexerũt & aſcenderunt in 18
Bethel, & quæſierunt in verbo Domini, & dixerunt filii Iſrael: Quis aſcen-
det nobis in anteriori ad ineundũ bellũ cũ filiis Binjamin? & dixit Dñs:
Jehudah in anteriori. Et ſurrexerunt filii Iſrael in aurorâ, & poſuerunt ſu- 19
per Gibghatha. Et *exiit vir* Iſrael ad ineundũ prœliũ cũ filiis Binjamin; 20
& ordinaverunt cum illis homines Iſrael bellum ſuper Gibghatha.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 ܘܐܚܕܬܗ ܠܦܠܓܘܬܝ. ܘܦܣܩܬܗ ܘܫܕܪܬܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚܩܠܐ ܕܝܪܬܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *
ܡܛܠ ܕܥܒܕܘ ܣܟܠܘܬܐ ܘܥܘܠܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܗܐ. ܟܠܟܘܢ ܒܢܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܒܘ 7
ܦܬܓܡܐ ܘܡܠܟܐ ܠܟܘܢ ܗܪܟܐ. * ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܐܢܫ 8
ܢܐܙܠ ܠܡܫܟܢܗ. ܘܠܐ ܢܬܦܢܐ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. * ܘܗܫܐ ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܗ ܠܓܒܥܐ. 9
ܢܪܡܐ ܥܠܝܗ ܦܣܐ. * ܢܕܒܪ ܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܠܡܐܐ. ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. 10
ܘܡܐܐ. ܠܐܠܦ. ܘܐܠܦ ܠܪܒܘ. ܕܢܣܒܘܢ ܙܘܕܐ ܠܥܡܐ ܕܥܒܪ. ܕܢܐܙܠܘܢ ܠܓܒܥܐ
ܕܒܢܝܡܝܢ. ܐܝܟ ܟܠܗ ܣܟܠܘܬܐ ܕܥܒܕܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ 11
ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܒܚܕ ܪܥܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 12
ܐܝܣܪܝܠ. ܓܒܪܐ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ ܠܡܐܡܪ. ܡܢܐ ܗܝ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ
ܕܗܘܬ ܒܟܘܢ. * ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܥܘܠܐ ܕܒܓܒܥܐ ܕܢܩܛܠ ܐܢܘܢ. 13
ܘܢܥܒܪ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܨܒܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܢܫܡܥܘܢ ܒܩܠܐ ܕܐܚܝܗܘܢ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܩܘܪܝܗܘܢ ܠܓܒܥܐ. ܠܡܦܩ 14
ܘܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܡܢܝܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܩܘܪܝܐ. 15
ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܥܡܘܪܐ ܕܓܒܥܐ ܕܐܬܡܢܝܘ
ܫܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܓܓܝܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܝܡܝܢܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܫܕܝܢ ܒܩܠܥܐ ܒܥܠܥܠܐ. 16
ܘܠܐ ܡܚܛܝܢ. * ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܬܡܢܝܘ ܣܛܪ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܐܪܒܥ ܡܐܐ 17
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. * ܘܩܡܘ ܘܣܠܩܘ 18
ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܫܐܠܘ ܒܐܠܗܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܘ ܢܣܩ ܠܢ ܒܪܝܫܐ.
ܠܩܪܒܐ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܝܗܘܕܐ ܒܩܕܡܝܬܐ. * ܘܩܡܘ ܒܢܝ 19
ܐܝܣܪܝܠ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܓܒܥܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܓܒܥܐ. ܘܐܣܕܪܘ 20
ܩܪܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

* Sumpſique concubinam meam, & diſſectam 6
projeci in omnes agros hæreditatis Iſrael,
eò quòd peccatum & ſcelus commiſerint in
Iſraele. Ecce adeſtis omnes filii Iſrael, fer- 7
te ſententiam & conſilium hac de re. Sur- 8
gens itaque totus populus quaſi vir unus, di-
xerunt, Nemo abeat in tentorium ſuum, &
nemo divertat in domum ſuam. Nunc ita 9
faciamus ipſi Gebaa : Jaciamus ſuper eam
ſortes. Accipiamus denos viros è centenis, 10
per omnes tribus Iſrael, & centenos è mil-
lenis, & millenos è decies millenis. qui fe-
rant commeatum pro populo qui tranſiturus
eſt : ut abeant contra Gebaam Benjamini,
& puniant eos pro univerſo ſcelere quod fe-
cerunt in Iſraele. Sic congregati ſunt omnes 11
Iſraelitæ contra civitatem illam, quaſi vir
unus concordes : Et miſerunt omnes tribus 12
filiorum Iſrael viros ad univerſos Benjami-
nitas, qui dicerent, Quod eſt malum hoc
quod vobis evenit ? Tradite igitur viros 13
flagitioſos qui ſunt in Gebaa, ut occidamus
eos, & malum arceamus ab Iſraele : ſed no-
luerunt filii Benjamin audire vocem fratrum
ſuorum Iſraelitarum. Imò congregati ſunt 14
omnes filii Benjamin è civitatibus ſuis in
Gebaa, ut egrederentur & pugnarent adver-
sùs Iſraelem. Recenſiti ergò ſunt eodem 15
die ex civitatibus, viginti ſex millia virorum
ſtringentium gladium, exceptis incolis Ge-
baæ, qui recenſiti fuerunt ſeptingenti viri
Manibus ſuis dexteris mutili, omnes *vide-* 16
licet ii qui fundâ jaculabantur turbinem
ipſum, *(i. vel citiſſimè currentem ferie-
bant)* nec aberrabant. Viri quoque Iſrae- 17
lis recenſiti ſunt præter filios Benjamin, qua-
dringenta millia virorum ſtringentium gla-
dium, *quorum* ſinguli *erant* viri bello exer-
citati. Deinde ſurgentes aſcenderunt ad 18
Beth-il, & Deum conſulentes dixerunt filii
Iſrael, Quis aſcendet nobis in capite ad
bellandum contra filios Benjamin ? Reſpon-
dit Dominus, Juda in primis. Surgentes 19
itaque filii Iſrael manè, caſtrametati ſunt con-
tra Gebaa. Et egreſſi filii Benjamin è 20
Gebaa, inſtruxerunt aciem contra Iſrae-
lem :

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * واخذتها * وقطعتها * ورميتها في جميع مزارع بني اسرايل * لانهم ارتكبوا هذا الاثم والخطية
7 بين بني اسرايل * وقد سمعتم يا بني اسرايل جميعا * فانظروا في هذا وتشاوروا * فنهض
8 الشعب كلهم كرجل واحد وقالوا * لا ينصرف احد منكم الي منزله * ولا يرجع احد منكم الي
9 بيته * ولكن نجتمع الي جبع * ونحيط بها * ونقترع عليها * وناخذ اولا من كل ماية رجل عشرة
10 من كل اسباط بني اسرايل * ومن الالف ماية * ومن كل عشرة الاف الفا * ونرسلهم ليهيوا زادا
للعسكر * ونجوز ونأتي جبع قرية بنيامين * لاجل ما اتوا ببني اسرايل * وارتكبوا منهم
11 القبيح * فاجتمع جميع بني اسرايل الي القرية متفقي الراي كرجل واحد * وارسل جميع
12 اسباط بني اسرايل رجالا الي بني بنيامين وقالوا لهم * ما هذا الشر الذي اصابكم * ادفعوا 13
الينا القوم الاثمة التي عملوا هذا * فنقتلهم ونصرف الشر عن بني اسرايل * فلم يشا بنوا
14 بنيامين ان يقبلوا قول اخوتهم بني اسرايل * ولكن اجتمع بنو بنيامين كلهم الي جبع *
15 ليخرجوا ويحاربوا بني اسرايل * واحصوا بنوا بنيامين في ذلك اليوم * فكان عددهم ستة وعشرون
16 الفا ممن يضرب بالسيف * ما خلا اهل جبع الذي كان عددهم سبع ماية رجل * كانت ايديهم
17 اليمني عسماء * كل امرء منهم يرمي ولا يخطي * ولو رما العواصف اصابها * واحصوا بنو اسرايل
ايضا غير بني بنيامين * وكان عددهم اربع ماية الف رجالا يضربون بالسيف * وكانوا كلهم
18 مقاتلة * وصعدوا الي بيت ال * وطلبوا الي الله * وقال بنو اسرايل من يصعد اولنا ويكون
19 علينا ريسا في محاربتنا لبني بنيامين * قال الرب تصعد بنو يهودا اولا * ونهض بنو اسرايل
20 بكرة * ونزلوا علي جبع * وخرج بنو بنيامين من جبع * واصطف بنوا بنيامين قبالة بني
اسرايل * واوقعوهم وصافقوهم بنو اسرايل للمحاربة عند جبع *

* *Ego verò accipiens eam diſcidi, & pro-* 6
jeci in omnes agros filiorum Iſrael, eò
quòd ſcelus & crimen iſtud deſignârint
inter filios Iſrael. Jā ergò audiſtis O fi- 7
lii Iſrael omnes; perpendite hoc, et conſiliū
inite. Quare ſurgentes univerſus popul⁹ 8
quaſi vir unus, dixerunt, Nemo veſtrûm
abeat in domiciliū ſuū, nemoq; veſtrûm
domū ſuā revertatur. Sed congregemur 9
ad Gabaa, & obſideam⁹ eam, ſorteſque
mittam⁹ in eā ; Et accipiamus primò è 10
ſingulis centenis viris decē, ex omnibus
tribubus filiorum Iſrael ; tum ex millenis
centum, & ex decies quibuſq; millenis
mille; & mittamus eos ad parandum vi-
aticum exercitui; tum tranſibimus ac ve-
niemus ad Gabaa civitatē Benjamin, eò
quòd iniquè ſe geſſerint in filios Iſrael,
& perpetrârint in eos turpitudinē. Itaq; 11
congregati ſunt omnes Iſraelitæ ad ci-
vitatē illā animo conſentientes quaſi vir
unus : Et delegantes univerſæ tribus fili- 12
orum Iſrael viros ad filios Benjamin,
dixerunt ad eos, Quodnā eſt hoc malum
quod vobis evenit ? Tradite nobis homi- 13
nes flagitioſos qui hoc fecerunt, ut inter-
ficiamus eos, & avertam⁹ malum à filiis
Iſrael. At noluerunt filii Benjamin acci-
pere ſermonē fratrum ſuorum Iſraelita-
rum. Sed congregati ſunt omnes filii Ben- 14
jamin in Gabaa, ut exirent ac dimicarent
adverſùs Iſraelitas. Et numerati fuerunt 15
eo die filii Benjamin, fuitq; numerus eo-
rum viginti ſex millia ferentium gladio,
præter cives Gabaa, quorum numerus e-
rat ſeptingentorum virorum Habentium 16
manus dexteras aridas, quorum quilibet
jaculabatur nec aberrabat, & ſi vel tur-
bines jaculatus eſſet, attigiſſet eas. Nume- 17
rati fuerunt etiam filii Iſrael præter filios
Benjamin, fuitque numerus eorum qua-
dringentorum millium virorum cædenti-
um gladio, erantq; omnes bellicoſi. Et a- 18
ſcenderunt ad Beth-el, & conſuluerunt
Deum, ac dixerunt filii Iſrael, Quis pri-
mus inter nos aſcendet, eritq; nobis dux
in certamine noſtro contra filios Benja-
min? Dixit Dominus, Filii Juda primùm
aſcendant. Surgentes ergò filii Iſrael ma- 19
nè, caſtra poſuerunt contra Gabaa. Filii 20
quoq; Benjamin exierunt è Gabaa, & a-
ciem inſtruxerunt filii Benjamin è regi-
one filiorum Iſrael. Et irrumpentibus in
eos, atq; congredientibus cum eis ad pu-
gnam filiis Iſrael prope Gabaa,

ספר שופטים : כ

die in Iſrael *in corruperunt* & ,Ghibhah de Binjamin filii ſũt egreſſi Et
21 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה וַיַּשְׁחִיתוּ בְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
eſt confortatus Et .terram ad *virum mille* viginti & duo illa
22 הַהוּא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ אָרְצָה׃ וַיִּתְחַזֵּק
,loco in bellum *diſponere* addiderunt & ,Iſrael *vir* populus
הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם
,Iſrael filii aſcenderunt Et .prima die in *ibi* diſpoſuerũt *quo*
23 אֲשֶׁר עָרְכוּ־שָׁם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃ וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
interrogaverunt & ,veſperam ad uſque *Domini facies ad* fleverunt &
וַיִּבְכּוּ לִפְנֵי־יְהוָה עַד־הָעֶרֶב וַיִּשְׁאֲלוּ
filiis cum bellum ad accedere addam Num : dicendo ,*Domino in*
בַיהוָה לֵאמֹר הַאוֹסִיף לָגֶשֶׁת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי
acceſſerunt Et .eũ ad Aſcendite :Dominus Dixitque ?mei fratris Binjamin
24 בִּנְיָמִן אָחִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ אֵלָיו׃ וַיִּקְרְבוּ
eſt egreſſus Et .ſecunda die in Binjamin filios ad Iſrael filii
25 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׃ וַיֵּצֵא
corruperunt & ,ſecunda die in Ghibhah de eorũ occurſum in Binjamin
בִנְיָמִן לִקְרָאתָם מִן־הַגִּבְעָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּשְׁחִיתוּ
omnes : terram ad *virum mille octodecim* adhuc Iſrael filiis *in*
בִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד שְׁמֹנַת עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אַרְצָה כָּל־
,populus omnis &,Iſrael filii omnes Aſcenderũtq; .gladii evaginatores hi
26 אֵלֶּה שֹׁלְפֵי חָרֶב׃ וַיַּעֲלוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
Domini facies ad ibi manſerunt ac fleveruntque ,Bethel venerunt &
וַיָּבֹאוּ בֵית־אֵל וַיִּבְכּוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה
fecerunt aſcendere & : veſperam ad uſque illa die in jejunaveruntque
וַיָּצוּמוּ בַיּוֹם־הַהוּא עַד־הָעֶרֶב . וַיַּעֲלוּ
Iſrael filii interrogaverunt Et .*Domini facies ad* pacifica & *aſcenſiones*
27 עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
.illis diebus in Dei fœderis arca ibi & *: Domino in*
בַּיהוָה וְשָׁם אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים בַּיָּמִים הָהֵם׃
,illis diebus in *ejus facies ad ſtans* Aaron filii Elhazar filius Pinechas Et
28 וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן עֹמֵד לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם
Binjamin *filiis cum* bellum ad egredi ultrà addam Num :dicendo
לֵאמֹר הַאוֹסִף עוֹד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי־בִנְיָמִן
cras quia ,Aſcendite : Dominus Dixitque ? ceſſabo an ,mei fratris
אָחִי אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ כִּי מָחָר
Ghibbah *ad inſidiantes* Iſrael poſuit Et .tua manu in eum dabo
29 אֶתְּנֶנּוּ בְיָדֶךָ׃ וַיָּשֶׂם יִשְׂרָאֵל אֹרְבִים אֶל־הַגִּבְעָה
die in Binjamin filios ad Iſrael filii Aſcenderuntque .*undiquaque*
30 סָבִיב׃ וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם
.*vice in vice* ſicut Ghibhah *ad* diſpoſuerunt & ; tertia
הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעַרְכוּ אֶל־הַגִּבְעָה כְּפַעַם בְּפָעַם׃
; civitate è ſunt evulſi ; populi occurſum in Binjamin filii ſunt egreſſi Et
31 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן לִקְרַאת הָעָם הָנְתְּקוּ מִן־הָעִיר
,*ſtratis in vice in vice* ſicut vulneratos populo de percutere cœperũt &
וַיָּחֵלּוּ לְהַכּוֹת מֵהָעָם חֲלָלִים כְּפַעַם בְּפַעַם בַּמְסִלּוֹת
; agro in Ghibhah in *una* & ; Bethel *aſcendens* una quarum
אֲשֶׁר אַחַת עֹלָה בֵית־אֵל וְאַחַת גִּבְעָתָה בַּשָּׂדֶה
Cæſi : Binjamin filii Dixeruntque .Iſrael *in* viros triginta ferè
32 כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי בִנְיָמִן נִגָּפִים
,Fugiamus : dixerunt Iſrael filii & *: principio in* ſicut *noſtras facies ad* ipſi
הֵם לְפָנֵינוּ כְּבָרִאשֹׁנָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נָנוּסָה
Iſrael *vir omnis* Et .*ſtratas* ſemitas ad urbe ex eũ evellamus &
33 וּנְתַקְּנֻהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמְסִלּוֹת׃ וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
Iſrael *inſidians* & :Thamar-Bahal in diſpoſuerũt & ,ſuo loco è ſurrexerũt
קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעַרְכוּ בְּבַעַל תָּמָר וְאֹרֵב יִשְׂרָאֵל
.Ghebah gramineto è ſuo loco è *educens*
מֵגִיחַ מִמְּקֹמוֹ מִמַּעֲרֵה־גָבַע׃

Verſio VULG. LAT.

21 Egreſſiq; filii Benjamin de Gabaa, occiderũt de filiis Iſrael die illo viginti duo millia virorũ. 22 Rurſũ filii Iſrael & fortitudine & numero confidentes, in eodẽ loco, in quo priùs certaverant, 23 aciẽ direxerunt: Ita tamẽ ut priùs aſcenderent & flerent corã Dño uſq; ad noctẽ: conſulerẽntq; eũ, & dicerent; Debeo ultrà procedere ad dimicandum contra filios Benjamin fratres meos, an nõ? Quib⁹ ille reſpondit; Aſcendite ad eos, & inite certamen. 24 Cúmque filii Iſrael alterâ die contra filios Benjamin ad præliũ proceſſiſſent, 25 Eruperũt filii Benjamin de portis Gabaa: & occurrentes eis, tantâ in illos cæde bacchati ſunt, ut decẽ & octo millia virorũ educentiũ 26 gladiũ proſternerent. Quamobrẽ omnes filii Iſrael venerũt in domũ Dei, & ſedentes flebant corã Dño: jejunaverúntque die illo uſq; ad veſperã, & obtulerunt ei holocauſta, atq; 27 pacificas victimas. Et ſuperſtatu ſuo interrogaverunt. Eo tempore ibi erat arca fœderis 28 Dei, Et Phinees fili⁹ Eleazari filii Aaron præpoſitus domûs. Conſuluerunt igitur Dñm, atque dixerunt; Exire ultrà debemus ad pugnã contra filios Benjamin fratres noſtros, an quieſcere? Quib⁹ ait Dñs; Aſcendite, cras enim tradã eos in 29 man⁹ veſtras. Poſuerúntq; filii Iſrael inſidias per circuitũ urbis Gabaa. 30 Et tertiâ vice, ſicut ſemel & bis, contra Benjamin 31 exercitũ produxerunt. Sed & filii Benjamin audacter eruperunt de civitate, & fugientes adverſarios longiùs perſecuti ſunt, ita ut vulnerarent ex eis ſicut primo die & ſecundo, & cæderent per duas ſemitas vertentes terga, quarũ una ferebatur in Bethel, & altera in Gabaa, atq; proſternerẽt triginta 32 circiter viros: Putaverũt enim ſolito eos more cædere. Qui fugã arte ſimulantes, inierũt conſiliũ ut abſtraherent eos de civitate, & quaſi fugientes ad ſupradictas ſemitas perducerent. 33 Omnes itaque filii Iſrael ſurgentes de ſedib⁹ ſuis, tetenderũt aciẽ in loco, qui vocatur Baalthamar. Inſidiæ quoque, quæ circa urbem erant, paulatim ſe aperire cœperunt,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν (χ) ἀπὸ τῆς Γαβαὰ, ϗ διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο ϗ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν 22 γῆν. Καὶ (ψ) ἐνίσχυσε ἀνὴρ Ἰσραὴλ, ϗ (ω) προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. 23 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ ἔκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας· ϗ (α) ἠρώτησαν ἐν κυρίῳ, λέγοντες, (β) Εἰ προσθῶμεν ἐγγίσαι εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; ϗ εἶπε (γ) κύριος, Ἀνάβητε πρὸς (δ) 24 αὐτούς. Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ· 25 Καὶ (ζ) ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ϗ (η) διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· πάντες (θ) οὗτοι ἕλκοντες ῥομφαί- 26 αν. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ϗ πᾶς ὁ λαὸς, ϗ (ι) ἦλθον εἰς Βαιθὴλ· ϗ ἔκλαυσαν, ϗ ἐκάθισαν ἐκεῖ (κ) ἐνώπιον κυρίου· ϗ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας, 27 ϗ ἀνήνεγκαν (λ) ὁλοκαυτώσεις ϗ τελείας ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἐκεῖ κιβωτὸς διαθήκης (μ) 28 κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις (ν) ἐκείναις. ϗ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ, λέγοντες, Εἰ προσθῶμεν ἔτι ἐξελθεῖν (ξ) εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; ϗ εἶπε κύριος, Ἀνάβητε, (ο) αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς 29 χεῖρας ὑμῶν. Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔν- 30 εδρα (π) τῇ Γαβαὰ κύκλῳ. (ρ) Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, (σ) ϗ συνῆψαν πρὸς τὴν Γα- 31 βαὰ ὡς ἅπαξ ϗ ἅπαξ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς (τ) συνάντησιν τοῦ λαοῦ, (υ) ϗ ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πόλεως, ϗ ἤρξαντο (φ) πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας (χ) ὡς ἅπαξ ϗ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἥ ἐστι μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθὴλ, ϗ (ψ) μία εἰς Γαβαὰ ἐν ἀγρῷ, ὡς τριάκοντα ἄνδρας (ω) ἐν Ἰσρα- 32 ήλ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, (α) Πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν (β) ὡς τὸ πρῶτον. ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν, Φύγωμεν, ϗ (γ) ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς (δ) ὁδούς. ϗ 33 ἐποίησαν οὕτω. Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου (ε) αὐτοῦ, ϗ συνῆψαν ἐν Βαὰλ Θαμάρ. ϗ τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ (ζ) ἐπήρχετο ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ (η) ἀπὸ Μαρααγαβέ.

21 *Ex exierunt filii Benjamin de Gabaa, & corruperunt in Iſrael in die illa duo & viginti millia virorũ ſuper terrã.* 22 *Et confortaverunt ſe vir Iſrael, & adjecerunt conſerere præliũ in loco, ubi conſeruerant in die prima.* 23 *Et aſcenderunt filii Iſrael: & ploraverunt coram Domino uſque ad veſperã, & interrogaverunt in Domino, dicentes; Si (e) adjiciamus appropinquare in præliũ adverſùs filios Benjamin fratres noſtros? Et dixit Dominus, Aſcendite adverſùs eos.* 24 *Et acceſſerunt filii Iſrael adverſùs filios Benjamin in die ſecunda.* 25 *Et exierunt filii Benjamin in occurſum eis de Gabaa in die ſecunda: & corruperunt de filiis Iſrael adhuc octo & decẽ millia virorũ ſuper terrã. Omnes hi trahentes gladium.* 26 *Et aſcenderunt omnes filii Iſrael, & omnis popul⁹: & venerunt in Bæthel: & ploraverunt, et ſederunt ibi corã Domino: & jejunârunt in die illa uſque ad veſperam: & obtulerunt (f) holocauſtoſes, et conſummatas In con-* 27 *ſpectu Domini; quoniã illic arca* 28 *teſtamenti Domini Dei in diebus illis: & Phinees filius Eleazari filii Aaron aſſiſtens coram ea in diebus illis. Et interrogaverunt filii Iſrael in Domino, dicentes; Si adjiciamus ultrà exire in præliũ adverſùs filios Benjamin fratres (g) noſtros? E dixit Dominus, Aſcendite: cras dabo eos in ma-* 29 *nus veſtras. Et poſuerunt filii Iſrael inſidias Gabaa in circuitu.* 30 *Et aſcenderunt filii Iſrael ad filios Benjamin in die tertia, & congreſſi ſunt ad Gabaa, ſicut ſemel et ſemel.* 31 *Et exierũt filii Benjam in occurſũ populi: et evacuati ſũt de civitate, et cœperũt percutere de populo cæſos, ſicut ſemel & ſemel, in viis, quæ eſt una aſcendens in Bæthel, & una in Gabaa in agro, circiter triginta viros in Iſrael.* 32 *Et dixerunt filii Benjamin; Cadunt coram nobis, ut anteà. Et filii Iſrael dixerũt; Fugiamus, & (h) evacuemus eos de civitate in vias. Et fecerunt ſic.* 33 *Et omnis vir ſurrexit de loco ſuo: & congreſſi ſunt in Baal Thamar. Et inſidiæ Iſrael adveniebant de loco ſuo, à (i) Maraagabe.*

MS. A. (χ) ἐκ τῆς πόλεως, ϗ διέφθειραν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Ἰσραὴλ δύο (ψ) ἐνίσχυσεν (ω) προσέθεντο παρατάξαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ (α) ἐπηρώτησαν (β) Εἰ προσθῶ προσεγγίσαι εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου; (γ) ὁ κύριος, (δ) αὐτόν. Καὶ προσήλθοσαν οἱ (ε) πρὸς Βενιαμεὶν (ζ) ἐξῆλθεν Βενιαμεὶν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν ἐκ τῆς (η) διέφθειρεν ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα (θ) οὗτοι ἐσπασμένοι * ἐσπασμένοι ῥομφαίαν. (ι) ἤλθοσαν (κ) ἔναντι (λ) ὁλοκαυτώματα σωτηρίου ἔναντι κυρίου. καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ· (ϗ ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς (μ) κυρίου ἐν ταῖς (ν) ἐκείναις,) * λέγων, Εἰ προσθῶ ἔτι (ξ) εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω; (ο) ὅτι αὔριον παραδώσω αὐτὸν ἐν χειρί σου. Καὶ (π) ἐν τῇ (ρ) Καὶ ἔταξεν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Βενιαμεὶν ἐν τῇ (σ) ϗ παρετάξαντο πρὸς Γαβαὰ, καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. (τ) ἀπάντησιν (υ) ϗ ἐξειλκύσθησαν ἐκ (φ) τύπτειν ἐκ τοῦ (χ) καθὼς (ψ) μία ἀναβαίνουσα εἰς Γαβαὰ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὡσεὶ (ω) ἐν τῷ Ἰσραήλ. (α) * Προσκόπτουσιν (β) καθὼς ἔμπροσθεν. (γ) ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς (δ) ὁδούς. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀνέστη (ε) αὐτοῦ * ἐν Βαὰλ Θαμάρ. (ζ) ἐπάλαιεν ἐκ (η) Ἀπὸ δυσμῶν τῆς Γαβαά. Καὶ παρεγένοντο ἐξεναντίας τῆς Γαβαά

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וּנְפַקוּ בְּנֵי בִנְיָמִן מִן גִּבְעֲתָא וְחַבִּילוּ בְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא עַסְרִין וּתְרֵין אַלְפִין גַּבְרָא
22 קְטִילִין רְמַן לְאַרְעָא׃ וְאִתְתַּקַף עַמָּא אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וְאוֹסִיפוּ לְסַדָּרָא קְרָבָא בְּאַתְרָא דְסַדַּרוּ
23 תַמָּן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה׃ וּסְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְכוֹ קֳדָם יְיָ עַד רַמְשָׁא וּשְׁאִילוּ בְמֵימְרָא דַייָ
24 לְמֵימַר הַאוֹסִיף לְמִקְרַב לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי בִנְיָמִין אֲחִי וַאֲמַר יְיָ סַקוּ עֲלֵיהוֹן׃
25 וְקְרִיבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְוַת בְּנֵי בִנְיָמִין בְּיוֹמָא תִנְיָנָא׃ וּנְפַק בִּנְיָמִין לְקָדָמוּתְהוֹן מִן גִּבְעֲתָא
בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וְחַבִּילוּ בִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּמְנַת עֲסַר אַלְפִין גַּבְרָא קְטִילִין רְמַן לְאַרְעָא
26 כָּל אִלֵּין שָׁלְפֵי סַיְפָא׃ וּסְלִיקוּ כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל עַמָּא וַאֲתוֹ לְבֵית אֵל וּבְכוֹ וִיתִיבוּ
27 תַמָּן קֳדָם יְיָ וְצָמוּ בְּיוֹמָא הַהוּא עַד רַמְשָׁא וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃ וּשְׁאִילוּ
28 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵימְרָא דַייָ וְתַמָּן אֲרוֹן קְיָמָא דַייָ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן׃ וּפִינְחָס בַּר אֶלְעָזָר בַּר
אַהֲרֹן קָאֵם קֳדָמוֹהִי בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לְמֵימַר הַאוֹסִיף עוֹד לְמִפַּק לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי
29 בִנְיָמִין אֲחִי אִם אִתְמְנַע וַאֲמַר יְיָ סַקוּ אֲרֵי מְחַר אֶמְסְרִנּוּן בִּידָךְ׃ וְשַׁוִּי יִשְׂרָאֵל כְּמָנִין
30 עַל גִּבְעֲתָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וּסְלִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְוַת בְּנֵי בִנְיָמִין בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וְסַדַּרוּ
31 קְרָבָא עַל גִּבְעֲתָא כִּזְמַן בִּזְמַן׃ וּנְפַקוּ בְנֵי בִנְיָמִין לְקָדָמוּת עַמָּא אִתְנְגִידוּ מִן קַרְתָּא
וְשָׁרִיאוּ לְקַטָּלָא מֵעַמָּא קְטִילִין כִּזְמַן בִּזְמַן בִּכְבֵשׁ אָרְחָתָא דַחֲדָא סָלְקָא לְבֵית אֵל וַחֲדָא
32 לְגִבְעֲתָא בְּחַקְלָא כִּתְלָתִין גַּבְרָא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ בְּנֵי בִנְיָמִין תְּבִירִין אִנּוּן קֳדָמַנָא
33 כִּדְבְקַדְמֵיתָא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַרוּ נֵפוּךְ וְנִגְּדִנּוּן מִן קַרְתָּא לִכְבָשַׁיָּא׃ וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קָמוּ
מֵאַתְרֵיהוֹן וְסַדַּרוּ קְרָבָא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ וּכְמָנָא יִשְׂרָאֵל מְגִיחַ מֵאַתְרֵיהּ מִמֵּישַׁר גִּבְעֲתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

21 Et exierunt filii Binjamin ex Gibghathâ; & perire fecerunt in Iſrael in die illo viginti & duo mille viros interfectos projectos ad terram. 22 Et confortatus eſt popul⁹ homo Iſrael: & addiderunt ad ordinandũ bellum in loco ubi odinaverunt ibi in die anteriori. 23 Et aſcenderunt filii Iſrael, & ploraverunt ante Dominũ uſque ad veſperum, & quæſierunt in dicto Dñi ad dicendum: Num addam ad accedendum ad ineundum bellum cum filiis Binjamin fratris mei? & dixit Domin⁹: Aſcendite ſuper eos. 24 Et acceſſerunt filii Iſrael ad filios Binjamin in die ſecundo. 25 Et *exit* Binjamin ad occurſum eorum ex Gibghatha in die ſecundâ, & perire fecerunt in filiis Iſrael adhuc octodecim mille virum occiſos projectos ad terrã; omnes hos evaginatores gladii. 26 Et aſcenderunt omnes filii Iſrael & omnis popul⁹, & venerunt ad Bethel, et fleverũt & ſederunt ibi ante Dñm, & jejunaverunt in die illo uſq; veſperum: & aſcendere fecerunt holocauſta & mun⁹ ſanctitatis ante Dñm. 27 Et quæſierunt filii Iſrael in dicto Domini: & ibi arca fœderis Dñi in diebus illis. 28 Et Pinhhazz filius Elghazar *filius Aharon* ſtans ante eum in dieb⁹ illis ad dicendum: Num addã adhuc ad ineundũ bellũ cum filiis Binjamin fratris mei, aut retinebor? & dixit Dñs; Aſcendite; nã cras tradã eos in manu tuâ. 29 Et poſuit Iſrael inſidias ſuper Gibghatha circũ circũ. 30 Et aſcenderunt filii Iſrael ad filios Binjamin in die tertio: & ordinaverunt bellũ ſuper Gibghatha, ſicut temp⁹ in tempore. 31 Et exierunt filii Binjamin ad occurſũ populi, extracti ſunt ab urbe, & cœperunt ad occidendũ ex populo occiſos ſicut temp⁹ in tempore in ſtrata viâ, quæ una aſcendit ad Bethel, & una ad Gibghatha in agro ut triginta virũ in Iſrael. 32 Et dixerunt filii Binjamin: Fracti illi ante nos ſicut antea: & filii Iſrael dixerunt: Convertamus, & protrahem⁹ illos ab urbe ad ſtratã. 33 Et omnis homo Iſrael ſurrexerũt ex locis eorũ, & ordinaverunt bellum in planitiebus Jerihho; & inſidiæ Iſraelis inierunt ex loco ſuo ex planitie Gibghatha.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܪܡܝܘ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ . ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ 21
ܥܠ ܐܪܥܐ.* ܘܐܬܚܝܠܘ ܬܘܒ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܣܕܪܘ ܬܘܒ ܩܪܒܐ. ܒܕܘܟܬܐ ܕܣܕܪܘ 22
ܒܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ. *ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܒܟܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. 23
ܘܫܐܠܘ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܢܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܬܩܪܒܘ ܩܪܒܐ. ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܢ.
ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܣܩܘ ܠܘܬܗ. * ܘܐܬܩܪܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ 24
ܬܪܝܢܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܐܘܪܥܗܘܢ ܡܢ ܓܒܥܐ. ܒܝܘܡܐ ܬܪܝܢܐ. ܘܐܪܡܝܘ ܬܘܒ 25
ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ . ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܟܠܗܘܢ
ܐܚܝܕܝ ܣܝܦܐ. * ܘܣܠܩܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܬܘ 26
ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܒܟܘ ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܨܡܘ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ.
ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. *ܘܫܐܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܬܡܢ ܗܘܬ 27
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. * ܘܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܩܐܡ 28
ܗܘܐ ܩܕܡܘܗܝ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܢܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܦܩ ܠܩܪܒܐ. ܥܡ ܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܢ. ܐܘ ܢܫܠܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܣܩܘ. ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗ ܒܐܝܕܝܟܘܢ.
* ܘܣܡܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܟܡܐܢܐ ܥܠ ܓܒܥܐ . ܘܚܕܪܘܗ. * ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ 29
ܥܠ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܘܣܕܪܘ ܥܠ ܓܒܥܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ. * ܘܢܦܩܘ 30 31
ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܐܘܪܥܗ ܕܥܡܐ. ܘܐܬܢܦܨܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܪܝܘ ܠܡܩܛܠ ܡܢ ܥܡܐ
ܩܛܝܠܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ. ܒܫܒܝܠܐ. ܚܕ ܕܣܠܩ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܕ ܠܓܒܥܐ ܒܚܩܠܐ. ܐܝܟ
ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ . *ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܬܬܒܪܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ 32
ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡܝܬ. ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܡܪܘ. ܢܥܪܘܩ ܘܢܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܠܫܒܝܠܐ.
*ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܩܡܘ ܡܢ ܕܘܟܝܬܗܘܢ . ܘܣܕܪܘ ܩܪܒܐ ܒܒܥܠ ܬܡܪ. ܘܟܡܐܢܐ 33
ܕܐܝܣܪܝܠ . ܡܚܝܪ ܗܘܐ ܡܢ ܕܘܟܬܗ . ܡܢ ܡܥܪܬܐ ܕܒܓܒܥܐ.

21 Et proſtraverunt ex Iſraele in die illa quâ pugnaverunt contra eos, viginti duo millia virorum, humi. 22 At corroborantes ſe rurſum Iſraelitæ, iterum diſponunt aciem in loco quo diſpoſuerant die præcedente. 23 Et aſcendentes Iſraelitæ fleverunt coram Domino uſque ad veſperam, & conſuluerunt Dominum dicentes, Adjiciemúſne adhuc bellum gerere contra filios Benjamin fratris noſtri? Reſpondit Dñs, Aſcendite contra eum. 24 Pugnàrunt ergò filii Iſrael contra filios Benjamin die poſtero. 25 Et exeuntes filii Benjamin adversùs eos è Gebaa die ſecundo, iterum filii Benjamin humi proſtrârunt ex Iſraelitis decem & octo millia virorum, quidem omnes diſtringebant gladium. 26 Quapropter aſcendentes omnes filii Iſrael & univerſus populus, venerunt ad Beth-il, fleverunt, ac ſederunt ibi coram Domino; & jejunantes illâ die uſque ad veſperam, obtulerunt holocauſta & pacifica coram Domino: 27 Et conſuluerunt filii Iſrael Dominum (erat enim illic arca Domini in diebus illis, 28 Et Phinehes filius Eliazar filii Aharonis ſacerdotis ſtabat ante ipſum iiſdem diebus) dicentes, Rurſúmne egrediemur ad bellum contra filios Benjamin fratris noſtri, an deſiſtemus? Dixit Dominus, Aſcendite, cras enim tradam eum in manus veſtras. 29 Itaque collocârunt filii Iſrael inſidias adversùm Gebaa, & circundederunt eam. 30 Deinde aſcendentes filii Iſrael contra filios Benjamin in die tertia, inſtruxerunt aciem contra Gebaa ut antea. 31 Et exeuntes filii Benjamin ad occurſum populi, ita ut ſe excuterent à civitate *(i. vacuam relinquerent eam)* cœperunt more ſolito cæſos proſternere ex populo, *nempe* ex Iſraelitis, per ſemitas quarum una aſcendebat ad Gebaa, & altera ad Beth-il in deſerto, triginta fermè viros. 32 Et dixerunt filii Benjamin, Debellantur à conſpectu noſtro ut antea. Filii autem Iſrael dixerunt, Fugiamus, & extrahamus eos è civitate ad ſemitam. 33 Omnes itaque filii Iſrael ſurrexerunt è locis ſuis, aciemque inſtruxerunt in Beel-thamar. Interim inſidiæ Iſraelis proſpectabant è loco ſuo, *nempe* ex antro quod erat in Gebaa:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وخرج بنو بنيامين من جبع * وقتل من بني اسرايل في ذلك اليوم اثنان وعشرون الفا * 21
* وتقوى بنو بنيامين ايضا من الغد * وصعدوا ليصطفوا للحرب في الموضع الذي 22
حاربوا فيه اول يوم * وصعد بنو اسرايل فبكوا امام الرب الى المساء * وطلبوا الى الرب * 23
وسالوا النصر وقالوا * نعود في محاربة بني بنيامين اخوتنا ايضا * فقال لهم الرب اصعدوا *
* فاصطف بنو اسرايل من الغد لمحاربة بني بنيامين * وخرج بنو بنيامين اليهم من 24 25
جبع في اليوم الثاني وقاتلوا * فقتل بنو بنيامين ايضا من بني اسرايل ثمنية عشر الفا في
ذلك اليوم ايضا * وجميع الذين قتلوا محاربة ابطالا * فصعد بنو اسرايل جميعهم * واتوا بيت 26
ايل * وجلسوا وبكوا امام الرب * وصاموا ذلك اليوم الى المساء * وقربوا في ذلك اليوم قرابين للرب *
* وطلبوا بنو اسرايل الى الرب * وكان تابوت عهد الرب في تلك الايام في ذلك الموضع * وكان 27 28
فنحاس بن العازار بن هرون الحبر يخدم امام التابوت في تلك الايام * وقالوا * نعود في
محاربة بني بنيامين اخوتنا * او نكف عنهم * قال الرب * اصعدوا لاني في غد ادفعهم
اليكم * فصير بنو اسرايل على جبع كمينا * وحاطوا بها * وصعد بنو اسرايل الى جبع في 29 30
اليوم الثالث * واصطفوا للمحاربة ايضا * وخرج بنو بنيامين الى الشعب * وخلت القرية 31
من اهلها * وبدوا ان يقتلوا بني اسرايل كالمرة الاولى * وكان حربهم في طريق تصعد الى جبع *
وفي طريق تاخذ الى بيت ايل * فقتل من بني اسرايل نحو من ثلاثين رجلا * فقال بنو 32
بنيامين * سنهزم بني اسرايل كما انهزموا امس وقبل ذلك * فقام بنو اسرايل كلهم 33
من مواضعهم * فاصطفوا في بعل تامر * وكان الكمين في مغار جبع يتطلعون من
مواضعهم *

21 * *Egreſſi ſunt filii Benjamin è Gabaa, & cæſi ſunt ex filiis Iſrael in die illa viginti duo millia.* 22 *Sumpſerunt ergò animos filii Benjamin poſterâ quoque die, & aſcenderunt ut diſponerent ſe ad pugnā in loco quo dimicaverunt die præteritâ.* 23 *Filii autem Iſrael aſcendentes fleverunt coram Domino ad veſperā uſque, & Dominum deprecantes implorârunt auxilium, et dixerunt, Redibimus adhuc ad prælium contra filios Benjamin fratres noſtros? Dixit ad eos Dominus, Aſcendite.* 24 *Inſtructis itaque filiis Iſrael ſequenti die ad pugnam contra filios Benjamin,* 25 *Prodierunt ad eos filii Benjamin è Gabaa die ſecundo; & prælio commiſſo interfecerunt etiam filii Benjamin ex filiis Iſrael decem & octo millia in illa quoque die: omnes autem qui cæſi fuerunt, bellicoſi erant ac ſtrenui.* 26 *Aſcendentes autem omnes Iſraelitæ venerunt ad Beth-el, & ſedentes fleverunt coram Domino, & jejunârunt eo die ad veſperam uſque, eodemque die obtulerunt munera Domino.* 27 *Et rogaverunt Iſraelitæ Dominum (nam arca fœderis Domini in eo loco erat illis diebus,* 28 *Et Phinhas filius Elazari filii Haronis ſacerdotis miniſtrabat coram arca iiſdem diebus) ac dixerunt, Redibimúſne ad pugnandum contra filios Benjamin fratres noſtros, an contrahemur ab eis? Ait Dominus, Aſcendite, quoniam craſtino die tradam eos vobis.* 29 *Collocatis igitur filii Iſrael adverſùs Gabaam inſidiis, obſederunt eam.* 30 *Tum aſcendentes Iſraelitæ ad Gabaa die tertio, denuo ſe inſtruxerunt ad bellum.* 31 *Egreſſique ſunt filii Benjamin ad populum, urbe ſuis civibus vacuâ manente, & cœperunt occîdere filios Iſrael ut primâ vice: (accidit autem conflictus eorum in via quadam quæ aſcendit ad Gabaa, & in altera via quæ ducit ad Beth-el) nam interfecti fuerunt ex Iſraelitis, ferè triginta viri.* 32 *Unde dixerunt filii Benjamin, Profligaturi ſumus Iſraelitas quemadmodum profligati ſunt heri & anteá.* 33 *Surgentes autem Iſraelitæ omnes è locis ſuis, aciem inſtruxerunt in Baal-thamar, (interim erant inſidiæ in rupe Gabaa proſpectantes è locis ſuis,*

ספר שופטים: כ

omni de electi viri millia decem Ghibhah ad regione è venerūt Et
34 וַיָּבֹאוּ מִנֶּגֶד לַגִּבְעָה עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־
quòd ,nesciebant illi & : est aggravatum prælium & ;Israel
יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה כָּבֵדָה וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי־
Binjamin Dominus Percussitque .malum eos super attingens
35 נֹגַעַת עֲלֵיהֶם הָרָעָה׃ וַיִּגֹּף יְהוָה׀ אֶת־בִּנְיָמִן
Binjamin in Israel filii corruperunt & ,Israel facies ad
לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָמִן
: virorum centum & ,millia quinque & viginti ,illa die in
בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּמֵאָה אִישׁ
quòd ,Binjamin filii viderunt Et .gladium evaginans illi omnes
36 כָּל־אֵלֶּה שֹׁלֵף חָרֶב׃ וַיִּרְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן כִּי
,Binjamin ipsi locum Israel vir dederunt Et .percuterentur
נִגָּפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מָקוֹם לְבִנְיָמִן
.Ghibhah super posuerant quem ,insidiatorem ad speraverunt quia
כִּי בָטְחוּ אֶל־הָאֹרֵב אֲשֶׁר שָׂמוּ אֶל־הַגִּבְעָה׃
pertraxit & ;Ghibhah ad vastaverunt & ,festinaverunt insidiator Et
37 וְהָאֹרֵב הֵחִישׁוּ וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגִּבְעָה וַיִּמְשֹׁךְ
constitutū tempus Et .gladii os ad urbem totam percussit & ,insidiator
38 הָאֹרֵב וַיַּךְ אֶת־כָּל־הָעִיר לְפִי־חָרֶב׃ וְהַמּוֹעֵד
eos faciendum ascendere ad multiplicare ,insidiante cum Israel viro erat
הָיָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם־הָאֹרֵב הֶרֶב לְהַעֲלוֹתָם
Israel vir se vertit Et .civitate è fumi elationem
39 מַשְׂאַת הֶעָשָׁן מִן־הָעִיר׃ וַיַּהֲפֹךְ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
viro in vulneratos percutere cœpit Binjamin & ;prælium in
בַּמִּלְחָמָה וּבִנְיָמִן הֵחֵל לְהַכּוֹת חֲלָלִים בְּאִישׁ־
percutiendo Profectò : dixerunt Quia .viros triginta ferè Israel
יִשְׂרָאֵל כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ כִּי אָמְרוּ אַךְ נִגּוֹף
.primo prælio sicut nostras facies ad ipse . est percussus
נִגָּף הוּא לְפָנֵינוּ כַּמִּלְחָמָה הָרִאשֹׁנָה׃
.fumi columna ,civitate è ascendere cœpit combustio Et
40 וְהַמַּשְׂאֵת הֵחֵלָּה לַעֲלוֹת מִן־הָעִיר עַמּוּד עָשָׁן
consumptio ascendebat ecce & ,se post Binjamin respexit Et
וַיִּפֶן בִּנְיָמִן אַחֲרָיו וְהִנֵּה עָלָה כְלִיל־
festinavit & :se vertit Israel vir Et .cœlum ad civitatis
41 הָעִיר הַשָּׁמָיְמָה׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הָפַךְ וַיִּבָּהֵל
.malum se super attingeret quòd vidit quia ;Binjamin vir
אִישׁ בִּנְיָמִן כִּי רָאָה כִּי־נָגְעָה עָלָיו הָרָעָה׃
, deserti viam ad Israel viri facies ad Respexeruntque
42 וַיִּפְנוּ לִפְנֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר
corrumpentes civitatibus de qui & : eum contingebat bellum &
וְהַמִּלְחָמָה הִדְבִּיקָתְהוּ וַאֲשֶׁר מֵהֶעָרִים מַשְׁחִיתִים
,eum fecerunt persequi ,Binjamin Circundederunt .ejus medio in eum
43 אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ׃ כִּתְּרוּ אֶת־בִּנְיָמִן הִרְדִיפֻהוּ
ortu ab Ghibhah contra usque ,eum fecerunt conculcare requiem
מְנוּחָה הִדְרִיכֻהוּ עַד נֹכַח הַגִּבְעָה מִמִּזְרַח־
mille octodecim Binjamin de ceciderunt Et .Solis
44 שָׁמֶשׁ׃ וַיִּפְּלוּ מִבִּנְיָמִן שְׁמֹנָה־עָשָׂר אֶלֶף
fugerunt & ,se verterunt Et .virtutis viri illi omnes : vir
45 אִישׁ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי־חָיִל׃ וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ
,altis semitis in eum racemaverunt & ,Rimmon petram ad desertum ad
הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן וַיְעֹלְלֻהוּ בַּמְסִלּוֹת
ad usque eum post adhæserunt & : virorum millia . quinque
חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיַּדְבִּיקוּ אַחֲרָיו עַד־
fuit Et .virorum millia duo eo ex percusserunt & ,Ghidhom
46 גִּדְעֹם וַיַּכּוּ מִמֶּנּוּ אַלְפַּיִם אִישׁ׃ וַיְהִי
mille quinque & viginti ,Binjamin de cadentes omnes
כָל־הַנֹּפְלִים מִבִּנְיָמִן עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף
ii . omnes : illa die in gladium educens vir
אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־כָּל־אֵלֶּה
.virtutis viri
אַנְשֵׁי־חָיִל׃

Versio VUL. LAT.

34 Et ab Occidentali urbis parte
procedere. Sed & alia decem
millia virorū de universo Israel,
habitatores urbis ad certamina
provocabant. Ingravatúmq; est
bellū contra filios Benjamin:
& non intellexerunt quòd ex
omni parte illis instaret interitus.
35 Percussítq; eos Dñs in cōspectu
filiorū Israel, & interfecerunt
ex eis in illo die viginti
quinq; millia & centum
viros, omnes bellatores & educentes
36 gladium. Filii autem
Benjamin, cùm se inferiores
esse vidissent, cœperunt fugere.
Quod cernentes filii Israel,
dederunt eis ad fugiendū locū,
ut ad præparatas insidias
devenirent, quas juxta urbem
37 posuerant. Qui cùm repentè
de latibulis surrexissent, &
Benjamin terga cædentibº daret,
ingressi sunt civitatem, &
percusserunt eā in ore gladii.
38 Signū autē dederant filii Israel
his quos in insidiis collocaverant,
ut postquā urbem cepissent,
ignē accenderēt: ut ascendente
in altū fumo, captā urbem
39 demonstrarent. Quod cū
cernerent filii Israel in ipso
certamine positi (putaverunt
enim filii Benjamin eos fugere,
& instantiùs persequebantur,
cæsis de exercitu eorū triginta
40 viris) Et viderent quasi
columnā fumi de civitate conscendere;
Benjamin quoq; aspiciens
retrò, cū captā cerneret
civitatē, & flammas in sublime
41 ferri: Qui priº simulaverāt
fugā, versā facie fortiùs resistebāt.
Quod cū vidissēt filii Ben-
42 jamin, in fugā versi sunt, Et ad
viā deserti ire cœperunt, illuc
quoque eos adversariis persequentibº:
sed & hi qui urbem
succenderant, occurrerunt eis.
43 Atq; ita factū est, ut ex utraq;
parte ab hostibº cæderētur, nec
erat ulla requies morientium.
Ceciderunt, atq; prostrati sunt
ad Orientalē plagā urbis Ga-
44 baa. Fuerūt autē qui in eodē
loco interfecti sūt, decē & octo
millia virorū, omnes robustis-
45 simi pugnatores. Quod cū vidissēt
qui remanserāt de Benjamin,
fugerūt in solitudinē: et
pergebāt ad Petrā, cujº vocabulū
est Remmon. In illa quoq;
fuga palantes, & in diversa tēdentes,
occiderūt quinq; millia
virorū. Et cū ultrà tenderent,
psecuti sunt eos, & interfece-
46 runt etiā alia duo millia. Et sic
factū est, ut omnes qui ceciderāt
de Benjamin in diversis locis,
essēt viginti quinq; millia,
pugnatores ad bella promptissimi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ δέκα χιλιάδες
ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ἰσραήλ· (θ) καὶ
παράταξις βαρεῖα. καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν, (ι) ὅτι
35 φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία. Καὶ ἐπάταξε
κύριος τὸν Βενιαμὶν (κ) ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ.
καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (λ) ἐκ τοῦ Βενιαμὶν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας
καὶ ἑκατὸν ἄνδρας· πάντες οὗτοι (μ) εἷλκον
36 ῥομφαίαν. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι
ἐπλήγησαν. καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν
τόπον, ὅτι ἤλπισαν (ν) πρὸς τὸ ἔνεδρον ὃ
37 (ξ) ἔθηκαν ἐπὶ τῇ Γαβαᾷ. Καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς
ὑποχωρῆσαι, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη· καὶ ἐξέτειναν
ἐπὶ τὴν Γαβαά, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ
ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας. (ο)
38 Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου
τῆς μάχης ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ
39 ἀπὸ τῆς πόλεως. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ,
ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γαβαά, καὶ
ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει· καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο
πατάσσειν τραυματίας ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ
ὡς τριάκοντα ἄνδρας· ὅτι εἶπαν, (π) Πάλιν
πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράτα-
40 ξις ἡ πρώτη. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ
πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στῦλος καπνοῦ. καὶ ἐπέβλεψε
Βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη
41 συντέλεια τῆς πόλεως (ρ) ἕως οὐρανοῦ. Καὶ ἀνὴρ
Ἰσραὴλ (σ) ἐπέστρεψε· καὶ ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμίν,
ὅτι εἶδον ὅτι συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς
42 ἡ πονηρία. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ
εἰς τὴν ὁδὸν τῆς (τ) ἐρήμου, καὶ ἔφυγον· καὶ ἡ
παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτούς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν
πόλεων (υ) διέφθειρον αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν.
43 Καὶ (φ) κατέκοπτον τὸν Βενιαμίν, καὶ
ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ
ἕως ἀπέναντι Γαβαά, πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.
44 Καὶ ἔπεσον ἀπὸ Βενιαμὶν ὀκτωκαίδεκα
χιλιάδες ἀνδρῶν· (χ) οἱ πάντες οὗτοι
45 ἄνδρες δυνάμεως. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποί,
καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν
(ψ) τοῦ Ῥεμμών. καὶ ἐκαλαμήσαντο (ω) ἐξ
αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πεντακισχιλίους ἄνδρας·
καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἕως Γεδάν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους
46 ἄνδρας. Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες
(α) ἀπὸ Βενιαμίν, εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν
(β) ἑλκόντων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ· (γ) οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

Et venerunt ex adverso Gabaa 34
decē millia virorū electorum ex
omni Israel. Et prælium erat grave.
Et ipsi non noverant, quia 35
advenit super ipsos malū. Et percussit
Dominº Benjamin corā filiis
Israel. Et corruperunt filii Israel
de Benjamin in die illa viginti et
quinq; millia, et centum viros. Omnes
hi trahibant gladium. Et 36
viderunt filii Benjamin quia percussi
sunt. Et dedit vir Israel
ipsi Benjamin locum; quoniam
speraverunt ad insidias,
quas posuerant super Gabaa. Et
dum ipsi secederent; & insidiæ 37
moverunt se. Et extenderunt super
Gabaa, et effuderunt se insidiæ,
et percusserunt civitatem in
ore gladii. Et signum erat filiis 38
Israel cum insidiis (k) pugnæ, ut
extollerent significationem fumi
à civitate. Et viderunt filii Israel, 39
quia præoccupaverant insidiæ
Gabaa: & steterunt in prælio. Et
Benjamin cœpit percutere vulneratos
in viris Israel circiter triginta
viros: quoniā dixerūt; Rursus
casu cadunt corā nobis, sicut
prælium primum. Et significatio 40
ascendit in plus super civitatem,
tanquā columna fumi. Et respexit
Benjamin post se: et ecce ascendit
consummatio civitatis usq; ad
cœlum. Et vir Israel revertit. Et 41
festinaverūt viri Benjamin; quoniam
viderunt, quia occurrit super
eos malū: Et respexerunt coram 42
filiis Israel ad viā deserti,
et fugerunt. Et acies advenit super
eos: et de civitatibus corrumperunt
eos in medio sui. Et conciderunt 43
Benjamin: et persequuti sunt
eum à (l) Nua juxta pedem ejus
usq; contra Gabaa ad ortum Solis.
Et ceciderūt è Benjamin octo 44
et decem millia virorum. Omnes
isti viri virtutis. Et respexerunt 45
reliqui: et fugerunt in desertū ad
petrā ipsiº Rhemmon. Et racemarunt
ex eis filii Israel quinquies
mille viros. Et descenderunt post
eos filii Israel usq; Gedan: et percusserunt
ex eis bis mille viros.
Et fuerunt omnes, qui ceciderunt 46
de Benjamin, viginti quinq; millia
virorum trahentium gladiū in
die illa. Omnes hi viri virtutis.

MS. A. (θ) καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη. (ι) ὅτι ἅπτεται αὐτῶν ἡ κακία. Καὶ ἐτρόπωσεν κύριος (κ) κατὰ πρόσωπον Ἰσραήλ. (λ) ἐν τῷ Βενιαμεὶν (μ) σπώμενοι ῥομφαίαν. Καὶ εἶδεν Βενιαμεὶν ὅτι τετρόπωται. καὶ (ν) ἐπὶ τὸ (ξ) ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαά. Καὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαά, καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν Γαβαά, καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξαν ὅλην τὴν πόλιν (ο) Καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνδρὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸ ἔνεδρον μάχαιρα τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πύργον τοῦ καπνοῦ τῆς πόλεως. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ Βενιαμεὶν ἤρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας· (π) Πλὴν τροπούμενος τροποῦται ἐναντίον ἡμῶν, καθὼς ὁ πόλεμος ἔμπροσθεν. Καὶ ὁ πύρσος ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως, στῦλος (ρ) εἰς τὸν οὐρανόν. (σ) ἀπέστρεψεν· καὶ ἔσπευσεν ἀνὴρ Βενιαμείν, καὶ ἴδεν ὅτι ἧπται αὐτοῦ ἡ *κα κακία. Καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ (τ) ἐρήμου· καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν, καὶ οἱ ἀπὸ (υ) διέφθειραν αὐτὸν (φ) ἔκοψαν τὸν Βενιαμὶν καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, καὶ κατέπαυσεν αὐτὸν ἐξεναντίας τῆς Γαβαὰ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ Βενιαμεὶν (χ) σὺν πᾶσιν τούτοις ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον (ψ) τὴν Ῥεμμών. (ω) αὐτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν (α) ἐν τῷ Βενιαμείν, εἴκοσι καὶ πέντε (β) σπωμένων ῥομφαίαν (γ) σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 וַאֲתוֹ מִדָּרוֹם לְגִבְעֲתָא עַסְרָא אַלְפִין גְּבַר עוּלֵם מִכָּל יִשְׂרָאֵל וְעָבְדֵי קְרָבָא תְּקִיפוּ וְאִנּוּן
35 לָא יָדְעִין אֲרֵי קְרִיבַת דְּתֵיתֵי לְהוֹן בִּישְׁתָא׃ וְתַבַּר יְיָ יָת בִּנְיָמִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְחַבִּילוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְבֵית בִּנְיָמִין בְּיוֹמָא הַהוּא עַסְרִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וּמְאָה גַּבְרָא כָּל אִלֵּין שָׁלְפֵי
36 סַיְפָא׃ וַחֲזוֹ בְּנֵי בִנְיָמִין אֲרֵי אִתְּבַרוּ וִיהַבוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתַר לְבִנְיָמִין אֲרֵי אִתְרְחִיצוּ עַל
37 כְּמָנָא דְּשַׁוִּיאוּ עַל גִּבְעֲתָא׃ וּכְמָנָא אוֹחִי וְאִתְנְגִיד עַל גִּבְעֲתָא וְאִתְנְגִיד כְּמָנָא וּמְחָא יַת כָּל
38 קַרְתָּא לְפִתְגַם דְּחָרֶב׃ וְזִמְנָא הֲוָה מְתַקַּן לֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל עִם כְּמָנָא דְּיִסְגּוּן לְאַסָּקוּתְהוֹן
39 יְטוּר דִּתְנָן מִן קַרְתָּא׃ וְאִתְחֲזַר אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל בִּקְרָבָא וּדְבֵית בִּנְיָמִין שָׁרִיאוּ לְקַטָּלָא
קְטִילַיָּא בֶּאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל כִּתְלָתִין גַּבְרָא אֲרֵי אֲמַרוּ בְּרַם מִתְבַּר תְּבִירִין אִנּוּן קֳדָמָנָא
40 כִּקְרָבָא קַדְמָאָה׃ וּכְמָנָא שָׁרֵי לְאַסָּקָא מִן קַרְתָּא יְטוּר דִּתְנָן וְאִתְפְּנִיאוּ דְּבֵית בִּנְיָמִין
41 בַּתְרֵיהוֹן וְהָא סְלִיק תְּנָנָא דְקַרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָּא׃ וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אִתְחֲזַר וְאִתְבְּהֵיל אֱנָשׁ
42 בִּנְיָמִין אֲרֵי חֲזָא אֲרֵי קְרִיבַת דְּתֵיתֵי לְהוֹן בִּישְׁתָא׃ וְאִתְפְּנִיאוּ קֳדָם אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְאוֹרַח
מַדְבְּרָא וְעָבְדֵי קְרָבָא אַדְבִּיקוּנוּן וֶאֱנָשׁ כְּמָנָא קָמוּ מִקִּרְוֵיהוֹן קָטְלִין בְּהוֹן מִכָּא וּמִכָּא׃
43 טַלְטִילוּ יָת דְּבֵית בִּנְיָמִין רְדָפוּנוּן מִבֵּית נְיָחֵיהוֹן טְרָדוּנוּן עַד לָקֳבֵיל גִּבְעֲתָא מִמַּדְנַח
44 שִׁמְשָׁא׃ וְאִתְקְטַלוּ מִדְּבֵית בִּנְיָמִין תַּמְנַת עֲסַר אַלְפִין גַּבְרָא יַת כָּל אִלֵּין גִּבָּרֵי עָבְדֵי
45 קְרָבָא׃ וְאִתְפְּנִיאוּ וְאַפִּיכוּ לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רִמּוֹן וְאִטְּמַרוּ בִּכְבְשַׁיָּא חַמְשָׁא אַלְפִין גַּבְרָא
46 וְאַדְבִּיקוּ בַּתְרֵיהוֹן עַד גִּדְעוֹם וּקְטִילוּ מִנְּהוֹן תְּרֵין אַלְפִין גַּבְרָא׃ וַהֲווֹ כָּל דְּאִתְקְטִילוּ
מִדְּבֵית בִּנְיָמִין עַסְרִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָא בְּיוֹמָא הַהוּא יַת כָּל אִלֵּין גִּבָּרֵי
עָבְדֵי קְרָבָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et venerunt ab Austro Gibghatha decem mille vir adolescens ex omni 34
Israel, & factores belli invaluerunt, & illi non cognoscentes quod pro-
pinquum quod veniet sibi malum. Et fregit Dominus Binjamin: & peri- 35
re fecerunt filii Israel in domus Binjamin in die illa viginti & quinque
millia & centum virum coram Israel: omnes hi evaginantes gladiū. Et 36
viderunt filii Binjamin quod fracti sunt, & dederunt homo Israel locū
Binjamin; quia confisi sunt super insidiis quas posuerunt super Gibgha-
tha. Et insidiæ festinaverunt & extractæ sunt super Gibghatha, & ex- 37
tractus est insidiator, & percussit omnem urbem ad verbum gladii. Et 38
tempus fuit constitutum homini Israel cum insidiis, quod multiplica-
bunt ad ascendere faciendum eos columnam fumi ex urbe. Et reversus 39
est homo Israel in bello, & domus Binjamin cœperunt ad occidendum
occisos in homine Israel ut triginta virum: nam dixerunt: Verùm frangi
fracti illi ante nos, sicut bello anteriori. Et insidia cœpit ad ascendere fa- 40
ciendum ex urbe columnam fumi: & respexerunt domº Binjamin *post se*;
& ecce ascendit fumus ab urbe ad latus cœlorum. Et homo Israel reversus 41
est, & turbatus est homo Binjamin: nam vidit quod propinquū quod ve-
niet super illos malum. Et respexerunt ante hominem Israel ad viam de- 42
serti; & facientes bellum apprehenderunt eos: & homines insidiarum
surrexerunt ex urbibus suis, occidentes in illis hinc & hinc. Disperse- 43
runt *eos qui domus* Binjamin, persecuti sunt eos, à domo *requietionis* eorū
contriverunt eos; usq; è regione Gibghatha *ab ortu* Solis. Et occisi sunt 44
ex domº Binjamin octodecim mille vir: omnes hi viri facientes bellum. Et 45
respexerunt & verterunt ad desertū ad petrā Rimon, & absconditi sunt in
stratis quinq; mille vir, & apprehenderunt post eos usq; Gidghom, & oc-
ciderūt ex illis duo mille virum. Et fuerunt omnes qui occisi sunt ex 46
domus Binjamin viginti & quinque mille vir evaginatores ensis in die
illo: omnes hi viri facientes belli.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܘ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܓܒܥܐ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܒܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. 34
ܘܐܬܝܩܪ ܩܪܒܐ. ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܝܕܥܘ ܕܡܛܝܐ ܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܬܒܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝܡܝܢ 35
ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܒܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ.
ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ.
* ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܐܬܬܒܪܘ. ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܪܐ ܠܓܒܪܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. 36
ܡܛܠ ܕܐܬܬܟܠܘ ܥܠ ܟܡܝܢܐ ܕܐܬܩܝܡܘ ܥܠ ܓܒܥܐ. * ܘܟܡܝܢܐ ܐܣܬܪܗܒܘ ܘܦܫܛܘ ܒܥܓܠ
ܥܠ ܓܒܥܐ. ܘܗܠܟ ܟܡܝܢܐ. ܘܡܚܐ ܠܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ. ܒܦܘܡܗ ܕܣܝܦܐ. * ܘܪܡܙܐ 37 38
ܗܘܐ ܠܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡ ܟܡܝܢܐ ܠܡܣܩܘܬܗ ܕܬܢܢܐ ܐܝܟ ܥܢܢܐ ܡܢ
ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܗܦܟܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܒܢܝܡܝܢ ܫܪܝ ܕܢܡܚܐ ܩܛܝܠܐ ܡܢ 39
ܐܝܣܪܝܠ ܠܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܡܬܬܒܪܘ ܡܬܬܒܪܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܐܝܟ ܕܒܩܪܒܐ
ܩܕܡܝܐ. * ܘܡܐ ܕܫܪܝ ܬܢܢܐ ܕܢܣܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟ ܥܡܘܕܐ. ܘܐܬܦܢܝܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ 40
ܠܒܣܬܪܗܘܢ. ܘܗܐ ܣܠܩ ܬܢܢܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. * ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 41
ܗܦܟܘ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܬܒܗܠܘ ܓܒܪܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܚܙܘ ܕܡܛܝܐ ܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ.
* ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܩܪܒܐ ܐܕܪܟ ܐܢܘܢ. ܘܕܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. 42
ܚܕܪܘ ܐܢܘܢ ܒܡܨܥܬܐ. * ܘܪܕܦܘܗܝ ܠܒܢܝܡܝܢ ܘܐܢܝܚܘܗܝ. ܘܒܡܢܚܬܐ ܕܫܘܗܝ. 43
ܥܕܡܐ ܠܘܩܒܠ ܓܒܥܐ ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ 44
ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܓܢܒܪܐ. * ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܥܪܩܘ ܠܡܕܒܪܐ 45
ܠܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܘܢܦܠܘ ܒܫܒܝܠܐ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܘܪܕܦܘ
ܒܬܪܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܘܢ. ܘܚܒܠܘ ܡܢܗܘܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܟܠ ܕܢܦܠܘ 46
ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ. ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܒܝܘܡܐ ܗܘ.
ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ.

Et venerunt ex adverſo Gebaa viginti mil- 34
lia virorum electorum ex omni Iſrael, &
ingravatum eſt bellum, illis ignorantibus
impendere ſibi malum. Sic profligavit 35
Dominus Benjaminem coram Iſraele, ita
ut proſtrárint Iſraelitæ ex Benjaminitis in
die illo viginti quinque millia & centum
viros, eoſque omnes evaginantes gladi-
um. Videntes autem filios Benjamin pro- 36
fligatos, tribuerunt filii Iſrael *interquie-*
ſcendi moram viris Benjamin; quippequi
confiderent inſidiis quas collocârant ad-
verſùm Gebaa. Inſidiæ verò placidè ir- 37
ruentes verſùs Gebaa, tum progredien-
tes inſidiæ percuſſerant totam civitatem
acie gladii. Symbolum enim conſtitutum 38
fuerat inter viros Iſraelitas & inſidias, ut
excitarent eis quaſi elevationem fumi è
civitate: Retrahentibus ergò ſe viris 39
Iſraelitis à bello, cœperunt viri Benja-
min proſternere cæſos ex Iſraelitis trigin-
ta viros, dicebantque, Proculdubiò de-
bellantur à conſpectu noſtro ut in bellis
præcedentibus. Verùm cùm cœpiſſet fu- 40
mus aſcendere de civitate inſtar columnæ,
& converſis retrorſum Benjaminitis ecce
denſus civitatis fumus aſcenderet in cœlum
uſque; Verſi ſunt in eos viri Iſraelitæ: 41
& viri Benjaminitæ perterriti, quòd vi-
diſſent impendere ſibi malum, Fugerunt 42
à conſpectu Iſraelitarum verſùs viam de-
ſerti. Sed exercitus eos aſſecutus, & qui
erant à fronte, ſtatuentes illos in medio,
Perſecuti ſunt Benjaminem, & propulſâ- 43
runt eum, faciléque trucidârunt eum uſque
ex adverſo Gabaæ ad ortum ſolis. Ceci- 44
deruntque ex Benjaminitis decem & octo
millia virorum, qui quidem erant omnes
bellicoſi. *Reſidui* verò converſi fugerunt 45
deſertum verſùs ad rupem Remmon, &
ceciderunt per ſemitas quinque millia vi-
rorum diſtringentium gladium; & perſe-
quentes eos uſque ad Gebaon, trucidâ-
runt ex eis bis mille viros. Omnes igitur 46
qui ceciderunt ex Benjamin eo die, fue-
runt vicies quinquies mille viri ſtringen-
tes gladium, iique omnes viri bellicoſi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فجاوا من مقابلة جبع عشر الف رجل انتخبوا من بني اسرايل. فاشتد الحرب* ولم يعلموا 34
بنو بنيامين ان البلاء نزل بهم * وكسر الرب ال بنيامين امام بني اسرايل * وقتل من 35
بني بنيامين في ذلك اليوم خمسة وعشرون الفا ومايه مقاتلة ابطالا جبابرة * فلما راي 36
بنوا بنيامين انهم قد انهزموا * هلكوا وانكسرت قلوبهم * واما بنوا اسرايل فتغافلوا
عن من بقي منهم * لانهم توكلوا على الكمين * وقام الذين كانوا في الكمين * وذلك 37
في رفق وسير خفيف * وسار الكمين * فدخلوا جبع * وقتلوا من كان في القرية بالسيف *
* وكان بنوا اسرايل قد واعدوا الكمين وتقدموا اليهم ان يحرقوا القرية * حتى يرتفع دخانها 38
* ورجع ال اسرايل عن بني بنيامين * وبدا بنو بنيامين بالحرب ايضا * فقتلوا من بني 39
اسرايل ثلثين رجلا * وقالوا في انفسهم انهم سيهزمون بني اسرايل كما انهزموا في الحرب الاول *
* فبدا دخان القرية ان يرتفع مثل العمود * فالتفت بنوا بنيامين الى وراهم * واذا دخان القرية 40
قد ارتفع الى السماء * ورجع عليهم رجال بني اسرايل * ففزعت قلوب بني بنيامين * لانهم 41
قد راوا البلاء قد نزل بهم * وهربوا من بني اسرايل في طريق البرية * وادركهم الحرب 42
وصيروهم في الوسط * وطردوا بني بنيامين * وقتلوهم حتى انتهوا الى قبالة جبع ناحية 43
المشرق * وقتل من بني بنيامين ثمانية عشر الف رجل * ومايه رجل ابطال مقاتلة * 44
* وهربوا الى البرية الى ناحية كهف رامون * وقتل منهم في الطريق خمسة الاف مقاتلة * وجدوا 45
في طلبهم الى جبعون * وقتل منهم ايضا الفا رجل * فجميع المقتولين من بني بنيامين خمسة 46
وعشرون الفا ومايه رجالا ابطالا *

Veneruntque ex adverſo Gabaæ decem 34
millia virorum qui electi fuerant ex
Iſraelitis) & ingravatum eſt bellum,
ignorantibus filiis Benjamin adveniſſe ſibi
calamitatem. Fregit ergò Dominus Ben- 35
jaminitas ante filios Iſrael, cæſique fu-
erunt ex filiis Benjamin eo die viginti
quinque millia ac centum bellicoſi, ſtre-
nui, gigantes. Cúmque vidiſſent filii
Benjamin ſe jam profligatos, perierunt 36
& conſternati ſunt animis: Iſraelitæ
verò finxerunt ſe retrahere ab his qui
ſupererant ex illis, quòd nimirum fide-
rent inſidiis. (Interea ſurgentes qui e- 37
rant in inſidiis, idque placido lenique
paſſu, & incedentes inſidiatores intro-
ierunt Gabaam, & quotquot erant in
urbe, gladio trucidârunt. Convenerant
autem Iſraelitæ cum inſidiatoribus, & 38
prædixerant eis ut urbem ſuccenderent,
quatenus aſcenderet fumus ejus.) Re-
traxerunt inquam ſe Iſraelitæ à filiis Ben- 39
jamin, cœperuntque filii Benjamin de-
nuò pugnare; & occidentes ex Iſrae-
litis triginta viros, dixerunt ſecum ipſi
profligaturos ſe Iſraelitas quemadmo-
dum profligati fuerant in bello priore.
Cœpit verò fumus urbis aſcendere ceu co- 40
lumna, & converſi filii Benjamin retror-
ſum, ecce fumus urbis jam aſcenderat
cœlum verſùs. Tum regreſſis in eos vi-
ris Iſraelitis trepidârunt animi filiorum 41
Benjamin, quòd vidiſſent adveniſſe
jam ſibi calamitatem, Et fugerunt ab 42
Iſraelitis per viam deſerti. Sed aſſe-
quente eos bello, conſtituerunt eos in me-
dio, Et perſecuti ſunt filios Benjamin, 43
& peremerunt eos quouſque perveniſ-
ſent ad oppoſitum Gabaæ, verſùs pla-
gam Orientalem. Et occiſi ſunt ex filiis 44
Benjamin octodecim millia virorum &
centum viri ſtrenui bellatores. Fugien-
tibus etiam ad deſertum, verſùs ru- 45
pem Rammon, cæſi fuerunt ex eis in
via quinque millia militum: & urſe-
runt illos perſequendo ad Gabaon uſque,
cæſique ſunt etiam ex eis duo millia
virorum. Igitur omnes occiſi ex filiis
Benjamin, fuerunt viginti quinque mil- 46
lia et centum viri ſtrenuiſſimi.

ספר שופטים : כא

ſexcenti ,Rimmon petram ad deſertū in fugerūt & ,ſunt cōverſi Et
47 וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן שֵׁשׁ מֵאוֹת
Iſrael *vir* Et .menſibus quatuor Rimmon petra in manſerunt & ; viri
48 אִישׁ וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל
civitate de gladii *os ad* eos percuſſerunt &,Binjamin filios ad ſunt reverſi
שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב מֵעִיר
omnes etiam : *inventum* omne ad uſque ,jumentum ad uſque [illegible]
מְתֹם עַד־בְּהֵמָה עַד כָּל־הַנִּמְצָא גַּם כָּל־
.ignem in miſerunt *inventas* urbes
הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃

CAP. XXI. כא

dabit non nobis ex Vir : dicendo ,Miſpah in juravit Iſrael vir Et
1 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא־יִתֵּן
manſerunt & ,Bethel populus venit Et .uxorem in Binjamin ipſi ſuā filiā
2 בִּתּוֹ לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא הָעָם בֵּית־אֵל וַיֵּשְׁבוּ
,ſuam vocem levaveruntque : *Dei facies ad* veſperam ad uſque ibi
שָׁם עַד־הָעֶרֶב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם
Iſrael Deus Domine quid Ut : dixerunt Ac .magno fletu fleverunt &
3 וַיִּבְכּוּ בְּכִי גָדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ לָמָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
? una tribus Iſrael de hodie *deficiendum ad* ;Iſrael in hoc fuit
הָיְתָה זֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל לְהִפָּקֵד הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט אֶחָד׃
,altare ibi ædificaverunt &,populus *manicaverunt* & ,craſtino à fuit Et
4 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ
Quis : Iſrael filii dixerunt Et .pacifica & ,*aſcenſiones fecerūt aſcenderéq;*
5 וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי
? Dominum ad Iſrael tribubus omnibus ex cœtum in aſcendit non qui
אֲשֶׁר לֹא־עָלָה בַקָּהָל מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
ad aſcendit non qui ,ei fuit grande juramentum quia
כִּי הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה הָיְתָה לַאֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־
ſunt ducti pœnitudine Et .morietur Moriendo : dicendo ,Miſpah in Dominū
6 יְהוָה הַמִּצְפָּה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃ וַיִּנָּחֲמוּ
tribus hodie eſt Exciſa :dixerunt ac ,*ſuū fratrē* Binjamin *ad* Iſrael *filii*
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־בִּנְיָמִן אָחִיו וַיֹּאמְרוּ נִגְדַּע הַיּוֹם שֵׁבֶט
uxoribus *reſiduis* eis faciemus Quid .Iſrael ex una
7 אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל׃ מַה־נַּעֲשֶׂה לָהֶם לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים
noſtris filiabus de eis dare non *pro* ,*Domino in* juraverimus nos *&*
וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ בַיהוָה לְבִלְתִּי תֵת־לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ
non qui ,Iſrael tribubus de unus Quis :dixerunt Et ? uxores in
8 לְנָשִׁים׃ וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־
ad vir venerat non ecce & ? Miſpah in Dominum ad aſcendit
עָלָה אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה וְהִנֵּה לֹא בָא־אִישׁ אֶל־
ecce & ,populus eſt *viſitatus* Et .*concionem* ad Ghilhad Jabes de *caſtrametatione*
9 הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵישׁ גִּלְעָד אֶל־הַקָּהָל׃ וַיִּתְפָּקֵד הָעָם וְהִנֵּה
illuc Miſeruntq; .Ghilhad Jabes habitatorib' de quiſquam ibi non
10 אֵין־שָׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד׃ וַיִּשְׁלְחוּ־שָׁם
præceperunt & ; *virtutis* filiis de virorum millium duodecim *cœtum*
הָעֵדָה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ
os ad Ghilhad Jabes habitatores *percutietis* & ,Ite : dicendo ,eis
אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהִכִּיתֶם אֶת־יוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי־
Omnem : facietis quod *verbum* hoc Et .*pubem* & ,mulieres & ,gladii
11 חֶרֶב וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּל־
.interficietis ,maſculi concubitum *cognoſcentem* mulierem omnē & ,maſculū
זָכָר וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת מִשְׁכַּב־זָכָר תַּחֲרִימוּ׃
puellam quadringentas Ghilhad Jabes habitatoribus de invenerunt Et
12 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה
adduxerunt & : maſculi concubitu in virum *cognovit* non quæ ,*virginem*
בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִאוּ
: Chenahan terra in quæ ,Siloh *caſtrametationem* ad eas
אוֹתָם אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

Verſio VULG. LAT.

47 Remanſerunt itaq; de omni numero Benjamin, qui evadere, & fugere in ſolitudinem potuerunt, ſexcenti viri: ſederúntque in petra Remmon 48 menſib' quatuor. Regreſſi autem filii Iſrael, omnes reliquias civitatis, à viris uſque ad jumenta, gladio percuſſerunt, cunctáſq; urbes & viculos Benjamin vorax flamma conſumpſit.

CAP. XXI.

1 IUraverunt quoq; filii Iſrael in Maſpha & dixerunt; Nullus noſtrûm dabit filiis Benja- 2 min de filiab' ſuis uxorē. Venerúntq; omnes ad domū Dei in Silo, & in conſpectu ejus ſedentes uſq; ad veſperā, levaverunt vocē, & magno ululatu cœperunt flere, dicentes; 3 Quarè Dñe De' Iſrael factū eſt hoc malū in populo tuo, ut hodie una trib' auferretur ex 4 nobis? Alterâ autē die diluculò cōſurgentes, extruxerunt altare: obtulerúntq; ibi holocauſta, & pacificas victimas: & 5 dixerūt; Quis nō aſcēdit in exercitu Dñi de univerſis tribub' Iſrael? Grandi enim juramento ſe conſtrinxerant, cū eſſent in Maſpha, interfici eos qui de- 6 fuiſſent. Ductíq; pœnitentiâ filii Iſrael ſup fratre ſuo Benjamin, cœperunt dicere; Ab- 7 lata eſt trib' una de Iſrael, Unde uxores accipient? omnes enim in commune juravimus, non daturos nos his filias no- 8 ſtras. Idcircò dixerunt; Quis eſt de univerſis tribub' Iſrael, qui non aſcendit ad Dñm in Maſpha? Et ecce inventi ſunt habitatores Jabes Galaad in 9 illo exercitu non fuiſſe. (Eo quoq; tempore cùm eſſent in Silo, nullus ex eis ibi repertus 10 eſt.) Miſerūt itaq; decē millia viros robuſtiſſimos: & præceperunt eis, Ite, & percutite habitatores Jabes Galaad in ore gladii, tā uxores quàm parvu- 11 los eorū. Et hoc erit ꝙ obſervare debebitis. Omne generis maſculini, & mulieres quæ cognoverunt viros, interficite, 12 virgines autē reſervate. Inventæq; ſunt de Jabes Galaad quadringentæ virgines, quæ neſcierunt viri thorum, & adduxerunt eas ad caſtra in Silo, in terram Chanaan.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

47 Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, ϗ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν (δ) τοῦ Ῥεμμὼν ἑξακόσιοι ἄνδρες, ϗ ἐκάθισαν (ε) ἐν πέτρᾳ Ῥεμμὼν τέσσαρας μῆνας. 48 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν, ϗ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας (ζ) ἀπὸ πόλεως Μεθλὰ ϗ ἕως κτήνους, ϗ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς πάσας τὰς πόλεις· ϗ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

MS.A. (δ) τοῦ Ῥεμμὼν (ε) ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμὼν τετράμηνον. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπέκλεισεν τοὺς υἱοὺς Βενιαμεὶν, (ζ) ἀπὸ πόλεως ἑξῆς κτήνους ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς

ΚΕΦ. κα'.

1 (α) ΚΑὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν ἐν Μασσηφὰθ, λέγοντες, Ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέ- 2 ρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμὶν εἰς γυναῖκα. (β) Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθὴλ, ϗ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ϗ (γ) ἦραν φωνὴν αὐτῶν, ϗ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν. καὶ εἶ- 3 παν, (δ) Εἰς τί κύριε θεὲ Ἰσραὴλ ἐγενήθη (ε) αὕτη, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον (ζ) ἀπὸ Ἰσραὴλ 4 φυλὴν μίαν; Καὶ ἐγένετο (η) τῇ ἐπαύριον, ϗ ὤρθρισεν ὁ λαὸς, ϗ (θ) ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον, ϗ (ι) ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ϗ τελείας. 5 καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, (κ) Τίς οὐκ ἀνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ πρὸς κύριον; (λ) ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσι πρὸς κύριον εἰς (μ) Μασση- 6 φὰθ, λέγοντες, Θανάτῳ (ν) θανατωθήσεται. Καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ξ) πρὸς Βενιαμὶν ἀδελφὸν αὐτῶν, ϗ εἶπαν, (ο) Ἐξεκόπη 7 σήμερον φυλὴ μία (π) ἀπὸ Ἰσραήλ. Τί (ρ) ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; ϗ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων 8 ἡμῶν εἰς γυναῖκας. Καὶ εἶπαν, (σ) Τίς εἷς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, ὃς οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς (τ) Μασσηφάθ; ϗ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβεὶς Γαλαὰδ εἰς τὴν ἐκ- 9 κλησίαν. (υ) Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαὸς, ϗ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ (φ) οἰκούντων Ἰαβὶς Γαλαάδ. 10 Καὶ (χ) ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν (ψ) ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμεως, ϗ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες, (ω) Πορεύεσθε ϗ πατάξατε (α) τοὺς οἰκοῦντας Ἰαβεὶς Γαλα- 11 ὰδ ἐν στόματι (β) ῥομφαίας. Καὶ τοῦτο ποιήσετε· πᾶν ἄρσεν ϗ πᾶσαν γυναῖκα (γ) εἰδυῖαν κοίτην ἄρσενος, (δ) ἀναθεματιεῖτε· τὰς δὲ παρθένους, περιποιήσεσθε. ϗ ἐποίησαν οὕτως. 12 Καὶ εὗρον ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεὶς Γαλαὰδ, τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους, (ε) αἵτινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, ϗ (ζ) ἤνεγκαν αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Σηλὼμ (η) τὴν ἐν γῇ Χαναάν.

MS. A. (α) Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὤμοσεν ἐν Μασσηφὰ, λέγων, Ἀνὴρ ἐξ ὑμῶν οὐ δώσει τὴν θυγατέρα (β) Καὶ παρεγένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς Μασσηφὰ ϗ Βαιθὴλ, (γ) ἐπῆραν τὴν φωνὴν (δ) Ἱνατί κύριε ὁ θεὸς (ε) αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, τοῦ (ζ) ἐν τῷ Ἰσραὴλ (η) ἐν τῇ (θ) ᾠκοδόμησεν (ι) ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου. ϗ (κ) Τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ πασῶν (λ) ὅτι ὅρκος μέγας ἐν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς (μ) Μασσηφὰ, (ν) ἀποθανεῖται. (ξ) περὶ Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, (ο) Ἀφῄρηται (π) ἐξ (ρ) ποιήσωμεν τοῖς ὑπολειφθεῖσιν (σ) Τίς μία τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ (τ) Μασσηφά; (υ) Καὶ ἀπεσκόπει ὁ λαὸς, ϗ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ (φ) τῶν οἰκούντων Ἰαβεὶς (χ) ἀπέστειλαν (ψ) ἀπὸ τῶν υἱῶν (ω) Πορεύθητε (α) πάντας τοὺς κατοικοῦντας (β) ῥομφαίας, ϗ τὰς γυναῖκας ϗ τὸν λαόν. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· πᾶν ἀρσενικὸν (γ) γινώσκουσαν κοίτην (δ) ἀναθεματιεῖτε.
*Καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν κατοικούντων (ε) αἳ οὐκ (ζ) ἦγον αὐτὰς (η) ἥ ἐστιν ἐν

Cum Tranſlatione LATINA.

Et reſpexerunt reliqui: & fugerunt in deſertū ad petrā Rhemmon ſexcenti viri: & ſederunt in petra Rhemmon quatuor menſes. Et filii Iſrael reverterunt ad filios Benjamin: et percuſſerunt eos in ore gladii à civitate (m) Methla, & uſque ad pec', & uſque ad omne inventum in omnib' civitatibus: & civitates inventas incenderunt in igni. 47 48

CAP. XXI.

ET filii Iſrael juraverunt in Maſſephath, dicentes; Vir è nobis nō dabit filiā ſuā ipſi Benjamin in uxorē. Et venit popul' in Bæthel, & ſederunt ibi uſq; ad veſperā corā Deo. Et elevaverunt vocem ſuā, & ploraverunt plorationem magnā: & dixerūt, Ad quid Domine Deo Iſrael (a) facta eſt hæc; ut (b) requireretur hodiè de Iſrael trib' una? Et factū eſt craſtinā; & diluculò ſurrexit populus, & ædificaverunt ibi altare, & obtulerunt holocauſtoſes & conſummatas. Et dixerunt filii Iſrael; (c) Quis non aſcendit in Eccleſiā de omnib' tribub' Iſrael ad Dominum? Quoniā juramentum magnum erat iis, qui non aſcendiſſent ad Dominū in Maſſephath dicentes, Morte mortificetur. Et pœnituit filios Iſrael erga Benjamin fratrē ſuum: & dixerunt, Exciſa eſt hodiè tribus una de Iſrael. Quid faciemus (d) ſuperſtitibus iis, qui reſidui ſunt, ad uxores? Et nos juravimus in Domino non dare eis de filiabus noſtris in uxores. Et dixerunt; (e) Quis unus de tribubus Iſrael, qui non aſcendit ad Dominum in Maſſephath? Et ecce non venerat vir in caſtra de Jabis Galaad ad Eccleſiam. Et recognitus eſt populus: & non fuit ibi vir de habitantibus Jabis Galaad. Et miſit illuc Synagoga duodecim millia virorum de filiis virtutis. Et mandaverunt eis, dicentes; Ite, & percutite habitantes Jabis Galaad in ore (f) gladii. Et hoc facietis: Omne maſculinū, & omnē mulierē, quæ novit cubile maſculi, anathematizatis: virgines autē conſervabitis. Et fecerunt ſic. Et invenerunt de habitantib' Jabis Galaad quadringentas adoleſcentulas virgines: quæ non noverant virum in cubili maſculi. Et attulerunt eas in caſtra in Selo, quæ in terra Chanaan. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

47 וְאִתְפְּנִיאוּ וַאֲפִיכוּ לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רִמּוֹן שִׁית מְאָה גַּבְרָא וִיתִיבוּ בְּכֵיף רִמּוֹן אַרְבְּעָא
48 יַרְחִין׃ וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל תָּבוּ לְוָת בְּנֵי בִנְיָמִין וּמְחוֹנוּן לְפִתְגָּם דְּחֶרֶב מִקִּרְוֵיהוֹן גְּמַרְנוּן
עַד בְּעִירָא עַד כָּל דְּאִשְׁתְּכַח אַף כָּל קִרְוַיָּא דְּאִשְׁתְּכַחָא אוֹקִידוּ בְנוּרָא׃

כא

1 וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קַיִּם בְּמִצְפַּיָּא לְמֵימַר אֱנָשׁ מִנָּנָא לָא יִתֵּן בְּרַתֵּיהּ לִדְבֵית בִּנְיָמִן לְאִתּוּ׃
2 וַאֲתָא עַמָּא לְבֵית אֵל וִיתִיבוּ תַמָּן עַד רַמְשָׁא קֳדָם יְיָ וַאֲרִימוּ קָלְהוֹן וּבְכוֹ בְּכִי סַגִּיא׃
3 וַאֲמַרוּ לְמָא יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הֲוָת דָּא בְּיִשְׂרָאֵל לְמִסְנֵי יוֹמָא דֵין מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְטָא חָד׃
4 וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וְאַקְדִּימוּ עַמָּא וּבְנוֹ תַמָּן מַדְבְּחָא וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין׃
5 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַן דְּלָא סְלִיק בִּקְהָלָא מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לִקֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׁבוּעֲתָא
6 רַבְּתָא הֲוָת לִדְלָא סְלִיק לִקֳדָם יְיָ לְמִצְפַּיָּא לְמֵימַר אִתְקְטָלָא יִתְקְטִיל׃ וְאִתְנְחַמוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית בִּנְיָמִן אֲחוּהוֹן וַאֲמַרוּ אִתְמְנַע יוֹמָא דֵין שִׁבְטָא חַד מִיִּשְׂרָאֵל׃ מַה
7 נַעְבֵּיד לְהוֹן לִדְאִשְׁתְּאָרוּ לִנְשִׁין וַאֲנַחְנָא קַיֵּימְנָא בְּמֵימְרָא דַיְיָ בְּדִיל דְּלָא לְמִתַּן לְהוֹן
8 מִבְּנָתָנָא לִנְשִׁין׃ וַאֲמַרוּ מַן חַד מִשִּׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּלָא סְלִיק לִקֳדָם יְיָ לְמִצְפַּיָּא וְהָא לָא
9 אֲתָא אֱנָשׁ לְמַשְׁרִיתָא מִיָּבֵשׁ גִּלְעָד לִקְהָלָא׃ וְאִתְמְנִיאוּ עַמָּא וְהָא לֵית תַּמָּן אֱנָשׁ מִיָּתְבֵי
10 יָבֵשׁ גִּלְעָד׃ וּשְׁלַחוּ תַמָּן כְּנִשְׁתָּא תְּרֵי עֲסַר אַלְפִּין גַּבְרָא מִגִּבָּרֵי חֵילָא וּפַקִּידוּ יַתְהוֹן
11 לְמֵימַר אֱזִילוּ וְתִמְחוֹן יַת יָתְבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִתְגָּם דְּחֶרֶב וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא׃ וְדֵין פִּתְגָּמָא דִּי
12 תַּעְבְּדוּן כָּל דְּכוּרָא וְכָל אִתְּתָא דִּידַעַת מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא תְּגַמְּרוּן׃ וְאַשְׁכַּחוּ מִיָּתְבֵי יָבֵשׁ
גִּלְעָד אַרְבַּע מְאָה עוּלֵימָן בְּתוּלָן דְּלָא יְדַעָא גְּבַר מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא וְאַיְתִיאוּ יַתְהוֹן
לְמַשְׁרִיתָא לְשִׁילוֹ דִּי בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpexerunt & verterunt ad deſertū ad petrā Rimon ſexcentū vir, & 47 ſederunt in petra Rimon quatuor menſes. Et homo Iſrael redierunt ad 48 filios Binjamin, & percuſſerunt eos ad verbū gladii, ex urbib' eorum conſumpſerunt eos uſq; ad jumentum, uſq; ad omne quod inventum eſt: etiā omnes urbes quæ inventæ ſunt incenderunt in igne.

CAP. XXI.

ET homo Iſrael juravit in Miſzpeia ad dicendum: Homo ex nobis, non 1 dabit filiam ſuam iis qui dom' Binjamin in uxorē. Et venit popul' ad 2 Bethel, & ſederunt ibi uſq; ad veſperū ante Dñm, & extulerunt vocē ſuā, & fleverūt fletū multū. Et dixerunt: Quare Dñe De' Iſrael fuit hoc in I- 3 ſrael ad deficiendū die hâc ex Iſrael tribū unā? Et fuit à die qui poſt illū, 4 & anticipaverunt popul', & ædificaverunt ibi altare, & aſcendere fecerunt holocauſta, & oblationes ſanctitatū. Et dixerunt filii Iſrael: Quiſquis 5 non aſcendit in conciliū ex *omni tribu* Iſrael ab-ante Dñm: nam juramentum magnum fuit, erga qui non aſcendit ad ante Dñm ad Maſzpeia ad dicendum, Occidi occidetur. Et pœnitentiâ ducti ſunt filii Iſrael 6 ſuper dom' Binjamin fratres eorum, & dixerunt, Diminuta eſt die hac tribus una ex Iſrael. Quid faciem' eis, iis qui relicti ſunt ad uxores? et nos 7 juravim' in dicto Dñi, ut quòd non ad dandum illis ex filiab' noſtris in uxores. Et dixerunt: Quis unus ex tribubus Iſrael qui non aſcendit ad- 8 ante Dominum ad Miſzpeia? & ecce non venit homo ad caſtra ex Jabes Gilghad ad concilium. Et numerati ſunt populus, & ecce non erat ibi 9 homo ex habitatorib' Jabes Gilghad. Et miſerunt eò congregatio duode- 10 cim mille virum ex accinctis virtutis, & juſſerunt eos ad dicendum: Ite & delete habitatores Jabes Gilghad ad verbum gladii, & mulieres & parvulū. Et hoc verbum quod facietis: Omnem maſculum, & omnem fœmi- 11 nam quæ cognovit concubitū maſculi, conſumetis. Et invenerunt ex habi- 12 tatorib' Jabes Gilghad quadringentas puellas virgines, quæ non noverant virum *concubitu* maſculi; & adduxerunt eas ad caſtra ad Silo quæ in terra Chenaghan.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܥܪܩܘ ܠܡܕܒܪܐ ܠܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܝܬܒܘ ܒܫܘܥܐ 47
ܕܪܡܘܢ. ܐܪܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. * ܘܗܦܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܩܡܘ ܥܠ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ 48
ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܚܪܒܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܘܪܝܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܥܕܡܐ ܠܒܥܝܪܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܟܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܘܐܦ ܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܫܬܟܚ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܝܢ ܒܢܘܪܐ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

*ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܡܘ ܒܡܨܦܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܕܓܒܪܐ ܡܢܢ ܠܐ ܢܬܠ ܒܪܬܗ ܠܒܢܝ 1
ܒܢܝܡܝܢ. ܐܢܬܬܐ. * ܘܐܬܘ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ. 2
ܘܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ ܒܟܝܐ ܪܒܐ. * ܘܐܡܪܘ. ܠܡܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܘܬ 3
ܗܕܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܐܒܕ ܝܘܡܢܐ ܫܒܛܐ ܚܕ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܠܡܚܪ ܩܕܡܘ ܥܡܐ. ܘܒܢܘ 4
ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܘ ܕܠܐ ܣܠܩ 5
ܒܟܢܫܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܘܡܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ. ܕܡܢ ܕܠܐ
ܣܠܩ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܡܡܬ ܢܡܘܬ. * ܘܐܬܬܘܝܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܒܢܝ 6
ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܝܘܡܢܐ ܫܒܛܐ ܚܕ ܐܬܦܣܩ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ 7
ܢܥܒܕ ܠܗܢܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܕܠܐ ܢܫܐ. ܕܚܢܢ ܝܡܝܢ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܢܫܐ. * ܘܐܡܪܘ. 8
ܡܢ ܚܕ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܐ ܣܠܩ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܓܒܪܐ ܠܡܫܪܝܬܐ:
ܡܢ ܝܬܒܐ ܕܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. * ܘܐܬܡܢܝ ܥܡܐ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚ ܬܡܢ ܐܢܫ ܡܢ 9
ܝܬܒܐ ܕܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. * ܘܫܕܪܘ ܠܬܡܢ ܥܡܐ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܢ ܒܢܝ 10
ܚܝܠܐ. ܘܦܩܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܚܪܘܒܘ ܠܝܬܒܐ ܕܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. ܠܦܘܡܐ
ܕܣܝܦܐ. ܠܢܫܐ ܘܠܛܠܝܐ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘ. ܟܠ ܕܟܪܐ. ܘܟܠ ܐܢܬܬܐ ܕܝܕܥܬ ܕܟܪܐ. 11
ܚܪܘܒܘ. * ܘܐܫܟܚܘ ܡܢ ܝܬܒܐ ܕܝܒܝܫ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܥܠܝܡܬܐ ܒܬܘܠܬܐ. ܕܠܐ 12
ܝܕܥܘ ܓܒܪܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܝܢ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܫܝܠܘ. ܕܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ.

47 Verſi itaque fugerunt per deſertum ad rupem Remmon ſexcenti viri, manſerúntque in rupe Remmon quatuor menſibus. 48 Porrò filii Iſrael reverſi contra filios Benjamin, percuſſerunt eos acie gladii, & extinxerunt eos è civitatibus, tam homines, quàm jumenta, quàm quicquid inventum fuit: quin & omnes civitates quæ inventæ ſunt, igne combuſſerunt.

CAP. XXI.

1 Viri autem Iſraelitæ juramento ſe obſtrinxerunt in Maſphia, & dixerunt; Nemo noſtrûm dabit filiam ſuam Benjaminitis uxorem. 2 Tum venientes uſque ad Beth-il, manſerunt ibi uſque ad veſperam coram Deo, ſublatâque voce fleverunt fletu magno, 3 Et dixerunt; Quare Domine Deus Iſraelis, factum eſt iſtud in Iſraele, ut periret hodiè tribus una ex Iſraele? 4 Poſtero die manè ſurrexerunt populus, & extruentes illic aram, obtulerunt holocauſta & pacifica. 5 Et dixerunt filii Iſrael, Quis non aſcendit cum concione iſta ex omnibus tribubus Iſraelis coram Domino? nam juramentum maximum factū fuerat, quòd is qui non aſcenderet ad præſentiam Domini in Maſphia, morte plecteretur. 6 Et pœnitudine ducti Iſraelitæ propter filios Benjamin fratres ſuos, dixerunt; Hodiè tribus una periit ex Iſraele. 7 Tum dixerunt, Quid faciemus iis qui relicti ſunt ſine uxoribus? nos enim juravimus per Dominum haud daturos illis uxores. 8 Et dicunt, Quænam è tribubus Iſrael eſt una illa quæ non aſcendit in conſpectum Domini ad Maſphia? (viri autem ex habitatoribus Jabis quæ eſt in Gelaad, non venerant ad caſtra) 9 Et numeratus eſt ibi populus, & non eſt inventus ibi quiſquam ex habitatoribus Jabis quæ eſt in Gelaad. 10 Quapropter miſerunt illuc populus duodecim millia virorum è fortiſſimis, quibus præceperunt ac dixerunt; Ite, trucidate cives Jabis quæ eſt in Gelaad, acie gladii, tam mulieres, quam pueros, 11 Sic facite, Omnem virum, & omnem mulierem quam vir cognoverit, occîdite. 12 Invenerunt autem ex habitatoribus Jabis Gelaad quadringentas puellas virgines quas viri non cognoverant, & addûxerunt eas ad caſtra in Silo quæ eſt in terra Chanaan.

Verſió ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وهرب منهم في طريق البرية الي كهف رامون ستماية رجل * وسكنوا كهف رامون اربعة اشهر 47
* ورجع بنو اسرايل الي قري بني بنيامين وقتلوا كل من فيها بالسيف * وافنوا اهل قراهم 48
كلهم بالسيف * الناس والبهايم والحيوان * وقتلوا كل من وجدوا * وهدموا جميع قراهم واحرقوها
بالنار *

* الفصل الحادي والعشرون *

* وحلف رجال بني اسرايل في مصفيا وقالوا * لا يزوج رجل منا ابنته من بني بنيامين * وانطلقوا 1 2
من هناك * واتوا بيت ال * وجلسوا امام الرب الله الي المساء * ورفعوا اصواتهم وبكوا بكاء شديدا
* وقالوا لماذا اصاب بني اسرايل هذا البلاء يا ربنا والهنا * فانك تهلك سبطا من اسباط بني 3
اسرايل اليوم * ومن بعد ذلك ادلج الشعب * وبنوا هناك مذبحا * وقربوا عليه الوقود والذبايح 4
الكاملة * وقال بنو اسرايل * من لم يصعد الي مجمعنا من جميع اسباط بني اسرايل * ولم يقم امام 5
الرب معنا * لانهم كانوا حلفوا يمينا شديدة ان كل من لم يصعد الي مصفيا ولم يقف في المجمع
امام الرب بموت يموت * وندم بنو اسرايل علي بني بنيامين اخوتهم * وقالوا * اليوم قد هلك 6
سبط من اسباط بني اسرايل * وقالوا * ما نصنع بالذين بقوا بغير نساء * ومن اين نزوجهم * ثم 7 8
قالوا * قد بقي من بني اسرايل لم يصعدوا الي المجمع الذي اجتمع امام الرب في مصفيا * ولم 9
يحضروا عسكرنا * اهل نابلوس الذي بجلعاد * فارسل الشعب اليهم اثني عشر الف رجل من 10
الابطال الاقوياء * وامروهم وقالوا * انطلقوا واقتلوا اهل نابلوس بالسيف * ولا تبقوا منهم
نساء * ولا صبيانا * واقتلوا كل من كان رجل * وكل امراة تزوجت * ووجد في نابلوس التي 11 12
بجلعاد اربع ماية جارية عذاري وجاوا بهن الي عسكر بني اسرايل * الي شيلوا
الي ارض كنعان *

47 Fugerunt autem ex eis per viam deſerti ad rupem Rammon ſexcenti viri, et inhabitârunt rupem Rammon quatuor menſes. 48 Demum reverſi Iſraelitæ ad urbes filiorum Benjamin, peremerunt quotquot erant in eis gladio, omnes cives urbium eorum gladio extinxerunt tam homines, quam jumenta & animantia, & occiderunt quemcunq; repererunt, omnes urbes eorum deſtruxerunt, igneque combuſſerunt.

CAP. XXI.

1 Juraverunt præterea viri Iſraelitæ in Maſphia, & dixerunt, Nemo noſtrûm in matrimonio collocet filiam ſuam filiis Benjamin. 2 Indéque profecti venerunt ad Beth-el, & ſederunt coram Domino Deo ad veſperam uſque, ſublatiſque vocibus ſuis fleverunt fletu acerbo, 3 Et dixerunt, Quare contigit Iſraelitis tantum infortunium O Domine ac Deus noſter? perdis enim hodiè tribum ex tribubus Iſraelis. 4 Poſtea manè ſurgens populus ædificârunt ibi altare, & obtulerunt ſuper illud holocauſta & victimas perfectas. 5 Et dixerunt Iſraelitæ, Quis non aſcendit ad cœtum noſtrum ex omnibus tribubus Iſraelitarum, nec adfuit coram Domino nobiſcum? ſtricto enim juramento juraverant quòd quicunque non aſcenderet in Maſphiam, nec ſiſteret ſe in congregatione coram Domino, morte moreretur. 6 Cúmque pœniteret Iſraelitas de filiis Benjamin fratribus ſuis, ac dicerent, Hodiè periit tribus de tribubus Iſraelitarum, 7 Dixerunt, Quid faciemus de iis qui manſerunt ſine uxoribus? & unde connubio jungemus eos? 8 Tum dixerunt, Remanent ex filiis Iſrael quidam qui non aſcenderunt ad cœtum qui congregatus eſt coram Domino in Maſphia; 9 Non enim interfuerunt exercitui noſtro cives Neapolis quæ eſt in Galaad. 10 Miſit ergò populus ad eos duodecim millia virorum è ſtrenuiſſimis atque robuſtiſſimis, quibus præcipientes dixerunt, Ite, & cives Neapolis gladio interficite, & ne relinquatis ex eis mulieres, neque pueros; 11 Et occîdite omnem qui fuerit maſculus, & omnem fœminam quæ maritata fuerit. 12 Inventæ ſunt autem Neapoli quæ eſt in Galaad, quadringentæ puellæ virgines; & adduxerunt eas ad exercitum filiorum Iſrael in Silo, in terram Chanaan.

ספר שופטים : כא

qui Binjamin filios ad ſunt locuti & ,*cœtus* omnis Miſeruntque
13 וַיִּשְׁלְחוּ כָּל־הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר
eſt reverſus Et .*pacem eis* vocaverunt & : Rimmon petra in
בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שָׁלוֹם׃ וַיָּשָׁב 14
quas uxores eis dederunt & ,illo tempore in Binjamin
בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
.ſic eis *invenerunt* non & :Ghilhad Jabes mulieribus ex vivificaverant
חִיּוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלֹא־מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃
fracturam DOMINUS fecit quia, Binjamin pœnituit populum Et
15 וְהָעָם נִחָם לְבִנְיָמִן כִּי־עָשָׂה יְהוָה פֶּרֶץ
Quid : cœtus ſeniores Dixeruntque .Iſrael tribubus in
16 בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי הָעֵדָה מַה־
.mulier Binjamin de eſt deleta quia ? uxoribus relictis faciemus
נַּעֲשֶׂה לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים כִּי־נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן אִשָּׁה׃
deleatur non & , Binjamin *evaſionis* hæreditas : dixerunt Et
17 וַיֹּאמְרוּ יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא־יִמָּחֶה
eis dare *poterimus* non nos Et .Iſrael de tribus
18 שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נוּכַל לָתֶת־לָהֶם
, Iſrael filii juraverunt quia ; noſtris filiabus de uxores
נָשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ כִּי־נִשְׁבְּעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
: dixerunt Et .Binjamin ipſi uxorem *dans* Maledictus : dicendo
19 לֵאמֹר אָרוּר נֹתֵן אִשָּׁה לְבִנְיָמִן׃ וַיֹּאמְרוּ
aquilone ab qui ,*dies in diebus* à Siloh in DOMINI *tripudium* Ecce
הִנֵּה חַג־יְהוָה בְּשִׁלוֹ מִיָּמִים יָמִימָה אֲשֶׁר מִצְּפוֹנָה
Bethel è *aſcendentem altam* viam ad , Solis ortu , Bethel ipſi
לְבֵית־אֵל מִזְרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ לִמְסִלָּה הָעֹלָה מִבֵּית־אֵל
filiis præceperunt Et .Lebonah ipſi meridie à & , Sechem ad
20 שְׁכֶמָה וּמִנֶּגֶב לִלְבוֹנָה׃ וַיְצַוּ אֶת־בְּנֵי
: *videbitis* Et .vineis in *inſidiabimini* & ,Ite : dicendo ,Binjamin
21 בִנְיָמִן לֵאמֹר לְכוּ וַאֲרַבְתֶּם בַּכְּרָמִים׃ וּרְאִיתֶם
, choris in *agendas choreas ad* Siloh filiæ fuerint egreſſæ ſi ecce &
וְהִנֵּה אִם־יֵצְאוּ בְנוֹת־שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת
ſuam uxorem unuſquiſque vobis *rapietis* & , vineis ex *exibitis* &
וִיצָאתֶם מִן־הַכְּרָמִים וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ
venerint cùm ,erit Et .Biniamin terram *ibitis* & ; Siloh filiabus de
22 מִבְּנוֹת שִׁילוֹ וַהֲלַכְתֶּם אֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ
dicemus & ,nos *ad* jurgandum ad ,earum fratres vel ,earum patres
אֲבוֹתָם אוֹ אֲחֵיהֶם לָרוֹב אֵלֵינוּ וְאָמַרְנוּ
unuſquiſque accepimus non quia ,eorum *noſtri* Miſeremini :eos ad
אֲלֵיהֶם חָנּוּנוּ אוֹתָם כִּי לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ
tempus juxta ,eis dediſtis vos non quia ;bello in ſuam mulierem
אִשְׁתּוֹ בַּמִּלְחָמָה כִּי לֹא אַתֶּם נְתַתֶּם לָהֶם כָּעֵת
uxores tuleruntque : Binjamin filii ita Feceruntque *delinquetis*
23 תֶּאְשָׁמוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים
ſunt reverſi & ,abierunt & :rapuerunt quas *agentibus choreas* de ſuum numerū
לְמִסְפָּרָם מִן־הַמְּחֹלְלוֹת אֲשֶׁר גָּזָלוּ וַיֵּלְכוּ וַיָּשׁוּבוּ
.eis in habitaverunt & , urbes ædificaverunt & , ſua hæreditatē ad
אֶל־נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת־הֶעָרִים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם׃
,ſuā tribū ad unuſquiſque , illo tempore in Iſrael filii inde abierunt Et
24 וַיִּתְהַלְּכוּ מִשָּׁם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא אִישׁ לְשִׁבְטוֹ
.ſuā hæreditatē ad unuſquiſque inde ſunt egreſſi & : ſuā familiam ad &
וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃
rectum unuſquiſque : Iſrael in rex non illis diebus In
25 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר
.faciebat ,ſuis oculis in
בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃

Verſio VULG. LAT.

13 Miſeruntq; nuntios ad filios Benjamin, qui erant in petra Remmon, & præceperunt eis, ut eos ſuſciperent in pace. 14 Veneruntq; filii Benjamin in illo tempore, & datæ ſunt eis uxores de filiabus Jabes Galaad: alias autem non repererunt, quas ſimili modo traderent. 15 Univerſuſq; Iſrael valdè doluit, & egit pœnitentiam ſuper interfectione unius 16 tribûs ex Iſrael. Dixeruntque majores natu; Quid faciemus reliquis, qui non acceperunt uxores? omnes in Benjamin 17 fœminæ cõciderunt, Et magnâ nobis curâ, ingentíque ſtudio providendum eſt, ne una tri-18 bus deleatur ex Iſrael. Filias enim noſtras eis dare non poſſumus, conſtricti juramento & maledictione, quâ diximus; Maledictus qui dederit de filiabus ſuis uxorem Ben-19 jamin. Ceperuntque conſilium, atque dixerunt; Ecce ſolennitas Domini eſt in Silo anniverſaria, quæ ſita eſt ad Septentrionem urbis Bethel, & ad Orientalem plagam viæ, quæ de Bethel tendit ad Sichimam, & ad Meri-20 diem oppidi Lebona. Præceperuntque filiis Benjamin, atque dixerunt; Ite, & latitate 21 in vineis. Cúmque videritis filias Silo ad ducendos choros ex more procedere, exite repentè de vineis, & rapite ex eis ſinguli uxores ſingulas, & pergite in terram Benjamin. 22 Cúmque venerint patres earum, ac fratres, & adverſùm vos queri cœperint, atque jurgari, dicemus eis; Miſeremini eorum: non enim rapuerunt eas jure bellantium atque victorum, ſed rogantibus ut acciperent, non dediſtis, & à veſtra parte peccatum eſt. 23 Feceruntque filii Benjamin, ut ſibi fuerat imperatum: & juxta numerum ſuum, rapuerunt ſibi de his quæ ducebant choros, uxores ſingulas: abieruntq; in poſſeſſionē ſuā, ædificantes urbes, & habitan-24 tes in eis. Filii quoque Iſrael reverſi ſunt per tribus & familias in tabernacula ſua. In diebus illis non erat rex in Iſrael: ſed unuſquiſque, quod ſibi rectum videbatur, hoc faciebat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ (θ)ἀπέστειλαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ϗ ἐλάλησε (ι)πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμὼν, ϗ ἐκάλεσε αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. 14 Καὶ (κ) ἐπέστρεψε Βενιαμὶν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ϗ ἔδωκαν(λ) αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς γυναῖκας ἃς ἐζωοποίησε ἀπὸ τῶν θυγατέρων Ἰαβὶς Γαλαάδ· 15 ϗ ἤρεσεν αὐτοῖς (μ) οὕτω. Καὶ ὁ λαὸς (ν) παρεκλήθη ἐπὶ τῷ Βενιαμὶν, ὅτι ἐποίησε 16 κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ. Καὶ (†) εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς, Τί ποιήσωμεν (ξ) τοῖς περισσοῖς εἰς γυναῖκας; ὅτι (ο) 17 ἠφανίσθη ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή. Καὶ εἶπαν, (π) Κληρονομία διασωζομένων τῷ Βενιαμὶν· ϗ οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ (ρ) ἀπὸ Ἰσραὴλ, 18 (σ) Ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν (τ) ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμίν. 19 Καὶ (υ) εἶπαν, Ἰδοὺ δὴ ἑορτὴ κυρίου ἐν Σηλὼμ ἀφ᾽ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ Βορρᾶ τῆς Βαιθὴλ, κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου (φ) ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Συχὲμ, ϗ ἀπὸ 20 Νότου (χ) τῆς Λεβωνᾶ. Καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, λέγοντες, (ψ) Πορεύεσθε ϗ 21 ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, Καὶ ὄψεσθε, ϗ ἰδοὺ, (ω) ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν (α) οἰκούντων Σηλὼ χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, ϗ ἐξελεύσεσθε (β) ἐκ τῶν ἀμπελώνων, ϗ ἁρπάσατε (γ) αὐτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων (δ) Σηλὼμ, ϗ πορεύεσθε εἰς γῆν 22 Βενιαμίν. Καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς (ε) ἡμᾶς, ϗ ἐροῦμεν (ζ) αὐτοῖς, Ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτὰς, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ (η) ἐν τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς ἐδώκατε (θ) αὐτοῖς, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε. 23 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν· ϗ ἔλαβον γυναῖκας (ι) εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ὧν ἥρπασαν. ϗ ἐπορεύθησαν, ϗ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· ϗ ᾠκοδόμησαν 24 (κ) τὰς πόλεις, ϗ ἐκάθισαν ἐν αὐταῖς. Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς (λ) φυλὴν αὐτοῦ ϗ εἰς (μ) συγγένειαν αὐτοῦ· ϗ (ν) ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. (ξ) Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· (ο) ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίει.

Et miſit univerſa Synagoga, & locuti ſunt ad filios Benjamin in petra Rhemmon: & vocaverunt eos in pace. Et reverſus Benjamin ad filios Iſrael in tempore illo: & dederunt eis filii Iſrael mulieres, quas vivificaverāt de filiabꝰ Jabis Galaad. Et placuit eis ſic. Et pœnituit populum ſuper Benjamin: quoniam fecerat Dominus ſciſſuram in tribubus Iſrael. Et dixerūt ſeniores Synagogæ; Quid faciemus reſiduis in uxoribus? quoniam deleta eſt de Benjamin mulier. Et dixerunt, (g) Hæreditas ſuperſtitum de Benjamin: & non delebitur tribus de Iſrael: Quoniam nos non poterimus dare eis uxores de filiabus noſtris: quoniam juravimus in filiis Iſrael, dicentes; Maledictus qui dederit uxorem ipſi Benjamin. Et dixerunt, Ecce nunc ſolennitas Domini in Selo ex diebus in dies, quæ eſt ab Aquilone ipſius Bethel, ab Ortu Solis ſuper viam aſcendentem à Bethel in Sychem, & ab (h) Auſtro ipſius Lebona. Et mandaverunt filiis Benjamin, dicentes; Ite, & inſidiamini in vineis: Et aſpicietis: & ecce, ſi exierint filiæ habitantium Selo ducere choreas in choris; & exitote è vineis, & rapite vobis ipſis, vir mulierem de filiabus Selo: & ite in terram Benjamin. Et erit, quando venerint patres earū, vel fratres earum contendere in judicio ad nos, & dicemus eis; (i) Miſericordiam facite nobis eas, quoniā non cepimus vir uxorem ſuam in bello: quia non vos dediſtis eis: (k) ſicut ſors, deliquiſtis. Et fecerunt ſic filii Benjamin: & ceperunt mulieres ad numerum ſuum de choreas agentibus, quas rapuerunt. Et iverunt, & reverterunt ad hæreditatem ſuā, & ædificaverunt civitates, & ſederunt in eis. Et obambulaverūt indè filii Iſrael in tempore illo, vir ad tribum ſuam, & ad cognationem ſuam: & exierunt indè vir ad hæreditatem ſuam. In diebus autem illis non erat rex in Iſrael: vir, quod rectum coram ſe, faciebat.

Τέλος τῶν Κριτῶν.

MS. A. (θ) ἀπέστειλεν (ι) πρὸς Βενιαμεὶν τὸν ἐν (κ) ἀπέστρεψεν (λ) αὐτοῖς τὰς γυναῖκας αἵ τινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν Ἰαβεὶς (μ) οὕτως. (ν) παρεκλήθη τῷ (†) εἶπαν (ξ) τοῖς ὑπολοίποις εἰς (ο) ἠφάνισται ἐκ τοῦ Βενιαμεὶν (π) Κληρονομία * κληρονομία διασωζομένη τῷ Βενιαμείν· ϗ οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ (ρ) ἐξ (σ) Καὶ ἡμεῖς (τ) οἱ υἱοὶ (υ) εἶπαν, Ἑορτὴ τοῦ κυρίου ἐν Σηλὼ (φ) ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ Βαιθὴλ εἰς Σίκιμα, (χ) τοῦ Λιβάνου τῆς Λεβωνᾶ. (ψ) Διέλθατε ϗ ἐνεδρεύσατε (ω) ὡς ἂν (α) κατοικούντων Σηλὼ ἐν Σηλῷ χορεῦσαι ἐν χοροῖς, (β) ἀπὸ τῶν (γ) ἀνὴρ ἑαυτοῖς γυναῖκα ἀπὸ (δ) Σηλὼ, ϗ [illegible] εἰς (ε) ὑμᾶς, (ζ) πρὸς αὐτοὺς, Ἐλεήσατε αὐτοὺς, ὅτι (η) ἐν τῷ πολέμῳ· οὐ γὰρ ὑμεῖς (θ) αὐτοῖς κατὰ τὸν καιρὸν πλημμελήσατε. (ι) κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ἃς διήρπασαν, ϗ ἀπέστρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν (κ) ἑαυτοῖς πόλεις, ϗ κατῴκησαν ἐν (λ) τὴν φυλὴν (μ) τὴν συγγένειαν (ν) ἀπῆλθον (ξ) Ἐν ταῖς (ο) ἀνὴρ ἕκαστος τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει. Κριταί.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וּשְׁלַחוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא וּמַלִילוּ עִם בְּנֵי בִנְיָמִן דִי בְּכֵיף רִמּוֹן וּקְרוֹ לְהוֹן מִלִין דִשְׁלָם׃ וְתָבוּ
14 בְּנֵי בִנְיָמִן בְּעִדָּנָא הַהִיא וִיהַבוּ לְהוֹן נְשִׁין דְקַיִמוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלָא סַפִּיקוּ לְהוֹן כֵּן׃
15 וְעַמָּא אִתְנְחַמוּ עַל דְבֵית בִּנְיָמִן אֲרֵי עֲבַד יְיָ תְּרָעֲתָא בְּשִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ סָבֵי
16 17 כְּנִשְׁתָּא מַה־נַעְבֵּיד לִדְאִשְׁתָּאֲרוּ לִנְשִׁין אֲרֵי פְּסַקַת מִדְבֵית בִּנְיָמִן אִתְּתָא׃ וַאֲמַרוּ יְרוּתַּת
18 שֵׁיזָבְתָּא לִבְנֵי בִנְיָמִן וְלָא יִתְמְחֵי שִׁבְטָא מִיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנָא לָא נִכּוּל לְמִתַּן לְהוֹן נְשִׁין מִבְּנָתָנָא
19 אֲרֵי קַיִמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לִיט דְּיִתֵּן אִתְּתָא לִדְבֵית בִּנְיָמִן׃ וַאֲמַרוּ הָא חַגָּא קֳדָם יְיָ
בְּשִׁלוֹ מִזְּמַן מוֹעֵד לְמוֹעֵד דִי מִצִּפּוּנָא לְבֵיתְאֵל מַדְנַח שִׁמְשָׁא לִכְבִשָׁא דְסָלֵיק מִבֵּית אֵל
20 21 לִשְׁכֶם וּמִדָּרוֹמָא לִלְבוֹנְתָּא׃ וּפַקִידוּ יַת בְּנֵי בִנְיָמִן לְמֵימַר אֱזִילוּ וְתִכְמְנוּן בְּכַרְמַיָא׃ וְתֶחֱזוּן
וְהָא אִם יִפְּקוּן בְּנָת שִׁילֹה לְמֵחַג בְּחִנְגַיָא וְתִפְּקוּן מִן כַּרְמַיָא וְתַחְטְפוּן לְכוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ
22 מִבְּנָת שִׁילֹה וּתְהָכוּן לְאַרְעָא שִׁבְטָא דְבִנְיָמִן׃ וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן אֲבָהָתְהוֹן אוֹ אֲחֵיהוֹן לְמֵדַן
קֳדָמָנָא וְנֵימַר לְהוֹן חֲנִינוּנוּן לְהוֹן אֲרֵי לָא סַפֵּיקְנָא לְמִתַּן גְּבַר אִתְּתֵיהּ בִּקְרָבָא אֲרֵי לָא
23 אַתּוּן יְהַבִין לְהוֹן כְּעִדָּן פּוּן תְּחוּבוּן׃ וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וּנְסִיבוּ נְשִׁין לְמִנְיָנֵיהוֹן מִן חִנְגַּיָא
24 דִי אֲנַסוּ וַאֲזַלוּ וְתָבוּ לְאַחְסַנְתְּהוֹן וּבְנוֹ יַת קִרְוַיָא וִיתִיבוּ בְּהוֹן׃ וְהַלִיכוּ מִתַּמָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
25 בְּעִדָּנָא הַהִיא גְּבַר לְשִׁבְטֵיהּ וּלְזַרְעִיתֵיהּ וּנְפַקוּ מִתַּמָּן גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃ בְּיוֹמַיָא הָאִנּוּן
לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גְּבַר דְּכָשַׁר בְּעֵינוֹהִי יַעְבֵּד׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et miſerunt omnis congregatio, et locuti ſunt cum filiis Binjamin qui in 13
petrâ Rimon, et clamaverunt illis allocutiones pacis. Et redierunt filii Bin- 14
jamin in opportunitate illâ, et dederunt illis mulieres quas vivificarunt ex
mulieribus Jabes Gilghad, et non ſuffecit illis ſic. Et populus ſunt com- 15
paſſi ſuper domus Binjamin, quòd fecit Dominus fracturam in tribubus Iſ-
rael. Et dixerunt ſenes congregationis: Quid faciemus iis, qui relicti ſunt 16
ad mulieres? quoniam defecit ex domus Binjamin uxor? Et dixerunt: 17
Poſſeſſio evaſionis *filiis* Binjamin, & non delebitur tribus ex Iſrael. Et nos 18
non poterimus ad dandum illis mulieres ex filiabus noſtris; quoniam juraverunt filii Iſrael ad dicendū: Maledictus qui dabit uxoré domui Binja-
min. Et dixerunt: Ecce feſtum ante Dominum in Siloh à tempore ſolenni- 19
tatis ad ſolennitatem, quæ â Septentrione Bethel ortu Solis, ad ſtratam quæ
aſcendit à Bethel ad Sechem, & à meridie Libona. Et juſſerunt filios Bin- 20
jamin ad dicendum: ite & inſidiabimini in vineis. Et aſpicietis, & ecce ſi 21
exierint filiæ Siloh ad feriandum in feſtis, et exibitis ex vineis, et rapietis
vobis vir uxorem ſuam ex filiabus Siloh, & ducetis eas ad terram tribus
Binjamin. Et erit quòd venient patres earum aut fratres earum ad judi- 22
candum ante nos, et dicemus eis: Compaſſi ſumus illis, quia non ſufficimus ad dandum eis viro uxorem ſuam in bello; namque non vos dantes
eis, juxta tempus, ne fortè peccetis. Et fecerunt ſic filii Binjamin, & acce- 23
perunt mulieres ad numeros eorum ex choreis, quas rapuerunt; & iverunt
& redierunt ad poſſeſſiones ſuas: & ædificaverunt urbes, & ſederunt in
illis. Et abierunt inde filii Iſrael in tempore illo vir ad tribum ſuam & ad 24
proſapiam ſuam, & exierunt inde vir ad poſſeſſionem ſuam. In diebus illis 25
non erat rex in Iſrael: vir quòd rectum in oculis ſuis faciet.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܫܕܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܒܢܝܡܝܢ ܕܒܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܘܩܪܘ ܠܗ ܫܠܡܐ. * ܘܐܬܐ 13
ܒܢܝܡܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܕܐܚܝܘ ܡܢ ܢܫܐ ܕܝܒܫ ܓܠܥܕ. ܘܠܐ 14
ܣܦܩ ܠܗܘܢ. * ܘܥܡܐ ܐܬܬܘܝ ܥܠ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܬܪܥܐ ܒܫܒܛܐ 15
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܘ ܣܒܐ ܕܥܡܐ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܕܠܐ ܢܫܐ. ܠܗܠܝܢ 16
ܕܐܫܬܚܪܘ. ܡܛܠ ܕܣܦܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܡܪܘ ܕܢܫܬܒܩܘܢ ܦܠܝܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. 17
ܘܠܐ ܢܬܓܕܥ ܫܒܛܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܚܢܢ ܕܝܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢܢ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܡܢ 18
ܒܢܬܢ. ܡܛܠ ܕܐܝܡܝܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ. ܠܝܛ ܗܘ ܡܢ ܕܢܬܠ ܐܢܬܬܐ ܠܒܢܝܡܝܢ.
* ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܥܐܕܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܒܫܝܠܘ. ܡܢ ܫܢܐ ܠܫܢܐ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. 19
ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܫܡܫܐ ܡܢ ܫܒܝܠܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܫܟܝܡ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܠܒܘܢܐ.
* ܘܦܩܕܘ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܟܡܢܘ ܒܟܪܡܐ. * ܘܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ 20
ܕܢܦܩܢ ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܫܝܠܘ ܠܡܢܩܫ ܒܦܠܓܐ. ܦܘܩܘ ܡܢ ܟܪܡܐ ܘܚܛܘܦܘ ܠܟܘܢ 21
ܓܒܪ ܐܢܬܬܗ ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܫܝܠܘ. ܘܙܠܘ ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܢ ܢܐܬܘܢ ܐܒܗܝܗܝܢ ܐܘ 22
ܐܚܝܗܝܢ ܠܡܬܕܝܢܘ ܥܡܢ. ܢܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܬܪܚܡܘ ܥܠܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܣܒܘ ܓܒܪ
ܐܢܬܬܗ ܒܩܪܒܐ. ܐܦ ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܝܗܒܬܘܢ ܠܗܝܢ ܠܗܘܢ. ܕܬܚܘܒܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ 23
ܒܢܝܡܝܢ. ܘܢܣܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܠܡܢܝܢܗܘܢ. ܡܢ ܢܩܫܬ ܦܠܓܐ ܕܚܛܦܘ. ܘܗܦܟܘ
ܘܐܬܘ ܠܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܒܢܘ ܩܘܪܝܐ ܘܝܬܒܘ ܒܗܝܢ. * ܘܐܙܠܘ ܡܢ ܬܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ 24
ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܓܒܪ ܠܫܒܛܗ ܘܠܫܪܒܬܗ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܬܡܢ. ܓܒܪ ܠܝܪܬܘܬܗ.
* ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠܢܫ ܐܝܟ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ 25
ܗܘ ܥܒܕ ܗܘܐ.

* ܫܠܡ ܣܦܪ ܕܝܢܐ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܒܥܒܪܐܝܬ ܫܘܦܛܝܡ *

* ܘܡܢܝܢܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܟܠܗ. ܦܬܓܡܝܢ * ܬܠܓ *

* Tum mittentes universus populus, dixerunt, 13
precatíque sunt salutem Benjamin qui erat
in rupe Remmon. Sic venit Benjamin tunc 14
temporis, dederúntq; eis mulieres quas vivas
servaverant ex mulierib⁹ Jabis Gelaad, sed non
suffecerunt eis. Et doluit populus propter 15
Benjamin, eò quòd fecisset Dominus ruptu-
ram in tribubus Israelis. Dixerúntque se- 16
niores populi, Quid faciemus iis qui relicti
sunt sine uxoribus, his *nimirum* qui restant,
quandoquidẽ consumptæ sunt mulieres Ben-
jaminis? (Dixerunt enim conservandum es- 17
se reliquum Benjaminem, nec interire *debere*
tribum ex Israele.) Nos siquidem nequi- 18
mus dare illis uxores è filiabus nostris: ju-
raverant enim Israelitæ, ac dixerant; Male-
dictus sit qui dederit uxorem Benjamini. Tan- 19
dem dixerunt; Ecce festum Domini de tem-
pore in tempus celebratur in Silo, ab Aqui-
lone Beth-il, ad Orientem solem semitæ quæ
ascendit à Beth-il ad Sechim, à Meridie Le-
bonæ. Præceperunt ergò filiis Benjamin, & 20
dixerunt eis; Ite, insidiamini in vineis: Et 21
cùm videritis exiisse de filiabus Silo ad pul-
sanda tympana, egredimini è vineis, & ra-
pite vobis unusquisque uxorem suam ex filia-
bus Silo, et abite in terram Benjamin. Quòd 22
si venerint patres earum, aut fratres earum a-
pud nos litigaturi, dicemus eis; Misereminí
illorum, quia non duxerunt quisque uxorem
suam in eo bello: & quidem vos non dedistis
eas ipsis, ut peccetis. Fecerúntque sic filii 23
Benjamin, & accipientes sibi omnibus uxo-
res è pulsantibus tympana, quas rapuerunt,
reversi sunt & venerunt ad hæreditatẽ suam,
& instauratis civitatibus habitârunt in illis.
Receperunt se quoque inde filii Israel eodem 24
tempore, quisque ad tribum suam & ad fami-
liam suam, & exierunt inde quisque ad hæ-
reditatem suam. Iis diebus non erat rex in 25
Israele, & unusquisque quod sibi placebat,
id agebat.

Libri Judicum, qui Liber Sophtim vocatur ab Hebræis, finis.

Totus autem Liber iste Sophtim redigitur ad versus 433.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * وارسلوا بنو اسرائيل جميع الشعب الى بني بنيامين الذين في كهف رامون * يسلمون عليهم
14 ويومنوهم * فجاوا بنو بنيامين الى ذلك المكان * وزوجهم النساء اللواتي بقين من نابلوس
15 جلعاد * فلم تكفهم * وندم الشعب على بني بنيامين * لان الرب اهلك سبطا من اسباط بني
16 اسرائيل * وقال مشيخة الشعب * ما الذي نصنع بهولاء الذين بقوا وليس لهم نساء * لان نساء
17 بني بنيامين قتلن كلهن * فقالوا * ينبغي لنا ان نبقي على بنيامين * ولا نهلك سبطا
18 من اسباط بني اسرائيل * اما نحن فما نقدر ان نزوجهم من بناتنا * لان بني اسرائيل حلفوا
19 وقالوا * ملعونا يكون كل من يزوج من بناته امراة من بني بنيامين * وقالوا * هوذا نعمل عيدا
للرب في شيلوا * ويكون من وقت الى وقت عن يسار بيت ال * في مشارق الشمس في السبيل
20 الذي يصعد من بيت ال الى سكام عن يمين لبونا * وامروا بني بنيامين وقالوا لهم *
21 انطلقوا واكمنوا في الكروم * واذا رايتم بنات شيلوا قد خرجن بالطبول والدفوف * اخرجوا
22 من الكروم * واخطفوا كل رجل امراة من بنات شيلوا * وانطلقوا بهن الى ارض بنيامين * وان
تقدم الينا اباوهن واخوتهن يشكونكم * نقول لهم * ارحموهم لانهم لم يخلصوا حيث هربوا معهم
23 نساءهم * ولا تخافوا العقوبة لمكان اليمين * لانكم ليس انتم الذي زوجتموهم * ففعل بنوا
بنيامين هذا الفعل * وتزوجوا بالنساء اللواتي اختطفن من بنات شيلوا * ورجعوا الى ارض ميراثهم *
24 وبنوا القرى وسكنوها * وانصرف بنوا اسرائيل من هناك في ذلك الزمان * كل انسان الى قبيلته
25 وعشيرته ووراثته * وفي تلك الايام لم يكن لبني اسرائيل ملك * وكان كل انسان منهم يعمل
ما يحب *

* تم سفر القضاة *

والشكر لله الى ابد الابدين *

* *Deinde miserunt filii Israel, universus* 13
populus ad filios Benjamin qui erant in
rupe Rimon, salutantes eos, fidemque eis
pollicentes. Venerunt igitur filii Benja- 14
min ad locum illum, dediq; eis populus
in matrimonium mulieres quæ superrant
ex Neapoli Galaadis: at non suffecerunt
eis. Pœnituit autem populum de filiis 15
Benjamin, eò quòd perdidisset Dominus
tribum de tribubus Israelitarum. Et di- 16
xit senatus populi, Quid faciemus his
qui remanserunt, nec habeant uxores?
omnes enim fœminæ filiorum Benjamin
occisæ fuerunt. Et dixerunt, Oportet nos 17
relinquere superstitem Benjamino, nec per-
dere tribum de tribubus Israelis. Nos verò 18
non possumus eos jungere matrimonio cum
filiabus nostris: juraverant enim Israeli-
tæ, & dixerant, Maledictus sit quicunque
copulaverit è filiabus suis uxorem cum
filiis Benjamin. Dixerunt ergò, En acturi 19
sumus festum Domino in Silo, & cele-
brabitur de tempore in tempus ad lævam
Beth-el, ad Orientem solem, in semita
quæ ascendit à Beth-el ad Sechem, à
dextera Lebonæ. Quare præceperunt fi- 20
liis Benjamin, & dixerunt eis, Ite, & in-
sidias parate in vineis: Et cùm videritis 21
filias Silo jam egressas cum tympanis &
sistris, egredimini è vineis, & rapite qui-
libet vir uxorem è filiabus Silo, & ab-
ducite eas in terram Benjamin. Quòd si 22
obtulerint se nobis patres aut fratres
illarum conquesturi de vobis, dice-
mus ad eos, Miseremini illorum, quia
non servaverunt secum, dum fugerent,
uxores suas: & ne timeatis pœnam ob
causam juramenti, quoniam non estis vos
qui eos matrimonio junxistis. Fecerũt ergò 23
filii Benjamin hujusmodi opus, seseq; ma-
trimonio copulârunt cum fœminis quæ
raptæ fuerunt è filiabus Silo; & re-
versi in terram hæreditatis suæ, reædi-
ficârunt civitates, & coluerunt illas. Fi- 24
lii quoque Israëlis discesserunt illinc eo-
dem tempore, singuli ad cognationem, fa-
miliam, & possessionem suam. In illis 25
etiam diebus non habebant Israëlitæ re-
gem, et unusquisque ex eis faciebat quod
libebat.

Libri Judicum finis.

Laus Deo in sæcula sæculorum.

רות : א

CAP. I. א

vir Abiitque .terra in fames fuit & ,judices *judicare* diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ
,ejus uxor & ipſe ,Moab *agris in peregrinandum ad* ,Jehudah Bethlechem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ
ejus uxoris nomen & ,Elimelech viri nomen Et .ejus *filii* duo &
2 וּשְׁנֵי בָנָיו׃ וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
Ephratæi Chilion & Machlon ejus filiorũ duorum nomen & : Nahomi
נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו ׀ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים
.ibi fuerunt & ,Moab *agros* ſunt ingreſſique : Jehudah Bethlechem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃
duo & ,ipſa remanſit & ; Nahomi vir Elimelech eſt Mortuuſque
3 וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי
unius nomen ; Moabitidas uxores ſibi *tulerunt* Et .ejus filii
4 בָנֶיהָ׃ וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת
.annis decem fermè ibi manſeruntque :Ruth alterius nomen & ,Horpah
עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃
remanſit Et .Chilion & ,Machlon ipſi ambo etiam ſunt mortui Et
5 וַיָּמֻתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר
,ejus nurus & ,ipſa Surrexitque .ſuo marito à & ,*ſuis natis* duobꝰ à mulier
6 הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃ וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ
viſitâſſet quod ,Moab *agro* in audierat quia :Moab *agris* ex eſt reverſa &
וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד
è eſt egreſſa Et .panem eis dando ſuum populum Dominus
7 יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃ וַתֵּצֵא מִן־
abierunt & :ſecum ejus nurus duæ & ,*ibi* erat quo loco
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה
duabus Nahomi Dixitque .Jehudah terram ad redeundo *via in*
8 בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי
faciat :ſuæ matris domum in unaquæq; redire ,Ite :ſuis nuribus
כַלֹּתֶיהָ לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעֲשֶׂה
,mortuis cum feciſtis quemadmodum ,miſericordiam vobiſcum Dñs
יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים
domo unaquæque ,requiem *invenite &* ,vobis Dominus Det mecum &
9 וְעִמָּדִי׃ יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצֶאןָ מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית
.fleverunt & ,ſuam vocem levaverunt & ,*ei dedit oſculum &* :ſui viri
אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃
Dixitque .tuum populum ad revertemur tecum Quia :ei Dixeruntque
10 11 וַתֹּאמַרְנָה־לָּהּ כִּי־אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃ וַתֹּאמֶר
mihi ultrà Nũquid?mecũ *ibitis* quid ut:meæ filiæ Revertimini:Nahomi
נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד־לִי
,meæ filiæ Revertimini *? viros in* vobis ſint *&,meis viſceribus* in filii
12 בָנִים בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃ שֹׁבְנָה בְנֹתַי
etiam ,ſpes mihi Eſt ,*dixi quia* :viro *eſſe ab* ſenui quia ,ite
לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ־לִי תִקְוָה גַּם
.filios *peperi* etiam & ,viro nocte hac *fui*
הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃

Verſio VUL. LAT.

Liber RUTH.

CAPUT I.

1 IN diebus uniꝰ judicis, quando
judices præerant, facta eſt
fames in terra. Abiítque homo
de Bethlehem Juda, ut peregrinaretur
in regione Moabitide,
cum uxore ſua ac duobus
2 liberis. Ipſe vocabatur Elimelech,
& uxor ejꝰ Noemi: &
duo filii, alter Mahalon, & alter
Chelion, Ephrathæi de
Bethlehem Juda. Ingreſſíque
regionem Moabitidem, morabantur
3 ibi. Et mortuꝰ eſt Elimelech
maritꝰ Noemi: remanſitq;
4 ipſa cũ filiis. Qui acceperunt
uxores Moabitidas, quarũ
una vocabatur Orpha, altera
verò Ruth. Manſerúntq; ibi
5 decem annis. Et ambo mortui
ſunt, Mahalon videlicèt &
Chelion: remanſitq; mulier
orbata duobus liberis ac marito.
6 Et ſurrexit ut in patriã pergeret,
cũ utraq; nuru ſua, de
regione Moabitide: audierat
enim quòd reſpexiſſet Dñs populũ
ſuũ, & dediſſet eis eſcas.
7 Egreſſa eſt itaq; de loco peregrinationis
ſuæ, cum utraque
nuru: & jam in via revertendi
8 poſita in terram Juda, Dixit ad
eas; Ite in domũ matris veſtræ,
faciat vobiſcũ Dñs miſericordiam,
ſicut feciſtis cũ mortuis
9 & mecũ. Det vobis invenire
requiẽ in domibꝰ virorũ, quos
ſortitæ eſtis. Et oſculata eſt
eas. Quæ elevatâ voce flere
10 cœperunt, Et dicere; Tecum
11 pergemus ad populũ tuũ. Quibus
illa reſpondit; Revertimini
filiæ meæ, cur venitis mecum?
num ultrà habeo filios
in utero meo, ut viros ex me
12 ſperare poſſitis? Revertimini
filiæ meæ, & abite: jam enim
ſenectute confecta ſum, nec
apta vinculo conjugali. Etiam
ſi poſſem hác nocte concipere,
& parere filios,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ῬΟΥΘ.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο (α) ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς,
καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ
ἀπὸ Βηθλεὲμ (β) Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι
ἐν ἀγρῷ Μωὰβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ
2 δύο υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, (γ) Ἐλιμέλεχ·
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, (δ) Νωεμίν·
καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ, Μααλὼν,
καὶ (ε) Χελαιὼν, Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα.
καὶ ἦλθοσαν εἰς ἀγρὸν Μωὰβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ.
3 Καὶ ἀπέθανεν (ζ) Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς (η)
Νωεμὶν, καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς.
4 Καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας Μωαβίτιδας·
ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ,
Ῥούθ. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη.
5 Καὶ (θ) ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι Μααλὼν
καὶ (ι) Χελαιών· καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ
6 τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς. Καὶ
ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς, καὶ (κ) ἀπέστρεψαν
ἐξ ἀγροῦ Μωὰβ, ὅτι (λ) ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ
Μωὰβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν
7 αὐτοῦ, δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους. Καὶ (μ) ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ τόπου οὗ (ν) ἦν ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς
μετ᾽ αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι
8 (ξ) εἰς τὴν γῆν Ἰούδα. Καὶ εἶπε (ο) Νωεμὶν
ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς, (π) Πορεύεσθε δὴ,
ἀποστράφητε (ρ) ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς.
ποιήσαι κύριος μεθ᾽ ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε
μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ᾽ ἐμοῦ· (σ)
9 Δῴη κύριος ὑμῖν καὶ εὕρητε ἀνάπαυσιν ἑκάστη
ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ κατεφίλησεν αὐτάς.
καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.
10 Καὶ εἶπαν αὐτῇ, Μετὰ σοῦ (τ) ἐπιστρέφομεν
11 εἰς τὸν λαόν σου. Καὶ εἶπε (υ) Νωεμὶν, Ἐπιστράφητε
δὴ θυγατέρες (φ) μου· καὶ ἵνα τί πορεύεσθε
μετ᾽ ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ
12 μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας; Ἐπιστράφητε
δὴ θυγατέρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι
ἀνδρί. ὅτι εἶπα, Ὅτι ἐστί μοι ὑπόστασις τοῦ
γενηθῆναί με ἀνδρὶ, καὶ τέξομαι υἱούς·

MS. A. Ῥούθ. (α) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ (β) τῆς Ἰούδα (γ) Ἀλιμέλεχ· (δ) Νοομμείν· (ε) Χελεών, (ζ) Ἀλιμέλεχ (η) Νοεμμεί, (θ) ἀπέθαναν ἀμφότεροι (ι) Χελεών· (κ) ἐπέστρεψαν (λ) ἤκουσαν (μ) ἐξῆλθαν (ν) ἦσαν ἐκεῖ, (ξ) εἰς γῆν (ο) Νοεμμεὶ (π) Πορεύεσθε δή, (ρ) δὴ ἑκάστη εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς. (σ) Δῴη (τ) ἐπιστρέφομεν (υ) Νοομμείν, (φ) μου, πορεύεσθε· καὶ ἵνα τί

RUTH.

CAP. I.

ET factũ eſt, cùm judices judicarent; & facta eſt fames in 1
terra. Et ivit vir de Bethleem Juda ad incolendũ in agro Moab,
ipſe, & uxor ejꝰ, & duo filii ejꝰ.
Et nomen viro, Elimelech: & nomen 2
uxori ejꝰ, Noemin: & nomen
duobus filiis ejꝰ, Maalon, & Chelæon: Ephrathæi de Bethleem
Juda. Et venerunt in agrum
Moab: & fuerunt ibi. Et mortuus 3
eſt Elimelech vir ipſius Noemin: & remanſit ipſa, & duo filii
ejus. Et ſumpſerunt ſibi uxores 4
Moabitidas: nomen uni, Orpha: & nomen ſecundæ, Ruth. Et
habitaverunt ibi circiter decem
annos. Et mortui quidẽ ſunt utrique, 5
Maalon, & Chelæon: & relicta eſt mulier à viro ſuo, & à
duobus filiis ſuis. Et ſurrexit ipſa 6
& duæ nurus ejus, & reverterunt
ex agro Moab, quoniã audivit in agro Moab, quia viſitavit
Dominus populum ſuũ, dando eis
panes. Et exiit è loco, ubi fuerat 7
ibi: & duæ nurus ejus cum eo. Et
ibãt in via ad revertendũ in terrã Juda. Et dixit Noemin duabus 8
nuribꝰ ſuis; Ite nunc, revertimini
unaquæq; in domũ matris ſuæ. Faciat Dominꝰ vobiſcum miſericordiã;
ſicut feciſtis cũ mortuis, & mecum. Det Dominꝰ vobis: 9
& inveniatis requiẽ, unaquæque in domo viri ſui. Et oſculata
eſt eas. Et elevaverunt vocẽ ſuã,
& ploraverunt. Et dixerunt ei, 10
Tecum revertimur ad populum
tuum. Et dixit Noemin, Revertimini 11
nunc filiæ meæ. Et ut quid
itis mecũ? Nunquid ultrà mihi
filii in utero meo, et erũt vobis in
viros? Revertimini nunc filiæ 12
meæ, quoniã ſenui, ut non ſim viro.
Quia dixi, (a) Quia eſt mihi
ſubſtantia, ut ego fiam viro, &
pariam liberos:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 והוה ביומי מנר נגידיא והוה כפן תקיף בארעא דישראל [עשרתי כפנין תקיפין אתגזרו
מן שמיא למהוי בעלמא מן יומא דאתברי עלמא עד דייתי מלכא משיחא לאוכחא בהון
דיירי ארעא כפן קדמי ביומי אדם כפן תנין ביומי למך כפן תליתי ביומי אברהם כפן
רביעי ביומי יצחק כפן חמישי ביומי יעקב כפן שתיתי ביומי בועז דמתקרי אבצן צדיקא
דמן בית לחם יהודה כפן שביעי ביומי דוד מלכא דישראל כפן תמיני ביומי אליהו
נביא כפן תשיעי ביומי אלישע בשומרון כפן עשירי עתיד למהוי לא כפן למיכל לחמא
ולא צחותא למשתי מיא אלהין למשמע פתגם נבואה מן קדם יי וכד הוה כפנא הדין
תקיף בארעא דישראל] נפק גברא רבא מן בית לחם יהודה ואזל לדור בחקלא דמואב
2 הוא ואתתיה ותרין בנוהי : ושום גברא אלימלך ושום אתתיה נעמי ושום תרין בנוהי
מחלון וכליון אפרתין רבנין מן בית לחם יהודה ואתו עד חקל מואב והוו תמן רופילין :
3 4 ומית אלימלך בעלה דנעמי ואשתארת היא ארמלא ותרין בנהא יתמין : ועברו על
גזירת מימרא דיי ונסבו להון נשין נוכראין מן בנת מואב שום חדא ערפה ושום תניתא
5 רות בת עגלון מלכא דמואב ויתיבון תמן כזמן עשר שנין : ועל דעברו על גזירת מימרא
דיי ואתחתנו בעממין נוכראין אתקטעו יומיהון ומיתו אף תרויהון מחלון וכליון בארעא
6 מסאבתא ואשתארת אתתא מתכלא מתרין בנהא וארמלא מבעלה : וקמת היא וכלתהא
ותבת מחקל מואב ארום אתבשרת בחקל מואב על פום מלאכא ארום דכר יי ית עמיה
בית ישראל למתן להון לחמא בגין זכותיה דאבצן נגידא ובצלותיה דצלי קדם יי הוא
7 8 בועז חסידא : ונפקת מן אתרא די הות תמן ותרתין כלתהא עמה : ואמרת נעמי לתרתין
כלתהא איזילנא תובנא אתתא לבית אמה יעבד יי עמכון טיבו כמא די עבדתון עם
9 בעליכון שכיביא דסרבתון למסב גובריא בתר מותיהון ועמי דזנתון וסוברתון יתי : יהב
יי לכון אגר שלים על טיבותא די עבדתון לי ובההוא אגר תשכחון ניחא כל חדא וחדא
10 לבית בעלהא ונשיקת להון ונטלן קלהן ובכין : ואמרנא לה לא נתוב לעמנא ולדחלתנא
11 ארום אלהן עמך נתוב לעמך לאתגיירא : ואמרת נעמי תובנא ברתי למה תולן עמי העוד
12 כען אית לי ולדא במעי ויהון לכון גוברין : תובנא ברתי מבתרי איזלנא לעמכון ארי
סבית מלמהוי בעלה לגבר ארום אמרית אלו אנא רביא אית לי סבר ברם הויתי מבעלא
בליליא לגבר וברם הויתי ילדה בנין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET fuit in diebus ducere duces, et fuit fames fortis in terrâ Iſrael. *Decem* 1
fames graves decretæ ſunt cœlitus eſſe in mundo, à die quo creatus eſt
mundus uſq; dum veniat rex Meſſias, ad caſtigandum illis habitatores terræ;
fames prima in diebus Adam, fames ſecunda in diebus Lemech, fames
tertia in diebus Abraham, fames quarta in diebus Iſzaak, fames quinta in
diebus Jaghacob, fames ſexta in diebus Boghaz, qui vocatus eſt Abſzan juſtus
qui de Bethlehhem Jehuda, fames ſeptima in diebus David regis Iſrael,
fames octava in diebus Eliah prophetæ, fames nona in diebus Eliſagh in
Somron, fames decima adhuc futura eſt, non fames comedendi panem, neq;
ſitis bibendi aquam, ſed audiendi verbũ prophetiæ à conſpectu Domini, atq;
jam fuit fames hæc gravis in terra Iſrael. Exiit vir magnus de Bethlehhem
Jehudah, *& ivit* ad hoſpitandum in agro Moab, ipſe & uxor ejus, &
duo filii ejus. Et nomen viri Elimelech, et nomen uxoris ejus Naghami, & 2
nomen duorum filiorum ejus Mahhalon et Chilion *Ephratæi* magnates ex
Bethlehhem Jehudâ; et venerunt uſq; ad agrum Moab, et fuerunt ibi gratioſi.
Et mortuus eſt Elimelech maritus ipſius Naghami, et relicta eſt illa 3
vidua, et duo filii ejus pupilli. *Et tranſgreſſi ſunt decretum verbi Domini,* 4
& tulerunt ſibi mulieres alienigenas de filiabus Moab, nomen uniꝰ Gharphah,
et nomen ſecundæ Ruth *filia Gheglon regis Moab*: et ſederunt ibi ut
tempꝰ decem annorũ. *Et propterea quod tranſgreſſi ſunt decretum verbi* 5
Domini, et affinitatẽ inierunt cũ gentibꝰ alienis, præciſi ſunt dies ipſorũ, et
mortui ſunt etiã duo illi Mahhalon et Chilion *in terra polluta*, et relicta eſt
mulier orbata ex duobꝰ filiis ſuis, et vidua ex marito ſuo. Et ſurrexit ipſa 6
et nurꝰ ejus, et reverſa eſt ab agro Moab; quoniã evangelizata fuit in agro
Moab *per os Angeli*, ꝙ recordatus eſt Dominus populi ſui domꝰ Iſrael ad
dandũ illis panẽ, *propter juſtitiam Abſzan ducis & in oratione ejus qua*
oravit corã Domino, ipſe Boghaz pius. Et exiit ex loco quo fuit ibi, et duæ 7
nurus ejus cum eâ. Et dixit Naghami duabꝰ nuribꝰ ſuis: Ite, redite mulier 8
ad domũ matris ſuæ: faciet Dominus vobiſcũ bonũ, ſicut id quod feciſtis
cum maritis veſtris dormientibꝰ, quòd renuiſtis ad accipiendum viros
poſt mortẽ eorũ; et mecum, ꝙ aluiſtis et ſuſtentaſtis me. Dabit Dominus 9
vobis mercedẽ perfectã ſuꝑ miſericordia quã feciſtis mihi, et *in hac mercede*
invenietis requiẽ unaquæq; ad domũ mariti ſui: et oſculata eſt eas; et
levaverunt vocẽ ſuã et fleverunt. Et dixerunt illi: Non revertemur ad populũ 10
noſtrũ, *et ad Timorem noſtrum:* veruntamen tecũ revertemur ad *populũ*
tuum ad proſelytandum. Et dixit Naghami: Redite filiæ meæ: ad quid 11
vos *venietis* mecum? num uſq; nunc *eſt* mihi *natus* in viſceribus meis,
et erunt vobis *viri*? Redite filiæ meæ *de-poſt me*, et ite ad populos veſtros: 12
etenim ſenui ab eſſe *maritam* viro: quia dixi, Utinam ego puella! eſt mihi
expectatio? profectò fui maritata in nocte *viro*, et profectò fui pariens filios.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܫܡ ܐܠܗܐ ܚܝܐ ܢܟܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

*ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܝ ܕܝܢܐ. ܗܘܐ ܟܦܢܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ 1
ܠܡܥܡܪ ܒܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ. ܗܘ ܘܐܢܬܬܗ ܘܒܢܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܬܩܦ ܟܦܢܐ ܒܐܪܥܐ.* ܘܫܡܗ 2
ܕܓܒܪܐ ܐܠܝܡܠܟ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܢܥܡܝ. ܘܫܡܗܘܢ ܕܒܢܘܗܝ ܡܚܠܘܢ ܘܟܠܝܘܢ
ܐܦܪܬܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܠܡܥܡܪ ܬܡܢ.* ܘܡܝܬ ܐܠܝܡܠܟ 3
ܒܥܠܗ ܕܢܥܡܝ. ܘܐܫܬܚܪܬ ܗܝ ܘܬܪܝܢ ܒܢܝܗ.* ܘܢܣܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܫܡܗ 4
ܕܚܕܐ ܥܪܦܐ. ܘܫܡܗ ܕܐܚܪܬܐ ܪܥܘܬ. ܘܥܡܪܘ ܬܡܢ ܐܝܟ ܥܣܪ ܫܢܝܢ.* ܘܡܝܬܘ ܐܦ ܬܪܝܗܘܢ 5
ܒܢܝܗ. ܡܚܠܘܢ ܘܟܠܝܘܢ. ܘܐܬܪܡܠܬ. ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܒܥܠܗ ܘܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝܗ.
*ܘܗܦܟܬ. ܗܝ ܘܬܪܬܝܢ ܟܠܬܗ ܥܡܗ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ. ܡܛܠ ܕܫܡܥܬ ܒܐܪܥܐ 6
ܕܡܘܐܒ ܕܣܥܪ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ ܠܡܬܠ ܠܗܘܢ ܠܚܡܐ.* ܘܢܦܩܬ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܥܡܪܗ ܗܘܬ 7
ܗܝ ܘܬܪܬܝܢ ܟܠܬܗ ܥܡܗ. ܠܡܗܦܟܘ ܘܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ.* ܘܐܡܪܬ ܢܥܡܝ 8
ܠܟܠܬܗ. ܗܦܘܟܝܢ ܘܙܠܝܢ ܠܐܪܥܟܝܢ ܘܠܒܝܬ ܢܫܝܒܘܬܟܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܥܡܟܝܢ
ܛܝܒܘܬܐ: ܐܝܟ ܕܥܒܕܬܝܢ ܥܡܝ. ܘܥܡ ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝ ܕܡܝܬܘ :* ܘܢܬܠܟܝܢ ܡܪܝܐ 9
ܒܪܚܡܐ. ܘܬܫܟܚܢ ܢܝܚܐ ܒܒܝܬ ܐܒܗܝܟܝܢ. ܘܢܫܩܬ. ܐܢܝܢ. ܘܐܪܝܡܝ ܩܠܗܝܢ
ܘܒܟܝ.* ܘܐܡܪܝ ܠܗ. ܠܐ ܐܠܐ ܥܡܟܝ ܢܐܙܠ ܠܐܪܥܟܝ. ܘܠܥܡܟܝ.* ܘܐܡܪܬ ܠܗܝܢ 10
ܢܥܡܝ: ܗܦܘܟܝܢ ܒܢܬܝ. ܠܡܢܐ ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܝܢ ܥܡܝ: ܕܥܘܕ ܐܝܬ ܢܗܘܘܢ ܠܝ ܒܢܝܐ: 11
ܘܐܬܠܟܝܢ ܠܗܘܢ.* ܗܦܘܟܝܢ ܒܢܬܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܣܒܬ ܠܝ ܡܢ ܕܐܗܘܐ ܠܓܒܪܐ. 12
ܕܐܡܪ ܕܐܝܬ ܢܗܘܐ ܠܝ ܣܒܪܐ. ܘܐܗܘܐ ܠܓܒܪܐ. ܘܐܘܠܕ ܒܢܝܐ.

IN NOMINE DEI VIVI
Scribimus Librum RUTH Moabitidis.

CAP I.

ET factū eſt in dieb' Judicū; facta eſt fames 1
in terra: Et abiit vir de Bethlehem Juda ad
habitandum in terra Moab, ipſe & uxor ejus,
& filii ejus; quoniam invaluit fames
in terra. Et nomen viro Elimelech, & nomen 2
mulieris Naami, & nomina filiorum
ejus, Maljon, & Cheljon, Ephratæi de
Bethlehem Juda. Et venerunt ad terram Moab
ad habitandum ibi. Et mortuus eſt Elimelech 3
vir Naami, & remanſit ipſa, &
duo filii ejus. Et acceperunt ſibi mulieres 4
Moabitidas, nomen unius Arpha, & nomen
alterius Ruth. Et habitaverunt ibi quaſi
annos decem. Et mortui ſunt ambo filii ejus 5
Maljon & Cheljon, & orbata eſt mulier
viro ſuo, & duobus filiis ſuis. Et reverſa 6
eſt ipſa, & duæ nurus ejus ſecum de terra
Moab: quoniam audierunt in terra Moab,
quòd viſitâſſet Dominus populum ſuum
dando eis alimentum. Et egreſſæ ſunt de 7
terra habitationis ſuæ, ipſa, & duæ nurus
ejus ſecum ad revertendum, & proficiſcendum
in terram Juda. Et dixit Naami nuribus 8
ſuis, Revertimini, & ite in regionem
veſtram, & in domum cognationis veſtræ:
& Dominus faciat vobiſcum miſericordias,
ſicut feciſtis mecum, & cum duobus filiis meis
qui mortui ſunt; Et det vos Dominus in 9
miſericordiam, & inveniatis requiem in
domo parentum veſtrorum: & oſculata eſt
eas; & elevaverunt vocem ſuam, & fleverunt.
Et dicunt ei; Nequaquam, ſed tecum 10
pergemus ad terram tuam, & populum
tuum. Et ait eis Naami, Revertimini filiæ 11
meæ, nolite proficiſci mecum. Num adhuc
erunt mihi filii, & dabo vos illis? Revertimini 12
filiæ meæ, quoniam ego ſenui, ut
eſſem ampliùs *apta* viro, ut dicam, quòd
iterum erit mihi ſpes, ut ſim viro, & pariam
filios.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* نبتدي بعون الله تعالي *

* ونكتب كتاب راعوث الموابية *

* الفصل الاول *

* كان في ايام القضاة جوع شديد في ارض اسرائيل * فخرج رجل من بيت لحم قرية يهودا 1
ليسكن في ارض مواب وامراته وابناه * لان الجوع اشتد في الارض جدا * وكان اسم الرجل 2
الملك واسم امراته نعما * واسماء ابنيه مليون وجليون * افراثيون من بيت لحم قرية يهودا *
فاتوا الي ارض مواب ليسكنوها * فتوفي الملك بعل نعما * وبقيت هي وابناها * فتزوجا 3
ابناها امراتين من الموابيين * اسم الواحدة عرفا * واسم الاخري راعوث * سكنوا هناك 4
نحو من عشر سنين * وتوفيا ابناها مليون وجليون * وارملت الامراه وتخلتا كنتاها 5
* فرجعت من ارض مواب هي وكنتاها * لانه بلغها بارض مواب ان الرب تعاهد شعبه * 6
ووسع عليهم في رزقهم * وخرجت هي وكنتاها من ارض مواب * ورجعت الي ارض يهودا 7
* وقالت نعما لكنتيها ارجعا الي بلادكما واهلكما * والرب يرحمكما وينعم عليكما كما صنعتما 8
بي وبابناي * ويحببكما الرب الي اهلكما * وتجدان راحه عند اباىكما وقبيلتكما * ورفعتا اصواتهما 9
بالبكاء * وقالتا لها كلا ما ننصرف ولكن ننطلق معك الي ارضك وبلاد شعبك * قالت 10 11
لهما نعما ارجعا يا بناتي لماذا تنطلقان معي لعل تظنان اني اتزوج ويولد لي بنون * ارجعا 12
يا ابنتاي لاني قد شخت وجزت حد التزويج وايست ان يكون لي رجاء ان اتزوج رجلا
فيولد لي بنون *

INCIPIMUS OPE DEI EXCELSI,
ET
SCRIBEMUS LIBRUM RUTH MOABITIDIS.

CAP. I.

Fuit in diebus Judicum fames vehemens 1
in terra Iſrael. Et egreſſus eſt vir
de Bethlehem civitate Juda, ut habitaret
in terra Moab: & uxor ejus, & duo filii
ejus, quoniam fames invaluerat in terra
valdé. Et erat nomen viri Elimelech, & 2
nomen uxoris ejus Naama, & nomina filiorum
ejus Maljon, & Geljon, Ephratæi,
de Bethlehem civitate Juda: & venerunt
in terram Moab, ut habitarent eam.
Et mortuus eſt Elimelech vir Naaman, & 3
remanſit ipſa, & duo filii eus. Et connubio 4
copulati ſunt duo filii ejus duabus mulieribus
ex Moabitis, nomen unius Arpha,
& nomen alterius Ruth: habitaverunt
ibi circiter decem annos. Et mortui ſunt 5
duo filii ejus Maljon, & Geljon: & orbata
eſt mulier, & relictæ ſunt ambæ nurus
ejus. Et reverſa eſt de terra Moab, 6
ipſa, & duæ nurus ejus. Etenim nuntiatum
ei erat in terra Moab, quòd Dominus
viſitâſſet populum ſuum, & dilatâſſet
eis bona. Et egreſſa eſt ipſa, et duæ nur' 7
ejus de terra Moab, & reverſa in terram
Juda. Et ait Naama nuribus ſuis; Revertimini
in regionem veſtram, & ad veſtros.
Et Dominus miſereatur veſtri, & 8
gratificetur vobis quemadmodum feciſtis
mihi, & duobus filiis meis. Et perducat 9
vos Dominus ad veſtros, & inveniatis
requiem apud patres veſtros, & generationem
veſtram: & elevaverunt voces ſuas
in fletu, Et dixerunt ei ambæ, Non recedemus: 10
ſed ibimus tecum in terram
tuam, & regionem populi tui. Ait illis 11
Naaman, Revertimini filiæ meæ, cur venitis
mecum? Num putatis quòd ſim
nuptura, & naſcentur mihi filii? Revertimini 12
filiæ meæ, quoniam jam ſenui, &
præterii terminum nubendi, & amiſi ſpem
omnem nubendi viro, & ut naſcerentur
mihi filii,

,eritis clauſæ eis nunquid ? grandeſcant donec expectabitis eos Nunquid
13 הֲלָהֵן ׀ תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה
,vobis præ valdè mihi amaritudo quia,meæ filiæ Ne ? viro eſſe non ad
לְבִלְתִּי הֱיוֹת לְאִישׁ אַל בְּנֹתַי כִּי־מַר־לִי מְאֹד מִכֶּם
fleverūt & ,ſuā vocē levaverūt Et .Domini manus me in eſt egreſſa quia
14 כִּי־יָצְאָה בִי יַד־יְהוָה׃ וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה
.ea in adhæſit Ruth & ,ſuæ ſocrui Horpah oſculum dedit Et .adhuc
עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ׃
;ſuos deos ad & ,ſuū populū ad tua fratria eſt reverſa Ecce : ait Et
15 וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל־עַמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ
,te deſerendū ad,me in incurras Ne : Ruth dixit Et .tuā fratriā poſt revertere
16 שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ׃ וַתֹּאמֶר רוּת אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ
,pernoctaveris quo in & ;ibo ,iveris quocunque quia : te poſt à recedēdū ad
לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי
quo In .meus Deus ,tuus Deus & :meus popul⁹,tu⁹ popul⁹: pernoctabo
17 אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃ בַּאֲשֶׁר
ſic & ,mihi Dominus faciat Sic .ſepeliar ibi & ,moriar ,fueris mortua
תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה
ſe roborans quòd vidit Et .te inter & ,me inter dividet mors quia ,addat
18 יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃ וַתֵּרֶא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת
,ipſæ ambæ iverunt Et .eam ad loqui ceſſavit & ,ſecum eundum ad ipſa
19 הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃ וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם
eſt commota &,Bethlechem eas venire circa fuit &:Bethlechem ipſas venire uſq;
עַד בּוֹאָנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם
dixit Et ? Nahomi hæc Num : dixerunt & ;eis ſuper civitas tota
20 כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי׃ וַתֹּאמֶר
quia ,Mara me vocate : Nahomi me vocetis Ne : eas ad
אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא כִּי־
vacuam & ,abii plena Ego .valde mihi Sufficiens ſibi amaritudinē dedit
21 הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד׃ אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם
DOMINUS & ? Nahomi me vocabitis quid Ut .DOMINUS me reduxit
הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה
,Nahomi eſt reverſa Et .mihi malefecit ſibi Sufficiens & ,me in eſt teſtificatus
22 עָנָה בִי וְשַׁדַּי הֵרַע לִי׃ וַתָּשָׁב נָעֳמִי
ipſæ & : Moab agris ex reverſa ea cum ejus nurus Moabitis Ruth &
וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵי מוֹאָב וְהֵמָּה
.hordeorum meſſis principio in Bethlechem venerunt
בָּאוּ בֵּית לֶחֶם בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃

CAP. II. ב

familia è virtute potens vir ,ejus viro notus Nahomi ipſius Et
1 וּלְנָעֳמִי מֹידַע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת
:Nahomi ad Moabitis Ruth Dixitque .Bohaz ej⁹ nomē & ,Elimelech
2 אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי
gratiā invenero quem poſt ſpicis in colligam & ,agrum in nunc Ibo
אֵלְכָה־נָּא הַשָּׂדֶה וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא־חֵן
agro in collegit &,venit & ,abiit Et .mea filia Vade :ei dixit Et.ej⁹ oculis in
3 בְּעֵינָיו וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בִתִּי׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה
,Bohaz ipſius agri pars ejus accidens accidit Et .meſſores poſt
אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז
,Bethlechem de venit Bohaz ecce Et .Elimelech familia de qui
4 אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהִנֵּה־בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם
.Domin⁹ tibi Benedicat ;ei dixerūt Et .vobiſcū Dñs ; meſſoribus dixitq;
וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃
? hæc puella Cujus : meſſores ſuper ſtanti ſuo puero Bohaz Dixitq;
5 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃

Verſio VUL. LAT.

13 Si eos exſpectare velitis, donec creſcant, & annos pubertatis impleant, antè eritis vetulæ quàm nubatis. Nolite, quæſo, filiæ meæ: quia veſtra anguſtia magis me premit, & egreſſa eſt 14 manus Dñi contra me. Elevatâ igitur voce, rurſū flere cœperunt: Orpha oſculata eſt ſocrū, ac reverſa eſt: Ruth adhæſit ſocrui ſuæ. 15 Cui dixit Noemi; En reverſa eſt cognata tua ad populū ſuū, et ad deos ſuos, 16 vade cum ea. Quæ reſpondit, Ne adverſeris mihi ut relinquā te et abeā: quocunq; enim perrexeris, pergā: & ubi morata fueris, & ego pariter morabor. Popul⁹ tuus populus meus, & 17 Deus tu⁹ Deus meus. Quæ te terra morientē ſuſceperit, in ea moriar: ibíq; locū accipiā ſepulturæ. Hæc mihi faciat Dñs, & hæc addat, ſi non ſola mors 18 me & te ſeparaverit. Videns ergò Noemi, quòd obſtinato animo Ruth decreviſſet ſecum pergere, adverſari noluit, nec ad ſuos ultrà reditū pſuadere. 19 Profectæq; ſunt ſimul, & venerunt in Bethlehē. Quibus urbē ingreſſis, velox apud cunctos fama percrebruit: dicebántque mulieres, Hæc eſt illa Noemi? 20 Quib⁹ ait; Ne vocetis me Noemi (id eſt, pulchrā) ſed vocate me Mara (id eſt, amarā) quia amaritudine valdè replevit me 21 Omnipotens. Egreſſa ſum plena, & vacuam reduxit me Dñs. Cur ergò vocatis me Noemi, quam Dñs humiliavit, & afflixit Omnipotens? 22 Venit ergò Noemi cum Ruth Moabitide nuru ſua, de terra peregrinationis ſuæ: ac reverſa eſt in Bethlehē, quādo primùm hordea metebantur.

CAP. II.

1 Erat autem viro Elimelech conſanguineus, homo potens, & magnarū opū, nomine Booz. 2 Dixítq; Ruth Moabitis ad ſocrū ſuam, Si jubes, vadam in agrum, & colligam ſpicas, quæ fugerint man⁹ metentium, ubicunq; clementis in me patris familiâs reperero gratiam. Cui illa reſpondit, Vade filia mea. 3 Abiit itaq; & colligebat ſpicas poſt terga metentium. Accidit autem ut ager ille haberet dominum nomine Booz, qui erat de cognatione Elimelech. 4 Et ecce, ipſe veniebat de Bethlehem: dixítque meſſoribus, Dominus vobiſcum. Qui reſponderunt 5 ei, Benedicat tibi Dominus. Dixítque Booz juveni, qui meſſoribus præerat, Cujus eſt hæc puella?

Verſ. GRÆC. LXX. Interp.

13 Μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἁδρυνθῶσιν; ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί; μὴ δὴ θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη (χ) μοι ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου. 14 Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι. καὶ κατεφίλησεν Ὀρφὰ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς. Ῥοὺθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ. 15 Καὶ εἶπε (ψ) Νωεμὶν πρὸς Ῥούθ, Ἰδοὺ ἀνέστρεψε (ω) σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, (α) ἐπιστράφηθι δὴ καὶ 16 σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου. Εἶπε δὲ Ῥούθ, Μὴ (β) ἀπάντησαί μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, ἢ ἀποστρέψαι ὄπισθέν σου, (γ) ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι· ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ θεός σου, θεός 17 μου· Καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κἀκεῖ ταφήσομαι. τάδε (δ) ποιήσαι μοι κύριος, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ 18 μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἰδοῦσα δὲ (ε) Νωεμὶν ὅτι κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασε 19 τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι. Ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι, ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς (ζ) Βηθλεέμ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἤχησε πᾶσα ἡ πόλις (η) ἐπ' 20 αὐταῖς, καὶ εἶπον, Εἰ αὕτη ἐστὶ Νωεμίν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς, Μὴ δὴ καλεῖτέ με (θ) Νωεμίν· καλέσατέ με (ι) Πικράν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ 21 ὁ ἱκανὸς σφόδρα. Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ με ὁ κύριος. καὶ ἵνα τί καλεῖτέ με (κ) Νωεμίν, καὶ κύριος (λ) ἐταπείνωσέ 22 με, καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέ με; Καὶ ἐπέστρεψε Νωεμὶν καὶ Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη (μ) αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ Μωάβ. αὗται δὲ παρεγενήθησαν εἰς (ν) Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

ΚΕΦ. β΄.

1 Καὶ τῇ (α) Νωεμὶν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς (β) ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ (γ) Βοόζ. 2 Καὶ εἶπε Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς (δ) Νωεμίν, Πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρόν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσι κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐτῇ, Πορεύου, θύγατερ. 3 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ (ε) κατόπισθε τῶν θεριζόντων. καὶ περιέπεσε περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ (ζ) Βοόζ τοῦ 4 ἐκ τῆς συγγενείας (η) Ἐλιμέλεχ. Καὶ ἰδοὺ (θ) Βοόζ ἦλθεν ἐκ (ι) Βηθλεέμ, καὶ εἶπε τοῖς θερίζουσι, Κύριος μεθ' ὑμῶν. καὶ (κ) εἶπον αὐτῷ. Εὐλογή-5 σαι σε κύριος. Καὶ εἶπε (λ) Βοόζ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, Τίνος ἡ νεᾶνις αὕτη;

MS. A. μοι σφόδρα ὑπὲρ (ψ) Νοεμμεὶν (ω) ἡ σύννυμφός (α) ἐπιστράφητι (β) ἀπάντησαι ἐμοὶ (γ) ὅτι ὅπου (δ) ποιήσαι κύριός μοι, (ε) Νοεμμεὶν (ζ) Βηθλεέμ. καὶ ἤχησεν (η) ἐπ' αὐταῖς, καὶ εἶπον, Αὕτη τί ἐστιν Νοομμείν; (θ) Νοομμείν· (ι) Πικρίαν, (κ) Νοομμείν, (λ) ἐταπείνωσέ με; Καὶ ἐπέστρεψεν Νοομμεὶν (μ) αὐτῆς μετ' αὐτῆς ἐπιστρέφουσα (ν) Βαιθλεὲμ Κεφ. β΄. MS. A. (α) Νωεμεὶν (β) ἐν ἰσχύϊ (γ) Βοός. (δ) Νοομμεὶ, (ε) ὄπισθεν (ζ) Βοός (η) Ἀλιμέλεχ. (θ) Βοός (ι) Βεθλεέμ, (κ) εἶπαν (λ) Βοὸς τῷ παιδαρίῳ τῷ

Cum Tranſ. LAT.

13 Nunquid ipſos expectabitis, donec adoleverint? aut ipſis detinebimini, ut nō ſitis viro? Nequaquā nunc filiæ meæ: nā amaritudo eſt mihi ſuper vos, quoniā exiit in me man⁹ Domini. 14 Et elevaverunt vocē ſuā, & ploraverunt adhuc. Et oſculata eſt Orpha ſocrū ſuā: & revertit ad populū ſuū. Ruth autē ſequuta eſt eā. 15 Et dixit Noemin ad Ruth, Ecce rediit cognata tua ad populū ſuū, et ad deos ſuos: Revertere nunc & tu poſt cognatā tuam. 16 Dixit autē Ruth, Ne (b) occurrat mihi, ut derelinquā te, aut avertar à poſt te: quoniam quocunq; tu iveris, ibo: et ubicunque manſeris, manebo. Popul⁹ tu⁹, popul⁹ me⁹: et De⁹ tu⁹, De⁹ me⁹. 17 Et ubicunq; morieris, moriar, & ibi ſepeliar. Hæc verò faciat mihi Dñs, & hæc adjiciat: quia mors dividet inter me, et te. 18 Videns autē Noemin, quia illa perdurat ad eundū ſecū, ceſſavit loqui ad eā ultrà. 19 Iverunt autē ambæ, quoadusq; ipſæ advenirēt in Bethleē. Et factū eſt, dū ipſæ venirēt in Bethleē, et ſonuit univerſa civitas ſuper eas: et dixerūt, Si hæc eſt Noemin? 20 Et dixit ad eas, Nequaquā nunc vocate me Noemin; vocate me Amarā: quoniā inamaruit in me Omnipotēs valdé. 21 Ego plena ivi, et inanē reduxit me Dñs. Et ut quid vocatis me Noemin; & Dominus humiliavit me, et Omnipotens afflixit me? 22 Et rediit Noemin, & Ruth Moabites nur⁹ ej⁹, redeuntes ex agro Moab. Hæ verò advenerūt in Bethleē in principio meſſis hordeorū.

CAP. II.

1 Et ipſi Noemin erat vir notus viro ej⁹: Vir autē potens fortitudine ex cognatione Elimelech: & nomen ei, Booz. 2 Et dixit Ruth Moabites ad Noemin, Vadā nūc in agrū: et colligā in ſpicis à tergo, cujuſcūq; invenero gratiā in oculis ej⁹. Dixit autē ei, Vade, filia. 3 Et ivit: et veniens collegit in agro à tergo metētiū. Et evenit evētu ad partē agri Booz, qui ex cognatione Elimelech. 4 Et ecce Booz venit de Bethleē: et dixit meſſorib⁹, Domin⁹ vobiſcū. Et dixerunt ei, Benedicat te Domin⁹. 5 Et dixit Booz puero ſuo, qui aſſiſtebat ſuper meſſores, Cujus eſt adoleſcentula hæc?

Verſio SYRIA

Verſio A

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 דִּלְמָא לְהוֹן אַתּוּן מְתִינָן עַד דִּי יִרְבּוּן כְּאִתְּתָא דְּנָטְרָא לִיבָם קָלִיל לְמִסְבֵּהּ לִגְבַר
הַבְדִּילְהוֹן אַתּוּן יָתְבָן עֲגִימָן בְּדִיל דְּלָא לְמֶהֱוֵי מִתְנַסְבָן לִגְבַר בְּבָעוּ בְּרָתַי לָא תְמָרְרוּן
14 נַפְשִׁי אֲרוּם מָרִיר לִי יוֹתֵר מִנְּכוֹן אֲרוּם נְפַקַת בִּי מַחָא מִן קֳדָם יְיָ׃ וּנְטַלָן קָלְהֶן וּבְכְיָן עוֹד
15 וּמְנָא אוּחֲרָנָא וּנְשִׁיקַת עָרְפָּה לַחֲמוֹתַהּ וְרוּת אִתְדַּבְּקַת בַּהּ׃ וַאֲמַרַת הָא תָבַת יְבִמְתִּיךְ לְוַת
16 עַמַּהּ וּלְוַת דַּחַלְתַּהּ תּוּבִי בָּתַר יְבִמְתִּיךְ לְעַמִּיךְ וּלְדַחַלְתִּיךְ׃ וַאֲמַרַת רוּת לָא תַקְנִיטִי בִי
לְמִשְׁבְּקִיךְ לְמֶתַב מִן בַּתְרִיךְ אֲרוּם תָּאִיבָא אֲנָא לְאִתְגַּיָּרָא אֲמַרַת נָעֳמִי אִתְפַּקַּדְנָא לְמִטַּר
שַׁבַּיָּא וְיוֹמֵי טָבָא בְּדִיל דְּלָא לְהַלָּכָא בַּר מִתְּרֵין אַלְפִין אַמִּין אֲמַרַת רוּת לְכָל מַן דִּי אַתְּ
אָזְלָא אֵיזֵיל אֲמַרַת נָעֳמִי אִתְפַּקַּדְנָא דְּלָא לְמִבַת כַּחֲדָא עִם עַמְמַיָּא אֲמַרַת רוּת לְכָל אֲתַר
דִּי תְבִיתִי אֲבִית אֲמַרַת נָעֳמִי אִתְפַּקַּדְנָא לְמִנְטַר שִׁית מְאָה וּתְלַת עֲסַר פִּקּוּדַיָּא אֲמַרַת
רוּת מָה דְּנָטְרִין עַמִּיךְ אֵיהֵא נָטְרָא אֲנָא כְּאִלּוּ הֲווֹ עַמִּי מִן קַדְמַת דְּנָא אֲמַרַת נָעֳמִי
17 אִתְפַּקַּדְנָא דְּלָא לְמִפְלַח פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה אֲמַרַת רוּת אֱלָהִיךְ הוּא אֱלָהָי׃ אֲמַרַת נָעֳמִי
אִית לָנָא אַרְבַּע דִּינֵי מוֹתָא לְחַיָּבַיָּא רְגִמַת אַבְנָא וִיקֵידַת נוּרָא וּקְטִילַת סַיְפָא וּצְלִיבַת
קֵיסָא אֲמַרַת רוּת לְכָל מָה דִּתְמוּתִי אָמוּת אֲמַרַת נָעֳמִי אִית לָנָא בֵּית קְבוּרְתָּא אֲמַרַת
רוּת וְתַמָּן אֱהֵא קְבִירָא וְלָא תוֹסִיפִי עוֹד לְמַלָּלָא כִּדְנַן יַעְבֵּד יְיָ לִי וְכִדְנַן יוֹסֵיף עֲלַי אֲרוּם
18 מוֹתָא יְהֵא מַפְרֵישׁ בֵּינִי וּבֵינָךְ׃ וַחֲזַת אֲרוּם מְאַלְּמָא הִיא לְמֵהַךְ עִמַּהּ וּפְסַקַת מִלְּמַלָּלָא לַהּ׃
19 וְאָזְלָן תַּרְוֵיהֶן עַד דְּעָלָן בֵּית לָחֶם וַהֲוָה כַּד עָלָן לְבֵית לֶחֶם וְאִרְגִּישׁוּ כָּל יָתְבֵי קַרְתָּא
20 עֲלֵיהֶן וְאָמְרָן הֲדָא נָעֳמִי׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן לָא תֶהֶוְיָן קָרְיָן לִי נָעֳמִי קְרוֹ לִי מְרִירַת נַפְשָׁא
21 אֲרוּם אַמְרִיר שַׁדַּי לִי לַחֲדָא׃ אֲנָא מַלְיָא אֲזַלִית מִבַּעְלִי וּמִבְּנַי וְרֵיקַנְיָא אֲתִיבַנִי יְיָ מִנְּהוֹן
22 לְמָא דֵין אַתּוּן קָרְיָן לִי נָעֳמִי וּמִן קֳדָם יְיָ אִסְתְּהִיד לִי חוֹבְתִי וְשַׁדַּי הַבְאִישׁ לִי׃ וְתָבַת נָעֳמִי
וְרוּת מוֹאֲבִיְּתָא כַּלְּתַהּ עִמַּהּ דִּי תָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב וְאִנּוּן אֲתוֹ בֵּית לֶחֶם בְּמֵעֲלֵי יוֹמָא
דְּפִסְחָא וּבְהַהִיא יוֹמָא שָׁרִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶחֱצַד יַת עוֹמֶר דַּאֲרָמוּתָא דַּהֲוָה מִן שְׂעוֹרִין׃

ב

1 וּלְנָעֳמִי אִשְׁתְּמוֹדַע לְגַבְרַהּ גְּבַר גִּבַּר תַּקִּיף בְּאוֹרַיְתָא מִן יִחוּס אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמֵיהּ בּוֹעַז׃
2 וַאֲמַרַת רוּת מוֹאֲבִיְּתָא לְוַת נָעֳמִי אֵיזֵיל כְּעַן לַחֲקְלָא וְאֶכְנוֹשׁ בְּשִׁבּוֹלִין בָּתַר דִּי אַשְׁכַּח
3 רַחֲמִין בְּעֵינוֹי וַאֲמַרַת לַהּ אֱזַל בְּרַתִּי׃ וַאֲזַלַת וְעָלַת וּכְנַשַׁת בַּחֲקְלָא בָּתַר חָצוֹדַיָּא וְאִירַע
4 אַרְעָהָא אַחְסָנַת חַקְלָא דִּי הֲוָה לְבוֹעַז דְּמִן יִחוּס אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהָא בוֹעַז אֲתָא מִבֵּית לֶחֶם
5 וַאֲמַר לְחָצוֹדַיָּא יְהֵא מֵימְרָא דַּייָ בְּסַעְדְּכוֹן וַאֲמַרוּ לֵיהּ יְבָרְכִנָּךְ יְיָ׃ וַאֲמַר בּוֹעַז לְעוּלֵימֵיהּ
דְּמַנֵּי רַב עַל חָצוֹדַיָּא לְאֵידֵין אוּמָּא רִיבָא הָדָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Fortaſſe ad eos vos expectantes uſq; quò adoleſcent, *ſicut mulier quæ ſervat [ſe] leviro parvulo ad accipiendū eā viro?* Num propter eos vos ſedentes triſtes, ut ꝙ non ad eſſe acceptas viro? Obſecro filiæ meæ, non amaricabitis animā meā; nā amaricavit mihi cor meū magis à vobis, quoniam exivit in me pcuſſio ab-ante Dñm. 14 Et levave[illegible] vocē ſuā, et fleverunt adhuc vice alterā: et oſculatā eſt Gharpah ſocrū ſuā, & Ruth apprehendit in illa. 15 Et dixit: Ecce rediit affinis tua ad populū ſuū & ad Timorē ſuū, redi 16 poſt affinē tuā ad populū tuū & ad Timorē tuū. Et dixit Ruth: Ne ſollicites me ad dimittendū ad redeundū de-poſt te; quoniā *cupio ego ad proſelytandū: dixit Naghami, Juſſi ſumus obſervare ſabbatha & dies bonos, ad non eundū ultra bis mille cubitos; dixit Ruth,* Ad omne id quò tu is, ibo; *dixit Naghami, Juſſi ſumus non pernoctare unà cum gentibus; dixit Ruth,* In oñi loco quo pnoctabis, pnoctabo : *dixit Naghami, Juſſi ſumus cuſtodire trecenta & tredecī mandata; dixit Ruth, Quod cuſtodiunt populus tuus ero cuſtodiens ego,* ut ſi fuerunt populus me⁹ ex antiquo hic : *dixit Naghami, Juſſi ſumus ut non colamus cultū extraneū; dixit Ruth,* De⁹ tu⁹ ipſe De⁹ me⁹. 17 *Dixit Naghami, ſunt nobis quatuor judicia mortis reis; lapidatio lapide, et combuſtio igne, & occiſio gladio, et ſuſpenſio ligno; dixit Ruth,* In omni eo quo morieris, moriar : *dixit Naghami, Eſt nobis domus ſepulturæ; dixit Ruth,* Et ibi ero ſepulta: et nō addes ultrà ad loquendū; ſic faciet Dñs mihi, & ſic addet ſup me, ꝙ mors ſeparabit inter me & inter te. 18 Et vidit ꝙ confortata illa ad ambulandū ſecum, et concluſit à loquendo illi. 19 Et iverunt duæ illæ uſque quo aſcenderunt Bethlehhē: & fuit quando aſcenderunt ad Bethlehhem, et congregati ſunt oēs habitatores urbis ſup eas, et dixerunt: An hæc Naghami? 20 Et dixit illis: Non eritis vocantes mihi Naghami; vocate mihi Amarā *animâ*, quoniā amaricavit omnipotens mihi valdè. 21 Ego plena ivi *viro meo & filiis meis*, & inanē redire fecit me Dominus ab illis: ad quid hoc vos vocantes mihi Naghami, et ab-ante Dominū teſtificata eſt in me culpa mea, et omnipotens malè eſſe fecit mihi? 22 Et *rediit* Naghami et Ruth Moabiah nur⁹ ejus cū eâ, quæ rediit ex agro Moab. Et illæ *venerunt* Bethlehhem in introitibus diei Pizzhha: et in illo die cœperūt filii Iſrael ad metendū manipulū elevationis qui fuit ex ordeis.

CAP. II.

1 Et Naghami cognitus fuit ad virum ejus vir potens, fortis *in lege*, ex proſapia Elimelech, et nomen illius Boghaz. 2 Et dixit Ruth Moabiah ad Naghami: Ibo nunc ad agrum, et colligam in ſpicis poſt quem inveniam miſericordias in oculis ejus: et dixit illi, Ito filia mea. 3 Et ivit et intravit, et collegit in agro poſt meſſores; et accidit accidēs *ejus* poſſeſſioni agri qui fuit Boghaz qui ex proſapiâ Elimelech. 4 Et ecce Boghaz venit ex Bethlehhem, et dixit meſſoribus, Sit dictum Domini in auxilio veſtro: et dixerunt illi, Benedicet tibi Dominus. 5 Et dixit Boghaz ad puerum ſuum, quem præpoſuit magiſtrum ſuper meſſores; Cui nationi puella hæc?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 *ܘܐܢܬܝܢ ܡܣܟܝܢ ܠܗܘܢ ܥܕܡܐ ܕܢܪܒܘܢ.. ܘܬܬܟܠܝܢ ܡܢ ܕܬܗܘܝܢ ܠܓܒܪܐ: ܠܐ ܒܢܬܝ:
ܡܛܠ ܕܡܪܝܪܐ ܠܝ ܛܒ ܥܠܝܟܝܢ.. ܘܠܝ ܡܪܝܪܐ ܝܬܝܪ ܡܢܟܝܢ: ܡܛܠ ܕܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܢܦܩܬ
ܒܬܪܝ.. *ܘܐܪܝܡܝܢ ܬܘܒ ܩܠܗܝܢ ܘܒܟܝܝ.. ܘܢܫܩܬ ܥܪܦܐ ܠܚܡܬܗ ܘܗܦܟܬ. ܘܐܙܠܬ.
14 ܪܥܘܬ ܕܝܢ ܢܩܦܬܗ.. *ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܚܡܬܗ. ܗܐ ܗܦܟܬ ܚܡܝܬܟܝ ܠܥܡܗ ܘܠܘܬ ܫܪܒܬܗ.. ܘܦܢܝ
15 ܐܢܫܝܗ : ܘܦܢܝ ܐܦ ܐܢܬܝ ܒܬܪ ܚܡܝܬܟܝ.. *ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܪܥܘܬ. ܚܣ ܠܝ ܕܐܗܦܘܟ
16 ܡܢ ܒܬܪܟܝ.. ܘܐܫܒܘܩܟܝ. ܡܛܠ ܕܠܐܬܪ ܕܐܙܠܐ ܐܢܬܝ.. ܐܙܠ.. ܘܐܝܟܐ ܕܬܥܡܪܝܢ: ܐܥܡܪ. ܥܡܟܝ.
ܥܡܝ. ܘܐܠܗܟܝ. ܐܠܗܝ.. *ܘܐܝܟܐ ܕܡܝܬܐ ܐܢܬܝ. ܐܡܘܬ. ܐܦ ܐܢܐ. ܘܐܬܩܒܪ: ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ
17 ܐܠܗܐ.. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ: ܐܠܐ ܡܘܬܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܢܦܪܘܫ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟܝ.. *ܟܕ ܚܙܬ ܕܝܢ
18 ܢܥܡܝ ܕܫܪܝܪܐܝܬ ܐܨܛܒܝܬ. ܠܡܐܙܠ ܥܡܗ: ܫܬܩܬ. ܡܢ ܕܠܡܐܡܪ ܠܗ ܠܡܗܦܟܘ.. *ܘܐܙܠ
19 ܐܟܚܕܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܝ ܠܒܝܬ ܠܚܡ. ܚܕܝܬ ܒܗܝܢ ܟܠܗ.
ܡܕܝܢܬܐ.. ܘܐܡܪܝܢ. ܗܕܐ ܗܝ ܢܥܡܝ.. *ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ : ܠܐ ܬܩܪܘܢܢܝ ܢܥܡܝ : ܐܠܐ ܩܪܘܢܢܝ
20 ܡܪܝܪܬ ܢܦܫܐ.. ܡܛܠ ܕܐܠܫܕܝ ܐܡܪܪ ܠܝ ܛܒ :*ܡܠܝܐܝܬ ܓܝܪ ܐܙܠܬ ܡܟܐ.. ܘܡܪܝܐ
21 ܐܗܦܟܢܝ ܣܪܝܩܐܝܬ. ܘܠܡܢܐ ܗܟܝܠ ܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܢܥܡܝ. ܕܡܪܝܐ ܡܟܟܢܝ.. ܘܡܢ
ܕܡܨܐ ܒܐܝܕܘܗܝ ܐܒܐܫ ܠܝ.. *ܘܗܦܟܬ. ܢܥܡܝ ܘܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܟܠܬܗ ܥܡܗ.
22 ܕܨܒܝܬ. ܠܡܗܦܟܘ ܥܡܗ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ.. ܘܐܬܝ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܒܪܫ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܒ * ܘܡܬܚܒܪܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܫܪܒܬܗ
1 ܕܐܠܝܡܠܟ ܒܥܠܗ.. ܓܒܪܐ ܝܕܝܥܐ ܕܫܡܗ ܒܥܙ.. *ܘܐܡܪܬ ܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܠܢܥܡܝ
2 ܚܡܬܗ. ܐܙܠ ܠܚܩܠܐ.. ܘܐܠܩܘܛ ܫܒܠܐ ܒܬܪ ܦܥܠܐ ܕܐܫܟܚ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ..
3 ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܚܡܬܗ. ܙܠܝ ܒܪܬܝ. *ܘܐܙܠܬ ܪܥܘܬ ܠܡܠܩܛ ܫܒܠܐ ܒܬܪ ܚܨܘܕܐ.
4 ܘܐܬܦܓܥܬ. ܒܦܠܓܘܬ ܚܩܠܐ ܕܒܥܙ ܩܪܝܒܗ ܕܐܠܝܡܠܟ.. *ܘܗܐ ܒܥܙ ܐܬܐ
ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ.. ܘܐܡܪ ܠܚܨܘܕܐ. ܫܠܡܐ ܥܡܟܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ.. ܡܪܝܐ ܢܒܪܟܟ..
5 *ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܛܠܝܐ ܕܩܐܡ ܥܠ ܦܥܠܐ: ܡܢ ܝܠܕܗ ܕܥܠܝܡܬܐ ܗܕܐ..

* Et vos expectabitis illos, donec creverint, & 13
impedimini ne ſitis viro: non filiæ meæ, quo-
niã amaritudine affecta ſum valdè ſuper vos,
& mihi amariꝰ eſt quàm vobis, quoniam ma-
nus Domini egreſſa eſt poſt me. Et elevave- 14
runt iterum vocem ſuam, & fleverunt, & o-
ſculata eſt Arpha ſocrum ſuam, & reverſa, &
abiit; Ruth autem adhæſit ei. Et dixit ei ſo- 15
crus ejus, Ecce fratria tua reverſa eſt ad po-
pulum ſuum, & in domum cognationis ſuæ:
revertere etiam tu poſt fratriam tuam. Et 16
ait illi Ruth, Abſit mihi, ut revertar à te, &
relinquam te, quoniam in locum quò ieris,
ibo; & ubi habitaveris, habitabo. Populus
tuus, populus meus: & Deus tuus, Deus me-
us. Et ubi mortua fueris, moriar etiam ego, 17
& ſepeliar. Sic faciat mihi Deus, & ſic mi-
hi addat, niſi mors ſola ſeparabit inter me, &
te. Cùm autem vidiſſet Naami, quòd verè 18
complacuiſſet ei abire ſecum, ſiluit dicere ei,
ut reverteretur. Et venerunt ſimul uſque 19
Bethlehem Judæ. Et factum eſt, ut cùm ve-
niſſent in Bethlehem, lætaretur in eis omnis
urbs, & dicebant; Hæc eſt Naami. Et di- 20
xit eis; Ne vocetis me Naami, ſed vocate me
Amaram animæ; quoniam Eliſadai amaram
reddidit me valdé. Plenè enim diſceſſi hinc, 21
& Dominus reduxit me vacué. Quare ergò
nunc vocatis me Naami, cùm Dominus hu-
miliaverit me, & qui valet manibus malefe-
cit mihi. Et reverſa eſt Naami, & Ruth Moa- 22
bitis nurus ejus cum illa. Quoniam ei com-
placuit reverti cum ea in corde perfecto. Et
venerunt de terra Moab in principio meſſis
hordeorum.

CAP. II.

NAami autem erat vir unus cognatus, de 1
cognatione Elimelech viri ſui, vir notus,
nomine Booz. Et dixit Ruth Moabitis Naa- 2
mi ſocrui ſuæ, Ibo in agrum, & faciam ſpi-
cilegium poſt operarios apud quem inveniã
miſericordiã in oculis ejus. Et dixit ei ſocrus 3
ejus, Vade filia mea. Et abiit Ruth ad facien-
dum ſpicilegium poſt meſſores, & occurrit ei
pars agri Booz, conſanguinei Elimelech. Et 4
ecce Booz venit de Bethlehem, et dixit meſſo-
ribus; Pax vobiſcum. Et dicunt ei, Domi-
nus benedicat tibi. Et dixit Booz puero, qui 5
præerat operariis, Quod nuncium eſt puellæ
hujus?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 *فستطران حتى يتربيا ويتزوجا بكما وتمنعان من التزويج * فلا تفعلا يا ابنتاي لان نفسي قد
كربت واصابني مرار شديد ومراري اشد من مرارتكما * لاني حيث خرجت من بلادي خرج
14 معي عقاب الرب * ورفعن اصواتهن بالبكاء * فقبلت عرفا حماتها ورجعت * فاما راعوث فلم
15 تفارقها * فقالت لها حماتها قد رجعت سلفتك الى شعبها وبيت ابيها * ارجعي انت ايضا مع
16 سلفتك * قالت لها راعوث حاش الله ان ارجع وادعك وحدك * بل انطلق معك حيث
17 انطلقتي وحيث ما سكنتي سكنت معك شعبك شعبي والاهك الاهي * وحيث تكون وفاتك هناك
18 اموت انا وادفن معك هكذا يصنع الله وكذلك يزيدني ان افارقك الا عند الموت * فلما راتها
19 نعما انها قد حبت الانطلاق معها يقينا كفت عن القول لها في الرجوع * فجاءا جميعا الى بيت لحم *
20 فلما اتيا الى بيت لحم فرحت المدينة كلها بهما * وقالوا هذه نعما * فقالت لهم لا تدعوني نعما ولكن
21 ادعوني مرة النفس لان الاه المواعيد امرني جدا * لاني انطلقت من ههنا كثيرة الاهل وردني
22 الرب خالية * فلماذا تدعوني نعما * والرب قد وضعني وانزل في عقوبة شديدة * ثم رجعت نعما
وراعوث كنتها الموابية معها التي هويت ان ترجع معها من كل نفسها * وكان الوقت الذي
1 اتيا فيه اول حصاد الشعير * * الفصل الثاني * *وكان لنعما رجلا من
2 معارفها من قبيلة الملك زوجها رجلا معروفا اسمه باعار * فقالت راعوث الموابية لنعما حماتها
سانطلق الى الحقل والتقط لقاطا خلف الحصادين * في ارض من ظفرت منه بالرحمة * قالت لها
3 حماتها انطلقي يا ابنتي * فانطلقت راعوث لتلتقط خلف الحصادين * فاتفق دخولها في
4 قسمة حقل باعار نسيب الملك بعلها * واذا بباعار مقبل من بيت لحم فسلم على الحصادين *
5 فقالوا له بارك الله عليك * قال باعار للفتى القائم على الحصادين ما شان هذه الفتاة *

* *Et expectabitis, donec creverint: & du-* 13
cent vos in uxores, & prohibebimini nu-
bere. Ne faciatis filiæ meæ, quoniam anima
mea contriſtata eſt, & accidit mihi ama-
ritudo vehemens: & amaritudo mea eſt
vehementior amaritudine veſtrâ. Quoniã
cùm egreſſa ſum de regione mea, egreſſum
eſt mecum ſupplicium Domini. Et eleva- 14
verunt voces ſuas in fletu: & oſculata
eſt Arpha ſocrum ſuam, et reverſa eſt: at
Ruth non diſceſſit ab ea. Et dixit ei ſo- 15
crus ſua, Jam reverſa eſt cognata tua ad
populum ſuum, & ad domum patris ſui,
revertere tu quoque cum cognata tua. Ait 16
illi Ruth; Avertat Deus ut revertar &
relinquam te ſolam: ſed ibo tecum quo-
cunq; ieris, & ubi morata fueris, morabor
tecum. Populus tuus, populus meus: &
Deus tuus, Deus meus. Et ubi fuerit mors 17
tua, ibi moriar ego, & ſepeliar tecum. Sic
faciat Deus & ſic addat mihi, ſi diſcedã
à te niſi in morte. Cùm autem vidiſſet 18
Naama quòd dilexiſſet abire cum illa
omnino, abſtinuit dicere ei de reditu. Et 19
venerunt ſimul in Bethlehem. Et cùm
perveniſſent in Bethlehem, læta eſt civi-
tas univerſa de illis: et dixerunt, Hæc eſt
Naama. Et ait illis; Ne vocetis me Naama, 20
ſed vocate me Amaram animæ, quoniam
Deus promiſſorũ amarã reddidit me val-
dé. Quoniam egreſſa ſum hinc multipli- 21
cis familiæ, & reduxit me Dominus va-
cuam: quare ergò vocatis me Naama?
Et Dominus jam humiliavit me, & im-
miſit in me ſupplicium vehemens. Tum re- 22
verſa eſt Naama et Ruth nurus ejus Mo-
abitis cum illa, quæ voluit redire cum ipſa
de tota anima ſua. Et erat tempus quo ve-
nerunt, principium meſſis hordei.

CAP. II.

ERat autem ipſi Naama vir de notis e- 1
jus, de cognatione Elimelech viri ſui;
vir notus: nomen ejus Booz. Et dixit 2
Ruth Moabitis Naamæ ſocrui ſuæ, Ibo
in agrum et faciam ſpicilegium poſt meſ-
ſores in terra ejus, apud quem conſecuta
fuero miſericordiam. Dixit illi ſocrus e-
jus, Vade filia mea. Et abiit Ruth ad 3
faciendum ſpicilegium poſt meſſores; &
accidit ingreſſus ejus in partem agri Bo-
oz, cognati Elimelech viri ſui. Et ecce 4
Booz veniens de Bethlehem, & ſalutavit
meſſores, & dixerunt ei, Benedicat
Deus tibi. Dixit Booz puero qui præ- 5
erat meſſoribus, Quæ ratio eſt hujus
puellæ?

רות : ב

,*ipsa* Moabitis Puella : ait & , messores super *stans* puer respŏdit Et
6 וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמַר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא
,obsecro,Colligam,dixit Et : Moab *agris* de Nahomi cum est reversa quæ
7 הַשָּׁבָה עִם־נָעֳמִי מִשְּׂדֵי מוֹאָב׃ וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה־נָּא
tunc à stetit & ,venit & : messores post *manipulis in* congregabo &
וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד מֵאָז
Bohaz Dixitque .paululū *domi* ejus *sessio* hæc : nunc usque & mane
8 הַבֹּקֶר וְעַד־עַתָּה זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת מְעָט׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז
agrum in colligendū ad vadas Ne ?mea filia *audisti* Nōnne : Ruth ad
אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל־תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה
.meis puellis *cum* adhærebis hic *&* :hinc transeas non etiam & ,alterum
אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם־נַעֲרֹתָי׃
præcepi non An .eas post *ibis* & ,messuerint *quem* , agro in tui Oculi
9 עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא צִוִּיתִי
, vasa ad *ibis* & *sities* & ? *te tangendū non ad* pueris
אֶת־הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ וְצָמִת וְהָלַכְתְּ אֶל־הַכֵּלִים
,*suas facies super* cecidit Et .pueri hauserint quæ his de *bibes* &
10 וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃ וַתִּפֹּל עַל־פָּנֶיהָ
gratiam inveni Quare : eum ad dixitque : terram in se incurvavit &
וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו מַדּוּעַ מָצָאתִי חֵן
,Bohaz Respōditque ? alienigena *ego &* me *agnoscendū ad*,tuis oculis in
11 בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃ וַיַּעַן בֹּעַז
cum fecisti quod omne mihi est nunciatum Nunciando : ei dixit &
וַיֹּאמֶר לָהּ הֻגֵּד הֻגַּד לִי כֹּל אֲשֶׁר־עָשִׂית אֶת־
,tuā matrē & ,tuū patrem reliquisti & *:tui viri mortem post* , *tua socru*
חֲמוֹתֵךְ אַחֲרֵי מוֹת אִישֵׁךְ וַתַּעַזְבִי אָבִיךְ וְאִמֵּךְ
heri nōsti non quem populum ad *ivisti* &,tuæ nativitatis terram &
וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֵּךְ וַתֵּלְכִי אֶל־עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדַעַתְּ תְּמוֹל
cum à perfecta tua merces sit & ,tuū opus Dominus *Rependat* .nudiustertius
12 שִׁלְשׁוֹם׃ יְשַׁלֵּם יְהוָה פָּעֳלֵךְ וּתְהִי מַשְׂכֻּרְתֵּךְ שְׁלֵמָה מֵעִם
.*ejus* alis sub sperandum ad venisti cujus ,Israel Deo DOMINO
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת־כְּנָפָיו׃
,me es consolat⁹ quia ,mi domine tuis oculis in gratiā Inveniā : dixit Et
13 וַתֹּאמֶר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי כִּי נִחַמְתָּנִי
una sicut *ero* non ego Et .tuæ ancillæ cor *super* es locutus quia &
וְכִי דִבַּרְתָּ עַל־לֵב שִׁפְחָתֶךָ וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת
,huc accede cibi *tempus Ad* : Bohaz ei Dixitque *.tuarum ancillarum*
14 שִׁפְחֹתֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ בֹעַז לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם
latere ex sedit Et .aceto in tuā buccellam *intinges* & , pane de *comedes* &
וְאָכַלְתְּ מִן־הַלֶּחֶם וְטָבַלְתְּ פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד
.reliquū fecit &,est saturata &,cōedit & *:triticū tostū* ei porrexit Et .messorū
הַקֹּצְרִים וַיִּצְבָּט־לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתֹּתַר׃
: dicendo ,suis pueris Bohaz præcepit & :colligendum ad surrexit Et
15 וַתָּקָם לְלַקֵּט וַיְצַו בֹּעַז אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר
etiam Et .eam afficiatis pudore non &,colligat manipulos inter Etiam
16 גַּם בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ׃ וְגַם
increpetis non & ,colligat & ,relinquetis & ,*fasciculis* de ei *solvetis solvendo*
שֹׁל־תָּשֹׁלּוּ לָהּ מִן־הַצְּבָתִים וַעֲזַבְתֶּם וְלִקְּטָה וְלֹא תִגְעֲרוּ־
quod excussit & ,vesperam ad usque agro in collegit Et .eam *in*
17 בָהּ׃ וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה עַד־הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת אֲשֶׁר־
hordeorum Epha ferè fuit &,collegerat
לִקֵּטָה וַיְהִי כְּאֵיפָה שְׂעֹרִים׃

RUTH.

Verſio VUL. LAT.

6 Cui reſpondit;Hæc eſt Moabi-
tis, quæ venit cum Noemi, de
7 regione Moabitide. Et rogavit ut ſpicas colligeret remanentes, ſequens meſſorum veſtigia : & de manè uſque nunc
ſtat in agro, & ne ad momentum quidem domū reverſa eſt.
8 Et ait Booz ad Ruth;Audi filia,
ne vadas in alterū agrū ad colligendum, nec recedas ab hoc
loco:ſed jungere puellis meis,
9 Et ubi meſſuerint , ſequere.
Mandavi enim pueris meis, ut
nemo moleſtus ſit tibi:ſed etiam ſi ſitieris, vade ad ſarcinulas, & bibe aquas, de quibus
10 & pueri bibunt. Quæ cadens
in faciem ſuam & adorans ſuper terram, dixit ad eum ; Unde mihi hoc,ut invenirem gratiam ante oculos tuos,& nôſſe
me dignareris peregrinam mu-
11 lierem ? Cui ille reſpondit ;
Nuntiata ſunt mihi omnia,
quæ feceris ſocrui tuæ poſt
mortem viri tui : & quòd reliqueris parentes tuos, & terram in qua nata es, & veneris
ad populum, quem anteà ne-
12 ſciebas. Reddat tibi Dominus pro opere tuo, & plenam
mercedem recipias à Domino
Deo Iſrael; ad quem veniſti,&
13 ſub cujus confugiſti alas. Quæ
ait ; Inveni gratiam apud oculos tuos,domine mi, qui conſolatus es me, & locutus es ad
cor ancillæ tuæ, quæ non ſum
ſimilis unius puellarum tua-
14 rum. Dixítque ad eam Booz ;
Quando hora veſcendi fuerit,
veni huc, & comede panem,
& intinge buccellam tuam in
aceto. Sedit itaque ad meſſorum latus, & congeſſit polentá ſibi,comedítque,& ſaturata
15 eſt, & tulit reliquias. Atque
indè ſurrexit,ut ſpicas ex more colligeret. Præcepit autem
Booz pueris ſuis, dicens ; Etiamſi vobiſcum metere volue-
16 rit, ne prohibeatis eam : Et
de veſtris quoque manipulis
projicite de induſtria,& remanere permittite,ut abſq; rubore colligat, & colligentem ne-
17 mo corripiat. Collegit ergò in
agro uſque ad veſperā : & quæ
collegerat virgá cædens & excutiens,invenit hordei quaſi ephi menſurā,id eſt,tres modios.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ
τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπεν, Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτίς ἐστιν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ (μ) Νωεμὶν ἐξ
7 ἀγροῦ Μωάβ. Καὶ εἶπε, Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω
ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων·
καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἀπὸ πρωΐθεν καὶ ἕως ἑσπέρας
8 οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν. Καὶ εἶπε
(ν) Βοόζ πρὸς Ῥούθ, Οὐκ ἤκουσας θύγατερ; μὴ
πορευθῇς (ξ) ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ· καὶ σὺ
οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν, ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν
9 κορασίων μου. Οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ
ἐὰν θερίζωσι, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν· ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου. καὶ (ο) ὅτε διψήσεις καὶ πορευθήσῃ
εἰς τὰ σκεύη, καὶ πίεσαι ὅθεν (π) ἐὰν ὑδρεύ-
10 ωνται τὰ παιδάρια. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν (ρ) ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγώ εἰμι
11 ξένη; Καὶ ἀπεκρίθη (σ) Βοόζ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι (τ) ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τὸν ἄνδρα σου· καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου,
καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθὲς
12 καὶ τρίτης. Ἀποτίσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου· (υ)
γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ
Ἰσραήλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς
13 πτέρυγας αὐτοῦ. Ἡ δὲ εἶπεν, Εὕροιμι χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου (φ) κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με,
καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ
14 ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου. Καὶ
εἶπεν αὐτῇ (χ) Βοόζ, Ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν,
πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις
τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει. καὶ ἐκάθισε Ῥοὺθ ἐκ
πλαγίων τῶν θεριζόντων· καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ
(ψ) Βοόζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ
15 κατέλιπε, Καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. καὶ ἐνετείλατο Βοόζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, Καί
γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω, καὶ
16 μὴ καταισχύνητε αὐτήν. Καὶ βαστάζοντες (ω)
βαστάσατε αὐτῇ, καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, (†) καὶ φάγεται, καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ.
17 Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ
(α) ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς
οἰφὶ κριθῶν.

Et reſpondit puer aſſiſtens ſuper 6
meſſores,& dixit;Puella Moabites eſt, quæ revertit cum Noemin
ex agro Moab.Et dixit,Colligam 7
nunc, & congregabo in manipulis
poſt meſſores:& venit,& ſtetit à
manè, & uſq; ad veſperam non
ceſſavit in agro puſillúm.Et dixit 8
Booz ad Ruth, Nónne audiſti,filia? Nè iveris colligere in agro
altero:& tu nè eas hinc,hîc adhære cū puellis meis.Oculi tui ad 9
agrum,quemcunq; meſſuerint,&
ibis poſt eas:ecce mandavi pueris,
nè tangant te.Et quando ſities;et
ibis ad vaſa, & bibes undecunq;
hauſerint pueri. Et cecidit ſuper 10
faciē ſuā & adoravit ſuper terrā,& dixit ad eum;Quid,quòd
inveni gratiā in oculis tuis,ut agnoſceres me, & ego ſum peregrina?Et reſpondit Booz,et dixit ei; 11
Renuntiatione renuntiata ſunt
mibi, quæcunq; feciſti cum ſocru
tua,poſtquā mortu⁹ eſt vir tu⁹:et
quomodò reliquiſti patrē tuū,&
matrē tuā,& terrā generationis
tuæ,& iviſti ad populū, quē non
noveras heri,& nudiuſterti⁹.(a)
Rependat Domin⁹ operationē tuā. 12
Fiat merces tua plena à Domino
Deo Iſrael: ad quem veniſti ad
confidendū ſub alis ej⁹.Illa verò 13
dixit; Inveniā gratiam in oculis
tuis,domine,quia conſolat⁹ es me:
& quia locutus es ad cor ſervæ
tuæ:& ecce(b)ego ero tanquā una ancillarum tuarū.Et dixit ei 14
Booz,Jā hora comedendi: accede huc,& comedes panes,et tinges buccellā tuā in aceto. Et ſedit Ruth à latere meſſorū:et porrexit ei Booz polentam:& comedit,& ſaturata eſt,et(c) reliquit:
Et ſurrexit ad colligendum. Et 15
mandavit Booz pueris ſuis ,
dicens ; Et quidē inter manipulos colligat,& nè confundatis eam.Et(d)portantes portate ei,& 16
quidē projicientes projicite ei ex
congeſtis,& comedet,et colliget,
& non increpabitis eā. Et colle- 17
git in agro uſq; ad veſperam: &
virgâ excuſſit,quæ collegerat:&
fuit circiter Oephi hordeorum.

MS. A. (μ) Νοεμμεὶν (ν) Βοὸς (ξ) συλλέξαι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ· (ο) ὅτι (π)
ἂν ὑδρεύωνται (ρ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν,
Τί (σ) Βοὸς, (τ) πάντα ὅσα (υ) καὶ γένοιτο (φ) κύριέ μου, ὅτι (χ) Βοὸς, (ψ)
Βοὸς (ω) βαστάξατε αὐτὴν, (†) καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει, (α) ἐρράβδισεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ואתיב עולימא דאתמנא רב על חצודיא ואמר ריבא מן עמא דמואב היא דתבת
7 ואתגיירת עם נעמי מחקל דמואב׃ ואמרת אצבור כען ואכנוש שובלין באלומיא מה
דמשתאר בתר חצודיא ואתת וקמת ואתעכבת כען מקדם צפרא ועד כען פון זעיר דין
8 דיתבא בביתא צבחר׃ ואמר בועז לות רות הלא קבילת מני ברתי לא תהכין למצבר
שובלין בחקל אוחרן ואף לא תעברי מכא למיזל לאומה אחרתא והכא תתוספין עם
9 עולמתי׃ תהא מסתכלא בחקלא דיחצדון ותהכין בתריהון הלא פקדית ית עולמיא דלא
יקרבון ביך ובעדן די את צחיא למויי איזילי למאניא ותהי שתיא מויי די מלין עולימיא׃
10 ונפלת על אפהא וסגידת על ארעא ואמרת ליה מא דין אשכחית רחמין בעינך
לאשתמודעותני ואנא מעמא נוכראה מבנתהון דמואב ומעמא דלא אדכי למעל
11 בכנשתא דיי׃ ואתיב בועז ואמר לה אתחואה אתחוא לי על מימר חכימיא דכד גזר יי
לא גזר על נוקביא אלהן על גובריא ואתאמר עלי בנבואה דעתידין למפק מנך מלכין
ונביאין בגין טיבותא דעבדת עם חמותיך דפרנסת יתה בתר דמית בעליך ושבקת
דחלתיך ועמיך אביך ואמיך וארעא ילדותיך ואזלת לאתגיירא ולמתב בין עם די לא
12 אשתמודע ליך מאתמלי ומדקמוהי׃ ישלם יי ליך גמול טב בעלמא הדין על עובדך טב
ויהי אגריך שלימא לעלמא דאתי מן קדם יי אלהא דישראל דאתית לאתגיירא
ולאתחבאה תחות טלל שכינת יקריה ובהדהוא זכותא תשיזיבי מן דין גהנם למהוי
13 חולקך עם שרה ורבקה ורחל ולאה׃ ואמרת אשכח רחמין בעינך רבוני ארום נחמתני
[ואכשרתני למדכי בקהלא דיי] וארום מלילתא תנחומין על לב אמתך [דאבטחתני
למחסן עלמא דאתי הי כצדקותא] ואנא לית לי זכו למהוי לי חולקי [לעלמא דאתי]
14 אפילו עם חדא מן אמהתך׃ ואמר לה בועז לעדן סעודתא קריבי הלכא ותיכולי מן
לחמא ותמישי סעדיך בתבשילא דאתבשל בחלא ויתיבת מסטר חצודיא ואושיט לה
15 קמח קלי ואכלת ושבעת ואשתארת׃ וקמת למצבר שובלין ופקיד בועז ית עולימוי
16 למימר אף ביני אלומיא תהי צברא ולא תכספונה׃ ואף מתר תתירון לה מן אסיריא
17 ותשבקון למהוי צברא ולא תנזפון בה׃ וצבירת שובלין בחקלא עד רמשא ודשת ית
שובלין דצבירת והוה שיעורהון כתלת סאין סעורין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpondit puer qui præpoſit⁹ magiſter ſup meſſores, & dixit:Puella ex 6
populo Moab illa,quæ rediit,*& proſelyta facta eſt*,cum Naghami ex agro
Moab.Et dixit:Colligā nunc & congregabo ſpicas in manipulos id quod 7
relictū eſt poſt meſſores : & venit & ſtetit, & commorata eſt *nunc abante* manè & uſq; nunc,modo paululū hoc ꝙ ſedens in domo puſillū. Et 8
dixit Boghaz ad Ruth : Nónne audiſti à me filia mea ? non ambulabis ad
colligendū ſpicas in agro alieno, et etiam non tranſibis hinc ad eundū
ad populū aliū,et hic aderis cum puellis meis. *Eſto* obſervās in agro quo 9
metent ibi;et ambulabis poſt eos:nonne juſſi pueros ut ne appropinquent
in te?et in tēpore quo tu ſitiens ad aquā,ito ad vaſa,et eris bibens ex aquā
quā impleverunt pueri.Et procidit ſup naſū ſuū,et adoravit ſuper terram, 10
& dixit illi:Quid hoc inveni miſericordias in oculis tuis ad noſcendū me,
& ego ex populo alieno, *ex filiabus Moab,et ex populo qui non eſt mundus*
ad ingrediendū in Eccleſiā Domini? Et reſpondit Boghaz & dixit illi: De- 11
nuntiari denuntiatū eſt mihi *per dictū ſapientū,quòd cùm decrevit Dominus non decrevit de fœminis ſed de viris;et dictum eſt ſuper me in prophetia,*
quòd futuri ſint exire de te reges et prophetæ, propter bonū ꝙ feciſti cum
ſocru tuâ,ꝙ aluiſti eā poſtquā mortuus eſt maritus tuus; et deſeruiſti Timorē tuū,et populū tuū,*patrē tuū* et *matrē tuā*, & terrā nativitatis tuæ,
& veniſti ad proſelytandū et habitandum inter populū qui non cognitus
eſt tibi ab heri & ab-ante illud. Retribuet Dn̄s tibi retributionē bonā in 12
ſeculo hoc ſup opus tuū bonū,et erit merces tua integra ad ſeculū ꝙ veniet ab-ante Dn̄m Deum Iſrael,ꝙ veniſti ad proſelytandū, et ad protegendum ſub umbra majeſtatis gloriæ ejus, *et in hac juſtitia liberaberis à judicio gehennæ,ut ſit portio tua cum Sarah et Ribkah et Rahhel et Lea.* Et 13
dixit: *Inveniā* miſericordiā in oculis tuis,domine mi; quoniā conſolatus
es me,*et rectificâſti me mundā eſſe in eccleſia Domini*,& quoniā locutus es
conſolationes ſuper cor ancillæ tuæ,*quòd fiduciā feceris mihi ad poſſidendū*
mundū venturum ſecundùm juſtitiā: et ego,non mihi dignitas ad eſſe participē *in mundo venturo etiā* cum una ex ancillis tuis. Et dixit illi Boghaz 14
in tempore cibi,Accede *huc* & comedes *de pane*, & intingito ſuſtentationem tuā in pulmento ꝙ coctū eſt in aceto:&ſedit *à* latere meſſorū,& porrexit illi *farinā toſtā*,& comedit, & ſatiata eſt,et reliquit. Et ſurrexit 15
ad colligendum ſpicas:& juſſit Boghaz pueros ſuos ad dicendum , Etiam
inter manipulos erit colligens,&non exprobrabitis illā.Et etiā reliquum 16
relinquetis ei ex ligatis , & ſinetis ad eſſe colligentē,& non increpabitis
eam.Et collegit ſpicas in agro uſq; ad veſperā:et conculcavit ſpicas quas 17
collegerat; et fuit quantitas earum ut quaſi tres zzein ordei.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܥܢܐ ܥܠܝܡܐ : ܘܐܡܪ ܠܗ : ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܗܝ ܕܐܬܬ. ܥܡ ܢܥܡܝ ܡܢ ܐܪܥܐ 6
ܕܡܘܐܒ. * ܘܐܡܪܐ ܕܐܠܩܛ ܒܬܪ ܚܨܘܕܐ ܦܥܠܐ .• ܘܠܩܛܬ. ܡܢ ܨܦܪܐ .• ܘܥܕܡܐ 7
ܠܡܬܢܚܐ .• * ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܪܥܘܬ. ܒܪܬܝ ܠܐ ܫܡܥܬܝ ܡܬܠܐ .• ܕܒܚܩܠܐ ܕܠܐ 8
ܕܝܠܟܝ : ܠܐ ܬܠܩܛܝܢ .• ܡܛܠܗܢܐ ܩܘܡܝ .• ܘܗܘܝ ܗܪܟܐ ܥܡ ܛܠܝܬܝ.
* ܘܗܘܝ ܚܙܝܐ ܐܝܟܐ ܚܨܕܝܢ .• ܘܗܘܝ ܐܙܠܐ ܒܬܪܗܘܢ : ܗܐ ܦܩܕܬ ܠܛܠܝܐ ܕܐܢܫ 9
ܠܐ ܢܩܪܒܟܝ .• ܘܐܢ ܨܗܝܬܝ ܐܙܠܝ : ܐܫܬܝ ܡܢ ܡܐܢܐ ܕܡܡܠܝܢ ܛܠܝܐ .• * ܘܢܦܠܬ. 10
ܥܠ ܐܦܝܗ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܣܓܕܬ. ܠܗ. ܘܐܡܪܬ .• ܡܛܠ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ
ܠܡܫܬܘܕܥܘ ܠܝ. ܕܢܘܟܪܝܬܐ ܐܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܥܙ : ܡܫܬܥܝܘ ܐܫܬܥܝ ܠܝ ܟܠ ܡܕܡ 11
ܕܥܒܕܬܝ ܥܡ ܚܡܬܟܝ .• ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܒܥܠܟܝ. ܕܫܒܩܬܝ ܠܐܒܘܟܝ
ܘܠܐܡܟܝ ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܠܕܘܬܟܝ. ܘܐܬܝܬܝ ܠܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬܝ ܗܘܝܬܝ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ
ܩܕܡܘܗܝ. * ܢܦܪܘܥܟܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܓܐ ܐܓܪܟܝ .• ܗܘ ܕܐܬܝܬܝ 12
ܠܡܬܛܫܝܘ ܬܚܝܬ ܟܢܦܘܗܝ .• * ܘܐܡܪܬ ܠܗ .• ܡܛܠ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ 13
ܡܪܝ .• ܘܒܝܐܬܢܝ .• ܘܡܠܠܬ ܥܠ ܠܒܐ ܕܐܡܬܟ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܚܕܐ ܡܢ ܐܡܗܬܟ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܥܙ ܒܥܕܢܐ ܕܫܪܘܬܐ. ܩܪܘܒܝ ܘܐܟܘܠܝ ܡܢ ܠܚܡܐ : ܘܐܘܬܒܗ ܠܘܬ ܓܢܒ 14
ܚܨܘܕܐ ܘܝܗܒ ܠܗ ܩܠܝܐ. ܘܨܒܥ ܠܚܡܐ ܒܚܠܒܐ. ܘܪܡܐ ܦܬܬܐ ܕܫܒܠܐ ܦܪܝܟܐ ܘܝܗܒ
ܠܗ : ܘܐܟܠܬ. ܘܣܒܥܬ. ܘܝܬܪܬ. * ܘܩܡܬ ܠܡܠܩܛ. ܘܦܩܕ ܒܥܙ ܠܥܠܝܡܘܗܝ 15
ܘܐܡܪ. * ܬܠܩܘܛ ܡܢ ܒܝܬ ܫܒܠܐ .• ܘܠܐ ܬܟܐܘܢܗ. * ܘܗܘܬ. ܠܩܛܐ ܒܚܩܠܐ ܥܕܡܐ 16 17
ܠܪܡܫܐ .• ܘܚܒܛܬ. ܕܠܩܛܬ. ܘܐܫܟܚܬ. ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܝܐ ܟܝܠܐ ܕܣܥܪܐ.

Et reſpondit puer, & ait illi; Mulier eſt Mo- 6
abitis, illa quæ venit cum Naami de terra
Moab. Et dicit; Faciam ſpicilegium poſt 7
operarios : & fecit ſpicilegium à manè uſque
ad quietem. Et dixit Booz Ruth, Filia 8
mea, nónne auditum eſt tibi in proverbio ;
Ut in agro non tuo, ne facias ſpicilegium?
Propter hoc, mane, & eſto hìc cum puellis
meis. Et vide ubi meſſuerint, & vade poſt 9
eos, ecce præcepi pueris, ut homo non lædat
te : Et ſi ſitis ; vade, & bibe de aqua quam
hauriunt pueri. Et cecidit ſuper faciem 10
ſuam ſuper terram ,& adoravit eum,& dixit;
Quoniam inveni miſericordias in oculis tuis
ad cognoſcendum me; quòd eſſem peregrina.
Dicit ei Booz, Dicendo dictum eſt mihi 11
quod feciſti ſocrui tuæ , poſtquam mortuus
eſt vir tuus ; quoniam reliquiſti patrem
tuum , & matrem tuam , & cognationem
tuam, & veniſti ad populum quem
non cognoſcebas ab herì, & nudiuſtertiùs.
Retribuat tibi Dominus Deus Iſrael, & 12
elargiatur tibi mercedem tuam ille, ad
quem veniſti , ut protegereris ſub alis illius.
Et dixit ei, Quoniam inveni miſeri- 13
cordias in oculis tuis domine mi, &
conſolatus es me, & implevisti cor ancillæ
tuæ ; ego quoque ero tanquam una
ex ancillis tuis. Et dixit ei Booz, Tem- 14
pore prandii accede, & manduca de pane.
Et ſedere eam fecit ad latus meſſorum,
& præbuit ei polentam, & intinxit
panem in lacte & injecit fragmenta
ſpicarum perfricatarum, & dedit ei, &
comêdit, & ſaturata eſt, & ſuperfuit ei.
Et ſurrexit ad faciendum ſpicilegium, & 15
præcepit Booz ſervis ſuis, & dixit ; Fa- 15
ciat ſpicilegium inter manipulos, & non
lædatis eam. Et fuit faciens ſpicilegium 17
in agro uſque ad veſperam, & percuſſit
virgâ ea *quæ collegit*, & invenit in illis
quaſi plenam menſuram hordeorum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* قال له الفتى مجيبا * هي امراة موابية التي اتت مع نعما من ارض مواب * قالت 6. 7
لتلتقط لقاطا خلف الحصادين * فالتقطت من بكرة الى وقت الراحة * فقال باعاز 8
لراعوث يا ابنتي اما سمعت ما قال المثل * ان لا تلتقط في حقل ليس هو لك * فامكثي
يومك هذا وبيتي مع الجواري * حتى اذا كان الغد انظري حيث يحصدون واتبعيهم 9
والتقطي * قد امرت غلامي ان لا يدع انسانا يوذيك * وان عطشت انطلقي فاشربي من
الاوعية التي ملاها الغلمان * فخرت له ساجدة على الارض * وقالت ظفرت منك برحمة حيث 10
علمت اني غريبة * قال لها باعاز قد اخبرت بما صنعت بحماتك من بعد وفاة زوجك 11
انك تركت بيت والديك واهل قبيلتك وجيت الى شعب لم تعرفيه امس وقبل ذلك
* يجازيك الله اله اسرائيل بافضل الجزاء ويثيبك ذاك الذي جيتي لتستتري في 12
كنفه * قالت له الحمد لله الذي ظفرت منك برحمة يا سيدي * انك عزيتني 13
ووعظت عن امتك * فلما حان الغداء * قال لها باعاز تقدمي وتغدي معنا * فاجلسها 14
عند الحصادين جانبا * فدفع اليها سويقا وشربت * وفت خبزا وصب عليه لبنا * وكان الخبز
الذي فت لها من شعير مفروك * فاكلت وشبعت وفضل منها * وقامت لتلتقط * وامر باعاز 15
عبيده وقال لهم * دعوها لتلتقط من بين الكرم * ولم ينهاها احد * فالتقطت الى المساء وفركت 16 17
ما لقطت مد شعير كبير *

Ait illi puer reſpondens, Eſt mulier 6
Moabitis, Quæ venit cum Naama de
terra Moab. Dixit, ut faceret ſpicile- 7
gium poſt meſſores, & fecit ſpicilegium
à manè uſque ad tempus quietis.
Et dixit Booz Ruth, Filia mea, 8
nónne audiſti quòd dixit proverbium;
Ne ſpicilegium facias in agro non tuo?
Tu autem mane die hâc, obnocta cum
puellis; ut facto manè videas ubi 9
metent: & ſequere eos, & fac ſpicilegium.
Jam præcepi puero meo ne
permittat homini afficere te injuriâ,
& ſi ſitieris vade, & bibe ex vaſis,
quæ hauriunt pueri. Et cecidit ado- 10
rans eum ſuper terram, & ait; In-
veni gratiam apud te, cùm cognoviſſes
me eſſe peregrinam. Ait illi Bo- 11
oz, Jam nunciatum eſt mihi, quæ
feciſti ſocrui tuæ poſt obitum viri
tui, quoniam reliquiſti domum parentum
tuorum, & cognationem tuam,
& veniſti ad populum quem non cognoſcebas
herì, & ante hoc. Retri- 12
buat tibi ille Deus, Deus Iſraël præ-
ſtantiſſimâ retributione, & confirmet
te ille ad quem veniſti, ut protegereris
ſub alis ejus. Ait illi, Laus 13
Deo; quòd conſecuta ſim apud te
miſericordiam, domine mi, quoniam
conſolatus es me, & dilatâſti ancillæ
tuæ. Cumque adeſſet tempus veſcen- 14
di, dixit ei Booz; Accede, & veſcere
nobiſcum: & ſedere eam fecit
apud meſſores ſeorſim, & porrexit ei
ptiſanam, & bibit, et comminuit panem,
& infudit ſuper illum lac. Et erat
panis quem comminuit ei ex hordeo
confricato, & comêdit, & ſaturata
eſt, & ſuperfuit ei. Et ſurrexit ad 15
faciendum ſpicilegium, & præcepit
Booz ſervis ſuis, & ait illis; Re- 16
linquite eam facere ſpicilegium inter
manipulos, & ne prohibeat eam quiſpiam.
Et fecit ſpicilegium uſque ad 17
veſperam, & confricuit quod collegerat
quaſi modium hordei majorem.

רות : ג

: collegerat quod ejus ſocrus vidit Et .urbem eſt ingreſſa & *tulit* Et
18 וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה
.ſua ſaturitate de *reliquum fecerat* quod ei dedit & , protulit &
וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן־לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹתִרָה מִשָּׂבְעָהּ׃
, Sit ? feciſti ubi & ,hodie collegiſti Ubi : ſua ſocrus ei Dixitque
19 וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוֹתָהּ אֵיפֹה לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי
,*eo cum fecerat quo* ,ſuæ ſocrui indicavit Et .benedictus,te *cognoſcens*
מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ וַתַּגֵּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ
Dixitque .Bohaz ,hodie *eo* cum feci quo viri Nomen : ait &
20 וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר
reliquit non qui DOMINO *ipſe* Benedictus : ſuæ nurui Nahomi
נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא־עָזַב
: Nahomi ei ait Et .mortuis cum nec ,viventibus cum ſuã miſericordiã
חַסְדּוֹ אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי
Ruth Dixitque .*ipſe* noſtris *redemptoribus* de ; vir nobis Propinquus
21 קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוּת
,adhærebis mihi qui pueris *Cum* : me ad dixit *quia* Etiam : Moabitis
הַמּוֹאֲבִיָּה גַּם כִּי־אָמַר אֵלַי עִם־הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִּדְבָּקִין
Nahomi ait Et .mihi quæ , meſſem totam compleverint donec
22 עַד אִם־כִּלּוּ אֵת כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי
, ejus puellis cum exeas quòd ,mea filia Bonum : ſuam nurum Ruth ad
אֶל־רוּת כַּלָּתָהּ טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹתָיו
puellis *in adhæſit* Et .alio agro in *te in* obviabunt non &
23 וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בְּשָׂדֶה אַחֵר׃ וַתִּדְבַּק בְּנַעֲרוֹת
meſſem & ,hordeorum *meſſem conſummare uſque* colligendum ad Bohaz
בֹּעַז לְלַקֵּט עַד־כְּלוֹת קְצִיר־הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר
.ſua ſocru cum ſedit & : triticorum
הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב אֶת־חֲמוֹתָהּ׃

CAP. III. ג

tibi quæram nónne , mea Filia : ſua ſocrus Nahomi ei Dixitque
1 וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ
cujus ,noſtra *cognitio* Bohaz nónne ,nunc Et ? tibi ſit bene *quò* ,requiem
2 מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃ וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר
hordeorum aream *ventilans* ipſe Ecce ? *ejus* puellis cum fuiſti
הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה־הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים
deſcẽdes &,te ſuper tua veſtimẽta *pones* & ,te *unges* & ,te *lavabis* Et .nocte
3 הַלָּיְלָה׃ וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתֵךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתִּי
.bibere & comedere *eum finire uſque* viro cognoſcaris non .aream
הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃
venies & *ibi cubabit quo* locum *ſcies &,eum cubando in*,erit Et
4 וִיהִי בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת
quid tibi indicabit ipſe & : accumbes & *ejus pedes* diſcooperies &
וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתִּי וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר
.faciam ,me ad dixeris quæ Omnia : eum ad Dixitque .facias
5 תַּעֲשִׂין׃ וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה׃
.ſua ſocrus ſibi præceperat quæ omnia juxta fecit & ,aream deſcendit Et
6 וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃
dormiendum ad venit & ,ejus cor *bonum fuit* & ,bibit & ,Bohaz comedit Et
7 וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב
.accubuit &,ejus *pedes* diſcooperuit &,*ſilentio in* venitque:acervi *extremitate* in
בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃
mulier ecce &,ſe inclinavit & ,vir expavit & : *noctis dimidio in* fuit Et
8 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה
.ejus pedibus accubans
שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃

Verſio VULG. LAT.

18 Quos portans reverſa eſt in civitatẽ,& oſtendit ſocrui ſuæ :
inſuper protulit,& dedit ei de
reliquiis cibi ſui, quo ſaturata
19 fuerat. Dixítq; ei ſocrus ſua ;
Ubi hodiè collegiſti, & ubi feciſti
opus? ſit benedictus qui
miſertus eſt tui. Indicavítq; ei
apud quem fuiſſet operata: &
nomen dixit viri, ꝙ Booz vocaretur.
20 Cui reſpondit Noemi,
Benedictus ſit à Dño : quoniã
eandẽ gratiã, quã præbuerat
vivis, ſervavit & mortuis.
Rurſúmque ait, Propinquus
21 noſter eſt homo. Et Ruth, Hoc
quoq;, inquit, præcepit mihi,
ut tamdiu meſſoribꝰ ejꝰ jungerer,
donec omnes ſegetes
22 meterentur. Cui dixit ſocrus,
Meliꝰ eſt, filia mea, ut cũ puellis
ejꝰ exeas ad metendũ, ne in
alieno agro quiſpiã reſiſtat tibi.
23 Juncta eſt itaque puellis
Booz: & tamdiu cum eis meſſuit,
donec hordea & triticum
in horreis conderentur.

CAP. III.

1 Poſtquã autẽ reverſa eſt ad
ſocrũ ſuã, audivit ab ea; Filia
mea, quærã tibi requiẽ, & providebo
2 ut benè ſit tibi. Booz
iſte, cujꝰ puellis in agro juncta
es, propinquꝰ noſter eſt, & hâc
nocte aream hordei ventilat.
3 Lavare igitur, & ungere, & induere
cultioribꝰ veſtimentis, &
deſcende in areã: non te videat
homo, donec eſũ potúmq; finierit.
4 Quando autẽ ierit ad dormiendũ,
nota locũ in quo dormiat:
veniéſq; & diſcooperies
pallium, quo operitur à parte
pedũ, & projicies te, & ibi jacebis:
ipſe autẽ dicet tibi quid
5 agere debeas. Quæ reſpondit;
6 Quidquid præceperis, faciam.
Deſcendítq; in areã, & fecit
omnia quæ ſibi imperaverat
7 ſocrꝰ. Cúmq; comediſſet Booz,
& bibiſſet, & factꝰ eſſet hilarior,
îſſétq; ad dormiendũ juxta
acervũ manipulorũ; venit
abſconditè, et diſcooperto
pallio à pedibꝰ ejꝰ, ſe projecit.
8 Et ecce, nocte jam mediã expavit
homo, et conturbatus
eſt: vidítq; mulierem jacentem
ad pedes ſuos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἦρε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ
εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξε· καὶ
ἐξενέγκασα Ῥοὺθ ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν
19 ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ
πενθερὰ αὐτῆς, Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ
ποῦ ἐποίησας; εἴη ὁ ἐπιγνούς σε εὐλογημένος.
καὶ (β) ἀνήγγειλε Ῥοὺθ τῇ πενθερᾷ
αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε, Τὸ ὄνομα τοῦ
ἀνδρὸς μεθ᾽ οὗ ἐποίησα σήμερον, (γ) Βοόζ.
20 Εἶπε δὲ Νωεμὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Εὐλογητός
ἐστι τῷ κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε
τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν
τεθνηκότων. καὶ εἶπεν αὐτῇ (δ) Νωεμὶν,
Ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων
21 (ε) ἡμῖν ἐστι. Καὶ εἶπε Ῥοὺθ πρὸς τὴν
πενθερὰν αὐτῆς, Καί γε ὅτι εἶπε πρός με,
Μετὰ τῶν (ζ) κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι
ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητὸν
22 ὃς ὑπάρχει μοι. Καὶ εἶπε (η) Νωεμὶν πρὸς
Ῥοὺθ τὴν νύμφην αὐτῆς, Ἀγαθὸν θύγατερ,
ὅτι (θ) ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ.
23 Καὶ προσεκολλήθη Ῥοὺθ τοῖς (ι) κορασίοις
τοῦ Βοὸζ τοῦ συλλέγειν, ἕως τοῦ συντελέσαι
τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν (κ) καὶ τῶν
πυρῶν.

Et tulit, & intravit in civitatem. Et vidit ſocrus ejus, quæ 18
collegerat: & proferens Ruth
dedit ei, quæ reliquerat ex iis
quibus ſaturata fuerat. Et dixit 19
ei ſocrus ejus; Ubi collegiſti
hodiè, & ubi feciſti? Sit, qui
agnovit te, benedictus. Et
nuntiavit Ruth ſocrui ſuæ, ubi
feciſſet: & dixit; Nomen viri
cum quo feci hodiè, Booz. Dixit 20
autem Noemin nurui ſuæ;
Benedictus eſt Domino, quoniam
non dereliquit miſericordiam ſuam
cum viventibus, & cum
mortuis. Et dixit ei Noemin,
Propinquus eſt nobis vir: de redemptoribus
eſt nobis. Et dixit 21
Ruth ad ſocrum ſuam, Et quidem,
quia dixit ad me, Cum puellis
meis adhære, quoadusque
conſummaverint totam meſſem,
quæ eſt mihi. Et dixit Noemin 22
ad Ruth nurum ſuam, Bonum,
filia, quia exiſti cum puellis ejus:
& non occurrent tibi in agro
alio. Et adhæſit Ruth puellis 23
Booz colligendo; quoadusque
conſummaretur meſſis hordeorum,
& (e) triticorum.

MS.A. (β) ἀπήγγειλεν (γ) Βοὸς. Καὶ εἶπεν Νοομμεὶν (δ) Νοομμεὶν, (ε) ἡμᾶς (ζ) παιδαρίων τῶν (η) Νοομμεὶ (θ) ἐπορεύθης μετὰ (ι) κορασίοις Βοὸς συλλέγειν, ἕως οὗ συνετέλεσεν τὸν (κ) καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ ἐκάθισε μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.
Εἶπε (α) δὲ αὐτῇ Νωεμὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς,
Θύγατερ, οὐ μὴ (β) ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν, ἵνα
2 εὖ γένηταί σοι; Καὶ νῦν οὐχὶ (γ) Βοὸζ γνώριμος
ἡμῶν, οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; ἰδοὺ
αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ
3 νυκτί. Σὺ δὲ λούσῃ, καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσεις τὸν
ἱματισμόν σου (δ) ἐπὶ σέ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν
ἅλω. μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ (ε) ἕως τοῦ συντελέσαι
4 αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. Καὶ ἔσται ἐν
τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον (ζ)
ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις
τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς
5 ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις. Εἶπε δὲ Ῥοὺθ πρὸς
6 αὐτὴν, Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ποιήσω. Καὶ κατέβη
εἰς τὸν ἅλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο
7 αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς. Καὶ ἔφαγε (η)
Βοὸζ καὶ ἔπιε, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ
ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς. ἡ δὲ
(θ) ἦλθεν ἐν κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς
8 ποδῶν (ι) αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ
καὶ (κ) ἐξέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ
κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

CAP. III.

Et ſedit cum ſocru ſua. Dixit 1
autem ei Noemin ſocrus ejus, Filia,
nónne quæram tibi requiem,
ut benè ſit tibi? Et nunc nónne 2
Booz notus noſter, cujus fuiſti cũ
puellis ejus? Ecce ipſe ventilat
areã hordeorũ hâc nocte. Tu autem 3
lavaberis, & ungêris, & circumpones
veſtimentum tuum ſuper
te, & aſcendes ad aream. Nè
innoteſcas viro, quoadusque ipſe
conſummaverit edere & bibere.
Et erit, cùm ipſe dormierit; & 4
noſces locum, ubi dormit illic: &
venies, & diſcooperies, quæ ad
pedes ejus, & dormies: & ipſe
indicabit tibi, quæ facies. Dixit 5
autem Ruth ad eam, Omnia,
quæcunque dixeris, faciam. Et 6
deſcendit ad aream, & fecit juxta
omnia, quæcunque mandavit
ei ſocrus ejus. Et comedit Booz, 7
& bibit, & bonum factum eſt
cor ejus: & venit ad dormiendum
in parte acervi. Illa autẽ
venit in occulto, & diſcooperuit,
quæ ad pedes (a) ejus. Factum 8
eſt autem in media nocte,
& expavit vir, & turbatus eſt: &
ecce mulier dormit ad pedes ejus.

MS.A. (α) δὲ Νοομμεὶ τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Θυγάτηρ, (β) εὕρω σοι (γ) Βοὸς (δ) ἐπὶ σεαυτῇ, (ε) ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν φαγεῖν (ζ) οὗ κοιμᾶται (η) Βοὸς (θ) ἦλθεν κρυβῇ, καὶ (ι) αὐτοῦ, καὶ ἐκάθευδεν. (κ) ἐξανέστη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וּסוֹבַרַת וְעָלַת לְקַרְתָּא וַחֲזָת חֲמוֹתַהּ יַת מָה דְּכַנְשַׁת וְאַפִּיקַת מִן תַּרְמִילָא וִיהֲבַת לַהּ יַת
19 מְזוֹנָא דְּאִשְׁתְּאַרַת לַהּ מִשִּׂבְעַהּ׃ וַאֲמַרַת לַהּ חֲמוֹתַהּ לְאָן צְבַרְתְּ יוֹמָא דֵין וּלְאָן אִשְׁתַּדַּלְתְּ
לְמֶעְבַּד יְהֵא גַּבְרָא דְּאִשְׁתְּמוֹדַע לִיךְ מְבוֹרַךְ׃ וְחַוִּיאַת לַחֲמוֹתַהּ יַת דְּאִשְׁתַּדְּלַת לְמֶעְבַּד
20 עִמֵּיהּ וַאֲמַרַת שׁוּם גַּבְרָא דְּאִשְׁתַּדְּלֵית עִמֵּיהּ יוֹמָא דֵין מִתְקְרֵי בּוֹעַז׃ וַאֲמַרַת נָעֳמִי לְכַלְּתַהּ
מְבוֹרַךְ הוּא מִפּוּם קוּדְשָׁא דַּיְיָ דְּלָא שְׁבַק טִיבוּתֵיהּ עִם חַיַּיָּא וְעִם מֵיתַיָּא וַאֲמַרַת לַהּ נָעֳמִי
21 קָרִיב לָנָא גַּבְרָא מִפָּרוֹקָנָא הוּא׃ וַאֲמַרַת רוּת מוֹאֲבִיָּה אַף אֲרוּם אֲמַר לִי עִם רַבְיָא דִילִי
22 תִּתּוֹסְפִין עַד זְמַן דִּכְדֵי יְשֵׁיצוּן יַת כָּל חַצְדָיָא דִילִי׃ וַאֲמַרַת נָעֳמִי לְוָת רוּת כַּלְּתַהּ שַׁפִּיר
בְּרַתִּי אֲרוּם תִּפּוֹק עִם עוּלֵמָתוֹי וְלָא יַעְרְעוּן בִּיךְ בַּחֲקַל אוּחְרָן׃ וְאַדְבְּקַת בְּעוּלֵמָתוֹי דְּבוֹעַז
לְמִצְבַּר עַד דִּישֵׁיצֵי חֲצַד סְעוֹרִין וַחֲצַד חִטִּין וִיתִיבַת עִם חֲמוֹתַהּ׃

ג

1 וַאֲמַרַת לַהּ נָעֳמִי חֲמוֹתַהּ בְּרַתִּי בִּשְׁבוּעָה לָא אֲנִיחַ עַד זְמַן דְּאֶתְבַּע לִיךְ נְיָחָא בִּבְנִין דְּיֵיטַב
2 לִיךְ׃ וּכְעַן הֲלָא בוֹעַז דְּאִשְׁתְּמוֹדַע לָנָא דַּהֲוֵית בְּחַקְלָא עִם עוּלֵמָתוֹי הָא הוּא מְבַדַּר יַת
3 אִדַּר סְעוֹרִין בְּרוּחָא דִּי בְּלֵילְיָא׃ וְתִתְחַלְלִי בְּמַיָּא וְתִסּוֹכִי בּוּסְמָנִין וּתְשַׁוִּאִי תִּכְשִׁיטִין
4 עֲלַיִךְ וְתֵיחֲתִין לְאִדְּרָא לָא תִתְפַּרְסְמִי לְגַבְרָא עַד שֵׁיצִיוּתֵיהּ לְמֵיכַל וּלְמִשְׁתֵּי׃ וִיהֵי בְּעִדָּן
מִשְׁכְּבֵיהּ דְּמָכֵיהּ וְתֵידְעִין יַת אַתְרָא דְּיִדְמוּךְ תַּמָּן וְתֵיעוּלִי וּתְגַלֵּיאִי יַת רִגְלוֹי וְתִדְמוּכִי וּתְהֵא
5 שָׁאֲלָא מִנֵּיהּ עֵיטָא וְהוּא יְחַוֵּי לִיךְ בְּחָכְמְתֵיהּ יַת דִּי תַעְבְּדִין׃ וַאֲמַרַת לַהּ כָּל דִּי תֵימְרִין
6 לִי אַעְבֵּיד׃ וּנְחַתַת לְאִדְּרָא וַעֲבַדַת כְּכֹל דִּי פַקְּדַת חֲמוֹתַהּ׃ וַאֲכַל בּוֹעַז וּשְׁתָא וְאוֹטִיב
7 לִבֵּיהּ וּבָרֵיךְ שְׁמָא דַּיְיָ דְּקַבֵּל צְלוֹתֵיהּ וְאַעְדֵּי כַּפְנָא מִן אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל וַאֲתָא לְדַמָּכָא
8 בִּסְטַר עֲרֵמְתָא וְעָלַת רוּת בְּרָז וּגְלִיאַת רִגְלוֹי וּדְמָכַת׃ וַהֲוָה בְּפַלְגוּת לֵילְיָא וּתְוָה גַּבְרָא
וְרָתַת וְאִתְרַכִּיךְ בִּשְׂרֵיהּ כְּלִפְתָּא מִן רְתִיתָא וַחֲזָא אִתְּתָא דְּמָכָא כָּל קֳבֵל רִגְלוֹי וְכַבֵּישׁ
יִצְרֵיהּ וְלָא קְרֵיב לְוָתַהּ הֵיכְמָה דַּעֲבַד יוֹסֵף צַדִּיקָא דְּסָרֵיב לְמִקְרַב לְוָת מִצְרֵיתָא אִתַּת
רִבּוֹנֵיהּ הֵיכְמָא דַּעֲבַד פַּלְטִיאֵל בַּר לַיִשׁ חֲסִידָא דִּנְעַץ סַיְפָא בֵּין מֵימְרֵיהּ וּבֵין מִיכַל בַּת
שָׁאוּל אִתַּת דָּוִד דְּסָרֵב לְמִקְרַב לְוָתַהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et tulit & intravit ad urbem, & vidit ſocrꝰ ejus id quod congregavit; & 18
protulit ex pera, & dedit illi cibum quem reliquit illi ex ſaturitate ſua.
Et dixit ei ſocrꝰ ejus : Ad ubi collegiſti die hac, & ad ubi ſollicita fuiſti 19
ad faciendum ? erit vir qui cognitꝰ eſt tibi benedictus: & indicavit ſocrui
ſuæ quem ſategit ad faciendũ cum eo, & dixit; nomen viri, quo ſategi cum
eo die hâc, vocatꝰ eſt Boghaz. Et dixit Naghami ad nurũ ſuam: Benedictꝰ 20
ipſe ab ore ſanctitatis Dñi, qui non deſeruit bonitatem ſuam cum vivis &
cum mortuis, & dixit illi Naghami : Propinquꝰ nobis vir, de redemptoribꝰ
noſtris ipſe. Et dixit Ruth Moabiah, Etiã quòd dixit mihi, Cum puellis 21
quæ mihi, addêris, uſq; ad tempus cùm conſummaverint *omnes meſſes* quæ
mihi. Et dixit Naghami ad Ruth nurũ ſuam : Pulchrum filia mea quòd 22
exeas cum puellis illius, & non occurrent in te in agro aliꝰ. Et adhæſit in 23
puellis ipſius Boghaz ad *colligendum*, uſquequo finivit meſſis ordeorum &
meſſis frumentorum : & ſedit cum ſocru ſua.

CAP. III.

Et dixit illi Naghami ſocrꝰ ejus: Filia mea, in juramento non quieſcam, 1
uſq; ad tempꝰ quo quæram tibi tranquillitatem filiorum quo bene ſit tibi.
Et nunc, an non Boghaz qui cognitꝰ eſt nobis, quod fuiſti in agro cum puellis 2
ejus, ecce ille diſpergens areas ordeorum in vento noctis ? Et lavabis 3
in aqua, et ungêris in oleis, et pones ornamenta ſuper te, et deſcendes
ad aream : non manifeſtaberis viro, uſq; finire eum ad comedendum et ad
bibendum. Et erit in tempore cubare eum *cubili ſuo*, et ſcies locum quo 4
dormiet ibi : et intrabis et reteges pedes ejus, et jacebis: et *eris petens* ab
eo conſiliũ, et ipſe indicabit tibi in ſapientia ſua quod facies. Et dixit illi: 5
Omnia quæ dixiſti mihi faciam. Et deſcendit ad aream, et fecit *juxta* 6
omnia quæ juſſit ſocrꝰ ejus. Et comedit Boghaz et bibit, et bonum fuit cor 7
ejus, *& benedixit nomini Domini qui ſuſcepit orationem ejus & abſtulit
famem à terra Iſraelis* : et venit ad jacendum in latere acervi : et ingreſſa
eſt Ruth ſecretò, et retexit pedes illius, et jacuit. Et fuit in medio noctis, 8
et miratꝰ eſt vir, *& tremuit*, et mollificata eſt ſicut rapum caro ejus ex tremore;
aſpexit *mulierem dormientem* omnino juxta pedes ſuos, *& ſubegit
concupiſcentiam ſuam, & non acceſſit ad eam, quemadmodum fecit Joſeph
juſtus, qui renuit appropinquare ad Ægyptiam, uxorem domini ſui; quemadmodum
fecit Paltiel filius Lais pius, qui fixit gladium inter ſe et inter
Michal filiam Saul uxorem David, quod recuſaret accedere ad eam.*

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܩܠܬ. ܘܥܠܬ ܠܡܕܝܢܬܐ :. ܘܚܘܝܬ. ܠܚܡܬܗ ܠܩܛܐ ܕܠܩܛܬ. ܘܐܦܩܬ. ܘܝܗܒܬ. 18
ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܡܐ ܕܐܟܠܬ. ܘܐܘܬܪܬ. * ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܚܡܬܗ. ܐܝܟܐ ܠܩܛܬ ܗܘܝܬ 19
ܝܘܡܢܐ :. ܘܐܝܟܐ ܕܗܘܝܬ ܢܗܘܐ ܡܒܪܟ :. ܘܗܘ ܡܢ ܕܒܥܝܢܘܗܝ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ :.
ܘܚܘܝܬ ܠܚܡܬܗ. ܐܝܟܐ ܗܘܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܒܥܙ ܫܡܗ ܠܓܒܪܐ ܕܒܚܩܠܗ ܗܘܝܬ
ܠܩܛܐ ܝܘܡܢܐ. * ܘܐܡܪܬ. ܢܥܡܝ ܠܟܠܬܗ : ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܐܥܒܪ ܛܝܒܘܬܗ 20
ܡܢ ܚܝܐ : ܘܡܢ ܡܝܬܐ. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܢܥܡܝ. ܩܪܝܒܢ ܗܘ ܓܒܪܐ. ܡܢ ܦܪܘܩܝ ܫܪܒܬܢ ܗܘ.
* ܘܐܡܪܬ. ܪܥܘܬ ܠܚܡܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܝ ܐܦ ܕܐܬܩܪܒ ܠܥܠܝܡܝ ܥܕܡܐ ܕܢܫܠܡ ܚܨܕܐ 21
ܟܠܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܢܥܡܝ ܠܪܥܘܬ ܟܠܬܗ : ܛܘܒܝܟܝ ܒܪܬܝ ܕܐܬܩܪܒܬܝ ܠܥܠܝܡܬܗ :. 22
ܘܠܐ ܐܢܫ ܐܘܕܝܟܝ ܒܚܩܠܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬܝ :. * ܘܐܬܢܩܦܬ ܠܥܠܝܡܬܗ ܕܒܥܙ ܠܡܠܩܛܘ ܥܕܡܐ 23
ܕܢܫܠܡ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ ܘܕܚܛܐ.

* ܦܨܠܐ * ܓ *

* ܘܝܬܒܬ. ܪܥܘܬ ܥܡ ܚܡܬܗ :. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܢܥܡܝ. ܒܪܬܝ ܠܐ ܐܒܥܐ ܠܟܝ ܢܝܚܐ :. 1
ܘܢܛܐܒ ܠܟܝ. * ܘܗܐ ܒܥܙ ܡܫܘܕܥܢ ܗܘ : ܗܘ ܕܗܘܝܬܝ ܥܡ ܥܠܝܡܬܗ :. ܘܗܐ 2
ܒܗܢܐ ܠܠܝܐ ܐܕܪܐ ܕܣܥܪܐ ܟܢܫ : * ܣܚܝ ܘܫܘܚܝ ܘܐܨܛܒܬܝ ܒܡܐܢܝܟܝ :. 3
ܘܢܚܬܝ ܠܐܕܪܐ. ܘܠܐ ܬܬܚܙܝܢ ܠܗ : ܥܕܡܐ ܕܐܟܠ ܘܫܬܐ. * ܘܢܗܘܐ ܡܐ ܕܕܡܟ :. ܐܣܬܟܠܝ 4
ܒܕܘܟܬܐ ܕܕܡܟ ܒܗ :. ܘܬܐܬܝܢ ܘܬܕܡܟܝܢ ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ :. ܘܗܘ ܢܚܘܐ
ܠܟܝ ܡܐ ܕܬܥܒܕܝܢ :. * ܘܐܡܪܬ. ܠܗ. ܟܠ ܡܐ ܕܐܡܪܬܝ ܠܝ ܐܥܒܕ :. * ܘܢܚܬܬ. 5 6
ܠܐܕܪܐ :. ܘܥܒܕܬ. ܟܠ ܡܐ ܕܦܩܕܬܗ ܚܡܬܗ :. * ܘܟܕ ܐܟܠ ܒܥܙ ܘܫܬܐ :. ܘܛܐܒ ܠܗ. 7
ܠܒܗ ܘܐܬܐ ܕܡܟ ܒܣܛܪܗ ܕܐܕܪܐ :. ܘܒܚܠܝܘܬܐ ܕܫܢܬܗ ܟܕ ܕܡܟ ܒܐܕܪܐ. ܐܬܬ. ܗܝ ܒܛܘܫܝܐ :.
ܘܓܠܬ. ܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܗ. ܘܢܦܠܬ. ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ :. * ܘܗܘܐ ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ : 8
ܙܥ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܢܬܗ :. ܘܬܡܗ ܕܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܕܕܡܟܐ ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ :.

Et tulit ea, & ingreſſa eſt civitatem, & oſten- 18
dit ſocrui ſuæ ſpicilegium quod fecerat; &
dedit ei de eo, quod comederat, & ſuperfuit
ei. Et dixit ei ſocrus ejus, Ubi faciebas 19
ſpicilegium hodié? & locus in quo fuiſti ſit
benedictus, & ille in cujus oculis inveniſti
miſericordias. Et narravit ſocrui ſuæ, ubi
fuit, & dixit ei; Booz nomen eſt viro, in cu-
jus agro faciebam ſpicilegium hodié. Et di- 20
xit Naami nurui ſuæ, Benedictus eſt Domi-
nus, qui non tranſtulit miſericordiã ſuã à vi-
vis & à mortuis: & dixit ei Naami, Propin-
quus noſter eſt vir, ex vendicatoribus proge-
niei noſtræ eſt. Et dixit Ruth ſocrui ſuæ, 21
Et dixit mihi quoque; Adhære ſervis meis,
donec abſolvatur omnis meſſis. Et dixit Na- 22
ami Ruth nurui ſuæ, Beata es filia mea quò d
adhæſiſti puellis ejus, & nemo læſit te in a-
gro ejus, quem non cognoſcis. Sed juncta 23
es puellis Booz ad faciendum ſpicilegium,
donec abſolvatur meſſis hordeorum, & tri-
ticorum.

CAP. III.

Et ſedit Ruth cum ſocru ſua. Et dixit ei 1
Naami, Filia mea, nequaquam; quæram ti-
bi quietem, & bene erit tibi. Et ecce Booz 2
cognatus noſter eſt, ille cujus cum puellis fu-
iſti, & ecce in hác nocte aream hordeorum
coacervat. Lavare igitur, & ungere & or- 3
nare veſtimentis tuis, deſcende in aream; &
ne appareas illi, donec manducaverit, & bi-
berit. Et erit cùm dormierit, applica men- 4
tem tuam loco ubi dormiat, & accedes, &
cubabis ad pedes ejus, & ipſe dicet tibi, quæ
facies. Et dixit ei, Quicquid dicis mihi, 5
faciam. Et deſcendit in aream, & fecit quic- 6
quid præcepit ei ſocrus ejus. Cùm autem 7
comediſſet Booz, & bibiſſet, & hilaratus eſ-
ſet, venit & dormivit in latere areæ. Et in
ſuaviori ſomno cùm dormiret in area, venit
illa clàm, & diſcooperuit alam veſtimenti e-
jus, & cecidit ad pedes ejus. Et factum eſt 8
in medio noctis; excuſſit vir ſomnum ſuum,
& obſtupuit, quia vidit mulierem jacentem
ad pedes ſuos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 * وحملت الشعير ودخلت المدينة وارت حماتها ما التقطت * واعطتها ما فضل لها حيث اكلت
19 * فقالت لها حماتها * اين التقطت اليوم * بارك الله على الموضع الذي كنت فيه وعلى الذي
ظفرت منه برحمة * واخبرت حماتها بالموضع الذي كانت فيه وقالت لها اسم الرجل الذي
20 كانت في حقله باعاز * قالت نعما لكنتها تبارك الله الذي لم يصرف رحمته عن الاحياء والاموات *
21 ثم قالت لها نعما الرجل هو قرابة لنا * وهو ممن يجب عليه ان يقيم لنا ذرية * قالت راعوث
22 لحماتها انه قد قال لي ايضا الزمي عبيدي والتقطي حتى يجوز الحصاد * وقالت نعما لكنتها
23 طوباك يا بنتي ان انت الزمت فتيانه ولم تصيري في حقل من لا يعرفك * ولكن الحقي اماء
باعاز الى ان يجوز الشعير والحنطة *

Et tulit hordeum, ingreſſa eſt civitatem, 18
& oſtendit ſocrui ſuæ quod collegerat;
& dedit illi quod ſibi ſuperſuit quando
comēdit. Et ait illi ſocrus ejus, ubi fe- 19
ciſti ſpicilegium hodié? benedicat Deus
locum in quo fuiſti, & illum apud quem
conſecuta es gratiam. Et indicavit ſo-
crui ſuæ locum in quo fuit, & di-
xit ei nomen viri in cujus agro fuit,
Booz. Ait Naama nurui ſuæ, Bene- 20
dictus eſt Deus, qui non abſtulit miſeri-
cordiam ſuam à vivis & mortuis. De-
inde dixit illi Naama, Vir eſt propinquus
nobis, & ipſe eſt quem oportet, ut ſuſci-
tet nobis progeniem. Ait Ruth ſocrui 21
ſuæ, Ipſe jam quoque dixit mihi; Adhæ-
re ſervis meis, & fac ſpicilegium donec
tranſeat meſſis. Et ait Naama nurui ſuæ, 22
Beata es filia mea, ſi adhæſeris pueris e-
jus; & non eris in agro ejus, qui non
cognoſcit te. Sed ſequere ancillas Booz, 23
donec prætereat hordeum & triticum.

* الفصل الثالث *

1 * وجلست راعوث مع حماتها * فقالت لها نعما يا بنتي اطلب لك راحة لينعم عليك * اعلمي
2 ان باعاز ممن يطلب ان يقيم لنا ذرية الذي كنت مع فتيانه وهو الذي يدفع الشعير
3 الى البيدر في هذه الليلة * فاغتسلي وتطيبي وتزيني بلبسك وانزلي الى البيدر * ولا تظهري
4 له حتى ياكل ويشرب * فاذا رقد فانطلقي الى الموضع الذي يرقد فيه * فاذا رقد فاتي الى ذلك
5 الموضع ونامي عند رجليه * فانه يخبرك بما ينبغي ان تصنعي * فقالت لها ما امرتيني من شي
6 7 فعلت * ونزلت الى البيدر وفعلت بما امرتها به حماتها * فلما اكل وشرب وطابت نفسه جاء الى
البيدر فرقد * فجاءت اليه ورقدت الى جانبه * وفي اطيب نومه وهو راقد الى جانب البيدر اتت
8 خفيا وكشفت طرف كساءه ورقدت عند رجليه * فلما كان نصف الليل استيقظ الرجل من
نومه * وتعجب حيث علم ان عند رجليه امراة نايمة *

CAP. III.

Et ſedit Ruth cum ſocru ſua. Et di- 1
xit ei Naama, Filia mea, quæram
tibi quietem, ut benefiat tibi. Scito quòd 2
Booz eſt ex illis ex quo exquirendum eſt,
ut ſuſcitet nobis progeniem; cujus fuiſti
cum puellis: & ipſe eſt qui afferet hor-
deum ad aream in hac nocte. Lavare 3
igitur, & ungere, & ornare veſtimentis
tuis, & deſcende in aream; nec appa-
reas illi, donec comederit, & biberit.
Cùm autem dormierit vade, ad locum in 4
quo jacet; & cùm dormierit, ito ad lo-
cum illum, & dormi ad pedes ejus,
quoniam ipſe indicabit tibi quid facere
debeas. Et dixit ei, Quicquid præci- 5
pies mihi, faciam. Et deſcendit in are- 6
am, & fecit ut præcepit ei ſocrus ejus.
Cùm autem comediſſet, & bibiſſet, & 7
lætata eſſet anima ejus, venit in aream, &
dormivit; & venit illa ad eum, & dor-
mivit ad latus ejus: et in ſuaviori ſomno,
dum dormiret ad latus areæ, venit clàm,
& diſcooperuit extremitatem veſtimenti
ejus, & dormivit ad pedes ejus: Cùm- 8
que eſſet media nox, expergefactus eſt vir
de ſomno ſuo, & admiratus eſt cùm co-
gnoviſſet, quòd eſſet ad pedes ejus mu-
lier dormiens.

רות׃ ד

tuam alam expandes Et .tua ancilla Ruth Ego : dixit Et ? tu Quæ :dixit Et

9 וַיֹּאמֶר מִי־אָתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ

tu Benedicta : Dixitque .*tu redemptor* quia ,tuam ancillam ſuper

10 עַל־אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ

,*prima præ* poſteriorẽ tuã miſericordiã feciſti meliorẽ :mea filia Domino

לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן

nunc Et .divitem *ſi &* ,*tenuem ſi* juvenes poſt *eundum* non *ad*

11 לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃ וְעַתָּה

tota ſcit quia :tibi faciam dixeris quæ omnia : timeas ne ,mea filia

בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־

quinimò verè quia ,nunc Et .*tu virtutis* mulier quia,mei populi *porta*

12 שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם

Pernocta .me *præ propinquus redemptor* eſt etiam & ,*ego redemptor*

13 גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי

nolverit ſi Et .*redimat*,*bonum* ,*te redemerit* ſi ,mane *in* erit & : nocte

הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ

.mane uſque *cuba* : DOMINUS vivit ,ego *te redimam &* , *te redimere*

לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃

cognoſceret antequam ſurrexit Et .mane uſque,ejus *pedibus* accubuit Et

14 וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלוֹתוֹ עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרוֹם יַכִּיר

.aream mulier venerit quòd,ſciatur Non : dixit Et .ſuũ *ſocium* vir

אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃

.illud *in apprehende* & ,te ſuper quod linteum *Da* : dixit Et

15 וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־בָהּ

,eã ſuper poſuit & ,*hordeorum* ſex eſt menſus & ,illud *in apprehendit* Et

וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ

tu Quæ : dixit & ,ſuã ſocrum ad venit Et .civitatem *introiit* &

16 וַיָּבֹא הָעִיר׃ וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ

: ait Et .vir ſibi fecit quæ omnia ei narravit & ?mea filia

17 בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר

ingredieris Non :*me ad* dixit Quia .mihi dedit *horum hordeorum* Sex

שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אַל־תָּבוֹאִי

,mea filia Mane : dixit Et .tuam ſocrum ad *vacuè*

18 רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי

vir quieſcet non quia *: verbum* cadat quomodo,cognoſcas donec

עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ

.hodie *verbum* compleverit *quin*

כִּי־אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

CAP. IV. ד

tranſiens redemptor ecce & : ibi ſedit & ,portam ad aſcendit Bohaz Et

1 וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר

.*ſingularis quidam ô* hic ſede , Declina : dixit & ,Bohaz *eſt allocutus quem*

אֲשֶׁר דִּבֶּר־בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי

ſenioribus de viros decem *cepit* Et .ſedit & ,declinavit Et

2 וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃ וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי

:*redemptori* Dixitque .ſederunt & : hic Sedete :dixit & ,civitatis

3 הָעִיר וַיֹּאמְרוּ שְׁבוּ־פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ וַיֹּאמֶר לַגֹּאֵל

,Nahomi vendidit Elimelech noſtri fratris quæ ,agri Partem

חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי

.Moab *agro ex* eſt reverſa quæ

הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et ait illi, Quæ es? illáq; reſpõdit, Ego ſum Ruth ancilla tua: expãde palliũ tuũ ſup famulã 10 tuã, quia propinqu⁹ es. Et ille; Benedicta, inquit, es à Dño filia, & priorẽ miſericordiam poſteriore ſuperâſti: quia non es ſecuta juvenes, pauperes ſive 11 divites. Noli ergò metuere, ſed quidquid dixeris mihi, faciam tibi. Scit enim omnis populus, qui habitat intra portas urbis meæ, mulierẽ te eſſe virtutis. 12 Nec abnuo me propinquũ, ſed 13 eſt ali⁹ me propinquior. Quieſce hâc nocte: & facto manè, ſi te voluerit propinquitatis jure retinere, benè res acta eſt: ſin autẽ ille noluerit, ego te abſq; ulla dubitatione ſuſcipiam; vivit Dñs: dormi uſq; ma-14 né. Dormivit itaq; ad pedes ejus, uſq; ad noctis abſceſſũ. Surrexit itaq; antequã homines ſe cognoſcerent mutuó : & dixit Booz, Cave ne quis noverit 15 quòd huc veneris. Et rurſum, Expande, inquit, palliũ tuum quo operiris, & tene utrâque manu. Quâ extendente, & tenente, menſus eſt ſex modios hordei, & poſuit ſuper eã. Quæ portans ingreſſa eſt civitatẽ, Et venit ad ſocrũ ſuã. Quæ dixit ei, Quid egiſti, filia? Narravítque ei omnia, quæ ſibi feciſſet 17 homo. Et ait; Ecce ſex modios hordei dedit mihi: & ait, Nolo vacuã te reverti ad ſocrũ tuã. 18 Dixítq; Noemi ; Expecta, filia, donec videam⁹ quem res exitũ habeat: neq; enim ceſſabit homo niſi compleverit quod locutus eſt.

CAP. IV.

1 AScendit ergò Booz ad portam, & ſedit ibi. Cúmque vidiſſet propinquum præterire, de quo priùs ſermo habitus eſt, dixit ad eum; Declina pauliſper, & ſede hìc; vocans eum nomine ſuo. Qui divertit, & 2 ſedit. Tollens autẽ Booz decẽ viros de ſenioribus civitatis, 3 dixit ad eos; Sedete hîc. Quibus ſedentibus, locutus eſt ad propinquum; Partem agri fratris noſtri Elimelech vendet Noemi, quæ reverſa eſt de regione Moabitide.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

9 Εἶπε δὲ, Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ῥοὺθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι 10 ἀγχιστεὺς εἶ σύ. Καὶ εἶπε (λ) Βοὸζ, Εὐλογημένη σὺ τῷ (μ) κυρίῳ θεῷ, θύγατερ, ὅτι (ν) ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον, (ξ) μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν, εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλούσιος. 11 Καὶ νῦν θύγατερ μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι. οἶδε γὰρ πᾶσα φυ-12 λὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ. (ο) Καὶ νῦν ὁ ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι. καί γε 13 ἐστὶν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τοπρωΐ ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθόν· ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγώ· ζῇ κύριος. κοιμήθητι (π) ἕως τοπρωΐ. 14 Καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ. ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ εἶπε (ρ) Βοὸζ, Μὴ γνωσθήτω, ὅτι ἦλθε γυνὴ εἰς τὸν ἅλω. 15 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου. καὶ ἐκράτησεν αὐτὸ, καὶ ἐμέτρησεν ἓξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' 16 αὐτήν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ Ῥοὺθ εἰσῆλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς. ἡ δὲ (σ) εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ. καὶ εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ 17 ὁ ἀνήρ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε πρὸς μέ, Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν 18 πενθεράν σου. Ἡ δὲ εἶπε, Κάθου θύγατερ, ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ μὴ (τ) ἡσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ ἕως ἂν (υ) τελεσθῇ τὸ ῥῆμα σήμερον.

9 Dixit autem, Quis es tu? At illa dixit, Ego ſum Ruth ſerva tua: & circumpones alas tuas ſuper ſervam tuam; quoniam redemptor es tu. Et dixit 10 Booz, Benedicta tu Domino Deo filia: quoniam bonam feciſti miſericordiam tuam poſtremam ſuper primam, non eundo poſt juvenes, ſive inops, ſive dives. Et nunc, filia, nè timeas: 11 Omnia quæcunque dixeris, faciam tibi. Novit enim univerſa tribus populi mei, quia mulier virtutis tu es. Et nunc ve- 12 rè redemptor ego ſum. Et quidem eſt redemptor propinquus ſuper me. Maneto nocte: & erit 13 manè; ſi redemerit te, bonum: redimat: ſi autem noluerit redimere te, redimam te ego. Vivit Dominus. Dormi uſque mané. Et dormivit ad pedes ejus 14 uſque mané. Illa verò ſurrexit, antequàm agnoſceret vir proximum ſuum. Et dixit Booz, Nè innoteſcat, quia venit mulier ad arcam. Et dixit ei, Da pallium, 15 quod ſuper te. Et tenuit illud, & menſus eſt ſex hordeorum: & impoſuit ſuper eam: & intravit in civitatem. Et Ruth intravit ad 16 ſocrum ſuam. At illa dixit ei, Filia. Et dixit ei omnia, quæcunque fecerat ei vir. Et dixit ei, 17 Sex hordeorum hæc dedit mihi; quoniam dixit ad me, Nè intres vacua ad ſocrum tuam. At illa 18 dixit, Sede filia, quoadusque tu cognoſcas, quomodò non cadet verbum. Non enim quieſcet vir, quoadusque conſummaverit verbum hodié.

MS. A. (λ) Βοὸς, (μ) κυρίῳ, θύγατερ, (ν) ἠγάθυνάς σου τὸ * ἔλαιον τὸ ἔσχατον (ξ) τὸ μὴ (ο) Καὶ ὅτι ἀληθῶς (π) ἕως πρωΐ. (ρ) Βοὸς, (σ) εἶπεν, Τίς εἶ θύγατερ; καὶ εἶπεν (τ) ἡσυχάσει (υ) τελέσῃ

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ (α) Βοὸζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ (β) ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο, ὃν (γ) ἐλάλησε Βοὸζ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (δ) Βοὸζ, Ἐκκλίνας κάθισον ὧδε (ε) κρύφιε. καὶ 2 ἐξέκλινε καὶ ἐκάθισε. Καὶ ἔλαβε (ζ) Βοὸζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε, Καθίσατε 3 ὧδε. Καὶ ἐκάθισαν. καὶ εἶπε (η) Βοὸζ τῷ ἀγχιστεῖ, Τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ (θ) ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ (ι) Ἐλιμέλεχ, ἣ δέδοται (κ) Νωεμὶν τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

CAP. IV.

1 ET Booz aſcendit ad portam, & ſedit ibi: & ecce redemptor prætergrediebatur, quem (a) locutus eſt Booz. Et dixit ad eum Booz, Declinans ſede hic abſcondite. Et declinavit, & ſedit. 2 Et ſumpſit Booz decem viros de ſenioribus civitatis: & dixit; Sedete hic. Et ſederunt. Et di- 3 xit Booz redemptori, Partem agri, quæ eſt fratris noſtri Elimelech, (b) quæ data eſt ipſi Noemi: reverſæ ex agro Moab;

MS.A. (α) Βοὸζ (β) ἀγχιστευτὴς (γ) εἶπεν Βοός. (δ) Βοὸς, (ε) κρυφῆ. (ζ) Βοὸς (η) Βοὸς, Τὴν μερίδα (θ) ἥτις ἐστὶν τοῦ ἀδελφοῦ (ι) Ἀβιμέλεχ, (κ) Νωεμὶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וַאֲמַר מַן אַנְתְּ וַאֲמַרַת אֲנָא רוּת אַמְתָךְ וְיִתְקְרֵי שְׁמָךְ עַל אַמְתָךְ לְמִסְּבִי לְאִנְתּוּ אֲרוּם פָּרִיק
10 אַנְתְּ : וַאֲמַר בְּרִיכָה אַנְתְּ מִן קֳדָם יְיָ בְּרַתִּי אוֹטַבְתְּ טִיבוּתִיךְ בַּתְרָה מִן קַדְמָאָה קַדְמָאָה
דְּאִתְגַּיַּרְתְּ וּבַתְרָאָה דַּעֲבַדְתְּ גַּרְמִיךְ כְּאִתְּתָא דְּנָטְרָא יָבָם קַלִיל עַד זְמַן דִּירְבֵּי בְּנִין דְּלָא
11 לִמְהָךְ בָּתַר רוֹבִין לְמֶעְבַּד זְנוּ עִמְּהוֹן אִם מִסְכֵּן וְאִם עַתִּיר : וּכְעַן בְּרַתִּי לָא תִדְחֲלִין כָּל דִּי
תֵימַר לִי אֶעְבֵּד לִיךְ אֲרוּם גְּלֵי קֳדָם כָּל יָתְבֵי תְרַע סַנְהֶדְרִין רַבָּא דְעַמִּי אֲרוּם אִתְּתָא
12 צַדִּקְתָּא אַנְתְּ וְאִית בִּיךְ חֵילָא לְסוֹבְרָא נִיר פִּקּוֹדַיָּא דַיְיָ : וּכְעַן אֲרוּם בְּקוּשְׁטָא אֲרוּם פָּרִיק
13 אֲנָא וְאַף אִית פָּרִיק אוֹחֲרָן דַּחֲזֵי לֵיהּ לְמִפְרַק יַתִּיר מִנִּי : בִּיתִי בְּלֵילְיָא וִיהֵא בְצַפְרָא אִם
יִפְרְקִיךְ גַּבְרָא דַחֲזֵי לֵיהּ לְמִפְרְקִיךְ מִן אוֹרַיְתָא הֲרֵי טָב וְיִפְרוֹק לְחַיֵּי וְאִם לָא צָבֵי לְמִפְרְקִיךְ
וְאֶפְרוֹקִנִּיךְ אֲנָא אֲמָרִית בִּשְׁבוּעָה קֳדָם יְיָ כְּמָא דְמַלֵּלִית לִיךְ כְּדֵין אַעְבֵּד דְּמוֹכִי עַד עִדָּן
14 צַפְרָא : וּדְמַכַת מִלְּקֳבֵל רִגְלוֹי עַד צַפְרָא וְקָמַת בִּקְרִיצְתָּא עַד לָא אִשְׁתְּמוֹדַע גְּבַר יַת
חַבְרֵיהּ מִן קֳדָם חֲשׁוֹכָא וַאֲמַר לְעוּלֵימוֹי לָא אִשְׁתְּמוֹדַע לִגְבַר אֲרוּם אֲתַת אִתְּתָא לְאִדְּרָא׃
15 וַאֲמַר הַבִי סוּדָרָא דִי עֲלַיִךְ וַאֲחִידִי בֵהּ וַאֲחִידַת בֵּהּ וּכָל שִׁית סְאִין דִּסְעוֹרִין וְשַׁוִּי עֲלַהּ
[וְאַיְיתִי לַהּ כֹּחַ מִן קֳדָם יְיָ לְסוֹבָרוּתְהוֹן וּמִן יַד אִתְאֲמַר בִּנְבוּאָה דַעֲתִידִין לְמִפַּק מִנַּהּ
שִׁיתָּא צַדִּיקֵי עָלְמָא דְּכָל חַד וְחַד עֲתִיד לְמֶהֱוֵי מִתְבָּרַךְ בְּשִׁית בִּרְכָן דָּוִד וְדָנִיאֵל וְחַבְרוֹהִי
16 וּמַלְכָּא מְשִׁיחָא] וְעָל בּוֹעַז לְקַרְתָּא : וַאֲתַת לְוָת חֲמוֹתַהּ בִּקְרִיצְתָּא וַאֲמַרַת מַן אַנְתְּ בְּרַתִּי
וְחַוִּיאַת לַהּ יַת כָּל מָה דַעֲבַד לַהּ גַּבְרָא עַל פּוּם מֵימַר מִן קֳדָם נְבוּאָה דְאִתְגְּלִיאַת לֵיהּ
17 עֲבַד לַהּ : וַאֲמַרַת שִׁית סְאִין דִּסְעוֹרִין הָאִלֵּין יְהַב לִי גַּבְרָא אֲרוּם אֲמַר לִי לָא תְהָכִין
18 רֵיקָנְיָא לְוָת חֲמוֹתִיךְ : וַאֲמַרַת תִּבִי בְּרַתִּי עִמִּי בְּבֵיתָא עַד זְמַן דְּתֵידְעִין אֵיכְדֵין יִתְגְּזַר מִן
שְׁמַיָּא וְאֵיכְדֵין יִתְפְּרִישׁ פִּתְגָּם אֲרוּם לָא יְנוּחַ גַּבְרָא אֱלָהֵין יְשֵׁיצֵי לְטָב פִּתְגָּמָא

ד

יוֹמָא דֵין׃

1 וּבוֹעַז סְלִיק לִתְרַע בֵּית דִּינָא דְסַנְהֶדְרִין וִיתִיב תַּמָּן עִם סָבַיָּא וְהָא פָּרִיקָא חֲלַף דְּמַלֵּל
2 בּוֹעַז לְרוּת וַאֲמַר סְטֵי תִּיב הָכָא גְּבַר דִּצְנִיעָן אוֹרְחָתֵיהּ וּסְטָא וִיתִיב׃ וּדְבַר עַשְׂרְתֵּי גּוּבְרִין
3 מִסָּבֵי קַרְתָּא וַאֲמַר תִּבוּ הָכָא וִיתִיבוּ׃ וַאֲמַר לְפָרוֹקָא אַחְסָנַת חַקְלָא דִּי לַאֲחוּנָא לֶאֱלִימֶלֶךְ
זְבָנַת נָעֳמִי דִּי תָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et dixit: Quæ tu? Et dixit: Ego Ruth ancilla tua: et vocetur nomen tuum ſup ancillã tuã ad accipiendum me in uxorẽ; quoniã redemptor tu. 10 Et dixit: Benedicta tu ante Dñm filia mea ; et bona fuit bonitas tua poſterior ab anteriori, *anterior quòd proſelyta facta es, poſterior quòd feciſti teipſam ut mulierẽ quæ præſtolatur levirũ parvulũ uſq; ad tempus quo adoleſcat*, ad non ambulandũ poſt adoleſcentes, *ad faciendũ fornicationẽ cum eis*, ſi paup, & ſi dives. 11 Nunc filia mea ne timeas; omne quod dices mihi faciã: nam manifeſtum ante omnes ſedentes portæ Zzanhedrin magnæ populi mei, quod mulier juſta tu, et eſt in te virtus ad aſpiciendũ lucernã præceptorũ Dñi. 12 Et nunc quoniã in veritate quod redemptor ego, & etiã eſt redemptor alter quòd dignũ illi ad redimendum magis à me. 13 Pernocta in nocte, et erit in manè ſi redemerit te vir cui dignũ ei ad redimendũ te ex lege, ecce bonũ, et redimet ad vitã: et ſi non volens ad redimendũ te, et redimã te ego: dixi in juramento ante Dñm: ut id quòd locut⁹ ſum tibi, ſic faciã: jaceto uſq; ad temp⁹ matutini. 14 Et jacuit juxta pedes illi⁹ uſq; ad *matutinũ* ; et ſurrexit in aurora uſq; non cognovit vir ſociũ ſuũ ab-ante obſcuritatẽ : et dixit pueris ſuis: Ne cognitũ ſit viro quòd venit mulier ad aream. 15 Et dixit : Da ſudariũ quod ſup te, et apprehende in eo: et apprehendit in eo, et menſuravit ſex Zzein ordeorũ et poſuit ſup eam*: et acceſſit ei robur ab-ante Dominum ad portandũ ea, et ſtatim dictũ eſt in prophetia quòd futuri venire ex ea ſex juſti mundi, quorũ unuſquiſq; benedicendus ſit ſex benedictionibus; David, & Daniel & ſocii ejus, & rex Meſſias* : et intravit Boghaz ad urbẽ. 16 Et venit ad ſocrũ ſuã in aurora , et dixit : Quænã tu filia mea? Et nunciavit illi omne quod fecit ei vir*: juxta dictum ab-ante prophetiã, quæ revelata eſt ſibi, fecit ei*. 17 Et dixit : Sex Zzein ordeorum hæc dedit mihi*:* quoniã dixit mihi : Non ibis inanis ad ſocrum tuam. 18 Et dixit*:* Sede filia mea mecũ in domo, uſq; ad tempus quo cognoſcas quemadmodum decretum eſt ex cœlo, et quemadmodũ mirificabitur verbum*:* quia non quieſcet vir quin conſummetur ad bonum verbum die hâc.

CAP. IV.

1 ET Boghaz aſcendit ad portam domus judicii, qui locus Zzanhedrin, et ſedit ibi cum ſenibus : & ecce redemptor pro quo locutus eſt Boghaz ad Ruth, et dixit : Declina; ſede hic, vir cujus humiles viæ ejus, & declinavit, et ſedit. 2 Et accepit decem viros de ſenibus urbis, et dixit : Sedete hic*:* et ſederunt. 3 Et dixit redemptori*:* Poſſeſſionem agri, qui fratri noſtro Elimelech, vendit Naghami quæ venit ex agro Moab.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗ̇ . ܡܢܐ ܫܐܠܬܟܝ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܥܘܬ ܐܡܬܟ .. ܐܠܐ ܟܣܝ ܠܐܡܬܟ 9
ܒܟܢܦܐ ܕܡܐܢܝܟ: ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ .. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܒܥܙ. ܡܒܪܟܐ ܐܢܬܝ 10
ܠܐܠܗܐ ܒܪܬܝ. ܡܛܠ ܕܐܛܝܒܬܝ ܚܣܕܟܝ ܐܚܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܐ.. ܕܠܐ ܐܙܠܬܝ. ܒܬܪ ܥܠܝܡܐ
ܥܬܝܪܐ. ܐܘ ܡܣܟܢܐ .. * ܘܗܫܐ ܒܪܬܝ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ.. ܡܛܠ ܕܟܠ ܕܬܐܡܪܝܢ ܠܝ ܥܒܕ 11
ܐܢܐ ܠܟܝ. ܝܕܥ ܓܝܪ ܟܠܗ ܫܪܒܬܐ ܕܥܡܢ ܕܐܢܬܬܐ ܐܢܬܝ ܕܚܝܠܬܐ: * ܘܗܫܐ ܒܩܘܫܬܐ 12
ܐܢܐ ܐܢܐ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ: ܒܪܡ ܐܝܬ ܐܚܪܢܐ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ. ܕܗܘ ܩܪܝܒ ܝܬܝܪ ܡܢܝ..
* ܘܗܫܐ ܒܘܬܝ ܝܘܡܢܐ .. ܘܒܘܬܝ ܥܕ ܕܢܢܓܗ .. ܘܢܗܘܐ ܒܨܦܪܐ .. ܐܢ ܢܦܪܘܩܟܝ .. ܫܦܝܪ 13
ܢܦܪܘܩ: ܘܐܢ ܕܝܢ ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܦܪܘܩܟܝ .. ܐܢܐ ܐܦܪܘܩܟܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܕܡܟܝ ܥܕ ܨܦܪܐ..
* ܘܕܡܟܬ ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ ܥܕܡܐ ܕܢܓܗ .. ܘܩܡܬ. ܒܨܦܪܐ ܟܕ ܚܫܘܟ ܗܘ: ܥܕ ܠܐ ܐܢܫ 14
ܢܕܥ ܠܚܒܪܗ .. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ .. ܠܐ ܐܢܫ ܢܕܥ ܕܢܚܬܬ ܠܘܬܟ ܠܐܕܪܐ .. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܒܥܙ 15
ܦܪܘܣ ܡܐܢܝܟܝ .. ܘܦܪܣܬ .. ܘܟܠ ܘܪܡܐ ܠܗ̇ ܫܬܐ ܟܝܠܝܢ ܕܣܥܪܐ .. ܘܐܣܝܡ
ܥܠܝܗ̇ .. ܘܫܩܠܬ. ܘܐܬܬ. ܠܡܕܝܢܬܐ .. * ܘܥܠܬ. ܠܘܬ ܚܡܬܗ̇ .. ܘܐܡܪܬ ܠܗ̇ 16
ܚܡܬܗ̇ ܡܢ ܐܢܬܝ ܒܪܬܝ .. ܘܐܡܪܬ ܠܗ̇ ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܥܘܬ .. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ̇ ܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕ
ܠܗ̇ ܒܥܙ .. * ܘܝܗܒ ܠܗ̇ ܫܬܐ ܟܝܠܝܢ ܕܣܥܪܐ .. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܕܠܐ ܬܐܙܠܝܢ ܠܘܬ 17
ܚܡܬܟܝ ܣܪܝܩܐܝܬ .. * ܐܡܪܐ ܠܗ̇ ܚܡܬܗ̇ ܬܒܝ ܒܪܬܝ ܥܕ ܕܬܚܙܝܢ .. ܠܐ ܓܝܪ ܢܫܠܐ ܓܒܪܐ 18
ܥܕܡܐ ܕܢܫܡܠܐ ܠܗ ܕܝܢܐ ܝܘܡܢܐ..

Et ait illi, Quodnam est nuncium tuum ? Et 9
respondit ei, Ego sum Ruth ancilla tua ; sed
cooperi ancillam tuam alâ vestimenti tui,
quoniam tu es vendicator hæreditatis. Et 10
dixit illi Booz, Benedicta tu Deo, filia mea,
quoniam meliorem reddidisti misericordiam
tuam novissimam præ priori : quòd secuta
non sis juvenes divites, aut pauperes. Nunc 11
filia mea ne timeas, quoniam omne quod dices
mihi faciam tibi : novit enim omnis cognatio
populi nostri, quòd mulier sis fortitudinis.
Nunc autem in veritate ego sum vendicator 12
hæreditatis : veruntamen est alius
vendicator hæreditatis, qui est propinquior
me. Et nunc mane hodiè, & obnocta donec 13
illucescat. Et erit in manè, si vendicabit
te, bene vendicabit : si autem non vult
vendicare te, ego vendicabo te. Et dixit ei,
Dormi usque mané. Et dormivit ad pedes 14
ejus usque ad diluculum ; & surrexit manè,
cùm adhuc essent tenebræ, antequam homo
cognosceret socium suum ; & dixit ei, *Queso*,
homo nesciat quòd descenderim ad te in
arcam. Et dixit ei Booz, Expande vestimentum 15
tuum ; & expandit illa, & mensus est, &
injecit illi sex mensuras hordeorum : & imposuit
super eam, & portavit, & venit in civitatem.
Et ingressa est ad socrum suam : Et 16
ait illi socrus ejus ; Quæ es filia mea ? Et dixit
ei, Ego sum Ruth ; & dixit illi quicquid
fecit ei Booz : Et quòd dedisset illi sex 17
mensuras hordeorum, & dixisset illi ; Ne ingrediaris
ad socrum tuam vacué. Dicit illi 18
socrus ejus, Sede filia mea donec videas :
non enim quiescet vir, quoadusque obtulerit
illi judicium hodié.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

* ܘܣܠܩ ܒܥܙ .. ܘܝܬܒ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ ܦܪܘܩܐ ܥܒܪ ܗܘܐ ܕܒܥܙ ܗܘ ܕܐܡܪ ܥܠܘܗܝ 1
ܒܥܙ .. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܬܒ ܗܪܟܐ: ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ. ܘܝܬܒ ܠܘܬܗ .. * ܘܓܒܐ 2
ܠܗ ܥܣܪܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ .. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ .. * ܘܐܡܪ ܠܦܪܘܩܐ 3
ܕܝܪܬܘܬܐ .. ܦܠܓܘܬܐ ܕܚܩܠܐ ܕܐܚܘܢ ܐܠܝܡܠܟ. ܙܒܢܬ. ܠܝ ܢܥܡܝ .:

CAP. IV.

Et ascendit Booz, & sedit in porta civi- 1
tatis: Et ecce vendicator progeniei transiens,
de quo dixerat Booz ; & ait illi, Veni,
sede hîc : ille autem dixit ei, Quid ? Et sedit
prope illum. Et elegit sibi decem viros 2
de senioribus civitatis, & sedere eos fecit apud
se. Et dixit vendicator hæreditatis, 3
Partem agri fratris nostri Elimelech vendidit
mihi Naami.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال ما حالك قالت انا راعوث امتك * فاستر امتك بطرف كساءك لانك انت الذي يجب 9
عليك ان تقيم الميراث * فقال لها باعاز باركِ الله عليك يا بنتي لان صنيعك الاخير احسن 10
من الاول * لانك لم تطلبي الشباب الاغنياء بل المساكين * والان لا تخوفا عليك يا بنتي * لاني 11
صانع معك ما قلتي من شي * لان اهل عشيرتنا كلهم يعلمون انك نعم المراة * والان حقا 12
انا الذي يجب علي اقيم الميراث ولكن عندنا اخر اقرب مني وهو واجب عليه من ان يقيم
الذرية * فامكثي ليلتك وبيتي الي الصباح * فاذا اصبحت وطلبك صاحب الميراث فقد احسن * 13
فاذ لم يجب ان يفعل * حلفت بحي الرب انه ان لم يطلب الميراث طلبته انا * وقال لها ارقدي
الي ان تصبحي * فرقدت عند رجليه الي ان اصبحت * وقامت بكرة غلسا قبل ان يبصر انسان 14
صاحبه * وقالت له لا يعلم انسان اني نزلت اليك الي البيدر * قال لها باعاز ابسطي كساءك 15
وبسطت فكال لها فيه ستة اكيال شعير * فاتت حماتها وقالت لها من انتي يا بنتي * فقالت 16
لها انا راعوث واخبرتها بجميع ما قال لها باعاز * وانه اعطاها ستة اكيال شعير * وانه قال لها لا 17
تدخلي الي حماتك خالية * قالت لها حماتها اجلسي يا بنتي حتي تنظري ما يكون لك لان 18
الرجل ما يقر اليوم حتي ينظر في امرك *

Et dixit ei, Quisnam status est tuus ? 9
ait, Ego sum Ruth ancilla tua, quare
protege ancillam tuam extremitate
vestimenti tui, quoniam tu es cui convenit
suscitare hæreditatem. Et ait illi 10
Booz, Benedicat te Deus, filia mea, quoniam
opus tuum novissimum melius est
priori ; quòd secuta non es juvenes divites,
sed pauperes. Nunc autem tibi timendum 11
non est, filia mea, quoniam sum
facturus tecum quicquid dixisti ; quia
viri cognationis nostræ universi sciunt te
optimam esse mulierem. Nunc autem verè 12
ego sum, cui convenit suscitare hæreditatem ;
sed habemus alium me propinquiorem,
& ipsi convenit suscitare progeniem.
Quiesce ergò nocte hâc, & obnocta 13
usque ad diluculum. Cùm autem
perveneris ad diluculum, & quæret te
dominus hæreditatis, jã benefaciet : Si verò
nolit facere, juro per Dominum, quòd si
non quæret hæreditatem, quæram ego.
Et dixit illi, Dormi, donec pervenias ad
diluculum. Et dormivit ad pedes ejus, donec 14
pervenit ad diluculum, & surrexit
summo manè antequam videret homo
proximum suum. Et ait illa ei, Nesciat
homo quòd descenderim ad te in aream.
Ait illi Booz, Expande vestimentum 15
tuum, & expandit ; mensuravitque ei
sex mensuras hordei. Et venit ad socrum 16
suam, & ait ei, Quænam es filia
mea ? & dixit ei, Ego sum Ruth ; &
indicavit ei omnia quæ dixit illi Booz.
Et quòd dedisset ei sex mensuras hordei, 17
& quòd dixisset ei ; Ne ingrediaris ad
socrum tuam vacua. Ait illi socrus ejus, 18
Sede filia mea, donec videas quid tibi
futurum sit, quoniam vir non cessabit hodiè,
donec providebit negotio tuo.

* الفصل الرابع *

* فصعد باعاز وجلس بباب المدينة * واذا الرجل الذي يجب عليه الميراث عبر وهو الذي 1
قال فيه باعاز * قال له باعاز اجلس هاهنا * ودعا عشرة رجال من اشياخ القرية 2
واجلسهم عنده * فقال للذي يجب عليه الذرية ان نعما باعتني قسمة حقل الملك اخينا 3
وانا اعلمك ذلك ولا اكتمك *

CAP. IV.

Et ascendit Booz, & sedit in porta 1
civitatis, & ecce vir cui debebatur
hæreditas præteriit, & ipse est de quo
dixerat Booz : Ait illi Booz, Sede hîc.
Et vocavit decem viros de senioribus civitatis, 2
& sedere eos fecit penes se. Et 3
dixit illi cui debebatur progenies ; Utique
Naama vendidit mihi partem agri Elimelech
fratris nostri, & ego indico tibi
hoc, nec celabo te.

רות : ד

,habitatoribus coram Acquire :dicendo,tuā aurē Revelabo : dixi ego Et
4 וַאֲנִי אָמַרְתִּי אֶגְלֶה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים
,*redemeris* non si & : *redime* ,*redemeris si* ,mei populi senioribus coram &
וְנֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי אִם־תִּגְאַל גְּאָל וְאִם־לֹא יִגְאַל
.te post ego & ,*redimendum ad* ,te præter non quòd sciam ut ,mihi indica
הַגִּידָה לִּי וְאֵדְעָ כִּי אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ
agrum *te acquirere* die In : Bohaz dixit Et .*redimam* Ego : dixit Et
5 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶגְאָל׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה
,acquires *mortui uxore Moabitide* Ruth à & ,Nahomi manu de
מִיַּד נָעֳמִי וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת־הַמֵּת קָנִיתִי
Dixitque .ejus hæreditate super *mortui* nomen suscitandum ad
6 לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
corrumpam fortè ne , *mihi redimere potero* Non :*redemptor*
הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאָול־לִי פֶּן־אַשְׁחִית אֶת־
potero non quia ,*meā redemptionem tu tibi Redime*.meam hæreditatem
נַחֲלָתִי גְּאַל־לְךָ אַתָּה אֶת־גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא־אוּכַל
super & , *redemptione* super Israel in antè hoc Et .*redimere*
7 לִגְאוֹל׃ וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגְּאוּלָּה וְעַל־
vir solvebat : *verbum omne* confirmandum ad permutatione
הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל־דָּבָר שָׁלַף אִישׁ
.Israel in testimonium hoc & : suo proximo dabat & ,suū calceamentū
נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
.suum calceamentum solvit & : tibi Acquire : Bohaz ad *redemptor* dixitque
8 וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה־לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ׃
,hodie *vos* Testes : populum omnē & , seniores ad Bohaz Dixitque
9 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם
quæ omnia & , Elimelech quæ . omnia acquisivi quòd
כִּי קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
Ruth etiam Et .Nahomi manu de , Machalon & , Chilion
10 לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נָעֳמִי׃ וְגַם אֶת־רוּת
suscitandū ad ,uxorem in mihi acquisivi Machalon uxorem Moabitidem
הַמֹּאֲבִיָּה אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים
cum à mortui nomen excidatur non & ,sua hæreditate *super mortui* nomen
שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעִם
Dixeruntque .hodie *vos* Testes .sui loci porta à & ,suis fratribus
11 אֶחָיו וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ
DOMINUS Det .Testes : seniores &,porta in qui populus omnis
כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְהוָה
quæ ,Leah sicut & Rachel sicut ,tuam domum in *venientem* mulierem
אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר
,Ephrathah in virtutem *fac* & ;Israel domum *ipsæ ambæ* ædificaverunt
בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חַיִל בְּאֶפְרָתָה
domus sicut tua domus sit Et .Bethlechem in nomen *voca* &
12 וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃ וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית
dederit quod semine de ,Jehudah ipsi Thamar peperit quem ,Peres
פֶּרֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן
,Ruth Bohaz *cepit* Et .hac puella de tibi Dominus
13 יְהוָה לְךָ מִן־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת
ei Dominus dedit & : eam ad est ingressus Et ;*uxorem in* sibi fuit &
וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ
,Nahomi ad mulieres Dixeruntque .filium peperit & ,conceptum
14 הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃ וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים אֶל־נָעֳמִי
,hodie *redemptorem* tibi fecit cessare non qui ,Dom nus Benedictus
בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם
.Israel in ejus nomen vocetur ut
וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃

Versio VUL. LAT.

4 Quod audire te volui, & tibi
dicere corā cunctis sedentibꝰ,
& majoribus natu de populo
meo. Si vis possidere jure propinquitatis,
eme, & posside:
sin autē displicet tibi, hoc ipsū
indica mihi, ut sciam quid facere
debeā: nullꝰ enim est propinquus,
excepto te, qui prior
es, & me, qui secundꝰ sum. At
ille respondit, Ego agrum emam.
5 Cui dixit Booz; Quando
emeris agrū de manu mulieris,
Ruth quoque Moabitidē,
quæ uxor defuncti fuit, debes
accipere: ut suscites nomen
propinqui tui in hæreditate
6 sua. Qui respondit, Cedo juri
propinquitatis: neque enim
posteritatē familiæ meæ delere
debeo: tu meo utere privilegio,
quo me libēter carere profiteor.
7 Hic autē erat mos antiquitùs
in Israel inter propinquos,
ut si quando alter alteri
suo juri cedebat, ut esset firma
concessio, solvebat homo calceamentū
suum, & dabat proximo
suo: hoc erat testimoniū
8 cessionis in Israel. Dixit ergò
propinquo suo Booz, Tolle
calceamentū tuū. Quod statim
9 solvit de pede suo. At ille majoribꝰ
natu, & universo populo,
Testes vos, inquit, estis hodiè,
quòd possederim omnia
quæ fuerūt Elimelech, & Chelion,
& Mahalon, tradente Noemi:
10 Et Ruth Moabitidē, uxorem
Mahalon, in conjugiū sumpserim,
ut suscitē nomen defuncti
in hæreditate sua, ne vocabulū
ejus de familia sua ac
fratribus & populo deleatur.
Vos, inquā, hujꝰ rei testes estis.
11 Respondit omnis populus, qui
erat in porta, & majores natu;
Nos testes sumꝰ: faciat Dominꝰ
hanc mulierem, quæ ingreditur
domū tuā, sicut Rachel & Liā,
quæ ædificaverunt domū Israel:
ut sit exemplū virtutis in Ephrata,
& habeat celebre nomen
12 in Bethlehē. Fiàtque domus
tua, sicut domus Phares,
quem Thamar peperit Judæ, de
semine quod tibi dederit Dñs
13 ex hac puella. Tulit itaq; Booz
Ruth, & accepit uxorē: ingressúsque
est ad eam, & dedit illi
Dominus ut conciperet, & pareret
14 filium. Dixerúntque mulieres
ad Noemi; Benedictus
Dñs, qui non est passus ut deficeret
successor familiæ tuæ, &
vocaretur nomen ejꝰ in Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Κἀγὼ εἶπα, Ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου, λέγων,
Κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων, καὶ ἐναντίον
τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου. εἰ ἀγχιστεύεις,
ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις,
ἀνάγγειλόν μοι, καὶ γνώσομαι, ὅτι οὐκ ἔστι
πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀγώ εἰμι μετὰ σέ.
5 ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω. Καὶ εἶπε
(λ) Βοόζ, Ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν
ἀγρὸν ἐκ χειρὸς (μ) Νωεμὶν καὶ παρὰ Ῥοὺθ
τῆς Μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος,
καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ, ὥστε (ν) ἀναστῆσαι
τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας
6 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς, Οὐ δυνήσομαι
ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ, μή ποτε διαφθείρω
τὴν κληρονομίαν μου. ἀγχίστευσον σεαυτῷ
τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι
7 ἀγχιστεῦσαι. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα (ξ) ἔμπροσθεν
ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ
ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ (ο) στῆσαι πάντα
λόγον· καὶ ὑπελύετο (π) ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα
αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον (ρ) αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι
τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. καὶ τοῦτο ἦν
8 μαρτύριον ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς
τῷ Βοόζ, Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν
μου. καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν
9 αὐτῷ. Καὶ (σ) εἶπε Βοὸζ τοῖς πρεσβυτέροις
καὶ παντὶ τῷ λαῷ, Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον,
ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ (τ) Ἐλιμέλεχ,
καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ (υ) Χελαιὼν
10 καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ χειρὸς (φ) Νωεμίν. Καί
γε Ῥοὺθ τὴν Μωαβίτιν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι
ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ
ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ,
καὶ οὐκ (χ) ἐξολοθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος
ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς φυλῆς
11 (ψ) λαοῦ αὐτοῦ. μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον. Καὶ
(ω) εἴποσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ, Μάρτυρες.
καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἴποσαν, Δῴη κύριος
τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν
σου, (α) ὡς Ῥαχὴλ καὶ ὡς Λίαν, αἳ ᾠκοδόμησαν
ἀμφότεραι τὸν (β) οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐποίησαν
δύναμιν ἐν Ἐφραθᾷ, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν (γ)
12 Βηθλεέμ. Καὶ γένοιτο (δ) οἶκός σου, ὡς οἶκος
Φαρές, ὃν ἔτεκε Θάμαρ τῷ Ἰούδα, ἐκ τοῦ σπέρματος
οὗ δώσει κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης
13 ταύτης. Καὶ ἔλαβε (ε) Βοὸζ τὴν Ῥούθ, καὶ (ζ)
ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσῆλθε πρὸς
αὐτήν. καὶ (η) ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κύησιν, καὶ
14 ἔτεκεν υἱόν. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς (θ)
Νωεμίν, Εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐ κατέλυσέ
σοι σήμερον τὸν ἀγχιστέα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά
σου ἐν Ἰσραήλ.

MS.A. (λ) Βοός, (μ) Νοομμεὶ (ν) ἀναστήσασθαί σε τὸ (ξ) ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ (ο) στῆσαι τὸν λόγον· (π) ὁ ἀνὴρ (ρ) αὐτοῦ τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. (σ) εἶπεν τοῖς (τ) Ἀβιμέλεχ, (υ) Χαιλεὼν (φ) Νοομμεί. (χ) ἐξολεθρευθήσεται (ψ) τοῦ λαοῦ (ω) εἶπαν (α) ὡς Ῥαχὴν καὶ ὡς Λείαν, αἳ οἰκοδόμησαν (β) οἶκον Ἰσραήλ, καὶ ποιῆσαι δύναμιν (γ) Βαιθλεέμ. (δ) ὁ οἶκός σου, ὡς ὁ οἶκος (ε) Βοός (ζ) ἐγένετο (η) ἔδωκεν κύριος κοίησιν αὐτῇ, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. (θ) Νοομμείν,

Et ego dixi, Discooperiam aurem 4
*tuam, dicens, Acquire coram sedentibus,
& coram senioribus populi mei. Si redimis, redime: si autem
non redimis, annuntia mihi,
& cognoscam: quia non est præter
te ad redimendū: & ego sum
post te. At ille dixit; Ego sum, redimam.
Et dixit Booz, In die ac-* 5
*quirendi te agrum de manu Noemin,
& à Ruth Moabitide uxore
defuncti; & ipsam te acquirere
oportet: ut suscites nomen mortui
super hæreditatem ejus. Et dixit* 6
*redemptor, Non potero redimere
mihi; ne forte corrumpā hæreditatem
meam. Redime tibi redemptionem
meam, quoniam non potero
redimere. Et hæc justificatio e-* 7
*rat antea in Israel super redemptione,
& super permutatione ad
firmandum omne verbum: &
solvebat vir calceamentum suū;
& dabat proximo suo redimenti
redemptionem suam. Et hoc erat
testimonium in Israel. Et dixit* 8
*redemptor ad Booz, Acquire tibi
redemptionem meam. Et solvit
calceamentum suum, & dedit ei.
Et dixit Booz senioribus, & uni-* 9
*verso populo; Testes vos hodiè,
quia acquisivi omnia, quæ ipsius
Elimelech, & omnia quæcunque
sunt ipsi Chelæon, et ipsi Maalon,
de manu Noemin. Et etiam Ruth* 10
*Moabitidem uxorem Maalon acquisivi
mihi in uxorem, ad suscitandum
nomen mortui super
hæreditatem ejus, & non exterminabitur
nomen mortui de fratribus
suis, & de tribu populi
sui. Testes vos hodiè. Et dixe-* 11
*runt universus populus, qui in
porta, Testes. Et seniores dixerunt;
Det Dominus uxorem tuam
intrantem in domum tuam,
sicut Rachel, & sicut Liam; quæ
ædificaverunt utræque domum
Israel: & (c) fecerunt virtutem
in Ephratha: & erit nomen
in Bethleem. (d) Et fiat domus* 12
*tua, sicut domus Phares, quem
peperit Thamar ipsi Juda, ex
semine, (e) quod dabit Dominꝰ tibi
ex ancilla hac. Et accepit Booz* 13
*Ruth, & facta est ei in uxorem:
& intravit ad eam. Et dedit ei
Dominus conceptionem, & peperit
filium. Et dixerunt mulieres* 14
*ad Noemin, Benedictus Dominus,
qui non fecit deesse tibi hodiè
redemptorem: & vocet nomen
tuum in Israel.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַאֲנָא אֲמָרִית אֲגַלֵּי אוּדְנָךְ לְמֵימַר קְנֵה כֹּל קֳבֵל יָתְבֵי תַּרְעָא דְבֵית דִּינָא דְסַנ [illegible]
קֳבֵל סָבַיָּא דְעַמִּי אִם אִית רְעוּתָךְ לְמִפְרוֹק פְּרוֹק וְאִם לָא אִית רְעוּתָךְ חַוִּי לִי וְאֶנְדַּע אֲרוּם
לָא אִית בַּר מִנָּךְ הַהוּא רַשַּׁי לְמִפְרוֹק קֳדָמָךְ וּדְהוּא קָרִיב לְמִתַּב כְּוָתָךְ וַאֲנָא אֶדַּע מִנָּךְ
5 וּפָרוֹקָא אֱהֵא בַּתְרָךְ וַאֲמַר אֲנָא אֶפְרוֹק : וַאֲמַר בּוֹעַז בְּיוֹם זְבִנְתָּךְ יַת חַקְלָא מִן יְדָא דְנָעֳמִי
וּמִן יְדָא דְרוּת מוֹאֲבִיתָא אִתַּת מֵיתָא חַיָּיב אַתְּ לְמִפְרוֹק וּבָעֵי לְיַבָּמָא יָתַהּ וּלְמִסְבַהּ לְאִנְתּוּ
6 מִן בְּגַלַל לַאֲקָמָא שׁוּם מֵיתָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ : וַאֲמַר פָּרוֹקָא כְּהָא גַוְנָא לֵית אֲנָא יָכִיל
לְמִפְרוֹק לִי עַל דְאִית לִי אִתְּתָא לֵית לִי רְשׁוּ לְמִסַּב אוּחֲרַנִיתָא עֲלַהּ דִּלְמָא תְהֵי לְמַצּוּ
בְּבֵיתִי וַאֱהֵא מְחַבֵּל יַת אַחְסַנְתִּי פְּרוֹק לָךְ אַתְּ אֲרוּם דְלֵית לָךְ אִתְּתָא אֲרוּם לֵית אֲנָא יָכִיל
7 לְמִפְרוֹק : וּבְהָדָא מִנְהֲגָא בְעִדָּנָא דִי מִלְקַדְמִין מִתְנַהֲגָא בְּיִשְׂרָאֵל בִּזְמַן דְשָׁקְלָן וְטָרְן
וּפָרְקִין וּמְחַלְּפִין חַד מִן חַבְרֵיהּ וּמְקַיְּמִין כָּל מִדַּעַם וּטְלַע גְּבַר נַרְתֵּיק יַד יַמִּינֵיהּ וְאוֹשִׁיט בֵּיהּ
8 קִנְיָן לְחַבְרֵיהּ וְהָכֵין נָהֲגִין לְמִקְנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל חַד מִן חַבְרֵיהּ קֳדָם סָהֲדַיָּא : וַאֲמַר פָּרוֹקָא
9 לְבוֹעַז אוֹשִׁיט יְדָךְ לְקִנְיָנָא וּקְנֵי לָךְ וּטְלַע בּוֹעַז יַת נַרְתֵּק יַד יְמִינֵיהּ וּקְנֵי לֵיהּ : וַאֲמַר בּוֹעַז
לְסָבַיָּא וּלְכָל עַמָּא הֲווֹ סָהֲדִין אַתּוּן עֲלַי יוֹמָא דֵין אֲרוּם קְנֵיתִי יַת כָּל מָה דַהֲוָה לֶאֱלִימֶלֶךְ
10 וְיַת כָּל מָה דַהֲוָה לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִן יְדָא דְנָעֳמִי : וְאוּף יַת רוּת מוֹאֲבֵיתָא אִתַּת מַחְלוֹן
קְנֵיתִי לִי לְאִנְתּוּ בְּגִין לְמֵיקַם שׁוּם שְׁכִיבָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ וְלָא יְשֵׁיצֵי שׁוּם שְׁכִיבָא מִלְּוַת
11 אֲחוֹהִי וּמִתְּרַע סַנְהֶדְרִין דִּבְאַתְרֵיהּ סָהֲדִין אַתּוּן עֲלַי יוֹמָא דֵין : וַאֲמַרוּ כָּל עַמָּא דִי בִתְרַע
סַנְהֶדְרִין וְסָבַיָּא סָהֲדִין אֲנַחְנָא יִתֵּן יְיָ יַת אִתְּתָא הָדָא דְאָתְיָא לְבֵיתָךְ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה דִי בְנוֹ
תַּרְוֵיהוֹן יַת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲבוּנָן בִּתְרֵי עֲסַר שִׁבְטִין וַעֲבַד חֵילָא בְּאֶפְרָת וּתְהֵי קְרֵי שְׁמָא
12 בְּבֵית לָחֶם : וִיהֵי מַצְלַח בֵּיתָךְ כְּבֵית פֶּרֶץ דִי יְלִידַת תָּמָר לִיהוּדָה מִן זַרְעָא דִי יִתֵּן יְיָ לָךְ
13 מִן רִיבָא הָדָא : וּנְסִיב בּוֹעַז יַת רוּת וַהֲוָת לֵיהּ לְאִנְתּוּ וְעַל לְוָתַהּ וִיהַב יְיָ לַהּ עִדּוּי
14 וִילֵידַת בַּר : וַאֲמַרָן נְשַׁיָּא לְנָעֳמִי בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ דַּיְיָ דְּלָא פְסַק לִיךְ פָּרוֹקָא יוֹמָא דֵין וְיִתְקְרֵי
שְׁמֵיהּ מִן צַדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ego dixi: Revelabo aurē tuam ad dicendū, Eme totum, corā sedentibus 4
ostio domus Judicii Zzanhedrin, & *omnino* coram senibus populi mei, si
voluntas tua ad redimendū, redime: & si non est voluntas tua, nuncia mihi
& cognoscā: quoniā non est præter te *ipsum cui sit facultas ad redimendū
ante te et qui sit propinquus ad habitandum ut tu*, & ego *cognoscam
ex te*, et redēptor ero post te: et dixit: Ego redimā. Et dixit Boghaz: In die 5
emere te agrū ex manu Naghami et ex manu Ruth *Moabitidis* uxoris *mortui
obligatus tu ad redimendū, et quærens* ad propinquandū eā *& ad accipiendū
eā in uxorē propter suscitandū* nomen *mortui* sup possessionē illiꝰ.
Et dixit redemptor: *Ut* isto colore non ego potens ad redimendū mihi, sup 6
ꝙ est mihi uxor, non est mihi facultas ad accipiendū aliā sup eā : fortasse
erit ad contentionē in domo meâ; et ero corrumpens possessionem meam :
redime tibi tu, quia non est tibi uxor, quoniā non ego potero ad redimendū.
Et in hâc consuetudine in tempore ꝙ ab antiquis consuetū est in Israel, in 7
tempore quo *accipientes aut dantes*, aut redimentes aut ꝑmutantes unꝰ cum
socio suo, *& confirmantes omne quodcunq; extraxit* vir vaginā *manus dextra
sua*, et porrexit in eâ possessionē socio suo ; & ita consuescentes ad
possidendū domꝰ Israel unꝰ à socio suo ante testes. Et dixit redemptor ad 8
Boghaz: Extende manū tuā ad possessionē, et eme tibi: et detraxit Boghaz
vaginā *manꝰ dexteræ suæ*, et emit ab eo. Et dixit Boghaz senibꝰ et oñi popu- 9
lo: Este testes vos sup me die hoc, quòd emi oñe idꝙ fuit Elimelech, et oñe
id ꝙ fuit Chilion et Mahhalon ex manu Naghami: Et etiā Ruth Moabiam 10
uxorē Mahhalon emi mihi in uxorem, ad statuendum nomen jacentis super
hæreditatē ejus: et non delebitur nomen jacentis ex fratribꝰ suis, et ex porta
Zzanhedrin qui in loco ejus, testes vos sup me die hac. Et dixerunt oīs 11
populus qui in portâ Zzanhedrin et senes, Testes nos: dabit Dñs mulierem
hanc quæ veniens ad domū tuam ut Rahhel et ut Leah, quæ ædificaverunt
ambæ illæ domum Israel patris *nostri* in duodecim tribubus; et fac virtutem
in Ephrath, et sit vocatum nomen ejus in Bethlehhem. Et sit prospe- 12
rans domus tua ut domus Peresz, quem peperit Thamar Jehudah, à semine
quod dabit Dñs tibi ex puella hâc. Et accepit Boghaz Ruth, et fuit illi in 13
uxorē : et ingressus est ad eam, et dedit Dñs ei conceptionem, et peperit filiū.
Et dixerunt mulieres Naghami: Benedictū nomen Domini, quòd non 14
defecit tibi redemptor die hac: et vocabitur nomen ejus è *justis* Israel.

ione LATINA.

Et ego dixi, Discooperiam
tuam, dicens, Acquire coram se-
dentibus, & coram senioribus po-
puli mei. Si redimis, redime: si au-
tem non redimis, annuntia mihi,
& cognoscam: quia non est pr-
ter te ad redimendũ: & ego sum
post te. At ille dixit, Ego sum, r-
dimam. Et dixit Booz, In die ac-
quirendi te agrum de manu N-
min, & à Ruth Moabitide uxo-
defuncti; & ipsam te acquir-
oportet: ut suscites nomen mor-
super hæreditatem ejus. Et dix
redemptor, Non potero redim-
mihi; nè fortè corrumpã hære-
tatem meam. Redime tibi rede-
ptionem meam, quoniam non po-
ro redimere. Et hec justificatio
rat anteà in Israel super rede-
ptione, & super permutatione a
firmandum omne verbum: &
solvebat vir calceamentum su-
& dabat proximo suo redime-
redemptionem suam. Et hoc e-
testimonium in Israel. Et dix
redemptor ad Booz, Acquire ti-
redemptionem meam. Et solv-
calceamentum suum, & dedi
Et dixit Booz senioribus, & un
verso populo; Testes vos hodi
quia acquisivi omnia, quæ ips
Elimelech, & omnia quæcun
sunt ipsi Chelæon, et ipsi Mahl
de manu Noemin. Et etiam Ru
Moabitidem uxorem Maalon a
quisivi mihi in uxorem, ad su-
scitandum nomen mortui sup
hæreditatem ejus, & non exter-
minabitur nomen mortui de fra-
tribus suis, & de tribu popu
sui. Testes vos hodiè. Et dixe-
runt universus populus, qui in
porta, Testes. Et seniores dix-
runt; Det Dominus uxorem tu-
am intrantem in domum tuam
sicut Rachel, & sicut Liam, qu
ædificaverunt utraque domu
Israel: & (c) fecerunt virt-
tem in Ephratha: & erit nom
in Bethleem. (d) Et sit dom
tua, sicut domus Phares, qu
peperit Thamar ipsi Juda, e
semine, (e) quod dabit Domin
ex ancilla hac. Et accepit Bo
Ruth, & facta est ei in uxore
& intravit ad eam. Et dedi
Dominus conceptionem, & p
perit filium. Et dixerunt mulie
ad Noemin, Benedictus Domin
qui non fecit deesse tibi ho
redemptorem: & vocet no
tuum in Israel.

D. Versio Latina

icendũ, Eme totum, corã sedentib
mnino coram senibus populi mei, i
si non est voluntas tua, nuncia mih
ipsum cui sit facultas ad redim
bitandum ut tu, & ego cognosca
Ego redimã. Et dixit Boghaz: In di
manu Ruth Moabitidis uxoris m
ens ad propinquandũ eã & ad sta
nomen mortui sup possessionẽ ill
n ego potens ad redimendũ mihi, j
ad accipiendũ aliã sup eã: forsit
ro corrumpens possessionem mea
uoniã non ego potero ad redimend
ab antiquis consuetũ est in Israel
t redimentes aut ꝑmutantes un' c
unq; extraxit vir vaginã manus d
socio suo; & ita consuescentes
uo ante testes. Et dixit redemptor
onẽ, et eme tibi: et detraxit Bogh
. Et dixit Boghaz senib' et oĩ popu
d emi oĩe idq; fuit Elimelech, et o
nu Naghami: Et etiã Ruth Moabi
ad statuendum nomen jacentis sup
en jacentis ex fratrib' suis, et ex p
vos sup me die hac. Et dixerunt o
nes, Testes nos: dabit Dñs mulier
Rahhel et ut Leah, quæ ædificaver
in duodecim tribubus; et fac virt
ejus in Bethlehhem. Et sit prosp
peperit Thamar Jehudah, à sem
accepit Boghaz Rúth, et fuit illi i
t Dñs ei conceptionem, et peperit
enedictũ nomen Domini, quòd no
cabitur nomen ejus è justis Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 ܘܐܢܐ ܐܡܪܬ .. ܕܐܓܠܐ ܘܐܚܘܐ ܘܐܡܪ ܠܟ: ܕܩܢܝ ܐܢܬ ܩܕܡ ܗܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ .. ܘܐܢܐ ܐܢܐ *
ܕܚܘܝܬ ܢܦܫܝ ܠܡܐܡܪ .. ܘܠܡܩܢܝܘ. ܩܕܡ ܗܠܝܢ ܣܒܐ ܕܥܡܝ ܕܝܬܒܝܢ .. ܘܗܫܐ
ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܬܦܪܘܩ. ܦܪܘܩ .. ܘܐܢ ܠܐ ܦܪܩ ܐܢܬ: ܐܡܪ ܠܝ .. ܘܐܘܕܥܢܝ ܕܠܐ ܗܘܝܬ ܦܪܘܩܐ ..
5 ܘܐܢܐ ܐܦܪܘܩ .. ܘܐܡܪ ܦܪܘܩ ܐܢܐ .. * ܘܐܡܪ ܒܥܙ. ܒܝܘܡܐ ܕܙܒܢܬ ܐܢܬ ܚܩܠܐ ܡܢ ܢܥܡܝ ..
ܘܠܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ .. ܐܢܬܬܗ ܕܗܘ ܕܡܝܬ ܩܢܝ .. ܥܕܡܐ ܕܬܩܝܡ ܫܡܐ ܕܡܝܬܐ ܥܠ
6 ܝܪܬܘܬܗ .. * ܘܐܡܪ ܦܪܘܩܐ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܦܪܘܩ. ܕܠܡܐ ܐܚܒܠ ܝܪܬܘܬܝ. ܦܪܘܩ ܐܢܬ.
7 ܡܛܠ ܕܚܣܝܪܘܬ ܗܝܡܢܘܬܝ .. ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܦܪܘܩ .. * ܘܗܕܐ ܦܘܪܩܢܐ. ܗܐ
ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܘܚܠܦ ܦܘܪܩܢܐ ܠܡܩܡܘ .. ܫܪܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܡܣܢܗ ..
8 ܘܝܗܒ ܠܚܒܪܗ. ܘܗܕܐ ܗܘܬ ܣܗܕܘܬܐ ܒܐܝܣܪܝܠ .. * ܘܐܡܪ ܗܘ ܦܪܘܩܐ ܠܒܥܙ .. ܩܢܝ
9 ܠܢܦܫܟ .. ܘܫܪܐ ܡܢ ܪܓܠܘܗܝ .. * ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܣܒܐ .. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ: ܐܢܬܘܢ
ܣܗܕܝܢ ܝܘܡܢܐ ܕܩܢܝܬ ܠܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܚܠܝܘܢ. ܘܠܟܠܝܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ
10 ܕܢܥܡܝ .. * ܘܠܟܝ ܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܐܢܬܬܗ ܕܡܚܠܝܘܢ. ܢܣܒܬܟܝ ܠܝ ܠܐܢܬܬܐ .. ܠܡܩܡܘ
ܫܡܗ ܕܡܝܬܐ ܥܠ ܝܪܬܘܬܗ. ܕܠܐ ܢܬܛܥܐ ܕܘܟܪܢܗ ܕܡܝܬܐ ܡܢ ܐܚܘܗܝ ܘܡܢ ܫܪܒܬܗ .. ܘܐܢܬܘܢ
11 ܣܗܕܝܢ ܝܘܡܢܐ .. * ܘܥܢܘ ܣܒܐ: ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܬܪܥ ܡܕܝܢܬܐ
ܘܐܡܪܝܢ .. ܣܗܕܐ ܚܢܢ .. ܘܒܪܟܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܐܢܬܬܐ
ܗܕܐ ܩܕܡܝܟ ܐܝܟ ܪܚܝܠ .. ܘܐܝܟ ܠܝܐ. ܗܠܝܢ ܕܬܪܬܝܗܝܢ ܒܢܝ ܒܝܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ..
12 ܘܥܒܕ ܚܝܠܐ ܒܐܦܪܬܐ .. ܘܩܪܘ ܫܡܗ ܒܝܬ ܠܚܡ .. * ܘܢܗܘܐ ܒܝܬܟ ܐܝܟ ܒܝܬܗ
13 ܕܦܪܨ .. ܗܘ ܕܝܠܕܬ ܬܡܪ ܠܝܗܘܕܐ .. ܘܢܬܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܙܪܥܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ .. * ܘܢܣܒܗ
ܠܪܥܘܬ .. ܘܗܘܬ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ .. ܘܥܠ ܠܘܬܗ .. ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܘܒܛܢܬ.
14 ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ .. * ܘܐܡܪܝ ܢܫܐ ܠܢܥܡܝ. ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܐܥܒܪ ܡܢܟܝ ܦܪܘܩܐ ܝܘܡܢܐ ..
ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܒܐܝܣܪܝܠ ..

* Ego autem dixi, ut aperiam, & indicem & dicam tibi; Posside tu coram istis sedentibus. Et ego sum, qui ostendi memetipsum ad dicendum, & possidendum coram istis senioribus populi mei sedentibus. Nunc autem si vis vendicare, vendica; si autem non vendicabis tu, dic mihi, et indica quòd non sis vendicator, & ego vendicabo. Et dixit, Vendicabo ego. 4

Et ait Booz, In die quâ emeris agrum à Naami, & Ruth Moabitidem uxorem defuncti posside, donec suscitaveris nomen mortui super hæreditatem ejus. 5

Et dixit vendicator, Non possum vendicare, ne fortè corrumpam hæreditatem meam: vendica tu; quia propter defectum fidei meæ, non possum vendicare. 6

Hæc autem vendicatio ecce coram filiis Israel, & mutatio vendicationis ad suscitandum; Solvebat vir calceamentum suum, & dabat socio suo, & hoc erat testimonium in Israel. 7

Et dixit ille vendicator ad Booz, Posside tibimet: et solvit de pedibus suis. 8

Et dixit Booz senioribus, et omni populo, Testes estis hodiè, quòd possedi mihi omne, quod fuit Maljon et Cheljon, de manu Naami. 9

Et te, Ruth Moabitis uxor Maljon, accepi mihi in uxorem, ad suscitandum nomen mortui super hæreditatem ejus, ne oblivioni detur memoria mortui de fratribus ejus, et de cognatione ejus; vos testes estis hodiè. 10

Et responderunt seniores, et omnis populus, qui in porta civitatis, et dicunt; Testes sumus. Et benedixerunt eum, et dixerunt illi; Faciat Dominus mulierem istam coram te sicut Rachel, et sicut Liam, hæ quæ ambæ ædificârunt domum Israel, ; et fecit virtutes in Ephrata, et vocaverunt nomen ejus, Bethlehem. 11

Et sit domus tua sicut domus Phares, quem peperit Thamar Judæ: et det tibi Dominus semen ex muliere hac. 12

Et accepit Ruth, et facta est illi in uxorem, et ingressus est ad eam: et dedit illi Dominus, et concepit, et peperit filium. 13

Et dicunt mulieres Naami, Benedictus Dominus, qui non transtulit à te vendicatorem hodiè, et vocabis nomen ejus in Israel. 14

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * واخبرك امام هولاء الجلوس وامام اشياخ شعبي هولاء الحاضرين * فان كنت تطلب الان
فاطلب * وان لم تطلب فاخبرني * فاعلم انك لم تحب تطلب فاطلب انا * قال انا
5 اطلب * قال له باعاز قوم فاشتري الحقل من نعما ومن راعوث الموابية التي مات
6 جوزها * فاقتني ذلك حتي تحيي اسم الميت في ميراثه * قال ذلك المطالب لست اقدر
ان افعل ذلك لئلا افسد ميراثي * اطلب انت فاما انا فلست اقدر ان اطلب لعلة
7 ايماني * وهذا الامر يكون امام بني اسرائيل * وهذا كان خبر الذي يستعفي من
اقامة الذرية للميت ان يخلع خفيه ويدفعهما الي صاحبه لتكون شهادة بين بني اسرائيل
8 9 * فقال ذلك لباعاز اتخذ انت لنفسك * وخلع خفيه ودفعهما اليه * فقال باعاز للمشايخ
وجميع الشعب * اتشهدون اليوم اني قد اخذت جميع ما كان لاليملك وما كان لمليون
10 وجليون اشتريته من نعما * وانت يا راعوث الموابية قد تزوجت بك لاحيي اسم الميت في ميراثه
لئلا ينسي اسم الميت * ولا يبيد ذكره من بين اخوته وقبيلته * اشهدوا جماعتكم
11 اليوم * فاجاب الاشياخ وجميع شعب القرية وقالوا قد شهدنا ودعوا له وقالوا يصير الله هذه
الامراة امامك مثل راحيل ولايا اللاتان بنيتا بيت لاسرائيل واكثرتا الافراتية ودعي اسمها
12 بيت لحم * ويكون بيتك مثل بيت فارص الذي ولدت تامار ليهوذا * ويرزقك الرب
13 ذرية من هذه الامراة * وتزوج باعاز براعوث وصارت امراته ودخل عليها فرزقها الرب
14 وحبلت وولدت ابنا * وقال النساء لنعما تبارك الرب الذي لم يعدمك وارثا * اليوم
يدعي اسمه ويذكر بين اسرائيل *

* *Et annuntio tibi coram his sedentibus, & coram senioribus populi mei adstantibus: si vis petere, modò pete; si autem non petis, indica mihi, & sciam te nolle petere, & petam ego: dixit, Ego petam.* 4

Ait illi Booz, Surge, & eme agrum à Naama, & Ruth Moabitide, cujus desuactus est vir, & posside hoc, ut vivifices nomen defuncti in hæreditate ejus. 5

Ait ille competitor, Non possum facere hoc, ne corrumpam hæreditatem meam, pete tu: etenim ego non possum petere causâ mei juramenti. 6

Et hoc negotium sit coram filiis Israël, & hæc est narratio ejus; qui continebat se à suscitanda progenie mortuo: ut solveret calceamenta sua, & traderet proximo suo, in testimonium inter filios Israël. 7

Et dixit ille ad Booz, Accipe tu tibimet: & solvit calceamenta sua, et tradidit ei. 8

Et dixit Booz senioribus, & universo populo; Testes estis hodiè quòd jam accepi omnia quæcunque erant Elimelech, & quæ erant Maljon, & Geljon, emi à Naama. 9

Tu autem O Ruth Moabitis, jam duxi te in uxorem, ut vivificarem nomen mortui in hæreditate ejus, nè oblivioni traderetur nomen mortui, & nè amitteretur memoria ejus de fratribus, & cognatione ejus; Testes estote omnes hodiè. 10

Et responderunt seniores, & omnis populus civitatis, & dixerunt; Jam testes sumus, & deprecati sunt ei, & dixerunt, Faciat Deus hanc mulierem coram te sicut Rachel, & Liam, quæ ædificârunt domum Israël, auxerunt Ephratam, & vocatum est nomen ejus, Bethlehem. 11

Et sit domus tua sicut domus Phares, quem peperit Thamar Judæ, concedátque tibi Dominus progeniem de hac muliere. 12

Et duxit Booz Ruth, & facta est illi mulier, & ingressus est ad eam, & concessit ei Dominus, & concepit, et peperit filium. 13

Et dixerunt mulieres Naama, Benedictus Dominus qui non privavit te hærede, hodiè vocabitur nomen ejus, et memorabitur inter Israël. 14

שמואל א: א

; tuam ſenectutem alendum ad & ,animam *reducentem in* tibi erit Et
15 וְהָיָה לָךְ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל אֶת־שֵׂיבָתֵךְ
tibi bona *ipſa* quæ ,cum peperit , te diligit quæ tua nurus quia
כִּי כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה לָךְ
,ſuo ſinu in eũ poſuit & *,natum* Nahomi *cepit* Et .*filiis* ſeptem *præ*
16 מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ
: dicendo , nomen vicinæ *ei* vocaverunt Et .*nutricem in* ei fuit &
17 וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לֵאמֹר
ipſe :Hobed ejus nomen vocaverunt & : Nahomi ipſi filius eſt Natus
יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא
genuit Peres : Peres generationes iſtæ Et .David patris Iſai pater
18 אֲבִי־יִשַׁי אֲבִי דָוִד׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־
.Hamminadab genuit Ram &,Ram genuit Cheſron Et .Cheſron
19 חֶצְרוֹן׃ וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃
genuit Nachſon & ,Nachſon genuit Hamminadab Et
20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־
.Hobed genuit Bohaz & : Bohaz genuit Salmon Et .Salmah
21 שַׂלְמָה׃ וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃
.David genuit Iſai & : Iſai genuit Hobed Et
22 וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃

Verſio VULG. LAT.

15 Et habeas qui conſoletur animam
tuã, & enutriat ſenectutem:
de nuru enim tua natꝰ eſt,
quæ te diligit: & multò tibi
melior eſt, quàm ſi ſeptem
16 haberes filios. Suſceptúmque
Noemi puerum poſuit in ſinu
ſuo, & nutricis ac gerulæ fungebatur
17 officio. Vicinæ autem
mulieres congratulantes ei, &
dicentes; Natꝰ eſt filiꝰ Noemi:
vocaverunt nomen ejꝰ, Obed.
Hic eſt pater Iſai, patris David.
18 Hæ ſunt generationes Phares:
19 Phares genuit Eſron, Eſron
genuit Aram, Aram genuit Aminadab,
20 Aminadab genuit
Nahaſſon, Nahaſſon genuit
21 Salmon, Salmon genuit Booz,
22 Booz genuit Obed, Obed genuit
Iſai, Iſai genuit David.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἔσαι σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ
διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ (ι) νύμφη ἡ ἀγαπήσασά
σε, ἔτεκεν αὐτὸν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι
16 ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς. Καὶ ἔλαβε (κ) Νωεμὶν τὸ
παιδίον, καὶ (λ) ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ
17 ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ
αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι, Ἐτέχθη υἱὸς
τῇ (μ) Νωεμίν· καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
Ὠβήδ. οὗτος πατὴρ Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυίδ.
18 Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρές. Φαρὲς ἐγέννησε
19 τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ ἐγέννησε τὸν (ν) Ἀράμ·
20 καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Καὶ Ἀμιναδὰβ
ἐγέννησε τὸν Ναασσών· καὶ Ναασσὼν
21 ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε
τὸν (ξ) Βοόζ· καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ·
22 Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· καὶ Ἰεσσαὶ
ἐγέννησε τὸν (ο) Δαυίδ.

Et erit tibi in revocantem animam, & ad nutriendum canitiem tuam; quoniam nurus, quæ dilexit te, peperit eum: quæ eſt bona tibi ſuper ſeptem filios. 15
Et ſumpſit Noemin puerum, & poſuit in ſinu ſuo, & facta eſt ei in nutricem. 16
Et vocaverunt ejus vicinæ nomen, dicentes, Natus eſt filius Noemin: & vocaverunt nomen *ejus, Obed. Hic pater Jeſſe patris David.* 17
Et hæ generationes Phares. Phares genuit Eſrom. 18
Eſrom genuit Aram: & Aram genuit Aminadab. 19
Et Aminadab genuit Naaſſon: & Naaſſon genuit Salmon. 20
Et Salmon genuit Booz: & Booz genuit Obed. 21
Et Obed genuit Jeſſe: & Jeſſe genuit David. 22

MS.A. (ι) νύμφη σου ἡ (κ) Νοομμείν (λ) ἔθηκεν αὐτὸ εἰς (μ) Νωεμείν· (ν) Ἀῤῥάν· Ἀῤῥὰν δὲ ἐγέννησεν (ξ) Βοός· καὶ Βοὸς (ο) Δαυὶδ τὸν βασιλέα.

Τέλος τῆς Ῥούθ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ויהא ליך למקים נפש ולכלכל ית סיבתיך בתפנוקין ארום כלתיך די רחימת יתיך ילדתיה
16 דהיא הות טבתא ליך בעדן ארמלותיך מסגיאין בנין: ונסיבת נעמי ית רביא ושויאת
17 יתיה בעטפה והות ליה לתורבנתא: וקראן ליה שיבבתן שום למימר אתיליד בר לנעמי
18 והוו קראן שמיה עובד הוא אבוי דישי אבוי דדוד: ואלין תולדת פרץ פרץ אוליד ית
19 20 חצרון: וחצרון אוליד ית רם ורם אוליד ית עמינדב: ועמינדב אוליד ית נחשון [ונחשון
רב בית אבא לבית יהודה] ונחשון אוליד ית סלמא [צדיקא הוא סלמא מן בית לחם
ונטופה דבטילו בנוי פרוקין דאותיב ירבעם חיבא על אורחי והואן עובדי אב ובנין
21 יאין כנטופא]: ושלמון אוליד ית אבצן נגידא הוא בועז צדיקא [די על זכותיה אשתיזבו
עמא בית ישראל מיד בעלי דבביהון ובנין צלותיה עדת כפנא מארעא דישראל]
22 ובועז אוליד ית עובד דפלח למרי עלמא בלב שלים: ועובד אוליד ית ישי [דמתקרי
נחש בגין דלא אשתכחת ביה עילא ושחיתא לאתמסרא בידוי דמלאכא דמותא למסב
ית נפשיה מניה וחיה יומין סגיאין עד דאדכר קדם יי עיטא דיהב חויא לחוה אתת אדם
למיכל מן אילנא דאכלין פירוי חכימין לידע בין טב לביש ועל ההוא עיטא אתחיבו
מותא כל דיירי ארעא ובההיא עילא שכיב ישי צדיקא] וישי אוליד ית דוד מלכא דישראל:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et erit tibi ad ſuſcitantem animæ, et ad ſuſtentandum ſenectutem tuam in delitiis, nam nurus tua quæ amavit te peperit eum: ꝙ illa fuit bona tibi in tempore viduitatis tuæ à multis filiis. 15
Et accepit Naghami infantẽ, et poſuit eum in ſinu ſuo, et fuit ei ad nutricẽ. 16
Et vocaverunt ei vicinæ nomẽ ad dicendũ: Genitꝰ eſt filiꝰ Naghami: et fuerunt vocantes nomẽ ejꝰ Ghobed. ipſe pater Iiſſai patris David. 17
Et hæc generatio Pereſz: Pereſz genuit Hheſzrõ. 18
Et Hheſzrõ genuit Ram, et Ram genuit Ghaminadab. 19
Et Ghaminadab genuit Nahhaſon, *et Nahhaſon princeps domꝰ patris tribus Jehuda;* et Nahhaſon genuit Salmah, *juſtũ, illе Salma de Bethlehhem, et Netophah, cujus filii aboleverunt cuſtodes quos conſtituerat Jerabghã ſuper vias; et fuerũt opera patris et filiorũ pulchra ut Netopha.* 20
Et Salmon genuit *Abſzan ducem, ille* Boghaz *juſtus, cujus ob juſtitiam liberatus eſt populꝰ domꝰ Iſrael è manu inimicorum ſuorũ, et propter orationẽ ejꝰ diſceſſit fames à terra Iſrael;* et Boghaz genuit Ghobed, *qui ſervivit Domino mundi corde perfecto.* 21
Et Ghobed genuit Iiſai, *qui appellatus eſt Nahhas, propterea quod non inveniretur in eo iniquitas et corruptio, ut traderetur in manus Angeli mortis ad accipiendũ animã ejꝰ ab eo; et vixit dies multos, donec commemoratur coram Domino conſiliũ quod dedit ſerpens Hhavæ uxori Adã ad comedendũ de arbore, quã comedentes fructꝰ ejꝰ ſapientes ad dignoſcendũ inter bonũ et inter malũ, et per hoc conſiliũ rei fuerunt mortis omnes habitatores terræ, et in hac iniquitate occubuit Iiſai juſtus:* & Iiſſai genuit David. 22

שמואל א: א

CAP. I. א

ejꝰ nomẽ &,Ephraim mõte de Sophim Ramathaim de unus vir fuit Et
1 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ
.Ephratæi Suph filii ,Tochu filii ,Elihu filii ,Jerocham filiꝰ Elcanah
אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם בֶּן־אֱלִיהוּא בֶּן־תֹּחוּ בֶן־צוּף אֶפְרָתִי׃
.Peninnah *ſecundæ* nomen & ,Channah unius nomen : uxores duæ ei Et
2 וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה
aſcendebat Et .nati non Channah *&* ;nati Peninnah ipſi *fuit* Et
3 וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים׃ וְעָלָה
immolandũ &,*ſe incurvandũ* ad,*dies in diebus* à ſua civitate è ipſe vir
הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים יָמִימָה לְהִשְׁתַּחֲוֺת וְלִזְבֹּחַ
Pinechas & Hophni ,Heli filii duo ibi & : Siloh in exercituũ DOMINO
לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי חָפְנִי וּפִנְחָס
deditque ;Elcanah immolavit & ,dies fuit Et .DOMINO ſacerdotes
4 כֹּהֲנִים לַיהוָה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן
.*diſtributiones* ejus filiabus & ,ejus filiis omnibus & ,ſuæ uxori Peninnah
לִפְנִנָּה אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת׃
Channah quoniam ;*facierum* unam *diſtributionem* dedit Channah ipſi Et
5 וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אַפָּיִם כִּי אֶת־חַנָּה
.ejus vulvam concluſerat DOMINUS & : diligebat
אָהֵב וַיהוָה סָגַר רַחְמָהּ׃

Verſio VULG. LAT.

Liber primus SAMUELIS, quem nos primum Regum dicimus.

CAP. I.

1 Fuit vir unus de Ramathaimſophim,
de monte Ephraim,
& nomen ejus Elcana, filiꝰ Jeroham,
filii Eliu, filii Thohu, filii
2 Suph, Ephrathæꝰ. Et habuit
duas uxores: nomen uni Anna,
& nomen ſecundæ Phenenna.
Fuerúntque Phenennæ filii:
Annæ autẽ non erant liberi.
3 Et aſcendebat vir ille de civitate
ſua ſtatutis diebꝰ, ut adoraret
& ſacrificaret Dño exercituum
in Silo. Erant autem ibi
duo filii Heli, Ophni et Phinees,
4 ſacerdotes Dñi. Venit ergò
dies, & immolavit Elcana,
dedítque Phenennæ uxori ſuæ, &
cunctis filiis ejus, & filiabꝰ partes:
5 Annæ autem dedit partẽ
unam triſtis, quia Annã diligebat.
Dominus autem concluſerat
vulvam ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Α΄. REGNORUM I.

ΚΕΦ. α΄.

1 (α) Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαὶμ (β) Σιφὰ,
ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανὰ
υἱὸς (γ) Ἰερεμεὴλ υἱοῦ (δ) Ἠλιοὺ υἱοῦ (ε) Θοκὲ ἐν
2 Νασὶβ Ἐφραίμ. Καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες·
ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ,
Φεννάνα. καὶ ἦν τῇ Φεννάνᾳ παιδία· (ζ) καὶ
3 τῇ Ἄννᾳ οὐκ ἦν παιδίον. (η) Καὶ ἀνέβαινεν
ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως
αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαὶμ (θ) προσκυνεῖν
καὶ θύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαὼθ εἰς Σηλώμ.
καὶ ἐκεῖ (ι) Ἠλὶ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ
4 Φινεὲς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. Καὶ ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ
ἔθυσεν Ἐλκανὰ, καὶ ἔδωκε τῇ Φεννάνᾳ γυναικὶ
αὐτοῦ, (κ) καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς (λ) μερίδας.
5 Καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι οὐκ ἦν
αὐτῇ παιδίον, πλὴν ὅτι τὴν Ἄνναν ἠγάπα
Ἐλκανὰ ὑπὲρ ταύτην. (μ) καὶ κύριος ἀπέκλεισε
τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς,

CAP. I.

Homo (a) fuit de Armathem Sipha, de monte Ephræm: & nomen ei Elcana filius Jeremeel filii Eliu filii Thoce (b) in Naſib Ephræm. 1
Et huic duæ uxores: nomen uni, Anna: et nomen ſecundæ, Phennana. Et erãt Phennanæ filii: & Annæ nõ erat filius. 2
Et aſcendebat homo ex diebꝰ in dies de civitate ſua de Armathæm adorare, & ſacrificare Domino Deo Sabaoth in Selom. Et ibi Heli, & duo filii ejus, Ophni & Phinees, ſacerdotes Domini. 3
Et facta eſt dies, & ſacrificavit Elcana: & dedit Phennanæ uxori ſuæ, & filiis (c) ejus partes. 4
Et Annæ dedit partem (d) unam, quia non erat ei filius: veruntamen Annam diligebat Elcana ſuper hanc. Et Dominus concluſerat, quæ circa vulvam ejus; 5

MS.A. Βασιλειῶν α΄. (α) Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς ἐξ (β) Σωφίμ, (γ) Ἰερεμιὴλ (δ) Ἐλιοὺ (ε) Θοοὺ υἱοῦ Σοὺπ Ἐφραθαῖος. Καὶ (ζ) τῇ δὲ Ἄννῃ (η) Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ πόλεως (θ) ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας προσκυνεῖν κυρίῳ θεῷ Σαβαὼθ ἐν Σηλώ. (ι) Ἠλεὶ καὶ δύο (κ) καὶ πᾶσι τοῖς (λ) καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας. (μ) καὶ ὁ κύριος συναπέκλεισεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 והוה גברא חד מרמתא מתלמידי נביאיא מטורא דבית אפרים ושמיה אלקנה בר
ירחם בר אליהוא בר תוחו בר צוף גברא פליג חולק בקודשיא בטורא דבית אפרים:
2 וליה תרתין נשין שום חדא חנה ושום תניתא פננה והוה לפננה בנין ולחנה לית בנין:
3 וסליק גברא ההוא מקרתיה מזמן מועד למועד למסגד ולדבחא קדם יי צבאות בשילו
4 ותמן תרין בני עלי חפני ופנחס משמשין קדם יי: והוה יום מועדא ודבח אלקנה ויהב
5 לפננה אתתיה ולכל בנהא ובנתהא חולקין: ולחנה יהב חולק חד בחיר ארי ית חנה
רחים ומן קדם יי אתמנע מנה ולד:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

Et fuit vir unus de Ramatha ex diſcipulis prophetarũ ex monte domûs Ephraim, et nomen ejus Elkana filius Jerohham filii Elihu, filii Thohhu, filii Zzuph, vir dividens partem in ſanctis in monte domûs Ephraim. 1
Et illi duæ uxores, nomen unius Hhanah, et nomen alterius Peninah; et fuerunt Peninæ filii, et Hhanæ non fuerunt filii. 2
Et aſcendit vir ille ex urbe ſuâ à tempore ſolennitatis ad ſolennitatem ad adorandum, et ad ſacrificandum ante Dñm exercituũ in Sylo: et ibi duo filii Gheli Hhophni et Pinhas miniſtri coram Dño. 3
Et fuit dies ſolennitatis, et ſacrificavit Elkanah, et dedit Peninæ uxori ſuæ, et omnibus filiis ejus et filiabus ejus partes. 4
Et Hhanæ dedit partem unam electam, quoniam Hhanam amavit; et ex-ante Dominum prohibitus fuit ab illa natus. 5

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܗܘܐ ܡܒܝܐܢܐ ܠܢܦܫܟܝ. ܘܡܬܪܣܝܢܐ ܠܡܕܝܢܬܟܝ.. ܡܛܠ ܕܟܠܬܟܝ ܕܪܚܡܬܟܝ 15
ܝܠܕܬܗ.. ܗܝ ܕܛܒܐ ܗܘܬ ܒܥܝܢܝܟܝ ܡܢ ܫܒܥܐ ܒܢܝܢ .. * ܘܢܣܒܬܗ ܢܥܡܝ ܠܛܠܝܐ.. 16
ܘܣܡܬܗ ܒܥܘܒܗ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܡܪܒܝܢܝܬܐ .. * ܘܐܡܪܝ ܫܒܒܬܗ ܕܐܬܝܠܕ ܒܪܐ ܠܢܥܡܝ .. ܘܩܪܝ ܫܡܗ 17
ܥܘܒܝܕ. ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܐܝܫܝ .. ܐܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ .. * ܘܗܠܝܢ ܬܘܠܕܬܗ ܕܦܪܨ .. ܦܪܨ ܐܘܠܕ 18
ܠܚܨܪܘܢ. * ܚܨܪܘܢ ܐܘܠܕ ܠܐܪܡ. ܐܪܡ ܐܘܠܕ ܠܥܡܝܢܕܒ. * ܥܡܝܢܕܒ ܐܘܠܕ ܠܢܚܫܘܢ. 19 20
ܢܚܫܘܢ ܐܘܠܕ ܠܫܠܐ .. * ܫܠܐ ܐܘܠܕ ܠܒܥܙ. ܘܒܥܙ ܐܘܠܕ ܠܥܘܒܝܕ. * ܘܥܘܒܝܕ ܐܘܠܕ 21 22
ܠܐܝܫܝ .. ܘܐܝܫܝ ܐܘܠܕ ܠܕܘܝܕ ܡܠܟܐ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ *

Et erit conſolator animæ tuæ, & ſuſtentator 15
civitati tuæ: quoniam nurus tua, quæ di-
lexit te, peperit illum: ea quæ bona fuit in
oculis tuis præ ſeptem filiis. Et tulit Naami 16
puerum, & facta eſt ei nutrix. Et dixerunt 17
vicinæ ejus, Natus eſt filius Naami: & vo-
caverunt nomen ejus, Obed; ipſe eſt pater
Jeſſe patris David. Et iſtæ ſunt generationes 18
Phares. Phares genuit Eſron; Eſron genuit 19
Aram; Aram genuit Aminadab; Aminadab 20
genuit Naaſon; Naaſon genuit Sela; Sela au- 21
tem genuit Booz; Et Booz genuit Obed, 22
Obed autem genuit Jeſſe; Et Jeſſe genuit
David Regem.

Abſolutus eſt liber Ruth Moabitidis,
& Laus Deo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ويكون معزيا لاهل مدينتك لانه قد ولد لكنتك التي حبتك واحسنت اليك افضل من 15
سبعة بنين * وحملت نعما الصبي وصيرته في حجرها وصارت له مربية * وقالوا جاراتها قد ولد 16 17
لنعما ابن * ودعي اسمه عوبيد * وهو ابو ايسي ابي داوود * وهذا ذكر ولد فارص * فارص 18
اولد حصرون * حصرون اولد ارام * ارام اولد عميناداب * عميناداب اولد نحسون * نحسون اولد 19 20
سالا * سالا اولد باعار * باعار اولد عوبيد * عوبيد اولد ايسي * ايسي اولد داوود الملك 21 22
عليه افضل السلام *

* تم كتاب راعوث الموابية بسلام الرب * امين *
* وقيل ان عدد استيخواته ثلاثمائة ستيخن * لله دوكسا *

Et conſolabitur habitatores civitatis tuæ, 15
quoniam natus eſt nurui tuæ, quæ dilexit
te, & beneſecit tibi præ ſeptem filiis. Et 16
ſuſcepit Naama puerum, & poſuit in ſi-
num ſuum, & facta eſt illi nutrix. Et 17
dixerunt vicinæ ejus; Jam natus eſt Naa-
ma filius: & vocatum eſt nomen illius,
Obed; & ipſe eſt pater Jeſſe, patris Da-
vid. Et hæc eſt memoria generationis 18
Phares. Phares genuit Eſron; Eſron ge- 19
nuit Aram; Aram genuit Aminadab;
Aminadab genuit Naaſon; Naaſon ge- 20
nuit Sela; Sela genuit Booz; Booz ge- 21
nuit Obed; Obed genuit Jeſſe; Jeſſe 22
genuit David regem, ſuper quem præ-
ſtantiſſima pax.

Abſolutus eſt liber Ruth Moabi-
tidis in pace Domini. Amen.

Fertur autem numerus ejus verſuum,
300.ver. DEO Laus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܟܬܒܐ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ *
* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܪܡܬܐ ܕܨܘܦܝܐ. ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ .. ܘܫܡܗ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ ܝܪܘܚܡ. 1
ܒܪ ܐܠܝܗܘ. ܒܪ ܬܘܚܘ. ܒܪ ܨܘܦ ܐܦܪܬܝܐ. * ܘܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܢܫܝܢ. ܫܡܗ ܕܚܕܐ 2
ܚܢܐ. ܘܫܡܗ ܕܬܪܬܝܢܐ ܦܢܢܐ. ܘܗܘܘ ܠܦܢܢܐ ܒܢܝܐ .. ܘܠܚܢܐ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. * ܘܣܠܩ 3
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܠܡܣܓܕ ܘܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ
ܒܫܝܠܘ. ܘܬܡܢ ܐܝܬ ܗܘܘ ܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܠܝ. ܚܦܢܝ ܘܦܝܢܚܣ ܟܗܢܐ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܕܒܚ ܐܠܩܢܐ .. ܘܝܗܒ ܠܦܢܢܐ ܐܢܬܬܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝܗ ܘܒܢܬܗ 4
ܡܢܘܬܐ. * ܘܠܚܢܐ. ܝܗܒ ܡܢܬܐ ܚܕܐ ܐܥܦܐ. ܡܛܠ ܕܠܚܢܐ ܪܚܡ ܗܘܐ. 5
ܘܡܪܝܐ ܐܚܕ ܪܚܡܗ.

LIBER SAMUELIS
PROPHETÆ.

CAPUT I.

Fuit vir quidam è colle ſpecularum, de 1
monte Aphrem, cujus nomen erat Helcana,
filius Jarhum, filii Elihu, filii Tohu, filii
Suph Ephrathæi. Et is duas habuit uxo- 2
res, nomen unius Hanna, & nomen alte-
rius Phenenna: & verò Phenenna filios ha-
buit, Hanna verò non habuit filios. Aſcen- 3
debat autem vir iſte ex civitate ſua de tem-
pore in tempus, ut adoraret & ſacrificaret
Domino exercituum in Silo: & ibi erant
duo filii Eli, Hophni & Phinhes ſacerdo-
tes Domini. Accidit autem quâdam die, ut 4
ſacrificâſſet Helcana, dediſſétque Phenennæ
uxori ſuæ, & cunctis filiis ac filiabus ejus,
dediſſet *inquam*, partes: Hannæ verò de- 5
diſſet partem unam duplam, eò quòd Han-
nam diligeret. Dominus autem clauſerat vul-
vam ejus:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الحي الناطق *
* نبتدي برحمة الله وتاييده بسفر سموال النبي * وهو اول اسفار الملوك *
* الفصل الاول *

* كان رجل من جبل افرايم * من اكمة الديدبانة * اسمه هلقانا بن يرحوم * بن اليهو * بن تحو * 1
بن صاف الافراتي * وكانت له امراتان * اسم احديهما حنا * واسم الاخري فنا * ورزقت فنا بنين * 2
وحنا لم يكن لها بنون * وكان ذلك الرجل يصعد من قريته من حول الي حول ليسجد 3
ويقرب الذبائح للرب القوي في شيلوا * وكان هناك ابنا عالي * حفني وفنحاس حبرين للرب *
* فحضر يوم الحج * فحج هلقانا * وقرب ذبائحا * فاعطا فنا حليلته من ذبائحه * واعطا جميع 4
بنيها وبناتها انصبتهم * فاما حنا فاعطاها نصيبا وافرا ضعفا على ما اعطي اوليك * لانه كان 5
يحب حنا * وكان الرب قد اعقمها *

IN NOMINE DEI
Creatoris, viventis, rationalis.

Incipimus, annuente miſericordiâ
& providentiâ divinâ, librum
SAMUELIS Prophetæ, qui
eſt liber primus Regum.

CAPUT I.

Erat vir quidam de monte Ephraim, è 1
colle explorationis, nomine Helcana,
filius Jarhum, filii Elihu, filii Tohu, filii
Saph Ephrathæi. Huic erant duæ uxores, 2
nomen unius Hanna, & nomen alterius
Phenna: porro Phennæ conceſſi fuerunt
liberi, Hanna verò non habuit liberos. Vir 3
iſte aſcendebat annuatim è civitate ſua ad
adorandum & offerendum ſacrificia Do-
mino potentiſſimo in Silo: ibique erant
duo filii Eli, Hophni & Phinhas, ambo
ſacerdotes Domini. Cùm itaque adfuiſſet 4
dies peregrinationis, peregrinatus eſt Hel-
cana: & cùm obtuliſſet ſacrificia, dedit
Phennæ uxori ſuæ de ſacrificiis ſuis, de-
ditque omnibus filiis et filiabus ejus par-
tes eorum: Hannæ verò dedit partem 5
uberem duplo majorem his quas dederat
illis, quoniam diligebat Hannam, quam
Dominus ſterilem reddiderat.

שמואל א׃ א

quia, eam faceret fremere ut ,ira etiam ejus anguſtiatrix eam irritabat Et
6 וְכִעֲסַתָּה צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְּעִמָהּ כִּי־
,anno in anno faciebat ſic Et .ejus vulvam ſuper Dominus concluſerat
7 סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ׃ וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה
,flebat & :eam irritabat ſic ,Domini domum in eam aſcendendo ab
מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִסֶנָּה וַתִּבְכֶּה
,Channah :ſuus vir Elcanah ei Dixitque .comedebat non &
8 וְלֹא תֹאכַל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה
habebit malè quid ut & ? comedes non quid ut & ;flebis quid ut
לָמֶה תִבְכִּי וְלָמֶה לֹא תֹאכְלִי וְלָמֶה יֵרַע
Surrexitque ? filiis decem præ tibi bonus ego Nonne ?tuum cor
9 לְבָבֵךְ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים׃ וַתָּקָם
Heli Et .bibere poſt & ,Siloh in comedere poſt Channah
חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שָׁתֹה וְעֵלִי
.Domini templi poſtem ſuper ,ſolium ſuper ſedens ſacerdos
הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה׃
.flevit flendo & ,Dominum ſuper oravitque :animo amara ipſa Et
10 וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה וּבָכֹה תִבְכֶּה׃
videris videndo ſi ,exercituum Domine :ait & ,votum vovit Et
11 וַתִּדֹּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־רָאֹה תִרְאֶה
fueris oblitus non & ,mei fueris recordatus & ,tuæ ancillæ afflictione in
בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח
illud dabo & ;virorum ſemen tuæ famulæ dederiſque ,tuæ ancillæ
אֶת־אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וּנְתַתִּיו
aſcendet non novacula & ,ejus vitæ diebus omnibus Domino
לַיהוָה כָּל־יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה
facies ad orare multiplicaret cùm ,fuit Et .ejus caput ſuper
12 עַל־רֹאשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי
loquens ipſa Channah Et .ejus os obſervans Heli & ,Domini
13 יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ׃ וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת
non ejus vox ſed ;ſe moventia ejus labia tantùm ,ſuo corde ſuper
עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָּעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא
eam ad Dixitque .ebriam in Heli eam reputavit Et .audiebatur
14 יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
.te ſuper tuum vinum remove ? eris ebria Uſquequo :Heli
עֵלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ׃
ſpiritu dura mulier ,mi domine Non :ait & ,Channah reſpondit Et
15 וַתַּעַן חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ
facies ad meam animam effudi ſed ;bibi non ſechar & vinum & ;ego
אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי
quia ;profectu ſine filiæ facies ad tuam ancillam dederis Ne .Domini
16 יְהוָה׃ אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתְךָ לִפְנֵי בַּת־בְּלִיָּעַל כִּי
.hactenùs ſum locuta meæ indignationis & meæ meditationis multitudine ex
מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה׃
Iſrael Deus & ;pace in Vade :dixit & ,Heli reſpondit Et
17 וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
: dixit Et .eo cum à petiſti quam ,tuam petitionem det
18 יִתֵּן אֶת־שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ׃ וַתֹּאמֶר
mulier abiit Et .tuis oculis in gratiam tua ancilla Inveniat
תִּמְצָא שִׁפְחָתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה
.ultrà ei fuerunt non ejus facies & ,comedit & ;ſuam viam in
לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל וּפָנֶיהָ לֹא־הָיוּ־לָהּ עוֹד׃
,ſunt reverſique :Domini facies ad ſe incurvaverunt & ,manè in manicarunt Et
19 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ
Elcanah cognovit & :Ramah in ſuam domum in venerunt &
וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה
.DOMINUS ejus eſt recordatus & ,ſuam uxorem Channah
אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֶהָ יְהוָה׃
:filium peperit & ,Channah concepit & ,dierum revolutionibus in ,fuit Et
20 וַיְהִי לִתְקֻפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן
.eum petivi Domino à quòd ,Semuel ejus nomen vocavitque
וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָה שְׁאִלְתִּיו׃

Verſio VUL. LAT.

6 Affligebat quoque eam æmula
ejus, & vehementer angebat,
in tantū, ut exprobraret quòd
Dominus concluſiſſet vulvam
7 ejus : Sícque faciebat per ſingulos
annos , cùm redeunte
tempore aſcenderent ad templum
Domini : & ſic provocabat
eam. Porrò illa flebat, &
8 non capiebat cibū. Dixit ergò
ei Elcana vir ſuus ; Anna, cur
fles ? & quarè non comedis ?
& quam ob rem affligitur cor
tuū ? numquid non ego melior
9 tibi ſum, quàm decē filii? Surrexit
autē Anna poſtquā comederat
& biberat in Silo. Et
Heli ſacerdote ſedente ſuper
ſellam ante poſtes templi Dñi.
10 Cùm eſſet Anna amaro animo,
oravit ad Dominū, flens largiter.
11 Et votum vovit, dicens; Dñe
exercituū, ſi reſpiciens videris
afflictionem famulæ tuæ, & recordatus
mei fueris, nec oblitus
ancillæ tuæ, dederíſque ſervæ
tuæ ſexum virilem : dabo eum
Domino omnibus diebus vitæ
ejus, & novacula non aſcendet
12 ſuper caput ejus. Factum eſt
autem, cùm illa multiplicaret
preces coram Dño, ut Heli obſervaret
13 os ejus. Porrò Anna
loquebatur in corde ſuo, tantúmque
labia illius movebantur,
& vox penitùs non audiebatur.
Æſtimavit ergò eam
14 Heli temulentā, Dixitque ei ;
Uſquequò ebria eris ? digere
15 pauliſper vinū, quo mades. Reſpondens
Anna, Nequaquàm ,
inquit, domine mi : nam mulier
infelix nimis ego ſum, vinúmque
& omne quod inebriare
poteſt, non bibi, ſed effudi animam
meam in conſpectu Dñi.
16 Ne reputes ancillam tuam quaſi
unam de filiab' Belial : quia
ex multitudine doloris & mœroris
mei, locuta ſum uſque in
17 præſens. Tunc Heli ait ei ,
Vade in pace : & Deus Iſrael
det tibi petitionem tuam, quā
18 rogáſti eum. Et illa dixit; Utinam
inveniat ancilla tua gratiā
in oculis tuis. Et abiit mulier
in viam ſuam, & comédit,
vultúſque illius non ſunt am-
19 pliùs in diverſa mutati. Et ſurrexerunt
manè, & adoraverūt
coram Dño : reverſíque ſunt,
& venerunt in domū ſuam Ramatha.
Cognovit autē Elcana
Annam uxorem ſuam: & re-
20 cordatus eſt ejus Dñs. Et factū
eſt poſt circulum dierum, concepit
Anna, & peperit filium;
vocavítque nomen ejus, Samuel
: eò quòd à Domino poſtulâſſet
eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ
τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως
αὐτῆς. καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι (ν)
συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ
7 μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. (ξ) Οὕτως ἐποίει
ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐν τῷ ἀναβαίνειν
αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε,
8 καὶ οὐκ ἤσθιε. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, Ἄννα. καὶ (ο) εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ,
κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστί σοι ὅτι κλαίεις;
καὶ (π) ἵνα τί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἵνα τί τύπτει σε ἡ
καρδία σου; (ρ) οὐκ ἀγαθὸς ἐγώ σοι ὑπὲρ
9 δέκα τέκνα; Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν
αὐτοὺς ἐν Σηλὼμ, (σ) καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου.
καὶ Ἡλὶ ὁ (τ) ἱερεὺς, ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ
10 τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου. Καὶ αὐτὴ κατώδυνος
ψυχῇ, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κλαίουσα
11 ἔκλαυσε. Καὶ ηὔξατο εὐχὴν (υ) κυρίῳ,
λέγουσα, (φ) Ἀδωναῒ κύριε ἐλωὲ σαβαὼθ,
ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν
ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνησθῇς (χ)
μου, καὶ δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ
δώσω (ψ) αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας
θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα (ω)
οὐ πίεται, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
12 αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένη
ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς
13 ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς. (α) Καὶ αὐτὴ ἐλάλει
ἐν καρδίᾳ αὐτῆς, (β) καὶ τὰ χείλη αὐτῆς
ἐκινεῖτο, καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο. καὶ ἐλογίσατο
14 αὐτὴν Ἡλὶ εἰς μεθύουσαν. Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ
παιδάριον Ἡλὶ, Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; περιελοῦ
τὸν οἶνόν (γ) σου, καὶ πορεύου ἐκ προσώπου
15 κυρίου. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ
(δ) κύριε· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι, καὶ
οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ (ε) ἐκχέω τὴν
16 ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου. Μὴ δῷς τὴν δούλην
σου εἰς θυγατέρα λοιμὴν, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας
17 (ζ) μου ἐκτέτακα ἕως νῦν. Καὶ ἀπεκρίθη
Ἡλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πορεύου εἰς εἰρήνην.
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά
18 σου, ὃ ᾐτήσω παρ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Εὗρεν ἡ
δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἐπορεύθη
ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς· καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὸ (η) κατάλυμα αὐτῆς, καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς
19 οὐ συνέπεσεν ἔτι. Καὶ ὀρθρίζουσι τὸ πρωῒ καὶ
προσκυνοῦσι τῷ κυρίῳ, καὶ (θ) πορεύονται τὴν ὁδὸν
αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ Ἀρμαθαὶμ, καὶ (ι) ἔγνω τὴν Ἄνναν γυναῖκα
αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς (κ) κύριος, καὶ
20 συνέλαβε. Καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν,
(λ) καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Σαμουὴλ, καὶ εἶπεν, Ὅτι παρὰ κυρίου θεοῦ
σαβαὼθ ᾐτησάμην αὐτόν.

(e) Quia non dederat ei Dominus filium, ſecundùm tribulationem ejus, et ſecundùm triſtitiam 6
tribulationis ejus. Et triſtabatur
propter hoc, quoniam concluſerat
Dominus, quæ circa vulvam ejus,
non dando ei filiū. Sic faciebat 7
annum per annum in aſcendendo
ipſam in domum Domini: & triſtabatur,
& plorabat, et non comedebat.
Et dixit ei Elcana vir
ejus, Anna. Et (f) dixit ei, Ecce 8
ego, domine. Et dixit ad eam;
Quid eſt tibi, quia ploras? & ut
quid non comedis? et ut quid verberat
te cor tuum? nónne bonus
ego tibi ſuper decē filios? Et ſurrexit 9
Anna, poſtquàm ipſi
comederant in Selom: et (g) ſtetit
coram Domino. Et Heli (h) ſacerdos
ſuper ſellam ſuper limina
templi Domini. Et ipſa mœſta animo, 10
& oravit ad Dominum, &
plorans ploravit: Et vovit votū 11
Domino dicens; (i) Adonai, Domine
Eloe Sabaoth, ſi reſpiciens
reſpexeris ſuper humiliationem
ſervæ tuæ, & recordatus fueris
(k) meî, et dederis ſervæ tuæ ſemen
(l) virorum; et dabo eū corā
te datū uſq; ad diem mortis ejus:
(m) & vinum, et inebriamentum
non bibet: & ferrū non aſcendet
ſuper caput ejus. Et factum eſt, 12
quando multiplicabat orans corā
Domino; & Heli ſacerdos obſervabat
os ejus. Et ipſa loquebatur 13
in corde ſuo; et labia ejus movebantur,
et vox ejus non audiebatur.
Et reputavit eam Heli in ebriam.
Et dixit ei (n) puer Heli, 14
Quouſq; eris ebria? Aufer vinū
(o) tuū, et vade à facie Domini.
Et reſpondit Anna, et dixit; Nequaquā, 15
domine. Mulier (p) dura
dies ego ſum: & vinum & inebriamentum
non bibi, & effundo
animam meam corā Domino.
Ne dederis ſervā (q) tuā in (r) filiam 16
peſtilentē; quoniā ex multitudine
meditationis (ſ) meæ (t)
extendi uſq; nunc. Et reſpondit 17
Heli; et dixit ei, Vade in pace.
Deus Iſrael det tibi omnem petitionem
tuam, quā petiiſti ab eo. Et 18
dixit; (u) Invenit ſerva tua gratiam
in oculis tuis. Et ivit mulier
in viam ſuā: et intravit in diverſorium
ſuū, et comedit cum viro
ſuo, et bibit, et facies ejus non concidit
ultrá. Et ſurgunt manè, et 19
adorant Dominū, et vadunt viā
ſuā. Et intravit Elcana in domū
ſuā Armathæm, et cognovit Annam
uxorē ſuā: et recordatus eſt
ejus Dominus: et concepit. Et factū 20
eſt tempore dierum, et peperit filium:
et vocavit nomē ejus, Samuel; et dixit, Quoniā à Dño (x) Deo Sabaoth petiī eū.

MS.A. (ν) Συναπέκλεισεν (ξ) Καὶ οὕτως (ο) εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν (π) διατί (ρ) οὐκ ἐγώ εἰμι ἀγαθός σοι (σ) καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, καὶ κατέστη (τ) ἱερεὺς *ἐκάθητο ἐπὶ τῆς (υ) τῷ κυρίῳ, (φ) Ἀδωναῒ καὶ Ἐλωαὶ (χ) μου, καὶ μὴ ἐπιλάθῃς τῆς δούλης σου, καὶ δῷς (ψ) αὐτὸν δοτὸν ἐνώπιόν σου ἕως ἡμέρα θανάτου (ω) οὐ μὴ πίεται, (α) Καὶ Ἄννα ἐλάλει (β) πλὴν τὰ (γ) σου ἀπὸ σοῦ, καὶ (δ) κύριέ μου· γυνὴ (ε) ἐκχέω ἐνώπιον κυρίου τὴν ψυχήν μου. Μὴ (ζ) μου καὶ ἀθυμίας ἐκτέτακα (η) κατάλυμα, καὶ (θ) πορεύονται καὶ ἦλθον τὴν (ι) ἔγνω Ἐλκανὰ τὴν (κ) κύριος. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ (λ) καὶ συνέλαβεν Ἄννα, καὶ ἔτεκεν υἱόν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וּמְצַהֲבָא לַהּ צָרְתַהּ אַף מְרַגְזָא לַהּ בְּדִיל לְאַקְנָיוּתַהּ אֲרֵי אִתְמְנַע מִן קֳדָם יְיָ מִנַּהּ וְלַד׃
7 וְכֵן יַעֲבֵיד שְׁנָא בִשְׁנָא בִּזְמַן מִסְּקַהּ לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ כֵּן מְרַגְזָא לַהּ וּבָכְיָא וְלָא אָכְלַת׃
8 וַאֲמַר לַהּ אֶלְקָנָה בַּעְלַהּ חַנָּה לְמָה אַתְּ בָּכְיָא וּלְמָא לָא תֵיכְלִין וּלְמָא בָאֵישׁ לִיךְ לִבֵּךְ הֲלָא
9 רְעוּתִי טָבָא לִיךְ מֵעַשְׂרָא בְנִין׃ וְקָמַת חַנָּה בָּתַר דַּאֲכַלַת בְּשִׁילֹה וּבָתַר דִּשְׁתִיאַת וְעֵלִי
10 כַּהֲנָא יָתֵיב עַל כּוּרְסֵיהּ עַל מְזוּזֵי בִּסְטַר סִפָּא דְהֵיכְלָא דַיְיָ׃ וְהִיא מְרִירַת נְפַשׁ וּמְצַלְיָא
11 קֳדָם יְיָ וּמִבְכָּא בָכְיָא׃ וְקַיֵּימַת קְיָם וַאֲמַרַת יְיָ צְבָאוֹת אִם מִגְלָא גְלֵי קֳדָמָךְ סִגּוּף
אַמְתָךְ וְיֵעוֹל דָּכְרָנִי קֳדָמָךְ וְלָא תַרְחֵיק יַת אַמְתָךְ וְתִתֵּן לְאַמְתָךְ בַּר בְּגוֹ בְּנֵי אֱנָשָׁא
12 וְאֶמְסְרִנֵּיהּ דִּיהֵי מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי וּמָרוּת אֱנָשׁ לָא תְהֵי עֲלוֹהִי׃ וַהֲוָה
13 מִדְּאַסְגִיאַת לְצַלָּאָה קֳדָם יְיָ וְעֵלִי אוֹרִיךְ לַהּ עַד דְּתִתְפְּסוֹק׃ וְחַנָּה הִיא מְצַלְיָא בְלִבַּהּ לְחוֹד
14 סִפְוָתַהָא נָיְדָן וְקָלַהּ לָא מִשְׁתְּמַע וְחַשְׁבַהּ עֵלִי כְּאִתְּתָא רְוְיָא׃ וַאֲמַר לַהּ עֵלִי עַד אֵימָתַי
15 אַתְּ מִשְׁתַּטְיָא הֲלָא תְפִיגִין יַת חַמְרִיךְ מִנִּיךְ׃ וַאֲתִיבַת חַנָּה וַאֲמַרַת לָא רִבּוֹנִי אִתְּתָא עָקַת
16 רוּחַ אֲנָא וַחֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק לָא אִשְׁתֵּיתִי וַאֲמַרִית עוּלְבַּן נַפְשִׁי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ׃ לָא תַכְלִים
17 יַת אַמְתָךְ קֳדָם בַּת רִשְׁעָא אֲרֵי מִסְּגֵי אַקְנָיוּתִי וְאַרְגָּזוּתִי אוֹרֵכִית בִּצְלוֹ עַד כְּעַן׃ וַאֲתֵיב
18 עֵלִי וַאֲמַר אֱזִילִי לִשְׁלָם וֶאֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתֵּן יַת בָּעוּתִיךְ דִּבְעֵית מִן קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַרַת
תַּשְׁכַּח אַמְתָךְ רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וַאֲזַלַת אִתְּתָא לְאוֹרְחַהּ וַאֲכַלַת וְאַפִּין בִּישִׁין לָא הֲווֹ
19 לַהּ עוֹד׃ וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא וּסְגִידוּ קֳדָם יְיָ וְתָבוּ וַאֲתוֹ לְבֵיתְהוֹן לְרָמְתָא וִידַע אֶלְקָנָה יַת
20 חַנָּה אִתְּתֵיהּ וְעַל דָּכְרָנַהּ קֳדָם יְיָ׃ וַהֲוָה לִזְמַן מִשְׁלַם יוֹמַיָּא וְעַדִּיאַת חַנָּה וִילֵידַת בַּר וּקְרַת
יַת שְׁמֵיהּ שְׁמוּאֵל אֲרֵי אֲמַרַת מִן קֳדָם יְיָ שְׁאֶלְתֵּיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et irritans illam anguſtiatrix ejus, etiam provocans illam ut ad invidiam 6
duceret eam, quoniam vetitus fuit ab-ante Dñm ab illa natus. Et ſic fecit 7
anno in anno in tempore aſcendendi ad domum ſanctuarii Dñi, ſic provocans
illam : & ploravit, & non comedit. Et dixit illi Elkanah maritus 8
ejus : Hhana cur tu plorans, & cur non comedis ? & cur male eſt *tibi cor*
tuum ? nonne voluntas mea bona tibi à decem filiis? Et ſurrexit Hhana 9
poſtquam comedit in Siloh, & poſtquam *bibit*; & Gheli ſacerdos ſedens ſuper
ſedem ſuam *juxta poſtes* in latere *liminis* templi Dñi. Et ipſa amara 10
animo, & orans ante Dñm, & plorare plorans. Et juravit juramentum & 11
dixit : Domine exercituum ſi revelari revelabitur ante te humilitas ancillæ
tuæ, & intrabit memoria mei ante te, & non elongabis ancillam tuam, &
dabis ancillæ tuæ filium in medio filiorum hominis ; & tradam eum quòd
erit miniſtrans ante Dñm omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non erit
ſuper illum. Et fuit ex quo multiplicavit orationem ſuam ante Dñm, & 12
Gheli *expectavit* illam uſq; quo finiat. Et Hhana ipſa orans in corde ſuo, 13
tantum labia ejus movebantur, & vox ejus non audiebatur ; & reputavit
eam Hheli ut mulierem ebriam. Et dixit illi Hheli: uſquequo tu delirans? 14
an non digeres vinum tuum à te? Et reſpondit Hhana & dixit : Non, Domine 15
mi : mulier tribulata ſpiritu ego ; & vinum novum & antiquum
non bibi; & dixi afflictionem animæ meæ in oratione ante Dñm. Ne exprobres 16
ancillæ tuæ ante filiam improbitatis: nam à multitudine invidiæ mei
& irritationis mei dilatavi in oratione uſq; nunc. Et reſpondit Hheli & 17
dixit : Ito in pace; & Deus Iſrael dabit poſtulationem tuam quam poſtulâſti
ab-ante eum. Et dixit : Inveniat ancilla tua miſericordias in oculis 18
tuis: & ivit mulier ad viam ſuam ; & comedit, & vultus mali non fuerunt
ei ultra. Et anticipaverunt manè, & adoraverunt ante Dñm; & redierunt 19
& venerunt ad domum ſuam ad Ramatha: & cognovit Elkana Hhanam
uxorem ſuam, & intravit recordatio ejus ante Dñm. Et fuit in tempore 20
perfectionis dierum, & concepit Hhana & peperit filium, & vocavit nomen ejus Semuel: quia dixit, Ab-ante Dominum petivi eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܪܓܙܐ ܗܘܬ ܠܗ ܒܥܠܬܗ ܐܦ ܡܪܓܙܘܬܗ܂ ܡܛܠ ܕܬܬܥܝܩ ܠܗ܂ ܡܛܠ ܕܐܚܕ ܡܪܝܐ ܒܥܕ 6
ܡܪܒܥܬܗ܂ * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܐ ܗܘܬ ܦܢܢܐ܂ ܟܠ ܫܢܐ ܒܫܢܐ܂ ܒܙܒܢܐ ܕܣܠܩܐ ܗܘܬ 7
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܗܟܢܐ ܡܪܓܙܐ ܗܘܬ ܠܗ܂ ܘܒܟܝܐ ܚܢܐ܂ ܘܠܐ ܠܥܣܐ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗ 8
ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ܂ ܚܢܐ܂ ܠܡܢܐ ܒܟܝܐ ܐܢܬܝ܂ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܠܥܣܐ ܐܢܬܝ܂ ܘܠܡܢܐ ܒܐܫ ܠܒܟܝ܂
ܗܐ ܐܢܐ ܛܒ ܠܟܝ ܡܢ ܥܣܪܐ ܒܢܝܢ܂ * ܘܩܡܬ ܚܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠܬ ܒܫܝܠܘ܂ ܘܡܢ 9
ܒܬܪ ܕܐܫܬܝܬ܆ ܘܥܠܝ ܟܗܢܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ܂ ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܗܝܟܠܗ
ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܗܝ ܡܪܝܪܐ ܢܦܫܗ܂ ܘܡܨܠܝܐ ܗܘܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܡܒܟܝܐ ܒܟܝܐ ܗܘܬ܂ 10
* ܘܢܕܪܬ ܢܕܪܐ܂ ܘܐܡܪܬ܂ ܡܪܝܐ ܨܒܐܘܬ܂ ܐܢ ܡܚܙܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܡܘܟܟܗ ܕܐܡܬܟ܂ ܘܬܬܕܟܪܢܝ܂ ܘܠܐ ܬܛܥܝܢܝ 11
ܘܠܐ ܬܛܥܝܗ ܠܐܡܬܟ܂ ܘܬܬܠ ܠܐܡܬܟ ܙܪܥܐ ܕܓܒܪܐ܂ ܐܬܠܝܘܗܝ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ܂
ܘܡܣܪܦܬܐ ܠܐ ܬܣܩ ܥܠ ܪܫܗ܂ * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܣܓܝܬ ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܥܠܝ 12
ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܦܘܡܗ܂ * ܘܚܢܐ ܒܠܒܗ ܗܘ ܡܡܠܠܐ ܗܘܬ ܒܠܚܘܕ܂ ܘܣܦܘܬܗ ܗܘ ܙܝܥܢ 13
ܗܘܝ܂ ܘܩܠܗ ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ܂ ܘܚܫܒܗ ܥܠܝ ܐܝܟ ܪܘܝܐ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝ܂ 14
ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܪܘܝܐ ܐܢܬܝ܂ ܐܥܒܪܝ ܚܡܪܟܝ ܡܢܟܝ܂ * ܥܢܬ ܚܢܐ܂ ܘܐܡܪܬ ܠܗ܂ 15
ܠܐ ܡܪܝ܂ ܐܢܬܬܐ ܐܢܐ ܕܟܪܝܬ ܪܘܚܐ܂ ܘܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ ܠܐ ܐܫܬܝܬ܂ ܘܐܫܕܬ ܢܦܫܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂
* ܠܐ ܬܚܫܒܝܗ ܠܐܡܬܟ ܒܪܬ ܚܛܝܬܐ܂ ܡܛܠ ܕܡܢ ܣܘܓܐܐ ܗܘ ܕܥܩܬܝ܂ ܘܕܪܘܓܙܝ܂ 16
ܡܠܠܬ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ܂ * ܘܥܢܐ ܥܠܝ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܙܠܝ ܒܫܠܡܐ܂ ܘܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ 17
ܢܬܠ ܠܟܝ ܫܐܠܬܟܝ ܕܫܐܠܬܝ ܡܢܗ܂ * ܘܐܡܪܬ܂ ܬܫܟܚ ܐܡܬܟ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ܂ 18
ܘܐܙܠܬ ܐܢܬܬܐ ܠܐܘܪܚܗ܂ ܘܐܦܝܗ ܠܐ ܐܬܒܐܫܘ ܬܘܒ܂ * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ܂ ܘܣܓܕܘ ܩܕܡ 19
ܡܪܝܐ܂ ܘܗܦܟܘ ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܗܘܢ ܠܪܡܬܐ܂ ܘܝܕܥ ܐܠܩܢܐ ܠܚܢܐ ܐܢܬܬܗ܂ ܘܐܬܕܟܪܗ
ܡܪܝܐ܂ * ܘܗܘܐ ܠܙܒܢܐ ܕܝܘܡܬܐ܂ ܘܒܛܢܬ ܚܢܐ܂ ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ܂ ܘܩܪܬ ܫܡܗ܂ ܫܡܘܐܝܠ܂ 20
ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܫܐܠܬܗ܂

Et provocabat eam quoque æmula ipſius ad 6
iracundiam, quatenus tædio afficeretur, eò
quòd clauſiſſet Dominus vulvam ejus. Et ſic 7
faciebat Phenenna ſingulis annis tempore
quo aſcendebat ad domum Domini, ſic *inquam*
provocabat eam ad iram, adeò ut fleret
Hanna, nec manducaret. Dixit autem ad eam 8
Helcana maritus ejus, Hanna, cur ploras? &
cur non comedis? & cur triſtis eſt animus tuus?
en ego melior tibi ſum quàm decem filii.
Surrexit itaque Hanna poſtquam comediſſet 9
in Silo, & poſtquam bibiſſet (interim
Eli Sacerdos ſedebat ſuper ſedem in limine
templi Domini.) Cúmque amaro eſſet animo, 10
orabat coram Domino, & abundè flebat.
Deinde votum vovit, ac dixit: Domine exercituum, 11
ſi omnino reſpicias ſubjectionem ancillæ
tuæ, recorderis mei, nec obliviſcaris ancillæ
tuæ, & concedas ancillæ tuæ ſemen humanum;
addicam illud Domino cunctis diebus
vitæ ejus, & novacula non admovebitur
capiti ipſius. Factúmq; eſt ut cùm illa diutiùs 12
oraret coram Domino, & Eli obſervaret os
ejus, (Nam Hanna corde ſuo tantùm loquebatur, 13
& labia ipſius movebantur, vox autem
ejus non audiebatur) exiſtimavit eam
Eli quaſi temulentam, Dixítque ad eam Eli, 14
Quouſque inebriaberis? tempera vinum tuum
à te. Reſpondit Hanna, & dixit ei, Minimè 15
mi domine, mulier ego ſum dolentis
animi, & vinum aut ſiceram nequaquam bibi;
ſed effudi animum meum coram Domino.
Ne reputes apud temetipſum ancillam tuam 16
filiam peccati: nam ex multitudine doloris
& iræ meæ hactenus locuta ſum. Cui reſpondens 17
Eli dixit, Vade in pace, & Deus
Iſraëlis præſtet tibi petitionem tuam quam
ab eo poſtulâſti. Quæ ait, Inveniat ancilla 18
tua miſericordiam apud te: tum abiit mulier
ad viam ſuam, & vultus ejus non eſt ampliùs
turbatus. Et manè conſurgentes adoraverunt 19
coram Domino, & reverſi abierunt domum
ſuam in Ramatha: & cognovit Helcana Hannam
uxorem ſuam; & Dominus recordatus
eſt ejus. Fuit enim poſt tempus dierum, ut 20
conciperet Hanna, parerétque filium, & vocaret
nomen ejus Samuel: nam *inquit* à Domino
poſtulavi eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكانت ضرتها تعايرها وتغضبها * تريد بذلك ان تحزنها * وكانت تعايرها بالعقم الذي اعقمها 6
الرب * وكذلك كانت فننا تصنع كل حول في الوقت التي تصعد فيه الى بيت الرب * تسخطها 7
وتغضبها ايضا * فتبكي حنا * ولم تطعم شيا * قال لها هلقانا زوجها * يا حنا ما لك باكية * وما لك 8
لم تطعمي طعاما * وما لي اراك حزينة النفس * ها انا خير لك من عشرة بنين * وقامت حنا من 9
بعد ما طعمت وشربت في شيلوا * وصعدت الى بيت الرب * وكان عالي الحبر جالسا على كرسي على
اسكفة بيت الرب * وهي كانت مرة النفس * وجعلت تصلي امام الرب * وكانت تبكي في 10
صلاتها * ونذرت نذرا وقالت * يا رب القوة والمشية * ان انت نظرت الى خضوع امتك * وذكرتني 11
ولم تنس امتك * وترزق امتك ذرية بين الناس * اصيره خادما للرب كل ايام حياته * ولا تحلق
راسه بالموس * فلما اطالت صلاتها امام الرب * وكان عالي ينتظر ان يسمع كلامها * فاما حنا 12 13
فكانت تصلي فقط في قلبها * تحرك شفتاها من غير ان تسمع لها كلام * ولم يكن الحبر
يسمع صوتها * وحسبها عالي سكرى * فقال لها عالي * الى متى تتساكري * فيقي من سكرك * 14
* اجابت حنا وقالت له * كلا يا سيدي * ولكني امراة كريهة النفس حزينة * لم اشرب خمرا ولا سكرا * 15
ولكن من شدة الغم الذي بي سكبت نفسي امام الرب * فلا تنزل امتك بمنزلة اهل الخطايا * 16
لاني انما اطلت بصلاتي الى الان من شدة ما بي من الحزن والغضب * فرد عليها عالي قايلا * 17
انطلقي بسلام * واله اسرائيل يسعفك بحاجتك التي طلبت * فقالت * توافي امتك رحمة * وتظفر 18
بنعمة من الرب * وانت حي * وانصرفت المراة في طريقها * ولم يتغير وجهها ايضا من عار
ضرتها * وادلجوا بكرة وسجدوا للرب * ورجعوا منصرفين الى منازلهما الى الرامة * واتا هلقانا 19
حنا امراته * وذكرها الرب برحمته * فلما مكثت اياما * حبلت حنا وولدت ابنا * ودعت 20
اسمه صموال * لانها قالت اني سالته للرب *

Et rivalis ejus æmulabatur eam & ad iram 6
concitabat, volens per id eam affligere:
laceſſibat enim eam ob ſterilitatem
quâ affecerat eam Dominus. Ita faciebat 7
Phenna quotannis tempore quo aſcendebat
ad domum Domini, exaſperans eam,
et ad iram quoque provocans: quapropter
flevit Hanna, nec guſtavit quicquam. Dixit 8
ei Helcana maritus ejus, Heus Hanna,
quid rei tibi eſt quòd fleas? quidve rei
eſt quòd cibum minimè guſtaveris? et cur
video te iniquo animo? en ego melior tibi
ſum decem filiis. Surgens ergò Hanna 9
poſtquam comederat & biberat in Silo, aſcendit
ad domum Domini: (Porrò Eli
ſacerdos ſedebat in ſella ſup[illegible]ine
domûs Domini) Et ipſa cùm am[illegible] 10
eſſet animo, cœpit orare coram [illegible],
flebátque dum oraret: Et votum vovit, 11
ac dixit; O Domine potentiæ et voluntatis,
ſi tu reſpexeris humilitatem ancillæ
tuæ, & memor fueris mei, nec oblivioni
tradideris ancillam tuam, ſed conceſſeris
ancillæ tuæ prolem inter homines, conſtituam
eum miniſtrum Domino cunctis diebus
vitæ ipſius, nec radetur caput ejus novaculâ.
Cúmque protraxiſſet orationem 12
ſuam coram Domino, auſcultabat Eli ut
audiret verba ipſius. Verùm Hanna orabat 13
corde ſuo duntaxat, moventibus ſe labiis
ejus abſque eo quòd audirentur verba
ipſius, ita ut ſacerdos non audiret vocem
ejus. Quapropter Eli ratus eam eſſe
temulentam, Ait illi Eli; Quouſque ebriaeris? 14
reſipiſce tandem ab ebrietate
tua. Reſpondens Hanna, dixit ad eum; 15
Haudquaquam O domine mi, ſed mulier
ſum triſtis animi, infœlix: vinum aut
quicquam inebrians minimè bibi, ſed præ
vehementia mœroris qui me occupat, projeci
animam meam coram Domino. Ne 16
ergò habeas ancillam tuam in gradu ſceleſtorum;
nam equidem orationem meam
hucuſque protraxi ob vehementiam mœroris
& iræ quâ teneor. Reſpondit ei Eli, 17
dicens; Vade in pace, & Deus Iſraelis
conficiat negotium tuum quod poſtulâſti.
Quæ ait, Adveniat ancillæ tuæ miſericordia, 18
& gratiam aſſequatur à Domino,
te ſuperſtite: ſic diſceſſit mulier itinere
ſuo, nec immutatus eſt deinceps vultus
ejus ob exprobrationem corrivalis ej⁹.
Et manè ſurgentes adoraverunt Dominum, 19
& reverſi perrexerunt ad ædes ſuas
in Rama: coivítq; Helcana cum Hanna
uxore ſuâ & Dominus recordatus eſt
ejus ex clementia ſua. Et cùm dies aliquot 20
manſiſſet, concepit Hanna, peperítque
filiũ, & vocavit nomen ejus Samuelem:
dixit enim, Quoniam à Domino poſtulavi eum.

שמואל א׃ ב

Domino immolandum ad,ejus *domus* omnis &,Elcanah vir aſcendit Et
21 וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לַיהוָה
dixit quia :aſcendit non Channah Et.ſuum votum &,*dierum* hoſtiam
22 אֶת־זֶבַח הַיָּמִים וְאֶת־נִדְרוֹ׃ וְחַנָּה לֹא עָלָתָה כִּי־אָמְרָה
cum conſpiciatur *&* eum adducam & *:puer* ablactetur donec :ſuo viro
לְאִישָׁהּ עַד יִגָּמֵל הַנַּעַר וַהֲבִאֹתִיו וְנִרְאָה אֶת־
Elcanah ei Dixitque .ſeculum in uſque ibi maneat &,*Domini faciebus*
23 פְּנֵי יְהוָה וְיָשַׁב שָׁם עַד־עוֹלָם׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה
veruntamẽ :eum *te ablactare* donec mane:tuis oculis in bonum Fac :ſuus vir
אִישָׁהּ עֲשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי עַד־גָּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ
,ſuum filium lactavit &,mulier Manſitque .ſuum verbum Dñs confirmet
יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ
quum ,ſecum eum fecit Aſcendereque .eum ablactaret donec
24 עַד־גָמְלָהּ אֹתוֹ׃ וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר
;vini utre & ,farinæ uno modio & ,tribus juvencis *in* eum ablactavit
גְּמָלַתּוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן
jugulaverunt Et .puer puer & ;Siloh Domini domum eum adduxit &
25 וַתְּבִאֵהוּ בֵית־יְהוָה שִׁלוֹ וְהַנַּעַר נָעַר׃ וַיִּשְׁחֲטוּ
me In :dixit Et .Heli ad puerum adduxerunt & ,juvencum
26 אֶת־הַפָּר וַיָּבִאוּ אֶת־הַנַּעַר אֶל־עֵלִי׃ וַתֹּאמֶר בִּי
tecum *ſtans* mulier ego :mi domine tua anima vivit :mi domine
אֲדֹנִי חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמְּכָה
;oravi *hunc puerum ad* .Dominum *ad* orandum ad ,*hoc in*
27 בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי
.eo *cum à* petii quam ,meam petitionem mihi Dominus dedit &
וַיִּתֵּן יְהוָה לִי אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ׃
quibus diebus omnibus Domino eum *feci petere* ego etiam Et
28 וְגַם אָנֹכִי הִשְׁאִלְתִּהוּ לַיהוָה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
.Domino ibi ſe incurvavit & :Domino commodatus *ipſe fuit*
הָיָה הוּא שָׁאוּל לַיהוָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁם לַיהוָה׃

CAP. II. ב

,Domino in meum cor Exultavit :dixit & ,Channah oravit Et
1 וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה
meum os eſt dilatatum :Domino in meum cornu eſt exaltatum
רָמָה קַרְנִי בַּיהוָה רָחַב פִּי
Non .tua ſalute in ſum lætata quia ,meos inimicos ſuper
2 עַל־אוֹיְבַי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ אֵין־
petra non & ,te præter non quia ,Dominus ſicut ſanctus
קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר
:altum altum loquamini ,multiplicetis Ne .noſter Deus ſicut
3 כֵּאלֹהֵינוּ׃ אַל־תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְּבֹהָה גְבֹהָה
non & ,Dominus ſcientiarum Deus quia ;veſtro ore ex vetus egrediatur
יֵצֵא עָתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל דֵּעוֹת יְהוָה וְלֹא
vacillantes & ;ſunt confracti fortes ,Arcus .opera ſunt directa
4 נִתְכְּנוּ עֲלִלוֹת׃ קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים וְנִכְשָׁלִים
deſierunt famelici &:ſe locaverunt pane *in Saturi* .robore ſunt accincti
5 אָזְרוּ חָיִל׃ שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים חָדֵלּוּ
.eſt infirmata ,*filiis multa* & ,ſeptem peperit ſterilis donec
עַד־עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃

Verſio VUL. LAT.

21 Aſcendit autem vir ejus Elcana,
& omnis domꝰ ejus, ut immolaret
Dño hoſtiam ſolennem,
22 & votum ſuum. Et Anna
non aſcendit : dixit enim viro
ſuo;Non vadã, donec ablactetur
infans,& ducã eum,ut appareat
ante conſpectum Dñi,
23 & maneat ibi jugiter. Et ait
ei Elcana vir ſuus ; Fac quod
bonum tibi videtur, & mane
donec ablactes eum : precórq;
ut impleat Dominus verbũ ſuum.
Manſit ergò mulier,& lactavit
filiũ ſuum, donec amoveret
24 eum à lacte. Et adduxit
eum ſecum,poſtquã ablactaverat,
in vitulis tribus, & tribus
modiis farinæ, & amphora vini,
& adduxit eum ad domum
Domini in Silo.Puer autẽ erat
25 adhuc infantulus: Et immolaverunt
vitulum, & obtulerunt
26 puerũ Heli. Et ait Anna ;Obſecro,
mi domine, vivit anima
tua,domine:ego ſum illa mulier,
quæ ſteti corã te hîc orans
27 Dominũ. Pro puero iſto oravi,
& dedit mihi Dñs petitionem
28 meam,quam poſtulavi eum.Idcircò
& ego commodavi eum
Domino, cunctis diebus quibꝰ
fuerit commodatꝰ Domino. Et
adoraverunt ibi Dominum. Et
oravit Anna, & ait ;

CAP. II.

1 EXultavit cor meum in Domino,
& exaltatum eſt cornu
meum in Deo meo : dilatatum
eſt os meũ ſuper inimicos meos,
quia lætata ſum in ſalutari
2 tuo. Non eſt ſanctꝰ,ut eſt Dominus:
neque enim eſt alius extra
te, & non eſt fortis ſicut
3 Deus noſter. Nolite multiplicare
loqui ſublimia, gloriantes;
recedant vetera de ore veſtro:
quia Deus ſcientiarũ,Dominus
eſt, & ipſi præparantur
4 cogitationes. Arcus fortiũ ſuperatus
eſt: & infirmi accincti
5 ſunt robore. Repleti priùs,pro
panibꝰ ſe locaverunt;& famelici
ſaturati ſunt:donec ſterilis
peperit plurimos ; & quæ multos
habebat filios,infirmata eſt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ἐλκανὰ ϗ πᾶς ὁ οἶκος
αὐτοῦ θῦσαι ἐν Σηλὼμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν,
ϗ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, ϗ πάσας τὰς δεκάτας
22 τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ'
αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, Ἕως τοῦ ἀναβῆναι
τὸ παιδάριον, ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτὸ,
ϗ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου, ϗ καθήσεται
23 (μ)ἕως αἰῶνος ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ
Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου, κάθου (ν) ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς
αὐτό· ἀλλὰ στῆσαι κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ
τοῦ στόματός σου. ϗ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ ϗ ἐθήλασε
τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ
24 αὐτόν. Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς (ξ)Σηλὼμ
ἐν μόσχῳ τριετίζοντι, ϗ ἄρτοις, ϗ οἰφὶ σεμιδάλεως,
ϗ νέβελ οἴνου· ϗ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον
(ο)κυρίου ἐν Σηλὼμ, ϗ τὸ παιδάριον μετ'
25 αὐτῶν. Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρίου. ϗ ἔσφαξεν
ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν, ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν
εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ. ϗ (π)προσήγαγε
τὸ παιδάριον, ϗ ἔσφαξε τὸν μόσχον. ϗ προσήγαγεν
Ἄννα ἡ (ρ) μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς
26 Ἠλὶ, Καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε, ζῇ ἡ ψυχή
(σ) σου, ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν
(τ) σου μετὰ σοῦ ἐν τῷ προσεύξασθαι πρὸς
27 κύριον. Ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσηυξάμην·
ϗ (υ)ἔδωκέ μοι κύριος τὸ αἴτημά μου
28 ὃ ᾐτησάμην παρ' αὐτοῦ. Κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν
τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ζῇ αὐτὸς, χρῆσιν τῷ κυρίῳ. (φ)ϗ εἶπεν,

Et aſcendit homo Elcana, et univerſa 21
domus ejus ſacrificare in
Selom ſacrificium dierum,et vota
ſua,et omnes decimas terræ ſuæ.
Et Anna non aſcendit cũ eo:quoniam 22
dixit viro(y)ſuo, Donec aſcendat
puer, ſi ablactavero eũ;
& apparebit faciei Domini,et ſedebit
uſq; in ſeculum ibi.Et dixit 23
ei Elcana vir ejus, Fac quod bonum
in oculis tuis:ſede,quoadusq;
ablactaveris eum: ſed firmet Dominus
(z)quod exiit ex ore tuo.
Et ſedit mulier,et lactavit filium
ſuũ,donec ablactâſſet eum. Et aſcendit 24
cũ eo in Selom in vitulo
(aa) trienni, et panibus, et Oephi
ſimilaginis, et Nebel vini. Et intravit
in domũ Domini in Selõ:
et puer cum eis. Et(bb)adduxerũt 25
corã Domino:et mactavit pater
eiꝰ ſacrificiũ,quod faciebat à
*diebꝰ in dies Domino.*Et adduxit 26
puerũ,& mactavit vitulũ. *Et adduxit*
Anna mater pueri ad Heli,
Et dixit; In me,Domine,vivit anima
tua.Ego illa mulier,quæ ſteti
coram te(cc)tecum, cum orare
ad Dominũ.Pro puero hoc oravi; 27
& dedit mihi Dominus petitionẽ
meam, quam petii ab eo. Et ego 28
commodo cum Domino omnes dies,
quos ipſe vivit ,commodationem
Domino.(dd)Et dixit;

MS.A. (μ)ἐκεῖ ἕως αἰῶνος. Καὶ (ν)ἕως οὗ ἀπογαλακτίσῃς (ξ)Σηλὼμ, ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτὸν, ἐν μόσχῳ (ο) κυρίου Σηλὼμ, (π)προσήγαγον (ρ) μήτηρ τὸ παιδάριον πρὸς Ἠλεὶ,(σ)σου κύριέ μου, ἐγὼ (τ)σου ἐν τούτῳ προσεύξασθαι (υ) ἔδωκεν κύριός μοι τὸ (φ) ϗ προσηύξατο Ἄννα, ϗ εἶπεν,

Κεφ. β'.

1 ἘΣτερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη
κέρας μου ἐν θεῷ μου, (α) ἐπλατύνθη
ἐπ' ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν
2 σωτηρίᾳ (β)σου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς (γ)κύριος,
ϗ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς (δ) ἡμῶν,
3 οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου. Μὴ καυχᾶσθε, ϗ μὴ
λαλεῖτε (ε)ὑψηλά· μὴ ἐξελθέτω μεγαλοῤῥημοσύνη
ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι θεὸς γνώσεων
κύριος, ϗ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα
4 (ζ)αὐτοῦ. Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ
5 ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν. Πλήρεις
ἄρτων ἠλαττώθησαν, ϗ οἱ πεινῶντες παρῆκαν
γῆν· ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν
τέκνοις ἠσθένησε.

CAP. II.

COnfirmatum(a)eſt cor meũ 1
in Domino : exaltatum eſt cornu
meum in Deo meo.Dilatatum eſt
ſuper inimicos meos os meũ: (b)
lætata ſum in(c)ſalute tua.Quoniam 2
non eſt ſanctus,ſicut Dominus;
et non eſt juſtus, ſicut Deus
noſter: non eſt ſanctus præter te.
Nolite gloriari,et nolite loqui(d) 3
excelſa:(e)non procedat magniloquentia
de ore veſtro : quoniam
Deus (f) ſcientiarum Dominus,
et (g) Deus præparans adinventiones
ſuas.(h)Arcus potentium 4
infirmatus eſt; & infirmi accincti
ſunt virtute.(i)Pleni panibus 5
(k)minorati ſunt, & *eſurientes*
( ) *ranſierunt errã. Quoniã ſterilis peperit ſeptẽ; et multa in filiis infirmata eſt.*

MS.A. (α) ἐπλατύνθη τὸ στόμα μου ἐπ' ἐχθροὺς μου, ὅτι ηὐφράνθην (β) σου. Οὐκ (γ)κύριος, ϗ οὐκ ἔστιν πλὴν σου· οὐκ ἔστιν δίκαιος (δ) ἡμῶν. Μὴ καυχᾶσθαι, (ε)ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν· μὴ ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη (ζ) αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וסליק גברא אלקנה וכל אנש ביתיה לדבחא קדם יי ית דבח מועדיא ולשלמא ית
22 נדריה׃ וחנה לא סליקת ארי אמרת לבעלה עד דיתחסיל רביא ואיתניה ואתחזי קדם יי
23 ויתיב תמן עד עלמא׃ ואמר לה אלקנה בעלה עבידי כדתקין בעיניכי אוריכי עד
דתחסלין יתיה ברם יקים יי ית פתגמוהי ואוריכת אתתא ואוניקת ית ברה עד ד[illegible]ת
24 יתיה׃ ואסקתיה עמה כד חסלתיה בתורין תלתא ומכילתא חדא דקמחא וגרב דחמר
25 ואיתיתיה לבית מקדשא דיי לשילו ורביא הוה יניק׃ ונכיסו ית תורא ואיתיאו ית רביא
26 לות עלי׃ ואמרת בבעו רבוני חיי נפשך רבוני אנא אתתא דאתעתדת עמך הכא לצלאה
27 קדם יי׃ על רביא הדין צליתי ויהב יי לי ית בעותי דבעית מן קדמוהי׃ ואף אנא מסרתיה
28 דיהי משמש קדם יי כל יומיא דהוא קים הוא משמש קדם יי וסגיד תמן קדם יי׃

ב

1 וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת [כבר שמואל ברי עתיד למהוי נביא על ישראל
ביומוהי יתפרקון מידא דפלשתאי ועל ידוהי יתעבדן להון נסין וגבורן בכן] תקיף לבי
בחולקא דיהב לי יי [ואף הימן בר יואל בר ברי שמואל עתיד דיקום הוא וארבעת עשר
בנוהי למהוי אמרין בשירה על ידי נבלין וכנורין עם אחיהון ליואי לשבחא בבית
מקדשא בכין] רמת קרני במתנתא דמני לי יי [ואף על פורענות נסא דעתיד למהוי
בפלשתאי דעתידין דייתון ית ארונא דיי בעגלתא חדתא ועמיה קורבן אשמא בכן תימר
כנשתא דישראל] אפתח פומי למללא רברבן על בעלי דבבי ארי חדיתי בפורקנך׃
2 [על סנחריב מלכא דאתור אתנביאת ואמרת עתיד דיקום הוא וכל חילותיה על
ירושלם ונס סגי יתעביד ביה תמן יפלון פגרי משריתיה בכין יודון כל עממיא אומיא
ולישניא ויימרון] לית דקדיש אלא יי ארי לית בר מנך ועמך יימרון לית תקיף אלא
3 אלהנא׃ על נבוכד נאצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת אתון כסדאי וכל עממיא
דעתידין למשלט בישראל] לא תסגון למללא רברבן לא יפקון גדופין מפומכון ארי
אלהא ידע כולא ועל כל עובדוהי מתיח דיניה אף לכון עתיד לשלמא פורענות
4 חוביכון׃ [על מלכות יון אתנביאת ואמרת] קשתת דגברי [יונאי] יתברון [ודבית
5 חשמונאי] דהוו חלשין יתעבדן להון נסין וגבורן׃ [על בנוהי דהמן אתנביאת ואמרת]
דהוו סבעין בלחמא וגעין בעותרא וסגיאין בממונא אתמסכנו תבו לאתגרא בלחים
ומזון פומהון [מרדכי ואסתר] דהוו חשיכין ומסכנין עתרו ואתנשיאו ית מסכנותהון
תבו למהוי בני חורין כן ירושלם דהות כאתתא עקרא עתידא דתתמלי מעם גלותהא
[וארם] דמליא סגי עממיא יסופון משריתהא [תצדי ותחרוב׃]

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcendit vir Elkana & omnis homo domus ejus ad ſacrificandum ante 21
Dñm ſacrificium ſolennitatis, & ad reddendum vota ſua. Et Hhana non 22
aſcendit, quia dixit ad maritum ſuum : uſq; quo ablactetur infans, &
adducam eum, et videatur ante Dñm, & ſedeat ibi uſq; in ſeculum. Et 23
dixit ei Elkana maritus ejus : Fac *juxta* quod firmum in oculis tuis:
expecta uſq; quo ablactabis illum, verùm firmabit Dñs verbum ſuum.
Et expectavit mulier, & lactavit filium ſuum uſquequo ablactavit illum.
Et aſcendere fecit eum ſecum,cùm ablactavit eum, in juvencis tribus & 24
mechilta una farinæ & utre vini;& adduxit eum ad domum ſanctuarii Dñi
ad Silo,& puer erat puerulꝰ. Et mactaverunt juvencũ,& adduxerunt puerum 25
ad Hheli. Et dixit: obſecro, Dñe mi, per vitam animæ tuæ dñe mi, 26
ego mulier quæ ſteti tecum hic ad orandũ ante Dñm. Super puerum hunc 27
oravi,& dedit Dñs mihi poſtulationẽ meam quam poſtulavi ab-ante eum.
Et etiam ego tradidi illum,& erit miniſtrans ante Dñm ; omnes dies quibus 28
ille ſuperſtes *ipſe miniſtrans* ante Dñm: & adoravit ibi ante Dñm.

CAP. II.

ET oravit Hhana in ſpiritu prophetiæ, & dixit : *Ecce Semuel filius* 1
meus futurus eſſe propheta ſuper Iſrael, in diebus ejus liberabuntur è manu
Peliſthæorum,& per manus ejus fient illis ſigna & fortitudines; idcircò
valuit cor meum in parte quam dedit mihi Dñs:*ac etiam Heman filius*
Joel, filius filii mei Semuel,futurus ut ſtet ipſe & quatuordecim filii ejus,
eſſe recitantes in carmine ad nablia & citharas, cum fratribus ſuis Levitis
ad laudandum in domo ſanctuarii; ideo elevatum eſt cornu meum in dono
quod numeravit mihi Dominus:*atq; etiam ſuper ultione ſigni,quod futurum*
eſſe in Peliſthæis,qui venire facturi ſunt arcam Domini in plauſtro
novo cum oblatione expiationis; propterea dicet congregatio Iſrael, Aperiam
os meum ad loquendum magnalia ſuper autores inimicitiæ meæ,quoniam
gaviſa ſum in liberatione tua. *Super Zzanhherib rege Athur vaticinata* 2
eſt, & dixit, Futurum ut ſurgat ipſe & omnis exercitus ejus contra Jeruſalem,
& ſignum magnum fiet in eo,illic cadent cadavera copiarũ ejus;
ideo confitebuntur omnes populi, gentes & linguæ, ac dicent, Non qui ſanctus
niſi Dñs, quoniam non eſt præter à te, & populꝰ tuus dicent : Non
eſt qui fortis niſi Deus noſter. *Super Nebuchadneſzar rege Babel vaticinata* 3
eſt, & dixit: Vos Chazzdai,& omnes populi qui futuri eſtis dominari
in Iſrael, non multiplicabitis ad loquendum magnalia, non exibunt blaſphemiæ
ex ore veſtro, quoniam Deꝰ novit omnia, *&* ſuper omne factum
ſuum *extenditur* judicium *ſuum*,etiam vobis futurus ad retribuendum ultionem
culparum veſtarum. *Super regno Græciæ vaticinata eſt & dixit,* 4
Arcus virorum *Græcorum* confringentur, & *domus Haſmonæorum*,qui fuerunt
debiles,factæ ſunt eis *ſigna &* virilitates. *Super filiis Haman vaticinata* 5
eſt & dixit, qui fuerunt ſaturi in pane, *& mugientes divitiis, &*
abundantes pecuniis,depauperati ſunt et redierunt ad locandum ſe in pane
& cibo oris ſui: *Mardechai & Eſther* qui fuerunt obſcuri *& egeni* divites
facti ſunt, & obliti ſunt egeſtatem ſuam,*redierunt ut eſſent filii nobilium:*
ſic Jeruſalem quæ fuit quaſi mulier ſterilis, futura ad implendum *populo*
captivitatis ſuæ ; & Aram quæ plena, abundans populis, finierunt *exercitus ejus, vaſtabitur ac deſolabitur.*

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܣܠܩ ܓܒܪܐ ܐܠܩܢܐ ܘܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܕܒܚܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܢܕܪܗ. 21
* ܘܚܢܐ ܠܐ ܣܠܩܬ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܬ ܠܒܥܠܗ. ܥܕܡܐ ܕܢܬܚܣܠ ܛܠܝܐ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ. 22
ܘܢܬܚܙܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܬܒ ܬܡܢ ܠܥܠܡ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ. ܥܒܕܝ ܐܝܟ 23
ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟܝ. ܬܒܝ ܥܕܡܐ ܕܬܚܣܠܝܢܝܗܝ. ܒܪܡ ܢܩܝܡ ܡܪܝܐ ܡܠܬܟܝ. ܘܝܬܒܬ
ܐܢܬܬܐ ܘܐܝܢܩܬܗ ܠܒܪܗ. ܥܕܡܐ ܕܚܣܠܬܗ. * ܘܐܣܩܬܗ ܥܡܗ ܟܕ ܚܣܠܬܗ. ܒܬܘܪܐ 24
ܬܠܬܐ. ܘܣܐܬܐ ܚܕܐ ܕܣܡܝܕܐ. ܘܙܩܐ ܚܕ ܕܚܡܪܐ. ܘܐܥܠܬܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ.
ܘܛܠܝܐ. ܛܠܝ ܗܘܐ. * ܘܢܟܣܘ ܬܘܪܐ. ܘܩܪܒܘܗܝ ܠܛܠܝܐ ܠܘܬ ܥܠܝ. * ܘܐܡܪܬ ܚܢܐ ܠܥܠܝ. 25 26
ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܪܝ. ܐܢܐ ܗܝ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܕܩܡܬ ܗܘܝܬ ܥܡܟ
ܗܪܟܐ: ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܛܠܝܐ ܗܢܐ. * ܘܐܬܟܫܦܬ. ܘܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ ܫܐܠܬܝ 27
ܕܫܐܠܬ ܡܢܗ. * ܘܐܦ ܐܢܐ ܫܐܠܬܗ ܠܡܪܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘ ܚܝ. ܕܢܨܠܐ ܥܠ 28
ܥܠܝ ܡܪܝܐ. ܘܣܓܕܘ ܬܡܢ ܠܡܪܝܐ.

* Deinde aſcendente viro Helcana cum tota 21
familia ſua ad purificandum Domino ſacrificia
dierum voti ſui, Hanna non aſcendit; 22
dixit enim marito ſuo, Cùm ablactatus fuerit
puerulus, tunc adducam eum, & comparebit
coram Domino, ibíque manebit in æternum.
Dixit ad eam Helcana maritus ejus, Fac 23
ut tibi placuerit, maneto donec ablactaveris
eum: veruntamen eventu comprobet Dominus
verbum tuum: ſic manens mulier lactavit
filium ſuum donec ablactâſſet eum. Cúmque 24
ablactâſſet eum, duxit illum ſecum cum
juvenco trienni, ſato uno ſimilæ, & utre
uno vini, & introduxit eum in domum Domini
in Silo: puer autem erat *adhuc* puellulus.
Et mactantes juvencum, adduxerunt 25
puerulum ad Eli. Et dixit Hanna ad Eli, Rogo 26
te mi domine, vivat anima tua mi domine,
ego ſum mulier illa quæ ſtabam tecum iſtic ad
deprecandum coram Domino pro puerulo
iſto. Deprecatus ſum, deditque mihi Dominus 27
petitionem meam quam ab eo poſtulavi:
Quare ego etiam mutuavi eum Domino cunctis 28
diebus quibus ipſe victurus eſt, ut pro me
Dominum precetur: & adoraverunt ibi Dominum.

* ܦܘܠܓܐ * ܒ *

* ܨܠܘܬܐ ܕܚܢܐ *

CAP. II.

Oratio Hannæ.

* ܘܨܠܝܬ ܚܢܐ ܘܐܡܪܬ. ܥܫܢ ܠܒܝ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܬܬܪܝܡ ܩܪܢܝ. ܘܐܬܦܬܚ ܦܘܡܝ 1
ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܝ. ܡܛܠ ܕܚܕܝܬܢܝ ܒܦܘܪܩܢܟ. * ܠܝܬ ܕܩܕܝܫ ܐܝܟ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ 2
ܕܠܝܬ ܒܪ ܡܢܗ. ܘܠܝܬ ܕܥܫܝܢ ܐܝܟ ܐܠܗܢ. * ܠܐ ܬܣܓܘܢ ܠܡܡܠܠܘ ܪܘܪܒܬܐ. 3
ܘܠܐ ܢܦܘܩ ܥܘܠܐ ܡܢ ܦܘܡܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܝܕܘܥܐ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܡܩܝܡܝܢ ܬܚܒܠܬܐ
ܩܕܡܘܗܝ. * ܩܫܬܐ ܕܓܢܒܪܐ ܬܬܒܪ. ܘܡܚܝܠܐ ܐܬܚܝܠܘ ܒܚܝܠܐ. * ܘܣܒܥܐ ܒܠܚܡܐ 4 5
ܐܬܐܓܪܘ. ܘܟܦܢܐ ܐܘܬܪܘ. ܥܩܪܬܐ ܝܠܕܬ ܘܣܒܥܬ. ܘܣܓܝܐܬ ܒܢܝܐ ܐܬܥܩܪܬ.

ORavit autem Hanna & dixit, Confortatum 1
eſt cor meum in Domino, & elevatum
eſt cornu meum, & apertum eſt os meum contra
inimicos meos, eò quòd me lætificaveris
ſalute tuâ. Non eſt qui ſit ſanctus ut Dominus 2
quoniam nullus eſt præter eum; nec eſt
qui ſit fortis ut Deus noſter. Ne ampliùs loquamini 3
magnifica, néve prodeat arrogantia
ex ore veſtro: quoniam ſcientiſſimus eſt Dominus,
neque ſubſiſtunt aſtus coram eo. Arcus 4
gigantum frangentur, & infirmi confortati
ſunt robore. Saturi pro pane ſe locaverunt, 5
famelici verò habuerunt *annonæ* reſidua. Sterilis
peperit & ſaturata eſt, abundans verò
filiis facta eſt infœcunda.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 * وصعد هلقانا وجميع من في منزله * ليقرب للرب الذبائح ايام نذره * ولم تصعد معه حنا 22
حليلته * لانها قالت لزوجها * اجلس حتي افطم الصبي * فاصعده معي ليري امام الرب *
ويكون هناك طول عمره * قال هلقانا زوجها اصنعي كما تحبين ويحسن عندك * اجلسي حتي 23
تفطمينه * ولكن اسال الله ان يحقق كلامك ويتم نذرك * ومكثت المراة في بيتها مرضعة لابنها
حتي فطمته * فلما فطمته اصعدته معها * ومعه ثور رباع * وجريب من دقيق * وزق من خمر * 24
وجات به الي بيت الرب الذي في شيلوا * وكان الصبي بعد صغيرا * فذبحوا الثور * وقدموا 25
الصبي الي عالي * وقالت حنا لعالي * اطلب اليك يا سيدي ان تسمع قولي * انت تحيا سالما يا 26
سيدي * اذكر اني المراة التي كنت بين يديك قايمة هاهنا * اصلي امام الرب ان يرزقني
هذا الصبي * فاستجاب الرب لي * واعطاني ما طلبت * فقد وهبته انا ايضا للرب * ليصير خادما 27 28
في بيته طول ايام عمره * لانه موهبة طلبتها من الرب * وسجدوا هناك للرب *

* *Deinde aſcendit Helcana cum omnibus* 21
qui in domo ipſius erant, ut offerret Domino
ſacrificia diebus voti ſui: Hanna 22
verò uxor ejus non aſcendit cum eo; nam
dixit marito ſuo, Manebo donec ablactem
puerum, tum ducam illum mecum ut conſpiciatur
ante Dominum, ibique maneat
toto ſpatio ætatis ſuæ. Dixit Helcana 23
maritus ejus, Fac ut optas, & ut tibi placet;
maneas quoad ablactes eum: Verùm
Deum precor ut verum reddat ſermonem
tuum, votúmque tuum abſolvat.
Manſit ergò mulier domi ſuæ lac præbens
filio ſuo donec ablactâſſet eum. Et cùm 24
ablactâſſet illum, detulit eum ſecum, &
cum eo taurum triennem, & ephafarinæ,
& utrem vini, duxitque eum ad domum
Domini quæ erat in Silo: puer autem erat
adhuc parvulus. Mactârunt ergò taurum, 25
& puerum obtulerunt Eli. Dixitque 26
Hanna ad Eli, Quæſo te O domine
mi, ut audias ſermonem meum: Vivas tu
incolumis O domine mi; memineris me
eſſe mulierem illam quæ ſteteram hîc in
conſpectu tuo, Dominum deprecans ut
concederet mihi puerum iſtum. Exaudivit 27
autem me Dominus, & conceſſit mihi
quod rogaveram: Propterea ego quoque 28
addixi eum Domino, ut ſit miniſter in
ipſius æde toto ſpatio dierum ætatis ſuæ:
quandoquidem munus eſt quod poſtulaveram
à Domino: & adoraverunt ibi Dominum.

* الفصل الثاني *

* فصلت حنا وقالت * اعتز قلبي بالرب * وعظم شاني * وانفتح فمي علي اعدايي * لانك فرحتني 1
بخلاصك * ليس هو طاهر مثل الرب * لانه ليس اله غيرك * وليس منيع عزيز مثل الاهنا * لا 2 3
تتكبروا وتنطقوا بالعظايم * ولا يخرج الظلم من افواهكم * لان الرب عالم * ولا تصلح
الحيل امامه * بل تنكسر امامه قسي الجبابرة * ويعتزون الضعفاء بالقوة من قبله * 4
* واحتاج الشباعا ان يكروا انفسهم بالخبز * والجياع شبعوا وفضل لهم * والعاقر ولدت 5
وشبعت * والكثيرة الاولاد تكلت *

CAP. II.

ORavit autem Hanna, & ait; Confortatum 1
eſt cor meum in Domino, & magnificata
eſt fama mea, & apertum eſt os
meum contra inimicos meos, quoniam exhilarâſti
me ſalute tuâ. Non eſt purus ſicut 2
Dominus, quia non eſt Deus præter
te, nec eſt glorioſus ac potens ſicut Deus
noſter. Ne ſuperbiatis & proferatis magnifica; 3
neque prodeat iniquitas ex oribus
veſtris: quia Dominus ſcientiſſimus,
nec proſunt artes coram eo. Imò 4
frangentur coram eo arcus gigantum, &
imbecilles virtute confirmabuntur ab eo.
* *Et coacti ſunt ſaturi locare ſeſe pro pane:* 5
eſurientes verò ſaturati ſunt, & ſuperfuit
eis: & ſterilis peperit & ſaturata
eſt, abundans verò filiis facta eſt ſterilis.

שמואל א : ב

,infernum facit descendere :vivificat & ,mortificat DOMINUS
6 יְהוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל
,facit calere ;ditat & ,facit pauperem DOMINUS ;facit ascendere &
7 וַיָּעַל׃ יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר מַשְׁפִּיל
elevabit stercore è ,tenuem pulvere è Suscitat .exaltat etiam
8 אַף־מְרוֹמֵם׃ מֵקִים מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים
gloriæ solium & ,ingenuis cum faciendum sedere ad ,egentem
אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיב עִם־נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד
posuit & :terræ stationes DOMINO quia;eos hæreditare faciat
יַנְחִלֵם כִּי לַיהוָה מְצֻקֵי אֶרֶץ וַיָּשֶׁת
impii & ,servabit suorum piorum Pedes .confusionem eos super
9 עֲלֵיהֶם תֵּבֵל׃ רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים
.vir roborabitur fortitudine in non quia ;conticescent obscuritate in
בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ כִּי־לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר־אִישׁ׃
:tonabit cœlis in ipsum super ,ejus rixantes conterantur DOMINE
10 יְהוָה יֵחַתּוּ מְרִיבָו עָלָו בַּשָּׁמַיִם יַרְעֵם
fortitudinem dabit & ,terræ fines judicabit DOMINUS
יְהוָה יָדִין אַפְסֵי־אָרֶץ וְיִתֶּן־עֹז
Ramah in Elcanah abiit Et .sui Christi cornu sublimabit & ,suo regi
11 לְמַלְכּוֹ וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ׃ וַיֵּלֶךְ אֶלְקָנָה הָרָמָתָה
DOMINO ministrans erat puer & ;suam domum super
עַל־בֵּיתוֹ וְהַנַּעַר הָיָה מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה
;profectu absque filii Heli filii Et .sacerdotis Heli faciebus cum
12 אֶת־פְּנֵי עֵלִי הַכֹּהֵן׃ וּבְנֵי עֵלִי בְּנֵי בְלִיָּעַל
cum sacerdotum judicium Et .DOMINUM cognoscebant nec
13 לֹא יָדְעוּ אֶת־יְהוָה׃ וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים אֶת־
puer veniebat & ,sacrificium sacrificante viro omni populo
הָעָם כָּל־אִישׁ זֹבֵחַ זֶבַח וּבָא נַעַר
dentium trium fuscinula & ,carnem coqui circa ,sacerdotis
הַכֹּהֵן כְּבַשֵּׁל הַבָּשָׂר וְהַמַּזְלֵג שְׁלֹשׁ הַשִּׁנָּיִם
,lebetem in vel ,ahenum in vel ,concha in percutiebat Et .ejus manu in
14 בְּיָדוֹ׃ וְהִכָּה בַכִּיּוֹר אוֹ בַדּוּד אוֹ בַקַּלַּחַת
accipiebat ,fuscinula faciebat ascendere quod omne :ollam in vel
אוֹ בַפָּרוּר כֹּל אֲשֶׁר יַעֲלֶה הַמַּזְלֵג יִקַּח
venientibus Israeli universo faciebant sic :eo in sacerdos
הַכֹּהֵן בּוֹ כָּכָה יַעֲשׂוּ לְכָל־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
,adipem facerent suffire antequam etiam .Siloh in illuc
15 שָׁם בְּשִׁלֹה׃ גַּם בְּטֶרֶם יַקְטִרוּן אֶת־הַחֵלֶב
Da :immolanti viro dicebat & ,sacerdotis puer veniebat &
וּבָא נַעַר הַכֹּהֵן וְאָמַר לָאִישׁ הַזֹּבֵחַ תְּנָה
carnem te à accipiet non & :sacerdoti assandum ad carnem
בָשָׂר לִצְלוֹת לַכֹּהֵן וְלֹא־יִקַּח מִמְּךָ בָּשָׂר
Suffiendo :vir eum ad Dicebatque .vivam quumimo ,coctam
16 מְבֻשָּׁל כִּי אִם־חָי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קַטֵּר
desiderabit sicuti ,tibi cape & ,adipem die sicut faciant suffire
יַקְטִירוּן כַּיּוֹם הַחֵלֶב וְקַח־לְךָ כַּאֲשֶׁר תְּאַוֶּה
accipiam ,non si & :dabis nunc Quia :ei dicebat Et .tua anima
נַפְשֶׁךָ וְאָמַר לוֹ כִּי עַתָּה תִתֵּן וְאִם־לֹא לָקַחְתִּי
valde magnum puerorum peccatum Eratque .violentia in
17 בְחָזְקָה׃ וַתְּהִי חַטַּאת הַנְּעָרִים גְּדוֹלָה מְאֹד
sacrificium viri contemnebant quia :DOMINI faciebus cum
אֶת־פְּנֵי יְהוָה כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים אֵת מִנְחַת
puer ,DOMINI faciebus cum ministrans Semuel Et .DOMINI
18 יְהוָה׃ וּשְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־פְּנֵי יְהוָה נַעַר
,sua mater ei faciebat parvum pallium Et .lini ephod accinctus
19 חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וּמְעִיל קָטֹן תַּעֲשֶׂה־לּוֹ אִמּוֹ
suo viro cum eam ascendendo in ,dies in diebus à ei faciebat ascendere &
וְהַעַלְתָה לוֹ מִיָּמִים יָמִימָה בַּעֲלוֹתָהּ אֶת־אִישָׁהּ
.dierum hostiam immolandum ad
לִזְבֹּחַ אֶת־זֶבַח הַיָּמִים׃

Versio VULG. LAT.

6 Dominus mortificat & vivificat: deducit ad inferos & rèducit. 7 Dominus pauperem facit & ditat: humiliat & sublevat. 8 Suscitat de pulvere egenum, & de stercore elevat pauperem: ut sedeat cum principibus, & solium gloriæ teneat. Domini enim sunt cardines terræ, & posuit super eos orbem. 9 Pedes sanctorum suorum servabit, & impii in tenebris conticescent: quia non in fortitudine sua roborabitur vir. 10 Dominum formidabunt adversarii ejus: & super ipsos in cœlis tonabit: Dominus judicabit fines terræ, & dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu Christi sui. 11 Et abiit Elcana Ramatha, in domum suam: puer autem erat minister in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis. 12 Porrò filii Heli, filii Belial, nescientes Dominum, 13 Neque officium sacerdotum ad populum: sed quicunque immolásset victimam, veniebat puer sacerdotis, dum coquerentur carnes, & habebat fuscinulam tridentem in manu sua. 14 Et mittebat eam in lebetem, vel in caldariam, aut in ollam, sive in cacabum: & omne quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi: sic faciebant universo Israeli venientium in Silo. 15 Etiam antequã adolerent adipem, veniebat puer sacerdotis, & dicebat immolanti; Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti: non enim accipiam à te carnem coctam, sed crudam. 16 Dicebátque illi immolans, Incendatur primùm juxta morem hodiè adeps, & tolle tibi quantumcunque desiderat anima tua. Qui respondens aiebat ei, Nequaquam: nunc enim dabis, alioquin tollam vi. 17 Erat ergo peccatum puerorum grande nimis coram Domino: quia retrahebant homines à sacrificio Domini. 18 Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, puer, accinctus ephod lineo. 19 Et tunicam parvam faciebat ei mater sua, quã afferebat statutis diebus, ascendens cum viro suo, ut immolaret hostiam solennem.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει. 7 Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ. 8 Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν, (η) καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαοῦ, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς· 9 Διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη (θ) δικαίου, ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνήρ. 10 Κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, κύριος ἅγιος. μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· (ι) ἀλλ' ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς. κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ἐβρόντησεν. αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς, καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ. καὶ (κ) κατέλιπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου, 11 Καὶ (λ) ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως. 12 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἡλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ, οὐκ εἰδότες τὸν κύριον. 13 Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος. καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 14 Καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν (μ) εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκεῖον ἢ εἰς τὴν χύτραν, καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγρᾳ, ἐλάμβανεν (ν) ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς. (ξ) κατὰ τάδε ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ ἐν Σηλώμ. 15 Καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ, ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι, Δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ κρέας ἑφθὸν ἐκ τοῦ (ο) λέβητος. 16 Καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων, Θυμιαθήτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ στέαρ, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ εἶπεν, Οὐχί· ὅτι νῦν δώσεις· καὶ ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς. 17 Καὶ ἦν ἡ (π) ἁμαρτία ἐνώπιον κυρίου τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν κυρίου. 18 Καὶ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον ἐφοὺδ (ρ) βάδ. 19 Καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν.

6 Dominus mortificat, & vivificat: deducit ad inferos, & reducit. 7 Dominus pauperem facit, & ditat: humiliat, & exaltat. 8 Suscitat à terra pauperem, & de stercore erigit inopem: (m) ut sedere faciat cum potentibus populi, & sedem gloriæ hæreditatem dans eis. 9 Dans votum voventi: & benedixit annos justi. Quoniam non in virtute potens est vir. 10 Dominus infirmum faciet adversarium (n) suum, Dominus sanctus. Et non glorietur (o) prudens in prudentia sua: & non glorietur potens in potentia sua: et nõ glorietur dives in divitiis suis. Sed in hoc glorietur, qui gloriatur, intelligere, & scire Dominũ, & facere judicium & justitiam in medio terræ. Dominus ascendit in cœlos, & tonuit: ipse judicabit extrema (p) terræ. Et (q) dat virtutem regibus nostris: & exaltabit cornu Christi sui. Et (r) reliquit eum ibi ante Dominum: 11 Et abiit in Armathem. Et puer erat ministrans (s) faciei Domini coram Heli sacerdote. 12 Et filii Heli sacerdotis, filii pestilentes, non scientes Dominum. 13 Et justificatio sacerdotis ab universo populo sacrificante. Et veniebat puer sacerdotis, dum coqueretur caro: et fuscinula tridẽs in manu ejus. 14 Et (t) percutiebat eam in lebetem magnum, vel in caldariam, vel in ollam: & omne, quodcunq; ascenderat in fuscinula, sumebat sibi sacerdos. Juxta hæc faciebant universo Israel, venientibus sacrificare Domino in Selom. 15 Et antequàm adoleretur adeps, veniebat puer sacerdotis, & dicebat viro sacrificanti, Da carnem ad assandum sacerdoti: & non accipiam à te carnem coctam de lebete. 16 Et dicebat vir sacrificans; Adoleatur primùm, sicut decet, adeps: et (u) sume tibi de omnibus, quæ concupiscit anima tua. Et dicebat; Nequaquã, quia nunc dabis: & si non, sumam violentè. 17 Et erat peccatum, coram Domino, puerorum, magnum valdè, quoniam contemnebant sacrificium Domini. 18 Et Samuel erat ministrans coram Domino, puer accinctus (x) Ephod Bad. 19 Et diploidem parvam fecit ei mater ejus: & afferebat ei ex diebus in dies, in ascendendo ipsam cum viro suo ad sacrificandum sacrificium dierum.

MS.A. (η) καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λαῶν, καὶ (θ) δικαίων, (ι) ἀλλ' ἢ ἐν (κ) κατέλειπον (λ) ἀπῆλθον εἰς Ἀρμαθαὶμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. καὶ τὸ (μ) εἰς τὸν λουτῆρα ἢ εἰς τὸν * ἢ εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὴν χύτραν ἢ εἰς τὸν χαλκὸν, πᾶν ὃ (ν) ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ. (ξ) κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν (ο) λέβητος. * ὁ ἄνθρωπος ὁ θύων, (π) ἁμαρτία τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον κυρίου, ὅτι (ρ) βάρ. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 כָּל אִלֵּין גְּבוּרָתָא דַּיְיָ דְּהוּא שַׁלִּיט בְּעָלְמָא מְמִית וַאֲמַר לְאַחָאָה וּמַחֵית לִשְׁאוֹל וְאַף
7 עָתִיד לְאַסָּקָא בְּחַיֵּי עָלְמָא׃ יְיָ מְמַסְכֵּן וּמַעְתַּר מַשְׁפִּיל אַף מָרִים׃ מֵקִים מֵעַפְרָא מִסְכֵּנָא
8 מִקִּלְקַלְתָּא מָרִים חֲשִׁיכָא לְאוֹתָבוּתְהוֹן עִם צַדִּיקַיָּא רַבְרְבֵי עָלְמָא וְכוּרְסֵי יְקָרָא מַחְסֵין
לְהוֹן אֲרֵי קֳדָם יְיָ גְּלַן עוֹבָדֵי בְּנֵי אֱנָשָׁא מִלְּרַע אַתְקֵין גֵּהִנָּם לְרַשִּׁיעַיָּא עָבְרֵי עַל מֵימְרֵיהּ
9 וְצַדִּיקַיָּא עָבְדֵי רְעוּתֵיהּ שַׁכְלֵיל לְהוֹן תֵּבֵל׃ וּגְוִיַּת עַבְדוֹהִי צַדִּיקַיָּא יְטַר מִגֵּהִנָּם וְרַשִּׁיעַיָּא
10 בְּגֵהִנָּם בַּחֲשׁוֹכָא יִתְדָּנוּן לְהוֹדָעָא אֲרֵי לָא מַן דְּאִית בֵּיהּ חֵילָא זַכֵּי לְיוֹם דִּינָא׃ יְיָ יְתַבַּר
בַּעֲלֵי דְבָבָא דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לְעַמֵּיהּ עֲלֵיהוֹן מִן שְׁמַיָּא בְּקוֹל רָם יַשְׁקִיף יְיָ יַעְבֵּיד
פּוּרְעָנוּת מִן מָגוֹג וּמִמַּשְׁרְיַת עַמְמִין חָטוֹפִין דְּאָתָן עִמֵּיהּ מִסְּיָפֵי אַרְעָא וְיִתֵּן תּוּקְפָּא
11 לְמַלְכֵּיהּ וְיִרְבֵּי מַלְכוּת מְשִׁיחֵיהּ׃ וַאֲזַל אֶלְקָנָה לְרָמְתָא לְבֵיתֵיהּ וְרַבְיָא הֲוָה מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם
12 יְיָ בְּחַיֵּי עֵלִי כָּהֲנָא׃ וּבְנֵי עֵלִי גֻּבְרִין רַשִּׁיעַיָּא לָא הֲווֹ יָדְעִין לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ׃ וְנִימוֹסָא דְּכָהֲנַיָּא
13 מִן עַמָּא כָּל גְּבַר דְּנָכֵים נִכְסְתָא וְאָתֵי עוּלֵימָא דְּכָהֲנָא כִּמְבַשַּׁל בִּסְרָא וּמַשְׁלֵיָא דִּי לֵיהּ
14 תְּלָת שִׁנִּין בִּידֵיהּ׃ וְקָבַע לֵיהּ בְּכִיּוֹרָא אוֹ בְדוּדָא אוֹ בְקִדֵּירָא אוֹ בְמַלֵּיסָא כֹּל דְּמַסֵּיק
15 מַשְׁלְיָא נְסֵיב כָּהֲנָא לְנַפְשֵׁיהּ כְּדֵין עָבְדִין לְכָל יִשְׂרָאֵל דְּאָתָן לְדַבָּחָא תַּמָּן בְּשִׁילוֹ׃ אַף עַד
דְּלָא יִתַּסְּקוּן תַּרְבָּא לְמַדְבְּחָא וְיָתֵי עוּלֵימָא דְּכָהֲנָא וַאֲמַר לְגַבְרָא דְּדַבַּח הַב בִּסְרָא לְמִטְוֵי
16 לְכָהֲנָא וְלָא יִסַּב מִנָּךְ בְּשַׂר מְבַשַּׁל אֱלָהֵן כַּד חַי׃ וַאֲמַר לֵיהּ גַּבְרָא אוֹרִיךְ עַד דְּיִתַּסְּקוּן
תַּרְבַּיָּא וְסַב לָךְ כְּמָא דְּרָעְוָא נַפְשָׁךְ וַאֲמַר לֵיהּ אֲרֵי כְעַן תִּתֵּן וְאִם לָא יִסְבוּן מִנָּךְ בְּעַל
17 18 כּוּרְחָךְ׃ וַהֲוָת חוֹב עוּלֵימַיָּא סַגִּי לַחֲדָא קֳדָם יְיָ אֲרֵי בְזוֹ גֻּבְרַיָּא יָת קוּרְבָּנַיָּא דַּיְיָ׃ וּשְׁמוּאֵל
19 מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ עוּלֵימָא אֲסִיר כַּרְדּוּט דְּבוּץ׃ וּמְעִיל זְעֵיר עָבְדָא לֵיהּ אִמֵּיהּ וּמַסְּקָא לֵיהּ
מִזְמַן מוֹעֵד לְמוֹעֵד בְּמִסְקַהּ עִם בַּעְלַהּ לְדַבָּחָא יָת דְּבַח מוֹעֲדַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

6 *Omnia hæc fortitudines Domini* qui ipse regnans in seculo, mortificat & dixit ad vivificandũ; & descendere facit ad infernũ, etiã futur⁹, ad educere faciendũ *in* vitis seculi. 7 Dñs egere faciens & ditans, deprimens, etiã extollens. 8 Statuens ex pulvere egenũ, ex stercore extollens obscurũ, ad sedere faciendũ eos cum justis magnatibus seculi, & solia gloriæ fortificans eis: quia ante Dñm revelata sunt facta filiorũ hominis, inferi⁹ apparavit gehennã improbis transgressorib⁹ dictorũ suorũ; & justi facientes voluntatẽ ej⁹, fundavit illis orbẽ, 9 *Et* corp⁹ servorũ suorũ justorũ custodivit à gehenna, & improbi in gehennã in tenebris judicabuntur, ad ostendendũ quod non quisquam quòd sit in eo fortitudo puritatis ad diem judicii. 10 Dñs franget auctores inimicitiæ, qui surgentes ad malefaciendũ populo suo; super illos de cœlis in voce excelsa impellet, Dominu⁹ facit ultionẽ de *Magog*, & de exercitu gentiũ raptorũ qui venerũt ex finib⁹ terræ: & dabit fortitudinẽ regi suo, & multiplicabit regnũ Messiæ sui. 11 Et ivit Elkanah ad Ramatha ad domũ suã, & puer fuit ministrans ante Dñm in vita Gheli sacerdotis. 12 Et filii Heli viri improbi non fuerũt cognoscentes ad timendũ ante Dñm. 13 Et statutũ sacerdotũ à populo, omnis vir qui mactavit mactationẽ, & venit puer sacerdotis dum coqueretur caro; & fuscinula, cui tres dentes, in manu ejus. 14 Et infixit sibi in lebete, vel in olla, vel in caldare vel in tripode; omne quod extraxit fuscinula, accepit sacerdos animæ suæ: sic facientes omni Israel qui venientes ad sacrificandũ ibi in Siloh. 15 Etiam nondũ ascendere facient pinguedinẽ ad altare, & venit puer sacerdotis, & dixit viro qui sacrificavit: Da carnẽ ad assandum sacerdoti, & non accipiet à te carnẽ coctã, nisi sic crudam. 16 Et dixit ei vir: Morare usque quò ascendere facient pinguedinem, & accipe tibi ut id quod voluerit anima tua: & dixit: Quoniã nunc dabis; & si non, accipient à te in-super coactionem tui. 17 Et fuit culpa puerorum multa nimis ante Dominũ, quòd spreverunt viri oblationes Domini. 18 Et Semuel ministrans ante Dominũ juvenis indutus chardot byssi. 19 Et palliũ parvũ fecit ei mater ejus, & ascendere faciens illi à tempore solennitatis ad solennitatẽ, in ascendere suo cum marito suo ad sacrificandum sacrificium solennitatum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

6 * ܡܪܝܐ ܗܘ ܡܡܝܬ ܘܡܚܐ. ܘܡܚܬ ܠܫܝܘܠ ܘܡܣܩ. * ܡܪܝܐ ܗܘ ܡܡܣܟܢ ܘܡܥܬܪ.
7 8 ܘܡܫܦܠ ܘܐܦ ܡܪܝܡ. * ܡܩܝܡ ܡܢ ܥܦܪܐ ܠܡܣܟܢܐ. ܘܡܢ ܩܩܠܬܐ ܡܪܝܡ ܠܒܫܝܪܐ:
ܠܡܘܬܒܘ ܥܡ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܩܪܐ ܢܘܪܬ ܐܢܘܢ. ܛܠܠ ܡܪܝܐ ܠܬܚܬܝܬܗ
9 ܕܐܪܥܐ. ܘܣܡ ܥܠܝܗܘܢ ܬܒܝܠ. * ܘܪܓܠܝ ܕܚܣܝܕܘܗܝ ܢܛܪ. ܘܪܫܝܥܐ ܒܚܫܘܟܐ
10 ܢܫܬܬܩܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܚܝܠܗ ܡܬܚܝܠ ܓܢܒܪܐ. * ܡܪܝܐ ܢܬܒܪ ܡܚܡܬܢܘܗܝ.
ܘܥܠܝܗܘܢ ܒܫܡܝܐ ܢܪܥܡ. ܡܪܝܐ ܢܕܘܢ ܣܘܦܝܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܢܬܠ ܥܘܫܢܐ ܠܡܠܟܗ.
11 ܘܢܪܝܡ ܩܪܢܐ ܕܡܫܝܚܗ. * ܘܐܙܠ ܐܠܩܢܐ ܠܪܡܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܗܘ ܘܚܢܐ ܐܢܬܬܗ.
12 ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܥܠܝ ܟܗܢܐ. * ܘܒܢܝ ܥܠܝ
13 ܒܢܝ ܚܛܝܐ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ. * ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܡܫܠܐ ܕܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܕܝܢܐ ܕܟܗܢܐ
ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܡܢ ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܕܒܚ ܕܒܚܬܐ. ܘܐܬܐ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܕܟܗܢܐ ܟܕ
14 ܡܬܒܫܠ ܒܣܪܐ. ܘܡܫܠܐ ܕܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܐܝܕܗ. * ܘܡܥܠ ܗܘܐ ܠܩܕܪܐ. ܐܘ ܠܠܒܝܬܐ.
ܐܘ ܠܦܣܬܐ. ܐܘ ܠܩܕܪܐ. ܘܟܠ ܕܡܣܩ ܡܫܠܐ. ܢܣܒ ܠܗ ܟܗܢܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ
15 ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܬܡܢ ܠܫܝܠܘ. * ܘܐܦ ܥܕܠܐ ܢܩܪܒܘܢ ܕܒܚܝ ܕܒܚܬܐ.
ܐܬܐ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܕܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܓܒܪܐ ܕܕܒܚ ܕܒܚܬܐ. ܗܒ ܒܣܪܐ ܠܡܛܘܝܘ ܠܟܗܢܐ.
16 ܠܐ ܢܣܒ ܐܢܐ ܡܢܟ ܒܣܪܐ ܡܒܫܠܐ. ܐܠܐ ܚܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ. ܡܩܛܪܘ ܢܩܛܪܘܢ ܝܘܡܢܐ.
ܘܣܒ ܠܟ ܐܝܟ ܕܪܓܝܐ ܢܦܫܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ. ܐܠܐ ܗܫܐ ܗܘ ܬܬܠ ܠܝ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܣܒ ܐܢܐ
17 ܒܩܛܝܪܐ. * ܘܗܘܬ ܚܛܝܬܐ ܕܛܠܝܐ. ܪܒܐ ܛܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܪܓܙܘ ܠܓܒܪܐ ܩܕܡ
18 ܡܪܝܐ. * ܘܫܡܘܐܝܠ ܛܠܝܐ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܣܝܪ ܗܘܐ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ.
19 * ܘܡܥܝܠܐ ܙܥܘܪܐ ܥܒܕܐ ܗܘܬ ܠܗ ܐܡܗ. ܘܡܝܬܝܐ ܠܗ ܡܢ ܫܢܐ ܠܫܢܐ. ܟܕ ܣܠܩܐ ܥܡ
ܒܥܠܗ ܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܕܢܕܪܗ.

Dominus quidem mortificat & vivificat, dejicit 6
in inferos, & evehet. Dominus pauperem 7
facit & locupletat, deprimit & attollit.
Attollit è pulvere pauperem, & è sterquilinio 8
erigit inopem, ut ſedere faciat eum cum
magnatibus, & ſolium honoris poſſidere faciat
eos : obumbravit Dominus ima terræ,
iiſque orbem impoſuit. Pedes piorum ſuorum 9
cuſtodiet, impii verò in tenebris conticeſcent
: non enim viribus ſuis roborantur
gigas. Dominus confringet exaſperantes 10
ſe, & contra eos in cœlo tonabit : Dominus
judicabit extrema terræ, & præſtabit
magnificentiam regi ſuo, attolletque cornu
Chriſti ſui. Igitur abiit Helcana in Ramatha 11
ad domum ſuam, ipſe & Hanna uxor ejus :
puer autem Samuel miniſtrabat coram Domino
in conſpectu Eli ſacerdotis. Porrò 12
filii Eli, filii peccati, non agnoſcebant
Dominum. Et fecerunt ſibi fuſcinulam 13
tridentem, & jus ſacerdotum accipiebant
à populo, à quovis *ſcilicet* victimam
ſacrificante : & veniebat puer ſacerdotum
dum coqueretur caro, fuſcinculam tridentem
manu ſuâ *tenens* ; Incutiénſque in lebetem, 14
aut cacabum, aut ahenum, aut ollam,
quicquid extrahebat fuſcinula, accipiebat
ſibi ſacerdos. Sic faciebant omnib⁹ Iſraelitis
venientibus illuc in Silo. Quinetiam antequam 15
offerrent qui ſacrificabant victimā, veniebat
puer ſacerdotis, dicebátque viro ſacrificanti
victimam, Da carnem aſſandam pro ſacerdote
: non accipiam à te carnem coctam,
ſed crudam. Dicebat ei vir ille, Offerant 16
quæſo hodiernâ die, tum ſume tibi pro animi
tui deſiderio. Reſpondebat ei, Nequaquam,
jam jam dabis; ſin minùs, violenter accipiam.
Sic erat peccatum puerorum maximum coram 17
Domino, quòd homines ad iram provocarent
in conſpectu Domini. Cæterum puer 18
Samuel miniſtrabat corā Domino, indutúſq;
erat ephod byſſino. Et palliolum parvum faciebat 19
ei mater ipſius, afferebátq; ei de tempore
in tempus cùm aſcenderet cum marito
ſuo ad purgandum ſacrificia voti ſui.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

6 7 * الرب يميت ويحيي * وينزل الي الاجداث ويصعد منها * الرب يفقر ويغني * ويذل ويرفع * يرفع
8 المسكين عن التراب * ويقيم البايس من المزبلة * ليجلسه مع العظماء * ويورثهم كرسي
9 الكرامة * الرب ظلل اعماق الارض * واسكن عليها البلاد * وهو يحفظ اقدام الطاهرين * ويصمت
10 المنافقين في الظلمة * لان الجبار لا يتجبر بقوته * الرب يكسر مسخطيه * ويهتف بالرعد عليهم
11 من السماء * الرب يحاكم الذين في اقطار الارض * يهب لملكه العز * ويرفع شان مسيحه * وانطلق
هلقانا الي منزله الي الرامة * ومعه حنا امراته * فاما صموال الصبي فبقي يخدم عالي الحبر امام
12 13 الرب * واما بنوا عالي بنو الخطاء والفسق فلم يعرفوا الرب * واتخذوا مسالا له ثلاث شعب *
كانوا ياخذون من الشعب حق الكهنة من كل رجل ذبح ذبيحة * وكان اذا طبخ اللحم يجي
14 خادم الكهنة وبيده المسال الذي له ثلاث شعب * ويدخله في المرجل * او في البرمة * او في
القدر الكبيرة او الصغيرة * وما كان يصعد المسال ياخذه الحبر وكذلك كانوا يصنعون
15 بجميع بني اسرايل اذا اتوا شيلوا ليقربوا الذبايح * وقبل ان يقربوا اصحاب الذبايح ذبايحهم *
كان يجي خادم الكهنة الي صاحب الذبيحة ويقول له * اعطني لحما للكهنة * ويقول لست اخذ
16 منك لحما مطبوخا * بل لحما نيا * ويجيبه الرجل ويقول * اصبر حتي نقرب الذبيحة اليوم ثم
تاخذ شهوتك من اللحم * ويقول له خادم الكهنة * كلا ولكن تعطيني الان قبل ان تقرب * والا
17 اخذت منك غصبا شيت او ابيت * وعظمت خطية الفتيان بني عالي امام الرب جدا * لانهم
18 اغضبوا الرب بعملهم * فاما صموال فكان يخدم الرب وهو صبي * وكان لابسا جبة من دمقس *
19 * ونسجت له امه رداء صغيرا * واصعدته معها في وقت حجها * واعطته حيث صعدت مع
زوجها * ليقرب ذبايح نذرها *

Dominus mortificat & vivificat, dejicit 6
in ſepulchra, & ex iis extrahit. Dominus 7
pauperem facit & ditat, deprimit & attollit.
Attollit pauperem è pulvere, & erigit 8
inopem è ſterquilinio, ut ſedere faciat
eum cum magnatib⁹, & obtinere faciat
eos thronum honoris. Dominus obumbravit
profunda terræ, & habitabiles reddidit
ſuper eam regiones. Ipſe cuſtodit 9
pedes ſanctorum ſuorum, & mutos reddit
impios in tenebris : nam gigas haud
fortis erit robore ſuo. Dominus confringet 10
ad iram ſe provocantes, & tonitruo
fragorem edet ſuper eos de cœlo. Dominus
judicabit eos qui ſunt in finibus terræ: dabit
regi ſuo fortitudinē, & exaltabit gloriam
Chriſti ſui. Deinde profectus eſt Helcana 11
in domum ſuam ad Rama, & Hanna
uxor ejus cum ipſo: puer autem Samuel
manſit miniſtrans Eli ſacerdoti coram
Domino. At verò filii Eli erant peccatores 12
& impii, nec agnoſcebant Dominum :
Adhibuerunt enim ſibi fuſcinam triſulcā: 13
& cùm exigerent à populo, hoc eſt, *ab omnibus*
hominibus qui mactabant victimam,
jus ſacerdotum ; fiebat ut dum coqueretur
caro, veniret famulus Sacerdotum
manu ſuâ geſtans fuſcinam triſulcam,
Immitteretque eam in caldariam 14
aut in ollam, aut in magnum vel parvum
ahenum, et quicquid promebat fuſcina, acciperet
ſacerdos. Atque ita faciebant omnibus
Iſraelitis quando veniebant in Silo
ad offerendum ſacrificia. Imò antequam 15
offerrent ſacrificatores victimas
ſuas, veniebat famulus ſacerdotum ad ſacrificantem,
& dicebat ei ; Da mihi carnem
pro ſacerdotibus: dicebátque ei, Non
accipiam à te carnem coctam, ſed carnem
crudam. Reſpondebat autem ei vir ille, 16
ac dicebat; Expecta donec offeratur hodiè
ſacrificium, tum accipies quod volueris
ex carne. Sed aiebat illi famulus ſacerdotum,
Haudquaquam, imò verò nunc mihi
dabis antequam ſacrifices, alioqui vi
tollam à te velis nolis. Itaque ſummum 17
erat peccatum puerorum, nempe filiorum
Eli, coram Domino : provocaverant enim
iram Domini facinore ſuo. Verùm Samuel 18
miniſtrabat Domino dum puer eſſet, &
erat veſtitus ſago lineo. Texuerat etiam 19
illi mater ejus parvum pallium, attuleratque
ſecum tempore peregrinationis ſuæ, dederátque
ei cùm aſcendiſſet cum marito
ſuo ad offerendum ſacrificia voti ſui.

שמואל א׃ ב

Ponat :dixit & ,ejus uxori & ,Elcanah Heli benedixit Et
20 וּבֵרַךְ עֵלִי אֶת־אֶלְקָנָה וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאָמַר יָשֵׂם
petitione pro ,hac muliere de semen tibi DOMINUS
יְהוָה לְךָ זֶרַע מִן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת תַּחַת הַשְּׁאֵלָה
Quia .suum locum in abierunt Et .DOMINO *petivit* *quam*
21 אֲשֶׁר שָׁאַל לַיהוָה וְהָלְכוּ לִמְקוֹמוֹ׃ כִּי־
tres peperit & ,concepit & ,Channah DOMINUS visitavit
פָקַד יְהוָה אֶת־חַנָּה וַתַּהַר וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה־
cum Semuel puer *evasit grandis* & :filias duas & ,filios
בָנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל הַנַּעַר שְׁמוּאֵל עִם־
quæ universa audivit & ;valde senex Heli Et .DOMINO
22 יְהוָה׃ וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וְשָׁמַע אֵת כָּל־אֲשֶׁר
cum *cubarent* quòd & ,Israel universo ejus filii faciebant
יַעֲשׂוּן בָּנָיו לְכָל־יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֲשֶׁר־יִשְׁכְּבֻן אֶת־
Dixitque .*conventus* tabernaculi ostium *militantibus* mulieribus
23 הַנָּשִׁים הַצֹּבְאוֹת פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֹּאמֶר
ego quæ ?hæc *verba* secundùm *facietis* quid Ut :eos ad
לָהֶם לָמָּה תַעֲשׂוּן כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
Ne ?isto populo omni ab mala vestra *verba* *audiens*
24 שֹׁמֵעַ אֶת־דִּבְרֵיכֶם רָעִים מֵאֵת כָּל־הָעָם אֵלֶּה׃ אַל
,*audiens* ego quam ,*auditio* bona non quia ;mei filii
בָּנָי כִּי לוֹא־טוֹבָה הַשְּׁמֻעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ
vir peccaverit . Si .DOMINI populum transgredi facientes
25 מַעֲבִרִים עַם־יְהוָה׃ אִם־יֶחֱטָא אִישׁ
peccaverit DOMINUM in si & :Deus eum judicabit & ,virum in
לְאִישׁ וּפִלְלוֹ אֱלֹהִים וְאִם לַיהוָה יֶחֱטָא
quia ;sui patris *voci* audierunt non & ?*ei* orabit quis ,*vir*
אִישׁ מִי יִתְפַּלֶּל־לוֹ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהֶם כִּי־
,*ambulans* Semuel puer Et .eos occidere DOMINUS voluit
26 חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתָם׃ וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הֹלֵךְ
.hominibus *cum etiam &* ,DOMINO *cum etiam* ,*bonus &* ,*grandescens &*
וְגָדֵל וָטוֹב גַּם עִם־יְהוָה וְגַם עִם־אֲנָשִׁים׃
dixit Sic :eum ad dixitque ,Heli ad Dei vir venit Et
27 וַיָּבֹא אִישׁ־אֱלֹהִים אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
domum *ad* me manifestavi manifestando Nonne :DOMINUS
יְהוָה הֲנִגְלֹה נִגְלֵיתִי אֶל־בֵּית
?Parhoh domo in Ægypto in *eos existendo in* ,tui patris
אָבִיךָ בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם לְבֵית פַּרְעֹה׃
,sacerdotem in mihi Israel tribubus omnibus ex eum *eligendo* Et
28 וּבָחֹר אֹתוֹ מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן
,thymiama *suffiendum ad* ,meum altare super *ascendere faciendum ad*
לַעֲלוֹת עַל־מִזְבְּחִי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת
tui patris domui dedi & ;*meas facies ad* superhumerale *portandum ad*
לָשֵׂאת אֵפוֹד לְפָנָי וָאֶתְּנָה לְבֵית אָבִיךָ
calcitrabitis Cur .Israel filiorum *ignitiones* omnes
29 אֶת־כָּל־אִשֵּׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ לָמָּה תִבְעֲטוּ
honorasti & :*habitaculo* præcepi *quod* ,*meum munus* in & ,meũ sacrificiũ in
בְּזִבְחִי וּבְמִנְחָתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי מָעוֹן וַתְּכַבֵּד
muneris omnis *initio* de vos *impinguandum ad* ,me *præ* tuos filios
אֶת־בָּנֶיךָ מִמֶּנִּי לְהַבְרִיאֲכֶם מֵרֵאשִׁית כָּל־מִנְחַת
:Israel Deus DOMINUS dixit Idcirco ?mei populi Israel
30 יִשְׂרָאֵל לְעַמִּי׃ לָכֵן נְאֻם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
ambulabunt ,tui patris domus & ,tua Domus :dixi Dicendo
אָמוֹר אָמַרְתִּי בֵּיתְךָ וּבֵית אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ
,mihi Absit :Dominus dicit nunc & ,seculum in usque *meas facies ad*
לְפָנַי עַד־עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם־יְהוָה חָלִילָה לִּי
Ecce .*tendentur vili* ,me contemnentes & :honorabo ,me honorantes quia
31 כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ׃ הִנֵּה
domus brachium & ,tuum brachium præcidam & ,*venientes* dies
יָמִים בָּאִים וְגָדַעְתִּי אֶת־זְרֹעֲךָ וְאֶת־זְרֹעַ בֵּית
.tua domo in *senem* *existendo ab* ,tui patris
אָבִיךָ מִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָ׃

Versio VULG. LAT.

20 Et benedixit Heli Elcanæ, &
uxori ejus, dixítque ei; Reddat
tibi Domin⁹ semen de muliere
hac, pro fœnore quod
commodâsti Domino. Et abierunt
21 in locum suum. Visitavit
ergò Dominus Annam,
& concepit, & peperit tres filios,
& duas filias: & magnificatus
est puer Samuel apud
22 Dominum. Heli autem erat
senex valdè, & audivit omnia
quæ faciebant filii sui universo
Israeli: & quomodò dormiebant
cum mulieribus quæ
observabant ad ostium tabernaculi.
23 Et dixit eis; Quarè
facitis res hujuscemodi, quas
ego audio, res pessimas, ab
24 omni populo? Nolite filii
mei: non enim est bona fama,
quam ego audio, ut transgredi
faciatis populum Domini.
25 Si peccaverit vir in virum,
placari ei potest Deus: si autem
in Dominum peccaverit
vir, quis orabit pro eo? Et
non audierunt vocem patris
sui: quia voluit Dominus occidere
26 eos. Puer autem Samuel
proficiebat, atque crescebat,
& placebat tam Domino
27 quàm hominibus. Venit autẽ
vir Dei ad Heli: & ait ad eum,
Hæc dicit Dominus; Numquid
non apertè revelatus sum
domui patris tui, cùm essent
in Ægypto in domo Pharaonis?
28 Et elegi eum ex omnibus
tribubus Israel mihi in sacerdotem:
ut ascenderet ad altare
meum, & adoleret mihi incensum,
& portaret ephod coram
me: & dedi domui patris
tui omnia de sacrificiis filiorum
29 Israel. Quarè calce abjecistis
victimã meam, & munera
mea quæ præcepi ut offerrentur
in templo: & magis
honorâsti filios tuos quàm me,
ut comederetis primitias omnis
sacrificii Israel populi
30 mei? Propterea ait Dominus
Deus Israel; Loquens locutus
sum, ut domus tua, & domus
patris tui, ministraret in conspectu
meo, usque in sempiternum.
Nunc autem dicit Dominus,
Absit hoc à me: sed
quicunque glorificaverit me,
glorificabo eum: qui autem
contemnunt me, erunt ignobiles.
31 Ecce dies veniunt, &
præcîdam brachium tuum, &
brachium domûs patris tui, ut
non sit senex in domo tua.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ εὐλόγησεν Ἠλὶ τὸν Ἑλκανὰ καὶ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων, Ἀποτίσαι (σ) σοι κύριος
σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ
τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπῆλθεν
ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
21 Καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν Ἄνναν, (τ)
καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας.
καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ
22 ἐνώπιον κυρίου. Καὶ Ἠλὶ πρεσβύτης σφόδρα.
καὶ (υ) ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ
23 αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (φ) Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, Ἱνατί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο,
ὃ ἐγὼ (χ) ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ
24 λαοῦ κυρίου; Μὴ τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ
ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω· μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι
οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀκούω τοῦ μὴ
25 δουλεύειν λαὸν θεῷ. Ἐὰν (ψ) ἁμαρτάνων
ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται
ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον. καὶ
ἐὰν τῷ κυρίῳ ἁμάρτῃ, τίς προσεύξεται
(ω) ὑπὲρ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς
τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο
26 κύριος διαφθεῖραι αὐτούς. Καὶ
τὸ παιδάριον Σαμουὴλ (α) ἐπορεύετο,
καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.
27 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος θεοῦ πρὸς
Ἠλὶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος,
Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς (β)
οἶκον τοῦ πατρός σου ὄντων αὐτῶν (γ)
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραώ,
28 Καὶ (δ) ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός
σου ἐκ (ε) πάντων τῶν σκήπτρων
Ἰσραὴλ ἐμοὶ ἱερατεύειν, (ζ) τοῦ ἀναβαίνειν
ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾶν
θυμίαμα, καὶ αἴρειν (η) ἐφούδ· καὶ
ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα
29 τοῦ πυρὸς υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρῶσιν. Καὶ ἱνατί
(θ) ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά
μου καὶ εἰς τὴν (ι) θυσίαν μου ἀναιδεῖ
ὀφθαλμῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς
σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης
(κ) θυσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἔμπροσθέν
30 μου; Διὰ τοῦτο τάδε (λ) λέγει κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραήλ, (μ) Εἶπα, Ὁ οἶκός σου
καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου διελεύσεται
ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησὶ
κύριος, Μηδαμῶς ἐμοί, ὅτι ἀλλ' ἢ
τοὺς δοξάζοντάς με (ν) δοξάσω, καὶ
31 ὁ ἐξουθενῶν με (ξ) ἀτιμωθήσεται· Ἰδοὺ
(ο) ἔρχονται ἡμέραι, καὶ ἐξολοθρεύσω
τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου
πατρός σου·

Et benedixit Heli Elcanæ, & uxorem 20
ejus, dicens, Retribuat tibi
Dominus semen ex muliere hac
pro commodato, quod commodâsti
Domino. Et abiit homo ad
locum suum. Et visitavit Dominus 21
Annam: & peperit adhuc
tres filios, & duas filias. Et
magnificatus est puer Samuel coram
Domino. Et Heli senex valdè. 22
Et audivit, quæ faciebant
filii sui filiis (y) Israel: Et dixit 23
eis, ut quid facitis juxta verbũ
hoc, quod ego audio ex ore universi
populi Domini? Non (z) filii: 24
quoniam non bona auditio,
quam ego audio: (aa) nolite facere
ita; quoniam non bonæ auditiones,
quas ego audio; ut faciatis
non servire populum Deo.
Si peccans peccaverit vir in virum, 25
& orabunt pro eo ad Dominum.
Et si Domino peccaverit,
quis orabit pro eo? Et non
audiebant vocem patris sui; quoniam
volens volebat Dominus
disperdere illos. Et puer Samuel 26
(bb) ibat: & erat bonus cum
Domino, & cum hominibus. Et 27
venit homo Dei ad Heli, & dixit:
Hæc dicit Dominus, (cc) Revelans
revelatus sum ad domum
patris tui, cùm essent in terra Ægypto
servi in domo Pharaonis:
Et elegi domum patris tui ex 28
omnibus sceptris Israel, mihi sacerdotio
fungi: ut ascenderent ad
altare meum, & incenderent incensum,
& portarent Ephod. Et
dedi domui patris tui omnia, quæ
sunt (dd) ignis filiorum Israel in
escam. Et ut quid respexisti in 29
incensum meum, & in sacrificium
meum impudenti oculo? Et
glorificâsti filios tuos super me,
(ee) benedicere de primordio
omnis sacrificii Israel in conspectu
meo? Propter hoc, hæc dicit 30
Dominus Deus Israel; Dixi,
Domus tua, & domus patris tui
transibunt coram me usq; in æternum.
Et nunc dicit Dominus;
Nequaquàm mihi: (ff) quoniam
tantùm glorificantes me glorificabo.
Et (gg) qui spernit me, honore
privabitur. Ecce dies veniunt, 31
& exterminabo semen tuum,
& semen domûs (hh) patris tui:

MS. A. (σ) κύριός σοι σπέρμα (τ) καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν (υ) ἤκουσεν σύμπαντα ἃ (φ) Ἰσραὴλ, καὶ ὡς * ἐκόμιζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεστώσας παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· Καὶ εἶπεν (χ) ἀκούω ῥήματα πονηρὰ ἐκ στόματος τοῦ λαοῦ κυρίου τούτου; Μὴ (ψ) ἁμαρτάνων ἁμαρτάνῃ ἀνὴρ (ω) περὶ αὐτοῦ (α) ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον καὶ ἀγαθὸν καὶ μετὰ κυρίου (β) οἶκον πατρός (γ) ἐν τῇ Αἰγύπτῳ (δ) ἐπελεξάμην (ε) πάντων σκήπτρων (ζ) ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, (η) ἐφοὺδ ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ (θ) ἐπεβλέψατε (ι) θυσίαν ἀναιδεῖ (κ) θυσίας Ἰσραὴλ (λ) εἶπεν κύριος (μ) εἶπας, (ν) δοξάζω, (ξ) ἀτιμασθήσεται· (ο) ἡμέραι ἔρχονται, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וּבָרֵיךְ עֵלִי יָת אֶלְקָנָה וְיָת אִתְּתֵיהּ וַאֲמַר יְקֵים יְיָ לָךְ בְּנִין כַּשְׁרִין מִן אִתְּתָא הָדָא חֲלַף
21 שְׁאֶלְתָּא דִשְׁאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲזַלוּ לְאַתְרֵיהוֹן: אֲרֵי עַל דָּכְרָנָא דְחַנָּה קֳדָם יְיָ וְעַדִּיאַת וִילֵידַת
22 תְּלָתָא בְנִין וְתַרְתֵּין בְּנָן וּרְבָא רַבְיָא שְׁמוּאֵל מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ: וְעֵלִי סִיב לַחֲדָא וּשְׁמַע
יָת כָּל דַּעֲבְדִין בְּנוֹהִי לְכָל יִשְׂרָאֵל וְיָת דִּי שָׁכְבִין יָת נְשַׁיָּא דְאָתְיָן לְצַלָּאָה בִּתְרַע מַשְׁכַּן
23 זִמְנָא: וַאֲמַר לְהוֹן לְמָא תַעְבְּדוּן כְּפִתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין דִּי אֲנָא שָׁמַע יָת פִּתְגָּמֵיכוֹן בִּישִׁין מִן
24 כָּל עַמָּא אִלֵּין: לָא בְּנַי אֲרֵי לָא תַקְנָא שְׁמוּעֲתָא דִּי אֲנָא שָׁמַע דְּרָגְנִין עַמָּא דַייָ: אִם יְחוֹב
25 גְּבַר לִגְבַר הֲלָא יֵיתוֹן לִקְדָם דַּיָּנָא וְיִשְׁמַע מִלֵּיהוֹן וְיִפְלֵי בֵינֵיהוֹן וְאִם קֳדָם יְיָ יֵיחוֹב גַּבְרָא
מִמַּן יִבְעֵי וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ וְלָא קַבִּילוּ לְמֵימַר אֲבוּהוֹן אֲרֵי רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְקַטָּלוּתְהוֹן:
26 וְרַבְיָא שְׁמוּאֵל אָזִיל וְסָנֵי וּשְׁמֵיהּ טָב וְתַקְּנָן אוֹרְחָתֵיהּ קֳדָם יְיָ וּתְרִיצִין עוֹבָדוֹהִי בְּגוֹ בְּנֵי
27 אֱנָשָׁא: וַאֲתָא נְבִיָּא דַייָ לְוָת עֵלִי וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אִתְגְּלָאָה אִתְגְּלֵיתִי לְבֵית אֲבוּךְ
28 כַּד הֲווֹ בְמִצְרַיִם וּמְשַׁעְבְּדִין לְבֵית פַּרְעֹה: וְאִתְרְעֵיתִי בֵיהּ מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל קֳדָמַי
לְמֶהֱוֵי כָהֵין לְאַסָּקָא קוּרְבְּנָא עַל מַדְבְּחִי לְאַקְטָרָא קְטוֹרֶת בּוּסְמִין לְמִלְבַּשׁ אֵפוֹד
29 לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמַי וִיהַבִית לְבֵית אֲבוּךְ יָת כָּל קוּרְבְּנַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: לְמָא אַתּוּן אָנְסִין
בְּנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וּבְקוּרְבְּנַי דְּפַקֵּדִית לְקָרְבָא קֳדָמַי בְּבֵית מַקְדְּשִׁי וְיַקַּרְתָּ יָת בְּנָךְ קֳדָמַיתָא
30 לְאוֹכָלוּתְהוֹן מֵרֵישׁ כָּל קוּרְבַּן מִנְחַת יִשְׂרָאֵל דְּעַמִּי: בְּכֵין אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מֵימַר
אֲמָרִית בֵּיתָךְ וּבֵית אֲבוּךְ יְשַׁמְּשׁוּן קֳדָמַי עַד עָלְמָא וּכְעַן אָמַר יְיָ קוּשְׁטָא אִנּוּן דִּינַי אֲרֵי
31 לִדְמִיַּקְּרִין קֳדָמַי אֵיקַר וְדִמְבַסְּרִין עַל שְׁמִי יִתְשָׁטוּן: הָא יוֹמַיָּא אָתַאן וְאֶקְטוֹף יָת תְּקוֹף
זַרְעָךְ וְיָת תְּקוֹף דְּרַע בֵּית אֲבוּךְ מִלְּמֶהֱוֵי סִיב בְּבֵיתָךְ:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et benedixit Gheli Elkanah & uxorem ejus, & dixit: Statuat Dñs tibi filios 20
rectos ex uxore hac, propter petitionem quam petivit ante Dñm: &
iverunt ad locum suum. Quia intravit recordatio Hhannæ ante Dominum, 21
& concepit & peperit tres filios & duas filias: & crevit puer Semuel
ministrans coram Dño. Et Gheli senex valdè, & audivit omnia quæ faci- 22
entes filii ej⁹ omni Israel; & quòd cubantes cum mulierib⁹ quæ venientes
ad orandum in porta tabernaculi fœderis. Et dixit illis: Quare facietis ut 23
verba illa quæ ego audivi? verba vestra mala ex omni populo hoc. Non filii 24
mei, quia non recta auditio quam ego audio; quam frementes populus
Dñi. Si peccaverit vir viro, an non ibunt ad-ante judicem, & audiet 25
loquelas eorum, & exquiret inter eos? & si ante Dñm peccaverit vir, à quo
orabit, & remittetur ei? et non obedierunt dicto patris eorum; quoniam
voluntas ante Dñm ad occidendum eos. Et puer Semuel ambulans & 26
crescens, & nomen ejus bonum, & rectæ viæ ejus ante Dñm, & probata
facta ejus in medio filiorum hominis. Et venit propheta Dñi ad Gheli, & 27
dixit ei: Sic dixit Dñs: Revelari revelatus sum *domui* patris tui quando
fuerunt in Miszraim, & servientes domui Parghoh. Et optavi in eo ex 28
omnib⁹ tribubus Israel *coram me*, ut sit sacerdos ad ascendere faciendum
oblationem super altare meum, ad suffiendum suffitũ aromatum, ad vestiendum
ephod, ad ministrandum ante me; & dedi domui patris tui omnes
oblationes dom⁹ Israel. Ad quid vos vim inferentes in *mactationib⁹ sanctis?* 29
& in oblationem meã quæ jussi ad offerendũ ante me in domo sanctuarii
mei? & honorâsti filios tuos præ me ad alendum eos ex capite omnis oblationis
sacrificii Israel populi mei? Propterea dixit Dñs De⁹ Israel: Di- 30
cendo dixi, Dom⁹ tua & dom⁹ patris tui ministrabunt ante me usq; in seculũ:
& nunc dixit Dñs; Vera illa judicia mea, quòd honorantes ante me
honorabo; & qui contempserint super nomen meum, despicientur. Ecce 31
dies venient, & extirpabo fortitudinem seminis tui & fortitudinem seminis
domus patris tui, ne sit senex in domo tua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܒܪܟ ܥܠܝ ܠܐܠܩܢܐ ܘܠܐܢܬܬܗ. ܘܐܡܪ. ܢܬܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܙܪܥܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ. 20
ܚܠܦ ܫܐܠܬܐ ܕܫܐܠܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ. * ܘܣܥܪ ܡܪܝܐ ܠܚܢܐ. ܘܒܛܢܬ 21
ܘܝܠܕܬ ܬܠܬܐ ܒܢܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܒܢܢ. ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܥܠܝ ܣܒ ܗܘܐ ܛܒ. 22
ܘܫܡܥ ܟܠ ܕܥܒܕܝܢ ܒܢܘܗܝ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܡܣܪܚܝܢ ܗܘܘ ܢܫܐ ܕܡܨܠܝܢ ܒܡܫܟܢ
ܙܒܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܨܒܘܬܐ. ܕܫܡܥ ܐܢܐ ܒܝܫܬܟܘܢ 23
ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܠܐ ܒܢܝ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܫܦܝܪܐ ܫܡܥܬܐ ܗܝ ܕܫܡܥ ܐܢܐ. 24
ܕܡܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܢ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ ܠܓܒܪܐ. ܢܨܠܐ ܡܢ ܩܕܡ 25
ܡܪܝܐ. ܘܐܢ ܠܡܪܝܐ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ. ܡܢ ܡܢ ܢܨܠܐ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܩܠܐ ܕܐܒܘܗܘܢ. ܡܛܠ
ܕܨܒܐ ܡܪܝܐ ܕܢܡܝܬ ܐܢܘܢ. * ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܐܙܠ ܘܪܒܐ ܗܘܐ. ܘܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ 26
ܒܢܝܢܫܐ. * ܘܐܬܐ ܓܒܪܐ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 27
ܡܬܓܠܝܘ ܐܬܓܠܝܬ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ. ܟܕ ܗܘܐ ܒܡܨܪܝܢ ܒܒܝܬ ܦܪܥܘܢ. * ܘܓܒܝܬܗ ܡܢ 28
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܟܘܡܪܐ. ܕܢܣܩ ܥܠ ܡܕܒܚܝ. ܘܢܣܝܡ ܒܣܡܐ ܩܕܡܝ.
ܘܢܛܥܘܢ ܐܦܘܕܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ ܟܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܠܡܢܐ 29
ܐܒܥܛܬܘܢ ܒܕܒܚܝ ܘܒܩܘܪܒܢܝ ܕܦܩܕܬ ܡܢ ܡܕܒܪܐ. ܘܝܩܪܬ ܠܒܢܝܟ ܝܬܝܪ ܡܢܝ. ܕܬܓܒܘܢ
ܡܢ ܪܫܝܬ ܟܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܝ. * ܡܛܠܗܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ 30
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܐܡܪ ܐܡܪܬ. ܕܒܝܬܟ ܘܒܝܬ ܐܒܘܟ ܢܫܡܫܘܢ ܩܕܡܝ ܠܥܠܡ
ܥܠܡܝܢ. ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܣ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܠܡܝܩܪܢܝ ܐܝܩܪ. ܘܡܫܝܛܢܝ
ܢܬܒܣܪܘܢ. * ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܐܬܝܢ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܐܓܕܘܡ ܕܪܥܟ ܘܕܪܥܗ ܕܐܒܘܟ. ܘܠܐ 31
ܢܗܘܐ ܣܒܐ ܒܒܝܬܟ.

* Benedixit autem Eli Helcanæ & uxori ejus, ac dixit, Det tibi Dominus ſemen ex muliere hac pro mutuo quod commodâſti Domino. 20
Cúmque reverſi eſſent in patriam ſuam, Viſitavit Domin⁹ Hannam, quæ concepit ac peperit tres filios & duas filias: crevítque puer Samuel coram Domino. 21
Eli autem ſenuerat valdè, & audivit omnia quæ faciebant filii ſui univerſo Iſraeli, & quòd ſtuprabant mulieres quæ orabant in tabernaculo temporis: 22
Et dixit eis, Quare perpetratis res hujuſmodi? nam audio famam veſtram malam ab univerſo populo iſto. 23
Ne *ita faciatis* filii mei: non enim decens eſt rumor iſte quem audio quòd vos avertatis populum Domini. 24
Si peccaverit homo in hominem, Dominum deprecabitur: quòd ſi quis in Dominum peccaverit, quemnam deprecabitur? At non auſcultárunt voci patris ſui, quia volebat Dominus morte eos afficere. 25
Interea puer Samuel indies magnificabatur valdè, & gratus erat tam apud Dominum quàm apud homines. 26
Deinde venit homo quidam Domini ad Eli, dixítque ad eum, Sic dicit Dominus, Manifeſtè apparui domui patris tui dum eſſet in Ægypto Pharaonitica, 27
Et elegi eum mihi ex omnibus tribubus Iſraelis ſacerdotem, ut aſcenderet ſuper altare meum, & thura poneret in conſpectu meo, atq; portaret ephod: & dedi domui patris tui, omnes oblationes filiorum Iſrael. 28
Quare peccâſtis in ſacrificia mea & in oblationes meas quas præceperam inde à deſerto; & honorâſti filios tuos pluſquàm me, ita ut eligatis è præcipuis omnium oblationum filiorum Iſrael populi mei? 29
Propterea ſic dicit Dominus Deus Iſraelis, Decreveram quidem quòd domus tua & domus patris tui miniſtrarent coram me in ſempiternum uſque: jam verò, dicit Domin⁹, Abſit à me; nam honorantes me honorabo, contemptores autem mei ignominiâ afficientur. 30
En ecce dies venient dicit Dominus, & amputabo brachium tuum, & brachium patris tui, & non erit ſenex in domo tua, 31

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ودعا عالي هلقانا وامراته وقال يرزقك الرب نسلا من هذه المراة * بدل الموهبة التي وهبت 20
للرب * ثم انصرفوا الى بلادهم * فامر الرب فاعطيت حنا عطيته من قبله * وحبلت وولدت ثلاثة 21
بنين وابنتين * فشب صموال الصبي وخدم امام الرب * واما عالي فكان قد شاخ وكبر جدا * 22
وبلغه ما يصنع بنوه بجميع ال اسرايل وما كانوا يفضحون النساء اللواتي ياتين ليصلين
امام الرب في بيته * فقال لهم لماذا تصنعون هذا الصنيع * وما هذا الخبر السيي الذي يبلغني 23
عنكم من جميع هذا الشعب * لا يا بني لا تفعلوا * لان الخبر الذي يبلغني عنكم ليس 24
بحسن انكم تذلون شعب الرب * واعلموا ان رجلا اذا ظلم رجلا * استغفر الرب وطلب منه 25
المغفرة * فمن اجرم للرب ممن يطلب * ولم يقبلا قول ابيهما * لان الرب احب ان يميتهما بجرمهما *
* اما صموال الصبي فكان يشب ويعظم جدا * ويظهر صلاحه امام الرب والناس * فجاء رجل 26 27
الى عالي من قبل الرب وقال له * هكذا يقول الرب * اني ظهرت لال ابيك واوحيت اليهم * حيث
كان اباوكم بمصر في ارض فرعون * واخترته ان يكون لي حبرا من جميع اسباط بني 28
اسرايل * وصيرته خادما يصعد الى مذبحي * ويبخر امامي البخور * ويحمل مصدرة الكهنة
امامي * واعطيت بيت ابيك جميع قرابين بني اسرايل * فكيف غدرتم واثمتم بذبايحي 29
وقرابيني التي امرت بها في البرية * واكرمت بنيك * وفضلتهم علي * وتركتهم ان يختاروا
لانفسهم اجود القرابين واول ذبايح شعبي * فمن اجل ذلك هكذا يقول الله اله اسرايل * قد 30
كنت قلت قولا * ان اهل بيت ابيك يخدموني الى الابد * فاما الان فيقول الرب * حاشا لي *
لان الذين يكرموني اكرمهم * واذل الذين يحقروني * ستجي ايام يقول الرب احطم فيها 31
ساعدك وساعد بنيك * ولا يكون في بيتك شيخ *

* *Advocatis autem Eli Helcana & uxore ipſius, dixit; Concedat tibi Dominus prolem ex hac muliere pro munere quod Domino dediſti: tum reverſi ſunt in patriam ſuam:* 20
Et jubente Domino compenſata fuit Hanna munere ab eo; concepit enim ac peperit tres filios & duas filias. Interim adoleſcebat puer Samuel, & miniſtrabat coram Domino. 21
Porrò Eli ſenuerat, & grandævus admodum evaſerat, perlatúmque eſt ad eum quod faciebant filii ſui cunctis Iſraelitis, & quomodo ſtuprabant mulieres quæ veniebant oratum coram Domino in æde ipſius: 22
Quapropter dixit eis, Quare committitis hujuſmodi facinus? & quænam eſt fama hæc turpis quæ delata eſt ad me de vobis ab omni populo iſto? 23
Ne O filii mei, ne faciatis: quoniam fama quæ perlata eſt ad me de vobis, quòd vos deprimatis populum Domini, non eſt honeſta. 24
Et ſcitote quòd homo ſi læſerit hominem, veniam petit à Domino, & implorat ab eo indulgentiam: qui autem deliquerit in Dominum, quemnam deprecabitur? Sed non acquieverunt ſermoni patris ſui, quia Dominus volebat utrumque morte afficere propter crimen eorum. 25
Verùm puer Samuel adoleſcebat, et magnificabatur valdè, et probitas ejus innoteſcebat coram Domino & hominibus. 26
Venit autem vir quidam ad Eli nomine Domini: & ait illi, Sic dicit Dominus, Equidem apparui familiæ patris tui, méq; revelavi eis dum eſſent patres veſtri in Ægypto in terra Pharaonis, 27
Et elegi eum ex omnibus tribubus filiorum Iſrael ut eſſet mihi ſacerdos, & conſtitui eum miniſtrum ut aſcenderet ſuper altare meum, thus adoleret coram me, geſtarétque pectorale ſacerdotum in præſentia mea: & dedi domui patris tui cunctas oblationes filiorum Iſrael. 28
Quomodo ergò fraudulenter & iniquè egiſtis in ſacrificia mea & oblationes meas quas mandaveram in deſerto; & honorâſti filios tuos, eóſque pluris æſtimâſti quàm me, permittens eis ut eligerent ſibi præſtantiſſima oblationum et primitias ſacrificiorũ populi mei? 29
Propter hoc ſic dicit Deus, Deus Iſraelis, Omnino dixeram gentem domûs patris tui mihi miniſtraturam in æternum; at nunc dicit Dominus, Abſit à me: nam eos qui me honoraverint, honore afficiam; eos autem qui me ſpreverint, deprimam. 30
Venient dies, dicit Dominus, quibus quaſſabo brachium tuum & brachia filiorum tuorum, nec erit in domo tua ſenex, 31

שמואל א : ג

ipſi benefaciet quibus cunctis in *habitaculi anguſtiatorē contemplaberis* Et
32 וְהִבַּטְתָּ צַר מָעוֹן בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵיטִיב אֶת־
virum Et .diebus omnibus tua domo in ſenex erit non & :Iſrael
33 יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה זָקֵן בְּבֵיתְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְאִישׁ
,tuos oculos *conſumendum ad* ,meo altari *cum à* tibi excidam non
לֹא־אַכְרִית לְךָ מֵעִם מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינֶיךָ
tuæ domus multitudo omnis & :tuam animam dolore *afficiendum ad* &
וְלַאֲדִיב אֶת־נַפְשֶׁךָ וְכָל־מַרְבִּית בֵּיתְךָ
duos ad veniet quod ,ſignum tibi hoc Et .*viri* morientur
34 יָמוּתוּ אֲנָשִׁים׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־שְׁנֵי
.ipſi ambo morientur *una* die *in* :Pinechas &,Chophni *ad* ,*tuos filios*
בָנֶיךָ אֶל־חָפְנִי וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד יָמוּתוּ שְׁנֵיהֶם׃
,meo corde in quemadmodum :fidelem ſacerdotem mihi ſuſcitabo Et
35 וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי
ambulabit &,fidelem domum ei ædificabo & :faciet ,meo animo in &
וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה וּבָנִיתִי לוֹ בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ
,tua domo in *reſiduum* omnis ,erit Et .diebus omnibus *mei Chriſti facies ad*
36 לִפְנֵי־מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ
,dicet & :panis *torta* & ,*argenti minuto* ei ſe *incurvandum ad* veniet
יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֺת לוֹ לַאֲגוֹרַת כֶּסֶף וְכִכַּר־לָחֶם וְאָמַר
.panis buccellam *comedendum ad ,ſacerdotiorum unum ad nunc* me Junge
סְפָחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃

CAP. III. ג

ſermo & :Heli *facies ad Domino miniſtrans* Semuel puer Et
1 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר
.aperta viſio non . :illis diebus in precioſus erat Domini
יְהוָה הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃
inceperant ejus oculi & ;ſuo loco in *cubans* Heli & ,illa die in ,fuit Et
2 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקוֹמוֹ וְעֵינָו הֵחֵלּוּ
antequam Dei lucerna Et .videre poterat non ;caligare
3 כֵהוֹת לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃ וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם
arca *ibi quo* ,Domini templo in ;*cubans* Semuel &;extingueretur
יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר־שָׁם אֲרוֹן
.*ego* Ecce :dixit & ,Semuel ad Dominus Vocavitque .Dei
4 אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
non :dixit Et .me vocaſti quia ,*ego* Ecce :dixit & ,Heli ad cucurrit Et
5 וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי־קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא־
vocare Dominus Addiditque .*cubuit* & ,abiit & :*cuba* ,revertere :vocavi
6 קָרָאתִי שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃ וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא
,*ego* Ecce:dixit & ,Heli ad abiit & ,Semuel ſurrexit & :Semuel adhuc
עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי
.*cuba* ,revertere :mi fili vocavi Non ,dixit & :*mihi* vocaſti quia
כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי בְנִי שׁוּב שְׁכָב׃
nondum & ,Dominum *cognoverat nondum* ,Semuel Et
7 וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם
Dominus addidit Et .Domini *verbum eum ad fuerat* revelatus
8 יִגָּלֶה אֵלָיו דְּבַר־יְהוָה׃ וַיֹּסֶף יְהוָה
:dixit & ,Heli ad abiit &,ſurrexit & :tertio *in* Semuel *vocare*
קְרֹא־שְׁמוּאֵל בַּשְּׁלִישִׁית וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר
vocans Dominus quòd ,Heli intellexit & :*mihi* vocaſti quia ;*ego* Ecce
הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא
ſi ,erit & . ;*cuba* ,Vade :Semuel ad Heli Dixitque .*puero*
9 לַנָּעַר׃ וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה אִם־
:tuus ſervus *audiens* quia ,Domine Loquere :dices *&* ,te *ad* vocaverit
יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ
Dominus Venitque .ſuo loco in *cubuit* & ,Semuel abiit &
10 וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ וַיָּבֹא יְהוָה
dixitque :Semuel ,Semuel :*vice in vice ſicut* vocavit & ,ſtetit &
וַיִּתְיַצַּב וַיִּקְרָא כְפַעַם־בְּפַעַם שְׁמוּאֵל ׀ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
.tuus ſervus *audiens* quia ,Loquere :Semuel
שְׁמוּאֵל דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃

Verſio VUL. LAT.

32 Et videbis æmulū tuum in templo, in univerſis proſperis Iſrael: & non erit ſenex in domo 33 tua omnib' diebus. Veruntamen non auferam penitùs virū ex te ab altari meo: ſed ut deficiant oculi tui, & tabeſcat anima tua: & pars magna dom' tuæ morietur cùm ad virilem 34 ætatem venerit. Hoc autē erit tibi ſignum, quod venturum eſt duobus filiis tuis, Ophni & Phinees: In die uno morientur 35 ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelem, qui juxta cor meum & animam meam faciet: & ædificabo ei domum fidelem, & ambulabit coram Chriſto meo cunctis diebus. 36 Futurum eſt autem, ut quicunque remanſerit in domo tua, veniat ut oretur pro eo, & offerat nummum argenteum, & tortam panis, dicátque; Dimitte me, obſecro, ad unam partē ſacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

CAP. III.

1 Puer autē Samuel miniſtrabat Dño coram Heli, & ſermo Dñi erat pretioſus in dieb' illis, non erat viſio manifeſta. 2 Factum eſt ergò in die quadam, Heli jacebat in loco ſuo, & oculi ej' caligaverant, nec pote- 3 rat videre: Lucerna Dei antequàm extingueretur, Samuel dormiebat in templo Dñi, ubi 4 erat arca Dei. Et vocavit Dñs Samuel. Qui reſpondens, ait; 5 Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit; Ecce ego: vocâſti enim me. Qui dixit, Non vocavi: revertere, & dormi. Et abi- 6 it, & dormivit. Et adjecit Dñs rurſum vocare Samuelē. Conſurgénſq; Samuel, abiit ad Heli, & dixit; Ecce ego: quia vocâſti me. Qui reſpondit; Non vocavi te, fili mi: revertere, & 7 dormi. Porrò Samuel necdum ſciebat Dñm, neque revelatus 8 fuerat ei ſermo Dñi. Et adjecit Dñs, & vocavit adhuc Samuelē tertiò. Qui conſurgens, abiit 9 ad Heli, & ait; Ecce ego: quia vocâſti me. Intellexit ergò Heli quia Dominus vocaret puerum: & ait ad Samuelem; Vade, dormi: & ſi deinceps vocaverit te, dices; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus. Abiit ergò Samuel, & dor- 10 mivit in loco ſuo. Et venit Dominus, & ſtetit: & vocavit, ſicut vocaverat ſecundò, Samuel, Samuel. Et ait Samuel; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ οὐκ ἔσται (π) σοι πρεσβύτης ἐν οἴκῳ (ϱ) 33 μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ καταῤῥεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· (σ) καὶ πᾶς περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται 34 ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ (τ) ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς (υ) σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς, (φ) ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποθανοῦνται 35 ἀμφότεροι. Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστὸν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου 36 πάσας τὰς (χ) ἡμέρας. Καὶ ἔσται ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου, ἥξει (ψ) προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ (ω) ἀργυρίου, λέγων, Παράῤῥιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον.

Et non erit tibi ſenex in domo mea omnibus diebus: Et virum (ii) non exterminabo tibi ab altari meo; ut deficiant oculi ejus, et defluat anima ejus: & omnis, qui ſupererit domûs tuæ, decident in gladio virorum. Et hoc tibi ſignum, quod veniet ſuper duos filios tuo., Ophni, et Phinees: unâ die morientur ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelem, qui omnia, quæ in corde meo, & quæ in anima mea, faciet; & ædificabo ei domum fidelem: & tranſibit corā (kk) Chriſto meo (ll) omnibus diebus. Et erit, qui ſupererit in domo tua (mm) veniet adorare eū obolo argenti, dicens; Jacta me ad (nn) unā ſacerdotiorum tuorum, manducare panem.

MS.A. (π) σου (ϱ) μου. Καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμά μου ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἄνδρα οὐκ (σ) καὶ πᾶν περισσεῦον οἴκου (τ) ἥξαι (υ) σου τούτους, πρὸς Ὀφνεὶ (φ) ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ (χ) ἡμέρας. * μου ἔσται πᾶς ὁ περισσεύων (ψ) προσκυνῆσαι (ω) ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ * ἓν, λέγων, Παράριψόν

Κεφ. γ'.

1 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον Ἠλὶ τοῦ ἱερέως. καὶ ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, 2 οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἠλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ (α) ἠδύναντο βλέ- 3 πειν. Καὶ ὁ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν ἐπισκευασθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν (β) 4 τῷ ναῷ, οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐκάλεσε κύριος, Σαμουὴλ Σαμουήλ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ (γ) ἐ- 5 γώ. Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἠλὶ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ εἶπεν, Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε. καὶ ἀνέστρεψε καὶ ἐκά- 6 θευδε. Καὶ προσέθετο κύριος, καὶ (δ) ἐκάλεσε, Σαμουὴλ Σαμουήλ. (ε) καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἠλὶ τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ εἶπεν, Οὐ κέκληκά 7 (ζ) σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε. Καὶ Σαμουὴλ (η) πρὶν γνῶναι (θ) θεὸν, καὶ ἀποκαλυφθῆναι 8 αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. Καὶ προσέθετο κύριος καλέσαι (ι) Σαμουὴλ ἐν τρίτῳ. καὶ ἀνέστη καὶ 9 ἐπορεύθη πρὸς Ἠλὶ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ ἐσοφίσατο Ἠλὶ ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, καὶ (κ) εἶπεν, Ἀνάστρεφε, κάθευδε τέκνον· καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε, καὶ ἐρεῖς, (λ) Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ 10 αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ (μ) ἅπαξ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου.

CAP. III.

1 Et puer Samuel erat miniſtrans Domino coram Heli ſacerdote. Et verbum Domini erat pretioſum in diebus illis, non erat viſio diſtinguens. 2 Et factum eſt in die illa, & Heli dormiebat in loco ſuo: & oculi ejus cœperant gravari, & non poterant videre. 3 Et lucerna Dei (a) antequàm (b) eſſet inſtructa; & Samuel dormiebat in templo, ubi arca Dei. 4 Et vocavit Dominus; Samuel, Samuel. Et dixit, Ecce ego. 5 Et cucurrit ad Heli, & dixit; Ecce ego: quoniā vocâſti me. Et dixit, Non vocavi te: reverte, dormi: & revertit & dormivit. 6 Et adjecit Dominus, & vocavit; Samuel, Samuel. Et ivit ad Heli ſecundò, et dixit; Ecce ego, quoniam vocâſti me. Et dixit, Non vocavi te: reverte, dormi. 7 Et Samuel, antequàm cognoſceret Deum, & revelaretur ei verbum Domini. 8 Et adjecit Dominus vocare Samuel in tertio. Et ſurrexit, & ivit ad Heli, & dixit; Ecce ego, quoniam vocâſti me. 9 Et intellexit Heli, quia Dominus vocavit puerum: & dixit, Reverte, dormi, fili. Et erit, ſi vocaverit te, & dices; Loquere, quoniam audit ſervus tuus. Et ivit Samuel, & dormivit in loco ſuo. 10 Et venit Dominus, & ſtetit, & vocavit eum, ſicut ſemel, & ſemel. Et dixit Samuel; Loquere, quoniam audit ſervus tuus.

MS.A. (α) ἠδύνατο (β) τῷ οἴκῳ κυρίου οὗ (γ) ἐγώ, * ὅτι κέκληκά με (δ) ἐκάλεσεν ἔτι, Σαμουὴλ, Σαμουήλ. (ε) καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη (ζ) σε υἱέ μου, ἀνάστρεφε, (η) πρὶν ἢ γνῶναι (θ) τὸν θεὸν, (ι) ἔτι Σαμουὴλ (κ) εἶπεν Ἠλεὶ τῷ Σαμουὴλ, Ἀνάστρεφε, (λ) Λάλει κύριε, ὅτι (μ) ἅπαξ, Σαμουὴλ Σαμουήλ. καὶ εἶπεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 וּתְהֵי מִסְתַּכַּל וּתְהֵי חָזֵא בְּעָקְתָא דְתֵיתֵי עַל אֱנָשׁ בֵּיתָךְ בְּחוֹבִין דְחַבְתּוּן קֳדָמַי בְּבֵית
33 מַקְדְּשִׁי וּבָתַר כֵּן אַיְיתֵי טָבְתָא עַל יִשְׂרָאֵל וְלָא יְהֵי סִיב בְּבֵיתָךְ כָּל יוֹמַיָּא׃ וֶאֱנָשׁ לָא
אַפְסִיק לָךְ מִן מַדְבְּחִי לְחַשְׁכָא יַת עֵינָךְ וּלְאַפָּחָא יַת נַפְשָׁךְ וְכָל סַגִּיוּת בֵּיתָךְ יִתְקַטְּלוּן
34 עוּלֵימִין׃ וְדֵין לָךְ אָתָא דְתֵיתֵי לְוָת תְּרֵין בְּנָךְ לְוָת חָפְנִי וּפִנְחָס בְּיוֹמָא חַד יִתְקַטְּלוּן
35 תַּרְוֵיהוֹן׃ וַאֲקִים קֳדָמַי כָּהִין מְהֵימַן דִּכְמֵימְרִי וְכִרְעוּתִי יַעְבֵּיד וַאֲקַיֵּם לֵיהּ מַלְכוּ קַיָּמָא
36 וִישַׁמֵּשׁ קֳדָם מְשִׁיחִי כָּל יוֹמַיָּא׃ וִיהֵי כָּל דְּיִשְׁתְּאַר בְּבֵיתָךְ יֵיתֵי לְאִשְׁתַּפָּלָא לֵיהּ לְמָעָא
דִּכְסַף וּפִתָּא דִלְחֵמָא וְיֵימַר מַנֵּינִי כְעַן לַחֲדָא מִמַּטְּרַת כַּהֲנַיָּא לְמֵיכַל פִּתָּא דִלְחֵמָא׃

ג

1 וְרַבְיָא שְׁמוּאֵל מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ בְּחַיֵּי עֵלִי וּפִתְגָּמָא דַּייָ הֲוָה כַּסֵּי בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית נְבוּאָה
2 גַּלְיָא׃ וַהֲוָה בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן וְעֵלִי שְׁכִיב בְּאַתְרֵיהּ וְעֵינוֹהִי שְׁרִיאוּ לְמִכְהֵי לָא יָכִיל לְמֶחֱזֵי׃
3 וּבוֹצִין בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ עַד לָא טְפָא וּשְׁמוּאֵל שְׁכִיב בַּעֲזָרַת לֵיוָאֵי וְקָלָא אִשְׁתְּמַע מֵהֵיכְלָא
4 דַּייָ דְּתַמָּן אֲרוֹנָא דַּייָ׃ וּקְרָא יְיָ לִשְׁמוּאֵל וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ וּרְהַט לְוָת עֵלִי וַאֲמַר הָא אֲנָא
5 6 אֲרֵי קְרֵיתָא לִי וַאֲמַר לָא קְרֵיתִי תּוּב שְׁכִיב וַאֲזַל וּשְׁכִיב׃ וְאוֹסִיף יְיָ לְמִקְרֵי עוֹד שְׁמוּאֵל
וְקָם שְׁמוּאֵל וַאֲזַל לְוָת עֵלִי וַאֲמַר הָא אֲנָא אֲרֵי קְרֵיתָא לִי וַאֲמַר לָא קְרֵיתִי בְּרִי תּוּב
7 שְׁכִיב׃ וּשְׁמוּאֵל עַד לָא אֲלַף לְמִדַּע אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ וְעַד דְּלָא אִתְגְּלֵי לֵיהּ פִּתְגָּם נְבוּאָה
8 דַּייָ׃ וְאוֹסִיף יְיָ לְמִקְרֵי שְׁמוּאֵל בִּתְלִיתָאָה וְקָם וַאֲזַל לְוָת עֵלִי וַאֲמַר הָא אֲנָא אֲרֵי קְרֵיתָא
9 לִי וּסְבַר עֵלִי אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ מִתְקְרֵי לְרַבְיָא׃ וַאֲמַר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל אֱזֵיל שְׁכֵב וִיהֵי אִם
10 יִקְרֵי לָךְ וְתֵימַר מַלֵּיל יְיָ אֲרֵי שָׁמַע עַבְדָּךְ וַאֲזַל שְׁמוּאֵל וּשְׁכִיב בְּאַתְרֵיהּ׃ וְאִתְגְּלֵי יְיָ
וְאִתְעַתַּד וּקְרָא כִּזְמַן בִּזְמַן שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל וַאֲמַר שְׁמוּאֵל מַלֵּיל אֲרֵי שָׁמַע עַבְדָּךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

32 Et eris contemplans, & eris videns in calamitate quæ erit ſuper hominem dom' tuæ in peccatis quæ peccaviſtis *coram me* in domo ſanctuarii mei: & poſt hæc venire faciam bonū ſuper Iſrael, & non erit ſenex in domo tua omnib' diebus. 33 Et *hominem* non *deficere faciam* tibi ex altari meo ad obſcurandum oculos tuos, & ad contriſtandum animam tuam; & omnis multitudo domus tuæ occidentur juvenes. 34 Et hoc tibi ſignum, quod veniet ad duos filios tuos, ad Hhophni & Pinhhazz; in die uno occidentur ambo illi. 35 Et ſtatuam ante me ſacerdotem fidelem, qui juxta dictum meum, & juxta voluntatem meam faciet: & ſtatuam illi regnum firmum, & miniſtrabit ante Unctum meum omnibus diebus. 36 Et erit, omnis qui relinquetur in domo tua, veniet ad humiliandū ſe illi, ad megha argenti & buccellā panis: & dicet, Numera me nunc in unum ex cuſtodia ſacerdotum ad comedendum buccellam panis.

CAP. III.

1 ET puer Semuel miniſtrans ante Dñm in vita Gheli: & verbum Dñi erat abſconſū in dieb' illis, non erat prophetia manifeſta. 2 Et fuit *in diebus illis* & Gheli cubans in loco ſuo, & oculi ejus cœperunt ad caligandū, non potens ad videndū. 3 Et lucerna dom' ſanctuarii Dñi necdum extinguebatur, & Semuel cubans in atrio Levitarum, & vox *audita eſt* è templo Dñi, 4 quo ibi arca Dñi. Et vocavit Dñs Semuelem, & dixit: Ecce ego. 5 Et cucurrit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; nam vocâſti me: & dixit, Non vocavi, redi cubato: & abiit & cubuit. 6 Et addidit Dñs vocare iterum Semuelem: & ſurrexit Semuel, & venit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; quoniam vocâſti me: & dixit, Non vocavi, fili mi: redi cubato. 7 Et Semuel necdum didicerat ſcire diſciplinam ab-ante Dñm, & nondū manifeſtatū erat ei verbum prophetiæ Dñi. 8 Et addidit Dñs vocare Semuel in tertio: & ſurrexit & ivit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; Quia vocâſti me: & cogitavit Gheli quòd ab-ante Dñm vocat' eſt puer. 9 Et dixit Gheli ad Semuel: Ito cubato: & erit ſi vocabit te, et dices, Loquere Dñe; nam *audit* ſerv' tuus: et abiit Semuel et cubuit in loco ſuo. 10 Et *revelat'* eſt *Dominus*, et ſtetit et vocavit ut tempore in tempore, Semuel, Semuel: et dixit Semuel, Loquere; quoniā audiens ſerv' tuus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܚܙܐ ܐܘܠܨܢܐ ܒܡܥܡܪܟ. ܘܒܟܠ ܕܡܛܐܒ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܣܒܐ ܒܒܝܬܟ. ܟܠ
32 ܝܘܡܬܐ. * ܘܓܒܪܐ ܠܐ ܐܚܒܕ ܠܟ ܡܢ ܡܕܒܚܝ. ܠܡܣܡܝܘ ܥܝܢܝܟ ܘܠܡܦܫܪܘ ܢܦܫܟ.
33 ܘܟܠܗ ܡܪܒܝܬܐ ܕܒܝܬܟ. ܢܡܘܬܘܢ ܓܒܪܐ. * ܘܗܢܐ ܠܟ ܐܬܐ ܕܐܬܝܐ ܥܠ ܬܪܝܢ ܒܢܝܟ. ܥܠ
34 ܚܦܢܝ ܘܥܠ ܦܢܚܣ. ܒܚܕ ܝܘܡܐ ܢܡܘܬܘܢ ܬܪܝܗܘܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܝ ܟܗܢܐ ܕܡܗܝܡܢ
35 ܐܝܟ ܠܒܝ. ܘܐܝܟ ܕܒܠܒܝ ܘܕܒܢܦܫܝ ܢܥܒܕ. ܘܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܡܗܝܡܢܐ. ܘܢܗܠܟ
ܩܕܡ ܡܫܝܚܝ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܢܗܘܐ ܟܠ ܕܡܫܬܚܪ ܒܒܝܬܟ. ܢܐܬܐ ܠܡܣܓܕ
36 ܠܗ. ܠܡܥܒܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܠܟܪܟܪܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܢܐܡܪ. ܫܕܪܝܢܝ ܠܘܬ ܚܕ ܡܢ ܟܘܡܪܐ
ܕܐܟܘܠ ܟܣܬܐ ܕܠܚܡܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܓ * . * ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܡܫܡܫ
1 ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܥܠܝ ܟܗܢܐ. ܘܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܝܩܝܪ ܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܠܐ
ܚܙܘܐ ܓܠܝܐ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܥܠܝ ܕܡܟ ܗܘܐ ܒܕܘܟܬܗ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܫܪܝ ܗܘܝ
2 ܠܡܥܡܛ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܚܙܐ. * ܘܫܪܓܗ ܕܡܪܝܐ ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܕܥܟ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܕܡܟ
3 ܗܘܐ ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܝܬܝܗ ܗܘܬ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ.
4 * ܘܪܗܛ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܩܪܝܬܟ. ܙܠ ܕܡܟ. ܘܐܙܠ ܕܡܟ.
5 *ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܪܝܐ ܠܡܩܪܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ
6 ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܩܪܝܬܟ ܒܪܝ. ܙܠ ܕܡܟ. * ܘܫܡܘܐܝܠ ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܝܕܥ ܠܡܪܝܐ.
7 ܘܥܕܟܝܠ ܠܐ ܐܬܓܠܝ ܠܗ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܪܝܐ ܠܡܩܪܐ ܠܫܡܘܐܝܠ
8 ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܣܬܟܠ
ܥܠܝ ܕܡܪܝܐ ܩܪܐ ܠܛܠܝܐ. * ܘܐܡܪ ܥܠܝ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܙܠ ܕܡܟ. ܘܐܢ ܢܩܪܝܟ. ܐܡܪ. ܡܠܠ
9 ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܒܕܟ. ܘܐܙܠ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܕܡܟ ܒܕܘܟܬܗ. * ܘܐܬܐ ܡܪܝܐ ܘܩܡ ܘܩܪܝܗ
10 ܙܒܢܝܢ ܬܪܬܝܢ. ܫܡܘܐܝܠ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܡܠܠ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܒܕܟ.

* Nec qui ſceptrum teneat in habitaculo tuo, 32
nec quiſquam munificus in Iſraele, nec erit ſenex in familia tua cunctis diebus. Attamen 33
virum non auferam tibi ab altari meo, ut obſcurē oculos tuos, & liquefaciam animā tuā:
& omnes alumni domûs tuæ morientur viri.
Et hoc erit tibi ſignum quod eveniet duobus 34
filiis tuis Hophni & Phinhes: eodem die morientur ambo. Suſcitabóq; mihi ſacerdotem 35
fidum juxta cor meum, qui juxta cor meum & animum meum agat; & ædificabo ei domum
fidelem, incedétq; coram me Chriſtus meus
cunctis diebus. Fiétq; ut quicunq; reliquus 36
fuerit in domo tua, veniat ad adorandum eum
pro numulo argenteo, & pro placenta panis;
dicátque, Mitte me ad unum è ſacerdotibus,
ut comedam buccellam panis.

CAP. III.

Dum ergò puer Samuel miniſtraret coram 1
Domino in conſpectu Eli ſacerdotis, ſermo
Domini pretioſus erat in diebus illis, nec erat
viſio aperta. Iiſdem quoque diebus factum 2
eſt, Eli cubante in loco ſuo (oculi autem ejus
cœperant graveſcere, nec videre poterat) Et 3
lucernâ Domini nondum extinctâ, & Samuele
cubante in templo Domini ubi erat arca Dei;
Ut vocaret Dñs Samuelem: qui dixit, Ecce 4
me: Et accurrens ad Eli dixit, Ecce me, quo- 5
niam vocâſti me: qui dixit, Non vocavi, abi
cubitum: abiítque cubitum. Rurſus vocavit 6
Dominus Samuelem: & conſurgens Samuel
abiit ad Eli, dixítque, Ecce adſum, vocâſti
enim me: qui dixit, Non vocavi fili mi, vade
cubitum. Samuel autem nondum noverat Do- 7
minum, necdum revelatus ei fuerat ſermo Do-
mini. Et adjecit rurſum Dñs vocare Samue- 8
lem tertiâ vice: & conſurgens Samuel abiit
ad Eli, dixítque, En præſtò ſum, vocâſti enim
me: tum intellexit Eli quòd Dñs vocâſſet
puerum. Quapropter dixit Eli ad Samuelem, 9
Abi cubitū: quòd ſi te vocaverit, dic, Loquere
Domine, quoniam audit ſervus tu⁹: ſic abiens
Samuel cubavit in loco ſuo. Veniens autem 10
Dominus ſtetit, vocavítque duabus vicibus,
Samuel, Samuel. Dixítque Samuel, Loquere
Domine, quoniam audit ſervus tuus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 * ولا من يمسك قضيب خدمتي في مسكنك * ولا من يحسن الي بني اسرايل * ولا يكون في
33 بيتك كهلا جميع الايام * لكني لا يقرب مذبحي رجل يخدم امامي من نسلك * وذلك لاظلم
34 بصرك واذيب جسدك * وكل من يولد لاهل بيتك يموت شابا * وهذه علامة تحقيق كلامي * ما
35 يصيب ابنيك حفني وفنحاس * انهما يموتان جميعا في يوم واحد * واصير لي حبرا امينا يعمل
بحسب قلبي * ويفعل كما في قلبي ويقيني * وابني له بيتا امينا * ويسير امامي مسيحي كل ايامه *
36 * وكل من يبقي من اهل بيتك ياتيه ويسجد له * ويكون له اجيرا بمثقال فضة ورغيف من
خبز * ويقول ابعث بي الي بعض الكهنة ليطعمني كسرة خبز * * الفصل الثالث *
1 * واما صموال الصبي فكان يخدم الرب بين يدي عالي الحبر * ورفع الرب الوحي عن بني
2 اسرايل في تلك الايام * ولم يكن يوحي الي رجل منهم * ولا يظهر له شي * فلما كان في تلك
3 الايام كان عالي راقدا في موضعه * وقد ثقلت عيناه * ولم يكن يبصر حسنا * وكان سراج الرب
4 مسرجا لم ينطفي بعد * وكان صموال راقدا في هيكل الرب حيث تابوت الرب * ودعا الرب صموال *
5 فقال هانذا * وحضر الي عالي * وقال هانذا * فلم دعوتني * قال له * لم ادعوك يا ابني * فانطلق ارقد *
6 وانطلق فرقد * ودعي الرب صموال ثانية * فقام وانطلق الي عالي * وقال هانذا * ولم دعوتني *
7 قال له * لم ادعك يا ابني * فانطلق فارقد * ولم يكن صموال عرف وحي الرب بعد * لانه لم
8 يكن اوحي الرب اليه بعد * ثم عاد الرب * فدعا صموال ثالثة * وقام صموال فانطلق الي
9 عالي وقال * هانذا الذي دعوتني * وعرف عالي انه انما دعاه الرب * فقال عالي لصموال * انطلق
فارقد * وان دعاك ايضا فقل * تكلم يا رب فان عبدك يسمع * فانطلق صموال الي موضعه
10 ورقد * فدعاه الرب مرتين وقال * يا صموال * يا صموال * فقال صموال * كلمني يا رب فان
عبدك ناصتا لقولك *

Nec qui teneat baculum miniſterii mei in 32
habitaculo tuo, nec qui benefaciat filiis
Iſrael, nec erit in domo tua qui virilem
attingat ætatem, cunctis diebus: ut 33
non accedat ad altare meum quiſquam è
progenie tua ad miniſtrandum coram me:
atque id quidem, ut oculis tuis caliginem
obducam, & corpus tuum liquefaciam:
& omnis qui naſcetur genti domûs tuæ,
morietur adoleſcens. Et ſignum confir- 34
mationis verborum meorū illud eſt, quod
accidet duob⁹ filiis tuis Hophni & Phinhas: ſimul enim morientur ambo eodem
die. Et conſtituam mihi ſacerdotem fi- 35
delem, exſequentem placitum cordis mei,
& facientem juxta id quod eſt in corde
meo & mente meâ; & ædificabo ei domum firmam, incedétque coram me Chri-
ſtus meus omnibus diebus ſuis. Et qui- 36
cunque ſuperſtes fuerit è gente domûs
tuæ, veniet ad eum, & adorabit illum,
fiétque ipſi mercenarius pro ſiclo argenteo
& placentâ panis; dicé que, Mitte me
ad aliquem ſacerdotum, ut det mihi manducandum fruſtulum panis.

CAP. III.

Verùm puer Samuel miniſtrabat Do- 1
mino coram Eli Sacerdote: & abſtulerat Dominus revelationem à filiis Iſra-
el in illis diebus, nec fiebat revelatio cui-
quam eorum, nec quicquam apparebat ei.
Accidit autem iis diebus ut cùm jaceret 2
Eli in loco ſuo, & graves evaſiſſent ocu-
li ejus, nec clarè videret, Eſſetque lucer- 3
na Domini accenſa nec dum extincta, &
Samuel jaceret in templo Domini ubi erat
arca Domini; Vocaret Dominus Samue- 4
lem, qui dixit; Ecce me. Et accurrens ad 5
Eli, ait; Ecce me, cur me vocâſti? Dixit ad
eum, Non vocavi te O fili mi, vade cu-
bitum: qui abiens recubuit. Vocavitque 6
Dominus Samuelem ſecundò, qui conſur-
gens abiit ad Eli, & ait; Ecce me, & cur
me vocâſti? Dixit ad eum, Non vocavi te
O fili mi, vade cubitum. Samuel autem 7
nondum cognoſcebat revelationem Domi-
ni, quia nondum revelatus fuerat ei Domi-
nus. Rurſum iteravit Dominus, vocavít- 8
que Samuelem tertiò: ſurgénſque Samuel
adivit Eli, & dixit; Ecce me quem vocâ-
ſti: tunc cognovit Eli quòd vocâſſet eum
Dominus. Proinde dixit Eli ad Samue- 9
lem, Vade cubitum, & ſi te rurſum voca-
verit, reſponde, Loquere O Domine, quo-
niam ſervus tuus audit: abiit ergò Samu-
el ad locum ſuum, & cubavit. Vocavit 10
autem illum Dominus duabus vicibus, &
ait; O Samuel, O Samuel. Reſpondit Samu-
el, Loquere mecum O Domine, nam ſer-
vus tuus auſcultat ſermonem tuum.

שמואל א: ד

;Iſrael in *verbum faciens* ego Ecce :Semuel ad Dominus Dixitq;
11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל הִנֵּה אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר בְּיִשְׂרָאֵל
illa die In .ejus aures ambæ tinnient ,*illud audiens* omnis *quod*
12 אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ בַּיּוֹם הַהוּא
,incipiendo ,ej' domũ *ad* ſum locutus quæ omnia Heli *ad* ſuſcitabo
אָקִים אֶל־עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל
,ſeculũ in uſq; ſuam domum ego *judicans* quòd,ei indicabo Et .finiendo &
13 וְכַלֵּה׃ וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי־שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם
vetuit non & ,ejus filii *ſibi maledicentes* quia ,cognovit quam *perverſitate in*
בַּעֲוֺן אֲשֶׁר־יָדַע כִּי־מְקַלְלִים לָהֶם בָּנָיו וְלֹא כִהָה
domus iniquitas expiabitur ſi ,Heli domui juravi idcirco Et .eos *in*
14 בָּם׃ וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֵלִי אִם־יִתְכַּפֵּר עֲוֺן בֵּית־
Semuel *recubuit Et* .ſeculum in uſque *munere in* & ,ſacrificio in Heli
15 עֵלִי בְּזֶבַח וּבְמִנְחָה עַד־עוֹלָם׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל
timens Semuel & :Domini domus oſtia aperuit & ,manè uſque
עַד־הַבֹּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא
,Semuel Heli Vocavitque .Heli *ad* viſionem *indicando ab*
16 מֵהַגִּיד אֶת־הַמַּרְאָה אֶל־עֵלִי׃ וַיִּקְרָא עֵלִי אֶת־שְׁמוּאֵל
quod ,verbum Quod :dixit Et .*ego* Ecce,dixit &:mi fili Semuel ,dixit &
17 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
,Deus tibi faciat ſic :me à celes *nunc* ne ?te ad eſt locutus
דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי כֹּה יַעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים
quod ,verbo omni ex verbum me à *celaveris* ſi ,addat ſic &
וְכֹה יוֹסִיף אִם־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־
non & ,verba omnia Semuel ei indicavit Et .te ad eſt locutus
18 דִּבֶּר אֵלֶיךָ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים וְלֹא
.faciat,ſuis oculis in bonum ;*ipſe* Dominus :ait & ;eo ab *celavit*
כִחֵד מִמֶּנּוּ וַיֹּאמַר יְהוָה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָו יַעֲשֶׂה׃
fecit cadere neque ,eo cum erat Dominus & ,Semuel *evaſit grandis* Et
19 וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל וַיהוָה הָיָה עִמּוֹ וְלֹא־הִפִּיל
,Dan à Iſrael omnis cognovit Et .terram in ejus verbis omnibus ex
20 מִכָּל־דְּבָרָיו אָרְצָה׃ וַיֵּדַע כָּל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן
.Domino *prophetam in* Semuel fidelis quòd ,Sebah Beer ad uſque &
וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כִּי נֶאֱמָן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא לַיהוָה׃
Dominus ſe manifeſtaverat quoniam ,Siloh in *conſpici* Dñs addidit Et
21 וַיֹּסֶף יְהוָה לְהֵרָאֹה בְשִׁלֹה כִּי־נִגְלָה יְהוָה
.Domini verbo in Siloh in Semuel *ad*
אֶל־שְׁמוּאֵל בְּשִׁלוֹ בִּדְבַר יְהוָה׃

CAP. IV. ד

Iſrael eſt egreſſus & :Iſrael omni Semuel verbum fuit Et
1 וַיְהִי דְבַר־שְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל
lapidem *ſuper* ſunt caſtrametati & ,bellum in Peliſtim occurſum in
לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל־הָאֶבֶן
ſe ordinaverunt Et .Aphec in ſunt caſtrametati Peliſtim & :adjutorii
2 הָעֵזֶר וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בַאֲפֵק׃ וַיַּעַרְכוּ
eſt cæſus & ,prælium eſt diffuſum & ,Iſrael occurſum in Peliſtim
פְלִשְׁתִּים לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתִּטֹּשׁ הַמִּלְחָמָה וַיִּנָּגֶף
quatuor ferme agro in *ordine* in percuſſerunt & :Peliſtim *facies ad* Iſrael
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּכּוּ בַמַּעֲרָכָה בַּשָּׂדֶה כְּאַרְבַּעַת
dixeruntque ;*caſtrametationem* ad populus venit Et .virorum millia
3 אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ
facies ad hodie Dominus nos percuſſit quid Ut :Iſrael ſeniores
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה נְגָפָנוּ יְהוָה הַיּוֹם לִפְנֵי
,Domini fœderis arcam Siloh è nos ad accipiamus ?Peliſtim
פְלִשְׁתִּים נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשִּׁלֹה אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
.noſtrorum inimicorum *vola* è nos ſervetque ,noſtrûm *interim* in veniat &
וְיָבֹא בְקִרְבֵּנוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ׃
fœderis arcam inde tulerunt & :Siloh in populus miſit Et
4 וַיִּשְׁלַח הָעָם שִׁלֹה וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן בְּרִית־
Heli filii duo ibi & :Cherubim *inſidentis* exercituum Domini
יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי
.Pinechas & Chophni ,Domini fœderis arca cum
עִם־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים חָפְנִי וּפִינְחָס׃

Verſio VUL. LAT.

11 Et dixit Dñs ad Samuelẽ, Ecce ego facio verbũ in Iſrael: quod quicunq; audierit, tinnient ambæ aures ejus. 12 In die illa ſuſcitabo adverſũ Heli omnia quæ locutus ſum ſuper domũ ejus: 13 incipiã, & complebo. Prædixi enim ei quòd judicatur' eſſem domum ej' in æternũ, propter iniquitatẽ, eò quòd noverat indignè agere filios ſuos, & non 14 corripuerit eos. Idcircò juravi domui Heli, quòd non expietur iniquitas dom' ej' victimis & munerib' uſque in æternũ. 15 Dormivit autem Samuel uſque manè, aperuítque oſtia domûs Dñi. Et Samuel timebat indi- 16 care viſionẽ Heli. Vocavit ergò Heli Samuelem, & dixit, Samuel fili mi. Qui reſpondẽs, ait; 17 Præſtò ſum. Et interrogavit eum; Quis eſt ſermo, quem locutus eſt Dñs ad te? oro te ne celaveris me: hæc faciat tibi De', & hæc addat, ſi abſconderis à me ſermonem, ex omnib' 18 verbis quæ dicta ſunt tibi. Indicavit itaq; ei Samuel univerſos ſermones, & non abſcondit ab eo. Et ille reſpondit, Dñs eſt: quod bonũ eſt in oculis ſu- 19 is, faciat. Crevit autẽ Samuel, & Dñs erat cum eo, & non cecidit ex omnib' verbis ejus in 20 terram. Et cognovit univerſ' Iſrael, à Dan uſque Berſabee, quòd fidelis Samuel propheta 21 eſſet Dñi. Et addidit Dñs ut appareret in Silo, quoniã revelatus fuerat Dñs Samueli in Silo, juxta verbum Dñi. Et evenit ſermo Samuelis univerſo Iſraeli.

CAP, IV.

1 ET factum eſt in diebus illis, convenerũt Philiſthiim in pugnam: & egreſſ' eſt Iſrael obviàm Philiſthiim in præliũ, & caſtrametatus eſt juxta Lapidẽ adjutorii. Porrò Philiſthiim 2 venerũt in Aphec, Et inſtruxerunt aciem contra Iſrael. Inito autem certamine, terga vertit Iſrael Philiſthæis: & cæſa ſunt in illo certamine paſſim per agros, quaſi quatuor millia vi- 3 rorum. Et reverſus eſt populus ad caſtra: dixerũntque majores natu de Iſrael, Quarè percuſſit nos Dñs hodiè corã Philiſthiim? Afferam' ad nos de Silo arcam fœderis Dñi, & veniat in medium noſtrî, ut ſalvet nos de manu inimicorum no- 4 ſtrorum. Miſit ergò populus in Silo, & tulerunt inde arcã fœderis Dñi exercituũ ſedentis ſuper Cherubim: erántq; duo filii Heli cum arca fœderis Dei, Ophni & Phinees.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν (ξ) Ἰσραήλ, παντὸς ἀκούοντος αὐτά, ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ. 12 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ Ἡλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 13 ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. Καὶ (ο) ἀνήγγελκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογοῦντες (π) θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐ- 14 τούς. Καὶ οὐδ᾽ οὕτως ὤμοσα τῷ οἴκῳ Ἡλί, Εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ἡλὶ ἐν θυμιά- 15 ματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἕως πρωΐ, καὶ ὤρθρισε τὸ πρωῒ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου. καὶ Σαμουὴλ ἐ- 16 φοβήθη (ρ) ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν. Καὶ εἶπεν Ἡλὶ πρὸς Σαμουήλ, Σαμουὴλ τέκνον. καὶ εἶ- 17 πεν, Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπε, Τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σέ; (σ) μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ. τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ (τ) πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὠσί σου. 18 Καὶ ἀπήγγειλε (υ) Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Ἡλί, Κύριος αὐτός, τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον (φ) αὐτοῦ 19 ποιήσει. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουήλ, καὶ (χ) ἦν κύριος μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων 20 τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔγνωσαν πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως (ψ) Βηρσαβεέ, ὅτι 21 πιστὸς Σαμουὴλ εἰς προφήτην τῷ κυρίῳ. Καὶ προσέθετο κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλώμ, ὅτι ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς Σαμουήλ. καὶ ἐπιστεύθη Σαμουὴλ (ω) τοῦ προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίῳ εἰς πάντα Ἰσραὴλ ἀπ᾽ ἄκρων τῆς (α) γῆς καὶ ἕως ἄκρων. καὶ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου.

11 Et dixit Domin' ad Samuel; Ecce ego facio verba mea in Iſrael: omnis audientis ea tinnient ambæ aures ejus. 12 In die illa ſuſcitabo ſuper Heli omnia quæcunq; locutus ſum in domum ejus: incipiam, & conſummabo. 13 Et annuntiavi ei, quia ulciſcar ego domũ ejus uſq; in æternum in injuſtitiis filiorum (c) ejus: quoniam maledicentes Deum filii ejus: & non monebat eos. 14 (d) Et neq; ſic juravi domui Heli, Si propitiabitur injuſtitia domûs Heli in incenſo, et in ſacrificiis uſq; in æternum. 15 Et dormit Samuel uſq; manè: et ſurrexit manè, & aperuit januas domûs Dñi. Et Samuel timebat annũtiare viſionem. 16 Et dixit Heli ad Samuel, Samuel fili. Et dixit, Ecce ego. 17 Et dixit, Quod eſt verbum, quod dictum eſt ad te? Noli nunc occultare à me. Hæc faciat tibi De', et hæc adjiciat; ſi occultaveris à me verbũ ex omnib' ſermonib', qui dicti ſunt tibi in aurib' tuis. 18 Et annuntiavit Samuel omnia verba, et non occultavit ab eo. Et dixit Heli; Domin' ipſe, quod bonum in conſpectu ſuo, faciet. 19 Et magnificatus eſt Samuel, et erat Dominus cum eo: & non cecidit de omnib' verbis ejus ſuper terram. 20 Et cognoverunt omnis Iſrael à Dan, & uſq; Berſabee; quia fidelis Samuel in prophetam Domino. 21 Et adjecit Domin' manifeſtari in Selom: quoniã revelatus eſt Dominus ad Samuel. Et (e) creditus eſt Samuel propheta eſſe Domino in omnĩ Iſrael ab extremis terræ, et uſq; ad extrema. Et Heli ſenex valdè: & filii ejus euntes ibant: & maligna via eorum in conſpectu Domini.

MS.A. (ξ) Ἰσραήλ, ὥστε παντὸς (ο)* ἀνήνεγκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικήσω ἐπὶ τὸν (π) θεὸν υἱοί (ρ) ἀναγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ Ἡλεί. Καὶ (σ) μὴ διακρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ. (τ) πάντων λόγων (υ) αὐτῷ Σαμουὴλ (φ) αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσει. (χ) κύριος ἦν μετ᾽ (ψ) Βηρσαβεαί, (ω) προφήτης γενέσθαι τοῦ κυρίου (α) γῆς ἕως

Κεφ. δ´.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι (α) ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον. καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ (β) Ἀβενέζερ· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλ- 2 λουσιν ἐν Ἀφέκ. Καὶ παρατάσσονται (γ) ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπταισεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει 3 ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; (δ) λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλώμ, καὶ ἐξελθέτω (ε) ἐκ μέσου ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς 4 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σηλώμ. καὶ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν (ζ) κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβίμ. καὶ (η) ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἡλὶ μετὰ τῆς (θ) κιβωτοῦ, Ὀφνὶ καὶ Φινεές.

CAP. IV.

1 ET factũ eſt (a) in dieb' illis: et congregantur alienigenæ adverſus Iſrael ad bellũ. Et exiit Iſrael in occurſũ eis in bellũ: et caſtrametãtur ſuper Abenezer. Et alienigenæ caſtrametãtur in Aphec. 2 Et aciẽ inſtruũt alienigenæ in præliũ ſuper Iſrael. Et inclinavit præliũ: & cecidit vir Iſrael corã alienigenis: et percuſſi ſũt in acie in agro quatuor millia virorũ. 3 Et venit popul' in caſtra: et dixerũt ſeniores Iſrael, Ad quid (b) deficere nos fecit Domin' hodiè corã alienigenis? Sumam' arcã Dei noſtri de Selom: & egrediatur (c) è medio noſtri: & ſalvabit nos de manu inimicorũ noſtrorum. 4 Et miſit popul' in Selom: et tollunt indè arcã Domini (d) inſidentis Cherubim. Et ambo filii Heli cum arca, Ophni, et Phinees.

MS.A. (α) εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον, (β) Ἀβεννέζερ· (γ) οἱ ἀλλόφυλοι (δ) λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλὼμ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἡμῶν* εἰς Σηλώμ, (ε) ἐμ μέσῳ ἡμῶν, (ζ) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου χερουβείν. (η) ἀμφότεροι υἱοὶ Ἡλεὶ (θ) κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ, Ὀφνεὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל הָא אֲנָא עָבֵיד פִּתְגָמָא בְּיִשְׂרָאֵל דְּכָל דְּיִשְׁמְעִנֵּיהּ יִצְלָן תַּרְתֵּין אוּדְנוֹהִי׃
12 בְּיוֹמָא הַהוּא אֲקִים עַל עֵלִי יָת כָּל דִּי מַלֵּלִית עַל בֵּיתֵיהּ אֲגַמַּר וְאֵישֵׁיצֵי׃ 13 וְחַוֵּיתִי לֵיהּ אֲרֵי
מִתְפְּרַע אֲנָא מִן אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַד עָלְמָא בְּחוֹבִין דִּידַע אֲרֵי מַרְגְּזִין לְהוֹן בְּנוֹהִי וְלָא כַהֵה
14 בְּהוֹן׃ וּבְכֵן קַיֵּמִית לְבֵית עֵלִי אִם יִשְׁתַּבְּקוּן חוֹבֵי בֵית עֵלִי בְּנִכְסַת קוּדְשִׁין וּבְקֻרְבָּנִין עַד
15 עָלְמָא׃ וּשְׁכַב שְׁמוּאֵל עַד צַפְרָא וּפְתַח יָת דָּשֵׁי בֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ וּשְׁמוּאֵל דָּחֵיל מִלְּחַוָּאָה
16 יָת חֵיזוּ נְבוּאֲתָא לְעֵלִי׃ וּקְרָא עֵלִי יָת שְׁמוּאֵל וַאֲמַר שְׁמוּאֵל בְּרִי וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ וַאֲמַר
17 מָה פִּתְגָמָא דְּמַלֵּיל עִמָּךְ לָא כְעַן תְּכַסֵּי מִנִּי כְּדֵין יַעֲבֵיד לָךְ יְיָ וּכְדֵין יוֹסִיף אִם תְּכַסֵּי מִנִּי
18 פִּתְגָם מִכָּל פִּתְגָמָא דְּמַלֵּיל עִמָּךְ׃ וְחַוִּי לֵיהּ שְׁמוּאֵל יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא וְלָא כַסִּי מִנֵּיהּ וַאֲמַר
19 יְיָ הוּא דְּתַקִּין בְּעֵינוֹהִי יַעֲבֵיד׃ וּרְבָא שְׁמוּאֵל וּמֵימְרָא דַּיְיָ הֲוָה בְּסַעְדֵּיהּ וְלָא בָטֵיל מִכָּל
20 פִּתְגָמוֹהִי דְּאַרְעָא׃ וִידַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע אֲרֵי מְהֵימַן שְׁמוּאֵל בְּפִתְגָמֵי
21 נְבוּאֲתָא דַּיְיָ׃ וְאוֹסִיף יְיָ לְאִתְגְּלָאָה בְּשִׁילוֹ אֲרֵי אִתְגְּלֵי יְיָ לִשְׁמוּאֵל בְּשִׁילוֹ בְּפִתְגָמָא דַּיְיָ׃

ד

1 וַהֲוָה פִּתְגָם שְׁמוּאֵל מִדְּעָא לְכָל יִשְׂרָאֵל וּנְפַק יִשְׂרָאֵל לִקְדָמוּת פְּלִשְׁתָּאֵי לְאַגָּחָא קְרָבָא
2 וּשְׁרוֹ עַל אֶבֶן סַעֲדָא וּפְלִשְׁתָּאֵי שְׁרוֹ בַּאֲפֵק׃ וְסַדַּרוּ קְרָבָא פְּלִשְׁתָּאֵי לִקְדָמוּת יִשְׂרָאֵל
וְאִתְרְטִישׁוּ עָבְדֵי קְרָבָא וְאִתְּבַרוּ יִשְׂרָאֵל קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְחוֹ בְסִדְרָא בְּחַקְלָא כְּאַרְבְּעָא
3 אַלְפִין גַּבְרָא׃ וַאֲתָא עַמָּא לְמַשְׁרִיתָא וַאֲמַרוּ סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְמָה תַּבְּרָנָא יְיָ יוֹמָא דֵין קֳדָם
פְּלִשְׁתָּאֵי נִסַּב לָנָא מִשִּׁילוֹ יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּיְיָ וְיֵיתֵי בֵּינָנָא בְּדִיל יְקַר שְׁמֵיהּ נִתְפְּרִיק מִיַּד
4 בַּעֲלֵי דְבָבָנָא׃ וּשְׁלַח עַמָּא לְשִׁילוֹ וּנְטַלוּ מִתַּמָּן יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּיְיָ צְבָאוֹת דִּשְׁכִנְתֵּיהּ
שַׁרְיָא עֵיל מִן כְּרוּבַיָּא וְתַמָּן תְּרֵין בְּנֵי עֵלִי עִם אֲרוֹן קְיָמָא דַּיְיָ חָפְנִי וּפִינְחָס׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

11 Et dixit Dñs ad Semuel: Ecce ego faciens verbum in Iſrael, quod omnis qui audierit illud, tinnient ambæ aures ej'. 12 In die illo firmabo *ſuper* Gheli omnia quæ locut' ſum ſuper *domo* ejus, & conficiam & conſummabo. 13 Et oſtendam ei quòd ulciſcens ego ab homine dom' illius uſq; in ſeculum in peccatis quæ cognovit; quoniam provocantes ſibi filii ejus, & non prohibuit in eis. 14 Et ideo juravi domui Gheli, ſi remittentur debita domus Gheli in oblatione ſanctorũ et in oblationib' uſq; ad ſeculũ. 15 Et cubuit Semuel uſq; ad mane, & aperuit portas ſanctuarii Dñi: & Semuel timẽs indicare viſionẽ prophetiæ ad Gheli. 16 Et vocavit Gheli Semuel, & dixit: Semuel fili mi: & dixit, Ecce ego. 17 Et dixit: Quod verbũ quod locutus eſt tecũ? ne nunc abſcondas à me: ſic faciat Dominus tibi, et ſic addat ſi abſconderis à me verbum ex omni verbo quod locutus eſt tecum. 18 Et indicavit illi Semuel omnia verba, *&* non abſcondit ab eo: & dixit, Dñs ipſe, quod rectum *in oculis ipſius*, faciet. 19 Et crevit Semuel, & dictum Domini fuit in auxiliũ ejus, & non ceſſavit ex omnibus verbis ejus *terræ*. 20 Et cognovit omnis Iſrael à Dan et uſq; Beerſabagh, quòd fidelis Semuel in verbis prophetiæ Dñi. 21 Et addidit Dñs ad revelandũ in Siloh, quoniã revelat' eſt Dñs Semueli in Silo *in verbo* Dñi.

CAP. IV.

1 ET fuit verbum Semuel notum omni Iſrael. Et exiit Iſrael ad occurſum Peliſthæorum ad ineundum bellum, et manſerunt ſuper lapidem auxilii, et Peliſthæi manſerunt in Apheq. 2 Et ordinaverunt bellum Peliſthæi ad occurſum Iſrael; & expanſi ſunt factores prælii, et fracti ſunt Iſrael ante Peliſthæos, et percuſſerunt in acie in agro circiter quatuor mille 3 viros. Et venit populus ad caſtra, et dixerũt ſenes Iſrael: Quare fregit nos Dñs die hac ante Peliſthæos? accipiem' nobis ex Siloh arcã fœderis Dñi, et ibit inter nos, propter gloriã nominis ej' liberabimur de manu auctorũ inimicitiarũ noſtrarũ. 4 Et miſit popul' ad Siloh, et tulerunt inde arcã fœderis Dñi exercituũ, quòd majeſtas ejus manens ſuprà à Cherubaia: et ibi duo filii Gheli cum arcâ fœderis, Domini Hhophni & Pinhhaz.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܦܬܓܡܐ ܒܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܟܠ ܕܫܡܥ ܠܗ. ܢܨܠܢ
12 ܬܪܬܝܗܝܢ ܐܕܢܘܗܝ. * ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܐܩܝܡ ܥܠ ܥܠܝ ܟܠ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܒܝܬܗ. ܡܢ ܫܘܪܝܐ
13 ܘܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܐ. * ܘܐܚܘܝܬܗ ܕܕܐܢ ܐܢܐ ܠܒܝܬܗ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܚܛܝܬܐ ܕܗܘܐ ܝܕܥ. ܕܡܨܥܪܝܢ ܗܘܘ
14 ܒܢܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܠܐ ܟܐܐ ܒܗܘܢ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܝܬ ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܝ. ܘܠܐ ܢܬܚܣܐ
15 ܚܘܒܐ ܕܒܝܬ ܥܠܝ. ܒܕܒܚܐ ܘܒܩܘܪܒܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܕܡܟ ܫܡܘܐܝܠ ܥܕܡܐ
16 ܠܨܦܪܐ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܕܚܠ ܕܢܚܘܐ ܚܙܘܐ ܠܥܠܝ. * ܘܩܪܐ
17 ܥܠܝ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ. ܫܡܘܐܝܠ ܒܪܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܦܬܓܡܐ
ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܒܗܬ ܡܢܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܟ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܟ. ܐܢ
18 ܬܛܫܐ ܡܢܝ ܡܕܡ. ܡܢ ܟܠ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝܗ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܘܢ
ܡܠܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܟܣܝ ܡܢܗ. ܘܐܡܪ ܥܠܝ. ܡܪܝܐ ܗܘ. ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ
19 ܢܥܒܕ. * ܘܝܕܥ ܫܡܘܐܝܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. ܘܠܐ ܐܪܡܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ ܠܐܪܥܐ.
20 * ܘܝܕܥ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪܫܒܥ. ܕܡܗܝܡܢ ܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ ܠܡܪܝܐ.
21 * ܘܐܘܣܦ ܡܪܝܐ ܠܡܬܓܠܝܘ ܒܫܝܠܘ. ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܫܡܘܐܝܠ
ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܫܠܡ * ܓ̄ * ܘܢܦܩ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܐܘܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ 1
2 ܠܩܪܒܐ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܓܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܫܪܘ ܒܐܦܩ. * ܘܣܕܪܘ ܦܠܫܬܝܐ
ܠܘܩܒܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܬܒܪ ܐܝܣܪܐܝܠ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܩܛܠܘ ܒܣܕܪܐ
3 ܒܚܩܠܐ. ܐܝܟ ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܬܐ ܥܡܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
ܠܡܢܐ ܬܒܪܢ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܢܝܬܐ ܠܢ ܡܢ ܫܝܠܘ. ܠܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ
4 ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܘܢܐܬܐ ܒܝܢܬܢ. ܘܢܦܪܘܩ ܠܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܥܡܐ ܠܫܝܠܘ.
ܘܫܩܠܘ ܡܢ ܬܡܢ ܠܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܘܬܡܢ ܐܝܬܝܗܘܢ
ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܠܝ ܥܡ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ.

11 Et dixit Dominus ad Samuelem, Ecce facturus ſum rem in Iſraele, quam quiſquis audierit, tinnient ambæ aures ejus. 12 In illa die ſuſcitabo adverſus Eli omnia quæ dixeram de domo ipſius, à principio ad finem: 13 Et oſtendam illi me judicaturum eſſe domum ejus in perpetuum propter ſcelus quod ſciebat, quòd *ſcilicet* dedecore afficiebant hi filii ſui populum, nec objurgaverit eos. 14 Propterea morte afficiam familiam Eli, & non expiabitur ſcelus familiæ Eli ſacrificiis nec oblationibus uſque in ſeculum. 15 Dormivit autem Samuel ad matutinum uſque, tum aperuit januam domûs Domini: & veritus eſt Samuel indicare viſionem hanc Eli. 16 Sed vocavit Eli Samuelem, & ait, Samuel fili mi: qui reſpondit, Adſum. 17 Dixit ad eum, Quis eſt ſermo quem dixit tibi Dominus? ne me erubeſcas: ſic faciat tibi Deus, & ſic addat tibi, ſi me celes verbum ex toto ſermone quem dixit tibi Dominus. 18 Indicavit itaque illi Samuel omnia verba quæ locutus fuerat Dominus, nec celavit eum. Dixit autem Eli, Dominus, Dominus eſt, quicquid bonum fuerit in oculis ejus, faciat. 19 Sentiens itaque Samuel quòd Dominus ſecum eſſet, nullum projecit ex omnibus ſermonibus ejus in terram. 20 Cognovit autem univerſus Iſrael à Dan uſque ad Bir-ſebaa commiſſum fuiſſe Samuelem Dei Prophetam. 12 Perrexítq; deinceps Dominus revelare ſe in Silo per ſermones ſuos: erátque ſermo Samuelis ſuper univerſum Iſraelem.

CAP. IV.

1 ET egreſſi Iſraelitæ obviàm Paleſtinis ad bellum, caſtrametati ſunt propè Lapidem adjutorii: Paleſtini verò caſtrametati ſunt in Aphec. 2 Deindè inſtruxerunt aciem Paleſtini è regione Iſraelis, introitóque prælio, profligatus eſt Iſrael ante Paleſtinos, & interfecti fuerunt in acie in campo circiter quatuor millia virorum. 3 Et veniente populo in caſtra, dixerunt ſeniores Iſraelis, Quare profligavit nos Dominus hodiè coram Paleſtinis? adducamus ad nos de Silo arcam fœderis Domini exercituum, ut incedat inter nos, & ſalvet nos de manu inimicorum noſtrorum. 4 Itaque mittentes populus in Silo, tulerunt inde arcam fœderis Domini exercituum ſedentis ſuper Cherubim: erant autem ibi cum arca fœderis Domini duo filii Eli.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * قال الرب لصموال * انّي فاعل ببني اسرائيل فعلا * كل من يسمعه تطنّ اذناه من ذلك * وانزل
12 بعالي كلما قلت في اهل بيته * واهلكهم وادمّر عليهم * واخبره انّي معاقب اهل بيته الى الابد
13 * من اجل الاثم الذي عمل ابناه * وفضحا الشعب ولم يمنعهما * لذلك اميت اهل عالي * ولا
14 يغفر اثم عالي بالذبائح والقرابين الى الابد * ورقد صموال الى الصباح * وفتح حين اصبح باب
15 بيت الرب * وفرق صموال ان يخبر عالي بما اوحي اليه * فدعا عالي صموال وقال * يا صموال
16 ابني * قال صموال هاءنذا * قال له * ما الذي قال لك الرب * لا تستحي مني هكذا يصنع الله
17 بك * وكذلك يزيد بك * ان اخفيتني او كتمتني شيا مما قال الرب * واخبره صموال بكل
18 الكلام * ولم يكتمه شيا * قال عالي هو رب * يفعل ما احب ورضي * وعرف صموال ان الرب معه *
19 فلم يغفل ولم يتوانا عن شي مما امره الرب به * وعلم بنو اسرائيل اجمعون * من دان الى بير
20 سبع * ان صموال قد ايتمنه الرب عليهم * وصيره نبيا * ثم ان الرب اعاد الوحي في شيلوا *
21 واظهر قوله * وصار قول صموال مصدقا عند جميع بني اسرائيل * * الفصل الرابع *
1 * وخرج بنو اسرائيل الى محاربة اهل فلسطين * فنزلوا عند حجر النصر * فنزل اهل فلسطين
2 افاق * واصطف بنو اسرائيل بازاء اهل فلسطين * واشتبك الحرب * وانهزم بنو اسرائيل * فظفر
بهم اهل فلسطين * وقتل من بني اسرائيل في الحرب وهم مصطفون * نحو من اربعة الف رجل *
3 * ورجع الشعب الى معسكرهم * وقال مشيخة بني اسرائيل * كيف كسرنا اليوم الرب امام اهل
فلسطين * نرسلوا الى شيلوا ونأتي بتابوت رب المشية * ونصيرها معنا * ونسير امامنا لتخلصنا من
4 ايدي اعدائنا * وارسل الشعب الى شيلوا * وحملوا من هناك تابوت عهد الرب القوي
المكرّم من الكروبين * وكان معه ابنا عالي يسيران مع تابوت عهد الرب *

11 *Dixit Dominus ad Samuelem, Equidem facturus ſum inter filios Iſrael opus, quod quicunque audierit, tinnient ob illud aures ejus.* 12 *Et immittam in Eli quicquid dixi de gente domûs ejus, & perdam eos & conſumam eos:* 13 *Et notum faciam illi caſtigaturum me gentem domûs ejus in æternum propter crimen quod commiſerunt duo filii ejus, qui populum dehoneſtárunt, et non compeſcuit eos.* 14 *Propterea morte afficiam familiam Eli, & non remittetur iniquitas Eli per ſacrificia & oblationes in æternum.* 15 *Jacuit autem Samuel ad matutinum uſque, cúmque orta eſſet aurora, aperuit oſtium domûs Domini: timuitque Samuel indicare Eli quod revelatum ſibi fuerat.* 16 *Eli verò advocato Samuele, dixit, O Samuel fili mi: Reſpondit Samuel, Præſtò ſum.* 17 *Ait illi, Quid eſt quod dixit tibi Dominus? ne me erubeſcas: ſic faciat tibi Deus, & ſic tibi addat ſi celaveris aut abſconderis à me quicquam ex his quæ dixit Dominus.* 18 *Itaque aperuit illi Samuel totum ſermonem, nec quicquã celavit eum. Dixit Eli, Dominus eſt, faciat quicquid voluerit et placuerit ei.* 19 *Cognoſcens autem Samuel ſecum eſſe Dominum, non torpeſcebat, neque rem ullam negligebat ex iis quas præcipiebat ei Dominus.* 20 *Cognoverunt autem omnes Iſraelitæ à Dan ad Bir-Sebaa quòd Samuel præfectus ſibi fuiſſet à Domino, & conſtitutus Propheta.* 21 *Deinde iteravit Dominus revelationem in Silo, manifeſtavitque ſermonem ſuum: factúſque eſt ſermo Samuelis fide dignus apud omnes Iſraelitas.*

CAP. IIII.

1 *DEinde egreſſi Iſraelitæ ad oppugnandos Paleſtinos, caſtrametati ſunt prope Lapidem adjutorii: Paleſtini verò caſtrametati ſunt in Aphec.* 2 *Tum inſtruxerunt aciem Iſraelitæ è regione Paleſtinorum, commiſſóque bello debellati ſunt Iſraelitæ, & devicerunt eos Paleſtini; interfectique fuerunt ex Iſraelitis in bello cùm inſtructæ eſſent acies, circiter quatuor millia virorum.* 3 *Redeunte autem populo ad caſtra ſua, dixerunt ſenatores Iſraelitarum; Quomodo debellavit nos hodiè Dominus coram Palæſtinis? Mittatis in Silo, & adducamus arcam Domini voluntatis, & collocemus eam apud nos, incedátque ante nos, ut liberet nos de manibus inimicorum noſtrorum.* 4 *Miſit ergò populus in Silo, & tulerunt inde arcam fœderis Domini potentiſſimi quem honorant Cherubim, erántque cum eo duo filii Eli incedentes cum arca fœderis Domini.*

שמואל א : ד

,caſtrametationum in Domini fœderis arca *venire ut* ,fuit Et
5 וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־הַמַּחֲנֶה
.terra *eſt tumultuata* & ;magna *ovatione* Iſrael omnis *ovarunt &*
וַיָּרִעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתֵּהֹם הָאָרֶץ׃
vox Quæ :dixerunt & ,*ovationis* vocem Peliſtim audierunt Et
6 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מֶה קוֹל
,cognoverũt Et ?Hebræorũ *caſtrametatione* in hujus magnæ *ovationis*
הַתְּרוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּמַחֲנֵה הָעִבְרִים וַיֵּדְעוּ
Timueruntque .*caſtrametationem ad* veniſſet Domini arca quòd
7 כִּי אֲרוֹן יְהוָה בָּא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּרְאוּ
:dixerunt &,*caſtrametationem ad* Deus Venit:dixerunt quia ;Peliſtim
הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ
Væ .nudiuſtertius *heri hoc ſicut* fuit non quia ,nobis Væ
8 אוֹי לָנוּ כִּי לֹא הָיְתָה כְּזֹאת אֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם׃ אוֹי
hi ?iſtorum *illuſtrium* deorum manu è nos *eruet* quis ;nobis
לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים הָאֵלֶּה אֵלֶּה
.deſerto in plaga omni *in* Ægyptum *percutientes* Dii *ipſi*
הֵם הָאֱלֹהִים הַמַּכִּים אֶת־מִצְרִים בְּכָל־מַכָּה בַּמִּדְבָּר׃
,Hebræis ſerviatis forte ne,Peliſtim *viros in* eſtote & ,Confortamini
9 הִתְחַזְּקוּ וִהְיוּ לַאֲנָשִׁים פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעַבְדוּ לָעִבְרִים
.*pugnabitis* & ,*viros in* *eritis* & :vobis ſervierunt quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָבְדוּ לָכֶם וִהְיִיתֶם לַאֲנָשִׁים וְנִלְחַמְתֶּם׃
vir fugeruntque ,Iſrael eſt cæſus & :Peliſtim pugnaverunt Et
10 וַיִּלָּחֲמוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּנָּגֶף יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ
Iſrael de *cecidit* & ;valde magna plaga fuit & ,ſua tabernacula in
לְאֹהָלָיו וַתְּהִי הַמַּכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל
Heli filii duo & ,eſt capta Dei arca Et .*peditis mille* triginta
11 שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רַגְלִי׃ וַאֲרוֹן אֱלֹהִים נִלְקָח וּשְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי
,*ordine* ex Binjamin vir cucurrit Et .Pinechas & Chophni,ſunt mortui
12 מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וַיָּרָץ אִישׁ־בִּנְיָמִן מֵהַמַּעֲרָכָה
ſuper *humus* & ,ſciſſæ ejus veſtes & :illa die in Siloh venit &
וַיָּבֹא שִׁלֹה בַּיּוֹם הַהוּא וּמַדָּיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־
viæ *manu* thronum ſuper *ſedens* Heli ecce & ;venit Et .ejus caput
13 רֹאשׁוֹ׃ וַיָּבוֹא וְהִנֵּה עֵלִי יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא יַךְ דֶּרֶךְ
:Dei arcam *ſuper* pavens ejus cor erat quia ,ſpeculans
מְצַפֶּה כִּי־הָיָה לִבּוֹ חָרֵד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
omnis clamavit & ;civitate in nunciandum ad venit vir &
וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד בָּעִיר וַתִּזְעַק כָּל־
vox Quæ :dixit & ,clamoris vocem Heli audivit Et .civitas
14 הָעִיר׃ וַיִּשְׁמַע עֵלִי אֶת־קוֹל הַצְּעָקָה וַיֹּאמֶר מֶה קוֹל
.Heli ipſi nunciavit & ,venit & ,feſtinavit vir Et ?hujus tumultus
הֶהָמוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ מִהַר וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְעֵלִי׃
,*ſtetit* ejus oculi & ;annorum octo & nonaginta *filius* Heli Et
15 וְעֵלִי בֶּן־תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה
:Heli ad vir Dixitque .videre *poterat* non &
16 וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־עֵלִי
,hodie fugi *ordine* ex ego & ,*ordine* ex *veniens* ego
אָנֹכִי הַבָּא מִן־הַמַּעֲרָכָה וַאֲנִי מִן־הַמַּעֲרָכָה נַסְתִּי הַיּוֹם
,nuncians reſpondit Et ?mi fili *verbum* fuit Quid :dixit &
17 וַיֹּאמֶר מֶה־הָיָה הַדָּבָר בְּנִי׃ וַיַּעַן הַמְבַשֵּׂר
magna plaga etiam & ,Peliſtim *facies ad* Iſrael Fugit :dixit &
וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגֵּפָה גְדוֹלָה
;Pinechas &,Chophni,ſunt mortui tui filii duo etiam & :populo in fuit
הָיְתָה בָעָם וְגַם־שְׁנֵי בָנֶיךָ מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס
illum commemorare ſecundum fuit Et .eſt capta Dei arca &
18 וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה׃ וַיְהִי כְּהַזְכִּירוֹ אֶת־
manum per retrorſum throno *deſuper* cecidit & ,Dei arcam
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל־הַכִּסֵּא אֲחֹרַנִּית בְּעַד ׀ יַד
,vir ſenex quia ,eſt mortuus & ,ejus *colli os* eſt confractum & ,portæ
הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מַפְרַקְתּוֹ וַיָּמֹת כִּי־זָקֵן הָאִישׁ
.annis quadraginta Iſrael judicavit ipſe &:*gravis* &
וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

5 Cúmque veniſſet arca fœderis Domini in caſtra, vociferatus eſt omnis Iſrael clamore
6 grandi, & perſonuit terra. Et audierunt Philiſthiim vocem clamoris, dixerúntque; Quænam eſt hæc vox clamoris magni in caſtris Hebræorum? Et cognoverunt quòd arca Dñi
7 veniſſet in caſtra. Timuerúntque Philiſthiim, dicentes; Venit
8 Deus in caſtra. Et ingemuerũt, dicentes; Væ nobis: non enim fuit tanta exultatio herì & nudiuſtertiùs: væ nobis. Quis nos ſalvabit de manu deorum ſublimium iſtorum? hi ſunt dii, qui percuſſerunt Ægyptum o-
9 mni plagâ, in deſerto. Confortamini, & eſtote viri, Philiſthiim: ne ſerviatis Hebræis, ſicut & illi ſervierunt vobis:
10 confortamini, & bellate. Pugnaverunt ergò Philiſthiim, et cæſus eſt Iſrael, & fûgit unuſquiſque in tabernaculum ſuũ: et facta eſt plaga magna nimis: et ceciderunt de Iſrael triginta
11 millia peditum. Et arca Dei capta eſt: duo quoque filii Heli mortui ſunt, Ophni &
12 Phinees. Currens autem vir de Benjamin ex acie, venit in Silo in die illa, ſciſſâ veſte, &
13 conſperſꝰ pulvere caput. Cúmque ille veniſſet, Heli ſedebat ſuper ſellam contra viam ſpectans. Erat enim cor ejus pavens pro arca Dei. Vir autem ille poſtquàm ingreſſus eſt, nuntiavit urbi: & ululavit o-
14 mnis civitas. Et audivit Heli ſonitum clamoris, dixitque; Quis eſt hic ſonitus tumultꝰ hujus? At ille feſtinavit, & venit,
15 & nuntiavit Heli. Heli autem erat nonaginta & octo annorum, et oculi ejus caligaverant,
16 & videre non poterat. Et dixit ad Heli; Ego ſum qui veni de prælio, et ego qui de acie fugi hodié. Cui ille ait; Quid
17 actum eſt, fili mi? Reſpondens autem ille, qui nuntiabat; Fûgit, inquit, Iſrael coram Philiſthiim, & ruina magna facta eſt in populo: inſuper & duo filii tui mortui ſunt, Ophni & Phinees: & arca Dei capta eſt.
18 Cúmque ille nominâſſet arcam Dei, cecidit de ſella retrorſum juxta oſtium, & fractis cervicibus mortuus eſt. Senex enim erat vir & grandævus: & ipſe judicavit Iſrael quadraginta annis.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ (ι) κιβωτὸς κυρίου εἰς
τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ
6 φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ. Καὶ ἤκουσαν οἱ
(κ) ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς, καὶ (λ) εἶπον οἱ
ἀλλόφυλοι, Τίς ἡ (μ) κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη
(ν) ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; καὶ
ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἥκει εἰς τὴν
7 παρεμβολήν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι,
καὶ εἶπον, Οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασι πρὸς
8 αὐτοὺς εἰς τὴν (ξ) παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν,
ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον, ὅτι οὐ γέγονε
τοιαύτη ἐχθὲς καὶ (ο) τρίτην. οὐαὶ ἡμῖν,
τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν
στερεῶν τούτων; (π) οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες
τὴν Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ, καὶ ἐν
9 τῇ ἐρήμῳ. Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας
ἀλλόφυλοι, (ρ) ὅπως μὴ δουλεύσητε
τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ
ἔσεσθε εἰς ἄνδρας, καὶ πολεμήσατε αὐτούς.
10 Καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς· καὶ πταίει ἀνὴρ Ἰσραὴλ,
καὶ ἔφυγον ἕκαστος εἰς σκήνωμα
αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα·
καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες
11 ταγμάτων. Καὶ (σ) κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη,
καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἠλὶ ἀπέθανον,
12 Ὀφνὶ καὶ Φινεές. Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ
(τ) Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ
ἦλθεν εἰς Σηλὼμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (υ) διεῤῥωγότα, καὶ γῆ
13 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε, καὶ
ἰδοὺ (φ) Ἠλὶ ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πύλην
σκοπεύων τὴν ὁδὸν, ὅτι ἦν (χ)
καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ
θεοῦ. καὶ ὁ ἄνθρωπος (ψ) εἰσῆλθεν εἰς τὴν
πόλιν ἀπαγγεῖλαι· καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις.
14 Καὶ ἤκουσεν Ἠλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ
εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; καὶ ὁ
ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ
15 Ἠλί. Καὶ Ἠλὶ (ω) υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν, καὶ
16 οὐκ (α) ἐπέβλεπε. Καὶ εἶπεν Ἠλὶ τοῖς
ἀνδράσι τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ, Τίς ἡ
φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας
προσῆλθε πρὸς Ἠλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ
εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, (β) κἀγὼ
πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον. καὶ
εἶπεν Ἠλὶ, Τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα, τέκνον;
17 Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε, Πέφευγεν
ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων,
(γ) καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ
λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου (δ) τεθνήκασι,
18 καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν
ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος
αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς. καὶ
αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι ἔτη.

Et factum eſt, ut venit arca Domini in caſtra; & exclamavit 5
univerſus Iſrael voce magnâ:
& ſonuit terra. Et audiverunt 6
alienigenæ clamorē: et dixerunt
alienigenæ; (e) Quis clamor
magnꝰ hic in caſtris Hebræorũ?
Et cognoverunt, quia arca Domini venit in caſtra. Et timuerunt 7
alienigenæ, & dixerunt; Hi dii
venerunt ad eos in caſtra. Væ 8
nobis. Erue nos Domine hodie:
quoniam non eſt facta (f) talis
heri, & nudiuſtertiùs. Væ nobis.
Quis eruet nos de manu deorum
(g) firmorum horum? Hi ſunt
dii, qui percuſſerunt Ægyptum
in omni plaga, & in deſerto. Invaleſcite, & eſtote in viros alie- 9
nigenæ, ut non ſerviatis Hebræis,
ſicut ſervierunt nobis: & eſtote
in viros, & impugnate eos. Et 10
impugnârunt eos. Et cadit vir
Iſrael, & fûgit unuſquiſq; ad
tabernaculum ſuum. Et facta eſt
plaga magna valdé. Et ceciderunt de Iſrael triginta millia (h)
ordinum. Et arca Dei capta 11
eſt: & utriq; filii Heli mortui
ſunt, Ophni, & Phinees. Et cucurrit vir Jemineus è prælio, 12
& venit in Selom in die illa: &
(i) veſtimenta ipſius diſciſſa, &
terra ſuper caput ejus. Et venit. 13
Et ecce Heli ſuper ſellam apud
oſtium ſpeculans viam: quoniam
erat cor ejus pavens pro arca
Dei. Et homo intravit in civitatem ad annuntiandum. Et ex- 14
clamavit civitas; & audivit
Heli vocem clamoris: & dixit,
Quæ vox clamoris hujus? &
homo feſtinans intravit, & annuntiavit Heli. Et Heli erat fili- 15
us (k) nonaginta annorum: & oculi ejus (l) ſteterant; et non perſpi-
ciebat. Et dixit Heli viris aſſiſten- 16
tibus ſibi, Quæ vox ſoni hujus? Et
vir feſtinans acceſſit ad Heli, &
dixit ei; Ego ſum qui veni è caſtris: et ego fugi è prælio hodie.
Et dixit Heli; Quodnam verbũ,
quod factũ eſt, fili? Et reſpondit 17
puer, et dixit; Fûgit vir Iſrael à
facie alienigenarum, et facta eſt
plaga magna in populo: et ambo filii tui mortui ſunt, & arca Dei
capta eſt. Et factum eſt, ut meminit arcæ Dei, et cecidit de ſella 18
retrorſum juxta portam: et contribulatum eſt dorſum ejus, &
mortuus eſt: quoniam ſenex erat
homo, et gravis. Et ipſe judicabat
Iſrael (m) viginti annos.

MS.A. (ι) κιβωτὸς διαθήκης κυρίου (κ) ἀλλόφυλοι τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς, (λ) εἶπαν (μ) κραυγὴ τοῦ ἀλαλαγμοῦ ἡ μεγάλη (ν) ἐν παρεμβολῇ (ξ) παρεμβολήν. ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι (ο) τρίτης. (π) οὗτοί εἰσιν οἱ θεοὶ (ρ) μήποτε δουλεύσητε (σ) ἡ κιβωτὸς (τ) Ἰεμιναῖος (υ) διεῤῥηγότα, (φ) Ἠλεὶ ἐκάθητο ἐπὶ (χ) ἡ καρδία (ψ) εἰσῆλθεν ἀπαγγεῖλαι εἰς τὴν πόλιν· καὶ (ω) υἱὸς ὢν ἐνενήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, (α) ἔβλεπεν. (β) καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς παρατάξεως πέφευγα σήμερον. καὶ εἶπεν, Τί (γ) καὶ πληγὴ μεγάλη ἐγένετο ἐν τῷ (δ) τεθνήκασιν, Ὀφνεὶ καὶ Φινεές, καὶ ἡ κιβωτὸς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וַהֲוָה כַּד אֲתָא אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ לְמַשְׁרִיתָא וְיַבִּיבוּ כָל יִשְׂרָאֵל יַבָּבָא רַבָּא וְאִשְׁתְּגִשַׁת אַרְעָא׃
6 וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי יַת קָל יַבָּבָא וַאֲמַרוּ מָה קָל יַבָּבָא רַבָּא הָדֵין בְּמַשְׁרִיתָא דִיהוּדָאֵי וִידַעוּ
7 אֲרֵי אֲרוֹנָא דַיְיָ אֲתָא לְמַשְׁרִיתָא׃ וּדְחִילוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי אֲמַרוּ אֲתָא אֲרוֹנָא דַיְיָ לְמַשְׁרִיתָא
8 וַאֲמַרוּ וַי לָנָא אֲרֵי לָא הֲוָת כְּהָדָא מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקָמוֹהִי׃ וַי לָנָא מַן יְשֵׁזְבִנָּנָא מִיַּד מֵימְרָא
דַיְיָ דְּעוֹבָדוֹהִי רַבְרְבִין אִלֵּין אִלֵּין אִנּוּן גְּבוּרָתָא דַיְיָ דִּמְחָא יַת מִצְרַיִם בְּכָל מְחָא וּלְעַמֵּיהּ
9 עֲבַד פְּרִישָׁן בְּמַדְבְּרָא׃ אִתְקָפוּ וַהֲווֹ לְגֻבְרִין פְּלִשְׁתָּאֵי דִּלְמָא תִשְׁתַּעְבְּדוּן לִיהוּדָאֵי כְּמָא
10 דְאִשְׁתַּעְבָּדוּ לְכוֹן וּתְהוֹן לְגֻבְרִין גִּבָּרִין וְתַגִּיחוּן קְרָבָא׃ וְאַגִּיחוּ קְרָבָא פְּלִשְׁתָּאֵי
וְאִתְּבָרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַפְּכוּ גְּבַר לִקְרוּוֵיהִי וַהֲוָה מַחָתָא רַבְּתָא לַחֲדָא וְאִתְקְטַל
11 מִיִּשְׂרָאֵל תְּלָתִין אַלְפִין גְּבַר רַגְלִי׃ וַאֲרוֹנָא דַיְיָ אִשְׁתְּבִי וּתְרֵין בְּנֵי עֵלִי
12 אִתְקְטָלוּ חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וּרְהַט גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִין מִסִּדְרָא וַאֲתָא
13 לְשִׁילֹה בְּיוֹמָא הַהוּא וּלְבוּשׁוֹהִי מְבַזְעִין וְעַפְרָא רְמֵי עַל רֵישֵׁיהּ׃ וַאֲתָא וְהָא עֵלִי יָתִיב עַל
כּוּרְסְיָא עַל כֶּבֶשׁ אוֹרַח תַּרְעָא מְסַכֵּי אֲרֵי הֲוָה לִבֵּיהּ תְּבִיר עַל אֲרוֹנָא דַיְיָ וְגַבְרָא אֲתָא
14 לְחַוָּאָה לְקַרְתָּא וְאִשְׁתְּגִישַׁת כָּל קַרְתָּא׃ וּשְׁמַע עֵלִי יַת קָל צְוָחְתָא וַאֲמַר מָה קָל שְׁגוּשְׁיָא
15 הָדֵין וְגַבְרָא אוֹחִי וַאֲתָא וְחַוִּי לְעֵלִי׃ וְעֵלִי בַּר תִּשְׁעִין וּתְמָנֵי שְׁנִין וְעֵינוֹהִי קָמָה וְלָא
16 יְכִיל לְמֶחֱזֵי׃ וַאֲמַר גַּבְרָא לְעֵלִי אֲנָא אֲתֵית מִן סִדְרָא וַאֲנָא מִן סִדְרָא דִקְרָבָא אֲפַכֵית
17 יוֹמָא דֵין וַאֲמַר מָה הֲוָה פִּתְגָּמָא בְּרִי׃ וַאֲתֵיב דִּמְבַשַּׂר וַאֲמַר אַפֵּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם
פְּלִשְׁתָּאֵי וְאַף מַחָתָא רַבְּתָא הֲוָת בְּעַמָּא וְאַף תְּרֵין בְּנָךְ אִתְקְטָלוּ חָפְנִי וּפִינְחָס וַאֲרוֹנָא
18 דַיְיָ אִשְׁתְּבִי׃ וַהֲוָה כַּד אַדְכַּרוּתֵיהּ יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ וּנְפַל מֵעַל כּוּרְסְיָא לַאֲחוֹרוֹהִי עַל
כֶּבֶשׁ אוֹרַח תַּרְעָא וְאִתְּבַרַת פִּרְקוּתֵיהּ וּמִית אֲרֵי סִיב גַּבְרָא וְיַקִּיר וְהוּא דָן יַת יִשְׂרָאֵל
אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit quando venit arca fœderis Dñi ad caſtra, & jubilaverunt omnis 5
Iſrael jubilatione magnâ, & reſonuit terra. Et audierunt Peliſthæi vocem 6
jubilationis, et dixerunt: Quæ vox jubilationis magnæ hujꝰ in exercitu Jehudæorum?
& cognoverunt quòd arca Dñi venit ad caſtra. Et timuerunt 7
Peliſthæi, quoniam dixerunt, Venit arca Dñi ad caſtra: & dixerunt, Heu
nobis; quia non fuit ſicut hæc ab heri & ab-ante illud. Heu nobis: quis 8
liberavit nos de manu dicti Dñi, ꝗ facta ejus maxima hæc: ipſæ fortitudines
Dñi, qui percuſſit Ægyptios in omni percuſſione; & populo ſuo fecit
mirabilia in deſerto. Fortificamini & ſtate in viros viri Peliſthæi, ne fortè 9
ſerviatis Jehudæis, ſicut ſervierunt vobis: & eritis in viros fortes, & inibitis
bellum. Et inierunt bellum Peliſthæi, & fracti ſunt Iſrael, & verterunt 10
[*terga*] vir ad civitatem ſuam, & fuit percuſſio magna valdè, & occiſi
ſunt ex Iſrael triginta mille viri pedites. Et arca Domini capta fuit, & 11
duo filii Gheli occiſi ſunt, Hhophni & Pinhhaz. Et cucurrit vir ex tribu 12
Binjamin ex acie, & venit ad Silo in die illo; & veſtes ejus ſciſſæ, & pulvis
conjectus *ſuper* capite ejus. Et venit, & ecce Gheli ſedens ſuper cathedram 13
ſuper gradum viæ portæ proſpiciens; quoniam fuit cor ejus *fractum*
ſuper arcam Domini: et vir venit ad nunciandum *urbi*, et turbata eſt omnis
civitas. Et audivit Gheli vocem clamoris, et dixit: Quæ vox conturbationis 14
hujus? et vir feſtinavit et venit et nunciavit Gheli. Et Gheli filius nonaginta 15
et octo annorum, et oculi ejus caligaverunt, et non potuit videre.
Et dixit vir ad Gheli: Ego venio ex acie, et ego ex acie fugi die hâc: et 16
dixit, Quod fuit verbum fili mi? Et reſpondit qui nuncians, et dixit: 17
Convertit ſe Iſraël ante Peliſthæos, et etiã percuſſio magna fuit in populo;
et etiam duo filii tui occiſi ſunt, Hhophni et Pinhhaz; et arca Dñi
capta eſt. Et fuit quando memorabat ille arcam Domini, et cecidit deſuper 18
cathedram retro ſe ſuper gradũ viæ portæ, et fracta eſt cervix ejus,
et mortuus eſt, quia ſenex vir et gravis: et ipſe judicavit Iſrael quadraginta
annis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܐ ܐܪܘܢܗ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܫܪܝܬܐ. ܝܒܒܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܝܘܒܒܐ 5
ܪܒܐ. ܘܐܙܕܘܥܬ ܐܪܥܐ. * ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ ܩܠܐ ܕܝܘܒܒܐ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ 6
ܕܝܘܒܒܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܥܒܪܝܐ. ܘܝܕܥܘ ܕܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܬܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. * ܘܕܚܠܘ ܦܠܫܬܝܐ 7
ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܬܐ ܐܠܗܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܘܝ ܠܢ. ܕܠܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܗܕܐ ܡܢ ܐܬܡܠܝ
ܘܡܢ ܩܕܡܬܡܠܝ. * ܘܝ ܠܢ. ܡܢܘ ܢܦܨܢ ܡܢ ܐܝܕܝ ܐܠܗܐ ܕܡܚܐ ܠܡܨܪܝܢ ܒܟܠ 8
ܡܚܘܢ. ܘܒܡܕܒܪܐ. * ܐܬܚܝܠܘ ܘܗܘܘ ܓܒܪܐ ܦܠܫܬܝܐ. ܕܠܡܐ ܬܦܠܚܘܢ ܠܥܒܪܝܐ ܐܝܟ 9
ܕܦܠܚܘ ܠܟܘܢ. ܘܗܘܘ ܓܒܪܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ. * ܘܐܬܟܬܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. 10
ܘܐܬܬܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ. ܘܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܛܒ ܒܐܝܣܪܝܠ.
ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܪܓܠܝܢ. * ܘܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ 11
ܐܫܬܒܝ. ܘܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܠܝ ܡܝܬܘ. ܚܦܢܝ ܘܦܝܢܚܣ. * ܘܪܗܛ ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܝܬ 12
ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܐ ܠܫܝܠܘ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܟܕ ܡܒܙܥܝܢ ܢܚܬܘܗܝ ܘܥܦܪܐ ܥܠ ܪܫܗ.
* ܘܥܠܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܥܠ ܝܕ ܐܘܪܚܐ. ܘܚܐܪ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܙܝܥ ܗܘܐ ܠܒܗ ܥܠ 13
ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܓܒܪܐ ܕܐܬܐ ܠܡܣܒܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܝܠܠܬ ܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܫܡܥ 14
ܥܠܝ ܩܠܐ ܕܝܠܠܬܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܘ ܗܘ ܩܠܐ ܕܫܓܘܫܝܐ ܗܢܐ. ܘܓܒܪܐ ܣܪܗܒ ܘܐܬܐ ܘܚܘܝ
ܠܥܠܝ. * ܘܥܠܝ ܒܪ ܬܫܥܝܢ ܗܘܐ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܝܩܪ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ 15
ܠܡܚܙܐ. * ܘܐܡܪ ܓܒܪܐ ܗܘ ܠܥܠܝ. ܐܢܐ ܐܬܝܬ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܐܢܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܥܪܩܬ ܐܬܝܬ 16
ܝܘܡܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܦܬܓܡܐ ܒܪܝ. * ܘܥܢܐ ܡܣܒܪܢܐ. ܘܐܡܪ. ܥܪܩ ܐܝܣܪܝܠ 17
ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܦ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܒܥܡܐ. ܘܐܦ ܬܪܝܢ ܒܢܝܟ ܡܝܬܘ. ܚܦܢܝ
ܘܦܝܢܚܣ. ܘܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ ܐܫܬܒܝ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܕܟܪ ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. 18
ܢܦܠ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܠܒܣܬܪܗ ܥܠ ܝܕ ܬܪܥܐ. ܘܐܬܬܒܪܬ ܦܩܪܬܗ. ܘܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܣܒ
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܘܝܩܝܪ. ܘܗܘ ܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.

Et factum eſt perveniente arcâ fœderis Domini 5
in caſtra, jubilaret univerſus Iſrael jubilo
maximo, ita ut turbaretur terra. Audientes 6
autem Philiſtæi vocem jubili, dixerunt, Quænam
eſt vox iſta jubili in caſtris Ebræorum?
& innotuit eis arcam Domini veniſſe in caſtra.
Quapropter timentes Philiſtæi eò quòd 7
diceretur veniſſe Deus in caſtra, dixerunt, Væ
nobis, quia non fuit tale quippiam ab herì
& nudiuſtertiùs. Væ nobis, quis eripiet nos 8
de manibus Dei qui percuſſit univerſam Ægyptum
omnigenis plagis, & in deſerto? Sumite 9
animos, & eſtote generoſi Philiſtæi ne
fortè ſerviatis Ebræis quemadmodum ſervierunt
vobis, eſte inquam generoſi, & pugnate
adverſùs eos: Pugnârunt itaque 10
Philiſtæi adverſùs Iſraelem, & profligatus
eſt Iſrael, & aufugit unuſquiſque
ad tabernaculum ſuum, factâque eſt cædes
maxima in Iſraele: ceciderunt enim ex Iſraele
in die illa triginta millia peditum. Capta 11
fuit etiam arca Domini, & duo filii Eli mortui
ſunt, Hophni *ſcilicet* & Phinhes. Currens 12
autem homo quidem de Benjaminitis ex
acie, venit in Silo eodem die, veſtibus ſuis
laceris, & terrâ capiti ſuo *aſperſâ*. Porrò Eli 13
ſedebat ſuper ſellam ad latus viæ, & expectabat:
trepidabat enim cor ejus propter arcam
Dei: & ubi veniſſet homo ille ad annuntiandum
in civitate, ululavit univerſa civitas.
Audiens verò Eli vocem ululatûs, dixit, 14
Quænam eſt vox tantæ perturbationis? Vir
autem ille feſtinans venit, & indicavit Eli.
(Cæterùm Eli natus erat annos ſeptuaginta 15
octo, & oculi ejus graves evaſerant, nec videre
poterat.) Dixitque vir ille ad Eli, Ego 16
venio ex acie, & ego ex acie effugiens veni
hodié. Dixit ad eum, Quid rei eſt fili mi? Reſpondit 17
nuntius ille, & ait, Fûgit Iſraël è conſpectu
Philiſtæorum, & etiam cædes magna
fuit in populo, quinetiam duo filii tui Hophni
& Phinhes mortui ſunt, & arca Dei abducta.
Et factum eſt ut cùm recordatus eſſet 18
Eli arcæ Dei, caderet è ſella retrorſum ad latus
januæ, fractâque cervice ſuâ, moreretur:
ſenuerat enim vir ille, & gravis evaſerat:
ipſéque judicaverat Iſraelem quadraginta
annis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فلما ورد تابوت عهد الرب الى المعسكر هتف بنو اسرائيل هتفا شديدا* فتزلزلت الارض من 5
صوتهم * وسمع اهل فلسطين صوتهم وقالوا* ما هذا الصوت والهتف الذي يسمع في عسكر 6
العبرانيين* واخبروا ان تابوت الرب ادخل الى عسكرهم * وفرق اهل فلسطين وقالوا* ان الله قد 7
اتي في عسكر بني اسرائيل * وقالوا* الويل لنا انه لم يكن مثل هذا الامر لا امس واول من
امس * الويل لنا من ينجينا من يدي الاله العزيز* وهذا الله الذي ضرب اهل مصر بكل 8
الضربات* واظهر عجايب في القفر * تقووا يا اهل فلسطين وكونوا رجالا* كيلا يستعبدكم بنو 9
اسرائيل كما استعبدتموهم* بل كونوا رجالا وجاهدوهم * فحارب اهل فلسطين بني اسرائيل* وانهزم 10
بنو اسرائيل* وهرب كل انسان الى منزله* واصاب بنو اسرائيل مصيبة عظيمة* وقتل من بني اسرائيل
في ذلك اليوم ثلثين الف رجل* واخذ تابوت عهد الرب* وقتل ابنا عالي كلاهما* حفني وفنحاس* 11
* وهرب رجل من بني بنيامين من الحرب* واتي شيلوا في ذلك اليوم ممزقا ثيابه* وعلي راسه 12
تراب * وكان عالي جالسا علي كرسي في الطريق ينتظر لان قلبه كان متحيرا علي تابوت الرب* 13
فاتي الرجل القرية واخبر الناس بما كان* فصاح اهل القرية كلهم* ولما سمع عالي الصيحة والرنين 14
قال* ما هذه الرجفة والصيحة التي اسمع* فاسرع الرجل حتي اتي الي عالي واخبره به * وكان قد 15
اتي علي عالي ثمان وسبعون سنة* وكانت عيناه قد ثقلتا* ولم يكن يبصر حسنا * فقال ذلك 16
الرجل لعالي* انا جيت من الحرب* وانما جيت اليوم هاربا من الحرب* قال عالي* ما الخبر يا ابني*
* قال الرجل* انهزم بنو اسرائيل وهربوا من اهل فلسطين* وقتل من الشعب وجرح منهم 17
جرحا كثيرا* وقتل ابناك ايضا حفني وفنحاس* واخذ تابوت عهد لله * فلما ذكر لعالي 18
تابوت عهد الرب* سقط عن الكرسي الي خلفه علي الباب* وانكسر ظهره ومات* لان الرجل
كان قد شاخ وثقل* وهو كان قاضيا لبني اسرائيل اربعين سنة*

Cúmque perveniſſet arca fœderis Domini 5
ad caſtra, vociferati ſunt Iſraelitæ vociferatione
vehementi, ita ut contremiſceret
terra præ clamore eorum. Audientes 6
autem Palæſtini clamorem eorum, dixerunt;
Quinam eſt clamor iſte & vociferatio
quæ auditur in caſtris Ebræorum? &
nuntiatum eſt eis quòd arca Domini introducta
fuiſſet in caſtra eorum. Quare 7
pertimeſcentes Palæſtini dixerunt, Deus
venit in caſtra filiorum Iſrael: dixerunt
etiam, Væ nobis, quia non fuit res talis herì
neque nudiuſtertiùs. Væ nobis, quis liberabit 8
nos de manibus Dei fortiſſimi? hic
enim Deus eſt ille qui percuſſit Ægyptios
omnigenis plagis, et edidit miracula in deſerto.
Sumite animos O Palæſtini, et eſtote 9
viri, ne ſervitute vos premant Iſraelitæ,
quemadmodum ſervitute preſſiſtis eos:
imò eſtote viri, & oppugnate eos. Committentibꝰ 10
itaque prælium Palæſtinis cum
Iſraelitis, debellati fuerunt Iſraelitæ, &
aufugit quiſque in domum ſuam, acciditque
Iſraelitis infortunium magnum: nam
interfecti fuerunt ex Iſraelitis eo die triginta
millia peditum: Capta fuit arca fœderis 11
Domini, & interfecti fuerunt ambo
filii Eli, Hophni & Phinhas. Aufugiens 12
autem homo quidam de filiis Benjamin è
prælio, venit in Silo eâdem die ſciſſis veſtibus,
et pulvere caput inſperſus. (Porrò 13
Eli ſedebat ſuper ſedem in via expectans:
erat enim cor ejus exuſtum propter arcam
Domini) & perveniens homo ille ad civitatem,
nuntiavit hominibus quod acciderat;
unde exclamârunt omnes incolæ
civitatis. Cúmque audiſſet Eli clamorem 14
et gemitum, dixit; Quinam eſt fremitus
& clamor iſte quem audio? & feſtinans
homo ille donec veniſſet ad Eli, rem nuntiavit
ei. (Tranſierunt autem ſuper Eli 15
ſeptuaginta octo anni, et oculi ejus graves
evaſerant, nec clarè videbat.) Dixitque 16
homo ille ad Eli, Ego è bello advenio, &
quidem hodiè veni fugiens è prælio. Dixit
Eli, Quod eſt nuntium O fili mi? Reſpondit 17
homo ille, Debellati ſunt Iſraelitæ,
et fugerunt à Palæſtinis, interfecti ſunt
è populo, & ſauciati ex eis vulnerati
multi, filii quoque tui Hophni et Phinhas
occiſi, demum arca fœderis Dei capta.
Cùm ergò mentionem feciſſet apud Eli 18
arcæ fœderis Domini, decidit è ſede retrorſùm
ſuper januam, fractóque ipſius
dorſo mortuus eſt: vir enim iſte jam ſenuerat
& gravis evaſerat; ipſéque fuit
judex filiorum Iſrael annis quadraginta.

שמואל א : ה

audivit & ,ululandum ad prægnans Pinechas uxor ejus nurus Et
19 וְכַלָּתוֹ אֵשֶׁת־פִּינְחָס הָרָה לָלַת וַתִּשְׁמַע אֶת־
,suus socer esset mortuus & ,Dei *arcam esse captam ad* *auditionem*
הַשְּׁמֻעָה אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וּמֵת חָמִיהָ
eam super erant versæ quia ,peperit & ,se incurvavit & ;suus vir &
וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד כִּי־נֶהֶפְכוּ עָלֶיהָ
:eam *super* *stantes* sunt locutæ *&* *,ejus mori tempus circa* Et .ejus angustiæ
20 צִרֶיהָ : וּכְעֵת מוּתָהּ וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת עָלֶיהָ
.suum cor posuit neq; ,respondit non &:peperisti filium quia ,timeas Ne
אַל־תִּירְאִי כִּי־בֵן יָלָדְתְּ וְלֹא עָנְתָה וְלֹא־שָׁתָה לִבָּהּ :
,Israel ex gloria *Transmigravit* :dicendo ,Ichabod puerum vocavit Et
21 וַתִּקְרָא לַנַּעַר אִי־כָבוֹד לֵאמֹר גָּלָה כָבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל
:dixit Et *.suum virum &,suum socerum ad &* ,Dei *arcam esse captam ad*
22 אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֶל־חָמִיהָ וְאִישָׁהּ : וַתֹּאמֶר
.Dei arca est capta quia :Israel ex gloria *Transmigravit*
גָּלָה כָבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים :

CAP. V. ה

lapide à eam adduxerunt & ,Dei arcam *ceperunt* Pelistim Et
1 וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ מֵאֶבֶן
,Dei arcam Pelistim *Ceperuntque* .Asdod in adjutorii
2 הָעֵזֶר אַשְׁדּוֹדָה : וַיִּקְחוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
.Daghon apud eam statuerunt & ,Daghon domum eam introduxerunt &
וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ אֵצֶל דָּגוֹן :
sua facies ad cadens Daghon ecce & ,crastino *à* Asdodii *manicarunt* Et
3 וַיַּשְׁכִּמוּ אַשְׁדּוֹדִים מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל לְפָנָיו
restituerunt & ,Daghon *ceperunt* & *:Domini arcæ facies ad* terram in
אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה וַיִּקְחוּ אֶת־דָּגוֹן וַיָּשִׁבוּ
Daghon ecce & ;crastino *à* manè *in manicarunt* Et .suum locum in eum
4 אֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ : וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן
,Daghon caput & :Domini *arcæ facies ad* terram in *suas facies in cadens*
נֹפֵל לְפָנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה וְרֹאשׁ דָּגוֹן
Daghon tantùm *:limen ad* abscissæ ejus manuum *volæ* duæ &
וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו כְּרֻתוֹת אֶל־הַמִּפְתָּן רַק דָּגוֹן
omnes &,Daghon sacerdotes *calcabunt* non Ideo .eam *super* remanserat
5 נִשְׁאַר עָלָיו : עַל־כֵּן לֹא־יִדְרְכוּ כֹהֲנֵי דָגוֹן וְכָל־
ad usque ,Asdod in Daghon limen super Daghon domum ingredientes
הַבָּאִים בֵּית־דָּגוֹן עַל־מִפְתַּן דָּגוֹן בְּאַשְׁדּוֹד עַד
,Asdodios in Domini manus est aggravata Et .hanc diem
6 הַיּוֹם הַזֶּה : וַתִּכְבַּד יַד־יְהוָה אֶל־הָאַשְׁדּוֹדִים
& ,Asdod *locis altis* in eos percussit & ,eos fecit desolare &
וַיְשִׁמֵּם וַיַּךְ אֹתָם בָּעְפָלִים אֶת־אַשְׁדּוֹד וְאֶת־
Non:dixerunt & sic quòd Asdod viri viderunt Et .ejus terminos
7 גְּבוּלֶיהָ : וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וְאָמְרוּ לֹא־
,nos *super* ej⁹ man⁹ est dura quia,nobiscum Israel Dei arca maneat
יֵשֵׁב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָה יָדוֹ עָלֵינוּ
omnes *collegerunt* & ,Miseruntque .nostrum deum Daghon *super* &
8 וְעַל דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ : וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־
Dei arcæ faciemus Quid :dixerunt & ;se ad Pelistinorum satrapas
סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן אֱלֹהֵי
.circunduxerunt & :Israel Dei arca *circumeat Gath*:dixerunt & ?Israel
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ גַּת יִסֹּב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּסֵּבּוּ אֶת־
fuit & ,eam circunduxerunt postquam ,fuit Et .Israel Dei arcam
9 אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : וַיְהִי אַחֲרֵי הֵסַבּוּ אֹתוֹ וַתְּהִי
viros percussit &,*valde* magna contritione *civitatem in* Domini manus
יַד־יְהוָה בָּעִיר מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי
altis loci *eis* *erant absconditi* & :magnum ad usque & parvo à civitatis
הָעִיר מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּשָּׂתְרוּ לָהֶם עְפָלִים :

Versio VUL. LAT.

19 Nurus autẽ ejus, uxor Phinees, prægnans erat, vicináq; partui: & audito nuntio quòd capta esset arca Dei, & mortu⁹ esset socer su⁹, & vir su⁹, incurvavit se & peperit: irruerant enim in eam dolores subiti. 20 In ipso autẽ momento mortis ejus, dixerunt ei quæ stabant circa eã; Ne timeas, quia filiũ peperisti. Quæ non respondit eis, neq; animadvertit. 21 Et vocavit puerum, Ichabod, dicens; Translata est gloria de Israel, quia capta est arca Dei, & pro socero suo & pro viro suo: 22 Et ait; Translata est gloria ab Israel, eò quòd capta esset arca Dei.

CAP. V.

1 PHilisthiim autẽ tulerũt arcam Dei, & asportaverũt eam à Lapide adjutorii in Azotum. 2 Tulerúntq; Philisthiim arcam Dei, & intulerunt eam in templum Dagon, et statuerunt eam juxta Dagon. 3 Cúmq; surrexissent diluculò Azotii alterâ die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Dñi: & tulerunt Dagon, & restituerunt eũ in locũ suum. 4 Rursúmq; manè die alterâ consurgentes, invenerunt Dagon jacentẽ sup faciem suã in terra coram arca Dñi: caput autẽ Dagon, & duæ palmæ manuũ ejus abscissæ erant sup limen. 5 Porrò Dagon sol⁹ trunc⁹ remanserat in loco suo. Propter hanc causam non calcant sacerdotes Dagon, & omnes qui ingrediuntur templũ ejus, super limen Dagon in Azoto, usque in hodiernũ diẽ. 6 Aggravata est autẽ manus Dñi super Azotios, & demolit⁹ est eos: et pcussit in secretiori parte natiũ Azotum, & fines ejus. Et ebullierunt villæ & agri in medio regionis illius, & nati sunt mures, et facta est confusio mortis magnæ in civitate. 7 Videntes autẽ viri Azotii hujuscemodi plagam, dixerunt; Non maneat arca Dei Israel apud nos: quoniã dura est man⁹ ejus super nos, & super Dagon deũ nostrũ. 8 Et mittentes congregaverunt omnes satrapas Philisthinorũ ad se, et dixerũt; Quid faciem⁹ de arca Dei Israel? Responderúntque Gethæi, Circumducatur arca Dei Israel. Et circumduxerunt arcã Dei Israel. 9 Illis autẽ circumducentibus eam, fiebat manus Dñi per singulas civitates interfectionis magnæ nimis: & percutiebat viros uniuscujusque urbis, à parvo usque ad majorem, & computrescebant prominentes extales eorum. Inierúntque Gethæi consilium, & fecerunt sibi sedes pelliceas.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεὲς συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν, ϗ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, ϗ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς ϗ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ϗ ἔκλαυσε ϗ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς. 20 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. ϗ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. ϗ οὐκ ἀπεκρίθη, ϗ οὐκ 21 ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον (ε)Οὐαιβαρχαβὼθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, ϗ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, ϗ ὑπὲρ 22 τοῦ ἀνδρὸς (ζ)αὐτῆς. Καὶ εἶπαν, Ἀπῴκισται δόξα Ἰσραὴλ ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν (η) κυρίου.

Κεφ. ε'.

1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ϗ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ (α)Ἀβενεζὲρ εἰς Ἄζωτον. 2 Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν (β)κυρίου, ϗ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγὼν, ϗ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγών. 3 Καὶ ὤρθρισαν οἱ (γ)Ἀζώτιοι, ϗ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· ϗ (δ)εἶδον, ϗ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον (ε)αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. ϗ ἤγειραν τὸν Δαγὼν, ϗ κατέστησαν (ζ)εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ϗ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, ϗ ἐβασάνισεν αὐτούς· ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν, τὴν Ἄζωτον ϗ (η) τὰ ὅρια αὐτῆς. 4 Καὶ ἐγένετο ὅτε ὤρθρισαν (θ) τοπρωῒ, ϗ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον (ι) αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου. καὶ (κ) κεφαλὴ Δαγὼν ϗ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια ἀμαφὲθ (λ) ἕκαστοι, ϗ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 5 Πλὴν ἡ ῥάχις Δαγὼν ὑπελείφθη. διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγὼν, ϗ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγὼν, ἐπὶ (μ) βαθμὸν οἴκου Δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι. 6 Καὶ (ν) ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου (ξ) ἐπὶ Ἄζωτον, ϗ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, ϗ ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς (ο) τὰς ναῦς, ϗ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες. ϗ ἐγένετο (π) σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει. 7 Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι (ρ) οὕτως, ϗ λέγουσιν, Ὅτι οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς ϗ ἐπὶ Δαγὼν θεὸν ἡμῶν. 8 Καὶ ἀποστέλλουσι ϗ συνάγουσι (σ) τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς, ϗ λέγουσι, Τί (τ) ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ θεοῦ Ἰσραήλ; ϗ λέγουσιν οἱ (υ) Γεθαῖοι, Μετελθέτω κιβωτὸς τοῦ θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. ϗ μετῆλθεν (φ) κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς Γέθ. 9 Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν, ϗ γίνεται χεὶρ κυρίου (χ) τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα· ϗ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ (ψ) ἕως μεγάλου, ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν· ϗ ἐποίησαν οἱ (ω) Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἕδρας.

Et nurus ejus uxor Phinees cum concepisset ad pariendum; et audivit nuntiũ, quia capta est arca Dei, et quia mortu⁹ est socer su⁹, et vir su⁹: et (n) ploravit, & peperit: quoniam irruerant in eam dolores sui. 20 *(o) Et in tempore suo moritur, et dicebant ei mulieres assistentes ei; Ne timeas, quoniam filium peperisti. Et non respondit, et non cogitavit cor ej⁹.* 21 *Et vocavit puerũ, (p) Uæbarchaboth pro arca Dei, et pro socero suo, et pro viro suo.* 22 *Et (q) dixerunt, Transmigravit gloria Israel, (r) in eo, quòd capta est arca Domini.*

CAP. V.

1 *ET alienigenæ ceperunt arcam Dei: et intulerunt illã ex Abenezer in Azotum.* 2 *Et ceperunt alienigenæ arcã Domini, et intulerũt eam in domum Dagon: et collocaverunt illam juxta Dagon.* 3 *Et manè vigilaverunt Azotii, & intraverunt in domum (a) Dagon; et viderunt: et ecce Dagon cecidit in faciem (b) suam ante arcã Dei. Et erexerũt Dagon, et statuerũt in locũ suũ. (c) Et gravata est man⁹ Dñi super Azotios, et cruciavit illos, et percussit illos in (d) sedib⁹ eorũ, Azotũ, et regiones ej⁹.* 4 *Et factũ est, cũ manè vigilassent; et ecce Dagon ceciderat in faciẽ suã ante arcã testamenti Domini: et caput Dagon, et (e) ambo vestigia manuũ ej⁹ abscissa super anteriora Amapheth singuli, et ambo articuli manuũ ej⁹ ceciderant in limen.* 5 *Tantummodò truncus Dagon remanserat. Propter hoc non incedunt sacerdotes Dagon, & omnis intrans in domum Dagon, super limen dom⁹ Dagon in Azoto usq; in diẽ hanc: quoniam transcendentes transcendunt.* 6 *Et (f) gravata est man⁹ Domini super Azotũ: et induxit eis, & efferbuit eis in navibus, & mediũ regionis ejus expullulârunt mures. Et facta est confusio mortis magna in civitate.* 7 *Et viderunt viri Azotii, (g) quoniã sic: & dicunt; Quoniam non sedebit arca Dei Israel nobiscum: quoniã dura est man⁹ illius super nos, et super Dagon deum nostrum.* 8 *Et mittunt, & congregant (h) satrapas alienigenarum ad se, et dicunt; Quid faciemus arcæ Dei Israel? Et dicunt Gethæi; Transeat arca Dei ad nos. Et transiit arca Dei Israel in Geth.* 9 *Et factum est, postquam ipsa transiit; & fit man⁹ Domini (i) civitati, turbatio magna valdè: et percussit viros civitatis à parvo usq; ad magnum, & percussit eos in sedibus eorum. Et fecerunt sibi Gethæi (k) sedes.*

MS.A. (ε) Οὐαιχαβὼθ· ϗ εἶπαν ὑπὲρ τῆς (ζ) αὐτῆς, Ἀπῴκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ (η) κυρίου, ϗ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸν πενθερὸν αὐτῆς ϗ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ϗ εἶπεν, Ἀπῴκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Κεφ. ε'. MS.A. (α) Ἀβεννεζὲρ (β) τοῦ κυρίου, (γ) Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον, ϗ εἰσῆλθαν (δ) ἴδαν, ϗ (ε) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον (ζ) αὐτὸν εἰς τὸν (η) τὸ ὅριον αὐτῆς. (θ) τοπρωῒ τῇ ἐπαύριον, ϗ (ι) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν *γῆν ἐνώπιον (κ) ἡ κεφαλὴ (λ) ἕκαστον, ϗ (μ) βαθμὸν *πλὴν ἡ ῥάχις ÷ γαζες οἴκου Δαγὼν (ν) ἐβαρύνθη χεὶρ (ξ) ἐπ' Ἄζωτον, (ο) τὰς ἕδρας, ϗ (π) χύσις θανάτου (ρ) οὕτως, λέγουσιν, (σ) τοὺς πάντας σατράπας (τ) ποιήσωμεν κιβωτῷ (υ) Γεθθαῖοι, *Με οἱ Μετελθέτω * κιβωτὸς θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς (φ) ἡ κειβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς Γεθθά. (χ) ἐν τῇ (ψ) ϗ ἕως (ω) Γεθθαῖοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וְכַלָּתֵיהּ אִתַּת פִּינְחָס מְעַדְיָא לְמֵילַד וּשְׁמַעַת יַת שְׁמוּעֲתָא דְאִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַיָי וּדְמִית
20 חֲמוּהָא וּדְאִתְקְטַל בַּעֲלַהּ וּכְרַעַת וִילֵידַת אֲרֵי בִיעֲתוּהָא חֶבְלָהָא : וּכְעִדָּן מוֹתָהּ וּמַלֵּילָא
נְשַׁיָּא דְקָיְמָן עֲלַוַהּ לָא תִדְחֲלִין אֲרֵי בַר דְּכַר יְלֵידְתְּ וְלָא אֲתִיבַת וְלָא שַׁוִּיאַת עַל לִבַּהּ :
21 וּקְרַת לְרַבְיָא אִיכָבוֹד לְמֵימַר גְּלָה יְקָרָא מִיִשְׂרָאֵל דְאִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַיָי וּדְמִית חֲמוּהָא
22 וּדְאִתְקְטַל בַּעֲלַהּ ; וַאֲמַרַת גְּלָא יְקָרָא מִיִשְׂרָאֵל אֲרֵי אִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַיָי :

ה

1 וּפְלִשְׁתָּאֵי שְׁבוֹ יַת אֲרוֹנָא דַיָי וְאַיְתוּהִי מֵאֶבֶן סַעֲדָא לְאַשְׁדּוֹד : וּנְסִיבוּ פְלִשְׁתָּאֵי יַת
2 אֲרוֹנָא דַיָי וְאָעִילוּ יָתֵיהּ לְבֵית דָּגוֹן וַאֲקִימוּ יָתֵיהּ בִּסְטַר דָּגוֹן : וְאַקְדִּימוּ אֱנָשֵׁי אַשְׁדּוֹד 3
בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וְהָא דָגוֹן רְמֵי עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַיָי וּנְסִיבוּ יַת דָּגוֹן
4 וַאֲתִיבוּ יָתֵיהּ לְאַתְרֵיהּ : וְאַקְדִּימוּ בְּצַפְרָא בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וְהָא דָגוֹן רְמֵי עַל אַפּוֹהִי עַל
אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַיָי וְרֵישׁ דָּגוֹן וְתַרְתֵּין פִּסַּת יְדוֹהִי קְצִיצָן מַחְתָא עַל סְקוֹפְתָּא לְחוֹד
5 גּוּפֵיהּ אִשְׁתְּאַר עֲלוֹהִי : עַל כֵּן לָא דָרְכִין כּוּמְרֵי דָגוֹן וְכָל דְעָלִין לְבֵית דָּגוֹן עַל סְקוֹפַת
6 דָּגוֹן בְּאַשְׁדּוֹד עַד יוֹמָא הָדֵין : וּתְקֵיפַת מַחְתָא דַיָי עַל אֱנָשׁ אַשְׁדּוֹד וְאַצְדִּנוּן וְאַלְקִי
7 יָתְהוֹן בִּטְחוֹרִין יַת אַשְׁדּוֹד וְיַת תְּחוּמָהָא : וַחֲזוֹ אֱנָשֵׁי אַשְׁדּוֹד אֲרֵי שַׁוְיָא עֲלֵיהוֹן
מַחְתָא וְאָמְרִין לָא יִשְׁרֵי אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל עִמַּנָא אֲרֵי תְקִיפַת מַחְתֵיהּ עֲלָנָא וְעַל דָּגוֹן
8 טַעֲוָתָנָא : וּשְׁלַחוּ וּכְנַשׁוּ יַת כָּל טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי לְוָתְהוֹן וַאֲמָרוּ מָה נַעְבֵּיד לַאֲרוֹן
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ לְגַת יִסְתַּחַר אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְאַסְחָרוּ יַת אֲרוֹן אֱלָהָא
9 דְיִשְׂרָאֵל : וַהֲוָה בָּתַר דְּאַסְחָרוּ יָתֵיהּ וַהֲוָת מַחְתָא דַיָי בְקַרְתָּא בְּשִׁגּוּשָׁא רַבָּא לַחֲדָא וּמְחָא
יַת אֱנָשֵׁי קַרְתָּא מִזְעֵירָא וְעַד רַבָּא וּלְקוֹ לְהוֹן בִּטְחוֹרִין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

19 Et nurus ej⁹ uxor Pinhhazz prægnans ad pariendũ, & audivit auditionem quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu⁹ est socer su⁹, & quòd occisus est marit⁹ ejus; & curvata est & peperit, quoniã concrepuerunt eam dolores ejus. 20 Et in tempore mortis ejus & locutæ sunt mulieres quæ stantes super eam: Ne timueris, nam filium masculum peperisti: & non respondit, & non posuit super cor suũ. 21 Et vocavit puerum Aichabod, dicendo: Migravit gloria ex Israel, quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu⁹ est socer ej⁹, & quòd occisus fuit marit⁹ ejus. 22 Et dixit: Migravit gloria ex Israel, quoniam capta fuit arca Dñi.

CAP. V.

1 ET Pelisthæi ceperunt arcam Dñi, & adduxerunt eam à Petra auxilii ad Asdod. 2 Et tulerunt Pelistæi arcam Dñi, & ascendere fecerunt eam ad ædem Dagon, et statuerunt eam in latere Dagon. 3 Et anticipaverunt homines Asdod in die qui post illum, et ecce Dagon project⁹ super faciem suam super terram ante arcam Dñi, et tulerunt Dagon et retulerunt illum ad locum suum. 4 Et anticipaverunt in aurora in die qui post illum, et ecce Dagon project⁹ super faciem suam super terram ante arcam Dñi, et caput Dagon et duæ extremitates manuum ejus truncatæ percussæ sup limen: solum corp⁹ ejus relictũ fuit super se: 5 Propterea non gradientes sacrificuli Dagon, et omnes *qui* intrantes ad ædem Dagon super limen Dagon in Asdod usq; ad diem hunc. 6 Et fortificata est percussio Dñi super hominem Asdod, et vastavit eos: et percussit eos in cõstrictionib⁹, Asdod et terminũ ejus. 7 Et viderunt homines Asdod quòd posita super eos percussio, et dixerunt: Non habitabit arca Dñi Dei Israel nobiscum, quoniam fortificata est percussio ejus super nos et super Dagon Errorem nostrum. 8 Et miserunt et congregaverunt omnes tyrannos Pelisthæorum ad se, et dixerunt: Quid faciemus arcæ Dei Israel? et dixerunt ad Gath: Circumferatur arca Dei Israel; et circumtulerunt arcam Dei Israel. 9 Et fuit postquam circumtulerunt eã, et fuit percussio Dñi in urbe, conturbatio magna valdè; et percussit viros urbis à parvo et usq; magnũ, et percussit eos in cõstrictionib⁹.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܟܠܬܗ ܐܢܬܬܗ ܕܦܝܢܚܣ ܒܛܢܐ ܗܘܬ ܘܡܛܝܐ ܗܘܬ ܠܡܐܠܕ. ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܫܡܥܬܐ
ܕܐܫܬܒܝܬ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܡܝܬ ܚܡܘܗ ܘܒܥܠܗ. ܒܪܟܬ ܘܝܠܕܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܗܦܟܘ ܥܠܝܗ
20 ܚܒܠܝܗ ܕܡܘܠܕܗ. * ܘܒܥܕܢܐ ܕܡܝܬܐ ܗܘܬ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܢܫܐ ܕܩܝܡܢ ܥܠܝܗ. ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ.
21 ܘܐܡܪܐ ܠܗ ܚܝܬܐ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܪܐ ܝܠܕܬܝ. ܘܠܐ ܦܢܝܬ ܘܠܐ ܣܡܬ ܠܒܗ. * ܘܩܪܬ
ܫܡܗ ܕܛܠܝܐ ܝܘܟܒܪ. ܘܐܡܪܬ. ܓܠܐ ܐܝܩܪܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܒܝܬ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ.
22 ܘܡܛܠ ܚܡܘܗ ܘܡܛܠ ܒܥܠܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܓܠܐ ܐܝܩܪܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܒܝܬ ܩܒܘܬܗ
1 ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * ܘܦܠܫܬܝܐ ܕܒܪܘ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ.
2 ܘܐܝܬܝܘܗ ܡܢ ܟܐܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ ܠܐܫܕܘܕ. * ܘܕܒܪܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܥܠܘܗ
3 ܠܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗ ܥܠ ܓܢܒ ܕܓܘܢ. * ܘܩܕܡܘ ܐܫܕܘܕܝܐ ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ.
ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܠܕܓܘܢ ܟܕ ܢܦܝܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܣܒܘܗܝ
4 ܠܕܓܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܕܘܟܬܗ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܕܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܐ ܕܓܘܢ ܢܦܝܠ ܥܠ
ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܪܫܗ ܕܕܓܘܢ ܘܬܪܬܝܗܝܢ ܦܣܬ ܐܝܕܘܗܝ.
5 ܦܣܝܩܢ ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܬܪܥܐ. ܘܓܘܫܡܗ ܕܕܓܘܢ ܫܒܝܩ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܕܪܟܝܢ ܟܘܡܪܘܗܝ
6 ܕܕܓܘܢ ܘܟܠ ܕܥܐܠܝܢ. ܠܐ ܕܪܟܝܢ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܕܓܘܢ ܒܐܫܕܘܕ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܬܝܩܪܬ ܐܝܕܗ
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܫܕܘܕܝܐ. ܘܐܚܪܒ ܐܢܘܢ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܡܚܘܪܝܗܘܢ. ܠܐܫܕܘܕ ܘܠܬܚܘܡܝܗ.
7 * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܐܫܕܘܕ ܕܗܟܢܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܠܐ ܬܬܒ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡܢ.
8 ܡܛܠ ܕܩܫܝܐ ܐܝܕܗ ܥܠܝܢ. ܘܥܠ ܕܓܘܢ ܐܠܗܢ. * ܘܫܕܪܘ ܘܟܢܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܛܘܪܢܝ
ܦܠܫܬܝܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ.
ܠܓܬ ܬܗܦܘܟ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
9 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܗܦܟܘܗ. ܗܘܬ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ. ܘܡܚܐ
ܠܐܢܫܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܐܫܬܦܟܘ ܡܘܬܒܝܗܘܢ. ܘܐܫܬܪܝܘ ܠܗܘܢ ܡܚܘܪܝܗܘܢ.

Nurus autem ejus,uxor Phinheſi, quæ gravida 19
erat,& proxima partui, cùm audiſſet rumorẽ
quòd abducta eſſet arca Dei, quódque
mortuus eſſet ſocer ſuus & maritus ſuus, incurvata
peperit: verſi enim erant in eam dolores
ejus. Et inſtante horâ mortis ejus dixerunt 20
quæ aſtabant illi, Ne timeas: dixit etiam
ei obſtetrix, Ne timeas, quia maſculum
peperiſti. At non reſpondit, nec animum adjecit.
Et vocavit nomen pueri Jochabar, & 21
ait, Tranſivit gloria ab Iſraele, propter abductam
arcam Dei, & ob ſocerum ſuum, &
ob maritum ſuum. Ait inquam, Tranſivit 22
gloria ab Iſrael, eo quòd abducta ſit arca
Domini Dei Iſraelis.

CAP. V.

POrrò Philiſtæi ceperũt arcã Dei, & abduxerunt 1
eã à Lapide adjutorii in Aſdod. Tum 2
ſumentes Philiſtæi arcã Dei intulerunt eam
in ædẽ Dagonis,& ſtatuerunt eã ad latus Dagonis.
Manè verò conſurgentes Aſdodæi 3
poſtero die,repererunt Dagonem projectũ in
faciẽ ſuã ſuper terrã ante arcam Dei: & accipientes
Dagonẽ, obfirmârunt eum in loco
ſuo. Iterum manè conſurgentes altero die, 4
ecce Dagonem humi jacentem ſuper faciem
ſuam coram arca Domini, & caput Dagonis
ambaſque palmas manuum ejus recîſas ſuper
limen januæ, trunco Dagonis remanente.
Hac de cauſa ſacerdotes Dagonis & quicunque 5
ingrediuntur, non calcant limen
Dagonis in Aſdod ad hunc uſque diem.
Præterea ingraveſcens manus Domini in 6
Aſdodæos deſolavit illos, & percuſſit eos in
podicibus eorum, tam Aſdod, quàm terminos
ejus. Et videntes cives Aſdod talia 7
ſibi accidiſſe, dixerunt, Ne maneat arca Dei
Iſraelis nobiſcum, quia dura eſt manus ejus
erga nos & erga Dagonem deum noſtrum.
Mittentes itaq; congregaverunt omnes tyrannos 8
Philiſtæorũ ad ſe, dixeruntque, Quid faciem⁹
arcæ Dñi Dei Iſraelis? qui dixerunt, In
Gath redeat arca Dñi Dei Iſraelis: ſic miſerunt
arcam Dñi Dei Iſraelis. Et poſtquam remiſerunt 9
eam, facta eſt man⁹ Dñi contra civitatem
illam ingenti admodũ plagâ, percuſſitq;
cives urbis illi⁹ à parvo ad magnũ uſque:
ita ut diffluerent ſedes eorum,& prolaberentur
eis podices eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وكانت كنته امراة فنحاس حبلي * وكان قد دنت ايامها لتلد * فلما سمعت ان تابوت
عهد الرب قد اخذ * وان زوجها وحماها قد ماتا * سقطت وولدت * وذلك لان الطلق اخذها
20 من شدة الفزع * فلما اشرفت على الموت * قال لها الذين كانوا حولها لا تخافي لان الذي ولدت
21 22 هو ذكر * ولم تجبهم * ولم يخطر ذلك على قلبها * ودعت اسم الصبي يوحاباد * وقالت * زالت
الكرامة من بني اسرائيل * لان تابوت عهد الرب اخذت منهم *

* الفصل الخامس *

1 2 * فاما اهل فلسطين فاخذوا تابوت عهد الله * وانطلقوا به من حجر النصر الى ازدود * فلما اخذ
3 اهل فلسطين تابوت عهد الرب * ادخلوه بيت داغون الاههم وصيروه عند داغون * وبكر
اهل ازدود من الغد * فوجدوا داغون ملقا على وجهه على الارض امام تابوت الله * واخذوا داغون
4 وسووه في موضعه * وادلجوا بكرة في اليوم الاخر * فاذا داغون ملقا على وجهه على الارض امام
تابوت الله * وكان راس داغون وكفاه مقطوعة مطروحة على معتبة الباب وبقي جسمه وحده في
5 موضعه * ولذلك لم يكن احبار داغون يطاون معتبة الباب * وجميع الذين كانوا يدخلون من
6 اهل ازدود الى داغون لا يطاون معتبة الباب الى اليوم * ونزل غضب الرب باهل ازدود * واهلكهم
7 وضربهم ضربة في مقاعدهم * واخذهم الزحير * لاهل ازدود وكل حدودها * فلما راوا اهل ازدود
8 ما اصابهم قالوا * لا يكون تابوت اله اسرائيل معنا * لان غضبه قد نزل بنا وبالاهنا داغون * وارسلوا
وجمعوا روساء اهل فلسطين وقالوا * ما نصنع بتابوت اله اسرائيل * فقالوا نسير تابوت اله اسرائيل الى
9 جات * واخرجوا تابوت اله اسرائيل من عندهم * فلما ردوها الى جات ضرب الله اهل القرية ضربة
شديدة جدا * فضرب اهل القرية وابتلوا كلهم من صغيرهم الى كبيرهم * واشتد بهم الزحير *

Nurus autẽ ejus, uxor Phinhaſi, gravida 19
erat, & jam inſtabant dies partûs ejus:
Hæc cùm audiſſet arcam fœderis Dominĩ
captam, & maritũ ſuũ ac ſocerũ ſuum
mortuos eſſe, corruit ac peperit: atq; id,
quia dolores partûs occupaverant eam
præ vehementia timoris. Cùm autem eſſet 20
morti proxima, dixerunt ad eam qui
aſtabant illi, Ne timeas; quia quem peperiſti
maſculus eſt: ſed non reſpondit 21
eis, nec animum ad hoc adjecit. Et vocavit 22
nomen pueri Jochebed, dicens, Evanuit
honor à filiis Iſrael, eò quòd crepta
ſit ab eis arca fœderis Domini.

CAP. V.

AT verò Palæſtini capientes arcã fœderis 1
Dei, abduxerunt eam à lapide adjutorii
ad Azdod: Et cùm cepiſſent Palæſtini 2
arcam fœderis Domini, introduxerunt
eam in ædem Dagonis dei ſui, &
collocârunt eam prope Dagonem. Et ſurgentes 3
Azdodæi poſtero die, invenerunt
Dagonem proſtratum in faciem ſuã
ſuper terram corã arca Dei: & ſumentes
Dagonem, redintegrârunt eum in loco ſuo.
Et ſummo manè conſurgentes altero die, 4
ecce Dagonem humi proſtratũ in faciem
ſuã corã arca Dei; & erat caput Dagonis
ambæq; ipſius volæ amputatæ &
projectæ ſuper limen januæ, trunco ipſius
ſolo manente in loco ſuo. Et idcirco ſacerdotes 5
Dagonis non calcant limen januæ;
& omnes Azdodei qui ingrediuntur
ad Dagonem, non calcant limen januæ
ad hodiernũ uſque diem. Tum ingruente 6
furore Domini in Azdodæos, perdidit eos,
& percuſſit eos plagâ quâdam in ſedibus
eorum, ita ut occupâſſet eos dyſenteria,
tam Azdodæos quàm omnes eorum
conterminos. Cúmq; vidiſſent Azdodæi 7
quod ſibi acciderat, dixerunt, Ne maneat
arca Dei Iſraelis nobiſcum, quia furor
ejus invaſit nos & deum noſtrum Dagonem.
Et mittentes convocârunt principes 8
Palæſtinorum, & dixerunt; Quid faciemus
arcæ Dei Iſraelis? reſponderunt,
Deducamus arcã Dei Iſraelis ad Gath:
ſic eduxerunt à ſe arcam Dei Iſraelis.
Sed cùm remiſiſſent eam ad Gath, percuſſit 9
Deus cives urbis illius plagâ aſperrimâ:
percuſſit enim cives urbis, affectiq;
ſunt omnes morbo tam parvĩ
quàm magni, & graſſata eſt in eos dyſenteria.

שמואל א : ו

arcam venire ut ,fuit & : Hecron Dei arcam miſerunt Et
10 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן
Circũduxerunt : dicendo ,Hecronitæ exclamaverũt & :Hecron Dei
הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיִּזְעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר הֵסַבּוּ
meum populum &,me *interficiendũ ad* ,Iſrael Dei arcam me ad
אֵלַי אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לַהֲמִיתֵנִי וְאֶת־עַמִּי :
:dixerũtque ,Peliſtinorũ ſatrapas omnes congregaverũt & ,Miſeruntque
11 וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
non & ,ſuũ locũ in revertatur & ,Iſrael Dei arcam Dimittite
שַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב לִמְקֹמוֹ וְלֹא
omni in mortis contritio erat quia :meũ populũ & ,me interficiat
יָמִית אֹתִי וְאֶת־עַמִּי כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת־מָוֶת בְּכָל־
qui viri Et .ibi Dei manus valde erat gravis ;civitate
12 הָעִיר כָּבְדָה מְאֹד יַד הָאֱלֹהִים שָׁם : וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
cœlos urbis clamor aſcẽditq; *:locis altis in* ſũt pcuſſi,fuerãt mortui nõ
לֹא־מֵתוּ הֻכּוּ בַּעְפֹלִים וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר הַשָּׁמָיִם :

CAP. VI. ו

mensibus ſeptem Peliſtinorum agro in Domini arca fuit Et
1 וַיְהִי אֲרוֹן־יְהוָה בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים :
Quid : dicendo ,divinos *ad* & ,ſacerdotes *ad* Peliſtini Vocaveruntque
2 וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה־
eam dimittamus quo in *,nos ſcire facite* ? Domini arcæ faciemus
נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן יְהוָה הוֹדִעֻנוּ בַּמָּה נְשַׁלְּחֶנּוּ
, Iſrael Dei arcam *dimittentes* Si : dixerũt Et .ſuũ locũ in
3 לִמְקוֹמוֹ : וַיֹּאמְרוּ אִם־מְשַׁלְּחִים אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
:culpatorium ei reſtituetis reſtituendo ſed ; vacuam eam dimittatis ne
אַל־תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם
.vobis à ejus manus receſſerit non cur,vobis erit notum &,curabimini tunc
אָז תֵּרָפְאוּ וְנוֹדַע לָכֶם לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם :
numerum :dixerunt & ? ei reſtituemus *quod ,culpatorium Quod* :dixerunt Et
4 וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר
quia ;aurei mures quinque & *,aureæ mariſcæ* quinque ,Peliſtinorũ *ſatraparũ*
סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עָפְלֵי זָהָב וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב כִּי־
imagines Facietiſque .veſtris *ſatrapis* & ,illis omnibus una plaga
5 מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלָּם וּלְסַרְנֵיכֶם : וַעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי
; terram *corrumpentium* ,veſtrorũ muriũ imagines & *,veſtrarũ mariſcarũ*
עָפְלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם הַמַּשְׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ
ſuam manum faciet leviorẽ fortè ſi ,gloriam Iſrael Deo dabitiſque
וּנְתַתֶּם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ
quid ut Et .veſtra terra *deſuper* & ,veſtris diis *deſuper* & ,vobis *deſuper*
6 מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל אַרְצְכֶם : וְלָמָּה
Parhoh & ,Ægyptii aggravaverũt quemadmodũ veſtrum cor *aggravabitis*
תְכַבְּדוּ אֶת־לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ מִצְרַיִם וּפַרְעֹה
? abierũt &,eos dimiſerũt *&* ,eos in *illuſit* quando nonne ?ſuum cor
אֶת־לִבָּם הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעַלֵּל בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ :
vaccas duas & ,unum novum plauſtrum facite & *,capite* nunc Et
7 וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה אֶחָת וּשְׁתֵּי פָרוֹת
vaccas *ligabitis* & : jugum *eas ſuper aſcendit non quas* ,lactantes
עָלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל וַאֲסַרְתֶּם אֶת־הַפָּרוֹת
capietis Et .domum ad eas poſt à ,earum filios *reducetis* & ,plauſtro in
8 בָּעֲגָלָה וַהֲשֵׁיבֹתֶם בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם הַבָּיְתָה : וּלְקַחְתֶּם
vaſa & : plauſtro in eam *dabitis* & ,Domini arcam
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וּנְתַתֶּם אֹתוֹ אֶל־הָעֲגָלָה וְאֵת כְּלֵי
; ejus latere à capſa in ponetis *,culpatorium* ei reddidiſtis quæ ,aurea
הַזָּהָב אֲשֶׁר הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ בָאַרְגַּז מִצִּדּוֹ
ſui confinii viam ſi *,aſpicietis* Et .vadat & ; eam *dimittetis* &
9 וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ : וּרְאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ
grande malum nobis fecit ipſa ; Bethſemes aſcendat
יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
accidens ;nos in tetigit ejus manus non quòd ſciemus & *,non ſi &* : hoc
הַזֹּאת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ מִקְרֶה
.nobis fuit *ipſum*
הוּא הָיָה לָנוּ :

Verſio VUL. LAT.

10 Miſerunt ergò arcã Dei in Accaron. Cúmque veniſſet arca Dei in Accaron, exclamaverũt Accaronitæ, dicentes; Adduxerunt ad nos arcã Dei Iſrael, ut interficiat nos & populũ noſtrũ. 11 Miſerunt itaque & congregaverunt omnes ſatrapas Philiſthinorum: qui dixerunt; Dimittite arcã Dei Iſrael, & revertatur in locũ ſuũ, & non interficiat nos cũ populo noſtro. 12 Fiebat enim pavor mortis in ſingulis urbibus, & graviſſima valdè man⁹ Dei. Viri quoque, qui mortui non fuerant, percutiebantur in ſecretiori parte natiũ: & aſcendebat ululatus uniuſcujuſque civitatis in cœlum.

CAP. VI.

1 Fuit ergò arca Dñi in regione Philiſthinorum ſeptẽ menſib⁹. 2 Et vocaverunt Philiſthiim ſacerdotes & divinos, dicentes, Quid faciem⁹ de arca Domini? indicate nobis quomodò remittamus eã in locum 3 ſuum. Qui dixerunt; Si remittitis arcã Dei Iſrael, nolite dimittere eam vacuã, ſed ꝙ debetis, reddite ei pro peccato, & tunc curabimini: & ſcietis quarè non recedat man⁹ ejus à 4 vobis. Qui dixerunt, Quid eſt quod pro delicto reddere debeam⁹ ei? Reſponderúntq; 5 illi; Juxta numerum provinciarum Philiſthinorum, quinq; anos aureos facietis, & quinq; mures aureos: quia plaga una fuit omnib⁹ vobis, & ſatrapis veſtris. Facietíſq; ſimilitudines anorum veſtrorum, et ſimilitudines murium, qui demoliti ſunt terrã: et dabitis Deo Iſrael gloriam; ſi fortè relevet manũ ſuam à vobis, et à diis ve- 6 ſtris, et à terra veſtra. Quarè aggravatis corda veſtra, ſicut aggravavit Ægyptus, et Pharao cor ſuum? nónne poſtquàm percuſſus eſt, tunc dimiſit eos, 7 et abierunt? Nunc ergò arripite et facite plauſtrum novũ unũ: et duas vaccas fœtas, quibus non eſt impoſitum jugum, jungite in plauſtro; et recludite 8 vitulos earum domi. Tollétíſq; arcam Dñi, et ponetis in plauſtro; et vaſa aurea, quæ exolviſtis ei pro delicto, ponetis in capſellam ad latus ejus: et 9 dimittite eam ut vadat. Et aſpicietis: et ſi quidẽ per viam finium ſuorum aſcenderit contra Bethſames, ipſe fecit nobis hoc malum grande: ſin autẽ minimè; ſciemus quia nequaquàm manus ejus tetigit nos, ſed caſu accidit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐξαποστέλλουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς (α) Ἀσκάλωνα. καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἐβόησαν οἱ Ἀσκαλωνῖται, λέγοντες, Τί ἀπεστρέψατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ (β) Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; 11 Καὶ (γ) ἐξαποστέλλουσι καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (δ) εἶπον, Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν. 12 Ὅτι ἐγενήθη (ε) σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα, ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς (ζ) θεοῦ Ἰσραὴλ ἐκεῖ. Καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας. καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

MS. A. (α) Ἀσκάλωνα. καὶ ἐβόησαν (β) Ἰσραὴλ θανατῶσαι ἡμᾶς (γ) ἀποστέλλουσιν (δ) εἶπαν, (ε) σύγχυσις θανάτου ἐν (ζ) θεοῦ ἐκεῖ.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Καὶ ἦν ἡ (α) κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων 2 ἑπτὰ μῆνας, καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας. Καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν, λέγοντες, Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ (β) κυρίου; γνωρίσατε (γ) ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον 3 αὐτῆς. Καὶ (δ) εἶπαν, Εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, μὴ δὴ (ε) ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενήν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου, καὶ τότε ἰαθήσεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν. μὴ οὐκ (ζ) ἀπο- 4 στῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν; Καὶ λέγουσι, Τί τὸ 5 τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; καὶ εἶπαν, Κατὰ ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας (η) χρυσᾶς, ὅτι πταῖσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ (θ) λαῷ, καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν. καὶ δώσετε τῷ κυρίῳ δόξαν, ὅπως (ι) κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν 6 ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ ἵνα τί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, (κ) ὡς ἐβάρυνεν Αἴγυπτος καὶ Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, (λ) ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθον; 7 Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν (μ) καινήν, καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων· καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ ἀπαγάγετε τὰ (ν) τέκνα ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶ- 8 κον. Καὶ λήψεσθε τὴν (ξ) κιβωτόν, καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσετε (ο) αὐτῇ τῆς βασάνου, (π) καὶ θήσετε ἐν θέματι βερσεχθὰν ἐκ μέρους αὐτῆς· καὶ (ρ) ἐξαποστελεῖτε αὐτήν, καὶ ἀπελάσατε αὐτήν, καὶ ἀπ- 9 ελεύσεται. Καὶ ὄψεσθε, εἰ ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται (σ) κατὰ Βεθσαμύς, αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην· καὶ ἐὰν μή, καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ αὐτοῦ ἧπται ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν.

MS. A. (α) κιβωτὸς κυρίου ἐν (β) τοῦ κυρίου; (γ) ἡμῖν καὶ ἐν (δ) εἶπον, (ε) ἀποστείλητε (ζ) ἀποστῇ χεὶρ (η) χρυσᾶς, καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, ὅτι (θ) λαῷ, καὶ ποιήσεται ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν (ι) κουφίσει (κ) ὡς ἐβαρύνθη Αἴγυπτος (λ) ἐξαπέστειλεν (μ) καινὴν μίαν, καὶ (ν) τέκνα ὄπισθεν (ξ) κιβωτὸν κυρίου, καὶ (ο) αὐτὰ (π) καὶ οὐ θήσεται ἐν θέματι ἀργὸζ ἐκ μέρους (ρ) ἐξαποστείλατε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεται, Καὶ ὄψεσθαι, εἰ εἰς ὁδὸν (σ) καὶ κατὰ Βεθθαμύς,

Et emittunt arcam Dei in Aſcalonẽ. Et factum eſt, ut intravit arca Dei in (l) Aſcalonem; & clamaverunt Aſcalonitæ, dicentes; Quid convertiſtis arcam Dei Iſrael ad nos, ad mortificandum nos, & populum noſtrum? 10 *Et mittunt, & congregant ſatrapas alienigenarum, & dixerunt; Emittite arcam Dei Iſrael, & (m) reſideat in loco ſuo: & non mortificabit nos, & populum noſtrum:* 11 *Quia facta eſt confuſio in civitate tota, gravis valdè, ut intravit arca Dei Iſrael (n) illuc. Et qui vivebant, & non ſunt mortui; (o) percuſſi ſunt in ſedib⁹. Et aſcendit clamor civitatis ad cœlum.* 12

CAP. VI.

Et fuit arca in agro alienigenarum ſeptem menſes: & efferbuit terra eorum mures. 1 *Et alienigenæ vocant ſacerdotes, & vates, & incantatores ſuos, dicentes; Quid faciemus arcæ Domini? Notum facite nobis, in quo mittemus eam ad locum ſuum.* 2 *Et dixerunt; Si dimittitis vos arcam teſtamenti Domini Dei Iſrael, nè dimittatis eam inanem: ſed reddentes reddite ei (a) pro cruciatu: & tunc curabimini; & depropitiabitur vobis. Nunquid non recedet (b) manus ejus à vobis?* 3 *Et dicunt, Quid eſt quod pro cruciatu reddemus ei? & dixerunt, Juxta numerum (c) ſatraparum alienigenarum quinq; ſedes aureas: quoniam delictum in vobis, & principibus veſtris, et populo: & (d) mures aureos ſimilitudine murium veſtrorum corrumpentium terram. Et dabitis Domino gloriam; ut allevet manum ſuam à vobis, & à diis veſtris, & à terra veſtra.* 4 5 *Et ut quid aggravatis corda veſtra; ſicut aggravavit Ægyptus, & Pharao cor ſuum? Nonne quando illuſit eis; dimiſerunt eos, et abierunt?* 6 *Et nunc ſumite, & facite plauſtrum novũ, & duas vaccas primò enixas (e) ſine filiis: & jungite vaccas in plauſtro: & abducite filios à poſt eas in domum.* 7 *Et ſumetis arcam, & ponetis eã ſuper plauſtrum: & vaſa aurea reddetis ei pro cruciatu; & ponetis in (f) capſula Berſechthan, (g) ĩ parte ej⁹. Et dimittetis eam, (h) & expelletis eam, et abibitis:* 8 *Et videbitis; Si viam finium ſuorum ibit (i) poſt Bethſamys, ipſe fecit nobis malum magnum hoc. Et ſi non, & cognoſcemus, quia non manus ejus tetigit nos: ſed accidens hoc evenit nobis.* 9

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְשַׁלַּחוּ יַת אֲרוֹנָא דַייָ לְעֶקְרוֹן וַהֲוָה כְּמֵיתֵי אֲרוֹנָא דַייָ לְעֶקְרוֹן וּזְעִיקוּ עֶקְרוֹנָאֵי לְמֵימַר
11 אַסְחַרוּ לְוָתָנָא יַת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְקַטָּלוּתָנָא וְיַת עַמָּנָא : וְשַׁלַּחוּ וּכְנַשׁוּ יַת כָּל
טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ שַׁלְּחוּ יַת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וִיתוּב לְאַתְרֵיהּ וְלָא יִקְטִיל יָתִי
12 וְיַת עַמִּי אֲרֵי הֲוָת שִׁגּוּשׁ קְטָלָא בְּכָל קַרְתָּא תְּקִיפַת לַחֲדָא מַחְתָא דַייָ תַּמָּן : וְגֻבְרַיָא דִי
לָא מִיתוּ לְקוֹ בִּטְחוֹרִין וּסְלִיקַת צְוָחַת קַרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָא :

ו

1 וַהֲוַת אֲרוֹנָא דַייָ בְּקִרְוֵי פְלִשְׁתָּאֵי שַׁבְעָא יַרְחִין : וּקְרוֹ פְלִשְׁתָּאֵי לְכוּמְרַיָא וּלְקָסְמַיָא לְמֵימַר
2 מָה נַעְבֵּיד לַאֲרוֹנָא דַייָ הוֹדִיעוּנָנָא בְּמָה נְשַׁלְּחִנֵּיהּ לְאַתְרֵיהּ : וַאֲמַרוּ אִם אַתּוּן מְשַׁלְּחִין
3 יַת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לָא תְשַׁלְּחוּן יָתֵיהּ רֵיקָן אֱלָהֵין אֲתָבָא תְתִיבוּן קֳדָמוֹהִי קֻרְבַּן
4 אֲשָׁמָא בְּכֵן תִּתַּסּוּן וְיִתְרְוַח לְכוֹן לְמָא לָא תְנוּחַ מַחְתֵיהּ מִנְּכוֹן : וַאֲמַרוּ מָה קוּרְבַּן אֲשָׁמָא
דְּנָתִיב קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ מִנְיַן טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי חַמְשָׁא טְחוֹרֵי דַהֲבָא וְחַמְשָׁא עַכְבְּרֵי דַהֲבָא
5 אֲרֵי מַחְתָא חֲדָא שְׁוָא לְכוּלְכוֹן וּלְטוּרְנֵיכוֹן : וְתַעְבְּדוּן צַלְמֵי טְחוֹרֵיכוֹן וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכוֹן
דִּמְחַבְּלִין יַת אַרְעָא וְתִתְּנוּן קֳדָם אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יְקָרָא מָאִים תְּנוּחַ מַחְתֵיהּ מִנְּכוֹן וּמִן
6 טַעֲוָתְכוֹן וּמִן אַרְעֲכוֹן : וּלְמָה תְּיַקְּרוּן יַת לִבְּכוֹן כְּמָה דְיַקִּרוּ מִצְרָאֵי וּפַרְעֹה יַת לִבְּהוֹן
7 הֲלָא כַּד אִתְפְּרַע מִנְּהוֹן וּבָתַר כֵּן שַׁלְּחוּנוּן וַאֲזַלוּ : וּכְעַן סַבוּ וְעִבִידוּ עֲגַלְתָּא חֲדַתָּא חֲדָא
וְתַרְתֵּין תּוֹרִין מֵינְקָן דִּי לָא נְגַד בְּהוֹן נִיר וְתִיסְרוּן יַת תּוֹרַיָא בַּעֲגַלְתָּא וְתָתִיבוּן בְּנֵיהוֹן
8 מִבַּתְרֵיהוֹן לְבֵיתָא : וְתִסְּבוּן יַת אֲרוֹנָא דַייָ וְתִתְּנוּן יָתֵיהּ בַּעֲגַלְתָּא וְיַת מָנֵי דְהַבָא דַאֲתֵיבְתּוּן
9 קֳדָמוֹהִי קֻרְבַּן אֲשָׁמָא תְּשַׁוּוֹן בְּתֵיבוּתָא מִסִּטְרֵיהּ וּתְשַׁלְּחוּן יָתֵיהּ וִיהָךְ : וְתֶחֱזוּן אִם בְּאוֹרַח
תְּחוּמֵיהּ יִסַּק לְבֵית שֶׁמֶשׁ הוּא מִן קֳדָמוֹהִי אִתְעֲבִידַת לָנָא יַת בִּישְׁתָא רַבְּתָא הָדָא וְאִם לָא
וְנִדַּע אֲרֵי לָא מַחְתֵיהּ קְרִיבַת בָּנָא עַרְעוּרָא הוּא דַהֲוָה לָנָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et miſerunt arcã Dñi in Gheqron: & fuit, cùm veniſſet arca Dñi in Gheqron, & clamaverunt Gheqronæi, dicendo: Circuntulerunt ad nos arcã Dei Iſrael ad occidendũ nos & populũ noſtrũ. 10 Et miſerunt & congregaverũt omnes tyrannos Peliſthæorũ, et dixerunt: Mittite arcã Dei Iſrael, et redibit ad locũ ſuũ, & non occidet me & populũ meum: quoniã fuit conturbatio occiſionis in omni urbe; fortis nimis percuſſio Dñi ibi. 11 Et viri qui non mortui ſunt, percuſſi ſunt in conſtrictionib⁹: & aſcendit clamor civitatis ad latus cœlorum. 12

CAP. VI.

Et fuit arca Dñi in urbib⁹ Peliſtæorũ ſeptem menſib⁹. 1 Et vocaverunt Peliſthæi ſacrificulos & divinatores, dicendo: Quid faciemus arcæ Dñi? docete nos quemadmodũ mittem⁹ eam ad locum ſuum. 2 Et dixerunt: Si vos mittentes arcã Dei Iſrael, non mittetis eam vacuã: Sed reddendo reddetis ante ipſã oblationẽ expiationis: Ita ſanabimini & refrigeriũ erit vobis: ad quid non quieſcet percuſſio ej⁹ à vobis? 3 Et dixerunt: Quæ oblatio expiationis quã reddem⁹ ante eã? & dixerunt: [*Juxta*] numerum tyrannorũ Peliſthæorũ quinq; mariſcæ auri, & quinq; mures auri; quoniã percuſſio una poſita omnib⁹ vobis & tyrannis veſtris. 4 Et facietis figuras mariſcarũ veſtrarũ & figuras muriũ veſtrorum qui percutientes terram; & dabitis ante Deũ Iſrael gloriã: fortaſſe quieſcet percuſſio ej⁹ à vobis; & ab erroribus veſtris, & à terrâ veſtrâ. 5 Et ad quid gravabitis corda veſtra quemadmodum aggravaverunt Miſzræi & Pargho cor ſuum? an non ſic ultus eſt ex eis, et poſtea dimiſerunt eos, et abierunt? 6 Et nunc accipite et facite plauſtrum novum unum, et duas boves lactanteis quæ non ductæ ſunt in jugo: et ligabitis boves in plauſtro, et reducetis filios earum de-poſt eas intrò. 7 Et accipietis arcam Dñi, et dabitis eam in plauſtro; et vaſa auri, quæ reddetis ante eam oblationem expiationis, ponetis in capſa in latere ejus, et mittetis eam, et ibit. 8 Et proſpicietis ſi in viâ termini ſui aſcendit ad Beth-ſemes, ab-ante eum factum eſt nobis malum magnum hoc: et ſi non, et ſciemus quod non percuſſio ejus acceſſit nobis: caſus ipſe qui fuit nobis. 9

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܕܪܘܗ̇ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܥܩܪܘܢ. ܘܝܠܠܘ ܥܩܪܘܢܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܐܗܦܟܘ ܠܘܬܢ 10
ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܩܛܘܠܢ ܠܢ ܘܠܥܡܢ. * ܘܫܕܪܘ ܘܟܢܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܛܘܪܢܐ 11
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܫܕܪܘ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܗܦܘܟ ܠܕܘܟܬܗ̇. ܕܠܐ ܬܩܛܘܠ
ܠܢ ܘܠܥܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܫܓܘܫܝܐ ܕܡܘܬܐ ܒܟܠܗ̇ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܬܥܫܢܬ ܛܒ ܐܝܕܗ ܕܐܠܗܐ ܬܡܢ.
* ܘܓܒܪܐ ܕܠܐ ܡܝܬܘ. ܐܬܡܚܝܘ ܒܫܘܚܢܘܗܝ. ܘܣܠܩܬ ܩܥܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܠܫܡܝܐ. 12
* ܩܦܐܠܐܘܢ * ܘ * ܘܗܘܐ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܒܚܩܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܫܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. 1
* ܘܩܪܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܟܘܡܪܐ ܘܠܛܘܪܢܐ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܚܘܘܢ 2
ܒܡܢܐ ܢܫܕܪܝܘܗܝ ܠܕܘܟܬܗ. * ܘܐܡܪܘ. ܐܢ ܡܫܕܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܬܫܕܪܘܢܝܗܝ ܣܦܝܩܐܝܬ. ܐܠܐ ܡܦܢܘ ܐܦܢܘ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܬܐܣܘܢ.
ܘܢܬܝܕܥ ܠܟܘܢ. ܕܡܛܠ ܠܐ ܥܒܪܐ ܐܝܕܗ ܡܢܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܩܘܪܒܢܐ ܢܩܪܒ 4
ܠܗ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܝܢܐ ܕܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܚܡܫܐ ܛܚܘܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܚܡܫܐ ܥܘܩܒܪܝܢ
ܕܕܗܒܐ. ܡܛܠ ܕܡܚܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ ܠܟܘܢ ܘܠܛܘܪܢܝܟܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܨܠܡܐ ܕܛܚܘܪܝܟܘܢ. 5
ܘܨܠܡܐ ܕܥܘܩܒܪܝܟܘܢ ܕܡܚܒܠܝܢ ܠܐܪܥܐ. ܘܬܬܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܝܩܪܐ. ܕܠܡܐ ܢܩܠ ܐܝܕܗ
ܡܢܟܘܢ. ܘܡܢ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܡܢ ܐܪܥܟܘܢ. * ܘܠܐ ܬܐܩܪܘܢ ܠܒܟܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܘܩܪܘ 6
ܡܨܪܝܐ ܘܦܪܥܘܢ ܠܒܗܘܢ. ܘܐܝܟ ܕܐܬܒܙܚܘ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܕܪܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ. * ܘܗܫܐ ܣܒܘ 7
ܘܥܒܕܘ ܥܓܠܬܐ ܚܕܐ ܚܕܬܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܬܘܪܬܐ ܕܡܝܢܩܢ. ܕܠܐ ܣܠܩ ܥܠܝܗܝܢ ܢܝܪܐ. ܘܐܣܘܪܘ
ܬܘܪܬܐ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܒܢܝܗܝܢ ܡܢ ܒܬܪܗܝܢ ܠܒܝܬܐ. * ܘܣܒܘ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ 8
ܘܣܝܡܘ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܝܬܝܬܘܢ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܣܝܡܘ ܒܩܦܬܐ ܡܢ ܓܒܗ̇.
ܘܫܕܪܘܗ̇ ܘܬܐܙܠ. * ܘܚܙܘ. ܐܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܚܘܡܗ ܣܠܩܐ ܠܒܝܬ ܫܡܫ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܥܒܕ 9
ܠܢ ܗܢܐ ܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܕܥ ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܝܕܗ ܩܪܒܬ ܠܢ. ܐܠܐ ܣܘܢܩܠܝܐ ܗܘܐ ܠܢ.

Quapropter miſerunt arcam Dei ad Acron, 10
& ululaverunt Acronæi, ac dixerunt, Remi-
ſerunt ad nos arcam Dei Iſraelis, ut interficiat
nos & populum noſtrum. Et mittentes con- 11
gregaverunt omnes tyrannos Philiſtæorum:
qui dixerunt, Mittite arcam Dei Iſraelis, &
revertatur in locum ſuum, ne interficiat nos
& populū noſtrum. Erat enim tumultꝰ ſtragis
in tota civitate, & vehementer invaluerat ibi
manꝰ Dei: Et homines qui non moriebantur, 12
multati ſunt in podicibꝰ ſuis, ita ut aſcenderet
clamor civitatis ad cœlum uſque.

CAP. VI.

IGitur manſit arca Dñi in agro Philiſtæo- 1
rum ſeptē menſib'. Et vocantes Philiſtæi 2
ſacerdotes ac tyrannos, dixerunt; Quid facie-
mus arcæ Dñi? indicate nobis quā ratione
remittremꝰ eam in locum ſuum. Reſponde- 3
runt, Si remittatis arcam Dñi Dei Iſraelis, ne
remittite eam vacuā, ſed omnino afferte illi
munera, ac tunc ſanabimini: et pateſcet vobis
quā ob rem non recedat manꝰ Dñi à vobis.
Qui dixerunt, Qualia munera afferemꝰ ei? 4
Reſponderunt, Pro numero tyrannorum Phi-
liſtæorum quinq; podices aureos, & quinq;
mures aureos: quandoquidē plaga eadē eſt
vobis & tyrannis veſtris. Facietis igitur i- 5
magines anorum veſtrorū, & imagines muri-
um veſtrorum qui terrā vaſtant, & offeretis
Deo Iſraelis honorē: fortè transferet manum
ſuā à vobis, à deo veſtro, & à terra veſtra.
Et ne induretis cor veſtrum, quemadmodum 6
induraverunt Ægyptij & Pharaon cor ſuum,
& quemadmodum illuſerunt eis, nec dimi-
ſerunt eos; tamen abierunt. Igitur ſumentes 7
facite plauſtrum unum novum, et duas vaccas
lactantes quibꝰ jugum non eſt impoſitum: et
vaccas alligate plauſtro, et fœtꝰ earum do-
mum remittite, ne ſequantur eas. Deinde ſu- 8
mentes arcā Dñi imponite plauſtro; et vaſa
aurea quæ attuliſtis ei munera, ponite in
ſporta ad latus ejꝰ, et dimittite eam ut abeat.
Et conſiderate, ſi per viam termini aſcen- 9
dentis ad Beth-Semes abeat, Dominꝰ quidem
affecit nos malo hoc ingenti: ſin minùs,
ſciemus haud manum ejus tetigiſſe nos, ſed
caſu nobis accidiſſe.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وارسلوا تابوت اله اسرايل الي عقرون* ورن اهل عقرون وقالوا اتونا بتابوت اله اسرايل ليقتلنا 10
ويهلك شعبنا* وارسلوا وجمعوا روساء اهل فلسطين كلهم* وقالوا ارسلوا تابوت اله اسرايل* وردوها 11
الي موضعها* ليلا يقتلنا ويهلك شعبنا لان الموت فشا في القرية كلها* واشتد عليهم غضب الله
جدا* والذين لم يموتوا منهم اخذهم الزحير* وارتفع خوار القرية الي السماء* 12
* الفصل السادس* * ومكث تابوت الرب في حرث اهل فلسطين سبعة اشهر* ودعا اهل 1 2
فلسطين الروساء والاحبار وقالوا* ما نصنع بتابوت الرب* اخبرونا كيف نصنع* وما نرسل
معها اذا رددناها الي موضعها* وقالوا ان انتم ارسلتم تابوت اله اسرايل الي موضعها* لا ترسلوها 3
خالية بغير هدية* ولكن اتوها بلطف وقرابين* لتبروا من اوجاعكم* وتعرفوا من قبل ماذا
اصابكم* لعل ينصرف غضب الرب عنكم وعقابه* وقالوا ما الذي تشيرون علينا ان 4
نهدي اليها* قالوا* اهدوا اليها على عدد روساء اهل فلسطين* ضعوا خمسة مقاعد
من ذهب* لان الضربة واحدة التي ابتليتم بها انتم وروساوكم* وصوغوا مثال مقاعدكم* 5
ومثال الجرذان التي تسلطت على الارض لتفسدها* وتهدوها الي اله اسرايل لعله يرحمكم*
ويرفع غضبه عنكم* ويصرف البلاء عن ارضكم وعن الاهكم* ولا تقسوا قلوبكم كما اعسر 6
فرعون واهل مصر* وقسوا قلوبهم* وازدروا بهم ولم يرسلوهم* واخرجهم الرب بغير مشيتهم*
* فاتخذوا الان عجلا جديدا* وخذوا بقرتين ترضعان لم يعلا عمل* وشدوا العجل بالبقرتين* 7
وردوا عجليهما الي البيت* وارفعوا تابوت الرب وصيروها على العجل* واوعية الذهب التي اهديتم 8
اليها اجعلوها في مخلاة* وعلقوا المخلاة في جانب العجل* وسرحوها لتنصرف عنكم* فانظروا الان 9
ان كانت البقرتان يسيران في طريق حد بيت شمس* فالرب الذي انزل بنا هذا البلاء العظيم*
وان لم تاخذ في ذلك الطريق* فليس بلانا من قبل الرب* بل انما كان عرض عرض لنا*

Miſerunt ergò arcam Dei Iſraelis in A- 10
cron: ingemuerunt autem Acronæi, dicen-
tes, Adduxerunt ad nos arcam Dei Iſra-
elis, ut interficiat nos, & populū noſtrum
perdat. Quare mittentes convocârunt 11
principes omnes Palæſtinorū: qui dixe-
runt, Amandate arcā Dei Iſraelis, eamq;
remittite in locū ſuū, ne interficiat nos,
& populum noſtrū perdat: clades enim
graſſata erat in tota civitate, & furor
Dei ſummoperè invaluerat in eos. Et 12
qui non moriebantur ex eis, afficiebantur
dyſenteriâ, ita ut mugitus urbis in cœlum
uſq; attolleretur.

CAP. VI.

CUm autem manſiſſet arca Domini in 1
agro Palæſtinorum ſeptem menſibus, Ad- 2
vocârunt Palæſtini principes & ſacerdo-
tes, & dixerunt, Quid faciemus de arca
Domini? indicate nobis quo pacto agen-
dum ſit, & quid cū ea mittendum quan-
do remittemus eā ad locum ſuum. Re- 3
ſponderunt, Si vos remiſſuri eſtis arcam
Dei Iſraelis in locum ſuum, ne remittatis
eam vacuā ſine munere; ſed offerte ei
munuſculum & oblationes, ut curemini
à doloribus veſtris, & ſciatis cujus rei
causâ id vobis acciderit: ut fortè abſce-
dat à vobis furor & punitio Domini.
Dixerunt, Quid cōſilio veſtro donabimus 4
ei? Reſponderunt, Donate illi juxta nume-
rum quinq; principum Palæſtinorum; fa-
brefacite quinque ſedes aureas (nā eadē
eſt plaga quâ affecti eſtis vos ac principes
veſtri) Fabrefacietis inquā, ſimilitudinē 5
ſedium veſtrarum, & ſimilitudinē muri-
um qui tellurē invaſerant ut vaſtarent
eam, & donabitis Deo Iſraelis: fortè
miſerebitur veſtri, & tollet à vobis iram
ſuā, avertetq; miſeriā à terra veſtra & à
deo veſtro. Et ne aggravetis corda veſtra 6
quemadmodū obdurârunt ſe Pharaon &
Ægyptii, & aggravârunt corda ſua; &
poſtquam parvipenderunt eos, nec dimiſe-
runt illos, demū eduxit eos Dominꝰ illis
invitis. Sumite ergò plauſtrū novū, & 7
accipientes duas vaccas lactantes quæ o-
peram nondum exercuerunt, alligate plau-
ſtrū vaccis, vituloſque earū domū re-
mittite. Deinde tollentes arcā Domini, po- 8
nite eam ſuper plauſtrū; & vaſa aurea
quæ donâſtis ei ponite in pera, & appen-
dite perā ad latꝰ plauſtri, tū dimittite eā
ut abeat à vobis. Jam verò videte, ſi ab- 9
ierint vaccæ per viam termini Bethſe-
mes, certè Dominus eſt qui immiſit in nos
calamitatem hanc ingentem: quòd ſi eam
viā minimè carpſerint, calamitas noſtra
non eſt à Domino, ſed caſus fortuitus
accidit nobis.

שמואל א : ו

,lactantes vaccas duas *ceperunt* & : ſic viri Feceruntque
10 וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת
.domo in clauſerunt earum filios & ; plauſtro in eas ligaverunt &
וַיַּאַסְרוּם בָּעֲגָלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּלוּ בַבָּיִת׃
& ,capſam & ,plauſtro in Domini arcam Poſueruntque
11 וַיָּשִׂמוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה אֶל־הָעֲגָלָה וְאֵת הָאַרְגַּז וְאֵת
direxerunt Et .ſuorum anorum imagines & ,aureos mures
12 עַכְבְּרֵי הַזָּהָב וְאֵת צַלְמֵי טְחֹרֵיהֶם׃ וַיִּשַּׁרְנָה
iverunt una elata via in : Bethſemes viam *ſuper* ,*via in* vaccæ
הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֶׁמֶשׁ בִּמְסִלָּה אַחַת הָלְכוּ
ſatrapæ & : *ſiniſtra & dextera* declinaverũt non & ;mugiendo &,*eundo*
הָלֹךְ וְגָעוֹ וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאול וְסַרְנֵי
.Bethſemes terminum ad uſque eas poſt *euntes* Peliſtinorum
פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד־גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׃
levaverunt & ; valle in *triticorum* meſſem *metentes* Bethſemes Et
13 וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר־חִטִּים בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת־
.*videndo* ſunt lætati & ,arcam viderunt & ,ſuos oculos
עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ לִרְאוֹת׃
ſtetit & , Bethſemeſitæ Jehoſuah agrum in venit plauſtrum Et
14 וְהָעֲגָלָה בָּאָה אֶל־שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי וַתַּעֲמֹד
& ; plauſtri ligna ſciderunt & ; magnus lapis ibi & : ibi
שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְבַקְּעוּ אֶת־עֲצֵי הָעֲגָלָה וְאֶת־
fecerunt deſcendere Levitæ Et .Domino *aſcenſionem fecerunt aſcendere* vaccas
15 הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיהוָה׃ וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ
vaſa *ea in qua* ,ſecum quæ capſam & ,Domini arcam
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־הָאַרְגַּז אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֲשֶׁר־בּוֹ כְלֵי־
Bethſemes viri & ,magno lapide in poſuerunt & ; aurea
זָהָב וַיָּשִׂמוּ אֶל־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה וְאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ
ipſa die in victimas immolaverunt & ,*aſcenſiones fecerunt aſcendere*
הֶעֱלוּ עֹלוֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא
ſunt reverſi & ,viderunt Peliſtinorum ſatrapæ quinque Et .Domino
16 לַיהוָה׃ וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ
quos ,aurei ani iſti Et .illa die in Hecron
17 עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ וְאֵלֶּה טְחֹרֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר
, unus Aſdod *ad* : Domino *culpatorium* Peliſtim reddiderunt
הֵשִׁיבוּ פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד
.unus Hecron *ad* ,unus Gath *ad* ,unus Aſchelon *ad* ,unus Hazzah *ad*
לְעַזָּה אֶחָד לְאַשְׁקְלוֹן אֶחָד לְגַת אֶחָד לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃
quinque Peliſtinorum urbium omnium numerum aurei mures Et
18 וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר כָּל־עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמֵשֶׁת
ad uſque & ,muro abſque villam ad uſque & ,*munitionis* urbe ab ſatrapis
הַסְּרָנִים מֵעִיר מִבְצָר וְעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי וְעַד
Domini arcam *eum ſuper poſuerunt quem* , magnum Abel
אָבֵל הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֵת אֲרוֹן יְהוָה
percuſſit Et .Bethſemeſitæ Jehoſuah agro in hanc diem ad uſque
19 עַד הַיּוֹם הַזֶּה בִּשְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי׃ וַיַּךְ
percuſſit & ,Domini arca in *viderunt* quia ,Bethſemes *viris in*
בְּאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְהוָה וַיַּךְ
luxeruntque :virorum millia quinquaginta ,viros ſeptuaginta populo *in*
בָּעָם שִׁבְעִים אִישׁ חֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ וַיִּתְאַבְּלוּ
.magna plaga populum *in* Dominus percuſſit quia ,populus
הָעָם כִּי־הִכָּה יְהוָה בָּעָם מַכָּה גְדוֹלָה׃
facies ad ſtare poterit Quis : Bethſemes viri Dixeruntque
20 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ מִי יוּכַל לַעֲמֹד לִפְנֵי
? nobis *deſuper* aſcendet quem ad & *? iſtius ſancti Dei Domini*
יְהוָה הָאֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶל־מִי יַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׃
: dicendo ,Chiriathjeharim habitatores ad *legatos* Miſeruntque
21 וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־יוֹשְׁבֵי קִרְיַת־יְעָרִים לֵאמֹר
facite aſcendere ,deſcendite ; Domini arcam Peliſtim Reduxerunt
הֵשִׁבוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה רְדוּ הַעֲלוּ
.vos ad eam
אֹתוֹ אֲלֵיכֶם׃

Verſio VULG. LAT.

10 Fecerunt ergò illi hoc modo:
& tollentes duas vaccas, quæ
lactabant vitulos, junxerunt
ad plauſtrum, vitulóſq; earũ
11 concluſerunt domi. Et poſue-
runt arcã Dei ſuper plauſtrũ,
et capſellã, quæ habebat mures
aureos & ſimilitudines ano-
12 rum. Ibant autem in directum
vaccæ, per viam quæ ducit
Bethſames, & itinere uno gra-
diebantur, pergentes & mu-
gientes: & non declinabant
neq; ad dexterã neq; ad ſini-
ſtrã: ſed & ſatrapæ Philiſthi-
im ſequebantur uſq; ad ter-
13 minos Bethſames. Porrò Beth-
ſamitæ metebant triticum in
valle: & elevantes oculos
ſuos, viderunt arcam, & gaviſi
14 ſunt cùm vidiſſent. Et plauſtrũ
venit in agrũ Joſue Bethſami-
tæ, & ſtetit ibi. Erat autẽ ibi
lapis magnus, & conciderunt
ligna plauſtri, vaccáſq; impo-
ſuerunt ſuper ea holocauſtum
15 Dño. Levitæ autem depoſue-
runt arcã Dei, & capſellam
quæ erat juxta eã, in qua erant
vaſa aurea, & poſuerunt ſuper
lapidẽ grandẽ. Viri autẽ Beth-
ſamitæ obtulerunt holocauſta,
& immolaverunt victimas in
16 die illa Dño. Et quinq; ſa-
trapæ Philiſthinorum vide-
runt, & reverſi ſunt in Acca-
17 ron in die illa. Hi ſunt au-
tem ani aurei, quos reddide-
runt Philiſthiim pro delicto,
Domino: Azotus unũ, Gaza
unũ, Aſcalon unũ, Geth unũ,
18 Accaron unũ: Et mures au-
reos ſecundũ numerũ urbium
Philiſthiim, quinq; provinci-
arum, ab urbe murata uſq; ad
villã quæ erat abſq; muro, &
uſq; ad Abelmagnum, ſuper
quem poſuerunt arcã Domini,
quæ erat uſq; in illũ diem in
19 agro Joſue Bethſamitis. Per-
cuſſit autem de viris Bethſa-
mitibus, eò quòd vidiſſent ar-
cam Domini: & percuſſit
de populo ſeptuaginta viros
& quinquaginta millia ple-
bis. Luxitque populus, eò
quòd Dominus percuſſiſſet
20 plebem plagâ magnâ. Et di-
xerunt viri Bethſamitæ, Quis
poterit ſtare in conſpectu Do-
mini Dei ſancti hujus? & ad
21 quem aſcendet à nobis? Mi-
ſerúntque nuntios ad habita-
tores Cariathiarim, dicentes;
Reduxerunt Philiſthiim ar-
cam Domini: deſcendite, &
reducite eam ad vos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι (τ) οὕτω· καὶ ἔλα-
βον δύο βόας πρωτοτοκούσας, καὶ ἔζευξαν αὐ-
τὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπε-
11 κώλυσαν εἰς οἶκον· Καὶ ἔθεντο τὴν κιβω-
τὸν κυρίου ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὸ θέμα (υ)
12 ἐργὰβ καὶ τοὺς μῦς τοὺς (φ) χρυσοῦς. Καὶ κατ-
εύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν (χ)
Βαιθσαμὺς, ἐν τρίβῳ ἑνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκο-
πίων, καὶ οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.
καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο
ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων (ψ) Βαιθσαμύς.
13 Καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμὺς ἐθέριζον θερισμὸν
πυρῶν ἐν κοιλάδι. καὶ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
καὶ (ω) εἶδον κιβωτὸν κυρίου, καὶ ηὐφράνθησαν
14 εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. Καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλ-
θεν εἰς ἀγρὸν (α) Ὡσηὲ τὸν ἐν (β) Βαιθσαμύς,
καὶ ἔστησαν ἐκεῖ (γ) παρ' αὐτῇ λίθον μέγαν. καὶ
σχίζουσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, καὶ τὰς βόας
(δ) ἀνήνεγκαν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ.
15 Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν (ε)
τοῦ κυρίου, καὶ τὸ θέμα (ζ) ἐργὰβ μετ' αὐτῆς,
καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο
ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου. καὶ οἱ ἄνδρες (η)
Βαιθσαμὺς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις (θ) καὶ
16 θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ. Καὶ
οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων,
καὶ ἀνέστρεψαν (ι) εἰς Ἀσκάλωνα τῇ ἡμέρᾳ
17 ἐκείνῃ. Καὶ αὗται (κ) αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ,
ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ
κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν, τῆς Γάζης μίαν,
τῆς Ἀσκάλωνος μίαν, τῆς Γὲθ μίαν, τῆς
18 Ἀκκαρὼν μίαν. Καὶ (λ) μῦς οἱ χρυσοῖ κατ'
ἀριθμὸν πασῶν (μ) πόλεων τῶν ἀλλοφύλων
τῶν πέντε (ν) σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστε-
ρεωμένης καὶ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ
ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὗ (ξ) ἐπέθηκαν ἐπ'
αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης (ο) κυρίου, τοῦ
19 ἐν ἀγρῷ (π) Ὡσηὲ τοῦ Βαιθσαμυσίτου. Καὶ
οὐκ (ρ) ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς
ἀνδράσι (σ) Βαιθσαμὺς, ὅτι (τ) εἶδον κιβω-
τὸν κυρίου. καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδο-
μήκοντα ἄνδρας, καὶ πεντήκοντα χιλιάδας
ἀνδρῶν. καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς, ὅτι ἐπάταξε
κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.
20 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ (υ) Βαιθσαμὺς,
Τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώπιον κυρίου τοῦ
θεοῦ τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσε-
21 ται κιβωτὸς κυρίου ἀφ' ἡμῶν; Καὶ (φ) ἀπο-
στέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας (χ)
Καριαθιαρὶμ, λέγοντες, Ἀπεστρόφασιν ἀλ-
λόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου, κατάβητε καὶ
ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς.

Et fecerunt alienigenæ ſic: & 10
ſumpſerunt duas vaccas primò
enixas, et junxerunt eas in plau-
ſtro: & filios earum abſtraxe-
runt in domum. Et poſuerunt 11
arcam Domini ſuper plauſtrum,
& (k) capſulam Ergab & mu-
res (l) aureos. Et direxerunt vac- 12
cæ in via ad viam Bethſamys:
in ſemita una ibant, & labora-
bant: & non declinaverunt à
dextera, neq; à ſiniſtra. Et ſatrapæ
alienigenarum ibant poſt eam uſ-
que ad fines Bethſamys. Et qui in 13
Bethſamys, metebant meſſem fru-
mentorum in valle. Et elevave-
runt oculos ſuos, & viderunt ar-
cam Domini: & lætati ſunt in
occurſum ejus. Et plauſtrum in- 14
travit in agrũ Oſee, qui in Beth-
ſamys: (m) & ſtatuerunt ibi a-
pud eam lapidem magnum. Et
ſcindunt ligna plauſtri, & vac-
cas attulerunt in holocauſtoſin
Domino. Et Levitæ attulerunt 15
arcam Domini, & capſulam Er-
gab cum ea, & quæ ſuper eam
vaſa aurea: & poſuerunt ſuper
lapidem magnum. Et viri Beth-
ſamys attulerunt holocauſtoſes,
& ſacrificia in die illa Domino.
Et quinque ſatrapæ alienigena- 16
rum videbant: & reverterunt
in Aſcalonem die illâ. Et hæ 17
ſunt ſedes aureæ, quas reddide-
runt alienigenæ pro cruciatu, Do-
mino: Azoti unam, Gazæ unã,
Aſcalonis unam, Geth unam, Ac-
caron unam. Et mures aurei jux- 18
ta numerum omnium civita-
tum alienigenarum quinque ſa-
traparum à civitate (n) confir-
mata, & uſque ad pagum Phere-
zæi, & uſque ad lapidem ma-
gnum: in quo impoſuerunt ſuper
eum arcam teſtamenti (o) Domi-
ni, quæ erat in agro Oſee Bethſa-
mytæ. (p) Et non ſunt delectati fi- 19
lii Jechoniæ in viris Bethſamys;
qui viderant arcam Domini. Et
percuſſit in eis ſeptuaginta viros,
& quinquaginta millia (q) viro-
rũ. Et luxit populus, quia percuſ-
ſerat Dominus in populo plagam
magnam valdè. Et dixerunt viri 20
qui de Bethſamys, Quis poterit
(r) tranſire corã Domino Deo ſan-
cto iſto? Et ad quẽ aſcendet arca
Domini à nobis? Et mittunt nun- 21
tios ad inhabitantes Cariathia-
rim, dicentes; (ſ) Redire fecerunt
alienigenæ arcã Domini: deſcen-
dite, & adducite eam ad vos
ipſos.

MS.A. (τ) οὕτως· (υ) ἀργὸζ (φ) χρυσοῦς, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν
ἑδρῶν αὐτῶν. Καὶ κατηύθυναν (χ) Βεθσαμὺς, (ψ) Βεθσαμύς. Καὶ οἱ ἐν
Βεθσαμὺς (ω) ἴδον (α) Ἰησοῦ (β) Βεθσαμὺς, (γ) παρ' αὐτὴν (δ) ἀνήνεγ-
καν ὁλοκάρπωσιν τῷ (ε) κυρίου, καὶ (ζ) ἀργὸζ (η) Βεθσαμὺς (θ) καὶ
ἔθυσαν θυσίαν ἐν (ι) εἰς Ἀκκαρὼν τῇ (κ) αἱ * αἱ χρυσαῖ, ἃς (λ) μῦς οἱ
κατ' (μ) τῶν πόλεων (ν) σατραπιῶν (ξ) ἐπέθεσαν (ο) κυρίου, καὶ
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, τοῦ ἐν (π) Ἰησοῦ τοῦ Βεθσαμυσίτου. (ρ) ἐσμέ-
νισαν υἱοὶ (σ) Βεθσαμὺς, (τ) εἶδον (υ) Βεθσαμὺς, (φ) ἀποστελοῦσιν
(χ) Καριαθιαρεὶμ,

תגרום יונתן Targum JONATHAN.

10 וַעֲבַדוּ גַבְרַיָּא כֵּן וּנְסִיבוּ תַּרְתֵּין תּוֹרָן מֵינְקָן וְאַסְרוּנוּן בַּעֲגַלְתָּא וְיַת בְּנֵיהֶן כְּלוֹ בְּבֵיתָא׃
11 וְשַׁוִּיאוּ יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ בַּעֲגַלְתָּא וְיַת תֵּיבוּתָא וְיַת עַכְבְּרֵי דַהֲבָא וְיַת צַלְמֵי טְחוֹרֵיהוֹן׃
12 וְאַכְוִינָא תוֹרָתָא בְּאָרְחָא עַל אוֹרַח בֵּית שֶׁמֶשׁ בִּכְבִישָׁא חֲדָא אָזְלִין מֵיזַל וְגָעֲיָן וְלָא סְטָאָה
13 לְיַמִּינָא וְלִסְמָלָא וְטוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי אָזְלִין בַּתְרֵיהוֹן עַד תְּחוּם בֵּית שָׁמֶשׁ׃ וּבֵית שֶׁמֶשׁ
14 חָצְדִין חֲצַד חִטִּין בְּמֵישְׁרָא וּזְקַפוּ יַת עֵינֵיהוֹן וַחֲזוֹ יַת אֲרוֹנָא וַחֲדִיאוּ לְמֶחְזֵי׃ וַעֲגַלְתָּא
אֲתָת לַחֲקַל יְהוֹשֻׁעַ דִּי בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וְקָמָא תַמָּן וְתַמָּן אַבְנָא רַבְּתָא וְצַלַּחוּ יַת אָעֵי עֲגַלְתָּא
15 וְיַת תּוֹרָתָא אַסִּיקוּ עֲלָתָא קֳדָם יְיָ׃ וְלֵוָאֵי אַחִיתוּ יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ וְיַת תֵּיבוּתָא דִּי עִמֵּיהּ דִּי
בֵיהּ מָנֵי דַהֲבָא וְשַׁוִּיאוּ עַל אַבְנָא רַבְּתָא וְגַבְרֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ אַסִּיקוּ עֲלָוָן וְנִכִיסוּ נִכְסַת
16 קוּדְשִׁין בְּיוֹמָא הַהוּא קֳדָם יְיָ׃ וַחֲמִשָּׁא טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי חֲזוֹ וְתָבוּ לְעֶקְרוֹן בְּיוֹמָא הַהוּא׃
17 וְאִלֵּין טְחוֹרֵי דַהֲבָא דַאֲתִיבוּ פְלִשְׁתָּאֵי קָרְבַּן אֲשָׁמָא קֳדָם יְיָ דְּאַשְׁדּוֹד חַד דְּעַזָּה חַד
18 דְּאַשְׁקְלוֹן חַד דְּגַת חַד דְּעֶקְרוֹן חָד׃ וְעַכְבְּרֵי דַהֲבָא מִנְיַן כָּל קִרְוֵי פְלִשְׁתָּאֵי לַחֲמִשָּׁא
טוּרְנַיָּא מִקִּרְוִין כְּרִיכָן וְעַד קִרְוֵי פַצְחַיָּא וְעַד אַבְנָא רַבְּתָא דַאֲחִיתוּ עֲלַהּ יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ
19 עַד יוֹמָא הָדֵין הָא הִיא בַּחֲקַל יְהוֹשֻׁעַ דְּמִבֵּית שָׁמֶשׁ׃ וּקְטַל בְּגַבְרֵי בֵית שֶׁמֶשׁ עַל דַּחֲדִיאוּ
דַּחֲזוֹ אֲרוֹנָא דַיְיָ כַּד גְּלֵי וּקְטַל בְּסָבֵי עַמָּא שַׁבְעִין גַּבְרָא וּבִקְהָלָא חַמְשִׁין אַלְפֵי גַבְרָא
20 וְאִתְאַבַּלוּ עַמָּא אֲרֵי מְחָא יְיָ בְּעַמָּא מְחָא סַגִּיאָה׃ וַאֲמַרוּ גַבְרֵי בֵית שֶׁמֶשׁ מַן יָכִיל
21 לְמֵקָם קֳדָם אֲרוֹנָא דַיְיָ אֱלֹהִים קַדִּישָׁא הָדֵין וּלְאִידֵין אֲתַר יִסְתַּלַּק מִנַּנָא׃ וּשְׁלַחוּ אִזְגַּדִּין
לְוָת יָתְבֵי קִרְיַת יְעָרִים לְמֵימַר אֲתִיבוּ פְלִשְׁתָּאֵי יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ חוּתוּ אַסִּיקוּ יָתֵיהּ
לְוָתְכוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecerunt viri ſic, & acceperunt duas boves lactanteis, & ligaverunt eas 10
in plauſtro, & filios earũ clauſerunt in domo. Et poſuerũt arcã Dñi in plau- 11
ſtro, & capſã, & mures auri, & figuras mariſcarũ eorũ. Et verterunt ſe bo- 12
ves in viã, ſuper viam Bethſemes in ſtrata unâ, *euntes* eundo; & mugierunt,
& non diverterunt ad dexterã & ad ſiniſtrã: & tyranni Peliſthæorũ am-
bulantes poſt eas uſque terminũ Beth-ſemes. Et Bethſimſæi metentes meſ- 13
ſem tritici in planicie; & levaverunt oculos ſuos & viderunt arcã, & gaviſi
ſunt videndo. Et plauſtrũ venit ad agrum Jehoſuagh *qui in* Beth-Semes, & 14
ſteterunt ibi; & ibi lapis magnꝰ: & ſecuerunt ligna plauſtri & boves, &
aſcendere fecerunt holocauſtum ante Dñm. Et Levitæ deſcendere fecerunt 15
arcam Dñi, & capſam quæ cum illa, in quâ vaſa auri, & poſuerunt ſuper
lapidem magnum, & viri Beth-Semes aſcendere fecerunt holocauſta, &
mactaverunt mactationem ſanctitatum in die illa ante Dñm. Et quinque 16
tyranni Peliſthæorum viderunt, & redierunt ad Gheqron in die illâ. Et 17
hæ mariſcæ auri quas redire fecerunt Pelihſtæi ſacrificiũ expiationis ante
Dñm: Aſdod unã, Ghaza unã, Askalon unã, Gath unã, & Gheqron unã. Et 18
mures auri [*juxta*] numerũ omniũ civitatum Peliſthæorũ ad quinque
tyrannos ab urbibꝰ munitis & uſque ad urbes apertas, & uſq; ad lapidem
magnum ſuper quem aſcendere fecerunt arcam Domini uſque diem
hanc: ecce ille in agro Jehoſuagh, qui ex Beth-Semes. Et occidit in viris 19
Beth-Semes ſuper quod gaviſi ſunt, quòd viderunt arcam Domini quando
apparuit, & occidit in ſenibꝰ populi ſeptuaginta viros, & in univerſitate
quinquaginta mille viros: & luxerunt populus, quoniam percuſſit Do-
minꝰ in populo percuſſionem magnam. Et dixerunt viri Beth-Semes: 20
Quis poterit ſtare ante arcam Domini Dei ſancti hanc? & ad quem
locum transferetur à nobis? Et miſerunt nuncios ad habitatores Kirjath 21
Jegharim, ad dicendum: Redire fecerunt Peliſthæi arcam Domini; de-
ſcendite, aſcendere facite eam ad vos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕܘ ܓܒܪ̈ܐ ܗܢܘܢ ܗܟܢܐ. ܘܕܒܪܘ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪ̈ܬܐ ܡܝܢܩܬܐ. ܘܐܣܪܘ ܐܢܝܢ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܒܢܝ̈ܗܝܢ 10
ܣܟܪܘ ܒܒܝܬܐ. * ܘܣܡܘܗ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܩܪܛܠܐ ܘܥܘܟܒܪ̈ܐ 11
ܕܕܗܒܐ. ܘܨܠܡ̈ܐ ܕܫܘܚܢܝ̈ܗܘܢ. * ܘܐܬܬܪܝܨܝ ܬܘܪ̈ܬܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܠܘܬ ܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ. 12
ܒܫܒܝܠܐ ܚܕ ܡܗܠܟܢ ܗܘܝ. ܘܓܥܝܢ. ܘܠܐ ܣܛܝܢ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܣܡܠܐ. ܘܛܘܪ̈ܢܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ
ܐܙܠܝܢ ܒܬܪܗܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ. * ܘܒܢܝ̈ܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ ܚܨܕܝܢ 13
ܗܘܘ ܚܨܕܐ ܕܚܛ̈ܐ ܒܥܘܡܩܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܥܝܢ̈ܝܗܘܢ. ܘܚܙܐܘܗܝ ܠܐܪܘܢܐ. ܘܚܕܝܘ ܟܕ ܚܙܐܘܗܝ.
* ܘܥܓܠܬܐ ܐܬܬ ܠܚܩܠܗ ܕܝܫܘܥ ܕܡܢ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܩܡܬ ܬܡܢ. ܘܬܡܢ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ. 14
ܘܨܠܚܘ ܩܝ̈ܣܐ ܕܥܓܠܬܐ. ܘܬܘܪ̈ܬܐ ܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܠܘܝ̈ܐ ܐܚܬܘ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. 15
ܘܠܩܪܛܠܐ ܕܥܡܗ. ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܐܢ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܣܡܘ ܥܠ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ. ܘܒܢܝ̈ܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ
ܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. ܘܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܠܐܠܗܐ. * ܘܚܡܫܐ ܛܘܪ̈ܢܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ ܚܙܘ. 16
ܘܗܦܟܘ ܠܥܩܪܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܘܗܠܝܢ ܫܘܒ̈ܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܕܐܝܬܝܘ ܦܠܫܬܝ̈ܐ ܩܘܪܒܢܐ 17
ܠܡܪܝܐ. ܕܐܫܕܘܕ. ܚܕ. ܘܕܥܙܐ. ܚܕ. ܘܕܐܫܩܠܘܢ. ܚܕ. ܘܕܓܬ. ܚܕ. ܘܕܥܩܪܘܢ. ܚܕ. * ܘܚܕ ܚܕ 18
ܥܘܟܒܪ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܡܢܝܢܐ ܕܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. ܘܚܡܫܐ ܛܘܪ̈ܢܐ ܡܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ
ܥܫܝܢ̈ܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܩܘܪܝܐ ܕܦܪ̈ܙܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܪܒܬܐ. ܕܣܡܘ ܥܠܝܗ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ.
ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܒܚܩܠܗ ܕܝܫܘܥ ܕܡܢ ܒܝܬ ܫܡܫ. * ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܐܢܫ̈ܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ. 19
ܡܛܠ ܕܚܙܘ ܒܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܒܥܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܓܒܪ̈ܝܢ.
ܘܐܬܟܪܝ ܠܥܡܐ. ܡܛܠ ܕܡܚܐ ܡܪܝܐ ܒܥܡܐ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫ̈ܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ. 20
ܡܢܘ ܡܫܟܚ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ ܗܢܐ. ܘܡܢܘ ܢܣܩܝܘܗܝ ܡܢܢ
ܠܐܪܘܢܐ. * ܘܫܕܪܘ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܘܬ ܥܡܘܪ̈ܝ ܩܘܪܝܐ ܢܥܪܝܢ. ܘܐܡܪܘ. ܐܗܦܟܘ ܦܠܫܬܝ̈ܐ 21
ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܢܚܬܘ ܐܣܩܘܗܝ ܠܘܬܟܘܢ.

Fecerunt ergò viri illi ſic, & adducentes du- 10
as vaccas lactantes, alligaverunt eas plau-
ſtro, & fœtus earum domi incluſerunt: Et 11
arcam Dei in plauſtro poſuerunt cum ſporta,
& muribus aureis, atque ſimulachris ano-
rum ſuorum; Dimiſſæque ſunt vaccæ per vi- 12
am quæ eſt prope terminum Beth-ſemes.
Quæ eâdem ſemitâ gradientes pergebant
mugientes, neque declinabant ad dexteram
vel ad ſiniſtram: tyranni verò Philiſtæorum
ſequebantur eas uſque ad terminum Beth-
ſemes. Cives autem urbis Beth-ſemes mete- 13
bant meſſem triticeam in convalle, ſublatiſ-
que oculis ſuis viderunt arcam, & gaviſi ſunt
cùm vidiſſent eam. Plauſtrum itaque venit 14
in agrum Jeſu Bethſemeſitæ, ibique conſti-
tit. Erat autem ibidem lapis magnus; & fin-
dentes ligna plauſtri, vaccas obtulerunt holo-
cauſtum Domino. Nam Levitæ depoſue- 15
runt arcam Domini & ſportam quæ cum ea
erat, in qua continebantur vaſa aurea, po-
ſueruntque ſuper lapidem illum magnum.
Cives autem Beth-ſemes obtulerunt holo-
cauſtum, & mactârunt victimam in die illa
Deo. Quod videntes quinque tyranni Phili- 16
ſtæorum, reverſi ſunt eodem die in Acron.
Porrò hi ſunt podices aurei quos attulerũt 17
Philiſtæi munus Domino: pro Aſdod unꝰ,
pro Aza unꝰ, pro Aſcalon unus, pro Gath
unꝰ, pro Acron unus: Singulos etiam mu- 18
res aureos juxta numerum omnium civita-
tum Philiſtæorum, & quinque tyrannorum
urbiũ munitarũ, uſque ad oppidũ Pherezæ-
orũ, & uſque ad *lapidem* Abel magnũ, ſu-
per quem collocârant arcam Domini uſq; in
præſentem diem, in agro Jeſu Bethſemeſitæ.
Percuſſit autem Dominꝰ Bethſemeſitas, eò 19
quòd extimuerint arcam Domini: percuſsit
enim Dominꝰ in populo quinq; millia &
ſeptuaginta viros: contriſtatꝰ eſt populꝰ quòd
percuſsiſſet Dominꝰ populũ tantâ clade. Di- 20
xeruntq; Bethſemeſitæ, Quis conſiſtere poſsit
coram Domino Deo iſto ſanctiſsimo? &
quis abducat à nobis arcam? Et miſsis lega- 21
tis ad incolas civitatis Naarin, dixerunt, Re-
miſerunt Philiſtæi arcam Domini, deſcendi-
te, abducite eam ad vos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وفعل القوم كما قيل لهم * وساقوا بقرتين يرضعان * وشدوا العجل بهما * وحبسوا عجليهما في 10
البيت * ووضعوا تابوت الرب على العجل * وعلقوا المخلاة التي فيها الجردان من ذهب وتماثيل 11
مقاعدهم * وسرحوا البقرتين في الطريق الى ناحية بيت شماس * فسارتا في السبيل المستقيم * 12
واحدتا الطريق وهما يعجان ولم تميلا يمنة ولا يسرة * وتبعهما رؤساء اهل فلسطين الى حد بيت
شماس * وكان اهل قرية بيت شماس يحصدون الحصاد في الغور * ورفعوا اعينهم ونظروا التابوت * 13
وفرحوا حيث رأوه * فجرت البقرتان العجل الى حقل يسوع الذي في بيت شماس * ووقفتا هناك * 14
وكانت هناك صخرة عظيمة * فشققوا خشب العجل * وذبحوا البقرتين وقربوهما قربانا للرب *
* وانزل اللاويون تابوت الرب والمخلاة التي كان فيها اوعية الذهب * وصيروها على الصخرة 15
العظيمة واما اهل بيت شماس فقربوا قربانا وذبحوا ذبائح لله في ذلك اليوم * واما رؤساء اهل 16
فلسطين الخمسة عاينوا ما صنع اهل بيت شماس * ورجعوا الى عقرون من يومهم * وهذه 17
مقاعد الذهب التي صاغ اهل فلسطين قربانا للرب * مصعدة واحدة لاهل ازدود * وواحدة
لاهل غزة * وواحدة لاهل عسقلان * وواحدة لاهل جات * وواحدة لاهل عقرون * وكذلك جرذ 18
من ذهب على عدد مدن اهل فلسطين * وعلى عدد رؤساء مدنهم الكبار الخمسة * والى
كفر الفرازيين * والى ابل العظيمة * ورفعوا تابوت الرب على الصخرة الى اليوم في مزرعة
يسوع الذي من بيت شماس * وضرب الرب اهل بيت شماس * لانهم ازروا بتابوت الرب * 19
وفزعوا ان يدخلوها بيوتهم وضرب الرب الشعب * ومات منهم خمسة آلاف وسبعون رجلا *
وحزن الشعب على ما ابتلوا به من الموت من قبل الرب * وحل بهم بلاء عظيم * وقال اهل 20
بيت شماس * من يقدر ان يتم خدمة ربنا والاهنا الطاهر * ومن يصعد التابوت من عندنا * وارسلوا 21
رسلا الى قرية نعران وقالوا * قد رد اهل فلسطين تابوت الرب * انزلوا فاصعدوها اليكم *

Fecit ergò turba quemadmodum dictum 10
fuerat eis, & adductis duabus vaccis la-
ctantibus alligârunt eis plauſtrum, vitulos
autem earum domi recluſerunt: Poſue- 11
runt arcam Domini ſuper plauſtrum,
& appenderunt peram in qua erant
mures aurei & ſimulachra ſedium ſua-
rum; Vaccaſque per viam dimiſerunt 12
Bethſemes verſùs: quæ rectâ ſemitâ
abeuntes viam carpſerunt mugientes,
haud dextrorſum neque ſiniſtrorſum de-
flectentes, ſequentibus eas principibus
Palæſtinorum uſque ad limitem Beth-
ſemes. Porrò cives urbis Bethſemes me- 13
tebant meſſem in planitie, ſublatiſque
oculis ſuis viderunt arcam, & gaviſi
ſunt cùm vidiſſent eam. Vaccæ verò 14
trahentes plauſtrum uſque ad agrum
Joſue qui erat in Bethſemes, conſtite-
runt illic; ibidemque erat lapis magnus:
findentes ergò ligna plauſtri, & utram-
que vaccam jugulantes, obtulerunt
eas ſacrificium Domino. Et Levitæ 15
deponentes arcam Domini & peram in
qua erant vaſa aurea, collocârunt ea
ſuper lapidem illum magnum: Bethſeme-
ſitæ verò obtulerunt munera, & mactâ-
runt victimas Deo eodem die. At verò 16
quinque principes Palæſtinorum, viſo
quod fecerant Bethſemeſitæ, redierunt ad
Acron eodem die. Porrò hæ ſunt ſedes 17
aureæ quas aurificio opere fabricârant
Palæſtini in oblationem Domino: oblatio
una ab Azdodæis, una à Gazæis, una ab
Aſcalanitis, à Gethæis una, & ab Acroni-
tis una: Pari modo mures aurei juxta 18
numerum urbium Palæſtinorum, &
juxta numerum quinque principum præ-
cipuarum urbium ſuarum, uſque ad pla-
nitiem Pherezæorum, & uſque ad Abel
magnum: & extulerunt arcam Domini
ſuper lapidem illum ad hunc uſque diem
in agro Joſue qui erat ex Bethſemes:
Percuſſit autem Dominus cives Bethſemes 19
eò quòd parvipendiſſent arcam Domini,
& timuerint introducere eam in domos
ſuas: percuſſit enim Dominus populum,
& mortui ſunt ex eis quinquies mille &
ſeptuaginta viri: & contriſtatus eſt po-
pulus propter cladem quâ affecti ſunt
à Domino, & quòd tanta calamitas ſibi
accidiſſet. Et dixerunt cives Bethſemes, 20
Quis poteſt perficere miniſterium Domini
Deique noſtri ſanctiſſimi? & quis ab-
ducet arcam à nobis? Miſerunt ergò 21
nuntios ad civitatem Naaran dicentes,
Jam reſtituerunt Palæſtini arcam Do-
mini, deſcendite, & abducite eam
ad vos.

שמואל א : ז

CAP. VII. ז

arcam fecerunt ascendere & ,Chiriathjeharim viri venerunt Et
וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן 1
& : Gibhah in Abinadab domum in eam *induxerunt* & ,Domini
יְהוָה וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינָדָב בַּגִּבְעָה וְאֶת־
.Domini arcam *custodiendum ad* sanctificaverunt ejus filium Elhazar
אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ לִשְׁמֹר אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃
sunt multiplicati & ,Chiriathjeharim in *arcam manere* die à ,fuit Et
2 וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ
Israel domus omnis *sunt lamentati* & : anni viginti fuerunt & ,dies
הַיָּמִים וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיִּנָּהוּ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Israel domum universam ad Semuel dixit Et .Dominum post
3 אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Dominum ad *revertentes vos* vestro corde toto in Si : dicendo
לֵאמֹר אִם־בְּכָל־לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים אֶל־יְהוָה
præparate & ; Astharoth &,vestri medio de *alienigenæ* deos *removete*
הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ
manu de vos liberabit & ,soli ei servite & ,Dominum ad vestrum cor
לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה וְעִבְדֻהוּ לְבַדּוֹ וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד
& , Behalim Israel filii removerunt Et .Pelistinorum
4 פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־
: Semuel dixit Et .soli Domino servierunt & ; Astaroth
5 הָעַשְׁתָּרֹת וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה לְבַדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
vobis pro orabo & ; Mispah in Israel universum Congregate
קִבְצוּ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם
, *aquas* hauseruntque ,Mispah in sunt congregati Et .Dominum ad
6 אֶל־יְהוָה׃ וַיִּקָּבְצוּ הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם
dixeruntque ,illa die in jejunaverũt & ,*Domini facies ad* effuderunt &
וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ
Israel filios Semuel Judicavitque .Domino Peccavimus :ibi
שָׁם חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Israel filii essent cõgregati quòd ,Pelistim audierũt Et .Mispah in
7 בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
audierunt & : Israel ad Pelistim satrapæ ascenderunt & ,Mispah in
הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ
filii Dixeruntque .Pelistim *faciebus à* timuerunt & ,Israel filii
8 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־
Dominum ad clamando nobis à sileas Ne : Semuel ad Israel
יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּחֲרֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק אֶל־יְהוָה
Semuel tulit Et .Pelistim manu de nos servet *&* ,nostrum Deum
9 אֱלֹהֵינוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
: Domino totum *ascensionem fecit ascendere* & ,unum *lactis* agnum
טְלֵה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵה עוֹלָה כָּלִיל לַיהוָה
eum exaudivit & : Israel pro Dominum ad Semuel clamavit &
וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ
Pelistim *&* ,*ascensionem ascendere faciente* Semuel fuit Et .Dominus
10 יְהוָה׃ וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֶה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים
voce in Dominus intonuit & : Israel *in* prælium ad accesserunt
נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יְהוָה בְּקוֹל־
sunt cæsi & ,eos contrivit & ,Pelistæos *super* illa die in grandi
גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל־פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ
,Mispah de Israel viri sunt egressi Et .Israel *facies ad*
11 לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה
.Bethchar subter ad usq; eos percusserunt & ,Pelistim sunt persecuti &
וַיִּרְדְּפוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־מִתַּחַת לְבֵית כָּר׃
inter & Mispah inter posuit & ,unum lapidem Semuel *cepit* Et
12 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיָּשֶׂם בֵּין־הַמִּצְפָּה וּבֵין
Hucusque : dixit & :habezer Eben- ejus nomen vocavit & : Sen
הַשֵּׁן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעָזֶר וַיֹּאמַר עַד־הֵנָּה
.Dominus nobis est auxiliatus
עֲזָרָנוּ יְהוָה׃

Versio VULG. LAT.

CAP. VII.

1 Venerunt ergò viri Cariathiarim,
& reduxerunt arcam Dñi, & intulerunt eam in
domũ Abinadab in Gabaa :
Eleazarum autem filium ejus
sanctificaverunt, ut custodiret
2 arcam Domini. Et factũ est,
ex qua die mansit arca Domini
in Cariathiarim, multiplicati
sunt dies (erat quippe
jam ann⁹ vigesimus) & requievit
omnis domus Israel post
3 Dominum. Ait autem Samuel
ad universam domum Israel,
dicens; Si in toto corde vestro
revertimini ad Dominũ,
auferte deos alienos de medio
vestrî, Baalim & Astaroth : &
præparate corda vestra Domino,
& servite ei soli, & eruet
4 vos de manu Philisthiim. Abstulerunt
ergò filii Israel Baalim
& Astaroth, & servierunt
5 Domino soli. Dixit autẽ Samuel,
Congregate universum
Israel in Masphath, ut orem
6 pro vobis Dominũ. Et convenerunt
in Masphath : hauseruntq; aquã, & effuderunt in
conspectu Domini, & jejunaverunt
in die illa : atque dixerunt
ibi, Peccavimus Domino
: Judicavitq; Samuel filios
7 Israel in Masphath. Et audierunt
Philisthiim quòd congregati
essent filii Israel in Masphath,
& ascenderunt satrapæ
Philisthinorũ ad Israel. Quod
cùm audissent filii Israel, timuerunt
à facie Philisthinorum.
8 Dixerúntque ad Samuelem;
Ne cesses pro nobis clamare
ad Dominũ Deũ nostrũ,
ut salvet nos de manu Philisthinorum.
9 Tulit autem Samuel
agnũ lactentem unum, &
obtulit illũ holocaustum integrum
Domino: & clamavit Samuel
ad Dominum pro Israel,
10 & exaudivit eũ Domin⁹. Factum
est autem, cùm Samuel
offerret holocaustum, Philisthiim
iniêre prælium contra
Israel : intonuit autẽ Domin⁹
fragore magno in die illa sup
Philisthiim, & exterruit eos,
11 & cæsi sunt à facie Israel. Egressiq;
viri Israel de Masphath,
persecuti sunt Philisthæos, &
percusserunt eos, usque ad locum
qui erat subter Bethchar.
12 Tulit autem Samuel lapidem
unum, et posuit eum inter
Masphath et inter Sen: et vocavit
nomen loci illius, Lapis
adjutorii. Dixítque, Hucusque
auxiliat⁹ est nobis Dominus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ζ.

1 Καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιαρεὶμ, ϗ
ἀνάγουσιν τ̃ κιβωτὸν διαθήκης κυρίου· ϗ
εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδὰβ τὸν
ἐν τῷ βουνῷ. ϗ τὸν Ἐλεάζαρ (α) τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασε φυλάσσειν τ̃ κιβωτὸν διαθήκης
2 κυρίου. Καὶ ἐγενήθη ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἦν
ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρεὶμ, ἐπλήθυναν
αἱ ἡμέραι· ϗ (β) ἐγένετο εἴκοσι ἔτη, ϗ
ἐπέβλεψεν πᾶς (γ) οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω κυρίου.
3 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ,
λέγων, Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς
ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, περιέλετε (δ) θεοὺς
ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, ϗ τὰ ἄλση, ϗ
ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον,
ϗ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, ϗ ἐξελεῖται ὑμᾶς
4 ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ (ε) περιεῖλον
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλὶμ ϗ τὰ
ἄλση Ἀσταρὼθ, καὶ ἐδούλευσαν (ζ) κυρίῳ
5 μόνῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Ἀθροίσατε (η)
πάντα Ἰσραὴλ εἰς (θ) Μασσηφὰθ, ϗ
6 προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον. Καὶ
συνήχθησαν εἰς (ι) Μασσηφὰθ, καὶ ὑδρεύονται
ὕδωρ, ϗ ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου
ἐπὶ τ̃ γῆν· ϗ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, ϗ εἶπαν, Ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον
κυρίου. καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
7 εἰς (κ) Μασσηφάθ. Καὶ ἤκουσαν (λ)
οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς (μ) Μασσηφάθ· ϗ ἀνέβησαν
σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραήλ.
ϗ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ ἐφοβήθησαν
8 ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ παρασιωπήσῃς
ἀφ᾽ ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾷν πρὸς κύριον θεόν σου,
9 ϗ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ
ἔλαβε Σαμουὴλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα, ϗ
ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ
τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ. ϗ ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς
κύριον περὶ Ἰσραὴλ, ϗ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος.
10 Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν·
ϗ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον
ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἐβρόντησε κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς (ν) ἀλλοφύλους,
ϗ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν
11 ἐνώπιον Ἰσραήλ. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες
Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφὰθ, ϗ κατεδίωξαν τοὺς
ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως
12 ὑποκάτω τοῦ Βαιθχόρ. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ
λίθον ἕνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον
(ξ) Μασσηφὰθ καὶ ἀναμέσον τῆς
παλαιᾶς· ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενέζερ,
Λίθος τοῦ βοηθοῦ· ϗ εἶπεν,
Ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος.

CAP. VII.

Et veniunt viri Cariathiarim: et reducunt arcam testamenti 1
Domini. Et introducunt
eam in domum Aminadab, quæ
in colle. Et Eleazarum filium ejus
sanctificaverunt ad custodiendam
arcam testamenti Domini.
Et factum est, ex qua die fuit arca 2
in Cariathiarim, multiplicati
sunt dies: & fuerunt viginti
anni. Et (a) respexit omnis domus
Israel post Dominum. Et 3
dixit Samuel ad universam domum
Israel, dicens; Si in toto
corde vestro vos revertitis ad Dominum;
circumauferte deos alienos
de medio vestri, & (b) lucos:
& præparate corda vestra
erga Dominum: & servite illi
soli: & eruet vos de manu alienigenarum.
Et circumabstulerunt 4
filii Israel Baalim, & lucos
Astaroth: & servierunt Domino
soli. Et dixit Samuel, Congregate 5
universum Israel in Massephath,
& orabo pro vobis ad
Dominum. Et convenerunt in 6
Massephath: & hauriunt aquam
& effundebant coram Domino
super terram: & jejunaverunt in
die illa: & dixerunt, Peccavimus
coram Domino. Et (c)
judicabat Samuel filios Israel
in Massephath. Et audierunt 7
alienigenæ, quia congregati
sunt omnes filii Israel in Massephath.
Et ascenderunt satrapæ alienigenarum
super Israel. Et
audiunt filii Israel, & timuerunt
à facie alienigenarum. Et 8
dixerunt filii Israel ad Samuel,
Ne taceas à nobis, ut (d) non
clames ad Dominum Deum tuum:
& salvabit nos de manu alienigenarum.
Et sumpsit Samuel 9
agnum lactentem unum: &
attulit eum holocaustosim cum
universo populo, Domino. Et clamavit
Samuel ad Dominum pro
Israel: & exaudivit eum Dominus.
Et erat Samuel offerens 10
holocaustosim: & alienigenæ accesserunt
in prælium super Israel.
Et tonuit Dominus in voce magna
in die illa super alienigenas:
& confusi sunt, & ceciderunt
coram Israel. Et exierunt viri 11
Israel è Massephath, & persecuti
sunt alienigenas: & percusserunt
eos usq; sub Bethchor. Et 12
sumpsit Samuel lapidem unum:
et statuit illum inter Massephath,
& inter veterem. Et vocavit nomen
ejus Abenezer, (e) Lapis adjutorii.
Et dixit, usq; huc adjuvit nos Dominus.

MS. A. (α) υἱὸν αὐτοῦ ἠνάγκασαν φυλάσσειν (β) ἐγένοντο (γ) ὁ οἶκος (δ) τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους (ε) περιεῖλαν (ζ) τῷ κυρίῳ (η) τὸν πάντα (θ) Μασηφὰτ, (ι) Μασηφὰτ, (κ) Μασηφάτ. (λ) ἀλλόφυλοι ὅτι (μ) Μασηφάτ· (ν) ἀλλοφύλους, * ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ Βελχόρ. (ξ) Μασηφὰτ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ז

1 וַאֲתוֹ גַּבְרֵי קִרְיַת יְעָרִים וְאַסִּיקוּ יַת אֲרוֹנָא דַּיָי וְאָעִילוּ יָתֵיהּ לְבֵית אֲבִינָדָב דִּי בְּגִבְעֲתָא
2 וְיַת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ זַמִּינוּ לְמִטַּר יַת אֲרוֹנָא דַּיָי׃ וַהֲוָה מִיּוֹמָא דִשְׁרָא אֲרוֹנָא בְּקִרְיַת
יְעָרִים וּסְגִיאוּ יוֹמַיָּא וַהֲווֹ עַסְרִין שְׁנִין וְאִתְנְהִיאוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּתַר פּוּלְחָנָא דַּיָי׃
3 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִם בְּכָל לִבְּכוֹן אַתּוּן תָּיְבִין לְפוּלְחָנָא דַּיָי אַעְדּוֹ
יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִבֵּינֵיכוֹן וְעַשְׁתְּרָתָא וְאַתְקִינוּ לִבְּכוֹן לְפוּלְחָנָא דַּיָי וּפְלַחוּ קֳדָמוֹהִי
4 בִּלְחוֹדוֹהִי וִישֵׁיזֵיב יַתְכוֹן מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי׃ וְאַעְדִּיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת בְּעֲלַיָּא וְיַת עַשְׁתְּרָתָא
5 וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל כְּנִישׁוּ יַת כָּל יִשְׂרָאֵל לְמִצְפַּיָא וַאֲצַלֵּי עֲלֵיכוֹן
6 קֳדָם יְיָ׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ לְמִצְפַּיָא וּשְׁפִיכוּ לִבְּהוֹן בִּתְיוּבְתָּא כְּמַיָּא קֳדָם יְיָ וְצָמוּ בְּיוֹמָא הַהוּא
7 וַאֲמַרוּ תַּמָּן חַבְנָא קֳדָם יְיָ וְדָן שְׁמוּאֵל יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְפַּיָא׃ וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי
אִתְכְּנִישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִצְפַּיָא וּסְלִיקוּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי עַל יִשְׂרָאֵל וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
8 וּדְחִילוּ מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁמוּאֵל לָא תִשְׁתּוֹק מִנָּנָא מִלְּצַלָּאָה
9 קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וְיִפְרְקִנָּנָא מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי׃ וּנְסִיב שְׁמוּאֵל אִמְּרָא דְחֶלְבָּא חַד וְאַסְקֵיהּ
10 עֲלָתָא קֳדָם יְיָ וְצַלִּי שְׁמוּאֵל קֳדָם יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ׃ וַהֲוָה שְׁמוּאֵל מַסִּיק
עֲלָתָא וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְקָרַבוּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאַכְלִי יְיָ בְּקָל רַב בְּיוֹמָא הַהוּא עַל
11 פְּלִשְׁתָּאֵי וְשַׁגִּישְׁנוּן וְאִתְבְּרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל׃ וּנְפַקוּ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן מִצְפַּיָא וּרְדַפוּ
12 יַת פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְחוֹנוּן עַד מִלְּרַע לְבֵית שָׁרוֹן׃ וּנְסִיב שְׁמוּאֵל אַבְנָא חֲדָא וְשַׁוִּי
בֵּין מִצְפַּיָא וּבֵין שִׁנָּא וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ אֶבֶן סַעֲדָא וַאֲמַר עַד הָכָא
סַעֲדָנָא יְיָ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. VII.

Et venerunt viri Kirjath Jegharim, & ascendere fecerunt arcã Dñi, & 1
introduxerunt eã ad domũ Abinadab qui in Gibghatha : & Eleghazar
filiũ ejus præfecerunt ad custodiendũ arcã Dñi. Et fuit à die quo man- 2
sit arca in Kirjath Jegharim, & multiplicati sunt dies, & fuerunt viginti
anni, & quieti fuerunt omnis dom⁹ Israel post cultũ Dñi. Et dixit Semuel 3
ad omnẽ domũ Israel dicendo : Si in omni corde vestro vos redeuntes ad
cultũ Dñi, transire facite errorẽ gentiũ de-inter vos & Ghastaratha, &
firmate cor vestrũ *cultui* Dñi, & servite ante eũ in solitudine sua; & libera-
bit vos de manu Pelisthæorũ. Et transire fecerunt filii Israel Baghalaja & 4
Ghastharatha, & servierunt ante Dñm in solitudine suâ. Et dixit Semuel: 5
Congregate omnẽ Israel ad Miszpeia, & orabo super vos ante Dñm. Et 6
congregati sunt ad Miszpeia, & effuderunt cor suũ in pœnitentiâ *ut aquas*
ante Dñm, & jejunaverunt in die illo, & dixerunt ibi : Peccavi-
mus ante Dñm : & judicavit Semuel filios Israel in Miszpeia. Et audierunt 7
Pelisthæi quòd congregati sunt filii Israel in Miszpeia, & ascenderunt ty-
ranni Pelisthæorũ super Israel : & audierunt filii Israel, & timuerunt ab-
ante Pelisthæos. Et dixerunt filii Israel ad Semuel. Ne taceas à nobis ab 8
orando ante Dñm Deũ nostrũ, & eripiat nos de manu Pelisthæorum. Et 9
accepit Semuel agnũ lactis unum, & ascendere fecit holocaustum ante
Dñm: et oravit Semuel ante Dominum super Israel ; et accepit orationẽ
ejus Domin⁹. Et fuit Semuel ascendere faciens holocaustum, et Pelisthæi 10
appropinquarunt ad ineundum bellum in Israel: et sonuit Domin⁹ in voce
magna in die illo super Pelisthæos, et conturbavit eos, et fracti sunt ante
Israel. Et prodierunt homines Israel ex Miszpeia, et insecuti sunt Peli- 11
sthæos, et percusserunt eos usque subtus Beth-Saron. Et accepit Semuel 12
lapidem unum, et posuit inter Miszpeia et inter Sina ; et vocavit
nomen ejus, Lapidem auxilii : et dixit : Huc usque auxiliatus est nobis
Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ * ܘܐܬܘ ܐܢܫܐ ܕܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܥܠܘܗܝ 1
ܠܒܝܬ ܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܬܐ. ܘܩܕܫܘܗܝ ܠܐܠܥܙܪ ܒܪܗ. ܘܢܛܪ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܡܢ 2
ܝܘܡܐ ܕܝܬܒ ܐܪܘܢܐ ܒܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. ܘܣܓܝܘ ܝܘܡܬܐ ܘܗܘܝ ܐܝܟ ܫܢܝܢ ܥܣܪܝܢ.
ܘܐܬܦܢܝܘ ܟܠܗܘܢ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܠܒܬܪ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. 3
ܐܢ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ ܡܬܦܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܐܥܒܪܘ ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܡܢ
ܒܝܢܬܟܘܢ. ܘܥܫܬܪܬܐ. ܘܐܬܩܢܘ ܠܒܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘܗܝ ܠܗ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ.
ܘܢܦܪܘܩܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܥܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܒܥܠܐ ܘܥܫܬܪܬܐ. ܘܦܠܚܘ 4
ܠܡܪܝܐ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܟܢܫܘ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܐܨܠܐ 5
ܥܠܝܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܡܠܘ ܡܝܐ. ܘܐܫܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܨܡܘ 6
ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪܘ. ܚܛܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܢ ܫܡܘܐܝܠ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܨܦܝܐ.
* ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܣܠܩܘ ܛܪܘܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ 7
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ 8
ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܬܫܠܐ ܡܢ ܠܡܒܥܐ ܥܠܝܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܢܦܪܘܩܢ
ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܐܡܪܐ ܚܕ ܕܚܠܒܐ. ܘܐܣܩܗ ܠܥܠܬܐ ܓܡܝܪܬܐ 9
ܠܡܪܝܐ. ܘܨܠܝ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܢܝܗ ܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܫܡܘܐܝܠ 10
ܡܣܩ ܥܠܬܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܩܪܒܘ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܥܡ ܡܪܝܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ
ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܥܠ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܫܓܫ ܐܢܘܢ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܡܢ ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܦܩܘ ܐܢܫܐ 11
ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܦܝܐ. ܘܪܕܦܘ ܠܦܠܫܬܝܐ ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܒܝܬ
ܝܫܢ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܣܡ ܒܝܢ ܡܨܦܝܐ ܠܒܝܬ ܝܫܢ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ. 12
ܟܐܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. ܘܐܡܪ. ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܥܕܪܢ ܡܪܝܐ.

CAP. VII.

1 VEnerunt ergò cives urbis Naarin, & abducentes arcã Dñi adduxerunt eam in domum Abinadab qui erat in Gebaath, qui conſecravit Eliazar filiũ ſuum, & cuſtodivit arcam Domini. 2 Et factũ eſt à die quo reſedit arca in civitate Naarin, ut multi lapſi eſſent dies, eſſentq; anni circiter viginti, & inclinâſſent omnes Iſraelitæ poſt Dñm. 3 Dixit autẽ Samuel ad omnes Iſraelitas, Si toto corde veſtro convertimini ad Dominum, auferte deos alienos & phana de medio veſtrî, & firmũ habete cor veſtrũ erga Dominũ, eumq; ſolũ colite, & eripiet vos de manu Philiſtæorũ. 4 Abſtulerunt ergò filii Iſrael Baal & phana, ſolumq; Dominum coluerunt. 5 Tum dixit Samuel, Congregate univerſum Iſraelẽ in Maſphia, & orabo pro vobis ad Dominũ. 6 Congregati ſunt igitur in Maſphia, & haurientes aquã effuderunt coram Domino; & jejunantes illo die, dixerunt, Quoniã peccavimꝰ in Dominũ: & judicavit Samuel filios Iſrael in Maſphia. 7 Audientes autẽ Philiſtæi congregatos eſſe filios Iſrael in Maſphia, aſcenderunt tyranni Philiſtæorum contra Iſraelẽ: quod cùm audîſſent Iſraelitæ, timuerunt à conſpectu Philiſtæorũ. 8 Dixeruntque filij Iſrael ad Samuelẽ, Ne ceſſes orare pro nobis ad Dominũ Deũ noſtrũ, ut liberet nos de manu Philiſtæorũ. 9 Et accipiens Samuel agnũ unum lacteũ, obtulit eum holocauſtum integrũ Domino: oravitq; Samuel ad Dominũ pro filiis Iſrael, & exaudivit eũ Dominꝰ. 10 Dum Samuel offerret holocauſtũ, acceſſerunt Philiſtæi ad pugnandũ contra Iſraelẽ. At intonuit Dominꝰ ſonitu elato in die illo adverſùs Philiſtæos, & conturbavit eos, & profligati ſunt corã Iſraele. 11 Et egreſſi Iſraelitæ de Maſphia, perſecuti ſunt Philiſtæos, & interfecerunt eos uſque ad *locum qui eſt* ſub Beth-jaſan. 12 Deinde accipiens Samuel lapidẽ quendam, collocavit eum inter Maſphia & Beth-jaſan, vocavítque nomen ejus, Lapidem auxiliorum: & ait, Hucuſque auxiliatus eſt nobis Dominus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع *

1 * فاتي اهل قرية نعران * واصعدوا تابوت الرب * واتوا بها بيت ابي ناداب الذي في جبعا * وافرز
2 العازار ابنه وقدسه * وحفظ تابوت الرب * ومذ يوم ادخل تابوت الرب قرية نعران * وطالت
3 الايام ومضت عشرون سنة * اقبل بنو اسرائيل الي الرب اجمعون * وقال صموال لجميع بني اسرائيل *
ان كنتم تقبلون الي الرب من كل قلوبكم يقينا * اصرفوا عنكم الالهة الغريبة واصنام
الاناث التي تعبدونها سرا * واصلحوا قلوبكم امام الرب واعبدوه وحده * ليخلصكم من ايدي
4 اهل فلسطين * واصرف بنو اسرائيل عنهم بعلا الصنم واصنام الاناث * وعبدوا الرب وحده * وقال 5
6 صموال لجميع آل اسرائيل * ائتوني جميعا الي مصفيا * لاصلي امام الرب في سببكم * واجتمعوا
الي مصفيا * واستقوا ماء ودفقوه امام الرب * وصاموا في ذلك اليوم * وقالوا * لنصوم لانا
7 اذنبنا امام الرب * وحاكم صموال بني اسرائيل في مصفيا * وصعد رؤساء اهل فلسطين الي بني
8 اسرائيل * وسمع بنو اسرائيل * وفزعوا من اهل فلسطين * وقال بنو اسرائيل لصموئيل * لا تغفل
9 ان تصلي امام الله ربنا ان يخلصنا من ايدي اهل فلسطين * واخذ صموال حملا رضيعا *
10 وقربه قربانا للرب * وصلي صموال امام الرب في سبب بني اسرائيل * فاستجاب له الرب * وبينما
صموال يقرب قربانا لله * اذا اهل فلسطين قد اجتمعوا ليحاربوا بني اسرائيل * فاسمع الرب
11 صوتا عاليا لاهل فلسطين * ففزعوا ورجفت قلوبهم * وهزمهم بنو اسرائيل * وخرج بنو اسرائيل
من مصفيا * وحاربوا اهل فلسطين وهدموهم * وقتلوا منهم قتلا كثيرا * وبلغت هزيمتهم
12 الي اسفل بيت ياسان * واخذ صموال صخرة عظيمة * فوضعها بين مصفيا وبين بيت ياسان *
ودعا اسمها حجر النصر * وقال * الي ههنا نصرنا الرب *

CAP. VII.

1 *V*Enerunt itaque cives urbis Naaran, & abducentes arcam Domini intulerunt eam in domum Abinadab qui erat in Gabaa: & is ſecrevit Eliazar filium ſuum, & conſecravit eum, cuſtodivitq; arcam Domini. 2 *Et cùm à die quo introducta fuit arca Domini in urbem Naaran, multi fluxiſſent dies, lapſique eſſent anni viginti, receperunt ſe omnes Iſraelitæ ad Dominum.* 3 *Dixitque Samuel ad omnes Iſraelitas, Si totis cordibus veſtris reverà acceditis ad Dominum, amandate à vobis deos alienos & idola fœminarum quæ clanculùm colitis, & diſponite corda veſtra coram Domino, eumq; ſolum adorate, ut liberet vos de manibus Palæſtinorum.* 4 *Amoverunt ergò filii Iſrael à ſe Baal idolum & ſimulachra fœminarum, ſolumq; Deum coluerunt.* 5 *Rurſum dixit Samuel univerſis Iſraelitis, Venite ad me omnes in Maſphia, ut orem coram Domino cauſâ veſtrî.* 6 *Convenerunt igitur in Maſphia, & haurientes aquam effuderunt eam coram Domino, & jejunaverunt eo die, ac dixerunt, Sanè jejunamus, quia deliquimus coram Domino: & judicavit Samuel filios Iſrael in Maſphia.* 7 *Interim aſcenderunt principes Palæſtinorum ad filios Iſrael: quo filii Iſrael audito, extimuerunt Palæſtinos.* 8 *Et dixerunt filii Iſrael ad Samuelem, Ne ceſſes orare Deum Dominum noſtrum ut eripiat nos de manibus Palæſtinorum.* 9 *Tunc accepit Samuel agnum lactentem, & offerens illum ſacrificium Domino, oravit Samuel Dominum cauſâ filiorum Iſrael, & exaudivit eum Dominus.* 10 *Dumque Samuel offerret ſacrificium Deo, ecce Palæſtini congregati ſunt ad pugnandum contra filios Iſrael. Verùm audire fecit Dominus Palæſtinos fragorem altiſonum, quo perterriti fuerunt, & trepidârunt corda eorum, ita ut fugârint illos Iſraelitæ.* 11 *Nam egreſſi Iſraelitæ è Maſphia, prælium commiſerunt cum Palæſtinis, & deſtruxerunt eos, interfectique fuerunt ex eis cæſi multi; pervenitque fuga eorum uſque ad inferiorem partem Beth-jaſan.* 12 *Tum ſumpto Samuel ingenti lapide poſuit eum inter Maſphia & inter Beth-jaſan, vocavitque nomen ejus, Lapidem adjutorii; dicens, Huc uſque adjuvit nos Dominus.*

terminũ in *venire* ultrà addiderunt non & ,Peliſtim ſe humiliaverũt Et
13 וַיִּכָּנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בִּגְבוּל
.Semuel diebus omnibus Peliſtim *in* Domini manus fuit & : Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שְׁמוּאֵל׃
,Iſrael ab Peliſtim *acceperant* quas urbes ſe reddiderũt Et
14 וַתָּשֹׁבְנָה הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ־פְלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל
liberavit earum terminum & ;Gath ad uſque & ,Hecron ab ,Iſraeli
לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד־גַּת וְאֶת־גְּבוּלָן הִצִּיל
inter & Iſrael inter pax fuitque : Peliſtim manu de Iſrael
יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין
.ſuæ vitæ diebus omnibus Iſrael Semuel judicavit Et .Emoræum
15 הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי חַיָּיו׃
;Miſpah & ,Ghilgal & ,Bethel circuibat & ,*annum in anno ex* ibat Et
16 וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית־אֵל וְהַגִּלְגָּל וְהַמִּצְפָּה
.illis locis omnibus *cum* ,Iſrael, judicabat &
וְשָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה׃
judicavit ibi & ;ejus domus ibi quia ,Ramah in *ejus reverſio* Et
17 וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי־שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפָט אֶת־
.Domino altare ibi ædificavit & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃

CAP. VIII. ח

judices ſuos filios poſuit & ,Semuel ſenuiſſet cùm ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־בָּנָיו שֹׁפְטִים
nomen & ,Joel primogeniti ejus filii nomen fuit Et .Iſraeli
2 לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי שֶׁם־בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם
ambulaverũt non Et .Beerſebah in judices ,Abijah ejus ſecundi
3 מִשְׁנֵהוּ אֲבִיָּה שֹׁפְטִים בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא־הָלְכוּ
accepeuntque ,avaritiam poſt declinaverunt ſed ,illius viis in ejus filii
בָנָיו בִּדְרָכָיו וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ־
ſeniores omnes ſunt congregati Et .judicium perverterunt & ,*munus*
4 שֹׁחַד וַיַּטּוּ מִשְׁפָּט׃ וַיִּתְקַבְּצוּ כֹּל זִקְנֵי
: eum ad dixerunt Et .Ramah in Semuel ad venerunt & ,Iſrael
5 יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
nunc ;tuis viis in *ambulârunt* non tui filii & ,ſenuiſti tu Ecce
הִנֵּה אַתָּה זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ עַתָּה
fuit malum Et .gentes omnes ſicut ,nos judicandũ ad regem nobis *pone*
6 שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם׃ וַיֵּרַע
,regem nobis Da : dixerunt quando ,Semuel oculis in verbum
הַדָּבָר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה־לָּנוּ מֶלֶךְ
Dixitque .Dominum ad Semuel oravit & : nos *judicandum ad*
7 לְשָׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
quæ omnibus in populi *voce in* Audi : Semuel ad Dominus
יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־
,*faſtidierunt* me ſed ,*faſtidierunt* te non quia : te ad dicent
יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֹתְךָ מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ
die à fecerunt quæ opera omnia Juxta .eos ſuper *regnando à*
8 מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר־עָשׂוּ מִיּוֹם
,me dereliquerũt & ,hanc diem ad uſq; & Ægypto ex eos *me facere aſcẽdere*
הַעֲלֹתִי אֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעַזְבֻנִי
.tibi etiam *facientes* ipſi ſic : alienis diis ſervierunt &
וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הֵמָּה עֹשִׂים גַּם־לָךְ׃
fueris conteſtatus conteſtando *cùm* veruntamen : eorũ *voce in* audi nunc Et
9 וְעַתָּה שְׁמַע בְּקוֹלָם אַךְ כִּי־הָעֵד תָּעִיד
eſt regnaturus qui ,regis *rationem* eis indicabis & ,eos *in*
בָּהֶם וְהִגַּדְתָּ לָהֶם מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ
populum ad Domini verba omnia Semuel Dixitque .eos ſuper
10 עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֶל־הָעָם
.regem eo *cum à petentes*
הַשֹּׁאֲלִים מֵאִתּוֹ מֶלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

13 Et humiliati ſunt Philiſthiim, nec appoſuerunt ultrà
ut venirent in terminos Iſrael. Facta eſt itaque manus
Domini ſuper Philiſthæos,
14 cunctis diebus Samuelis. Et
redditæ ſunt urbes, quas tulerant
Philiſthiim ab Iſrael,
Iſraeli, ab Accaron uſq; Geth,
& terminos ſuos: liberavítq;
Iſrael de manu Philiſthinorum,
erátque pax inter Iſrael
15 & Amorrhæum. Judicabat
quoque Samuel Iſraelem cunctis
16 diebus vitæ ſuæ: Et ibat
per ſingulos annos circuiens
Bethel & Galgala & Maſphath,
& judicabat Iſraelem
17 in ſupradictis locis. Revertebatúrque
in Ramatha: ibi
enim erat domus ejus, & ibi
judicabat Iſraelem: ædificavit
etiam ibi altare Domino.

CAP. VIII.

1 FActũ eſt autẽ cùm ſenuiſſet
Samuel, poſuit filios ſuos judices
2 Iſrael. Fuítq; nomen filii
ejꝰ primogeniti, Joel: & nomen
ſecundi, Abia, judicum in Berſabee.
3 Et non ambulaverunt
filii illius in viis ejus: ſed
declinaverunt poſt avaritiam,
acceperúntque munera, &
4 perverterunt judicium. Congregati
ergò univerſi majores
natu Iſrael, venerunt ad Samuelem
5 in Ramatha. Dixerúntque
ei; Ecce tu ſenuiſti,
& filii tui non ambulant in
viis tuis: Conſtitue nobis regem,
ut judicet nos, ſicut & univerſæ
6 habent nationes. Diſplicuit
ſermo in oculis Samuelis,
eò quòd dixiſſent; Da
nobis regem, ut judicet nos.
Et oravit Samuel ad Dominũ.
7 Dixit autem Dominus ad Samuelem;
Audi vocem populi
in omnibus quæ loquuntur
tibi. Non enim te abjecerunt,
ſed me, ne regnem ſuper eos,
8 Juxta omnia opera ſua, quæ
fecerunt à die quâ eduxi eos
de Ægypto uſque ad diem
hanc: ſicut dereliquerunt me,
& ſervierunt diis alienis, ſicut
9 faciunt etiam tibi. Nunc ergò
vocem eorum audi: veruntamen
conteſtare eos, & prædic
eis jus regis, qui regnaturus
10 eſt ſuper eos. Dixit itaque Samuel
omnia verba Domini ad
populum, qui petierat à ſe regem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἐταπείνωσε κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ
οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον Ἰσραήλ·
καὶ (ο) ἐγενήθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς
ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας (π) τοῦ
14 Σαμουήλ. Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις
ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,
καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ (ρ)
ἀπὸ Ἀσκάλωνος ἕως Ἀζόβ· καὶ τὸ ὅριον
Ἰσραὴλ (σ) ἀφείλαντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.
καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Ἰσραὴλ
15 καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμοῤῥαίου. Καὶ ἐδίκαζε
Σαμουὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
16 ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν
ἐνιαυτόν, καὶ ἐκύκλου Βαιθὴλ καὶ τὴν
Γαλγαλὰ καὶ τὴν (τ) Μασσηφάθ· καὶ ἐδίκαζε
τὸν Ἰσραὴλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις
17 τούτοις. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ εἰς Ἀρμαθαίμ,
ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ· καὶ (υ)
ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραήλ, καὶ ᾠκοδόμησεν
ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

Et humiliavit Dominus alienigenas: & non adjecerunt ultrà accedere ad terminum Iſrael. Et 13
facta eſt manus Domini ſuper alienigenas omnibus diebꝰ Samuel.
Et redditæ ſunt civitates, quas ceperant alienigenæ de filiis Iſrael: & (f) reddiderunt ſe ipſi 14
Iſrael ab (g) Aſcalone uſq; Azob:
& terminum Iſrael abſtulerunt de manu alienigenarum. Et fuit
pax inter Iſrael & inter Amorrhæum. Et judicabat Samuel Iſrael 15
omnibus diebus vitæ ſuæ: Et 16
ibat per annum annum, & circuibat Bethel, & Galgala, & Maſſephath: & judicabat Iſrael in
omnibus (h) ſanctificatis his. Reverſio 17
autem ejus erat in Armathæm, quoniam ibi erat domus
ejus: & judicabat ibi Iſrael, &
ædificavit ibi altare Domino.

MS.A. (ο) ἐγένετο (π) Σαμουήλ. (ρ) ἀπὸ Ἀκκαρὼν ἕως Γέθ· καὶ (σ)
ἀφείλαντο (τ) Μασσηφά· (υ) ἐδίκαζεν τὸν

Κεφ. η΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουήλ, καὶ
κατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ Ἰσραήλ.
2 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ·
πρωτότοκος Ἰωήλ, καὶ ὄνομα τοῦ (α) δευτέρου
Ἀβιά, (β) δικασταὶ ἐν Βηρσαβεέ.
3 Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδῷ
αὐτοῦ· καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας,
καὶ (γ) ἐλάμβανον δῶρα, καὶ (δ) ἐξέκλινον
4 δικαιώματα. Καὶ συναθροίζονται
(ε) ἄνδρες Ἰσραήλ, καὶ παραγίνονται
5 (ζ) εἰς Ἀρμαθαὶμ πρὸς Σαμουήλ. Καὶ
εἶπαν αὐτῷ, Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ
υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου. καὶ
νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν
6 ἡμᾶς, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη. (η) Καὶ πονηρὸν
τὸ ῥῆμα (θ) ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουήλ,
ὡς εἶπαν, Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν (ι)
ἡμᾶς. καὶ προσηύξατο Σαμουὴλ πρὸς κύριον.
7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ,
Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καθὰ ἂν (κ)
λαλῶσί σοι, ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ'
ἢ ἐμὲ (λ) ἐξουθενώκασι τοῦ μὴ βασιλεύειν
8 ἐπ' αὐτῶν, Κατὰ (μ) πάντα τὰ ποιήματα,
ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον
αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου (ν) ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγκατέλιπόν με, καὶ
ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις· οὕτως αὐτοὶ (ξ)
9 ποιοῦσι καὶ σοί. Καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς
αὐτῶν· πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ
αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς
τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς (ο) βασιλεύσει
10 ἐπ' αὐτούς. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πᾶν τὸ (π) ῥῆμα τοῦ κυρίου πρὸς τὸν λαὸν
τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασιλέα.

CAP. VIII.

ET factum eſt, ut ſenuit Samuel; & conſtituit filios ſuos judices ipſi Iſrael. Et hæc nomina 1
filiorum ejus. Primogenitus Joel, 2
& nomen ſecundi Abia, Judices
in Berſabee. Et non ambulaverunt 3
filii ejus in via ejus: & declinaverunt poſt (a) conſummationem: & accipiebant dona, &
pervertebant juſtificationes. Et 4
congregantur viri Iſrael, & veniunt in Armathem ad Samuel.
Et dixerunt ei; Ecce tu ſenuiſti: 5
& filii tui non ambulant in via
tua. Et nunc conſtitue ſuper nos
regem ad judicandum nos; ſicut
& cæteræ gentes. Et malum fuit 6
verbum in oculis Samuel, quia
dixerunt; Da nobis regem ad judicandum nos. Et oravit Samuel
ad Dominum. Et dixit Dominus 7
ad Samuel; Audi vocem populi
juxta quæcunq; loquantur tibi:
quoniam non te ſpreverunt; ſed
me ſpreverunt, ut non regnem
ſuper eos, Secundùm omnia facta, 8
quæ fecerunt mihi, ex qua die eduxi eos ex Ægypto uſq; in diem hanc: & dereliquerunt me, et
ſerviebant diis aliis. Sic ipſi faciunt & tibi. Et nunc audi 9
vocem eorum. Tantummodò conteſtans conteſtaberis eis: & annuntiabis eis juſtificationem regis, qui regnabit ſuper eos. Et 10
dixit Samuel omne verbum Domini ad populum petentes ab eo
regem.

MS.A. (α) δευτέρου αὐτοῦ Ἀβιά, (β) δικαστὰς (γ) ἐλάμβαναν (δ)
ἐξέκλιναν (ε) πάντες ἄνδρες (ζ) πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ (η)
Καὶ ἦν πονηρὸν (θ) ἐνώπιον Σαμουήλ, (ι) ἐφ' ἡμᾶς. (κ) λαλήσωσίν σοι,
(λ) ἐξουθενήκασιν (μ) πάντα ἃ ἐποίησάν (ν) καὶ ἕως (ξ) ποιοῦσιν.
Καὶ σὺ νῦν (ο) βασιλεύει (π) ῥῆμα κυρίου

תגרום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְאִתַּבַּרוּ פְּלִשְׁתָּאֵי וְלָא אוֹסִיפוּ עוֹד לְמֵעַל בִּתְחוּם יִשְׂרָאֵל וַהֲוַת מַחֲתָא דַיְיָ בִּפְלִשְׁתָּאֵי
14 כָּל יוֹמֵי שְׁמוּאֵל ׃ וְתָבָא קִרְוַיָּא דִּנְסִיבוּ פְּלִשְׁתָּאֵי מִן יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד גַּת
וְיָת תְּחוּמֵיהוֹן שֵׁיזִיב יִשְׂרָאֵל מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וַהֲוָה שְׁלָמָא בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין אֱמוֹרָאֵי ׃
15 16 וְדָן שְׁמוּאֵל יַת יִשְׂרָאֵל כֹּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי ׃ וַאֲזַל בִּזְמַן שְׁנָא בִּשְׁנָא וּמִסְתְּחַר לְבֵיתְאֵל
17 וּלְגִלְגָּלָא וּלְמִצְפְּיָא וְדָאֵין יַת יִשְׂרָאֵל יַת כָּל אַתְרַיָּא הָאִלֵּין ׃ וּבְמִתְּבֵיהּ לְרָמָתָא אֲרֵי תַמָּן
בֵּיתֵיהּ וְתַמָּן דָּן יַת יִשְׂרָאֵל וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ ׃

ח

1 וַהֲוָה כַּד סִיב שְׁמוּאֵל וּמַנִּי יַת בְּנוֹהִי דַיָּנִין עַל יִשְׂרָאֵל ׃ וַהֲוָה שׁוּם בְּרֵיהּ בּוּכְרֵיהּ יוֹאֵל
2 3 וְשׁוּם תִּנְיָנֵיהּ אֲבִיָּה דַּיָּנִין בִּבְאֵר שָׁבַע ׃ וְלָא הַלִּיכוּ בְנוֹהִי בְּאוֹרְחָתֵיהּ וְאִתְפְּנִיאוּ בָּתַר
4 מָמוֹן דִּשְׁקַר וְקַבִּילוּ שׁוֹחֲדָא וְצַלּוֹ דִינָא ׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל סָבֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲתוֹ לְוַת שְׁמוּאֵל
5 לְרָמָתָא ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ הָא אַתְּ סֵבְתָּא וּבְנָךְ לָא הַלִּיכוּ בְּאָרְחָתָךְ כְּעַן מַנִּי לָנָא מַלְכָּא
6 לְמֵדָנָנָא כְּכָל עַמְמַיָּא ׃ וּבְאֵישׁ פִּתְגָּמָא בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כַּד אֲמַרוּ מַנִּי לָנָא מַלְכָּא לְמֵדָנָנָא
7 וְצַלִּי שְׁמוּאֵל קֳדָם יְיָ ׃ וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל קַבֵּיל לְמֵימַר עַמָּא לְכֹל דְּיֵימְרוּן לָךְ אֲרֵי לָא
8 יָתָךְ רְחִיקוּ אֲרֵי בְּפוּלְחָנִי קָצוּ מִלְּמֶהֱוֵי מַלְכָּא עֲלֵיהוֹן ׃ כְּכָל עוֹבָדַיָּא דִּי עֲבַדוּ מִיּוֹמָא
דְּאַסֵּקִית יָתְהוֹן מִמִּצְרַיִם וְעַד יוֹמָא הָדֵין וּשְׁבַקוּ פּוּלְחָנִי וּפְלַחוּ לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא כֵּן אִנּוּן
9 עָבְדִין אַף לָךְ ׃ וּכְעַן קַבֵּיל לְמֵימְרֵיהוֹן בְּרַם אֲרֵי אַסְהָדָא תַסְהֵיד בְּהוֹן וּתְחַוֵּי לְהוֹן
10 נִימוֹסָא דְמַלְכָּא דְיִמְלַךְ עֲלֵיהוֹן ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא דַיְיָ לְעַמָּא דְּשָׁאֲלִין
מִנֵּיהּ מַלְכָּא ׃

PARAPH. CHALD. VerſioLatina.

Et fracti ſunt Peliſthæi, & non addiderunt amplius ut intrarent in terminum 13
Iſrael: & fuit percuſſio Dñi in Peliſthæos omnibus diebus Semuel.
Et redierũt urbes quas ceperunt Peliſthæi ab Iſrael ad Iſrael ab Ghekron 14
& uſque Gath, & terminos earum eripuit Iſrael de manu Peliſthæorũ:
& fuit pax inter Iſrael & inter Emoræum, Et judicavit Semuel Iſrael 15
omnibꝰ diebꝰ vitæ ſuæ. Et ambulavit in tempore anno in anno, & reverſus 16
eſt ad Bethel, & ad Gilghela, & ad Miſzpeia: & judicavit Iſrael omnia
loca hæc. Et cùm reverteretur ad Ramatha, quoniam ibi domus ejus; & 17
ibi judicavit Iſrael; & ædificavit ibi altare ante Dominum.

CAP. VIII.

ET fuit quando ſenuit Semuel, & præfecit filios ſuos judices Iſraeli. Et 1
fuit nomen filii ejꝰ primogeniti Joel, & nomen ſecundi ejus Abia, judicantes 2
in *Beer Sabagh*. Et non ambulaverunt filii ejus in via illius, 3
& reſpexerunt poſt mamon falſitatis; & acceperunt munus, & declinaverunt
judicium. Et congregati ſunt omnes ſenes Iſrael, & venerunt ad 4
Semuelem ad Ramatha. Et dixerunt ei: Ecce tu ſenuiſti, & filii tui non 5
ambulaverunt in via tua: nunc præfice nobis regem ad judicandum nos
ſicut omnes gentes. Et malum fuit verbum in oculis Semuelis, quando 6
dixerunt: Præfice nobis regem ad judicandum nos: & oravit Semuel ante
Dñm. Et dixit Dominus ad Semuelem: Audi dicto populi in omnibus 7
quæ dicent tibi, quia non te elongaverunt: nam in cultu meo ſpreverunt
ne ſim rex ſuper eos. Juxta omnia facta quæ fecerunt à die quo aſcendere 8
feci eos ex Ægypto, & uſque diem hunc, & reliquerunt cultum
meum, & coluerunt errorem gentium, ſic illi facientes etiam tibi. Et nunc 9
audi dictis eorum: verum tu obteſtando obteſteris in eos, & indices illis
ſtatutum regis qui regnabit ſuper eos. Et dixit Semuel omnia verba Domini 10
ad populum, qui petentes ab eo regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܬܬܒܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܥܠ ܠܬܚܘܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܬ
ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܦܠܫܬܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ. * ܘܐܗܦܟܘ ܩܘܪܝܐ ܕܢܣܒܘ 14
ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܥܩܪܘܢ ܘܥܕܡܐ ܠܓܬ ܘܬܚܘܡܗܝܢ. ܘܦܨܝ
ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܘܐ ܫܠܡܐ ܒܝܢ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܡܘܪܝܐ. * ܘܕܢ 15
ܫܡܘܐܝܠ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܡܢ ܫܢܐ ܠܫܢܐ. 16
ܘܡܚܕܪ ܒܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܓܠܓܠ ܘܒܡܨܦܝܐ. ܘܕܐܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ
ܗܠܝܢ. * ܘܗܦܟ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܬܡܢ ܕܐܢ ܗܘܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. 17

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

* ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܣܒ ܫܡܘܐܝܠ. ܥܒܕ ܠܒܢܘܗܝ ܕܝܢܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܫܡ ܒܪܗ 1 2
ܒܘܟܪܗ. ܝܘܐܝܠ. ܘܫܡ ܬܢܝܢܗ. ܐܒܝܐ. ܕܝܢܐ ܒܒܐܪ ܫܒܥ. * ܘܠܐ ܗܠܟܘ ܒܢܘܗܝ 3
ܒܐܘܪܚܬܗ. ܘܐܬܢܛܝܘ ܒܬܪ ܥܘܠܐ. ܘܢܣܒܘ ܫܘܚܕܐ. ܘܥܘܩܘ ܕܝܢܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ 4
ܣܒܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܐܢܬ ܣܒܬ. 5
ܘܒܢܝܟ ܠܐ ܗܠܟܝܢ ܒܐܘܪܚܬܟ. ܘܗܫܐ ܗܒ ܠܢ ܡܠܟܐ ܕܢܕܘܢܢ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ.
* ܘܐܬܒܐܫ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܕܫܡܘܐܝܠ. ܟܕ ܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܒ ܠܢ ܡܠܟܐ ܕܢܕܘܢܢ 6
ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܘܨܠܝ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥ 7
ܠܩܠܗ ܕܥܡܐ. ܒܟܠ ܕܐܡܪܝܢ ܠܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܟ ܐܣܠܝܘ. ܐܠܐ ܠܝ ܐܣܠܝܘ. ܕܠܐ
ܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ. * ܐܝܟ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕܘ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. 8
ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܫܒܩܘܢܝ ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܠܟ ܥܒܕܝܢ ܐܦ
ܠܟ. * ܘܗܫܐ ܫܡܥ ܠܩܠܗܘܢ. ܒܪܡ ܡܣܗܕܘ ܐܣܗܕ ܒܗܘܢ. ܘܚܘܐ ܐܢܘܢ ܢܡܘܣܗ 9
ܕܡܠܟܐ ܕܢܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܥܡܐ 10
ܕܫܐܠܘ ܡܢܗ ܡܠܟܐ.

Sic profligati ſunt Philiſtæi, nec perrexerunt 13
deinceps Philiſtæi invadere terminum
Iſraelis. Fuitque manus Domini contra
Philiſtæos cunctis diebus Samuelis. Et reſtituerunt 14
Iſraeli civitates quas ceperant
Philiſtæi ab Iſraele, ab Acron uſque ad Gath
cum terminis earum : & eripuit Dominus
Iſraelem de manu Philiſtæorum : Fuitque
pax inter Iſraelem & Amorrhæos. Judicavit 15
autem Samuel filios Iſrael cunctis diebus vitæ
ſuæ. Et abiens ſingulis annis obibat 16
Beth-il, & Galgalam, & Maſphiam, judicabatque
Iſraelem & omnes regiones iſtas.
Tum revertebatur domum ſuam, ibique judicabat 17
Iſraelem : & ædificavit illic aram
Domino.

CAP. VIII.

Factum eſt autem ut cùm ſenuiſſet Samuel, 1
conſtitueret filios ſuos judices ſuper Iſraelem.
(Erat autem nomen filii ejus primogeniti 2
Joel, & nomen ſecundi ipſius *filii*, Abia)
judices *inquam*, in Bir-ſebaa. At non ambulârunt 3
filii ejus in viis ejus, ſed declinârunt
poſt fraudem, accipientes munus, & pervertentes
judicium. Quamobrem congregati 4
univerſi ſeniores filiorum Iſraelis, venerunt
ad Samuelem in Rama. Dixeruntque ad 5
eũ, Ecce tu ſenuiſti, & filii tui non ambulant
in viis tuis : da igitur nobis regem, ut judicet
nos pro more cunctarum gentium. Diſplicuit 6
ſermo in oculis Samuelis, cùm dixiſſent ei, Da
nobis regem ut judicet nos juxta morem
cunctarum gentium : & oravit Samuel ad
Dominum. Dixitque Dominus ad Samuelem, 7
Auſculta voci populi in omnibus quæ
dicunt tibi : non enim te ſpreverunt, ſed
me ſpreverunt ne regnem ſuper eos. Secundùm 8
omnia opera quæ fecerunt ab eo die
quo eduxi eos de terrâ Ægypti ad hunc uſque
diem, deſerentes me, & colentes deos alienos;
ſic ipſi tibi quoque faciunt. Nunc autem 9
auſculta voci eorum : at ſedulò conteſtare
eos, & declara eis jus regis qui regnaturus
eſt ſuper eos. Retulit ergò Samuel 10
omnes Domini ſermones populo qui petierant
ab eo regem;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * وانكسر اهل فلسطين * ولم يعودوا ان يدخلوا حد بني اسرايل * واشتد عقاب الرب علي
14 اهل فلسطين جميع ايام حياة صموال * ورد صموال علي بني اسرايل جميع القري التي اخذ
منهم اهل فلسطين * من حد عقرون والي جات بحدودها * وانقذ الرب بني اسرايل من ايدي
15 اهل فلسطين * وصالح بنو اسرايل الاموراييين وسالموهم * وحكم صموال لبني اسرايل وتولا
16 قضاءهم كل ايام عمره * وكان ينطلق كل حول ويمضي الي بيت ال * والجلجال * ومصفيا وينظر
17 في قضاء بني اسرايل * واحكام المداين والبلدان كلها * ثم يرجع الي الرامة * لان بيته كان هناك *
وفيها كان ينظر في احكام بني اسرايل وابتنا هناك مذبحا للرب *

* الفصل الثامن *

1 2 * فلما كبر صموال وشاخ * صير بنيه قضاة علي بني اسرايل * وكان اسم بكره يوال واسم
3 ابنه الثاني ابيا * هذان كانا يجلسان للقضاء في بير سبع * ولم يسر ابناه في طرقه * ولكنهما
4 احبا المكر * وارتشيا وحابيا في القضاء * واجتمع جميع مشيخة بني اسرايل * واتوا الي صموال
5 الي الرامة * وقالوا له * قد شخت وكبرت * وبنوك ليس يسيرون في طرقك * ولا يعملون عملك *
6 صير الان علينا ملكا يحكم في امورنا كمثل جميع الشعوب * وشق ذلك علي صموال حيث
7 قالوا له * صير علينا ملكا يقضي لنا كمثل جميع الشعوب * وصلي صموال امام الرب * وقال
الرب لصموال * اسمع قول الشعب * واعمل بما يقولون لك لانهم ليس اياك رذلوك انت * بل اياي رذلوني
8 انا * ولم يهووا ان املك عليهم * مثل جميع الاعمال التي عملوا منذ يوم اخرجتهم من ارض
9 مصر الي اليوم الذي تركوني وعبدوا الهة اخري * كذلك يعملون بك ايضا * فاسمع الان قولهم *
10 ولكن ناشدهم واوعز اليهم واخبرهم بسنن الملوك التي تملك عليهم * وقص صموال علي
الشعب جميع الاقوال التي قال الرب له حيث طلبوا ملكا *

Confracti ergò fuerunt Palæſtini, & non 13
ſunt ampliùs ingreſſi terminum filiorum
Iſrael : aſpera fuit enim punitio Domini
contra Palæſtinos cunctis diebus vitæ Samuelis. 14
Reduxit etiam Samuel filiis Iſrael omnes civitates quas abſtulerant ab
eis Palæſtini, à termino Acronis uſque
ad Gath cum limitibus earum : & liberavit
Dominus Iſraelitas de manibus
Palæſtinorum : & reconciliati ſunt Iſraelitæ
cum Amorrhæis, pacemque inierunt
cum eis. Judicavit autem Samuel Iſraelitas, 15
functuſque eſt inter eos judiciali
munere cunctis diebus ætatis ſuæ. Et 16
diſcedens quotannis pergebat ad Bethel,
& Galgal, atque Maſphia, proſpiciebatque judicio filiorum Iſrael, &
cauſis urbium ac regionum omnium. Tum 17
redibat ad Rama; quoniam illic erat domus
ejus, ibique vacabat litibus filiorũ Iſrael,
& ibidem extruxit altare Domino.

CAP. VIII.

Cùm autem Samuel grandævus eſſet 1
ac ſenex, conſtituit filios ſuos judices
ſuper Iſraelitas. Eratque nomen primogeniti 2
ejus, Joel; nomen autem filii ipſius
ſecundi, Abia : Hi duo ſedebant pro tribunali
in Bir-ſebaa. Sed non ambulârunt 3
filii ejus in viis ipſius; imò verò fraudem
diligentes munera admittebant, & aſſentabantur
in judicio. Quare congregati 4
omnes ſeniores filiorum Iſrael, convenerunt
Samuelem in Rama : Et dixerunt 5
ei, Jam ſenex & grandævus es, & filii
tui non ambulant in viis tuis, nec imitantur
opera tua : conſtitue ergò ſuper nos
regem qui causas noſtras judicet pro
more cunctarũ gentiũ. Ægrè tulit id Samuel, 6
cùm dixiſſent ei, Conſtitue ſuper
nos regem qui nos judicet inſtar cunctarum
gentiũ : & precatus eſt Samuel Dominũ.
Dixitque Dominus ad Samuelem, 7
Audi dictum populi, & fac quod tibi dicunt :
nam non te quidem reprobârunt,
ſed me quidem reprobârunt, nec optant
me regnare ſuper eos. Secundùm omnia 8
opera quæ fecerunt ab eo die quo eduxi
eos è terra Ægypti ad hodiernum uſque
diem quo me deſtituerunt & ſervierunt
diis aliis; ſic tibi quoq; faciunt. Nunc autẽ 9
acquieſce dicto eorum: verùm conteſtare
eos, & declara eis, & indica illis jura
regum qui regnaturi ſunt ſuper eos. Narravit 10
ergò Samuel populo ſermones
quos dixerat ſibi Dominus cùm regem
poſtulâſſent;

שמואל א : ט

: vos ſuper eſt regnaturus qui regis *ratio* erit *Hæc* : dixit Et
11 וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם
,ſuis equitibus in & ,*ſuo curru* in ſibi ponet & ,capiet veſtros filios
אֶת־בְּנֵיכֶם יִקָּח וְשָׂם לוֹ בְּמֶרְכַּבְתּוֹ וּבְפָרָשָׁיו
,*millium principes ſibi ponendum ad* Et .ejus *currus facies ad* current &
12 וְרָצוּ לִפְנֵי מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים
,ſuā meſſem metendū ad &,ſuā arationē arandū ad &,*quinquaginta principes &*
וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ
veſtras filias Et .*ſui currus vaſa* & ,*ſui belli* vaſa faciendum ad &
13 וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
,veſtros agros Et .*piſtrices in* & ,*coquinarias in* & ,*pigmentarias in capiet*
14 יִקָּח לְרַקָּחוֹת וּלְטַבָּחוֹת וּלְאֹפוֹת׃ וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם
.ſuis ſervis dabitque ,accipiet *bona* veſtra oliveta & ,veſtras vineas &
וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקָּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃
,ſuis eunuchis dabit & ; *decimabit veſtras vineas* & ,*veſtra ſemina* Et
15 וְזַרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעְשֹׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
veſtros *electos* & ,veſtras ancillas & ,veſtros ſervos Et .ſuis ſervis atque
16 וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחוֹתֵיכֶם וְאֶת־בַּחוּרֵיכֶם
veſtrum Pecus .ſuo opere in faciet & ; *capiet* veſtros aſinos & ,optimos
17 הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶם יִקָּח וְעָשָׂה לִמְלַאכְתּוֹ׃ צֹאנְכֶם
illa die in clamabitis Et .*ſervos in* ei eritis vos & ,*decimabit*
18 יַעְשֹׂר וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים׃ וּזְעַקְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא
Dominus *reſpondebit* non & ,vobis elegiſtis quem ,veſtri regis *faciebus à*
מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא־יַעֲנֶה יְהוָה
voce in audire populus *renuerunt* Et .illa die in *vobis*
19 אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְמָאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
.nos ſuper erit rex *quinimò* ; Nequaquam : dixerunt & ,Semuel
שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹּא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ׃
nos judicabitque : gentes omnes ſicut nos etiam erimus Et
20 וְהָיִינוּ גַם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וּשְׁפָטָנוּ
.noſtra bella pugnabit & ,*noſtras facies ad* egredietur & ,noſter rex
מַלְכֵּנוּ וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחֲמֹתֵנוּ׃
auribus in ea eſt locutus & ,populi verba omnia Semuel Audivitque
21 וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם בְּאָזְנֵי
,eorū *voce in* Audi : Semuel ad Dominus Dixitque .Domini
22 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלָם
: Iſrael viros ad Semuel dixitque : regem eis facies regnare &
וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
.ſuam civitatem in *vir* Ite
לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ׃

CAP. IX. ט

filii ,Abiel filius ,Chis ejus nomen & ,Binjamin de vir fuit Et
1 וַיְהִי־אִישׁ מִבִּן־יָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־אֲבִיאֵל בֶּן־
.robore fortis Jemini viri filii ,Aphiach filii ,Becorath filii ,Seror
צְרוֹר בֶּן־בְּכוֹרַת בֶּן־אֲפִיחַ בֶּן־אִישׁ יְמִינִי גִּבּוֹר חָיִל׃
vir non & ,bonus & ,electus ,Saul ejus nomen & ,filius erat ei Et
2 וְלוֹ־הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וָטוֹב וְאֵין אִישׁ
erat *alius* ſurſum & ,ſuo humero ab : illo *præ* *bonus* Iſrael filiis de
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ
: Saul patri Chis aſinæ perierant Et .populo omni *præ*
3 מִכָּל־הָעָם׃ וַתֹּאבַדְנָה הָאֲתֹנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל
unum tecum *nunc Cape* : ſuū filium Saul ad Chis dixitque
וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד
tranſivit Et .aſinas quære ,vade ,ſurge & ,pueris de
4 מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בַּקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנֹת׃ וַיַּעֲבֹר
: invenerunt non & ,Saliſah terram *in* tranſivit & ,Ephraim *monte in*
בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ
,Jemini terram *in* tranſivit & : non & ,Sahalim terram *in* tranſiverunt &
וַיַּעַבְרוּ בְאֶרֶץ־שַׁעֲלִים וָאַיִן וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־יְמִינִי
.invenerunt non &
וְלֹא מָצָאוּ׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et ait ; Hoc erit jus regis, qui
imperaturꝰ eſt vobis: Filios ve-
ſtros tollet, & ponet in curribꝰ
ſuis, faciétq; ſibi equites &
præcurſores quadrigarum ſua-
12 rū, Et conſtituet ſibi tribunos,
& centuriones, & aratores a-
grorū ſuorum, & meſſores ſe-
getū, & fabros armorū & cur-
13 ruum ſuorum. Filias quoq; ve-
ſtras faciet ſibi unguentarias,
14 & focarias, & panificas. Agros
quoq; veſtros, & vineas, & o-
liveta optima tollet, & dabit
15 ſervis ſuis. Sed & ſegetes ve-
ſtras, & vinearū reditꝰ addeci-
mabit, ut det eunuchis & fa-
16 mulis ſuis. Servos etiā veſtros,
& ancillas, et juvenes optimos,
& aſinos auferet; & ponet in
17 opere ſuo. Greges quoque ve-
ſtros addecimabit, vóſq; eritis
18 ei ſervi. Et clamabitis in die
illa à facie regis veſtri, quē ele-
giſtis vobis : & non exaudiet
vos Dominꝰ in die illa, quia
19 petiſtis vobis regem. Noluit
autē populꝰ audire vocem Sa-
muelis, ſed dixerunt ; Nequa-
quā : rex enim erit ſuper nos,
20 Et erimꝰ nos quoq; ſicut omnes
gentes : & judicabit nos rex
noſter, & egredietur ante nos,
& pugnabit bella noſtra pro
21 nobis. Et audivit Samuel o-
mnia verba populi, & locutus
22 eſt ea in auribꝰ Dñi. Dixit au-
tem Dñs ad Samuelem ; Audi
vocē eorū, & conſtitue ſuper
eos regem. Et ait Samuel ad vi-
ros Iſrael, Vadat unuſquiſque
in civitatem ſuam.

CAP. IX.

1 ET erat vir de Benjamin no-
mine Cis . filius Abiel, filii
Seror, filii Bechorath, filii
Aphia, filii viri Jemini, for-
2 tis robore. Et erat ei filius
vocabulo Saul, electꝰ & bo-
nus : & non erat vir de filiis
Iſrael melior illo : ab humero
& ſurſum eminebat ſuper o-
3 mnem populum. Perierant
autem aſinæ Cis patris Saul :
& dixit Cis ad Saul filium
ſuum ; Tolle tecum unum de
pueris, & conſurgens vade,
& quære aſinas. Qui cùm
tranſiſſent per montem E-
4 phraim, Et per terram Saliſa,
& non inveniſſent, tranſ-
ierunt etiam per terram Sa-
lim, & non erant : ſed &
per terram Jemini, & mini-
mè repererunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἶπε, Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βα-
σιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ᾽ ὑμᾶς· τοὺς υἱοὺς
ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν
ἅρμασιν αὐτοῦ, (ρ) καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ,
12 ϗ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, Καὶ
θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ (σ) ἑκατοντάρχους ϗ
χιλιάρχους, καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ,
ϗ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ, ϗ ποιεῖν σκεύη
πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ σκεύη ἁρμάτων αὐ-
13 τοῦ. Καὶ τὰς θυγατέρας (τ) ὑμῶν λήψεται
εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγειρίσσας, καὶ εἰς
14 πεσσούσας. Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν, ϗ τοὺς
(υ) ἀμπελῶνας ὑμῶν, ϗ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν
τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, ϗ δώσει τοῖς δού-
15 λοις (φ) ἑαυτοῦ. Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν
ϗ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, ϗ
δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ, ϗ τοῖς δούλοις
16 αὐτοῦ. Καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν, ϗ τὰς δού-
λας ὑμῶν, ϗ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγα-
θὰ, ϗ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, ϗ ἀποδε-
17 κατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ. Καὶ τὰ ποί-
μνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, ϗ ὑμεῖς ἔσεσθε
18 αὐτῷ δοῦλοι. Καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξ-
ελέξασθε ἑαυτοῖς, ϗ οὐκ ἐπακούσεται κύ-
ριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι
19 ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα. Καὶ
οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς (χ) ἀκοῦσαι τοῦ Σα-
μουήλ, ϗ εἶπαν αὐτῷ, (ψ) Οὐχὶ, ἀλλ᾽
20 ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ᾽ ἡμᾶς, Καὶ ἐσόμεθα ϗ
ἡμεῖς (ω) καθὰ πάντα τὰ ἔθνη· ϗ δι-
κάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν, ϗ ἐξελεύσεται
ἔμπροσθεν ἡμῶν, ϗ πολεμήσει τὸν πόλε-
21 μον ἡμῶν. Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας
τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, ϗ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς
22 τὰ ὦτα κυρίου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
Σαμουήλ, Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, ϗ βα-
σίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. ϗ εἶπε Σα-
μουὴλ πρὸς ἄνδρας Ἰσραήλ, Ἀποτρεχέτω
ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

Et dixit ; Hæc erit juſtificatio 11
regis, qui regnabit ſuper vos:
Filios veſtros capiet, & po-
net eos in curribus ſuis, & in
equitibus ſuis, & præcurſores
curruum ſuorum : Et (b) ad 12
ponendum eos ſibi centuriones,
& chiliarchos, & ad meten-
dum meſſim ipſius, & vinde-
miandam vindemiam ipſius, &
ad faciendum vaſa bellica ipſi-
us, & vaſa curruum ſuorum.
Et filias veſtras capiet in un- 13
guentarias, & in coquinarias,
& in panificas. Et agros ve- 14
ſtros, & vineas veſtras, & oli-
veta veſtra bona capiet, & dabit
ſervis ſuis. Et ſemina veſtra, 15
& vineas veſtras decimabit,
& dabit eunuchis ſuis, & ſer-
vis ſuis. Et ſervos veſtros, & 16
ſervas veſtras, & armenta bo-
um veſtra bona, & aſinos ve-
ſtros capiet, & decimabit ad o-
pera ſua. Et greges veſtros de- 17
cimabit : & vos eritis ei ſervi.
Et clamabitis in die illa à fa- 18
cie regis veſtri, quem elegiſ-
tis vobis : & non exaudiet Do-
minus vos in diebus illis : quo-
niam vos elegiſtis vobis ipſis re-
gem. Et noluit populus audire 19
Samuel: & dixerunt ei ; Nequa-
quàm, ſed rex erit ſuper nos:
Et erimus etiam nos, ſicut o- 20
mnes gentes : & judicabit nos
rex noſter, & egredietur ante
nos, & bellabit bellum noſtrum.
Et audivit Samuel omnia ver- 21
ba populi : & locutus eſt ea
in aures Domini. Et dixit Do-
minus ad Samuel ; Audi vo- 22
cem eorum, & regnare fac eis
regem. Et dixit Samuel ad vi-
ros Iſrael, Recurrat unuſquiſ-
que ad civitatem ſuam.

MS. A. (ρ) ϗ ἱππεῦσιν (σ) χιλιάρχους ϗ ἑκατοντάρχους, (τ) αὐτῶν λήμ-
ψεται (υ) ἀμπελῶνας, ϗ (φ) αὐτοῦ. Καὶ τὸ σπέρμα (χ) τοῦ ἀκοῦσαι (ψ) Οὐχ,
ἀλλ᾽ ἢ ὅτι βασιλεὺς (ω) κατὰ

ΚΕΦ. θʹ.

1 ΚΑὶ (α) ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμίν, ϗ ὄ-
νομα αὐτῷ Κὶς, υἱὸς Ἀβιὴλ, υἱοῦ (β) Ἰαρὲδ,
υἱοῦ (γ) Βαχὶρ, υἱοῦ (δ) Ἀφέκ, υἱοῦ ἀνδρὸς
2 (ε) Ἰεμιναίου, ἀνὴρ δυνατός. Καὶ τούτῳ
υἱὸς, ϗ ὄνομα αὐτῷ Σαοὺλ, εὐμεγέθης, ἀ-
νὴρ ἀγαθὸς, ϗ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ
ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπερωμίαν ϗ ἐπάνω
3 ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἀπώ-
λοντο (ζ) αἱ ὄνοι Κὶς πατρὸς Σαοὺλ. ϗ εἶ-
πε Κὶς πρὸς Σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Λάβε
μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων, ϗ ἀνά-
στητε ϗ πορεύθητε ϗ ζητήσατε τὰς ὄνους.
4 ϗ (η) διῆλθον δι᾽ ὄρους Ἐφραὶμ, Καὶ διῆλ-
θον διὰ τῆς γῆς (θ) Σελχὰ, ϗ οὐχ εὗρον
ϗ διῆλθον διὰ τῆς γῆς (ι) Σεγαλὶμ, ϗ οὐκ
ἦν· ϗ διῆλθον διὰ τῆς γῆς (κ) Ἰαμὶν,
ϗ οὐχ εὗρον.

CAP. IX.

ET vir de filiis Beniamin, 1
& nomen ei Cis, filius Abiel,
filii Iared, filii Bachir, filii A-
phec, filii viri Jeminæi, vir
potens. Et huic filius, & nomen 2
ei Saul, procerus, vir bonus:
& non erat in filiis Iſrael bo-
nus ſuper eum : ab humero &
ſupra excelſus ſuper omnem (a)
terram. Et perierunt aſinæ Cis 3
patris Saul. Et dixit Cis ad
Saul filium ſuum, Sume te-
cum unum puerorum : & ſur-
gite, & ite, & quærite aſi-
nas. Et tranſierunt per mon- 4
tem Ephræm, & tranſierunt per
terram Selcha, & non in-
venerunt : Et tranſierunt per
terram Segalim, & non erant:
& tranſierunt per terram Ja-
min, & non invenerunt.

MS. A. (α) ἦν ἀνὴρ (β) Ἀρὲδ, (γ) Βεχωρὲθ, (δ) Ἀφὶχ, (ε) Ἰε-
μινναίου, (ζ) οἱ ὄνοι Κεὶς τοῦ πατρὸς (η) διῆλθεν (θ) Σαλισὰ, (ι) Σα-
αλείμ, (κ) τοῦ Ἰεμειναίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲמַר דֵּין יְהֵי נִימוֹסָא דְמַלְכָּא דִּי מְלַךְ עֲלֵיכוֹן יָת בְּנֵיכוֹן יְדַבַּר וִימַנֵּי לֵיהּ בִּרְתִּיכוֹהִי
12 וּבְפָרָשׁוֹהִי וְרָדְפִין קֳדָם רְתִיכוֹהִי׃ וּלְמַנָּאָה לֵיהּ רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי חַמְשִׁין וְאִכָּרַיָּא לְמֵנָר
13 נִירֵיהּ וּלְמֶחְצַד חַצְדֵּיהּ וְאוּמָּנַיָּא לְמֶעְבַּד מָנֵי קְרָבֵיהּ וּמָאנֵי רְתִיכוֹהִי׃ וְיָת בְּנָתֵיכוֹן יְדַבַּר
14 לְשַׁמָּשָׁן וּלְטַבָּחָן וּלְאָפָן׃ וְיָת חַקְלֵיכוֹן וְיָת כַּרְמֵיכוֹן וְזֵיתֵיכוֹן טָבַיָּא יִסַּב וְיִתֵּן לְעַבְדוֹהִי׃
15 16 וְזַרְעֵיכוֹן וְכַרְמֵיכוֹן יִסַּב חַד מִן עַסְרָא וְיִהֵב לְרַבְרְבוֹהִי וּלְעַבְדוֹהִי׃ וְיָת עַבְדֵיכוֹן וְיָת
17 אַמְהָתְכוֹן וְיָת עוּלֵימְכוֹן שַׁפִּירַיָּא וְיָת חֲמָרֵיכוֹן יְדַבַּר לְמֶהֱוֵי עָבְדִין עֲבִידְתָּא׃ עָנְכוֹן יִסַּב
18 חַד מִן עַסְרָא וְאַתּוּן תְּהוֹן לֵיהּ לְעַבְדִין׃ וּתְצַוְחוּן בְּיוֹמָא הַהוּא מִן קֳדָם מַלְכְּכוֹן
19 דְּאִתְרְעֵיתוּן לְכוֹן וְלָא יְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתְכוֹן בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וְסָרִיבוּ עַמָּא לְקַבָּלָא לְמֵימַר
20 שְׁמוּאֵל וַאֲמַרוּ לָא אֱלָהֵין מַלְכָּא יְהֵי עֲלָנָא׃ וּנְהֵי אַף אֲנַחְנָא כְּכָל עַמְמַיָּא וְיִתְפְּרַע לָנָא
21 מַלְכָּנָא וְיִפּוֹק בְּרֵישָׁנָא וִיגִיחַ יָת קְרָבָנָא׃ וּשְׁמַע שְׁמוּאֵל יָת כָּל פִּתְגָּמֵי עַמָּא וְסַדְּרִנּוּן קֳדָם
22 יְיָ׃ וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל קַבֵּיל לְמֵימְרֵיהוֹן וְתַמְלֵיךְ לְהוֹן מַלְכָּא וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְאֶנָשֵׁי
יִשְׂרָאֵל אֱזִילוּ גְּבַר לְקִרְתֵּיהּ׃

ט

1 וַהֲוָה גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין וּשְׁמֵיהּ קִישׁ בַּר אֲבִיאֵל בַּר צְרוֹר בַּר בְּכוֹרַת בַּר אֲפִיחַ
2 בַּר גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן גְּבַר חֵילָא׃ וְלֵיהּ הֲוָה בַר וּשְׁמֵיהּ שָׁאוּל עֲלֵים וְשַׁפִּיר
3 וְלֵית גַּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שַׁפִּיר מִנֵּיהּ מִכַּתְפֵּיהּ וּלְעֵלָּא רָם מִכָּל עַמָּא׃ וַאֲבַדָא אֲתָנַיָּא
לְקִישׁ אֲבוּהִי דְשָׁאוּל וַאֲמַר קִישׁ לְשָׁאוּל בְּרֵיהּ דְּבַר כְּעַן עִמָּךְ יָת חַד מֵעוּלֵימַיָּא וְקוּם אֱזִיל
4 בְּעֵי יָת אֲתָנַיָּא׃ וַעֲבַר בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וַעֲבַר בְּאַרַע דָּרוֹמָא וְלָא אַשְׁכַּחוּ וַעֲבַר בְּאַרַע
מַתְבְּרָא וְלֵית וַעֲבַר בְּאַרַע שִׁבְטָא בִנְיָמִין וְלָא אַשְׁכַּחוּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit : Hoc erit ſtatutū regis qui regnabit ſup vos: Filios veſtros accipiet, 11
& conſtituet eos ſibi in curribus ſuis, & in equitibꝰ ſuis, & ſequentes ante
currus ſuos: Et ad præficiendū ſibi magiſtros millium, & magiſtros quin- 12
quagenorum : & agricolas ad arandū arationes ſuas, & ad metendum
meſſes ſuas ; & opifices ad faciendū vaſa belli ſui, & vaſa curruū ſuorū. 13
Et filias veſtras accipiet ad miniſtras, ad coquas & ad piſtrices. Et agros 14
veſtros, & vineas veſtras, & olivas veſtras bonas accipiet, & dabit ſervis
ſuis. Et ſemina veſtra & vineas veſtras accipiet in decimas & dabit princi- 15
pibus ſuis & ſervis ſuis. Et ſervos veſtros & ancillas veſtras, & pueros ve- 16
ſtros pulchros, & aſinos veſtros accipiet, ut ſint facientes opꝰ ejꝰ. Oves ve- 17
ſtras accipiet unā ex decē, & vos eritis illi in ſervos. Et clamabitis in *die* 18
illo ab-ante regem veſtrum quem voluiſtis vobis, & non accipiet Dñs ora-
tionem veſtram in tempore illo. Et renuerunt populus audire dicto Se- 19
muelis, & dixerunt, Non : ſed rex erit ſuper nos. Et erimus etiam nos ut 20
omnes gentes: & vindicabit nos rex noſter, & egredietur in capite noſtro,
& inibit bella noſtra. Et audivit Semuel omnia verba populi, & ordina- 21
vit ea ante Dominum. Et dixit Dominus ad Semuel, Audi dictis eorum, 22
& regnare fac *eis* regem : & dixit Semuel viris Iſrael, Ite vir ad urbem
ſuam.

CAP. IX.

ET fuit vir de tribu domꝰ Binjamin, & nomen ejus Kis filius Abiel, filii 1
Szeror, filii Bechorath, filii Aphiahh, filii viri ex tribu domus Binjamin,
vir virtutis. Et illi fuit filius, & nomen ejus Saul, juvenis et pulcher ; & 2
non erat vir de filiis Binjamin qui pulch[illegible] ab eo: ab humeris ſuis & ſuprà
magnꝰ ab omni populo. Et perierunt aſinæ Kis patri ipſiꝰ Saulis: & dixit 3
Kis ad Saul filiū ſuum, Tolle nunc tecum unū ex pueris, & ſurge vade,
quære aſinas. Et tranſivit in monte *domꝰ* Ephraim, & tranſivit in terra Au- 4
ſtrali, & non repererunt ; & *tranſivit* in terra *Mathbera*, & non erant ;
& *tranſivit* in terram tribus Binjamin, & non repererunt.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 ܘܐܡܪ. ܗܢܐ ܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ ܕܡܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ. ܒܢܝ̈ܟܘܢ ܢܕܒܪ. ܘܢܥܒܕ ܠܗܘܢ
ܒܡܪ̈ܟܒܬܗ ܘܒܦܪ̈ܫܘܗܝ: ܘܢܪܗܛܘܢ ܩܕܡ ܡܪ̈ܟܒܬܗ. * ܘܢܥܒܕ ܠܗ ܪ̈ܒܝ ܐܠܦܐ. 12
ܘܪ̈ܒܝ ܡܐܐ. ܘܪ̈ܒܝ ܚܡܫܝܢ. ܘܪ̈ܒܝ ܥܣܪܐ. ܘܢܕܒܪܘܢ ܕܒܪ̈ܘܗܝ: ܘܢܚܨܕܘܢ ܚܨܕܗ. ܘܢܥܒܕܘܢ
ܡܐܢ̈ܝ ܩܪܒܗ. ܘܡܐܢ̈ܝ ܡܪ̈ܟܒܬܗ. * ܘܠܒܢ̈ܬܟܘܢ ܢܕܒܪ: ܠܙܩܘܪ̈ܬܐ ܘܠܛܚܢ̈ܬܐ ܘܠܐܦܝ̈ܬܐ. 13
14 * ܘܚܩܠ̈ܬܟܘܢ ܘܟܪ̈ܡܝܟܘܢ ܘܙܝ̈ܬܝܟܘܢ ܛܒ̈ܐ ܢܣܒ. ܘܢܬܠ ܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. * ܘܙܪ̈ܥܝܟܘܢ
15 ܘܟܪ̈ܡܝܟܘܢ ܢܥܣܪ. ܘܢܬܠ ܠܡܗܝܡ̈ܢܘܗܝ ܘܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. * ܘܥܒ̈ܕܝܟܘܢ ܘܐܡܗ̈ܬܟܘܢ
16 ܘܥܠܝ̈ܡܝܟܘܢ ܫܦܝܪ̈ܐ ܘܚܡܪ̈ܝܟܘܢ ܢܕܒܪ. ܘܢܥܒܕ ܒܗܘܢ. * ܘܥܢ̈ܟܘܢ ܢܥܣܪ. ܘܐܢܬܘܢ
17 ܬܗܘܘܢ ܠܗ ܥܒ̈ܕܐ. * ܘܬܩܥܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܩܕܡ ܡܠܟܟܘܢ ܕܓܒܝܬܘܢ ܠܟܘܢ.
18 ܘܠܐ ܢܥܢܝܟܘܢ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܥܡܐ ܠܡܫܡܥ ܒܩܠܗ ܕܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪܘ.
19 ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ ܢܗܘܐ ܥܠܝܢ. * ܘܢܗܘܐ ܐܦ ܚܢܢ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡ̈ܐ. ܘܢܕܘܢ ܡܠܟܢ.
20 ܘܢܦܘܩ ܩܕܡܝܢ. ܘܢܬܟܬܫ ܩܪܒܝܢ. * ܘܫܡܥ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܝܢ ܡܠ̈ܘܗܝ ܕܥܡܐ.
21 ܘܡܠܠ ܐܢܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥ ܒܩܠܗܘܢ. ܘܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ
22 ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܫܠܡ * ܦ *

1 * ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܫܡܗ ܩܝܫ ܒܪ ܐܒܝܐܝܠ. ܒܪ ܨܪܘܪ. ܒܪ ܒܟܘܪܬ. ܒܪ ܐܦܝܚ
2 ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ ܓܢܒܪ ܚܝܠܐ. * ܘܠܗ ܗܘܐ ܒܪܐ ܕܫܡܗ ܫܐܘܠ. ܓܒܝܐ ܘܛܒ. ܘܠܝܬ
ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܕܛܒ ܡܢܗ. ܘܡܢ ܟܬܦܗ ܘܠܥܠ. ܪܡ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ.
3 * ܘܐܒܕܝ ܐܬܢ̈ܐ ܕܩܝܫ ܐܒܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܩܝܫ ܠܫܐܘܠ ܒܪܗ. ܕܒܪ ܥܡܟ ܚܕ ܡܢ
ܛܠܝ̈ܐ. ܘܩܘܡ ܙܠ ܒܥܝ ܐܬܢ̈ܐ. ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ. ܘܕܒܪ ܥܡܗ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝ̈ܐ. ܘܐܙܠ
4 ܠܡܒܥܐ ܐܬܢ̈ܐ ܕܐܒܘܗܝ. * ܘܥܒܪ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܡܪܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ.
ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܬܥܠܐ. ܘܠܝܬ. ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ.

Et ait, Hoc eſt Jus regis qui regnabit ſuper 11 vos. Filios veſtros accipiet, diſponetque ſibi in curribus ſuis & inter equites ſuos, ut currant ante currus ſuos. 12 Conſtituet etiam ſibi tribunos, & centuriones, & quinquagenarios, & decuriones: arabunt arva ejus, metent meſſem ejus, & component inſtrumenta belli ejus, & inſtrumenta curruum ejus. 13 Filias quoque veſtras accipiet in textrices, & molitrices, & piſtrices. 14 Agros veſtros, & vineas veſtras, & oliveta veſtra optima accipiet, dabitque ſervis ſuis. 15 Semina veſtra, & vineas veſtras decimabit, tradetq; eunuchis ſuis ac ſervis ſuis. 16 Servos veſtros, & ancillas veſtras juveneſq; veſtros formoſos, & aſinos veſtros tollet, *ipſiſque* conficiet opus ſuum. 17 Pecudes veſtras decimabit, & vos eritis illi ſervi. 18 Et ululabitis in die illo propter regẽ veſtrum quem elegiſtis vobis, & non exaudiet vos Dñs in die illo. 19 Noluerunt tamẽ populus auſcultare voci Samuelis, ſed dixerunt, Non item, ſed rex erit ſuper nos; 20 Et erimus nos etiam ut reliquæ gentes, judicabitq; nos rex noſter, & exibit ante nos, & bellũ noſtrum geret. 21 Audiens itaq; Samuel omnia dicta populi, retulit ea coram Dño. 22 Et ait Dñs ad Samuelẽ, Auſculta voci eorũ, & præfice eis regem. Dixítq; Samuel Iſraelitis, Ite quiſq; in civitatem ſuam.

CAP. IX.

1 ERat autem vir quidam de Benjamin, nomine Cis, filius Abiel, filii Sedor, filii Bechoroth, filii Aphih viri Benjaminitæ, valens robore. 2 Is filium habebat nomine Saulem electum & bonum, quo nullus erat vir inter Iſraelitas melior, quique ab humero ſuo & ulteriùs procerior erat univerſo populo. 3 Pereuntibus autem aſinis Cis patris Saulis, dixit Cis ad Saulem filium ſuum, Duc tecum unum ex pueris, & ſurgens vade quæſitum aſinas. Surgens itaq; Saul abiit, ſecumque ducens unum è pueris abiit quæſitum aſinas patris ſui. 4 Cúmque pertranſiſſet montem Aphrem, tranſiſſetque per terram carbonum, nec inveniſſent: tranſiſſet etiam per terram vulpium, nec adeſſent: deinde tranſiſſet per terram Benjamin, nec inveniſſent;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 * وقال * هذه سنة الذي يملك عليكم * يأخذ بنيكم * ويصيرهم له فرسانا يسيرون امام
12 مراكبه ويجعل منهم رجالا يمشون بين يديه * ويتخذ لنفسه روساء الالوف * وروساء المئين *
وروساء الخمسين * وروساء العشر * ويحرث بنوكم حرثه * ويحصدون حصاده * ويعملون له اوعية
13 حربه ومراكبه * ويأخذ بناتكم ويصيرهن له نساجات وطحانات وخبازات * ومزارعكم 14
15 وكرومكم * وافخر زيتونكم يأخذها ويصيرها لعبيده * ويأخذ عشورا من زروعكم وكرومكم *
16 ويصيرها لخدمه وعبيده * ويأخذ اماءكم وعبيدكم واحداثكم الصباح * ودوابكم
17 وحميركم * ويشغلها في عمله * ويعشر غنمكم * وانتم ايضا تصيرون له عبيدا * وتطلبون 18
وتتضرعون الى الرب في ذلك اليوم مما يضيق عليكم الملك الذي طلبتم * ولا يستجيب لكم
19 الرب في ذلك اليوم * ولم يسر الشعب ان يسمعوا مشورة صموال * وقال كلا ليس هكذا * ولكن
20 يكون علينا ملك * ونصير مثل جميع الشعوب * ويقضي قضايانا ملكنا * ويخرج امامنا
21 ويجاهد عنا * فسمع صموال جميع مقالات الشعب * وتكلم بها امام الرب * وقال الرب لصموال * 22
اقبل قولهم * وصير عليهم ملكا * فقال صموال لجميع بني اسرايل انصرفوا كل انسان الى قريته *

* الفصل التاسع *

1 * وكان رجل من بني بنيامين اسمه قيس بن ابيل * بن صارور
2 بن بكروت * بن افيح رجل من بيت بنيامين * جبار بقوته * وكان له ابن اسمه ساول رجل تام من
الرجال * ولم يكن في بني اسرايل رجل اتم منه * وكان ارفع قامة من جميع الشعب من كتفه الى
3 فوق * وهلكت اتن قيس ابي ساول * فقال قيس لساول ابنه * خذ معك غلاما من الغلمان *
وانطلق به في طلب الاتن * وقام ساول وانطلق واخذ معه غلاما من غلمانه * وخرج في طلب
4 اتن ابيه * ومر بجبل افرايم * ودار في ارض الجمر ولم يجد * ودار في ارض بنيامين ولم يجد
ايضا * ومر بارض الثعالب ولم يجد *

Et ait, Hoc eſt jus ejus qui regnaturus eſt ſuper vos. 11 *Accipiet filios veſtros, facietq; eos ſibi equites gradientes ante rhedas ſuas: alios autem conſtituet pedites ambulantes coram ſe.* 12 *Adhibebit quoq; ſibi tribunos, & centuriones, & quinquagenarios, & decuriones: & arabunt filii veſtri arva ipſius, & metent ipſius meſſẽ, & fabricabunt ei inſtrumenta pro bello & aurigis ejus.* 13 *Accipiet etiã filias veſtras, facietq; eas ſibi textrices, & molitrices, et piſtrices.* 14 *Agros etiã veſtros, & vineas veſtras, & præſtantiſſimas oleas veſtras accipiet, dabitq; ſervis ſuis.* 15 *Item decimas accipiet è ſeminibus veſtris & vineis veſtris, dabitq; eas miniſtris & ſervis ſuis.* 16 *Item accipiet ancillas veſtras, & ſervos veſtros, & famulos veſtros ſpecioſos, & jumenta veſtra, atq; aſinos veſtros, eoſque occupabit in opere ſuo.* 17 *Deniq; decimabit pecudes veſtras, & vos demũ fietis ſervi ipſius.* 18 *Et precabimini ac ſupplicabitis Domino in illo die propter illatã vobis anguſtiã à rege quem petiſtis, ſed non exaudiet vos Dominus in illo die.* 19 *Verùm noluit populus acquieſcere conſilio Samuelis, at dixit, Haudquaquã, non erit ita, imò verò erit ſuper nos rex;* 20 *Et erimus inſtar cunctarũ gentiũ, judicabitq; rex noſter judicia noſtra, & egredietur ante nos, pugnabitq; pro nobis.* 21 *Audivit igitur Samuel omnia dicta populi, retulitq; ea corã Domino.* 22 *Dixitq; Dominus ad Samuelem, Acquieſce ſermoni eorũ, & cõſtitue ſuper eos regẽ: quapropter ait Samuel univerſis Iſraelitis, Ite quilibet in civitatem ſuã.*

CAP. IX.

1 *ERat autem quidã ex filiis Benjamin, cujus nomen erat Cis, filius Abiel, filii Saror, filii Bechoroth, filii Aphih viri Benjamitæ, fortitudine ſuâ gigas.* 2 *Huic erat filius nomine Saul vir perfectus inter viros, quo non erat inter filios Iſrael quiſquã perfectior, & eminebat ſtaturâ toti populo ab humero ſuo ſurſum verſùs.* 3 *Pereuntibus autem aſinis Cis patris Saulis, dixit Cis ad Saulem filium ſuum, Aſſume tecum puerum aliquẽ è pueris, eumq; ducito ad quærendas aſinas. Surgens ergò Saul profectus eſt, ſecumq; ducens puerum unum è pueris ſuis egreſſus eſt ad quærendas aſinas patris ſui.* 4 *Tranſivitque per montem Ephraim, & perluſtravit terram carbonum, nec invenit: perluſtravit etiam Benjamin, nec adhuc invenit: tranſivit quoq; per terram vulpium, nec invenit.*

שמואל א : ט

'qui ,suo puero dixit Saul & : Suph terram in venerunt Ipsi
5 הֵמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־
,asinis ab meus pater cessaverit forte ne ,revertamur & ,Veni :secum
עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן־יֶחְדַּל אָבִי מִן־הָאֲתֹנוֹת
civitate in Dei vir nunc Ecce : ei Dixitque .nobis *sit solicitus* &
6 וְדָאַג לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא אִישׁ־אֱלֹהִים בָּעִיר
: veniet veniendo ,loquetur quod omne ; honorabilis vir & , ista
הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בּוֹא יָבוֹא
quam nostram viam nobis indicet forte si ,illuc eamus nunc
עַתָּה נֵלְכָה שָּׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־
,ibimus ecce Et : suo puero Saul Dixitque .*eam super ambulemus*
7 הָלַכְנוּ עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ
munus & ,nostris vasis de abiit panis quia ? viro afferemus quid &
וּמַה־נָּבִיא לָאִישׁ כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וּתְשׁוּרָה
adjecit Et ? nobiscum quid : Dei viro *afferendum ad* non
8 אֵין־לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אִתָּנוּ׃ וַיֹּסֶף
mea manu in invenitur Ecce :dixit & ,Sauli *respondendum ad* puer
הַנַּעַר לַעֲנוֹת אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי
nobis indicabit & , Dei viro dabo & : argentei sicli *quartum*
רֶבַע שֶׁקֶל כָּסֶף וְנָתַתִּי לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ
vir dicebat sic ,Israel in *Antea* .nostram viam
9 אֶת־דַּרְכֵּנוּ׃ לְפָנִים ׀ בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר הָאִישׁ
: Videntem ad usque eamus & ,Venite : Deum inquirendũ ad *se eundo in*
בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ וְנֵלְכָה עַד־הָרֹאֶה
Dixitque .Videns *antea* vocabatur ,hodie Propheta quia
10 כִּי לַנָּבִיא הַיּוֹם יִקָּרֵא לְפָנִים הָרֹאֶה׃ וַיֹּאמֶר
iverunt & : eamus ,veni ; tuum verbum Bonum : suo puero Saul
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרְךָ לְכָה ׀ נֵלֵכָה וַיֵּלְכוּ
ascendentibus Ipsis .Dei vir *ibi qua* ,civitatem in
11 אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ הֵמָּה עֹלִים
hauriendum ad egredientes puellas invenerunt ipsi & ,civitatis *ascensu in*
בְּמַעֲלֵה הָעִיר וְהֵמָּה מָצְאוּ נְעָרוֹת יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב
responderunt Et ? Videns *hoc in* est Num : eis dixerunt & ; *aquas*
12 מַיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן הֲיֵשׁ בָּזֶה הָרֹאֶה׃ וַתַּעֲנֶינָה
quia ,nunc festina ; *tuas facies ad* ecce ,Est : dixerunt & , eis
אוֹתָם וַתֹּאמַרְנָה יֵּשׁ הִנֵּה לְפָנֶיךָ מַהֵר ׀ עַתָּה כִּי
.Bamah in populo hodie sacrificium quia ,civitatem in venit hodie
הַיּוֹם בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה׃
ascendat antequam ,eum invenietis sic ,urbem *vos intrare Circa*
13 כְּבֹאֲכֶם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם יַעֲלֶה
,*eum venire usque* populus comedet non quia : vescendum ad Bamah in
הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא־יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ
.invitati comedent postea ,sacrificio benedicet ipse quia
כִּי־הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי־כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרֻאִים
ascenderunt Et .eum invenietis *die sicut* eum quia ,ascendite nunc Et
14 וְעַתָּה עֲלוּ כִּי־אֹתוֹ כְהַיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ
Semuel ecce & ,civitatis medium *in* ingredientibus ipsis : civitatem
הָעִיר הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל
Dominus Et .Bamah in *ascendendum ad* eorum occursum in *egrediens*
15 יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה׃ וַיהוָה
, Saul *venire ante* una die ,Semuel aurem revelaverat
גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל יוֹם אֶחָד לִפְנֵי בוֹא־שָׁאוּל
,Binjamin terra de virum te ad mittam cras *tempus Secundum* : dicendo
16 לֵאמֹר׃ כָּעֵת ׀ מָחָר אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן
faciet salvum & : Israel meum populum super ducem in eum unges &
וּמְשַׁחְתּוֹ לְנָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ
venit quia ,meũ populũ respexi quia ; Pelistim manu de meũ populum
אֶת־עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת־עַמִּי כִּי בָּאָה
.me ad ejus clamor
צַעֲקָתוֹ אֵלָי׃

Versio VUL. LAT.

5 Cùm autẽ venissent in terram
Suph, dixit Saul ad puerũ qui
erat cum eo ; Veni & revertamur,
nè fortè dimiserit pater
me' asinas, & solicitus sit pro
6 nobis. Qui ait ei; Ecce vir Dei
est in civitate hac, vir nobilis:
omne quod loquitur, sine ambiguitate
venit. Nunc ergò eam'
illùc, si fortè indicet nobis
de via nostra, propter quã venimus.
7 Dixítque Saul ad puerũ
suum; Ecce ibim': quid ferem'
ad virum Dei? panis defecit in
sitarciis nostris : & sportulam
non habemus, ut dem' homini
8 Dei, nec quidquam aliud. Rursum
puer respondit Sauli , &
ait ; Ecce inventa est in manu
mea quarta pars statêris argenti,
dem' homini Dei, ut indicet
9 nobis viam nostram. (Olim in
Israel sic loquebatur unusquisque
vadens consulere Deum ;
Venite, & eam' ad Videntem.
Qui enim Propheta dicitur hodiè,
vocabatur olim Videns.)
10 Et dixit Saul ad puerũ suum ;
Optim' sermo tuus. Veni, eamus.
Et ierunt in civitatem in
11 qua erat vir Dei. Cúmq; ascenderent
clivũ civitatis, invenerunt
puellas egredientes ad
hauriendã aquã, et dixerũt eis;
12 Num hìc est Videns ? Quæ respondentes,
dixerunt illis; Hìc
est: ecce ante te, festina nunc ;
hodiè enim venit in civitatẽ,
quia sacrificiũ est hodiè populi
13 in excelso. Ingredientes urbem,
statim invenietis eũ antequã
ascendat excelsum ad vescendũ:
neq; enim comesur' est
popul' donec ille veniat : quia
ipse benedicit hostiæ, & deinceps
comedunt qui vocati sũt.
Nunc ergò conscendite, quia
14 hodiè reperietis eũ. Et ascenderunt
in civitatem. Cúmque
illi ambularent in medio urbis,
apparuit Samuel egrediens obviã
eis, ut ascenderet in excel-
15 sum. Domin' autẽ revelaverat
auriculã Samuelis ante unam
diẽ quã veniret Saul, dicens ;
16 Hàc ipsâ horâ, quæ nunc est,
cras mittam virum ad te de
terra Benjamin , & unges
eum ducem super populum
meum Israel : & salvabit populum
meum de manu Philisthinorum ,
quia respexi populum
meum : venit enim clamor
eorum ad me.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων (λ) εἰς τὴν Σὶφ, καὶ Σαοὺλ
εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Δεῦρο
καὶ ἀποστρέψωμεν, μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ μου
6 τὰς ὄνους, (μ) φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον, Ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος
τοῦ θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος
ἔνδοξος, πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον
παρέσται. καὶ νῦν (ν) πορευθῶμεν, ὅπως
ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ'
7 ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ
τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Καὶ ἰδοὺ
πορευσόμεθα· καὶ τί (ξ) οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ
τοῦ θεοῦ; (ο) ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν
ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι (π)
μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ
8 τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον
ἀποκριθῆναι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν,
Ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου
ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ
9 θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν. Καὶ
(ρ) ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τάδε (σ) ἔλεγεν
ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι (τ) ἐπερωτᾷν
τὸν θεόν, Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν Βλέποντα·
ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς
10 ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς
τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, δεῦρο
καὶ πορευθῶμεν. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν
οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ (υ) ἄνθρωπος ὁ τοῦ θεοῦ.
11 Αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως,
καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα
(φ) ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν
αὐταῖς, Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ Βλέπων;
12 Καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ (χ)
λέγουσιν αὐτοῖς, Ἔστιν· ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον
(ψ) ὑμῶν. νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει
εἰς τὴν πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν
13 Βαμᾷ. Ὡς ἂν (ω) εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν,
οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι
αὐτὸν εἰς (α) Βαμᾶ τοῦ φαγεῖν· ὅτι
οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ (β) εἰσελθεῖν
αὐτόν, ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ
ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι. καὶ νῦν ἀνάβητε,
14 ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτόν. Καὶ ἀναβαίνουσι
τὴν πόλιν. αὐτῶν εἰσπορευομένων
εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ
ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τοῦ ἀνα-
15 βῆναι εἰς Βαμᾶ. Καὶ κύριος ἀπεκάλυψε
τὸ ὠτίον Σαμουὴλ ἡμέρᾳ μιᾷ ἔμπροσθεν
τοῦ ἐλθεῖν (γ) πρὸς αὐτὸν Σαούλ, λέγων,
16 Ὡς ὁ καιρὸς, αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ
ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ χρίσεις αὐτὸν
εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ
σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων,
ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ
μου, ὅτι ἦλθε βοὴ αὐτῶν πρὸς μέ.

Ipsis autem venientibus in Siph, 5
& Saul dixit puero suo, qui secum; Veni, & revertamus, ne omittens
pater meus (b) asinas, solicitus sit quæ de nobis. Et dixit 6
ei puer; Ecce nunc homo Dei in
civitate hac, & homo honoratus:
omne quodcunque locutus fuerit,
eveniens aderit. Et nunc (c) eamus,
ut annuntiet nobis viam nostram,
super quam ibimus super
eam. Et dixit Saul puero suo qui 7
secum; Et ecce ibimus: & quid
feremus homini Dei? quoniam
panes defecerunt de vasis nostris:
& plus non est nobiscum ad afferendum
homini Dei, (d) quod
est nobis. Et adjecit puer respondere 8
Sauli, & dixit; Ecce inventa est in manu mea quarta pars
sicli argenti: & dabis homini Dei,
& annuntiabit nobis viam nostram.
Et anteà in Israel hæc di- 9
cebat unusquisque in eundo ad interrogandum
Deum; Veni, & eamus ad Videntem: (e) quoniam
prophetam vocabat populus antea,
Videns. Et dixit Saul ad pu- 10
erum suum, Bonum est verbum:
veni, & eamus. Et iverunt in civitatem,
ubi erat ibi homo Dei.
Ipsis ascendentibus ascensionem 11
civitatis, & ipsi inveniunt puellas
exeuntes ad hauriendam aquam:
& dicunt eis, Si est hic Videns?
Et responderunt puellæ eis, 12
& dicunt eis; Est: ecce ad faciem
(f) vestram. Nunc per (g) diẽ venit
in civitatem, quoniam sacrificium
hodiè populo in (h) Bama.
Cum ingressi fueritis in civita- 13
tem, sic invenietis eum in civitate,
priusquàm ipse ascendat in
Bama ad manducandum: quoniam
non manducabit populus, quoadusque
ipse ingrediatur: quoniã
hic benedicit sacrificium; & post
hæc comedũt (i) hospites. Et nunc
ascendite, quia per diem invenietis
eum. Et ascendunt civitatem. 14
Ipsis ingredientibus in medium
civitatis, & ecce Samuel exiit in
occursum eorum ad ascendendum
in Bama. Et Dominus reve- 15
laverat aurem Samuel die unâ,
antequàm veniret ad eum Saul,
dicens ; Sicut (k) tempus, cras 16
mittam ad te virum de terra
Benjamin : & unges eum in
principem super populum meum
Israel, & salvabit populum meum
de manu alienigenarum:
quoniam respexi super humiliationem
populi mei : quia venit
clamor eorum ad me.

MS. A. (λ) εἰς γῆν Σεὶφ, (μ) φροντίζῃ περὶ (ν) πορευθῶμεν
ἐκεῖ, ὅπως (ξ) εἰσοίσομεν (ο) ὅτι ἄρτοι (π) ἐν ἡμῖν τοῦ εἰσενεγκεῖν
(ρ) ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ (σ) ἔλεγαν (τ) ἐπερωτῆσαι θεόν, Δεῦτε (υ)
ἄνθρωπος τοῦ (φ) ὑδρεύσασθαι (χ) λέγουσιν, Ἔστι· (ψ) ὑμῶν.
τάχυνον, νῦν (ω) εἰσέλθητε τὴν (α) Βαμᾶ (β) ἐλθεῖν (γ) Σαοὺλ
πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ὡς ὁ καιρὸς οὗτος, αὔριον * αὔριον ἀποστέλλω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 אִנּוּן אֲתוֹ בְּאַרְעָא דְּבַהּ נְבִיָּא דַּיָי וְשָׁאוּל אֲמַר לְעוּלֵימָא דְּעִמֵּיהּ אֱתָא וְנֵתוּב דִּלְמָא
6 יִשְׁבּוֹק אַבָּא מִן עֵסֶק אֲתָנַיָּא וְיָצִיף לָנָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ הָא כְעַן נְבִיָּא דַּיָי בְּקַרְתָּא הָדָא
וּגְבַר מִתְנַבֵּי קְשׁוֹט כָּל דְּאִתְנַבֵּי אִתְקַיָּמָא יִתְקַיַּם כְּעַן נֵיזִיל לְתַמָּן מָאִים יְחַוֵּי לָנָא יַת
7 אָרְחָנָא דַּאֲתֵינָא עֲלַהּ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְעוּלֵימֵיהּ וְהָא נֵיזִיל וְאִם מְקַבֵּיל מָמוֹן מָה נָעֵיל לִנְבִיָּא
דַּיָי אַף אֲנַחְנָא זְוָדִין עֲדָן עֲטָרוּ מִמָּנָנָא וּמִדַּעַם דְּכָשַׁר לֵית לְאַעָלָא לִנְבִיָּא דַּיָי וּמָה עִמָּנָא
8 לְמֶעְבַּד׃ וְאוֹסִיף עוּלֵימָא לְמַעְנֵי יַת שָׁאוּל וַאֲמַר הָא אִשְׁתְּכַח בִּידִי זוּזָא חֲדָא דִּכְסַף
9 וְנִתֵּין לִנְבִיָּא דַּיָי וִיחַוֵּי לָנָא יַת אָרְחָנָא׃ בְּקַדְמִין בְּיִשְׂרָאֵל כִּדְנַן אֲמַר גַּבְרָא בְּמֵיזְלֵיהּ
לְמִתְבַּע אוּלְפָּן מִן קֳדָם יְיָ אֱתוֹ וְנִתְמְטֵי עַד חָזְיָא אֲרֵי לִנְבִיָּא יוֹמָא דֵין מִתְקְרֵי מִלְּקַדְמִין
10 חָזְיָא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְעוּלֵימֵיהּ תַּקִּין פִּתְגָּמָךְ אֱתָא נֵיזִיל וַאֲזַלוּ לְקַרְתָּא דְּתַמָּן נְבִיָּא דַּיָי׃
11 אִנּוּן סָלְקִין בְּמַסְּקָנָא דְּקַרְתָּא וְאִנּוּן אַשְׁכַּחוּ עוּלֵימָן נָפְקָן לְמִמְלֵי מַיָּא וַאֲמַרוּ לְהֵין הַאִית
12 הָכָא חָזְיָא׃ וְאָתִיבָא יָתְהוֹן וַאֲמַרָא אִית דָּא הָא קֳדָמָךְ אוֹחִי כְעַן אֲרֵי יוֹמָא דֵין עַל
13 לְקַרְתָּא אֲרֵי שִׁירוּ נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא יוֹמָא דֵין לְעַמָּא בְּבֵית אַסְחָרוּתָא׃ כְּמֵעַלְכוֹן לְקַרְתָּא
כֵּן תַּשְׁכְּחוּן יָתֵיהּ עַד לָא יִסַּק לְבֵית אַסְחָרוּתָא לְמֵיכַל אֲרֵי לָא אָכֵיל עַמָּא עַד מֵיתוֹהִי
אֲרֵי הוּא פָּרֵיס מְזוֹנָא בָּתַר כֵּן אָכְלִין זְמִינַיָּא וּכְעַן סַקוּ אֲרֵי יָתֵיהּ בְּיוֹמָא דֵין תַּשְׁכְּחוּן
14 יָתֵיהּ׃ וּסְלִיקוּ לְקַרְתָּא אִנּוּן עָלִין בְּגוֹ קַרְתָּא וְהָא שְׁמוּאֵל נָפֵיק לִקְדָמוּתְהוֹן לְמִסַּק
15 לְבֵית אַסְחָרוּתָא׃ וּמִן קֳדָם יְיָ אִתְאֲמַר לִשְׁמוּאֵל יוֹמָא חַד קֳדָם מֵיתֵי שָׁאוּל לְמֵימָר׃
16 כְּעִדָּן הָדֵין מְחַר אֶשְׁלַח לְוָתָךְ גַּבְרָא מֵאַרְעָא שֵׁבֶט בִּנְיָמִין וְתִמְשְׁחִנֵּיהּ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל
עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְיִפְרוֹק יַת עַמִּי מִידָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי גְּלֵי קֳדָמַי דּוּחֲקָא דְּעַמִּי אֲרֵי עָלַת
קְבֵלְתְּהוֹן לִקְדָמַי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Ipsi venerunt ad terrã in qua *Propheta Domini* : & Saul dixit puero suo 5
qui secũ: Veni & redibim': fortè cessaverit pater meus à cura asinarum, &
solicitus erit nostri. Et dixit illi : Ecce nunc Propheta Dñi in urbe hac, 6
& vir *vaticinans* veritatẽ: omne quod vaticinabitur, firmando confirmabitur:
nunc ibimus *nobis* eò, fortasse indicabit nobis viam nostram quam venimus
super eam. Et dixit Saul puero suo : Et ecce ibimus: & si accipi- 7
ens mamon, quid inferemus Prophetæ *Domini* ? etiã nos viatica *egressa*
defecerunt *nobis* , & quicquam quod placens non est ad inferendum
Prophetæ Dñi: quid nobis faciendum ? Et addidit puer ad respondendũ 8
Sauli, & dixit : Ecce inventa est in manu mea zuza una argenti, & *dabimus*
Prophetæ Dñi, & indicabit nobis viam nostrã. In antiquis in Israel 9
sic dixit vir cùm ambularet ad quærendum doctrinam ab-ante Dominum:
Venite & perducemur usque ad Videntem: quia Propheta hodie, vocatus
fuit ab antiquis Videns. Et dixit Saul puero suo: Rectũ verbũ tuum: veni, 10
ibim': & iverunt ad urbem ubi Propheta Dñi. Illi ascendentes in ascensu 11
urbis, & illi invenerunt puellas exeuntes ad implendũ aquas, & dixerunt
eis: Num est hic videns ? Et responderunt illis & dixerunt, Est hìc, ecce 12
ante te: festina nunc, quoniã hodie intravit ad urbẽ, quia posuerunt oblationẽ
sanctitatum hodie populo in domo consessûs. In intrando vos ad ur- 13
bẽ sic invenietis eũ antequã ascendat ad domũ consessûs ad comedendũ;
quia non comedet popul' donec veniat ille ; namq; ille benedicens *cibo*,
posteà comedentes vocati: & nunc ascendite, quoniam illũ in die hac in-
venietis illum. Et ascenderunt ad urbem : illi intrantes intra urbem, & 14
ecce Semuel exiens ad occursum eorum ad ascendendum ad domum consessûs.
Et ab-ante Dominum dictum fuit ad Semuel die uno antequàm 15
veniret Saul, dicendo : In tempore hoc cras mittam ad te virum de ter- 16
ra tribûs Binjamin, & unges eum ut sit rex super populum meum Israel:
& liberabit populum meum de manu Pelisthæorum; quia revelata est ante
me afflictio populi mei, quia intravit clamor eorum ante me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܘ ܠܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܨܘܦ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܐ ܕܥܡܗ. ܬܐ ܢܗܦܘܟ. ܕܠܡܐ ܢܫܒܘܩ 5
ܐܒܝ ܝܨܦܐ ܕܐܬܢܐ. ܘܢܬܝܨܦ ܥܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܛܠܝܗ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܕܐܠܗܐ ܒܡܕܝܢܬܐ 6
ܗܕܐ. ܘܡܝܩܪ. ܒܥܡܐ. ܘܟܠ ܕܐܡܪ. ܡܬܐ ܐܬܐ. ܗܫܐ ܢܐܙܠ ܠܬܡܢ. ܟܒܪ ܗܘ
ܢܚܘܝܢ ܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܢ ܒܥܠܬܗ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܗ. ܗܐ ܐܙܠܝܢ. ܡܢܐ ܢܩܪܒ 7
ܠܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܠܚܡܐ ܐܙܠ ܠܗ ܡܢ ܡܐܢܝܢ. ܘܙܘܕܐ ܠܝܬ ܕܢܩܪܒ ܠܓܒܪܐ
ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܠܢ. * ܘܐܘܣܦ ܛܠܝܐ. ܘܥܢܐ ܠܡܪܗ ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܫܬܟܚ ܒܐܝܕܝ 8
ܪܘܒܥܗ ܕܡܬܩܠܐ ܕܟܣܦܐ. ܢܬܠ ܠܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܚܘܝܢ ܐܘܪܚܢ. * ܡܛܠ ܕܡܢ 9
ܩܕܡܝܢ ܒܐܝܣܪܝܠ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܟܕ ܐܙܠ ܗܘܐ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܬܘ
ܢܐܙܠ ܠܘܬ ܚܙܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܒܝܐ ܕܝܘܡܢܐ. ܩܕܡ ܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܚܙܝܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ 10
ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܗ. ܛܒ ܦܬܓܡܟ. ܬܐ ܢܐܙܠ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ.
* ܘܟܕ ܣܠܩܝܢ ܒܡܣܩܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܫܟܚܘ ܠܥܠܝܡܬܐ ܕܢܦܩܢ ܠܡܡܠܐ ܡܝܐ. ܘܐܡܪ 11
ܠܗܝܢ ܫܐܘܠ. ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܚܙܝܐ. * ܘܥܢܝ ܘܐܡܪܝ. ܐܝܬ. ܗܐ ܩܕܡܝܟ. ܣܩܘ ܗܫܐ 12
ܒܥܓܠ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܐܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܬܐ ܝܘܡܢܐ ܠܥܡܐ ܒܒܝܡ. * ܘܡܐ 13
ܕܥܠܬܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܗܟܢܐ ܬܫܟܚܘܢܝܗܝ ܥܕܠܐ ܢܣܩ ܠܒܝܡ ܠܡܐܟܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ
ܐܟܠ ܥܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܡܒܪܟ ܕܒܚܐ. ܘܒܬܪܟܢ ܐܟܠܝܢ ܡܙܡܢܐ.
ܘܗܫܐ ܣܩܘ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ. * ܘܣܠܩܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܟܕ ܥܐܠܝܢ 14
ܒܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ ܫܡܘܐܝܠ ܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܠܡܣܩ ܠܒܝܡ. * ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ 15
ܠܫܡܘܐܝܠ. ܝܘܡܐ ܚܕ ܩܕܡ ܕܢܐܬܐ ܫܐܘܠ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܠܡܚܪ ܕܝܘܡܢܐ ܐܫܕܪ ܠܘܬܟ ܓܒܪܐ 16
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܫܘܚܝܗܝ ܠܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܦܪܘܩܝܗܝ
ܠܥܡܝ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܝܬܗ ܠܥܡܝ. ܘܥܠܬ ܩܥܬܗܘܢ ܠܘܬܝ.

* Demum venerunt ad terram Sur, dixitque 5
Saul puero qui ſecum erat, Veni, redeamus,
ne fortè pater meus relictâ curâ aſinarum,
pavidus ſit de nobis. Dixit illi puer ejus, Ecce 6
vir quidam Dei eſt in civitate iſta, & quidem
vir honorandus eſt apud populum, &
quicquid prædicit, proculdubiò evenit:
eamus ergò illuc, fortè indicabit nobis viam
cujus cauſâ venimus. Reſpondit Saul puero 7
ſuo, En ituri ſumus, *at* quid offeremus viro
Dei? nam panis defecit è vaſis noſtris, nec
adeſt viaticum ut offeramus viro Dei, quia
nihil habeamus. Rurſum reſpondit puer domino 8
ſuo, & ait, Ecce inventus eſt in manibus
meis quadrans ſicli argentei, *hunc* dabimus
viro Dei, ut indicet nobis viam noſtram.
(Olim enim in Iſrael ſic dicebat aliquis 9
cùm iret conſulturus Deum, Venite, eamus
uſque ad Videntem; nam qui hodiè propheta,
olim Videns appellabatur.) Dixit Saul 10
puero ſuo, Rectus eſt ſermo tuus, age, eamus:
abieruntque ad civitatem ubi erat vir Dei.
Dum ipſi conſcenderent clivum civitatis, 11
invenerunt puellas egredientes ad hauriendum
aquam: quibus dixit Saul, Eſt ne hîc
Videns? Quæ reſponderunt dicentes, Eſt, en 12
ante te eſt: aſcendite modò feſtini, quoniã hodiè
venit in civitatem: ſiquidem ſacrificium
eſt hodiè populo in Bim: Cúmque ingrediemini 13
civitatem, ſic reperietis eum antequam
aſcendat in Bim ad comedendum: neq;
enim comeſturus eſt populus donec adveniat;
quoniam ipſe benedicit ſacrificia, tum
poſtea comedunt hi qui ſunt invitati: aſcendite
igitur, quoniam hodiè reperietis eum.
Aſcenderunt ergò ad civitatem: ipſis ingredientibus 14
in introitum civitatis, ecce Samuel
egrediebatur in occurſum eorum aſcenſurus
ad Bim. (Dominus autem prædixerat Samueli 15
die uno antequam veniſſet Saul, dicendo;
Tempore craſtino mittam ad te virum 16
de terra Benjamin, ipſum unge rectorem populi
mei Iſrael, ut liberet populum meum de
manu Philiſtæorum: nam reſpexi populum
meum, & ingreſſus eſt clamor eorum ad me.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاتيا ارض صور * فقال ساوول للغلام الذي معه * ارجع بنا لعل ابي قد ترك هم الاتن واهتم 5
بنا * قال له غلامه * هاهنا في هذه القرية رجل نبي الله * وهو رجل كريم على الشعب * وكلما قال 6
من شي كان حقا * انطلق بنا اليه لعله يدلنا على ما نطلب * قال ساوول لغلامه * نحن 7
منطلقان اليه * فما الذي نلطف به نبي الله * وقد فني الخبز الذي معنا زادا * فما الذي
نلطف به نبي الله * من اجل انه ليس معنا شي * فكلم الغلام مولاه وقال * انا معي. ربع 8
مثقال فضة * نلطف به نبي الله * لعله يرشدنا الي ما نريد * من اجل انه اذا كان الرجل من 9
بني اسرايل يريد الانطلاق ليسال الله شيا * يقول * اقبلوا بنا ننطلق الي الذي يري لنا * من
اجل ان النبي في تلك الايام كان يسمي الناظر للناس في حوايجهم * قال ساوول لغلامه * نعم 10
ما قلت * مر بنا اليه * وانطلقا الي القرية التي فيها نبي الله * وبينما هما يصعدان في مصعد 11
القرية استقبلا فتيات قد خرجن ليستقين الماء * وقال لهن ساوول * اهاهنا النبي الذي ينظر في
امور الناس * فاجبن وقلن * نعم هو ها هذا بين يديك * اصعد عاجلا * من اجل انه اتي قريتنا 12
يومنا هذا * لان لاهل قريتنا ذبيحة في بيت الله * فاذا دخلتما القرية فسلا عنه * فانكما تجدانه 13
قبل ان يصعد الي المجلس ليتغدا * من اجل ان الشعب لا ياكل شيا حتي يدخل * لانه هو
الذي يبارك على الذبايح ويبدا بالاكل * ثم ياكلون الذين دعوا الي الذبيحة * فاصعدا الان
سريعا * فانكما تجدانه اليوم * فصعدا الي القرية * واذا قد استقبلهم صموال يريد الصعود 14
الي موضع المآكل * وكان الرب قد اوحي الي صموال * وقال له قبل ان ياتيه ساوول بيوم * اذا 15 16
كان غدا ارسلت اليك رجلا من بني بنيامين * فامسحه مدبرا وملكا على بني اسرايل شعبي *
ليخلص بني اسرايل شعبي من ايدي اهل فلسطين * لاني رايت شعبي قد ضاق بهم * وارتفع
دوارهم الي *

Et cùm deniq; veniſſent ad terram Sur, 5
dixit Saul adoleſcenti qui ſecū erat, Redeamus,
ne fortè pater meus omiſſâ curâ
aſinarum, ſollicitus ſit de nobis. Reſpondit 6
ei juvenis ejus, Eſt hîc in iſta civitate
vir quidam propheta Dei, eſtq; vir venerandus
apud populum, & quoties rem
aliquam prædicit, veritate comprobatur:
adeamus illū ut indicet nobis quod petimus.
Dixit Saul ad juvenem ſuum, Ituri 7
ad eum quid muneris dabimus prophetæ
Dei, cùm jam defecerit panis quem habebamus
pro viatico? quod inquam, munus
offeremus prophetæ Dei, quandoquidē nihil
habemus? Allocutus eſt autem adoleſcens 8
dominum ſuum, & dixit, Ego habeo
quartam partem ſicli argentei; eam donabimus
prophetæ Dei, ut nos edoceat
quod cupimus. (Cùm enim quiſpiam ex 9
filiis Iſrael ire vellet aliquid ſciſcitatum
à Deo, dicebat, Agite, eamus ad eum
qui videt nobis; propheta enim in illis
diebus vocabatur Videns hominibus res
eorum.) Reſpondit Saul adoleſcenti ſuo, 10
Rectū eſt quod dixiſti, adeamus illum:
abieruntq; ad civitatem in qua erat propheta
Dei. Dum ipſi conſcenderent clivum 11
civitatis, offenderunt puellas quæ
exierant ad hauriendā aquā, dixitq; ad
eas Saul, Eſt ne hîc propheta qui prævidet
res hominū? Reſponderunt dicentes, Ita, 12
hîc eſt ante te: aſcende celeriter, quoniam
ipſe advenit hodierno die in civitatem
noſtram; ſiquidem gens civitatis noſtræ
ſacrificium habet in domo Dei: Et cùm 13
ingrediemini civitatem, interrogate de
ipſo; nam reperietis eum antequam aſcendat
convivium pranſurus: nam populus
nihil comedet quoad ingrediatur ille;
quandoquidem ipſe eſt qui benedictis ſacrificiis
incipit comedere, ac tum comedunt
qui invitati fuerint ad ſacrificium.
Aſcendite ergò celeriter, quoniam hodiè
reperietis eum. Ipſis igitur ad civitatem 14
aſcendentibus, en obvium ſe obtulit eis
Samuel aſcendere volens ad locum convivii:
(Dominus enim revelaverat Samueli, 15
& pridiè quàm veniſſet ad eum
Saul, dixerat illi, Craſtinâ die mittā ad 16
te virū è filiis Benjamin, ipſū unge gubernatorem
ac regem ſuper filios Iſrael
populum meum, ut liberet filios Iſrael
populum meum de manibus Paleſtinorum:
nam vidi populum meum anguſtiis
deprehenſum, & aſcendit ſtrepitus
eorum ad me.

שמואל א: י

v'r Ecce : ei respondit Dominus & ,Saul respexit Semuel Et
17 וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת־שָׁאוּל וַיהוָה עָנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ 17
Saul accessit Et .meum populum in cohibebit iste ; te ad dixi quem
18 אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ זֶה יַעְצֹר בְּעַמִּי׃ וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל 18
hic ubi ,mihi nunc Indica : dixit & ,portæ medio in Semuel ad
אֶת־שְׁמוּאֵל בְּתוֹךְ הַשָּׁעַר וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא לִי אֵי־זֶה
Ego : dixit & ,Saul ad Semuel respondit Et ? Videntis domus
19 בֵּית הָרֹאֶה׃ וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי 19
: hodie mecum comedetis & ,Bamah in meas facies ad ascende : Videns
הָרֹאֶה עֲלֵה לְפָנַי הַבָּמָה וַאֲכַלְתֶּם עִמִּי הַיּוֹם
.tibi annunciabo ,tuo corde in quod omne & : manè in te dimittam &
וְשִׁלַּחְתִּיךָ בַבֹּקֶר וְכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אַגִּיד לָךְ׃
ponas ne ,dierum tertio die tibi pereuntibus asinabus Et
20 וְלָאֲתֹנוֹת הָאֹבְדוֹת לְךָ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים אַל־תָּשֶׂם 20
nonne ? Israel desiderabile omne cui & :sunt invetæ quia ,eis tuum cor
אֶת־לִבְּךָ לָהֶם כִּי נִמְצָאוּ וּלְמִי כָּל־חֶמְדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא
Nonne : dixit & ,Saul respondit Et ? tui patris domui omni & ,tibi
21 לְךָ וּלְכֹל בֵּית אָבִיךָ׃ וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא 21
minima mea familia & ,Israel tribubus minoribus de ego Jemini filius
בֶן־יְמִינִי אָנֹכִי מִקְּטַנֵּי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִרָה
me ad es locutus quid ut & ? Binjamin tribus familiis omnibus præ
מִכָּל־מִשְׁפְּחוֹת שִׁבְטֵי בִנְיָמִן וְלָמָּה דִּבַּרְתָּ אֵלַי
,ejus puerum & Saul ipsum Semuel assumpsit Et ? hoc verbū secundū
22 כַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־נַעֲרוֹ 22
,invitatorum capite in locum eis dedit & :cubiculū in eos introduxit &
וַיְבִיאֵם לִשְׁכָּתָה וַיִּתֵּן לָהֶם מָקוֹם בְּרֹאשׁ הַקְּרוּאִים
Da : coquo Semuel Dixitque .viri triginta ferme ipsi &
23 וְהֵמָּה כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לַטַּבָּח תְּנָה 23
eam pone ,te ad dixi quam ; tibi dedi quam ,distributionem
אֶת־הַמָּנָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׂים אֹתָהּ
posuit & ,eum super quod & ,armum mactator levavit Et .tecum
24 עִמָּךְ׃ וַיָּרֶם הַטַּבָּח אֶת־הַשּׁוֹק וְהֶעָלֶיהָ וַיָּשֶׂם 24
,comede ,tuas facies ad pone residuum Ecce : dixit & ,Saul facies ad
לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׁאָר שִׂים־לְפָנֶיךָ אֱכֹל
comeditque : vocavi Populum : dicendo ,tibi servatū statutū tempus in quia
כִּי לַמּוֹעֵד שָׁמוּר־לְךָ לֵאמֹר הָעָם קָרָאתִי וַיֹּאכַל
Bamah de Descenderuntque .illa die in Semuel cum Saul
25 שָׁאוּל עִם־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֵּרְדוּ מֵהַבָּמָה 25
, fuit & : manicarunt Et .tectum super Saul cum est locutus & ,civitatē
26 הָעִיר וַיְדַבֵּר עִם־שָׁאוּל עַל־הַגָּג׃ וַיַּשְׁכִּמוּ וַיְהִי 26
:dicendo,tectum ad Saul ad Semuel vocavit & ,auroram ascendere circa
כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הַגָּג לֵאמֹר
,ipse ,ipsi ambo sunt egressi & ,Saul surrexit & :te dimittā & , Surge
קוּמָה וַאֲשַׁלְּחֶךָּ וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הוּא
Semuel & ,urbis extremum in descendentibus Ipsis .foras Semuel &
27 וּשְׁמוּאֵל הַחוּצָה׃ הֵמָּה יוֹרְדִים בִּקְצֵה הָעִיר וּשְׁמוּאֵל 27
:transivit & ; nostras facies ad transeat & ,puero Dic : Saul ad dixit
אָמַר אֶל־שָׁאוּל אֱמֹר לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר
.Dei verbum te faciam audire & ,die sicut sta tu &
וְאַתָּה עֲמֹד כַּיּוֹם וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבַר אֱלֹהִים׃

CAP. X י

,eū est osculat⁹ &,ej⁹ caput super effudit &,olei lenticulam Semuel cepit Et
1 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־פַּךְ הַשֶּׁמֶן וַיִּצֹק עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשָּׁקֵהוּ
? ducem in suā hæreditatē super Dominus te unxit quia Nonne : dixit ac
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא כִּי־מְשָׁחֲךָ יְהוָה עַל־נַחֲלָתוֹ לְנָגִיד׃
sepulchro cum homines duos invenies & ,me apud de hodie te abeundo In
2 בְּלֶכְתְּךָ הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמָצָאתָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִם־קְבֻרַת
sunt Inventæ : te ad dicentque ; Selsach in Binjamin termino in ,Rachel
רָחֵל בִּגְבוּל בִּנְיָמִן בְּצֶלְצַח וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ נִמְצְאוּ
tuus pater dimisit ecce & ; quærendā ad iveras quas ,asinæ
הָאֲתֹנוֹת אֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְבַקֵּשׁ וְהִנֵּה נָטַשׁ אָבִיךָ אֶת־
? meo filio faciam Quid : dicendo ,vobis est solicitus & ,asinarum verba
דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָכֶם לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לִבְנִי׃

Verſio VUL. LAT.

17 Cúmq; aſpexiſſet Samuel Saulē, Dñs dixit ei; Ecce vir quem dixerā tibi, Iſte dominabitur populo meo. 18 Acceſſit autē Saul ad Samuelē in medio portæ, & ait; Indica, oro, mihi, ubi eſt dom⁹ Videntis. 19 Et rēſpōdit Samuel Sauli dicens, Ego ſū Videns: aſcende ante me in excelſum, ut comedatis mecū hodiè, & dimittā te mané: & omnia quæ ſūt in corde tuo, indicabo tibi. 20 Et de aſinis, quas nudiuſtertio perdidiſti, nè ſolicit⁹ ſis, quia inventæ ſunt. Et cuj⁹ erūt optima quæq; Iſrael? nónne tibi & omni domui patris tui? 21 Reſpondēs autē Saul, ait; Nūquid non fili⁹ Jemini ego ſum, de minima tribu Iſrael, & cognatio mea noviſſima inter omnes familias de tribu Benjamin? quarè ergò locut⁹ es mihi ſermonē iſtū? 22 Aſſumens itaque Samuel Saulē, & puerū ej⁹, introduxit eos in tricliniū, & dedit eis locū in capite eorū qui fuerāt invitati: erant enim quaſi triginta viri. 23 Dixítq; Samuel coquo; Da partē, quā dedi tibi, & præcepi ut reponeres ſeorſū apud te. 24 Levavit autē coqu⁹ armū, & poſuit ante Saul. Dixitq; Samuel; Ecce ꝙ remanſit, pone ante te, & comede: quia de induſtria ſervatū eſt tibi, quando populū vocavi. Et comedit Saul cum Samuele in 25 die illa. Et deſcenderūt de excelſo in oppidū, & locutus eſt cū Saule in ſolario: ſtravítque Saul in ſolario, & dormivit. 26 Cúmq; manè ſurrexiſſent, et jā eluceſceret, vocavit Samuel Saulē in ſolario, dicens; Surge, & dimittā te. Et ſurrexit Saul: egreſſiq; ſunt ambo, ipſe videlicèt, & Samuel. 27 Cúmq; deſcenderent in extrema parte civitatis, Samuel dixit ad Saul; Dic puero, ut antecedat nos, et tranſeat: tu autē ſubſiſte pauliſper, ut indicem tibi verbum Dñi.

CAP. X.

1 Tulit autē Samuel lenticulā olei, & effudit ſuper caput ej⁹, et deoſculat⁹ eſt eū: et ait; Ecce, unxit te Dñs ſuper hæreditatē ſuā in principē, et liberabis populū ſuū de manib⁹ inimicorū ej⁹, qui in circuitu ej⁹ ſunt. Et hoc tibi ſignū, quia unxit te De⁹ in principē. 2 Cùm abieris hodiè à me, invenies duos viros juxta ſepulchrū Rachel in finib⁹ Benjamin, in Meridie: dicentq; tibi; Inventæ ſunt aſinæ, ad quas ieras perquirendas: & intermiſſis pater tu⁹ aſinis, ſolicitus eſt pro vobis, & dicit, Quid faciam de filio meo?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ, (ε) Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι, Οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. 18 Καὶ προσήγαγε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, Ἀπάγγειλον (ζ) δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ Βλέποντος. 19 Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι αὐτός. ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμᾶ, καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον, καὶ (η) ἐξαποστελῶ σε πρωΐ, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι. 20 Καὶ περὶ τῶν (θ) ὄνων σου τῶν ἀπολωλυιῶν (ι) σήμερον τριταίων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς, ὅτι εὕρηνται. καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ἰσραήλ; οὐ σοί, (κ) καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου; 21 Καὶ ἀπεκρίθη Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ (λ) μικροῦ σκήπτρου φυλῆς Ἰσραήλ; καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμίν; καὶ ἱνατί ἐλάλησας (μ) πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο; 22 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔθετο (ν) αὐτοῖς ἐκεῖ τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν. 23 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ, Δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί. 24 Καὶ ἥψησεν ὁ μάγειρος τὴν (ξ) κωλέαν, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον Σαούλ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, Ἰδοὺ ὑπόλειμμα, παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου καὶ φάγε, ὅτι εἰς (ο) μαρτύριον (π) τέθειταί σοι παρὰ τοὺς ἄλλους, ἀπόκνιζε. καὶ ἔφαγε Σαοὺλ μετὰ Σαμουὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 25 Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμᾶ (ρ) εἰς τὴν πόλιν. καὶ διέστρωσαν τῷ Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη. 26 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος, καὶ ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, λέγων, Ἀνάστα, καὶ ἐξαποστελῶ σε. καὶ (σ) ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἕως ἔξω. 27 Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ Σαοὺλ, Εἰπὸν τῷ νεανίσκῳ, καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν (τ) ἡμῶν· καὶ σὺ στῆθι ὡς σήμερον, καὶ (υ) ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ.

17 Et Samuel vidit Saul: & Dominus respondit ei; Ecce homo, quē dixi tibi, Hic principabitur in populo meo. 18 Et acceſſit Saul ad Samuel in medium civitatis, et dixit; Annuntia nunc, qualis eſt domus Videntis. 19 Et reſpondit Samuel Sauli, & dixit, Ego ſum ipſe. Aſcende ante me in Bama, & manduca mecum hodiè: & dimittam te manè, et omnia, quæ in corde tuo, annuntiabo tibi. 20 Et de aſinabus tuis, quæ perierunt, hodiè tres dies, ne ponas cor tuū (l) eis: quoniam inventæ ſunt. Et cui ſpecioſa Iſrael? Nónne tibi, et domui patris tui? 21 Et reſpondit Saul, & dixit; Nónne viri filius Jeminæi ego ſum (m) puſilli ſceptri tribûs Iſrael, & tribûs minimæ ex toto ſceptro Benjamin? Et ut quid locu⁹ es ad me juxta verbum hoc? 22 Et ſumpſit Samuel Saulem, & puerum ejus: & introduxit eos in diverſorium: & poſuit eis ibi locum in primis vocatorum circiter ſeptuaginta virorum. 23 Et dixit Samuel coquo; Da mihi partem, quam dedi tibi, quam dixi tibi ut poneres eam apud te. 24 (n) Et coxerat coquus (o) armum: & appoſuit illud coram Saul. Et dixit Samuel Sauli, Ecce (p) quod remanſit. Appone illud coram te, & manduca: quoniam in (q) teſtimonium eſt poſitum tibi (r) præter alios. Carpe. Et comedit Saul cum Samuel in die illa. 25 Et deſcendit de Bama in civitatem. Et ſtraverūt Sauli ſuper ſolariū: et dormivit. 26 Et factū eſt, ut aſcēdit diluculum; et vocavit Samuel Saulem in ſolario, dicens; Surge, & dimittam te. Et ſurrexit Saul, & exiit ipſe, & Samuel uſq; foras. 27 Ipſis deſcendentibus ad partē civitatis, et Samuel dixit Sauli; Dic puero, et tranſeat ante nos: et tu ſta, ut hodiè, et (ſ) audi verbum Dei.

MS.A. (ε) Ἰδοὺ ἄνθρωπος (ζ) δή μοι ποῖος οἶκος (η) ἐξαποστέλλω (θ) ὄνων τῶν (ι) σου σήμερον (κ) καὶ παντὶ τῷ (λ) μικροτέρου (μ) πρὸς μὲ (ν) αὐτοῖς τόπον (ξ) κωλέαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ (ο) μαρτυρίαν (π) τέθειταί σοι παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, (ρ) ἐν τῇ πόλει. (σ) ἀνέστη, καὶ ἐξῆλθεν Σαοὺλ αὐτὸς (τ) ἡμῶν· καὶ διῆλθεν. καὶ σὺ (υ) ἄκουσόν σοι ῥῆμα

Κεφ. ι'.

1 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οὐχὶ κέχρικέ σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ; καὶ σὺ (α) ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου, (β) καὶ σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν (γ) αὐτοῦ. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι (δ) ἔχρισέ σε κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα. 2 Ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις Ῥαχὴλ ἐν τῷ ὄρει (ε) Βενιαμὶν ἁλλομένους μεγάλα· καὶ ἐροῦσί σοι, Εὕρηνται αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ (ζ) ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων, Τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου;

CAP. X.

1 Et ſumpſit Samuel lenticulā olei: et infudit ſuper caput ejus, et oſculatus eſt eum: et dixit ei, Nonne (a) unxit te Dominus in principē ſuper populū ſuū, ſuper Iſrael? et tu principaberis in populo Domini: et tu ſalvabis eū de manu inimicorū ej⁹. Et hoc tibi ſignū, quia unxit te Domin⁹ ſuper hæreditatē ſuā in principē. 2 Poſtquàm abieris hodiè à me; et invenies duos viros, ad ſepulchra Rachel in (b) monte Benjamin, ſalientes granditer: et dicent tibi; Inventæ ſunt aſinæ, quas ibatis quærere: et ecce pater tu⁹ dimiſit (c) verbum aſinarum; et (d) profundebat propter vos, dicens, Quid faciam pro filio meo?

MS.A. ἄρξεις λαῷ (β) καὶ σώσεις (γ) αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ (δ) κέχρικεν (ε) τοῦ Βενιαμεὶν (ζ) ἰδοὺ ἀποτετίνακται ὁ πατήρ σου τὸ ῥῆμα

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 ושמואל חזא ית שאול ומן קדם יי אתאמר ליה הא גברא דאמרית לך דין יעדי מרותא 17
18 מן עמי : וערע שאול ית שמואל בגו תרעא ואמר חוי כען לי אידין בית חזיא : ואתיב 18
19 שמואל ית שאול ואמר אנא חזיא סק לקדמי לבית אסחרותא ותיכלון עמי יומא דין 19
20 ואשלחנך בצפרא וכל די בלבך אחוי לך : ועל עסק אתניא דאבדא לך ואת אתיתא 20
למבעיהון יומא דין דנן תלתא יומין לא תשוי ית לבך עליהון ארי אשתכחא ודמן כל
21 חמדת ישראל הלא די לך ולכל בית אבוך : ואתיב שאול ואמר הלא בר שבט בנימין 21
אנא מזעירי שבטיא דישראל וזרעיתי חלשא מכל זרעית שבט בנימין ולמא מללתא
22 עמי כפתגמא הדין : ודבר שמואל ית שאול וית עולימיה ואעילנון לאסחרותא ויהב 22
23 להון אתר בריש זמיניא ואנון כתלתין גברא : ואמר שמואל לטבחא הב ית מנתא די 23
24 יהבית לך דאמרית לך שוי יתה עמך : וארים טבחא ית שקא וירכיה ושוי קדם שאול 24
ואמר הא דאשתאר שוי קדמך אכול ארי לזמנא נטיר לך למימר עמא זמנית לשירותא
25 ואכל שאול עם שמואל ביומא ההוא : ונחתו מבית אסחרותא לקרתא ומליל עם שאול 25
26 על אגרא : ואקדימו והוה כמסק צפרא וקרא שמואל לשאול לאגרא למימר קום 26
27 ואשלחנך וקם שאול ונפקו תרויהון הוא ושמואל לברא : אנון נחתין בסיפי קרתא 27
ושמואל אמר לשאול אמר לעולימא ויעבר קדמנא ועבר ואת קום הכא כיומא דין
ואשמענך ית פתגמא דיי :

י

1 ונסיב שמואל ית מנא דמשחא ואריק על רישיה ונשקיה ואמר הלא ארי משחך יי 1
2 על אחסנתיה למהוי מלכא : במהכך יומא דין מני מלותי ותשכח תרין גברין עם 2
קבורתא דרחל בתחום בנימן בצלצח ויימרון לך אשתכחא אתניא דאזלת למבעי יתהן
והא שבק אבוך ית עסק אתניא ויציף לכון למימר מה אעביד לברי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

17 Et Semuel vidit Saul, & ab-ante Dominū dictū eſt ei: Ecce vir quē dixi tibi: ille tranſire faciet dominiū à populo meo. 18 Et occurrit Saul Semueli intra portā, & dixit: Indica nunc mihi quænam dom⁹ Videntis. 19 Et reſpondit Semuel Sauli, & dixit, Ego Videns: aſcende ante me ad domū conſeſſûs, & comedetis mecū in die hac: & dimitam te mane, & omnia quæ in corde tuo, indicabo tibi. 20 Et ſuper negotiū aſinarū quæ perierunt tibi, & tu veniſti ad quærendū eas, hodie ſunt tres dies, non pones cor tuū ſuper eas, quia inventæ ſūt: & cuj⁹ omne deſideriū Iſrael, nonne tuū, & omnis dom⁹ patris tui? 21 Et reſpondit Saul & dixit: An non fili⁹ tribus Binjamin ego ex parvis tribuū Iſrael; & proſapia mea infirma præ omni proſapia *tribus* Binjamin? & quare locut⁹ es *mecum* juxta verbū hoc? 22 Et accepit Semuel Saulē & puerū ejus, & introduxit eos ad conſeſſum; & dedit illis locū in capite invitatorū, & illi quaſi triginta viri. 23 Et dixit Semuel ad coquū: Da partē quā dedi tibi, quā dixi tibi pone eam tecū. 24 Et extulit coqu⁹ armū, & femur ejus, & poſuit ante Saul, & dixit: Ecce quod relictū eſt, pone ante te, comede, quia ad temp⁹ ſervatū tibi, dicendo, Populū invitavi ad conviviū: & comedit Saul cum Semuele in die illo. 25 Et deſcenderunt de domo conſeſſus ad urbē, & locutus eſt cum Saule ſuper tectū. 26 Et anticipaverunt, & fuit cùm aſcenderet manè, & vocavit Semuel Saulē ad tectū dicendo: Surge, & dimittam te: & ſurrexit Saul, & exierunt ambo illi ipſe & Semuel foras. 27 Illi deſcendentes in finibus urbis, & Semuel dixit ad Saul: Dic puero, & tranſibit ante nos, & tranſivit: & tu ſta hìc, & audire faciam te verbum Domini.

CAP. X.

1 Et accepit Semuel vas unctionis, & fudit ſuper caput illius; & oſculatus eſt eum, & dixit: Nunquid unxit te Dominus ſuper poſſeſſionē ſuam ad exiſtendum regem? 2 Cùm tu abieris hodie à me & invenies duos viros apud ſepulchrum Rahhel in termino Binjamin in Szilſzach, & dicent: tibi Repertæ ſunt aſinæ quas iviſti ad quærendum, & ecce depoſuit pater tuus curam aſinarum, & ſolicitus eſt veſtrì dicendo: Quid faciam filio meo?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܡܘܐܝܠ ܚܙܝܗܝ ܠܫܐܘܠ ܕܡܪܝܐ ܓܒܝܗܝ. ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܕܐܡܪܬ 17
ܠܟ. ܗܢܐ ܢܕܒܪ ܠܥܡܝ. * ܘܩܪܒ ܫܐܘܠ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܒܓܘ ܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ. ܚܘܝܢܝ ܐܝܟܘ 18
ܒܝܬ ܚܙܝܐ. * ܘܥܢܐ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܫܐܘܠ. ܐܢܐ ܗܘ ܚܙܝܐ. ܣܩ ܩܕܡܝ ܠܒܝܡ ܘܐܟܘܠ 19
ܥܡܝ ܝܘܡܢܐ. ܘܐܫܪܝܟ ܒܨܦܪܐ. ܘܟܠ ܕܒܠܒܟ ܐܚܘܝܟ. * ܘܥܠ ܐܬܢܐ ܕܐܒܕ ܠܟ. ܝܘܡܢܐ ܗܘܐ 20
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܠܐ ܬܣܝܡ ܠܒܟ ܥܠܝܗܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܘܠܡܢ ܗܘ ܟܠܗ ܪܓܬܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܠܟ ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܟ. * ܘܥܢܐ ܫܐܘܠ ܘܐܡܪ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܒܪ 21
ܒܢܝܡܝܢܝ ܐܢܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܒܬܝ ܙܥܘܪܬܐ ܗܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܐ
ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܡܢܐ ܐܡܪܬ ܠܝ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. * ܘܕܒܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܘܠܛܠܝܗ. 22
ܘܐܥܠ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬܐ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܕܘܟܬܐ ܒܪܝܫ ܩܪܝܐ. ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ.
* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܛܒܚܐ. ܗܒ ܡܢܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܟ. ܘܐܡܪܬ ܠܟ. ܣܝܡ ܠܘܬܟ. * ܘܐܪܝܡ 23 24
ܛܒܚܐ ܫܩܐ ܘܡܢܬܐ. ܘܣܡܗ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܕܐܫܬܚܪ. ܣܝܡ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܟܘܠ.
ܡܛܠ ܕܡܢ ܙܒܢܐ ܢܛܝܪ ܠܟ. ܘܐܟܠ ܫܐܘܠ ܥܡ ܫܡܘܐܝܠ. * ܘܢܚܬ ܡܢ ܒܝܡ ܠܩܪܝܬܐ. 25
ܘܡܠܠ ܥܡ ܫܐܘܠ ܥܠ ܐܓܪܐ. * ܘܩܕܡ ܗܘܐ ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܠܐܓܪܐ. 26
ܘܐܡܪ. ܩܘܡ ܐܫܪܝܟ. ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܗܘܢ. ܗܘ ܘܫܡܘܐܝܠ ܠܒܪ. * ܘܟܕ ܢܚܬܝܢ 27
ܠܣܘܦܗ ܕܩܪܝܬܐ. ܫܡܘܐܝܠ ܐܡܪ ܠܫܐܘܠ. ܐܡܪ ܠܛܠܝܐ ܕܢܥܒܪ ܩܕܡܝܢ. ܘܐܢܬ ܩܘܡ
ܐܝܟ ܙܥܘܪ. ܘܐܫܡܥܟ ܦܬܓܡܗ ܕܐܠܗܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝ̄ * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ 1
ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܘܢܣܟ ܒܪܝܫܗ. ܘܢܫܩܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܫܚܟ ܡܪܝܐ ܠܪܫܐ
ܥܠ ܝܪܬܘܬܗ. * ܘܡܐ ܕܐܙܠܬ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܗܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܠܘܬ ܩܒܪܗ 2
ܕܪܚܝܠ. ܒܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܒܨܠܨܚ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܟ. ܐܫܬܟܚܝ ܐܬܢܐ ܕܐܙܠܬ ܠܡܒܥܐ.
ܘܗܐ ܫܒܩ ܐܒܘܟ ܡܠܬܐ ܕܐܬܢܐ. ܘܕܚܝܠ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܒܪܝ.

Samuel itaq; præviderat quòd Dñs elegiſſet 17
Saulem.) Dixitq; Dñs ad Samuelem, Ecce vir
quem dixerã tibi. Hic dominabitur populo
meo. Accedens itaque Saul ad Samuelem intra 18
portã, dixit, Oſtende mihi ubi ſit domus
Videntis. Reſpondens Samuel dixit Sauli, 19
Ego ſum Videns: aſcende ante me ad Bim,
& comede mecũ hodiè, dimittamque te manè,
& quicquid eſt in corde tuo, indicabo
tibi. Et verò de aſinabus quæ tibi perierunt 20
tribus abhinc diebus, ne ſit ſolicitus animus
tuus, quoniã inventæ ſunt: cujus. autem eſt
quicquid expetibile eſt in Iſraelitis, niſi tibi
& domui patris tui? Reſpondit Saul dixitq; 21
Samueli, Ecce Benjaminita ſum, è minima
ſcilicet tribuum Iſraelis, & familia mea minima
eſt inter omnes familias tribûs Benjamin:
quare ergò dixiſti mihi talia verba?
Duxit tamen Samuel Saulem et puerum ejus, 22
introduxitque eos domũ, deditque eis locum
in ſummo invitatorũ, qui erant quaſi triginta
viri. Dixitq; Samuel ad coquũ, Affer partem 23
quam tibi dederã quamque tibi dixerã
ut apud te reponeres. Cùm ergò tuliſſet coquus 24
crus cum parte ei imminẽte, et poſuiſſet
ante Saulem, dixit, Ecce quod remanſit, pone
ante te, et comede; jampridem enim tibi
reſervatum eſt: comeditq; Saul cum Samuele.
Deinde deſcendit à Bim ad civitatẽ, et allocutꝰ 25
eſt Saulem ſuper ſolario. Nam prætervertẽs 26
Samuel ortâ jam aurorâ, vocavit Saulẽ ad
ſolarium, et ait, Surge, ut dimittam te: ſurrexitque
Saul, et exierunt ambo, *nempe* ipſe
et Samuel forás. Et deſcendentibus ipſis ad 27
extremum civitatis, ait Samuel ad Saulem,
Dic puero ut antecedat nos; tu verò conſiſte
paulisper, et indicabo tibi ſermonẽ Dei.

CAP. X.

Tum accipiens Samuel cornu olei effudit 1
in caput ejus, et oſculatus eſt eum, dixitque
ad eum, Ecce unxit te Dñs rectorem ſuper
hæreditatem ſuam. Et cùm diſceſſeris 2
hodiè à me, ecce invenies duos viros apud
ſepulchrum Rahil, in limite Benjamin, in
Salſah, dicentque tibi, Inventæ ſunt aſinæ
quas quæſitum ieras: et ecce relictâ pater
tuus aſinarum curâ, pavidus eſt pro vobis,
dicens, Quid faciam filio meo?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وعلم صموال ان الرب اختار ساوول * وقال الرب لصموال * هذا الرجل الذي قلت لك * 17
هو يدبر شعبي * فدنا ساوول من صموال عند الباب وقال * اين بيت النبي * دلني عليه * اجاب 18 19
صموال وقال لساوول انا النبي * اصعد بين يدي المجلس * وتغد معي يومنا هذا * حتى اذا كان
غدا ارسلتك الى طريقك * واخبرك بكل ما في قلبك * فاما الاتن التي هلكت منكم منذ ثلاثة 20
ايام * لا تجعل في نفسك الا خيرا * فان اباك قد وجدها * وان كل شهوة في اسرائيل وخيرهم الان لك
ولاهل بيتك * فرد ساوول على صموال قائلا * انا من بني بنيامين * وقبيلتي اصغر قبائل بني 21
اسرائيل * وعشيرتي اقل عددا من جميع عشائر بني اسرائيل * فكيف قلت لي هذا القول * فانطلق 22
صموال بساوول وغلامه * وادخلهما الى البيت * ورفعهما الى صدر المجلس * واجلسهما في اول القوم * وكان
عدد المجتمعين في المجلس ثلاثون رجلا * فقال صموال للطباخ * اعطني النصيب الذي دفعت 23
اليك * وقلت لك ارفعه عندك * واخذ الطباخ الفخذ باعلاها * ووضعه بين يدي ساوول وقال * 24
هذا الذي بقي * قد قدمته اليك * وكل لاني انما رفعته لك * فتغدى ساوول مع صموال في ذلك
اليوم * ونزلوا من المجلس الذي تغدوا فيه الى القرية * وكان صموال قد كلم ساوول فوق البيت 25
بما اراد ان يصنع * فلما اصبحوا وارتفع الصبح * دعا صموال ساوول واصعده الى فوق * وقال له * 26
قم بنا لارسلك في حاجتك * فقام ساوول وخرج مع صموال الى خارج * فبينما هما خارجان من 27
اقصى القرية قال صموال لساوول * مر الغلام يتقدمنا * وقف انت مكانك حتى اخبرك بما اوحى
الله الي * الفصل العاشر * فلما ان مضى الغلام * اخذ صموال وعاء الدهن فصبه 1
على راسه وقبله وقال * قد مسحك الرب مدبرا لشعبه ووراثته * فاذا فارقتني اليوم يستقبلك 2
رجلان عند قبر راحيل في حد ارض بنيامين في صلصح * فيقولان لك * قد وجدت الاتن التي خرجت
في طلبها * وقد ترك ابوك الهم بالاتن واغتم بحبسك * وقال ما حال ابني * وكيف اصنع في امره *

Cognoverat ergò Samuel quòd elegiſſet 17
Dominus Saulem) Et dixit Dominus ad
Samuelem, Hic eſt vir de quo tibi dixerã,
Ipſe reget populum meũ. Acceſſit ergò 18
Saul ad Samuelem apud portam, & ait;
ubinam eſt domus prophetæ? indica eã
mihi. Reſpondit Samuel, & dixit Sauli, 19
Ego ſum propheta: aſcende corã me ad
conviviũ, & prande mecum hodiè, ut
craſtinâ die mittã te in viã tuã, & indicem
tibi quicquid eſt in corde tuo. Quòd 20
autẽ ad aſinas quæ perierunt à vobis tribꝰ
abhinc diebus, nonniſi fauſta tibi augureris,
quoniã pater tuus jam reperit eas:
& verò omnia expetibilia filiorum Iſrael
& opes eorũ jam tua ſunt & familiæ
tuæ. Reſpondit Saul Samueli, dicens; Ego 21
ſum de filiis Benjamin, & tribus mea minima
eſt inter tribus filiorũ Iſrael, &
familia mea paucior numero cunctis familiis
filiorum Iſrael: quomodo ergò dixiſti
mihi hujuſmodi ſermonem? Duxit 22
itaq; Samuel Saulem & juvenem ejus, &
introducens eos domũ evexit eos ad culmen
convivii, & ſedere fecit eos præcipuo
loco inter turbã (erat autem numerus
eorum qui convenerant ad conviviũ, triginta
virorũ.) Tum dixit Samuel ad coquũ, 23
Affer mihi portionem quã tibi dederam,
& de qua tibi dixerã, Servâ eã apud
te. Accipiens ergò coquus coxã cũ ſuperiore 24
ipſius parte, poſuit eam ante Saulem,
& ait, Hoc eſt quod remanſit, jam tibi
propono, comede; nam pro te repoſuerã
illud: ſic pranſus eſt Saul cum Samuele
eo die. Tum deſcenderunt è convivio ubi 25
pranſi fuerant ad civitatem (jam autem
loquutus fuerat Samuel cũ Saule ſuper
domũ de his quæ facere volebat.) Et cùm 26
manè ſurrexiſſent, & aurora prodiiſſet,
vocavit Samuel Saulem, & ducens eum
ad ſuperiora domûs dixit illi, Agedũ ut
mittã te ad negotiũ tuũ: ſurrexitq; Saul,
& egreſſus eſt foras cũ Samuele. Dumq; 27
egrederentur ambo ex ima civitate, dixit
Samuel ad Saulem, Præcipe puero, ut præcedat
nos, tu verò ſubſiſte in loco tuo, ut
indicem tibi quod revelavit mihi Deus.

CAP. X.

Cum ergò præiſſet puer, accepit Samuel 1
vaſculũ olei, fuditq; ſuper caput ejꝰ, et
oſculatꝰ eſt eũ, ac dixit, Jã unxit te Dominꝰ
rectorem populi ſui & hæreditatis
ſuæ. Et cũ ſeparatꝰ hodiè fueris à me, occurrent 2
tibi duo viri prope ſepulchrum
Rahil, in termino terræ Benjamin, in Selaſceh,
qui dicent tibi, Jam inventæ ſunt aſinæ
quas quæſitum exieras: paterq; tuus
abjectâ jam curâ aſinarum, ſolicitus eſt de
mora tua, & ait, Quinam eſt filii mei
ſtatus, & quomodo faciam de re ipſius?

שמואל א: י

te reperient & ,Tabor Elon ad usq; venies &,ultrà & ,inde præteribis Et
3 וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם וָהָלְאָה וּבָאתָ עַד־אֵלוֹן תָּבוֹר וּמְצָאוּךָ
unus ,Bethel Deum ad ascendentes viri tres ibi
שָּׁם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים עֹלִים אֶל־הָאֱלֹהִים בֵּית־אֵל אֶחָד
,panis tortas tres portans *unus* & ,hœdos tres portans
נֹשֵׂא׀ שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת כִּכְּרוֹת לֶחֶם
tibi dabunt & ,pace *in tibi optabunt* Et .vini utrem portans *unus* &
4 וְאֶחָד נֹשֵׂא נֵבֶל־יָיִן׃ וְשָׁאֲלוּ לְךָ לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ
collem venies Postea .eorum manu de accipies & ,panes duos
5 שְׁתֵּי־לֶחֶם וְלָקַחְתָּ מִיָּדָם׃ אַחַר כֵּן תָּבוֹא גִּבְעַת
te ingredi secundum ,erit & : Pelistim præsides *ibi quo* ,Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־שָׁם נְצִבֵי פְלִשְׁתִּים וִיהִי כְבֹאֲךָ
,Bamah de descendentium prophetarum *choro occurres* & ,urbem illuc
שָׁם הָעִיר וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יֹרְדִים מֵהַבָּמָה
.prophetantes ipsi & ,cithara & ,tibia & ,tympanũ & ,*nebel eorum facies ad* &
וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים׃
converteris & ,eis cum prophetabis & ,Domini spiritus te super *prosperabit* Et
6 וְצָלְחָה עָלֶיךָ רוּחַ יְהוָֹה וְהִתְנַבִּיתָ עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ
fac ,tibi ista signa venerint cùm ,erit Et .*alterum virum in*
7 לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה כִּי תְבֹאֶינָה הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה
descendes Et .tecum Deus quia ,tua manus invenerit quod tibi
8 לְךָ אֲשֶׁר־תִּמְצָא יָדֶךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתָּ
ascendere faciendum ad te ad *descendens* ego ecce & ,Ghilgal in *meas facies ad*
לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהִנֵּה אָנֹכִי יֹרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת
,expectabis diebus septem : pacificorũ sacrificia sacrificandũ ad ,*ascensiones*
עֹלוֹת לִזְבֹּחַ זִבְחֵי שְׁלָמִים שִׁבְעַת יָמִים תּוֹחֵל
,fuit Et .facias quæ tibi *notificabo* & ,te ad *me venire usque*
9 עַד־בּוֹאִי אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ וְהָיָה
Deus ei vertit & , Semuel *cum à abeundũ ad* suũ humerũ *vertendo in*
כְּהַפְנֹתוֹ שִׁכְמוֹ לָלֶכֶת מֵעִם שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפָךְ־לוֹ אֱלֹהִים
.illa die in hæc signa omnia venerunt & :alterum cor
לֵב אַחֵר וַיָּבֹאוּ כָּל־הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃
; ejus occursum in prophetarum *funis* ecce & ;collem ad illuc Veneruntq;
10 וַיָּבֹאוּ שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֶבֶל־נְבִאִים לִקְרָאתוֹ
.eorum medio in prophetavit & ,Dei spiritus eum supor *prosperavit* &
וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃
ecce & ,viderunt & ,nudiustertius heri ab eum *sciens* omnis fuit Et
11 וַיְהִי כָּל־יוֹדְעוֹ מֵאִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה
: suum *socium* ad *vir* populus dixitque , prophetabat prophetis cum
עִם־נְבִאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
? *prophetis in* Saul etiam num ? Chis filio fuit hoc Quid
מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃
propterea ? eorum pater quis Et : dixit & ,inde vir respondit Et
12 וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶם עַל־כֵּן
consummavit Et ? prophetas inter Saul etiam Num : parabolam in *fuit*
13 הָיְתָה לְמָשָׁל הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִאִים׃ וַיְכַל
,eum ad Saul patruus dixit Et .Bamah in venit & ,*prophetando* à
14 מֵהִתְנַבּוֹת וַיָּבֹא הַבָּמָה׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל אֵלָיו
,asinas quærendum Ad : dixit & ? abiistis Quò :ejus puerũ ad &
וְאֶל־נַעֲרוֹ אָן הֲלַכְתֶּם וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת
patruus dixit Et .Semuel ad veniemus & ,non quòd vidimus &
15 וַנִּרְאֶה כִּי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד
.Semuel vobis dixit quid ,mihi *nunc* Indica : Saul
שָׁאוּל הַגִּידָה־נָּא לִי מָה־אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃
quòd ,nobis indicavit Indicando : suum patruum ad Saul Dixitque
16 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד לָנוּ כִּי
,ei indicavit non regni verbum & ;asinæ essent inventæ
נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ
ad populum Semuel *accivit* Et .Semuel dixerat *quod*
17 אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל׃ וַיַּצְעֵק שְׁמוּאֵל אֶת־הָעָם אֶל־
.Mispah in Dominum
יְהוָֹה הַמִּצְפָּה׃

Versio VULG. LAT.

3 Cúmq; abieris indè, & ultrà transieris, & veneris ad quercũ Thabor, invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel, unus portans tres hœdos, & alius tres tortas panis, & alius portans lagenam vini.

4 Cúmq; te salutaverint, dabunt tibi duos panes, & accipies de manu eorum.

5 Post hæc venies in collẽ Dei, ubi est statio Philisthinorum: & cùm ingressus fueris ibi urbem, obviã habebis gregẽ prophetarũ descendentiũ de excelso, & ante eos psalteriũ, & tympanũ, et tibiã, & citharã, ipsósq; prophetantes.

6 Et insiliet in te Spiritus Dñi, & prophetabis cum eis, & mutaberis in virum alium.

7 Quando ergò evenerint signa hæc omnia tibi, fac quæcunq; invenerit manus tua, quia Dominus tecum est.

8 Et descendes ante me in Galgala, (ego quippe descendam ad te) ut offeras oblationem, & immoles victimas pacificas: septẽ diebus expectabis, donec veniam ad te, & ostendã tibi quid facias.

9 Itaq; cùm avertisset humerũ suũ ut abiret à Samuele, immutavit ei Deus cor aliud, & venerunt omnia signa hæc in die illa.

10 Veneruntq; ad prædictũ collem, & ecce cuneus prophetarum obvius ei: & insiluit super eum Spiritus Dñi, & prophetavit in medio eorum.

11 Videntes autẽ omnes qui noverant eum herì & nudiustertiùs, quòd esset cum prophetis, & prophetaret, dixerunt ad invicem, Quænam res accidit filio Cis? num & Saul inter prophetas?

12 Respondítq; alius ad alterũ, dicens; Et quis pater eorum? propterea versum est in proverbiũ; Num & Saul inter prophetas?

13 Cessavit autẽ prophetare, & venit ad excelsũ.

14 Dixítque patruus Saul ad eũ, & ad puerũ ejus, Quò abistis? Qui responderunt, Quærere asinas: quas cùm non reperissemus, venimus ad Samuelem.

15 Et dixit ei patruus suus, Indica mihi quid dixerit tibi Samuel.

16 Et ait Saul ad patruũ suum, Indicavit nobis quia inventæ essent asinæ. De sermone autem regni non indicavit ei quem locutus fuerat ei Samuel.

17 Et convocavit Samuel populum ad Dominum in Maspha.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

3 Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς Θαβὼρ, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς Βαιθὴλ, ἕνα αἴροντα τρία αἰγίδια, καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου.

4 Καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρτων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ, οὗ (η) ἐστὶν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Νασὶβ ὁ ἀλλόφυλος· καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ (θ) τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες.

6 Καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις (ι) μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον.

7 Καὶ ἔσται ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ, ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου,

8 ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ. Καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς (κ) Γαλγὰλ, καὶ (λ) ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σὲ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν (μ) καὶ θυσίας εἰρηνικάς. ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις.

9 Καὶ ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην. καὶ ἦλθε πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10 Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν (ν) βουνὸν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ. καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ,

11 καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐγενήθησαν (ξ) πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτης, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν (ο) προφητῶν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κίς; ἦ καὶ Σαοὺλ

12 ἐν προφήταις; Καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν, καὶ εἶπε, Καὶ τίς πατὴρ (π) αὐτοῦ; καὶ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολὴν, Ἦ καὶ

13 Σαοὺλ ἐν προφήταις; Καὶ συνετέλεσε

14 προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ εἶπαν, Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ (ρ) εἴδαμεν ὅτι οὐκ εἰσὶ, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς Σαμουήλ.

15 Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαοὺλ, Ἀπάγγειλον

16 δή μοι τί εἶπέ σοι Σαμουήλ; Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ, Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι, ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι. τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν (σ)

17 αὐτῷ. Καὶ παρήγγειλε Σαμουὴλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς (τ) Μασσηφάθ.

3 Et abibis indè, et ulteriùs venies usq; ad quercum Thabor: & invenies ibi tres viros ascendentes ad Deum in Bethel, unum portantem tres hœdos, & unum portantem tria vasa panum, & unum portantem utrem vini.

4 Et interrogabunt te, quæ ad pacem: & dabunt tibi duas primitias panum; & sumes de manu eorũ.

5 Et post hæc ingredieris in collem Dei; ubi est ibi statio alienigenarum: (e) ibi Nasib alienigena. Et erit, postquàm intraveritis illuc in civitatem; & occurres choro prophetarum descendentium de Bama: & ante eos nabla, & tympanum, & tibia, & cithara: & ipsi prophetantes.

6 Et insiliet super te Spiritus Domini, & prophetabis cum eis: & verteris in virum alium.

7 Et erit, quando venient signa hæc super te; fac omnia, quæcunq; invenerit manus tua: quoniam Deus tecum.

8 Et descendes (f) ante Galgal; & ecce descendo ad te ad offerendum holocaustum, & (g) sacrificia pacifica. Septem diebus differes, donec ego veniam ad te, & ostendam tibi, quæ facies.

9 Et factum est, ut convertit se humero suo ad abeundum à Samuel; mutavit ei Deus cor aliud: & venerunt omnia signa in die illa.

10 Et pergit indè in collem: & ecce chorus prophetarum ex adverso ipsius. Et insiliit in eum Spiritus Dei, & prophetavit in medio eorum.

11 Et fuerunt omnes, qui noverant eum heri, & nudiustertiùs, & viderunt: & ecce ipse in medio (h) prophetarum. Et dixit populus unusquisq; ad proximum suum; Quid est hoc, quod evenit filio Cis? (i) Nunquid et Saul in prophetis?

12 Et respondit quispiam eorum, et dixit; Et quis pater ejus? Et propter hoc factum est in parabolam, Nunquid et Saul in prophetis?

13 Et consummavit prophetans, et venit in collem.

14 Et dixit (k) propinquus ejus ad eum, et ad puerum ejus; Quò ivistis? Et dixerunt, Ad quærendas asinas; et vidimus, quia non sunt: et intravimus ad Samuel.

15 Et dixit propinquus ad Saul, Annuntia nunc mihi, quid dixit tibi Samuel.

16 Et dixit Saul ad propinquum suum, Annuntians annuntiavit mihi, quia inventæ sunt asinæ. Verbum autẽ regni non annuntiavit (l) ei.

17 Et (m) condixit Samuel universo populo ad Dominum in Massephath.

MS.A. (η) ἐστιν τὸ (θ) τύμπανα, (ι) ἐπ' αὐτῶν, καὶ στραφήσει (κ) Γάλγαλα, (λ) ἰδοὺ ἐγὼ (μ) καὶ θῦσαι θυσίας (ν) βουνὸν τῶν προφητῶν, καὶ (ξ) ἅπαντες οἱ ἰδόντες (ο) προφητῶν προφητεύων. καὶ εἶπαν ὁ (π) αὐτοῦ; οὐ Κείς; διὰ (ρ) εἴδομεν (σ) αὐτῷ ὃ εἶπεν Σαμουήλ. Καὶ (τ) Μασηφά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וְתֵיהֵךְ מִתַּמָּן וּלְהַלָּא וְתֵיתֵי עַד מֵישַׁר תָּבוֹר וִישַׁכְּחוּנָךְ תַּמָּן תְּלָתָא גֻּבְרִין דְּסָלְקִין
לְמִסְגַּד קֳדָם יְיָ בְּבֵית אֵל חַד נָטֵיל תְּלָתָא גַּדְיָן וְחַד נָטֵיל תְּלָת פִּתִּין דִּלְחֵם וְחַד נָטֵיל
4 5 גַּרְבָּא דַחֲמַר׃ וְיִשְׁאֲלוּן לָךְ לִשְׁלָם וְיִתְּנוּן לָךְ תַּרְתֵּין גְּרִיצָן דִּלְחֵם וּתְקַבֵּל מִידֵיהוֹן׃ בָּתַר
כֵּן תְּהָךְ לְגִבְעֲתָא דִּי בַהּ אֲרוֹנָא דַּיְיָ דְּתַמָּן אִסְטַרְטִיגֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וִיהֵי כְּמֵעֲלָךְ תַּמָּן לְקַרְתָּא
וְתִעֲרַע סִיעַת סָפְרַיָּא נָחֲתִין מִבֵּית אַסְחָרוּתָא וְקֳדָמֵיהוֹן נִבְלִין וְתוּפִּין וְצִלְצְלִין וְכִנּוֹרִין
6 וְאִנּוּן מְשַׁבְּחִין׃ וְתִשְׁרֵי עֲלָךְ רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּתְשַׁבַּח עִמְּהוֹן וְתִשְׁתַּנֵּי לִגְבַר
7 8 אוֹחֲרָן׃ וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן אָתַיָּא הָאִלֵּין לָךְ עֲבֵיד לָךְ מָנֵי מַלְכוּתָא אֲרֵי מֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעֲדָךְ׃
וְתֵיחוֹת קֳדָמַי לְגִלְגְּלָא וְהָא אֲנָא נָחֵית לְוָתָךְ לְאַסָּקָא עֲלָוָן וּלְנַכָּסָא נִכְסַת קוּדְשִׁין שַׁבְעָא
9 יוֹמִין תּוֹרִיךְ עַד מֵיתֵי לְוָתָךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ יַת דְּתַעְבֵּיד׃ וַהֲוָה כַּד אַתְפְּנִי כַּתְפֵיהּ לְמֵיזַל מִלְּוָת
10 שְׁמוּאֵל וְשַׁנִּי לֵיהּ יְיָ לִבָּא אוֹחֲרָנָא וַאֲתָאָה כָּל אָתַיָּא הָאִלֵּין בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וַאֲתוֹ לְתַמָּן
לְגִבְעֲתָא וְהָא סִיעַת סָפְרַיָּא לְקַדְמוּתֵיהּ וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְשַׁבַּח
11 בֵּינֵיהוֹן׃ וַהֲוָה כָּל דְּיָדַע לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי וַחֲזוֹ וְהָא עִם סָפְרַיָּא מְשַׁבַּח וַאֲמַר עַמָּא
12 גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מָא דֵּין הֲוָה לְבַר קִישׁ הַאַף שָׁאוּל בְּסָפְרַיָּא׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא מִתַּמָּן וַאֲמַר וּמַן
13 14 רַבְּהוֹן עַל כֵּן הֲוַת לְמַתְלָא הַאַף שָׁאוּל בְּסָפְרַיָּא׃ וּפְסַק מִלְּשַׁבָּחָא וְעַל לְבֵית אַסְחָרוּתָא׃
וַאֲמַר אַח אֲבוּהִי דְּשָׁאוּל לֵיהּ וּלְעוּלֵימֵיהּ לְאָן אֲזַלְתּוּן וַאֲמַר לְמִבְעֵי יַת אֲתָנַיָּא וַחֲזֵינָא
15 אֲרֵי לָא אִשְׁתַּכַּחָנָא וַאֲתֵינָא לְוָת שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר אַח אֲבוּהִי דְּשָׁאוּל חַוִּי כְעַן לִי מָה אֲמַר
16 לְכוֹן שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְאַח אֲבוּהִי חַוָּאָה חַוִּי לָנָא אֲרֵי אִשְׁתַּכַּחָא אֲתָנַיָּא וְעַל
17 עֵסֶק מַלְכוּתָא לָא חַוִּי לֵיהּ דִּי אֲמַר שְׁמוּאֵל׃ וּכְנַשׁ שְׁמוּאֵל יַת עַמָּא
לִקְדָם יְיָ לְמִצְפַּיָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

3 Et ibis indè porrò, & venies usque ad planiciem Thabor, & invenient te ibi tres viri, qui ascendentes ad adorandũ ante Dñm in Bethel: unus ferens tres hœdos, & un⁹ ferens tres tortas panis, & un⁹ ferens lagenam vini.

4 Et rogabunt tibi pacem, & dabunt tibi duas tortas panis, & accipies de *manibus* eorum.

5 Posteà ibis ad collem in quo arca Dñi, ubi duces pelisthæorum, & erit intrante te eò ad urbem, & offendes cœtum scribarum descendentium de domo consessûs, & ante eos nabli, & tympani, & cymbala, & citharæ, & illi canentes.

6 Et manebit super te spiritus Prophetiæ ab-ante Dñm, & laudabis cum illis, & mutaberis in virum alium.

7 Et erit quando venient signa hæc tibi, fac tibi vasa regni, quia dictum Domini in auxilio tuo.

8 Et descendes ante me ad Gilgela: & ecce ego descendens ad te ad tollendũ holocausta, & ad offerendũ oblationem sanctitatum; septem diebus differes usq; dum veniam ad te, & indicabo tibi quid facies.

9 Et fuit quando *conversus esset humer⁹ ejus* ad abeundum à Semuel, et mutavit Dominus illi cor aliud, et venerunt omnia signa hæc in die illa.

10 Et veneruut eò ad Gibghatha, & ecce cœtus scribarum ante eum; et mansit super illum spiritus Prophetiæ ab-ante Dominum; et laudavit inter illos.

11 Et fuit omnis qui novit illum ab heri et ab-ante illud, & viderunt, et ecce inter scribas laudans, et dixit populus vir ad socium suum: Quid hoc fuit filio Kis? an etiam Saul in scribis?

12 Et respondit vir indè, et dixit: Et quis pater illorũ? ideò fuit in parabolam: Num etiam Saul in scribis?

13 Et cessavit à laudando, et intravit ad domum consessûs.

14 Et dixit patruus ipsius Saul illi et puero illius: Quò ivistis? et dixit: Ad quærendum asinas: et vidimus quòd non reperiremus, et venimus ad Semuel.

15 Et dixit patruus ipsius Saul: Indica nunc mihi quid dixit vobis Semuel.

16 Et dixit Saul patruo suo, Indicando indicavit nobis quòd repertæ sunt asinæ: et super negotium regni non indicavit ei quod dixit Semuel.

17 Et congregavit Semuel populum ad-ante Dominum ad Miszpeja.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

3 ܘܡܐ ܕܥܒܪܬ ܡܢ ܬܡܢ ܘܠܗܠ . ܘܬܡܛܐ ܠܒܠܘܛܐ ܕܬܒܘܪ :. ܗܐ ܦܓܥܝܢ ܒܟ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܓܒܪܝܢ *
ܕܣܠܩܝܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܠܒܝܬ ܐܝܠ . ܚܕ ܫܩܝܠ ܬܠܬܐ ܓܕܝܐ . ܘܚܕ ܫܩܝܠ ܬܠܬܐ
4 ܓܪܝܨܢ ܕܠܚܡܐ . ܘܚܕ ܫܩܝܠ ܙܩܐ ܕܚܡܪܐ . * ܘܢܫܐܠܘܢ ܒܫܠܡܟ . ܘܢܬܠܘܢ ܠܟ ܬܪܬܝܢ
5 ܕܠܚܡܐ . ܘܬܣܒ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ . * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܬܐܬܐ ܠܪܡܬܐ ܕܐܠܗܐ :. ܕܬܡܢ ܩܝܡܐ
ܕܦܠܫܬܝܐ . ܘܡܐ ܕܥܠܬ ܠܬܡܢ ܠܡܕܝܢܬܐ :. ܗܐ ܦܓܥ ܐܢܬ ܒܟܢܫܐ ܕܢܒܝܐ ܕܢܚܬܝܢ
6 ܡܢ ܒܡܐ . ܘܩܕܡܝܗܘܢ ܩܝܬܪܐ ܘܦܣܢܛܪܝܢ . ܘܬܦܐ ܘܨܠܨܠܐ . ܘܡܬܢܒܝܢ . * ܘܬܫܪܐ
7 ܥܠܝܟ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ . ܘܬܬܢܒܐ ܥܡܗܘܢ . ܘܬܬܗܦܟ ܠܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ . * ܘܢܗܘܐ ܡܐ ܕܐܬܝܢ
8 ܥܠܝܟ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ . ܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܟ . ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܥܡܟ . * ܘܬܚܘܬ
ܩܕܡܝ ܠܓܠܓܠܐ . ܘܗܐ ܐܢܐ ܢܚܬ ܐܢܐ ܠܘܬܟ :. ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ . ܘܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ
9 ܫܠܡܐ . ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܬܟܬܪ :. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟ :. ܘܐܘܕܥܟ ܡܐ ܕܬܥܒܕ . * ܘܗܘܐ
ܟܕ ܐܗܦܟ ܟܬܦܗ ܠܡܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ :. ܗܦܟ ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܒܐ ܐܚܪܢܐ .
10 ܘܐܬܝ ܟܠܗܝܢ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ . * ܘܐܬܐ ܠܪܡܬܐ :. ܘܗܐ ܟܢܫܐ ܕܢܒܝܐ
11 ܦܓܥ ܒܗ . ܘܫܪܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ . ܘܐܬܢܒܝ ܒܝܢܬܗܘܢ . * ܘܗܘܐ ܟܠ ܕܝܕܥ ܗܘܐ
ܠܗ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ ܩܕܡܘܗܝ :. ܚܙܐܘܗܝ ܕܥܡ ܢܒܝܐ ܡܬܢܒܐ . ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܚܕ ܠܚܕ
12 ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܠܒܪ ܩܝܫ :. ܕܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ . * ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܡܢ
ܬܡܢ ܘܐܡܪ . ܘܡܢܘ ܐܒܘܗܘܢ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܐ ܠܡܬܠܐ :. ܕܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ .
13 14 * ܘܫܠܡ ܡܢ ܕܡܬܢܒܐ . ܘܐܬܐ ܠܒܡܐ . * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ ܘܠܥܠܝܡܗ .
15 ܠܐܝܟܐ ܐܙܠܬܘܢ . ܘܐܡܪ . ܠܡܒܥܐ ܐܬܢܐ . ܘܚܙܝܢ ܕܠܝܬ . ܘܐܬܝܢ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ . * ܘܐܡܪ ܠܗ
16 ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ . ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܫܡܘܐܝܠ . * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܕܗ . ܡܚܘܝܘ ܚܘܝܢ
17 ܕܐܫܬܟܚܝ ܐܬܢܐ . ܘܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܚܘܝܗ . ܕܐܡܪ ܠܗ ܫܡܘܐܝܠ . * ܘܟܢܫ
ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ .

Cúmque progreſſus fueris ulteriùs, & perve- 3
neris ad terebinthum Tabor, ecce reperies ibi
tres viros aſcendentes ad Deum in Beth-il,
unum portantem tres hœdos, alterum ferentem tres placentas panis, tertium geſtantem
lagenam vini : Qui incolumitatem tibi pre- 4
cantes, & dabunt tibi duas *placentas* panis,
quas accipies de manibus eorum. Deinde ve- 5
nies ad collem Dei, ubi eſt ſtatio Philiſtæo-
rum: cúmque eò deveneris ad civitatem, ecce
occurres ſeriei prophetarum deſcendentium
ex Bim, habentium ante ſe citharas & pſalte-
ria, tympana, & ſiſtra, prophetantium : Fave- 6
bitque tibi ſpiritus Domini, & prophetabis
cum eis, & mutaberis quaſi in alium virum.
Et fiet, cùm evenerint tibi hujuſmodi ſigna, 7
fac quicquid valebunt manus tuæ ; quoniam
Deus tecum erit. Et deſcende ante me in Gal- 8
gala, quoniã en ego deſcẽſur' ſum ad te holo-
cauſta oblaturus, & victimas integras ſacrifi-
caturus : ſeptem diebus expectabis, donec ad te
conveniam, & indicem tibi quid agere *debe-
as*. Factúmq; eſt ut cùm avertiſſet humerum 9
ſuum ut diſcederet à Samuele, mutaſſet illi
Deus cor aliud. Evenerunt autem omnia hæc
ſigna eodem die. Eíq; venienti uſque ad Ra- 10
ma, ecce ſeries prophetarum occurrit ei : &
favente illi ſpiritu Dei, prophetavit inter eos.
Et fuit ut quiſquis noverat eum ab heri et nu- 11
diuſtertiùs, viderent eum cũ prophetis vatici-
nantem, diceréntq; populus alter alteri, Quid
eſt hoc quod accidit filio Cis, ut en etiam
Saul ſit inter prophetas? Reſpondens autem 12
quidam illinc *oriundus*, ait; Quis eſt pater
ejus? propterea abiit in proverbium, Ecce
etiã Saul inter prophetas. Cùm autẽ finẽ fe- 13
ciſſent prophetandi, & Saul adveniſſet è Bim,
Dixit patruus Saulis ad ipſum & ad puerum 14
ejus, Quò abieratis? qui dixit, Ad quærendum
aſinas ; videntes autem nuſquam eſſe, Samue-
lem adivimus. Dicente verò patruo Saulis ad 15
ipſum, Indica mihi quid dixerit vobis Sa-
muel, Reſpondit Saul patruo ſuo, Certò indi- 16
cavit nobis inventas eſſe aſinas : ſed nego-
tium regni quod dixerat ei Samuel, non in-
dicavit illi. Porrò Samuel congregato po- 17
pulo coram Domino in Maſphia,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

3 * وإذا خرجت أيضا من هناك * وانتهيت إلى شجرة البطمة التي عند تابور * تصادف هناك ثلثة
رجال يصعدون إلى بيت الله الذي في بيت إل * مع أحدهم ثلثة جداء * ومع الآخر ثلثة
4 أرغفة من الخبز * ومع الآخر زق من خمر * ويسلمون عليك * ويعطونك رغيفين * فتأخذ منهم *
5 * ثم تأتي بيت الله الذي في الرامة * حيث نصب أهل فلسطين منصبا * وإذا انتهيت إلى القرية
التي هناك * تلقى جماعة أنبياء تخرج من بيت الله * بين أيديهم عيدان * ومعازف * ودفوف *
6 وطبول مربعة * يتنبون هناك * فحينئذ تحل عليك روح الله * وتتنبأ معهم * وتتغير * وتصير
7 كرجل آخر * فإذا نزلت بك هذه الآيات ورأيت هذه العلامات * اصنع ما ينبغي لك أن تصنع *
8 لأن الله بعونه معك * وانزل أمامي إلى الجلجال * فإني أنزل إليك من بعد لأقرب هناك القرابين
9 والذبائح الكاملة * فامكث سبعة أيام حتى آتيك وأعلمك ما ينبغي أن تصنع * فلما أراد
ساوول أن ينصرف من عند صموال * غير الله قلبه * وأحدث له رأيا جديدا * ولقي هذه العلامات
10 التي أخبره بها النبي في ذلك اليوم * فجاء إلى الرامة * وإذا هو بجماعة أنبياء قد استقبلته * وحل
11 عليه روح الله وتنبأ معهم * فلما رآه كل من كان يعرفه قبل ذلك أنه تنبأ مع الأنبياء *
قال كل امرئ منهم لصاحبه * ما هذا أصاب ابن قيس * أنه قد صار ساوول في عدد الأنبياء *
12 * فأجابهم رجل من هناك وقال * من أبوه * فلذلك صار هذا القول مثلا يتمثل به بين بني
13 إسرائيل * ويقال * قد صار ساوول في عدد الأنبياء * وأكملوا النبوة فرجعوا من ذلك * وخرج ساوول
14 من موضع الذبائح * فلقيه عمه وقال له ولغلامه * إلى أين انطلقتما * فقالا * انطلقنا في طلب الأتن *
15 16 فلما لم نجدها أتينا صموال النبي * قال له عمه * أخبرني ما قال لكما صموال * قال ساوول
17 لعمه * أخبرنا أن الأتن قد وجدت * ولم يخبره بما قال له صموال من أمر الملك * ثم إن صموال
النبي جمع الشعب إلى مصفيا أمام الرب *

Item cùm inde egreſſus fueris, & perve- 3
neris ad arborem terebinthi quæ eſt prope
Tabor, offendes illic tres viros aſcenden-
tes ad domum Dei, quæ eſt in Beth-el;
quorum unus tres habet hœdos, alter tres
placentas panis, tertius utrem vini. Hi te 4
ſalutabunt, dabúntque tibi duas placen-
tas, & accipies ab eis. Tum venies ad 5
domum Dei, quæ eſt in Rama, ubi erexe-
runt Palæſtini columnam: cúmque perve-
neris ad civitatem quæ ibi eſt, incides in
cœtum prophetarum egredientium è do-
mo Dei, habentium præ manibus fides, et
pſalteria, & tympanã, & ſiſtra quadrata,
prophetantium illic. Tunc deſcendet ſu- 6
per te ſpiritus Dei, & prophetabis cum eis,
& mutaberis, ac fies quaſi vir alius. Cùm 7
itaque evenerint tibi hæc ſigna, & vide-
ris hæc indicia, fac quod te facere decet,
quia Deus ope ſuâ tibi aderit. Deinde de- 8
ſcende ante me in Galgala, quoniam de-
ſcenſurus ſum ad te poſtmodùm, ut offe-
ram ibi munera & ſacrificia perfecta : et
expecta ſeptem diebus, donec veniam ad
te & doceam te quid te facere oporteat.
Cùm verò voluiſſet Saul diſcedere à Sa- 9
muele, mutavit Deus animum ejus, & in-
didit ei mentem novam. Tum ſignis illis
quæ indicaverat ei propheta, eodem die
comprobatis; Venit ad Rama, et ecce tur- 10
ba prophetarum venit obviàm illi : & de-
ſcendente ſuper eum ſpiritu Dei, prophe-
tavit cum eis. Cùm autem vidiſſet qui- 11
cunque eum noverat anteà, ipſum prophe-
taſſe cum prophetis, dicebat quiſque corũ
ſocio ſuo. Quid accidit filio Cis, quòd fa-
ctus eſt Saul in numerum prophetarum?
Et reſpondens eis quidam illinc oriundus, 12
ait; Quis eſt pater ejus? Propterea ver-
ſus eſt ejuſmodi ſermo in proverbiũ quod
fertur inter filios Iſrael : dicitur enim,
Factus eſt Saul in numerum prophetarũ.
Abſolutâ vaticinatione, eâque finitâ, et 13
Saule è loco ſacrificiorum egreſſo; In- 14
cidit in eum patruus ejus, & dixit ad eũ
& ad puerum ejus, Quò abieratis? Dixe-
runt; Abieramus quæſitum aſinas, quas
cùm non reperiſſemus, Samuelem prophe-
tam adivimus. Ait illi patruus ejus, Nar- 15
ra mihi quid dixerit vobis Samuel. Re- 16
ſpondit Saul patruo ſuo, Indicavit nobis
inventas jam fuiſſe aſinas : cæterùm non
indicavit ei quod ſibi dixerat Samuel
quoad regnum. Poſthæc Samuel prophe- 17
ta convocavit populum ad Maſphia co-
ram Domino,

שמואל א : יא

:Iſrael Deus Dominus dixit Sic :Iſrael filios ad Dixitque
18 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
manu de vos liberavi & ,Ægypto ex Iſrael feci aſcendere Ego
אָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וָאַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד
.vos *opprimentium* regnorum omnium manu de & ,Ægyptorum
מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הַלֹּחֲצִים אֶתְכֶם׃
vos *ſalvans ipſe* qui ,veſtrum Deum abjeciſtis hodie vos Et
19 וְאַתֶּם הַיּוֹם מְאַסְתֶּם אֶת־אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוּא מוֹשִׁיעַ לָכֶם
regem *Quia* :ei dixiſtisque ;veſtris anguſtiis &,veſtris malis omnibus ab
מִכָּל־רָעוֹתֵיכֶם וְצָרֹתֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לוֹ כִּי־מֶלֶךְ
,veſtras tribus *ad Domini facies ad* ſtate nunc & :nos ſuper *pones*
תָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁבְטֵיכֶם
:Iſrael tribus omnes Semuel applicuit Et .veſtra millia *ad* &
20 וּלְאַלְפֵיכֶם׃ וַיַּקְרֵב שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
Binjamin tribum applicuit Et .Binjamin tribus eſt capta &
21 וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט בִּנְיָמִן׃ וַיַּקְרֵב אֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן
Saul eſt captus & ,Mathri familia eſt capta & ,ſuas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחֹתָיו וַתִּלָּכֵד מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי וַיִּלָּכֵד שָׁאוּל
interrogaverunt Et .eſt inventus non & ,eum quæſieruntque :Chis filius
22 בֶּן־קִישׁ וַיְבַקְשֻׁהוּ וְלֹא נִמְצָא׃ וַיִּשְׁאֲלוּ־
:Dominus dixit & ,vir illuc adhuc eſſet venturus an,Domino *in* adhuc
עוֹד בַּיהוָה הֲבָא עוֹד הֲלֹם אִישׁ וַיֹּאמֶר יְהוָה
eum *ceperuntque* ,cucurrerunt Et .vaſa *ad latet* ipſe Ecce
23 הִנֵּה־הוּא נֶחְבָּא אֶל־הַכֵּלִים׃ וַיָּרֻצוּ וַיִּקָּחֻהוּ
,populo omni *præ* fuit *altus* & :populi medio in ſtetit & ;inde
מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבַּהּ מִכָּל־הָעָם
:populum omnem ad Semuel Dixitque .ſuprà & ,ſuo humero ab
24 מִשִּׁכְמוֹ וָמָעְלָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־הָעָם
omni in *ipſe ſicut* non quia ,Dominus *eo in* elegerit quem ,vidiſtis Num
הַרְאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ יְהוָה כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּכָל־
eſt locutus Et .rex Vivat :dixerunt ac ,populus omnis *ovarunt* & ?populo
25 הָעָם וַיָּרִעוּ כָל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבֵּר
,libro in ſcripſit & ;regni *judicium* populum ad Semuel
שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אֵת מִשְׁפַּט הַמְּלֻכָה וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר
,populum omnem Semuel dimiſit & ,*Domini facies ad* repoſuit &
וַיַּנַּח לִפְנֵי יְהוָה וַיְשַׁלַּח שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הָעָם
,Ghibhah in ſuam domum in ivit Saul etiam Et.ſuam domum in *virum*
26 אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וְגַם־שָׁאוּל הָלַךְ לְבֵיתוֹ גִּבְעָתָה
.*eorum* cor *in* Deus tetigerat quorum ,exercitus eo cum ierunt &
וַיֵּלְכוּ עִמּוֹ הַחַיִל אֲשֶׁר־נָגַע אֱלֹהִים בְּלִבָּם׃
,eum deſpexerunt & ?iſte nos ſalvabit,Quid :dixerunt *profectu abſque* filii Et
27 וּבְנֵי בְלִיַּעַל אָמְרוּ מַה־יֹּשִׁעֵנוּ זֶה וַיִּבְזֻהוּ
.ſurdus veluti fuit & ,*munus* ei attulerunt non &
וְלֹא־הֵבִיאוּ לוֹ מִנְחָה וַיְהִי כְּמַחֲרִישׁ׃

CAP. XI. יא

ſuper eſt caſtrametatus & ,Hammonites Nachas aſcendit Et
1 וַיַּעַל נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי וַיִּחַן עַל־
:Nachas ad Jabes viri omnes dixerunt & :Ghilhad Jabes
יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־אַנְשֵׁי יָבֵישׁ אֶל־נָחָשׁ
Nachas eos ad Dixitque .tibi ſerviemus & ,fœdus *nobis Excide*
2 כְּרָת־לָנוּ בְרִית וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם נָחָשׁ
omnem vobis effodiendo in *vobis excidam* hoc In :Hammonites
הָעַמּוֹנִי בְּזֹאת אֶכְרֹת לָכֶם בִּנְקוֹר לָכֶם כָּל־
.Iſrael omni *ſuper* opprobrium iſtud ponamque :*dextrum* oculum
עֵין יָמִין וְשַׂמְתִּיהָ חֶרְפָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃
,dies ſeptem nobis *Remitte* :Jabes ſeniores eum ad, Dixeruntque
3 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זִקְנֵי יָבֵישׁ הֶרֶף לָנוּ שִׁבְעַת יָמִים
non ſi & :Iſrael terminum omnem in nuncios mittemus &
וְנִשְׁלְחָה מַלְאָכִים בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְאִם־אֵין
.te ad egrediemur *&* ,nos *ſalvans*
מוֹשִׁיעַ אֹתָנוּ וְיָצָאנוּ אֵלֶיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

18 Et ait ad filios Iſrael, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Ego
eduxi Iſrael de Ægypto, & erui vos de manu Ægyptiorum,
& de manu omnium regum
19 qui affligebant vos. Vos autem hodiè projeciſtis Deum
veſtrum, qui ſolus ſalvavit vos
de univerſis malis & tribulationibus veſtris: & dixiſtis,
Nequaquám: ſed regem conſtitue ſuper nos. Nunc ergò
ſtate coram Domino per tribus
20 veſtras, & per familias. Et
applicuit Samuel omnes tribus Iſrael, & cecidit ſors tri-
21 bûs Benjamin. Et applicuit
tribum Benjamin & cognationes ejùs, & cecidit cognatio
Metri, & pervenit uſque ad
Saul filium Cis. Quæſierunt
ergò eum, & non eſt inventus.
22 Et conſuluerunt poſt hæc Dominum, utrúmnam venturus
eſſet illuc. Reſpondítque Dominus, Ecce abſconditus eſt
23 domi. Cucurrerunt itaque &
tulerunt eum indé: ſtetítque in
medio populi, & altior fuit univerſo populo ab humero &
24 ſurſum. Et ait Samuel ad omnem populum; Certè videtis
quem elegit Dominus, quoniã non ſit ſimilis illi in omni
populo. Et clamavit omnis po-
25 pulus, & ait; Vivat Rex. Locutus eſt autem Samuel ad populum
legem regni, & ſcripſit
in libro, et repoſuit coram Domino: & dimiſit Samuel omnẽ
populum, ſingulos in domum
26 ſuam. Sed & Saul abiit in
domum ſuam in Gabaa: et abiit cum eo pars exercitûs, quo-
27 rum tetigerat Deus corda. Filii verò Belial dixerunt; Num
ſalvare nos poterit iſte? Et
deſpexerunt eum, & non attulerunt ei munera: ille verò
diſſimulabat ſe audire.

CAP. XI.

1 ET factum eſt quaſi poſt
menſem, aſcendit Naas Ammonites, & pugnare cœpit adverſùm
Jabes Galaad. Dixerúntque omnes viri Iabes ad
Naas; Habeto nos fœderatos,
2 & ſerviemus tibi. Et reſpondit ad eos Naas Ammonites;
In hoc feriam vobiſcum fœdus, ut eruam omnium veſtrûm
oculos dextros, ponámque vos opprobrium in uni-
3 verſo Iſrael. Et dixerunt ad
eum ſeniores Jabes; Concede nobis ſeptem dies, ut mittamus
nuntios ad univerſos terminos Iſrael: & ſi non fuerit
qui defendat nos, egrediemur
ad te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ εἶπε πρὸς υἱοὺς Ἰσραὴλ, Τάδε εἶπε κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐγὼ ἀνήγαγον
(υ) τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξειλάμην
ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως
Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν (φ)
19 θλιβουσῶν ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς σήμερον (χ)
ἐξουδενήκατε τὸν θεὸν, ὃς αὐτός ἐστιν (ψ) ὑμῶν
σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων
ὑμῶν· καὶ εἴπατε, Οὐχί, (ω) ἀλλ᾽ ἢ ὅτι
βασιλέα καταστήσεις ἐφ᾽ ἡμῶν. καὶ νῦν
κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα
ὑμῶν καὶ (α) κατὰ τὰς φυλὰς ὑμῶν.
20 Καὶ (β) προσήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὰ
σκῆπτρα Ἰσραὴλ, καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον
21 Βενιαμίν. Καὶ προσάγει σκῆπτρον Βενιαμὶν
εἰς φυλὰς, καὶ κατακληροῦται φυλὴ
Ματταρί. καὶ προσάγουσι τὴν φυλὴν Ματταρὶ
εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται Σαοὺλ
υἱὸς Κίς. καὶ ἐζήτει αὐτὸν, καὶ οὐχ εὑρίσκετο.
22 Καὶ ἐπηρώτησε (γ) Σαμουὴλ ἔτι ἐν
κυρίῳ, (δ) Εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα;
καὶ εἶπε κύριος, Ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν
23 τοῖς σκεύεσι. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει
αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ
λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν
24 ὑπωμίαν καὶ ἐπάνω. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πρὸς πάντα τὸν λαὸν, Εἰ ἑωράκατε ὃν ἐκλέλεκται
ἑαυτῷ κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅμοιος
αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; καὶ ἔγνωσαν πᾶς
25 ὁ λαὸς, (ε) καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ
εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα
τοῦ βασιλέως· καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, καὶ
ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ
πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος
26 εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἀπῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς (ζ) Γαβαά. καὶ ἐπορεύθησαν
υἱοὶ (η) δυνάμεων, ὧν ἥψατο κύριος καρδίας
27 αὐτῶν μετὰ Σαούλ. Καὶ (θ) υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν, Τίς σώσει ἡμᾶς οὗτος; καὶ ἠτίμασαν
αὐτὸν, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα.

MS.A. (υ) τὸν Ἰσραὴλ ἐξ (φ) ἐκθλιβουσῶν (χ) ἐξουδενώκατε (ψ) σωτὴρ ὑμῶν ἐκ (ω) ἀλλ᾽ ἢ βασιλέα στήσεις (α) κατὰ τὰς χιλιάδας ὑμῶν. (β) προσήγαγεν Ἰσραὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Σαμουήλ, καὶ (γ) ἔτι Σαμουὴλ *ἐν (δ) Εἰσέρχεται ἔτι ἐντεῦθα ἀνήρ; καὶ (ε) καὶ Ζή.., εἶπαν, ὁ βασιλεύς. (ζ) Γαβααθά. (η) δυνάμενοι, (θ) οἱ υἱοὶ

Κεφ. ια΄.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Νάας ὁ
(α) Ἀμμανίτης, καὶ παρεμβάλλει (β)
ἐπὶ Ἰαβὶς Γαλαάδ. καὶ εἶπαν πάντες οἱ
ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν (γ) Ἀμμανίτην,
Διάθου ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν
2 σοι. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάας ὁ (δ)
Ἀμμανίτης, Ἐν ταύτῃ (ε) διαθήσομαι
διαθήκην ὑμῖν, ἐν τῷ (ζ) ἐξορύξαι ὑμῶν
πάντα ὀφθαλμὸν δεξιὸν, καὶ θήσομαι ὄνειδος
3 (η) ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ
οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς, Ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας,
καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ·
ἐὰν (θ) μὴ ᾖ ὁ σώζων ἡμᾶς, (ι)
ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς.

MS.A. (α) Ἀμανίτης, (β) ἐπ᾽ Ἰαβεῖς (γ) Ἀμανίτην, (δ) Ἀμανίτης, (ε) διαθήκην διαθήσομαι ὑμῖν, (ζ) ἐξορύξαι πάντα (η) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. (θ) μὴ ὁ (ι) καὶ ἐξελευσόμεθα

Et dixit ad filios Iſrael, Hæc dixit Dominus Deus Iſrael, dicens; 18
Ego eduxi filios Iſrael ex Ægypto: & erui vos de manu Pharaonis regis Ægypti, & ex omnibus regnis tribulantibus vos. Et 19
vos hodiè ſpreviſtis Deum, qui ipſe eſt ſalvator veſter ex omnibus malis veſtris, & tribulationibus veſtris. Et dixiſtis, Nequa- 20
quàm; (n) ſed quia regem conſtitues ſuper nos. Et nunc ſtate coram Domino ſecundùm (o) ſceptra veſtra, & ſecundùm tribus veſtras. Et applicuit Samuel 21
omnia ſceptra Iſrael: & ſorte capitur ſceptrum Beniamin. Et applicat ſceptrum (p) Benjamin in tribus: & ſorte capitur tribus Mattari. Et applicant tribum Mattari in viros: & ſorte capitur Saul filius Cis. Et quærebat eum, & non inveniebatur. Et 22
interrogavit Samuel adhuc in Domino, Si venit vir huc? Et dixit Dominus, Ecce ipſe abſconditus eſt in vaſis. Et cucurrit, 23
& ſumit eum indè, & conſtituit in medio populi: & exaltatus eſt ſuper omnem populum ab humero, & ſuprà. Et dixit Samuel 24
ad univerſum populum; Si vidiſtis, quem elegit ſibi Dominus? quia non eſt ſimilis ei in omnibus vobis? Et cognoverunt univerſus populus, & dixerunt; Vivat rex.
Et dixit Samuel ad populum juſtificationem regis: & ſcripſit in 25
libro; & poſuit coram Domino. Et dimiſit Samuel univerſum populum, & abiit unuſquiſque ad locum ſuum. Et Saul abiit in do- 26
mum ſuam in Gabaa. Et iverunt filii virtutum, quorum tetigit Dominus corda eorum cum Saul. Et filii peſtilentes dixerunt;
(q) Quis ſalvabit nos iſte? Et 27
contempſerunt eum: & non attulerunt ei (r) munera.

CAP. XI.

ET factum eſt quaſi poſt menſem, & aſcendit Naas Ammanites, & caſtrametatur ſuper Jabis Galaad. Et dixerunt omnes 1
viri Jabis ad Naas Ammanitem; Diſpone nobis teſtamentum, et ſerviemus tibi. Et dixit ad eos 2
Naas Ammanites; In (s) hoc diſponam teſtamentum vobis, in effodiendo vobis omnem oculum dextrum: et ponam opprobrium
ſuper Iſrael. Et dicunt ei viri 3
Jabis, Permitte nobis ſeptem dies: et mittemus nuntios in omnem terminum Iſrael. Si non fuerit qui ſalvet nos, exibimus ad vos.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וַאֲמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אֲנָא אַסֵּקִית יַת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
19 וְשֵׁיזֵבִית יַתְכוֹן מִידָא דְמִצְרָאֵי וּמִיַּד כָּל מַלְכְוָתָא דְדָחֲקִין יַתְכוֹן׃ וְאַתּוּן יוֹמָא דֵין קַצְתּוּן
בְּפוּלְחָנָא דֶאֱלָהֲכוֹן דְּהוּא פָּרִיק לְכוֹן מִכָּל בִּישָׁתֵיכוֹן וְעָקָתְכוֹן וַאֲמַרְתּוּן קֳדָמוֹהִי לֵית
אֲנַחְנָא מִתְפַּרְקִין אֱלָהֵין מַלְכָּא תְּמַנֵּי עֲלָנָא וּכְעַן אִתְעַתַּדוּ קֳדָם יְיָ לְשִׁבְטֵיכוֹן וּלְאַלְפֵיכוֹן׃
20 וְקָרֵיב שְׁמוּאֵל יַת כָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל וְאִתְאֲחַד שִׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין׃ וְקָרֵיב יַת שִׁבְטָא
21 דְבִנְיָמִן לְזַרְעֲיָתֵיהּ וְאִתְאַחֲדַת זַרְעִית מַטְרִי וְאִתְאֲחַד שָׁאוּל בַּר קִישׁ וּבְעוֹהִי וְלָא אִשְׁתְּכַח׃
22 וּשְׁאִילוּ עוֹד בְּמֵימְרָא דַייָ הַאִית עוֹד הָכָא גַּבְרָא וַאֲמַר יְיָ הָא הוּא טְמִיר בְּמָנַיָּא׃ וּרְהַטוּ
23 וְדַבְּרוּהִי מִתַּמָּן וְאִתְעַתַּד בְּגוֹ עַמָּא וְרָם מִכָּל עַמָּא מִכַּתְפֵיהּ וּלְעֵלָּא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל
24 עַמָּא הַחֲזֵיתוּן דִּי אִתְרְעֵי בֵיהּ יְיָ אֲרֵי לֵית דִּכְוָתֵיהּ בְּכָל עַמָּא וְיַבִּיבוּ כָּל עַמָּא וַאֲמַרוּ
25 יִצְלַח מַלְכָּא׃ וּמַלֵּל שְׁמוּאֵל עִם עַמָּא יַת נִימוֹסָא דְמַלְכָּא וּכְתַב בְּסִפְרָא וְאַצְנַע קֳדָם יְיָ
26 וְשַׁלַּח שְׁמוּאֵל יַת כָּל עַמָּא גְּבַר לְבֵיתֵיהּ׃ וְאַף שָׁאוּל אֲזַל לְבֵיתֵיהּ לְגִבְעֲתָא וַאֲזַלוּ עִמֵּיהּ
27 קְצָת מִן עַמָּא דְּחָלֵי חֶטְאָה דְּאִתְיְהַב דַּחֲלָא מִן קֳדָם יְיָ בְּלִבְּהוֹן׃ וּבְנֵי רִשְׁעָא אֲמַרוּ
בְּמָה יִפְרְקִנָּנָא דֵין וְשַׁטּוֹהִי וְלָא אֲתוֹ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמֵיהּ וַהֲוָה כְּשָׁתֵיק׃

יא

1 וּסְלִיק נָחָשׁ מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן וּשְׁרָא עַל יָבֵשׁ גִּלְעָד וַאֲמַרוּ כָּל אֱנָשֵׁי יָבֵשׁ לְנָחָשׁ גְּזַר
2 לָנָא קְיָם וְנִפְלְחִנָּךְ׃ וַאֲמַר לְהוֹן נָחָשׁ מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן בְּהָדָא אֶגְזַר לְכוֹן בְּמִקַּר לְכוֹן כָּל
3 עֵינָא דְיַמִּינָא וַאֲשַׁוֵּינַהּ חִסּוּדָא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ סָבֵי יָבֵשׁ אוֹרִיךְ לָנָא שַׁבְעָא
יוֹמִין וְנִשְׁלַח אִזְגַּדִּין בְּכָל תְּחוּם יִשְׂרָאֵל וְאִם לֵית דְּפָרִיק יָתָנָא וְנִפּוֹק לְוָתָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit filiis Iſrael: Sic dixit Dñs Deus Iſrael: Ego aſcendere feci Iſrael 18
ex Miſzraim, & liberavi vos de manu Miſzraæorum, & de manu omnium
regnorum quæ afflixerunt vos. Et vos hodie ſpreviſtis doctrinam Dei ve- 19
ſtri, qui ille ſervans vos ex omnibus malis veſtris et afflictionibus veſtris: et
dixiſtis ante eum, Non ſumus ſervati, ſed regem præficies ſup nos: et nunc
ſtate ante Dominum per tribus veſtras et per millia veſtra. Et applicuit Se- 20
muel omnes tribus Iſrael, et comprehenſa eſt tribus Binjamin. Et applicuit 21
tribum Benjamin per proſapias ſuas, et comprehenſa eſt proſapia Matri,
& comprehenſus eſt Saul filius Kis: et quæſierunt illum, et non eſt repertus.
Et petierunt adhuc in dicto Domini, Num adeſt adhuc hic vir? & dixit 22
Dñs: Ecce *ille* abſconditus in vaſis. Et cucurrerunt et acceperunt illũ in- 23
dè, et conſtitutus eſt inter populum: et procerus præ oĩi populo ab hume-
ris ſuis & ſuprá. Et dixit Semuel ad oẽm populum: An vidiſtis quem ele- 24
git ſibi Dñs? quia non eſt ſicut ille in omni populo. Et vociferati ſunt oĩs
populus et dixerunt: Proſperetur rex. Et locutus eſt Semuel cum populo 25
ſtatutum *regis*; et ſcripſit in libro & depoſuit ante Dñm, et dimiſit Se-
muel omnem populum virum ad domum ſuam. Et etiam Saul ivit ad do- 26
mum ſuam ad Gibgahtha: et iverunt cum illo pars ex populo, timentes
peccatũ; et datus eſt timor ab-ante Dñm in corde eorũ. Et filii improbi- 27
tatis dixerunt: In quo liberabit nos hic? & contempſerunt eum; & non
venerunt ad rogandum in pace ejus: et fuit ſicut tacens.

CAP. XI.

ET aſcendit Nahhas rex filiorum Ghamon, et poſuit [*caſtra*] ſuper Jabes 1
Gilghad: et dixerunt omnis homo Jabes ad Nahhas: Decerne nobis pactũ,
et ſerviemus tibi. Et dixit illis Nahhas rex filiorum Ghamon: *In* hoc, de- 2
cernam vobis: eruendo vobis omnem oculum dextrum, et ponam illud
opprobrium ſuper omnem Iſrael. Et dixerunt ei ſenes Jabes: Protrahe 3
nobis ſeptem dies, et mittemus nuncios in omni termino Iſrael: & ſi non
eſt qui liberet nos, & exibimus ad te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܐܤܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ 18
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܕܐܠܨܝܢ
ܠܟܘܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܝܘܡܢܐ ܐܣܠܝܬܘܢ ܠܐܠܗܟܘܢ ܕܗܘ ܦܪܩ ܠܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܒܝܫܬܟܘܢ 19
ܘܐܘܠܨܢܟܘܢ. ܘܐܡܪܬܘܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ ܐܩܝܡ ܥܠܝܢ. ܘܗܫܐ ܐܬܩܘܡܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
ܠܫܒܛܝܟܘܢ ܘܠܐܠܦܝܟܘܢ. * ܘܩܪܒ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܐܚܕ 20
ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܩܪܒ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܠܫܪܒܬܗ. ܘܐܬܐܚܕܬ ܫܪܒܬܐ ܕܡܛܪܝ. 21
ܘܐܬܐܚܕ ܫܐܘܠ ܒܪ ܩܝܫ. ܘܒܥܘܗܝ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘܗܝ. * ܘܫܐܠ ܬܘܒ ܫܡܘܐܝܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. 22
ܐܝܟܘ ܗܢܐ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܗܘ ܡܛܫܐ ܒܝܬ ܡܐܢܐ. * ܘܪܗܛܘ 23
ܘܕܒܪܘܗܝ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܩܡ ܒܝܢܝ ܥܡܐ. ܘܪܡ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ ܟܬܦܗ
ܘܠܥܠ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܚܙܝܬܘܢ ܕܨܒܐ ܒܗ ܐܠܗܐ. ܕܠܝܬ ܕܐܟܘܬܗ 24
ܒܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܩܥܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ 25
ܠܥܡܐ. ܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܬܒ ܒܣܦܪܐ. ܘܣܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܫܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ
ܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. * ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܠܪܡܬܐ. ܘܐܙܠ ܥܡܗ ܚܝܠܐ 26
ܕܐܩܪܒ ܐܠܗܐ ܠܠܒܗܘܢ. * ܘܒܢܝ̈ ܚܛܝܐ ܐܡܪܝܢ. ܡܢܐ ܢܦܪܩܢ ܗܢܐ. ܘܫܛܘܗܝ. ܘܠܐ 27
ܐܝܬܝܘ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܫܬܝܩ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܫܠܡ * ܘܣܠܩ * 1
ܢܚܫ ܥܡܘܢܝܐ. ܘܫܪܐ ܥܠ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܡܪܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܒܝܫ ܠܢܚܫ.
ܐܩܝܡ ܥܡܢ ܩܝܡܐ. ܘܢܦܠܚܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܚܫ ܥܡܘܢܝܐ. ܒܗܕܐ ܐܩܝܡ ܠܟܘܢ 2
ܩܝܡܐ. ܐܢ ܬܚܨܘܢ ܟܠ ܥܝܢܟܘܢ ܕܝܡܝܢܐ. ܘܐܥܒܕܝܗ ܚܣܕܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܣܒܐ ܕܝܒܝܫ. ܐܪܦܐ ܠܢ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܢܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܟܠܗ ܬܚܘܡܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܙܐ ܐܢ ܐܝܬ ܠܢ ܦܪܘܩܐ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܦܘܩ ܠܘܬܟ.

* Dixit ad filios Iſrael, Sic dicit Dominus Deus 18
Iſraelis, Ego extraxi Iſraelem è terra Ægypti,
& eripui vos è manu Philiſtæorum & è manu
omnium regnorum quæ vos opprimebant:
Vos verò ſpreviſtis hodiè Deum veſtrum li- 19
berantem vos ex omnibus ærumnis & afflicti-
onibus veſtris, & dixiſtis, Non ſic, ſed regem
conſtitue nobis: igitur ſiſtant ſe coram Domi-
no tribus veſtræ & millia veſtra. Admovit 20
ergò Samuel omnes tribus Iſraelis, & depre-
henſa eſt tribus Benjamin. Tum admotâ tribu 21
Benjamin per familias, deprehenſa eſt familia
Matri, deniq; deprehenſus eſt Saul filius Cis:
quem cùm quæſîſſent, nec invent' eſſet, Con- 22
ſuluit denuò Samuel Dominum, & ait, Ubi eſt
vir iſte? Reſpondit Dominus Samueli, En ipſe
latitat inter utenſilia. Accurrentes ergò ad- 23
duxerunt eum indè; ſtetítq; in medio populi,
& erat procerior cuncto populo ab humero
ſuo & ſurſum. Tum dixit Samuel univerſo 24
populo, Videtíſne quem Deus voluit, quòd
non ſit ei ſimilis in toto populo? & acclaman-
tes univerſus populus dixerunt, Vivat rex.
Edixítq; Samuel populo jus regis, ſcripſit in 25
libro, poſuítq; coram Domino: tum dimiſſo
Samuel univerſo populo, abierunt quiſque
domum ſuam. Saul quoque abiit domum ſu- 26
am ad Rama, abierúntque cum eo copiæ qua-
rum cor Deus tetigerat. Filii verò peccati 27
dixerunt, Per quid liberabit nos iſte? & ſpre-
verunt eum, nec attulerunt ei munera: ipſe
tamen ſilentium ſimulavit.

CAP. XI.

DEinde cùm aſcendiſſet Nahas Ammonita 1
& caſtrametatus eſſet contra Lachis Gelaad,
dixerunt omnes cives Lachis ad Nahas, Pan-
ge nobiſcum fœdus, & ſerviemus tibi. Dixit 2
eis Nahas Ammonita, Hâc *lege* pangam vo-
biſcum fœdus, ſi oculum dextrum cujuſque
veſtrûm obcæcaveritis, ut id probro vertam
toti Iſraeli. Dixerunt ei ſeniores Lachis, Da 3
nobis inducias ſeptem dierum, ut mittamus
nuntios per totum terminum Iſraelis, & vi-
deamus utrùm ſit nobis vindex: ſin minùs,
tunc exibimus ad te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال لبني اسرايل* هكذا يقول الله اله اسرايل* انا الذي اصعدت بني اسرايل من ارض مصر* 18
وانقذتكم من ايدي اهل فلسطين* ومن جميع ايدي المملكات التي اضطهدوكم* وانتم 19
اليوم رذلتم الاهكم الذي يخلصكم من كل الاحزان والبلايا* وقلتم* لا نرضا بهذا* ولكن
صير علينا ملكا* فلتجتمع الان اسباطكم والوفكم* ويقومون امام الرب* فقدم صموال 20
جميع اسباط بني اسرايل واقترعوا* فاصابت القرعة سبط بنيامين* وقدم قبايل سبط بنيامين 21
واقترعوا* فاصابت القرعة قبيلة مطري فاقترعوا* فاصابت القرعة ساوول بن قيس* ثم طلب 22
صموال الي الرب وقال* اين هذا الرجل* فقال الرب لصموال* هو متغيب بين الناس* فارسل 23
النبي رجالا* واتوا به واقاموه بين الشعب* واذا هو ارفع قامة من جميع الشعب* من كتفه الي
فوق* قال صموال لجميع الشعب* رايتم ان الله قد احبه واختاره* وانه ليس له في الشعب نظير* 24
فهتف الشعب كلهم باعلا اصواتهم وقالوا* يعيش الملك* وقص صموال على الشعب سنن الملوك 25
كلها* واخبرهم بها* وكتبها في صحيفة* وصيرها امام الرب* وسرح صموال جميع الشعب*
وانصرف كل امري الي منزله* وساوول ايضا انصرف الي بيته الي الرامة* وانصرف معه الاجناد 26
الذي القي الله في قلوبهم الطاعة له* وقال قوم من الشعب* بماذا يقدر هذا يخلصنا* وحقروه 27
ولم يهدوا اليه هدايا* فتغافل عنهم وكف عن اذاهم * * الفصل الحادي عشر *
* ثم صعد ناحاس ملك بني عمون* ونزل بلخبس قرية جلعاد* فقال اهل بلخبس لناحاس* 1
عاهدنا عهدا ونتعبد لك ونصير في طاعتك* قال لهم ناحاس العموني* انما اعاهدكم عهدا* ان 2
انتم قلعتم اعينكم اليمني* حتي اصير ذلك على جماعة بني اسرايل* وقال المشيخة لناحاس* 3
اخرنا سبعة ايام نرسل رسلا الي جميع حدود بني اسرايل* وننظر ان يكن لنا مخلصا* والا
خرجنا اليك*

* *Dixitq; filiis Iſrael, Sic dicit Deus, Deus* 18
Iſraelis, Ego ſum qui extraxi filios Iſra-
el è terra Ægypti, & erui vos è manibus
Palæſtinorum, et ex omnibus manibus re-
gnorum quæ perſequuta ſunt vos Nihilo- 19
minùs vos hodiè ſpreviſtis Deum veſtrũ
qui liberat vos ex omnibus mœroribus &
calamitatibus, & dixiſtis; Nolumus hoc,
ſed præfice nobis regem: congregentur ita-
que tribus veſtræ & millia veſtra, ſténtq;
coram Domino. Igitur admovit Samuel 20
omnes tribus filiorum Iſrael, & ſortiti
ſunt: acciditq; ſors tribui Benjamin. Rur- 21
ſùs admotis familiis tribûs Benjamin, ſor-
titi ſunt; acciditque ſors familiæ Matri:
rurſúmque ſortiti, accidit ſors Sauli filio
Cis. Tum poſtulavit Samuel à Domino, 22
& ait; Ubi eſt vir iſte? Dixit Dominus
Samueli, Eſt deliteſcens inter homines.
Miſit ergò propheta viros qui adduxe- 23
runt eum, & ſtiterunt eum inter populum:
cúmque eſſet staturâ procerior univerſo
populo ab humero ſuo ſurſùm versùs, Di- 24
xit Samuel univerſo populo, vidiſtiſne
quòd Deus voluit & elegit eum, & quòd
non eſt ei in populo ſimilis? tunc excla-
mavit univerſus populus altiſſimis voci-
bus, & dixerunt; Vivat rex. Deinde nar- 25
ravit Samuel populo jura regum omnia,
eáque nota fecit illis, & laminæ inſcri-
pta repoſuit coram Domino: poſteà di-
miſit Samuel univerſum populum, abiítque
unuſquiſque domum ſuam. Saule quoque 26
domum ſuam redeunte ad Rama, ſecuti
ſunt eum milites in quorum corda injece-
rat Deus obedientiam ejus. Quidam ve- 27
rò ex populo dixerunt, Quâ ratione po-
terit hic ſalvare nos? & contemnentes
eum non obtulerunt ei munera: is verò
conniventiâ uſus eſt in eos, continuítque
ſe à damno iis inferendo.

CAP. XI.

PRæterea aſcendit Nahas rex filiorum 1
Ammon, & caſtrametatus eſt contra
Belchis urbem Galaad. Dixerunt ergò ci-
ves Belchis ad Nahas, Feri nobiſcum fœ-
dus, & ſubjiciemur tibi, atque redigemur
in ditionem tuam. Ait illis Nahas Am- 2
monita, Equidem ferio vobiſcum fœdus,
dummodò vos effodiatis oculos veſtros
dexteros, ut imponam hoc cœtui filiorum
Iſrael. Reſponderunt ſeniores Nahaſo, 3
Proroga nobis ſeptem dies quibus mitta-
mus nuntios in omnes limites filiorum Iſ-
rael, & videamus an ſit nobis vindex:
alioquin egrediemur ad te.

שמואל א : יב

auribus in verba ſunt locuti & ,Saul Ghibhah in *legati* Veneruntque
4 וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים גִּבְעַת שָׁאוּל וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי
ecce Et .fleverunt & ,ſuam vocem populus omnis levaverunt & :populi
5 הָעָם וַיִּשְׂאוּ כָל־הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ וְהִנֵּה
Quid :Saul dixit & ,agro ex *bovem* poſt *veniens* Saul
שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר מִן־הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מַה־
.Jabes virorum verba ei narraverunt & *:flebunt* quia ,populo
לָּעָם כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת־דִּבְרֵי אַנְשֵׁי יָבֵישׁ׃
verba *ipſum audiendum in* Saul ſuper Dei ſpiritus *proſperavit* Et
6 וַתִּצְלַח רוּחַ־אֱלֹהִים עַל־שָׁאוּל בְּשָׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים
,illud *truncavit* & ,*bovis jugum* Cepitque .valde ejus *naſus* eſt iratus & ;hæc
7 הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד׃ וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיְנַתְּחֵהוּ
:dicendo ,*legatorum manu in* Iſrael terminum omnem in miſit &
וַיְשַׁלַּח בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים לֵאמֹר
fiet ſic ;Semuel poſt & ,Saul poſt *exiens ipſe* non Qui
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחַר שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה
ſunt egreſſi & ,populum ſuper Domini pavor cecidit & :ejus *bovi*
לִבְקָרוֹ וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וַיֵּצְאוּ
Iſrael filii fuerunt & :Bezech in eos *viſitavit* Et .unus vir tanquam
8 כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיִּפְקְדֵם בְּבָזֶק וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
Dixeruntque .millia triginta Jehudah *vir* & ,millia trecenta
9 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַיֹּאמְרוּ
Cras :Ghilhad Jabes *viro* dicetis Sic *:venientibus legatis*
לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבֵישׁ גִּלְעָד מָחָר
,*legati* venerunt & :*Solem incaleſcendo in* ,ſalus vobis erit
תִּהְיֶה־לָכֶם תְּשׁוּעָה בְּחֹם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים
viri dixerunt Et .ſunt lætatique :Jabes viris nunciaverunt &
10 וַיַּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי יָבֵישׁ וַיִּשְׂמָחוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
bonum: omne juxta nobis facietis & ,vos ad exibimus Manè :Jabes
יָבֵישׁ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָּנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
populum Saul diſpoſuit & ,craſtino *à* fuit Et .veſtris oculis in
11 בְּעֵינֵיכֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל אֶת־הָעָם
cuſtodia in caſtrametationis medium in ſunt ingreſſi & ,capita tria
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְתוֹךְ־הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת
,fuit & ;*diem incaleſcere* uſque Hammon percuſſerunt & ;*matutini*
הַבֹּקֶר וַיַּכּוּ אֶת־עַמּוֹן עַד־חֹם הַיּוֹם וַיְהִי
.pariter duo eis *in* remanſerunt non & ,ſunt diſperſi *&* *reſidui*
הַנִּשְׁאָרִים וַיָּפֻצוּ וְלֹא נִשְׁאֲרוּ־בָם שְׁנַיִם יָחַד׃
regnabit Saul ,*dicens* Quis :Semuel ad populus Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׁאוּל יִמְלֹךְ
:Saul Dixitque .eos faciemus mori & ,viros date ?nos ſuper
13 עָלֵינוּ תְּנוּ הָאֲנָשִׁים וּנְמִיתֵם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
Dominus fecit hodie quia ;hac die in *vir* morietur Non
לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה־יְהוָה
,Venite :populum ad Semuel Dixitque .Iſrael in ſalutem
14 תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לְכוּ
abierunt Et .regnum ibi innovemus & ;Ghilghal in eamus &
15 וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל וּנְחַדֵּשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה׃ וַיֵּלְכוּ
Saul ibi fecerunt regnare & ,Ghilghal in populus omnis
כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל
pacificas victimas ibi ſacrificaverunt & ,Ghilghal in *Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זְבָחִים שְׁלָמִים
.valde uſque Iſrael viri omnes & ,Saul ibi eſt lætat' & :*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מְאֹד׃

CAP. XII. יב

audivi Ecce :Iſrael univerſum ad Semuel dixit Et
1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי
feci regnare & ,mihi dixiſtis quæ omnibus in *veſtra voce in*
בְקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ
.regem vos ſuper
עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

4 Venerunt ergò nuntii in Gabaa Saulis: & locuti ſunt verba hæc, audiente populo: & levavit omnis populus vocem 5 ſuam, & flevit. Et ecce, Saul veniebat ſequens boves de agro, & ait; Quid habet populus quòd plorat? Et narraverunt ei verba virorum Ja-6 bes. Et inſilivit Spiritus Domini in Saul, cùm audîſſet verba hæc, & iratus eſt furor ejus 7 nimis. Et aſſumens utrumque bovem, concîdit in fruſta, miſitque in omnes terminos Iſrael per manum nuntiorum, dicens; Quicunque non exierit, & ſecutus fuerit Saul & Samuel, ſic fiet bobus ejus. Invaſit ergò timor Domini populum, & egreſſi ſunt quaſi vir 8 unus. Et recenſuit eos in Bezech: fuerúntque filiorum Iſrael, trecenta millia: virorum 9 autem Juda, triginta millia. Et dixerunt nuntiis, qui venerant; Sic dicetis viris, qui ſunt in Jabes Galaad; Cras erit vobis ſalus, cùm incaluerit Sol. Venerunt ergò nuntii, & annuntiaverunt viris Jabes: qui 10 lætati ſunt. Et dixerunt, Manè exibimus ad vos: & facietis nobis omne quod pla-11 cuerit vobis. Et factum eſt, cùm dies craſtinus veniſſet, conſtituit Saul populum in tres partes: & ingreſſus eſt media caſtra in vigilia matutina, & percuſſit Ammon uſque dum incaleſceret dies: reliqui autem diſperſi ſunt, ita ut non relinquerentur in eis 12 duo pariter. Et ait populus ad Samuelem; Quis eſt iſte qui dixit, Saul num regnabit ſuper nos? Date viros, & in-13 terficiemus eos. Et ait Saul, Non occidetur quiſquam in die hac, quia hodiè fecit Do-14 minus ſalutem in Iſrael. Dixit autem Samuel ad populum; Venite, & eamus in Galgala, 15 & innovemus ibi regnum. Et perrexit omnis popul' in Galgala, & fecerunt ibi regem Saul coram Domino in Galgala, & immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et lætatus eſt ibi Saul, & cuncti viri Iſrael nimis.

CAP. XII.

1 Dixit autem Samuel ad univerſum Iſrael; Ecce audivi vocem veſtram, juxta omnia quæ locuti eſtis ad me, & conſtitui ſuper vos regem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς (κ) Γαβαὰ πρὸς Σαοὺλ, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, 5 καὶ ἔκλαυσαν. Καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἤρχετο μετὰ τὸ πρωῒ ἐξ ἀγροῦ. καὶ εἶπε Σαοὺλ, (λ) Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; καὶ διηγοῦνται αὐτῷ τὰ 6 (μ) ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς. Καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Σαοὺλ ὡς ἤκουσε τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς 7 ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ (ν) ἀγγέλων, λέγων, (ξ) Ὃς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τάδε ποιήσουσι τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβόησαν ὡς ἀ-8 νὴρ εἷς. Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν (ο) Βεζὲκ ἐν Βαμᾷ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἑξακοσίας χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα ἑβδο-9 μήκοντα χιλιάδας. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις, Τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν (π) Ἰαβίς, Αὔριον ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. καὶ (ρ) ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς, καὶ (σ) εὐφράν-10 θησαν. Καὶ (τ) εἶπον οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Ναὰς τὸν (υ) Ἀμμανίτην, Αὔριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡ-11 μῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον, καὶ ἔθετο Σαοὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, (φ) καὶ ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα. καὶ (χ) ἐγενήθη καὶ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν, καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν 12 ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ, Τίς ὁ εἴπας ὅτι Σαοὺλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν; παράδος τοὺς ἄνδρας, 13 καὶ θανατώσομεν αὐτούς. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε κύριος σωτηρί-14 αν ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, καὶ 15 ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔχρισε Σαμουὴλ ἐκεῖ (ψ) τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις. καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικὰς ἐνώπιον κυρίου. καὶ εὐφράνθη (ω) Σαμουὴλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ (α) ὥστε λίαν.

MS.A. (κ) Γαβαὰθ (λ) Τί ὁ λαὸς ὅτι κλαίει; (μ) ῥήματα *ταῦτα. Καὶ ἐθυμώθη (ν) ἀγγέλων αὐτῶν, λέγων, (ξ) Ὃς οὐκ ἔστιν, *ὃς οὐκ ἔστιν (ο) Βεζὲκ πάντα (π) Ἰαβεῖς Γαλαὰδ, Αὔριον ἔσται ὑμῖν (ρ) ἦλθαν (σ) ηὐφράνθησαν. (τ) εἶπαν (υ) Ἀμανίτην, (φ) καὶ ἔπληξεν τοὺς (χ) ἐγενήθησαν οἷοι ὑπολελειμμένοι (ψ) εἰς βασιλέα τὸν Σαοὺλ ἐνώπιον (ω) Σαμουὴλ ἐκεῖ καὶ (α) ἕως τε

Κεφ. ιβ'.

1 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς (α) πάντα Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἤκουσα φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἴπατέ μοι, καὶ ἐβασίλευσα ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα.

MS.A. (α) πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ,

Et veniunt nuntii in (b) Gabaa ad Saul: & loquuntur verba in aures populi. Et elevaverunt univerſus populus vocem ſuam, & ploraverunt. Et ecce, Saul veniebat (c) poſt manè ex agro. Et dixit Saul; Quid eſt, quia plorat populus? Et narrant ei verba virorum Jabis. Et inſiliit Spiritus Domini ſuper Saul; ut audivit verba hæc, & indignatus eſt ſuper eos irâ ſuâ valdé. Et ſumpſit duas vaccas, & membratim diviſit eas, & miſit in omnem terminum Iſrael in manu nuntiorũ, dicens; Qui non eſt egrediens poſt Saul, & poſt Samuel; ſecundùm hæc facient bobus ejus. Et ſupervenit ecſtaſis Domini ſuper populum Iſrael: & clamaverunt tanquam vir unus. Et recenſet eos in Bezec in (d) Bama, omnem virum Iſrael (e) ſexcenta millia, & viros Juda ſeptuaginta millia. Et dixit nuntiis qui venerant; Hæc dicetis viris Jabis, Cras vobis ſalus, cùm incaluerit Sol. Et venerunt nuntii in civitatem, & nuntiant viris Jabis: & læti ſunt. Et dixerunt viri Jabis ad Naas Ammanitem, Cras egrediemur ad vos: & facietis nobis, quod bonum in conſpectu veſtro. Et factum eſt poſt cras; & poſuit Saul populum in tria principia: et ingrediuntur medium caſtrorum in cuſtodia matutina; & percutiebant filios Ammon, quoadusq; incaluit dies. Et factum eſt, & reſidui diſperſi ſunt: & non remanſerunt in eis duo ſecundùm idipſum. Et dixit populus ad Samuel; Quis eſt, qui dixit, quia Saul non regnabit ſuper nos? Trade viros, & mortificabimus eos. Et dixit Saul, Non morietur ullus in die hac: quoniam hodiè fecit Dominus ſalutem in Iſrael. Et dixit Samuel ad populum, dicens; Eamus in Galgala, & innovemus ibi regnum. Et ivit omnis populus in Galgala. Et unxit Samuel ibi Saul in regem coram Domino in Galgalis. Et ſacrificavit ibi (f) ſacrificia, & pacificas coram Domino. Et lætatus eſt (g) Samuel, et univerſus Iſrael (h) quampluriùm. 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

CAP. XII.

ET dixit Samuel ad univerſum Iſrael; Ecce audivi vocem veſtram in omnibus, quæcumque dixiſtis mihi: & feci regnare ſuper vos regem. 1

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַאֲתוֹ אִזְגַּדַיָא לְגִבְעֲתָא דְשָׁאוּל וּמַלִילוּ פִּתְגָמַיָא קֳדָם עַמָּא וַאֲרִימוּ כָל עַמָּא יַת קָלֵיהוֹן
5 וּבְכוֹ׃ וְהָא שָׁאוּל אֲתָא בָתַר תּוֹרַיָא מִן חַקְלָא וַאֲמַר שָׁאוּל מַה לְעַמָּא אֲרֵי בָכָן וְאִשְׁתָּעִיאוּ
6 לֵיהּ יַת פִּתְגָמֵי אֱנָשֵׁי יָבֵשׁ׃ וּשְׁרַת רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ עַל שָׁאוּל כַּד שְׁמַע יַת פִּתְגָמַיָא
7 הָאִלֵין וּתְקֵיף רוּגְזֵיהּ לַחֲדָא׃ וּנְסִיב פַּדַּן תּוֹרַיָא וְהַדְמֵיהּ וּשְׁלַח בְּכָל תְּחוּם יִשְׂרָאֵל בְּיַד
אִזְגַּדַיָא לְמֵימַר דְּלֵיתוֹהִי נָפֵיק בָּתַר שָׁאוּל וּבָתַר שְׁמוּאֵל כְּדֵין יִתְעֲבֵיד לְתוֹרֵיהּ וּנְפַל
8 זִיעָא מִן קֳדָם יְיָ עַל עַמָּא וּנְפַקוּ כְּגַבְרָא חַד׃ וּמַנִינוּן בְּבָזֶק וַהֲווֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל תְּלָת מְאָה
9 אַלְפִין וֶאֱנָשׁ יְהוּדָה תְּלָתִין אַלְפִין׃ וַאֲמַרוּ לְאִזְגַּדַיָא דַאֲתוֹ כְּדֵין תֵּימְרוּן לֶאֱנָשׁ יָבֵשׁ
גִּלְעָד מְחַר תְּהֵי לְכוֹן פּוּרְקָנָא בְּמֵיחַם שִׁמְשָׁא וַאֲתוֹ אִזְגַּדַיָא וְחַוִיאוּ לֶאֱנָשֵׁי יָבֵשׁ
10 וַחֲדִיאוּ׃ וַאֲמַרוּ אֱנָשֵׁי יָבֵשׁ מְחַר נִפּוֹק לְוָתְכוֹן וְתַעְבְּדוּן לָנָא כְּכֹל דְּתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן׃
11 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וּמַנִי שָׁאוּל יַת עַמָּא תְּלָתָא מַשְׁרְיָן וְעָלוּ בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא בְּמַטְרַת
צַפְרָא וּמְחוֹ יַת בְּנֵי עַמּוֹן עַד מֵיחַם יוֹמָא וַהֲווֹ דְאִשְׁתָּאֲרוּ וְאִתְבַּדַּרוּ וְלָא אִשְׁתְּאָרוּ בְהוֹן
12 תְּרֵין דְּעָרְקִין כַּחֲדָא׃ וַאֲמַר עַמָּא לִשְׁמוּאֵל מַא דֵין דִּי מְבַסַּר לְמֵימַר לָא כָשַׁר שָׁאוּל
13 לְמִמְלַךְ עֲלָנָא אֱתוֹ גַּבְרַיָא וְנִקְטְלִנּוּן׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לָא יִתְקְטֵיל גַּבְרָא בְּיוֹמָא הָדֵין אֲרֵי
14 יוֹמָא דֵין עֲבַד יְיָ פּוּרְקָנָא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְעַמָּא אֱתוֹ וְנֵיזֵיל לְגִלְגָּלָא וּנְחַדֵּת תַּמָּן
15 מַלְכוּתָא׃ וַאֲזַלוּ כָל עַמָּא לְגִלְגָּלָא וְאַמְלִיכוּ תַמָּן יַת שָׁאוּל קֳדָם יְיָ בְּגִלְגָּלָא וְנִכִיסוּ תַמָּן
נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ וַחֲדִי תַמָּן שָׁאוּל וְכָל אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד לַחֲדָא׃

יב

1 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל יִשְׂרָאֵל הָא קַבֵּלִית לְמֵימְרֵיכוֹן לְכֹל דִּי אֲמַרְתּוּן לִי וְאַמְלְכֵית עֲלֵיכוֹן
מַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venerunt nuncii ad Gibghatha Saulis, & locuti ſunt verba ante popu- 4
lum: & extulerunt omnis populus vocem ſuam, & fleverunt. Et ecce Saul 5
venit poſt boves ex agro: & dixit Saul: Quid populo, quòd lugeant? &
narraverunt illi verba hominum Jabes. Et manſit ſpiritus fortitudinis ab- 6
ante Dominum ſuper Saul, quando audivit verba hæc, & fortificata eſt
indignatio illius valdé. Et accepit par boum, & diſcerpſit illud, & miſit 7
in omni termino Iſrael in manu nunciorum dicens: Qui non erit exiens
poſt Saul & poſt Semuel, ut hoc fiet bobus ejus: & cecidit terror ab-
ante Dñm ſuper populum, & exierunt ut vir unus. Et recenſuit illos in 8
Bezeq: & fuerunt filii Iſrael tercentum millia, & viri Juda triginta
millia. Et dixerunt nunciis qui venerunt: Sic dicetis viris Jabes Gilghad: 9
Cras erit vobis liberatio, ubi incaleſcet Sol: et venerunt nuncii et
nunciaverunt viris Jabes, et lætati ſunt. Et dixerunt viri Jabes; 10
Cras exibimus ad vos, & facietis nobis juxta omne quod rectum in ocu-
lis veſtris. Et fuit in die qui poſt illum, & recenſuit Saul populum tres tur- 11
mas, & intraverunt intra caſtra in cuſtodia matutina, & percuſſerunt *filios*
Ghamon uſq; dum caleſceret dies: & fuerunt qui relicti ſunt & diſperſi
ſunt, et non relicti ſunt in illis duo qui fugientes ſimul. Et dixit populus ad 12
Semuel: Quis hic qui contempſit, dicendo: non rectus Saul ad regnan-
dum ſuper nos? venire facite viros, et occidemus illos. Et dixit Saul: 13
Non occidetur vir in die hoc, nam hodie fecit Dñs liberationem in Iſrael.
Et dixit Semuel populo: Venite et ibimus ad Gilgela, et renovabimus 14
ibi regnum. Et venerunt omnis populus ad Gilgela, et regnare fecerunt 15
ibi Saul ante Dñm in Gilgela; et obtulerunt ibi oblationem ſanctitatum
ante Dominum: & lætatus eſt ibi Saul & *omnes homines* Iſrael uſq; valdé.

CAP. XII.

ET dixit Semuel ad omnem Iſrael: Ecce recepi dicta veſtra ad omnia 1
quæ dixiſtis mihi; et regnare feci ſuper vos, regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܘ ܐܝܙܓܕܐ ܠܓܒܥܬܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܡܠܠܘ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ 4
ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ. * ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܐܬܐ ܒܬܪ ܬܘܪܐ ܡܢ ܚܩܠܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܠܗ ܠܥܡܐ 5
ܕܒܟܝܢ. ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܗ ܡܠܐ ܕܐܢܫܐ ܕܠܟܝܫ. * ܘܐܬܬ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. 6
ܟܕ ܫܡܥ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܛܒ. * ܘܢܣܒܗ ܠܦܕܢܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܦܠܓ 7
ܐܢܘܢ. ܘܫܕܪ ܠܟܠܗ ܬܚܘܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܕ ܐܝܙܓܕܐ. ܟܕ ܐܡܪ. ܕܟܠ ܕܠܐ ܢܦܘܩ ܒܬܪ
ܫܐܘܠ ܘܒܬܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܬܘܪܘܗܝ. ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܥܠ
ܥܡܐ. ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. * ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܒܒܙܩ. ܘܗܘܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 8
ܬܠܬ ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܐܝܙܓܕܐ ܕܐܬܘ ܡܢ ܠܟܝܫ. 9
ܐܡܪܘ ܠܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܟܝܫ ܘܕܓܠܥܕ. ܡܚܪ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܦܘܪܩܢܐ ܡܐ ܕܚܡ ܫܡܫܐ. ܘܐܬܘ
ܐܝܙܓܕܐ ܘܚܘܝܘ ܠܐܢܫܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܚܕܝܘ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܐ ܕܠܟܝܫ. ܡܚܪ ܢܦܘܩ ܠܘܬܟܘܢ. 10
ܘܥܒܕܘ ܠܢ ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. * ܘܗܘܐ ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ. ܘܦܠܓ ܫܐܘܠ 11
ܠܥܡܐ. ܠܬܠܬܐ ܪܫܝܢ. ܘܥܠܘ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ ܒܡܛܪܬܐ ܕܨܦܪܐ. ܘܡܚܘ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ.
ܥܕܡܐ ܕܚܡ ܝܘܡܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܐܬܒܕܪܘ. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚܘ ܒܗܘܢ ܬܪܝܢ ܐܟܚܕܐ. * ܘܐܡܪܘ 12
ܥܡܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܘ ܐܡܪ ܕܫܐܘܠ ܠܐ ܢܡܠܟ ܥܠܝܢ. ܗܒܘ ܠܢ ܓܒܪܐ. ܘܢܩܛܠ ܐܢܘܢ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܠܐ ܢܬܩܛܠ ܐܢܫ ܒܗܢܐ ܝܘܡܐ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ 13
ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܬܘ ܢܐܙܠ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܢܚܕܬ ܬܡܢ ܡܠܟܘܬܐ. 14
* ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܠܟܘ ܬܡܢ ܠܫܐܘܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܓܠܓܠܐ. 15
ܘܕܒܚܘ ܬܡܢ ܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܚܕܝ ܬܡܢ ܫܐܘܠ ܘܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܛܒ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ 1
ܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܫܡܥܬ ܠܩܠܟܘܢ ܒܟܠ ܕܐܡܪܬܘܢ ܠܝ. ܘܐܡܠܟܬ ܥܠܝܟܘܢ ܡܠܟܐ.

Cùm itaq; veniſſent nuntii ad collem Saulis, 4
& retuliſſent verba iſta præſente populo, extollens univerſus populus vocem ſuam fleverunt. Ecce autem Saul advenit poſt tauros ex 5
agro, dixítq; Saul, Quid habet populus quòd fleant? & narraverunt ei verba civium Lachis.
Tum adfuit ſpiritus Dei Sauli cùm audiſſet 6
hæc verba, & vehementer exarſit furor ejus:
Acceptóque jugo boum, membratìm diviſit 7
utrumque: miſitque in totum terminum Iſraelis per nuntios, dicendo, Quicunq; non egredietur poſt Saulem & poſt Samuelem, ſic fiet tauris ejus: ceciditque timor Dei ſuper populum, & egreſſi ſunt omnes quaſi vir unus:
Quos cùm recenſuiſſet in Bezec, fuerunt filiorum 8
Iſrael trecenta millia, & virorum Juda triginta millia. Nuntiis autem qui venerant 9
è Lachis, ait, Dicite civibus Lachis & Gelaad, Cras erit vobis ſalus cùm ſol incaluerit. Diſcedentibus ergò nuntiis, & civibus Lachis *id* referentibus, lætati ſunt: Et dixerunt cives 10
Lachis, Cras exibimus ad vos, & facietis nobis quicquid vobis placuerit. Factum eſt autem 11
die poſtero, ut diviſo Saul populo in tres turmas, irruiſſet media in caſtra vigiliâ matutinæ, & trucidâſſent Ammonitas donec dies incaleſceret: qui verò reſidui fuerunt, diſperſi fuerunt, nec inventi fuerunt inter ipſos duo ſimul. Tum dixerunt populus ad Samuelem, 12
Quiſnam dixerat Saulem minimè regnaturum ſuper nos? da nobis *ejuſmodi* viros, ut eos morti tradamus. Dixit autem Saul, Nemo 13
interficietur hoc tempore, quoniam hodiè fecit Dominus ſalutem Iſraeli. Deinde dixit 14
Samuel ad populum, Agite, eamus in Galgala, & renovemus ibi regnum. Venientes 15
ergò totus populus in Galgala, regem conſtituerunt ibi Saulem coram Domino in Galgala, & mactaverunt ibi victimas pacificas coram Domino, & vehementer lætati ſunt ibi Saul & omnes Iſraelitæ.

CAP. XII.

PRæterea dixit Samuel toti Iſraeli, Ecce 1
auſcultavi voci veſtræ in omnib' quæ dixiſtis mihi, & conſtitui ſuper vos regem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فجاءت رسلهم الي قرية ساوول* وقالوا هذا القول بين يدي الشعب* ورفع الشعب كلهم اصواتهم 4
بالبكاء * فاذا ساوول قد جاء خلف البقر من الحقل* فقال ساوول* ما لي اري الشعب يبكون* 5
واخبروه برسالة اهل بلخيس * فايده الله* ونزلت عليه قوة من روح الله حيث سمع هذا 6
الكلام* وغضب جدا * واخذ الثورين فقطعهما بيده* وارسل رسلا الي جميع حدود بني اسرايل 7
يقولون* كل من لا يخرج خلف ساوول وصموال* هكذا يصنع بثيرانه * فالقي الله في جميع
قلوب الشعب من الخوف والرعب في ذلك الوقت* وخرجوا كلهم كرجل واحد * واخذوا عددهم في 8
باراق* فكان عدد بني اسرايل ثلثماية الف رجل * وآل يهودا كانوا ثلثين الف رجل * وقالوا 9
للرسل الذين اتوهم من بلخيس* قولا لاهل بلخيس وجلعاد* غدا ياتيكم الخلاص اذا ارتفع
النهار* فرجع الرسل واخبروا اهل بلخيس وفرحوا * وقال اهل بلخيس لملك بني عمون* غدا 10
نخرج اليك واصنع بنا ما احببت * فلما كان من الغد صير ساوول الشعب ثلاثة فرق* وهجم 11
على العسكر بكرة* وقاتل بني عمون الي ارتفاع النهار* فقتل عامتهم* والذين بقوا منهم هربوا*
ولم يبق اثنان منهم مجتمعان* فقال الشعب لصموال* من الذي قال* لا يملك علينا ساوول* 12
اخرجوا القوم الذين قالوا هذا القول لنقتلهم * قال ساوول* لا يقتل اليوم رجل* من اجل ان 13
الرب قد خلص بني اسرايل اليوم * فقال صموال للشعب* مروا بنا الي الجلجال لنجدد هناك 14
الملك * فانطلقوا جميعهم الي الجلجال * وصيروا هناك ساوول ملكا امام الرب في الجلجال * 15
وقربوا هناك ذبايح للرب * وفرح هناك ساوول وبني اسرايل كلهم فرحا عظيما *

* الفصل الثاني عشر *

* ثم قال صموال لجميع بني اسرايل * 1
قد قبلت قولكم في جميع ما قلتم لي * وصيرت عليكم ملكا *

Venientes ergò nuntii eorum ad civitatem 4
Saulis, retulerunt hunc ſermonem coram populo: ſuſtulitque populus univerſus voces ſuas cum fletu. Ecce autem Saul ad- 5
venerat ex agro poſt boves, dixit Saul; Cur video populum flentem? & indicaverunt ei legationem civium Belchis. Con- 6
fortavit ergò illum Deus, deſcenditque ſuper eum virtus à ſpiritu Dei ubi audiſſet hæc verba, et iratus eſt valdè. Aſſu- 7
ménſque duos tauros, concîdit eos manu ſuâ: miſitque nuntios in omnes limites filiorum Iſrael, ut dicerent; Quicunque non egredietur poſt Saulem et Samuelem, ſic fiet tauris ejus: injecitque Deus in omnes populi animos timorem ac pavorem tunc temporis, & egreſſi ſunt omnes quaſi vir unus. Et ſubducto eorum numero in 8
Bazac, fuit numerus filiorum Iſrael trecentorum millium virorum; familiæ verò Judæ fuerunt triginta millia virorum. Dixeruntque nuntiis qui venerunt ad eos 9
è Belchis, Dicite civibus Belchis et Galaad, Cras adveniet vobis ſalus cùm provectus fuerit dies: & redeuntes nuntii indicaverunt civibus Belchis, & lætati ſunt: Et dixerunt cives Belchis ad re- 10
gem filiorum Ammon, Cras egrediemur ad te, & fac nobis quicquid volueris. Cúmque fuiſſet craſtinus dies, diviſit Saul 11
populum in tres turmas, et irruit in exercitum matutino tempore, & prælio cum filiis Ammon commiſſo uſque ad proceſſum diei, interfecit complures eorum: & qui remanſerunt ex eis, fugerunt, nec manſerunt ex eis duo ſimul. Dixitque 12
populus ad Samuelem, Quis eſt qui dixit, Non regnabit ſuper nos Saul? proferte homines qui talem ſermonem dixerunt, ut interficiamus eos. Dixit Saul, Nemo 13
interficietur hodiè, quoniam Dominus ſervavit hodiè filios Iſrael. Dixit au- 14
tem Samuel ad populum, Eamus in Galgal ut renovemus ibi regnum. Abierunt 15
igitur omnes ad Galgal, & conſtituerunt ibi Saulem regem coram Domino in Galgal, & obtulerunt ibi ſacrificia Domino, & lætatus eſt ibi Saul cum omnibus filiis Iſrael, lætitiâ magnâ.

CAP. XII.

TUm dixit Samuel omnibus Iſraelitis, 1
Jam accepi ſermonem veſtrum in omnibus quæ dixiſtis mihi, & præfeci vobis regem.

שמואל א : יב

;incanui & ,senui ego & :*vestras facies ad* ambulans rex ecce nunc Et
2 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וָשַׂבְתִּי
vestras facies ad ambulavi ego & :vobiscum ipsi ecce mei filii &
וּבָנַי הִנָּם אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם
coram me *in respondete* :ego Ecce .hanc diem ad usque mea adolescentia ab
3 מִנְּעֻרַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד
cujus asinum & ,*ceperim cujus* bovem ,ejus *Uncto* coram & ,Domino
יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי
cujus manu de & ,contriverim *quem* ,*oppresserim quem* & ,acceperim
לָקַחְתִּי וְאֶת־מִי עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רַצּוֹתִי וּמִיַּד־מִי
.vobis restituam & ;eo *in* meos oculos occultaverim &;*propitiationem ceperim*
לָקַחְתִּי כֹפֶר וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ וְאָשִׁיב לָכֶם׃
manu de *cepisti* neque ,nos contrivisti nec ,*nos oppressisti* Non:dixerunt Et
4 וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ וְלֹא רַצּוֹתָנוּ וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־
testis & ,vos *in* Dominus Testis :eos ad Dixitque .quippiam *viri*
5 אִישׁ מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יְהוָה בָּכֶם וְעֵד
:quippiam mea manu in inveneritis non quòd ;hac die ejus *Unctus*
מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה
fecit qui ,Dominus populum ad Semuel Dixitque .Testis:dixit &
6 וַיֹּאמֶר עֵד׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה
terra de vestros patres fecit ascendere qui & ,Aharon & ,Moseh
אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ
facies ad vobiscum dijudicer *&* ,state nunc Et .Ægypti
7 מִצְרָיִם׃ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי
cum & ,vobiscum fecit quas ,Domini justitiis omnibus *cum Domini*
יְהוָה אֵת כָּל־צִדְקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּכֶם וְאֶת־
clamaverunt *&* ,Ægyptum Jahacob esset ingressus Cùm .vestris patribus
8 אֲבוֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרָיִם וַיִּזְעֲקוּ
& ,Moseh Dominus misitque :Dominum ad vestri patres
אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־
eos fecerunt habitare & ,Ægypto ex vestros patres eduxerunt &;Aharon
אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֹּשִׁבוּם
eos *vendidit* & ,sui Dei Domini sunt obliti Et .isto loco in
9 בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר אֹתָם
,Pelistim manu in & ,Chasor militiæ principis Sisera manu in
בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צְבָא חָצוֹר וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים
ad Clamaveruntque .*eos in* pugnaverunt & ,Moab regis manu in &
10 וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֲמוּ בָּם׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל־
,Dominum dereliquimus quia ,Peccavimus :dixerunt ac ,Dominum
יְהוָה וַיֹּאמְרֻ חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יְהוָה
nos libera nunc & ;Hastharoth & ,Behalim servivimus &
וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ
Misitque .tibi serviemus & ,nostrorum inimicorum manu de
11 מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיִּשְׁלַח
eruitque ;Semuel & ,Iphtach & ,Bedan & ,Jerubahal Dominus
יְהוָה אֶת־יְרֻבַּעַל וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיַּצֵּל
.confidenter habitastis & ,*circuitu à* vestrorum inimicorum manu de vos
אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בֶּטַח׃
dixistis & ,vos *super* venit Hammon filiorũ rex Nachas quòd vidistis Et
12 וַתִּרְאוּ כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ
vester Deus Dominus & :nos super regnabit rex sed ,Nequaquam :mihi
לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
quem ,elegistis quem rex ecce nunc Et .vester rex
13 מַלְכְּכֶם׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר
timueritis Si .regem vos super Dominus *dedit* ecce & :petistis
14 שְׁאֶלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ אִם־תִּירְאוּ
non & ,ejus *voce in* audieritis atque ,ei servieritis & ,Dominum
אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא
,rex *etiam &* ,vos *etiam eritis* & ,Domini os *irritaveritis*
תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וִהְיִתֶם גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ
.vestrum Deum Dominum post ,vos super regnabit qui
אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Verſio VULG. LAT.

2 Et nunc rex graditur ante vos:
ego autem ſenui, & incanui:
porrò filii mei vobiſcum ſunt:
itaque converſatus corã vobis
ab adoleſcentia mea uſque ad
3 hanc diẽ, ecce præſtò ſum. Lo-
quimini de me coram Dño, &
coram Chriſto ejus, utrùm bo-
vem cujuſquam tulerim, aut a-
ſinum: ſi quempiam calumnia-
tus ſum, ſi oppreſſi aliquem, ſi
de manu cujuſquam munus ac-
cepi: & contemnã illud hodiè,
4 reſtituámque vobis. Et dixe-
runt; Non es calumniatus nos,
neque oppreſſiſti, neque tuliſti
5 de manu alicujus quidpiã. Di-
xítque ad eos; Teſtis eſt Domi-
nus adverſùm vos, & teſtis
Chriſt' ej' in die hac, quia non
inveneritis in manu mea quid-
6 piam. Et dixerũt, Teſtis. Et ait
Samuel ad populum; Domin',
qui fecit Moyſen & Aaron, &
eduxit patres noſtros de terra
7 Ægypti. Nunc ergò ſtate, ut
judicio contendam adverſùm
vos coram Domino, de omni-
bus miſericordiis Dñi, quas fe-
cit vobiſcum, & cum patribus
8 veſtris: Quo modo Jacob in-
greſſus eſt in Ægyptum, & cla-
maverunt patres veſtri ad Do-
minum: & miſit Domin' Moy-
ſen & Aaron, & eduxit patres
veſtros de Ægypto: & collo-
9 cavit eos in loco hoc. Qui ob-
liti ſunt Domini Dei ſui, et tra-
didit eos in manu Siſaræ ma-
giſtri militiæ Haſor, et in ma-
nu Philiſthinorum, et in manu
regis Moab, et pugnaverunt
10 adverſùm eos. Poſteà autem
clamaverunt ad Dominum, et
dixerunt; Peccavimus, quia de-
reliquimus Dominum, et ſer-
vivimus Baalim et Aſtaroth:
nunc ergò erue nos de manu
inimicorum noſtrorum, et ſer-
11 viemus tibi. Et miſit Domin'
Jerobaal, et Badan, et Jephte,
et Samuel, et eruit vos de ma-
nu inimicorum veſtrorum per
circuitum, et habitâſtis confi-
12 denter. Videntes autem quòd
Naas rex filiorum Ammon ve-
niſſet adverſũ vos, dixiſtis mi-
hi, Nequaquàm, ſed rex impe-
rabit nobis: cùm Domin' Deus
13 veſter regnaret in vobis. Nunc
ergò præſtò eſt rex veſter, quẽ
elegiſtis et petîſtis: ecce dedit
14 vobis Dominus regem. Si ti-
mueritis Dominum, et ſervie-
ritis ei, et audieritis vocem e-
jus, et non exaſperaveritis os
Domini: eritis et vos, et rex
qui imperat vobis, ſequentes
Dominum Deum veſtrum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώ-
πιον ὑμῶν. (β) κἀγὼ γεγήρακα ϗ καθήσο-
μαι, ϗ οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν ὑμῖν. κἀγὼ ἰδοὺ
διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ (γ) νεότητος ϗ
3 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἰδοὺ ἐγώ, Ἀποκρί-
θητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου ϗ ἐνώπιον χρι-
στοῦ αὐτοῦ· μόσχον τίνος εἴληφα, ἢ ὄνον τίνος
εἴληφα, ἢ τίνα (δ) καταδεδυνάστευκα ὑμῶν,
ἢ τίνα ἐξεπίεσα, ἢ ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα
ἐξίλασμα (ε) ϗ ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ'
4 ἐμοῦ, ϗ ἀποδώσω ὑμῖν. Καὶ εἶπαν πρὸς Σα-
μουήλ, Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς, ϗ οὐ κατεδυνά-
στευσας (ζ) ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, ϗ οὐκ
5 εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν. Καὶ εἶπε Σα-
μουὴλ πρὸς τὸν λαόν, Μάρτυς κύριος ἐν ὑ-
μῖν, ϗ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν
ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί
6 μου οὐδέν. ϗ εἶπαν, Μάρτυς. Καὶ εἶπε Σα-
μουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων, Μάρτυς κύριος
ὁ ποιήσας τὸν Μωυσῆν ϗ τὸν Ἀαρών, (η) ὁ ἀνα-
7 γαγὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ
νῦν κατάστητε, ϗ (θ) δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον
κυρίου, ϗ ἀπαγγελῶ ὑμῖν (ι) τὴν πᾶσαν δικαιο-
σύνην κυρίου, ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν ϗ ἐν τοῖς
8 πατράσιν ὑμῶν. Ὡς εἰσῆλθεν Ἰακὼβ ϗ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐταπείνωσεν αὐ-
τοὺς Αἴγυπτος· ϗ ἐβόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν
πρὸς κύριον, ϗ ἀπέστειλε κύριος τὸν Μωυσῆν
ϗ τὸν Ἀαρών, ϗ (κ) ἐξήγαγον τοὺς πατέρας
ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, ϗ (λ) κατῴκισεν αὐτοὺς
9 ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ
θεοῦ αὐτῶν, ϗ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας
Σισάρα (μ) ἀρχιστρατήγου Ἰαβὶς βασιλέως
Ἀσώρ, ϗ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, ϗ εἰς χεῖ-
ρας βασιλέως Μωάβ, ϗ (ν) ἐπολέμησεν ἐν
10 αὐτοῖς. Καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον, ϗ ἔλεγον,
Ἡμάρτομεν, ὅτι (ξ) ἐγκατελίπομεν τὸν κύ-
ριον, ϗ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλὶμ ϗ τοῖς
ἄλσεσιν. ϗ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν
11 ἡμῶν, ϗ δουλεύσομέν σοι. Καὶ ἀπέστειλε (ο)
τὸν Ἱεροβάαλ, ϗ τὸν Βαράκ, ϗ τὸν Ἰεφθάε, ϗ
τὸν Σαμουήλ, ϗ ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς
ἐχθρῶν ἡμῶν τῶν κυκλόθεν, ϗ κατῳκεῖτε
12 πεποιθότες. Καὶ ἴδετε ὅτι Ναὰς βασιλεὺς
υἱῶν Ἀμμὼν ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς, ϗ εἴπατε,
Οὐχί, ἀλλ' (π) ἢ ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει
ἐφ' ἡμῶν. ϗ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς
13 ἡμῶν. Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν (ρ) ἐξελέ-
ξασθε· ϗ ἰδοὺ δέδωκε κύριος ἐφ' ὑμᾶς
14 βασιλέα. Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον, καὶ
δουλεύσητε αὐτῷ, ϗ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
ϗ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, ϗ ἦτε ϗ
ὑμεῖς ϗ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν
ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι.

Et nunc ecce rex graditur ante 2
vos. Et ego ſenui, & (a) ſedebo:
& filii mei ecce in vobis. Et ego
ecce (b) ambulavi coram vobis à
juventute, & uſq; ad diem hanc.
Ecce ego: Reſpondete contra me 3
coram Domino, & coram Chriſto
ejus: bovem cujus cepi, aut aſi-
num cujus cepi, aut quem oppreſſi
veſtrûm, aut quem expreſſi, aut
de manu cujus cepi propitiatio-
nem, vel calceamentum. Reſpon-
dete contra me, & reddam vo-
bis. Et dixerunt ad Samuel; Non 4
feciſti injuriam nobis, neq; op-
preſſiſti nos, neq; contriviſti nos:
& non cepiſti de manu cujuſ-
quam quicquam. Et dixit Sa- 5
muel ad populum; Teſtis Domi-
nus in vos: & teſtis Chriſtus ejus
(c) hodiè in hac die, quia non in-
veniſtis in manu mea quicquam.
Et dixerunt, Teſtis. Et dixit Sa- 6
muel ad populum, dicens; Teſtis
Dominus, qui fecit Moyſen, &
Aaron, qui eduxit patres noſtros
ex Ægypto. (d) Et nunc ſtate: 7
& judicabo vos coram Domino,
& annuntiabo vobis omnem ju-
ſtitiam Domini: quæ fecit in vo-
bis, & in patribus veſtris. Poſt- 8
quàm intravit Jacob, & filii e-
jus in Ægyptum; & humiliavit
eos Ægyptus: & clamaverunt
patres noſtri ad Dominum. Et
miſit Dominus Moyſen, & Aa-
ron: & (e) eduxerunt patres
veſtros ex Ægypto: & habitare
fecit eos in loco hoc. Et obliti 9
ſunt Domini Dei ſui. Et vendi-
dit eos in manus Siſaræ magiſtro
militiæ Jabis regis Aſor, & in
manus alienigenarum, & in ma-
nus regis Moab: & (f) pugnavit
in eos. Et clamaverunt ad Domi- 10
num, et dicebant; Peccavimus,
quoniam dereliquim' Dominum:
& ſervivimus Baalim, et lucis.
Et nunc erue nos de manu inimi-
corum noſtrorum: et ſerviemus ti-
bi. Et miſit Jerobaal, et Barac, et 11
Jephthe, et Samuel: et eripuit (g)
nos de manu inimicorum noſtro-
rum, qui in circuitu, et habitâ-
ſtis confidentes. Et vidiſtis, quia 12
Naas rex filiorum Ammon ve-
nit ſuper vos, et dixiſtis, Nequa-
quàm: (h) ſed quia rex regnabit
ſuper nos. Et Dominus Deus no-
ſter, rex noſter. Et nunc ecce rex, 13
quem (i) elegiſtis. Et ecce dedit
Dominus ſuper vos regem. (k)
Si timueritis Dominum, et ſer- 14
vieritis ei, et audieritis vocem
ejus, et non repugnaveritis ori
Domini; et eritis et vos, et rex
regnans ſuper vos poſt Dominum ambulantes.

MS.A. (β) ϗ ἐγὼ (γ) νεότητός μου καὶ (δ) κατεδυνάστευσα, ἢ
τίνα ἐξεπίεσα, (ε) ἢ ὑπόδημα; (ζ) ἡμᾶς, ϗ οὐκ εἴληφας (η) καὶ ὁ
(θ) δικαιώσω (ι) τὰς πάσας δικαιοσύνας κυρίου, ἃς ἐποίησεν ὑμῖν (κ)
ἐξήγαγεν (λ) κατῴκησεν (μ) ἀρχιστρατήγου Ἰαβεὶς (ν) ἐπολέμησαν αὐ-
τοῖς. (ξ) ἐγκαταλελοί . . . εν (ο) κύριος τὸν (π) ἢ βασιλεὺς (ρ)
ἐξελέξασθε, ὃν ᾐτήσασθε· ϗ ἰδοὺ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וּכְעַן הָא מַלְכָּא מְדַבַּר בְּרֵישֵׁיכוֹן וַאֲנָא קָשִׁישׁ וְסָבֵית וּבְנַי הָא אִנּוּן עִמְּכוֹן וַאֲנָא הֲלָכֵית
3 קֳדָמֵיכוֹן מִזְּעֵירַי עַד יוֹמָא הָדֵין׃ הָא עַד דִּי אֲנָא קַיָּם אַסְהִידוּ בִי קֳדָם יְיָ וּקֳדָם מְשִׁיחֵיהּ
יָת תּוֹרָא דְּמַן דַּבְרֵית וַחֲמָרָא דְּמַן שַׁחֲרֵית וְיָת מַן עֲשֵׁקִית וְיָת מַן אַנְסֵית וּמִיַּד מַן
4 קַבֵּלִית מָמוֹן דִּשְׁקַר וּכְבֵשִׁית עֵינַי בְּדִינָא מִנֵּיהּ וַאֲתִיב לְכוֹן׃ וַאֲמָרוּ לָא עֲשַׁקְתָּנָא וְלָא
5 אַנְסְתָּנָא וְלָא קַבֶּלְתָּא מִיַּד אֱנָשׁ מִדְּעַם׃ וַאֲמַר לְהוֹן סָהִיד מֵימְרָא דַּייָ בְּכוֹן וְסָהִיד
6 מְשִׁיחֵיהּ יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי לָא אַשְׁכַּחְתּוּן בִּידִי מִדְּעַם וַאֲמָרוּ סָהִיד׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְעַמָּא
7 יְיָ דַּעֲבַד גְּבוּרָן עַל יְדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּדְאַסֵּיק יָת אֲבָהָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וּכְעַן
8 אִתְעַתַּדוּ וְאִתְוַכַּח עִמְּכוֹן קֳדָם יְיָ יָת כָּל זַכְוָתָא דַּייָ דַּעֲבַד עִמְּכוֹן וְעִם אֲבָהָתְכוֹן׃ כַּד עַל
יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם וּזְעִיקוּ אֲבָהָתְכוֹן קֳדָם יְיָ וּשְׁלַח יְיָ יָת מֹשֶׁה וְיָת אַהֲרֹן וְאַפִּיקוּ יָת אֲבָהָתְכוֹן
9 מִמִּצְרַיִם וְאוֹתִיבְנוּן בְּאַתְרָא הָדֵין׃ וְאִתְנְשִׁיאוּ יָת פֻּלְחָנָא דַּייָ אֱלָהֲהוֹן וּמְסַר יַתְהוֹן בְּיַד
סִיסְרָא רַב חֵילָא דְחָצוֹר וּבִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וּבִידָא מַלְכָּא דְמוֹאָב וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בְּהוֹן׃
10 וּזְעִיקוּ קֳדָם יְיָ וַאֲמַרוּ חַבְנָא אֲרֵי שְׁבַקְנָא יָת פּוּלְחָנָא דַּייָ וּפְלַחְנָא יָת בַּעֲלַיָּא וְיָת עַשְׁתְּרָתָא
11 וּכְעַן שֵׁיזְבְנָא מִיַּד בַּעֲלֵי דְבָבָנָא וְנִפְלַח קֳדָמָךְ׃ וּשְׁלַח יְיָ יָת גִּדְעוֹן וְיָת שִׁמְשׁוֹן וְיָת יִפְתָּח וְיָת
12 שְׁמוּאֵל וְשֵׁיזֵיב יַתְכוֹן מִיַּד בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן מִסְחוֹר סְחוֹר וִיתֵבְתּוּן לְרוּחְצָן׃ וַחֲזֵיתוּן אֲרֵי
13 נָחָשׁ מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן אֲתָא עֲלֵיכוֹן וַאֲמַרְתּוּן לִי לָא אֱלָהֵין מַלְכָּא יִמְלוֹךְ עֲלָנָא וַייָ
14 אֱלָהֲכוֹן מַלְכְּכוֹן׃ וּכְעַן הָא מַלְכָּא דְּאִתְרְעֵיתוּן דִּי שְׁאֶלְתּוּן וְהָא מַנִּי יְיָ עֲלֵיכוֹן מַלְכָּא׃
אִם תִּדְחֲלוּ קֳדָם יְיָ וְתִפְלְחוּן קֳדָמוֹהִי וּתְקַבְּלוּן לְמֵימְרֵיהּ וְלָא תִסְרְבוּן עַל מֵימְרָא דַּייָ
וּתְהוֹן אַף אַתּוּן וְאַף מַלְכָּא דִּמְלַךְ עֲלֵיכוֹן בָּתַר פּוּלְחָנָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunc ecce rex ductor in capite veſtro: & ego *antiquus*, & ſenui; & 2
filii mei ecce illi vobiſcum; & ego ambulavi ante vos à *pueritia* mea uſq;
in diem hunc. Ecce uſq; dum ego vivens, teſtificamini in me ante Dñm 3
& ante unctum ejus, bovem cujus accepi, & aſinũ cujus *petii*, & quem op-
preſſi, & quem contrivi, & à *manu cujus* accepi mamon falſitatis, & in-
clinavi oculos meos in judicio ab eo; & reddam vobis. Et dixerunt: Non 4
oppreſſiſti nos, & non diripuiſti nos, & non accepiſti de manu hominis
quicquam. Et dixit illis: Teſtis dictum Dñi in vobis, & teſtis Unctus ejus 5
die hoc, quòd non inveniſtis in manu mea quicquam, & dixerunt: Teſtis.
Et dixit Semuel ad populum: ~~Teſtis~~ Dñs qui fecit fortitudines per manus 6
Moſeh & Aharon, & qui eduxit patres veſtros ex terra Ægypti. Et nunc 7
ſtate, & diſceptabo vobiſcũ ante Dñm de omnib' juſtitiis Dñi quas fecit
vobiſcum & cum patrib' veſtris. Ut cùm ingreſſus eſt Jaghacob in Miſz- 8
raim: & clamaverunt patres veſtri ante Dñm, & miſit Dñs Moſeh & Aha-
ron, & eduxerunt patres veſtros ex Miſzraim, & ſedere fecerũt illos in *loco*
hoc. Et obliti ſunt cultum Dñi Dei ipſorum, & tradidit eos in manu Zzi- 9
zera principis virtutis Hhaſzor, & in manu Peliſthæorũ, & in manu regis
Moab, & inierunt bellum in eos. Et clamaverunt ante Dñm & dixerunt: 10
Peccavim', quòd deſeruim' cultũ Dñi, & coluim' Baghalaia & Ghaſthe-
ratha; & nunc eripe nos de manu auctorum inimicitiæ noſtræ, & ſerviem'
ante te. Et miſit Dñs *Gidghon*, & Simſon, & Jiphtahh & Semuel, & eri- 11
puit vos de manu auctorũ inimicitiarum veſtrarum undiquaque, et ſediſtis
in tranquillitate. Et vidiſtis quòd Nahhas rex filiorũ Ghamon venit ad 12
terminos veſtros: et dixiſtis mihi: Non, ſed rex regnabit ſuper nos: et
Dñs Deus veſter rex veſter. Et nunc ecce rex quẽ voluiſtis, quem petiiſtis: 13
et ecce præfecit Dñs ſuper vos regẽ. Si timueritis ab-ante Dñm, et ſervie- 14
ritis ante eũ, et obedieritis dicto illi', et nõ rebellaveritis ſup dictũ Dñi, et
eritis etiã vos, et etiam rex qui *regnat* ſup vos, poſt cultũ Dñi Dei veſtri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ ܗܐ ܡܠܟܐ ܡܗܠܟ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܣܒܬ ܘܣܝܒܬ. ܘܒܢܝ ܗܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܗܠܟܬ 2
ܩܕܡܝܟܘܢ ܡܢ ܛܠܝܘܬܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܐ ܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܣܗܕܘ ܒܝ ܩܕܡ 3
ܡܪܝܐ .. ܘܩܕܡ ܡܫܝܚܗ. ܬܘܪܐ ܕܡܢ ܕܒܪܬ. ܐܘ ܠܡܢ ܥܨܝܬ. ܐܘ ܠܡܢ ܛܠܡܬ. ܐܘ ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܡܢ ܢܣܒܬ ܫܘܚܕܐ. ܘܐܟܣܝܬ ܥܝܢܝ ܒܗ. ܐܡܪܘ ܠܝ .. ܘܐܢܐ ܐܦܪܘܥܟܘܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ 4
ܥܨܝܬܢ. ܘܠܐ ܛܠܡܬܢ. ܘܠܐ ܢܣܒܬ ܡܢ ܐܢܫ ܡܕܡ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܣܗܕ ܒܟܘܢ 5
ܐܠܗܐ. ܘܣܗܕ ܒܟܘܢ ܡܫܝܚܗ ܝܘܡܢܐ: ܕܠܐ ܐܫܟܚܬܘܢ ܒܐܝܕܝ ܡܕܡ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܗܕ ..
* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܗܐ. ܕܥܒܕ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܐܣܩ 6
ܠܐܒܗܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܗܫܐ ܩܘܡܘ. ܘܐܕܘܢܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܥܒܕ 7
ܥܡܟܘܢ ܘܥܡ ܐܒܗܬܟܘܢ. * ܟܕ ܥܠ ܝܥܩܘܒ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܩܥܘ ܐܒܗܬܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 8
ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܐܦܩܘ ܠܐܒܗܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܐܬܪܐ
ܗܢܐ. * ܘܛܥܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܣܝܣܪܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܚܨܘܪ. ܘܒܐܝܕܐ 9
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ. * ܘܩܥܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.. ܘܐܡܪܘ. 10
ܚܛܝܢ ܕܫܒܩܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܦܠܚܢ ܠܒܥܠܐ ܘܠܥܫܬܪܬܐ. ܘܗܫܐ ܦܨܢ ܡܢ
ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܘܢܦܠܚܟ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܕܒܘܪܐ ܘܠܒܪܩ. ܘܠܓܕܥܘܢ. ܘܠܢܦܬܚ. 11
ܘܠܫܡܫܘܢ. ܘܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ ܕܚܕܪܝܟܘܢ .. ܘܝܬܒܬܘܢ ܠܒܛܝܚܘ.
* ܘܚܙܝܬܘܢ ܠܢܚܫ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܕܐܬܐ ܠܩܪܒܟܘܢ. ܘܐܡܪܬܘܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ 12
ܢܡܠܘܟ ܥܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܡܠܟܟܘܢ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܡܠܟܐ ܕܓܒܝܬܘܢ ܘܫܐܠܬܘܢ.. 13
ܗܐ ܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ. * ܐܢ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܬܦܠܚܘܢܝܗܝ. ܘܬܫܡܥܘܢ 14
ܒܩܠܗ ܘܠܐ ܬܡܪܡܪܘܢܝܗܝ .. ܬܗܘܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܦ ܡܠܟܟܘܢ ܕܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ ..
ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.

Nunc ergò ecce rex coram vobis adeſt; ego 2
verò ſenex ſum atq; grandævus: & filii quidem
mei ecce vobiſcum ſunt, ego autem ambulavi
coram vobis à pueritia mea ad hunc
uſque diem. Ecce adſum in conſpectu veſtro, 3
teſtificamini contra me in præſentia Domini
& in præſentia Chriſti ejus, cujus taurũ abſtulerim,
aut quem oppreſſerim, aut quem
vexârim, aut è cujus manu munus acceperim,
& defixus in eò ſit oculus meus: dicite mihi,
& ego ſolvam vobis. Dicunt ad eum, Non 4
oppreſſiſti nos, neq; vexâſti nos, nec quicquã
accepiſti ab ullo noſtrûm. Ait illis, Teſtis eſt 5
adverſùm vos Deus, & teſtis eſt adverſùm vos
Chriſtus ejus hodiè, quòd nihil inveneritis in
manibus meis? Dicunt, Teſtis eſt. Tum dixit 6
Samuel populo, Dominus eſt ſolus Deus qui
fecit Moſen & Aharonem, & extraxit patres
noſtros à terra Ægypti. Surgite modò ut judicem 7
vos corã Domino pro tota juſtitia ſua
quam exercuit vobiſcum & cum patribus
veſtris. Cùm ingreſſus eſſet Jacob Ægyptum, 8
oraſſéntque patres veſtri ad Dominum, miſit
Dominus Moſen & Aharonem, & extrahens
patres veſtros è terra Ægypti collocavit eas in
regione iſta. Et cùm obliti eſſent Domini Dei 9
ſui, tradidit eos in manum Siſaræ ducis exercitûs
Haſoris, & in manum Paleſtinorum, &
in manum regis Moab, qui oppugnaverunt
eos. Sed cùm oráſſent ad Dominum, ac dixiſſent, 10
Peccavimus quia dereliquimus Dominum
Deum noſtrum, & coluimus Baal, &
phana, nunc autem libera nos de manu inimicorum
noſtrorum, & colemus te; Miſit Dominus 11
Deboram, & Barac, & Gedeonem, &
Nephtah, & Samſonem, & eripuit vos de manu
inimicorum veſtrorum qui circum vos
erant, ita ut pacificè habitaretis. Deinde videntes 12
Nahas regem filiorũ Ammon veniſſe
contra vos, dixiſtis, Non ita, ſed rex ſuper nos
regnabit, cùm Deus veſter eſſet rex veſter.
Nunc ergò ecce regem quem elegiſtis, & poſtulâſtis, 13
ecce dedit vobis Dominus regem.
Si timueritis Dominum, colueritis eum, vocem 14
ejus audieritis, nec ad iram provocaveritis
eum; manebitis tam vos, quam rex veſter
qui regnavit ſuper vos, ſequentes Dominum
Deum veſtrum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فهذا ملككم الآن امامكم * فاما انا فقد شخت وكبرت * وبني هم معكم ايضا * وقد 2
علمتم سيرتي معكم منذ صباي الى اليوم * وانا قايما بين ايديكم * اشهدوني امام الرب قدام 3
مسيحه * هل غصبت انسانا على ثور او اخذت من انسان حمارا * او ظلمت احدا * وضيقت على
احد * او هل ارتشيت من انسان * ومالت عيني اليه * ان كنت فعلت ذلك فقولوا * حتى ارد
المظالم * فقالوا له * ما ظلمتنا * وما ضيقت علينا * ولم ترتشي من احد * قال لهم * يشهد الله 4 5
عليكم * ويشهد مسيحه اليوم انكم لم تجدوا على اثر ظلم * قالوا يشهد الله على ذلك *
* فقال صموايل للشعب * الرب هو الله وحده الذي خلق موسي وهرون * واصعد اباءنا من 6
ارض مصر * فقوموا الآن فاحاكمكم امام الرب * واقص عليكم كل البر الذي صنع بكم 7
وبابايكم * حيث دخل يعقوب ارض مصر * وصلى اباوكم امام الرب * فارسل الرب موسي 8
وهرون * واصعد ابايكم من ارض مصر * وانزلهم بهذا البلاد * فنسوا ما صنع الله بهم * بهم 9
وعبدوا غيره * فدفعهم الله الى سيسرا صاحب شرطة حاصور * وفي ايدي اهل فلسطين * وفي
ايدي ملك مواب محاربهم * فصلوا امام الرب وقالوا * اثمنا وتركنا عبادة الله ربنا * وعبدنا بعلا 10
الصنم * والاصنام الاناث * فانقذنا يا رب الآن من ايدي اعداينا لنعبدك * فارسل الله دبورا * 11
وباراق * وجدعون * ويفتاح * وشمسون * وانقذكم من ايدي اعدايكم الذين حولكم * ونزلتم
منازلكم مطمينين * ثم رايتم ناحاش ملك بني عمون صعد اليكم * وقلتم لا نكون كما 12
كنا * ولكن نصير علينا ملكا والله ربكم ملككم * فهذا الآن ملككم الذي اخترتم 13
وطلبتم * قد صيره الرب عليكم ملكا * وان انتم اتقيتم الرب * وعبدتموه * وسمعتم قوله * ولم 14
تسخطوه * صرتم انتم وملككم الذي اخترتم في طاعة الرب *

En igitur regem veſtrum coram vobis : 2
ego verò jam ſenui & grandævus factus
ſum, & filii quoque mei vobiſcum ſunt :
Jámq; nôſtis inſtitutum meum vobiſcum
à pueritia mea ad hunc uſque diem. Dum 3
ſto in præſentia veſtra, incuſate me coram
Domino, præſente Uncto ipſius, num violentiâ
uſus ſim in quemquam pro tauro,
aut acceperim à quoquam aſinum, aut oppreſſerim
quemquam, aut infeſtârim
quemquam; num etiam munus acceperim
à quoquam, & oculi mei deflexerint ad
illud : ſi quid hujuſmodi egi, dicite, ut
reparem damna. Dixerunt ad eum, 4
Non oppreſſiſti nos, nec moleſtiam exhibuiſti
nobis, nec munus à quoquam accepiſti.
Dixit eis, Teſtis eſt Deus contra 5
vos et teſtis eſt Unctꝰ ejꝰ hodiè, quòd non
inveneritis in me veſtigium iniquitatis?
Dixerunt, Teſtis eſt Deus hujus rei. Dixítque 6
Samuel ad populum, Dominus eſt
Deus ſolus qui creavit Moſen & Haronem,
& extraxit patres noſtros è terra
Ægypti. Surgite nunc ut judicium iniam 7
vobiſcum ante Dominum, & enarrem vobis
totam juſtitiam quâ uſus eſt erga vos
& erga patres veſtros. Ubi ingreſſus eſt 8
Jacob terram Ægypti, & orârunt patres
veſtri coram Domino, miſit Dominus Moſen
& Haronem, & extraxit patres veſtros
è terra Ægypti, & collocavit eos
in hac regione. Verùm obliti rerum quas 9
fecerat Deus Dominus eorum erga eos,
alióſque præter ipſum adorantes, tradidit
eos Deus Siſaræ duci militiæ Haſoris, &
in manus Paleſtinorum, & in manus regis
Moab, qui bellum geſſit cum eis. Et 10
oraverunt coram Domino, ac dixerunt;
Peccavimus deſerentes cultum Dei Domini
noſtri, et colentes Baal idolum et idola
fœminea : nunc ergò libera nos O
Domine, de manibus inimicorum noſtrorum,
& ſerviemus tibi. Tunc miſit Deus 11
Deboram, & Barac, et Gedeonem, et Nephtah,
et Samſonem, et liberavit vos de
manibꝰ inimicorum veſtrorum qui circum
vos erant, et domicilia veſtra tuti habitâſtis.
Tum videntes Nahas regem filiorum 12
Ammon aſcendiſſe contra vos, dixiſtis;
Non erimus ut fuimus, ſed præficiamus
nobis regem, cùm tamen Deus Dominus
veſter eſſet rex veſter. Ecce nunc 13
regem veſtrum quem elegiſtis et efflagitâſtis,
quem conſtituit Dominus ſuper vos
regem. Quòd ſi vos Dominum timueritis, 14
colueritis eum, vocem ejus audieritis
nec ad iracundiam provocaveritis eum;
ambulabitis vos et rex veſter quem elegiſtis, in obedientia Domini.

שמואל א : יג

erit &,Domini os *irritaveritis & Domini voce in* audieritis non si Et
15 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהָיְתָה
,state nunc Etiam .vestros patres *in* & ,vos *in* Domini manus
16 יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבַאֲבֹתֵיכֶם׃ גַּם־עַתָּה הִתְיַצְּבוּ
faciens Dominus *quod* ,hoc *magnum verbum* videte &
וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֹשֶׂה
,Dominum *ad* invocabo ?hodie *frumentorum* messis Nonne .vestris oculis in
17 לְעֵינֵיכֶם׃ הֲלוֹא קְצִיר־חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה
vestrum malum quòd videte & ,scitote & :pluviam & ,*voces* dabit &
וְיִתֵּן קֹלוֹת וּמָטָר וּדְעוּ וּרְאוּ כִּי־רָעַתְכֶם
.regem vobis petendo ,Domini oculis in fecistis quod ,multum
רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה לִשְׁאוֹל לָכֶם מֶלֶךְ׃
pluviam &,*voces* Dominus deditque;Dominum ad Semuel clamavit Et
18 וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֹלֹת וּמָטָר
.Semuel & ,Dominum valde populus omnis timuit & :illa die in
בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל׃
ad tuis servis pro Ora :Semuel ad populus omnis Dixeruntq;
19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עֲבָדֶיךָ אֶל־
omnibus *super* addidimus quia:moriamur non ut ,tuum Deum Dominum
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי־יָסַפְנוּ עַל־כָּל־
Semuel Dixitque .regem nobis *petendum ad* ,malum nostris peccatis
20 חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לִשְׁאֹל לָנוּ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
:hoc malum omne fecistis vos ;timeatis Ne :populum ad
אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
Domino *servietis &* ,Dominum *post* à declinetis ne veruntamen
אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה
quæ ,*vana* post quia ,declinetis non Et .vestro corde toto in
21 בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְלֹא תָּסוּרוּ כִּי ׀ אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר
derelinquet non Quoniam .*ipsa* vanitas quia ,eruent nec ,proderunt non
22 לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי־תֹהוּ הֵמָּה׃ כִּי לֹא־יִטֹּשׁ
voluit quia :magnum suum nomen propter suum populum Dominus
יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל
mihi absit :ego Etiam .populum *in* sibi vos facere Dominus
23 יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃ גַּם אָנֹכִי חָלִילָה לִּי
doceboque ;vobis pro orare *cessando à* ,Domino *peccando à*
מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחֲדֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם וְהוֹרֵיתִי
,Dominum timete Veruntamen .*recta & bona via in* vos
24 אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה׃ אַךְ יְראוּ אֶת־יְהוָה
quòd videte quia :vestro corde toto in veritate in ei servite &
וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר־
,vos etiam:malefeceritis malefaciendo si Et .vobiscum fecit magnifice
25 הִגְדִּל עִמָּכֶם׃ וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־אַתֶּם
.peribitis ,vester rex etiam
גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסָּפוּ׃

CAP. XIII. יג

.Israel super regnavit annis duobus &;*ipsum regnando in*,Saul anni filius
1 בֶּן־שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ וּשְׁתֵּי שָׁנִים מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
cum fuerunt & :Israel ex millia tria Saul sibi elegit Et
2 וַיִּבְחַר־לוֹ שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ עִם־
fuerunt mille & ;Bethel monte in & ,Michmas in millia duo Saul
שָׁאוּל אַלְפַּיִם בְּמִכְמָשׂ וּבְהַר בֵּית־אֵל וְאֶלֶף הָיוּ
virum ,dimisit populi residuum & ;Binjamin Ghibhah in Jonathan cum
עִם־יוֹנָתָן בְּגִבְעַת בִּנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם שִׁלַּח אִישׁ
,Ghebah in qui ,Pelistim præsidem Jonathan percussit Et .sua *tentoria* in
3 לְאֹהָלָיו׃ וַיַּךְ יוֹנָתָן אֵת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר בְּגֶבַע
:dicēdo ,*terra omni in* tuba in clanxit Saul & :Pelistim audierunt &
וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים וְשָׁאוּל תָּקַע בַּשּׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר
Saul Percussit :dicendo,audierunt Israel omnis Et .Hebræi Audiant
4 יִשְׁמְעוּ הָעִבְרִים׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל
: Pelistim *in* Israel *fœtuit* etiam & , Pelistim præsidem
אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים וְגַם־נִבְאַשׁ יִשְׂרָאֵל בַּפְּלִשְׁתִּים
.Ghilghal in Saul post populus sunt *acciti* &
וַיִּצָּעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי שָׁאוּל הַגִּלְגָּל׃

Versio VUL. LAT.

15 Si autem non audieritis vocem Dñi, sed exasperaveritis sermones ejus, erit manus Domini super vos, & super patres vestros. 16 Sed & nunc state, & videte rem istam grandem, quam facturus est Domin⁹ in conspectu vestro. 17 Numquid non messis tritici est hodié? invocabo Dominū, et dabit voces et pluvias: & scietis, & videbitis, quia grande malū feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos regem. 18 Et clamavit Samuel ad Dominum, & dedit Dominus voces & pluvias in illa die. 19 Et timuit omnis populus nimis Dominum & Samuelē: & dixit universus popul⁹ ad Samuelem; Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur: addidimus enim universis peccatis nostris malum, ut peterem⁹ nobis regem. 20 Dixit autem Samuel ad populum; Nolite timere, vos fecistis universum malum hoc: veruntamen nolite recedere à tergo Domini, sed servite Domino in omni corde vestro. 21 Et nolite declinare post vana, quæ non proderūt vobis, neque eruent vos, quia vana sunt. 22 Et non derelinquet Dominus populum suum, propter nomen suum magnum: quia juravit Dominus facere vos sibi populum. 23 Absit autem à me hoc peccatum in Dominum, ut cessem orare pro vobis, & docebo vos viam bonam et rectā. 24 Igitur timete Dominum, & servite ei in veritate, & ex toto corde vestro: vidistis enim magnifica quæ in vobis gesserit. 25 Quòd si perseveraveritis in malitia: & vos & rex vester pariter peribitis.

CAP. XIII.

1 Filius unius anni erat Saul cùm regnare cœpisset, duobus autem annis regnavit super Israel. 2 Et elegit sibi Saul tria millia de Israel: & erant cum Saul duo millia in Machmas, et in monte Bethel: mille autem cum Jonatha in Gabaa Benjamin: porrò cæterum populum remisit unumquemq; in tabernacula sua. 3 Et percussit Jonathas stationem Philisthinorū, quæ erat in Gabaa, Quod cùm audîssent Philisthiim, Saul cecinit buccinâ in omni terra, dicens; Audiant Hebræi. 4 Et universus Israel audivit hujuscemodi famā; Percussit Saul stationem Philisthinorum: & erexit se Israel adversùs Philisthiim. Clamavit ergò populus post Saul in Galgala.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Ἐὰν δὲ μὴ (σ) ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ κυρίου (τ) ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν. 16 Καὶ νῦν κατάστητε, καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ ὁ κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. 17 Οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον; ἐπικαλέσομαι (υ) κύριον, καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν· καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε, ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα. 18 Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν κύριον, καὶ ἔδωκε κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 19 Καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουήλ, Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν, 20 αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, Μὴ φοβεῖσθε. ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην· πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ 21 καρδίᾳ ὑμῶν. Καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων, οἳ οὐ περανοῦσιν οὐθὲν, καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐθέν 22 εἰσιν. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπιεικῶς κύριος προσελάβετο ὑμᾶς 23 ἑαυτῷ εἰς λαόν. Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ κυρίῳ ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν. καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ, καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν 24 ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν· Πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἴδετε ἃ ἐμεγάλυνε μεθ' ὑμῶν. 25 Καὶ ἐὰν κακίᾳ κακοποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε.

MS.A. (σ) εἰσακούσητε (τ) εἰς ὑμᾶς (υ) τὸν κύριον,

Si autem non audieritis vocem Domini, & repugnaveritis ori Domini; & erit manus Domini super vos, & super regem vestrum. 15 *Et nunc state, & videte verbum magnum hoc, quod Dominus faciet in oculis vestris.* 16 *Nonne messis frumentorum hodie? Invocabo Dominum; & dabit voces, & pluviam.* 17 *Et cognoscite, & videte, quia maleficium vestrum est magnum, quod fecistis in conspectu Domini, petentes vobisipsis regem.* *Et invocavit Samuel Dominum: & dedit Dominus voces, & pluviam in die illa.* 18 *Et timuerunt omnis populus Dominum valdè, & Samuel.* 19 *Et dixerunt omnis populus ad Samuel, Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum; et non moriamur: quoniam addidimus ad omnia peccata nostra (l) maleficium, petentes nobis ipsis regem.* *Et dixit Samuel ad populum, Ne timeatis.* 20 *Vos fecistis omne maleficium hoc. Veruntamen ne declinetis à post Dominum, et servite Domino in toto corde vestro.* *Et non transgrediamini post eos, qui nihil sunt, qui non perficient quicquam, et qui non eruent; quia nihil sunt.* 21 *Quoniam non abjiciet Dominus populum suum propter nomen suum magnum: quoniam (m) admodùm Dominus suscepit vos sibi in populum.* 22 *(n) Et mihi nequaquàm, ut peccem Domino, omittendo orare pro vobis. Et serviam Domino: et ostendam vobis viam bonam et rectam.* 23 *Tantummodò timete Dominū: et servite ei in veritate, et in toto corde vestro: quoniam videtis quæ magnificavit vobiscum.* 24 *Et, si maleficio malefeceritis; et vos, et rex vester (o) apponemini.* 25

Κεφ. ιγ'.

2 Καὶ ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαοὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δισχίλιοι οἱ ἐν Μαχμὰς, καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθήλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν. καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ Σαοὺλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων, 4 Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἤκουσε λεγόντων, Πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ᾐχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ ἐν Γαλγάλοις.

CAP. XIII.

Et elegit sibi Saul tria millia virorum ex viris Israel. Et fuerant cum Saul bis mille, qui in Machmas, & in monte Bethel: et mille fuerūt cum Jonathan in Gabaa Benjamin. Et residuum populi dimisit, unumquemq; in tabernaculum ejus. 2 *Et percussit Jonathan (b) Nasib alienigenam, qui in colle. Et audiunt alienigenæ. Et Saul tubâ clangit in omnem terram, dicens, (c) Spreverunt servi.* 3 *Et omnis Israel audivit dicentes, Percussit Saul Nasib alienigenam: et (d) putuit Israel in alienigenas. Et (e) ascenderunt filii Israel post Saul in Galgala.* 4

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְאִם לָא תְקַבְּלוּן לְמֵימְרָא דַיְיָ וּתְסָרְבוּן עַל מֵימְרָא דַיְיָ וּתְהֵי מַחֲתָא דַיְיָ בְּכוֹן כְּמָא דַהֲוָת
16 בַּאֲבָהָתְכוֹן׃ אַף כְּעַן אִתְעַתַּדוּ וַחֲזוֹ יָת פִּתְגָמָא רַבָּא הָדֵין דַיְיָ עָבֵיד לְעֵינֵיכוֹן׃ הֲלָא חֲצַד
17 חִטִּין יוֹמָא דֵין אֲצַלֵּי קֳדָם יְיָ וְיִתֵּן קָלִין וּמִטְרָא וּדְעוּ וַחֲזוֹ אֲרֵי בִישַׁתְכוֹן סַגִּיאָה דַעֲבַדְתּוּן
18 קֳדָם יְיָ לְמִשְׁאַל לְכוֹן מַלְכָּא׃ וּקְרָא שְׁמוּאֵל קֳדָם יְיָ וִיהַב יְיָ קָלִין וּמִטְרָא בְּיוֹמָא הַהוּא
19 וּדְחַל כָּל עַמָּא לַחֲדָא מִן קֳדָם יְיָ וּמִפִּתְגָמֵי שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַרוּ כָל עַמָּא לִשְׁמוּאֵל צַלֵּי עַל
עַבְדָּךְ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וְלָא נְמוּת אֲרֵי אוֹסֵפְנָא עַל כָּל חוֹבָנָא בִּישְׁתָא לְמִשְׁאַל לָנָא מַלְכָּא׃
20 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְעַמָּא לָא תִדְחֲלוּן אַתּוּן גְּרַמְתּוּן יָת כָּל בִּישְׁתָא הָדָא בְּרַם לָא תִסְטוּן
21 מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דַיְיָ וְתִפְלְחוּן קֳדָם יְיָ בְּכָל לִבְּכוֹן׃ וְלָא תִסְטוּן מִבָּתַר פּוּלְחָנֵיהּ וְלָא תִפְלְחוּן
22 לְטַעֲוָתָא דְאִנּוּן לְמָא וְלֵית בְּהוֹן הֲנָאָה וְלָא מְשֵׁיזְבִין אֲרֵי לְמָא אִנּוּן׃ אֲרֵי לָא יִרְחֵיק יְיָ
23 יָת עַמֵּיהּ בְּדִיל שְׁמֵיהּ רַבָּא אֲרֵי רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְמֶעְבַּד יָתְכוֹן קֳדָמוֹהִי לְעָם׃ אַף אֲנָא חַס לִי
מִלְּמֶחְטֵי קֳדָם יְיָ מִלְּאִתְמְנָעָא לְצַלָּאָה עֲלֵיכוֹן וְאַלֵּיף יָתְכוֹן דִּתְהָכוּן בְּאוֹרַח תַּקְנָא
24 וְכַשְׁרָא׃ בְּרַם דְּחִילוּ מִן קֳדָם יְיָ וְתִפְלְחוּן קֳדָמוֹהִי בִּקְשׁוֹט בְּכָל לִבְּכוֹן אֲרֵי חֲזוֹ יָת דְּאַסְגֵּי
25 לְמֶעְבַּד עִמְּכוֹן׃ וְאִם אַבְאָשָׁא תַבְאֲשׁוּן עוֹבָדֵיכוֹן אַף אַתּוּן אַף מַלְכְּכוֹן תִּשְׁתֵּיצוּן׃

יג

1 כְּבַר שְׁנָא דְּלֵית בֵּיהּ חוֹבִין כֵּן שָׁאוּל כַּד מְלַךְ וְתַרְתֵּין שְׁנִין מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל׃ וּבְחַר לֵיהּ
2 שָׁאוּל תְּלָתָא אַלְפִין מִיִּשְׂרָאֵל וַהֲווֹ עִם שָׁאוּל תְּרֵין אַלְפִין בְּמִכְמַשׁ וּבְטוּר בֵּיתְאֵל וְאַלְפָא
3 הֲווֹ עִם יוֹנָתָן בְּגִבְעֲתָא דְבֵית בִּנְיָמִין וּשְׁאַר עַמָּא שְׁלַח גְּבַר לְקִרְווֹהִי׃ וּמְחָא יוֹנָתָן יָת
אִסְטַרְטִיגֵי פְלִשְׁתָּאֵי דִּי בְגִבְעֲתָא וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי וְשָׁאוּל תְּקַע בְּשׁוֹפָרָא בְּכָל אַרְעָא
4 לְמֵימַר יִשְׁמְעוּן יְהוּדָאֵי׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל שְׁמַעוּ לְמֵימַר מְחָא שָׁאוּל יָת אִסְטַרְטִיגֵי פְלִשְׁתָּאֵי
וְאַף אִתְגְּרִי יִשְׂרָאֵל בִּפְלִשְׁתָּאֵי וְאִתְכְּנִישׁוּ עַמָּא בָּתַר שָׁאוּל לְגִלְגְּלָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et si non obedieritis dicto Dñi, at rebellaveritis super dictum Domini, 15 & erit plaga Domini in vobis, ut hæc quæ fuit in patribus vestris. 16 Etiam nunc state & videte verbum grande hoc quod Dominus facit ad oculos vestros. 17 Nonne messis tritici hodie? orabo ante Dominum, & dabit voces & pluviam: cognoscite & videte quòd malum vestrum magnum quod fecistis ante Dominum, ad petendum vobis regem. 18 Et *clamavit* Semuel ante Dñm, & dedit Dominus voces & pluviam in die illa: & *timuit* omnis popul⁹ valdè ab-ante Dñm, & à verbis Semuel. 19 Et dixerunt omnis populus ad Semuel: Ora super servos tuos ante Dominum Deum *tuum*, & non moriemur; quia addidimus super omnem culpam nostram malum, petendo nobis regem. 20 Et dixit Semuel populo, Ne timeatis: vos *procurâstis* omne malum hoc; verùm non recedatis de-post cultum Dñi, & servietis ante Dñm in omni corde vestro. 21 Et non recedetis de-post cultum ejus, & non servietis errorib⁹ qui non sunt quicquam, & non est in illis utilitas; & non liberant, quia nihilum illi. 22 Quia non elongabit Dñs populū suum propter nomen suum magnū; quia voluntas ante Dñm ut faciat vos ante se in populum. 23 Etiam ego, absit mihi, ut peccem ante Dominum à cessando orare super vos: & docebo vos ut eatis in via statuta & recta. 24 Verùm timete ab-ante Dñm, & servite ante illum in veritate in toto corde vestro; nam videte quòd multiplicavit facere vobiscum. 25 Et si depravando depravaveritis facta vestra, etiam vos, etiam rex vester, perdemini.

CAP. XIII.

1 Sicut filius anni in quo non sunt culpæ, Saul [*erat*] quando regnavit, & duob⁹ annis regnavit super Israel. 2 Et delegit sibi Saul tria millia ex Israel, & fuerunt cum Saul duo millia in Michmas & in monte Beth-el, et mille fuerunt cum Jonathan in Gibghatha dom⁹ Binjamin, et reliquū populum misit quemq; ad urbes suas. 3 Et pcussit Jonathan ducem Pelisthæorū qui in Gibghatha, et audierunt Pelisthæi, et Saul clanxit in cornu in omni terra dicens: Audiant Judæi. 4 Et omnis Israel audierunt dicendo: Percussit Saul ducem Pelisthæorum, et etiam concitatus est Israel in Pelisthæos: et congregati sunt populus post Saul ad Gilgela.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 ܐܢ ܕܝܢ ܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܬܡܪܡܪܘܢܝܗܝ. ܬܗܘܐ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܟܘܢ.
16 ܐܝܟ ܕܗܘܬ ܥܠ ܐܒܗܝܟܘܢ. *ܘܗܫܐ ܐܬܬܥܝܕܘ. ܘܚܙܘ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝܟܘܢ.
17 *ܗܐ ܚܨܕܐ ܗܘ ܕܚܛܐ ܝܘܡܢܐ. ܩܪܐ ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܬܠ ܩܠܐ ܘܡܛܪܐ. ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ ܕܒܝܫܬܟܘܢ
18 ܪܒܐ ܗܝ. ܕܫܐܠܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܠܟܐ. *ܘܩܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܩܠܐ
ܘܡܛܪܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܕܚܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܛܒ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܡܢ ܫܡܘܐܝܠ. *ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ
19 ܥܡܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܨܠܝ ܥܠ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܠܐ ܢܡܘܬ. ܡܛܠ ܕܐܘܣܦܢ ܥܠ
ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܝܢ. ܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ. ܕܫܐܠܢ ܠܢ ܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ.
20 ܐܢܬܘܢ ܥܒܕܬܘܢ ܗܕܐ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܬܣܛܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܦܠܘܚܘܗܝ
ܠܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. *ܘܠܐ ܬܣܛܘܢ ܒܬܪ ܣܪܝܩܘܬܐ. ܕܠܐ ܡܘܬܪܐ. ܘܠܐ ܡܦܪܩܐ ܠܟܘܢ.
21 ܡܛܠ ܕܣܪܝܩܘܬܐ ܐܝܢܝܢ. *ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܩ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ. ܡܛܠ ܫܡܗ ܪܒܐ. ܡܛܠ
22 ܕܐܨܛܒܝ ܠܡܥܒܕܟܘܢ ܠܗ ܠܥܡܐ. *ܘܐܢܐ ܚܣ ܠܝ ܕܐܚܛܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܨܠܐ ܥܠܝܟܘܢ.
23 ܘܐܠܦܟܘܢ ܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ ܘܬܪܝܨܬܐ. *ܐܠܐ ܕܚܠܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘܗܝ ܒܩܘܫܬܐ ܒܟܠܗ
24 ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. ܘܚܙܘ ܕܐܘܪܒ ܥܡܟܘܢ. *ܘܐܢ ܡܐܒܫܘ ܬܐܒܫܘܢ. ܐܦ ܐܢܬܘܢ
25 ܐܦ ܡܠܟܟܘܢ ܬܐܒܕܘܢ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * *ܘܟܕ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܬܪܬܝܢ ܐܡܠܟ ܫܐܘܠ
1 ܒܡܠܟܘܬܗ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. *ܓܒܐ ܠܗ ܫܐܘܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ.
2 ܘܗܘܘ ܥܡ ܫܐܘܠ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܡܟܡܫ ܘܒܛܘܪܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܐܠܦ ܗܘܘ
ܥܡ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܒܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܫܪܟܗ ܕܥܡܐ. ܫܪܐ ܐܢܘܢ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. *ܘܡܚܐ
3 ܝܘܢܬܢ ܠܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܕܒܓܒܥܐ. ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܫܐܘܠ ܩܪܐ ܒܫܝܦܘܪܐ ܒܟܠܗ
ܐܪܥܐ. ܟܕ ܐܡܪ. ܢܫܡܥܘܢ ܥܒܪܝܐ. *ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܫܡܥܘ ܕܡܚܐ ܫܐܘܠ ܠܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.
4 ܘܐܬܥܫܢ ܐܝܣܪܝܠ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܒܬܪ ܫܐܘܠ ܠܓܠܓܠܐ.

Sed ſi non auſcultaveritis voci Dñi Dei ve- 15
ſtri,& ad irã provocaveritis eum; erit manus
Dñi contra vos,ut fuit contra patres veſtros.
Jam verò parate vos, & videte rem iſtã ma- 16
gnam quam facturꝰ eſt Dñs ſup̃ vos. Ecce meſ- 17
ſis triticea eſt hodiè, vocabo *tamen* Dñm, e-
détque Dñs fragorem ac pluviã: & ſcitote ac
videte magnã fuiſſe culpã veſtrã petendo vo-
bis regẽ. Tunc vocavit Samuel Dñm, ediditq; 18
Dñs fragorem & pluviã in loco illo: & vehe-
menter timuerunt univerſus populus Dñm &
Samuelẽ: Et dixerunt omnis populꝰ ad Samu- 19
elem, Ora pro ſervis tuis ad Dñm Deum tuũ,
et ne moriamur: adjecimꝰ enim ad omnia pec-
cata noſtra crimen ingens petendo nobis re-
gem. Dixit Samuel populo, Ne timeatis, vos 20
commiſiſtis totũ hoc malum; veruntamen ne
declinetis à ſectando Domino, ſed colite Dñm
ex toto corde veſtro: Et ne deflectatis poſt 21
vanitates, ne moriamini: non enim liberabũt
vos, quia vanitates ſunt. Neq; enim deſeret 22
Dominus populũ ſuum, propter nomen ſuum
magnum; quandoquidẽ conſenſit efficere vos
ſibi populum. Quod autẽ ad me, abſit à me 23
ut peccem in Dominum haud orando pro vo-
bis; imò docebo vos viam bonam & rectam.
Verùm timete Dominũ, cúmque juridicè co- 24
lite ex toto corde veſtro totâq; animâ veſtrâ,
conſiderantes quàm magnificè vobiſcum a- 25
gat. Quòd ſi ultrò malefeceritis, tum vos tum
rex veſter, moriemini,

CAP. XIII

Cum autem anno uno vel duobꝰ regnâſſet 1
Saul in regno ſuo ſuper Iſraelem, Elegit ſibi 2
Saul tria millia virorum ex Iſraele, quorũ vi-
rorũ duo millia fuerunt cum Saule in Mach-
mas & in monte Beth-il, mille verò fuerũt
cum Jonathan ejus filio in colle Benjamin: re-
liquum autem populum dimiſit quemque in
domum ſuam. Percuſſitque Jonathan ſtatio- 3
nem Philiſtæorũ in Gebaa. Quo audito Phi-
liſtæi (Saul enim tubâ proclamaverat in tota
terra, dicendo, Audiant Ebræi & omnis Iſra-
el, Quòd percuſſit Saul ſtationem Philiſtæ- 4
orum vicítq; Iſrael Philiſtæos: & congregatꝰ
populus adhæſit Sauli in Galgala.)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وإن انتم لم تسمعوا قول الله ربكم وعصيتم * انزل الرب عليكم عقابه كما انزل على ابايكم *
16 * فاستعدوا الآن وانظروا الى الامر العظيم الذي يصنعه الرب بكم * وقتنا هذا هو وقت
17 الحصاد * ادعوا الرب فيسمع لنا صوتا شديدا * ويهبط علينا مطرا جودا * لتعلموا ان شركم
18 عظيم حيث طلبتم ملكا * فدعا صموال الرب * فاسمع الرب صوتا * وانزل مطرا في تلك البلاد *
19 وفرق الشعب فرقا شديدا * واتقوا الرب * وهابوا صموال * ثم قال جميع الشعب لصموال * صلي
على عبيدك امام الله ربك ليلا نموت * لانا قد زدنا على جميع خطايانا شرا عظيما حيث طلبنا
20 ملكا * قال صموال للشعب * لا خوف عليكم * انتم فعلتم هذا الشر العظيم * ولكن لا تميلوا
21 عن الرب * ولا تعبدوا غيره * بل اعبدوا الرب من كل قلوبكم * ولا تحيدوا الى البواطل * ليلا
22 تموتوا * من اجل ان البواطل لا تقدر ان تنجيكم لانها خايبة * والرب لا يخذل شعبه من
23 اجل اسمه العظيم * لان الرب قد رضي ان تكونوا له شعبا * فاما انا * فحاشا لله ان اثم واترك
24 الصلاة عليكم * وتعليمي لكم الطريق المستقيمة الصالحة * فاتقوا الله الرب * واعبدوه عبادة
25 صحيحة من كل قلوبكم وانفسكم * واعلموا انه يعظم لكم الخيرات * وان اساتم واثمتم
اعلموا ان الرب سيهلككم * ويهلك ملككم *

* الفصل الثالث عشر *

1 * فلما ملك شاوول سنة وسنتين وثلاثا من ملكه على بني اسرايل * انتخب شاوول من بني
2 اسرايل ثلاثة الف رجل * وصير معه الفين في مخمس وجبل بيت ال * والفا مع يوناتان ابنه في
3 رامة بنيامين * وسرح بقية الشعب كل انسان الى منزله * وقتل يوناتان مشايخ اهل فلسطين في
جبع * وسمع اهل فلسطين بذلك * وامر شاوول ان ينفخ في الصور في الارض كلها ويقال * يسمع
4 العبرانيون وجميع بني اسرايل * ان شاوول قتل مشايخ اهل فلسطين * وظفر بنو اسرايل باهل
فلسطين * فاجتمع الشعب الى شاوول في الجلجال *

Verùm niſi vos acquieveritis dicto Dei 15
Domini veſtri, ſed rebellaveritis; immit-
tet Dominꝰ in vos punitionem ſuã quem-
admodum immiſit in patres veſtros. Jam 16
verò parate vos, et ſpectate rem grandem
quam facturus eſt Dominus erga vos.
Tempus hoc noſtrum, tempus eſt meſſis: in- 17
vocabo Dominum, et audire faciet nos ſo-
nitum vehementem, demittétque ſuper
nos pluviam ſalubrem, ut ſciatis grandem
eſſe malitiam veſtram, quòd regem poſtu-
lavcritis. Invocavitque Samuel Domi- 18
num, & audire fecit Dominus ſonitum,
demiſitque pluviam in regionem illam;
ita ut percitus fuerit populus pavore ve-
hementi, Dominum timuerint, & Samuelẽ
veriti ſint. Tum dixit univerſus populus 19
Samueli, Ora pro ſervis tuis coram Deo
Domino tuo ne moriamur: quoniã omnibus
peccatis noſtris malum ingens addidimus
petentes regem. Dixit Samuel ad populũ, 20
Ne metuatis, vos perpetrâſtis hoc malum
ingens; attamen ne declinetis à Domino,
néve colatis alium præter eum, ſed Domi-
num colite totis cordibus veſtris. Et ne 21
deflectatis ad vanitates, ne moriamini:
nam vanitates non poterunt ſalvare vos,
quòd ſint inanes. Dominus autem non de- 22
ſtituet populum ſuum, propter nomen ſu-
um magnum; quandoquidem Domino
placuit ut eſſetis ſibi populus. Quod au- 23
tem ad me, nequaquam faxit Deus ut pec-
cem, & omittam precari pro vobis, et do-
cere vos viam rectam & bonam. Verùm 24
timete Deum Dominum, eúmque adorate
cultu ſincero, integris cordibus ac menti-
bus: & ſcitote eum ampliaturum erga
vos beneficia. Quòd ſi iniquè & per- 25
verſè egeritis, ſcitote quòd Dominus per-
det vos, perdétque regem veſtrum.

CAP. XIII.

Cum autem regnâſſet Saul uno, duo- 1
bus, vel tribus annis è regno ſuo ſu-
per filios Iſrael, Delegit Saul ex Iſraeli- 2
tis tria millia virorum, quorum duo millia
collocavit apud ſe in Machmas & monte
Beth-el, mille verò apud Jonathanem fi-
lium ſuum in Rama Benjamini: reliquum
verò populum dimiſit quemque ad do-
mum ſuam. Et occîdit Jonathan ſenio- 3
res Paleſtinorum in Gabaa, audierúntque
id Paleſtini: & præcepit Saul ut canere-
tur cornu per univerſam terram, ac dice-
retur, Audiant Ebræi & omnes Iſraelitæ,
Quòd Saul interfecit ſeniores Paleſtino- 4
rum, & devicerunt Iſraelitæ Paleſtinos:
Et congregatus eſt populus ad Saulem in
Galgal.

שמואל א: יג

millia triginta ,Iſrael cum pugnandum ad ſunt *collecti* Peliſtim Et
5 ופלשתים נאספו ׀ להלחם עם־ישראל שלשים אלף
ſuper quæ arena ſicut populus & ,equitum millia ſex & ,*currus*
רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על־
ſunt caſtrametati & ,aſcenderunt & :multitudine in maris *labium*
שפת־הים לרב ויעלו ויחנו
quòd viderunt Iſrael *vir* Et .Beth aven orientem ad ,Michmas in
6 במכמש קדמת בית־און: ואיש ישראל ראו כי
populus ſe abſconderunt & :populus erat coarctatus quia ,ſibi anguſtia
צר־לו כי נגש העם ויתחבאו העם
.ciſternis in & ,turribus in & ,petris in & ,munitionibus in &,ſpeluncis in
במערות ובחוחים ובסלעים ובצרחים ובברות:
ipſe adhuc Saul &:Ghilhad &,Ghad terram Jarden tranſierunt Hebræi Et
7 ועברים עברו את־הירדן ארץ גד וגלעד ושאול עודנו
ſeptem expectavit Et .eum poſt *intremuerunt* populus omnis &,Ghilghal in
8 בגלגל וכל־העם חרדו אחריו: וייחל ׀ שבעת
;Ghilghal in Semuel venit non & ,Semuel quod ſtatutum tempus *ad* dies
ימים למועד אשר שמואל ולא־בא שמואל הגלגל
me ad *facite Accedere* :Saul Dixitque .eo *deſuper* populus eſt diſperſus &
9 ויפץ העם מעליו: ויאמר שאול הגשו אלי
eum complere ut ,fuit Et .*aſcenſionem fecit aſcendere* & :pacifica & ,*aſcenſionem*
10 העלה והשלמים ויעל העלה: ויהי ככלתו
Saul eſt egreſſus & ,venit Semuel ecce & ,*aſcenſionem facere aſcendere*
להעלות העלה והנה שמואל בא ויצא שאול
? feciſti Quid :Semuel dixit Et .*ei benedicendum* ad ejus occurſum in
11 לקראתו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית
,me *deſuper* populus diſpergebatur quòd vidi Quia :Saul Dixitque
ויאמר שאול כי־ראיתי כי־נפץ העם מעלי
collecti Peliſtim & :dierum ſtatutum tempus ad veniebas non tu &
ואתה לא־באת למועד הימים ופלשתים נאספים
,Ghilghal in me ad Peliſtim deſcendent Nunc :dixi & .Michmas in
12 מכמש: ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל
.*aſcenſionem feci aſcendere* & ,*mihi feci vim* & ,oravi non Domini *facies* &
ופני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה:
præceptum ſervaſti non *es factus Stultus* ,Saul ad Semuel dixit Et
13 ויאמר שמואל אל־שאול נסכלת לא שמרת את־מצות
Dominus ſtabilierat nunc *quia* ;tibi præcepit quod ,tui Dei Domini
יהוה אלהיך אשר צוך כי עתה הכין יהוה
tuum regnum nunc Et .ſeculum in uſque Iſrael *ad* tuum regnum
14 את־ממלכתך אל־ישראל עד־עולם: ועתה ממלכתך
,ſuum cor ſecundùm virum ſibi Dominus quæſivit :ſtabit non
לא־תקום בקש יהוה לו איש כלבבו
ſervâſti non quia :ſuum populū ſuper *ducem in* Dominus ei præcepit &
ויצוהו יהוה לנגיד על־עמו כי לא שמרת
de aſcendit & ,Semuel ſurrexit Et .Dominus tibi præcepit quod
15 את אשר־צוך יהוה: ויקם שמואל ויעל מן־
inventos populum Saul *viſitavit* &:Binjamin Ghibhah in Ghilgal
הגלגל גבעת בנימן ויפקד שאול את־העם הנמצאים
,ejus filius Jonathan & ,Saul Et .viros ſexcentos fermè ſecum
16 עמו כשש מאות איש: ושאול ויונתן בנו
Peliſtim & ;Binjamin Ghebah in *ſedentes* ,eis cum inventus populus &
והעם הנמצא עמם ישבים בגבע בנימן ופלשתים
caſtrametatione è corrumpens eſt egreſſus Et .Michmas in ſunt caſtrametati
17 חנו במכמש: ויצא המשחית ממחנה
viam ad reſpiciebat unum caput :capitibus tribus Peliſtim
פלשתים שלשה ראשים הראש אחד יפנה אל־דרך
viam reſpiciebat *unum* caput Et .Suhal terram ad ,Ophrah
18 עפרה אל־ארץ שועל: והראש אחד יפנה דרך
ſuper proſpicientem termini viam *reſpiciebat unum* caput & :Beth-choron
בית חרון והראש אחד יפנה דרך הגבול הנשקף על־
.deſertum ad Sebohim vallem
גי הצבעים המדברה:

Verſio VUL. LAT.

5 Et Philiſthiim congregati ſunt
ad prœliandū contra Iſrael, tri-
ginta millia curruū, & ſex mil-
lia equitū, et reliquū vulg⁹, ſic-
ut arena quæ eſt in littore ma-
ris plurima. Et aſcendentes ca-
ſtrametati ſunt in Machmas ad
6 Orientē Bethaven. Quod cùm
vidiſſent viri Iſrael ſe in arcto
poſitos, (afflict⁹ enim erat po-
pul⁹) abſconderūt ſe in ſpelun-
cis, & in abditis, in petris quo-
que, & in antris, et in ciſternis.
7 Hebræi autem tranſierunt Jor-
danē in terrā Gad & Galaad.
Cúmq; adhuc eſſet Saul in Gal-
gala, univerſus popul⁹ perter-
8 rit⁹ eſt, qui ſequebatur eum. Et
expectavit ſeptem diebus juxta
placitū Samuelis, & non venit
Samuel in Galgala, dilapſúſq;
9 eſt popul⁹ ab eo. Ait ergò Saul;
Afferte mihi holocauſtū, & pa-
cifica. Et obtulit holocauſtum.
10 Cúmq; complêſſet offerens ho-
locauſtum, ecce Samuel venie-
bat: & egreſſ⁹ eſt Saul obviàm
11 ei ut ſalutaret eum. Locutúſq;
eſt ad eum Samuel, Quid feci-
ſti? Reſpondit Saul, Quia vidi
quòd popul⁹ dilaberetur à me,
& tu non veneras juxta placi-
tos dies: porrò Philiſthiim con-
12 gregati fuerāt in Machmas, Di-
xi: Nunc deſcendēt Philiſthiim
ad me in Galgala, & faciē Dñi
non placavi. Neceſſitate com-
13 pulſus, obtuli holacauſtū. Di-
xítq; Samuel ad Saul; Stultè e-
giſti, nec cuſtodîſti mandata
Dñi Dei tui, quæ præcepit tibi.
Quod ſi non feciſſes, jam nunc
præparâſſet Dñs regnum tuum
14 ſup Iſrael in ſempiternū, Sed
nequaquàm regnū tuum ultrà
conſurget. Quæſivit Dñs ſibi
virū juxta cor ſuum: & præce-
pit ei Dñs ut eſſet dux ſup po-
pulum ſuū, eò quòd non ſerva-
15 veris quæ præcepit Dñs. Sur-
rexit autē Samuel, et aſcēdit de
Galgalis in Gabaa Benjamin.
Et reliqui populi aſcenderunt
poſt Saul obviàm populo, qui
expugnabant eos venientes de
Galgala in Gabaa, in colle Ben-
jamin. Et recenſuit Saul popu-
lum, qui inventi fuerāt cum eo,
16 quaſi ſexcentos viros. Et Saul
& Jonathas filius ej⁹, populúſ-
que qui invent⁹ fuerat cum eis,
erat in Gabaa Benjamin: por-
rò Philiſthiim conſederant in
17 Machmas. Et egreſſi ſunt ad
prædandū de caſtris Philiſthi-
norū tres cunei. Un⁹ cuneus ꝑ-
gebat contra viā Ephra ad ter-
18 ram Sual. Porrò alius ingredi-
ebatur ꝑ viā Beth-horon: Ter-
tius autē verterat ſe ad iter ter-
mini imminentis valli Seboim
contra deſertum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον
ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ἰσραὴλ
τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων, καὶ ἓξ χι-
λιάδες ἱππέων, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαί-
νουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμὰς ἐξ
6 ἐναντίας Βαιθωρὼν κατὰ Νότου. Καὶ ἀνὴρ
Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσά-
γειν αὐτόν, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς
σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ
ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, καὶ
7 ἐν τοῖς λάκκοις. Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέ-
βησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γὰδ καὶ
Γαλαάδ. καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις,
8 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ
διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ, ὡς
εἶπε Σαμουήλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς
Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ'
9 αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαούλ, Προσαγάγετε ὅ-
πως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς.
10 καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ ἐγέ-
νετο ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλο-
καύτωσιν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται. καὶ
ἐξῆλθε Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλο-
11 γῆσαι αὐτόν. Καὶ εἶπε Σαμουήλ, Τί πε-
ποίηκας; καὶ εἶπε Σαούλ, Ὅτι εἶδον ὡς
διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ οὐ
παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν
ἡμερῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς
12 Μαχμάς, Καὶ εἶπα, Νῦν καταβήσονται
οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς Γάλγαλα, καὶ
τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην. καὶ
ἐνεκρατευσάμην, καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλο-
13 καύτωσιν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ,
Μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν
ἐντολήν μου, ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος,
ὡς νῦν ἡτοίμασε κύριος τὴν βασιλείαν
14 σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν
ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεταί σοι, καὶ ζη-
τήσει κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν
καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐ-
τῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι
οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος.
15 Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλ-
γάλων. καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀν-
έβη ὀπίσω Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω
τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ. αὐτῶν παραγινο-
μένων ἐκ Γαλγάλων εἰς Γαβαὰ Βενιαμίν,
καὶ ἐπεσκέψατο Σαοὺλ τὸν λαὸν τὸν εὑ-
ρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας.
16 Καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ
λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν
ἐν Γαβαὰ Βενιαμίν, καὶ ἔκλαιον, καὶ οἱ
ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν Μαχ-
17 μάς. Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ
ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία
ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερὰ ἐπὶ γῆν Σω-
18 γάλ. Καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα
ὁδὸν Βαιθωρών. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπι-
βλέπουσα ὁδὸν Γαβαὲ τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ
Γαὶ τὴν Σαβίμ.

Et alienigenæ congregantur in 5
prælium ſuper Iſrael. Et aſcen-
dunt ſuper Iſrael triginta millia
curruum, & ſex millia equitum,
& populus tanquam arena, (f)
quæ juxta mare, multitudine.
Et aſcendunt, & caſtrametantur
in Machmas (g) ex adverſo Be-
thoron contra Auſtrum. Et vir 6
Iſrael vidit, (h) quia anguſtè
ſibi, ne ipſe accedat: & occul-
tavit ſe populus in ſpeluncis, &
in abditis, & in petris, & in fo-
veis, & in ciſternis. Et (i) tran- 7
ſitores tranſierunt Jordanem in
terram Gad, & Galaad. Et Saul
adhuc erat in Galgalis: & uni-
verſus populus expavit poſt eum.
Et (k) diſtulit ſeptem dies te- 8
ſtimonio, ſicut dixerat Samuel:
& non adveniebat Samuel in (l)
Galgala: & diſperſus eſt po-
pulus ejus ab eo. Et dixit Saul; 9
Adducite ut faciam holocau-
ſtoſim, et pacifica. Et obtulit holo-
cauſtoſim. Et factum eſt, ut con- 10
ſummavit offerens holocauſtoſim,
et Samuel advenit. Et exiit Saul
in occurſum ei ad benedicendum
eum. Et dixit Samuel, Quid 11
feciſti? Et dixit Saul; Quoniam
vidi, quia diſperſus erat populus
à me, & tu non adveniebas,
ſicut conſtitueras in teſtimonio
dierum, & alienigenæ congre-
gati erant in Machmas: Et dixi, 12
Nunc deſcendent alienigenæ ad
me in Galgala, & faciē Domini
non ſum deprecat⁹. Et vim feci,
& obtuli holocauſtoſim. Et 13
dixit Samuel ad Saul, Stultè a-
ctum eſt tibi: quoniam non cuſto-
dîſti mandatum meum, quod
mandavit tibi Dominus: (m)
quia nunc præparaverat Dominus
regnum tuum ſuper Iſrael uſq;
in ſeculum. Et nunc regnum 14
tuum non ſtabit tibi: & quæret
ſibi Dominus hominem ſecun-
dùm cor ſuum: & mandabit
Dominus eum in principem ſuper
populū ſuum: quoniam non cuſto-
dîſti quæcunq; mandavit tibi
Dominus. Et ſurrexit Samuel, 15
& abiit de (n) Galgalis. Et re-
ſiduum populi aſcendit poſt Saul
in occurſum poſt populum bella-
torem. Ipſis advenientibus è
Galgalis in Gabaa Benjamin, &
recenſuit Saul populum, qui in-
ventus erat cum eo, circiter ſex-
centos viros. Et Saul, & Jona- 16
than filius ejus, et populus, qui in-
venti ſunt cum eis, ſederunt in
Gabaa Benjamin: (o) et plora-
bant. Et alienigenæ caſtrametati
erant in Machmas. Et egreſſus 17
eſt vaſtator ex agro alienigena-
rum tribus principiis: principium
unum ſpectans viam Gophera
ad terram Sogal. Et principium 18
unum ſpectans viam Bethoron:
et principium unum ſpectans (p)
viam Gabae vergentem ad Ga
Sabim.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 ופלשתאי אתכנישו לאגחא קרבא בישראל תלתין אלפין רתיכין ושתא אלפין פרשין
6 ועמא כחלא דעל כיף ימא לסגי וסליקו ושרו במכמש מדנח בית און: ואנש ישראל חזו
ארי עקת להון ארי אדחק עמא ואטמרו עמא במערתא ובמצדתא ובשקיפי כיפיא
7 ובמערת טינרא ובנוביא: ויהודאי עברו ית ירדנא לארע גד וגלעד ושאול עד כען
8 בגלגלא וכל עמא אתכנישו בתרוהי: ואוריך שבעא יומין לזמנא דאמר ליה שמואל
9 ולא אתא שמואל לגלגלא ואתבדר עמא מעלוהי: ואמר שאול קריבו לותי עלתא
10 ונכסת קודשיא ואסיק עלתא: והוה כשיציותיה לאסקא עלתא והא שמואל אתא ונפק
11 שאול לקדמותיה למשאל בשלמיה: ואמר שמואל מה עבדתא ואמר שאול ארי חזיתי
ארי אתבדר עמא מעלוי ואת לא אתיתא לזמן יומין ופלשתאי אתכנשו למכמש:
12 ואמרית כען יחתון פלשתאי לותי לגלגלא וקדם יי לא צליתי ואתחסנית ואסקית עלתא:
13 ואמר שמואל לשאול טפשתא לא נטרתא ית תפקדתא מימרא דיי אלהך דפקדך ארי
14 כען אתקין יי ית מלכותך על ישראל עד עלמא: וכען מלכותך לא תתקים אתקין יי
קדמוהי גבר עביד רעותיה ופקדיה יי למהוי מלכא על עמיה ארי לא נטרתא ית דפקדך
15 יי: וקם שמואל וסליק מן גלגלא לגבעתא דבנימין ומנא שאול ית עמא דאשתכחו
16 עמיה כשית מאה גברא: ושאול ויונתן בריה ועמא דאשתכח עמהון יתבין בגבעתא
17 דבית בנימין ופלשתאי שרו במכמש: ונפק מחבלא ממשריתא פלשתאי תלתא משרין
18 משריתא חדא מתפניא לאורח עפרה לארעא דרומא: ומשריתא חדא מתפניא לאורח
בית חורון ומשריתא חדא מתפניא לאורח תחומא דמסתכי לחילת אפעיא למדברא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Peliſthæi congregati ſunt ad ineundum bellum *in* Iſrael triginta mille 5
currus, & ſex mille equites; & populus ut arena quæ ſuper littus maris ad
multitudinem: & aſcenderunt & poſuerunt [*caſtra*] in Michmas ad ori-
entem Beth-aven. Et homines Iſrael viderunt quòd afflictio eis, quia op- 6
preſſus eſt populus; & abſconditi ſunt populus in ſpeluncis, & in muni-
tionibus, & in foraminibus petrarum, & in ſpeluncis rupium & in foveis.
Et Jehudæi tranſierunt Jordanem ad terram Gad & Gilghad; & Saul uſq; 7
adhuc in Gilgela: & omnis populus congregati ſunt poſt illum. Et pro- 8
duxit ſeptem dies poſt tempus quod dixit *ei* Semuel, & non venit Semuel
ad Gilgela, & diſperſus eſt populus de-ſuper eum. Et dixit Saul: Afferte 9
ad me holocauſta & oblationem ſanctitatis, & aſcendere faciam holo-
cauſta. Et fuit cùm abſolviſſet ille offerre holocauſtum, & ecce Semuel 10
venit; & exivit Saul ad occurſum ejus ut rogaret in pace ejus. Et dixit Se- 11
muel: Quid feciſti? & dixit Saul: Quia vidi quòd diſperſus eſt popu-
lus de-ſuper me, & tu non veniſti ad tempus dierum, & Peliſthæi con-
gregati ſunt in Michmas. Et dixi: Nunc deſcendent Peliſthæi ad me ad 12
Gilgela, & ante Dominum non oravi, & roboratus ſum et aſcendere feci
holocauſtum. Et dixit Semuel ad Saul: Stultè egiſti, non cuſtodiſti juſſi- 13
onem dicti Dñi Dei tui quam præcepit tibi: nam nunc firmaret Dñs re-
gnum tuum ſuper Iſrael uſq; in ſeculum. Et nunc regnum tuum non 14
firmabitur: firmavit Dñs ante ſe virum facientem voluntatem ſuam,
et jubebit eum Dñs eſſe regem ſuper populum ſuum, quia non cuſtodiſti id
quod juſſit Dñs. Et ſurrexit Semuel et aſcendit de Gilgela ad Gibghatha 15
domus Binjamin, et numeravit Saul populum qui inventi ſunt cum illo
quaſi ſexcentos viros. Et Saul et Jonathan filius ejus, et populus qui in- 16
ventus eſt cum eis, ſedebant in Gibghatha domus Binjamin; et Peliſthæi
poſuerunt [*caſtra*] in Michmas. Et exivit vaſtator ex caſtris Peliſthæorum 17
[*per*] tres turmas: turma una reſpiciebat ad viam Ghophra ad terram Au-
ſtralem. Et turma una reſpiciebat ad viam Beth-hhoron: et turma una reſpiciebat ad viam termini qui ſpectat ad vallem Aphghaia ad deſertum. 18

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܡܪ̈ܟܒܬܐ. ܘܫܬܐ 5
ܐܠܦܝܢ ܦܪ̈ܫܐ. ܘܥܡܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ. ܣܓܝܐ ܗܘܐ. ܘܣܠܩܘ ܘܫܪܘ
ܒܡܟܡܣ. ܡܢ ܡܕܢܚܗ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܚܙܘ ܓܒܪ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܚܠܘ ܘܐܬܛܫܝܘ 6
ܒܚܘܪ̈ܐ ܘܒܡܥܪ̈ܐ. ܘܒܫܘ̈ܥܐ. ܘܒܦܥ̈ܪܐ. ܘܒܓܘ̈ܒܐ. * ܘܥܒܪ̈ܝܐ ܥܒܪܘ ܠܝܘܪܕܢܢ 7
ܠܐܪܥܐ ܕܓܕ ܘܕܓܠܥܕ. ܘܫܐܘܠ ܥܕܟܝܠ ܒܓܠܓܠܐ ܗܘܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܡܗ. * ܘܩܘܝ 8
ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܠܙܒܢܐ ܕܫܡܘܐܝܠ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܬܒܕܪ ܥܡܐ ܡܢ
ܠܘܬ ܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܩܪܒܘ ܠܝ ܥܠܬܐ. ܘܐܣܩ ܕܒ̈ܚܐ ܫܡܠܝܐ ܠܥܠܬܐ. * ܘܟܕ 9 10
ܫܠܡ ܠܡܣܩܘ ܥܠܬܐ. ܐܬܐ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܢܦܩ ܫܐܘܠ ܠܐܘܪܥܗ. ܠܡܒܪܟܘܬܗ.
* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܚܙܝܬ ܕܐܬܒܕܪ ܥܡܐ ܡܢܝ. 11
ܘܐܢܬ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܙܒܢܐ ܕܝܘܡܬܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܟܢܝܫܝܢ ܒܡܟܡܣ. * ܘܐܡܪܬ. ܕܗܫܐ
ܢܚܬܘܢ ܦܠܫܬܝܐ ܥܠܝ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܐ ܚܙܝܬ. ܘܐܡܪܚܬ ܘܐܣܩܬ 12
ܥܠܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܐܣܟܠܬ ܕܠܐ ܢܛܪܬ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ 13
ܕܦܩܕܟ. ܡܛܠ ܕܗܫܐ ܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܠܟܘܬܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܕܐܬܩܢܟ
ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܩܘܡ. ܡܛܠ ܕܓܒܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܓܒܪܐ ܐܝܟ ܠܒܗ. 13
ܘܦܩܕܗ ܡܪܝܐ ܠܡܕܒܪܘ ܠܥܡܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܛܪܬ ܟܠ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. 14
* ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܣܠܩ ܡܢ ܓܠܓܠܐ ܠܪܡܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢܐ ܫܐܘܠ ܠܥܡܐ 15
ܕܐܫܬܟܚ ܥܡܗ. ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ. * ܘܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܝܬܒܝܢ 16
ܒܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܫܪܝܢ ܒܡܟܡܣ. * ܘܢܦܩܘ ܡܚܒܠܢܐ ܡܢ 17
ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܬܠܬܐ ܪ̈ܫܝܢ. ܪܫܐ ܚܕ ܦܢܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܥܦܪܐ. ܠܘܬ
ܐܪܥܐ ܕܫܘܥܠ. * ܘܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܐܙܠ ܠܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܦܢܐ 18
ܠܐܘܪܚܐ ܕܬܚܘܡܐ ܕܚܐܪ ܒܚܝܠܐ ܕܨܒܥܐ ܘܡܕܒܪܐ.

Congregati ſunt Philiſtæi ad bellandum con- 5
tra Iſraelem, tria millia curruum, & ſex mil-
lia equitum, populus verò plurimus quaſi are-
na quæ eſt in littore maris; & aſcendentes ca-
ſtra fixerunt in Machmas, ab Orientali plaga
Beth-il. Quod videntes Iſraelitæ timuerunt, 6
& abdiderunt ſe in ſpeluncis & in cryptis, &
in rupibus, & in hiatibus, & in ciſternis: E- 7
bræi verò (*hoc eſt, qui erant alterius ripæ
Jordanis*) trajecerunt Jordanē ad terrā Gad &
Gelaad: Saul autē adhuc erat in Galgala cum
univerſo populo. Cúmque expectâſſet ſeptē 8
diebus, *nempe* uſque ad temp⁹ à Samuele con-
dictum, nec veniret Samuel ad Galgala, et po-
pul⁹ à Saule diſpergeretur; Dixit Saul, Affer- 9
te mihi holocauſtum, obtulítque ſacrificia ꝑ-
fecta in holocauſtum. Cúmque abſolviſſet 10
offerre holocauſtū, advenit Samuel, & egreſ-
ſus eſt Saul in occurſum ejus, ut benediceret
illi. Dixítq; Samuel, Quid feciſti? Reſpondit 11
Saul, Videns populū à me diſpergi, & te non
adveniſſe temporib⁹ ac dieb⁹ *condictis*, & Phi-
liſtæos congregatos in Machmas; Dixi, Forte 12
deſcendēt Philiſtæi contra me in Galgala an-
tequam viderim faciem Domini: quapropter
auſus ſum, & obtuli holocauſtum. Dixit Sa- 13
muel Sauli, Deliquiſti non ſervando præce-
ptum Dñi Dei tui, quod tibi præceperat: jam
enim ſtabiliverat Domin⁹ Deus tuus regnum
tuum ſuper Iſraelem, dixerátque ſe firmaturū
te in ſeculum uſque: Nunc *autem* nequaquā 14
durabit, quoniam elegit ſibi Dominus virum
juxta cor ſuum, cui mandavit Dominus rege-
re populum ſuum; eò quòd non ſervaveris
quæcunque præceperat tibi Dominus Deus
tuus. Tum ſurgens Samuel aſcendit è 15
Galgala ad collem Benjamin. Saul verò re-
cenſuit populum qui ſecum inventus eſt,
quaſi ſexcentos viros. Et Saule ac Jonatha- 16
ne ejus filio ſedentibus in Gebaa Benjamini,
Philiſtæis autem caſtra habentibus in Ma-
chmas, Egreſſi ſunt populatores è caſtris 17
Philiſtæorum tribus agminibus: quorum
agmen unum pergebat ad viam Ophar con-
tra terram Seguel: Agmen ſecundum ten- 18
debat ad viam Beth-horon: agmen tertium
vertebat ſe ad viam limitis qui reſpicit vallem
Seboon & deſertum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واجتمع اهل فلسطين لمحاربة بني اسرايل * ثلاثة الف مركب * وستة الف فارس * وجماعة 5
كثيرة مثل الرمل الذي في سواحل البحر بالكثرة * وصعدوا وعسكروا في مخمس في شرقية بيت
ال * فلما راي رجال بني اسرايل فرقوا * وتغيبوا في المغار والمطامير * وفي الكهوف والنقب والابار * 6
وجاز العبرانيون نهر الاردن الي ارض جاد وجلعاد * وكان ساوول بعد مقيما في الجلجال * والشعب 7
كله معه * ومكثوا سبعة ايام ينتظروا صموال * ولم يجي صموال الي الجلجال * وتفرق الشعب 8
من عند ساوول * وقال ساوول قربوا قرابين * حتي ارفع الذبايح الكاملة * فلما فرغ الذبايح اتي 9 10
صموال * وخرج ساوول اليه ليدعو له * قال صموال * ما هذا الذي صنعت * قال ساوول * رايت 11
عسكري تفرق * وانت لم تاتنا * فطال وقت مكثنا * واهل فلسطين مجتمعين في مخمس * وقلت 12
لعل اهل فلسطين ينزلون الي الجلجال * ولم ار وجه الرب * وجسرت وقربت قربانا * قال صموال 13
اسات حيث لم تحفظ وصية الرب التي اوصاك حيث ثبت الله ربك ملكك على بني اسرايل
وقال * انا اثبتك الي الابد * فاما الان فلا يدوم ملكك * لان الرب قد اختار رجلا يهواه * وامره 14
ان يدبر شعبه * لانك لم تحفظ ما امرك به الله ربك * وقام صموال وصعد من الجلجال الي 15
رامة بنيامين * واحصي ساوول عدد الشعب الذين بقوا معه * وكانوا ستماية رجل * وكان ساوول 16
ويوناثان ابنه مقيمان في جبع بنيامين * واهل فلسطين معسكرون في مخمس * وخرج المفسدون 17
من عسكر اهل فلسطين ثلاثة كراديس * واحد كردوس منها في طريق عافان الي ارض
سعوال * والكردوس الاخر اخذ الي ارض حوران * والكردوس الثالث اخذ في طريق الحد 18
الذي يلي وادي صبعون ناحية البرية *

Congregati ſunt etiam Paleſtini ad bellum 5
gerendum cum Iſraelitis, tria ſcilicet *mil-*
lia curruum, & ſex millia equitum, &
turba plurima, arenæ quæ in literibus ma-
ritimis conſpicitur, *multitudine compa-*
randa; & aſcendentes caſtrametati ſunt
in Machmas, ab Orientali parte Beth-el.
Quod cùm vidiſſent viri Iſraelitæ, ex- 6
paverunt, & occultârunt ſe cavernis, &
latebris, & petris, & foraminibus, &
puteis: Ebræi verò trajecerunt flumen 7
Jordanem ad terram Gad & Galaad:
Saul autem morabatur adhuc in Galgal,
omniſque populus erat cum eo. Cúmque 8
manſiſſent ſeptem diebus Samuelem expe-
ctantes, nec veniſſet Samuel ad Galgal,
diffluerétque popul⁹ à Saule; Dixit Saul, 9
Admovete oblationes, ut attollam ſacri-
ficia perfecta. Cúmque confeciſſet ſacri- 10
ficia, venit Samuel, & egreſſus eſt Saul ad
eum ut fauſta *precaretur illi. Dixit Sa-* 11
muel, Quid eſt hoc quod feciſti? Reſpon-
dit Saul, Vidi exercitum meum diſper-
ſum, téque non veniſſe ad nos, & longum
eſſe tempus moræ noſtræ, & Paleſtinos
congregatos in Machmas; Dixi, Fortè 12
Paleſtini deſcendent in Galgal cùm non-
dum viderim vultum Domini: ſic auſus
ſum, & obtuli ſacrificium. Ait Samu- 13
el, Peccâſti quòd non ſervaveris manda-
tum Domini quod tibi præceperat quan-
do firmavit Deus Dominus tuus regnum
tuum ſuper filios Iſrael, & dixit; Ego
firmabo te in perpetuum: At verò nunc 14
non permanebit regnum tuum, quia Do-
minus jam elegit virum ſibi gratum, cui
præcepit ut regeret populum ſuum, eò
quòd non ſervaveris quod præcepit tibi
Deus Dominus tuus. Et ſurgens Samuel 15
aſcendit è Galgal ad Rama Benjamini.
Saul autem ſubducto numero populi qui
ſecum remanſerant, fuerunt ſexcenti vi-
ri. Saul ergò & Jonathan filius ejus 16
morabantur in Gabaa Benjamini, Paleſti-
ni verò caſtra habebant in Machmas. Et 17
prodierunt vaſtatores ab exercitu Pale-
ſtinorum tribus turmis: quarum turma u-
na perrexit ad viam Aphan, in terram
Seguel: Altera turma perrexit ad ter- 18
ram Horan, tertia turma perrexit ad vi-
am limitis contigui valli Sebom à latere
deſerti.

dixerant quia ,Iſrael terra tota in inveniebatur non faber Et
19 וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי־אמר
Deſcendebantq; .lanceâ aut gladium Hebræi faciant fortè Ne ,Peliſtim
20 פלשתים פן יעשו העברים חרב או חנית׃ וירדו
& ,ſuum vomerem *vir acuendum ad* ,Peliſtim ad Iſrael omnis
כל־ישראל הפלשתים ללטוש איש את־מחרשתו ואת־
lima erat Et .ſuum *foſſorium* & ,ſuam ſecurim & ,ſuum ligonem
21 אתו ואת־קרדמו ואת מחרשתו׃ והיתה הפצירה
,ſecuribus & ,tridentibus & ,ligonibus & ,vomeribus (*habens*)ora
פים למחרשת ולאתים ולשלש קלשון ולהקרדמים
eſt repertus non & ,prælii die in fuit Et .ſtimulum *ſtatuendum* ad &
22 ולהציב הדרבן׃ והיה ביום מלחמת ולא נמצא
cum & ,Saul cum qui populi omnis manu in lancea &,gladius
חרב וחנית ביד כל־העם אשר את־שאול ואת־
eſt egreſſus Et.ejus filio Jonathan & ,Saul ipſi eſt repertus & :Jonathan
23 יונתן ותמצא לשאול וליונתן בנו׃ ויצא
.Michmas *tranſitum ad* Peliſtim præfectus
מצב פלשתים אל־מעבר מכמש׃

CAP. XIV. יד

ferentem puerum ad Saul filius Jonathan dixit & ,dies Fuitque
1 ויהי היום ויאמר יונתן בן־שאול אל־הנער נשא
tranſitu à quæ Peliſtim *ſtationem* ad tranſeamus & ,*Ito* :*ſua vaſa*
כליו לכה ונעברה אל־מצב פלשתים אשר מעבר
extremo in *ſedens* Saul Et .indicavit non ſuo patri & ,*iſto*
2 הלז ולאביו לא הגיד׃ ושאול יושב בקצה
qui populus & :Mighron in quod malogranato ſub Ghibhah
הגבעה תחת הרמון אשר במגרון והעם אשר
fratris Achitub filius Achijah Et .viri ſexcenti ferme ,ſecum
3 עמו כשש מאות איש׃ ואחיה בן־אחטוב אחי
portans Siloh in Domini ſacerdos ,Heli filii ,Pinechas filii ,Ichabod
אי־כבוד בן־פינחס בן־עלי כהן יהוה בשלה נשא
inter Et .Jonathan abiiſſet quòd ſciebat non populus & :Ephod
4 אפוד והעם לא ידע כי הלך יונתן׃ ובין
,Peliſtim *ſtationem ſuper* tranſire Jonathan quærebat *quibus* ,tranſitus
המעברות אשר בקש יונתן לעבר על־מצב פלשתים
nomen & :inde tranſitu à petræ dens & ,inde tranſitu à petræ dens
שן־הסלע מהעבר מזה ושן־הסלע מהעבר מזה ושם
ſtatio unius Dentis .Seneh *unius* nomen & ,Boſes unius
5 האחד בוצץ ושם האחד סנה׃ השן האחד מצוק
.Ghebah contra meridie à *unus* & ,Michmas contra aquilone ab
מצפון מול מכמש והאחד מנגב מול גבע׃
tranſeamus & ,*Ito* :*ſua vaſa ferentem* puerum ad Jonathan Dixitque
6 ויאמר יהונתן אל־הנער נשא כליו לכה ונעברה
,*nobis* Dominus faciet fortè ;iſtorum incircunciſorum *ſtationem* ad
אל־מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו
.*pauco in* vel ,*multo in* ſervandi *reſtrictio* Domino non quia
כי אין ליהוה מעצור להושיע ברב או במעט׃
diverte :tuo corde in quod omne Fac :*ſua vaſa ferens* ei Dixitq;
7 ויאמר לו נשא כליו עשה כל־אשר בלבבך נטה
Ecce :Jonathan Dixitque .tuum cor ſecundùm tecum *ego* ecce ;tibi
8 לך הנני עמך כלבבך׃ ויאמר יהונתן הנה
.*eos ad* nos manifeſtabimus & ,viros ad *tranſeuntes* nos
אנחנו עברים אל־האנשים ונגלינו אליהם׃
ſtemus & ,vos *ad nos attingere uſque Siſte* :nos ad dixerint ita Si
9 אם־כה יאמרו אלינו דמו עד־הגענו אליכם ועמדנו
Aſcendite :dixerint ſic ſi Et .eos ad aſcendamus non & ;*nos ſubter*
10 תחתינו ולא נעלה אליהם׃ ואם־כה יאמרו עלו
: noſtra manu in Dominus eos *dedit* quia ,aſcendamus & ,nos ad
עלינו ועלינו כי־נתנם יהוה בידנו
.ſignum nobis hoc &
וזה־לנו האות׃

Verſio VUL. LAT.

19 Porrò faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Iſrael: caverant enim Philiſthiim, ne fortè facerent Hebræi gladium aut lanceam. 20 Deſcendebat ergò omnis Iſrael ad Philiſthiim, ut exacueret unuſquiſq; vomerem ſuum, & ligonem, & 21 ſecurim, & ſarculum. Retuſæ itaque erant acies vomerum, et ligonum, & tridentum, & ſecurium, uſque ad ſtimulum corrigendum. 22 Cúmque veniſſet dies prælii, non eſt inventus enſis & lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule & Jonathâ, excepto Saul & Jonatha filio ejus. 23 Egreſſa eſt autem ſtatio Philiſthiim, ut tranſcenderet in Machmas.

CAP. XIV.

1 ET accidit quâdam die ut diceret Jonathas filius Saul ad adoleſcentem armigerũ ſuum; Veni, & tranſeamus ad ſtationem Philiſthinorum, quæ eſt trans locum illum. Patri auté ſuo hoc ipſum non indicavit. 2 Porrò Saul morabatur in extrema parte Gabaa, ſub malogranato, quæ erat in Magron: & erat populus cum eo quaſi 3 ſexcentorum virorum. Et Achias filius Achitob fratris Ichabod filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli ſacerdote Dñi in Silo, portabat ephod. Sed et popul⁹ ignorabat quò îſſet Jo- 4 nathas. Erant autem inter aſcenſus, per quos nitebatur Jonathas tranſire ad ſtationẽ Philiſtinorum, eminentes petræ ex utràque parte, & quaſi in modum dentium ſcopuli hinc & inde prærupti, nomen uni Bo- 5 ſes, & nomen alteri Sene: Un⁹ ſcopulus prominens ad Aquilonem ex adverſo Machmas, & alter ad Meridiem contra Ga- 6 baa. Dixit autem Jonathas ad adoleſcentem armigerum ſuũ; Veni, tranſeamus ad ſtationem incircumciſorum horum, ſi fortè faciat Dominus pro nobis: quia non eſt Domino difficile ſalvare, vel in multis, vel in 7 paucis. Dixítque ei armiger ſuus, Fac omnia quæ placent animo tuo: perge quò cupis, & ero tecum ubicunq; volue- 8 ris. Et ait Jonathas, Ecce nos tranſimus ad viros iſtos. Cúm- 9 que apparuerimus eis, Si taliter locuti fuerint ad nos, Manete donec veniamus ad vos: ſtemus in loco noſtro, nec a- 10 ſcendamus ad eos. Si autem dixerint, Aſcendite ad nos, adſcendamus: quia tradidit eos Dominus in manibus noſtris: hoc erit nobis ſignum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ τέκτων σιδήρου οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραήλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι ῥομφαίαν καὶ δόρυ. 20 Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ 21 τὸ δρέπανον αὐτοῦ. Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν. τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις 22 ἦν ἡ αὐτή. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου Μαχμὰς, καὶ οὐχ εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ μετὰ Ἰωνάθαν. καὶ εὑρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ 23 τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχμάς.

19 Et faber ferri non inveniebatur in univerſa terra Iſrael: quoniam dixerunt alienigenæ, Ne faciant Hebræi gladium, 20 & lanceam. Et deſcendebant univerſus Iſrael ad terram alienigenarum, fabricari unuſquiſque (q) meſſorium ſuum, & vas ſuum, & unuſquiſq; ſecurim ſuam, & marram ſuam. 21 Et erat (r) vindemia parata ad metendum. (ſ) Vaſa autem erant, tres ſicli in dentem: & ſecuri, & falci ſubſtantia erat eadem. 22 Et factum eſt in diebus prælii (t) Machmas: & non eſt inventus gladius, & lancea in manu univerſi populi, qui cum Saul, et cũ Jonathan. Et inventus eſt Sauli, et Jonathan filio 23 ejus. Et exiit (u) de ſtatione alienigenarum trans Machmas.

Κεφ. ιδ'.

1 ΚΑὶ γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ. καὶ τῷ πα- 2 τρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοὰν τὴν ἐν Μαγδὼν, καὶ ἦσαν μετ' 3 αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Ἀχιτὼβ ἀδελφοῦ Ἰωχαβὴδ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἠλὶ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἐν Σηλὼμ αἴρων ἐφούδ. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔ- 4 δει ὅτι πεπόρευται Ἰωνάθαν. Καὶ ἀναμέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζήτει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῷ ἑνὶ 5 Βασὲς, καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ Σεννά. Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐρχομένῳ Μαχμὰς, καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ Νότου ἐρ- 6 χομένῳ Γαβαέ. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, εἴ τι ποιήσαι κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, Ποίει πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ· ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς ἡ καρδία σου 8 καρδία μου. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς. 9 Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν· καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀνα- 10 βῶμεν ἐπ' (a) αὐτούς. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας ἡμῶν. τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον.

CAP. XIV.

1 ET fit dies: & dixit Jonathan filius Saul puero portanti vaſa ipſius; Veni, & tranſeamus ad (a) Meſſab alienigenarum, quæ trans locum illum. Et patri ſuo non annuntiavit. 2 Et Saul ſedebat ſuper ſummitatem collis, ſub malo granato, quod in Magdon: & erant 3 cum eo quaſi ſexcenti viri. Et Achia filius Achitob fratris (b) Iochabed filii Phinees, filii Heli, ſacerdos Dei in Selom, portans Ephud. Et populus non ſciebat, quia ivit 4 Jonathan. Et inter tranſitũ, ubi quærebat Jonathan tranſire ad ſtationem alienigenarum, et (c) dens petræ hinc, & dens petræ hinc: Nomen uni, Baſes; & 5 nomen alteri, Senna. Via una ab Aquilone venienti Machmas: & via altera ab Auſtro venienti Gabae. 6 Et dixit Jonathan ad puerum portantem vaſa ipſius; Veni, tranſeamus ad Meſſab incircumciſorum horum; (d) ſiquid faciat Dominus nobis: quoniam non eſt Domino reſtrictum ſalvare in multis, vel in paucis. 7 Et dixit ei ille qui portabat vaſa ejus, Fac omne quodcunq; cor tuũ (e) inclinaverit: ecce ego tecum: ſicut cor tuum, 8 cor meum. Et dixit Jonathan; Ecce nos tranſimus ad viros, 9 & devolvemur ad eos. Si hæc dixerint ad nos, (f) Recedite illuc, (g) donec annuntiemus vobis; & ſtabimus ſuper nos ipſos, & non aſcendemus ad 10 eos. Si autem dixerint ad nos, Aſcendite ad nos, & aſcendemus: quoniam tradidit eos Dominus in manus noſtras. Hoc nobis ſignum.

MS.A. (a) αὐτούς. Καὶ ἐὰν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ואומן עביד זין לא משתכח בכל תחום ארעא דישראל ארי אמרו פלשתאי דלמא יעבדון
20 יהודאין סיפין או רומחין׃ ונחתו כל ישראל לארעא פלשתאי לחרפא גבר ית פרשיה
21 וית סכת פדניה וית כולביה וית עושפיה׃ והוי להון שופינא לחרפא ביה פגמת כל מאן
דברזל לעושפיא ולסכת פדניא ולמצלת קצריא די לה תלת שנין ולכולביא ולאנצבא
22 זקרת׃ והוה ביומא דקרבא ולא אשתכח חרבא ומורניתא ביד כל עמא דעם שאול
23 ועם יונתן ומשתכחא לשאול וליונתן בריה׃ ונפק אסטרטיג פלשתאי למגזת מכמש׃

יד

1 והוה יומא ואמר יונתן בר שאול לעולימא נטיל זיניה אתא ונעבר לאסטרטין פלשתאי
2 דמעברא דיכי ולאבוהי לא חוי׃ ושאול יתיב בסיפי גבעתא בשפולי רמון די במגרון
3 ועמא דעמיה כשית מאה גברא׃ ואחיה בר אחיטוב אחוהי דאיכבוד בר פנחס בר עלי
4 כהן משמש קדם יי בשילו לביש איפודא ועמא לא ידע ארי אזל יונתן׃ ובין מניזתא
דבעא יונתן למעבר על אסטרטין פלשתאי שנא דכיפא מעברא מכא ושנא דכיפא
5 מעברא מכא ושום חדא משרועיתא ושום חדא מדרוכיתא׃ שנא חדא מסתכיא מצפונא
6 לקבל מכמש וחדא מדרומא לקביל גבעתא׃ ואמר יהונתן לעולימא נטל זיניה אתא
ונעבר לאסטרטין ערליא האלין מאים יעביד יי לנא נסא ארי לית קדם יי מעצור למפרק
7 בסגיאי או בזעירי׃ ואמר ליה נטל זיניה עביד כל די בלבך אתפני לך הא אנא עמך
8 כרעותך׃ ואמר יהונתן הא אנחנא עברין לות גבריא ונתגלי להון׃ אם כדין יימרון לנא
9 10 אוריכו עד דנתמטי לותכון ונקום באתרנא ולא נסק לותהון׃ ואם כדין יימרון סקו עלנא
ונסק ארי מסרנון יי בידנא ודין לנא אתא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et artifex faciens arma non inventus eſt in omni termino terræ Iſrael: 20 quia dixerunt Peliſthæi, Fortaſſis facient Jehudæi gladios aut lanceas. Et deſcenderunt omnis Iſrael ad terram Peliſthæorum ad acuendum vir ſtimulum ſuum, & paxillum jugi ſui, & ſecurim ſuam, & ferramenta ſua. 21 Et fuit eis lima ad acuendũ in ea fracturam omnis vaſis ferri ad fabrilia & ad paxillum jugorum, & ad inſtrumentum fullonum cui tres dentes, & ad ſecures, & ad ſtabilimentum ſtimuli. 22 Et fuit in die belli & non inventus eſt gladius & haſta in manu omnis populi qui cum Saul & cum Jonathan: & inventus eſt Sauli & Jonathan filio ejus. 23 Et exivit dux Peliſthæorum ad vadum Michmas.

CAP. XIV.

1 ET fuit dies, & dixit Jonathan filius Saul ad puerum ſuum portantem arma ſua: Veni & tranſibimus ad ſtationem Peliſthæorum qui illic ultrà: & patri ſuo non indicavit. 2 Et Saul ſedebat in finib⁹ collis *in planicie* granati quæ eſt in Migron: & populus qui cum eo quaſi ſexcenti viri. 3 Et Ahhia filius Ahhitob fratris Ichabod filii Pinhhazz filii Gheli ſacerdos miniſtrans ante Dñm in Silo veſtitus Ephoda: & populus non novit quòd iviſſet Jonathan. 4 Et inter vada quæ quæſivit Jonathan ad tranſeundũ ſuper ſtationem Peliſthæorũ, dens petræ à tranſitu hinc, & dens petræ à tranſitu hinc: & nomen uni⁹ Lubricatio, & nomen alteri⁹ Conculcatio. 5 Dens un⁹ reſpiciens à Septentrione contra Michmas, & alter à Meridie contra Gibghatha. 6 Et dixit Jonathan puero portanti arma ſua: Veni & tranſibim⁹ ad ducem præputiatorum horum: fortè faciet Dñs nobis ſignum; quia non ante Dñm difficile ſervare in multitudine aut in exiguitate. 7 Et dixit illi portans arma ej⁹: Fac omne quod in corde tuo: proſpice tibi; ecce ego tecum ut voluntas tua. 8 Et dixit Jonathan: Ecce nos tranſeuntes ad viros & manifeſtabimur eis. 9 Si ſic dicent *nobis*: Moramini uſq; quo appropinquem⁹ nos ad vos, & ſtabimus in loco noſtro, & non aſcendemus ad illos. 10 Et ſi ſic dicent: Aſcendite ad nos; & aſcendemus, quoniam tradidit eos Dominus in manu noſtra; & hoc nobis ſignum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܓܪܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܕܠܐ ܢܥܒܕܘܢ 19
ܥܒܪܝܐ ܣܝܦܐ ܘܪܘܡܚܐ. * ܘܢܚܬܝܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܚܪܦܘ ܓܒܪ ܡܓܠܗ 20
ܘܣܟܬܗ. ܘܡܪܪܗ ܘܢܪܓܗ. * ܘܗܘܐ ܦܫܝܪܐ ܕܦܬܝܐ. ܠܡܓܠܐ ܘܠܣܟܬܐ. ܘܠܢܪܓܐ 21
ܘܠܡܪܪܐ. ܘܠܡܚܛܬܐ ܕܡܪܕܝܐ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܩܪܒܐ. ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܣܝܦܐ ܐܘ ܪܘܡܚܐ: 22
ܒܐܝܕܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡ ܫܐܘܠ ܘܥܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܫܬܟܚ ܠܫܐܘܠ ܘܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ.
* ܘܢܦܩܘ ܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܠܥܒܪܐ ܕܡܟܡܫ. 23

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

* ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܬܐ ܢܥܒܪ ܠܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܕܒܥܒܪܐ 1
ܕܗܢܐ. ܘܠܐܒܘܗܝ ܠܐ ܚܘܝ. * ܘܫܐܘܠ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܣܘܦܗ ܕܪܡܬܐ. ܬܚܝܬ ܪܘܡܢܐ ܕܒܓܒܥܘܢ. 2
ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܗܘܐ ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܚܝܐ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܟܒܪ: 3
ܒܪ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܥܠܝ ܟܗܢܐ ܕܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ. ܘܫܩܠ ܐܦܘܕܐ. ܘܥܡܐ ܠܐ ܝܕܥ. ܕܐܙܠ
ܝܘܢܬܢ ܒܓܘ ܡܥܒܪܬܐ. * ܘܒܥܐ ܕܢܥܒܪ ܠܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܫܢܐ ܕܟܐܦܐ ܡܢ ܗܪܟܐ 4
ܡܟܐ. ܘܫܢܐ ܐܚܪܢܐ ܕܟܐܦܐ ܡܢ ܗܪܟܐ. ܫܡܗ ܕܚܕ ܒܘܨܨ. ܘܫܡܗ ܕܐܚܪܢܐ ܣܝܐ. * ܫܢܐ 5
ܚܕ ܢܓܕ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܠܩܘܒܠ ܡܟܡܫ. ܘܐܚܪܢܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܠܩܘܒܠ ܓܒܥܐ. * ܘܐܡܪ 6
ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܬܐ ܢܥܒܪ ܠܡܛܪܬܐ ܕܗܠܝܢ ܥܪܠܐ. ܟܒܪ ܢܥܕܪܢ ܡܪܝܐ.
ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܥܘܟܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܡܦܪܩ ܒܣܓܝܐܐ ܐܘ ܒܙܥܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܩܠ 7
ܡܐܢܘܗܝ. ܥܒܕ ܟܠ ܕܒܠܒܟ. ܘܣܛܝ ܙܠ. ܘܗܐ ܐܢܐ ܥܡܟ. ܟܠ ܕܨܒܝܬ. ܥܒܕ. * ܘܐܡܪ 8
ܠܗ ܝܘܢܬܢ. ܗܐ ܚܢܢ ܥܒܪܝܢܢ ܠܘܬ ܓܒܪܐ. ܘܡܬܓܠܝܢܢ ܠܗܘܢ. * ܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪܘܢ ܠܢ. 9
ܫܘܩܘ ܥܕ ܢܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܢܩܘܡ ܒܕܘܟܬܢ. ܘܠܐ ܢܣܩ ܠܘܬܗܘܢ. * ܘܐܢ ܗܟܢܐ 10
ܢܐܡܪܘܢ ܠܢ. ܣܩܘ ܠܘܬܢ. ܢܣܩ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܢ. ܘܗܢܐ ܠܢ ܐܬܐ.

Faber autem non eſt inventus in tota terra Iſ- 19
raelis: dixerunt enim Philiſtæi, Ne fortè con-
ficiant gladios & lanceas: Adeò ut deſcende- 20
rent omnes Iſraelitæ à Paleſtinis ad expolien-
dum quiſque falcem, & vomerem ſuum, &
ligonem ſuum, & rutrum ſuum: Et lima quæ 21
latior erat, vertebatur in falcem, & in vome-
rem, & in rallum, & in ligonem, & in haſtam
ſtimuli: Ita ut in die belli non inveniretur 22
gladius aut lancea ad manum totius populi
qui erat cum Saule & cum Jonathane: inven-
tus eſt autem penes Saulem & Jonathanem fi-
lium ejus. Interim egreſſa fuerat ſtatio Phi- 23
liſtæorum ad alteram partem Machmas.

CAP. XIV.

Dixit autem Jonathan filius Saulis ad pu- 1
erum ferentem arma ſua, Veni, transeamus ad
ſtationem Philiſtæorũ in ulteriorem partem:
cùm patri ſuo non indicaviſſet. Porrò Saul 2
ſedebat in extremitate collis ſub malo grana-
ta quæ eſt in Gebaon, habebátq; ſecum popu-
lum quaſi ſexcentos viros. Et Ahiam filium 3
Ahitob, fratris Jochabar, filii Phinhes, filii Eli
ſacerdotis Dñi in Silo, & geſtantis Ephod:
populus autem ignorabat abiiſſe Jonathanem
ad locum vadi. Voluit inquam, tranſire ad ſta- 4
tionem Paleſtinorum, ubi erat promontoriũ
unum petræ iſtinc à tranſitu, & promonto-
rium alterum petræ illinc: nomẽ unius, Boſus;
& nomen alterius, Sia: Promontorium unum 5
trahit ab Aquilone Machmas verſus, alterũ à
Meridie verſùs Gebaa. Dixit ergò Jonathã ad 6
puerum arma ſua ferentem, Veni, tranſeamus
ad ſtationem horum præputiatorum, fortè ju-
vabit nos Dominus: non enim eſt obſtaculũ
Domino ſalvare multis vel paucis. Reſpon- 7
dit ei armiger ejus, Fac quicquid eſt in ani-
mo tuo, declina & abi, ecce ego tecum ſum;
quicquid libuerit, facito. Dixit ad eum Jona- 8
than, Ecce nos tranſituri ſumus ad viros iſtos,
& retegemus nos eis. Si ſic dixerint nobis, 9
Subſiſtite donec perveniamus ad vos, ſubſi-
ſtamus in loco noſtro, & ne aſcendamus ad
eos. Si verò ſic dixerint nobis, Aſcendite 10
ad nos, aſcendamus: quoniam tradidit eos
Dominus Deus noſter in manum noſtram: hoc
erit nobis ſignũ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولم يوجد في ارض اسرايل حداد يعمل سلاحا. لان اهل فلسطين قالوا لا ندع حدادا يدخل 19
ارض بني اسرايل. ليلا يعملوا سيوفا ورماحا * وينزل جميع بني اسرايل كل امري منهم ليحدد منجله 20
ومعوله * وفاسه * ويصيروا من المبرد العريض منجلا * واتخذوا اوتادا واسنة من المبارد 21
وجعلوا معاول وحسبا للاسنة لتكون مراريق * فلما حان وقت الحرب * لم يوجد سيف ولا 22
مزراق عند جميع الشعب الذين مع شاوول ويوناثان * ماخلا سيف شاوول ويوناثان ابنه * وخرج 23
طلايع اهل فلسطين الي مجاز مخمس *

* الفصل الرابع عشر *

* ومن بعد ايام * قال يوناثان بن شاوول للفتي الذي كان حاملا لثيابه * مر بنا ناتي مسلحة 1
اهل فلسطين التي في المجاز الاقصي * ولم يخبر اباه بذلك * وكان شاوول جالسا اقصي الرامة 2
تحت شجرة رمان في جبع وكان معه نحو من ستماية رجل * وكان احيا بن احيطوب اخو يوخاباد * 3
بن فنحاس بن عالي الحبر الذي بشيلوا حاملا لوعاء عهد الله الذي كانوا يطلبون به
الوحي * ولم يعلم الشعب اين يوناثان * وكان الطريق اليهم بين حجرين كبيرين * حجر يمنه 4
وحجر يسره * اسم الحجر الايمن باصوص * واسم الاخر سنعا * احد الحجرين ممتد من الجربي 5
بازاء مخمس * والاخر ممتد من التيمن بازاء جبع * وقال يوناثان للفتي الذي كان يحمل سلاحه * 6
مر بنا في مسلحة هولاء العلف لعل يعيننا الرب * لانه لا يعسر على الرب ان يخلص بالعدد
القليل دون الكثير * قال له حامل سلاحه اصنع ما احببت. وخذ في الطريق التي تحب. وانا 7
معك حيث ما توجهت * فاقدم على ما في قلبك * قال له نجوز الي الرجال ونظهر لهم * فان 8 9
قالوا لنا قفوا مكانكم حتي ناتيكم * نقف في موضعنا ولا نصعد اليهم * وان قالوا لنا * 10
اصعدوا صعدنا * لان الله ربنا قد دفعهم في ايدينا وهذه علامتنا *

Nec inveniebatur in terra Iſraelis faber 19
ferrarius qui arma conficeret: dixerant
enim Paleſtini, Ne permittamus ulli fabro
ferrario ingredi terram Iſraelitarum, ne
faciant gladios & lanceas. Adeòque de- 20
ſcendebant omnes Iſraelitæ unuſquiſque
ex eis, ad fabrefaciendum falcem ſuam, et
paxillum ſuum, bipennem, et ſecurim ſuã;
Et componendum ex lima latiore falcem: 21
compoſuerúntq; ſibi paxillos & cuſpides
è limis, feceruntque bipennes, & haſtas
cuſpidibus ut eſſent in jacula. Itaque in- 22
ſtante tempore belli nullus inventus eſt
gladius neque ſariſſa apud univerſum po-
pulum qui erant cum Saule et Jonathane,
præter gladium Saulis & Jonathanis fi-
lii ejus. Egreſſi ſunt autem exploratores 23
Philiſtæorũ ad oppoſitum lat⁹ Machmas.

CAP. XIV.

Poſt dies aliquot dixit Jonathan fili- 1
us Saulis puero qui geſtabat veſtimen-
ta ſua, Age, eamus ad aciem Paleſtinorũ,
quæ eſt ab ulteriori parte: hoc verò non
indicaverat patri ſuo. Saul autem ſede- 2
bat in extrema parte Ramæ ſub arbore
mali granati in Gabaa, erántque cum eo
fermè ſexcenti viri: Aderat etiam Abia 3
filius Ahitob, frater Juchabadis filii Phin-
has, filii Eli ſacerdotis qui erat in Silo
portans vas fœderis Dei, per quod pete-
bant oracula: neque ſciebat populus ubi-
nam eſſet Jonathan. Aditus autem ad il- 4
los erat inter duas petras ingentes; petra
una dextrorſum, & altera petra ſiniſtror-
ſum: nomen petræ dexteræ, erat Baſos;
& nomen alterius, Sia: Una harum pe- 5
trarum porrigitur à Septentrione contra
Machmas, altera verò porrigitur à Meri-
die contra Gabaa. Dixit itaque Jonathan 6
adoleſcenti qui geſtabat arma ſua, Ea-
mus ad aciem incircumciſorum iſtorum,
fortè auxiliabitur nobis Dominus: quoni-
am non eſt difficile Domino liberare pau-
co numero potiùs quam multo. Ait illi 7
armiger ejus, Fac quicquid libuerit, &
carpe viam quam cupis, & ego tecum ero
quocunque perrexeris, audacter ſuſcipe
quod animo tuo deſignaſti. Dixit ad eum, 8
Tranſeamus ad viros iſtos, et appareamus
eis: Si dixerint nobis, Conſiſtite in loco 9
veſtro donec venerimus ad vos, conſiſte-
mus in loco noſtro, & non aſcendemus
ad eos: Sin autem dixerint nobis, A- 10
ſcendite, aſcendemus; quia Deus Domi-
nus noſter jam tradidit eos in manus no-
ſtras: hoc erit ſignum noſtrum.

dixeruntque :Peliſtim *ſtationem ad* ipſi ambo *ſunt revelati Et*
11 וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
qu bus ,foraminibus de *egredientes* Hebræi Ecce :Peliſtim
פְלִשְׁתִּים הִנֵּה עִבְרִים יֹצְאִים מִן־הַחֹרִים אֲשֶׁר
,Jonathan *cum ſtationis* viri *reſponderunt* Et .ibi *latitârant*
12 הִתְחַבְּאוּ־שָׁם׃ וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי הַמַּצָּבָה אֶת־יוֹנָתָן
faciemus ſcire & ,nos ad Aſcendite :dixerunt & ,ejus *vaſa ferente cum* &
וְאֶת־נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמְרוּ עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה
Aſcende :*ſua vaſa ferentem* ad Jonathan dixitque :*verbum* vos
אֶתְכֶם דָּבָר וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו עֲלֵה
aſcendit Et .Iſrael manu in Dominus eos tradidit quia ,me poſt
13 אַחֲרַי כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל
ejus vaſa ferens & ,ſuis pedibus *ſuper* & ,ſuis manibus *ſuper* Jonathan
יוֹנָתָן עַל־יָדָיו וְעַל־רַגְלָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו
interficientis ejus vaſa ferentis & ,Jonathan *facies ad* ceciderunt & :eum poſt
אַחֲרָיו וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו מְמוֹתֵת
,Jonathan percuſſit qua ,prima plaga fuit Et :eum poſt
14 אַחֲרָיו׃ וַתְּהִי הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר הִכָּה יוֹנָתָן
jugeri ſulci medio in quaſi ,virorum viginti fere ,*ejus vaſa ferens* &
וְנֹשֵׂא כֵלָיו כְּעֶשְׂרִים אִישׁ כְּבַחֲצִי מַעֲנָה צֶמֶד
omni in & ,agro in ,*caſtrametatione* in pavor fuit Et .agri
15 שָׂדֶה׃ וַתְּהִי חֲרָדָה בַמַּחֲנֶה בַשָּׂדֶה וּבְכָל־
;ipſi etiam ,expaverunt *corruptor* & *ſtatio* :populo
הָעָם הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית חָרְדוּ גַּם־הֵמָּה
reſpexerunt Et .*Dei trepidationem* in fuit & ,terra eſt commota &
16 וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ וַתְּהִי לְחֶרְדַּת אֱלֹהִים׃ וַיִּרְאוּ
tumultus ecce & ,Binjamin Ghibhah in Saul ſpeculatores
הַצֹּפִים לְשָׁאוּל בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן וְהִנֵּה הֶהָמוֹן
populum ad Saul Dixitque .*quaſſabatur* &,abibat &,diſſolvebatur
17 נָמוֹג וַיֵּלֶךְ וַהֲלֹם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לָעָם
:*nob ſcum* ex ierit quis ,videte & ,nunc *viſitate* :ſecum qui
אֲשֶׁר אִתּוֹ פִּקְדוּ־נָא וּרְאוּ מִי הָלַךְ מֵעִמָּנוּ
Dixitque .ejus *vaſa ferens* & ,Jonathan non ecce & ,*viſitaverunt* &
18 וַיִּפְקְדוּ וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו׃ וַיֹּאמֶר
erat quia ;Dei arcam *accedere Fac* :Achijah ad Saul
שָׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי־הָיָה
adhuc ,fuit Et .Iſrael *filii* & ,illa die in Dei arca
19 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עַד
caſtrametatione in quæ turba & ,ſacerdotem ad Saul loquebatur
דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן וְהֶהָמוֹן אֲשֶׁר בְּמַחֲנֵה
Saul Dixitque .multiplicabatur & ,eundo ibat & ,Peliſtim
פְלִשְׁתִּים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וָרָב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
omnis & ,Saul eſt *accitus* Et .tuam manum Recollige:ſacerdotem ad
20 אֶל־הַכֹּהֵן אֱסֹף יָדֶךָ׃ וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל וְכָל־
ecce & ;prælium ad uſque venerunt & ,ſecum qui populus
הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה
magna contritio ,ſuum proximum in *viri* gladius erat
הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ מְהוּמָה גְּדוֹלָה
heri *ſicut* Peliſtæis fuerant Hebræi Et .valde
21 מְאֹד׃ וְהָעִבְרִים הָיוּ לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל
:circum *caſtrametationem* in eis cum aſcenderant qui ,nudiuſtertius
שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּם בַּמַּחֲנֶה סָבִיב
,Saul cum qui Iſrael cum *exiſtendum ad* ,ipſi etiam &
וְגַם־הֵמָּה לִהְיוֹת עִם־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל
,Ephraim monte in *latitantes* Iſrael *vir omnis* Et .Jonathan &
22 וְיוֹנָתָן׃ וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים בְּהַר־אֶפְרַיִם
ipſi etiam *adhæſerunt* & ;Peliſtim fugerent quòd audierunt
שָׁמְעוּ כִּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבְּקוּ גַם־הֵמָּה
.prælio in illos *poſt*
אַחֲרֵיהֶם בַּמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

11 Apparuit igitur vterque ſtationi
Philiſthinorum : dixerúntque
Philiſthiim ; En Hebræi
egrediuntur de cavernis, in
12 quibus abſconditi fuerant. Et
locuti ſunt viri de ſtatione ad
Jonatham, & ad armigerum ejus:
dixerúntque; Aſcendite ad
nos, & oſtendemus vobis rem.
Et ait Jonathas ad armigerum
ſuum ; Aſcendamus, ſequere
me : tradidit enim Dominus
13 eos in manus Iſrael. Aſcendit
autem Jonathas manibus &
pedibus reptans, & armiger ejus
poſt eum. Itaque alii cadebant
ante Jonatham, alios armiger
ejꝰ interficiebat ſequens
14 eum. Et facta eſt plaga prima,
quâ percuſſit Jonathas & armiger
ejus, quaſi viginti virorũ, in
media parte jugeri, quam par
15 boũ in die arare conſuevit. Et
factum eſt miraculũ in caſtris,
per agros : ſed & omnis populus
ſtationis eorum, qui ierant
ad prædandum, obſtupuit,
& conturbata eſt terra : &
accidit quaſi miraculũ à Deo.
16 Et reſpexerunt ſpeculatores
Saul, qui erant in Gabaa Benjamin,
& ecce multitudo proſtrata,
& huc illúcque diffugiens.
17 Et ait Saul populo, qui
erat cum eo ; Requirite, & videte
quis abierit ex nobis.
Cúmque requiſiſſent, repertum
eſt non adeſſe Jonatham,
18 & armigerum ejus. Et ait Saul
ad Achiam, Applica arcam
Dei. (Erat enim ibi arca Dei
in die illa cum filiis Iſrael.)
19 Cúmque loqueretur Saul ad
ſacerdotem, tumultus magnus
exortus eſt in caſtris Philiſthinorum
: creſcebátque paulatim,
& clariùs reſonabat. Et
ait Saul ad ſacerdotem, Contrahe
20 manum tuam. Conclamavit
ergò Saul, & omnis populus
qui erat cum eo, & venerunt
uſque ad locum certaminis
: & ecce verſus fuerat
gladius uniuſcujuſque ad proximum
ſuum, & cædes magna
21 nimis. Sed & Hebræi qui fuerant
cum Philiſthiim herì &
nudiuſtertiùs, adſcenderántq;
cum eis in caſtris, reverſi ſunt
ut eſſent cum Iſrael, qui erant
22 cum Saul & Jonatha. Omnes
quoq; Iſraelitæ qui ſe abſconderant
in monte Ephraim, audientes
quòd fugiſſent Philiſthæi,
ſociaverunt ſe cum ſuis
in prælio. Et erant cum Saul,
quaſi decem millia virorum.

Verſio GRÆCA LXX Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς (β) Μεσσὰβ
τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι,
Ἰδοὺ (γ) Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν
12 αὐτῶν, οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπεκρίθησαν
οἱ ἄνδρες (δ) Μεσσὰβ πρὸς Ἰωνάθαν
καὶ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ λέγουσιν,
Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριοῦμεν ὑμῖν
ῥῆμα. καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ
σκεύη αὐτοῦ, Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν
αὐτοὺς κύριος (ε) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ.
13 Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ὁ αἴρων
τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐπέβλεψαν
κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, καὶ ἐπάταξεν
αὐτούς· καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου
14 ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ
πρώτη, ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων
τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς εἴκοσιν ἄνδρες ἐν βολίσι
καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόχλαξι τοῦ
15 πεδίου. Καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ,
καὶ ἐν ἀγρῷ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
ἐν Μεσσὰβ, καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον (ζ) ποιεῖν·
καὶ ἐθάμβησεν ἡ γῆ, καὶ ἐγενήθη ἔκστασις
16 παρὰ κυρίου. Καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ
Σαοὺλ ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ
17 τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Καὶ
εἶπε Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ, Ἐπισκέψασθε
δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται
ἐξ ὑμῶν· καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ
(η) εὑρίσκετο Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ
18 σκεύη αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ Ἀχιᾷ,
Προσάγαγε τὸ ἐφούδ· (θ) ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ
ἐφοὺδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ.
19 Καὶ ἐγενήθη ὡς (ι) ἐλάλει Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα,
καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν
ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ
ἐπλήθυνε. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα,
20 Συνάγαγε τὰς χεῖράς σου. Καὶ (κ) ἀνέβη Σαοὺλ
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται
ἕως τοῦ πολέμου. καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία
ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, σύγχυσις
21 μεγάλη σφόδρα. Καὶ οἱ δοῦλοι οἱ (λ) ὄντες
ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων
οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν,
ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τῶν
22 μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. Καὶ (μ)
πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ,
καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι·
καὶ συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν
εἰς πόλεμον. Καὶ ἔσωσε κύριος ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραήλ. καὶ ὁ πόλεμος
(ν) διῆλθε τὴν Βαμώθ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν
μετὰ Σαοὺλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν.

Et intrârunt utriq; in Meſſab 11
alienigenarum. Et dicunt alienigenæ;
Ecce Hebræi egrediuntur
è cavernis ſuis, ubi abſconditi
erant illic. Et reſponderunt viri 12
Meſſab ad Jonathan, & ad eum,
qui portabat vaſa ejus, &
dicunt; Aſcendite ad nos: & notum
faciemus vobis verbum. Et
dixit Jonathan ad portantem
vaſa ipſius, Aſcende poſt me:
quoniam tradidit eos Dominus in
manus Iſrael. Et aſcendit Jonathan 13
ſuper manus ſuas, & ſuper
pedes ſuos, & portans vaſa
ejus cum eo. Et inſpexerunt ad
faciem Jonathan; & percuſſit
eos : & portans vaſa ejus procedebat
poſt eum. Et fuit plaga 14
prima, quam percuſſit Jonathan,
& portans vaſa ejus, circiter viginti
viri, in(h) jaculis, & in lapidum
jactu, & in ſilicibꝰ campi.
Et factus eſt pavor in caſtris, & 15
in agro: & univerſus populus,
qui in Meſſab; & qui vaſtabant,
(i) obſtupuerunt : & ipſi nolebant
facere. Et obſtupuit terra:
& factus eſt pavor à Domino.
Et viderunt ſpeculatores Saulis 16
in Gabaa Benjamin: & ecce
caſtra perturbata hinc, & hinc.
Et dixit Saul populo, qui cum 17
ipſo; Recognoſcite nunc, & videte,
quis ivit ex vobis. Et recognoverunt:
& ecce non inveniebatur
Jonathan, & portans
vaſa ejus. Et dixit Saul ad Achia; 18
Applica (k) Ephud: quoniam
ipſe tulit Ephud in die illa
coram Iſrael. Et factum eſt, ut 19
loquitur Saul ad ſacerdotem;
& ſonus in caſtris alienigenarum
pergebat pergens, et multiplicabatur.
Et dixit Saul ad ſacerdotem,
Collige manus tuas. Et aſcendit 20
Saul, & omnis populus, qui cum
eo: & veniunt uſq; in prælium.
Et ecce factus eſt gladius viri
ſuper proximum ſuum, confuſio
magna valdè. Et (l) ſervi, qui 21
erant herì, & nudiuſtertiùs cum
alienigenis, qui aſcenderant in
caſtra, reverterunt & ipſi eſſe
cum Iſrael iis qui cum Saul, &
Jonathan. Et (m) omnis Iſrael, 22
qui ſe abſconderant in monte Ephræm,
(n) & audierunt, quia
fugerunt alienigenæ; & adhærent
etiam ipſi poſt eos in prælium.
Et ſalvavit Dominus in die illa
Iſrael. Et prælium tranſiit ipſam
(o) Bamoth. Et omnis populus erat
cum Saul, circiter decem millia
virorum.

MS.A. (β) Μεσσὰβ (γ) οἱ Ἑβραῖοι (δ) τοῦ Μεσσὰβ (ε) εἰς τὰς χεῖρας (ζ) ποιεῖν· (η) εὑρίσκεται (θ) ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ι) ἐλάλει (κ) ἀνεβόησεν Σαοὺλ (λ) ὄντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν οἱ ἀναβαίνοντες εἰς (μ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ν) διῆλθεν Βηθαῦν. καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וְאִתְגְּלִיאוּ תַּרְוֵיהוֹן לְאִסְטַרְטִנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ פְּלִשְׁתָּאֵי הָא יְהוּדָאֵי נָפְקִין מִן חוֹרַיָּא
12 דְּאִטְּמַרוּ תַמָּן׃ וַאֲתִיבוּ אֱנָשֵׁי מַטַּרְתָּא יַת יוֹנָתָן וְיַת נָטֵל זֵינֵיהּ וַאֲמַרוּ סַקוּ עֲלָנָא וּנְהוֹדַע
יָתְכוֹן פִּתְגָּמָא וַאֲמַר יְהוֹנָתָן לְנָטֵל זֵינֵיהּ סַק בַּתְרַי אֲרֵי מַסְרִנּוּן יְיָ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל׃
13 וּסְלֵיק יוֹנָתָן עַל יְדוֹהִי וְעַל רִגְלוֹהִי וְנָטֵיל זֵינֵיהּ בַּתְרוֹהִי וּנְפַלוּ מְטַעֲנִין קֳדָם יוֹנָתָן וְנָטֵל
14 זֵינֵיהּ מְמִית בַּתְרוֹהִי׃ וַהֲוָת מַחֲתָא קַדְמֵיתָא דִּמְחָא יוֹנָתָן וְנָטֵיל זֵינֵיהּ כְּעַסְרִין גַּבְרָא
15 כְּבֵית פַּלְגוּת מַהֲלַךְ פַּדַּן תּוֹרַיָּא בְּחַקְלָא׃ וַהֲוָת זִיעָא בְּמַשְׁרִיתָא בְחַקְלָא וּבְכָל עַמָּא
16 אִסְטַרְטִיגָא וּמְחַבְּלָא זָעוּ אַף אִנּוּן וְזָעַת אַרְעָא וַהֲוָת לְזִיעַ מִן קֳדָם יְיָ׃ וַחֲזוֹ סַכּוּאַיָּא
לְשָׁאוּל בְּגִבְעֲתָא דְּבֵית בִּנְיָמִין וְהָא הֲמוֹן מַשְׁרִיַת פְּלִשְׁתָּאֵי אִתְּבַר אָזֵיל תַּבְרֵיהּ וְסָגֵי׃
17 וַאֲמַר שָׁאוּל לְעַמָּא דְעִמֵּיהּ סְעַרוּ כְעַן וַחֲזוֹ מַן שְׁנָא מִנָּנָא וּמְנוֹ וְהָא לֵית יוֹנָתָן
18 וְנָטֵיל זֵינֵיהּ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לַאֲחִיָּה קָרֵיב אֲרוֹנָא דַּיְיָ אֲרֵי הֲוָה אֲרוֹנָא דַּיְיָ בְּיוֹמָא
19 הַהוּא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה עַד דִּמְמַלֵּל שָׁאוּל עִם כַּהֲנָא וְהָמוֹנָא דִּבְמַשְׁרִיַת פְּלִשְׁתָּאֵי
20 אָזֵיל מֵיזַל וְסָגֵי וַאֲמַר שָׁאוּל לְכַהֲנָא קָרֵיב אֵיפוֹדָא׃ וְאִתְכְּנִישׁ שָׁאוּל וְכָל עַמָּא
21 דְּעִמֵּיהּ וַאֲתוֹ עַד קְרָבָא וְהָא הֲוָת חַרְבָּא גְּבַר בְּחַבְרֵיהּ שְׁגוּשְׁיָא רַב לַחֲדָא׃ וִיהוּדָאֵי
הֲווֹ לִפְלִשְׁתָּאֵי כְּמֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַמוֹהִי דִּסְלִיקוּ עִמְּהוֹן בְּמַשְׁרִיתָא סְחוֹר סְחוֹר וְאַף
22 אִנּוּן תָּבוּ לְמֶהֱוֵי עִם יִשְׂרָאֵל דְּעִם שָׁאוּל וְיוֹנָתָן׃ וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל דְּאִטַּמַּרוּ
בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם שְׁמַעוּ אֲרֵי אַפִּיכוּ פְלִשְׁתָּאֵי וְאַדְבִּיקוּ אַף אִנּוּן בַּתְרֵיהוֹן
בִּקְרָבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manifeſtati ſunt ambo illi ſtationi Peliſthæorum : & dixerunt Peliſthæi, 11
Ecce Jehudæi exeuntes ex foveis in quibꝰ abſconditi ſunt. Et reſponderunt 12
viri cuſtodiæ Jonathan & portanti arma ejus, & dixerunt : Aſcendite
ſuper nos, & docebimus vos verbum : & dixit Jonathan portanti
arma ſua : Aſcende poſt me : nam tradidit illos Dñs in manu Iſrael. Et 13
aſcendit Jonathan ſuper manus ſuas & ſuper pedes ſuos, & ferens arma
ejus poſt eum : & ceciderunt debilitati ante Jonathan & ferentem arma
ejus occidentem poſt eum. Et fuit percuſſio prima, quam percuſſit Jonathan 14
& ferens arma ejꝰ, quaſi viginti virorum circiter ſpacium dimidiæ
ambulationis jugi boum in agro. Et fuit turbatio in caſtris in agro, & in 15
omni populo ſtationis, & vaſtatores turbati ſunt etiam illi ; & turbata eſt
terra, & fuit in turbationem ab-ante Dñm. Et indicaverunt ſpeculatores 16
Sauli in Gibghatha domus Binjamin, & ecce turba caſtrorum Peliſthæorum
confracta eſt ; procedebat confractio ejus & creſcebat. Et dixit Saul 17
ad populum qui cum eo : Recenſete nunc, & videte quis aberret à nobis :
& numeraverunt, & ecce non erat Jonathan & ferens arma ejus. Et dixit 18
Saul ad Ahhia : Accedere fac arcam Dñi : nam fuit arca Dñi in die illo
cum domo Iſrael. Et fuit cùm adhuc locutus eſt Saul cum ſacerdote, & 19
turba quæ in caſtris Peliſthæorũ, ambulãs ambulabat & multiplicabatur :
& dixit Saul ad ſacerdotem : Affer Ephoda. Et congregatus eſt Saul & 20
omnis populus qui cum eo, & venerunt uſq; ad prælium ; & ecce erat
gladius viri in ſocium ſuum ; conturbatio magna nimis. Et Jehudæi fuerunt 21
Peliſthæis ut ab heri & ab-ante ipſum qui aſcenderunt cum eis in caſtra
circum circa, & etiam illi redierunt ut eſſent cum Iſrael, qui cum Saul
et Jonathan. Et omnes homines Iſrael qui abſconditi ſunt in monte domus 22
Ephraim, audierunt quòd converſi ſunt Peliſthæi, et adjunxerunt
etiam ipſi ſe poſt illos in bello.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܓܠܝܘ ܬܪܝܗܘܢ ܠܘܬ ܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܗܐ ܥܒܪܝܐ ܢܦܩܝܢ ܡܢ 11
ܫܩܝܦܐ ܕܐܬܛܫܝܘ ܬܡܢ. ܘܥܢܘ ܓܒܪܐ ܡܛܪܬܐ ܠܝܘܢܬܢ ܘܠܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ. ܣܩܘ 12
ܠܘܬܢ. ܘܢܘܕܥܟܘܢ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܣܩ ܒܬܪܝ .· ܡܛܠ
ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܣܠܩ ܝܘܢܬܢ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܘܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ .· 13
ܘܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ ܒܬܪܗ. ܘܢܦܠܘ ܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܩܕܡ ܝܘܢܬܢ .· ܘܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ
ܡܩܛܠ ܗܘܐ ܒܬܪܗ. * ܘܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ. ܕܩܛܠ ܝܘܢܬܢ ܘܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ .· ܐܝܟ 14
ܥܣܪܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܐܝܟ ܦܣܘܠܐ ܘܐܝܟ ܕܪܕܝܢ ܦܕܢܐ ܒܚܩܠܐ. * ܘܗܘܬ ܙܘܥܬܐ ܒܡܫܪܝܬܐ 15
ܕܒܚܩܠܐ. ܘܒܟܠܗ ܥܡܐ ܕܩܐܡ .· ܘܡܚܒܠܢܐ ܙܥܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. ܘܙܥܬ ܐܪܥܐ. ܘܗܘܬ ܠܗܘܢ
ܙܘܥܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܙܘ ܕܘܩܐ ܕܫܐܘܠ ܕܒܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ .· ܘܗܐ ܚܝܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ 16
ܙܥ ܘܐܙܠ. ܘܐܬܬܒܪ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܦܩܘܕܘ. ܘܚܙܘ ܡܢܘ ܐܙܠ ܡܢܢ .· 17
ܘܦܩܕܘ. ܘܚܙܘ. ܘܗܐ ܠܝܬ ܝܘܢܬܢ ܘܢܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܐܚܝܐ. ܩܪܒ ܐܪܘܢܗ 18
ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ .· ܥܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܟܕ 19
ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܐ .· ܣܓܝ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܐܙܠ ܘܫܓܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܐ.
ܐܦܫ ܐܝܕܟ. * ܘܩܥܐ ܫܐܘܠ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ .· ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܩܪܒܐ. ܘܗܘܐ ܗܘܐ 20
ܐܦ ܣܝܦܗ ܕܓܒܪܐ ܒܚܒܪܗ. ܫܓܝܫܘܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ .· * ܥܒܪܝܐ ܘܦܠܫܬܝܐ .· ܐܝܟ 21
ܕܐܬܡܠܠ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܣܠܩܘ ܥܡܗܘܢ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܡܬܚܫܒܝܢ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܡܗܘܐ
ܥܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܡ ܫܐܘܠ. ܘܥܡ ܝܘܢܬܢ. * ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .· 22
ܕܡܛܫܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ .· ܫܡܥܘ ܕܥܪܩܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ .·
ܘܐܙܕܪܙܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܬܪܗܘܢ ܠܩܪܒܐ.

11 Itaque retegentibus ſe ambobus ſtationi Paleſtinorum, dixerunt Paleſtini, Ecce Ebræi egrediuntur è cryptis ubi ſe abdiderant. 12 Tum reſponderunt homines ſtationis illius Jonathani & armigero ejus, ac dixerunt; Aſcendite ad nos, & notam faciemus vobis rem. Dixit ergò Jonathan armigero ſuo, Aſcende poſt me, quia tradidit eos Dominus in manum Iſraelis. 13 Sic aſcendit Jonathan nixus manibus ac pedibus ſuis, armigero ſuo eum ſequente: corruítque ſtatio Philiſtæorum coram Jonathane; armiger quoque ejus trucidabat poſt eum. 14 Fuitque plaga illa prior, quâ Jonathan & armiger ejus viginti fermè viros percuſſit tanquam lapicidas & tanquam ducentes juga boum in agro. 15 Factúſque eſt tremor à caſtris quæ erant in agro, uſque ad totum populum qui aderat: quin etiam populatores ipſi contremuerunt & terra trepidavit, invaſitque eos terror Domini. 16 Reſpicientibus autem ſpeculatoribus Saulis, qui erant in Gebaa Benjamini, en exercitus Philiſtæorum trepidaverat, diſceſſerat, et profligatus fuerat. 17 Quapropter dixit Saul populo qui ſecum erat, Recenſete, & videte quis noſtrûm abierit: & recenſentes viderunt, & ecce non aderat Jonathan & armiger ejus. 18 Tum dixit Saul ad Ahiam, Admove arcam Dei (illic enim erat arca Domini in die illo cum filiis Iſrael.) 19 Factúmque eſt ut cùm *hæc* diceret Saul Sacerdoti, major pars exercitûs qui erat in caſtris Philiſtæorum, difflueret: dixítque Saul ſacerdoti, Recipe manum tuam. 20 Tum exclamans Saul & univerſus populus qui cum eo erat venerunt uſque ad prælium, & ecce *verſus* erat ibi gladius unius in alterum, tumultu valdè magno 21 Ebræorum ac Philiſtæorum, ut herì & ut nudiuſtertiùs; & aſcenderunt cum eis ad caſtra, & ambiebant ipſi quoque eſſe cum Iſraelitis, cum Saule, & cum Jonathane. 22 Prætereà omnes Iſraelitæ qui erant abſconſi in monte Aphrem, audientes terga dediſſe Philiſtæos coram filiis Iſrael, accinxerunt ipſi quoque ſe poſt eos in prælium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فظهر لمسلحة اهل فلسطين * فقال اهل فلسطين * قد خرج العبرانيون من المطامير التي
12 اختبوا فيها * وقال الذين في المسلحة ليوناتان والصبي الذي يحمل سلاحه * اصعدوا الينا
لنعلمكم الحال * قال يوناتان للفتي الذي كان معه * اصعد خلفي * لان الرب قد دفعهم في
13 ايدي بني اسرايل * وصعد يوناتان متمسكا بالجبل بيديه ورجليه * وتبعه الذي كان يحمل
سلاحه * فسقط الذين في المسلحة بين ايدي يوناتان جرحي * والذي كان يحمل سلاحه يجبر على
14 من لم يمت * وكان عدد الذين قتل يوناتان وحامل سلاحه اولا نحو من عشرين رجلا * وذلك
15 لانهم كانوا عنده كالذين ينقرون الحجارة والذين يحرثون بالفدان * وفزع العسكر الذي
كان في الحقل * وفزع جميع شعب اهل فلسطين * وفزع المفسدون ايضا * وارتجفت الارض
16 عليهم * ووقع في قلوبهم الرعب الشديد من قبل الرب * ونظر ديادبة ساوول الذين كانوا
17 في جبع بنيامين * واذا عسكر اهل فلسطين قد فزع وانهزم وتفرق * فقال ساوول للاجناد الذين
معه * افتقدوا وابصروا من غاب من عسكرنا * وفتشوا ونظروا * واذا يوناتان وحامل سلاحه ليسا في
18 العسكر * فقال ساوول لاحيا * قدم تابوت الرب * لان تابوت الرب كان مع بني اسرايل هناك في
19 ذلك اليوم * فلما قال ساوول للحبر هذا القول * نظر الديادبة الي اجناد اهل فلسطين قد هرب
20 عامتها * فقال ساوول للحبر دع التابوت * وكف يدك عنها * ثم هتف ساوول وجميع الشعب الذي
معه باعلا اصواتهم * وحضروا الي موضع الحرب ونظروا * فاذا اهل فلسطين قد قتل بعضهم
21 بعضا * واذا لهم رجفة شديدة * ونظروا الي العبرانيين قد واقعوا اهل فلسطين * ووضعوا السيف
فيهم * واشتبك الحرب كما كان يشتبك قبل ذلك * وصعد معهم الي العسكر قوم اخرون * واجتمعوا
22 اليهم ايضا بالعسكر ليصيروا مع بني اسرايل * وعانوا بنو اسرايل ساوول ويوناتان * وجميع
رجال بني اسرايل الذين تغيبوا في جبل افرايم سمعوا ان اهل فلسطين قد هربوا من بني
اسرايل * فتسلحوا وخرجوا اليهم الي الحرب *

11 *Apparentibus ergò ipſis aciei Paleſtinorum, dixerunt Paleſtini, Jam egreſſi ſunt Ebræi è latebris in quibus delitеſcebant.* 12 *Dixerunt etiam qui erant in acie ad Jonathanem & puerum qui ferebat arma ipſius, Aſcendite ad nos, et docebimus vos rerum conditionem. Dixit Jonathan adoleſcenti qui ſecum erat, Aſcende poſt me, quia Dominus jam tradidit eos in manus Iſraelitarum.* 13 *Aſcendit itaque Jonathan perrepens in montem manibus ac pedibus ſuis, ſequente eum armigero ſuo: & qui erant in acie, ſaucii ceciderunt coram Jonathane; & armiger ejus prævalebat his qui nondum mortui fuerant.* 14 *Fuit autem numerus eorum quos primò interfecit Jonathan et armiger ejus, fermè viginti virorum; idque quoniam erant apud eum quaſi qui lapides cædunt & qui bobus arant.* 15 *Timuitque exercitus qui erat in agro, & expavit univerſus populus Palæſtinorum: quin etiam timuerunt vaſtatores, tremuitque terra ſuper eos, et incidit in corda eorum vehemens pavor à Domino.* 16 *Aſpicientibus autem ſpeculatoribus Saulis, qui erant in Gabaa Benjamini, ecce exercitus Paleſtinorum territus atque profligatus diſſipabatur.* 17 *Dixit ergò Saul militibus qui ſecum erant, Viſitate & diſpicite quis abſit ab exercitu noſtro: qui cùm diſquiſiſſent atque diſpexiſſent, ecce Jonathan & armiger ejus non aderant in exercitu.* 18 *Dixit Saul ad Abiam, Admove arcam Domini (nam arca Domini erat ibi cum filiis Iſrael eo die.)* 19 *Et cùm dixiſſet Saul ſacerdoti ſermonem hujuſmodi, viderunt exploratores majorem partem militum Paleſtinorum jam aufugiſſe: quapropter dixit Saul ad ſacerdotem, Deſine arcam, et retrahe manum tuam ab ea.* 20 *Tum exclamans Saul & univerſus populus qui cum eo erat altiſſimis vocibus, accurrerunt ad locum belli: viderunt, & ecce Philiſtæi occidebant alter alterum, & ecce erat inter eos ſumma perturbatio.* 21 *Viderunt etiam Ebræos pugnam conſeruiſſe cum Philiſtæis, & gladium in eos injeciſſe, commiſſúmq; eſſe certamen quemadmodum anteà committi ſolebat: & aſcenderunt cum eis ad exercitum alii homines, qui convenerunt illos etiam in exercitu, ut adjungerent ſe filiis Iſrael: ſic opem tulerunt Iſraelitæ Sauli & Jonathani.* 22 *Prætereà omnes Iſraelitæ qui ſe abdiderant in monte Ephraim, audientes quòd Paleſtini fugiſſent ab Iſraelitis, ſumptis armis exierunt ad eos in bellum.*

שמואל א : יד

tranſiit bellum & :Iſrael illa die in Dominus ſervavit Et
23 וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה
adjuraverat & ,illa die in exigebatur Iſrael vir Et .Bethaven
24 אֶת־בֵּית אָוֶן׃ וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נִגַּשׂ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאֶל
panem comederit qui ,vir Maledictus:dicendo ,populum Saul
שָׁאוּל אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם
omnis guſtavit non & :meis inimicis de ulciſcar ut ,veſperam ad uſque
עַד־הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבַי וְלֹא־טָעַם כָּל־
ſuper mel eratque ,ſylvā in venerunt terra omnis Et .panem populus
25 הָעָם לָחֶם׃ וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ בַיָּעַר וַיְהִי דְבַשׁ עַל־
ambulatio ecce & ;ſylvam in populus eſt ingreſſus Et .agri facies
26 פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַיַּעַר וְהִנֵּה הֵלֶךְ
timebat quia ,ſuum os ad ſuam manum faciens attingere non & ,mellis
דְּבָשׁ וְאֵין־מַשִּׂיג יָדוֹ אֶל־פִּיו כִּי־יָרֵא
adjurando in audierat non Jonathan Et .juramentum populus
27 הָעָם אֶת־הַשְּׁבֻעָה׃ וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ
,ſua manu in quæ ,extenſionis extremitatem miſitque ,populum ſuum patrem
אָבִיו אֶת־הָעָם וַיִּשְׁלַח אֶת־קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
,ſuum os ad ſuā manum convertit &;mellis favum in illam intinxit &
וַיִּטְבֹּל אוֹתָהּ בְּיַעְרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־פִּיו
Adjurando :dixit & ,populo de vir reſpondit Et .ejus oculi viderunt &
28 וַתָּרֹאנָה עֵינָיו׃ וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ
qui vir Maledictus :dicendo,populum tuus pater adjuravit
הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
Turbavit:Jonathan Dixitq; .populus eſt defeſſus & :hodie panem comederit
29 יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם וַיָּעַף הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן עָכַר
quia ,mei oculi ſunt illuminati quia,nunc videte :terram meus pater
אָבִי אֶת־הָאָרֶץ רְאוּ־נָא כִּי־אֹרוּ עֵינַי כִּי
comediſſet comedendo utinam quia Etiam .hujus mellis paululum guſtavi
30 טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ הַזֶּה׃ אַף כִּי לוּא אָכֹל אָכַל
non nunc quia ;reperit quod ,ſuorum inimicorum ſpolio de populus hodie
הַיּוֹם הָעָם מִשְּׁלַל אֹיְבָיו אֲשֶׁר מָצָא כִּי עַתָּה לֹא־
Peliſtim in illa die in percuſſerunt Et ?Peliſtim in plaga creviſſet
31 רָבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּכּוּ בַּיּוֹם הַהוּא בַּפְּלִשְׁתִּים
populus fecit Et .valde populus eſt fatigatus & :Ajalon ad Michmas à
32 מִמִּכְמָשׂ אַיָּלֹנָה וַיָּעַף הָעָם מְאֹד׃ וַיַּעַשׂ הָעָם
mactaverunt & ,bovis filios & ,bovem & ,pecus ceperunt & ,ſpolium ad
אֶל־שָׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּ
,Saul nunciaverunt Et .ſanguine ſuper populus comeditque :terram in
33 אַרְצָה וַיֹּאכַל הָעָם עַל־הַדָּם׃ וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל
.ſanguine ſuper comedendo Domino peccantes populus Ecce :dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חֹטִאים לַיהוָה לֶאֱכֹל עַל־הַדָּם
.magnum lapidem hodie me ad volvite :eſtis Prævaricati ,dixit &
וַיֹּאמֶר בְּגַדְתֶּם גֹּלּוּ־אֵלַי הַיּוֹם אֶבֶן גְּדוֹלָה׃
accedere Facite :eis dicetis & ,populum in Diſpergimini :Saul Dixitque
34 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ
,veſcemini &,hoc in mactabitis & ,ſuum agnum vir & ,ſuum bovem vir me ad
אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ שֵׂיֵהוּ וּשְׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּם
omnis attulerunt &:ſanguinem ad comedendo Domino peccabitis non &
וְלֹא־תֶחֶטְאוּ לַיהוָה לֶאֱכֹל אֶל־הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָל־
.ibi mactaverunt & ,noctu ſua manu in ſuum bovem vir populus
הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ בְיָדוֹ הַלַּיְלָה וַיִּשְׁחֲטוּ־שָׁם׃
ædificare cœpit illud :Domino altare Saul ædificavit Et
35 וַיִּבֶן שָׁאוּל מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֹתוֹ הֵחֵל לִבְנוֹת
poſt Deſcendamus :Saul Dixitque .Domino altare
36 מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי
,manè illuceſcat donec ,eos in deprædemur & ,noctu Peliſtim
פְלִשְׁתִּים לַיְלָה וְנָבֹזָה בָהֶם עַד־אוֹר הַבֹּקֶר
tuis oculis in bonum Omne :dixerunt & :virum eis in relinquamus non &
וְלֹא־נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
.Deum ad huc Accedamus :ſacerdos Dixitque .fac
עֲשֵׂה וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה הֲלֹם אֶל־הָאֱלֹהִים׃

Verſio VUL. LAT.

23 Et ſalvavit Dominus in die illa
Iſrael, pugna autē pervênit uſque
24 ad Bethaven. Et viri Iſrael
ſociati ſunt ſibi in die illa: adjuravit
autem Saul populū, dicens;
Maledictus vir, qui comederit
panem uſque ad veſperam,
donec ulciſcar de inimicis
meis. Et non manducavit univerſus
25 populus panem: Omnéque
terræ vulg⁹ venit in ſaltū,
in quo erat mel ſuper faciē agri.
26 Ingreſſus eſt itaque populus
ſaltum, & apparuit fluens
mel, nullúſque applicuit manū
ad os ſuum, timebat enim populus
27 juramentum. Porrò Jonathas
non audierat cùm adjuraret
pater ejus populum: extendítque
ſummitatem virgæ,
quam habebat in manu, et intinxit
in favum mellis: & convertit
manum ſuam ad os ſuū,
& illuminati ſunt oculi ejus.
28 Reſpondenſque unus de populo,
ait; Jurejurando conſtrinxit
pater tu⁹ populum, dicens; Maledictus
vir, qui comederit panem
hodié. (defecerat autem
29 populus.) Dixítque Jonathas,
Turbavit pater meus terrā: vidiſtis
ipſi quia illuminati ſunt
oculi mei, eò quòd guſtaverim
30 paululùm de melle iſto: Quantò
magis ſi comedîſſet popul⁹
de præda inimicorum ſuorum,
quam reperit? nónne major
plaga facta fuiſſet in Philiſthiim?
31 Percuſſerunt ergò in die
illa Philiſthæos à Machmis uſque
in Ajalon. Defatigatus eſt
32 autem populus nimis: Et verſ⁹
ad prædā, tulit oves, & boves,
& vitulos, & mactaverunt
in terra: comedítque populus
33 cum ſanguine. Nuntiaverunt
autē Sauli, dicentes, Quòd populus
peccâſſet Dño, comedens
cum ſanguine. Qui ait, Prævaricati
eſtis: volvite ad me jam
34 nunc ſaxum grande. Et dixit
Saul, Diſpergimini in vulgus,
& dicite eis, ut adducat ad me
unuſquiſque bovem ſuum &
arietem, et occidite ſuper iſtud,
& veſcimini, & non peccabitis
Dño comedentes cum ſanguine.
Adduxit itaq; omnis populus
unuſquiſque bovē in manu
ſua uſque ad noctem: & occiderunt
35 ibi. Ædificavit autem
Saul altare Domino; túncque
primùm cœpit ædificare altare
36 Domino. Et dixit Saul, Irruamus
ſuper Philiſthæos nocte,
& vaſtemus eos uſquedùm
illuceſcat manè, nec relinquamus
ex eis virum. Dixitq; populus;
Omne quod bonum videtur
in oculis tuis, fac. Et ait
ſacerdos, Accedamus huc ad
Deum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς (ξ) ὅλην
24 πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ Σαοὺλ
ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων, Ἐπικατάρατος
ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας·
καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου. καὶ οὐκ
ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· καὶ πᾶσα ἡ γῆ
25 ἠρίστα. Καὶ (ο) Ἰααλ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος
26 κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς
εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν·
(π) καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα αὐτοῦ
εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λα-
27 ὸς τὸν ὅρκον κυρίου. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει
ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν·
καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τὸ ἐν
τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον
τοῦ μέλιτος, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ
28 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ,
καὶ εἶπεν, Ὁρκίσας ὥρκισε (ρ) τὸν λαὸν ὁ
πατήρ σου, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος
ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον. καὶ ἐξελύ-
29 θη ὁ λαός. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν,
Ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν. ἴδε, διότι
εἶδον οἱ (σ) ὀφθαλμοί μου ὅτι ἐγευσά-
30 μην (τ) βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου. Ἀλλ'
ὅτι εἰ ἔφαγεν ἔσθων σήμερον ὁ λαὸς τῶν
σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὗρεν,
ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ (υ) πλη-
31 γὴ ἡ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἐπάταξεν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων
ἐν Μαχμάς. καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς
32 σφόδρα. Καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκῦλα.
καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ βουκόλια,
καὶ τέκνα βοῶν, καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν,
33 καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι. Καὶ ἀπηγγέλη
(φ) Σαοὺλ, λέγοντες, Ἡμάρτηκεν
ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, φαγὼν σὺν τῷ αἵματι.
καὶ εἶπε Σαοὺλ, (χ) ἐκ Γεθθαὶμ κυλίσατέ
34 μοι (ψ) λίθον ἐνταῦθα μέγαν. Καὶ εἶπε
Σαοὺλ, Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἴπατε
αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν
μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ·
καὶ (ω) σφαζέτω ἐπὶ τούτου, (α) καὶ οὐ
μὴ ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ
αἵματι. καὶ (β) προσῆγεν ὁ λαὸς ἕκαστος
τὸ (γ) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ.
35 Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Σαοὺλ θυσιαστήριον τῷ
κυρίῳ. τοῦτο ἤρξατο Σαοὺλ οἰκοδομῆσαι θυσι-
36 αστήριον τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Καταβῶμεν
ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαρπάσωμεν
ἐν αὐτοῖς ἕως (δ) διαφαύσῃ ἡμέρα, καὶ μὴ
ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. καὶ (ε) εἶπαν,
Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. καὶ εἶπεν
ὁ ἱερεύς, Προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν
θεόν.

Et erat prælium diſperſum in totam 23
civitatem in monte Ephræm.
Et Saul ignoravit ignorantiam
magnam in die illa: & maledicto 24
o'ſtringit populum, dicens;
Maledictus homo, qui comedet
panem uſq; ad veſperam: & ulciſcar
inimicum meum. Et non
guſtavit omnis populus panem:
(p) & univerſa terra prandebat.
(q) Et Jaal ſylva erat apiarii ad 25
faciem agri. Et intravit populus 26
in apiarium: & (r) ecce ibat dicens:
& ecce non fuit convertens
manum ſuam ad os ſuum:
quoniam timuit populus juramentum
domini. Et Jonathan non 27
audierat, cùm adjuraret pater ejus
populum: & extendit ſummitatem
ſceptri ſui, quod in manu
ſua, & tinxit illam in favo
mellis: & convertit manum
ſuam ad os ſuum, & ſuſpexerunt
oculi ejus. Et reſpondit unus 28
de populo, & dixit; Adjurans
adjuravit populum pater
tuus, dicens; Maledictus homo,
qui comedet panem hodié. Et defecit
populus. Et cognovit Jonathan, 29
& dixit; Perturbavit
pater meus terram. Vide, quia
viderunt oculi mei; quoniam guſtavi
breve quid de melle hoc.
Utinam comediſſet comedens hodiè 30
populus de ſpoliis inimicorum
ſuorum, quæ invenit; quoniam
nunc major fuiſſet plaga in
alienigenis. Et percuſſit in die 31
illa de alienigenis (ſ) in Machmas.
Et laboravit popul⁹ valdé.
(t) Et divertit populus ad ſpolia: 32
& cepit populus greges, & armenta
boum, & filios boum: &
jugulavit ſuper terram: & comedit
populus cum ſanguine. Et 33
annuntiatum eſt Sauli, dicentes;
Peccavit populus Domino, comedens
cum ſanguine. Et dixit
Saul; (u) De Gettbæm, volvite
mihi lapidē huc magnū. Et dixit 34
Saul; Diſpergimini in populum,
& dicite eis, ut adducat huc unuſquiſq;
vitulum ſuum, & unuſquiſq;
ovem ſuam, & jugulet ſuper hunc: et non peccetis
Domino, comedendo cum ſanguine.
Et adduxit populus, unuſquiſq;,
quod in manu (x) ſua,
et jugulârunt ibi. Et ædificavit 35
ibi Saul altare Domino. Iſtud cœpit
Saul ædificare altare Domino.
Et dixit Saul; Deſcendamus poſt 36
alienigenas nocte, et deprædemur
in eis, donec illuceſcat dies: et
non relinquamus in eis virum.
Et dixerunt; Omne quod bonum
coram te, fac. Et dixit ſacerdos;
Accedamus huc ad Deum.

MS.A. (ξ) ὅλην τὴν πόλιν (ο) Ἰαρ δρυμὸς (π) καὶ οὐκ ἦν (ρ) ὁ πατὴρ σου τῷ λαῷ, λέγων, (σ) ὀφθαλμοὶ ὅτι (τ) βραχὺ τὸ (υ) πληγὴ ἐν (φ) τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ὅτι ὁ λαὸς ἡμάρτηκεν τῷ (χ) Ἐν Γεθὲμ (ψ) ἐνταῦθα λίθον μέγαν. (ω) σφαξάτω (α) καὶ φάγεται αὐτά, καὶ οὐ μὴ (β) προσήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς (γ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκταν, καὶ ἔσφαξεν (δ) διαφώσῃ ἡ ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν (ε) εἶπεν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וּפְרַק יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת יִשְׂרָאֵל וְעָבְדֵי קְרָבָא מְטוֹ עַד בֵּית אָוֶן : וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אִדְּחִיק
24 בְּיוֹמָא הַהוּא וְאוֹמֵי שָׁאוּל יַת עַמָּא לְמֵימַר לִיט גַּבְרָא דְּיֵיכוּל לַחְמָא עַד רַמְשָׁא עַד
25 דְּאִתְפְּרַע מִבַּעֲלֵי דְבָבַי וְלָא טְעֵים כָּל עַמָּא לַחְמָא : וְכָל דָּיְרֵי אַרְעָא עַלּוּ בְחוּרְשָׁא וַהֲוָה
26 דּוּבְשָׁא עַל אַפֵּי חַקְלָא : וַאֲתָא עַמָּא לְחוּרְשָׁא וְהָא בְּרֵיז דּוּבְשָׁא וְלֵית דְּמָתִיב יְדֵיהּ
27 לְפוּמֵּיהּ אֲרֵי דְחִיל עַמָּא מִשְּׁבוּעֲתָא : וְיוֹנָתָן לָא שְׁמַע כַּד אוֹמֵי אֲבוּהִי יַת עַמָּא וְאוֹשִׁיט
יַת רֵישׁ שׁוּטִיתָא דְּבִידֵיהּ וּטְבַל יָתַהּ בְּקִנָּא דְדוּבְשָׁא וַאֲתֵיב יְדֵיהּ לְפוּמֵּיהּ וּנְהַרָא עֵינוֹהִי :
28 וַאֲתֵיב גַּבְרָא חַד מֵעַמָּא וַאֲמַר אוֹמָאָה אוֹמֵי אֲבוּךְ יַת עַמָּא לְמֵימַר לִיט גַּבְרָא דְּיֵיכוּל
29 לַחְמָא יוֹמָא דֵין וְאִשְׁתַּלְהֵי עַמָּא : וַאֲמַר יוֹנָתָן עֲכַר אַבָּא יַת עַמָּא דְאַרְעָא חֲזוֹ כְעַן אֲרֵי
30 נְהַרָא עֵינַי אֲרֵי טְעָמִית זְעֵיר דּוּבְשָׁא הָדֵין : בְּרַם אִלּוּ מֵיכַל אֲכַל יוֹמָא דֵין עַמָּא מִבִּזַּת בַּעֲלֵי
31 דְבָבוֹהִי דְּאַשְׁכַּח אֲרֵי כְעַן לָא סַגִּיאַת מַחְתָא בִּפְלִשְׁתָּאֵי : וּקְטַלוּ בְּיוֹמָא הַהוּא בִּפְלִשְׁתָּאֵי
32 מִמִּכְמָשׁ עַד מֵישַׁר אַיָּלוֹן וְאִשְׁתַּלְהֵי עַמָּא לַחֲדָא : וְאִתְפְּנֵי עַמָּא עַל בִּזְּתָא וּנְסִיבוּ עָאן
33 וְתוֹרִין וּבְנֵי תוֹרִין וּנְכִיסוּ עַל אַרְעָא וַאֲכַל עַמָּא עַל דְּמָא : וְחַוִּיאוּ לְשָׁאוּל לְמֵימַר הָא עַמָּא
חַיָּבִין קֳדָם יְיָ לְמֵיכַל עַל דְּמָא וַאֲמַר שְׁקַרְתּוּן קְרִיבוּ לְוָתִי יוֹמָא דֵין אַבְנָא רַבְּתָא :
34 וַאֲמַר שָׁאוּל אִתְבַּדַּרוּ בְעַמָּא וְתֵימְרוּן לְהוֹן קְרִיבוּ לְוָתִי גְּבַר תּוֹרֵיהּ וּגְבַר אִמְּרֵיהּ וְתִכְּסוּן
הָכָא וְתֵיכְלוּן וְלָא תְחוּבוּן קֳדָם יְיָ לְמֵיכַל עַל דְּמָא וְקָרִיבוּ כָל עַמָּא גְּבַר תּוֹרֵיהּ בִּידֵיהּ
35 בְּלֵילְיָא וּנְכִיסוּ תַמָּן : וּבְנָא שָׁאוּל מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ יָתֵיהּ שָׁרֵי לְמִבְנֵי מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ :
36 וַאֲמַר שָׁאוּל נֵחוֹת בָּתַר פְּלִשְׁתָּאֵי בְּלֵילְיָא וְנִקְטוֹל בְּהוֹן עַד מַנְהַר צַפְרָא וְלָא
נַשְׁאַר בְּהוֹן אֱנָשׁ וַאֲמַרוּ כָּל דְּתַקִּין בְּעֵינָךְ עֲבֵיד וַאֲמַר כַּהֲנָא נִתְקְרַב הַלְכָא וְנִשְׁאַל
בְּמֵימְרָא דַיְיָ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et liberavit Dñs in die illo Iſraelem: & facientes prælium attigerunt uſq; 23
Bethaven. Et homo Iſrael anguſtiatus erat in die illo: & adjuravit Saul 24
populum, dicens: Maledictus vir qui comederit panem uſq; ad veſperum,
quoad ulciſcar de auctoribus inimicitiarum mearum: & non guſtavit
omnis populus panem. Et omnes incolæ terræ intraverunt in ſylvam, & 25
fuit mel ſuper facies agri. Et venit populus ad ſylvam, & ecce fluxus mel- 26
lis, & non erat qui referret manum ſuam ad os ſuum; quia timuit popul⁹
à juramento. Et Jonathan non audivit quando adjuravit pater ſuus popu- 27
lum, & extendit caput baculi qui in manu ejus, & intinxit illud in nido
mellis, & retulit *manum ſuam* ad os ſuum, & illuxerunt oculi ejus. Et 28
reſpondit vir *unus* de populo & dixit: Adjurando adjuravit pater tuus
populū dicens: Maledictus vir qui comedet panem hodie; & fatigatus eſt
popul⁹. Et dixit Jonathan: Turbavit pater meus populum terræ: videte 29
nunc quòd illuxerunt oculi mei quòd guſtavi pauxillū mellis hoc. Enim- 30
verò ſi comedendo comediſſet hodie popul⁹ ex præda auctorū inimicitiæ
ſuæ quam invenit, etenim nunc non magna percuſſio Peliſthæorum? Et 31
occiderunt in die illo in Peliſthæis à Michmas uſq; ad planiciem Ajalon:
& fatigatus eſt popul⁹ nimis. Et reſpexit popul⁹ ſuper prædam: & cepe- 32
runt oves & boves & filios boum, & jugulaverunt ſuper terram, & com-
ederunt popul⁹ ſuper ſanguinem. Et indicarunt Sauli dicentes: Ecce 33
popul⁹ peccant ante Dñm comedendo ſuper ſanguinem: & dixit, Prævari-
cati eſtis: afferte ad me hodie lapidem magnū. Et dixit Saul: Diſpergimini 34
in populo, & dicetis illis: Afferte ad me vir bovem ſuum, & vir pecudem
ſuam, & mactabitis hic & comedetis, & non peccabitis ante Dñm com-
edendo ſuper ſanguinem: & attulerunt omnis popul⁹ vir bovem ſuum in
manu ſua in nocte, & jugulaverunt ibi. Et ſtruxit Saul altare ante Dñm: 35
illud cœpit ædificare altare ante Dñm. Et dixit Saul: Deſcendem⁹ poſt 36
Peliſthæos in nocte, & occidem⁹ in illis quoad luceat aurora, & non relin-
quem⁹ in illis hominem: & dixerunt, Quod ſtatutum in oculis tuis fac.
Et dixit ſacerdos: Aſcendem⁹ huc, & rogabim⁹ in dicto Domini.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܦܪܩ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܩܪܒܐ ܥܒܪ ܒܝܬ ܐܘܢ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * 23
ܘܩܪܒ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܠܝܛ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܥܕܡܐ * 24
ܠܪܡܫܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܦܪܥ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ. ܘܠܐ ܛܥܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܚܡܐ. * ܘܐܪܥܐ 25
ܟܠܗ̇ ܥܒܪܘ. ܘܥܠܘ ܠܥܒܐ. ܘܗܘܐ ܕܒܫܐ ܥܠ ܐܦܝ ܚܩܠܐ. ܘܪܕܐ ܗܘܐ ܕܒܫܐ. * ܘܠܐ ܐܢܫ 26
ܕܢܘܫܛ ܐܝܕܗ ܠܦܘܡܗ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܗܘܐ ܥܡܐ ܡܢ ܡܘܡܬܐ. * ܘܝܘܢܬܢ ܠܐ ܫܡܥ ܟܕ ܐܘܡܝ 27
ܐܒܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܐܘܫܛ ܪܝܫ ܫܒܛܐ ܕܒܐܝܕܗ. ܘܨܒܥܗ ܒܟܘܪܬܐ ܕܕܒܫܐ. ܘܐܗܦܟ
ܐܝܕܗ ܠܦܘܡܗ. ܘܢܗܪܝ ܥܝܢܘܗܝ. * ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܝܘܢܬܢ. 28
ܡܘܡܐ ܐܘܡܝ ܐܒܘܟ ܠܥܡܐ ܘܐܡܪ. ܠܝܛ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܠܐܐ
ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ. ܕܫܓܫ ܐܒܝ ܠܐܪܥܐ. ܚܙܘ ܕܢܗܪܝ ܥܝܢܝ ܕܛܥܡܬ ܡܥܛ ܡܢ ܕܒܫܐ 29
ܗܢܐ. * ܘܐܦ ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܟܠ ܥܡܐ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܒܙܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܐܫܟܚ. ܡܛܠ ܗܘ 30
ܠܐ ܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܒܦܠܫܬܝܐ. * ܘܚܪܒܢ ܝܘܡܢܐ ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܡܟܡܫ ܠܐܝܠܘܢ. 31
ܘܐܬܠܐܐ ܥܡܐ ܛܒ. * ܘܐܬܚܦܛ ܥܡܐ ܠܒܙܬܐ. ܘܕܒܪܘ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܥܓܠܐ. ܘܢܟܣܘ 32
ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܟܠܘ ܥܡܐ ܥܠ ܕܡܐ. * ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܥܡܐ ܚܛܐ ܠܡܪܝܐ. 33
ܘܐܟܠܝܢ ܥܠ ܕܡܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܥܒܪܬܘܢ. ܓܠܘܠܘ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܬܦܪܫܘ ܒܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܩܪܒܘ ܠܘܬܝ ܐܢܫ ܬܘܪܗ. 34
ܘܐܢܫ ܐܡܪܗ. ܘܢܟܘܣܘ ܬܢܢ. ܘܠܐ ܬܚܛܘܢ ܠܡܪܝܐ ܘܬܐܟܠܘܢ ܥܠ ܕܡܐ. ܘܩܪܒܘ ܟܠܗ ܥܡܐ.
ܐܢܫ ܬܘܪܗ ܒܐܝܕܗ ܒܠܠܝܐ. ܘܢܟܣܘ ܬܡܢ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܫܐܘܠ. ܡܕܒܚܐ 35
ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܢܚܘܬ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܒܘܙ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ 36
ܨܦܪܐ. ܘܠܐ ܢܫܒܘܩ ܡܢܗܘܢ ܐܢܫ. ܘܐܡܪܘ. ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. ܢܥܒܕ.

Sic liberavit Dominus Iſraelem in die illa. 23
Cúmque tranſiret prœliū inter Aven & viros
Iſraelis, Accedens Saul eodem die; dixit ad 24
populū, Maledictus eſto vir qui comederit cibum
uſque ad veſperam, donec vindictam
ſumpſero ab hoſtibus meis: & non guſtaverunt
univerſus populus cibum. Et *quamvis* 25
totā illam terrā perluſtrâſſent, et ſylvas ingreſſi
eſſent, eſſétq; mel in ſylva ſuper faciē agri,
fluerétque mel; Nemo tamen extendit manū 26
ſuam ad os ſuū, quia timebat popul⁹ abjurationē.
Jonathan verò qui non audiverat quando 27
adjuravit pater ſuus populum, extendens
ſummitatē baculi quē manu ſuâ *geſtabat*, intinxit
eum in favū mellis, advertítque manū
ſuā ad os ſuum, & illuminati ſunt oculi ejus.
Reſpondens autem quidā ex populo dixit ad 28
Jonathan, Strictè adjuravit pater tu⁹ populū,
dicens; Maledict⁹ eſto vir qui cibū comederit
hodiè (& verò exag tat⁹ erat populus.) Dixit 29
Jonathan, Conturbavit pater meus terrā: videte
ut lumen receperint oculi mei quòd parū
ex hoc melle guſtaverim. Imò verò quia 30
non comedit hodiè popul⁹ è præda hoſtiū ſuorū
quam reperit; propterea haud magna eſt
ſtrages Philiſtæorū: Et quidē trucidâſſemus 31
hodiè Philiſtæos à Machmas Ilon. Verùm popul⁹
cùm eſſet admodū exagitatus, Inhiavit 32
popul⁹ prædæ, & abducentes pecudes, ac boves,
vitulóſque, mactaverūt ſup terrā, et comederunt
popul⁹ ſup ſanguine. Quod cùm nuntiâſſent 33
Sauli, et dixiſſent ei, Ecce popul⁹ peccaverūt
in Dn̄m, & comedunt ſup ſanguine;
reſpōdit Saul, Iniquè egiſtis, excidite mihi hodiè
lapidē magnū. Rurſum ait *Saul*, Excurrite 34
ꝑ populū, & dicite eis, Adducite quiſq; bovē
ſuū, & quiſque ovē ſuā, & mactate hîc, & ne
peccetis in Dn̄m, & comedatis ſup ſanguine:
adduxerūt ergò totus popul⁹ quiſq; bovē ſuū
manu ſuâ nocte, & mactaverūt illic. Et ædificavit 35
ibi Saul arā Dn̄o. Dixitque Saul, Deſcendamus 36
poſt Philiſtæos, & prædemur eos
quoad illuceſcat aurora, nec relinquamus ex
eis quenquam, Dixerunt, Quicquid bonum
fuerit in oculis tuis, faciemus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وخلص الرب بني اسرائيل في ذلك اليوم* وحارب رجال بني اسرائيل في بيت اون في ذلك اليوم 23
* ودنا ساوول من الشعب في ذلك اليوم* وقال لهم* ملعون يكون الرجل الذي يذوق طعاما الي 24
المساء* حتي ننتقم من اعدائنا ولم يذق انسان من الشعب طعاما الي المساء* وساروا في الارض 25
كلها* ودخلوا في غيضة* فاذا في الغيضة عسل يسيل من عش النحل* ودخل الشعب في الغيضة* 26
ونظروا الي العسل يسيل* ولم يجسر انسان ان يمد يده اليه ويدخل الي فيه* لان الشعب خافوا
اللعن واليمين الذي حلفهم بها الملك* فاما يوناثان فلم يسمع حيث حلف ابوه الشعب* ورفع 27
العصا التي كانت في يده* وغمس راس العصا في ذلك الشهد* وادخل منه الي فيه وذاقه* فاستضاء
بصره لانه كان اظلم عليه* وكلمه رجل من الشعب وقال له* ان اباك حلف الشعب وقال* ملعون 28
يكون الرجل الذي يذوق اليوم شيا* وجاع الشعب وتعبوا وضعفوا* قال يوناثان* اساء ابي الي 29
الشعب* وابصروا كيف اضاء بصري حيث ذقت من هذا العسل* لان الشعب لم يذق اليوم 30
شيا من نهب اعدائهم* لذلك لم تكن القتلي في اهل فلسطين كثيرين* وانما قتلنا منهم اليوم 31
من مخماس ايلون الي هاهنا* وضعف الشعب جدا* وسرعت نفس الشعب علي النهب* واخذوا غنما 32
وبقرا وعجولا* وذبحوا علي الارض* وجلس الشعب فاكل علي الدم* واخبروا ساوول وقالوا له* قد 33
اخطا الشعب واجرم امام الرب* لانه اكل علي الدم* قال ساوول* قد اثمتم* اقلعوا لي اليوم من
الجبل صخرا كبيرا* وقال ساوول* طوفوا في المعسكر* وقولوا للشعب يقدم كل امرء منهم ثوره 34
وكبشه ويذبحه هاهنا* ولا تسوا امام الرب وتاكلوا علي الدم* وقدم الشعب كل رجل منهم ثوره*
وذبحه هناك في تلك الليلة* وبنا هناك ساوول مذبحا للرب* وحيث بدا ان يبني مذبحا للرب* 35 36
قال ساوول* ننزل الي اهل فلسطين* ونقتل منهم الي الصباح* ولا ندع منهم رجلا* قال
الشعب* نفعل كما امرتنا به واحببت*

Et ſervavit Dominus Iſraelitas eo die: 23
eodemq; die bellum geſſerunt Iſraelitæ in
Beth-aven. Acceſſit etiā Saul ad populum 24
eodem die, & dixit eis, Maledictus ſit vir
qui cibum guſtaverit ad veſperam uſque,
donec ultionem ſumamus ab inimicis noſtris;
quare nemo ex populo cibū guſtavit
ad veſperā uſque. Et obierunt totam illam 25
terram, & ingreſſi ſylvam quandam, ecce
erat in ſylva mel decurrens ex apum nido.
Et implicuit ſe populus in ſylva, videruntque 26
mel decurrens; at nemo auſus eſt manū
ſuā ad illud extendere, & in os ſuum
immittere; quoniam populus timebat maledictionem
& juramentum quo aſtrinxerat
eos rex. Jonathan autem non audierat 27
cùm adjuravit pater ejus populū; quare
elato baculo quem manu tenebat, faſtigium
baculi in favum illum intingens, immiſit
aliquid ex eo in os ſuum; quod cùm
guſtâſſet, lumen receperunt oculi ejus: caligo
enim occupaverat eum. Allocutus 28
autem eſt eum vir quidam ex populo, &
dixit ei, Sanè pater tuus populum adjuravit,
dicens; Maledictus ſit homo qui quicquā
guſtaverit hodiè (populus autem fame
laborabat & laſſus ac debilis erat.) Dixit 29
Jonathan, Peccavit pater meus in populum:
videte quomodo illuſtrata eſt acies
mea ubi guſtavi ex hoc melle. Quia populus 30
nihil hodiè guſtavit è præda inimicorum
ſuorum; propterea confoſſi ex Palæſtinis
non ſunt multi: Et verò confodiſſemus 31
ex eis hodiè à Machmas Aialon huc
uſque. Cùm ergò populus admodum langueret,
Avidè appetiverunt populus prædam; 32
& accipientes oves, boves, ac vitulos,
mactaverunt ſuper terram: & ſedens
populus comedit ſuper ſanguinē. Et indicaverunt 33
Sauli, ac dixerunt ei, Jam peccavit
populus, & deliquit coram Domino,
quia comedit ſuper ſanguinem. Dixit Saul,
Jam crimen commiſiſtis, eruite mihi hodiè
è monte lapidem magnū. Dixit quoque 34
Saul, Perluſtrate caſtra, & dicite populo
ut afferat quilibet eorum taurum ſuum,
& hircum ſuum, & mactet eum
iſtic; & ne peccetis coram Domino,
& comedatis ſuper ſanguinem; attulitque
populus, quilibet ex eis,
taurum ſuum, & mactavit eum ibi
eâ nocte. Tum extruxit ibi Saul altare 35
Domino. Et cùm cœpiſſet extruere altare 36
Domino, dixit Saul, Deſcendamus ad
Philiſtæos, & occidamus ex eis uſque manè,
& ne relinquamus ex eis quenquam.
Ait populus, Faciemus prout juſſeris nobis,
& volueris.

שמואל א׳: יד

? Pelistim post descendam Num : Deo in Saul interrogavit Et
37 וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בֵּאלֹהִים הַאֵרֵד אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים
.illa die in ei respondit non & ? Israel manu in eos trades num
הֲתִתְּנֵם בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָנָהוּ בַּיּוֹם הַהוּא׃
, scitote & , populi anguli omnes huc Accedite : Saul Dixitque
38 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל גֹּשׁוּ הֲלֹם כֹּל פִּנּוֹת הָעָם וּדְעוּ
vivit Quia .hodie hoc peccatum sit quo in videte &
39 וּרְאוּ בַּמָּה הָיְתָה הַחַטָּאת הַזֹּאת הַיּוֹם׃ כִּי חַי־
Jonathan in illud fuerit si quia , Israel salvans DOMINUS
יְהוָה הַמּוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־יֶשְׁנוֹ בְּיוֹנָתָן
.populo omni ex ei respondit non & :morietur moriendo quia ,meo filio
בְּנִי כִּי מוֹת יָמוּת וְאֵין עֹנֵהוּ מִכָּל־הָעָם׃
, uno *transitu in* eritis Vos : Israel universum ad Dixitque
40 וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תִּהְיוּ לְעֵבֶר אֶחָד
populus dixeruntque : *uno transitu* in erimus me⁹ filius Jonathan & ,ego &
וַאֲנִי וְיוֹנָתָן בְּנִי נִהְיֶה לְעֵבֶר אֶחָד וַיֹּאמְרוּ הָעָם
ad Saul dixit Et .fac , tuis oculis in *Bonum* : Saul ad
41 אֶל־שָׁאוּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־
,Jonathan est deprehensus & :*integritatem* Da : Israel Deum DOMINUM
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָבָה תָמִים וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן
me inter Projicite : Saul Dixitque .sunt egressi populus & ; Saul &
42 וְשָׁאוּל וְהָעָם יָצָאוּ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַפִּילוּ בֵּינִי
Saul Dixitque .Jonathan est deprehēsus & :meū filiū Jonathan inter &
43 וּבֵין יוֹנָתָן בְּנִי וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
: ait & ,Jonathan ei indicavit & :feceris quid mihi Indica : Jonathan ad
אֶל־יוֹנָתָן הַגִּידָה לִּי מֶה עָשִׂיתָה וַיַּגֶּד־לוֹ יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר
:mellis paululū,mea manu in quæ ,*extensionis extremitate in* gustavi Gustando
טָעֹם טָעַמְתִּי בִּקְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי מְעַט דְּבַשׁ
, Deus faciat Sic : Saul Dixitque ? moriar ego ecce
44 הִנְנִי אָמוּת׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים
populus Dixitque .Jonathan morieris moriendo quia ,addat sic &
45 וְכֹה יוֹסִף כִּי־מוֹת תָּמוּת יוֹנָתָן׃ וַיֹּאמֶר הָעָם
magnam salutem fecit qui ,morietur Jonathan Nunquid : Saul ad
אֶל־שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה
capillo de ceciderit si ,DOMINUS *vivens* : absit ? Israel in hanc
הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת
.hac die fecit Deo cum quia , terram in ejus capitis
רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי־עִם־אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה
ascendit Et .mortuus est non & ,Jonathan populus redemerunt &
46 וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת־יוֹנָתָן וְלֹא־מֵת׃ וַיַּעַל
.suum locum in abierunt Pelistim & : Pelistim post de Saul
שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים הָלְכוּ לִמְקוֹמָם׃
omnes *in circum* pugnavit & , Israel super regnum cepit Saul Et
47 וְשָׁאוּל לָכַד הַמְּלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּחֶם סָבִיב בְּכָל־
reges *in* & ,Edom *in* & ,Hammon filios *in* & , Moab *in* ,suos inimicos
אֹיְבָיו בְּמוֹאָב וּבִבְנֵי־עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וּבְמַלְכֵי
.*condemnabat* ,*respiciebat* quæ ,omnibus in & : Pelistim *in* & ,Sobah
צוֹבָה וּבַפְּלִשְׁתִּים וּבְכֹל אֲשֶׁר־יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ׃
Israel eruit & , Hamalec percussit & , *virtutem fecit* Et
48 וַיַּעַשׂ חַיִל וַיַּךְ אֶת־עֲמָלֵק וַיַּצֵּל אֶת־יִשְׂרָאֵל
,Isvi & ,Jonathan ,Saul filii fuerunt Et .eum diripientis manu de
49 מִיַּד שֹׁסֵהוּ׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁוִי
,Merab primogenitæ nomen ,ej⁹ filiarū duarū nomen & : Malchi-suah &
וּמַלְכִּי־שׁוּעַ וְשֵׁם שְׁתֵּי בְנֹתָיו שֵׁם הַבְּכִירָה מֵרַב
, Achinoham , Saul uxoris nomen Et .Michal minoris nomen &
50 וְשֵׁם הַקְּטַנָּה מִיכַל׃ וְשֵׁם אֵשֶׁת שָׁאוּל אֲחִינֹעַם
patrui Ner filius ,Abner ej⁹ militiæ principis nomen & :Achimahats filiæ
בַּת־אֲחִימָעַץ וְשֵׁם שַׂר־צְבָאוֹ אֲבִינֵר בֶּן־נֵר דּוֹד
filius , Abner pater Ner & , Saul pater Chis Et .Saul
51 שָׁאוּל׃ וְקִישׁ אֲבִי־שָׁאוּל וְנֵר אֲבִי־אַבְנֵר בֶּן־
.Abiel
אֲבִיאֵל׃

Versio VUL. LAT.

37 Et consuluit Saul Dñm , Num
persequar Philisthiim ? si trades
eos in man⁹ Israel? Et non
38 respondit ei in die illa. Dixitq;
Saul, Applicate huc universos
angulos populi : & scitote, &
videte, per quē acciderit peccatū
39 hoc hodié. Vivit Dñs salvator
Israel, quia si per Jonatham
filiū meū factū est, absq;
retractatione morietur. Ad ꝙ
null⁹ cōtradixit ei de omni populo.
40 Et ait ad universū Israel;
Separamini vos in partē unā,
& ego cū Jonatha filio meo
ero in parte altera. Respondítque
popul⁹ ad Saul; Quod bonū
videtur in oculis tuis, fac.
41 Et dixit Saul ad Dñm Deum
Israel; Dñe Deus Israel, da indiciū:
quid est ꝙ non responderis
servo tuo hodié ? Si in
me, aut in Jonatha filio meo, est
iniquitas hæc, da ostensionem:
aut si hæc iniquitas est in populo
tuo, da sanctitatē. Et deprehens⁹
est Jonathas & Saul,
42 popul⁹ autē exivit. Et ait Saul;
Mittite sortē inter me, & inter
Jonatham filiū meū. Et capt⁹
43 est Jonathas. Dixit autē Saul
ad Jonatham , Indica mihi
quid feceris. Et indicavit ei Jonathas,
& ait; Gustans gustavi
in summitate virgæ , quæ erat
in manu mea, paululū mellis,
44 & ecce ego morior. Et ait Saul,
Hæc faciat mihi De⁹, et hæc
addat, quia morte morièris Jonatha.
45 Dixítq; popul⁹ ad Saul,
Ergóne Jonathas morietur,
qui fecit salutē hanc magnā in
Israel ? hoc nefas est : vivit
Dñs, si ceciderit capill⁹ de capite
ej⁹ in terrā, quia cū Deo
operatus est hodié Liberavit
ergò popul⁹ Jonatham, ut non
46 moreretur. Recessítq; Saul, nec
persecut⁹ est Philisthiim: porrò
Philisthiim abierunt in loca
47 sua. Et Saul, confirmato regno
super Israel, pugnabat per circuitū
adversū omnes inimicos
ej⁹, contra Moab, & filios Ammon,
& Edom, & reges Soba,
& Philisthæos : & quocunq;
48 se verterat, superabat. Congregatóq;
exercitu, percussit
Amalec, & eruit Israel de manu
49 vastatorū ej⁹. Fuerunt autē
filii Saul, Jonathas, & Jessui, &
Melchisua : & nomina duarū
filiarū ej⁹, nomen primogenitæ
Merob , & nomen minoris
50 Michol. Et nomen uxoris Saul,
Achinoam filia Achimaas: &
nomen principis militiæ ejus
Abner, filius Ner, patruelis
51 Saul. Porrò Cis fuit pater
Saul , & Ner pater Abner,
filius Abiel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

37 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ τὸν θεόν, Εἰ καταβῶ
ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων; εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς
χεῖρας Ἰσραήλ; ϗ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ
38 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπε Σαούλ, Προσαγάγετε
ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραήλ, ϗ γνῶτε
ϗ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη
39 σήμερον. Ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραήλ,
ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου,
θανάτῳ ἀποθανεῖται. ϗ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος
40 ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ
Ἰσραήλ, Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν, ϗ
ἐγὼ ϗ Ἰωνάθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν.
ϗ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ, Τὸ ἀγαθὸν
41 ἐνώπιόν σου ποίει. Καὶ εἶπε Σαούλ, Κύριε ὁ
θεὸς (ζ) Ἰσραήλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ
δούλῳ σου σήμερον; (η) εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν
τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
δὸς δήλους. ϗ ἐὰν τάδε (θ) εἴπῃ, Δὸς δὴ τῷ
λαῷ σου Ἰσραήλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. ϗ κληροῦται
42 Ἰωνάθαν ϗ Σαούλ, ϗ ὁ λαὸς ἐξῆλθε. Καὶ
εἶπε Σαούλ, (ι) Βάλλετε ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ ἀναμέσον
Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου. ὃν ἂν κατακληρώσηται
κύριος, ἀποθανέτω. ϗ εἶπεν ὁ λαὸς
πρὸς Σαούλ, Οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ϗ κατεκράτησε
Σαοὺλ τοῦ λαοῦ, ϗ βάλλουσιν ἀναμέσον
αὐτοῦ ϗ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ϗ
43 κατακληροῦται Ἰωνάθαν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς
Ἰωνάθαν, Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. ϗ
ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, ϗ εἶπε, (κ) Γευσάμενος
ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ
ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ (λ) μέλι, ϗ ἰδοὺ ἐγὼ
44 ἀποθνήσκω. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ, Τάδε ποιήσαι
μοι ὁ θεὸς ϗ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ
45 ἀποθανῇ σήμερον. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς
Σαούλ, Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν
(μ) σωτηρίαν τὴν μεγάλην (ν) ταύτην ἐν Ἰσραήλ;
ζῇ κύριος, εἰ (ξ) πεσεῖται τριχὸς τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησε
τὴν ἡμέραν ταύτην. ϗ προσηύξατο ὁ λαὸς
περὶ (ο) Ἰωνάθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ οὐκ
46 ἀπέθανε. Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθε τῶν ἀλλοφύλων·
ϗ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον
47 αὐτῶν. Καὶ Σαοὺλ ἔλαχε τοῦ (π) βασιλεύειν,
κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἐπολέμει
κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Μωάβ,
ϗ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, ϗ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδώμ,
ϗ εἰς τὸν (ρ) Βαιθαιώρ, ϗ εἰς βασιλέα Σουβά,
ϗ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους· οὗ ἂν ἐστράφη, ἐσώζετο.
48 Καὶ ἐποίησε δύναμιν, ϗ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλήκ.
ϗ (σ) ἐξείλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν
49 καταπατούντων αὐτόν. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαοὺλ
Ἰωνάθαν, ϗ (τ) Ἰεσσιού, ϗ Μελχισά. ϗ ὀνόματα
τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ (υ) πρωτοτόκῳ
Μερόβ, ϗ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Μελχόλ.
50 Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀχινοόμ,
θυγάτηρ Ἀχιμάας. ϗ ὄνομα τῷ (φ) ἀρχιστρατήγῳ
αὐτοῦ Ἀβεννήρ, υἱὸς Νήρ, υἱοῦ οἰκείου
51 Σαούλ. Καὶ Κὶς πατὴρ Σαούλ, ϗ Νὴρ πατὴρ
(χ) Ἀβεννὴρ υἱὸς Ἰαμίν, υἱοῦ Ἀβιήλ.

Et interrogavit Saul Deum ; Si descendero post alienigenas, si trades eos in man⁹ Israel? Et non respondit ei in die illa. 37
Et dixit Saul, Adducite huc omnes angulos Israel, & cognoscite, & videte, in quo factū est peccatū hoc hodié. 38
Quoniam vivit Dominus, qui salvavit Israel ; quia si responderit contra Jonathan filiū meum, morte morietur. Et non erat respondens de omni populo. 39
Et dixit omni viro Israel, Vos eritis in (y) servitutem: & ego, & Jonathan filius meus erimus in servitutē. Et dixit popul⁹ ad Saul, Quod bonū corā te, fac. 40
Et dixit Saul, Domine Deus Israel, (z) Quid, quòd non respondisti servo tuo hodié ? Si in me, vel in Jonathan filio meo injustitia ; Domine De⁹ Israel, da manifestationes. Et si hæc dixerit, Da nunc populo tuo Israel, da nunc sanctitatē. Et sorte capitur Jonathan & Saul, & popul⁹ egress⁹ est. 41
Et dixit Saul, (aa) Jacite inter me, et inter Jonathan filiū meū : (bb) Quemcunq; sorte ceperit Dominus, moriatur. Et dixit populus ad Saul, Non est verbū hoc. Et prævaluit Saul populo, et jaciunt inter eū & inter Jonathan filiū ej⁹: & sorte capitur Jonathan. 42
Et dixit Saul ad Jonathan; Annuntia mihi, quid fecisti. Et annuntiavit ei Jonathan, & dixit; Gustans gustavi in summo sceptro, quod in manu mea, breve mel: & ecce ego morior. 43
Et dixit ei Saul, Hæc faciat mihi De⁹, & hæc adjiciat ; quia morte morietur hodiè. 44
Et dixit populus ad Saul; Si hodiè morti tradetur, qui fecit salutem magnā hanc in Israel? (cc) Vivit Domin⁹, si cadet capill⁹ de capite ej⁹ super terrā: quoniā (dd) popul⁹ Dei fecit diem hanc. Et oravit populus pro Jonathan in die illa, & non est mortuus. 45
Et ascendit Saul à post alienigenas : & alienigenæ abierunt ad locū suū. 46
Et (ee) Saul sorte cœpit regnare, sorte capit opus super Israel. Et oppugnabat in circuitu omnes inimicos suos in Moab, et in filios Ammon, & in filios Edom, et in Bethæor, et in regē Suba, & in alienigenas: quocunq; se vertebat, salvabatur. 47
Et fecit virtutē, et percussit Amalec. Et eruit Israel de manu conculcantiū eū. 48
Et fuerunt filii Saulis, Jonathan, & Jessiu, & Melchisa. Et nomina duarū filiarū ejus: nomen primogenitæ Merob, & nomen secundæ Melchol. 49
Et nomen uxori ej⁹ Achinoom filia Achimaas. Et nomen principi militiæ ejus Abenner, fili⁹ (ff) Ner, filii propinqui Saul. 50
Et Cis pater Saul, & Ner pater Abenner, (gg) filius Jamin filii Abiel. 51

MS.A. (ζ) Ἰσραήλ, ὅτι (η) ἢ ἐν (θ) εἴπῃς τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, Δὸς (ι) Λάβετε ἀναμέσον (κ) Γευσάμενος (λ) μέλι, ἰδοὺ (μ) σωτηρίαν ἐν * Ἱερουσαλὴμ τὴν (ν) ταύτην ἵλεως; ζῇ (ξ) πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς (ο) Ἰωνάθαν τῇ (π) βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἐπολέμησε (ρ) Βεθώρ, (σ) ἐξείλατο (τ) Ἰσουί, ϗ Μελχισουέ. (υ) πρωτοτόκῳ * Μελχόλ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ (φ) ἀρχιστρατήγῳ Ἀβεννήρ, (χ) Ἀβαινὴρ υἱὸς Εἰαμείν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 וּשְׁאֵל שָׁאוּל בְּמֵימְרָא דַייָ הַאֵחוֹת בָּתַר פְּלִשְׁתָּאֵי הֲתִמְסְרִנּוּן בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְלָא קַבֵּיל
38 צְלוֹתֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל אִתְקְרִבוּ הַלְכָא כָּל רֵישֵׁי עַמָּא וּדְעוּ וַחֲזוּ בְּמַן הֲוָת
39 חוֹבָא הָדֵין יוֹמָא דֵין׃ אֲרֵי קַיָּם הוּא יְיָ דְּפָרֵיק יָת יִשְׂרָאֵל אֲרֵי אִלּוּ אִיתוֹהִי בְּיוֹנָתָן בְּרִי אֲרֵי
40 אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל וְלֵית דְּמָתִיב לֵיהּ מִכָּל עַמָּא׃ וַאֲמַר לְכָל יִשְׂרָאֵל אַתּוּן תְּהוֹן לְעִבְרָא
41 חַד וַאֲנָא וְיוֹנָתָן בְּרִי נְהֵי לְעִבְרָא חַד וַאֲמַרוּ עַמָּא לְשָׁאוּל דְּתַקִּין בְּעֵינָךְ עֲבֵיד׃ וַאֲמַר שָׁאוּל
42 קֳדָם יְהוָה אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אַיְתֵינַהּ בִּקְשׁוֹט וְאִתְאֲחַד יוֹנָתָן וְשָׁאוּל וְעַמָּא נְפַקוּ׃ וַאֲמַר
43 שָׁאוּל רְמוֹ עַדְבִין בֵּינָא וּבֵין יוֹנָתָן בְּרִי וְאִתְאֲחַד יוֹנָתָן׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לִיהוֹנָתָן חַוִּי לִי מָה
עֲבַדְתָּא וְחַוִּי לֵיהּ יְהוֹנָתָן וַאֲמַר מִטְעַם טַעֲמֵית בְּרֵישׁ שׁוּטִיתָא דְבִידִי זְעֵיר דּוּבְשָׁא הָא
44 אֲנָא חַיָּיב לִמְמָת׃ וַאֲמַר שָׁאוּל כְּדֵין יַעְבֵּיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסִיף אֲרֵי מְמָת תְּמוּת יוֹנָתָן׃ וַאֲמַר
45 עַמָּא לְשָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יִתְקְטֵיל דִּי עֲבַד פּוּרְקָנָא רַבָּא הָדֵין בְּיִשְׂרָאֵל חַס קַיָּם הוּא יְיָ אִם יִפּוֹל
מִסְּעַר רֵישֵׁיהּ לְאַרְעָא אֲרֵי קֳדָם יְיָ גְּלֵי דִּבְשָׁלוּ עֲבַד יוֹמָא דֵין וּפְרַקוּ עַמָּא יָת יוֹנָתָן וְלָא
46 מִית׃ וּסְלֵיק שָׁאוּל מִבָּתַר פְּלִשְׁתָּאֵי וּפְלִשְׁתָּאֵי אֲזַלוּ לְאַתְרֵיהוֹן׃ וְשָׁאוּל אַצְלַח בְּמַלְכוּתָא
47 עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲגִיחַ קְרָבָא סְחוֹר סְחוֹר בְּכָל בַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי בְּמוֹאָב וּבִבְנֵי עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם
48 וּבְמַלְכֵי צוֹבָה וּבִפְלִשְׁתָּאֵי וּבְכֹל אֲתַר דְּמִתְפְּנֵי מְחַיֵּיב׃ וּכְנַשׁ מַשִׁרְיָן וּמְחָא יָת דְּבֵית עֲמָלֵק
49 וְשֵׁיזֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל מִיַּד בָּזוֹזֵיהוֹן׃ וַהֲווֹ בְּנֵי שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁוִי וּמַלְכִּישׁוּעַ וְשׁוּם תַּרְתֵּין
50 בְּנָתֵיהּ שׁוּם רַבְּתָא מֵירַב וְשׁוּם זְעֶרְתָּא מִיכַל׃ וְשׁוּם אִתַּת שָׁאוּל אֲחִינוֹעַם בַּת אֲחִימַעַץ
51 וְשׁוּם רַב חֵילֵיהּ אֲבִינֵר בַּר נֵר אַח אֲבוּהִי דְשָׁאוּל׃ וְקִישׁ אֲבוּהִי דְשָׁאוּל וְנֵר אֲבוּהִי דְאַבְנֵר
בַּר אֲבִיאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et rogavit Saul in dicto Dñi: Num descendam post Pelisthæos? num trades 37
eos in manus Israel? et non accepit orationē suā in die illo. Et dixit Saul: 38
Accedite huc omnia capita populi, et cognoscite et videte in quo fuit culpa
hæc hodie. Nam permanens ipse Dñs qui liberavit Israel, ꝙ si est illud 39
in Jonathan filio meo, ꝙ occidendo occidetur : et non erat qui responderet
illi ex omni populo. Et dixit oñi Israel: Vos eritis in transitu uno, ego 40
autem et Jonathan fili⁹ me⁹ erim⁹ in transitu altero: et dixerunt popul⁹ ad
ad Saul, Quod statutū in oculis tuis fac. Et dixit Saul ante Dñm Deū Israel, 41
Venire fac eū in veritate: et comprehens⁹ est Jonathan et Saul: et popul⁹
exierunt. Et dixit Saul: Jacite sortem inter me et inter Jonathan filiū 42
meū: et comprehensus est Jonathan. Et dixit Saul ad Jonathan: Indica mihi 43
quid fecisti : et indicavit illi Jonathan, et dixit, Gustando gustavi in capite
baculi qui in manu mea, paululum mellis: ecce ego obligat⁹ ad mortē.
Et dixit Saul: Sic faciat Dñs mihi et sic addat, ꝙ moriendo morieris Jonathan. 44
Et dixit popul⁹ ad Saul: Num Jonathan occidetur, qui fecit liberationem 45
magnam hanc in Israel? absit: Permanens ipse Dñs, si ceciderit ex
capillo capitis ejus ad terram: quia ante Dñm manifestum quòd in ignorantia
fecit hodie: et liberarunt populus Jonathan, et non est mortuus. Et 46
ascendit Saul de-post Pelisthæos, et Pelisthæi ierunt ad loca sua. Et Saul 47
prosperat⁹ est in regno super Israel, et inivit bellū circū circa cum omnibus
auctoribus inimicitiarū ejus in Moab, et in filiis Ghamon, et in Edom,
et in regibus Szoba, et in Pelisthæis : et in omni loco quocunque respiciebat
subjugabat. Et congregavit exercitum, et percussit [*homines*] domûs 48
Ghamalek: et eruit Israel de manu direptorū suorū. Et fuerunt filii Saul, 49
Jonathan, et Isvi et Malchisuah : et nomen duarū filiarū ej⁹, nomen magnæ,
Merab; et nomen parvæ, Michal. Et nomen uxoris Saul Ahhinogham 50
filia Ahhi-Maghaz : et nomen magistri exercitûs ej⁹ Abner fili⁹ Ner patrui
ipsi⁹ Saul. Et Kis pater ipsi⁹ Saul, et Ner pater ipsi⁹ Abner filius Abiel. 51

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܐܠܗܐ. ܐܚܘܬ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. 37
ܘܠܐ ܥܢܝܗܝ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܩܪܘܒܘ ܠܟܐ ܠܘܬܝ. ܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܗ 38
ܕܥܡܐ. ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ ܒܡܢܐ ܗܘܐ ܚܛܗܐ ܗܢܐ ܝܘܡܢܐ. * ܡܛܠ ܕܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩܗ 39
ܠܐܝܣܪܝܠ .· ܕܐܦ ܐܢ ܒܝܘܢܬܢ ܒܪܝ .· ܡܡܬ ܢܡܘܬ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܥܢܝܗܝ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ.
* ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܬܘܢ ܗܘܘ ܠܣܛܪܐ ܚܕ .· ܘܐܢܐ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܝ. ܢܗܘܐ ܠܣܛܪܐ 40
ܚܕ. ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ. ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ ܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܡܪܝܐ 41
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .· ܗܒ ܫܘܝܘܬܐ. ܘܐܬܐܚܕ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ .· ܘܢܦܩ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. 42
ܐܪܡܘ ܦܣܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢ ܝܘܢܬܢ ܒܪܝ. ܘܐܬܐܚܕ ܝܘܢܬܢ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ. ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ 43
ܥܒܕܬ. ܘܚܘܝܗ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܪܝܫ ܫܒܛܐ ܕܒܐܝܕܝ .· ܩܠܝܠ ܛܥܡܬ ܕܒܫܐ.
ܡܛܠ ܗܘ .· ܡܝܬ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ .· 44
ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ ܝܘܢܬܢ. * ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ. ܝܘܢܬܢ ܢܡܘܬ .· ܕܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ .· 45
ܚܘܣ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .· ܐܢ ܬܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܥܡܗ
ܕܐܠܗܐ ܦܪܩ. ܝܘܡܢܐ. ܘܦܪܩܘܗܝ ܥܡܐ ܠܝܘܢܬܢ .· ܘܠܐ ܡܝܬ. * ܘܗܦܟ ܫܐܘܠ ܡܢ ܒܬܪ 46
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ. * ܘܐܚܕ ܫܐܘܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܟܬܫ 47
ܥܡ ܫܒܒܘܗܝ ܘܥܡ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܥܡ ܡܘܐܒ. ܘܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܥܡ ܐܕܘܡ. ܘܥܡ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܨܘܒܐ. ܘܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐܝܟܐ ܕܡܬܦܢܐ ܗܘܐ. ܙܟܐ ܗܘܐ. * ܘܥܒܕ ܚܝܠܐ. ܘܡܚܐ ܠܥܡܠܝܩܝܐ. 48
ܘܦܪܩ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܙܘܙܝܗܘܢ. * ܘܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܝܘܢܬܢ. ܘܝܫܘܝ. 49
ܘܡܠܟܝܫܘܥ. ܘܐܫܒܫܘܠ. ܘܫܡܗܝܢ ܕܬܪܬܝܢ ܒܢܬܗ .· ܫܡܗ ܕܩܫܝܫܬܐ. ܢܕܒ. ܘܫܡܗ.
ܕܙܥܘܪܬܐ. ܡܠܟܝܐܝܠ. * ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܐܚܝܢܥܡ ܒܪܬ ܐܚܝܡܥܨ. ܘܫܡܗ ܕܪܒ ܚܝܠܗ. 50
ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܩܝܫ ܐܒܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܢܝܪ ܒܪ ܐܒܝܐܝܠ. ܐܒܘܗܝ ܕܐܒܢܝܪ. 51

Dicente autem Saule ad Deum, Deſcendám- 37
ne poſt Philiſtæos? tradéſne eos in manum
Iſraelis? non reſpondit ei Dominus in illo
die. Quapropter dixit Saul, Admovete hûc 38
ad me omnes familias populi, et recognoſcite,
atque perſpicite qua in re fuerit peccatū hoc
hodié. Vivat enim Dominus qui ſervavit 39
Iſraelem; quòd etiamſi fuerit in Jonathane
filio meo, proculdubiò morietur: nec fuit
ullus ex toto populo qui reſponderet ei. Di- 40
xit etiam toti Iſraeli, Vos eſtote à latere uno,
& ego & Jonathan filius méus erimus à late-
re altero Dixerunt populus ad Saulem, Quic-
quid bonum factu tibi videtur, facias. Tum 41
dixit Saul, Domine Deus Iſraelis, præbe
æquabilitatem: deprehenſóque Saule & Jo-
nathane, egreſſus eſt populus. Dixitque
Saul, Sortimini inter me & Jonathanem fili- 42
um meum: & deprehenſus eſt Jonathan.
Quare dixit Saul ad Jonathan, Indica mihi 43
quid feceris? & indicavit illi Jonathan, di-
xitque ei, Summitate baculi quì eſt in ma-
nibus meis, parum mellis guſtavi: propter
hoc moriárne? Ait Saul, Sic faciat mihi 44
Deus, & ſic addat mihi, quòd omninò mo-
rieris, Jonathan. Dixit populus ad Sau- 45
lem, An Jonathan moreretur, qui compara-
vit ſalutem Iſraeli? Abſit: vivat Dominus
Deus Iſraelis, num cadat è pilis capitis ejus
ſuper terram, quandoquidem populum Dei li-
beravit hodié: ſic ſervavit populus Jonatha-
nem, quin moreretur. Reverſus eſt itaque 46
Saul ab inſequendis Philiſtæis: Philiſtæi ve-
rò abierunt in locum ſuum. Obtinuit autē 47
Saul regnum Iſraelis, & bellavit contra vici-
nos ſuos, & omnes inimicos ſuos, contra Mo-
ab, & filios Ammon, & Edom, & contra re-
gnum Sobæ, & Philiſtæos: & quocunque ſe
vertebat, vincebat. Præterea collecto exer- 48
citu, vaſtavit Amalecitas, & eripuit Iſraelem
de manu diripientium eum. Porrò hi erant 49
filii Saulis; Jonathan, & Jaſphi, & Melechie-
ſus, & Eſbeſol: nomina verò duarum filia-
rum ejus, nomen majoris, Nadab; nomen ve-
rò minoris, Melchiel. Nomen autem uxoris 50
Saulis, Ahineem filia Ahimees: & nomen
ducis exercitûs ejus, Abner filius Ner patrui
Saulis. Cis autem erat pater Saulis; et Ner 51
filius Abiel, pater Abner.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وقال ساوول بين يدي الرب * انزل الي اهل فلسطين * تدفعهم في ايدي بني اسرائيل * ولم 37
يستجب له الرب في ذلك اليوم * قال ساوول قدموا الي جميع عشاير الشعب * لننظر ونعلم ممن 38
كانت هذه الخطية اليوم * وحلف بالرب الذي خلص آل اسرائيل * انه ان كانت هذه الخطيه 39
ولو في يوناثان ابني * لم افارقه حتي اقتله فلم يكلمه انسان من الشعب * ثم قال لجميع الشعب 40
كونوا انتم ناحية * وانا وابني يوناثان ناحية * قال الشعب * ما احببت ان تصنع فاصنع * قال 41
ساوول * يا رب اسرائيل والاهه * بين لنا ما تريد واقترعوا جميعا فاصابت القرعة ساوول ويوناثان *
ونجا الشعب * وقال ساوول * اقترع انا ويوناثان ابني * فاصابت القرعة يوناثان * قال ساوول ليوناثان * 42 43
اخبرني ما صنعت * فاخبره يوناثان وقال * ذقت من العسل براس العصي التي كانت معي في
يدي * فمن اجل العسل الذي ذقت اموت * قال ساوول * هكذا يصنع الله بي وكذلك يزيدني * 44
ان لم تمت يوناثان * قال الشعب * يموت يوناثان الذي خلص بني اسرائيل * نعوذ بالله ان يكون 45
ذلك * حلفنا بالرب الاهنا ان لا يسقط من شعر راسه شعرة علي الارض * لانه خلص شعب الله
اليوم * ونجا الشعب يوناثان ولم يقتل * ورجع ساوول من محاربة اهل فلسطين * وانصرف اهل 45
فلسطين الي بلادهم * وصار ملك بني اسرائيل الي ساوول * وثبت له * وحارب اهل فلسطين وكل 47
من كان حوله من الاعداء * المواببين * والادومانيين * وبني عمون * واهل مملكة نصيبين * وغيرهم *
وكان يظفر حيث ما خرج * وجمع الخيل * وقتل اهل عمالاق * وانقذ بني اسرائيل من الذين كانوا 48
ينهبونهم * وكان لساوول هولاء البنون يوناثان * ويشوي * وملكيشوع * واشباشول * وكانت له ابنتان * 49
اسم الكبيرة ناداب * واسم الصغري ملكال * واسم امراة ساوول احينعام ابنة احيمعاص * واسم 50
صاحب شرطته ابنار بن نار عم ساوول * وقيس ابو ساوول * ونار بن ابيل ابو ابنار * 51

* *Dixitq; Saul ante Dominum, Deſcendám-* 37
ne ad Paleſtinos? tradéſne eos in manus
Iſraelitarū? at non reſpondit illi Dominus
eâ die. Dixit Saul, Admovete ad me 38
omnes populi familias, ut videamus & sci-
amus à quo provenerit hoc peccatum ho-
dié. Juravitq; per Dominū qui liberavit 39
Iſraelitas, quòd ſi peccatum hoc fuerit vel
in Jonathane filio meo, non dimittam eum
donec interficiam illū: nemóq; ex populo
allocutus eſt eum. Tum dixit univerſo po- 40
pulo, Eſtote vos ſeorſim; ego verò & fi-
lius meus Jonathan ſeorſim. Dixit popu-
lus, Quod facere lubet, facito. Dixit 41
Saul, O Domine Iſraelis & Deus ejus, o-
ſtende nobis quid velis: tum miſſis ſimul
ſortibus, obtigit ſors Sauli, & Jonatha-
ni; populus verò evaſit. Rurſum dixit 42
Saul, Subſortiar ego & Jonathan filius
meus; obtigitque ſors Jonathani. Dixit 43
Saul Jonathani, Narra mihi quid feceris:
& narravit ei Jonathan, & ait, Ex melle
guſtavi extremitate baculi quem mecum
habebam in manu mea: num propter mel
quod guſtavi, moriar? Dixit Saul, Sic fa- 44
ciat mihi Deus, & ſic addat mihi, ſi mo-
riaris, Jonathan. Dixit populus, Num 45
moreretur Jonathan qui ſalvavit Iſraeli-
tas? Abſit ut hoc fiat: Juramus per
Dominum Deum noſtrum quòd non cadet
è pilis capitis ejus ne pilus quidem ſuper
terrā, quandoquidem liberavit hodiè po-
pulum Dei; ſic eripuit populus Jonatha-
nem, nec interfectus fuit. Tum rediit Saul 46
ab oppugnatione Paleſtinorum; & abie-
runt Paleſtini in patriam ſuam. Porrò 47
regnum Iſraelitarum factum eſt Saulis,
eique permanſit; & pugnavit adverſus
Paleſtinos, & omnes circumjacentes ſibi
hoſtes, Moabitas, Adumæos, Ammonitas,
incolas regni Neſibin, alioſque: & victor
erat quocunque exibat. Paravit quo- 48
que robur, interfecit Amalecitas, vin-
dicavitque Iſraelitas ab his qui præda-
bantur eos. Habuit autem Saul hos fi- 49
lios; Jonathanem, & Jeſui, Melech-
jiſu, & Eſbeſol; duas etiam habuit fi-
lias, nomen majoris, Nadab; nomen ve-
rò minoris, Melchael. Nomen uxoris 50
Saul, Abinoam filia Ahimahas; nomen
autem ducis militiæ ejus, Abner filius
Ner patrui Saulis. Porrò Cis erat pater 51
Saulis; & Ner filius Abiel erat pater
Abneri.

שמואל א: טו

: Saul diebus omnibus Peliſtim *ſuper* forte bellum fuit Et
וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה חֲזָקָה עַל־פְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שָׁאוּל 52
,*virtutis* filium omnem & ,potentem virum omnem Saul vidit &
וְרָאָה שָׁאוּל כָּל־אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל־בֶּן־חָיִל
.ſe ad eum *collegit* &
וַיַּאַסְפֵהוּ אֵלָיו׃

CAP. XV. טו

te *ungendum ad* Dominus miſit Me : Saul ad Semuel dixit Et
1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה לִמְשָׁחֲךָ
vocem *ad* audi nunc & : Iſrael ſuper ſuum populum ſuper regem in
לְמֶלֶךְ עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל
Recenſui : exercituum Dominus dicit Sic .Domini verborum
2 דִּבְרֵי יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי
,via in illi poſuit quid ; Iſrael ipſi Hamalec fecit quod
אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ
: Hamalec *percuties* & ,vade Nunc .Ægypto ex *ipſum aſcendendo in*
3 בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק
interficies *& :eo ſuper* parces non & : ei quæ omnia perdetis &
וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה
,agnū ad uſq; & bove à ,*ſugen.ē* ad uſq; & parvulo à ,mulierē ad uſq; viro à
מֵאִישׁ עַד־אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד־שֶׂה
, populum Saul congregavit Et .aſinum ad uſque & camelo à
4 מִגָּמָל וְעַד־חֲמוֹר׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־הָעָם
millia decem & , *peditis* millia ducenta ,Thelaim in eos *recenſuit* &
וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים מָאתַיִם אֶלֶף רַגְלִי וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
, Hamalec civitatem ad uſque Saul venit Et .Jehudah *viri*
5 אֶת־אִישׁ יְהוּדָה׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עִיר עֲמָלֵק
,recedite ,Ite : Chinæum ad Saul Dixitque *.torrente in ejc inſidiatus* &
6 וַיָּרֶב בַּנָּחַל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי לְכוּ סֻּרוּ
feciſti tu & ,eo cū te *deleam* fortè ne,Hamalechitarū medio de deſcedite
רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי פֶּן־אֹסִפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה עָשִׂיתָה
: Ægypto ex *eos aſcendendo in* Iſrael filiis omnibus cum miſericordiam
חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם
Hamalech Saul percuſſit Et .Hamalech medio de Chinæus receſſit &
7 וַיָּסַר קֵינִי מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק
Cepitque .Ægypti *facies ſuper* quæ Sur te veniente Chavilah à
8 מֵחֲוִילָה בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ
os ad interfecit populum omnem & ,vivum Hamalech regem Agag
אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק חָי וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־
bonitatem ſuper & ,Agag *ſuper* populus & , Saul pepercit Et .gladii
9 חָרֶב׃ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל וְהָעָם עַל־אֲגָג וְעַל־מֵיטַב
,bonum *omne ſuper* & , *agnos ſuper* & , *pinguium* & , *bovis* & , *pecoris*
הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל־הַכָּרִים וְעַל־כָּל־הַטּוֹב
illud,diſſolutū & contemptibile *opificium omne &* : ea perdere noluerunt &
וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל־הַמְּלָאכָה נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ
: dicendo ,Semuel ad DOMINI verbum fuit Et .perdiderunt
10 הֶחֱרִימוּ׃ וַיְהִי דְּבַר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃
eſt averſus quia ,regem *in* Saul regem conſtituerim quòd me Pœnitet
11 נִחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב
clamavit & ; Semuel *in* eſt iratus & :confirmavit non mea verba &,me *poſt* à
מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרַי לֹא הֵקִים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק
occurſum in Semuel *mancavit* Et .nocte tota DOMINUM ad
12 אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל לִקְרַאת
Saul Venit : dicendo ,Semuel ipſi fuit nunciatúmque : manè *in* Saul
שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל
deſcenditque,tranſivit &,circuivit &,*manum* ſibi cōſtituit ecce & ,Carmel in
הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד
.Ghilgal in
הַגִּלְגָּל׃

Verſio VULG. LAT.

52 Erat autē bellū potens adverſùm Philiſthæos omnibus diebus Saul. Nam quemcunq; viderat Saul virū fortē, & aptū ad præliū, ſociabat eum ſibi.

CAP. XV.

1 Et dixit Samuel ad Saul; Me miſit Dñs, ut ungerem te in regem ſuper populū ejus Iſrael: nunc ergò audi vocem 2 Dñi. Hæc dicit Dñs exercituum; Recenſui quæcunq; fecit Amalec Iſraeli, quomodò reſtitit ei in via cùm aſcende-3 ret de Ægypto. Nunc ergò vade, & percute Amalec, & demolire univerſa ejus: non parcas ei, & non concupiſcas ex rebus ipſius aliquid: ſed interfice à viro uſq; ad mulierem, & parvulū atq; lactentē, bovem & ovē, camelū & aſi-4 num. Præcepit itaq; Saul populo, & recenſuit eos quaſi agnos: ducenta millia peditū, & decem millia virorum Ju-5 da. Cúmq; veniſſet Saul uſq; ad civitatem Amalec, tetendit in-6 ſidias in torrente. Dixitq; Saul Cinæo; Abite, recedite, atque deſcendite ab Amalec, ne fortè involvam te cum eo: tu enim feciſti miſericordiā cum omnibus filiis Iſrael, cùm aſcenderent de Ægypto. Et receſſit Cinæus de medio Ama-7 lec. Percuſſitque Saul Amalec, ab Hevila, donec venias ad Sur, quæ eſt è regione Ægypti. 8 Et apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladii. 9 Et pepercit Saul, & populus, Agag, & optimis gregibus oviū & armentorū, & veſtibus & arietibus, & univerſis quæ pulchra erant, nec voluerunt diſperdere ea: quidquid verò vile fuit & reprobum, hoc 10 demoliti ſunt. Factū eſt autem verbū Domini ad Samuel, di-11 cens; Pœnitet me quòd conſtituerim Saul regem: quia dereliquit me, & verba mea opere non implevit. Contriſtatúſq; eſt Samuel, et clamavit 12 ad Dñm totâ nocte. Cumq; de nocte ſurrexiſſet Samuel, ut iret ad Saul manè, nuntiatum eſt Samueli, eò quòd veniſſet Saul in Carmelum, & erexiſſet ſibi fornicem triumphalem, & reverſus tranſiſſet, deſcendiſſétque in Galgala. Venit ergò Samuel ad Saul, & Saul offerebat holocauſtum Domino, de initiis prædarum quæ attulerat ex Amalec.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

52 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαοὺλ. καὶ ἰδὼν Σαοὺλ πάντα ἄνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ. ιε΄.

1 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἐμὲ ἀπέστειλε κύριος χρῖσαί σε εἰς βασιλέα (α) ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ νῦν (β) ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου. 2 Τάδε εἶπε κύριος Σαβαὼθ, Νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν (γ) Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου. 3 Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ καὶ (δ) Ἱερὶμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν· καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως 4 προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου. Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν (ε) Γαλγάλοις τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων, καὶ τὸν Ἰούδαν τριάκοντα 5 χιλιάδας ταγμάτων. Καὶ ἦλθε Σαοὺλ ἕως τῶν πόλεων (ζ) Ἀμαλὴκ, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν 6 τῷ χειμάῤῥῳ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Κιναῖον, Ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ Ἀμαληκίτου, μὴ προσθῶ σε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος (η) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ἐξέ-7 κλινεν ὁ Κιναῖος ἐκ μέσου Ἀμαλήκ. Καὶ ἐπάταξε Σαοὺλ τὸν Ἀμαλὴκ ἀπὸ (θ) Εὐιλὰτ 8 ἕως Σοὺρ (ι) ἐπὶ προσώπου Αἰγύπτου. Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν (κ) λαὸν καὶ Ἱερὶμ ἀπέκτει-9 νεν ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ περιεποιήσατο Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἀγὰγ ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ (λ) ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμωμένον καὶ ἐξουδε-10 νωμένον (μ) ἐξωλόθρευσε. Καὶ ἐγενήθη ῥῆ-11 μα κυρίου πρὸς Σαμουὴλ, λέγων, Παρακέκλημαι (ν) ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὄπισθέ μου, καὶ τοὺς λόγους μου (ξ) οὐκ ἐτήρησε. καὶ ἠθύμησε Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα. 12 Καὶ ὤρθρισε Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν (ο) Ἰσραὴλ τοπρωΐ. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ἥκει Σαμουὴλ εἰς Κάρμηλον, (π) καὶ ἀνέστακεν αὐτῷ χεῖρα. καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἅρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ, (ρ) τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλήκ.

Et ſuit bellum validum ſuper alienigenas omnibus diebus Saul. Et videns Saul omnem virum potentem, & omnem virum filium virtutis, & colligebat eos ad ſe. 52

CAP. XV.

Et dixit Samuel ad Saul, Me miſit Dominus ungere te in regem ſuper Iſrael. Et nunc audi vocem Domini. 1 *Hæc dixit Dominus Sabaoth; Nunc ulciſcar, quæ fecit Amalec Iſraeli, ut occurrit ei in via, aſcendente eo ex Ægypto.* 2 *Et nunc vade, & percuties Amalec, & (a) Hierim, & omnia quæ ejus: & non reſervabis ex eo, & exterminabis eum, & anathemabis eum, & omnia quæ ejus, & non parces (b) ab eo: & interficies à viro, & uſque ad mulierem, & ab infante (c) uſque ad lactentem, & à vitulo uſque ad ovem, & à camelo uſque ad aſinum.* 3 *Et condixit Saul populo, & recenſet eos in Galgalis, (d) quadringenta millia ordinum, & Judam triginta millia ordinum.* 4 *Et venit Saul uſque ad civitates Amalec, & tetendit inſidias in torrente.* 5 *Et dixit Saul ad Cinæum, Abi & declina de medio Amalecitæ, nè addam te cum eo: & tu feciſti miſericordiam cum filiis Iſrael in aſcendendo ipſos ex Ægypto. Et declinavit Cinæus de medio Amalec.* 6 *Et percuſſit Saul Amalec ab Euilat uſque Sur ſuper faciem Ægypti.* 7 *Et cepit Agag regem Amalec vivum.* 8 *Et omnem populum, (e) & Hierim interfecit in ore gladii.* *Et reſervavit Saul, & omnis populus ipſum Agag vivum: & optima gregum, & armentorum, & ferculorum, & vinearum, & omnium bonorum: & noluerunt exterminare ea: & omne opus vile, & contemptum exterminavit.* 9 *Et factum eſt verbum Domini ad Samuel, dicens,* 10 *(f) Revocavi me, quia regnare feci Saul in regem, quoniam avertit ſe à poſt me: et verba mea non ſervavit. Et triſtatus eſt Samuel: et clamavit ad Dominum totam noctem.* 11 *Et diluculò ſurrexit Samuel, et ivit in occurſum Iſrael mané. Et annuntiatum eſt ipſi (g) Saul, dicentes; Venit Samuel in Carmelum, et conſtituit ſibi manum. Et convertit currum, et deſcendit in Galgala (h) ad Saul: et ecce ipſe offerebat holocauſtoſim Domino, prima ſpoliorum, quæ tulit ex Amalec.* 12

MS. A. (α) ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. (β) ἄκουσον τῆς φωνῆς τῶν λόγων κυρίου. (γ) Ἀμαλὴχ (δ) Ἱσρεὶμ καὶ πάντα αὐτοῦ, (ε) Γαλγάλοις δέκα χιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα χιλιάδας ταγμάτων Ἰούδα. Καὶ ἦλθεν (ζ) Ἀμαλὴχ, (η) μετὰ πάντων τῶν (θ) Εὐιλὰ (ι) ἣ ἐπὶ (κ) λαὸν ἐξωλέθρευσεν,* Ἡρεὶμ ἀπέκτεινεν (λ) ἐβούλετο ἐξολεθρεῦσαι (μ) ἐξωλέθρευσεν. (ν) τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, (ξ) οὐκ ἔστησεν. καὶ (ο) τῷ Ἰσραὴλ πρωΐ. καὶ ἀπήγγειλεν τῷ Σαμουὴλ, λέγοντες, Ἥκει Σαοὺλ εἰς (π) καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν (ρ) τὰ πρόβατα τῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

52 והות קרבא תקיפא על פלשתאי כל יומי שאול וחזא שאול כל גבר גבר וכל גבר עביד
קרב וכנש יתיה לותיה׃

טו

1 ואמר שמואל לשאול יתי שלח יי לרביותך למהוי מלכא על עמיה על ישראל וכען קביל
2 למימר פתגמא דיי׃ כדנן אמר יי צבאות דכירנא ית דעבד עמלק לישראל דכמן ליה
3 באורחא במסקיה ממצרים׃ וכען איזיל ותמחי ית דבית עמלק ותגמר ית כל דילהון ולא
תחוס עליהון ותקטול מגבר ועד אתתא מעולים ועד יניק מתור ועד אמר מגמל ועד
4 חמר׃ וכנש שאול ית עמא ומנינון באימרי פסחיא מאתן אלפין גברא רגלאי ועסרא אלפין
5 6 ית אנש יהודה׃ ואתא שאול עד קרתא דבית עמלק וטקים משריתיה בנחלא׃ ואמר
שאול לשלמאה איזיל זור אתפרש מגו עמלקאה דלמא אשיצנך עמיה ואת עבדת טיבו
7 עם כל בני ישראל במסקהון ממצרים ואתפרש שלמאה מגו עמלקאה׃ ומחא שאול ית
8 דבית עמלק מחוילה מעלנא דהגרא די על אפי מצרים׃ ואחד ית אגג מלכא דבית עמלק
9 כד חי וית כל עמא גמר לפתגם דחרב׃ וחס שאול ועמא על אגג ועל שפר ענא ותורי
שמניא ופטימיא ועל כל דטב ולא אבו לגמרותהון וכל מדעם דשיט ודבסיר יתיה גמירו׃
10 11 והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שמואל למימר׃ תבית במימרי ארי אמליכית ית שאול
למהוי מלכא ארי תב מבתר פולחני וית פתגמי לא קים ותקיף לשמואל וצלי קדם יי כל
12 ליליא׃ ואקדים שמואל לקדמות שאול בצפרא ואתחוא לשמואל למימר אתא שאול
לכרמלא והא מתקן ליה תמן אתר לפלגא ביה בזתא ואסתחר ועבר ונחת לגלגלא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit bellum validum ſuper Peliſthæos omnibus diebus Saul : et vidit Saul omnem virum virilem, et omnem virum facientem bellum, & congregavit illum ad ſe. 52

CAP. XV.

Et dixit Semuel ad Saul: Me miſit Dominus ad ungendum te ut ſis rex 1 ſuper populum ſuum ſuper Iſrael: & nunc auſculta dicto verbi Dñi. Sic di- 2 cit Dñs Szebaoth: Recordatus ſum ꝙ fecit Ghamalek Iſraeli, qui inſidiatus eſt ei in via cū aſcēderet de Miſzraim. Et nunc vade & percuties [*eos qui* 3 *ſunt*] domus Ghamalek, et conficies omne quod illorum, et non parces ſup eos: e occides à viro uſque ad mulierem, à puero uſque ad lactentem, à bove et uſq; ad pecus, à camelo et uſq; ad aſinū. Et congregavit Saul po- 4 pulum, et numeravit eos in agnis paſchalibus, ducenta millia virorum peditum, et decem millia hominum Jehuda. Et venit Saul uſq; ad urbem domûs 5 Ghamalek, et ſtatuit caſtra ſua in fluvio. Et dixit Saul Salmaah: Vade re- 6 cede, ſeparare de-inter Gamalekæū, ne fortè perdā te cum illo: et tu feciſti bonum cum omnibus filiis Iſrael cùm aſcenderēt ex Miſzraim: et ſeparatus eſt Salmaah de inter Ghamalekæum. Et percuſſit Saul [*viros*] domûs 7 Ghamalek à Hhavilah aſcenſu Hhagra quæ [*eſt*] ſuper faciem Miſzraim. Et apprehendit Agag regem domus Ghamalek cùm vivus eſſet, et omnem 8 populum confecit in acie gladii. Et pepercit Saul et popul⁹ ſuper Agag, & 9 ſuper pulcherrimas ovium et boum, et craſſa et ſaginata, et ſuper omne ꝙ bonum, et non voluerunt conficere ea ; et omnem rem quæ vilis & quæ contemptibilis erat, confecerunt. Et fuit verbum prophetiæ ab-ante Dñm 10 cum Semuel, dicens: Pœnitui in dicto meo ꝙ regnare feci Saul ut eſſet rex, 11 quia averſus eſt de-poſt cultum meū, et verba mea non firmavit: et durum fuit Semueli, et oravit ante Dñm totâ noctē. Et anticipavit Semuel ad oc- 12 curſum Saul in aurora, et nunciatū eſt Semueli dicendo: venit Saul ad Carmela: et ecce conſtitutus eſt illi ibi locus ad dividendū in eo prædam : et reverſus eſt et tranſiit et deſcendit ad Gilgela.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

52 ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܥܫܝܢܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܫܐܘܠ
ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܓܢܒܪ. ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܝܠܐ. ܘܟܢܫ ܗܘܐ ܠܗ ܠܘܬܗ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ *

ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܠܝ ܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܡܫܚܟ. ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. *
1 ܗܫܐ. ܫܡܥ ܠܩܠܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܟܝܪ ܐܢܐ ܠܟܠܗܝܢ
2 ܕܥܒܕ ܥܡܠܩ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܐܘܪܚܐ. ܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܗܫܐ. ܙܠ ܡܚܝ
3 ܠܥܡܠܩܝܐ. ܘܐܘܒܕ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܚܘܣ ܥܠܝܗܘܢ. ܩܛܘܠ ܡܢ ܓܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܢܫܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܢܘܩܐ. ܘܡܢ ܬܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܪܐ. ܘܡܢ ܓܡܠܐ. ܘܥܕܡܐ
4 ܠܚܡܪܐ. * ܘܐܟܪܙ ܫܐܘܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܩܪܒܐ. ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܒܛܠܝܐ. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ
5 ܪܓܠܝܢ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܐ ܫܐܘܠ ܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܥܡܠܩ.
6 ܘܕܢ ܒܢܚܠܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܩܝܢܝܐ. ܣܛܘ ܥܪܘܩܘ. ܘܚܘܬܘ ܡܢ ܒܝܬ ܥܡܠܩܝܐ. ܕܠܐ
ܐܘܒܕܟܘܢ ܥܡܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܓܝܪ ܥܒܕܬܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܣܠܩܝܢ
7 ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܣܛܘ ܩܝܢܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܥܡܠܩܝܐ. * ܘܡܚܐ ܫܐܘܠ ܠܥܡܠܩܝܐ. ܡܢ ܚܘܝܠܐ
8 ܕܡܥܠܢܐ ܕܫܘܪ ܕܩܕܡ ܡܨܪܝܢ. * ܘܐܚܕ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܩܝܐ. ܟܕ ܚܝ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ
9 ܚܪܒ ܒܦܘܡܗ ܕܣܝܦܐ. * ܘܚܣ ܫܐܘܠ ܘܥܡܐ ܥܠ ܐܓܓ ܡܠܟܐ. ܘܥܠ ܫܦܝܪܐ ܕܥܢܐ ܘܕܬܘܪܐ.
ܘܕܫܡܝܢܐ ܘܕܡܦܛܡܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܛܒܬܐ. ܘܠܐ ܨܒܘ ܕܢܚܪܒܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܟܠܗ
10 ܩܢܝܢܐ ܕܫܝܛ ܘܕܡܣܠܝ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܠܗ ܚܪܒܘ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬ
11 ܫܡܘܐܝܠ ܟܕ ܐܡܪ. * ܬܘܝܬ ܕܐܡܠܟܬܗ ܠܫܐܘܠ ܡܠܟܐ. ܕܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪܝ. ܘܡܠܝ ܠܐ
12 ܐܩܝܡ. ܘܐܬܥܩ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܩܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܟܠܗ ܠܠܝܐ. * ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ ܒܨܦܪܐ
ܠܐܘܪܥܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܬܚܘܝ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܠܟܪܡܠ. ܘܗܐ ܩܝܡ ܠܗ ܐܬܪܐ.
ܘܐܬܦܢܝ ܥܒܪ. ܘܢܚܬ ܠܓܠܓܠ.

* Cúmque validum eſſet bellum contra Philiſtæos cunctis diebus Saulis, conſiderabat Saul omnem virum ſtrenuum omnemque virum robore præditum, & colligebat eum ad ſe. 52

CAP. XV.

Dixit autem Samuel Sauli, Me miſit Dominus ad ungendum te ut regnares ſuper Iſraelem populum ſuum: nunc audi vocem ſermonum Domini. 1 Sic dicit Dominus exercituum, Memor ſum rerum omnium quas fecit Amalec Iſraeli in itinere cùm aſcenderent ex Ægypto. 2 Vade nunc, trucîda Amalecitas, & perde quicquid poſſident, & ne parcas eis: occîde tam viros quàm fœminas, & tam juvenes quàm puerulos, tam boves quàm agnos, & tam camelos quàm âſinos. 3 Indixit ergò Saul toti populo bellum; & cùm recenſuiſſet eos in Telais, ducenta & decem millia peditum cum viris Juda, 4 Venit Saul uſque ad civitatem Amalec, & altercatus eſt in convalle. 5 Tum dixit Saul Cinæis, Deflectite, recedite, & deſcendite de medio Amalecitarum, ne perdam vos cum eis: vos enim officium præſtitiſtis omnibus Iſraelitis cùm aſcenderent ex Ægypto: & receſſerunt Cinæi de medio Amalecitarum. 6 Et percuſſit Saul Amalecum ab Hevila, quæ eſt in ingreſſu Sod, quæ eſt ex adverſo Ægypti. 7 Captóque Agag rege Amalecitarum vivo, totum populum extinxit acie gladii. 8 Pepercit igitur Saul ac populus Agago regi, & pulcherrimis ovium, & boum, & pinguium, & ſaginatorum, & cuique rei optimæ; & noluerunt ea occidere: omnem verò ſupellectilem quæ vilis & abjecta erat in oculis eorum, illam conſumpſerunt. 9 Factúſque eſt ſermo Domini ad Samuelem, dicendo, 10 Pœnitet me conſtituiſſe Saulem regem, quoniam retroceſſit à me, & verba mea eventu minimè comprobavit: quod ægrè ferens Samuel, depr[illegible]s eſt Dominum totâ nocte. 11 Quumque [illegible] ſurrexiſſet Samuel ut obviàm iret Sau[illegible]ndicatum fuit Samueli abiiſſe Saulem ad Carmelum ubi paratus fuerat ei locus, tum deflexiſſe, prætergreſſum eſſe, ac deſcendiſſe in Galgalam. 12

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

52 * وكان حرب شديد بينهم * وبين اهل فلسطين طول عمر شاوول * ونظر شاوول الي كل رجل
جبار وكل رجل بطل * وجمعهم اليه * الفصل الخامس عشر * وقال 1
صموال لشاوول * انا الذي ارسلني الرب لامسحك لتكون ملكا على بني اسرائيل شعبي * فاسمع
2 الان قول الرب * هكذا يقول الرب القوي * انا عارف ما صنع اهل عمالاق ببني اسرائيل في الطريق
3 حيث صعدوا من ارض مصر * فسر الان الي عمالاق * واقتلهم واهلك جميع ما لهم * ولا ترحمهم *
بل اقتل الرجال والنساء جميعا * والاحداث والاطفال ايضا * واقتل البقر والغنم ايضا والابل والحمير
4 ايضا * وجمع شاوول جميع الشعب للحرب * واحصا عددهم في موضع يقال له طويلا * فكان عددهم
5 ميتي الف رجل وعشرة الف رجل * من بني يهودا * فجاء شاوول الي قرية عمالاق * وهياء الشعب
6 هناك للحرب * وقال شاوول للقينانيين * ميلوا عن العملقانيين وفارقوهم * واعتزلوا من بينهم * ليلا
اهلككم معهم * وانتم كنتم قد صنعتم معروفا بجميع بني اسرائيل حيث صعدوا من ارض مصر *
7 وخرج القينانيون من بين العملقانيين * وحارب شاوول عمالاق وقتلهم اجمعين * من حد حويلا
8 الذي في مدخل سود التي هي متاخمة مصر * واخذ اغاغ ملك عمالاق حيا * وقتل شعبه
9 اجمعين بالسيف * ورحم شاوول والشعب اغاغ الملك * وشفقوا على حسن الغنم * والبقر السمان
والمطروفات * وعلي كل خيرهم * ولم يعجبهم ان يقتلوا الانعام * ولكن اهلكوا واحرقوا كلما كان
10 11 دنيا حقيرا عندهم * واوحي الرب الي صموال النبي * وقال له * اسفت على اني صيرت شاوول ملكا *
انه رجع عن عهدي * ولم يعمل بما امرته * وشق ذلك على صموال * وصلي امام الرب ليلته
12 جميعا * وادلج صموال بكرة * وخرج ليلقي شاوول * واخبر صموال ان شاوول قد اتي كرملا
وهو يهيي له موضعا * واقبل وجاز ونزل الي الجلجال

* *Quia verò grave bellum erat inter ipſos & inter Paleſtinos totâ ætate Saulis, conſiderabat Saul omnem virum gigantem omnemque virum robuſtum, & colligebat eos ad ſe.* 52

CAP. XV.

Dixit autem Samuel ad Saulem, Ego ſum quem Dominus miſit ad ungendum te ut eſſes rex ſuper Iſraelitas populum meũ; audi modò ſermonem Domini. 1 *Sic dicit Dominus potentiſſimus, Ego novi quid fecerint Amalecitæ Iſraelitis in via cùm aſcenderent è terra Ægypti.* 2 *Vade ergò ad Amalech, & interfice eos, & diſperde quicquid habent, & ne miſerearis illorũ; ſed interfice viros ſimul atq; mulieres, adoleſcentes et infantes etiã; et occîde boves et oves etiã, camelos etiã atq; aſinos.* 3 *Quapropter convocavit Saul univerſum populũ ad bellũ, ſubductoq; eorũ numero in loco quodã qui dicitur Tavila, fuit numerus eorum ducenta millia peditum, & decem millia virorum ex filiis Juda.* 4 *Et veniens Saul ad civitatem Amalech, inſtruxit ibi populum ad prælium.* 5 *Dixitq; Saul ad Cainanæos, Recedite ab Amalecitis; & ſejungite vos ab eis, et deſcendite de medio eorum, ne fortè diſperdã vos cum eis; vos enim beneficium exercuiſtis in omnes Iſraelitas cùm aſcenderent è terra Ægypti.* 6 *Egreſſis itaque Cainanæis è medio Amalecitarũ, Bellavit Saul contra Amalech, & interfecit eos omnes à limite Hevilæ, quæ eſt ingreſſu Sod, quæ eſt contermina Ægypto.* 7 *Agag regem Amalech vivum apprehendit, populum autẽ ejus univerſum gladio interfecit.* 8 *Miſertuſq; eſt Saul ac popul⁹ regis Agag, et pepercerunt pulcherrimis quibuſq; ovib⁹, et pinguib⁹, & pinguibus præſtantibuſq; bob⁹, et optimis quibuſq; rebus eorũ, nec placuit eis interficere delicatiora; ſed perdiderunt atque combuſſerunt quicquid vile et contemptum erat apud ipſos.* 9 *Revelavit autem Dominus Samueli prophetæ,* 10 *& dixit eum, Vehementer doleo quòd regem conſtituerim Saulem, quia averſus eſt à fœdere meo, nec fecit quod præceperam ei. Ægrè tulit hoc Samuel, & oravit ad Dominũ totâ nocte illâ.* 11 *Et diluculò ſurgente Samuele, egreſſoq; ad conveniendũ Saulem, nuntiatũ fuit Samueli quòd Saul jam iverat Carmelum, & locum ipſe ſibi parabat, tum abiens pertranſierat, ac deſcenderat in Galgal.* 12

שמואל א: טו

tu Benedictus : Saul ei dixit & : Saul ad Semuel Venitque
13 וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה
quæ Et : Semuel Dixitque .DOMINI verbum ſtatui : DOMINO
לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ 14 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמֶה
? audiens ego quam bovis vox & ,meis auribus in hujus pecoris vox
קוֹל־הַצֹּאן הַזֶּה בְּאָזְנָי וְקוֹל הַבָּקָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃
populus pepercit quia ; ea adduxerunt Hamalechitis Ex : Saul dixitque
15 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעֲמָלֵקִי הֱבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעָם
: tuo Deo DOMINO ſacrificare pro , bovis & , pecoris bonitate ſuper
עַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
, Permitte : Saul ad Semuel Dixitque .perdidimus reſiduum &
16 וְאֶת־הַיּוֹתֵר הֶחֱרַמְנוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הֶרֶף
,ei dixitque : nocte me ad Domin' eſt locut' quæ tibi indicabo &
וְאַגִּידָה לְּךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ
caput ,tuis oculis in tu parvus ſi Nonne :Semuel Dixitque .Loquere
17 דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ
? Iſrael ſuper regem in DOMINUS te unxitque : tu Iſrael tribuum
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
anathematizabis & ,Abi : dixitque ,via in DOMINUS te miſit Et
18 וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדָרֶךְ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־
.eos ipſos conſumere ad uſque eum in pugnabis & ,Hamalech peccatores
הַחַטָּאִים אֶת־עֲמָלֵק וְנִלְחַמְתָּ בוֹ עַד־כַּלּוֹתָם אֹתָם׃
,ſpolium ad divertiſti ſed ,DOMINI voce in audiviſti non quid ut Et
19 וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעַט אֶל־הַשָּׁלָל
: Semuel ad Saul Dixitque ? DOMINI oculis in malum feciſti &
20 וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל
me miſit qua via in ambulavi & ,DOMINI voce in audivi Quod
אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי
.perdidi Hamalech & ,Hamalech regem Agag adduxi & ;Domin'
יְהוָה וָאָבִיא אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי׃
, anathematis initium bovis & , pecoris ſpolio de populus cepit Et
21 וַיִּקַּח הָעָם מֵהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר רֵאשִׁית הַחֵרֶם
dixit Et .Ghilgal in tuo Deo DOMINO immolandum ad
לִזְבֹּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃ 22 וַיֹּאמֶר
,victimis & , aſcenſionibus in DOMINI voluntas Nunquid : Semuel
שְׁמוּאֵל הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים
intendere :bonum ſacrificio præ audire ecce ? Domini voce in audire ſicut
כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב לְהַקְשִׁיב
,mendacium & ,rebellio d[illegible]ationis peccatum Quia ? arietum adipe præ
23 מֵחֵלֶב אֵילִים׃ כִּי חַטַּאת־ק[illegible] מֶרִי וְאָוֶן
DOMINI verbum rep[illegible]ſti quòd eò , : tranſgredi Theraphim &
וּתְרָפִים הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה
, Peccavi : Semuel ad Saul Dixitque .rege à te reprobavit &
24 וַיִּמְאָסְךָ מִמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי
timui quia ; tua verba & ,DOMINI os ſum tranſgreſſus quia
כִּי־עָבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי אֶת־
,meū peccatum nunc tolle nunc Et .eorum voce in audivi & ,populum
25 הָעָם וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃ וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי
Semuel Dixitque .DOMINO me incurvabo & ,mecum revertere &
26 וְשׁוּב עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
; DOMINI verbum reprobâſti quia : tecum revertar Non : Saul ad
אֶל־שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה
ſe vertit Et .Iſrael ſuper regem exiſtendo ab DOMINUS te projecit &
27 וַיִּמְאָסְךָ יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב
.ſe ſcidit & ,ejus pallii alam in apprehendit & : eundum ad Semuel
שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃
Iſrael regnum DOMINUS Scidit : Semuel eum ad Dixitque
28 וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל
.te præ bono tuo ſocio ipſum tradidit & ,hodie te deſuper
מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃

פ ב

Verſio VUL. LAT.

13 Et cùm veniſſet Samuel ad Saul, dixit ei Saul; Benedictus tu Domino, implevi verbum 14 Domini. Dixítque Samuel; Et quæ eſt hæc vox gregum, quæ reſonat in auribus meis, & armentorum, quam ego audio? 15 Et ait Saul, De Amalec adduxerunt ea: pepercit enim populus melioribꝰ ovibus & armentis, ut immolarentur Dño Deo tuo; reliqua verò occidi- 16 mus. Ait autē Samuel ad Saul; Sine me, et indicabo tibi quæ locutꝰ ſit Dñs ad me nocte. Di- 17 xítque ei, Loquere. Et ait Samuel; Nónne cùm parvulus eſſes in oculis tuis, caput in tribubus Iſrael factus es? unxítque te Dominꝰ in regem ſuper 18 Iſrael, Et miſit te Dominus in viam, & ait; Vade, & interfice peccatores Amalec, & pugnabis contra eos uſque ad inter- 19 necionem eorum. Quarè ergò non audiſti vocem Domini: ſed verſus ad prædam es, & feciſti malum in oculis Domini? 20 Et ait Saul ad Samuelem; Immò audivi vocem Domini, & ambulavi in via per quam miſit me Dominus, & adduxi Agag regem Amalec, & Amalec 21 interfeci. Tulit autem de præda populus oves & boves, primitias eorum quæ cæſa ſunt, ut immolet Domino Deo ſuo in 22 Galgalis. Et ait Samuel; Numquid vult Dominus holocauſta & victimas, & non potiùs ut obediatur voci Domini? MELIOR eſt enim obedientia quàm victimæ: & auſcultare magis quàm offerre adipem a- 23 rietum. Quoniam quaſi peccatum ariolandi eſt, repugnare: & quaſi ſcelus idololatriæ, nolle acquieſcere. Pro eo ergò quòd abjeciſti ſermonem Domini, abjecit te Dominus ne 24 ſis rex. Dixítque Saul ad Samuelem; Peccavi, quia prævaricatus ſum ſermonē Domini, & verba tua, timens populum, 25 & obediens voci eorum. Sed nunc porta, quæſo, peccatum meum, & revertere mecum, ut 26 adorem Dominum. Et ait Samuel ad Saul; Non revertar tecum, quia projeciſti ſermonem Domini, & projecit te Dominus ne ſis rex ſuper Iſrael. 27 Et converſus eſt Samuel ut abiret: ille autem apprehendit ſummitatem pallii ejus, quæ 28 & ſciſſa eſt. Et ait ad eum Samuel; Scidit Dominus regnum Iſrael à te hodiè, & tradidit illud proximo tuo meliori te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ. ϗ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ, Εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ· ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος. 14 Καὶ εἶπε Σαμουήλ, Καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου (σ) τούτου ἐν τοῖς ὠσί μου, ϗ φωνὴ τῶν βοῶν (τ) ἣν ἐγὼ ἀκούω; 15 Καὶ εἶπε Σαούλ, Ἐξ Ἀμαλὴκ ἤνεγκα αὐτά, ἃ περιεποιήσατο ὁ λαὸς τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου, ϗ τῶν βοῶν, ὅπως τυθῇ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ 16 τὰ λοιπὰ (υ) ἐξωλόθρευσα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ, Ἄνες, ϗ ἀπαγγελῶ σοι ἃ ἐλάλησε κύριος πρὸς μὲ τὴν νύκτα. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ, Οὐχὶ μικρὸς εἶ σὺ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς Ἰσραήλ; ϗ ἔχρισέ σε κύριος εἰς βασι- 18 λέα ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλέ σε κύριος ἐν ὁδῷ, ϗ εἶπέ σοι, Πορεύθητι, ϗ (φ) ἐξολόθρευσον· ἀνελεῖς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμέ, τὸν Ἀμαλήκ, ϗ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως (χ) 19 συντελέσῃς αὐτούς. Καὶ ἱνατί οὐκ ἤκουσας (ψ) φωνῆς κυρίου, (ω) ἀλλ' ὥρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκῦλα, ϗ ἐποίησας τὸ πονη- 20 ρὸν ἐνώπιον κυρίου; Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουήλ, Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, ϗ ἐπορεύθην (†) τῇ ὁδῷ ᾗ (α) ἀπέστειλέ με κύριος, ϗ ἤγαγον τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ, ϗ τὸν Ἀμαλὴκ (β) ἐξωλόθρευσα. 21 Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια ϗ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ (γ) ἐξολοθρεύματος, θῦσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν 22 ἐν Γαλγάλοις. Καὶ εἶπε Σαμουήλ, Εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ (δ) ὁλοκαυτώματα ϗ θυσίας, ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου; ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθήν, ϗ ἡ ἐπακρόασις 23 ὑπὲρ στέαρ κριῶν. Ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά ἐστιν, (ε) ὀδύνην ϗ πόνους θεραφὶν ἐπάγουσιν. ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ 24 Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουήλ, Ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβην τὸν λόγον κυρίου ϗ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαόν, ϗ ἤκουσα 25 τῆς φωνῆς αὐτῶν. Καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου, ϗ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, ϗ προσ- 26 κυνήσω (ζ) κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ, Οὐκ (η) ἀναστρέφω μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, ϗ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν 27 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, ϗ ἐκράτησε Σαοὺλ τοῦ πτερυγίου τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ, ϗ διέρρηξεν 28 αὐτό. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουήλ, Διέρρηξε κύριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρός σου σήμερον, ϗ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

Et advenit Samuel ad Saul. Et 13 dixit ei Saul, Benedictus tu Domino: firmavi omnia quæcunque locutus eſt Dominus. Et di- 14 xit Samuel, Et quæ eſt vox gregis hujus in auribus meis, & vox boum, quam ego audio? Et 15 dixit Saul: Ex Amalec tuli ea quæ reſervavit populus optima gregis, & boum; ut ſacrificentur Domino Deo tuo: & reliqua exterminavi. Et dixit Samuel 16 ad Saul, Permitte: & annuntiabo tibi, quæ locutus eſt Dominus ad me noctu. Et dixit ei, Loquere. Et dixit Samuel ad 17 Saul, Nonne parvus es tu (i) coram te ipſo dux ſceptri (k) tribus Iſrael? Et unxit te Dominus in regem ſuper Iſrael. Et 18 miſit te Dominus in viam: & dixit tibi, Vade, & extermina: deſtrues peccantes in me, ipſum Amalec; & oppugnabis eos, donec conſummaveris eos. Et ut 19 quid non audîſti vocem Domini, ſed irruiſti (l) ad prædandum ſuper ſpolia, & feciſti malum coram Domino? Et dixit Saul 20 ad Samuel; Propterea quòd ego audivi vocem populi: & ivi viâ, quâ miſit me Dominus, & adduxi Agag regem Amalec: & ipſum Amalec exterminavi. Et 21 ſumpſit populus de ſpoliis greges, & armenta (m) prima exterminationis, ad ſacrificandum coram Domino Deo noſtro in Galgalis. Et dixit Samuel, (n) 22 Si volitum Domino holocauſtomata, & ſacrificia; ſicut audire vocem Domini? ecce auditio ſuper ſacrificium (o) bonum: & obedientia ſuper adipem arietum. Quoniam (p) peccatum augurium eſt: dolorem, & labores (q) 23 Theraphin inducunt. Quia ſpreviſti verbum Domini, & ſpernet te Dominus, nè ſis rex ſuper Iſrael. Et dixit Saul ad Samuel, 24 Peccavi; quoniam tranſgreſſus ſum verbum Domini, & verbum tuum: quoniam timui populum, & audivi vocem eorum. Et nunc 25 tolle, quæſo, peccatum meum, & reverte mecum, & adorabo Dominum Deum tuum. Et dixit 26 Samuel ad Saul; Non revertor tecum: quia ſpreviſti verbum Domini, & ſpernet te Dominus, nè ſis rex ſuper Iſrael. Et convertit 27 Samuel faciem ſuam, ut abiret: & tenuit Saul pinnulam diploidis ejus, & dirupit eam. Et dixit ad eum Samuel, Dirupit Dominus re- 28 gnum (r) tuum ab Iſrael de manu tua hodiè, & dabit illud proximo tuo bono ſuper te.

MS. A. (σ) αὕτη ἐν τοῖς (τ) ὧν ἐγὼ (υ) ἐξωλέθρευσα. (φ) ἐξολόθρευσον τοὺς (χ) συντελέσεις (ψ) τῆς φωνῆς (ω) ἀλλὰ (†) ἐν τῇ (α) ἀπέσταλκεν (β) ἐξωλέθρευσα. (γ) ἐξολεθρεύματος, (δ) ὁλοκαύτωμα καὶ θυσία ὡς (ε). ὀδύνη ϗ πόνος (ζ) κυρίῳ θεῷ (η) ἀναστρέψω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וַאֲתָא שְׁמוּאֵל לְוָת שָׁאוּל וַאֲמַר לֵיהּ שָׁאוּל בְּרִיךְ אַתְּ קֳדָם יְיָ קַיֵּמִית יָת פִּתְגָּמָא דַייָ׃ וַאֲמַר
14 שְׁמוּאֵל וְאִלּוּ קַיֵּמְתָּא וּמָה קָל עָנָא הָדֵין בְּאוּדְנַי וְקָל תּוֹרַיָּא דַּאֲנָא שְׁמַע׃ וַאֲמַר שָׁאוּל 15
מֵעֲמַלְקָאָה אַיְתִיאוּנוּן דְּחַס עַמָּא עַל שְׁפַר עָנָא וְתוֹרֵי בְּדִיל לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וְיָת
16 שְׁאָר מוֹתְרָא גַּמַּרְנָא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל אוֹרִיךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ יָת דְּאִתְמַלַּל מִן קֳדָם יְיָ עִמִּי
17 בְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ מַלֵּל׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל הֲלָא מִן שֵׁירוּתָךְ הֲוֵיתָא שִׁיט וְחַלָּשׁ בְּעֵינֵי נַפְשָׁךְ
בְּרַם זְכוּת שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין אֲבוּךְ גְּרַמָא לָךְ דִּי בְעוֹ לְמֶעְבַּר בְּיַמָּא קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל כֵּן
18 רַבְּיָךְ יְיָ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃ וְשַׁלְחָךְ יְיָ בְּאוֹרְחָא וַאֲמַר אֱזֵיל וּתְגַמַּר יָת חַיָּבַיָּא יָת
19 דְּבֵית עֲמָלֵק וְתַגִּיחַ קְרָבָא בְּהוֹן עַד דִּתְשֵׁיצֵי יָתְהוֹן׃ וּלְמָה לָא קַבֶּלְתָּא לְמֵימְרָא דַייָ
20 וְאִתְפְּנֵיתָא עַל בִּזְּתָא וַעֲבַדְתָּא דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לִשְׁמוּאֵל דְּקַבֵּלִית לְמֵימְרָא דַייָ
וַאֲזָלִית בְּאוֹרְחָא דְּשַׁלְחַנִי יְיָ וְאַיְתֵיתִי יָת אֲגַג מַלְכָּא דַעֲמָלֵק וְיָת עֲמַלְקָאָה גַּמַּרִית׃
21 וְאַפְרֵישׁ עַמָּא מִן בִּזְּתָא עָאן וְתוֹרִין קֳדָם דְּיִתְחַרְמוּן לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּגִלְגְּלָא׃ וַאֲמַר 22
שְׁמוּאֵל הַרַעֲוָא קֳדָם יְיָ בַּעֲלָוָן וּבְנִכְסַת קוּדְשִׁין כְּקַבָּלָא לְמֵימְרָא דַייָ הָא קַבָּלַת
23 לְמֵימְרֵיהּ מִנִּכְסַת קוּדְשִׁין טָב לַאֲצָתָא לְמִלֵּי נְבִיוֹהִי מִתְּרַב פַּטִּימִין׃ אֲרֵי כְּחוֹב גֻּבְרַיָּא
דְשָׁאֲלִין בְּקִסְמָא כֵּן חוֹבַת כָּל גְּבַר דִּמְסָרֵב עַל פִּתְגָּמָא דַייָ וּכְחוֹבֵי עַמָּא דְטָעוֹ בָּתַר
טַעֲוָתָא כֵּן חוֹבַת כָּל אֱנָשׁ דִּמְפַצַּר וּמוֹסִיף עַל מִלֵּי נְבִיַּא חֲלָף דְּקַצְתָּא בְּפִתְגָּמָא דַייָ רַחְקָךְ
24 מִלְּמֶהֱוֵי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לִשְׁמוּאֵל חָבֵית אֲרֵי עֲבָרִית עַל מֵימְרָא דַייָ וּבְסָרִית עַל
25 פִּתְגָּמָךְ אֲרֵי דְּחֵלִית מִן עַמָּא וְקַבֵּלִית לְמֵימְרֵיהוֹן׃ וּכְעַן שְׁבוֹק כְּעַן לְחוֹבִי וְתוּב עִמִּי
26 וְאֶסְגּוֹד קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל לָא אֲתוּב עִמָּךְ אֲרֵי קַצְתָּא בְּפִתְגָּמָא דַייָ וְרַחְקָךְ
27 יְיָ מִלְּמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃ וְאִסְתְּחַר שְׁמוּאֵל לְמֵיזַל וְאַתְקֵיף בִּכְנַף מְעִילֵיהּ וְאִתְבְּזַע׃
28 וַאֲמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל אַעְדִּי יְיָ יָת מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל מִנָּךְ יוֹמָא דֵין וִיהַבַהּ לְחַבְרָךְ דְּתַקִּין
עוֹבָדֵיהּ מִנָּךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit Semuel ad Saul: et dixit Saul, Benedictus tu ante Dñm: firmavi 13 verbum Dñi. Et dixit Semuel: *Et* ſi firmâſti, et quid vox ovium iſtarum in 14 auribus meis, & vox boum quam ego audio? Et dixit Saul: Ex Ghamale- 15 kæo attulerunt ea; quia pepercit populꝰ pulchris oviū & boum, ut ſacrificet ante Dñm Deum tuum, et *reliquum* reſiduum confecimus. Et dixit Se- 16 muel Sauli: Attende, et annunciabo tibi ꝙ dictum eſt ab-ante Dñm mecum nocte: et dixit illi, Loquere. Et dixit Semuel: Nonne à principio tuo fui- 17 ſti vilis et debilis in oculis animæ tuæ? verùm meritum tribus Binjamin patris tui occaſionem dedit tibi, *(qui quæſierunt tranſire in mare ante filios Iſrael, ideo unxit te Dominus)* ut ſis rex ſup Iſrael. Et miſit te 18 Dñs in via, et dixit: Vade et conficies culpatos domus Ghamalec, et inibis bellū cum illis uſq; quo deſtruas eos. Et cur non auſcultâſti dicto Dñi, & 19 reſpexiſti ſup prædam, et feciſti quod malum eſt ante Dominum? Et dixit 20 Saul ad Semuel, Quòd auſcultavi dicto Dñi, et ambulavi in viá quâ miſit me Dñs, et adduxi Agag regem Ghamalec, & *Ghamalekæum* confeci. Et 21 ſeparavit populus ex præda oves et boves, antequā exciderentur, ad ſacrificandum ante Dñm Deum tuum in Gilgela. Et dixit Semuel: Num voluntas 22 ante Dñm in holocauſtis et oblatione ſanctitatū, ſicut in auſcultatione dicti Dñi? ecce auſcultatio dicti illius præ oblatione ſanctitatum bona eſt; attendere loquelis prophetarum ejus, præ pinguedine ſaginatorum. Nam 23 ut *culpa* virorū qui petunt ab ariolo, ſic culpa omnis viri qui rebellat ſup *verbū* Dñi; & ſicut culpæ populi qui errat poſt errores, ſic culpa omnis hominis qui *multiplicat &* addit ſuper loquelas Prophetarum: eò quòd ſpreviſti verbum Dñi, elongavit te Dñs ne ſis rex. Et dixit Saul ad Semuel: 24 Culpatus ſum, quia tranſgreſſus ſum dictum Dñi, & contempſi verbū ejus; quia timui à populo, et auſcultavi dictis eorum. Et nunc, remitte nunc cul- 25 pæ meæ, & redi mecum, et adorabo ante Dñm. Et dixit Semuel ad Saul: Non 26 redibo tecum, quia ſpreviſti verbum Dñi; et elongavit te Dominus ne ſis rex ſup Iſrael. Et reverſꝰ eſt Semuel ut abiret, et apprehendit alā pallii ejꝰ, 27 et ſciſſum eſt. Et dixit illi Semuel: Tranſire fecit Dñs regnum Iſrael à te 28 die hoc, et dedit ſocio tuo, quòd *rectius ſit factum* illius præ te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܘܐܬܐ* ܫܡܘܐܝܠ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܕܐܩܝܡ ܦܬܓܡܗ. * ܘܐܡܪ
14 ܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ ܕܥܢܐ ܒܐܕܢܝ. ܘܩܠܐ ܕܬܘܪܐ ܕܫܡܥ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܡܢ
15 ܥܡܠܩܝܐ ܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ. ܡܛܠ ܕܚܣ ܥܡܐ ܥܠ ܫܦܝܪܐ ܕܥܢܐ ܘܕܬܘܪܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܕܢܕܒܚܘܢ
ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܫܪܟܐ ܚܪܡܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܫܒܘܩ ܕܐܚܘܝܟ ܡܕܡ ܕܐܡܪ
16 ܠܝ ܡܪܝܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܐܡܪ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܗܐ ܐܢ ܙܥܘܪ ܐܢܬ
17 ܒܥܝܢܝܟ. ܪܝܫ ܫܒܛܐ ܐܢܬ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܫܚܟ ܡܪܝܐ ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܕܪܟ
18 ܡܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܡܪ. ܙܠ ܚܪܘܡ ܚܛܝܐ ܠܥܡܠܩܝܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ ܥܕܡܐ ܕܬܫܠܡ
ܐܢܘܢ. * ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܫܡܥܬ ܠܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܐܬܦܢܝܬ ܠܘܬ ܒܙܬܐ. ܘܥܒܕܬ ܕܒܝܫ ܩܕܡ
19 ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥܬ ܠܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܬ ܒܐܘܪܚܐ ܕܫܕܪܢܝ.
20 ܘܐܝܬܝܬ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܩ. ܘܠܥܡܠܩܝܐ ܚܪܡܬ. * ܘܕܒܪ ܥܡܐ ܡܢ ܒܙܬܐ. ܥܢܐ
21 ܘܬܘܪܐ ܘܪܫܝܬܐ ܕܚܪܡܐ. ܕܢܕܒܚܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ
22 ܒܥܠܘܬܐ ܘܒܕܒܚܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܫܡܥ ܒܩܠܗ. ܘܗܐ ܫܡܥܬܐ ܛܒ ܡܢ ܕܒܚܐ. ܘܡܨܝܬܐ. ܡܢ ܬܪܒܐ
ܕܕܟܪܐ. * ܡܛܠ ܕܚܛܗܐ ܕܩܣܡܐ. ܡܪܓܙܢܘܬܐ. ܘܩܣܡܐ. ܥܘܠܐ ܡܝܩܪ. ܡܛܠ ܕܐܣܠܝܬ
23 ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܢܣܠܝܟ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܚܛܝܬ ܕܥܒܪܬ
24 ܥܠ ܡܐܡܪܗ ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܡܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܬ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܫܡܥܬ ܒܩܠܗܘܢ.
25 * ܘܗܫܐ ܫܒܘܩ ܚܛܗܝ. ܘܗܦܘܟ ܥܡܝ. ܘܐܣܓܘܕ ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ
26 ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܐܗܦܘܟ ܥܡܟ. ܡܛܠ ܕܐܣܠܝܬ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܣܠܝܟ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܗܘܐ ܡܠܟܐ
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܦܢܝ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܚܕ ܫܐܘܠ ܒܟܢܦܐ ܕܡܥܝܠܗ
27 ܘܐܨܛܪܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܡܘܐܝܠ. ܨܪܝ ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢܟ ܝܘܡܢܐ.
28 ܘܝܗܒܗ ܠܚܒܪܟ. ܕܛܒ ܡܢܟ.

Quò veniente Samuel ad Saulē, dixit ei Saul; 13
Benedictus Dn̄s qui ſermonem ſuum eventu
comprobavit. Dixit Samuel, Quænā eſt vox 14
iſta pecudum in auribus meis, & vox boum
quam audio? Reſpondit Saul, Ab Amalec ad- 15
duxerunt ea: pepercit enim populus pulcher-
rimis ovium ac boum, & adduxerunt *ea* ut
immolarent Domino Deo tuo: cætera verò
vaſtavimus. Dixit Samuel ad Saulem; Sile ut 16
indicem tibi quod dixit mihi Dominus hâc
nocte. Reſpondit ei Saul, Dic. Dixit ergò Sa- 17
muel Sauli, Ecce ſi parvus eras in oculis tuis,
jam caput es tribuum Iſraelis, unxítque te
Dominus ut regnares ſuper Iſraelem, Téque 18
miſit Dominus ad expeditionē hanc, dicens;
Vade, trucida Amalecum peccatorem, eóſq;
impugna donec abſumas eos. Quomodo non 19
auſcultâſti voci Domini, ſed converſ⁹ ad præ-
dam, malum perpetrâſti coram Domino? Di- 20
xit Saul Samueli, Auſcultavi voci Domini, &
perfunctus ſum expeditione ad quam me mi-
ſerat, Agag regem Amalec adduxi, & Amale-
citas perdidi: Popul⁹ autem adduxit prædā, 21
oves ac boves, & præcipua anathematis, ut
ſacrificarent Domino Deo tuo. Reſpondit 22
Samuel, Non oblectatur Domin⁹ holocauſtis
& victimis quantùm eo qui auſcultat voci
ſuæ; & quidem obedientia victimis præſtan-
tior eſt, & acquieſcere, adipe arietum. Quia 23
peccatum divinationis provocatio eſt iræ, &
divinatio ſcelus aggravat; *propterea* quo-
niam rejeciſti verbum Domini, rejecturus
eſt te de regno. Dixit Saul ad Samuelem, 24
Peccavi quòd tranſgreſſus ſim verbum oris
Domini, & verba tua, quòd extimuerim po-
pulum, & voci eorum acquieverim. Con- 25
dona jam peccatum meum, & revertere me-
cum ut adorem Dominum. Dixit Samuel ad 26
Saulem, Non revertar tecum: quia ſpreviſti
verbum Domini, ſprevit te Dominus ne ſis
rex ſuper Iſrael. Converſóque Samuele ut 27
abiret, & apprehendit Saul fimbriam pallii
ejus, & laceravit illud. Tum dixit ad eum 28
Samuel, Laceravit Dominus regnum Iſraelis
à te hodiè, dedítque illud proximo tuo te
meliori.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وأتى صموال إلى ساوول * وقال له ساوول. تبارك الرب الذي حقق قوله * قال صموال * ما هذا 13 14
الصوت الذي أسمع من صوت الغنم * فإنه قد وقع مسامعي صوت نخير البقر * قال ساوول * 15
هذا ما أتى به الشعب من عمالاف. لأن الشعب عجبهم حسن الغنم والبقر * وجاؤوا بها ليذبحوا لله
ربك * والبقية قتلوها * قال صموال لساوول * كف حتى أخبرك بما قال لي الله ليلتي هذه التي 16
مضت. قال له ساوول * قل * قال صموال لساوول * كنت صغيرا عند نفسك * فإنك رئيس الأسباط 17
بني إسرائيل * من أجل أن الرب مسحك ملكا على بني إسرائيل * وأرسلك الرب في طريق وقال 18
انطلق إلى عمالاف الخاطي * وجاهدهم وأهلكهم حتى تفنيهم أيضا * كيف لم تطع الرب * ولكن 19
أقبلت على النهب * وعملت عملا رديا أمام الرب * قال ساوول لصموال * سمعت قول الرب وأطعته * 20
وانطلقت في الطريق الذي أرسلني * وجئت بأجاج ملك عمالاف * وقتلت العمالقيين * وساق 21
الشعب من النهب غنما وبقرا اختارها حرمة للرب ليذبحوا لله ربك في الجلجال * قال صموال * لا 22
يهوى الرب الذبائح والقرابين كما يهوى من يطيعه * فالطاعة خير من الذبائح * والعمل بمسرة الله
أفضل من شحم الكباش * لأن خطية ذبيحة العراف سخطة الله * وذبيحة العراف تعظم الإثم * 23
وذبيحتك هذه التي لم يهواها الله هي شبيهة بذبيحة العراف * وهي تعظم الإثم * فالآن لأنك
رذلت كلام الله يرذلك الله من الملك * قال ساوول لصموال * أسأت حيث تعديت على قول الله 24
وقولك * وأطعت الشعب فرقا منهم * فاغفر الآن خطيئتي * وارجع معي لأسجد للرب * قال صموال 25 26
لساوول * لا أرجع معك * لأنك رذلت قول الرب * وقد رذلك الرب أن لا تكون ملكا على بني إسرائيل *
* وأقبل صموال لينصرف * وأخذ ساوول بطرف رداه فتخرق * قال له صموال * قد شق الله ملكك * 27 28
وعزلك عن بني إسرائيل اليوم * ودفع ملكك إلى غيرك الذي هو أخير منك *

Cúmque perveniſſet Samuel ad Saulem, 13
dixit illi Saul, Benedictus Dominus qui
ſermonem ſuum aſſeruit. Dixit Samuel, 14
Quænam eſt vox iſta quam audio bala-
tūs ovium? incidit enim in aures meas
vox boatūs armentorum. Reſpondit Saul, 15
Hoc eſt quod attulit populus ex Amalech:
placuit enim populo pulchritudo ovium ac
boum, & attulerunt ea ad immolandum
Deo Domino tuo; reliqua verò interfece-
runt. Ait Samuel Sauli, Siſte ut indicem 16
tibi quod dixit mihi Deus nocte hâc præ-
teritā. Reſpondit illi Saul, Loquere. Di- 17
xit Samuel ad Saulem, Exiguus eras tuo
judicio, jam verò princeps es tribuum fi-
liorū Iſrael, quādoquidē unxit te Domin⁹
regem ſuper filios Iſrael: Miſitq; te Do- 18
minus in expeditionem, et dixit; Vade
ad Amalech peccatorem, & bellum gere
contra eos, & diſperde illos donec vel
conſicias eos. Quomodo non obtemperâ- 19
ſti Domino, quin ad prædam verſus, im-
probum facinus perpetrâſti coram Domi-
no? Dixit Saul ad Samuelem, Audivi 20
ſermonem Domini, eique obtemperavi, abii
in via ad quam me miſerat, Agag regem
Amalech adduxi, & Amalecitas interfe-
ci: Abegit autem populus è præda oves 21
ac boves quas Domino dicatas elegit, ut
ſacrificarent Deo Domino tuo in Galgal.
Dixit Samuel, Non oblectatur Dominus 22
victimis et oblationibus quantum oblecta-
tur eo qui ſibi obtemperat: nam obedien-
tia melior eſt victimis, & executio volun-
tatis divinæ præſtantior eſt adipe arie-
tum. Nam peccatum victimæ harioli, ira 23
Dei eſt, & victima harioli crimen aggra-
vat: hæc autem victima tua quâ Deus
minimè oblectatur, ſimilis eſt victimæ
harioli, ipſaque crimen augeſcit. Jam
ergò quia ſpreviſti verba Dei, ſpernit te
Deus à regno. Dixit Saul ad Samuelem, 24
Peccavi quòd tranſgreſſus ſim ſermonem
Dei, & ſermonem tuum, & obediverim
populo metuens illos. Dimitte quæſo pec- 25
catum meum, & revertere mecum ut ad-
orem Dominum. Dixit Samuel ad Sau- 26
lem, Non revertar tecum, quoniam repro-
bâſti ſermonem Domini, jamque reproba-
vit te Dominus, ne ſis rex ſuper filios
Iſrael. Cúmque verteret ſe Samuel ut 27
abiret, tenuit Saul extremitatem pallii
ejus, & ſciſſum eſt. Ait illi Samuel, 28
Jam ſcidit Deus regnum tuum, teque de-
poſuit hodiè à filiis Iſrael, & regnum
tuum dedit alteri qui te melior eſt.

שמואל א: יו

non quia : pœnitebit non & , mentietur non Iſrael *Victoria* etiam Et

29 וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא

nunc me honora nunc : Peccavi ,dixit Et .*pœnitendum ad* ipſe homo

30 אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃ וַיֹּאמֶר חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא

,mecum revertere & ; Iſrael coram & ,mei populi ſenioribus coram

נֶגֶד־זִקְנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי

poſt Semuel eſt reverſus Et .tuo Deo DOMINO me incurvabo &

31 וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי

: Semuel dixit Et .DOMINO Saul ſe incurvavit & ; Saul

32 שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל

Agag eum ad ivit & ,Hamalech regem Agag me ad accedere Facite

הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג

Dixitque .mortis amaritudo *receſſit* Verè , Agag dixitque ;*delicii*s *(cum)*

33 מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר אֲגָג אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר

orbabitur ſic , tuus gladius mulieres orbavit Quemadmodum : Semuel

שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל

facies ad Agag Semuel fecit ſcindere & : tua mater mulieribus præ

מִנָּשִׁים אִמֶּךָ וַיְשַׁסֵּף שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגָג לִפְנֵי

aſcendit Saul & : Ramah in Semuel abiit Et .Ghilgal in *Domini*

34 יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה

videndum ad Semuel addidit non Et .Saul Ghibhah in ſuã domum in

35 אֶל־בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל׃ וְלֹא־יָסַף שְׁמוּאֵל לִרְאוֹת

:Saul *ad* Semuel luxit quia;*ejus mortis* diem ad uſque Saul

אֶת־שָׁאוּל עַד־יוֹם מוֹתוֹ כִּי־הִתְאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל

.Iſrael ſuper Saul feciſſet regnare quòd pœnituit DOMINUM &

וַיהוָה נִחָם כִּי־הִמְלִיךְ אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XVI. יו

,Saul *ad lugens* tu Uſquequo : Semuel ad Dominus dixit Et

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל אֶל־שָׁאוּל

,*ito* & ,oleo tuũ cornu Imple ? Iſrael ſuper *regnando à*,eũ reprobavi ego &

וַאֲנִי מְאַסְתִּיו מִמְּלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מַלֵּא קַרְנְךָ שֶׁמֶן וְלֵךְ

.regem mihi ej⁹ filiis *in vidi quia* ; Bethlachmitam Iſai ad te mittam

אֶשְׁלָחֲךָ אֶל־יִשַׁי בֵּית־הַלַּחְמִי כִּי־רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃

.me interficiet & , Saul audiet & ? vadam Quomodo :Semuel Dixitque

2 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי

: dicéſque ,tua manu in *capies bovis* Vitulam : DOMINUS Dixitque

וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת בָּקָר תִּקַּח בְּיָדֶךָ וְאָמַרְתָּ

ego & :*victima in* Iſai *ad vocabis* Et .veni DOMINO immolandum Ad

3 לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי׃ וְקָרָאתָ לְיִשַׁי בַּזָּבַח וְאָנֹכִי

dixero quem ,mihi ungéſque : ſis facturus quid ,te faciam ſcire

אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר

venit & ,DOMINUS eſt locutus quod Semuel Fecitque .te ad

4 אֵלֶיךָ׃ וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא

: *dixit* & ,ejus occurſum in civitatis ſeniores *contremuerunt* & : Beth-lechem

בֵּית לָחֶם וַיֶּחֶרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר

: veni Domino immolandũ ad .*Pax* : dixit Et ? tuus ingreſſus *Pax*

5 שָׁלֹם בּוֹאֶךָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי

,ejus filios & ,Iſai ſanctificavit & : *victima in* mecũ venite &,vos ſanctificate

הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם אִתִּי בַּזָּבַח וַיְקַדֵּשׁ אֶת־יִשַׁי וְאֶת־בָּנָיו

,Eliab vidit & ,*ipſos veniendo in* ,fuit Et .victimã ad eos *vocavit &*

6 וַיִּקְרָא לָהֶם לַזָּבַח׃ וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיַּרְא אֶת־אֱלִיאָב

ad Dominus dixit Et .ejus *unctus* Domino coram Certè : dixit &

7 וַיֹּאמֶר אַךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־

quia,ejus ſtaturæ altitudinẽ ad & ,ejus aſpectũ ad reſpicias Ne : Semuel

שְׁמוּאֵל אַל־תַּבֵּט אֶל־מַרְאֵהוּ וְאֶל־גְּבֹהַּ קוֹמָתוֹ כִּי

videbit homo nam : *homo videbit quod* non quia : eum reprobavi

מְאַסְתִּיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה

.*cor ad videbit* Domin⁹ & ,*oculos ad*

לַעֵינַיִם וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃

Verſio VUL. LAT.

29 Porrò Triumphator in Iſrael non parcet, et pœnitudine nõ flectetur: neque enim homo eſt ut agat pœnitentiã. At ille ait, 30 Peccavi: ſed nunc honora me corã ſenioribus populi mei, & corã Iſrael, & revertere mecũ, 31 ut adorẽ Dñm Deũ tuum. Reverſus ergò Samuel ſecutus eſt Saulẽ: & adoravit Saul Dñm. 32 Dixítque Samuel, Adducite ad me Agag regẽ Amalec. Et oblat⁹ eſt ei Agag pinguiſſim⁹, et 33 tremens. Et dixit Agag, Síccine ſeparat amara mors? Et ait Samuel; Sicut fecit abſque liberis mulieres gladi⁹ tuus, ſic abſque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in fruſta concidit eũ Samuel coram Dño in Galgalis. 34 Abiit autẽ Samuel in Ramatha: Saul verò aſcendit in 35 domũ ſuam in Gabaa. Et non vidit Samuel ultrà Saul uſque ad diem mortis ſuæ: veruntamen lugebat Samuel Saulem, quoniã Dñm pœnitebat quòd conſtituiſſet eum regem ſuper Iſrael.

CAP. XVI.

1 Dixítque Dñs ad Samuelẽ; Uſquequò tu luges Saul, cùm ego projecerim eum ne regnet ſuper Iſrael? Imple cornu tuum oleo, & veni, ut mittã te ad Iſai Bethlehemitem: provîdi enim 2 in filiis ejus mihi regẽ. Et ait Samuel, Quo modo vadam? audiet enim Saul, & interficiet me. Et ait Dñs; Vitulum de armento tolles in manu tua, & dices; Ad immolandum Dño 3 veni. Et vocabis Iſai ad victimam, & ego oſtendã tibi quid facias, & unges quemcunque 4 monſtravero tibi. Fecit ergò Samuel ſicut locut⁹ eſt ei Dñs. Venítque in Bethlehẽ, & admirati ſunt ſeniores civitatis, occurrentes ei, dixerúntque; Pacificúſne eſt ingreſſus tu⁹? 5 Et ait, Pacificus: ad immolandum Domino veni, ſanctificãmini, & venite mecum ut immolem. Sanctificavit ergò Iſai & filios ejus, & vocavit eos ad 6 ſacrificium. Cúmque ingreſſi eſſent, vidit Eliab, & ait; Num coram Domino eſt chriſtus e- 7 jus? Et dixit Dominus ad Samuelem; Ne reſpicias vultum ejus, neque altitudinem ſtaturæ ejus: quoniam abjeci eum, nec juxta intuitum hominis ego judico: homo enim videt ea quæ patent, Dominus autem intuetur cor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ ἀποστρέψει (θ) οὐδὲ μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτός. 30 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον (ι) πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. 31 Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσεκύνησε (κ) τῷ κυρίῳ. 32 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Προσαγάγετέ μοι τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ. καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγὰγ τρέμων. καὶ εἶπεν Ἀγὰγ, Εἰ 33 (λ) οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἀγὰγ, Καθότι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. καὶ ἔσφαξε Σαμουὴλ τὸν Ἀγὰγ ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλ. 34 Καὶ ἀπῆλθεν Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη (μ) 35 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά. Καὶ οὐ προσέθετο (ν) ἔτι Σαμουὴλ ἰδεῖν τὸν Σαοὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσε τὸν Σαοὺλ ἐπὶ Ἰσραήλ.

Et dividetur Iſrael in duo: & non (θ) avertet, neq; (ι) pœnitebit eum: quoniam non eſt, ſicut homo, ut pœniteat (κ) cum. Et dixit Saul, 30 Peccavi: ſed glorifica me nunc coram ſenioribus Iſrael, & coram populo meo: & reverte mecum, et adorabo Dominum Deum tuũ. 31 Et revertit Samuel poſt Saul, & adoravit Dominum. Et dixit Sa- 32 muel, Adducite mihi Agag regem Amalec. Et advenit ad eum Agag tremens. Et dixit Agag, Si ſic amara mors. Et dixit Samuel ad 33 Agag; Sicut liberis orbavit mulieres gladius tuus, ſic filiis orbabitur ex mulieribus mater tua. Et jugulavit Samuel Agag coram Domino in Galgal. Et abiit Samuel 34 in Armathæm: & Saul aſcendit in domum ſuam in Gabaa. Et non 35 adjecit ultrà Samuel videre Saul uſq; ad diem mortis ejus: quoniam lugebat Samuel ſuper Saul, & Dominum pœnituerat, quia fecerat regem Saul ſuper Iſrael.

MS. A. (θ) καὶ οὐ (ι) πρεσβυτέρων λαοῦ μου καὶ ἐνώπιον Ἰσραὴλ, καὶ ἀνάστρεψον (κ) Σαοὺλ τῷ (λ) οὕτως πικρὸς θάνατος. (μ) εἰς οἶκον (λ) Σαμουὴλ ἔτι ἰδεῖν

ΚΕΦ. ιϛ΄.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ Σαοὺλ, (α) κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ; πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Ἰεσσαὶ ἕως Βηθλεὲμ, ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ (β) βασιλέα. 2 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαοὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπε κύριος, Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῇ χειρί σου, καὶ ἐρεῖς, Θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. 3 Καὶ καλέσεις τὸν Ἰεσσαὶ (γ) εἰς τὴν θυσίαν, καὶ (δ) γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις· καὶ 4 χρίσεις ὃν (ε) ἂν εἴπω πρὸς σέ. Καὶ ἐποίησε Σαμουὴλ πάντα ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, 5 (ζ) Ἦ εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου ὁ Βλέπων; Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη. θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. ἁγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ᾽ ἐμοῦ σήμερον. καὶ ἡγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐ- 6 τοὺς εἰς τὴν θυσίαν. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσιέναι αὐτοὺς, καὶ εἶδε τὸν Ἐλιὰβ, καὶ εἶπεν, Ἀλλὰ καὶ 7 ἐνώπιον κυρίου χριστὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ (η) ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ, μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν. ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὄψεται ὁ Θεός· ὅτι ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον, (θ) ὁ δὲ Θεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν.

CAP. XVI.

1 ET dixit Dominus ad Samuel, Uſq; quò tu luges ſuper Saul; & ego ſprevi eum, nè regnet ſuper Iſrael? Imple cornu tuum oleo, et veni: mittã te ad Jeſſe uſq; Bethleem, quia vidi in filiis ejus mihi 2 regem. Et dixit Samuel, Quomodò ibo? Et audiet Saul, & interficiet me. Et dixit Dominus, Vitulam boum cape in manu tua; & dices, Ad ſacrificandum Domino 3 venio. Et vocabis Jeſſæ ad ſacrificium, & nota faciam tibi quæ facies, & unges, quemcunq; dixe- 4 ro ad te. Et fecit Samuel omnia, quæ locutus eſt Dominus ei. Et venit in Bethleem: & expaverunt ſeniores civitatis occurſu ejus, & dixerunt, Si pax introitus tuus, 5 (a) ô Videns? Et dixit, Pax. Ad ſacrificandũ Domino venio. Sanctificamini, & (b) lætamini mecũ hodié. Et ſanctificavit ipſum Jeſſe, & filios ejus, & vocavit eos 6 ad ſacrificium. Et factum eſt, cũ illi ingrederentur, & vidit Eliab, & dixit; At enim coram Domino 7 chriſtus ejus. Et dixit Dominus ad Samuel, Nè reſpexeris in aſpectum ejus, neq; in habitum magnitudinis ejus, quoniã ſprevi eũ. Quoniam non, ſicut inſpiciet homo, aſpiciet Deus: quoniam homo aſpiciet in faciem, Deus autem aſpiciet ad cor.

MS. A. (α) καὶ ἐγὼ (β) βασιλεύειν. Καὶ (γ) εἰς θυσίαν, (δ) γνωρίσω (ε) ἐὰν (ζ) Εἰρήνη ἡ (η) *ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (θ) Θεὸς δὲ ὄψεται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וְאִם תֵּימַר אֲתוּב מֵחוֹבַי וְיִשְׁתְּבֵק לִי בְּדִיל דְּאַעְבֵּיד מַלְכוּ אֲנָא וּבְנַי עַל יִשְׂרָאֵל לַעָלַם כְּבַר
גְּזִיר עֲלָךְ מִן קֳדָם מָרֵי נִצְחָנֵיהּ דְּיִשְׂרָאֵל דְּלֵית קֳדָמוֹהִי שְׁקַר וְלָא תָאֵיב מִמַּה דַּאֲמַר אֲרֵי
30 לָא כִּבְנֵי אֱנָשָׁא הוּא דְּאָמְרִין וּמְכַדְּבִין גָּזְרִין וְלָא מְקַיְּמִין׃ וַאֲמַר חָבֵית כְּעַן יַקְּרְנִי כְעַן קֳדָם
31 סָבֵי עַמִּי וּקְדָם יִשְׂרָאֵל וְתוּב עִמִּי וְאֶסְגּוּד קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃ וְתָב שְׁמוּאֵל בָּתַר שָׁאוּל וּסְגִיד
32 שָׁאוּל קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל קָרִיבוּ לְוָתִי יָת אֲגָג מַלְכָּא דְבֵית עֲמָלֵק וַאֲתָא לְוָתֵיהּ אֲגָג
33 מְפַנְּקָא וַאֲמַר אֲגָג בְּבָעוּ רִבּוֹנִי מְרִיר מוֹתָא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל כְּמָא דְאַתְכֵּלַת נְשַׁיָּא חַרְבָּךְ כֵּן
34 תִּתְכַּל מִנְּשַׁיָּא אִמָּךְ וּפַשַּׁח שְׁמוּאֵל יַת אֲגָג קֳדָם יְיָ בְּגִלְגְּלָא׃ וַאֲזַל שְׁמוּאֵל לְרָמְתָא וְשָׁאוּל
35 סְלִיק לְבֵיתֵיהּ לְגִבְעֲתָא דְשָׁאוּל׃ וְלָא אוֹסֵיף שְׁמוּאֵל לְמֶחֱזֵי יַת שָׁאוּל עַד יוֹם מוֹתֵיהּ
אֲרֵי אִתְאַבַּל שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל וַיְיָ תָב בְּמֵימְרֵיהּ אֲרֵי אַמְלֵיךְ יַת שָׁאוּל עַל יִשְׂרָאֵל׃

יו

1 וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל עַד אֵימָתַי אַתְּ מִתְאַבֵּל אֶל שָׁאוּל וַאֲנָא רַחֲקְתֵּיהּ מִלְּמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל
מְלִי קַרְנָךְ מִשְׁחָא וְאֵתָא אֶשְׁלְחִנָּךְ לְוָת יִשַׁי דְּמִבֵּית לֶחֶם אֲרֵי גְלֵי קֳדָמַי בִּבְנוֹהִי כָּשַׁר קֳדָמַי
2 לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל אֵיכְדֵין אֵיזֵיל וְאִם יִשְׁמַע שָׁאוּל וְיִקְטְלִנַּנִי וַאֲמַר יְיָ עֶגְלַת תּוֹרִים
3 תִּסַּב בִּידָךְ וְתֵימַר לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ אֲתֵיתִי׃ וּתְזַמֵּין לְיִשַׁי בְּשֵׁירוּתָא וַאֲנָא אֲחַוֵּנָּךְ
4 יַת דְּתַעְבֵּד וְתִמְשַׁח קֳדָמַי יַת דְּאֵימַר לָךְ׃ וַעֲבַד שְׁמוּאֵל יַת דְּמַלֵּיל יְיָ וַאֲתָא לְבֵית
5 לֶחֶם וְאִתְכַּנַּשׁוּ סָבֵי קַרְתָּא לְקַדָּמוּתֵיהּ וַאֲמַרוּ שְׁלָם מֵיתָךְ׃ וַאֲמַר שְׁלָם לְדַבָּחָא
קֳדָם יְיָ אֲתֵיתִי אִזְדַּמְּנוּ וְתֵיעֲלוּן עִמִּי לְשֵׁירוּתָא וְזַמֵּין יַת יִשַׁי וְיַת בְּנוֹהִי וּקְרָא לְהוֹן
6 לְנִכְסַת קוּדְשָׁא׃ וַהֲוָה בְּמֵעַלְהוֹן וַחֲזָא יַת אֱלִיאָב וַאֲמַר בְּרַם תַּקִּין קֳדָם יְיָ
7 מְשִׁיחֵיהּ׃ וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל לָא תִסְתַּכַּל בְּחֶזְוֵיהּ וּבְרוּם קוֹמְתֵיהּ אֲרֵי רַחֲקְתֵּיהּ
אֲרֵי לָא כְמָא דְחָזַן בְּנֵי אֱנָשָׁא אֲרֵי בְּנֵי אֱנָשָׁא חָזַן בְּעֵינֵיהוֹן וּקְדָם יְיָ גְּלַן מַחְשְׁבַת
לִבָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſi dixeris: Revertar à culpa mea, et dimittetur mihi, ut faciam regnũ ego 29 et filii mei ſup Iſrael in ſeculũ: jam decretũ eſt ſuper te ab-ante Dñm victoriarum Iſrael, ante quem non eſt vanitas, et non revertitur ab eo quod dixit: quia non eſt ut filii hominis ille, qui dicunt et mentiuntur, decernunt et non firmant. Et dixit; Peccavi: nunc honora me nunc ante ſenes popu- 30 li mei et ante Iſrael, et redi mecum, et adorabo ante Dñm Deum tuum. 31 Et reverſus eſt Semuel poſt Saulem, et adoravit Saul coram Dño. Et dixit 32 Semuel: Adducite ad me Agag regem domûs Ghamalek: et venit ad illum Agag delitioſus: et dixit Agag, Obſecro domine mi, amaritudo mortis. Et dixit Semuel: Sicut orbavit mulieres gladius tu⁹, ſic orbabitur præ mu- 33 lieribus mater tua: et diſcerpſit Semuel Agag ante Dñm in Gilgela. Et 34 abiit Semuel ad Ramatha, et Saul aſcendit in domum ſuam ad Gibghath Saulis. Et non addidit Semuel ut videret Saulem uſq; ad diem mortis ſuæ; 35 quia lamentatus eſt Semuel *ad* Saulem, et Domin⁹ reverſus eſt in dicto ſuo, quòd regnare feciſſet Saulem ſuper Iſrael.

CAP. XVI.

ET dixit Dominus Semueli: Uſque quo lamentaris tu *ad* Saulem, et ego 1 elongavi eum ne ſit rex ſup Iſrael? imple cornu tuum oleo, et veni, mittam te ad Iſai qui ex Bethlehhem, quia notus ante me in filiis ejus rectus, ut ante me ſit rex. Et dixit Semuel: Quomodo ibo? et ſi audierit Saul, occidet 2 me. Et dixit Dñs: Vitulum boum accipies in manu tua, et dices: Ad ſacrificandum ante Dñm veni. Et invitabis Iſai in convíviũ, et ego indicabo 3 tibi quid facies; et unges ante me quem dicam tibi. Et fecit Semuel ꝙ locu- 4 tus eſt Domin⁹, et venit ad Bethlehhem: et congregati ſunt ſenes urbis ad occurſum ej⁹: et dixerunt; Pax advent⁹ tu⁹? Et dixit, Pax: ad ſacrificandũ 5 ante Dñm veni: præparamini et intrabitis mecũ in convíviũ: et invitavit Iſai et filios ſuos, et vocavit eos ad oblationẽ *ſanctitatis*. Et fuit cùm in- 6 trarent illi, et vidit Eliab et dixit: Verùm ſtat ante Dominũ unct⁹ ej⁹? Et 7 dixit Domin⁹ ad Semuel: Ne contempleris in aſpectu ej⁹, et in altitudine ſtaturæ ej⁹: nam elongavi eum; quia non [*video*] ut vident filii hominis; quia filii hominis vident in oculis ſuis, et ante Dominũ manifeſtæ ſunt cogitationes cordis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܐܦ ܢܨܝܚܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐ ܡܕܓܠ. ܘܠܐ ܡܬܡܠܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܕܢܬܡܠܟ. 29
*ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܣܟܠܬ. ܘܗܫܐ ܝܩܪܢܝ ܩܕܡ ܩܫܝܫܐ ܕܥܡܝ. ܘܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܦܘܟ 30
ܥܡܝ. ܘܐܣܓܘܕ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܗܦܟ ܫܡܘܐܝܠ ܒܬܪ ܫܐܘܠ. ܘܣܓܕ ܫܐܘܠ 31
ܠܡܪܝܐ. *ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܩܪܒܘܗܝ ܠܘܬܝ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܩܝܐ. ܘܐܡܪ ܐܓܓ ܫܪܝܪܐܝܬ 32
ܡܪܝܪ ܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܟܠ ܢܫܐ ܚܪܒܟ. ܗܟܢܐ ܬܬܟܠ ܐܡܟ ܡܢ 33
ܢܫܐ. ܘܦܣܩܗ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܓܠܓܠ. * ܘܐܙܠ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ.
ܘܫܐܘܠ ܣܠܩ ܠܒܝܬܗ. ܠܪܡܬܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܚܙܝܗ 34
ܠܫܐܘܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܐܒܠ ܫܡܘܐܝܠ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܘܡܪܝܐ
ܬܘܐ ܠܗ ܕܐܡܠܟ ܠܫܐܘܠ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

*ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܐܒܠ ܐܢܬ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܘܐܢܐ ܐܣܠܝܬܗ 1
ܕܠܐ ܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܡܠܝ ܩܪܢܟ ܡܫܚܐ. ܘܬܐ ܐܫܕܪܟ
ܠܘܬ ܐܝܫܝ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܡܛܠ ܕܚܙܝܬ ܠܝ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. 2
ܐܝܟܢܐ ܐܙܠ. ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܘܢܩܛܠܢܝ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܥܓܠܬܐ ܕܬܘܪܐ ܣܒ
ܒܐܝܕܟ. ܘܐܡܪ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܬܝܬ. * ܘܩܪܝ ܠܐܝܫܝ ܠܕܒܚܐ. ܘܐܢܐ ܐܘܕܥܟ ܡܕܡ 3
ܕܬܥܒܕ. ܘܬܡܫܘܚ ܠܝ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ. * ܘܥܒܕ ܫܡܘܐܝܠ ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܬܐ 4
ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܢܦܩܘ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪܘ. ܫܠܡܐ ܡܐܬܝܟ. *ܘܐܡܪ. 5
ܫܠܡ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܬܝܬ. ܐܬܩܕܫܘ. ܘܬܘ ܥܡܝ ܠܕܒܚܐ. ܘܩܕܫ ܠܐܝܫܝ
ܘܠܒܢܘܗܝ. ܘܩܪܐ ܐܢܘܢ ܠܕܒܚܐ. * ܘܟܕ ܐܬܘ. ܚܙܐ ܠܐܠܝܐܒ. ܘܐܡܪ. ܐܟܘܬ ܡܪܝܐ 6
ܡܫܝܚܗ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܬܚܘܪ ܒܚܙܘܗ ܘܒܪܘܡܐ ܕܩܘܡܬܗ. ܡܛܠ 7
ܕܐܣܠܝܬܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܒܪܢܫܐ ܚܙܐ ܐܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܪܢܫܐ ܚܙܐ ܒܥܝܢܐ. ܘܡܪܝܐ ܚܙܐ ܒܠܒܐ.

Quin etiam nobiliſſimus Iſraelis nequaquam 29
mentitur,neque conſilium petit:non enim homo
eſt,ut conſilium petat. Dixit Saul,Peccavi; 30
jam honora me coram ſenioribus populi
mei,et corã Iſraele,et revertere mecũ ut adorem
Dñm Deum tuũ: Reverſúſq; eſt Samuel 31
poſt Saulem,& adoravit Saul Dñm. Deinde 32
dixit Samuel,Adduc ad me Agagũ regem Amalec:
dixítque Agag,Verè amara eſt mors.
Dixit autẽ Samuel, Quemadmodum orbavit 33
mulieres gladiꝰ tuus, ita orbabitur mater tua
inter mulieres:dilaniavítque Samuel Agagũ
regem coram Dño in Galgala. Tum abiit Samuel 34
in Rama,Saul verò aſcendit domũ ſuam
ad Rama Saulis: nec adjecit ampliùs Samuel
videre Saulẽ uſque ad diem quã mortuus eſt,
eò quòd contriſtatus eſſet Samuel de Saule,
& Dominum pœnituiſſet regem conſtituiſſe
Saulem ſuper Iſraelem,

CAP. XVI.

Dixit autem Dñs Samueli, Quoúſque contriſtaberis 1
de Saule, cùm ego reprobaverim
eum ne regnet ſuper Iſraele? Dixit etiã Dñs ad
Samuelẽ, Imple cornu tuum oleo, & veni ut
mittam te ad Iſai qui eſt ex Beth-lehem: providi
enim mihi inter filios ejus de rege. Dixit 2
Samuel,Quomodo irẽ? audiret enim Saul,
& interficeret me. Dixit Dominus Samueli,
Vitulam bovinam accipe in manu tua,& dic,
Ad ſacrificandum Domino veni. Deinde voca 3
Iſaium ad ſacrificium, & ego oſtendã tibi
quid agere *debeas*: & unge mihi eum quẽ dixero
tibi. Fecit ergò Samuel quemadmodum 4
præceperat ei Dñs; & cùm adveniſſet Beth-lehem
Judæ, exierunt ſeniores civitatis in occurſum
ejꝰ, et dixerunt; Pacificúſne eſt adventus
tuus? Qui dixit, Pacificus: ad ſacrificandum 5
Domino veni: ſanctificamini, & venite
mecum ad ſacrificium: tum ſanctificavit Iſaium
& filios ejus, & vocavit eos ad ſacrificiũ.
Qui cùm veniſſent, videns Eliabum ait, Secundùm 6
Dominum unctus ejus eſt. Dixit autem 7
Dominus Samueli, Ne intuearis aſpectũ
ejus & altitudinem ſtaturæ ejus, quia reſpui
eum: neque enim humano modo *res* contemplor;
homo quippe oculos conſiderat, Dominus
autem cor rimatur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

لان طاهر بني اسرائيل لا يكذب ولا يستشير لانه ليس مثل الناس الذين يحتاجون الي المشورة 29
قال شاوول اسات واحطات فاكرمني الان بين مشيخة شعبي وقدام بني اسرائيل* وارجع معي 30
لاسجد لله ربك* فرجع صموال مع شاوول* وسجد شاوول للرب* وقال صموال* قدموا الي اغاغا 31 32
ملك عماليق* قال اغاغا* يقينا ان الموت مر* قال صموال* كما اثكل سيفك من النساء* كذلك 33
تثكل امك من النساء* وقطع صموال اغاغ الملك امام الرب في الجلجال* وانصرف صموال 34
الي الرامة* وصعد شاوول الي بيته الي رامة شاوول* ولم يعد صموال ان يعاين شاوول الي يوم مات*
لان صموال حزن علي شاوول* والرب اسف علي انه ملك شاوول علي بني اسرائيل*

* الفصل السادس عشر *

وقال الرب لصموال الي متي تحزن علي شاوول* وانا قد رذلته ان لا يملك علي بني اسرائيل* 1
فامل وعاءك دهنا واقبل حتي ارسلك الي ايساء الي بيت لحم* لاني قد صيرت من بنيه ملكا علي
بني اسرائيل* قال صموال* كيف انطلق* ويسمع شاوول فيقتلني* قال الرب لصموال* خذ معك 2
عجلة بقر وقل اني جيت لاقرب ذبيحة للرب* وادع ايساي للذبيحة* واخبرك كيف ينبغي ان 3
تصنع* وامسح لي الذي اقول لك* وفعل صموال كما امر الرب* واتي بيت لحم قرية يهودا* وخرج 4
مشيخة القرية اليه* فتلقوه وقالوا* سلامة* قال سلامة* انما جيت لاقرب ذبيحة للرب* تطهروا وصيروا 5
معي في وقت الذبيحة* وطهر صموال ايساء وبنيه* ودعاهم للذبيحة* فلما اتوه نظر الي الابن 6
بن ايساء الكبير فقال* مسيح الرب بمسرته* قال الرب لصموال* لا تنظر الي جماله وطوله وحسن 7
قامته* لاني قد اقصيته* لست مثل البشر الذين ينظرون الي المحاسن الخارجة* لان الناس
يحتاجون الي نظر العين* وانا ابلوا ما في القلوب* واعرف السرائر*

Nam ſanctus Iſraelitarum non mentitur, 29
neque conſilium petit: neque enim ſimilis
eſt hominibus qui egent conſilio. Dixit 30
Saul, Deliqui & peccavi; ſed honora me
nunc inter ſeniores populi mei, & coram
filiis Iſrael, & revertere mecum ut adorem
Dominũ Deũ tuũ. Reverſus eſt itaq; 31
Samuel cũ Saule,adoravitq; Saul Dominũ.
Tum dixit Samuel,Adducite ad me Agag 32
regem Amalech. Dixit Agag,Proculdubiò
amara eſt mors. Ait Samuel, Quemadmodum 33
orbavit gladius tuus multas ex
mulieribus, ita orbabitur mater tua inter
mulieres: & diſſecuit Samuel Agagum
regem coram Domino in Galgala. Et abiit 34
Samuel ad Rama, Saul verò aſcendit
in domum ſuam in Rama Saulis; neq;
poſthac vidit Samuel Saulem uſq; ad diem
quo mortuus eſt, quoniam contriſtatus
erat Samuel propter Saulem, & Dominus
doluerat ſe regem conſtituiſſe Saulem
ſuper filios Iſrael.

CAP. XVI.

Dixit verò Dominus ad Samuelem, 1
Quouſque dolebis de Saule,cùm ego
reprobârim eum ne regnet ſuper filios Iſrael?
imple vaſculum tuum oleo,& veni
ut mittam te ad Iſai in Beth-lehem: conſtitui
enim ex filiis ejus regem ſuper filios
Iſrael. Dixit Samuel,Quomodo irem? 2
audiret enim Saul,& occideret me.Dixit
Dominus ad Samuelem,Sume tecum vitulam
bovinam, & dic, Equidem veni ad
offerendum ſacrificium Domino. Et voca 3
Iſai ad ſacrificium, & indicabo tibi quid
te facere oporteat; & unge mihi,quem dixero
tibi. Fecitque Samuel ſicut mandaverat 4
ei Dominus; cúmque veniſſet
Beth-lehem civitatem Judæ, exierunt
ſeniores civitatis ad eum, eique obviàm
facti dixerunt, Páxne? Reſpondit, 5
Pax; nam veni ad offerendum ſacrificium
Domino; mundamini,meque comitamini
tempore ſacrificii: mundavitque
Samuel Iſai & filios ejus, tum invitavit
eos ad ſacrificium. Cúmque veniſſent 6
ad eum, reſpiciens Eliab filium
Iſai natu majorem, dixit, Unctus Domini
pro voluntate ipſius eſt. Dixit Dominus 7
ad Samuelem, Ne conſideres
venuſtatem ejus, & longitudinem ejus,
pulchrumque modum ſtaturæ ipſius, quoniam
repudiavi eum; non ſum ſicut homines
qui conſiderant venuſtates exteriores:
homines enim egent intuitu oculi;
ego verò quod in cordibus ineſt, exploro,
& abdita cognoſco.

שמואל א : יו

.Semuel *facies ad* eum transire fecit & ,Abinadab *ad* Isai vocavit Et
8 וַיִּקְרָא יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
:Sammah Isai fecit transire Et .Dominus elegit non *hoc in* Etiam :dixit &
9 וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שַׁמָּה
Isai fecit transire Et .DOMINUS elegit non *hoc in* Etiam : dixit &
10 וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי
elegit Non : Isai ad Semuel dixitque :Semuel *facies ad* suos filios septem
שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר
? pueri *consummati* Suntne : Isai ad Semuel Dixitque .*illis in* Dominus
11 יְהוָה בָּאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתַמּוּ הַנְּעָרִים
Semuel dixit & : *pecore in pascens* ecce &,minor remansit Adhuc :dixit &
וַיֹּאמֶר עוֹד שָׁאַר הַקָּטָן וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
.huc *eum venire usque circumsedebimus* non quia : eum *cape* & ,Mitte : Isai ad
אֶל־יִשַׁי שִׁלְחָה וְקָחֶנּוּ כִּי לֹא־נָסֹב עַד־בֹּאוֹ פֹה׃
,oculis pulcher *simul* ,rubeus ipse & : eum fecit venire & , Misitque
12 וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֵהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם־יְפֵה עֵינַיִם
hic quia , eum unge , Surge : Dominus dixit Et .visu *bonus* &
וְטוֹב רֹאִי וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה
eum unxit & ,olei cornu Semuel *Cepitque* .*ipse*
13 הוּא׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
die à David *ad* Domini spiritus *prosperavit* & :suorũ fratrũ *interiori* in
בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־יְהוָה אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם
.Ramah in abiit & ,Semuel surrexitque :*supra* & , ipsa
הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה׃
spiritus eum terruit & ,Saul *cum* à recessit Domini spiritus Et
14 וְרוּחַ יְהוָה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעֲתַתּוּ רוּחַ־
: eum ad Saul servi dixerunt Et .Domino à malus
15 רָעָה מֵאֵת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־שָׁאוּל אֵלָיו
nunc Dicat .te *turbans* malus Dei spiritus nunc Ecce
16 הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה מְבַעִתֶּךָ׃ יֹאמַר־נָא
modulantē scientem virum quærent ,*tuas facies ad* tui servi ,noster dominus
אֲדֹנֵנוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ יְבַקְשׁוּ אִישׁ יֹדֵעַ מְנַגֵּן
psallet *&* ,malus Dei spiritus te super *existendo in* ,erit & :*cinara* in
בַּכִּנּוֹר וְהָיָה בִּהְיוֹת עָלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה וְנִגֵּן
Providete :suos servos ad Saul dixit Et .tibi erit bene &,sua manu *in*
17 בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־
.*me ad* *adducetis* & ,*modulari* scientem bene virum mihi *nunc*
נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב לְנַגֵּן וַהֲבֵיאוֹתֶם אֵלָי׃
Isai ipsi filium vidi Ecce : dixit & ,*pueris* è unus respondit Et
18 וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֵּן לְיִשַׁי
, *belli* virum & ,*virtute* potentem & ,*modulari* scientē Beth-halachamitæ
בֵּית הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה
Misitque .eo cum Dominus & ,*formæ* virum & ,*verbo* prudentem &
19 וּנְבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר וַיהוָה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח
David me ad Mitte ;dixit & : Isai ad *legatos* Saul
שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשָׁי וַיֹּאמֶר שִׁלְחָה אֵלַי אֶת־דָּוִד
,vini *utris &* ,*panis* asinum Isai *Cepitque* .*pecore in* qui ,tuum filium
20 בִּנְךָ אֲשֶׁר בַּצֹּאן׃ וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר לֶחֶם וְנֹאד יַיִן
.Saul ad sui filii David *manu in* misit & :unum caprarum hœdum &
וּגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שָׁאוּל׃
eum dilexit & : *ejus facies ad* stetit & , Saul ad David Venitque
21 וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֶּאֱהָבֵהוּ
,Isai ad Saul misit Et .*vasa* *ferens* ei fuit & ,valde
22 מְאֹד וַיְהִי־לוֹ נֹשֵׂא כֵלִים׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל־יִשַׁי
.meis oculis in gratiã invenit quia,*meas facies ad* David *nunc* Stet :dicendo
לֵאמֹר יַעֲמָד־נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃
.David *capiebat* & , Saul *in* Dei *spiritum existendo in* ,fuit Et
23 וְהָיָה בִּהְיוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד אֶת־
erat bene & ,Saul ipsi *respiratio* erat & :sua manu in *modulabatur* & ,citharam
הַכִּנּוֹר וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְרָוַח לְשָׁאוּל וְטוֹב
.malus spiritus eo *desuper* recedebatque , ei
לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה׃

Versio VULG. LAT.

8 Et vocavit Isai Abinadab, &
adduxit eum coram Samuele.
Qui dixit, Nec hũc elegit Dñs.
9 Adduxit autẽ Isai Samma, de
quo ait; Etiam hunc non elegit
10 Dominus. Adduxit itaque Isai
septem filios suos coram Sa-
muele: & ait Samuel ad Isai;
Non elegit Dominus ex istis.
11 Dixitq; Samuel ad Isai; Num-
quid jam completi sunt filii?
qui respondit; Adhuc reliqu⁹
est parvulus, & pascit oves. Et
ait Samuel ad Isai; Mitte, &
adduc eum: nec enim discum-
bemus priùs quàm huc ille ve-
12 niat. Misit ergò, & adduxit
eum. Erat autem rufus,
& pulcher aspectu, deco-
râque facie. Et ait Dominus;
Surge, unge eum, ipse est enim.
13 Tulit ergò Samuel cornu olei,
& unxit eum in medio fratrũ
ejus: & directus est Spiritus
Domini à die illa in David, &
deinceps: surgénsque Samuel
14 abiit in Ramatha. Spiritus au-
tem Domini recessit à Saul, et
exagitabat eum spirit⁹ nequã,
15 à Domino. Dixerúntque servi
Saul ad eũ, Ecce spiritus Dei
16 mal⁹ exagitat te. Jubeat dñs
noster, & servi tui qui coram
te sunt, quærent hominẽ scien-
tẽ psallere citharâ, ut quando
arripuerit te spiritus Dñi ma-
lus, psallat manu suâ, et leviùs
17 feras. Et ait Saul ad servos su-
os, Providete ergò mihi aliquẽ
benè psallentẽ, & adducite eũ
18 ad me. Et respondens unus de
pueris, ait; Ecce vidi filiũ Isai
Bethlehemitẽ, scientẽ psallere,
& fortissimũ robore, et virũ
bellicosũ, et prudentẽ in ver-
bis, et virum pulchrum: et Dñs
19 est cũ eo. Misit ergò Saul nunti-
os ad Isai, dicens; Mitte ad me
David filiũ tuũ, qui est in pa-
20 scuis. Tulit itaq; Isai asinũ ple-
nũ panib⁹, & lagenã vini, &
hœdũ de capris unũ, et misit
p manũ David filii sui Sauli.
21 Et venit David ad Saul, et ste-
tit corã eo: at ille dilexit eum
nimis, et factus est ejus armi-
22 ger. Misitque Saul ad Isai,
dicens; Stet David in con-
spectu meo: invenit enim
23 gratiam in oculis meis. Igitur
quandocunque spiritus Domi-
ni malus arripiebat Saul, Da-
vid tollebat citharam, et per-
cutiebat manu suâ, et refocil-
labatur Saul, et leviùs habe-
bat: recedebat enim ab eo spi-
ritus malus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, ϗ
παρῆλθε κατὰ πρόσωπον Σαμουήλ. ϗ εἶπεν,
9 Οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο (ι) ὁ θεός. Καὶ παρ-
ήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν (κ) Σαμά. ϗ εἶπε, Καὶ ἐν
10 τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο κύριος. Καὶ παρήγαγεν
Ἰεσσαὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουήλ.
ϗ εἶπε (λ) Σαμουὴλ, Οὐκ ἐξελέξατο κύριος
11 ἐν τούτοις. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί,
Ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια; ϗ εἶπεν, Ἔτι
ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. ϗ
εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί, Ἀπόστειλον ϗ
λάβε αὐτόν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως
12 τοῦ ἐλθεῖν (μ) αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλε ϗ εἰσ-
ήγαγεν αὐτόν. (ν) ϗ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ
κάλλους ὀφθαλμῶν, ϗ ἀγαθὸς ὁράσει κυρίῳ.
ϗ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἀνάστα ϗ
13 χρῖσον τὸν Δαυίδ, ὅτι οὗτος ἐστιν ἀγαθός. Καὶ
ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, ϗ ἔχρι-
σεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ϗ ἐφ-
ήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡ-
μέρας ἐκείνης, ϗ ἐπάνω. ϗ ἀνέστη Σαμουήλ,
14 ϗ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ πνεῦμα
κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαούλ, ϗ ἔπνιγεν αὐτὸν
15 πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου. Καὶ εἶπαν οἱ
(ξ) παῖδες Σαοὺλ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ δὴ
16 πνεῦμα κυρίου πονηρὸν πνίγει σε. Εἰπάτωσαν
δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, ϗ ζητησάτω-
σαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα (ο) εἰδότα ψάλ-
λειν ἐν κινύρᾳ· ϗ ἔσται ἐν τῷ εἶναι (π) πνεῦμα
πονηρὸν ἐπὶ σοί, ϗ ψαλεῖ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐ-
τοῦ, ϗ ἀγαθόν σοι ἔσται ϗ ἀναπαύσει σε.
17 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδε-
τε (ρ) δή μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα, ϗ
18 εἰσαγάγετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς
τῶν παιδαρίων (σ) αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ ἑώ-
ρακα υἱὸν τῷ Ἰεσσαὶ Βηθλεεμίτην, ϗ αὐτὸν
εἰδότα (τ) ψαλμόν, ϗ ὁ ἀνὴρ συνετός, (υ)
ϗ πολεμιστής, ϗ σοφὸς λόγῳ, ϗ ὁ ἀνὴρ
19 ἀγαθὸς τῷ εἴδει, ϗ κύριος μετ' αὐτοῦ. Καὶ
(φ) ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαί,
λέγων, Ἀπόστειλον πρός με (χ) τὸν υἱόν σου
20 Δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰ-
εσσαὶ γόμορ ἄρτων, ϗ ἀσκὸν οἴνου, ϗ ἔριφον
(ψ) αἰγῶν ἕνα, ϗ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ Δα-
21 υὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαούλ. Καὶ εἰσῆλθε
Δαυὶδ πρὸς Σαούλ, ϗ παρειστήκει ἐνώπιον
αὐτοῦ, ϗ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα· ϗ ἐγενήθη
22 αὐτῷ (ω) αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστει-
λε Σαοὺλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων, Παριστάσθω δὴ
Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφ-
23 θαλμοῖς μου. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα
πονηρὸν ἐπὶ Σαούλ, ϗ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν
κινύραν, ϗ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ἀνέψυχε
Σαούλ, ϗ ἀγαθὸν αὐτῷ, ϗ ἀφίστατο ἀπ'
αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

Et Jessæ vocavit Aminadab: & 8
transiit ad faciem Samuel. Et di-
xit; Neque hunc elegit Deus. Et 9
Jessæ adduxit Sami. Et dixit, Et
in hoc non elegit Dominus. Et 10
adduxit Jessæ septem filios suos
coram Samuel. Et dixit Samuel,
Non elegit Dominus in his. Et di- 11
xit Samuel ad Jessæ, Defecerunt
filii? Et dixit; Adhuc parvus ecce
pascit in grege. Et dixit Samuel
ad Jessæ; Mitte, & sume eum: quo-
niam non discumbemus quoadus-
que ille venerit. Et misit, & intro- 12
duxit eum. Et ipse rufus cum
pulchritudine oculorum, & bonus
aspectu Domino. Et dixit Domi-
nus ad Samuel; Surge, & unge
David: quoniam hic est bonus. Et 13
sumpsit Samuel cornu olei, & un-
xit eũ in medio fratrũ ej⁹. Et in-
siliit spirit⁹ Domini super David à
die illa, & (c) suprà. Et surrexit
Samuel, et abiit in Armathem. Et 14
spiritus Domini discessit à Saul,
& suffocabat eum spiritus ma-
lignus à Domino. Et dixerunt pu- 15
eri Saul ad eum; Ecce nunc spiri-
tus Domini malignus suffocat te.
Dicant nunc servi tui coram te, 16
& quærant domino nostro virum
scientem psallere in cithara. Et e-
rit in existendo spiritum (d) ma-
lignum super te, & psallet in ci-
thara sua; & bonum tibi erit, (e)
& requiescere te faciet. Et dixit 17
Saul ad pueros suos, Videte nunc
mihi virum rectè psallentem: &
introducite eum ad me. Et respon- 18
dit unus puerorum ejus, & dixit;
Ecce vidi filium Jessæ Bethlehemi-
tem, (f) & ipsum scientem psal-
mum: & vir intelligens, & bella-
tor, & sapiens sermone, & vir
bonus specie: & Dominus cum eo.
Et misit Saul nuntios ad Jessæ, 19
dicens; Mitte ad me filium tuum
David, qui in grege tuo. Et sũpsit 20
Jessæ (g) Gomor panum, et utrem
vini, & hædum caprarũ unũ: &
misit in manu David filii sui ad
Saul. Et intravit David ad Saul, 21
& assistebat coram eo; & dilexit
(h) eum valdè: & factus est ei
portans vasa ejus. Et misit Saul 22
ad Jessæ, dicens; Assistat nunc Da-
vid coram me: quoniam invenit
gratiam in oculis meis. Et factum 23
est, cùm esset spiritus malignus
super Saul; & sumebat David
citharam, & psallebat in manu
sua: et refrigerabat Saul; et bo-
num ei erat: discedebat ab eo spiri-
tus malignus.

MS. A. (ι) κύριος. Καὶ (κ) Σαμμά. (λ) Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί, Οὐκ (μ) αὐτὸν ἐνταῦθα. Καὶ (ν) καὶ οὗτος (ξ) παῖδες αὐτοῦ πρὸς (ο) ἰδόντα (π) ἐν σοὶ πνεῦμα πονηρόν, καὶ ψάλλειν (ρ) δὴ ἄνδρα (σ) αὐτοῦ, Ἰδοὺ (τ) ψάλλειν, καὶ (υ) ϗ ὁ ἀνὴρ πολεμιστής, ϗ συνετὸς λόγῳ, καὶ ἀνὴρ (φ) ἀπέστειλεν ἀγγέλους (χ) Δαυὶδ τὸν υἱόν σου τὸν (ψ) ἐξ αἰγῶν αἶνα, (ω) αἴρων σκεύη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וּקְרָא יִשַׁי לַאֲבִינָדָב וְאַעְבְּרֵיהּ קֳדָם שְׁמוּאֵל וַאֲמַר אַף בְּדֵין לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃ וְאַעְבַּר
9 יִשַׁי שַׁמָּה וַאֲמַר אַף בְּדֵין לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃ וְאַעְבֵּיר יִשַׁי שַׁבְעָא בְנוֹהִי קֳדָם שְׁמוּאֵל וַאֲמַר 10
שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ בְּאִלֵּין׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי הַשְׁלִימוּ עוּלֵמַיָא וַאֲמַר עוֹד 11
אִשְׁתְּאַר זְעֵירָא וְהָא רָעֵי בְּעָנָא וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי שְׁלַח וְאַיְתְנֵיהּ אֲרֵי לָא נִסְתְּחַר עַד
מֵיתוֹהִי הָכָא׃ וּשְׁלַח וְאַיְתְיֵהּ וְהוּא סַמּוֹק עֵינוֹהִי יָאֲיָן וְשַׁפִּיר בְּרֵיוֵהּ וַאֲמַר יְיָ קוּם מְשַׁחֵיהּ 12
אֲרֵי דֵין הוּא׃ וּנְסֵיב שְׁמוּאֵל יַת קַרְנָא דִמְשַׁחָא וּמְשַׁח יַת דָּוִד בְּגוֹ אֲחוֹהִי וּשְׁרָת רוּחַ 13
נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עַל דָּוִד מִיוֹמָא הַהוּא וּלְעֵלָּא וְקָם שְׁמוּאֵל וַאֲזַל לְרָמָתָא׃ וְרוּחַ גְּבוּרָא מִן 14
קֳדָם יְיָ דַּהֲוַת עִם שָׁאוּל עֲדָת מִנֵּיהּ וּמְבַעֲתָא לֵיהּ רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַרוּ עַבְדֵי 15
שָׁאוּל לֵיהּ הָא כְעַן רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ מְבַעֲתָא לָךְ׃ יֵימַר כְּעַן רִבּוֹנָנָא עַבְדָךְ קֳדָמָךְ 16
יִבְעוֹן גַּבְרָא דִּידַע לְנַגָּנָא בְּכִנּוֹרָא וִיהֵי כַּד תִּשְׁרֵי עֲלָךְ רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ וִינַגֵּן בִּידֵיהּ
וְיֵיטַב לָךְ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְעַבְדוֹהִי חֲזוֹ כְעַן לִי גַּבְרָא דְּמוֹטִיב לְנַגָּנָא וְתַיְתוּנֵיהּ לְוָתִי׃ 17
וַאֲתֵיב חַד מֵעוּלֵמַיָא וַאֲמַר הָא חֲזֵיתִי בַּר לְיִשַׁי דְּמִבֵּית לֶחֶם יָדַע לְנַגָּנָא וּגְבַר חֵילָא וּגְבַר 18
עָבֵיד קְרָבִין וְסוּכְלְתָן בְּעֵיצָה וְגַבְרָא שַׁפִּיר בְּרֵיוֵהּ וּמֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעְדֵיהּ׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל 19
אִזְגַּדִּין לְוָת יִשַׁי וַאֲמַר שַׁדַּר לִי יַת דָּוִד בְּרָךְ דִּי בְעָנָא׃ וּנְסֵיב יִשַׁי טְעוּן חַמְרָא טְעִין דִּלְחֶמָא 20
וְנַרְבְּ דַּחֲמַר וְגַדְיָא בַּר עִזֵּי חַד וְשַׁדַּר בְּיַד דָּוִד בְּרֵיהּ לְוָת שָׁאוּל׃ וַאֲתָא דָוִד לְוָת שָׁאוּל 21
וְשַׁמֵּשׁ קֳדָמוֹהִי וְרַחֲמֵיהּ לַחֲדָא וַהֲוָה לֵיהּ נָטֵל זְיָנִין׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל לְוָת יִשַׁי לְמֵימַר יְשַׁמֵּשׁ 22
כְּעַן דָּוִד קֳדָמַי אֲרֵי אַשְׁכַּח רַחֲמִין קֳדָמַי׃ וַהֲוָה כַּד שָׁרְיָא רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ לְוָת שָׁאוּל 23
וּנְסֵיב דָּוִד יַת כִּנּוֹרָא וּמְנַגֵּן בִּידֵיהּ וּמִתְרְוַח לְשָׁאוּל וְטָאֵב לֵיהּ וּמִסְתַּלְּקָא מִנֵּיהּ רוּחַ
בִּישָׁא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et vocavit Jesse Abinadab, et transire fecit illum ante Semuel, et dixit: 8
Etiam in hoc non est voluntas ante Dñm. Et transire fecit Isai Sama, & 9
ait: Etiam in hoc non est voluntas ante Dñm. Et transire fecit Isai septem 10
filios suos ante Semuel, et dixit Semuel ad Isai: Non est voluntas ante Dñm
in his. Et dixit Semuel Isai: Num completi sunt pueri? et dixit: Adhuc 11
relictus est parvus, et ecce pascit oves, et dixit Semuel Isai: Mitte et veni-
re fac illum; non enim discumbemus usque quo veniat ille huc. Et misit et 12
venire fecit illum: et is ruffus erat, et oculi ejus decentes, et pulcher in as-
pectu suo, et dixit Dñs: Surge, unge illũ, quia hic ipse. Et tulit Semuel 13
cornu unctionis, et unxit *David* inter fratres ejus: et mansit spiritus for-
titudinis ab-ante Dñm super David à die illo et suprà: et surrexit Semuel
et venit ad Ramatha. Et spiritus fortitudinis ab-ante Dñm qui fuit cum 14
Saul, transivit ab illo, et terruit eum spiritus mal⁹ ab-ante Dñm. Et dixerunt 15
servi Saul ipsi: Ecce nunc spiritus mal⁹ ab-ante Dñm terrens te. Dicat 16
nunc dñs noster, servi tui ante te quærent virum qui sciat psallere in ci-
thara: et erit quando manebit super te spiritus malus ab-ante Dñm, et
psallet in manibus suis, et benè erit tibi. Et dixit Saul servis suis: Provi- 17
dete nunc mihi virum qui aptus sit ad psallendum, et venire facietis eum
ad me. Et respondit un⁹ de pueris ej⁹, et dixit: Ecce vidi filiũ Isai qui ex 18
Bethlehhem, scientẽ psallere, et virum virtutis, et virũ bellatorem, & in-
telligentem in consilio, et virum pulchrũ aspectu, et verbũ Dñi in auxilio
ejus. Et misit Saul nuncios ad Isai, et dixit: Mitte mihi David filiũ tuum 19
qui est inter pecora. Et tulit Isai oneratũ asinũ *onere panis*, et utrem vini, 20
et hœdum filium capræ unum, et misit in manu David filii sui ad Saul. Et 21
venit David ad Saul, et ministravit ante eum; et amavit illum valdè, et
fuit ei portans arma ejus. Et misit Saul ad Isai dicens: Ministrabit nunc 22
David ante me, quia invenit gratiam *ante me*. Et fuit quando mansit spi- 23
ritus malus ab-ante Dominum *apud* Saul, et tulit David chinaram, et psal-
lebat in manu sua, et refrigerium fuit Sauli, et bene fuit ei, et ascendit *ab*
eo spiritus malus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܪܐ ܐܝܫܝ ܠܐܒܝܢܕܒ. ܘܐܥܒܪܗ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܒܗܢܐ. 8
* ܘܐܥܒܪ ܐܝܫܝ ܠܫܡܥܐ. ܘܐܡܪ. ܐܦܠܐ ܒܗܢܐ ܨܒܐ * ܘܐܥܒܪ ܐܝܫܝ ܠܫܒܥܐ ܒܢܘܗܝ ܩܕܡ 9
ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܒܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܝܫܝ. ܫܠܡܘ 10
ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܥܘܪܐ ܐܫܬܚܪ. ܘܗܐ ܪܥܐ ܥܢܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܝܫܝ. ܫܕܪ ܕܒܪܝܗܝ. 11
ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܗܦܘܟ ܠܕܘܟܬܝ ܥܕܡܐ ܕܢܐܬܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܫܕܪ ܐܝܬܝܗ. ܘܗܘ ܣܘܡܩܐ. ܘܫܦܝܪ 12
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܗ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܩܘܡ ܡܫܘܚܝܗܝ. ܡܛܠ ܕܗܢܘ
ܗܘ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܘܡܫܚܗ ܒܝܢܬ ܐܚܘܗܝ. ܘܐܬܚܝܠܬ ܪܘܚܗ 13
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܙܠ ܠܪܡܬܐ. ܠܒܝܬܗ. * ܘܪܘܚܗ 14
ܕܐܠܗܐ ܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ. ܘܡܫܢܩܐ ܠܗ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 15
ܥܒܕܘܗܝ ܠܫܐܘܠ. * ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡܝܟ. ܢܒܥܘܢ ܓܒܪܐ ܕܝܕܥ ܒܟܢܪܐ. ܡܐ ܕܗܘܬ 16
ܥܠܝܟ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ. ܢܢܩܫ ܒܐܝܕܘܗܝ. ܘܢܢܝܚ ܠܟ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܚܙܘ 17
ܓܒܪܐ ܕܡܛܒ ܢܩܫ. ܘܐܝܬܐܘܗܝ ܠܘܬܝ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܥܠܝܡܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܚܙܝܬ ܒܪܐ 18
ܠܐܝܫܝ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܘܝܕܥ ܒܟܢܪܐ. ܘܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܘܓܒܪܐ ܗܘ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܡܣܬܟܠ
ܒܡܠܬܐ. ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܐܝܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 19
ܫܕܪ ܠܝ ܠܕܘܝܕ ܒܪܟ. ܕܫܦܝܪ ܠܝ. * ܘܢܣܒ ܐܝܫܝ ܚܡܪܐ. ܘܛܥܢܗ ܠܚܡܐ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ. 20
ܘܓܕܝܐ ܚܕ ܕܥܙܐ. ܘܫܕܪ ܒܐܝܕ ܕܘܝܕ ܒܪܗ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܩܡ 21
ܩܕܡܘܗܝ. ܘܪܚܡܗ ܛܒ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܢܣܒ ܡܐܢܘܗܝ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܠܐܝܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 22
ܢܩܘܡ ܕܘܝܕ ܩܕܡܝ. ܡܛܠ ܕܐܫܟܚ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝ. * ܘܟܕ ܕܗܘܬ ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ 23
ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܢܣܒ ܕܘܝܕ ܟܢܪܐ ܘܢܩܫ ܒܐܝܕܘܗܝ. ܘܡܢܝܚ ܠܫܐܘܠ. ܘܡܪܘܚ ܠܗ.
ܘܥܒܪܐ ܡܢܗ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ.

Deinde vocans Iſai Abinadabum, tranſire 8
fecit eum ante Samuelem: ſed dixit ei, Non
vult Dominus iſtum. Tum tranſire juſſit 9
Iſai Sammam: dixítque, Neque hunc vult.
Sic tranſire fecit Iſai ſeptem filios ſuos an- 10
te Samuelem: dixítque Samuel, Non vult
hos Dominus. Demum dixit Samuel ad 11
Iſai, Finierúntne pueri? Reſpondit ei, Re-
ſtat minimus, & ecce paſcit oves. Dixit Sa-
muel ad Iſai, Mitte, & adduc eum; non e-
nim revertar donec hûc adveniat. Mit- 12
tens ergò adduxit eum (is verò rufus erat,
pulchris oculis, & aſpectu decoro) dixít-
que Dominus Samueli, Surge, unge eum,
quoniam hic eſt. Sumens itaque Samuel 13
cornu olei, unxit illum in medio fratrum
ejus: & adfuit ſpiritus Domini Davidi ab
eo die. Samuel verò ſurgens abiit ad Rama
domum ſuam. Tum recedente ſpiritu Dei 14
à Saule, vexabat eum ſpiritus malus à Do-
mino. Quapropter dixerunt Sauli ſervi ſui, 15
Ecce ſervi tui præſtò tibi ſunt, quærant vi- 16
rum qui citharam pulſet, ut cùm invaſerit
te ſpiritus malus, pulſet manibus ſuis, te-
que ſublevet. Dixit Saul ſervis ſuis, Pro- 17
ſpicite de aliquo bene pulſante, & adduci-
te eum ad me. Tunc reſpondens quidam 18
ex juvenibus, ait; Ecce vidi filium quen-
dam Iſaio Bethlehemitæ, qui pulſare novit,
valentem robore, virum bellicoſum, ſermo-
ne perſpicacem, aſpectu decorum, cum quo
denique Dominus adeſt. Mittens ergò Saul 19
rex ad Iſai dixit illi, Mitte ad me Davidem
filium tuum, utilis *enim* eſt mihi. Tunc ac- 20
cipiens Iſai aſinum, oneravit illum pane, u-
tre vini, hœdo uno caprarum, miſitque per
manum Davidis ad Saulem. Cúmque veniſ- 21
ſet David ad Saulem, ſtetit coram eo, & di-
lexit eum vehementer, fuítque ejus armiger.
Et miſit Saul ad Iſai, dixítque ad eum, Ma- 22
neat David apud me, nam aſſecutus eſt favo-
rem in oculis meis. Itaque quoties ſpiritus 23
Dñi malus invadebat Saulem, ſumebat Da-
vid citharam ac pulſabat, relaxabátque Sau-
lem ac ſublevabat eum, recedebátque ab eo
ſpiritus malus,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 9 * ثم دعا ايسي ابيناداب ابنه الثاني • وقدمه الي صموال • وقال • لا يهوي الرب هذا * ثم قدم
10 اليه ايسي ابنه الثالث • وقال • لا يهوي الرب هذا ايضا * وقدم ايسي سبعة بنيه الي صموال •
11 فقال صموال لايسي • لا يهوي الرب هولاء * ثم قال صموال لايسي • قد فرغت من فتيانك •
ليس غير هولاء • قال له • بقي الصغير وهو يرعي الغنم • قال صموال لايساء • تجيبا به • لاني لا
12 ارجع الي موضعي حتي ياتي هاهنا * فارسل ايساء واتي به • وكان اشقر حسن العينين حسن
13 المنظر • قال الرب لصموال • قم فامسحه • لانه هو هذا * فاخذ صموال وعاء الدهن • ومسحه
بين اخوته • وحل روح الرب على داود من ذلك اليوم • وادلج صموال باكرا منصرفا الي بيت
14 15 الرامة * وجاز روح الله عن ساوول • فصارت الروح الرديه تذيب جسده بامر الرب * فقال عبيده
16 ساوول له * عبيدك امامك • اما تري يتطلبون لك رجلا يحسن يضرب بالعود • فاذا تسلطت
17 عليك روح سوء يضرب بيده فيفرج عنك * قال ساوول لعبيده • اطلبوا رجلا يحسن يضرب
18 بالعود ايتوني به * فاجاب فتي من الفتيان وقال • رايت ابنا لايساء من بيت لحم يجيد الضرب
بالعود • جبارا بقوته • هو رجل بطل محراب • جيد الفهم للكلام • حسن المنظر • عليه نعمة من
19 20 الرب * فارسل ساوول الملك الي ايساء • وقال له • ارسل الي داود ابنك • فاني احتاج اليه * فساق
21 ايساء حمارا • وحمل عليه خبزا • وزق خمر • وجديا من المعز • وارسل داود ابنه الي ساوول * فاتي
22 داود ساوول وخدمه • واحبه وصار حاملا لسلاحه * وارسل ساوول الي ايساء وقال له • دع داود
23 يكون في خدمتي لاني قد احببته واعجبني جدا * وكانت اذا تسلطت على ساوول الروح
الرديه بامر الرب • كان داود ياخذ عوده ويضرب بين يديه • ويفرج عن ساوول بنغمته •
وينصرف عنه الروح الرديه *

Tum advocans Iſai Abinadabum filium 8
ſuum ſecundum, obtulit eum Samueli; qui
dixit, Non hunc vult Dominus. Rurſus 9
obtulit ei Iſai filium ſuum tertiũ: & di-
xit, Neque hunc etiã vult Dominus. Tan- 10
dem obtulit ſeptem filios ſuos Samueli;
dixitq; Samuel ad Iſai, Non vult hos Do-
minus. Tum dixit Samuel ad Iſai, Abſol- 11
viſtine pueros tuos? non extant alii præ-
ter iſtos? Reſpondit illi, Reſtat natu mi-
nimus, at ille paſcit oves. Dixit Samuel
ad Iſai, Fac veniat ad nos; non enim re-
vertar ad locum meum, donec iſthuc vene-
rit. Cúmque miſiſſet Iſai, & adduxiſſet 12
illum (erat autem rufus, pulchris oculis, &
formoſo aſpectu) dixit Dominus ad Sa-
muelem, Surge, unge eum, quoniam iſte eſt.
Accipiens igitur Samuel vaſculum olei, 13
unxit illum in medio fratrũ ejus; deſcen-
ditque ſpiritus Domini ſuper Davidem ab
illo die. Samuel autem diluculò ſurgens
abiit in domum Ramæ. Porrò à Saule re- 14
ceſſit ſpiritus Dei, cœpitque ſpiritus malus
liquefacere corpus ejus permiſſu Domini.
Quare dixerunt ſervi Saulis ad eum, 15
Servi tui coram te adſunt, annon perqui- 16
rant tibi virum qui poſſit fides pulſare; ut
cùm invaſerit te ſpiritus malus, manu ſuâ
pulſet, teq; refocillet? Dixit Saul ſervis ſu- 17
is, Querite virũ qui fides pulſare poſſit,
et adducite eũ ad me. Reſpondit puer qui- 18
dam è pueris, & ait, Vidi filiũ quendam
Iſaio Beth-lehemitæ fides apprimè pulſan-
tem, gigantem robore, virum ſtrenuiſſimum
& bellicoſiſſimum, ingenio perſpicacem in
loquendo, pulchrum aſpectu, cui demum
ineſt gratia à Domino. Mittens igitur 19
Saul rex ad Iſai, dixit illi, Mitte ad me
Davidem filium tuum, quoniam ipſius e-
geo. Tum adduxit Iſai aſinum, impoſuit 20
illi panem, utrem vini, & hædum capri-
num, miſitque Davidem filium ſuum ad
Saulem. Et venit David ad Saulem, & 21
miniſtravit ei, dilexitque eum, & factus
eſt portitor armorum ejus. Mittens autem 22
Saul ad Iſai, dixit ei, Sine Davidem ma-
nere in miniſterio meo, quoniam dilexi
eum, multúmque mihi arridet. Quoties 23
igitur invadebat Saulem ſpiritus malus
permiſſu Domini, ſumptis David fidi-
bus ſuis pulſabat coram eo, & recrea-
bat Saulem cantu ſuo, recedebatque ab eo
ſpiritus malus.

שמואל א׃ יז

CAP. XVII. יז

ſunt congregati & ,prælium ad ſua caſtra Peliſtim congregaverunt Et
1 וַיַּאַסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ
inter & ,Sochoh inter ſunt caſtrametati & : Jehudah quæ , Sochoh in
שֹׂכֹה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין־שׂוֹכֹה וּבֵין־
,ſunt cógregati Iſrael *vir* & ,Saul Et .Dammim *fine* in ,Hazecah
2 עֲזֵקָה בְּאֶפֶס דַּמִּים׃ וְשָׁאוּל וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֶסְפוּ
occurſum in bellum *ordinarunt* & ; Elah valle in ſunt caſtrametati &
וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה לִקְרַאת
Iſrael & ,hinc *montem ad ſtantes* Peliſtim Et .Peliſtim
3 פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל
vir eſt egreſſus Et .eos inter vallis & : inde *montem ad ſtantes*
4 עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא אִישׁ־
: Gath de ,ejus nomen Goliath , Peliſtim caſtris de *intermedius*
הַבֵּנַיִם מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת שְׁמוֹ מִגַּת
,ej⁹ caput ſuper ærea galea Et .palmi & cubitorũ ſex ejus altitudo
5 גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת׃ וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ
quinque loricæ pondus & *: indutus ipſe ſquamarum loricâ* &
וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן חֲמֵשֶׁת־
clypeus & ,ej⁹ pedib⁹ *ſuper æris frontale* Et .æris ſiclorum millium
6 אַלְפֵי שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת׃ וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל־רַגְלָיו וְכִידוֹן
liciatoriũ tanquam ejus lanceæ haſtile Et .ej⁹ humeros inter æreus
7 נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃ וְחֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר
: ferri ſiclorum ſexcentorum ejus lanceæ *flamma* & ,texentium
אֹרְגִים וְלַהֶבֶת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל
ad clamavit & , ſtetit Et *.ejus facies ad vadens* ſcutum ferens &
8 וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־
ordinandum ad *egrediemini* quid Ut : eis dixit & , Iſrael *ordines*
מַעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ
eligite ? Saul ſervi vos & , Peliſtæus ego nonne ? prælium
מִלְחָמָה הֲלוֹא אָנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ־
,mecum pugnare quiverit Si .me ad deſcendat & ,virum vobis
9 לָכֶם אִישׁ וְיֵרֵד אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי
,eũ in quivero ego ſi & *: ſervos in* vobis erimus & ,me percuſſerit &
וְהִכָּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ
dixit Et .nobis ſervietis & ,*ſervos in* nobis eritis & ,eũ percuſſero &
10 וְהִכִּיתִיו וִהְיִיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר
date : hac die Iſrael *ordines* exprobravi Ego : Peliſtæus
הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת־מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־
Iſrael omnis & ,Saul audivit Et .pariter pugnemus & ,virum mihi
11 לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל
.valde timuerunt & ,ſunt *conſternati* & ;hæc Peliſtæi verba
אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃
ej⁹ nomẽ & ,Jehudah Beth-lechẽ de *hujus* Ephrathæi viri filius David Et
12 וְדָוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ
veniens , ſenex , Saul diebus in vir & : filii octo ei & : Iſai
יִשַׁי וְלוֹ שְׁמֹנָה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל זָקֵן בָּא
poſt abierunt ,majores Iſai filii tres Abieruntque .homines inter
13 בָאֲנָשִׁים׃ וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי־יִשַׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי־
iverunt qui ejus filiorum trium nomen & : bellum ad Saul
שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם ׀ שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ
tertius & ,Abinadab ej⁹ ſecundus & ,primogenitus Eliab ,bellum in
בַּמִּלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב וְהַשְּׁלִשִׁי
.Sammah
שַׁמָּה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

1 Congregantes autem Philiſthiim agmina ſua in prælium, convenerunt in Socho Judæ: & caſtrametati ſunt inter Socho & Azeca, in finibus 2 Dommim. Porrò Saul & filii Iſrael congregati venerunt in Vallẽ terebinthi, & direxerũt aciẽ ad pugnandũ contra Phi-3 liſthiim. Et Philiſthiim ſtabant ſuper montem ex parte hac, & Iſrael ſtabat ſupra montem ex altera parte: vallíſq; erat inter 4 eos. Et egreſſ⁹ eſt vir ſpuri⁹ de caſtris Philiſthinorum, nomine Goliath, de Geth, altitudinis 5 ſex cubitorũ & palmi: Et caſſis ærea ſuper caput ej⁹, & loricâ ſquamatâ induebatur: porrò pond⁹ loricæ ej⁹, quinque millia ſiclorũ æris erat: 6 Et ocreas æreas habebat in crurib⁹: Et clypeus æreus te-7 gebat humeros ej⁹. Haſtile autem haſtæ ej⁹, erat quaſi liciatoriũ texentiũ: ipſũ autẽ ferrũ haſtæ ej⁹, ſexcentos ſiclos habebat ferri: & armiger ej⁹ 8 antecedebat eũ. Stánſq; clamabat adverſũ phalangas Iſrael, & dicebat eis; Quarè veniſtis parati ad prælium? Numquid ego non ſum Philiſthæus, & vos ſervi Saul? Eligite ex vobis virũ, & deſcendat ad ſingulare certamen. 9 Si quiverit pugnare mecũ, & percuſſerit me, erimus vobis ſervi: ſi autẽ ego prævaluero, & percuſſero eũ, vos ſervi 10 eritis, & ſervietis nobis. Et aiebat Philiſthæus, Ego exprobravi agminib⁹ Iſrael hodiè: Date mihi virũ, & ineat 11 mecũ ſingulare certamen. Audiens autẽ Saul, & omnes Iſraelitæ, ſermones Philiſthæi hujuſcemodi, ſtupebant, & me-12 tuebant nimis. David autem erat filius viri Ephrathæi, de quo ſuprà dictũ eſt, de Bethlehem Juda, cui nomen erat Iſai, qui habebat octo filios, & erat vir in diebus Saul ſenex, & grandævus inter viros. 13 Abierunt autem tres filii ejus majores poſt Saul in prælium: & nomina triũ filiorũ ejus, qui perrexerunt ad bellum, Eliab primogenitus, et ſecundus Abinadab, tertiúſque Samma.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 Καὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς (α)Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον (β)Σοκχὼθ, καὶ ἀναμέσον Ἀ-2 ζηκὰ (γ)Ἐφερμέν. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ συνάγονται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι (δ) αὐτοὶ, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξεναντίας (ε) τῶν ἀλλοφύλων. 3 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἵσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐν-4 ταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιὰθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γὲθ, ὕψος αὐτοῦ (ζ) τεσσάρων πήχεων καὶ 5 σπιθαμῆς. Καὶ (η) περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς· καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ, πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σι-6 δήρου. Καὶ κνημῖδες χαλκαῖ (θ) ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν 7 ὤμων αὐτοῦ. Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσακλον (ι) ὑφαινόντων, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου. καὶ ὁ αἴ-8 ρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ. Καὶ ἔστη καὶ ἀνεβόησε (κ) εἰς τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, (λ) Τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν; οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι τοῦ Σαούλ; ἐκλέξασθε (μ) ἑαυτοῖς ἄνδρα, 9 καὶ καταβήτω πρός με. Καὶ ἐὰν δυνηθῇ (ν) πολεμῆσαι πρός με, καὶ ἐὰν πατάξῃ με, καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· (ξ) ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτὸν, ἔσεσθε ἡμῖν εἰς 10 δούλους, καὶ (ο) δουλεύσετε ἡμῖν. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. δότε μοι ἄνδρα, καὶ (†)μο-11 νομαχήσομεν ἀμφότεροι. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα (π) τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν (ρ) σφόδρα.

CAP. XVII.

Et congregant alienigenæ caſtra ſua in bellum: & congregantur in Socchoth (a) Judææ: & caſtrametantur inter Socchoth, & inter Azeca (b) Ephermen. 2 Et Saul, & viri Iſrael congregantur, & caſtrametantur in valle (c) ipſi: & inſtruuntur in prælium ex adverſo alienigenarum. 3 Et alienigenæ ſtant ſuper montem hinc; & Iſrael ſtat ſuper montem hinc: & vallis inter eos. 4 Et exiit vir potens, ex acie alienigenarum: Goliath nomen ei è Geth: altitudo ejus (d) quatuor cubitorum, & palmi: 5 Et (e) caſſis ſuper caput ejus, & thoracem hamatum ipſe indutus: & pondus thoracis ejus, quinque millia ſiclorum æris, & ferri. 6 Et ocreæ æneæ ſuper crura ejus: & clypeus æneus inter humeros ejus. 7 Et haſtile haſtæ ejus, ſicut (f) liciatorium texentium: & lancea ejus ſexcentorum ſiclorum ferri. Et portans arma ejus antecedebat eum. 8 Et ſtetit, & exclamavit in aciem Iſrael, & dixit eis, Quid egredimini congredi prælio adverſùm nos? Nónne ego ſum alienigena, & vos (g) Hebræi ipſius Saul? Eligite vobis ipſis virum, & deſcendat ad me. 9 Et, ſi potuerit pugnare adverſùs me, & ſi percuſſerit me; & erimus vobis in ſervos. Si autem ego (h) potuero, et percuſſero eum; eritis nobis in ſervos, et ſervietis nobis. 10 Et dixit alienigena, Ecce ego exprobravi aciem Iſrael (i) hodiè in die hac. Date mihi virum, et ſingulariter pugnabimus utrique. 11 Et audivit Saul et univerſus Iſrael verba alienigenæ hæc: et expaverunt, et timuerunt (k) valdè.

MS.A.

(α) Σογχὼ (β) Σογχὼ, (γ) ἐν Ἀφεσδομμείν. (δ) αὐτοὶ παρατάσσονται, (ε) ἀλλοφύλων. Καὶ ἀλλόφυλοι (ζ) ἓξ πήχεων (η) περικεφαλαίαν (θ) ἐπάνω τῶν (ι) ὑφαίνοντος, (κ) πρὸς τὴν (λ) Ἐπ(μ) αὐτοῖς (ν) πρός με πολεμῆσαι, καὶ (ξ) ἐὰν ἐγὼ (ο) δουλεύσατε (†) μονομαχήσωμεν (π) αὐτοῦ 12 τοῦ (ρ) σφόδρα. Καὶ * εἶπεν Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου. οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν 13 ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες * ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαοὺλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ Σαμμά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יז

1 וכנשו פלשתאי ית משריתהון לאגחא קרבא ואתכנשו לשוכה די לשבט יהודה ושרו
2 בין סוכו ובין עזקה באפס דמים ׃ ושאול ואנש ישראל אתכנשו ושרו במישר בוטמא
3 וסדרו קרבא לקדמות פלשתאי׃ ופלשתאי קימין על טורא מכא וישראל קימין על טורא
4 מכא וחילתא ביניהון׃ ונפק גברא מביניהון ממשרית פלשתאי גלית שמיה מגת רומיה
5 שתא אמין וזירתא ׃ וקולס דנחש על רישיה ושרין גלבין הוא לביש ומתקל שריונא
6 חמשא אלפין תקלי נחשא׃ וטרקלילין דנחש על רגלוהי ומסחפא דנחשא נפק מן קלסא
7 ומטל דנחשא בין כתפוהי׃ ואעא דמורניתיה כאכסן דגרדאין ושננא דמורניתיה מתקל
8 שית מאה תקלי פרזלא ונטל תריסא אזיל קדמוהי ׃ וקם ואכריז על סדרי ישראל ואמר
להון למה תפקון לסדרא קרבא הלא אנא פלשתאה ואתון עבדין לשאול [אנא הוא
גלית פלשתאה דמן גת דקטלית תרין בני עלי כהני חפני ופנחס ושביתי ית ארון קימא
דיי ואובילית יתיה לבית דגון טעותי והוה תמן בקרוי פלשתאי שבעא ירחין ואף כל קרב
וקרב דהוו להון לפלשתאי אנא נפיק בריש חילא ונצחנא בקרבא ורמינא קטילין
כעפרא דארעא ועד כען לא אכשרו יתי פלשתאי למהוי רב אלפא עליהון ואתון בני
ישראל מה גבורא עבד לכון שאול בר קיש דמן גבעתא דמניתון יתיה מלכא עליכון
אם גבר גבר הוא יחות ויעביד קרבא עמי ואם גבר חלש הוא] בחרו לכון גברא ויחות
9 לותי׃ אם יכול לאגחא קרבא עמי ויקטלנני ונהי לכון לעבדין ואם אנא אכול ליה
10 ואקטלניה ותהון לנא לעבדין ותפלחון יתנא ׃ ואמר פלשתאה אנא חסדית ית סדרי
11 ישראל יומא דין למימר איתו לי גברא ונגיח קרבא כחדא ׃ ושמע שאול וכל ישראל
12 ית פתגמי פלשתאה האלין ואתברו ודחילו לחדא׃ ודוד בר גבר אפרתי הדין מבית
לחם דבית יהודה ושמיה ישי וליה תמניא בנין וגברא ביומי שאול סיב מני בבחיריא׃
13 ואזלו תלתא בני ישי רברביא אזלו בתר שאול לקרבא ושום תלתא בנוהי דאזלו
לקרבא אליאב בוכרא ותנייניה אבינדב ותליתאה שמה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

XVII.

1 Et congregaverunt Peliſtæi exercitũ ſuũ ad ineundum bellũ, & congregati ſunt ad Zzocho quæ eſt tribui Jehudah, & poſuerunt caſtra inter Zzocho & inter Ghazekah in Ephezzdummin. 2 Et Saul & homo Iſrael congregati ſunt, & poſuerunt caſtra in planicie glandis, & ordinaverunt præliũ ad occurſũ Peliſtæorũ. 3 Et Peliſtæi ſtabant ſuper montem hinc, & Iſrael ſtabat ſuper montem hinc; & vallis inter eos. 4 Et exiit vir de inter illos ex caſtris Peliſthæorũ, Goliath nomen ej⁹ ex Gath: altitudo ej⁹ ſex cubiti & palm⁹. 5 Et galea ærea ſup caput ej⁹, et lorica ſquamarũ ipſe indut⁹, & pond⁹ loricæ quinq; mille ſicli æris. 6 Et ocreæ æreæ ſuper pedes ej⁹, et haſta ærea exiens ex galea *ac* geſtata *ære* inter humeros ej⁹. 7 Et lignũ haſtæ ej⁹ ſicut jugũ textorũ, et acies haſtæ ej⁹ pond⁹ ſexcentũ ſiclorũ ferri; et ferens ſcutum ambulans ante eũ. 8 Et ſtetit, et *proclamavit* ſuper ordines Iſrael, et dixit illis, Ad quid *exitis* ad ordinandũ bellũ? nónne ego Peliſtæ⁹, et vos ſervi Saulis? *ego ille Goliath Peliſtæus qui ex Gath, qui interemi duos filios Heli ſacerdotes Hhophni & Pinhhazz, & captivã abduxi arcã fœderis Domini, & intuli eam in domũ Dagon Erroris mei, eratq; illic in urbibus Peliſtæorum ſeptem menſibus; etiam ſingulis præliis quæ fuerunt ipſis Peliſtæis ego egrediens in capite exercitus, et vicimus in bello, et projecimus interfectos ut pulverem terræ, et uſque huc non eo honore affecerunt me Peliſtæi ut eſſem princeps mille apud ipſos: vos autem filii Iſrael, quod virile facinus præſtitit vobis Saul filius Kis qui ex Gibghatha, quòd conſtituiſtis ipſũ regẽ ſuper vos; ſi vir fortis ipſe, deſcendat, et faciat præliũ mecũ; ſin autem vir imbellis ille,* eligite vobis virum, et deſcendat ad me. 9 Si valebit ad ordinandũ præliũ mecũ, et occidet me, et erimus vobis ad ſervos; et ſi ego valebo ei, et occidã eũ, et eritis nobis ad ſervos, et ſervietis nobis. 10 Et dixit Peliſtæus, Ego exprobravi ordines Iſrael hodie: *dicens* venire facite mihi virũ, et inibim⁹ prælium ſimul. 11 Et audivit Saul et omnis Iſrael verba Peliſthæi *hæc*: et fracti ſunt, et timuerunt valde. 12 Et David filius viri Ephratæi hujus, ex Bethlehhem de domo Juda, et nomen ejus Iſſai; et illi octo filii, et vir in dieb⁹ Saul ſenex numeratus in juvenib⁹. 13 Et iverunt tres filii Iſſai majores, iverunt poſt Saul ad bellũ: et nomen trium filiorum ejus, qui iverunt *ad bellum*, Eliab primogenitus, et ſecundus Abinadab, et tertius Samah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *

* ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ. ܠܣܘܦܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܪܘ ܒܝܬ 1
ܣܘܦܐ ܠܒܝܬ ܥܪܩܐ . ܒܐܦܪܣܡܝܢ. * ܘܫܐܘܠ ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܐܬܟܢܫܘ. 2
ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܒܛܡܬܐ. ܘܣܕܪܘ ܩܪܒܐ ܠܘܩܒܠ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܦܠܫܬܝܐ 3
ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܛܘܪܐ ܡܟܐ. ܘܐܝܣܪܝܠ ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܛܘܪܐ ܡܟܐ. ܘܚܝܠܐ ܒܝܢܬܗܘܢ.
* ܘܢܦܩ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ . ܓܠܝܕ ܫܡܗ. ܡܢ ܓܬ. 4
ܘܪܘܡܗ ܫܬ ܐܡܝܢ. ܘܙܪܬܐ. * ܘܣܢܘܪܬܐ ܕܢܚܫܐ ܒܪܝܫܗ. ܘܫܪܝܢܐ ܕܩܠܦܐ ܠܒܝܫ. 5
ܘܡܬܩܠܐ ܕܫܪܝܢܗ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܕܢܚܫܐ. * ܘܡܣܢܐ ܕܢܚܫܐ 6
ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. ܘܟܝܕܘܢܐ ܕܢܚܫܐ ܒܝܬ ܟܬܦܬܗ. * ܘܩܢܝܐ ܕܪܘܡܚܗ . ܐܝܟ ܢܘܠܐ 7
ܕܡܚܝܛܐ. ܘܫܢܢܐ ܕܪܘܡܚܗ. ܫܬ ܡܐܐ ܡܬܩܠܝܢ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܫܩܠ ܙܝܢܐ ܐܙܠ
ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܩܡ ܘܩܪܐ ܠܣܕܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ 8
ܠܡܣܕܪ ܩܪܒܐ. ܗܐ ܐܢܐ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܓܒܪܐ
ܕܢܚܘܬ ܠܘܬܝ. * ܐܢ ܢܫܟܚ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ ܘܢܩܛܠܢܝ. ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܥܒܕܐ. 9
ܘܐܢ ܐܢܐ ܐܙܟܝܘܗܝ ܘܐܩܛܠܝܘܗܝ . ܬܗܘܘܢ ܠܢ ܥܒܕܐ ܘܬܦܠܚܘܢܢ. * ܘܐܡܪ 10
ܦܠܫܬܝܐ. ܐܢܐ ܚܣܕܬ ܠܣܕܪܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܘܡܢܐ. ܗܒܘ ܠܝ ܓܒܪܐ. ܢܬܟܬܫ
ܥܡܝ ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܠܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ . ܘܙܥܘ ܘܕܚܠܘ ܛܒ. 11
* ܘܕܘܝܕ. ܒܪ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܐܦܪܬܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܡܗ. ܐܝܫܝ. ܘܐܝܬ 12
ܠܗ ܬܡܢܝܐ ܒܢܝܢ. ܘܓܒܪܐ ܗܘ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܣܒ ܘܥܐܠ ܒܫܢܝܐ. * ܘܐܙܠܘ ܬܠܬܐ 13
ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܫܝ ܪܘܪܒܐ. ܒܬܪ ܫܐܘܠ ܠܩܪܒܐ. ܘܫܡܗܬܗܘܢ. ܐܠܝܒ ܒܘܟܪܗ. ܘܬܪܝܢܗ
ܐܒܝܢܕܒ. ܘܬܠܝܬܝܐ ܫܡܥܐ.

CAP. XVII.

Poſt hæc colligentes Philiſtæi caſtra ſua 1
ad prælium, pugnam intentârunt in ex-
tremitate Juda, caſtra ponentes inter
Sopha & Arca, in Opharſemin. Saul 2
verò & Iſraelitæ collecti, caſtra fixerunt in
valle Terebinthi, & inſtruxerunt aciem con-
tra Philiſtæos. Conſiſtentibus itaque Phi- 3
liſtæis ſupra montem hinc, & Iſraelitis ſu-
pra montem inde conſiſtentibus, valle in-
terjectâ; Egreſſus eſt vir gigas è caſtris 4
Philiſtæorum Goliad nomine, è Gath *ori-
undus*, cujus altitudo erat ſex cubitorum
cum ſpithama: Galea ærea in capite ipſi- 5
us, & loricâ in laminam ductâ veſtit°, cu-
jus loricæ pondus erat quinque millium ſi-
clorum æris: Tibialia ærea in cruribus 6
ejus, & humerale æneum inter humeros e-
jus: Lignum lanceæ ejus ſimile erat jugo 7
textorum, & mucro lanceæ ejus ſexcento-
rum ſiclorum ferri: & ferens clypeum *ejus*
antecedebat eum. Is ſtans clamabat ad 8
acies Iſraelis, & dicebat eis, Quare pro-
ditis ad inſtruendam aciem? en ego Phili-
ſtæus ſum, vos verò ſervi Saulis: ſeligite
vobis virum qui contra me egrediatur. Si 9
bellare mecum poſſit, meque interficiat, e-
rimus vobis ſervi: at ſi ego eum vincam
& interficiam, eritis nobis ſervi, & famu-
labimini nobis. Dicebat etiam Philiſtæus iſte, 10
Ego exprobravi agminibus Iſraelis hodiè;
date mihi virum ut ſimul dimicemus. Cúm- 11
que audîſſet Saul ac totus Iſrael verba Phi-
liſtæi, trepidârunt & extimuerunt valdé.
David autem filius erat viri cujuſdam E- 12
phratæi ex Beth-lehem Juda (huic nomen
Iſai, habebátque octo filios: & vir iſte
in diebus Saulis ſenuerat & provectus e-
rat annis. Tres autem filii Iſai natu ma- 13
jores ſecuti fuerant Saulem ad bellum:
& eorum nomina, Eliab primogenitus e-
jus, ſecundus Abinadab, tertius Samma;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع عشر *

* وجمع اهل فلسطين عساكرهم * وجاهدوا في اقصى حد آل يهودا * ونزلوا بين اقصى 1
حد يهودا وبين عرقا * في فرسمين * وساوول ورجال بني اسرايل اجتمعوا * ونزلوا عور شجر 2
البطمة * واصطفوا لمحاربة اهل فلسطين * وكان اهل فلسطين قياما على الجبل جانبا * 3
وبنو اسرايل على الجبل حيالهم جانبا * وكان بينهم وادي * فخرج رجل جبار من عسكر 4
اهل فلسطين * اسمه جليد من مدينة جات * كان طوله ستة اذرع وشبرا * وعليه بيضة 5
من نحاس * وجوشن من نحاس * وكان وزن جوشنه خمسة الف مثقال * وعليه ساقان من 6
نحاس * وعلي راسه مغفر من نحاس ينزل الي اسفل كتفه * وكانت خشبة حربته كغلظ 7
النول * وكان وزن سنان رمحه ستماية مثقال * وبين يديه رجل حامل ترسه * فقام حيال صف 8
بني اسرايل * فهتف وقال * ما حاجتكم الي مصافة الحرب * هانذا رجل من اهل فلسطين *
وانتم عبيد ساوول * اختاروا رجلا يبارزني * فان قدر على محاربتي وان قتلني * صرنا 9
لكم عبيدا * وان ظفرت انا به وقتلته * تصيرون انتم لنا عبيدا وتخدمونا * ثم قال 10
الفلسطيني ايضا * انا عيرت صفوف آل اسرايل اليوم * اخرجوا رجلا يبارزني * فسمع ساوول 11
وبنو اسرايل كلام الفلسطيني * وفزعوا فزعا شديدا * فاما داود فكان ابن رجل افراثي * من 12
بيت لحم قرية يهودا * اسمه ايساء كان له ثمانية بنين * وكان الرجل على عهد ساوول قد شاخ
وطعن في السن * وانطلق ثلاثة من بنيه مع ساوول الي الحرب * اسماوهم الياب بكره * 13
والثاني ابيناداب * والثالث شما *

CAP. XVII.

Congregantes Paleſtini copias ſuas, 1
prælium inierunt in extremo limite fami-
liæ Juda, caſtra figentes inter extre-
mum terminum Juda, & inter Arca,
in Pharſamin. Saul autem & viri Iſrae- 2
litæ congregati caſtrametatiq; ſunt in val-
le arboris Terebinthi, & inſtruxerunt ſeſe
ad prælium contra Paleſtinos. Et Pale- 3
ſtini quidem ſtabant ſuper montem ab uno
latere, Iſraelitæ verò ſuper montem in
oppoſito latere, valle inter eos interceptâ.
Et egreſſus eſt vir quidam gigas ab exer- 4
citu Paleſtinorum, nomine Goliad ex urbe
Gath, cujus longitudo erat ſex cubito-
rum cum palmo. Tegebatur is caſſi æneâ, 5
& loricâ æneâ; pondus autem loricæ
ejus erat quinque millium ſiclorum.
Habebat etiam duo crura ænea, & 6
ſuper caput ſuum tegmen æneum ad
humeri ſui extremitatem demiſſum.
Lignum lanceæ ejus par erat craſſitie 7
jugo liciatorio, & pondus mucronis
Lanceæ ejus erat ſexcentorum ſiclo-
rum: præcedebatque eum vir portans
clypeum ejus. Hic ſtans ex adverſo 8
aciei filiorum Iſrael clamabat ac di-
cebat, Quid opus eſt inſtructione bel-
li? en ego vir ſum ex Paleſtinis, vos
autem ſervi Saulis; eligite virum qui
ad me deſcendat. Si mecum certamen 9
poterit inire, ſique me trucidabit, ſi-
mus vobis ſervi; quòd ſi ego ſupe-
ravero eum, & trucidavero illum,
fictis vos nobis ſervi, & miniſtrabi-
tis nobis. Præterea dicebat Philiſtæus 10
ille, Ego probro affeci agmina Iſraelis
hodie; proferte virum qui ad me
deſcendat. Audiens autem Saul & 11
filii Iſrael verba Paleſtini, perculſi
ſunt timore graviſſimo. Porrò David 12
erat filius viri cujuſdam Ephratæi ex
Beth-lehem civitate Juda, nomine
Iſai, qui habebat octo filios; &
vir iſte tempore Saulis jam ſenuerat,
provectaque erat ætatis. Profecti au- 13
tem erant tres ex filiis ejus cum Sau-
le ad bellum: eorum nomina, Eliab
primogenitus ejus; ſecundus Abinadab;
tertius Samma:

שמואל א: יז

.Saul poſt abierunt majores tres & : minor *ipſe* David Et

14 ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול׃

ſui patris *pecus* paſcendũ ad ,Saul *deſuper revertens & vadens* David Et

15 ודוד הלך ושב מעל שאול לרעות את־צאן אביו

, *veſperaſcendo* & , mane ſurgendo Peliſtæus acceſſit Et .Beth-lechem

16 בית לחם׃ ויגש הפלשתי השכם והערב

: ſuum filium David ad Iſai Dixitque .diebus quadraginta ſtetit &

17 ויתיצב ארבעים יום׃ ויאמר ישי לדוד בנו

,hos panes decem & ,hujus *toſti ephah* tuis fratribus nunc *Cape*

קח־נא לאחיך איפת הקליא הזה ועשרה לחם הזה

lactis formellas decem Et .tuos fratres ad caſtra in *defer currendo* &

18 והרץ המחנה לאחיך׃ ואת עשרת חרצי החלב

, *pace in* viſitabis tuos fratres & *: mille principem ad* deferes *illas*

האלה תביא לשר האלף ואת־אחיך תפקד לשלום

Iſrael *vir omnis* & ,ipſi & Saul Et .*capies* eorum pignus &

19 ואת־ערבתם תקח׃ ושאול והמה וכל־איש ישראל

David mane ſurrexit Et .Peliſtim cum pugnantes ,Elah valle in

20 בעמק האלה נלחמים עם־פלשתים׃ וישכם דוד

, abiit & ,*portavit* & ; *cuſtodientem ſuper pecus* reliquit & ,diluculo in

בבקר ויטש את־הצאן על־שמר וישא וילך

fuerat egreſſus exercit⁹ &,vallũ ad venit & : Iſai ei præcepit quemadmodũ

כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל היצא

,Iſrael ordinaverat Et .prælio in fuerant vociferati & ,*ordinem* ad

21 אל־המערכה והרעו במלחמה׃ ותערך ישראל

David dereliquit Et *ordinis* occurſum in *ordinem* Peliſtim &

22 ופלשתים מערכה לקראת מערכה׃ ויטש דוד את

: *ordinem* in cucurrit & ; *vaſorum* cuſtodis manu *ſuper ſe deſuper* vaſa

הכלים מעליו על־יד שומר הכלים וירץ המערכה

ecce & ,eis cum loquente ipſo Et .*pacem ad ſuis fratribus optavit* &,venit &

23 ויבא וישאל לאחיו לשלום׃ והוא מדבר עמם והנה

graminetis de Ghath de ej⁹ nomẽ Peliſtæus Goliath ,*aſcendens utroſq; inter* vir

איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מגת ממערות

omnis Et .David audivit Et .hæc verba juxta loquebatur &,Peliſtinorũ

24 פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע דוד׃ וכל

timuerunt &,ej⁹ *faciebus* à fugerũt &,virum *eos videndo in* Iſrael *vir*

איש ישראל בראותם את־האיש וינסו מפניו וייראו

? hunc *aſcendentem* virum vidiſtis Num : Iſrael vir dixit Et .valde

25 מאד׃ ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הזה

,eũ percuſſerit qui Virum erit Et.*aſcendens* Iſrael exprobrandũ ad quia

כי לחרף את־ישראל עלה והיה האיש אשר־יכנו

ej⁹ patris domum & ,ei dabit ſuã filiam &,*magna opulentia* rex *eum* ditabit

יעשרנו המלך עשר גדול ואת־בתו יתן־לו ואת בית אביו

ſtantes viros ad David Dixitque .Iſrael in liberam faciet

26 יעשה חפשי בישראל׃ ויאמר דוד אל־האנשים העמדים

,hunc Peliſtæum percuſſerit qui , viro fiet Quid :dicendo ,ſecũ

עמו לאמר מה־יעשה לאיש אשר יכה את־הפלשתי הלז

præputiatus Peliſtæus quis quoniam ? Iſrael *deſuper* opprobriũ removerit &

והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל

ei Dixitque ? *viventium Divorum ordines* exprobravit quia ,hic

27 הזה כי חרף מערכות אלהים חיים׃ ויאמר לו

.eũ ꝑcuſſerit qui , viro fiet Sic :dicendo ,hoc verbũ ſcđm populus

העם כדבר הזה לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו׃

eſt irat⁹ & :viros ad *eo loquendo in* ,major ejus frater Eliab audivit Et

28 וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל־האנשים ויחר־

quem ſuper & ,deſcendiſti *hoc* quid Ut :dixit & ,David *in* Eliab *naſus*

אף אליאב בדוד ויאמר למה־זה ירדת ועל־מי

,tuã ſuperbiam novi Ego ? deſerto in *illarum pecudis parum* reliquiſti

נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני ידעתי את־זדנך

.deſcendiſti , prælium *videndum ad* quia ,tui cordis malitiam &

ואת רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת׃

? eſt verbum non an ? nunc feci Quid :David Dixitque

29 ויאמר דוד מה עשיתי עתה הלוא דבר הוא׃

Verſio VULG. LAT.

14 David autem erat minimus. Tribus ergò majoribus ſecutis Saulem, 15 Abiit David, & reverſus eſt à Saul, ut paſceret gregem patris ſui in Bethlehem. 16 Procedebat verò Philiſthæus manè & veſperè, & ſtabat quadraginta diebus. 17 Dixit autem Iſai ad David filium ſuum; Accipe fratribus tuis ephi polentæ, & decem panes iſtos, & curre in caſtra ad fratres tuos, 18 Et decem formellas caſei has deferes ad tribunum: & fratres tuos viſitabis, ſi rectè agant: & cum quibus ordinati ſunt, diſce. 19 Saul autem, & illi, & omnes filii Iſrael in Valle terebinthi pugnabant adverſùm Philiſthiim. 20 Surrexit itaque David manè, & commendavit gregem cuſtodi: & onuſtus abiit, ſicut præceperat ei Iſai. Et venit ad locum Magala, & ad exercitum, qui egreſſus ad pugnam vociferatus erat in certamine. 21 Direxerat enim aciem Iſrael, ſed & Philiſthiim ex adverſo fuerant præparati. 22 Derelinquens ergò David vaſa quæ attulerat, ſub manu cuſtodis ad ſarcinas, cucurrit ad locum certaminis, & interrogabat ſi omnia rectè agerentur erga fratres ſuos. 23 Cúmque adhuc ille loqueretur eis, apparuit vir ille ſpurius aſcendens, Goliath nomine, Philiſthæus, de Geth, de caſtris Philiſthinorum: & loquente eo hæc eadem verba audivit David. 24 Omnes autem Iſraelitæ, cùm vidiſſent virum, fugerunt à facie ejus, timentes eum valdè. 25 Et dixit unus quiſpiam de Iſrael, Num vidiſtis virum hunc qui aſcendit? ad exprobrandum enim Iſraeli aſcendit. Virum ergò qui percuſſerit eum, ditabit rex divitiis magnis, & filiam ſuam dabit ei, & domum patris ejus faciet abſque tributo in Iſrael. 26 Et ait David ad viros qui ſtabant ſecum, dicens; Quid dabitur viro, qui percuſſerit Philiſtæum hunc, & tulerit opprobrium de Iſrael? quis enim eſt hic Philiſtæus incircumciſus, qui exprobravit aciei Dei viventis? 27 Referebat autem ei populus eundem ſermonem, dicens; Hæc dabuntur viro, qui percuſſerit eum. 28 Quod cùm audîſſet Eliab frater ejus major, loquente eo cum aliis, iratus eſt contra David, & ait; Quarè veniſti, & quarè dereliquiſti pauculas oves illas in deſerto? ego novi ſuperbiam tuam, & nequitiam cordis tui: quia ut videres prælium, deſcendiſti. 29 Et dixit David, Quid feci? numquid non verbum eſt?

MS.A.

14 Καὶ Δαυὶδ αὐτός ἐστιν ὁ νεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μίζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαούλ. 15 Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθεν, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαούλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. 16 Καὶ προσήγγιζεν ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη 17 τεσσεράκοντα ἡμέρας. Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς Δαυὶδ, Λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφεὶ * πύτου, καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ 18 διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. Καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χιλιάρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν 19 χρήζωσιν γνώσῃ. Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ 20 κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ὤρθρισεν Δαυὶδ τοπρωῒ, καὶ ἀφῆκεν τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβεν, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί· καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν 21 παράταξιν, καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ παρετάξαντο 22 Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως. Καὶ ἀφῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθεν καὶ ἠρώτησεν τοὺς 23 ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. Καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, Ἰδοὺ ἀνὴρ ὁ Ἀμεσσαῖος ἀνέβαινεν, Γολιὰθ ὁ Φιλισταῖος ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γὲθ ἐκ τῶν στρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐ- 24 λάλησεν κατὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκουσεν Δαυίδ. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ 25 προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, Εἰ ἑοράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι * ὀνειδίσαι τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη; καὶ ἔσται ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 26 ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ, λέγων, Ἡ ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξει τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ ἀφελεῖ ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτ- 27 μητος αὐτὸς, ὅτι ὠνείδισεν παράταξιν θεοῦ ζῶντος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Οὕτως 28 ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξι αὐτόν. Καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μίζων ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυίδ, καὶ εἶπεν, Ἱνατί τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου, καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ 29 ἰδεῖν τὸν πόλεμον, κατέβης. Καὶ εἶπεν Δαυίδ, Τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστιν;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ודוד הוא זעירא ותלתא רברביא אזלו בתר שאול׃ ודוד אזל ותב מלות שאול למרעי
15 ית ענא דאבוהי בית לחם׃ וקריב פלשתאה ומקדים ומחשיך ואתעתד ארבעין יומין׃ 16
17 ואמר ישי לדוד בריה סב כען לאחך מכילתא דקליא הדין ועסרא טולמין דלחמא הדין
18 ואוביל למשריתא לאחך׃ וית עסר גובנין דחלבא האלין תוביל לרב אלפא וית אחך
19 תסער לשלם וית טיביהון תיתי׃ ושאול ואנון וכל אנש ישראל במישר בוטמא מגיחין
20 קרבא עם פלשתאי׃ ואקדים דוד בצפרא ושבק ית ענא על נטרא ונסיב ואזל כמא
21 דפקדיה ישי ואתא לכרקומא ומשרית עבדי קרבא נפקו לסדרא ויביבו בקרבא׃ וסדרו
22 ישראל ופלשתאי סדרא לקדמות סדרא׃ ושבק דויד ית מניא די עלוהי על יד נטיר מניא
23 ורהט לסדרא ואתא ושאל לאחוהי בשלם׃ והוא ממלל עמהון והא גברא מביניהון
סליק גלית פלשתאה שמיה מגת מסדרי פלשתאי ומלל כפתגמיא האלין ושמע דויד׃
24 25 וכל אנש ישראל במחזיהון ית גברא ואפיכו מן קדמוהי ודחילו לחדא׃ ואמר אנש
ישראל החזיתון גברא דסליק הדין ארי לחסדא ית ישראל סליק ויהי גברא דיקטלניה
יעתרניה מלכא עותר סגי וית ברתיה יתן ליה וית בית אבוהי יעביד חורין רברבין
26 בישראל׃ ואמר דוד לגבריא דקימין עמיה למימר מה יתעביד לגברא דיקטול ית
פלשתאה דיכי ויעדי חסודא מעל ישראל ארי מן פלשתאה ערלא הדין ארי חסד סדרי
27 עבדי קרבא דעמיה דיי קימא׃ ואמר ליה עמא כפתגמא הדין למימר כדין יתעביד
28 לגברא דיקטלניה׃ ושמע אליאב אחוהי רבא במללותיה עם גבריא ותקיף רוגזא
דאליאב בדוד ואמר למה דנן נחתתא ועל מן רטשתא זעיר ענא האנון במדברא אנא
29 ידענא ית בקרנותך וית בישות לבך ארי בדיל למחזי עבדי קרבא נחתתא׃ ואמר דויד
מה עבדית כען הלא פתגם הוא דאמרית׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et David ipſe parvus, et tres magni iverunt poſt Saul. 15 Et David ivit, & rediit à Saul ad paſcendũ pecus patris ſui Bethlehhẽ. 16 Et acceſſit Peliſthæ⁹ anticipans, et veſpertinans, & commoratus eſt quadraginta dies. 17 Et dixit Iſſai David filio ejus, Ferto nunc fratribus tuis menſuram toſti hujus, & decem tortas panis *hujus*, & deferto ad exercitum ad fratres tuos. 18 Et decem caſeos lactis hos deferes ad magiſtrum mille, et fratres tuos viſitabis ad pacem, et bonitatem eorum afferes. 19 Et Saul, et illi, et omnis homo Iſrael in planicie glandis ineuntes bellum cum Peliſtæis. 20 Et anticipavit David in mane et reliquit pecus ſuper *cuſtodem*, et tulit et abiit ſicut juſſit illum Iſſai, et venit ad caſtra: et exercitus facientiũ bellũ exierunt ad ordinem, et clanxerunt in prælio. 21 Et ordinaverunt Iſrael et Peliſtæi ordinem ad occurſũ ordinis. 22 Et reliquit David vaſa quæ ſuper ſe ſuper manũ cuſtodis vaſorum, et cucurrit ad ordinem; et venit, et rogavit fratribus ſuis ad pacem. 23 Et ipſe loquens cum illis, et ecce vir de-inter eos aſcendit, Goliath Peliſthæus nomen ejus ex Gath, ex ordinibus Peliſthæorum; et locut⁹ eſt, ut verba iſta, et audivit David. 24 Et omnis homo Iſrael in videndo eos virũ, et verterunt ab-ante illum, et metuerunt valde. 25 Et dixit homo Iſrael, Num vidiſtis virũ qui aſcendit hunc, quia ad exprobrandũ Iſrael aſcendit? et erit qui occiderit eum, ditabit illũ rex divitiis magnis, et filiam ſuam dabit ei; et domũ patris ſui faciet *liberos* magnates in Iſrael. 26 Et dixit David viris qui ſtantes ſecũ ad dicendum, Quid fiet viro qui occidet Peliſthæũ præputiatũ iſtum; et auferet ignominiã deſuper Iſrael? quia quis Peliſthæus præputiatus iſte? quia exprobrat ordinibus *facientiũ bellũ* populi Dei manentis? 27 Et dixit illi popul⁹ ſicut verbũ hoc ad dicendũ, Sic fiet viro qui occiderit illum. 28 Et audivit Eliab frater ejus maximus, in loqui eum cum viris, et invaluit indignatio ipſius Eliab in David: et dixit, Ad quid huc deſcendiſti? et ſuper quem dereliquiſti exiguum pecorum illorũ in deſerto? ego novi præſumptionem tuam, et malitiam cordis tui, ꝙ ad videndum facientes prælium deſcendiſti. 29 Et dixit David, Quid feci nunc? nónne verbum fuit quod dixi?

Verſio ARA

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܕܘܝܕ ܗܘܐ ܙܥܘܪܐ. * ܘܗܘ ܕܘܝܕ ܗܦܟ ܗܘܐ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ ܠܡܪܥܐ ܥܢܐ ܕܐܒܘܗܝ
15 16 ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܩܪܒ ܦܠܫܬܝܐ ܨܦܪܐ ܘܪܡܫܐ. ܘܩܡ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ. * ܘܐܡܪ ܐܝܫܝ
17 ܠܕܘܝܕ ܒܪܗ. ܣܒ ܠܐܚܝܟ ܣܐܬܐ ܕܩܠܝܐ ܗܢܐ. ܘܥܣܪܐ ܠܚܡܝܢ ܗܠܝܢ. ܘܪܗܛ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܐܚܝܟ.
18 * ܘܥܣܪܐ ܓܘܒܢܝܢ ܕܚܠܒܐ ܗܠܝܢ. ܐܘܒܠ ܠܪܒ ܐܠܦܐ. ܘܐܚܝܟ ܣܥܘܪ ܒܫܠܡܐ. ܘܣܒ
19 ܪܗܒܢܗܘܢ. * ܫܐܘܠ ܘܗܢܘܢ ܘܟܠܗ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܥܘܡܩܐ ܕܒܛܡܐ ܡܩܪܒܝܢ ܥܡ
20 ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܒܩ ܥܢܐ ܠܢܛܘܪܐ. ܘܫܩܠ ܘܐܙܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܐܝܫܝ.
21 ܘܐܬܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܚܝܠܐ ܕܢܦܩ ܠܣܕܪܐ. ܘܝܒܒܘ ܠܩܪܒܐ. * ܘܣܕܪܘ ܐܝܣܪܝܠ
22 ܘܦܠܫܬܝܐ. ܣܕܪܐ ܠܘܩܒܠ ܣܕܪܐ. * ܘܫܒܩ ܕܘܝܕ ܡܐܢܐ ܡܢܗ ܠܘܬ ܢܛܘܪ ܡܐܢܐ. ܘܪܗܛ ܠ
23 ܣܕܪܐ. ܘܫܐܠ ܠܫܠܡܐ ܕܐܚܘܗܝ. * ܘܟܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ
ܗܘ. ܦܠܫܬܝܐ ܓܘܠܝܕ ܫܡܗ. ܡܢ ܓܬ ܡܢ ܣܕܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܡܠܐ.
24 ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. * ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܚܙܐܘܗܝ ܠܓܢܒܪܐ. ܥܪܩܘ. ܘܕܚܠܘ ܡܢ
25 ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܙܝܬܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܕܠܡܚܣܕܘ ܠܐܝܣܪܝܠ
ܣܠܩ. ܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ. ܢܥܬܪܝܘܗܝ ܡܠܟܐ. ܥܘܬܪܐ ܪܒܐ. ܘܒܪܬܗ ܢܬܠ ܠܗ.
26 ܘܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܢܥܒܕ ܚܐܪܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܩܝܡܝܢ ܠܘܬܗ. ܡܢܐ
ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ ܠܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ ܥܪܠܐ. ܘܢܥܒܪ ܚܣܕܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ.
27 ܡܢܘ ܓܝܪ ܗܢܐ ܦܠܫܬܝܐ ܥܪܠܐ. ܕܡܚܣܕ ܠܣܕܪܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܡܐ
28 ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܕܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܫܡܥ ܐܠܝܐܒ ܐܚܘܗܝ
ܪܒܐ ܟܕ ܡܡܠܠ ܥܡ ܓܒܪܐ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܐܠܝܐܒ ܥܠ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ
ܢܚܬܬ. ܘܠܡܢ ܫܒܩܬ ܩܠܝܠ ܥܢܐ ܗܠܝܢ ܕܒܡܕܒܪܐ. ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܪܚܘܬܟ ܘܒܝܫܘܬܐ
29 ܕܠܒܟ. ܕܠܡܚܙܐ ܩܪܒܐ ܢܚܬܬ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܗܫܐ. ܗܐ ܡܠܬܐ ܗܝ.

* David autem erat minimus.) Hic ergò Da- 14
vid reverſus fuerat à comitatu Saulis, abie- 15
rátque ad paſcendas oves patris ſui in Beth-
lehem. Dum igitur accederet Philiſtæus il- 16
le manè ac veſpere, & quadraginta diebus p-
ſtitiſſet, Dixit interim Iſai Davidi filio ſuo, 17
Ferto fratribus tuis ſatum *tritici* fricti, & de-
cem panes; & accurrens deporta in caſtra ad
fratres tuos. Decem verò caſeos iſtos lacteos 18
defer ad tribunum, fratréſque tuos viſita in
pace, & nuntium eorū ad me deferto. (Saul 19
autem cum omnibus Iſraelitis ſub terebintho
pugnabant adverſùs Philiſtæos.) Surgens 20
itaque David manè, ovibúſque cuſtodi com-
miſſis, portavit *ea* & abiit, quemadmodum
præceperat ei Iſai: quumque perveniſſet ad
caſtra in vallem quæ porrigebatur ad aciem,
clanxerant ad prælium: Jamque inſtruxe- 21
rant ſeſe Iſraelitæ & Philiſtæi, acies adverſùs
aciem. Quapropter depoſitis à ſe David va- 22
ſis *ſuis* prope *reliqua* vaſa, cucurrit ad aciem,
ſalutavítque fratres ſuos. Et dum ipſe loque- 23
retur cum eis, ecce vir ille gigas, Goliad Phili-
ſtæus nomine, è Gath *oriundus*, aſcendebat ex
acie Philiſtæorum, eadémque verba dicebat
audiente Davide. Omnes autem Iſraelitæ, 24
cùm vidiſſent gigantem, timuerunt & fugerūt
à conſpectu ipſius: Et dixerunt Iſraelitæ, Vi- 25
diſtíſne virum iſtum qui ad exprobrandum
Iſraeli aſcendit? virum qui interfecerit eum,
locupletabit rex divitiis magnis, & filiam ſu-
am dabit illi, & domum patris ejus nobilem
reddet in Iſraele. Dixit David viris ſibi a- 26
ſtantib⁹, Quid fiet viro qui interfecerit Phi-
liſtæum hunc præputiatum, & averterit pro-
brum ab Iſraele? quid enim eſt Philiſtæus iſte
præputiatus qui probro afficit agmina Dei
viventis? Cui populus idem verbum dixit; 27
Ita fiet viro qui interfecerit eum. Audivit 28
autem Eliab frater ejus maximus cùm viros
illos alloqueretur: quare irâ percitus Eliab
contra Davidem, dixit ad eum, Cur deſcen-
diſti? & cuinā commiſiſti oves illas pauculas
quæ ſunt in deſerto? ego novi arrogantiā tuā
& nequitiam cordis tui, quòd ad videndum
bellū deſcenderis. Dixit verò David, Quid 29
feci? jam verò hæc verba ſunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 15 * وكان داود اصغر الاخوة * فلما اشتغل شاوول بالحرب * انصرف داود يرعي غنم ابيه في بيت لحم
16 17 وكان الفلسطيني يغدوا ويروح ويعيرهم * فمكثوا كذلك اربعين يوما * فقال ايشاء لداود
ابنه * انطلق الي اخوتك بكيل من حنطة مقلوة وعشر ارغفة * فاسرع الي اخوتك الي العسكر
18 19 * وخذ عشر جبنات هدية لقايدهم * وتعاهد سلامة اخوتك * وات بخبرهم * وكان شاوول وجميع
20 رجال اسرائيل يجاهدون اهل فلسطين في غور شجر البطم * فبكر داود سحرا * وترك الغنم عند
من يحفظها * وحمل ما امره به ابوه وانطلق * واتي العسكر الي الوادي الذي يخرج الي
21 22 الصفين * وهتف القوم للحرب * وتصافف بنوا اسرائيل واهل فلسطين * صفا بازاء صف * ووضع
23 داود ما كان معه عند ثياب اخوته * فاحضر الي الصف * وسلم علي اخوته * وبينما هو يكلمهم *
اذا هو بالرجل الجبار صاعد * اسمه جليد الفلسطيني من جات من صف اهل فلسطين * فقال
24 القول الذي كان يقوله * وسمعه داود * فلما راي جميع بني اسرائيل الجبار فرقوا وولوا من بين
25 يديه * وقال رجال آل اسرائيل * رايتم هذا الرجل كيف صعد ليعير بني اسرائيل * الرجل الذي
يقتله يغنيه الملك ويكثر ماله * ويزوجه بنته * ويصير اهل بيته احرارا * ولا يكون عليهم سبيل
26 * فقال داود للذين كانوا قياما * ما الذي يصنع بالرجل الذي يعمل هذا الفلسطيني الاغلف
ويصرف العار عن بني اسرائيل * لانه ما عسي ان يبلغ من امر هذا الفلسطيني الاغلف الذي
27 عير صف الله الحي * فقالوا رجال الشعب القول الذي قالوه قبل ذلك * هكذا يصنع بالرجل
28 الذي يقتله * فسمع اليب اكبر اخوته قوله للرجال * فاشتد غضب اليب علي داود * وقال له *
لماذا نزلت الي هاهنا * وعند من خلفت الغنم القليل الذي في البرية * وقد عرفت جرأتك وخبث
29 قلبك * انك انما نزلت لتنظر الي الحرب * قال داود * ما الذي صنعت * انما قلت قولا *

David autem erat minimus fratrū. Cumq; 14
* *occupatus eſſet Saul bello, rediit David ad* 15
paſcendum oves patris ſui in Beth-lehem.
Et verò Paleſtinus ille manè & ſub ve- 16
* *ſperam veniens probro afficiebat eos; &*
manſerunt ſic quadraginta diebus. Dixit 17
autem Iſai ad Davidem filium ſuum, De-
fer ad fratres tuos menſuram tritici frixi,
& decem panes, & vade citò ad fratres
tuos ad exercitum. Et accipe decem ca- 18
* *ſeos munus duci eorum, & viſita pacem*
fratrum tuorū, & affer nuntium eorum.
(Porrò Saul & omnes Iſraelitæ bellum 19
gerebant cum Paleſtinis in valle arbo-
rum terebinthi.) Surgens itaq; David di- 20
luculò, dimiſſiſque ovibus apud quendam
ut cuſtodiret eas, tulit quæ præceperat ei
pater ſuus, et profectus pervenit ad exer-
citum in vallem quæ exitum habebat ad
utramque aciem; ubi exclamaverat popu-
lus ad pugnā, Inſtruxerantque ſeſe Iſrae- 21
litæ & Paleſtini, acies ex adverſo a-
ciei. Quare depoſito David quod ſecum 22
habebat, apud veſtes fratrum ſuorum,
accurrit ad aciem, & ſalutavit fratres
ſuos. Dúmque alloqueretur eos, ecce 23
vir ille gigas nomine Galiad Paleſtinus,
è Gath, aſcendens ex acie Paleſtino-
rum, ſermonem protulit quem dicere ſo-
lebat; audivítque eum David. Hunc gi- 24
gantem cùm vidiſſent omnes Iſraelitæ,
timuerunt, & terga verterunt coram eo:
Et dixerunt viri Iſraelitæ, Vidiſtis vi- 25
rum hunc quomodo aſcenderit ad affi-
ciendum contumeliis filios Iſrael? vi-
rum qui trucidaverit eum, ditabit rex
& augebit opes ejus, filiam ſuam nu-
ptum dabit illi, faciétque familiam e-
jus immunem, ita ut nulli rei ſubjicia-
* *tur. Dixit David iis qui adſtabant,* 26
Quid fiet viro illi qui trucidârit Phili-
ſtæum hunc incircumciſum, probrumque
abſtulerit à filiis Iſrael? nam quis
tandem futurus eſt exitus negotii Phi-
liſtæi hujus incircumciſi qui probra obje-
cit aciei Dei vivi? Dixerunt viri po- 27
puli eundem ſermonem quem antea di-
xerant, Sic fiet viro qui trucidârit e-
um. Audiens autem Eliab maximus 28
natu fratrū ſuorum colloquium ejus cum
viris illis, efferbuit irâ Eliab adverſùs
Davidem, & ait illi, Cur huc deſcen-
diſti? & apud quem reliquiſti oves
illas paucas quæ ſunt in deſerto? jam
novi audaciam tuam & malitiam cor-
dis tui, quòd deſcenderis quidem ut bel-
lum ſpectares. Dixit David, Quid egi? 29
equidem verba tantùm dixi.

: hoc verbā ſecundū dixit & ,alterum contra ad ipſum apud ex ſe vertit Et
30 וַיִּסֹּב מֵאֶצְלוֹ אֶל־מוּל אַחֵר וַיֹּאמֶר כַּדָּבָר הַזֶּה
ſunt audita Et .primum verbum juxta,verbum populus ei reſpōderunt &
31 וַיְשִׁבֻהוּ הָעָם דָּבָר כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן׃ וַיִּשָּׁמְעוּ
.cum cepit & ,Saul facies ad indicarunt&:David eſt locut⁹ quæ verba
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר דָּוִד וַיַּגִּדוּ לִפְנֵי־שָׁאוּל וַיִּקָּחֵהוּ׃
tuus Servus .cum ſuper hominis cor concidat Ne : Saul ad David Dixitq;
32 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל אַל־יִפֹּל לֵב־אָדָם עָלָיו עַבְדְּךָ
: David ad Saul Dixitque .iſto Peliſtæo cum pugnabit & , ibit
33 יֵלֵךְ וְנִלְחַם עִם־הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד
puer quia :eo cum pugnandum ad iſtum Peliſtæum ad ire poteris Non
לֹא תוּכַל לָלֶכֶת אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי־נַעַר
: Saul ad David dixit Et .ſuis pueritiis à belli vir ipſe & ,tu
34 אַתָּה וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְּעֻרָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל
,urſus & ,leo veniebat & : pecore in ſuo patri tuus ſervus erat Paſtor
רֹעֶה הָיָה עַבְדְּךָ לְאָבִיו בַּצֹּאן וּבָא הָאֲרִי וְאֶת־הַדּוֹב
,eū percutiebam & ,eum poſt egrediebar Et .grege de agnum tulit &
35 וְנָשָׂא שֶׂה מֵהָעֵדֶר׃ וְיָצָאתִי אַחֲרָיו וְהִכִּתִיו
,ej⁹ barbā in apprehēdebā & ,me ſuper cōſurgebat Et .ej⁹ ore ex eruebam &
וְהִצַּלְתִּי מִפִּיו וַיָּקָם עָלַי וְהֶחֱזַקְתִּי בִּזְקָנוֹ
etiam ,leonem Etiam .eū mori faciebam & ,eum percutiebam &
36 וְהִכִּתִיו וַהֲמִיתִּיו׃ גַּם אֶת־הָאֲרִי גַּם־
unus tanquā iſte præputiatus Peliſtæus erit Et .tuus ſervus percuſſit urſum
הַדּוֹב הִכָּה עַבְדֶּךָ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאַחַד
dixit Et .viventium Divorum ordines affecit probris quia , eis ex
37 מֵהֶם כִּי חֵרֵף מַעַרְכֹת אֱלֹהִים חַיִּים׃ וַיֹּאמֶר
ipſe ,urſi manu de & ,leonis manu de me eruit qui Dominus : David
דָּוִד יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּלַנִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדֹּב הוּא
,Vade : David ad Saul Dixitque ,hujus Peliſtæi manu de me eruet
יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֵךְ
dedit &,ſuis veſtibus David Saul induit Et .tecum ſit Dominus &
38 וַיהוָה יִהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אֶת־דָּוִד מַדָּיו וְנָתַן
David accinxit Et .loricā eum induit &,ej⁹ caput ſuper æream galeam
39 קוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן׃ וַיַּחְגֹּר דָּוִד אֶת
.erat expertus non quia : ire voluit & ,ſuas veſtes deſuper ſuū gladium
־חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדָּיו וַיֹּאֶל לָלֶכֶת כִּי לֹא־נִסָּה
non quia , iſtis in ire potero Non : Saul ad David Dixitque
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל לֹא אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה כִּי לֹא
ſuū baculū Cepitque ,ſe deſuper David ea removit Et .feci periculum
40 נִסִּיתִי וַיְסִרֵם דָּוִד מֵעָלָיו׃ וַיִּקַּח מַקְלוֹ
poſuit &,torrente de lapides læves quinque ſibi elegit & ,ſua manu in
בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר־לוֹ חֲמִשָּׁה חַלֻּקֵי־אֲבָנִים מִן־הַנַּחַל וַיָּשֶׂם
:ſua manu in ſuā funda & ,pera in & ,ſibi quod ,paſtorum vaſe in eos
אֹתָם בִּכְלִי הָרֹעִים אֲשֶׁר־לוֹ וּבַיַּלְקוּט וְקַלְעוֹ בְיָדוֹ
appropinquans & , iens Peliſtæus ibat Et .Peliſtæum ad acceſſit &
41 וַיִּגַּשׁ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הֹלֵךְ וְקָרֵב
,Peliſtæus aſpexit Et .ejus facies ad ſcutum ferens vir & ; David ad
42 אֶל־דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא הַצִּנָּה לְפָנָיו׃ וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי
ſimul ,rubicundus & ,puer erat quia : eum deſpexit & ,David vidit &
וַיִּרְאֶה אֶת־דָּוִד וַיִּבְזֵהוּ כִּי־הָיָה נַעַר וְאַדְמֹנִי עִם־
quia ,ego canis Nunquid:David ad Peliſtæus Dixitque .aſpectu pulcher
43 יְפֵה מַרְאֶה׃ וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד הֲכֶלֶב אָנֹכִי כִּי־
.ſuis diis in David Peliſtæus maledixit Et ? baculis in me ad veniens tu
אַתָּה בָא־אֵלַי בַּמַּקְלוֹת וַיְקַלֵּל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת־דָּוִד בֵּאלֹהָיו׃
tuam carnem dabo & ,me ad Veni : David ad Peliſtæus Dixitque
44 וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד לְכָה אֵלַי וְאֶתְּנָה אֶת־בְּשָׂרְךָ
: [illegible] ad David dixit Et agri animali & ,cælorum volatili
45 לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי
te ad veniens ego & : clypeo & ,lancea in & gladio in me ad veniens Tu
אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי בָא־אֵלֶיךָ
.affeciſti probris quē ,Iſrael ordinum Dei exercituū Domini nomine in
בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ׃

Verſio VUL. LAT.

30 Et declinavit paululū ab eo ad aliū: dixítque eundē ſermonē. Et reſpondit ei popul⁹ verbum ſicut priùs. 31 Audita ſunt autem verba, quæ locut⁹ eſt David, et annuntiata in conſpectu Saul. 32 Ad quē cùm fuiſſet adduct⁹, locutus eſt ei, Non concidat cor cujuſquā in eo: ego ſerv⁹ tuus vadā, & pugnabo adverſ⁹ Philiſthæum. 33 Et ait Saul ad David; Non vales reſiſtere Philiſthæo iſti, nec pugnare adverſ⁹ eum: quia puer es, hic autē vir bellator eſt ab adoleſcentia ſua. 34 Dixítq; David ad Saul; Paſcebat ſerv⁹ tuus patris ſui gregē, & veniebat leo, vel urſ⁹, & tollebat arietē de medio gregis: 35 Et pſequebar eos, & percutiebā, eruebámq; de ore eorū: & illi conſurgebant adverſùm me, & apprehendebā mentū eorū, & ſuffocabā, interficiebámq; eos. 36 Nam & leonē & urſū interfeci ego ſervus tu⁹: erit igitur & Philiſthæus hic incircumciſus, quaſi un⁹ ex eis. Nunc vadā, & auferā opprobriū populi: quoniā quis eſt iſte Philiſthæ⁹ incircumciſ⁹ qui auſ⁹ eſt maledicere exercitui Dei viventis? 37 Et ait David; Dn̄s qui eripuit me de manu leonis, et de manu urſi, ipſe me liberabit de manu Philiſthæi huj⁹. Dixit autē Saul ad David; Vade, & Dn̄s tecum ſit. 38 Et induit Saul David veſtimentis ſuis, & impoſuit galeā æreā ſup caput ejus; & veſtivit eum loricâ. 39 Accinct⁹ ergò David gladio ej⁹ ſuper veſtē ſuā, cœpit tentare ſi armat⁹ poſſet incedere: non enim habebat conſuetudinē. Dixítque David ad Saul; Non poſſū ſic incedere, quia non uſū habeo. Et depoſuit ea, 40 Et tulit baculū ſuū, quē ſemp habebat in manib⁹: & elegit ſibi quinq; limpidiſſimos lapides de torrente, et miſit eos in perā paſtoralē, quam habebat ſecū, & fundam manu tulit: & proceſſit adverſū Philiſthæū. 41 Ibat autem Philiſtha⁹ incedens: et appropinquans adverſùm David, & armiger ejus ante eum. 42 Cúmque inſpexiſſet Philiſthæus, & vidiſſet David, deſpexit eū. Erat enim adoleſcens rufus, et pulcher aſpectu. 43 Et dixit Philiſthæus ad David; Numquid ego canis ſum, quòd tu venis ad me cum baculo? Et maledixit Philiſthæ⁹ David in diis ſuis: 44 Dixítque ad David; Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli & beſtiis terræ. 45 Dixit autem David ad Philiſthæum; Tu venis ad me cum gladio, et haſta, & clypeo: ego autē venio ad te in nomine Domini exercituum, Dei agminum Iſrael, quibus exprobrâſti

MS.A.

30 Καὶ ἐπέστρεψεν παρ᾽ αὐτοῦ εἰς ἐναντίον ἑτέρου, καὶ εἶπεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· 31 καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πρῶτον. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν Δαυίδ, καὶ ἀνηγγέλησαν* ὀπίσω Σαούλ. Καὶ παρέλαβεν αὐτόν, καὶ εἶπεν

Verſio GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

32 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Μὴ δὴ συμπεσέτω (σ) καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ᾽ αὐτόν. ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου. 33 Καὶ εἶπε Σαοὺλ (τ) πρὸς τὸν Δαυὶδ, Οὐ μὴ (υ) δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμεῖν (φ) μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι παιδάριον εἶ σὺ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 34 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ ἄρκος, καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης, 35 Καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ ἐκράτησα (χ) τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν. 36 Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἄρκον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἓν τούτων. οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν, καὶ ἀφελῶ (ψ) σήμερον ὄνειδος ἐξ Ἰσραήλ; διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὃς ὠνείδισε παράταξιν θεοῦ ζῶντος; 37 (ω) Κύριος ὃς ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς (α) τῆς ἄρκου, αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, καὶ (β) ἔσται κύριος μετὰ σοῦ. 38 Καὶ ἐνέδυσε Σαοὺλ (γ) τὸν Δαυὶδ μανδύαν, καὶ τὴν περικεφαλαίαν χαλκῆν (δ) περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, 39 Καὶ (ε) ἔζωσε τὸν Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε (ζ) περιπατήσας ἅπαξ καὶ δίς. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Οὐ μὴ δύνωμαι (η) πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι. καὶ (θ) ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ. 40 Καὶ ἔλαβε τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε (ι) λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάῤῥου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν, καὶ (κ) σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον. 42 (λ) Καὶ εἶδε Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, καὶ (μ) ἐξητίμασεν αὐτόν· ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον, καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν. 43 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Ὡσεὶ κύων ἐγώ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ (ν) ἐπ᾽ ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ (ξ) λίθοις; καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὐχὶ, ἀλλ᾽ ἢ χείρων κυνός. καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν (ο) τοῖς θεοῖς αὐτοῦ. 44 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς μὲ, καὶ (π) δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς (ρ) κτήνεσι τῆς γῆς. 45 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς μὲ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, κἀγὼ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι (σ) κυρίου θεοῦ σαβαὼθ παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ὠνείδισας.

32 Et dixit David ad Saul, Non concidat nunc cor Domini mei ſuper eū. Serv⁹ tuus ibit, & pugnabit cū alienigena hoc. 33 Et dixit Saul ad David, Non poteris ire adverſus alienigenā, ad pugnandū cū eo, quoniā puer es tu: & ipſe vir bellator à juventute ſua. 34 Et dixit David ad Saul, Paſcens erat ſerv⁹ tuus patri ſuo in grege: & quando veniebat leo, & urſa, & capiebat ovem de grege: 35 Et egrediebar poſt eū, & percutiebā eū, & extrahebā ex ore ejus: & ſi inſurgebat in me, & tenui guttur ejus, & percuſſi, & morti tradidi eum. 36 Et leonē, & urſam percutiebat ſerv⁹ tu⁹: & erit alienigena incircumciſus, tanquā unū eorū. (l) Nonne ibo, & percutiā eū, & auferā hodiè opprobriū ex Iſrael? Quoniā quis incircumciſus iſte, qui exprobravit aciē Dei viventis? 37 Dominus, qui eruit me de manu leonis, & de manu urſæ, ipſe eruet me de manu alienigenæ incircumciſi hujus. Et dixit Saul ad David; Vade, & erit Domin⁹ tecū. 38 Et induit Saul David (m) veſtimentum, & caſſide æneā circa caput ejus. 39 Et cinxit David (n) gladio ſuo ſuper (o) veſtimentū ſuū: & laboravit, cùm ambulâſſet (p) ſemel & bis. Et dixit David ad Saul, Non potero ire in his, quia uſum nō habeo. Et (q) auferunt ea ab eo. 40 Et ſumpſit baculū ſuū in manu ſua: & elegit ſibi quinq; lapides leves de torrente, et poſuit eos in (r) pera paſtorali, quæ erat ſibi ad collectionē: et funda ejus in manu ejus. Et acceſſit ad virū alienigenā. 42 (ſ) Et vidit Goliath David, et contempſit eū: quoniā ipſe erat puer, et ipſe rufus cum pulchritudine oculorum. 43 Et dixit alienigena ad David; Tanquā canis ego ſum, quia tu venis ſuper me in virga, et lapidibus? Et dixit David; Nequaquàm, ſed pejor cane. Et maledixit alienigena David in diis ſuis. 44 Et dixit alienigena erga David; Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli, et pecoribus terræ. 45 Et dixit David ad alienigenam; Tu venis ad me in gladio, et in haſta, et in clypeo: et ego venio ad te in nomine (t) Domini Dei Sabaoth aciei Iſrael, quam exprobrâſti

MS.A. (σ) ἡ καρδία (τ) πρὸς Δαυίδ, (υ) δυνηθήσῃ (φ) πρὸς αὐτόν, ὅτι παιδίον εἶ (χ) τοῦ φάρυγγος (ψ) ὄνειδος σήμερον ἐξ (ω) Καὶ εἶπεν Δαυίδ, Κύριος (α) τοῦ ἄρκου, (β) κύριος ἔσται (γ) τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ περικεφαλαίαν (δ) ἐπὶ τὴν (ε) ἔζωσεν Δαυὶδ ἐπάνω καὶ περιεζώσατο Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν (ζ) περιπατῆσαι (η) ἐν τούτοις πορευθῆναι, ὅτι (θ) διαφροῦσιν (ι) λίθους ἐκ (κ) σφενδόνην (λ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυίδ, καὶ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ἴδεν Γολιὰθ (μ) ἠτίμασεν (ν) πρὸς μὲ (ξ) λίθοις καὶ κατηράσατο (ο) τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ. (π) ἀποδώσω (ρ) θηρίοις τῆς (σ) κυρίου Σαβαώθ, θεοῦ παρατάξεως

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וְאִסְתְּחַר מִלְּוָתֵיהּ לִקְבֵיל אוּחֲרָן וַאֲמַר כְּפִתְגָמָא הָדֵין וַאֲתִיבוּהִי עַמָּא פִּתְגָמָא כְּפִתְגָמָא
31 32 קַדְמָאָה׃ וְאִשְׁתְּמַעוּ פִּתְגָמַיָּא דְּמַלֵּל דָּוִד וְחַוִּיאוּ קֳדָם שָׁאוּל וְדַבְּרֵהִי׃ וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל
33 לָא יִתְּבַר לִבָּא דֶאֱנָשָׁא מִנֵּיהּ עַבְדָּךְ יֵיזִיל וִיגִיחַ קְרָבָא עִם פְּלִשְׁתָּאָה הָדֵין׃ וַאֲמַר שָׁאוּל
לְדָוִד לָא תִכּוּל לְמֵיזַל עִם פְּלִשְׁתָּאָה הָדֵין לְאַגָּחָא קְרָבָא עִמֵּיהּ אֲרֵי יָנִיק אַתְּ וְהוּא גְּבַר
34 עָבֵיד קְרָבִין מִינְקוּתֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל רָעֵי הֲוָה עַבְדָּךְ לַאֲבוּהִי בְּעָנָא וַאֲתָא אַרְיָא
35 וְאַף דּוּבָּא וּנְסִיב אִמְּרָא מֵעֶדְרָא׃ וּנְפָקִית בַּתְרוֹהִי וּמְחִיתֵיהּ וְשֵׁיזְבִתֵיהּ מִפּוּמֵיהּ וְקָם עֲלַי
36 וְאַחֲדִית בְּלוֹעֵיהּ וּמְחִיתֵיהּ וְקַטְלְתֵיהּ׃ אַף יָת אַרְיָא אַף דּוּבָּא קְטַל עַבְדָּךְ וִיהֵי פְּלִשְׁתָּאָה
37 עַרְלָא הָדֵין כְּחַד מִנְּהוֹן אֲרֵי חַסֵּד סִדְרֵי עַמָּא דַיְיָ קַיָּמָא׃ וַאֲמַר דָּוִד יְיָ דְּשֵׁיזְבַנִי מִידָא דְאַרְיָא
וּמִידָא דְדוּבָּא הוּא יְשֵׁיזְבִנַּנִי מִידָא דִפְלִשְׁתָּאָה הָדֵין וַאֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד אֱזֵל וּמֵימְרָא דַיְיָ
38 יְהֵי בְסַעֲדָךְ׃ וְאַלְבֵּישׁ שָׁאוּל יָת דָּוִד לְבוּשׁוֹהִי וִיהַב קוֹלַס דִּנְחָשׁ עַל רֵישֵׁיהּ וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ
39 שִׁרְיָנָא׃ וְזָרֵיז דָּוִד יָת חַרְבֵּיהּ מֵעַל לִלְבוּשׁוֹהִי וְלָא אֲבָה לְמֵיזַל אֲרֵי לָא אֲלִיף וַאֲמַר דָּוִד
40 לְשָׁאוּל לֵית אֲנָא יָכִיל לְמֵיזַל בְּאִלֵּין אֲרֵי לֵית בְּהוֹן נִסָּא וְאַעְדִּנּוּן דָּוִד מֵעִלָּווֹהִי׃ וּנְסִיב
חוּטְרֵיהּ בִּידֵיהּ וּבְחַר לֵיהּ חַמְשָׁא שְׁעִיעֵי אַבְנַיָּא מִן נַחְלָא וְשַׁוִּי יָתְהוֹן בְּמָן רָעֲיָא דִּי לֵיהּ
41 וּבְתַרְמִילֵיהּ וְקַלְעֵיהּ בִּידֵיהּ וּקְרֵיב לְוָת פְּלִשְׁתָּאָה׃ וַאֲזַל פְּלִשְׁתָּאָה אָזֵיל וְקָרֵיב לְוָת דָּוִד
42 וְגַבְרָא נָטֵיל תְּרִיסָא קֳדָמוֹהִי׃ וְאִסְתְּכֵי פְּלִשְׁתָּאָה וַחֲזָא יָת דָּוִד וְשַׁטְיֵהּ אֲרֵי הֲוָה יָנִיק
43 וְסָמוֹק שַׁפִּיר בְּרֵיוֵיהּ׃ וַאֲמַר פְּלִשְׁתָּאָה לְדָוִד הֲכַלְבָּא שָׁטֵי אֲנָא דְּאַתְּ אָתֵי עֲלַי בְּחוּטְרַיָּא
44 וְלָיֵיט פְּלִשְׁתָּאָה יָת דָּוִד בְּטַעֲוָתֵיהּ׃ וַאֲמַר פְּלִשְׁתָּאָה לְדָוִד אֱתָא לְוָתִי וְאֶתֵּן יָת בִּסְרָךְ
45 לְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּלְבְעִירָא דְאַרְעָא׃ וַאֲמַר דָּוִד לִפְלִשְׁתָּאָה אַתְּ אָתֵי עֲלַי בְּחַרְבָּא וּבְמוּרְנִיתָא
וּבְרוּמְחָא וַאֲנָא אָתֵי עֲלָךְ בִּשְׁמָא דַיְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְסִדְרֵי יִשְׂרָאֵל דְּחַסֵּדְתָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

30 Et reverſus eſt ab illo ad-e regione aliorum, et dixit ſicut verbum hoc: et 31 reſponderunt illi popul⁹ ut verbū anteri⁹. Et audita ſunt verba quæ locutus eſt David, et indicarunt ante Saul. & duxit eum. 32 Et dixit David Sauli, Non frangetur cor hominis ab eo; ſervus tuus ibit et inibit bellum cum Peliſthæo hoc. 33 Et dixit Saul Davidi, Non valebis ad eundum ad Peliſthæum hunc, ad ineundū prælium cum illo, quia puer tu, et ipſe vir faciens prælia à pueritia ſua. 34 Et dixit David ad Saul, Paſtor fuit ſervus tuus patri ſuo in pecore, et venit leo et etiam urſus, et tulit agnum ex grege. 35 Et exii poſt eum, et percuſſi eum, et eripui eum ex ore ej⁹; et ſtetit ſuper me, et apprehendi in maxilla ejus, et percuſſi eum, et occidi eum. 36 Etiam leonem & urſum occidit ſervus tuus: et erit Peliſthæ⁹ præputiat⁹ hic ut unus ex illis, quia exprobravit ordinib⁹ populi Dn̄i manentis. 37 Et dixit David, Dn̄s qui liberavit me de manu leonis et de manu urſi, ipſe liberabit me de manu Peliſthæi hujus: et dixit Saul ad David, Vade, et dictū Dn̄i erit in auxilio tuo. 38 Et veſtivit Saul David veſtimenta ſua, et dedit galeam chalybis ſuper caput ejus, & veſtivit eum loricam. 39 Et cinxit David gladium ejus deſuper veſtimenta ſua, & non potuit ad eundum quia non doct⁹: et dixit David ad Saul, Non ego valens ad eundum in iſtis, quia non *eſt in iſtis miraculū*; & tranſire fecit illa David *deſuper* ſe. 40 Et tulit baculum ſuū in manu ſua, et elegit ſibi quinq; lævitates lapidū ex fluvio, et poſuit illos in vaſe paſtoris, ꝙ ei, et in pera ſua; et funda ſua in manu ſua, et appropinquavit Peliſthæo. 41 Et ivit Peliſthæ⁹ iens et appropinquans ad David; et vir ferens ſcutū ante ipſum. 42 Et reſpexit Peliſthæus et vidit David, et contempſit illū quia fuit puer et ruffus, pulcher aſpectu. 43 Et dixit Peliſthæus ad David, Num canis deſpect⁹ ego, ꝙ tu venis ſuper me in baculis? et maledixit Peliſthæ⁹ David in Errore ſuo. 44 Et dixit Peliſthæ⁹ ad David, Veni ad me, et dabo carnem tuam volatilibus cœli, et feris *terræ*. 45 Et dixit Dauid ad *Peliſthæum*, Tu veniens ſuper me in gladio, et in haſta, et in lancea; et ego veniens ſuper te in nomine Domini Szebaoth, Dei ordinum Iſrael cui exprobrâſti.

Verſio

Verſio

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

*ܘܗܦܟ ܡܢ ܠܘܬܗ ܠܣܛܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܦܢܝܘܗܝ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ 30
ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܩܕܡܝܐ. *ܘܐܫܬܡܥ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܕܒܪܗ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ 31
ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܢܦܠ ܠܒܗ ܕܐܢܫ ܥܠܘܗܝ. ܥܒܕܟ ܢܐܙܠ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ. 32
*ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܡܐܙܠ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܐܢܬ. 33
ܘܗܘ ܓܒܪܐ ܗܘ ܩܪܒܬܢܐ. ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܪܥܐ ܗܘܐ ܥܒܕܟ. ܠܐܒܘܗܝ. 34
ܥܢܐ. ܘܐܬܐ ܐܪܝܐ ܘܕܐܒܐ. ܘܫܩܠܘ ܐܡܪܐ ܡܢ ܓܙܪܐ. *ܘܢܦܩܬ ܒܬܪܗ. ܘܡܚܝܬܗ. ܘܦܨܝܬܗ 35
ܡܢ ܦܘܡܗ. ܘܐܢ ܩܡ ܥܠܝ. ܘܐܚܕܬܗ ܒܕܩܢܗ. ܘܡܚܝܬܗ. ܘܩܛܠܬܗ. *ܘܐܦ ܐܪܝܐ. 36
ܘܐܦ ܕܐܒܐ. ܩܛܠ ܥܒܕܟ. ܘܢܗܘܐ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ ܥܪܠܐ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܚܣܕ
ܣܕܪܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܪܝܐ ܕܦܨܝܢܝ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܪܝܐ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܕܐܒܐ. 37
ܗܘ ܢܦܨܝܢܝ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ ܥܪܠܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܙܠ. ܘܡܪܝܐ ܢܗܘܐ
ܥܡܟ. *ܘܐܠܒܫܗ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܣܡ ܣܢܘܪܬܐ ܕܢܚܫܐ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܐܠܒܫܗ 38
ܫܪܝܢܐ. *ܘܐܣܪ ܕܘܝܕ ܣܦܣܪܗ ܠܥܠ ܡܢ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܐܙܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܣܐ ܐܢܘܢ. 39
ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܡܢܗ. *ܘܢܣܒ ܚܘܛܪܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܓܒܐ ܠܗ ܚܡܫܐ ܟܐܦܐ ܕܚܠܐ ܡܢ 40
ܚܠܐ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܡܐܢܐ ܕܪܥܝܘܬܗ ܕܗܘܐ ܠܗ ܬܪܡܠܐ. ܘܩܠܥܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ.
* ܘܗܘܐ ܦܠܫܬܝܐ ܐܙܠ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܓܒܪܐ ܫܩܠ ܙܝܢܐ ܩܕܡܘܗܝ. *ܘܚܪ ܦܠܫܬܝܐ. 41 42
ܘܚܙܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܛܗ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܗܘܐ. ܘܣܡܘܩ ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. * ܘܐܡܪ 43
ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܕܠܡܐ ܟܠܒܐ ܐܢܐ. ܕܐܬܐ ܐܢܬ ܥܠܝ ܒܫܒܛܐ. ܘܠܛ ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ
ܒܐܠܗܘܗܝ. *ܘܐܡܪ ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܐܬܠ ܒܣܪܟ ܠܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. 44
ܘܠܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܐܢܬ. ܐܬܐ ܐܢܬ ܥܠܝ ܒܣܝܦܐ ܘܒܪܘܡܚܐ 45
ܘܒܩܢܝܐ. ܘܐܢܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܥܠܝܟ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܣܕܪܘܗܝ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܚܣܕܬ.

Tum deflectens ab eo in alteram partem, e- 30
undem ſermonem repetiit : & reddiderunt
ei populus reſponſum ſimile reſponſo priori.
Delatis autem verbis quæ loquutus fuerat 31
David, apud Saulem, *juſſit* eum adduci. Di- 32
xitque David Sauli, Ne concidat animus ullius
propter iſtum : ſervus tuus ibit & pugnabit
cum Philiſtæo iſto. Dixit Saul Davidi, Non 33
poteris ire contra Philiſtæum hunc, quoniam
tu puer es, ille verò vir bellicoſus à pueritia
ſua. Reſpondit David Sauli, Paſcente ſervo 34
tuo pecudes patri meo, venit leo & lupus, &
abripuerunt agnum è grege: Ego verò poſt 35
eum egreſſus hunc percuſſi, & eripui eum ex
faucibus hujus: cúmq; in me fureret, prehen-
di eum barbâ, & percuſſi eum, & deſpexi il-
lum. Tum leonem, tum lupum interfecit ſer- 36
vus tuus: erit Philiſtæus iſte præputiatus ut u-
nus ex eis, quoniam probro affecit agmina
Dei viventis. Dixit etiam David, Dominus 37
qui me liberavit è manu leonis & è manu lu-
pi, ipſe me liberabit è manibus Philiſtæi hujꝰ
præputiati. Tum dixit Saul Davidi, Abi, &
Dominus ſit tecum. Induítque Saul Dauidem 38
armis ſuis, impoſuítque galeam æneam capiti
ejus, & induit eum loricâ; Tum cinxit Davi- 39
dem gladio ſuo ſuper arma ſua: at noluit abi-
re, quòd non eſſet eis aſſuetus. Quare depoſi-
tis iis à ſe David, Sumptóq; baculo ſuo ma- 40
nu ſuâ, & quinq; glareis lapideis ex arena ſibi
delectis, quos poſuit in vas ſuũ paſtorale, pe-
ram *ſcilicet* ſuã, fundâque ſuâ manu *arreptâ*,
proceſſit ad Philiſtæum. Philiſtæꝰ quoque ve- 41
niens proceſſit ad Davidem: viro illo qui ſcu-
tũ portabat, eum præcedente. Cúmque pro- 42
ſpectans Philiſtæus vidiſſet Davidem, aſperna-
tus eſt eum, eò quòd puer eſſet, rufus, & pul-
cher aſpectu. Dixítque Philiſtæus ad Davi- 43
dẽ, An canis ſum, quòd venis contra me cum
baculo ? & imprecatus eſt Philiſtæus Davidi
deos ſuos. Dixítque Philiſtæus Davidi, Veni 44
ad me, & dabo carnes tuas volucri cœli &
belluis deſerti. Dixit David Philiſtæo, Tu 45
venis contra me cum gladio, lanceâ, & ſcuto;
ego verò contra te venio in nomine Domini
Dei exercituum, te *inquam* qui acies Iſraelis
probro affeciſti.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وانصرف من عنده الي ناحية أخرى * فقال مثل قوله الاول * فاجابه الشعب بجوابهم الاول * فبلغ 30
ساوول كلام داود * وارسل فأخذه * وقال داود لساوول * لا تخف ولا يفزع قلبك مثل ابن آدم 31 32
الضعيف * عبدك ينطلق ويحارب هذا الفلسطيني * فقال ساوول لداود * لا تقدر على محاربة 33
هذا الفلسطيني * لانك حدث وهو رجل جبار منذ صباه * قال داود لساوول * كان عبدك يرعى 34
غنما لابيه * فجاء اسد وذيب وحملا من الغنم حملا * واحضرت اليه فضربته * وخلصت الحمل 35
من فيه * فضرى علي فحملت عليه وضربته * واخذت بلحيته وقتلته * فقد قتل عبدك 36
اسدا وذيبا * يكون هذا الفلسطيني الاغلف مثل احدهما * لانه عير صفوف الله الحي واجناده *
* ثم قال داود * الرب خلصني من ايدي الاسد والذيب * هو يخلصني من هذا الاغلف * قال 37
ساوول لداود * انطلق بعون الرب * والرب ينصرك * والبس ساوول داود ثيابه * وصير على راسه 38
بيضه * والبسه جوشنا * وتقلد سيفه فوق الجوشن * ولم يحب داود ان يحارب بسلاح ساوول * 39
لانه لم يكن جربه * فنزع داود سلاح ساوول وعزله عنه * واخذ عصا بيده * وانتقى خمسة 40
حجارة من الرمل * ووضعها في مخلاته التي كانت تكون معه اذا رعى الغنم * فاخذ مقلاعه
بيده * ودنا من جليات الفلسطيني * فاذا الفلسطيني قد سعى الي داود * وبين يديه رجل 41
حامل ترسه * ورفع الفلسطيني عينيه ونظر الي داود * فزرى به * لان الفتى كان حدثا اشقر جميل 42
المنظر * قال الفلسطيني لداود * أكلب انا تاتيني بالعصا * وافترا الفلسطيني على داود وشتمه 43
بذكر الالهه * ثم قال الفلسطيني لداود * تقدم الي * فاني اجعل لحمك ماكلا لطير السماء 44
وسباع القفر * قال داود للفلسطيني * انت تجيني بالسيف والرمح والترس * وانا اجيك بسم الله الرب 45
القوي * لانك عيرت اجناد بني اسرائيل *

Et verſus ab eo in aliam partem, repetiit 30
ſermonem ſuum præcedentem : reſpondit-
que ei populus juxta primum reſponſum.
Cúmque perlata fuiſſent ad Saulem ver- 31
ba Davidis, mittens accepit eum. Dixit 32
autem David ad Saulem, Ne timeas, neve
trepidet cor tuum more hominis imbecillis:
ſervus tuus ibit, & pugnabit cum Pale-
ſtino iſto. Dixit Saul ad Davidem, Non 33
poteris congredi cum Paleſtino iſto, quia
tu es adoleſcens, ille verò vir gigas à
pueritia ſua. Reſpondit David Sauli, Pa- 34
ſcebat ſervus tuus oves patri ſuo, veniensq;
leo & lupus abſtulerunt ex ovibus agnũ:
Ego verò ad eum accurrens percuſſi eum, 35
& agnum eripui è faucibus ejus : eo au-
tem in me ſæviente, concitatus in eum, per-
cuſſi illum, mentoque ejus apprehenſo, oc-
cîdi eum. Nam leonem & lupum occidit 36
ſervus tuus : erit Paleſtinus hic incir-
cunciſus tanquam unus ex illis, quoniam
contumelioſè inſultavit ordinibus & mi-
litibus Dei viventis. Tum dixit David, 37
Dominus eripuit me de manibus leonis &
lupi, ipſe me eripiet ab hoc incircunciſo.
Dixit Saul ad Davidem, Vade ſub tute-
la Domini, & Dominus victorem te red-
dat. Et induit Saul Davidem veſtimentis 38
ſuis, impoſuitque capiti ejus galeam, &
induit eum loricâ, Et accinxit ſe gladio 39
ejus ſuper loricam : at noluit David pu-
gnare armis Saulis, quia nunquam fuerat
ea expertus. Depoſitis itaque à David ar-
mis Saulis, iiſque à ſe amotis, Et accepto 40
baculo manu ſuâ, elegit quinq; lapides ex
arena, poſuitq; eos in peram ſuã quam ſe-
cũ habere conſueverat dũ paſceret oves,
accepitq; fundam ſuam manu ſuâ, & ac-
ceſſit ad Goliath Paleſtinum. Ecce autem 41
Philiſteus accurrit ad Davidem, præceden-
te cum viro ſcutum ejus ferente. Sublatiſ- 42
que Paleſtinus oculis ſuis, viſoque Davi-
de, deſpexit illum; nam puer adoleſcens
erat, rufus, pulcher aſpectu. Dixit Paleſti- 43
nus ad Davidẽ, Num canis ego ſum, ut ve-
nias ad me cum baculo? & conviciatus
Paleſtinus Davidi, & imprecatus eſt ei,
allegato deo ſuo. Tum dixit Paleſtinus Da- 44
vidi, Accede ad me : ſiquidẽ efficiã carnẽ
tuã eſcã volatili cæli & beſtiis deſerti.
Dixit David Paleſtino, Tu quidẽ venis ad 45
me cũ gladio, lanceâ, & ſcuto; ego autẽ ad
te venio in nomine Dei Domini fortiſſimi,
quoniã tu inſultâſti militibꝰ filiorũ Iſrael.

שמואל א׃ יז

,te percutiam & ,mea manu in Dominus te *concludet* hac Die
46 הַיּוֹם הַזֶּה יְסַגֶּרְךָ יְהוָה בְּיָדִי וְהִכִּיתִךָ
Peliſtinorũ *caſtrametationis cadaver* dabo & ,te *deſuper* tuum caput auferam &
וַהֲסִרֹתִי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי פֶּגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
,*terra omnis* ſcient & : terræ *beſtiæ* & ,*cœlorum volatili* hac die
הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וְיֵדְעוּ כָּל־הָאָרֶץ
, iſta *eccleſia* omnis ſcient Et .Iſraeli Deus eſt quòd
47 כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיֵדְעוּ כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה
Domini quia :Dominus *faciet* ſalvum lancea *in* & ,gladio *in* non quia
כִּי־לֹא בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ יְהוָה כִּי לַיהוָה
ſurgeret cùm ,fuit Et .noſtra manu in vos *dabit* & ; bellum
48 הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃ וְהָיָה כִּי־קָם
feſtinavit & ,David occurſum in appropinquaret & ,*iret* & Peliſtæus
הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לִקְרַאת דָּוִד וַיְמַהֵר
miſit Et .Peliſtæi occurſum in *ordinem* in cucurrit & ,David
49 דָּוִד וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיִּשְׁלַח
,jecit funda & ,lapidem inde *cepit* & ,vas ad ſuam manum David
דָּוִד אֶת־יָדוֹ אֶל־הַכֶּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע
,ejus fronte in lapis eſt infixus & :ejus *frontem ad* Peliſtæum percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ
Peliſtæo *præ* David *prævaluit* Et .terram in *ſuas facies* ſuper cecidit &
50 וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אָרְצָה׃ וַיֶּחֱזַק דָּוִד מִן־הַפְּלִשְׁתִּי
gladius &:eũ interfecit & ,Peliſtæum percuſſit & ;lapide *in* & ,funda in
בַּקֶּלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִיתֵהוּ וְחֶרֶב
,*Peliſtæum ad* ſtetit & ,David cucurrit Et .David manu in non
51 אֵין בְּיַד־דָּוִד׃ וַיָּרָץ דָּוִד וַיַּעֲמֹד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי
,eum interfecit & ,ſua vagina è eum evaginavit & ,ejus gladium *cepit* &
וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָהּ מִתַּעְרָהּ וַיְמֹתְתֵהוּ
eſſet mortuus quòd Peliſtæi viderunt Et .ejus caput eo in præcidit &
וַיִּכְרָת־בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת
,Jehudah & , Iſrael viri Surrexeruntque .fugerunt & ,eorum fortis
52 גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ׃ וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה
vallem *te venire uſque* Peliſtim ſunt perſecuti &,ſunt vociferati &
וַיָּרִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בּוֹאֲךָ גַיְא
via in Peliſtim vulnerati ceciderunt & :Hecron portas ad uſque &
וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים בְּדֶרֶךְ
filii ſunt reverſi Et .Hecron ad uſque & ,Gath ad uſque & , Saharaim
53 שַׁעֲרַיִם וְעַד־גַּת וְעַד־עֶקְרוֹן׃ וַיָּשֻׁבוּ בְּנֵי
.eorum caſtra diripuerunt & : Peliſtim *poſt ardendo ab* Iſrael
יִשְׂרָאֵל מִדְּלֹק אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם׃
; Jeruſalaim in illud adduxit & , Peliſtæi caput David *Cepitque*
54 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלִָם
ipſum Saul *videre circa* Et .ſuo tabernaculo in poſuit ejus *vaſa* &
55 וְאֶת־כֵּלָיו שָׂם בְּאָהֳלוֹ׃ וְכִרְאוֹת שָׁאוּל אֶת־
principem Abner ad dixit ,Peliſtæi occurſum in egredientem David
דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־אַבְנֵר שַׂר
: Abner Dixitque ? Abner puer iſte cujus Filius : militiæ
הַצָּבָא בֶּן־מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר אַבְנֵר
Interroga : rex dixit Et .novi ſi , rex tua anima Vivit
56 חֵי־נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם־יָדָעְתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל
percutiendo à David *reverti juxta* Et .adoleſcens *hic* cujus filius ,tu
57 אַתָּה בֶּן־מִי־זֶה הָעָלֶם׃ וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת
facies ad eum adduxit & ,Abner eum *cepit* & ,Peliſtæum
אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבִאֵהוּ לִפְנֵי
: Saul cum ad Dixitque .ſua manu in Peliſtæi caput & ; Saul
58 שָׁאוּל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל
Iſai tui ſervi Filius : David dixit Et ? puer *tu* cujus Filius
בֶּן־מִי אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי
.Bethhalachmitæ
בֵּית הַלַּחְמִי׃

Verſio VULG. LAT.

45 Hodiè: & dabit te Domin⁹ in
manu mea, & percutiam te, &
auferam caput tuum à te: &
dabo cadavera caſtrorũ Philiſthiim
hodiè volatilib⁹ cœli,
& beſtiis terræ: ut ſciat omnis
47 terra, quia eſt De⁹ in Iſrael. Et
noverit univerſa Eccleſia hæc,
quia non in gladio, nec in haſta
ſalvat Domin⁹: ipſius enim
eſt bellũ, & tradet vos in manus
48 noſtras. Cùm ergò ſurrexiſſet
Philiſthæ⁹, & veniret,
& appropinquaret contra David,
feſtinavit David, & cucurrit
ad pugnam ex adverſo Philiſthæi.
49 Et miſit manum ſuam
in peram, tulitque unum lapidem,
& fundâ jecit, & circumducens
percuſſit Philiſthæum
in fronte: & infix⁹ eſt lapis in
fronte ej⁹, & cecidit in faciem
50 ſuam ſuper terram. Prævaluítque
David adverſùm Philiſthæum
in funda & lapide, percuſſúmque
Philiſthæum interfecit.
Cúmq; gladiũ non haberet
51 in manu David, Cucurrit,
& ſtetit ſuper Philiſthæum, &
tulit gladium ejus, & eduxit eũ
de vagina ſua: & interfecit
eum, præciditque caput ejus.
Videntes autem Philiſthiim,
quòd mortu⁹ eſſet fortiſſimus
52 eorũ, fugerunt. Et conſurgentes
viri Iſrael & Juda vociferati
ſunt, & perſecuti ſunt Philiſthæos
uſq; dum venirent in
vallẽ, & uſq; ad portas Accaron,
ceciderúntq; vulnerati de
Philiſthiim in via Saraim, &
uſq; ad Geth, & uſq; ad Acca-
53 ron. Et revertentes filii Iſrael
poſtquã perſecuti fuerãt Philiſthæos,
invaſerũt caſtra eorũ.
54 Aſſumens autẽ David caput
Philiſthæi, attulit illud in Jeruſalem:
arma verò ej⁹ poſuit in
55 tabernaculo ſuo. Eo autẽ tempore,
quo viderat Saul David
egredientem contra Philiſthæum,
ait ad Abner principem
militiæ; De qua ſtirpe deſcendit
hic adoleſcens, Abner?
Dixítq; Abner; Vivit anima
56 tua, rex, ſi novi. Et ait rex, Interroga
tu, cuj⁹ fili⁹ ſit iſte puer.
57 Cúmq; regreſſ⁹ eſſet David,
ꝑcuſſo Philiſthæo, tulit eũ Abner,
& introduxit corã Saule,
caput Philiſthæi habentem in
58 manu. Et ait ad eũ Saul; De
qua progenie es, ô adoleſcens?
Dixitq; David; Filius ſervi tui
Iſai Bethlehemitæ ego ſum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

46 Σήμερον, ϗ ἀποκλείσει σε (τ) κύριος σήμερον
εἰς τὴν χεῖρά μου, ϗ ἀποκτενῶ σε,
ϗ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, ϗ δώσω
τὰ κῶλά σου ϗ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων
(υ) ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς
τοῦ οὐρανοῦ ϗ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ϗ
γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι ἐστὶ θεὸς ἐν Ἰσραήλ.
47 Καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη,
ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ ϗ δόρατι σώζει κύριος,
ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος, ϗ παραδώσει κύριος
48 ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἀνέστη ὁ
ἀλλόφυλος ϗ (φ) ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν
49 Δαυίδ. Καὶ ἐξέτεινε Δαυὶδ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, ϗ (χ) ἔλαβεν ἐκεῖθεν
λίθον ἕνα, ϗ ἐσφενδόνησε, ϗ ἐπάταξε τὸν
ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, ϗ διέδυ
ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας (ψ) εἰς τὸ
μέτωπον αὐτοῦ, ϗ ἔπεσεν ἐπὶ (†) πρόσωπον
51 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν (ω) γῆν. Καὶ ἔδραμε Δαυίδ,
ϗ ἐπέστη ἐπ' αὐτὸν, ϗ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν
(α) αὐτοῦ, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, ϗ ἀφεῖλεν
(β) τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ϗ (γ) εἶδον οἱ
ἀλλόφυλοι, ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν,
52 ϗ (δ) ἔφυγον. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ
ϗ Ἰούδα, ϗ ἠλάλαξαν, ϗ κατεδίωξαν
ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου (ε) Γὲθ, ϗ
ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος. ϗ ἔπεσον τραυματίαι
τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν
53 (ζ) ϗ ἕως Γὲθ, ϗ ἕως Ἀκκαρών. Καὶ
ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω
τῶν ἀλλοφύλων, ϗ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς
54 αὐτῶν. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν
κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, ϗ ἤνεγκεν αὐτὴν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν
ἐν τῷ σκηνώματι (η) αὐτοῦ.

Hodiè: & intercludet te Dominus 46
hodiè in manum meam,
& interficiam te, & auferam
caput tuum à te, & dabo cadavera
tua, & cadavera caſtrorum
alienigenarum in hac die
volatilibus cœli, & beſtiis terræ.
Et cognoſcet univerſa terra,
quia eſt Deus in Iſrael. Et cognoſcet 47
univerſa eccleſia hæc, quia
non in gladio, & haſta ſalvat
Dominus: quoniam Domini eſt
bellum; & tradet Dominus vos
in manus noſtras. Et ſurrexit 48
alienigena, et ivit in occurſum
(u) David. Et extendit David 49
manum ſuam in peram, &
ſumpſit indè lapidem unum, et
fundâ jecit, et percuſſit alienigenam
ad frontem ejus: et infixus
eſt lapis per caſſidem in frontem
ejus: et cecidit in faciem
ſuam ſuper (x) terram. Et cucurrit 51
David, et aſcendit ſuper
eum, et ſumpſit gladium ejus,
et morti tradidit eum, et abſtulit
caput ejus. Et viderunt alienigenæ,
quia mortuus eſt potens
ipſorum, et fugerunt. Et exurgunt 52
viri Iſrael, et Juda, et
vociferati ſunt, et perſequuti
ſunt poſt eos uſque ad introitum
Geth, et uſque ad portam (y)
Aſcalonis. (z) Et ceciderunt vulnerati
alienigenarum in via portarum,
et uſque Gath, et uſque
Accaron. Et reverterunt viri Iſrael 53
declinantes poſt alienigenas,
et (aa) conculcârunt caſtra eorum.
Et cepit David caput alienigenæ, 54
et tulit illud in Hieruſalem:
et vaſa ejus poſuit in
tabernaculo (bb) ſuo.

MS. A.

(τ) κύριος ἐν τῇ χειρί μου σήμερον, ϗ ἀποκτείνω (υ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ταύτῃ (φ) ἐπορεύθη ϗ ἤγγισεν εἰς συνάντησιν Δαυίδ. ϗ ἐτάχυνεν
Δαυὶδ ϗ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ ἀλλοφύλου. Καὶ ἐξέτεινεν (χ) ἔλαβεν
50 λίθον ἕνα, (ψ) ἐπὶ τὸ (†) τὸ πρόσωπον (ω) γῆν. Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ
ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ ϗ ἐν τῷ λίθῳ, ϗ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον,
καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυίδ. Καὶ
ἔδραμεν (α) αὐτοῦ, ϗ * ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν
(β) ἐν αὐτῇ τὴν κεφαλὴν (γ) ἴδαν (δ) ἔφυγαν. (ε) Γαὶ, (ζ) καὶ
55 εἰς Γὲθ, (η) αὐτοῦ. Καὶ ὡς εἶδεν Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον
εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβεννὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς
δυνάμεως, Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος ἐστί; καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ, Ζῇ ἡ
56 ψυχή σου βασιλεῦ εἰ οἶδα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἐπερώτησον σὺ,
57 υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος ἐστί. Καὶ ὡς ἐπέστρεψεν Δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν
ἀλλόφυλον, καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀβεννὴρ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν
58 ἐνώπιον Σαοὺλ, καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, Υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; καὶ εἶπεν
Δαυὶδ, Υἱὸς δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμείτου.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

46 יומא הדין ימסרנך יי בידי ואקטלנך ואעדי ית רישך מנך ואתן פגול משרית פלשתאי
יומא הדין לעופא דשמיא ולחיות ארעא וידעון כל דירי ארעא דאית אלהא בישראל׃
47 וידעון כל קהלא הדין ארי לא בחרבא ובמורניתא פריק יי ארי מן קדם יי נצחן קרביא
48 וימסר יתכון בידנא׃ והוה כד קם פלשתאה ואזל וקרב לקדמות דוד ואוחי דוד
49 ורהט לסדרא לקדמות פלשתאה׃ ואושיט דוד ית ידיה למנא ונסיב מתמן אבנא
ואקלע בקלעא ומחא ית פלשתאה על בית עינוהי וטבעת אבנא בבית עינוהי ונפל על
50 אפוהי על ארעא׃ ותקיף דוד מן פלשתאה בקלעא ובאבנא ומחא ית פלשתאה
51 וקטליה וחרבא לית בידא דדוד׃ ורהט דוד וקם על פלשתאה ונסיב ית חרביה ושלפה
52 מנדנה וקטליה ופסק בידה ית רישיה וחזו פלשתאי ארי מית גברהון ואפיכו׃ וקמו
אנשי ישראל ויהודה ויביבו ורדפו ית פלשתאי עד מעלנא דגיא ועד תרעי עקרון
53 ונפלו קטולי פלשתאי באורח שערים ועד גת ועד עקרון׃ ותבו בני ישראל מלמרדף
54 בתר פלשתאי ובזו ית משריתהון׃ ונסיב דוד ית רישא דפלשתאה ואיתיה לירושלם
55 וית זיניה שוי במשכניה׃ וכד חזא שאול ית דוד נפיק לקדמות פלשתאה אמר לאבנר
רב חילא בר מן דין עולימא אבנר ואמר אבנר חיי נפשך מלכא אם ידע אנא׃
56 57 ואמר מלכא שאל את בר מן דין עולימא׃ וכד תב דוד מלמקטל ית
58 פלשתאה ודבר יתיה אבנר ואיתיה קדם שאול ורישא דפלשתאה בידיה׃ ואמר
ליה שאול בר מן את עולימא ואמר דוד בר עבדך ישי דמבית לחם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Hodie tradet te Dominus in manu mea, & occidam te, & abſcindam caput 46
tuum abs te, & dabo *fœtorem* exercitus Peliſthæorum hodie volatilib⁹
cœli & animanti terræ: & cognoſcent omnes habitatores terræ, quòd eſt
Deus in Iſrael. Et cognoſcent omnis congregatio hæc, quòd non in gladio 47
& non in haſta liberans Domin⁹, quia ex-ante Dominum victorem
bella, & tradet vos in manu noſtra. Et fuit quando ſurrexit Peliſthæus 48
& ivit, & appropinquavit in occurſum David: & feſtinavit David, &
cucurrit ad ordinem in occurſum Peliſthæi. Et extendit David manum 49
ſuam ad vas, & tulit inde lapidem, & *projecit fundâ*, & percuſſit Peliſthæum
ſuper domũ oculorũ ejus, & infixus eſt lapis in domo oculorum ejus,
& cecidit ſuper naſum ſuum ſuper terram. Et prævaluit David à *Peliſthæo* 50
in funda & in lapide, & percuſſit *Peliſthæũ*, & occidit eum, & gladius
non erat in manu David. Et cucurrit David & ſtetit *ſuper Peliſthæum*, 51
& tulit gladium illius, & evaginavit eum è theca ipſius, & occidit
illum, & abſcidit in eo caput illius, & viderunt *Peliſthæi* quòd mortuus
eſt robuſtus ipſorum, & verterunt. Et ſurrexerunt homo Iſrael, & 52
Jehuda, & jubilaverunt, & ſecuti ſunt *Peliſthæos* uſque ad introitum
Gia, & uſque ad portas Ghekron: & ceciderunt occiſi *Peliſthæorum* in
via Segharim, & uſq; Gath, & uſque Ghekron. Et redierunt filii Iſrael 53
à ſequendo poſt *Peliſthæos*, & diripuerunt caſtra illorũ. Et tulit David caput 54
Peliſthæi, & venire fecit illud ad Jeruſalem, & arma illi⁹ poſuit in tentorio
ſuo. Et quando vidit Saul David exeuntem ad occurſũ *Peliſthæi*, 55
dixit ad Abner magiſtrum exercitus, Filius cujus hic adoleſcens, Abner?
& dixit Abner, Vivit anima tua rex, ſi novi. Et dixit rex, *Pete* tu, filius cujus 56
hic adoleſcens. Et quando rediit David ab occidendo *Peliſthæũ*, 57
& accepit eum Abner; & venire fecit eũ ante Saul, & caput *Peliſtæi* in
manu ej⁹. Et dixit illi Saul, Filius cujus tu adoleſcens? & dixit, Filius ſervi 58
tui Iſſai qui ex Bethlehhem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܝܘܡܢܐ ܢܫܠܡܟ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܩܛܠܟ. ܘܐܥܒܪ ܪܫܟ ܡܢܟ. ܘܐܬܠ ܫܠܕܐ 46
ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܝܘܡܢܐ. ܠܚܝܘܬܐ ܕܕܒܪܐ. ܘܠܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ
ܐܪܥܐ. ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ ܩܗܠܐ ܗܢܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܣܝܦܐ 47
ܘܒܪܘܡܚܐ ܦܪܩ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܕܡܪܝܐ ܗܘ ܩܪܒܐ. ܘܢܫܠܡܟܘܢ ܒܐܝܕܝܢ. * ܘܗܘܐ 48
ܦܠܫܬܝܐ ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܣܬܪܗܒ ܕܘܝܕ ܘܪܗܛ ܠܣܕܪܐ ܠܐܘܪܥܗ
ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܘܫܛ ܕܘܝܕ ܐܝܕܗ ܠܡܐܢܗ. ܘܢܣܒ ܡܢ ܬܡܢ ܟܐܦܐ. ܘܐܪܓܢܝ. 49
ܘܡܚܝܗܝ ܠܦܠܫܬܝܐ ܒܝܬ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܥܠܬ ܟܐܦܐ ܒܝܬ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܢܦܠ
ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܥܫܢ ܕܘܝܕ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܒܩܠܥܐ ܘܒܟܐܦܐ. ܘܡܚܝܗܝ 50
ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܩܛܠܗ. ܘܣܝܦܐ. ܠܝܬ ܒܐܝܕܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܪܗܛ ܕܘܝܕ. ܘܩܡ ܥܠ 51
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܣܒ ܣܝܦܗ. ܘܫܡܛܗ ܡܢ ܬܥܠܗ. ܘܩܛܠܗ. ܘܦܣܩ ܪܝܫܗ.
ܘܚܙܘ ܦܠܫܬܝܐ ܕܡܝܬ ܓܢܒܪܗܘܢ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܩܡܘ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. 52
ܘܐܬܠܒܒܘ. ܘܪܕܦܘ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܓܐܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܥܩܪܘܢ.
ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܫܥܪܝܡ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܩܪܘܢ.
* ܘܗܦܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܪܕܦܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܙܘ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. 53
* ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܪܝܫܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܐܢܘܗܝ. ܣܡ ܒܡܫܟܢܗ. 54
* ܘܟܕ ܚܙܝܗܝ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܕܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܐܡܪ ܠܐܒܢܝܪ ܪܒ 55
ܚܝܠܗ. ܒܪ ܡܢܘ ܛܠܝܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ. ܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܠܟܐ. 56
ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܫܐܠ ܐܢܬ ܒܪ ܡܢܘ ܥܠܝܡܐ ܗܢܐ. * ܘܟܕ ܗܦܟ 57
ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܕܒܪܗ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܥܠܗ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܪܝܫܗ
ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܒܪ ܡܢ ܐܢܬ ܛܠܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. 58
ܒܪ ܥܒܕܟ ܐܝܫܝ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ.

* Hodiè tradet te Dominus in manus meas, & 46
occidam te, auferamque caput tuum à te,
& dabo cadavera caſtrorum Philiſtæorum
hodiè beſtiæ ſylveſtri & volucri cœli: ſcietque
tota terra eſſe Deum in Iſraele, Et 47
ſcient univerſus hic cœtus quòd non gladio
aut lanceâ ſervet Dominus; nam Domini
eſt bellum, ipſeque tradet vos in manus
noſtras. Ecce ergò Philiſtæus veniens 48
proceſſit obviàm Davidi, & David feſtinans
procurrit in aciem obviàm Philiſtæo.
Et extendens David manum ſuam ad vas 49
ſuum, tulit inde lapidem, & intorquens
percuſſit Philiſtæum in fronte ipſius: infixoque
lapide in frontem ejus, cecidit in
faciem ſuam ſuper terram. Valentior itaque 50
fuit David Philiſtæo cum funda & lapide,
percuſſitque Philiſtæum & occidit
illum: cùmque non eſſet gladius in manu
Davidis, Cucurrit David, ſtetitque ſuper 51
Philiſtæum, & accipiens gladium ejus,
exemit illum è vagina ipſius, & occidit
illum, amputato ejus capite. Quapropter
videntes Philiſtæi mortuum eſſe gigantem
ſuum, fugæ ſe dederunt. Surgentes autem 52
viri Iſraelis & Juda, ſumpſerunt animos,
& inſecuti ſunt Philiſtæos uſque ad ingreſſum
vallis, & uſque ad vallem Acronis:
cecideruntque confoſſi Philiſtæorum per viâ
in qua caſtra fixerât, uſq; ad Gath, et uſq; ad
Acronē. Deinde redeuntes Iſraelitæ qui perſequebantur 53
Philiſtæos, diripuerunt caſtra
eorum. David autem acceptum caput Philiſtæi 54
detulit illud in Jeruſalem; arma verò
ipſius poſuit in tabernaculo ſuo. Cùm 55
autem videret Saul Davidem prodeuntem
in occurſum Philiſtæi, dixit Abnero duci
militiæ ſuæ, Cujuſnam filius eſt puer iſte?
Reſpondit Abner, Vivat anima tua rex, 56
ignoro. Dixitque rex, Pete tu cujuſnam filius
ſit adoleſcens iſte. Itaque cùm reverſus 57
eſſet David, cæſo Philiſtæo, duxit eùm Abner,
introduxitque eum ad aſpectum Saulis,
caput Philiſtæi manu ſuâ ferentem: dixitque
ad eum Saul, Cujus filius es tu, puer? Ait 58
illi David, Filius ſervi tui Iſai Bethlehemitæ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاليوم يدفعك الرب في يدي * واقتلك واخذ راسك * واصير جيف عسكر اهل فلسطين 46
اليوم ماكلا لسباع البر وطير السماء * فتعلم اهل الارض كلهم ان لآل اسرائيل الاها يقدر علي
كل شي * وتعلم هذه الجماعة كلها ان الرب ليس يخلص بالسيف والرمح * لان الحرب للرب * 47
وعجل داود * واحضر الي الفلسطيني * ومد داود يده الي مخلاته * واخذ منها حجرا 48 49
ووضعه في المقلاع * وادار مقلاعه ورمي * فضرب الفلسطيني بين عينيه ودخل الحجر في
جبهته * فسقط علي وجهه علي الارض * وظفر داود بالفلسطيني بالمقلاع وبالحجر * وضرب 50
الفلسطيني وقتله * ولم يكن في يد داود سيفا * فاتي الي الفلسطيني وقام فوقه * واخذ 51
سيفه واخرطه * وقتله وحز راسه * فلما راوا اهل فلسطين ان جبارهم قد قتل ولوا
هاربين * ووثب آل اسرائيل وآل يهودا * وخرجوا علي اهل فلسطين * وسعوا في طلبهم 52
حتي انتهوا الي اول الوادي * وبلغوا الي وادي عقرون * وسقط قتلي اهل فلسطين في
طريق معسكرهم الي جات والي عقرون * ورجع بنو اسرائيل الذين كانوا في طلب اهل 53
فلسطين * وانتهبوا ما كان في معسكرهم * واخذ داود راس الفلسطيني * وجاء به الي اورشليم * 54
واخذ ثيابه فجعلها في منزله * واذ راي ساول داود حيث خرج لاهل فلسطين * قال 55
لابنار صاحب حربته * اين هذا الفتي * قال ابنار * وحقك وحياة نفسك ايها الملك * لا علم 56
لي اين هو * قال الملك * سل عن هذا الفتي لتعلمني اين هو * فلما رجع داود من قتله 57
الفلسطيني * اخذه ابنار وادخله الي ساول * وراس الفلسطيني معه * قال له ساول * ابن 58
من انت يا فتي * قال له داود * انا ابن عبدك ايساء الذي من بيت لحم *

* *Hodiè ſanè te tradet Dominus in manus* 46
meas, & interficiã te, tollamq; caput tuũ,
& efficiã cadavera exercitus Paleſtinorũ
hodie eſcã feris deſerti & volucribus
cœli: ut ſciant omnes incolæ terræ eſſe
Iſraelitis Deum omnipotentem, Et ſciat 47
univerſus hic cœtus quòd Dominus non
ſalvat gladio & lanceâ; bellũ enim Domini
eſt. Tum feſtinans David cucurrit 48
* *obviã Paleſtino. Extenſâq; David manu* 49
ſuâ in peram ſuã, protulit ex ea lapidem,
poſuitq; in fundam ſuam, & fundam
contorquens ejaculatus eſt, feriitque Paleſtinum
inter oculos ejus; & ingreſſus
eſt lapis in frontem ejus, ceciditque pronus
in terram. Vicit ergò David Paleſtinum 50
fundâ & lapide, & percuſſit Paleſtinum,
& occîdit eum: cùmque non
eſſet gladius in manu Davidis, Venit 51
ad Paleſtinum, ſtetitque ſuper eum; & accipiens
gladiũ ejus evaginavit illum, &
occîdit eum, & amputavit caput ejus.
Cùm autem vidiſſent Paleſtini quòd gigas
eorum interſectus jam eſſet, terga
verterunt fugientes. Tunc proſilientes Iſraelitæ 52
& Judæi, exierunt contra Paleſtinos,
& inſectati ſunt eos donec pervenirent
uſq; ad principiũ vallis, devenerintque
ad vallem Acron: & corruerunt
occiſi Paleſtini per viam caſtrorum
ſuorum uſque ad Gath & uſque ad
Acron. Tum reverſi Iſraelitæ qui perſecuti 53
fuerant Paleſtinos, prædati ſunt
quicquid remanſerat in caſtris illorum.
David autem accipiens caput Paleſtini, 54
portavit illud in Jeruſalem; & accipiens
veſtimenta ipſius, repoſuit ea domui
ſuæ. Porrò cùm vidiſſet Saul Davidem 55
quando proceſſerat obviàm Paleſtinis,
dixerat Abnero portitori lanceæ ſuæ, ubi
eſt puer ille? Reſpondit Abner, Per 56
caput tuum & per vitam animæ tuæ ô
rex, neſcio ubi ſit. Dixit rex, Interroga de
puero iſto ut indices mihi ubi ſit. Quare 57
reverſo Davide à cæde Paleſtini duxit
cum Abner, & ad Saulem introduxit
habentem caput Paleſtini in manu ſua:
Cui dixit Saul, Cujus filius es ô adoleſcens? 58
Reſpondit ei David, Filius
ſervi tui Iſai qui eſt ex Bethlehem.

שמואל א׃ יח

CAP. XVIII. יח

est ligata Jonathan anima & ,Saul ad loqui *cū consummare secundū* fuit Et
1 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שָׁאוּל וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה
eum *cepit* Et .suam animam sicut Jonathan eum dilexit &,David anima *in*
2 בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֶּאֱהָבוֹ יְהוֹנָתָן כְּנַפְשׁוֹ׃ וַיִּקָּחֵהוּ
.sui patris domum *redeundum ad* ei *dedit* non & ,illa die in Saul
שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית אָבִיו׃
.suā animā secundū eum *illū diligendo in* ,fœdus David & Jonathan *excidit* Et
3 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ׃
, David illud dedit & ,se super quod pallio Jonathan se exuit Et
4 וַיִּתְפַּשֵּׁט יְהוֹנָתָן אֶת־הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד
ad usque & ,suū arcum ad usque & ,suū gladium ad usque & suas vestes &
וּמַדָּיו וְעַד־חַרְבּוֹ וְעַד־קַשְׁתּוֹ וְעַד־
eum mittebat quæ omnibus in David est egressus Et .suum *cinctorium*
5 חֲגֹרוֹ׃ וַיֵּצֵא דָוִד בְּכֹל אֲשֶׁר יִשְׁלָחֶנּוּ
: belli viros super Saul eum posuitque *:agebat intelligens* ,Saul
שָׁאוּל יַשְׂכִּיל וַיְשִׂמֵהוּ שָׁאוּל עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
.Saul servorum oculis in etiam & ,populi omnis oculis in *bonus fuit* &
וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָל־הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי שָׁאוּל׃
, Pelistæum percutiendo à David *redeundo in* ,*eos veniendo in* fuit Et
6 וַיְהִי בְּבוֹאָם בְּשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
chori & ,cantando Israel urbibus cunctis de mulieres sunt egressæ &
וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים מִכָּל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּר וְהַמְּחֹלוֹת
.*instrumentis trisidis in* & ,lætitia *in* tympanis *in* ,regis Saul occursum in
לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלִשִׁים׃
Saul Percussit : dicebant & ,ludentes mulieres *respondebant* Et
7 וַתַּעֲנֶינָה הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת וַתֹּאמַרְןָ הִכָּה שָׁאוּל
,valdè Saul est iratus Et *suis millibus denis in* David & ,*suis millibus in*
8 בַּאֲלָפָו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד
David Dederunt : dixit & ,istud verbum suis oculis in *fuit malum* &
וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד
.*regnum certe* ei *ultra* Et .mille dederunt mihi &,millia decem
רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אַךְ הַמְּלוּכָה׃
fuit Et .ultra & ,illa die à David *malignè aspiciens Saul fuit* Et
9 10 וַיְהִי שָׁאוּל עוֹן אֶת־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה׃ וַיְהִי
, Saul in malus Dei spiritus *prosperavit* & ,crastino *à*
מִמָּחֳרָת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים׀ רָעָה׀ אֶל־שָׁאוּל
diem secundū ,sua manu in *modulans* David &,domûs medio in prophetabat &
וַיִּתְנַבֵּא בְתוֹךְ־הַבַּיִת וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ כְּיוֹם׀
,lanceam Saul *sustulit* Et .Saul manu in lancea Et .*die in*
11 בְּיוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד־שָׁאוּל׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית
ejus *faciebus* à David se avertit Et .parietē *in* & David *in* Percutiā :dixit &
וַיֹּאמֶר אַכֶּה בְדָוִד וּבַקִּיר וַיִּסֹּב דָּוִד מִפָּנָיו
Dominus erat quia ,David *faciebus* à Saul timuit Et .vicibus duabus
12 פַּעֲמָיִם׃ וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד כִּי־הָיָה יְהוָה
,*secum à* Saul eum fecit recedere Et .recesserat Saul *cum* à & ,eo cum
13 עִמּוֹ וּמֵעִם שָׁאוּל סָר׃ וַיְסִרֵהוּ שָׁאוּל מֵעִמּוֹ
ingrediebatur & ,egrediebatur & *: mille principem* sibi eum posuit &
וַיְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר־אָלֶף וַיֵּצֵא וַיָּבֹא
Dominus & ,*intelligens* suis viis omnibus in David *fuit* Et .*populi facies ad*
14 לִפְנֵי הָעָם׃ וַיְהִי דָוִד לְכָל־דְּרָכָו מַשְׂכִּיל וַיהוָה
timuit & ,valdè *agens* prudenter ipse quòd ,Saul vidit Et .eo cum
15 עִמּוֹ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֲשֶׁר־הוּא מַשְׂכִּיל מְאֹד וַיָּגָר
ipse quia ,David *diligens* Jehudah & ,Israel omnis Et .ejus *faciebus* à
16 מִפָּנָיו׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אֹהֵב אֶת־דָּוִד כִּי־הוּא
Ecce : David ad Saul dixit Et .*eorum facies ad ingrediens & egrediens*
17 יוֹצֵא וָבָא לִפְנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד הִנֵּה
esto tantūmodo :uxorem in tibi dabo *eam* ,Merab majorem meā filiā
בִתִּי הַגְּדוֹלָה מֵרַב אֹתָהּ אֶתֶּן־לְךָ לְאִשָּׁה אַךְ הֱיֵה־
:dicebat Saul Et .Domini bella præliare & *: virtutis filium in* mihi
לִי לְבֶן־חַיִל וְהִלָּחֵם מִלְחֲמוֹת יְהוָה וְשָׁאוּל אָמַר
.Pelistinorum manus eo in sit sed ,eum in mea manus sit Ne
אַל־תְּהִי יָדִי בּוֹ וּתְהִי־בוֹ יַד־פְּלִשְׁתִּים׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XVIII.

1 ET factum est cùm complêsſet loqui ad Saul: anima Jona-
thæ conglutinata est animæ
David, & dilexit eum Jonathas
2 quasi animā suā. Tulítq; eū Saul
in die illa, & non concessit ei
ut reverteretur in domū patris
3 sui. Inierūt autē David et Jona-
thas fœd⁹: diligebat enim eū
4 quasi animā suā. Nam expoli-
avit se Jonathas tunicâ, quâ e-
rat indut⁹, & dedit eam David,
& reliqua vestimenta sua, us-
que ad gladium & arcum suū,
5 & usque ad balteum. Egredie-
batur quoque David ad omnia
quæcunque misisset eum Saul,
& prudenter se agebat: posu-
ítque eum Saul super viros
belli, & acceptus erat in ocu-
lis universi populi, maximéque
in conspectu famulorum Saul.
6 Porrò cùm reverteretur per-
cusso Philisthæo David, egres-
sæ sunt mulieres de universis
urbibus Israel, cantantes, cho-
rósque ducentes in occursum
Saul regis, in tympanis lætitiæ,
7 & in sistris. Et præcinebant
mulieres ludentes, atq; dicen-
tes; Percussit Saul mille, & Da-
8 vid decem millia. Iratus est au-
tem Saul nimis, & displicuit
in oculis ejus sermo iste: dixit-
que; Dederunt David decem
millia, & mihi mille dederūt:
quid ei superest, nisi solum
9 regnū? Non rectis ergò oculis
Saul aspiciebat David à die il-
10 la, & deincéps. Post diem au-
tem alteram, invasit spiritus
Dei mal⁹ Saul, & prophetabat
in medio dom⁹ suæ: David au-
tē psallebat manu suâ, sicut per
singulos dies, tenebátque Saul
11 lanceam. Et misit eam, putans
quòd configere posset David
cū pariete: & declinavit David
12 à facie ej⁹ secundó. Et timuit
Saul David, eò quòd Dn̄s esset
13 cum eo, & à se recessisset. A-
movit ergò eum Saul à se, et fe-
cit eū tribunū super mille vi-
ros: & egrediebatur, & intra-
14 bat in conspectu populi. In o-
mnibus quoq; viis suis David
prudenter agebat, & Dn̄s erat
15 cum eo, Vidit itaq; Saul quòd
prudens esset nimis, & cœpit
16 cavere eū. Omnis autē Israel et
Juda diligebat David: ipse e-
nim ingrediebatur & egredie-
17 batur ante eos. Dixítq; Saul ad
David, Ecce filia mea major
Merob, ipsam dabo tibi uxorē:
tantummodò esto vir fortis, &
præliare bella Dn̄i. Saul autem
reputabat, dicens; Non sit man⁹
mea in eū, sed sit super eū ma-
nus Philistinorum.

MS. A.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαὺλ, ϗ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συν-
δέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, ϗ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέ-
3 ψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν ϗ Δαυὶδ * ἐν τῷ
4 ἀγαπᾶν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπεν-
δύτην τὸν ἐπάνω, ϗ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ, ϗ * τὸ μανδύαν αὐτοῦ,
ϗ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, ϗ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.
5 Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαὺλ. συνῆκεν ϗ
κατέστησεν αὐτὸν Σαὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. ϗ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλ-
6 μοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαὺλ. Καὶ ἐγενήθη ἐν
τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλό-
φυλον· Καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιη'.

6 ΚΑὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συν-
άντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν (α) πόλεων Ἰσ-
ραὴλ ἐν τυμπάνοις, ϗ ἐν χαρμοσύνῃ, ϗ ἐν
7 κυμβάλοις. Καὶ (β) ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες,
ϗ ἔλεγον, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐ-
8 τοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. Καὶ πο-
νηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ
περὶ τοῦ λόγου τούτου, ϗ εἶπεν, (γ) Τῷ
Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, ϗ ἐμοὶ ἔδω-
καν τὰς (δ) χιλιάδας.

CAP. XVIII.

ET egressæ sunt choros du- 6
centes (a) in occursum David ex
omnibus civitatibus Israel, in
tympanis, & in lætitia, & in
cymbalis. Et exibant (b) mulie- 7
res, & dicebant; Percussit Saul
in millibus suis, & David in de-
cem millibus suis. Et (c) malum 8
visum est verbum in oculis Saul
de sermone isto: & dixit, Da-
vidi dederunt decem millia: &
mihi dederunt (d) millia.

MS. A.

(α) τῶν πόλεων Ἰσραὴλ, καὶ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασι-
λέως ἐν τυμπάνοις ϗ χαρμοσύνῃ, (β) ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες αἱ παίζουσαι, ϗ
ἔλεγον, (γ) Ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς (δ) χιλιάδας· ϗ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βα-
9 σιλεία; Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας
10 ἐκείνης ϗ ἐπέκεινα. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, ϗ ἔπεσεν πνεῦμα
θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, ϗ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ οἴκου αὐτοῦ. ϗ Δαυὶδ
ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν. ϗ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σα-
11 ούλ. Καὶ ἦρεν Σαοὺλ τὸ δόρυ, καὶ εἶπεν, Πατάξω ἐν Δαυὶδ ϗ ἐν τῷ
τοίχῳ. ϗ ἐξέκλινεν Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. Καὶ ἐφοβήθη
Σαοὺλ

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προσώπου (ε)
13 Δαυὶδ, Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ᾿ αὐτοῦ, ϗ κατέ-
στησεν αὐτὸν ἑαυτῷ χιλίαρχον. ϗ ἐξεπο-
ρεύετο ϗ εἰσεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ λα-
14 οῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ συνιῶν, ϗ (ζ) κύριος ἦν μετ᾿ αὐ-
15 τοῦ. Καὶ εἶδε Σαοὺλ ὡς αὐτὸς συνιεῖ
σφόδρα, ϗ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐ-
16 τοῦ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδας ἠγάπα τὸν
Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς (η) εἰσεπορεύετο καὶ
ἐξεπορεύετο πρὸ προσώπου (θ) τοῦ λαοῦ.

Et timuit Saul à facie (e) Da- 12
vid: Et removit eum à se, 13
& constituit eum sibi Chiliar-
chum. Et egrediebatur, & in-
grediebatur ante populum. Et 14
erat David in omnibus viis suis
intelligens: & Dominus erat
cum eo. Et vidit Saul, quia 15
ipse intelligebat valdè: & ca-
vebat à facie ejus. Et univer- 16
sus Israel, & Judas diligebat
David: quoniam ipse ingredie-
batur, & egrediebatur ante fa-
ciem (f) populi.

MS. A.

(ε) Δαυὶδ, ὅτι ἦν κύριος μετ᾿ αὐτοῦ, ϗ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη, Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν
Σαοὺλ ἀπ᾿ αὐτοῦ, (ζ) κύριος μετ᾿ (η) ἐξεπορεύετο ϗ εἰσεπορεύετο
17 (θ) τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ μεί-
ζων Μερὸβ, αὐτὴν δώσω σοι εἰς γυναῖκα, ϗ πλὴν γίνου μοι εἰς υἱὸν
δυνάμεως, ϗ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. ϗ Σαοὺλ εἶπεν, Μὴ ἔστω
χεὶρ μου ἐπ᾿ αὐτῷ, ϗ ἔσται ἐπ᾿ αὐτὸν χεὶρ ἀλλοφύλων.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ח

1 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי לְמַלָּלָא עִם שָׁאוּל וְנַפְשָׁא דִיהוֹנָתָן אִתְחַבִּיבַת בְּנַפְשָׁא דְדָוִד וְרַחֲמֵיהּ
2 יְהוֹנָתָן כְּנַפְשֵׁיהּ ׃ וְדַבְרֵיהּ שָׁאוּל בְּיוֹמָא הַהוּא וְלָא שַׁבְקֵיהּ לְמֵתַב בֵּית אֲבוּהִי ׃ וּגְזַר
3 4 יְהוֹנָתָן וְדָוִד קְיָם בְּדִרְחֵים יָתֵיהּ כְּנַפְשֵׁיהּ ׃ וְאַשְׁלַח יְהוֹנָתָן יַת מְעִילָא דִי עִלוֹהִי וִיהָבֵיהּ
5 לְדָוִד וּלְבוּשׁוֹהִי וְעַד חַרְבֵּיהּ וְעַד קַשְׁתֵּיהּ וְעַד זְרָזֵיהּ ׃ וּנְפַק דָּוִד בְּכֹל אֲתַר דִּשְׁלַח יָתֵיהּ
שָׁאוּל מַצְלַח וּמַנְיֵהּ שָׁאוּל עַל גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא וּשְׁפַר בְּעֵינֵי כָל עַמָּא וְאַף בְּעֵינֵי עַבְדֵי
6 שָׁאוּל ׃ וַהֲוָה בְּמֵעַלְהוֹן כַּד תָּב דָּוִד מִלְּמִקְטַל יַת פְּלִשְׁתָּאָה וּנְפַקָא נְשַׁיָּא מִכָּל קִרְוֵי
7 יִשְׂרָאֵל לְשַׁבָּחָא בְּחִנְגַּיָּא לִקְדָמוּת שָׁאוּל מַלְכָּא בְּתוּפִּין בְּחֶדְוָא וּבְצֶלְצְלִין ׃ וַאֲתִיבָא
8 נְשַׁיָּא דִמְשַׁבְּחָן וַאֲמַרָא קְטַל שָׁאוּל בְּאַלְפִין וְדָוִד בְּרִבְוָן ׃ וּתְקֵיף לְשָׁאוּל לַחֲדָא וּבְאֵישׁ
בְּעֵינוֹהִי פִּתְגָּמָא הָדֵין וַאֲמַר יְהַבוּ לְדָוִד רִבְוָן וְלִי יְהַבוּ אַלְפַיָּא וּמִכְּעַן לָא אִשְׁתְּאָרַת
9 10 לֵיהּ אֱלָהֵין מַלְכוּתָא ׃ וַהֲוָה שָׁאוּל כָּמֵין לְדָוִד מִיּוֹמָא הַהוּא וּלְהַלָּא ׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא
דְבַתְרוֹהִי וּשְׁרַת רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ עַל שָׁאוּל וְאִשְׁתַּטִּי בְגוֹ בֵיתָא וְדָוִד מְנַגֵּן בִּידֵיהּ
11 כְּיוֹם בְּיוֹם וּמוֹרְנִיתָא בִּידָא דְשָׁאוּל ׃ וַאֲרִים שָׁאוּל יַת מוֹרְנִיתָא וַאֲמַר אֶמְחִנֵּיהּ בְּדָוִד
12 וְאֶבְרְזִנֵּיהּ בְּכוֹתְלָא וְאִסְתְּחַר דָּוִד מִן קֳדָמוֹהִי תַּרְתֵּין זִמְנִין ׃ וּדְחִיל שָׁאוּל מִן קֳדָם דָּוִד
13 אֲרֵי הֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ וְיַת שָׁאוּל רָחִיק ׃ וְאַפְנְיֵהּ שָׁאוּל מִלְּוָתֵיהּ וּמַנְיֵהּ לֵיהּ רַב
14 אַלְפָא וּנְפַק וְעָל בְּרֵישׁ עַמָּא ׃ וַהֲוָה דָוִד לְכָל אוֹרְחָתֵיהּ מַצְלַח וּמֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ ׃
15 16 וַחֲזָא שָׁאוּל דְּהוּא מַצְלַח לַחֲדָא וּדְחִיל מִן קֳדָמוֹהִי ׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה רָחֲמִין יַת דָּוִד
17 אֲרֵי הוּא נָפֵק וְעָלֵיל בְּרֵישֵׁיהוֹן ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד הָא בְּרַתִּי רַבְּתָא מֵרַב יָתַהּ אֶתֵּן
לָךְ לְאִתּוּ בְּרַם הֱוֵי לִי לִגְבַר עָבֵיד קְרָבִי וַאֲגַח קְרָבָא דְעַמֵּיהּ דַיְיָ וְשָׁאוּל אֲמַר לָא
תְהֵי יְדִי בֵּיהּ וְיִתְמְסַר בִּידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XVIII.

ET fuit quando finivit loqui cum Saul; & anima Jehonathan adjuncta 1
fuit in anima David; & amavit illū Johonathan sicut animam suam. Et 2
accepit illum Saul in die illa, & non sivit illum ad redeundum domum
patris ejus. Et pepigit Jehonathan & David fœdus in coquòd amavit 3
illum ut animā suam. Et *exuit* Jehonathan pallium quod super ipsum, & 4
dedit illud David, & vestimenta sua, & usque ad gladium suum, & usque
ad arcum suum, & usque ad arma sua. Et exivit David in omni loco quò 5
misit eū Saul, prosperans, & præfecit illū Saul super viros facientes bellū:
& pulchruit in oculis omnis populi, & etiam in oculis servorum Saul. Et 6
fuit in intrare eos quando rediit David ab occidendo Pelisthæum, & exi-
erunt mulieres ex omnib⁹ urbib⁹ Israel ad laudandum in canticis in oc-
cursum Saul regis in tympanis, in lætitia, & in cymbalis. Et responderūt 7
mulieres quæ laudantes, & dixerunt; Occidit Saul in millib⁹, & David
in decem millib⁹. Et duruit Sauli nimis, & malū fuit in oculis ejus ver- 8
bum hoc; & dixit: Dederunt David decem millena, & mihi dederunt mil-
lena; & ex nunc non restat ei adhuc nisi regnū. Et fuit Saul insidians 9
Davidi à die illo & ulteri⁹. Et fuit à die qui post illum, & mansit spirit⁹ 10
mal⁹ ab-ante Dn̄m super Saul, & insanivit intra domū, & David psallens
in manu sua, ut aliis dieb⁹; & lancea in manu ipsi⁹ Saul. Et sustulit Saul 11
lanceam; & dixit, Quatiam eam in David, & infixit eam in pariete: & re-
trocessit David ab-ante illum duab⁹ vicib⁹. Et timuit Saul ab-ante David, 12
quia fuit verbū Dn̄i in auxilio ej⁹, & Saulē elongavit. Et amovit eum 13
Saul à se, & constituit illū *sibi* principē mille, & exiit et intravit in capite
populi. Et fuit David omnib⁹ viis suis prosperans, et verbū Dn̄i in au- 14
xilio ej⁹. Et vidit Saul, quòd ille prosperans valdè, et timuit ab-ante 15
eum. Et omnis Israel et Jehudah amantes David, qui *ipse* exiens et in- 16
trans in capite eorum. Et dixit Saul ad David, Ecce filia mea maxima 17
Merab, eam dabo tibi ad uxorem; verùm esto mihi viro facienti bella, et
inito bellum populi ipsius Dn̄i: et Saul dixit, Non erit manus mea in eo,
et tradetur in manu Phlistæorum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡ ܫܐܘܠ ܀ ܢܦܫܗ ܕܝܘܢܬܢ 1
ܢܩܦܬ ܠܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܪܚܡܗ ܝܘܢܬܢ ܐܝܟ ܢܦܫܗ. *ܘܕܒܪܗ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܠܐ 2
ܫܒܩܗ ܠܡܗܦܟ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. *ܘܓܙܪܘ ܝܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ ܩܝܡܐ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ 3
ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ ܐܝܟ ܢܦܫܗ. *ܘܫܠܚ ܝܘܢܬܢ ܡܥܝܠܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܝܗܒܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܡܐܢܘܗܝ 4
ܕܥܠܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܣܝܦܗ ܘܠܩܫܬܗ ܘܠܚܨܪܗ. *ܘܢܦܩ ܗܘܐ ܕܘܝܕ. ܠܟܠ ܐܝܟܐ ܕܡܫܕܪ ܗܘܐ ܠܗ 5
ܫܐܘܠ. ܘܡܨܠܚ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܫܐܘܠ ܥܠ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܦ
ܒܥܝܢܝ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. *ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܘ. ܟܕ ܗܦܟ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܡܚܝܗ ܠܦܠܫܬܝܐ. 6
ܢܦܩܝ ܢܫܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܙܡܪܘ ܘܡܙܡܪܢ ܠܐܘܪܥܗ ܕܫܐܘܠ ܡܠܟܐ.
ܒܬܦܐ ܘܒܚܕܘܬܐ. ܘܒܨܠܨܠܐ. *ܘܥܢܝܢ ܗܘܝ ܢܫܐ ܘܡܓܚܟܢ. ܘܐܡܪܢ. ܡܚܐ ܫܐܘܠ ܒܐܠܦܐ. 7
ܘܕܘܝܕ ܒܪ̈ܒܘܬܐ. *ܘܐܬܚܡܬ ܫܐܘܠ ܛܒ. ܘܐܬܒܐܫ ܒܥܝܢܘܗܝ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ. ܝܗܒܝ 8
ܠܕܘܝܕ ܪ̈ܒܘܬܐ. ܘܠܝ ܝܗܒܝ ܐܠܦܐ. ܘܠܡܐ ܗܝ ܕܬܗܘܐ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ. *ܘܛܥܢ ܫܐܘܠ ܚܣܡܐ 9
ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ. *ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ. ܘܐܬܕܒܪ ܫܐܘܠ ܒܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܕܐܠܗܐ 10
ܫܐܘܠ. ܘܐܬܢܒܝ ܒܓܘ ܒܝܬܗ. ܘܕܘܝܕ ܢܩܫ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܐ ܒܝܘܡܐ. ܘܡܘܪܢܝܬܐ ܐܚܝܕܐ
ܒܐܝܕܗ ܕܫܐܘܠ. *ܘܫܕܐ ܫܐܘܠ ܡܘܪܢܝܬܐ. ܘܐܡܪ. ܐܡܚܐ ܠܕܘܝܕ ܘܠܐܣܛܪܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. 11
ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. *ܘܕܚܠ ܫܐܘܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. ܘܡܢ ܫܐܘܠ ܥܒܪ. 12
*ܘܐܥܒܪܗ ܫܐܘܠ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܘܥܒܕܗ ܠܗ ܪܒ ܐܠܦܐ. ܘܗܘܐ ܢܦܩ ܘܥܐܠ ܩܕܡ ܥܡܐ. 13
*ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܒܟܠܗܝܢ ܐܘܪܚܬܗ. ܡܣܬܟܠ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ. *ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܕܡܣܬܟܠ 14 15
ܗܘ ܛܒ. ܘܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. *ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ. ܪܚܡܝܢ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܗܘ 16
ܢܦܩ ܗܘܐ ܘܥܐܠ ܩܕܡܝܗܘܢ. *ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܗܐ ܒܪܬܝ ܩܫܝܫܬܐ ܢܕܒ. ܠܗ ܐܬܠ 17
ܠܟ ܠܐܢܬܬܐ. ܒܪܡ ܗܘܝ ܠܝ ܒܪ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܩܪܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܫܐܘܠ ܓܝܪ ܐܡܪ. ܠܐ
ܬܗܘܐ ܒܗ ܐܝܕܝ. ܐܠܐ ܬܗܘܐ ܒܗ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.

CAP. XVIII.

Cumque abſolviſſet David alloqui Saulē, 1 anima Jonathanis adhæſit animæ Davidis, & dilexit eum Jonathan ut animā ſuam. Duxit autē eum Saul eo die, nec permiſit ei 2 redire ad patrē ſuū. Deinde pepigerunt Jo- 3 nathan & David fœdus, quoniā dilexerat Jonathan Davidem ut animā ſuam. Et exuens 4 ſe Jonathan pallio quod habebat, dedit illud Davidi cum armis quæ ferebat, uſq; ad gladiū ſuum, arcū ſuum, & balteū ſuū. Prodibat au- 5 tem David quocunq; mittebat eum Saul, vincebatque; ideo præfecit eum Saul viris militaribus: & gratus erat in oculis populi, & in oculis ſervorū Saulis. Accidit autē ut redeun- 6 tib⁹ illis, cùm reverteretur David cæſo Philiſtæo, prodirent mulieres ex omnib⁹ civitatib⁹ Iſraelis ad canendū cum ſiſtris obviā Sauli regi, cum cymbalis, tympanis, ac lætitiâ. Cane- 7 bant autē mulieres et ridebant, dicentes; Interfecit Saul millia, David verò myriadas. Quapropter Saul admodū irat⁹, et rem iſtam 8 ægrè ferens ait, Dederunt Davidi myriadas, mihi verò millia dederūt; quin etiā ipſius eſt regnū. Cœpit ergò Saul odio proſequi Da- 9 videm ab eo die. Factumq; eſt poſt dies *ali-* 10 *quot* ut invadente ſpiritu Dei malo Saulem, prophetaret intra domū ſuā: pulſanteq; Davide coram eo, ut ſingulis diebus, Saule verò lanceā manu tenente; Jacularetur Saul lance- 11 am, dicens, Feriā Davidem et parietē: ſed deflexit David à conſpectu ejus duabus vicib⁹. Porrò Saul pertimeſcens Davidem, eò quòd 12 Dn̄s eſſet cum eo, à Saule verò receſſiſſet; Amovit eum Saul à ſe, conſtituens eum ſibi 13 tribunum: eratque egrediens et ingrediens ante populum. Erat autem David in omni- 14 bus viis ſuis prudens, et Dominus erat cum illo. Videnſque quòd eſſet admodum pru- 15 dens, extimeſcebat eum: Totus autem Iſ- 16 rael et Juda diligebant Davidem, quoniam ipſe egrediebatur et ingrediebatur coram eis. Quapropter dixit Saul Davidi, Ecce fi- 17 lia mea major Nadab, ipſam dabo tibi uxorem: verùm eſto mihi dux militiæ, et gere bella Domini. Saul enim dicebat, Non ſit in eum manus mea, ſed ſit in eum manus Philiſtæorum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

1 الفصل الثامن عشر * فلما تم داود قوله لساول احبت نفس يوناتان داود * واحبه
2 3 يوناتان كمحبته لنفسه * واخذه ساول في ذلك اليوم * ولم يدعه ان يرجع الي بيت ابيه * وعاهد
4 يوناتان داود عهدا * لان يوناتان احب داود مثل نفسه * وكسا يوناتان داود رداءه وخلع ثيابه
5 عليه * واعطاه سيفه وقوسه وهميانه * وكان يخرج داود حيث ما وجهه ساول ويظفر * وصيره
6 ساول قايدا علي الرجال الابطال * واحبه الشعب، واحبه عبيد ساول * فلما رجعوا من محاربة
اهل فلسطين بعد قتل داود الفلسطيني * خرجت النسوان من جميع قري بني اسرايل
7 ليستقبلن ساول الملك بالطبول * والدفوف * والمربعات * والصنوج * والفرح * وجعلن النساء
8 يضحكن ويغنين ويقلن * قتل ساول الوفا وداود ربوات * فغضب ساول جدا * وشق عليه حيث
سمع هذا الغني وقال * صيروا لداود كتايب ولي الوفا * ما اري الا ان الملك سيصير اليه *
9 10 فبدا ساول ان يبغض داود من ذلك اليوم * فلما كان من بعد ايام اخذ ساول الروح
الردي بخذلان الرب اياه * وتنبا في بيته * اي قال قول العرافين * وكان داود يضرب بالعود بين
11 يديه * وكان في يد ساول مزراق * ورما ساول المزراق وقال * اضرب داود بالمزراق * والصقه في
12 الحايط * وفر داود من بين يديه مرتين * وفرق ساول من داود لانه عرف ان الرب معه * وجاز
13 عن ساول روح الرب * فنحي ساول داود من بين يديه وصيره قايدا علي الف رجل * وصار
14 15 يدخل امام الشعب ويخرج * وكان داود في جميع اموره حكيما * لان الرب معه * فلما راي ساول
16 داود انه حكيم فهم * اتقاه وفرقه فرقا شديدا * واحب بنو اسرايل وبنو يهودا داود * لانه كان
17 الداخل والخارج امامهم * قال ساول لداود * هذه ابنتي البكر الكبري ناداب ازوجكها وتصير
لك امراة * ولكن كن لي صاحب شرطة * وجاهد في محاربة شعب الرب * وقال ساول * لا اقتله
انا * ولا يبتلي علي يدي * بل علي ايدي اهل فلسطين *

CAP. XVIII.

P*oſtquam finem feciſſet David loquendi cum Saule, amavit anima Jonathanis Davidem; amavit autem eum Jonathan pari quo ſeipſum amore. Accepitque* 1 2 *eum Saul eodem die, nec permiſit ei redire domum paternam. Ferit ergò Jonathan* 3 *cum Davide fœdus, quòd amaret Jonathā Davidem ut animam propriam. Induitq;* 4 *Jonathan Davidem pallio ſuo, & donavit illi veſtes ſuas, deditque ei gladiū, arcum, et cingulum ſuum. Et* quoniam *egreſ-* 5 *ſus David quocunq; mittebat eum Saul, fæliciter ſe gerebat, conſtituit eū Saul ducem virorum bellicoſorum; dilexitq; eum populus, & dilexerunt eum ſervi Saulis. Revertentibus autē ipſis ab expugnatione* 6 *Palestinorum, poſtquam trucidaverat David Paleſtinum, egreſſæ ſunt mulieres ex omnibus oppidis Iſraelitarū obviàm Sauli regi cum tympanis, & ſiſtris, quadratis, cymbalis, & gaudio. Cœperuntque mulie-* 7 *res clamare & canere, dicentes, Trucidavit Saul millia, David autem myriadas. Ira-* 8 *tus eſt autem Saul vehementer, moleſtéq; tulit cùm audiſſet hujuſmodi cantum, & ait, Tribuerunt Davidi acies, mihi verò millia: nil video, niſi quòd regnū ſit ipſius futurum. Cœpitq; Saul odio habere Davi-* 9 *dem ab eo die. Contigit autem poſt dies a-* 10 *liquot, ut occuparet Saulem ſpiritus malus permittente illi Domino, & prophetaret in domo ſua, hoc eſt, pythonū verba proferret, David autem fides pulſaret coram eo, & eſſet lancea in manu Saulis. Jaculatus eſt* 11 *igitur Saul lanceam, dicens, Feriam Davidem lanceâ, eumq; parieti infigam: at proſiliit David à conſpectu ejus bis. Timensq;* 12 *Saul Davidem, eò quòd noſſet eſſe cum eo Dominum, à Saule verò receſſiſſet ſpiritus Domini; Amovit Saul Davidem à* 13 *conſpectu ſuo, & conſtituit eum ducem mille virorū, eratq; ingrediens & egrediens coram populo. Eratque David in cun-* 14 *ctis negotiis ſuis prudens, quia Dominus erat cum ipſo. Cùmq; vidiſſet Saul Da-* 15 *videm eſſe prudentem & ſagacem, metuit eum & formidavit illum vehementi formidine. Ceterùm diligebant Iſraelitæ &* 16 *Judæi Davidem, quoniam ipſe ingrediebatur & egrediebatur ante eos. Dixit* 17 *Saul ad Davidem, Hanc filiam meam primogenitam, natu majorem, Nadab, nuptum tibi dabo, eritque tibi uxor: veruntamen eſto mihi dux cohortis, & belligera prælium populi Domini: (dicebat autem Saul, Non occîdam ego eum, neque malum patietur per manum meam, ſed per manus Palestinorum.)*

שמואל א : יט

fæmilia ,mea vita quæ & ,ego Quis : Saul ad David dixit Et
18 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל מִי אָנֹכִי וּמִי חַיַּי מִשְׁפַּחַת

tempore in fuit Et ? regi gener *ero* quia ,Iſrael in mei patris
19 אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אֶהְיֶה חָתָן לַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בְּעֵת

Hadrieli eſt data ipſa & ,David ipſi Saul *filiam* Merab *dandi*
תֵּת אֶת־מֵרַב בַּת־שָׁאוּל לְדָוִד וְהִיא נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל

:David ipſum Saul filia Michal dilexit Et .uxorem in Mecholathitæ
20 הַמְּחֹלָתִי לְאִשָּׁה׃ וַתֶּאֱהַב מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֶת־דָּוִד

Dixitque .ejus oculis in verbum *fuit rectum* & ,Saul ipſi nunciaverunt &
21 וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר

manus eo in ſit & ,laqueum in ipſi ſit & ; ei eam Dabo : Saul
שָׁאוּל אֶתְּנֶנָּה לּוֹ וּתְהִי־לוֹ לְמוֹקֵשׁ וּתְהִי־בוֹ יַד־

me in eris gener duabus In :David ad Saul dixitque ,Peliſtinorum
פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בִּשְׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן בִּי

David ad Loquimini : ſuis ſervis Saul præcepit Et .hodie
22 הַיּוֹם׃ וַיְצַו שָׁאוּל אֶת־עֲבָדָו דַּבְּרוּ אֶל־דָּוִד

ejus ſervi omnes & ,rex te in complacuit Ecce : dicendo *,ſilentio in*
בַּלָּט לֵאמֹר הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו

Saul ſervi ſunt locuti Et .rege *in eſto gener* · nunc & : te dilexerunt
23 אֲהֵבוּךָ וְעַתָּה הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבְּרוּ עַבְדֵי שָׁאוּל

leve Nunquid : David Dixitque .hæc verba David auribus in
בְּאָזְנֵי דָוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲנְקַלָּה

,pauper vir ego & ,rege cum contrahere affinitatẽ veſtris oculis in
בְעֵינֵיכֶם הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְאָנֹכִי אִישׁ־רָשׁ

verba Secundùm :dicendo ,ei Saul ſervi nunciaverunt Et ? deſpectus &
24 וְנִקְלֶה׃ וַיַּגִּדוּ עַבְדֵי שָׁאוּל לוֹ לֵאמֹר כַּדְּבָרִים

:David ad dicetis Sic : Saul dixit Et .David eſt locutus hæc
25 הָאֵלֶּה דִּבֶּר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־תֹאמְרוּ לְדָוִד

, Peliſtim præputiis centum in *quia* ,dote in regi voluntas Non
אֵין־חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים

David *dejicere* cogitabat Saul Et .regis *inimicos in ulciſcendum ad*
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת־דָּוִד

verba David ipſi ejus ſervi Nunciaveruntq; .Peliſtim *manu in*
26 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּגִּדוּ עֲבָדָיו לְדָוִד אֶת־הַדְּבָרִים

contrahendum affinitatem *ad* ,David oculis in verbum *fuit rectum* & : hæc
הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי דָוִד לְהִתְחַתֵּן

ivit & ,David ſurrexit Et .dies erant completi non Et .rege cum
27 בַּמֶּלֶךְ וְלֹא־מָלְאוּ הַיָּמִים׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ

attulit & ,viros ducentos Peliſtim *in* percuſſit & ,ejus viri & ,ipſe
הוּא וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ וַיָּבֵא

affinitatẽ *contrahendum ad* ,regi *ea impleverunt* & ,eorum præputia David
דָוִד אֶת־עָרְלֹתֵיהֶם וַיְמַלְאוּם לַמֶּלֶךְ לְהִתְחַתֵּן

.uxorem in ſuam filiam Michal Saul ei dedit Et .rege cum
בַּמֶּלֶךְ וַיִּתֶּן־לוֹ שָׁאוּל אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃

Michal Et .David cum Dominus quòd cognovit & ,Saul vidit Et
28 וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע כִּי יְהוָה עִם־דָּוִד וּמִיכַל

David *faciebus* à timere Saul addidit Et .eum diligebat Saul filia
29 בַּת־שָׁאוּל אֲהֵבַתְהוּ׃ וַיֹּאסֶף שָׁאוּל לֵרֹא מִפְּנֵי דָוִד

ſunt egreſſi Et .diebus omnibus David inimicans Saul fuit Et .amplius
30 עוֹד וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת־דָּוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיֵּצְאוּ

omnibus præ David *intellexit ,eos egrediendo ab* fuit Et .Peliſtim principes
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם שָׂכַל דָּוִד מִכֹּל

.valdè ejus nomen *fuit honorificum* & : Saul ſervis
עַבְדֵי שָׁאוּל וַיֵּיקַר שְׁמוֹ מְאֹד׃

CAP. XIX. יט

,ſuos ſervos omnes ad & ,ſuum filium Jonathan ad Saul eſt locutus Et
1 וַיְדַבֵּר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו

David in complacuit Saul filius Jonathan Et .David *occidendum ad*
לְהָמִית אֶת־דָּוִד וִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל חָפֵץ בְּדָוִד

.valdè
מְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

18 Ait autem David ad Saul;
Quis ego ſum, aut quæ eſt vita
mea, aut cognatio patris mei
in Iſrael, ut fiam gener regis ?
19 Factum eſt autem tempus cùm
deberet dari Merob filia Saul
David, data eſt Hadrieli Molathitæ
20 uxor. Dilexit autẽ David
Michol filia Saul altera. Et
nuntiatum eſt Saul, & placuit
21 ei. Dixítque Saul; Dabo eam
illi, ut fiat ei in ſcandalum, &
ſit ſuper eum manus Philiſthinorum.
Dixítque Saul ad
David, In duabus rebus gener
22 meus eris hodiè. Et mandavit
Saul ſervis ſuis, Loquimini
ad David clam me, dicentes;
Ecce places regi, &
omnes ſervi ejus diligunt te.
13 Nunc ergò eſto gener regis. Et
locuti ſunt ſervi Saul in auribus
David omnia verba hæc.
Et ait David; Num parum
videtur vobis, generum eſſe
règis ? Ego autem ſum vir
24 pauper & tenuis. Et renuntiaverunt
ſervi Saul, dicentes;
Hujuſcemodi verba locut⁹ eſt
25 David. Dixit autẽ Saul, Sic loquimini
ad David; Non habet
rex ſponſalia neceſſe, niſi tantùm
centum præputia Philiſthinorum,
ut fiat ultio de inimicis
regis. Porrò Saul cogitabat
tradere David in manus
26 Philiſthinorum. Cúmque
renuntiâſſent ſervi ejus David,
verba quæ dixerat Saul,
placuit ſermo in oculis David,
27 ut fieret gener regis. Et poſt
paucos dies ſurgens David,
abiit cum viris qui ſub eo erant.
Et percuſſit ex Philiſthiim
ducentos viros, & attulit
eorũ præputia, & annumeravit
ea regi, ut eſſet gener ejus.
Dedit itaq; Saul ei Michol filiã
28 ſuã uxorem. Et vidit Saul,
& intellexit quòd Dñs eſſet cũ
David. Michol autem filia Saul
29 diligebat eum. Et Saul magis
cœpit timere David: factúſq;
eſt Saul inimicus David cun-
30 ctis diebus. Et egreſſi ſunt
principes Philiſthinorum: à
principio' autem egreſſionis
eorum, prudentiùs ſe gerebat
David quàm omnes ſervi Saul,
& celebre factum eſt nomen
ejus nimis.

CAP. XIX.

1 LOcutus eſt autem Saul ad
Jonathan filium ſuum, & ad
omnes ſervos ſuos, ut occiderent
David. Porrò Jonathas filius
Saul diligebat David valdé.

MS.A.

18 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Τίς ἐγώ εἰμι, ϗ τίς ἡ ζωὴ τῆς συγγενείας
*σου πατρὸς μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς τοῦ βασιλέως;
19 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὸβ θυγατέρα Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ,
ϗ αὕτη ἐδόθη τῷ *Ἰσραὴλ τῷ Μοθουλαθείτῃ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἠγάπησεν

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἠγάπησε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ τὸν
Δαυὶδ. ϗ ἀπηγγέλη (ι) τῷ Σαοὺλ, ϗ ηὐθύνθη
21 ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε
Σαοὺλ, Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, ϗ ἔσαι αὐτῷ
εἰς σκάνδαλον. ϗ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ χεὶρ (κ)
22 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐνετείλατο Σαοὺλ τοῖς
παισὶν αὐτοῦ, λέγων, Λαλήσατε ὑμεῖς (λ)
λάθρα τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ἰδοὺ θέλει
ἐν σοὶ ὁ βασιλεὺς, ϗ πάντες οἱ παῖδες
αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, ϗ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ
23 βασιλεῖ. Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαοὺλ
εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ (μ) τὰ ῥήματα ταῦτα.
καὶ εἶπε Δαυὶδ, Εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς
ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; κἀγὼ
24 (ν) ἀνὴρ ταπεινὸς, ϗ οὐχὶ ἔνδοξος. Καὶ
ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαοὺλ αὐτῷ κατὰ
25 τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησε Δαυίδ. Καὶ
εἶπε Σαοὺλ, Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυὶδ, Οὐ
βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι, ἀλλ᾽ ἢ ἐν
ἑκατὸν ἀκροβυστίαις (ξ) ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι
ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως. ϗ Σαοὺλ ἐλογίσατο
ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων.
26 Καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαοὺλ
τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, ϗ ηὐθύνθη
ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυὶδ ἐπιγαμβρεῦσαι
27 τῷ (ο) βασιλεῖ. Καὶ ἀνέστη
Δαυὶδ, ϗ ἐπορεύθη αὐτὸς ϗ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξεν ἐν τοῖς (π) ἀλλοφύλοις
ἑκατὸν ἄνδρας· ϗ ἀνήνεγκε τὰς ἀκροβυστίας
αὐτῶν, ϗ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, ϗ
δίδωσιν (ρ) αὐτῷ τὴν Μελχὸλ θυγατέρα αὐτοῦ
28 αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶδε (σ) Σαοὺλ
ὅτι κύριος μετὰ Δαυὶδ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ
29 ἠγάπα αὐτόν. Καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι
ἀπὸ Δαυὶδ (τ) ἔτι.

Et dilexit Melchol filia Saul 20
David. Et annuntiatum eſt Sauli:
& rectum fuit in oculis ejus.
Et dixit Saul, Dabo eam ei: et erit 21
illi in ſcandalum. (g) Et fuit
ſuper Saul manus alienigenarum.
Et mandavit Saul pueris ſuis, 22
dicens, Loquimini vos clanculùm
ipſi David, dicentes; Ecce
vult in te rex, & omnes pueri
ejus diligunt te: & tu eſto gener
regi. Et locuti ſunt pueri Saul in 23
aures David verba iſta. Et dixit
David, Si leve in oculis veſtris
fieri generum regi? Et ego
vir humilis, & non honoratus.
Et annuntiaverunt pueri Saul ei 24
juxta verba iſta, quæ locutus eſt
David. Et dixit Saul, Hæc dicetis 25
ipſi David; Non vult
rex in (h) dono, ſed in centum
præputiis alienigenarum, ad ulciſcendum
inimicos regis. Et
Saul cogitabat injicere eum in
manus alienigenarum. Et annuntiant 26
pueri Saul ipſi David
verba hæc: & rectum fuit verbum
in oculis David, generum
fieri (i) regi. Et ſurrexit David, 27
et ivit ipſe, & viri ejus, & percuſſit
in alienigenis (k) centum
viros. Et attulit præputia (l) eorum;
& fit gener regi: & dat ei
Melchol filiam ſuam ei in uxorem.
Et vidit Saul, quia Dominus 28
cum David, & univerſus
Iſrael diligebat eum: Et adjecit 29
cavere à David (m) ampliùs.

MS.A.

(ι) Σαοὺλ, ϗ εὐθύνθη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς (κ) ἀλλοφύλων. ϗ εἶπεν
Σαοὺλ πρὸς τὸν Δαυὶδ, Ἐν ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. Καὶ ἐνετείλατο
(λ) τὸν Δαυὶδ λάθρα, λέγοντες, (μ) κατὰ τὰ (ν) ἄνθρωπος ταπεινὸς,
(ξ) ἀλλοφύλων. *Καὶ ἀπαγγέλλουσιν (ο) βασιλεῖ. Καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν
αἱ ἡμέραι, καὶ ἀνέστη (π) ἀλλοφύλοις *ἄνδρας· ϗ ἤνεγκεν ἀκροβυστίας αὐτῶν,
ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, ϗ ἐπιγαμβρεύεται (ρ) αὐτῷ Σαοὺλ
τὴν (σ) Σαοὺλ ϗ ἔγνω ὅτι (τ) ἔτι. καὶ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθρεύων τὸν Δαυὶδ
30 πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐγένετο ἀφ᾽
ἱκανοῦ ἐξοδίας αὐτῶν συνῆκεν Δαυὶδ παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαοὺλ,
ϗ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐλάλησεν Σαοὺλ

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Interpretatione LATINA.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, ϗ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ
(α) θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ. καὶ Ἰωνάθαν
ὁ υἱὸς Σαοὺλ ᾕρεῖτο τὸν Δαυὶδ σφόδρα.

CAP. XIX.

ET locutus eſt Saul ad Jonathan filium ſuum, & ad omnes pueros ſuos, ad interficiendum David. Et Jonathan filius Saul diligebat David valdè. 1

MS.A. (α) θανατῶσαι αὐτόν. ϗ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל מַן אֲנָא וּמַן חַיַּי וְזַרְעִית אַבָּא בְּיִשְׂרָאֵל אֲרֵי אֱהֵי חַתְנָא לְמַלְכָּא׃ וַהֲוָה
19 בְּעִדָּן דִּמְטָא לְמִתַּן יַת מֵירַב בַּת שָׁאוּל לְדָוִד וְהִיא אִתְיְהִיבַת לְעַדְרִיאֵל דְּמִמְּחוֹלַת
20 לְאִתּוּ׃ וּרְחִימַת מִיכַל בַּת שָׁאוּל לְדָוִד וְחַוִּיאוּ לְשָׁאוּל וּכְשַׁר פִּתְגָּמָא בְּעֵינוֹהִי׃ וַאֲמַר 21
שָׁאוּל אֶתְּנָהּ לֵיהּ וּתְהֵי לֵיהּ לְתַקְלָא וְיִתְמְסַר בִּידָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד בַּחֲדָא
22 מִתַּרְתֵּין תִּתְחַתַּן בִּי יוֹמָא דֵין׃ וּפַקֵּיד שָׁאוּל יַת עַבְדּוֹהִי מַלִּילוּ עִם דָּוִד בְּרָז לְמֵימַר הָא
23 אִתְרְעֵי בָךְ מַלְכָּא וְכָל עַבְדּוֹהִי רַחֲמוּךְ וּכְעַן אִתְחַתַּן בְּמַלְכָּא׃ וּמַלִּילוּ עַבְדֵי שָׁאוּל קֳדָם
דָּוִד יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וַאֲמַר דָּוִד הַזְעֵירָא בְּעֵינֵיכוֹן לְאִתְחַתָּנָא בְּמַלְכָּא וַאֲנָא גְּבַר מִסְכֵּן
24 וְהֶדְיוֹט׃ וְחַוִּיאוּ עַבְדֵי שָׁאוּל לֵיהּ לְמֵימַר כְּפִתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין מַלֵּיל דָּוִד׃ וַאֲמַר שָׁאוּל כְּדֵין 25
תֵּימְרוּן לְדָוִד לָא רַעֲוָא לְמַלְכָּא בְּמוֹהֲרִין אֱלָהֵן בִּמְאָה עָרְלַת פְּלִשְׁתָּאֵי לְאִתְפְּרָעָא
26 בְּשָׂנְאֵי מַלְכָּא וְשָׁאוּל חַשֵּׁיב לְמִמְסַר יַת דָּוִד בִּידָא דִּפְלִישְׁתָּאֵי׃ וְחַוִּיאוּ עַבְדּוֹהִי לְדָוִד
27 יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וּכְשַׁר פִּתְגָּמָא בְּעֵינֵי דָוִד לְאִתְחַתָּנָא בְּמַלְכָּא וְלָא שְׁלִימוּ יוֹמַיָּא׃ וְקָם
דָּוִד וַאֲזַל הוּא וְגֻבְרוֹהִי וּקְטַל בִּפְלִשְׁתָּאֵי מָאתַן גַּבְרָא וְאַיְתִי דָוִד יַת עָרְלָתְהוֹן
28 וְאַשְׁלְמִנּוּן לְמַלְכָּא לְאִתְחַתָּנָא בְּמַלְכָּא וִיהַב לֵיהּ שָׁאוּל יַת מִיכַל בְּרַתֵּיהּ לְאִתּוּ׃ וַחֲזָא
29 שָׁאוּל וִידַע אֲרֵי מֵימְרָא דַּייָ בְּסַעֲדֵיהּ דְּדָוִד וּמִיכַל בַּת שָׁאוּל רַחֲמְתֵּיהּ׃ וְאוֹסִיף שָׁאוּל
30 לְמִדְחַל מִן קֳדָם דָּוִד עוֹד וַהֲוָה שָׁאוּל בְּעֵיל דְּבָב לְדָוִד כָּל יוֹמַיָּא׃ וּנְפַקוּ רַבְרְבֵי
פְּלִישְׁתָּאֵי וַהֲוָה בִּזְמַן מִפַּקְהוֹן אַצְלַח דָּוִד מִכֹּל עַבְדֵי שָׁאוּל וּסְנִי שְׁמֵיהּ לַחֲדָא׃

יט

1 וּמַלֵּיל שָׁאוּל עִם יוֹנָתָן בְּרֵיהּ וְעִם כָּל עַבְדּוֹהִי לְמִקְטַל יַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל
אִתְרְעֵי בְּדָוִד לַחֲדָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit David ad Saul, Quis ego aut quæ vita mea, proſapia patris mei 18
in Iſrael, quòd ero gener regi ? Et fuit in tempore quo pertinuit dari Me- 19
rab filia Saul Davidi, & ipſa data eſt Ghadrieli, qui ex Mehholath, ad
uxorem. Et amavit Michal filia Saul Davidem, & nuntiárunt Sauli; & 20
rectum fuit verbum in oculis ejus. Et dixit Saul, Dabo eam illi, & erit ei 21
in offendiculũ, & tradetur in manu Peliſthæorum: & dixit Saul Davidi, In
una de duab⁹ gener fies mihi hodiè. Et juſſit Saul ſervos ſuos, Loqui- 22
mini cum David in ſecreto: ad dicendum, Ecce complacuit in te regi,
& omnes ſervi ejus amant te, & nunc gener eſto regi. Et locuti ſunt 23
ſervi Saul ante David verba hæc. Et dixit David, Anne exiguum in
oculis veſtris generum fieri regi, & ego vir pauper & idiota ? Et nunti- 24
averunt ſervi Saul illi ad dicendum, Ut verba hæc locutus eſt David.
Et dixit Saul, Sic dicetis Davidi, Non vult rex in dotibus, ſed in cen- 25
tum præputiis Peliſthæorum ad ulciſcendum de oſoribus regis; & Saul
cogitavit ad tradendum David in manu Peliſthæorum. Et nunciaverunt 26
ſervi ejus Davidi verba hæc: & rectum fuit verbum in oculis David ad
generum fiendum regi, & non completi ſunt dies. Et ſurrexit David, & 27
ivit ille & viri ejus, & occidit in Peliſthæis ducentos viros; & venire
fecit David præputia eorum, & reddiderunt illa regi ad generum fieri
regi; & dedit illi Saul Michal filiam ſuam in uxorem. Et vidit Saul, & 28
cognovit quòd dictum Domini in auxilio ipſi⁹ David, & Michal filia Saul
amavit eũ. Et addidit Saul ad timendũ ab-ante David adhuc: & fuit 29
Saul auctor inimicitiæ Davidi omnib⁹ dieb⁹. Et exierunt principes 30
Peliſthæorũ; & fuit in tempore exeundi eos, proſperè egit David præ
omnibus ſervis Saul, & magnum nomen ejus valdé.

CAP. XIX.

ET locutus eſt Saul cum Jehonathan filio ſuo, & cum omnib⁹ ſervis ſuis 1
ad occidendum David; & Jehonathan filius Saul affectus eſt in David
valdé.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܡܢ ܐܢܐ. ܘܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܐܝܬܝ ܚܝܝ ܘܫܪܒܬܗ ܕܒܝܬ ܐܒܝ ܒܐܝܣܪܝܠ. 18
ܕܐܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܡܬܝܗܒܐ ܗܘܬ ܢܕܒ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܘܗܝ ܐܬܝܗܒܬ 19
ܠܥܙܪܝܐܝܠ ܕܡܢ ܡܚܘܠܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܪܚܡܬܗ ܡܠܟܝܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. 20
ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܬܠܝܗ ܠܗ. ܘܬܗܘܐ ܠܗ ܠܬܘܩܠܬܐ. 21
ܘܬܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܒܬܪܬܝܗܝܢ ܬܗܘܐ ܠܝ ܚܬܢܐ ܝܘܡܢܐ.
* ܘܦܩܕ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܕܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܗܐ. ܪܚܡ ܠܟ ܡܠܟܐ. ܘܟܠܗܘܢ 22
ܥܒܕܘܗܝ ܪܚܡܝܢ ܠܟ. ܗܫܐ. ܗܘܝ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܠܐ 23
ܗܠܝܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܩܠܝܠܐ ܗܝ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܕܐܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܢܐ ܓܒܪܐ ܐܢܐ
ܡܣܟܢܐ. ܘܡܨܥܪܐ. * ܘܚܘܝܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪ ܕܘܝܕ. 24
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܗܟܢܐ ܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܠܟܐ ܡܗܪܐ. ܐܠܐ ܡܐܬܝܢ ܥܘܪܠܬܐ 25
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܬܦܪܥܘ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܘܡܠܟܐ ܫܐܘܠ ܐܬܚܫܒ ܠܡܪܡܝܗ ܠܕܘܝܕ
ܒܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܚܘܝܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ 26
ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܡܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܠܡܘ ܝܘܡܬܐ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܐܙܠ ܗܘ 27
ܘܓܒܪܘܗܝ. ܘܩܛܠ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܝܬܝ ܕܘܝܕ ܠܥܘܪܠܬܗܘܢ. ܘܡܠܝ
ܐܢܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܕܢܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܐܘܠ ܠܡܠܟܝܠ ܒܪܬܗ. ܐܢܬܬܐ.
* ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܘܝܕܥ. ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܡܠܟܝܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܪܚܡܐ ܠܗ ܠܕܘܝܕ. ܛܒ. 28
* ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܫܐܘܠ ܠܡܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܒܥܠܕܒܒܐ. 29
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܢܦܩܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܘܐ ܡܐ ܕܢܦܩܝܢ. ܡܨܠܚ ܕܘܝܕ ܡܢ 30
ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܬܝܩܪ ܫܡܗ. ܛܒ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܠܡܩܛܠܗ ܠܕܘܝܕ. 1
ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܪܚܡ ܗܘܐ ܠܕܘܝܕ. ܛܒ.

Dixit verò David Sauli, Quis ego ſum? & 18
quid feci? & quæ eſt vita mea, & familia pa-
tris mei in Iſraele, ut filiam regis accipiam?
Sed cùm temp⁹ adfuiſſet quo danda erat Na- 19
dab filia Saulis Davidi, ipſa tamen data fuiſ-
ſet Azarieli Meholitæ uxor; Adamavit Mal- 20
chiel filia Saulis Davidem, quod cùm indi-
câſſent Sauli, placuit ſermo in oculis ej⁹. Di- 21
cebat enim Saul, Dabo eam ipſi, ut ſit ei of-
fendiculo, & ſit in eum man⁹ Philiſtæorũ:
quapropter dixit Saul Davidi, Per utramq;
eris mihi gener hodié. Præceperat auté Saul 22
ſervis ſuis, Dicite Davidi filio Iſai, Ecce gra-
tus es regi, & omnes ſervi ej⁹ te diligunt: ſis
ergò gener regis. Ut autem dixerunt ſervi 23
Saulis hujuſmodi verba Davidi, reſpondit
David, Parvíne momenti hoc vobis videtur
ut ſim gener regis, cùm ego homo ſim pauper
& obſcur⁹? Quod cùm ſervi Saulis indi- 24
câſſent ei, & retuliſſent ei verba iſta quæ
dixerat David; Ait Saul, Ita dicetis Davidi, 25
Non vult rex dotem, ſed ducenta præputia
Philiſtæorũ, ut vindictã ſumat ab hoſtib⁹ ſuis:
rex enim Saul cogitabat injicere Davidẽ in
manũ *P*hiliſtæorũ. Renuntiantib⁹ ergò ſervis 26
Saulis hæc verba Davidi, recta viſa eſt res
Davidi, ut eſſet gener regis. Et nondũ com-
pletis dieb⁹ *præfinitis*, Surgens David pro- 27
fectus eſt ipſe cum viris ſuis; cæſiſq; ducentis
viris Philiſtæis, attulit David præputia eorũ,
& obtulit ea regi, ut eſſet gener regis; dedit-
que ei Saul Malchelem filiã ſuã uxorem. Vi- 28
dens ergò Saul & cognoſcens Dñm eſſe cum
Davide, & Malchelem filiam Saulis multùm
amare Davidẽ; Adiecit etiam Saul timere Da- 29
videm: fuitque Saul infenſus Davidi omnib⁹
dieb⁹. Deinde prodeuntib⁹ magnatib⁹ Phi- 30
liſtæorum, factũ eſt quo tempore prodierunt,
ſecundaretur David cum omnib⁹ ſervis Sau-
lis, ſummoque eſſet in honore nomen ejus.

CAP. XIX.

Quapropter dixit Saul Jonathani filio ſuo 1
omnibuſq; ſervis ſuis, ut occiderent Davidem.
Verùm Jonathan filius Saulis, qui Davi-
dem vehementer amabat,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 * قال داود لساوول * من انا وما خطري * وما الذي صنعت * وماذا تعد حياتي وعشيرتي بين
19 قبايل في اسرايل حتي اتزوج ابنة الملك * ولما حضر وقت تزويج ناداب ابنة ساوول من داود *
20 زوجت من عزريال الذي من محولا * وصارت امراته * واحبت ملكال ابنة ساوول داود * واخبروا
21 بذلك ساوول * ورضي بها * وقال * ازوجها منه لتكون له عثرة * ويبتلي على ايدي اهل
22 فلسطين * قال ساوول لداود * احب ان تكون لي اليوم ختنا * وامر ساوول عبيده وقال *
قولوا لداود بن ايسا ان الملك قد احبك * وجميع عبيده ايضا قد رضوا بك واحبوك *
23 فخاتن الان الملك * فلما قال عبيد ساوول لداود هذا الكلام * قال لهم داود * اصغيرا هذا
24 عندكم ان اكون للملك ختنا * وانا رجل مسكين ذليل * واخبر عبيد ساوول ساوول بذلك *
25 وقصوا عليه الكلام الذي كلمهم داود * وقال ساوول * قولوا لداود هذا القول * ليس يريد
الملك منك مهرا * بل انما يريد مايتي غلفة من غلف اهل فلسطين * لينتقم من اعدايه * وكان
26 ساوول الملك قد فكر ان يلقي داود في ايدي اهل فلسطين * واخبر عبيد ساوول داود بهذا
27 الكلام * ورضي داود ان يكون ختنا للملك * فمضت ايام قلايل * وخرج داود هو ورجاله الي ارض
فلسطين * وقتل من اهل فلسطين مايتي رجل * وجاء داود بغلفهم * فادخلها الي الملك ليكون
28 له ختنا * وزوجه ساوول ملكال ابنته * فلما راي ساوول هذا * عرف ان مع داود نصرا من الله *
29 فاما ملكال ابنة ساوول فاحبت داود حبا شديدا * وازداد ساوول خوفا من داود * وصار ساوول عدوا
30 لداود كل الايام * وخرج قواد اهل فلسطين لمحاربة بني اسرايل * فلما خرجوا اتي داود في الحرب * وظفر
بما لم يظفر احد من عبيد ساوول * وعظم اسمه * واكرم جدا * الفصل التاسع عشر * وقال 1
ساوول ليوناثان وجميع عبيده انه يريد قتل داود * فاما يوناثان بن ساوول فكان يهوي داود ويحبه جدا *

Dixit David ad Saulem, Quis ego ſum? 18
& quæ dignitas mea? quid feci? &
quanti penditur vita mea & familia mea
inter familias Iſraeliticas, ut nubam filiæ
regis? Verùm inſtante tempore nuptia- 19
rum Nadab filiæ Saulis cum Davide,
nuptui data fuit Azrieli qui erat ex Me-
hola, factaque eſt uxor ejus. Adamavit 20
autem Melchal filia Saulis Davidem:
quod cùm nuntiâſſent Sauli, rem appro-
bavit. Dixitq; Matrimonio jungo eam 21
cum ipſo, ut ſit illi offendiculo, & cala-
mitatem patiatur per manus Paleſti-
norum. Dixit Saul Davidi, Volo te eſſe
mihi hodiè generũ. Mandavitq; Saul 22
ſervis ſuis, & ait, Dicite Davidi filio Iſai,
Sanè rex te diligit, & omnibus etiam ſer-
vis ejus probatus es, teque amore proſe-
quuntur; junge te ergò affinitate cum re-
ge. Hæc verba cùm Davidi retuliſſent ſer- 23
vi Saulis, Dixit ad eos David, Num leve
eſt hoc apud vos, ut fiam regis gener, cùm
ego homo ſim pauper ac vilis? Quod cùm 24
ſervi Saulis renuntiâſſent Sauli, eique
narrâſſent verba quæ locutus fuerat ſibi
David; Ait Saul, Dicite Davidi hunc 25
ſermonem, Non vult rex à te dotem, imò
verò vult ducenta præputia ex præputiis
Paleſtinorum, ut vindictam ſumat ab ini-
micis ſuis: Saul enim rex cogitaverat in-
jicere Davidem in manus Paleſtinorum.
Renuntiârunt itaque ſervi Saulis Davidi 26
hujuſmodi verba, conſenſitque David eſſe
gener regi. Quare paucis diebus elapſis,
Egreſſus David unà cũ viris ſuis ad ter- 27
ram Paleſtinæ, cæſiſque ex Paleſtinis du-
centis viris, attulit David præputia eorũ,
obtulitque ea regi, ut eſſet ipſi gener; de-
ditque illi Saul in matrimoniũ Melcha-
lem filiã ſuã. Hoc cùm vidiſſet Saul, ani- 28
madvertit eſſe cũ Davide auxilium Dei.
Verùm Melchal filia Saulis dilexit Davi-
dem ardenti amore. Quapropter Saul plus 29
metuit ſibi à Davide, & factus eſt Saul
hoſtis Davidi cunctis diebus. Et egreſſi 30
ſunt duces Paleſtinorũ ad pugnandũ cũ
Iſraelitis: cúmque egreſſi eſſent, perrexit
David ad bellum, nactuſque eſt fœlicita-
tem quam nemo ſervorũ Saulis nactus
fuerat, ita ut celebre fieret nomen ejus,
ſummumque honorem adipiſceretur.

CAP. XIX.

Dixit autem Saul Jonathani & om- 1
nibus ſervis ſuis velle ſe necem Davi-
dis: ſed Jonathan filius Saulis ſummâ
gratiâ & amore proſequebatur Davidem.

שמואל א: יט

meus pater Saul *Quærens* : dicendo David ipſi Jonathan nunciavit Et
2 וַיַּגֵּד יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל אָבִי
,occulto in manebis & ,mane in obſecro *obſervare* nunc Et .te interficere
לַהֲמִיתֶךָ וְעַתָּה הִשָּׁמֶר־נָא בַבֹּקֶר וְיָשַׁבְתָּ בַסֵּתֶר
,agro in mei patris manum ad ſtabo & ,egrediar ego Et *latitabis* &
3 וְנַחְבֵּאתָ׃ וַאֲנִי אֵצֵא וְעָמַדְתִּי לְיַד־אָבִי בַּשָּׂדֶה
,quid videbo & : meum patrem ad te *in* loquar ego & ; *ibi tu quo*
אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם וַאֲנִי אֲדַבֵּר בְּךָ אֶל־אָבִי וְרָאִיתִי מָה
Saul ad bonum David *in* Jonathan eſt locutus Et .tibi *indicabo* &
4 וְהִגַּדְתִּי לָךְ׃ וַיְדַבֵּר יְהוֹנָתָן בְּדָוִד טוֹב אֶל־שָׁאוּל
,ſuum ſervum *in* rex peccet Ne : eum ad dixitque ,ſuum patrem
אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־יֶחֱטָא הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ
.valde tibi *bonum* ejus opera quia & ,tibi peccavit non quia ,David *in*
בְדָוִד כִּי לוֹא חָטָא לָךְ וְכִי מַעֲשָׂיו טוֹב־לְךָ מְאֹד׃
fecitque : Peliſtæum percuſſit & ,ſua *vola* in ſuam animam poſuit Et
5 וַיָּשֶׂם אֶת־נַפְשׁוֹ בְכַפּוֹ וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּעַשׂ
.es lætatus & ,vidiſti : Iſrael univerſo magnam ſalutem Dominus
יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה לְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאִיתָ וַתִּשְׂמָח
? gratis David *interficiendo* ,innocentem ſanguinē *in* peccabis quid ut Et
וְלָמָּה תֶחֱטָא בְּדָם נָקִי לְהָמִית אֶת־דָּוִד חִנָּם׃
Dominus *Vivens* ,Saul juravit & ; Jonathan *voce in* Saul Audivitque
6 וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל בְּקוֹל יְהוֹנָתָן וַיִּשָּׁבַע שָׁאוּל חַי־יְהוָה
ei *indicavit* & ,David *ad* Jonathan vocavit Et .morietur ſi
7 אִם־יוּמָת׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן לְדָוִד וַיַּגֶּד־לוֹ
David Jonathan adduxit Et .hæc verba omnia Jonathan
יְהוֹנָתָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּבֵא יְהוֹנָתָן אֶת־דָּוִד
addidit Et .nudiuſtertius heri ſicut *ejus facies ad* fuit & ,Saul ad
8 אֶל־שָׁאוּל וַיְהִי לְפָנָיו כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַתּוֹסֶף
, Peliſtim *in* pugnavit & ,David eſt egreſſus & , eſſe bellum
הַמִּלְחָמָה לִהְיוֹת וַיֵּצֵא דָוִד וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים
fuit Et .ejus *faciebus* à fugerunt & : magna plaga eos *in* percuſſitque
9 וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וַתְּהִי
,ſedens ſua domo in *ipſe &* , Saul *ad* malus Domini ſpiritus
רוּחַ יְהוָה רָעָה אֶל־שָׁאוּל וְהוּא בְּבֵיתוֹ יוֹשֵׁב
quæſivit Et .manu in *modulans* David & : ſua manu in ejus lancea &
10 וַחֲנִיתוֹ בְּיָדוֹ וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָד׃ וַיְבַקֵּשׁ
faciebus à ſe dimiſit & : parietem *in* & ,David *in* lancea *in* percutere Saul
שָׁאוּל לְהַכּוֹת בַּחֲנִית בְּדָוִד וּבַקִּיר וַיִּפְטַר מִפְּנֵי
evaſit & ,fugit David Et .parietem *in* lancea percuſſit & ,Saul
שָׁאוּל וַיַּךְ אֶת־הַחֲנִית בַּקִּיר וְדָוִד נָס וַיִּמָּלֵט
, David domum ad nuncios Saul miſit Et .illa nocte in
11 בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־בֵּית דָּוִד
David ipſi indicavit & : mane *in* eum *occidendum ad* & ,eum *cuſtodiendum ad*
לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בַּבֹּקֶר וַתַּגֵּד לְדָוִד
,nocte tuam animam *evadere facias tu non Si* :dicendo ,ejus uxor Michal
מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם־אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה
per David Michal fecit deſcendere Et .interficieris tu cras
12 מָחָר אַתָּה מוּמָת׃ וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת־דָּוִד בְּעַד
,*imagines* Michal *Cepitque* .evaſit & ,fugit & ,abiit & :feneſtram
13 הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט׃ וַתִּקַּח מִיכַל אֶת־הַתְּרָפִים
;ejus *capitibus* poſuit caprarum *pellem* & , lecto in poſuit &
וַתָּשֶׂם אֶל־הַמִּטָּה וְאֵת כְּבִיר הָעִזִּים שָׂמָה מְרַאֲשֹׁתָיו
,David *capiendum ad* ,nuncios Saul Miſitque .veſte in operuit &
14 וַתְּכַס בַּבָּגֶד׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים לָקַחַת אֶת־דָּוִד
videndum ad nuncios Saul Miſitque .ipſe *Ægrotus* :dixit &
15 וַתֹּאמֶר חֹלֶה הוּא׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶת־הַמַּלְאָכִים לִרְאוֹת
.eū *interficiendū ad* ,me ad lecto in eum facite Aſcendere :dicendo ,David
אֶת־דָּוִד לֵאמֹר הַעֲלוּ אֹתוֹ בַמִּטָּה אֵלַי לַהֲמִתוֹ׃
pellis & ,*protenſionem ad* *imagines* ecce & ,nuncii venerunt Et
16 וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וְהִנֵּה הַתְּרָפִים אֶל־הַמִּטָּה וּכְבִיר
.ejus *capitibus* caprarum
הָעִזִּים מְרַאֲשֹׁתָיו׃

Verſio VUL. LAT.

2 Et indicavit Jonathas David,
dicens; Quærit Saul pater meꝰ
occidere te: quapropter obſerva
te, quæſo, manè, & manebis
3 clàm, & abſcondêris. Ego autē
egrediens ſtabo juxta patrē
meum, in agro ubicumque fueris
: & ego loquar de te ad
patrē meum: & quodcumque
4 videro, nuntiabo tibi. Locutꝰ
eſt ergò Jonathas de David bona
ad Saul patrē ſuum: dixítque
ad eum; Ne pecces rex in
ſervum tuū David, quia non
peccavit tibi, & opera ejꝰ bona
5 ſunt tibi valdè. Et poſuit
animā ſuam in manu ſua, &
percuſſit Philiſthæum, & fecit
Dominus ſalutem magnam univerſo
Iſraeli: vidiſti, & lætatus
es. Quarè ergò peccas in
ſanguine innoxio, interficiens
David, qui eſt abſque culpa?
6 Quod cùm audiſſet Saul, placatus
voce Jonathæ, juravit;
Vivit Dominꝰ, quia non occidetur.
7 Vocavit itaque Jonathas
David, & indicavit ei omnia
verba hæc: & introduxit
Jonathas David ad Saul, &
fuit ante eum, ſicut fuerat herì
8 & nudiuſtertiùs. Motum eſt
autem rurſum bellum: & egreſſus
David, pugnavit adverſùm
Philiſthiim: percuſſítque
eos plagâ magnâ, & fugerunt
9 à facie ejus. Et factus eſt
ſpiritus Domini malus in Saul:
ſedebat autem in domo ſua, &
tenebat lanceam: porrò David
10 pſallebat manu ſuâ. Niſúſq; eſt
Saul configere David lanceâ in
pariete, & declinavit David à
facie Saul: lancea autem caſſo
vulnere perlata eſt in parietē,
& David fûgit, & ſalvatus eſt
11 nocte illâ. Miſit ergò Saul ſatellites
ſuos in domū David, ut
cuſtodirent eū, & interficeretur
mané. Quod cùm annuntiâſſet
David Michol uxor ſua,
dicens; Niſi ſalvaveris te nocte
12 hâc, cras morieris: Depoſuit
eū per feneſtrā. Porrò ille abiit
13 & aufûgit, atq; ſalvatꝰ eſt. Tulit
autē Michol ſtatuam, & poſuit
eam ſuper lectum, & pellē
piloſam caprarū poſuit ad caput
ejꝰ, et operuit eam veſti-
14 mentis. Miſit autem Saul apparitores,
qui raperent David: et
reſponſum eſt quòd ægrotaret.
15 Rurſúmque miſit Saul nuntios
ut viderent David, dicens;
Afferte eum ad me in lecto, ut
16 occidatur. Cùmque veniſſent
nuntii, inventum eſt ſimulacrum
ſuper lectum, et pellis
caprarum ad caput ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, λέγων,
(β) Σαοὺλ ζητεῖ θανατῶσαί σε· φύλαξαι
οὖν αὔριον πρωῒ, καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον
3 κρυφῆ. Καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι
ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ᾖς
ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα
μου, καὶ ὄψομαι ὅ, τι ἐὰν ᾖ, καὶ ἀπαγγελῶ
4 σοι. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ
Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μὴ ἁμαρτησάτω
ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυὶδ, ὅτι
οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σὲ, καὶ τὰ ποιήματα
5 αὐτοῦ (γ) ἀγαθὰ σφόδρα. Καὶ ἔθετο τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε
τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν
μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, καὶ
ἐχάρησαν· καὶ ἵνα τί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα
ἀθῷον θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ δωρεάν;
6 Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν· καὶ
ὤμοσε Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος εἰ ἀποθανεῖται.
7 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν
Δαυὶδ, καὶ ἀπήγγειλεν (δ) αὐτῷ πάντα
τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν
τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ
8 ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Καὶ
προσέθετο ὁ πόλεμος (ε) γενέσθαι πρὸς
Σαοὺλ, καὶ κατίσχυσε Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησε
τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ (ζ) ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς
πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον
9 ἐκ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο πνεῦμα
(η) θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς
ἐν οἴκῳ καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
(θ) καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν (ι) ταῖς χερσὶν
10 αὐτοῦ. Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πατάξαι τὸ δόρυ
εἰς (κ) Δαυίδ· καὶ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ
προσώπου Σαούλ· καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς
τὸν τοῖχον. καὶ Δαυὶδ ἀνεχώρησε (λ) καὶ διεσώθη.
11 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ,
καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ
φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν
πρωΐ. καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μελχὸλ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Ἐὰν μὴ σὺ (μ)
σώσῃς τὴν ψυχὴν (ν) σαυτοῦ τὴν νύκτα
12 ταύτην, αὔριον θανατωθήσῃ. Καὶ κατάγει
ἡ Μελχὸλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος,
καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔφυγε καὶ σώζεται.
13 Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὸλ τὰ κενοτάφια, καὶ
(ξ) ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο
πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ
14 ἱματίῳ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν
τὸν Δαυὶδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν.
15 Καὶ ἀποστέλλει (ο) ἐπὶ τὸν Δαυὶδ, λέγων,
Ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρός με
16 τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ ἔρχονται οἱ
ἄγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς
κλίνης, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς
αὐτοῦ.

Et annuntiavit Jonathan ipſi 2
David, dicens, Saul quærit morti
tradere te: Obſerva igitur cras
manè, & abſcondere, & ſede
in occulto. Et ego egrediar, & 3
ſtabo adhærens patri meo in agro,
ubi fueris illic: & ego loquar
pro te ad patrem meum: &
videbo quicquid fuerit, & annuntiabo
tibi. Et locutus eſt Jonathan 4
de David bona ad Saul
patrem ſuum: & dixit ad
eum, Non peccet rex in ſervum
ſuum David: quoniam
non peccavit in te, & opera ejus
bona valdè. Et poſuit animam 5
ſuam in manu ſua, & percuſſit
alienigenam; & fecit Dominus
ſalutem magnam: & univerſus
Iſrael viderunt, & gaviſi ſunt.
Et ut quid peccas in ſanguinem 6
innoxium, interficiendo David
gratis? Et audivit Saul vocem
Jonathan: & juravit Saul dicens;
Vivit Dominus, ſi morietur.
Et vocavit Jonathan David, 7
et annuntiavit ei omnia verba
hæc. Et introduxit Jonathan
David ad Saul; et erat in conſpectu
ejus, ſicut heri, et nudiuſtertius.
Et proceſſit bellum fieri 8
(a) adverſùs Saul: & invaluit
David, et impugnavit alienigenas,
et percuſſit in eis plagam
magnam valdè, et fugerunt à
facie ejus. Et factum eſt ſpiritus 9
Dei malus ſuper Saul: et ipſe
in domo ſedens, et haſta in manu
ejus, et David pſallebat manibus
ſuis. Et quærebat Saul percutere 10
haſtam in David. Et receſſit
David à facie Saul. Et percuſſit
haſtam in parietem: et David
ſeceſſit, et ſalvatus eſt. Et factum 11
eſt in nocte illa, et miſit
Saul nuntios in domum David,
ad cuſtodiendum eum, et interficiendum
eum mane. Et annuntiavit
ipſi David Melchol uxor
ejus, dicens; Si tu non ſalvaveris
animam tuam nocte hâc; cras
interficiēris. Et deſcendere facit 12
Melchol David per feneſtram: et
abiit, et fugit, et ſalvatur. Et 13
ſumpſit Melchol (b) cenotaphia,
et poſuit ſuper lectū, et jecur caprarum
poſuit ad caput ejus: et
operuit ea veſtimento. Et miſit 14
Saul nuntios ad capiendum David:
et dicunt ægrotare eum.
Et miſit ſuper David, dicens; Adducite 15
eum ſuper lectū ad me ad
interficiendum eum. Et veniunt 16
nuntii: et ecce cenotaphia ſuper
lectum; et jecur caprarum ad
caput ejus.

MS.A. (β) Ζητεῖ Σαοὺλ ὁ πατήρ μου θανατῶσαί σε· φύλαξαι αὔριον
(γ) ἀγαθά σοι σφόδρα. (δ) αὐτῷ Ἰωνάθαν πάντα (ε) γίνεσθαι, καὶ κατίσχυσεν
(ζ) ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν (η) κυρίου πονηρὸν (θ) καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ (ι)
ἐν τῇ (κ) Δαυὶδ, καὶ ἐν τῷ τοίχῳ· (λ) καὶ ἐξεσπάσθη. Καὶ (μ) σώσεις (ν) σεαυτοῦ
τὴν νύκταν (ξ) ἔθηκεν (ο) τοῦ ἰδεῖν ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וְחַוִּי יְהוֹנָתָן לְדָוִד לְמֵימַר בָּעֵי שָׁאוּל אַבָּא לְמִקְטְלָךְ וּכְעַן אִסְתַּמַּר כְּעַן בְּצַפְרָא וְתִתֵּב
3 בְּסִתְרָא וְתִטַּמַּר׃ וַאֲנָא אֶפּוֹק וַאֲקוּם לְוַת אַבָּא בְּחַקְלָא דְּאַתְּ תַּמָּן וַאֲנָא אֲמַלֵּיל עֲלָךְ
4 פִּתְגָּמִין תַּקְּנִין קֳדָם אַבָּא וְאֶחֱזֵי מָה וַאֲחַוֵּי לָךְ׃ וּמַלֵּיל יְהוֹנָתָן עַל דָּוִד פִּתְגָּמִין תַּקְּנִין
קֳדָם שָׁאוּל אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ לָא יֶחְטֵי מַלְכָּא בְּעַבְדֵּיהּ בְּדָוִד אֲרֵי לָא חָטֵי לָךְ וַאֲרֵי
5 עוֹבָדוֹהִי תַּקְּנִין לָךְ לַחֲדָא׃ וּמְסַר יַת נַפְשֵׁיהּ בְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא וּקְטַל יַת פְּלִשְׁתָּאָה
וַעֲבַד יְיָ פּוּרְקָנָא רַבָּא לְכָל יִשְׂרָאֵל חֲזֵיתָא וַחֲדֵיתָא וּלְמָה תִתְחַיַּב בְּדַם זַכַּאי לְמִקְטַל יַת
6 דָּוִד מַגָּן׃ וְקַבֵּל שָׁאוּל לְמֵימַר יְהוֹנָתָן וְקַיֵּים שָׁאוּל קְיָם חַי יְיָ אִם יִתְקְטֵל׃ וּקְרָא יְהוֹנָתָן
7 לְדָוִד וְחַוִּי לֵיהּ יְהוֹנָתָן יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וְאַיְתִי יְהוֹנָתָן יַת דָּוִד לְוַת שָׁאוּל וַהֲוָה
8 מְשַׁמֵּשׁ קֳדָמוֹהִי כְּמֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקָמוֹהִי׃ וְאוֹסִיפוּ עָבְדֵי קְרָבָא לְמֶהֱוֵי וּנְפַק דָּוִד וַאֲגִיחַ
9 קְרָבָא בִּפְלִשְׁתָּאֵי וּמְחָא בְהוֹן מָחָא סַגִּיאָה וְאַפִּיכוּ מִן קֳדָמוֹהִי׃ וּשְׁרַת רוּחַ בִּישָׁא
10 מִן קֳדָם יְיָ לְוַת שָׁאוּל וְהוּא בְּבֵיתֵיהּ יָתֵיב וּמוּרְנִיתָא בִּידֵיהּ וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיַד׃ וּבְעָא
שָׁאוּל לְמִמְחֵי בְּמוּרְנִיתָא בְּדָוִד וּלְמִבְרְזֵיהּ בְּכוּתְלָא וְאִתְפְּטַר מִן קֳדָם שָׁאוּל וּקְבַע יַת
11 מוּרְנִיתָא בְּכוּתְלָא וְדָוִד עֲרַק וְאִשְׁתֵּיזֵיב בְּלֵילְיָא הַהוּא׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל אִזְגַּדִּין לְוַת בֵּית
דָּוִד לְמִטְרֵיהּ וּלְמִקְטְלֵיהּ בְּצַפְרָא וְחַוִּיאַת לְדָוִד מִיכַל אִתְּתֵיהּ לְמֵימַר אִם לֵיתָךְ מְשֵׁיזֵיב
12 יַת נַפְשָׁךְ בְּלֵילְיָא מְחַר אַתְּ מִתְקְטֵל׃ וְשַׁלְשֵׁילַת מִיכַל יַת דָּוִד מִן חֲרַכָּא וַאֲזַל וַעֲרַק
13 וְאִשְׁתֵּיזֵיב׃ וּנְסִיבַת מִיכַל יַת צַלְמָנַיָּא וְשַׁוִּיאַת עַל עַרְסָא וְיַת נוֹדָא דְעִזָּא שַׁוִּיאַת
14 אִסָּדוֹהִי וְכַסִּיאַת בִּלְבוּשָׁא׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל אִזְגַּדִּין לְמִדְבַּר יַת דָּוִד וַאֲמַרַת שְׁכִיב מְרַע
15 הוּא׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל יַת אִזְגַּדַּיָּא לְמִסְעַר יַת דָּוִד לְמֵימַר אַסִּיקוּ יָתֵיהּ בְּעַרְסָא לְוָתִי
16 לְמִקְטְלֵיהּ׃ וַאֲתוֹ אִזְגַּדַּיָּא וְהָא צַלְמָנַיָּא עַל עַרְסָא וְנוֹדָא דְעִזָּא אִסָּדוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunciavit Jehonathan Davidi, ad dicendū, Quærens Saul pater meꝰ ad 2
occidendū te, & nunc cautꝰ eſto nunc in aurora, & ſedebis in ſecreto, &
cuſtodieris. Et ego exibo & ſtabo ad patrē meū in agro quo tu ibi; & ego 3
loquar ſuper te verba parata ante patrē meū, et videbo quid nunciabo tibi.
Et locutꝰ eſt Jehonathā ſuper David verba parata ante Saul patrē ſuum; 4
& dixit illi, Non peccabit rex in ſervo ſuo in David, quia non peccavit *tibi*,
& quia facta ejꝰ parata tibi valde. Et tradidit animā ſuā propè ad occidendū, 5
& occidit Peliſthæū, & fecit Dn̄s liberationē magnā omni Iſrael; vidiſti
& gaviſꝰ fuiſti; & quare *fies* culpabilis in ſanguine innocente, ad occidendū
David immeritò? Et accepit Saul dictū Jehonathan, & juravit Saul 6
juramentū, Vivit Dn̄s, ſi occidetur. Et vocavit Jehonathā Davidē, & nunciavit 7
illi Jehonathan omnia verba hæc: & venire fecit Jehonathan Davidē
ad Saul, & fuit miniſtrans ante eū, ut ab heri & ab-ante ipſū. Et *addiderunt* 8
facientes bellum eſſe, & exivit David & inivit bellum in Peliſthæos,
& percuſſit in illis percuſſionē magnā; & verterunt [*terga*] ab-ante
illū. Et manſit ſpiritꝰ malꝰ ab-ante Dn̄m *apud* Saul, & ipſe in domo ſua 9
ſedens; & haſta in manu ejꝰ, & David pſallens in manu. Et quæſivit Saul 10
ad percutiendū in haſta Davidem, & ad perforandū *eum* in pariete, &
liberatꝰ eſt ab-ante Saul, & infixit haſtā in parietē: & David fugit, & evaſit
in nocte illa. Et miſit Saul nuncios ad domū David ad cuſtodiendū eum, 11
& ad occidendū eum in aurora; & renunciavit Davidi Michal uxor ejus
dicendo, Niſi tu liberaveris animā tuā in nocte hac, cras tu occidêris. Et 12
catenâ demiſit Michal Davidē ex feneſtra; & ivit & fugit, & liberatꝰ eſt.
Et tulit Michal ſimulacra, et poſuit ſuper lectū, et pellē *capræ* poſuit cervical 13
illiꝰ, et operuit in veſte. Et miſit Saul nuncios ad tollendū David, 14
et dixit, *Decumbit* infirmꝰ ille. Et miſit Saul nuncios ad viſitandū David, 15
dicendo, Afferte eum in lecto ad me ad occidendum eum. Et venerunt 16
nuncii, et ecce ſimulacra ſuper lectum, et pellis *capræ* cervical
ejus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܚܘܝ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܕܒܥܐ ܫܐܘܠ ܐܒܝ ܠܡܩܛܠܟ. ܐܙܕܗܪ ܘܬܒ ܒܡܛܫܝܐ. 2
ܘܐܬܛܫܐ. * ܘܐܢܐ ܗܐ ܢܦܩ ܐܢܐ ܘܩܐܡ ܐܢܐ ܠܘܬ ܐܒܝ ܒܚܩܠܐ ܕܐܢܬ ܬܡܢ. ܘܐܢܐ ܐܡܠܠ 3
ܥܠܝܟ ܠܐܒܝ. ܘܐܚܙܐ ܡܢܐ ܗܘ ܒܪܥܝܢܗ. ܘܐܚܘܝܟ. * ܘܐܡܠܠ ܝܘܢܬܢ ܥܠ ܕܘܝܕ ܛܒܬܐ
ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܢܣܟܠ ܡܠܟܐ ܒܥܒܕܗ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܣܟܠ ܒܟ. ܘܐܦ 4
ܥܒܕܘܗܝ ܫܦܝܪܝܢ ܠܟ. * ܕܣܡ ܢܦܫܗ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܩܛܠ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ
ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܐܝܕܗ. ܘܚܙܝܬ ܘܚܕܝܬ. ܘܗܫܐ. ܠܡܢܐ ܬܚܛܐ ܒܕܡܐ 5
ܕܙܟܝܐ. ܘܬܩܛܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܓܢ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܠܩܠܗ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. 6
ܘܝܡܐ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܢܡܘܬ. * ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܗ ܟܠܗܘܢ 7
ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܥܠܗ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܗܘܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܝ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ ܬܠܬܐ.
* ܘܐܘܣܦ ܩܪܒܐ ܠܡܗܘܐ. ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ 8
ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܗܘܬ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. 9
ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. ܘܪܘܡܚܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܕܘܝܕ ܢܩܫ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܥܐ ܫܐܘܠ 10
ܠܡܡܚܝܘܗܝ ܒܪܘܡܚܐ ܠܕܘܝܕ ܘܠܐܣܛܐ. ܘܥܪܩ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܡܚܝܗ
ܠܪܘܡܚܐ ܒܐܣܛܐ. ܘܥܪܩ ܕܘܝܕ ܘܐܬܦܠܛ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ 11
ܠܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܠܡܛܪܗ. ܘܠܡܩܛܠܗ ܒܨܦܪܐ. ܘܚܘܝܬܗ ܠܕܘܝܕ ܡܝܟܠ ܐܢܬܬܗ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܢ ܠܐ ܡܦܠܛ ܐܢܬ ܢܦܫܟ. ܡܚܪ ܡܝܬ ܐܢܬ. * ܘܐܚܬܬܗ ܡܝܟܠ 12
ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܘܐܙܠ ܘܥܪܩ ܘܐܬܦܠܛ. * ܘܢܣܒܬ ܡܝܟܠ ܨܠܡܐ. ܘܣܡܬܗ ܒܥܪܣܐ. 13
ܘܓܠܕܐ ܕܥܙܐ ܣܡܬ ܒܣܘܕܪܗ. ܘܟܣܬܗ ܒܡܥܦܪܐ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܕܒܪܗ 14
ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܬ ܟܪܝܗ ܗܘ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܚܙܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩܘܗܝ 15
ܠܘܬܝ ܒܥܪܣܐ. ܕܐܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܐܬܘ ܐܝܙܓܕܐ ܘܗܐ ܨܠܡܐ ܒܥܪܣܐ. ܘܓܠܕܐ ܕܥܙܐ ܒܣܘܕܪܗ. 16

Indicavit Jonathan Davidi, & dixit ad eum, 2
Quærit Saul pater meus occidere te: cave ti-
bi, morare in occulto, & abde te. Ego verò 3
en egrediens ſtabo ad lat⁹ patris mei in agro
ubi tu eris, & ego alloquar de te patrem meũ;
explorabo quid habeat in animo ſuo, & indi-
cabo tibi. Alloquens ergò Jonathan de Da- 4
vide bonis *verbis* Saulé patrem ſuũ, dicebat
ei; Ne peccet rex in ſervum ſuum Davidem,
quoniã non peccavit in te: imò verò ejus acta
ſatisfacere tibi *deberent*. Poſuit enim animã 5
ſuã in manibus tuis, & Philiſtæũ interfecit, &
comparavit Dñs ſalutem magnam toti Iſrae-
li p manum ejus, & vidiſti, & gaviſus es: nunc
ergò cur peccares in ſanguinem innoxiũ, &
miſerum gratìs occideres? Acquievítq; Saul 6
voci Jonathanis filii ſui, & juravit Saul, ac
dixit; Vivit Dñs, non morietur. Tum advoca- 7
to Jonathan Davide, indicavit ei omnia ver-
ba iſta, introduxítq; eum ad Saulem, & fuit a-
pud eum ut herì & ut nudiuſtertiùs. Et cùm 8
denuò bellũ accidiſſet, egreſſ⁹ David pugnavit
cum Philiſtæis, percuſſitq; eos plagâ magnâ,
& fugerunt à conſpectu ejus. Sed ſpiritu Do- 9
mini malo Saulé invadente, dum ille ſederet
domi ſuæ, ſuámq; lanceam manu ſuâ teneret,
David pulſabat coram eo: Tentavítque Saul 10
lanceam vibrare in Davidé & in parietem: at
ipſo à facie Saulis abſcedente, lanceã vibra-
vit in parietem: ſic aufugiens David evaſit il-
lâ nocte. Miſit autem Saul legatos in domũ 11
Davidis ad cuſtodiendum eum & manè inter-
ficiendum: at nuntiavit *hoc* Davidi Malchel
uxor ejus, dixítque ad eum, Niſi teipſum eri-
pias, cras morièris. Sic demiſit Malchel Da- 12
videm per feneſtram, qui fugiens abiit & e-
vaſit. Malchel verò ſimulachrum accipi- 13
ens poſuit in lecto, & pelle caprinâ ad cer-
vical ejus collocatâ, texit illud pallio. Cúm- 14
que miſiſſet Saul legatos ad adducendum Da-
videm, dixit *illa*, Ægrotus eſt. Tum remiſit 15
Saul legatos ad inviſendum Davidem, & ait;
Adducite eum ad me in lecto, ut interficiam
eum. Legatis autem venientibus, ecce ſi- 16
mulachrum in lecto, & pellis caprina ad e-
jus cervical.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخبر يوناثان داود وقال* ان ساوول ابي يريد قتلك* احتفظ وتغيب ولا تظهر * فاني خارج مع 2 3
ابي الي الحقل الذي انت فيه متغيب* واكلم ابي بسببك* وانظر ما في قلبه واخبرك به * فكلم 4
يوناثان ساوول اباه في امر داود* وذكره بخير وقال* لا ياثم الملك بعبده داود* لانه لم يسي
اليك* وقد كان ينبغي ان تكتفي باعماله* وتحمده على ذلك* انه بذل نفسه للموت في 5
سببك* وقتل الفلسطيني* وخلص الرب جميع بني اسرائيل على يديه خلاصا عظيما* ورايت
ذلك وفرحت* فلم تاثم الان* وتدخل في دم زكي* وتقتل الشقي مجانا* فسمع ساوول كلام يوناثان 6
ابنه* وحلف وقال* حي هو الرب وبه احلف انه لا يقتل* ثم عاد يوناثان دعا داود واخبره 7
بهذا الكلام كله* وادخله على ساوول* وصار عنده كمثل ما كان قبل ذلك* وعاد اهل فلسطين 8
لمحاربة بني اسرائيل* وخرج داود وحارب اهل فلسطين* وجرح منهم* وقتل منهم قتلا كبيرا*
وهربوا من بين يديه * ثم نزل بساوول الروح الردي* وهو جالس في بيته* وكان في يده مزراق* 9
وكان داود يضرب بالعود بين يديه * واراد ساوول ان يضرب داود بالمزراق ويسكه في 10
الحايط* وهرب داود من بين يديه* وسك المزراق في الحايط* وهرب داود ونجا تلك الليلة* وارسل 11
ساوول رسلا الي بيت داود* ليحرسوا بابه حتى يصبح ويقتله* واخبرته ملكال امراته وقالت له* ان
لم تنج بنفسك غدا تموت * وانزلته ملكال امراته من كوة * وهرب ونجا منهم * ثم اخذت 12 13
ملكال تمثالا * وصيرته على سرير داود * وجعلت تحت راسه جلد شاة* وسترته بالرداء * وارسل 14
ساوول رسلا ياخذون داود* وقالت امراته * هو مريض * وارسل ساوول رسلا * لينظروا الي داود* 15
وارسل لهم وقال * اصعدوه الي على السرير لاقتله * فجاء رسل ساوول * واذا على السرير تمثال* 16
تحت راسه جلد شاة*

Et indicavit Jonathan Davidi, & ait, 2
Profectò Saul pater meus vult necem tu-
am: cave tibi, deliteſce, & ne conſpicia-
ris. Ego enim egreſſurus ſum cum patre 3
meo ad agrum in quo tu abdes, & allo-
quar patrem meum de te, præſentiam quid
ſit in animo ipſius, & referam tibi. Itaq; 4
alloquutus eſt Jonathan Saulem patrem
ſuum de re Davidis, bonámque de eo fe-
cit mentionem, & dixit; Ne faciat rex
injuriam ſervo ſuo Davidi, quoniam non
peccavit in te; imò decerct eſſe tibi ſa-
tisfactum operibus ejus, cúmque ob id
laudare. Ipſe enim ſeipſum tui cauſâ 5
morti expoſuit, & Paleſtinum interfe-
cit, & ſervavit Dominus cunctos Iſrae-
litas per manus ipſius ſalute magnâ: hoc
tu vidiſti, & gaviſus es: quare ergò
peccares modò, & ingrederenis in ſan-
guinem innocentem, & miſerum abſque
cauſa interficeres? Acquieſcens igitur 6
Saul verbis Jonathan filii ſui, juravit ac
dixit; Vivus eſt Dominus per quem ju-
ro, quòd non interficietur. Deinde re- 7
verſus Jonathan accerſivit Davidem, &
indicavit ei omnia verba iſta, introdu-
xitque eum ad Saulem, & factus eſt a-
pud eum qualis erat anteá. Redintegran- 8
tibus autem Paleſtinis bellum contra Iſ-
raelitas, egreſſus eſt David, & pugnâ
cum Paleſtinis insertâ vulneravit & oc-
cîdit ex eis interfectos multos, & fuge-
runt à conſpectu ipſius. Deinde irruit in 9
Saulem ſpiritus malus dum ſederet domi
ſuæ, haberétque in manu ſua lanceam:
David autem fides pulſabat ante eum.
Tentavitq; Saul Davidem lanceâ tranſ- 10
verberare, cúmque parieti infigere: ſed
fugiente ab ejus conſpectu Davide, infixa
eſt lancea in parietem, fugitque David,
& evaſit eâdem nocte. Saul verò miſit 11
legatos in domum Davidis ut cuſtodirent
oſtium ejus donec illuceſceret, ut occide-
ret eum: ſed indicavit illi Melchal uxor
ejus, et dixit ei; Niſi teipſum ſerves, cras
morièris. Demiſit ergò eum Melchal 12
uxor ejus è feneſtra, & effugit ſeſéque
eripuit ab eis. Tum accepto Melchal ſi- 13
mulacro, poſuit illud ſuper lectum Davi-
dis; ſuppoſitâque capiti ejus pelle ovinâ,
texit cum pallio. Cúmque miſiſſet Saul 14
legatos ut caperent Davidem, dixit uxor
ejus; Ægrotus eſt. Sed remiſit Saul nun- 15
tios ut Davidem viſitarent, quibus man-
davit ac dixit, Adducite eum ad me ſu-
per lectum, ut occîdam eum. Venienti- 16
bus autem legatis Saulis, ecce ſuper lecto
ſimulacrum cum pelle ovina ejus capiti
ſuppoſita.

שמואל א : כ

dimiſiſti &,me decepiſti ſic quid Ut :Michal ad Saul Dixitque
17 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־מִיכַל לָמָּה כָּכָה רִמִּיתִנִי וַתְּשַׁלְּחִי אֶת
:me ad dixit Ipſe :Saul ad Michal dixit Et ?evaſit & ,meum inimicum
אֹיְבִי וַיִּמָּלֵט וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל־שָׁאוּל הוּא־אָמַר אֵלַי
ad venit &,evaſit &,fugit David Et.te interficiam *quid ad* ,me Dimitte
18 שַׁלְּחִנִי לָמָה אֲמִיתֵךְ׃ וְדָוִד בָּרַח וַיִּמָּלֵט וַיָּבֹא אֶל־
:Saul ſibi fecit quæ omnia ei indicavit &,Ramah in Semuel
שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וַיַּגֶּד־לוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לוֹ שָׁאוּל
,Saul eſt nunciatum Et.Najoth in *manſerunt* & ,Semuel & ,ipſe abiit &
19 וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בְּנָוֹית׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל
nuncios Saul Miſitque .Ramah in *habitaculis* in David Ecce:dicendo
20 לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּנָיוֹת בָּרָמָה׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים
,prophetantium prophetarum *cœtum* *vidit* & ;David *capiendum* ad
לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַיַּרְא אֶת־לַהֲקַת הַנְּבִיאִים נִבְּאִים
ſpiritus Saul nunciis ſuper fuit &:eos *ſuper conſtitutum*,ſtantem Semuel &
וּשְׁמוּאֵל עֹמֵד נִצָּב עֲלֵיהֶם וַתְּהִי עַל־מַלְאֲכֵי שָׁאוּל רוּחַ
miſit & ,Saul nunciaverunt Et .ipſi etiam prophetabant & ,Dei
21 אֱלֹהִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשְׁלַח
miſit & ,Saul addidit Et.ipſi etiam prophetaverunt &;alios nuncios
מַלְאָכִים אֲחֵרִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה וַיֹּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח
ipſe etiam abiit Et .ipſi etiam prophetaverunt & ,tertios nuncios
22 מַלְאָכִים שְׁלִשִׁים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ וַיֵּלֶךְ גַּם־הוּא
,Secho in quæ ,magnam ciſternam ad uſque venit & ,Ramah in
הָרָמָתָה וַיָּבֹא עַד־בּוֹר הַגָּדוֹל אֲשֶׁר בַּשֶּׂכוּ
Najoth in Ecce,dixit Et?David Et,Semuel Ubi :dixit &,interrogavit &
וַיִּשְׁאַל וַיֹּאמֶר אֵיפֹה שְׁמוּאֵל וְדָוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּנָיוֹת
etiam eum ſuper fuit & :Ramah in Najoth *ad* illuc abiit Et .Ramah in
23 בָּרָמָה׃ וַיֵּלֶךְ שָׁם אֶל־נָיוֹת בָּרָמָה וַתְּהִי עָלָיו גַּם־
ipſum ingredi uſq; prophetavit &,eundo ivit & ,Dei ſpiritus *ille*
הוּא רוּחַ אֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא עַד־בֹּאוֹ
,ſuis veſtimentis ipſe etiam ſe expoliavit Et .Ramah in Najoth in
24 בְּנָיוֹת בָּרָמָה׃ וַיִּפְשַׁט גַּם־הוּא בְּגָדָיו
die tota nudus cecidit & ,Semuel *facies ad* ipſe etiam prophetavit &
וַיִּתְנַבֵּא גַם־הוּא לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיִּפֹּל עָרֹם כָּל־הַיּוֹם
?prophetas inter Saul etiam Num *:dicent* Idcirco .nocte tota & ,illa
הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִם׃

CAP. XX. כ

:Jonathan *facies ad* dixit &,venit &,Ramah in Najoth de David fugit Et
1 וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּוֹית בָּרָמָה וַיָּבֹא וַיֹּאמֶר לִפְנֵי יְהוֹנָתָן
facies ad ,meum peccatum quod & ,mea iniquitas quæ ?feci Quid
מֶה עָשִׂיתִי מֶה־עֲוֺנִי וּמֶה־חַטָּאתִי לִפְנֵי
:morieris non ,Abſit :ei Dixitq; ?meam animam quærit quia ,*tui patris*
2 אָבִיךָ כִּי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ חָלִילָה לֹא תָמוּת
revelet non *&,parvum verbum* vel,*grande verbum* meꝰ pater faciet *ſibi* ecce
הִנֵּה לוֹ־עָשָׂה אָבִי דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטֹן וְלֹא יִגְלֶה
non ?*hoc verbum* me à meus pater abſconderit quare Et.meæ auri
אֶת־אָזְנִי וּמַדּוּעַ יַסְתִּיר אָבִי מִמֶּנִּי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֵין
quòd,tuus pater ſcivit Sciendo:dixit & ,David adhuc juravit Et .hoc
3 זֹאת׃ וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדֹעַ יָדַע אָבִיךָ כִּי־
,Jonathan hoc cognoſcat Ne :dicet & ,tuis oculis in gratiam inveni
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וַיֹּאמֶר אַל־יֵדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן
quia ,tua anima vivit & Dominus,*vivens* verùm Et *.doleat* forte ne
פֶּן־יֵעָצֵב וְאוּלָם חַי־יְהוָה וְחֵי נַפְשֶׁךָ כִּי
ad Jonathan Dixitque .mortem inter & ,me inter paſſus tanquam
4 כְפֶשַׂע בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־
ad David dixit & .tibi faciam & ,tua anima dixerit Quod :David
5 דָּוִד מַה־תֹּאמַר נַפְשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
rege cum ſedebo ſedendo ego & ,cras *menſis* Ecce :Jonathan
יְהוֹנָתָן הִנֵּה־חֹדֶשׁ מָחָר וְאָנֹכִי יָשֹׁב־אֵשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ
.tertiæ veſperã ad uſq; agro in me abſcõdã&,me dimittes &;veſcẽdũ ad
לֶאֱכוֹל וְשִׁלַּחְתַּנִי וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׂדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִשִׁית׃

Verſio VUL. LAT.

17 Dixítq; Saul ad Michol; Quarè ſic illuſiſti mihi, & dimiſiſti inimicũ meum ut fugeret? Et reſpondit Michol ad Saul, Quia ipſe locutus eſt mihi, Dimitte 18 me, alioquin interficiã te. David autẽ fugiens, ſalvatꝰ eſt, & venit ad Samuel in Ramatha, et nuntiavit ei omnia quæ fecerat ſibi Saul: & abierũt ipſe & Samuel, & morati ſunt in 19 Naioth. Nuntiatũ eſt autẽ Sauli à dicentibus, Ecce David in 20 Naioth in Ramatha. Miſit ergò Saul lictores, ut raperẽt David: qui cùm vidiſſent cuneum prophetarũ vaticinantium, & Samuelẽ ſtantem ſup eos, factꝰ eſt etiã Spiritus Dñi in illis, & prophetare cœperunt etiam 21 ipſi. Quod cùm nuntiatũ eſſet Sauli, miſit & alios nuntios: prophetaverunt autẽ & illi. Et rursũ miſit Saul tertios nuntios: qui & ipſi prophetaverunt. 22 Et iratꝰ iracundiã Saul, Abiit etiã ipſe in Ramatha, & venit uſque ad ciſternã magnam, quæ eſt in Socho, et interrogavit, et dixit; In quo loco ſunt Samuel & David? Dictúmq; eſt ei, Ecce in Naioth ſunt in Ramatha. 23 Et abiit in Naioth in Ramatha, & factꝰ eſt etiã ſup eum Spiritꝰ Dñi, & ambulabat ingrediens, & prophetabat uſquedũ veni- 24 ret in Naioth in Ramatha. Et expoliavit etiam ipſe ſe veſtimentis ſuis, et prophetavit cum cæteris corã Samuele, & cecidit nudꝰ totâ die illâ & nocte. Unde & exivit proverbium, Num & Saul inter prophetas?

CAP. XX.

1 Fugit autẽ David de Naioth, quæ eſt in Ramatha, veniénſq; locutꝰ eſt corã Jonatha; Quid feci? quæ eſt iniquitas mea, & ꝙ peccatũ meum in patrẽ tuũ, 2 quia quærit animã meam? Qui dixit ei; Abſit, non morièris: neque enim faciet pater meus quidquã grande vel parvũ, niſi priùs indicaverit mihi: hunc ergò celavit me pater meꝰ ſermonẽ tantũmodò? nequaquã e- 3 rit iſtud. Et juravit rurſũ Davidi. Et ille ait; Scit profectò pater tuꝰ, quia inveni gratiã in oculis tuis, et dicet; Neſciat hoc Jonathas, ne fortè triſtetur. Quinimmò vivit Dñs, & vivit anima tua, quia uno tantùm (ut ita dicam) gradu, ego 4 mórſque dividimur. Et ait Jonathas ad David, Quodcunque dixerit mihi anima tua, 5 faciam tibi. Dixit autem David ad Jonathan; Ecce calendæ ſunt craſtinò, & ego ex more ſedere ſoleo juxta regem ad veſcendum: dimitte ergò me ut abſcondar in agro uſque ad veſperam diei tertiæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῇ Μελχόλ, Ἱνατί οὕτως παρελογίσω με, καὶ (π) ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου, καὶ διεσώθη; καὶ εἶπε Μελχὸλ πρὸς Σαοὺλ, Αὐτὸς (ρ) εἶπεν, Ἐξαπόστειλόν με, εἰ δὲ μὴ, (σ) θανατώσω 18 σε. Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε καὶ (τ) διεσώθη, καὶ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαὶμ, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαούλ. καὶ ἐπορεύθη (υ) Σαμουὴλ καὶ Δαυὶδ, 19 καὶ ἐκάθισαν ἐν (φ) Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, (χ) Ἰδοὺ Δαυὶδ 20 ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ (ψ) εἶδον τὴν ἐκκλησίαν τῶν (ω) προφητῶν, καὶ Σαμουὴλ εἱστήκει καθεστηκὼς ἐπ᾽ αὐτῶν. καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαοὺλ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προφητεύουσιν (α). 21 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, καὶ (β) ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί. καὶ προσέθετο Σαοὺλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, 22 καὶ (γ) ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαοὺλ, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαὶμ, καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τῆς (δ) ἅλω τοῦ ἐν τῷ Σεφὶ, καὶ ἠρώτησε καὶ εἶπε, Ποῦ Σαμουὴλ καὶ Δαυίδ; καὶ εἶπαν, Ἰδοὺ ἐν (ε) Ναυὰθ ἐν 23 Ῥαμᾶ. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ· καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ (ζ) ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν 24 αὐτὸν (η) εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ ἐξεδύσατο (θ) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ (ι) ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα. διὰ τοῦτο ἔλεγον, (κ) Εἰ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

MS.A. (π) ἐξαπέστειλες (ρ) εἶπεν πρός με, Ἐξαπόστειλόν (σ) θανατῶ σε. Καὶ (τ) ἐσώθη, (υ) Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ, (φ) Ναυϊὼθ (χ) ἰδοὺ δὴ Δαυὶδ ἐν Ναυϊὼθ (ψ) εἶδαν (ω) προφητῶν τῶν προφητευόντων, (α) καί γε αὐτοί. Καὶ (β) προεφήτευσαν (γ) προεφήτευσαν (δ) τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν Σοχχῶ, καὶ (ε) Ναυϊὼθ (ζ) ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ προφητεύων (η) ἐν Ναυϊὼθ (θ) καὶ αὐτὸς τὰ (ι) ἐπροεφήτευσεν καί γε αὐτὸς ἐνώπιον (κ) Ἦ καὶ

17 Et dixit Saul ad Melchol, ut quid ſic decepiſti me: & emiſiſti inimicũ meũ, & ſalvaꝰ eſt? Et dixit Melchol ad Saul; Ipſe dixit, Emitte me: ſi autē non, interficiã te. 18 Et David fugit, et ſalvaꝰ eſt: et advenit ad Samuel in Armathem: & annuntiat ei omnia, quæcunq; fecit ſibi Saul. Et ivit Samuel et David: & ſederunt in Nauath in Rhama. 19 Et annuntiatũ eſt Saul, dicentes; Ecce David in Nauath in Rhama. 20 Et miſit Saul nuntios ad capiendũ David: et viderunt Eccleſiã (c) prophetarũ, et Samuel ſtabat aſſiſtens ſuper eos. Et factꝰ eſt ſuper nuntios Saul ſpiritꝰ Dei, et prophetant. 21 Et annuntiatũ eſt Saul: et miſit nuntios alios, et prophetaverunt etiã ipſi. Et adjecit Saul mittere nuntios tertios, et prophetaverũt etiã ipſi. 22 Et indignatꝰ eſt irã Saul: et ivit etiã ipſe in Armathem: et venit uſq; ad puteum areæ, quæ in Sephi: et interrogavit et dixit, ubi Samuel et David? Et dixerunt, Ecce in Nauath in Rhama. 23 Et ivit indè in Nauath in Rama. Et factꝰ eſt etiã ſuper eũ ſpiritus Dei: (d) et ibat prophetans, quoadusq; ipſe veniret in Nauath in Rhama. 24 Et exuit veſtimenta ſua, & prophetavit coram (e) eis. Et cecidit nudus totam diem illam, & totã noctē. Propter hoc dicebant, Si & Saul in Prophetis?

Κεφ. κ΄.

1 Καὶ ἀπέδρα Δαυὶδ ἐκ (α) Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ, καὶ (β) ἔρχεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε, Τί πεποίηκα, καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου, καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν 2 ψυχήν μου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, (γ) Μηδαμῶς σοι, οὐ μὴ ἀποθάνῃς. ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα, (δ) ἢ μικρὸν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου· καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ (ε) πατήρ μου ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; οὐκ 3 ἔστι τοῦτο. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε, Γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου, ὅτι εὕρηκα χάριν (ζ) ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εἶπε, (η) Μὴ γνώναι τοῦτο Ἰωνάθαν, μὴ οὐ (θ) βούληται. ἀλλὰ ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι καθὼς εἶπον, (ι) ἐμπέπλησται ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ 4 τοῦ θανάτου. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ, Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, (κ) καὶ τί ποιήσω 5 σοι; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὔριον, καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ (λ) καθήσομαι φαγεῖν, καὶ ἐξαποστελεῖς με, (μ) καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως (ν) δείλης.

MS.A. (α) Ναυϊὼθ (β) ἔρχεται καὶ εἶπεν ἐνώπιον Ἰωνάθαν, Τί (γ) Μηδαμῶς σοι, οὐ (δ) ἢ ῥῆμα μικρὸν, (ε) πατήρ τὸ ῥῆμα (ζ) ἐνώπιόν σου, (η) Μὴ γνώτω (θ) βούληται. (ι) πεπλήρωται ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου ἕως θανάτου. (κ) καὶ ποιήσω (λ) καθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν, (μ) καὶ πορεύσομαι ἐν (ν) δείλης τῆς τρίτης. Ἐὰν

CAP. XX.

1 Et fugit David de Nauath (a) in Rhama: et venit coram Jonathan, et dixit; Quid feci, et quæ injuſtitia mea, et quid peccavi coram patre tuo: quia inquirit animã meã? 2 Et dixit ei Jonathan, Nequaquã tibi: non morieris. Ecce non faciet pater meus verbũ magnũ, aut parvũ, & (b) non revelabit auriculã meã. Et quid, quia abſcondet pater meꝰ à me verbũ hoc? Non eſt iſtud. 3 Et reſpondit David ipſi Jonathan, & dixit; Cognoſcens novit pater tuꝰ, quia inveni gratiam in oculis tuis: & dixit; Non (c) cognoſcat hoc Jonathan, (d) ne minimè velit. Sed vivit Dñs, et vivit anima tua, quia ſicut dixi, impletũ eſt inter me et mortē. 4 Et dixit Jonathan ad David, Quid concupiſcit anima tua, et (f) quid faciam tibi? 5 Et dixit David ad Jonathan, Ecce nunc Neomenia cras; et ego (g) ſedens non ſedebo manducare: et dimittes me; et abſcondar in campo uſq; ad (h) veſperam.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 ואמר שאול למיכל למא כדין שקרת בי ושלחת ית בעיל דבבי ואשתיזיב ואמרת מיכל
18 לשאול הוא אמר לי שלחני למה אקטלנך: ודוד ערק ואשתיזיב ואתא לות שמואל
לרמתא וחוי ליה ית כל די עבד ליה שאול ואזל הוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא:
19 ואתחוא לשאול למימר הא דוד בבית אולפנא ברמתא: ושלח שאול אזגדין למדבר
20 ית דוד וחזו ית סיעת ספרי משבחין ושמואל קאם מליף עליהון ושרת על אזגדי שאול
21 רוח נבואה מן קדם יי ושבחו אף אנון: וחויאו לשאול ושלח אזגדין אוחרנין ושבחו אף
22 אנון: ואוסיף שאול ושלח אזגדין תליתאין ושבחו אף אנון: ואזל אף הוא לרמתא
ואתא עד גובא רבא די בשכו ושאל ואמר איכא שמואל ודוד ואמר הא בבית אולפנא
23 ברמתא: ואזל לתמן לבית אולפנא די ברמתא ושרת עלוהי אף הוא רוח נבואה מן
24 קדם יי ואזל מיזל ומשבח עד דאתא לבית אולפנא ברמתא: ואשלח אף הוא לבושוהי
ושבח אף הוא קדם שמואל ונפל ברשן כל יומא ההוא וכל ליליא על כן יימרון האף
שאול בספריא:

כ

1 וערק דוד מבית אולפנא די ברמתא ואתא ואמר קדם יהונתן מה עבדית מה חובי ומה
2 סורחני קדם אבוך ארי בעי למקטלי: ואמר ליה חס לא תמות הא לא יעביד אבא פתגם
רב או פתגם זעיר ולא יחוי לי ומא דין כסי אבא מני ית פתגמא הדין לית דא קימא:
3 וקים עוד דוד ואמר מדע ידע אבוך ארי אשכחית רחמין בעינך ואמר לא ידע דא יהונתן
4 דלמא יתנסיס וברם קים הוא יי וחיי נפשך ארי כפסעא חדא בינא ובין מותא: ואמר
5 יהונתן לדוד מא רעוא נפשך ואעביד לך: ואמר דוד ליהונתן הא ירחא מחר ואנא אסחר
אסחר עם מלכא למיכל ותשלחנני ואטמר בחקלא עד עדן רמשא דיומא תליתאה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

17 Et dixit Saul ad Michal, Quare ſic mentita es in me, & miſiſti auctorem inimicitiæ meæ, & liberatus eſt? & dixit Michal ad Saul, Ille dixit mihi, 18 Mitte me, quare occidam te? Et David fugit & liberatus eſt, & venit ad Semuel ad Ramatha, & nunciavit illi omnia quæ fecit ſibi Saul: & ivit ille & Semuel, & ſederunt in domo doctrinæ in Ramatha. 19 Et nunciatum eſt Sauli dicendo, Ecce David in domo doctrinæ in Ramatha. 20 Et miſit Saul nuncios ad tollendum David, & *viderunt* turmam ſcribarũ laudantium, & Semuelem ſtantem docentem ſuper eos: & manſit ſuper nuncios Saul ſpiritꝰ prophetiæ ab-ante Dñm, & laudaverunt etiam illi. 21 Et nunciaverunt Sauli, & miſit nuncios poſteriores, & laudaverunt etiam illi; & addidit Saul, & miſit nuncios tertios, & laudaverunt etiam illi. 22 Et venit etiam ipſe ad Ramatha, & venit uſq; ad ciſternã magnam, quæ in Zzecha: & rogavit, & dixit, Ubi Semuel & David? & dixit, Ecce in domo doctrinæ in Ramatha. 23 Et abiit illuc in domũ doctrinæ quæ in Ramatha; & manſit ſuper illum etiam ipſum ſpiritꝰ prophetiæ ab-ante Dñm: & ivit iens & laudans, quouſq; venit ad domum doctrinæ in Ramatha. 24 Et miſit etiã ipſe veſtimenta ſua, & laudavit etiam ipſe ante Semuel; & cecidit nudus tota die illa, & tota nocte: ideo dicent, Num etiam Saul in Scribis?

CAP. XX.

1 Et fugit David ex domo doctrinæ quæ in Ramatha, & venit & dixit ante Jehonathan, Quid feci, quæ culpa mea? quis exceſſus meꝰ ante patrem tuũ? quòd quærens ad occidendũ me? 2 Et dixit illi, Tace, non morieris: ecce non faciet pater meꝰ verbũ magnum aut verbũ parvum, et non indicabit mihi: et quid hoc, *occultavit* pater meꝰ à me verbũ hoc? non eſt hoc conſtans. 3 Et juravit adhuc David, et dixit: Sciendo ſcivit pater tuꝰ quòd inveni charitates in oculis tuis, et dixit, Non ſciat hoc Jehonathan; fortè turbaretur: at verò permanens ipſe Dñs, et vivens anima tua, quod [*ſit*] ut paſſus unꝰ inter me ꝗt inter mortem. 4 Et dixit Jehonathan Davidi, Quid vult anima tua et fiet tibi? 5 Et dixit David ad Jehonathan, Ecce menſis cras, et ego ſedendo ſedebo cum rege ad comedendum, et mittes me, et abſcondar in agro uſq; ad tempus veſperæ *diei tertiæ*.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܡܝܟܠ. ܠܡܢܐ ܗܟܢܐ ܒܓܠܬܝ ܒܝ. ܘܫܪܝܬܝܗ
ܠܒܥܠܕܒܒܝ ܘܥܪܩ. ܘܐܡܪܬ ܡܝܟܠ ܠܫܐܘܠ. ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܫܕܪܝܢܝ. 17
ܘܐܠܐ ܐܩܛܠܟܝ.
* ܘܕܘܝܕ ܥܪܩ ܘܐܬܦܠܛ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ. ܘܚܘܝܗ ܟܠ ܕܥܒܕ ܠܗ ܫܐܘܠ. 18
ܘܐܙܠ ܗܘ ܘܫܡܘܐܝܠ. ܘܝܬܒܘ ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. * ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ 19
ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܕܒܪܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܙܘ ܟܢܫܐ ܕܢܒܝܐ 20
ܕܡܬܢܒܝܢ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܩܐܡ ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܗܘܬ ܥܠ ܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܪܘܚܗ
ܕܐܠܗܐ.
ܘܐܬܢܒܝܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. * ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܫܕܪ ܬܘܒ ܐܝܙܓܕܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܬܢܒܝܘ
ܐܦ ܗܢܘܢ. 21
* ܘܐܙܠ ܐܦ ܗܘ ܠܪܡܬܐ. ܘܡܛܐ ܠܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܣܘܦܐ. ܘܫܐܠ ܘܐܡܪ. ܐܝܟܘ ܫܡܘܐܝܠ 22
ܘܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. * ܘܐܙܠ ܠܬܡܢ ܠܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܗܘܬ ܐܦ 23
ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܙܠ ܡܐܙܠ ܘܡܬܢܒܐ. ܥܕܡܐ ܕܡܛܐ ܠܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ.
* ܘܫܠܚ ܐܦ ܗܘ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܬܢܒܝ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܢܦܠ ܥܪܛܠܝ ܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ 24
ܘܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܝܢ. ܕܗܐ ܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * ܘܥܪܩ 1
ܕܘܝܕ ܡܢ ܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܐܬܐ ܘܐܡܪ ܩܕܡ ܝܘܢܬܢ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܗܝ ܣܟܠܘܬܝ.
ܘܡܢܐ ܗܘ ܚܛܗܝ ܩܕܡ ܐܒܘܟ. ܕܒܥܐ ܢܦܫܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܬܢ. ܚܣ ܠܟ. ܠܐ ܬܡܘܬ. 2
ܗܐ. ܠܐ ܥܒܕ ܐܒܝ ܡܠܬܐ ܪܒܬܐ ܘܡܠܬܐ ܙܥܘܪܬܐ. ܕܠܐ ܓܠܐ ܠܝ. ܘܡܛܠ ܡܢܐ ܢܛܫܐ ܐܒܝ ܡܢܝ
ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܠܝܬ ܗܝ. * ܘܝܡܐ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܡܕܥ ܝܕܥ ܐܒܘܟ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. 3
ܘܐܡܪ. ܠܐ ܢܕܥ ܝܘܢܬܢ ܗܕܐ. ܕܠܐ ܢܬܟܪܐ ܠܗ. ܒܪܡ ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ. ܐܠܐ ܐܢ
ܦܣܥܬܐ ܗܘܬ ܒܝܢܝ ܠܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܡܐ ܕܐܡܪܐ ܢܦܫܟ. ܐܥܒܕ ܠܟ. 4
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܗܐ ܪܝܫ ܝܪܚܐ ܗܘ ܡܚܪ. ܘܐܢܐ ܡܬܡܟܢܘ ܡܬܡܟܢ ܐܢܐ 5
ܩܕܡ ܐܒܘܟ ܠܡܠܥܣ. ܘܫܒܘܩܝܢܝ ܐܬܛܫܐ ܒܚܩܠܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܬܠܝܬܝܐ.

Quod cùm retulisset Sauli, dixit Saul ad Malchel, 17
Quare sic decepisti me, & dimisisti inimicum
meum, & evasit? Respondit Malchel
Sauli, Ipse mihi dixit; Dimitte me, alioquin
occîdã te. Sic aufugiens David & evadens, 18
venit ad Samuelem in Rama, & indicavit ei
quicquid sibi fecerat Saul: Tum abiit ipse &
Samuel, & consederunt in Jonath quæ eſt in
Rama. Cúmque nuntiatum eſſet Sauli, eique 19
dictum, Ecce David eſt in Jonath quæ eſt in
Rama; Miſit Saul nuntios ad adducendum 20
Davidem, qui viderunt cœtum prophetarum
prophetantium, & Samuelem iis præſidentem:
fuitque ſuper nuntios Saulis ſpiritus
Dei, & prophetaverunt ipſi quoque. Quod 21
cùm renuntiatum eſſet Sauli, denuò miſit alios
legatos, qui prophetaverunt ipſi quoque.
Demum abiit ipſemet ad Rama, & cùm pervenisset 22
ad ciſternam magnam quæ eſt in Sopha,
dixit Saul, Ubi eſt Samuel & David?
Dixerunt ei; Ecce ſunt ad Jonath quæ eſt in
Rama. Abiitque illuc ad Jonath quæ eſt in 23
Rama; & fuit etiam ſuper eum ſpiritus Dei,
ita ut iterfaciens prophetaret quouſque perveniret
ad Jonath quæ eſt in Rama: Ubi detractis 24
etiam ipſe veſtibus ſuis, prophetavit
coram Samuele: ceciditque nudus toto die
illo, totâque nocte: propterea dicunt, En
etiam Saul inter prophetas.

CAP. XX.

INterea fugit David è Jonath quæ eſt in Rama, 1
& veniens dixit coram Jonathane, Quid
feci? & quænam eſt iniquitas mea? quódve
delictum meum coram patre tuo, quòd quærit
animam meam? Dixit ei Jonathan, Abſit à 2
te, non morieris: ecce nullam facit pater
meus rem parvam aut rem magnam, quam
non revelet mihi: qua de cauſa celaret me
pater meus rem iſtam? non eſt hoc. Juravit 3
autem illi David, & ait; Quia novit pater
tuus inveniſſe me clementiam in oculis tuis,
dixit; Ne cognoſcat hoc Jonathan, ne dolore
afficiatur: at vivat Dominus, & vivat anima
tua, nonniſi paſſus intereſt inter me & mortem.
Dixit Jonathan Davidi, Quicquid dixerit 4
animus tuus faciam tibi. Dixit David 5
Jonathani, Ecce principium menſis eſt cras,
quo ego recumbere ſoleo coram patre tuo ad comedendum: dimittas ergò me ut lateam in agro uſque ad tertiam veſperam.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخبروا ساوول بذلك فقال ساوول لملكال. لماذا مكرت بي * وارسلتي عدوي ونجا مني * قالت 17
ملكال لساوول * قال لي * انك ان لم تخلصيني قتلتك * وهرب داود ونجا * واتى صموال الى الرامة * 18
واخبره كلما صنع به ساوول وانطلق صموال معه * فجلسا جميعا في نايوت التي في الرامة * واخبروا 19
ساوول وقالوا له ان داود هو في نايوت التي في الرامة * وارسل ساوول رسلا ياخذون داود * فراى 20
رسله جماعة انبياء يتنبون * وصموال قائما في صدر جماعتهم * فحلت روح الله على رسل ساوول *
ويتنبوا هم ايضا * واخبروا ساوول * وارسل ايضا رسلا اخر * ويتنبوا ايضا * وارسل ايضا رسلا اخر * ويتنبوا 21
ايضا * وانطلق ساوول الى الرامة * فلما انتهى الى الجب العظيم الذي في الرامة * قال ساوول * اين 22
صموال وداود * قالوا له * هما في نايوت الذي في الرامة * وانطلق ساوول الى نايوت التي في الرامة * 23
وحلت عليه روح الله * فجعل يسير ويتنبا حتى انتهى الى نايوت التي في الرامة * ونزع ثيابه 24
ويتنبا امام صموال * وسقط عريانا نهار ذلك وليلته اجمع * فلذلك يقولون * ان ساوول قد صار في
الانبياء * * الفصل العشرون * * وهرب داود من نايوت التي في الرامة * 1
فاتى يوناثان وقال له * ماذا الذي صنعت * وما اساءتي * وما جرمي عند ابيك الذي يريد
نفسي * قال يوناثان * اعيذك بالله * ما من هذا شيء * ولا تموت * ما يصنع ابي امرا صغيرا ولا 2
كبيرا الا اخبرني به * وكيف يكتمني هذا الامر * ليس من هذا شيء * فحلف داود وقال له * 3
لان اباك عرف حبك لي * ما ظفرت منه بما في نفسه * فقال لا يعلم يوناثان بهذا لئلا يحزن * ولكن
وحق الرب وحياة نفسك * انه ما كان بيني وبين الموت الا خطوة * قال يوناثان لداود * ما احبت 4
نفسك وامرتني من شيء صنعت * قال داود ليوناثان * غدا راس الشهر * وانا اتكي بين يدي 5
والدك في راس كل شهر لاتغدي معه * فارسلني اتغيب في الحرث الى اخر اليوم الثالث *

Quod cùm indicâſſent Sauli, dixit Saul 17
ad Malchalem, Cur impoſuiſti mihi, & dimiſiſti
hoſtem meum ut effugeret à me?
Reſpondit Malchal Sauli, Dixit mihi, Niſi
tu me eripias, interficiam te. Igitur David 18
aufugiens evaſit, abiitque ad Samuelem
in Rama, & indicavit ei omnia quæ
fecerat ſibi Saul: abiitque Samuel cum eo,
et habitaverunt ambo ſimul in Najot quæ
eſt in Rama. Cúmq; nuntiâſſent Sauli, et 19
dixiſſent ei Davidem eſſe in Najot quæ eſt
in Rama, Miſit Saul nuntios ut caperent 20
Davidem: viderunt autem nuntii ejus
chorum prophetarum prophetantium, &
Samuelem ſtantem in capite chori eorum;
deſcenditque ſpiritus Dei ſuper nuntios
Saulis, et prophetârunt ipſi quoque. Quod 21
cùm renuntiâſſent Sauli, denuò miſit alios
legatos, qui etiam prophetârunt: miſitque
tertiò nuntios alios, qui etiam prophetârunt.
Demùm abiit Saul ipſe ad Rama; 22
cúmque perveniſſet ad ciſternã maximam
quæ eſt in Rama, dixit Saul; Ubi ſunt
Samuel & David? Dixerunt ad eum,
Sunt in Najot quæ eſt in Rama. Et abiit 23
Saul ad Najot quæ eſt in Rama, deſcenditque
ſuper eum ſpiritus Dei, cœpitque eundo
prophetare donec perveniret ad
Najot quæ eſt in Rama: Detractiſq; ve- 24
ſtibus ſuis, prophetabat coram Samuele:
ceciditque nudus totâ die & nocte illâ:
& propterea dicunt; Profectò Saul aliàs
fuit inter prophetas.

CAP. XX.

Fugiens verò David de Najot quæ eſt 1
in Rama, adivit Jonathanem, et dixit
ad eum; Quid feci? quod eſt peccatum
meum? & quæ culpa mea erga patrem
tuum, quòd vult animam meam? Dixit 2
Jonathan, Abſit à te, nihil tale eſt, neque
morieris: nullum aggreditur pater meus
negotium parvum neque magnum, quin
mihi illud indicet; quomodo celaret me
negotium iſtud? nihil minus. Juravit 3
autem David, dixitque ad eum, Quia pater
tuus novit amorem tuum erga me, non
aſſequeris ab eo quod eſt in mente ipſius:
dicet enim, Ne reſciſcat id Jonathan, nè
fortè contriſtetur: at verò per Dominum
& vitam animæ tuæ, inter me & inter
mortem vix paſſus intercedit. Reſpondit 4
Jonathan Davidi, Quicquid optaverit
animus tuus, & quæcunque rem mihi
præceperis, faciam. Dixit David Jonathani, 5
Cras initium eſt menſis, ego verò
accumbere conſuevi coram genitore tuo
initio cujuſque menſis ad prandendum
cum eo: dimitte me ergò ut deliteſcam in agro ad finem uſque diei tertiæ.

שמואל א : כ

me à poſtulavit Poſtulando ;dices & ,tuus pater *me viſitaverit viſitando* Si
6 אִם־פָּקֹד יִפְקְדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֹל נִשְׁאַל מִמֶּנִּי
dierum ſacrificium quia,ſuam civitatem Bethlechem currendum ad David
דָוִד לָרוּץ בֵּית־לֶחֶם עִירוֹ כִּי זֶבַח הַיָּמִים
:tuo ſervo pax ,Bene :dixerit ſic Si .familiæ toti ibi
7 שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה׃ אִם־כֹּה יֹאמַר טוֹב שָׁלוֹם לְעַבְדֶּךָ
.eo cum à malitia eſt *conſummata* quòd ſcito ,ei fuerit ira iraſcendo ſi &
וְאִם־חָרֹה יֶחֱרֶה לוֹ דַּע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה מֵעִמּוֹ׃
adduxiſti Domini fœdus in quia ,tuo ſervo *ſuper* miſericordiam facies Et
8 וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עַל־עַבְדֶּךָ כִּי בִּבְרִית יְהוָה הֵבֵאתָ
:tu me interfice ,iniquitas me in eſt ſi Et .tecum tuum ſervum
אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי עָוֺן הֲמִיתֵנִי אַתָּה
:Jonathan Dixitque?me introduces *hoc* quid ut ,tuum patrem ad uſque &
9 וְעַד־אָבִיךָ לָמָּה־זֶּה תְבִיאֵנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
ſit *conſummata* quòd ,cognovero cognoſcendo ſi *quia* ,tibi Abſit
חָלִילָה לָּךְ כִּי אִם־יָדֹעַ אֵדַע כִּי־כָלְתָה
annunciem illud non & ,te *ſuper veniendum ad* meo patre cum à malitia
הָרָעָה מֵעִם אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֹתָהּ אַגִּיד
vel ,mihi renunciabit Quis :Jonathan ad David Dixitque .tibi
10 לָךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יַגִּיד לִי אוֹ
:David ad Jonathan Dixitque ?duri tuus pater tibi reſponderit quid
11 מַה־יַּעַנְךָ אָבִיךָ קָשָׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד
dixit Et .agrum ipſi ambo ſunt egreſſi Et .agrum egrediamur & ,Ito
12 לְכָה וְנֵצֵא הַשָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר
inveſtigavero *quòd* ,Iſrael Deus Domine :David ad Jonathan
יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֶחְקֹר
,David *in* bonum ecce & ,tertia cras tempus juxta meum patrem
אֶת־אָבִי כָּעֵת מָחָר הַשְּׁלִשִׁית וְהִנֵּה־טוֹב אֶל־דָּוִד
Dominꝰ faciat Sic :tuam aurem *revelavero* &,te ad miſero tunc non &
13 וְלֹא־אָז אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךָ׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה יְהוָה
,te ſuper malum *meum patrem ad erit bonum quia* ,addat ſic & ,Jonathan
לִיהוֹנָתָן וְכֹה יֹסִיף כִּי־יֵיטִב אֶל־אָבִי אֶת־הָרָעָה עָלֶיךָ
Dominus ſit & :pace in ibis & ,te dimittam & ,tuam aurem *revelabo* &
וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלוֹם וִיהִי יְהוָה
vivente me adhuc ſi non Et ,meo patre cum fuit quemadmodum ,tecum
14 עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי׃ וְלֹא אִם־עוֹדֶנִּי חָי
non Sed :moriar non & ,Domini miſericordiam mecum *facies non &*
15 וְלֹא־תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה וְלֹא אָמוּת׃ וְלֹא
nec ;ſeculum in uſque mea domo *cum* à tuam miſericordiam abſcindes
תַכְרִית אֶת־חַסְדְּךָ מֵעִם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא
humi facies deſuper virum David inimicos Dominum *abſcindendo in*
בְּהַכְרִת יְהוָה אֶת־אֹיְבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
manu de Dominus Requirat *&* ,David domo cum Jonathan *abſcidit* Et
16 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה מִיַּד
David ipſi *jurandum ad* Jonathan addidit Et .David inimicorum
17 אֹיְבֵי דָוִד׃ וַיּוֹסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד
.eum diligebat ſuæ animæ dilectionem quia ,ipſum *cum diligendo in*
בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־אַהֲבַת נַפְשׁוֹ אֲהֵבוֹ׃
.tua ſeſſio *viſitabitur* quia,*viſitaberis &* ,*menſis* Cras :Jonathan ei dixit Et
18 וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ׃
te abſcondes quo ,locum ad venies & ,valde deſcendes *tertiabis* Et
19 וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ
ego Et .viatorium lapidem apud manebis & ;operis die in ,*ibi*
20 שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ וַאֲנִי
ecce Et *.ſcopum ad mihi* mittendo ,jaciam latus ad ſagittas tres
21 שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ וְהִנֵּה
dixero dicendo Si .ſagittas inveni ,Vade,puerum mittam
אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר
pax quia ,veni & ,eam cape ;infra & ,te à ſagittæ Ecce :puero
לַנַּעַר הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם
.Dominus vivit ,*verbum* non &,tibi
לְךָ וְאֵין דָּבָר חַי־יְהוָה׃

Verſio VUL. LAT.

6 Si reſpiciens requiſierit me pater tuus, reſpondebis ei; Rogavit me David, ut iret celeriter in Bethlehem civitatẽ ſuã: quia victimæ ſolẽnes ibi ſunt 7 univerſis contribulibꝰ ſuis. Si dixerit, Benè; pax erit ſervo tuo: ſi autem fuerit iratus, ſcito quia completa eſt malitia ejus. 8 Fac ergò miſericordiã in ſervum tuum: quia fœdꝰ Dñi me famulum tuum tecũ inire feciſti. Si autem eſt iniquitas aliqua in me; tu me interfice, & ad patrem tuum ne introducas me. 9 Et ait Jonathas, Abſit hoc à te: neque enim fieri poteſt, ut ſi certè cognovero completam eſſe patris mei malitiam con- 10 tra te, non annuntiem tibi. Reſponditq; David ad Jonathan; Quis renuntiabit mihi, ſi quid fortè reſponderit tibi pater tuꝰ 11 durè de me? Et ait Jonathas ad David; Veni, & egrediamur foràs in agrum. Cúmque exiſ- 12 ſent ambo in agrum, Ait Jonathas ad David; Domine Deꝰ Iſrael, ſi inveſtigavero ſententiã patris mei craſtinò vel perendié: & aliquid boni fuerit ſuper David, & non ſtatim miſero ad te, & notum tibi fece- 13 ro, Hæc faciat Dominus Jonathæ, & hæc addat. Si autem perſeveraverit patris mei malitia adverſùm te, revelabo aurem tuam, & dimittam te, ut vadas in pace, et ſit Dominꝰ tecum, ſicut fuit cum patre meo. 14 Et ſi vixero, facies mihi miſericordiã Domini: ſi verò mor- 15 tuus fuero, Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſque in ſempiternum, quando eradicaverit Dominꝰ inimicos David, unumquemque de terra: auferat Jonathan de domo ſua, & requirat Dominꝰ de ma- 16 nu inimicorum David. Pepigit ergò Jonathas fœdus cum domo David: et requiſivit Dominus de manu inimicorũ Da- 17 vid. Et addidit Jonathas dejerare David, eò quòd diligeret illum: ſicut enim animam 18 ſuam, ita diligebat eum. Dixítque ad eum Jonathas; Cras calendæ ſunt, & requirêris. 19 Requiretur enim ſeſſio tua uſque perendié. Deſcendes ergò feſtinus, & venies in locum ubi celandus es in die quâ ope- 20 rari licet, & ſedebis juxta lapidem, cui nomen eſt Ezel. Et ego tres ſagittas mittam juxta 21 eum, & jaciam quaſi exercens me ad ſignum. Mittam quo- 22 que & puerum, dicens ei; Vade, & affer mihi ſagittas. Si dixero puero; Ecce ſagittæ intra te ſunt, tolle eas: tu veni ad me, quia pax tibi eſt, & nihil eſt mali, vivit Dominus,

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς, Παραιτούμενος παρῃτήσατο (ξ) ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμε- 7 ρῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ. Ἐὰν τάδε εἴπῃ, Ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· καὶ (ο) ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται 8 ἡ κακία παρ' αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, (π) ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. καὶ (ρ) εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σύ, καὶ 9 ἕως τοῦ πατρός σου ἵνα τί οὕτως εἰσάγεις με; Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, (σ) Μηδαμῶς σοι· ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ, καὶ ἐὰν μὴ ᾖ εἰς τὰς πόλεις σου, ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι. 10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, (τ) Τίς ἀπαγγείλῃ μοι, ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου 11 σκληρῶς; Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Πορεύου, καὶ μένε εἰς ἀγρόν. καὶ ἐκ- 12 πορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν, ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς, τρισσῶς, καὶ (υ) ἰδοὺ ἀγαθὸν ᾖ περὶ Δαυίδ, καὶ οὐ μὴ (φ) ἀποστείλω 13 πρὸς σὲ εἰς ἀγρόν, Τάδε ποιήσαι (χ) ὁ θεὸς τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, καὶ (ψ) ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ καθὼς 14 ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου. (ω) Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζῶντος, καὶ ποιήσεις (α) ἔλεος μετ' ἐ- 15 μοῦ· καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω, Οὐκ ἐξαρεῖς (β) ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ εἰ μή, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον (γ) ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, (δ) εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα (ε) τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ (ζ) ἐκζητήσαι κύριος ἐχθροὺς τοῦ Δαυίδ. 17 Καὶ προσέθετο ἔτι Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ (η) Δαυίδ, ὅτι 18 ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν. Καὶ εἶπεν (θ) Ἰωνάθαν, Αὔριον νεομηνία, καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα 19 σου. Καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον σου οὗ (ι) κρυβῇς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ (κ) καθήσῃ παρὰ τὸ 20 (λ) ἐργὰβ ἐκεῖνο. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις (μ) ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν 21 (ν) Ἀματταρί. Καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον, λέγων, Δεῦρο, εὑρέ μοι τὴν σχίζαν. 22 Ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ, Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτήν· παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος, ζῇ κύριος.

Et ſi recenſens recenſuerit me pater tuus, & dices; Deprecans deprecatus eſt à me David currere uſq; in Bethleem civitatem ſuam: quoniam ſacrificium dierum ibi univerſæ tribui. 6 *Si hæc dixerit, Bene; pax ſervo tuo. Et ſi durè reſponderit tibi; ſcito quia conſummata eſt malitia ab eo.* 7 *Et facies miſericordiam cum ſervo tuo; quoniam induxiſti in teſtamentum Domini ſervum tuũ cum te ipſo. Et, ſi eſt injuſtitia in ſervo tuo; interfice me tu: & uſq; ad patrem tuum ut quid ita introducis me?* 8 *Et dixit Jonathan; Nequaquàm tibi: quoniam ſi cognoſcens cognovero, quia conſummata eſt malitia à patre meo ad veniendum ſuper te, (k) & ſi non fuerit in civitatibus tuis, ego annuntiabo tibi.* 9 *Et dixit David ad Jonathan; Quis annuntiabit mihi, ſi reſponderit pater tuus durè?* 10 *Et dixit Jonathan ad David, Vade, & (l) maneto in campo. Et egrediuntur utriq; in campum.* 11 *Et dixit Jonathan ad David; Dominus Deus Iſrael novit, (m) quia interrogavero patrem meum, prout tempus, ter, & ecce bonum fuerit de David, & non miſero ad te in campum;* 12 *Hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat: (n) quoniam deferam mala ſuper te; & revelabo auriculam tuam, et dimittam te, & abibis in pace: & erit Dominus tecum, ſicut fuit cum patre meo.* 13 *Et ſiquidem adhuc me vivente, & facies miſericordiam mecum.* 14 *Et ſi morte mortuus fuero; Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſq; in ſeculum.* 15 *(o) Et, ſi non, in auferendo Dominum inimicos David, unumquemq; à facie terræ; invenitur nomen Jonathan à domo David, & requirat Dominus inimicos David. Et adjecit adhuc Jonathan jurare ipſi David: quoniam amavit (p) animo amantis ſe.* 17 *Et dixit Jonathan; Cras Neomenia, & viſitaberis; quia (q) viſitabitur ſedes tua.* 18 *Et (r) tertiabis, & ſpeculaberis, & venies ad locum tuũ, ubi abſcondes te in die (ſ) operaria: & ſedebis apud (t) Ergab illud.* 19 *Et ego (u) tertiabo ſagittis jaculans, emittens in (x) Amattari.* 20 *Et ecce mitto puerum, dicens; Veni, reperias mihi ſagittam.* 21 *Si dixero dicens puero, Hic ſagitta à te, (y) & hic, cape eam: (z) accede, quoniam pax tibi. & non eſt verbum, vivit Dominus.* 22

MS.A. (ξ) ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ δραμεῖν εἰς (ο) ἐὰν δὲ σκληρῶς (π) ὅτι εἰς διαθήκην κυρίου εἰσήγαγες τὸν (ρ) εἰ ἔστιν * ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν (σ) Μηδαμῶς σύ· ὅτι (τ) Καὶ τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν μὴ ἐκρίθη ὁ πατήρ (υ) ἰδοὺ ἐὰν ἦν ἀγαθὸν περὶ (φ) ἀποστέλλω (χ) κύριος τῷ (ψ) ἐξαποστέλλω (ω) Καὶ μὲν ἔτι (α) μετ' ἐμοῦ ἔλεος κυρίου· καὶ (β) ἔλεος ἀπὸ τοῦ (γ) ἀπὸ προσώπου (δ) ἐξαρθῆναι (ε) Ἰωνάθαν ἀπὸ (ζ) ἐκζητήσει κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν τοῦ Δαυίδ. (η) Δαυὶδ ἐν τῷ ἠγαπηκέναι αὐτόν, ὅτι ἠγάπηκεν (θ) αὐτῷ Ἰωνάθαν, (ι) ἐκρύβης (κ) καθίσεις (λ) *ἔργον (μ) θῆρα ἀκοντίζων, (ν) Δααρματταραί.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 אִם מִבְעָא יִבְעֲנַנִי אֲבוּךְ וְתֵימַר אִשְׁתְּאָלָא אִשְׁתְּאֵל מִנִּי דָוִד לְמֵיזַל לְבֵית לֶחֶם קַרְתֵּיהּ אֲרֵי
7 שֵׁרוּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא יוֹמָא דֵין תַּמָּן לְכָל זַרְעִיתָא׃ אִם כְּדֵין יֵימַר טָב שְׁלָם לְעַבְדָּךְ וְאִם
8 מִתְקַף יִתְקַף לֵיהּ דַּע אֲרֵי גְמִירָא בִישְׁתָּא מִנֵּיהּ׃ וְתַעְבֵּיד טִיבוּ עִם עַבְדָּךְ אֲרֵי בִּקְיָמָא דַיְיָ
9 אַעֵלְתָּא יָת עַבְדָּךְ עִמָּךְ וְאִם אִית בִּי חוֹבָא קְטוֹלְנִי אַתְּ וּלְוָת אֲבוּךְ לְמָה דְנַן תָּעֵלִנַּנִי׃ וַאֲמַר
יְהוֹנָתָן חַס לָךְ אֲרֵי אִם מִדַּע אֶדַּע אֲרֵי גְמִירָא בִישְׁתָּא מִן אַבָּא לְמֵיתֵי עֲלָךְ וְלָא יָתָהּ אֲחַוֵּי
10 לָךְ׃ וַאֲמַר דָּוִד לִיהוֹנָתָן מַן יְחַוֵּי לִי אוֹ דִלְמָא יְתֵיבִנָּךְ אֲבוּךְ פִּתְגָּמִין קָשִׁין׃ וַאֲמַר יְהוֹנָתָן
11 12 לְדָוִד אֱזֵיל וְנִפּוֹק לְחַקְלָא וּנְפַקוּ תַרְוֵיהוֹן לְחַקְלָא׃ וַאֲמַר יְהוֹנָתָן לְדָוִד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
אֲרֵי אֶבְדוֹק יָת אַבָּא בְּעִדָּנָא הָדֵין מְחַר אוֹ בְיוֹמָא תְלִיתָאָה וְהָא פִתְגָּמַיָּא תַקְנִין מִתְאַמְרִין
13 עַל דָּוִד וְלָא מִכְּעַן אֶשְׁלַח לְוָתָךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ׃ כְּדֵין יַעְבֵּיד יְיָ לִיהוֹנָתָן וּכְדֵין יוֹסִיף אֲרֵי גְמִירָא
מִן אַבָּא לְמֵיתֵי בִישְׁתָּא עֲלָךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ וְאֶשְׁלְחִנָּךְ וּתְהָךְ לִשְׁלָם וִיהֵי מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדָךְ
14 כְּמָא דַהֲוָה בְּסַעֲדֵיהּ דְאַבָּא׃ וְלָא עַד דַּאֲנָא קַיָּם וְלָא תַעְבֵּיד עִמִּי טִיבוּ מִן קֳדָם יְיָ וְלָא
15 אֲמוּת׃ וְלָא תַפְסֵיק יָת טִיבוּתָךְ מִן אֱנָשׁ בֵּיתִי עַד עָלְמָא וְלָא כַּד שֵׁיצֵי יְיָ יָת סָנְאֵי דָוִד גְּבַר
16 מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וּגְזַר יְהוֹנָתָן קְיָם עִם בֵּית דָּוִד וְאִתְפְּרַע לֵיהּ יְיָ מִיַּד סָנְאֵי דָוִד׃ וְאוֹסֵיף
17 18 יְהוֹנָתָן לְאוֹמָאָה יָת דָּוִד בִּדְרָחֵים יָתֵיהּ אֲרֵי רַחֲמַת נַפְשֵׁיהּ רַחֲמֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְהוֹנָתָן
19 מְחַר יַרְחָא וְתִתְבְּעֵי אֲרֵי יְהֵי מְרוֹחַ בֵּית אַסְחָרוּתָךְ׃ וּבִתְלָתוּת יוֹמַיָּא תִּתְבְּעֵי לַחֲדָא וּתְהָךְ
20 לְאַתְרָא דְאִטְּמַרְתָּא תַּמָּן בְּיוֹמָא דְחוּלָא וְתִתֵּיב בִּסְטַר אֶבֶן אַתָּא׃ וַאֲנָא תְּלָתָא גִירִין
21 בְּקַשְׁתָּא אֶשְׁדֵּי לְמִמְחֵי לִי לְפַלְגֵּלִיסָא׃ וְהָא אֶשְׁלַח יָת עוּלֵימָא אֱזֵיל וְאַיְתִי יָת גִירַיָּא אִם
מֵימַר אֵימַר לְעוּלֵימָא הָא גִירַיָּא מִנָּךְ וּלְכָא סַבְהִי וְאֵיתָא אֲרֵי שְׁלָם לָךְ וְלֵית מִדַּעַם בִּישׁ
קַיָּם הוּא יְיָ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Si quærendo quæret me pater tuus, & dices: Petendo petivit à me David ad eundũ ad Bethlehhem urbem ejus, quia appoſitum oblationis ſanctitatis hodie ibi omni proſapiæ. 6 Si ſic dicet, Bonum, pax ſervo tuo: 7 & ſi indureſcendo indureſcet illi, ſcito quòd abſoluta malicia ab eo. Et facies bonum cum ſervo tuo, quia in juramento Domini intrare feciſti 8 ſervum tuum tecum; & ſi eſt in me culpa, occide me tu, & ad patrem tuum quare intrare facies me? Et dixit Jehonathan, Abſit tibi, quia ſi ſciendo ſciero quòd perfecta malicia à patre meo ad veniendum ſuper te, & 9 non ipſum nunciabo tibi? Et dixit David ad Jehonathan, Quis indicabit mihi, ſi fortè reſponderit tibi pater tuus verba dura? 10 Et dixit Jehonathan ad David, *Vade* & exibimus ad agrum: 11 & exierunt ambo illi ad agrum. Et dixit Jehonathan ad David: Dñs Deus Iſrael, quòd inquiram 12 patrem meum in tempore hoc, cras aut in die tertia, & ecce verba compoſita dicta ſuper David, & non ex-tunc mittam ad te, & indicabo tibi. Sic faciet Dominus Jehonathan, & ſic addet quòd perfecta à patre meo 13 ad veniendum malicia ſuper te, & indicabo tibi, & dimittam te, & ibis in pace, & erit dictum Domini in auxilio tuo, ſicut fuit in auxilio patris mei. Et non quoad ego manens, & non facies mecum bonum ab-ante Do- 14 minum, & non moriar. Et non finies bonitatem tuam ab homine domus 15 meæ, uſq; in ſeculum; nec quando perdiderit Dñs oſores David, virum de-ſuper facies terræ. Et pepigit Jehonathan fœdus cum domo David, & 16 vindicabit ſe Dñs de manu odientium David. Et addidit Jehonathan ad 17 jurandum Davidi in quo amans eum, quia amore animæ ſuæ amavit eum. Et dixit ei Jehonathan, *Cras* menſis, & quærêris, quia erit vacua domus 18 accubitus tui. Et in tertia die quærêris nimis, & ibis ad locũ quo abſcon- 19 ditus es ibi in die profeſto: & ſedebis in latere petræ ATHA. Et ego tria 20 jacula in arcu *ſagittabo* ad quatiendum mihi ad ſcopum. Et ecce mittam 21 puerum, Ito, & venire fac jacula: ſi dicendo dixero puero; Ecce jaculum à te & huc tolle, & affer; quòd pax tibi, & non eſt quicquam malum: permanet ipſe Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 * ܐܢ ܡܥܩܒܘ ܢܥܩܒܢܝ ܐܒܘܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܡܫܐܠܘ ܐܫܬܐܠ ܡܢܝ ܕܘܝܕ ܕܐܪܗܛ ܠܒܝܬ ܠܚܡ
ܡܕܝܢܬܗ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܐ ܕܝܘܡܬܐ ܐܝܬ ܬܡܢ ܠܟܠܗ ܫܪܒܬܐ. * ܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪ: ܫܦܝܪ 7
ܘܬܪܝܨ. ܫܠܡܐ ܠܥܒܕܟ. ܘܐܢ ܡܬܟܪܝܘ ܢܬܟܪܐ ܠܗ. ܕܥ ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬܗ.
* ܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܥܒܕܟ. ܡܛܠ ܕܒܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܥܠܬ ܥܒܕܟ ܥܡܟ. ܘܐܢ 8
ܐܝܬ ܒܝ ܣܟܠܘܬܐ. ܩܛܘܠܝܢܝ ܐܢܬ. ܘܠܘܬ ܐܒܘܟ ܠܐ ܬܥܠܝܢܝ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ. ܚܣ ܠܟ. 9
ܡܛܠ ܕܐܢ ܡܕܥ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܝ. ܐܬܐ ܐܢܐ ܘܡܚܘܐ ܐܢܐ ܠܟ. * ܘܐܡܪ 10
ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܡܢܘ ܢܚܘܝܢܝ ܐܢ ܢܥܢܝܟ ܐܒܘܟ ܩܫܝܐܝܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. 11
ܬܐ ܢܦܘܩ ܠܚܩܠܐ. ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܗܘܢ ܠܚܩܠܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܣܗܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 12
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܠܐ ܐܒܨܝܘܗܝ ܠܐܒܝ ܐܝܟ ܙܒܢܐ ܗܢܐ ܡܚܪ. ܒܬܠܬ ܫܥܝܢ. ܘܐܢ ܛܒ ܠܟ.
ܘܐܚܘܝ ܠܟ. * ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܝܘܢܬܢ ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ. ܐܢ ܡܢ ܐܒܝ ܒܝܫܬܐ 13
ܠܐܕܢܟ. ܘܐܫܪܝܟ ܘܬܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܐܒܝ.
14 * ܘܠܘܝ ܕܝܢ ܥܕ ܐܢܐ ܚܝ. ܐܠܐ ܥܒܕ ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܥܕܠܐ ܐܡܘܬ. * ܘܠܐ ܬܥܒܪ ܛܝܒܘܬܟ
15 ܡܢ ܒܝܬܝ ܠܥܠܡ. ܘܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܢܩܘܡ 16
ܝܘܢܬܢ ܥܡ ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܢܬܒܥ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܘܣܦ ܝܘܢܬܢ 17
ܠܡܘܡܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܢܦܫܗ ܪܚܡܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 18
ܝܘܢܬܢ. ܡܚܪ ܪܝܫ ܝܪܚܐ ܗܘ. ܘܡܬܒܥܐ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܡܬܒܥܐ ܡܘܬܒܟ. * ܘܠܬܠܬܐ 19
ܫܥܝܢ ܡܬܒܥܐ ܐܢܬ ܛܒ. ܘܬܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܐܬܛܫܝܬ ܬܡܢ ܒܝܘܡ ܥܒܕܐ. ܘܬܬܒ ܠܘܬ ܟܐܦܐ
ܗܘ. * ܘܐܢܐ ܬܠܬ ܓܐܪܐ ܐܫܕܐ ܠܓܒܗ. ܐܝܟ ܕܡܫܕܐ ܐܢܐ ܠܢܝܫܐ. * ܘܗܐ ܡܫܕܪ ܐܢܐ 20
ܠܛܠܝܐ ܕܙܠ ܐܫܟܚ ܓܐܪܐ. ܐܢ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܛܠܝܐ. ܗܐ ܓܐܪܐ ܡܢܟ ܘܠܗܪܟܐ. ܣܒ ܐܢܘܢ ܘܬܐ. 21
ܘܕܥ ܕܫܠܡܐ ܠܟ. ܘܠܝܬ ܡܕܡ ܒܝܫ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ.

6 Si accuratè me requiſierit pater tuus, dic ei, Veniam poſtulavit à me David eundi in Bethlehem civitatem ſuam, quoniam ſacrificia dierum *aliquot* ſunt ibi toti familiæ. 7 Si ita dixerit, Bene rectèque eſt, pax erit ſervo tuo: ſin autem ægrè omnino ferat, ſcito definitum eſſe malum ab eo. 8 Hoc exerce beneficium erga ſervum tuum, quandoquidem in fœdus Domini admiſiſti ſervum tuum tecum quòd ſi eſt penes me culpa, tu me interfice, & ad patrem tuum ne me perducas. 9 Dixit Jonathan, Abſit à te: nam ſi planè novero definitum eſſe malũ à patre meo, veniam ad te & indicabo tibi. 10 Dixit David Jonathani, Quis indicabit mihi, ſi fortè reſpondeat tibi pater tuus acerbé? 11 Reſpondit Jonathan Davidi, Veni, exeamus ad agrum: egreſſique ſunt ambo ad agrum. 12 Tum dixit Jonathan Davidi, Teſtis ſit Dominus Deus Iſraelis, niſi rem expoſuero patri meo ſub hoc tempus cras horâ tertiâ; & ſi benevolus erga te ſit, revelavero tibi. 13 Sic faciat Dominus Jonathani, & ſic addat ei, niſi cùm præſenſero à patre meo malum quod tibi impendet, tibi revelavero, teque dimiſero ut abeas in pace, ſitque tecum Dominus ut fuit cum patre meo; 14 Atque O utinam me vivente. Verùm utere mecum beneficio Dei antequam moriar, 15 Et ne deficiat beneficium tuũ à domo mea in perpetuum: ut cùm extinxerit Domin⁹ inimicos Davidis è ſuperficie terræ, 16 Exurgat Jonathan cum familia Davidis, & ultionem repetat Dominus ab hoſtibus Davidis. 17 Et appoſuit Jonathan adjurare Davidē, eò quòd amaret eum; nam amore ſui ipſius amabat eum. 18 Deinde dixit ad eum Jonathan, Cras initium eſt menſis, túque requiſiêris quia vacabit ſedes tua, 19 Et horâ tertiâ inſtanter poſtulaberis: venies autem ad locum ubi te abdideras, craſtino die, & ſedebis prope lapidem illum: 20 Ego verò ecce tres ſagittas directurus ſum, ut jaculer, & ſcopum feriam: 21 Et miſſurus ſum famulum, ut abeat, colligátque ſagittas. Si dixero famulo, Ecce ſagittæ citra te ſunt, accipe eas & veni; ſcias & videas pacem tibi eſſe, nihílque eſſe mali, vivat Dominus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فان افتقدني ابوك * قل له ان داود طلب الي ان ينطلق الي بيت لحم قريته * لان لعشيرته 6
كلها هناك ذبيحة في هذه الايام * فان قال ما احسن ما صنعت حيث اذنت له * فان عبدك 7
يطمان ويرجوا السلامة * وان شق عليه ذلك واساه * اعلم انه قد نوي الشر * فاصنع بعبدك 8
هذا المعروف * لانك قد عاهدت عبدك عهد الرب * وان كانت لي اساءة او جرم * فاقتلني انت
ولا تنطلق بي الي ابيك * قال له يوناثان * حاشاك * ولكن ان علمت ان ابي قد نوي شرا واوقع 9
عليه * اتيتك واخبرتك بذلك * قال داود ليوناثان * فكيف لي ان اعلم ما يجيبك به ابوك * ومن 10
يخبرني بذلك * قال يوناثان لداود * اخرج بنا الي الحقل * وخرجا جميعا الي الحقل * قال يوناثان 11 12
لداود * يشهد الله اله اسرائيل علي * اني استخبر ما عند ابي لك غدا في ثلثة ساعات من النهار * فان
كان لك عنده خير ارسلت اليك واخبرتك * هكذا يصنع الرب بيوناثان وكذلك يزيد * ان 13
كتمتك شيئا مما عند ابي * وان كان شرا اخبرتك ولم اكتمك * وارسلك وتنطلق بسلامة * 14
ويكون الرب معك كما كان مع ابي * فليت يكون ذلك وانا حي * ولكن اصنع بي معروفا 15
من اجل الله قبل موتي * ولا تعدم بيتي معروفك الي الابد * واذا اهلك الرب اعداء داود عن 16
وجه الارض * فيقوم يوناثان مع ال داود * وينتقم الرب من اعداء داود * واعاد يوناثان علي 17
داود اليمين في ذلك * من اجل حبه له * لانه احبه كحبه لنفسه * ثم قال يوناثان * غدا راس 18
الشهر ويفتقد فيه * ويفتقد موضعك * واذا مضت ثلاثة ساعات * وحضر الغداء * وطلبت * فتعال 19
الي الموضع الذي تغيبت به امس غدا * واجلس في ظل تلك الصخرة * واسكن هناك *
* فاني اخرج وارمي ثلاثة سهام * كاني ارمي لهدف * وارسل غلامي ليلتقط النشاب * فان قلت 20 21
للغلام * النشاب خلفك خذه واقبل الي * فاعلم ان ليس لك عند ابي الا سلامة * وليس عنده
شر ولا كلام ردي * احلف بحق الرب اني اصدقك في ذلك *

6 Quòd ſi requiſierit me pater tuus, dic illi; Rogavit me David ut ire ſibi liceret ad Beth-lehem civitatem ſuam, quoniam ſacrificium eſt illic his diebus toti ipſius familiæ. 7 Quòd ſi dicat, Quàm rectè feciſti permiſſum ei concedendo, ſanè ſervus tuus tutior eſt, ſperátque ſalutem: verùm ſi moleſtè id tulerit, eique diſplicuerit, noveris quòd malum jam deliberârit. 8 Hanc quæſo gratiam præſta ſervo tuo, quoniam pepigiſti cum ſervo tuo pactum Domini: quòd ſi iſt apud me crimen aut culpa, tu me interfice, ad patrem autem tuum ne me ducas. 9 Dixit ad eum Jonathan, Abſit à te; imò verò ſi animadvertam quòd pater meus malum propoſuerit idque deliberaverit, veniam ad te, & id indicabo tibi. 10 Dixit David Jonathani, Quo pacto mihi licebit ſcire quod reſpondebit tibi pater tuus? & quis hoc indicabit mihi? 11 Reſpondit Jonathan Davidi, Egrediamur ad agrum: cumq; egreſſi eſſent ambo ſimul ad agrũ, 12 Dixit Jonathan Davidi, Teſtis mihi ſit Deus, De⁹ Iſraelis quòd exploratur⁹ ſum, quid ſentiat pater meus de te, cras horâ diei tertiâ, ſique benè de te ſentiat, miſſurus ſum ad te, ibique indicaturus. 13 Sic faciat Dominus Jonathani, & ſic addat, ſi te celavero quicquam ex his quæ ſunt in animo patris mei; & ſi quod ſit malum, indicabo tibi, nec te celabo, dimittamq; te ut abeas in pace, & Dominus tecum ſit quemadmodum fuit cum patre meo. 14 Utinam autē id accidat me vivente. Verùm præſta mihi beneficium propter Deum antequam moriar, 15 Et ne prives domum meã beneficio tuo in æternum: ut cùm perdiderit Dominus hoſtes Davidis è ſuperficie terræ, 16 Surgat Jonathan cum familia Davidis, & vindictam ſumat Dominus ab hoſtibus Davidis. 17 Et iteravit Davidi adjurationem hac de re ob amorem ſuũ erga eum; amabat enim eum pari ac ſeipſum amore. 18 Tum dixit Jonathan, Cras initium eſt menſis quo requiſiêris, et requiretur locus tuus. 19 Cum ergò elapſâ horâ tertiâ appoſitũ fuerit prandium, túq; requiſitus, veni cras ad locum in quo heri dilitueras, & ſede in umbra lapidis illius, ibiq; maneto. 20 Ego enim egreſſurus ſum, tréſque ſagittas jacturus ſum quaſi in ſcopum jaculaturus: 21 Mittámque puerum meum ut colligat ſagittas. Si dicam puero, Sagittæ à tergo tuo ſunt, accipe eas, & veni ad me; ſcito nihil tibi eſſe apud patrem meum niſi ſalutem, nec eſſe penes eum malum nec verbum infauſtum: per Dominũ juro verum me tibi dicturum hac in re.

שמואל א : כ

,ultra & ,te à ſagittæ Ecce :*adoleſcenti* dixero ſic ſi Et
22 וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהָלְאָה
ego ſumus locuti quod verbum Et .Dominus te dimiſit quia :vade
23 לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי
.ſeculum in uſque ,te inter & ,me inter Dominus ecce ,tu &
וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם׃
juxta rex ſedit & ,*menſis* *fuit* & ,agro in David ſe abſcondit Et
24 וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־
,ſuam *ſedem* ſuper rex Seditque .veſcendum ad panem
25 הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ
ſeditque ,Jonathan ſurrexit & :*parietis ſedem ad vice in vice ſicut*
כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב
eſt locutus non Et .David locus *viſitatus eſt* & ;Saul latere ex Abner
26 אַבְנֵר מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר
,*ipſum* Accidens :dixit quia ,illa die in quicquam Saul
שָׁאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא
craſtino *à* fuit Et .mundus *non quia* ,ipſe purus *non quia*
27 בִּלְתִּי טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת
ad Saul Dixitque .David locus *eſt viſitatus &* ,ſecundo *menſis*
הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־
etiam heri etiam Iſai filius venit non Quare:ſuum filium Jonathan
יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־
Poſtulando :Saul Jonathan reſpondit Et ?panem ad hodie
28 הַיּוֹם אֶל־הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל
me Dimitte :dixit Et .Bethlechem ad uſque ,me *apud ex* David poſtulavit
29 נִשְׁאַל דָּוִד מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי
mihi mandavit ipſe & .civitate in *nobis* familiæ victima quia ,obſecro
נָא כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי
,*quæſo* *evadam* ,tuis oculis in gratiam inveni ſi nunc Et.meꝰ frater
אָחִי וְעַתָּה אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא
.regis menſam ad venit non Idcirco .meos fratres videbo &
וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃
perverſæ Fili :ei dixit & ,Jonathan in Saul *naſus* eſt iratus Et
30 וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת
Iſai filium *tu* *eligens* quòd ,novi non an ,rebellionis
הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי
Quia ?tuæ matris *nuditatis* confuſionem in & ,tuam confuſionem in
31 לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ׃ כִּי
ſtabilieris non ,*humum* ſuper vixerit Iſai filius quibus diebus omnibus
כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן
quia ,me ad eum *cape* & ,mitte nunc Et .tuum regnum *&* ,tu
אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי
,ſuum patrem Saul ad Jonathan reſpondit Et *ipſe mortis filius*
32 בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו
Saul *protelavit* Et ?fecit quid ?morietur quid Ut :eum ad dixit &
33 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל
,Jonathan cognovit & :eum *percutiendum ad* ,eum *ſuper* lanceam
אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן
Surrexitque .David interficere *ſuo patre cum à ipſa concluſio* quòd
34 כִּי־כָלָה הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם
die in comedit non & ,*naſi* ira in menſa *cum à* Jonathan
יְהוֹנָתָן מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־
eum *calumniaverat* quia ,David *ſuper doluit* quia :panem ſecunda *menſis*
הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ
agrum Jonathan eſt egreſſus & ,mane *in* fuit Et .ſuus pater
35 אָבִיו׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה
:ſuo puero ad Dixitque .eo cum parvus puer & ,Davidi ſtatutū tempus ad
36 לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ
,cucurrit puer :*jaciens* ego quas ,ſagittas nunc inveni ,Curre
רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ
.eum tranſire faciendum ad ſagittam jecit ipſe &
וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי לְהַעֲבִרוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Si autem ſic locutus fuero pu-
ero, Ecce ſagittæ ultra te ſunt:
vade in pace, quia dimiſit te
23 Dominus. De verbo autem
quod locuti ſumus ego & tu, ſit
Dominus inter me & te uſque
24 in ſempiternum. Abſcondi-
tus eſt ergò David in agro, &
venerunt calendæ, & ſedit
rex ad comedendum panem.
25 Cúmque ſediſſet rex ſuper ca-
thedram ſuam (ſecundùm con-
ſuetudinem) quæ erat juxta
parietem, ſurrexit Jonathas, &
ſedit Abner ex latere Saul, va-
cuúſque apparuit locus David.
26 Et non eſt locutus Saul quid-
quam in die illa: cogitabat e-
nim quòd fortè eveniſſet ei, ut
non eſſet mundus, nec purifi-
27 catus. Cúmque illuxiſſet dies
ſecunda poſt calendas, rurſus
apparuit vacuus locus David.
Dixitque Saul ad Jonathan fi-
lium ſuum; Cur non venit filiꝰ
Iſai, nec herì, nec hodiè, ad ve-
28 ſcendum? Reſpondítque Jona-
thas Sauli; Rogavit me obnixè,
29 ut iret in Bethlehem. Et ait;
Dimitte me, quoniam ſacrifici-
um ſolenne eſt in civitate, u-
nus de fratribꝰ meis accerſivit
me: nunc ergò ſi inveni gra-
tiam in oculis tuis, vadam citò,
& videbo fratres meos. Ob
hanc cauſā non venit ad men-
30 ſam regis. Iratus autem Saul
adverſùm Jonathan, dixit ei;
Fili mulieris virum ultrò rapi-
entis, numquid ignoro quia
diligis filium Iſai, in confuſio-
nem tuam, & in confuſionem
31 ignominioſæ matris tuæ? O-
mnibus enim diebus, quibus fi-
lius Iſai vixerit ſuper terram,
non ſtabiliéris tu, neque regnū
tuum. Itaque jam nunc mitte,
& adduc eum ad me: quia fi-
32 lius mortis eſt. Reſpondens
autē Jonathas Sauli patri ſuo,
33 ait; Quare moritur? quid fe-
cit? Et arripuit Saul lanceam
ut percuteret eum. Et intelle-
xit Jonathas quòd definitum
eſſet à patre ſuo, ut interficeret
34 David. Surrexit ergò Jona-
thas à menſa in ira furoris, &
non comêdit in die calendarū
ſecunda panē. Contriſtatus eſt
enim ſuper David, eò quòd
confudiſſet eum pater ſuus.
35 Cúmque illuxiſſet mane, venit
Jonathas in agrum juxta placi-
tum David, & puer parvulus
36 cum eo. Et ait ad puerum ſu-
um; Vade, & affer mihi ſagit-
tas, quas ego jacio. Cúmque
puer cucurriſſet, jecit aliam ſa-
gittam trans puerum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Ἐὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκῳ, (ξ) Ὧδε ἡ
σχίζα (ο) ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα πορεύου, ὅτι
23 ἐξαπέσταλκέ σε κύριος. Καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐ-
λαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδοὺ κύριος μάρτυς
24 ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ
κρύπτεται Δαυὶδ (π) ἐν ἀγρῷ, καὶ παραγί-
νεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν
25 τράπεζαν τοῦ φαγεῖν. Καὶ (ρ) ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν
καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐπὶ τῆς
καθέδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασε τὸν
Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν (σ) Ἀβεννὴρ ἐκ
πλαγίων Σαοὺλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ.
26 Καὶ οὐκ ἐλάλησε (τ) Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ, ὅτι (υ) εἴρηκε, Σύμπτωμα φαίνεται,
27 μὴ καθαρὸς εἶναι, ὅτι οὐ κεκαθάρισται. Καὶ ἐ-
γενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ (φ) μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ
τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ
Δαυίδ. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν (χ) ὁ υἱὸς
Ἰεσσαὶ καὶ ἐχθὲς, καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν;
28 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Παρῄτηται (ψ) παρ᾽ ἐμοῦ Δαυὶδ ἕως
εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι,
29 Καὶ εἶπεν, Ἐξαπόστειλον (ω) δή με, ὅτι
θυσία τῆς φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ (α)
ἐνετείλαντο πρός με οἱ ἀδελφοί μου. καὶ
(β) νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου,
(γ) διασωθήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς
μου. διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τρά-
30 πεζαν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
Σαοὺλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ, Υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶ-
δα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰ-
σχύνην σου, καὶ εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως
31 μητρός σου; Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ
υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσε-
ται ἡ βασιλεία σου. νῦν οὖν ἀποστείλας λάβε
32 τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος. Καὶ ἀπ-
εκρίθη Ἰωνάθαν τῷ (δ) Σαοὺλ, Ἱνατί
33 ἀποθνήσκει; τί πεποίηκεν; Καὶ ἐπῆρε Σαοὺλ
τὸ δόρυ ἐπὶ (ε) Ἰωνάθαν τοῦ θανατῶσαι
αὐτόν. καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι συντετέλε-
σται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θα-
34 νατῶσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ (ζ) ἀνεπήδησεν Ἰω-
νάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ
οὐκ ἔφαγεν (η) ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρ-
τον, ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυίδ, ὅτι συν-
35 ετέλεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγε-
νήθη πρωῒ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀγρὸν,
καθὼς ἐτάξατο (θ) εἰς τὸ μαρτύριον Δαυ-
36 ίδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε τῷ παιδαρίῳ, Δράμε, εὑρέ μοι τὰς
σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω. καὶ τὸ παιδάρι-
ον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντιζε τῇ σχίζῃ, καὶ
παρήγαγεν αὐτήν.

Si autem hæc dixero adoleſcenti,
Hic ſagitta à te, & ultrà: vade,
quoniam dimiſit te Dominus. Et 23
verbum, quod locuti ſumus ego
& tu, ecce Dominus teſtis inter
me & te uſq; in ſeculum. Et 24
abſcondit ſe David in agro, &
advenit (aa) menſis: & venit
rex ad menſam ad comedendum.
Et ſedit ſuper cathedram ſuam, 25
ſicut ſemel, & ſemel, ſuper ca-
thedram apud parietem. (bb) Et
prævenit ipſum Jonathan: Et ſe-
dit Avenner à latere Saul; &
viſitatus eſt locus David. Et non 26
locutus eſt Saul in die illa; quo-
niam dixit, (cc) Accidens vide-
tur, ut non ſit purus, quoniam
mundatus non eſt. Et factum eſt
craſtinâ menſis die ſecundâ, &
viſitatus eſt locus David. Et di- 27
xit Saul ad Jonathan filium
ſuum; Quid, quòd non advenit
filius Jeſſe & herì & hodiè
ad menſam? Et reſpondit Jona- 28
than ad Saul, & dixit ei; De-
precatus eſt à me David uſq; in
Bethleem civitatem ſuam ire: Et 29
dixit; Dimitte nunc me, quoniam
ſacrificium ipſius tribûs nobis in
civitate: & mandaverunt ad
me fratres mei. Et nunc, ſi in-
veni gratiam in oculis tuis, tranſ-
ibo jam, & videbo fratres meos.
Propter hoc non advenit ad men-
ſā regis. Et indignatꝰ eſt irâ Saul 30
ſuper Jonathan valdè, & dixit
ei; Fili puellarum ultrò venien-
tium. Non enim novi quia parti-
ceps es tu filio Jeſſæ in confuſio-
nem tuam, & in confuſio-
nem revelationis matris tuæ?
Quoniam omnibus diebus quibus 31
filius Jeſſæ vixerit ſuper terram,
(dd) non parabitur regnum tuum.
Nunc igitur mittens cape adole-
ſcentem, quia filius mortis iſte.
Et reſpondit Jonathan ad Saul, 32
Ut quid moritur? Quid fecit?
Et elevavit Saul haſtam ſuper 33
Jonathan ad interficiendū eum.
Et cognovit Jonathan, quia con-
ſummata eſt malitia hæc à patre
ſuo, interficiendi David. Et re- 34
ſiliit Jonathan à menſa in indi-
gnatione iræ; & non comêdit in
ſecunda menſis panem: quoniam
(ee) ſauciatus eſt ſuper David,
quoniam (ff) conſummaverat
ſuper eum pater ſuus. Et factum 35
eſt mane, et exiit Jonathan in
campum, ſicut conſtituerat in te-
ſtimonium David, & puer par-
vulus cum eo. Et dixit puero; 36
Curre, invenito mihi ſagittas, in
quibus ego jaculor: Et puer cu-
currit, & ipſe jaculatus eſt ſagi-
tâ: & (gg) tranſire fecit eam.

MS.A. (ξ) Ἰδοὺ (ο) ἐκεῖ ἀπὸ (π) ἐν τῷ ἀγρῷ, (ρ) ἐκάθισεν ὁ
βασιλεὺς δὴ (σ) Ἀβεννὴρ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκ πλαγίων (τ) Σαοὺλ οὐδὲν ἐν τῇ
(υ) εἶπεν, (φ) μηνὸς τῇ δευτέρᾳ, καὶ (χ) υἱὸς Ἰεσσαὶ (ψ) Δαυὶδ
παρ᾽ ἐμοῦ ἕως (ω) με δὴ, (α) ἐνετείλατο πρός με ὁ ἀδελφός μου. (β)
νυνὶ εὕρηκα (γ) διασωθήσομαι δὴ (δ) Σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν, Ἱνατί (ε) Ἰωνάθαν * ὅτι συντετέλεσται (ζ) ἀπεπήδησεν (η) ἐν
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τοῦ (θ) Δαυὶδ εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וְאִם כְּדֵין אֵימַר לְעוּלֵימָא הָא גִירַיָּא מִנָּךְ וּלְהָלָא אֱזֵיל אֲרֵי שֵׁיזְבָךְ יְיָ׃ וּפִתְגָמָא דִי מַלֵּלְנָא
23 24 אֲנָא וְאַתְּ הָא מֵימְרָא דַייָ בֵּינִי וּבֵינָךְ סָהִיד עַד עָלְמָא׃ וְאִטְּמַר דָּוִד בְּחַקְלָא וַהֲוָה יַרְחָא
25 וְאַסְחַר מַלְכָּא עַל לַחְמָא לְמֵיכַל׃ וְאַסְחַר מַלְכָּא עַל שְׁוִיֵּיהּ כִּזְמַן בִּזְמַן עַל שְׁוִיֵּיהּ דִּמְתַקַּן
לֵיהּ בִּסְטַר כּוֹתְלָא וְקָם יְהוֹנָתָן וְאַסְחַר אַבְנֵר מִסִּטְרָא דְשָׁאוּל וַהֲוָה אַתְרָא דְדָוִד מְרוֹחַ׃
26 וְלָא מַלֵּיל שָׁאוּל מִדַּעַם בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי אֲמַר דִּלְמָא עִירוּעַ הוּא לֵיהּ וְלָא דְכֵי הוּא אוֹ
27 דִּלְמָא לְאוֹרַח אֲזַל וַאֲנַחְנָא לָא זַמִּנְנוֹהִי׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי דְּהוּא עִבּוּר יַרְחָא תִּנְיָנָא
וַהֲוָה אַתְרָא דְדָוִד מְרוֹחַ וַאֲמַר שָׁאוּל לִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ מָא דֵין לָא אֲתָא בַר יִשַׁי אַף תְּמָלֵי
28 אַף יוֹמָא דֵין לְלַחְמָא׃ וַאֲתֵיב יְהוֹנָתָן יָת שָׁאוּל אִשְׁתְּאָלָא אִשְׁתְּאֵל דָּוִד מִנִּי לְמֵיזַל עַד
29 בֵּית לָחֶם׃ וַאֲמַר שַׁלְּחֵנִי כְעַן אֲרֵי שֵׁירוּ נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא לְכָל זַרְעִיתָא לָנָא בְּקַרְתָּא וְהוּא
פַּקֵּיד לִי אֲחִי וּכְעַן אִם אַשְׁכְּחֵית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ אִשְׁתֵּיזֵיב כְּעַן וְאֶחֱזֵי יָת אֲחַי עַל כֵּן לָא אֲתָא
30 לְפָתוֹרָא דְמַלְכָּא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דְשָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַאֲמַר לֵיהּ בַּר סַרְבָנִיתָא דְמַרְדוּתָא
31 קְשָׁיָא הֲלָא יְדַעְנָא אֲרֵי רָעֵי אַתְּ לְבַר יִשַׁי לְבַהֲתָתָךְ וּלְבַהֲתַת קְלָן אִמָּךְ׃ אֲרֵי כָל יוֹמַיָּא
דְּבַר יִשַׁי קַיָּם עַל אַרְעָא לָא תִתַּקֵּן אַתְּ וּמַלְכוּתָךְ וּכְעַן שְׁלַח וְאַיְתְּנֵיהּ לְוָתִי אֲרֵי גְּבַר חַיָּב
32 קְטוֹל הוּא׃ וַאֲתֵיב יְהוֹנָתָן יָת שָׁאוּל אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ לְמָה יִתְקְטֵל מָה עֲבַד׃ וַאֲרִים
33 שָׁאוּל יָת מוּרְנִיתָא עֲלוֹהִי לְמִמְחֵיהּ וִידַע יְהוֹנָתָן אֲרֵי גְּמִירָא הִיא מִן אֲבוּהִי לְמִקְטַל יָת דָּוִד׃
34 וְקָם יְהוֹנָתָן מֵעִם פָּתוֹרָא בִּתְקֵיף רוּגְזָא וְלָא אֲכַל בְּיוֹם עִבּוּר יַרְחָא תִּנְיָנָא לַחְמָא אֲרֵי
35 אִתְנְסִיס עַל דָּוִד אֲרֵי אַכְלְמֵיהּ אֲבוּהִי׃ וַהֲוָה בְּצַפְרָא וּנְפַק יְהוֹנָתָן לְחַקְלָא לִזְמָנָא דַּאֲמַר
36 לֵיהּ דָּוִד וְעוּלֵים זְעֵיר עִמֵּיהּ׃ וַאֲמַר לְעוּלֵימֵיהּ רְהַט אַיְתָא כְעַן יָת גִּירַיָּא דַּאֲנָא שָׁדֵי
וְעוּלֵימָא רְהַט וְהוּא שְׁדָא גִירָא לְאַעְבָּרוּתֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſi ita dicam puero, Ecce *jacula* à te & illuc: abi quia ſervavit te Dñs. 22
Et verbum quod locuti ſumus ego, & tu, ecce dictum Dñi inter me & in- 23
ter te teſtis uſq; in ſeculum. Et cuſtodivit ſe David in agro, & fuit menſis, 24
& accubuit rex ſuper panem ad comedendum. Et accubuit rex ſuper ſitum 25
ſuum, ſicut in tempore in tempore; ſuper ſitum *ſuum* qui paratus illi, in
latere parietis; & ſtetit Jehonathan, & ſedit Abner *à* latere Saulis, &
fuit locus Davidis vacuus. Et non locutus eſt Saul quicquam in die illa, 26
quia dixit, Fortaſſe eventus fuit ei & non mundus ipſe, aut fortaſſis ad
viam ivit, & nos non invitavimus eum. Et fuit *in* die qui poſt illum qui 27
fuit Emboliſmus menſis ſecundi, & fuit locus Davidis vacuus: & dixit
Saul Jehonathan filio ſuo, Quare non venit filius Iſai etiam heri, etiam
hodie ad panem? Et reſpondit Jehonathan Sauli, Petendo petivit David 28
ex me ad eundum uſq; Bethlehhem. Et dixit, Dimitte me nunc quia poſu- 29
erunt oblationem ſanctitatum omni proſapiæ nobis in urbe; & ipſum
præcepit mihi frater meus: & nunc ſi inveni charitates in oculis tuis,
expediar nunc & videbo fratres meos: propterea non *venit* ad menſam
regis. Et invaluit indignatio Saulis in Jehonathan, & dixit ei, Fili con- 30
tumacis cujus rebellio dura, nónne novi quòd volens tu in filio Iſai ad
opprobrium tuum, & ad opprobrium ignominiæ matris tuæ? Nam omni- 31
bus diebus quibus filius Iſai ſtans ſuper terram, non firmaberis tu &
regnum tuum: & nunc mitte & venire fac illum ad me, quia vir debitor
occiſionis ille. Et reſpondit Jehonathan ad Saul patrem ſuum, & dixit 32
illi, Quare occidetur, quid fecit? Et ſuſtulit Saul haſtam ſuper eum ad 33
percutiendum eum: & cognovit Jehonathan quòd concluſum eſſet à pa-
tre ſuo ad occidendum David. Et ſurrexit Jehonathan à menſa in forti- 34
tudine indignationis, & non comedit in die Emboliſmi menſis ſecundi
panem, quia turbatus eſt ſuper David, quia ignominia affecit illum pater
ſuus. Et fuit in aurora, et exiit Jehonathan ad agrū, ad tempꝰ quod dixit illi 35
David, et puer parvulꝰ cum eo. Et dixit adoleſcenti, Curre, affer nūc jacula, 36
quæ ego jaciens: adoleſcens cucurrit, et ille jecit jaculū ad tranſmittendū illū.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

22 * ܘܐܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܛܠܝܐ: ܕܗܐ ܓܐܪܐ ܠܗܠ ܡܢܟ ܘܠܗܠ. ܙܠ. ܡܛܠ ܕܫܪܝܟ ܡܪܝܐ. *ܒܡܠܬܐ 23
ܕܡܠܠܢ ܐܢܐ ܘܐܢܬ. ܗܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܐܬܛܫܝ ܕܘܝܕ ܒܚܩܠܐ. 24
ܘܗܘܐ ܪܝܫ ܝܪܚܐ. ܘܐܣܬܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠ ܠܚܡܐ ܠܡܐܟܠ. * ܘܐܣܬܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠ 25
ܡܘܬܒܗ. ܐܝܟ ܕܒܥܝܕܗ. ܥܠ ܝܕ ܫܘܪܐ. ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܣܬܡܟ. ܘܐܒܢܝܪ ܥܠ ܓܢܒ
ܫܐܘܠ. ܘܐܬܦܩܕ ܕܘܟܬܗ ܕܕܘܝܕ.. * ܘܠܐ ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܡܕܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ 26
ܕܓܕܫܐ ܗܘ. ܕܕܟܐ ܕܝܢ ܗܘ.. ܐܘ ܕܕܟܐ ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܪܝܫ ܝܪܚܐ.. 27
ܘܐܬܦܩܕ ܕܘܟܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܐܬܐ ܒܪ ܐܝܫܝ.. ܠܐ
ܐܬܡܠܝ ܘܠܐ ܝܘܡܢܐ. ܠܠܚܡܐ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܡܫܐܠܘ ܐܫܬܐܠ 28
ܡܢܝ ܕܘܝܕ.. ܕܢܪܗܛ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܡܕܝܢܬܗ. * ܘܐܡܪ. ܫܒܘܩܝܢܝ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܬܐ 29
ܕܫܪܒܬܐ ܐܝܬ ܠܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܦܩܕܢܝ ܘܐܡܪ ܠܝ. ܐܚܝ.. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܐܙܠ..
ܐܚܙܐ ܠܐܚܝ. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܠܐ ܐܬܐ ܠܦܬܘܪܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܫܐܘܠ ܒܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ 30
ܠܗ. ܒܪ ܣܟܠܬܐ ܡܪܘܕܬܐ: ܠܐ ܝܕܥܬ ܐܢܐ ܕܪܚܡ ܐܢܬ ܠܒܪܗ ܕܐܝܫܝ.. ܠܒܗܬܬܟ. ܘܠܒܗܬܬܐ
ܕܥܘܪܛܠܝܘܬ ܐܡܟ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܒܪ ܐܝܫܝ ܚܝ ܥܠ ܐܪܥܐ.. ܠܐ ܬܬܩܢ ܐܢܬ 31
ܘܡܠܟܘܬܟ. ܗܫܐ ܫܕܪ ܐܝܬܝܗܝ ܠܘܬܝ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܡܘܬܐ ܗܘ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܬܢ.. ܘܐܡܪ 32
ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܠܡܢܐ ܡܐܬ. ܡܢܐ ܥܒܕ. * ܘܐܪܝܡ ܫܐܘܠ ܪܘܡܚܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܡܚܝܗ. 33
ܘܝܕܥ ܝܘܢܬܢ. ܕܓܡܝܪܐ ܗܝ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܠܡܩܛܠܗ ܠܕܘܝܕ. * ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ ܡܢ 34
ܦܬܘܪܐ. ܒܚܡܬܐ ܥܙܝܙܬܐ. ܘܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ ܕܪܝܫ ܝܪܚܐ. ܡܛܠ ܕܟܪܝܬ ܠܗ
ܥܠ ܕܘܝܕ.. ܕܓܡܪܗ ܐܒܘܗܝ ܒܫܘܒܩܢܐ. * ܘܗܘܐ ܒܨܦܪܐ.. ܘܢܦܩ ܝܘܢܬܢ ܠܚܩܠܐ ܠܐܘܪܥܗ 35
ܕܕܘܝܕ. ܘܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ ܥܡܗ. * ܘܐܡܪ ܠܛܠܝܐ. ܪܗܛ ܠܩܘܛ ܓܐܪܐ ܕܐܢܐ ܫܕܐ. ܛܠܝܐ 36
ܪܗܛ. ܘܗܘ ܫܕܐ ܓܐܪܐ ܠܡܥܒܪܘܬܗ.

Sed ſi ita dixero famulo, Ecce ſagittæ ultra te 22
ſunt, abi, quia dimiſerit te Dominus: Condi 23
tione *tamen* de qua collocuti ſumus ego & tu.
Ecce Dominus Deus eſt inter me & te uſque
in ſeculum. Abdidit ergò ſe David in agro: 24
cúmque fuiſſet initium menſis, accubuit rex
cibo, ut comederet. Et ubi accubuit rex ful- 25
cimento ſuo, more ſolito, ſecus parietem, ſur-
gens Jonathan accubuit cum Abnero ad latus
Saulis: locus verò Davidis vacavit. Nihil 26
tamen dixit Saul eâ die: dixit enim, Caſus eſt:
fortè mundus eſt, aut fortè non eſt mundꝰ. Sed 27
cùm factum eſſet alterâ die ab initio menſis,
ut vacaret etiam locus Davidis, dixit Saul Jo-
nathani filio ſuo, Qua de cauſa non venit filiꝰ
Iſai neque herì neque hodiè ad cibum? Re- 28
ſpondit Jonathan, dixítque Sauli patri ſuo,
Obnixè excuſavit ſe David apud me, ut per-
curreret uſque ad Beth-lehem civitatem ſuã:
Dixítque, Dimitte me, quoniam ſacrificiũ fa- 29
miliæ eſt nobis in civitate: & cohortatus eſt
me, dixítque mihi, Frater mi, ſi nactus ſum be-
nignitatem in oculis tuis, ibo inviſum fratres
meos: hac de cauſa non venit ad menſam re-
gis. Tum irâ percitus Saul dixit illi, Fili *ma-* 30
tris inurbanæ, annon novi te diligere filium
Iſai ad ignominiam tuam & ignominiam nu-
ditatis matris tuæ? Cunctis enim diebꝰ qui- 31
bus filius Iſai vivus erit ſuper terram, nequa-
quam ſtabiliêris tu & regnum tuũ: nunc mit-
tam & adducam eum ad me, quia filiꝰ eſt mor-
tis. Reſpondens Jonathan dixit Sauli pa- 32
tri ſuo, Quam ob cauſam moriatur? quid fe-
cit? Extulit *ille* lanceam ſuper eum, ut 33
eum percuteret: proinde cognovit Jonathan
decretum fuiſſe à patre ſuo de interficiendo
Davide. Quapropter ſurrexit Jonathan à 34
menſa vehementi cum ira, nec comedit de il-
lo ſecundo ab initio menſis: dolebat enim
propter Davidem, quòd rem decreviſſet pa-
ter ſuus contra eum. Manè autem facto e- 35
greſſus eſt Jonathan ad agrum obviam Davi-
di, cum parvo puero ſecum. Dixítque pu- 36
ero, Curre, collige ſagittas quas jaculatus
ſum. Currente puero jaculatus eſt ipſe ſa-
gittam, ut ultra eum tranſmitteret.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

22 * وإن قلت للغلام* إن النشاب بين يديك* انصرف فإن الرب قد وجهك في طريقك* وهذه
23 علامة كلامنا وما كان بيننا؛ الله الرب بيني وبينك* وتغيب داود في الحرث* فلما كان رأس الشهر 24
اتكاء الملك في مكانه ليتغدا* وأصلحت للملك تكاته مع الحائط كما كانت تصلح له أبدا* 25
واتكي يوناثان من بعده أيضا عن يمين الملك* واتكي ابنار عن شمال شاوول* وافتقد داود
لأن مكانه كان خاليا* ولم يقل شاوول في ذلك اليوم شيئا* لأنه فكر وقال* لعل عرض عرض 26
له* لعله صحيح* أو لعله ليس بصحيح* فلما كان من الغد افتقد داود أيضا* وقال شاوول 27
ليوناثان ابنه* ما حال بن ايسي* كيف لم يجي لا امس ولا اليوم* ولم يحضر طعامنا* أجاب 28
يوناثان وقال لأبيه* كان داود قد طلب إلي أن آذن له في الانطلاق إلي قريته بيت لحم* وقال 29
ارسلني إلي قريتنا* لأن لعشيرتنا كلها ذبيحة في هذه الأيام* وتقدم إلي وقال* يا أخي إن كنت
ظفرت منك برحمة* فأذن لي أن انطلق إلي إخوتي لأعاينهم* لذلك لم يحضر مائدة الملك*
* فغضب شاوول على ابنه وقال له* يا ابن ناقصة العقل قليلة الأدب* أليس قد علمت أنك 30
تهوي بن ايسي* هذا كله بفضيحتك وخزي امك* من اجل ان ما دام بن ايسي حيا على 31
الأرض* لا يصير إليك الملك* ولا يصلح سلطانك* والآن أرسل فأجيبه* لأنه أهل للموت* قال 32
يوناثان لشاوول أبيه* لماذا يقتل* ما الذي صنع* فرفع شاوول حربته ليضرب بها ابنه* وعرف 33
يوناثان أن أباه قد أزمع على قتل داود* وقام يوناثان عن المائدة بغضب شديد* ولم يأكل 34
يومه ذلك من ذبيحة رأس الشهر* لأنه حزن على داود جدا* حيث عرف أن أباه قد عزم على
قتله* فلما أصبح في اليوم الثالث* خرج يوناثان إلي الحرث حيث داود* ومعه صبي صغير* 35
* وقال للصبي* أحضر فالتقط النشاب الذي أرمي* وأحضر الصبي ورمي يوناثان السهم 36
فأجاز الصبي*

Quòd ſi dicam puero, Sagittæ ante te 22
ſunt; vade, quoniam Dominus miſerit te
in viam tuam. Hoc erit ſignum ſermonis 23
noſtri & ſecreti quod inter nos eſt: Deus
Dominus ſit inter me & inter te. Latuit 24
ergò David in agro: cúmque fuiſſet ini-
tium menſis, diſcubuit rex in loco ſuo ut
pranderet; Paratum enim ſuerat regi
ſulcrum ipſius prope parietem uti ſemper 25
parari ſolebat, tum diſcubuit poſt eum
Jonathan à dextera regis, & Abner diſ-
cubuit à ſiniſtra Saulis; David autem
deſideratus eſt, quia locus ejus vacabat.
Nihil tamen dixit Saul eo die: cogitavit 26
enim ac dixit, Fortè caſus aliquis accidit
ei, fortè ſanus eſt, aut fortè minimè ſa-
nus. Sed cùm contigiſſet ut poſtero quo- 27
que die deſideraretur David, dixit Saul
ad Jonathan filium ſuum, Quomodo ſe
habet filius Iſai? quo pacto nec herì nec 28
hodiè venit? nec affuit cibo noſtro? Re-
ſpondens Jonathan dixit patri ſuo, Ef-
flagitaverat à me David ut permitterem
ei ut abiret ad civitatem ſuam Beth-le-
hem: Dixitque, Dimitte me ad civita- 29
tem noſtram, quia tota familia noſtra ſa-
crificium habet hiſce diebus: & acce-
dens ad me dixit, O mi frater, ſi clemen-
tiam apud te ſum nactus, permitte mihi
ut abeam inviſum fratres meos: idcircò
non adſuit menſæ regis. Iratus autem
Saul adverſùs filium ſuum, dixit ei, O 30
fili mulieris *dementis & urbanitatis igna-*
ræ, annon noveram diligere te filium I-
ſai? id omne in dedecus tuum, & rubo-
rem matris tuæ cedet. Nam quandiu fi-
lius Iſai vivus erit ſuper terram, neque 31
perveniet ad te regnum, neque ſubſiſtet
imperium tuum: mittam igitur, & ad-
ducam eum, quia dignus eſt morte. Di- 32
xit Jonathan ad Saulem patrem ſuum,
Cur occidetur? quid fecit? Elevavit au- 33
tem Saul lanceam ſuam, ut eâ feriret fi-
lium ſuum: animadvertitque Jonathan
quòd pater ſuus jam deliberaviſſet necem
Davidis. Surrexit ergò Jonathan à men- 34
ſa vehementer iratus, nec comedit eo die è
ſacrificio initii menſis, quoniam ſummope-
re contriſtatus erat propter Davidem ubi
animadvertit patrem ſuum jam delibe-
râſſe necem ipſius. Cúmque fuiſſet manè
die tertio, egreſſus eſt Jonathan ad agrum 35
ubi erat David, ſecum habens parvum
puerum. Et ait ad puerum, Curre, colli-
ge ſagittas quas jacturus ſum. Cucurrit 36
ergò puer, jactâq; Jonathan ſagittâ, tra-
jecit illam ultra puerum.

שמואל א: כא

.Jonathan jecerat quam ,ſagittæ locum ad uſque puer venit Et
37 וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן
,te à ſagitta Nónne :dixit & ,puerum poſt Jonathan Clamavitque
וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֵצִי מִמְּךָ
ne ,feſtina ,Accelera :puerum poſt Jonathan Clamavitque ?vltra &
38 וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־
.ſuum dominum ad venit & ,ſagittam Jonathan puer collegit &:ſteteris
תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃
.verbum ſciebant David & Jonathan tantùm,quicquā ſciebat non puer Et
39 וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃
,Vade :ei dixitque :ei qui ,puerum ad ſua vaſa Jonathan Deditque
40 וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ
,meridiem apud de ſurrexit David & ,eſt ingreſſus Puer .civitatem defer
41 הָבֵיא הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב
ſunt oſculati &:vicibꝰ tribꝰ ſe incurvavit & ,terrā in ſuas facies in cecidit &
וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ
David ut adeo :ſuum ſocium vir fleverunt & ,ſuum ſocium vir
אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד
Quòd :pace in Vade :David ad Jonathan Dixitque .adaugeret
42 הִגְדִּיל׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר
Dominus :dicendo ,Domini nomine in nos nos ambo juravimus
נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָֹה לֵאמֹר יְהוָֹה
tuum ſemen inter & ,meum ſemen inter & ,te inter & ,me inter ſit
יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ
.civitatem eſt ingreſſus Jonathan & :abiit & ,ſurrexit Et .ſeculum in uſque
43 עַד־עוֹלָם׃ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃

CAP. XXI. כא

contremuit Et .ſacerdotem Achimelech ad Nob in David venit Et
1 וַיָּבֹא דָוִד נֹבֶה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד
,es ſolus tu Quare :ei dixitque ,David occurſum in ,Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדֶּךָ
:ſacerdotem Achimelech ad David Dixitque ?tecum non vir &
2 וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן
quicquam neſciat Vir ,me ad dixitque ,verbum mihi præcepit Rex
הַמֶּלֶךְ צִוַּנִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אַל־יֵדַע מְאוּמָה
pueros Et .tibi præcepi quod & ,te mittens ego quod verbum
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָנֹכִי שֹׁלֵחֲךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים
ſub eſt quid nunc Et ignoti obſcuri locum ad feci ſcire
3 יוֹדַעְתִּי אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמוֹנִי׃ וְעַתָּה מַה־יֵּשׁ תַּחַת־
reſpondit Et .inventum vel ,mea manu in da panes quinque ?tua manu
4 יָדְךָ חֲמִשָּׁה־לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא׃ וַיַּעַן
ſub ad prophanus panis Non .dixit & ,David ſacerdos
הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין־לֶחֶם חֹל אֶל־תַּחַת
tantùm pueri ſe ſervârunt Si .eſt ſanctitatis panis quinimo;mea manu
יָדִי כִּי־אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אַךְ
Quinimo :ei dixit & ,ſacerdoti David reſpondit Et ?muliere à
5 מֵאִשָּׁה׃ וַיַּעַן דָּוִד אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם־
fuerunt & ;me exeundo in ,nudiuſtertius heri ſicut nobis eſt prohibita mulier
אִשָּׁה עֲצֻרָה־לָנוּ כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ
hodie quia etiam &,prophanationis via ipſa &;ſanctitas puerorum vaſa
כְלֵי־הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהוּא דֶּרֶךְ חֹל וְאַף כִּי הַיּוֹם
non quia ,ſanctitatem ſacerdos ei dedit Et .vaſe in ſanctificabitur
6 יִקְדַּשׁ בַּכֶּלִי׃ וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא־
Domini faciebus à remoti ,facierum panis niſi panis ibi erat
הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי־אִם־לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוּסָרִים מִלִּפְנֵי יְהוָֹה
ſervis de vir ibi Et .ipſum capi die in calidum panem ponendum ad
7 לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ׃ וְשָׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי
Doeg ejus nomen & ,Domini facies ad detentus illa die in Saul
שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָֹה וּשְׁמוֹ דֹּאֵג
.Saul ipſi qui ,paſtorum potentiſſimus ,Edomæus
הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃

Verſio VUL. LAT.

37 Venit itaque puer ad locū jaculi, quod miſerat Jonathas: & clamavit Jonathas poſt tergum pueri, & ait; Ecce ibi eſt ſagitta porrò vltra te. 38 Clamavitq; iterùm Jonathas poſt tergū pueri, dicens; Feſtina velociter, ne ſteteris. Collegit autē puer Jonathæ ſagittas, & attulit ad dominum ſuum: 39 Et quid ageretur penitùs ignorabat: tantummodò enim Jonathas & David rem noverant. 40 Dedit ergò Jonathas arma ſua puero, & dixit ei; Vade, et defer in civitatē. 41 Cúmq; abiiſſet puer, ſurrexit David de loco, qui vergebat ad Auſtrum, & cadens pronꝰ in terram, adoravit tertiò: & oſculantes ſe alterutrū, fleverunt pariter, David autem ampliús. 42 Dixit ergò Jonathas ad David, Vade in pace: quæcunque juravimꝰ ambo in nomine Domini, dicentes; Dominus ſit inter me & te, & inter ſemen meū & ſemē tuū uſq; in 43 ſempiternum. Et ſurrexit David, & abiit: ſed et Jonathas ingreſſus eſt civitatem.

CAP. XXI.

1 Venit autē David in Nobe ad Achimelech ſacerdotem: & obſtupuit Achimelech, eò quòd veniſſet David. Et dixit ei; Quarè tu ſolus, & nullus eſt te-2 cum? Et ait David ad Achimelech ſacerdotē; Rex præcepit mihi ſermonem, & dixit; Nemo ſciat rem, propter quam miſſus es à me, & cujuſmodi præcepta tibi dederim: nam & pueris condixi in illum & il-3 lum locum. Nunc ergò ſiquid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid 4 inveneris. Et reſpondens ſacerdos ad David, ait illi; Non habeo laicos panes ad manum, ſed tantùm panem ſanctum: ſi mundi ſunt pueri, maximè à 5 mulieribꝰ? Et reſpondit David ſacerdoti, & dixit ei; Equidē, ſi de mulieribus agitur: continuimus nos ab herì & nudiuſtertiùs, quando egrediebamur, & fuerunt vaſa puerorum ſancta: porrò via hæc polluta eſt, ſed et ipſa hodiè ſanctificabitur in 6 vaſis. Dedit ergò ei ſacerdos ſanctificatum panem: neque enim erat ibi panis, niſi tantùm panes propoſitionis, qui ſublati fuerant è facie Domini, ut ponerentur panes calidi. 7 Erat autem ibi vir quidam de ſervis Saul, in die illa, intus in tabernaculo Domini: & nomen ejus Doeg Idumæus, potentiſſimus paſtorum Saul.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

37 Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ (ι) ἠκόντιζεν Ἰωνάθαν. καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ εἶπεν, Ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα. 38 Καὶ (κ) ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων, Ταχύνας σπεῦσον, καὶ μὴ στῇς. καὶ ἀνέλεξε τὸ παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς σχίζας, καὶ ἤνεγκεν τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. 39 (λ) Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐθὲν, πάρεξ Ἰωνάθαν καὶ Δαυίδ. 40 Καὶ Ἰωνάθαν ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Πορεύου, (μ) εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν. 41 (ν) Καὶ ὡς εἰσῆλθε τὸ παιδάριον, καὶ Δαυὶδ ἀνέστη (ξ) ἀπὸ τοῦ ἀργὰβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον (ο) αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρὶς, καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος (π) τῷ πλησίον αὐτοῦ, ἕως συντελείας μεγάλης. 42 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ, Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς (ρ) ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου, λέγοντες, Κύριος ἔσται μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός μου, καὶ ἀναμέσον τοῦ 43 σπέρματός σου ἕως αἰῶνος. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἀπῆλθε, καὶ Ἰωνάθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

MS.A. (ι) ἠκόντισεν Ἰωνάθαν *ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ (κ) ἐβόησεν (λ) Καὶ τὸ παιδάριον *αὐτοῦ, καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ (μ) καὶ εἴσελθε (ν) Καὶ τὸ παιδάριον εἰσῆλθεν, καὶ Δαυὶδ (ξ) ἀπὸ τοῦ *ὕπνου, καὶ (ο) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ (π) τὸν πλησίον (ρ) ὀμωμόκαμεν ἀμφότεροι ἡμεῖς ἐν

Κεφ. κα'.

1 Καὶ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς (α) Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα. καὶ ἐξέστη Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί (β) ὅτι σὺ μόνος, καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ; 2 Καὶ εἶπε Δαυὶδ (γ) τῷ ἱερεῖ, Ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι (δ) ῥῆμα σήμερον, καὶ εἶπέ μοι, (ε) Μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ (ζ) ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ (η) οὗ ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι. καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις (θ) φελμανὶ μαεμωνί. 3 Καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι, δὸς εἰς (ι) χεῖρά μου τὸ εὑρεθέν. 4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυίδ, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, ὅτι ἀλλ' ἢ (κ) ἄρτοι ἅγιοί εἰσιν· εἰ πεφυλαγμένα (λ) τὰ παιδάριά ἐστι πλὴν ἀπὸ γυναικὸς, καὶ φάγεται. 5 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα (μ) τὰ παιδία ἡγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγιασθήσεται 6 σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, (ν) ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν ἄρτοι, ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου, (ξ) τοῦ παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς. 7 Καὶ ἐκεῖ ἦν ἓν τῶν παιδαρίων τοῦ Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος (ο) Νεεσσαρὰν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὄνομα αὐτῷ Δωὴκ ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ.

MS.A. (α) Νοβὰ πρὸς Ἀμιμέλεχ (β) ὅτι μόνος, καὶ οὐδεὶς (γ) τῷ Ἀβιμέλεχ τῷ ἱερεῖ, (δ) σήμερον ῥῆμα, (ε) Μὴ γνώτω μηδεὶς τὸ (ζ) ἀποστελῶ (η) οὗ ἐντέλλομαί σοι. (θ) φελμωνὶ ἀλμωνί. (ι) χεῖράς μου (κ) ἄρτος ἅγιός ἐστιν· (λ) τὰ παιδία εἰσὶν (μ) τὰ παιδάρια (ν) ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος, * ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ *προφήτου οἱ (ξ) παρατεθῆναι (ο) Νεεσσαρὰν

Et venit puer uſque ad locū ſagittæ, quò jaculatus fuerat Jonathan. Et exclamavit Jonathan poſt puerū, & dixit; Illic ſagitta à te, & ultrà. Et exclamavit Jonathan poſt puerū ſuum, dicens; Feſtinans propera, et non ſtes. Et collegit puer Jonathan ſagittas, & attulit ſagittas ad dominum ſuum. Et puer non cognovit quicquam: (bb) tantùm Jonathan, & David. Et Jonathan dedit vaſa ſua ſuper puerum ſuum: & dixit puero ſuo; Vade, intra in civitatē. Et ut intravit puer, & David ſurrexit ab (ii) Argab, & cecidit ſuper faciem ſuā, & adoravit eum ter, & deoſculatus eſt unuſquiſque proximum ſuū, & ploravit unuſquiſque proximum ſuū, (kk) uſque ad conſummationem magnam. Et dixit Jonathan ipſi David, Vade in pace: et ſicut juravimꝰ nos utriq; in nomine Dñi, dicentes; Dñs erit teſtis inter me et te, et inter ſemē meum, et inter ſemē tuū uſq; in ſeculū. Et ſurrexit David, & abiit. Et Jonathan ingreſſus eſt in civitatem. 37 38 39 40 41 42 43

CAP. XXI.

Et venit David in Nomba ad Abimelech ſacerdotē. Et obſtupuit Abimelech occurſu ejus, & dixit ei; Quid, quia tu ſolus, & nemo tecum? Et dixit David ſacerdoti; Rex mandavit mihi verbum hodiè, & dixit mihi; Nemo ſciat verbum, de quo ego mitto te, & pro quo ego mandavi tibi. Et pueris condixi (a) in loco dicto, Dei fides, Phelani, Maemoni. Et nunc, ſi ſunt ſub manu tua quinque panes; da in manum meam, (b) quod inventum fuerit. Et reſpondit ſacerdos ipſi David, & dixit; Non ſunt panes (c) prophani ſub manum meam: quia niſi panes ſancti ſunt. Si cuſtodierunt ſe pueri tantùm à muliere, & comedent. Et reſpondit David ſacerdoti, & dixit ei; Sed à muliere abſtinuimꝰ herì, & nudiuſtertiùs. In exeundo me in viam, omnes pueri fuerunt purificati: (d) & hæc via prophana: quoniā ſanctificabitur hodiè per vaſa mea. Et dedit ei Abimelech ſacerdos panes propoſitionis: quoniam ibi non erant panes niſi panes faciei, qui ablati fuerāt à facie Domini, ad apponendum panem calidum, quā die cepit eos. Et ibi erat unus puerorum Saul in die illa, (e) detentus Nees Saran coram Domino: et nomen ei Doec (f) Syrus paſcens mulas Saul. 1 2 3 4 5 6 7

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 וַאֲתָא עוּלֵימָא עַד אֲתַר גִירָא דִי שְׁדָא יְהוֹנָתָן וּקְרָא יְהוֹנָתָן בָּתַר עוּלֵימָא וַאֲמַר הֲלָא
38 גִירָא מִנָּךְ וּלְהָלָא׃ וּקְרָא יְהוֹנָתָן בָּתַר עוּלֵימָא אוֹחִי בִּפְרִיעַ לָא תִתְעַכַּב וּלְקִיט עוּלֵימָא
39 דִיהוֹנָתָן יַת גִירַיָא וַאֲתָא לְוַת רִבּוֹנֵיהּ׃ וְעוּלֵימָא לָא יְדַע מִדַּעַם בְּרַם יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעִין
40 יַת פִּתְגָמָא׃ וִיהַב יְהוֹנָתָן יַת זֵינֵיהּ לְעוּלֵימָא דִילֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ אֱזֵל אוֹבֵילֵיהּ לְקַרְתָּא׃
41 עוּלֵימָא אֲתָא וְדָוִד קָם מִסְטַר אֶבֶן אָתָא דִלְקֳבֵיל דָרוֹמָא וּנְפַל עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד
42 תְּלָת זִמְנִין וּנְשִׁיקוּ גְּבַר יַת חַבְרֵיהּ וּבְכוֹ גְּבַר עִם חַבְרֵיהּ עַד דְּדָוִד אַסְגֵּי׃ וַאֲמַר יְהוֹנָתָן
לְדָוִד אֱזֵיל לִשְׁלָם דִּקְיֵמְנָא תַּרְוֵינָא אֲנַחְנָא בִּשְׁמָא דַיְיָ לְמֵימַר מֵימְרָא דַיְיָ יְהֵי סָהִיד בֵּינָנָא
43 וּבֵינָךְ וּבֵין בְּנַי וּבֵין בְּנָךְ עַד עָלְמָא׃ וְקָם וַאֲזַל וִיהוֹנָתָן עַל לְקַרְתָּא׃

כא

1 וַאֲתָא דָוִד לְנוֹב לְוַת אֲחִימֶלֶךְ כַּהֲנָא וְאִתְבְּעִית אֲחִימֶלֶךְ לִקְדָמוּת דָּוִד וַאֲמַר לֵיהּ מָא דֵין
2 אַתְּ בִּלְחוֹדָךְ וּגְבַר לֵית עִמָּךְ׃ וַאֲמַר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ כַּהֲנָא מַלְכָּא פַּקְדַנִי פִּתְגָמָא וַאֲמַר לִי
אֱנָשׁ לָא יִדַע מִדַּעַם יַת פִּתְגָמָא דַאֲנָא שָׁלַח לָךְ וּדְפַקֵּדְתָּךְ וְיַת עוּלֵימַיָא שַׁלְחִית קֳדָמַי
3 לַאֲתַר כַּסִּי וְטָמִיר׃ וּכְעַן מָה אִית כָּא תְּחוֹת יְדָךְ חַמְשָׁא טוּלְמִין דִּלְחֶמָא הַב בִּידִי אוֹ מַה
4 דְּאִשְׁתְּכַח׃ וַאֲתִיב כַּהֲנָא יַת דָּוִד וַאֲמַר לֵית לְחֵם חוּלִין לִתְחוֹת יְדִי אֱלָהֵין לַחְמָא
5 דְקוּדְשָׁא אִית בְּרַם אִם נְטִרִין עוּלֵימַיָא לְחוֹד מִסּוֹאֲבַת אִתְּתָא׃ וַאֲתִיב דָּוִד יַת כַּהֲנָא
וַאֲמַר לֵיהּ בְּקוּשְׁטָא אִתְּתָא מְרַחֲקָא לָנָא כְּמֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי בְּמִפְּקִי וַהֲוָה מָנֵיהוֹן
לְעוּלֵימַיָא דְּכַן לְקוּדְשָׁא וְהוּא בְּאוֹרַח חוּלָא הֲוָה אָזֵיל וְיוֹמָא דֵין הֲוָה מִתְאֲכֵיל וְלָא
6 מִתְפְּסַל בְּמָנָא׃ וִיהַב לֵיהּ כַּהֲנָא קוּדְשָׁא אֲרֵי לָא הֲוָה תַמָּן לְחֵם חוּלִין אֱלָהֵין לְחֵם
7 אַפַּיָא דְּמַעְדָן מִן קֳדָם יְיָ לְשַׁוָּיוּתֵיהּ לְחֵים חַמִּים בְּיוֹם אִתְנְסִיבוּתֵיהּ׃ וְתַמָּן גַּבְרָא
מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בְּיוֹמָא הַהוּא כְּנִישׁ קֳדָם יְיָ וּשְׁמֵיהּ דּוֹאֵג אֱדוֹמָאָה רַב רַעֲיָא דִּלְשָׁאוּל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

37 Et venit adoleſcens ſuper locū jaculi quod jecit Jehonathan, & clamavit Jehonathan poſt adoleſcentē: & dixit, Nónne jaculum à te & ulterius? 38 Et clamavit Jehonathan poſt adoleſcentem, Feſtina in celeritate, & non cunctaberis: & collegit adoleſcens Jehonathan jacula, & venit ad dñm ſuū. 39 Et adoleſcens non cognovit quicquā: verùm Jehonathan & David cognoſcentes verbū. 40 Et dedit Jehonathan arma ſua adoleſcenti qui ſibi; et dixit illi, Abi, defer *ea* ad urbē. 41 Adoleſcens venit, & David ſurrexit de latere petræ Atha, quæ è regione Auſtri; & cecidit ſuper facies ſuas ſuper terrā, & adoravit tribꝰ vicibꝰ, & oſculati ſunt vir ſocium ſuum, & fleverunt vir *cum ſocio ſuo*, uſq; quo David multiplicavit. 42 Et dixit Jehonathan ad David, Ito in pace: quod firmavimus ambo nos in nomine Dñi dicendo, Dictum Dñi erit teſtis inter me & inter te, & inter filios meos & inter filios tuos 43 uſq; in ſeculum. Et ſurrexit & ivit; & Jehonathan ingreſſus eſt in urbem.

CAP. XXI.

1 Et venit David ad Nob ad Ahhimelech ſacerdotē, et admiratꝰ eſt Ahhimelech ad occurſū David: & dixit ei, Quid hoc tu in ſingularitate tua, & 2 vir non eſt tecū? Et dixit David ad Ahhimelech ſacerdotē, Rex juſſit mihi verbū, & dixit mihi, Homo non ſciet quicquam verbū quòd ego miſi te: & quòd juſſi te, & adoleſcentes miſi ad locum abſconditū & cuſtoditum. 3 Et nunc quid eſt hîc ſub manu tua? quinque tortas panis da in manu mea, 4 aut quicquid inveneris. Et reſpondit ſacerdos David, & dixit ei: Non eſt panis laicorū ſub manu mea, ſed panis qui ſanctus eſt; verùm ſi cuſtoditi 5 pueri ſingulariter ab immunditia mulieris. Et reſpondit David ad ſacerdotem, & dixit ei: In veritate mulier remota nobis ut ab heri & ab-ante ipſum in exitu meo; & fuerunt vaſa ipſorum *adoleſcentibus* pura ad ſanctum; & ipſe in via prophana fuit ambulans, & die hoc fuit comeſtus & 6 non prophanatꝰ in vaſe. Et dedit illi ſacerdos ſanctū, quia non fuit ibi panis laicorū, ſed panis facierū quē removebant ab-ante Dñm ad ponendū 7 ipſū panem calidū in die quo accipiebatur. Et ibi vir de ſervis Saul in die illo cōgregatꝰ ante Dñm, et nomē ejꝰ Doeg Idumæꝰ magiſter paſtorū Sauli.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܡܛܐ ܛܠܝܐ ܠܕܘܟܬܐ ܕܓܐܪܐ ܕܫܕܐ ܝܘܢܬܢ. ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܗܐ ܓܐܪܐ 37
ܡܢܟ ܘܠܗܠ. * ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ. ܙܪܝܙܐܝܬ ܥܒܕ ܘܠܐ ܬܩܘܡ. ܘܠܩܛ ܛܠܝܐ 38
ܕܝܘܢܬܢ ܓܐܪܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܡܪܗ. * ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܝܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ. ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ 39
ܦܬܓܡܐ. * ܘܝܗܒ ܝܘܢܬܢ ܙܝܢܘܗܝ ܠܛܠܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܐܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܛܠܝܐ 40 41
ܐܙܠ. ܘܕܘܝܕ ܩܡ ܡܢ ܓܒ ܟܐܦܐ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܝܘܢܬܢ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ.
ܘܣܓܕ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܢܫܩܘ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܘܒܟܘ ܓܒܪ ܥܠ ܚܒܪܗ. ܕܘܝܕ ܕܝܢ
ܐܘܬܪ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܕܝܡܝܢ ܬܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܐܡܪܝܢ. 42
ܡܪܝܐ ܢܗܘܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܒܝܢ ܙܪܥܝ ܠܙܪܥܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *
* ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܠܢܘܒ. ܠܘܬ ܐܚܝܡܠܟ ܟܗܢܐ. ܘܬܘܗ 1
ܐܚܝܡܠܟ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܗܘ ܕܒܠܚܘܕܝܟ ܐܬܝܬ. ܘܐܢܫ ܠܝܬ ܥܡܟ. 2
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܚܝܡܠܟ ܟܗܢܐ. ܡܠܟܐ ܦܩܕܢܝ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܕܐܢܫ ܠܐ ܢܕܥ ܡܕܡ 3
ܕܡܫܕܪ ܐܢܐ ܠܟ ܘܕܡܦܩܕ ܐܢܐ ܠܟ. ܘܠܛܠܝܐ ܫܘܝܬ ܐܬܪܐ ܕܟܣܝܐ ܘܡܛܫܝܐ. * ܘܗܫܐ ܡܢܐ 4
ܐܝܬ ܠܟ ܬܚܝܬ ܐܝܕܟ. ܚܡܫ ܓܪܝܨܢ ܕܠܚܡܐ. ܗܒ ܠܝ. ܐܘ ܡܕܡ ܕܡܫܬܟܚ. * ܘܥܢܐ ܟܗܢܐ 5
ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܝܬ ܠܚܡܐ ܚܠܝܐ ܬܚܝܬ ܐܝܕܝ. ܐܠܐ ܠܚܡܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܝܬ. ܐܢ ܢܛܪܘ
ܛܠܝܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ. * ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܟܗܢܐ. ܩܘܪܒܢܐ ܫܠܝܛ ܗܘ ܠܢ ܡܢ ܐܬܡܠܝ 6
ܘܡܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܟܕ ܢܦܩܢܢ. ܘܗܐ ܡܐܢܝܗܘܢ ܕܛܠܝܐ ܩܕܝܫܝܢ. ܘܗܝ ܐܘܪܚܐ ܚܠܝܬܐ. ܐܦ ܝܘܡܢܐ
ܢܬܩܕܫܘܢ ܒܡܐܢܐ. * ܘܝܗܒ ܠܗ ܟܗܢܐ ܩܘܕܫܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܬܡܢ ܠܚܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܠܐ ܐܢ 7
ܠܚܡܐ ܕܐܦܐ. ܕܡܫܬܩܠ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܡܣܡ ܠܚܡܐ ܫܚܝܢܐ ܒܝܘܡܐ ܕܡܫܬܩܠ.
* ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܟܠܝܐ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܫܡܗ ܕܘܐܓ ܐܕܘܡܝܐ. ܚܣܝܢܐ ܕܪܥܘܬܐ ܕܫܐܘܠ. 8

Cúmq; ꝑveniſſet puer uſque ad locũ ſagittæ 37
quã jacul⁹ fuerat Jonathan, vocavit Jonathan
puerũ, & ait, Ecce ſagitta ultra te eſt. Tum 38
inclamavit Jonathan puero, Feſtina celeriter, &
ne moréris: collegítq; puer Jonathanis
ſagittas, attulítq; domino ſuo. Puer autẽ nihil 39
ſciebat, ſed Jonathan ac David erant ejus rei
conſcii. Deinde dedit Jonathan arma ſua puero 40
ſuo, & dixit ei; Abi, infer in civitatẽ. Ingreſſo 41
puero ſurrexit David à latere lapidis, venítq;
ad Jonathanẽ; & procidens in faciẽ ſuam ſuꝑ
terrã, adoravit trib⁹ vicibus: tum oſculati ſunt
alter alterũ, & fleverunt alter ſuꝑ alterũ; ſed
David abundantiús. Dixítq; Jonathan 42
Davidi, Vade in pace: juravim⁹ autẽ ambo per
nomen Dñi dicendo, Dñs eſto inter me & te, &
inter ſemen meũ et ſemen tuũ uſq; in ſeculũ.

CAP. XXI.

DEinde ſurgens Jonathan, ingreſſ⁹ eſt 1
civitatẽ: David autẽ abiit in Nochah ad 2
Ahimelech ſacerdotẽ: obſtupuítq; Ahimelech ad
occurſũ Davidis, & dixit ei; Quid rei eſt ꝙ tu
ſol⁹ veneris nemine te comitante? Reſpondit 3
David Ahimelecho ſacerdoti, Rex mandavit
mihi negotiũ, & dixit mihi; Nemo ſciat rem
propter quã te mitto, quámq; tibi mando:
pueris autẽ condixi locũ abditum & occultum.
Nunc autẽ quid habes præ manib⁹? quinq; 4
panes tradito in manus meas, aut ꝙ præſto eſt.
Reſpondens ſacerdos Davidi, ait illi; Non 5
habeo panẽ communẽ præ manib⁹ meis, ſed
panis ſacer adeſt, dummodo ſervaverint ſe
pueri ab oblationis *eſũ impedientibus*. 6
Reſpondit David, dixítq; ſacerdoti, Oblatio licita eſt
nobis ab herì et nudiuſtertiùs quando egreſſ⁹
ſum: ecce enim vaſa puerorũ ſancta ſunt, licèt
ipſũ iter ſit prophanũ: quin & hodiè
ſanctificati ſunt in vaſis. Dedit itaq; ei ſacerdos 7
ſanctũ, quia non erat ibi panis *ali⁹*, præter panem
faciei, quẽ amovebãt è conſpectu Dñi, ut
panẽ calidũ apponerẽt quo die tollebatur *vet⁹*.
Erat autẽ ibi quidam è ſervis Saulis eodẽ die 8
detentus coram Dño, cujus nomen erat Doeg
Adomæus, potentiſſimus paſtorum Saulis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فبلغ الصبي موضع النشابة الذي رمي يوناثان* وقال يوناثان للصبي* النشابة بين يديك 37
* ودعا يوناثان الصبي وقال* اعجل ولا تقم* والتقط غلام يوناثان النشاب* وجاء به الي مولاه* ولم 38
يعلم الغلام شيا مما كان فيه يوناثان وداود* ويوناثان وداود الذين كانا يعلمان* ودفع يوناثان 39 40
قوسه ونشابه الي غلامه* وقال له* انطلق الي القرية* فادخل ما معك* فلما دخل الغلام* قام 41
داود من عند الصخر واتي يوناثان* فخر علي وجهه علي الارض* وسجد لله ثلاثة مرات* وقبل
كل منهما صاحبه* وبكي كل امرء منهما علي صاحبه* ولكن كان بكاء داود اشد* وقال يوناثان 42
لداود* انطلق بسلام* قد حلفنا جميعا باسم الرب وقلنا* الرب بيننا* وهو شاهد علينا* وهو بين
ذريتي وذريتك الي الابد* * الفصل الحادي والعشرون * * ثم قام يوناثان* ودخل الي 1
القرية* فاما داود فاتي الي نخاخ. الي اخيملك الحبر* فتعجب اخيملك من داود وقال له* كيف 2
صرت وحدك* وليس معك احد من الاجناد* قال داود لاخيملك الحبر* امرني الملك وقال* لا 3
يعلم انسان بما امرتك* ولا حيث وجهتك* فاما الفتيان* فقد دللتهم علي موضع ستر يختبون
فيه حتي ارجع اليهم* فما الذي عندك الان* ان كان عندك خمسة ارغفة من الخبز فادفع لي* 4
او ما كان عندك من شي* فاجاب الحبر وقال لداود* ليس عندي خبز يحل اكله* ولكن 5
عندي من خبز القربان* وذلك ان كان الفتيان يحفظون اوعيتهم من النجاسة التي لا ينبغي لمن
يدنوا من القربان ان يتنجس بها* فاجاب داود وقال للحبر* القربان حلال لنا* لان لنا منذ امس 6
واول امس* من حيث خرجت* واوعية الفتيان زكية مقدسة ايضا* والطريق لا يصلح لمن يسير
فيه ان يتنجس* ونحن اليوم اذكيا* لانا لم يتنجس انسان منا بجنابة وغير ذلك* فاعطاه الحبر 7
من خبز القربان* لانه لم يكن عنده خبز غيره ماخلا خبز الوجوه الذي يقدم امام الرب*
الذي اذا اخذ جعل بدله الخبز الذي يخبز خميرا في اليوم الذي يرفع الاول* وكان هناك 8
رجل من عبيد ساوول حبيسا في بيت الرب في ذلك اليوم يتم نذره* وكان اسمه دواغ الادومي كبير من رعاة ساوول*

Perveniente autem puero ad locum ſagittæ 37
quã jaculat⁹ fuerat Jonathan, dixit
Jonathan ad puerũ; Sagitta ultrà te eſt. 38
Clamavitque Jonathan poſt puerum, ac dixit;
Feſtina, & ne cuncteris: collegitq;
adoleſcens Jonathanis ſagittas, attulitq; eas ad
dominum ſuum. (Porrò adoleſcens nihil 39
noverat ex iis de quibus convenerant
Jonathan et David, ſed Jonathan ac David
erant qui rem noverant) Deditq; 40
Jonathan arcum ſuum et ſagittas ſuas
adoleſcenti ſuo, dixitque ad eum; Abi in
civitatem, et infer quod habes. Et cùm 41
ingreſſus eſſet adoleſcens, ſurrexit David à
petra, & veniens ad Jonathanẽ procidit in
faciem ſuã ſuper terrã, adoravitque Deũ
tribus vicib⁹: et oſculati ſunt alter alterũ,
et flevit unuſquiſq; ex eis ſuper ſocio ſuo;
at verò flet⁹ Davidis fuit acerbior. Tum 42
dixit Jonathan ad Davidẽ, Vade in pace,
jam ſimul juravim⁹ per nomen Dñi, &
diximus, Dominus ſit inter nos, ipſeq; teſtis
ſit ſuper nos, & ipſe ſit inter progeniem
meam & progeniem tuam in perpetuum.

CAP. XXI.

Tum ſurgens Jonathan ingreſſus eſt 1
civitatẽ. David autẽ recepit ſe in Nochab 2
ad Achimelech ſacerdotẽ: & admiratus
Achimelech Davidem, ait illi; Quomodo
ſolus veniſti, & non eſt tecũ ullus ex
militibus? Dixit David ad Achimelech 3
ſacerdotem, Præcepit mihi rex, et ait; Nemo
ſciat quod tibi præcipio, nec quò te mitto:
pueris autem indicavi locum occultum in
quo ſe abderent quouſque redirem ad eos.
Nunc igitur quid habes? ſi habes quinque 4
placentas panis, da mihi: vel quamcunque
rem habes. Reſpondit ſacerdos, dixitque 5
Davidi, Non habeo panem cujus licitus ſit
eſus, ſed habeo ex pane oblationis, modò
tamen ſervaverint pueri vaſa ſua ex
immunditia, quâ non convenit inquinari cum
qui accedit ad oblationem. Reſpondit 6
David, & ait ſacerdoti; Oblatio licita nobis
eſt, quia ab herì & nudiuſtertiùs, ex quo
ſcilicet egreſſus ſum, vaſa puerorum
munda ſunt & ſancta: et quidem via iter
facienti non eſt idonea ad contrahendã
immunditiem; unde nos hodiè mundi ſumus,
quia nemo noſtrûm contaminavit ſe
concubitu aut aliâ re: Dedit igitur ei ſacerdos 7
ex pane oblationis, quia non habebat
alium panem præter panẽ facierum, qui
proponebatur coram Domino, quo ſublato
ponebatur ejus loco panis qui coquebatur
fermentatus in die quo prior amovebatur.
Erat autem ibi quidam è ſervis Saulis qui 8
ſe clauſerat eo die in domo Domini ut
ſolveret votum ſuum, cujus nomen erat Doeg
Adomæus, maximus inter paſtores Saulis.

שמואל א : כב

lancea tua manu sub hic eſt non Et :Achimelech ad David Dixitq;
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ וְאִין יֶשׁ־פֹּה תַחַת־יָדְךָ חֲנִית
cepi non mea *vaſa* etiam & ,meum gladium etiam Quia ?gladius vel
אוֹ־חָרֶב כִּי גַם־חַרְבִּי וְגַם־כֵּלַי לֹא־לָקַחְתִּי
Gladius:ſacerdos dixit Et.*feſtinatum regis verbum fuit* quia,mea manu in
9 בְיָדִי כִּי־הָיָה דְבַר־הַמֶּלֶךְ נָחוּץ׃ וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב
ipſe ecce ,quercus valle in percuſſiſti quem ,Peliſtæi Goliath
גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר־הִכִּיתָ בְּעֵמֶק הָאֵלָה הִנֵּה־הִיא
quia ,*cape* tibi *ceperis* iſtum ſi :Ephod poſt *veſte in* involutus
לוּטָה בַשִּׂמְלָה אַחֲרֵי הָאֵפוֹד אִם־אֹתָהּ תִּקַּח־לְךָ קָח כִּי
eum da ,*ille ſicut* Non :David Dixitque .*hoc in* eum præter alius non
אֵין אַחֶרֶת זוּלָתָהּ בָּזֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנֶנָּה
venit Et .Saul *faciebus* à illa die in fugit &,David ſurrexit Et.mihi
10 לִּי׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח בַּיּוֹם־הַהוּא מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיָּבֹא
Nónne :eum ad Achis ſervi Dixeruntque .Gath regem Achis ad
11 אֶל־אָכִישׁ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי אָכִישׁ אֵלָיו הֲלוֹא־
:dicendo ,*choris in reſpondebant* huic nónne ?terræ rex David iſte
זֶה דָוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ הֲלוֹא לָזֶה יַעֲנוּ בַמְּחֹלוֹת לֵאמֹר
David poſuit Et :*ſuis millibus denis in* David &,*ſuis millibus* in Saul Percuſſit
12 הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָו׃ וַיָּשֶׂם דָּוִד
regis Achis *faciebus* à valde timuit &,ſuo corde in hæc verba
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּלְבָבוֹ וַיִּרָא מְאֹד מִפְּנֵי אָכִישׁ מֶלֶךְ־
furere ſe finxit &,eorum oculis in ſuum *ſenſum* ipſum mutavit Et .Gath
13 גַּת׃ וַיְשַׁנּוֹ אֶת־טַעְמוֹ בְּעֵינֵיהֶם וַיִּתְהֹלֵל
faciebat deſcendere & ,portæ *fores ſuper* deſignabat &,corũ manibus in
בְּיָדָם וַיְתָו עַל־דַּלְתוֹת הַשַּׁעַר וַיּוֹרֶד
Ecce :ſuos ſervos ad Achis Dixitque .ſuam barbam in ſuam ſalivam
14 רִירוֹ אֶל־זְקָנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּה
Indigens ?me ad eum adduxiſtis quid ut ,furentem *virum videbitis*
15 תִרְאוּ אִישׁ מִשְׁתַּגֵּעַ לָמָּה תָבִיאוּ אֹתוֹ אֵלָי׃ חֲסַר
iſte Num?me *ſuper* inſaniendum ad hunc adduxiſtis quia ego inſanis
מְשֻׁגָּעִים אָנִי כִּי־הֲבֵאתֶם אֶת־זֶה לְהִשְׁתַּגֵּעַ עָלָי הֲזֶה
?meam domum in ingredietur
יָבוֹא אֶל־בֵּיתִי׃

CAP. XXII. כב

audierunt Et .Hadullam ſpelunca in *evaſit* & ,inde David abiit Et
1 וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם וַיִּמָּלֵט אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וַיִּשְׁמְעוּ
.illuc eum ad deſcenderunt &,ejus patris domus omnis & ,ejus fratres
אֶחָיו וְכָל־בֵּית אָבִיו וַיֵּרְדוּ אֵלָיו שָׁמָּה׃
vir omnis &,*anguſtiatus* vir omnis eum ad ſunt congregati Et
2 וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו כָּל־אִישׁ מָצוֹק וְכָל־אִישׁ
eis *ſuper* fuitque :animo amarus vir omnis &,creditor *ei* cui
אֲשֶׁר־לוֹ נֹשֶׁא וְכָל־אִישׁ מַר־נֶפֶשׁ וַיְהִי עֲלֵיהֶם
David abiit Et .viri quadringenti fermè eo cum fuerunt & ;principem in
3 לְשָׂר וַיִּהְיוּ עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד
quæſo Egrediatur :Moab regem ad dixitque :Moab Miſpeh inde
מִשָּׁם מִצְפֵּה מוֹאָב וַיֹּאמֶר אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב יֵצֵא־נָא
mihi faciat quid ſciam donec ,vobiſcum mea mater & ,meus pater
אָבִי וְאִמִּי אִתְּכֶם עַד אֲשֶׁר אֵדַע מַה־יַּעֲשֶׂה־לִּי
manſerunt & ;Moab *Regis faciebus cum* eos duxit Et .Deus
4 אֱלֹהִים׃ וַיַּנְחֵם אֶת־פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ
Gad Dixitque .*munitione* in David *eſſe* diebus omnibus eo cum
5 עִמּוֹ כָּל־יְמֵי הֱיוֹת־דָּוִד בַּמְּצוּדָה׃ וַיֹּאמֶר גָּד
-grederis & ,vade :*munitione* in maneas Ne :David ad propheta
הַנָּבִיא אֶל־דָּוִד לֹא תֵשֵׁב בַּמְּצוּדָה לֵךְ וּבָאתָ־
.Chareth *ſylvam* venit & ,David abiit Et .Jehudah terram *tibi*
לְּךָ אֶרֶץ יְהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹא יַעַר חָרֶת׃
Saul & ;eo cum qui viri & ,David ſciretur quòd Saul audivit Et
6 וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל כִּי נוֹדַע דָּוִד וַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְשָׁאוּל
,ej⁹ manu in ej⁹ lancea &,Ramah in arbore ſub Ghibhah in *manens*
יוֹשֵׁב בַּגִּבְעָה תַּחַת־הָאֶשֶׁל בָּרָמָה וַחֲנִיתוֹ בְיָדוֹ
.cum *ſuper ſtantes* ejus ſervi omnes &
וְכָל־עֲבָדָיו נִצָּבִים עָלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

8 Dixit autem David ad Achimelech; Si habes hic ad manum haſtam, aut gladium? quia gladium meum, & arma mea non tuli mecum: ſermo enim regis urgebat. 9 Et dixit ſacerdos; Ecce hìc gladius Goliath Philiſthæi, quem percuſſiſti in valle Terebinthi, eſt involutus pallio poſt ephod: ſi iſtum vis tollere, tolle: neque enim hìc eſt alius abſque eo. Et ait David, Non eſt huic alter ſimilis, da mihi eum. 10 Surrexit itaque David, & fûgit in die illa à facie Saul: & venit ad Achis regem Geth. 11 Dixerúntque ſervi Achis ad eũ cùm vidiſſent David, Numquid non iſte eſt David rex terræ? nónne huic cantabant per choros, dicentes; Percuſſit Saul mille, & David decem millia? 12 Poſuit autem David ſermones iſtos in corde ſuo, & extimuit valdè à facie Achis regis Geth. 13 Et immutavit os ſuum coram eis, & collabebatur inter manus eorum; & impingebat in oſtia portæ, defluebántque ſalivæ ejus in barbam. 14 Et ait Achis ad ſervos ſuos, Vidiſtis hominem inſanum: quarè adduxiſtis eum ad me? 15 An deſunt nobis furioſi, quòd introduxiſtis iſtum, ut fureret me præſente? híccine ingredietur domum meam?

CAP. XXII.

1 Abiit ergò David indè, et fûgit in ſpeluncã Odollã. Quòd cùm audiſſent fratres ejus, & omnis domus patris ejus, deſcenderunt ad eum illùc. 2 Et convenerũt ad eum omnes, qui erant inanguſtia conſtituti, & oppreſſi ære alieno, & amaro animo: & factus eſt eorũ princeps, fuerúntque cum eo quaſi quadringenti viri. 3 Et profect⁹ eſt David inde in Maſpha, quæ eſt Moab: et dixit ad regẽ Moab; Maneat, oro, pater me⁹ & mater mea vobiſcũ, donec ſciã quid faciat mihi De⁹. 4 Et reliquit eos ante faciẽ regis Moab: manſerúntq; apud eum cunctis diebus, quibus David fuit in præſidio. 5 Dixítque Gad propheta ad David; Noli manere in præſidio, proficiſcere, & vade in terrã Juda. Et profectus eſt David, & venit in ſaltũ Haret. 6 Et audivit Saul quòd apparuiſſet David, & viri qui erant cum eo: Saul autem cùm maneret in Gabaa, & eſſet in nemore quod eſt in Rama, haſtam manu tenens, cunctíque ſervi ejus circumſtarent eum,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (π) Ἀβιμέλεχ, Ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ (ρ) σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρί μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως (σ) κατὰ σπουδήν. 9 Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς, Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλᾶ· καὶ αὕτη (τ) ἐνειλημένη ἦν ἐν (υ) ἱματίῳ· εἰ ταύτην λήψῃ, σεαυτῷ λάβε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ ταύτης ἐνταῦθα. καὶ εἶπε Δαυίδ, Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτή· δός μοι αὐτήν. 10 καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ. Καὶ ἀνέστη Δαυίδ, καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου Σαούλ· καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς βασιλέα Γέθ. 11 Καὶ (φ) εἶπον οἱ παῖδες Ἀγχοῦς πρὸς αὐτόν, Οὐχὶ οὗτος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; οὐχὶ τούτῳ (χ) ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; 12 Καὶ (ψ) ἔθετο Δαυὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγχοῦς βασιλέως Γέθ. 13 Καὶ ἠλλοίωσε (ω) τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης, (α) καὶ τὰ σίελα αὐτοῦ κατέῤῥει ἐπὶ τὸν πώγωνα 14 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίληπτον, ἱνατί 15 εἰσηγάγετε αὐτὸν πρός με; (β) Μὴ ἐλαττοῦμαι ἐπιλήπτων ἐγώ, ὅτι εἰσαγηόχατε αὐτὸν ἐπιληπτεύεσθαι πρός με; οὗτος οὐκ εἰσελεύσεται εἰς οἰκίαν.

MS.A. (π) Ἀχιμέλεκ, (ρ) σκεύη μου οὐκ (σ) κατασπεῦδον. (τ) εἰλημμένη (υ) ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος· εἰ (φ) εἶπαν (χ) ἦρχον (ψ) ἔθηκεν (ω) τὸν τρόπον αὐτοῦ (α) καὶ κατέρρει τὰ σίελα αὐτοῦ ἐπὶ (β) Ἢ ἐλαττοῦμαι

8 Et dixit David ad Abimelech; Vide, ſi eſt hîc ſub manum tuam haſta, vel gladius: quoniam gladiũ meum, & vaſa non ſumpſi in manu mea: quoniam fuit verbum regis ſecundum feſtinationem. 9 Et dixit ſacerdos; Ecce gladius Goliath alienigenæ, quem percuſſiſti in valle Ela: & hic involutus fuit in (h) veſtimento. Si hunc ſumpſeris, tibi ſume: quoniam non eſt alius præter hunc hîc. Et dixit David; Ecce non eſt, ſicut hic: da mihi illum. 10 Et dedit illum ei. Et ſurrexit David, & fûgit in die illa à facie Saul. Et venit David ad Anchus regem Geth. 11 Et dixerunt pueri Anchus ad eum, Nonne hic David rex terræ? Nonne huic præcinebãt eæ, quæ choros ducebant, dicentes; Percuſſit Saul in millibus ſuis, & David in decem millib⁹ ſuis? 12 Et poſuit David verba in corde ſuo, & timuit valdè à facie Anchus regis Geth. 13 Et mutavit faciẽ ſuã corã eo, & aſſectabat in die illa, & tympanizabat ad oſtia civitatis, et (k) collabebatur in manibus ſuis, et cadebat ad portas civitatis: et ſalivæ ejus defluebant in barbam ejus. 14 Et dixit Anchus ad pueros ſuos; Ecce, vidiſtis virum arreptitiũ correptum: ut quid introduxiſtis eum ad me? 15 Num indigens furentib⁹ ego? quoniã introduxiſtis eum furere ad me? (l) hic non ingredietur in domum.

Κεφ. κβ'.

1 Καὶ (α) ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυίδ, καὶ διεσώθη, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ (β) Ὀδολλάμ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (γ) καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ καταβαίνουσι 2 πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, (δ) καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι 3 ἄνδρες. Καὶ ἀπῆλθεν Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς (ε) Μασσηφὰθ τῆς Μωάβ, καὶ εἶπε πρὸς βασιλέα Μωάβ, Γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί, ἕως ὅτου γνῶ (ζ) τί ποιήσει 4 μοι ὁ θεός. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Μωάβ, καὶ κατῴκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς (η) ἡμέρας, ὄντος τοῦ Δαυὶδ ἐν 5 τῇ περιοχῇ. Καὶ εἶπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυίδ, Μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ· πορεύου, καὶ ἥξεις εἰς γῆν (θ) Ἰούδα. καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ, 6 καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν (ι) ἐν πόλει Σαρίκ. Καὶ ἤκουσε Σαούλ, ὅτι ἔγνωσται Δαυίδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν (κ) Ῥαμᾷ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ.

MS. A. (α) ἀπηλλάγη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται καὶ διεσώθη εἰς τὸ (β) Ὀδολλάμ. (γ) καὶ πᾶς ὁ οἶκος (δ) καὶ κατώδυνος τῇ ψυχῇ, (ε) Μασσηφὰ (ζ) ὅ,τι (η) ἡμέρας τοῦ Δαυὶδ (θ) τοῦ Ἰούδα. (ι) ἐν τῇ πόλει Ἀειάθ. (κ) Ῥαμμᾷ,

CAP. XXII.

1 Et abiit indè David, & ſalvu⁹ eſt: & venit in ſpeluncã Odollam. Et audiunt fratres ej⁹, et dom⁹ patris ejus: et deſcendunt ad eum illùc. 2 Et conveniunt ad eum omnis (a) in neceſſitate, & omnis debitor, & omnis triſtis animo. Et fuit ſuper eos dux: & fuerunt cum eo circiter quadringenti viri. 3 Et abiit David indè in Maſſephath ipſius Moab: et dixit ad regem Moab, Sint nunc pater me⁹, et mater mea apud te; quouſq; cognovero, quid faciet mihi Deus. 4 Et deprecatus eſt faciẽ regis Moab: & habitaverunt cum eo omnes dies, dum eſſet David in præſidio. 5 Et dixit Gad propheta ad David; Ne ſedeas in præſidio. Vade, et venias ad terram Juda. 6 Et ivit David & venit, et ſedit in civitate (b) Saric. Et audivit Saul, quia cognitus eſt David, & viri qui cum eo. Et Saul ſedebat in colle (c) ſub arboreto, quod in Rhama: & haſta in manu ejus, & omnes pueri ejus aſſiſtebant ei.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וַאֲמַר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ אִלּוּ אִית כָּא תְּחוֹת יְדָךְ מוֹרְנִיתָא אוֹ חַרְבָּא אֲרֵי אַף חַרְבִּי וְאַף מָנַי
9 לָא נְסֵבִית בִּידִי אֲרֵי הֲוָה פִּתְגַּם מַלְכָּא בִּבְהִילוּ׃ וַאֲמַר כַּהֲנָא חַרְבָּא דְגָלְיַת פְּלִשְׁתָּאָה
דִּקְטַלְתָּא בְּמֵישַׁר בּוּטְמָא הָא הִיא מְכָרְכָא בְשׁוֹשִׁיפָא בָּתַר דִּשְׁאֵיל לֵיהּ בְּאֵפוֹדָא אִם
10 יָתַהּ תִּסַּב לָךְ סַב אֲרֵי לֵית אוֹחֲרִי בַּר מִנַּהּ הָכָא וַאֲמַר דָּוִד לֵית דִּכְוָתַהּ הַבְנַהּ לִי׃ וְקָם
11 דָּוִד וַעֲרַק בְּיוֹמָא הַהוּא מִן קֳדָם שָׁאוּל וַאֲתָא לְוָת אָכִישׁ מַלְכָּא דְגַת׃ וַאֲמַרוּ עַבְדֵי אָכִישׁ
לֵיהּ הֲלָא דֵין דָּוִד מַלְכָּא דְאַרְעָא הֲלָא לְדֵין מְשַׁבְּחִין בְּחִנְגַּיָּא לְמֵימַר קְטַל שָׁאוּל בְּאַלְפִין
12 וְדָוִד בְּרִבְבָן׃ וְשַׁוִּי דָוִד יָת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין בְּלִבֵּיהּ וּדְחֵיל לַחֲדָא מִן קֳדָם אָכִישׁ מַלְכָּא
13 דְגַת׃ וְאַשְׁנֵי יָת טַעֲמֵיהּ בְּעֵינֵיהוֹן וְאִשְׁתַּטַּם בִּידֵיהוֹן וּמְסָרֵט עַל דָּשֵׁי תַרְעָא וּמַחֵית רִירֵיהּ
14 עַל דִּקְנֵיהּ׃ וַאֲמַר אָכִישׁ לְעַבְדוֹהִי הָא כַד חֲזֵיתוּן דִּגְבַר שָׁטֵי הוּא לְמָא אַיְתֵיתוּן יָתֵיהּ
15 לְוָתִי׃ חֲסַר שַׁטְיָא אֲנָא אֲרֵי אַיְתֵיתוּן יַת דֵּין לְאִשְׁתַּטָּאָה קֳדָמַי הֲדֵין יֵיעוֹל לְבֵיתִי׃

כב

1 וַאֲזַל דָּוִד מִתַּמָּן וְאִשְׁתֵּיזֵב לִמְעָרַת עֲדוּלָּם וּשְׁמַעוּ אֲחוֹהִי וּבֵית אֲבוּהִי וּנְחַתוּ לְוָתֵיהּ
2 לְתַמָּן׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ לְוָתֵיהּ כָּל גְּבַר מְעִיק רוּחַ וְכָל גְּבַר דִּי לֵיהּ מָרֵי רְשׁוּ וְכָל גְּבַר מָרִיר
3 נְפַשׁ וַהֲוָה עֲלֵיהוֹן לְרַבָּא וַהֲווֹ עִמֵּיהּ כְּאַרְבַּע מְאָה גַּבְרָא׃ וַאֲזַל דָּוִד מִתַּמָּן לְמִצְפְּיָא דְמוֹאָב
4 וַאֲמַר לְמַלְכָּא דְמוֹאָב יִפּוֹק כְּעַן אַבָּא וְאִמָּא עִמְּכוֹן עַד דְּאִדַּע מָה יַעְבֵּיד לִי יְיָ׃ וְאַשְׁרִנּוּן
5 קֳדָם מַלְכָּא דְמוֹאָב וִיתִיבוּ עִמֵּיהּ כָּל יוֹמִין דַּהֲוָה דָוִד מִטַּמַּר בִּמְצָדְיָא׃ וַאֲמַר גָּד נְבִיָּא
לְדָוִד לָא תִתֵּיב בִּמְצוּדְיָא אֱתָא וְאֵיזֵל לָךְ לְאַרַע יְהוּדָה וַאֲזַל דָּוִד וַאֲתָא לְחוּרְשָׁא דְחֶרֶת׃
6 וּשְׁמַע שָׁאוּל אֲרֵי אִתְיְדַע דָּוִד וְגֻבְרַיָּא דִּי עִמֵּיהּ וְשָׁאוּל יָתֵיב בְּגִבְעֲתָא תְּחוֹת אֵשְׁלָא
בְּרָמְתָא וּמוֹרְנִיתֵיהּ בִּידֵיהּ וְכָל עַבְדוֹהִי קַיְמִין עִלָּוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

8 Et dixit David ad Ahhimelech, Forſan eſt hic ſub manu tua haſta aut gladius; quia etiam gladium meum, & etiam *vaſa* mea non tuli in manu mea, quia fuit verbum regis in feſtinatione. 9 Et dixit ſacerdos, Gladius Goliath Peliſthæi, quem occidiſti in planitie Glandis opertus pallio, poſtquam quæſivit illi in ephod, ſi eum accipias tibi, accipe; quia non alius præter eum hic; & dixit David, Non eſt ut ipſe: da illum mihi. 10 Et ſurrexit David, & fugit in die illo ab-ante Saul, & venit ad Achis regem Gath. 11 Et dixerunt ſervi Achis ei, Nónne hic David rex terræ? nonne huic audire facientes in choris, dicendo; Occîdit Saul in millib⁹, & David in decem millib⁹? 12 Et poſuit David verba hæc in corde ſuo, & timuit valde ab-ante Achis regem Gath. 13 Et mutavit *rationem* ſuam in oculis eorum, & ſtupid⁹ factus eſt in manu eorum, & lineans ſuper valvas portæ, & deſcendere faciens ſalivam ſuam ſuper barbam ſuam. 14 Et dixit Achis ſervis ſuis, Ecce ut vidiſtis quòd vir ſtultus ipſe; quare venire feciſtis illum ad me? 15 Indigens ſtultis ego quòd venire feciſtis hunc ad ſtultizandum ante me? num hic intrabit ad domum meam?

CAP. XXII.

1 Et abiit David inde, & liberatus eſt ad ſpeluncam Ghadulam: & audierunt fratres ejus & domus patris ejus, & deſcenderunt ad eum eò. 2 Et congregati ſunt ad eum omnis vir afflictus ſpiritu & omnis vir cui dominus fœnoris, & omnis vir amarus anima; & fuit ſuper eos in principem, & fuerunt cum eo quaſi quadringenti viri. 3 Et ivit David inde ad Miſpeia Moab, & dixit regi Moab, Exeat nunc pater meus, & mater mea vobiſcum, uſq; quò cognoſcam quid faciet mihi Dñs. 4 Et manere fecit illos ante regem Moab, & ſederunt cum illo omnib⁹ diebus quib⁹ fuit David abſcondit⁹ in Meſzadia. 5 Et dixit Gad propheta ad David, Non ſedebis in Meſzadia: veni & ito tibi ad terram Juda: & ivit David & venit ad ſylvam Hhareth. 6 Et audivit Saul quòd not⁹ fuit David & viri qui cum eo; & Saul ſedens in Gibghatha ſub arbore in Ramatha: & haſta ejus in manu ejus, & omnes ſervi ejus ſtantes apud eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܚܝܡܠܟ. ܠܝܬ ܗܪܟܐ ܠܘܬ ܐܝܕܝܟ. ܣܝܦܐ ܐܘ ܡܘܪܢܝܬܐ. 9
ܡܛܠ ܕܐܦ ܣܝܦܝ. ܐܦ ܡܘܪܢܝܬܝ. ܠܐ ܢܣܒܬ ܒܐܝܕܝ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܦܬܓܡܗ
ܕܡܠܟܐ ܡܣܪܗܒ. *ܘܐܡܪ ܟܗܢܐ. ܗܐ ܣܝܦܗ ܕܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ. ܗܘ ܕܩܛܠܬ ܒܥܘܡܩܐ 10
ܕܒܛܡܬܐ. ܗܐ ܟܪܝܟ ܒܡܟܫܦܬܐ. ܒܣܬܪ ܐܦܘܕܐ. ܐܢ ܠܗ ܢܣܒ ܐܢܬ ܣܒ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ
ܐܚܪܢ ܣܛܪ ܡܢܗ ܗܪܟܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܝܬ ܐܟܘܬܗ. ܗܒܝܗܝ ܠܝ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܥܪܩ 11
ܡܢ ܩܕܡ ܫܐܘܠ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܐܟܝܫ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. *ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܠܐܟܝܫ. 12
ܗܢܘ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܗܢܐ ܡܫܒܚܢ ܗܘܝ ܒܢܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܢ. ܡܚܐ ܫܐܘܠ
ܒܐܠܦܐ. ܘܕܘܝܕ ܒܪܒܘܬܐ. * ܘܣܡ ܕܘܝܕ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܒܠܒܗ. ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܩܕܡ ܐܟܝܫ 13
ܡܠܟܐ ܕܓܬ. *ܘܫܢܝ ܛܥܡܗ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܣܪܝ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܐܣܦܐ 14
ܕܬܪܥܐ. ܘܪܝܪܗ ܢܚܬ ܥܠ ܕܩܢܗ. * ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܚܙܝܬܘܢ ܠܓܒܪܐ ܕܫܢܐ 15
ܗܘ. ܠܡܢܐ ܐܝܬܝܬܘܢܝܗܝ ܠܘܬܝ. * ܚܣܝܪ ܠܒܐ ܐܢܐ. ܕܐܝܬܝܬܘܢܝܗܝ ܠܗܢܐ ܕܢܫܢܐ ܥܠܝ. 16
ܗܢܐ. ܢܥܘܠ ܠܒܝܬܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܬܦܠܛ ܠܡܥܪܬܐ 1
ܕܥܕܠܡ. ܘܫܡܥܘ ܐܚܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܘܢܚܬܘ ܠܘܬܗ ܠܬܡܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ 2
ܠܘܬܗ ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܠܝܨ: ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܪܐ ܚܘܒܐ: ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܡܪܝܪ ܢܦܫܐ.
ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܪܫܐ. ܘܗܘܘ ܥܡܗ. ܐܝܟ ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ 3
ܠܡܨܦܝܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܢܬܒܘܢ ܐܒܝ ܘܐܡܝ ܠܘܬܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܐܕܥ ܡܢܐ
ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. *ܘܫܒܩ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܝܬܒܘ ܥܡܗ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܐ 4
ܕܘܝܕ ܒܡܨܦܝܐ. *ܘܐܡܪ ܓܕ ܢܒܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܬܒ ܒܡܨܦܝܐ. ܐܙܠ ܥܘܠ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. 5
ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ. ܘܥܠ ܠܥܒܐ ܕܚܪܬ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܕܐܬܚܙܝ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. 6
ܘܫܐܘܠ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܓܒܥܬܐ. ܬܚܝܬ ܠܘܙܐ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܡܘܪܢܝܬܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ.

Præterea dixit David Ahimelecho, An non habes 9
hîc præ manibꝰ gladiũ aut lanceã? nam ne-
que gladiũ meũ neq; lanceã meã ſumpſi mani-
bus meis, quia ſermo regis urgebat. Dixit ſa- 10
cerdos, Gladiꝰ Goliad Philiſthæi quẽ occidi-
ſti in valle terebinthi, ecce involutꝰ eſt in ſu-
dario *& collocatus* à tergo ephod: ſi eum ac-
cipere vis, accipe; quia nullꝰ eſt alius præter i-
pſũ hîc. Dixit David, Non eſt ei ſimilis, da eũ
mihi. Itaq; ſurgens David aufugit à conſpectu 11
Saulis eo die, recepítq; ſe ad Achis regẽ Gath.
Dixerũt autẽ ad Achis ſervi ſui, Hic eſt rex ter- 12
ræ Iſraelis: huic canebãt filiæ Iſraelis dicentes;
Interfecit Saul millia, David autẽ myriadas.
Hæc verba repoſuit David in corde ſuo, mul- 13
túmq; timens Achis regẽ Gath, Mutavit ſa- 14
porem ſuũ in oculis ejus, & fœdũ ſe reddidit
in oculis eorũ: & limini januæ inſidens emit-
tebat ſalivã ſuam ſup̱ barbã ſuam. Quapro- 15
pter dixit Achis ſervis ſuis, Ecce videratis ho-
minem inſanũ eſſe, ad quid adduxiſtis eum ad
me? Numquid ſenſꝰ expers ego ſum, ut hunc 16
adduceretis ad inſaniendum in me? hiccine
ingredietur domum meam?

CAP. XXII.

PRofectꝰ ergò David inde, aufugit in ſpe- 1
luncam Arlam: ꝙ cùm audîſſent fratres ejꝰ &
univerſa domus patris ejus, deſcenderunt ad
eum illuc. Congregaverunt ſe quoq; ad eum 2
quilibet acerbitate preſſꝰ, & quicunq; credi-
torẽ habebat, & quiſquis amaro erat animo,
fuítq; dux eorũ: & fuerũt cum eo fermè qua-
dringenti viri. Deinde profectꝰ David illinc 3
ad Maſphia Moabi, dixit regi Moabi, Moretur
pater meꝰ & mater mea apud vos, donec ſciã
quid facturꝰ ſit mihi Deꝰ. Sic reliquit eos a- 4
pud regẽ Moab, manſerúntq; cum eo cunctis
diebꝰ quibꝰ fuit David in Maſphia. Dixit au- 5
tẽ Gad propheta Davidi, Ne morêris in Maſ-
phia, vade, ingredere terrã Juda. Diſceſſit er-
gò David, & ingreſſꝰ eſt ſylvã Hezjoth. Audi- 6
ens autẽ Saul apparuiſſe Davidẽ & viros qui
cum eo erant (porrò Saul ſedebat in Gebaa
ſub amygdalo quæ erat in colle, lanceã ſuam
manu tenens, aſtantibꝰ ei omnibꝰ ſervis ſuis,)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال داود لاخيملك * ليس هاهنا عندك سيفا او مزراقا * لاني لم اخذ سيفا معي 9
ولا رمحا * من اجل ان امر الملك اعجلني جدا * قال الحبر * هاهنا سيف جليد 10
الفلسطيني الذي قتلته في غور البطم * ملفوف في منديل موضوع خلف وعاء الوحي *
ان اردت ان تاخذه خذه * لانه ليس هاهنا غيره * قال داود ليس مثله جيد بالغ * ادفعه الي * فاخذه 11
وهرب داود من ساوول في ذلك اليوم * فاتى اخيس ملك جات * وقال عبيد اخيس له * هذا ملك 12
بني اسرايل * هذا الذي كانت بنات اسرايل تغني له وتقول * قتل ساوول الوفا * وداود كتايب *
* فلما سمع داود هذا الكلام * رجف قلبه وفزع من اخيس الملك جدا * وجبن نفسه بين يديه * 13 14
وسمج لونه * وقبح وجهه بين ايديهم * وجلس على معقمة الباب * والقى زبد ريقه على لحيته * وقال 15
اخيس لعبيده * ترون الرجل مجنونا * لم اتيتموني به * لم انا قليل العقل * حتى تاتوني بهذا 16
المجنون ليسفه علي * مثل هذا يدخل بيتي *

Dixit etiam David ad Achimelech, Eſtne 9
hîc apud te gladiꝰ aliquis aut lancea?
nam neq; gladiũ neq; lanceã tuli mecum,
eò quòd mandatum regis me multùm urgeret.
Dixit ſacerdos, Adeſt hîc gladius 10
Goliad Paleſtini quem trucidâſti in convalle
terebinthorũ ſudario involutus, poſitúſque
ponè inſtrumentum oraculi: ſi
illum accipere velis, accipe, quia nullus eſt
hîc alius præter eum. Dixit David, Incomparabilis
eſt, perquàm optimus, da eum
mihi. Eo accepto fugit David à Saule eodem 11
die, venitque ad Achis regem Gath.
Dixerunt autem ſervi Achis ad eum, Iſte 12
eſt rex filiorum Iſrael, hic eſt ille cui canebant
filiæ Iſraelis, ac dicebant; Interfecit
Saul millia, David autem phalanges.
Hæc verba cùm audiſſet David, contremuit 13
cor ejus, multúmque timuit ab Achis
rege. Et finxit ſe pavidum in conſpectu 14
ejus; & colorem ſuum turpem,
vultúmque ſuum deformem ſimulans coram
eis, ſedit ſuper limen januæ, demiſitque
ſpumam ſalivæ ſuæ ſuper barbam
ſuam: Ita ut diceret Achis ad ſervos 15
ſuos, Videbatis hunc hominem eſſe veſanum,
cur adducebatis eum ad me? Num 16
ego ſum demens, ut veſanum hunc adduceretis
ad inſaniendum in me? huic ſimilis
ingredietur domum meam?

* الفصل الثاني والعشرون *

* فقام داود وانصرف من هناك * ونجا الى مغارة عرلم والتجا اليها * وسمع اخوته وجميع اهل بيته 1
واجتمعوا ونزلوا اليه الى ثم * واجتمع اليه كل رجل حزين * وكل رجل عليه دين * وكل رجل مر 2
النفس فقير * وصار عليهم رييسا * وصار معه نحو من اربعماية رجل * وانطلق من هناك الى 3
مصفيا بارض مواب * وقال لملك مواب * يسكن ابي وامي عندك * حتى انظر ما يصنع الله بي *
* وتركهما عند ملك مواب * وسكنا هناك كل الايام التي كان داود في مصفيا * ثم قال جاد 4 5
النبي لداود * لا تسكن مصفيا * ولكن انطلق وادخل ارض يهودا * وانصرف داود من هناك *
ودخل غيضة حريوب * وسمع ساوول ان داود قد ظهر هو واصحابه * وكان ساوول جالسا في جبع 6
تحت شجرة اللوز التي في الرامة * ومزراقه بيده * وكان جميع عبيده قياما بين يديه *

CAP. XXII.

Surgens itaque David diſceſſit illinc, et 1
effugit in ſpeluncam Arlam, ſeſéque recepit
in eam: quo audito fratres ejus &
univerſi domeſtici ejus, convenientes deſcenderunt
illuc ad eum. Confluxerúntq; 2
ad eum omnes viri afflicti et omnes alieno
ære conſtricti, omnéſque viri amaro animo
et pauperes, factúſque eſt caput eorum:
et fuerunt cum eo quadringenti circiter
viri. Inde profectus ad Maſphia in 3
terram Moab, dixit ad regem Moab, Habitet
apud te pater meus et mater mea, donec
videam quid facturus ſit mihi Deus.
Sic reliquit eos apud regem Moab, moratique 4
ſunt ibi cunctis diebus quibus manſit
David in Maſphia. Tum dixit Gad 5
propheta Davidi, Ne habites in Maſphia,
ſed abi, ingredere terram Juda: & profectꝰ
inde David, ingreſſus eſt ſylvam ſiliquarum.
Audiens autem Saul prodiiſſe 6
Davidem cum ſociis ſuis (ſedebat autem
Saul in Gabaa ſub arbore amygdali quæ
eſt in Rama, & ſpiculum ſuum manu tenebat,
omnéſq; ſervi ipſius circunſtabant
eum,)

שמואל א׳ : כב

filii quæſo *Audite :eum *ſuper ſtantibus* ſuis ſervis Saul Dixitque
7 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו הַנִּצָּבִים עָלָיו שִׁמְעוּ־נָא בְּנֵי
vobis omnibus ; vineas & ,agros Iſai filius dabit vobis omnib⁹ Etiā :Jemini
יְמִינִי גַּם־לְכֻלְּכֶם יִתֵּן בֶּן־יִשַׁי שָׂדוֹת וּכְרָמִים לְכֻלְּכֶם
vos omnes *eſtis ligati* Quia ? *centenorum principes* & ,*millium principes* ponet
8 יָשִׂים שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ כִּי קְשַׁרְתֶּם כֻּלְּכֶם
,Iſai filio cum *meū filium excidendo in* meam aurem *revelans* non & ,me *ſuper*
עָלַי וְאֵין־גֹּלֶה אֶת־אָזְנִי בִּכְרָת־בְּנִי עִם־בֶּן־יִשַׁי
ſuſcitavit quia ,meam aurem *revelans* & ,me ſuper vobis ex *ægrotans* non &
וְאֵין־חֹלֶה מִכֶּם עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים
? hanc diem ſecundùm *inſidiatorem* ad me *ſuper* meum ſervum meus filius
בְּנִי אֶת־עַבְדִּי עָלַי לְאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃
,Saul ſervos ſuper conſtitutus *ipſe &* Edomæus Doeg reſpondit Et
9 וַיַּעַן דֹּאֵג הָאֲדֹמִי וְהוּא נִצָּב עַל־עַבְדֵי־שָׁאוּל
filium Achimelech ad Nob in venientē Iſai filium Vidi : dixit &
וַיֹּאמַר רָאִיתִי אֶת־בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבֶה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־
& ,ei dedit eſcam & ,*Domino in ei interrogavit* Et .Achitub
10 אֲחִטוּב׃ וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה וְצֵידָה נָתַן לוֹ וְאֵת
vocandum ad rex miſit Et .ei dedit Peliſtæi Gholiath gladiū
11 חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לוֹ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא
,ej⁹ patris *domum* omnem & ,ſacerdotem Achitub filium Achimelech
אֶת־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו
.regem ad ipſi omnes venerunt & : Nob in qui ,ſacerdotes
הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
ego Ecce ,dixit & : Achitub fili nunc Audi : Saul dixit Et
12 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶּן־אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר הִנְנִי
,tu me *ſuper eſtis ligati* quid Ut : Saul eum ad Dixitque .mi domine
13 אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל לָמָּה קְשַׁרְתֶּם עָלַי אַתָּה
,*Deo in ei interrogando* &,gladium & panem ei *te dando in* ,Iſai filius &
וּבֶן־יִשָׁי בְּתִתְּךָ לוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשָׁאוֹל לוֹ בֵּאלֹהִים
reſpondit Et ? hanc diem ſecundùm *inſidiantem in* me *in conſurgendum ad*
14 לָקוּם אֵלַי לְאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּעַן
David ſicut *tuis ſervis omnibus in* quis Et : ait & ,regi Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר וּמִי בְּכָל־עֲבָדֶיךָ כְּדָוִד
? tua domo in glorioſus & ,*tuum auditum ad recedens* & ,regis gener & ,fidelis
נֶאֱמָן וַחֲתַן הַמֶּלֶךְ וְסָר אֶל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבָּד בְּבֵיתֶךָ׃
imponat Ne .mihi Abſit ? *Deo in ei interrogare* cœpi hodie Num
15 הַיּוֹם הַחִלֹּתִי לִשְׁאָל־לוֹ בֵאלֹהִים חָלִילָה לִּי אַל־יָשֵׂם
novit non quia ; mei patris domo omni in *verbum* ſuo ſervo *in* rex
הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ דָבָר בְּכָל־בֵּית אָבִי כִּי לֹא־יָדַע
: rex Dixitque .magnum vel parvum *verbum* ,*hoc omni in* tuus ſervus
16 עַבְדְּךָ בְּכָל־זֹאת דָּבָר קָטֹן אוֹ גָדוֹל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
Dixitque .tui patris *domus* omnis & ,tu ,Achimelech morieris Moriendo
17 מוֹת תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃ וַיֹּאמֶר
interficite & ,Convertimini : eum *ſuper ſtantibus* curſoribus rex
הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וְהָמִיתוּ
cognoverūt quia &,David cum eorū manus etiam quia :Domini ſacerdotes
כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי יָדְעוּ
ſervi noluerunt & :meam aurem *revelarunt* non & , *ipſe fugiens* quòd
כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנוֹ וְלֹא־אָבוּ עַבְדֵי
.Domini ſacerdotes *in irruendum ad* ſuam manum mittere regis
הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃
eſt cōverſ⁹ &:ſacerdotes *in irrue* & ,tu Convertere :Doeg ad rex dixit Et
18 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוֹיֵג סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב
illa die in interfecit & :ſacerdotes *in ipſe irruit* & ,Edomæus Doeg
דּוֹיֵג הָאֲדֹמִי וַיִּפְגַּע הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמֶת בַּיּוֹם הַהוּא
civitatē Nob Et .lineum ephod *portantem virum* quinque & octoginta
19 שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד׃ וְאֵת נֹב עִיר־
infante ab ,mulierem ad uſque & viro à ,gladii *os ad* percuſſit ſacerdotum
הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי־חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מֵעוֹלֵל
.gladii *os ad agnum & ,aſinum & ,bovem* & ,*ſugentem* ad uſque &
וְעַד־יוֹנֵק וְשׁוֹר וַחֲמוֹר וָשֶׂה לְפִי־חָרֶב׃

Verſio VUL. LAT.

7 Ait ad ſervos ſuos qui aſſiſtebāt ei, Audite nunc filii Jemini: numquid omnibus vobis dabit filius Iſai agros et vineas, et univerſos vos faciet tribunos, et 8 centuriones: Quoniā conjurâſtis omnes adverſùm me, & nō eſt qui mihi renuntiet; maximè cùm & filius meus fœdus inierit cum filio Iſai? Non eſt qui vicē meā doleat ex vobis, nec qui annuntiet mihi: eò quòd ſuſcitaverit filius meus ſervum meū adverſùm me, inſidiantē 9 mihi uſque hodiè. Reſpondens autem Doeg Idumæus, qui aſſiſtebat, & erat prim⁹ inter ſervos Saul, Vidi inquit, filiū Iſai in Nobe, apud Achimelech fi- 10 lium Achitob ſacerdotē. Qui conſuluit pro eo Dn̄m, & cibaria dedit ei: ſed & gladiū Go- 11 liath Philiſthæi dedit illi. Miſit ergò rex ad accerſendū Achimelech ſacerdotē filium Achitob, & omnem domū patris ejus, ſacerdotū, qui erant in Nobe, qui univerſi venerunt ad 12 regē. Et ait Saul ad Achimelech; Audi, fili Achitob. Qui reſpondit; Præſtò ſum, domine. 13 Dixitque ad eum Saul, Quarè conjurâſtis adverſùm me, tu & fili⁹ Iſai, & dediſti ei panes & gladium, & conſuluiſti pro eo Deū, ut conſurgeret adverſùm me, inſidiator uſque hodiè per- 14 manens? Reſpondénſq; Achimelech regi, ait; Et quis in omnibus ſervis tuis, ſicut David fidelis, & gener regis, & pgens ad imperium tuū, & glorioſus 15 in domo tua? Num hodiè cœpi pro eo conſulere Deū? abſit hoc à me: ne ſuſpicetur rex adverſùs ſervum ſuum rem hujuſcemodi, in univerſa domo patris mei: non enim ſcivit ſerv⁹ tuus quidquā ſup hoc negotio, 16 vel modicū vel grande. Dixítque rex; Morte morieris Achimelech, tu, & omnis domus pa- 17 tris tui. Et ait rex emiſſariis, qui circumſtabant eum; Convertimini, & interficite ſacerdotes Dn̄i: nam manus eorum cum David eſt: ſcientes quòd fugiſſet, et non indicaverūt mihi. Noluerūt autem ſervi regis extendere manus ſuas in ſacer- 18 dotes Dn̄i. Et ait rex ad Doeg; Convertere tu, & irrue in ſacerdotes. Converſúſque Doeg Idumæus, irruit in ſacerdotes, & trucidavit in die illa octogintaquinque viros veſti- 19 tos ephod lineo. Nobe autem civitatem ſacerdotum percuſſit in ore gladii, viros & mulieres, & parvulos, & lactentes, bovémque & aſinum, & ovem in ore gladii.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας (λ) αὐτῷ, Ἀκούσατε δὴ (μ) υἱοὶ Βενιαμὶν, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πάντας ὑμᾶς (ν) 8 τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους. Ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμὲ, καὶ οὐκ (ξ) ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ οὐκ ἔστι πονῶν (ο) περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ὅτι ἐπήγειρεν (π) ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς ἡ ἡμέρα 9 αὕτη. Καὶ ἀποκρίνεται (ρ) Δωὴκ ὁ Σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἑώρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς (σ) Νομβᾶ πρὸς (τ) Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτὼβ 10 τὸν ἱερέα. Καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιὰθ τοῦ 11 ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλεν (υ) ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν (φ) Ἀβιμέλεχ υἱὸν (χ) Ἀχιτὼβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς (ψ) ἱερεῖς τοὺς ἐν Νομβᾶ. καὶ παρεγένοντο 12 πάντες πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἄκουε δὴ υἱὲ Ἀχιτώβ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, λάλει 13 κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Ἱνατί συνέθου (ω) κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν, καὶ (α) ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς 14 ἡ ἡμέρα αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη (β) τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Καὶ τίς ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις σου ὡς Δαυὶδ πιστὸς, καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, καὶ ἔνδοξος 15 ἐν τῷ οἴκῳ (γ) σου; Ἢ σήμερον ἦργμαι ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ; μηδαμῶς. μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ (δ) δοῦλός σου ἐν πᾶσι τούτοις ῥῆμα μικρὸν, ἢ 16 μέγα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ, Θανάτῳ ἀποθανῇ (ε) Ἀβιμέλεχ σὺ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος 17 τοῦ πατρός σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς ἐφεστηκόσι (ζ) πρὸς αὐτὸν, Προσαγάγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, καὶ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου. Καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν (η) ἀπαν- 18 τῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δωὴκ, Ἐπιστρέφου σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἐπεστράφη Δωὴκ ὁ Σύρος, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς ἱερεῖς (θ) τοῦ κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας, 19 πάντας αἴροντας (ι) ἐφούδ. Καὶ τὴν (κ) Νομβᾶ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ μόσχου, καὶ ὄνου, καὶ (λ) προβάτου.

Et dixit Saul ad pueros ſuos, qui 7 aſſiſtebant ei, Audite nunc filii Benjamin; ſi verè omnibus vobis dabit fili⁹ Jeſſæ agros, et vineas, et omnes vos ſtatuet centuriones, & chiliarchos; Quia compoſiti e- 8 ſtis omnes vos ſuper me, & non eſt, qui revelet auriculam meam, cum diſpoſuerit filius me⁹ teſtamentum cum filio Jeſſæ: & non eſt qui laboret pro me ex vobis, & revelans auriculam meam: quoniam ſuſcitavit fili⁹ me⁹ ſervum meum ſuper me in inimicū, ſicut dies hæc. Et reſpondet Doec 9 Syrus, qui præſidebat ſuper mulas Saul, & dixit; Vidi filium Jeſſæ advenientem in Nomba ad (d) Abimelech filium Achitob ſacerdotem. Et interrogavit ei per Deū, 10 & cibaria dedit ei: & gladium Goliath alienigenæ dedit ei. Et miſit rex vocare Abimelech 11 filium Achitob, & omnes filios patris ej⁹, ſacerdotes, qui in Nomba. Et advenerunt omnes ad regem. Et dixit Saul; Audi nunc 12 fili Achitob. Et dixit, Ecce ego, Loquere dn̄e. Et dixit ei Saul, ut 13 quid compoſitus es contra me tu, & filius Jeſſæ, ad dandum te ei panem, & gladium, & interrogandum ei per Deum, ad ponendū eum ſuper me in inimicū, ſicut dies hæc? Et reſpondit regi, et di- 14 xit; Et quis in omnib⁹ ſervis tuis, ſicut David, fidelis, & gener regis, & (c) princeps omnis præcepti tui, & honorat⁹ in domo tua? Nunquid hodiè cepi interrogare 15 ei per Deum? Nequaquam. Ne det rex contra ſervū ſuum verbum, & ſuper totam domum patris mei: quoniā ignoravit ſervus tuus in omnibus his verbum parvum, vel magnum. Et dixit rex Saul; 16 Morte morieris Abimelech tu, & univerſa domus patris tui. Et di- 17 xit rex emiſſariis, qui aſſiſtebant apud eum; Adducite, & interficite ſacerdotes Domini: quoniā manus eorum cum David: et quoniā cognoverunt, quia fugit ipſe, & non revelaverunt auriculam meam. Et non voluerunt pueri regis inferre manus ſuas ad occurrendum in ſacerdotes Domini. Et dixit rex ipſi Doec; Converte- 18 re tu, & occurre in ſacerdotes. Et convertit ſe Doec Syrus; & interfecit ſacerdotes Domini in die illa, (f) trecentos, & quinq; viros, omnes portantes Ephod. Et ipſam Nomba civita- 19 tem ſacerdotum percuſſit in ore gladii à viro uſq; ad mulierē, ab infante uſq; ad lactentem, et vitulum, et aſinum, et ovem.

MS.A. (λ) αὐτῷ, * καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε (μ) υἱοὶ Ἰεμενὶ, εἰ (ν) τάξει χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις. Ὅτι (ξ) ἔστιν ἀποκαλύπτων (ο) ἐξ ὑμῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ (π) υἱός μου (ρ) Δωὴγ (σ) Νοβᾶ (τ) Ἀμιμέλεχ (υ) Σαοὺλ ὁ βασιλεὺς (φ) Ἀχιμέλεκ (χ) Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα καὶ (ψ) ἱερεῖς τοῦ κυρίου τοὺς ἐν Νοβάθ. καὶ (ω) σὺ κατ' ἐμοῦ καὶ (α) ἐπερωτᾷν αὐτὸν διὰ (β) Ἀχιμέλεχ τῷ (γ) σου, ὡς σήμερον (δ) δοῦλος ὁ σὸς ἐν (ε) Ἀχιμέλεχ (ζ) ἐπ' αὐτῷ, (η) * ἀπαντῆσαι τοὺς (θ) κυρίου * καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ (ι) ἐφοὺδ λίνον. (κ) Νοβᾶ (λ) προβάτου * ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וַאֲמַר שָׁאוּל לְעַבְדוֹהִי דְקָיְמִין עֲלוֹהִי שְׁמַעוּ כְעַן בְּנֵי שִׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן אַף לְכוּלְכוֹן
8 יִתֵּן בַּר יִשַׁי חַקְלִין וְכַרְמִין לְכֻלְכוֹן יְמַנֵי רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מָאוָתָא׃ אֲרֵי מְרַדְתּוּן כֻּלְכוֹן
עֲלַי וְלֵית דְּחַוֵי לִי כַּד גְּזַר קְיָם בְּרִי עִם בַּר יִשַׁי וְלֵית דְּכָאֵב מִנְכוֹן עֲלַי וּמְחַוֵי לִי אֲרֵי אֲקִים
9 בְּרִי יָת עַבְדִּי עֲלַי לִכְמָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲתֵיב דּוֹאֵג אֱדוֹמָאָה וְהוּא מְמַנָּא עַל עַבְדֵי
10 שָׁאוּל וַאֲמַר חֲזֵיתִי יָת בַּר יִשַׁי אֲתָא לְנוֹב לְוָת אֲחִימֶלֶךְ בַּר אֲחִיטוּב׃ וּשְׁאֵל לֵיהּ בְּמֵימְרָא
11 דַיָי וְזוָדִין יְהַב לֵיהּ וְיָת חַרְבָּא דְגָלְיָת פְּלִשְׁתָּאָה יְהַב לֵיהּ׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא לְמִקְרֵי יָת
אֲחִימֶלֶךְ בַּר אֲחִיטוּב כַּהֲנָא וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּהִי כַּהֲנַיָא דִּי בְנוֹב וַאֲתוֹ כוּלְהוֹן לְוָת מַלְכָּא׃
12 וַאֲמַר שָׁאוּל שְׁמַע כְּעַן בַּר אֲחִיטוּב וַאֲמַר הָא אֲנָא רִבּוֹנִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ שָׁאוּל לְמָה
13 מְרַדְתּוּן עֲלַי אַתְּ וּבַר יִשַׁי בְּמִתְּנָךְ לֵיהּ מְזוֹן וְחַרְבָּא וּשְׁאֵלִית לֵיהּ בְּמֵימְרָא דַיָי לְמֵיקַם
14 עֲלַי לִכְמָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲתֵיב אֲחִימֶלֶךְ יָת מַלְכָּא וַאֲמַר וּמַן בְּכָל עַבְדָךְ כְּדָוִד מְהֵימַן
15 וְחַתְנָא דְמַלְכָּא וְרַב עַל מִשְׁמַעְתָּךְ וְיַקִּיר בְּבֵיתָךְ׃ יוֹמָא דֵין שְׁרֵיתִי לְמִשְׁאַל לֵיהּ בְּמֵימְרָא
דַיָי חַסלִי לָא יְשַׁוֵי מַלְכָּא בְּעַבְדֵיהּ פִּתְגָּמָא בְּכָל בֵּית אַבָּא אֲרֵי לָא יְדַע עַבְדָךְ בְּכָל דָּא
16 פִּתְגַּם זְעֵיר אוֹ רַב׃ וַאֲמַר מַלְכָּא מֵמָת תְּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתְּ וְכָל בֵּית אֲבוּךְ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא
17 לִרְהַטַיָא דְקָיְמִין עֲלוֹהִי אִסְתְּחַרוּ וְקַטוּלוּ כַּהֲנַיָא דַיָי אֲרֵי אַף יְדֵיהוֹן עִם דָּוִד וַאֲרֵי יְדַעוּ אֲרֵי
עָרִיק הוּא וְלָא חַווּ לִי וְלָא אֲבוֹ עַבְדֵי מַלְכָּא לְאוֹשָׁטָא יָת יְדֵיהוֹן לְמִשְׁלַט בְּכַהֲנַיָא דַיָי׃
18 וַאֲמַר מַלְכָּא לְדוֹאֵג אִסְתְּחַר אַתְּ וּשְׁלוֹט בְּכַהֲנַיָא וְאִסְתְּחַר דּוֹאֵג אֱדוֹמָאָה וּשְׁלַט הוּא
19 בְּכַהֲנַיָא וּקְטַל בְּיוֹמָא הַהוּא תְּמָנַן וְחַמְשָׁא גַּבְרִין דִּכְשֵׁרִין לְמִלְבַּשׁ אֵפוֹד דְּבוּץ׃ וְיָת נוֹב
קִרְיַת כַּהֲנַיָא קְטַל לְפִתְגַּם דְּחֶרֶב מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא מֵעוּלֵים וְעַד יָנִיק וְתוֹר וַחֲמַר
וְאִמַּר לְפִתְגַּם דְּחָרֶב׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit *S*aul ſervis ſuis, qui ſtantes apud eum, Audite nnnc filii tribus *do-* 7 *mus* Binjamin, etiam omnibus vobis dabit filius Iſai agros, & vineas; omnes vos præficiet magiſtros millium, & magiſtros centenorum? Quia re- 8 bellâſtis omnes vos ſuper me, & non eſt qui indicet mihi quando pepigit fœdus filius meus cum filio Iſai, & non eſt qui doleat inter vos ſuper me, & indicet mihi quòd ſtatuit filius meus ſervum meum ſuper me ad inſidias *in* die hac. Et reſpondit Doeg Idumæus, & ipſe præpoſitus ſuper ſervos 9 *S*aul, & dixit, Vidi: filius Iſai venit ad Nob ad Ahhimelech filium Ahhitob. Et quæſivit illi in dicto Dn̄i, & viatica dedit illi, & gladium Go- 10 liath Peliſthæi dedit illi. Et miſit rex ad vocandum Ahhimelech filium 11 Ahhitob ſacerdotem, & omnem domum patris ejus, ſacerdotes qui in Nob: & venerunt omnes illi ad regem. Et dixit *S*aul, Audi nunc fili 12 Ahhitob, & dixit: Ecce me domine mi. Et dixit ei *S*aul, Quare rebel- 13 lâſtis in me, tu & filius Iſai? in dando te illi cibum & gladium, & quæſiſti illi in dicto Domini ad ſtandum ſuper me in inſidias, ſicut die hoc? Et reſpondit Ahhimelech regi, & dixit, & quis in omnib⁹ ſervis tuis, ut 14 David, fidelis, & gener regis, & magiſter ſuper omnem auditionem tuam, & honorat⁹ in domo tua? Die hoc cœpi quærere illi in dicto Dn̄i? abſit 15 mihi; non ponet rex in ſervo ſuo verbum, *in* omni domo patris mei, quia non novit ſerv⁹ tuus in omni hoc verbum parvū aut magnū. Et dixit rex, 16 Moriendo morieris Ahhimelech, tu & omnis dom⁹ patris tui. Et dixit rex 17 ad curſores qui ſtantes ſuper illum, Circuite & occidite ſacerdotes Dn̄i, quia manus illorum cum David, & quia cognoverunt quòd fugiens ille, & non indicarunt mihi: & non voluerunt ſervi regis extendere man⁹ ſuas ad poteſtatem exercendum in ſacerdotes Dn̄i. Et dixit rex ad Doeg, Circui 18 tu & poteſtatem *exerce* in ſacerdotes: et circuivit Doeg Edomæus, et poteſtatem exercuit ipſe in ſacerdotes, et occidit in die illo octoginta et quinq; viros qui idonei ad veſtiendū Ephod byſſi. Et Nob urbem ſacerdo- 19 tum *occîdit* in acie gladii à viro et uſq; mulierem, ab adoleſcente et uſq; lactantem, et bovem, et aſinum, et pecudem in acie gladii.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠܘܗܝ. ܫܡܥܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܐܦ ܠܟܠܟܘܢ ܢܬܠ 7
ܒܪ ܐܝܫܝ ܚܩܠܐ ܘܟܪܡܐ. ܘܠܟܠܟܘܢ ܢܥܒܕ ܪܒܝ ܐܠܦܐ ܘܪܒܝ ܡܐܐ. *ܡܛܠ ܕܡܪܕܬܘܢ 8
ܟܠܟܘܢ ܥܠܝ. ܘܠܝܬ ܕܓܠܐ ܠܝ ܟܕ ܩܝܡ ܒܪܝ ܩܝܡܐ ܥܡ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܘܠܝܬ ܕܟܐܒ ܠܗ ܡܢܟܘܢ
ܥܠܝ. ܘܓܠܐ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܐܩܝܡ ܒܪܝ ܠܥܒܕܝ ܥܠܝ ܠܡܟܡܢܐ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ. *ܘܥܢܐ ܕܘܐܓ 9
ܐܕܘܡܝܐ. ܘܗܘ ܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܚܙܝܬܗ ܠܒܪ ܐܝܫܝ ܕܐܬܐ ܠܢܘܒ ܠܘܬ
ܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ ܟܗܢܐ. *ܘܫܐܠ ܠܗ ܒܐܠܗܐ. ܘܙܘܕܐ ܝܗܒ ܠܗ. ܘܣܝܦܗ ܕܓܘܠܝܕ 10
ܦܠܫܬܝܐ ܝܗܒ ܠܗ. *ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܡܩܪܝܗ ܠܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ ܟܗܢܐ. 11
ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܟܗܢܐ ܕܒܢܘܒ. ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܫܡܥ 12
ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܪܝ. *ܘܐܡܪ. ܠܡܢܐ ܐܬܢܟܠܬܘܢ ܥܠܝ ܐܢܬ ܘܒܪ ܐܝܫܝ. ܟܕ 13
ܝܗܒܬ ܠܗ ܠܚܡܐ ܘܣܝܦܐ. ܘܫܐܠܬ ܠܗ ܒܐܠܗܐ. ܕܢܩܘܡ ܥܠܝ ܠܡܟܡܢܐ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ.
*ܘܥܢܐ ܐܚܝܡܠܟ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܘ ܒܟܠܗܘܢ ܥܒܕܝܟ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܡܗܝܡܢ. 14
ܘܚܬܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝܟ. ܘܡܝܩܪ ܒܒܝܬܟ. *ܘܝܘܡܢܐ ܗܘ ܫܪܝܬ ܠܡܫܐܠ ܠܗ 15
ܒܐܠܗܐ. ܚܣ ܠܝ. ܠܐ ܢܣܝܡ ܡܠܟܐ ܠܥܒܕܗ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܐ. ܡܛܠ
ܕܠܐ ܝܕܥ ܥܒܕܟ ܒܟܠܗ ܣܘܥܪܢܐ ܗܢܐ ܙܥܘܪܐ ܘܪܒܐ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܡܡܬ ܬܡܘܬ ܐܚܝܡܠܟ. 16
ܐܢܬ ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܟ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܪܗܛܐ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠܘܗܝ. ܐܬܦܢܘ 17
ܘܩܛܘܠܘ ܠܟܗܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܕܝܗܘܢ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܝܕܥܘ ܕܥܪܝܩ ܗܘܐ.
ܘܠܐ ܓܠܘ ܠܝ. ܘܠܐ ܨܒܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܠܡܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ. ܠܡܦܓܥ ܒܟܗܢܘܗܝ
ܕܡܪܝܐ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܕܘܐܓ. ܐܬܦܢܐ ܐܢܬ. ܘܦܓܘܥ ܒܗܠܝܢ ܟܗܢܐ. ܘܦܓܥ ܕܘܐܓ 18
ܒܟܗܢܐ. ܘܩܛܠ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ. ܕܛܥܝܢ ܗܘܘ ܐܦܘܕܐ
ܕܒܘܨܐ. *ܘܡܚܐ ܠܗ ܠܢܘܒ ܩܪܝܬܐ ܕܟܗܢܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܡܢ ܓܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ 19
ܠܐܢܬܬܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܠܘܕܐ. ܘܬܘܪܐ ܘܚܡܪܐ ܘܥܢܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ.

Dixit Saul ſervis ſuis ſibi aſtantibus, Audite 7
filii Benjamin, num vobis omnibus daturus
eſt filius Iſai agros & vineas, an vos omnes
creaturus tribunos & centuriones ?
Quòd omnes rebellâſtis in me, nec eſt qui 8
mihi revelet pactum filii mei cum filio Iſai,
neque eſt quiſquam veſtrûm qui condoleat
mihi, & revelet mihi ? ſuſcitavit enim filius
meus ſervum meũ contra me *talem* inſidiatorem
qualis eſt hodié. Reſpondit Doeg Adomæus 9
qui præerat ſervis Saulis, & ait; Vidi Davidem
veniſſe in Nochah ad Ahimelech filiũ
Ahitob ſacerdotem : Qui conſuluit pro eo 10
Deum & arma viaticúmque ſuppeditavit illi,
& gladium Goliad Philiſtæi dedit illi. Tum 11
miſit rex vocatum Ahimelech filium Ahitob
ſacerdotem, totámque domum patris ejus ſacerdotalem
quæ erat in Nochah: & venerunt
omnes ad regem, Dixítque Saul, Audi quæſo 12
fili Ahitob : qui reſpondit, Ecce me domine
mi. Dixit Saul, Quare dolum ſtruxiſtis contra 13
me tu & filius Iſai, ſubminiſtrans ei panẽ
& gladium, & conſulens pro illo Deum, ut excitares
adverſùm me inſidias quales ſunt hodiernæ?
Reſpondit Ahimelech ſacerdos regi, 14
& ait; Quis eſt inter omnes ſervos tuos fidus
ut David, gener regis, obſervans mandata
tua, & honorabilis in domo tua? Hodiéne 15
cœpi Deum conſulere pro eo ? abſit à me:
ne imponat rex ſervo ſuo, nec ulli ex paterna
domo mea negotium iſtud : quoniam non eſt
conſcius ſervus tuus in toto hoc negotio rei
magnæ aut parvæ. Dixit autem rex, Omnino 16
moriêris Ahimelech, tu ac tota familia patris
tui. Dixítque rex curſoribus qui adſtabant 17
ſibi, Divertite, & occidite ſacerdotes
Dei, quia manus eorum ſunt cum Davide, &
ſcientes ipſum eſſe fugitivum, non revelârunt
mihi: at noluerunt ſervi regis extendere manus
ſuas, & lædere ſacerdotes Dei. Quarè 18
dixit rex ad Doeg, Diverte tu, & irrue in hos
ſacerdotes: irruítque Doeg in ſacerdotes, &
morte affecit eo die octoginta quinque viros
qui geſtabant ephod byſſinum. Quapropter 19
dedit illi civitatem ſacerdotum, qui trucidavit
acie gladii à viro uſque ad mulierem, &
à juvenibus uſque ad infantes, & boves, &
aſinos, & pecudes; acie *inquam* gladii.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * فقال ساوول لعبيده القيام بين يديه * اسمعوا يا بني بنيامين * لعل ابن ايسا يعطيكم
8 مزارعا وكروما * او لعل يصيركم اجمعين عظماء الالوف والربوات * لانكم قد غدرتم كلكم
على * وليس فيكم من يخبرني بالعهد الذي عاهد ابني ابن ايسا * وليس فيكم من يتوجع
9 لي * ويطلعني على ذلك * لان ابني قد صير عبدي كمينا على اليوم * فاجاب دواغ الادومي *
10 وهو قايم مع عبيد ساوول * وقال * رايت داود قد اتي الي احملك ابن احيطوب الحبر * فطلب الي
11 الله في امره * واعطاه ثيابا وزادا * ودفع اليه سيف جليذ الفلسطيني * فارسل الملك * فدعي
احملك ابن احيطوب الحبر * وجميع بيت ابيه * وجميع الكهنة الذين كانوا بنحاح * وجمعوهم
12 13 واتوا بهم الي الملك * فقال ساوول * اسمع ابن احيطوب * قال الحبر * هاانذا يا سيدي * قال له ساوول *
لماذا مكرتما بي انت وابن ايسا * حيث اعطيته الخبز والسيف * وطلبت الي الله في امره * ليصير
14 علي كمينا * مثل ما اري اليوم * فاجاب احملك الحبر وقال للملك * من في جميع عبيدك امين
15 مثل داود * صهر الملك * حافظ لوصاياه * كريم في بيتك * اليوم الذي بدات ان ادعو له واطلب
الي الله في امره * حاشا لله * لا يفكر الملك في عبده وفي بيت ابي كلهم هذه الفكر * لان عبدك
16 لا يعلم بقليل ولا بكثير من هذا الامر * قال الملك * اليوم تموت يا احملك انت وجميع
17 اهل بيت ابيك * ثم قال الملك لاجناده الذين كانوا بين يديه * دوروا واقتلوا كهنة الرب *
لان ايديهم مع داود * وعلموا انه هارب مني ولم يخبروني * فلم تجسر عبيد الملك على قتل كهنة
18 الله * ثم قال الملك لدواغ * در انت واقتل الكهنة * فاقبل دواغ الي الكهنة وقتلهم * وقتل في ذلك
19 اليوم خمسة وثمانون رجلا يحملون وعاء الوحي ويلبسون لباس الاحبار * وامر ان يقتل كل من
كان في قرية الكهنة * رجالهم ونساهم جميعا * والاحداث والاطفال ايضا * والثيران والحمير والغنم *

Dixit Saul ſervis ſuis ſibi aſtantibus, Audite 7
O filii Benjamin, num filius Iſai daturus
eſt vobis ſata & vineta ? an fortè
vos omnes conſtituturus eſt tribunos &
chiliarchas ? Quandoquidem conſpirâſtis 8
vos omnes contra me, nec eſt inter vos
qui indicet mihi fœdus quod pepigit filius
meus cum filio Iſai : nec eſt inter vos
qui mihi condoleat, idque revelet mihi;
ſiquidem filius meus poſuit ſervum meum
inſidiatorem contra me hodié. Reſpondens 9
Doeg Adomæus qui aſtabat cum ſervis
Saulis, dixit; Vidi Davidem veniſſe ad
Achimelech filium Achitob ſacerdotem,
Qui Deum conſuluit de re ipſius, & ſuppeditavit 10
ei veſtes ac viaticum, deditque
ei gladium Goliad Paleſtini. Miſit ergò 11
rex, & accerſivit Achimelech filium Achitob
ſacerdotem, & totam domum patris
ejus, omnéſque ſacerdotes qui erant in
Nochah: quibus collectis et ad regem adductis,
Dixit Saul, Audi fili Achitob. Reſpondit 12
ſacerdos, Præſtò ſum domine mi.
Dixit ad eum Saul, Quarè conſpirâſtis 13
in me tu et filius Iſai, cum dediſti illi panem
& gladium, & conſuluiſti Deum de
re ipſius, ut fieret contra me inſidiator, ut
hodiè video ? Reſpondens Achimelech 14
ſacerdos, dixit ad regem; Quis eſt inter
omnes ſervos tuos fidelis ut David, gener
regis, obſervans mandata ejus, honoratus
in domo tua ? Num hodiè cœpi 15
precari pro eo, & conſulere Deum de rebus
ipſius ? abſit : ne concipiat rex de ſervo
ſuo déque omnibus domeſticis patris
mei talem opinionem : nihil enim parùm
vel multùm novit ſervus tuus ex hoc negotio.
Dixit rex, Hodiè moriêris O Achimelech, 16
tu & tota familia domûs patris
tui. Tum dixit rex militibus ſuis qui 17
coram ſe ſtabant, Obite, & interficite ſacerdotes
Domini, quia manus eorum ſunt
cum Davide, & cùm ſcirent ipſum eſſe
à me fugientem, non indicârunt mihi:
ſed non ſunt auſi ſervi regis interficere
ſacerdotes Dei. Tum dixit rex ad Doeg, 18
Tu te verte, & interfice ſacerdotes: impetens
ergò Doeg ſacerdotes interfecit eos,
& trucidati fuerunt eo die octoginta
quinque viri ferentes vas oraculi, & induentes
veſtitum ſacerdotum. Juſſit etiam 19
illi ut occîderet omnes qui erant in
civitate ſacerdotum, viros ſimul ac mulieres,
adoleſcentes ac puerulos etiam, boves,
aſinos, & pecudes.

fugit &;Ebjathar ejꝰ nomẽ &,Ahhitub *filio* Achimelech unus filius evaſit Et
20 וַיִּמָּלֵט בֵּן־אֶחָד לַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִטוּב וּשְׁמוֹ אֶבְיָתָר וַיִּבְרַח
Saul occidiſſet quòd ,David ipſi Ebjathar nunciavit Et .David poſt
21 אַחֲרֵי דָוִד׃ וַיַּגֵּד אֶבְיָתָר לְדָוִד כִּי הָרַג שָׁאוּל אֵת
illa die in Novi :Ebjathar ad David dixit Et .Domini ſacerdotes
22 כֹּהֲנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאֶבְיָתָר יָדַעְתִּי בַּיּוֹם הַהוּא
cauſã præbui ego:Saul nunciaret nunciãdo quòd,Edomæus Doeg ibi quòd
כִּי־שָׁם דּוֹיֵג הָאֲדֹמִי כִּי־הַגֵּד יַגִּיד לְשָׁאוּל אָנֹכִי סַבֹּתִי
qui quia ,timeas ne *:mecum Sede* .tui patris *domus animam omnem in*
23 בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית אָבִיךָ׃ שְׁבָה אִתִּי אַל־תִּירָא כִּי אֲשֶׁר־
.me penes *tu cuſtodia* quia :tuã animam quæret,meã animam quæſierit
יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ כִּי־מִשְׁמֶרֶת אַתָּה עִמָּדִי׃

CAP. XXIII. כג

,Chehilah *in* pugnantes Peliſtæi Ecce;dicendo,David nunciaverũt Et
1 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּקְעִילָה
:dicendo ,*Domino in* David interrogavit Et .areas *diripientes* ipſi &
2 וְהֵמָּה שֹׁסִים אֶת־הַגֳּרָנוֹת׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר
:David ad Dñs Dixitque ?iſtos Peliſtæos *in* percutiam &,vadam Num
הַאֵלֵךְ וְהִכֵּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד
viri Dixeruntque .Chehilah ſervabis & ,Peliſtæos *in* ꝑcuties &,Vade
3 לֵךְ וְהִכִּיתָ בַפְּלִשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
iverimus cùm etiam &,timentes Jehudah in hic nos Ecce :eum ad David
דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה בִּיהוּדָה יְרֵאִים וְאַף כִּי־נֵלֵךְ
David adhuc addidit Et ?Peliſtim *ordines* ad Chehilah in
4 קְעִלָה אֶל־מַעַרְכוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיּוֹסֶף עוֹד דָּוִד
deſcende ,Surge :dixit &,Dominus ei reſpõdit Et. *Domino in interrogandũ ad*
לִשְׁאֹל בַּיהוָה וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה וַיֹּאמֶר קוּם רֵד
,David abiit Et tua manu in Peliſtæos *dans ego* quia ,Chehilah in
5 קְעִילָה כִּי־אֲנִי נֹתֵן אֶת־פְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד
:eorum *acquiſitiones* duxit &,Peliſtæis *in* pugnavit &,Chehilah in ejus viri &
וַאֲנָשָׁו קְעִילָה וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּנְהַג אֶת־מִקְנֵיהֶם
.Chehilah habitatores David ſervavit & ,magna plaga eos *in* percuſſitque
וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיֹּשַׁע דָּוִד אֵת יֹשְׁבֵי קְעִילָה׃
ephod ,Chehilah in David ad Achimelech filius Ebjathar *fugiendo in* fuit Et
6 וַיְהִי בִּבְרֹחַ אֶבְיָתָר בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ אֶל־דָּוִד קְעִילָה אֵפוֹד
,Chehilah in David veniſſet ꝙ,Saul fuit nunciatũ Et.ſua manu in deſcendit
7 יָרַד בְּיָדוֹ׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָא דָוִד קְעִילָה
ingrediẽdo eſt clauſꝰ quia,mea manu in Deus eum *Alienavit* :Saul dixitque.
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נִכַּר אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּיָדִי כִּי נִסְגַּר לָבוֹא
populum omnem Saul *audire fecit* Et.vectis & ,portarum urbem *in*
8 בְּעִיר דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־כָּל־הָעָם
.ejus viros & ,David *anguſtiandum ad*,Chehilah in *deſcendendũ ad*,prælium in
לַמִּלְחָמָה לָרֶדֶת קְעִילָה לָצוּר אֶל־דָּוִד וְאֶל־אֲנָשָׁיו׃
ad dixit & ;malum *tacens* Saul ſe *ſuper* quòd David cognovit Et
9 וַיֵּדַע דָּוִד כִּי עָלָיו שָׁאוּל מַחֲרִישׁ הָרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל־
Deus Domine:David dixitque .ephod Applica :ſacerdotem Ebjathar
10 אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי
in venire Saul *quærens* quòd,tuus ſervus audivit audiendo ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל שָׁמֹעַ שָׁמַע עַבְדְּךָ כִּי־מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לָבוֹא אֶל־
domini me concludent Nunquid.me propter civitatẽ *corrumpendũ ad* Chehilah
11 קְעִילָה לְשַׁחֵת לָעִיר בַּעֲבוּרִי׃ הֲיַסְגִּרֻנִי בַעֲלֵי
,tuꝰ ſervꝰ audivit quẽadmodũ,Saul deſcẽdet Nunquid?ejꝰ manu in Chehilah
קְעִילָה בְיָדוֹ הֲיֵרֵד שָׁאוּל כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עַבְדֶּךָ
.Deſcẽdet :Dñs Dixitq; .tuo ſervo quæſo Indica ?Iſrael Deus Domine
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַגֶּד־נָא לְעַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵרֵד׃
meos viros & ,me Chehilah *domini concludent* Nunquid :David Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲיַסְגִּרוּ בַּעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת־אֲנָשַׁי
ejus viri & ,David ſurrexit Et .*Concludent* :Dñs dixit & ?Saul manu in
13 בְּיַד־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר יְהוָה יַסְגִּירוּ׃ וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו
quo *in* ambulaverunt & ,Chehilah è ſunt egreſſi & ;viri ſexcenti fermè
כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְּעִלָה וַיִּתְהַלְּכוּ בַּאֲשֶׁר
:Chehilah è David evaſiſſet quòd ,eſt nunciatum Sauli Et .ambulaverunt
יִתְהַלָּכוּ וּלְשָׁאוּל הֻגַּד כִּי־נִמְלַט דָּוִד מִקְּעִילָה
.exire ceſſavit &
וַיֶּחְדַּל לָצֵאת׃

Verſio VUL. LAT.

20 Evadens autẽ unus filiꝰ Achimelech,
filii Achitob, cujꝰ nomẽ
erat Abiathar, fûgit ad David.
21 Et annuntiavit ei ꝙ occidiſſet
22 Saul ſacerdotes Dñi. Et
ait David ad Abiathar; Sciebã
in die illa, ꝙ cùm ibi eſſet Doeg
Idumæus, proculdubiò annuntiaret
Sauli: ego ſum reꝰ omnium
animarum patris tui.
23 Mane mecum, ne timeas: ſi quis
quæſierit animã meã, quæret &
animã tuã, mecúmq; ſervaberis

CAP. XXIII.

1 ET annuntiaverũt David, dicentes;
Ecce Philiſthiim oppugnãt
Ceilã, & diripiunt areas.
2 Conſuluit ergò David Dñm,
dicens; Num vadã et percutiam
Philiſthæos iſtos? Et ait Dñs ad
David; Vade, & ꝑcuties Philiſthæos,
3 et Ceilã ſalvabis. Et dixerũt
viri, qui erãt cum David
ad eum; Ecce nos hîc in Judæa
conſiſtentes timemus: quantò
magis ſi ierimꝰ in Ceilã adverſũ
4 agmina Philiſthinorũ? Rurſũ
ergò David conſuluit Dñm.
Qui reſpondẽs, ait ei; Surge, &
vade in Ceilã: ego enim tradã
5 Philiſthæos in manu tua. Abiit
ergò David, et viri ejꝰ, in Ceilã,
& pugnavit adverſũm Philiſthæos,
& abegit juméta eorũ,
& ꝑcuſſit eos plagâ magnâ: &
ſalvavit David habitatores Ceilæ.
6 Porrò eo tempore, quo fugiebat
Abiathar filiꝰ Achimelech
ad David in Ceilã, ephod
7 ſecũ habens, deſcenderat. Nuntiatũ
eſt autẽ Sauli quòd veniſſet
David in Ceilã: & ait Saul;
Tradidit eũ Deꝰ in manꝰ meas,
concluſúſq; eſt, introgreſſꝰ urbẽ
8 in qua portæ & ſeræ ſũt. Et
præcepit Saul omni populo ut
ad pugnã deſcenderet in Ceilã:
& obſideret David, & viros
9 ejꝰ. Quod cũ David reſciſſet,
quia præpararet ei Saul clàm
malũ, dixit ad Abiathar ſacerdotem;
10 Applica ephod. Et ait
David; Dñe Deꝰ Iſrael, audivit
famã ſervꝰ tuꝰ, ꝙ diſponat Saul
venire in Ceilã, ut evertat urbẽ
11 propter me: Si tradent me
viri Ceilæ in manꝰ ejꝰ? & ſi deſcendet
Saul, ſicut audivit ſervus
tuꝰ? Dñe Deꝰ Iſrael, indica
ſervo tuo. Et ait Dñs; Deſcendet.
12 Dixítq; David, Si tradent
me viri Ceilæ, & viros qui ſũt
mecum, in manꝰ Saul? Et dixit
13 Dñs, Tradent. Surrexit ergò
David & viri ejꝰ quaſi ſexcenti,
& egreſſi de Ceila, huc atq;
illuc vagabantur incerti: nuntiatúmque
eſt Sauli quòd fugiſſet
David de Ceila, & ſalvatus
eſſet: quam ob rem diſſimulavit
exire.

Verſio GRÆ.LXX.Interp. Cum Tranſ.LAT.

20 Καὶ διασώζεται υἱὸς εἷς τῷ (μ) Ἀβιμέλεχ υἱῷ
Ἀχιτὼβ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν
21 ὀπίσω (ν) Δαυίδ. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ
τῷ Δαυίδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας
22 τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. Καὶ εἶπε Δαυίδ
τῷ Ἀβιάθαρ, (ξ) Ἤδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, ὅτι Δωὴκ ὁ (ο) Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων
ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ. ἐγώ εἰμι αἴτιος
τῶν (π) ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρός σου.
23 Κάθου μετ' ἐμοῦ· μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ
ψυχῇ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι
πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, λέγοντες, Ἰδοὺ, οἱ
ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ (α) Κεϊλὰ, καὶ αὐτοὶ
2 (β) διαρπάζουσι, καταπατοῦσι τοὺς ἅλω. Καὶ
ἐπηρώτησε Δαυίδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ
πορευθῶ, καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους;
καὶ εἶπε (γ) κύριος, Πορεύου, καὶ πατάξεις ἐν
τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, καὶ σώσεις τὴν (δ) Κεϊλά.
3 Καὶ (ε) εἶπον οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυίδ πρὸς
αὐτὸν, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς
Κεϊλὰ, εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων (ζ) εἰσπορευσόμεθα;
4 Καὶ προσέθετο (η) Δαυίδ ἔτι ἐπερωτῆσαι
διὰ τοῦ κυρίου. καὶ (θ) ἀπεκρίθη αὐτῷ
κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι
εἰς Κεϊλὰ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους
5 εἰς χεῖράς σου. Καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ καὶ οἱ
ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς (ι) Κεϊλὰ, καὶ ἐπολέμησε
(κ) τοῖς ἀλλοφύλοις· καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου
αὐτοῦ (λ) καὶ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν
ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσε
6 Δαυίδ τοὺς κατοικοῦντας (μ) Κεϊλά. Καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέλεχ πρὸς
Δαυίδ, καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυίδ εἰς (ν) Κεϊλὰ κατέβη
7 ἔχων ἐφοὺδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀπηγγέλη
τῷ (ξ) Σαοὺλ, ὅτι ἥκει ὁ Δαυίδ εἰς Κεϊλά.
καὶ εἶπε Σαοὺλ, Πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς
(ο) εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι (π) ἀποκέκλεισται εἰσελθὼν
8 εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν. Καὶ παρήγγειλε
Σαοὺλ παντὶ τῷ λαῷ (ρ) καταβαίνειν
εἰς πόλεμον εἰς Κεϊλὰ, συνέχειν τὸν Δαυίδ, καὶ
9 τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. Καὶ ἔγνω Δαυίδ, (σ) ὅτι οὐ
παρασιωπᾷ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν. καὶ εἶπε
Δαυίδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, Προσάγαγε
10 τὸ ἐφοὺδ κυρίου. Καὶ εἶπε Δαυίδ, Κύριε
ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου,
ὅτι ζητεῖ Σαοὺλ ἐλθεῖν ἐπὶ (τ) Κεϊλὰ διαφθεῖραι
11 τὴν πόλιν δι' ἐμέ. Εἰ ἀποκλεισθήσεται;
καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαοὺλ καθὼς ἤκουσεν
ὁ δοῦλός σου; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπάγγειλον
τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπε κύριος, (υ) Ἀποκλεισθήσεται.
13 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ'
αὐτοῦ (φ) ὡς τετρακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ (χ)
Κεϊλὰ, καὶ ἐπορεύοντο (ψ) οὗ ἐὰν ἐπορεύοντο. καὶ
τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσται Δαυίδ
ἐκ (ω) Κεϊλὰ, καὶ ἀνῆκεν (α) τοῦ ἐλθεῖν.

Et ſalvatur filius unus ipſi Abimelech 20
filio Achitob: et nomen ei
Abiathar: & fugit poſt David.
Et annuntiavit Abiathar ipſi 21
David, quia interfecit Saul omnes
ſacerdotes Domini. Et dixit David 22
ad Abiathar; Novi, (g) quia
in die illa, quia Doec Syrus, quia
annuntians annuntiavit ipſi Saul.
Ego ſui cauſa animarum (h) domûs
patris tui. Sede mecũ, ne timeas: 23
quoniam, ubicunq; quæſiero
animæ meæ locum, quæram &
animæ tuæ; quoniam cuſtoditus es
tu apud me.

CAP. XXIII.

ET *nuntiatum eſt ipſi David,* 1
dicentes; Ecce, alienigenæ pugnãt
in Ceila: et ipſi diripiũt, (a) cõculcant
areas. Et interrogavit David 2
per Dominum, dicens; Si ibo,
& percutiam alienigenas hos? Et
dixit Dominus; Vade, et percuties
in alienigenis his, & ſalvabis
Ceila. Et dixerunt viri David ad 3
eum, Ecce nos hîc in Judæa timemus:
& quomodò erit ſi iverimꝰ
in Ceila, in (b) ſpolia alienigenarum
ingrediemur? Et adjecit 4
adhuc David interrogare per Dominum.
Et reſpondit ei Dominus,
& dixit ei; Surge, & deſcende
in Ceila: quoniam ego trado alienigenas
in manus tuas. Et ivit 5
David, & viri, qui cum eo, in
Ceila, & bellum fecit alienigenis.
Et fugerunt à facie ejus. Et abduxit
pecora eorũ, & percuſſit in
eis plagam magnam: et ſalvavit
David habitantes Ceila. Et factũ 6
eſt in fugiendo Abiathar filium
Achimelech ad David, & ipſe
cum David in Ceila deſcendit
habens Ephud in manu ſua. Et 7
nuntiatum eſt ipſi Saul, quia venit
David in Ceila. Et dixit Saul,
Vendidit eum Deꝰ in manꝰ meas:
quoniam concluſus eſt, ingreſſus
in civitatẽ portarum, et ſerarum.
Et præcepit Saul univerſo populo 8
deſcendere in bellum in Ceila, ad
comprehendendum David, et viros
ejus. Et cognovit David, quia 9
(c) non tacet Saul de eo malitiã.
Et dixit David ad Abiathar ſacerdotẽ,
Applica Ephud Domini.
Et dixit David; Domine Deꝰ Iſrael, 10
audiens audivit ſervꝰ tuus,
quia quærit Saul venire ſuper
Ceila ad corrumpendã civitatem
propter me. Nunquid concludetur? 11
Et nunc, nunquid deſcendet Saul,
ſicut audivit ſervꝰ tuus? Domine
Deꝰ Iſrael annuntia ſervo tuo.
Et dixit Dominus, (d) Concludetur.
Et ſurrexit David, & viri 13
qui cum eo, circiter quadringenti:
& exierunt è Ceila: & (e) ibant
quò ibant. Et annuntiatum eſt
Saul, quia evaſit David è Ceila:
& omiſit exire.

MS.A. (μ) Ἀχιμέλεχ (ν) Δαυίδ. *ὅτι ἐθανάτωσεν (ξ) Ἤδειν ἐν (ο) Σύρος ἀπαγγέλλων (π) ψυχῶν ἐκείνων οἴκου Κεφ. κγ'. MS.A. (α) Κεειλὰ, (β) διαρπάζουσιν τοὺς ἅλω. (γ) κύριος πρὸς Δαυίδ, *καὶ πατάξεις (δ) Κεειλά. (ε) εἶπαν (ζ) οὐ πορευόμεθα; (η) ἔτι Δαυίδ ἐρωτῆσαι (θ) ἀπεκρίθη κύριος, καὶ εἶπεν, Ἀνάστηθι πρὸς αὐτὸν καὶ κατάβηθι εἰς Κεειλὰ, (ι) Κεειλὰ, (κ) ἐν τοῖς (λ) καὶ *οὐκ ἀπήγαγεν (μ) Κεειλά. (ν) Κεειλὰ ἐφοὺδ κατέβη ἔχων ἐν (ξ) Σαοὺλ, *Πέπρακεν (ο) εἰς χεῖράς (π) ἀποκέκλεισται (ρ) εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς Κεειλὰ, (σ) ὅτι περὶ αὐτοῦ Σαοὺλ οὐ παρεσιώπα τὴν κακίαν. (τ) Κεειλὰ (υ) Ἀποκλεισθήσεται. Καὶ εἶπεν Δαυίδ, Εἰ παραδώσουσιν παρὰ τῆς Κεειλὰ ἐμὲ, καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; καὶ εἶπεν κύριος, Παραδώσουσιν. Καὶ ἀνέστη (φ) ὡς υ', καὶ (χ) Κεειλὰ, (ψ) οὗ ἂν ἐπορεύθησαν (ω) Κεειλὰ, (α) τοῦ ἐξελθεῖν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וְאִשְׁתֵּיזֵב בְּרָא חֲדָא לַאֲחִימֶלֶךְ בַּר אֲחִיטוּב וּשְׁמֵיהּ אֶבְיָתָר וַעֲרַק בָּתַר דָּוִד׃ וְחַוִּי אֶבְיָתָר
21 22 לְדָוִד אֲרֵי קְטַל שָׁאוּל יָת כָּהֲנַיָּא דַיְיָ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאֶבְיָתָר יָדַעְנָא בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי תַמָּן
23 דּוֹאֵג אֲדוֹמָאָה אֲרֵי חַוָּאָה יְחַוֵּי לְשָׁאוּל אֲנָא גְרַמִית לְאִסְתַּקָּפָא בְּכָל נְפַשׁ בֵּית אֲבוּךְ׃ תֵּיב
עִמִּי לָא תִדְחַל אֲרֵי דְּבָעֵי לְמִקְטְלִי בָּעֵי לְמִקְטְלָךְ אֲרֵי נְטִיר אַתְּ עִמִּי׃ כג
1 וְחַוִּיאוּ לְדָוִד לְמֵימַר הָא פְלִישְׁתָּאֵי מְגִיחִין קְרָבָא בִּקְעִילָא וְהָא אִנּוּן בָּזְזִין יָת אִדְּרַיָּא׃
2 וּשְׁאֵל דָּוִד בְּמֵימְרָא דַיְיָ לְמֵימַר הַאֵיזִיל וְאֶקְטוֹל בִּפְלִשְׁתָּאֵי הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר יְיָ לְדָוִד אֱזֵיל
3 וְתִקְטוֹל בִּפְלִשְׁתָּאֵי וְתִפְרוֹק יָת יָתְבֵי קְעִילָה׃ וַאֲמַרוּ גֻּבְרֵי דָוִד לֵיהּ הָא כַד אֲנַחְנָא הָכָא
4 בְּאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה אֲנַחְנָא דָחֲלִין וְאַף אֱלָהֵין דְּנֵיזֵיל לִקְעִילָא לְסִדְרֵי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וְאוֹסִיף
עוֹד דָּוִד לְמִשְׁאַל בְּמֵימְרָא דַיְיָ וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ וַאֲמַר קוּם חוּת לִקְעִילָה אֲרֵי אֲנָא מָסַר
5 יָת פְּלִשְׁתָּאֵי בִּידָךְ׃ וַאֲזַל דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי לִקְעִילָה וַאֲגִיחַ קְרָבָא בִּפְלִשְׁתָּאֵי וּדְבַר יָת גֵּיתֵיהוֹן
6 וּמְחָא בְהוֹן מְחָא סַגִּיאָה וּפְרַק דָּוִד יָת יָתְבֵי קְעִילָה׃ וַהֲוָה כַּד עֲרַק אֶבְיָתָר בַּר אֲחִימֶלֶךְ
7 לְוָת דָּוִד לִקְעִילָה אֵפוֹדָה אַחֵית בִּידֵיהּ׃ וְאִתְחַוָּא לְשָׁאוּל אֲרֵי אֲתָא דָוִד לִקְעִילָה וַאֲמַר
8 שָׁאוּל מְסַר יָתֵיהּ יְיָ בִּידִי אֲרֵי נִתְמְסַר לְמֵעַל בְּקַרְתָּא דְלָהּ דָּשִׁין וְעַבְּרִין׃ וּכְנַשׁ שָׁאוּל יָת
9 כָּל עַמָּא לְאַגָּחָא קְרָבָא לְמֵחַת לִקְעִילָה לְמֵצַר עַל דָּוִד וְעַל גֻּבְרוֹהִי׃ וִידַע דָּוִד אֲרֵי עֲלוֹהִי
10 שָׁאוּל כָּמֵין בִּישְׁתָא וַאֲמַר לְאֶבְיָתָר כַּהֲנָא קָרֵיב אֵפוֹדָא׃ וַאֲמַר דָּוִד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
11 מִשְׁמַע שְׁמַע עַבְדָּךְ אֲרֵי בָעֵי שָׁאוּל לְמֵעַל לִקְעִילָה לְחַבָּלָא לְקַרְתָּא בְּדִילִי׃ הַסְבִירִין
לְמִמְסְרִי יָתְבֵי קְעִילָה בִּידֵיהּ הַסְבִיר לְמֵחַת שָׁאוּל כְּמָא דִשְׁמַע עַבְדָּךְ יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
12 חַוֵּי כְעַן לְעַבְדָּךְ וַאֲמַר יְיָ סְבַר לְמֵחַת׃ וַאֲמַר דָּוִד הַסְבִירִין לְמִמְסְרִי יָתְבֵי קְעִילָה יָתִי וְיָת
13 גֻּבְרַי בִּידָא דְשָׁאוּל וַאֲמַר יְיָ סְבִירִין לְמִמְסַר׃ וְקָם דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי כְּשִׁית מְאָה גַּבְרָא וּנְפַקוּ
מִקְּעִילָא וַהֲלִיכוּ בַּאֲתַר דְּכָשַׁר לַהֲלָכָא וּלְשָׁאוּל אִתְחַוָּא אֲרֵי אִשְׁתֵּיזֵב דָּוִד מִקְּעִילָה וְאִתְמְנַע מִלְּמִפַּק׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et evaſit filius unus Ahhimelech filio Ahhitob; & nomen ejus Abiathar, 20
& fugit poſt David. Et indicavit Abiathar Davidi quòd occidit Saul ſacerdotes 21
Dñi. Et dixit David ad Abiathar, Cognovi in die illo, quia ibi 22
Doeg Edomæus quòd indicando indicaret Sauli: ego occaſio fui ad dolendum
in omni *anima domus* patris tui. Sede mecum, ne timeas; quia qui 23
quærens ad occidendum me, quærens ad occidendum te, quia cuſtoditus tu
mecum.

CAP. XXIII.

ET indicaverunt Davidi, dicendo: Ecce Peliſthæi ineuntes bellum in Keghilah, 1
& ipſi diripientes areas. Et quæſivit David in dicto Dñi, dicendo: 2
Num ibo & occidam in Peliſthæis his? & dixit Dñs Davidi, Ito
& occides in Peliſthæis, & liberabis *habitantes* Keghilam. Et dixerunt 3
viri David ei, Ecce quando nos hic in terra domus Jehudah, nos timentes;
& quanto magis ſi ibimꝰ ad Keghilam ad ordines Peliſthæorũ? Et addidit 4
adhuc David ad quærendũ in dicto Dñi: & audivit orationem ejus Dñs,
& dixit, Surge, deſcende ad Keghilam, quia ego tràdidi Peliſthæos in manu
tua. Et ivit David & viri ejꝰ ad Keghilam, & inivit bellũ in Peliſthæos, 5
& accepit pecora eorum, & percuſſit in eis percuſſionẽ magnã, & liberavit
David habitatores Keghila. Et fuit quando fugit Abiathar filius 6
Ahhimelech ad David ad Keghilah, Ephod deſcendere fecit in manu ſuã.
Et indicatũ eſt Sauli ꝙ venit David ad Keghilah: & dixit Saul, Tradidit illũ 7
Dñs in manu mea, quia traditꝰ eſt ut intraret in urbẽ cui ſunt portæ & vectes.
Et congregavit Saul omnẽ populũ ad ineundũ bellũ ad deſcendendũ 8
ad Keghilah, ad anguſtiandũ ſup David & ſup viros ejꝰ. Et cognovit 9
David quòd ſup ipſũ Saul inſidiaretur malũ; & dixit ad Abiathar Sacerdotẽ,
Approxima Ephoda. Et dixit David, Dñe Deꝰ Iſrael, audiendo audivit 10
ſervꝰ tuꝰ, quòd quærens Saul intrare ad Keghilam, ad perdendũ urbem
propter me. Num cogitantes tradere me habitatores Keghilah in manu 11
illiꝰ? num cogitans deſcendere juxta id ꝙ audivit ſervꝰ tuꝰ? Dñe Deus
Iſrael indica nunc ſervo tuo: & dixit Dñs, Cogitat deſcendere. Et dixit 12
David, Num cogitãt tradere habitatores Keghilæ me & viros
meos in manu Saul? & dixit Dñs, Cogitant tradere. Et ſurrexit David & viri ejꝰ ut ſexcẽti viri, & exierũt ex Keghilah, & iverũt in locũ qui idoneꝰ ad eũdũ: 13
& Sauli nũciatũ eſt ꝙ evaſit David ex Keghilah: & detentꝰ eſt ab exeũdo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܦܠܛ ܒܪܐ ܚܕ ܠܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ܂ ܘܫܡܗ ܐܒܝܬܪ܂ ܘܥܪܩ ܒܬܪ ܕܘܝܕ܂ 20
* ܘܚܘܝܗ ܐܒܝܬܪ ܠܕܘܝܕ܂ ܕܩܛܠ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܘܗܝ ܕܐܠܗܐ܂ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܬܪ܂ 21 22
ܝܕܥ ܗܘܝܬ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܕܗܘܐ ܬܡܢ ܕܘܐܓ ܐܕܘܡܝܐ܂ ܕܡܚܘܝܘ ܡܚܘܐ ܠܫܐܘܠ܂ ܘܐܢܐ
ܚܝܒ ܐܢܐ ܒܢܦܫܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܟ܂ * ܬܒ ܠܘܬܝ܂ ܘܠܐ ܬܕܚܠ܂ ܡܛܠ ܕܡܢ ܕܒܥܐ ܢܦܫܝ 23
ܒܥܐ ܐܦ ܢܦܫܟ܂ ܡܛܠ ܕܢܛܘܪܐ ܐܢܬ ܠܘܬܝ܂
* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *
* ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܗ܂ ܗܐ ܦܠܫܬܝܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܥܡ ܩܥܝܠܐ܂ ܘܒܙܘ ܐܕܪܐ܂ 1
* ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܐܙܠ ܐܡܚܐ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ܂ ܙܠ ܡܚܝܘܗܝ 2
ܠܦܠܫܬܝܐ܂ ܘܦܪܘܩ ܠܩܥܝܠܐ܂ * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܪܘܗܝ ܕܕܘܝܕ܂ ܗܐ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܗܪܟܐ 3
ܚܢܢ ܕܚܠܝܢ܂ ܐܝܟܢܐ ܢܐܙܠ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܠܣܕܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ܂ * ܘܬܘܒ ܫܐܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ 4
ܒܐܠܗܐ ܘܥܢܝܗ ܡܪܝܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܩܘܡ ܚܘܬ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܡܛܠ ܕܐܢܐ
ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܠܦܠܫܬܝܐ ܒܐܝܕܝܟ܂ * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܘܐܬܟܬܫ 5
ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ܂ ܘܕܒܪ ܒܥܝܪܗܘܢ܂ ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ܂ ܘܦܪܩ ܕܘܝܕ ܠܥܡܘܪܝܗ
ܕܩܥܝܠܐ܂ * ܘܟܕ ܥܪܩ ܐܒܝܬܪ ܒܪ ܐܚܝܡܠܟ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܐܦܘܕܐ ܢܚܬ ܒܐܝܕܗ܂ 6
* ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ ܕܥܠ ܕܘܝܕ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ܂ ܐܫܠܡܗ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܝ܂ ܡܛܠ 7
ܕܐܬܚܒܫ܂ ܕܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܪܥܐ ܘܡܘܫܟܐ܂ * ܘܟܢܫ ܫܐܘܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܩܪܒܐ ܠܡܚܬ ܠܩܥܝܠܐ܂ 8
ܠܡܟܒܫ ܠܕܘܝܕ ܘܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ܂ * ܘܝܕܥ ܕܘܝܕ ܕܚܫܒ ܫܐܘܠ ܥܠܘܗܝ ܒܝܫܬܐ܂ ܘܐܡܪ 9
ܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ܂ ܩܪܒ ܠܝ ܐܦܘܕܐ܂ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ܂ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܡܫܡܥ ܫܡܥ 10
ܥܒܕܟ܂ ܕܒܥܐ ܫܐܘܠ ܠܡܐܬܐ ܠܩܥܝܠܐ܂ ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܛܠܬܝ܂ * * ܡܫܠܡܝܢ 11 12
ܠܝ ܡܪ̈ܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܓܒܪ̈ܐ ܕܥܡܝ܂ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ܂ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ ܡܫܠܡܝܢ ܠܟ܂
ܩܘܡ ܦܘܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ܂ * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ܂ ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ܂ ܘܢܦܩܘ 13
ܡܢ ܩܥܝܠܐ܂ ܘܐܙܠܘ܂ ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ ܕܥܪܩ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܥܝܠܐ܂ ܘܦܫ ܠܗ ܡܢ ܕܢܦܩ܂

Nihilominus evadens filius unus Ahimelechi 20
filii Ahitob, nomine Abiathar, fûgit poſt Davidem.
Et cùm indicâſſet Abiathar Davidi 21
trucidâſſe Saulem ſacerdotes Dei, Dixit 22
David ad Abiathar, Sciebam eo die quo illic
erat Doeg Adomæus quòd certiſſimè indicaturus
eſſet Sauli : & ego reus ſum omnium
animarum familiæ patris tui. Mane apud me, 23
& ne timeas : quoniam qui quærit animam
meam, animam quoque tuam quærit: tu enim
cuſtos mecum eris.

CAP. XXIII.

INdicaverunt autē Davidi, & dixerunt ei, Ecce 1
Philiſtæi pugnant in Ceila, & ipſi diripiunt
areas. Conſuluit ergò David Dominum 2
dicens, Ibóne interfectum Philiſtæos iſtos.
Ait illi Dominus, Vade, interfice Philiſtæos,
& libera Ceilam. Dixerunt autem Davidi 3
homines ejus, Ab heſterna die nos hìc ſumus,
& timemus : quomodo ibimus in Ceilam ad
agmina Philiſtæorum ? Iterum ergò David 4
conſuluit Deum : & reſpondit ei Dominus,
dixitque ei ; Surge, deſcende in Ceilam: quoniam
ego traditurus ſum Philiſtæos in manus
tuas. Abiit itaque David cum viris ſuis ad 5
Ceilam, bellóque cum Philiſtæis inito, adduxit
jumenta eorum, & percuſſit eos plagâ magna:
ſicq; eripuit David incolas Ceilæ. Quando 6
autē fugit Abiathar filius Ahimelech ad
Davidē in Ceilam, incidit ephod in manū ej⁹.
Tum nuntiatum fuit Sauli intrâſſe David in 7
Ceilā: quare dixit Saul, Tradidit eum De⁹ in
manus meas, comprehenſ⁹ eſt enim, quandoquidem
ingreſſus eſt civitatē portas & ſeras
habentē. Et promulgavit Saul toti populo ut 8
deſcenderet in Ceilā, ad obſidendū David &
viros qui cum eo erant. Verùm ſciens David 9
quòd machinat⁹ fuerat in eum Saul malū, dixit
ad Abiathar ſacerdotē, Affer mihi ephod.
Dixitq; David, Dñe Deus Iſraelis, certò audivit 10
ſerv⁹ tuus velle Saulē venire in Ceilam ad
deſtruendam civitatē meâ cauſâ: Proditurine 11
ſunt me cives urbis, & viros qui mecū 12
ſunt in manū Saulis? Dixit Dñs, Prodituri ſunt
te: ſurge, egredere ab urbe. Surgens itaq; David 13
cum hominibus qui ſecum erant ſexcentis
fermè viris, egreſſi ſunt è Ceila: tū reverſi
quidam indicaverunt Sauli fugiſſe Davidem
è Ceila: quare deſtitit ab exeundo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ونجا ابن لاحيملك بن احيطوب٭ اسمه ابيثار٭ وهرب الى داود * واخبر ابيثار داود ان ساوول قتل 20
كهنة الله * فقال داود لابيثار٭ قد عرفت ذلك اليوم حيث رايت هناك دواغ الادوماني ٭ انه 21 22
سيخبر ساوول بذلك ٭ فقد اعنت بانفس اهل بيت ابيك كلهم * اجلس عندي ولا تخف ٭ لان 23
الذي يطلب نفسي هو يطلب نفسك ٭ وانا معي حافظ من الله * الفصل الثالث والعشرون *
* واخبروا داود وقالوا له ٭ ان اهل فلسطين يحاربون اهل قعيلا ٭ وينهبون بيادرهم * وطلب داود 1 2
الى الرب وقال له ٭ انطلق احارب هولاء الفلسطينيين ٭ قال له الرب ٭ انطلق اقتل اهل فلسطين ٭
وخلص قعيلا * قال اصحاب داود ٭ نحن هنا مقيمين ونحن خايفون ٭ كيف ننطلق الى قعيلا 3
لمحاربة اهل فلسطين * وعاد داود ان يطلب الى الرب ايضا ٭ قال له الرب مجيبا ٭ قم فانزل الى 4
قعيلا ٭ فاني ادفع اهل فلسطين في يديك * وانطلق داود ورجاله الى قعيلا ٭ وحارب اهل 5
فلسطين ٭ وظفر بهم ٭ وساق مواشيهم ٭ وقتل منهم قتلا كثيرا ٭ وخلص داود اهل قعيلا * فلما 6
هرب ابيثار ابن احيملك الى قعيلا الى داود ٭ كان في يده وعاء الوحي ٭ ونزل به معه * واخبروا 7
ساوول بان داود قد دخل قعيلا ٭ فقال ساوول ٭ قد دفعه الله الي ٭ لانه دخل قرية لها ابواب ولها
اغلاق * وجمع ساوول جميع الشعب لينزل الى قعيلا ٭ ليحاصر داود والرجال الذين معه * وعرف 8 9
داود ان ساوول قد فكر فيه البلاء ٭ فقال لابيثار الحبر ٭ قدم الي وعاء الوحي * وقال داود ٭ 10
اللهم رب اسرايل ٭ قد بلغ عبدك ان ساوول يريد ان ياتي قعيلا ليخرب القرية من اجلي ٭
* ويدفعوني واصحابي اهل القرية الى ساوول ٭ قال الرب ٭ نعم هم يدفعوك ٭ قم فاخرج من القرية ٭ 11 12
* وقام داود واصحابه نحو من ستماية رجل ٭ وخرجوا من قعيلا ٭ ورجع الرسل فاخبروا ساوول ان 13
داود قد خرج من قعيلا ٭ وبقي ساوول في موضعه ولم يخرج *

Evaſit autem filius unus Achimelechi filii 20
Achitob, cujus nomen erat Abithar,
fugitq; ad Davidem. Et nuntiavit Abithar 21
Davidi quomodò Saul occidiſſet
ſacerdotes Dei. Et ait David ad Abithar, 22
Jam id noveram eo die cùm ibi vidiſſem
Doeg Adomæum, quòd ſcilicet
nuntiaturus hoc eſſet Sauli : ego peccavi
in omnes animas familiæ patris tui. Mane 23
apud me, et ne metuas: nam qui quærit
animam meam, ipſemet quærit animam
tuam: ego verò habeo cuſtodem à Deo.

CAP. XXIII.

Nuntiaverunt autem Davidi, & dixerunt 1
ad eum ; Paleſtini oppugnant incolas
Ceilæ, & areas eorum populantur.
Conſuluit ergò David Dominum, dixitq; 2
ad eum ; Vadámne oppugnatum Paleſtinos
iſtos ? Reſpondit illi Dominus, Vade,
interfice Paleſtinos, & libera Ceilam. Dixerunt 3
ſocii Davidis, Nos hìc morantes,
pavidi ſumus ; quomodò ergò iremus Ceilam
ad oppugnandos Paleſtinos ? Quapropter 4
Davide ſecundò conſulente Dominum,
reſpondit illi Dominus, dicens ;
Surge, deſcende in Ceilam: daturus enim
ſum Paleſtinos in manus tuas. Abiit ergò 5
David cum viris ſuis in Ceilam, et prælio
cum Paleſtinis commiſſo devicit eos, et abegit
armenta eorum, & trucidavit ex eis
cæſos multos : ſervavitque David cives
Ceilæ. Cùm autem fugiſſet Abithar filius 6
Achimelech in Ceilam ad Davidem, habebat
in manu ſua vas oraculi, quod & ſecum
detulit. Nuntiaverunt ergò Sauli 7
Davidem ingreſſum eſſe Ceilam : & ait
Saul, Jam tradidit eum mihi Deus, quoniam
intravit civitatem valvis et vectibus
munitam. Collegitq; Saul univerſum 8
populum ut deſcenderet in Ceilam ad obſidendum
Davidē et viros qui cum eo erant.
Animadvertens autem David quòd 9
Saul meditatus eſſet contra eum perniciē,
dixit ad Abithar ſacerdotem, Affer mihi
inſtrumentum oraculorum. Aitq; David, 10
Deus Domine Iſraelis, perlatum eſt ad
ſervum tuum quòd Saul venire vult in
Ceilam ad deſtruendam civitatem propter
me : Tradéntne me cum ſociis meis cives 11 12
urbis Sauli ? Dixit Dominus, Ita, ipſi
te tradituri ſunt: ſurge, egredere ab urbe.
Surgens itaque David et ſocii ejus fermè 13
ſexcenti viri, egreſſi ſunt è Ceila: cùmque
rediiſſent nuntii & indicâſſent Sauli egreſſum
jam eſſe Davidem è Ceila, manſit
Saul in loco ſuo, & non egreſſus eſt.

שמואל א׃ כג

monte in manſitque ,munitionibus in deſerto in David manſit Et
14 וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּצָדוֹת וַיֵּשֶׁב בָּהָר
non & ,diebus omnibus Saul eum quæſivit & ;Ziph deſerto in
בְּמִדְבַּר־זִיף וַיְבַקְשֵׁהוּ שָׁאוּל כָּל־הַיָּמִים וְלֹא־
Saul eſſet egreſſus quòd David vidit Et.ejus manu in Deus eũ tradidit
15 נְתָנוֹ אֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיַּרְא דָוִד כִּי־יָצָא שָׁאוּל
ſurrexit Et .ſylva in Ziph deſerto in David & :ſuam animã quærendum ad
16 לְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ וְדָוִד בְּמִדְבַּר־זִיף בַּחֹרְשָׁה׃ וַיָּקָם
confortavit & ;ſylvam in David ad ivit & ,Saul filius Jehonathan
יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּוִד חֹרְשָׁה וַיְחַזֵּק
non quia ,timeas Ne :eum ad Dixitque .Deo in ejus manum
17 אֶת־יָדוֹ בֵּאלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־תִּירָא כִּי לֹא
,Iſrael ſuper regnabis tu & ,mei patris Saul manus te inveniet
תִמְצָאֲךָ יַד־שָׁאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
.ita *ſciens* meus pater Saul etiam & :*ſecundum in* tibi ero ego &
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה־לְּךָ לְמִשְׁנֶה וְגַם־שָׁאוּל אָבִי יֹדֵעַ כֵּן׃
David manſit & :*Domini facies ad* fœdus ipſi ambo *exciderunt* Et
18 וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב דָּוִד
Ziphæi aſcenderunt Et .ſuam domum in abiit Jehonathan Et .ſylva in
19 בַּחֹרְשָׁה וִיהוֹנָתָן הָלַךְ לְבֵיתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ זִפִים
nobiſcum *ſe abſcondens* David Nónne :*dicendo* ,Ghibhah in Saul ad
אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ
?Jeſimon *dextra* à quæ ,Chachilah colle in ,ſylva in *munitionibus* in
בַמְּצָדוֹת בַּחֹרְשָׁה בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר מִימִין הַיְשִׁימוֹן׃
:deſcende deſcendendo rex tuæ animæ deſiderium omne ad nunc Et
20 וְעַתָּה לְכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ לָרֶדֶת רֵד
Benedicti :Saul Dixitque .regis manu in eum *concludere nobis* &
21 וְלָנוּ הַסְגִּירוֹ בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל בְּרוּכִים
;adhuc parate ,quæſo Ite .*me ſuper pepercistis* quia ,Domino vos
22 אַתֶּם לַיהוָה כִּי חֲמַלְתֶּם עָלָי׃ לְכוּ־נָא הָכִינוּ עוֹד
eum viderit quis ,ejus pes ſit quo ejus locum videte &,ſcitote &
וּדְעוּ וּרְאוּ אֶת־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רַגְלוֹ מִי רָאָהוּ
,videte Et .ipſe aget callidè callendo :me ad dixit quia :ibi
23 שָׁם כִּי אָמַר אֵלַי עָרוֹם יַעְרִם הוּא׃ וּרְאוּ
revertimini & ,ibi ſe *abſcondet* quibus *latibulis omnibus* ex ſcitote &
וּדְעוּ מִכֹּל הַמַּחֲבֹאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשַׁבְתֶּם
,terra in ipſe fuerit ſi ,erit Et.vobiſcum ibo & ;*rectum ad* me ad
אֵלַי אֶל־נָכוֹן וְהָלַכְתִּי אִתְּכֶם וְהָיָה אִם־יֶשְׁנוֹ בָאָרֶץ
abierunt &,ſurrexerunt Et.Jehudah millibus omnibus in eum ſcrutabor &
24 וְחִפַּשְׂתִּי אֹתוֹ בְּכֹל אַלְפֵי יְהוּדָה׃ וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ
ſolitudine in Mahon deſerto in ejus viri &,David Et .Saul *facies ad* Ziph in
זִיפָה לִפְנֵי שָׁאוּל וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו בְּמִדְבַּר מָעוֹן בָּעֲרָבָה
,quærendum ad ejus viri & ,Saul *ivit* Et .Jeſimon dexteram ad
25 אֶל יְמִין הַיְשִׁימוֹן׃ וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו לְבַקֵּשׁ
deſerto in manſit & ,petram deſcendit & ;Davidi nunciaverunt &
וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיֵּרֶד הַסֶּלַע וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר
.Mahon deſertum David *poſt* eſt perſecutus & ,Saul audivit Et .Mahon
מָעוֹן וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי־דָוִד מִדְבַּר מָעוֹן׃
latere ex ejus viri & ,David & ,hinc montis latere ex Saul ivit Et
26 וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל מִצַּד הָהָר מִזֶּה וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו מִצַּד
,Saul Et .Saul *faciebus à abeundum ad feſtinans David fuit* & :inde montis
הָהָר מִזֶּה וַיְהִי דָוִד נֶחְפָּז לָלֶכֶת מִפְּנֵי שָׁאוּל וְשָׁאוּל
.eos *prehendendum ad* ejus viros *in* & ,David *in corona cingentes* ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו עֹטְרִים אֶל־דָּוִד וְאֶל־אֲנָשָׁיו לְתָפְשָׂם׃
ſe effuderunt quia ,*vade* & ,Accelera :dicendo ,Saul ad venit *legatus* Et
27 וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר מַהֲרָה וְלֵכָה כִּי־פָשְׁטוּ
poſt perſequendo à Saul eſt reverſus Et .terram ſuper Peliſtim
28 פְלִשְׁתִּים עַל־הָאָרֶץ׃ וַיָּשָׁב שָׁאוּל מִרְדֹף אַחֲרֵי
,illum locum vocaverunt Ideo .Peliſtim occurſum in ivit &,David
דָוִד וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא
.hammachlecoth Se'lah
סֶלַע הַמַּחְלְקוֹת׃

Verſio VUL. LAT.

14 Morabatur autẽ David in deſerto in locis firmiſſimis, manſitq; in monte ſolitudinis Ziph, in monte opaco: quærebat eũ tamen Saul cunctis diebus: & non tradidit eũ Deus in manus ej⁹. 15 Et vidit David quòd egreſſus eſſet Saul, ut quæreret animã ejus. Porrò David erat in 16 deſerto Ziph in ſylva. Et ſurrexit Jonathas fili⁹ Saul, et abiit ad David in ſylvã, et confortavit man⁹ ejus in Deo: dixítq; 17 ei, Ne timeas: neq; enim inveniet te man⁹ Saul patris mei, & tu regnabis ſuper Iſrael, & ego ero tibi ſecund⁹; ſed et Saul pa- 18 ter me⁹ ſcit hoc. Percuſſit ergò uterque fœd⁹ corã Dño: manſitq; David in ſylva: Jonathas autẽ reverſus eſt in domũ ſuã. 19 Aſcenderunt autem Ziphæi ad Saul in Gabaa, dicentes; Nónne ecce David latitat apud nos in locis tutiſſimis ſylvæ, in colle Hachila quæ eſt ad dexterã de- 20 ſerti? Nunc ergò, ſicut deſideravit anima tua ut deſcenderes, deſcende: noſtrũ autem erit ut 21 tradam⁹ eum in man⁹ regis. Dixítque Saul; Benedicti vos à Dño, quia doluiſtis vicẽ meã. 22 Abite ergò, oro, & diligentiùs præparate, et curioſiùs agite, & conſiderate locũ ubi ſit pes ej⁹, vel quis viderit eũ ibi: recogitat enim de me, ꝙ callidè inſi- 23 dier ei. Conſiderate & videte omnia latibula ej⁹, in quib⁹ abſconditur: et revertimini ad me ad rem certã, ut vadã vobiſcũ: ꝙ ſi etiam in terrã ſe abſtruſerit, ꝑſcrutabor eum in cunctis 24 millib⁹ Juda. At illi ſurgentes abierũt in Ziph ante Saul: David autẽ & viri ej⁹ erant in deſerto Maon, in campeſtrib⁹, ad 25 dexterã Jeſimon. Ivit ergò Saul & ſocii ejus ad quærendum eum: & nuntiatum eſt David, ſtatímque deſcendit ad petrã, & verſabatur in deſerto Maon: quod cùm audiſſet Saul, perſecutus eſt David in deſerto Ma- 26 on. Et ibat Saul ad lat⁹ montis ex parte una: David autẽ et viri ej⁹ erant in latere montis ex parte altera: porrò David deſperabat ſe poſſe evadere à facie Saul: itaque Saul & viri ejus, in modum coronæ cingebant David & viros ejus, ut 27 caperent eos. Et nuntius venit ad Saul, dicens; Feſtina, & veni, quoniã infuderũt ſe Phi- 28 liſthiim ſuper terram. Reverſus eſt ergò Saul deſiſtens ꝑſequi David, & perrexit in occurſum Philiſthinorum: propter hoc vocaverunt locum illum, Petram dividentem.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἐκάθισεν (β) ἐν Μασερὲμ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς, καὶ ἐκάθητο (γ) ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζὶφ, ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει· καὶ ἐζήτει αὐτὸν Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἶδε Δαυίδ, ὅτι (δ) ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν τὸν Δαυίδ· καὶ (ε) Δαυὶδ ἦν ἐν τῷ ὄρει 16 τῷ (ζ) αὐχμώδει ἐν τῇ Καινῇ Ζίφ. Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας 17 αὐτοῦ ἐν κυρίῳ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ Σαοὺλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον, καὶ Σαοὺλ ὁ πατήρ 18 μου οἶδεν οὕτως. Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον κυρίου. (η) καὶ ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶ- 19 κον αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς Σαοὺλ ἐπὶ τὸν βουνὸν, λέγοντες, Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν (θ) Μεσσαρὰ ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ Καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ Ἐχελὰ τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ; 20 Καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς· (ι) κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασι- 21 λέως. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαοὺλ, Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ. 22 Πορεύθητε δὴ καὶ ἑτοιμάσατε ἔτι, καὶ (κ) γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ ἔσται ὁ πους αὐτοῦ ἐν τάχει 23 ἐκεῖ οὗ εἴπατε, μή ποτε πανουργεύσηται. Καὶ (λ) ἴδετε καὶ γνῶτε, καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ (μ) ἐξερευνήσω 24 αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα. Καὶ (ν) ἀνέστησαν οἱ Ζιφαῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν Σαοὺλ. καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαὼν καθ' ἑσπέραν ἐκ δε- 25 ξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν. καὶ (ξ) ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ Μαών. καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών. 26 Καὶ πορεύονται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (ο) ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (π) ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου. (ρ) καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαούλ. καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς 27 ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς. Καὶ (σ) πρὸς Σαοὺλ ἦλθεν ἄγγελος, λέγων, Σπεῦδε καὶ δεῦρο, ὅτι (τ) ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν 28 γῆν. Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

14 Et ſedit (f) in Maſerem in deſerto in anguſtis, & ſedit (g) in deſerto in monte Ziph, in terra æſtuoſa. Et quærebat eum Saul omnibus diebus: & non tradidit eum Dominus in manus ejus. 15 Et vidit David, quia egreditur Saul ad quærendum David: & David erat (h) in monte æſtuoſo in Cæne Ziph. 16 Et ſurrexit Jonathan filius Saul: & ivit ad David in Cæne: et confirmavit manus ejus in Domino. 17 Et dixit ad eum; Ne timeas, quoniam non inveniet te manus Saul patris mei: & tu regnabis ſuper Iſrael: et ego ero tibi in ſecundum. Et Saul pater meus novit ita. 18 Et diſpoſuerunt utrique teſtamentum coram Domino. Et ſedit David in Cæne, & Jonathan abiit in domum ſuam. 19 Et aſcenderunt Ziphæi de æſtuoſa ad Saul in (i) collem, dicentes; Nónne ecce David abſconditus eſt apud nos in (k) Meſſera in anguſtis, in Cæne, in colle ipſius Echela, qui à dextris Jeſſemu? 20 Et (l) nunc omne quod eſt ad animam regis, in deſcenſum deſcendat ad nos: (m) concluſerunt eum in manus regis. 21 Et dixit eis Saul; Benedicti vos Domino, quia laboraſtis pro me. 22 Ite nunc, & parate adhuc, & noſcite locum ejus, ubi erit pes ejus citò ibi, ubi dixiſtis: (n) ne fortè verſutè agat. 23 Et videte & (o) noſcite: et ibo vobiſcum. Et erit, ſi eſt ſuper terram, et inveſtigabo eum in omnibus millibus Juda. 24 Et ſurrexerunt Ziphæi, & iverunt ante Saul. Et David, & viri ejus in deſerto Maon, (p) ad occidentem à dextris Jeſſemu. 25 Et ivit Saul, et viri ej⁹, ad quærendũ eum. Et annunciaverunt ipſi David, & deſcendit ad petram, quæ in deſerto Maon. Et audivit Saul, et perſequutus eſt poſt David in deſertum Maon. 26 Et eunt Saul, & viri ejus à parte montis ab hac: et erat David, & viri ejus à parte montis (q) ab hac. Et fuit David tegens ſe in eundo à facie Saul. Et Saul, & viri ejus (r) caſtrametati ſunt ſuper David, & viros ejus, ad comprehendendum eos. 27 Et ad Saul venit nuntius, dicens; Feſtina, et veni: quoniam alienigenæ (ſ) incurſionem fecerunt ſuper terram. 28 Et reverſus eſt Saul non perſequendo poſt David, & ivit in occurſum alienigenarum. Propter hoc cognominatus eſt locus ille, Petra diviſa.

MS.A. (β) Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασερὲθ ἐν τοῖς (γ) ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζεὶφ, εἰς ὄρος τὸ αὐχμῶδες ἐν γῇ αὐχμώδει· (δ) ἔρχεται Σαοὺλ ζητεῖν (ε) Δαυὶδ ἐν (ζ) αὐχμώδει Ζεὶφ ἐν τῇ Καινῇ. Καὶ (η) καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν (θ) Μεσαρὰ (ι) καὶ κεκλείκασιν (κ) γνῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον οὗ (λ) γνῶτε καὶ εἴδετε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου κρύβεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἕτοιμον, καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν. (μ) ἐξερευνήσω (ν) ἀνέστησαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ Ζιφαῖοι (ξ) ἀπηγγέλη (ο) ἐκ μέσου τοῦ (π) ἐκ μέσου τοῦ (ρ) καὶ ἐγένετο Δαυὶδ (σ) ἄγγελος ἦλθεν πρὸς Σαοὺλ, λέγων, (τ) ἐπέθεντο ἀλλόφυλοι ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וִיתֵב דָּוִד בְּמַדְבְּרָא בִּמְצַדְתָּא וִיתֵב בְּטוּרָא בְּמַדְבְּרָא דְזִיף וּבְעוֹהִי שָׁאוּל כָּל יוֹמַיָּא וְלָא
15 מַסְרֵיהּ יְיָ בִּידֵיהּ׃ וַחֲזָא דָוִד אֲרֵי נְפַק שָׁאוּל לְמִקְטְלֵיהּ וְדָוִד בְּמַדְבְּרָא דְזִיף בְּחוּרְשָׁא׃
16 17 וְקָם יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל וַאֲזַל לְוָת דָּוִד לְחוּרְשָׁא וְתַקִּיף יַת יְדֵיהּ בְּמֵימְרָא דַייָ׃ וַאֲמַר לֵיהּ
לָא תִדְחַל אֲרֵי לָא תַשְׁכְּחִנָּךְ יְדָא דְשָׁאוּל אַבָּא וְאַתְּ תִּמְלוֹךְ עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲנָא אֱהֵי לָךְ
18 לְתִנְיָן וְאַף שָׁאוּל אַבָּא יָדַע כֵּן׃ וּגְזַרוּ תַרְוֵיהוֹן קְיָם קֳדָם יְיָ וִיתֵב דָּוִד בְּחוּרְשָׁא וִיהוֹנָתָן
19 אֲזַל לְבֵיתֵיהּ׃ וּסְלִיקוּ אֱנָשֵׁי זִיף לְוָת שָׁאוּל לְגִבְעָתָא לְמֵימַר הֲלָא דָוִד מִטַּמַּר עִמַּנָא
20 בִּמְצַדְתָּא בְּחוּרְשָׁא בְּגִבְעַת חֲכִילָה דְּמִדָּרוֹם לִישִׁימוֹן׃ וּכְעַן לְכָל רַעֲוַת נַפְשָׁךְ מַלְכָּא
21 לְמֵיחַת חוּת וַאֲנַחְנָא נְמַסְרִנֵּיהּ בִּידָא דְמַלְכָּא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל בְּרִיכִין אַתּוּן קֳדָם יְיָ אֲרֵי
22 חַסְתּוּן עֲלָי׃ אֱזִילוּ כְעַן אַתְקִינוּ עוֹד וּדְעוּ וַחֲזוּ יַת אַתְרֵיהּ דְּשָׁרֵי בֵיהּ מַן חֲזָהִי תַמָּן אֲרֵי
23 אָמְרִין לִי דַּעֲרִים וְנָפֵיק הוּא׃ וַחֲזוּ וּדְעוּ מִכֹּל מַטְמוֹרְיָתָא דְּאִטְּמַר תַּמָּן וּתְתוּבוּן לְוָתִי
בְּקֻשּׁוֹט וְאֵהָךְ עִמְּכוֹן וִיהֵי אִם אִיתוֹהִי בְּאַרְעָא וְאֶבְלוֹשׁ יָתֵיהּ בְּכֹל אַלְפַיָּא דְבֵית יְהוּדָה׃
24 וְקָמוּ וַאֲזַלוּ לְזִיף קֳדָם שָׁאוּל וְדָוִד וְגֻבְרוֹהִי בְּמַדְבְּרָא דְמָעוֹן בְּמֵישְׁרָא דְמִדָּרוֹם לִישִׁימוֹן׃
25 וַאֲזַל שָׁאוּל וְגֻבְרוֹהִי לְמִבְעֵי וְחַוִּיאוּ לְדָוִד וּנְחַת לְכֵיפָא וִיתֵב בְּמַדְבְּרָא דְמָעוֹן וּשְׁמַע שָׁאוּל
26 וּרְדַף בָּתַר דָּוִד בְּמַדְבְּרָא דְמָעוֹן׃ וַאֲזַל שָׁאוּל מִסְּטַר טוּרָא מִכָּא וְדָוִד וְגֻבְרוֹהִי מִסְּטַר
טוּרָא מִכָּא וַהֲוָה דָוִד מִתְבְּעֵי לְמֵיזַל מִן קֳדָם שָׁאוּל וְשָׁאוּל וְגֻבְרוֹהִי כָּמְנִין עַל דָּוִד וְעַל
27 גֻּבְרוֹהִי לְמֵחַדְהוֹן׃ וְאִזְגַּדָּא אֲתָא לְוָת שָׁאוּל לְמֵימַר אוֹחִי וְאֱזֵיל אֲרֵי אִתְנַגִּידוּ פְלִשְׁתָּאֵי
28 עַל אַרְעָא׃ וְתָב שָׁאוּל מִלְּמִרְדַּף בָּתַר דָּוִד וַאֲזַל לְקַדָּמוּת פְּלִשְׁתָּאֵי עַל כֵּן קְרוֹ לְאַתְרָא
הַהוּא כֵּיף פַּלְגוּתָא אַתְרָא דְּאִתְפְּלִיג בֵּיהּ לִבָּא דְמַלְכָּא לְמֵיזַל לְכָא וּלְכָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et ſedit David in deſerto in præſidio, & ſedit in monte in deſerto Ziph; & quæſivit illum Saul omnib⁹ dieb⁹, & non tradidit illum Dñs in manu ejus. 15 Et vidit David quòd exivit *S*aul ad occidendũ ſe: & David in de- 16 ſerto Ziph in ſylva. Et ſurrexit Jehonathan filius Saul, & ivit ad David ad 17 ſylvam: & confortavit manus ej⁹ in dicto Dñi. Et dixit ei, Non timebis, quia non inveniet te man⁹ Saul patris mei: & tu regnabis ſuper Iſrael, & 18 ego ero tibi in ſecundum, & etiam Saul pater me⁹ cognoſcit ſic. Et pepigerunt ambo illi fœd⁹ ante Dñm, & ſedit David in ſylva, & Jehonathan 19 ivit in *domum* ſuam. Et aſcenderũt viri Ziph ad Saul in Gibghatha ad dicendum, Nónne David abſcondit⁹ nobiſcum in præſidio in ſylva in Gib- 20 ghatha Hhachilah quæ ad Auſtrum Jeſſimon? Et nunc ad omnem voluntatem animæ tuæ rex deſcendendo deſcende, & nos tradem⁹ eum in manu 21 regis. Et dixit Saul, Benedicti vos ante Dñm, quia miſerti eſtis ſuper 22 me. Ite nunc & præparamini adhuc, & cognoſcite & videte locum ejus in quo manens: quis vidit illum ibi? quia dicentes *mihi* quòd callidè agens 23 & exiens ille. Et videte & cognoſcite ex omni latibulo in quo abſcondit⁹ eſt ibi, & redibitis ad me in veritate, & veniam vobiſcum: & erit ſi ille 24 eſt in terra, & inveſtigabo illum in omnibus millibus domus Jehuda. Et ſurrexerunt & iverunt ad Ziph ante Saul: & David & viri ej⁹ in deſerto 25 Maghon in planicie, quæ ab Auſtro Jeſſimon. Et ivit Saul & ſervi ej⁹ ad quærendũ eum, & denunciarunt David, & deſcendit ad rupem, & ſedit in deſerto Maghon: & audivit *S*aul & ſecut⁹ eſt poſt David in deſertum 26 Maghon. Et ivit *S*aul à latere montis hinc; & David & viri ej⁹ ex latere montis inde: & fuit David diſquirens ad abeundũ ex-ante *S*aul: & *S*aul & viri ej⁹ inſidiantes ſuper David, & ſuper viros ejus ad comprehen- 27 dũ eos. Et nunci⁹ venit ad *S*aul ad dicendũ: Feſtina & vade, nam extracti 28 ſunt Peliſthæi ſuper terram. Et rediit Saul à ſequendo poſt David, & ivit ad occurſum Peliſthæorum: ideo vocarunt locum illum Rupem diviſionis, locum, in quo diviſum eſt cor regis ad eundum huc, & illuc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܡܨܪܬܐ. ܘܝܬܒ ܒܛܘܪܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. ܘܒܥܝܗܝ ܫܐܘܠ ܟܠܗܘܢ
14 ܝܘܡܬܐ. ܘܠܐ ܐܫܠܡܗ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܘܗܝ. * ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܢܦܩ ܫܐܘܠ ܠܡܒܥܐ ܢܦܫܗ.
15 ܘܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ ܒܥܒܐ. * ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܥܒܐ.
16 ܘܐܚܣܢ ܐܝܕܘܗܝ ܒܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚܐ ܠܟ ܐܝܕܗ ܕܫܐܘܠ
17 ܐܒܝ. ܘܐܢܬ ܬܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܥܡܟ. ܘܬܚܐ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܐܒܝ ܝܕܥ ܕܗܟܢܐ
ܗܘ. * ܘܐܬܩܝܡܘ ܬܪܝܗܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܝܬܒ ܟܪܘܒܐ: ܒܚܘܠܬܐ. ܘܗܦܟ ܝܘܢܬܢ ܐܙܠ 18
ܠܒܝܬܗ. * ܘܣܠܩܘ ܙܝܦܝܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܓܒܥܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܡܛܫܐ 19
ܥܡܢ ܒܡܨܪܬܐ ܒܥܒܐ ܒܓܒܥܬܐ ܕܚܟܝܠܐ. ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܝܫܝܡܘܢ. * ܘܗܫܐ. ܐܝܟ ܟܠ ܪܓܬܐ 20
ܕܢܦܫܟ. ܡܠܟܐ ܚܘܬ ܠܘܬܢ. ܘܠܢ ܠܡܫܠܡܘܬܗ ܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܐܘܠ. ܡܒܪܟܝܢ 21
ܐܢܬܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܕܚܣܬܘܢ ܥܠܝ. * ܙܠܘ ܐܛܝܒܘ. ܬܘܒ ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ ܕܘܟܬܗ. ܕܐܝܟܐ 22
ܗܘܬ ܪܓܠܗ ܘܡܢ ܚܙܝܗܝ. ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܠܝ. ܕܚܪܝܡܐ ܗܘ ܛܒ. * ܘܚܙܘ ܘܕܥܘ 23
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܛܫܝܬܐ ܕܡܬܛܫܐ ܬܡܢ. ܘܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܒܫܪܪܐ. ܘܐܙܠ ܥܡܟܘܢ.
ܘܐܢ ܐܝܬܘܗܝ ܒܐܪܥܐ. ܐܒܨܝܘܗܝ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܦܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܡܘ ܘܐܙܠܘ ܠܙܝܦ ܩܕܡ 24
ܫܐܘܠ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܡܕܒܪܐ ܕܡܥܘܢ ܒܥܪܒܐ. ܠܘܬ ܝܡܝܢܐ ܕܝܫܝܡܘܢ. * ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ 25
ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܡܒܥܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܢܚܬ ܠܫܘܥܐ. ܘܝܬܒ ܒܡܕܒܪܐ
ܕܡܥܘܢ. ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ. ܘܪܕܦ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܠܡܕܒܪܐ ܕܡܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ ܡܢ ܓܒܐ 26
ܕܛܘܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܡܢ ܓܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܣܬܪܗܒ ܠܡܥܪܩ ܡܢ ܩܕܡ
ܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܘܥܒܕܘܗܝ ܡܟܪܟܝܢ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܠܘܬ ܓܒܪܘܗܝ ܠܡܐܚܕ ܐܢܘܢ. * ܘܐܬܐ ܐܙܓܕܐ 27
ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܒܥܓܠ. ܡܛܠ ܕܫܪܘ ܦܠܫܬܝܐ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ. * ܘܗܦܟ ܫܐܘܠ 28
ܡܢ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠ ܠܐܘܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܐ ܠܐܬܪܐ ܗܘ. ܫܘܥܐ ܕܦܠܓܘܬܐ.

Manſit autẽ David in deſerto Maſroth, & cõmoratus 14
eſt in monte in deſerto Ziph: & *licet*
quæſiviſſet eũ Saul omnibꝰ diebꝰ, tamen non
tradidit eum Deus in manũ illiꝰ: Videns autem 15
David egreſſũ eſſe Saulem ad quærendã
animã ſuam, *remanſit* David in deſerto Ziph
in ſylva. Tũ ſurgens Jonathan filiꝰ Saulis, abiit 16
ad Davidẽ in ſylvam, & confirmavit manꝰ
ejus in Deo, (*id eſt, animos addidit ei.*) Et 17
dixit illi, Ne metuas, quia non valebit adverſùm
te manꝰ Saulis patris mei, ſed tu regnaturus
es ſuper Iſraelẽ: ego quoque tecũ ero, et
vives: quin etiã Saul pater meꝰ novit ita fore.
Et pepigerũt ambo fœdus corã Dño ſedente 18
ſuꝑ Cherubim, in convalle: deinde Jonathan
abiit in domũ ſuã. Aſcendentes autẽ Ziphæi 19
ad Saulẽ in Gebaa, dixerunt illi; Ecce David
latet apud nos in Maſroth, in ſylva, in Gebaoth,
in valle quæ eſt ad dexterã Aſimon. Nunc 20
ergò juxta omne deſideriũ animæ tuæ deſcende
contra nos, & nos trademꝰ eũ in manũ regis.
Quibꝰ dixit Saul, Benedicti ſitis à Deo, 21
quòd clementiâ utamini erga me. Ite, conſidete, 22
explorate manſionẽ ejus, & inſpicite locũ
ejus, ut pes ejus qui viderit illũ, ibi ſit: dixerunt
enim mihi aſtutiſſimũ eum eſſe. Recognoſcite 23
ergò, & diſpicite omnes latebras ubi
ſe abdit, & revertimini ad me ut me certiorẽ
faciatis, & ibimus vobiſcũ: nam ſi eſt in terra,
perquirã eum inter omnia millia Juda. Itaq; 24
ſurgentes præceſſerunt Saulẽ ad Ziph. David
autẽ cum viris ſuis erat in deſerto Maonis, in
Araba, ad latꝰ Aſimon. Abiítq; Saul cum ſervis 25
ſuis ad quærendũ Davidẽ: ꝙ cùm nuntiáſſent
Davidi, deſcendit ad Selaa, ſedítq; in deſerto
Maonis. Hoc audito Saul, inſequutus eſt
Davidẽ ad deſertum Maonis: Abiítq; Saul ab 26
uno latere montis; David autẽ & viri ſui ab
altero latere: & verò David feſtinabat aufugere
à conſpectu Saulis, Saul autẽ & ſervi ſui
oberrabãt circũ Davidẽ & ſervos ejus ad deprehendendũ
eos. Sed nuntiꝰ venit ad Saulẽ, 27
& dixit ei, Veni citò, quoniam caſtra fixerunt
Philiſtæi in tota terra. Quapropter rediens 28
Saul ab inſectando Davide, abiit obviàm Philiſtæis:
idcircò vocaverunt terrã illam, Senaar
diremptionis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وسكن داود ببرية مصروث وسكن الجبل الذي في برية زيف * فطلبه ساوول طول عمره * ولم يدفعه
15 الله في يده ولم يظفر به * وراى داود ان ساوول قد خرج في طلبه وكان داود في غيضة كانت
16 في برية زيف * فاما يوناثان ابن ساوول فانه قام واتى داود في الغيضة * ووثق بالله وتوكل عليه
17 * وقال لداود لا تخف لان ساوول ابي لا يظفر بك وانت الذي تملك على بني اسرائيل * وقد عرف
18 ساوول ابي ان الامر هكذا وانا اكون معك وتحيي نفسي * وتعاهدا كلاهما عهدا امام الرب رب
19 الكاروبين في الغور * وانصرف يوناثان الى منزله * وصعد الزيفانيون الى ساوول الى جبع وقالوا له
ان داود مختبئ عندنا بمصروث في الغيضة التي بجبعون * في الوادي الذي عن يمين اسمون
20 21 * فانزل الينا الان كما تحب وتشتهي * فانا ندفعه اليك ايها الملك * قال لهم ساوول بارك الله
22 عليكم * لانكم رحمتموني * انصرفوا واسكتوا * فان موضعه جيد * والذي يراه فلياتني حتى
23 ينزل بين يدي * من اجل اني قد اخبرت انه محتال ذا حيل * وابحثوا عن جميع المخابي التي
يختفي فيها وارجعوا الي في اصلاح امري * حتى انصرف معكم * وان كان في جوف الارض * فاني
24 اخرجه منها * ولو كان بين الوف كثيرة من آل يهوذا * اخرجه من بينهم * وقام اهل زيف
وانصرفوا من بين يدي ساوول * فاما داود ورجاله فكانوا في برية معون * في مغارة اسمون
25 * وانطلق ساوول وعبيده في طلب داود * واخبروا داود بذلك * فاتى الى سلع * وسكن برية
26 معون * وسمع ساوول ذلك * وانطلق في طلبه الى برية معون * وكان ساوول يسير الى جانب الجبل
الايمن * وداود ورجاله في الجانب الاخر * وكان داود مسرعا في هربه من ساوول * وساوول وعبيده
27 يجدون في طلب داود واصحابه لياخذوهم * فاتى ساوول نذير من ارض اسرائيل وقال له * ارجع
28 سريعا * لان اهل فلسطين قد نزلوا الارض كلها * ورجع ساوول من حيث كان في طلب داود *
وانطلق لاهل فلسطين * ولذلك دعي اسم ذلك الموضع شعار الانشقاق

** David autem commoratus in ſolitudine* 14
Maſroth, habitavit in monte qui eſt in deſerto
Ziph: & quæſivit eum Saul totâ ætate
ſuâ, ſed non tradidit eum Deus in
manum ejus, neq; voti compos factus eſt.
Animadvertens autem David quòd Saul 15
egreſſus eſſet ad quærendum eum, manſit
David in ſylva quadã quæ eſt in deſerto
Ziph. Verùm Jonathan filius Saulis ſurgens 16
adivit Davidem in ſylvã illam, Deo
fretus atque confiſus; Dixitque Davidi, 17
Ne timeas, quia Saul pater meus non ſuperabit
te, & tu es ille qui regnaturus es
ſuper filios Iſrael: jamque novit Saul pater
meus rem ita futuram: & ego tecum
ero, & ſervabis animam meam. Et inierunt 18
ambo fœdus coram Domino, Domino
Cherubim, in convalle: tum rediit Jonathan
in domum ſuam. Aſcenderunt autem 19
Ziphæi ad Saulem in Gabaa, & dixerunt
ad eum, David deliteſcit apud nos in
Maſroth, in ſylva quæ eſt in Gabaon, in
valle quæ eſt à dextera Aſimon. Nunc itaque 20
deſcende ad nos prout cupis & optas:
nos enim tradituri ſumus eum tibi,
ô rex. Dixit eis Saul, Benedicat vobis 21
Deus, quòd mei miſerti ſitis. Ite, & 22
ſilete, quia locus ejus aptus eſt: & qui
viderit eum, veniat ad me, ut deſcendat
ante me; nuntiatum eſt enim mihi eum
eſſe callidum, verſutiis plenum. Scrutamini 23
ergò omnia latibula in quibus ſeſe
abſcondit, & redite ad me ut proſpiciam
rebus meis, ut proficiſcar vobiſcum: etiamſi
fuerit in centro terræ, inde extraham
illum: & licèt fuerit inter multa
millia familiæ Juda, educam eum de medio
eorum. Surgentes ergò Ziphæi, abierunt 24
à conſpectu Saulis: David autem
cum viris ſuis erat in deſerto Maonis,
in ſpelunca Aſimon. Cùmque profectus 25
eſſet Saul cum ſervis ſuis ad quærendum
Davidem, idque nuntiatum eſſet
Davidi, recepit ſe in Selaa, habitavitq;
in deſerto Maon. Quod cùm audiſſet
Saul, abiit quæſitum illum in deſertum
Maonis. Ibat ergò Saul ad latus montis 26
dexterum, David autem & viri ejus ad
latus oppoſitum: feſtinabatque David fugam
ſuam à Saule. Saul autem & ſervi
ejus ſolliciti erant in quærendo Davide
& ſociis ejꝰ, ut caperent eos. Sed venit ad 27
Saulem monitor de terra Iſrael, & dixit
ad eum, illico redi, quoniam Paleſtini
occupârunt univerſam terram. Rediens 28
ergò Saul è loco ubi perſequebatur Davidem,
abiit ad Paleſtinos: ob hoc appellatus
eſt locus ille, Senaar diviſionis.

שמואל א׃ כד

CAP. XXIV. כד

.Henghedi munitionibus in manſit & ,inde David aſcendit Et
1 וַיַּעַל דָּוִד מִשָּׁם וַיֵּשֶׁב בִּמְצָדוֹת עֵין־גֶּדִי׃
,ei nunci-verunt & ,Peliſtim *poſt* à Saul eſt reverſus quando ,fuit Et
2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים וַיַּגִּדוּ לוֹ
tria Saul Tulitque .ghedi-Hen deſerto in David Ecce : dicendo
3 לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּמִדְבַּר עֵין גֶּדִי׃ וַיִּקַּח שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת
,David quærendũ ad ivit & ,Iſrael omni ex *electi viri* millia
אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד
venit Et .ſylveſtrium hircorum petrarum *facies* ſuper ejus viros &
4 וַאֲנָשָׁיו עַל־פְּנֵי צוּרֵי הַיְּעֵלִים׃ וַיָּבֹא
Saul eſt ingreſſus & ; ſpelunca *ibi &* , viam *ſuper pecoris* caulas ad
אֶל־גִּדְרוֹת הַצֹּאן עַל־הַדֶּרֶךְ וְשָׁם מְעָרָה וַיָּבֹא שָׁאוּל
.*manentes* ſpeluncæ lateribus in ej⁹ viri &,David Et *:ſuos pedes tegendũ* ad
לְהָסֵךְ אֶת־רַגְלָיו וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו בְּיַרְכְּתֵי הַמְּעָרָה יֹשְׁבִים׃
DOMINUS dixit quam dies Ecce : eum ad David viri Dixeruntque
5 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה
ei facies & ,tua manu in tuum inimicum *dans* ego Ecce : te ad
אֵלֶיךָ הִנֵּה אָנֹכִי נֹתֵן אֶת־אֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ וְעָשִׂיתָ לּוֹ
abſcidit & ,David ſurrexit & :tuis oculis in *erit bonum* quemadmodum
כַּאֲשֶׁר יִטַב בְּעֵינֶיךָ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּכְרֹת אֶת־
percuſſit & *ſic* poſt fuit Et .*ſecreto in* Saul quod , pallii *alam*
6 כְּנַף־הַמְּעִיל אֲשֶׁר־לְשָׁאוּל בַּלָּט׃ וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ
.Sauli ipſi quæ *alam* abſciderat quòd propterea ,eum David cor
לֵב־דָּוִד אֹתוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־כָּנָף אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃
verbum faciam ſi , Domino à mihi Abſit : ſuis viris Dixitque
7 וַיֹּאמֶר לַאֲנָשָׁיו חָלִילָה לִּי מֵיהוָה אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר
; eum in meã manũ *mittendum ad* , Domini *uncto* meo domino hoc
הַזֶּה לַאדֹנִי לִמְשִׁיחַ יְהוָה לִשְׁלֹחַ יָדִי בּוֹ
,verbis in ſuos viros David *ſcidit* Et .*ipſe* Domini *unctus* quia
8 כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וַיְשַׁסַּע דָּוִד אֶת־אֲנָשָׁיו בַּדְּבָרִים
ivit & ,ſpelunca de ſurrexit Saul Et .Saul in cõſurgere eos *dedit* non &
וְלֹא נְתָנָם לָקוּם אֶל־שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מֵהַמְּעָרָה וַיֵּלֶךְ
clamavit &,ſpelunca de eſt egreſſus & ,poſthæc David ſurrexit Et .*via in*
9 בַּדָּרֶךְ׃ וַיָּקָם דָּוִד אַחֲרֵי־כֵן וַיֵּצֵא מִן־הַמְּעָרָה וַיִּקְרָא
,ſe poſt Saul reſpexit Et .rex mi Domine : dicendo , Saul poſt
אַחֲרֵי־שָׁאוּל לֵאמֹר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט שָׁאוּל אַחֲרָיו
David Dixitque .*ſe incurvavit* & ,terram in *vultus* David inclinavit &
10 וַיִּקֹּד דָּוִד אַפַּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
David Ecce : dicendo ,hominis verba *audies* quid Ut : Saul ad
לְשָׁאוּל לָמָּה תִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד
quòd tui oculi viderunt hac die Ecce ? tuũ malum *quærens*
11 מְבַקֵּשׁ רָעָתֶךָ׃ הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ אֵת אֲשֶׁר־
dixit Et .ſpelunca in mea manu in hodie Dominus te tradiderit
נְתָנְךָ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָדִי בַּמְּעָרָה וְאָמַר
meã manum *mittam* Non : dixi & ,*te ſuper pepercit* & ,te *occidendum ad*
לַהֲרָגְךָ וַתָּחָס עָלֶיךָ וָאֹמַר לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי
vide etiam ,vide mi pater Et .*ipſe* Domini *unctus* quia ,meũ dominũ in
12 בַּאדֹנִי כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וְאָבִי רְאֵה גַּם רְאֵה
, tui pallii *alam* *me abſcindendo in* quia : mea manu in tui pallii *alam*
אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ בְּיָדִי כִּי בְּכָרְתִי אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ
;prævaricatio &,malũ mea manu in nõ quia,vide &,Scito.te interfeci nõ &
וְלֹא הֲרַגְתִּיךָ דַּע וּרְאֵה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וָפֶשַׁע
Judicet .eam *capiendum ad* meæ animæ *inſidians* tu Et .tibi peccavi non &
13 וְלֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צֹדֶה אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ יִשְׁפֹּט
mea man⁹ & : te de Dominus me ulciſcatur &,te *inter* &,me inter Dominus
יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּנְקָמַנִי יְהוָה מִמֶּךָּ וְיָדִי
impiis Ab : *antiqui* proverbium dicit Quemadmodum .te in ſit non
14 לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מְשַׁל הַקַּדְמֹנִי מֵרְשָׁעִים
.te in ſit non mea manus & : impietas egredietur
יֵצֵא רֶשַׁע וְיָדִי לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XXIV.

1 AScendit ergò David indé: et habitavit in locis tutiſ-
2 mis Engaddi. Cúmq; reverſ⁹ eſſet Saul, poſtquã perſecut⁹ eſt Philiſtæos, nuntiaverũt ei, dicentes; Ecce, David in de-
3 ſerto eſt Engaddi. Aſſumens ergò Saul tria millia electorũ virorũ ex omni Iſrael, perrexit ad inveſtigandũ David, & viros ej⁹; etiã ſup abruptiſſimas petras, quæ ſolis ibicibus
4 perviæ ſũt. Et venit ad caulas oviũ, quæ ſe offerebant vianti; erátq; ibi ſpelunca, quã ingreſſ⁹ eſt Saul, ut purgaret vẽtrẽ: porrò David et viri ej⁹ in interiore parte ſpeluncæ late-
5 bãt. Et dixerũt ſervi David ad eũ; Ecce dies, de qua locut⁹ eſt Dñs ad te; Ego tradã tibi inimicũ tuũ, ut facias ei ſicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergò David, & præcîdit oram
6 chlamydis Saul ſilenter. Poſt hæc percuſſit cor ſuũ David, eò ꝙ abſcidiſſet oram chlamydis
7 Saul. Dixítq; ad viros ſuos; Propiti⁹ ſit mihi Dñs, ne faciã hanc rem dño meo, chriſto Dñi, ut mittã manũ meam in
8 eũ, quia chriſt⁹ Dñi eſt. Et confregit David viros ſuos ſermonib⁹, & non permiſit eos ut conſurgerent in Saul: porrò Saul exurgens de ſpelunca,
9 pergebat cœpto itinere. Surrexit autẽ & David poſt eũ: & egreſſus de ſpelunca, clamavit poſt tergũ Saul, dicens; Dñe mi rex. Et reſpexit Saul poſt ſe: & inclinans ſe David
10 pron⁹ in terrã, adoravit. Dixítq; ad Saul; Quarè audis verba hominũ loquentiũ, David quærit malũ adverſũ te?
11 Eccè hodiè viderũt oculi tui, quòd tradiderit te Dñs in manu mea in ſpelunca: & cogitavi ut occiderẽ te, ſed pepercit tibi ocul⁹ me⁹: dixi enim; Nõ extendã manũ meã in dominũ meum, quia chriſt⁹ Dñi
12 eſt. Quin poti⁹, pater mi, vide, & cognoſce oram chlamydis tuæ in manu mea: quoniam cùm præſcinderẽ ſummitatem chlamydis tuæ, nolui extendere manum meã in te: animadverte, & vide, quoniã nõ eſt in manu mea malũ, neq; iniquitas, neq; peccavi in te: tu autẽ inſidiaris animæ meæ
13 ut auferas eã. Judicet Dñs inter me & te, & ulciſcatur me Dñs ex te: man⁹ autẽ mea non
14 ſit in te. Sicut & in proverbio antiquo dicitur; AB IMPIIS egredietur impietas.: manus ergò mea non ſit in te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΚΑὶ ἀνέβη Δαυὶδ (α) ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν
2 ἐν τοῖς στενοῖς Ἐγγαδδί. Καὶ ἐγενήθη
ὡς ἀνέστρεψε Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων,
καὶ ἀπηγγέλη (β) αὐτῷ, λεγόντων, Ὅτι
3 Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐγγαδδί. Καὶ ἔλαβε
μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς
ἐκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν
Δαυίδ, καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον
4 (γ) Σαδδαιέμ. Καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας
τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον.
καὶ (δ) Σαοὺλ εἰσῆλθε παρασκευάσασθαι,
καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου
5 ἐκάθηντο. Καὶ (ε) εἶπον οἱ ἄνδρες
Δαυὶδ πρὸς αὐτόν, (ζ) Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη,
ἣν εἶπε κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν
σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ
ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἀνέστη
Δαυίδ, καὶ ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος
6 (η) τοῦ Σαοὺλ λαθραίως. Καὶ ἐγενήθη μετὰ
ταῦτα, καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτόν, ὅτι
7 ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, Μηδαμῶς
μοι (θ) παρὰ κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα
τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου, (ι) ἐπενέγκαι
χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι χριστὸς κυρίου
8 ἐστὶν οὗτος. Καὶ ἔπεισε Δαυὶδ τοὺς ἄνδρας
αὐτοῦ ἐν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν (κ) αὐτοῖς ἀναστάντας
θῦσαι τὸν Σαούλ. καὶ (λ) ἀνέστη Σαοὺλ
9 καὶ κατέβη τὴν ὁδόν. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ὀπίσω
(μ) αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐβόησε Δαυὶδ
ὀπίσω Σαούλ, λέγων, (ν) Κύριε βασιλεῦ. καὶ
ἐπέβλεψε (ξ) Σαοὺλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔκυψε
Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
10 καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς
Σαούλ, Ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων,
11 Ἰδοὺ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου; Ἰδοὺ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ (ο) ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί
σου ὡς παρέδωκέ σε (π) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς
μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί
σε, καὶ ἐφεισάμην σου, καὶ εἶπα, Οὐκ ἐποίσω
χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, (ρ) ὅτι χριστὸς
12 κυρίου οὗτός ἐστι. Καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος
σου ἐν τῇ χειρί μου, ἐγὼ ἀφῄρηκα τὸ (σ)
πτερύγιον, καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε
σήμερον, ὅτι οὐκ (τ) ἔστι κακία ἐν τῇ χειρί μου
οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς
σέ, καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.
13 Δικάσαι κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ (υ)
ἐκδικήσαι σοι κύριος ἐκ σοῦ. καὶ ἡ χείρ μου
14 οὐκ ἔσται (φ) ἐπὶ σέ, Καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ
ἡ ἀρχαία, Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται
πλημμέλεια. καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ.

CAP. XXIV.

ET ſurrexit David indè, & 1
ſedit in anguſtiis Engaddi. Et factum 2
eſt, ut revertit Saul à poſt
alienigenas, & annuntiatum eſt
ei, dicentibus; Quoniam David in
deſerto Engaddi. Et ſumpſit ſecum 3
tria millia virorum electorum
ex omni Iſrael: & ivit quærere
David, & viros ejus ſuper
faciem (a) Saddæem. Et venit ad 4
greges pecorum, quæ ſuper viam.
Et erat ibi ſpelunca. Et Saul intravit
ad (b) provocandum. Et
David, & viri ejus in interiorib⁹
ſpeluncæ ſedebant. Et dixerũt 5
viri David ad eum, Ecce dies hæc,
quam dixit Dominus ad te, (c)
tradere inimicum tuum in manus
tuas: & facies ei, ſicut (d) bonum
in oculis tuis. Et exurrexit
David, & dempſit pinnã diploidis
Saul occultè. Et factũ eſt poſt hæc, 6
& percuſſit cor David eum, quia
dempſerat pinnam diploidis ejus.
Et dixit David ad viros ſuos, 7
Nequaquàm mihi à Domino; ſi
faciam verbum hoc domino meo
chriſto Domini, ut inferam manũ
meã ſuper eum: quoniã chriſtus
Domini eſt hic. Et ſuaſit David 8
viros ſuos in verbis, & non dedit
eis, ut ſurgentes (e) immolarent
Saul. Et ſurrexit Saul, & deſcendit
(f) viã. Et ſurrexit David 9
poſt eum de ſpelunca. Et clamavit
David poſt Saul, dicens; Domine
rex. Et reſpexit Saul poſt ſe. Et
inclinavit ſe David in faciẽ ſuã
ſuper terram, & adoravit eum. Et 10
dixit David ad Saul; Quarè
audis verba populi dicentium;
Ecce David quærit animam (g)
tuam? Ecce in die hac viderunt 11
oculi tui, quia tradidit te Dominus
hodiè in manus meas in ſpelunca:
& nolui te occidere, &
peperci tibi, & dixi; Non injiciam
manum meam in dominũ meum:
quoniam chriſtus Domini hic
(h) eſt. Et ecce pinna diploidis 12
tuæ in manu mea: ego abſtuli (i)
pinnam, & non occidi te. Et cognoſce,
& vide hodiè, quoniam nõ
eſt malitia in manu mea (k) neq;
impietas & contemptus, & non
peccavi in te: & tu (l) ligas animam
meam ad capiendum eam.
Judicet Dominus inter me & te, 13
& (m) vindicet tibi Dñs de te:
& manus mea non erit in te:
Sicut dicitur parabola antiqua, 14
Ex iniquis exibit delictum: &
manus mea non erit in te.

MS.A. (α) ἐκεῖθεν, * ἐν τοῖς (β) αὐτῷ, λέγων, Ὅτι (γ) Ἀειαμείν. (δ) εἰσῆλθεν Σαοὺλ (ε) εἶπαν (ζ) Ἰδοὺ ἡμέρα (η) τοῦ Σαοὺλ (θ) παρὰ κυρίῳ, (ι) ἐπενεγκεῖν (κ) αὐτοὺς ἀναστάντας θανατῶσαι τὸν (λ) Σαοὺλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπηλαίου, καὶ κατέβη εἰς τὴν (μ) αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ (ν) Κύριέ μου βασιλεῦ. (ξ) Σαοὺλ ὀπίσω (ο) ἑοράκασιν (π) σήμερον κύριος εἰς (ρ) ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστί. Καὶ πατήρ μου, καὶ ἰδοὺ (σ) πτερύγιον τοῦ ἱματίου, καὶ οὐκ (τ) ἔστιν ἐν τῇ χειρί μου κακία, οὐδὲ ἀθέτησις, οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ (υ) ἐκδικήσαι με κύριος (φ) ἐπὶ σέ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כד

1 וּסְלֵיק דָּוִד מִתַּמָּן וִיתֵב בִּמְצָדָתָא עֵין גֶּדִי׃ וַהֲוָה כַּד תָּב שָׁאוּל מִבָּתַר פְּלִשְׁתָּאֵי וְחַוִּיאוּ לֵיהּ
2 לְמֵימַר הָא דָוִד בְּמַדְבְּרָא דְעֵין גֶּדִי׃ וּדְבַר שָׁאוּל תְּלָתָא אַלְפִין גְּבַר עוּלֵימִין מִכָּל יִשְׂרָאֵל
3 וַאֲזַל לְמִבְעֵי יַת דָּוִד וְגַבְרוֹהִי עַל אַפֵּי שְׁקִיפֵי כֵיפַיָּא׃ וַאֲתָא לְחַטְרֵי עָנָא דְעַל אוֹרְחָא וְתַמָּן
4 מְעַרְתָּא וְעַל שָׁאוּל לְמֶעְבַּד צוֹרְכֵיהּ וְדָוִד וְגַבְרוֹהִי בְּסִפֵּי מְעַרְתָּא יָתְבִין׃ וַאֲמַרוּ גַבְרֵי
5 דָוִד לֵיהּ הָא יוֹמָא דַּאֲמַר יְיָ לָךְ הָא אֲנָא מְסַר יַת בְּעֵיל דְּבָבָךְ בִּידָךְ וְתַעְבֵּיד לֵיהּ כְּמָא
6 דְּתַקֵּן בְּעֵינָךְ וְקָם דָּוִד וּפְסַק יַת כְּנַף מְעִילָא דִלְשָׁאוּל בְּרָז׃ וַהֲוָה בָּתַר כֵּן וְחַשׁ דָּוִד בְּלִבֵּיהּ
7 עַל דִּי פְּסַק יַת כַּנְפָא דִלְשָׁאוּל׃ וַאֲמַר לְגַבְרוֹהִי חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ אִם אַעְבֵּיד יַת פִּתְגָּמָא
8 הָדֵין לְרִבּוֹנִי לִמְשִׁיחָא דַיְיָ לְאוֹשָׁטָא יְדִי בֵיהּ אֲרֵי מְשִׁיחָא דַיְיָ הוּא׃ וּפַיֵּס דָּוִד יַת גַּבְרוֹהִי
9 בְּפִתְגָּמַיָּא וְלָא שַׁבְקִנּוּן לְמֵקָם עַל שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מִמְּעַרְתָּא וַאֲזַל בְּאוֹרְחָא׃ וְקָם דָּוִד
בָּתַר כֵּן וּנְפַק מִן מְעַרְתָּא וּקְרָא בָתַר שָׁאוּל לְמֵימַר רִבּוֹנִי מַלְכָּא וְאִסְתְּכֵי שָׁאוּל
10 לַאֲחוֹרוֹהִי וּכְרַע דָּוִד עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד׃ וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל לְמָא אַתְּ שָׁמַע יַת
11 פִּתְגָּמֵי בְּנֵי אֱנָשָׁא דְּאָמְרִין הָא דָוִד כָּמֵין בִּישְׁתָּךְ׃ הָא יוֹמָא דֵין חֲזָאָה עֵינָךְ יַת דִּמְסָרָךְ יְיָ
יוֹמָא דֵין בִּידִי בִּמְעַרְתָּא וַאֲמַרוּ אוּחֲרָנִין לְמִקְטְלָךְ וְחָסֵית עֲלָךְ וַאֲמַרִית לָא אוֹשִׁיט יְדִי
12 בְּרִבּוֹנִי אֲרֵי מְשִׁיחָא דַיְיָ הוּא׃ וְרִבּוֹנִי אִסְתַּכַּל אַף חֲזֵי יַת כְּנַף מְעִילָךְ בִּידִי אֲרֵי בְּמִפְסְקִי
יַת כְּנַף מְעִילָךְ וְלָא קְטַלְתִּיךְ דַּע וַחֲזֵי אֲרֵי לֵית בִּידִי חוֹב וְסוּרְחָן וְלָא חֲטֵית לָךְ וְאַתְּ כָּמֵין
13 עַל נַפְשִׁי לְמִקְטְלַהּ׃ יְדִין יְיָ בֵּינָא וּבֵינָךְ וְיִתְפְּרַע לִי יְיָ מִנָּךְ וִידִי לָא תְהֵי בָךְ׃ כְּמָא דְּאָמְרִין
14 מַתְלָא דְּמִלְקַדְמִין מֵרַשִׁיעִין יִתְפַּק חוֹבַתְהוֹן וִידִי לָא תְהֵי בָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XXIV.

ET aſcendit David inde, et ſedit in præſidio Ghengedi. Et fuit quando 1
rediit Saul de-poſt Peliſthæos, et nunciarunt illi dicendo: Ecce David in 2
deſerto Ghengedi. Et accepit tria millia virûm adoleſcentium ex omni 3
Iſrael, et ivit ad quærendũ David et viros ejus ſuper facies foraminũ rupium.
Et venit ad caulas pecoris quæ ſuper viam, et ibi ſpelunca: et intro- 4
ivit Saul ad faciendũ neceſſaria ſua: et David et viri ejus in foraminibus
ſpeluncæ ſedentes. Et dixerunt viri David ei: Ecce dies quem dixit Dñs 5
tibi, Ecce ego tradens auctores inimicitiæ tuæ in manu tua, et facies ei id
quod rectũ in oculis tuis. Et ſurrexit David et abſcidit alam pallii Sauli
in occulto. Et fuit poſtea et doluit David in corde ſuo, eo quòd abſcidit 6
alam quæ Sauli. Et dixit viris ſuis, Abſit mihi ab-ante Dñm, ſi faciã ver- 7
bum hoc domino meo uncto Dñi, ad extendendum manũ meam in eum;
quia unctus Domini ipſe. Et quietos reddidit David viros ſuos in verbis, 8
et non ſivit eos ſurgere ſup Saul: et Saul ſurrexit ex ſpelunca, et ivit in via.
Et ſurrexit David poſt hæc, et exivit ex ſpelunca, et clamavit poſt Saul, di- 9
cendo: Domine mi rex: et reſpexit Saul retro ſe, et incurvavit ſe David
ſuper faciẽ ſuam ſup terram, et adoravit. Et dixit David ad Saul, Ad quid 10
tu audis verba filiorũ hominũ; qui dicunt: Ecce David inſidians malum
tuũ? Ecce hodie vidit ocul⁹ tu⁹ ꝙ tradidit te Domin⁹ hodie in manu mea 11
in ſpelunca: et dixerunt alii ut occiderẽ te, et peperci ſup te, et dixi: Non
extendã manum meã in dominũ meũ, quia unct⁹ Domini ipſe. Et domine 12
mi conſidera, etiã vide alam pallii tui in manu mea, quòd cùm abſcinderẽ
alam pallii tui, non occidi te: cognoſce et vide quòd non eſt in manu mea
culpa et iniquitas, et non *peccavi* tibi, et tu inſidians ſup animã meam ad
occidendũ me. Judicabit Dominus inter me et inter te, et ulciſcetur me 13
Dominus à te, et manus mea non erit in te. Ut id quod dicunt *proverbium* 14
quod ab antiquis, Ex impiis exibit culpa eorum, et man⁹ mea non erit in te.

Cap. XXIV.

Verſio AR

Tom. II.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܝܬܒ ܒܡܨܪܬܐ ܕܒܓܒܥܬܐ. * ܘܟܕ
2 ܗܦܟ ܫܐܘܠ ܡܢ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܚܘܝܘ ܠܗ. ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܒܡܨܪܬܐ ܕܒܓܒܥܬܐ.
3 * ܘܕܒܪ ܫܐܘܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܒܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܡܒܥܝܘ
4 ܠܕܘܝܕ ܘܠܓܒܪܘܗܝ ܥܠ ܐܦܝ ܛܘܪܐ ܕܝܥܠܐ. * ܘܐܬܐ ܠܡܕܪܐ ܕܥܢܐ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ. ܘܬܡܢ
ܐܝܬ ܡܥܪܬܐ. ܘܥܠ ܫܐܘܠ ܠܡܥܪܬܐ. ܘܕܡܟ ܬܡܢ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܣܘܦܝܗ ܕܡܥܪܬܐ
5 ܝܬܒܝܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܪܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܗܢܐ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܡܫܠܡ
ܒܥܠܕܒܒܟ ܒܐܝܕܝܟ. ܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܦܣܩ ܟܢܦܐ
6 ܕܡܪܛܘܛܗ ܕܫܐܘܠ ܒܫܠܝܐ. * ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܐܬܥܩ ܠܒܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܠ ܕܦܣܩ
7 ܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܕܐ
ܐܥܒܕ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ ܠܡܪܝ. ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܗ
8 ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܠܐ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ ܒܡܠܝܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܐܢܘܢ ܠܡܩܡ ܥܠ
9 ܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܩܡ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܘܐܙܠ ܒܐܘܪܚܗ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܒܬܪܟܢ. ܘܢܦܩ
ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܘܩܪܐ ܒܬܪ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܫܐܘܠ ܠܒܣܬܪܗ.
10 ܘܢܦܠ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܬܫܡܥ ܡܠܝ ܕܒܢܝܢܫܐ
11 ܕܐܡܪܝܢ. ܕܗܐ ܕܘܝܕ ܒܥܐ ܒܝܫܬܟ. * ܗܐ ܚܙܝ ܝܘܡܢܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܕܐܫܠܡܟ ܡܪܝܐ
ܒܐܝܕܝ ܝܘܡܢܐ ܒܡܥܪܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܥܡܝ ܠܡܩܛܠܟ. ܘܚܣܬ ܥܠܝܟ. ܘܐܡܪܬ.
12 ܠܐ ܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܒܡܪܝ. ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܦܢܝ ܚܙܝ ܐܦ ܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܟ
ܒܐܝܕܝ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܦܣܩܬ ܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܟ. ܠܐ ܩܛܠܬܟ. ܕܥ ܘܚܙܝ ܕܠܝܬ ܒܐܝܕܝ
13 ܒܝܫܬܐ. ܘܣܟܠܘܬܐ. ܘܠܐ ܚܛܝܬ ܠܟ. ܘܐܢܬ ܨܕܝ ܐܢܬ ܠܢܦܫܝ ܠܡܣܒܗ. * ܢܕܘܢ ܡܪܝܐ
14 ܒܝܢܝ ܘܠܟ. ܘܢܬܒܥ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܐܝܕܝ ܠܐ ܬܗܘܐ ܒܟ. * ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ ܡܬܠܐ
ܩܕܡܝܐ. ܕܡܢ ܪܫܝܥܐ ܢܦܘܩ ܪܫܥܐ. ܘܐܝܕܝ ܠܐ ܬܗܘܐ ܒܟ.

CAP. XXIV.

Poſtea aſcendens David inde, conſedit in 1
Maſioth quæ eſt in Gebaoth. Et cùm rever- 2
ſus eſſet Saul ab inſectandis Philiſtæis, indicaverunt
ei, & dixerunt; Ecce David eſt in Maſroth
quæ eſt in Gebaoth. Quarè ductis Saul 3
tribus millibꝰ virorū electorum ex toto Iſraele,
abiit quæſitum Davidē & homines ejus in
ſuperficie montis ibicum. Cúmque ꝑveniſſet 4
ad caulā oviū, quæ eſt in itinere ubi erat ſpelunca
quædam, ingreſſus Saul ſpeluncam illā
dormivit illic, Davide & hominibꝰ ſuis in extremitatibꝰ
ſpeluncæ conſidentibꝰ. Dixerunt 5
ergò Davidi homines ſui, Hæc eſt dies de qua
dixit tibi Dn̄s, Ecce traditus eſt inimicus tuus
in manus tuas, fac illi prout bonū videtur in
oculis tuis. Surgens itaque David, leniter abſcidit
fimbriam pallii Saulis: Poſtmodū verò 6
doluit cor Davidis, quòd abſcidiſſet fimbriā
pallii Saulis. Dixítq; David hominibus qui 7
ſecum erant, Abſit mihi à Dn̄o ut faciam rem
iſtam contra dominum meum unctum Dn̄i; ut
extendam manum meam in ipſum, quia unctꝰ
Dn̄i eſt. Et à ſententia abduxit David homines 8
qui ſecum erant hiſce verbis, nec permiſit
eis inſurgere in Saulem. Saul autem ſurgens è
ſpelunca, iter perrexit. Poſtea ſurgens David 9
è ſpelunca, inclamavit poſt Saulē, & ait; Dn̄e
mi rex: converſóq; Saule retrorſùm, procidit
David in faciē ſuam ſuper terrā, & adoravit.
Tum dixit David Sauli, Ne auſcultes verbis 10
hominū qui dicunt, Ecce David quærit malū
tuū. En vide hodiè oculis tuis quòd tradiderit 11
te Dn̄s in manus meas hodiè in ſpelunca:
& *quamvis* dixerint viri qui mecū ſunt ut occiderē
te, clementiâ tamen uſus ſum erga te, &
dixi; Non extendā manum meam in dominum
meum, quia unctus eſt Domini. Imò convertere 12
& vide etiam fimbriam pallii tui in manibus
meis: cùm enim pallii tui fimbriā præciderim,
te tamen haud occidi; ſcias & conſideres
non eſſe in manibus meis malum vel
culpam, nec me peccâſſe in te: tu verò venaris
ad capiendam animā meam. Judicet Dn̄s inter 13
me & te, & ulciſcatur me Dn̄s manibus
tuis, manꝰ autē mea non ſit in te: Uti dictū eſt 14
proverbiis antiquis, Ex impio prodeat impietas:
manus autem mea non ſit in te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع والعشرون *

* وصعد داود من هناك * ونزل مصروث التي في جبعون * فلما رجع ساوول من محاربة اهل 1 2
فلسطين * اخبروه وقالوا له ان داود بمصروث التي في جبعون * واستصحب ساوول ثلاثة الف رجل 3
من جميع بني اسرايل * وانطلق في طلب داود واصحابه الي جبل الوعولة * واتي مربض الغنم 4
الذي في البرية * وكانت هناك مغارة كبيرة * فدخل ساوول الي المغارة ورقد هناك * وكان داود
واصحابه خلف المغارة * فقال اصحاب داود له * هذا اليوم الذي قال لك الرب ان عدوك يدفع 5
اليك * فاصنع به ما احببت * فقام داود ودخل * وقطع طرف رداء ساوول في رفق * وندم داود 6
بعد ذلك على قطعه طرف رداء ساوول * وقال لاصحابه * حاشا ان امد يدي على سيدي مسيح 7
الرب فاوذيه * او امد يدي الي قتله * لانه مسيح الرب * وانذر داود اصحابه بمثل هذا الكلام * 8
ولم يدعهم ان يثبوا على ساوول * ثم قام ساوول وخرج من المغارة * وسار في طريقه * وقام داود بعد 9
ذلك * وخرج من موضعه * وهتف باعلا صوته الي ساوول وقال * يا سيدي * يا ايها الملك * فالتفت
ساوول الي خلفه * فخر داود على وجهه على الارض ساجدا * وقال داود لساوول * لا تسمع اقوال القوم 10
الذين يقولون ان داود يريد الشر * قد رايت اليوم بعينيك ان الرب دفعك الي في المغارة * وقال 11
اصحابي اقتله * فرحمتك وقلت * لا امد يدي الي قتل سيدي * لانه مسيح الرب * فاقبل الي 12
وانظر الي طرف رداك في يدي * اني قطعت طرف رداك ولم اقتلك * فاعلم يقينا ان ليس
عندي شر * ولا اساءة * ولا اثم بك * وانت تطلب نفسي * يحكم الرب بيني وبينك * وينتقم 13
الرب لي منك * ولا تبتلي على يدي * كما قيل في الامثال الاولى * النفاق يخرج من 14
المنافق * ولا تبتلي على يدي *

CAP. XXIV.

* *Aſcendit ergò David illinc, & commoratus* 1
eſt in Maſroth quæ eſt in Gabaon.
Sauli verò è Paleſtinorum oppugnatione 2
reverenti nuntiârunt ac dixerunt
Davidem eſſe in Maſroth quæ eſt in Gibaon.
Quapropter delectis Saul tribus millibus 3
virorū ex omnibus filiis Iſrael, abiit
quæſitum Davidem ac ſocios ejus in montem
rupicaprarum: Et veniens ad ſeptum 4
ovium quod eſt in deſerto, ubi ingens erat
ſpelunca, ingreſſus eſt Saul ſpeluncā, ibiq;
jacuit: David autem & ſocii ejus erant
à tergo ſpeluncæ. Dixerunt ergò ſocii Davidis 5
ad eum, Hic eſt dies quo dixit tibi
Dominꝰ inimicū tuū eſſe tibi tradendum;
fac illi quod volueris. Surgens itaque David
ingreſſus eſt, leniterque abſcidit oram
pallii Saulis. Sed mox pœnitentiâ ductus 6
David ob abſciſſā oram pallii Saulis, Dixit 7
ad ſocios ſuos, Abſit ut extendā manum
meā in dominū meum unctum Domini,
eique noceam, aut extendā manum
meā ad interficiendū eum: quoniā unctus
Domini eſt. Et commonuit David ſocios 8
ſuos ſimilibus hiſce verbis, nec permiſit eis
irruere in Saulem. Tum ſurgens Saul exivit
è ſpelunca, & abiit itinere ſuo. Deinde 9
ſurgens etiam David egreſſus eſt è
loco ſuo, & altiſſimâ voce Saulem inclamans,
ait, O domine mi, O rex: tum Saule
retrò converſo, David in faciem ſuā humi
procubuit adorans; Et ait David ad Saulem, 10
Ne audias ſermones hominū qui dicunt
Davidē malum intendere. Oculatim 11
hodiè vidiſti quòd tradiderat te mihi
Dominus in ſpelunca: et quamvis dixerint
mihi ſocii mei, Interfice eū, tamen tui miſertus
dixi, Non extendā manum meā ad
necē domini mei, quia unctus Domini eſt.
Convertere ad me, & aſpice orā pallii tui 12
in manu mea: cùm enim pallii tui orā abſciderim,
te minimè interfeci: quare certò
ſcias nullū eſſe penes me malū, neq; peccatū,
neq; culpā in te: tu tamen quæris animā
meā. Judicet Dominꝰ inter me & inter 13
te, meamq; ſumat Dominus vindictam
à te: nec malum tibi contingat per manum
meā. Quemadmodū veteribus fertur proverbiis, 14
Impietas egredietur ab impio; at
malum per manum meā minimè patieris.

שמואל א: כה

post ? *persequens* *tu* quem *post* ,Israel rex est egressus quem Post
15 אַחֲרֵי מִי יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה רֹדֵף אַחֲרֵי
,judicem in Dominus sit Et .unum pulicem post ,mortuum canem
16 כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי פַּרְעֹשׁ אֶחָד׃ וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן
me judicet & ,*meã litẽ disceptet* & ,videat & ; te inter & ,me inter judicet &
וְשָׁפַט בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֵרֶא וְיָרֵב אֶת־רִיבִי וְיִשְׁפְּטֵנִי
verba loqui David *consummare sicut* ,fuit Et .tua manu de
17 מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים
? David mi fili hæc tua vox Num : Saul dixit & ; Saul ad hæc
הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הֲקֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד
tu Justus : David ad Dixitque .flevit & ,suã vocẽ Saul levavit &
18 וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד צַדִּיק אַתָּה
.malum tibi retribui ego & ,bonum mihi retribuisti tu quia : me *præ*
מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גְּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה וַאֲנִי גְּמַלְתִּיךָ הָרָעָה׃
quia ; bonum mecum fecisti quod ,hodie indicasti tu Et
19 וְאַתְּ הִגַּדְתָּ הַיּוֹם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה אִתִּי טוֹבָה אֵת אֲשֶׁר
invenerit *cùm* Et .me occidisti non & ,tuã manum in Dominus me *conclusit*
20 סִגְּרַנִי יְהוָה בְּיָדֶךָ וְלֹא הֲרַגְתָּנִי׃ וְכִי־יִמְצָא
DOMINUS & ? bona via in eum mittet & ,suum inimicum quispiam
אִישׁ אֶת־אֹיְבוֹ וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה וַיהוָה
nunc Et .mihi fecisti quam ,hac die pro bonum tibi *rependat*
21 יְשַׁלֶּמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה לִי׃ וְעַתָּה
regnum tua manu in stabit & ; regnabis regnando quòd ,cognovi ecce
הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מָלֹךְ תִּמְלוֹךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מַמְלֶכֶת
abscideris si , *Domino in* mihi jura nunc Et .Israel
22 יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בַּיהוָה אִם־תַּכְרִית אֶת־
.mei patris domo de meũ nomen disperdideris si & ; me post meũ semen
זַרְעִי אַחֲרָי וְאִם־תַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי׃
,David & ; suã domum in Saul abiit & : Saul ipsi David juravit Et
23 וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לְשָׁאוּל וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל אֶל־בֵּיתוֹ וְדָוִד
.*munitionem super* ascenderunt ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו עָלוּ עַל־הַמְּצוּדָה׃

CAP. XXV. כה

,eũ planxerunt & ,Israel omnis sunt cõgregati & ,Semuel est mortuus Et
1 וַיָּמָת שְׁמוּאֵל וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ
descendit & ,David surrexit Et .Ramah in sua domo in eum sepelierunt &
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּבֵיתוֹ בָּרָמָה וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּרֶד
: Charmel in ejus *opus* & ,Mahon in vir Et .Paran desertum in
2 אֶל־מִדְבַּר פָּארָן׃ וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׂהוּ בַכַּרְמֶל
; capræ mille & ,millia tria *pecus* ei & ; valde magnus vir &
וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ צֹאן שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים וְאֶלֶף עִזִּים
, Nabal viri nomen Et .Charmel in *suum pecus tondendo in* erat &
3 וַיְהִי בִּגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ בַּכַּרְמֶל׃ וְשֵׁם הָאִישׁ נָבָל
pulchra & ,intellectu bona mulier & : Abighail ejus uxoris nomen &
וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ אֲבִגָיִל וְהָאִשָּׁה טוֹבַת־שֶׂכֶל וִיפַת
audivit Et .Calibita *ipse* & ,*adinventionibus* malus & ,durus vir & :forma
4 תֹּאַר וְהָאִישׁ קָשֶׁה וְרַע מַעֲלָלִים וְהוּא כָלִבּוֹ׃ וַיִּשְׁמַע
David misit Et *suum pecus* Nabal *tondens* quòd ,deserto in David
5 דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז נָבָל אֶת־צֹאנוֹ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
,Charmel in Ascendite : pueris David dixitque : pueros decem
עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים עֲלוּ כַרְמֶלָה
.*pacem ad* meo nomine in *ei optabitis* & , Nabal ad *venietis* &
וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאֶלְתֶּם־לוֹ בִשְׁמִי לְשָׁלוֹם׃
omne & ,*pax* tua domus & ,*pax* tu & ; vitam Ad : sic *dicetis* Et
6 וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל
nunc ; tibi tondentes quòd ,audivi nunc Et .*pax* tibi quod
7 אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ וְעַתָּה שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ עַתָּה
,eos *verecundia* affecimus non : nobiscum fuerunt ,tibi qui , pastores
הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ לֹא הֶכְלַמְנוּם
.Charmel in *eos esse* diebus omnibus quicquam eis *est visitatum* nec
וְלֹא־נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּכַּרְמֶל׃

Versio VUL. LAT.

15 Quem persequeris, rex Israel?
qué persequeris? cané mortuum
persequeris, & pulicem
16 unum. Sit Dñs judex, & judicet
inter me & te: & videat,
& judicet causam meam, &
17 eruat me de manu tua. Cùm
autem complêsset David loquens
sermones hujuscemodi
ad Saul, dixit Saul; Numquid
vox hæc tua est, fili mi David?
Et levavit Saul vocem suã, &
18 flevit: Dixítq; ad David,
Justior tu es quàm ego: tu
enim tribuisti mihi bona: ego
19 autem reddidi tibi mala. Et tu
indicâsti hodiè quæ feceris
mihi bona: quomodò tradiderit
me Dñs in manũ tuã, &
20 non occideris me. Quis enim
cũ invenerit inimicũ suũ, dimittet
eum in via bona? Sed
Dñs reddat tibi vicissitudinẽ
hanc, pro eo ꝙ hodiè operatꝰ
21 es in me. Et nunc quia scio ꝙ
certissimè regnaturꝰ sis, & habiturus
in manu tua regnũ Israel:
22 Jura mihi in Dño, ne
deleas semen meũ post me,
neque auferas nomen meum
23 de domo patris mei. Et juravit
David Sauli. Abiit ergò
Saul in domũ suam: & David
& viri ejus ascenderunt ad
tutiora loca.

CAP. XXV.

1 MOrtuus est autẽ Samuel,
& congregatus est universus
Israel, & planxerunt eũ, & sepelierunt
eum in domo sua in
Ramatha. Consurgénsque David
descendit in desertum
2 Pharan. Erat autẽ vir quispiã
in solitudine Maon, & possessio
ejus in Carmelo, & homo
ille magnus nimis: erántq; ei
oves tria millia, & mille capræ:
& accidit ut tonderetur
3 grex ejus in Carmelo. Nomen
autẽ viri illius erat Nabal: &
nomen uxoris ejus Abigail:
erátq; mulier illa prudentissima
& speciosa: porrò vir ejꝰ
durus, & pessimꝰ, & malitiosus:
erat autẽ de genere Caleb.
4 Cùm ergò audisset David
in deserto quòd tonderet Nabal
5 gregem suũ, Misit decem
juvenes, & dixit eis; Ascendite
in Carmelũ, & venietis ad
Nabal, & salutabitis eum ex
6 nomine meo pacificé. Et dicetis;
Sit fratribus meis, & tibi
pax; & domui tuæ pax, et
omnibꝰ, quæcunq; habes, sit
7 pax. Audivi ꝙ tõderent pastores
tui, qui erãt nobiscũ in deserto:
nunquã eis molesti fuimus,
nec aliquando defuit
quidquã eis de grege, omni
tempore quo fuerunt nobiscũ
in Carmelo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ βασιλεῦ
Ἰσραήλ; ὀπίσω τίνος (χ) καταδιώκεις σύ;
ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου
16 ἑνός; Γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν
ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, ἴδοι κύριος
καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου, καὶ δικάσαι μοι ἐκ
17 χειρός σου. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ
(ψ) τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαοὺλ,
καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον
Δαυίδ; καὶ ἦρε Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε.
18 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Δίκαιος
σὺ ὑπὲρ ἐμὲ, ὅτι σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ,
19 ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά. Καὶ σὺ
ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι
ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με (ω) κύριος εἰς χεῖράς
20 σου σήμερον, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με. Καὶ
(α) ὅτι εἰ εὕροι τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει,
καὶ (β) ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ
κύριος (γ) ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς
21 πεποίηκας σήμερον. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω,
ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται (δ)
22 ἐν χειρί σου ἡ βασιλεία Ἰσραήλ. Καὶ νῦν
ὄμοσόν μοι ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐκ (ε) ἐξολοθρεύσεις
τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, οὐκ ἀφανιεῖς
23 τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ
ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαούλ. καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ
εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν (ζ) Μεσσαρὰ στενήν.

Et nunc post quem tu egrederis 15
rex Israel? post quem persequeris
tu? post canem mortuum, &
post pulicem unum? Fiat Dominus 16
in judicem & vindicem, inter
me & inter te: videat Dominus,
& judicet judicium meum,
& vindicet me de manu tua.
Et factum est, cùm consummâsset 17
David verba hæc loquens ad
Saul; & dixit Saul, Vox tua hæc,
fili David? Et elevavit Saul vocem
suam, & ploravit. Et dixit 18
Saul ad David; Justus tu super
me: quoniam tu reddidisti mihi
bona: ego autem retribui tibi mala.
Et tu renuntiâsti mihi hodiè, 19
quæ fecisti mihi bona, sicut conclusit
me Dominus in manibus tuis
hodiè, & non occidisti me. (ω)
Et sicut si inveniat quis inimicum 20
suum in tribulatione, & emittat
eum in viam bonam, & Dominus
reddet ei bona; sicut fecisti
hodiè. Et nunc ecce ego cognosco, 21
quoniam regnans regnabis, &
cõstituetur in manu tua regnũ Israel.
Et nunc jura mihi in Domino, 22
quia non exterminabis semen
meum post me: (o)non delebis nomen
meum de domo patris mei.
Et juravit David ipsi Saul. Et 23
abiit Saul ad locum suũ: & David,
& viri ejus, ascenderunt in
Messara angustam.

MS. A. (χ) καταδιώκεις; ὀπίσω (ψ) λαλῶν τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς (ω) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου, καὶ (α) ὅτι εὕροι (β) ἐκπέμψει (γ) ἀνταποδώσει αὐτῷ, καθὼς (δ) ἐν χερσίν σου * βασιλεία (ε) ἐξολεθρεύσεις (ζ) Μεσαρὰς

ΚΕΦ. κε΄.

1 ΚΑὶ ἀπέθανε Σαμουὴλ, καὶ συναθροίζονται
πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν
αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ (α) ἐν Ἀρμαθαίμ. καὶ
ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον (β)
2 Μαών. Καὶ ἦν (γ) ἄνθρωπος ἐν τῇ Μαὼν,
καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ
ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τούτῳ ποίμνια
τρισχίλια, (δ) καὶ αἶγες χίλιαι. καὶ ἐγενήθη
ἐν τῷ κείρειν (ε) τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ
3 Καρμήλῳ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ,
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ (ζ) συνέσει καὶ ἀγαθὴ τῷ
εἴδει σφόδρα· καὶ ὁ ἄνθρωπος (η) σκληρὸς
καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος
4 κυνικός. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμήλιος τὸ ποίμνιον
5 αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια, καὶ
(θ) εἶπε τοῖς παιδαρίοις, Ἀνάβητε εἰς Κάρμηλον
καὶ ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρωτήσατε
αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην,
6 Καὶ ἐρεῖτε τάδε, Εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ
7 οἶκός σου, καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα. Καὶ νῦν
ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες
σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν
αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς
οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν
ἐν Καρμήλῳ.

CAP. XXV.

ET mortuus est Samuel: & 1
congregantur universus Israel: &
plangunt eum, & sepeliunt eum
in domo sua in Armathem. Et
surrexit David, & descendit in
desertum (a)Maon. Et erat homo 2
in (b) Maon: & (c)greges ejus
in Carmelo: et homo magnus valdé:
et huic (d) greges ter mille,
et capræ mille. Et factum est in
(e) tondendo gregem suum in
Carmelo. Et nomen homini Nabal, 3
et nomen uxori ejus (f) Abigæa;
et uxor ejus bona intellectu,
et(g)bona specie valdé: et homo
durus, et malignus in studiis, et
homo caninus. Et audivit David 4
in deserto, quia tondet Nabal
Carmelius gregem suum. Et misit 5
David decem pueros, et dixit
pueris; Ascendite in Carmelum,
et (h) abite ad Nabal, et interrogate
eum in nomine meo in pacem,
Et dicetis hæc; (i) In 6
horas et tu salvus, et domus tua,
et omnia tua salva. Et nunc 7
ecce audivi, quia tondent tibi
nunc pastores tui, qui erant nobiscum
in deserto: et non prohibuimus
eos, et non imperavimus eis
quicquam omnibus diebus, cùm
ipsi essent in Carmelo.

MS. A. (α) ἐν Ῥαμᾷ. καὶ (β) Φαράν. Καὶ (γ) ἄνθρωπος Μαὼν, (δ) καὶ χίλιαι αἶγες. καὶ (ε) τὰ ποίμνια (ζ) τῇ συνέσει καὶ καλὴ τῷ (η) πονηρὸς καὶ σκληρὸς ἐν (θ) εἶπεν Δαυὶδ τοῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 16 בָּתַר מַן נְפַק מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בָּתַר מַן אַתְּ רָדֵיף בָּתַר חַלָּשׁ חַד בְּתַר הֶדְיוֹט חָד׃ וִיהֵי יְיָ
17 לְדַיָּן וְיַעְבֵּיד דִּין בֵּינָא וּבֵינָךְ וּגְלֵי קֳדָמוֹהִי וִידוּן דִּינִי וְיִתְפְּרַע עוּלְבָּנִי מִמָּךְ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי
דָּוִד לְמַלָּלָא יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין עִם שָׁאוּל וַאֲמַר שָׁאוּל הֲקָלָךְ דֵּין בְּרִי דָוִד וַאֲרֵים שָׁאוּל
18 19 קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וַאֲמַר לְדָוִד זַכַּי אַתְּ מִנִּי אֲרֵי אַתְּ גְּמַלְתַּנִי טָבְתָא וַאֲנָא גְּמַלְתָּךְ בִּישְׁתָא׃ וְאַתְּ
20 חַוֵּיתָא יוֹמָא דֵין יַת דַּעֲבַדְתָּא עִמִּי טֵיבוּ וְיַת דְּמַסְרַנִי יְיָ בִּידָךְ וְלָא קְטַלְתָּנִי׃ וַאֲרֵי יַשְׁכַּח גְּבַר
יַת בְּעֵיל דְּבָבֵיהּ וִישַׁלְחִנֵּיהּ בְּאוֹרַח תַּקְנָא וַיְיָ יְשַׁלְמִנָּךְ טָבְתָא חֲלַף יוֹמָא דֵין דַּעֲבַדְתָּא לִי׃
21 22 וּכְעַן הָא יָדַעְנָא אֲרֵי מִמְלַךְ תִּמְלוֹךְ וְתִתְקַיַּם בִּידָךְ מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּכְעַן קַיֵּים לִי
23 בְּמֵימְרָא דַיְיָ דְּלָא תְשֵׁיצֵי יַת בְּנַי בַּתְרַי וְלָא תִפְסוֹק יַת שְׁמִי מִבֵּית אַבָּא׃ וְקַיֵּים דָּוִד לְשָׁאוּל
וַאֲזַל שָׁאוּל לְבֵיתֵיהּ וְדָוִד וְגַבְרוֹהִי סְלִיקוּ לִמְצַדְתָּא׃

כה

1 וּמִית שְׁמוּאֵל וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וּסְפַדוּ עֲלוֹהִי וְקַבְרוּהִי בְּבֵיתֵיהּ בְּרָמָה וְקָם דָּוִד וּנְחַת
2 לְמַדְבְּרָא דְּפָארָן׃ וְגַבְרָא בְּמָעוֹן וְנִכְסוֹהִי בְּכַרְמְלָא וְגַבְרָא רַב לַחֲדָא וְלֵיהּ עָאן תְּלָתָא
3 אַלְפִין וְאֶלֶף עִזִּין וַהֲוָה בְּמִגַּז יַת עָנֵיהּ בְּכַרְמְלָא׃ וְשׁוּם גַּבְרָא נָבָל וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ אֲבִיגָיִל
4 וְאִתְּתָא חַכִּימַת מַדַּע וְשַׁפִּירַת רֵיוּ וְגַבְרָא קָשֵׁי וּבִישׁ עוֹבָדִין וְהוּא מִדְּבֵית כָּלֵב׃ וּשְׁמַע דָּוִד
5 בְּמַדְבְּרָא אֲרֵי גָזֵיז נָבָל יַת עָנֵיהּ׃ וּשְׁלַח דָּוִד עַשְׂרָא עוּלֵמִין וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵמַיָּא סַקוּ
6 לְכַרְמְלָא וּתְהָכוּן לְוָת נָבָל וְתִשְׁאֲלוּן לֵיהּ בִּשְׁמִי לִשְׁלָם׃ וְתֵימְרוּן כְּדֵין לְחַיָּךְ וְאַתְּ שְׁלָם
7 וּבֵיתָךְ שְׁלָם וְכֹל דִּילָךְ שְׁלָם׃ וּכְעַן שְׁמַעִית אֲרֵי גָזְזִין לָךְ כְּעַן רַעֲיָא דִילָךְ הֲווֹ עִמָּנָא לָא
אַנְזֵיקְנוּנוּן וְלָא שְׁנָא לְהוֹן מִדַּעַם כָּל יוֹמִין דַּהֲווֹ בְּכַרְמְלָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Post quem exivit rex Israel? post quem tu secutus? post debilem unum, 15
post abjectum unum. Et erit Dominus in judicem, et faciet judicium inter 16
me et inter te: et *manifestum* ante eum, *& judicabit judicium meum*, &
liberabit afflictionem meam à te. Et fuit quando finivit David loqui ver- 17
ba hæc cum Saul, & dixit Saul, Nunquid vox tua ista fili mi David? et ex-
tulit Saul vocem suam et luxit. Et dixit ad David, Justus tu à me, quia *tu* 18
retribuisti mihi bonum, et ego retribui tibi malum. Et tu indicâsti hodie 19
quòd fecisti mecum benignitatem, quòd tradidit me Dñs in manu tua, &
non occidisti me. Si enim inveniret vir auctorem inimicitiæ suæ, et dimit- 20
tet eum in via recta? et Dñs rependet tibi bonum propter diem hanc,
quod fecisti mihi. Et nunc, ecce scivi, quòd regnando regnabis, et stabilie- 21
tur in manu tua regnum Israel. Et nunc jura mihi in dicto Domini ꝙ non 22
perdes filios meos post me, et non cessare facies nomen meum de domo
patris mei. Et juravit David Sauli, et ivit Saul ad domum suam: et David 23
et viri ejus ascenderunt ad *præsidium*.

CAP. XXV.

ET mortuus est Semuel, et congregati sunt omnis Israel, et planxerunt 1
super eum, et sepelierunt eum in domo ejus in *Ramah*: et stetit David &
descendit in desertum Paaran. Et vir in Maghon, et substantiæ ejus in Char- 2
mela, et vir magnus valde, et illi pecora tria millia, et mille capræ: et fuit
cùm tonderet pecora sua in Charmel. Et nomen viri Nabal, et nomen uxo- 3
ris ejus Abigail, et mulier sapiens intelligentia, et pulchra visu, et vir du-
rus et malus factis; et ipse ex domo Chaleb. Et audivit David in deserto ꝙ 4
tondens Nabal pecora sua. Et misit David decem adolescentes, et dixit Da- 5
vid adolescentibus, Ascendite ad Charmel, et ite ad Nabal, et rogabitis illi
in nomine meo pacem. Et dicetis sic; Per vitam tuam, et tu pax, et domus 6
tua pax, et omnia quæ tibi pax. Et nunc audivi quòd tondentes tibi [*sint*,] 7
et nunc pastores tui fuerunt nobiscum, non læsimus eos, et non defuit illis
quicquam omnibus diebus, quibus fuerunt in Charmela.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܒܬܪ ܡܢܘ ܢܦܩܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܒܬܪ ܡܢܘ ܪܕܦ. ܐܢܬ . ܒܬܪ ܟܠܒܐ
16 ܡܝܬܐ. ܘܒܬܪ ܦܪܥܘܫܐ ܚܕ. * ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ . ܘܢܕܘܢ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܢܚܙܐ ܘܢܕܘܢ
17 ܕܝܢܝ . ܘܢܬܦܪܥ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ ܠܡܡܠܠܘ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܠܫܐܘܠ . ܐܡܪ
18 ܠܗ ܫܐܘܠ. ܩܠܟ ܗܘ ܗܢܐ ܒܪܝ ܕܘܝܕ . ܘܐܪܝܡ ܫܐܘܠ ܩܠܗ. ܘܒܟܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ
ܠܕܘܝܕ. ܙܕܝܩ ܐܢܬ ܡܢܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܦܪܥܬܢܝ ܛܒܬܐ . ܘܐܢܐ ܦܪܥܬܟ ܒܝܫܬܐ.
19 * ܘܐܢܬ ܚܘܝܬ ܝܘܡܢܐ ܕܥܒܕܬ ܥܡܝ ܛܒܬܐ. ܕܐܫܠܡܢܝ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܠܐ ܩܛܠܬܢܝ.
20 * ܘܡܢ ܢܫܟܚ ܒܥܠܕܒܒܗ. ܘܢܫܪܝܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ. ܡܪܝܐ ܢܦܪܥܝܘܗܝ
21 ܛܒܬܐ. ܢܦܪܥܟ ܡܪܝܐ ܚܠܦ ܛܒܬܐ ܕܥܒܕܬ ܠܝ. * ܘܗܫܐ. ܗܐ ܝܕܥܬ. ܕܡܡܠܟܘ
22 ܡܡܠܟ ܐܢܬ . ܘܡܬܩܝܡܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܗܫܐ ܐܬܝܡܐ ܠܝ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܘܒܕ
23 ܙܪܥܝ ܡܢ ܒܬܪܝ . ܘܠܐ ܬܘܒܕ ܫܡܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. * ܘܝܡܐ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ
ܠܒܝܬܗ . ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ . ܣܠܩܘ ܠܡܨܦܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܗ *

1 * ܘܡܝܬ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܪܩܕܘ ܥܠܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܗ
2 ܒܪܡܬܐ. ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܢܚܬ ܠܡܕܒܪܐ ܕܦܪܢ. * ܘܓܒܪܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܡܥܘܢ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܒܟܪܡܠ.
ܘܓܒܪܐ ܪܒ ܗܘܐ ܛܒ ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܥܢܐ. ܘܐܠܦ ܥܙܐ. ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܓܙܐ
3 ܥܢܗ ܒܟܪܡܠ. * ܘܫܡܗ ܕܓܒܪܐ ܢܒܠ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܐܢܬܬܐ ܫܦܝܪܐ
4 ܗܘܬ ܒܚܙܘܗ ܘܒܐܣܟܡܗ. ܘܓܒܪܐ ܢܒܠ. ܩܫܐ ܗܘܐ ܘܒܝܫ ܒܥܒܕܘܗܝ. ܘܟܠܒܝܐ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ
5 ܒܡܕܒܪܐ ܕܓܙܐ ܢܒܠ ܥܢܗ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܣܪܐ ܛܠܝܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܛܠܝܐ. ܣܩܘ
6 ܠܟܪܡܠ. ܘܥܘܠܘ ܠܘܬ ܢܒܠ. ܘܫܐܠܘ ܠܗ ܒܫܠܡܗ ܒܫܡܝ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܟܢܐ. ܡܢ
7 ܕܚܝܐ ܘܐܢܬ ܘܒܝܬܟ ܫܠܡ. * ܪܥܘܬܐ ܕܝܠܟ ܗܘܘ ܥܡܢ. ܘܠܐ ܐܒܐܫܢ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܬܚܣܪ
ܠܗܘܢ ܡܕܡ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܘ ܒܡܕܒܪܐ.

Poſt quem egreſſus es rex Iſraelis ? & quem 15
perſequeris?canem mortuum, & pulicem unum.
Sit dominus judex, judicétque inter 16
me & te, & videat, judicétque cauſam meam,
meque ulciſcatur manibus tuis. Et cùm finé 17
feciſſet David dicendi hæc verba Sauli, dixit
ei Saul, Vox tua eſt hæc fili mi David ? tum
ſublatâ Saul voce ſuâ, flevit. Præterea dixit 18
Saul Davidi, Juſtior me es, quia tu bonum rependiſti
mihi, cùm ego malum intulerim tibi.
Tu enim indicâſti hodiè te uſum erga me beneficio, 19
qui cùm tradiderit me Dominus in
manus tuas, non occidiſti me. Sed cùm invenerit 20
aliquis inimicum ſuum, & dimiſerit
eum in viam bonam, Dominus rependet illi
bonum : rependat tibi Dominus pro beneficio
quod in me exercuiſti. Et nunc [illegible] cog. 21
novi te certiſſimè regnaturum, & regnum
Iſraelis in manibus tuis firmandum : Jura 22
mihi per Dominum quòd non ſis extincturus
ſemen meum poſt me, neque perditurus nomen
meum è familia patris mei. Juravitque 23
David Sauli : tum abiit Saul in domum
ſuam; David autem & viri qui cum eo erant,
aſcenderunt ad Maſphia.

CAP, XXV.

MOrtuo autem Samuele congregati ſunt 1
omnes Iſraelitæ, & planxerunt eum, & ſepelierunt
eum in ſepulchro ipſius in Rama.
David vero ſurgens deſcendit in deſertum
Pharan. Porrò vir quidam erat in Maon, 2
& opes ejus in Carmelo : vir iſte magnus erat
valdè, habebâtque oves ter mille, & mille
capras. Factúmque eſt ut cùm tonderet oves
ſuas in Carmelo, (Nomen autem hujus 3
viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigal:
& quidem mulier pulchri erat aſpectûs &
formæ, vir autem Nabal ſeverus erat, pravis
moribus, ac rabidus) Audiſſet David in 4
deſerto quòd tonderet Nabal oves ſuas. Quapropter 5
miſit David decem juvenes, dixítque
David juvenibus, Aſcendite ad Carmelum,
adite Nabalum, ſalutem dicite ei nomine
meo, Et ſic dicite ad eum, Quis fortè vivus 6
maneat ? tu autem ac domus tua ſis incolumis.
Paſtores tui nobiſcum erant, nec damnum 7
intulimus eis, nec periit illis quicquā
cunctis diebus quibus fuerunt in deſerto.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * في طلب من خرجت يا ملك اسرائيل * ومن تطلب مجتهدا، انما تطلب كلبا ميتا، وبرغوثا من
16 البراغيث * يحكم الرب بيني وبينك * وينظر الي ما تصنع بي، ويحكم في امري * وينتقم لي منك
17 * فلما تم داود قوله لساوول * قال له ساوول * هذا صوتك يا داود ابني * فرفع ساوول صوته بالبكاء
18 19 * وقال ساوول لداود، انت ابر واتقى مني * لانك كافيتني بالخير * وانا كافيتك بالشر * وانت اظهرت
20 اليوم انك صنعت معي معروفا * ان الرب اسلمني في يدك ولم تقتلني * واذا وجد الرجل عدوه
21 وظفر به، وصنع به خيرا، يجزيه الرب خيرا، يجزيك الرب خيرا، بدل ما صنعت بي اليوم * فاما الآن
22 فقد عرفت انك ستصير بعدي ملكا * ويصير ملك بني اسرائيل اليك * فاحلف لي بالرب انك
23 لا تهلك ذريتي بعدي * ولا تهلك اسمي * ولا تنسي ذكري من بيت ابي * فحلف داود لساوول *
وانصرف ساوول الي منزله * وصعد داود واصحابه الي مصفا *

* الفصل الخامس والعشرون *

1 * وتوفي صموال النبي * واجتمع جميع بني اسرائيل * وناحوا عليه، ودفنوه في مقبرة في الرامة، وقام
2 داود ونزل الي برية فاران * وكان رجل في معون * وعمله في كرمل * وكان الرجل كبيرا عظيما، رب
3 ثلاثة الف نعجة، والف شاة ايضا، وبينما الرجل يجز غنمه في كرمل * واسم الرجل نابال * واسم
امراته ابيغال * وكانت امراته جميلة بهية المنظر * وكان نابال رجلا فظا غليظا ردي الخلق *
4 5 يشبه الكلاب في صنيعه * فبلغ داود في البرية ان نابال يجز غنمه * فارسل اليه عشرة فتيان، وقال
6 داود للفتيان * اصعدوا الي كرملا الي نابال، وسلموا عليه، واقروه مني السلام * وقولوا له كذلك
7 تعيش وتجز سنين كثيرة * وانت سالم واهل بيتك * كان رعاتك معنا في البرية * ولم نؤذهم *
ولم يذهب لهم شي جميع الايام التي كانوا معنا في البرية *

Quemnam exîſti quæſitum O rex Iſrael? & quem ſolicitè quæris? canē ſanè mortuum, et pulicem è pulicibus quæris. 15
Judicet Dominus inter me et inter te, conſideretque ut me tractas; judicet cauſam meam, meque vindicet à te. 16
Cùm compleſſet David alloqui Saulem, dixit ad eum Saul, Vox tua eſt hæc O David fili mi? ſuſtulitque Saul vocem ſuam cum fletu. 17
Et ait Saul Davidi, Tu es me juſtior et religioſior, quandoquidem retribuiſti mihi bonum, cùm ego malū tibi rependerim. 18
Et tu quidem indicâſti hodiè quanto beneficio ſis me proſecutus; quòd cùm tradiderit me Dominus in manum tuā, haud interfeceris me. 19
Cùm autem reperit aliquis inimicum ſuum, ejuſque potitur, nihilominus beneficiis proſequitur illum, beneficia rependit ei Dominus: rependat tibi Dominus bonum pro eo quod feciſti mecum hodié. 20
Nunc equidem ſcio te regem futurum poſt me, & regnum Iſraelitarū ad te devolvendum. 21
Jura igitur mihi per Dominum quòd non extingues progeniem meam poſt me, neque delebis nomen meum, nec oblivioni trades memoriam meam de domo patris mei. 22
Juravit itaque David Sauli, abiitq; Saul in domum ſuam. David autem cum ſociis ſuis aſcendit ad Maſphia. 23

CAP. XXV.

MOrtuus eſt autem Samuel propheta, & congregati omnes filii Iſrael planxerunt eum, & ſepelierunt eum in ſepulchro quodam in Rama. Surgens autem David deſcendit ad deſertum Pharan. 1
Et erat vir quidam in Maon, cujus opera erant in Carmelo; eratque vir ille magnus ac præpotens, dominus trium millium ovium, & mille caprarum etiam. Dum itaque vir iſte tonderet oves ſuas in Carmelo, 2
(Nomen autem hujus viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigal: & quidem uxor ejus pulchra erat & aſpectu formoſa, Nabal verò homo erat aſper, rudis, & incultus, ſimilis canib⁹ in actionibus ſuis.) 3
Perlatū eſt ad Davidem in deſerto quòd Nabal tonderet oves ſuas. 4
Miſit ergò ad eum decem pueros, dixitque David pueris ipſis, Aſcendite in Carmelum ad Nabal, valere eum jubete, eique ſalutem dicite nomine meo, 5
Et ſic eum alloquimini, Vivas, & multis annis tondeas, cum tua & familiæ tuæ incolumitate. 6
Erant paſtores tui nobiſcum in deſerto, quibus nullum intulimus damnum, nec quicquam deperiit cunctis diebus quibus fuerunt nobiſcum in deſerto. 7

שמואל א: כה

gratiã pueri Inveniantque .tibi annunciabunt &,tuos pueros Interroga
שְׁאַל אֶת־נְעָרֶיךָ וְיַגִּידוּ לָךְ וְיִמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן 8
quod obsecro da :venimus bona die *super* quia ,tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ כִּי־עַל־יוֹם טוֹב בָּנוּ תְּנָה־נָּא אֵת אֲשֶׁר
pueri venerunt Et .David tuo filio & ,tuis servis tua manus invenerit
תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲבָדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוִד׃ וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי 9
nomine in hæc verba omnia juxta Nabal ad sunt locuti & ,David
דָוִד וַיְדַבְּרוּ אֶל־נָבָל כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם
:dixit &,David servis Nabal respondit Et .quieverunt & ;David
דָּוִד וַיָּנוּחוּ׃ וַיַּעַן נָבָל אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיֹּאמֶר 10
servi sunt multiplicati · Hodie ? Isai filius quis & ,David Quis
מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשָׁי הַיּוֹם רַבּוּ עֲבָדִים
capiam Et .suorũ dominorũ *faciebus* à *vir* se *dividentes*
הַמִּתְפָּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו׃ וְלָקַחְתִּי אֶת־ 11
,meis tonsorib⁹ *mactavi* quam ,meã victimam &,*meas aquas* &,meum panem
לַחְמִי וְאֶת־מֵימַי וְאֵת טִבְחָתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְ[illegible]י
sunt conversi Et ? *ipsi* unde ,cognovi non quos ,viris dabo &
וְנָתַתִּי לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִזֶּה הֵמָּה׃ וַיַּהַפְכוּ 12
annunciaverunt & ,venerunt &,sunt reversi & ; suam viã ad David pueri
נַעֲרֵי־דָוִד לְדַרְכָּם וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּדוּ
vos Accingite:suis viris David Dixitque .hæc verba omnia secundũ ei
לוֹ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲנָשָׁיו חִגְרוּ 13
se accinxit &:suum gladiũ unusquisq; se accinxerũt Et .suũ gladiũ *vir*
אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר
quadringenti ferme David post ascenderunt & ; suum gladiũ David etiã
גַּם־דָּוִד אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּעֲלוּ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת
uxori Abighail Et *.vasa super* manserunt ducenti & ,viri
אִישׁ וּמָאתַיִם יָשְׁבוּ עַל־הַכֵּלִים׃ וְלַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת 14
David misit Ecce : dicendo ,pueris è unus puer nunciavit Nabal
נָבָל הִגִּיד נַעַר־אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד
.eos in est invect⁹ &,nostrũ dominũ *benedicendũ* ad deserto è *legatos*
מַלְאָכִים מֵהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ וַיָּעַט בָּהֶם׃
visitavimus nec ,*pudefacti fuimus* non & ; valde nobis boni viri Et
וְהָאֲנָשִׁים טֹבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הָכְלַמְנוּ וְלֹא־פָקַדְנוּ 15
.agro in *nos existendo in* ,eis cum ambulavimus diebus omnibus quicquam
מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הִתְהַלַּכְנוּ אִתָּם בִּהְיוֹתֵנוּ בַּשָּׂדֶה׃
diebus omnibus ,die *etiam* , nocte *etiam* ,*nos super* fuerunt Murus
חוֹמָה הָיוּ עָלֵינוּ גַּם־לַיְלָה גַּם־יוֹמָם כָּל־יְמֵי 16
quid vide & ,scito nunc Et *.pecus pascentes eis cum nos esse*
הֱיוֹתֵנוּ עִמָּם רֹעִים הַצֹּאן׃ וְעַתָּה דְּעִי וּרְאִי מַה־ 17
super & nostrum dominum *in* malitia est *consummata* quia , facias
תַּעֲשִׂי כִּי־כָלְתָה הָרָעָה אֶל־אֲדֹנֵינוּ וְעַל־
.eum ad loqui *præ* , *profectu sine* filius ipse & : ejus domum omnem
כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר אֵלָיו׃
utres duos & ,panes ducentos *cepit* & Abighail festinavit Et
וַתְּמַהֵר אֲבוֹגַיִל וַתִּקַּח מָאתַיִם לֶחֶם וּשְׁנַיִם נִבְלֵי־ 18
centum & ,polentæ sata quinque & *,factas* oves quinque & ,vini
יַיִן וְחָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּוֹת וְחָמֵשׁ סְאִים קָלִי וּמֵאָה
.asinos super posuit & : caricas ducentas & ,*aridos botros*
צִמֻּקִים וּמָאתַיִם דְּבֵלִים וַתָּשֶׂם עַל־הַחֲמֹרִים׃
.veniens vos post ego ecce ;*meas facies ad* Transite : suis pueris Dixitque
וַתֹּאמֶר לִנְעָרֶיהָ עִבְרוּ לְפָנַי הִנְנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה 19
, asinum super equitante illa ,fuit Et .indicavit non Nabal suo viro Et
וּלְאִישָׁהּ נָבָל לֹא הִגִּידָה׃ וְהָיָה הִיא רֹכֶבֶת עַל־הַחֲמוֹר 20
descendentes ejus viri & ,David ecce & ,montis *abscondito in* descendente &
וְיֹרֶדֶת בְּסֵתֶר הָהָר וְהִנֵּה דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים
vanum in Certè : dixit David Et .eis occurrit & : ejus occursum in
לִקְרָאתָהּ וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם׃ וְדָוִד אָמַר אַךְ לַשֶּׁקֶר 21
fuit visitatum non & ,deserto in huic quæ omnia servavi
שָׁמַרְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָזֶה בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נִפְקַד
.bono pro malum mihi reddidit & ;quicquam ,sibi quæ omnibus ex
מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מְאוּמָה וַיָּשֶׁב־לִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃

Versio VULG. LAT.

8 Interroga pueros tuos,& indicabunt tibi.Nunc ergò inveniant pueri tui gratiam in oculis
tuis:in die enim bona venim⁹,
quodcunque invenerit manus
tua, da servis tuis, & filio tuo
9 David. Cúmq; venissent pueri
David,locuti sunt ad Nabal omnia verba hæc ex nomine David: & siluerunt. Respondens
10 autem Nabal pueris David,ait;
Quis est David?& quis est fili⁹
Isai ? hodiè increverunt servi
11 qui fugiunt dominos suos.Tollam ergò panes meos,& aquas
meas,& carnes pecorum, quæ
occîdi tonsorib⁹ meis, et dabo
12 viris quos nescio unde sint?Regressi sunt itaque pueri David
per viam suam,& reversi venerunt, et nuntiaverunt ei omnia
13 verba quæ dixerat. Tunc ait
David pueris suis, Accingatur
unusquisque gladio suo. Et accincti sunt singuli gladiis suis,
accinctúsque est & David ense
suo: & secuti sunt David quasi
quadringenti viri : porrò ducenti remanserunt ad sarcinas.
14 Abigail autẽ uxori Nabal nuntiavit unus de pueris suis, dicens;Ecce David misit nuntios
de deserto,ut benedicerent domino nostro : & aversatus est
15 eos. Homines isti, boni satis
fuerunt nobis,& non molesti :
nec quidquam aliquando periit
omni tempore,quo fuim⁹ con-
16 versati cum eis in deserto,Pro
muro erant nobis tam in nocte
quàm in die, omnibus diebus
quibus pavimus apud eos,gre-
17 ges. Quam ob rem considera,
& recogita quid facias:quoniam completa est malitia adversùm virum tuum, & adversùm
domum tuam; & ipse est filius
Belial, ita ut nemo possit ei lo-
18 qui. Festinavit igitur Abigail,
et tulit ducentos panes,et duos
utres vini,et quinq; arietes coctos,et quinque sata polentæ,et
centum ligaturas uvæ passæ,&
ducentas massas caricarum, &
19 posuit super asinos. Dixítque
pueris suis,Præcedite me:ecce,
ego post tergũ sequar vos: viro autem suo Nabal non indi-
20 cavit. Cùm ergò ascendisset asinum, & descenderet ad radices montis, David & viri ejus
descendebant in occursum ej⁹:
21 quibus & illa occurrit. Et ait
David; Verè frustrà servavi omnia,quæ hujus erant in deserto; & non periit quidquam de
cunctis quæ ad eum pertinebant : & reddidit mihi malum
pro bono.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

8 Ἐρώτησον τὰ (ι) παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί
σοι· καὶ εὑρέτωσαν τὰ (κ) παιδάριά σου χάριν
ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ᾽ ἡμέραν ἀγαθὴν
ἥκομεν· δὸς (λ) δὴ ὃ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ (μ)
9 σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔρχονται τὰ
(ν) παιδάρια, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους τούτους
πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυίδ. καὶ ἀνεπήδησε,
10 (ξ) Καὶ ἀπεκρίθη Νάβαλ τοῖς παισὶ Δαυίδ, (ο) καὶ εἶπε, Τίς ὁ Δαυίδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς
Ἰεσσαί; Σήμερον (π) πεπληθυμμένοι εἰσὶν
οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου
11 τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου
καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα
τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐ-
12 τὰ ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσί; Καὶ
ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς ὁδὸν
αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ (ρ) ἦλθον, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ (σ) κατὰ τὰ ῥήματα ταῦ-
13 τα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ,
Ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν (τ) αὐτοῦ. καὶ
ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυίδ, ὡς τετρακόσιοι
ἄνδρες· καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν
14 σκευῶν. Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναικὶ Νάβαλ
ἀπήγγειλεν ἓν τῶν παιδαρίων, λέγων, Ἰδοὺ (υ) Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς
ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέ-
15 κλινεν ἀπ᾽ αὐτῶν. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ
ἡμῖν σφόδρα· οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ
ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας
16 ἃς ἦμεν παρ᾽ αὐτοῖς. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς
ἐν ἀγρῷ, ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν
νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, πάσας τὰς ἡμέρας
(φ) ἃς ἦμεν παρ᾽ αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ
17 ποίμνιον. Καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἴδε (χ) σὺ τί
ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ (ψ) εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ οὗτος
υἱὸς λοιμός, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν.
18 Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἄρτους, καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε οἰφὶ ἀλφίτου, καὶ
γόμορ ἓν σταφίδος, καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ
19 ἔθετο ἐπὶ (ω) τοὺς ὄνους. Καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς, Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν
μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι·
20 καὶ τῷ ἀνδρὶ (α) αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ ἐγενήθη, αὐτῆς ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὴν ὄνον
καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους, καὶ ἰδοὺ
Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (β) κατέβαινον
εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς.
21 Καὶ Δαυὶδ εἶπεν, Ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ
ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ
οὐθέν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

Interroga pueros tuos, & annuntiabunt tibi : Et invenient pueri 8
tui gratiam in oculis tuis; quoniam super diem bonam venimus.
Da nunc, quodcunque invenerit
manus tua, (k) filio tuo David.
Et veniunt (l) pueri, & loquuntur sermones hos ad Nabal jux- 9
ta omnia verba hæc in nomine
David. Et resiliit, Et respondit Nabal pueris David, & di- 10
xit; Quis est David, & quis
filius Jessæ ? Hodiè multiplicati sunt servi (m) recedentes unusquisque à facie Domini sui.
Et capiam panes meos, & vinum 11
meum, & victimas meas, quas
immolavi tondentibus pecora
mea, & dabo ea viris, quos
non novi, undè sunt? Et reversi sunt pueri David ad vi- 12
am suam, & reverterunt, & venerunt, & annuntiaverunt David secundùm verba hæc. Et 13
dixit David viris suis; Cingimini unusquisque gladium (n)
suum. Et ascenderunt post David circiter quadringenti viri:
& ducenti sederunt cum vasis.
Et Abigææ uxori Nabal nuntia- 14
vit unus puerorum,dicens; Ecce
David misit nuntios è deserto
ad benedicendum dominum nostrum, & declinavit ab eis. Et 15
viri boni nobis valdè, & non
prohibuerunt nos, neque imperârunt nobis quicquam omnibus
diebus, quibus fuimus apud eos.
(o) Et dum essemus nos in agro, 16
tanquàm murus erant circa nos
& nocte & die, omnibus diebus,
quibus fuimus apud eos pascentes gregem. Et nunc cogno- 17
sce, & vide tu, quid facies :
quoniam (p) consummata est malitia in dominum nostrum, & in
domum ejus. Et hic est filius pestilentis : & non est loqui ad eum. Et festinavit Abigæa, & 18
sumpsit ducentos panes & duo
vasa vini, & quinque oves factas, et quinque (q) œphi farinæ, et
gomor unum uvæ passæ, et ducentas (r) palathas : et posuit super
asinos. Et dixit pueris suis; 19
Præcedite ante me, et ecce ego
post vos venio. Et viro suo nõ
annuntiavit. Et factum est, cùm 20
ipsa inscendisset super asinum, et
descenderet in tegmine montis;
et ecce David, et viri ejus descendebant in occursum ejus.
Et obviàm ivit eis. Et Da- 21
vid dixit ; (ſ) Utique immeritò
custodivi omnia ejus in deserto
et (t) non imperavimus capere ex
omnibus ejus quicquam : et retribuit mihi mala pro bonis.

MS.A. (ι) παιδάρια, καὶ (κ) παιδάρια χάριν (λ) δὴ ἐὰν (μ) σου παισίν
σου τῷ υἱῷ σου Δαυίδ. (ν) παιδάρια Δαυίδ, καὶ λαλοῦσιν τῷ Νάβαλ (ξ) Καὶ
εἶπεν Νάβαλ (ο) καὶ ἀπεκρίθη, Τίς Δαυίδ, καὶ τίς υἱὸς (π) πεπληθυμμένοι
(ρ) ἦλθαν, (σ) κατὰ πάντα τὰ (τ) αὐτοῦ. καὶ περιεζώσαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν (υ) ἀπέστειλεν Δαυίδ (φ) ἃς ἤμεθα παρ᾽ (χ) τί σὺ (ψ) εἰς πάντα τὸν (ω) τοὺς
ὄνους. (α) αὐτῆς Νάβαλ οὐκ (β) κατέβαιναν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

שְׁאַל יַת עוּלֵימָךְ וִיחַוּוֹן לָךְ וְיַשְׁכְּחוּן עוּלֵימַיָּא רַחֲמִין בְּעֵינָךְ אֲרֵי עַל יוֹם טַב אֲתֵינָא הַב כְּעַן 8
יַת דְּתַשְׁכַּח יְדָךְ לְעַבְדָךְ וְלִבְרָךְ לְדָוִד׃ וַאֲתוֹ עוּלֵימֵי דָוִד וּמַלִּילוּ עִם נָבָל כְּכָל פִּתְגָּמַיָּא 9
הָאִלֵּין בִּשְׁמָא דְדָוִד וּפְסַקוּ׃ וַאֲתֵיב נָבָל יַת עַבְדֵי דָוִד וַאֲמַר מַן דָּוִד וּמַן בַּר יִשַׁי יוֹמָא דֵין 10
דִּסְגִיאִין עַבְדַיָּא דְּעָרְקִין וּדְמִטַּמְרִין גְּבַר מִן קֳדָם רִבּוֹנֵיהּ׃ וְאֶסַּב יַת מֵיכְלִי וְיַת מִשְׁתִּי וְיַת 11
שֵׁירוּתִי דְּאַתְקֵינִית לְגָזַּי וְאֶתֵּן לְגַבְרַיָּא דְּלָא יְדַעִית אֵי מִנָּן אִנּוּן׃ וְאִתְהֲדַרוּ עוּלֵימֵי דָוִד 12
לְאוֹרַחְתְּהוֹן וְתָבוּ וַאֲתוֹ וְחַוִּיאוּ לֵיהּ כְּכָל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר דָּוִד לְגַבְרוֹהִי זְרִיזוּ גְּבַר יַת 13
חַרְבֵּיהּ וְזָרִיזוּ גְּבַר יַת חַרְבֵּיהּ וְזָרִיז אַף דָּוִד יַת חַרְבֵּיהּ וּסְלִיקוּ בָּתַר דָּוִד כְּאַרְבַּע מְאָה
גַּבְרָא וּמָאתָן אִשְׁתְּאָרוּ לְמִטַּר מָנַיָּא׃ וְלַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל חַוִּי עוּלֵימָא חַד מֵעוּלֵימַיָּא 14
לְמֵימַר הָא שְׁלַח דָּוִד אִזְגַּדַּיָּא מִמַּדְבְּרָא לְבָרָכָא יַת רִבּוֹנָנָא וְקָץ בְּהוֹן׃ וְגַבְרַיָּא טָבִין לָנָא 15
לַחֲדָא וְלָא אִתְנְזֵיקְנָא וְלָא שְׁגָא לָנָא מִדַּעַם כָּל יוֹמִין דִּי הַלֵּכְנָא עִמְּהוֹן כַּד הֲוֵינָא שָׁרָן
בַּחֲקְלָא׃ שׁוּר מַקַּף הֲווֹ עֲלָנָא אַף בְּלֵילֵי אַף בִּימָם כָּל יוֹמִין דַּהֲוֵינָא עִמְּהוֹן רָעָן עָנָא׃ 16
וּכְעַן דְּעִי וַחֲזִי מַה תַּעְבְּדִין אֲרֵי גְמִירָא בִּישְׁתָּא לְמֵיתֵי עַל רִבּוֹנָנָא וְעַל כָּל בֵּיתֵיהּ וְהוּא 17
גְּבַר רַשִּׁיעָא מִלְּמַלָּלָא עִמֵּיהּ׃ וְאוֹחִיאַת אֲבִיגַיִל וּנְסִיבַת מָאתָן גְּרִיצָן דִּלְחֵם וּתְרֵין גַּרְבִּין 18
דַּחֲמַר וְחָמֵשׁ עָאן תַּכְבְּרָא וְחָמֵשׁ סְאִין קַלְיָא וּמְאָה אַתְכָּלִין דְּעִנְבִין יְבִישִׁין וּמָאתַן מְנָן
דְּבֵילָתָא וְשַׁוִּיאַת עַל חֲמָרַיָּא׃ וַאֲמַרַת לְעוּלֵימָהָא עֲבַרוּ קֳדָמַי הָא אֲנָא בַּתְרֵיכוֹן אָתְיָא 19
וּלְבַעְלַהּ נָבָל לָא חַוִּיאַת׃ וַהֲוַת הִיא רְכִיבָא עַל חֲמָרָא וְנַחְתַת בִּסְטַר טוּרָא וְהָא דָוִד 20
וְגַבְרוֹהִי נָחֲתִין לִקְדָמוּתָהּ וַעֲרַעַת יַתְהוֹן׃ וְדָוִד אֲמַר בְּרַם לִשְׁקְרָא נְטַרִית יַת כָּל דִּי לְדֵין 21
בְּמַדְבְּרָא וְלָא שְׁנָא מִכָּל דִּילֵיהּ מִדַּעַם וַאֲתִיב לִי בִּישְׁתָּא חֲלַף טָבְתָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Interroga adolescentes tuos, et indicabunt tibi,et invenient adolescentes 8
misericordiam in oculis tuis, quia die bono venimus;da nunc quod inve-
niet manus tua servis tuis,et filio tuo David. Et venerunt adolescentes Da- 9
vid,et locuti sunt cum Nabal *secundùm omnia* verba hæc in nomine Da-
vid, et finierunt. Et respondit Nabal servis David,et dixit,Quis David? et 10
quis filius Isai? hodie *quando* multi servi qui fugiunt, et qui absconduntur
vir ab-ante dominum suum. Et accipiam cibum meum,et potum meum, et 11
conviviũ meũ, quæ paravi tonsorib⁹ meis, et dabo viris quos non novi,
unde ipsi?Et reversi sunt adolescentes David in viã suã,et redierunt et ve- 12
nerũt,et indicaverũt illi oĩa ejusmodi verba. Et dixit David viris suis,Ac- 13
cingite vir gladiũ suũ:et accinxerũt vir gladiũ suũ,et accinxit quoq;David
gladiũ suũ,et ascenderũt post David quasi quadringenti viri;et ducenti re-
licti sunt ad custodienda vasa. Et Abigail uxori Nabal indicavit adolescens 14
un⁹ de adolescentib⁹,dicendo, Ecce misit David nuncios ex deserto ad be-
nedicendũ hero nostro,et abominatus est in eos. Et viri boni nobis valde: 15
et non læsi sumus,et non alteratum nobis quicquam omnibus diebus qui-
bus ambulavim⁹ cum illis quando fuimus manentes in agro. Murus circun- 16
dans fuerunt super nos etiam noctu, etiam interdiu omnib⁹ diebus quibus
fuimus cum illis pascentes pecus. Et nunc cognosce et vide quid facies; 17
nam completa est malitia ut veniat super herũ nostrum, et super omnem
domum ejus: et ipse vir improbus ad loquendũ cum eo. Et festinavit Abi- 18
gail et accepit ducentas tortas panis,et duos utres vini, et quinque pecora
saginata,et quinq; *Zzein* polentæ,et centum palmites uvarũ passarum, &
ducentas portiones caricarum,et posuit super asinos. Et dixit adolescenti- 19
bus suis,Transite ante me,ecce ego post vos veniens : et marito suo Nabal
non indicavit. Et fuit illa insidens super asinũ,et descendens in latere mon- 20
tis;et ecce David et viri ejus descendentes ad occursũ ejus, et obviavit eis.
Et David dixit,Verùm in vanum custodivi omnia quæ illi in deserto; non 21
alteratum est ex omnib⁹ quæ illi,quicquã:et reddidit mihi malũ pro bono.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܫܐܠ ܠܥܠܝܡܝܟ. ܘܢܚܘܘܢܟ. ܘܗܫܐ ܢܫܟܚܘܢ ܥܠܝܡܐ. ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܡܛܠ 8
ܕܒܝܘܡܐ ܛܒܐ ܐܬܝܢ. ܗܒ ܗܫܐ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܟ ܠܥܒܕܝܟ ܘܠܒܪܟ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܘ 9
ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܢܒܠ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܒܫܡܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܥܢܐ 10
ܢܒܠ. ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܡܢܘ ܕܘܝܕ. ܘܡܢܘ ܒܪܗ ܕܐܝܫܝ. ܝܘܡܢܐ ܣܓܝܘ
ܥܒܕܐ ܕܡܬܦܪܩܝܢ ܐܢܫ ܡܢ ܡܪܗ. * ܐܣܒ ܠܚܡܝ ܘܡܝܝ. ܘܢܟܣܬܐ ܕܢܟܣܬ ܠܓܙܘܙܝ. 11
ܘܐܬܠ ܠܓܒܪܐ. ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ. * ܘܗܦܟܘ ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܐܘܪܚܗܘܢ. 12
ܘܐܬܘ ܘܚܘܝܘܗܝ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܐܣܘܪܘ ܐܢܫ 13
ܣܦܣܪܗ. ܘܐܣܪܘ ܣܦܣܪܝܗܘܢ. ܘܐܦ ܕܘܝܕ ܐܣܪ ܣܦܣܪܗ. ܘܣܠܩܘ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. ܐܝܟ
ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܡܐܬܝܢ ܩܘܝ ܥܠ ܡܐܢܐ. * ܘܠܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ. ܚܘܝ 14
ܥܠܝܡܐ ܚܕ ܡܢ ܥܠܝܡܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܠܡܒܪܟܘ ܠܡܪܢ.
ܘܡܪܢ ܟܪܗ ܒܗܘܢ. * ܘܓܒܪܐ ܛܒܝܢ ܗܘܘ ܠܢ ܛܒ. ܘܠܐ ܐܒܐܫܘ. ܘܠܐ ܐܘܒܕܘ ܠܢ ܡܕܡ 15
ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܠܟܢ ܥܡܗܘܢ. * ܟܕ ܗܘܝܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܫܘܪܐ ܗܘܘ ܠܢ. ܐܦ ܒܠܠܝܐ. 16
ܐܦ ܒܐܝܡܡܐ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܝܢ ܥܡܗܘܢ. ܘܪܥܝܢ ܗܘܝܢ ܥܢܐ. * ܘܗܫܐ ܕܥܝ ܘܚܙܝ 17
ܡܢܐ ܬܥܒܕܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܓܡܪܬ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܡܪܢ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܘܢܒܠ
ܠܘܬ ܪܥܘܬܐ ܗܘܐ. * ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܢܣܒܬ ܡܐܬܝܢ ܠܚܡܝܢ. ܘܬܪܝܢ ܪܩܝܢ 18
ܕܚܡܪܐ. ܘܚܡܫ ܥܢܐ ܥܒܝܕܢ. ܘܚܡܫ ܣܐܝܢ ܩܠܝܐ. ܘܡܐܐ ܩܛܝܢܝܢ. ܘܡܐܬܝܢ
ܕܬܐܢܐ. ܘܣܡܬ ܥܠ ܚܡܪܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܥܠܝܡܝܗ. ܥܒܪܘ ܩܕܡܝ. ܘܗܐ ܐܢܐ ܒܬܪܟܘܢ 19
ܐܬܝܐ ܐܢܐ. ܘܠܒܥܠܗ ܠܐ ܚܘܝܬ. * ܘܟܕ ܗܝ ܪܟܒܐ ܗܘܬ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܢܚܬܐ 20
ܒܥܘܫܢܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܢܚܬܝܢ ܠܐܘܪܥܗ. * ܘܕܘܝܕ ܐܡܪ. ܕܠܒܛܠܐ ܢܛܪܬ 21
ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܦܪܥܢܝ ܒܝܫܬܐ ܚܠܦ ܛܒܬܐ.

8 Sciſcitare ſervos tuos, & indicabunt tibi : nunc ergò inveniant juvenes benevolentiā in oculis tuis, quandoquidem fauſto die venim⁹: da quod volueris ſervis tuis & filio tuo Davidi. 9 Venientes ergò ſervi Davidis dixerunt Nabali omnia verba iſta nomine Davidis. 10 Sed reſpondens Nabal dixit ſervis Davidis, Quis eſt David ? & quis eſt filius Iſai ? hodiè multi ſunt ſervi qui defecerunt quiſque à domino ſuo. 11 Tollámne panem meum, & aquam meam, & victimam quam mactavi pro tonſoribus meis, et dabo hominibus quos ignoro undenam ſint? 12 Reverſis itaque juvenibus Davidis in viam ſuam, & indicantibus Davidi omnia verba iſta; 13 Dixit David viris qui ſecum erant, Accingite quiſque gladium ſuum : quibus gladios ſuos accingentibus, David etiam accinxit gladium ſuum : & aſcenderunt poſt Davidem viri circiter quadringenti, ducenti verò manſerunt apud impedimenta. 14 Interim Abigali uxori Nabalis indicavit puer unus ex adoleſcentibus, & dixit, Miſit David nuntios à deſerto ad benedicendum domino noſtro ? ipſe verò tædio habuit illos. 15 Cæterùm homines illi boni fuerunt erga nos valdè, nec læſerunt nos, nec ullius rei jacturam nobis attulerunt cunctis diebus quibus verſati ſumus cum eis. 16 Cùm eſſemus in deſerto, muri loco nobis fuerunt tam nocte quàm die, cunctis diebus quibus fuimus cum eis paſcentes oves. 17 Nunc ſcito & conſiderato quid factura ſis, nam definitum eſt malum contra dominum noſtrum, & contra univerſam domum ipſius : Nabal autem erat apud paſtores. 18 Tunc feſtinans Abigal, & accipiens ducentos panes, & duos utres vini, quinque oves paratas, & quinque ſata *tritici* fricti, centum caſeos, & ducentas *ficuum* palathas impoſuit aſinis. 19 Tum dixit ad juvenes, Præcedite me, en ego vos ſequar: Nabali autem viro ſuo non indicavit. 20 Dum ipſa inſidens aſino deſcenderet per operta montis, David & viri qui cum eo erant, aſcendebant obviàm illi. 21 David autem dicebat, Fruſtrà conſervavimus quicquid iſte habebat, reddidit enim nobis malum pro bono.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* سل عبيدك فانهم يخبرونك * بهذا فاصنع نصيبا بنا الآن ما يجمل بك * لانا اتيناك نطلب 8
يوما صالحا * اعط داود ابنك وحبيبك ما احببت * فاتي رسل داود نابال * وقالوا له 9
الكلام الذي امرهم به داود * فاجاب نابال عبيد داود وقال لهم * ومن داود * ومن 10
ابن ايشاء * كثر العبيد الذين عصوا مواليهم وشقوا العصا * أآخذ طعامي وشرابي 11
وما ذبحت وهيات للذين يجزون غنمي * واعطي قوما لا اعرف من اين هم * ورجع فتيان 12
داود اليه * واخبروا داود بجميع ما كلمهم به نابال * فقال داود لاصحابه * تقلدوا سيوفكم 13
فتقلد القوم سيوفهم * وتسلح داود وتقلد سيفه * وصعد مع داود نحو من اربع
مائة رجل * وبقي مائتان رجل يحفظون متاعهم * فاما ابيغال امراة نابال فاخبرها فتى 14
من مماليكها * وقال * ان داود ارسل رسلا من البرية يدعوا لسيدنا ويهنيه * وسخر مولانا
بهم * وكان القوم في البرية لنا عونا ويحفظونا * ولم يوذونا * ولم يذهب لنا شي جميع 15
الايام التي مكثنا معهم * وكانوا شبه السور حيث كنا في البرية * يحفظونا ليلا ونهارا 16
حيث كنا نرعى غنمنا معهم * فاعلمي الآن انه سيصيبنا منهم بلية * فاحتالي لنفسك 17
من اجل انه سينزل البلاء بمولانا وبجميع اهل بيته * وكان نابال خارجا مع الرعاة * فاسرعت 18
ابيغال واخذت مائتين رغيف * وزقي خمر * وخمسة مساليخ لحم * وخمسة اصوع حنطة مقلوة *
ومائة جبنة * ووعاء فيه تين * وحملته على احمرة * وقالت لغلمانها * جوزوا بين يدي 19
فاني اتبعكم سريعا * ولم تخبر زوجها بذلك * فاستقبلها داود واصحابه يصعدون * فلما بلغتهم 20 21
قال داود * باطلا حفظنا مواشي نابال في البرية * ولم يوجد من غنمه شيا * فجازانا شرا بمعروف
صنعنا به *

8 *Interroga ſervos tuos, qui id indicabunt tibi : exerce igitur gratiam erga nos prout gratū tibi fuerit, quandoquidem ad te venimus fauſtum diem precaturi : impertire Davidi filio tuo & dilecto tuo quicquid volueris.* 9 *Venerunt ergò nuntii Davidis ad Nabal, & dixerunt ei verba quæ mandaverat ipſis David.* 10 *Reſpondens Nabal ſervis Davidis dixit ad eos, Ecquis eſt David, quiſve fili⁹ Iſai? crevit numerus ſervorū qui rebellārunt contra heros ſuos et baculum abſciderunt,* (id eſt, deſciverunt.) 11 *Num acciperem cibum meum & potum meum, quódque mactavi et præparavi his qui tondent oves meas, & darem hominibus qui unde ſint ignoro?* 12 *Redeuntibus itaque pueris Davidis ad eum, & renuntiantibus Davidi quæcunque ſibi locutus fuerat Nabal,* 13 *Ait David ſociis ſuis, Accingimini gladiis veſtris: & accincti ſunt viri gladiis ſuis : armavit ſe quoque David, accinxitque ſe gladio ſuo, & aſcenderunt poſt Davidem fermè quadringenti viri, ducenti autem viri manſerunt ad cuſtodiendam ſupellectilem ſuam.* 14 *Porrò Abigali uxori Nabalis indicavit puer quidam è ſubditis ejus, ac dixit, Miſit quidem David nuntios ex deſerto* fauſta *precatum hero noſtro eique gratulatum; herus autem noſter deriſit illos.* 15 *Homines verò illi adjumento nobis erant in deſerto, & cuſtodiebant nos, nec offecerunt nobis, nec ulla nobis deperiit res cunctis diebus quibus morati ſumus cum eis.* 16 *Imò erant nobis veluti mur⁹ dum eſſem⁹ in deſerto, cuſtodientes nos noctu diúque dum paſceremus oves noſtras apud illos: nunc ergò ſcias malum nobis ab ipſis eventurum.* 17 *Quapropter tibimetipſi proſpice;* nam alioqui *infortunium premet herum noſtrum & omnes domeſticos ejus: interim Nabal foris erat cum paſtoribus.* 18 *Feſtinans igitur Abigal accepit ducentos panes, duos utres vini, quinque decorticata carnis* corpora, *ſata tritici frixi quinq;, centum caſeos, & vas plenum ficubus, impoſuitque aſinis.* 19 *Tum dixit pueris ſuis, Præcedite me; nam ego mox ſum vos ſecutura: id autem non indicavit marito ſuo.* 20 *David igitur & ſocii ſui* 21 *aſcendentes offenderunt eam: Et cùm perveniſſet ad eos, dixit David, Fruſtrà conſervavimus pecudes Nabalis in deſerto, ut nihil ablatum ſit ex ovibus ejus, & is rependit nobis injuriam pro beneficio quo uſi ſumus in eum.*

שמואל א: כה

reliquero si , addat sic & , David inimicis Deus faciat Sic
22 כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאֹיְבֵי דָוִד וְכֹה יֹסִיף אִם־אַשְׁאִיר
vidit Et .parietem in mingentem mane ad usque ei quæ omnibus ex
מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ עַד־הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ וַתֵּרֶא 23
se prostravit &,asino *desuper* descendit &,festinavit &,David Abighail
אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל
cecidit Et .terram se incurvavit & ,*suas facies* super David *facies* in
לְאַפֵּי דָוִד עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרֶץ׃ וַתִּפֹּל 24
loquatur & , *iniquitas mi domine ego me In* : dixit & ,ejus pedes *super*
עַל־רַגְלָיו וַתֹּאמֶר בִּי־אֲנִי אֲדֹנִי הֶעָוֺן וּתְדַבֶּר־
.tuæ ancillæ verba audi & ,tuis auribus in tua ancilla obsecro
נָא אֲמָתְךָ בְּאָזְנֶיךָ וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ׃
,hunc *profectu absque* virum *ad* suum cor meus dominus ponat quæso Ne
25 אַל־נָא יָשִׂים אֲדֹנִי אֶת־לִבּוֹ אֶל־אִישׁ הַבְּלִיַּעַל הַזֶּה
:eo cũ *vilitas* &,ej⁹ nomẽ Nabal :*ipse* sic suũ nomẽ secundũ quia,Nabal super
עַל־נָבָל כִּי כִשְׁמוֹ כֶּן־הוּא נָבָל שְׁמוֹ וּנְבָלָה עִמּוֹ
.misisti quos ,mei domini pueros vidi non tua ancilla ego &
וַאֲנִי אֲמָתְךָ לֹא רָאִיתִי אֶת־נַעֲרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלָחְתָּ׃
te prohibuit quia ,tua anima vivit & ,Dominus vivit mi domine nunc Et
26 וְעַתָּה אֲדֹנִי חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אֲשֶׁר מְנָעֲךָ
.tibi tuam manum servaret & ,sanguinibus in *veniendo à* DOMINUS
יְהוָה מִבּוֹא בְדָמִים וְהוֹשֵׁעַ יָדְךָ לָךְ
.malum *meũ dominum ad* quærentes & ,tui inimici Nabal sicut sint nunc Et
וְעַתָּה יִהְיוּ כְנָבָל אֹיְבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים אֶל־אֲדֹנִי רָעָה׃
,meo domino tua ancilla attulit quam , hæc benedictio nunc Et
27 וְעַתָּה הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲשֶׁר־הֵבִיא שִׁפְחָתְךָ לַאדֹנִי
Parce .mei domini *pedibus in ambulantibus* pueris detur &
28 וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמִּתְהַלְּכִים בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי׃ שָׂא
Dominus faciet faciendo quia : tuæ ancillæ prævaricationi obsecro
נָא לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי עָשֹׂה־יַעֲשֶׂה יְהוָה
meus dominus Domini prælia quia , *fidelem* domum meo domino
לַאדֹנִי בַּיִת נֶאֱמָן כִּי־מִלְחֲמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי
homo surrexit Et.tuis diebus à te in est inventa non malitia &,est præliat⁹.
29 נִלְחָם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִיָּמֶיךָ׃ וַיָּקָם אָדָם
mei domini anima erit & ; tuã animã quærendũ ad & ,te persequendũ ad
לִרְדָפְךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי
tuorũ inimicorũ animã &,tuo Deo Domino cũ *vitarum* fasciculo in colligata
צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ
fecerit cùm ,erit Et .fundæ *curvaturæ* medio in *eam jaciet funda*
30 יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע׃ וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה
,te super bonum est locutus quod omne secundũ meo domino Domin⁹
יְהוָה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ
tibi hoc erit non Et : Israel super *ducem in* tibi præceperit &
31 וְצִוְּךָ לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא תִהְיֶה זֹאת לְךָ
effundendum ad & ,meo domino cordis offendiculum *in* & *vacillationem in*
לְפוּקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפָּךְ־
benefecerit & ; sibi meus domin⁹ salutẽ faciendũ ad & ,gratis sanguinem
דָּם חִנָּם וּלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב
David Dixitque .tuæ ancillæ recordaberis & ,meo domino Dominus
32 יְהוָה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת־אֲמָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
die te misit qui , Israel Deus Dominus Benedictus:Abighail ad
לַאֲבִיגַל בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם
quæ ,tu benedicta & ,*tua discretio benedicta* Et .mei occursum in hac
33 הַזֶּה לִקְרָאתִי׃ וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ וּבְרוּכָה אָתְּ אֲשֶׁר
meã manũ *servando* & ,sanguinib⁹ in *veniendo à* hac die me prohibuisti
כְּלִתִנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבּוֹא בְדָמִים וְהֹשֵׁעַ יָדִי
me prohibuit qui Israel Deus Dominus vivit quidem Et .mihi
34 לִי׃ וְאוּלָם חַי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְנָעַנִי
si quia ,mei occursũ in venisses &,festinâsses nisi quia :tibi *malefaciendo à*
מֵהָרַע אֹתָךְ כִּי לוּלֵי מִהַרְתְּ וַתָּבֹאתִי לִקְרָאתִי כִּי אִם־
.*pariete in* mingens ,matutinam lucem ad usque Nabal ipsi remansisset
נוֹתַר לְנָבָל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃

Versio VUL LAT.

22 Hæc faciat Deus inimicis Da-
vid, & hæc addat, si reliquero
de omnibus quæ ad ipsum per-
tinent usque manè, mingentem
23 ad parietem. Cùm autem vi-
disset Abigail David, festina-
vit, & descendit de asino, &
procidit coram David sup fa-
ciem suam, & adoravit super
24 terram. Et cecidit ad pedes e-
jus, & dixit ; In me sit, domi-
ne mi, hæc iniquitas: loquatur,
obsecro, ancilla tua in auribus
tuis: et audi verba famulæ tuæ.
25 Ne ponat, oro, domin⁹ me⁹ rex
cor suum super virum istũ ini-
quum Nabal: quoniam secun-
dùm nomen suum stultus est, &
stultitia est cum eo: ego autem
ancilla tua non vidi pueros
tuos, domine mi, quos misisti.
26 Nunc ergò, domine mi, vivit
Dñs & vivit anima tua, qui
prohibuit te ne venires in san-
guinẽ, & salvavit manũ tuam
tibi : & nunc fiant sicut Nabal
inimici tui, & qui quærunt do-
27 mino meo malũ. Quapropter
suscipe benedictionẽ hanc, quã
attulit ancilla tua tibi domino
meo: & da pueris qui sequun-
28 tur te dominũ meũ. Aufer ini-
quitatẽ famulæ tuæ: faciens e-
nim faciet Dñs tibi dño meo
domũ fidelẽ, quia prælia Dñi,
domine mi, tu præliaris: malitia
ergò non inveniatur in te o-
29 mnibus diebus vitæ tuæ. Si e-
nim surrexerit aliquando homo
persequens te, & quærens ani-
mam tuam, erit anima domini
mei custodita quasi in fasciculo
viventium apud Dominũ De-
um tuum : porrò inimicorum
tuorum anima rotabitur, quasi
in impetu & circulo fundæ.
30 Cùm ergò fecerit Dominus ti-
bi domino meo omnia quæ lo-
cutus est bona de te, & consti-
tuerit te ducem super Israel;
31 Non erit tibi hoc in singultũ,
& in scrupulum cordis domi-
no meo, quòd effuderis sangui-
nem innoxium, aut ipse te ul-
tus fueris : & cùm benefece-
rit Dominus domino meo, re-
32 cordaberis ancillæ tuæ. Et ait
David ad Abigail ; Benedictus
Dominus Deus Israel, qui misit
hodiè te in occursum meum, et
33 benedictum eloquiũ tuum. Et
benedicta tu, quæ prohibuisti
me hodiè ne irem ad sanguinẽ,
34 & ulciscerer me manu meâ. A-
lioquin, vivit Dominus Deus
Israel, qui prohibuit me ne
malum facerem tibi : nisi citò
venisses in occursum mihi, non
remansisset Nabal usque ad lu-
cem matutinam, mingens ad
parietem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

22 Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε
προσθείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ
Νάβαλ ἕως πρωῒ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον.
23 Καὶ εἶδεν Ἀβιγαία τὸν Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσε
καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ὄνου, καὶ ἔπεσεν ἐνώ-
πιον Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσ-
24 εκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν (γ) γῆν. Ἐπὶ τοὺς
πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριέ μου ἡ
ἀδικία μου· λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ
ὦτά σου, καὶ ἄκουσον (δ) λόγων τῆς δούλης
25 σου. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν (ε) τοῦτον,
ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα (ζ) αὐτοῦ οὗτός ἐστι· Νάβαλ
ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ
ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ (η) παιδάρια τοῦ
26 κυρίου μου ἃ ἀπέστειλας. Καὶ νῦν (θ) κύριέ
μου, ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, καθὼς
ἐκώλυσέ σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα
ἀθῷον, καὶ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοί. καὶ
νῦν γένοιντο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ
27 ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακά. Καὶ νῦν λά-
βε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δού-
λη σου τῷ κυρίῳ μου, (ι) καὶ δώσεις τοῖς
παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου.
28 Ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, (κ)
ὅτι ποιῶν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου (λ)
οἶκον πιστὸν, ὅτι πόλεμον κυρίου μου ὁ (μ)
κύριος πολεμεῖ, καὶ κακία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν
29 σοὶ πώποτε. Καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος
καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν σου,
καὶ ἔσται (ν) ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν
δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ
ψυχὴν (ξ) ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέ-
30 σῳ τῆς σφενδόνης. Καὶ ἔσται ὅτε (ο) ποι-
ήσῃ κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλά-
λησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐντελεῖταί σοι
31 (π) εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ, Καὶ οὐκ ἔ-
σται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ (ρ) σκάνδαλον
τῷ κυρίῳ μου, ἐκχέαι αἷμα ἀθῷον δωρεὰν,
καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίῳ μου αὐτῷ· καὶ ἀ-
γαθῶσαι κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθή-
32 σῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι (σ) αὐτῇ. Καὶ
εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαίᾳ, Εὐλογητὸς κύ-
ριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σή-
μερον ἐν ταύτῃ εἰς (τ) ἀπάντησίν μοι, καὶ
33 εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, Καὶ εὐλογημένη
σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ
μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου
34 ἐμοί. Πλὴν ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
ὃς ἀπεκώλυσέ με σήμερον τοῦ κακοποι-
ῆσαί σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου
εἰς ἀπάντησίν (υ) μοι, τότε εἶπα, Εἰ ὑπο-
λειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωῒ
οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

Hæc faciat Deus (u) ipsi Da- 22
vid, & hæc adjiciat, si reliq-
quam ex omnibus qui sunt ipsi-
us Nabal , usque manè, min-
gentem ad parietem. Et vi- 23
dit Abigæa David, & festi-
navit, & descendit ab asino, &
cecidit coram David in faci-
em suam, & adoravit eum su-
per terram (x) Ad pedes e- 24
jus, & dixit ; In me, domine
mi, injustitia (y) mea. Loquatur
nunc serva tua in aures tuas,
& audi sermones servæ tuæ. Nè 25
nunc ponat dominus meus cor
suum super hominem pestilen-
tem (z) hunc : quia juxta no-
men suum (aa) hic est. Nabal
nomen ei : (bb) & insipientia
cum eo. Et ego serva tua non
vidi pueros domini mei, quos
misisti. Et nunc, domine mi, 26
vivit Dominus, & vivit anima
tua ; sicut prohibuit te Domi-
nus, nè venires in sanguinem
innoxium, & (cc) servares ma-
num tuam tibi. Et nunc fiant
tanquàm Nabal, inimici tui, &
qui quærunt domino meo mala.
Et nunc accipe benedictionem 27
hanc , quam attulit serva tua
domino meo: & dabis pueris, qui
assistunt domino meo. Tolle nunc 28
iniquitatem ancillæ tuæ, quia
faciens faciet Dominus domino
meo domum fidelem: quia præ-
lium domini mei Dominus præ-
liatur, & malitia non invenie-
tur in te unquam. Et surget ho- 29
mo persequens te, & quærens a-
nimam tuam: & erit anima do-
mini mei illigata in vinculo vi-
tæ apud Dominum Deum: & a-
nimam inimicorum tuorum ro-
tabis in medio fundæ. Et erit cũ 30
fecerit Dominus domino meo o-
mnia quæcunq; locutus est bona
super te, & mandabit tibi in
ducem super Israel ; Et non erit 31
tibi hoc (dd) abominatio, & (ee)
scandalum domino meo, effun-
dere sanguinem innoxium gra-
tis, & servare manum domino
meo sibi. Et benefaciat Dominus
domino meo, & recorderis an-
cillæ tuæ ad benefaciendum ei.
Et dixit David Abigææ, (ff) 32
Benedictus Domin⁹ De⁹ Israel,
qui misit te hodiè in hac in oc-
cursũ mihi, et benedict⁹ modus
tuus, Et benedicta tu, quæ pro- 33
hibuisti me hodiè, in (gg) hac, nè
venire ad sanguines, (hh) et ser-
vando manũ meã mihi. Verun- 34
tamen vivit Domin⁹ De⁹ Isra-
el, qui prohibuit me hodiè ma-
lefacere tibi; quia nisi festina-
bas, atq; adveniebas in occursum mihi; tunc dixeram, Si remanebit ipsi Nabal
usq; ad lucem matutinam mingens ad parietem.

MS. A. γῆν, Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ (δ) τὸν λόγον (ε) τοῦτον ἐπὶ Νάβαλ,
ὅτι (ζ) αὐτοῦ καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ· αὐτός ἐστιν Νάβαλ, καὶ ἀ-
φροσύνη μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ (η) παιδάριά σου ἃ (θ) κύριε, ζῇ (ι)
λάβε καὶ (κ) ὅτι ποιήσει κύριος (λ) οἶκον, ὅτι (μ) κύριός μου πο-
λεμεῖ, (ν) ἡ ψυχὴ (ξ) τῶν ἐχθρῶν (ο) ποιήσει (π) κύριος εἰς (ρ) σκάν-
δαλον καρδίας τῷ (σ) αὐτήν. (τ) ἀπάντησιν ἐμοί. (υ) ἀπαντήν μου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 כדין יעביד אלהים לסנאי דוד וכדין יוסיף אם אשאיר מכל די ליה עד מנהר צפרא ידע
23 מדע: וחזת אביגיל ית דוד ואוחיאת ואתרכינת מעל חמרא ונפלת לאפי דוד על אפהא
24 וסגידת על ארעא: ונפלת על רגלוהי ואמרת בבעו עלי דילי רבוני חובא ותמלל כען
25 אמתך קדמך ותשמע ית פתגמי אמתך: לא כען ישוי רבוני ית לביה על גברא שטיא
הדין על נבל ארי כשמיה כן הוא נבל שמיה וטפשותא עמיה ואנא אמתך לא חזיתי ית
26 עולימי רבוני דשלחתא: וכען רבוני קים הוא יי וחיי נפשך די מנעך יי מלמשפך דם זכאי
27 ולמפרק ידך לך וכען יהון כנבל סנאך ודתבעין על רבוני בישתא: וכען תקרובתא הדא
28 דאיתיאת אמתך לרבוני ותתיהב לעולמיא דמשמשין קדם רבוני: שבוק כען לחובי
אמתך ארי קימא יקים יי לרבוני מלכו קימא ארי קרבי עמא דיי רבוני מגיח ובישתא
29 לא אשתכחת בך מיומך: וקם אנשא למרדפך ולמבעי למקטלך ותהא נפשא דרבוני
גניזא בגנז חיי עלמא קדם יי אלהך וית נפש בעלי דבבך יפרחנה כמא דמפרחין אבנא
30 בקלעא: ויהוה כד יקים יי לרבוני ככל דמליל לאיתאה טבתא עלך ויפקדנך למהוי מלכא
31 על ישראל: ולא תהי דא לך ליצפא ולתקלת לב לרבוני ולמשפך דם זכאי מגן ולמפרק
32 רבוני ליה וכד יוטיב יי לרבוני ותדכר ית אמתך: ואמר דוד לאביגיל בריך יי אלהא
33 דישראל דשלחך יומא דין לקדמותי: ובריך מדעיך ובריכא את דמנעתני יומא הדין
34 מלמשפך דם זכאי ולמפרק ידי לי: וברם קים הוא יי אלהא דישראל דמנעני מלאבאשא
ליך ארי אלו לא פון אוחית ואתית לקדמותי אלהין אשתאר לנבל עד מנהר צפרא
ידע מדע:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Sic faciat *Deus* odientibus David, et sic addat, si relinqui faciam ex om- 22
nibus quæ illi, usque ad lucem auroræ cognoscentem cognitionem. Et vi- 23
dit Abigail David et festinavit, et inclinata est desuper asino, et cecidit ad
faciem David sup faciem suam, et adoravit sup terram. Et cecidit *ad* pe- 24
des ejus, et dixit, Obsecro, super me quæ mihi, domine mi, culpa: et loqua-
tur nunc ancilla tua ante te, et audias verba ancillæ tuæ. Non, nunc, ponat 25
dñs me⁹ cor suum sup virũ stultũ hunc sup Nabal, nam ut nomen ejus, sic
ille; Nabal nomen ejus, et stoliditas cũ illo: et ego ancilla tua non vidi ado-
lescentes domini mei quos misisti. Et nunc domine mi, permanens ipse 26
Dñs, et vivit anima tua, quòd prohibuit te Dñs ab effundendo sanguinem,
innocentem, et ab ulciscendo manu tua te, et nunc erunt ut Nabal osores tui,
et qui quærunt sup dominũ meũ malũ. Et nunc oblatio hæc, quam venire 27
fecit ancilla tua domino meo, et dabitur adolescentibus qui ministrant an-
te dominũ meũ. Ignosce nunc culpis ancillæ tuæ, quia firmando firmabit 28
Dñs domino meo regnũ firmũ, quoniam bella populi Dñi dominus meus
init, et malũ non inventũ est in te à die tuo. Et surrexit homo ad perse- 29
quendũ te, et ad quærendũ occidere te; et erit anima domini mei *reposita*
in thesauro vitarũ seculi ante Dñm Deum tuũ, et animam auctorũ inimi-
citiæ tuæ volare faciet, ut qui volare faciunt lapides in funda. Et erit quan- 30
do firmabit Dñs domino meo juxta omnia quæ locutus est ad venire fa-
ciendũ bonum sup te, et juberi faciet te esse regem super Israel. Et non erit 31
hoc tibi in anxietatem et in pond⁹ cordis domino meo, et ad effundendum
sanguinem innoxium frustra, et ad ulciscendũ dominũ meũ sibi; et quando
benefecerit Dñs domino meo, et recordaberis ancillam tuam. Et dixit Da- 32
vid ad Abigail, Benedictus Dñs Deus Israel, qui misit te hodie in occursũ
meum. Et benedicta cognitio tua, et benedicta tu, quæ prohibuisti me ab 33
effundendo sanguinẽ innoxiũ, et me ulciscendo manu mea. Et verùm per- 34
manens ipse Dñs Deus Israel, qui prohibuit me à malefaciendo tibi, quòd
nisi fortè festinasses, et venisses in occursum meũ, si utiq; relict⁹ foret Na-
bali, donec luceret aurora, cognoscens cognitionem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܗ ܕܘܝܕ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ. ܐܢ ܢܫܬܒܩ ܡܕܡ ܕܐܝܬ 22
ܠܗ ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ. ܕܡܚܐ ܒܫܘܪܐ. * ܘܚܙܬ ܐܒܝܓܝܠ ܠܕܘܝܕ .. ܘܐܣܪܗܒܬ ܘܢܚܬܬ 23
ܡܢ ܚܡܪܐ. ܘܢܦܠܬ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܦܝܗ̇. ܘܣܓܕܬ ܠܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܢܦܠܬ 24
ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܘܐܡܪܬ. ܒܝ ܐܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝ .. ܒܝ ܡܪܝ ܗܘܝܘ ܚܛܗܐ. ܬܡܠܠ ܐܡܬܟ
ܩܕܡܝܟ ܥܠ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܢܒܠ. * ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܫܡܗ ܗܟܢܐ ܗܘ. ܢܒܠ ܫܡܗ. 25
ܘܨܥܪܐ ܥܡܗ. ܘܐܢܐ ܐܡܬܟ. ܠܐ ܚܙܝܬ ܠܥܠܝ̈ܡܐ ܕܫܕܪ ܡܪܝ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝ .. ܚܝ 26
ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ ܡܪܝ .. ܕܠܐ ܬܐܬܐ ܠܕܡܐ. ܘܢܦܪܩܟ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܡܪܝ.
ܢܗܘܘܢ ܒܥܠܕ̈ܒܒܝܟ. ܐܝܟ ܢܒܠ. ܘܕܒܥܝܢ ܠܟ ܒܝܫܬܐ. * ܘܗܫܐ. ܒܘܪܟܬܐ ܗܕܐ ܕܐܝܬܝܬ 27
ܐܡܬܟ ܠܡܪܝ. ܬܬܝܗܒ ܠܥܠܝ̈ܡܐ ܕܡܗܠܟܝܢ ܒܬܪ ܡܪܝ. * ܘܫܒܘܩ ܣܟܠܘܬܐ 28
ܕܐܡܬܟ. ܡܛܠ ܕܡܥܒܕ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ. ܒܝܬܐ ܡܗܝܡܢܐ. ܡܛܠ
ܕܐܩܪ̈ܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܡܪܝ ܡܩܪܒ. ܘܒܝܫܬܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚܬ ܒܟ ܡܢ ܝܘܡܝܟ.
* ܘܐܢܫ ܕܩܡ ܠܡܪܕܦܟ ܘܠܡܒܥܐ ܢܦܫܟ .. ܘܬܗܘܐ ܢܦܫܗ ܕܡܪܝ ܨܪܝܪܐ ܒܨܪܪܐ ܕܚܝ̈ܐ 29
ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܢܦܫܐ ܕܒܥܠܕ̈ܒܒܝܟ ܢܫܕܝܘܗ̇ ܡܪܝܐ ܒܓܘ ܟܦܐ ܕܩܠܥܐ. * ܘܢܗܘܐ 30
ܡܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ ܛܒܬܐ ܠܟ. ܘܢܦܩܕܟ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ .. * ܠܐ ܬܗܘܐ 31
ܠܟ ܗܕܐ ܠܬܘܩܠܬܐ ܘܠܡܟܫܘܠܐ ܕܠܒܟ. ܕܬܫܘܕ ܕܡܐ ܡܓܢ. ܘܡܐ ܕܐܛܒ ܠܟ ܡܪܝܐ.
ܬܬܕܟܪ ܠܐܡܬܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܓܝܠ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ .. 32
ܕܫܕܪܟܝ ܝܘܡܢܐ ܠܐܘܪܥܝ. * ܒܪܝܟ ܛܥܡܟܝ. ܘܒܪܝܟܐ ܐܢܬܝ. ܕܟܠܝܬܝܢܝ ܝܘܡܢܐ 33
ܕܠܐ ܐܬܐ ܠܕܡܐ. ܘܦܪܩܬܝ ܐܝܕܝ ܡܢ ܕܡܐ. * ܒܪܡ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ 34
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܟܠܢܝ ܕܠܐ ܐܒܐܫ ܠܟܝ. ܐܠܘܠܐ ܐܣܪܗܒܬܝ ܘܐܬܝܬܝ ܠܐܘܪܥܝ .. ܐܢ ܐܫܬܚܪ
ܠܢܒܠ ܥܕܡܐ ܠܢܘܗܪ ܨܦܪܐ. ܕܡܚܐ ܒܫܘܪܐ.

22 Sic faciat Dominus ſervo ſuo Davidi, & ſic addat ei, ſi quicquam ex his quæ habet, relictum fuerit uſque ad matutinum, appenſum ad parietem. 23 Cùm itaq; vidiſſet Abigal Davidem, feſtinans deſcendit de aſino: & procidens ante Davidem in faciem ſuam, adoravit eum ſuper terram. 24 Corruítq; ad pedes ejus, & ait; Obſecro te domine mi, mihi domine mi, culpa *imputetur: ſed* loquatur ancilla tua coram te de viro iſto Nabale. 25 Nam quale eſt nomen ejus, talis ipſe: Nabal eſt nomen ejus, & dedecus ejus comitatur eum: ego verò ancilla tua non videram juvenes quos miſerat dominus meus. 26 Nunc ergò domine mi, *ut* vivit Dominus, & per vitam animæ tuæ domine mi, non attinges ſanginem; quin, liberet te Domin⁹ Nunc domine mi, ſint hoſtes tui & qui quærunt tibi malũ, ſicut Nabal. 27 Jam verò benedictionem hanc attulit ancilla tua domino meo: benedictionem *hanc* dato juvenibus qui ſequuntur veſtigia domini mei. 28 Et condona culpam ancillæ tuæ: nam Dominus me⁹ certiſſimè paraturus eſt domino meo domũ iſtam fidelẽ, quia *quamvis* bella Domini gerat dominus me⁹, malũ tamen non eſt inventum in te à diebus tuis. 29 Et *licèt* homo decreverit perſequi te & quærere animam tuam, tamen anima dñi mei colligata eſt in faſciculo vitæ apud Dominũ Deum tuũ; animam verò inimicorum tuorum ejaculabitur Domin⁹ in medio lancis fundæ *poſitam*. 30 Sic fiet, ut cùm fecerit Dñs domino meo bonum, teq; moderatorem præpoſuerit Iſraeli; 31 Non ſit tibi hoc titubationi et offendiculo cordis tui, gratìs effudiſſe ſanguinem? cúmq; benefecerit tibi Dominus, recorderis ancillæ tuæ. 32 Tum dixit David Abigali, Benedictus ſit Dominus Deus Iſraelis qui te miſit hodiè in occurſum meum: 33 Benedictus ſit ſapor tuus, benedictáque tu ipſa, quæ me continuiſti hodiè quin cædem aggrederer, liberâſti manus meas hodiè à ſanguine. 34 Verùm vivat Dominus Deus Iſraelis, qui me compeſcuit hodiè ne damno te afficerem, niſi feſtinâſſes & veniſſes in occurſum meum, non remanſiſſet Nabali uſque ad lucem matutinam quicquam aptatum parieti.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* كذلك يصنع الرب بداود عبده * وكذلك يزيد * ان اصبحنا ولنابال سي يعلق على وتد * 22
فضلا عن الاشياء * فلما رات ابيغال داود وسمعت قوله * عجلت ونزلت عن اتانها * وخرت على 23
الارض ساجدة بين يديه * ثم سقطت عند قدميه ساجدة وقالت * اطلب اليك يا سيدي 24
ان تصفح * هذا الخطا مني كان * اذن يا سيدي لامتك ان تتكلم وتذكر حال
نبال * لان فعله يشبه اسمه * نابال اسمه * يدل على فعله وخطاه * فاما امتك فلم تر الفتيان 25
الذي ارسلت * والان يا سيدي * وحق الرب وحياة نفسك اني لا ادعك تدخل في 26
الدماء * بل يخلصك الرب منها * والان تكون شناتك مثل نابال * ومن اراد بك
الشر * فقد اتتك امتك يا سيدي بهذا اللطف * فمر بقبضه ليكون للفتيان الذين 27
مع سيدي * واغفر ذنب امتك * لان الرب سيصير لسيدي بيتا امينا * من اجل 28
ان سيدي يجاهد عن شعب الرب * وانت صالح لم يكن منك شر قط * والانسان 29
السو يبيد نفسه * ونفس سيدي محفوظة قد صير الله الرب عليها وقاية * واما انفس
اعدايك يرمي بها الرب كما يرمي الحجر بالمقلاع * واذا انعم الرب على سيدي * وصيره 30
الى الخير * وامرك ان تدبر آل اسرايل * لا يكون هذا الذي تريد ان تعمله عثرة 31
وفكر تفزع منها * ان تكون قد سفكت الدماء مجانا * واذا انعم الرب عليك اذكر امتك * قال 32
داود لابيغال * تبارك الله اله اسرايل الذي ارسلك اليوم الي * بارك الله عليك وعلى عقلك انك 33
منعتيني اليوم من سفك الدماء * وخلصتيني من الدخول في الدماء * ولكن حي هو اله اسرايل 34
الذي منعني من الدخول في الدم * ومن الاساة اليك والى بيتك * انك لو لم تعجلي وتستقبليني
كان قد هلك كل سي لنابال * ولم يكن يبقى له سي الى الصباح *

22 *Sic faciat Dominus Davidi ſervo ſuo, & ſic addat, ſi intra lucem matutinam remanſerit Nabali res ulla quæ paxillo appendatur, ne dicam res alias.* 23 *Cúmque vidiſſet Abigal Davidem, ejuſque ſermonem audiſſet, illico deſcendit ab aſina ſua, humiq; procubuit adorans coram eo:* 24 *Tum procidit ad pedes ejus adorans, & ait, Rogo te mi domine, ut condones: culpa hæc mea eſt: permitte O domine mi famulæ tuæ ut loquatur, narretq; conditionẽ Nabalis.* 25 *Nam actiones ejus ejuſdem nomini reſpondent: Nabal nomen ejus indicat actiones et ineptias ejus: verùm ancilla tua non viderat pueros quos miſeras.* 26 *Nunc ergò O domine mi, per Dominũ perq; vitã animæ tuæ nequaquã patiar te in ſanguines ingredi, quin potius ſervet te Domin⁹ ab eis: & nunc ſint oſores tui & quicunque machinantur tibi malum, ſimiles Nabali.* 27 *Jam verò attulit tibi famula tua mi domine, munuſculum hoc: jube illud excipi, ut ſit pro pueris qui ſunt cum domino meo.* 28 *Et remitte culpam ancillæ; nam Dominus facturus eſt domino meo domum fidelem, quia dominus meus pugnat pro populo Domini, tuque probus es, nec ullum unquam malum à te promanavit.* 29 *Et verò improbus homo perdet animam ſuam: anima autem domini mei eſt aſſervata, cui Deus Dominus tutelam impoſuit; animas autem inimicorum tuorum projiciet Dominus quemadmodum lapis fundâ jacitur.* 30 *Cúmque faverit Dominus domino meo, teque ad fœlicitatem perduxerit, & præceperit tibi ut regas Iſraelitas;* 31 *Ne quæſo ſit hoc quod facere cupis, offendiculum & cogitatio quam reformides, ſi ſanguines gratìs effunderes: cúmque faverit tibi Dominus, memineris ancillæ tuæ.* 32 *Dixit David Abigali, Benedictus ſit Deus, Deus Iſraelis qui te hodiè ad me miſit.* 33 *Benedicat Deus tibi & judicio tuo, quia tu me cohibuiſti hodiè ab effuſione ſanguinis, & liberâſti me quominus ingrederer in ſanguinem.* 34 *Veruntamen vivit Deus Iſraelis qui me coercuit ne ingrederer in ſanguinem, néve malo afficerem te & domum tuam, niſi feſtinâſſes & obviàm mihi veniſſes, periiſſent omnia quæ ſunt Nabalis, nec quicquam remanſiſſet ei uſque ad lucem matutinam.*

Ascende :dixit ei & ,sibi adduxerat quod ejꝰ manu è David *cepit* Et
35 וַיִּקַּח דָּוִד מִיָּדָהּ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר עֲלִי
venit Et *.tuam faciem tuli* & *,tua voce in* audivi ,vide : tuam domũ in pace in
36 לְשָׁלוֹם לְבֵיתֵךְ רְאִי שָׁמַעְתִּי בְקוֹלֵךְ וָאֶשָּׂא פָּנָיִךְ׃ וַתָּבֹא
,regis cõviviũ sicut ,sua domo in cõvivium ei ecce & ,Nabal ad Abighail
אֲבִיגַיִל אֶל־נָבָל וְהִנֵּה־לוֹ מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ
ei indicavit non & ,valde usque ebrius ipse & *,se super bonum* Nabal cor &
וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו וְהוּא שִׁכֹּר עַד־מְאֹד וְלֹא־הִגִּידָה לּוֹ
egrediendo in mane fuit Et .matutinã lucẽ ad usque*,magnũ &,parvum verbum*
37 דָּבָר קָטֹן וְגָדוֹל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר בְּצֵאת
est mortuũ &,ista verba ejꝰ uxor ei indicavit &,Nabal à vinum
הַיַּיִן מִנָּבָל וַתַּגֶּד־לוֹ אִשְׁתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת
,dies decem fere *fuit* Et *.lapidem in* fuit ipse & ,ejus *interiori* in ejꝰ cor
38 לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהוּא הָיָה לְאָבֶן׃ וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים
quòd ,David audivit Et .est mortuus & ,Nabal DOMINUS percussit &
39 וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־נָבָל וַיָּמֹת׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד כִּי
litem litigavit qui Dominus Benedictus : dixit & ,Nabal esset mortuus
מֵת נָבָל וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר רָב אֶת־רִיב
malum & ,malo à retinuit suum servum & ,Nabal manu de mei opprobrii
חֶרְפָּתִי מִיַּד נָבָל וְאֶת־עַבְדּוֹ חָשַׂךְ מֵרָעָה וְאֵת רָעַת
est locutꝰ & ,David misitque : ejꝰ caput in DOMINUS reddidit Nabal
נָבָל הֵשִׁיב יְהוָה בְּרֹאשׁוֹ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַבֵּר
ad David servi venerunt Et .uxorem *in* sibi eã *capiendum ad* Abighail *in*
40 בַּאֲבִיגַיִל לְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶל־
nos misit David : dicendo ,eam ad sunt locuti & ,Charmel in Abighail
אֲבִיגַיִל הַכַּרְמֶלָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר דָּוִד שְׁלָחָנוּ
facies in se incurvavit & ,surrexit Et .uxorem in sibi *te capiendum ad* ,te ad
41 אֵלַיִךְ לְקַחְתֵּךְ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַתָּקָם וַתִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם
servorũ pedes lavandũ ad *ancillam in* tua *famula* Ecce : dixit &,terrã super
אַרְצָה וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתְךָ לְשִׁפְחָה לִרְחֹץ רַגְלֵי עַבְדֵי
,asinum super *equitavit* & ,Abighail surrexit & ,festinavit Et .mei domini
42 אֲדֹנִי׃ וַתְּמַהֵר וַתָּקָם אֲבִיגַיִל וַתִּרְכַּב עַל־הַחֲמוֹר
,David *legatos* post ivit & : ejꝰ *pedem* ad *ambulantes* ejꝰ puellæ quinque &
וְחָמֵשׁ נַעֲרֹתֶיהָ הַהֹלְכוֹת לְרַגְלָהּ וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי מַלְאֲכֵי דָוִד
fuerunt & ; Izrehel de David *cepit* Achinoham Et *.uxorem in* ei fuit &
43 וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה׃ וְאֶת־אֲחִינֹעַם לָקַח דָּוִד מִיִּזְרְעֶאל וַתִּהְיֶיןָ
suam filiam Michal dedit Saul Et .uxores *in* sibi ipsæ ambæ etiam
44 גַּם־שְׁתֵּיהֶן לוֹ לְנָשִׁים׃ וְשָׁאוּל נָתַן אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ
.Gallim de qui ,Lais filio Palti ,David uxorem
אֵשֶׁת דָּוִד לְפַלְטִי בֶן־לַיִשׁ אֲשֶׁר מִגַּלִּים׃

CAP. XXVI. כו

David Nónne : dicendo ,Ghibhah in Saul ad Ziphæi venerũt Et
1 וַיָּבֹאוּ הַזִּפִים אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד
Surrexitque ? Jesimon *facies super* Chachilah Ghibhah in latet
2 מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ וַיָּקָם
millia tria eo cum & ,Ziph desertum in descendit & Saul
שָׁאוּל וַיֵּרֶד אֶל־מִדְבַּר־זִיף וְאִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים
.Ziph deserto in David *quærendum ad* ,Israel electorum virorum
אִישׁ בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד בְּמִדְבַּר־זִיף׃
facies super quæ ,Chachilah Ghibhah in Saul est castrametatus Et
3 וַיִּחַן שָׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
venisset quòd *vidit* & ; deserto in *sedens* David & : viam super Jesimon
הַיְשִׁימֹן עַל־הַדָּרֶךְ וְדָוִד יֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר וַיַּרְא כִּי בָא
,cognovit&;exploratores David misit Et .desertum in se post Saul
4 שָׁאוּל אַחֲרָיו הַמִּדְבָּרָה׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְרַגְּלִים וַיֵּדַע
ad venit & ,David surrexit Et *.certum ad* Saul venisset quòd
5 כִּי־בָא שָׁאוּל אֶל־נָכוֹן׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל־
locum David vidit Et .Saul *ibi erat castrametatus quo* locum
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה־שָׁם שָׁאוּל וַיַּרְא דָּוִד אֶת־הַמָּקוֹם
.ejus militiæ princeps , Ner filius Abner & , Saul *ibi jacebat quo*
אֲשֶׁר שָׁכַב־שָׁם שָׁאוּל וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָאוֹ
.ejus *circuitus castrametantes* populus & , *rotunditate in jacens* Saul Et
וְשָׁאוּל שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָו׃

Versio VUL LAT.

35 Suscepit ergò David de manu
ejus omnia quæ attulerat ei,
dixítq; ei; Vade pacificè in domũ
tuã, ecce audivi vocẽ tuã,
36 & honoravi faciem tuã. Venit
autem Abigail ad Nabal: &
ecce erat ei conviviũ in domo
ejus, quasi convivium regis, &
cor Nabal jucundũ: erat enim
ebrius nimis: Et non indicavit
ei verbum pusillũ aut grande
37 usq; mané. Diluculò autẽ cũ
digessisset vinũ Nabal, indicavit
ei uxor sua verba hæc, &
emortuum est cor ejus intrinsecus,
& factꝰ est quasi lapis.
38 Cúmq; pertransissent decem
dies, percussit Dñs Nabal, &
39 mortuꝰ est. Quod cũ audîsset
David mortuũ Nabal, ait; Benedictus
Dñs, qui judicavit
causã opprobrii mei de manu
Nabal, & servũ suum custodivit
à malo, & malitiam Nabal
reddidit Dñs in caput ejꝰ. Misit
ergò David, & locutꝰ est ad
Abigail, ut sumeret eam sibi
40 in uxorem. Et venerunt pueri
David ad Abigail in Carmelũ,
& locuti sunt ad eã, dicentes;
David misit nos ad te, ut accipiat
41 te sibi in uxorem. Quæ
consurgens adoravit prona in
terram, & ait; Ecce famula
tua sit in ancillam, ut lavet
42 pedes servorũ dñi mei. Et festinavit,
& surrexit Abigail,
& ascendit sup asinũ, & quinque
puellæ ierunt cũ ea, pedissequæ
ejus, & secuta est nuntios
David: & facta est illi
43 uxor. Sed & Achinoam accepit
David de Jezrael: & fuit
44 utraq; uxor ejꝰ. Saul autẽ dedit
Michol filiam suam, uxorem
David, Phalti filio Lais, qui
erat de Gallim.

CAP. XXVI.

1 ET venerũt Ziphæi ad Saul
in Gabaa, dicentes; Ecce, David
absconditꝰ est in colle Hachila,
quæ est ex adverso solitudinis.
2 Et surrexit Saul, & descendit
in desertũ Ziph, & cũ
eo tria millia virorũ de electis
Israel, ut quæreret David in
3 deserto Ziph. Et castrametatꝰ
est Saul in Gabaa Hachila,
quæ erat ex adverso solitudinis
in via: David autẽ habitabat
in deserto. Videns autem
ꝙ venisset Saul post se in de-
4 sertũ, Misit exploratores, &
didicit ꝙ illuc venisset certis-
5 simè. Et surrexit David clàm,
& venit ad locũ vbi erat Saul:
cúmq; vidisset locum, in quo
dormiebat Saul, & Abner filius
Ner, princeps militiæ ejus,
& Saulem dormientẽ in tentorio,
& reliquum vulgus per
circuitum ejus,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

35 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ (φ) χειρὸς αὐτῆς πάντα
ἃ ἔφερεν αὐτῷ, (χ) καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀνάβηθι
εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· βλέπε, ἤκουσα τῆς
36 φωνῆς σου, καὶ ᾑρέτισα τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ
παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ. καὶ (ψ) ἰδοὺ
αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς πότος (ω)
βασιλέως. καὶ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ᾽
αὐτόν· καὶ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα. καὶ
οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως
37 φωτὸς τοῦ πρωΐ. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, (α)
ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου Νάβαλ, ἀπήγγειλεν
ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ ἐναπέθανεν
ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς (β)
38 γίνεται ὡς λίθος. Καὶ ἐγένετο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι,
καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν Νάβαλ, καὶ ἀπέθανε.
39 Καὶ ἤκουσε (γ) Δαυίδ, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς
κύριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ
(δ) μου ἐκ χειρὸς (ε) Νάβαλ, καὶ τὸν δοῦλον
αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν
κακίαν Νάβαλ ἀπέστρεψε κύριος εἰς κεφαλὴν
αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐλάλησε
περὶ (ζ) Ἀβιγαίας, λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.
40 Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς
(η) Ἀβιγαίαν εἰς Κάρμηλον, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ,
λέγοντες, Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς
41 σέ, λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἀνέστη
καὶ προσεκύνησεν (θ) ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον,
καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην
42 (ι) νίψαι πόδας τῶν παίδων σου. Καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία,
καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε κοράσια
ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν
παίδων Δαυίδ, καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα.
43 Καὶ τὴν Ἀχινάαμ ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ (κ) Ἰεζραέλ,
44 καὶ ἀμφότεραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες. Καὶ
Σαοὺλ ἔδωκε Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
Δαυὶδ τῷ Φαλτὶ υἱῷ (λ) Ἀμὶς τῷ ἐκ Ῥομμᾶ.

MS.A. (φ) τῆς χειρὸς (χ) καὶ αὐτῇ εἶπεν, (ψ) ἰδοὺ πότος ἐν τῷ οἴκῳ (ω) τοῦ βασιλέως. (α) ἕως (β) ὡσεὶ (γ) Δαυίδ, ὅτι ἀπέθανεν Νάβαλ, καὶ (δ) ἐμοῦ (ε) τοῦ Νάβαλ, (ζ) Ἀβιγαίᾳ, (η) Ἀβιγαία (θ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, (ι) νίψαι πόδας τῶν παίδων τοῦ κυρίου μου. Καὶ ἐτάχυνεν καὶ ἀνέστη (κ) Ἰζραέλ, καὶ ἦσαν ἀμφότεραι (λ) Λαὶς τῷ ἐκ Γαλλείμ.

ΚΕΦ. κς΄.

1 ΚΑὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους
πρὸς τὸν Σαοὺλ εἰς τὸν βουνόν, λέγοντες, Ἰδοὺ
Δαυὶδ σκεπάζεται (α) μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ
(β) τῷ Ἐχελὰ, κατὰ πρόσωπον τοῦ (γ) Ἰεσσαι-
2 μοῦ. Καὶ ἀνέστη Σαούλ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον
(δ) Ζίφ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν
(ε) ἐκλεκτοὶ ἐξ Ἰσραήλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ
3 ἐν τῇ ἐρήμῳ (ζ) Ζίφ. Καὶ παρενέβαλε Σαοὺλ
ἐν τῷ βουνῷ (η) τῷ Ἐχελὰ τῷ ἐπὶ προσώπου
τοῦ (θ) Ἰεσσαιμοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν
ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ εἶδε Δαυίδ, ὅτι ἥκει
4 Σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἀπέστειλε
Δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι ἥκει Σα-
5 οὺλ ἕτοιμος ἐκ (ι) Κεϊλά. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ
λάθρα, καὶ (κ) εἰσπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδεν
ἐκεῖ Σαούλ, καὶ ἐκεῖ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ
ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ ἐκάθευδεν ἐν
λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ
αὐτοῦ.

MS.A. (α) παρ᾽ ἡμῖν (β) τοῦ Ἀχελὰ τοῦ κατὰ (γ) Εἰεσσαιμοῦ. Καὶ κατέβη Σαούλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς (δ) Ζείφ, (ε) ἐκλεκτῶν (ζ) Ζείφ. (η) τοῦ Ἐχελὰ τοῦ ἐπὶ (θ) Εἰεσσαιμοῦ (ι) Κεειλά. (κ) πορεύεται

Et accepit David de manu ejus omnia quæ ferebat ei: & dixit ad 35
eã; Ascende in pace in domũ tuã:
vide, audivi vocẽ tuã, & (ii) suscepi faciẽ tuam. Et advenit Abigæa ad Nabal. Et ecce ei convi- 36
viũ in domo sua, sicut conviviũ
regis. Et cor Nabal bonũ in eo: &
ipse ebrius usq; valdè. Et non annuntiavit
ei verbum parvũ, vel
magnum, usq; ad lucẽ matutinã.
Et factum est manè, ut resipuit à 37
vino Nabal, annuntiavit uxor ejus
verba hæc. Et immortuum est
cor ejus in eo; & ipse fit tanquã
lapis. Et facti sunt circiter decem 38
dies, & percussit Dominus Nabal,
& mortuꝰ est. Et audivit (kk) Da- 39
vid, & dixit; Benedictꝰ Dominus,
qui judicavit judiciũ opprobrii
mei de manu Nabal, & servũ suum
reservavit de manu malorũ:
& malitiã Nabal convertit Dominꝰ
in caput ejꝰ. Et misit David,
& locutus est de Abigæa, ad accipiendũ
eã sibi in uxorẽ. Et ve- 40
nerunt pueri David ad Abigæã
in Carmelum, & locuti sunt ei,
dicentes; David misit nos ad te ad
accipiendum te sibi in uxorem. Et 41
surrexit, & adoravit super terram
in faciem, & dixit; Ecce serva
tua in ancillã ad lavandum pedes
(ll) puerorũ tuorum. Et surre- 42
xit Abigæa, & inscendit super
asinũ: & quinq; puellæ sequutæ
sunt eam: & ivit post pueros David,
& fit ei in uxorẽ. Et Achi- 43
naam (mm) sumpsit David de
Jezrael, & utræq; fuerunt ei uxores.
Et Saul dedit Melchol filiã 44
suã, quæ erat uxor David, Phalti
filio (nn) Amis, qui de Rhommã.

CAP. XXVI.

ET veniunt Ziphæi (a) abe- 1
sluosa ad Saul in collẽ, dicentes;
Ecce David tegitur nobiscum in
colle Echela ad faciẽ Jessemu. Et 2
surrexit Saul, & descendit in desertum
(b) Ziph, & cũ eo tria millia
virorum, electi ex Israel, ad
quærendum David in deserto
Ziph. Et castrametatus est Saul in 3
colle Echela, qui super faciẽ Jessemu
super viam. Et David sedit
in deserto. Et vidit David, quia
venit Saul post se in desertum. Et 4
misit David exploratores, & cognovit,
quia venit Saul (c) paratus
de Ceila. Et surrexit David clã: 5
& ingreditur in locum, ubi dormiebat
illîc Saul: & ibi Abenner
filius Ner princeps militiæ ejus. Et
Saul dormiebat in (d) lampene: &
populus castrametatus circa eum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וקביל דוד מנהא ית דאיתיאת ליה ולה אמר סקי לשלם לביתיך חזי דקבילית מניך ונסבית
36 אפיכי : ואתת אביגיל לות נבל והא ליה משתיא בביתיה כמשתי מלכא ולבא דנבל
37 שפיר עלוהי והוא רוי עד לחדא ולא חויאת ליה פתגם זעיר ורב עד מנהר צפרא : והוה
בצפרא כד פג חמרא מנבל וחויאת ליה אתתיה ית פתגמיא האלין ומית לביה במעוהי
38 והוא הוה כאבנא : והוה לזמן עסרא יומין ותבר יי ית נבל ומית : ושמע דוד ארי מית
39 נבל ואמר בריך יי דדן ית דין חסודי מידא דנבל וית עבדיה מנע מלמעבד בישא וית
40 בישת נבל אתיב יי ברישיה ושלח דוד ושאל באביגיל למסבה ליה לאתו : ואתו עבדי
דוד לות אביגיל לכרמלא ומלילו עמה למימר דוד שלחנא לותיך למסביך ליה לאתו :
41 וקמת וסגידת על אפהא על ארעא ואמרת הא אמתך לאמהו לאסחאה רגלי עבדי
42 רבוני : ואוחיאת וקמת אביגיל ורכבת על חמרא וחמש עולמתהא דאזלין לקבלה ואזלת
43 בתר אזגדי דוד והוית ליה לאתו : וית אחינועם נסיב דוד מיזרעאל והואה אף תרויהון
44 ליה לנשין : ושאול יהב ית מיכל ברתיה אתת דוד לפלטי בר ליש דמגלים :

כו

1 ואתו אנשי זיף לות שאול לגבעתא למימר הלא דוד מטמר בגבעתא דחכילה די על אפי
2 ישימון : וקם שאול ונחת למדברא דזיף ועמיה תלתא אלפין גברא בחורי ישראל
3 למבעי ית דוד במדברא דזיף : ושרא שאול בגבעת חכילה די על אפי ישימון על אורחא
4 ודוד יתיב במדברא וחזא ארי אתא שאול בתרוהי למדברא : ושלח דוד מאללין וידע
5 ארי אתא שאול בקשוט : וקם דוד ואתא לאתרא די שרא תמן שאול וחזא דוד ית אתרא
דשכב תמן שאול ואבנר בר נר רב חיליה ושאול שכיב בכרקומא ועמא שרן סחרנוהי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et accepit David ab illa id quod venire fecit illi : et illi dixit, Ascende in 35
pace ad domũ tuam; vide quòd audivi te et suscepi faciẽ tuam. Et venit 36
Abigail ad Nabal, et ecce illi convivium in domo sua, ut conviviũ regis,
et cor Nabal pulchrũ sup ipsum, et ipse ebriꝰ valde : et non indicavit illi
verbũ parvum aut magnũ, donec luceret aurora. Et fuit in aurora quando 37
quievit vinũ à Nabal, et indicavit illi uxor ejus verba hæc: et mortuum est
cor ejus in visceribꝰ suis, et ipse fuit ut lapis. Et fuit post tempus decẽ di- 38
erum, et fregit Dñs Nabal, et mortuus est. Et audivit David quòd mortuus 39
est Nabal: et dixit, Benedictus Dñs qui judicavit judicium opprobrii mei
de manu Nabal, et servum suum prohibuit à faciendo malo, et malũ Nabal
redire fecit Dñs in caput ipsius: et misit David, et petivit Abigail ad acci-
piendũ sibi uxorẽ. Et venerunt servi David ad Abigail ad Charmela, & 40
locuti sunt cum illa dicendo, David misit nos ad te ad accipiendũ te sibi
in uxorem. Et surrexit et adoravit sup faciem suam super terram, et dixit: 41
Ecce ancilla tua in ancillã, ad lavandũ pedes servorũ domini mei. Et festi- 42
navit, et surrexit Abigail, et ascendit super asinũ, et quinq; adolescentulæ
ejus euntes juxta eam : et ivit post nuncios David, et fuit illi in uxorem. Et 43
Ahhinogham tulit David ex Jezraghel, et fuerunt etiam ambæ illæ ipsi 44
in uxores. Et Saul dedit Michal filiam suam uxorem David, Palti filio
Lais qui ex Galim.

CAP. XXVI.

ET venerunt homines Ziph ad Saul ad Gibghatha: ad dicendũ, Nónne 1
David absconditus in colle Hhachila qui super faciem Jessimon? Et surre- 2
xit Saul et descendit ad desertum Ziph, et cum eo tria millia viri electi Is-
rael, ad quærendũ David in deserto Ziph. Et posuit [*castra*] Saul in colle 3
Hhachilah qui sup faciẽ Jessimon sup viam: et David sedens in deserto, et
vidit ꝙ venit Saul post se in desertũ. Et misit David exploratores, et cogno- 4
vit ꝙ venit Saul in veritate. Et surrexit David et venit ad locũ ubi posuit 5
Saul [*castra*,] et vidit David locũ in quo cubãs Saul, et Abner filiꝰ Ner prin-
ceps virtutis ejꝰ, et Saul cubans in vallo, et populꝰ se ponentes circũ ipsũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܝܕܝܗ̇ ܡܕܡ ܕܐܝܬܝܬ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܣܩܝ ܠܒܝܬܟܝ ܒܫܠܡܐ. ܚܙܝ
36 ܕܫܡܥܬ ܠܡܠܝܟܝ. ܘܢܣܒܬ ܐܦܝܟܝ. * ܘܐܬܬ ܐܒܝܓܝܠ ܠܘܬ ܢܒܠ. ܘܗܘܐ ܐܝܬ ܠܗ
ܡܫܬܝܐ ܒܒܝܬܗ. ܐܝܟ ܡܫܬܝܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܒܗ ܕܢܒܠ ܛܐܒ ܒܓܘܗ. ܘܗܘ ܪܘܐ ܗܘܐ ܛܒ.
37 ܘܠܐ ܚܘܝܬܗ ܡܕܡ ܥܕܡܐ ܕܢܓܗ ܨܦܪܐ. * ܘܗܘܐ ܟܕ ܢܓܗ. ܘܢܦܩ ܚܡܪܗ. ܚܘܝܬܗ
38 ܐܢܬܬܗ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܘܡܝܬ ܠܒܗ ܒܓܘܗ. ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܟܐܦܐ. * ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܥܣܪܐ
39 ܝܘܡܝܢ. ܘܡܚܝܗ ܡܪܝܐ ܠܢܒܠ. ܘܡܝܬ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܕܡܝܬ ܢܒܠ. ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܕܕܢ ܕܝܢܐ ܕܚܣܕܝ. ܡܢ ܐܝܕܝ ܢܒܠ. ܘܥܒܕܗ ܚܣܟ ܡܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܒܝܫܬܗ
ܕܢܒܠ. ܐܗܦܟ ܡܪܝܐ ܒܪܫܗ. ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܘܡܠܠ ܥܡ ܐܒܝܓܝܠ ܕܢܣܒܝܗ̇ ܠܗ ܐܢܬܬܐ.
40 * ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܒܝܓܝܠ ܠܟܪܡܠܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇. ܕܘܝܕ ܫܕܪܢ ܠܘܬܟܝ
41 ܕܢܣܒܟܝ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. * ܘܩܡܬ ܘܣܓܕܬ ܥܠ ܐܦܝܗ̇ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ. ܗܐ ܐܡܬܟ ܠܐܡܗܐ
42 ܠܡܫܝܓܘ ܪ̈ܓܠܝ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝ. * ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܩܡܬ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܪܟܒܬ ܥܠ ܚܡܪܐ.
ܘܚܡܫ ܥܠܝܡܬܗ̇. ܐܙܠܝ ܒܪ̈ܓܠܗ̇. ܘܐܙܠܬ ܥܡ ܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ.
43 44 * ܘܠܐܚܝܢܥܡ. ܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܝܙܪܥܐܝܠ. ܘܗܘܝ ܠܗ ܐܦ ܬܪܬܝܗܝܢ ܢܫ̈ܐ. * ܘܝܗܒ ܫܐܘܠ ܠܡܝܟܠ
ܒܪܬܗ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܠܦܠܛܝ ܒܪ ܠܝܫ ܕܡܢ ܓܠܝܡ. * ܦܘܩܠܐ * ܟܗ *

1 * ܘܐܬܘ ܙܝ̈ܦܝܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܓܒܥܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܡܬܛܫܐ ܒܓܒܥܬܐ ܚܘܝܠܐ
2 ܕܩܕܡ ܐܝܫܝܡܘܢ. * ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܢܚܬ ܠܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. ܘܥܡܗ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ
3 ܓܒ̈ܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܥܝܘ ܠܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. * ܘܫܪܐ ܫܐܘܠ ܒܓܒܥܬܐ ܚܘܝܠܐ
ܕܩܕܡ ܐܝܫܝܡܘܢ. ܒܐܘܪܚܐ. ܘܕܘܝܕ. ܝܬܒ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܚܙܐ ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܒܬܪܗ ܠܡܕܒܪܐ.
4 5 * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܓܫܘܫܐ. ܘܝܕܥ ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܒܬܪܗ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܫܪܐ ܬܡܢ
ܫܐܘܠ. ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܘܟܬܐ ܕܕܡܟ ܬܡܢ ܫܐܘܠ. ܘܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܪ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. ܕܡܟ
ܒܫܒܝܠܐ. ܘܥܡܐ. ܫܪܐ ܚܕܪܘܗܝ.

Et accepit David è manibus ejus ꝙ attulerat: 35
deinde dixit ad eam, Aſcende in domũ tuam
cum pace, vide ꝙ auſcultaverim voci tuæ, &
ſuſceperim vultũ tuum. Cũ ique veniſſet Abigal 36
ad Nabalem, ecce conviviũ erat illi domi
ſuæ, quaſi convivium regiũ: & cor Nabalis
lætum erat, ipſéq; erat admodũ temulentus:
quamobrẽ non indicavit ei negotium uſque
ad aurorã. Fuítque ut cùm orta eſſet aurora, 37
& ille excuſſiſſet vinum ſuum, indicaret
illi uxor ejus res iſtas: unde emortuũ eſt cor ejus
in præcordiis ejus, & evaſit quaſi lapis. Et 38
exactis quaſi decem diebus, percuſſit Dñs Nabalem,
& mortuus eſt. Audiens autem David 39
mortuum eſſe Nabalẽ, dixit; Benedictꝰ ſit Dñs
qui exegit judiciũ opprobrii mei è manibus
Nabalis, & ſervũ ſuũ ſervavit à malo, & pravitatem
Nabalis convertit Dñs in caput ejus:
mitténſque Dauid alloquutus eſt Abigalẽ ut
duceret eam ſibi uxorem. Euntes ergò ſervi 40
Davidis ad Abigalẽ in Carmelũ, dixerunt ad
eam, David miſit nos ad te, ut ducat te uxorẽ
ſibi. Quæ ſurgens adoravit prona ſuper terram, 41
& ait; Ecce ancilla tua in famulã ad lavandum
pedes ſervorũ domini mei. Deinde 42
feſtinans ſurrexit Abigal, inſedítque aſino;
quinque adoleſcentulis ejus euntibus poſt eã:
& profecta cum legatis Davidis, fuit ei uxor.
Ahincẽ quoq; duxerat David ex Jezraele: habuítq; 43
duas uxores. Nam Saul dederat Malchelem 44
filiam ſuam uxorem Davidis, Palti filio
Lis Galimitæ.

CAP. XXVI.

Rurſus venerunt Ziphæi ad Saulem in Gebaa, 1
& dixerunt ei; Ecce David latitat in Gebaoth
Hevilæ quæ eſt ex adverſo Aſimon.
Quarè ſurgens Saul deſcendit in deſertũ Ziph, 2
& cum eo ter mille viri delecti Iſraelitæ, ad
quærendũ Davidem in deſerto Ziph. Et verò 3
Saul caſtrametatꝰ eſt in Gebaoth Hevilæ quæ
eſt ex adverſo Aſimon, in via; David autẽ ſedebat
in deſerto: vidénſq; quòd veniſſet Saul
poſt ſe ad deſertum, Miſit David exploratores; 4
& cognovit veniſſe Saulem poſt ſe. Surgens 5
itaque David, venit ad locum ubi caſtra
poſuerat Saul, vidítque David locum ubi jacuerat
Saul: Abner autem filius Ner, dux
militiæ Saulis jacebat in ſemita, & populus
caſtra habebat circa eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

35 * فامر داود وقبض لطفها وقال لها * ارجعي الى بيتك بسلام * واعلمي اني قد حابيتك وقبلت
36 قولك * فجاءت ابيغال الى نابال واذا في بيته دعوة كدعوة الملوك * وعمل نابال وطابت نفسه وسكر
37 جدا * ولم تخبره امراته بما كان حتى اصبح * فلما اصبح وفاق من سكره * اخبرته امراته بالقصة
38 39 كلها * وفزع وحسي قلبه في جوفه وصار كالحجر * فمرض عشرة ايام * وعاقبه الله ومات * فلما
سمع داود بموت نابال قال * تبارك الله الرب الذي انتقم لي من نابال وما عيرني به * ومنع عبده
40 من فعل السوء * ورد الرب كيد نابال في نحره * فارسل داود الى ابيغال وكلمها ان يتزوج بها * فجاء
41 عبيد داود الى ابيغال الى كرمل وقالوا لها * ارسلنا داود اليك يطلبك ان يتزوج بك * وقامت
42 وسجدت على الارض وقالت * نعم انا امة له * خادمة تغسل ارجل عبيد سيدي * واسرعت ابيغال
وركبت حمارا * واخذت خمسة من جواريها * وانطلقت مع رسل داود * فتزوج بها * وصارت له
43 44 امراة * وكان قد تزوج داود باحينعام من ايزرعال * وصارت له امراتان * فاما ساول فزوج
ملكال ابنته التي كانت امراة داود * من فلطي بن اليس الذي من جليم *

* الفصل السادس والعشرون *

1 * فاتي الزيفانيون ساول * وقالوا له في جبع ان داود متغيب في جبعون التي بحويلا امام اسمون
2 * وتهيا ساول * ونزل الى برية زيف * ومعه ثلاثة الف رجل نجدة من جميع بني اسرائيل * ليطلب
3 داود في برية زيف * ونزل ساول في جبعون التي بحويلا * بين يدي اسمون في الطريق * وكان
4 داود في البرية * فلما راي ان ساول قد تبعه الى البرية * ارسل داود جواسيس * وعلم ان ساول
5 قد اتاه * وقام داود فاتي الى الموضع الذي نزله ساول * وبصر بالموضع الذي رقد فيه ساول * وكان
ابنار بن نار صاحب شرطة ساول راقدا في الطريق * والعسكر حوله *

Jubente ergò Davide exceptum fuit munuſculũ 35
ejus, & dixit ad eam, Revertere
domum tuam in pace, et ſcias quòd aſſentatus
tibi ſum, et accepi ſermonẽ tuũ. Venit 36
itaq; Abigal ad Nabalẽ, & en habebat
domi ſuæ cõviviũ veluti conviviũ regũ:
eratq; Nabal temulentus, hilaris animi, et
admodum ebrius: unde non indicavit ei
uxor ipſius quod contigerat uſq; ad lucem
matutinã. Cúmq; ortus eſſet dies, illeq; ab 37
ebrietate ſua expergectus eſſet, narravit ei
uxor ejus totã hiſtoriã: & extimuit, atq;
perterritũ eſt cor ejus in pectore ipſius, factuſq;
eſt tanquã lapis; Adeo ut ægrotaret 38
decem diebus, et à Deo cruciatus moreretur.
Cùm autem audiſſet David mortem 39
Nabalis, ait, Benedictus Deus Dominus
qui à Nabale ultꝰ eſt me & opprobriũ
quo me affecerat, et ſervũ ſuũ prohibuit
ne malum cõmitteret, retuditq; Dominus
pravitatẽ Nabalis in jugulũ ejꝰ: miſitque
David ad Abigalem, & loquutus eſt cum
ea ut eam duceret in matrimonium. Quapropter 40
venientes ſervi Davidis ad Abigalem
in Carmelũ, dixerunt ad eã, Miſit nos
David ad te rogatũ ut matrimoniũ tecũ
contrahat. Quæ ſurgens adoravit ſuper 41
terrã, & ait; Libenter, ego ſum ipſius ancilla,
famula ad lavandos pedes ſervorũ
domini mei. Et feſtinans Abigal inſcendit 42
aſtaũ, et aſſumptis quinq; ex ancillis ſuis
abiit cum nuntiis Davidis, qui duxit illã
in matrimoniũ, et facta eſt ei uxor. David 43
autem jam duxerat Achinoã de Jezraele,
fueruntq; ei duæ uxores. Porrò Saul Melchalẽ 44
filiã ſuam quæ erat uxor Davidis,
matrimonio junxit cum Phalti filio Alis
qui erat de Gallim.

CAP. XXVI.

Cum verò veniſſent Ziphæi ad Saulem, 1
eique dixiſſent in Gabaa Davidem
latere in Gabaon quæ eſt in Hevila contra
Aſimon, Paravit ſe Saul deſcenditque in 2
deſertũ Ziph, ſecũ habens tria millia virorũ
animoſiſſimorũ ex omnibus Iſraelitis,
ut quæreret Davidem in deſerto Ziph.
Et caſtrametatus eſt Saul in Gabaon quæ 3
eſt in Hevila contra Aſimon, in via: David
autẽ erat in deſerto; et cùm vidiſſet
Saulem ſectatũ ſe eſſe ad deſertũ, Miſſis 4
David exploratoribus cognovit etiã adventâſſe
ad ſe Saulem. Quapropter ſurgens 5
David venit ad locũ in quo caſtrametatus
fuerat Saul, inſpexitque locum
in quo jacuerat Saul: Abner autem filius
Ner dux militiæ Saulis jacuerat in via,
et exercitus erat circum eum.

שמואל א׳: כו

Abiſai ad & ,Chittæum Achimelech ad dixit & ,David reſpondit Et
6 וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי וְאֶל־אֲבִישַׁי
Saul ad mecum deſcendet Quis : dicendo ,Joab fratrem Serujah filium
בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׁאוּל
venit Et .tecum deſcendam Ego : Abiſai dixit Et ?caſtrametationem in
7 אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי אֵרֵד עִמָּךְ׃ וַיָּבֹא
dormiebat jacens Saul ecce & : nocte populum ad Abiſai & ,David
דָוִד וַאֲבִישַׁי אֶל־הָעָם לַיְלָה וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב יָשֵׁן
,Abner & ; ejus *capitibus* terra in *compreſſa* ejus lancea & ,*vallo* in
בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה־בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו וְאַבְנֵר
: David ad Abiſai dixit Et .ejus *circuitus jacentes* populus &
8 וְהָעָם שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָו׃ וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד
nunc & : tua manu in tuum inimicum hodie Deus Concluſit
סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת־אוֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ וְעַתָּה
.ei iterabo non & ,una vice terra in *&* lancea *in* nunc eum percutiam
אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ׃
miſit quis quia : eum *corrumpas* Ne : Abiſai ad David Dixitque
9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח
Dixitque ? erit innocens & ,DOMINI Chriſtum in ſuam manum
10 יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנִקָּה׃ וַיֹּאמֶר
,eum percuſſerit DOMINUS *ſi quia* ,DOMINUS Vivit : David
דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־יְהוָה יִגָּפֶנּוּ
: perierit & deſcenderit prælium in vel ,moriatur & ,venerit ejus dies vel
אוֹ־יוֹמוֹ יָבוֹא וָמֵת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפָּה׃
Chriſtum in meam manum *mittendo à* ,DOMINO à mihi Abſit
11 חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה מִשְּׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ
,ejus *capitibus* quæ ,lanceam obſecro *cape* nunc Et .DOMINI
יְהוָה וְעַתָּה קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו
,lanceam David *cepit* Et .*nobis* eamus & ,aquarum ſcyphum &
12 וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם וְנֵלְכָה לָּנוּ׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַחֲנִית
,*videns* non & : ſibi abierunt & , Saul *capitibus à* aquarum ſcyphum &
וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם מֵרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה
quoniam : *dormientes* ipſi omnes quia ,*expergefaciens* non & ,*cognoſcens* non &
וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי
,*tranſitum* David tranſivit Et .eos ſuper ceciderat *Domini* ſopor
13 תַּרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר
.eos inter locus multus : longè à montis *caput* ſuper ſtetit &
וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃
Nónne : dicendo ,Ner filium Abner ad & ,populum ad David clamavit Et
14 וַיִּקְרָא דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר לֵאמֹר הֲלוֹא
ad clamâſti tu Quis :dixit & ,Abner reſpondit Et ? Abner reſpondebis
תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קָרָאתָ אֶל־
quis Et ? tu vir Nónne : Abner ad David dixit Et ? regem
15 הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה וּמִי
? regem tuum dominum *ad* cuſtodiſti non quid ut & ? Iſrael in tu ſicut
כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֶל־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ
Non .tuum dominum regem *corrumpendum* ad *populi* unus venit quia
16 כִּי־בָא אַחַד הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃ לֹא־
, *vos mortis filii* quia ,Dominus Vivit .feciſti quod hoc *verbum* bonum
טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי־מָוֶת אַתֶּם
.DOMINI *unctum ſuper* veſtrum dominũ *ſuper* cuſtodiſtis non qui
אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה
qui aquarum ſcyphus & ,*regis* lancea ubi , vide nunc Et
וְעַתָּה רְאֵה אֵי־חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר
hæc tua vox Num :dixit & ,David vocem Saul cognovit Et .ej⁹ *capitibus*
17 מְרַאֲשֹׁתָו׃ וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ זֶה
: dixit Et .Rex mi domine mea Vox : David dixit Et ? David mi fili
18 בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר
? feci quid quia ? ſuum ſervum *poſt perſequens* meus domin⁹ quid Ut
לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ כִּי מֶה עָשִׂיתִי
? malum mea manu in quod &
וּמַה־בְּיָדִי רָעָה׃

Verſio VULG. LAT.

6 Ait David ad Achimelech Hethæum, & Abiſai filium Sarviæ, fratrem Joab, dicens; Quis deſcendet mecum ad Saul in caſtra? Dixitq, Abiſai, 7 Ego deſcendam tecum. Venerunt ergò David & Abiſai ad populum nocte, & invenerunt Saul jacentem & dormientem in tentorio, & haſtam fixam in terra ad caput ejus : Abner autem & populũ dor- 8 mientes in circuitu ej⁹. Dixítq; Abiſai ad David, Concluſit Deus inimicum tuũ hodiè in man⁹ tuas: nunc ergò perfodiã eum lanceâ in terra, ſemel, 9 & ſecundò opus non erit. Et dixit David ad Abiſai, Ne interficias eum: quis enim extendet manum ſuã in chriſtum 10 Dñi, & innocens erit? Et dixit David; Vivit Dñs, quia niſi Dñs percuſſerit eum, aut dies ej⁹ venerit ut moriatur, aut in prælium deſcendens perierit: 11 Propitius ſit mihi Dñs ne extendã manũ meam in chriſtum Dñi: nunc igitur tolle haſtam, quæ eſt ad caput ejus, & ſcy- 12 phum aquæ, & abeamus. Tulit igitur David haſtam, & ſcyphum aquæ, qui erat ad caput Saul, & abierunt : & non erat quiſquam, qui videret, & intelligeret, & evigilaret, ſed omnes dormiebant, quia ſopor 13 Dñi irruerat ſup eos. Cúmq; tranſiſſet David ex adverſo, & ſtetiſſet in vertice montis de longè, et éſſet grande interval- 14 lum inter eos, Clamavit David ad populum, & ad Abner filium Ner, dicens; Nónne reſpondebis Abner? Et reſpondens Abner, ait; Quis es tu, qui clamas, & inquietas regẽ? 15 Et ait David ad Abner, Numquid non vir tu es? & quis ali⁹ ſimilis tui in Iſrael? quarè ergò nõ cuſtodîſti dominum tuum regem? ingreſſus eſt enim un⁹ de turba, ut interficeret re- 16 gẽ, dominum tuũ. Non eſt bonum hoc, quod feciſti : vivit Dominus, quoniam filii mortis eſtis vos , qui non cuſtodîſtis dñm veſtrum, chriſtum Domini: nunc ergò vide ubi ſit haſta regis, & ubi ſit ſcyphus aquæ, qui erat ad caput ejus. 17 Cognovit autem Saul vocem David, & dixit; Numquid vox hæc tua, fili mi David? et ait David; Vox mea, domine mi 18 rex. Et ait, Quam ob cauſam dominus meus perſequitur ſervum ſuum? Quid feci? aut quod eſt malum in manu mea?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, ϗ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν Χετταῖον, ϗ πρὸς (λ) Ἀβεσσὰ υἱὸν Σαρουίας ἀδελφὸν Ἰωὰβ, λέγων, Τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ πρὸς Σαοὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν; ϗ εἶπεν (μ) Ἀβεσσὰ, Ἐγὼ εἰσελεύσομαι 7 μετὰ σοῦ. Καὶ εἰσπορεύεται Δαυὶδ ϗ (ν) Ἀβεσσὰ εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· ϗ ἰδοὺ Σαοὺλ (ξ) καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ, ϗ τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ Ἀβεννὴρ ϗ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδε κύκλῳ 8 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (ο) Ἀβεσσὰ πρὸς Δαυὶδ, Ἀπέκλεισε κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς χεῖράς σου, ϗ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς 9 τὴν γῆν ἅπαξ, ϗ οὐ δευτερώσω αὐτῷ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (π) Ἀβεσσὰ, Μὴ ταπεινώσῃς αὐτὸν, ὅτι τίς ἐποίσει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ 10 χριστὸν κυρίου ϗ ἀθῳωθήσεται; Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ζῇ (ρ) κύριος, ἐὰν μὴ κύριος παίσῃ αὐτὸν, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ ϗ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλε- 11 μον καταβῇ ϗ προστεθῇ, (σ) Μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου (τ) ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου. ϗ νῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, 12 ϗ (υ) ἀπέλθωμεν ἡμεῖς καθ' ἑαυτούς. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ, ϗ τὸν (φ) φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ ἀπῆλθον καθ' ἑαυτούς. ϗ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, ϗ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, ϗ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος κυρίου (χ) ἐπέπεσεν 13 ἐπ' αὐτούς. Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, ϗ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, ϗ 14 πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ προσεκαλέσατο Δαυὶδ τὸν λαὸν, ϗ τῷ Ἀβεννὴρ ἐλάλησε, λέγων, Οὐκ ἀποκριθήσῃ Ἀβεννήρ; (ψ) ϗ ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ, ϗ εἶπε, Τίς 15 εἶ σὺ ὁ (ω) καλῶν; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννὴρ, Οὐκ ἀνὴρ σύ; ϗ τίς, ὡς σὺ, ἐν Ἰσραήλ; ϗ διατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ δι- 16 αφθεῖραι (α) τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα. Καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας. ζῇ κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ὑμεῖς, οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν κυρίου. ϗ νῦν ἴδε δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, ϗ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος, ποῦ ἐστι τὰ 17 πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; Καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, ϗ εἶπε, Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυίδ; ϗ εἶπε Δαυὶδ, Δοῦλός σου 18 κύριε βασιλεῦ. Καὶ (β) εἶπε, Ἱνατί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριος ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; (γ) ὅτι τί ἡμάρτηκα; ϗ τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα;

Et reſpondit David, & dixit ad Abimelech Chettæum, & ad Abeſſa filium Sarviæ, fratrem Joab, dicens; Quis introibit mecum ad Saul in caſtra? Et dixit Abeſſa, Ego introibo tecũ. 7 *Et intrat David, & Abeſſa ad populum nocte: & ecce Saul (e) dormiens ſomno in lampene, & lancea ejus fixa in terram ad caput ejus: & Abenner, & populus ejus dormiebat circa eum.* 8 *Et dixit Abeſſa ad David; Concluſit Dominus hodiè inimicum tuum in manus tuas: & nunc percutiam eum lanceâ in terram ſemel, & non (f) repetam ei.* 9 *Et dixit David ad Abeſſa; Nè (g) humilies illum, quoniam quis injiciet manum ſuam in chriſtum Domini, & (h) purus erit?* 10 *Et dixit David; Vivit Dominus, niſi Dominus percuſſerit illũ, aut hora illius venerit, & moriatur, vel in pugnam deſcenderit, & apponatur;* 11 *(i) Nequaquàm mihi à Domino injicere manum meam in chriſtum Domini. Et nunc accipe, quæſo, lanceam (k) à cervicali ejus, & lentem aquæ, & abeamus nos per (l) nos ipſos.* 12 *Et accepit David lanceam, & lentem aquæ, à cervicali ejus, & abierunt per ſeipſi. Et non erat qui videret, & nõ erat qui cognoſceret, & non erat qui vigilaret; omnes ſomno ſopiti: quoniam (m) ſtupor Domini irruerat ſuper illos.* 13 *Et (n) tranſivit David ultrà, & ſtetit in cacumine montis longè: & multa via inter eos.* 14 *Et advocavit David populum, & ad Abenner locutus eſt, dicens; Non reſpondebis Abenner? Et reſpondit Abenner, & dixit; Quis es tu, qui (o) vocas?* 15 *Et dixit David ad Abenner; Nónne vir tu? & quis, ſicut tu, in Iſrael? & quarè non cuſtodis dominũ tuum regem? quoniam intravit unus de populo diſperdere dominum tuum regem.* 16 *Et non eſt bonum verbum hoc, quod feciſti. Vivit Dominus, quoniam filii (p) mortificationis vos eſtis, qui non cuſtoditis regem dominum veſtrum chriſtum Domini. Et nunc vide, quæſo, lanceam regis, & lenticula aquæ ubi eſt, quæ ad caput ejus?* 17 *Et cognovit Saul vocem David, & dixit; Vox tua hæc, fili (q) David? Et dixit David; Servus tuus, domine rex.* 18 *Et dixit; Ut quid hoc perſequitur dominus poſt ſervum ſuum? quoniam quid peccavi? & quæ inventa eſt in me (r) injuſtitia?*

MS. A. (λ) Ἀβισαὶ υἱὸν Σαρουία (μ) Ἀβισαὶ, Ἐγὼ εἰσπορεύσομαι (ν) Ἀβισαὶ (ξ) καθεύδων ἐν λαμπήνῃ, ϗ τὸ δόρυ ἐμπεπηγὸς εἰς (ο) Ἀβισαὶ (π) Ἀβισαὶ, Μὴ διαφθείρῃς αὐτὸν, (ρ) κύριος, ὅτι ἐὰν (σ) Μηδαμῶς παρὰ (τ) ἐπενέγκειν (υ) ἀπέλθωμεν καθ' (φ) φακὸν ἀπὸ προσκεφαλῆς, ϗ (χ) ἔπεσεν (ψ) ϗ εἶπεν, Τίς (ω) καλῶν με πρὸς τὸν βασιλέα; Καὶ εἶπεν (α) τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σου. Καὶ (β) εἶπεν Δαυὶδ, Ἱνατί τοῦτο ὁ κύριος καταδιώκει ὀπίσω (γ) ὅ,τι ἡμάρτηκα;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וַאֲתֵיב דָּוִד וַאֲמַר לַאֲחִימֶלֶךְ חִתָּאָה וְלַאֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה אֲחוּהִי דְיוֹאָב לְמֵימַר מַן יֵחוֹת
7 עִמִּי לְוָת שָׁאוּל לְמַשְׁרִיתָא וַאֲמַר אֲבִישַׁי אֲנָא אֵחוֹת עִמָּךְ׃ וַאֲתָא דָוִד וַאֲבִישַׁי לְוָת עַמָּא
בְּלֵילְיָא וְהָא שָׁאוּל שְׁכִיב דְּמוּךְ בְּכַרְקוּמָא וּמוּרְנִיתֵיהּ נְעִיצָא בְאַרְעָא אִסָּדוֹהִי וְאַבְנֵר
8 וְעַמָּא שָׁרַן סַחֲרָנוֹהִי׃ וַאֲמַר אֲבִישַׁי לְדָוִד מְסַר יְיָ יוֹמָא דֵין יַת בְּעֵיל דְּבָבָךְ בִּידָךְ וּכְעַן
9 אֶמְחִנֵּיהּ כְּעַן בְּמוּרְנִיתָא וְאַבְרְזִנֵּהּ בְּאַרְעָא זִמְנָא חֲדָא וְלָא אֶתְנֵי לֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לַאֲבִישַׁי
10 לָא תְחַבְּלִנֵּיהּ אֲרֵי מַן אוֹשֵׁיט יְדֵיהּ בִּמְשִׁיחָא דַייָ וְזָכֵי׃ וַאֲמַר דָּוִד קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהֵין מִן
11 קֳדָם יְיָ יִתְמְחֵי אוֹ יוֹמֵיהּ יְמְטֵי וִימוּת אוֹ בִקְרָבָא יֵחוֹת וְיִתְקְטֵל׃ חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ
מִלְאוֹשָׁטָא יְדִי בִּמְשִׁיחָא דַייָ וּכְעַן סַב יַת מוּרְנִיתָא דִּי אִסָּדוֹהִי וְיַת מָנָא דְמַיָּא וְנֵיזֵל לָנָא׃
12 וּנְסֵיב דָּוִד יַת מוּרְנִיתָא וְיַת מָנָא דְמַיָּא מֵאִסָּדֵי שָׁאוּל וַאֲזַלוּ לְהוֹן וְלֵית דְּחָזֵי וְלֵית דִּידַע
13 וְלֵית דְּמִתְּעַר אֲרֵי כוּלְּהוֹן דָּמְכִין אֲרֵי שִׁנָּא תַקִּיפָא מִן קֳדָם יְיָ נְפַלַת עֲלֵיהוֹן׃ וַעֲבַר דָּוִד
14 עִבְרָא וְקָם עַל רֵישׁ טוּרָא מֵרַחִיק סַגִּי אַתְרָא בֵּינֵיהוֹן׃ וּקְרָא דָוִד לְעַמָּא וּלְאַבְנֵר בַּר נֵר
15 לְמֵימַר הֲלָא תַעֲנֵי אַבְנֵר וַאֲתֵיב אַבְנֵר וַאֲמַר מַן דֵּין דְּקָרֵי בְּרֵישׁ מַלְכָּא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאַבְנֵר
הֲלָא גְבַר גִּבַּר אַתְּ וּמַן כְּוָתָךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּלְמָא לָא נְטַרְתָּא עַל רִבּוֹנָךְ מַלְכָּא אֲרֵי אֲתָא חַד
16 מִן עַמָּא לְחַבָּלָא יַת מַלְכָּא רִבּוֹנָךְ׃ לָא תַקִּין פִּתְגָּמָא הָדֵין דִּי עֲבַדְתָּא קַיָּם הוּא יְיָ אֲרֵי גַבְרִין
חַיָּבֵי קְטוֹל אַתּוּן דְּלָא נְטַרְתּוּן עַל רִבּוֹנְכוֹן עַל מְשִׁיחָא דַייָ וּכְעַן חֲזֵי אָן מוּרְנִיתָא דְמַלְכָּא
17 וְיַת מָנָא דְמַיָּא דְּאִסָּדוֹהִי׃ וְאִשְׁתְּמוֹדַע שָׁאוּל יַת קָלָא דְדָוִד וַאֲמַר הֲקָלָךְ דֵּין בְּרִי דָוִד וַאֲמַר
18 דָּוִד קָלִי רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לְמָא דְנַן רִבּוֹנִי רָדֵיף בָּתַר עַבְדֵּיהּ אֲרֵי מָה עֲבַדִית וּמָה
בִּידִי חוֹבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpondit David et dixit ad Ahhimelech Hhethæũ et ad Abiſſai filium Szarujæ fratrem ipſius Joab, dicendo, Quis deſcendet mecum ad Saul ad caſtra? et dixit Abiſſai; Ego deſcendam tecum. Et venit David et Abiſſai ad populũ in nocte, et ecce Saul cubans ſopit⁹ in vallo, et haſta ejus infixa in terrã ad cervical ejus; et Abner et populus ſe ponentes circum illum. Et dixit Abiſſai ad David, Tradidit Domin⁹ hodie auctorẽ inimicitiæ tuæ in manu tua: et nunc percutiã eum nunc in haſta, et configã *eam* in terra vice una, et non iterabo illi. Et dixit David ad Abiſſai, Non perdes illum; nam quis extendet manum ſuam in unctũ Domini, et innoxi⁹ erit? Et dixit David: Permanens ipſe Domin⁹, niſi *ab-ante Dominũ percutiatur* aut dies ej⁹ pervenerit et moriatur, aut in prælio deſcendat et occidatur. Nefas mihi ab-ante Dominum ab extendendo manum meã in unctũ Domini, et nunc accipe haſtã quæ ad cervical ej⁹, et vas aquæ, et ibim⁹ nobis. Et tulit David haſtam et vas aquæ de cervicali Saul, et abierunt ſibi, et non erat qui videns, et non qui cognoſcens, et non qui excitat⁹ eſſet, quia omnes illi ſoporati, quia ſomn⁹ fortis ab-ante Dominũ cecidit ſuper illos. Et tranſivit David tranſitum, et ſtetit ſup caput montis à longè; magn⁹ loc⁹ inter illos. Et vocavit David ad populũ, et ad Abner filiũ Ner, dicendo: Nónne reſpondebis Abner? et reſpondit Abner, et dixit, Quis hic qui clamans in capite regis? Et dixit David ad Abner, Nónne vir *fortis* tu? et quis ut tu in Iſrael? et quare non cuſtodiſti ſup dominũ tuum regẽ, quia venit un⁹ ex populo ad perdendum regem dominum tuum? Non rectum verbum hoc quod feciſti: permanens ipſe Dñs ꝙ viri debitores occiſionis vos, qui non cuſtodiſtis ſuper dominum veſtrum, ſuper unctum Domini; & nunc vide ubi haſta regis, & vas aquæ quòd ad cervical ejus. Et agnovit Saul vocem David, et dixit, Num vox tua hæc, fili mi David? & dixit David, Vox mea domine mi rex. Et dixit, Quare hoc, dominus meus perſequens poſt ſervum ſuum? nam quid feci? et *qua* in manu mea culpa.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܐܚܝܡܠܟ ܚܬܝܐ ܘܠܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ .. ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ. ܡܢ 6
ܢܚܘܬ ܥܡܝ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܡܫܪܝܬܐ .. ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ. ܐܢܐ ܐܚܘܬ ܥܡܟ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ 7
ܘܐܒܝܫܝ ܠܘܬ ܥܡܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܕܡܟ ܒܡܫܒܝܠܐ. ܘܡܘܪܢܝܬܗ. ܢܥܝܨܐ ܥܠ ܐܪܥܐ
ܐܣܕܘܗܝ. ܘܐܒܢܝܪ ܘܥܡܐ. ܕܡܟܝܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ ܠܕܘܝܕ. ܐܫܠܡ ܝܘܡܢܐ 8
ܐܠܗܟ. ܒܥܠܕܒܒܟ ܒܐܝܕܝܟ. ܐܡܚܝܘܗܝ ܒܡܘܪܢܝܬܐ ܗܕܐ ܕܢܥܝܨܐ ܒܐܪܥܐ. ܙܒܢܬܐ ܚܕܐ .. ܘܠܐ
ܐܬܢܝܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܫܝ. ܠܐ ܬܚܒܠ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܕܢܘܫܛ ܐܝܕܗ ܠܡܫܝܚܗ 9
ܕܡܪܝܐ. ܘܢܙܟܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ .. ܐܠܐ ܐܢ ܡܪܝܐ ܢܚܒܠܝܘܗܝ .. ܐܘ ܢܡܛܐ ܝܘܡܗ 10
ܘܢܡܘܬ .. ܐܘ ܒܩܪܒܐ ܢܚܬ ܘܢܡܘܬ .. * ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܠܡܫܝܚܗ 11
ܕܡܪܝܐ. ܗܫܐ ܣܒ ܡܘܪܢܝܬܐ ܕܠܘܬ ܐܣܕܘܗܝ ܘܩܘܠܬܐ ܕܡܝܐ. ܘܢܐܙܠ ܠܢ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ 12
ܡܘܪܢܝܬܐ. ܘܩܘܠܬܐ ܕܡܝܐ ܕܡܢ ܐܣܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܙܠܘ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܚܙܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ.
ܘܠܐ ܐܬܬܥܝܪ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܕܡܟܝܢ ܗܘܘ. ܘܫܢܬܐ ܕܡܪܝܐ ܢܦܠܬ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܥܒܪ 13
ܕܘܝܕ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܩܡ ܥܠ ܪܝܫ ܛܘܪܐ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. ܘܣܓܝ ܗܘܐ ܐܘܪܚܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ. 14
ܘܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܡܦܢܐ ܐܢܬ ܐܒܢܝܪ. ܘܥܢܐ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܐܢܬ ܕܩܪܐ ܐܢܬ
ܠܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ. ܗܐ ܓܢܒܪܐ ܐܢܬ. ܘܡܢܘ ܐܟܘܬܟ ܒܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܝܟܢܐ 15
ܠܐ ܢܛܪܬ ܠܡܪܟ ܡܠܟܐ .. ܕܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܠܡܚܒܠܘܬܗ ܠܡܠܟܐ ܡܪܟ. * ܠܐ ܫܦܝܪ 16
ܥܒܕܬ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܒܢܝ ܡܘܬܐ ܐܢܬܘܢ .. ܕܠܐ ܢܛܪܬܘܢ ܠܡܪܟܘܢ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܗܫܐ ܚܙܝ ܐܝܟܐ ܐܝܬܝܗ ܡܘܪܢܝܬܗ ܕܡܠܟܐ .. ܘܩܘܠܬܐ ܕܡܝܐ ܕܠܘܬ ܐܣܕܘܗܝ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ 17
ܩܠܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܠܟ ܗܘ ܗܢܐ ܒܪܝ ܕܘܝܕ .. ܘܐܡܪ. ܩܠܝ ܗܘ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܡܢܐ ܪܕܦ ܐܢܬ ܡܪܝ .. ܠܥܒܕܟ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܗܝ 18
ܒܝܫܬܐ ܕܒܐܝܕܝ.

Tum reſpondens David allocutus eſt Ahime- 6
lechum Hethæum, & Abiſai filium Suriæ fratrem
Joabi, dicens, Quis deſcendet mecum ad
Saulem in caſtra? Dixit Abiſai, Ego deſcendam
tecum. Venit ergò David cum Abiſai 7
ad populum noctu, & ecce Saul dormiebat in
ſemita, & lancea ejus poſita erat ſuper terram
ad cervical ipſius; Abner autem & populus
dormiebant circa eum. Tum dixit Abiſai 8
Davidi, Tradidit hodiè Deus tuus inimicum
tuum in manus tuas: percutiam eum
hâc lanceâ quæ eſt humi *defixa*, vice unâ, nec
iterabo ei. Reſpondit David Abiſai, Ne 9
quid perverſi agas, quia nemo extendens manum
ſuam in unctum Domini inſons erit.
Dixit etiam David, Vivat Dominus niſi Dominus 10
percuſſerit eum, aut adveniente die ſuo
moriatur, aut in bello ſauciatus intereat; Abſit 11
mihi à Domino ut extendam manum meam
in unctum Domini: nunc accipe lanceam
quæ eſt ad cervical ejus, & amphoram aquæ,
& abeamus. Accepit ergò David lanceam 12
& amphorã aquæ à cervicali Saulis, &
abierunt, nemine vidente, neque ſciente, neque
experrecto: omnes enim dormiebant, &
ſopore Domini tenebantur. Cúmque tranſiſſet 13
David à Saule, ſtetit in vertice montis
longâ *interjectâ* diſtantiâ: Et inclamans 14
David regem & Abnerum filium Ner, ait;
Non reſpondes Abner? Reſpondit Abner &
dixit; Quis es qui inclamas regem? Reſpondit 15
David Abnero, Ecce tu gigas es, & quis
eſt æqualis tibi in toto Iſraele? quomodo
non cuſtodiſti dominum tuum regem? ita ut
venerit hodiè quidam ad perimendum regem
dominum tuum? Non rectè feciſti: vivat 16
Dominus, rei mortis eſtis, quòd non cuſtodieritis
dominum veſtrum unctum Domini: aſpice
jam ubi ſit lancea regis & amphora aquæ,
quæ erant ad cervical ejus. Tum auditâ 17
Saul voce Davidis, ait illi, Vox tua eſt hæc
fili mi David? Qui dixit, Vox mea eſt, domine
mi rex. Subjunxitque David, Quarè perſequeris 18
domine mi, ſervum tuum? quid feci?
& quodnam crimen eſt in manibus meis?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقال داود لاحيملك الحاثاني ولابيسي بن صوريا اخي يواب * من ينزل معي الي عسكر ساوول * 6
قال ابيسي انا انزل معك * فاتي داود وابيسي معه عسكر ساوول ليلا * واذا ساوول راقد في 7
الطريق * ومزراقه موضوع عند راسه * وابنار والشعب رقود حوله * فقال ابيسي لداود * قد دفع 8
الله اليوم عدوك في يدك * دعني حتي اضربه بهذا المزراق الذي عند راسه ضربة واحدة * ولا
اثنيه * قال داود لابيسي * لا تفسد * لانه لا يمد انسان يده الي مسيح الرب فيغلب * ثم قال 9 10
داود * لا وحق الرب الحي * انه ان لم يضربه الرب ويقتله * او يجي يومه فيموت * او تصيبه
آفة في الحرب فيقتل * حاشا لله ان امد يدي واقتل مسيح الله * ولكن خذ القلة الذي 11
عند راسه والمزراق * وانصرف بنا * واخذ داود المزراق * وقلة الماء التي كانت عند راس 12
ساوول وانصرفا * ولم ينتبه احد * ولم ير * ولم يعلم به احد * لانهم كانوا رقودا اجمعين من
اجل ان الرب اثقل نومهم * فجاز داود من عند ساوول * وقام علي راس الجبل من بعيد 13
* ونادا داود * يا ساوول ويا ملك * ويا ابنار بن نار * وقال ما تجيب يا ابنار * فاجاب ابنار 14
وقال * ومن انت حتي تنادي الملك * قال داود لابنار * انت جبار ليس مثلك في جميع 15
بني اسرائيل * كيف لم تحرس حرس سيدك الملك * انه جاءه انسان اليوم * فاراد قتل
سيدك الملك * ولم تحسن فيما صنعت * حي هو الرب انه قد وجب عليكم الموت * لانكم لم 16
تحرسوا حرس سيدكم مسيح الرب * فانظر الان اين قلة الماء والمزراق الذي كانت عند راس
الملك * فسمع ساوول صوت داود وقال له * هذا صوتك يا داود ابني * فقال داود * هو صوتي 17
ايها الملك السيد * ثم قال داود * ما لك يا سيدي تطلب عبدك * ما الذي صنعت * وما 18
الذي ارتكبت من اساءة *

Dixitque David ad Achimelech Hethæum, 6
& ad Abiſai filium Suriæ fratrem
Joabi, Quis deſcendet mecum ad exercitum
Saulis? Reſpondit Abiſai, Ego deſcendam
tecum. Venit itaque David unà 7
cum Abiſai ad exercitum Saulis noctu, &
ecce Saul jacebat in via, & ſpiculum ejus
poſitum erat ad caput ejus; Abner
autem & populus circumjacebant ei. Ait 8
ergò Abiſai ad Davidem, Jam tradidit
hodiè Deus hoſtem tuum in manum tuam:
permitte mihi ut percutiam eum ſpiculo
iſt quod eſt ad caput ejus, unico
ictu; nec iterabo. Dixit David ad Abiſai, 9
Ne committas vitium, quia nemo
extendens manum ſuam ad unctum Domini,
victor erit. Tum ſubjunxit David, 10
Nequaquam, per Dominum vivum,
niſi Dominus percuſſerit eum & occiderit
eum, aut venerit dies ejus ut moriatur,
vel infortunium contingat ei in bello
& interficiatur; Abſit ut extendam manum 11
meam, & unctum Dei trucidem:
verùm accipe urceolum qui eſt ad caput
ejus cum ſpiculo, & abeamus. Tulit 12
itaque David ſpiculum & urceolum aquarium
qui erat ad caput Saulis, & abierunt,
nemine evigilante, nemine vidente,
neminéq; id animadvertente: quoniã dormiebant
omnes; Domin⁹ enim graviſſimũ
reddiderat ſomnum eorum. Cùmque 13
tranſîſſet David à Saule, & ſtetiſſet ſuper
verticem montis eminùs, Clamavit 14
David, O Saul, O rex; O Abner fili
Ner: tum dixit, Nihil reſpondes O Abner?
Reſpondit Abner, et ait, Ecquis es
tu ut regem voces? Dixit David ad Abner, 15
Tu gigas es incomparabilis inter
omnes Iſraelitas: quomodo non cuſtodiſti
excubias domini tui regis? venit
enim quiſpiam hodiè, voluitque interficere
dominum tuum regem. Non benè 16
te geſſiſti in actione tua; vivit Dominus,
digni eſtis morte, quia non egiſtis excubias
domini veſtri, uncti Domini: vide
modò ubi ſit urceus aquarius et ſpiculum,
quæ erant ad caput regis. Audiens 17
autem Saul vocem Davidis, ait illi, Vox
tua eſt hæc O David fili mi? Dixit David,
vox mea eſt O rex domine. Dixit prætérea 18
David Quid eſt O domine mi quòd
quæris ſervum tuum? quid eſt quod
perpetravi? et quodnam eſt ſcelus quod
deſignavi?

. Si .sui servi verba rex meus dominus quæso audiat nunc Et

19 וְעַתָּה יִשְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֵת דִּבְרֵי עַבְדּוֹ אִם־

, *hominis* filii si & : *munus* odoret , me *in* te incitavit DOMINUS

יְהוָה הֱסִיתְךָ בִי יָרַח מִנְחָה וְאִם בְּנֵי הָאָדָם

inhærendo ab ,hodie me expulerunt quia , *Domini facies ad ipsi* maledicti

אֲרוּרִים הֵם לִפְנֵי יְהוָה כִּי־גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ

.*alienis* diis servi , Vade : dicendo ,DOMINI hæreditate in

בְּנַחֲלַת יְהוָה לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃

quia;DOMINI *facierum regione* è terram in me⁹ sanguis cadat ne nunc Et

20 וְעַתָּה אַל־יִפֹּל דָּמִי אַרְצָה מִנֶּגֶד פְּנֵי יְהוָה כִּי־

quemadmodum ,unum pulicem quærendum ad Israel rex est egressus

יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־פַּרְעֹשׁ אֶחָד כַּאֲשֶׁר

,Peccavi : Saul Dixitque .montibus in *cantorem* persequitur

21 יִרְדֹּף הַקֹּרֵא בֶּהָרִים׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל חָטָאתִי

quòd eo *pro* ,amplius tibi malefaciam non quia ,David mi fili revertere

שׁוּב בְּנִי־דָוִד כִּי לֹא־אָרַע לְךָ עוֹד תַּחַת אֲשֶׁר

,egi stultè Ecce .hac die tuis oculis in mea anima fuit pretiosa

יָקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה הִסְכַּלְתִּי

lancea Ecce : dixit & ,David respondit Et .valde multum erravi &

22 וָאֶשְׁגֶּה הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַחֲנִית

reddat DOMINUS Et .eam *capiat* & ,pueris è unus transeat & : regis

23 הַמֶּלֶךְ וְיַעֲבֹר אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְיִקָּחֶהָ׃ וַיהוָה יָשִׁיב

DOMINUS te tradidit quia :suam fidem &,suam justitiam unicuique

לָאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־אֱמֻנָתוֹ אֲשֶׁר נְתָנְךָ יְהוָה

.DOMINI *unctum* in meā manū mittere volui non & ,manum in hodie

הַיּוֹם בְּיָד וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה׃

,meis oculis in hac die tua anima est magnificata sicut ecce Et

24 וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר גָּדְלָה נַפְשְׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינָי

omni ex me eruat & ,DOMINI oculis in mea anima magnificetur sic

כֵּן תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה וְיַצִּלֵנִי מִכָּל־

.David mi fili tu Benedictus : David ad Saul Dixitque .angustia

25 צָרָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד

.suā viam in David ivit & :valebis valendo etiam &,facies faciendo Etiam

גַּם עָשֹׂה תַעֲשֶׂה וְגַם יָכֹל תּוּכָל וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ

.suum locum in est reversus Saul Et

וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ׃

CAP. XXVII. כז

: Saul *manu in* una die consumar Nunc :*suum cor ad* David dixit Et

1 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־לִבּוֹ עַתָּה אֶסָּפֶה יוֹם־אֶחָד בְּיַד־שָׁאוּל

, Pelistim terram in me eruam eruendo quòd , bonum mihi *non*

אֵין־לִי טוֹב כִּי הִמָּלֵט אִמָּלֵט אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים

,Israel termino omni in amplius me *quærendo* Saul me de desperet &

וְנוֹאַשׁ מִמֶּנִּי שָׁאוּל לְבַקְשֵׁנִי עוֹד בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל

centi sex- &,ipse transivit &,David surrexit Et ? ej⁹ manu de me eruā &

2 וְנִמְלַטְתִּי מִיָּדוֹ׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת

habitavit Et .Gath regem Mahoch filium Achis ad ,secum qui viri

3 אִישׁ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מָעוֹךְ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֵּשֶׁב

duæ & ,David,ej⁹ *domus & vir* ,ej⁹ viri & ,ipse ,Gath in Achis cum David

דָּוִד עִם־אָכִישׁ בְּגַת הוּא וַאֲנָשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ דָּוִד וּשְׁתֵּי

.Charmelitis Nabal uxor Abighail & ,Izrehelitis Achinoham,ej⁹ uxores

נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת־נָבָל הַכַּרְמְלִית׃

ultrà addidit non & ,Ghath David fugisset quòd Sauli est nunciatum Et

4 וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָרַח דָּוִד גַּת וְלֹא־יוֹסֵף עוֹד

inveni quæso Si : Achis ad David dixit Et .eum *quærendum ad*

5 לְבַקְשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ אִם־נָא מָצָאתִי

, *agri urbium* una in locum mihi dent , tuis oculis in gratiam

חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתְּנוּ־לִי מָקוֹם בְּאַחַת עָרֵי הַשָּׂדֶה

regni civitate in tuus servus *manebit* quid ut Et . ibi manebo &

וְאֵשְׁבָה שָׁם וְלָמָּה יֵשֵׁב עַבְדְּךָ בְּעִיר הַמַּמְלָכָה

? tecum

עִמָּךְ׃

Versio VULG. LAT.

19 Nunc ergò audi, oro, domine
mi rex, verba servi tui: Si Domin⁹
incitat te adversùm me,
odoretur sacrificium: si autem
filii hominum, maledicti sunt
in conspectu Dñi: qui ejecerunt
me hodiè, ut non habitẽ
in hæreditate Domini, dicentes;
20 Vade, servi diis alienis. Et
nunc non effundatur sanguis
meus in terram coram Domino:
quia egressus est rex Israel
ut quærat pulicem unum, sicut
persequitur perdix in montib⁹.
21 Et ait Saul; Peccavi, revertere,
fili mi David: nequaquàm enim
ultrà tibi malefaciam, eò
quòd pretiosa fuerit anima
mea in oculis tuis hodié: apparet
enim quòd stultè egerim,
& ignoraverim multa nimis.
22 Et respondens David, ait;
Ecce hasta regis: transeat unus
de pueris regis, & tollat eam.
23 Dominus autem retribuet unicuique,
secundùm justitiam suam
& fidem: tradidit enim te
Dominus hodiè in manum meam,
& nolui extendere manum
24 meam in christum Domini. Et
sicut magnificata est anima tua
hodiè in oculis meis, sic magnificetur
anima mea in oculis
Domini, & liberet me de omni
25 angustia. Ait ergò Saul ad
David; Benedictus tu, fili mi
David: & quidem faciens facies,
& potens poteris. Abiit
autem David in viam suam, &
Saul reversus est in locum suū.

CAP. XXVII.

1 Et ait David in corde suo,
Aliquandò incidam unâ die in
manus Saul: nónne melius est
ut fugiam, & salver in terra
Philisthinorum, ut desperet
Saul, cessétque me quærere in
cunctis finibus Israel? fugiam
2 ergò manus ejus. Et surrexit
David, & abiit ipse, & sexcenti
viri cum eo, ad Achis filium
3 Maoch regẽ Geth. Et habitavit
David cum Achis in Geth,
ipse & viri ejus, vir & domus
ejus; & David, & duæ uxores
ejus, Achinoam Jezrahelitis, et
Abigail uxor Nabal Carmeli.
4 Et nuntiatum est Sauli quòd
fugisset David in Geth, & non
5 addidit ultrà quærere eum. Dixit
autem David ad Achis; Si
inveni gratiam in oculis tuis,
detur mihi locus in una urbium
regionis hujus, ut habitem
ibi: cur enim manet servus tuus
in civitate regis tecum?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ νῦν ἀκουσάτω (δ) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς
τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ. εἰ ὁ Θεὸς ἐπισείει
(ε) σε ἐπ' ἐμὲ, ὀσφρανθείη θυσία σου·
καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι (ζ) οὗτοι
ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον
μὴ (η) ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου, λέγοντες,
20 Πορεύου, δούλευε θεοῖς ἑτέροις. Καὶ
νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεναντίας
προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξελήλυθεν
ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν (θ) ψυχήν μου,
καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσι.
21 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡμάρτηκα· ἐπίστρεφε
τέκνον Δαυὶδ, ὅτι οὐ κακοποιήσω (ι) σε, ἀνθ'
ὧν ἔντιμος ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς (κ) σου·
καὶ ἐν τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ (λ) ἠγνόηκα
22 πολλὰ σφόδρα. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ,
καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως· διελθέτω
εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό·
23 Καὶ κύριος ἐπιστρέψει (μ) ἑκάστῳ κατὰ τὰς
δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ· ὡς
παρέδωκέ σε (ν) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς
μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου
24 ἐπὶ χριστὸν κυρίου. Καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη
ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς
μου, οὕτως μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου
ἐνώπιον κυρίου, καὶ (ξ) σκεπάσαι με, καὶ ἐξελεῖταί
25 με ἐκ πάσης θλίψεως. Καὶ εἶπε Σαοὺλ
πρὸς Δαυὶδ, (ο) Εὐλογημένος σὺ τέκνον·
καὶ ποιῶν ποιήσεις, καὶ δυνάμενος
δυνήσῃ. καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ, καὶ Σαοὺλ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Et nunc audiat dominus meus 19
rex verbum servi tui. Si Deus
incutit te in me, olfiat sacrificium
tuum: quòd si filii hominum,
maledicti hi in conspectu
Domini: quoniam ejecerunt
me hodiè (s) non confirmatum
esse in hæreditate Domini,
dicentes; Vade, servi diis
alienis. Et nunc non cadat 20
sanguis meus in terram ante
conspectum Domini: quoniam
exiit rex Israel quærere (t) animam
meam, sicut persequitur
nycticorax in montibus. Et dixit 21
Saul, Peccavi: reverte, fili
David: quoniam non malefaciam
tibi, ideò quoniam pretiosa
anima mea in oculis tuis. (u) Et
in hodierna stultè egi & ignoravi
multa valdé. Et respondit 22
David, & dixit; Ecce lancea
regis: transeat unus ex
pueris, & accipiat eam. Et Dominus 23
restituet unicuique (x) secundùm
justitias ejus, & secundùm
fidem ejus; sicut tradidit
te Dominus hodiè in manus
meas, & nolui injicere
manum meam in christum Domini.
Et ecce, sicut magnificata 24
est anima tua hodiè in hac
in oculis meis; sic magnificetur
anima mea in conspectu Domini,
(y) & tegat me, & eruat me ex
omni tribulatione. Et dixit Saul 25
ad David; Benedictus tu, fili: &
faciens facies, & potens poteris.
Et abiit David ad viam suam: &
Saul revertit ad locum suum.

MS. A. (δ) δὴ ὁ (ε) σε εἰς ἐμὲ, (ζ) ἐνώπιον κυρίου (η) ἐστηρίσθαι (θ) τὴν ψυχήν (ι) σε ἔτι, ἀνθ' (κ) σου· ἐν (λ) ἠγνόησα (μ) ἑκάστῳ τὰς (ν) κύριος εἰς (ξ) * ἐσκεπάσοι μαι καὶ ἐξέλοιτό με (ο) Εὐλογημένος σὺ τέκνον Δαυὶδ, καὶ

ΚΕΦ. κζ'.

1 Καὶ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων,
Νῦν προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς
χεῖρας Σαούλ· καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθὸν ἐὰν μὴ
σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, (α) καὶ ἀνῇ ἀπ'
ἐμοῦ Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ,
2 καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ
ἀνέστη Δαυὶδ (β) καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ
μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀγχοῦς (γ)
3 υἱὸν Ἀμμὰχ βασιλέα Γέθ. Καὶ ἐκάθισε
Δαυὶδ μετὰ (δ) Ἀγχοῦς, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ
ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάαμ
(ε) Ἰεζραηλῖτις καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ
4 τοῦ Καρμηλίου. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι
πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι
5 ζητεῖν αὐτόν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς,
Εἰ δὴ εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς
σου, δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ
τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν, (ζ) καὶ καθήσομαι
ἐκεῖ· καὶ ἱνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν
πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ;

CAP. XXVII.

Et dixit David in corde suo, 1
dicens; Nunc (a) apponar in
die una in manus Saul: & non
est mihi bonum, nisi salvatus fuero
in terram alienigenarum: &
(b) cesset à me Saul, à quærendo
me in omnem terminum Israel:
& salvabor de manu ejus.
Et surrexit (c) David, & sexcenti 2
viri, qui cum eo: & ivit
ad Anchus filium Ammach,
regem Geth. Et sedit 3
David cum Anchus, ipse, &
viri ejus, unusquisque, & domus
ejus, & David, & ambæ
uxores ejus, Achinaam Jezraelites,
& Abigæa uxor Nabal
Carmelii. Et annuntiatum est 4
ipsi Saul, quia fugit David in
Geth: & non adjecit ultrà
quærere eum. Et dixit David 5
ad Anchus, Si nunc invenit servus
tuus gratiam in oculis tuis;
dent nunc mihi locum in
una civitatum, quæ per agrum:
& sedebo illic. Et ut quid sedet
servus tuus in civitate regia
tecum?

MS. A. (α) καὶ ἦλθεν Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν (β) καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ (γ) υἱὸν Μωὰβ βασιλέα (δ) Ἀγχοῦς ἐν Γέθ, αὐτὸς (ε) ἡ Εἰζραηλεῖτις (ζ) καὶ κάθισόν με ἐκεῖ·

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וּכְעַן יִשְׁמַע כְּעַן רִבּוֹנִי מַלְכָּא יָת פִּתְגָּמֵי עַבְדֵּיהּ אִם מִן קֳדָם יְיָ אִתְגָּרִית בִּי יִתְקַבַּל קוּרְבָּנִי
בְּרַעֲוָא וְאִם בְּנֵי אֱנָשָׁא לִיטִין אִנּוּן קֳדָם יְיָ אֲרֵי תָרִיכוּנִי יוֹמָא דֵין מִלְּמִדַּר בְּאַחְסָנַת עַמָּא
20 דַייָ לְמֵימַר אֱזֵיל דָּוִד בֵּינֵי עַמְמַיָּא פָּלְחֵי טַעֲוָתָא׃ וּכְעַן לָא יִתְּשַׁד דְּמִי לְאַרְעָא מִן קֳדָם
מֵימְרָא דַייָ אֲרֵי נְפַק מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְמִבְעֵי יָת חַלָּשׁ חַד כְּמָא דְמִתְרְדִיף קוֹרְאָה בְּטוּרַיָּא׃
21 וַאֲמַר שָׁאוּל חָבֵית תּוּב בְּרִי דָוִד אֲרֵי לָא אַבְאֵישׁ לָךְ עוֹד חֲלַף דִּיקָרַת נַפְשִׁי בְּעֵינָךְ יוֹמָא
22 הָדֵין הָא אִסְתַּכְּלִית וְאִטְּפַּשִׁית סַגִּי לַחֲדָא׃ וַאֲתִיב דָּוִד וַאֲמַר הָא מוּרְנִיתָא דְמַלְכָּא וְיִעְבַּר
23 חַד מֵעוּלֵמַיָּא וְיִסְּבַהּ׃ וַייָ יָתִיב לִגְבַר יָת זְכוּתֵיהּ וְיָת קוּשְׁטֵיהּ דְּמַסְרָךְ יְיָ יוֹמָא דֵין בִּידִי
24 וְלָא אֲבֵיתִי לְאוֹשָׁטָא יְדִי בִּמְשִׁיחָא דַייָ׃ וְהָא כְּמָא דִי יְקַרַת נַפְשָׁךְ יוֹמָא דֵין בְּעֵינַי כֵּן תֵּיקַר
25 נַפְשִׁי קֳדָם יְיָ וִישֵׁיזְבִנַּנִי מִכָּל עָקָא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד בְּרִיךְ אַתְּ בְּרִי דָוִד אַף מִמְלַךְ תִּמְלוֹךְ
וְאַף אַצְלָחָא תַצְלַח וַאֲזַל דָּוִד לְאוֹרְחֵיהּ וְשָׁאוּל תָּב לְאַתְרֵיהּ׃

כז

1 וַאֲמַר דָּוִד בְּלִבֵּיהּ דִּלְמָא אִתְמְסִיר יוֹמָא חַד בִּידָא דְשָׁאוּל לֵית לִי מַדַּעַם דְּטָב אֲרֵי
אִשְׁתֵּיזָבָא אִשְׁתֵּיזֵב לַאֲרַע פְּלִשְׁתָּאֵי וִינוּחַ מִנִּי שָׁאוּל לְמִבְעֲנִי עוֹד בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא
2 דְיִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתֵּיזֵב מִן יְדֵיהּ׃ וְקָם דָּוִד וַעֲבַר הוּא וְשִׁית מְאָה גַּבְרָא דְעִמֵּיהּ לְוָת אָכִישׁ בַּר
3 מָעוֹךְ מַלְכָּא דְגַת׃ וִיתֵב דָּוִד עִם אָכִישׁ בְּגַת הוּא וְגֻבְרוֹהִי גְּבַר וֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ דָּוִד וְתַרְתֵּין
4 נְשׁוֹהִי אֲחִינוֹעַם דְּמִיִּזְרְעֶאל וַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמִכַּרְמְלָא׃ וְאִתְחַוָּא לְשָׁאוּל אֲרֵי עֲרַק דָּוִד
5 לְגַת וְלָא אוֹסִיף עוֹד לְמִבְעוּהִי׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאָכִישׁ אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ יִתְּנוּן
לִי אֲתַר בְּחָדָא מִן קִרְוֵי חַקְלָא וְאֵיתֵיב תַּמָּן וּלְמָא יְתֵיב עַבְדָּךְ בְּקִרְיַת מַלְכוּתָא עִמָּךְ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc, audiat nunc dominus meus rex verba servi sui: si ab-ante Dñm 19
destinat⁹ es in me, accipiatur sacrificiū meum in voluntate: et si filii hominis,
maledicti illi ante Dñm, quia repudiaverunt me hodie ne habitem
in hæreditate populi Dñi, dicendo: Abi *David* inter gentes colentes errores.
Et nunc non fundatur sanguis me⁹ in terra ab-ante dictū Dñi, quia exivit 20
rex Israel ad quærendū debilem unum, ut perquiritur perdix in montib⁹.
Et dixit *Saul*, Peccavi, redi fili mi David, quia non malefaciam tibi 21
ampli⁹, propterea quòd pretiosa fuit anima mea in oculis tuis hodie: ecce
stult⁹ fui et insanivi valde. Et retulit David, et dixit, Ecce hasta regis, & 22
transeat un⁹ ex adolescentib⁹, et accipiet eam. Et Domin⁹ reddet viro meritū 23
ej⁹, et veritatē ej⁹, ꝙ tradidit te Domin⁹ hodie in manu mea, et nolui
extendere manū meā in unctū Domini. Et ecce sicut pretiosa fuit anima 24
tua hodie in oculis meis, sic pretiosa erit anima mea ante Dominū, et liberabit
me de omni tribulatione. Et dixit *Saul* ad David, Benedict⁹ tu fili 25
mi David; etiam regnando regnabis, et etiam prosperando prosperabis:
& ivit David ad viam suam, et Saul rediit ad locum suum.

CAP. XXVII.

Et dixit David in corde suo, *Ne fortè* tradar uno die in manu *Saul*: 1
non est quidquā quòd bonū; sed evadendo evadā in terrā Pelisthæorū, et
quiescet à me *Saul* ad quærendū me ampli⁹ in omni termino *terra* Israel,
et liberabor de manu ejus. Et surrexit David et transiit ipse et sexcenti viri 2
qui cum eo, ad Akis filium *Maoc* regem Gath. Et sedit David cum Akis 3
in Gath, ipse et viri ejus, vir et homo domus ejus, David et duæ uxores ej⁹,
Ahhinogham quæ ex Jezraghel, et Abigail uxor Nabal qui ex Carmela. Et 4
nunciatum est Sauli quòd fugit David ad Gath, & non addidit amplius
ut quæreret illum. Et dixit David ad Akis, Si nunc inveni misericordiam 5
in oculis tuis, dent mihi locum in una ex urbibus agri, et sedebo ibi: &
quare sedebit servus tuus in urbe regni tecum?

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܫܐ. ܢܫܡܥ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܡܠܘܗܝ ܕܥܒܕܗ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܓܪܓܟ ܒܝ. ܢܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ. 19
ܘܐܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܠܝܛܝܢ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܛܪܕܘܢܝ ܕܠܐ ܐܬܢܩܦ ܒܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܙܠ ܦܠܘܚ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. * ܗܫܐ. ܠܐ ܢܦܠ ܕܡܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 20
ܡܛܠ ܕܢܦܩ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܥܐ ܦܪܥܘܫܐ ܚܕ. ܐܝܟ ܕܪܕܦ ܩܩܒܐ ܒܛܘܪܐ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܚܛܝܬ. ܗܦܘܟ ܒܪܝ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܒܐܫ ܠܟ ܬܘܒ. ܚܠܦ 21
ܕܝܩܝܪܐ ܢܦܫܝ ܒܥܝܢܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܗܐ ܐܣܟܠܬ ܘܣܓܝ ܚܛܝܬ ܛܒ. * ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. 22
ܗܐ ܡܘܪܢܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܢܥܒܪ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝܐ ܢܣܒܝܗ. * ܘܡܪܝܐ ܢܦܪܘܥ ܠܓܒܪܐ 23
ܙܕܝܩܘܬܗ ܘܗܝܡܢܘܬܗ. ܕܐܫܠܡܟ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܘܫܛܘ ܐܝܕܝ
ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܝܟ ܕܪܒܬ ܢܦܫܟ ܝܘܡܢܐ ܒܥܝܢܝ. ܗܟܢܐ ܬܪܒܐ ܢܦܫܝ ܒܥܝܢܘܗܝ 24
ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܒܪܝܟ ܐܢܬ ܒܪܝ. ܐܦ ܡܥܒܕ ܥܒܕܬ. ܐܦ ܡܙܟܐ ܙܟܝܬ. 25
ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܚܗ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܗܦܟ ܠܒܝܬܗ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܙ *

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܠܒܗ. ܗܫܐ ܐܢ ܐܦܠ ܚܕ ܝܘܡ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܠܝܬ ܠܝ ܛܒܬܐ. 1
ܐܠܐ ܐܥܪܘܩ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܬܠܐܐ ܫܐܘܠ ܠܡܒܥܝܢܝ ܬܘܒ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܦܨܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܥܒܪ ܗܘ ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ. 2
ܠܘܬ ܐܟܝܫ ܒܪ ܡܥܟܐ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܥܡ ܐܟܝܫ ܒܓܬ. ܗܘ ܘܓܒܪܘܗܝ. 3
ܘܐܢܫ ܒܝܬܗ. ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ. ܐܚܝܢܥܡ ܕܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ
ܕܡܢ ܟܪܡܠܐ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܫܐܘܠ ܕܥܪܩ ܕܘܝܕ ܠܓܬ. ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܒܥܝܗ. 4
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܢܬܠܘܢ ܠܝ ܕܘܟܬܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ 5
ܕܒܡܕܒܪܐ. ܘܐܬܒ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܬܒ ܥܒܕܟ ܥܡܟ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.

Audiat modò dominus meus rex verba ſervi ſui : ſi Dominus te concitavit in me, offeramus ſacrificium : ſin autem homines, maledicti ſint coram Domino, quia expulerunt me ne inhærerem hæreditati Domini ; quaſi dicerent ; Abi, cole deos alienos. 19 Nunc, non permittet Dominus ut cadat ſanguis meus ſuper terram : etenim egreſſus eſt rex Iſraelis ad quærendum pulicem unum, perinde ac ſiquis perſequeretur perdicem in monte. 20 Dixit Saul Davidi, Peccavi, revertere fili mi David ; non enim lædam te ampliùs, eò quòd pretioſa fuerit vita mea in oculis tuis hodié : ecce deliqui & peccavi quamplurimúm. 21 Reſpondens David ait ; Ecce lanceam regis : tranſeat aliquis è juvenibus ut accipiat eam. 22 Dominus autem reddat unicuique juſtitiam ſuam & fidem ſuam : tradiderat enim te Dominus hodiè in manus meas, attamen nolui extendere manum meam in unctum Domini. 23 Quemadmodum magni fuit vita tua hodiè in oculis meis, ita magni fiat vita mea in oculis Domini. 24 Reſpondit Saul Davidi, Benedictus ſis fili mi : tum opere compléſti, tum victoriam reportâſti : ſic abiit David itinere ſuo, & Saul quoque rediit domum ſuam. 25

CAP. XXVII.

TAndem dixit David in corde ſuo, Jam ſi quâ die cecidero in manum Saulis, haud bene mihi cedet : ſed aufugiam in terram Philiſtæorum, ut fatigetur Saul quærendo me deinceps in toto termino Iſraelis, & *ſic* evadam è manibus ejus. 1 Surgens ergò David tranſiit ipſe & ſexcenti viri qui ſecum erant, ad Achis filium Maachæ regem Gath: 2 Et commoratus eſt David apud Achis in Gath, ipſe & viri ſui, & domeſtici Davidis, & ambæ uxores ejus, Ahinoam quæ erat ex Jezraele, & Abigal uxor Nabalis qui erat è Carmelo. 3 Et quamvis indicâſſent Sauli deſcendiſſe Davidem in Gath, non tamen perrexit ampliùs quærere eum. 4 Dixitque David ad Achis, Si gratiam nactus ſum in oculis tuis, concedant mihi locum in aliqua ex civitatibus quæ ſunt in deſerto, ut ibi commorer, & non commoretur ſervus tuus apud te in urbe regia. 5

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فَيَسْمَعْ سَيِّدِي ٱلْمَلِكُ كَلَامَ عَبْدِهِ ٱلْآنَ * إِنْ كَانَ ٱلرَّبُّ ٱلَّذِي أَغْوَاكَ بِي * فَأَخْبِرْنِي حَتَّى أُقَرِّبَ 19
قُرْبَانًا * وَإِنْ كَانَ ذَلِكَ مِنَ ٱلنَّاسِ * فَلْيَكُونُوا مَلَاعِينَ أَمَامَ ٱلرَّبِّ * لِأَنَّهُمْ طَرَدُونِي أَنْ لَا أَكُونَ فِي
مِيرَاثِ ٱلرَّبِّ * كَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ * ٱنْطَلِقْ فَٱعْبُدْ آلِهَةً أُخَرَ * فَأَرْجُوا أَنْ لَا يَسْفِكَ دَمِي عَلَى ٱلْأَرْضِ * 20
لِأَنَّ ٱلرَّبَّ حَافِظِي * لِأَنَّهُ إِنَّمَا خَرَجَ مَلِكُ إِسْرَائِيلَ أَنْ يَطْلُبَ بُرْغُوثًا * وَكَمَا تُطْلَبُ ٱلْحَجَلُ فِي ٱلْجَبَلِ
* قَالَ شَاوُلُ لِدَاوُدَ * قَدْ أَسَأْتُ * ٱرْجِعْ يَا دَاوُدُ ٱبْنِي * لِأَنِّي لَا أَعُودُ أَنْ أَطْلُبَ إِسَاءَتَكَ أَيْضًا * فَلِأَنَّكَ 21
أَكْرَمْتَنِي ٱلْيَوْمَ وَعَظُمَتْ نَفْسِي فِي عَيْنَيْكَ * عَلِمْتُ أَنِّي مُسِيءٌ مُخْطِئٌ جِدًّا * فَرَدَّ دَاوُدُ عَلَيْهِ قَائِلًا * 22
هَذَا مِزْرَاقُ ٱلْمَلِكِ * يَجِيءُ بَعْضُ ٱلْفِتْيَانِ يَأْخُذُهُ * وَٱلرَّبُّ يُكَافِئُ ٱلرَّجُلَ وَيُجْزِيهِ بِبِرِّهِ وَإِيمَانِهِ * إِنَّ 23
ٱلرَّبَّ دَفَعَكَ فِي يَدَيَّ ٱلْيَوْمَ * وَلَمْ يَسُرَّنِي أَنْ أَمُدَّ يَدِي إِلَى مَسِيحِ ٱلرَّبِّ * فَكَمَا عَظُمَتْ نَفْسُكَ 24
عِنْدِي ٱلْيَوْمَ * كَذَلِكَ يُعَظِّمُ ٱلرَّبُّ نَفْسِي * قَالَ شَاوُلُ لِدَاوُدَ * بَارَكَ ٱللهُ عَلَيْكَ يَا ٱبْنِي * قَدْ 25
صَنَعْتَ صَنِيعًا وَظَفِرْتَ * فَٱنْصَرَفَ دَاوُدُ إِلَى رُفْقَتِهِ * وَرَجَعَ شَاوُلُ إِلَى بَيْتِهِ *

* ٱلْفَصْلُ ٱلسَّابِعُ وَٱلْعِشْرُونَ *

* وَقَالَ دَاوُدُ فِي قَلْبِهِ * إِنْ أَنَا وَقَعْتُ يَوْمًا فِي يَدِ شَاوُلَ لَا أَرْجُوا ٱلْحَيَاةَ * وَلَكِنْ أَنْجُوا إِلَى أَرْضِ 1
فِلَسْطِينَ * وَيَتْعَبُ شَاوُلُ فِي طَلَبِي فِي كُلِّ حُدُودِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَأَنْجُوا مِنْ يَدَيْهِ * وَجَازَ دَاوُدُ 2
وَٱلسِّتُّمِائَةِ رَجُلٍ ٱلَّذِينَ كَانُوا مَعَهُ إِلَى أَخِيشَ بْنِ مَعْكَا مَلِكِ جَاثَ * فَنَزَلَ دَاوُدُ جَاثَ مَعَ أَخِيشَ 3
هُوَ وَرِجَالُهُ * وَأَهْلُ بَيْتِهِ * وَٱمْرَأَتَاهُ * أَخِينُعَامُ ٱلَّتِي مِنْ إِيزْرَعَالَ * وَأَبِيغَالُ ٱمْرَأَةُ نَابَالَ ٱلْكَرْمِلِيِّ
* فَأَخْبَرُوا شَاوُلَ أَنَّ دَاوُدَ قَدْ نَزَلَ جَاثَ * وَلَمْ يَعُدْ أَنْ يَطْلُبَهُ أَيْضًا * وَقَالَ دَاوُدُ لِأَخِيشَ * إِنْ 4 5
كُنْتُ قَدْ ظَفِرْتُ مِنْكَ بِرَحْمَةٍ * مُرْ أَنْ يُدْفَعَ لِي مَوْضِعٌ فِي ٱلْقُرَى ٱلَّتِي عِنْدَ ٱلْبَرِّيَّةِ فَأَنْزِلَهُ * وَلَا
يَسْكُنُ عَبْدُكَ مَعَكَ فِي مَدِينَةِ ٱلْمَلِكِ *

* *Audiat nunc dominus meus rex verba ſervi ſui : Si Dominus eſt qui te incitavit contra me, indica mihi ut offeram ſacrificium : quòd ſi hoc ab hominibus eſt, maledicti ſint coram Domino, quoniam ejecerunt me ne eſſem in hæreditate Domini; ac ſi dicerent, Vade, cole deos alios.* 19 *Spero tamen haud effundendum ſanguinem meum ſuper terram, quia Dominus cuſtos meus eſt : egreſſus enim eſt rex Iſraelis ut quæreret pulicem, & quemadmodum quæruntur perdices in monte.* 20 *Dixit Saul Davidi, Peccavi, revertere fili mi David, quia non ſum ampliùs tibi damnum illaturus : nam quia honorâſti me hodiè, magnique facta eſt anima mea in oculo tuo, novi me eſſe valdè reum ac peccatorem.* 21 *Reſpondit autem illi David, dicens, En ſpiculum regis, veniat aliquis puerorum ad accipiendum illud.* 22 *Cæterùm rependat Dominus viro, & retribuat ei ſecundùm juſtitiam ſuam & fidem ſuam : quoniam tradiderat te Dominus hodiè in manum meam, ego verò nolui extendere manum meam in chriſtum Domini.* 23 *Et quemadmodum magnifica fuit anima tua apud me hodiè, ſic magnificet Dominus animam meam.* 24 *Dixit Saul Davidi, Benedicat tibi Deus O fili mi : jam præclarum opus egiſti, & viciſtitum contulit ſe David ad ſocios ſuos, Saul autem reverſus eſt in domum ſuam.* 25

CAP. XXVII.

* *DIxit autem David in corde ſuo, Si quo die incidero in manum Saulis, vitam deſpero : quapropter evadam in terram Paleſtinorum, ut fatigetur Saul in me quærendo per omnes terminos filiorum Iſrael, effugiamq; manus ejus.* 1 *Tranſivit ergò David & ſexcenti viri qui cum eo erant, ad Achis filium Maachæ regem Gath :* 2 *Et habitavit David in Gath apud Achis, ipſe & viri ſui, & familia ambæque uxores ejus, Achinoam quæ erat ex Jezraele, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ.* 3 *Nuntiatumque fuit Sauli deſcendiſſe Davidem in Gath, at non quæſivit eũ ampliùs.* 4 *Dixit autem David ad Achis, Si clementiam apud te ſum nactus, jube dari mihi locum in civitatibus quæ ſunt prope deſertum, ut illic habitem, & non habitet ſervus tuus tecum in urbe regia.* 5

fuit Ideo .Siclagh illa die in Achis ei dedit Et
6 ויתן־לו אכיש ביום ההוא את־צקלג לכן היתה
numerus fuit Et .hanc diem ad uſque Jehudah regibus Siclagh
7 צקלג למלכי יהודה עד היום הזה: ויהי מספר
quatuor & *dies* , Peliſtim *agro* in David manſit quibus ,dierum
הימים אשר־ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה
ad *ſe diffuderunt* & ,ejus viri & ,David aſcendit Et .menſes
8 חדשים: ויעל דוד ואנשיו ויפשטו אל־
terram *inhabitantes ipſi* quia :Hamalechitam &,Ghirzitam &,Gheſuritam
הגשורי והגרזי והעמלקי כי הנה ישבות הארץ
.Ægypti terram ad uſque & ,Sur te ingrediente ,ſeculo à quæ
אשר מעולם בואך שורה ועד־ארץ מצרים:
: mulierem & virum *vivificavit non &* ,terram David percuſſit Et
9 והכה דוד את־הארץ ולא יחיה איש ואשה
,eſt reverſus & : veſtes ac ,camelos & ,aſinos & ,*bovem & pecus cepit* &
ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים ובגדים וישב
? hodie *vos diffudiſtis* Quò : Achis Dixitque .Achis ad venit &
10 ויבא אל־אכיש: ויאמר אכיש אל־פשטתם היום
,Jerachmeeli meridiem *ſuper* &,Jehudah meridiem *Super* :David dixit Et
ויאמר דוד על־נגב יהודה ועל־נגב הירחמאלי
vivificabat non mulierem & virum Et .Cheni meridiem *ad* &
11 ואל־נגב הקיני: ואיש ואשה לא־יחיה
,nos *ſuper* nuncient fortè Ne : dicendo , Ghath *adducendum ad* ,David
דוד להביא גת לאמר פן־יגדו עלינו
quibus diebus omnibus ejus *judicium* ſic & , David fecit Sic : dicendo
לאמר כה־עשה דוד וכה משפטו כל־הימים אשר
: dicendo , David *in* Achis credidit Et .Peliſtim *agro* in manſit
12 ישב בשדה פלשתים: ויאמן אכיש בדוד לאמר
mihi erit & , *Iſrael in ſuo populo in fætere fecit faciendo Fætere*
הבאש הבאיש בעמו בישראל והיה לי
.*ſeculi ſervum in*
לעבד עולם:

CAP. XXVIII. כח

ſua caſtra Peliſtim congregaverunt & , illis diebus in fuit Et
1 ויהי בימים ההם ויקבצו פלשתים את־מחניהם
: David ad Achis Dixitque . Iſrael *in pugnandum ad exercitum* in
לצבא להלחם בישראל ויאמר אכיש אל־דוד
.tui viri & , tu ,*caſtrametationem* in egredieris mecum quòd ſcies Sciendo
ידע תדע כי אתי תצא במחנה אתה ואנשיך:
faciet quæ ſcies tu Profectò : Achis ad David Dixitque
2 ויאמר דוד אל־אכיש לכן אתה תדע את אשר־יעשה
cuſtodem Profectò : David ad Achis Dixitque .tuus ſervus
עבדך ויאמר אכיש אל־דוד לכן שמר
,erat mortuus Semuel Et .diebus omnibus te ponam meo capiti
3 לראשי אשימך כל־הימים: ושמואל מת
.ſua urbe in &,Ramah in eũ ſepelierunt & , Iſrael omnis *ei* planxerũt &
ויספדו־לו כל־ישראל ויקברהו ברמה ובעירו
.terra de *ſciolos* & , pythones removit Saul Et
ושאול הסיר האבות ואת־הידענים מהארץ:
: Sunem in ſunt caſtrametati & ,venerunt & , Peliſtim ſunt congregati Et
4 ויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם
ſunt caſtrametati & , Iſrael omnem Saul congregavit &
ויקבץ שאול את־כל־ישראל ויחנו
,timuit & , Peliſtim *caſtrametationem* Saul vidit Et .Ghilboah in
5 בגלבע: וירא שאול את־מחנה פלשתים וירא
non & ,DOMINO *in* Saul *interrogavit* Et .valde ejus cor expavit &
6 ויחרד לבו מאד: וישאל שאול ביהוה ולא
etiam ,illuminationibus in etiam , ſomniis in etiam ,DOMINUS ei reſpondit
ענהו יהוה גם בחלמות גם באורים גם
.*prophetis in*
בנביאים:

Verſio VULG. LAT.

6 Dedit itaque ei Achis in die illa Siceleg: propter quam cauſam facta eſt Siceleg regum Juda, 7 uſque in diem hanc. Fuit autem numerus dierum, quibus habitavit David in regione Philiſthinorum, quatuor 8 menſium. Et aſcendit David, & viri ejus, & agebant prædas de Geſſuri, & de Gerzi, & de Amalecitis: hi enim pagi habitabantur in terra antiquitùs, euntibus Sur uſque ad terram 9 Ægypti. Et percutiebat David omnem terram, nec relinquebat viventem virum & mulierem: tollénſque oves, & boves, & aſinos, & camelos, & veſtes, revertebatur, & veniebat 10 ad Achis. Dicebat autem ei Achis, In quem irruiſti hodié? Reſpondebat David; Contra Meridiem Judæ, & contra Meridiem Jerameel, & contra 11 Meridiem Ceni. Virum & mulierem non vivificabat David, nec adducebat in Geth, dicens; Ne fortè loquantur adverſùm nos, Hæc fecit David. Et hoc erat decretum illi omnibus diebus quibus habitavit in regi- 12 one Philiſthinorum. Credidit ergò Achis David, dicens; Multa mala operatus eſt contra populum ſuum Iſrael: erit igitur mihi ſervus ſempiternus.

CAP. XXVIII.

1 FActum eſt autem in diebus illis, congregaverunt Philiſthiim agmina ſua, ut præparentur ad bellum contra Iſrael: dixítque Achis ad David; Sciens nunc ſcito, quoniam mecum egredieris in caſtris tu, & 2 viri tui. Dixitque David ad Achis, Nunc ſcies quæ facturus eſt ſervus tuus. Et ait Achis ad David; Et ego cuſtodem capitis mei ponam te cunctis 3 diebus. Samuel autem mortuus eſt, planxítque eum omnis Iſrael, & ſepelierũt eũ in Ramatha urbe ſua. Et Saul abſtulit magos & hariolos de terra. 4 Congregatíq; ſunt Philiſthiim, & venerunt, & caſtrametati ſunt in Sunam: congregavit autem & Saul univerſum Iſrael, 5 & venit in Gelboe. Et vidit Saul caſtra Philiſthiim, & timuit, & expavit cor ejus ni- 6 mis. Conſuluítque Dominum, & non reſpondit ei neque per ſomnia, neque per ſacerdotes, neque per prophetas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἔδωκεν (η) αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν (θ) Σεκελάκ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελὰκ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 7 Καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν (ι) ἡμερῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, (κ) 8 τέσσαρας μῆνας. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ϗ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν (λ) Γεσιρὶ ϗ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην. ϗ ἰδοὺ (μ) ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἡ ἀπὸ Γελαμψοὺρ τετειχισμένων ϗ ἕως γῆς Αἰγύ- 9 πτου. Καὶ (ν) ἔτυπτε τὴν γῆν, ϗ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα (ξ) ἢ γυναῖκα. ϗ ἐλάμβανον ποίμνια ϗ βουκόλια ϗ ὄνους ϗ καμήλους ϗ ἱματισμὸν, ϗ (ο) ἀνέστρεψαν ϗ ἤρχοντο πρὸς Ἀγ- 10 χοῦς. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Κατὰ Νότον τῆς Ἰουδαίας ϗ κατὰ Νότον (π) Ἰεσμεγὰ ϗ κατὰ Νότον τοῦ 11 (ρ) Κενεζί. Καὶ ἄνδρα ϗ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνησα τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς Γέθ, λέγων, Μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γὲθ καθ' ἡμῶν, λέγοντες, (σ) Τάδε Δαυὶδ ποιεῖ. ϗ τόδε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο 12 Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ (τ) ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα, λέγων, Ἤσχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, ϗ ἔσται (υ) μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

Et dedit ei in die illa ipſam Siceelac: propter hoc facta eſt Sicelac regi Judææ uſque in diem 6 hanc. Et factus eſt numerus dierum, quibus ſedit David in agro alienigenarum, (d) quatuor 7 menſes. Et aſcendit David, & viri ejus; & incurſiones faciebant in omnem (e) Geſiri, & in 8 Amalecitem. Et ecce terra habitabatur ab (f) advenientibus, quæ à Gelampſur murata, & uſque ad terram Ægypti. Et percutiebat terram, & non vivificabat virum vel mulierem. Et 9 capiebant greges, & armenta boum, & aſinos, & camelos, & veſtem: & revertebant, & veniebant ad Anchus. Et dixit Anchus ad David; Super quem 10 irruiſtis hodié? Et dixit David ad Anchus; Ad Auſtrum Judææ, & ad Auſtrum Jeſmega, & ad Auſtrum Genezi. Et virum, & mulierem non (g) vi- 11 vificavi ad adducendum in Geth, dicens; Nè annuntient in Geth contra nos, dicentes, Hæc David facit. Et hæc autem fuit (h) juſtificatio ejus, omnibus diebus, quibus ſedit David in agro alienigenarum. Et fidem ſibi 12 conciliavit David in Anchus valdè, dicens; Abominans abominatus eſt in populo ſuo, in Iſrael: & erit mihi ſervus in ſeculum.

MS. A. (η) αὐτῷ Ἀγχοῦς ἐν τῇ (θ) Σικελάγ * τῷ βασιλεῖ (ι) ἡμερῶν Δαυὶδ ὧν ἐκάθισεν ἐν (κ) ἡμέρας, τέσσαρες μῆνας. (λ) Γεσρεὶ ϗ τὸν Γεζραῖον ϗ ἐπὶ τὸν (μ) κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἀπὸ Γηαμσοὺρ ἀπὸ ἀνηκόντων τετειχισμένων ϗ ἕως (ν) ἔτυπτεν Δαυὶδ τὴν (ξ) ϗ γυναῖκα. ϗ ἐλάμβανεν (ο) ἐπέστρεψεν (π) Ἰσραμηλεὶ, (ρ) Κινεὶ, (σ) Τάδε ἐποίει Δαυίδ. ϗ τάδε τὸ (τ) ἐπιστεύθη Ἀγχοῦς ἐν τῷ Δαυὶδ σφόδρα, (υ) μοι

ΚΕΦ. κη'.

1 ΚΑὶ (α) ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ϗ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς (β) αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Γινώσκων γνώσῃ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύ- 2 σῃ εἰς πόλεμον σὺ, ϗ οἱ ἄνδρες σου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Οὕτω νῦν γνώσῃ ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας. 3 Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, ϗ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, ϗ θάπτουσιν αὐτὸν (γ) ἐν Ἀρμαθαὶμ ἐν πόλει αὐτοῦ. ϗ Σαὺλ περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους ϗ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς 4 γῆς. Καὶ συναθροίζονται (δ) οἱ ἀλλόφυλοι, ϗ ἔρχονται ϗ παρεμβάλλουσιν εἰς (ε) Σωνάμ· ϗ συναθροίζει Σαὺλ πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ, ϗ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελ- 5 βουέ. Καὶ εἶδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐφοβήθη, ϗ ἐξέστη ἡ 6 καρδία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ κυρίου, ϗ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις ϗ ἐν τοῖς δήλοις ϗ ἐν τοῖς προφήταις.

CAP. XXVIII.

ET factum eſt in diebus illis, & congregantur alienigenæ in 1 caſtris ſuis, ad exeundum pugnare cum Iſrael. Et dixit Anchus ad David; Cognoſcens cognoſces, quia mecum exibis in bellum, tu & viri tui. Et dixit David ad Anchus; Ità 2 nunc cognoſces, quæ faciet ſervus tuus. Et dixit Anchus ad David; Sic principem cuſtodiæ corporis ponam te omnibus diebus. Et Samuel mortuus eſt: & 3 planxerunt eum univerſus Iſrael; & ſepeliunt eum in Armathem, in civitate ejus. Et Saul circumabſtulit ventriloquos, & Gnoſtas de terra. Et congregantur alienigenæ, & veniunt, & 4 caſtrametantur in Sonam. Et congregat Saul omnem virum Iſrael: & caſtrametantur in Gelbue. Et vidit Saul caſtra alienigenarum, & timuit, & ex- 5 pavit cor ejus valdè. Et interrogavit Saul per Dominum: & 6 non reſpondit ei Dominus in ſomniis, & in manifeſtationibus, & in prophetis.

MS.A. (α) ἐγένετο (β) αὐτῶν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰσραήλ. (γ) ἐν Ῥαμᾷ ἐν (δ) ἀλλόφυλοι, ϗ (ε) Γωναμάν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ויהב ליה אכיש ביומא ההוא ית צקלג בכן הות צקלג למלכיא דבית יהודה עד יומא
7 הדין: והוה מנין יומיא דיתב דוד בקרוי פלשתאי יומין עדן בעדן וארבעא ירחין: וסליק
8 דוד וגברוהי ואתנגידו על גשוראי ועל גזראי ועמלקאי ארי אנון יתבת ארעא דמעלמא
9 מעלנא דחגרא ועד ארעא דמצרים: ומחי דוד ית יתבי ארעא ולא מקים גבר ואתא
10 ושבא עאן ותורין וחמרין וגמלין ונסיב לבושין ותאב ואתי לות אכיש: ואמר אכיש לאן
אתנגדתון יומא דין ואמר דוד על דרום יהודה ועל דרום ירחמאלה ולדרום שלמאה:
11 וגבר ואתא לא מקים דוד לאיתאה לגת למימר דלמא יחוון עלנא למימר כדין עבד דוד
12 וכדין הוה הלכתיה כל יומין דהוה יתיב בקרוי פלשתאי: והימין אכיש בדוד למימר
אתגראה אתגרי בעמיה בישראל ויהי לי עבד פלח לעלם:

כח

1 והוה ביומיא האנון וכנשו פלשתאי ית משריתהון לחילא לאגחא קרבא בישראל ואמר
2 אכיש לדוד מדע תדע ארי עמי תפוק במשריתא את וגברך: ואמר דוד לאכיש בכן את
3 תדע ית די עבד עבדך: ואמר אכיש לדוד בכן נטרא לרישי אשוינך כל יומיא: ושמואל
מית וספדו עלוהי כל ישראל וקברוהי ברמתא וספדו עלוהי אנש בקרתיה ושאול פלי
4 ית בדין וזכורו מן ארעא: ואתכנישו פלשתאי ואתו ושרו בשונם וכנש שאול ית כל
5 ישראל ושרו בגלבוע: וחזא שאול ית משרית פלשתאי ודחיל וזע לביה לחדא:
6 ושאיל שאול במימרא דיי ולא קביל צלותיה יי אף בחלמיא אף באוריא אף
בספריא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dedit illi Akis in die illo Sziklag: ſic fuit Sziklag *regibꝰ* domꝰ Jehudah 6 uſq; ad diem hanc. Et fuit numerꝰ dierũ, quibꝰ ſedit David in urbibꝰ Peli- 7 ſthæorũ, dies *tempus in tempore* et quatuor menſes. Et aſcendit David & 8 viri ejus, et diſtracti ſunt ſuper Gheſſuræũ, et *ſuper Gizræũ*, et Ghamalekæũ, quia illi habitantes terram quæ à ſeculo deſcenſꝰ Hhagra et uſq; ad terram Miſzraim. Et percuſſit David habitatores terræ, non manere faciens 9 virũ et mulierem; et *cepit* pecus et boves, et aſinos, et camelos; et accepit veſtes, et retulit, et venit ad Akis. Et dixit Akis, Quò extracti eſtis hodie? et 10 dixit David, Super Meridiem Jehudah, et ſuper Meridiem Jerahhmelah, et ad Meridiem Salmaah. Et virum et mulierem non vivere faciebat David 11 ut venire ſineret ad Gath, dicendo: Fortè indicabunt ſuper nos, dicendo: Talia fecit David: et talis *erat* conſuetudo ejꝰ omnibꝰ diebꝰ, quibꝰ fuit ſedens in urbibus Peliſthæi. Et credidit Akis Davidi, dicendo: Immittendo 12 immiſſus eſt in populum ſuum Iſrael, et erit mihi ſervus *ſerviens* in ſeculũ.

CAP. XXVIII.

ET fuit in diebus illis, et congregaverunt Peliſthæi caſtra ſua ad exerci- 1 tum ad ineundum bellum in Iſrael. Et dixit Akis ad David, Sciendo ſcias quòd mecum exibis in caſtris, tu et viri tui. Et dixit David ad Akis, Sic tu 2 cognoſces id quod faciet ſervus tuus. Et dixit Akis ad David, Sic cuſtodem capiti meo ponam te omnibus diebus. Et Semuel mortuus eſt, et luxerunt 3 ſuper illum omnis Iſrael, et ſepelierunt illum in Ramatha, et luxerunt ſuper eum *homo in civitate ſua*: & Saul exterminavit Hariolos et incantatores de terra. Et congregati ſunt Peliſthæi, et venerunt, et compoſuerunt ſe in 4 Sunam: et congregavit Saul omnem Iſrael, et poſuerunt [*caſtra*] in Gilboah. Et vidit Saul caſtra Peliſthæorum, et timuit, et expavit cor ejus valdè. Et 5 petivit Saul in dicto Domini: et non accepit orationem ejꝰ Dominus etiam 6 in ſomniis, etiam in luminibus, etiam in ſcribis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܝܗܒ ܠܗ ܐܟܝܫ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܠܨܝܩܠܓ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܬ ܨܝܩܠܓ ܠܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ 6
ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. *ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܫܢܬܐ 7
ܘܐܪܒܥܐ ܝܪ̈ܚܝܢ. *ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ. ܘܢܦܩܘ ܥܠ ܓܫܘܪ ܘܥܠ ܓܕܘܠܐ ܘܥܠ 8
ܥܡܠܩ. ܡܛܠ ܕܗܠܝܢ ܗܘܘ ܡܬܒܝܢ ܕܐܪܥܐ ܕܡܢ ܥܠܡ. ܘܢܦܩܘ ܥܠ ܓܫܘܪ. ܘܥܕܡܐ
ܠܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. *ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܓܒܪܐ ܘܐܢܬܬܐ. ܘܢܣܒ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. 9
ܘܚܡܪܐ ܘܓܡܠܐ. ܘܡܐܢܐ. ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܐܟܝܫ. *ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܐܝܟܐ 10
ܗܘܝܬܘܢ ܝܘܡܢܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܥܠ ܬܝܡܢܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܥܠ ܬܝܡܢܐ ܕܝܪܚܡܐܝܠ. ܘܥܠ ܬܝܡܢܐ
ܕܩܝܢܝ. *ܘܓܒܪܐ ܘܐܢܬܬܐ. ܠܐ ܫܒܩ ܕܘܝܕ ܕܢܐܬܐ ܠܓܬ. ܟܕ ܐܡܪ. ܕܠܐ ܢܚܘܘܢ ܥܠܝܢ 11
ܘܢܐܡܪܘܢ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܕܘܝܕ. ܘܗܢܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܝܬܒ
ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. *ܘܗܝܡܢ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܡܣܪܚܘ ܐܣܪܚ ܒܥܡܗ 12
ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܐ ܗܘܐ ܠܝ ܥܒܕܐ ܠܥܠܡ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ *

*ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ 1
ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܡܕܥ ܝܕܥ ܐܢܬ. ܕܥܡܝ ܬܦܘܩ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܐܢܬ ܘܓܒܪܐ
ܕܥܡܟ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢܬ ܬܕܥ. ܡܐ ܕܢܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܐܡܪ 2
ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܛܘܪܐ ܕܪܫܝ ܐܣܝܡܟ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. *ܘܫܡܘܐܝܠ 3
ܡܝܬ. ܘܐܪܩܕܘ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܪܡܬܐ ܒܩܒܪܗ. ܘܫܐܘܠ ܥܒܪ
ܐܣܝܘܬܐ ܘܕܟܘܪܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. *ܘܐܬܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܘ ܘܫܪܘ ܒܫܘܢܡ. ܘܟܢܫ ܫܐܘܠ 4
ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܘ ܒܓܠܒܘܥ. *ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܕܚܠ. ܘܙܥ 5
ܠܒܗ ܛܒ. *ܘܫܐܠ ܫܐܘܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܢܝܗ. ܐܦ ܒܚܠܡܐ. ܐܦ ܒܢܘܪܐ. ܐܦ ܒܡܝܐ. 6

Itaque conceſſit ei Achis in illo die Seneclagh: 6
proptera ceſſit Seneclagh regi Juda in
hodiernũ uſque diem. Fuitque numerus dierũ 7
quibꝰ commoratus eſt David in terra Philiſtæorum,
anni & quatuor menſium. Aſcendebant 8
autem David & viri ſui, procedebantq;
contra Geſſur, & contra Gedola, & contra
Amalec: hi enim erant incolæ terræ ab antiquo:
procedebant autem contra Geſſur, &
uſque ad terram Ægypti. Vaſtavit ergò David 9
terram illam nemine ſervato vivo mare
aut fœminâ: raptiſque ovibꝰ, bobus, aſinis,
camelis, & ſupellectili, reverſus eſt David,
venitq; ad Achis. Dixit autem Achis Davidi, 10
Ubi fuiſtis hodié? Reſpondit David, Contra
Negheb Juda, & contra Negheb Jerahmel,
& contra Negheb Ceilæ. Porro David, nec 11
marem nec fœminam vivum conſervavit, qui
veniret in Gath: dicendo, Ne retegant nos, ac
dicant, Ita fecit David, atque hujuſmodi fuit
conſuetudo ejus cunctis diebus quibus moratus
eſt in terra Philiſtæorum. Et confidit 12
Achis Davidi: dixit enim, Crimen proculdubiò
commiſit in populum ſuum Iſraelem,
ecce factus eſt ſervus in perpetuum.

CAP. XXVIII.

Contigit etiã diebꝰ illis, cùm congregáſſent 1
Philiſtæi exercitus ſuos ad bellũ in convallẽ,
præliaturi cum Iſraele, ut diceret Achis
Davidi, Certò ſcias te mecũ proditurum ad
exercitũ unà cum viris qui tecum ſunt. Dixit 2
David ad Achis, Hoc pacto experiêris quid
facturꝰ ſit ſervꝰ tuꝰ. Ait Achis Davidi, Propterea
cuſtodẽ te conſtituam capitis mei cunctis
diebus. (Samuel autem mortuus erat, & 3
planxerant eum omnes Iſraelitæ, & ſepeliverant
eum in Rama in ſepulchro ipſius: & Saul
amoverat pythones & hariolos è terra)
Congregati itaque Philiſtæi venerunt, & 4
caſtra poſuerunt in Sechim: Saul etiam collecto
univerſo Iſraele, caſtra fixerunt in Galgala.
Sed videns Saul exercitus Philiſtæorum, 5
timuit, & trepidavit cor ejus valdé. Conſuluitque 6
Dominum, at non reſpondit ei: *tentavit* per ſomnium etiam, per ignem, & per
aquam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدفع اليه احيش في ذلك اليوم صيقلغ * لذلك صارت صيقلغ لملك يهودا الي اليوم * 6
* وكان عدد الايام التي سكن داود بين اهل فلسطين * سنة واربعة اشهر * وصعد داود 7 8
واصحابه * وساروا الي جاسور وجدولا وعمالاق * هولاء الذين كانوا يسكنون هذه المدن مذ دهر
طويل * وسار من حد جاسور الي حد مصر * وقتل داود اهل تلك الارض * ولم يبق منهم رجلا 9
ولا امراة * وساق بقرهم وغنمهم وحميرهم وابلهم وامتعتهم * ورجع داود الي موضعه الي احيش *
* قال احيش لداود * اين كنت انت واصحابك * قال داود * انطلقت الي انقاب يهودا * وانقاب 10
يرحمال * وانقاب قعيلا * ولم يبق داود رجلا ولا امراة تجي الي جات فتخبر بخبره * لانه قال * 11
لا نبقي قوما يخبرون عنا ويقولون ان داود صنع صنيعا مثل هذا * وكانت هذه سنته جميع الايام
التي سكن لارض فلسطين * فاتي احيش رجل في سبب داود وقال * هذا قد ساء في ارضه 12
وفي شعب اسرائيل وهرب منهم * فقد صار عبدك الي الابد * الفصل الثامن والعشرون *
* ومن بعد تلك الايام جمع اهل فلسطين عساكرهم الي الوادي ليحاربوا بني اسرائيل * فقال 1
احيش لداود * اعلم علما يقينا انك خارج معي الي العسكر انت واصحابك * فقال داود لاحيش * 2
لذلك ستعلم ما يصنع عبدك * قال احيش لداود * ساصيرك صاحب حربتي وحافظا لبيتي كل
الايام * فاما صموال النبي فتوفي * وبكا عليه جميع بني اسرائيل * ودفنوه في مقبرة في الرامة * 3
وكان شاول قد رفع العرافين والقافة عن الارض * ولم يترك منهم احدا * فاجتمع اهل 4
فلسطين فاتوا سحام ونزلوها * وجمع شاول جميع بني اسرائيل * فنزل الجلجال * فلما راي 5
شاول عسكر اهل فلسطين * فزع وفرق * ورجف قلبه جدا * وطلب الي الرب * ولم يستجب 6
له * ثم طلب بالنار والرويا * وسال الانبياء * فلم يستجاب له *

Dedit igitur ei Achis in die illa Sicelegh: 6
hinc Sicelegh facta eſt regis Juda in
hunc uſq; diem. Fuit verò numerus dierũ 7
quibus David habitavit inter Palæſtinos,
annus & quatuor menſes. Deinde aſcendens 8
David cum ſociis ſuis, abierunt ad
Geſſur, & Gedola, & Amalec; hos
videlicet qui degebant in his urbibus
longis ab ævis. Abiit inquã à termino
Geſſur uſq; ad terminũ Ægypti, Occiditq; 9
David incolas terræ illius, nullo ex eis
viro aut fœminâ ſuperſtite relicto: Abegitq;
boves, et oves, aſinos, camelos, &
ſupellectiles eorũ, & reverſus eſt David
in locum ſuũ ad Achis. Dixit Achis ad 10
Davidẽ, Ubi fuiſti tu & ſocii tui? Reſpondit
David; Abieram ad Negheb Juda,
& Negheb Jerahmel, & Negheb
Ceilæ. Nullũ inquã David reliquit ſuperſtitem 11
virũ aut fœminã quæ venire
poſſet ad Gath, ejuſq; famam referre:
dicebat enim, Neminem relinquamus qui
famam noſtrã referat ac dicat Davidem
talem actionẽ commiſiſſe, atq; hic fuit mos
ejus cunctis diebus quibus habitavit in
terra Palæſtinæ. Venit autem ad Achis vir 12
quidã cauſâ Davidis, & ait, Iſte crimen
commiſit in patriã ſuã & p pulũ Iſraeliticii,
& fugit ab eis; proinde factus
eſt ſervus tuus in perpetuum.

CAP. XXVIII.

Poſt dies illos cogentibus Palæſtinis 1
copias ſuas in convallem ut oppugnarent
Iſraelitas, dixit Achis ad Davidem, Perſuaſiſſimum
tibi ſit quòd ſis mecum egreſſurus
ad aciem, tu & ſocii tui. Dixit David 2
ad Achis, Inde cognoſces quid facturus
ſit ſervus tuus. Dixit Achis ad
Davidem, Efficiam te ſariſſophorum meũ
& cuſtodem domûs meæ cunctis diebus.
(Porrò Samuel Propheta jam obierat, 3
planxerantq; eum omnes Iſraelitæ, & ſepelierant
eum in monumento quodam in
Rama: & Saul ejecerat pythones & divinos
è terra, ne uno quidem ex eis relicto.)
Congregati igitur Palæſtini, venerunt 4
in Sechem, ibique caſtra fixerunt,
congregavit etiam Saul omnes Iſraelitas,
& caſtrametatus eſt in Galgal. Cùm autem 5
vidiſſet Saul exercitũ Palæſtinorum,
timuit & expavit, & cor ejus valdè
contremuit. Et conſuluit Dominum, nec 6
reſpondit ei: conſuluit etiam per ignem,
et per ſomnia, interrogavitque prophetas:
nec reſponſum fuit illi.

,*pythonis* '*dominam* mulierem mihi Quærite : ſuis ſervis Saul dixit Et
7 ויאמר שאול לעבדיו בקשו־לי אשת בעלת־אוב
Ecce : eum ad ejus ſervi Dixeruntque .*ea in* inquiram & ,eam ad ibo &
ואלכה אליה ואדרשה־בה ויאמרו עבדיו אליו הנה
,Saul *habitu* ſe mutavit Et .Hen-dor in *pythonis domina* mulier
8 אשת בעלת־אוב בעין דור׃ ויתחפש שאול
; eo cum viri duo & , ipſe abiit & ,aliis veſtimentis ſe induit &
וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני אנשים עמו
mihi quæſo Divina : dixit & , nocte mulierem ad venerunt &
ויבאו אל־האשה לילה ויאמר קסומי־נא לי
Dixitque .*te ad* dixero quem , mihi fac aſcendere & ,*pythone in*
9 באוב והעלי לי את אשר־אמר אליך׃ ותאמר
,Saul fecit quæ nôſti tu Ecce : eum ad mulier
האשה אליו הנה אתה ידעת את אשר־עשה שאול
: terra è *ſciolum* & , pythones abſcidit qui
אשר הכרית את־האבות ואת־הידעני מן־הארץ
? me mori faciendum ad,*meam animam in ponens* offendiculum tu quid ut &
ולמה אתה מתנקש בנפשי להמיתני׃
,Dominus Vivit : dicendo ,*Domino in* Saul ei juravit Et
10 וישבע לה שאול ביהוה לאמר חי־יהוה
: mulier Dixitque .hoc *verbo in perverſitas* tibi evenerit ſi
11 אם־יקרך עון בדבר הזה׃ ותאמר האשה את־
.mihi aſcendere fac Semuelem : dixit Et ? tibi faciam aſcendere Quem
מי אעלה־לך ויאמר את־שמואל העלי־לי׃
dixit & ,magna voce in clamavit & ,Semuelem mulier Viditque
12 ותרא האשה את־שמואל ותזעק בקול גדול ותאמר
? Saul tu & ,me decepiſti quid Ut : dicendo ,Saul ad mulier
האשה אל־שאול לאמר למה רמיתני ואתה שאול׃
dixit Et ? vidiſti quid quia ,timeas Ne : rex ei Dixitque
13 ויאמר לה המלך אל־תיראי כי מה ראית ותאמר
.terra è *aſcendentes* vidi *Deos* : Saul ad mulier
האשה אל־שאול אלהים ראיתי עלים מן־הארץ׃
ipſe & ,*aſcendens* ſenex Vir : ait & ? ejus forma *Quæ* : ei Dixitque
14 ויאמר לה מה־תארו ותאמר איש זקן עלה והוא
inclinavit & ,*ipſe* Semuel quòd Saul cognovit Et .pallio amictus
עטה מעיל וידע שאול כי־שמואל הוא ויקד
: Saul ad Semuel Dixitque .*ſe incurvavit* & ,terram ſuper *facies*
15 אפים ארצה וישתחו׃ ויאמר שמואל אל־שאול
mihi Anguſtia : Saul Dixitque ? me *aſcendere faciendū ad me irritâſti* quid Ut
למה הרגזתני להעלות אתי ויאמר שאול צר־לי
,me *deſuper* receſſit Deus & ,me *in pugnantes* Peliſtim & ,valde
מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי
.*ſomniis in etiam* ,*prophetarum manu in etiam* ,ultra mihi reſpondit non &
ולא־ענני עוד גם ביד־הנביאים גם־בחלמות
: Semuel Dixitque .faciam quid ,me *faciendū ſcire ad* ,*te ad* clamavi Et
16 ואקראה לך להודיעני מה אעשה׃ ויאמר שמואל
?*tui æmuli eſt factus* &,te *deſuper* receſſit Dominꝰ & ,me interrogas quid ut Et
ולמה תשאלני ויהוה סר מעליך ויהי ערך׃
ſcidit Et .*mea manu in* eſt locutus quemadmodum ei Dominus fecit Et
17 ויעש יהוה לו כאשר דבר בידי ויקרע
.David tuo ſocio illud dedit & ,tua manu de regnum Dominus
יהוה את־הממלכה מידך ויתנה לרעך לדוד׃
ejus *naſi* iram feciſti nec ,Domini *voce in* audiſti non *Sicut*
18 כאשר לא־שמעת בקול יהוה ולא־עשית חרון־אפו
.hac die Dominus tibi fecit hoc *verbum* ideo : Hamalech *in*
בעמלק על־כן הדבר הזה עשה־לך יהוה היום הזה׃
: Peliſtim manu in tecum Iſrael etiam Dominus dabit Et
19 ויתן יהוה גם את־ישראל עמך ביד־פלשתים
dabit Iſrael *caſtrametationem* etiam :mecum tui filii & ,tu cras &
ומחר אתה ובניך עמי גם את־מחנה ישראל יתן
.Peliſtim manu in Dominus
יהוה ביד פלשתים׃

Verſio VULG. LAT.

7 Dixítque Saul ſervis ſuis;
Quærite mihi mulierē haben-
tem pythonem, & vadam ad
eam, & ſciſcitabor per illam,
Et dixerunt ſervi ejus ad eum,
Eſt mulier pythonem habens
8 in Endor. Mutavit ergò habi-
tum ſuum: veſtitúſq; eſt aliis
veſtimentis, & abiit ipſe, &
duo viri cū eo, venerúntq; ad
mulierē nocte, & ait illi; Di-
vina mihi in pythone, & ſu-
9 ſcita mihi quem dixero tibi. Et
ait mulier ad eum; Ecce, tu
nôſti quanta fecerit Saul, &
quo modo eraſerit magos &
hariolos de terra: quarè ergò
inſidiaris animæ meæ ut occi-
10 dar? Et juravit ei Saul in Do-
mino, dicens; Vivit Dñs, quia
non eveniet tibi quidquam
11 mali propter hanc rem. Di-
xítq; ei mulier; Quem ſuſci-
tabo tibi? Qui ait, Samuelem
12 mihi ſuſcita. Cùm autem vi-
diſſet mulier Samuelem, ex-
clamavit voce magnâ, & di-
xit ad Saul, Quarè impoſuiſti
13 mihi? Tu es enim Saul. Di-
xítque ei rex, Noli timere:
quid vidiſti? Et ait mulier
ad Saul, Deos vidi aſcenden-
14 tes de terra. Dixítque ei,
Qualis eſt forma ejus? Quæ
ait; Vir ſenex aſcendit, &
ipſe amictus eſt pallio. Et in-
tellexit Saul quòd Samuel eſ-
ſet, & inclinavit ſe ſuper faciē
15 ſuam in terra, & adoravit. Di-
xit autem Samuel ad Saul,
Quarè inquietâſti me ut ſu-
ſcitarer? Et ait Saul, Coar-
ctor nimis: ſiquidem Phi-
liſthiim pugnant adverſū me,
& Deus receſſit à me, & ex-
audire me noluit, neq; in ma-
nu prophetarū, neq; per ſo-
mnia: vocavi ergò te, ut oſten-
16 deres mihi quid faciam. Et
ait Samuel; Quid interrogas
me cùm Dñs receſſerit à te, &
17 tranſierit ad æmulū tuū? Fa-
ciet enim tibi Dñs ſicut locu-
tus eſt in manu mea, & ſcin-
det regnū tuum de manu tua,
& dabit illud proximo tuo
18 David: Quia non obedîſti voci
Dñi, neq; feciſti iram furoris
ejus in Amalec: idcircò quod
pateris, fecit tibi Dñs hodié.
19 Et dabit Dominus etiam Iſ-
rael tecum in manus Phili-
ſthiim: cras autem tu & filii
tui mecum eritis; ſed et caſtra
Iſrael tradet Dominus in ma-
nus Philiſthiim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ζητή-
σατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον, καὶ πορεύ-
σομαι πρὸς αὐτὴν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ.
καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ
8 γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ἀενδώρ. Καὶ (ζ)
συνεκαλύψατο Σαοὺλ, καὶ περιεβάλετο ἱμά-
τια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄν-
δρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μάντευσαι
δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ
9 μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι. Καὶ (η) εἶπεν αὐτῷ
ἡ γυνὴ, Ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησε
Σαοὺλ, ὡς (θ) ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγα-
στριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ
ἱνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θα-
10 νατῶσαι αὐτήν; Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ (ι)
Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος, εἰ ἀπαντήσε-
11 ταί σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ
εἶπεν ἡ γυνὴ, Τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶ-
12 πε, Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι. Καὶ εἶ-
δεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἀνεβόησε
φωνῇ μεγάλῃ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς
Σαοὺλ, Ἱνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ
13 Σαούλ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Μὴ
φοβοῦ, (κ) εἰπὸν τίνα ἑώρακας. καὶ εἶπεν (λ)
αὐτῷ ἡ γυνὴ, Θεοὺς ἑώρακα ἀναβαίνοντας
14 ἐκ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἔγνως;
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα
ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος (μ) διπλοΐδα ἀναβε-
βλημένος. καὶ ἔγνω Σαοὺλ, ὅτι (ν) οὗτος Σα-
μουὴλ, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ
15 τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ
εἶπε (ξ) Σαμουὴλ, Ἱνατί παρηνώχλησάς
(ο) μοι ἀναβῆναί με; καὶ εἶπε Σαοὺλ, Θλί-
βομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦ-
σιν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ Θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ
οὐκ ἐπακήκοέ (π) μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν
προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν
κέκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω.
16 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Ἱνατί (ρ) ἐπερωτᾷς
με, καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε
17 μετὰ τοῦ πλησίον σου; Καὶ πεποίηκε κύριός
σοι, καθὼς ἐλάλησε (σ) κύριος ἐν χειρί
μου, καὶ (τ) διαρρήξει κύριος τὴν βασιλείαν
σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλη-
18 σίον σου τῷ Δαυίδ, Διότι οὐκ ἤκουσας
(υ) φωνῆς κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν
ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλὴκ, διὰ τοῦτο τὸ (φ)
ῥῆμα ἐποίησε κύριός σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
19 τῃ. Καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ με-
τὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὔριον
σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται,
καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει κύριος
εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων.

Et dixit Saul pueris ſuis: Quæ- 7
rite mihi mulierem ventrilo-
quam: & ibo ad eam, & quæ-
ram in ea. Et dixerunt pueri
ejus ad eum; Ecce mulier
ventriloqua in Aendor. Et (a) 8
cooperuit ſe Saul, & induit ve-
ſtimenta alia, & vadit ipſe,
& duo viri cum eo: & ve-
niunt ad mulierem nocte, &
dixit ad eam; Vaticinare nunc
mihi in ventriloquo, & reduc
mihi quemcunque dixero tibi.
Et dixit ei mulier; Ecce nunc 9
tu nôſti quæcunque fecit Saul,
quomodò exterminavit ventri-
loquos, & Gnoſtas, à terra.
Et ut quid tu illaqueas ani-
mam meam ad mortificandam
eam? Et juravit ei Saul, di- 10
cens; Vivit Dominus, ſi oc-
curret tibi injuſtitia in verbo
hoc. Et dixit mulier, Quem 11
reducam tibi? Et dixit, Ipſum
Samuel reduc mihi. Et (b) 12
vidit mulier ipſum Samuel;
& exclamavit voce magnâ:
Et dixit mulier ad Saul; ut
quid decepiſti me, & tu es
Saul? Et dixit ei rex; Nè 13
timeas: dicito quem vidiſti. Et
dixit ei mulier; Deos vidi a-
ſcendentes è terra. Et dixit 14
ad eam, Quid cognoviſti?
Et dixit ei, Virum (c) erectum
aſcendentem è terra: & hic
diploidem indutus. Et novit
Saul, quia hic Samuel, &
procubuit in faciem ſuam ſuper
terram, & adoravit eum. Et 15
dixit Samuel, ut quid pertur-
baſti me, faciendo me aſcende-
re? Et dixit Saul, Tribulor
valdè, & alienigenæ bellant
in me: & Deus diſceſſit à me,
& non exaudivit me ultrà (d)
etiam in manu prophetarum, et
in ſomniis. Et nunc vocavi te ad
notificandum mihi quid faci-
ciam. Et dixit Samuel, ut 16
quid interrogas me, & Domi-
nus diſceſſit à te, & factus
eſt cum proximo tuo? Et fecit 17
Dominus (e) tibi, ſicut locutus
eſt Dominus in manu mea, &
abſcindet Dominus regnum tu-
um de manu tua, & dabit il-
lud proximo tuo ipſi David:
Propterea quòd non audiſti 18
vocem Domini, & non (f)
feciſti indignationem iræ ſuæ in
Amalec, propter hoc verbum
fecit Dominus tibi in die hac.
Et tradet Dominus ipſum Iſ- 19
rael tecum in manus alienige-
narum: & cras tu & filii tui
(g) tecum cadent, & caſtra
Iſrael dabit Dominus in manus alienigenarum.

MS. A. (ζ) περιεκαλύψατο (η) εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ
(θ) ἐξωλέθρευσεν (ι) Σαοὺλ ἐν κυρίῳ, λέγων, (κ) εἰπὲ τίνα
ἑόρακας. (λ) αὐτῷ, Θεοὺς ἑόρακα (μ) ἀναβεβλημένος διπλοΐδα. καὶ
(ν) Σαμουὴλ οὗτος, καὶ (ξ) Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί (ο)
με (π) μου (ρ) ἐπηρώτησάς με, (σ) κύριός σοι ἐν (τ) διαρρήξει
(υ) τῆς φωνῆς (φ) ῥῆμα τοῦτο ἐποίησέν σοι κύριος τῇ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר שאול לעבדוהי בעו לי אתתא דידעא לאסקא בידין ואיהך לותה ואשאל בה
8 ואמרו עבדוהי ליה הא אתתא דידעא לאסקא בידין בעין דור׃ ואשתני שאול ולבש
לבושין אוחרנין ואזל הוא ותרין גברא עמיה ואתו לות אתתא בליליא ואמר קסמי
9 כען לי בבידין ואסקי לי ית דאימר לך׃ ואמרת אתתא ליה הא את ידעתא ית דעבד
10 שאול דשיצי ית בדין וית זכורו מן ארעא ולמא את מתגרי בנפשי למקטלי׃ וקים לה
11 שאול במימרא דיי למימר קים הוא יי אם יערענך חובא בפתגמא הדין׃ ואמרת אתתא
12 ית מן אסיק לך ואמר ית שמואל אסיקי לי׃ וחזת אתתא ית שמואל וצוחת בקל רב
13 ואמרת אתתא לשאול למימר למה שקרת בי ואת שאול׃ ואמר לה מלכא לא תדחלין
14 ארי מה חזית ואמרת אתתא לשאול מלאכא דיי חזיתי דסליק מן ארעא׃ ואמר לה
מה חזויה ואמרת גברא סבא סליק והוא עטיף מעילא וידע שאול ארי שמואל הוא
15 וכרע על אפוהי על ארעא וסגיד׃ ואמר שמואל לשאול למא אזעתני לאסקא יתי
ואמר שאול עקת לי לחדא ופלשתאי מגיחין קרבא בי ומימרא דיי רחיק יתי ולא
קביל צלותי עוד אף ביד ספריא אף בחלמיא וקרית לך להודעותני מה אעביד׃
16 ואמר שמואל ולמה את שאיל יתי ומימרא דיי רחיק יתך והוה בסעדיה דגברא די
17 את בעיל דבביה׃ ועבד יי ליה כמא דמליל בידי ואעדי יי ית מלכותא מנך ויהבה
18 לחברך לדוד׃ כמא דלא קבלתא במימרא דיי ולא עבדתא תקוף רוגזיה בעמלק על
19 כן פתגמא הדין עבד לך יי יומא הדין׃ וימסר יי אף ית ישראל עמך בידא דפלשתאי
ומחר את ובנך עמי אף ית משריתא דישראל ימסר יי בידא דפלשתאי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi mulierem quæ ſciat educere Py- 7
thones, & ibo ad eam, & quæram ex ea: & dixerunt ſervi ejus illi; Ecce
mulier quæ ſcit educere Pythones in Gheindor. Et mutatus eſt Saul & 8
induit indumenta alia, & ivit ipſe & duo viri cum illo, & *venerunt* ad
mulierem in nocte, & dixit, Divina nunc mihi in pythonibus, & aſcendere
fac mihi quem dicā tibi. Et dixit mulier illi, *Ecce* tu nôſti quod fecit Saul, 9
qui exterminavit pythones & incantatores ex terra; & quare tu conci-
tatus in animam meam ad occidendum me? Et juravit illi Saul in dicto 10
Dñi, dicendo: Permanens ipſe Dñs, ſi contigerit tibi culpa in verbo hoc.
Et dixit mulier, Quem aſcendere faciam tibi? Et dixit, Semuelem 11
aſcendere fac mihi. Et vidit mulier Semuelem, & clamavit in voce 12
magna, & dixit mulier ad Saul, dicendo: Quare mentitus es in me, & tu
Saul? Et dixit illi rex, Non timebis: nam quid vidiſti? & dixit mulier 13
Sauli, Angelum Dñi vidi qui aſcendit è terra. Et dixit illi, Quis aſpectus 14
ejus? & dixit, Vir ſenex aſcendens & ille amictus pallio: & cognovit
Saul, quòd Semuel ipſe, & incurvavit in faciem ſuam ſuper terram, & ado-
ravit. Et dixit Semuel ad Saul, Ad quid commoviſti me, ad aſcendere fa- 15
ciendum me? & dixit Saul, Anguſtia mihi valdè; & Peliſthæi ineuntes
bellum in me, & dictum Dñi projecit me, & non accepit orationem me-
am amplius, etiam in manu ſcribarum, etiam in ſomniis; & vocavi te ut
doceres me quid faciam. Et dixit Semuel, Et ad quid tu petis à me, & 16
dictum Dñi projecit te: & erit in auxilium viri, cujus tu obtines inimi-
citias ejus. Et faciet Dñs illi juxta id, quod locutus eſt in manu mea, & 17
tranſire faciet Dñs regnum à te, & dabit illud ſocio tuo David. Sicut non 18
obediſti dicto Dñi, & non feciſti fortitudinē indignationis ejꝰ in Ghama-
lek, propterea verbū hoc fecit tibi hodié. Et tradet Dñs etiā Iſrael tecū in 19
manu Peliſtæorum; & cras tu, & filii tui mecū; etiam caſtra Iſrael tradet
Dominus in manu Peliſtæorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܒܥܘ ܠܝ ܐܢܬܬܐ ܕܡܣܩܐ ܙܟܘܪܐ. ܕܐܙܠ ܘܐܫܐܠ ܒܗ̇. ܘܐܡܪܘ 7
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܐܢܬܬܐ ܕܡܣܩܐ ܙܟܘܪܐ ܒܥܝܢܕܘܪ. * ܘܫܢܝ ܫܐܘܠ ܢܚܬܘܗܝ. 8
ܘܠܒܫ ܢܚܬܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܙܠ ܗܘ. ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܡܗ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ. ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ
ܠܗ̇ ܫܐܘܠ. ܩܣܘܡܝ ܠܝ ܒܙܟܘܪܐ. ܘܐܣܩܝ ܠܝ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. 9
ܗܐ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܫܐܘܠ. ܕܐܥܒܪ ܙܟܘܪܐ ܘܝܕܘܥܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܠܡܢܐ ܡܨܝܕ
ܐܢܬ ܠܢܦܫܝ. ܠܡܡܝܬܘܬܝ. * ܘܝܡܐ ܠܗ̇ ܫܐܘܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ 10
ܠܟܝ ܣܘܪܚܢܐ ܒܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ. ܠܡܢ ܐܣܩ ܠܟ. ܘܐܡܪ. ܠܫܡܘܐܝܠ ܐܣܩܝ 11
ܠܝ. * ܘܚܙܬ ܐܢܬܬܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܓܥܬ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܗܢܐ 12
ܕܥܒܕܬ ܠܝ. ܠܡܢܐ ܢܟܠܬܢܝ. ܘܐܢܬ ܗܘ ܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܡܢܐ 13
ܚܙܝܬܝ. ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܠܫܐܘܠ. ܐܠܗܐ ܚܙܝܬ. ܕܣܠܩܝܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܡܢܐ 14
ܚܙܘܗ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܕܣܠܩ. ܘܡܬܟܣܐ ܒܡܥܝܠܐ. ܘܝܕܥ ܫܐܘܠ ܕܫܡܘܐܝܠ ܗܘ.
ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܠܡܢܐ ܐܪܓܙܬܢܝ. 15
ܠܡܣܩܘܬܝ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܠܝܨ ܠܝ ܛܒ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܡܩܪܒܝܢ ܥܡܝ. ܘܐܠܗܐ
ܥܒܪ. ܘܠܐ ܥܢܝܢܝ ܬܘܒ. ܐܦ ܒܝܕ ܢܒܝܐ. ܐܦ ܒܚܠܡܐ. ܫܐܠܬ. ܘܩܪܝܬܟ ܕܬܘܕܥܢܝ ܡܢܐ
ܐܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܡܫܐܠ ܐܢܬ ܠܝ. ܕܡܪܝܐ ܥܒܪ ܠܗ ܡܢܟ. ܘܗܘܐ 16
ܥܡ ܚܒܪܟ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܝ. ܘܨܪܐ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. ܘܝܗܒܗ̇ 17
ܠܚܒܪܟ ܠܕܘܝܕ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܬ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܬ ܚܡܬܐ ܕܪܘܓܙܗ ܒܥܡܠܩܝܐ. 18
ܡܛܠ ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ. * ܘܢܫܠܡ ܡܪܝܐ ܐܦ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܟ. ܒܐܝܕܝ 19
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܚܪ ܐܢܬ. ܘܒܢܝܟ. ܥܡܝ. ܘܐܦ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܢܫܠܡܝܗ̇ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܕܦܠܫܬܝܐ.

Quapropter dixit Saul ſervis ſuis, Quærite 7
mihi mulierem quæ aſcendere compellat pythones,
ut eam conſultũ illã. Dixerunt ad eum 8
ſervi ipſius, Ecce mulierẽ quandã quæ aſcendere
cogit pythones, in Adoir. Detractis ergò
Saul veſtibꝰ ſuis, & aliis veſtibꝰ indutus, abiit
ipſe & duo viri cum eo, & venerunt ad mulierẽ
noctu : dixitque ad eam Saul, Divina
mihi per pythones, & evoca mihi quẽ dixero
tibi. Cui dixit mulier, Ecce tu nôſti quid fecerit 9
Saul, quòd *ſcilicet* amoverit pythones
& hariolos è terra : quare venaris animam
meã ut morte me afficias? Sed juravit ei Saul 10
per Dñm, dicens, Vivat Dñs, non erit tibi nocumentũ
propter hanc rem. Tum dixit mulier, 11
Quem evocabo tibi? Reſpondit, Samuelẽ
evoca mihi. Cùm autẽ vidiſſet mulier Samuelem, 12
gemuit altâ voce, & ait Sauli, Quid eſt
hoc quod feciſti mihi? cur decepiſti me, cùm
tu ſis Saul? Dixit ad eã rex, Ne timeto, quid vidiſti? 13
Reſpondit mulier Sauli, Deos vidi aſcendentes
è terra. Qui dixit ad eã, Qualis eſt 14
aſpectꝰ ejꝰ? Ait illi, Vir ſenex eſt qui aſcendit
pallio circumvolutus : tunc agnoſcens Saul
quòd Samuel eſſet, cecidit pronus in terram,
& adoravit. Dixit autẽ Samuel Sauli, Quare 15
conturbâſti me evocando me? Reſpondit Saul,
Ingenti mœrore crucior? nã Philiſtæi belligerant
mecũ, Deus autẽ receſſit, nec exaudivit
me ampliús : quin & per prophetas, &
per ſomniũ ſciſcitatus ſum : ideo vocavi te ut
indicares mihi quid agendũ ſit. Dixit Samuel 16
Sauli, Cur me conſulis, quandoquidẽ receſſit
à te Dñs, & comitatus eſt ſocium tuũ? Et fecit 17
illi Dñs quemadmodũ prædixerat per me,
ſcindens regnum de manibus tuis, & dans
illud ſocio tuo Davidi. Quia non acquieviſti 18
voci Dñi, & non exercuiſti iram furoris
ejus in Amalecũ; idcirco rem iſtam fecit tibi
Dominus hodié. Quin etiam traditurꝰ eſt Dominus 19
Iſraelem tecum in manum Philiſtæorũ,
& cras tu & filii tui futuri eſtis apud me: et
exercitum quoque Iſraelis traditurus eſt Dominus
in manum Philiſtæorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم قال شاوول لعبيده * اطلبوا لي امراة عرافة تصعد الموتي من القبور * حتي انطلق فاسالها 7
عن امرنا هذا * قال له عبيده * في عداوعيد امراة عرافة تفعل هذا * فغير شاوول ثيابه 8
وتستر بثياب السوقة * وانطلق هو ورجلان من القواد معه * واتوا المراة ليلا * قال لها شاوول *
انظري الي نجمي واصعدي الي الذي اقول لك * قالت المراة قد عرفت ما صنع شاوول * انه 9
اصرف العرافين * ورفع التنجيم عن الارض * فلماذا تريد ان تصطاد نفسي وتهيج لي الموت *
* فحلف لها شاوول بالرب وقال * لا وحق الرب الحي * انه ما يصيبك من هذا الامر ما 10
تكرهين * قالت المراة * من تريد ان اصعد لك * قال شاوول * اصعدي لي صموال النبي * 11
* فلما علمت المراة ما تعمل من سحرها * فرات صموال * فرنت باعلا صوتها وقالت لشاوول * ما 12
الذي صنعت بي * لماذا مكرت بي وخدعتني * وانت شاوول * قال لها الملك * لا خوف عليك * 13
ما الذي رايت * قالت المراة لشاوول * رايت الهة تصعد من الارض * قال لها * صفيه لي ما صفته * 14
قالت له * رايت رجلا شيخا يصعد من الارض مرتدي بردا * فعرف شاوول انه صموال * فخر بوجهه
على الارض ساجدا * قال صموال لشاوول * لماذا اقلقتني واصعدتني من موضعي * قال شاوول * 15
ضاق بي الامر جدا * لان اهل فلسطين قد احاطوا بي يريدون محاربتي * والله قد رفع عني الرويا
والخبر وحاز وحيه * وطلبت من الانبياء ومن اصحاب الرويا ان يخبروني ما يكون من امري * فلم
يخبرني احد * فدعوتك لاسالك عن امري * وما اصير اليه * قال صموال لشاوول * لماذا تسالني 16
والرب قد اصرف عنك الخير * وازال نعمته عنك * وصير ما في يدك الي غيرك * وصنع الرب كما قال 17
على لساني وانا حي * ونزع الملك منك * وصيره الي داود صاحبك * لانك لم تطع الرب * وتصنع باهل 18
عمالاق ما امرك * ولم تنزل بهم غضبه * لذلك صنع الله بك هذا الصنيع الان * وسيدفع الرب 19
اسرائيل في ايدي اهل فلسطين * وغدا انت وبنوك عندي * واما عسكر بني اسرائيل فان الرب
يدفعهم الي اهل فلسطين *

Tum dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi 7
mulierem pythoniſſam quæ mortuos è ſepulchris
evocet, ut adeam illã & interrogem
eam de hoc negotio noſtro. Dixerunt 8
ad eum ſervi ipſius, Adeſt in Adauid
mulier quædam id præſtans. Mutatus
itaque Saul veſtibus ſuis, et plebeiorum
indumentis larvatus, abiit ipſe & duo viri
è ducibus cum eo: cùmque mulierem
illam noctu adiiſſent, dixit ad eam Saul,
Contemplare ſidus meũ, & aſcendere fac
ad me quẽ dixero tibi. Reſpondit mulier, 9
Jam nôſti quid fecerit Saul, quomodo ejecerit
pythones, & abſtulerit aſtrologiam à
terra: cur ergò venaris animam meam,
mortemque mihi concitas? Juravit autem 10
illi Saul per Dominũ, & ait; Nequaquã,
per Dominũ viventem juro quòd nihil
tibi ex hac re continget quod horreſcas.
Dixit mulier, Quem vis evocẽ tibi? Dixit 11
Saul, Evoca mihi Samuelem prophetam.
*Quare peractis mulier illa præſtigiis qui*bus 12
utebatur, vidit Samuelem, & altiſſimâ
voce exclamans ait ad Saulem, Quid
feciſti mihi? cur me fefelliſti & impoſuiſti
mihi, cùm tu ſis Saul? Dixit ad eã 13
rex, Nullus tibi metus immineat, quid
vidiſti? Ait mulier ad Saulem, Deos vidi
aſcendentes de terra. Dixit ad eam, 14
Deſcribe mihi cujuſnã ſit conditionis. Ait
illi, Vidi virũ quendã ſenem ex humo emergentem
pallio amictũ: cognovit autẽ
Saul quòd is eſſet Samuel, procidítque in
faciem ſuã ſuper terrã adorans. Dixit Samuel 15
ad Saulem, Cur interturbâſti me, et aſcendere
me feciſti è loco meo? Reſpondit
Saul, Ingenti premor anguſtiâ, quia Paleſtini
circumvallârunt me volentes bellũ
contra me gerere, & Deus abſtulit à me
viſionem & reſponſũ, ſuamque revelationem
cohibuit : rogavi quoque prophetas
et dominos viſionis, ut indicarent
mihi quid futurum ſit de re mea,
& nemo indicavit mihi: idcirco vocavi te
ut interrogarem te de re mea, & quò me
vertere debeam. Dixit Samuel ad Saulem, 16
Cur me interrogas, cùm Dominus à
te bonũ averterit, & gratiã ſuã amoverit
à te, & quod eſt in manu tua, ad aliũ
tranſtulerit? Et Dominus quidem fecit 17
quemadmodũ dixerat per linguã meã
dũ viverem, & abſtulit regnũ à te, devolvitque
illud ad Davidem proximũ tuũ.
*Quia non obtemperâſti Domino, & exe*cutus 18
es in Amalecitas quod tibi præceperat,
nec immiſiſti in eos iram ejus; propterea
fecit nunc tibi Deus hoc opus. Et traditurus 19
eſt Dominus Iſraelem in manus
Paleſtinorũ, & cras tu et filii tui eritis
apud me: exercitũ verò filiorũ Iſrael
tradet Dominus Paleſtinis.

timuit & ,terram in ejus staturæ plenitudo cecidit & ,Saul festinavit Et
20 וַיְמַהֵר שָׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא־קוֹמָתוֹ אַרְצָה וַיִּרָא
comederat non quia ,eo in fuit non vis etiam -: Semuel verbis à valdè
מְאֹד מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל גַּם־כֹּחַ לֹא־הָיָה בוֹ כִּי לֹא אָכַל
,Saul ad mulier venit Et .nocte tota & , die tota panem
21 לֶחֶם כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלָּיְלָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל
audivit Ecce :eum ad dixit & ,valde esset territus quod vidit &
וַתֵּרֶא כִּי־נִבְהַל מְאֹד וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה
audivi & ,mea vola in meam animam posui & ,tua voce in tua ancilla
שִׁפְחָתְךָ בְּקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי וָאֶשְׁמַע אֶת־
tu etiam quæso audi nunc Et .me ad es locutus quæ ,tua verba
22 דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַם־אַתָּה
.comede & ,panis buccellam tuas facies ad ponam & ,tuæ ancillæ voce in
בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ וְאָשִׂמָה לְפָנֶיךָ פַּת־לֶחֶם וֶאֱכוֹל
Non : dixit & ,renuit Et .via in vadas ut ,vis te in erit Et
23 וִיהִי בְךָ כֹּחַ כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ׃ וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר לֹא
audivit & : mulier etiam &,ejus servi eum in fecerunt vim & : comedam
אֹכַל וַיִּפְרְצוּ־בוֹ עֲבָדָיו וְגַם־הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע
mulieri Et .lectum ad sedit & ,terra è surrexitque :eorum voci
24 לְקֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶל־הַמִּטָּה׃ וְלָאִשָּׁה
,farinam cepit & ;eum jugulavit & ,festinavit & ,domo in saginarii vitulus
עֵגֶל־מַרְבֵּק בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח־קֶמַח
facies ad & ,Saul facies ad accedere fecit Et .infermentata eã coxit & ,subegit &
25 וַתָּלָשׁ וַתֹּפֵהוּ מַצּוֹת׃ וַתַּגֵּשׁ לִפְנֵי־שָׁאוּל וְלִפְנֵי
.ipsa nocte in abierunt & ,surrexerunt & ,comederunt & ,ejus servorum
עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃

CAP. XXIX. כט

Israel & ,Aphec in sua castra omnia Pelistim congregaverunt Et
1 וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל
transeuntes Pelistim principes Et .Izrehel in qui fonte in castrametantes
2 חֹנִים בַּעַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל׃ וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים
cum novissimo in transeuntes ejus viri & ,David Et .millena ad & ,centena ad
לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם־
? isti Hebræi Quid : Pelistim principes Dixeruntque .Achis
3 אָכִישׁ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה
servus David iste Nonne : Pelistim principes ad Achis Dixitque
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא־זֶה דָוִד עֶבֶד
jam vel ,diebus jam mecum fuit qui Israel regis Saul
שָׁאוּל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ־זֶה
diem ad usque ejus cadere die à quicquam eo in inveni non & ,annis
שָׁנִים וְלֹא־מָצָאתִי בוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד־הַיּוֹם
ei dixeruntque , Pelistim principes eum super sunt irati Et ? hanc
4 הַזֶּה׃ וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ
,suum locum ad revertatur & ,virum redire Fac : Pelistim principes
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הָשֵׁב אֶת־הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל־מְקוֹמוֹ
, prælium in nobiscum descendat non & , ibi eum constituisti quo
אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה
acceptabitur quo in & : prælio in adversarium in nobis sit non &
וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבַמֶּה יִתְרַצֶּה
? horum virorum capitibus in nonne ? suum dominum ad hic
זֶה אֶל־אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם׃
Percussit :dicendo ,choris in ei concinebant cui David hic Nónne
5 הֲלוֹא־זֶה דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה
Achis clamavit Et ? suos millia decem in David & ,suos mille in Saul
6 שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָו׃ וַיִּקְרָא אָכִישׁ
bonus & ,tu rectus quia ,Dominus Vivit :eum ad dixit & ,David ad
אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה וְטוֹב
: castrametationem in mecum te veniendo & ,te egrediendo ,meis oculis in
בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבֹאֲךָ אִתִּי בַּמַּחֲנֶה
diem ad usque me ad te ingredi die à malum te in inveni non quia
כִּי לֹא־מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם
.tu bonus non satraparum oculis in & : hanc
הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב אָתָּה׃

Versio VULG. LAT.

20 Statímq; Saul cecidit porrect⁹
in terrã: extimuerat enim verba
Samuelis, & robur nõ erat
in eo, quia non comederat pa-
21 nẽ totâ die illâ. Ingressa est itaque
mulier illa ad Saul, (conturbat⁹
enim erat valdè) dixítque
ad eũ; Ecce obedivit ancilla
tua voci tuæ, & posui animã
meã in manu mea: et audivi
sermones tuos, quos locu-
22 tus es ad me. Nunc igitur audi
& tu vocẽ ancillæ tuæ, & ponã
corã te bucellã panis, ut comedens
convalescas, & possis
23 iter agere. Qui renuit, & ait;
Non comedam. Coegerunt autem
eum servi sui et mulier, et
tandẽ auditâ voce eorũ surrexit
de terra, & sedit super lectum.
24 Mulier autẽ illa habebat vitulũ
pascualẽ in domo, & festinavit,
et occîdit eũ: tollénsq; farinã,
25 miscuit eã, et coxit azyma. Et
posuit ante Saul et ante servos
ej⁹. Qui cùm comedissent, surrexerunt,
et ambulaverunt per
totam noctem illam.

CAP. XXIX.

1 COngregata sunt ergò Philisthiim
universa agmina in Aphec:
sed et Israel castrametatus
est super fontẽ, qui erat in
2 Jezrahel. Et satrapæ quidem
Philisthiim incedebant in centuriis
et millib⁹: David autem
et viri ejus erant in novissimo
3 agmine cum Achis. Dixerúntque
principes Philisthiim ad
Achis, Quid sibi volunt Hebræi
isti? Et ait Achis ad principes
Philisthiim; Nũ ignoratis
David, qui fuit servus Saul
regis Israel, et est apud me
multis dieb⁹, vel annis, et non
inveni in eo quidquam, ex die
quâ transfûgit ad me, usque ad
4 diẽ hanc? Irati sũt autẽ adversùs
eum principes Philisthiim,
et dixerunt ei; Revertatur vir
iste, et sedeat in loco suo, in
quo constituisti eũ, et non de-
scendat nobiscũ in præliũ, ne
fiat nobis adversari⁹, cùm præliari
cœperim⁹: quomodò enim
aliter poterit placare dominũ
suũ, nisi in capitib⁹ no-
5 stris? Nónne iste est David, cui
cantabant in choris, dicentes;
Percussit Saul in millibus suis,
et David in decẽ millibus su-
6 is? Vocavit ergò Achis David,
et ait ei; Vivit Dñs, quia rectus
es tu, et bonus in conspectu
meo: et exitus tuus, et introitus
tuus mecũ est in castris: et
non inveni in te quidquam
mali, ex die quâ venisti ad
me, usque in diem hanc: sed
satrapis non places.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ ἔσπευσε Σαοὺλ ϗ ἔπεσεν ἑστηκὼς ἐπὶ τὴν
γῆν, ϗ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων
Σαμουὴλ, (χ) ϗ ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἰσχὺς ἔτι, οὐ
γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν (ψ) ἡμέραν ϗ ὅ-
21 λην τὴν νύκτα ἐκείνην. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ
γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, ϗ εἶδεν ὅτι (ω) ἔσπευσε
σφόδρα, ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν
ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, ϗ ἐθέμην
τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, ϗ ἤκουσα
22 τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησάς μοι. Καὶ νῦν ἄκουσον
δὴ (α) φωνῆς τῆς δούλης σου, ϗ παραθήσω
ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, ϗ φάγε, ϗ ἔσται
23 (β) σοὶ ἰσχὺς, ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ. Καὶ οὐκ
ἐβουλήθη φαγεῖν. ϗ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ
παῖδες αὐτοῦ ϗ ἡ γυνὴ, ϗ ἤκουσε τῆς φωνῆς
αὐτῶν, ϗ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ ἐκάθι-
24 σεν ἐπὶ τὸν δίφρον. Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δά-
μαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ· ϗ ἔσπευσε ϗ ἔθυσεν
αὐτήν· ϗ ἔλαβεν ἄλευρα ϗ ἐφύρα-
25 σε, ϗ ἔπεψεν ἄζυμα. Καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον
Σαοὺλ, ϗ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ· ϗ
ἔφαγον ϗ ἀνέστησαν ϗ ἀπῆλθον τὴν νύκτα
ἐκείνην.

Et (h) festinavit Saul, & cecidit 20
(i) porrectus super terram, & timuit
valdè à sermonibus Samuel:
& in eo non fuit fortitudo ultrà:
non enim comederat panem
totâ die & totâ nocte illâ.
Et intravit mulier ad Saul, & 21
vidit quia festinabat valdè: Et
dixit ad eum, Ecce nunc audivit
serva tua vocem tuam: & posui
animam meam in manu mea: &
audivi verba, quæ locutus es mihi.
Et nunc audi, quæso, vocem 22
ancillæ tuæ, & apponam coram te
buccellam panis, & comede: &
erit tibi fortitudo, quoniam vadis
in via. (k) Et noluit comedere. Et 23
cogerunt eum pueri ejus, & mulier:
& audivit vocem eorum, et
surrexit de terra, & sedit super
sellam. Et mulieri erat (l) vitula 24
pascualis in domo, & festinavit,
& immolavit eam: & sumpsit
farinas, & conspersit, & coxit
azyma. Et attulit coram Saul, 25
& coram pueris ejus. Et comederunt,
& surrexerunt, & abierunt
nocte illâ.

MS. A. (χ) ϗ ἰσχὺς οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι, (ψ) ἡμέραν ἐκείνην, ϗ ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ (ω) ἔσπευδεν (α) τῆς φωνῆς τῆς (β) ἐν σοὶ

ΚΕΦ. κθʹ.

1 ΚΑὶ (α) συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας
τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Ἀφὲκ, ϗ Ἰσραὴλ
παρενέβαλεν ἐν Ἀενδὼρ τὴν ἐν (β) Ἰεζραέλ.
2 Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο
εἰς ἑκατοντάδας ϗ χιλιάδας,
ϗ Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο
3 (γ) ἐπ᾽ ἐσχάτων μετὰ Ἀγχοῦς. Καὶ εἶπον
οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, Τίνες οἱ
διαπορευόμενοι οὗτοι; ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς
τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἀλλοφύλων, Οὐχ οὗτός ἐστι
Δαυὶδ ὁ δοῦλος (δ) Σαοὺλ βασιλέως Ἰσραήλ;
γέγονε μεθ᾽ ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον
ἔτος, ϗ οὐχ εὕρηκα ἐν αὐτῷ (ε) οὐθὲν ἀφ᾽ ἧς
ἡμέρας ἐνέπεσε πρὸς μὲ ϗ ἕως τῆς ἡμέρας
4 ταύτης. Καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ᾽ αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ
τῶν ἀλλοφύλων, ϗ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπόστρεψον
τὸν ἄνδρα, ϗ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τόπον
αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, ϗ μὴ
ἐρχέσθω μεθ᾽ ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, ϗ μὴ γινέσθω
ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς· ϗ ἐν τίνι
διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν
5 ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; Οὐχ οὗτος
Δαυὶδ, ᾧ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες,
Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, ϗ Δαυὶδ
6 ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγχοῦς
τὸν Δαυὶδ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ζῇ κύριος, ὅτι
εὐθὺς σὺ ϗ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ϗ ἡ
ἔξοδός σου ϗ ἡ εἴσοδός σου μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ
παρεμβολῇ, ϗ ὅτι οὐχ εὕρηκα (ζ) κατὰ σοῦ
κακίαν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἥκεις πρὸς μὲ (η) ἕως
τῆς σήμερον ἡμέρας· ϗ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν
σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ.

CAP. XXIX.

ET congregant alienigenæ omnia 1
castra sua in Aphec. Et Israel
castrametatus est in (a) Aendor,
quæ in Jezrael. Et satrapæ 2
alienigenarum transibant ad centurias,
et ad millia. Et David,
& viri ejus transibant in novissimis
cum Anchus. Et dixerunt 3
satrapæ alienigenarum, Quinam
isti (b) pertranseuntes? Et dixit
Anchus ad duces alienigenarum,
Nónne hic David servus Saul regis
Israel? (c) Fuit nobiscum dies,
hunc secundum annum: et non
inveni in eo quicquã, ex qua die
(d) incidit ad me, & usque in
diem hanc. Et (e) contristati sunt 4
super eum duces alienigenarum:
et dicunt ei; Fac reverti virum,
et revertatur ad locum suum, ubi
collocâsti eum illîc, et non veniat
nobiscum ad bellum, et non fiat
insidiator castrorum. Et in quo
conciliabitur hic domino suo?
Nónne in capitibus virorum istorum?
Nónne iste David cui præcinebant 5
in choris, dicentes;
Percussit Saul in millibus suis,
et David in decem millibus suis?
Et vocavit Anchus David, 6
et dixit ei; Vivit Dominus,
quia rectus tu, et bonus in oculis
meis, et exitus tuus, et
introitus tuus mecum in castris:
et quia non inveni de te malum
ex qua die venis ad me usque
hodiernam diem. Et in oculis
satraparum non bonus tu.

MS. A. (α) συναθροίζονται (β) Ἰζραέλ. Καὶ σατράπαι (γ) ἐν ἐσχάτῳ (δ) Σαοὺλ * φυλῆς Ἰσραήλ; ὃς γέγονεν (ε) οὐδὲν (ζ) ἐν σοὶ (η) ἕως τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον· ϗ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 ואוחי שאול ונפל מלי קומתיה לארעא ודחיל לחדא מפתגמי שמואל אף חילא לא
21 הוה ביה ארי לא אכל לחמא כל יומא וכל ליליא: ואתת אתתא לות שאול וחזת ארי
אתבהיל לחדא ואמרת ליה הא קבלת אמתך מנך ומסרית נפשי כעל גב לאתקטלא
22 ושמעית ית פתגמך דמללתא עמי: וכען קביל כען אף את למימר אמתך ואשוי
23 קדמך פתא דלחמא ואכול ויהי בך חילא ארי תיזיל באורחא: וסריב ואמר לא איכול
ואתקיפו ביה עבדוהי ואף אתתא וקביל למימרהון וקם מארעא ויתב על ערסא:
24 ולאתתא עגל פטים בביתא ואוחיאת ונכסתיה ונסיבת קמחא ולשת ואפתיה פטיר
25 וקריבת קדם שאול וקדם עבדוהי ואכלו וקמו ואזלו בליליא ההוא:

כט

1 וכנשו פלשתאי ית כל משריתהון לאפק וישראל שרן בעינא די ביזרעאל: וטורני
2 פלשתאי עברין למאון ולאלפין ודוד וגברוהי עברין בבתריתא עם אכיש: ואמרו רברבי
3 פלשתאי מה יהודאי האלין ואמר אכיש לרברבי פלשתאי הלא דין דוד עבדא דשאול
מלכא דישראל דהוה עמי דנן יומין או דנן שנין ולא אשכחית ביה מדעם ביש מיומא
4 דאתפרש לותי עד יומא הדין: ורגיזו עלוהי רברבי פלשתאי ואמרו ליה רברבי
פלישתאי אתיב ית גברא ויתוב לאתריה דמניתיה תמן ולא יחות עמנא בקרבא ולא יהי
5 לשטן בקרבא ובמה יתרעי דין לות רבוניה הלא ברישי גבריא האנון: הלא דין
6 דוד דמשמעין ליה בחנגיא למימר קטל שאול באלפין ודוד ברבבן: וקרא אכיש לדוד
ואמר ליה קים הוא יי ארי כשר את וטב בעיני מפקך ומעלך עמי במשריתא ארי לא
אשכחית בך מדעם ביש מיומא דאתיתא לותי עד יומא הדין ובעיני טורניא לא תקין את:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et festinavit Saul, & cecidit plena statura sua in terrã, & timuit valdè à 20
verbis Semuel; & etiã virtus non fuit in eo, quia non comederat panẽ tota die & tota nocte. Et venit mulier ad Saul, & vidit quòd conturbatus 21
esset valdè, & dixit illi, Ecce obedivit ancilla tua tibi; & tradidi animã
meã propè ut occideretur, & audivi verbũ tuũ quod locutus es mecum.
Et nunc, accipe nunc etiã tu verbũ ancillæ tuæ, & ponam ante te buc- 22
cellã panis, & comede, & erit in te virtus ut eas in via. Et renuit, & dixit, 23
Non comedã: & invaluerunt in eum servi ejus, & etiã mulier, & acquie-
vit ad dicta illorum, & surrexit à terra, & sedit super lectum. Et mulieri 24
vitulus saginatus in domo sua, & festinavit & mactavit eum, & accepit
farinã & miscuit, & coxit eam azymum. Et attulit ante Saul & ante ser- 25
vos ejus, & comederunt, & surrexerunt, & abierunt in nocte illa.

CAP. XXIX.

ET congregaverunt Pelistæi omnia castra sua ad Aphek, et Israel po- 1
suerunt [castra] in fonte qui in Izraghel. Et tyranni Pelistæorum transe- 2
untes per centena et per millena; et David et viri ejus transeuntes in
posteriori cum Akis. Et dixerunt magnates Pelistæorum, Quid Jehudæi 3
isti? Et dixit Akis ad magnates Pelistæorum, Nónne hic David servus
Saul regis Israel, qui fuit mecum his diebus, aut his annis, et non inveni in
eo quicquam mali à die quo separatus est ad me usque ad diem hunc?
Et indignati sunt super eũ magnates Pelistæorũ, et dixerunt illi magnates 4
Pelisthæorũ, Redire fac virũ, et redibit ad locũ suũ cui præfecisti eum ibi,
et non descendet nobiscum in bello, et non erit in Zzatan in bello: et in
quo reconciliabitur hic domino suo, nónne in capitib⁹ virorum horum?
Nónne hic David, cui audire faciebant in canticis, dicendo: Occîdit Saul 5
in millibus, et David in decem millibus? Et vocavit Akis Davidem, et 6
dixit illi, Permanens ipse Dominus quòd rectus tu, et bonus in oculis
meis: exitus tuus et introitus tuus mecum in castris, quia non inveni in te
quicquam mali, ex die quo venisti ad me usque ad diem hanc, et in oculis
tyrannorum non gratus es.

ÆCA LXX. Interp. CAP.XX
nſlatione LATINA.

ἐςηκὼς ἐπὶ τὴν Et (h)feſtinavit Saul, &
ἀπὸ τῶν λέγων (i)porrectus ſuper terram, &
ἦν ἰσχὺς ἔτι, ὅ muit valdè à ſermonibus Sa
) ἡμέραν κ̀ ὅ- el: & in eo non fuit forti
Καὶ εἰσῆλθεν ἡ trá: non enim comederat
ὅτι (ω) ἔσπευσε totâ die & totâ nocte
ἄν, Ἰδὲ δὴ ἤ- Et intravit mulier ad Saul
γῆς σου, κ̀ ἔθε- vidit quia feſtinabat valdè
εἰ μου, κ̀ ἤκουσα dixit ad eum, Ecce nunc
Καὶ νῦν ἄκου- ſerva tua vocem tuam: & p
σου, κ̀ παραθή- animam meam in manu
κ̀ φάγε, κ̀ ἔςαι audivi verba, quæ locutus
ν ὁδῷ. Καὶ οὐκ bi. Et nunc audi, quæſo,
ζοντο αὐτὸν οἱ ancillæ tuæ, & apponam
ἤκουσε τῆς φω- buccellam panis, & come
γῆς, κ̀ ἐκάθι- erit tibi fortitudo, quoniam
γυναικὶ ἦν δά- in via. (k)Et noluit come
ἔσπευσε κ̀ ἔ- coegerunt eum pueri ejus
ὕδρα κ̀ ἔφυρα- lier: & audivit vocem
προσήγαγεν ἐν- ſurrexit de terra, & ſedit
παίδων αὐτοῦ κ̀ ſellam. Et mulieri erat (l)
θον τὴν νύκτα paſcualis in domo, & feſt
& immolavit eam: & ſ
farinas, & conſperſit, &
azyma. Et attulit coram
& coram pueris ejus. Et
runt, & ſurrexerunt, & abi
nocte illâ.

ν ἐν αὐτῷ ἔτι, (ψ) ἡμέραν ἐκείνην
λεν (α) τῆς φωνῆς τῆς (β) ἐν Σαο

CAP. XXIX.

Ἀλλόφυλοι πάσας ET congregant alienigenæ
Ἀφὲκ, κ̀ Ἰσρα- mnia caſtra ſua in Aphec. Et
τὴν ἐν (β) Ἰεζ- rael caſtrametatus eſt in (a) A
ἀλλοφύλων παρ- dor, quæ in Jezrael. Et ſatrapæ
ς κ̀ χιλιάδας, alienigenarum tranſibant ad cen-
παρεπορεύον- turias, et ad millia. Et David,
γχοῦς. Καὶ εἶ- & viri ejus tranſibant novi
φύλων, Τίνες οἱ ſimis cum Anchus. Et dixerunt
ἐν Ἀγχοῦς πρὸς ſatrapæ alienigenarum, Qui
ύλων, Οὐχ οὗτος iſti (b) pertranſeuntes? Et di
βασιλέως Ἰσρα- Anchus ad duces alienigenarum
ς τοῦτο δεύτερον Nónne hic David ſervus Sau
(ε) οὐθὲν ἀφ᾽ ἧς gis Iſrael? (c) Fuit nobiſcum
ἕως τῆς ἡμέρας es, hunc ſecundum annum e
᾽ αὐτῷ οἱ ςρα- inveni in eo quicquã, ex qua
ιν αὐτῷ, Ἀπό- (d) incidit ad me, & uſque
ήτω εἰς τὸν τό- diem hanc. Et (e) contriſtati
τὸν ἐκεῖ, κ̀ μὴ ſuper eum duces alienigenæ
λεμον, κ̀ μὴ γι- et dicunt ei; Fac reverti virum,
ολῆς κ̀ ἐν τίνι et revertatur ad locum ſuum
αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν collocâſti eum illic, & non
ῶν; Οὐχ οὗτος nobiſcum ad bellum, & non
ροῖς, λέγοντες, inſidiator caſtrorum. Et in
αὐτοῦ, κ̀ Δαυὶδ conciliabitur hic domino ſuo
λεσεν Ἀγχοῦς Nónne in capitibus virorum
Ζῇ κύριος, ὅτι rum? Nónne iſte David cui
λμοῖς μου, κ̀ ἡ cinebant in choris, dicentes
μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ Percuſſit Saul in millibus ſuis,
α (ζ) κατὰ σοῦ et David in decem millibus
πρὸς μὲ (η) ἕως is? Et vocavit Anchus David,
ὀφθαλμοῖς τῶν et dixit ei; Vivit Dominus,
quia rectus tu, et bonus in o-
culis meis, et exitus tuus, et
introitus tuus mecum in caſtris,
et quia non inveni de te malum
ex qua die venis ad me uſque
hodiernam diem. Et in oculis
ſatraparum non bonus tu.

αι (3) Ἰζραέλ. Καὶ σατράπαι (γ)
Ἰσραὴλ; ὃς γέγονεν (ε) ἔδω (ζ)
ν κ̀

ALD. Verſio Latina.

ena ſtatura ſua in terrá, & timuit valdè
n fuit in eo, quia non comederat panem
mulier ad Saul, & vidit quòd conturbatus
bedivit ancilla tua tibi; & tradidi animam
udivi verbũ tuũ quod locutus es mecum.
erbũ ancillæ tuæ, & ponam ante te
te virtus ut eas in via. Et renuit, & dixit,
eum ſervi ejus, & etiã mulier, & acquievit
à terra, & ſedit ſuper lectum. Et mulieri
& feſtinavit & mactavit eum, & accepit
zymum. Et attulit ante Saul & ante ſervos
xerunt, & abierunt in nocte illa.
AP. XXIX.
omnia caſtra ſua ad Aphek, et Iſrael po
raghel. Et tyranni Peliſtæorum tranſ
na; et David et viri ejus tranſeuntes in
nt magnates Peliſtæorum; Quid Jehudæi
Peliſtæorum, Nónne hic David ſervus
his diebus, aut his annis, et non inveni in
paratus eſt ad me uſque ad diem hanc?
res Peliſtæorũ, et dixerunt illi magnates
redibit ad locũ ſuũ cui præfeciſti eum illic,
bello, et non erit in Zzatan in bello: et in
ſuo, nónne in capitib' virorum horum?
iebant in canticis, dicendo: Occidit Saul
millibus? Et vocavit Akis Davidem, &
nus quòd rectus tu, et bonus in oculis
us mecum in caſtris, quia non inveni in te
ad me uſque ad diem hanc, et in oculis

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܣܬܪܗܒ ܗܘܐ ܫܐܘܠ ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܡܠܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ. 20
ܘܐܦ ܚܝܠܐ ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܠܐ ܐܟܠ ܗܘܐ ܠܚܡܐ.
* ܘܐܬܬ ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܚܙܬ ܕܕܚܝܠ ܛܒ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܗܐ ܫܡܥܬ ܐܡܬܟ ܒܩܠܟ. 21
ܘܣܡܬ ܢܦܫܝ ܒܐܝܕܝ. ܘܫܡܥܬ ܡܠܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܝ. * ܘܗܫܐ ܫܡܥ ܐܦ ܐܢܬ. ܒܩܠܗ 22
ܕܐܡܬܟ. ܘܐܣܝܡ ܩܕܡܝܟ ܦܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܐܟܘܠ. ܘܢܗܘܐ ܒܟ ܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܙܠ ܐܢܬ
ܒܐܘܪܚܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܟܘܠ ܐܢܐ. ܘܐܠܨܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ. ܐܦ ܐܢܬܬܐ. ܘܫܡܥ 23
ܒܩܠܗܘܢ. ܘܩܡ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܥܪܣܐ. * ܘܠܐܢܬܬܐ. ܥܓܠܐ ܡܦܛܡܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܒܝܬܗ. 24
ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܢܟܣܬܗ. ܘܢܣܒܬ ܩܡܚܐ ܠܫܬ ܘܐܦܬ ܦܛܝܪܐ. * ܘܩܪܒܬ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. 25
ܘܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܟܠܘ. ܘܩܡܘ ܘܐܙܠܘ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܛ *
* ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܠܐܦܩ. ܘܐܝܣܪܝܠ. ܫܪܝܢ ܒܥܝܢ ܕܒܝܙܪܥܝܠ. 1
* ܘܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܥܒܪܝܢ ܥܠ ܡܐܘܬܐ ܘܥܠ ܐܠܦܐ ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܣܘܦܐ. ܥܒܪܝܢ 2
ܗܘܘ ܥܡ ܐܟܝܫ. * ܘܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܠܐܟܝܫ. ܡܢܐ ܥܒܪܝܢ ܗܠܝܢ. ܘܐܡܪ 3
ܐܟܝܫ ܠܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܗܢܘ ܕܘܝܕ ܥܒܕܗ ܕܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܗܘܐ ܥܡܢ.
ܗܐ ܫܢܝܢ ܘܝܪܚܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܬ ܒܗ ܡܕܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܢܦܠ ܠܘܬܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
* ܘܪܓܙܘ ܥܠܘܗܝ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܦܢܐ ܠܓܒܪܐ ܕܢܗܦܘܟ ܠܐܬܪܗ 4
ܕܥܒܕܬܝܗܝ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܣܛܢܐ ܒܩܪܒܐ. ܒܡܢܐ
ܓܝܪ ܡܬܪܥܐ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܥܡ ܡܪܗ. ܐܠܐ ܒܪܫܝܗܘܢ ܕܓܒܪܐ. * ܠܐ ܗܘܐ ܗܢܘ ܕܘܝܕ. ܗܘ 5
ܕܡܫܒܚܢ ܗܘܝ ܠܗ ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ ܒܛܒܠܐ. ܘܐܡܪܢ. ܩܛܠ ܫܐܘܠ ܒܐܠܦܐ. ܘܕܘܝܕ
ܒܪܒܘܬܐ. * ܘܩܪܐ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܬܪܝܨ ܐܢܬ. ܘܛܒ ܒܥܝܢܝ 6
ܡܥܠܟ ܘܡܦܩܟ ܥܡܝ ܒܡܫܪܝܬܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܬ ܒܟ ܒܝܫܬܐ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܝܬ ܠܘܬܝ.
ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܒܥܝܢܝܗܘܢ ܕܛܘܪܢܐ. ܠܐ ܛܒ ܐܢܬ.

Tum Saul confeſtim cecidit pronus in terram, 20 verbis Samuelis admodum perterritus; vis etiam non erat in eo, quia totâ die illâ & totâ nocte non comederat cibũ. Quare accedens 21 mulier illa ad Saulem, & videns eum valdè timuiſſe, dixit ei; Ecce obtemperavit ancilla tua voci tuæ, & poſui vitam meam in manibus tuis, & acquievi verbis tuis quæ dixiſti mihi. Audi igitur tu quoque vocem ancillæ 22 tuæ: apponam tibi fruſtum panis, ut comedas, viréſque reſumas; quandoquidem viam es aggreſſurus. Renuente verò & ad eam dicente, 23 Non comedam, efflagitârunt ab eo ſervi ejus unà cum muliere: demum auſcultans voci eorum, ſurrexit è terra ſedítque ſuper lectum. Mulier autem illa vitulum habebat domi ſuæ 24 nutritum, quem feſtinans jugulavit; & accipiens farinam, pinſuit, coxítq; azymum: Deinde 25 obtulit Sauli & ſervis ej'; qui cùm comediſſent, ſurrexerunt, & iter fecerunt eàdem nocte.

CAP. XXIX.

COngregaverunt igitur Philiſtæi copias 1 ſuas omnes ad Aphec, Iſraelitis caſtra habentibus in In quæ eſt in Jezrael. Et *tyranni* 2 Philiſtæorũ tranſibãt ante centurias et millenos, David autẽ & viri qui cum eo erãt, tranſibant in extremis *agminibus* cum Achis. Dixerúntque 3 magnates Philiſtæorum ad Achis, Quò tranſeũt hi? Dixit Achis magnatib' Philiſtæorum, Hic eſt David ſerv' Saulis regis Iſrael, qui manſit apud nos duob' annis, et menſibus, neque deprehendi in eo quicquã ex quo die venit ad me in hunc uſque diem. Sed irati 4 in eum magnates Philiſtæorum dicunt ei, Ejice virum ut redeat ad locũ ubi præfeciſti eum, & non abeat nobiſcum ad bellum, ne ſit nobis moleſtiæ in bello: quâ enim re conciliaretur vir iſte cum domino ſuo, niſi capite noſtro? Nónne hic eſt David ille cui canebant 5 filiæ Iſrael cum ſiſtris, ac dicebant; Occîdit Saul millia, David autẽ myriadas? Quapropter 6 advocans Achis Davidem, ait illi, Vivit Dominus, tu rectus es, & bonus foret in oculis meis ingreſſus & egreſſus tu' mecũ in bello, cùm nihil pravi deprehenderim in te ex quo die veniſti ad nos ad hunc uſque diem; at in in oculis tyrannorũ non es bonus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاستعجل ساوول وسقط على وجهه على الارض وفرق من كلام صموال فرقا شديدا * ولم يكن 20
به قوة ينهض * لانه لم يذق طعاما يومه ذلك ولا ليلته * فتقدمت المراة الي ساوول * وراى انه 21
قد فزع جدا * قالت له * اعلم ان امتك قد اطاعتك واجابتك الي ما طلبت * وصيرت نفسي
في يديك * وقبلت كلامك الذي كلمتني * فاسمع انت ايضا كلام امتك واقبل قولي * واقدم لك 22
كسرة لتاكل وتقوي * لانك تريد ان تتعب في الطريق * ولم يهوي ان يقبل قولها * وقال 23
لها * لست اكل شيا * فطلبت اليه عبيده والمراة ايضا فقبل منهم * فقام عن الارض وجلس على
السرير * وكان عند المراة عجل قد ربته في بيتها فذبحته سريعا * واخذت دقيقا وعجنته وخبزته 24
فطيرا * وقدمته الي ساوول وعبيده * فاكلوا وقاموا فساروا ليلا * 25
* الفصل التاسع والعشرون *
* وجمع اهل فلسطين عساكرهم الي افاق * فنزل بنو اسرايل على قرية ايزرعال * وقام قواد 1 2
اهل فلسطين * فاحصوا مئين والوفا * واما داود واصحابه فجاوا اواخر العسكر مع احيش الملك *
* وقال قواد فلسطين لاحيش * هولاء الي اين يسيرون معنا * قال احيش لقواد فلسطين * هذا 3
داود عبد ساوول ملك بني اسرايل * الذي مكث عندنا سنة واشهر * ولم نجد عليه سيه ولا
مكروها * بل وجدناه صحيحا منذ يوم اتانا الي اليوم * فغضب قواد اهل فلسطين وقالوا * 4
رد الرجل الي الموضع الذي صيرته فيه * ولا ينطلق معنا الي الحرب * ولا يكون لنا عثرة في محاربتنا
ما الذي ترى ان هذا الرجل لا يفكر في سيده * ما يفكر الا ان نقتل نحن ويظفر سيده * اليس 5
هذا داود الذي كانت بنات اسرايل تغني بالمربعات وتقول * ان ساوول قتل الوفا * وداود الوف
الالوف * فدعا احيش داود وقال له * حي هو الرب انك عندي صحيح * وقد رضيت بك * وسررت 6
بدخولك وخروجك معي الي الحرب * ولم ار عليك سوا منذ يوم اتيتنا الي اليوم * فاما في اعين
روساء اهل فلسطين فليس انت صحيح *

* *Corruit illicò Saul in faciẽ ſuã ſuper terram, timuitque verba Samuelis timore vehementi, ita ut nulla maneret in eo vis erigendi ſeſe: nullum enim cibum guſtaverat illâ die noctẽq;.* 20 *Accedens autem mulier illa ad Saulem, & videns eum ſummo pavore perculſum, dixit ad eum, Scias quòd ancilla tua obedivit tibi, & acquievit rogatis tuis, poſuiq; animam meam in manibus tuis, & ſuſcepi verba tua quæ locutus es ad me.* 21 *Audi igitur tu quoq; verba ancillæ tuæ, & acquieſce ſermoni meo: proponam tibi fruſtum* panis, *ut comedas, vireſque ſumas; quandoquidem laborem itineris ſuſcipere decreviſti.* 22 *Verùm noluit acquieſcere dictis ejus, dixitque ad eam, Nihil comedam: ſervis autem ejus, & muliere quoque illâ rogantibus eum, acquievit illis, & ſurgens de terra ſedit ſuper lectum.* 23 *Erat autem apud mulierem illam vitulus quẽ domi ſuæ nutriebat, quem illico mactavit: & accipiens farinam pinſuit eã, & coxit azymum:* 24 *Obtulitque Sauli & ſervis ejus, qui cùm comediſſent, ſurrexerunt, & noctu iter fecerunt.* 25

CAP. XXIX.

COngregantibus itaq; Palæſtinis copias ſuas in Aphec, caſtrametati ſunt Iſraelitæ prope civitatẽ Jezrael. 1 *Et ſurgentes duces Palæſtinorum recenſuerunt centurias & chiliades: David autem & ſocii ſui gradiebantur in poſtrema acie cum Achis rege.* 2 *Et dixerunt duces Palæſtinorum ad Achis, Quò pergunt hi nobiſcũ? Dixit Achis ducibus Palæſtinorum, Hic eſt David ſervus Saulis regis filiorum Iſrael, qui cùm manſerit apud nos anno & menſibus aliquot, nihil perverſi aut exoſi deprehendimus in eo; imò reperimus eum integrum ab eo die quo venit ad nos in hunc uſque diem.* 3 *At irati duces Palæſtinorũ dixerunt, Remitte virũ iſtum ad locum in quo eum collocâras, & non pergat nobiſcũ ad prælium, nec ſit nobis offendiculo dum pugnabimus. Putáſne virũ iſtũ nullã Domini ſui rationẽ habere? nil aliud optaret, niſi ut nos trucidaremur, domin' autẽ ſuus victor exiſteret.* 4 *Annon hic eſt David ille cui filiæ Iſraelis* tympanis *quadratis canebant dicentes, Saul interfecit millia, David autem millia milliũ.* 5 *Accerſivit autẽ Achis Davidẽ, & dixit ad eũ, Vivit Domin' quòd integer es apud me, & gratus es mihi, & approbavi ingreſſũ tuũ et egreſſũ tuũ mecũ ad bellũ, neq; deprehendi in te crimen ab eo die quo veniſti ad nos ad hunc diẽ: verùm in oculis principum Palæſtinorum non es integer.* 6

oculis in malum facies non & : pace in vade & ,revertere nunc Et

7 וְעַתָּה שׁוּב וְלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי

, feci quid Quia : Achis ad David Dixitque .Pelistim principum

8 סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ כִּי מֶה עָשִׂיתִי

ad usque *tuas facies ad* fui qua ,die à tuo servo in invenisti quid &

וּמַה־מָּצָאתָ בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד

? regis mei domini inimicos *in* pugnem & veniam non quod ,hanc diem

הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃

tu bonus quod Novi : David ad dixitque ,Achis respondit Et

9 וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה

:dixerunt Pelistim principes *Verum* .Dei angelus sicut meis oculis in

בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ

servi & ,mane *in manica* nunc Et .prælium in nobiscum ascendat Non

10 לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי

illucescet & ,mane *in manicabitis* & ; tecum venerunt qui ,tui domini

אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר

,mane *in eundum ad* ,ejus viri & ,ipse David *manicavit* Et .ite & , vobis

11 לָכֶם וָלֵכוּ׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר

.Izrehel ascenderunt Pelistim Et .Pelistim terram ad *redeundum ad*

לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

CAP. XXX. ל

,tertia die in Siclagh ejus viri & David *veniendo in* fuit Et

1 וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי

percusserant & : Siclagh ad & ,meridiem *ad se diffuderant* Hamalechitæ &

וַעֲמָלֵקִי פָשְׁטוּ אֶל־נֶגֶב וְאֶל־צִקְלַג וַיַּכּוּ

duxerant captivas Et .igne in eam combusserant & ,Siclagh

2 אֶת־צִקְלַג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבּוּ אֶת־

,*virum* interfecerunt non ,magnũ ad usq; & parvo à ,ea in quæ ,mulieres

הַנָּשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ

,civitatẽ ad ejus viri & ,David venit Et .suã viã in abierũt & ,duxerũt *&*

3 וַיִּנְהֲגוּ וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר

eorum filiæ & ,eorum filii & ,eorum uxores & : igne in combusta ecce &

וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם

eo cum qui populus & ,David levavit Et .erant ducti captivi

4 נִשְׁבּוּ׃ וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֶת־

duæ Et .flendum ad *vis* eis in non donec ,fleverunt & ,suam vocem

5 קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ וּשְׁתֵּי

Abighail & ,Jezrehelita Achinoham ,fuerant ductæ captivæ David uxores

נְשֵׁי־דָוִד נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל

dixerunt quia ,valde David *fuit angustia* Et .Charmelitæ Nabal uxor

6 אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וַתֵּצֶר לְדָוִד מְאֹד כִּי־אָמְרוּ

omnis anima esset affecta amaritudine quod ,eum *lapidandum ad* populus

הָעָם לְסָקְלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־

David se roboravit Et .suis filiabus super & ,suis filiis super *viri* ,populi

הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָו וְעַל־בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד

filium sacerdotem Ebjathar ad David dixit Et .suo Deo Domino in

7 בַּיהֹוָה אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־

Ebjathar *accedere fecit* Et .ephod mihi quæso *accedere Fac* :Achimelech

אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־

: dicendo ,Domino *in* David interrogavit Et .*David ad* ephod

8 הָאֵפוֹד אֶל־דָּוִד׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהֹוָה לֵאמֹר

: ei dixit Et ? ipsum attingam Num ? *istud agmen post* Persequar

אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד־הַזֶּה הַאַשִּׂגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ

.erues eruendo & ,comprehendes comprehendendo quia ,Persequere

רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃

venerunt & ; secum qui viri sexcenti & , ipse David abiit Et

9 וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ

est persecutus Et .substiterunt *residui* & , Besor torrentem ad usque

10 עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמָדוּ׃ וַיִּרְדֹּף

viri ducenti substiterunt & : viri quadringenti & , ipse David

דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ

.Besor torrentem *transeundo à pigrescebant* qui

אֲשֶׁר פִּגְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃

Versio VUL. LAT.

7 Revertere ergò, & vade in pace, & non offendas oculos satraparũ Philisthiim. 8 Dixitque David ad Achis; Quid enim feci, & quid invenisti in me servo tuo à die quâ fui in conspectu tuo usque in diẽ hanc, ut non veniam, & pugnẽ contra inimicos dñi mei regis ? 9 Respondens autẽ Achis, locut' est ad David ; Scio quia bonus es tu in oculis meis, sicut Angelus Dei: sed principes Philisthinorum dixerunt, Non ascendet 10 nobiscũ in præliũ. Igitur consurge manè tu, & servi dñi tui, qui venerunt tecũ : & cùm de nocte surrexeritis, & cœperit 11 dilucescere, pergite. Surrexit itaque de nocte David ipse & viri ejus, ut proficiscerentur manè, & reverterentur ad terram Philisthiim : Philisthiim autẽ ascenderunt in Jezrahel.

CAP.XXX.

1 Cumque venissent David & viri ej' in Siceleg die tertiâ, Amalecitæ impetum fecerant ex parte Australi in Siceleg, et percusserant Siceleg, & succenderant 2 eam igni. Et captivas duxerant mulieres ex ea, à minimo usque ad magnũ : & non interfecerant quenquam, sed secũ duxerant, & pergebant itinere suo. 3 Cùm ergò venissent David & viri ej' ad civitatẽ, & invenissent eam succensam igni, & uxores suas, & filios suos, & filias ductas esse captivas, 4 Levaverunt David & popul' qui erat cum eo voces suas, & planxerunt donec deficerent in eis lacrymæ. 5 Siquidem & duæ uxores David captivæ ductæ fuerant, Achinoam Jezrahelites, & Abigail uxor Nabal Carmeli. 6 Et contristat' est David valdè: volebat enim eũ popul' lapidare, quia amara erat anima uniuscujusq; viri super filiis suis & filiab': confortat' est autem David in Dño 7 Deo suo. Et ait ad Abiathar sacerdotem filiũ Achimelech, Applica ad me ephod. Et applicavit Abiathar ephod ad 8 David. Et consuluit David Dñm, dicẽs; Persequar latrunculos hos, & comprehendam eos, an non ? Dixitq; ei Dñs; Persequere : absq; dubio enim comprehendes eos, & excuties 9 prædã. Abiit ergò David ipse, & sexcenti viri qui erant cum eo, et venerũt usq; ad torrentẽ Besor: & lassi quidã substite- 10 rũt. Persecutus est autẽ David ipse, et quadringenti viri: substiterant enim ducenti, qui lassi transire non poterant torrentem Besor.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ (θ) ποιήσῃς κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν 8 σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω (ι) πολεμήσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ 9 βασιλέως; Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγχοῦς (κ) πρὸς Δαυίδ, Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς (λ) μου, ἀλλ᾽ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν, Οὐχ ἥξει μεθ᾽ ἡμῶν εἰς πόλεμον. 10 Καὶ νῦν ὄρθρισον (μ) τοπρωῒ σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα (ν) ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ (ξ) ἐνώπιόν μου, καὶ (ο) ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω ὑμῖν, καὶ πορεύθητε. 11 Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (π) ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν (ρ) ἐπὶ Ἰεζραήλ.

Et nunc reverte, & vade in pace: 7 *et non facies malum in oculis satraparum alienigenarum.* 8 *Et dixit David ad Anchus, Quid feci tibi? & quid invenisti in servo tuo, ex qua die fui coram te, & usq; ad diem hanc; ut non veniam impugnans inimicos domini mei regis? Et respondit* 9 *Anchus ad David; Novi, quia bonus tu in oculis (f) meis. Sed satrapæ alienigenarum dicunt, Non veniet nobiscum ad bellum. Et nunc diluculò surge manè tu,* 10 *& pueri domini tui, qui venerunt tecum: & ite ad locum, ubi collocavi vos illic. Et verbum pestilens ne posueris in corde tuo: quoniam bonus tu coram me. Et diluculò surgite in viam; & illucescat vobis: & ite. Et diluculò* 11 *surrexit David, ipse, & viri ejus ad (g) abeundum, & custodiendum terram alienigenarum. Et alienigenæ ascenderunt ad bellandum in Jezrael.*

MS. A. (θ) ποιήσεις (ι) πολεμῆσαι (κ) καὶ εἶπεν πρὸς (λ) μου καθὼς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ᾽ οἱ (μ) τοπρωῒ καὶ (ν) ὑμᾶς, καὶ (ξ) ἐνώπιον ἐμοῦ, (ο) διορθρίσατε (π) ἀπελθεῖν τοπρωῒ καὶ (ρ) πρὸς Ἰσραήλ.

Κεφ. λ'.

1 Καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν (α) αὐτοῦ τὴν Σεκελὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν Νότον καὶ ἐπὶ τὴν (β) Σεκελάκ, καὶ ἐπάταξε τὴν (γ) Σεκελάκ, καὶ ἐνεπύρισαν 2 αὐτὴν ἐν πυρί. (δ) Καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ (ε) ἕως μεγάλου οὐκ (ζ) ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἀλλ᾽ ᾐχμαλώτευσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. 3 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρί, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν 4 (η) ᾐχμαλωτευμένοι. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς (θ) ἔτι τοῦ κλαίειν. 5 Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ᾐχμαλωτεύθησαν, Ἀχινάαμ ἡ (ι) Ἰεζραηλῖτις, καὶ 6 Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου. Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν, ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. καὶ ἐκραταιώθη 7 Δαυὶδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν (κ) Ἀχιμέλεχ, 8 Προσάγαγε τὸ ἐφούδ. (λ) Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ γεδδοὺρ τούτου; (μ) εἰ καταλήψομαι αὐτούς; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων (ν) καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελῇ. 9 Καὶ ἐπορεύθη (ξ) Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ (ο) ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου Βοσόρ, καὶ οἱ 10 περισσοὶ ἔστησαν. (π) Καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν. ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσόρ.

CAP. XXX.

Et factũ est, intrãte David, et viris ej' in Secelac die tertiâ, et Amalec incursione fecit ad Austrũ, et ad Secelac: et percussit ipsã Secelac, et incenderũt eã in igni. Et 2 *mulieres, et (a) omnia quæ in ea, à parvo usq; ad magnũ non mortificaverunt virum, et mulierem: sed captivârunt, & abierunt ad viã suam. Et venit David, et viri ej'* 3 *in civitatem: et ecce incensa est in igni. Uxores autẽ ipsorum, et filii ipsorũ, & filiæ ipsorũ captivatæ. Et elevavit David, et viri* 4 *ejus vocem suam: et ploraverunt quoadusq; non fuit in eis ultrà fortitudo ad plorandum. Et ambæ* 5 *uxores David captivatæ fuerant, Achinaam Jezraelites, & Abigea uxor Nabal Carmelii. Et tri*-6 *bulatus est David valdè: quoniã dixit populus lapidare eum: quoniã amara anima universi populi, cujusq; super filios suos, & super filias suas. Et confortatus est David in Domino Deo suo. Et dixit* 7 *David ad Abiathar sacerdotẽ filium Achimelech, Applica Ephud. (b) Et interrogavit David per* 8 *Dominũ dicens; Si persequar post (c) Geddur istud, si assequar eos? Et dixit ei; Persequere, quoniam assequens assequêris eos, et eruens erues. Et ivit David, ipse & sex*-9 *centi viri cũ eo: et veniũt usq; ad torrentem Bosor: (d) & residui substiterunt. Et persequutus est* 10 *in quadringentis viris. Substiterũt autem ducenti viri, qui quidẽ sederant trans torrentem Bosor.*

MS.A. (α) αὐτοῦ εἰς Σικελάγ (β) Σικελάγ, (γ) Σικελάγ, καὶ ἐνέπρησεν (δ) Καὶ ᾐχμαλώτευσεν καὶ τὰς γυναῖκας (ε) καὶ ἕως (ζ) ἐθανάτωσεν (η) αἰχμαλωτευόμενοι. (θ) ἔτι κλαίειν. (ι) Ἰζραηλεῖτις, (κ) Ἀχιμέλεχ, (λ) Καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυίδ, καὶ ἐπηρώτησεν (μ) καὶ καταλήμψομαι (ν) καταλήμψῃ, καὶ (ξ) Δαυὶδ καὶ οἱ (ο) ἔρχεται (π) Καὶ ἐξεδίωκεν Δαυὶδ σὺν τετρακοσίοις

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וּכְעַן תּוּב וְאֱזֵיל בִּשְׁלָם וְלָא תַעְבֵּיד בִּישׁ בְּעֵינֵי טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאָכִישׁ
8 אֲרֵי מָה עֲבָדִית וּמָה אַשְׁכַּחְתָּא בְעַבְדָּךְ מִיּוֹמָא דַּהֲוֵיתִי מְשַׁמֵּשׁ קֳדָמָךְ עַד יוֹמָא הָדֵין
9 אֲרֵי לָא אֵהָךְ וְאַגִּיחַ קְרָבָא בְּסָנְאֵי רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲתֵיב אָכִישׁ וַאֲמַר לְדָוִד יְדַעְנָא אֲרֵי
תַקִּין אַתְּ בְּעֵינַי כְּמַלְאֲכָא דַיְיָ בְּרַם רַבְרְבֵי פְלִשְׁתָּאֵי אֲמַרוּ לָא יִסַּק עִמָּנָא בִּקְרָבָא׃
10 וּכְעַן אַקְדֵּים בְּצַפְרָא וְעַבְדֵי רִבּוֹנָךְ דַּאֲתוֹ עִמָּךְ וְתַקְדְּמוּן בְּצַפְרָא וְיִנְהַר לְכוֹן וְתֵיזְלוּן׃
11 וְאַקְדֵּים דָּוִד הוּא וְגֻבְרוֹהִי לְמֵיזַל בְּצַפְרָא לְמֵתַב לַאֲרַע פְּלִשְׁתָּאֵי וּפְלִשְׁתָּאֵי סְלִיקוּ לְיִזְרְעֶאל׃

ל

1 וַהֲוָה כַּד אֲתָא דָוִד וְגֻבְרוֹהִי לְצִקְלַג בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וַעֲמַלְקָאָה אִתְנְגִידוּ
2 עַל דָּרוֹם וְעַל צִקְלַג וְאוֹקִידוּ יָתַהּ בְּנוּרָא׃ וּשְׁבוֹ יָת נְשַׁיָּא דִּי בַהּ מִזְּעֵירָא וְעַד רַבָּא
3 וְלָא קְטַלוּ אֱנָשׁ וּדְבַרוּ וַאֲזַלוּ לְאוֹרְחֵיהוֹן׃ וַאֲתָא דָוִד וְגֻבְרוֹהִי לְקַרְתָּא וְהָא קְלַיָא
4 בְּנוּרָא וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וּבְנָתֵיהוֹן אִשְׁתְּבִיאוּ׃ וַאֲרֵים דָּוִד וְעַמָּא דִּי עִמֵּיהּ יַת קָלְהוֹן
5 וּבְכוֹ עַד דְּלָא הֲוָה בְהוֹן חֵילָא לְמִבְכֵּי׃ וְתַרְתֵּין נְשֵׁי דָוִד אִשְׁתְּבִיאָה אֲחִינֹעַם
6 דְּמִיִּזְרְעֶאל וַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמִכַּרְמְלָא׃ וְעָקַת לְדָוִד לַחֲדָא אֲרֵי אֲמַרוּ עַמָּא
לְמִרְגְּמֵיהּ אֲרֵי מָרַת נַפְשָׁא דְכָל עַמָּא גְּבַר עַל בְּנוֹהִי וְעַל בְּנָתֵיהּ וְאִתְּקֵף דָּוִד
7 בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאֶבְיָתָר כַּהֲנָא בַּר אֲחִימֶלֶךְ קָרֵיב כְּעַן לִי אֵפוֹדָא
8 וְקָרֵיב אֶבְיָתָר יַת אֵפוֹדָא לְדָוִד׃ וּשְׁאִיל דָּוִד בְּמֵימְרָא דַיְיָ לְמֵימַר אֶרְדּוֹף בָּתַר
מַשִׁרְיָתָא הָדָא וְאַדְבְּקִנֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ רְדוֹף אֲרֵי אַדְבָּקָא תַדְבֵּיק וְשֵׁיזָבָא תְשֵׁיזֵיב׃
9 וַאֲזַל דָּוִד הוּא וְשִׁית מְאָה גֻבְרָא דִּי עִמֵּיהּ וַאֲתוֹ עַד נַחֲלָא דִבְשׂוֹר וּמִקְצַתְהוֹן אִשְׁתְּאָרוּ׃
10 וּרְדַף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מְאָה גֻבְרָא וְאִשְׁתְּאָרוּ מָאתַן גֻּבְרָא דְּאִתְמְנַעוּ מִלְּמֶעְבַּר
יַת נַחַל דִּבְשׂוֹר׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc redi & ito in pace, & non facies malum in oculis tyrannorũ Pelistæorũ. 7 Et dixit David ad Akis, Nam quid feci aut quid invenisti in servo tuo à die quo fui ministrãs ante te usq; ad diem hanc, quòd non ibo & inibo bellũ in osores dñi mei regis ? 8 Et respondit Akis & dixit Davidi, 9 Cognovi quòd gratus tu in oculis meis ut angelus Dñi: verùm magnates Pelistæorũ dixerunt, Non ascendet nobiscũ ad bellum. Et nunc anticipa 10 in aurora & servi domini tui, qui venerunt tecũ, & anticipabitis in aurora, & illucescet vobis & ibitis. Et anticipavit David ipse & viri ejus ad 11 eundum in aurora, ad redeundum in terram Pelistæorum : & Pelistæi ascenderunt ad Izraghel.

CAP. XXX.

Et fuit quando venit David & viri ej' ad Zziklag in die tertia, & Ghamalekæi extracti sunt super Meridiem, & super Sziklag, & incenderunt il- 1 lam in igne. Et captivaverunt mulieres quæ in ea, à parvula & usque ad 2 magnã: & non occiderunt hominem, & duxerunt & abierunt ad viam suam. Et venit David & viri ejus ad urbem; & ecce combusta in igni, & 3 uxores eorũ, & filii eorũ, & filiæ eorum captivati sunt. Et levavit David 4 & omnis populus qui cum illo, vocẽ suã, & ploraverunt usque quò non fuit in eis virtus ad plorandum. Et duæ uxores David captivatæ sunt, 5 Ahhinogham quæ ex Jizraghel, & Abigail uxor Nabal qui ex Carmela. Et 6 augustia fuit Davidi valdè, quia dixerunt populus ad lapidandum eum, quia amara fuit anima omnis populi viri super filiũ suum, & super filiam suã, & confortat' est David in dicto Dñi Dei sui. Et dixit David ad Abi- 7 athar sacerdotẽ filiũ Ahhimelech, Affer nunc mihi Ephoda : & attulit Abiathar Ephoda ad David. Et rogavit David in dicto Dñi, dicendo: Sequar 8 post exercitum hunc, & comprehendã illũ ? & dixit illi, Sequere, quia comprehendendo comprehendes, & liberando liberabis. Et ivit David ipse 9 & sexcenti viri qui cum eo, & venerunt usq; ad fluvium Bezzor : & pars 10 eorum relicti sunt. Et secutus est David ipse & quadringenti viri, & re- 11 licti sunt ducenti viri, qui prohibiti sunt à transeundo fluvium Bezzor.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ ܗܦܘܟ ܘܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܬܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܒܥܝܢܝ̈ ܛܘܪ̈ܢܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. * ܘܐܡܪ 7
8 ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܐܫܟܚܬ ܒܥܒܕܟ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܗܘܝܬ ܩܕܡܝܟ. ܘܥܕܡܐ
ܠܝܘܡܢܐ. ܕܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܐܢܐ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܥܢܐ ܐܟܝܫ 9
ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܝܕܥܬ ܕܐܢܬ ܛܒ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝ. ܐܝܟ ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ. ܒܪܡ. ܪ̈ܘܪܒܢܐ
ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ ܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ. * ܘܗܫܐ ܩܘܡ ܒܨܦܪܐ. ܘܥܒ̈ܕܐ ܕܡܪܟ ܕܐܬܘ ܥܡܟ 10
ܒܐܘܪܚܐ ܘܢܓܗ ܠܟܘܢ. ܘܙܠܘ. * ܘܩܡܘ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪ̈ܘܗܝ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. 11
ܘܦܠܫܬܝ̈ܐ ܣܠܩܘ ܠܝܙܪܥܝܠ.
* ܦܩܠܐ * ܫܠܡ *

* ܘܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܨܝܩܠܓ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܘܥܡܠܩܝ̈ܐ ܓܡܘ ܥܠ ܢܓܒ ܘܥܠ 1
ܨܝܩܠܓ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܝܢ ܒܢܘܪܐ. * ܘܫܒܘ ܐܢܫܐ ܕܒܗ̇. ܡܢ ܙܥܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. 2
ܘܩܛܠܘ ܓܒܪ̈ܐ. ܘܕܒܪܘ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܘܪܚܗܘܢ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪ̈ܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ 3
ܝܩܝܕܐ ܒܢܘܪܐ. ܘܢܫܝ̈ܗܘܢ. ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ. ܘܒܢܬ̈ܗܘܢ. ܐܫܬܒܝܘ. * ܘܐܪܝܡܘ ܕܘܝܕ ܘܥܡܐ 4
ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ. ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܚܝܠܐ ܠܡܒܟܐ. * ܘܬܪ̈ܬܝܢ ܢܫ̈ܘܗܝ ܕܕܘܝܕ 5
ܐܫܬܒܝܝ. ܐܚܝܢܥܡ ܕܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܬܐ. * ܘܐܬܥܩ ܠܕܘܝܕ 6
ܛܒ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܥܡܐ ܠܡܪܓܡܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܪܐ ܢܦܫܗ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܥܠ ܒܢܝ̈ܗܘܢ
ܘܥܠ ܒܢܬ̈ܗܘܢ. ܘܐܬܚܝܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܒܪ 7
ܐܚܝܡܠܟ. ܩܪܒ ܠܝ ܐܦܘܕܐ. ܘܩܪܒ ܐܒܝܬܪ ܐܦܘܕܐ ܠܕܘܝܕ. * ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ 8
ܐܪܕܘܦ ܒܬܪ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. ܐܕܪܟ ܐܢܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܪܕܘܦ. ܡܛܠ ܕܡܕܪܟ ܡܕܪܟ
ܐܢܬ ܠܗ. ܘܡܦܨܐ ܐܢܬ. * ܘܐܙܠ ܗܘ. ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ 9
ܕܒܣܘܪ. ܘܫܒܩ ܕܘܝܕ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪ̈ܝܢ. * ܘܩܡ ܪܕܦ ܕܘܝܕ ܗܘ. ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ. 10
ܘܩܡܘ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪ̈ܝܢ ܕܦܫܘ. ܘܢܛܪܘ ܕܠܐ ܢܥܒܪܘܢ ܢܚܠܐ ܕܒܣܘܪ.

Itaque revertere, & abi cum pace, & nequid mali committas in oculis tyrannorum Philiſtæorũ. 7 Et Dixit David ad Achis, Quid feci? 8 & quid deprehendiſti in ſervo tuo ex quo die fui coram te uſq; in hunc diem? Imò verò ibo, & pugnabo contra hoſtes dñi mei regis. Reſpondens autem Achis dixit Davidi, 9 Novi te probum eſſe in oculis meis ut Angelum Dei: veruntamen magnates Philiſtæorum dicunt, Non ibit nobiſcum ad bellum. Quapropter 10 ſurge diluculò cum ſervis dñi tui, qui tecum venerunt in via; & cùm illuxerit vobis, redite. Surrexerunt ergò diluculò David 11 & viri ſui ut redirent in terram Philiſtæorum: Philiſtæi autem aſcenderant ad Jezrael.

CAP. XXX.

1 ET cùm pervenisset David ad Seneclagh die tertio, excurrerant Amalecitæ contra Negheb & contra Seneclagh, & igne combuſſerant eas: 2 Et captivis ductis hominibus qui in iis erant, à parvo uſque ad magnum, viriſque neci traditis, abegerant & redierant in viam ſuam. 3 Cùm perveniſſet, inquã, David cum viris ſuis ad civitatem, ecce combuſta erat igni, & eorum uxores, filii, atque filiæ in captivitatem abductæ. 4 Sublatâ ergò David ac populus voce ſuâ fleverunt adeo ut non ſupereſſet in eis vis flendi. 5 Et *quamvis* duæ uxores Davidis captivæ ductæ eſſent, Ahineem Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ: 6 Et David admodum triſtis eſſet, quòd populus eum lapidare propoſuiſſet (emortua enim erat anima totius populi pro filiis & filiabus ſuis) tamen confirmavit ſe David in Domino Deo ſuo. 7 Dixitque David Abiatharo ſacerdoti filio Ahimelech, Affer mihi ephod: allatoque 8 Abiathar ephod Davidi, Conſuluit David Dñm, & ait, Perſequar turmam iſtam? aſſequarne eam? Reſpondit ei, Perſequere, quoniam brevi aſſequêris eam, & *prædam* eripies. 9 Quapropter abiens ipſe & ſexcenti viri qui cum eo erant, pervenerunt uſque ad torrentem Boſar, ubi reliquit David ducentos viros: 10 Tum ſurgens David perſecutus eſt ipſe et quadringenti viri: ducenti verò qui manſerant, ſurgentes cuſtodierunt ne quis pertranſiret torrentem Boſar.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ارجع الى موضعك بسلام * ولا تعصي قواد اهل فلسطين * قال داود لاخيش * ما الذي 7 8
صنعت * وما الذي وجدت عبدك يرتكبه من المكروه منذ يوم صرت اليك الى اليوم *
فدعني حتى اسير معكم واحارب اعداء الملك سيدي * قال اخيش لداود * قد عرفت انك 9
صحيح * وانت عندي كملاك الله * ولكن قواد اهل فلسطين قالوا * لا يخرج معنا الى الحرب *
* فبكر الان سحرا انت وعبيد سيدك الذين جاوا معك * وانصرفوا اذا اصبحتم * فقام داود 10 11
واصحابه لينطلقوا الى ارض فلسطين * وصعد الفلسطينيون الى ايزرعال *
* الفصل الثلثون * فلما اتى داود واصحابه صيقلغ في اليوم الثالث * كان اهل عمالاق 1
قد اتوا نقاب صيقلغ * واحرقوها بالنار * وسبوا كل من كان فيها * صغيرهم وكبيرهم * وقتلوا 2
الرجال * وساقوا السبي والمواشي وانصرفوا * فاتى داود واصحابه قريتهم * فوجدوها قد احرقت 3
بالنار * وقد سبي نساؤهم وبنوهم وبناتهم * فرفع داود واصحابه اصواتهم بالبكاء * حتى غشي 4
عليهم * ولم يبق لهم قوة يبكون * وسبي امراتان لداود ايضا * اخينعام التي من ايزرعال * 5
وابيغال امراة نابال الكرملي * وضاق قلب داود وحزن جدا * لان الشعب ارادوا رجمه * من اجل 6
ان انفس الشعب هلكت حزنا على بنيهم وبناتهم * وصبر داود ووثق بالله ربه * وقال داود لابيثار 7
الحبر بن اخيملك * قدم الجبة التي تطلب بها الوحي * فقدم ابيثار وعاء الوحي الى داود * وطلب 8
داود الى الرب وقال * أأخرج في طلب هولاء الغزاة وادركهم * قال الرب اخرج سريعا * فانك
ستدركهم عاجلا وتنقذ منهم السبي * وسار داود ورجاله الستماية * فاتوا وادي بصر * وخلف داود 9
مايتي رجل مع متاعهم هناك ليحفظوه * وسار داود ومعه اربعماية رجل * فاما المايتان اللذان بقيا 10
فصارا على شاطي الوادي * يحفظون ان لا يجوز الوادي احد *

Revertere ad locũ tuũ in pace, & ne reſiſtas ducibus Palestinorum. 7 8 *Dixit David ad Achis, Quid feci? & quid turpe à ſervo tuo committi deprehendiſti à die quo te conveni in hunc diem? Permitte quæſo mihi ut abeam vobiſcũ, & pugnem cũ hoſtibus domini mei regis.* 9 *Dixit Achis ad Davidem, Jam novi te ſincerũ eſſe; & tu apud me perinde es ac angelus Dei: at verò duces Palestinorum dixerunt, Non exibit nobiſcũ ad prœliũ.* 10 *Surge itaq; ſummo mane tu & ſervi domini tui, qui tecũ venerunt; & cùm illuxerit, diſcedite.* 11 *Surrexit ergò David & ſocii ſui ut abirent ad terrã Palestinorũ: Palestini verò aſcenderunt ad Jezrael.*

CAP. XXX.

1 *Cum autem perveniſſet David cum ſocus ſuis ad Siceligh die tertio, Amalecitæ jam irruperant in Neghib Siceleghi, & incenderant eam igni:* 2 *Captivos duxerant quotquot in ea erant, tam parvos quàm magnos, viros occiderant, & captivis atq; gregibus abductis, abierant.* 3 *Veniens inquã David cum ſociis ſuis ad civitatem ſuam, invenerunt eam igni ſuccenſam, & uxores, filios ac filias ſuas captivas abductas.* 4 *Extulit ergò David & ſocii ejus voces ſuas cũ fletu, adeo ut in deliquium incidiſſent, nec ſupereſſet iis robur flendi.* 5 *Duæ quoque uxores Davidis, Achinoam Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ, captæ fuerant.* 6 *Et cor Davidis maximo tædio & mœrore augebatur, eò quòd populus vellent eum lapidare: animi enim populi erant mœrore confecti propter filios & filias ſuas: David autẽ patienter ferens confidit in Deo Domino ſuo.* 7 *Aitque David ad Abiathar ſacerdotem Achimelechi filium, Affer thoracem per quem expoſcis oracula: allatoq; Abiathar inſtrumento oraculorũ ad Davidem,* 8 *Conſuluit David Dominũ, & ait, Egrediárne quæſitũ milites iſtos? & aſſequárne illos? Reſpondit Dominus, Egredere citè, quia brevi aſſequêris eos, & captivos eripies ab eis.* 9 *Abiit itaque David unà cum ſexcentis viris ſuis, & cùm perveniſſent ad torrentem Boſar, reliquit ibi David ducentos viros apud impedimenta ſua, ut cuſtodirent ea.* 10 *Et profectus eſt David, & cum eo quadringenti viri: ducenti verò qui remanſerant, conſtiterunt ad ripam torrentis ut caverent ne quis torrentem trajiceret.*

:David ad eum *ceperunt* & ,agro in Ægyptium virum invenerunt Et
11 וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־מִצְרִי בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל־דָּוִד
ei dederunt Et .aquas ei ꝑpinaverũt & ;comedit & ,panem ei dederunt &
12 וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל וַיַּשְׁקֻהוּ מָיִם׃ וַיִּתְּנוּ־לוֹ
:eum *ad* ej⁹ ſpirit⁹ eſt reverſus &,comedit & :*ſiccos botros duos* &,caricæ fragmẽ
פֶלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי צִמֻּקִים וַיֹּאכַל וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו
tribus & ,diebus tribus *aquas* biberat nec ,panem comederat non quia
כִּי לֹא־אָכַל לֶחֶם וְלֹא־שָׁתָה מַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה
Dixitque *? tu* unde & ,tu Cujus : David ei Dixitque .noctibus
13 לֵילוֹת׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד לְמִי־אַתָּה וְאֵי מִזֶּה אַתָּה וַיֹּאמֶר
,me⁹ dñs me dereliquit &,Hamalechitæ viri ſervus Ego :Ægyptius puer
נַעַר מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ עֲמָלֵקִי וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי
,Cherethi meridiem *vaſtavimus* Nos .tres hodie ,ægrotavi quia
14 כִּי חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה׃ אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ נֶגֶב הַכְּרֵתִי
combuſſimus Siclagh & ;Chaleb meridiem ad & ,Jehudah quod *ſuper* &
וְעַל־אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל־נֶגֶב כָּלֵב וְאֶת־צִקְלַג שָׂרַפְנוּ
? iſtud agmen ad me facies deſcẽdere Num :David eum ad Dixitq; .igni *in*
15 בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה
manũ in me *cõcludes ſi* &,me occides *ſi* *Deo in* mihi Jura :Dixitque
וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים אִם־תְּמִיתֵנִי וְאִם־תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד־
:eũ fecit deſcẽdere Et .*iſtud agmen* ad te faciã deſcẽdere & ,mei domini
16 אֲדֹנִי וְאוֹרִדְךָ אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה׃ וַיֹּרִדֵהוּ
tripudiãtes &,bibẽtes &,comedẽtes,terræ omnis *facies ſuper relicti* ecce &
וְהִנֵּה נְטֻשִׁים עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְחֹגְגִים
terra è & ,Peliſtim terra è *ceperant quod* , *magno ſpolio omni in*
בְּכֹל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ
:*eorũ* craſtinũ in veſperã ad uſq;&,crepuſculo à David eos ꝑcuſſit Et .Jehudah
17 יְהוּדָה׃ וַיַּכֵּם דָּוִד מֵהַנֶּשֶׁף וְעַד־הָעֶרֶב לְמָחֳרָתָם
qui *pueri viri quadringenti niſi* quiſquam eis ex evaſit non &
וְלֹא־נִמְלַט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־נַעַר אֲשֶׁר־
ceperant quæ omnia David eruit Et .fugerũt &,camelos ſuper equitãrãt
18 רָכְבוּ עַל־הַגְּמַלִּים וַיָּנֻסוּ׃ וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ
eis *eſt deſideratum* non Et .David eruit ſuas uxores duas & ; Hamalech
19 עֲמָלֵק וְאֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו הִצִּיל דָּוִד׃ וְלֹא נֶעְדַּר־לָהֶם
ad uſq; & ,*ſpolio* à & ,filias & ,filios ad uſq; & magnũ ad uſq; & parvo à
מִן־הַקָּטֹן וְעַד־הַגָּדוֹל וְעַד־בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד
omne David *cepit* Et .David reduxit omnia ,ſibi *ceperunt* quæ omnia
20 כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־כָּל־
Hoc :dixerunt & ;*ipſius acquiſitionis facies ad* duxerunt *bovem* & , *pecus*
הַצֹּאן וְהַבָּקָר נָהֲגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֶה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה
qui viros ducentos ad David Venitque .David *ſpolium*
21 שְׁלַל דָּוִד׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
.Beſor torrente in eos fecerãt reſidere & ,David poſt *eundo ab* fuerãt *pigri*
פִּגְּרוּ מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָוִד וַיֹּשִׁיבֻם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר
acceſſit Et .ſecum qui ,populi occurſũ in &,David occurſũ in ſunt egreſſi Et
וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ
vir omnis reſpõdit Et .*pacem ad eis optavit* & ,populum David
22 דָּוִד אֶת־הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם׃ וַיַּעַן כָּל־אִישׁ
:dixerunt & ,David cum iverunt qui viris ex , *Belial* & ,malus
רָע וּבְלִיַּעַל מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ עִם־דָּוִד וַיֹּאמְרוּ
quod ſpolii de eis dabimus non ,*mecum iverunt* non quod eo Pro
יַעַן אֲשֶׁר לֹא־הָלְכוּ עִמִּי לֹא־נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר
.ibunt & ,ducent & ſuos filios & ,ſuam uxorem *vir quin* ; eruimus
הִצַּלְנוּ כִּי־אִם־אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְיִנְהֲגוּ וְיֵלֵכוּ׃
,nobis Dominus dedit Quæ .mei fratres ſic facietis Non:David dixit Et
23 וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא־תַעֲשׂוּ כֵן אֶחָי אֵת אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ
.noſtra manu in ,nos *ſuper veniens agmen* dedit & ,nos cuſtodivit &
וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ וַיִּתֵּן אֶת־הַגְּדוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃
deſcendentis portio ſicut *Quis ? hoc verbo* in *vobis* audiet quis Et
24 וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לַדָּבָר הַזֶּה כִּי כְּחֵלֶק ׀ הַיֹּרֵד
.*partientur* pariter ,*vaſa ſuper* manentis portio *ſicut &* ,prælium in
בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק הַיֹּשֵׁב עַל־הַכֵּלִים יַחְדָּו יַחֲלֹקוּ׃

Verſio VUL.LAT.

11 Et inveneruͤt virũ Ægyptiũ in agro, et adduxerũt eũ ad David: dederũtq; ei panẽ ut comederet, et biberet aquã. 12 Sed et fragmẽ maſſæ caricarũ, et duas ligaturas uvæ paſſæ. Quæ cùm comediſſet, reverſ⁹ eſt ſpiritus ej⁹, et refocillatus eſt: nõ enim comederat panẽ, neq; biberat aquã trib⁹ dieb⁹, et trib⁹ noctibus. 13 Dixit itaq; ei David, Cuj⁹ es tu? vel unde? et quò pergis? Qui ait; Puer Ægypti⁹ ego ſũ, ſerv⁹ viri Amalecitæ: dereliquit autẽ me dñs meus, quia ægrotare cœpi nudiuſterti⁹. 14 Siquidẽ nos erupimus ad Auſtralẽ plagã Cerethi, et cõtra Judã et ad Meridiẽ Caleb, 15 et Siceleg ſuccendim⁹ igni. Dixítq; ei David; Potes me ducere ad cuneũ iſtũ? Qui ait, Jura mihi ꝑ Deũ, ꝙ nõ occidas me, et nõ tradas me in man⁹ dñi mei, et ego ducã te ad cuneũ iſtũ. Et 16 juravit ei David. Qui cũ duxiſſet eũ, ecce illi diſcũbebant ſuꝑ faciẽ univerſæ terræ, comedentes et bibentes, et quaſi feſtũ celebrantes diẽ pro cunctã præda, et ſpoliis quæ ceperãt de terra Philiſthiim, et de 17 terra Juda. Et ꝑcuſſit eos David à veſpere uſq; ad veſperã alteri⁹ diei, et non evaſit ex eis quiſquã, niſi quadringenti viri adoleſcentes, qui aſcenderãt camelos, et fugerãt. 18 Eruit ergò David omnia quæ tulerãt Amalecitæ, et duas uxores ſuas 19 eruit. Nec defuit quidquam à parvo uſq; ad magnũ, tã de filiis quã de filiab⁹, et de ſpoliis, et quæcũq; rapuerãt, omnia re- 20 duxit David. Et tulit univerſos greges & armenta, et minavit ante faciẽ ſuã: dixerúntq;, Hæc 21 eſt præda David. Venit autem David ad ducentos viros, qui laſſi ſubſtiterãt, nec ſequi potuerãt David, et reſidere eos juſſerat in torrente Beſor: qui egreſſi ſũt obviã David, et populo qui erat cũ eo. Accedens autẽ David ad populũ, ſaluta- 22 vit eos pacificẽ. Reſpondénſq; omnis vir peſſim⁹ et iniqu⁹, de viris qui ierãt cũ David, dixit, Quia nõ venerũt nobiſcũ; nõ dabim⁹ eis quidquã de præda, quã eruim⁹: ſed ſufficiat unicuiq; uxor ſua et filii: quos cũ 23 acceperint, recedãt. Dixit autẽ David; Non ſic facietis, fratres mei, de his, quæ tradidit nobis Dñs, et cuſtodivit nos, et dedit latrũculos, qui eruperãt adverſũ nos, in man⁹ noſtras: 24 Nec audiet vos quiſquã ſuꝑ ſermone hoc: æqua enim pars erit deſcẽdẽtis ad præliũ, et remanentis ad ſarcinas, et ſimiliter dividẽt.

Verſio GRÆ.LXX.Interp.

11 Καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς (ρ)Δαυὶδ· καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ. 12 Καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα (σ)παλάθης καὶ ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ (τ)ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον, καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Τίνος σὺ εἶ, καὶ πόθεν εἶ; καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον, Ἐγώ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς Ἀμαληκίτου, καὶ κατέλιπέ με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος. 14 Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα (υ)ἐπὶ τὸν Νότον τοῦ (φ)Χελεθὶ, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ Νότον (χ)Χελοὺβ, καὶ 15 τὴν Σεκελὰκ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. Καὶ εἶπεν (ψ)αὐτῷ Δαυὶδ, Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ γεδδοὺρ τοῦτο; καὶ εἶπεν, Ὄμοσον δή μοι κατὰ τοῦ Θεοῦ μὴ θανατώσειν με, καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ (ω)κυρίου μου, καὶ κατάξω σε ἐπὶ 16 τὸ γεδδοὺρ τοῦτο. Καὶ (α)κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, (β)ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις, οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ 17 γῆς Ἰούδα. Καὶ ἦλθεν (γ)ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον, (δ)καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια, ἃ ἦν ἐπι- 18 βεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἔφυγον. Καὶ ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ (ε) 19 ἐξείλατο. Καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως (ζ)μεγάλου, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως υἱῶν καὶ (η)θυγατέρων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, καὶ (θ)πάντα ἐπέστρεψε Δαυίδ. 20 Καὶ (ι)ἔλαβε πάντα τὰ ποίμνια, καὶ τὰ βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο, (κ)Ταῦτα τὰ σκῦ- 21 λα Δαυίδ. Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς (λ) τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς ὑπολειφθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ (μ)τοῦ Βοσὸρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τοῦ 22 λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν (ν)αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ (ξ) εἶπον, Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν (ο)ἐξειλόμεθα, ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ (π)ἀπα- 23 γέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὐ ποιήσετε (ρ) οὕτως, μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν, καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε κύριος τὸν γεδδοὺρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς 24 εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ τίς ἐπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ ἧττον (σ)ἡμῶν εἰσι, διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος (τ) εἰς τὸν πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται.

Cum Tranſ. LAT.

11 Et inveniunt virum Ægyptium in agro: et capiunt eum, et adducunt eum ad David. Et dant ei panem, et manducavit: & potaverunt eũ aquâ. 12 Et dant ei fragmentum (e) palathæ, & manducavit: & reſtitut⁹ eſt ſpirit⁹ ej⁹ in eo; quoniam non comederat panẽ, et nõ biberat aquã trib⁹ dieb⁹, et trib⁹ noctib⁹. 13 Et dixit ei David, Cuj⁹ tu es, et unde es? Et dixit puer Ægyptius; Ego ſum ſerv⁹ viri Amalecitæ: et dereliquit me domin⁹ me⁹; quia (f) turbat⁹ ſum ego hodiè tertianus. 14 Et nos incurſionẽ fecim⁹ ad Auſtrũ ipſi⁹ Chelethi, et ſuper partes Judææ, et ad Auſtrum Chelub; et ipſam Sicelac incendimus in igni. 15 Et dixit ei David, Si deduces me ad Geddur iſtud? Et dixit; Jura nunc mihi per Deum non morti tradere me, neq; tradere me in manu domini mei: & deducam te ad Geddur(g) hoc. 16 Et deduxit eum illûc: et ecce iſti profuſi ſuper faciem univerſæ terræ, comedentes, et bibentes, & feſtum celebrantes in omnib⁹ ſpoliis illis magnis, quæ ceperant de terra alienigenarum, & de terra Juda. 17 Et venit ſuper eos David: & percuſſit eos à (h) Lucifero uſq; ad veſperam, (i) & in craſtina. Et non evaſit ſalv⁹ ex eis vir: quin tantùm quadringenti viri, qui inſcenderunt ſuper camelos, & fugerunt. 18 Et eripuit David omnia quæ ceperant Amalecitæ, & utraſq; uxores ſuas eripuit. 19 Et non (k) diſſonuit eis à parvo uſq; ad magnum; et de ſpoliis, et uſq; ad filios, & filias, & uſq; ad omnia quæ ceperant ipſorum: & omnia redire fecit David. 20 Et cepit omnes greges, & armenta boum, & abduxit ante ſpolia. E ſpoliis illis dicebatur, Hæc ſpolia David. 21 Et advenit David ad ducentos viros, qui remanſerant ab eundo poſt David, et reſidere fecerat eos in torrente ipſius Boſor. Et exierunt in occurſum David, et in occurſum populi, qui cum eo. Et acceſſit David uſq; ad populũ. Et (l) interrogaverunt eũ, quæ ad pacem. 22 Et reſpondit omnis vir peſtilens & malignus de viris bellatoribus, qui iverant cum David, & dixerunt; Quoniam non ſunt perſequuti nobiſcum, non dabimus eis de ſpoliis, quæ eripuim⁹: quia tantũ unuſquiſq; uxorẽ ſuam, et filios ſuos abducant, et revertantur. 23 Et dixit David; Non facietis (m) ſic, (n) poſtquàm tradidit Dominus nobis, et cuſtodivit nos, et tradidit Domin⁹ Geddur, qui irruerat ſuper nos, in manus noſtras. 24 Et quis exaudiet veſtros ſermones iſtos? Quoniam non (o) minoris nobis ſunt: quia ſecundùm portionem deſcendentis in prælium, ſic erit portio ſedentis ſuper vaſa: juxta idem dividentur.

MS.A. (ρ)Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ· καὶ (σ)παλάθης καὶ διακοσίους σταφίδας, καὶ ἔφαγεν, (τ)ἐπ' αὐτῷ, (υ)ἐπὶ Νότον (φ)Χερηθεὶ, (χ)Χαλὲβ, καὶ τὴν Σικλὰγ (ψ)πρὸς αὐτὸν Δαυίδ, (ω)κυρίου, καὶ (α)κατήγαγεν (β)αἰσθίοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν (γ)ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἀπὸ (δ)καὶ οὐ περιεσώθη (ε)ἐξείλατο Δαυίδ. Καὶ (ζ)μεγάλου, καὶ ἕως υἱῶν (η)θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως πάντων (θ)πάντας (ι)ἔλαβεν Δαυὶδ πάντα (κ)Ταῦτα σκῦλα (λ)τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκλυθέντας τοῦ (μ)τῷ Βιχώρ, (ν)αὐτὸν εἰρήνην. (ξ)εἶπεν, Διότι (ο)ἐξειλάμεθα, (π)ἐπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν. (ρ)οὕτως, ἀδελφοί μου, μετὰ τὸ (σ)ὑμῶν, διότι (τ)εἰς πόλεμον,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וְאַשְׁכַּחוּ גַבְרָא מִצְרָאָה בְּחַקְלָא וְאַיְתִיאוּ יָתֵיהּ לְוָת דָּוִד וִיהַבוּ לֵיהּ לַחְמָא וַאֲכַל
12 וְאַשְׁקְיוּהִי מַיָּא ׃ וִיהַבוּ לֵיהּ פִּלַּס דְּבֶלְתָּא וּתְרֵין אִתְכְּלִין דְּעִנְבִין יַבִּישִׁין וַאֲכַל וְתָבַת
13 רוּחֵיהּ לֵיהּ אֲרֵי לָא אֲכַל לַחְמָא וְלָא שְׁתָא מַיָּא תְּלָתָא יְמָמִין וּתְלָתָא לֵילָוָן ׃ וַאֲמַר לֵיהּ
דָּוִד דְּמַן אַתְּ וְאֵי מִדֵּין אַתְּ וַאֲמַר עוּלֵימָא מִצְרָאָה אֲנָא עַבְדָּא לְגַבְרָא עֲמַלְקָאָה וְשַׁבְקַנִי
14 רִבּוֹנִי אֲרֵי אִתְמְרַעִית יוֹמָא דֵּין דְּנָן תְּלָתָא יוֹמִין ׃ אֲנַחְנָא אִתְנְגִידְנָא עַל דָּרוֹמָא כְּרֵית וְעַל
15 דִּי לִיהוּדָה וְעַל דָּרוֹם כָּלֵב וְיַת צִקְלַג אוֹקִידְנָא בְּנוּרָא ׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד הֲתַחְתִּנַנִי
לְמַשְׁרִיתָא הָדָא וַאֲמַר קַיֵּם לִי בְּמֵימְרָא דַיְיָ דְּלָא תִקְטְלִנַנִי וְלָא תִמְסְרִנַנִי בִּידָא דְרִבּוֹנִי
16 וְאַחְתִּנָךְ לְמַשְׁרִיתָא הָדָא ׃ וַאֲחַתֵּיהּ וְהָא רְטִישִׁין עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא אָכְלִין וְשָׁתַן וְחָגְגִין
17 בְּכָל עֲדָאָה סַגִּיאָה דִּשְׁבוֹ מֵאַרְעָא פְלִשְׁתָּאֵי וּמֵאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה ׃ וּמְחַנוּן דָּוִד מִקַּבְלָא
וְעַד עִדָּן רַמְשָׁא בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וְלָא אִשְׁתְּזֵיב מִנְּהוֹן אֱנָשׁ אֱלָהֵן אַרְבַּע מְאָה גְבַר
18 עוּלֵים דִּרְכִיבוּ עַל גַּמְלַיָּא וְאַפִּיכוּ ׃ וְשֵׁזֵיב דָּוִד יַת כָּל דִּשְׁבוֹ עֲמַלְקָאֵי וְיַת תַּרְתֵּין נְשׁוֹהִי
19 שֵׁזֵיב דָּוִד ׃ וְלָא שְׁנָא לְהוֹן מִן זְעֵירָא וְעַד רַבָּא וְעַד בְּנִין וּבְנָן וּמִבִּזְּתָא וְעַד כָּל דִּי נְסִיבוּ
20 לְהוֹן כּוֹלָא אֲתִיב דָּוִד ׃ וּשְׁבָא דָוִד יַת כָּל עָנָא וְתוֹרֵי דַּבַּרוּ קֳדָם גֵּיתַיָּא הָאִנוּן וַאֲמַרוּ דֵּין
21 עֲדָאָה דְדָוִד ׃ וַאֲתָא דָוִד לְוַת מָאתָן גַּבְרָא דְּאִתְמְנִיעוּ מִלְּמֵיזַל בָּתַר דָּוִד וְאוֹתֵיבִנוּן
בְּנַחֲלָא דִבְשׂוֹר וּנְפַקוּ לְקַדָּמוּת דָּוִד וּלְקַדָּמוּת עַמָּא דְעִמֵּיהּ וַעֲרַע דָּוִד יַת עַמָּא וּשְׁאֵיל
22 לְהוֹן לִשְׁלָם ׃ וַאֲתֵיב כָּל גְּבַר בִּישׁ וְרַשִׁיעָא מִגַּבְרַיָּא דַּאֲזַלוּ עִם דָּוִד וַאֲמַרוּ חֲלַף דְּלָא
אֲזַלוּ עִמִּי לָא נִתֵּן לְהוֹן מֵעֲדָאָה דְּשֵׁיזֵבְנָא אֱלָהֵן גְּבַר יַת אִתְּתֵיהּ וְיַת בְּנוֹהִי וִידַבְּרוּן
23 וְיֵזְלוּן ׃ וַאֲמַר דָּוִד לָא תַעַבְדוּן כֵּן אֲחַי יַת דִּיהַב יְיָ לַנָא וּנְטַר יָתָנָא וּמְסַר יַת מַשְׁרִיתָא
24 דַּאֲתָת עֲלָנָא בִּידָנָא ׃ וּמַן יִשְׁמַע לְכוֹן לְפִתְגָּמָא הָדֵין אֲרֵי כְּחוּלָק דִּנְחַתוּ בִקְרָבָא וּכְחוּלָק
דְּאִשְׁתְּאַרוּ לְמִטַּר מָנַיָּא כַּחֲדָא יִפְלְגוּן ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

11 Et invenerunt virũ Miſzræũ in agro, & venire fecerunt illũ ad David, & dederunt illi panẽ, & comedit, & potaverunt illũ aqua. 12 Et dederunt illi pond⁹ caricarũ, & duos botros uvarũ ſiccarũ, & comedit, & rediit ſpiritus ejus illi, quia non comederat panem & non biberat aquã tribus dieb⁹ & tribus noctibus. 13 Et dixit illi David, Cujus tu, & unde tu? Et dixit adoleſcens, Miſzræus ego, ſervus viri Ghamalekæi, & reliquit me dñs meus, quia infirmatus fui hodie his tribus diebus. 14 Nos extracti ſumus ſuper Meridiẽ Cherith, & ſuper quæ Jehudæ, & ſuper Meridẽ Chaleb; & Szik-lag incendim⁹ in igne. 15 Et dixit illi David, Num duces me ad exercitũ iſtũ? & dixit, Firma mihi in dicto Dñi, quòd non occides me, & non trades me in manu domini mei, & deducã te ad exercitũ hunc. 16 Et deduxit eum, & ecce extenſi erant ſuper faciẽ omnis terræ, comedentes & bibentes, & tripudiantes in omni præda magna quã captivaverant de terra Peliſtæorũ, & de terra domus Jehudah. 17 Et percuſſit illos David à tenebris, & uſque ad veſperũ diei ſequentis, & non liberatus eſt ex illis homo niſi quadringenti adoleſcentes qui aſcenderunt ſuper camelos, & verterunt [*terga.*] 18 Et liberavit David omnia quæ captivaverant Ghamalekæi, & duas uxores ſuas liberavit David. 19 Et non defecit illis à parvo & uſque ad magnũ, & uſq; ad filios & filias, & ex præda & uſq; ad omnia quæ *ceperunt* eis, omnia redire fecit David. 20 Et cepit David omnẽ pecudem, & boves tulerunt ante pecora hæc, & dixerũt, Hæc præda David. 21 Et venit David ad ducentos viros qui prohibiti fuerant ab eundo poſt David, et ſedere fecerant eos in fluvio Bezzor, et egreſſi ſunt ad occurſũ David et ad occurſũ populi qui cũ illo, et occurrit David populo, et precat⁹ eſt illis pacẽ. 22 Et reſpondit omnis vir mal⁹ et improb⁹ ex viris qui iverant cũ David, et dixerunt, Propterea quòd non iverunt mecũ, non dabim⁹ illis ex præda quam eripuim⁹, niſi viro uxorẽ ſuã & filios ſuos, & tollent & ibunt. 23 Et dixit David, Non facietis ſic, fratres mei, de hoc quod dedit Dñs nobis et cuſtodivit nos, & tradidit exercitũ qui venit ſuper nos in manu noſtra. 24 Et quis audiet vobis verbũ hoc? nam ſicut pars *deſcendentium* ad bellum, ſic pars *relictorum* ad cuſtodiendum vaſa, pariter divident.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܐܫܟܚܘ ܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ ܒܚܩܠܐ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܠܚܡܐ. ܘܐܟܠ. 11
ܘܐܫܩܝܘܗܝ ܡܝܐ. *ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܬܪܝܢ ܓܒܝܢܝܢ. ܘܐܟܠ. ܘܗܦܟܬ ܠܗ ܪܘܚܗ. ܡܛܠ ܕܬܠܬܐ 12
ܝܘܡܝܢ ܘܬܠܬܐ ܠܠܘܢ ܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܝ ܡܝܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܕܡܢ 13
ܐܢܬ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬ. ܘܐܡܪ ܥܠܝܡܐ. ܡܨܪܝܐ ܐܢܐ. ܥܒܕܐ ܐܢܐ ܕܓܒܪܐ ܥܡܠܩܝܐ.
ܘܫܒܩܢܝ ܡܪܝ ܡܛܠ ܕܟܪܗܬ. ܗܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. *ܗܘ ܡܢ ܕܐܬܝܢ ܡܢ ܢܓܒ ܕܝܗܘܕܐ. 14
ܘܡܢ ܢܓܒ ܕܟܠܒ. ܘܡܢ ܨܩܠܓ. ܘܐܘܩܕܢ ܐܢܝܢ ܒܢܘܪܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܚܬ ܐܢܬ 15
ܠܢ ܠܘܬ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܝܡܝ ܠܝ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܩܛܠܢܝ. ܘܠܐ ܬܫܠܡܢܝ ܒܐܝܕܝ
ܕܡܪܝ. ܘܐܚܘܝܟ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. *ܘܝܡܐ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܚܬܗ. ܘܗܐ ܐܢܘܢ ܫܪܝܢ ܥܠ ܐܦܝ 16
ܐܪܥܐ. ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ. ܘܚܕܝܢ ܒܟܠܗ ܒܙܬܐ ܪܒܬܐ. ܕܒܙܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܢ
ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. *ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܘܙܒ 17
ܡܢܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܥܠܝܡܝܢ. ܕܪܟܒܘ ܥܠ ܓܡܠܐ ܘܥܪܩܘ. *ܘܦܨܝ ܕܘܝܕ ܟܠ ܕܫܒܘ 18
ܥܡܠܩܝܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ ܦܨܝ ܗܘܐ. *ܘܠܐ ܚܣܪ ܠܗܘܢ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܟܠܡܕܡ ܐܗܦܟ ܕܘܝܕ. 19
*ܘܕܒܪ ܕܘܝܕ ܟܠܗ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. ܘܕܒܪܘ. ܘܐܡܪܘ. ܗܢܐ ܩܢܝܢܐ ܗܘ. ܗܢܐ ܗܘ ܕܐܗܦܟ ܕܘܝܕ. *ܘܐܬܐ 20
ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܦܫܘ ܠܡܛܪ ܡܐܢܐ. ܕܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܣܘܪ. 21
ܘܢܦܩܘ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܠܐܘܪܥܗ ܕܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܩܪܒܘ ܕܘܝܕ ܘܥܡܐ ܘܫܐܠܘ ܒܫܠܡܗܘܢ.
*ܘܥܢܘ ܓܒܪܐ ܒܝܫܐ ܘܥܘܠܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܕܐܙܠܘ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܙܠܘ ܥܡܢ. 22
ܠܐ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܡܢܬܐ ܡܢ ܒܙܬܐ ܕܦܨܝܢ. ܐܠܐ ܢܕܒܪ ܓܒܪ ܐܢܬܬܗ. ܘܒܢܘܗܝ. *ܘܐܡܪ 23
ܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܗܟܢܐ ܐܚܝ. ܒܬܪ ܕܝܗܒ ܠܢ ܡܪܝܐ ܘܢܛܪܢ. ܘܐܫܠܡ ܒܐܝܕܝܢ ܓܝܣܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܢ.
*ܘܡܢܘ ܢܫܡܥ ܠܦܬܓܡܝܟܘܢ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܡܢܬܗ ܕܡܢ ܕܢܚܬ ܠܩܪܒܐ. ܐܝܟ ܡܢܬܗ 24
ܗܘ ܕܝܬܒ ܥܠ ܓܢܒ ܡܐܢܐ. ܘܐܟܚܕܐ ܢܦܠܓܘܢ.

Et invenientes hominē quendā Ægyptiū in 11
agro, adduxerunt eum ad Davidē; & dederūt
ei panem, et comedit, & potaverūt eum aquâ.
Duos etiam caſeos *dederunt ei*, & comêdit, reſumpſitq; 12
ſpiritum: tribꝰ enim diebꝰ & tribꝰ
noctibꝰ nec manducaverat panem, nec biberat
aquā. Tum dixit ei David, Cujꝰ es? & unde 13
veniſti? Reſpondit juvenis ille, Ægyptius
ſum, ſervꝰ hominis Amalecitæ: reliquit me autem
herꝰ meus eò ꝙ ægrotaverim, *ecce* tribus
abhinc diebus, Ex quo ſcilicet venimꝰ è Negheb 14
Juda, et è Negheb Caleb, et è Seneclagh,
quas igne combuſſimus. Dixit ei David, Deduces 15
nos ad turmam iſtā? Ait illi Jura mihi
ꝑ Dñm quòd non occîdes me; nec prodes me
in manū heri mei, et ego oſtendam tibi turmā
iſtam. Cúmq; juráſſet ei David, deduxit illū. 16
Et ecce illi caſtrametati fuerant ſuper faciem
terræ edentes ac bibētes, & geſtientes ob totā
prædā illā magnā quam ceperant è terra Philiſtæorū,
& è terra Juda. Percuſſitq; eos David 17
è matutino ad veſperam uſq; à tergo ipſorū:
nec evaſit ex eis, niſi quadringenti viri qui
conſcenſis camelis aufugerūt. Et eripuit David 19
quicquid ceperant Amalecitæ, & duas uxores
ſuas in die illo; Nec deperiit eis quicquam, 19
ſed omnia recuperavit David: Reduxitq; 20
David cuncta pecora et boves, quantamcunq;
poſſeſſionem illam: & dixerūt; Hoc eſt
ꝙ recuperavit David. Deinde venit David 21
ad ducentos viros qui remanſerāt ad cuſtodienda
impedimenta, quos collocaverat ad obſervandam
viā Boſaris: qui cùm egreſſi eſſent
in occurſum Davidis & occurſum populi qui
cum eo erat, accedentes David & populꝰ ſalutaverūt
eos. Iniqui autē & ꝑditi inter viros 22
qui profecti fuerant cùm Davide, reſpondentes
dixerūt, Quandoquidē non ſunt profecti
nobiſcū, non eſt illis danda pars ex præda
quam aſſeruimꝰ: ſed abducat quiſq; uxorē
ſuā & filios ſuos. Et ait David, Ne ſic feceritis 23
fratres noſtri, quandoquidē largitꝰ eſt Dñs,
& ſervavit nos, tradiditq; in manꝰ noſtras turmā
quæ in nos irruerat. Quis auſcultet verbo 24
huic veſtro? pars enim ejus qui deſcendit in
præliū, æqua *debet* eſſe parti ejꝰ qui aſſidet ad
latus impedimentorum, & ſimul partiuntor.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

ثم ان القوم وجدوا رجلا من اهل مصر في الحرث فاخذوه فاتوا به داود* فاعطاه داود خبزا 11
فاكل* وسقاه ماء* واعطاه عنقودي عنب* فلما اكل ورجعت اليه نفسه* وذاك لانه لم يكن 12
ذاق شيا ثلاثة ايام بلياليها* وكان صايما لم يذق خبزا* ولم يشرب ماء* فقال له داود* من اين 13
انت* ومن اين جيت* قال له الفتي* انا من اهل مصر كنت عبدا لرجل من عمالاق* تركني
مولاي مريضا منذ ثلثة ايام* مذ جينا من نقاب يهودا* ونقاب كالاب وصقلغ* اللاتي 14
احرقناها بالنار* فقال له داود* تحدرني على الجيش* فقال له* اقسم لي بالرب انك لا تقتلني ولا 15
تسلمني بيدي سيدي* وانا اريك هذا الجيش* فاقسم له داود* فاحدره الي موضع الغزاة* فاذا 16
هم حلولا على وجه الارض* ياكلون ويشربون ويفرحون بكل الغنيمة العظيمة التي اخذوها من
ارض الفلسطانيين* ومن ارض يهودا* فضربهم داود من الصباح حتي المساء من ورايهم* ولم 17
يفلت منهم الا اربعماية رجل ركبوا على الجمازات وهربوا* وخلص داود ما اخذ العمالقة* 18
وكلتا نسوانه ذلك اليوم* ولم يذهب لهم شي* ولكن رد داود كل شي* واستاق داود كل الغنم 19 20
والبقر والمواشي* وقالوا هذا ما اورد داود* واتي داود الي المايتي رجل الذين قاموا يحرسون المتاع* 21
والذين خلفهم يحفظون طريق بصرا خرجوا تجاه داود وتجاه الشعب الذين معه* فاقترب داود
والشعب فسلموا عليهم* فاجاب رجال السوء والاثم من الرجال الذين انطلقوا مع داود 22
فقالوا لانهم لم ينطلقوا معنا* لا يعطون نصيبا من الغنيمة التي اوردنا* ولكن ياخذ الرجل
امراته وبنيه* فقال داود* لا تصنعوا هكذا يا اخوتي* حين اعطانا الرب وحفظنا وظفرنا بالغزاة 23
الذين سبوا عيالاتنا* من يقبل كلامكم هذا* فان نصيب من ينحدر الي القتال مثل 24
نصيب ذلك الذي يجلس الي جانب المتاع* وبالسوية يقسمون*

*Præterea invenit populus in agro virum 11
quendam ex Ægyptiis, quem apprehendentes
adduxerunt ad Davidem: præbuitque ei David panem, & comedit, &
potavit illum aquâ: Dedit ei etiam duos 12
uvarum botros. Cúmque comediſſet, &
ſpiritum reſumpſiſſet, (nihil enim guſtaverat
ſpatio trium dierum et noctium, erátque
jejunus, nec panem guſtaverat, nec
biberat aquam) Dixit ad eum David, 13
Cujas es tu? et unde veniſti? Ait illi juvenis,
Ego ſum Ægyptius, ſervꝰ eram viri
cujuſdam Amalecitæ: reliquit me autem
herus meus ægrotum tribus abhinc diebus,
Ex quo venimus à Negheb Juda, et Negheb 14
Caleb, & Siceleghb, quas igni ſuccendimus.
Dixit ad eum David, Deduces 15
me ad turmam illam? Reſpondit ei, Jura
mihi per Dominum quòd non interficies
me, nec me tradis in manus heri mei,
& ego oſtendam tibi hanc turmam. Cùm 16
itaque juráſſet ei David, deduxit eum ad
locum militum illorum: & ecce deſcenderant
ſuper faciem terræ edentes ac bibentes,
& geſtientes ob univerſam illam
prædam ingentem quam abduxerant è
terra Palæſtinorum, & è terra Juda. Et 17
percuſſit eos David à matutino ad veſperam
uſque à tergo eorum, ita ut non evaderent
ex eis niſi quadringenti viri, qui
conſcenſis citatiſſimi gradûs camelis aufugerunt.
Et aſſeruit David eo die quicquid 18
abduxerant Amalecitæ, & utramq;
uxorem ſuam; Nec deperiit eis quicquā, 19
ſed omnia reduxit David: Redegitque 20
David omnes oves, ac boves, & greges:
& dixerunt; Hæc ſunt quæ reſtituit David.
Cúmque rediiſſet David ad ducentos 21
illos viros qui remanſerant ad cuſtodienda
impedimenta, quoſque reliquerat
ad obſervandum iter Boſar; prodierunt
obviàm Davidi & obviàm populo qui
cum eo erat; & accedens David ac populus,
ſalutaverunt eos. Reſpondentes autem 22
viri quidam pravi et perverſi ex viris
illis qui abierant cum Davide, dixerunt;
Quia non abierunt nobiſcum, ne
detur eis portio ex præda quam reduximus:
ſed reſumat quiſque uxorem ſuam
& filios ſuos. Dixit David, Ne ſic faciatis 23
O fratres mei, quandoquidem favit
nobis Dominus, & cuſtodivit nos, deditque
nobis victoriam contra milites qui
captivas duxerant familias noſtras. Quis 24
acquieſcat verbis hiſce veſtris? nam portio
ejus qui deſcendit ad prælium, par eſt
portioni ejus qui ſedet ad latus ſupellectilis,
& æqualiter partiuntur.*

ſtatutum in hoc poſuit & ,ſupra & illa die à fuit Et
25 ויהי מהיום ההוא ומעלה וישמה לחק
in David venit Et .hanc diem ad uſque Iſrael in judicium in &
26 ולמשפט לישראל עד היום הזה: ויבא דוד אל־
Ecce :dicendo ,ſuis ſociis Jehudah ſenioribus ſpolio de miſit & ,Siclagh
צקלג וישלח מהשלל לזקני יהודה לרעהו לאמר הנה
,Bethel in Iis .Domini inimicorum ſpolio de benedictio vobis
27 לכם ברכה משלל איבי יהוה: לאשר בבית־אל
,Haroher in qui Et .Jather in qui & ,meridiei Ramoth in qui &
28 ולאשר ברמות־נגב ולאשר ביתר: ולאשר בערער
,Rachal in qui Et .Eſtemohah in qui & ,Siphmoth in qui &
29 ולאשר בשפמות ולאשר באשתמע: ולאשר ברכל
qui Et .Cheni urbibus in qui & ,Jerachmeli urbibus in qui &
30 ולאשר בערי הירחמאלי ולאשר בערי הקיני: ולאשר
qui Et .Hathach in qui & ,Chor-haſan in qui & ,Chormah in
31 בחרמה ולאשר בבור־עשן ולאשר בעתך: ולאשר
,ipſe David ibi ambulaverat quibus locis omnibus in & ,Chebron in
בחברון ולכל־המקמות אשר־התהלך־שם דוד הוא
.ejus viri &
ואנשיו:

CAP. XXXI לא

Iſrael viri fugerunt Et .Iſrael in pugnantes Peliſtim Et
1 ופלשתים נלחמים בישראל וינסו אנשי ישראל
.Ghilboah monte in vulnerati ceciderunt & ,Peliſtim faciebus à
מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבע:
Percuſſeruntque .ejus filios & ,Saul Peliſtim ſunt perſecuti Et
2 וידבקו פלשתים את־שאול ואת־בניו ויכו
filios Malchiſuah & ,Abinadab & ,Jonathan Peliſtim
פלשתים את־יהונתן ואת־אבינדב ואת־מלכי־שוע בני
eum invenerunt & ,Saul in prælium eſt aggravatum Et .Saul
3 שאול: ותכבד המלחמה אל־שאול וימצאהו
Dixitque .jacientibus à valde eſt vulneratus & ,arcu in viri jacientes
4 המורים אנשים בקשת ויחל מאד מהמורים: ויאמר
,illo in me perfode & ,tuum gladium Evagina :ſua vaſa ferenti Saul
שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה
fiant illuſiones & ,me perfodiant & ,iſti præputiati veniant fortè ne
פן־יבאו הערלים האלה ודקרני והתעללו־
Saul cepit Et .valde timebat quia ;ejus vaſa ferens noluit & :me in
בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח שאול
eſſet mortu⁹ quia ,ejus vaſa ferens Viditq; .eum ſuper cecidit & ,gladium
5 את־החרב ויפל עליה: וירא נשא־כליו כי־מת
eſt mortuus & ,ſuum gladium ſuper ipſe etiam cecidit & ,Saul
שאול ויפל גם־הוא על־חרבו וימת
,ejus vaſa ferens & ,ejus filii tres & ,Saul eſt Mortuuſque .eo cum
6 עמו: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו
viri viderunt Et .pariter illa die in ejus viri omnes etiam
7 גם כל־אנשיו ביום ההוא יחדו: ויראו אנשי־
quòd ,Jarden tranſitu in qui & ,vallis tranſitu in qui ,Iſrael
ישראל אשר־בעבר העמק ואשר בעבר הירדן כי־
,ejus filii & ,Saul eſſent mortui quòd & ,Iſrael viri fugiſſent
נסו אנשי ישראל וכי־מתו שאול ובניו
,Peliſtim Veneruntque .fugerunt & ,civitates reliquerunt &
ויעזבו את־הערים וינסו ויבאו פלשתים
ſpoliandū ad Peliſtim venerunt & craſtino à fuit Et .eis in habitaverūt &
8 וישבו בהן: ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט
ejus filios tres & ,Saul invenerunt & ;interfectos
את־החללים וימצאו את־שאול ואת־שלשת בניו
ſpoliaverunt & ,ejus caput abſciderunt Et .Ghilboah monte in cadentes
9 נפלים בהר הגלבע: ויכרתו את־ראשו ויפשטו
annunciandum ad undique Peliſtim terram in miſerunt & ,ejus vaſa
את־כליו וישלחו בארץ־פלשתים סביב לבשר
.populo cum & ,ſuorum dolorum domo
בית עצביהם ואת־העם:

Verſio VULG. LAT.

25 Et factum eſt hoc ex die illa, et
deinceps conſtitutum & præfinitum, & quaſi lex in Iſrael uſ-
26 que in diem hanc. Venit ergò
David in Siceleg, & miſit dona
de præda ſenioribus Juda proximis ſuis, dicens; Accipite be-
nedictionem de præda hoſtium
27 Domini: His qui erant in Be-
thel, & qui in Ramoth ad Me-
28 ridiem, & qui in Jether, Et qui
in Aroer, & qui in Sephamoth,
29 & qui in Eſthamo, Et qui in
Rachal, & qui in urbibus Jerameel, & qui in urbibus Ceni,
30 Et qui in Arama, & qui in la-
31 cu Aſan, & qui in Athach, Et
qui in Hebron, & reliquis qui
erant in his locis, in quibus
commoratus fuerat David ipſe,
& viri ejus.

CAP. XXXI.

1 PHiliſthiim autem pugnabāt
adverſùm Iſrael: et fugerūt viri Iſrael ante faciem Phili-
ſthiim, & ceciderunt interfecti
2 in monte Gelboe. Irruerúnt-
que Philiſthiim in Saul, & in
filios ejus, & percuſſerunt Jonathan, & Abinadab, & Mel-
3 chiſua, filios Saul, Totúmque
pond⁹ prælii verſū eſt in Saul:
& conſecuti ſunt eum viri ſa-
gittarii, & vulneratus eſt ve-
4 hementer à ſagittariis. Dixít-
que Saul ad armigerum ſuum;
Evagina gladium tuum, & percute me, ne fortè veniant incircumciſi iſti, & interficiant me,
illudentes mihi. Et noluit armiger ejus: fuerat enim nimio
terrore perterrit⁹: arripuit itaque Saul gladium, & irruit ſu-
5 per eum. Quod cùm vidiſſet
armiger ejus, videlicèt quòd mortu⁹ eſſet Saul, irruit etiam ipſe
ſuper gladium ſuum, & mortu⁹
6 eſt cum eo. Mortuus eſt ergò
Saul, & tres filii ejus, & armiger illius, & univerſi viri ejus
7 in die illa pariter. Videntes
autē viri Iſrael, qui erant trans
vallem, & trans Jordanem, quòd
fugiſſent viri Iſraelitæ, & quòd
mortuus eſſet Saul, & filii ej⁹,
reliquerunt civitates ſuas, &
fugerunt: venerúntque Phili-
8 ſthiim, & habitaverunt ibi. Factâ autem die alterâ, venerunt
Philiſthiim, ut ſpoliarent interfectos, & invenerunt Saul &
tres filios ejus jacentes in mon-
9 te Gelboe. Et præciderunt caput Saul, & ſpoliaverunt eum
armis: & miſerunt in terram
Philiſthinorum per circuitum,
ut annuntiaretur in templo idolorum, & in populis.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ϗ ἐπάνω,
ϗ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ϗ εἰς δικαίωμα τῷ
26 Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς
(υ)Σεκελὰκ, ϗ ἀπέστειλε (φ)τοῖς πρεσβυτέροις
τῶν σκύλων Ἰούδα ϗ τοῖς πλησίον αὐτοῦ,
λέγων, (χ)Ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν
27 κυρίου, Τοῖς ἐν (ψ) Βαιθσοὺρ, ϗ τοῖς Ῥαμᾷ
28 Νότου, ϗ τοῖς ἐν (ω) Γεθὸρ, Καὶ τοῖς ἐν
Ἀροὴρ, (α) ϗ τοῖς ἐν Ἀμμαδὶ, ϗ τοῖς ἐν
29 Σαφὶ, ϗ τοῖς ἐν Ἐσθιὲ, Καὶ τοῖς ἐν Γὲθ,
ϗ τοῖς ἐν Κιμὰθ, ϗ τοῖς ἐν Σαφὲκ, ϗ τοῖς
ἐν Θημὰθ, ϗ τοῖς ἐν Καρμήλῳ, ϗ
τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραμεὴλ, ϗ τοῖς ἐν
30 ταῖς πόλεσι τοῦ Κενεζὶ, Καὶ τοῖς ἐν Ἱεριμοὺθ,
31 ϗ τοῖς ἐν Βηρσαβεὲ, ϗ τοῖς ἐν Νομβὲ, Καὶ
τοῖς ἐν Χεβρὼν, ϗ πάντας τοὺς τόπους οὓς διῆλθε
Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

Et factum eſt à die illa, & ultrà, 25
& factum eſt in conſtitutionē, et
in juſtificationem ipſi Iſrael uſq.
in hodiernam. Et venit David in 26
Secelac: & miſit ſenioribus Juda
de ſpoliis, & proximis ſuis, dicens;
Ecce de ſpoliis inimicorum
Domini. Qui in (q) Bethſur, et qui 27
in Rhama Auſtri, & qui in Gethor,
Et qui in Aroer, & qui in 28
Ammadi, & qui in Sarbi, & qui
in Eſthie, Et qui in Geib, et qui in
Cimath, & qui in Sephec, & qui 29
in Themath, & qui in Carmelo, et
qui in civitatib. ipſi. Hieremeel,
& qui in civitatibus ipſius Cenezi,
Et qui in Hierimuth, & qui 30
in Berſabee, & qui in Nombe, Et 31
qui in Chebron, (r)et omnia loca,
quò tranſierat David illuc, ipſe
& viri ejus.

MS. A. (υ) Σικελὰγ, (φ) τῶν σκύλων τοῖς πρεσβυτέροις Ἰούδα (χ) Ἰδοὺ ὑμῖν εὐλογία ἀπὸ τῶν (ψ) Βαιθὴλ, ϗ τοῖς ἐν Ῥαμὰθ Νότου, (ω) Ἰεθὲρ, (α) ϗ τοῖς ἐν Σαφαμὼθ, ϗ τοῖς ἐν Ἐσθεμὰ, ϗ τοῖς ἐν Ῥαχὴλ, ϗ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ Ἰσραμηλεὶ, ϗ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ Κειναίου, ϗ τοῖς ἐν Ῥαμμὰ, ϗ τοῖς ἐν Βωρασὰν, ϗ τοῖς ἐν Ἀθὰγ, ϗ τοῖς ἐν Χεβρὼν, ϗ εἰς πάντας

ΚΕΦ. λα'.

1 ΚΑὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ Ἰσραήλ·
ϗ ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν
ἀλλοφύλων, ϗ πίπτουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει
2 τῷ Γελβουέ. Καὶ συνάπτουσιν (α) οἱ ἀλλόφυλοι
τῷ Σαοὺλ ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ϗ τύπτουσιν
ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν, ϗ τὸν Ἀμιναδὰβ, ϗ
3 τὸν (β)Μελχισὰ υἱὸν Σαούλ. Καὶ βαρύνεται ὁ
πόλεμος ἐπὶ Σαοὺλ, ϗ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ
ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται, ϗ ἐτραυματίσθη
4 εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς
τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν
σου ϗ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν
οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι ϗ (γ) ἀποκεντήσωσί
με ϗ ἐμπαίξωσιν ἐμοί. ϗ οὐκ ἐβούλετο
ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα.
ϗ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν, ϗ ἐπέπεσεν ἐπ'
5 αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι
τέθνηκε Σαοὺλ, ϗ ἐπέπεσε ϗ αὐτὸς ἐπὶ τὴν
6 ῥομφαίαν αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ. Καὶ
ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ὁ
αἴρων τὰ σκεύη (δ)αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
7 κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ
οἱ ἐν τῷ (ε) πέραν τῆς κοιλάδος ϗ οἱ ἐν τῷ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ,
ϗ ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ
καταλείπουσι τὰς πόλεις αὐτῶν ϗ φεύγουσι·
ϗ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ϗ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς.
8 Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον (ζ) ἔρχονται
οἱ ἀλλόφυλοι ἐκδιδύσκειν τοὺς (η)νεκροὺς, ϗ
εὑρίσκουσι τὸν Σαοὺλ ϗ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας
9 ἐπὶ τὰ ὄρη Γελβουέ. Καὶ ἀποστρέφουσιν
αὐτὸν, ϗ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀποστέλλουσιν
αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ,
εὐαγγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ϗ
τῷ (θ) λαῷ.

CAP. XXXI.

ET alienigenæ pugnabant in Iſrael. 1
Et fugerunt viri Iſrael à
facie alienigenarū: et cadunt vulnerati
in monte Gelbue. Et con- 2
grediuntur alienigenæ cum Saul,
et filiis ejus: et percutiunt alienigenæ
Jonathan, et Aminadab, et
Melchiſa filiū Saul. Et aggra- 3
vatur prælium ſuper Saul: et inveniunt
eum jaculatores viri ſagittarii:
et vulneratus eſt (a) in
hypochondria. Et dixit Saul ad 4
eū qui portabat vaſa ipſius; Educ
gladium tuū, et confige me in eo:
ne veniant incircumciſi iſti, et configant
me, et illudant mihi. Et noluit,
qui portabat vaſa ejus: quoniam
timuit valdè. Et ſumpſit
Saul gladiū, et incubuit ſuper
eum. Et vidit portans vaſa ejus, 5
quia mortuus eſt Saul: et incubuit
etiam ipſe ſuper gladium ſuū: et
mortu⁹ eſt cum eo. Et mortuus eſt 6
Saul, et tres filii ejus, et portans
vaſa (b) ejus in die illa in idipſū.
Et viderunt viri Iſrael, qui trans 7
vallem, et qui trans Jordanem,
quia fugerunt viri Iſrael, et quia
mortuus eſt Saul, et filii ejus: et
dereliquunt civitates ſuas, et
fugiunt. Et veniunt alienigenæ, et
habitāt in eis. Et factū eſt, craſtinā 8
veniunt alienigenæ ad ſpoliandos
mortuos: et inveniunt Saul, et tres
filios ej⁹ jacentes in (c) montibus
Gelbue: Et (d) convertunt eum: et 9
ſpoliaverunt vaſa ej⁹: et mittunt
ea ad terram alienigenarum in
circuitu, evangelizantes idolis
ſuis, & populo.

MS. A. (α) ἀλλόφυλοι τῷ (β) Μελχισουὲ υἱοὺς (γ) ἀποκεντήσουσίν με ϗ ἐμπαίξωσίν μοι. (δ) αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ (ε) πέραν τοῦ Ἰορδάνου, (ζ) καὶ ἔρχονται (η) νεκροὺς, * αὐτοῦ πεπτωκότας (θ) λαῷ αὐτῶν. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 26 והוה מיומא ההוא ולעלא ושויה לגזרת דין לישראל עד יומא הדין: ואתא דוד לצקלג
27 ושדר מבזתא לסבי יהודה לרחמוהי למימר הא לכון מתנא מבזת סנאי עמא דיי: לדי
28 בביתאל ולדי ברמות נגב ולדי ביתיר: ולדי בערוער ולדי בשפמות ולדי באשתמוע:
29 30 ולדי ברכל ולדי בקרוי ירחמאל ולדי בקרוי שלמאה: ולדי בחרמה ולדי בכור עשן
31 ולדי בעתך: ולדי בחברון ולכל אתריא די הליך תמן דוד הוא וגברוהי:

לא

1 ופלשתאי מגיחין קרבא בישראל ואפכו אנשי ישראל מן קדם פלשתאי ונפלו קטילין
2 בטורא דגלבוע: ואדביקו פלשתאי ית שאול וית בנוהי וקטלו פלשתאי ית יהונתן וית
3 אבינדב וית מלכי שוע בני שאול: ותקיפו עבדי קרבא על שאול ואשכחוהי קשתיא
4 גברין דאומנין למנגד בקשתא ודחיל לחדא מקשתיא: ואמר שאול לנטל זיניה שלוף
חרבך וקטלני בה דלמא ייתון ערליא האלין ויקטלנני ויתלעבון בי ולא אבה נטל
5 זיניה ארי דחיל לחדא ונסיב שאול ית חרבא ונפל עלה: וחזא נטל זיניה ארי מית שאול
6 ונפל אף הוא על חרביה ומית עמיה: ומית שאול ותלתא בנוהי ונטל זיניה אף כל
7 גברוהי ביומא ההוא כחדא: וחזו אנשי ישראל דבעברא דמישרא ודבעברא דירדנא
ארי אפיכו אנשי ישראל וארי מיתו שאול ובנוהי ושבקו ית קרויא ואפיכו ואתו פלשתאי
8 ויתיבו בהון: והוה ביומא דבתרוהי ואתו פלשתאי לחלצא קטיליא ואשכחו ית שאול
9 וית תלתא בנוהי קטילין רמן בטורא דגלבוע: ופסקו ית רישיה וחליצו ית זיניה ושלחו
בארעא דפלשתאי סחור סחור לבשרא בית טעוותהון וית עמא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit à die illo & ultra, & poſitum eſt in decretum hoc Iſraeli uſque ad 25
diem hanc. Et venit David ad Sziklag, & mittendum curavit de ſpolio ad 26
ſenes Jehuda amantes eum, dicendo: Ecce vobis donum de ſpolio odientium
populum Dñi. Iis qui in Bethel, & qui in Ramoth Meridiei, & qui 27
in Jathir. Et iis qui in Gharogher, & iis qui in Sephamoth, & qui in Iſthe- 28
moagh. Et qui in Rachal, et qui in urbibus *Jerahhmeel*, et qui in urbibus 29
Salmaah. Et iis qui in Hharma, et qui in Bor-ghaſſan, et qui in Ghathach. 30
Et iis qui in Hhebron, et ad omnia loca quò ivit David ipſe et viri ejus. 31

CAP. XXXI.

ET Peliſthæi inibant bellum in Iſrael, et verterunt [*terga*] homines Iſ- 1
rael ab-ante Peliſthæos, et ceciderunt occiſi in monte Gilboagh. Et aſſecuti 2
ſunt Peliſthæi Saulem et filios ejus, et occiderunt Peliſthæi Jonathan et
Abinadab, et Malchiſuagh filios Saul. Et invaluerunt facientes bellum ſu- 3
per Saul, et invenerunt illum jaculatores viri, qui artifices jaciendi in arcu;
et timuit valdè à jaculatorib⁹. Et dixit Saul ad ferentem arma ſua, Evagina 4
gladium tuum, et occidito me in illo, ne fortè veniant præputiati iſti, et
occidant me, et inſultent in me; et noluit ferens arma ejus, quia timuit
valdè: et accepit Saul gladium, et cecidit ſuper illum. Et vidit ferens ar- 5
ma ejus quòd mortuus eſſet Saul, et irruit etiam ipſe ſuper gladium ſuum,
et mortuus eſt cum illo. Et mortuus eſt Saul, et tres filii ejus, et ferens arma 6
ejus, etiam omnes viri ejus in die illa pariter. Et viderunt homines Iſrael, 7
qui ultra planiciem, et qui ultra Jordanem quòd vertiſſent [*terga*] viri
Iſrael, et quòd mortui eſſent Saul et filii ejus, et deſeruerunt urbes et fu- 8
gerunt, et venerunt Peliſthæi et habitarunt in eis. Et fuit in die qui poſt
illum, et iverunt Peliſthæi ad expoliandum occiſos, et invenerunt Saul et
tres filios ejus occiſos *projectos* in monte Gilboagh. Et abſciderunt caput 9
ejus et expoliaverunt arma ejus, et miſerunt in terram Peliſthæorum circum
circa ad bene nunciandum domui Errorum ſuorum et populo.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܝܘܡܐ ܗܘ . ܘܣܡܗ ܕܘܝܕ ܢܡܘܣܐ ܗܢܐ ܘܕܝܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ
26 ܠܨܝܩܠܓ . ܘܫܕܪ ܡܢ ܒܙܬܐ ܠܣܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܚܒܪܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ: ܗܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܒܙܬܐ
ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . * ܘܫܕܪ ܠܕܒܒܝܬ ܐܝܠ . ܘܠܕܒܒܝܬ ܪܡܬ ܢܓܒܐ. ܘܠܕܒܒܝܬ ܥܝ.
27 * ܘܠܕܒܥܕܥܝܪ. ܘܠܕܒܫܦܡܘܬ. ܘܠܕܒܫܬܡܘܥ. * ܘܠܕܒܪܚܝܠ . ܘܠܕܒܡܕܝܢܬܐ
28 ܕܝܪܚܡܐܝܠ . ܘܠܕܒܡܕܝܢܬܐ ܕܩܝܢܝܐ: * ܘܠܕܒܚܪܡܐ . ܘܠܕܒܒܝܪܥܫܢ. ܘܠܕܒܥܬܟ.
29
30 * ܘܠܕܒܚܒܪܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ ܕܗܠܟ ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܗܘ ܘܓܒܪܘܗܝ.
31

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܐ *

1 * ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܥܪܩܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ.
2 ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܐܕܪܟܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܘܠܒܢܘܗܝ. ܘܩܛܠܘ
ܦܠܫܬܝܐ . ܠܝܘܢܬܢ ܘܠܐܝܫܘܝ. ܘܠܡܠܟܝܫܘܥ ܒܢܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܝܩܪ ܩܪܒܐ ܥܠ
3 ܫܐܘܠ . ܘܐܕܪܟܘܗܝ ܓܒܪܐ ܩܫܬܐ ܒܩܫܬܬܐ. ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܩܫܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ
4 ܠܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܫܡܘܛ ܣܦܣܪܟ ܘܩܛܘܠܝܢܝ ܒܗ. ܕܠܐ ܢܐܬܘܢ ܥܪܠܐ ܗܠܝܢ ܢܩܛܠܘܢܢܝ.
ܘܢܒܙܚܘܢ ܒܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ . ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܛܒ. ܘܢܣܒ ܫܐܘܠ ܣܦܣܪܐ
ܘܢܦܠ ܥܠܘܗܝ. * ܘܚܙܐ ܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ . ܘܢܦܠ ܐܦ ܗܘ ܥܠ ܣܦܣܪܗ
5 ܘܡܝܬ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ . ܘܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ
6 ܓܒܪܘܗܝ ܒܝܘܡܐ ܗܘ . ܐܟܚܕܐ. * ܘܚܙܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܒܥܒܪܐ ܕܥܘܡܩܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.
7 ܕܥܪܩܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܒܢܘܗܝ . ܘܫܒܩܘ ܩܘܪܝܐ. ܘܥܪܩܘ. ܘܐܬܘ
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܗܝܢ. * ܘܗܘܐ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܬܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܫܠܚܘ ܩܛܝܠܐ.
8 ܘܐܫܟܚܘ ܠܫܐܘܠ ܘܠܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ. ܟܕ ܪܡܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܦܣܩܘ ܪܝܫܗ.
9 ܘܫܠܚܘ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܫܕܪܘ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܠܡܣܒܪܘ ܒܥܡܐ. ܘܒܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ.

Factúmque eſt ab eo die ut imponeret Da- 25
vid ſtatutum hoc atque legem, ad hodiernum
uſque diem. Cùm demum veniſſet David 26
ad Seneclagh, miſit de præda ſenioribus Ju-
dæ & ſociis eorum, dicens; Ecce vobis *donum*
de præda hoſtium Domini. Miſit inquam, 27
his qui in Beth-il, & in Beth-ramoth Ne-
gheb, & in Beth-ai, Qui in Adoir, qui in 28
Saphemoth, & qui in Sethmoa, Qui in Ra- 29
chil & in civitatibus Jerahmel, & in ci-
vitatibus Cinæorum, Et his qui erant in 30
Horma, quique in Biraſan, & in Taanach,
Et his qui in Hebron, omnibus denique 31
locis in quibus verſatus fuerat David ipſe
& viri ſui.

CAP. XXXI.

PHiliſtæis autem præliantibus contra Iſ- 1
raelem, terga dederunt Iſraelitæ ante Phi-
liſtæos, ceciderúntque cæſi in monte Gel-
boe. Et apprehenderunt Philiſtæi Saulem 2
& filios ejus, & occiderunt Philiſtæi Jo-
nathanem, & Jeſui, & Melech-jeſu filios Sau-
lis. Invaluit autem prælium contra Saulem, 3
& deprehenderunt eum viri jaculantes ar-
cubus: cúmque vehementer extimuiſſet ja-
culatores, Dixit Saul armigero ſuo, Exime 4
gladium tuum, eoque me pungito, ne ve-
niant incircunciſi iſti, interficiant me, me-
que probro afficiant: renuente verò armi-
gero ejus, eò quòd valdè timuiſſet, accepto
Saul gladio ſuo, corruit ſuper eum. Vi- 5
dens autem armiger ejus mortuum eſſe Sau-
lem, corruit ipſe quoque ſuper gladium
ſuum, & mortuus eſt. Igitur mortuo Sau- 6
le cum tribus filiis ſuis, armigero ſuo, &
omnibus ſervis ſuis eo die pariter; Vi- 7
dentes Iſraelitæ qui erant citra Jordanem
in convalle, aufugiſſe Iſraelitas, & mor-
tuum eſſe Saulem cum filiis ſuis, derelictis
civitatibus ſuis fugerunt: & venientes Phi-
liſtæi, habitârunt in eis. Poſterâ die re- 8
deuntes Philiſtæi ad ſpoliandos confoſſos,
invenerunt Saulem & tres filios ejus pro-
jectos in monte Gelboe: Et obtruncantes 9
caput ejus & ejus arma ſpoliantes, miſerunt
nuntiatum in terra Philiſtæorum, in populo,
& in phano idolorum ſuorum:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * فكان من بعد ذلك اليوم جعل داود هذا ميثاقا وحقا * حتي اليوم * واتي داود صيقلاغ * وبعث
26 من الغنيمة الي شيوخ يهودا واصحابهم * فقال * هذه لكم بركة من غنيمة اعداء الرب * وبعث
27 الي بيت ايل * وبيت رموث نجاب * والي بيت عي * والي بيت عدواعيد * والي بيت يسموث * والي
28 اسموع * والي ركيل * والي قري ارحميل * والي قري الفسانيين * والي الذين من حرما * والي
29
30 يعسان * والي تعناخ * والي حبرون * والي جميع الاماكن التي سار هنالك داود ورجاله *
31

* الفصل الحادي والثلثون *

1 * والفلسطانيون كانوا يقاتلون اسرائيل * وهرب ناس اسرائيل من قدام الفلسطانيين * ووقع
2 قتلي في جبل جلبوع * فادرك الفلسطانيون ساوول وبنيه * وقتل الفلسطانيون يوناثان *
3 ويسوي * وملكيسوع بني ساوول * وعظم الحرب علي ساوول * فادركه الرماة بالقسي * ففرع
4 جدا من الرماة * فقال ساوول لصاحب سلاحه * سل سيفك وابعجني * ليلا ياتوا هاولاء الغلف
فيقتلوني ويسخروا بي * فلم يجبه صاحب سلاحه * وانه فرع جدا * فاخذ ساوول سيفه فاتكا
5 عليه * فدخل السيف في بطنه ومات * ونظر صاحب سلاحه ان قد مات ساوول * فسقط هو
6 ايضا علي سيفه ومات * فمات ساوول وثلثة بنيه * وصاحب سلاحه * وجميع عبيده ذلك اليوم
7 جميعا * ونظر اناس اسرائيل الذين في المعبر في غور الاردن * ان قد هرب اناس اسرائيل * وان قد
8 مات ساوول وبنوه * فتركوا القري وهربوا * واتا الفلسطانيون فجلسوا فيها * واليوم الاخر اتي
9 الفلسطانيون ليسلبوا القتلي * فوجدوا ساوول وثلثة بنيه مطرحين في جبل جلبوع * فقطعوا
راسه وسلبوا ثيابه * وبعثوا يبشرون في ارض الفلسطانيين * وفي الشعب * وفي بيت اصنامهم *

Et poſt diem illum ſtatuit hoc David in 25
ſædus & jus, ad hunc uſque diem. De- 26
inde veniens David in Siceleghb, miſit
ex præda ad ſeniores Juda & amicos
eorum, dicens; Hoc vobis eſto munus de
præda inimicorum Domini. Miſit inquam, 27
ad Beth il, & Beth-rammoth Negheb, &
ad Beth-ai, Et ad Beth adauaid, & ad 28
Beth-jeſimoth, & ad Eſtemoa, Et ad 29
Rachil, & ad civitates Erahmil, & ad
civitates Phaſanæorum, Ad eos qui ſunt 30
ex Horma, ad Jaaſan, & ad Taanach,
Ad Hebron, & ad omnia loca quæ fre- 31
quentabat David cum viris ſuis.

CAP. XXXI.

Pugnantibus autem Paleſtinis adver- 1
ſus Iſraelem, & fugientibus Iſraelitis à
conſpectu Paleſtinorum, cæſiſque multis
corruentibus in monte Gelboe; Aſſecuti 2
ſunt Paleſtini Saulem et filios ejus, et oc-
ciderunt Paleſtini Jonathanem, et Jeſui,
et Melechieſum filios Saulis. Et ingrave- 3
ſcente bello contra Saulem, aſſecuti ſunt
eum jaculantes arcubus, timuitque vehe-
menter ab ipſis jaculatoribus. Quapro- 4
pter dixit Saul ad armigerum ſuum,
Stringe gladium tuum, et transfode me,
ne veniant præputiati iſti, méque interfi-
ciant, & illudant mihi. Renuente autem
armigero ejus, quòd ſummoperè timuiſ-
ſet, accepit Saul gladium ſuum, incubuit
illi, penetravitque gladius ventrem ejus,
& mortuus eſt. Videns autem armiger 5
ejus quòd mortuus eſſet Saul, corruit ipſe
quoque ſuper gladium ſuum, [illegible] mortuus
eſt. Mortuus itaque eſt Saul, tres filii e- 6
jus, armiger ipſius, omnes denique ſervi
ejus eodem die ſimul. Videntes autem 7
Iſraelitæ qui erant ab ulteriori convalle
Jordanis, fugiſſe Iſraelitas, & Saulem
ac filios ejus mortuos eſſe, derelictis civi-
tatibus, aufugerunt: venientes verò Pa-
leſtini inhabitârunt eas. Poſtero die ve- 8
nientes Paleſtini ad ſpoliandum occiſos,
invenerunt Saulem & tres filios ejus
proſtratos in monte Gelboe. Et præci- 9
dentes caput ejus, & veſtes ejus exuen-
tes, miſerunt nuntiatum in terra Pale-
ſtinorum, inter populum, & in æde ſi-
mulachrorum ſuorum.

שמואל ב: א

flxerunt ejus corpus & :Hastaroth *domo* ejus *vasa* posuerunt Et
10 וַיָּשִׂמוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ
,Ghilhad Jabes habitatores *eum ad* audiverunt Et .Beth-san muro in
11 בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו יֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד
omnis surrexerunt Et .Saul ipsi Pelistim fecerunt quæ
12 אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־
corpus *ceperunt &* ,nocte tota ambulaverunt & ,*virtutis* vir
אִישׁ חַיִל וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת
venerunt & ;Beth-san muro de ejus filiorum corpora & ,Saul
שָׁאוּל וְאֵת גְּוִיֹּת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ
,eorum ossa *ceperunt* Et .ibi ea combusserunt & ,Jabes in
13 יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמֹתֵיהֶם
.diebus septem jejunaverunt & ,Jabes in arbore sub sepelierunt &
וַיִּקְבְּרוּ תַחַת־הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

Versio VULG. LAT.

10 Et posuerunt arma ejꝰ in templo Astaroth, corpus verò ejus suspenderũt in muro Bethsan. 11 Quod cùm audîssent habitatores Jabes Galaad, quæcunque 12 fecerant Philisthiim Saul, Surrexerunt omnes viri fortissimi, & ambulaverunt totâ nocte, & tulerunt cadaver Saul, & cadavera filiorũ ejus, de muro Bethsan: venerúntq; Jabes Galaad, 13 & combusserunt ea ibi. Et tulerunt ossa eorum, & sepelierunt in nemore Jabes, & jejunaverunt septem diebus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον, ϗ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ 11 τείχει (ι)Βαιθσάμ. Καὶ ἀκούουσιν (κ) οἱ κατοικοῦντες (λ) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ. 12 Καὶ (μ) ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, ϗ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, ϗ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ ϗ τὸ σῶμα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (ν) ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάμ, ϗ φέρουσιν (ξ) αὐτοὺς εἰς Ἰαβὶς, ϗ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ. 13 Καὶ λαμβάνουσι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ϗ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν (ο) τὴν ἐν Ἰαβὶς, ϗ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

MS.A. (ι)Βηθσάμ. (κ) περὶ αὐτοῦ οἱ (λ) Ἰαβεὶς (μ) ἀνέστη (ν) ἀπὸ τείχους Βηθσὰν, (ξ) αὐτοὺς Ἰαβεὶς, (ο) τῆς Ἰαβεὶς,

Et reposuerunt vasa ejus in (e) Astartio: & corpꝰ ejus defixerunt in muro Bethsam. 11 (f) Et audiunt inhabitantes Jabis Galaaditidis, quæ fecerāt alienigenæ ipsi Saul. 12 Et surrexerunt omnis vir virtutis, et iverunt totam noctem: & sumpserunt corpus Saul, et corpus Jonathan filii ejꝰ de muro Bethsam, & ferunt eos in Jabis, & comburunt eos illic. 13 Et sumunt ossa eorum, & sepeliunt sub arboreto, quod in Jabis: & jejunant septem (g) dies.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְשַׁוִּיאוּ יַת זֵינֵיהּ בֵּית עַשְׁתָּרְתָא וְיַת גּוּפֵיהּ צְלַבוּ בְּשׁוּרָא דְבֵית שָׁן׃ וּשְׁמַעוּ עֲלוֹהִי יָתְבֵי
11 יָבֵשׁ גִּלְעָד יַת דַּעֲבַדוּ פְלִשְׁתָּאֵי לְשָׁאוּל׃ וְקָמוּ כָּל גְּבַר גִּבַּר וַאֲזַלוּ כָל לֵילְיָא וּנְסִיבוּ יַת
12 גּוּפָא דְשָׁאוּל וְיַת גּוּפֵי בְנוֹהִי מִשּׁוּרָא דְבֵית שָׁן וַאֲתוֹ לְיָבֵשׁ וּקְלוֹ עֲלֵיהוֹן כְּמָא דְקָלַן עַל
13 מַלְכַיָּא תַמָּן׃ וּנְסִיבוּ יַת גַּרְמֵיהוֹן וּקְבַרוּ תְחוֹת אֲשְׁלָא בְּיָבֵשׁ וְצָמוּ שִׁבְעָא יוֹמִין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et posuerunt arma illius in æde Gastharatha, & corpus illiꝰ suspenderunt 10 in muro Bethsan. Et audierunt super illũ habitatores Jabes Gilghad quod 11 fecerunt Pelisthæi Sauli. Et surrexerunt omnis vir fortis, & ambulaverunt 12 totā noctem, & acceperunt corpꝰ Saul & corpora filiorum ejus ex muro Bethsan, & venerunt ad Jabes, & cremaverunt super illos, sicut cremant super reges ibi. Et acceperunt ossa eorum & sepelierunt sub arbore in Ja- 13 bes, & jejunaverunt septem diebus.

שמואל ב: א

CAP. I. א

,Hamalech cædendo à erat reversꝰ David & ,Saul mortem post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת אֶת־הָעֲמָלֵק
die in fuit Et .duobus diebus Siclagh in David manserat &
2 וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
ejus vestes & ,Saul *cum à castrametatione* è venit vir ecce & ,tertio
הַשְּׁלִישִׁי וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן־הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל וּבְגָדָיו
,David ad *eum veniendo in*,fuit & :ejus caput super *humus* & ,scissæ
קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ וַיְהִי בְּבֹאוֹ אֶל־דָּוִד
Unde :David ei Dixitque .se incurvavit &,terram in cecidit &
3 וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵי מִזֶּה
Dixitque .*evasi* Israel *castrametatione* E :eum ad dixitque ?*venies*
4 תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃ וַיֹּאמֶר
Quòd ,dixit &:mihi *nunc* nuncia ?*verbum fuit Quod* :David eum ad
אֵלָיו דָּוִד מֶה־הָיָה הַדָּבָר הַגֶּד־נָא לִי וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר־
,populo è cecidit *multum* etiam & ,prælio de populus fugit
נָס הָעָם מִן־הַמִּלְחָמָה וְגַם־הַרְבֵּה נָפַל מִן־הָעָם
Dixitq; .sunt mortui ejꝰ filiꝰ Jonathan & ,Saul etiam &;sunt mortui &
5 וַיָּמֻתוּ וְגַם שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ וַיֹּאמֶר
sit mortuus quòd nosti Quomodo :sibi *indicantem* puerum ad David
דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת
Eveniendo :ei *indicans* puer dixitque ?ejus filius Jonathan & ,Saul
6 שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ נִקְרֹא
,*suam lanceā super* erat innixꝰ Saul ecce & ,Ghilboah montem in *eveni*
נִקְרֵיתִי בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשְׁעָן עַל־חֲנִיתוֹ
.eum persequebantur *equitum domini* & ,currus ecce &
וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים הִדְבִּקֻהוּ׃
.*ego* Ecce ,dixi & :me *ad clamavitque* ,me vidit & ,se post respexit Et
7 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלָי וָאֹמַר הִנֵּנִי׃
.*ego* Hamalecites :eum ad dixi & ?tu Quis :mihi Dixitque
8 וַיֹּאמֶר לִי מִי־אָתָּה וָיֹּאמַר אֵלָיו עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃
me *apprehendit* quia,me interfice &,me super *nunc* Sta :me ad Dixitque
9 וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמָד־נָא עָלַי וּמֹתְתֵנִי כִּי אֲחָזַנִי
.me in mea anima adhuc omnis quia ,*tremor*
הַשָּׁבָץ כִּי־כָל־עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃

Versio VULG. LAT.

Liber secundus SAMUELIS,

Quem nos secundum Regum dicimus.

CAP. I.

1 FActum est autem, postquàm mortuus est Saul, ut David reverteretur à cæde Amalec, & maneret in Siceleg duos dies. 2 In die autē tertia apparuit homo veniens de castris Saul, veste conscissā, & pulvere conspersus caput: & ut venit ad David, cecidit super faciem 3 suam, & adoravit. Dixítque ad eum David, Unde venis? Qui ait ad eum, De castris Israel 4 fugi. Et dixit ad eum David, Quod est verbum quod factum est? indica mihi. Qui ait; Fûgit populus ex prælio, & multi corruentes è populo mortui sunt: sed & Saul & Jonathas 5 filius ejus interierunt. Dixítq; David ad adolescentem, qui nuntiabat ei; Undè scis quia mortuus est Saul, & Jonathas 6 filiꝰ ejus? Et ait adolescens, qui nuntiabat ei; Casu veni in montem Gelboe, & Saul incumbebat super hastam suam: porrò currus & equites appro- 7 pinquabant ei. Et conversus post tergum suum, vidénsque me vocavit. Cui cùm respon- 8 dissem, Adsum: Dixit mihi, Quisnam es tu? Et aio ad eũ, 9 Amalecites ego sum. Et locutus est mihi; Sta super me, & interfice me, quoniam tenent me angustiæ, & adhuc tota anima mea in me est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Β΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαοὺλ, ϗ (α) Δαυὶδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλὴκ, ϗ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν (β) Σεκελὰκ ἡμέρας δύο. 2 Καὶ ἐγενήθη (γ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ϗ ἰδοὺ (δ) ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ Σαοὺλ, ϗ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (ε) διεῤῥωγότα, ϗ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· ϗ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, ϗ ἔπεσεν (ζ) ἐπὶ 3 τὴν γῆν ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Πόθεν σὺ (η) παραγίνῃ; ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ διασέσωσμαι. 4 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Τίς ὁ λόγος οὗτος; (θ) ἀπάγγειλόν μοι. ϗ εἶπεν, Ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, ϗ πεπτώκασι πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ ϗ ἀπέθανον, ϗ Σαοὺλ ϗ 5 Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανε. Καὶ εἶπε Δαυὶδ (ι) τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, Πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ϗ Ἰω- 6 νάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ, Περιπτώματι (κ) περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουὲ, ϗ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, ϗ ἰδοὺ τὰ ἅρματα ϗ οἱ (λ) ἱππάρχαι συνῆψαν (μ) αὐ- 7 τῷ. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, ϗ εἶδέ με, ϗ ἐκάλεσέ με. ϗ εἶπα, Ἰδοὺ ἐγώ. 8 Καὶ (ν) εἶπέ μοι, Τίς εἶ σύ; ϗ (ξ) εἶπα, Ἀ- 9 μαληκίτης ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπε πρὸς με, Στῆθι δὴ ἐπάνω μου ϗ (ο) θανάτωσόν με, ὅτι κατέσχε με σκότος δεινὸν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί.

MS.A. Βασιλειῶν β΄. (α) Δαυεὶδ (β) Σικελὰγ (γ) ἐν τῇ (δ) ἀνὴρ ἐκ (ε) διεῤῥηγότα, (ζ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν (η) παραγίνῃ; (θ) ἀνάγγειλόν μοι. ϗ εἶπεν, Πολλοὶ πεπτώκασιν ἐκ τοῦ λαοῦ, ϗ ἀπέθανεν Σαοὺλ, ϗ (ι) τῷ ἀπαγγέλλοντι (κ) περιέπεσον (λ) ἱππάρχοι (μ) αὐτῷ, ϗ ἔπεσεν. Καὶ (ν) εἶπεν, Τίς (ξ) εἶπα πρὸς αὐτὸν, Ἀμαληκείτης (ο) θανάτωσόν με,

REGNORUM II.

CAP. I.

1 *ET factum est, postquàm mortuus est Saul; & David reverit percutiens Amalec: et sedit David in Secelac dies duos.* 2 *Et factum est die tertiâ, & ecce vir venit è castris, (a) de populo Saul: & vestes ejus discissæ; & terra super caput ejus. Et factum est in intrando ipsum ad David, & cecidit super terram, & adoravit eum.* 3 *Et dixit ei David, Unde tu advenis? Et dixit ad eum, De castris Israel ego salvus evasi.* 4 *Et dixit ei David, Quod verbum hoc? annuntia mihi. Et dixit, Quia fugit populus ex prælio, et ceciderunt multi de populo, et mortui sunt, et Saul, et Jonathā filius ejus mortuus est.* 5 *Et dixit David puero, qui annuntiabat ei; Quomodò nôsti, quia mortuus est Saul, & Jonathan filius ejus?* 6 *Et dixit puer qui annuntiabat ei, Eveniu adveni in monte Gilboe: & ecce Saul innixꝰ erat super lanceā suā: et ecce currus, et præfecti equitū (b) attingebant eū.* 7 *Et respexit in posteriora sua, et vidit me, & vocavit me. Et dixi, Ecce ego.* 8 *Et dixit mihi, Quis es tu? Et dixi, Amalecites ego sum.* 9 *Et dixit ad me; Sta nunc super me, & interfice me: quoniam occupaverunt me tenebræ graves: quia (c) omnis anima mea in me.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית שָׁאוּל וְדָוִד תָּב מִלְּמִמְחֵי יַת דְּבֵית עֲמָלֵק וִיתֵיב דָּוִד בְּצִקְלַג יוֹמִין תְּרֵין׃
2 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וְהָא גַּבְרָא אֲתָא מִמַּשְׁרִיתָא מִלְּוַת שָׁאוּל וּלְבוּשׁוֹהִי מְבַזְעִין וְעַפְרָא
3 רְמֵי בְּרֵישֵׁיהּ וַהֲוָה בְּמֵיתוֹהִי לְוַת דָּוִד וּנְפַל עַל אַרְעָא וּסְגִיד׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד אֵי מִדִּין אַתְּ
4 אָתֵי וַאֲמַר לֵיהּ מִמַּשְׁרִיתָא דְיִשְׂרָאֵל אִשְׁתֵּזֵבִית׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד מָה הֲוָה פִּתְגָּמָא חַוִּי כְעַן
לִי וַאֲמַר דְּאַפֵּיךְ עַמָּא מִן קְרָבָא וְאַף סַגִּי נְפַל מִן עַמָּא וְאִתְקְטַלוּ וְאַף שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ
5 מִיתוּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי לֵיהּ אֵיכְדֵין יְדַעְתָּא אֲרֵי מִית שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ׃
6 וַאֲמַר עוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי לֵיהּ אִתְעֲרָעָא אִתְעֲרְעִית בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ וְהָא שָׁאוּל סָמִיךְ עַל
7 מוּרְנִיתֵיהּ וְהָא רְתִיכַיָּא וּמַשְׁרְיַת פָּרָשַׁיָּא אַדְבְּקוּהִי׃ וְאִתְפְּנִי לַאֲחוֹרוֹהִי וַחֲזָנִי וּקְרָא לִי
8 וַאֲמַרִית הָא אֲנָא׃ וַאֲמַר לִי מַן אַתְּ וַאֲמַרִית לֵיהּ עֲמַלְקָאָה אֲנָא׃ וַאֲמַר לִי קוּם כְּעַן עֲלַי
9 וְקַטּוֹלְנִי אֲרֵי אַחֲדַנִי רְתִיתָא אֲרֵי כָל עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

ET fuit postquam mortuus est Saul, & David rediit à percutiendo ho- 1 mines Ghamalek, & sedit David in Sziklag dies duos. Et fuit in die tertio, 2 & ecce vir venit ex castris à Saul, & vestes ejus scissæ erant, & pulvis projectꝰ in capite ejꝰ: & fuit cùm venisset ad David, & occubuit super terram, & adoravit. Et dixit illi David, Unde tu venis? & dixit illi, Ex castris Israel 3 evasi. Et dixit illi David, Quod fuit verbum? indica nunc mihi: & dixit, 4 Quòd vertit [*terga*] populus ex bello, & etiam multum cecidit de populo, & occisi sunt, & etiam Saul, & Jehonathan filiꝰ ejus mortui sunt. Et 5 dixit David adolescenti qui indicavit illi, Quomodo nôsti quòd mortuus est Saul & Jehonathan filius ejus? Et dixit adolescens qui indicavit illi, 6 Contingendo contigi in monte Gilboagh, & ecce Saul innixus erat super hastam suam, & ecce currꝰ & exercitꝰ equitũ assecuti sunt eũ. Et respexit 7 retro se, & vidit me, & vocavit me: & dixi, Ecce ego. Et dixit mihi, Quis 8 tu? & dixi, Ghamalekæꝰ ego. Et dixit mihi, Sta quæso super me, & occidito 9 me, quoniā comprehendit me tremor, nam oīs adhuc anima mea in me est.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܣܡܘ ܡܐܢܘܗܝ ܒܒܝܬ ܦܬܟܪܐ. ܘܦܓܪܗ ܩܒܥܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ. * ܘܫܡܥܘ
11 ܥܡܘܪܐ ܕܝܒܝܫ ܓܠܥܕ ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܘܠܒܢܘܗܝ. * ܘܩܡܘ ܟܠ
12 ܓܒܪ ܕܚܝܠܬܢ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܘܫܩܠܘ ܦܓܪܗ ܕܫܐܘܠ ܘܦܓܪܐ ܕܒܢܘܗܝ ܡܢ
ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܠܝܒܝܫ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. * ܘܫܩܠܘ ܓܪܡܝܗܘܢ. ܘܩܒܪܘ 13
ܐܢܘܢ ܬܚܝܬ ܠܘܙܐ ܕܒܝܒܝܫ. ܘܨܡܘ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܫܡܘܐܝܠ *

Poſuerunt ejus arma in phano: corpus autem 10
ejus affixerunt muro Beth-jaſan. Audien- 11
tes verò incolæ Jabes-gelaad quod fecerant
Philiſtæi Sauli & filiis ejus, Surrexerunt o- 12
mnes viri fortes, & totâ nocte abeuntes tule-
runt corpus Saulis, & corpora filiorum ejus à
muro Beth-jaſan, attulerúntque in Jabes,
ibíque cremârunt ea. Deinde ſumentes oſ- 13
ſa eorum, ſepelierunt ea ſubter amygda-
lum quæ eſt in Jabes, & jejunaverunt ſe-
ptem diebus.

Libri Samuelis Finis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وجعلوا ثيابه بين الانصاب* وجسده علقوه في سور بيت ياسان * وسمع اهل يابيس جلعد
11 الذي صنع الفلسطانيون بساوول وبنيه * فقام كل رجل قوي* فانطلقوا الليل كله* فاخذوا
12 جسد ساوول واجساد بنيه من سور بيت ياسان* واتوا بها الي يابيس* واوقدوا لهم قنديلا كما يوقد
13 للملوك * ودفنوا عظامهم تحت شجرة اللوز الذي في يابيس * وصاموا سبعة ايام *

* تم السفر الاول من اسفار الملوك * بسلام من الرب امين *

Veſtes ejus inter vexilla collocârunt, & 10
corpus ejus in muro Beth-jaſan ſuſpende-
runt. Audientibus autem incolis Jabes- 11
galaad quod fecerant Paleſtini Sauli &
filiis ejus, Surrexerunt omnes viri robuſti, 12
totâque nocte profecti, abſtulerunt corpus
Saulis & corpora filiorum ejus ex muro
Beth jaſan, & attulerunt ea ad Jabes, et
accenderunt eis lampadem, quemadmodum
accendi ſolet regibus. Oſſa verò eorum 13
ſepelierunt ſub arbore amygdalina quæ e-
rat in Jabes, et jejunaverunt ſeptem die-
bus.

Abſolutus eſt, ſoſpitante Domino,
liber primus Regum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܬܘܒ ܣܦܪܐ ܬܪܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܠܡܚܪܒܘ ܥܡܠܩܝܐ. ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܨܝܩܠܓ
2 ܝܘܡܬܐ ܬܪܬܝܢ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܐܬܐ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ.
ܘܡܨܪܝܢ ܠܒܘܫܘܗܝ. ܘܥܦܪܐ ܥܠ ܪܝܫܗ. ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ.
3 ܘܣܓܕ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
4 ܐܫܬܘܙܒܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ. ܚܘܝܢܝ. ܘܐܡܪ. ܥܪܩ ܥܡܐ ܡܢ ܩܪܒܐ.
5 ܘܐܦ ܣܓܝܐܐ ܢܦܠܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܝܬܘ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ.
6 ܚܘܝܢܝ ܐܝܟܢܐ ܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝܡܐ ܗܘ. ܡܬܦܓܥܘ
ܐܬܦܓܥܬ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܣܡܝܟ ܗܘܐ ܥܠ ܡܘܪܢܝܬܗ. ܘܡܪܟܒܬܐ ܕܓܒܪܐ
7 8 ܘܦܪܫܐ ܐܕܪܟܘܗܝ. * ܘܐܬܦܢܝ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܚܙܢܝ. ܘܩܪܢܝ. ܘܐܡܪܬ. ܗܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ.
9 ܡܢ ܐܢܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܥܡܠܩܝܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ. ܩܘܡ ܥܠܝ. ܘܩܛܘܠܝܢܝ.
ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܥܪܦܠܐ. ܘܟܠܗ ܢܦܫܝ ܒܝ.

Sequitur Liber Secundus
Regum Iſraelitarum.

CAP. I.

FActum eſt autem poſtquàm mortuus eſt 1
Saul, cùm rediiſſet David ad vaſtandos Ama-
lecitas, conſediſſétque David in Seneclagh
duobus diebus: Factum eſt inquam, die ter- 2
tiâ ut ecce veniret quidam è caſtris à Saule,
ſciſſis veſtibus, & terrâ capiti impoſitâ: fu-
ítque ut cùm veniſſet ad Davidem, corrueret
ſuper terram & adoraret eum. Huic dixit 3
David, Undenam venis? Qui dixit ei, E caſtris
Iſraelis proripui me. Rurſum dixit illi David, 4
Quid rei eſt? indica mihi. Dixit, Fûgit po-
pulus à prælio, cùm multi occubuerunt ex po-
pulo, tũ Saul & Jonathan fili⁹ ejus mortui ſunt.
Dixit etiam David ad adoleſcentem illum, 5
Indica mihi quomodo mortuus eſt Saul & fi-
lius ejus. Dixit ad eum adoleſcens ille, For- 6
tè fortunâ incidente me in montem Gelboe,
ecce Saul incumbebat jaculo ſuo, & currus
virorum cum equitibus aſſequuti fuerant eũ:
Retróque verſus vidit me, & vocavit me: & 7
dixi; Ecce me. Eo autẽ dicente mihi, Quis 8
es tu? reſpondi, Amalecita ego ſum. Tum 9
dixit mihi, Sta ſuper me, & interfice me; quo-
niam tenent me caligines, & tota vita mea in
me eſt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الخالق الحي الناطق *

* نبتدي بعون الله تعالي بختم سفر داود النبي *

* الفصل الاول *

1 * وكان بعد ان مات ساوول ان داود رجع من قتل العمالقة* فقام داود في صقلاع يومين *
2 * وكان اليوم الثالث* واذا رجل قد اتي من العسكر من عند ساوول* بخرق الثياب وتراب علي
3 راسه* فلما اتي داود سقط علي الارض وسجد له* فقال له داود* من اين جيت* قال له* من عسكر
4 اسرايل نجوت* قال له داود* ما الخبر اعلمني* قال هرب الشعب من الحرب* وسقط من الشعب*
5 6 وساوول ويوناثان ابنه ماتوا* فقال داود للغلام* اخبرني كيف مات ساوول ويوناثان ابنه* فقال له
ذلك الغلام* استقبالا استقبلت في جبل جلبوع* فاذا ساوول متكيا علي حربته* والمراكب
7 8 والرجال الفرسان ادركوه* والتفت وراءه فراني ودعاني* فقلت هانذا* فقال لي* من انت* فقلت
9 له* عماليقي انا* فقال لي* قم علي فاقتلني* فقد اخذني المخاض* وكل نفسي معي*

IN NOMINE DEI
Creatoris, viventis, rationalis.

Aggredimur, annuente Deo excel-
ſo, editionem libri Davidis
Prophetæ.

CAPUT I.

COntigit autem poſtquàm occubuit 1
Saul, ut David reverſus è cæde Amaleci-
tarum, biduò maneret David in Sicelegh:
Acciderétque die tertio ut veniret homo 2
quidam ex acie à Saule, laceratis veſti-
bus, et pulvere caput conſperſus; qui cùm
adiiſſet Davidem, procidit humi, & ado-
ravit eum. Dixit autem ad eum David, 3
unde venis? Qui reſpondit, Ex acie Iſ-
raelis evaſi. Dixit ad eum David, Quod 4
nuntium? narra mihi. Reſpondit, Fûgit
populus à certamine, & multi ceciderunt
ex populo, & Saul atque Jonathan filius
ejus mortui ſunt. Dixit David juveni 5
illi, Narra mihi quomodò mortui ſint Saul
et Jonathan filius ejus. Dixit ad eum ju- 6
venis ille, Caſu incidi in montem Gelboe,
& ecce Saulem propriæ haſtæ innixum,
currus et viri equites aſſequebantur. Cùm- 7
que retroverſus vidiſſet me, vocavit me,
cui dixi; Preſtò ſum. Tum ad me dicenti, 8
Quis es tu? Reſpondi, Amalecita ſum.
Dixit mihi, Inſiſte mihi, & trucida me; 9
nam occupârunt me dolores, & tota ani-
ma mea eſt in me.

משואל ב: א

non quòd sciebam quia :eum interfeci & ,eum super steti Et
10 וָאֶֽעֱמֹד עָלָיו וַאֲמֹתְתֵהוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא
,ejus caput super *quæ* ,*coronam* *cepi &* ;suum casum post viveret
יִחְיֶה אַחֲרֵי נִפְלוֹ וָאֶקַּח הַנֵּזֶר ׀ אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁוֹ
meum dominum ad ea adduxi &,ejus brachio super quæ ,armillam &
וְאֶצְעָדָה אֲשֶׁר עַל־זְרֹעוֹ וָאֲבִיאֵם אֶל־אֲדֹנִי
etiam & ,ea scidit & ,sua vestimenta *in* David apprehendit Et ,huc
11 הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בִּבְגָדָו וַיִּקְרָעֵם וְגַם
,fleverunt & ,planxerunt Et .secum qui viri omnes
12 כָּל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ
Jonathan super & ,Saul super ,vesperam ad usque jejunaverunt &
וַיָּצֻמוּ עַד־הָעָרֶב עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן
,Israel domum super & ,Domini populum super & ,ejus filium
בְּנוֹ וְעַל־עַם יְהוָה וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
indicantem puerum ad David dixit Et .gladio *in ceciderant* quia
13 כִּי נָפְלוּ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד
Hamalecitæ peregrini viri Filius :dixit & ?tu Unde :sibi
לוֹ אֵי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן־אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי
mittere timuisti non Quomodo :David eum ad Dixitque .*ego*
14 אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ לִשְׁלֹחַ
David *clamavit* Et ?Domini *unctum* *corrumpendum* ad tuam manum
15 יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיִּקְרָא דָוִד
,eum percussit & *:eum in occurre* ,Accede :dixit & ,pueris è unum *ad*
לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע־בּוֹ וַיַּכֵּהוּ
super tuus Sanguis :David eum ad Dixitque .est mortuus &
16 וַיָּמֹת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְךָ עַל־
occidi Ego :dicendo ,te *in respondit* tuum os quia,tuum caput
רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ לֵאמֹר אָנֹכִי מֹתַתִּי אֶת־
hanc lamentationem .David est lamentatus Et .Domini *unctum*
17 מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת־הַקִּינָה הַזֹּאת
docendum ad Dixitque .ejus filium Jonathan super & ,Saul super
18 עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד
.Jasar libro *super* scriptum Ecce *:arcum* Jehudah filios
בְּנֵי־יְהוּדָה קָשֶׁת הִנֵּה כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר׃
quomodo :est vulneratus tuis excelsis *super* ,Israel *decor* O
19 הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל אֵיךְ
plateis in annuncietis ne ,Gath in *indicetis* Ne ?potentes ceciderunt
20 נָפְלוּ גִבּוֹרִים׃ אַל־תַּגִּידוּ בְגַת אַל־תְּבַשְּׂרוּ בְּחוּצֹת
exultent fortè ne ,Pelistim filiæ lætentur fortè ne ,Aschelon
אַשְׁקְלוֹן פֶּן־תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן־תַּעֲלֹזְנָה
neque ,ros ne ,Ghilboah *in* Montes .incircuncisorum filiæ
21 בְּנוֹת הָעֲרֵלִים׃ הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ אַל־טַל וְאַל־
clypeus est projectus ibi quia *:elevationum* agri *&* ;vos super pluvia
מָטָר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוּמֹת כִּי שָׁם נִגְעַל מָגֵן
sanguine A .oleo in *unctum* *præter* ,Saul clypeus ,fortium
22 גִּבּוֹרִים מָגֵן שָׁאוּל בְּלִי מָשִׁיחַ בַּשָּׁמֶן׃ מִדַּם
se torsit non Jonathan arcus fortium adipe ab interfectorum
חֲלָלִים מֵחֵלֶב גִּבּוֹרִים קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא נָשׂוֹג
,Saul .inanis est reversus non Saul gladius &;retrorsum
23 אָחוֹר וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם׃ שָׁאוּל
non sua morte in & ,*suis vitis* in *venusti* & ,amabiles Jonathan &
וִיהוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא
.fuerunt fortiores leonibus *præ* ,*fuerunt leves aquilis præ* :sunt separati
נִפְרָדוּ מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ׃
cum coccino vos *vestiente* ,flete Saul *in* Israel Filiæ
24 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל־שָׁאוּל בְּכֶינָה הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם־
.vestram vestem super aureum ornamentum *faciente ascendere* ,deliciis
עֲדָנִים הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן׃
super Jonathan ?belli medio in fortes ceciderunt Quomodo
25 אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל־
.est occisus tuis excelsis
בָּמוֹתֶיךָ חָלָל׃

Versio VULG. LAT.

10 Stánsque super eum, occìdi illum: sciebam enim, quòd vivere non poterat post ruinam: & tuli diadema quod erat in capite ejus, & armillam de brachio illius, & attuli ad te dominum meum huc. 11 Apprehendens autem David vestimenta sua scidit, omnésq; viri qui erant cum eo. 12 Et planxerunt, et fleverunt, & jejunaverunt usq; ad vesperam, super Saul, & super Jonathan filium ejus, & super populum Domini, et super domum Israel, eò quòd corruissent gladio. 13 Dixítque David ad juvenẽ qui nuntiaverat ei, Undè es tu? Qui respondit, Filius hominis advenæ Amalecitæ ego sum. 14 Et ait ad eum David; Quarè non timuisti mittere manum tuam ut occideres christum Domini? 15 Vocánsque David unum de pueris suis, ait; Accedens irrue in eum. Qui percussit illum, & mortuus est. 16 Et ait ad eum David, Sanguis tuus super caput tuum: os enim tuum locutum est adversùm te, dicens; Ego interfeci christum Domini. 17 Planxit autem David planctum hujuscemodi super Saul, & super Jonathan filium ejus, 18 (Et præcepit ut docerent filios Juda arcũ, sicut scriptũ est in libro justorũ.) Et ait; Considera Israel, pro his qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati. 19 Inclyti, Israel, super montes tuos interfecti sunt: quo modo ceciderunt fortes? 20 Nolite annuntiare in Geth, neque anuuntietis in compitis Ascalonis: ne fortè lætentur filiæ Philisthiim, ne exultent filiæ incircumcisorum. 21 Montes Gelboe, nec ros nec pluvia veniant super vos, neq; sint agri primitiarum: quia ibi abject⁹ est clypeus fortium, clypeus Saul, quasi non esset unctus oleo. 22 A sanguine interfectorum, ab adipe fortium, sagitta Jonathæ nunquam rediit retrorsũ, & gladius Saul non est reversus inanis. 23 Saul & Jonathas amabiles, & decori in vita sua, in morte quoque non sunt divisi: aquilis velociores, leonib⁹ fortiores. 24 Filiæ Israel super Saul flete, qui vestiebat vos coccino in deliciis, qui præbebat ornamenta aurea cultui vestro. 25 Quomodò ceciderunt fortes in prælio? Jonathas in excelsis tuis occisus est?

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτὸν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν. καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε. 11 Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ (π) τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτά· καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' (ρ) αὐτοῦ, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. 12 Καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως δείλης ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ. 13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, Πόθεν εἶ σύ; καὶ εἶπεν, Υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι. 14 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν 15 χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου; Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ. καὶ (σ) 16 ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ, Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ, λέγων, Ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν 17 κυρίου. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. 18 Καὶ εἶπε τοῦ διδάξαι τοὺς (τ) υἱοὺς Ἰούδα. ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. Στήλωσον Ἰσραὴλ (υ) ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων 19 ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν· Πῶς ἔπεσαν 20 (φ) δυνατοί; Μὴ ἀναγγείλητε ἐν Γὲθ, καὶ μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκάλωνος, μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων, μή ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες 21 τῶν ἀπεριτμήτων. Ὄρη τὰ ἐν Γελβουὲ μὴ (χ) καταβάτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη (ψ) θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρίσθη 22 ἐν ἐλαίῳ. Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομ23φαία Σαοὺλ οὐκ ἀνέκαμψε κενή. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι, εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν. ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι, καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκρα24ταιώθησαν. Θυγατέρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Σαοὺλ κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν, τὸν ἀναφέροντα κόσμον (ω) χρυσοῦν 25 ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου, Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰ ὕψη σου (α) τραυματίας;

Et insurrexi super eum, & interfeci eum: quia sciebam quòd non vivet, postquàm ipse ceciderat. Et sumpsi (d) regale quod super caput ejus, & (e) armillam, quæ super brachium ejus: & attuli eà domino meo huc. 11 *Et apprehendit David vestimenta sua, & discidit ea. Et omnes viri, qui cum eo, disciderunt vestimenta sua.* 12 *Et planxerunt, et ploraverunt, et jejunârunt usq; ad vesperam super Saul, & super Jonathan filium ejus, & super populum Juda, & super domum Israel: quoniã percussi fuerant in gladio.* 13 *Et dixit David puero, qui annuntiabat ei, Unde es tu? Et dixit, Filius hominis incolæ Amalecitæ ego sum.* 14 *Et dixit ei David; Quomodò non timuisti injicere manum tuam ad disperdendum christum Domini?* 15 *Et vocavit David unum ex pueris suis, et dixit; Accedens occurre ei. Et percussit eum, et mortuus est.* 16 *Et dixit ad eum David, Sanguis tuus super caput tuum: quoniam os tuum respondit contra te, dicens, Quia ego interfeci christum Domini.* 17 *Et lamentatus est David lamentationem hanc super Saul, & super Jonathan filium ejus:* 18 *Et dixit ad docendũ filios Juda. Ecce scriptum est (f) in libro recti. (g) Sta Israel super mortuos (h) in excelsis tuis vulneratos: Quomodò ceciderunt potentes?* 19 20 *Ne annuntietis in Geth, et non evangelizetis in exitibus Ascalonis: ne fortè lætentur filiæ alienigenarũ, ne quando (i) exultẽt filiæ incircumcisorum.* 21 *Montes qui in Gelbue, non descendat ros, & non pluvia super vos: (k) & agri primitiarum: quoniam ibi (l) projectus est clypeus potentium: clypeus Saul non est unctus in oleo,* 22 *A sanguine vulneratorum, & ab adipe potentium: Arcus Jonathan non est reversus vacuus in posteriora: & gladius Saul non se reflexit vacuus.* 23 *Saul & Jonathan dilecti, & speciosi, non separati, (m) decori in vita sua et in morte sua non sunt separati. Leves super aquilas, et super leones valuerunt.* 24 *Filiæ Israel super Saul plorate, qui induebat vos coccino cum ornatu vestro, qui afferebat ornatum aureum super indumenta vestra.* 25 *Quomodò ceciderunt potentes in medio belli, Jonathan, in excelsis tuis (n) occisi?*

MS.A. (π) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, (ρ) αὐτοῦ. Καὶ ἐκόψαντο (σ) ἐπάταξεν, καὶ (τ) υἱοὺς Ἰσραὴλ τόξον. ἰδοὺ (υ) ἐπὶ τὰ ὕψη σου περὶ τεθνηκότων σου· Πῶς (φ) δυνατοί; * ἀναγγείλατε (χ) καταβήτω δρόσος μήδε ὑετὸς πέσοι ἐφ' ὑμᾶς, (ψ) * θύραι θανάτων· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν (ω) χρύσεον (α) τραυματίας;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְקָמֵית עֲלוֹהִי וְקַטְלְתֵיהּ אֲרֵי יְדַעְנָא אֲרֵי לָא יֵיחֵי בָּתַר דִּי נְפַל וּנְסֵבִית כְּלִילָא דִּי עַל
11 רֵישֵׁיהּ וְטוֹטַפְתָּא דְּעַל דַּרְעֵיהּ וְאַיְתֵיתִנּוּן לְוָת רִבּוֹנִי הַלְכָא׃ וְאַתְקֵיף דָּוִד בִּלְבוּשׁוֹהִי
12 וּבְזָעִנּוּן וְאַף כָּל גֻּבְרַיָּא דְּעִמֵּיהּ׃ וּסְפַדוּ וּבְכוֹ וְצָמוּ עַד רַמְשָׁא עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן
13 בְּרֵיהּ וְעַל עַמָּא דַיָי וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲרֵי אִתְקְטָלוּ בְּחַרְבָּא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי
14 לֵיהּ אֵי מִדֵּין אַתְּ וַאֲמַר בַּר גְּבַר גִּיוֹר עֲמַלְקָאָה אֲנָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד אֵיכְדֵין לָא דְחֵלְתָּא
15 לְאוֹשָׁטָא יְדָךְ לְחַבָּלָא יַת מְשִׁיחָא דַיָי׃ וּקְרָא דָוִד לְחַד מֵעוּלֵימַיָּא וַאֲמַר קְרַב שְׁלוֹט בֵּיהּ
16 וּמְחָהִי וְקַטְלֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד חוֹבַת קְטוֹלָךְ תְּהֵי בְרֵישָׁךְ אֲרֵי פּוּמָךְ אַסְהֵיד בָּךְ לְמֵימַר
17 18 אֲנָא קַטְלֵית יַת מְשִׁיחָא דַיָי׃ וְאַלֵּא דָוִד יַת אִלְיָא הָדֵין עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ׃ וַאֲמַר
19 לְאַלָּפָא בְנֵי יְהוּדָה מִגַּד בְּקַשְׁתָּא הָא הִיא כְתִיבָה עַל סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא׃ אִתְעַתַּדְתּוּן
20 יִשְׂרָאֵל עַל בֵּית תּוּקְפֵיכוֹן אִתְרְמִיתוּן קְטִילִין אֵיכְדֵין אִתְקְטַלוּ גִּבָּרַיָּא׃ לָא תְחַוּוֹן בְּנַת
21 לָא תְבַסְּרוּן בְּשׁוּקֵי אַשְׁקְלוֹן דִּלְמָא יַחְדְּיָן בְּנַת פְּלִשְׁתָּאֵי דִּלְמָא יְדוּצוּן בְּנַת עָרְלַיָּא׃ טוּרֵי
גִּלְבּוֹעַ לָא יֵיחוֹת עֲלֵיכוֹן טַלָּא וּמִטְרָא לָא תְהֵי בְכוֹן עֲלָלָא כְּמִסַּת דְּיַעְבְּדוּן מִנֵּיהּ חַלְּתָא
22 אֲרֵי תַמָּן אִתַּבְרוּ תְּרֵסֵי גִבָּרַיָּא תְּרֵסָא דְשָׁאוּל דִּמְשִׁיחַ כִּדְבִמְשַׁחָא׃ מִדַּם קְטִילִין מִתְּרַב
23 גִּבָּרִין גִּירֵי קַשְׁתָּא דִיהוֹנָתָן לָא מִסְתַּחֲרִין לַאֲחוֹרָא וְחַרְבָּא דְשָׁאוּל לָא תָיְבָא רֵיקָן׃ שָׁאוּל
וִיהוֹנָתָן דִּרְחִימִין וַחֲבִיבִין בְּחַיֵּיהוֹן וּבְמוֹתְהוֹן לָא אִתְפְּרַשׁוּ מֵעִמְּהוֹן מִנִּשְׁרַיָּא קַלִּילִין
24 מֵאַרְיָוָתָא גִּבָּרִין׃ בְּנַת יִשְׂרָאֵל עַל שָׁאוּל בְּכָאָה דַּהֲוָה מַלְבִּישׁ לְכוֹן לְבוּשֵׁי צִבְעוֹנִין וּמוֹבִיל
25 לְכוֹן תַּפְנוּקִין וּמַסִּיק תִּקּוּנֵי דַהֲבָא עַל לְבוּשְׁכוֹן׃ אֵיכְדֵין אִתְקְטַלוּ גִּבָּרַיָּא בְּגוֹ קְרָבָא
יְהוֹנָתָן עַל בֵּית תּוּקְפָּךְ אִתְקְטֵלְתָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et steti super illum & occidi illum, quia novi quòd non viveret postquam cecidit: & accepi coronam quæ super caput ejus, & armillam quæ super brachium ejus, & attuli ea ad dñm meum huc. 11 Et apprehendit fortiter David vestimenta sua, & scidit ea, & etiam omnes viri qui erant cum illo. 12 Et planxerunt & fleverunt, & jejunaverunt usq; ad vesperum super Saul & super Jehonathan filium ejus, & super populum Dñi, & super domum Israel, quia occisi sunt in gladio. 13 Et dixit David ad adolescentem qui indicavit ei, Unde tu? & dixit, Filius viri proselyti Ghamalekæi sum. 14 Et dixit illi David, Quomodo non timuisti extendere manum tuam, ad perdendum unctum Dñi? 15 Et vocavit David unum ex adolescentib⁹: & dixit, Accede, potestatem exerce in eum: & percussit eum, & occidit eum. 16 Et dixit illi David, Culpa occisionis tuæ sit in capite tuo, quia os tuum testatum est in te, dicendo, Ego occidi unctum Dñi. 17 Et lamentatus est David lamentationem hanc super Saul, & super Jonathan filium ejus. 18 Et dixit ut docerent filios Jehudah, ad jaciendum arcu: Ecce scriptum est super libro legis. 19 *Stetistis* Israel, super domum fortitudinum vestrarum elevati sunt occisores, quomodo occisi sunt fortes? 20 Ne annuncietis in Gath, ne bene nuncietis in plateis Askalon, ne fortè lætentur filiæ Pelisthæorum, ne fortè exultent filiæ præputiatorum. 21 Montes Gilboagh non descendat super vos ros, & pluvia non sit in vobis quæ veniat, ita ut faciant ex ea HHALTHA, quia ibi fracta sunt scuta fortium, scuta Saul qui unctus fuit in unctione. 22 De sanguine occisorum, de pinguedine robustorum, jacula arcus Jehonathan non reversa sunt retrorsum, & gladius Saul non rediit inanis. 23 Saul & Jonathan, qui dilecti & amati fuerant in vita sua, & in morte sua non sunt separati à se: præ aquilis celeres, & præ leonib⁹ robusti. 24 Filiæ Israel super Saul lugete, qui vestiebat vos vestib⁹ colorum, & afferebat vobis delitias, & ascendere faciebat compositiones auri super vestes vestras. 25 Quomodo occisi sunt robusti *in belio*? Jehonathan super domum fortitudinis tuæ occisus es?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܩܡܬ ܥܠܘܗܝ. ܘܩܛܠܬܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ ܕܠܐ ܚܐܐ ܒܬܪ ܡܦܘܠܬܗ. ܘܢܣܒܬ 10
ܟܠܝܠܐ ܕܥܠ ܪܝܫܗ. ܘܫܝܪܐ ܕܥܠ ܕܪܥܗ. ܘܐܝܬܝܬ ܐܢܘܢ ܠܡܪܝ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ 11
ܒܢܚܬܘܗܝ. ܘܨܪܐ ܐܢܘܢ. ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. * ܘܐܪܩܕܘ ܘܒܟܘ. ܘܨܡܘ 12
ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܥܠ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܘܥܠ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܒܝܬ
ܐܝܣܪܝܠ ܕܢܦܠܘ ܒܚܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ ܗܘ ܕܒܣܪܗ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ 13
ܠܗ. ܒܪ ܓܒܪܐ ܐܢܐ ܓܝܘܪܐ ܐܢܫ ܥܡܠܩܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܕܚܠܬ 14
ܠܡܘܫܛܘ ܐܝܕܟ ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܚܕ ܡܢ ܥܠܝܡܐ. 15
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܪܘܒ ܦܓܘܥ ܒܗ. ܘܩܪܒ. ܦܓܥ ܒܗ. ܘܡܚܝܗܝ. ܘܡܝܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 16
ܕܘܝܕ. ܕܡܟ ܥܠ ܪܝܫܟ. ܡܛܠ ܕܦܘܡܟ ܣܗܕ ܒܟ ܕܐܡܪܬ. ܕܐܢܐ ܩܛܠܬܗ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܐܠܝ ܕܘܝܕ ܐܘܠܝܬܐ ܗܕܐ. ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܥܠ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. * ܘܐܡܪ. ܠܡܠܦܘ ܠܒܢܝ 17 18
ܝܗܘܕܐ ܩܫܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܐܫܝܪ. * ܨܒܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܪܡܬܟ ܩܛܝܠܐ. 19
ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ. * ܠܐ ܬܚܘܘܢ ܒܓܬ. ܘܠܐ ܬܣܒܪܘܢ ܒܫܘܩܐ ܕܐܫܩܠܘܢ. ܕܠܐ 20
ܬܚܕܝܢ ܒܢܬܐ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐ ܬܕܘܨܢ ܒܢܬܐ ܥܪܠܐ. * ܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. ܠܐ ܛܠܐ. ܘܠܐ 21
ܡܛܪܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܚܩܠܐ ܕܦܪܫܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܐܬܬܒܪ ܬܪܣܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܬܪܣܗ
ܕܫܐܘܠ ܕܡܫܝܚ ܗܘܐ ܒܡܫܚܐ. * ܡܢ ܕܡܐ ܕܩܛܝܠܐ. ܘܡܢ ܬܪܒܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܩܫܬܗ 22
ܕܝܘܢܬܢ. ܠܐ ܗܦܟܐ ܗܘܬ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܣܝܦܗ ܕܫܐܘܠ. ܠܐ ܗܦܟ ܗܘܐ ܣܪܝܩܐܝܬ.
* ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܪܚܝܡܐ ܘܒܣܝܡܐ. ܒܚܝܝܗܘܢ. ܘܒܡܘܬܗܘܢ. ܠܐ ܦܪܫܘ. ܡܢ ܢܫܪܐ 23
ܩܠܝܠܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܢ ܐܪܝܘܬܐ ܚܣܝܢܝܢ ܗܘܘ. * ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܫܐܘܠ ܒܟܝܝܢ 24
ܕܡܠܒܫ ܗܘܐ ܠܟܝܢ ܙܚܘܪܝܬܐ ܥܠ ܨܒܥܐ. ܘܡܥܒܕ ܗܘܐ ܨܘܪܬܐ ܕܕܗܒܐ ܥܠ ܠܒܘܫܝܟܝܢ. 25
* ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ ܒܓܘ ܩܪܒܐ. ܝܘܢܬܢ. ܥܠ ܪܡܬܟ ܩܛܝܠܐ.

Stetíque ſuper eum, & interfeci eum, quia 10
ſciebam eum nequaquam victurum poſt caſũ
ſuum: & accepi coronam quæ erat in capite
ejus, & armillam quæ erat in brachio ejus, et
attuli ea ad dominum meum hûc. Tum apprehenſis 11
David veſtib' ſuis ſcidit ea; ſimulque
omnes viri qui cum eo erant: Et plangentes 12
fleverunt, & jejunaverunt uſque ad
veſperam propter Saulem & propter Jonathanem
filium ejus, propter populum Dei, &
propter filios Iſrael, qui gladio ceciderant.
Deinde dixit David adoleſcenti illi qui indicaverat 13
ei, Undenã es? Dixit ad eũ, Filius ſum
viri advenæ cujuſdam Amalecitæ. Dixit ad 14
eum David, Quomodo non timuiſti extendere
manum tuam ad perdendum unctum Domini?
Vocatóque David uno ex adoleſcentibus, 15
dixit ad eum; Accede, irrue in eum: &
accedens irruit in eum, percuſſitque eum, &
mortuus eſt. Et dixit ad eum David, Sanguis 16
tuus ſit ſuper caput tuum: quoniam os
tuum teſtatum eſt te dixiſſe; Ego interfeci unctum
Domini. Lamentatus eſt autem David 17
lamentatione iſtâ Saulem & Jonathanem filium
ejus; Dixit autem ut arcum doceret filios 18
Juda. (ecce ſcriptum eſt in libro Aſhir)
Cerve Iſrael, ſuper colles tuos occîſi? quomodo 19
occubuerunt heroes? Ne indicetis 20
in Gath, neque annuntietis in plateis Aſcalonis;
ut non lætentur filiæ Paleſtinorum, &
non exultent filiæ præputiatorum. Montes 21
Gelboe, ne ros neque pluvia *decidat* ſuper
vos & *ſuper* agros ſemotos; quoniam ibi confractus
eſt clypeus heroum, clypeus Saulis qui
unctus erat oleo. A ſanguine occiſorum, & 22
adipe heroũ arcus Jonathanis non retrocedebat,
& gladius Saulis nequaquam revertebatur
vacuus. Saul & Jonathan amabiles & 23
jucundi erant in vita ſua, & in morte ſua non
ſunt ſeparati: aquilis velociores erant, &
leonibus robuſtiores. Filiæ Iſraelis lugete 24
Saulem qui veſtiebat vos purpuris ultra *cæteras*
tincturas, & picturas aureas inducebat
veſtimentis veſtris. Quomodo occubuerunt 25
heroes in medio prælio? Jonathan, ſuper colles
tuos cæſi?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فقمت عليه فقتلته * لاني علمت انه لا يحيي بعده * واخذت التاج الذي على راسه والسوار 10
الذي في ساعده * فاتيت بهم الي سيدي ههنا * فمزق داود ثيابه * وجميع الرجال الذين 11
معه * وناحوا وبكوا * وصاموا حتي المساء على ساوول وعلي يوناثان ابنه * وعلي شعب الرب وعلي 12
بني اسرايل الذين سقطوا في الحرب * فقال داود لذلك الغلام الذي اخبره * من اين انت * 13
فقال له * انا رجل عمالقي دخيل * فقال له داود * كيف لم تخف ان تمد يدك لتفسد مسيح 14
الرب * فدعا داود واحدا من الغلمان فقال * اقترب فابطش به * فاقترب فبطش به وضربه 15
فمات * فقال له داود * دمك في راسك * لان فمك شهد عليك لما قلت * اني انا قتلت مسيح 16
الرب * وناح داود هذه المناحة على ساوول وعلي يوناثان ابنه * وقال ليتعلم بنوا يهودا الرمي 17 18
بالقسي * هوذا مكتوب في سفر اشير هو سفر سموال * تفسيره سفر التسابيح * يا ظبي اسرايل 19
على روابيك القتلي * كيف سقط الجبارون * لا تخبروا في جات * ولا تبشروا في اسواق عسقلان * 20
لئلا تفرح بنات الفلسطانيين * ولا يطربن بنات الغلف * يا جبال جلبوع * لا طل عليكم 21
ولا مطر ولا حقول مقرب * لان هناك انكسر حربة الجبارين * حربة ساوول الذي كان ممسوحا
بالدهن * وامتلت ارضها من دم القتلي ومن ثروب الجبارين * قوس يوناثان لم تكن ترجع 22
وراها * سيف ساوول لم يكن يرجع فارغا * ساوول ويوناثان احباء واطياب في حياتهم ومماتهم 23
فلم يفترقوا * كانوا من النسور اسرع * ومن الاسد اعظم * يا بنات اسرايل ابكين على ساوول 24
الذي كان يلبسكن القرمز على الحرير * ويصنع تصاوير الذهب على لباسكن * كيف 25
سقط الجبارون في وسط الحرب * يوناثان على روابيك القتلي *

Inſtiti ergò ei, & trucidavi eum, quòd 10
nôſſem eum haud ulteriùs victurum: arreptúmque
diadema quod erat ſuper caput
ejus, & armillam quæ erat in brachio
ipſius, huc attuli ad dominum meum.
Tunc laceravit David veſtimenta ſua, et 11
omnes viri qui cum eo erant: Luxerunt 12
et fleverunt, ac jejunaverunt ad veſperam
uſque propter Saulem et propter Jonathanem
filium ejus, propter populum
Domini, et propter filios Iſrael qui ceciderant
in bello. Dixitque David ad juvenem 13
illum qui nuntiaverat ei, Cujus
es? Reſpondit ei, Homo ſum Amalecita
exterus. Ait illi David, Quomodò non 14
es veritus inferre manum tuam ad perimendum
chriſtum Domini? Tum advocato 15
David uno ex juvenibus, ait; Accede,
irrue in eum: qui accedens irruit in
eum, percuſſitque eum, et mortuus eſt. Et 16
dixit ad eum David, Sanguis tuus in caput
tuum; os enim tuum teſtatum eſt contra
te cùm diceres, Ego quidem interfeci
chriſtum Domini. Lamentatus eſt autem 17
David hujuſmodi lamentatione Saulem
& Jonathanem filium ejus. Ac dixit, 18
ut addiſcerent filii Juda arcubus jaculari:
(ecce ſcriptum eſt in libro Aſhir,
hoc eſt, libro Samuelis, cujus interpretatio
eſt, Liber canticorum) Iſrael O cerve, 19
ſuper colles tuos occîſi? quomodò
corruerunt gigantes? Ne nuntietis hæc 20
in Gath, neve prædicetis in plateis Aſcalonis;
ne fortè lætentur filiæ Paleſtinorum,
& ne geſtiant filiæ incircumciſorum.
O montes Gelboe, neque ros, 21
neque pluvia ſit ſuper vos, neque agri
Deo dicati; quoniam ibi fracta eſt lancea
gigantum, lancea Saulis qui unctus
erat oleo: Et impleta eſt terra veſtra 22
ſanguine cæſorum, & adipibus gigantum.
Arcus Jonathanis non erat ſolitus
retrocedere, gladius Saulis nunquam redibat
vacuus. Saul & Jonathan amici 23
fuerunt ac benigni in vita & morte ſua,
nec ſunt ſeparati: erant aquilis velociores,
& leonibus fortiores. O filiæ Iſraelis, 24
flete Saulem qui vos coccino ſuper
ſericum veſtiebat, & picturas aureas
veſtibus veſtris imponebat. Quomodò 25
corruerunt gigantes in medio bello? Jonathan,
ſuper colles tuos cæſi?

שמואל ב : ב

:valde mihi *fuisti jucundus* :Jonathan mi frater te super *mihi Angustia*
26 צַר־לִי עָלֶיךָ אָחִי יְהוֹנָתָן נָעַמְתָּ לִּי מְאֹד
ceciderunt Quomodo .mulierũ amore *præ* mihi tuus amor fuit *mirabilis*
27 נִפְלְאַתָה אַהֲבָתְךָ לִי מֵאַהֲבַת נָשִׁים׃ אֵיךְ נָפְלוּ
?belli vasa perierunt & ,fortes
גִבּוֹרִים וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה׃

CAP. II. ב

ascendã Num :dicendo ,*Domino in* David interrogavit &,hæc post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה
:David dixit &.Ascẽde:eũ ad Dominus dixitq; ?Jehudah *urbium* unam in
בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו עֲלֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד
etiam & ,David illuc ascendit Et .Chebron In :dixit & ?ascendam Quò
2 אָנָה אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרֹנָה׃ וַיַּעַל שָׁם דָּוִד וְגַם
Nabal uxor Abighail & ,Izrehelitis Achinoham ,ejus uxores duæ
שְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל
virum ,David fecit ascendere ,*secum* qui suos viros Et .Charmelitæ
3 הַכַּרְמְלִי׃ וַאֲנָשָׁיו אֲשֶׁר־עִמּוֹ הֶעֱלָה דָוִד אִישׁ
,Jehudah viri venerunt Et .Chebron urbibus in manserũt &:*suã domum &*
4 וּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֵי חֶבְרוֹן׃ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה
:Jehudah domum super regem in David ibi unxerunt &
וַיִּמְשְׁחוּ־שָׁם אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־בֵּית יְהוּדָה
sepelierunt *quòd* Ghilhad Jabes Viri :dicendo ,Davidi nunciaverũt &
וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר קָבְרוּ
,Ghilhad Jabes viros ad *legatos* David misit Et .Saul
5 אֶת־שָׁאוּל׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל־אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד
feciſtis qui ,Domino vos Benedicti :eos ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בְּרֻכִים אַתֶּם לַיהוָה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
.eum sepelistis & ,Saul cum ,*vestris dominis* cum hanc misericordiam
הַחֶסֶד הַזֶּה עִם־אֲדֹנֵיכֶם עִם־שָׁאוּל וַתִּקְבְּרוּ אֹתוֹ׃
ego etiam &:veritatẽ &,misericordiã vobiscum Dominus faciat nunc Et
6 וְעַתָּה יַעַשׂ־יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד וֶאֱמֶת וְגַם אָנֹכִי
.hanc rem feciſtis quia ,hoc bonum vobiscum faciam
אֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַדָּבָר הַזֶּה׃
est mortu' quia,*virtutis filios in* estote & ,vestræ manus confortentur nunc Et
7 וְעַתָּה ׀ תֶּחֱזַקְנָה יְדֵיכֶם וִהְיוּ לִבְנֵי־חַיִל כִּי־מֵת
regem in Jehudah domus unxerunt me etiam & :Saul vester domin'
אֲדֹנֵיכֶם שָׁאוּל וְגַם־אֹתִי מָשְׁחוּ בֵית־יְהוּדָה לְמֶלֶךְ
cepit ,Saul ipsi qui ,militiæ princeps Ner filius Abner Et .eos super
8 עֲלֵיהֶם׃ וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צָבָא אֲשֶׁר לְשָׁאוּל לָקַח
.castra eum fecit transire & ,Saul filium Isboseth
אֶת־אִישׁ בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל וַיַּעֲבִרֵהוּ מַחֲנָיִם׃
super & ,Izrehel *in* & ,Assuri *in* & ,Ghilhad *in* eũ fecit regnare Et
9 וַיַּמְלִכֵהוּ אֶל־הַגִּלְעָד וְאֶל־הָאֲשׁוּרִי וְאֶל־יִזְרְעֶאל וְעַל־
quadraginta Filius .universum Israel super &,Binjamim super & ,Ephraim
10 אֶפְרַיִם וְעַל־בִּנְיָמִן וְעַל־יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּה׃ בֶּן־אַרְבָּעִים
duobus & ,Israel super *ipsum regnando in* ,Saul filius Isboseth *annorum*
שָׁנָה אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וּשְׁתַּיִם
fuit Et .David *post fuerunt* Jehudah domus tantùm :regnavit annis
11 שָׁנִים מָלָךְ אַךְ בֵּית יְהוּדָה הָיוּ אַחֲרֵי דָוִד׃ וַיְהִי
domum super Chebron in rex David fuit quibus dierum numerus
מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה דָוִד מֶלֶךְ בְּחֶבְרוֹן עַל־בֵּית
filius Abner est egressus Et .menses sex & ,anni septem ,Jehudah
12 יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃ וַיֵּצֵא אַבְנֵר בֶּן־
Joab Et .Ghibhon in castris de ,Saul filii Isboseth servi &,Ner
13 נֵר וְעַבְדֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל מִמַּחֲנַיִם גִּבְעוֹנָה׃ וְיוֹאָב
piscinam *super* eis occurrerunt & ,sunt egressi David servi & ,Serujah filius
בֶּן־צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ וַיִּפְגְּשׁוּם עַל־בְּרֵכַת
super illi & ,hinc piscinam *super* ii manserunt &:pariter Ghibhon
גִּבְעוֹן יַחְדָּו וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה וְאֵלֶּה עַל־
nunc Surgant :Joab ad Abner Dixitque .inde piscinam
14 הַבְּרֵכָה מִזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב יָקוּמוּ נָא
.Surgant :Joab dixitque *:nostras facies ad* ludant & ,pueri
הַנְּעָרִים וִישַׂחֲקוּ לְפָנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאָב יָקֻמוּ׃

Versio VUL. LAT.

26 Doleo super te, frater mi Jonatha, decore nimis, & amabilis super amorem mulierũ. Sicut mater unicũ amat filiũ suũ, ita
27 ego te diligebam. Quo modo ceciderunt robusti, & perierũt arma bellica?

CAP. II.

1 IGitur post hæc consuluit David Dominum, dicens; Num ascendã in unã de civitatib' Juda? Et ait Dñs ad eum, Ascende. Dixitq; David, Quò ascendã? Et respondit ei, In Hebron.
2 Ascendit ergò David, & duæ uxores ej', Achinoã Jezraelites, et Abigail uxor Nabal Carme-
3 li. Sed & viros, qui erant cum eo, duxit David singulos cum domo sua: & manserũt in op-
4 pidis Hebron. Veneruntq; viri Juda, & unxerũt ibi David, ut regnaret super domũ Juda. Et nuntiatum est David, quòd viri Jabes Galaad sepelîssent
5 Saul. Misit ergò David nuntios ad viros Jabes Galaad, dixitq; ad eos; Benedicti vos Dño, qui fecistis misericordiã hanc cum domino vestro Saul, & sepelî-
6 stis eum. Et nunc retribuet vobis quidem Domin' misericordiam & veritatem: sed & ego reddam gratiam, eò quòd
7 fecistis verbum istud. Confortentur man' vestræ, et estote filii fortitudinis: licèt enim mortu' sit domin' vester Saul, tamen me unxit domus Juda in
8 regem sibi. Abner autem fili' Ner, princeps exercitûs Saul, tulit Isboseth filium Saul, & circumduxit eum per castra,
9 Regemq; constituit sup Galaad & sup Gessuri, & sup Jezrael, & super Ephraim, & super Benjamin, & super Israel uni-
10 versum. Quadraginta annorum erat Isboseth filius Saul, cùm regnare cœpisset super Israel, & duobus annis regna-
vit: sola autem domus Juda
11 sequebatur David. Et fuit numerus dierum, quos commoratus est David, imperans in Hebron super domum Juda, septem annorum, & sex mensiũ.
12 Egressúsque est Abner filius Ner, & pueri Isboseth filii Saul, de castris in Gabaon.
13 Porrò Joab filius Sarviæ, & pueri David egressi sunt, & occurrerunt eis juxta piscinam Gabaon. Et cùm in unũ convenissent, è regione sederunt: hi ex una parte piscinæ, & illi
14 ex altera. Dixitque Abner ad Joab; Surgant pueri, & ludant coram nobis. Et respondit Joab, Surgant.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

26 Ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν, ὡραιώθης μοι σφόδρα, ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς
27 σου ἐμοὶ ὑπὲρ (β) ἀγάπησιν γυναικῶν. Πῶς ἔπεσον δυνατοὶ, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά;

MS.A. (β) ἀγάπην

ΚΕΦ. Β'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ ἐν κυρίῳ, λέγων, Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰούδα; καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβηθι. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποῦ ἀναβῶ; καὶ εἶ-
2 πεν, Εἰς Χεβρών. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ (α) Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, (β) Ἀχινάαμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ Ἀβιγαία ἡ
3 γυνὴ Νάβαλ τοῦ (γ) Καρμηλίου, Καὶ οἱ (δ) ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ,
4 καὶ κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρών. Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρίουσι (ε) τὸν Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ὅτι οἱ ἄνδρες (ζ) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἔθαψαν τὸν
5 Σαοὺλ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγουμένους (η) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς (θ) αὐτοὺς Δαυὶδ, Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι (ι) ἐποιήσατε τὸ (κ) ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν, ἐπὶ Σαοὺλ τὸν χριστὸν κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτὸν καὶ Ἰωνά-
6 θαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ᾽ ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν· καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ᾽ ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποιήσατε
7 τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν Σαοὺλ, καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα (λ) ἐφ᾽ ἑαυτὸν εἰς
8 βασιλέα. Καὶ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαοὺλ ἔλαβε τὸν Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς (μ) παρεμβολῆς
9 εἰς Μαναὲμ, Καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδῖτιν, καὶ ἐπὶ τὸν (ν) Θασιρὶ, καὶ ἐπὶ τὸν (ξ) Ἰεζραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὶν, καὶ (ο) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ.
10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν (π) Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οἴκου Ἰούδα, οἳ ἦσαν ὀ-
11 πίσω Δαυὶδ. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἃς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν οἶκον
12 Ἰούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ (ρ) μῆνας ἕξ. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ ἐκ (σ) Μαναὲμ εἰς Γαβαών.
13 Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐα, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ (τ) ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν, καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην (υ) τῆς Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκάθισαν (φ) οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν.
14 Καὶ εἶπεν (χ) Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια, καὶ παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν.

MS.A. (α) Δαυὶδ, καὶ (β) Ἀχινόομ ἡ Ἰζραηλεῖτις, (γ) Καρμηλείτου, (δ) ἄνδρες αὐτοῦ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ οὓς ἀνήγαγεν Δαυὶδ, ἕκαστος, (ε) ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα τοῦ βασιλεύειν ἐπ᾽ αὐτούς. καὶ (ζ) Ἰαβεὶς (η) Ἰαβεὶς (θ) αὐτοὺς, Εὐλογημένοι (ι) πεποιήκατε (κ) ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κύριον ὑμῶν Σαοὺλ, καὶ ἐθάψατε αὐτόν. Καὶ νῦν (λ) εἰς βασιλέα ἐφ᾽ ἑαυτούς. Καὶ (μ) παρεμβολῆς, Καὶ (ν) Θασοὺρ, (ξ) Ἰσραὴλ, (ο) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἅπαντα. Τεσσεράκοντα (π) Εἰσβοσθαὶ (ρ) ἓξ μῆνας. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ (σ) Μαναὶμ (τ) ἐξήλθοσαν (υ) τῇ ἐν Γαβαὼν (φ) αὐτοὶ (χ) Ἀβεννὴρ

Doleo super te, frater mi Jonathan. Speciosus fuisti mihi valdè: (o)mirificata est dilectio tua mihi super dilectionem mulierũ. Quo- 26
modò ceciderunt potentes, & perierunt vasa bellica? 27

CAP. II.

ET factum est post hæc & interrogavit David in Domino, dicens; Si ascendam in unam civitatum Juda? Et dixit Dominus ad eum, Ascende. Et dixit David, Quo ascendam? Et dixit, In Chebron. Et ascendit illuc David in Chebron, & ambæ uxores ejus, Achinaam Jezraelites, & Abigea uxor Nabal Carmelii, Et viri, qui cum eo, unusquisq; & domus ejus: & habitabant in civitatibus Chebron. Et veniunt viri Judææ, & ungunt David ibi ad regnandum super domum Juda. Et annuntiaverunt David, dicentes; Quia viri Jabis Galaaditidis sepelierunt Saul. Et misit David nuntios ad duces Jabis Galaaditidis: & dixit ad eos David, Benedicti vos Domino: quoniam fecistis misericordiam hanc super dominum vestrum, super Saul christũ Domini: et sepelistis eum, & Jonathan filium ejus. Et nunc faciat Dominus vobiscum misericordiam, & veritatem. Et quidem ego faciam vobiscum bonum hoc: quoniã fecistis verbum istud. Et nunc confortentur manus vestræ: et estote in filios potentes: quoniam mortuus est dominus vester Saul: et quidem me unxit domus Juda super se in regem. Et Abenner filius Ner princeps militiæ Saul sumpsit Iebosthe filium Saul: & ascendere fecit eum è (a) castris in Manaem: Et fecit eũ regnare in Galaaditide, et in Thasiri, et in Jezrael, et in Ephræm, & in Beniamin, & super omnem Israel. Quadraginta annorum erat Iebosthe filius Saul, quando regnavit super Israel: et duos annos regnavit, præter domum Juda, qui erant post David. Et facti sunt dies, quibus David regnavit in Chebron super domum Juda, septem anni, et menses sex. Et exivit Abenner filius Ner, & pueri Iebosthe filii Saul de (b) Manaem in Gabaon. Et Joab filius Saruia, et pueri David exierunt de Chebron: et occurrunt (c) eis super fontem Gabaon in idipsum. Et sederunt hi super fontem hinc, et hi super fontem hac. Et dixit Abenner ad Joab; Surgant nunc pueri, et ludant coram nobis. Et dixit Joab, Surgant.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 עָקַת לִי עֲלָךְ אָחִי יְהוֹנָתָן חֲבִיבַת לִי לַחֲדָא מַפְרְשָׁא רְחִמְתָּךְ לִי מֵרְחִימַת תַּרְתֵּין נְשִׁין׃
27 אֵיכְדֵין אִתְקְטָלוּ גִּבָּרַיָּא וַאֲבַדוּ מָנֵי קְרָבָא׃ ב
1 וַהֲוָה בָתַר כֵּן וּשְׁאֵיל דָּוִד בְּמֵימְרָא דַיָי לְמֵימַר הַאֶסַּק בַּחֲדָא מִקִּרְוַיָּא דְבֵית יְהוּדָה וַאֲמַר
2 יְיָ לֵיהּ סַק וַאֲמַר דָּוִד לְאָן אֶסַּק וַאֲמַר לְחֶבְרוֹן׃ וּסְלִיק תַּמָּן דָּוִד וְאַף תַּרְתֵּין נְשׁוֹהִי
3 אֲחִינוֹעַם דְּמִיּזְרְעֶאל וַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמִכַּרְמְלָא׃ וְגֻבְרוֹהִי דְעִמֵּיהּ אַסֵּיק דָּוִד גְּבַר
4 וֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וִיתִיבוּ בְּקִרְוֵי חֶבְרוֹן׃ וַאֲתוֹ גֻּבְרֵי שִׁבְט יְהוּדָה וּמְשַׁחוּ תַמָּן יַת דָּוִד לְמֶהֱוֵי
5 מַלְכָּא עַל דְּבֵית יְהוּדָה וְחַוִּיאוּ לְדָוִד לְמֵימַר גֻּבְרֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד דִּקְבַרוּ יַת שָׁאוּל׃ וּשְׁלַח
דָּוִד אִזְגַּדִּין לְוָת אֱנָשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וַאֲמַר לְהוֹן בְּרִיכִין אַתּוּן קֳדָם יְיָ דַּעֲבַדְתּוּן חִסְדָּא הָדֵין
6 עִם רִבּוֹנְכוֹן עִם שָׁאוּל וּקְבַרְתּוּן יָתֵיהּ׃ וּכְעַן יַעְבֵּד יְיָ עִמְּכוֹן טֵיבוּ וּקְשׁוֹט וְאַף אֲנָא אַעְבֵּיד
7 עִמְּכוֹן טָבְתָא הָדָא דַּעֲבַדְתּוּן פִּתְגָמָא הָדֵין׃ וּכְעַן יִתְקְפָן יְדֵיכוֹן וַהֲווֹ לְגֻבְרִין גִּבָּרִין אֲרֵי
8 מִית רִבּוֹנְכוֹן שָׁאוּל וְאַף יָתִי מְשַׁחוּ דְבֵית יְהוּדָה לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עֲלֵיהוֹן׃ וְאַבְנֵר בַּר נֵר רַב
9 חֵילָא דִּי לְשָׁאוּל דְּבַר יַת אִישׁ בּוֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל וְאַעֲבְרֵיהּ לְמַחֲנָיִם׃ וְאַמְלְכֵיהּ עַל דְּבֵית
גִּלְעָד וְעַל דְּבֵית אָשֵׁר וְעַל דְּבֵית יִזְרְעֶאל וְעַל דְּבֵית אֶפְרַיִם וְעַל דְּבֵית בִּנְיָמִין וְעַל דְּבֵית
10 יִשְׂרָאֵל כּוּלְּהוֹן׃ בַּר אַרְבְּעִין שְׁנִין אִישׁ בּוֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל כַּד מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְתַרְתֵּין שְׁנִין
11 מְלַךְ בְּרַם דְּבֵית יְהוּדָה הֲווֹ בָּתַר דָּוִד׃ וַהֲוָה מִנְיַן יוֹמַיָּא דַּהֲוָה דָוִד מַלְכָּא בְּחֶבְרוֹן עַל
12 דְּבֵית יְהוּדָה שְׁבַע שְׁנִין וְשִׁתָּא יַרְחִין׃ וּנְפַק אַבְנֵר בַּר נֵר וְעַבְדֵי אִישׁ בּוֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל
13 מִמַּחֲנַיִם לְגִבְעוֹן׃ וְיוֹאָב בַּר צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד נְפַקוּ וְעַרְעוּנוּן עַל בְּרֵכְתָא דִבְגִבְעוֹן כַּחֲדָא
14 וּשְׁרוֹ אִלֵּין עַל בְּרֵכְתָא מִכָּא וְאִלֵּין עַל בְּרֵכְתָא מִכָּא׃ וַאֲמַר אַבְנֵר לְיוֹאָב יְקוּמוּן כְּעַן
עוּלֵמַיָּא וִיחַיְכוּן קֳדָמַנָא וַאֲמַר יוֹאָב יְקוּמוּן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Angustia est mihi super te frater mi Jehonathan, amâsti me valdè, mirabilis fuit dilectio tua mihi præ dilectione duarum uxorum. Quomodo occisi sunt robusti & perierunt vasa belli! 26 27

CAP. II.

ET fuit post hoc & rogavit David in dicto Dñi, dicendo: Num ascendam in unam ex civitatib' domus Jehudah? & dixit illi Dñs, Ascende: & dixit David, Quò ascendã? & dixit, Ad Hhebron. Et ascendit illuc David & etiam duæ uxores ejus, Ahhinogham, quæ erat ex Izreghel, & Abigail uxor Nabal ex Charmel. Et viros ejus qui erant cum eo ascendere fecit David, virum & hominem domus ejus, & sederunt in urbibus Hhebron. Et venerunt viri tribus Jehuda, & unxerunt ibi David ut esset rex super [*populum*] domus Jehudah, & indicaverunt David, dicendo: Viri Jabes Gilghad sunt qui sepelierunt Saul. Et misit David nuncios ad homines Jabes Gilghad, & dixit illis, Benedicti vos ante Dñm, qui fecistis misericordiam hanc cum dño vestro cum Saul, & sepelistis eum. Et nunc faciet Dñs vobiscum bonitatem & veritatem, & etiam ego faciam vobiscum bonum hoc, qui fecistis verbum hoc. Et nunc fortificentur manus vestræ, & estote in viros robustos, quia mortuus est dñs vester Saul, & etiam me unxerunt [*viri*] domus Jehudah, ut sim rex super eos. Et Abner filius Ner magister virtutis Saul, duxit Isboseth filium Saul, & transire fecit illum ad Mahhanaim. Et regnare fecit illum super [*populum*] domus Gilghad, & super [*populum*] domus Asser, & super Jezraghel, & super [*populum*] domus Ephraim, & super [*viros*] domus Binjamin, & super [*viros*] *domus* Israel omnes illos. Fili' quadraginta annorũ erat Isboseth fili' Saul, quando regnavit super Israel, & duob' annis regnavit: verùm [*viri*] dom' Jehudah fuerunt post David. Et fuit numer' dierum, quib' fuit David rex in Hhebron super [*populum*] dom' Jehudah, septem anni & sex menses. Et exivit Abner fili' Ner, & servi Isboseth filii Saul, ex Mahhanaim ad Gibghon. Et Joab fili' Zzarujah, & servi David exierunt & offenderunt illos super piscinam Gibghon simul, & posuerunt [*se*] hi super piscinam hinc & hi super piscinam illinc. Et dixit Abner ad Joab, Surgant nunc adolescentes, & ludant ante nos: & dixit Joab, Surgant.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܥܩܬ ܠܝ ܥܠܝܟ ܐܚܝ ܝܘܢܬܢ. ܚܒܝܒ ܗܘܝܬ ܠܝ ܛܒ. ܦܪܝܫܐ ܗܘܬ ܠܝ ܪܚܡܬܟ 26
ܡܢ ܪܚܡܬܐ ܕܢܫܐ. * ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܒܕܘ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ.
* ܫܠܡܘ. * ܩ * 27
* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܟܢ. ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܐܣܩ ܠܚܕܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ 1
ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܩ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܐܝܟܐ ܐܣܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܚܒܪܘܢ. * ܘܣܠܩ ܬܡܢ ܕܘܝܕ. 2
ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ. ܐܚܝܢܘܥܡ ܕܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܐ. * ܘܓܒܪ̈ܐ 3
ܕܥܡܗ ܗܘܘ ܥܡܗ. ܘܐܣܩ ܕܘܝܕ ܘܐܢܫ ܒܝܬܗ. ܘܝܬܒܘ ܒܚܒܪܘܢ. * ܘܐܬܘ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ 4
ܠܡܫܚܘ ܠܗ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܐܢܫܐ
ܕܝܒܝܫ ܓܠܥܕ ܩܒܪܘ ܠܫܐܘܠ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܢܫܐ ܕܝܒܝܫ. ܘܐܡܪ 5
ܠܗܘܢ. ܒܪܝܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܕܥܒܕܬܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܗܕܐ ܥܡ ܡܪܟܘܢ. ܥܡ ܫܐܘܠ
ܕܩܒܪܬܘܢܝܗܝ. * ܘܗܫܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܘܩܘܫܬܐ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܐܥܒܕ 6
ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܕܥܒܕܬܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܗܫܐ ܢܬܚܝܠܢ ܐܝܕܝܟܘܢ ܘܗܘܘ 7
ܒܢܝ̈ ܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܡܝܬ ܡܪܟܘܢ ܫܐܘܠ. ܘܠܝ ܡܫܚܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܠܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ.
* ܘܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. ܕܒܪ ܠܐܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܥܒܪܗ ܠܡܚܢܝܡ. 8
* ܘܐܡܠܟܗ ܥܠ ܓܠܥܕ. ܘܥܠ ܓܫܘܪ. ܘܥܠ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܥܠ ܐܦܪܝܡ. ܘܥܠ ܒܢܝܡܝܢ. 9
ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܟܕ ܐܡܠܟ ܥܠ 10
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ. ܒܪܡ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܗܘܘ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ 11
ܕܝܘܡܬܐ. ܟܕ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܥܠ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܘܫܬܐ ܝܪ̈ܚܝܢ.
* ܘܢܦܩ ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܐܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܡܢ ܡܚܢܝܡ ܠܓܒܥܘܢ. 12
* ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܢܦܩܘ. ܘܐܬܦܓܥܘ ܒܗܘܢ. ܒܥܠܝܡ̈ܐ ܒܓܒܥܘܢ. 13
ܐܟܚܕܐ. ܘܝܬܒܘ ܗܠܝܢ ܥܠܝܡ̈ܐ ܡܟܐ. ܘܗܠܝܢ ܥܠܝܡ̈ܐ ܡܟܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ 14
ܠܝܘܐܒ. ܢܩܘܡܘܢ ܥܠܝܡ̈ܐ. ܢܫܥܘܢ ܩܕܡܝܢ. ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ. ܢܩܘܡܘܢ.

26 * Angor propter te frater mi Jonathan: dilect⁹ eras mihi valdé: ſingularis erat mihi amor tuus magis quàm amor mulierum. 27 Quomodo occubuerunt heroes, & perierunt inſtrumenta bellica?

CAP. II.

1 DEinde factũ eſt ut conſuleret David Dominum, diceretque; Num aſcendam ad unã ex civitatibus Juda? Reſpondit ei Dñs, Aſcende. Dixítque David, Quò aſcendam? Cui reſpondit, In Hebronem. 2 Aſcendit itaque illuc David, ipſe & duæ uxores ejus, Ahineem Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ. 3 Cum Davide erant etiam viri ſui, aſcendítque David cum gente domûs ſuæ, & habitaverunt in Hebrone. 4 Quò venientes homines Juda ad ungendum illic Davidem ut regnaret ſuper domum Juda, nuntiârunt Davidi, & dixerunt ad eum quòd cives Jabes Gelaad ſepeliſſent Saulem. 5 Mittens ergò David legatos ad cives Jabes Gelaad, dixit ad eos; Benedicti ſitis à Domino, quòd tale beneficiũ exhibueritis domino veſtro Sauli, ſepeliendo eum. 6 Et nunc præſtet vobis Dominus beneficium & juſtitiam: quin ego etiam tale beneficium rependã vobis, quòd rem hanc feceritis. 7 Cæterũ confirmentur manus veſtræ, & eſte ſtrenui, quoniam *licèt* mortu⁹ ſit dominus veſter Saul, me tamen unxerunt filii Juda ut regnarem ſuper eos. 8 Abner autem filius Ner, princeps militiæ Saulis, ductũ Iſbeſol filium Saulis tranſtulit in Mahanim, 9 Et regem conſtituit ſup Gelaad & ſup Geſſur, & ſuper Jezrael, & ſuper Aphrem, & ſuper Benjamen, denique ſuper univerſum Iſraelem. 10 Quadraginta natus erat annos Iſbeſol filius Saulis quando regnavit ſuper Iſraelem, & duobus annis regnavit: Verũ familia Juda ſectati ſunt Davidẽ. 11 Fuítque numerus dierum quibus David manſit rex in Hebrone ſuper familiam Juda, ſeptem annorum & ſex menſium. 12 Deinde egreſſus Abner filius Ner cum ſervis Iſbeſol filii Saulis, è Mahanim ad Gebaon; 13 Joab etiam fili⁹ Suriæ, & viri Davidis egreſſi, concurrerunt unà cum juvenibus in Gebaon: cúmque conſediſſent hi juvenes hinc, & illi juvenes inde, 14 Dixit Abner ad Joabum, Conſurgant pueri, ludántque coram nobis. Dixit Joab, Conſurgant.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ضاق بي عليك يا اخي يوناثان * كنت حبيبا لي جدا * مقرون كانت محبتك عندي افضل 26
من محبة النسوان * كيف سقط الجبارون * وباد ادوات الحرب * الفصل الثاني * 27
* وكان بعد ذلك سأل داود الرب وقال اصعد الي واحدة من قرا يهودا * فقال له الرب * اصعد 1
فقال داود * اين اصعد * فقال له * الي حبرون * وصعد هنالك داود وكلتا نسوانه * اخينعام التي 2
من ايزرعال * وابيغال امراة نابال الكرملي * وداود ورجاله صعدوا معه واهل بيته * فاقاموا 3
في حبرون * واتي اناس يهودا ليمسحوا هنالك داود ملكا علي بني يهودا * وقالوا له ان اهل 4
يابيس جلعاد قبروا ساوول * فبعث داود رسلا الي اهل يابيس جلعاد وقال لهم * بارك الله 5
عليكم حين صنعتم خيرا بسيدكم ساوول * حين قبرتموه * فالان يصنع الرب بكم خيرا 6
واحسانا * وانا ايضا فاصنع بكم معروفا * حين عملتم هذا العمل * والان فلتقوي ايديكم * 7
وكونوا اهل قوة * لانه قد مات ساوول سيدكم * ولي مسح بنو يهودا لاملك عليهم * فاما ابنار 8
بن نار صاحب حربة ساوول * اخذ اسباسول بن ساوول * فانفذه الي محنين * وملكه علي جلعاد * 9
وعلي جاسور وعلي ايزرعيل * وعلي افريم * وعلي بنيامين * وعلي جميع اسرايل * ابن اربعين سنة 10
كان اسباسول بن ساوول حين ملك علي اسرايل * وسنتين اثنتين ملك الا ان بيت يهودا كانوا
في اثر داود * وكان عدد الايام التي ملك داود بحبرون علي بيت يهودا * سبع سنين وستة اشهر * 11
* وخرج ابنار بن نار وعبيد اسباسول بن ساوول من محنين الي جبعون * ويواب بن صوريا صاحب 12 13
جيش داود ورجال داود خرجوا * فالتقوا الغلمان في جبعون جميعا * فجلس هاولاء الغلمان ناحية *
وهاولاء الغلمان ناحية * فقال ابنار ليواب * ليقم الغلمان ليلعبوا قدامنا * فقال يواب يقوموا * 14

26 * *Doleo causâ tui, O mi frater Jonathan: eras mihi dilectus admodùm: peculiaris erat apud me amor tuus pluſquam amor mulierum.* 27 *Quomodò corruerunt gigantes, et perierunt inſtrumenta bellica?*

CAP. II.

1 *COntigit poſteà ut conſulente Dominum Davide ac dicente, Aſcendámne ad aliquam ex civitatibus Juda? diceret ad eum Dominus, Aſcende: et dicente Davide, Quò aſcendam? diceret ad eum, Ad Hebron.* 2 *Aſcendit itaque illuc David et ambæ uxores ejus, Achinoam quæ erat ex Jezraele, et Abigail uxor Nabalis Carmelitæ.* 3 *Cum Davide aſcenderunt etiam viri ejus, & domeſtici ejus, moratíque ſunt in Hebron:* 4 *Et venientes homines Juda ut ungerent ibi Davidem regem ſuper filios Juda, dixerunt ad eum quòd cives Jabis Galaad ſepeliſſent Saulem.* 5 *Quamobrèm miſſis David nuntiis ad cives Jabis Galaad, dixit ad eos; Benedicat vos Deus, quòd exercueritis beneficium erga dominum veſtrum Saulem, ſepelientes eum.* 6 *Et Dominus igitur exerceat erga vos benignitatem & gratiam; quin etiam ego beneficiis vos proſequar, quòd tale opus præſtiteritis.* 7 *Et nunc roborentur manus veſtræ, et forti ſitis animo: nam mortuo Saule domino veſtro, me unxerunt filii Juda ut regnem ſuper eos.* 8 *Verùm Abner filius Ner ſariſſophorus Saulis, aſſumptum Isbeſol filium Saulis, traduxit in Mahanin,* 9 *Et regem conſtituit illum ſuper Galaad, & ſuper Geſſur, & ſuper Jezraelem, & ſuper Ephraim, & ſuper Benjamin, & ſuper univerſum Iſraelem.* 10 *Quadraginta annos natus erat Isbeſol filius Saulis quando regnavit ſuper Iſraelem, et biennio regnavit. Attamen domus Juda inſtiterunt veſtigiis Davidis:* 11 *Fuitque numerus dierum quibus David regnavit in Hebron ſuper domum Juda, ſeptem annorũ et ſex menſium.* 12 *Interim Abnero filio Ner, et ſervis Isbeſol filii Saulis è Mahanin ad Gabaon egreſſis;* 13 *Joabo quoque filio Suriæ, duce exercitûs Davidis, et viris Davidis exeuntibus, & adoleſcentibus in Gabaon ſimul coincidentibus; conſtiterunt hi adoleſcentes ab una parte, illi verò adoleſcentes ab altera parte.* 14 *Dixitque Abner ad Joab, Surgant adoleſcentes ad ludendum coram nobis: et dixit Joab, Surgant.*

שְׁמוּאֵל ב : ב

,Binjamin duodecim ,numero in transierunt & ,ſurrexerunt Et
15 וַיָּקֻמוּ וַיַּעַבְרוּ בְמִסְפָּר שְׁנֵים עָשָׂר לְבִנְיָמִן
.David ſervis ex duodecim & : Saul filio Isboſeth &
וּלְאִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִד׃
,ſui *ſocii* latus in ſuus gladius & ,ſui *ſocii* caput *in* *vir* apprehenderunt Et
16 וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ בְּצַד רֵעֵהוּ
,Haſſurim Chelcath ipſum locum vocavit & : pariter ceciderunt &
וַיִּפְּלוּ יַחְדָּו וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חֶלְקַת הַצֻּרִים
valde uſque durum prælium fuit Et .Ghibhon in qui
17 אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה קָשָׁה עַד־מְאֹד
ſervorum *facies ad* Iſrael viri & ,Abner eſt cæſus & : illa die in
בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּנָּגֶף אַבְנֵר וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי
,Abiſai & ,Joab ; Serujah filii tres ibi erant Et .David
18 דָוִד׃ וַיִּהְיוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה בְּנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי
, *capreorum* unus ſicut ſuis pedibus in levis Hazael & : Hazael &
וַעֲשָׂהאֵל וַעֲשָׂהאֵל קַל בְּרַגְלָיו כְּאַחַד הַצְּבָיִם
non & ; Abner *poſt* Hazael eſt perſecutus Et .agro in qui
19 אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּרְדֹּף עֲשָׂהאֵל אַחֲרֵי אַבְנֵר וְלֹא־
.Abner *poſterioribus de ſiniſtram* *ſuper &* ,*dexteram ſuper* eundo declinavit
נָטָה לָלֶכֶת עַל־הַיָּמִין וְעַל־הַשְּׂמֹאול מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר׃
: dixit & ? Hazael *hic* *tu* *Num* : ait & ,ſe poſt Abner reſpexit Et
20 וַיִּפֶן אַבְנֵר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עֲשָׂהאֵל וַיֹּאמֶר
,tuam dexteram *ſuper* *tibi* Declina : Abner illi Dixitque .*Ego*
21 אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְטֵה לְךָ עַל־יְמִינְךָ
cape & , pueris è unum tibi apprehende & ,tuam ſiniſtram *ſuper* vel
אוֹ עַל־שְׂמֹאלֶךָ וֶאֱחֹז לְךָ אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקַח־
.ejus *poſterioribus* à declinare Hazael noluit & :ejus *veſtem mutatoriã* tibi
לְךָ אֶת־חֲלִצָתוֹ וְלֹא־אָבָה עֲשָׂהאֵל לָסוּר מֵאַחֲרָיו׃
tibi Recede : Hazael ad dicere Abner adhuc addidit Et
22 וַיֹּסֶף עוֹד אַבְנֵר לֵאמֹר אֶל־עֲשָׂהאֵל סוּר לְךָ
meas facies levabo quomodo & ?terrã in te percutiã quid ut :*meis poſterioribꝰ* à
מֵאַחֲרָי לָמָּה אַכֶּכָּה אַרְצָה וְאֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי
Abner eum percuſſit & : recedere renuit Et ? tuum fratrem Joab ad
23 אֶל־יוֹאָב אָחִיךָ׃ וַיְמָאֵן לָסוּר וַיַּכֵּהוּ אַבְנֵר
: ipſius *poſterioribus* à lancea eſt egreſſa & : *quintam ad* lanceæ *poſterioribus in*
בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית אֶל־הַחֹמֶשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית מֵאַחֲרָיו
ad *veniens* omnis ,fuit & : *ſe ſubter* eſt mortuus & ,ibi cecidit &
וַיִּפָּל־שָׁם וַיָּמָת תַּחְתָּו וַיְהִי כָּל־הַבָּא אֶל־
ſubſiſtebant & ,fuerat mortuus & ,Hazael *ibi* *ceciderat* *quo* , locum
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָפַל שָׁם עֲשָׂהאֵל וַיָּמֹת וַיַּעֲמֹדוּ׃
: *eſt ingreſſus* Sol & : Abner *poſt* Abiſai & ,Joab ſunt perſecuti Et
24 וַיִּרְדְּפוּ יוֹאָב וַאֲבִישַׁי אַחֲרֵי אַבְנֵר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה
via Ghiach *facies* *ſuper* qui ,Ammah Ghibbah ad uſque venerũt ipſi &
וְהֵמָּה בָּאוּ עַד־גִּבְעַת אַמָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי־גִיחַ דֶּרֶךְ
,Abner poſt Binjamin filii ſunt congregati Et .Ghibhon deſerti
25 מִדְבַּר גִּבְעוֹן׃ וַיִּתְקַבְּצוּ בְנֵי־בִנְיָמִן אַחֲרֵי אַבְנֵר
.unius collis *capite* *ſuper* ſteterunt & : unum *globum* in fuerunt &
וַיִּהְיוּ לַאֲגֻדָּה אֶחָת וַיַּעַמְדוּ עַל רֹאשׁ־גִּבְעָה אֶחָת׃
? gladius *peredet victoriam ad* Num : ait & ,Joab ad Abner clamavit Et
26 וַיִּקְרָא אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמֶר הֲלָנֶצַח תֹּאכַל חֶרֶב
non quo uſque & ? noviſſimo in ſit amaritudo quòd nôſti nonne
הֲלוֹא יָדַעְתָּה כִּי־מָרָה תִהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה וְעַד־מָתַי לֹא־
: Joab Dixitque ? ſuorũ fratrũ *poſterioribus de redeundũ ad* populo dices
27 תֹאמַר לָעָם לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי אֲחֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב
aſcendiſſet manè *à* tunc quia ,fuiſſes locutus niſi quia ,Deus Vivit
חַי הָאֱלֹהִים כִּי לוּלֵא דִּבַּרְתָּ כִּי אָז מֵהַבֹּקֶר נַעֲלָה
,buccina *in* Joab clanxit Et .*ſui fratris poſterioribus* à *vir* ,populus
28 הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃ וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשּׁוֹפָר
, Iſrael poſt ultrà ſunt perſecuti non & ,populus omnis *ſteterunt* &
וַיַּעַמְדוּ כָּל־הָעָם וְלֹא־יִרְדְּפוּ עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל
.*pugnandum ad* ultrà addiderunt nec
וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם׃

Verſio VULG. LAT.

15 Surrexerunt ergò, & transierũt numero duodecim de Benjamin, ex parte Iſboſeth filii Saul, & duodecim de pueris 16 David. Apprehenſóque unuſquiſq; capite comparis ſui, defixit gladium in latꝰ contrarii, & ceciderunt ſimul: vocatúmque eſt nomen loci illius, Ager 17 robuſtorum, in Gabaon. Et ortum eſt bellum durum ſatis in die illa: fugatúſque eſt Abner, & viri Iſrael, à pueris Da- 18 vid. Erant autem ibi tres filii Saruiæ, Joab, & Abiſai, & Aſael: porrò Aſael curſor velociſſimus fuit, quaſi unus de capreis quæ morantur in ſylvis. 19 Perſequebatur autem Aſael Abner, & non declinavit ad dexteram neque ad ſiniſtram 20 omittens perſequi Abner. Reſpexit itaque Abner poſt tergum ſuum, & ait; Túne es Aſael? Qui reſpondit, Ego ſum. 21 Dixítque ei Abner; Vade ad dexteram, ſive ad ſiniſtram, & apprehende unum de adoleſcentibus, & tolle tibi ſpolia ejus. Noluit autem Aſael omit- 22 tere quin urgeret eum. Rurſúmque locutus eſt Abner ad Aſael; Recede, noli me ſequi, ne compellar confodere te in terram, & levare non potero faciem meam ad Joab fratrem 23 tuum. Qui audire contempſit, & noluit declinare: percuſſit ergò eum Abner averſâ haſtâ in inguine, & transfôdit, & mortuus eſt in eodem loco: omnéſque qui tranſibant per locum illum, in quo ceciderat Aſael, & mortuꝰ erat, ſubſiſtebãt. 24 Perſequentibus autem Joab & Abiſai fugientem Abner, Sol occubuit: & venerunt uſque ad Collem aquæ ductûs, qui eſt ex adverſo vallis itineris deſerti 25 in Gabaon. Congregatique ſunt filii Benjamin ad Abner: & conglobati in unum cuneũ, ſteterunt in ſummitate tumuli 26 unius. Et exclamavit Abner ad Joab, & ait; Num uſque ad internecionem tuus mucro deſæviet? an ignoras quòd periculoſa ſit deſperatio? uſquequò non dicis populo ut omittat 27 perſequi fratres ſuos? Et ait Joab; Vivit Dominus, ſi locutus fuiſſes, manè receſſiſſet populus perſequens fratrem ſuũ. 28 Inſonuit ergò Joab buccinâ, et ſtetit omnis exercitus, nec perſecuti ſunt ultrà Iſrael, neque iniêre certamen.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἀνέστησαν, ϗ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμὶν δώδεκα τῶν (┼) Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ, ϗ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυίδ. 16 Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ϗ μάχαιρα αὐτοῦ (ω) εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ϗ πίπτουσι κατὰ τὸ αὐτό. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μερὶς τῶν ἐπιβούλων, ἥ ἐστιν ἐν Γαβαών. 17 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ϗ ἔπταισεν Ἀβεννὴρ ϗ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον (α) παίδων 18 Δαυίδ. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ (β) Σαρουίας, Ἰωὰβ, ϗ (γ) Ἀβεσσὰ, ϗ Ἀσαήλ. ϗ Ἀσαὴλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, (δ) ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ. 19 Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαὴλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, ϗ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ πορεύεσθαι (ε) εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς (ζ) ἀριστερὰ 20 κατόπισθεν Ἀβεννήρ. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Εἰ (η) σὺ εἶ αὐτὸς Ἀσαήλ; ϗ (θ) εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. 21 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννὴρ, Ἔκκλινον σὺ (ι) εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ϗ κάτασχε σεαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων, ϗ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. ϗ οὐκ ἠθέλησεν Ἀσαὴλ 22 ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀβεννὴρ λέγων τῷ Ἀσαὴλ, Ἀπόστηθι ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· ϗ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ; 23 Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; (κ) ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. ϗ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι. ϗ τύπτει αὐτὸν Ἀβεννὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν, ϗ (λ) διεξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, ϗ πίπτει ἐκεῖ ϗ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. ϗ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαὴλ ϗ ἀπέθανε, ϗ ὑφίστατο. 24 Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ ϗ Ἀβεσσὰ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, ϗ ὁ ἥλιος ἔδυνε. ϗ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ (μ) Ἀμμὰν, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γαῒ, ὁδὸν 25 ἔρημον Γαβαών. Καὶ συναθροίζονται (ν) οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν οἱ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, ϗ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, ϗ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός. 26 Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ Ἰωὰβ, ϗ εἶπεν, Μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται (ξ) ἡ ῥομφαία; ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; ϗ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀποστρέφειν ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; 27 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πρωΐθεν (ο) ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 28 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ τῇ σάλπιγγι, ϗ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς, ϗ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, ϗ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

Et ſurrexerunt, & transierunt in numero de pueris Benjamin 15 *duodecim ex eis qui erant Ieboſibe filii Saul, & duodecim de pueris David. Et apprehenderunt* 16 *unuſquiſq; manu caput proximi ſui: & gladius ejus in coſtam proximi ſui, & cadunt pariter. Et vocatum eſt nomen loci illius, Portio (d) irruentium, quæ eſt in Gabaon. Et factum eſt prælium* 17 *durum, ut cum maximè, in die illa. Et cecidit Abenner, & viri Iſrael coram pueris David. Et* 18 *fuerunt ibi tres filii Saruia, Joab, & Abeſſa, & Aſael. Et Aſael levis pedibus ſuis, tanquam una caprea in campo. Et perſequutus* 19 *eſt Aſael poſt Abenner; & non declinavit eundo in dextra neq; in ſiniſtra poſt Abenner. Et inſpe-* 20 *xit Abenner in poſteriora ſua, & dixit; Si tu es ipſe Aſael? Et di-* 21 *xit, Ego ſum. Et dixit ei Abenner; Declina tu in dextra aut in ſiniſtra, & apprehende tibi unum puerorum, & ſume tibi armaturam ejus. Et noluit Aſael declinare à poſt ipſum. Et adjecit* 22 *adhuc Abenner dicens ipſi Aſael; Recede à me, ut non percutiam te in terram: & quomodò levabo faciem meã erga Joab? (e) Et* 23 *ubi ſunt hæc? reverte ad Joab fratrem tuum. Et noluit recedere. Et percutit eum Abenner in poſteriore parte lanceæ in inguinẽ: & tranſiit lancea ex poſterioribus ejus, & cadit ibi, et moritur (f) ſub ſe. Et factum eſt, omnis qui veniebat ad locum, ubi ceciderat ibi Aſael, et mortuus erat; et ſubſiſtebat. Et perſequutus eſt* 24 *Joab et Abeſſa poſt Abenner: et Sol occidebat. Et ipſi intraverunt uſq; ad collem Amman, qui eſt ſuper faciem Gai, viam deſertum Gabaon. Et congregantur filii* 25 *Benjamin, qui poſt Abenner, et facti ſunt in (g) concurſum unum, et ſteterunt ſuper caput collis unius. Et vocavit Abenner Joab,* 26 *et dixit; Nunquid ad (h) victoriam comedet gladius? Nónne ſcis quia amara (i) erunt in noviſſimis? et uſquequò non dices populo reverti à poſt fratres (k) noſtros? Et dixit Joab; Vivit Do-* 27 *minus, quia, niſi locutus eſſes, quia tunc à mane aſcendiſſet populus, unuſquiſq; poſt fratrem ſuum. Et clanxit Joab tubâ: et* 28 *receſſerunt omnis populus, et non ſunt perſequuti poſt Iſrael: et non adjecerunt ultrà pugnare.*

MS.A. (┼) Ἐισβοσθαὶ (ω) εἰς πλάγιον τοῦ (α) τῶν παίδων (β) Σαρουίας, (γ) Ἀβισαὶ, (δ) ὡς ἡ μία (ε) εἰς τὰ δεξιὰ (ζ) τὰ ἀριστερὰ (η) σὺ αὐτὸς (θ) εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ (ι) εἰς δεξιὰ (κ) ἀπόστρεφε (λ) ἐξῆλθε (μ) Ἀμμὰ, (ν) υἱοὶ Βενιαμεὶν (ξ) ῥομφαία; ἢ (ο) ἀνέβη ∘

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְקָמוּ וַעֲבַרוּ בְמִנְיָן תְּרֵי עֲסַר מִדְּבֵית בִּנְיָמִן וּמִדְּאִישׁ בֹּשֶׁת בַּר שָׁאוּל וּתְרֵי עֲסַר מֵעַבְדֵי
16 דָוִד׃ וְאַתְקִיפוּ גְּבַר בְּרֵישׁ חַבְרֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ בִּסְטַר חַבְרֵיהּ וּנְפַלוּ כַּחֲדָא וּקְרָא לְאַתְרָא
17 הַהוּא אַחְסָנַת קְטִילַיָּא דִּי בְגִבְעוֹן׃ וַהֲוָה קְרָבָא תַּקִּיף עַד לַחֲדָא בְּיוֹמָא הַהוּא וְאִתְּבַר
18 אַבְנֵר וֶאֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל קֳדָם עַבְדֵי דָוִד׃ וַהֲווֹ תַמָּן תְּלָתָא בְּנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וַעֲשָׂהאֵל
19 וַעֲשָׂהאֵל קְלִיל בְּרַגְלוֹהִי כַּחֲדָא מִן טַבְיָא דִּי בְחַקְלָא׃ וּרְדַף עֲשָׂהאֵל בָּתַר אַבְנֵר וְלָא
20 אִתְפְּנֵי לְמֵיזַל עַל יַמִּינָא אוֹ עַל סְמָלָא מִבָּתַר אַבְנֵר׃ וְאִתְפְּנֵי אַבְנֵר בַּתְרוֹהִי וַאֲמַר הַאַתְּ
21 דֵּין עֲשָׂהאֵל וַאֲמַר אֲנָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ אַבְנֵר אִתְפְּנֵי לָךְ עַל יְמִינָךְ אוֹ עַל סְמָלָךְ וְאֵיחוֹד לָךְ
22 חַד מֵעוּלֵמַיָּא וְסַב לָךְ יָת זְרָזֵיהּ וְלָא אֲבָה עֲשָׂהאֵל לְמִסַּר מִבַּתְרוֹהִי׃ וְאוֹסִיף עוֹד אַבְנֵר
לְמֵימַר לַעֲשָׂהאֵל זוּר לָךְ מִבַּתְרַי לְמָה אֶקְטְלִנָּךְ וְאֶרְמְנָךְ לְאַרְעָא וְאֵיכְדֵין אֶזְקוֹף אַפַּי
23 וְאֶחֱמֵי לְיוֹאָב אֲחוּךְ׃ וְלָא אֲבָא לְמִסַּר וּמְחָהִי אַבְנֵר בַּאֲחוֹרֵי מוּרְנִיתָא בִּסְטַר יַרְכֵיהּ
וּנְפַקַת מוּרְנִיתָא מֵאֲחוֹרוֹהִי וּנְפַל תַּמָּן וּמִית בְּאַתְרֵיהּ וַהֲוָה כָּל דְּאָתֵי לְאַתְרָא דִּנְפַל
24 תַּמָּן עֲשָׂהאֵל וּמִית וְקָיְמִין׃ וּרְדַפוּ יוֹאָב וַאֲבִישַׁי בָּתַר אַבְנֵר וְשִׁמְשָׁא עַלַּת וְאִנּוּן מְטוֹ עַד
25 גִּבְעַת אַמְתָא דִּי עַל אַפֵּי גִיחַ אוֹרַח מַדְבְּרָא דְגִבְעוֹן׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ בְנֵי בִנְיָמִן בָּתַר אַבְנֵר
26 וַהֲווֹ לְסִיעָא חַד וְקָמוּ עַל רֵישׁ רָמְתָא חֲדָא׃ וּקְרָא אַבְנֵר לְיוֹאָב וַאֲמַר הַלְאַפְרָשׁ תִּקְטוֹל
חַרְבָּא הֲלָא יְדַעְתָּא אֲרֵי מְרִירָא תְהֵי בְסוֹפָא וְעַד אֵימָתַי לָא תֵימַר לְעַמָּא לְמֵתַב מִבָּתַר
27 אֲחֵיהוֹן׃ וַאֲמַר יוֹאָב קַיָּם הוּא יְיָ אֲרֵי אִלּוּלְפוֹן מַלֵּלְתָּא אֲרֵי בְכֵין פּוֹן מֵעִדָּן צַפְרָא אִסְתַּלַּק
28 עַמָּא גְּבַר מִבָּתַר אֲחוּהִי׃ וּתְקַע יוֹאָב בְּשׁוֹפָרָא וְקָמוּ כָּל עַמָּא וְלָא רְדַפוּ עוֹד בָּתַר יִשְׂרָאֵל
וְלָא אוֹסִיפוּ עוֹד לְאַגָּחָא קְרָבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſurrexerunt & transierunt in numero duodecim ex [*populo*] domꝰ Binjamin, & ex [*populo*] Isboſeth filii Saul, & duodecim ex ſervis David. 15 Et invaluerunt quiſq; in caput ſocii ſui, & gladiꝰ cujuſq; in latere ſocii ſui, & *ceciderunt* ſimul, & vocavit locum illum, Hæreditatem occiſorum, quæ eſt in Gibghon. 16 Et fuit bellum validum uſq; nimis in die illa, & fractꝰ eſt Abner & homines Iſrael ante ſervos David. 17 Et fuerunt ibi tres filii Szarujah, Joab & Abiſſai, & Ghaſſahel: & Ghaſſahel erat levis in pedibus ſuis, ut una de capreis quæ ſunt in agro. 18 Et ſecutꝰ eſt Ghaſſahel poſt Abner, & non deflexit ut iret ſuper dextram *aut* ſuper ſiniſtram de-poſt Abner. 19 Et converſus eſt Abner retro ſe, & dixit, Num tu es ille Ghaſſahel? & dixit, Sum. 20 Et dixit illi Abner, Verte te ſuper dextram tuam, aut ſuper ſiniſtram tuam, & determina tibi unum ex adoleſcentibꝰ, et accipe arma ejꝰ: et noluit Ghaſſahel recedere de-poſt illum. 21 Et addidit Abner dicere ad Ghaſſahel, Converte te de-poſt me: quare occidam te & projiciam te in terram, & quomodo levabo faciem meam, & oſtendar Joab fratri tuo? 22 Et noluit recedere: & percuſſit eum Abner in poſterioribꝰ haſtæ, in latere fœmoris ejꝰ, & exivit haſta à tergo illius, & cecidit ibi, & mortuꝰ eſt in loco ſuo: & *fuit* omnes qui veniebant ad locum in quo cecidit Ghaſſahel, & mortuꝰ eſt, & ſubſiſtebant. 23 Et ſecuti ſunt Joab & Abiſſai poſt Abner, & Sol occubuit, & ipſi attigerunt uſq; ad collem Amtha qui eſt ſuper facies Giahh, via deſerti Gibghon. 24 Et congregati ſunt filii Binjamin poſt Abner, & fuerunt in cœtum unum, & ſteterunt ſuper caput jugi unius. 25 Et clamavit Abner ad Joab, & dixit, Num quid ad ſeparationem occidet gladius? nónne nôſti quòd amaritudo erit in fine? & uſq; quò non dices populo ut redeat de-poſt fratres ſuos? 26 Et dixit Joab, Permanet ipſe Dñs, quia niſi locutus eſſes quòd tunc fortè à tempore auroræ aſcendiſſet vir de-poſt fratrem ſuum. 27 Et clanxit Joab in cornu, & ſteterunt omnis populus, et non ſecuti ſunt amplius poſt Iſrael, et non addiderunt amplius congredi *bello*. 28

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܩܡܘ ܘܥܒܪܘ. ܒܡܢܝܢܐ. ܬܪܥܣܪ ܒܢܝܡܝܢ ܕܐܝܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܬܪܥܣܪ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ
15 ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܚܕܘ ܐܢܫ ܒܪܫܐ ܕܚܒܪܗ. ܘܣܝܦܗ ܒܓܢܒܐ ܕܚܒܪܗ. ܘܢܦܠܘ ܐܟܚܕܐ. ܘܩܪܘ ܠܗ
16 ܠܐܬܪܐ ܗܘ. ܚܩܠܐ ܕܨܪܢ ܕܒܓܒܥܘܢ. * ܘܗܘܬ ܩܪܒܐ ܩܫܝܐ ܛܒ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܬܬܒܪ
17 ܐܒܢܝܪ ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܒܢܝ̈ܐ ܕܨܪܘܝܐ.
18 ܝܘܐܒ. ܘܐܒܝܫܝ. ܘܥܣܗܐܝܠ. ܘܥܣܗܐܝܠ ܩܠܝܠ ܗܘܐ ܒܪܓܠܘܗܝ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܛܒܝܐ
ܕܒܡܕܒܪܐ. * ܘܪܕܦ ܥܣܗܐܝܠ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܠܡܐܙܠ. ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ
19 ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. * ܘܐܬܦܢܝ ܐܒܢܝܪ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܐܡܪ: ܐܢܬ ܗܘ ܗܢܐ ܥܣܗܐܝܠ. ܘܐܡܪ.
20 ܐܢܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܢܝܪ. ܣܛܝ ܠܟ ܠܝܡܝܢܟ. ܐܘ ܠܣܡܠܟ. ܘܐܚܘܕ ܠܟ ܚܕ
21 ܡܢ ܥܠܝܡܐ. ܘܣܒ ܠܟ ܙܝܢܗ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܥܣܗܐܝܠ ܕܢܣܛܐ ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܐܒܢܝܪ
22 ܠܡܐܡܪ ܠܥܣܗܐܝܠ ܕܢܣܛܐ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܛܝ ܠܟ ܡܢ ܒܬܪܝ. ܕܠܐ ܐܡܚܝܟ
ܘܐܪܡܝܟ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܐܪܝܡ ܐܦܝ. ܘܐܚܙܐ ܒܝܘܐܒ ܐܚܘܟ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܣܛܐ.
23 ܘܡܚܝܗܝ ܐܒܢܝܪ ܒܥܩܒܐ ܕܡܘܪܢܝܬܗ ܥܠ ܚܕܝܗ. ܘܢܦܩܬ ܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܢܦܠ ܬܡܢ.
ܘܡܝܬ ܥܠ ܕܘܟܬܗ. ܘܟܠ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܠܕܘܟܬܐ ܗܝ ܕܢܦܠ ܬܡܢ ܥܣܗܐܝܠ. ܩܐܡ ܗܘܐ.
* ܘܪܕܦܘ ܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܘܫܡܫܐ ܥܪܒ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܬܐ
24 ܕܡܝܐ ܕܩܕܡ ܓܝܚ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ ܕܓܒܥܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ̈ ܒܢܝܡܝܢ ܒܬܪ
25 ܐܒܢܝܪ. ܘܗܘܘ ܟܢܘܫܬܐ ܚܕܐ. ܘܩܡܘ ܠܗ ܥܠ ܪܝܫ ܪܡܬܐ ܚܕܐ. * ܘܩܪܐ ܐܒܢܝܪ ܠܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ.
26 ܠܥܠܡܝܢ ܐܟܠܐ ܚܪܒܐ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܡܪܝܪܐ ܬܗܘܐ ܒܚܪܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܠܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܥܡܐ ܕܢܬܦܢܘܢ ܡܢ ܒܬܪ ܐܚܝ̈ܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܐܠܘܠܐ
27 ܕܡܠܠܬ. ܐܦ ܡܢ ܨܦܪܐ ܡܬܦܢܝܢ ܗܘܘ ܥܡܐ. ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܒܬܪ ܐܚܘܗܝ. * ܘܩܪܐ
28 ܝܘܐܒ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܪܕܦܘ ܬܘܒ ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ
ܬܘܒ ܠܡܩܪܒܘ.

15 * Conſurrexerunt itaque, & tranſierunt *certo* numero, *nempe* duodecim Benjaminitæ de *gente* Iſbeſol filii Saulis, & duodecim ex viris Davidis: 16 Et apprehenſo quilibet capite ſocii ſui, gladióque ſuo lateri ſocii ſui impoſito, ſimul occubuerunt: & vocaverunt locum illum, Agrum Saran, qui eſt in Gebaon. 17 Eodem die factum eſt prælium atrociſſimum, & confracti fuerunt Abner & viri Iſraelitæ coram ſervis Davidis. 18 Illic aderant tres filii Suriæ, Joab & Abiſai, & Aſael: Aſael autem cùm eſſet velox pedibus ſuis velut unus è cervis qui ſunt in deſerto, 19 Perſecutus eſt Aſael Abnerum, neque deflectebat à veſtigiis Abneri ut iret ad dexteram aut ad ſiniſtram. 20 Abner interim retrò verſus ait illi, Túne es ille Aſael? Ego ſum, inquit. 21 Dixit ad eum Abner, Diverte ad dexteram aut ad ſiniſtram tuam; & apprehendens unum ex pueris tolle tibi ejus arma. Sed renuente Aſaele divertere à veſtigiis ejus, 22 Rurſum dixit Abner ad Aſaelem ut diverteret à veſtigiis ſuis: ait enim illi, Deflecte à veſtigiis meis, ne te percutiam & humi ſternam: quomodo autem frontem attollerem & reſpicerem Joabum fratrem tuum? 23 Verùm cùm renueret deflectere, percuſſit eum Abner caudâ haſtæ ſuæ ſuper pectus ejus, ita ut exiret à tergo ipſius, corruerétque illic, & moreretur ſuper locum ſuum: & quicunque veniebat ad locum illum ubi corruerat Aſael, conſiſtebat. 24 Conſurgentes ergò Joab & Abiſai, perſecuti ſunt Abnerũ, cúmque ſol occumberet pervenerunt ad Gebaath maris quod eſt ante Gih, in via deſerti Gebaon. 25 Tunc congregaverunt ſe Benjaminitæ poſt Abnerum, & in unum cuneum convenientes, ſteterunt ſupra verticem cujuſdam collis. 26 Et vocans Abner Joabum, dixit; An in perpetuum trucidabit gladius? ignoras acerbè tandem rem ſucceſſurã: quouſque non dices populo ut recedat à perſequendo fratres ſuos? 27 Dixit Joab, Vivit Dominus, niſi locutus fuiſſes, proculdubiò cras manè ſeparâſſem populum, quemque à perſequendo fratrem ſuum. 28 Cecinit ergò Joab buccinâ, ſubſtitítque totus populus, & non eſt ultrà perſecutus Iſraelitas, nec ultrà pugnavit.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * وقاموا وجازوا بالعدد اثنا عشر من بنيامين لاشباشول بن شاوول، واثنا عشر من رجال داود *
16 * واخذ كل انسان براس صاحبه، وسيفه في جنب صاحبه * فسقطوا جميعا * ودعوا ذلك المكان حقل
17 صدان التي في جبعون * وكان قتالا عظيما في ذلك اليوم * وانكسر ابنار بن نار ورجال اسرايل
18 قدام عبيد داود * وكان هناك ثلثة بني صوريا * يواب صاحب جيش داود * وابيشاي * وعسايل *
19 وعسايل كان سريعا في احضار كواحد من ظبي القفر * فطرد عسايل وراء ابنار، ولم يعدل
20 ليذهب يمينا ولا شمالا من خلف ابنار * والتفت ابنار وابصره * فقال له * انت هو هذا عسايل *
21 فقال له انا هو * فقال له ابنار * اعدل اليك يمينا او شمالا * وخذ لك واحدا من الغلمان فخذ
22 سلاحه * فلم يرد عسايل ان يرتد من وراه * فقال له * اعدل من وراي ليلا اضربك والقيك على
23 الارض * وكيف اروع وجهي * فانظر وجه يواب اخيك * ولم يحب يميل * فضربه ابنار بطرف
الرمح على صدره * فخرج من خلفه * وسقط هناك ومات على مكانه * وكل من كان ياتي ذلك
24 المكان الذي سقط هناك عسايل * كان يقف * فقام يواب وابيشاي * فطردا ورا ابنار * والشمس
25 تغرب وهم قد بلغوا جبعة البحر الذي قدام جيح * في طريق قفر جبعون * واجتمع بنو بنيامين
26 ورا ابنار * فكانوا عصابة واحدة * فقاموا على راس رابية * ودعا ابنار ليواب * فقال * للدهر يقتل
السيف * اما تعلم انها مرارة تكون اخيرا * حتى متى لا تقول للشعب يرجعوا من ورا اخوتهم *
27 * فقال يواب * حي هو الرب * لولا انك تكلمت * حقا ما كنت افرق الشعب رجلا من وراء
28 اخيه حتى الصباح * وصرخ يواب بالبوق * فقام جميع الشعب * ولم يطردوا ايضا وراء اسرايل *
ولم يعودوا ايضا للقتال *

15 * *Surgentes ergò tranſierunt* pari *numero, duodecim ex Benjamin, ad Iſbeſol filium Saulis* attinentes, *& duodecim è viris Davidis:* 16 * *Et apprehenſo quiſque capite proximi ſui, enſeque ſuo in latus proximi ſui* infixo, *conciderunt ſimul: & vocaverunt locum illum, Agrum Saddan, qui extat in Gabaon.* 17 *Factúmque eſt prælium acerrimum eo die, & profligatus fuit Abner filius Ner cum viris Iſraelis ante ſervos Davidis.* 18 *Aderant autem ibi tres filii Suriæ, Joab imperator exercitûs Davidis, & Abiſai, & Aſael: eratque Aſael curſu celer quaſi una caprearum ſylveſtrium.* 19 *Et inſecutus eſt Aſael Abnerum, nequaquam declinans ad eundum dextrorſum aut ſiniſtrorſum à tergo Abneri.* 20 *Converſus autem Abner, eumque videns, ait illi, Túne es ille Aſael? Dixit ad eum, Ego ſum.* 21 *Ait illi Abner, Declina dextrorſum aut ſiniſtrorſum, & accipe tibi aliquem ex adoleſcentibus, ejuſque arma tolle: at noluit Aſael deflectere à tergo ipſius.* 22 *Rurſus dixit ad eum, Declina à tergo mei, ne te percutiam, humique proſternam; quomodò verò attollerem vultum meum, & aſpicerem vultum Joabi fratris tui?* 23 *Sed cùm declinare nollet, percuſſit eum Abner extremitate lanceæ in pectore ipſius, ita ut emergeret à tergo ipſius, caderétque illic, & moreretur in loco ſuo: & quicunque veniebat ad locum illum ubi ceciderat Aſael, conſiſtebat.* 24 *Surgentes autem Joab & Abiſai inſecuti ſunt Abnerum, & occumbente ſole pervenerunt ad Gabaath maris quod eſt è regione Gib, in via deſerti Gabaon.* 25 *Congregatique Benjaminitæ poſt Abnerum, & in agmen unum coeuntes, ſteterunt ſupra verticem collis.* 26 *Unde inclamans Abner Joabum, dixit; An perpetuò occidet gladius? an neſcis amaritudinem tandem ſecuturam? quouſque non præcipies populo ut avertantur ab inſectandis fratribus ſuis?* 27 *Dixit Joab, Vivit Dominus, niſi locutus fuiſſes, certiſſimè nequaquam retraxiſſem populum, quemque ab inſectatione fratris ſui, uſque ad matutinum.* 28 *Clangente igitur Joabo buccinâ, conſtitit univerſus populus, et nec ſunt ampliùs perſecuti Iſraelitas, neque redierunt ultrà ad pugnam.*

שמואל ב: ג

transierunt & ;illa nocte tota *solitudine in* abierunt ejus viri & Abner Et
29 וְאַבְנֵר וַאֲנָשָׁיו הָלְכוּ בָּעֲרָבָה כֹּל הַלַּיְלָה הַהוּא וַיַּעַבְרוּ
.castra ad venerunt & ,Bithron totam perambulaverunt & ,Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֵּלְכוּ כָּל־הַבִּתְרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנָיִם׃
,populum omnem congregavit & ,Abner *posterioribus* à est reversus Joab Et
30 וְיוֹאָב שָׁב מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־הָעָם
.Hazael & ,viri novendecim David servis de *sunt visitati* &
וַיִּפָּקְדוּ מֵעַבְדֵי דָוִד תִּשְׁעָה־עָשָׂר אִישׁ וַעֲשָׂהאֵל׃
tre- Abner viris *in* & ,Binjamin de percusserunt David servi Et
31 וְעַבְדֵי דָוִד הִכּוּ מִבִּנְיָמִן וּבְאַנְשֵׁי אַבְנֵר שְׁלֹשׁ־
,Hazael tulerunt Et .sunt mortui ,viros sexaginta & ,centos
32 מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵתוּ׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֲשָׂהאֵל
ambulaverunt &:Bethlechem quod,sui patris sepulchro in eū sepelierunt &
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּקֶבֶר אָבִיו אֲשֶׁר בֵּית לָחֶם וַיֵּלְכוּ
.Chebron in eis illuxit & :ejus viri & ,Joab ,nocte tota
כָל־הַלַּיְלָה יוֹאָב וַאֲנָשָׁיו וַיֵּאֹר לָהֶם בְּחֶבְרוֹן׃

CAP. III. ג

:David domum inter & ,Saul domum inter longum bellum fuit Et
1 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אֲרֻכָּה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד
sunt nati Et .*tenues & euntes* Saul domus &,*invalescēs & vadens* David &
2 וְדָוִד הֹלֵךְ וְחָזֵק וּבֵית שָׁאוּל הֹלְכִים וְדַלִּים׃ וַיִּוָּלְדוּ
Achinoam Amnon ejus primogenitus fuit & :Chebron in filii David
לְדָוִד בָנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם
Nabal *uxori* Abighail *ipsi* Chilab ejus secundus Et .*Izrehelitidi*
3 הַיִּזְרְעֵאלִת׃ וּמִשְׁנֵהוּ כִלְאָב לַאֲבִיגַל אֵשֶׁת נָבָל
regis Talmai filiæ Mahachah filius ,Absalom tertius & :Charmelitæ
הַכַּרְמְלִי וְהַשְּׁלִשִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן־מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ
,Sephathiah quintus & :Chaggith filius Adonijah ;quartus Et .Ghesur
4 גְּשׁוּר׃ וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה
isti :David *uxori* Heglah *ipsi* Ithream sextus Et .Abithal filius
5 בֶן־אֲבִיטָל׃ וְהַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אֵשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה
domum inter bellum *existendo in* ,fuit Et.Chebron in Davidi sunt nati
6 יֻלְּדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית
.Saul domo *in se fortificans erat* Abner &,David domum inter & ,Saul
שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית שָׁאוּל׃
:Abner ad dixitque :Ajah filia ,Rispah ejus nomen & ,*pellex* Sauli Et
7 וּלְשָׁאוּל פִּלֶגֶשׁ וּשְׁמָהּ רִצְפָּה בַת־אַיָּה וַיֹּאמֶר אֶל־אַבְנֵר
valde Abner est iratus Et ?mei patris *pellicem* ad es ingressus Quare
8 מַדּוּעַ בָּאתָה אֶל־פִּילֶגֶשׁ אָבִי׃ וַיִּחַר לְאַבְנֵר מְאֹד
quid ,ego canis caput Nunquid :dixit & ,Isboseth verba *super*
עַל־דִּבְרֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת וַיֹּאמֶר הֲרֹאשׁ כֶּלֶב אָנֹכִי אֲשֶׁר
ad tui patris Saul domo cum misericordiā faciam hodie *Judæ*
לִיהוּדָה הַיּוֹם אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד עִם־בֵּית שָׁאוּל אָבִיךָ אֶל־
visitâsti &:David manu in te *feci invenire* non & ?ejus *socium ad* & ,ej⁹ *fratres*
אֶחָיו וְאֶל־מֵרֵעֵהוּ וְלֹא הִמְצִיתִךָ בְּיַד־דָּוִד וַתִּפְקֹד
sic & ,Abner Deus faciat Sic .hodie mulieris iniquitatē me sup
9 עָלַי עֲוֺן הָאִשָּׁה הַיּוֹם׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֹה
.ei faciam sic *quoniam* ,David Dominus juravit sicut quia :ei addat
יֹסִיף לוֹ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לְדָוִד כִּי־כֵן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ׃
solium erigendo & ,Saul domo à regnum faciendo Transire
10 לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וּלְהָקִים אֶת־כִּסֵּא
.Beer-Sebah ad usque & Dan à ,Jehudah super & ,Israel super David
דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע׃
eo timendo à ,*verbum* Abner respondere ampliùs potuit non Et
11 וְלֹא־יָכֹל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת־אַבְנֵר דָּבָר מִיִּרְאָתוֹ
:dicendo *se pro* David ad *legatos* Abner misit Et .eum
12 אֹתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח אַבְנֵר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד תַּחְתָּו לֵאמֹר
mea manus ecce & ,mecum tuum pactum *Scinde* :dicendo ?terra Cui
לְמִי־אָרֶץ לֵאמֹר כָּרְתָה בְרִיתְךָ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי
.Israel universum te ad *vertendum ad* ,tecum
עִמָּךְ לְהָסֵב אֵלֶיךָ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

Versio VUL. LAT.

29 Abner autem & viri ejus abierunt per campestria, totâ nocte illâ: & transierunt Jordanem, & lustratâ omni Beth-horon 30 venerunt ad castra. Porrò Joab revers⁹, omisso Abner, congregavit omnē populū: & defuerūt de pueris David decem & novem viri, excepto Asaele. 31 Servi autem David percusserūt de Benjamin, et de viris qui erat cum Abner, trecētos sexa- 32 ginta, qui & mortui sunt. Tulerúntq; Asael, & sepelierunt eum in sepulchro patris sui in Bethlehem: & ambulaverunt totâ nocte Joab & viri qui erāt cum eo, & in ipso crepusculo pervenerunt in Hebron.

CAP. III.

1 FActa est ergò longa concertatio inter domū Saul, & inter domum David: David proficiscens, et semp seipso robustior, domus autem Saul decrescens 2 quotidiē. Natíq; sunt filii David in Hebron: fuítque primogenit⁹ ejus Amnon de Achinoā 3 Jezraelitide. Et post eum Cheleab de Abigail uxore Nabal Carmeli: porrò tertius Absalom, fili⁹ Maacha filiæ Tholmai 4 regis Gessur. Quart⁹ autem Adonias, filius Haggith: & quin- 5 t⁹ Saphathia, filius Abital. Sextus quoque Jethraam, de Egla uxore David, Hi nati sunt Da- 6 vid in Hebron. Cùm ergò esset prælium inter domum Saul & domum David, Abner filius 7 Ner regebat domum Saul. Fuerat autem Sauli concubina nomine Respha, filia Aia. Dixítq; 8 Isboseth ad Abner, Quarè ingressus es ad concubinam patris mei? Qui iratus nimis propter verba Isboseth, ait; Numquid caput canis ego sum adversùm Judam hodiè, qui fecerim misericordiam super domū Saul pātris tui, et super fratres & proximos ejus, & non tradidi te in manus David, & tu requisîsti in me quod argue- 9 res pro muliere hodiē? Hæc faciat Deus Abner, & hæc addat ei, nisi quomodò juravit Domin⁹ David, sic faciam cum 10 eo, Ut transferatur regnum de domo Saul, & elevetur thron⁹ David super Israel, & super Judam, à Dan usque Bersabee. 11 Et non potuit respondere ei quidquam, quia metuebat illū. 12 Misit ergò Abner nuntios ad David pro se dicentes, Cujus est terra? Et ut loquerentur; Fac mecum amicitias, & erit manus mea tecum; & reducam ad te universum Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

29 Καὶ Ἀβεννὴρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν, καὶ ἔρχονται (π) εἰς τὴν παρεμβολήν. 30 Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν (ρ) ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεννὴρ, καὶ (σ) συνήθροισε πάντα τὸν λαὸν, καὶ (τ) ἀπεσκέπησαν τῶν παίδων Δαυὶδ ἐννεακαί- 31 δεκα ἄνδρες, καὶ Ἀσαήλ. Καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννὴρ τριακοσίους ἑξήκοντα ἄνδρας παρ' 32 αὐτοῦ. Καὶ αἴρουσι τὸν Ἀσαὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς (υ) αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. καὶ ἐπορεύθη (φ) Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

MS.A. (π) εἰς παρεμβολήν. (ρ) ἀπὸ ὀπίσω τοῦ (σ) συνήθροισε (τ) ἐπεσκέπησαν (υ) αὐτοῦ Βηθλεέμ. (φ) ὅλην τὴν νύκτα Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ

Et Abenner et viri ejus abierunt in Occidentē totâ nocte illâ, & transierunt Jordanem: et iverunt totam (l) porrectam: & veniunt in castra. Et Joab revertit à se- 30 *quendo post Abenner, & congregavit universum populum: et (m)* 31 *visitati sunt de pueris David novem et decem viri, & Asael. Et pueri David percusserunt de filiis Benjamin de viris Abenner trecentos sexaginta viros (n) ab eo. Et tollunt Asael, et sepeliunt eum* 32 *in sepulchro patris sui in Bethleē. Et ivit Joab, & viri qui cum eo, totam noctem: & illuxit eis in Chebron.*

ΚΕΦ. γʹ.

1 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυίδ. καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ 2 οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ υἱοὶ ἐν Χεβρών. καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς (α) Ἀχινόομ τῆς Ἰεζραηλίτιδος, 3 Καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Δαλουΐα (β) τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς (γ) Μααχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσ- 4 σίρ, Καὶ (δ) ὁ τέταρτος Ὀρνία υἱὸς Ἀγγίθ, 5 καὶ ὁ πέμπτος (ε) Σαφατία τῆς Ἀβιτάλ, Καὶ ὁ ἕκτος Ἰεθεραὰμ τῆς (ζ) Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυίδ. οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ ἐν Χε- 6 βρών. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον (η) τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον (θ) τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ Ἀβεννὴρ ἦν κρατῶν τοῦ οἴκου 7 Σαούλ. Καὶ τῷ Σαοὺλ παλλακὴ Ῥεσφὰ θυγάτηρ (ι) Ἰώλ. καὶ εἶπεν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ 8 πρὸς Ἀβεννὴρ, Τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου; Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννὴρ περὶ τοῦ (κ) λόγου τούτου τῷ Ἰεβοσθέ· καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτόν, Μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ (λ) εἰμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ περὶ ἀδελφῶν (μ) καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυίδ, καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' (ν) ἐμὲ σὺ 9 ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον; Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τάδε προσθείη αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσε κύριος τῷ Δαυίδ, ὅτι οὕτως ποιήσω (ξ) αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ- 10 τῃ, Περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαούλ, καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀπὸ Δὰν (ο) ἕως Βηρσεβεέ. 11 Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι (†) Ἰεβοσθὲ ἀποκριθῆναι τῷ Ἀβεννὴρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν. 12 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννὴρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ (π) εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα, λέγων, Διάθου διαθήκην (ρ) σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ χείρ μου μετὰ (σ) σοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραήλ.

MS.A. (α) Ἀχινάαμ τῆς Ἰζραηλίτιδος, (β) τῆς Ἀβιγαίας (γ) Μααχὰθ (δ) ὁ τέταρτος Ὀρνίας υἱὸς Φεγγίθ, (ε) Σαφαθία (ζ) Αἰγὰς (η) οἴκου (θ) οἴκου (ι) Ἰόλ. (κ) λόγου Ἰεβοσθέ. (λ) εἰμι σήμερον; ἐποίησα ἔλεος (μ) καὶ γνωρίμων, (ν) ἐμὲ ὑπὲρ (ξ) αὐτῷ, Περιελεῖν (ο) καὶ ἕως Βηρσαβεέ. (†) Μεμφιβοσθαὶ (π) εἰς Θηλὰμ οὗ γ' ἦν, (ρ) σοῦ μετ' (σ) σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι ἐπὶ σέ.

CAP. III.

1 *ET fuit bellum (a) ad multū inter domum Saul, & inter domum David. Et domus David ibat, & convalescebat: et domus Saul ibat, & infirmabatur. Et* 2 *nati sunt ipsi David filii in Chebron: & fuit primogenitus ejus Ammon ipsius Achinoam Jezraelitidis: Et secundus ejus Daluia* 3 *ipsius Abigææ Carmeliæ: et tertius Abessalom filius Maachæ filiæ Tholmi regis Gessir: Et quartus* 4 *Ornia filius Angith: & quintus Saphatia ipsius Abital: Et sext⁹* 5 *Jetheraam filius Agal uxoris David. Hi nati sunt ipsi David in Chebron. Et factum est, dum* 6 *esset bellum inter domum Saul, & inter domum David; & Abenner erat tenens domum Saul. Et ipsi Saul fuit concubina Rhespha* 7 *filia (b) Jol. Et dixit Iebosthe fili⁹ Saul ad Abenner, Quid,* 8 *quòd intrâsti ad concubinam patris mei? Et indignatus est valdè Abēner de verbo hoc ipsi Iebosthe. Et dixit Abenner ad eum, Nunquid caput canis ego sum? (c) Feci hodiè misericordiam cum domo Saul patris tui, & pro fratribus & pro (d) notis: & non defeci ad domum David: Et inquiris super me tu pro injuria mulieris hodiè? Hæc faciat Deus ipsi A-* 9 *benner, & hæc adjiciat ei, quia sicut juravit Domin⁹ ipsi David, (e) quia sic faciam ei in die hac, Auferēdo regnū à domo Saul, et* 10 *erigendo thronum David super Israel, & super Judam à Dan usq; Bersabee. Et non potuit ultrà* 11 *Iebosthe respondere ipsi Abenner verbum, à timendo eum. Et misit* 12 *Abenner nuntios ad David in (f) Thælam, ubi erat, subitò, dicens; Dispone testamentum tuum mecum: et ecce manus mea tecum ad convertendum ad te (g) universam domum Israel.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וְאַבְנֵר וְגַבְרוֹהִי הַלִּיכוּ בְּמֵישְׁרָא כָּל לֵילְיָא הַהוּא וַעֲבַרוּ יַת יַרְדְּנָא וַאֲזַלוּ כָּל בִּתְרוֹן וַאֲתוֹ
30 לְמַחֲנָיִם׃ וְיוֹאָב תָּב מִבָּתַר אַבְנֵר וּכְנַשׁ יַת כָּל עַמָּא וּשְׁנוֹ מֵעַבְדֵי דָוִד תְּשַׁעַת עֲסַר גַּבְרָא
31 וַעֲשָׂהאֵל׃ וְעַבְדֵי דָוִד קְטַלוּ מִדְּבֵית בִּנְיָמִן וּבְגַבְרֵי אַבְנֵר תְּלָת מְאָה וְשִׁתִּין גַּבְרָא מִיתוּ׃
32 וּנְטַלוּ יַת עֲשָׂהאֵל וּקְבַרוּהִי בְּקִבְרָא דַאֲבוּהִי דִּי בְּבֵית לֶחֶם וַאֲזַלוּ כָּל לֵילְיָא יוֹאָב וְגַבְרוֹהִי
וּנְהַר לְהוֹן בְּחֶבְרוֹן׃

ג

1 וַהֲוָת קְרָבָא תְּקוֹף בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וּבֵית דָּוִד אָזְלִין וְתַקְּפִין וּבֵית שָׁאוּל
2 אָזְלִין וּמָאֲכִין׃ וְאִתְיְלִידוּ לְדָוִד בְּנִין בְּחֶבְרוֹן וַהֲוָה בוּכְרֵיהּ אַמְנוֹן לַאֲחִינוֹעַם דְּמִיּזְרְעֶאל׃
3 וְתִנְיָנֵיהּ כִּלְאָב לַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמִכַּרְמְלָא וּתְלִיתָאָה אַבְשָׁלוֹם בַּר מַעֲכָה בַּת תַּלְמַי
4 מַלְכָּא דִגְשׁוּר׃ וּרְבִיעָאָה אֲדוֹנִיָּה בַר חַגִּית וַחֲמִישָׁאָה שְׁפַטְיָה בַר אֲבִיטָל׃ וּשְׁתִיתָאָה 5
6 יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אִתַּת דָּוִד אִלֵּין אִתְיְלִידוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃ וַהֲוָה כַּד הֲוָת קְרָבָא בֵּין בֵּית
7 שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר הֲוָה מִתְקַף בְּבֵית שָׁאוּל׃ וּלְשָׁאוּל לְחֵינְתָא וּשְׁמַהּ רִצְפָּה בַּת
8 אַיָּה וַאֲמַר לְאַבְנֵר מָא דֵין עֲלְתָּא לְוָת לְחֵינְתָא דְּאַבָּא׃ וּתְקֵף לְאַבְנֵר לַחֲדָא עַל פִּתְגָּמֵי
אִישׁ בּוֹשֶׁת וַאֲמַר הֲלָא רֵישָׁא דְכַלְבָּא אֲנָא מִכְּעַן הֲוֵיתִי גְּבַר הֶדְיוֹט לִשְׁאָרָא דְבֵית יְהוּדָה
יוֹמָא דֵין אַעְבֵּיד טֵיבוּ עִם בֵּית שָׁאוּל אֲבוּךְ עִם אֲחוֹהִי וְעִם רַחֲמוֹהִי וְלָא מְסַרְתָּךְ בִּידָא
9 דְדָוִד וּמִכְּעַן אַתְּ מַסְעַר עֲלַי חוֹב אִתְּתָא יוֹמָא דֵין׃ כְּדֵין יַעְבֵּיד יְיָ לְאַבְנֵר וּכְדֵין יוֹסֵיף לֵיהּ
10 אֲרֵי כְּמָא דְקַיֵּים יְיָ לְדָוִד אֲרֵי כְדֵין אַעְבֵּיד לֵיהּ׃ לְאַעְבָּרָא מַלְכוּ מִבֵּית שָׁאוּל וּלַאֲקָמָא יַת
11 כּוּרְסֵי דָוִד עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל דְּבֵית יְהוּדָה מִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע׃ וְלָא יָכִיל עוֹד לַאֲתָבָא יַת
12 אַבְנֵר פִּתְגָּמָא מִדְּדָחִיל יָתֵיהּ׃ וּשְׁלַח אַבְנֵר אִזְגַּדִּין לְוָת דָּוִד מֵאַתְרֵיהּ לְמֵימַר מְקַיְּמְנָא
בְּמַן דַּעֲבַד אַרְעָא לְמֵימַר גְּזַר קְיָמָךְ עִמִּי וְהָא יְדִי עִמָּךְ לְאַסְחָרָא לְוָתָךְ יַת כָּל יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et Abner & viri ejus ambulaverunt in planicie omnem noctem illam, & 29 transierunt Jordanem, & perambulaverunt omnem Bithron, & venerunt ad Mahhanaim. Et Joab rediit de-post Abner, & congregavit omnem populū, 30 & defecerunt ex servis David novendecim viri & Ghassael. Et servi Da- 31 vid occiderunt ex viris dom⁹ Binjamin, & in viris Abner, trecenti & sexaginta viri mortui sunt. Et tulerunt Ghassael & sepelierunt illum in se- 32 pulchro patris sui, quod erat in Bethlehhem: & ambulaverunt omnem noctem Joab & viri ejus, & illuxit illis in Hhebron.

CAP. III.

1 ET fuit bellum validum inter domum Saul & inter domum David: & [*viri*] domus David *ambulabant* & *prævalebant*. & [*viri*] domus Saul ambulabant & deficiebant. 2 Et nati sunt David filii in Hhebron, & fuit primogenit⁹ ejus Amnon Ahhinogham quæ ex Jezraghel. 3 Et secund⁹ ejus Chilab Abigail uxoris Nabal, quæ ex Charmela: & terti⁹ Absalom filius Maghacha filiæ Thalmai regis Gessur. 4 Et quart⁹ Adoniah filius Hhagith, & quint⁹ Sephatiah fili⁹ Abytal. 5 Et sextus Jithragham Gheglæ uxoris David; hi geniti sunt Davidi in Hhebron. 6 Et fuit quando fuit bellum inter domum Saul & inter domū David, & Abner præeminebat in domo Saul. 7 Et Sauli fuerat concubina, & nomen illius Riszpah filia Aiah; & dixit ad 8 Abner, Ut quid intrâsti ad concubinā patris mei? Et fuit ira Abnero valdè super verba Isboseth, & dixit, Nunquid caput canis sum ego? ex-nunc fui abject⁹ reliquiis dom⁹ Jehudah: hodie feci bonitatem cum domo Saul patris tui, cum fratrib⁹ tuis, & cum amicis tuis, & non tradidi te in manu David, & nunc tu visitas super me culpam mulieris hodie? 9 Sic faciat Dñs Abner & sic addat illi, quòd sicut firmavit Domin⁹ David, sic faciam ei. 10 Ad transire faciendum regnū à domo Saul, & ad statuendum soliū David super Israel, & sup domū Juda à Dan, & usq; ad Bearsebagh. 11 Et non potuit amplius respondere Abner verbū, quia timuit eum. 12 Et misit Abner nuncios ad David ex loco suo, dicendo: Firmo ego in eo qui fecit terrā, dicendo: Pange firmitatē tuā mecū, & ecce man⁹ mea tecū ad reducendum ad te oēm Israel.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܒܢܝܪ ܘܥܒܕܘܗܝ. ܗܠܟܘ ܒܡܕܒܪܐ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܦܝ 29
ܓܫܘܪ. ܘܐܬܘ ܠܡܚܢܝܡ. *ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܘܟܢܫܗ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. 30
ܐܬܦܩܕܘ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܬܪܥܣܪ ܓܒܪܝܢ. ܘܥܣܐܝܠ ܡܝܬ. *ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܩܛܠܘ 31
ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ ܘܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܢܝܪ ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. *ܘܫܩܠܘܗܝ ܠܥܣܐܝܠ. 32
ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܘܗܝ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܝܘܐܒ ܘܥܒܕܘܗܝ.
ܘܢܓܗ ܠܗܘܢ ܒܚܒܪܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

*ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܘܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܕܘܝܕ ܐܙܠ ܘܫܪܝܪ. ܘܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܐܙܠ 1
ܘܡܬܡܟܟ. *ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܕܘܝܕ ܒܢܝܐ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܗܘܐ ܒܘܟܪܗ. ܐܡܢܘܢ ܡܢ ܐܚܝܢܥܡ 2
ܝܙܪܥܝܠܝܬܐ. *ܘܬܪܝܢܗ. ܟܠܒ ܡܢ ܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܐ. ܘܬܠܝܬܝܐ ܐܒܫܠܘܡ 3
ܒܪ ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܬܠܡܝ ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. *ܘܪܒܝܥܝܐ ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ. ܘܚܡܝܫܝܐ 4
ܫܦܛܝܐ ܒܪ ܐܒܝܛܠ. *ܘܫܬܝܬܝܐ. ܝܬܪܥܡ ܡܢ ܥܓܠܐ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܗܠܝܢ 5
ܐܬܝܠܕܘ ܠܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. *ܘܗܘܐ ܟܕ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܠܒܝܬ 6
ܕܘܝܕ. ܘܐܒܢܝܪ ܡܬܚܝܠ ܗܘܐ ܒܒܝܬ ܫܐܘܠ. *ܘܠܫܐܘܠ ܐܝܬ ܗܘܬ ܠܗ ܦܠܓܫܐ. ܘܫܡܗ 7
ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ. ܘܐܡܪ ܐܝܫܒܘܫܬ ܠܐܒܢܝܪ. ܠܡܢܐ ܥܠܬ ܠܘܬ ܦܠܓܫܗ ܕܐܒܝ.
*ܘܐܬܟܪܝ ܠܐܒܢܝܪ ܛܒ ܥܠ ܡܠܘܗܝ ܕܐܝܫܒܘܫܬ. ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ. ܪܫܐ ܕܟܠܒܐ ܐܢܐ ܕܝܗܘܕܐ 8
ܝܘܡܢܐ. ܕܥܒܕܬ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܐܒܘܟ. ܘܥܡ ܐܚܘܗܝ ܘܥܡ ܪܚܡܘܗܝ. ܘܠܐ
ܐܫܠܡܬܟ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܢܬ ܕܟܪܬ ܥܠܝ ܚܘܠܒܐ ܕܐܢܬܬܐ ܝܘܡܢܐ. *ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ 9
ܐܠܗܐ ܠܐܒܢܝܪ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ. ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܠܗ.
*ܠܡܥܒܪܘ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܠܡܩܡܘ ܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܠ 10
ܝܗܘܕܐ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ. *ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܬܘܒ ܐܝܫܒܘܫܬ ܠܡܗܦܟܘ ܦܬܓܡܐ ܠܐܒܢܝܪ 11
ܡܢ ܕܚܠܬܐ ܕܡܢܗ. *ܘܫܕܪ ܐܒܢܝܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܐܡܪ. ܕܡܢܘ ܐܪܥܐ. ܐܩܝܡ 12
ܩܝܡܟ ܥܡܝ. ܘܗܐ ܐܝܕܝ ܥܡܟ ܠܡܦܢܝܘ ܠܟ. ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.

Porrò Abner & milites ejus iter fecerunt per 29
ſolitudinem totâ nocte illâ, & trajecto Jordane
abierunt Geſſur verſùs, pervenerũt ad Mahanim,
Joabo quoq; ab Abneri perſecutione 30
regreſſo, totóq; populo coacto, ſubduct⁹ fuit
numerus eorũ qui cæſi fuerant è militib⁹ Davidis,
deſideratique duodecim viri, & Aſael
mortu⁹. Milites verò Davidis interfecerant 31
ex Benjaminitis & ex militib⁹ Abneri, trecentos
ſexaginta viros. Aſaelem autem ſublatũ 32
ſepelierũt in ſepulchro patris ej⁹, in Beth-lehem
: & pergentibus totâ nocte Joabo &
ſociis ſuis, illuxit eis *dies* in Hebron.

CAP. III.

ERat itaque bellum inter domum Saulis 1
& inter domum Davidis: & verò David
proficiebat & amplificabatur, domus autem
Saulis indies attenuabatur. Natíque 2
ſunt Davidi filii in Hebron: fuítque primogenitus
ejus Hamnon ex Ahineem Jezraelitide.
Secundus Caleb ex Abigal uxore 3
Nabalis Carmelitæ, tertius Abiſalom filius
Maachæ filiæ Tholmai regis Geſſur,
Quartus Adonia filius Hagith, quintus Se- 4
phatia filius Aphitalæ, Sextus denique I- 5
thream ex Egla uxore Davidis: hi nati ſunt
Davidi in Hebron. Factúmque eſt ut cùm 6
eſſet prælium inter domum Saulis & inter
domum Davidis, & Abner hæreret domui
Saulis, (Habebat autem Saul pellicem no- 7
mine Reſpham filiam Anæ) diceret Iſbeſol ad
Abnerum, Cur ingrederis ad pellicem patris
mei? Offenſus eſt autem vehementer Ab- 8
ner verbis Iſbeſol, & ait Abner, Num caput
canum Juda ſum ego hodiè qui beneficio
uſus erga domum Saulis patris tui, & erga
fratres & amicos ejus, non tradidi te in manus
Davidis: tu tamen mentionem mihi facis
hodiè criminis mulierculæ? Sic faciat Deus 9
Abnero, & ſic addat ei, niſi quemadmodum
dixit Dominus Davidi, ſic faciam ei: Trans- 10
feram *ſcilicet* regnum de domo Saulis,
& erigam ſolium Davidis ſuper Iſraelem
& ſuper Judam à Dan uſque ad Birſebaa.
Et non potuit ampliùs Iſbeſol reſponſum 11
reddere Abnero, præ timore ſuo. Miſit igi- 12
tur Abner legatos ad Davidem ut dicerent,
Quid eſt terra? feri mecum fœdus tuum, &
ecce manus mea tecum erit ad reducendum
ad te univerſum Iſraelem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*وابنار ورجاله ساروا في القفر كل ذلك الليل *وعبروا الاردن وذهبوا نحو جاسور *واتوا محنيم *ويواب 29 30
رجع من وري ابنار فجمع جميع الشعب *فاحصوا الذين من رجال داود اثنا عشر رجلا *وعسايل
مات * ورجال داود قتلوا من بنيامين ومن رجال ابنار ثلثمائة وستين رجلا * واحملوا عسايل 31 32
وقبروه في قبر ابيه في بيت لحم *وسار الليل كله يواب واصحابه *فاضاء عليهم الصبح بحبرون *

* الفصل الثالث *

*وكان قتالا لبيت ساوول ولبيت داود *وداود كان يكبر 1
ويعظم *وبيت ساوول يذهبون ويمسكنون * وولد لداود بنون في حبرون *بكره حمنون بن 2
احينعام اليزرعلية *وثانيه كالاب بن ابيغال امراة نابال الكرملي *والثالث ابيسالوم بن معكا 3
ابنة تلمي ملك جاسور *والرابع ادونيا بن حجيث *والخامس سفطيا بن ابيطل *والسادس 4 5
ايثرعم بن عجلا امراة داود *هاولاء ولدوا لداود بحبرون * ولما كان القتال بين بيت ساوول 6
وبيت داود *وابنار متمسكا ببيت ساوول * وكان لساوول سرية اسمها رصفا ابنة ايا *فقال اسباسول 7
لابنار لماذا تدخل على سرية ابي * وساء ابنار جدا كلام اسباسول *فقال ابنار قد صيرت نفسي 8
عشيرة كلاب تهارش *كذلك اهارش انا بني يهودا *وقد صنعت انا باهل بيت ابيك ساوول معروفا
وانعمت على اخوته واحبائه *ولم اسلمك بيد داود *وانت ذكرت علي اثم الامراة اليوم *هكذا 9
يصنع الله بابنار وهكذا يزيد *الا كما قال الرب لداود *كذلك يفعل به *لتبعد المملكة من 10
بيت ساوول *وليقيم كرسي داود على اسرائيل وعلى يهودا *من دان وحتى بير سبع *ولم 11
يستطع ايضا اسباسول ان يجيب ابنار قولا من خشيته *وبعث ابنار رسلا الى داود يقول له 12
ما هذه الارض *اقم عهدا معي وهذه يدي معك *ارد اليك جميع اسرائيل *

Ita Abner & viri ejus iter fecerunt per 29
deſertum totâ illâ nocte, et trajecto Jordane
perrexerunt verſus Geſſur, & pervenerunt
ad Mahanim. Joab autem re- 30
verſus eſt ab inſectando Abnerum; cúmq;
congregâſſet univerſum populum, et numerati
eſſent qui trucidati fuerant è viris
Davidis, deſiderati ſunt *duodecim viri,*
& Aſael mortuus eſt. Viri autem Da- 31
vidis trucidârant ex Benjaminitis & ex
viris Abneri, trecentos ſexaginta viros.
Et portantes Aſaelem, ſepelierunt eum in 32
ſepulchro patris ejus, in Beth-lehem: &
iter facientibus totâ nocte Joabo & ſo-
ciis ſuis, illuxit eis aurora in Hebron.

CAP. III.

ERat ergò bellum inter domum Saulis 1
et inter domum Davidis: ſed David magnificabatur
& creſcebat, domus verò
Saulis magis magiſque pauperéſcebat.
Porrò Davidi nati ſunt filii in Hebron: 2
primogenitus ejus Hannon filius Achinoam
Jezraelitidis, Secundus Caleb filius 3
Abigal uxoris Nabal Carmelitæ, tertius
Abiſalom filius Maachæ filiæ Tholmai
regis Geſſur, Quartus Adonia filius Hag- 4
gith, quintus Sephatia filius Aphital, Sex- 5
tus Ithream filius Haglæ uxoris Davidis:
Hi nati ſunt Davidi in Hebron.
Dum bellum inquam, vigeret inter do- 6
mum Saulis & domum Davidis, & Ab-
ner teneret partes domûs Saulis; Habe- 7
rétq; Saul concubinam nomine Reſpham
filiam Anæ, dixit Isbeſol Abnero; Cur ingrederis
ſuper concubinam patris mei?
Ægrè admodùm tulit Abner verba Iſ- 8
beſol, & ait Abner, Quandoquidem *comparâſti*
animam meam canibus qui concitantur,
idcò concitabo ego filios Juda.
Proſecutus ſum ego domum patris tui
Saulis beneficio, & gratiam exercui in
fratres & amicos ejus, nec tradidi te in
manum Davidis; et tu improperas mihi
culpam ejus mulieris hodiè? Sic faciat 9
Deus Abnero, & ſic addat, niſi quemadmodum
dixit Dominus David, Sic fiat illi,
ut recedat regnum à domo Saulis, et ſta- 10
biliat ſedem Davidis ſuper Iſraelem &
ſuper Judam, à Dan uſque ad Bir-ſebaa.
Et ne verbum quidem potuit ultrà reſpon- 11
dere Isbeſol Abnero, quòd eum metueret.
Itaque miſit Abner nuntios ad Davidem 12
ut diceret ei; Quid eſt hæc terra? incas
mecum pactum, & ecce manus mea tecum
erit: reducam ad te univerſum Iſraelem.

שמואל ב :ג

ego unum verbum Veruntamẽ: fœdus tecum scindam ego ,Bene :dixit Et
13 וַיֹּאמֶר טוֹב אֲנִי אֶכְרֹת אִתְּךָ בְּרִית אַךְ דָּבָר אֶחָד אָנֹכִי 13
facies ad quinimo ,meas facies videbis Non :dicendo ,te à postulans
שֹׁאֵל מֵאִתְּךָ לֵאמֹר לֹא־תִרְאֶה אֶת־פָּנַי כִּי אִם־לִפְנֵי
,meas facies videndum ad te venire in ,Saul filiam Michal te adducere
הֱבִיאֲךָ אֵת מִיכַל בַּת־שָׁאוּל בְּבֹאֲךָ לִרְאוֹת אֶת־פָּנָי׃
Da :dicendo ,Saul filium Isboseth ad legatos David misit Et
14 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל לֵאמֹר תְּנָה
præputiis centum in mihi despondi quam ,Michal meam uxorem
אֶת־אִשְׁתִּי אֶת־מִיכַל אֲשֶׁר אֵרַשְׂתִּי לִי בְּמֵאָה עָרְלוֹת
cum à ,viro cum à eam cepit & ,Isboseth misit Et .Pelistim
15 פְלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ מֵעִם אִישׁ מֵעִם
eam post flendo & eundo ,ejus vir secum abiit Et .Lais filio Palthiel
16 פַּלְטִיאֵל בֶּן־לָוִשׁ׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּהּ אִישָׁהּ הָלוֹךְ וּבָכֹה אַחֲרֶיהָ
.est reversus &:revertere ,Vade ,Abner eum ad dixitque:Bachurim ad usq;
עַד־בַּחֻרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְנֵר לֵךְ שׁוּב וַיָּשֹׁב׃
etiam ,heri Etiam :dicendo ,Israel seniorib⁹ cum fuit Abner verbum Et
17 וּדְבַר־אַבְנֵר הָיָה עִם־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר גַּם־תְּמוֹל גַּם־
nunc Et .vos super regem in David quærentes fuistis nudiustertius
18 שִׁלְשֹׁם הֱיִיתֶם מְבַקְשִׁים אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם׃ וְעַתָּה
mei servi David manu In :dicendo ,David ad dixit Dominus quia;facite
עֲשׂוּ כִּי יְהוָֹה אָמַר אֶל־דָּוִד לֵאמֹר בְּיַד ׀ דָּוִד עַבְדִּי
omnium manu de & ,Pelistim manu de ,Israel meum populũ fecit salvum
הוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וּמִיַּד כָּל־
abiitque :Binjamin auribus in Abner etiam est locutus Et .eorũ inimicorũ
19 אֹיְבֵיהֶם׃ וַיְדַבֵּר גַּם־אַבְנֵר בְּאָזְנֵי בִנְיָמִין וַיֵּלֶךְ
omne Chebron in David auribus in loquendum ad Abner etiam
גַּם־אַבְנֵר לְדַבֵּר בְּאָזְנֵי דָוִד בְּחֶבְרוֹן אֵת כָּל־
venit Et .Binjamin domus omnis oculis in & ,Israel oculis in bonum quod
20 אֲשֶׁר־טוֹב בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל־בֵּית בִּנְיָמִן׃ וַיָּבֹא
David fecit & :viri viginti eo cum & ,Chebron David ad Abner
אַבְנֵר אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וְאִתּוֹ עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים וַיַּעַשׂ דָּוִד
Abner Dixitque .convivium secum qui viris & ,Abner
21 לְאַבְנֵר וְלָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִשְׁתֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר
regem meum dominum ad congregabo & ,ibo & ,Surgam :David ad
אֶל־דָּוִד אָקוּמָה ׀ וְאֵלֵכָה וְאֶקְבְּצָה אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
quod omni in regnabis & ,fœdus tecum scindent & :Israel universum
אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְיִכְרְתוּ אִתְּךָ בְּרִית וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־
.pace in abiit & ,Abner David dimisit &:tua anima desiderabit
תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־אַבְנֵר וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃
secum multum spolium & ,agmine ex venit Joab & ,David servi ecce Et
22 וְהִנֵּה עַבְדֵי דָוִד וְיוֹאָב בָּא מֵהַגְּדוּד וְשָׁלָל רָב עִמָּם
,eã dimiserat quia ,Chebron in David cum ipse non Abner & :adducebant
הֵבִיאוּ וְאַבְנֵר אֵינֶנּוּ עִם־דָּוִד בְּחֶבְרוֹן כִּי שִׁלְּחוֹ
,secum qui exercitus omnis & ,Joab Et .pace in abierat &
23 וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ וְיוֹאָב וְכָל־הַצָּבָא אֲשֶׁר־אִתּוֹ
ad Ner filius Abner Venit :dicendo ,Joab nunciaverunt & ,venerunt
בָּאוּ וַיַּגִּדוּ לְיוֹאָב לֵאמֹר בָּא־אַבְנֵר בֶּן־נֵר אֶל־
ad Joab venit Et .pace in abiit & ,eum dimisit & :regem
24 הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁלְּחֵהוּ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־
(hoc) quid ad ;te ad Abner venit ecce ?fecisti Quid :dixit & ,regem
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָה הִנֵּה־בָא אַבְנֵר אֵלֶיךָ לָמָּה־זֶּה
,Ner filium Abner Nôsti ?eundo abiit & ,eum dimisisti
25 שִׁלַּחְתּוֹ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ׃ יָדַעְתָּ אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר
& ,tuum exitum dignoscendum ad & ,venit te decipiendum ad quia
כִּי לְפַתֹּתְךָ בָּא וְלָדַעַת אֶת־מוֹצָאֲךָ וְאֶת־
.facies tu quod omne sciendum ad &,tuum introitum
מִבוֹאֶךָ וְלָדַעַת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃
,Abner post legatos misit & ,David cum à Joab est egressus Et
26 וַיֵּצֵא יוֹאָב מֵעִם דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר
.nesciebat David & ;Sirah cisterna à eum reduxerunt &
וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ מִבּוֹר הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע׃

Versio VULG. LAT.

13 Qui ait, Optimè: ego faciam
tecum amicitias: sed unam rem
peto à te, dicens; Non videbis
faciem meam, antequàm adduxeris
Michol filiam Saul: & sic
14 venies, & videbis me. Misit
autem David nuntios ad Isboseth
filium Saul, dicens; Redde
uxorem meã Michol, quam
despondi mihi centum præputiis
15 Philisthiim. Misit ergò
Isboseth, & tulit eam à viro
16 suo Phaltiel, filio Lais. Sequebatúrque
eam vir suus, plorans
usque Bahurim: & dixit ad
eum Abner; Vade, & revertere.
17 Qui reversus est. Sermonem
quoque intulit Abner ad
seniores Israel, dicens; Tam
herì quàm nudiustertiùs quærebatis
David ut regnaret super
18 vos. Nunc ergò facite:
quoniam Dominus locutus est
ad David, dicens; In manu servi
mei David salvabo populũ
meum Israel de manu Philisthiim,
& omnium inimicorũ
19 ejus. Locut⁹ est autẽ Abner etiam
ad Benjamin. Et abiit ut loqueretur
ad David in Hebron,
omnia quæ placuerunt Israeli
20 & universo Benjamin. Venítq;
ad David in Hebron cum viginti
viris: & fecit David Abner,
et viris ej⁹ qui venerãt cum
21 eo, convivium. Et dixit Abner
ad David; Surgam, ut congregem
ad te dominum meum regem
omnem Israel, & ineam
tecum fœd⁹, & imperes omnibus,
sicut desiderat anima tua.
Cùm ergò deduxisset David
Abner, & ille îsset in pace,
22 Statim pueri David & Joab
venerunt, cæsis latronibus, cum
præda magna nimis: Abner autẽ
non erat cum David in Hebron,
quia jam dimiserat eum,
23 & profectus fuerat in pace. Et
Joab, & omnis exercitus qui
erat cum eo, posteà venerunt:
nuntiatum est itaque Joab à
narrantibus; Venit Abner filius
Ner ad regem, & dimisit
24 eum, & abiit in pace. Et ingressus
est Joab ad regem, &
ait; Quid fecisti? Ecce venit
Abner ad te: quarè dimisisti
25 eum, & abiit & recessit? Ignoras
Abner filium Ner, quoniã
ad hoc venit ad te, ut deciperet
te, & sciret exitum tuum & introitum
tuum, & nôsset omnia
26 quæ agis? Egressus itaque Joab
à David, misit nuntios post
Abner, & reduxit eum à cisterna
Sira, ignorante David.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, (τ)Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι
πρὸς σὲ διαθήκην· πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι
παρὰ σοῦ, λέγων, Οὐκ (υ)ὄψῃ τὸ πρόσωπόν
μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχὸλ θυγατέρα
Σαοὺλ παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν
14 μου. Καὶ (φ)ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοσθὲ
υἱὸν Σαοὺλ ἀγγέλους, λέγων, Ἀπόδος
μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχὸλ, ἣν (χ) ἔλαβον
15 ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων. Καὶ ἀπέστειλεν
(ψ)Ἰεβοσθὲ, ϗ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ
ἀνδρὸς αὐτῆς παρὰ Φαλτιὴλ (ω) υἱοῦ Σελλῆς.
16 Καὶ ἐπορεύετο (α)ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς κλαίων
ὀπίσω αὐτῆς ἕως (β)Βαρακίμ. ϗ εἶπε πρὸς
αὐτὸν Ἀβεννὴρ, Πορεύου, ἀνάστρεφε. ϗ ἀνέστρεψε.
17 Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους
Ἰσραὴλ, λέγων, (γ) Χθὲς ϗ τρίτην
ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύειν (δ) ἐφ᾽ ὑμᾶς.
18 Καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησε περὶ
Δαυὶδ, λέγων, Ἐν (ε)χειρὶ τοῦ δούλου μου Δαυὶδ
σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, ϗ
19 ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ ἐλάλησεν
Ἀβεννὴρ (ζ) ἐν τοῖς ὠσὶ Βενιαμίν·
ϗ ἐπορεύθη Ἀβεννὴρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ (η)
ὦτα τοῦ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρεσεν
ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ ϗ ἐν ὀφθαλμοῖς
20 (θ) οἴκου Βενιαμίν. Καὶ ἦλθεν Ἀβεννὴρ
πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, ϗ μετ᾽ αὐτοῦ εἴκοσι
ἄνδρες. ϗ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννὴρ ϗ
21 τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ πότον. Καὶ εἶπεν
Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ, Ἀναστήσομαι δὴ
ϗ πορεύσομαι ϗ συναθροίσω (ι) πρὸς κύριόν
μου τὸν βασιλέα (κ)πάντα Ἰσραὴλ, ϗ διαθήσομαι
μετ᾽ αὐτοῦ διαθήκην, ϗ βασιλεύσεις
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. ϗ ἀπέστειλε
Δαυὶδ τὸν Ἀβεννὴρ, ϗ (λ)ἐπορεύθη ἐν
22 εἰρήνῃ. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ ϗ Ἰωὰβ
(μ)παρεγένοντο ἐκ τῆς ἐξοδίας, ϗ σκῦλα πολλὰ
(ν)ἔφερον μεθ᾽ ἑαυτῶν. ϗ Ἀβεννὴρ οὐκ ἦν
μετὰ Δαυὶδ (ξ)εἰς Χεβρὼν, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν,
23 ϗ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ. Καὶ Ἰωὰβ ϗ πᾶσα
ἡ στρατιὰ αὐτοῦ (ο) ἤλθοσαν, ϗ ἀπηγγέλη τῷ
Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἥκει Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ
πρὸς Δαυὶδ, ϗ ἀπέσταλκεν αὐτὸν, ϗ ἀπῆλθεν
24 ἐν εἰρήνῃ. Καὶ (π)εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς
τὸν βασιλέα, ϗ εἶπε, Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ
ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς σὲ, ϗ ἵνα τί ἐξαπέσταλκας
25 αὐτὸν, ϗ (ρ)ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ; (σ) Ἦ
οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νὴρ, ὅτι
ἀπατῆσαί σε (τ) παρεγένετο, ϗ γνῶναι τὴν
ἔξοδόν σου ϗ τὴν εἴσοδόν σου, ϗ γνῶναι ἅπαντα
26 ὅσα σὺ ποιεῖς; Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τοῦ
Δαυὶδ, ϗ ἀπέστειλεν ἀγγέλους (υ) πρὸς Ἀβεννὴρ
ὀπίσω, ϗ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
φρέατος τοῦ Σεειρὰμ, ϗ Δαυὶδ οὐκ ᾔδει.

Et dixit David, Rectè ego disponam 13
erga te testamentũ. Tantummodò
verbum unum ego peto à
te, dicens; Non videbis faciẽ meã,
si non adduxeris Melchol filiam
Saul, adveniente te videre faciẽ
meã. Et misit David ad Iebosthe 14
filiũ Saul, nuntios, dicens; Redde
mihi uxorem meã Melchol: quã
accepi in centum præputiis alienigenarum.
Et misit Iebosthe, & 15
tulit eam à viro ejus, à Phaltiel
filio (b) Selles. Et ibat vir ejus 16
cum ea plorans post eam usq; Baracim.
Et dixit ad eum Abenner;
Vade, reverte. Et revertit. Et 17
dixit Abenner ad seniores Israel,
dicens; Heri, & nudiustertius
quærebatis David regnare super
vos: Et nunc facite, quoniã Dominus 18
locutus est de David, dicens;
In manu servi mei David
salvabo Israel de manu alienigenarum,
& de manu omnium inimicorum
eorum. (i) Et locu⁹ est 19
Abenner in auribus Benjamin. Et
ivit Abenner ad loquendum in
aures David in Chebron omnia
quæcunq; placebant in oculis Israel,
& in oculis domũ Benjamin.
Et venit Abenner ad David 20
in Chebron, & cum eo viginti
viri. Et fecit David ipsi Abenner,
& viris qui cum eo, convivium.
Et dixit Abenner ad David; 21
Surgam nunc, & ibo, et congregabo
ad dominum meum regẽ
universum Israel: & disponam
cum eo testamentum: et regnabis
in omnibus quæ desiderat anima
tua. Et misit David Abenner. Et
ivit in pace. Et ecce pueri David, 22
& Joab, adveniebant ab (k) excursione,
& spolia multa ferebant
secum. Et Abenner non erat cum
David in Chebron: quoniam dimiserat
eum; & abierat in pace.
Et Joab, & universus exercit⁹ 23
ejus (l) venerunt: & nuntiatum
est ipsi Joab, dicentes, Venit Abenner
filius Ner ad David: &
dimisit eum, & abiit in pace. Et 24
intravit Joab ad regem, et dixit;
Quid hoc fecisti? Ecce venit Abenner
ad te: & ut quid dimisisti
eum, & abiit in pace? Nonne nosti 25
malitiam Abenner filii Ner;
quia ad decipiendum te advenit,
& cognoscendum exitum tuum,
& introitum tuum, &
cognoscendum omnia quæcunque
tu facis? Et revertit Joab à 26
David, et misit nuntios ad (m) Abenner
retrò: et redire faciunt
eum à fonte Seiran. Et David
nescivit.

MS.A. (τ) Ἐγὼ καλῶς (υ)ὄψῃ (φ)ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς Μεμφιβοσθαὶ
υἱὸν Σαοὺλ, λέγων, (χ) ἔλαβον ἐμαυτῷ ἐν (ψ) Μεμφιβοσθαί, (ω)
υἱοῦ Λαεὶς. Καὶ (α) σὺν αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς (β)Βαουρείμ. (γ)
Ἐχθὲς (δ) ἐφ᾽ ὑμῶν. (ε)χειρὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου σώσω (ζ)καίγε ἐν (η)ὦσι
Δαυὶδ (θ)παντὸς οἴκου (ι)πρὸς τὸν κύριον (κ)τὸν πάντα (λ)ἐπορεύθη εἰς (μ)παρεγίνοντο
(ν) μετ᾽ αὐτῶν ἔφερον. καὶ (ξ) ἐν (ο) ἤχθησαν, (π) ἀπῆλθεν (ρ)
ἀπῆλθεν (σ) Οὐκ (τ) παραγέγονεν (υ) ὀπίσω Ἀβεννὴρ, ϗ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וַאֲמַר טָב אֲנָא אֶגְזַר עִמָּךְ קְיָם בְּרַם פִּתְגָמָא חַד אֲנָא שָׁאֵל מֵעִמָּךְ לְמֵימַר לָא תֶחֱזֵי יַת אַפַּי
14 אֱלָהֵן קֳדָם מֵיתָיוּתָךְ יַת מִיכַל בַּת שָׁאוּל בְּמֵיתָךְ לְאִתְחֲזָאָה קֳדָמַי ׃ וּשְׁלַח דָּוִד אִזְגַּדִּין
לְוַת אִישׁ בּוֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל לְמֵימַר הַבִית אִתְּתִי יַת מִיכַל דְּאַרְסֵית לִי בִּמְאָה עָרְלוֹת
15 16 פְּלִשְׁתָּאֵי ׃ וּשְׁלַח אִישׁ בּוֹשֶׁת וּדְבָרַהּ מִלְוַת בַּעְלַהּ מִלְוַת פַּלְטִיאֵל בַּר לַיִשׁ ׃ וַאֲזַל עִמַּהּ
17 בַּעְלַהּ אָזֵיל וּבָכֵי בַּתְרַהָא עַד עַלְמַת וַאֲמַר לֵיהּ אַבְנֵר אֱזֵיל תּוּב וְתָב ׃ וּפִתְגָם אַבְנֵר
הֲוָה עִם סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אַף תְּמָלֵי אַף מִדְּקַמּוֹהִי הֲוֵיתוֹן בָּעַן יַת דָּוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא
18 עֲלֵיכוֹן ׃ וּכְעַן עֲבִידוּ אֲרֵי יְיָ אֲמַר לְדָוִד לְמֵימַר בְּיַד דָּוִד עַבְדִּי אֶפְרוֹק יַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
19 מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וּמִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן ׃ וּמַלֵּל אַף אַבְנֵר קֳדָם דְּבֵית בִּנְיָמִן וַאֲזַל
אַף אַבְנֵר לְמַלָּלָא קֳדָם דָּוִד בְּחֶבְרוֹן יַת כָּל דְּתַקִּין בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל דְּבֵית בִּנְיָמִן ׃
20 וַאֲתָא אַבְנֵר לְוַת דָּוִד לְחֶבְרוֹן וְעִמֵּיהּ עַסְרִין גֻּבְרַיָּא וַעֲבַד דָּוִד לְאַבְנֵר וּלְגֻבְרַיָּא דְעִמֵּיהּ
21 מִשְׁתְּיָא ׃ וַאֲמַר אַבְנֵר לְדָוִד אֲקוּם וְאֵיזֵיל וְאֶכְנוֹשׁ לְוַת רִבּוֹנִי מַלְכָּא יַת כָּל יִשְׂרָאֵל וְיִגְזְרוּן
22 עִמָּךְ קְיָם וְתִמְלוֹךְ בְּכֹל דְּרַעֲוָא נַפְשָׁךְ וּשְׁלַח דָּוִד יַת אַבְנֵר וַאֲזַל בִּשְׁלָם ׃ וְהָא עַבְדֵי דָוִד
וְיוֹאָב אֲתָא מִן מַשְׁרִיתָא וַעֲדָאָה סַגִּיאָה עִמְּהוֹן אַיְתִיאוּ וְאַבְנֵר לֵיתוֹהִי עִם דָּוִד בְּחֶבְרוֹן
23 אֲרֵי שַׁלְחֵיהּ וַאֲזַל בִּשְׁלָם ׃ וְיוֹאָב וְכָל חֵילָא דְעִמֵּיהּ אֲתוֹ וְחַוִּיאוּ לְיוֹאָב לְמֵימַר אֲתָא
24 אַבְנֵר בַּר נֵר לְוַת מַלְכָּא וְשַׁלְחֵיהּ וַאֲזַל בִּשְׁלָם ׃ וַאֲתָא יוֹאָב לְוַת מַלְכָּא וַאֲמַר מָה
25 עֲבַדְתָּא הָא אֲתָא אַבְנֵר לְוָתָךְ לְמָא דְנַן שַׁלַּחְתֵּיהּ וַאֲזַל מֵיזַל ׃ יְדַעְתָּא יַת אַבְנֵר בַּר
26 נֵר אֲרֵי לְאַטְעָיוּתָךְ אֲתָא וּלְמִדַּע יַת מַפְּקָךְ וְיַת מֵעֲלָךְ וּלְמִדַּע יַת כָּל דְּאַתְּ עָבֵיד ׃ וּנְפַק
יוֹאָב מִן קֳדָם דָּוִד וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין בָּתַר אַבְנֵר וַאֲתִיבוּ יָתֵיהּ מִגּוּבָּא דְסִירְתָא וְדָוִד לָא יְדַע ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit, Bonũ: ego pangã tecũ firmitatẽ: verùm rẽ unã ego peto à te, dicendo: 13
Non videbis faciẽ meã, sed ante venire facies tu Michal filiã Saul cùm
veneris ad apparendũ ante me. Et misit David nuncios ad Isboseth filium 14
Saul, dicendo: Redde uxorẽ meã Michal quã disponsavi mihi in centũ præputiis
Pelisthæorũ. Et misit Isboseth, & accepit eã à marito suo à Palciel 15
filio Lais. Et ivit cum illa marit⁹ ej⁹ eundo et flendo post eã usq; ad juventutẽ: 16
& dixit illi Abner, Abi, redi: & rediit. Et verbum Abner fuit cum 17
senib⁹ Israel dicendo: Etiã heri & etiam ante ipsũ quæsivistis David, ut
esset rex super vos. Et nunc facite, quia Dñs dixit David dicendo, In manu 18
David servi mei liberabo populũ meũ Israel de manu Pelisthæorũ, & de
manu omnium auctorũ inimicitiarum eorum. Et locutus est etiam Abner 19
ante [*viros*] *domûs* Binjamin, & ivit etiã Abner, ut loqueretur ante David
in Hhebron, omne quod rectũ erat in oculis Israel, & in oculis omnium
[*virorum*] *domûs* Binjamin. Et venit Abner ad David ad Hhebron, & 20
cum illo viginti viri: & fecit David Abner, & viris, qui cum illo, conviviũ.
Et dixit Abner ad David, Surgam & ibo, & congregabo ad dominũ meum 21
*regem omnẽ Israel, & pangent tecũ fœdus, et regnabis in omni quod volet
anima tua: et misit David Abner et ivit in pace. Et ecce servi David 22
et Joab *venit* de castris, et prædam multam secum adduxerunt, et Abner
non erat cum David in Hhebron, quia misit illum; et ivit in pace. Et Joab 23
et omnis copia quæ cum ipso, venerunt, et indicaverũt Joab, dicendo: Venit
Abner filius Ner ad regem, & dimisit eum, et ivit in pace. Et venit Joab 24
ad regem, & dixit: Quid fecisti? Ecce venit Abner ad te: quare ita dimisisti
illum, et abiit eundo? Nôsti Abner filium Ner, quia ad errare faciendum 25
te venit, et ad cognoscendum exitum tuum et introitum tuum, et ad
cognoscendum omnia quæ tu facis. Et exivit Joab *ab-ante* David, et 26
misit nuncios post Abner, et reduxerunt eum à cisterna Zziratha, et
David nescivit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܫܦܝܪ. ܐܢܐ ܡܩܝܡ ܐܢܐ ܥܡܟ ܩܝܡܐ. ܒܪܡ. ܦܬܓܡܐ ܚܕ ܫܐܠ ܐܢܐ ܡܢܟ. 13
ܠܐ ܬܚܙܐ ܐܦܝ. ܐܠܐ ܐܢ ܐܝܬܝܬ ܥܡܟ ܠܡܠܟܝܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ 14
ܐܝܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܐܢܬܬܝ ܕܡܟܪܬ ܠܝ ܒܡܐܐ ܥܘܪܠܘܬܐ
ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܫܕܪ ܐܝܫܒܘܫܠ. ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܠܘܬ ܒܥܠܗ. ܡܢ ܦܠܛܝܐܝܠ ܒܪ ܠܝܫ. 15
* ܘܐܙܠ ܒܥܠܗ. ܡܗܠܟ ܘܒܟܐ ܒܬܪܗ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܚܘܪܝܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܢܝܪ. 16
ܗܦܘܟ. ܘܗܦܟ. * ܘܡܠܠ ܐܒܢܝܪ ܥܡ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܐܦ ܡܢ ܐܬܡܠܝ 17
ܘܐܦ ܡܢ ܡܩܕܡ ܗܘܝܬܘܢ ܒܥܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ. * ܘܗܫܐ ܥܒܕܘ ܗܟܢܐ. 18
ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܥܠ ܕܘܝܕ. ܕܒܝܕ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܐܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܟܠܗܘܢ. * ܘܡܠܠ ܐܒܢܝܪ ܐܦ ܩܕܡ 19
ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܙܠ ܐܒܢܝܪ ܠܡܡܠܠܘ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܟܕ ܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
ܘܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܥܡܗ ܥܣܪܝܢ 20
ܓܒܪܝܢ. ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ ܘܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ ܡܫܬܘܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ 21
ܠܕܘܝܕ. ܐܩܘܡ ܘܐܙܠ. ܐܟܢܫ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܩܝܡܘܢ ܥܡܟ ܩܝܡܐ.
ܘܬܡܠܟ ܒܟܠ ܕܨܒܝܐ ܢܦܫܟ. ܘܫܕܪܗ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ. ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܗܐ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ 22
ܘܝܘܐܒ ܐܬܘ ܡܢ ܓܝܣܐ. ܘܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܐܝܬܝܘ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܒܢܝܪ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ
ܒܚܒܪܘܢ. ܡܛܠ ܕܫܕܪܗ. ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܬܐ ܝܘܐܒ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. 23
ܘܚܘܝܘܗܝ ܠܝܘܐܒ ܘܐܡܪܘ. ܕܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪܗ ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܥܠ 24
ܝܘܐܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܗܐ ܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܠܘܬܟ. ܠܡܢܐ
ܫܪܝܬܝܗܝ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܟ. * ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܐܒܢܝܪ ܠܡܛܥܝܘܬܟ ܐܬܐ. ܘܠܡܕܥ ܡܦܩܢܟ 25
ܘܡܥܠܢܟ. ܘܠܡܕܥ ܟܠ ܕܥܒܕ ܐܢܬ. * ܘܢܦܩ ܝܘܐܒ ܡܢ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܒܬܪ 26
ܐܒܢܝܪ. ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܡܢ ܒܝܪܐ ܕܣܝܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܠܐ ܝܕܥ.

13 Dixit David, Benè, ego ferio tecum fœdus: at rem unam à te poſtulo. Non videbis faciem meam, niſi tecū adduxeris Malchelem filiam Saulis. 14 Miſit etiam David legatos ad Iſbeſol filium Saulis, & dixit ad eum, Reſtitue mihi uxorem meam quam deſpondi mihi ducentis præputiis Paleſtinorum. 15 Mittens ergò Iſbeſol tulit eam à marito ipſius, *nempe* à Phalti filio Lis. 16 Et profectus eſt maritus ejus iter faciens & flens poſt eam, uſque ad Beth-hurim. Dixit autem illi Abner, Revertere: & reverſus eſt. 17 Porrò ſermonem habuit Abner cum ſenioribus Iſraelis, & dixit; Tum ab heri, tum à nudiuſtertiùs optabatis Davidem ut regnaret ſuper vos. 18 Sic ergò facite: quia Dominus dixit de Davide, quòd per Davidem ſervum meum comparabo ſalutē populo meo Iſraeli de manu Paleſtinorum & de manu omnium inimicorum ejus. 19 Eadem locutus eſt Abner coram Benjamine: tum abiit Abner ut alloqueretur Davidē in Hebron poſt aſſenſū totius Iſraelis & totius domûs Benjamin. 20 Cumque perveniſſet Abner ad Davidē in Hebron, & viginti cum eo viri, fecit David Abnero & viginti viris qui cum eo erant convivīu magnum. 21 Deinde dixit Abner ad Davidem, Surgam, & abibo collectum univerſum Iſraelem ad dominum meum regem, ut fœdus tecum ineant, & regnes omnino prout expetit animus tuus. Cùm ergò dimiſiſſet David Abnerum, & abiiſſet in pace, 22 Ecce milites Davidis, & Joab redibant à turma quadam *ſpolianda*, prædam multā ſecūm afferentes. Abner autem non erat cum Davide in Hebron; dimiſerat enim illum, & abierat in pace. 23 Adveniēte igitur Joabo et omni populo qui cum eo erat, acceſſerunt *quidam* & nuntiaverunt Joabo veniſſe Abnerū filium Ner ad regem Davidem, dimiſiſſe eum, et incolumē abiiſſe. 24 Tunc adiens Joab regem Davidem, dixit ei; Quid feciſti? en venerat Abner ad te; quarè dimiſiſti eum ut diſcederet à te? 25 An neſcis Abnerum ad pelliceudum te veniſſe, & ad cognoſcendum introitum tuum & exitum tuum, & ad ſciendum quicquid agis? 26 Tum egreſſus Joab à Davide, miſit nuntios poſt Abnerum, qui reduxerunt eum à Chereh-ſira, inſcio Davide.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال داود * حسنا انا اقيم عهدا معك * ولكن امرا واحدا اطلب منك * لا تري وجهي حتي 13
تاتي معك ملكال ابنة ساوول * وبعث داود رسلا الي اسباسول بن ساوول * فقال له * اعطني امراتي 14
التي خطبتها بمايتي علفة من الفلسطينيين * وبعث اسباسول واخذها من عند بعلها 15
فلطي بن ليش * وذهب بعلها يسير ويبكي وراها حتي بيت حوريم * فقال له ابنار * ارجع * 16
فرجع * وكلمة ابنار كانت علي شيوخ اسرايل * فقال لهم * من امس ومن قبل ذلك كنتم 17
تطلبون ان يملك عليكم داود * فالان هكذا فافعلوا * لان الرب قال علي داود ان بيد 18
داود عبدي اصنع خلاصا لشعبي اسرايل من يد الفلسطينيين * ومن يد جميع اعدايهم *
* فتكلم ابنار ايضا قدام بنيامين * وذهب ابنار يتكلم قدام داود بحبرون لما حسن في عيني 19
جميع اسرايل وجميع بيت بنيامين * واتي ابنار الي داود ومعه عشرون رجلا * فصنع داود 20
لابنار والعشرين رجلا الذين معه متكا عظيما كبيرا * فقال ابنار لداود * انطلق فاجمع 21
لسيدي الملك جميع اسرايل * ويقيمون معك ميثاقا * فتملك بكل شهوة نفسك * فبعث
داود ابنار * فانطلق سالما * واذا رجال داود ويواب قد اتوا من الجيش * وسايقة عظيمة معهم * 22
وابنار لم يكن عند داود في حبرون * لانه ارسله فانطلق سالما * واتي يواب وجميع الشعب 23
الذين معه * فاخبروا يواب بان قد جاء ابنار بن نار الي الملك داود * فقال له * ماذا صنعت * 24
حين اتي ابنار اليك لماذا ارسلته وانطلق من عندك * اما تعلم ان ابنار انما جاء يخدعك * 25
وليعرف مدخلك ومخرجك * وليعرف ما انت صانع * فخرج يواب من عند داود * فبعث رسلا 26
وري ابنار * فردة من كرملا * وداود لا يعلم *

13 *Dixit David, Libenter, ego inibo tecum pactum: veruntamen rem unam à te peto; non videbis faciem meam, donec tecum venerit Melchal filia Saulis.* 14 *Miſſis præterea David nuntiis ad Isbeſol filium Saulis, dixit ad eum; Da mihi uxorem meam quam deſpondi ducentis præputiis Philiſtæorum.* 15 *Miſit ergò Isbeſol, tulitque eam ab ejus marito Phalti filio Lis.* 16 *Quam cùm ſecutus eſſet maritus ejus gradiens ac plorans, uſque ad Bethhurim, dixit ad eum Abner; Revertere: & reverſus eſt.* 17 *Verbum autem Abneri fuerat ad ſeniores Iſraelis, & dixerat eis; Ab heri & antea cupiebatis ut regnaret ſuper vos David;* 18 *Sic igitur facite: nam Dominus dixit de Davide, quòd per manum Davidis ſervi mei faciam ſalutem populo meo Iſraeli de manu Philiſtæorum, & de manu omnium hoſtium ejus:* 19 *Locutus etiam fuerat Abner coram Benjamine: Demum abiit Abner ad loquendum coram Davide in Hebron, ubi gratum viſum fuiſſet* negotium *toti Iſraeli totique domui Benjamin.* 20 *Et cùm veniſſet Abner ad Davidem, & cum eo viginti viri, fecit David Abnero & viginti viris qui cum eo erant, convivium grande &* 21 *ſumptuoſum. Tum dixit Abner Davidi, Surgam & congregabo ad dominum meum regem cunctum Iſraelem, ut feriant tecum pactum, & imperes pro omni voto animi tui. Ubi David Abnerum dimiſit, et incolumis diſceſſit,* 22 *Ecce viri Davidis & Joab redierunt ex acie ſpolia opima ſecum* afferentes. *Abner autem non erat apud Davidem in Hebron, eò quòd dimiſiſſet eum, et incolumis diſceſſiſſet.* 23 *Cúmq; veniſſet Joab et cunctus populus qui cum eo erant, et indicatum fuiſſet Joabo veniſſe Abnerum filium Ner ad regem Davidem;* 24 *Dixit ad eum, Quid feciſti? quandoquidem venerat Abner ad te, cur dimiſiſti eum, & diſceſſit à te?* 25 *An ignoras Abnerum veniſſe ad decipiendum te, et explorandum introitum tuum & exitum tuum, & ſciendum quid agas?* 26 *Egreſſus itaque Joab à Davide, miſit nuntios poſt Abnerum, et reduxit eum è Carmelo, inſcio Davide.*

HALD. Verſio Latina.

שמואל ב : ד

ad Joab eum fecit divertere & :Chebron Abner eſt reverſus Et
27 וַיָּשָׁב אַבְנֵר חֶבְרוֹן וַיַּטֵּהוּ יוֹאָב אֶל־
ibi eum percuſſit & :*quiete* in eo cum *loquendum ad* ,portæ medium
תּוֹךְ הַשַּׁעַר לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשֶּׁלִי וַיַּכֵּהוּ שָׁם
.ſui fratris Haſael *ſanguine in* eſt mortuus & ,coſta quinta
הַחֹמֶשׁ וַיָּמָת בְּדַם עֲשָׂה־אֵל אָחִיו׃
meum regnum & ,ego Innocens :dixit & ,poſtea David audivit Et
28 וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אָנֹכִי וּמַמְלַכְתִּי
.Ner filii Abner *ſanguinibus* à ſeculum in uſque Domino cum à
מֵעִם יְהוָה עַד־עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃
ne & ;ejus patris domum omnem *ad* & ,Joab caput ſuper *Maneant*
29 יָחֻלוּ עַל־רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל כָּל־בֵּית אָבִיו וְאַל־
,ſcipionẽ *in* apprehendens &,leproſus &,fluens Joab domo de *excidatur*
יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ
ejus frater Abiſai & ,Joab & .pane *indigens* &,gladio in cadens &
30 וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וַחֲסַר־לָחֶם׃ וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו
eorum fratrem Haſael occiderat quòd eò ,Abner interfecerunt
הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת־עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם
omnem ad & ,Joab ad David dixit Et .prælio in Ghibhon in
31 בְּגִבְעוֹן בַּמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב וְאֶל־כָּל־
,ſaccis vos accingite & ,veſtra veſtimenta Scindite :ſecum qui populum
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים
.*feretrum* poſt *vadens* David rex & :Abner *facies ad* plangite &
וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה׃
flevit &,ſuam vocem rex levavit & :Chebron in Abner ſepelierunt Et
32 וַיִּקְבְּרוּ אֶת־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ
rex *ejulamentatus* Et .populus omnis fleverunt &,Abner ſepulchrum *ad*
33 אֶל־קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ כָּל־הָעָם׃ וַיְקֹנֵן הַמֶּלֶךְ
?Abner *morietur vilis mortem ſecundùm* Num :dixit & ,Abner ſuper
אֶל־אַבְנֵר וַיֹּאמַר הַכְּמוֹת נָבָל יָמוּת אַבְנֵר׃
:erant admoti compedibus non tui pedes & ,ligatæ non tuæ Manus
34 יָדְךָ לֹא־אֲסֻרוֹת וְרַגְלֶיךָ לֹא־לִנְחֻשְׁתַּיִם הֻגַּשׁוּ
omnis addiderunt & :corruiſti *iniquitatis filiorum facies ad cadere* ſicut
כִּנְפוֹל לִפְנֵי בְנֵי־עַוְלָה נָפָלְתָּ וַיֹּסִפוּ כָל־
cibandum ad populus omnis venit Et .eum ſuper flere populus
35 הָעָם לִבְכּוֹת עָלָיו׃ וַיָּבֹא כָל־הָעָם לְהַבְרוֹת אֶת־
mihi faciat Sic :dicendo ,David juravit & :*die adhuc in* ,*pane* David
דָּוִד לֶחֶם בְּעוֹד הַיּוֹם וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי
guſtavero *Solis ingredi facies ad ſi quia* ,addat ſic & ,Deus
אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִיף כִּי אִם־לִפְנֵי בוֹא־הַשֶּׁמֶשׁ אֶטְעַם־
bonum fuit &,cognoverunt populus omnis Et .*quicquam* omne vel ,panem
36 לֶחֶם אוֹ כָל־מְאוּמָה׃ וְכָל־הָעָם הִכִּירוּ וַיִּיטַב
,populi totius oculis in rex fecit *quod omne juxta* :eorum oculis in
בְּעֵינֵיהֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי כָל־הָעָם
,illa die in Iſrael omnis &,populus omnis cognoverunt Et .*bonum fuit*
37 טוֹב׃ וַיֵּדְעוּ כָל־הָעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא
.Ner filium Abner mori *faciendum ad* ,rege à fuit non quòd
כִּי לֹא הָיְתָה מֵהַמֶּלֶךְ לְהָמִית אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃
magnus &,princeps quòd ſcitis Nonne :ſuos ſervos ad rex dixit Et
38 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־עֲבָדָיו הֲלוֹא תֵדְעוּ כִּי־שַׂר וְגָדוֹל
unctus & ,tener hodie ego Et ?Iſrael in hac die cecidit
39 נָפַל הַיּוֹם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאָנֹכִי הַיּוֹם רַךְ וּמָשׁוּחַ
reddat :me *præ* *duri* Serujah filii iſti viri & ;rex
מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים מִמֶּנִּי יְשַׁלֵּם
.ſuam malitiam juxta ,malum facienti Dominus
יְהוָה לְעֹשֵׂה הָרָעָה כְּרָעָתוֹ׃

CAP. IV. ד

ſunt *remiſſæ* &,Chebron in Abner eſſet mortuꝰ quòd ,Saul filius audivit Et
1 וַיִּשְׁמַע בֶּן־שָׁאוּל כִּי מֵת אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּרְפּוּ
.ſunt territi Iſrael omnis & ;ejus manus
יָדָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל נִבְהָלוּ׃

Verſio VUL. LAT.

27 Cúmque rediiſſet Abner in Hebron, ſeorſùm adduxit eum Joab ad medium portæ, ut loqueretur ei, in dolo: & percuſſit illum ibi in inguine, & mortuꝰ eſt in ultionem ſanguinis Aſael fratris ejus. 28 Quod cùm audiſſet David rem jam geſtam, ait; Mundus ego ſum, et regnum meum, apud Dominũ, uſque in ſempiternum, à ſanguine Abner filii Ner. 29 Et veniat ſuper caput Joab, & ſup omnem domum patris ejus: nec deficiat de domo Joab fluxum ſeminis ſuſtinens, & leproſus, & tenens fuſũ, & cadens gladio, et indigens pane. 30 Igitur Joab et Abiſai frater ejꝰ interfecerunt Abner, eò ꝙ occidiſſet Aſael fratrem eorum in Gabaon, in prælio. 31 Dixit autem David ad Joab, & ad omnem populum qui erat cum eo; Scindite veſtimenta veſtra, & accingimini ſaccis, & plangite ante exequias Abner: porrò rex David ſequebatur feretrũ. 32 Cúmq; ſepeliſſent Abner in Hebron, levavit rex David vocem ſuam, & flevit ſuper tumulũ Abner: flevit autem & omnis populus. 33 Plangénſque rex & lugens Abner, ait; Nequaquàm ut mori ſolent ignavi, mortuus eſt Abner. 34 Manus tuæ ligatæ non ſunt, & pedes tui non ſunt compedibus aggravati: ſed ſicut ſolent cadere coram filiis iniquitatis, ſic corruiſti. Congeminánſque omnis populus flevit ſuper eum. 35 Cúmque veniſſet univerſa multitudo cibũ capere cum David, clarâ adhuc die juravit David, dicens; Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, ſi ante occaſum Solis guſtavero panẽ vel aliud quidquam. 36 Omníſque populus audivit, & placuerunt eis cuncta quæ fecit rex in conſpectu totius populi. 37 Et cognovit omne vulgus & univerſus Iſrael in die illa, quoniam non actum fuiſſet à rege ut occideretur Abner filius Ner. 38 Dixit quoq; rex ad ſervos ſuos, Num ignoratis quoniam princeps & maximus cecidit hodiè in Iſrael? 39 Ego autem adhuc delicatus, & unctus rex: porrò viri iſti filii Saruiæ duri ſunt mihi: retribuat Dominus facienti malum juxta malitiam ſuam.

CAP. IV.

1 Audivit autem Iſboſeth filius Saul, quòd cecidiſſet Abner in Hebron: & diſſolutæ ſunt manus ejus, omníſque Iſrael perturbatus eſt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννὴρ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, ἐνεδρεύων. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ (φ) εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ. 28 Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν, Ἀθῶός (χ) εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ. 29 Καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωὰβ (ψ) γονοῤῥυὴς, καὶ λεπρὸς, καὶ κρατῶν (ω) σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ, 30 καὶ ἐλαττούμενος ἄρτοις. Ἰωὰβ δὲ καὶ (α) Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεπαρετηροῦντο τὸν Ἀβεννὴρ, ἀνθ᾽ ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν, 31 ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, Διαῤῥήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε (β) ἐνώπιον Ἀβεννήρ. καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης. 32 Καὶ θάπτουσι τὸν Ἀβεννὴρ ἐν Χεβρών. καὶ ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβεννήρ. 33 Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπεν, Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ ἀποθανεῖται Ἀβεννήρ; 34 Αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν, οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις· οὐ προσήγαγεν ὡς (γ) Νάβαλ, ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν. 35 Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς (δ) περιδειπνῆσαι τὸν Δαυὶδ (ε) ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας. καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος, οὐ μὴ γεύσωμαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντός τινος. 36 (ζ) Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ (η) λαοῦ. 37 Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως (θ) θανατῶσαι τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νήρ. 38 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ι) ταύτῃ ἐν 39 τῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅτι ἐγὼ (κ) εἰμι συγγενὴς σήμερον, καὶ (λ) καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως; οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρουίας σκληρότεροί μου εἰσίν. (μ) ἀποδῷ κύριος τῷ (ν) ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

Et (n) redire fecit ipſum Abenner in Chebron: & divertere cum fecit Joab à latere portæ ad loquendum cum eo, (o) inſidians. Et percuſſit eum ibi in inguine. Et mortuus eſt in ſanguine Aſael fratris Joab. 28 Et audivit David poſt hæc, & dixit; Innocens ſum ego, & regnum meum à (p) Domino, & uſq; in ſeculum, à ſanguinibus Abenner filii Ner. 29 Incurrant ſuper caput Joab, & ſuper univerſam domum patris ejus: & non deficiat de domo Joab ſemini fluus, et leproſus, & tenens (q) ſcytalam, & cadens in gladio, & egens panibus. 30 Joab autem, & Abeſſa frater ejus (r) captabant Abenner, pro eo, quòd interfecerat Aſael fratrem ſuum in Gabaon in prælio. 31 Et dixit David ad Joab, et ad univerſum populum, qui ſecum; Diſcindite veſtimenta veſtra, & accingimini ſaccis, & plangite coram Abenner. Et rex David ibat (ſ) poſt lectũ. 32 Et ſepeliunt Abenner in Chebron. Et elevavit rex vocem ſuam, & ploravit ſuper ſepulchrum ejus: & ploravit univerſus populus ſuper Abenner. 33 Et lamentatus eſt rex ſuper Abenner, et dixit; Si juxta mortem Nabal morietur Abenner? 34 Manus tuæ non erant ligatæ: pedes tui non in compedibus. (t) Non acceſſit, ut Nabal: coram filiis injuſtitiæ cecidiſti. Et convenit omnis populus ad plorandũ eum. 35 Et venit omnis populus ad cibandum David panibus, cùm adhuc eſſet dies. Et juravit David, dicens; Hæc faciat mihi Deus, et hæc adjiciat, quia, niſi occiderit Sol, non guſtabo panem, aut de quopiam ullo. 36 Et cognovit omnis populus, et placuerunt coram eis omnia quæcunq; fecerat rex in conſpectu populi. 37 Et cognovit omnis populus, et omnis Iſrael, in die illa; quia non fuit à rege interficere Abenner filium Ner. 38 Et dixit rex ad pueros ſuos; Non noviſtis, quia dux magnus cecidit in die hac in Iſrael? 39 Et quia ego ſum propinquus hodiè, et conſtitutus à (u) rege? Viri autem hi filii Saruiæ duriores me ſunt. Reddat Dominus facienti mala ſecundùm malitiam ejus.

MA.S. (φ) ἐπὶ τὴν ψόαν, (χ) εἰμι καὶ (ψ) γονορυὴς, (ω) σκυτάλην, (α) Ἀσαὶ (β) Ἀβεννὴρ ἔμπροσθεν. καὶ (γ) Νάφα, (δ) περιδειπνίσαι τὸν (ε) ἄρτους (ζ) Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔγνω, (η) λαοῦ ἀγαθόν. Καὶ (θ) τοῦ θανατῶσαι (ι) ταύτῃ τῷ (κ) εἰμι σήμερον συγγενὴς, καὶ (λ) κατεσταμένος (μ) ἀνταποδοῖ (ν) ποιοῦντι πονηρὰ

ΚΕΦ. Δ΄.

1 Καὶ ἤκουσε (α) Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτι τέθνηκεν (β) Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρείθησαν.

CAP. IV.

1 Et audivit Icboſthe filiꝰ Saul, quia mortuus eſt Abenner filius Ner in Chebron: et diſſolutæ ſunt manus ejus, et omnes viri Iſrael (a) remiſerunt ſe.

MS.A. (α) Μεμφιβοσθαὶ (β) Ἀβεννὴρ ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וְתָב אַבְנֵר לְחֶבְרוֹן וְאַפְנְיֵהּ יוֹאָב לְגוֹ תַּרְעָא לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ בִּשְׁלְיָא וּמְחָהִי תַמָּן בִּסְטַר
יַרְכֵּיהּ וּמִית בִּדְמָא דַעֲשָׂהאֵל אֲחוּהִי׃ 28 וּשְׁמַע דָּוִד מִבָּתַר כֵּן וַאֲמַר זַכַּאי אֲנָא וּמַלְכוּתִי מִן
קֳדָם יְיָ עַד עָלְמָא מִדְּמָא דְאַבְנֵר בַּר נֵר׃ 29 יְחוּלוּן עַל רֵישׁ דְּיוֹאָב וְעַל כָּל בֵּית אֲבוּהִי וְלָא
יִפְסוֹק מִבֵּית יוֹאָב דָּאֵב וּסְגִיר וּמַתְקִיף בְּאַגַר וּמִתְקְטִיל בְּחַרְבָּא וַחֲסִיר מְזוֹן׃ 30 וְיוֹאָב
וַאֲבִישַׁי אֲחוּהִי קְטָלוּ לְאַבְנֵר עַל דִּקְטַל יַת עֲשָׂהאֵל אֲחוּהוֹן בְּגִבְעוֹן בִּקְרָבָא׃ 31 וַאֲמַר דָּוִד
לְיוֹאָב וּלְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ בְּזַעוּ לְבוּשֵׁיכוֹן וַאֲסַרוּ סַקִּין וּסְפַדוּ קֳדָם אַבְנֵר וּמַלְכָּא דָוִד אָזֵיל
בָּתַר עַרְסָא׃ 32 וּקְבַרוּ יַת אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַאֲרִים מַלְכָּא יַת קָלֵיהּ וּבְכוֹ עַל קִבְרָא דְאַבְנֵר
וּבְכוֹ כָּל עַמָּא׃ 33 וְאִלִּיא מַלְכָּא עַל אַבְנֵר וַאֲמַר הַכְמֵמָת רַשִׁיעִין יְמוּת אַבְנֵר׃ 34 יְדָךְ לָא
אֲסִירָן וְרַגְלָךְ לָא לְזִקִּין דִּנְחָשׁ אִתְקְרַבוּ כְּמִפַּל קֳדָם גַּבְרִין רַשִׁיעִין נְפַלְתָּא וְאוֹסִיפוּ כָּל
עַמָּא לְמִבְכֵּי עֲלוֹהִי׃ 35 וַאֲתָא כָל עַמָּא לְאוֹכָלָא יַת דָּוִד לַחְמָא עַד דְּיוֹמָא קַיָּם וְקַיֵּים דָּוִד
לְמֵימַר כְּדֵין יַעְבֵּיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסִיף אֱלָהֵן קֳדָם מֵעַל שִׁמְשָׁא אֶטְעוֹם לַחְמָא אוֹ כָל
מִדָּעַם׃ 36 וְכָל עַמָּא אִשְׁתְּמוֹדְעוּ וּשְׁפַר בְּעֵינֵיהוֹן כְּכֹל דַּעֲבַד מַלְכָּא בְּעֵינֵי כָל עַמָּא טָב׃
37 וִידַעוּ כָל עַמָּא וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי לָא הֲוָת בַּעֲצַת מַלְכָּא לְמִקְטַל יַת אַבְנֵר בַּר
נֵר׃ 38 וַאֲמַר מַלְכָּא לְעַבְדוֹהִי הֲלָא תִדְעוּן אֲרֵי רַב וְשַׁלִּיט נְפַל יוֹמָא הָדֵין בְּיִשְׂרָאֵל׃ 39 וַאֲנָא
יוֹמָא דֵין הֶדְיוֹט וּמְרַבֵּי לְמַלְכָּא וְגֻבְרַיָּא הָאִלֵּין בְּנֵי צְרוּיָה קְשַׁן מִנִּי יְשַׁלֵּם יְיָ לְעָבְדֵי
בִּישְׁתָּא כְּבִישְׁתֵּיהּ׃

ד

1 וּשְׁמַע בַּר שָׁאוּל אֲרֵי מִית אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וְאִתְרַשְׁלָא יְדוֹהִי וְכָל יִשְׂרָאֵל אִתְבְּהִילוּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

27 Et rediit Abner ad Hhebron, & divertere fecit eum Joab intra portam ut loqueretur cum eo in tranquillitate: & percuſſit illum ibi in latere femoris ejus, & mortuus eſt propter ſanguinem Ghaſſahel fratris ejus. 28 Et audivit David poſteà, & dixit: Innocens ego et regnum meum ab-ante Dominum uſq; in ſeculum à ſanguine Abner filii Ner. 29 Stillent ſuper caput Joab, et *ad* omnem domum patris ejus, et non deficiat de domo Joab fluens et leproſus, & apprehendens mercedem, et occiſus in gladio, et deficiens victu. 30 Et Joab, et Abiſai frater ejus occiderunt Abner, eò quòd occiderat Ghaſſahel fratrem eorum in Gibghon in bello. 31 Et dixit David Joab et omni populo qui cum eo, Scindite veſtimenta veſtra, et induite ſaccos, et lamentamini ante Abner: et rex David ivit poſt feretrum. 32 Et ſepelierunt Abner in Hhebron, et extulit rex vocem ſuam, et *fleverunt* ſuper ſepulchrum Abner, et fleverunt omnis populus. 33 Et lamentatus eſt rex ſuper Abner, et dixit: An ſicut moriuntur impii mortuus eſt Abner? 34 Manus tuæ non fuerunt ligatæ, et pedes tui non ad compedes chalybis acceſſerunt; ſicut cadit [*quiſpiam*] ante viros improbos cecidiſti: et addiderunt omnis populus flere ſuper illum. 35 Et venit omnis populus ut comedere faceret David panem, dum adhuc dies manebat: et juravit David, dicendo: Sic faciat mihi Dñs et ſic addat, ſi antequam occubuerit Sol guſtavero panem aut omne quicquam. 36 Et omnis populus audierunt, et pulchrum fuit in oculis ejus, ut omne quod fecit rex in oculis omnis populi [*fuit*] bonum. 37 Et cognoverunt omnis populus, et omnis Iſrael in die illa, quòd non fuit per conſilium regis ut occiderent Abner filium Ner. 38 Et dixit rex ad ſervos ſuos, Nónne cognoſcetis quòd magnus et dominator cecidit hodie in Iſrael? 39 Et ego hodie humilis et unctus in regem; et viri iſti filii Szarujah duri præ me: retribuat Dominus facientibus malum ut malum ejus.

CAP. IV.

1 Et audivit filius Saul quòd mortuus eſſet Abner in Hhebron, et remiſſæ ſunt manus ejus, et omnis Iſrael turbati ſunt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܗܦܟ ܐܒܢܝܪ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܛܫܝܗ ܝܘܐܒ ܠܓܘ ܡܢ ܬܪܥܐ. ܠܡܡܠܠܘ ܥܡܗ ܒܫܠܝܐ. 27
ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ ܒܚܨܘܗܝ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܚܠܦ ܕܡܐ ܕܥܣܗܐܝܠ ܐܚܘܗܝ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܡܢ 28
ܒܬܪܟܢ. ܘܐܡܪ. ܙܟܝ ܐܢܐ ܘܡܠܟܘܬܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܥܠܡ. ܡܢ ܕܡܗ ܕܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ.
* ܢܬܐܠܝܢ ܥܠ ܪܫܗ ܕܝܘܐܒ. ܘܥܠ ܪܫ ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܢܬܒܛܠ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܝܘܐܒ 29
ܕܢܦܠ ܡܢ ܕܘܒܐ. ܘܕܐܚܝܕ ܡܟܪܟܬܐ. ܘܕܢܦܠ ܒܣܝܦܐ. ܘܕܚܣܝܪ ܠܚܡܐ. * ܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. 30
ܩܛܠܘܗܝ ܠܐܒܢܝܪ. ܥܠ ܕܩܛܠ ܠܥܣܗܐܝܠ ܐܚܘܗܘܢ ܒܓܒܥܘܢ ܒܩܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ 31
ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܨܪܘ ܡܐܢܝܟܘܢ. ܘܐܣܬܪܘ ܣܩܐ. ܘܪܩܘܕܘ ܩܕܡ ܐܒܢܝܪ. ܘܡܠܟܐ
ܕܘܝܕ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܙܠܝܢ ܒܬܪ ܥܪܣܐ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܠܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܐܪܝܡ ܡܠܟܐ 32
ܩܠܗ ܘܒܟܐ ܥܠ ܩܒܪܗ ܕܐܒܢܝܪ. ܘܒܟܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. * ܘܐܬܐܠܝ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܡܪ. 33
ܐܝܟ ܡܘܬܗ ܕܢܒܠ ܡܝܬ ܐܒܢܝܪ. * ܐܝܕܝܟ ܠܐ ܐܣܝܪܢ. ܘܪ̈ܓܠܝܟ ܠܐ ܒܫܫܠܬܐ. ܡܛܠ ܐܝܟ 34
ܢܦܠܐ. ܩܕܡ ܒܢܝ ܥܘܠܐ. ܢܦܠܬ. ܘܐܘܣܦܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܒܟܐ ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܬܐ ܟܠܗ 35
ܥܡܐ ܠܡܘܟܠܘ ܠܕܘܝܕ ܠܚܡܐ. ܥܕ ܝܘܡܐ ܝܘܡܐ. ܘܝܡܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ
ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܩܕܡ ܕܢܥܪܒ ܫܡܫܐ ܐܛܥܡ ܠܚܡܐ. ܐܘ ܡܕܡ.
* ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܝܕܥ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܟܠ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܥܡܐ. 36
* ܘܝܕܥ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܗܘܐ ܠܡܩܛܠܗ ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. 37
* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܪܝܫܐ ܪܒܐ ܢܦܠ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܢܐ ܝܘܡܢܐ 38 39
ܕܚܠ ܐܢܐ. ܘܚܙܝܬ ܐܢܐ ܡܠܟܐ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ ܕܥܫܝܢ ܡܢܝ. ܢܦܪܘܥ ܡܪܝܐ
ܠܥܒܕ ܒܝܫܬܐ. ܐܝܟ ܒܝܫܘܬܗ.

* ܦܘܩܠܐ * ܕ *

* ܘܫܡܥ ܐܝܫܒܘܫܬ 1
ܒܪ ܫܐܘܠ ܕܡܝܬ ܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܐܬܪܦܝ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܒܗܠܘ.

Cúmque reverſus eſſet Abner in Hebron, 27
abſcondit eum Joab intra januam prætextu
alloquendi eum tranquillè *(ſeorſim)* & percutiens
eum illic in ilia ipſius, ibidē mortuus
eſt pro ſanguine Aſaelis fratris ejus. Quod 28
cùm poſtea reſciviſſet David, dixit, Innocens
ego ſum & regnum meum à conſpectu Dñi
in æternum à ſanguine Abneri filii Ner: Recidat 29
in caput Joabi, & in caput totius domûs
patris ejus: & non deficiat è domo Joabi
fluxum patiens, & leproſus, & fuſum tenens,
& gladio cadens, & carens pane. Joab & 30
Abiſai frater ejus occiderunt Abnerum, eò
quòd interfeciſſet Aſaelem fratrem eorum in
Gebaon, in prælio. Poſtea dixit David Joabo 31
& toti populo qui ſecum erat, Scindite veſtimenta
veſtra, accingite vos ciliciis, & plangite
ante Abnerum: rex autem David, & univerſus
populus ſequebantur feretrum. Sepultoque 32
Abnero in Hebron extulit rex vocem
ſuam & flevit ſuper ſepulchrum Abneri,
flevitque totus populus. Et lamentatus eſt 33
rex Abnerum, & ait; Eâdem morte quâ Nabal,
occubuit Abner. Manus tuæ non erant 34
ligatæ, neq; pedes tui catenis; *tamen* acceſſiſti
ut is qui caſur⁹ erat, ante filios iniquitatis cecidiſti:
unde flebat eum totus popul⁹ magis
magiſque. Studuit autē totus populus inducere 35
Davidē ad comedendū panē vigente adhuc
die: at juravit David & dixit, Sic faciat mihi
Deus, & ſic addat mihi, ſi antequā ſol occumbat,
panē vel quicquā guſtavero. Quo agnito 36
populus approbavit quicquid fecerat rex,
gratumq; fuit in oculis totius populi. Et cognoverunt 37
omnes Iſraelitæ eo die, nequaquam
regis *imperio* factū ut occideretur Abner fili⁹
Ner. Et ait rex, Neſcitis magnū ducē cecidiſſe 38
hodiè ex Iſraele? Et ergò hodiè timeo, & animadverti 39
ego rex viros iſtos filios Suriæ firmiores
me eſſe: rependat Domin⁹ facinoroſo
ſecundùm facinus ejus.

CAP. IV.

Cumq; audiſſet Isbeſol fili⁹ Saulis mortuū 1
eſſe Abnerum in Hebron, remiſſæ ſunt manus
ejus, omneſque Iſraelitæ conturbati ſunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فرجع ابنار الي حبرون * واخفاه يواب داخلا من الباب * ليكلمه في سكون * فضربه هناك 27
علي بطنه * فمات بدم عسايل اخيه * فسمع داود من بعد فقال * انا بري ومملكتي قدام الرب 28
للدهر من دم ابنار * يستريح علي راس يواب وعلي راس جميع بيت ابيه ولا يعدم بيت يواب 29
بقطير المني الذي يوجب النجس * ومن به السل والبرص * ولا يعدم فقيرا يغزل الشعر * ولا
من يسقط في الحرب * ولا من يعوزه الخبز * يواب وابيشاي اخوه قتلا ابنار حين قتل عسايل 30
اخاهما بجبعون في الحرب * فقال داود ليواب ولجميع الشعب الذين معه * خرقوا ثيابكم * واكتسوا 31
المسوح * ونوحوا قدام ابنار * والملك داود وجميع الشعب يمشون وراء السرير * وقبروا ابنار 32
بحبرون * ورفع الملك صوته * فبكا علي قبر ابنار * وبكا جميع الشعب * وحزن الملك علي ابنار * 33
وقال * مثل موت يوناثان مات ابنار * يداك لم تربط * ورجلاك بغير سلاسل * سقطت مثل الساقط 34
وسقطت بين يدي الاثمة * وعاد كل الشعب يبكون عليه * وحرص جميع الشعب ان يطعموا 35
داود خبزا بالنهار * فاقسم داود في ذلك النهار وقال * هكذا يصنع الله بي * وهكذا يزيدني *
من قبل ان تغرب الشمس لا اطعم خبزا او اسقي * وجميع الشعب علموا ان داود بري من دم 36
ابنار * فصلح في اعينهم كلما صنع الملك * وحسن في اعين جميع الشعب * وعلم جميع 37
الشعب وجميع اسرايل ذلك اليوم * انه لم يكن من الملك قتل ابنار بن نار * فقال الملك * اما 38
تعلمون انه رييس كبير سقط اليوم من اسرايل * وانا اليوم فاني خايف مما رايت هاولاء القوم 39
بني صوريا اقوى مني * يجازي الرب فاعل البلية مثل بليته *

* الفصل الرابع *

* فسمع اسباسول بن ساوول بان قد مات ابنار بحبرون فاسترخت يداه * وفزع جميع الشعب 1

Et cùm reverſus eſſet Abner in Hebron, 27
celavit eum Joab intra portam ut quietè
(ſecretò) alloqueretur eum, percuſſitque
eum ibi in ventrem ipſius, ac mortuus eſt
pro ſanguine Aſaelis fratris ejus. Quod 28
cùm poſtea audiſſet David, ait, Innoxius
ego ſum & regnum meum coram Domino
in æternum à ſanguine Abneri: Recumbat 29
ſuper caput Joabi & ſuper caput
totius domûs ejus paternæ: & non careat
domus Joabi ſtillatione ſeminis, quâ
contrahitur impuritas, & qui phthiſi
lepráque laboret: neque careat paupere
qui pilos neat, nec qui cadat in bello, nec
qui panis indigeat. Joab & Abiſai 30
frater ejus interfecerunt Abnerum, eò
quòd peremiſſet Aſaelem fratrem eorum
in Gabaon, in bello. Tum dixit David 31
Joabo & univerſo populo qui ſecum
erat, Lacerate veſtes veſtras, & induite
vos ciliciis, & præeuntes plorate Abnerum:
rex verò David & univerſus populus
gradiebantur poſt feretrum. Et ſepelierunt 32
Abnerum in Hebron; attollenſque
rex vocem ſuam, flevit ſuper
ſepulchrum Abneri, flevitque totus populus.
Et doluit rex de Abnero, & ait, 33
Eadem quâ Jonathan morte obiit Abner.
Manus tuæ non erant vinctæ, & 34
pedes tui liberi erant catenis; ductus
fuiſti ut cadens, & cecidiſti inter manus
iniquorum; & rurſùs deploravit eum
totus populus. Conatus eſt autem univerſus 35
populus ſuadere Davidi ut panem interdiu
guſtaret: ſed juravit David eo
die, & ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic
addat mihi, antequam ſol occumbat nec
panem ſum guſtaturus, neque bibiturus.
Totus itaque populus cognoverunt innoxium 36
eſſe Davidem à ſanguine Abneri,
placuitque in oculis eorum quicquid fecerat
rex, & jucundum fuit in oculis totius
populi. Et cognovit univerſus populus 37
& totus Iſrael eo die, nequaquam
fuiſſe à rege cædem Abneri filii Ner.
Dixitque rex, An neſcitis magnum hodiè 38
ducem cecidiſſe ex Iſraele? Ego 39
verò hodiè timeo videns homines iſtos
filios Suriæ fortiores me eſſe: retribuat
Dominus authori ſceleris pro ſcelere
ipſius.

CAP. IV.

Audiente verò Isbeſol filio Saulis mortuum 1
jam eſſe Abnerum in Hebron, remiſſæ
ſunt manus ejus, totuſque populus
territus eſt.

unius nomen ,Saul filio erant *agminum* principes viri duo Et
2 ושני אנשים שרי־גדודים היו בן־שאול שם האחד
;Binjamin filiis de Beerothitæ Rimmô filii Rechab *secundi* nomẽ &,Bahanah
בענה ושם השני רכב בני רמון הבארתי מבני בנימן
Beerothitæ Fugeruntque .Binjamin *super* reputabatur Beeroth etiam quia
3 כי גם־בארת תחשב על־בנימן: ויברחו הבארתים
Jonathan Et .hanc diem ad usque *peregrini* ibi fuerunt & ,Ghittaim in
4 גתימה ויהיו־שם גרים עד היום הזה: וליהונתן
veniendo in ,erat *annorum quinque filius* :pedibus *percussus* filius Saul filio
בן־שאול בן נכה רגלים בן־חמש שנים היה בבא
:fugit &,ejus nutrix eũ tulit & ;Izrehel de Jonathan & ,Saul *auditum*
שמעת שאול ויהונתן מיזרעאל ותשאהו אמנתו ותנס
ej' nomen & ;est effect' claud' &,cecidit *&*,fugere *ipsam festinando in*,fuit &
ויהי בחפזה לנוס ויפל ויפסח ושמו
;Bahanah & ,Rechab Beerothitæ Rimmon filii abierunt Et .Mephiboſeth
5 מפיבשת: וילכו בני־רמון הבארתי רכב ובענה
recumbens ipſe & : Isboſeth domum in ,*diem incaleſcere circa* venerũt &
ויבאו כחם היום אל־בית איש בשת והוא שכב
domus mediũ in uſque ſunt ingreſſi ecce Et .*meridiei* *cubili*
6 את משכב הצהרים: והנה באו עד־תוך הבית
,Rechab & ,coſta quinta in eum percuſſerunt & ,frumenta *accipientium*
לקחי חטים ויכהו אל־החמש ורכב
ipſe & ,domum fuerant ingreſſi Et .*evaſerunt* ejus frater Bahanah &
7 ובענה אחיו נמלטו: ויבאו הבית והוא
,eum percuſſerunt & ,*ſui cubilis conclavi* in ſuum lectum ſuper *recumbens*
שכב על־מטתו בחדר משכבו ויכהו
;ejus caput tuleruntque ;ejus caput removerunt & ,eũ interfecerunt &
וימתהו ויסירו את־ראשו ויקחו את־ראשו
caput adduxerunt Et .nocte tota *ſolitudinis viâ* abierunt &
8 וילכו דרך הערבה כל־הלילה: ויבאו את־ראש
caput Ecce : regem ad dixeruntque :Chebron David ad Isboſeth
איש־בשת אל־דוד חברון ויאמרו אל־המלך הנה־ראש
dedit & :tuã animam quæſivit qui ,tui inimici Saul filii Isboſeth
איש־בשת בן־שאול איבך אשר בקש את־נפשך ויתן
.ej' ſemine de &,Saul de hac die ultiones regi meo dño Domin'
יהוה לאדני המלך נקמות היום הזה משאול ומזרעו:
Rimmon filios ejus fratrem Bahanah & ,Rechab ad David reſpondit Et
9 ויען דוד את־רכב ואת־בענה אחיו בני רמון
meam animam redemit qui Dominus Vivit : eis dixit & , Beerothitæ
הבארתי ויאמר להם חי־יהוה אשר־פדה את־נפשי
, Saul eſt mortuus Ecce : dicendo ,mihi *indicans* Quia .anguſtia omni ex
10 מכל־צרה: כי המגיד לי לאמר הנה־מת שאול
eũ occidi &,eũ *in apprehẽdi* & (:ſuis oculis in evangelizãs velut erat ipſe &)
והוא־היה כמבשר בעיניו ואחזה בו ואהרגהו
homines *quia Etiam* .nuntii præmium *ſibi me daturum* qui ; Siclagh in
11 בצקלג אשר לתתי־לו בשרה: אף כי־אנשים
nunc & ? *ſuo cubili* ſuper ſua domo in juſtũ virum interfecerunt *impii*
רשעים הרגו את־איש־צדיק בביתו על־משכבו ועתה
vos auferam & ,veſtra manu de ejus ſanguinem requiram nonne
הלוא אבקש את־דמו מידכם ובערתי אתכם
,eos interfecerunt & , pueris David præcepit Et ? terra è
12 מן־הארץ: ויצו דוד את־הנערים ויהרגום
ſuper ſuſpenderunt & ,eorum pedes & ,eorum manus præciderunt &
ויקצצו את־ידיהם ואת־רגליהם ויתלו על־
ſepelierunt & ,*ceperunt* Isboſeth caput & : Chebron in piſcinam
הברכה בחברון ואת ראש איש־בשת לקחו ויקברו
.Chebron in Abner ſepulchro in
בקבר־אבנר בחברון:

CAP. V. ה

,dixerũt atque,Chebron in David ad Iſrael tribus omnes venerũt Et
1 ויבאו כל־שבטי ישראל אל־דוד חברונה ויאמרו
nos tua caro & ,tuum os nos Ecce : dicendo
לאמר הננו עצמך ובשרך אנחנו:

Verſio VUL.LAT.

2 Duo autẽ viri principes latronum erant filio Saul, nomen uni Baana, & nomen alteri Rechab, filii Remmon Berothitæ de filiis Benjamin: ſiquidem et Beroth reputata eſt in 3 Benjamin. Et fugerunt Berothitæ in Gethaim, fuerúntq; ibi advenæ uſq; ad tempus il-4 lud. Erat autem Jonathæ filio Saul fili' debilis pedib': quinquennis enim fuit, quando venit nunti' de Saul et Jonatha ex Jezrael: tollens itaq; eum nutrix ſua, fûgit: cúmq; feſtinaret ut fugeret, cecidit, et claud' effectus eſt: habuítque 5 vocabulum Miphiboſeth. Venientes igitur filii Remmon Berothitæ, Rechab et Baana, ingreſſi ſunt fervente die domũ Iſboſeth: qui dormiebat ſup ſtratũ ſuũ meridiẽ. Et oſtiaria domûs purgans triticum, 6 obdormivit. Ingreſſi ſunt autem domũ latenter aſſumentes ſpicas tritici, et percuſſerunt eũ in inguine Rechab et Ba-7 ana frater ej', et fugerunt. Cũ autem ingreſſi fuiſſent domũ, ille dormiebat ſup lectũ ſuũ in conclavi, et percutientes interfecerunt eũ: ſublatóque capite ejus, abierunt ꝑ viã de-8 ſerti totâ nocte. Et attulerunt caput Iſboſeth ad David in Hebron: dixerúntq; ad regẽ; Ecce caput Iſboſeth filii Saul inimici tui, qui quærebat animam tuã: et dedit Dominus domino meo regi ultionem hodiè de Saul, et de ſemine 9 ejus. Reſpondens autẽ David Rechab, et Baana fratri ejus, filiis Remmon Berothitæ, dixit ad eos; Vivit Dominus, qui eruit animã meã de omni an-10 guſtia, Quoniã eũ, qui annuntiaverat mihi, et dixerat; Mortuus eſt Saul: qui putabat ſe proſpera nuntiare, tenui, et occîdi eũ in Siceleg, cui oportebat mercedẽ dare pro nun-11 tio. Quantò magis nunc, cùm homines impii interfecerunt virũ innoxiũ, in domo ſua, ſup lectũ ſuũ, non quærã ſanguinẽ ejus de manu veſtra, et auferã 12 vos de terra? Præcepit itaque David pueris ſuis, et interfecerunt eos: præcidentéſque man' et pedes eorũ, ſuſpenderunt eos ſuper piſcinã in Hebron: caput autem Iſboſeth tulerunt, et ſepelierunt in ſepulchro Abner in Hebron.

CAP. V.

1 ET venerunt univerſæ tribus Iſrael ad David in Hebron, dicentes; Ecce nos, os tuum et caro tua ſumus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ (γ) Ἰεβοσθὲ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανὰ, ϗ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχὰβ, υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν (δ) Βενιαμίν· ὅτι Βηρὼθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς 3 Βενιαμίν. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαῖοι εἰς (ε) Γεθαὶμ, ϗ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τῷ Ἰωνάθαν 4 υἱῷ Σαοὺλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας υἱὸς ἐτῶν πέντε, ϗ οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαοὺλ ϗ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ (ζ) Ἰεζραὴλ, ϗ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ, ϗ ἔφυγε. ϗ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν ϗ ἀναχωρεῖν, ϗ ἔπεσε ϗ ἐχωλάνθη, ϗ ὄ-5 νομα αὐτῷ Μεμφιβοσθέ. Καὶ ἐπορεύθησαν (η) υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ, ϗ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον (θ) Ἰεβοσθὲ, ϗ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυρούς, 6 ϗ ἐνύσταξε ϗ ἐκάθευδε· Καὶ Ῥηχὰβ ϗ Βαανὰ οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον, ϗ εἰσῆλθον εἰς 7 τὸν οἶκον. Καὶ (ι) Ἰεβοσθὲ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. ϗ τύπτουσιν αὐτὸν, ϗ θανατοῦσιν αὐτὸν, ϗ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ϗ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ϗ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς 8 ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν (κ) Ἰεβοσθὲ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, ϗ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα, (λ) Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου, ϗ ἔδωκε κύριος τῷ (μ) κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἐκ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου ϗ 9 ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχὰβ ϗ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖς Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Ζῇ κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου 10 ἐκ πάσης θλίψεως, Ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ, ϗ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος (ν) ἐνώπιόν μου, ϗ κατέσχον αὐτὸν ϗ ἀπέκτεινα αὐτὸν ἐν (ξ) Σεκελὰκ, ᾧ 11 ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια. Καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. ϗ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν, ϗ 12 ἐξολοθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, ϗ ἀποκτείνουσιν αὐτοὺς, ϗ κολοβοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ϗ τοὺς πόδας αὐτῶν, ϗ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρὼν, ϗ τὴν κεφαλὴν (ο) Ἰεβοσθὲ ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

2 *Et duo viri duces agminum erant ipſi Icboſthe filio Saul: nomen uni Baana, & nomen ſecundo Rhechab, filii Rhemmon Berothæi de filiis Benjamin: quoniam Beroth computabatur filiis Benjamin. 3 Et aufugerunt Berothæi in Gethæm, & fuerunt ibi incolentes uſque in diem hanc. 4 Et ipſi Jonathan filio Saul erat filius percuſſus pedes, filius annorum quinque, & hic in veniendo nuntium Saul & Jonathan filii ejus ex Jezrael, et tulit eũ nutrix ejus, & fûgit. Et factum eſt in feſtinando ipſum, & ſecedendo, & cecidit, & claudus factus eſt: & nomen huic Memphibosthe. 5 Et iverunt filii Rhemmon Berothæi, Rhechab, & Baana, et intraverunt in æſtu diei in domum Icboſthe: & ipſe dormiebat in cubili meridei. Et ecce oſtiaria domûs purgabat frumenta, & dormitabat, & 6 dormiebat. Et Rhechab & Baana fratres delituerunt, et intrárunt in domum. 7 Et Icboſthe dormiebat ſuper lectum ſuum in cubiculo ſuo. Et percutiunt eum, & interficiunt eum, & auferunt caput ejus: & tulerunt caput ejus, & abierunt viam, quæ ad Occidentem totâ nocte. 8 Et attulerunt caput Icboſthe ipſi David in Chebron, & dixerunt ad regem; Ecce caput Icboſthe filii Saul inimici tui, qui quærebat animam tuam: & dedit Dominus domino regi vindictam inimicorum ejus, ſicut dies hæc, de Saul inimico tuo, & de ſemine ejus. 9 Et reſpondit David ipſi Rhechab, & ipſi Baana fratri ejus, filiis Rhemmon Berothæi, & dixit eis; Vivit Dominus, qui redemit animam meam ex omni tribulatione; 10 Quia qui nuntiavit mihi, quòd mortuus erat Saul, & ipſe fuit tanquàm evangelizans coram me, & tenui eum & interfeci eum in Sicelac, cui oportebat me dare (b) evangelia. 11 Et nunc viri mali interfecerunt hominem juſtum in domo ejus ſuper cubile ejus. Et nunc requiram ſanguinem ejus de manu veſtra, & exterminabo vos de terra. 12 Et mandavit David pueris ſuis: & interficiunt eos, & truncant manus eorum, & pedes eorum: & ſuſpenderunt eos ſuper fontem in Chebron: & caput Icboſthe ſepelierunt in ſepulchro Abenner filii Ner.*

MS.A. (γ) Μεμφιβοσθαὶ (δ) Βενιαμείν.* Καὶ ἀπέδρασαν (ε) Γεθθαὶμ, (ζ) Ἰσραὴλ, (η) οἱ υἱοὶ (θ) Μεμφιβοσθαὶ, (ι) Μεμφιβοσθαὶ (κ) Μεμφιβοσθαὶ (λ) Ἰδοὺ κεφαλὴ Μεφιβοσθαὶ (μ) κυρίῳ μου βασιλεῖ (ν) ἐνώπιον ἐμοῦ, (ξ) Σικελὰγ, (ο) Μεμφιβοσθαὶ

ΚΕΦ. ε'.

1 ΚΑὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, ϗ εἶπαν αὐτῷ, Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, ϗ σάρκες σου (α) ἡμεῖς.

CAP. V.

1 *ET adveniunt omnes tribus Iſrael ad David in Chebron, & dixerunt ei; Ecce oſſa tua, & carnes tuæ nos.*

MS. A. (α) ἡμεῖς. Ἐχθὲς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 ותרין גברין רבני רישי משרין הוו עם בר שאול שום חד בענא ושום תנינא רכב בני
3 רמון דמבארות מבני בנימן ארי אף בארות מתחשבא על דבית בנימן: וערקו אנש
4 בארות לגתים והוו תמן דירין עד יומא הדין: וליהונתן בר שאול ברא לקי בתרין
רגלוהי בר חמש שנין הוה כד אתת בסורת שאול ויהונתן מיזרעאל ונטלתיה
5 תורבנתיה ואפכת והוה באתבעיותה למערק ונפל וחגר ושמיה מפיבושת: ואזלו בני
רמון דמבארות רכב ובענה ואתו במיחם יומא לבית איש בושת והוא שכיב ית שנת
6 מלכיא: ואנון אתו עד גו ביתא כזבני חטין ומחוהי בסטר ירכיה ורכב ובענה אחוהי
7 אשתיזבו: ואתו לביתא והוא שכיב על ערסיה באדרון בית משכביה ומחוהי וקטלוהי
8 ואעדיאו ית רישיה ונסיבו ית רישיה ואזלו באורח מישרא כל ליליא: ואיתיאו ית
ריש איש בושת לות דוד לחברון ואמרו למלכא הא ריש איש בושת בר שאול בעיל
דבבך דבעא למקטלך ועבד יי לרבוני מלכא פורענותא יומא הדין משאול ומזרעיה:
9 ואתיב דוד ית רכב וית בענה אחוהי בני רמון דמבארות ואמר להון קים הוא יי די פרק
10 ית נפשי מכל עקא: ארי דחוי לי למימר הא מית שאול והוא הוה כמבסר בעיני נפשיה
11 ואחדית ביה וקטלתיה בצקלג דהוה מדמי למתן ליה מתנת בסורתיה: אף ארי גברין
רשיעיא קטלו ית גבר זכאי בביתיה על שוויה וכען הלא אתבע ית דמיה מידכון ואפלי
12 יתכון מן ארעא: ופקיד דוד ית עולמיא וקטלנון וקציצו ית ידיהון וית רגליהון וצלבו על
בריכתא בחברון וית ריש איש בושת נסיבו וקברו בקבורא דאבנר בחברון:
ה
1 ואתו כל שבטיא דישראל לות דוד לחברון ואמרו למימר הא אנא קריבך
ובסרך אנחנא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

2 Et duo viri principes capita exercituũ fuerunt cum filio Saulis: nomen uni' Baghana, & nomen ſecundi Rechab filii Rimon, qui ex Beeroth ex filiis Binjamin; quia etiã Beeroth computatur ſuper domũ Binjamin. 3 Et fugerunt homines Beeroth ad Githaim, & fuerunt ibi advenæ uſq; ad diem hanc. 4 Et Jehonathan filio Saulis [*erat*] fili' percuſſus in duob' pedib' ſuis: fili' quinq; annorũ fuit quando venit nunciatio Saulis, & Jehonathã, ex Jizreghel: & tulit illum nutrix ejus, & fugit: & fuit cùm properaret ipſa fugere, & cecidit & claudicavit; & nomen ejus Mephiboſſeth. 5 Et iverunt filii Rimon qui ex Beeroth, Rechab & Baghanah, & venerunt, cùm incaleſceret dies, ad domũ Isboſeth, & ille dormiens ſomnũ regũ. 6 Et ecce venerunt ad mediũ dom' ut emptores tritici, & percuſſerunt illũ in latere femoris ej', & Rechab et Baghanah frater ej' liberati ſũt. 7 Et venerunt ad domũ, et ille cubãs ſup lectũ ſuũ in conclavi dom' cubiculi ej': et percuſſerũt eũ, & occiderũt illũ, & abſciderunt caput ej', & tulerunt illud, & venerunt in via recta totã noctẽ. 8 Et attulerunt caput Isboſeth ad David ad Hhebron, & dixerunt regi, Ecce caput Isboſeth filii Saul auctoris inimicitiæ tuæ, qui quæſivit occidere te, et fecit Dñs dño meo regi ultionẽ hodie de Saul et de ſemine ej'. 9 Et reſpondit David ad Rechab et ad Baghanah fratrẽ ejus filios Rimon, qui ex Beeroth, & dixit illis, Vivit ipſe Dñs qui eripuit animã meã ex omni anguſtia. 10 Quòd qui indicavit mihi, dicendo: Ecce mortu' eſt Saul, & ipſe fuit ut evangelizans in oculis animæ ſuæ; & apprehendi illũ, & occidi illũ in Sziklag, qui cogitabat quòd darẽ ei donũ *nuncii ſui*. 11 Quanto magis viros improbos [*qui*] occiderunt virum innocentẽ in domo ſua ſuper lectũ ſuũ? & nunc an non requirã ſanguinẽ ejus de manu veſtra, & ſeparabo vos de terra? 12 Et mandavit David adoleſcentibus, & occiderunt illos, & abſciderunt man' eorũ & pedes eorũ, & ſuſpenderunt ſuper piſcinã in Hhebron: & caput Isboſeth acceperunt, & ſepelierunt in ſepulchro Abner in Hhebron.

CAP. V.

1 ET venerunt omnes tribus Iſrael ad David ad Hhebron, et dixerunt, dicendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua ſumus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܒܝ ܓܝܣܐ ܗܘܘ ܥܡ ܒܪܗ ܕܫܐܘܠ. ܫܡܗ ܕܚܕ ܒܥܢܐ. ܘܫܡܗ 2
ܕܬܪܝܢ ܪܟܒ. ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܐܪܘܬܝܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܒܐܪܘܬ ܡܬܚܫܒܐ
ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. *ܘܥܪܩܘ ܒܐܪܘܬܝܐ ܠܓܬܝܡ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܬܘܬܒܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 3
* ܘܠܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܘܡܚܒܛ ܗܘܐ ܒܪܓܠܘܗܝ. ܘܒܪ ܚܡܫ ܗܘܐ 4
ܫܢܝܢ. ܟܕ ܐܬܐ ܗܘܐ ܫܡܥܬܐ ܕܫܐܘܠ ܘܕܝܘܢܬܢ. ܡܢ ܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܫܩܠܬܗ ܡܪܒܝܢܝܬܗ.
ܘܥܪܩܬ. ܘܟܕ ܡܣܪܗܒܐ ܗܘܬ ܠܡܥܪܩ. ܢܦܠ ܘܐܬܚܓܪ. ܘܫܡܗ ܡܦܝܒܘܫܬ. * ܘܐܙܠܘ 5
ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܐܪܘܬܝܐ. ܪܟܒ ܘܒܥܢܐ. ܘܐܬܘ ܟܕ ܚܡ ܝܘܡܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܝܫܒܘܫܬ. ܘܗܘ
ܕܡܟ ܡܕܡܟܐ ܕܛܗܪܐ. * ܘܗܐ ܐܬܘ ܠܓܘ ܒܝܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܚܛܐ. ܘܡܚܝܘܗܝ 6
ܥܠ ܚܨܝܗ. ܪܟܒ ܘܒܥܢܐ ܐܚܘܗܝ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܐ. ܘܗܘ ܕܡܟ ܥܠ 7
ܥܪܣܗ ܒܩܝܛܘܢܐ ܕܡܫܟܒܗ. ܘܡܚܝܘܗܝ. ܘܩܛܠܘܗܝ. ܘܢܣܒܘ ܪܫܗ. ܘܐܙܠܘ
ܒܐܘܪܚܐ ܕܥܪܒܐ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܬ ܠܚܒܪܘܢ. ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ 8
ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܗܐ ܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܬ ܒܪ ܫܐܘܠ ܒܥܠܕܒܒܟ ܕܒܥܐ ܗܘܐ ܢܦܫܟ. ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ
ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ ܬܒܥܬܐ ܝܘܡܢܐ. ܡܢ ܫܐܘܠ ܘܡܢ ܙܪܥܗ. *ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ ܠܪܟܒ ܘܠܒܥܢܐ 9
ܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܐܪܘܬܝܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ ܢܦܫܝ ܡܢ ܟܠ ܐܘܠܨܢ. * ܐܠܐ 10
ܡܢ ܕܒܣܪܢܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܕܗܐ ܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܣܒܪܢܐ ܩܕܡܝ. ܐܠܐ ܐܚܕܬܗ
ܘܩܛܠܬܗ ܒܨܝܩܠܓ. ܚܠܦ ܕܐܬܠ ܠܗ ܕܒܣܪܬܐ. *ܘܐܦ ܓܒܪܐ ܪܫܝܥܐ ܩܛܠܘ ܓܒܪܐ ܟܐܢܐ 11
ܒܒܝܬܗ ܥܠ ܡܫܟܒܗ. ܘܗܫܐ ܐܬܒܥܐ ܕܡܗ ܡܢ ܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. *ܘܦܩܕ 12
ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܘܗܝ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ. ܘܦܣܩܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܬܠܘ ܐܢܘܢ ܥܠ ܪܡܬܐ ܒܚܒܪܘܢ.
ܘܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܬ ܢܣܒܘ ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

* ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ 1
ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܓܪܡܟ ܚܢܢ. ܘܒܣܪܟ.

Duo autem viri principes latronum erant cũ 2
filio Saulis, nomen unjus Baana, & nomen
alteri⁹ Rechab, *ambo* filii Remmon Berothi-
tæ, de filiis Benjamin: ſiquidē Berothi cenſe-
tur cum filiis Benjamin. Fugerant enim Bero- 3
thitæ ad Gethim, ibiq; fuerunt incolæ uſq; in
hunc diē. Jonathan quoq; fili⁹ Saulis habebat 4
filium claudum pedib⁹, quinq; natum annos
quum fama Saulis & Jonathanis veniſſet ex
Jezraele: hunc tollens nutrix ſua, fugit, dumq;
fugā accelerarét, cecidit *puer* & claud⁹ factus
eſt: nomen verò ipſius eſt Mephibeſoth. Ve- 5
nerunt itaq; filii Remmon Berothitæ, Rechab
& Baana, venerunt inquā cùm ferveret dies,
in domum Isbeſol dum dormiret ſomnũ me-
ridianũ: Ecce inquā venerunt uſq; ad interi- 6
ora dom⁹, & ſuſcipientes maligni percuſſe-
runt eum in ilia ipſius, Rechab *ſcilicet* et Baa-
nā frater ejus, & evaſerunt. Venerunt domũ 7
eo dormiente ſuper lectum ſuum in conclavi
ſuo dormitorio, & percutientes illum inter-
fecerunt eum: ſublatoq; capite ipſi⁹, abierunt
per viā Arabæ totâ nocte. Et afferentes ca- 8
put Isbeſolis in Hebron ad Davidē, dixerunt
regi Davidi, Ecce caput Isbeſolis filii Saulis
inimici tui & quærentis animā tuam: detque
Dñs domino noſtro regi ultionem hodiè à
Saule & à ſemine ipſius. Reſpondens autem 9
David Rechabo & Baanæ fratri ejus, filiis
Remmon, Berothitis, ait; Vivit Dñs qui libe-
ravit animā meam ab omni afflictione: Niſi 10
eum qui nuntiavit ac dixit mihi, Ecce mor-
tuus eſt Saul, qui quidē ſibi videbatur eſſe
fauſtus in conſpectu mea nunti⁹; niſi *inquam*
tenui eum & occidi in Seneclagh, potiùs
quàm dederim ei *mercedem* pro nuntio. Mul- 11
tò magis *cùm* viri impii interfecerint virũ in
domo ſua ſuper lectum ſuum: jamjā expoſcā
ſanguinē ejus de manibus veſtris, & extinguā
vos de terra. Miſit ergò David juvenes ut 12
trucidarent eos, & præciſis manibus ac pedi-
bus eorum, ſuſpenderent ſuper collem in He-
bron: caput verò Isbeſol acceperunt & ſepe-
lierunt in ſepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

Tum congregatæ omnes tribus Iſraelita- 1
rum apud Davidem in Hebron, dixerunt ei,
En caro tua ſumus, & os tuum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم ان رجلان من اصحاب العرو الذين كانوا مع بني ساوول * اسم الواحد بعنا واسم الاخر راحاب. 2
ابنا رمون الذي من بروتي * من بني بنيامين من اجل ان بروتي ايضا معدوده مع بني
بنيامين * ولكن هربوا البروتيون الى جاتيم * فكانوا هناك سكانا حتى اليوم * وكان ليوناثان بن 3 4
ساوول ابن زمن الرجلين * وكان بن خمسة سنين حين جا صيته ساوول ويوناثان من
ايزرعيل * فحملته دايته وهربت * واذا كانت مستعجلة للهرب وقع فانكسرت رجلاه وصار مقعدا.
واسمه مفيبوست * وذهب بنو رمون البروتيون راحاب وبعنا * فاتوا حين حمي النهار الى بيت 5
اسباسول * وكان نايما وقت انتصاف النهار * فدخلوا داخل البيت واخذ الفجار فضربوه على 6
بطنه راحاب وبعنا اخوه * لانهم اتوا البيت وهو نايم على سرير في بيت مفرشه * فضربوه 7
وقتلوه * واخذوا راسه وهربوا * وسارا في طريق عرابا الليل كله * واتوا براس اسباسول الى داود بحبرون. 8
فقالوا للملك داود * هذه راس اسباسول بن ساوول عدوك وطالب نفسك * ويعطي الرب لسيدنا
الملك طلبته اليوم من ساوول ومن ذريته * فاجاب داود راحاب وبعنا اخاه بني رمون 9
البروتيين فقال * حي هو الرب الذي خلص نفسي من كل آفة * انى كما صنعت بالذي 10
اخبرني * وقال لي ان ساوول مات * وظن انه يبشرني بشرى افرح بها * واخذته وقتلته بصقلغ
بدل جاير البشرى * والرجلان المنافقان قتلا الرجل في بيته على سريره * فانتقم له * واطلب 11
دمه واهلكهم * فارسل داود ناسا من اصحابه وقتلوهما * وقطعوا ايديهما وارجلهما * وصلبوهما 12
على الاكمة بحبران * فاما راس اسباسول فدفنوه في قبر ابنار بحبران *

* الفصل الخامس *

* واجتمع جميع قبايل بني اسرايل الى داود بحبران * وقالوا له * نحن لحمك وعظمك * 1

Præterea duo viri ex militibus qui erant 2
cum filiis Saulis, quorũ unius nomen erat
Baana, nomen autem alterius Rechab, uter-
que filius Remmon qui erat ex Berutha,
de filiis Benjamin: nam Beruthæ quoque
annumerabatur Benjamivitis. Attamen 3
fugerant Beruthitæ in Gethim, ibiq; com-
morati ſunt ad hodiernum uſque diem.
Erat etiam Jonathani filio Saulis, filius 4
affectus pedib⁹, quinq; natus annos quan-
do venit ſama Saulis & Jonathanis ex
Jezraele, quem cùm tuliſſet nutrix ejus,
ac fugiſſet, inq; fuga feſtinâſſet, cecidit ille,
fractiſq; cruribus ejus redditus eſt clau-
dus: ejus verò nomen erat Mephibboſeth, 5
Euntes autem filii Remmon Beruthitæ,
Rechab & Baana, adierunt æſtuante die
domũ Isbeſol dum dormiret tempore me-
ridiano; Ingreſſiq; domum, ſumpſerunt 6
ſcelerati, & percuſſerunt eum in ventrem
ipſius, Rechab & Baana frater ejus. Ad- 7
ierunt enim domum dum ille dormiret ſu-
per lectum ſuum in cubiculo ſuo dormito-
rio, & percutientes eum trucidârunt il-
lum; & accipientes caput ejus, fugerunt;
totâque nocte iter facientes per viā Ara-
bæ, Detulerunt caput Isbeſal ad Davidē 8
in Hebron, & dixerunt ad regem Davi-
dem, En caput Isbeſol filii Saulis inimici
tui & quærentis animam tuā: concedat-
que Dominus hodie domino noſtro regi
votum ejus à Saule & ab ejus progenie.
Reſpondit autem David Rechabo & Baa- 9
næ fratri ejus, filiis Remmon, Beruthitis,
& ait; Vivit Dominus qui eripuit ani-
mam meam ex omni calamitate, Quòd 10
quemadmodũ egi cum eo qui nuntiaverat
mihi & dixerat mihi mortuũ eſſe Saulē,
& arbitrabatur afferre ſe mihi nuntium
quo delectarer, & apprehendi eum atque
interfeci in Sicelegh pro nuntii præmio; Sic 11
ab hominibus ſceleratis qui virum occide-
runt domi ſuæ ſuper lectũ ſuum, ulciſcar
eum, & repetā ſanguinem ejus, perdamq;
eos. Miſit itaque David quoſdam è ſuis, 12
et occiderũt utrunque, & amputatis ma-
nibus ac pedibus eorũ, crucifixerunt eos
ſuper collē in Hebron: verũ caput Isbeſol
ſepelierunt in ſepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

PRæterea convenientes univerſæ trib⁹ 1
filiorũ Iſrael apud Davidem in Hebron,
dixerunt ad eum, Nos caro & os tuum
ſumus:

שמואל ב : ה

,*nos super regem* Saul *existendo in* ,nudiustertius *etiam* ,heri Etiam
2 גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ
Dominus dixitque : Israel *introducens & educens eras tu*
אַתָּה הָיִיתָה מוֹצִיא וְהַמֵּבִי אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה
eris tu & ,Israel meum populum pasces Tu : tibi
לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה
ad Israel seniores omnes Veneruntque .Israel super *ducem in*
3 לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
Chebron in fœdus David rex eis *excidit* & ,Chebron in regem
הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן
.Israel super regem in David unxerunt & ,*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
.regnavit annis quadraginta ;*ipsum regnando in* ,David annorũ triginta *Filius*
4 בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה מָלָךְ׃
: mensibus sex & ,annis septem Jehudah super regnavit Chebron In
5 בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
,Israel omnem super annis tribus & triginta regnavit Jerusalaim in &
וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
Jebusæum ad Jerusalaim ejus viri & ,rex abiit Et .Jehudah &
6 וִיהוּדָה׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַםִ אֶל־הַיְבֻסִי
quin huc ingredieris Non:dicẽdo,David ad dixit & ,terræ habitatorẽ
יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־
.huc David *veniet* Non : dicendo ,claudos & cæcos *te removere*
הֱסִירְךָ הַעִוְרִים וְהַפִּסְחִים לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָוִד הֵנָּה׃
Dixitque .David civitas ipsa ,Sion *munitionem* David cepit Et
7 8 וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֵת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר
& ,*fistulam in* attinget &,Jebusæũ *percutiens* Omnis : illa die in David
דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה יְבֻסִי וְיִגַּע בַּצִּנּוֹר וְאֶת־
: dicebant ideo : David *animæ* habitos odio cæcos & ,claudos
הַפִּסְחִים וְאֶת־הַעִוְרִים שְׂנֻאֵי נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
David habitavit Et .domum *in* intrabit non claudus & Cæcus
9 עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד
circum David ædificavit &:David Civitatem,eam vocavitque ,*munitione* in
בַּמְּצֻדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב
; *evadendo grandis* & eundo David abiit Et .*domum intra &* ,Millo à
10 מִן־הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל
Tyri rex Chiram misit Et .eo cum exercituum Deus Dominꝰ &
11 וַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר
lapidis fabros & ,*ligni* fabros & ,*cedrorum* ligna & ,David ad *legatos*
מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחָרָשֵׁי עֵץ וְחָרָשֵׁי אֶבֶן
quòd ,David cognovit Et .David domum ædificaverunt & ;*parietis*
12 קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד׃ וַיֵּדַע דָּוִד כִּי־
exaltâsset quòd & ,Israel super regem in Dominus eũ confirmâsset
הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא
adhuc David accepit Et .Israel suũ populum propter ejus regnum
13 מַמְלַכְתּוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד
: Chebron de *ipsum venire post* ,Jerusalaim de uxores & ,*pellices*
פִּלַגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַםִ אַחֲרֵי בֹּאוֹ מֵחֶבְרוֹן
natorum nomina hæc Et .filiæ & ,filii David adhuc sunt nati &
14 וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיִּלֹּדִים
.Selomoh & ,Nathan & ,Sobab & ,Sammuah : Jerusalaim in ei
לוֹ בִּירוּשָׁלָםִ שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃
,Eljadah & ,Elisamah Et .Japhiah & ,Nephegh & ,Elisuah & ,Ibchar Et
15 16 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע
regem in David unxissent quod ,Pelistim audierunt Et .Eliphelet &
17 וֶאֱלִיפָלֶט׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ
: David quærendum ad Pelistim omnes ascenderunt & ;Israel super
עַל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד
,venerunt Pelistim Et .*munitionem* in descendit & ,David audivit &
18 וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּרֶד אֶל־הַמְּצוּדָה׃ וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ
.Rephaim valle in se diffuderunt &
וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃

Versio VUL. LAT.

2 Sed & herì & nudiustertiùs,
cùm esset Saul rex super nos,
tu eras educens & reducens
Israel : dixit autem Dominus
ad te ; Tu pasces populum
meum Israel, & tu eris dux
3 super Israel. Venerunt quoque
& seniores Israel ad regem in
Hebron, & percussit cum eis
rex David fœdus in Hebron
coram Domino : unxerúntq;
David in regem super Israel.
4 Filius triginta annorum erat
David, cùm regnare cœpisset,
& quadraginta annis regna-
5 vit. In Hebron regnavit super
Judam septem annis & sex
mensibus: in Jerusalem autem
regnavit triginta tribus annis
super omnem Israel & Judam.
6 Et abiit rex, & omnes viri qui
erant cum eo, in Jerusalem,
ad Jebusæũ habitatorẽ terræ:
dictúmq; est David ab eis ;
Non ingrediêris huc, nisi abs-
tuleris cæcos & claudos di-
centes , Non ingredietur
7 David huc. Cepit autem Da-
vid arcem Sion, hæc est civi-
8 tas David. Proposuerat enim
David in die illa præmiũ, qui
percussisset Jebusæum, & teti-
gisset domatum fistulas, & abs-
tulisset cæcos & claudos odi-
entes animam David: idcircò
dicitur in proverbio ; Cæcus
& claudus non intrabunt in
9 templũ. Habitavit autem Da-
vid in arce , & vocavit eam,
Civitatem David : & ædifica-
vit per gyrum à Mello & in-
10 trinsecus. Et ingrediebatur
proficiens atque succrescens,
& Dñs Deꝰ exercituũ erat cũ
11 eo. Misit quoque Hyram rex
Tyri nuntios ad David, & li-
gna cedrina, et artifices ligno-
rum, artificésq; lapidũ ad pa-
rietes: & ædificaverunt domũ
12 David. Et cognovit David
quoniã confirmâsset eum Dñs
regẽ sup Israel, & quoniã ex-
altâsset regnum ejꝰ sup popu-
13 lum suum Israel. Accepit ergò
David adhuc concubinas &
uxores de Jerusalem, postquã
venerat de Hebron : natíque
sunt David & alii filii & filiæ:
14 Et hæc nomina eorum qui
nati sunt ei in Jerusalem, Sa-
mua, & Sobab, & Nathan, &
15 Salomon, Et Jebahar, & Eli-
16 sua, & Nepheg, Et Japhia, et
Elisama, et Elioda, et Elipha-
17 leth. Audierunt ergò Phi-
listhiim quòd unxissent David
in regẽ super Israel : et ascen-
derunt universi ut quærerent
David : quod cùm audisset
David, descendit in præsidiũ.
18 Philisthiim autem venientes
diffusi sunt in valle Raphaim.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ ἐχθὲς ϗ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως
(β)ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα ὁ (γ)ἐξάγων ϗ εἰσάγων
τὸν Ἰσραήλ. ϗ εἶπε κύριος πρὸς σὲ, Σὺ (δ)
ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, ϗ σὺ ἔσῃ
εἰς ἡγούμενον (ε) ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.
3 Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ
πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρὼν, ϗ διέθετο αὐ-
τοῖς ὁ βασιλεὺς (ζ) Δαυὶδ διαθήκην ἐν
Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου· ϗ χρίουσι τὸν Δαυὶδ
4 εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. Υἱὸς τριά-
κοντα ἐτῶν (η) Δαυὶδ ἐν τῷ (θ)βασιλεῦσαι
αὐτὸν, ϗ (ι)τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν.
5 Ἑπτὰ ἔτη ϗ μῆνας ἓξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν
ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, ϗ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασί-
λευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδαν ἐν Ἱε-
6 ρουσαλήμ. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν
κατοικοῦντα τὴν γῆν. ϗ ἐρρέθη τῷ Δαυὶδ,
Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ
ϗ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, Ὅτι οὐκ (κ)εἰσελεύσεται
7 Δαυὶδ ὧδε. Καὶ (λ)προκατελάβετο Δαυὶδ
τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυίδ.
8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πᾶς τύ-
πτων Ἰεβουσαῖον, ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι ϗ
τοὺς χωλοὺς ϗ τοὺς τυφλοὺς ϗ τοὺς (μ) μισοῦν-
τας τὴν ψυχὴν Δαυίδ. διὰ τοῦτο ἐροῦσι, Τυφλοὶ
9 ϗ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ
ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, ϗ(ν)ἐκλήθη
αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. ϗ ᾠκοδόμησεν αὐτὴν
πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας, ϗ τὸν οἶκον αὐτοῦ.
10 Καὶ (ξ) διεπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος ϗ
μεγαλυνόμενος, ϗ (ο) κύριος παντοκράτωρ
11 μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύ-
ρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, ϗ ξύλα κέδρινα,
ϗ τέκτονας ξύλων, ϗ τέκτονας (π)λίθων, ϗ
12 ᾠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔγνω Δαυ-
ὶδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα
ἐπὶ Ἰσραὴλ, ϗ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ
13 διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυ-
ὶδ (ρ)ἔτι γυναῖκας ϗ παλλακὰς ἐξ Ἱερουσα-
λὴμ, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· ϗ ἐγέ-
14 νοντο (σ) τῷ Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ ϗ θυγατέρες. Καὶ
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱ-
ερουσαλήμ· (τ)Σαμμοὺς, ϗ (υ)Σωβὰβ, ϗ Νάθαν,
15 ϗ Σαλωμὼν, Καὶ (φ) Ἐβεὰρ, ϗ (χ) Ἐλισουὲ,
16 ϗ Ναφὲκ, Καὶ (ψ) Ἰεφιὲς, ϗ Ἐλισαμὰ, ϗ
Ἐλιδαὲ, (ω) ϗ Ἐλιφαλὰθ, Σαμαὲ, Ἰεσσι-
βὰθ, Νάθαν, Γαλαμαὰν, Ἰεβαὰρ, Θεησοῦς,
Ἐλιφαλὰτ, Ναγὲδ, Ναφὲκ, Ἰανάθαν, Λεα-
17 σαμὺς, Βααλιμὰθ, Ἐλιφαάθ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλ-
λόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ
Ἰσραὴλ, ϗ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζη-
τεῖν τὸν Δαυίδ. ϗ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ κατέβη
18 εἰς τὴν περιοχήν. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται,
ϗ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων.

Et heri & nudiustertiꝰ, cùm es- 2
set Saul rex super nos, tu eras e-
ducens, & introducens Israel. Et
dixit Dominꝰ ad te; Tu pasces po-
pulum meum Israel, & tu eris in
ducem super populũ meũ Israel.
Et veniunt omnes seniores Israel 3
ad regẽ in Chebron: & disposuit
eis rex David testamentũ in Che-
bron corã Domino. Et ungunt Da-
vid in regem super omnem Isra-
el. Filius triginta annorum erat 4
David, cùm ipse regnavit: & qua-
draginta annos regnavit. Septem 5
annos, & menses sex regnavit in
Chebron super Judam, & trigin-
ta tres annos regnavit super uni-
versum Israel, & Judam, in Hie-
rusalem. Et abiit David & viri 6
ejus in Hierusalem ad Jebusæum
habitantem terram. Et dictum est
ipsi David; Non ingredieris huc,
quia adversati sunt cæci, & clau-
di, dicentes, Quia non ingredietur
David huc. Et præoccupavit Da- 7
vid (a) munitionem Sion. Hæc est
civitas David. Et dixit David 8
die illâ; Omnis percutiens Jebuse-
um, tangat in (b) pugione, & clau-
dos, & cæcos, & odio habentes a-
nimã David. Propter hoc dicent;
Cæci & claudi nõ ingredientur in
civitatem Domini. Et sedit David 9
in munitione: & vocata est hæc,
Civitas David. Et ædificavit ipsã
civitatem in circuitu à summo, &
domum suam. Et (c) transibat Da- 10
vid vadens & magnificatus, &
Dominus omnipotens cum eo. Et 11
misit Chiram rex Tyri nuntios
ad David, & ligna cedrina, &
fabros lignorum, & fabros lapi-
dũ, & ædificaverunt domum ipsi
David. Et cognovit David, quia 12
paravit eũ Dominꝰ in regem super
Israel, & quia exaltatũ est regnũ
suum propter populũ ejus Israel.
Et accepit David adhuc uxores 13
& concubinas ex Hierusalẽ, post-
quàm ipse venit in Chebron. Et
facti sunt ipsi David adhuc filii,
& filiæ. Et hæc nomina eorũ, qui 14
nati sunt ei in Hierusalẽ; (d) Sam-
mus, & Sobab, & Nathan, & Sa-
lomon, Et Ebear, & Elisue, & 15
Naphec, Et Jephies, & Elisama, 16
& Elidae, & Eliphalath, Samae,
Jessibath, Nathan, Galamaan, Je-
baar, Theesus, Eliphalat, Naged,
Naphec, Janathan, Leasamys, Ba-
alimath, Eliphalath. Et audierunt 17
alienigenæ, quia unctus est David
rex super Israel, & ascenderunt
omnes alienigenæ, ad quærendum
David. Et audivit David, & de-
scendit in munitionem. Et alieni- 18
genæ adveniunt, & concurrerunt
in vallem (e) Titanum.

MS. A. (β) ἐφ' ἡμῶν, (γ) εἰσάγων ϗ ἐξάγων τὸν (δ) ποιμαίνεις (ε) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
(ζ) Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου διαθήκην· ϗ (η) ἦν Δαυεὶδ (θ) βασιλεύων
(ι) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν. Ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἑπτὰ
ἔτη ϗ ἓξ μῆνας, ϗ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευσεν τριάκοντα ϗ τρία ἔτη ἐπὶ πάντα
Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδαν. Καὶ (κ) εἰσελεύσεται ὧδε (λ) κατελάβετο (μ) μισοῦντας ψυχὴν (ν)
ἐκλήθη ἡ πόλις αὕτη Δαυίδ. (ξ) ἐπορεύετο (ο) κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ (π)
λίθων τοίχου, ϗ (ρ) ἔτι παλλακὰς ϗ γυναῖκας ἐξ (σ) ἔτι τῷ Δαυὶδ υἱοὶ (τ) Σαμμουὰ,
(υ) Σωβαδὰν, (φ) Ἰεβάρ, (χ) Ἐλισοὺς, (ψ) Ἀφιὲ, (ω) ϗ Ἐλιφαάθ. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 אַף מֵאִתְמָלֵי אַף מִדְּקַמּוֹהִי כַּד הֲוָה שָׁאוּל מַלְכָּא עֲלָנָא אַתְּ הֲוֵיתָא נָפֵק וְעָלֵל בְּרֵישׁ
יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר יְיָ לָךְ אַתְּ תְּפַרְנֵס יַת עַמִּי יַת יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ תְּהֵוֵי לְמַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃
3 וַאֲתוֹ כָּל סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְוַת מַלְכָּא בְּחֶבְרוֹן וּגְזַר לְהוֹן מַלְכָּא דָוִד קְיָם בְּחֶבְרוֹן קֳדָם יְיָ
4 וּמְשַׁחוּ יַת דָּוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃ בַּר תְּלָתִין שְׁנִין דָּוִד כַּד מְלַךְ אַרְבְּעִין שְׁנִין
5 מְלַךְ׃ בְּחֶבְרוֹן מְלַךְ עַל דְּבֵית יְהוּדָה שְׁבַע שְׁנִין וְשִׁתָּא יַרְחִין וּבִירוּשְׁלֵם מְלַךְ תְּלָתִין
6 וּתְלָת שְׁנִין עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ וַאֲזַל מַלְכָּא וְגַבְרוֹהִי לִירוּשְׁלֵם לְוַת יְבוּסָאָה יָתְבֵי
אַרְעָא וַאֲמַרוּ לְדָוִד לְמֵימַר לָא תֵיעוּל הָלְכָא אֱלָהֵן בְּאַעְדָּיוּתָךְ חַטָּאַיָּא וְחַיָּבַיָּא דְּאָמְרִין
7 8 לָא יֵיעוֹל דָּוִד הָלְכָא׃ וַאֲחַד דָּוִד יַת חַקְרָא דְצִיּוֹן הִיא קַרְתָּא דְדָוִד׃ וַאֲמַר דָּוִד בְּיוֹמָא
הַהוּא כָּל דְּיִקְטַל יְבוּסָאָה וְיִשְׁרֵי לְמִכְבַּשׁ כְּרַכָּא וְיַת חַטָּאַיָּא וְיַת חַיָּבַיָּא רְחִיקָא נַפְשָׁא
9 דְדָוִד עַל כֵּן יֵימְרוּן חַטָּאַיָּא וְחַיָּבַיָּא לָא יֵעֲלוּן לְבֵיתָא׃ וִיתֵב דָּוִד בְּחַקְרָא וּקְרָא לַהּ
10 קַרְתָּא דְדָוִד וּבְנָא דָוִד סְחוֹר סְחוֹר מִן מַלְיְתָא וּלְגָיו׃ וַאֲזַל דָּוִד אָזֵיל וּסְגֵי וּמֵימְרָא
11 דַּייָ אֱלָהָא צְבָאוֹת בְּסַעְדֵּיהּ׃ וּשְׁלַח חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר אִזְגַּדִּין לְוַת דָּוִד וַאֲעֵי אַרְזִין וְנַגָּרִין
12 דְּאוּמָנִין לְמִקַּץ אָעִין וְאַבְנִין וְאַרְדִּכְלִין דְּאוּמָנִין בְּבִנְיַן כּוֹתְלִין וּבְנוֹ בֵיתָא לְדָוִד׃ וִידַע
דָּוִד אֲרֵי אַתְקְנֵיהּ יְיָ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי מְנַטְּלָא מַלְכוּתֵיהּ בְּדִיל עַמֵּיהּ
13 יִשְׂרָאֵל׃ וּנְסֵיב דָּוִד עוֹד לְחֵינָן וּנְשִׁין מִירוּשְׁלֶם בָּתַר דַּאֲתָא מֵחֶבְרוֹן וְאִתְיְלִידוּ עוֹד לְדָוִד
14 בְּנִין וּבְנָן׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בִּירוּשְׁלֶם שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃
15 16 וְיִבְחַר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט׃ וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי מְשַׁחוּ
17 יַת דָּוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וּסְלִיקוּ כָּל פְּלִשְׁתָּאֵי לְמִבְעֵי יַת דָּוִד וּשְׁמַע דָּוִד
18 וּנְחַת לְחַקְרָא׃ וּפְלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ וְאִתְרְטִישׁוּ בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Etiam ab heri, & etiam ab-ante ipsum , quando fuit Saul rex super nos, 2
tu fuisti exiens & intrans in caput Israel : & dixit Dominus tibi, Tu pas-
ces populum meum Israel, & tu eris in regem super Israel. Et venerunt 3
omnes senes Israel ad regem ad Hhebron, & pepigit illis rex David fœdus
in Hhebron ante Dñm, & unxerunt David ut esset rex super Israel. Fi- 4
lius triginta annorum erat David quando regnavit, quadraginta annis
regnavit. In Hhebron regnavit super [*populum*] domus Jehudah septem 5
annis & sex mensibꝰ, & in Jerusalem regnavit triginta & tribus annis su-
per omnem Israel & Jehudah. Et ivit rex & viri ejus in Jerusalem ad Je- 6
buzzæũ, *habitatores* terræ, & *dixerunt* Davidi, dicendo : Non intrabis huc
nisi abstuleris peccatores & culpatos, qui dicunt, Non intrabit David huc.
Et cepit David arcem Szion, ipsa est civitas David. Et dixit David in die 7 8
illo, Omnis qui occiderit Jebuzzæum & inceperit subigere munitio-
nem ; & peccatores & culpatos abjicit anima David ; super hoc dix-
erunt peccatores & culpati, Non intrabunt ad domum. Et sedit David 9
in arce, & vocavit illam civitatem David, & ædificavit undiquaq; ab ob-
structione & interiꝰ. Et ivit David eundo & multiplicando, & dictũ Dñi 10
Dei Szebaoth in auxilio ejus erat. Et misit Hhiram rex Szor nuncios ad 11
David, & ligna cedrorũ, & fabros, qui artifices [*erant*] ad scindenda ligna,
& architectos, & artifices in ædificatione murorum, & ædificaverunt do-
mũ Davidi. Et cognovit David quòd constituit eum Dñs, ut esset rex su- 12
per Israel, & quòd extulit regnũ suum propter populum suũ Israel. Et ac- 13
cepit David adhuc concubinas & uxores ex Jerusalem, postquam venit ex
Hhebron, et nati sunt amplius David filii et filiæ. Et hæc nomina natorum 14
ei in Hierusalem, Semuagh et Sobab, et Nathan, et Selomoh. Et Jibhhar, 15
et Elisuagh, et Nepheg, et Japhiagh. Et Elisamagh, et Eljadagh, et Elipha- 16
let. Et audierunt Pelisthæi quòd unxerunt David ut esset rex super Israel: 17
et ascenderunt omnes Pelisthæi ad quærendum David, et audivit David
et descendit ad arcem. Et Pelisthæi venerunt et expansi sunt in planicie 18
fortium.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܦ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܐܦ ܡܢ ܩܕܡܬܡܠܝ܂ ܟܕ ܗܘܐ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܥܠܝܢ܂ ܐܢܬ ܗܘܝܬ ܡܦܩ 2
ܘܡܥܠ ܗܘܝܬ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ܂ ܕܐܢܬ ܬܪܥܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ
ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܠܚܒܪܘܢ 3
ܘܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܡܫܚܘ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ
ܐܝܣܪܝܠ܂ * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܕܘܝܕ܂ ܟܕ ܐܡܠܟ܂ ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ܂ * ܒܚܒܪܘܢ 4 5
ܐܡܠܟ ܥܠ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ܂ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܘܫܬܐ ܝܪܚܝܢ܂ ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܐܡܠܟ ܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ
ܫܢܝܢ܂ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ܂ * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ ܥܠ 6
ܝܒܘܣܝܐ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ ܟܕ ܐܡܪܝܢ܂ ܠܐ ܬܐܥܘܠ ܠܗܪܟܐ܂ ܐܠܐ ܐܢ ܥܒܪܬ ܠܥܘܝܪܐ
ܘܚܓܝܪܐ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܐ ܢܐܥܘܠ ܕܘܝܕ ܠܗܪܟܐ܂ * ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ ܠܡܨܪܬܐ ܕܨܗܝܘܢ܂ ܗܝ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ 7
ܕܕܘܝܕ܂ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܗܘ ܝܘܡܐ܂ ܟܠ ܕܡܚܐ ܠܝܒܘܣܝܐ܂ ܘܡܩܪܒ ܒܓܪܡܐ ܠܥܘܝܪܐ ܘܠܚܓܝܪܐ܂ 8
ܣܢܝܐ ܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ܂ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܝܢ܂ ܥܘܝܪܐ ܘܚܓܝܪܐ܂ ܠܐ ܢܐܥܘܠ ܠܒܝܬܐ܂ * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ 9
ܒܡܨܪܬܐ܂ ܗܝ ܗܝ ܨܗܝܘܢ܂ ܘܩܪܐ ܠܗ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ܂ ܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܚܕܪܝܗ ܡܢ ܠܓܘ܂ * ܘܕܘܝܕ 10
ܐܙܠ ܘܪܒ܂ ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܚܝܠܬܢܐ ܥܡܗ܂ * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ 11
ܘܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ܂ ܘܢܓܪܐ ܕܩܝܣܐ܂ ܘܐܘܡܢܐ ܕܟܐܦܐ ܕܫܘܪܐ܂ ܘܒܢܘ ܒܝܬܐ ܠܕܘܝܕ܂ * ܘܝܕܥ ܕܘܝܕ 12
ܕܐܬܩܢܗ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܬܬܪܝܡܬ ܡܠܟܘܬܗ ܥܠ ܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܢܣܒ 13
ܬܘܒ ܕܘܝܕ ܦܠܚܬܐ ܘܢܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ܂ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܡܢ ܚܒܪܘܢ܂ ܘܐܬܝܠܕܘ ܬܘܒ ܠܕܘܝܕ
ܒܢܝܐ ܘܒܢܬܐ܂ * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܒܢܝܐ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ܂ ܫܡܘܥ܂ ܘܫܘܒܒ 14
ܘܢܬܢ܂ ܘܫܠܝܡܘܢ܂ * ܘܝܘܚܒܪ܂ ܘܐܠܝܫܥ܂ ܘܢܦܓ܂ ܘܢܦܝܥ܂ * ܘܐܠܝܫܡܥ܂ ܘܐܠܝܕܥ܂ ܘܐܠܝܦܠܛ܂ 15 16
* ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ܂ ܕܡܫܚܘ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܣܠܩܘ ܟܠܗܘܢ ܦܠܫܬܝܐ 17
ܠܡܒܥܐ ܠܕܘܝܕ܂ ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܘܢܚܬ ܠܗ ܠܡܨܪܬܐ܂ * ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܘ ܘܐܫܪܝܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ܂ 18

2 Tam ab herì quàm nudiuſtertius, cum Saul eſſet rex ſuper nos, tu quidem educebas & introducebas Iſraelem: tibique dixit Dñs, Tu paſces populum meũ Iſraelem, tuq; rector eris ſuper populum meum Iſraelem. 3 Et accedentib' cunctis ſenioribus Iſraelis ad regem in Hebron, pepigit cum eis rex David in Hebron fœdus coram Domino, unxeruntq; Davidem ut regnaret ſuper Iſrael. 4 Triginta natus erat annos David cùm regnâſſet, & annos quadraginta regnavit. 5 In Hebron regnavit ſuper domũ Juda ſeptem annos & ſex menſes, & in Jeruſalem regnavit triginta tres annos ſuper univerſum Iſraelem & Judam. 6 Deinde profecto rege Davide cum ſervis ſuis in Jeruſalem contra Jebuſæos incolas ejus terræ, allocuti ſunt Davidem dicentes, Non ingrediêris hûc, niſi amoveris cæcos & claudos: & dixerunt, Non ingredietur David hûc. 7 Cepit tamen David Meſroth Sionis (hæc eſt civitas Davidis.) 8 Dixerat autem David eo die, Quicunque percutiens Jebuſæos, cæcum aut claudum clypeo tetigerit, odio habet animam Davidis. Propterea dicunt, Cæcus & claudus non ingreditur domum. 9 Et habitavit David in Meſroth (ipſa eſt Sion) & vocavit eã, Civitatẽ Davidis: cinxitq; eam David ædificio intrinſecus. 10 Porrò David augebatur indies, & Dñs Deus ejus Sebaoth erat cum eo. 11 Miſit quoq; Hirã rex Sur legatos ad Davidẽ, & ligna cedrina, & fabros lignarios, & lapicîdas pro parietib', qui extruxerunt domũ pro Davide. 12 Cognovitq; David quòd ſtabiliviſſet eũ Dñs regẽ ſuper Iſrael, & exaltatum eſſet regnũ ſuum ſuper populum ej' Iſraelẽ. 13 Et accepit adhuc David concubinas & uxores de Jeruſalẽ poſt adventum ſuum ex Hebron; natiq; ſunt adhuc Davidi filii et filiæ. 14 Atq; hæc ſunt nomina filiorum qui nati ſunt ei in Jeruſalẽ, Somua, Sobub, Nathã, et Salomõ, 15 Jochabar, Eliſaa, Nephegh, et Nephia, 16 Eliſemaa, Elidaa, et Elíphelat. 17 Audientes autẽ Philiſtæi ꝙ unxiſſent Davidẽ ut regnaret ſuper Iſraelẽ, aſcenderunt omnes Philiſtæi ad quærendũ Davidẽ. Quo audito David, deſcendit ad Meſroth, 18 Et venientib' Philiſtæis, caſtráq; figentib' in convalle gigantum,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وامس واول من امس ايضا اذ كان شاوول علينا ملكا * انت كنت تدخل وتخرج امامنا * وقال 2
الرب انك ترعى اسرائيل شعبي * وانت تدبرهم * واجتمع جميع مشيخة بني اسرائيل الى داود 3
بحبران وعاهدهم داود امام الرب * ومسحوا داود ملكا على بني اسرائيل * وكان قد اتى عليه 4
ثلاثون سنة يوم ملك * وملك اربعين سنة * ملك منها على آل يهودا بحبرون سبعة سنين 5
وستة اشهر * وملك باورشليم ثلاثة وثلاثين سنة على جميع بني اسرائيل وبني يهودا * وسار داود 6
الملك واصحابه الى اورشليم * واليابوسانيون سكان تلك الارض ارسلوا الى داود وقالوا * لا تدخل
علينا الى هاهنا * حتى تهلك كل اعمى ومقعد ههنا * وقالوا لا يدخل داود ههنا * وفتح داود 7
مصروث * صهيون * وهي قرية داود * قال داود في ذلك اليوم * كل من يضرب رجلا من 8
اليابوسانيين وكل من يدنوا ترسه من اعمى ومقعد اذا قتل اليابوسانيين * فهو عدوا لنفس
داود باغضا لها * فلذلك يقولون * لا يدخل اعمى ولا مقعد بيت الله * وسكن داود بمصروث 9
وهي صهيون * وسميت قرية داود * وبنى داود حولها مداخل * وكان داود يعظم ويرتفع سلطانه 10
والله الرب القوي معه * وارسل حيرام ملك صور رسلا الى داود * معهم خشب صنوبر ونجارون 11
صناع حذاق * والذين يقطعون الحجارة * وبنوا لداود قصرا * وعرف داود ان الله قد ثبت 12
كرسيه ومملكته على بني اسرائيل * وعظم مملكته وسلطانه على شعبه * وتزوج داود ايضا نساء 13
وسراري في اورشليم بعد مجيه من حبران * وولد لداود بنون وبنات ايضا * وهذه اسماء البنين 14
الذين ولدوا له باورشليم * ساموع وساحوب * وناثان * وسليمان * ويوحابار * واليسع * ونفاع * ونفيع * 15 16
* واليسمع * واليذع * واليفلط * وسمع اهل فلسطين ان داود قد مسح ملكا على بني اسرائيل 17
وصعد جميع اهل فلسطين ليحاربوا داود * فبلغ داود فنزل مصروث * ونزل اهل فلسطين 18
غور الجبابرة *

2 Et heri ac nudiuſtertiùs etiam, dum Saul rex erat ſuper nos, tu ingrediebaris & egrediebaris ante nos: Dominus quoq; dixit ut paſceres Iſraelem populum meum, tuq; regeres eos. 3 Coacto itaque toto ſenatu filiorum Iſrael apud Davidem in Hebron, fœdus inivit cum eis David coram Domino, & unxerunt Davidem regem ſuper filios Iſrael. 4 Triginta ſuper eum effluxerant anni quo die regnavit, & annis quadraginta regnavit; 5 Ex quibus regnavit ſuper gentem Juda in Hebron, ſeptem annis & ſex menſibus; & regnavit in Jeruſalem triginta tribus annis ſuper omnes filios Iſrael & filios Juda. 6 Cùm autem perrexiſſet David rex cum ſuis in Jeruſalem, miſerunt Jebuſæi habitatores regionis illius, & dixerunt, Non ingrediêris huc ad nos, quoad extinxeris omnes cæcos & claudos qui ſunt iſtic: & dixerunt, Non ingredietur David huc. 7 Attamen expugnavit David Maſroth Sionis (eaque eſt civitas Davidis.) 8 Edixit David eodem die, Quiſquis percuſſerit quenquam ex Jebuſæis, & omnis miles cujus clypeus tetigerit cæcum aut claudum quũ interficiet Jebuſæos, inimicus eſto animæ Davidis, odio habens illam. Propterea dicunt, Non ingreditur cæcus neque claudus domum Dei. 9 Habitavit autem David in Maſroth, nempe Sion, et vocata eſt Civitas Davidis: ædificavitque David aditus circum illam. 10 Magnificabatur itaque David, et exaltabatur imperium ejus, et Deus Dominus fortiſſimus aderat illi. 11 Miſitq; Hiram rex Tyri nuntios ad Davidem unà cum lignis cedrinis, & lignariis artificibus peritiſſimis, et lapides cædentibus, et ædificârũt Davidi palatium. 12 Et ſentiens David confirmatũ jam eſſe à Deo ſoliũ ac regnũ ſuum ſuper filios Iſrael, & magnificatũ eſſe regnum atque imperiũ ſuum ſuper populum ejus; 13 Duxit etiam David in matrimonium uxores & concubinas in Jeruſalem poſt adventum ſuum in Hebron; natiq; ſunt adhuc Davidi filii & filiæ. 14 Et hæc ſunt nomina filiorum qui nati ſunt ei in Jeruſalem; Samoa, & Sachob, Nathan, et Salomon, 15 Jochabar, & Eliſaa, Nephagh, & Nephia, 16 Eliſemaa, Elidaa, et Eliphelat. 17 Audiens autem gens Palæſtinæ Davidem unctum eſſe regem ſuper filios Iſrael, aſcendit tota gens Palæſtinæ ad oppugnandũ Davidem. Quo ad Davidem perlato, deſcendit in Maſroth: 18 Gens autem Palæſtinæ caſtra poſuit in valle gigantum.

לשמוא ב׃ ו

? Pelistim ad ascendā Num :dicendo, *Domino in* David interrogavit Et
19 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה אֶל־פְּלִשְׁתִּים
; Ascende : David ad Dominus Dixitque ? mea manu in eos trades num
הֲתִתְּנֵם בְּיָדִי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד עֲלֵה
David venit Et .tua manu in Pelistim tradam tradendo quia
20 כִּי־נָתֹן אֶתֵּן אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ׃ וַיָּבֹא דָוִד
Dominus *Dirupit* :dixit & ,David ibi eos percussit & , Bahal-perasim in
בְּבַעַל־פְּרָצִים וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִד וַיֹּאמֶר פָּרַץ יְהוָה
nomen vocavit idcirco :aquarū *rupturā* sc̄d̄m *meas facies ad* meos inimicos
אֶת־אֹיְבַי לְפָנַי כְּפֶרֶץ מָיִם עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־
,suos dolores ibi reliquerunt Et .Bahal-perasim ipsius loci
21 הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל פְּרָצִים׃ וַיַּעַזְבוּ־שָׁם אֶת־עֲצַבֵּיהֶם
,ascendere Pelistim adhuc *addiderunt* Et .ejus viri & ,David *eos tulit* &
22 וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו׃ וַיֹּסִפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים לַעֲלוֹת
,*Domino in* David interrogavit Et .Rephaim valle in se diffuderunt &
23 וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה
eos ad venies & *,eorum posteriora ad* gyra : ascendes Non : dixit &
וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲלֶה הָסֵב אֶל־אַחֲרֵיהֶם וּבָאתָ לָהֶם
capitibus in incessus vocem te audiendo in ,erit Et .mororum adverso ex
24 מִמּוּל בְּכָאִים׃ וִיהִי בְּשָׁמְעֲךָ אֶת־קוֹל צְעָדָה בְּרָאשֵׁי
,tuas facies ad Dominus egredietur tunc quia ;te movebis tunc ,mororum
הַבְּכָאִים אָז תֶּחֱרָץ כִּי אָז יָצָא יְהוָה לְפָנֶיךָ
ita David fecit Et .Pelistim *castrametationem in* percutiendum ad
25 לְהַכּוֹת בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד כֵּן
;Ghebah à Pelistim percussit & : Dominus ei præcepit quemadmodū
כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים מִגֶּבַע
.Ghazer *te venire usque*
עַד־בֹּאֲךָ גָזֶר׃

CAP. VI. ו

triginta ,Israel in electum omnem David adhuc collegit Et
1 וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים
secum qui populus omnis & ,David abiit & ,surrexit Et .millia
2 אָלֶף׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
, Dei arcam inde *faciendum ascendere ad* ,Jehudah *dominis* de
מִבַּעֲלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
Cherubim *insidentis* exercituum Domini *nomen nomen est invocatum quam*
אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים
, novum plaustrum *ad* Dei arcam fecerūt *equitare* Et *.eam super*
3 עָלָיו׃ וַיַּרְכִּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה
Achio & Huzza & :Ghibhah in quæ Abinadab domo è eam tulerunt &
וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ
eam tulerunt Et .novum plaustrum *ducentes* Abinadab filii
4 בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים אֶת־הָעֲגָלָה חֲדָשָׁה׃ וַיִּשָּׂאֻהוּ
Achio & : Dei arca cum ,Ghibhah in quæ Abinadab domo è
מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאַחְיוֹ
ludentes Israel domus omnis & ,David Et *.arcæ facies ad iens*
5 הֹלֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן׃ וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׂחֲקִים
,nablis in & *,cinnaris* in & , *abietum* lignis omnibus in *Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה בְּכֹל עֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים
ad usque venerunt Et .cymbalis in & *,commoventibus* in & ,tympanis in &
6 וּבְתֻפִּים וּבִמְנַעַנְעִים וּבְצֶלְצֶלִים׃ וַיָּבֹאוּ עַד־
,eam in apprehendit & ,Dei arcam ad Huzzah *misit* & :Nachon aream
גֹּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶל־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ
,Huzzah *in* Domini *nasus* est iratus Et *.bos labascebant quia*
7 כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּעֻזָּה
cum ibi est mortuus & *: errore super* Deus ibi eum percussit &
וַיַּכֵּהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל־הַשַּׁל וַיָּמָת שָׁם עִם
Dominus *rupisset* quòd eò ,*Davidi fuit ira* Et .Dei *arca*
8 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים׃ וַיִּחַר לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ יְהוָה
ad usque ,Huzzah Peres *illi loco* vocavit & ;Huzzah in *rupturam*
פֶּרֶץ בְּעֻזָּה וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פֶּרֶץ עֻזָּה עַד
.hanc diem
הַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VUL.LAT.

19 Et conſuluit David Dominū, dicens; Si aſcendā ad Philiſthiim? & ſi dabis eos in manu mea? Et dixit Dominus ad David; Aſcende quia tradens dabo Philiſthiim in manu tua. 20 Venit ergò David in Baal Pharaſim: & percuſſit eos ibi, & dixit; Diviſit Dominus inimicos meos coram me, ſicut dividuntur aquæ. Propterea vocatū eſt nomen loci illius, 21 Baal Pharaſim. Et reliquerunt ibi ſculptilia ſua: quæ tulit 22 David, & viri ejus. Et addiderunt adhuc Philiſthiim ut aſcenderent, & diffuſi ſunt in 23 valle Raphaim. Conſuluit autem David Dominū; Si aſcendam contra Philiſthæos, & trades eos in man⁹ meas? Qui reſpondit; Non aſcendas contra eos, ſed gyra poſt tergum eorū, & venies ad eos ex ad- 24 verſo pyrorum. Et cùm audieris ſonitum gradientis in cacumine pyrorum, tunc inibis prælū: quia tunc egredietur Dominus ante faciem tuam, ut percutiat caſtra Philiſthiim. 25 Fecit itaq; David ſicut præceperat ei Dominus, & percuſſit Philiſthiim, de Gabaa, uſque dum venias Gezer.

CAP. VI.

1 COngregavit autem rurſum David omnes electos ex Iſrael 2 triginta millia. Surrexítq; David, & abiit, & univerſus populus qui erat cū eo de viris Juda, ut adducerent arcam Dei, ſuper quam invocatū eſt nomen Domini exercituum, ſedentis in cherubim ſuper 3 eam. Et impoſuerunt arcam Dei ſuper plauſtrum novum: tulerúntq; eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa: Oza autem & Ahio filii Abinadab, minabant plauſtrum 4 novum. Cúmq tuliſſent eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa, cuſtodiens arcam Dei Ahio præcedebat arcam. 5 David autem & omnes Iſrael ludebant coram Domino, in omnibus lignis fabrefactis, & citharis & lyris & tympanis 6 & ſiſtris et cymbalis. Poſtquàm autem venerunt ad aream Nachon, extendit Oza manum ad arcam Dei, et tenuit eam: quoniam calcitrabant boves, 7 et declinaverunt eam. Iratúſque eſt indignatione Dominus contra Ozam, et percuſſit eum ſuper temeritate: qui mortu⁹ 8 eſt ibi juxta arcam Dei. Contriſtatus eſt autem David, eò ꝙ percuſſiſſet Dn̄s Ozā: et vocatū eſt nomē loci illi⁹, Percuſſio Ozæ, uſq; in diem hanc.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ κυρίου, λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. 20 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ (α) ἔκοψε τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ. (β) καὶ εἶπε Δαυὶδ, Διέκοψε κύριος τοὺς (γ) ἐχθροὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς διακόπτεται ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, 21 Ἐπάνω διακοπῶν. Καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, (δ) καὶ ἐλάβοσαν αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ. 22 Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι, καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τιτάνων. 23 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ κυρίου. καὶ εἶπε κύριος, Οὐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ (ε) παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος. 24 Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ (ζ) συσσεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος, τότε καταβήσῃ πρὸς αὐτούς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἔμπροσθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων. 25 Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὰν ἕως τῆς γῆς Γαζηρά.

19 Et interrogavit David per Dominum, dicens; Si aſcendero ad alienigenas; & trades eos in manus meas? Et dixit Dominus ad David; Aſcende, quoniam tradens tradam alienigenas in man⁹ tuas. 20 Et venit David de ſuperioribus rupturis, & concidit alienigenas ibi. Et dixit David; Diſrupit Dominus inimicos alienigenas corā me, ſicut diſrumpūtur aquæ. Propter hoc vocatum eſt nomen loci illius, Deſuper rupturis. 21 Et derelinquunt ibi deos ſuos: & ceperūt eos David, et viri, qui cum eo. 22 Et adjecerunt adhuc alienigenæ aſcendere, et concurrerunt in vallem Titanum. 23 Et interrogavit David per Dominum. Et dixit Dominus, Non aſcendes in occurſum eorum: reverte ab eis, & accedes ad eos prope Plorationem. 24 Et erit in audiendo te vocem (f) conſtrictionis à nemore Plorationis, tunc deſcendes ad eos quoniam tunc egredietur Domin⁹ ante te ad (g) cædendum in bello alienigenarū. 25 Et fecit David, ſicut mandavit ei Dominus: & percuſſit alienigenas à Gibaon uſq; ad terrā Gazera.

MS.A. (α) διέκοψεν (β) καὶ Δαυὶδ εἶπεν, Διέκοψεν (γ) ἐχθρούς μου τοὺς ἀλλοφύλους (δ) καὶ ἔλαβεν Δαυὶδ αὐτοὺς καὶ (ε) περιπέσῃ αὐτοῖς (ζ) συγκλεισμοῦ τοῦ

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν 2 ἐξ Ἰσραήλ, ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδας. Καὶ (α) ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα ἐν ἀναβάσει τοῦ (β) ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἐφ᾽ ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐπ᾽ αὐτῆς. 3 Καὶ (γ) ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου (δ) ἐφ᾽ ἅμαξαν καινήν, καὶ (ε) ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. καὶ (ζ) Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδὰβ (η) ἦγον τὴν ἅμαξαν 4 σὺν τῇ κιβωτῷ. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐ- 5 πορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ. Καὶ Δαυὶδ καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου (†) ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις (θ) ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν (ι) αὐλοῖς. 6 Καὶ παραγίνονται (κ) ἕως ἅλω Ναχώρ. καὶ ἐξέτεινεν (λ) Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτήν, καὶ ἐκράτησεν αὐτήν, 7 ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ (μ) μόσχος. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος τῷ Ὀζᾷ, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ (∸) θεός, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν 8 κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ (ν) ἠθύμησε Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψε κύριος διακοπὴν ἐν τῷ (ξ) Ὀζᾷ, καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπὴ (ο) Ὀζᾶ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

CAP. VI.

1 ET congregavit adhuc David omnem adoleſcentē ex Iſrael, (a) circiter ſeptuaginta millia. 2 Et ſurrexit, & ivit David, et omnis populus, qui cum eo, & de principibus Juda (b) in aſcenſione ad reducendū indè arcam Dei, ſuper quam invocatū eſt nomen Domini virtutū ſedentis ſuper Cherubin ſuper eam. 3 Et aſcendere fecerunt arcā Domini ſuper plauſtrū novum, & tulerunt eam de domo Aminadab, quæ in colle. Et Oza, & fratres ejus, filii Aminadab, ducebant plauſtrum cum arca: 4 (c) Et fratres ejus ibant ante arcam. 5 Et David, & filii Iſrael ludentes corā Domino in organis modulatis (d) in fortitudine, & in canticis, & in citharis, et in nablis, et in tympanis, et in cymbalis, & in tibiis. 6 Et adveniunt uſq; ad aream Nachor: et extendit Oza manū ſuā ad arcam Dei, ad retinendū eam: & tenuit eam, quoniam circumflectebat eam vitulus. 7 Et indignatus eſt irâ Dominus (e) ipſi Ozæ: & percuſſit eum ibi (f) Deus: & mortuus eſt ibi apud arcā Domini corā Deo. 8 Et triſtatus eſt David, pro eo quòd ruperat Dominus rupturam in Ozam. Et vocatus eſt locus ille, Ruptura Ozæ, uſq; in diem hanc.

MS.A. (α) ἀνέστη Δαυίδ, καὶ ἐπορεύθη καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν (β) ἀναγαγεῖν (γ) ἐπεβίβασεν (δ) ἐπ᾽ ἅμαξαν (ε) ἦρεν αὐτὴν * εἰς οἶκον (ζ) Ἀζὰ (η) ἦγον τὴν ἅμαξαν τὴν καινήν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναδὰβ ἐν βουνῷ σὺν τῇ κιβωτῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ υἱοὶ (†) καὶ ἐν (θ) καὶ ἐν (ι) αὐλοῖς, παραγίνονται (κ) ἕως * ἁλωμῶνος Ναχών. (λ) Ἀζζὰ (μ) μόσχος τοῦ κατασχεῖν αὐτήν. Καὶ ἐθυμώθη κύριος τῷ Ἀζζᾷ, (∸) θεὸς ἐπὶ προπετείᾳ, καὶ (ν) ἐθύμωσεν (ξ) Ἀζζᾷ, (ο) Ἀζζᾶ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושאיל דוד במימרא דיי למימר האסק על פלשתאי התמסרנון בידי׃ ואמר יי לדוד
20 סק ארי ממסר אמסר ית פלשתאי בידך׃ ואתא דוד במישר פרצים ומחנון תמן דוד
ואמר תבר יי ית בעלי דבבי קדמי כתבור מאן דחסף דמלי מין על כן קרא שמיה
21 דאתרא ההוא מישר פרצים׃ ושבקו תמן ית טעותהון ואוקידנון דוד וגברוהי׃
22 23 ואוסיפו עוד פלשתאי למסק ואתרטישו במישר גבריא׃ ושאיל דוד במימרא דיי ואמר
24 לא תסק אסתחר לאחוריהון ותהך להון מקביל אילניא׃ ויהי כמשמעך ית קל
צוחתא ברישי אילניא בכן תתקף ארי בכן נפק מלאכא דיי לאצלחא קדמך למקטל
25 במשרית פלשתאי׃ ועבד דוד כן כמא די פקדיה יי וקטל ית פלשתאי מגבע עד
ח
מעלנא דגזר׃
1 ואוסיף עוד דוד ית כל בחירי ישראל תלתין אלפין׃ וקם ואזל דוד וכל עמא די
2 עמיה מקרויא דבית יהודה לאסקא מתמן ית ארונא דיי דאתקרי שמא דיי צבאות
3 דשכנתיה שריא עיל מן כרוביא עלוהי׃ ואחיתו ית ארונא דיי בעגלתא חדתא
4 ונטלוהי מבית אבינדב די בגבעתא ועזא ואחיו בני אבינדב מדברין ית עגלתא חדתא׃
5 ונטלוהי מבית אבינדב די בגבעתא עם ארונא דיי ואחיו אזיל קדם ארונא׃ ודוד וכל
בית ישראל משבחין קדם יי בכל אעי ברון ובכנרין ובנבלין ובתופין ובדביבין
6 ובצלצלין׃ ואתו עד אתר מתקן ואושיט עזא ידיה בארונא דיי ואחד ביה ארי מרגוהי
7 תוריא׃ ותקיף רוגזא דיי בעזא ומחהי תמן מימרא דיי על דאשתלי ומית תמן עם
8 ארונא דיי׃ ותקיף לדוד על דתרע יי תרעתא בעזא וקרא לאתרא ההוא אתרא
דמית ביה עזא עד יומא הדין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et interrogavit David dictū Dn̄i, dicendo: Num aſcendā ſuper Peliſthæos? num trades illos in manu mea? & dixit Dn̄s ad David, Aſcende, quia tradendo tradā Peliſtæos in manū tuā. 20 Et venit David in planiciē fortium, & percuſſit illos ibi David, & dixit: Fregit Dn̄s odientes me ante me ſicut frangitur vas teſtæ quod repletū eſt aquis: propter hoc vocavit locum illum, Planiciem rupturarū. 21 Et reliquerunt ibi errores ſuos, & combuſſit eos David & viri ej⁹. 22 Et addiderunt adhuc Peliſthæi aſcendere; & expanſi ſunt in planicie fortiū. 23 Et interrogavit David dictum Dn̄i, & dixit: Non aſcendes; gyra ad poſteriora eorum, & ibis ad eos è regione arborum. 24 Et erit cùm audieris vocē clamoris in capitib⁹ arborum, tunc confortaberis; quia tunc exit angel⁹ Dn̄i ad proſperandum ante te, ut occidat caſtra Peliſtæorum. 25 Et fecit David ſicut mandavit ei Dn̄s; & occidit Peliſtæos à colle uſque ad introitum Gazer.

CAP. VI.

1 ET addidit adhuc David omnes delectos Iſrael triginta mille. 2 Et ſurrexit & ivit David & omnis popul⁹ qui erat cum eo, ex civitatibus domus Jehudah, ut deducerent inde arcam Dn̄i, in quo invocabatur nomen Dn̄i Szebaoth, quòd majeſtas illius poſita ſit ſuprà à Cherubin qui ſuper illam ſunt. 3 Et impoſuerunt arcam Dn̄i in plauſtro novo, & tulerunt eam ex domo Abinadab quæ erat in Gibghatha, & Ghuza & Ahhio filii Abinadab ducebāt plauſtrū novū. 4 Et tulerunt eā ex domo Abinadab quæ erat in Gibghatha, cum arca Dn̄i; & Ahhio ibat ante arcam. 5 Et David & omnis dom⁹ Iſrael laudabant ante Dominū in omnib⁹ lignis abietum, et in chinaris, & in nablis, & in tympanis, & in quadruplicib⁹ et cymbalis. 6 Et venerunt uſq; ad locum paratum, & extendit Ghuza manum ſuā in arcam Domini, & apprehendit eā, quia propulerant eā boves. 7 Et invaluit indignatio Dn̄i in Ghuza, & percuſſit eum ibi dictum Dn̄i, eò quòd deliquit; & mortu⁹ eſt ibi juxta arcā Dn̄i. 8 Et fuit ira Davidi, eò quòd fregiſſet fracturā Dn̄s in Ghuza, & vocavit locum illum, Locum in quo mortuus eſt Ghuza, uſque ad diem hanc.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܫܠܡ ܐܢܬ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܡܪ 19
ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܩ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܡܘ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕܝܟ.* ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܒܥܠܐ ܦܪܨܝܢ.
ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܬܡܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܬܒܪ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܝ ܩܕܡܝ. ܐܝܟ ܬܒܪܐ 20
ܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܒܥܠܐ ܦܪܨܝܢ. * ܘܫܒܩܘ ܬܡܢ ܦܬܟܪܝܗܘܢ
ܘܫܩܠ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܘܥܒܕܘܗܝ. * ܘܬܘܒ ܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ 21
ܕܓܢܒܪܐ.* ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܣܩ. ܐܠܐ ܗܦܘܟ ܠܟ ܡܢ ܒܣܬܪܗܘܢ 22
ܘܬܐܬܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܩܘܒܠ ܒܟܝܐ. * ܘܡܐ ܕܫܡܥܬ ܩܠܐ ܕܗܠܟܬܐ ܒܪܝܫܝܗܘܢ ܕ 23
ܒܟܝܐ. ܗܝܕܝܢ ܬܬܚܝܠ. ܡܛܠ ܕܗܝܕܝܢ ܢܦܩ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝܟ. ܠܡܡܚܐ ܠܡܫܪܝܬܐ 24
ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ ܗܟܢܐ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܡܚܐ ܠܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܓܒܥܐ
ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܓܙܪ. * ܦܣܩܐ * ܘ̄ * ܘܟܢܫ ܬܘܒ ܕܘܝܕ. ܠܟܠܗܘܢ 25
ܓܒܪܐ ܕܒܝܫܪܐܝܠ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܩܡ ܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܢ ܓܒܪܐ 1
ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܙܠ ܠܓܒܥܐ ܠܡܣܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܕܐܬܩܪܝ ܫܡܗ 2
ܕܐܠܗܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. * ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܥܠ ܥܓܠܬܐ ܚܕܬܐ. ܘܫܩܠܘܗܝ
ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܬܐ. ܥܙܐ ܘܐܚܝܐ ܒܢܝ ܐܒܝܢܕܒ. ܡܕܒܪܝܢ ܗܘܘ ܥܓܠܬܐ 3
ܚܕܬܐ. * ܘܫܩܠܘܗܝ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܬܐ. ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܚܝܐ ܐܙܠ ܩܕܡ
ܐܪܘܢܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܝܣܪܐܝܠ. ܡܫܒܚܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܘܕܒܪܘܬܐ. 4
ܘܒܟܢܪܐ ܘܒܢܒܠܐ ܘܒܦܠܓܐ ܘܒܨܠܨܠܐ. * ܘܟܕ ܡܛܘ ܠܐܕܪܐ ܕܢܟܝܢ. ܐܘܫܛ ܥܙܐ ܐܝܕܗ 5
ܥܠ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕܗ. ܡܛܠ ܕܫܡܛܘܗܝ ܬܘܪܐ ܠܢܝܪܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ 6
ܒܥܙܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ ܡܪܝܐ ܥܠ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܗ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܥܡ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ.* ܘܐܬܟܪܝ 7
ܠܕܘܝܕ ܥܠ ܕܬܒܪ ܡܪܝܐ ܬܒܪܐ ܒܥܙܐ. ܘܩܪܝܗ ܠܐܬܪܐ ܗܘ. ܬܒܪܗ ܕܥܙܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 8

19 Conſuluit David Dominũ, ac dixit, Aſcendámne ad Philiſtæos? tradéſne illos in man' meas? Reſpondit ei Domin', Aſcende, quia in manus tuas traditurus ſum eos. 20 Veniens itaque David in Beel-peraſim, percuſſit eos ibi David: tum dixit David, Rupit Dñs hoſtes ſuos coram me quaſi ruptionem aquarum. Propterea vocavit nomen loci illius, Beel-peraſim. 21 Et *quoniam* reliquerant illic idola ſua, tulerunt ea David & milites ej'. 22 Iterum quoq; aſcendentes Philiſtæi, caſtrametati ſunt in convalle gigantum. 23 Et conſulente Davide Dominum, ait illi Dñs, Ne aſcendas; ſed revertere è tergo eorum, & irrue in eos ab adverſo Bochim: 24 Cúmq; audieris ſonitum inceſſûs in apice montis Bochim, tunc ſumes animos; quia tunc egreſſus ante te fuerit Dñs ad percutienda caſtra Philiſtæorum. 25 Fecitque David eo modo quo præceperat illi Dominus, & percuſſit Philiſtæos à Gebaa uſque ad introitum Gedar.

CAP. VI.

1 Congregatis iterum David omnibus juvenibus Iſraelis, triginta millibus, 2 Surrexit abiitque David cum univerſo populo quem ſecum habebat ex viris Juda; abiit inquã in Gebaa ad aſportandum illinc arcam Dei, ubi invocabatur nomen Dei ſedentis ſuper Cherubim. 3 Imponentes itaque arcã Dei plauſtro novo, tulerunt eam de domo Abinadab, quæ erat in Gebaath: Oza & Ahio filiis Abinadab plauſtrum poſtremò ducentibus. 4 Cúmq; tuliſſent de domo Abinadab, quæ erat in Gebaa, arcam Dei, Ahia præcedebat arcam: 5 David autem & omnes Iſraelitæ ludebant coram Domino lignis cedrinis & abiegnis, nablis, citharis, tympanis, ſiſtris, ac cymbalis. 6 Cúmq; veniſſent uſque ad areas paratas, extendens Oza manũ ſuã ſuper arcam Domini, tenuit illã: ſolvebant enim ſe boves *à jugo*. 7 Quamobrẽ Domin' irâ percit' in Ozã, percuſſit eum ibi Dñs eò quòd extendiſſet manũ ſuam, & mortuus eſt illic prope arcam Dei. 8 Ægrè verò tulit David, quòd ruptione rupiſſet Dominus Ozã: vocavitq; locum illum, Ruptionem Ozæ, in hunc uſque diem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وطلب الي الرب وقال * أصعد الي اهل فلسطين * تدفعهم الي * قال له الرب * اصعد فاني 19
ادفعهم اليك * وجاء داود الي بعل فرصيم * وقاتل اهل فلسطين هناك * وقال داود * فجر الرب 20
اعداي امامي مثل ما فجر الماء * لذلك سمي ذلك الموضع بعل فراصيم * وتركوا اصنامهم 21
هناك * فاخذها داود واصحابه * وعادوا اهل فلسطين ان يصعدوا لمحاربة بني اسرايل ايضا * 22
ونزلوا عور الجبابرة * وطلب داود الي الرب في الصعود اليهم * قال له * لا تصعد ولكن ارجع 23
فخذ عليهم من خلفهم * وواقعهم في جبال باخيم * فاذا سمعت صوت حوافر الخيل على راس 24
جبال باخيم * فاعتبر حينيذ واقوي * فان الرب خارج امامك * واضرب عسكر اهل فلسطين * 25
* وفعل داود كما امر الرب * وضرب الفلسطينيين من جبع الي مدخل جدر *
* الفصل السادس * * وجمع داود احداث بني اسرايل ثلاثين الفا * ونهض داود 1 2
وانطلق هو وجميع شعب يهودا الي جبع ليصعدوا من هناك تابوت عهد الرب * من حيث دعي
اسم الرب القوي رب الكاروبين * وجعلوا تابوت عهد الرب على عجلة جديدة * وحملوه 3
من بيت ابيناداب الذي في جبعات * وكان عازا واخيا ابنا ناداب يدبران العجل ويسوقانه
من خلفه * وحملوا تابوت عهد الله من بيت ابيناداب الذي في جبعات * وجعل اخيا يسير 4
امام التابوت * فاما داود وجميع بني اسرايل * فكانوا يعدون امام الرب بخشب الصنوبر والبراية 5
والعيدان * والمعازف * والطبول المربعة * والصنوج * فجاوا بالتابوت الي موضع البيادر المصلحة * 6
فمد عازا يده الي تابوت عهد الرب فامسكه * لان الثيران كانت قد انسلت من الرباط *
* واشتد غضب الرب الله على عازا * وضربه الله وعاقبه * لانه مد يده الي التابوت * ومات 7
عازا بين يدي تابوت الرب * وشق على داود موت عازا * وحزن لما نزل به من عقوبة الرب * 8
فدعي اسم ذلك الموضع ثلمة عازا الي اليوم *

19 *Tum conſuluit Dominum, & ait, Aſcendámne ad Paleſtinos? tradéſne eos mihi? Dixit ei Domin', Aſcende, quia certiſſimè tradã eos tibi.* 20 *Veniens itaq; David ad Baal-peraſim, prælium ibi conſeruit cum Paleſtinis: dixitq; David, Diſrupit Dominus inimicos meos corã me, quemadmodum diſrumpuntur aquæ. Propterea vocavit locũ illum, Baal-peraſim.* 21 *Reliquerant autem ibi ſimulacra ſua, tuleruntq; ea David et milites ſui.* 22 *Deinò aſcendentes Paleſtini ad bellum adhuc gerendum cum filiis Iſrael, rurſus caſtrametati ſunt in valle gigantum.* 23 *Quapropter Davide Dominum conſulente de aſcenſu ad eos, dixit ad eum, Ne aſcendas; ſed reverſus invade illos à tergo ipſorũ, manuſq; cum eis conſere in montib' Bachim:* 44 *Cumq; audieris ſonitũ ungularum equorum ſuper cacumen montium Bachim; vires tunc animoſq; ſume quia Domin' proceſſurus eſt coram te, percutiamque exercitum Paleſtinorum.* 25 *Fecit ergò David quemadmodũ præceperat ei Domin', percuſſitque Paleſtinos à Gabaa ad ingreſſum Gedir.*

CAP. VI.

1 *Congregavit etiam David juvenes filiorum Iſrael, triginta millia;* 2 *Tum ſurgens David abiit ipſe & univerſus populus Juda in Gabaa, ut aſſumerent inde arcam fœderis Domini, ex qua nomen Domini fortiſſimi vocatum eſt, Dominus Cherubim.* 3 *Cùm ergò impoſuiſſent arcam fœderis Domini plauſtro novo, eamque tuliſſent de domo Abinadab, quæ erat in Gabaath, Aza & Achia filii Nadab regebant plauſtrũ & à parte poſteriori abigebant.* 4 *Sublatâ inquã, arcâ fœderis dei de domo Abinadab, quæ erat in Gabaath, Achia gradiebatur ante arcam:* 5 *David verò & omnes Iſraelitæ canebant corã Domino lignis cedrinis & abiegnis, fidib', nablis, tympanis quadratis, & cymbalis.* 6 *Et cùm adduxiſſent arcã ad locum arearum paratum, extendens Aza manum ſuã ad arcam fœderis Domini, tenuit eam; quoniam tauri ſubtraxerant ſe à loris.* 7 *Quare incanduit ira Domini Dei in Azam, & percuſſit eum Deus, ac punivit illum, eò quòd extendiſſet manum ſuã ad arcam; & mortuus eſt Aza ante arcam Domini.* 8 *Diſplicuit autem Davidi mors Azæ, & contriſtatus eſt propter pœnam quam inflixerat ei Dominus: & vocavit nomen ejus loci, Ruptionem Azæ, ad hodiernum uſque diem.*

ingredietur Quomodo : dixit & ,illa die in Dominum David timuit Et
9 וַיִּרָא דָוִד אֶת־יְהֹוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבוֹא
arcam ſe ad divertere David noluit Et ? Domini arca me ad
10 אֵלַי אֲרוֹן יְהֹוָה׃ וְלֹא־אָבָה דָוִד לְהָסִיר אֵלָיו אֶת־אֲרוֹן
-Hobed domum David eā fecit divertere *&* ,David civitatem *ſuper* Domini:
יְהֹוָה עַל־עִיר דָּוִד וַיַּטֵּהוּ דָוִד בֵּית עֹבֵד־
Ghitthæi Edom-Hobed domo Domini arca manſit Et .Ghitthæi Edom
11 אֱדֹם הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יְהֹוָה בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי
omni & ,Edom Hobed Dominus benedixit & :menſibus tribus
שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהֹוָה אֶת־עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת־כָּל־
Dominus Benedixit :dicendo,David regi eſt Nunciatumq; .ej⁹ domui
12 בֵּיתוֹ׃ וַיֻּגַּד לַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר בֵּרַךְ יְהֹוָה אֶת־
: Dei arcam propter ,ei qui omnibus & ,Edom-Hobed domui
בֵּית עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בַּעֲבוּר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
Edom-Hobed domo è Dei arcam fecit aſcendere &,David abiit &
וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיַּעַל אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֹבֵד אֱדֹם
Domini arcam portantes incederēt cùm ,erat Et .lætitia *in* David civitatē
13 עִיר דָּוִד בְּשִׂמְחָה׃ וַיְהִי כִּי צָעֲדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־יְהֹוָה
ſaltabat(*capræ morē in*)David Et .*craſſum* &,bovē immolabat &,paſſus ſex
14 שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא׃ וְדָוִד מְכַרְכֵּר
,David Et .lineo ephod accinctus David & ,*Domini facies ad robore toto in*
15 בְּכָל־עֹז לִפְנֵי יְהֹוָה וְדָוִד חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וְדָוִד
,*ovatione in* Domini arcam *facientes* aſcendere Iſrael domus omnis &
וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן יְהֹוָה בִּתְרוּעָה
,David civitatē ingrediente Domini arca ,fuit Et .buccinæ *voce in &*
16 וּבְקוֹל שׁוֹפָר׃ וְהָיָה אֲרוֹן יְהֹוָה בָּא עִיר דָּוִד
regem vidit & ,*feneſtram per* proſpexit Saul filia Michal &
וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת־הַמֶּלֶךְ
deſpexit & ,*Domini facies ad* ſaltantē(*capræ morē in*)&,agentē viriliter David
דָּוִד מְפַזֵּז וּמְכַרְכֵּר לִפְנֵי יְהֹוָה וַתִּבֶז
ſuo loco in eam *ſtatuerunt* &,Domini arcam adduxerunt Et .ſuo corde in eū
17 לוֹ בְּלִבָּהּ׃ וַיָּבִאוּ אֶת־אֲרוֹן יְהֹוָה וַיַּצִּגוּ אֹתוֹ בִּמְקוֹמוֹ
aſcenſiones David *fecit aſcendere* &:David ei tetenderat quod ,*tentorii* medio in
בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֹלוֹת
,*aſcenſionē aſcendere faciēdo* à David *conſummavit* Et .pacifica &,*Domini facies ad*
18 לִפְנֵי יְהֹוָה וּשְׁלָמִים׃ וַיְכַל דָּוִד מֵהַעֲלוֹת הָעוֹלָה
.exercituum Domini nomine in populo benedixit & : pacifica &
וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יְהֹוָה צְבָאוֹת׃
viro à Iſrael multitudini toti populo univerſo eſt partitus Et
19 וַיְחַלֵּק לְכָל־הָעָם לְכָל־הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל לְמֵאִישׁ
partē carnis pulchrī &,unā panis placentam *viro* ,mulierem ad uſque &
וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ חַלַּת לֶחֶם אַחַת וְאֶשְׁפָּר
.ſuam domū in *vir* ,populus omnis abiit & : *unum dolium* & , unam
אֶחָד וַאֲשִׁישָׁה אֶחָת וַיֵּלֶךְ כָּל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ׃
filia Michal eſt egreſſa &:ſuæ domui benedicendū ad David eſt reverſus Et
20 וַיָּשָׁב דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת
rex hodie fuit glorioſus Quàm :dixit & ,David occurſum in Saul
שָׁאוּל לִקְרַאת דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה־נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ
,ſuorū ſervorum ancillarum oculis in hodie ſe diſcooperuit qui ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי אַמְהוֹת עֲבָדָיו
: Michal ad David Dixitque *! inanium unus nudando nudari ſicut*
21 כְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת אַחַד הָרֵקִים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־מִיכַל
,ejus *domo omni præ &* ,*tuo patre præ* me *in* elegit qui ,*Domini facies Ad*
לִפְנֵי יְהֹוָה אֲשֶׁר בָּחַר־בִּי מֵאָבִיךְ וּמִכָּל־בֵּיתוֹ
Iudam & ,Iſrael ſuper Domini populū ſuper *ducem* mihi præcipiendo
לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל־עַם יְהֹוָה עַל־יִשְׂרָאֵל וְשִׂחַקְתִּי
humilis ero & ,hoc *præ* amplius *ero levis* Et .*Domini facies ad*
22 לִפְנֵי יְהֹוָה׃ וּנְקַלֹּתִי עוֹד מִזֹּאת וְהָיִיתִי שָׁפָל
.glorificabor *eis cum dixiſti quibus* ,ancillis cum & ,meis oculis in
בְּעֵינָי וְעִם־הָאֲמָהוֹת אֲשֶׁר אָמַרְתְּ עִמָּם אִכָּבֵדָה׃
.*ejus mortis* diem ad uſque natus *ei* fuit non Saul filiæ Michal Et
23 וּלְמִיכַל בַּת־שָׁאוּל לֹא־הָיָה לָהּ יָלֶד עַד יוֹם מוֹתָהּ׃

Verſio VUL. LAT.

9 Et extimuit David Dominum in die illa, dicens; Quomodò ingredietur ad me arca Dñi? 10 Et noluit divertere ad ſe arcam Dñi in civitatem David: ſed divertit eam in domū Obededom Gethæi. 11 Et habitavit arca Domini in domo Obededom Gethæi tribus menſibus: & benedixit Dominus Obededom, & omnem domū ejus. 12 Nuntiatúmq; eſt regi David ꝙ benedixiſſet Dominus Obededom, & omnia ejus, propter arcam Dei. Abiit ergò David, & adduxit arcam Dei de domo Obededom in civitatem David cum gaudio: & erant cum David ſeptem chori, & victima vituli. 13 Cúmque tranſcendiſſent qui portabant arcā Domini ſex paſſus, immolabat bovem & arietē, 14 Et David ſaltabat totis virib⁹ ante Dominū: porrò David erat accinctus ephod lineo. 15 Et David & omnis domus Iſrael ducebant arcā teſtamenti Domini, in jubilo, & in clangore buccinæ. 16 Cúmq; intrâſſet arca Domini in civitatem David, Michol filia Saul proſpiciens ꝑ feneſtram, vidit regē David ſubſilientem, atq; ſaltantem corā Domino: & deſpexit eum in corde ſuo. 17 Et introduxerunt arcam Domini, & impoſuerūt eā in loco ſuo, in medio tabernaculi quod tetenderat ei David: & obtulit David holocauſta, & pacifica coram Domino. 18 Cúmque compléſſet offerens holocauſta & pacifica, benedixit populo in nomine Domini exercituū. 19 Et partitus eſt univerſæ multitudini Iſrael, tā viro quā mulieri, ſingulis collyridā panis unā, & aſſaturā bubulæ carnis unam, & ſimilā frixam oleo: & abiit omnis populus, unuſquiſq; in domū ſuā. 20 Reverſúſq; eſt David ut benediceret domui ſuæ: & egreſſa Michol filia Saul in occurſum David, ait; Quā glorioſ⁹ fuit hodiè rex Iſrael, diſcooperiens ſe ante ancillas ſervorū ſuorū, & nudat⁹ eſt, quaſi ſi nudetur un⁹ de ſcurris. 21 Dixítq; David ad Michol; Ante Dñm, qui elegit me potiùs quā patrem tuū, & quā omnē domū ej⁹, & præcepit mihi ut eſſē dux ſuꝑ populū Dñi in Iſrael, 22 Et ludā, & vilior fiā pl⁹ quā factus ſū: & ero humilis in oculis meis: & cū ancillis, de quib⁹ locuta es, glorioſior apparebo. 23 Igitur Michol filiæ Saul non eſt natus filius uſque in diem mortis ſuæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσελεύσεται πρός με ἡ κιβωτὸς (π) κυρίου; 10 Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ· καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (ρ) Γεθαίου. 11 Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον (σ) Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησε (τ) κύριος ὅλον τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. 12 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες, Εὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ (υ) ἕνεκα τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Ἀβεδδαρὰ εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἦσαν (φ) μετ' αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θῦμα μόσχος καὶ (χ) ἄρνες. Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ (ψ) ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος. 16 Καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ (ω) παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ (α) ὀρχούμενον, καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 17 Καὶ φέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον (β) αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς, ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυίδ. καὶ (γ) ἀνήνεγκε Δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου, (δ) εἰρηνικάς. 18 Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων. 19 Καὶ διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως (ε) Βηρσαβεὲ, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως (ζ) γυναικὸς, ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου, καὶ ἐσχαρίτην, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου. καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 20 Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε, Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ; ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ, καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν ὀρχουμένων; 21 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχὸλ, Ἐνώπιον (η) κυρίου ὀρχήσομαι. εὐλογητὸς κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ παίξομαι καὶ (θ) ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου, 22 Καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν, ὧν εἶπάς (ι) με μὴ δοξασθῆναι. 23 Καὶ τῇ Μελχὸλ θυγατρὶ Σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

9 Et timuit David Dominum in die illa, dicens; Quomodò introibit ad me arca Domini? 10 Et noluit David divertere ad ſe arcā teſtamenti Domini in civitatem David. Et divertere fecit eā David in domū (g) Abeddara Gethæi. 11 Et remanſit arca Dñi in domo Abeddara Gethæi menſes tres. Et benedixit Dominus univerſam domum Abeddara, et omnia ejus. 12 Et annuntiatum eſt regi David, dicentes; Benedixit Dominus domum Abeddara, & omnia ejus propter arcam Dei. Et ivit David, et adduxit arcam Domini de domo Abeddara in civitatē David in lætitia. Et erant cum eo portantes arcam ſeptem chori, & victima, (h) vitulus, & agni. Et David pulſabat in organis modulatis coram Domino: & David indutus ſtolam (i) eximiā. Et David, & univerſa dom⁹ Iſrael adduxerunt arcam Domini cum jubilo, & cum voce tubæ. 16 Et factū eſt arcâ adveniente in civitatem David, & Melchol filia Saul proſpiciebat per feneſtrā, et vidit regem David ſaltantem, et pulſantem coram Domino; et ſprevit eū in corde ſuo. 17 Et ferunt arcam Domini, & repoſuerunt eam in locū ſuum, in medium tabernaculi, quod fixerat ei David. Et obtulit David holocauſtomata corā Dño, (k) pacificas. 18 Et conſummavit David ſimul offerens holocauſtoſes, & pacificas: et benedixit populū in nomine Domini virtutū. 19 Et diſtribuit univerſo populo in omnem virtutem Iſrael à Dan uſq; Berſabee, & à viro uſq; ad mulierem, unicuiq; collyridā panis, & aſſaturam unam, & laganū de ſartagine. Et abiit univerſus populus, unuſquiſq; in domum ſuam. 20 Et revertit David ad benedicendum domum ſuam. Et exiit Melchol filia Saul in occurſum David: & benedixit eum, & dixit; Quàm glorificatus eſt hodiè rex Iſrael, qui diſcooperuit ſe hodiè in oculis ancillarū ſervorum ſuorum; ſicut diſcooperit ſe diſcoopert⁹ unus ſaltantiū? 21 Et dixit David ad Melchol, Corā Domino ſaltabo. (l) Benedict⁹ Dominus, qui elegit me ſuper patrē tuum, et ſuper univerſam domum ejus, conſtituendo me in ducem ſuper populum ſuum, ſuper Iſrael. 22 Et ludam, & ſaltabo coram Domino: et diſcooperiar ultrà ſic, et ero inutilis in oculis tuis, et cum ancillis, de quibus dixiſti, me (m) non eſſe glorificatum. 23 Et ipſi Melchol filiæ Saul non fuit filius uſq; ad diem, in quo mortua eſt ipſa.

MS. A. (π) τοῦ κυρίου; (ρ) Γεθθαίου. Καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ γλωσσόκομον κυρίου (σ) Ἀβεδδαδὸμ τοῦ Γεθθαίου (τ) κύριος τὸν Ἀβεδδαρὰ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ (υ) ἕνεκεν (φ) μετ' αὐτῶν (χ) * ἄρνα. (ψ) ἀνήγαγεν (ω) κυρίου παραγινομένης (α) ἀνακρουόμενον, καὶ ὀρχούμενον (β) ἑαυτῆς (γ) ἀνήγαγεν Δαυὶδ (δ) καὶ εἰρηνικάς. (ε) Βηρσαβεὲ ἀπὸ (ζ) γυναικὸς, κολλυρίδα ἄρτου, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου, καὶ * ἐσχαρίτης. καὶ (η) κυρίου ὃς ἐξελέξατο (θ) ὀρχήσομαι ἔτι οὕτως (ι) με δοξασθῆναι.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ודחיל דוד מן קדם יי ביומא ההוא ואמר איכדין יעול לותי ארונא דיי׃ ולא אבא דוד
10 לאפנאה לותיה ית ארונא דיי לקרתא דדוד ואפניה דוד לבית עובד אדום גתאה׃
11 ושרא ארונא דיי בבית עובד אדום גתאה תלתא ירחין ובריך יי ית עובד אדום וית כל
12 ביתיה׃ ואתחוא למלכא דוד למימר בריך יי ית בית עובד אדום וית כל דיליה בדיל
13 ארונא דיי ואזל דוד ואסיק ית ארונא דיי מבית עובד אדום לקרתא דדוד בחדוא׃ והוה
14 כד נטלו נטלי ארונא דיי שתא זוגין ונכים תור ופטים׃ ודוד משבח בכל תקוף קדם יי
15 ודוד אסיר כרדוט דבוץ׃ ודוד וכל בית ישראל מסקין ית ארונא דיי ביבבא ובקל
16 שופרא׃ והוה ארונא דיי אתא לקרתא דדוד ומיכל בת שאול אסתכיאת מן חרכא
17 וחזת ית מלכא דוד מרקד ומשבח קדם יי ובסרת עלוהי בלבה׃ ואיתיאו ית ארונא
דיי ואקימו יתיה באתריה בגו משכנא די פרס ליה דוד ואסיק דוד עלון קדם יי ונכסת
18 קודשין׃ ושיצי דוד מלאסקא עלתא ונכסת קודשיא ובריך ית עמא בשמא דיי צבאות׃
19 ופליג לכל עמא לכל המונא דישראל מגבר ועד אתתא לגבר גרצתא דלחם חדא
20 ופלוג חד ומנתא חדא ואזל כל עמא גבר לביתיה׃ ותב דוד לברכא ית אנש ביתיה
ונפקת מיכל בת שאול לקדמות דוד ואמרת מה אתיקר יומא דין מלכא דישראל
21 דאתגלי יומא דין לעיני אמהת עבדוהי כמא דמתגלין חד מן סריקיא׃ ואמר דוד
למיכל קדם יי די אתרעי בי מאבוך ומכל ביתיה לפקדא יתי למהוי מלכא על עמא
22 דיי על ישראל ואשבחית קדם יי׃ וזעירנא עוד מדא ואהי מכיך בעיני נפשי מבכן
23 ועם אמהתא די את אמרת בעיניהון אהי יקיר׃ ולמיכל בת שאול לא הוה לה
ולד עד יום מותה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et timuit David ab-ante Dñm in die illa, & dixit: Quomodo intrabit ad me arca Domini? 10 Et noluit David divertere ad ſe arcam Domini ad civitatem David, & flectere fecit illam David in domum Ghobed-edom Githæi. 11 Et manſit arca Domini in domo Ghobed-edom Githæi tribus menſibus, & benedixit Dominus Ghobed-edom, & omni domui ejus. 12 Et nunciatū eſt regi David, dicendo: Benedixit Domin⁹ domui Ghobed-edom, & omnibus quæ ſunt illi propter arcam Domini: & ivit David, & aſcendere fecit arcam Domini, de domo Ghobed-edom ad civitatem David in lætitia. 13 Et fuit quando tuliſſent *ferentes* arcam Domini ſex gradibus, & mactavit bovem eumque pinguem. 14 Et David laudabat in omni fortitudine ante Dominum, 15 & David accinctus pallio byſſi. Et David & omnis domus Iſrael tollebant arcam Domini in jubilo, & *in* voce cornu. 16 Et fuit arca Domini veniens ad civitatem David, & Michal filia Saul aſpiciebat è feneſtra, & vidit regem David ſaltando ſe cribantem & laudantem ante Dominum, & ſprevit eum in corde ſuo. 17 Et introduxerunt arcam Domini & ſtatuerunt eam *in loco ſuo* intra tentoriū, quod tetendit ei David, & obtulit David holocauſta ante Dominum, & libamen ſanctorum. 18 Et finivit David offerre holocauſtum & libationem ſanctorum, & benedixit populo in nomine Domini Szebaoth. 19 Et impartivit omni populo omni turbæ Iſraelis à viro & uſque ad fœminam, cuique tortam panis unam, & partem unam & portionem unam, & ivit omnis populus quiſq; in domū ſuā. 20 Et rediit David ut benediceret homini dom⁹ ſuæ, & exivit Michal filia Saul ad occurſū David, & dixit: Quàm glorificatus eſt hodie rex Iſrael, qui revelat⁹ eſt hodie oculis ancillarū ſervorum ſuorū; ſicut exuitur & revelatur un⁹ ex vacuis! 21 Et dixit David ad Michal: Ante Dñm cui complacitū eſt in me præ patre tuo & præ omni domo illius, jubendo me eſſe regē ſuꝑ populū Dñi ſuper Iſrael, & laudabo ante Dñm. 22 Et minor ero amplius quā hoc, & ero humilis in oculis animæ meæ *adhuc*, & cum ancillis quas dixiſti, in oculis earum ero pretioſus. 23 Et Michal filiæ Saul non fuit illi natus uſque ad diem mortis ſuæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܚܠ ܕܘܝܕ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܢܐܬܐ ܠܘܬܝ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ 9
10 ܨܒܐ ܕܘܝܕ ܠܡܥܠܘ ܠܘܬܗ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܣܛܝܗ ܕܘܝܕ ܠܒܝܬ
ܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. * ܘܝܬܒ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܒܝܬܗ ܕܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ. 11
ܘܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. ܘܠܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܡܛܠ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝܘ 12
ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ. ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܡܛܠ ܐܪܘܢܗ
ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܐܣܩ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ. ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܒܚܕܘܬܐ.
* ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܢܩܦܘ ܛܥܘܢܝ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܫܬ ܦܣܥܝܢ .• ܕܒܚ ܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. * ܘܕܘܝܕ 13
14 ܡܫܒܚ ܒܟܠ ܚܝܠܗ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܕܘܝܕ ܠܒܝܫ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
15 ܡܣܩܝܢ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܬܫܒܚܬܐ ܘܒܩܠܐ ܕܫܝܦܘܪܐ. * ܘܗܘܐ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܒܒܝܬܗ 16
ܕܕܘܝܕ. ܘܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܕܝܩܬ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܘܚܙܬ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܕܚܕܐ ܘܡܫܬܥܐ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ .• ܘܫܛܬܗ ܒܠܒܗ. * ܘܐܥܠܘܗܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ .• ܘܐܣܝܡܘܗܝ ܒܓܘ 17
ܡܫܟܢܐ ܕܢܨܒ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܣܩ ܕܘܝܕ ܥܠܘܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܟܣܬܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ 18
ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ .• ܒܪܟ ܠܥܡܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܦܠܓ 19
ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܟܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .• ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܐܢܬܬܐ. ܓܪܝܨܬܐ ܚܕܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܡܢܬܐ
ܚܕܐ. ܘܐܫܝܫܬܐ ܚܕܐ. ܘܐܙܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ .• * ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܠܡܒܪܟܘ ܠܒܝܬܗ .• 20
ܘܢܦܩܬ ܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܬ. ܡܐ ܡܝܩܪ ܝܘܡܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .•
ܕܐܬܓܠܝ ܝܘܡܢܐ ܩܕܡ ܐܡܗܬܐ ܕܥܒܕܘܗܝ .• ܐܝܟ ܡܐ ܕܡܬܓܠܐ ܐܢܫ ܚܕ ܡܢ ܣܪܝܩܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܝܟܠ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܓܒܢܝ ܡܢ ܐܒܘܟܝ ܘܡܢ ܟܠܗ ܒܝܬܗ .• ܘܦܩܕܢܝ 21
ܕܐܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ .• ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܝܬ ܡܫܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
* ܘܐܬܒܣܪ ܗܘܝܬ ܝܬܝܪ ܡܢ ܗܕܐ. ܘܐܗܘܐ ܡܟܝܟ ܒܥܝܢܝ ܢܦܫܝ .• ܥܡ ܐܡܗܬܐ ܕܐܡܪܬܝ. 22
23 ܥܡܗܝܢ ܐܬܝܩܪ. * ܘܠܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬܬ.

* Timuitq, David Dñm eò die,& ait; Quomodo 9
introducerē ad me arcā Dñi? Noluit ergò 10
David introducere ad ſe arcā Dei,in civitatē
Davidis;ſed avertit illam David in domū Obar-edom
Gethæi.Cúmq; manſiſſet arca Dñi 11
in domo Obar-edom Gethæi tribus menſib⁹,
benedixit Dñs Obar-edom Gethæo, totíque
domui ipſius propter arcam Dñi. Et indicaverunt 12
regi Davidi,ac dixerunt illi quòd benedixiſſet
Dñs Obar-edom & omnibus quæ
poſſidebat,propter arcam Dñi.Quarè abiens
David,adduxit arcā Dñi è domo Obar-edom,
in civitatē David cum lætitia. Factúmq; eſt 13
ut cùm progreſſi fuiſſent portitores arcæ Dñi
ſex paſſib⁹,ſacrificâſit boves ſaginatos. David 14
autē canebat coram Dño omni cum faſtu,
erátq; David veſtit⁹ ephod lineo. Ita David 15
& tot⁹ Iſrael adducebant arcam Dñi cum jubilo
& vocetubæ. Demū collocata fuit arca 16
Dñi in domo Davidis.(Verùm Malchel filia
Saulis cùm p feneſtrā proſpectans vidiſſet regem
Davidē exultantem et ludentē corāDño,
vilipendit eū in corde ſuo.) Inferentes enim 17
arcam Dñi, collocârunt eam intra tabernaculum
ꝙ fixerat illi David:obtulítq; David hoſtias
coram Dño,& holocauſta. Cúmque abſolviſſet 18
David oblationē hoſtiarum et holocauſtorum
coram Dño, benedixit populo in
nomine Dñi potentiſſimi: Et diſtribuit universo 19
populo, toti cœtui Iſraelis, tam viris
quàm mulieribus,placentam panis unam,fruſtum
carnis unum,& laganū unū : tum abierunt
totus populus,quiſq; domum ſuam: David 20
etiam reverſus eſt ut abiret domum ſuam.
Egreſſa eſt autem Malchel filia Saulis obviàm
Davidi, & ait ; Quàm honorandus eſt hodiè
rex Iſraelis, qui ſe expoſuit hodiè coram ancillis
ſervorum ſuorum!planè ſe expoſuit ut
unuſquiſpiam è vaniſſimis *hominibus*. Dixit 21
verò David Malcheli, Corā Domino cui gratior
fui quàm pater tuus,& tota domus ejus,
quique præfecit me ut eſſem gubernator populi
Dñi, *hoc eſt*,Iſraelis, ob id quidem luſi
coram Domino. Quin, vilis adhuc fierem 22
pluſquam hoc,humilior fierē apud me ipſum,
ut apud ancillas de quibus dixiſti, apud eas
inquam in honore haberer. Itaque Malchel 23
filia Saulis non habuit prolem uſque in diem
mortis ſuæ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وفرق داود في ذلك اليوم وقال * كيف أدخل تابوت عهد الرب إلي * وأبى داود أن يدخل 9 10
تابوت الرب إلى قريته * وانطلق به إلى بيت عوزيا الجاثاني * ومكث تابوت عهد الرب عند عوزيا 11
الأدوماني ثلاثة أشهر * وبارك الرب على عوزيا وجميع أهل بيته * من أجل تابوت الرب * فأخبر داود 12
الملك وقالوا له * إن الرب قد بارك على عوزيا أدوم الجاثاني وعلى كل شيء له * من أجل تابوت
الرب * فانطلق داود وأصعد التابوت من بيت عوزيا إلى قرية داود بفرح * فلما جازوا بالتابوت 13
ستة خطوات * قرب داود ذبائح لله ثيرانا معلوفة * وجعل يسبح بكل عز الرب * وكان داود لابسا 14
جبة من دمقس * وكان داود وجميع بني إسرائيل يصعدون التابوت بأصوات الشكر والنفخ 15
بالقرون * وصير تابوت العهد في قرية داود * وكانت ملكال ابنة شاوول امرأة داود متطلعة من 16
كوة * وأبصرت داود الملك يطرب ويلعب أمام الرب * فازدرته في قلبها * وتابوت الرب فأتوا به * 17
وجعلوه في الخيمة التي ضرب له داود * وقرب داود في ذلك اليوم ذبائح وقرابين تامة للرب * فلما فرغ 18
داود من ذبائحه وقرابينه للرب * دعا الشعب وباركهم باسم الرب القوي * وقسم لجميع الشعب 19
وجميع آل إسرائيل * رجالهم ونسائهم * لكل رأس رغيفا من خبز * وقطعة من لحم * وكأس خمر *
وانصرف جميع الشعب كل امرئ إلى منزله * وداود أيضا أتى إلى منزله * فاستقبلته ملكال ابنة شاوول 20
وقالت له * ما كان أحسن اليوم ملك إسرائيل وأجمل صنيعه * أنه كان يلعب اليوم ويطرب تجاه
أمائه وعبيده * ظاهرا لجميع الناس كواحد منهم وكبعض العبيد * قال داود لملكال * فعلت ذلك 21
أمام الرب الذي اختارني * وفضلني على أبيك وعلى جميع أهل بيته * وأمرني أن أكون مدبرا
لشعبه آل إسرائيل * لذلك لعبت بفرح أمام الرب * وهذا أيضا لي قليل * لأني ذليل عند نفسي * ليس 22
أنا بأكرم عند الرب من الإماء التي قلت * وأما ملكال ابنة شاوول فلم ترزق ولدا إلى يوم ماتت * 23

* *Timuitque David eo die, & dixit, Quomodo* 9
inferrem arcam Domini ad me? Vetuus 10
inquam, David inferre arcam Domini
in civitatem ſuā, duxit illam in domum Uziæ
Gethæi. Manſi que arca fœderis 11
Domini apud Uziam Edomæum tribus
menſibus:et benedixit Dominus Uziæ
totique familiæ ipſius propter arcam Domini.
Sed cùm nuntiatum fuiſſet Davidi 12
regi, dictumque ad eum quòd benedixiſſet
Dominus Uziæ Edom Gethæo & rebus
omnibus quas habebat,propter arcā Domini;
profectus David aſſumpſit arcam è domo
Uziæ ad civitatē Davidis,cū gaudio. 13
Cùmque promoviſſent arcā ſex paſſibus,
obtulit David ſacrificia Deo, tauros impinguatos: 14
Cæpitq; laudare omni cum faſtu
Dominū: erat autem David accinctus
ſago holoſerico. David igitur & omnes 15
Iſraelitæ ducebant arcam vocibus laudis
& ſono buccinarum:Et collocata fuit ar- 16
ca fœderis in civitate David.Porrò Malchel
filia Saulis, uxor Davidis, proſpiciens
per feneſtram vidit Davidem regem
geſtientem ac ludentem coram Domino,&
aſpernata eſt eum in corde ſuo.Itaque attulerunt 17
arcā Domini,et collocârunt eam
in tentorio quod fixerat ei David : obtulitque
David eo die ſacrificia & oblationes
perfectas Domino. Et cùm abſolviſſet 18
David ſacrificia & oblationes Domini,
convocato populo benedixit eis in nomine
Domini potentiſſimi. Deinde partitus eſt 19
universo populo cunctiſque Iſraelitis, tam
viris quàm mulieribus eorum,ſingulis capitibus,
tortam panis, fruſtum carnis,&
calicem vini : tum diſceſſit universus populus,
quiſque domum ſuam. Davide quoque 20
domū ſuam ſe recipiente, occurrit illi
Malchel filia Saulis, dixitque ad eum,
Quàm pulcher erat hodiè rex Iſraelis,
& quàm decora actio ipſius ! ſanè ludebat
hodiè geſtiebatque coram ancillis &
ſervis ſuis, præbens ſe cunctis hominibus
quaſi unum ex ipſis, imò ut aliquem ſervorum.
Dixit David Malcheli, Id feci 21
coram Domino qui elegit me, prætulitque
me patri tuo totique familiæ ipſius, &
præcepit mihi ut eſſem moderator populi
ſui Iſraelitici : propterea cum gaudio luſi
coram Domino. Quin & hoc parum eſt 22
apud me, quia vilis ſum apud me ipſum,
neque pluris ſum apud Dominum quàm
ancillæ de quibus dixiſti. Malcheli verò 23
filiæ Saulis non fuerunt conceſſi liberi uſque
ad diem quo mortua eſt.

שמואל ב׳: ז

CAP. VII. ז

ei requiem dediſſet DOMINUS & ,ſua domo in rex ſediſſet cùm,fuit Et
1 וַיְהִי כִּי־יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הֵנִיחַ־לוֹ
: prophetam Nathan ad rex dixit Et .ſuis inimicis omnib' ab *circuitu à*
2 מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא
reſidens Dei arca & ,*cedrorum* domo in *ſedens* ego ,nunc Vide
רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב
quod Omne : regem ad Nathan Dixitque .cortinæ medio in
3 בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר
nocte in fuit Et .tecum DOMINUS quia ; fac ,vade ,tuo corde in
4 בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
,Vade : dicendo ,Nathan ad DOMINI verbum fuit & : illa
5 הַהוּא וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן לֵאמֹר׃ לֵךְ
tu Nunquid:DOMINUS dixit Sic : David ad meum ſervum ad *dices* &
וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה הַאַתָּה
habitavi non Quia *? me habitandum ad* ,domum mihi ædificabis
6 תִּבְנֶה־לִּי בַיִת לְשִׁבְתִּי׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי
, Ægypto ex Iſrael filios *me facere aſcendere* die à ,domo in
בְּבַיִת לְמִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
.tabernaculo in & ,tentorio in *ambulans fui &* : hanc diem ad uſque &
וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃
ſum locut' verbũ nunquid ,Iſrael filiis omnib' *in* ambulavi *quò* omni In
7 בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי
meum populum *paſcere* præcepi cui , Iſrael *tribuum* aliqua cum
אֶת־אַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי
? cedrorum domum mihi ædificâſtis non quid Ut : dicendo ,Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃
: exercituũ Dominus dixit Sic : David meo ſervo dices ſic nunc Et
8 וְעַתָּה כֹּה תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
ſuper *ducem exiſtendum ad* , *pecu poſt de* tugurio è te *accepi* Ego
אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל־
quo omni in tecum fui Et .Iſrael ſuper meum populum
9 עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
tibi feci & *: tuis faciebus* à tuos inimicos omnes excidi & : ambulâſti
הָלַכְתָּ וָאַכְרִתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ
ponam Et .terra in qui magnorum nomen juxta ,magnum nomen
10 שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי
non & ,*ſe ſub* habitabit & ,eum plantabo & , Iſrael meo populo locum
מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא
eum *affligendum ad* , *iniquitatis* filii addent neque : amplius movebitur
יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ
ſuper judices præcepi qua die *à Et* .*principio in* ſicut
11 כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־
: tuis inimicis omnibus ab tibi dabo requiem & , Iſrael meum populum
עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ
Cùm .DOMINUS tibi faciet domum quòd ,DOMINUS tibi annunciat &
12 וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְּךָ יְהוָה׃ כִּי
ſtatuam & ,tuis patribus cum *jacueris* & , tui dies fuerint completi
יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־
.ejus regnum firmabo & *: tuis viſcerib'* è egredietur quod,te poſt tuũ ſemẽ
זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃
ejus regni ſolium firmabo & ; meo nomini domum ædificabit Ipſe
13 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
: filiũ in mihi erit ipſe & ,patrem in illi ero Ego .ſeculum in uſque
14 עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן
filiorũ *tactib'* in & ,virorum virga in eũ arguam *& ,eũ perverſè agendo in quem*
אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי
quemadmodum ; eo ab recedet non mea miſericordia Et *.hominis*
15 אָדָם׃ וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר
.tuis faciebus à feci recedere quem , Saul *cum* à feci recedere
הֲסִרֹתִי מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. VII.

1 FActum eſt autem cùm ſe-
diſſet rex in domo ſua, & Do-
minus dediſſet ei requiem
undiq; ab univerſis inimicis
2 ſuis, Dixit ad Nathan prophe-
tam ; Vidéſne quòd ego ha-
bitem in domo cedrina, &
arca Dei poſita ſit in medio
3 pellium ? Dixítq; Nathan ad
regem ; Omne quòd eſt in
corde tuo, vade, fac : quia Do-
4 minus tecum eſt. Factum eſt
autem in illa nocte : & ecce
ſermo Dñi ad Nathan, di-
5 cens ; Vade, & loquere ad
ſervum meum David ; Hæc
dicit Dominus, Numquid tu
ædificabis mihi domum ad ha-
6 bitandum ? Neq; enim habi-
tavi in domo ex die illa, quâ
eduxi filios Iſrael de terra
Ægypti, uſque in diem hanc:
ſed ambulabam in tabernacu-
7 lo, & in tentorio. Per cuncta
loca, quæ tranſivi cum omni-
bus filiis Iſrael, numquid lo-
quens locutus ſum ad unam
de tribubus Iſrael, cui præ-
cepi, ut paſceret populum
meũ Iſrael ; dicens, Quarè
non ædificâſtis mihi domum
8 cedrinam ? Et nunc hæc dices
ſervo meo David, Hæc dicit
Dominus exercituum ; Ego
tuli te de paſcuis ſequentem
greges, ut eſſes dux ſuper po-
9 pulum meum Iſrael : Et fui
tecum in omnibus ubicunque
ambulâſti, & interfeci univer-
ſos inimicos tuos à facie tua:
fecíque tibi nomen grande,
juxta nomen magnorum qui
10 ſunt in terra. Et ponam locũ
populo meo Iſrael, & plan-
tabo eum, & habitabit ſub eo,
& non turbabitur ampliús:
nec addent filii iniquitatis ut
11 affligant eum ſicut priùs, Ex
die quâ conſtitui judices ſuper
populũ meũ Iſrael: & requiẽ
dabo tibi ab omnibus ini-
micis tuis : prædicítque tibi
Dñs, quòd domum faciat tibi
12 Dñs. Cúmq; completi fuerint
dies tui, & dormieris cum pa-
tribus tuis : ſuſcitabo ſemen
tuum poſt te, quod egredietur
de utero tuo, & firmabo re-
13 gnum ejus. Ipſe ædificabit do-
mum nomini meo, & ſtabiliã
thronum regni ejus uſque in
14 ſempiternum. Ego ero ei in
patrem, & ipſe erit mihi in
filium : qui ſi iniquè aliquid
geſſerit, arguam eum in virga
virorum, & in plagis filiorum
15 hominum. Miſericordiam au-
tem meam non auferam ab
eo, ſicut abſtuli à Saul, quem
amovi à facie mea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ζ΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὅτε (α) ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ κύριος κατεκληρονόμη-
σεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
2 (β) αὐτοῦ τῶν κύκλῳ, Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰδοὺ δὴ ἐγὼ
κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
3 Θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς. Καὶ εἶπεν
Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα, Πάντα (γ) ὅσα
ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι
4 κύριος μετὰ σοῦ. Καὶ ἐγένετο (δ) τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Νά-
5 θαν, λέγων, Πορεύου, καὶ (ε) εἶπον πρὸς τὸν
δοῦλόν μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος, Οὐ
σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί
6 με. Ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ᾽ ἧς ἡ-
μέρας ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰ-
γύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμ-
7 περιπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ, Ἐν
πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραήλ. εἰ
λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσ-
ραήλ, (ζ) ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν
(η) λαόν μου Ἰσραήλ, λέγων, (θ) Ἱνατί
8 οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον; Καὶ
νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ, Τά-
δε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔλαβόν
σε ἐκ τῆς (ι) μάνδρας τῶν προβάτων, τοῦ εἶναί σε
εἰς ἡγούμενον (κ) ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν Ἰσ-
9 ραήλ, Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐ-
πορεύου, καὶ (λ) ἐξωλόθρευσα πάντας
τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποί-
ησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων
10 τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ
μου τῷ Ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω (μ) αὐ-
τόν, καὶ κατασκηνώσει καθ᾽ ἑαυτόν, καὶ οὐ
μεριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προσθήσει (ν)
υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, καθὼς
11 ἀπ᾽ ἀρχῆς, Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα
κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου (ξ) Ἰσραήλ·
καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
σου. καὶ ἀπαγγελεῖ σοι κύριος, ὅτι οἶκον οἰ-
12 κοδομήσεις αὐτῷ. Καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶ-
σιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν
πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου
μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοι-
13 μάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Αὐτὸς οἰκοδο-
μήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορ-
θώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.
14 Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
ἔσται μοι εἰς υἱόν. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία
αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀν-
δρῶν, καὶ (ο) ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·
15 Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ᾽ αὐτοῦ,
καθὼς ἀπέστησα ἀφ᾽ ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου
μου.

CAP. VII.

ET factum eſt, quando ſedit 1
rex in domo ſua, & Dominus
(a) hæreditare fecit eum (b)
in circuitu ab omnibus inimicis
ejus, qui in circuitu : Et dixit 2
rex ad Nathan prophetam, Ecce
nunc ego habito in domo cedri-
na : & arca Dei ſedet in me-
dio tabernaculi. Et dixit Na- 3
than ad regem ; Omnia que-
cunque in corde tuo, vade, &
fac : quoniam Dominus tecum.
Et factum eſt nocte illâ, & 4
factum eſt verbum Domini ad
Nathan, dicens ; Vade, & dic 5
ad ſervum meum David ; Hæc
dicit Dominus, Non tu ædifi-
cabis mihi domum ad habitan-
dum me. Quoniam non habi- 6
tavi in domo, ex qua die edu-
xi filios Iſrael ex Ægypto uſque
in diem hanc : & fui inambu-
lans in tentorio, & in taberna-
culo, In omnibus per quæ tranſ- 7
ii in omni Iſrael. Nunquid lo-
quens locutus ſum ad unam tri-
bum Iſrael, cui mandavi pa-
ſcere populum meum Iſrael, di-
cens ; Ut quid non ædificâſtis
mihi domum cedrinam ? Et 8
nunc hæc dices ſervo meo Da-
vid, Hæc dicit Dominus omni-
potens ; Aſſumpſi te ex man-
dra ovium, ut eſſes tu in du-
cem ſuper populum meum ſuper
Iſrael : Et fui tecum in omni- 9
bus, in quibus ibas : & exter-
minavi omnes inimicos tuos à
facie tua, & feci (c) te nomi-
natum juxta nomen magnorum,
qui ſuper terram. Et ponam lo- 10
cum populo meo Iſrael ; &
plantabo eum : & habitabit (d)
per ſe, & non erit ſolicitus ul-
tra : & non adjiciet filius in-
juſtitiæ humiliare eum, ſicut à
principio, A (e) diebus quibus 11
conſtitui judices ſuper populum
meum Iſrael : & requieſcere
faciam te ab omnibus inimicis
tuis. Et annuntiabit tibi Domi-
nus, quia domum (f) ædificabis
ei. Et erit, ſi impleti fuerint 12
dies tui, & dormieris cum pa-
tribus tuis; & ſuſcitabo ſemen
tuum poſt te, qui erit ex ventre
tuo : & parabo regnum ejus.
Ipſe ædificabit mihi domum no- 13
mini meo, & erigam thronum
ejus uſque in ſeculum. Ego ero ei 14
in patrem, & ipſe erit mihi in
filium. Et ſi venerit injuſtitia e-
jus ; & arguam (g) eum in vir-
ga virorum, & in (h) tactibus
filiorum hominum : Miſericor- 15
diam autem meam non remove-
bo ab eo : ſicut removi (i) ab
iis quos removi à facie mea.

MS.A. (α) ἐκάθισεν Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς (β) αὐτοῦ, Καὶ εἶπεν (γ)
ὅσα ἐν (δ) ἐν τῇ (ε) εἶπε (ζ) ὧν (η) λαὸν τὸν Ἰσραήλ, (θ)
Τί οὐκ (ι) μάνδρας ἀπὸ ὄπισθεν τῶν προβάτων, (κ) ἐπὶ Ἰσραήλ,
(λ) ἐξωλέθρευσα (μ) αὐτὸν ἐν κατασκηνώσει καθ᾽ αὐτόν, (ν) ἔτι
υἱὸς (ξ) τὸν Ἰσραήλ· (ο) ἐν ἀφέσει υἱῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ז

1
2 וַהֲוָה כַּד יְתֵיב מַלְכָּא בְּבֵיתֵיהּ וַייָ אֲנִיחַ לֵיהּ מִסְחוֹר סְחוֹר מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי׃ וַאֲמַר
מַלְכָּא לְנָתָן נְבִיָּא חֲזֵי כְעַן דִּי אֲנָא יְתֵיב בְּבֵיתָא דִּי מְטַלַּל בְּכִיּוֹרֵי אַרְזַיָּא וַאֲרוֹנָא דַייָ שָׁרֵי
3 בְּמַשְׁכְּנָא בְּגוֹ יְרִיעָתָא׃ וַאֲמַר נָתָן לְמַלְכָּא כֹּל דִּי בְלִבָּךְ אֱזֵיל עֲבֵיד אֲרֵי מֵימְרָא דַייָ
4 בְּסַעֲדָךְ׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ לְוָת נָתָן לְמֵימַר׃ אֱזֵיל
6 וְתֵימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כִּדְנַן אֲמַר יְיָ הַאַתְּ תִּבְנֵי קֳדָמַי בֵּיתָא לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי בֵהּ׃ אֲרֵי
לָא אַשְׁרֵיתִי שְׁכִנְתִּי בְּבֵיתָא מִיּוֹמָא דִּי אַסֵּקִית יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְעַד יוֹמָא הָדֵין
7 וַהֲוֵיתִי מַשְׁרֵי שְׁכִנְתִּי בְּמַשְׁכְּנִין וּבִירִיעָן׃ בְּכָל אֲתַר דִּי הַלֵּכִית בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲפִתְגָם
מַלֵּלִית עִם חַד שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל דִּי פַקֵּדִית לְפַרְנָסָא יָת עַמִּי יָת יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לְמָה לָא
8 בְנֵיתוּן קֳדָמַי בֵּיתָא דִּי מְטַלַּל בְּכִיּוֹרֵי אַרְזַיָּא׃ וּכְעַן כִּדְנַן תֵּימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כִּדְנַן אֲמַר
9 יְיָ צְבָאוֹת אֲנָא דַבַּרְתָּךְ מִן דִּירָא מִבָּתַר עָנָא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה מֵימְרִי
בְּסַעֲדָךְ בְּכָל אֲתַר דִּי הֲלַכְתָּא וְשֵׁיצִיתִי יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ וַעֲבַדִית לָךְ שׁוּם רַב
10 כְּשׁוּם רַבְרְבַיָּא דִּי בְאַרְעָא׃ וְאַשְׁוֵי אֲתַר מְתַקַּן לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וַאֲקֵימִנּוּן וְיִשְׁרוֹן בְּאַתְרֵיהוֹן
11 וְלָא יְזוּעוּן עוֹד וְלָא יוֹסְפוּן בְּנֵי רִשְׁעָא לְעַנְיוּתְהוֹן כִּדְבְקַדְמֵיתָא׃ וּלְמִן יוֹמָא דִּי פַקֵּדִית
נְגִידִין עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַאֲנֵיחִית לָךְ מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְחַוֵּי לָךְ יְיָ אֲרֵי בֵית מַלְכוּ יְקִים לָךְ יְיָ
12 ׃ אֲרֵי יִשְׁלְמוּן יוֹמָךְ וְתִשְׁכּוּב עִם אֲבָהָתָךְ וַאֲקִים יָת בְּרָךְ בַּתְרָךְ דִּי תוֹלִיד וְאַתְקֵן יָת
13
14 מַלְכוּתֵיהּ׃ הוּא יִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמִי וְאַתְקֵין יָת כּוּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ עַד עָלְמָא׃ אֲנָא אֱהֵי
לֵיהּ כְּאַב וְהוּא יְהֵי לִי דָמֵי כְּבַר דְּאִם יִסְרַח וְאַלְקֵינֵיהּ בְּמַלְקוּת גַּבְרִין וּבְמַרְדּוּת בְּנֵי אֱנָשָׁא׃
15 וְטוּבִי לָא יַעְדֵּי מִנֵּיהּ כְּמָא דְאַעְדֵּיתִי מִן שָׁאוּל דִּי אַעְדֵּיתִי מִן קֳדָמָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. VII.

ET fuit quando ſedit rex in domo ſua, et Dominus quietem dedit illi un- 1
dequaq; ab omnibus autoribus inimicitiæ ejus. Et dixit rex ad Nathan 2
prophetã : Vide nunc, *quòd* ego ſedeo in domo quæ adumbrata eſt in cæla-
turis cedrorum, et arca Dñi manet in tabernaculo intra cortinas. Et dixit 3
Nathan ad regem : Omne ꝙ eſt in corde tuo, vade, facito ; quia dictũ Domi-
ni in auxilio tuo eſt. Et factũ eſt in nocte illa, et fuit verbum prophetiæ 4
ab-ante Dñm *ad* Nathan, dicendo : Vade et dices ſervo meo David : Sic dicit 5
Dñs, Num tu ædificabis ante me domũ ut manere facias majeſtatẽ meam
in ea ? Quia non collocavi majeſtatem meam in domo à die quo aſcendere 6
feci filios Iſrael ex Ægypto uſq; ad diem hunc. Et manſit majeſtas mea in
tabernaculis et in cortinis. In omni loco quò ivi cum omnib' filiis Iſrael, 7
num verbum locut' ſum ad quempiam ex tribubus Iſrael quem juſſerim
paſcere populum meũ Iſrael dicendo : Quare non ædificâſtis ante me do-
mum quæ adumbrata ſit in cælaturis cedrorum ? Et nunc ſic dices ſervo 8
meo David : Sic dicit Dñs Szebaoth, Ego accepi te ex ovili de-poſt pecu-
des, ut eſſes rex ſuper populum meũ ſuper Iſrael. Et fuit dictũ meum in 9
auxilio tuo in omni loco quò iviſti, et conſumpſi omnes auctores inimi-
citiæ tuæ ex-ante te, et feci tibi nomen magnũ ſicut nomen magnatũ qui
ſunt in terra. Et ponã locũ paratũ ante me populo meo Iſrael, et ſtatuam 10
eos, et manebunt in locis ſuis, et non terrebuntur ampliùs ; et non addent
filii improborũ affligere eos ſicut antiquitus. Et à die quo conſtitui præfe- 11
ctos ſuper populũ meũ Iſrael, et quieſcere feci te ab omnib' auctorib' ini-
micitiæ tuæ ; et indicavit tibi Dñs quòd regnũ firmabit tibi Dñs. Nam per- 12
ficientur dies tui, et jacebis cum patribus tuis, et ſtatuam filium tuum poſt
te, quẽ gignes poſt hoc, et ſtatuam regnũ ejus. Ipſe ædificabit domũ nomini 13
meo, et ſtabiliam ſolium regni ejus uſq; in ſeculum. Ego ero illi in patrem, 14
et ipſe erit *mihi ſicut* filius ; qui ſi iniquè egerit, et caſtigabo eum in ca-
ſtigatione virorũ, et in rebellione filiorũ hominũ. Et bonitas mea non re- 15
cedet ab eo, quemadmodũ tranſire feci à Saul, quẽ tranſire feci ab-ante te.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

* ܘܟܕ ܝܬܒ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ . ܘܡܪܝܐ ܐܢܝܚ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܚܕܪܘܗܝ . * ܐܡܪ 1
ܡܠܟܐ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ . ܚܙܝ ܕܐܢܐ ܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܕܐܪܙܐ . ܘܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ ܝܬܒ ܒܓܘ 2
ܝܪܝܥܬܐ . * ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܠܡܠܟܐ . ܟܠ ܕܒܠܒܟ ܥܒܕ . ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܥܡܟ . * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ 3
ܗܘ . ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܟܕ ܐܡܪ . * ܙܠ ܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ . ܗܟܢܐ 4 5
ܐܡܪ ܡܪܝܐ . ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܡܥܡܪܝ . * ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܡܪܬ ܒܒܝܬܐ . ܡܢ ܝܘܡܐ 6
ܕܐܣܩܬ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ . ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ . ܘܗܘܝܬ ܡܗܠܟ ܒܡܫܟܢܐ .
* ܒܟܠ ܕܗܠܟܬ ܒܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ . ܕܡܠܬܐ ܡܠܠܬ ܠܚܕ ܡܢ ܫܒܛܐ 7
ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܦܩܕܬ ܠܡܪܥܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܕܠܡܢܐ ܠܐ ܒܢܝܬܘܢ ܠܝ ܒܝܬܐ ܕܐܪܙܐ .
* ܘܗܫܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ . ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ . ܐܢܐ ܕܒܪܬܟ ܡܢ ܕܝܪܐ ܡܢ 8
ܒܬܪ ܥܢܐ . ܕܬܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ . * ܘܗܘܝܬ ܥܡܟ ܒܟܠ ܕܐܙܠܬ . 9
ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ ܡܢ ܩܕܡܝܟ . ܘܐܥܒܕ ܠܟ ܫܡܐ ܪܒܐ . ܐܝܟ ܫܡܐ ܕܚܕ ܡܢ
ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܒܐܪܥܐ . * ܘܐܥܒܕ ܐܬܪܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܢܨܒܝܘܗܝ . ܘܢܫܪܐ ܒܐܬܪܗ 10
ܒܫܝܢܐ . ܘܠܐ ܢܙܘܥ ܬܘܒ . ܘܠܐ ܢܘܣܦܘܢ ܒܢܝ̈ ܥܘܠܐ ܠܡܫܥܒܕܘܬܗ . ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ .
* ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܦܩܕܬ ܕܝ̈ܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܠܟ ܐܢܝܚܬ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ . 11
ܘܢܚܘܝܟ ܡܪܝܐ . ܕܒܝܬܐ ܢܒܢܐ ܠܟ ܡܪܝܐ . * ܘܡܐ ܕܢܫܠܡܘܢ ܝܘܡܝܟ . ܘܬܫܟܒ ܥܡ ܐܒܗܝܟ . 12
ܐܩܝܡ ܙܪܥܟ ܡܢ ܒܬܪܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ . ܘܐܬܩܢ ܡܠܟܘܬܗ . * ܘܗܘ ܢܒܢܐ 13
ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ . ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ . * ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܠܐܒܐ . ܘܗܘ 14
ܢܗܘܐ ܠܝ ܒܪܐ . ܘܡܐ ܕܣܟܠ . ܐܟܣܝܘܗܝ ܒܫܒܛܐ ܕܓܒܪܐ . ܘܒܡܚܘܬܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ .
* ܘܛܝܒܘܬܝ ܠܐ ܐܥܒܪ ܡܢܗ . ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ . ܕܐܥܒܪܬܗ ܡܢ ܩܕܡܝܟ . 15

CAP. VII.

Cum autem ſediſſet rex domi ſuæ, & Dominus tranquillum reddidiſſet eum ab omnibus inimicis ejus; 1 Dixit rex ad Nathan prophetam, Vide quòd ego in æde cedrina degam, arca verò Dei degat intra cortinas. 2 Dixit Nathan ad regem, Quicquid eſt in animo tuo, fac; quoniam Dominus tecum eſt. 3 Eâdem illâ nocte factus eſt ſermo Domini ad Nathan prophetam, dicendo; 4 Vade, dic ſervo meo Davidi, Sic dicit Dominus, Tu non extrues mihi ædem in habitaculum meum: 5 Nondum enim ædem habitavi à die quâ extraxi filios Iſrael è terra Ægypti, ad hunc uſque diem; ſed itavi in tabernaculis. 6 Quandiu ambulavi inter omnes Iſraelitas, numquid ullum verbum feci cuiquam ex tribubus Iſraelis cui mandavi ut paſceret populum meum Iſraelem, *ac dixi*, Quarè non extruxiſtis mihi ædem cedrinam? 7 Igitur ſic dices ſervo meo Davidi, Sic dicit Dominus potentiſſimus, Ego te duxi à tugurio, à ſequendis ovibus, ut eſſes moderator populi mei Iſraelis, 8 Et fui tecũ quocunque perrexiſti, & perdidi omnes hoſtes tuos ante te, faciámque tibi nomen celebre, ut nomen cujuſpiam è celeberrimis qui ſunt in terra. 9 Conſtituam quoq; locũ populo meo Iſraeli, & plantabo eum, & habitare faciã eũ in loco ſuo cum quiete, ita ut nõ moveatur ampliùs, nec ultra ſubjiciant eum iniqui ut anteá. 10 Ab ea *ſcilicet* die quâ judicem te conſtitui ſuper populum meum Iſraelem, teque pacatũ reddidi ab omnibus inimicis tuis, & oſtendit tibi Dominꝰ quòd domum extruxerit tibi Dominꝰ. 11 Cùm autem finierint dies tui, & occubueris cùm patribus tuis, erigam poſt te ſemen tuum quod è dorſo tuo prodibit, & regnum ejus firmabo; 12 Ipſéque extruet domum nomini meo, & ſoliũ ejus in ſeculum uſque firmabo. 13 Ego ero illi ceu pater, & ipſe erit mihi ceu filius: & cùm deliquerit, corripiam eum virgâ viri & verberibus humanis: 14 Miſericordiam verò meam non amovebo ab eo, quemadmodum amovi à Saule qui te præceſſit, quem amovi à conſpectu meo: 15

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل السابع *

* فلما جلس داود الملك في بيته مطمينا * واراحه الرب من جميع اعدايه * قال الملك لناثان 1 2
النبي * انظر الي صنيعي * اني نازل في بيت مسقف بالارز * وتابوت الرب في خيمة من سقاق * قال 3
ناثان لداود الملك * اصنع ما في قلبك * لان الله معك * وفي تلك الليلة اوحي الرب لناثان 4
النبي * وقال له * انطلق الي عبدي داود * واخبره وقل له * هكذا يقول الرب * انت لا تبني 5
لي بيتا * لاني لا اسكن بيتا مبنيا مذ يوم اصعدت بني اسرايل من ارض مصر الي اليوم 6
بل كان بيتي بينهم من خيام * حيث ما ساروا بنوا اسرايل لعلي قلت لسبط من اسباط بني 7
اسرايل * ممن امرته ان يرعي آل اسرايل شعبي * او لعلي قلت * لماذا لا تبنون لي بيتا من
خشب الارز * فقل الان لداود عبدي * هكذا يقول الرب القوي * انا الذي اخترتك * وجيت 8
بك من خلف الغنم * لتكون مدبرا لآل اسرايل شعبي * واعنتك ونصرتك حيث ما توجهت 9
واهلكت جميع اعدايك * وصيرت لك اسما عظيما * اعظم من اسماء ملوك الارض واشرافها
* وذلك لاعظم بك آل اسرايل شعبي * واسكنهم مسكن الرجاء والاطمانينة * ولا يفزعون ايضا 10
ولا تعود الامة تستعبدهم * كما كانوا منذ يوم امرتك ان تدبر آل اسرايل شعبي * واما انت 11
فقد ارحتك من جميع اعدايك * والرب يعظمك ويعظم بيتك * واذا كمل عمرك * وقبضت 12
الي ابايك * اقيم ولدك الذي يخرج من صلبك بعدك * واثبت ملكه * وهو يبني بيتا لاسمي 13
واصلح منبر ملكه الي الابد * واصير له ابا * وهو يكون لي ابنا * وان جهل واخطا وبخته وادبته 14
بقضيب رجل * وبالجلد الذي يجلد به الناس * واما نعمتي ولا ازيل عنه * ولا اصنع به كما صنعت 15
بساول الذي كان قبلك * اني اصرفته من بين يدي *

CAP. VII.

Cum ergò David rex tutus in domo ſua ſediſſet, & requiem dediſſet illi Dominus ab omnibus hoſtibus ejus; 1 *Dixit rex Nathani prophetæ, Conſidera conditionem meam; ego enim commoror in æde cedro laqueatâ, arca verò Domini in tentorio ex cortinis* compoſito. 2 *Ait Nathan Davidi regi, Fac quod eſt in animo tuo quoniam Deus tecum eſt.* 3 *Eâdem verò nocte revelavit Dominus Nathani prophetæ ac dixit ei,* 4 *Vade ad ſervum meum Davidem, indica ei, & dic illi, Sic ait Dominus, Tu non ædificabis mihi domum;* 5 *Quia domum extructam nunquam habitavi à die quâ eduxi filios Iſrael è terra Ægypti ad hunc uſque diem; ſed fuit domus mea inter ipſos ex tentoriis.* 6 *Quocunque perrexerunt filii Iſrael, nunquid dixi ad ullam ex iis tribubus filiorũ Iſrael quibus præcepi ut paſcerent gentem Iſraelis populi mei, nunquid unquã dixi, Cur non ædificâſtis mihi domũ ex lignis cedrinis?* 7 *Dic ergò Davidi ſervo meo, Sic dicit Dominus fortiſſimus, Ego ſum qui elegi te, & adduxi te è veſtigiis oviũ ut eſſes gubernator gentis Iſraeliticæ populi mei;* 8 *Et auxilium opemque tuli tibi quocunque te vertiſti, omnes inimicos tuos extinxi, & comparavi tibi nomen celeberrimum, magis celebre quàm nomina regum ac principum terræ:* 9 *Atque id quidem, ut per te magnificarem gentem Iſraeliticam populum meum, & collocarem eos in habitaculo ſpei, & ſecuritatis, nec ultrà formidarent, nec denuò ſervitute premerent eos iniqui,* 10 *Quemadmodum fuerant à die quâ præcepi tibi ut regeres gentem Iſraeliticam populum meum. Tibi verò jam dedi requiem ab omnibus inimicis tuis, & Dominus te magnificabit, & domum tuam amplificabit.* 11 *Cùm autem exacta fuerit ætas tua, et aſſumptus fueris ad patres tuos, erigam poſt te filium tuũ qui egredietur è lumbo tuo, ſtabiliamq; regnũ ejus;* 12 *Et ipſe ædificabit domũ nomini meo, & firmabo ſolium regni ejus uſque in æternum.* 13 *Eroque illi pater, & ipſe erit mihi filius: & ſiquando ſtultitiam atque peccatum commiſerit, arguam eum & puniam illum virgâ viri, et plagis quibus plectunt homines.* 14 *Gratiam verò meam non amovebo ab eo, nec faciã illi quemadmodum feci Sauli prædeceſſori tuo, quem rejeci à conſpectu meo:* 15

שמואל ב: ז

: *tuas facies ad* ſeculum in uſque tuum regnum & ,tua domus *fidelis* Et
16 וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ
omnia Secundùm .ſeculum in uſque firmus erit tuus thronus
17 כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל
eſt locutus ſic ,hanc viſionem univerſam ſecundùm & , hæc verba
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר
facies ad ſedit & ,David rex eſt ingreſſus Et .David ad Nathan
18 נָתָן אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי
, mea domus quæ & , Deus Domine ego Quis : ait & , *Domini*
יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יְהוִה וּמִי בֵיתִי
hoc adhuc fuit parum Et ?huc uſque me adduxiſti quia
19 כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת
tui ſervi domum *ad* etiam es locutus & , Deus Domine tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יְהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל־בֵּית־עַבְדְּךָ
quid Et .Deus Domine *hominis* lex iſta & : longinquum in
20 לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וּמַה־
Domine tuum ſervum nôſti tu & ? te ad *loquendũ ad* ultrà David addet
יּוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ אֲדֹנָי
omnem feciſti tuũ cor ſecundũ & ,tuũ verbum Propter .Deus
21 יְהוִה׃ בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־
es magnificatus Ideo .tuũ ſervum *faciendum ſcire ad* ,hanc magnitudinem
22 הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־עַבְדֶּךָ׃ עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ
, te præter Deus non & , tu ſicut non quia : Deus DOMINE
יְהוָה אֱלֹהִים כִּי־אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ
tu' popul' ſicut quis Et .noſtris aurib' in audivimus quæ omnia ſecũdũ
23 בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְעַמְּךָ
ſibi *redimendum ad* dii *iverunt quam* ,terra in una gens ,Iſrael ſicut
כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ־אֱלֹהִים לִפְדּוֹת־לוֹ
,magnitudinem vobis *faciendum ad* & ,nomen ſibi *ponendum ad* & ,populum *in*
לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדוּלָּה
tibi redemiſti quem , tui populi *faciebus* à , tuæ terræ terribilia &
וְנֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְּךָ
tuum populum tibi firmâſti Et .ejus diis & , gentibus , Ægypto ex
24 מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהָיו׃ וַתְּכוֹנֵן לְךָ אֶת־עַמְּךָ
eis fuiſti DOMINE tu & : ſeculum in uſque populũ in tibi ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם
ſuper es locutus quod verbum ,Deus DOMINE nunc Et .*Deum in*
25 לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־
fac & ; ſeculum in uſque *ſtare fac* , ej' domum ſuper & ,tuum ſervum
עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ הָקֵם עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה
,ſeculum in uſque tuũ nomen magnificetur Et .es locutus quod ſecundùm
26 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם
domus & ; Iſrael ſuper Deus exercituum Dominus : dicendo
לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית
DOMINE tu Quia .*tuas facies ad firma* erit David tui ſervi
27 עַבְדְּךָ דָוִד יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה יְהוָה
: dicendo ,tui ſervi aurem revelâſti Iſrael Deus exercituum
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר
orandum ad ſuũ cor tu' ſervus invenit ideo : tibi ædificabo Domum
בַּיִת אֶבְנֶה לָּךְ עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל
ipſe tu , Deus Domine nunc Et .hanc orationem te ad
28 אֵלֶיךָ אֶת־הַתְּפִלָּה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה־הוּא
tuum ſervum ad es locutus & : veritas erunt tua verba & , Deus
הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר אֶל־עַבְדְּךָ
domui benedic & , *velis* nunc Et .hoc bonum
29 אֶת־הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית
Deus Domine tu quia ;*tuas facies,ad* ſeculum in *exiſtendum ad* ,tui ſervi
עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה
tui ſervi domus benedicetur tua benedictione ex & , es locutus
דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית־עַבְדְּךָ
.ſeculum in
לְעוֹלָם׃

Verſio VULG. LAT.

16 Et fidelis erit domus tua, & regnũ tuũ uſq; in æternũ ante faciem tuam, & thronus tuus 17 erit firmus jugiter. Secundùm omnia verba hæc, & juxta univerſam viſionem iſtam, ſic locutus eſt Nathan ad David. 18 Ingreſſus eſt autem rex David, & ſedit coram Domino, & dixit; Quis ego ſum, Domine Deus, & quæ domus mea, quia adduxiſti me huc- 19 uſque? Sed & hoc parum viſum eſt in conſpectu tuo, Domine Deus, niſi loquereris etiam de domo ſervi tui in longinquum: iſta eſt enim lex 20 Adam, Dñe Deus. Quid ergò addere poterit adhuc David, ut loquatur ad te? tu enim ſcis ſervũ tuũ, Domine Deus. 21 Propter verbũ tuũ, & ſecundùm cor tuum feciſti omnia magnalia hæc, ita ut notum 22 faceres ſervo tuo. Idcircò magnificatus es, Domine Deus, quia non eſt ſimilis tui, neque eſt Deus extra te, in omnibus quæ audivimus auribus no- 23 ſtris. Quæ eſt autem, ut populus tuus Iſrael, gens in terra, propter quam ivit Deus, ut redimeret eam ſibi in populum, & poneret ſibi nomen faceretque eis magnalia, & horribilia ſuper terram, à facie populi tui, quem redemiſti tibi ex Ægypto, gentẽ, 24 & deũ ejus. Firmâſti enim tibi populũ tuũ Iſrael in populum ſempiternum: & tu Domine Deus fact' es eis in Deũ. 25 Nunc ergò, Domine Deus, verbũ quod locutus es ſuper ſervũ tuũ, & ſuper domũ ej', ſuſcita in ſempiternum: & 26 fac ſicut locutus es, Ut magnificetur nomen tuũ uſq; in ſempiternum, atque dicatur; Dominus exercituum, Deus ſuper Iſrael. Et dom' ſervi tui David erit ſtabilita coram Domino, 27 Quia tu, Domine exercituum Deus Iſrael, revelâſti aurem ſervi tui, dicens; Domum ædificabo tibi: proptereà invenit ſervus tuus cor ſuum ut 28 oraret te oratione hac. Nunc ergò, Domine Deus, tu es Deus, & verba tua erunt vera: locutus es enim ad ſervum 29 tuum bona hæc. Incipe ergò, & benedic domui ſervi tui, ut ſit in ſempiternum coram te: quia tu, Domine Deus, locutus es, & benedictione tuâ benedicetur domus ſervi tui in ſempiternum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται (π) ἀνωρθωμένος εἰς τὸν 17 αἰῶνα. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλά- 18 λησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ, καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγώ, κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι (ρ) ἠγάπησάς με ἕως 19 τούτων; Καὶ (σ) κατεσμικρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου, κύριέ (τ) μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν. οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, κύριέ (υ) μου κύ- 20 ριε. Καὶ τί προσθήσει Δαυὶδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου, 21 (φ) κύριέ μου κύριε, Καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην (χ) ταύτην, 22 γνωρίσαι (ψ) τῷ δούλῳ σου, Ἕνεκεν τοῦ (ω) μεγαλῦναί σε, κύριέ μου· ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σύ, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς 23 ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαόν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα, τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ 24 σκηνώματα; Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου (α) Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν. 25 Καὶ νῦν κύριέ μου, ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, πίστωσον (β) ἕως τοῦ αἰῶνος, κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραήλ. καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, 26 Μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. 27 Κύριε παντοκράτωρ (γ) θεὸς Ἰσραήλ, ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον τοῦ δούλου σου, λέγων, Οἶκον οἰκοδομήσω σοι· διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην. 28 Καὶ νῦν κύριέ (δ) μου κύριε, σὺ εἶ θεός, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦ- 29 τα. Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου, ὅτι (ε) σὺ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου (ζ) σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα.

Et (k) fidelis erit domus ejus, & regnum ejus uſque in ſeculum coram me: & thronus ejus erit erectus in ſeculum 16 *Juxta omnia verba hæc, & juxta omnem viſionem hanc.* 17 *Sic locutus eſt Nathan ad David.* 18 *Et intravit rex David, & ſedit coram Domino, & dixit; Quis ſum ego, Domine mi Domine, & quæ domus mea, quia dilexiſti me uſque (l) ad hæc?* 19 *Et (m) factus ſum parvus parum coram te, Domine mi Domine: & locutus es pro domo ſervi tui in longinquum. Hæc autem lex hominis, Domine mi Domine.* 20 *Et quid adjiciet ultrà David loqui ad te? Et nunc nôſti ſervum tuum, Domine mi Domine:* 21 *(n) Et propter ſervum tuum feciſti; & ſecundùm cor tuum feciſti omnem magnificentiam hanc, ad notum faciendum ſervo tuo,* 22 *Ideò ut magnificares te, Domine mi: quoniam non eſt, ſicut tu: et nõ eſt Deus præter te in omnibus, quæ audivimus in auribus noſtris.* 23 *Et quis ſicut populus tuus Iſrael, gens alia in terra? Quomodò (o) duxit ſe Deus ad redimendum ſibi populum, ad ponendum te nomen, ad faciendum magnificentiam, & claritatem, ad ejiciendum te à facie populi tui quos redemiſti tibi ex Ægypto, gentes, & tabernacula?* 24 *Et paraſti tibi populum tuum Iſrael in populum uſque in ſeculum: & tu, Domine, factus es eis in Deum.* 25 *Et nunc, Domine mi, verbum quod locutus es de ſervo tuo, & domo ejus, (p) fidele fac uſque in ſeculum, Domine omnipotens, Dee Iſrael. Et nunc, ſicut locutus es,* 26 *Magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum.* 27 *Domine omnipotens Deus Iſrael, revelâſti auriculam ſervi tui, dicens; Domum ædificabo tibi: Propter hoc invenit ſervus tuus cor ſuum, ut oraret ad te orationem hanc.* 28 *Et nunc, Domine mi Domine, tu es Deus, & verba tua erunt veracia: & locutus es de ſervo tuo bona hæc.* 29 *Et nunc incipe, & benedic domum ſervi tui, ut ſit in ſeculum coram te: quoniam tu, Domine mi Domine, locutus es: & à benedictione tua benedicetur domus ſervi tui, ut ſit in ſeculum.*

MS. A. (π) ἀνορθωμένος (ρ) ἠγάπηκάς (σ) κατεσμικρύνθη (τ) μου, καὶ (υ) μου. Καὶ (φ) κύριε, Διὰ τὸν λόγον σου πεποίηκας (χ) σου ταύτην, (ψ) τὸν δοῦλόν σου, (ω) μεγαλυνθῆναί σε κύριε, κύριέ μου· (α) Ἰσραὴλ λαὸν (β) ἕως αἰῶνος, καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας, Καὶ μεγαλυνθείη (γ) θεὸς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου Δαυὶδ ἔσται ἀνορθωμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. λέγει κύριος παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον (δ) μου, σὺ εἶ ὁ θεός, (ε) σὺ εἶ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, (ζ) σου εἰς τὸν αἰῶνα.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וְקַיָּם בֵּיתָךְ וּמַלְכוּתָךְ עַד עָלְמָא קֳדָמָךְ כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ יְהֵי מְתַקַּן עַד עָלְמָא׃ כְּכָל פִּתְגָמַיָּא
17 18 הָאִלֵּין וּכְכָל נְבוּאֲתָא הָדָא כְּדֵין מַלֵּיל נָתָן עִם דָּוִד׃ וַאֲתָא מַלְכָּא דָוִד וִיתֵיב קֳדָם יְיָ וַאֲמַר
19 לֵיהּ אֲנָא כְּמִסַּת יְיָ אֱלֹהִים וּמַן בֵּיתִי אֲרֵי אַמְטִתַנִי עַד הַלְכָא׃ וּזְעֵירַת עוֹד דָּא קֳדָמָךְ
יְיָ אֱלֹהִים וּמַלֵּלְתָּא אַף עַל בֵּית עַבְדָּךְ לְעָלְמָא דְאָתֵי וְדָא חֶזְוָא לִבְנֵי אֱנָשָׁא יְיָ אֱלֹהִים׃
20 וּמָה יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְמַלָּלָא קֳדָמָךְ וְאַתְּ עֲבַדְתְּ בָּעוּת עַבְדָּךְ יְיָ אֱלֹהִים׃ בְּדִיל מֵימְרָךְ
21 22 וּכְלִבָּךְ עֲבַדְתָּא יָת כָּל רַבְרְבָתָא הָדָא לְהוֹדָעָא יָת עַבְדָּךְ׃ עַל כֵּן רַב אַתְּ יְיָ אֱלֹהִים אֲרֵי
23 לֵית דִּכְוָתָךְ וְלֵית אֱלָהָא בַּר מִנָּךְ כְּכָל דִּי שְׁמַעְנָא אָמְרִין קֳדָמָנָא׃ וּמַן כְּעַמָּךְ
כְּיִשְׂרָאֵל עַמָּא חַד בְּחִיר בְּאַרְעָא דַּאֲזַלוּ שְׁלִיחִין מִן קֳדָם יְיָ לְמִפְרַק לֵיהּ לְעַם וּלְשַׁוָּאָה
לֵיהּ שׁוּם וּלְמֶעְבַּד לְכוֹן רַבְרְבָן וְחַסִּינָן עַד דִּי עָלוּ לְאַרַע בֵּית שְׁכִנְתָּךְ דִּיהַבְתָּא לְהוֹן מִן
24 קֳדָם עַמָּךְ דִּי פְרַקְתָּא לָךְ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהָיו׃ וְאַתְקֵינְתָּא לָךְ יָת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָמָךְ
25 לְעַם עַד עָלְמָא וְאַתְּ יְיָ הֲוֵיתָא לְהוֹן לֶאֱלָהּ׃ וּכְעַן יְיָ אֱלֹהִים פִּתְגָמָא דִּי מַלֵּלְתָּא עַל
26 עַבְדָּךְ וְעַל אֱנַשׁ בֵּיתֵיהּ אֲקִים עַד עָלְמָא וַעֲבֵיד כְּמָא דִי מַלֵּלְתָּא׃ וְיִסְגֵּי שְׁמָךְ עַד עָלְמָא
27 לְמֵימַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדָּךְ דָּוִד יְהֵי מְתַקַּן קֳדָמָךְ׃ אֲרֵי אַתְּ יְיָ צְבָאוֹת
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל חַוֵּיתָא לְעַבְדָּךְ לְמֵימַר מַלְכוּ אֲקִים לָךְ עַל כֵּן הֲוָת בְּלִבָּא דְעַבְדָּךְ
28 לְצַלָּאָה קֳדָמָךְ יָת צְלוֹתָא הָדֵין׃ וּכְעַן יְיָ אֱלֹהִים אַתְּ הוּא יְיָ וּפִתְגָמָךְ אִנּוּן קְשׁוֹט וּמַלֵּלְתָּא
29 עַל עַבְדָּךְ יָת טָבְתָא הָדָא׃ וּכְעַן שָׁרֵי וּבָרֵיךְ יָת בֵּית עַבְדָּךְ לְמֶהֱוֵי לְעָלְמָא קֳדָמָךְ אֲרֵי אַתְּ
יְיָ אֱלֹהִים מַלֵּלְתָּא וּמִבִּרְכָתָךְ יִתְבָּרְכוּן בָּתֵּי עַבְדָּךְ צַדִּיקַיָּא לְעָלַם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et firma erit domus tua et regnum tuum uſq; in ſeculum ante te: ſolium 16 regni tui erit ſtabilitũ uſq; in ſeculũ. Secundùm omnia verba hæc, et ſe- 17 cundùm omnem prophetiam hanc, ſic locut' eſt Nathan cum David. Et 18 venit rex David, et ſedit ante Dñm, et dixit *ei*: *Ego* pro ſufficientia Dñe Deus? et quæ dom' mea, quòd perduxiſti me uſq; huc? Et exiguũ adhuc 19 fuit hoc ante te Domine De', et locutus es etiam ſuper domum ſervi tui in ſeculum quod venit; et hæc eſt viſio filiis hominis Domine Deus. Et quid 20 addet David amplius loqui ante te, et tu feciſti petitionem ſervi tui Domine Deus? Propter dictum tuum & ſecundùm *cor tuum* feciſti omnia 21 magnalia hæc, ut cognoſcere faceres ſervum tuum. Propterea magnus es 22 Domine Deus, nam non eſt qui ſit ſicut tu, et non eſt Deus præter te: juxta omnia quæ audivimus, dixerant ante nos. Et quis ut populus tuus Iſ- 23 rael, populus unus electus in terra? quòd iverunt miſſi ab-ante Dominum ad redimendum eum in populum, et ad ponendum ei nomen et ad faciendum vobis magnalia et fortia; donec intrarent ad terram domus majeſtatis tuæ, quam dediſti illis ab-ante populum tuum quem redemiſti tibi ex Ægypto gentibus & diis ejus. Et parâſti tibi populum tuum Iſrael ante te 24 in populum uſque in ſeculum, et tu Domine fuiſti illis in Deum. Et nunc 25 Domine Deus verbũ quod locutus es ſuper ſervum tuum, et ſuper *hominem domus* ej', firma uſque in ſeculum, et fac ſicut locutus es. Et magnifi- 26 cetur nomen tuum uſque in ſeculum, dicendo: Dominus Szebaoth Deus ſuper Iſrael, et domus ſervi tui David erit ſtabilita ante te. Quia tu Domi- 27 nus Szebaoth Deus Iſrael *indicâſti ſervo tuo*, dicendo: Regnum ſtatuam tibi; propterea fuit in corde ſervi tui ut oraret ante te orationem hanc. Et 28 nunc Domine Deus tu ipſe Dominus, et verba tua ſunt veritas, et locutus es ſuper ſervos tuos bonitatem hanc. Et nunc incipe, et benedic domui 29 ſervi tui, ut ſit in ſeculum ante te, quia tu Domine Deus locutus es, & de benedictione tua benedicentur domus ſervi tui juſti in ſeculum.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܢܗܘܐ ܡܗܝܡܢ ܒܝܬܟ ܩܕܡܝ܇ ܘܡܠܟܘܬܟ܇ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ ܩܕܡܝ. ܘܟܘܪܣܝܟ ܢܬܩܢ ܩܕܡܝ܇ 16
ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܒܟܠܗ ܚܙܘܐ ܗܢܐ܆ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܢܬܢ ܢܒܝܐ 17
ܠܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܝܬܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܢܘ ܗܘ 18
ܒܝܬܝ܆ ܕܐܝܬܝܬܢܝ ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܙܥܘܪܐ ܗܘܐ ܗܕܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܆ ܕܐܡܪܬ 19
ܥܠ ܒܝܬ ܥܒܕܟ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. ܗܢܐ ܢܡܘܣܗ ܕܒܪܢܫܐ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. * ܘܡܢܐ ܬܘܒ 20
ܢܘܣܦ ܥܒܕܟ ܕܘܝܕ. ܕܢܐܡܪ ܠܟ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܗ ܠܥܒܕܟ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܆ ܡܛܠ
ܦܬܓܡܝܟ. * ܘܐܝܟ ܠܒܟ ܥܒܕܬ ܗܕܐ ܟܠܗ ܪܒܘܬܐ. ܠܡܘܕܥܘ ܠܥܒܕܟ. * ܡܛܠ ܗܢܐ 21 22
ܪܒ ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܆ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܟܘܬܟ. ܘܠܝܬ ܐܠܗܐ ܠܒܪ ܡܢܟ: ܒܟܠ ܕܫܡܥܢ
ܒܐܕܢܝܢ. * ܘܡܢܘ ܐܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ܆ ܥܡܐ ܚܕ ܒܐܪܥܐ. ܕܐܙܠ ܐܠܗܐ. ܠܡܦܪܩܗ ܠܗ 23
ܠܥܡܐ. ܘܠܡܥܒܕ ܠܗ ܫܡܐ. ܘܠܡܥܒܕ ܠܗ ܪܘܪܒܬܐ ܘܚܙܘܢܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܝܡ.
ܥܠ ܥܡܟ ܕܦܪܩܬ ܠܟ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܥܡܐ ܕܐܝܬ ܐܠܗܗ. * ܘܐܩܝܡܬ ܠܟ ܠܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ܆ 24
ܕܢܗܘܐ ܠܟ ܠܥܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ. ܗܘܝܬ ܠܗܘܢ ܐܠܗܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 25
ܐܠܗܐ܆ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܥܒܕܟ ܘܥܠ ܒܝܬܗ܆ ܩܝܡ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܘܥܒܕ ܐܝܟ
ܕܐܡܪܬ. * ܘܢܬܪܘܪܒ ܫܡܟ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ܆ 26
ܘܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܩܕܡܝܟ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܡܪܝܐ 27
ܚܝܠܬܢܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ܆ ܓܠܝܬ ܠܐܕܢܗ ܕܥܒܕܟ. ܘܐܡܪܬ ܕܐܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ܆ ܡܛܠ ܗܢܐ
ܐܬܪܥܝ ܥܒܕܟ ܒܠܒܗ ܠܡܫܦܟܘ ܩܕܡܝܟ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܆ ܐܢܬ ܗܘ 28
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܠܝܟ ܢܗܘܘܢ ܫܪܝܪܝܢ ܕܐܡܪܬ ܠܥܒܕܟ ܛܒܬܐ ܗܕܐ. * ܘܫܪܝ ܒܪܟ 29
ܠܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ܆ ܕܢܗܘܐ ܩܕܡܝܟ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܠܠܬ.
ܘܡܢ ܒܘܪܟܬܟ ܢܬܒܪܟ ܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ܆ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.

16 Sed firma erit domus tua & regnum tuum
coram me uſque in ſeculum, & ſolium tuum ſtabilietur in conſpectu meo in ſeculum uſque.
17 Omnia verba hæc totámque
viſionem iſtam, eâdem ſerie retulit Nathan
propheta Davidi.
18 Quamobrem veniens David rex ſedit coram Domino, & ait; Quis
ego ſum Domine Deus, & quid eſt domus
mea, ut coúſque me promoveris?
19 Parúmne
hoc tibi videtur Domine Deus, quod de domo ſervi tui longè antè dixiſti? humanum
inſtitutum eſt hoc Domine Deus.
20 Sed quid
plura tibi dicat ſervus tuus David? tu nôſti
ſervum tuum Domine Deus, propter ſermones tuos.
21 Et juxta cor tuum tantam feciſti
magnitudinem, ut notum redderes ſervum
tuum.
22 Propterea magnus es tu Domine
Deus, quia non eſt tui ſimilis, nec *alius* eſt
Deus (quod auribus noſtris audierimus) præter te.
23 Et quiſnam eſt ſimilis populo tuo Iſraeli, populo unico in terra, populo ad quem
ſibi redimendum abierit Deus, & ad comparandum ſibi nomen, & faciendum ſibi
magnalia atque viſiones ſuper terram ab antiquo, erga populum tuum quem liberâſti tibi
ex Ægypto, populum cujus tu es Deus?
24 Et
firmâſti tibi populum tuũ Iſraelem, ut ſit tibi
populus uſque in ſeculum; & tu Domine, factus es eorum Deus.
25 Nunc Dñe Deus, verbum ꝙ dixiſti de ſervo tuo et de domo ipſius,
aſſere uſque in ſeculum, & fac prout dixiſti:
26 Et magnificetur nomen tuum uſque in ſeculũ,
quemadmodũ dixiſti Domine potentiſſime,
Deus Iſraelis; & dom⁹ ſervi tui Davidis firma
ſit coram te uſque in ſeculum.
27 Quandoquidem tu Domine potentiſſime, Deus Iſraelis,
revelâſti auri ſervi tui & dixiſti; Ædificabo
tibi domum; propterea cogitavit ſervus tuus
in corde ſuo de fundenda coram te oratione
iſta.
28 Quapropter Domine Deus, *quum* tu
ſis Dominus Deus, vera ſint verba tua quibus tantum bonum pronuntiâſti de ſervo tuo.
29 Incipias igitur, & benedicas domui ſervi tui,
ut maneat coram te in æternum; quandoquidem tu Domine Deus locutus es: & de benedictione tua benedicatur domus ſervi tui
uſque in æternum.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بل يكون بيتك وملكك امينا ثابتا الى الابد * هذا الكلام كله وهذا الوحي قال ناثان 16 17
لداود * فجاء داود الملك الى بيت الرب * وجلس هناك امام الرب * وقال من انا يا ربي والاهي 18
وما بيتي الذي بلغتني الى هذه العظمة * هذا قليل عندك يا ربي والاهي * الذي قلت في 19
عبدك وبيته * ووعدته ان يدوم له الخير * هذا يعد على الانسان يا ربي والاهي * وما الذي 20
يقدر عبدك داود ان ينطق امامك ، انت تعرف نية عبدك من اجل قولك له يا ربي والاهي
* وانما صنعت لعبدك هذا الصنيع * وبلغت به هذه العظمة بنعمتك * لذلك اقول انك 21 22
عظيم الرحمة يا ربي والاهي * وليس مثلك ولا يعرف اله غيرك * ولم نسمع باذاننا * ومن مثل 23
شعبك آل اسرائيل * واي شعب على الارض يشبههم * وانت يا رب خلصت شعبك * وعظمت
اسمك * واظهرت عظمتك بالعجايب التي اكملت لديهم اولا والنعم الذي صنعت بهم اولا
على الارض * التي بها خلصتهم من ارض مصر الشعب الذي انت الاهه * آل اسرائيل الذي 24
اصلحتهم * وصيرتهم خاصتك * ليكونوا شعبك الى الابد * وانت يا ربي والاهي تسمى الاههم
* والان يا ربي والاهي ثبت وحقق الكلام الذي وعدت به عبدك وبيته * وصدق قولك الى 25
الابد وافعل كما قلت * ليعظم بها اسمك الى الابد * ويكون * كما قلت يا اله اسرائيل القوي * 26
ويكون بيت داود عبدك مصلحا امامك الى الابد * فلذلك ذكر عبدك في قلبه ان 27
يصلي امامك هذه الصلاة * والان انت الاله الحق يا ربنا والاهنا * فثبت كلامك الذي 28
وعدتني به * لانك انما وعدت عبدك بهذا الخير بنعمتك * فابدء الان وبارك بيت 29
عبدك * ليكون مصلحا امامك الى الابد * لانك الذي تكلمت به يا رب * فانت بارك
بيت عبدك ببركتك الى الابد *

16 *Sed erit domus tua & regnum tuum firmum & ſtabile in perpetuũ.*
17 *Totum hunc
ſermonem & revelationem iſtam cùm retuliſſet Nathan Davidi,*
18 *Adivit David
rex domum domini, ibique coram Domino
ſedens ait, Quis ego ſum O Domine mi
& Deus meus, & quid eſt domus mea, ut
me ad tantam amplitudinem evexeris?*
19 *Parvine hoc momenti apud te eſt O mi
Domine, & Deus meus, quod de ſervo
tuo ejuſque domo dixiſti, eique pollicitus
es, duraturam illis proſperitatem? hoc
ſanè homini computandum eſt O Domine
mi & Deus meus.*
20 *Quid verò poſſit ſervus tuus David eloqui coram te? tu nôſti mentem ſervi tui, propter tua ad ipſum
verba O mi Domine & Deus meus.*
21 *Et verò opus hoc egiſti erga ſervũ tuum, eumque ad iſtam dignitatem evexiſti ex gratia tua.*
22 *Propter hoc aſſero te eſſe ſummè
clementem O Domine mi & Deus meus,
nec eſſe tibi parem, nec agnoſci, nec auribus noſtris auditum eſſe, reperiri Deum
præter te.*
23 *At quis eſt ſimilis populo tuo,
genti Iſraeliticæ? & quinam extat ſuper
terram populus ipſi comparandus? tu enim
O Domine, ſervâſti populum tuum, &
magnificâſti nomen tuum, & amplitudinem tuam pateſeciſti per miracula olim
erga ipſos peracta, & beneficia quibus eos
proſecutus es olim ſuper terram, per quæ
ſalvâſti eos de terra Ægypti; populum
inquam cujus tu Deus es,*
24 *Gentem Iſraeliticam, quos tu inſtaurâſti et peculiũ tuum
feciſti, ut eſſent populus tuus in æternum,
tuque O mi Domine & Deus meus, eorum Deus vocareris.*
25 *Igitur O mi Domine
& Deus meus, rata & vera fac verba
quæ promiſiſti ſervo tuo & domui ejus,
tuumque ſermonem eventu comproba in
perpetuum, et fac quemadmodum dixiſti:*
26 *ut per hæc magnificetur nomen tuum in
æternum, & ſuccedat quemadmodum
dixiſti O Deus Iſraelis potentiſſime, ſitque
domus Davidis ſervi tui idonea coram
te in æternum.*
27 *Hac enim de cauſa cogitavit ſervus tuus apud ſemetipſum orandum apud te eſſe hâc oratione.*
28 *Tu itaque
Deus vere, Domine ac Deus noſter confirma ſermonem tuũ quem promiſiſti mihi;
quandoquidem ex gratia tua tantum bonum ſervo tuo promiſiſti.*
29 *Incipe ergò, &
benedic domui ſervi tui, ut ſit parata corã
te in æternũ, quandoquidẽ tu de ipſa locutus es O Domine: tu inquã benedic domui ſervi tui benedictione tuâ in perpetuũ.*

שמואל ב : ח

CAP. VIII. ח

cepit & : eos *depressit* & , Pelistim David percussit & ,posthæc fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח
,Moab percussit Et .Pelistim manu de *Haama Metheg* David
2 דָּוִד אֶת־מֶתֶג הָאַמָּה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ אֶת־מוֹאָב
est mensus & *: terram ad eos jacere faciendo* funiculo in eos est mensus &
וַיְמַדְּדֵם בַּחֶבֶל הַשְׁכֵּב אוֹתָם אַרְצָה וַיְמַדֵּד
:vivificandū ad *funiculi plenitudinem* & ,mortificandum ad funiculos duos
שְׁנֵי־חֲבָלִים לְהָמִית וּמְלֹא הַחֶבֶל לְהַחֲיוֹת
David percussit Et .munus portantes *servos in* David ipsi *Moab fuit* &
3 וַתְּהִי מוֹאָב לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִד
convertendum ad ipsum eundo in ,Sobah regem Rechob filium Hadadhezer
אֶת־הֲדַדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלֶכְתּוֹ לְהָשִׁיב
mille *ipso* ex David cepit Et .Perath flumine in *suam manum*
4 יָדוֹ בִּנְהַר׃ וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף
subnervavit & ;*peditis viri* millia viginti & , equites septingentos &
וּשְׁבַע־מֵאוֹת פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר
venit Et .currus centum *eo ex fecit residuum* & ,currum omnē David
5 דָּוִד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ וַתָּבֹא
percussit & : Sobah regi Hadadhezer auxiliandū ad Dammesec Aram
אֲרַם דַּמֶּשֶׂק לַעְזֹר לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ
posuit Et .virorum millia duo & viginti Aram *in* David
6 דָּוִד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃ וַיָּשֶׂם
servos in Davidi *Aram fuit* & , Dammesec Aram in præsides David
דָּוִד נְצִבִים בַּאֲרַם דַּמֶּשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם לְדָוִד לַעֲבָדִים
.*ivit* quò omni in David Dominus servavit & :munus portantes
נוֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיֹּשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃
, Hadadhezer *servos ad* erant quæ , *auri* scuta David *Cepitque*
7 וַיִּקַּח דָּוִד אֵת שִׁלְטֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ אֶל עַבְדֵי הֲדַדְעָזֶר
civitatibus Berothai de & ,Bethach de Et .Jerusalaim in ea adduxit &
8 וַיְבִאֵם יְרוּשָׁלִָם׃ וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרֹתַי עָרֵי
audivit Et .valde multum æs David rex *cepit* Hadadhezer
9 הֲדַדְעָזֶר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיִּשְׁמַע
.Hadadhezer *virtutem* omnem David percussit quòd Chamath rex Tohi
תֹּעִי מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִד אֵת כָּל־חֵיל הֲדַדְעָזֶר׃
ei optandum ad , David regem ad suum filium Joram Tohi Misitque
10 וַיִּשְׁלַח תֹּעִי אֶת־יוֹרָם בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאָל־לוֹ
,Hadadhezer *in* pugnâsset quòd *super*,ei *benedicendum ad* & , *pacem ad*
לְשָׁלוֹם וּלְבָרֲכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר
ej' manu in & ,Hadadhezer *fuit Thoi bellorum vir quia*;eū percussisset &
וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעִי הָיָה הֲדַדְעָזֶר וּבְיָדוֹ
ea Etiam .ærea vasa & , aurea vasa & , argentea vasa erant
11 הָיוּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי־זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם
quæ ,auro & argento cum DOMINO David rex sanctificavit
הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר
, Aram De .subegerat quas , gentibus universis de sanctificaverat
12 הִקְדִּישׁ מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ׃ מֵאֲרָם
,Hamelec de & , Pelistim de & , Hammon filiis de & , Moab de &
וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק
David fecit Et .Sobah regis Rechob filii Hadadhezer *spolio* de &
13 וּמִשְּׁלַל הֲדַדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד
octodecim , Salis valle in ,Aram cædendo à *ipsum revertendo in* ,nomē
שֵׁם בְּשֻׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת־אֲרָם בְּגֵיא־מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר
: præsides posuit Edom omni in ; præsides Edom in posuit Et .millia
14 אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִבִים בְּכָל־אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים
David DOMINUS servavit & : David servi *Edom omnis fuit* &
וַיְהִי כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד
,Israel omnem super David Regnavitque .ambulavit quò omni in
15 בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
.suo populo omni justitiam & judicium *faciens David fuit* &
וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃

Versio VULG. LAT.

CAP. VIII.

1 FActum est autem post hæc,
percussit David Philisthiim, &
humiliavit eos, & tulit David
Frænum tributi de manu Phili-
2 sthiim. Et percussit Moab, &
mensus est eos funiculo, coæ-
quans terræ: mensus est autem
duos funiculos, unum ad occi-
dendum, & unum ad vivifican-
dum : factúsque est Moab Da-
3 vid serviens sub tributo. Et pcussit David Adarezer filium
Rohob regem Soba, quando
profectus est ut dominaretur
4 super flumen Euphraten. Et
captis David ex parte ej' mille
septingentis equitib', et viginti
millibus peditum, subnervavit
omnes jugales curruū: dereli-
quit autem ex eis centum cur-
5 rus. Venit quoque Syria Da-
masci, ut præsidiū ferret Ada-
rezer regi Soba: & pcussit Da-
vid de Syria viginti duo millia
6 virorum. Et posuit David præ-
sidiū in Syria Damasci: factáq;
est Syria David serviens sub
tributo : servavítque Dominus
David in omnib' ad quæcunq;
7 profectus est. Et tulit David ar-
ma aurea, quæ habebant servi
Adarezer, & detulit ea in Jeru-
8 salem. Et de Bete et de Beroth,
civitatibus Adarezer, tulit rex
9 David æs multum nimis. Au-
divit autem Thou rex Emath,
quòd percussisset David omne
10 robur Adarezer. Et misit Thou
Joram filium suum ad regem
David, ut salutaret eum con-
gratulans , & gratias ageret:
eò quòd expugnâsset Adare-
zer, & percussisset eum. Hostis
quippe erat Thou Adarezer, et
in manu ejus erant vasa aurea,
& vasa argentea, & vasa ærea:
11 Quæ & ipsa sanctificavit rex
David Domino cum argento
& auro, quæ sanctificaverat de
universis gentibus quas sube-
12 gerat, De Syria, & Moab, & fi-
liis Ammon, & Philisthiim, &
Amalec, & de manubiis Ada-
rezer filii Rohob regis Soba.
13 Fecit quoq; sibi David nomen,
cùm reverteretur captâ Syriâ
in valle Salinarum, cæsis decē
14 & octo millibus: Et posuit in
Idumæa custodes, statuítque
præsidium: & facta est univer-
sa Idumæa serviens David : &
servavit Dominus David in o-
mnibus ad quæcunque profe-
15 ctus est. Et regnavit David su-
per omnem Israel : faciebat
quoque David judicium & ju-
stitiam omni populo suo.

Versio GRÆ. LXX. Interp.

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυ-
ὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς. καὶ
ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν
2 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν Μωὰβ,
καὶ διεμέτρησεν (α) αὐτοὺς ἐν σχοινίοις, κοιμί-
σας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ (β) ἐγένετο τὰ δύο
σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινί-
σματα ἐζώγρησε. καὶ ἐγένετο (γ) Μωὰβ τῷ
3 Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ ἐπά-
ταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζὰρ υἱὸν Ῥαὰβ, βα-
σιλέα Σουβὰ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν
4 χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Καὶ
προκατελάβετο Δαυὶδ τῶν (δ) αὐτοῦ χίλια
ἅρματα, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων, καὶ εἴκοσι
χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. καὶ παρέλυσε Δαυ-
ὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο (ε) ἑαυ-
5 τῷ ἑκατὸν ἅρματα. Καὶ παραγίνεται Συρία
Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Ἀδρααζὰρ βασι-
λεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ
6 (ζ) εἰκοσιδύο χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἔθετο
Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν,
καὶ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέ-
ροντας ξένια. καὶ ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν
7 πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς
χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς, οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων
(η) τοῦ Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβὰ, καὶ ἤνεγκεν
αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Σουσακὶμ
βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ υἱοῦ Σολομῶν-
8 τος. Καὶ ἐκ τῆς (θ) Μετεβὰκ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν
πόλεων τοῦ Ἀδρααζὰρ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς
Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα. ἐν αὐτῷ ἐποίησε
(†) Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύ-
9 λους, καὶ τοὺς λουτῆρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη. Καὶ ἤ-
κουσε (ι) Θοοὺ ὁ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε
10 Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζὰρ, Καὶ
ἀπέστειλε (κ) Θοοὺ Ἰεδδουρὰμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς
βασιλέα Δαυὶδ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰ-
ρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ (λ) ἐπολέ-
μησε τὸν Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀν-
τικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ· καὶ ἐν ταῖς χερ-
σὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυ-
11 σᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ. Καὶ ταῦτα ἡγία-
σεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀρ-
γυρίου (μ) καὶ μετὰ τοῦ χρυσίου οὗ ἡγίασεν ἐκ πα-
12 σῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν, Ἐκ τῆς Ἰ-
δουμαίας, καὶ ἐκ τῆς Μωὰβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμών,
(ν) καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ, καὶ
ἐκ τῶν σκύλων Ἀδρααζὰρ υἱοῦ Ῥαὰβ βασι-
13 λέως (ξ) Σουβά. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα. καὶ
ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν Ἰδου-
μαίαν ἐν (ο) Γεβελὲμ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιά-
14 δας. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰν, ἐν
πάσῃ τῇ (π) Ἰδουμαίᾳ· καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ
Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ. καὶ ἔσωσε κύρι-
15 ος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἐ-
βασίλευσε Δαυὶδ (ρ) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ
ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

MS. A. (α) αὐτοὺς σχοινίοις, (β) ἐγένοντο τὰ δύο σχοινίσματα * ἐζώγρησεν. καὶ (γ) Μωὰβ εἰς δούλους (δ) αὐτοῦ * ἑπτὰ ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας (ε) αὐτῷ ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν (ζ) εἴκοσι χιλιάδας (η) τῶν Ἀδρααζὰρ (θ) Μασβὰχ ἐκ τῶν (†) Σαλωμὼν (ι) Θαεὶ (κ) Θαεὶ τὸν Ἰεδδουρὰν (λ) * ἐπάταξεν τὸν Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν (μ) καὶ τοῦ (ν) καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ τῶν (ξ) Σωβά. (ο) Γημελὰ (π) Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐστηλωμένους· καὶ ἐγένοντο πάντες Ἰδουμαῖοι (ρ) ἐπὶ Ἰσραήλ.

Cum Transl. LAT.

CAP. VIII.

ET factū est post hæc, & per- 1
cussit David alienigenas, & fu-
gavit eos. Et accepit David (a)
segregatā de manu alienigenarū.
Et percussit David Moab, & men- 2
sus est eos in funibus, sternens eos
super terrā. Et fuerunt duo funi-
culi ad occidendū, (b) et duos fu-
niculos vivificavit. Et fuit Mo-
ab ipsi David in servos ferentes
(c) xenia. Et percussit David A- 3
draazar filiū Raab regē Suba, e-
unte eo ad imponendā manū suā
super flumen Euphratem. Et cepit 4
David de reb' ej' (d) mille curr'
& septē millia equitū, & viginti
millia virorū peditū. Et dissolvit
David omnes currus, & reliquit
sibi ipsi centum curr'. Et advenit 5
Syria Damasci ad auxiliandum
Adraazar regi Suba: & percussit
David in Syro viginti duo millia
virorum. Et posuit David præsi- 6
diū in Syria, quæ ad Damascū:
& fact' est Syrus ipsi David in
servos ferentes xenia. Et salvavit
Domin' David in omnib' ad quæ
ibat. Et cepit David (e) armillas 7
aureas, quæ erant super pueros A-
draazar, regis Suba: & attulit ea
in Hierusalē. (f) Et cepit ea Su-
sacim rex Ægypti, in ascendendo
ipsum in Hierusalem in dieb' Ro-
boā filii Salomonis. Et de Mete- 8
bac, & de electis civitatibus A-
draazar cepit rex David æs
multū valdè. (g) In eo fecit Sa-
lomon mare æneū, & columnas,
& labra, & omnia vasa. Et audi- 9
vit Thou rex (h) Hemath, quia
percussit David omnem virtutē
Adraazar; Et misit Thou Jeddu- 10
rā filiū suū ad regē David, in-
terrogare eum quæ ad pacem, &
benedicere eum pro eo, quòd im-
pugnavit Adraazar, & percussit
eum: quoniā adversari' erat ipsi
Adraazar: Et in manibus ejus e-
rant vasa argentea, & vasa au-
rea, & vasa ænea. Et hæc sanctifi- 11
cavit rex David Domino cū ar-
gento & cum auro, quod sanctifi-
cavit de omnibus civitatib', quas
subegerat, Ex Idumæa, & ex Mo- 12
ab, & ex filiis Ammon, & ex a-
lienigenis, & ex Amalec, & de
spoliis Adraazar filii Raab, regis
Suba. Et fecit David nomen. Et 13
cùm ipse reflecteret, percussit I-
dumeā in (i) Gebelem ad octo &
decē millia. Et posuit in Idumæa 14
præsidiū, in omni (k) Idumæa. Et
facti sunt omnes Idumæi servi
regi. Et salvavit Dominus David
in omnibus ad quæ ibat. Et re- 15
gnavit David super omnem Isra-
el. Et erat David faciens judi-
cium, & justitiam super omnem
populum suum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ח

1 והוה בתר כן ומחא דוד ית פלשתאי ותברנון ונסיב דוד ית תקוף אמתא מידא דפלשתאי׃
2 ומחא ית מואבאי ומשח להון בעדבא רמי יתהון לארעא ומשח תרין חבלין למקטל
3 ומלי חבלא לאחאה והוו מואבאי לדוד לעבדין נטלי פרס׃ ומחא דוד ית הדדעזר בר
4 רחוב מלכא דצובה כד אזל לאשנאה תחומיה בנהר פרת׃ ואסר דוד מניה אלף ושבע
מאה פרשין ועשרין אלפין גבר רגלי ועקר דוד ית כל רתיכיא ואשאר מנהון מאה
5 רתיכין׃ ואתו אנש ארם דמשק למסעד להדדעזר מלכא דצובא ומחא דוד בארם עשרין
6 ותרין אלפין גברא׃ ומני דוד אסטרטיגין בארם דמשק והוו אנש ארם לדוד לעבדין נטלי
7 פרס ופרק יי ית דוד בכל אתר די הלך׃ ונסיב דוד ית שלטי דדהבא דהוו על עבדי
8 הדדעזר ואיתנון לירושלם׃ ומבטח ומברותי קרוי הדדעזר נסיב מלכא דוד נחשא סגי
9 10 לחדא׃ ושמע תועי מלכא דחמת ארי מחא דוד ית כל משרית הדדעזר׃ ושלח תועי
ית יורם בריה לות מלכא דוד למשאל ליה לשלם ולברכותיה על דאגיח קרבא
בהדדעזר וקטליה ארי גבר עביד קרבין עם תועי הוה הדדעזר ועמה הוו מני כספא ומני
11 דהבא ומני נחשא׃ אף יתהון אקדיש מלכא דוד קדם יי עם כספא ודהבא די אקדיש
12 מכל עממיא די כביש׃ מארם וממואב ומבני עמון ומפלשתאי ומעמלקאי ומבזת
13 הדדעזר בר רחוב מלכא דצובה׃ וכנש דוד משרין כד תב מלממחי ית ארם בגיא מלח
14 תמנת עסר אלפין׃ ומני באדום אסטרטיגין בכל אדום מני אסטרטיגין והוו כל אדום
15 עבדין לדוד ופרק יי ית דוד בכל אתר די הליך׃ ומלך דוד על כל ישראל והוה דוד עביד
דין דקשוט וזכו לכל עמיה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. VIII.

ET fuit post hoc, & percussit David Pælisthæos, & fregit eos, & cepit 1
David commoditatem rivi de manu Pelisthæorū. Et percussit Moabæos, 2
et mens' est illos in sorte, projiciens eos in terram, et mensus est duos fu-
nes ad occidendū, & implementū funis ad vivificandū, et fuerunt Moa-
bæi Davidi in servos ferentes mun'. Et percussit David *Hhadad-Ghezer* 3
filiū Rehhob regem Szobah, quando ivit ad mutandū terminū suū in flu-
vio Perath. Et cepit David ex illo mille et septingentos equites & viginti 4
millia virorū peditū, et subnervavit David omnes curr', & reliquit ex
illis centū currus. Et venerunt viri Aram Damesek ut auxiliarentur *Ha-* 5
dadghezer regi Szoba: et percussit David in Aram viginti & duo millia vi-
rorū. Et præfecit David duces in Aram Damesek, & fuerunt viri Aram 6
Davidi in servos ferentes munus, et liberavit Dñs Davidem in omni loco
quò ivit. Et accepit David scuta aurea quæ fuerunt super servos *Hadad-* 7
ghezer, et attulit ea in Jerusalem. Et ex Betach & ex *Berothai* urbib' *Ha-* 8
dadghezer cepit rex David chalybem multam nimis. Et audivit Thogi rex 9
Hhamath quòd percussisset David omnē exercitū *Hadadghezer*. Et misit 10
Thogi Joram filiū suum ad regem David, ut precaretur illi pacem, & ut
benediceret illi, eò quòd iniisset bellum cum *Hadadghezer*, & oc-
cidisset illum (quia vir gerens bella cum Thogi fuit *Hadadghezer*,) &
cum illo fuerunt vasa argenti & vasa auri, et vasa æris. Etiam illa sanctifi- 11
cavit rex David ante Dñm cum argento & auro ꝙ sanctificavit de omni-
bus gentib' quas subegerat. De Aram & de *Moab* & de filiis Ghamon & 12
de Pelisthæis, & de Ghamalekæis, & de spolio *Hadadghezer* filii Rechob
regis Szoba. Et *collegit* David *copias* quando rediit à percutiendo Aram 13
in valle salis octodecim millia. Et constituit in Edom præfectos, & fuerunt 14
omnes Edomæi servi Davidi ; et liberavit Dñs David in omni loco quò
ivit. Et regnavit David super omnem Israel, & David fecit judicium ve- 15
ritatis & æquitatis omni populo suo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܟܢ . ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܬܒܪ ܐܢܘܢ. 1
ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܠܪܡܬܗ ܓܡܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܡܚܐ ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܡܫܚ ܐܢܘܢ ܒܚܒܠܐ. 2
ܘܪܡܝ ܐܢܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܡܫܚ ܬܪܝܢ ܚܒܠܝܢ. ܠܡܩܛܠܘ ܚܒܠܐ . ܘܚܒܠܐ ܠܡܚܝܘܬܗ.
ܘܗܘܘ ܡܘܐܒܝܐ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ ܡܩܪܒܝܢ ܡܘܗܒܬܐ. * ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܗܕܕܥܙܪ ܒܪ ܪܚܘܒ ܡܠܟܐ 3
ܕܨܘܒܐ. ܟܕ ܐܙܠ ܕܢܦܢܐ ܐܝܕܗ ܠܢܗܪܐ ܦܪܬ. * ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ ܡܢܗ . ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ 4
ܡܪܟܒܬܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܪܓܠܝܐ. ܘܥܩܪ ܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܫܒܩ
ܡܢܗܘܢ. ܡܐܐ ܡܪܟܒܬܐ. * ܘܐܬܐ ܐܕܘܡ ܘܕܪܡܣܘܩ ܠܡܥܕܪܘܗܝ ܠܗܕܕܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ. 5
ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܒܐܕܘܡ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܦܩܘܕܐ ܒܐܕܘܡ ܘܒܕܪܡܣܘܩ. 6
ܘܗܘܘ ܐܕܘܡ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ. ܡܩܪܒܝܢ ܡܘܗܒܬܐ. ܘܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܒܟܠ ܕܐܙܠ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ 7
ܫܠܛܐ ܕܕܗܒܐ ܕܗܘܘ ܥܠ ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܕܥܙܪ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܢܚܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܐܝܬܝ. 8
ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܛܒܚ ܘܡܢ ܒܪܘܬܝ ܡܕܝܢܬܗ ܕܗܕܕܥܙܪ. * ܘܫܡܥ ܬܘܥܝ ܡܠܟܐ 9
ܕܚܡܬ ܕܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܚܝܠܗ ܕܗܕܕܥܙܪ. * ܘܫܕܪ ܬܘܥܝ ܠܝܘܪܡ ܒܪܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ 10
ܕܘܝܕ. ܕܢܫܐܠ ܒܫܠܡܗ. ܘܢܒܪܟܝܘܗܝ. ܥܠ ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܗܕܕܥܙܪ ܘܡܚܝܗܝ. ܡܛܠ
ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܡܬܟܬܫܢܐ ܗܕܕܥܙܪ. ܘܢܣܒ ܒܐܝܕܗ ܝܘܪܡ ܒܪ ܬܘܥܝ. ܡܐܢܐ ܕܣܐܡܐ ܘܡܐܢܐ
ܕܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܕܘܝܕ. * ܘܐܦ ܠܗܠܝܢ ܩܕܫ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܥܡ 11
ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܩܕܫ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܟܒܫ. * ܡܢ ܐܕܘܡ. ܘܡܢ ܡܘܐܒ. ܘܡܢ 12
ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܢ ܥܡܠܩܝܐ. ܘܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܗܕܕܥܙܪ ܒܪ ܪܚܘܒ
ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܕܘܝܕ ܫܡܐ. ܟܕ ܗܦܟ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܕܡܚܐ ܗܘܐ ܠܐܕܘܡ ܒܚܝܠܐ 13
ܕܡܠܚܐ. ܘܩܛܠ ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܦܩܘܕܐ ܒܟܠܗ ܐܕܘܡ. ܘܗܘܘ 14
ܟܠܗܘܢ ܐܕܘܡܝܐ. ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܐܝܟ ܕܐܙܠ. * ܘܐܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ 15
ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ. ܠܟܠܗ ܥܡܗ.

CAP. VIII.

1 Contigit poſthæc ut percuteret David Philiſtæos, frangeretque eos, & caperet David Ramath-gama à Philiſtæis. 2 Percuſſit quoque Moabitas, et menſus eſt eos funibus: nam humi proſtratos menſus eſt duobus funibus, fune *ſcilicet uno* ad interficiendum, & *altero* fune ad ſervandum in vita: factíque ſunt Moabitæ ſervi Davidis, afferentes munera. 3 Percuſſit etiam David Hadarezerem filiũ Rehob, regẽ Soba; quum abiit ad verſandam manum ſuã (*i. auctoritatem exercendam*) in flumen Euphratem. 4 Trucidavit enim illi David mille ſeptingentos curr⁹, & viginti millia virorum peditũ: extirpavítq; David omnes currus, centum ex iis relictis curribus. 5 Quumque veniſſet Edom & Damaſcus ad juvandũ Hadarezerẽ regẽ Soba, percuſſit David in Edom viginti duo millia. 6 Et conſtituit David præfectos in Edom & in Damaſco: fuerúntq; Edomæi Davidi ſervi, afferentes vectigal: ſervabat autem Dñs Davidem quocunq; pergebat. 7 Accepit autem David pharetras aureas quas ferebant ſervi Hadarezeris. 8 Accepit etiã David æris quamplurimũ, attulítque ea in Jeruſalẽ ex Tabah & ex Berothi civitatib⁹ Hadarezeris. 9 Cúmque audîſſet Toa rex Hamath percuſſiſſe Davidẽ copias omnes Hadarezeris, 10 Miſit Toa Joram filium ſuum ad regem David ut ſalutaret eũ & benediceret ei, quòd bellum geſſiſſet cum Hadarezere & percuſſiſſet eum: erat enim Hadarezer vir bellicoſiſſimus: ſumpsítque manu ſuâ Joram filius Toa vaſa argentea, & vaſa aurea, & vaſa ænea, obtulítque Davidi: 11 Atque hæc etiam conſecravit rex David Domino unà cum argento & auro quæ conſecraverat ex omnibus gentibus quas ſubegerat: 12 Ab Edom, & à Moab, à filiis Ammon, à Philiſtæis, ab Amalecitis, & à principatu Hadarezeris filii Rehob regis Soba. 13 Et commiſſo ibi David prælio cùm reverteretur poſtquã pcuſſiſſet Edom in valle ſalis, peremit decem & octo millia: 14 Et conſtituit David præfectos in tota Edom, fuerúntque omnes Edomæi ſervi Davidis. Et ſervavit Dñs Davidem quocunq; pergebat. 15 Regnavit ergò David ſuper univerſum Iſraelem, exercebátque David judicium & juſtitiam in totum populum ſuum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن * فلما كان بعد ذلك حارب داود اهل فلسطين ايضا * وظفر 1
بهم * واخذ داود رامة جماه من اهل فلسطين * وظفر بالموابيين ايضا * ومسحهم بالحبال * واضجع 2
رجالهم الي الارض * كلما مسح حبلين قتل الذي مسحهما * واحيا الذي تحت حبل واحد * وصار
الموابيون عبيدا لداود يودون اليه الخراج * وظفر داود بهدارعزار بن راحوب ملك نصيبين * 3
حيث صار الي نهر الفرات * وقتل من اصحابه خلقا كثيرا * واخذ منه الفا وسبعماية حمالة * وقتل 4
من رجاله عشرين الفا * وحل داود فراس الحمولات * وترك لنفسه ماية حمولة * وجاء ملك ادوم 5
وصاحب دمسق ليعينا هدارعزار ملك نصيبين * فقتل داود من ادوم اثنين وعشرين الفا رجال
* واستعمل داود عمالا على ادوم ودمسق * وصار اهل ادوم عبيدا لداود يودون اليه الخراج * وظفر 6
الله داود حيث ما توجه * واخذ داود حقاب الذهب التي كانت مع عبيد هدارعزار * واخذ داود 7 8
الملك ايضا من سلطان هدارعزار نحاسا كثيرا * واتي به الي اورشليم * واخذ من طاباح ومن
بروثي قري هدارعزار مالا كثيرا * وسمع توع ملك حماه ان داود قتل اجناد هدارعزار * فارسل 9 10
ابنه يورام الي داود الملك يسلم عليه ويدعوا له ويهنيه بالظفر * حيث ظفر بهدارعزار واجناده *
لان هدارعزار كان رجلا جبارا * واخذ يورام بن توع معه انية فضة وذهبا ونحاسا * فاتي بها داود
* وصيرها داود الملك حرمة للرب مع الفضة والذهب الذي اخذ من جميع الشعوب الذي 11
ظفر بهم * من ادوم * ومن مواب * ومن بني عمون * ومن اهل فلسطين * ومن العمالقيين * 12
ومن سلطان هدارعزار بن راحوب ملك نصيبين * وحارب داود حيث رجع من بعد قتله 13
اهل ادوم في وادي الملح * وقتل ثمانية عشر الفا * وصير داود عمالا على ارض ادوم كلها * وصار جميع 14
بني ادوم عبيدا لداود * وخلص الرب داود حيث توجه * وملك داود على جميع بني اسرائيل * 15
وملا داود ارض شعبه برا وعدلا *

CAP. VIII.

1 *His peractis, pugnavit etiam David contra Paleſtinos, & devicit eos, cepitque David Ramath-gamah à Paleſtinis.* 2 *Superavit etiam Moabitas, menſuſque eſt eos funibus: viris enim eorum humi proſtratis, quoties metiebatur duos funes, interficiebat quos menſus fuerat, & vivos ſervabat eos qui erant ſub altero funium: factiq; ſunt Moabitæ ſervi Davidis, pendentes ei vectigal.* 3 *Devicit præterea David Hadarezerem filium Rehob, regem Neſibin, quum profectus eſt ad fluvium Euphratẽ.* 4 *Et interfectâ ex ejus gente turbâ plurimâ, cepit ab eo mille ſeptingenta vehicula; interfecit enim ex ejus viris viginti millia; diſſolvitque David rotas vehiculorum, reſervatis ſibi centum vehiculis.* 5 *Venerunt autem rex Edom, & dominus Damaſci ut opem ferrent Hadarezeri regi Neſibin: percuſſitque David ex Edom viginti duo millia peditum.* 6 *Et adhibuit David Actores ſuper Edom et Damaſcum: factique ſunt habitatores Edom ſervi Davidis, pendentes ei vectigal: & proſperum reddebat Deus Davidem quocunque ſe vertebat.* 7 *Accepit autem David balteos aureos quos habebant ſervi Hadarezeris:* 8 *Accepit etiam David rex ab imperatore Hadarezere æs copioſũ, attulitq; illud in Jeruſalem: deniq; accepit à Tabah & è Baruthi civitatibus Hadarezeris, opes multas.* 9 *Audiens autem Toa rex Hamath quòd David trucidâſſet milites Hadarezeris,* 10 *Miſit filium ſuum Jorã ad Davidẽ regem, ut ſalutaret eũ, fauſta precaretur ei, & gratularetur illi ob partam ab Hadarezere & militibus ejus victoriam: erat enim Hadarezer vir gigas: portavitque ſecum Jorã filius Toa vaſa argentea, aurum, & æs, & obtulit ea Davidi.* 11 *Et ſtatuit ea David rex ſacra Domino unà cum argento & auro quod tulerat ab omnibus populis quos ſuperaverat:* 12 *Nempe ab Edom, à Moab, à filiis Ammon, à Paleſtinis, ab Amalecitis, & ab imperatore Hadarezere filio Rehob, rege Neſibin.* 13 *Pugnavit etiam David cùm reverſus eſſet à cæde Edomæorum, in valle ſalis, & trucidavit decem & octo millia.* 14 *Creavitque David Actores ſuper univerſam terrã Edom, & facti ſunt omnes Edomæi ſervi Davidis: ſervabatque Dominus Davidem quocunque ibat.* 15 *Regnavit itaque David ſuper univerſum Iſraelem, & implevit David terram populi ſui integritate & æquitate.*

שמואל ב׃ ט

Achilud filius Jehoſaphath & : exercitum ſuper Serujah filius Joab Et
16 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד
Ebjathar filius Achimelech & ,Achitub filius Sadoc Et .*commemorans*
17 מַזְכִּיר׃ וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר
,Hacerethi &,Jehojadah filius Benajahu Et .ſcriba Serajah & ; ſacerdotes
18 כֹּהֲנִים וּשְׂרָיָה סוֹפֵר׃ וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי
.erant *ſacerdotes* David filii & : Haphelethi &
וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ׃

CAP. IX. ט

faciam & , Saul *domui* remanſerit qui adhuc eſt Num :David dixit Et
1 וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֶשׁ־עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה
, ſervus Saul domui Et ? Jonathan propter miſericordiam eo cum
2 עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן׃ וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד
rex dixitque ; David ad eum vocaverunt & : Sibah ejus nomen &
וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ־לוֹ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
non Nunquid:rex Dixitque .tuus Servus : dixit & ? Siba Túne : eum ad
3 אֵלָיו הַאַתָּה צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס
dixitque ? Dei miſericordiã eo cũ faciam & , Saul *domui vir adhuc*
עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
.pedibus *percuſſus* Jonathan filius Adhuc : regem ad Siba
צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם׃
Ecce : regem ad Siba dixit & ? *ipſe* Ubi : rex ei Dixitque
4 וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֵיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־
,David rex Miſitque .Lodebar *in* Hammiel filii Machir *domi ipſe*
5 הוּא בֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל בְּלוֹ דְבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד
venit Et .Lodebar de Hammiel filii Machir domo è eum *cepit* &
6 וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלּוֹ דְבָר׃ וַיָּבֹא
,*ſuas facies* ſuper *cecidit* &,David ad Saul filii Jonathan fili' Mephiboſeth
מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו
.tuus ſervus Ecce : dixit & ?Mephiboſeth,David dixitque:ſe incurvavit &
וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עַבְדֶּךָ׃
miſericordiã tecum faciam faciendo quia ; timeas Ne : David ei Dixitque
7 וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד אַל־תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד
Saul agrum omnem tibi faciã reddere & :tuũ patrẽ Jonathan propter
בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת־כָּל־שְׂדֵה שָׁאוּל
,ſe incurvavit Et ,*jugiter* meã menſam ſuper panẽ comedes tu & :tui patris
8 אָבִיךָ וְאַתָּה תֹּאכַל לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי תָּמִיד׃ וַיִּשְׁתַּחוּ
? ego ſicut qui ,mortuũ canem *ad* reſpexiſti quia,tu' ſervus Quid:dixit &
וַיֹּאמֶר מֶה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל־הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי׃
quod Omne :eum ad dixit & ,Saul puerum Siba *ad* rex vocavit Et
9 וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא נַעַר שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר
coles Et .*tuorum dominorum* filio dedi ,ej' domui omni & , Sauli erat
10 הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל־בֵּיתוֹ נָתַתִּי לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ׃ וְעָבַדְתָּ
filio erit & ,*adduces* & ,tui ſervi &,tui filii & ,tu *humum* ei
לּוֹ אֶת־הָאֲדָמָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֶן־
comedet tui domini fili' Mephiboſeth & :eũ comedet &,panis *tuorũ dominorũ*
אֲדֹנֶיךָ לֶּחֶם וַאֲכָלוֹ וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל
viginti & , filii quindecim Siba & :meã menſam ſuper panẽ ſemper
תָּמִיד לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי וּלְצִיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים
. præceperit quæ omnia Juxta : regem ad Siba Dixitque .ſervi
11 עֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה
comedens Mephiboſeth & : tu' ſerv' faciet ſic ,ſuo ſervo rex meus dñs
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל
filius Mephiboſeth Et .regis filiis de unus veluti meã menſam ſuper
12 עַל־שֻׁלְחָנִי כְּאַחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְלִמְפִיבֹשֶׁת בֵּן־
ſervi ,Siba domus habitatio omnis & : Micha ej' nomen & ; parvus
קָטָן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית־צִיבָא עֲבָדִים
menſam ſuper quia ,Jeruſalaim in *manens* Mephiboſeth Et .Mephiboſeth
13 לִמְפִיבֹשֶׁת׃ וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִַם כִּי עַל־שֻׁלְחַן
.ſuis pedibus duobus claudicabat ipſe & : *comedens ipſe* ſemper regis
הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא פִּסֵּחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו׃

Verſio VUL. LAT.

16 Joab autem filius Saruiæ erat ſuper exercitum : porrò Joſaphat filius Ahilud erat à commentariis. 17 Et Sadoc fili' Achitob, & Achimelech filius Abiathar, erant ſacerdotes: & Saraias, ſcriba: 18 Banaias autem filius Joiadæ, ſuper Cerethi & Phelethi: filii autem David ſacerdotes erant.

CAP. IX.

1 ET dixit David; Putáſne eſt aliquis qui remanſerit de domo Saul, ut faciam cum eo miſericordiam propter Jonathan? 2 Erat autem de domo Saul, ſervus nomine Siba: quẽ cùm vocâſſet rex ad ſe, dixit ei; Túne es Siba? & ille reſpondit, Ego 3 ſum ſervus tu'. Et ait rex; Numquid ſupereſt aliquis de domo Saul, ut faciam cum eo miſericordiam Dei? Dixítque Siba regi; Supereſt filius Jonathæ, 4 debilis pedibus. Ubi, inquit, eſt? Et Siba ad regem, Ecce, ait, in domo eſt Machir filii Am-5 miel in Lodabar. Miſit ergò rex David, & tulit eum de domo Machir filii Ammiel de Lo-6 dabar. Cùm autem veniſſet Miphiboſeth filius Jonathæ filii Saul ad David, corruit in faciem ſuam, & adoravit. Dixítque David, Miphiboſeth? Qui reſpondit, Adſum ſervus tuus. 7 Et ait ei David; Ne timeas, quia faciens faciã in te miſericordiam propter Jonathan patrem tuum, & reſtituam tibi omnes agros Saul patris tui, & tu comedes panem in menſa 8 mea ſemp. Qui adorans eum, dixit; Quis ego ſum ſervus tu', quoniam reſpexiſti ſuper canẽ 9 mortuum ſimilem mei? Vocavit itaque rex Sibam puerum Saul, & dixit ei; Omnia quæcunque fuerunt Saul, & univerſam domum ejus, dedi filio 10 domini tui. Operare igitur ei terram tu, & filii tui, & ſervi tui: & inferes filio domini tui cibos ut alatur: Miphiboſeth autem filius domini tui comedet ſemper panem ſuper menſam meam. Erant autem Sibæ quindecim filii, & viginti ſer-11 vi. Dixítque Siba ad regem; Sicut juſſiſti, domine mi rex, ſervo tuo, ſic faciet ſervus tuus: & Miphiboſeth comedet ſuper menſam meam, quaſi unus de 12 filiis regis. Habebat autem Miphiboſeth filium parvulũ nomine Micha: omnis verò cognatio domûs Sibæ ſerviebat 13 Miphiboſeth. Porrò Miphiboſeth habitabat in Jeruſalem: quia de menſa regis jugiter veſcebatur: & erat claudus utroque pede.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp.

16 Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς· καὶ (σ) Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων· 17 Καὶ (τ) Σαδδοὺκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· καὶ (υ) Σασὰ ὁ γραμματεύς· 18 Καὶ (φ) Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ (χ) σύμβουλος· καὶ ὁ (ψ) Χελεθὶ, καὶ ὁ Φελετὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν.

MS.A. (σ) Ἰωσαφ υἱὸς Ἀχιμέλεχ (τ) Σαδοὺχ (υ) Σαραίας (φ) Βαναγαίας (χ) σύμβολος· (ψ) Χερεθθεὶ καὶ ὁ Φελεθθεὶ * υἱοὶ

ΚΕΦ. Θʹ.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ, Εἰ (α) ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος ἐν τῷ οἴκῳ Σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν; 2 Καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ (β) ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβά· καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, (γ) Σὺ εἶ Σιβά; καὶ εἶπεν, 3 Ἐγὼ δοῦλος σός. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰ ὑπολέλειπται (δ) ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἔτι ἀνὴρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος Θεοῦ; καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἔτι ἐστὶν υἱὸς τῷ 4 Ἰωνάθαν πεπληγὼς τοὺς πόδας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ποῦ οὗτος; καὶ εἶπεν Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ 5 ἐκ τῆς (ε) Λοδάβαρ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου 6 Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς (ζ) Λοδάβαρ. Καὶ παραγίνεται (η) Μεμφιβοσθὲ υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μεμφιβοσθέ; καὶ 7 (θ) εἶπεν, Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω (ι) μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν (κ) Σαοὺλ πατρὸς τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ φαγῇ ἄρτον ἐπὶ 8 τῆς τραπέζης μου διαπαντός. Καὶ προσεκύνησεν Μεμφιβοσθὲ, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνη-9 κότα τὸν ὅμοιον ἐμοί; Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σιβὰ τὸ παιδάριον Σαοὺλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Πάντα ὅσα ἐστὶ τῷ Σαοὺλ καὶ ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (λ) δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυ-10 ρίου σου. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται (μ) ἄρτους· καὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς τοῦ κυρίου σου (ν) φάγεται διαπαντὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. καὶ τῷ Σιβᾷ ἦσαν 11 πεντεκαίδεκα υἱοὶ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι. Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ Μεμφιβοσθὲ ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυὶδ καθ-12 ὼς εἷς τῶν (ξ) υἱῶν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Καὶ τῷ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς (ο) μικρὸς ἦν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχά. καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις (π) τοῦ οἴ-13 κου Σιβὰ δοῦλοι (ρ) τοῦ Μεμφιβοσθέ. Καὶ Μεμφιβοσθὲ (σ) κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ (τ) βασιλέως αὐτὸς διαπαντὸς ἤσθιε, καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

MS.A. (α) ἔστιν ὑπολελειμμένος τῷ (β) παῖς ἦν, καὶ (γ) Εἰ σὺ εἶ Σιβά; (δ) τῷ οἴκῳ Σαοὺλ (ε) Λαβαδαρί. (ζ) Λαδάβαρ. (η) Μεμφιβοσθαὶ (θ) εἶπεν, Ὁ δοῦλος (ι) ἔλαιος μετὰ σοῦ διὰ (κ) Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ σοὶ (λ) δέδωκα * τῷ οἴκῳ τῷ κυρίῳ σου. (μ) αὐτοὺς· (ν) φάγεται ἄρτους διαπαντὸς ἐπὶ (ξ) υἱῶν τοῦ βασιλέως. (ο) μικρὸς, καὶ (π) αὐτοῦ οἴκου (ρ) τῷ Μεμφιβοσθαί. (σ) κατοικεῖ (τ) βασιλέως ἤσθιεν διαπαντὸς,

cum Tranſ. LAT.

Et Joab fili' Sarviæ ſuper exercitũ: & Joſaphat filius Achilud ſuper commentarios: 16 *Et Sadoc filius Achitob, & (l) Achimelech filius Abiathar ſacerdotes: & Saſa ſcriba:* 17 *Et Banæas fili' Jodae conſiliarius: Et ipſe (m) Chelethi, & ipſe Phelcti: & filii David erant principes aulæ.* 18

CAP. IX.

ET dixit David; Si eſt (a) adhuc ſuperſtes in domo Saul: & faciã cum eo miſericordiã propter Jonathan? 1 *Et de domo Saul erat puer, & nomẽ ei Siba: & vocant eum ad David. Et dixit ad eũ rex, Tu es Siba? Et dixit, Ego ſervus tuus.* 2 *Et dixit rex, Si reſiduus eſt de domo Saul adhuc vir: & faciã cum eo miſericordiam Dei? Et dixit Siba ad regẽ, Adhuc eſt fili' ipſi Jonathan percuſſus pedes.* 3 *Et dixit rex, ubi iſte? Et dixit Siba ad regẽ, Ecce in domo Machir filii Amiel de ipſa Lodabar.* 4 *Et miſit rex David, & ſumpſit eũ de domo Machir filii Amiel de Lodabar.* 5 *Et advenit Memphiboſthe fili' Jonathan filii Saul ad regẽ David, & cecidit in faciẽ ſuã, & adoravit eũ. Et dixit ei David, Memphiboſthe? Et dixit, Ecce ſerv' tuus.* 6 *Et dixit ei David; Nè timeas, quoniam faciens faciã tecũ miſericordiã propter Jonathan patrẽ tuũ; & reſtituã tibi omnem agrũ Saul patris patris tui: & tu manducabis panẽ ſuper menſam meam ſemper.* 7 *Et Memphiboſthe adoravit, & dixit; Quis ſum ſerv' tu', quia reſpexiſti ſuper canẽ mortuũ ſimilẽ mihi?* 8 *Et vocavit rex Siba puerum Saul, & dixit ad eũ; Omnia quæcunq; ſunt ipſi Saul, & (b) univerſæ domui ejus, dedi filio domini tui.* 9 *Et operare ei terram, tu, & filii tui, & ſervi tui: & introferes filio domini tui panes, & (c) comedet panes: & Memphiboſthe fili' domini tui manducabit perpetuò panẽ ſuper menſam meam. Et Siba erant quinq; & decẽ filii, & viginti ſervi.* 10 *Et dixit Siba ad regem, Juxta omnia, quæcunq; mandavit domin' meus rex ſervo ſuo, ſic faciet ſervus tuus. Et Memphiboſthe comedebat ſuper menſam David, ſicut unus filiorum ipſius regis.* 11 *Et ipſi Memphiboſthe fili' parv' erat: & nomen ei Micha. Et omnis habitatio domûs Siba, ſervi Memphiboſthe.* 12 *Et Memphiboſthe habitabat in Hieruſalem, quoniã ſuper menſam regis ipſe ſemper comedebat: & ipſe erat claudus ambobus pedibus ſuis.* 13

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וְיוֹאָב בַּר צְרוּיָה מְמַנָּא עַל חֵילָא וִיהוֹשָׁפָט בַּר אֲחִילוּד מְמַנָּא עַל דָּכְרָנַיָּא׃ וְצָדוֹק בַּר
17 אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בַּר אֶבְיָתָר כָּהֲנַיָּא וּשְׂרָיָה סָפְרָא׃ וּבְנָיָהוּ בַּר יְהוֹיָדָע מְמַנָּא עַל קַשָּׁתַיָּא
18 וְעַל קַלָּעַיָּא וּבְנֵי דָוִד רַבְרְבִין הֲווֹ׃

ט

1 וַאֲמַר דָּוִד הַאִית כְּעַן עוֹד דִּי אִשְׁתְּאַר לְבֵית שָׁאוּל וְאַעֲבֵיד עִמֵּיהּ טִיבוּ בְּדִיל יְהוֹנָתָן׃
2 וּלְבֵית שָׁאוּל עַבְדָּא וּשְׁמֵיהּ צִיבָא וּקְרוֹ לֵיהּ לְוָת דָּוִד וַאֲמַר מַלְכָּא לֵיהּ הַאַתְּ צִיבָא וַאֲמַר
3 עַבְדָּךְ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא הַאִית עוֹד גַּבְרָא לְבֵית שָׁאוּל וְאַעֲבֵיד עִמֵּיהּ טִיבוּ מִן קֳדָם יְיָ וַאֲמַר
4 צִיבָא לְמַלְכָּא עוֹד בְּרָא לִיהוֹנָתָן לְקֵי בְּתַרְתֵּין רִגְלוֹהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא הֵיכָא הוּא וַאֲמַר
5 צִיבָא לְמַלְכָּא הָא הוּא בֵּית מָכִיר בַּר עַמִּיאֵל בְּלוֹ דְבָר׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא דָוִד וְדַבְרֵיהּ מִבֵּית
6 מָכִיר בַּר עַמִּיאֵל מִלּוֹ דְבָר׃ וַאֲתָא מְפִיבוֹשֶׁת בַּר יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל לְוָת דָּוִד וּנְפַל עַל
7 אַפּוֹהִי וּסְגִיד וַאֲמַר דָּוִד מְפִיבוֹשֶׁת וַאֲמַר הָא עַבְדָּךְ׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד לָא תִדְחַל אֲרֵי מֶעְבַּד
אַעֲבֵיד עִמָּךְ טִיבוּ בְּדִיל יְהוֹנָתָן אֲבוּךְ וַאֲתֵיב לָךְ יָת כָּל אַחְסָנַת שָׁאוּל אֲבוּךְ וְאַתְּ תֵּיכוֹל
8 לַחְמָא עַל פָּתוֹרִי תְּדִירָא׃ וּסְגִיד וַאֲמַר מָה עַבְדָּךְ אֲרֵי אִתְפְּנֵיתָא עַל גְּבַר הֶדְיוֹט דִּכְוָתִי׃
9 וּקְרָא מַלְכָּא לְצִיבָא עוּלֵימָא דְשָׁאוּל וַאֲמַר לֵיהּ כֹּל דַּהֲוָה לְשָׁאוּל וּלְכָל בֵּיתֵיהּ יְהָבִית
10 לְבַר רִבּוֹנָךְ׃ וְתִפְלַח לֵיהּ יָת אַרְעָא אַתְּ וּבְנָךְ וְעַבְדָּךְ וְתֵעוֹל וִיהֵי לְבַר רִבּוֹנָךְ מְזוֹן וְיִתְפַּרְנֵס
וּמְפִיבוֹשֶׁת בַּר רִבּוֹנָךְ אָכֵיל תְּדִירָא לַחְמָא עַל פָּתוֹרִי וּלְצִיבָא חַמְשַׁת עֲסַר בְּנִין וְעַסְרִין
11 עַבְדִּין׃ וַאֲמַר צִיבָא לְמַלְכָּא כְּכֹל דִּי פַּקֵּיד רִבּוֹנִי מַלְכָּא יָת עַבְדֵּיהּ הָכֵין יַעֲבֵיד עַבְדָּךְ
12 וּמְפִיבוֹשֶׁת אָכֵיל עַל פָּתוֹרִי כְּחַד מִבְּנֵי מַלְכָּא׃ וְלִמְפִיבוֹשֶׁת בְּרָא זְעֵירָא וּשְׁמֵיהּ מִיכָא
13 וְכֹל מוֹתַב בֵּית צִיבָא עַבְדִּין לִמְפִיבוֹשֶׁת׃ וּמְפִיבוֹשֶׁת יָתֵיב בִּירוּשְׁלֶם אֲרֵי עַל פָּתוֹרָא
דְּמַלְכָּא תְּדִירָא הוּא אָכֵיל וְהוּא לְקֵי בְּתַרְתֵּין רִגְלוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Joab filius Szarujah præfect' erat ſuper exercitum, et Jehoſaphat filius Ahhilud præfectus ſuper monimenta. Et Szadok fili' Ahhitob et Ahhimelech filius Abiathar erant ſacerdotes, et Seraja ſcriba. Et Benjahu filius Jehojadagh præpoſitus ſuper ſagittatores et ſuper funditores; et filii David magnates erant. 16 17 18

CAP. IX.

ET dixit David : Num eſt hîc adhuc qui relictus ſit in domo Saul; ut faciam cum illo benignitatem propter Jehonathan? 1 Et in domo Saul erat ſervus, et nomen ejus Sziba, et vocarunt illũ ad David: et dixit rex illi, Num tu es Sziba? et dixit : Serv' tu' ſum. 2 Et dixit rex: Num eſt adhuc vir in domo Saul ut faciam cũ illo benignitatẽ ante Dñm? et dixit Sziba regi : Adhuc eſt fili' Jehonathano claud' in ambob' pedib' ſuis. 3 Et dixit illi rex, Ubi eſt? et dixit Sziba regi, Ecce ille eſt in domo Machir filii Ghamiel in Lodebar. 4 Et miſit rex David, et tulit illũ ex domo Machir filii Ghamiel ex Lodebar. 5 Et venit Mephiboſeth fili' Jehonathã filii Saul, ad David; et cecidit ſuper faciẽ ſuam, et adoravit: et dixit David; Mephiboſeth? et dixit, Ecce ſerv' tu'. 6 Et dixit illi David, Ne timeas; nam faciendo faciam tecũ benignitatẽ propter Jehonathan patrẽ tuũ, et reddã tibi omnem hæreditatẽ Saul patris tui; et tu comedes panẽ ſup menſam *meam*, ſemp. 7 Et adoravit et dixit, Quid eſt ſerv' tu', q reſpexiſti ad virum idiotã qualis ſum ego? 8 Et vocavit rex Sziba puerum Saul, et dixit illi, Omne quod fuit Sauli, et omni domui ej' dedi filio domini tui. 9 Et coles illi terrã tu et filii tui, et ſervi tui, et afferes ut ſit filio domini tui vict', et alatur; et Mephiboſeth fili' domini tui comedet ſemp panẽ ſup menſã meã: et Sziba erant quindecim filii et viginti ſervi. 10 Et dixit Sziba ad regẽ, Secundùm omne quod juſſit domin' meus rex ſervo ſuo, ſic faciet ſerv' tuus: et Mephiboſeth comedebat ut un' ex filiis regis. 11 Et ipſi Mephiboſeth erat filius parvus, et nomen ejus Michah; et omnis familia domus Sziba ſervi erant Mephiboſeth. 12 Et Mephiboſeth ſedebat in Jeruſalem, quia ſuper menſam regis jugiter ipſe comedebat, et ipſe claudicabat ambobus pedibus ſuis. 13

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܨܕܘܩ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. 16
ܓܠܝܘܢܝܐ. ܘܐܒܝܬܪ ܒܪ ܐܚܝܡܠܟ. ܟܗ̈ܢܐ. ܘܣܪܝܐ. ܣܦܪܐ. * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܥܠ 17
ܚ̈ܐܪܐ ܘܥܠ 18
ܦܠܫ̈ܐ. ܘܒܢ̈ܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܗܘܘ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܛ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܐܝܬ ܗܘ ܐܢܫ 1
ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܐܥܒܕ ܥܡܗ ܛܝܒܘܬܐ ܡܛܠ ܝܘܢܬܢ. * ܘܠܒܝܬܗ ܕܫܐܘܠ 2
ܐܝܬ ܗܘܐ ܥܒܕܐ ܕܫܡܗ ܨܝܒܐ. ܘܩܪܘܗܝ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܨܝܒܐ.
ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܬ ܠܘܬ ܐܢܫ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܐܥܒܕ ܥܡܗ 3
ܛܝܒܘܬܐ ܡܛܠ ܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. ܐܝܬ ܒܪܐ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܡܚܝܪ ܪ̈ܓܠܘܗܝ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܟܘ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. ܗܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ 4
ܠܘܕܒܪ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ. ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ ܠܘܕܒܪ. * ܘܐܬܐ ܡܦܝܒܘܫܬ 5 6
ܒܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܣܓܕ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܦܝܒܘܫܬ.
ܘܐܡܪ. ܗܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ ܕܡܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡܟ ܛܝܒܘܬܐ. ܡܛܠ 7
ܝܘܢܬܢ ܐܒܘܟ. ܘܡܗܦܟ ܐܢܐ ܠܟ. ܟܠܗܘܢ ܚܩ̈ܠܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܐܒܘܟ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ ܐܟܠ
ܠܚܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܝ. ܐܡܝܢܐܝܬ. * ܘܣܓܕ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܗܘ ܥܒܕܟ ܕܬܬܦܢܐ ܒܝ. ܕܐܝܟ ܟܠܒܐ 8
ܡܝܬܐ ܐܢܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܫܐܘܠ. ܘܠܟܠܗ ܒܝܬܗ. 9
ܝܗܒܬ ܠܒܪ ܡܪܟ. * ܘܬܦܠܘܚ ܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܢܬ. ܘܒܢܝܟ. ܘܥܒܕܝܟ. ܘܬܥܠ ܠܒܪ ܡܪܟ 10
ܠܚܡܐ. ܘܢܐܟܘܠ. ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܡܪܟ. ܢܗܘܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܝ. ܐܡܝܢܐܝܬ.
ܘܠܨܝܒܐ. ܐܝܬ ܗܘܘ ܠܗ ܚܡܫܬܥܣܪ ܒܢܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܥܒܕܝܢ. * ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. 11
ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܥܒܕܗ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܐܟܠ ܗܘܐ ܠܚܡܐ
ܥܠ ܦܬܘܪܗ ܕܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܠܡܦܝܒܘܫܬ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܙܥܘܪܐ. 12
ܘܫܡܗ ܡܝܟܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬܗ ܕܨܝܒܐ. ܗܘܘ ܥܒܕܐ ܠܡܦܝܒܘܫܬ. * ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܝܬܒ 13
ܗܘܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܥܠ ܦܬܘܪܗ ܕܡܠܟܐ ܐܡܝܢܐܝܬ ܐܟܠ ܗܘܐ. ܘܡܚܝܪ ܗܘܐ ܬܪ̈ܬܝܗܝܢ ܪ̈ܓܠܘܗܝ.

Joab verò filius Suriæ præerat militiæ, & Joſaphat 16
filius Ahilud erat commemorator. Sadoc 17
filius Ahitob Galionæus, & Abiathar filiꝰ
Ahimelech ſacerdotes: Saria verò, ſcriba.
Benaia filius Jojadaa, præpoſitꝰ nobilibus & 18
militibus: filii verò Davidis erant principes.

CAP. IX.

Dixit verò David, Eſtne quiſpiã ſuperſtes 1
de domo Saulis, ut eum benignè tractem propter
Jonathanem. Erat autem domui Saulis 2
ſervus quidam nomine Siba, cui ad Davidem
vocato dixit rex, Túne es Siba? Reſpondit,
Ego ſum, ſervus tuus. Ait illi rex, Superéſtne 3
adhuc quiſpiã de familia Saulis, cui benevolentiam
exhibeam propter Deum? Dixit Siba
regi, Supereſt Jonathani filiꝰ mutilus pedibꝰ.
Ait illi rex, Ubinam eſt? Reſpondit Siba regi, 4
Ecce eſt in domo Machir filii Ghemil, de
Lodbar. Miſit ergò rex, & tulit eum de domo 5
Machir filii Ghemil, è Lodbar. Cúmque veniſſet 6
Mephibſath filius Jonathanis filii Saulis
ad Davidem, procidit in faciem ſuam, & adoravit.
Et ait David, Mephibſath. Qui reſpondit,
Adeſt ſervus tuus. Dixit ad eum David, 7
Ne timeas, quoniam benignè ſum te excepturus
propter Jonathanem patrem tuũ, tibíque
reſtituturus omnes agros Saulis patris tui, túque
eris aſſiduè comedens panem ſuper menſam
meã. Qui incurvans ſe dixit, Quid eſt ſervus 8
tuus, ut me reſpexeris? cùm ego ſim velut
canis mortuus. Tum accerſito Siba, dixit illi 9
rex, Quicquid attinebat ad Saulem totámque
domum ipſius, do filio domini tui. Quapropter 10
coles ei terrã _ejus_, tu, filii tui, & ſervi tui;
inferéſque filio domini tui cibũ, ut comedat:
Mephibſath autem filius domini tui erit perpetuò
comedens cibum ſuper menſam meam.
Porrò Siba quindecim habebat filios, & viginti
ſervos. Ait Siba ad regem, Quicquid 11
imperat dominus meꝰ rex ſervo ſuo, ſic faciet
ſervus tuus. Igitur Mephibſath fuit panem edens
ſuper menſa regia, ut unus ex filiis regis.
(Habebat autem Mephibſath filium parvum, 12
nomine Micha) & omnes vernaculi domûs
Sibæ fuerunt ſervi Mephibſath. Cæterùm 13
Mephibſath reſidebat in Jeruſalem, eò quòd
ſuper menſa regis perpetuò comederet, quamvis
mutilus eſſet utroque pede.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان صاحب حربته يواب بن صوريا * ويوسافاط بن اخيلود مذكرا * وصادوق بن احيطوب 16 17
الجلبني * وابيتار بن احيملك حبرين * وساريا كاتبا للملك * وبنيا بن يوياداع على الاحرار 18
والاجناد * وبنو داود عظماء *   * الفصل التاسع *
* فقال داود ليت شعري ان كان بقي احد من اهل ساول * ارحمه من اجل يوناتان * وكان 1 2
لساول عبدا اسمه صيبا فدعي به الى داود الملك. فقال داود * انت صيبا. قال نعم انا عبدك
* قال له الملك. بقي انسان من بيت ساول ارحمه من اجل الله. قال صيبا. بقي ابنا ليوناتان 3
مقعدا * قال له الملك * اين هو. قال صيبا للملك. هو عند ماخير بن جميل من لود * فارسل داود 4 5
واتى به. واسمه مفيبست بن يوناتان بن ساول * فلما اتى داود خر له ساجدا على وجهه. فقال 6
داود * يا مفيبست. قال. قد اتاك عبدك * قال لا خوف عليك. لاني صانع بك خيرا ومعروفا من 7
اجل يوناتان ابيك * وارد عليك جميع مزارع ساول ابيك. ويكون بين ندماني يتغدى معي ابدا
* فسجد مفيبست وقال. ماذا يعد عبدك الذي رفعتني. فانما انا مثل كلب ميت * فدعي الملك 8 9
صيبا وقال له * كل شي كان لساول ولاهل بيته قد صيرته لابن مولاك * وصيرتك انت وبنيك 10
وعبيدك اكرة له. تدخلون الغلات لابن مولاك يعيش بها * واما مفيبست بن مولاك * فقد
صيرته نديما لي يتغدى معي ابدا على مايدتي * وكان لصيبا خمسة عشر ابنا وعشرون عبدا
* فقال صيبا للملك * ما امر سيدي عبده. كذلك يفعل عبدك * وصار مفيبست من ندماء 11
الملك * وكان لمفيبست ابنا صغيرا اسمه ميخا. وصار اهل صيبا وكل من له عبيدا لمفيبست * وسكن 12 13
مفيبست باورشليم بحضرة الملك * لانه كان يتغدى مع الملك كل يوم * وكان مقعدا *

* _Erat autem ſariſſophorus ejus Joab filius_ 16
Suriæ: & Joſaphat filius Achilud, commemorator:
Sadoc filius Achitob Galinæi, 17
& Abithar filius Achimelech, ambo ſacerdotes:
Saria, ſcriba regis: Banaia filius 18
Jojadaa, præpoſitus ingenuis atque
militibus: filii verò Davidis, principes.

CAP. IX.

Dixit autem David, utinam ſcirem 1
num reliquus ſit quiſpiam de gente Saulis,
ut clementiâ utar in eũ propter Jonathanem.
Erat autem Sauli ſervus quidam nomine 2
Siba: huic ad Davidem regem accerſito
dixit David, Túne es Siba? Quo dicente,
Ita, ſum ſervus tuus. Ait ad eum 3
rex, Reſtátne aliquis ex familia Saulis, ut
clementiâ utar in eum propter Deum? Reſpondit
Siba, Reſtat Jonathani filius claudus.
Ait illi rex, ubinam eſt? Dixit Siba 4
regi, Eſt apud Machir filium Gemil, de
Lud. Mittens itaque David adduxit eum: 5
(vocabatur autem Mephibaſeth, filius
Jonathanis filii Saulis) Qui cùm veniſſet 6
ad Davidem, corruit ante eum ſuper
faciem ſuam, adorans: Dixitq; David, O
Mephibaſeth. Reſpondit, Adeſt tibi ſervus
tuus. Dixit, Nullus impendeat tibi metus; 7
nam gratiâ et favore te proſequar propter
Jonathanem patrem tuum, & reſtituam
tibi cuncta arva Saulis patris tui, eriſque
inter convivas meos ſemper mecum prandens.
Adoravit iterum Mephibaſeth, & 8
ait, Cujus eſt momenti ſervus tuus, ut exaltaveris
me qui cani quidem mortuo ſum
comparandus? Vocavit itaque rex Sibam, 9
& ait illi, Quæcunque Saulis erant, totiuſq;
familiæ ejꝰ, jubeo ſint filii domini tui.
Te autẽ, filios tuos, et ſervos tuos, agricultores 10
ejꝰ eſſe volo, proventꝰ ingerentes pro
filio domini tui, quibus veſcatur: verùm
Mephibaſeth filium domini tui, feci mibi
convivam aſſiduè mecum prandentem
ſuper menſa mea. Siba verò quindecim
habebat filios, & viginti ſervos. Dixit 11
Siba regi, Quod juſſit dominus meus ſervo
ſuo, ita exequetur ſervus tuus. Factus
eſt igitur Mephibaſeth è convivis regis:
(Erat autem Mephibaſetho filius parvulus, 12
nomine Micha) familia verò Sibæ, &
omnes qui ad eum pertinebant, facti ſunt
ſervi Mephibaſeth. Et habitabat Mephibaſeth 13
in Jeruſalem in præſentia regis quia
prandebat cum rege ſingulis diebus, licèt
claudus eſſet.

CAP. X. י

regnavit & : Hammon filiorum rex eſt mortuus & , hæc poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ
miſericordiã Faciam , David Dixitque .eo pro ejus filius Chanun
2 חָנוּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד
:miſericordiã mecũ ej' pater fecit quemadmodũ , Nachas filio Chanun cum
עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד
:ſuo patre ſup ſuorũ ſervorũ *manu in* eum conſolandũ ad David miſit &
וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד עֲבָדָיו אֶל־אָבִיו
principes Dixeruntque .Hammon filiorũ terrã David ſervi venerunt &
3 וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי
tuũ patrẽ David *honorans* Num : ſuũ dominũ Chanun ad Hammon filiorũ
בְנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הַמְכַבֵּד דָּוִד אֶת־אָבִיךָ
inveſtigare propter nonne ? conſolatores te ad miſit quia ,tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בַּעֲבוּר חֲקֹר אֶת־
David miſit,eam *evertendum ad* & ,eam *pedibus peragrandum ad* & ,civitatẽ
הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהָפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת־
dimidiũ raſit & , David ſervos Chanun *cepit* Et ? te ad ſuos ſervos
4 עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח אֶת־חֲצִי
.eos dimiſit &:eorũ nates ad uſq; *medio in* eorũ veſtes præcidit &,eorũ barbæ
זְקָנָם וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי עַד שְׁתוֹתֵיהֶם וַיְשַׁלְּחֵם׃
viri erant quia ;eorum occurſum in miſit & ,David *indicaverunt* Et
5 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים
germinet uſquequo ,Jericho in *Sedete* ,rex dixitque : valde confuſi
נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד־יְצַמַּח
quòd Hammon filii viderunt Et .revertemini & , veſtra barba
6 זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי
conduxerunt mercede & ,Hammon filii miſerunt & : David *in fœtebant*
נִבְאֲשׁוּ בְּדָוִד וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־עַמּוֹן וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת־
;peditum millia viginti ,Sobah Aram & ,Beth-rechob Aram
אֲרַם בֵּית־רְחוֹב וְאֶת־אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי
millia duodecim Iſtob & , viros mille Mahachah *regem* &
וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה אֶלֶף אִישׁ וְאִישׁ טוֹב שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף
omnem & ,Joab miſit & ,David audivit Et .virorum
7 אִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת כָּל־
diſpoſuerunt & , Hammon filii ſunt egreſſi Et .robuſtorum exercitum
8 הַצָּבָא הַגִּבֹּרִים׃ וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ
,Iſtob & , Rechob & , Sobah Aram & : portæ oſtium ad bellum
מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר וַאֲרַם צוֹבָא וּרְחוֹב וְאִישׁ־טוֹב
ſe *ad* eſſet quòd Joab vidit Et .agro in ſeorſum Mahachah &
9 וּמַעֲכָה לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה אֵלָיו
electis omnibus ex elegit & : retro à & ,*faciebus* à belli facies
פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי
populi reſiduum Et .Aram occurſum in ſe ordinavit & , Iſrael *in*
10 בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם
filiorum occurſum in ſe diſpoſuit & :ſui fratris Abiſai manu in tradidit
נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת בְּנֵי
mihi eris & , me *præ* Aram fuerit *fortis* Si : Dixitque .Hammon
11 עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר אִם־תֶּחֱזַק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיִתָה לִּי
ſalutem dandũ ad *ibo* & , te *præ* fuerint *fortes* Hammon filii ſi & :ſalutẽ in
לִישׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ
civitatibus pro & ,noſtro populo pro *ſimus robuſti* & , te Robora *tibi*
12 לָךְ׃ חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי
acceſſit Et .ſuis oculis in bonum faciat DOMINUS & : noſtri [illegible]
13 אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו׃ וַיִּגַּשׁ
fugerunt & : Aram *in* prælium ad ſecum qui populus & , Joab
יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ
.ejus *faciebus* à
מִפָּנָיו׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. X.

1 FActum eſt autem poſt hæc, ut moreretur rex filiorũ Ammon, & regnavit Hanon fili' 2 ejus pro eo. Dixítq; David; Faciam miſericordiam cum Hanon filio Naas, ſicut fecit pater ejus mecum miſericordiam. Miſit ergò David, conſolans eũ per ſervos ſuos ſup patris interitu. Cùm autem veniſſent ſervi David in ter- 3 ram filiorum Ammon, Dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon dominũ ſuũ; Putas quòd propter honorẽ patris tui miſerit David ad te conſolatores? & non ideò ut inveſtigaret, & exploraret civitatem, & everteret eam, miſit David ſervos ſuos ad te? 4 Tulit itaq; Hanon ſervos David, raſitque dimidiã partem barbæ eorum, & præſcîdit veſtes eorum medias uſque ad 5 nates, & dimiſit eos. Quod cùm nuntiatum eſſet David, miſit in occurſum eorum: erant enim viri confuſi turpiter valdé: & mandavit eis David; Manete in Jericho, donec creſcat barba veſtra, & 6 tunc revertimini. Videntes autem filii Ammon quòd injuriam feciſſent David, miſerunt, & conduxerunt mercede Syrum Rohob, & Syrum Soba, viginti millia peditum, & à rege Maacha mille viros, & ab Iſtob duodecim millia vi- 7 rorum. Quod cùm audîſſet David, miſit Joab & omnem 8 exercitum bellatorum. Egreſſi ſunt ergò filii Ammon, & direxerunt aciem ante ipſum introitum portæ: Syrus autẽ Soba, & Rohob, & Iſtob, & Maacha, ſeorſum erant in 9 campo. Videns igitur Joab ꝙ præparatum eſſet adverſùm ſe prælium, & ex adverſo & poſt tergum, elegit ex omnibus electis Iſrael, et inſtruxit aciem 10 contra Syrum: Reliquam autem partem populi tradidit Abiſai fratri ſuo, qui direxit aciem adverſùs filios Am- 11 mon. Et ait Joab; Si prævaluerint adverſùm me Syri, eris mihi in adjutorium: ſi autem filii Ammon prævaluerint adverſùm te, auxiliabor tibi. 12 Eſto vir fortis, et pugnemus pro populo noſtro, et civitate Dei noſtri: Dominus autem faciat quod bonum eſt in con- 13 ſpectu ſuo. Iniit itaque Joab, et populus qui erat cum eo, certamen contra Syros: qui ſtatim fugerunt à facie ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ί.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ϗ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ ἐβασίλευσεν (α) Ἀν- 2 νὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀννὼν υἱοῦ Ναὰς, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ᾽ ἐμοῦ ἔλεος. ϗ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ϗ παρεγένοντο οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν 3 γῆν υἱῶν Ἀμμών. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς (β) Ἀννὼν τὸν κύριον αὐτῶν, Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; (γ) ἀλλ᾽ ὅπως οὐχὶ ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν ϗ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν ϗ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέστειλε Δαυὶδ τοὺς 4 παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ; Καὶ ἔλαβεν (δ) Ἀννὼν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, ϗ ἐξύρησε τοὺς πώγωνας αὐτῶν, ϗ ἀπέκοψε τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν, 5 ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. Καὶ (ε) ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, ϗ ἀπέστειλεν εἰς (ζ) ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμασμένοι σφόδρα. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, ϗ ἐπιστραφή- 6 σεσθε. Καὶ (η) εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι κατῃσχύνθησαν ὁ (θ) λαὸς Δαυίδ· ϗ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ ἐμισθώσαντο τὴν (ι) Συρίαν Βαιθραὰμ, ϗ τὴν Συρίαν Σουβὰ, ϗ Ῥοὼβ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, ϗ τὸν βασιλέα (κ) Ἀμαλὴκ χιλίους ἄνδρας, ϗ Ἰστὼβ 7 δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ ϗ πᾶσαν τὴν δύνα- 8 μιν τοὺς δυνατούς. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ϗ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης, Συρίας Σουβὰ ϗ (λ) Ῥοὼβ 9 ϗ Ἰστὼβ ϗ (μ) Ἀμαλὴκ μόνοι ἐν ἀγρῷ. Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ (ν) πρόσωπον ἐξεναντίας ϗ ἐκ τοῦ ὄπισθεν, ϗ (ξ) ἐπελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν Ἰσραὴλ, ϗ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας. 10 Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ (ο) Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ παρετά- 11 ξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. Καὶ εἶπεν, Ἐὰν κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμὲ, ϗ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν· ϗ (π) ἐὰν κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμὼν ὑπὲρ σὲ, ϗ ἐσόμεθα τοῦ σῶ- 12 σαί σε. Ἀνδρίζου ϗ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν ϗ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ϗ Κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν 13 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ προσῆλθεν Ἰωὰβ ϗ ὁ λαὸς (ρ) αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς Συρίαν, καὶ (σ) ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

CAP. X.

1 ET factum eſt poſt hæc, & mortuus eſt rex filiorum Ammon, & regnavit pro eo Annon filius ejus. 2 Et dixit David, Faciam miſericordiam cum Annon filio Naas; quemadmodùm fecit pater ejus mecum miſericordiam. Et miſit David ad conſolandum eum in manu ſervorum ſuorum de patre ejus. Et adveniunt pueri David in terram filiorum Ammon. 3 Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Annon dominum ſuum; (a) Nunquid eò quòd David glorificet patrem tuum coram te, (b) quia miſit tibi conſolatores? Sed (c) nónne ut ſcrutentur civitatem, & ſpeculentur eam, & ad (d) conſiderandam eam miſit David pueros ſuos ad te? 4 Et cepit Annon pueros David, et raſit barbas (e) eorum, & præcidit mantella eorum in dimidio uſque ad nates eorum: & dimiſit eos. 5 Et annuntiaverunt David de viris, & miſit in obviàm eorum, quoniam erant viri inhonorati valdé. Et dixit rex; Sedete in Hiericho, quoaduſq; pullulent barbæ veſtræ, & revertemini. 6 Et viderunt filii Ammon, quia ignominiâ affecti ſunt populus David. Et miſerunt filii Ammon, & mercede conduxerunt (f) Syriam Bethraam, & Syriam Suba, & Rhoob, viginti millia peditum, & regem (g) Amalec mille viros, & Iſtob duodecim millia virorum. 7 Et audivit David, & miſit Joab, & omnem virtutem, (h) ipſos potentes. 8 Et exierunt filii Ammon, & inſtruxerunt bellum apud (i) oſtium portæ, (k) Syria Suba, & Rhoob, & Iſtob, & (l) Amalec ſoli in agro. 9 Et vidit Joab, quia erat ad ſe contraria facies prælii (m) è loco ad faciem, ex adverſo et à tergo: & elegit ex omnibus adoleſcentibus Iſrael, & ſtruxerunt aciem ex adverſo Syriæ. 10 Et reſiduum populi dedit in manu Abeſſa fratris ſui: & ſtruxerunt aciem ex adverſo filiorum Ammon. 11 Et (n) dixit, Si invaluerit Syria ſuper me; & eritis mihi in ſalutem: & ſi invaluerint filii Ammon ſuper te; & erimus ad ſalvandũ te. 12 Viriliter age: & invaleſcamus pro populo noſtro, & pro civitatibus Dei noſtri: & Dominus faciet, quod bonum in oculis ſuis. 13 Et advenit Joab, & populus ejus cum eo in prælium erga Syriam: & fugerunt à facie ejus.

MS. A. (α) * Ἀὼν (β) Ἀνὼν (γ) οὐχ ἵνα ἐρευνήσωσιν (δ) Ἀνὼν (ε) ἀνήγγειλαν (ζ) ἀπάντησιν αὐτῶν, (η) ἴδαν (θ) λαὸς ἐν Δαυίδ (ι) Συρίαν, καὶ Ῥοὼβ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβὰ, εἴκοσι (κ) Μααχὰ χιλίους (λ) Ῥοὼβ (μ) Μααχὰ μόνοι (ν) πρόσωπον καὶ ἐκ τοῦ (ξ) ἐπέλεξεν ἐκ πάντων νεανιῶν (ο) Ἀβισαὶ (π) ἐὰν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κραταιωθῶσιν ὑπὲρ (ρ) αὐτοῦ εἰς (σ) ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ Συρία. Καὶ οἱ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

י

1 וַהֲוָה בָּתַר כֵּן וּמִית מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן וּמְלַךְ חָנוּן בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ 2 וַאֲמַר דָּוִד אַעְבֵּיד
טֵיבוּ עִם חָנוּן בַּר נָחָשׁ כְּמָא דַעֲבַד אֲבוּהִי עִמִּי טֵיבוּ וּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוּתֵיהּ בִּידָא דְעַבְדוֹהִי
לְוָת אֲבוּהִי וַאֲתוֹ עַבְדֵי דָוִד לְאַרְעָא בְּנֵי עַמּוֹן׃ 3 וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי בְנֵי עַמּוֹן לְחָנוּן רִבּוֹנֵיהוֹן
הַמְיַקַּר דָּוִד יַת אֲבוּךְ בְּעֵינָךְ אֲרֵי שְׁלַח לָךְ מְנַחֲמִין הֲלָא בְּדִיל לְמֶחְקַר יַת קַרְתָּא
וּלְאַלָּלוּתַהּ וּלְבַדְקָהּ שְׁלַח דָּוִד יַת עַבְדוֹהִי לְוָתָךְ׃ 4 וּנְסֵיב חָנוּן יַת עַבְדֵי דָוִד וּגְרַע יַת פַּלְגוּת
דִּקְנֵיהוֹן וּפְסִיק יַת לְבוּשֵׁיהוֹן עַד פַּלְגֵיהוֹן עַד אֲתַר בֵּית בַּהֲתְהוֹן וְשַׁלְחִנּוּן׃ 5 וְחַוִּיאוּ לְדָוִד
וּשְׁלַח לְקַדָּמוּתְהוֹן אֲרֵי הֲווֹ גֻבְרַיָּא מִתְכַּלְמִין לַחֲדָא וַאֲמַר מַלְכָּא תִּבוּ בִירִיחוֹ עַד דְּיִצְמַח
דִּקְנֵיכוֹן וּתְתוּבוּן׃ 6 וַחֲזוֹ בְּנֵי עַמּוֹן אֲרֵי אִתְגְּרִיאוּ בְדָוִד וּשְׁלַחוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַאֲגַרוּ יַת אֲרָם בֵּית
רְחוֹב וְיַת אֲרָם צוֹבָא עַשְׂרִין אַלְפִין גְּבַר רִגְלִי וְיַת מֶלֶךְ מַעֲכָה אֶלֶף גְּבַר וְאִישׁ טוֹב תְּרֵי
עֲסַר אַלְפִין גֻּבְרָא׃ 7 וּשְׁמַע דָּוִד וּשְׁלַח יַת יוֹאָב וְיַת כָּל חֵילָא דְגִבָּרַיָּא׃ 8 וּנְפַקוּ בְּנֵי עַמּוֹן וְסַדַּרוּ
קְרָבָא בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא וַאֲרָם צוֹבָא וּרְחוֹב וְאִישׁ טוֹב וּמַעֲכָה בִּלְחוֹדֵיהוֹן בְּחַקְלָא׃
9 וַחֲזָא יוֹאָב אֲרֵי תַקִּיפוּ עֲלוֹהִי עָבְדֵי קְרָבָא מֵאַפּוֹהִי וּמֵאֲחוֹרוֹהִי וּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל
וְסַדַּר לְקַדָּמוּת אֱנָשׁ אֲרָם׃ 10 וְיַת שְׁאָר עַמָּא יְהַב בְּיַד אֲבִישַׁי אֲחוּהִי וְסַדַּר לְקַדָּמוּת בְּנֵי
עַמּוֹן׃ 11 וַאֲמַר אִם תִּתְקֵיף אֱנָשׁ אֲרָם מִנִּי וּתְהֵי לִי לְפָרִיק וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן יִתְקְפוּן מִנָּךְ וְאֵיהָךְ
לְמִפְרַק לָךְ׃ 12 תְּקֵף וְנִתְקֵף עַל עַמָּנָא וְעַל קִרְוֵי אֱלָהָנָא וַייָ יַעְבֵּיד דְּתַקִּין קֳדָמוֹהִי׃ 13 וּקְרֵיב
יוֹאָב וְעַמָּא דִּי עִמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בֶּאֱנָשׁ אֲרָם וְאַפִּיכוּ מִן קֳדָמוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

1 ET fuit poſt hoc, et mortuus eſt rex filiorũ Ghamon, et regnavit Hhanun filius ejus pro eo. 2 Et dixit David, Faciam benignitatem cum Hhanun filio Nahhas, ſicut fecit pater ejus mecum benignitatẽ: et miſit David ad conſolandum illum in manu ſervorũ ſuorũ ſuper patre ſuo; et venerunt ſervi David in terram filiorũ Ghamon. 3 Et dixerunt magnates filiorum Ghamon ad Hhanun principem ſuum, Num magnificat David patrem tuum in oculis tuis, quòd miſit tibi conſolatores? nónne ut ſcrutaretur civitatem, & ut exploraret eam, et ut obſervaret eam, miſit David ſervos ſuos ad te? 4 Et accepit Hhanun ſervos David, et abſcidit dimidiũ barbæ eorum, et præſcidit veſtes illorum uſque ad dimidiũ earũ, uſq; ad locum domus confuſionis illorum, et dimiſit illos. 5 Et indicarunt Davidi; et miſit in occurſum illorum, quia fuerant viri confuſi nimis: et dixit rex, Sedete in Hiericho quouſque pullulet barba veſtra, et redibitis. 6 Et viderunt filii Ghamon, quòd incitati eſſent in David, et miſerunt filii Ghamon, et conduxerunt Aram domus Rehhob, et Aram Szobah viginti millia virorum peditũ, et regem Maghachah mille viros, et Aiſtob duodecim millia virorũ. 7 Et audivit David, et miſit Joab, et omnẽ exercitum robuſtorum. 8 Et prodierunt filii Ghamon et ordinaverunt bellũ in introitu portæ, et Aram Szobah, & Rehhob, et Aiſtob, et Maghachah ſeorſum in agro. 9 Et vidit Joab quòd invaluerunt ſuper ſe belligerantes à facie ſua, et à poſteriori ſuo, et delegit ex omnibus delectis Iſrael, et ordinavit in occurſum virorum Aram. 10 Et reliquum populi dedit in manu Abiſſai fratris ſui, et ordinavit in occurſũ filiorum Ghamon. 11 Et dixit, Si prævaluerit *vir* Aram in me, et eritis mihi in liberationem; et ſi filii Ghamon prævaluerint in te, et ibo ad liberandũ te. 12 Invaleſce, et invaleſcamus pro populo noſtro, et pro urbibus Dei noſtri; et Dominus faciet quòd ſtatutum ante ſe. 13 Et acceſſit Joab, et populus qui cum ipſo, ad ineundum bellum cum viris Aram, et verterunt terga ab-ante illum.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

* ܘܗܘܐ ܒܬܪܟܢ ܡܝܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܡܠܟ ܚܢܘܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܐܥܒܕ 1
ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܚܢܘܢ ܒܪ ܢܚܫ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܐ. ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ 2
ܠܡܒܝܐܘܬܗ ܥܠ ܐܒܘܗܝ. ܒܝܕ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
* ܘܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܠܚܢܘܢ ܡܪܗܘܢ. ܡܝܩܪܘ ܡܝܩܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܐܒܘܟ 3
ܒܥܝܢܝܟ. ܕܫܕܪ ܠܘܬܟ ܡܒܝܐܢܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܛܠ ܕܢܒܨܘܢܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܢܪܓܠܘܢܗ
ܘܢܗܦܟܘܢܗ. ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܒܕܘܗܝ ܠܘܬܟ.* ܘܕܒܪ ܚܢܘܢ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ 4
ܘܓܪܥ ܦܠܓܗ ܕܕܩܢܗܘܢ. ܘܦܣܩ ܡܐܢܝܗܘܢ ܡܢ ܦܠܓܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܫܬܗܘܢ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ.
* ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܓܒܪܐ ܒܗܝܬܝܢ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ 5
ܡܠܟܐ ܬܒܘ ܒܐܝܪܝܚܘ ܥܕܡܐ ܕܬܪܒܐ ܕܩܢܟܘܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܐܬܘܢ.* ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܬܒܐܫܘ 6
ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܐܓܪܘ ܠܐܕܘܡ ܒܪ ܪܚܘܒ. ܘܠܐܕܘܡ ܒܪ ܨܘܒܐ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
ܓܒܪܝܢ. ܘܡܢ ܡܠܟܐ ܕܡܥܟܐ. ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܝܣܛܘܒ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ.
* ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܝܘܐܒ ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܣܕܪܘ 7 8
ܩܪܒܐ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܕܘܡ ܒܪ ܪܚܘܒ ܘܕܐܕܘܡ ܒܪ ܨܘܒܐ. ܘܐܝܣܛܘܒܝܐ ܘܡܥܟܝܐ
ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ.* ܘܚܙܐ ܝܘܐܒ ܕܐܬܛܝܒ ܩܪܒܐ ܠܘܩܒܠܗ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܡܢ ܒܣܬܪܗ. 9
ܘܓܒܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܒܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡ.* ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܐܫܠܡ 10
ܠܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ.* ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܐܢ ܬܥܫܢ 11
ܥܠܝ ܐܕܘܡ. ܬܗܘܐ ܠܝ ܠܡܥܕܪܢܘ. ܘܐܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܢܥܫܢܘܢ ܥܠܝܟ. ܐܬܐ ܐܥܕܪܟ.* ܐܬܚܝܠ 12
ܘܢܬܚܝܠ ܥܠ ܥܡܢ. ܘܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ
ܒܥܝܢܘܗܝ.* ܘܩܪܒ ܝܘܐܒ ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܠܩܪܒܐ ܥܡ ܐܕܘܡ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. 13

CAP. X.

Posthæc mortuo rege filiorum Ammon, re- 1
gnavit post eum Hanon filius ejus. Quapro- 2
pter dixit David, Utar benevolentiâ erga Ha-
nonem filium Nahas, quemadmodum usus est
pater ejus erga me benevolentiâ: & misit Da-
vid consolatum eum per servos suos de patre
ipsius. Sed cùm pervenissent servi Davidis ad
terram filiorum Ammon, Dixerunt principes 3
filiorũ Ammon ad Hanonem dominum suũ,
Magno *nimirum* honore afficiebat David pa-
trem, tuum in oculis tuis, ut miserit ad te con-
solatores: nonne ad explorandam & perscru-
tandam civitatem, eámque destruendam misit
ad te David servos suos? Quarè accipiens 4
Hanon servos Davidis, rasit mediam partem
barbarum eorum, perfodítque tunicas eorum
sagittis usque ad nates eorum, & amandavit
eos. Quod cùm renuntiâssent Davidi, misit 5
obviàm eis (erant enim viri illi summo rubo-
re suffusi) dixítque eis rex, Manete in Jericho,
donec repullulent barbæ vestræ, ac tunc ve-
nietis. Videntes itaque Ammonitæ læsum à 6
se Davidem, miserunt Ammonitæ, & mercede
conduxerunt ab Edom filio Rehob & ab E-
dom filio Sobæ viginti millia peditum, & à
rege Maachæ mille viros, & *à rege* Asitobi
duodecim millia peditum. Quod cùm audîs- 7
set David, misit Joabum totúmque exercitum
robustissimorum. Egressi verò Ammonitæ 8
prælium disposuerunt in aditu portæ Edom
filii Rehob, & Edom filii Sobæ: Asitobæi au-
tem, & Maachitæ *fuerunt* seorsim in agro.
Quamobrem videns Joab prælio se obsessum 9
à fronte & à tergo, delegit ex omnibus lectis-
simis Israelis, & instruxit *aciem* adversùs E-
dom: Reliquum verò populum commisit 10
Abisaio fratri suo, qui instruxit *eos* adversùs
Ammonitas: Dixítque Abisaio fratri suo; Si 11
prævaluerint mihi Edomæi, sis mihi adjutor:
sin Ammonitæ tibi prævaluerint, adero tibi
opem laturus. Cæterùm forti simꝰ animo, & 12
pugnemus pro populo nostro & pro civitati-
bus Dei nostri: Dñs autem faciet quod bonũ
sibi videbitur. Tum accedente Joabo & po- 13
pulo qui erat cum eo, ut manũ cum Edomæis
consereret, fugerunt illi à conspectu ipsius.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* اَلْفَصْلُ اَلْعَاشِرُ * فلما كان بعد ذلك توفي ملك بني عمون* وملك ابنه من 1
بعده *فقال داود* اصنع معروفا بحنون ابن ملك بني عمون كما صنع ابوه مع ابي *فارسل اليه 2
داود رسلا ليعزيه في ابيه * فجاء عبيد داود الى ارض بني عمون * فقال قواد بني عمون لحنون 3
سيدهم * كيف صار داود مكرما لابيك * يظهر لك انه كان مكرما حتى ارسل اليك بالعزاء لا
وانما داود احب ان يجس ارضنا *ويعرف حال مدينتنا* وانما ارسل عبيده اليك لهذا *فاخذ حنون 4
عبيد داود *فحلق نصف لحاهم *وغرز في اقمصتهم نشابا الى سراويلاتهم *وردهم* الى داود *واخبروا 5
داود بما صنع حنون فارسل اليهم *وبقي القوم مستحيين لا يقدروا ان يدخلوا المدينة *وارسل
اليهم داود وقال لهم * اجلسوا في اريحا حتى تنبت لحاكم * ثم تدخلون الينا *فلما راى بنو 6
عمون انهم قد اساوا الى داود * فارسل بنو عمون واستجاروا بادوم بن راحوب وادوم بن صوبا *
وانجدهم بعشرين الف فارس * وانجدهم ملك معكا بالف فارس * وانجدهم ملك اصطوب باثني
عشر الف رجل *فبلغ داود *فارسل يواب وجميع الرجال الابطال معه *وخرج بنو عمون واصطفوا 7 8
في مدخل ادوم بن راحوب وادوم بن صوبا للحرب *فاما اصحاب ملك معكا واصطوب فاصطفوا للحرب
على حدة * فلما راى يواب انه قد اصطف عليه الاجناد بين يديه ومن خلفه *انتخب من 9
جميع الابطال من بني اسرائيل قوما * فصيرهم من خلفه *وامرهم ان يصطفوا بحيال ادوم *واما 10
بقية الاجناد فدفعهم الى ابيساء اخيه *وامره ان يحارب بني عمون *وقال له يواب اخوه* ان رايت 11
ان ادوم قد قوي علي فاعني *وان قوي عليك بنو عمون اعنتك * ونتقوى ونصطف للحرب 12
ونجاهد من اجل شعبنا * ومن اجل قرى الاهنا * والرب يصنع بنا ما احب *ودنا يواب والشعب 13
الذين معه الى آل ادوم ليحاربهم * فانهزموا من قدامه *

CAP. X.

*His igitur exactis mortuꝰ est rex filiorũ 1
Ammon, regnavitq; post eũ filius ejus.
Aitq; David, Beneficentiâ prosequar Hanonem 2
filium regis Ammonitarum, quemadmodũ
pater ejus prosecutus est patrem
meum. Misit itaque David legatos ad eum
ut consolaretur eũ de patre ipsius: quapropter
venientibꝰ servis Davidis ad regionẽ
filiorum Ammon, Dixerunt duces Ammonitarũ 3
ad Hanonem dominũ suũ, Quanto
honore prosequitur David patrem tuum!
Videturne tibi quòd eum adeo honoraret,
ut mitteret ad te consolationis gratiâ? nequaquã,
imò verò David explorare cupit
regionem nostrã, & scire statum urbis nostræ:
& proculdubiò hujus rei gratiâ misit
servos suos ad te. Quapropter acceptis 4
Hanon servis Davidis, abrasit dimidiam
partem barbarũ eorũ, & infixis in tunicas
eorũ sagittis usque ad femoralia eorum,
remisit illos ad Davidem. Cúmque 5
nuntiâssent Davidi quod egerat Hanon,
misit ad eos (verecundi enim manserant
homines illi, nec poterant urbem ingredi)
misit inquam, ad eos David, dixitque eis,
Manete in Jericho, donec repullulent barbæ
vestræ, tum ingredimini ad nos. Cùm 6
autẽ vidissent Ammonitæ se offendisse apud
Davidem, miserunt Ammonitæ & poposcerunt
opem ab Edom filio Rehob et Edõ
filio Sobæ, qui suppeditavit eis viginti
millia equitũ, suppeditavit quoq; eis rex
Maachæ mille equites, et rex Asitob suppeditavit
eis duodecim millia peditum.
Quibus ad Davidem perlatis, misit Joabum 7
omnesq; robustissimos viros cum eo.
Prodeuntes igitur Ammonitæ composuerunt 8
se ad pugnam in ostiis Edom filii Rehob
et Edom filii Sobæ; milites autẽ regis
Maachæ & Asitob instruxerunt aciem seorsim.
Cúmq; vidisset Joab instructas contra 9
se copias à fronte & à tergo, selegit
ex omnibus robustissimis filiorum Israel
quosdam, & collocavit eos à tergo suo,
præcepitque eis ut sese disponerent ex adverso
Edom. Reliquos verò milites tradidit 10
Abisaio fratri suo, mandavitque ei ut
pugnaret adversùs Ammonitas. Dixit etiam 11
illi Joab frater ejus; Si videris Edom
me validiorẽ, adjuva me: vicissim, si validiores
te fuerint Ammonitæ, adjuvabo te.
Confortemur autẽ, disponamꝰ nos ad præliũ, 12
& pugnemus pro populo nostro & pro
civitatibus Dei nostri: cæterùm Dominus
faciat nobis quod libuerit. Tum accedente 13
Joab & populo qui erat cum eo, ad Edomæos,
ut bellum gereret cum eis, fugæ
se dederunt à conspectu ipsius.*

שמואל ב: יא

,Abiſai *faciebus* à fugerunt &,Aram fugeret quòd viderunt Hammon filii Et
14 וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אֲבִישַׁי
, Hammon filiis *deſuper* Joab eſt reverſúſque : civitatem ſunt ingreſſi &
וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן
, Iſrael *facies ad* eſſet cæſus quòd Aram vidit Et .Jeruſalaim venit &
15 וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
, Aram eduxit & ,Hadarheſer miſit Et .pariter ſunt congregati &
16 וַיֵּאָסְפוּ יָחַד׃ וַיִּשְׁלַח הֲדַרְעֶזֶר וַיֹּצֵא אֶת־אֲרָם
exercitus princeps Sobach & *: Chelam* venerunt & *,fluminis tranſitu à* qui
אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָא
omnem collegit & ,David eſt nunciatum Et. *eorū facies ad* Hadarheſer
17 הֲדַרְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־
ſe ordinaverunt & *: Chelam ad venit* & , Jarden tranſivitque ,Iſraelem
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֵלָאמָה וַיַּעַרְכוּ
Aram fugit Et .eo cum pugnaverunt & , David occurſum in Aram
18 אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס אֲרָם
, currus ſeptingentos Aram de David interfecit & ,Iſrael *faciebus* à
מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שְׁבַע מֵאוֹת רֶכֶב
ejꝰ exercitus principem Sobach & : equitum millia quadraginta &
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֵת שׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָאוֹ
ſervi reges omnes viderunt Et .ibi eſt mortuus & ,percuſſit
19 הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּרְאוּ כָל־הַמְּלָכִים עַבְדֵי
cum fecerunt pacem & , Iſrael *facies ad* eſſent cæſi quòd Hadarheſer
הֲדַרְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־
ultrà ſervandum ad *Aram* timueruntque ; eis ſervierunt & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת־
.Hammon filios
בְּנֵי עַמּוֹן׃

CAP. XI. יא

David miſit & ,reges *egredi tempus ad* ,anni reverſione in fuit Et
1 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָאכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד
corruperunt & , Iſrael omnem & ,eo cum ſuos ſervos & , Joab
אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ
manens David & : Rabbah *ſuper coarctaverunt* & , Hammon filios
אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב
David ſurrexit & , *veſperæ tempus ad* fuit Et .Jeruſalaim in
2 בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד
vidit & , *regis* domus tectum ſuper deambulabat & , ſuo *cubili deſuper*
מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא
.valde aſpectu *bona* mulier & : tecto *deſuper* ſe lavantem mulierem
אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד׃
Bath- *iſta* Nonne : dixit &*:mulierem ad* requiſivit & ,David Miſitque
3 וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא־זֹאת בַּת־
David miſit Et ? Chittæi Urijah uxor ,Eliam filia Sebah
4 שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
ipſa & ,ea cum *cubuit* & ,eum ad eſt ingreſſa & : eam *cepit &* ,*legatos*
מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא
concepit Et .ſuam domum in eſt reverſa & ,ſua immunditia ab ſe *ſanctificans*
5 מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ׃ וַתַּהַר
miſit Et .*ego* Prægnans : dixit & ,Davidi *indicavit* & ,miſit & ,mulier
6 הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֵּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי׃ וַיִּשְׁלַח
miſit & : Chittæum Urijah me ad Mitte : Joab ad David
דָּוִד אֶל־יוֹאָב שְׁלַח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח
: eum ad Urijah venit Et .David ad Urijah Joab
7 יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו
pacem ad & ,populi *pacem ad* & ,Joab *pacem ad* David interrogavit &
וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם
.belli
הַמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

14 Filii autem Ammon videntes
quia fugiſſent Syri, fugerunt
& ipſi à facie Abiſai, & ingreſſi
ſunt civitatem : reverſúſque
eſt Joab à filiis Ammon,
15 & venit Jeruſalem. Videntes
igitur Syri quoniam
corruiſſent coram Iſrael, congregati
16 ſunt pariter. Miſitque
Adarezer, & eduxit Syros qui
erãt trans fluviũ, et adduxit eorũ
exercitũ : Sobach autẽ, magiſter
militiæ Adarezer, erat
17 princeps eorũ. Quod cũ nuntiatum
eſſet David, contraxit
omnem Iſraelem, & tranſivit
Jordanẽ, venítq; in Helam : &
direxerũt aciẽ Syri ex adverſo
David, & pugnaverunt contra
18 eum. Fugerúntque Syri à
facie Iſrael, & occîdit David
de Syris ſeptingentos currus,
& quadraginta millia equitũ :
& Sobach principem militiæ
percuſſit : qui ſtatim mortuus
19 eſt. Videntes autem univerſi
reges, qui erant in præſidio
Adarezer, ſe victos eſſe ab
Iſrael, expaverunt & fugerunt
quinquaginta & octo millia
corã Iſrael. Et fecerunt pacẽ
cum Iſrael : & ſervierunt eis,
timuerúntque Syri auxilium
præbere ultrà filiis Ammon.

CAP. XI.

1 FActum eſt autem, vertente
anno, eo tempore quo ſolent
reges ad bella procedere, miſit
David Joab, & ſervos ſuos cũ
eo, & univerſum Iſrael, & vaſtaverunt
filios Ammon, &
obſederũt Rabba : David autẽ
2 remanſit in Jeruſalem. Dum
hæc agerentur, accidit ut ſurgeret
David de ſtrato ſuo poſt
meridiem, & deambularet in
ſolario domûs regiæ : vidítq;
mulierem ſe lavantem, ex adverſo
ſuper ſolariũ ſuũ : erat
autem mulier pulchra valdé.
3 Miſit ergò rex, & requiſivit
quæ eſſet mulier. Nuntiatúmque
eſt ei, quòd ipſa eſſet
Bethſabee filia Eliam, uxor
4 Uriæ Hethæi. Miſſis itaq; David
nuntiis, tulit eam : quæ
cùm ingreſſa eſſet ad illum,
dormivit cum ea : ſtatímque
ſanctificata eſt ab immunditia
5 ſua : Et reverſa eſt in domum
ſuam concepto fœtu. Mitténſq;
nuntiavit David, & ait;
6 Concepi. Miſit autem David
ad Joab, dicens; Mitte ad me
Uriam Hethæum. Miſitq; Joab
7 Uriam ad David. Et venit Urias
ad David. Quæſivítque
David quã rectè ageret Joab,
& populus, & quomodò adminiſtraretur
bellum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν (†) εἶδαν ὅτι ἔφυγε Συρία,
ϗ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου (τ) Ἀβεσσὰ, ϗ
εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. ϗ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ
ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ (υ) παρεγένετο
15 εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶδε Συρία ὅτι ἔπταισεν
ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, ϗ συνήχθησαν ἐπὶ
16 τὸ αὐτό. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδρααζὰρ, ϗ
συνήγαγε τὴν (φ) Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν
τοῦ (χ) ποταμοῦ Χαλαμὰκ, ϗ παρεγένοντο
εἰς Αἰλάμ· ϗ (ψ) Σωβὰκ ἄρχων τῆς δυνάμεως
17 Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ
ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, ϗ συνήγαγε τὸν πάντα
Ἰσραὴλ, ϗ διέβη τὸν Ἰορδάνην, ϗ παρεγένετο
εἰς Αἰλάμ. ϗ παρετάξατο Συρία
(ω) ἀπέναντι Δαυὶδ, ϗ ἐπολέμησαν μετ'
18 αὐτοῦ. Καὶ ἔφυγε Συρία ἀπὸ (α) προσώπου
Ἰσραήλ. ϗ ἀνεῖλε Δαυὶδ ἐκ τῆς Συρίας
ἑπτακόσια ἅρματα, ϗ (β) τεσσαράκοντα χιλιάδας
ἱππέων, ϗ τὸν Σωβὰκ τὸν ἄρχοντα
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξε, ϗ ἀπέθανεν
19 ἐκεῖ. Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς
οἱ δοῦλοι Ἀδρααζὰρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν
Ἰσραὴλ, ϗ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ,
ϗ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. ϗ ἐφοβήθη Συρία τοῦ
σῶσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.

MS. A. (†) εἶδον (τ) Ἀβισαὶ, ϗ εἰσῆλθαν (υ) παρεγένοντο (φ) Συρίαν
ἐκ (χ) ποταμοῦ, ϗ παρεγένοντο Αἰλάμ. (ψ) Σαβὰχ (ω) κατέναντι
(α) προσώπου Δαυίδ. ϗ (β) τεσσεράκοντα

Et filii Ammon viderunt quia 14
fugit Syria : & fugerunt à facie
Abiſſa, & intrarunt in civitatem.
Et revertit Joab à filiis
Ammon, & advenit in Hieruſalem.
Et vidit Syria, quia 15
cecidit ante Iſrael : & congregati
ſunt in idipſum. Et miſit 16
Adraazar, & congregavit Syriam,
quæ de trans flumine (o)
Chalamac : & adveniunt in Ælam :
& Sobac princeps virtutis
Adraazar ante eos. Et nuntiatum 17
eſt David, & congregavit
univerſum Iſrael, & tranſivit
Jordanem, & advenit in
Ælam. Et aciem ſtruxit Syria
ex adverſo David, & pugnaverunt
cum eo. Et fugit Syria 18
à facie Iſrael. Et ſubſtulit David
de Syria ſeptingentos currus,
& quadraginta millia equitum :
& Sobac principem virtutis
ejus percuſſit, & mortuus
eſt ibi. Et viderunt omnes reges 19
ſervi Adraazar, quia ceciderunt
ante Iſrael, (ρ) & confugerunt
ad Iſrael, & ſervierunt
eis. Et timuit Syria ſalvare
ultrà filios Ammon.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ
εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων, ϗ
ἀπέστειλεν Δαυὶδ τὸν Ἰωὰβ, ϗ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ϗ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, ϗ διέφθειραν
τοὺς υἱοὺς Ἀμμών· ϗ (α) διεκάθισαν
ἐπὶ Ῥαββάθ. ϗ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν
2 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν,
ϗ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ. ϗ περιεπάτει
ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως,
ϗ εἶδε γυναῖκα (β) λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος,
ϗ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα.
3 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, ϗ ἐζήτησε τὴν γυναῖκα,
ϗ εἶπεν, Οὐχὶ αὕτη (γ) Βηρσαβεὲ
θυγάτηρ Ἐλιὰβ (δ) γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου;
4 Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους, ϗ ἔλαβεν
αὐτὴν, ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, ϗ ἐκοιμήθη
μετ' αὐτῆς· ϗ αὕτη ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας
5 αὐτῆς, Καὶ (ε) ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς. ϗ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· ϗ ἀποστείλασα
ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ, ϗ εἶπεν,
6 Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. Καὶ ἀπέστειλε
Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, λέγων, Ἀπόστειλον πρὸς
μὲ τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. ϗ ἀπέστειλεν
7 Ἰωὰβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ παραγίνεται
(ζ) Οὐρίας ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν,
ϗ ἐπηρώτησεν Δαυὶδ εἰς εἰρήνην Ἰωὰβ,
ϗ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ, ϗ εἰς εἰρήνην τοῦ
πολέμου.

MS. A. (α ἐκάθισαν (β) λουομένην (γ) Βηθσαβεὲ ἡ θυγάτηρ
(δ) ἡ γυνὴ (ε) ἀπέστρεψεν αὐτὴν εἰς (ζ) Οὐρίας πρὸς αὐτὸν,
ϗ ἐπηρώτησεν

CAP. XI.

ET factum eſt, revertente 1
anno ad tempus egreſſionis regum,
& miſit David Joab, &
pueros ſuos cum eo, & omnem
Iſrael : & diſperdiderunt filios
Ammon, & obſederunt ſuper
Rabbath. Et David ſedit in
Hieruſalem. Et factum eſt ad veſperam, 2
& ſurrexit David de
cubili ſuo : & ambulabat ſuper
ſolarium domûs regis. Et vidit
mulierem lavantem ſe de
ſolario : & mulier pulchra ſpecie
valdè. Et miſit David, & quæſivit 3
mulierem, & (a) dixit ;
Nónne hæc Berſabee filia Eliab,
uxor Uriæ Chettæi? Et miſit 4
David nuntios, & ſumpſit eam,
& intravit ad eam, & dormivit
cum ea. Et hæc ſanctificata
ab immunditia ſua ; Et revertit 5
in domum ſuam. Et in (b) utero
cepit mulier. Et mittens annuntiavit
David, & dixit ; Ego
quidem in ventre habeo. Et miſit 6
David ad Joab, dicens ; Mitte
ad me Uriam Chettæum. Et
miſit Joab Uriam ad David. Et 7
advenit Urias, & intravit ad
eum. Et interrogavit David (c)
ad pacem Joab, & ad pacem
populi, & ad pacem belli.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וּבְנֵי עַמּוֹן חֲזוֹ אֲרֵי אַפְּכוּ אֱנָשׁ אֲרָם וַעֲרַקוּ מִן קֳדָם אֲבִישַׁי וַאֲתוֹ לְקַרְתָּא וְתָב יוֹאָב מִלְּוַת
15 בְּנֵי עַמּוֹן וַאֲתָא לִירוּשְׁלֶם׃ וַחֲזוֹ אֱנָשׁ אֲרָם אֲרֵי אִתְּבַרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְאִתְכְּנִישׁוּ כַּחֲדָא׃
16 וּשְׁלַח הֲדַרְעֶזֶר וְאַפֵּיק יָת אֱנָשׁ אֲרָם דִּמְעִבַּר פְּרָת וַאֲתוֹ לְחֵילָם וְשׁוֹבַךְ רַב חֵילָא דַּהֲדַרְעֶזֶר
17 קֳדָמֵיהוֹן׃ וְאִתְחַוָּא לְדָוִד וּכְנַשׁ יָת כָּל יִשְׂרָאֵל וַעֲבַר יָת יַרְדְּנָא וַאֲתוֹ לְחֵילָם וְסַדַּרוּ אֱנָשׁ
18 אֲרָם לִקְדָמוּת דָּוִד וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִמֵּיהּ׃ וְאַפְּכוּ אֱנָשׁ אֲרָם מִן קֳדָם יִשְׂרָאֵל וּקְטַל דָּוִד
מֵאֲרָם שְׁבַע מְאָה רְתִיכִין וְאַרְבְּעִין אַלְפִין פָּרָשִׁין וְיָת שׁוֹבַךְ רַב חֵילֵיהּ מְחוֹ וּמִית תַּמָּן׃
19 וַחֲזוֹ כָל מַלְכַיָּא עַבְדֵי הֲדַרְעֶזֶר אֲרֵי אִתְּבַרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְאַשְׁלִימוּ עִם יִשְׂרָאֵל וּפַלְחוּנוּן
וּדְחִילוּ אֱנָשׁ אֲרָם לְמִפְרַק עוֹד יָת בְּנֵי עַמּוֹן׃

יא

1 וַהֲוָה לִזְמַן סוֹפָא דְשַׁתָּא לְעִדָּן מִפַּק מַלְכַיָּא וּשְׁלַח דָּוִד יָת יוֹאָב וְיָת עַבְדוֹהִי עִמֵּיהּ וְיָת
2 כָּל יִשְׂרָאֵל וְחַבִּילוּ יָת בְּנֵי עַמּוֹן וְצָרוּ עַל רַבָּה וְדָוִד יָתֵיב בִּירוּשְׁלֶם׃ וַהֲוָה לְעִדָּן רַמְשָׁא
וְקָם דָּוִד מֵעַל שְׁוִויֵהּ וְהַלֵּיךְ עַל אִגַּר בֵּית מַלְכָּא וַחֲזָא אִתְּתָא מִשְׁתַּטְּפָא עַל אִגָּרָא וְאִתְּתָא
3 שַׁפִּירַת חֵיזוּ לַחֲדָא׃ וּשְׁלַח דָּוִד וּשְׁאַל לְאִתְּתָא וַאֲמַר הֲלָא דָא בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אִתַּת
4 אוּרִיָּה חִתָּאָה׃ וּשְׁלַח דָּוִד אִזְגַּדִּין וְדַבְּרַהּ וַאֲתַת לְוָתֵיהּ וּשְׁכֵיב עִמַּהּ וְהִיא מִתַּדְּכְיָא
5 מִסּוֹבְתַהּ וְתָבַת לְבֵיתַהּ׃ וְעַדִּיאַת אִתְּתָא וּשְׁלַחַת וְחַוִּיאַת לְדָוִד וַאֲמַרַת מְעַדְּיָא אֲנָא׃
6 וּשְׁלַח דָּוִד לְוָת יוֹאָב שַׁדַּר לִי יָת אוּרִיָּה חִתָּאָה וְשַׁדַּר יוֹאָב יָת אוּרִיָּה חִתָּאָה לְוָת דָּוִד׃
7 וַאֲתָא אוּרִיָּה לְוָתֵיהּ וּשְׁאַל לֵיהּ דָּוִד לִשְׁלָם יוֹאָב וְלִשְׁלָם עַמָּא וְלִשְׁלָם עָבְדֵי קְרָבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et filii Ghamon viderunt quòd verterunt terga homines Aram, et fugerunt 14
ab ante Abiſſai, et venerunt ad civitatem, et rediit Joab à filiis Ghamon,
et venit in Jeruſalem. Et *viderunt viri* Aram quòd fracti eſſent ante 15
Iſrael, et congregati ſunt pariter. Et miſit Hadarghezer et eduxit viros 16
Aram qui erant trans Perath, et venerunt ad Hheilam; et Sobach princeps
exercitus Hadarghezer erat ante illos. Et indicatum eſt David, et congregavit 17
omnem Iſrael, et tranſivit Jardena, et venerunt ad Hheilam. et ordinaverunt
ſe homines Aram in occurſum David, et inierunt bellum cum illo.
Et verterunt terga homines Aram ab ante Iſrael, et occidit David ex 18
Aram ſeptingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobach principem
exercitus *percuſſerunt*, et mortuus eſt ibi. Et viderunt omnes reges 19
ſervi Hadarghezer quòd fracti eſſent ante Iſrael, et pacem fecerunt cum
Iſrael, et ſervierunt illis, et metuerunt homines Aram liberare amplius filios
Ghamon.

CAP. XI.

ET fuit in tempore finis anni, in tempore cùm exirent reges, et miſit David 1
Joab et ſervos ſuos cum illo, et omnem Iſrael, et vaſtarunt filios Ghamon,
et obſederunt Rabah, et David ſedebat in Jeruſalẽ. Et fuit in tempore 2
veſperæ, et ſurrexit David deſuper lecto ſuo, et ivit ſuper tectum domus
regiæ, et vidit mulierem lavantem ſe ſuper tecto : et mulier erat pulchra
viſu valde. Et miſit David et rogavit de muliere : et dixit [*quidam*,] Nónne 3
hæc Bathſebagh filia Eligham uxor Uriah Hhithæi? Et miſit David nuncios, 4
et tulit illam; et venit ad eum, et cubuit cum ea : et ipſa purgata ab
immunditia ſua, et rediit ad domum ſuam. Et concepit mulier, et miſit, & 5
indicavit David, et dixit : Prægnans ſum. Et miſit David ad Joab, Mitte 6
mihi Uriah Hhithæum: & miſit Joab Uriah *Hhithæum* ad David. Et venit 7
Uriah ad eum, et rogavit *eum* David de pace Joab, et de pace populi,
& de pace gerentium bellum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܚܙܘ ܕܥܪܩܘ ܐܕܘܡ ܀ ܘܥܪܩܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝܫܝ. ܘܥܠܘ
ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܚܙܘ ܐܕܘܡ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ 15
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܕܪ ܗܕܪܥܙܪ. ܘܐܦܩ ܠܐܕܘܡ ܕܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. 16
ܘܐܬܘ ܠܚܝܠܡ. ܘܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ. ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܟܢܫ ܠܟܠܗ 17
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܘ ܠܚܝܠܡ. ܘܐܣܛܕܪܘ ܐܕܘܡ ܠܘܩܒܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܘܝܕ
ܐܬܟܬܫ ܥܡܗ ܐܕܘܡ. * ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܕܘܡ ܫܒܥܡܐܐ 18
ܡܪܟܒܢ. ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܠܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܗ. ܡܚܝܘܗܝ.
ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܚܙܘ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 19
ܘܐܫܬܠܡܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܚܘܗܝ. ܘܕܚܠܘ ܐܕܘܡ ܠܡܥܕܪܘ ܬܘܒ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ.

* ܫܠܡ * ܝ *

1 * ܘܗܘܐ ܒܫܘܠܡܗ ܕܫܢܬܐ. ܒܙܒܢܐ ܕܢܦܩܝܢ ܡܠܟܐ ܠܩܪܒܐ ܀ ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ
ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ. ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܒܠܘ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܕܘܝܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܐܘܪܫܠܡ.
2 * ܘܗܘܐ ܠܪܡܫܐ ܀ ܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܫܟܒܗ ܀ ܘܡܗܠܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܓܪܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ.
ܘܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܕܣܚܝܐ. ܘܐܢܬܬܐ. ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܚܙܘܗ ܛܒ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܫܐܠ ܥܠܝܗ 3
ܥܠ ܐܢܬܬܐ ܀ ܘܐܡܪܘ. ܗܕܐ ܗܝ ܒܬܫܒܥ ܒܪܬ ܐܠܝܥܡ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ 4
ܡܠܐܟܐ ܘܕܒܪܗ. ܘܥܠܬ ܠܘܬܗ. ܘܕܡܟ ܥܡܗ. ܟܕ ܡܕܟܝܐ ܡܢ ܛܡܐܘܬܗ. ܘܗܦܟܬ ܠܒܝܬܗ
ܘܒܛܢܬ ܐܢܬܬܐ. * ܘܫܕܪܬ ܐܘܕܥܬ ܠܕܘܝܕ ܀ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܒܛܢܬ ܐܢܐ. 5
* ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܀ ܫܕܪ ܠܘܬܝ ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܘܫܕܪܗ ܝܘܐܒ 6
ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܐܘܪܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܐܠܗ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ ܥܠ ܝܘܐܒ ܘܥܠ 7
ܥܡܐ. ܘܥܠ ܩܪܒܐ.

Ammonitæ verò videntes Edomæos terga dediſſe, fugerunt ipſi quoque à conſpectu Abiſai, & ingreſſi ſunt civitatem. Joab autem reverſus ab Ammonitis, ingreſſus eſt Jeruſalem. 14
Sed videntes Edomæi ſe profligatos ante filios Iſrael, denuò ſe ſimul collegerunt: 15
Et mittens Hadarezer, eduxit Edomæos qui erant ab altera fluvii ripa, & venerunt ad Hilam, Sobacho Hadarezeris militiæ duce eos præcedente. 16
Hoc Davidi renuntiato, collegit omnes Iſraelitas, trajectóq; Jordane venerunt in Hilam. Cúmque inſtruxiſſent ſe Edomæi adverſùs Iſraelem, & David cum Edomæis manum conſeruiſſet; 17
Fugerunt à conſpectu Iſraelis, peremitq; David ex Edomæis ſeptingentos curr°, quatuor millia equitum, & populũ multum: ipſum quoq; Sobachũ militiæ ducẽ percuſſerunt, & mortuus eſt illic. 18
Videntes autẽ cuncti ſervi Hadarezeris quòd confracti fuiſſent coram Iſraelitis, pacem inierunt cum Iſraelitis, & ſervierunt eis: veritíque ſunt Edomæi opem inpoſterum ferre Ammonitis. 19

CAP. XI.

ANno verò declinante, ſub id tempus quo prodeunt reges ad bellum, miſit David Joabum, & ſervos ſuos cum eo, totúmque Iſraelem, & caſtra poſuerũt adverſùs Rabath; David autem manſit in Jeruſalem. 1
Sub tempus verò veſpertinũ ſurrexit David è cubili ſuo, deambulánſque ſuper tectum domûs ſuæ regiæ, vidit mulierem quandam ſeſe lavantem, quæ quidem mulier pulchri admodùm erat aſpectûs. 2
Cúmq; miſiſſet David ſciſcitatum de eadem muliere, dixiſſéntq; eam eſſe Bathſebaa filiam Ahineem, uxorem Uriæ Hethæi; 3
Miſit David nuntium adduxítque eam: quæ cùm ingreſſa eſſet ad eum, concubuit cum ea poſtquam à ſuo ſe menſtruo lavâſſet; tum domum ſuam reverſa, 4
Concepit mulier: & mittens indicavit Davidi, dixítque ad eum, Gravida ſum. 5
Quapropter mittens David ad Joabum mandavit illi, Mitte ad me Uriam Hethæum. Miſitque Joab Uriam Hethæum ad Davidem. 6
Cúmque veniſſet Uria ad Davidem, interrogavit David Uriam de Joabo, de populo, & de bello: 7

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وبنو عمون لما راوا ان قد انهزم ادوم * انهزموا هم ايضا من قدام ابيشاي ودخلوا القرية. ورجع
يواب من محاربة بني عمون * ودخل اورشليم * فلما راي الادوميون ان بني اسرايل قد ظفروا 15
بهم * اجتمعوا جميعا * وارسل هدارعزار واخرج الادوميين الذين من جانب الفرات الشرقي. 16
واجتمعوا الي حيلم الي سوبخ صاحب حربة هدارعزار لانه كان في اول القوم * واخبروا داود بذلك * 17
فجمع جميع بني اسرايل * وجازوا الاردن * وجاووا الي حيلم * واصطف آل ادوم لمحاربة بني اسرايل.
وحارب داود آل ادوم * وهرب الادوميون من بين يدي آل اسرايل * وقتل داود من آل ادوم 18
الذين كانوا على الحمالات الفا وسبعماية حمالة * علي كل حمالة اربعة رجال. واربعة الف فارس.
وقتل من الرجال شعبا كثيرا * وقتل سوبخ صاحب حربة هدارعزار * ومات هناك ايضا * فلما راي 19
جميع عبيد هدارعزار ان بني اسرايل قد ظفروا بهم * خضعوا لبني اسرايل وتعبدوا لهم * وفرق
الادوميون ان يعينوا بني عمون ايضا *

* الفصل الحادي عشر *

1 * فلما كان تمام السنة في الوقت الذي يمكنهم الحرب * ارسل داود يواب وعبيده * ومعهم جميع
بني اسرايل * فنزلوا حول ربة * فاما داود فبقي في اورشليم * فلما كان قرب المساء قام داود من 2
فوق مجلسه. وصعد فوق البيت يمشي فوق قصره * فبصر بامراة تستحم فوق بيتها * وكانت المراة
جميلة جدا * فارسل داود وسال عن المراة * فقالوا له * هذه بتشبع ابنة احيتعام امراة اوريا 3
الحاثاني * فارسل اليها داود رسلا ودخلها اليه * فلما دخلت عليه وتطهرت من طمثها دخل عليها * 4
ثم خرجت ورجعت الي بيتها * فحبلت المراة * وارسلت الي داود اخبرته وقالت * اني قد حبلت 5
6 * فارسل داود الي يواب رسلا وقال * ارسل الي اوريا الحاثاني فارسله يواب * فجاء اوريا الي داود * فسال 7
داود اوريا عن الشعب * وعن يواب ومحاربته *

Et Ammonitæ cùm vidiſſent fugiſſe jam Edomæum, fugerunt ipſi quoque à conſpectu Abiſai, ingreſſique ſunt civitatem: & reverſus Joab ab oppugnatione filiorum Ammon, recepit ſe in Jeruſalem. 14
Cùm autem vidiſſent Edomæi ſe ſuperatos ab Iſraelitis, ſimul convenerunt. 15
Et mittens Hadarezer eduxit Edomæos qui erant ad oram Euphratis Orientalem, congregatique ſunt in Hilam apud Sobachum portitorem lanceæ Hadarezeris, eò quòd eſſet anteſignanus populi. 16
Quod cùm Davidi retuliſſent, collegit omnes Iſraelitas, trajectoque Jordane venerunt in Hilam: ubi cùm inſtruxiſſent ſe Edomæi ad oppugnandos Iſraelitas, & David Edomæum bello adortus eſſet; 17
Fugerunt Edomæi à conſpectu Iſraelitarum, occiditque David ex Edomæis qui erant ſuper vehicula, mille ſexcenta vehicula (ſingulis autem vehiculis quatuor inſidebant viri) & quatuor millia equitum, & è peditibus occîdit turbam plurimam; occîdit etiam Sobachum ſariſſophorum Hadarezeris, qui jam mortuus eſt ibi. 18
Cùm itaque vidiſſent omnes ſervi Hadarezeris ſuperatos ſe eſſe ab Iſraelitis, ſubjecerunt ſe Iſraelitis & ſervierunt eis: Edomæi verò metuerunt ampliùs auxiliari Ammonitis. 19

CAP. XI.

Sub anni finem, quo tempore belligerari poteſt, miſit David Joabum et ſervos ſuos, & unà cũ eis univerſos Iſraelitas, qui caſtrametati ſunt circum Rabbath: David autem manſit in Jeruſalem. 1
Cúmq; eſſet circa tempus veſpertinum, ſurgens David è ſedili ſuo conſcendit ſuperiora domûs ut deambularet ſuper palatium ſuum, viditque mulierem quandam ſe lavantem ſuper domum ſuam: ea verò mulier erat valdè formoſa. 2
Miſit ergò David, & ſciſcitatus eſt de muliere, dictumq; fuit ad eum, Hæc eſt Bethſabaa filia Achinoam, uxor Uriæ Gethæi. 3
Quapropter miſſis David nuntiis, duxerit illam ad ſe: cúmque ingreſſa eſſet ad eum, et mundata eſſet à pollutione ſua, ingreſſus eſt ad eam: tum egreſſa & reverſa eſt domum ſuam. 4
Concepit autem mulier, & mittens nuntiavit Davidi, & ait, Jam equidem concepi. 5
Tunc miſſis David legatis ad Joabũ dixit, Mitte ad me Uriam Gethæũ: miſitq; eum Joab. 6
Et cùm adiiſſet Uria Davidem, interrogavit Uriam David de populo, de Joabo, ejusq; pugnâ. 7

שמואל ב : יא

: tuos pedes lava & ,tuā domū in Descende : Urijah ad David Dixitque
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ
.regis *ferculum* eā post est egressā & : regis domo è Urijah est egressus &
וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ׃
; sui domini servis omnib⁹ cum regis domus ostium ad Urijah *jacuit* Et
9 וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־עַבְדֵי אֲדֹנָיו
Non : dicendo ,David *indicaverunt* Et .suam domum in descendit non &
10 וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־
Nonne : Urijah ad David dixitque : suam domum in Urijah descendit
יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא
Dixitque ? tuam domum in descendisti non quare ?*veniens* tu via de
11 מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָא מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
,*operimentis in manentes* Jehudah & , Israel & , Arca : David ad Urijah
אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת
,*castrametantes* agri *facies super* mei domini servi & , Joab meus domin⁹ &
וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים
cubandū ad & ,bibendum ad & ,comedendum ad ,meā domū in ingrediar ego &
וַאֲנִי אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב
.hoc *verbum* faciam *si* ,tuæ animæ *vita &,tua vita*?mea uxore cum
עִם־אִשְׁתִּי חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃
: te dimittam cras & ,hodie etiam *hoc in* Mane : Urijah ad David Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ
vocavit Et .*crastino* à & , illa die in Jerusalaim in Urijah mansit &
13 וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה בִירוּשָׁלִַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת׃ וַיִּקְרָא־
est egressus & : eū inebriavit & ,*bibit & ,ej⁹ facies ad comedit* & ,David eum
לוֹ דָוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיֵּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא
non suā domū in & ,sui domini servis cum suo *cubili in jacendum ad* ,*vespera in*
בָעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא
misit & , Joab ad *epistolam* David scripsit &,*matutino in* fuit Et .descendit
14 יָרָד׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב וַיִּשְׁלַח
Urijah *Date* : dicendo ,*epistola* in scripsit Et .Urijah *manu in*
15 בְּיַד אוּרִיָּה׃ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה
,*ej⁹ posterioribus* à revertimini & , fortis prælii *faciem* regione è
אֶל־מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו
,civitatem *ad* Joab *observando in* ,fuit Et .moriatur & ,percutiatur &
16 וְנִכָּה וָמֵת׃ וַיְהִי בִּשְׁמוֹר יוֹאָב אֶל־הָעִיר
.*ibi virtutis* viri quòd cognovit *quem locum ad* Urijah *dedit* &
וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי־חַיִל שָׁם׃
de *cecidit* & ,Joab cum pugnaverunt & ,civitatis viri sunt egressi Et
17 וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־יוֹאָב וַיִּפֹּל מִן־
.Chittæus Urijah etiam est mortuus & ;David servis de , populo
הָעָם מֵעַבְדֵי דָוִד וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי׃
præcepit Et .prælii *verba* omnia Davidi *indicavit* & ,Joab Misitque
18 19 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃ וַיְצַו
prælii *verba* omnia *te consummare Secundùm* : dicendo , *legato*
אֶת־הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה
dixerit & ; regis *fervor* ascenderit si ,erit Et : regem ad loqui
20 לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְהָיָה אִם־תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמַר
sciebatis nonne ? *præliandum ad* ,civitatem ad accessistis Quare : tibi
לְךָ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת
filium Abimelech percussit Quis ? muro *desuper projicerent* quod
21 אֲשֶׁר־יֹרוּ מֵעַל הַחוֹמָה׃ מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־
desuper catilli fragmen eum super projecit mulier nonne ? Jerubbeseth
יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא־אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל
: dices & ? murum ad accessistis quid ad ? Tebes in est mortu⁹ & ,muro
הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ
,venit & , *legatus* abiit Et .est mortu⁹ Chittæus Urijah tu⁹ serv⁹ Etiam
22 גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא
.Joab eum miserat quibus omnia Davidi *indicavit* &
וַיַּגֵּד לְדָוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב׃

Versio VUL. LAT.

8 Et dixit David ad Uriam, Vade
in domum tuam, & lava pedes
tuos. Et egressus est Urias de
domo regis, secutúsque est eum
9 cibus regius. Dormivit autem
Urias ante portam dom⁹ regiæ
cum aliis servis domini sui, &
non descendit ad domum suā.
10 Nuntiatúmque est David, dicentibus,
Non ivit Urias in domum
suam. Et ait David ad Uriam,
Numquid non de via
venisti? quarè non descendisti
11 in domum tuam? Et ait Urias
ad David; Arca Dei & Israel
& Juda habitant in papilionibus,
& dominus meus Joab, &
servi domini mei super faciem
terræ manent: & ego ingrediar
domum meam, ut comedam
& bibam, & dormiam
cum uxore mea? per salutem
tuam, & per saluté animæ tuæ,
12 non faciam rem hanc. Ait ergò
David ad Uriam; Mane hìc
etiam hodiè, & cras dimittam
te. Mansit Urias in Jerusalem
13 in die illa & altera: Et vocavit
eum David ut comederet
coram se & biberet, & inebriavit
eum: qui egressus vesperè,
dormivit in strato suo cum
servis domini sui, & in domum
14 suam non descendit. Factum
est ergò mane, et scripsit David
epistolam ad Joab: misitque
15 per manum Uriæ, Scribens in
epistola; Ponite Uriam ex adverso
belli, ubi fortissimum est
prælium: & derelinquite eum,
16 ut percussus intereat. Igitur
cùm Joab obsideret urbem,
posuit Uriam in loco ubi sciebat
17 viros esse fortissimos. Egressique
viri de civitate, bellabant
adversùm Joab, & ceciderunt
de populo servorum
David, & mortuus est etiam Urias
18 Hethæus. Misit itaque Joab,
& nuntiavit David omnia
19 verba prælii: Præcepitq; nuntio,
dicens; Cùm compleveris
universos sermones belli ad regem,
20 Si eum videris indignari,
& dixerit; Quarè accessistis
ad murum, ut præliaremini? an
ignorabatis quòd multa desup
21 ex muro tela mittantur? Quis
percussit Abimelech filium Jerobaal?
nónne mulier misit super
eum fragmen molæ de muro,
& interfecit eum in Thebes?
quarè juxta murum accessistis?
dices; Etiam servus
tuus Urias Hethæus occubuit.
22 Abiit ergò nuntius, & venit,
& narravit David omnia quæ
ei præceperat Joab.

Vers. GRÆC. LXX. Interp. cum Transl. LAT.

8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ, Κατάβηθι εἰς τὸν
οἶκόν σου, καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου. καὶ ἐξῆλθεν
Οὐρίας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλθεν
9 ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐκοιμήθη
Οὐρίας παρὰ τῇ (η) θύρᾳ τοῦ βασιλέως
μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη εἰς
10 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες,
Ὅτι οὐ κατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ
σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι οὐ (θ) κατέβης εἰς τὸν οἶκόν
11 σου; Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ, (ι)
Ἡ κιβωτὸς, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν
ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ἰωὰβ, καὶ οἱ
δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ
ἀγροῦ (κ) παρεμβάλλουσι, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι
εἰς τὸν οἶκόν (λ) μου τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ κοιμηθῆναι
μετὰ τῆς γυναικός μου; (μ) πῶς; ζῇ
12 ἡ ψυχή σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Κάθισον ἐνταῦθα
καί γε σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε. καὶ
ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
13 ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν
Δαυὶδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπιε, καὶ
ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κοιμηθῆναι
(ν) ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν δούλων
τοῦ κυρίου (ξ) αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη.
14 Καὶ ἐγένετο πρωῒ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ
βιβλίον πρὸς Ἰωὰβ, καὶ ἀπέστειλεν (ο) ἐν χειρὶ
15 Οὐρίου. Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων, Εἰσάγαγε
τὸν Οὐρίαν ἐξ ἐναντίας τοῦ πολέμου τοῦ
κραταιοῦ, καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ,
16 καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανεῖται. Καὶ ἐγενήθη ἐν
τῷ φυλάσσειν Ἰωὰβ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἔθηκεν τὸν
Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾔδει ὅτι ἄνδρες δυνάμεως
17 ἐκεῖ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως,
καὶ ἐπολέμουν μετὰ Ἰωάβ. καὶ ἔπεσεν (π) ἐκ τοῦ
λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανε καί γε
18 Οὐρίας ὁ Χετταῖος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ,
καὶ ἀπήγγειλε (ρ) τῷ Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους
τοῦ (σ) πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα.
19 Καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων, Ἐν τῷ
συντελέσαι πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι
20 πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῇ
ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ εἴπῃ σοι, (τ) Τί ὅτι
ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν (υ) πολεμῆσαι;
οὐκ ᾔδειτε ὅτι (φ) τοξεύσουσιν ἀπάνωθεν τοῦ
21 τείχους; Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (χ)
Ἱεροβάαλ υἱοῦ Νήρ; οὐχὶ γυνὴ (ψ) ἔρριψε κλάσμα
μύλου ἐπ᾽ αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ τείχους,
καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἵνα τί προσηγάγετε
πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς, (ω) Καί γε ὁ
22 δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε. Καὶ
ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα
εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλε
τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωὰβ,
πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. καὶ ἐθυμώθη
Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον,
Ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι;
οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους;
τίς ἐπάταξε τὸν (α) Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβάαλ;
οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ
τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἵνα τί
προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος;

Et dixit David Uriæ; Descende 8
in domū tuā, & lava pedes tuos.
Et exivit Urias è domo regis:
& exivit post eū (d) demensum
regis. Et dormivit Urias apud ostiū 9
regis (e) cum servis domini
sui, & non descendit in domum
suā. Et annuntiaverunt David, 10
dicentes; Quia non descendit Urias
in domum suā. Et dixit David
ad Uriam, Nónne ex itinere
tu venis? Quid, quòd non descendisti
in domum tuā? Et dixit Urias 11
ad David; Arca, & Israel,
& Judas, habitant in tabernaculis:
& domin⁹ me⁹ Joab, & servi
domini mei super faciem agri
castrametantur: & ego intrabo in
domum meā ad manducandum,
& bibendum, & dormiendum cū
uxore mea? (f) Quomodò? Vivit
anima tua, si faciā verbū hoc. Et 12
dixit David ad Uriam; Sede hìc
etiam hodiè, & cras dimittam
te. Et sedit Urias in Hierusalem
in die illa, & crastina. Et vocavit 13
eum David: & manducavit
corā eo, & bibit; (g) & inebriavit
eū. Et egressus est vesperè ad
dormiendum super cubile suum
cum servis domini sui, & in domum
suā non descendit. Et factū 14
est mane, & scripsit David libellum
ad Joab, & misit in manu
Uriæ. Et scripsit in libello, dicens; 15
Induc Uriam ex adverso prælii
validi: & revertemini à tergo ejus,
& percutietur, & morietur.
Et factum est in (h) observando 16
Joab super civitatem, & posuit
Uriam in locum, ubi sciebat, quia
viri virtutis illic. Et exierūt viri 17
civitatis, et pugnabāt cū Joab. Et
ceciderūt de populo, de servis David:
et mortu⁹ est etiā Urias Chettæus.
Et misit Joab, & annuntiavit 18
David omnia verba prælii
(i) ad loquendum ad regem. Et 19
mandavit nuntio dicens, In consummando
omnia verba prælii
loqui ad regem, Et erit si ascenderit 20
furor regis, & dixerit
tibi; Quid, quòd appropinquâstis
ad civitatē pugnare? Nónne sciebatis,
quia sagittabūt desuper muro?
Quis percussit Abimelech filiū 21
Jerobaal (k) filii Ner? Nónne mulier
projecit fragmentum molæ super
eum desuper muro, & mortuus
est in (l) Thamasi? ut quid accessistis
ad murum? Et dices, Etiā
servus tu⁹ Urias Chettæus mortuus
est. Et ivit nuntius Joab ad 22
regē in Hierusalem, et advenit et
annuntiavit David omnia quæcunq;
annuntiārat ei Joab, (m) omnia
verba prælii. Et indignatus
est David in Joab, & dixit ad
nuntiū, ut quid accessistis ad civitatem
præliando? Nónne sciebatis
quia percutiemini è muro?
Quis percussit Abimelech filium
Jerobaal? Nónne mulier projecit
super cū fragmentū molæ è muro,
& mortu⁹ est in Thamasi? ut
quid accessistis ad murum?

MS. A. (η) θύρᾳ οἴκου τοῦ βασιλέως (θ) καταβῇς (ι) Εἰ ἡ κιβωτὸς, (κ) παρεμβαλοῦσιν, κἀγὼ (λ) μου φαγεῖν, (μ) καὶ πῶς; (ν) καὶ ἐπὶ τῆς (ξ) αὐτοῦ, (ο) Δαυὶδ ἐν (π) ἀπὸ τοῦ (ρ) τῷ βασιλεῖ πάντας (σ) πολέμου. Καὶ ἐνετείλατο (τ) Τί
* ἐργάσατε πρὸς (υ) τὸ πολεμῆσαι; (φ) τοξεύουσιν (χ) * Ἱεροβοὰμ (ψ) ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν (ω) Καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ (α) Ἀβιμέλεχ υἱὸν * Ἱεροβοάμ;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה חוּת לְבֵיתָךְ וּשְׁטוֹף רִגְלָךְ וּנְפַק אוּרִיָּה מִבֵּית מַלְכָּא וּנְפַקַת בַּתְרוֹהִי
9 סְעוּדְתָא דְמַלְכָּא׃ וּשְׁכֵב אוּרִיָּה בִּתְרַע בֵּית מַלְכָּא עִם כָּל עַבְדֵי רִבּוֹנֵיהּ וְלָא נְחַת לְבֵיתֵיהּ׃
10 וְחַוִּיאוּ לְדָוִד לְמֵימַר לָא נְחַת אוּרִיָּה לְבֵיתֵיהּ וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה הֲלָא מֵאוֹרְחָא אַתְּ אָתֵי
11 מָא דֵין לָא נְחַתְתָּא לְבֵיתָךְ׃ וַאֲמַר אוּרִיָּה לְדָוִד אֲרוֹנָא וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יָתְבִין בִּמְטַלְיָא
וְרִבּוֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי רִבּוֹנִי עַל אַפֵּי בָרָא שָׁרַן וַאֲנָא אֵיעוֹל לְבֵיתִי לְמֵיכַל וּלְמִשְׁתֵּי וּלְמִשְׁכַּב
12 עִם אִתְּתִי חַיָּךְ וְחַיֵּי נַפְשָׁךְ אִם אַעֲבֵיד יַת פִּתְגָמָא הָדֵין׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה תִּיב הָכָא אַף
13 יוֹמָא דֵין וּמְחַר אֲשַׁלְּחִנָּךְ וִיתֵיב אוּרִיָּה בִּירוּשְׁלֶם בְּיוֹמָא הַהוּא וּבְיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי׃ וּקְרָא
לֵיהּ דָּוִד וַאֲכַל קֳדָמוֹהִי וּשְׁתִי וְרַוְיֵהּ וּנְפַק בְּרַמְשָׁא לְמִשְׁכַּב בְּשִׁוְויֵהּ עִם עַבְדֵי רִבּוֹנֵיהּ
14 15 וּלְבֵיתֵיהּ לָא נְחָת׃ וַהֲוָה בְצַפְרָא וּכְתַב דָּוִד אִגַּרְתָּא לְוָת יוֹאָב וְשַׁדַּר בְּיַד אוּרִיָּה׃ וּכְתַב
בְּאִגַּרְתָּא לְמֵימַר הַבוּ יַת אוּרִיָּה לָקֳבֵיל אַפֵּי קְרָבָא תַּקִּיפָא וּתְתוּבוּן מִבַּתְרוֹהִי וְיִתְמְחֵי
16 וִימוּת׃ וַהֲוָה כַּד צָר יוֹאָב עַל קַרְתָּא וִיהַב יַת אוּרִיָּה לְאַתְרָא דִּידַע אֲרֵי גַּבְרִין גִּבָּרִין תַּמָּן׃
17 וּנְפַקוּ אֱנָשֵׁי קַרְתָּא וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִם יוֹאָב וְאִתְקְטִיל מֵעַמָּא מֵעַבְדֵי דָוִד וּמִית אַף אוּרִיָּה
18 19 חִתָּאָה׃ וּשְׁלַח יוֹאָב וְחַוִּי לְדָוִד יַת כָּל עִסְקֵי קְרָבָא׃ וּפַקֵּיד יַת אִזְגַּדָּא לְמֵימַר כְּשֵׁיצָיוּתָךְ
20 יַת כָּל עִסְקֵי קְרָבָא לְמַלָּלָא עִם מַלְכָּא׃ וִיהֵי אִם יִדְלַק רוּגְזָא דְמַלְכָּא וְיֵימַר לָךְ מָא דֵין
21 אִתְקָרֵבְתּוּן לְקַרְתָּא לְאַגָּחָא הֲלָא יְדַעְתּוּן יַת דִּירְמוֹן עֲלֵיכוֹן מִן שׁוּרָא׃ מַן קְטַל יַת
אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרֻבֶּשֶׁת הֲלָא אִתְּתָא רְמַת עֲלוֹהִי פַּלְגוּת רֶכֶב רֵחַיָּא מִן שׁוּרָא וּמִית בְּתֵבֵץ
22 לְמָא אִתְקָרֶבְתּוּן לְשׁוּרָא וְתֵימַר אַף עַבְדָּךְ אוּרִיָּה חִתָּאָה מִית׃ וַאֲזַל אִזְגַּדָּא וַאֲתָא וְחַוִּי
לְדָוִד יַת כָּל דְּשַׁלְחֵיהּ יוֹאָב׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit David ad Uriah, Descende ad domum tuam, et lava pedes tuos: & 8
exivit Uriah de domo regis, et exivit post eum cibus regis. Et cubuit Uriah 9
in porta domus regis cum omnibus servis domini sui, et non descendit in
domum suam. Et indicarunt David, dicendo: Non descendit Uriah in domum 10
suam: et dixit David ad Uriah, Nónne de via tu venis? et ut quid hoc
non descendisti in domum tuam? Et dixit Uriah ad David, Arca Dñi et Israel, 11
et Jehudah sedent in umbraculis, et dominus meus Joab, et servi domini
mei super facies agri manent, et ego intrabo domum meam ad comedendum
et ad bibendum, et ad cubandū cum uxore mea? Per vitam tuam
et per vitā animæ tuæ, si fecero verbum hoc. Et dixit David ad Uriah, Sede 12
hic *etiam* hodie, et cras mittā te. Et sedit Uriah in Jerusalem in die illo, &
in die sequenti. Et vocavit illū David, et comedit ante illū, et bibit, et inebriavit 13
eum, et exivit vespere ad cubandū in lecto suo cum servis domini
sui; et in domū suam non descendit. Et fuit in aurora, scripsit David epistolam 14
ad Joab, et misit per manū Uriah. Et scripsit in epistola, dicendo: 15
Date Uriah contra faciē prælii fortis, & revertimini de-post illum ut percutiatur
et moriatur. Et fuit quando obsedit Joab urbē, posuit Uriah in loco 16
quem cognovit quod robusti viri ibi essent. Et exierunt homines urbis, & 17
inierunt præliū cum Joab, et occisi sunt de populo de servis David, et mortuus
est etiā Uriah Hhithæus. Et misit Joab et indicavit David omnia negocia 18
belli. Et jussit nuncio, ut diceret: Ubi absolveris omnia negocia belli 19
loqui cum rege. Et erit si incendatur indignatio regis, et dicat tibi, Ad 20
quid appropinquâstis ad urbem, ut congrederemini? nónne sciebatis quòd
dejicerent super vos ex muro? Quis occîdit Abimelech filiū Jerubesseth? 21
nónne mulier dejecit super illum partem superioris molæ ex muro, et
mortuus est in Thebesz? ad quid appropinquâstis ad murum? et dices,
Etiam servus tuus Uriah Hhithæus mortuus est. Et ivit nuncius, et venit, 22
et indicavit Davidi omnia quæ mandavit ei Joab.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܚܘܬ ܠܒܝܬܟ.. ܘܐܫܝܓ ܪ̈ܓܠܝܟ. ܘܢܦܩ ܐܘܪܝܐ ܡܢ ܒܝܬ 8
ܡܠܟܐ.. ܘܢܦܩܬ ܒܬܪܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܕܡܟ ܐܘܪܝܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܥܡ ܫܪܟܐ 9
ܕܥܒ̈ܕܐ ܕܡܪܗ.. ܘܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬܗ. * ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܕܠܐ ܢܚܬ ܐܘܪܝܐ ܠܒܝܬܗ. 10
ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ. ܗܐ. ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܐܬܝܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܢܚܬܬ ܠܒܝܬܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 11
ܐܘܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ.. ܘܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܝܬܒܝܢ ܒܡܛܠܠܐ.. ܘܡܪܝ
ܝܘܐܒ ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܡܪܝ ܫܪܝܢ ܥܠ ܐܦ̈ܝ ܕܚܩܠܐ: ܘܐܢܐ ܐܥܘܠ ܠܒܝܬܝ.. ܘܐܟܘܠ ܘܐܫܬܐ.
ܘܐܕܡܟ ܥܡ ܐܢܬܬܝ.. ܠܐ ܒܚܝܝܟ ܘܠܐ ܒܚܝܐ ܕܢܦܫܟ.. ܠܐ ܐܥܒܕ ܐܝܟ ܗܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ 12
ܠܐܘܪܝܐ. ܟܘܣ ܗܪܟܐ ܝܘܡܢܐ.. ܘܡܚܪ ܐܫܪܝܟ. ܘܟܘܣ ܐܘܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܗܘ ܝܘܡܐ.
* ܘܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܩܪܝܗܝ ܕܘܝܕ. ܘܐܟܠ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܫܬܝ. ܘܪܘܝ. ܘܢܦܩ ܒܪܡܫܐ. 13
ܘܕܡܟ ܥܠ ܓܢܒ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܪܗ. ܘܠܒܝܬܗ ܠܐ ܢܚܬ. * ܘܒܨܦܪܐ ܟܬܒ ܕܘܝܕ ܐܓܪܬܐ 14
ܠܝܘܐܒ.. ܘܫܕܪ ܒܐܝܕܗ ܕܐܘܪܝܐ. * ܘܟܬܒ ܠܗ. ܩܪܒܘܗܝ ܠܐܘܪܝܐ ܠܩܘܒܠ ܩܪܒܐ ܚܝܠܬܢܐ.. 15
ܘܗܦܟܘ ܠܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܕܢܬܡܚܐ ܘܢܡܘܬ. * ܘܟܕ ܢܛܪ ܝܘܐܒ ܠܗ ܠܡܕܝܢܬܐ.. ܐܩܝܡ 16
ܠܐܘܪܝܐ ܒܕܘܟܬܐ ܕܝܕܥ ܕܓܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ ܬܡܢ. * ܘܢܦܩܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܩܪܒܐ 17
ܥܡ ܝܘܐܒ. ܘܢܦܠܘ ܬܡܢ ܡܢ ܥܡܐ. ܡܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܝܬ ܐܦ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ.
* ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ. ܘܚܘܝ ܠܕܘܝܕ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܐ ܕܗܘܝ ܒܩܪܒܐ. * ܘܦܩܕܗ ܝܘܐܒ ܠܡܠܐܟܐ. ܘܐܡܪ 18 19
ܠܗ. ܡܐ ܕܫܠܡܬ ܠܡܡܠܠܘ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܐ ܕܗܘܝ ܒܩܪܒܐ.. * ܐܢ ܬܬܚܡܬ ܚܡܬܗ 20
ܕܡܠܟܐ. ܘܢܐܡܪ ܠܟ. ܠܡܢܐ ܐܬܩܪܒܬܘܢ ܠܘܬ ܡܕܝܢܬܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ.. ܠܐ ܝܕܥܬܘܢ
ܕܡܫܕܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢ ܫܘܪܐ. * ܡܢܘ ܩܛܠܗ ܠܐܒܝܡܠܟ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ.. ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܬܬܐ 21
ܫܕܬ ܥܠܘܗܝ ܦܠܓܐ ܕܪܚܝܐ ܕܠܥܠ ܡܢ ܫܘܪܐ. ܘܡܝܬ. ܠܡܢܐ ܐܬܩܪܒܬܘܢ ܠܘܬ ܫܘܪܐ. ܐܢ ܗܘ
ܕܐܡܪ ܠܟ ܗܟܢ.. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܡܝܬ. * ܘܐܙܠ ܡܠܐܟܐ. ܘܚܘܝ 22
ܠܕܘܝܕ ܟܠܗܝܢ ܕܦܩܕܗ ܝܘܐܒ.

Tum dixit David ad Uriam Hethæū, Descende 8
ad domum tuam ut laves pedes tuos. Uriâ
itaque è domo regis egreſſo, egreſſum eſt poſt
cum munus regis. At Uria cubavit in vestibulo 9
regis, ad latus reliquorum ſervorum domini
ſui, nec deſcendit in domū ſuā. Cùmque 10
retuliſſent Davidi Uriam non deſcendiſſe
in domū ſuam, dixit David Uriæ, En ex itinere
advenisti, quarè non deſcendiſti in domum
tuā? Reſpondit Uria Davidi, Arca fœderis 11
Domini, & Iſrael ac Juda morantur in
tentoriis, & dominus meus Joab ſervíque domini
mei jacent in ſuperficie campi, & ego
irem domum meam, comederem & biberem,
& cubarem cum uxore mea? nequaquam
per vitam tuam & per vitam animæ
tuæ; nihil tale committam. Dixit David Uriæ, 12
Maneto hic hodiè, & cras dimittam
te: manſitque Uria die illo in Jeruſalem.
Poſtero die accerſivit eum David ut comederet 13
in præſentia ſua, biberet, ac inebriaretur;
ille tamen veſpere egreſſus cubavit
ad latus ſervorum domini ſui, neque deſcendit
in domum ſuam. Manè verò ſcripſit 14
David epiſtolam ad Joabum, miſitque
per Uriam. Scripſit autem ad eum, Colloca 15
Uriam in fronte validiſſimæ pugnæ, deinde
recedite ab eo, ut percuſſus intereat.
Cùm ergò obſideret Joab civitatem, ſtatuit 16
Uriam in loco ubi noverat viros eſſe
robuſtiſſimos. Et egreſſi cives urbis, bellum 17
geſſêre cum Joabo: & ceciderunt ibi
de populo, *nempe* de ſervis Davidis *nonnulli*,
& Uria quoque Hethæus mortuus
eſt. Tum mittens Joab ut indicaret Davidi 18
quicquid contigerat in bello, Præcepit 19
Joab nuntio, dixítque ad eum, Cùm
finem feceris narrandi regi quicquid accidit
in bello, Si æſtuaverit ira regis, dixerítque 20
tibi, Cur propè acceſſiſtis ad urbem
ut oppugnaretis eam? annon ſciebatis
eos è muro ejaculaturos? Quis interfecit 21
Abimelechum filium Nedubeelis? nónne
mulier dejecit ſup eum fragmentū superioris
partis molæ de muro, & interiit? cur
acceſſiſtis ad murum? Si hæc tibi dixerit, dic
ei, Etiam ſervus tuus Uria Hethæus mortuus
eſt. Profectus itaque nuntius retulit Davidi 22
quicquid mandaverat ei Joab.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم قال داود لاوريا * انزل الى بيتك واسترح واغتسل * فخرج اوريا من عند الملك * وامر الملك 8
بان يتبع بجائزته * فرقد اوريا على باب الملك مع عبيد الملك * ولم ينزل الى بيته * واخبر داود 9 10
ان اوريا لم ينزل الى بيته * فقال داود لاوريا * جيت من السفر * ما بالك ما تنزل الى بيتك * قال اوريا 11
لداود * تابوت عهد الرب * وآل يهودا * وآل اسرائيل نزول في الخيام * ويواب سيدي وعبيد الملك
سيدي نزول في الصحراء * وانا انطلق الى منزلي * واكل واشرب * وادخل الى اهلي * لا وحياتك
وحياة نفسك اني ما افعل هذا * قال داود لاوريا * اصبر اليوم * واذا كان غدا ارسلتك * وبقي 12
اوريا في اورشليم ذلك اليوم * فلما كان من الغد دعاه داود * فتغدى معه وشرب وثمل * وخرج 13
ممسيا ورقد عند باب الملك مع الحراس ولم ينزل الى منزله * فلما كان في اليوم الثالث * كتب 14
داود الى يواب كتابا * وارسله مع اوريا * وقال في الكتاب هكذا * صير اوريا في اول الحرب * واذا 15
اشتبك الحرب ارجعوا واتركوه وحده ليقتل * فلما نزل يواب حول القرية * واقام اوريا مع 16
الرجال الابطال * فخرج اهل القرية فحاربوا يواب * وقتل هناك قوم من عبيد داود * وقتل اوريا 17
الحاثاني ايضا * فارسل يواب الى داود * واخبره بجميع ما كان في الحرب * وامر يواب الرسول 18 19
وقال له * اذا فرغت من كلامك للملك واخبارك اياه بكل شي كان في الحرب * فاذا غضب 20
الملك وقال * لم دنوتم من سور المدينة لتحاربوا * اما تعلمون ان الذين فوق سور المدينة
يرمونكم * من قتل ابيملك بن جدعون * اليس انما رمته امراة بقطعة رحا من فوق السور 21
ومات * فلماذا دنوتم من السور * اذ قال هذا القول * قل ان اوريا الحاثاني عبدك قتل * فانطلق 22
الرسول * واخبره بجميع ما قال له يواب *

Tum dixit David Uriæ, Deſcende in domum 8
tuam ut quieſcas teq; laves. Quare
egreſſo Uriâ à rege, juſſit rex ut cum dono
ſequerentur eum. Uria verò jacuit ad oſtium 9
regis unà cum ſervis regis, nec deſcendit
in domum ſuam. Cùmque nuntiatum 10
eſſet Davidi quòd Uria non deſcendiſſet
in domum ſuam, dixit David Uriæ,
Ex itinere venis, quare non deſcendis in
domum tuam? Ait Uria Davidi, Arca fœderis 11
Domini, & gens Judæa cum gente
Iſraelitica degunt in tentoriis, & Joab dominus
meus, ſervique regis domini mei
ſub dio morantur, & ego me reciperem
domum meam, ederem ac biberem, intraremque
ad domeſticos meos? minimè
gentium per vitam tuam, & per vitam animæ
tuæ nullo modo id faciam. Ait David 12
Uriæ, Expecta hodie, & adveniente
craſtinâ die mittam te: manſitque Uria in
Jeruſalem eo die. Altero die vocavit eum 13
David, pranſuſque cum eo bibit & temulentus
factus eſt; tum veſpere egreſſus jacuit
ad oſtium regis unà cum excubiis, nec
deſcendit in domum ſuam. Die tertio ſcripſit 14
David ad Joabum epiſtolam, quā miſit
per Uriam. In epiſtola verò ſic dicebat; 15
Colloca Uriam in fronte aciei, cùmque
miſtus fuerit conflictus, recedite, eumque
ſolum relinquite ut occidatur. Quare 16
cùm caſtrametatus eſſet Joab circum civitatem,
& Uriam poſuiſſet inter viros
heroes; Egreſſi cives urbis cùm iniſſent 17
pugnam cum Joabo, interfecti fuerunt
ibi nonnulli è ſervis Davidis, &
interfectus fuit etiam Uria Gethæus.
Joab verò mittens ad Davidem, nuntiavit 18
ei omnem belli eventum. Et præcepit 19
Joab legato, dixitque ad eum, Cùm regem
alloqui, eique narrare deſieris omnem
belli eventum; Si rex iratus dixerit, 20
Cur acceſſiſtis ad urbis murum ut
pugnaretis? num ignorabatis eos qui ſuper
murum urbis erant jaculaturos eſſe in
vos? Quis peremit Abimelecum filium 21
Gedeonis? nonne quòd jaculata ſit in
eum mulier fragmen molæ è muro mortuus
eſt? quare ergò accedebatis ad murum?
ſi talia inquam rex dixerit, dic,
Uria quidem Gethæus ſervus tuus interfectus
eſt. Abiens ergò legatus retulit 22
illi quæcunque ſibi dixerat Joab.

שמואל ב: יב

, viri nos *super* prævaluerunt Quia : David ad *legatus* dixit Et
23 ויאמר המלאך אל־דוד כי־גברו עלינו האנשים
.portæ ostium ad usque eos *super* fuimus & ;agrum in nos *ad* sunt egressi &
ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד־פתח השער:
sunt mortui & , muro *desuper* tuos servos in jaculatores jecerunt Et
24 ויראו המוראים אל־עבדיך מעל החומה וימותו
.est mortuus Chittæus Urijah tuus servus etiam & , regis servis è
מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת:
Ne : Joab ad dices Sic *: legatum* ad David Dixitque
25 ויאמר דוד אל־המלאך כה־תאמר אל־יואב אל־
perdet hunc sicut & ,illum sicut quia ,hoc *verbum* tuis oculis in *sit malum*
ירע בעיניך את־הדבר הזה כי־כזה וכזה תאכל
.eā conforta tu & : eā destrue & ,urbem *ad* tuum bellum robora :gladius
החרב החזק מלחמתך אל־העיר והרסה וחזקהו:
, suus vir Urijah est mortuus quòd , Urijah uxor audivit Et
26 ותשמע אשת אוריה כי־מת אוריה אישה
,David misit & ,luctus Transivitque .suū *maritum* super planxit &
27 ותספד על־בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד
: filium ei peperit & ,*uxorem in* ei fuit & ,suam domum in eam collegit &
ויאספה אל־ביתו ותהי־לו לאשה ותלד לו בן
.DOMINI oculis in David fecit quod *verbum fuit malum* &
וירע הדבר אשר־עשה דוד בעיני יהוה:

CAP. XII. יב

, eum ad venit & ,David ad Nathan DOMINUS misit Et
1 וישלח יהוה את־נתן אל־דוד ויבא אליו
, dives unus , una civitate in erant viri Duo : ei dixitque
ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר
multum boi & pecus erat Diviti .pauper *unus* &
2 ואחד ראש: לעשיר היה צאן ובקר הרבה
una agna quinimò , *omne* non pauperi Et .valde
3 מאד: ולרש אין־כל כי אם־כבשה אחת
cum & ,secum *evaserat grandis & ,eam vivificârat* & , emerat quam , *parva*
קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם־
,bibebat ejus calice de & ,comedebat ejus buccella de ; pariter suis filiis
בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה
viator venit Et .filia sicut illi eratque ,*recumbebat* ejus sinu in &
4 ובחיקו תשכב ותהי־לו כבת: ויבא הלך
faciendum ad ,suo bove de & ,suo pecore de sumere pepercit & ,divitem virum ad
לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקרו לעשות
eam *fecit* & ,pauperis viri agnam *cepit & : ei venienti* viatori
לארח הבא לו ויקח את־כבשת האיש הראש ויעשה
; valde virum in David *nasus* est iratus Et .eum ad *venienti* viro
5 לאיש הבא אליו: ויחר־אף דוד באיש מאד
faciens vir *mortis filius* quia ,DOMINUS Vivit : Nathan ad dixitque
ויאמר אל־נתן חי־יהוה כי בן־מות האיש העשה
quòd *mercede* , *quadruplò* restituet agnam Et .hoc
6 זאת: ואת־הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר
Dixitque .pepercit non *quòd super* & ,hoc *verbum* fecit
7 עשה את־הדבר הזה ועל אשר לא־חמל: ויאמר
Deus DOMINUS dixit sic : vir Tu , David ad Nathan
נתן אל־דוד אתה האיש כה־אמר יהוה אלהי
ego & , Israel super *regem in* te unxi Ego : Israel
ישראל אנכי משחתיך למלך על־ישראל ואנכי
,tui domini domum tibi Dedique .Saul manu de te erui
8 הצלתיך מיד שאול: ואתנה לך את־בית אדניך
,Israel domum tibi tradidi & ,tuo sinu in tui domini uxores &
ואת־נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את־בית ישראל
illa sicut & ,illa sicut tibi adjiciam & , parum si & : Jehudah &
ויהודה ואם־מעט ואספה לך כהנה וכהנה:

Versio VULG. LAT.

23 Et dixit nuntius ad David; Prævaluerunt adversùm nos viri, & egressi sunt ad nos in agrum: nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portam civitatis. 24 Et direxerunt jacula sagittarii ad servos tuos ex muro desuper: mortuíque sunt de servis regis, quinetiam servus tuus Urias Hethæus mortuus est. 25 Et dixit David ad nuntium, Hæc dices Joab; Non te frangat ista res: varius enim eventus est belli; nunc hunc, & nunc illum consumit gladius: conforta bellatores tuos adversùs urbem, ut destruas eam, & exhortare eos. 26 Audivit autem uxor Uriæ, quòd mortuus esset Urias vir suus, & planxit eum. 27 Transacto autem luctu, misit David, & introduxit eam in domum suam, & facta est ei uxor, peperitque ei filium: & displicuit verbum hoc, quod fecerat David, coram Domino.

CAP. XII.

1 Misit ergò Dominus Nathan ad David: qui cùm venisset ad eum, dixit ei; Duo viri erant in civitate una, unus dives, & alter pauper. 2 Dives habebat oves, & boves plurimos valdé. 3 Pauper autem nihil habebat omnino, præter ovem unam parvulam, quam emerat & nutrierat, & quæ creverat apud eum cum filiis ejus simul de pane illius comedens, & de calice ejus bibens, & in sinu illius dormiens: eratq; illi sicut filia. 4 Cùm autem peregrinus quidā venisset ad divitem, parcens ille sumere de ovibus & de bobus suis, ut exhiberet convivium peregrino illi qui venerat ad se, tulit ovem viri pauperis, & præparavit cibos homini qui venerat ad se. 5 Iratus autem indignatione David adversùs hominem illum nimis, dixit ad Nathan; Vivit Dominus, quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc. 6 Ovem reddet in quadruplum, eò quòd fecerit verbum istud, & non pepercerit. 7 Dixit autem Nathan ad David, Tu es ille vir: Hæc dicit Dominus Deus Israel, Ego unxi te in regem super Israel, & ego erui te de manu Saul, 8 Et dedi tibi domum domini tui, & uxores domini tui in sinu tuo, dedíque tibi domum Israel & Juda: & si parva sunt ista, adjiciam tibi multo majora.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυὶδ, Ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες, καὶ (β) ἐξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης. 24 Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, (γ) καί γε ὁ δοῦλός σου 25 Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον, Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωὰβ, Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως (δ) φάγεται ἡ μάχαιρα. κραταίωσον τὸν (ε) πόλεμόν σου εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατάσπασον αὐτὴν, καὶ κραταίωσον (ζ) αὐτήν. 26 Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀπέθανεν Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο (η) τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 27 Καὶ (θ) διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. (ι) καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

MS.A. (β) ἐξῆλθαν πρὸς ἡμᾶς (γ) καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ (δ) καταφάγεται (ε) πόλεμον σου πρὸς τὴν (ζ) αὐτόν. (η) ἐπὶ τὸν (θ) ἦλθεν (κ) καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ

23 Et dixit nuntius ad David; Quia invaluerunt super nos viri, & exierunt super nos in agrum, & fuimus super eos usque ad ostium portæ. 24 Et sagittaverunt sagittantes in servos tuos desuper muro, & mortui sunt de pueris regis, & etiam servus tuus Urias Chettæus mortuus est. 25 Et dixit David ad nuntium, Hæc dices ad Joab; Nè malum sit in oculis tuis verbum hoc: quoniam interdum quidem sic, & interdum sic comedet gladius. Fac invalescere prælium tuum in civitatem, & destrue eam, & (e) conforta eam. 26 Et audivit mulier Uriæ, quia mortuus est Urias vir suus: & planxit virum suum. 27 Et transiit luctus, & misit David, & conduxit eam in domum suam: & facta est ei in uxorem, & peperit ei filium. Et malum apparuit verbum quod fecit David in oculis Domini.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφήτην πρὸς Δαυίδ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν (α) αὐτῷ, Δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν 2 πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος, καὶ εἷς πένης. Καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα. 3 Καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀμνὰς μία μικρὰ, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν, καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ. 4 Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο (β) λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ, (γ) τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ 5 ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ (δ) Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν, Ζῇ κύριος, ὅτι 6 υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. Καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει (ε) ἑπταπλασίονα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ περὶ 7 οὗ οὐκ ἐφείσατο. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐγώ εἰμι ὁ χρίσας (ζ) σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγώ εἰμι ἐῤῥυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαοὺλ, 8 Καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου (η) σου, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· καὶ εἰ μικρόν ἐστι, προσθήσω σοι (θ) κατὰ ταῦτα.

MS.A. (α) πρὸς αὐτὸν, Δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν (β) λαβεῖν αὐτὴν ἐκ τῶν ποιμνίων, καὶ ἐκ (γ) τῷ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ἐλθόντι (δ) τῷ ἀνδρὶ σφόδρα σφόδρα Δαυὶδ, καὶ (ε) ἑπταπλάσιον, (ζ) σε βασιλέα (η) σου, ἐν τῷ κόλπῳ σου ἔδωκα τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου, καὶ ἔδωκά (θ) καὶ ταῦτα. Τί ἐφαύλισας

CAP. XII.

1 ET misit Dominus Nathan prophetam ad David. Et intravit ad eum, & dixit ei; (a) Duo erant viri in civitate una, unus dives, & unus pauper. 2 Et diviti erant greges, & armenta boum multa valdè. 3 Et pauperi nihil nisi agna una parva, quam acquisiverat, & reservaverat, & educaverat eam, & (b) creverat cum eo, & cum filiis ejus in idipsum: de pane ejus edebat, & de poculo ejus bibebat, & in sinu ejus dormiebat, & erat ei tanquàm filia. 4 Et venit (c) viator viro diviti: & pepercit sumere de gregibus suis, & de armentis suis ad faciendum (d) hospiti viatori, qui venerat ad ipsum: et cepit agnā pauperis, & (e) fecit eam viro, qui venerat ad se. 5 Et indignatus est irâ David valdè viro: & dixit David ad Nathan; Vivit Dominus, quia filius mortis vir, qui fecit hoc. 6 Et agnam reddet in (f) septuplum pro eo, quòd fecit verbum istud, & pro eo quòd non pepercit. 7 Et dixit Nathan ad David; Tu es vir, qui fecisti hoc. Hæc dicit Dominus Deus Israel; Ego sum, qui unxi te in regem super Israel: & ego quidem (g) erui te de manu Saul: 8 Et dedi tibi domum domini tui, & mulieres domini tui in sinu tuo: & dedi tibi domum Israel, & Juda: et si (h) parum est, adjiciam tibi secundùm hac.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 ואמר אזגדא לדוד ארי תקיפו עלנא גבריא ונפקו לותנא לחקלא והוינא טרדין
24 להון עד מעלנא דתרעא: ושרו קשתיא בעבדך מן שורא ואתקטילו מעבדי מלכא ואף
25 עבדך אוריה חתאה מית: ואמר דוד לאזגדא כדין תימר ליואב לא יבאש בעינך ית
פתגמא הדין ארי כדין וכדין תקטול חרבא אתקיף קרבך על קרתא ופגרה ותקפהו:
26 ושמעת אתת אוריה ארי מית אוריה בעלה וספדת על בעלה: ועבר אבלא ושלח דוד 27
וכנשה לביתיה והות ליה לאתו וילידת ליה בר ובאש פתגמא דעבד דוד קדם יי:

יב

1 ושלח יי ית נתן לות דוד ואתא לותיה ואמר ליה תרין גברין הוו בקרתא חדא חד
2 עתירא וחד מסכינא: לעתירא הוו ען ותורין סגי לחדא: ולמסכינא לית כל מדעם 3
אלהין אמרתא חדא זעירא דזבנה וקימה ורבת עמיה ועם בנוהי כחדא מפתיה אכלת
4 ומכוסיה שתיא ובחיקיה שכבא והות ליה כברתא: ואתא אורחא לגברא עתירא וחס
למסב מעניה ומתוריה למעבד לאורחא דאתא ליה ונסיב ית אמרתא דגברא מסכינא
5 ועבדה לגברא דאתא לותיה: ותקיף רוגזא דדוד בגברא לחדא ואמר לנתן קים הוא
6 יי ארי גבר חיב קטול גברא דעבד דא: וית אמרתא ישלם על חד ארבעין חלף דעבד ית
7 פתגמא הדין ועל דלא חס: ואמר נתן לדוד את גברא כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא
8 משחתך למהוי מלכא על ישראל ואנא שזבתך מידא דשאול: ויהבית לך ית בית רבונך
וית נשי רבונך בחנך ויהבית לך ית בית ישראל ויהודה ואם זעיר ואוסיף לך כאלין
וכאלין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit nuncius ad David, Quoniam invaluerunt super nos viri, & exierunt *ad* nos in *agrum*, et propulsavimus eos usque ad introitum portæ. 23
Et sagittarunt jaculatores super servos tuos de muro, et occisi sunt de servis regis; et etiam servus tuus Urias Hhithæus mortuus est. Et dixit David ad nuncium, Sic dices ad Joab, Non malum sit in oculis tuis verbum istud, quia sicut hunc, sic et illum occîdit gladius : robora prælium tuum super urbem et destrue eam ; et conforta eum. Et audivit uxor Uriah quod mortuus esset Uriah maritus suus, et planxit super marito suo. Et transivit luctus ejus, et misit David, et collegit illam in domum suam, et fuit ei in uxorem et peperit ei filium: et malum fuit verbū quod fecit David ante Dñm. 24 25 26 27

CAP. XII.

ET misit Dñs Nathan ad David, et venit ad illum, et dixit ei, Duo viri fuerunt in urbe una, unus dives et alter pauper. Diviti fuerunt oves et boves multi nimis. Et pauperi nihil quicquam nisi agnicula una parva quam emerat et educârat, et creverat cū illo et cum filiis ejus pariter: de buccella ejus comedebat, et de poculo ejus bibebat, et in sinu ejus recumbebat, et erat illi ut filia. Et venit viator ad virum divitem, et pepercit accipere de ovibus suis, et de bobus suis, ut pararet viatori qui venit ad se; et accepit agniculam viri pauperis, et paravit illam viro qui venerat ad se. Et invaluit indignatio David in virum valdè, et dixit ad Nathan, Vivit ipse Dominus quòd vir obligatus occisioni, vir qui fecit hoc. Et agniculam reddet, super unam *quadraginta*, eò quòd fecit rem istam, et eò quòd non abstinuit. Et dixit Nathan ad David, Tu es vir ille : sic dixit Dominus Deus Israel, Ego unxi te ut esses rex super Israel, &ego liberavi te de manu Saul. Et dedi tibi domum domini tui et uxores domini tui, concubinas tuas, et dedi tibi domum Israel, et Jehudah: et si parum est, et addam tibi secundùm ista et ista. 1 2 3 4 5 6 7 8

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܠܕܘܝܕ. ܕܥܫܢܘ ܥܠܝܢ ܓܒܪܐ. ܘܢܦܩܘ ܠܘܬܢ ܠܚܩܠܐ. ܘܗܘܝܢ ܥܠܝܗܘܢ 23
ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܫܕܘ ܓܐܪܐ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܡܝܬܘ ܡܢ ܥܒܕܝܟ 24
ܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܡܝܬ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܠܐܟܐ. ܐܡܪ ܠܝܘܐܒ. ܠܐ ܢܒܐܫ 25
ܒܥܝܢܝܟ ܥܠ ܗܕܐ. ܐܦ ܗܟܢܐ. ܐܦ ܗܟܢܐ. ܚܪܒܐ ܐܟܠܐ. ܐܬܩܦ ܩܪܒܐ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ.
ܘܟܒܘܫܝܗ. ܘܣܚܘܦܝܗ. * ܘܫܡܥܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܕܡܝܬ ܒܥܠܗ. ܘܐܪܩܕܬ ܥܠ 26
ܒܥܠܗ. * ܘܥܒܪܘ ܝܘܡܝ ܐܒܠܗ. ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ. ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. 27
ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܒܐܫܬ ܥܒܕܬܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

* ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܐܝܬ ܗܘܘ 1
ܒܡܕܝܢܬܐ ܚܕܐ. ܚܕ ܥܬܝܪܐ. ܘܚܕ ܡܣܟܢܐ. *ܠܥܬܝܪܐ. ܐܝܬ ܗܘܘ ܠܗ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. ܣܓܝܐܐ ܛܒ. 2
* ܘܠܡܣܟܢܐ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܐܡܪܬܐ ܚܕܐ ܙܥܘܪܬܐ ܕܩܢܐ ܗܘܐ. ܘܡܪܒܐ ܗܘܐ ܠܗ 3
ܥܡܗ ܘܥܡ ܒܢܘܗܝ. ܐܟܚܕܐ. ܡܢ ܠܚܡܗ ܐܟܠܐ ܗܘܬ. ܘܡܢ ܟܣܗ ܫܬܝܐ ܗܘܬ. ܘܒܥܘܒܗ ܕܡܟܐ
ܗܘܬ. ܘܐܝܟ ܒܪܬܐ ܗܘܬ ܠܗ. * ܘܐܬܐ ܐܪܚܐ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܥܬܝܪܐ. ܘܚܣ ܕܢܣܒ ܡܢ ܥܢܗ ܘܡܢ ܬܘܪܘܗܝ 4
ܘܡܢ ܒܥܝܪܗ. ܘܢܥܒܕ ܠܐܪܚܐ ܕܐܬܐ ܠܗ. ܢܣܒ ܐܡܪܬܗ ܕܗܘ ܡܣܟܢܐ. ܘܥܒܕܗ ܠܐܪܚܐ ܕܐܬܐ ܠܗ.
* ܘܚܡܬ. ܕܐܬܚܡܬ ܕܘܝܕ ܒܓܒܪܐ ܗܘ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܠܢܬܢ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܒܪ ܡܘܬܐ ܗܘ ܓܒܪܐ 5
ܕܥܒܕ ܗܕܐ. * ܘܐܡܪܬܐ ܢܦܪܘܥ ܐܪܒܥܐ. ܚܠܦ ܕܥܒܕ ܗܢܐ ܥܒܕܐ. ܘܠܐ ܚܣ. * ܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢ 6
ܠܕܘܝܕ. ܐܢܬ ܗܘ ܓܒܪܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܡܫܚܬܟ ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ 7
ܥܡܝ ܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܐ ܦܪܩܬܟ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܝܗܒܬ ܠܟ ܒܢܬܐ ܕܡܪܟ. 8
ܘܢܫܘܗܝ ܕܡܪܟ ܐܫܟܒܬ ܒܥܘܒܟ. ܘܝܗܒܬ ܠܟ ܒܢܬܐ ܕܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܢ ܒܨܝܪܢ
ܗܘܝ. ܐܡܪܬ ܐܢ ܘܐܘܣܦ ܠܟ ܐܝܟ ܗܠܝܢ. ܘܐܝܟ ܗܠܝܢ.

Et dixit nuntius ad Davidem, Furentes in nos 23
cives, egreſſi ſunt contra nos in deſertum:
cúmque inſtitiſſemus eis uſque ad portam ci-
vitatis, Jaculati ſunt hi qui ſtabant ſuper mu- 24
rum, & mortui ſunt aliquot è ſervis tuis O
rex, quin etiam ſervus tuus Uria Hethæus
mortuus eſt. Dixit David nuntio, Dic Joabo, 25
Ne moleſtiâ afficiaris hanc ob rem: modò ſic,
modò ſic contingit in bello: urge bellum
contra civitatem, eamque captam ſubverte.
Audiens autem uxor Uriæ Hethæi mortuum 26
eſſe maritum ſuum, luxit maritum ſuum. Et 27
exactis diebus luctûs ejus, miſit David, in-
troduxitque eam in domum ſuam, & facta
eſt ei uxor, & peperit ei filium. Diſplicuit au-
tem Domino facinus quod commiſit David.

CAP. XII.

MIſitque Dominus Nathan prophetam ad 1
Davidé, qui cùm adiviſſet eum, dixit illi;
Duo homines erant in civitate quadam, unus
dives, alter verò pauper. Dives habebat 2
oves ac boves magno numero: Pauper au- 3
tem nihil habebat omnino, præter oviculam
unicam quã poſſidebat, quæ cum eo & cum
filiis ejus ſimul vivebat, ex ejus pane come-
debat, & ex ejus calice bibebat, dormiebat-
que in ſinu ipſius, denique inſtar filiæ ab eo
habebatur. Adveniente ad virum illum divi- 4
tem hoſpite, parcens *hic* accipere de bobus
ſuis & de ovibus ſuis quod mactaret hoſpiti
qui ad ſe venerat, accepit oviculam pau-
peris illius, mactavitque hoſpiti ſuo.
Tunc iratus David in virum illum, dixit; 5
Vivit Dominus, reus eſt mortis vir qui hoc
fecit: Et pro ovicula una quatuor reſtituet, 6
quòd ita fecerit, nec pepercerit. Ait illi Na- 7
than propheta, Tu es vir ille. Sic dicit Do-
minus Deus Iſraelis, Ego te unxi ut regnares
ſuper populum meum Iſraelem, & ego li-
beravi te de manibus Saulis; Dedique tibi 8
filias dominorum tuorum, & uxores domini
tui in ſinu tuo cubare feci, inſuper dedi
tibi filias Iſraelis ac Judæ: quòd ſi paucæ
erant, dixiſſes utinam, & adjeciſſem tibi
plures pluresque.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال الرسول لداود * حاصرنا القوم * فكاثرونا وخرجوا الينا الي الصحراء * وحاربناهم حتي 23
صرنا باب القرية * فرمونا الذي كانوا فوق السور * وقتل من عبيدك ايها الملك * وقتل اوريا 24
الحثاني عبدك ايضا * قال داود للرسول * قل ليواب * لا يسؤ عليك ذلك * لانه قد يعرض في 25
الحرب مثل هذا واشباهه * حاصر القرية ولج عليها بالحرب * فانك تفتحها وتخربها * وسمعت امراة 26
اوريا الحثاني ان زوجها مات * فناحت علي زوجها * فلما تمت ايام مناحتها * ارسل داود 27
فاخذها * وادخلها الي قصره * وصارت له امراة وولدت له ابنا * وساء عمل داود امام الرب *
* الفصل الثاني عشر * فارسل الرب الي داود ناثان النبي * فاتاه وقال له * كان رجلان 1
في قرية واحدة * احدهما غني والاخر مسكين * وكان للغني غنما وبقرا * ومواشيا كثيرا 2
* والمسكين لم يكن له غير رخلة واحدة صغيرة * كانت عنده * وكانت تعيش معه في 3
بيته * تاكل من خبزه * وتشرب من كاسه * وترقد معه * وكانت عنده كابنته * فعرض انه نزل 4
بذلك الغني ضيف * فشفق علي غنمه وبقره ان ياخذ منها وهي للضيف الذي نزل به * ولكنه
اخذ رخلة ذلك المسكين * وهياها للضيف الذي نزل به * فغضب الملك حينيذ علي 5
الرجل * وقال * حي هو الرب ان الرجل الذي صنع هذا قد وجب عليه الموت * ينبغي ان 6
يوخذ منه اربعة رخلات عوض الرخلة * لانه فعل هذا الفعل ولم يرحم * قال ناثان لداود انت 7
الرجل الذي فعل ذلك * هكذا يقول الله اله اسرايل * انا مسحتك وصيرتك ملكا علي ال
اسرايل شعبي * وانا الذي انقذتك من يد شاوول * وزوجتك بنات مولاك * وصيرت لك نساء 8
مواليك * وسلطتك علي بنات اسرايل وبنات يهودا * فاذا كانت عندك قليلة كان ينبغي لك
ان تقول * فازيد مثلهن ومثلهن *

* *Dixitq; legatus ad Davidem, Obſidenti-* 23
bus nobis cives, majore quàm nos numero
prodierunt contra nos in campum; &
cùm oppugnâſſemus eos ita ut perveneri-
mus ad portam civitatis, Jaculati ſunt 24
contra nos qui erant ſuper murum, in-
terfectiq; ſunt aliquot è ſervis tuis ô
rex, & occiſus eſt etiam Uria Gethæus
ſervus tuus. Dixit David legato, Dic 25
Joabo, Ne moleſtè id feras; nam hæc &
ſimilia contingere ſolent in bello: obſide
civitatem, eamque prælio perurge, &
proculdubiò expugnabis eam ac deſtrues
illam. Audiens autem uxor Uriæ Ge- 26
thæi mortuum eſſe conjugem ſuum, plan-
xit conjugem ſuum. Sed cùm abſoluti 27
fuiſſent dies planctûs ejus, mittens Da-
vid tulit eam introduxitq; in palatium
ſuum, factaque eſt ei uxor, & peperit ei
filium. Turpis verò fuit actio Davidis co-
ram Domino.

CAP. XII.

Quapropter miſit Dominus ad Davi- 1
dem Nathanem prophetam, qui cùm ve-
niſſet ad eum, ait illi; Erant homines
duo in civitate quadam, quorum alter
dives erat, alter verò pauper. Et quidem 2
dives habebat oves ac boves, & armenta
multa: Pauper autem nihil habebat præ- 3
ter agnam unam parvam, quam apud ſe
habebat viventem cum eo domi ſuæ, e-
dentem ex ejus pane, & ex ejus calice bi-
bentem, & cum eo cubantem, quam de-
niq; propriæ loco filiæ habebat. Contigit 4
autem ut diverte̅nte ad divitem illum
hoſpite, pepercerit ovib⁹ ac bobus ſuis, quin
aſſumeret ex eis quod pararet hoſpiti qui
ad ſe diverterat; ſed accipiens agnam
pauperis illius, parârit eã hoſpiti qui apud
ſe diverterat. Tunc rex irâ percitus in ho- 5
minem illũ, dixit; Vivit Dominus, homo
qui hoc fecit, dignus eſt morte. Oportet ut 6
accipiantur ab eo quatuor agnæ pro agna
illa, eò quòd hujuſmodi actionem fecerit,
nec miſertus ſit. Dixit Nathan ad Da- 7
videm, Tu es homo qui hoc fecit. Sic dicit
Deus, Deus Iſraelis; Ego te unxi, & con-
ſtitui te regem ſuper gentem Iſraeliticam
populum meum, & ego ſum qui eripui te
de manu Saulis; In matrimoniũ collo- 8
cavi te cum filiabus dominĩ tui, dedi tibi
uxores dominorũ tuorũ, deniq; imperiũ
dedi tibi in filias Iſraelis & filias Ju-
dæ: quòd ſi paucæ apud te erant, ſigni-
ficare debebas, & alias atque alias addi-
diſſem.

שמואל ב : יב

? ejus oculis in malum faciendo ,Domini verbum contempſiſti Quare
9 מַדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת־דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָו
tibi accepiſti ejus uxorem & ,gladio in percuſſiſti Chittæum Urijah
אֵת אוּרִיָּה הַחִתִּי הִכִּיתָ בַחֶרֶב וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְּךָ
non nunc Et .Hammon filiorũ gladio in occidiſti ipſum & ;uxorem in
10 לְאִשָּׁה וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְעַתָּה לֹא־
,me contempſiſti quòd *mercede* ,ſeculũ in uſque tua domo de gladius recedet
תָסוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי
uxorem in tibi· exiſtendum ad ,Chitthæi Urijah uxorem *cepiſti* &
וַתִּקַּח אֶת־אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה׃
malum *te ſuper faciens* conſurgere ego Ecce : Dominus dixit Sic
11 כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה
, tuo *ſocio* dabo & ,tuis oculis in tuas uxores *capiam* & ,tua domo de
מִבֵּיתֶךָ וְלָקַחְתִּי אֶת־נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ
tu Quia .hujus Solis oculis in tuis uxoribus cum *cubabit* &
12 וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת׃ כִּי אַתָּה
omni coram hoc *verbum* faciam ego & ,*abſcondito in* feciſti
עָשִׂיתָ בַסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל־
Peccavi ;Nathan ad David dixit Et .Sole coram & , Iſrael
13 יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי
fecit tranſire Dominus Etiam ;David ad Nathan dixitque : Domino
לַיהוָה וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יְהוָה הֶעֱבִיר
feciſti *conviciari conviciando* quia ,Veruntamen .morieris non ,tuũ peccatum
14 חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת׃ אֶפֶס כִּי־נִאֵץ נִאַצְתָּ
,tibi natus filius etiam ;*hoc verbo in* ,Domini inimicos
אֶת־אֹיְבֵי יְהוָה בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ
Dominus percuſſit & : ſuã domum in Nathan abiit Et .morietur moriendo
15 מוֹת יָמוּת׃ וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף יְהוָה
.doluit *acerbè* & ,Davidi Urijah uxor pepererat quem *natum*
אֶת־הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת־אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֵּאָנַשׁ׃
,jejuniũ David jejunavit & ,puero pro Deum David *quæſivit* Et
16 וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־הָאֱלֹהִים בְּעַד הַנָּעַר וַיָּצָם דָּוִד צוֹם
ſeniores ſurrexerunt Et .terram ſuper jacuit & ,pernoctavit & ,venit &
17 וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה׃ וַיָּקֻמוּ זִקְנֵי
non & ,noluit & : terra de eũ *faciendũ ſurgere ad*,eũ *ſuper* ejꝰ domus
בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ מִן־הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא־
: *natus* eſt mortuꝰ & ,ſeptima die in fuit Et .panem eis cum comedit
18 בָרָא אִתָּם לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיָּלֶד
quia ,*natus* eſſet mortuus quòd ei nunciare David ſervi timueruntque
וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי־מֵת הַיֶּלֶד כִּי
non & ,eum ad ſumus locuti ,*viventem natum exiſtendo in* Ecce : dixerunt
אָמְרוּ הִנֵּה בִהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא־
natus eſt Mortuus : eum ad dicemus quomodo & ,*noſtra voce in* audivit
שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד
intellexit & ,*muſſitantes* ſui ſervi quòd David vidit Et ? malum faciat
19 וְעָשָׂה רָעָה׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן
eſt mortuꝰ Nũ:ſuos ſervos ad David dixitq; :*natꝰ* eſſet mortuꝰ quòd David
דָּוִד כִּי מֵת הַיָּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־עֲבָדָיו הֲמֵת
,ſe lavit & , terra è David Surrexitque .eſt Mortuꝰ :dixerũt & ? *natus*
20 הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃ וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ
:*ſe incurvavit* & ,Dñi domũ eſt ingreſſuſq; :ſuas veſtes mutavit &,ſe unxit &
וַיָּסֶךְ וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָו וַיָּבֹא בֵית־יְהוָה וַיִּשְׁתָּחוּ
.comedit & ,panem ei poſuerunt & ;petivit & ,ſuam domũ in venit &
וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל׃
? feciſti quod hoc *verbum* Quod : eum ad ejus ſervi Dixeruntque
21 וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה
,ſurrexiſti,*natus* eſt mortuꝰ quãdo &:fleviſti &,jejunâſti vivo *nato* pro
בַּעֲבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ
jejunavi ,*vivo nato* adhuc *In* : dixit Et .panem comediſti &
22 וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי
? *natus* vivet &,Dominꝰ mei miſerebitur,*ſciens* Quis : dixi quia ;flevi &
וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחָנַּנִי יְהוָה וְחַי הַיָּלֶד׃

Verſio VUL.LAT.

9 Quarè ergò contempſiſti ver-
bum Dñi, ut faceres malũ in
conſpectu meo? Uriam He-
thæum percuſſiſti gladio, &
uxorẽ illius accepiſti in uxo-
rem tibi, & interfeciſti eum
10 gladio filiorũ Ammon. Quam
ob rem non recedet gladius
de domo tua uſque in ſempi-
ternum, eò quòd deſpexeris
me, & tuleris uxorem Uriæ
Hethæi, ut eſſet uxor tua.
11 Itaque hæc dicit Dominus;
Ecce, ego ſuſcitabo ſuper te
malum de domo tua, & tollam
uxores tuas in oculis tuis, &
dabo proximo tuo, & dor-
miet cum uxoribus tuis in o-
12 culis Solis hujus. Tu enim fe-
ciſti abſcondité: ego autem
faciã verbũ iſtud in conſpectu
omnis Iſrael, & in conſpectu
13 Solis. Et dixit David ad Na-
than, Peccavi Dño. Dixítque
Nathan ad David, Dñs quoq;
tranſtulit peccatũ tuũ: non
14 morièris. Veruntamen, quo-
niã blaſphemare feciſti inimi-
cos Dñi, propter verbũ hoc,
filius, qui natus eſt tibi, morte
15 morietur. Et reverſus eſt Na-
than in domũ ſuam. Percuſſit
quoq; Dñs parvulũ, quẽ pe-
pererat uxor Uriæ David, &
16 deſperatus eſt. Deprecatúſque
eſt David Dñm pro parvulo:
& jejunavit David jejunio, &
ingreſſꝰ ſeorſũ jacuit ſup ter-
17 ram. Venerunt autẽ ſeniores
domꝰ ejꝰ, cogentes eũ ut ſur-
geret de terra: qui noluit, nec
18 comêdit cũ eis cibũ. Accidit
autem die ſeptimâ ut morere-
tur infans: timuerúntq; ſervi
David nuntiare ei ꝙ mortuus
eſſet parvulus. Dixerunt enim;
Ecce cùm parvulus adhuc vi-
veret loquebamur ad eũ, &
non audiebat vocem noſtrã:
quantò magis ſi dixerimus,
Mortuꝰ eſt puer, ſe affliget?
19 Cũ ergò David vidiſſet ſervos
ſuos muſſitantes, intellexit ꝙ
mortuꝰ eſſet infantulꝰ: dixit-
que ad ſervos ſuos, Nũ mortuꝰ
eſt puer? Qui reſpõderunt ei,
20 Mortuꝰ eſt. Surrexit ergò Da-
vid de terra: & lotꝰ unctúſque
eſt: cúmq; mutâſſet veſtẽ, in-
greſſꝰ eſt domũ Dñi: & adora-
vit, & venit in domũ ſuã, peti-
vítq; ut ponerent ei panẽ, &
21 comêdit. Dixerũt autẽ ei ſervi
ſui; Quis eſt ſermo, quẽ feciſti?
propter infantẽ, cũ adhuc vi-
veret, jejunâſti & flebas: mor-
tuo autem puero, ſurrexiſti, &
22 comediſti panẽ. Qui ait; Pro-
pter infantẽ, dũ adhuc viveret,
jejunavi et flevi: dicebã enim,
Quis ſcit ſi fortè donet eũ mi-
hi Dñs, & vivat infans?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ;
τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομ-
φαίᾳ, ϗ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ
εἰς γυναῖκα, ϗ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομ-
10 φαίᾳ υἱῶν Ἀμμών. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται
ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ'
ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με, ϗ ἔλαβες τὴν γυ-
ναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου, τοῦ εἶναί σοι
11 εἰς γυναῖκα. Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ
ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, ϗ
λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ' ὀφθαλ-
μούς σου, ϗ δώσω τῷ πλησίον σου, ϗ κοι-
μηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντί-
12 ον τοῦ ἡλίου τούτου. Ὅτι σὺ ἐποίησας (ι)
κρυβῆ, κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντί-
ον παντὸς Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέναντι (κ) τοῦ ἡλί-
13 ου τούτου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Νάθαν, Ἡ-
μάρτηκα τῷ κυρίῳ. ϗ εἶπε Νάθαν πρὸς
Δαυὶδ, Καὶ κύριος παρεβίβασε τὸ ἁμάρ-
14 τημά σου· οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Πλὴν ὅτι (λ)
παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου
ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καί γε ὁ υἱός σου ὁ
15 τεχθείς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται. Καὶ ἀπ-
ῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ϗ ἔθραυσε
κύριος τὸ (μ) παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ (ν)
Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυὶδ, ϗ ἠῤῥώστη-
16 σε. Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ
παιδαρίου, ϗ ἐνήστευσε Δαυὶδ νηστείαν, ϗ
17 εἰσῆλθε ϗ (ξ) ηὐλίσθη ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ
(ο) ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
οἴκου αὐτοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ οὐκ
18 ἠθέλησε, ϗ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ϗ ἀπ-
έθανε τὸ παιδάριον. ϗ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι
Δαυὶδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ
παιδάριον, ὅτι (π) εἶπον, Ἰδοὺ (ρ) ἐν τῷ
τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐ-
τὸν, ϗ οὐκ εἰσήκουσε τῆς φωνῆς ἡμῶν· ϗ πῶς
(σ) εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν, Ὅτι τέθνηκε τὸ παι-
19 δάριον, ϗ ποιήσει κακά; Καὶ συνῆκε Δαυ-
ὶδ, ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσι, ϗ ἐνό-
ησε Δαυὶδ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον. ϗ
εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ τέ-
θνηκε τὸ παιδάριον; ϗ εἶπαν, Τέθνηκε.
20 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, ϗ ἐλού-
σατο, ϗ ἠλείψατο, ϗ ἤλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
ϗ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, ϗ προσεκύ-
νησεν αὐτῷ, ϗ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ
ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν, ϗ (τ) παρέθηκαν αὐτῷ
21 ἄρτον, ϗ ἔφαγε. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ
πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας (υ)
ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; ἔτι ζῶντος ἐνήστευες ϗ
ἔκλαιες ϗ ἠγρύπνεις, ϗ ἡνίκα ἀπέθανε
τὸ παιδάριον, ἀνέστης ϗ ἔφαγες ἄρτον ϗ
22 πέπωκας; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Ἐν τῷ τὸ παι-
δάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα ϗ ἔκλαυσα, ὅτι
εἶπα, Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος, ϗ
ζήσεται τὸ παιδάριον;

Quid, quòd (i) vilipendiſti 9
verbum Domini, faciendo ma-
lum in oculis ejus? Uriam Chet-
tæum percuſſiſti in gladio, &
uxorem ejus cepiſti tibi in uxo-
rem, & ipſum interfeciſti in gla-
dio filiorum Ammon. Et nunc 10
non recedet gladius de domo tua
uſque in ſeculum, pro eo, quòd
ſprevisti me, & ſumpſiſti uxorem
Uriæ Chettæi, ut ſit tibi in uxo-
rem. Hæc dicit Dominus, Ecce 11
ego ſuſcito ſuper te mala è do-
mo tua: & capiam uxores tuas
ante oculos tuos, & dabo proxi-
mo tuo, & dormiet cum uxori-
bus tuis corã Sole hoc. Quoniam 12
tu feciſti in occulto: & ego faciã
verbũ hoc corã univerſo Iſrael,
et corã Sole hoc. Et dixit David 13
ad Nathan, Peccavi Domino. Et
dixit Nathan ad David, Et Do-
minus (k) tranſire fecit peccatum
tuum: non morièris. Veruntamen, 14
quia provocans provocâſti ad i-
ram (l) inimicos Domini in ver-
bo hoc, filiꝰ quidem tuus natꝰ tibi
morte morietur. Et abiit Nathan 15
in domum ſuam. Et percuſſit Do-
minus parvulum, quem pepererat
uxor Uriæ Chettæi ipſi David: &
ægrotavit. Et quæſivit David De- 16
um pro parvulo, & jejunavit
David jejunium, & intravit, &
(m) manſit ſuper terram. Et ſur- 17
rexerunt ſuper eum ſeniores do-
mûs ejus ad ſuſcitandum eum
de terra, & noluit: & non man-
ducavit cũ eis panẽ. Et factũ eſt 18
in die ſeptima, & mortuus eſt
parvulus. Et timuerunt ſervi Da-
vid annuntiare ei, quia mortuus
eſt parvulus: quoniam dixerunt;
Ecce, dum viveret adhuc parvu-
lus, locuti ſumus ad eum, & non
exaudivit vocem noſtram: &
quomodò dicemus ad eum, Quia
mortuus eſt parvulus? & faciet
mala? Et intellexit David, quia 19
pueri ſui muſſitant: & cogitavit
David, quia mortuus eſt parvu-
lus. Et dixit David ad pueros ſu-
os, Si mortuus eſt parvulus? Et
dixerunt, Mortuus eſt. Et ſurrexit 20
David de terra, & lavit ſe, &
unxit ſe, & mutavit veſtimenta
ſua, & intravit in domum
Dei, & adoravit eum: & in-
travit in domum ſuam, & petiit
panem ad manducandũ: et appo-
ſuerũt ei panẽ, et manducavit. Et 21
dixerũt pueri ejꝰ ad eũ; Quod eſt
verbum hoc, quod (n) feciſti pro-
pter parvulum? Cùm adhuc
viveret, jejunabas, & plora-
bas, & vigilabas: & quando
mortuus eſt parvulꝰ, ſurrexiſti, et
manducâſti panem, (o) & bibiſti?
Et dixit David; Dũ viveret ad- 22
huc parvulus, jejunavi et ploravi;
quoniã dixi, Quis novit, ſi miſere-
bitur mei Dñs, et vivet parvulus?

MS.A. (ι) κρύβδην, (κ) τούτου τοῦ ἡλίου. (λ) παροξύνων παρώξυνας τοὺς (μ) παιδάριον (ν) Οὐρίου τῷ Δαυὶδ, (ξ) ηὐλίσθη ϗ ἐκοιμήθη ἐπὶ (ο) ἀνέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν τοῦ ἐγεῖραι (π) εἶπαν, (ρ) ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον ἐλαλήσαμεν (σ) εἴπωμεν (τ) παρέθηκεν (υ) ἕνεκεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 מא דין בסרתא על פתגמא דיי למעבד דביש קדמוהי ית אוריה חתאה קטלתא בחרבא
10 וית אתתיה נסבתא לך לאתו ויתיה קטלתא בחרבא דבני עמון : וכען לא תפסוק
חרבא מן אנש ביתך עד עלמא חלף דאשטתני ונסבתא ית אתת אוריה חתאה למהוי
11 לך לאתו : כדנן אמר יי הא אנא מקים עלך בישא מביתך ואדבר ית נשך לעינך ואתן
12 לחברך וישכוב עם נשך לעיני שמשא הדא : ארי את עבדתא בסתרא ואנא אעביד
13 ית פתגמא הדין קדם כל ישראל וקביל שמשא : ואמר דוד לנתן חבית קדם יי ואמר
14 נתן לדוד אף יי אעבר חובך לא תמות : ברם ארי מפתח פתחתא פומא דסנאי עמא דיי
15 בפתגמא הדין אף ברא דאתיליד לך ממת ימות : ואזל נתן לביתיה ותבר יי ית רביא
16 דילידת אתת אוריה לדוד ואתמען : ובעא דוד רחמין מן קדם יי על רביא וצם דוד
17 צומא ועל ובת ושכיב על ארעא : וקמו סבי ביתיה עלוהי לאקמותיה מן ארעא ולא
18 אבה ולא אכל עמהון לחמא : והוה ביומא שביעאה ומית רביא ודחילו עבדי דוד
לחואה ליה ארי מית רביא ארי אמרו כד הוה רביא קים מללנא עמיה ולא קביל
19 מננא ואיכדין נימר ליה מית רביא ויעביד בישא : וחזא דוד ארי עבדוהי מלחשין וסבר
20 דוד ארי מית רביא ואמר דוד לעבדוהי המית רביא ואמרו מית : וקם דוד מן ארעא
ומשח ושף ושני כסותיה ועל לבית מקדשא דיי וסגיד ואתא לביתיה ושאיל ושויאו
21 ליה לחמא ואכל : ואמרו עבדוהי ליה מה פתגמא הדין דעבדתא עד דרביא קים צמתא
22 ובכיתא וכד מית רביא קמתא ואכלתא לחמא : ואמר עד דרביא קים צמית ובכיתי
ארי אמרית מן ידע דלמא יתרחים עלי מן קדם יי ויחי רביא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ut quid contempſiſti ſuper verbũ Dñi, faciendo quod malũ eſt ante *eum*? 9
Uriah Hhithæum occidiſti in gladio, & uxorem illius accepiſti tibi in
uxorem, & illum occidiſti in gladio filiorum Ghamon. Et nunc non 10
deficiet gladius ab hominibus domus tuæ uſque in ſeculum, eò quòd ſpre-
viſti me, & accepiſti uxorem Uriah Hhithæi ut eſſet tibi in uxorem. Sic 11
dixit Dominus, Ecce ego ſuſcito ſuper te malum de domo tua, & accipi-
am uxores tuas in oculis tuis, et dabo ſocio tuo, & cubabit cum uxori-
bus tuis in oculis Solis hujus. Quia tu feciſti in abſcondito, & ego faci- 12
am verbum hoc ante omnem Iſrael & ante Solem. Et dixit David ad 13
Nathan, Peccavi ante Dominum: & dixit Nathan ad David, Etiam Do-
minus tranſtulit peccatum tuum, non morieris. Verùm quoniam aperi- 14
endo aperuiſti os odientium populum Domini in verbo hoc, etiam filius
qui natus eſt tibi, moriendo morietur. Et abiit Nathan ad domum ſu- 15
am, & fregit Dominus puerum quem peperit uxor Uriah, & debilitatus
eſt. Et quæſivit David miſericordias ab-ante Dñm ſuper infantem, & 16
jejunavit David jejuniũ, et ingreſſus eſt & pernoctavit, et cubuit ſuper ter-
ram. Et ſurrexerunt ſenes domꝰ ejus ſuper illum ut erigerent illũ de ter- 17
ta, & noluit, & non comedit cum illis panẽ. Et fuit in die ſeptimo, & mor- 18
tuꝰ eſt puer, & timuerunt ſervi David indicare illi quòd mortuus eſſet
puer: nam dixerunt, Quando erat puer ſuperſtes, locuti ſumus cum illo, &
non audivit nos: & quomodo dicemꝰ illi, Mortuꝰ eſt infans, & faciet malũ?
Et vidit David quòd ſervi ejus muſſitarent, & ſuſpicatus eſt David quòd 19
mortuꝰ eſſet puer: & dixit David ſervis ſuis, Num mortuꝰ eſt puer? & dixe-
runt, Mortuꝰ eſt. Et ſurrexit David de terra, & *linivit* ſe, & unxit ſe, & mu- 20
tavit veſtimentũ ſuũ, & intravit in domũ ſanctuarii Dñi, & adoravit, &
venit ad domũ ſuã, & petivit: & poſuerunt illi panẽ & comedit. Et dixe- 21
runt ſervi ejus illi, Quod verbũ eſt hoc quod feciſti? quoad puer manſit, je-
junâſti & fleviſti; et quando mortuꝰ eſt puer, ſurrexiſti & comediſti panẽ.
Et dixit, Quoad puer manſit, jejunavi et flevi, quia dixi, Quis novit, ſi forſan 22
miſericordia erit ſuper me ab ante Dñm, et vivet puer?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܠܡܢܐ ܫܛܬ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܥܒܕܬ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ 9
ܩܛܠܬ ܒܚܪܒܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܢܬܬܗ ܢܣܒܬ ܠܟ ܐܢܬܬܐ. * ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܬܥܢܕ ܚܪܒܐ 10
ܡܢ ܒܝܬܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܚܠܦ ܕܫܛܬܢܝ ܘܢܣܒܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܕܬܗܘܐ ܠܟ
ܐܢܬܬܐ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܡܩܝܡ ܐܢܐ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. ܡܢ ܒܝܬܟ. ܘܐܕܒܪ ܢܫܝܟ ܠܥܝܢܝܟ 11
ܘܐܬܠ ܠܚܒܪܟ. ܘܢܕܡܟ ܥܡܗܝܢ ܠܥܝܢ ܫܡܫܐ ܗܢܐ. * ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܒܛܘܫܝܐ. ܘܐܢܐ 12
ܐܥܒܕܝܘܗܝ ܠܗܕܐ. ܠܥܝܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܘܩܒܠ ܫܡܫܐ. * ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܢܬܢ 13
ܚܛܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܐܦ ܡܪܝܐ ܐܥܒܪ ܚܛܗܝܟ. ܠܐ ܬܡܘܬ. * ܒܪܡ ܕܝܢ 14
ܠܐ ܕܐܪܓܙܬ ܠܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܒܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܐܦ ܒܪܐ ܕܐܬܝܠܕ ܠܟ. ܡܡܬ ܢܡܘܬ.
* ܘܐܙܠ ܢܬܢ ܠܒܝܬܗ. ܘܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ ܠܛܠܝܐ ܕܝܠܕܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܬܟܪܗ 15
* ܘܒܥܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܠܗܐ ܥܠ ܐܦܝ ܛܠܝܐ. ܘܨܡ ܕܘܝܕ ܨܘܡܐ. ܘܥܠ ܒܗ. ܘܕܡܟ ܥܠ ܐܪܥܐ 16
* ܘܩܡܘ ܩܫܝܫܐ ܕܒܝܬܗ ܕܢܩܝܡܘܢܗ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ. ܘܠܐ ܠܥܣ ܥܡܗܘܢ ܠܚܡܐ 17
* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ ܡܝܬ ܛܠܝܐ. ܘܕܚܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܕܢܚܘܘܢܗ ܕܡܝܬ ܠܗ 18
ܛܠܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܐܡܪܝܢ ܗܘܝܢ ܠܗ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܢ. ܐܝܟܢܐ
ܢܐܡܪ ܠܗ ܗܫܐ ܕܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ. ܢܒܐܫ ܒܝܫܬܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܕܘܝܕ ܠܥܒܕܘܗܝ 19
ܕܡܬܠܚܫܝܢ. ܐܣܬܟܠ ܕܘܝܕ ܕܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ.
ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܡܝܬ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܐܣܚܝ ܘܐܬܛܫܝܫ. ܘܫܚܠܦ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܥܠ 20
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܣܓܕ. ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܫܐܠ ܠܚܡܐ. ܘܣܡܘ ܠܗ. ܘܐܟܠ. * ܐܡܪܝܢ 21
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܥܒܕܬ. ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܨܡܬ ܗܘܝܬ. ܘܒܟܝܬ: ܘܟܕ ܡܝܬ.
ܩܡܬ ܠܥܣܬ ܠܚܡܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܛܠܝܐ ܚܝ. ܨܡܬ ܗܘܝܬ. ܘܒܟܝܬ. ܡܛܠ 22
ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ. ܡܢܘ ܝܕܥ ܕܢܪܚܡ ܥܠܘܗܝ ܐܠܗܐ. ܘܢܚܐ ܛܠܝܐ.

Cur aſpernatus es præceptum Dñi Dei tui, 9
& malum perpetrâſti coram Domino? Uri-
am Hethæum gladio filiorum Ammon occidi-
ſti, & uxorem ejus duxiſti tibi uxorem. Qua- 10
propter non abſcedet gladius à domo tua in
ſeculũ uſque, eò quòd me ſpreveris, & acce-
peris uxoré Uriæ Hethæi ut eſſet tibi uxor.
Sic dicit Dominus, Ecce ſuſcitabo contra te 11
malũ de domo tua, & uxores tuas te præ-
ſente ducã, daboque proximo tuo qui cum
eis concumbet in præſentia ſolis hujus. Tu 12
clàm feciſti, ego verò faciã hoc in præſentia
totius Iſraelis & coram ſole. Dixit David 13
Nathani, Peccavi coram Domino. Ait Na-
than Davidi, Etiam Dominus tranſtulit pec-
catũ tuum, non morièris. Veruntamen, quia 14
Dñi hoſtes per actionem iſtã magnificâſti,
propterea filius qui tibi naturus eſt, omnino
morietur. Deinde recepit ſe Nathan domũ 15
ſuam: percuſſitque Dñs puerũ, quem pepe-
rit uxor Uriæ Davidi, & conſternatus eſt. De- 16
precatus eſt autem David Dominũ pro pue-
ro, jejunavitque David jejunium in quo &
pernoctavit, & cubavit, humi. Et *quam-* 17
vis inſtarent ſeniores domûs ejus ut eri-
gerent eum è terra, tamen noluit, neque cibũ
cum eis comedit. Die verò ſeptimo defun- 18
ctus eſt puer, timueruntque ſervi Davidis in-
dicare ei mortuũ eſſe puerũ. Dicebant enim,
Vivente puero alloquebamur eũ, nec audie-
bat nos; quomodo ergò diceremus ei mor-
tuũ eſſe puerũ? *proculdubiò* malũ *ſibi* inferet.
At cùm vidiſſet David ſervos ſuos ſuſur- 19
rantes, animadvertit David mortuum eſſe
puerũ: dixitque David ſervis ſuis, Mor-
tuúſne eſt puer? Dixerunt ei, Mortuus eſt.
Tunc ſurrexit David è terra, lavit & unxit 20
ſe, mutatiſque veſtibus ſuis ingreſſus eſt do-
mum Dñi, & adoravit: tum domum ſuam
reverſus petiit cibum, quem oblatũ comedit.
Dicunt ei ſervi ſui, Quid eſt hoc quod feciſti? 21
vivente puero, jejunabas & orabas; eo au-
tẽ mortuo, ſurgis, cibumque comedis. Ait 22
illis David; Vivente puero, jejunabam &
orabam; dicebam enim, Quis ſcit an miſerea-
tur illi Deus, vivatque puer:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لماذا ازريت بوصية الرب * وارتكبت القبيح امام الرب * وقتلت اوريا الجاثاني في الحرب * واخذت 9
امراته وتزوجت بها * وامرت بقتله في محاربة بني عمون * فمن الان لا يبرح الحرب من بيتك الي 10
الابد * لانك ازريت بامري * واخذت امراة اوريا الجاثاني * وصيرتها امراتك * فاسمع قول 11
الرب * قال الرب اني مثير عليك بلية وشرا من بيتك * واخذ نساءك وادفعهن الي غيرك
بمشهد منك * ويدخل عليهن والشمس طالعة * انت فعلت هذا سرا * وانا اجزيك علانية تجاه 12
جميع بني اسرائيل في الشمس * قال داود لناثان النبي * جهلت واسات * وارتكبت خطية امام 13
الرب * قال ناثان * قد غفر لك * ليس تموت بعقوبة * ولكن لانك فعلت هذا الفعل * واشمت 14
بك اعداء الرب * الابن الذي يولد لك يموت سريعا * وانصرف ناثان الي بيته * وضرب الرب 15
الصبي الذي ولدت امراة اوريا لداود وادنف * فطلب داود الي الرب من اجل الصبي * وصام 16
داود وبات طاويا * ورقد على الارض * وحرص مشيخة اهل بيته ان يقيموه من الارض * فلم 17
يقم معهم * ولم يذق معهم طعاما * فلما كان في اليوم السابع مات الصبي * وفرق عبيد داود 18
ان يخبروه بموته * لانهم قالوا * لانه اذ كان الصبي حيا كنا نقول ولم يقبل منا * وكيف نخبره
الان بموت الصبي * نخاف ان يصنع بنفسه شرا * فلما راى داود عبيده يتساورون علم ان 19
الصبي قد مات * فقال داود لغلمانه * توفي الصبي * قالوا * قد توفي * فقام داود ونهض عن 20
الارض * واغتسل وادهن وغير ثيابه * ودخل بيت الرب فسجد * ورجع الي بيته * وامر ان
يقدم اليه طعام * فقدم اليه فاكل * قال له عبيده ما هذا الصنيع الذي صنعت * حين 21
كان الصبي حيا كنت تصوم وتبكي * فلما مات قمت واكلت * قال لهم داود * حين كان 22
الصبي حيا * كنت اصوم واطلب * واقول من يعلم * لعل الله يرحم الصبي فيحيا *

Quare contempſiſti mandatũ Domini? et 9
turpitudinem deſignâſti corã Domino?
Uriam Gethæum in prælio trucidâſti? et
uxorem ejus acceptã nupſiſti? et juſſiſti
ut interficeretur in oppugnatione Ammo-
nitarum? Idcirco non deficiet bellum de- 10
inceps de domo tua in perpetuum, cò
quòd ſpreveris mandatum meum, & ac-
cipiens uxorem Uriæ Gethæi feceris eam
uxorem tuam. Audias ergò ſermonem 11
Domini. Dixit Dominus, Equidem exci-
taturus ſum adverſùm te malum ac per-
niciem è domo tua, & accipiam uxores
tuas, daboq; eas alteri, te ſpectante, &
ingredietur ad eas lucente ſole. Tu id ſe- 12
cretò feciſti, at ego remunerabo te pu-
blicè, coram omnibus filiis Iſrael, in ſole.
Dixit David Nathani prophetæ, Stultè 13
ac turpiter egi, & peccatum deſignavi
coram Domino. Dixit Nathan, Jam tibi
remiſſum eſt, non morièris punitione. Ve- 14
rùm quia facinus hoc perpetrâſti, & ini-
micis Domini videndi tui occaſionem
præbuiſti; filius qui tibi naſcetur, brevi
morietur. Abiitque Nathan domum ſuam. 15
Percuſſit autem Dominus infantem quem
genuit uxor Uriæ Davidi, morboq; op-
preſſus eſt. Quapropter David rogavit 16
Dominum pro infante, jejunavitq; Da-
vid, & pernoctavit jejunus, jacuitq; ſu-
per terram. Conatiq; ſunt ſeniores familiæ 17
ejus erigere eum à terra, ſed non ſurrexit
eorum precibus, nec cibum guſtavit cum
eis. Fuit autem die ſeptimo ut moreretur 18
infans: timueruntq; ſervi Davidis ſigni-
ficare ei mortem ipſius. Dixerunt enim,
Quandoquidem dum vivus eſſet infans,
loquebamur & non acquieſcebat nobis;
quomodo ergò ſignificaremus nunc ei
mortem infantis? veremur ne malum ſi-
bimet inferat. Sed cùm vidiſſet David 19
ſervos ſuos muſſitantes, intellexit mor-
tuum jam eſſe infantem: dixitq; David
pueris ſuis, Obiitne infans? Dixerunt,
Jam obiit. Stetit ergò David, ſurrexitq; 20
de terra, tum lavit unxitque ſe, veſtes
ſuas mutavit, & ingreſſus domum Do-
mini adoravit; deinde domum ſuam re-
diens, præcepit afferri ſibi cibum; obla-
tuſq; fuit ei, & comedit. Dixerunt ad 21
eũ ſervi ſui, Quodnã eſt opus iſtud quod
egiſti? Dum vivus eſſet infans, jejuna-
bas, & flebas; quum verò mortuus eſt,
ſurgens comediſti. Dixit eis, David, Dum 22
viveret infans, jejunabã & deprecabar:
ac dicebam, Quis novit? fortè miſerebi-
tur Dominus infantis, & vivet.

eum reducere potero num ? *jejunans* ego jam quid ut :est mortuus nunc Et
23 וְעַתָּה ׀ מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ
.me ad revertetur non ipſe & ,eum ad *vadens* ego ? amplius
עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא־יָשׁוּב אֵלָי׃
,eam ad eſt ingreſſus & ,ſuā uxorē Bath--ſebah David eſt conſolatus Et
24 וַיְנַחֵם דָּוִד אֵת בַּת־שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
,Selomoh ejus nomen vocavit & ,filium peperit & : ea cum *cubavit* &
וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה
vocavit & ,prophetæ Nathan *manu in* miſit Et .eum dilexit Dominus &
25 וַיהוָה אֲהֵבוֹ׃ וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא
Rabbah *in* Joab pugnavit Et .Dominum propter Jedidjah ejus nomen
26 אֶת־שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר יְהוָה׃ וַיִּלָּחֶם יוֹאָב בְּרַבַּת
Joab Miſitque .*regni* urbem cepit & ,Hammon filiorum
27 בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב
cepi etiam ,Rabbah *in* Dimicavi : dixitque ,David ad *legatos*
מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם־לָכַדְתִּי
caſtrametare & ,populi reſiduum *collige* nunc Et .aquarum urbem
28 אֶת־עִיר הַמָּיִם׃ וְעַתָּה אֱסֹף אֶת־יֶתֶר הָעָם וַחֲנֵה
vocetur & ,civitatem ego capiam fortè ne ,eam cape & ,civitatem *ſuper*
עַל־הָעִיר וְלָכְדָהּ פֶּן־אֶלְכֹּד אֲנִי אֶת־הָעִיר וְנִקְרָא
abiit & ,populum omnem David *collegit* Et .eam ſuper meum nomen
29 שְׁמִי עָלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף דָּוִד אֶת־כָּל־הָעָם וַיֵּלֶךְ
diadema tulit Et .eam cepitque ,eam *in* pugnavit & ; Rabbah in
30 רַבָּתָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וַיִּקַּח אֶת־עֲטֶרֶת
(,precioſus lapis &,auri talentū ejꝰ pondus &):ejꝰ capite *deſuper* eorū regis
מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָלָהּ כִּכַּר זָהָב וְאֶבֶן יְקָרָה
.valde *multum* eduxit urbis *ſpolium* & :David caput ſupra fuit &
וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃
trahis in & ,ſerra in poſuit & ,eduxit ,ea in qui ,populum Et
31 וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִצֵי
ſic & : *Malchen in* eos fecit tranſire & ferreis ſecuribus in & ,ferreis
הַבַּרְזֶל וּבְמַגְזְרוֹת הַבַּרְזֶל וְהֶעֱבִיר אוֹתָם בַּמַּלְכֵּן וְכֵן
omnis &,David eſt reverſus & :Hammon filiorum civitatibus omnibus fecit
יַעֲשֶׂה לְכֹל עָרֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל־
.Jeruſalaim in populus
הָעָם יְרוּשָׁלִָם׃

CAP. XIII. יג

,pulchra ſoror David filio Abſalom & ,hæc poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וּלְאַבְשָׁלוֹם בֶּן־דָּוִד אָחוֹת יָפָה
anguſtia fuit Et .David filius Amnon eā adamavit & ;Thamar ejus nomen &
2 וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן בֶּן־דָּוִד׃ וַיֵּצֶר
: *ipſa* virgo quia ,ſuā ſororem Thamar propter *ægrotandum ad* , Amnon
לְאַמְנוֹן לְהִתְחַלּוֹת בַּעֲבוּר תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא
Amnon ipſi Et .quicquam ei facere Amnon oculis in erat *mirabile* &
3 וַיִּפָּלֵא בְּעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וּלְאַמְנוֹן
Jonadab &) : David fratris Simhah filius ,Jonadab ejus nomen & ,*ſocius*
רֵעַ וּשְׁמוֹ יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד וְיוֹנָדָב
tenuis ſic *tu* Quare : ei Dixitque (.valde ſapiens vir
4 אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה דַּל
: Amnon ei dixitque ?mihi *indicabis nonne ? manè in manè in* regis fili
בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר הֲלוֹא תַּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן
Dixitque .*amans* ego mei fratris Abſalom ſororem Thamar
5 אֶת־תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלֹם אָחִי אֲנִי אֹהֵב׃ וַיֹּאמֶר
veniet & ; *ægrum te oſtende* & ,tuum *cubile* ſuper Cuba : Jonadab ei
לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל־מִשְׁכָּבְךָ וְהִתְחָל וּבָא
Thamar *nunc* Veniat : eum ad dices & ,te videndum ad tuus pater
אָבִיךָ לִרְאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא תָמָר
,*cibum* meis oculis in faciat & ,panem me faciat comedere & ,mea ſoror
אֲחוֹתִי וְתַבְרֵנִי לֶחֶם וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת־הַבִּרְיָה
.ejus manu de comedam & ,videam *quod propter*
לְמַעַן אֲשֶׁר אֶרְאֶה וְאָכַלְתִּי מִיָּדָהּ׃

Verſio VUL.LAT.

23 Nunc autem quia mortuus eſt,
quarè jejunem ? Numquid
potero revocare eū amplius ?
ego vadam magìs ad eum: ille
24 verò non revertetur ad me. Et
conſolatus eſt David Bethſa-
bee uxorem ſuam, ingreſſúſq;
ad eam, dormivit cum ea:
quæ genuit filium, & vocavit
nomen ejus Salomon, et Do-
25 minus dilexit eum. Miſitque in
manu Nathan prophetæ, et
vocavit nomen ejus, Amabilis
Domino, eò quòd diligeret
26 eum Dominus. Igitur pugna-
bat Joab contra Rabbath fili-
orum Ammon, et expugnabat
27 urbem regiam. Miſitque Joab
nuntios ad David, dicens;
Dimicavi adverſùm Rabbath,
et capienda eſt Urbs aquarū.
28 Nunc igitur congrega reli-
quam partem populi, et ob-
ſide civitatem, et cape eam:
ne, cùm à me vaſtata fuerit
urbs, nomini meo aſcribatur
29 victoria. Congregavit itaque
David omnem populum, et
profectus eſt adverſùm Rab-
bath: cúmque dimicâſſet, ce-
30 pit eam. Et tulit diadema re-
gis eorum de capite ejus, pon-
do auri talentum, habens gem-
mas pretioſiſſimas, et impo-
ſitum eſt ſuper caput David.
Sed et prædam civitatis aſ-
31 portavit multam valdè. Po-
pulum quoque ejus adducens
ſerravit, et circumegit ſuper
eos ſerrata carpenta : diviſít-
que cultris, et traduxit in ty-
po laterum : ſic fecit univer-
ſis civitatibus filiorū Ammon.
Et reverſus eſt David, et omnis
exercitus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

1 FActum eſt autem poſt hæc,
ut Abſalom filii David ſoro-
rem ſpecioſiſſimam, vocabulo
Thamar, adamaret Amnon
2 filiꝰ David, Et deperiret eā
valdè, ita ut propter amorem
ejus ægrotaret : quia cùm
eſſet virgo, difficile ei videba-
tur ut quidpiam inhoneſtè
3 ageret cum ea. Erat autem
Amnon amicus, nomine Jo-
nadab, filius Semmaa fratris
4 David, vir prudens valdè. Qui
dixit ad eum; Quarè ſic at-
tenuaris macie, fili regis, per
ſingulos dies ? cur non indi-
cas mihi ? Dixitque ei Am-
5 non, Thamar ſororem fra-
tris mei Abſalom amo. Cui
reſpondit Jonadab; Cuba
ſuper lectū tuū, et languorē
ſimula : cúmq; venerit pater tuꝰ
ut viſitet te, dic ei; Veniat,
oro, Thamar ſoror mea, ut det
mihi cibū, et faciat pulmentū
ut comedam de manu ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ νῦν (φ) τέθνηκεν, ἱνατί τοῦτο ἐγὼ νη-
στεύω; μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι (χ) αὐτὸν
ἔτι; ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς οὐκ
24 ἀναστρέψει πρός με. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ
(ψ) Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε
πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ
συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ Σαλωμὼν, καὶ κύριος ἠγάπησεν αὐ-
25 τόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Νάθαν τοῦ προ-
φήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (ω) Ἰεδδε-
26 δὶ, ἕνεκεν κυρίου. Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ ἐν
(α) Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατέλαβε τὴν
27 πόλιν τῆς βασιλείας. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ
ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἐπολέμη-
σα (β) ἐν Ῥαββὰθ, καὶ κατελαβόμην τὴν πό-
28 λιν τῶν ὑδάτων. Καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατά-
λοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν,
καὶ προκαταλαβοῦ αὐτὴν, ἵνα μὴ προκαταλά-
βωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά
29 μου ἐπ' αὐτήν. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα
τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύθη (γ) εἰς Ῥαββὰθ, καὶ ἐπο-
30 λέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατελάβετο αὐτήν. Καὶ
ἔλαβε τὸν (δ) στέφανον Μολχὸμ τοῦ βασιλέως
αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐ-
τοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ σκῦλα τῆς πόλεως
31 ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα. Καὶ τὸν λαὸν (ε)
τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ
πρίονι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς,
καὶ ὑποτομεῦσι σιδηροῖς, καὶ (ζ) διήγαγεν αὐ-
τοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. καὶ οὕτως ἐποίησε πά-
σαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἐπέστρε-
ψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλήμ.

Et nunc mortuus eſt, ut quid hoc 23
ego jejuno ? Nunquid potero
facere ipſum reverti ultrà ? Ego
ibo ad eum : & ipſe non rever-
tet ad me. Et conſolatus eſt Da- 24
vid Berſabee uxorem ſuam : &
intravit ad eam, & dormivit
cum ea. Et concepit, & pe-
rit filium, & vocavit nomen e-
jus, Salomon. Et Dominus dilexit
eum. Et miſit in manu Nathan 25
propheta, & vocavit nomen ejus,
(p) Jeddedi (q) propter Domi-
num. Et bellavit Joab in Rab- 26
bath filiorum Ammon, & cepit
civitatem regni. Et miſit Joab 27
nuntios ad David, & dixit; Bel-
lavi in Rabbath, & cepi civita-
tem aquarum. Et nunc congre- 28
ga reſiduum populi, & caſtra-
metare ſuper civitatem, & cape
eam : ut non capiam ego civi-
tatem, & vocetur nomen meum
ſuper eam. Et congregavit Da- 29
vid univerſum populum, & ivit
in Rabbath, & pugnavit in eam &
cepit eam. Et cepit coronam (r) 30
Molchō regis eorū de capite ejꝰ:
Et pondus ejus talentum auri,
& lapidis pretioſi. Et fuit ſu-
per caput David. Et ſpolia ci-
vitatis exportavit multa valdè:
Et populum, qui erat in ea, e- 31
duxit, & poſuit in ſerra, &
in tribolis ferreis, & in ſecuri-
bus ferreis: (ſ) & tranſire fe-
cit eos per fornacem. Et ſic fe-
cit omnibus civitatibus filiorum
Ammon. Et reverſus eſt Da-
vid, & univerſus populus in Hi-
eruſalem.

MS.A. (φ) τέθνηκεν τὸ παιδάριον, ἱνατί (χ) αὐτὸ (ψ) τὴν Βηθσα-
βεὲ γυναῖκα (ω) Ἰεδιδιὰ, (α) Ῥαβὰθ (β) πρὸς Ῥαββὰθ, (γ) πρὸς Ῥαβ-
βὰθ, (δ) στέφανον τοῦ βασιλέως (ε) τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν, (ζ) ἀπή-
γαγεν

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀβεσ-
σαλὼμ υἱῷ Δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει
σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ (α) Θημὰρ, καὶ ἠγάπη-
2 σεν αὐτὴν (β) Ἀμνὼν υἱὸς Δαυίδ. Καὶ ἐθλίβετο
(γ) Ἀμνὼν ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ (δ) Θημὰρ
τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὕτη,
καὶ ὑπέρογκον (ε) ἐν ὀφθαλμοῖς (ζ) Ἀμνὼν
3 τοῦ ποιῆσαί (η) τι αὐτῇ. Καὶ ἦν τῷ Ἀμνὼν
ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδὰβ, υἱὸς Σα-
μαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δαυίδ. καὶ Ἰωναδὰβ ἀνὴρ
4 σοφὸς σφόδρα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί σοι ὅτι
σὺ οὕτως (θ) ἀσθενὴς, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ
πρωῒ πρωΐ; οὐκ (ι) ἀπαγγέλλεις μοι; καὶ
εἶπεν αὐτῷ (κ) Ἀμνὼν, (λ) Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν
5 Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ Ἰωναδὰβ, Κοιμήθητι ἐπὶ τῆς
κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι, καὶ εἰσελεύσεται
ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τὸν, (μ) Ἐλθέτω δὴ Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου,
καὶ ψωμισάτω με, καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλ-
μοὺς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν
χειρῶν αὐτῆς.

CAP. XIII.

ET factum eſt poſt hæc, & 1
ipſi Abeſſalom filio David ſoror
pulchra ſpecie valdè: & nomen
ei, Themar. Et dilexit eam Am-
non filius David. Et tribulabatur 2
Amnon, ita (a) ut ægrotaret
propter Themar ſororem ſuam:
quoniam virgo erat hæc; (b) &
difficile in oculis Amnon facere
quicquam ei. Et erat ipſi Amnon 3
amicus, & nomen ei Jonadab, fi-
lius Samaa fratris David. Et Jo-
nathā vir (c) ſapiens valdè. Et di- 4
xit ei, Quid tibi, quia tu ſic in-
firmus, fili regis, (d) manè, manè?
Nónne annuntias mihi ? Et di-
xit ei Amnon, Themar ſororem
Abeſſalom fratris mei amo. Et 5
dixit ei Jonadab, Cuba ſuper
cubile tuum, & (e) langueſce:
& ingredietur pater tuus ad vi-
dendum te : & dices ad eum,
Veniat nunc Themar ſoror mea,
& cibet me, & faciat ante ocu-
los meos (f) cibum : ut videam
& comedam de manu ejus.

MS. A. (α) Θαμὰρ, (β) Ἀμμὼν (γ) Ἀμμὼν (δ) Θαμὰρ (ε) καὶ ἐν
(ζ) Ἀμμὼν (η) αὐτῇ τί. (θ) ἀσθενεῖς, (ι) ἀπαγγελεῖς (κ) Ἀμμὼν, (λ)
Θαμὰρ (μ) Ἐλθάτω Θαμὰρ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וּכְעַן מִית לְמָא דְנַן אֲנָא צָאֵם הַאִיכוּל לַאֲתָבוּתֵיהּ עוֹד אֲנָא אָזֵיל לְוָתֵיהּ וְהוּא לָא תָאֵב
24 לְוָתִי׃ וְנַחֵים דָּוִד יַת בַּת שֶׁבַע אִתְּתֵיהּ וְעַל לְוָתַהּ וּשְׁכֵיב עִמַּהּ וִילֵידַת בַּר וּקְרָת יַת
25 26 שְׁמֵיהּ שְׁלֹמֹה וַייָ רַחֲמֵיהּ׃ וּשְׁלַח בְּיַד נָתָן נְבִיָּא וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ יְדִידְיָה בְּדִיל יְיָ׃ וְאַגִּיחַ
27 קְרָבָא יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וּכְבַשׁ יַת קִרְיַת מַלְכוּתָא׃ וּשְׁלַח יוֹאָב אִזְגַּדִּין לְוָת דָּוִד וַאֲמַר
28 אַגֵּיחִית קְרָבָא בְּרַבָּה וְאַף כְּבֵשִׁית יַת קִרְיַת מַלְכוּתָא׃ וּכְעַן כְּנוֹשׁ יַת שְׁאָר עַמָּא וּשְׁרֵי
29 עַל קַרְתָּא וְכַבְשַׁהּ דִּלְמָא אֶכְבּוֹשׁ אֲנָא יַת קַרְתָּא וְיִתְקְרֵי שְׁמִי עֲלַהּ׃ וּכְנַשׁ דָּוִד יַת כָּל
30 עַמָּא וַאֲזַל לְרַבַּת וְאַגִּיחַ קְרָבָא בַהּ וְכַבְשַׁהּ׃ וּנְסִיב יַת כְּלִילָא דְמַלְכֵּיהוֹן מֵעַל רֵישֵׁיהּ
וּמַתְקְלַהּ כִּכְּרָא דְדַהֲבָא וּבַהּ אֶבֶן טָבָא וַהֲוָה עַל רֵישָׁא דְדָוִד וַעֲדַת קַרְתָּא אַפֵּיק סַגִּי לַחֲדָא׃
31 וְיַת עַמָּא דְבַהּ אַפֵּיק וּמְסַר יַתְהוֹן בִּמְסָרִין וּבְמוֹרַגֵּי בַרְזְלָא וּבְמַגְזְרֵי בַרְזְלָא וּגְרַר יַתְהוֹן
בְּשׁוּקַיָּא וְכֵן עֲבַד לְכָל קִרְוֵי בְּנֵי עַמּוֹן וְתָב דָּוִד וְכָל עַמָּא לִירוּשְׁלֶם׃

יג

1 וַהֲוָה בָתַר כֵּן וּלְאַבְשָׁלוֹם בַּר דָּוִד אֲחָתָא שַׁפִּירְתָּא וּשְׁמַהּ תָּמָר וְרַחֲמַהּ אַמְנוֹן בַּר דָּוִד׃
2 וְעָקַת לְאַמְנוֹן לְאִתְמַרְעָא בְּדִיל תָּמָר אֲחָתֵיהּ אֲרֵי בְתוּלְתָא הִיא וַהֲוָה מְכַסָּא בְּעֵינֵי
3 אַמְנוֹן לְמֶעְבַּד לַהּ מִדַּעַם׃ וּלְאַמְנוֹן שׁוֹשְׁבִינָא וּשְׁמֵיהּ יוֹנָדָב בַּר שִׁמְעָא אֲחוּהִי דְדָוִד
4 וְיוֹנָדָב גְּבַר חַכִּים לַחֲדָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ מָא דֵין אַתְּ כְּדֵין חָשׁוֹךְ בַּר מַלְכָּא בִּצְפַר בִּצְפַר הֲלָא
5 תְּחַוֵּי לִי וַאֲמַר לֵיהּ אַמְנוֹן יַת תָּמָר אֲחָתֵיהּ דְּאַבְשָׁלוֹם אָחִי אֲנָא רָחֵים׃ וַאֲמַר לֵיהּ
יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל שְׁוִיָךְ וְאִתְמְרַע וְיֵיתֵי אֲבוּךְ לְמֶחְזָךְ וְתֵימַר לֵיהּ תֵּיתֵי כְעַן תָּמָר אֲחָתִי
וְתֵיכְלְנַנִי לַחְמָא וְתַעְבֵּיד לְעֵינַי יַת סְעוּדְתָא בְּדִיל דְּאֶחְזֵי וְאֵיכוּל מִן יְדַהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Eo nunc mortuo, ad quid ego jejuno ? num potero reducere illum? adhuc 23
ego ibo ad illum, & ille non redibit ad me. Et conſolatus eſt David 24
Bathſebagh uxorē ſuam, & venit ad eam, & cubuit cum ea, & peperit fi-
lium, & vocavit nomen ejus Selomoh, & Dn̄s miſertus eſt illius. Et miſit 25
in manu Nathan prophetæ, & vocavit nomen ejꝰ Jedidjah propter Dn̄m.
Et inivit prælium Joab cum Rabath filiorum Ghamon, & ſubegit urbem 26
regiam. Et miſit Joab nuncios ad David, & dixit : Inivi bellum in Ra- 27
bath, & etiam ſubegi urbē regiā. Et nunc congrega reliquum populum, 28
& ponant caſtra ſuper urbem, & ſubige eam, ne forte ſubigam urbem, &
vocetur nomen meū ſuper illam. Et congregavit David omnem popu- 29
lū, & ivit ad Rabath, & inivit præliū cum ea, & ſubegit eam. Et tulit dia- 30
dema regis illorū deſuper capite ejus, & pondus illius Chichera auri, &
in illo lapis bonus; & fuit ſuper caput ipſius David, & ſpolia urbis eduxit
multa valde. Et populum qui erat in illa, eduxit, & ſerravit illos in ſer- 31
ris, & in tribulis ferri, & in ſecuribꝰ ferri, & *traxit* illos in plateis; & ſic
fecit omnibus urbibus filiorū Ghamon: & rediit David & omnis popu-
lus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

ET fuit poſt hoc, & Abſalom filio David erat ſoror pulchra, & nomen 1
ejus Thamar : et amavit illam Amnon filius David. Et anguſtiatus fuit 2
Amnon adeò ut ægrotaret propter Thamar ſororē ſuam, quia virgo erat,
et erat difficile in oculis Amnon facere illi quicquam. Et Amnon erat ſo- 3
ciꝰ, et nomen illiꝰ Jonadab filiꝰ Simghah fratris ipſius David, et Jonadab
vir ſapiens valde. Et dixit illi, Ut quid es ſic caliginoſus fili regis ſingulis 4
matutinis, nónne indicabis mihi? et dixit illi Amnon, Thamar ſororem Ab-
ſalō fratris mei adamo. Et dixit illi Jonadab, Cuba ſuper ſtratū tuū et malè 5
te habeto, et veniet pater tuus ad videndū te; et dices illi : Veniat nunc
Thamar ſoror mea, et comedere faciat me panem, et paret in oculis meis
cibum, ut videam et comedam de manu illius.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܫܐ ܕܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ. ܠܡܢܐ ܐܢܐ ܨܐܡ. ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܗܦܟܝܘܗܝ ܬܘܒ. ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ 23
ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܐܬܐ ܠܘܬܝ. * ܘܒܝܐܐ ܕܘܝܕ ܠܒܬܫܒܥ ܐܢܬܬܗ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ. ܘܕܡܟ 24
ܥܡܗ. ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܡܪܝܐ ܪܚܡܗ ܠܛܠܝܐ. * ܘܫܕܪ ܒܝܕ 25
ܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܕܝܕܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܪܚܡܗ. * ܘܐܬܟܬܫ ܝܘܐܒ ܒܪܒܬ ܕܒܢܝ 26
ܥܡܘܢ. ܘܐܚܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ ܐܝܙܓܕܐ. ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܐܬܟܬܫܬ 27
ܒܪܒܬ. ܘܐܦ ܐܚܕܬ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܗܫܐ ܟܢܘܫ ܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܘܬܐ ܫܪܝ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. 28
ܘܐܚܘܕܝܗ. ܕܠܡܐ ܐܢܐ ܐܚܘܕ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܝ ܥܠܝܗ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ 29
ܥܡܐ. ܘܐܙܠ ܠܪܒܬ. ܘܐܬܟܬܫ ܒܗ. ܘܐܚܕܗ. * ܘܢܣܒ ܟܠܝܠܐ ܕܡܠܟܘܬܗܘܢ ܡܢ ܪܫܗ. 30
ܘܡܬܩܠܗ ܗܘܐ ܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܪܫܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܙܬܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܦܩ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܠܥܡܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܐܦܩ ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܡܣܪܐ ܕܦܪܙܠܐ 31
ܘܒܡܥܨܪܬܐ. ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܒܡܫܘܚܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܐܘܪܫܠܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

* ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܝܬ ܗܘܬ ܚܬܐ ܠܐܒܫܠܘܡ ܒܪ ܕܘܝܕ. ܘܫܡܗ ܬܡܪ. ܘܪܚܡܗ ܐܡܢܘܢ 1
ܒܪ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܥܝܩ ܐܡܢܘܢ. ܠܡܐܬܐ ܥܠ ܬܡܪ ܚܬܗ. ܕܒܬܘܠܬܐ ܗܝ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ 2
ܗܘܐ ܐܡܢܘܢ ܕܢܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ. * ܘܐܡܢܘܢ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܪܚܡܐ. ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ. 3
ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܝܘܢܕܒ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܚܟܝܡܐ ܕܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ ܠܐܡܢܘܢ. ܒܪ ܡܠܟܐ. 4
ܡܢܐ ܗܘ ܕܗܟܢܐ ܐܢܬ ܡܬܡܣܟܢ ܡܢ ܝܘܡܐ ܠܝܘܡܐ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܝ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ.
ܠܬܡܪ ܚܬܗ ܕܐܒܫܠܘܡ ܐܚܝ. ܪܚܡ ܐܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܕܒ. ܕܡܟ ܥܠ ܥܪܣܟ 5
ܘܐܬܟܪܗ. ܘܡܐ ܕܐܬܐ ܐܒܘܟ ܠܡܣܥܪܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܬܐܬܐ ܬܡܪ ܚܬܝ. ܘܬܠܥܣܢܝ ܠܚܡܐ.
ܘܬܥܒܕ ܩܕܡܝ ܚܒܝܨܐ. ܘܐܚܙܐ ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܗ.

Nunc cùm ſit mortuus, quorſum jejunarem ? 23
num poſſibile eſt ut denuò revertatur ? Ego
quidem iturus ſum ad eum, ipſe verò non po-
teſt ad me venire. Et conſolatus eſt David 24
Bath-ſebaa uxorem ſuam, ingreſſuſq; ad eam
cubavit cum ea : peperitq; filium, & vocavit
nomen ejus Salomonem. Dilexit autem Dñs
puerum, Mittenſque Nathan prophetam, vo- 25
cavit nomen ejus Jadida, eò quòd Dñs eſſet
dilectus ejus. Porrò Joab bellum gerens in 26
Rabath filiorum Ammon, cepit civitatem re-
giam. Miſſiſque Joab legatis ad Davidem, ait, 27
Bellum geſſi in Rabath, quin & civitatem re-
giam cepi : Coge nunc reliquum populum, 28
& veniens obſide civitatem, & cape illam ;
ne capiam ego civitatem, & prædicetur de ea
nomen meum. Igitur coacto David univerſo 29
populo, prodiit contra Rabath, & expugnavit
ac cepit illam. Tulitque diadema regis eo- 30
rũ ex ejus capite, quod pendebat auri talen-
tum, & in quo erant lapides optimi, impoſi-
tumque fuit capiti Davidis ; et prædam civi-
tatis aſportavit magna copia. Populum ve- 31
rò qui erat in ea, eduxit, injecitque in compe-
des et catenas ferreas, et tranſire fecit eos per
menſuram : idemque fecit omnibus civitatibꝰ
filiorum Ammon, deinde reverſus eſt David
et univerſus populus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

Poſt hæc Abiſalom filius Davidis habebat 1
ſororem nomine Thamar, quam adamavit
Hamnon filius Davidis. Cruciabaturque 2
Hamnon propter Thamar ſororem ſuam, eò
quòd virgo eſſet, nec poſſet Hamnon illi quic-
quam dicere. Habebat autẽ Hamnon amicũ 3
Jonadab filium Samma fratris Davidis, erat-
que Jonadab vir ſapiens admodũ. Hic dixit 4
ad Hamnonem filiũ regis, Quid rei eſt quòd
ſic attenuaris in dies ? annon dices mihi ?
Ait illi Hamnon, Thamar ſororẽ Abiſalom
fratris mei depereo. Dixit ad eum Jonadab, 5
Cuba ſuper lectum tuum, et age ægrotum :
cúmque venerit pater tuus ad inviſendum
te, dic illi, Veniat Thamar ſoror mea ut refi-
ciat me cibo, componatque mihi lagana, ut
videam, et comedam de manibus ejus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاما اذ قد مات الصبي فلماذا اصوم * لعل يمكن ان يرجع الي * انا اصير اليه * واما هو 23
فلا يمكن ان يرجع الي * وعزي داود بتسبع امراته * ودخل اليها ايضا * وحبلت وولدت ابنا 24
ودعت اسمه سليمان * واحب الرب الصبي * وارسل اليه ناثان النبي * وامر ان يدعي اسمه يديدا 25
وتفسيره المحبوب * لان الرب قد احبه * وحارب يواب اهل ربث مدينة بني عمون * وظفر بمدينة 26
الملك * وارسل يواب رسلا وقال له * قد حاصرت ربث * وتمكنت من مدينة الملك * فاجمع 27 28
الان بقية الشعب واقبل الينا * حتى تفتح انت المدينة * لئلا افتحها انا ويكون الفتح باسمي *
* فجمع داود جميع الشعب وسار الي ربث * فحارب اهلها وحاصرها وفتحها * واخذ تاج ملكهم 29 30
من على راسه * وكان وزنه قنطارا من ذهب * وكان فيه جواهر مرتفعة * وصير على راس داود *
واخرجوا من القرية حريبا كثيرا * واخرجوا كل من كان فيها من الشعب * وشدهم بالسلاسل 31
والزيارات * واجازهم بين يديه بتقدير مقدر * وكذلك صنع بجميع قرى بني عمون * ورجع
داود وجميع الشعب الي اورسليم *

* الفصل الثالث عشر *

* ومن بعد ذلك كان لابيسالوم اخت اسمها تامار * فعشقها امنون بن داود * واغتم امنون في امر 1
اخته * لانها كانت عذري * ولم يكن يقدر ان يصنع بها شي * وكان لامنون خليل اسمه 3
يوناداب بن سما بن اخي داود * وكان يوناداب رجلا حكيما بصيرا * فقال يوناداب لامنون * يا ابن 4
الملك ما لي اراك تبكر كل يوم الي باب اختك * الا تخبرني * قال له انا عاشق لتامار اخت
ابيسالوم اخي * قال يوناداب * تمارض وارقد على سريرك * فاذا اتاك ابوك ليعودك فقل له * 5
ارسل الي بتامار اختي لتخدمني وتهيي لي ما اطعم * وتخبز لي خشكنانجا * لعلي اكل من يديها *

Jam verò cùm mortuus ſit infans, ad 23
quid jejunarem ? num fieri poteſt ut ad
me revertatur ? ego ad illum ibo, at
ipſum ad me redire impoſſibile eſt. Conſo- 24
latus eſt itaq; David Bethſabeam uxorem
ſuam, & rurſus ad eam ingreſſus; quæ
concepit genuitque filium, & vocavit
nomen ejus Solimanem. Dilexitque Do-
minus infantem, Et miſit ad eum Na- 25
thanem prophetam, juſſitque vocari no-
men ejus Jadida, quod dilectum ſignifi-
cat, eò quòd Dominus jam diligeret eum.
Verùm Joab bellum gerebat cum civibus 26
Rabbath urbis Ammonitarum, jamque
potitus fuerat urbis regiæ. Quare miſit 27
Joab nuntios, & ait illi, Jam obſedi
Rabbath, & urbem regiam obtinui : Col- 28
lige jam reliquum populum, teque ad nos
confer, ut urbem tu expugnes ; ne ego
expugnem illam, mihique tribuatur vi-
ctoria. Collegit itaque David univerſum 29
populũ, ſeſeque contulit ad Rabbath, bel-
lum geſſit cum civibus ejus, obſedit eam,
& expugnavit illam. Et corona regis 30
eorum ab ejus capite ablata (erat autem
pondus ejus centum auri librarum, eratq;
præſtantiſſimis gemmis inſerta) impoſita
fuit capiti Davidis : eduxerunt etiam è
civitate prædam copioſam. Totũ quoque 31
populum qui erat in ea, eduxerunt, con-
ſtrinxitque eos catenis ac funibus, tum
tranſire fecit eos ante conſpectum ſuum
ſtatâ quâdam menſurâ; atq; ita fecit cun-
ctis civitatibus Ammonitarum : tum
demum reverſus eſt David & univerſus
populus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

Poſthæc habebat Abiſalom ſororem 1
nomine Thamar, amavitque eam Amnon
filius Davidis. Angebatur autem Am- 2
non cauſâ ſororis ſuæ, quòd eſſet virgo,
nec poſſet ei facere quicquam. Porrò ha- 3
bebat Amnon amicum quendam nomine
Jonadab filium Sammæ, nepotem Davi-
dis, eratque Jonadab vir prudens &
cautus. Dixit ergò Jonadab ad Amno- 4
nem, Unde fit ô fili regis, ut videam te
ſingulis dierum matutinis ſtare pro foribus
ſororis tuæ ? annon indicabis mihi ? Cui
dixit, Thamar ſororem Abiſalomis fra-
tis mei ego amo. Dixit Jonadab, Finge 5
te ægrotũ, & recumbe ſuper lectum tuũ :
cúmq; venerit pater tuus inviſum te, dic
illi, Mitte ad me Thamar, ſororem meam,
ut miniſtret mihi, paretque mihi quo
veſcar, pinſatque mihi artocreata, ut
fortè comedam è manibus ejus.

שמואל ב : יג

dixitque :eũ videndũ ad rex venit & *:ægrũ ſe oſtendit* &, Amnon accubuit Et
6 וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן וַיִּתְחָל וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר
loganet &, mea ſoror Thamar *nunc* Veniat :regem ad Amnon
אַמְנוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ תָּבוֹא־נָא תָּמָר אֲחוֹתִי וּתְלַבֵּב
David miſit Et .ejus manu de comedam &, lagana duo meis oculis in
7 לְעֵינַי שְׁתֵּי לְבִבוֹת וְאֶבְרֶה מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
,tui fratris Amnon domum nunc *Vade* :dicendo ,domum ad Thamar ad
אֶל־תָּמָר הַבַּיְתָה לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ
ipſe &), ſui fratris Amnon domum Thamar ivit Et .*cibum* ei fac &
8 וַעֲשִׂי־לוֹ הַבִּרְיָה׃ וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא
coxit &, ej⁹ oculis in lagana fecit &, *conſperſit &*, *conſperſionem cepit* &(:jacens
שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת־הַבָּצֵק וַתָּלוֹשׁ וַתְּלַבֵּב לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל
: *ejus facies ad* effudit &, ſartaginem *cepit* Et .lagana
9 אֶת־הַלְּבִבוֹת׃ וַתִּקַּח אֶת־הַמַּשְׂרֵת וַתִּצֹק לְפָנָיו
:me *deſuper* virum omnem Educite ,Amnon dixitque :comedere renuit &
וַיְמָאֵן לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי
:Thamar ad Amnon Dixitque .eo *deſuper* virum omnem eduxerunt &
10 וַיֵּצְאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־תָּמָר
Thamar *cepitque* : tua manu de comedam &, *conclave* in *cibum* Affer
הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר
ſuum fratrem Amnon ad attulit &, *fecerat* quæ lagana
אֶת־הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא לְאַמְנוֹן אָחִיהָ
dixitque,eã *in* apprehendit &, *comedendũ ad* eũ ad *fecit accedere* Et .*conclave* in
11 הֶחָדְרָה׃ וַתַּגֵּשׁ אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֶק־בָּהּ וַיֹּאמֶר
,mi frater Ne : ei Dixitque .mea ſoror mecum cuba ,Veni :ei
12 לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי אֲחוֹתִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל־אָחִי
facias ne :Iſrael in ſic *fiet* non quia ;me *affligas* ne
אַל־תְּעַנֵּנִי כִּי לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל־תַּעֲשֵׂה אֶת־
tu & ? meum probrum *ire* faciam quò ego Et .hanc ſtultitiam
13 הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת־חֶרְפָּתִי וְאַתָּה
,regem ad *nunc* loquere nunc & : Iſrael in *ſtultorum* unus veluti eris
תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר־נָא אֶל־הַמֶּלֶךְ
fuit fortis &, ejus vocem audire noluit Et .te à me prohibebit non quia
14 כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק
odio Amnon eã habuit odio Et .*eam ſuppoſuit &* ,*eã affixit* &, *ea præ*
15 מִמֶּנָּה וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה
amore *præ* ,eã habuit odio quo odium *magnum* quia : valde magno
גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ מֵאַהֲבָה
Dixitque .vade ,Surge : Amnon ei dixitque : eam dilexerat quo
16 אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר־לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃ וַתֹּאמֶר
feciſti quod ,*alio præ hujus magni mali cauſæ* Ne : ei
לוֹ אַל־אוֹדוֹת הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ
ſuũ puerum vocavit Et .eam audire voluit non & :me emittẽdo,mecũ
17 עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת־נַעֲרוֹ
obſera & ; foras me *deſuper* iſtam nunc Emitte :dixit & ,ſuũ miniſtrũ
מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ־נָא אֶת־זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעֹל
induebantur ſic quia ;*colorum multorũ* tunica eã Super Et .eam poſt *januam*
18 הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁןָ
, foras illi⁹ miniſter eam eduxit & *: palliis* virgines regis filiæ
בְּנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ
,ſuum caput ſuper cinerẽ Thamar *cepit* Et .eam poſt *januam* obſeravit &
19 וְנָעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל־רֹאשָׁהּ
ſuper ſuã manum poſuit & ; ſcidit ,ſe ſuper quæ ,*colorũ multorũ* tunicam &
וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל־
Abſalom eam ad Dixitque .clamavit & ,eundo ibat & ,ſuum caput
20 רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם
mea ſoror nunc & ? tecum fuit tuus frater Aminon Num : ſuus frater
אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחוֹתִי
: hoc *verbum* ad tuum cor ponas ne ; *ipſe* tuus frater , tace
הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל־תָּשִׁיתִי אֶת־לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה
.ſui fratris Abſalom domo in deſolata *&* Thamar manſit &
וַתֵּשֶׁב תָּמָר וְשֹׁמֵמָה בֵּית אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃

Verſio VUL. LAT.

6 Accubuit itaq; Amnon, & quaſi ægrotare cœpit: cúmq; veniſſet rex ad viſitandum eum, ait Amnon ad regem; Veniat, obſecro, Thamar ſoror mea, ut faciat in oculis meis duas ſorbitiunculas, & cibũ capiã 7 de manu ej⁹. Miſit ergò David ad Thamar domum, dicens; Veni in domũ Amnon fratris 8 tui, & fac ei pulmentum. Venítque Thamar in domũ Amnon fratris ſui: ille auté jacebat: quæ tollens farinam commiſcuit: & liquefaciens, in oculis ejus coxit ſorbitiun- 9 culas. Tollénſq; quod coxerat, effudit, & poſuit corã eo, & noluit comedere: dixítque Amnon, Ejicite univerſos à me. Cúmq; ejeciſſent omnes, 10 Dixit Amnon ad Thamar; Infer cibum in conclave, ut veſcar de manu tua. Tulit ergò Thamar ſorbitiunculas, quas fecerat, & intulit ad Amnon fratrem ſuum in conclave. 11 Cúmq; obtuliſſet ei cibum, apprehendit eam, & ait; Veni, cuba mecum, ſoror mea. 12 Quæ reſpondit ei; Noli, frater mi, noli opprimere me, neque enim hoc fas eſt in Iſrael: no- 13 li facere ſtultitiam hanc. Ego enim ferre non potero opprobriũ meũ, & tu eris quaſi un⁹ de inſipientib⁹ in Iſrael: quin poti⁹ loquere ad regem, & nõ 14 negabit me tibi. Noluit autem acquieſcere precibus ejus, ſed prævalens viribus oppreſſit 15 eam, & cubavit cum ea. Et exoſam eã habuit Amnon odio magno nimis: ita ut maj⁹ eſſet odiũ quo oderat eam, amore quo antè dilexerat. Dixítque ei Amnon; Surge, et vade. 16 Quæ reſpondit ei; Majus eſt hoc malum, ꝙ nunc agis adverſũ me, quàm quod antè feciſti, expellens me. Et noluit 17 audire eam: Sed vocato puero, qui miniſtrabat ei, dixit; Ejice hanc à me foràs, & claude 18 oſtium poſt eam. Quæ induta erat talari tunicâ: hujuſmodi enim filiæ regis virgines veſtib⁹ utebantur. Ejecit itaq; eã miniſter illius forás: clauſitque 19 fores poſt eã. Quæ aſpergẽs cinerẽ capiti ſuo, ſciſſâ talari tunicâ, impoſitiſq; manib⁹ ſuper caput ſuum, ibat ingrediens, 20 & clamans. Dixit autem ei Abſalom frater ſuus, Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? ſed nunc, ſoror, tace, frater tuus eſt: neque affligas cor tuum pro hac re. Manſit itaque Thamar contabeſcens in domo Abſalom fratris ſui.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

6 Καὶ ἐκοιμήθη(ν) Ἀμνὼν καὶ ἠῤῥώστησε· καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν· καὶ εἶπεν (ξ) Ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐλθέτω δὴ (ο) Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου πρὸς μὲ, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγομαι ἐκ 7 τῆς χειρὸς αὐτῆς. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς (π) Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων, Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν (ρ) οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποίησον αὐτῷ (σ) 8 βρῶμα. Καὶ ἐπορεύθη (τ) Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμνὼν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος· καὶ ἔλαβε (υ) τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐκολλύρισε κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ (φ) ἥψησε τὰς κολλυ- 9 ρίδας. Καὶ ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησε φαγεῖν. καὶ εἶπεν Ἀμνὼν, Ἐξαγάγετε πάντα (χ) ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθέν μου. καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα (ψ) 10 ἐπάνωθεν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (ω) Ἀμνὼν πρὸς Θημὰρ, Εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ (α) ταμιεῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου. καὶ ἔλαβε Θημὰρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησε, καὶ εἰσήνεγκε τῷ Ἀμνὼν ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα. 11 Καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ (β) εἶπεν αὐτῇ, Δεῦρο, κοιμήθητι 12 μετ᾽ ἐμοῦ ἀδελφή μου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με, διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραὴλ, μὴ ποιήσῃς τὴν ἀ- 13 φροσύνην ταύτην. Καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου; καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, 14 ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς· καὶ (ϛ) ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὴν, καὶ 15 ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ (δ) μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν (ε) αὐτὴν, ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν, (ζ) Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου. 16 Καὶ εἶπεν αὐτῷ (η) Θημὰρ, Περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἣν ἐποίησας μετ᾽ (θ) ἐμοῦ, τοῦ ἐξαποστεῖλαί με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν 17 Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ᾽ ἐμοῦ ἔξω, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς. 18 Καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτὸς, ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν. καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν 19 θύραν ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ ἔλαβε (ι) Θημὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν (κ) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς διέῤῥηξε. καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, 20 καὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κράζουσα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἀβεσσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, Μὴ Ἀμνὼν (λ) ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; καὶ νῦν ἀδελφή μου κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστί· μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ (μ) λαλῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐκάθισε (ν) Θημὰρ χηρεύουσα (ξ) ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς.

MS.A (ν) Ἀμμὼν (ξ) Ἀμμὼν (ο) Θαμὰρ (π) Θαμὰρ (ρ) οἶκον Ἀμνὼν τοῦ (σ) τὸ βρῶμα. (τ) Θαμὰρ (υ) τὸ * στέαρ καὶ (φ) ἥψεν (χ) ἄνδρα ἐπάνωθέν (ψ) ἀπὸ ἐπάνωθεν (ω) Ἀμμὼν πρὸς Θαμὰρ, * Εἰσενέγκατε (α) ταμεῖον, (β) εἶπεν, Δεῦρο (ϛ) ἐκραταιώθη (δ) μῖσος ἐμίσησεν (ε) αὐτήν. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν, (ζ) Ἀνάστηθι, πορεύου. (η) Θαμὰρ, (θ) ἐμοῦ, ἐξαποστεῖλαί (ι) Θαμὰρ (κ) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (λ) ὁ ἀδελφός μου ἐγένετο (μ) λαλῆσαι εἰς τὸ (ν) Θαμὰρ (ξ) ἐν οἴκῳ Ἀβεσσαλὼν

Et cubuit Amnon, & ægrotavit: & intravit rex videre eum. Et dixit Amnon ad regẽ: Veniat nũc Themar ſoror mea ad me, & collyrizet in oculis meis duas collyridas, et comedã de manu ej⁹. Et miſit David ad Themar in domũ, dicens; Vade nunc in domũ fratris tui, et fac ei cibum. Et ivit Themar in domũ Amnon fratris ſui: et ipſe cubans. Et ſumpſit paſtã, & conſperſit, et fecit collyridas ante oculos ej⁹: et coxit collyridas. Et ſumpſit (a) ſartaginẽ, & effudit coram eo: & noluit comedere. Et dixit Amnon, Educite omnem virum deſuper me. Et eduxerunt omnẽ virũ deſuper eo. Et dixit Amnon ad Themar, Infer cibum in cubiculũ, et comedã de manu tua. Et ſumpſit Themar collyridas, quas fecerat, & introtulit ad Amnon fratrẽ ſuum in cubiculũ: Et obtulit ei ad comedendũ. Et prehendit eam, et dixit ei; Veni, cuba mecum, ſoror mea. Et dixit ei; Nequaquã, frater mi, nequaquam humilies me, quoniam non fiet ſic in Iſrael. Ne facias ſtultitiã hanc. Et ego, quo auferam opprobrium meum? Et tu eris tanquam unus inſipientium in Iſrael. Et nunc loquere, quæſo, ad regẽ, quoniam non prohibebit me à te. Et noluit Amnon audire vocem ejus: et invaluit ſuper eã: et humiliavit eam, et cubuit cum ea. Et odivit eam Amnon odio magno valdè: quoniam magnum fuit odium, quo odivit eam, ſuper amorem, quo amaverat eam: (b) quoniã majus malũ ultimũ, quã primũ. Et dixit ei Amnon; Surge, & vade. Et dixit ei Themar, Pro malo magno hoc ſuper alterum quod feciſti mecũ, emittendo me. Et noluit Amnon audire vocem ejus. Et vocavit puerũ ſuũ præfectũ dom⁹, et dixit ei; Emittite nunc iſtam à me foràs, & claude oſtium poſt eam. Et ſuper eam erat tunica (i) intexta fructibus: quia ſic induebantur filiæ regis virgines ſuper indumenta ſua. Et eduxit eam miniſter ejus foràs, et clauſit oſtium poſt eam. Et ſumpſit Themar cinerem, & impoſuit ſuper caput ſuum: & tunicã intextam fructib⁹, quæ ſuper ipſam, diſcidit: & impoſuit manus ſuas ſuper caput ſuum: et perrexit pergens, & clamans. Et dixit ad eã Abeſſalom frater ejus, Numquid Amnon frater tuus fuit tecum? Et nunc, ſoror mea, obmuteſce, quoniam frater tuus eſt. Ne poſueris cor tuum ad loquendum verbum hoc. Et ſedit Themar viduata agens in domo Abeſſalom fratris ſui. 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וּשְׁכִיב אַמְנוֹן וְאִתְמְרַע וַאֲתָא מַלְכָּא לְמֶחֱזְיֵהּ וַאֲמַר אַמְנוֹן לְמַלְכָּא תֵּיתֵי כְעַן תָּמָר
7 אֲחָתִי וְתַחֲלוֹט לְעֵינַי תַּרְתֵּין חֲלִיטָתָא וְאֵיכוֹל מִן יְדַהּ׃ וּשְׁלַח דָּוִד לְוַת תָּמָר לְבֵיתָא
8 לְמֵימַר אֱזִילִי כְעַן לְבֵית אַמְנוֹן אֲחוּךְ וַעֲבִידִי לֵיהּ סְעוּדְתָא׃ וַאֲזַלַת תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן
אֲחוּהָא וְהוּא שָׁכֵיב וּנְסִיבַת יַת לִישָׁא וְלָשַׁת וַחֲלַטַת לְעֵינוֹהִי וּבַשֵּׁילַת יַת חֲלִיטָתָא׃
9 וּנְסִיבַת יַת מַסְרֵיתָא וַאֲרִיקַת קֳדָמוֹהִי וְלָא אֲבָה לְמֵיכָל וַאֲמַר אַמְנוֹן אַפִּיקוּ כָל אֱנָשׁ
10 מֵעִלָּוַי וְאַפִּיקוּ כָל אֱנָשׁ מֵעִלָּוֹהִי׃ וַאֲמַר אַמְנוֹן לְתָמָר אָעִילִי סְעוּדְתָא לְאִדְּרוֹן בֵּית
מִשְׁכְּבָא וְאֵיכוֹל מִן יְדִיךְ וּנְסִיבַת תָּמָר יַת חֲלִיטָתָא דַּעֲבַדַת וְאָעֵילַת לְאַמְנוֹן אֲחוּהָא
11 לְאִדְּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא׃ וְקָרֵיבַת לֵיהּ לְמֵיכַל וְאַתְקֵיף בַּהּ וַאֲמַר לַהּ עוּלִי שְׁכִיבִי עִמִּי
12 אֲחָתִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אָחִי בְּבָעוּ לָא תְעַנֵּנִי אֲרֵי לָא מִתְעֲבֵד כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל לָא תַעְבֵּיד יַת
13 קְלָנָא הָדֵין׃ וַאֲנָא לְאָן אוֹבֵיל יַת חִסּוּדִי וְאַתְּ תְּהֵי כְּחַד מִן שַׁטְיָא בְּיִשְׂרָאֵל וּכְעַן מַלֵּל
14 כְּעַן עִם מַלְכָּא אֲרֵי לָא יִמְנְעִנַּנִי מִנָּךְ׃ וְלָא אֲבָא לְקַבָּלָא מִנַּהּ וּתְקֵיף מִנַּהּ וְעַנְיַהּ וּשְׁכֵיב
15 עִמַּהּ׃ וְסַנְאַהּ אַמְנוֹן סִנְאֲתָא רַבְּתָא לַחֲדָא אֲרֵי סַגִּיאָה סִנְאֲתָא דִּי סַנְאַהּ מֵרַחֲמָתָא
16 דִּרְחִימַהּ וַאֲמַר לַהּ אַמְנוֹן קוּמִי אֱזִילִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ עַל עֵסַק בִּישְׁתָא רַבְּתָא הָדָא
17 מֵאוּחֲרַנְתָּא דַּעֲבַדְתָּא עִמִּי אַתְּ אָמַר לְשַׁלָּחוּתִי וְלָא אֲבָה לְקַבָּלָא מִנַּהּ׃ וּקְרָא יַת עוּלֵימֵיהּ
18 מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ וַאֲמַר שַׁלְּחוּ כְעַן יַת דָּא מִלְּוָתִי לְבָרָא וַאֲנֵיף דָּשָׁא בַּתְרַהָא׃ וַעֲלַהּ כִּתּוּנָא
דְּפַסֵּי אֲרֵי כֵן לָבְשָׁן בְּנָת מַלְכָּא בְּתוּלָתָא כַּרְדּוּטִין וְאַפֵּק יָתַהּ מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ לְבָרָא וַאֲנֵיף
19 דָּשָׁא בַּתְרַהָא׃ וּנְסִיבַת תָּמָר קִטְמָא עַל רֵישַׁהּ וְכִתּוּנָא דְפַסֵּי דַּעֲלַהּ בְּזַעַת וְשַׁוִּיאַת יְדַהּ
20 עַל רֵישַׁהּ וַאֲזַלַת מֵיזַל וּצְוָחַת׃ וַאֲמַר לַהּ אַבְשָׁלוֹם אֲחוּהָא הַאֲמִינוֹן אֲחוּךְ הֲוָה עִמָּךְ
וּכְעַן אֲחָתִי שְׁתוּקִי אֲחוּךְ הוּא לָא תְשַׁוִּין יַת לִבֵּךְ לְפִתְגָּמָא הָדֵין וִיתִיבַת תָּמָר וְצַדְיָא
בֵּית אַבְשָׁלוֹם אֲחוּהָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et cubuit Amnon & malè ſe habuit, & venit rex ad videndũ illũ; & dixit 6 Amnon regi, Veniat nunc Thamar ſoror mea, et coquet in oculis meis duas placentas, & comedã de manu illi⁹. Et miſit David ad Thamar domũ, 7 dicendo: Ito nunc ad domũ Amnon fratris tuis, & fac illi cibũ. Et ivit 8 Thamar domũ Amnon, & ipſe recumbebat, & accepit mixtioné, & miſcuit, & pinſuit in oculis illius, & coxit placentas. Et accepit patellam & 9 fudit ante illũ, & noluit comedere, & dixit Amnon, Exire facite omnem hominé à me: & *exire fecerunt* omnes homines ab eo. Et dixit Amnon 10 ad Thamar, Adfer mihi cibũ in conclave dom⁹ cubilis, & comedã de manu tua: & accepit Thamar placentas quas fecerat, & attulit ad Amnon fratré ſuũ in conclave domus cubilis. Et obtulit illi ut comederet, & 11 invaluit contra eam, & dixit illi, Intra & cuba mecũ ſoror mea. Et dixit 12 illi, Obſecro frater mi ne opprimas me, quia non fit ſic in Iſrael: non facias ignominiam hanc. Et ego quò deferã opprobrium meũ? & tu eris ut 13 unus ex ſtultis in Iſrael: & nunc loquere, quæſo, cum rege, quia non prohibebit me à te. Et noluit audire illã, & invaluit præ illa, & afflixit 14 illã & cubuit cũ illa. Et odivit illã Amnon odio magno valdè, quia 15 magnũ odiũ fuit quo odivit illã, præ amore, quo amavit illã: & dixit illi Amnon, Surge, vade. Et dixit illi, Propter ea malũ magnũ hoc præ al- 16 tero quod feciſti mecũ; tu *dicis* ut emitterer: & noluit audire illã. Et vo- 17 cavit adoleſcentes ſuos miniſtros ſuos, & dixit, Emittite nunc hanc à me foras: & claude oſtium poſt eã. Et ſuper illam erat tunica filorũ, quia 18 ſic veſtitæ erant filiæ regis virgines palliis: & eduxit eam miniſter illius foras, & occluſit portã poſt illam. Et accepit Thamar cinerem ſuper 19 caput ſuum, & tunicam filorũ quæ erat ſuper ſe, ſcidit, & poſuit manus ſuas ſuper caput ſuum, & ibat eundo, & clamabat. Et dixit illi 20 Abſalom frater illius, Num Aminon frater tuus fuit tecum? et nunc ſoror mea tace, frater tuus eſt; non ponas cor tuum ad rem iſtam: et ſedit Thamar deſolata in domo Abſalom fratris ſui.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܡܟ ܐܡܢܘܢ ܘܐܬܟܪܗ. ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܠܡܣܥܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ ܠܡܠܟܐ. ܬܐܬܐ 6
ܠܘܬܝ ܬܡܪ ܚܬܝ. ܘܬܠܘܫ ܠܥܝܢܝ ܬܪܬܝܢ ܓܪ̈ܝܨܢ. ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܗ̇. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ 7
ܠܬܡܪ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܙܠܝ ܠܒܝܬܗ ܕܐܡܢܘܢ ܐܚܘܟܝ. ܘܥܒܕܝ ܠܗ ܡܐܟܘܠܬܐ. * ܘܐܙܠܬ 8
ܬܡܪ ܠܒܝܬܗ ܕܐܡܢܘܢ ܐܚܘܗ̇. ܘܗܘ ܕܡܟ ܗܘܐ. ܘܢܣܒܬ ܠܫܐ ܠܫܬܗ. ܘܥܒܕܬ ܓܪ̈ܝܨܐ.
* ܘܢܣܒܬ ܓܪ̈ܝܨܐ. ܘܣܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܐܟܠ. ܐܡܪ ܐܡܢܘܢ. ܢܦܩܘܢ 9
ܐܢܫ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܡܢ ܠܘܬܗ. * ܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܡܢܘܢ ܠܬܡܪ. 10
ܐܥܠܝ ܠܝ ܡܐܟܘܠܬܐ ܠܩܝܛܘܢܐ. ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܟܝ. ܘܢܣܒܬ ܬܡܪ ܓܪ̈ܝܨܐ
ܕܥܒܕܬ. ܘܐܥܠܬ ܠܐܡܢܘܢ ܐܚܘܗ̇ ܠܩܝܛܘܢܐ. * ܘܩܪܒܬ ܠܗ ܠܡܐܟܠ. ܘܐܚܕܗ̇. 11
ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܬܐ ܫܟܘܒܝ ܥܡܝ ܚܬܝ. * ܐܡܪܐ ܠܗ. ܠܐ ܐܚܝ. ܠܐ ܬܛܢܦܢܝ. ܠܐ ܘܠܐ ܕܢܗܘܐ 12
ܗܟܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܐܢܐ ܠܐܝܟܐ ܐܘܒܠ ܚܣܕܝ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܣܟܠܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. 13
ܐܠܐ ܗܫܐ ܡܠܠ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܟܠܐ ܠܝ ܡܢܟ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܡܥܗ̇. 14
ܘܐܚܕܗ̇. ܘܐܬܩܦܗ̇. ܘܕܡܟ ܥܡܗ̇. ܘܛܢܦܗ̇. * ܘܣܢܝܗ̇ ܐܡܢܘܢ ܣܢܝܐܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܣܢܝܬܐ 15
ܣܢܝܬܐ ܕܣܢܝܗ̇ ܝܬܝܪܐ ܡܢ ܪܚܡܬܐ ܕܪܚܡܗ̇. ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܡܢܘܢ. ܩܘܡܝ ܙܠܝ. * ܐܡܪܐ 16
ܠܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܒܝ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܡܫܕܪ ܐܢܬ ܠܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܡܥܗ̇.
* ܘܩܪܐ ܠܥܠܝܡܐ ܡܫܡܫܢܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܦܩܝܗ̇ ܠܗܕܐ ܡܢ ܠܘܬܝ ܠܒܪ. ܘܐܚܘܕ ܬܪܥܐ 17
ܒܐܦܝܗ̇.

* ܘܢܣܒܬ ܬܡܪ ܩܛܡܐ. ܘܪܡܝܬ ܥܠ ܪܫܗ̇. ܘܟܘܬܝܢܐ ܕܡܨܝܪܬܐ ܕܠܒܝܫܐ ܗܘܬ 19
ܨܪܬܗ̇. ܘܣܡܬ ܐܝܕܝܗ̇ ܥܠ ܪܫܗ̇. ܘܐܙܠܬ ܘܙܥܩܬ. * ܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܒܫܠܘܡ ܐܚܘܗ̇. 20
ܐܡܢܘܢ ܐܚܘܟܝ. ܕܡܟ ܥܡܟܝ. ܗܫܐ ܫܬܘܩܝ ܚܬܝ. ܐܚܘܟܝ ܗܘ.
ܠܐ ܬܬܠܝ ܠܒܟܝ ܒܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܘܝܬܒܬ ܬܡܪ ܟܕ ܫܡܝܡܐ ܗܘܬ . ܒܒܝܬܗ ܕܐܒܫܠܘܡ
ܐܚܘܗ̇.

* Decumbens itaque Hamnon agebat ægrotũ : 6
cúmque veniſſet rex ad inviſendum eum, dixit
Hamnon ad regẽ, Veniat ad me Thamar ſo-
ror mea, componatque in præſentia mea duo
lagana, ut comedã de manibus ejus. Miſit ergò 7
David ad Thamar, & ait illi; Vade in domũ
Hamnonis fratris tui, & para ei cibum. Abiit- 8
que Thamar in domũ Hamnonis fratris ſui,
ipſo decumbente: aſſumptamq; maſſã depſit,
compoſuitq; lagana : Tum accipens lagana, 9
appoſuit illi ; at noluit comedere. Ait Ham-
non, Exeant omnes homines à me : & exie-
runt omnes homines ab eo. Dixit Hamnon ad 10
Thamar, Infer mihi cibum in penetrale, ut
comedã è manibus tuis : & accepit Thamar
lagana quæ paraverat, intulitq; Hamnoni fra-
tri ſuo in penetrale. Cúmque obtuliſſet ei ut 11
comederet, apprehendit illã, & ait illi; Veni,
concumbe mecũ ſoror mea. Dixit ad eum, 12
Noli mi frater, noli me ſtuprare: non decet ſic
fieri in Iſraele. Ego quò deferrẽ opprobrium 13
meũ ? tu verò cenſereris in Iſraele quaſi unus
è ſtultis, jam verò regẽ alloquere, & ipſe non
negabit me tibi. At ille noluit acquieſcere 14
ei, ſed apprehenſã vi oppreſſit, & concubuit
cum ea, & ſtupravit illam. Deinde odit 15
eam Hamnon odio magno, fuitque odi-
um quo proſecutus eſt eam, multò majus
amore quo adamaverat illam : dixitque
ad eam Hamnon, Surge, abi. Quæ
reſpondit ei, Jam cùm tam atrocem in- 16
juriã intuliſti mihi, amandas me ? ſed noluit
eam auſcultare. Quin vocato puero miniſtro 17
ſuo dixit ei, Ejice hanc à me foràs, & oſtium
in faciem ejus obſerato. Tum Thamar acce- 19
ptũ cinerem jecit ſuper caput ſuum, tunicam-
que figuratam quã induta erat, laceravit, ma-
nibuſque capiti ſuo impoſitis ululabat eundo.
Ait illi Abiſalom frater ejus, Hamnon frater 20
tuus concubuit tecum ? jam tace ſoror mea,
frater tuus eſt ne tibi ſubeat in mentem opus
iſtud : conſedit ergò Thamar ſtupore capta,
domi Abiſalom fratris ſui.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ففعل امنون ذلك * وتمارض ورقد على سريره * فاتاه الملك كي يعوده فقال للملك تجيء 6
بتامار اختي * فتعمل لي خشكنانجا * لاري ذلك واكل من يدها * فارسل داود الى تامار 7
وقال لها * انطلقي الى امنون اخيك * وهيي له طعاما * فانطلقت تامار لامنون اخيها فوجدته 8
راقدا * فاخذت درمكا فعجنته خشكنانجا * واخذت منه وقدمت اليه * ولم يعجبه ان ياكل * 9
قال امنون * يخرج كل من عندي خارجا * فخرج كل من كان هناك * وقال امنون لتامار * ادخلي 10
الطعام الى داخل البيت * وقدمته اليه لياكل * فاخذها وقال تقدمي الي لنر[illegible] 11
جميعا * فقالت له * يا اخي لا تفضحني * لا ينبغي ان تفعل هذا الفعل بين بني اسرايل * 12
* كيف اصنع واين اغيب عاري وبلايي * وانت ايضا تحسب ارعنا مجنونا بين بني 13
اسرايل * ولكن استاذن الملك واخبره بما عندك * لانه لا يمنعك مني * فلم يقبل 14
قولها * ولكن اخذها قهرا وضاجعها وفضحها * ثم انه بغضها بغضا شديدا * وغلب 15
بغضه لها على حبها الاول * وقال امنون لتامار * انصرفي عني * قالت له * من بعد ما 16
ارتكبت مني هذا البلاء العظيم تخرجني * ولم يقبل قولها * ودعي الفتى الذي كان يخدمه * 17
وقال * اخرج هذه عني الى خارج * واغلق الباب في وجهها *فاخذت تامار رمادا وصيرته 19
على راسها * وخرقت القميص الموشي الذي كان عليها * ورفعت يدها على راسها * وصرخت
وانصرفت * قال لها ابشالوم اخوها * ما لك * امنون اخوك فضحك * كفي الآن يا اختي * 20
لانه اخوك * ولا يخطر لك ما صنع بك على بال * فجلست تامار في بيت ابشالوم اخيها
مبهوتة *

* *Præſtitit id Amnon, & ægrotum ſe ſimu-* 6
lans recubuit ſuper lectum ſuum, cúm-
que veniſſet ad eum rex ut inviſeret
eum, dixit ad regem, Adducas ad me
Thamar ſororem meam ut conficiat mihi
artocreata, ut id videns comedam è
manu ipſius. Mittens itaque David ad 7
Thamar, dixit illi, Vade ad Amnonem
fratrem tuum, & para ei cibum. Et 8
cùm abiiſſet Thamar ad Amnonem
fratrem ſuum, & inveniſſet eum decum-
bentem, accepit ſimilam, pinſuitque eam
in artocreata: Tum accepit ex eis, & 9
obtulit illi : ſed non placuit ei comedere.
Dixit Amnon, Egrediantur omnes qui
apud me ſunt, foràs : cúmque egreſſi
eſſent quotquot illic aderant, Dixit 10
Amnon ad Thamar, Infer cibum in pe-
nitiora domûs. Quæ cùm obtuliſſet ei 11
ut comederet, apprehendit eam, & ait,
Accede ad me ut ſimul accumbamus.
Quæ dixit ad eum, O mi frater, ne me 12
ſtupres : non decet hujuſmodi actionem
te facere inter Iſraelitas. Quid facerem? 13
& ubi celarem infamiam & miſeriam
meam? quin & tu ſtolidus ac demens
reputareris inter Iſraelitas: verùm obtine
permiſſum à rege, eique quod in animo
tuo eſt aperi: non enim interdicet me ti-
bi. Ille verò dictis ejus minimè ac- 14
quievit, imò violenter accipiens eam
concubuit cum ea, & violavit eam.
Tum odio illam proſecutus adeo vehe- 15
menti, ut odium in eam conceptum ſu-
peraret priorem ipſius amorem, dixit
Amnon ad Thamar, Abſcede à me. Quæ 16
dixit ad eum, Poſt tam ingens malum
in me deſignatum expellis me? at ille
non acquievit dictis ejus; Sed accerſito 17
puero qui ſibi miniſtrabat, dixit, Expelle
hanc à me foràs, & januam in faciem
ejus occlude. Tum Thamar aſſumptum 19
cinerem impoſuit capiti ſuo, diſciſſâque
tunicâ acupictâ quam geſtabat, manuque
ſuper caput ſuum elatâ, vociferata eſt
& abiit. Dixit ad eam Abiſalom frater 20
ejus, Quid habes? Amnon frater tuus
te violavit? cohibe te modò ſoror mea,
quoniam frater tuus eſt; & ad id quod
tibi fecit, animum ne adjicias; & man-
ſit Thamar in domo Abiſalomis fratris
ſui, attonita.

שמואל ב : יג

ei fuit ira & , hæc verba omnia audivit David rex Et
21 וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר לוֹ
malo à Amnon cum Abſalom eſt locutus non Et .valde
22 מְאֹד׃ וְלֹא־דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם עִם־אַמְנוֹן לְמֵרָע
verbum ſuper ,Amnon Abſalom habebat odio quia ;bonū ad uſq; &
וְעַד־טוֹב כִּי־שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת־אַמְנוֹן עַל־דְּבַר
,dierum annos duos ad ,fuit Et .ſuā ſororē Thamar afflixerat quòd
23 אֲשֶׁר עִנָּה אֵת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים
: Ephraim cum quæ ,Bahalchaſor in Abſalom ipſi tondentes erant &
וַיִּהְיוּ גֹזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם־אֶפְרָיִם
Abſalom venit Et .regis filios omnes ad Abſalom · vocavit &
24 וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם
nunc eat : tuo ſervo tondentes nunc Ecce : dixit & , regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא גֹזְזִים לְעַבְדֶּךָ יֵלֶךְ־נָא
: Abſalom ad rex dixit Et .tuo ſervo cum ejus ſervi & , rex
25 הַמֶּלֶךְ וַעֲבָדָיו עִם־עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם
fecit vim &:te ſuper ſimus graves non &,nos omnes eamus nunc ne ,mi fili Ne
אַל־בְּנִי אַל־נָא נֵלֵךְ כֻּלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְרָץ־
non Et : Abſalom Dixitque .ei benedixit & ,ire noluit & : eū in
26 בּוֹ וְלֹא־אָבָה לָלֶכֶת וַיְבָרְכֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וָלֹא
quid Ad : rex ei dixitque ? meus frater Amnon nobiſcū nunc ibit
יֵלֶךְ־נָא אִתָּנוּ אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה
,Amnon ſecum miſit & : Abſalom eum in fecit vim Et ? tecum ibit
27 יֵלֵךְ עִמָּךְ׃ וַיִּפְרָץ־בּוֹ אַבְשָׁלוֹם וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ אֶת־אַמְנוֹן
:dicendo ,ſuis pueris Abſalom præcepit Et .regis filios omnes &
28 וְאֵת כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר
: vos ad dixero & ,vino in Amnon cor bonum circa ,nunc Videte
רְאוּ־נָא כְּטוֹב לֵב־אַמְנוֹן בַּיַּיִן וְאָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם
quia nonne : timeatis ne ,eum interimite & ,Amnon Percutite
הַכּוּ אֶת־אַמְנוֹן וַהֲמִתֶּם אֹתוֹ אַל־תִּירָאוּ הֲלוֹא כִּי
fecerunt Et .virtutis filios in eſtote &,cōfortamini ?vobis præcepi ego
29 אָנֹכִי צִוִּיתִי אֶתְכֶם חִזְקוּ וִהְיוּ לִבְנֵי־חָיִל׃ וַיַּעֲשׂוּ
: Abſalom præceperat quemadmodū ,Amnon ipſi Abſalom pueri
נַעֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לְאַמְנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַבְשָׁלוֹם
,ſuum mulum ſuper vir equitaverunt & , regis filii omnes ſurrexeruntq;
וַיָּקֻמוּ כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל־פִּרְדּוֹ
,David ad venit auditus & ,via in ipſis ,fuit Et .fugerunt &
30 וַיָּנֻסוּ׃ וַיְהִי הֵמָּה בַדֶּרֶךְ וְהַשְּׁמֻעָה בָאָה אֶל־דָּוִד
remanſit non & ,regis filios omnes Abſalom Percuſſit :dicendo
לֵאמֹר הִכָּה אַבְשָׁלוֹם אֶת־כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא־נוֹתַר
jacuit & ,ſua veſtimenta ſcidit & , rex ſurrexit Et .unus eis ex
31 מֵהֶם אֶחָד׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב
reſpondit Et .veſtibus ſciſſis aſſiſtentes ejus ſervi omnes & : terra in
32 אָרְצָה וְכָל־עֲבָדָיו נִצָּבִים קְרֻעֵי בְגָדִים׃ וַיַּעַן
,meus domin⁹ dicat Ne : dixit & ,David fratris Simhah filius Jonadab
יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי־דָוִד וַיֹּאמֶר אַל־יֹאמַר אֲדֹנִי
ipſe ſolus Amnon quia ,interemerunt regis filios pueros omnes
אֵת כָּל־הַנְּעָרִים בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ הֵמִיתוּ כִּי־אַמְנוֹן לְבַדּוֹ
ipſum affligere die à poſitum erat Abſalom os ſuper quia ;eſt mortu⁹
מֵת כִּי־עַל־פִּי אַבְשָׁלוֹם הָיְתָה שׂוּמָה מִיּוֹם עַנֹּתוֹ
rex meus dominus ponat ne nunc Et .ſuā ſororem Thamar
33 אֵת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ וְעַתָּה אַל־יָשֵׂם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
. quia ;ſunt mortui regis filii Omnes :dicendo ,verbum ſuum cor ad
אֶל־לִבּוֹ דָּבָר לֵאמֹר כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מֵתוּ כִּי־אִם
puer elevavit & : Abſalom fugit Et .eſt mortuus ſolus Amnon
34 אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת׃ וַיִּבְרַח אַבְשָׁלוֹם וַיִּשָּׂא הַנַּעַר
via de euntes multus populus ecce & ;vidit & ,ſuos oculos ſpeculator
הַצֹּפֶה אֶת־עֵינָו וַיַּרְא וְהִנֵּה עַם־רַב הֹלְכִים מִדֶּרֶךְ
filii Ecce ,regem ad Jonadab Dixitque .montis latere ex eum poſt
35 אַחֲרָיו מִצַּד הָהָר׃ וַיֹּאמֶר יוֹנָדָב אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה בְנֵי־
.fuit ſic ,tui ſervi verbum juxta : veniunt regis
הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כִּדְבַר עַבְדְּךָ כֵּן הָיָה׃

Verſio VUL. LAT.

21 Cùm autē audîſſet rex David verba hæc, cōtriſtat⁹ eſt valdè, et noluit contriſtare ſpiritum Amnon filii ſui, quoniā diligebat eū; quia primogenitus erat ei. 22 Porrò non eſt locutus Abſalom ad Amnon, nec malū nec bonū: oderat enim Abſalom Amnon, eò ꝙ violâſſet Thamar ſororē ſuā. 23 Factū eſt autem poſt temp⁹ biennii, ut tonderentur oves Abſalom in Baalhaſor, quæ eſt juxta Ephraim: & vocavit Abſalom omnes filios regis. 24 Venítq; ad regē, & ait ad eū; Ecce tondentùr oves ſervi tui: veniat, oro, rex cū ſervis ſuis ad ſervū ſuū. 25 Dixítq; rex ad Abſalom; Noli fili mi, noli rogare ut veniamus omnes, & gravem⁹ te. Cū autem cogeret eū, & noluiſſet ire, benedixit ei. 26 Et ait Abſalom; Si nō vis venire, veniat, obſecro, nobiſcū ſaltem Amnon frater me⁹. Dixítq; ad eū rex, Non eſt neceſſe ut vadat tecū. 27 Coëgit itaq; Abſalō eū, & dimiſit cum eo Amnon & univerſos filios regis. Fecerátq; Abſalom conviviū quaſi cōviviū regis. 28 Præceperat autem Abſalom pueris ſuis, dicens; Obſervate cū temulent⁹ fuerit Amnon vino, & dixero vobis; Percutite eū, & interficite; nolite timere: ego enim ſū qui præcipio vobis: roboramini, & eſtote viri fortes. 29 Fecerūt ergò pueri Abſalom adverſū Amnon, ſicut præceperat eis Abſalom. Surgētéſq; omnes filii regis aſcēderūt ſinguli mulas ſuas, et fugerunt. 30 Cūq; adhuc pergerēt in itinere, fama pervenit ad David, dicēs, Percuſſit Abſalom omnes filios regis, et non remanſit ex eis ſaltē un⁹. 31 Surrexit itaq; rex, et ſcidit veſtimenta ſua: & cecidit ſup terrā, & omnes ſervi illi⁹, qui aſſiſtebāt ei, ſciderūt veſtimēta ſua. 32 Reſpōdens autē Jonadab filius Semmaa fratris David, dixit; Ne æſtimet dn̄s me⁹ rex, ꝙ omnes pueri filii regis occiſi ſint: Amnon ſolus mortu⁹ eſt, quoniā in ore Abſalom erat poſitus, ex die quâ oppreſſit Thamar ſororē ejus. 33 Nunc ergò ne ponat dn̄s meus rex ſup cor ſuū verbū iſtud, dicens; Omnes filii regis occiſi ſunt: quoniā Amnon ſol⁹ mortu⁹ eſt. 34 Fûgit autē Abſalom: & elevavit puer ſpeculator oculos ſuos, & aſpexit: & ecce popul⁹ multus veniebat ꝑ iter deviū ex latere montis. 35 Dixit autē Jonadab ad regē, Ecce filii regis adſunt: juxta verbū ſervi tui, ſic factum eſt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 (ο)Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠγάπα αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν. 22 Καὶ οὐκ ἐλάλησεν Ἀβεσσαλὼμ μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Ἀβεσσαλὼμ τὸν Ἀμνὼν ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσε(π) Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐν (ρ)Βελασὼρ τῇ ἐχόμενα Ἐφραὶμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. 24 Καὶ ἦλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ δὴ κείρουσι τῷ δούλῳ σου, πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου. 25 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Μὴ δὴ υἱέ μου, μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε(σ) τοῦ πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. 26 Καὶ εἶπεν (τ) Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, Καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ μεθ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἱνατί πορευθῇ μετὰ σοῦ; 27 Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως. 28 Καὶ ἐνετείλατο Ἀβεσσαλὼμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, Ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ εἴπω πρὸς ὑμᾶς, Πατάξατε τὸν Ἀμνὼν, καὶ θανατώσατε αὐτόν· μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. 29 Καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀμνὼν, καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ (υ)ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὸν ἡμίονον αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον. 30 Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθε πρὸς Δαυὶδ, λέγων, Ἐπάταξεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ 31 οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες (φ)αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. 32 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ(χ) Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι πάντα τὰ (ψ) παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανεν, ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσε(ω) Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. 33 Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ(α) ῥῆμα, λέγων, Πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθανον·(β) ὅτι ἀλλ' ἢ Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανε. 34 Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ(γ) πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει. καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν, Ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ (δ) τῆς Ὠρωνὴν ἐκ μέρους τοῦ ὄρους. 35 Καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεισι· κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγένετο.

Et audivit rex David omnia verba hæc, & indignat⁹ eſt valdè: (k)et non contriſtavit ſpiritū Amnon filii ſui: quoniam diligebat eum; quoniā primogenit⁹ ſuus erat. 22 Et non eſt locut⁹ Abeſſalom cum Amnon à malo uſq; ad bonum: quoniā odio habebat Abeſſalom Amnon ſuper verbo, quòd humiliaverat Thamar ſororē ſuā. 23 Et factum eſt in biennii dierū, erant tondentes ipſi Abeſſalom in Belaſor contigua Ephraim. Et vocavit Abeſſalom omnes filios regis. 24 Et venit Abeſſalom ad regē, & dixit; Ecce nunc tondent ſervo tuo: Eat, quæſo, rex, et pueri ejus cum ſervo tuo. 25 Et dixit rex ad Abeſſalom; Nequaquàm nunc, fili mi: non eam⁹ omnes nos, et non ingraveſcamus ſuper te. Et coëgit eū: et noluit ire, et benedixit eū. 26 Et dixit Abeſſalom ad eum; Et ſi non, eat, quæſo, nobiſcum Amnon frater meus. Et dixit ei rex, ut quid eat tecum? 27 Et coëgit eū Abeſſalom. Et miſit cum eo Amnon, et omnes filios regis. (l) Et fecit Abeſſalom convivium juxta convivium regis. 28 Et mandavit Abeſſalom pueris ſuis, dicens; Videte, cùm bonum factū fuerit cor Amnon in vino, et dixero ad vos; Percutite Amnon, et interficite eum: Ne timeatis; quoniā nónne ego ſum, qui mando vobis? Viriliter agite, et ſitis in filios virtutis. 29 Et fecerunt pueri Abeſſalom ipſi Amnon; ſicut mandavit eis Abeſſalom. Et ſurrexerunt omnes filii regis, et inſederunt, vir ſuper mulā ſuā: et fugerunt. 30 Et factū eſt, dum ipſi eſſent in via; et fama venit ad David, dicens; Percuſſit Abeſſalom omnes filios regis: & non remanſit de eis ullus. 31 Et ſurrexit rex, et diſcidit veſtimenta ſua, et cubuit ſuper terram: & omnes pueri ej⁹ aſſiſtentes ei diſciderūt veſtimenta ſua. 32 Et reſpōdit Jonadab filius Samaa fratris David, et dixit; Non dicat dominus meus rex, quia omnes parvulos filios regis interfecerit: quoniā Amnon prorſus ſolus mortu⁹ eſt: quoniam (m) ſuper os Abeſſalom erat poſit⁹ à die, quâ humiliavit Thamar ſororem ej⁹. 33 Et nunc non ponat domin⁹ me⁹ rex ſuper cor ſuum, verbum, dicens; Omnes filii regis mortui ſunt: quoniā tantùm Amnon ſol⁹ mortu⁹ eſt. 34 Et aufugit Abeſſalom. Et elevavit puer ſpeculator oculos ſuos, et vidit: et ecce popul⁹ mult⁹ pergens in (n) via poſt eum à latere montis (o) in deſcenſu. Et advenit ſpeculator, et annuntiavit regi, et dixit; Viros vidi de via Oronim, è parte montis. 35 Et dixit Jonadab ad regē, Ecce filii regis adſunt: juxta verbū ſervi tui, ſic factū eſt.

MS.A. (ο)Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἤκουσεν πάντας (π)Θαμὰρ (ρ)Βελλ[illegible] πορευθῆναι, καὶ (τ) Ἀβεσσαλώμ, Καὶ εἰ(υ)ἐπεκάθισεν ἕκαστος ἐπὶ (φ) αὐτοῦ ἑστῶτες(χ)Δαυὶδ, Μὴ(ψ)παιδία(ω)Θαμὰρ(α)τὸ ῥῆμα,(β)ὅτι Ἀμνὼν(γ)πλευρᾶς(δ)τοῦ Ὀρωνὶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ומלכא דויד שמע ית כל פתגמיא האלין ותקיף ליה לחדא׃ ולא מליל אבשלום עם
22 אמנון למביש ועד טב ארי סני אבשלום ית אמנון על עסק דעני ית תמר אחתיה׃ והוה
23 לזמן תרתין שנין והוו גזזין לאבשלום במישר חצור עם בית אפרים וזמן אבשלום לכל
24 בני מלכא׃ ואתא אבשלום לות מלכא ואמר הא כען גזזין לעבדך ייזיל כען מלכא
25 ועבדוהי עם עבדך׃ ואמר מלכא לאבשלום לא ברי לא כען ניזיל כולנא ולא נתקף עלך׃
26 ואתקיף ביה ולא אבא למיזל וברכיה׃ ואמר אבשלום ולא ייזיל כען עמנא אמנון אחי
27 ואמר ליה מלכא למא ייזיל עמך׃ ואתקיף ביה אבשלום ושלח עמיה ית אמנון וית כל
28 בני מלכא׃ ופקיד אבשלום ית עולמוהי למימר חזו כען כד ישפר לבא דאמנון בחמרא
ואימר לכון קטולו ית אמנון ותקטלון יתיה לא תדחלון הלא ארי אנא פקדית יתכון
29 אתקיפו והוו לגברין גברין׃ ועבדו עולמי אבשלום לאמנון כמא דפקיד אבשלום וקמו
30 כל בני מלכא ורכיבו אנש על כודנתיה ואפכו׃ והוה עד דאנון באורחא ושמועתא
31 אתת לות דויד למימר קטל אבשלום ית כל בני מלכא ולא אשתאר מנהון חד׃ וקם
מלכא ובזע ית לבושוהי ושכיב על ארעא וכל עבדוהי מעתדין כד מבזעין לבושיהון׃
32 ואתיב יונדב בר שמעה אחוהי דדויד ואמר לא יימר רבוני ית כל עולמיא בני מלכא
קטלו ארי אמנון בלחודוהי מית ארי בלבא דאבשלום הות כמנא מיומא דעני ית תמר
33 אחתיה׃ וכען לא ישוי רבוני מלכא על ליביה פתגמא למימר כל בני מלכא מיתו אלהין
34 אמנון בלחודוהי מית׃ וערק אבשלום וזקף עולמא סכואה ית עינוהי וחזא והא עם
35 סגי אתן מאורח מאחורוהי מסטר טורא׃ ואמר יונדב למלכא הא בני מלכא
אתו כפתגמא דעבדך כן הוה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

21 Et rex David audivit omnia verba hæc, & ira fuit illi nimis. 22 Et non locutus eſt Abſalom cum Amnon à malo uſque ad bonum; nam odiit Abſalom Amnon propter cauſam quòd oppreſſiſſet Thamar ſororem ſuam. 23 Et fuit poſt tempus duorum annorum, fuerunt tonſores Abſalom in planicie Hhaſzor apud domum Ephraim, & invitavit Abſalom omnes filios regis. 24 Et ingreſſus eſt Abſalom ad regem, & dixit, Ecce nunc ſunt tonſores ſervo tuo; & vadat quæſo rex, & ſervi ejus cum ſervo tuo. 25 Et dixit rex ad Abſalom, Non fili mi, ne nunc eam⁹ omnes nos, & ne ingraveſcamus ſuper te: & inſtitit in illum; & non voluit ire, ſed benedixit illi. 26 Et dixit Abſalom, Et non ibit quæſo nobiſcū Amnon frater meus? & dixit illi rex, Ad quid ibit tecum? 27 Et invaluit in illum Abſalom, & miſit cum eo Amnon & omnes filios regis. 28 Et juſſit Abſalom adoleſcentibus ſuis, dicendo: Videte quæſo, quando jucundum erit cor Amnon in vino, & dicam vobis, Occidite Amnon, & occidetis illum, non timebitis; nónne quòd ego juſſi vobis? roboramini & eſtote in robuſtos viros. 29 Et fecerunt adoleſcentes Abſalom Amnoni, quemadmodum juſſerat Abſalom: & ſurrexerunt omnes filii regis, & equitārunt quiſque ſuper mulum ſuum, & verterunt terga. 30 Et fuit dum adhuc eſſent illi in via, rumor venit ad David, dicendo: Occidit Abſalom omnes filios regis, & non relictus eſt ex illis unus. 31 Et ſurrexit rex & ſcidit veſtimenta ſua, & cubuit ſuper terram, & omnes ſervi ejus ſtabant ſcindentes veſtes ſuas. 32 Et reſpondit Jonadab filius Simghah fratris ipſius David, & dixit, Non dicat rex, omnes adoleſcentes filios regis occiderunt, ſed Amnon ipſe ſolus mortuus eſt; quia in corde Abſalom erat inſidiatio, à die quo oppreſſit Thamar ſororem ſuam. 33 Et nunc non ponat dominus meus rex ſuper cor ſuum verbum, dicendo: omnes filii regis mortui ſunt, ſed Amnon ipſe ſolus mortuus eſt. 34 Et fugit Abſalom & levavit adoleſcens circumſpector oculos ſuos, & vidit, & ecce populus multus veniebant ex via de-poſt eum de latere montis. 35 Et dixit Jonadab regi, Ecce filii regis veniunt; ſecundùm verbum ſervi tui ſic fuit.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. ܫܡܥ ܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܟܪܝ ܠܗ ܛܒ. * ܘܠܐ ܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ 21
ܠܐܡܢܘܢ . ܠܐ ܛܒܬܐ. ܘܠܐ ܒܝܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܣܢܝܗܝ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐܡܢܘܢ. ܥܠ ܕ 22
ܛܢܦܗ ܠܬܡܪ ܚܬܗ. * ܘܒܬܪ ܫ̈ܢܝܢ ܬܪ̈ܬܝܢ ܗܘܘ ܓܙܘܙܐ ܠܐܒܫܠܘܡ ܒܒܥܠܚܨܘܪ ܕܒܓܒ ܐܦܪܝܡ. 23
ܘܩܪܐ ܐܒܫܠܘܡ ܠܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܐ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 24
ܓܙܘܙܐ ܐܝܬ ܠܥܒܕܟ. ܢܐܙܠ ܡܠܟܐ ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܡ ܥܒܕܟ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܒܪܝ. ܠܐ ܢܐܙܠ 25
ܟܠܢ. ܕܠܐ ܢܝܩܪ ܥܠܝܟ. ܘܐܠܨܗ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܙܠ ܥܡܗ. ܘܒܪܟܗ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ 26
ܘܐܢ ܕܠܐ . ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܐܡܢܘܢ ܐܚܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. * ܘܐܠܨܗ 27
ܐܒܫܠܘܡ . ܘܫܕܪ ܥܡܗ ܠܐܡܢܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܦܩܕ ܐܒܫܠܘܡ 28
ܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܐ ܕܫܦܪ ܠܒܗ ܕܐܡܢܘܢ ܒܚܡܪܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. ܩܛܠܘܗܝ
ܠܐܡܢܘܢ. ܘܡܝܬܘܗܝ. ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. ܐܢܐ ܗܘ ܦܩܕܬܟܘܢ. ܐܬܚܝܠܘ. ܘܗܘܘ ܓܒ̈ܪܐ.
* ܘܥܒܕܘ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܩܡܘ ܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ 29
ܡܠܟܐ . ܘܪܟܒܘ ܓܒܪ ܥܠ ܟܘܕܢܝܗ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܟܕ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ . ܫܡܥܐ ܐܬܐ 30
ܠܕܘܝܕ. ܕܩܛܠ ܠܗܘܢ ܐܒܫܠܘܡ ܠܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ . ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܡܢܗܘܢ ܐܢܫ.
* ܘܩܡ ܡܠܟܐ. ܘܨܪܐ ܠܡܐܢ̈ܘܗܝ. ܘܕܡܟ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܩܝܡܝܢ. ܟܕ 31
ܡܨܪܝܢ ܠܡܐܢ̈ܝܗܘܢ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܢܣܒܪ ܡܪܝ 32
ܡܠܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܡܝܬܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܢܘܢ. ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܡܝܬ. ܣܝܡܐ
ܗܘܬ ܒܪܥܝܢܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܛܢܦ ܠܬܡܪ ܚܬܗ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܢܣܒܪ 33
ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܡܝܬܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܢܘܢ. ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܡܝܬ.
* ܘܥܪܩ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܪܝܡ ܕܘܩܐ ܥܝ̈ܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܕܐܬܝܢ ܒܐܘܪܚܐ 34
ܡܢ ܓܢܒܐ ܕܛܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܕܒ ܠܡܠܟܐ. ܗܐ ܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܐܬܘ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ 35
ܥܒܕܟ . ܗܟܢܐ ܗܘܐ.

David etiam rex omnibus hiſce rebus auditis, 21
ægrè admodum tulit. Abiſalom verò nihil 22
boni vel mali dicebat Hamnoni; oderat enim
Abiſalom Hamnonem, eò quòd ſtupráſſet
Thamarem ſororem ſuam. Poſt biennium 23
verò habuit Abiſalom tonſores in Beelhaſor
quæ eſt contermina Aphremo, & invitavit
Abiſalom omnes filios regis: Tum veniens 24
Abiſalom ad regem ait illi, Tonſores habet
ſervus tuus, eat rex & ſervi ejus cum ſervo
tuo. Dixit ad eum, Nequaquam fili mi, ne 25
eamus omnes, ne gravemus te: & licèt urſiſſet
eum, noluit tamen ire cum illo, ſed benedixit
ei. Ait illi Abiſalom, Quandoquidem 26
non *venis*, eat mecum Hamnon frater meus.
Dixit ad eum rex; Quorſum tecum iret? Sed 27
inſtante Abiſalome, miſit cum eo Hamnonem
& omnes filios regis. Præceperat autem 28
Abiſalom ſervis ſuis, & dixerat eis; Cùm
exhilaratus fuerit animus Hamnonis vino, &
dixero vobis, percutite Hamnonem, & interficite
eum, & ne timeatis; ego enim præcipio
vobis, confortamini & eſtote viri. Facientibus 29
itaque ſervis Abiſalomis quemadmodum
præceperat eis Abiſalom, ſurrexerunt
omnes filii regis, & conſcendentes quilibet
mulum ſuum aufugerunt. Dum ipſi 30
eſſent in via, pervenit rumor ad Davidem
quòd interfeciſſet Abiſalom cunctos filios
regis, & neminem ex eis reliquiſſet. Quapropter 31
ſurgens rex laceravit veſtimenta ſua,
& jacuit humi, cunctis ſervis ejus aſtantibus,
laceratis veſtimentis. Reſpondens autem 32
Jonadab filius Sammæ fratris Davidis, ait;
Ne putet dominus meus rex omnes filios regis
mortuos eſſe; nam Hamnon ipſe ſolus
mortuus eſt: propoſitum quippe hoc erat in
animo Abiſalomis ab eo die quo ſtupraverat
Thamarem ſororem ejus. Nunc ergò ne 33
putet dominus meus rex mortuos eſſe omnes
filios regis; nam Hamnon ipſe ſolus mortuus
eſt. Interim fúgit Abiſalom. Speculator 34
verò ſublatis oculis vidit multos homines venientes
in via à latere montis. Dixit Jonadab 35
regi, Ecce filii regis veniunt: quemadmodum
dixit ſervus tuus, ita factum eſt.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وسمع داود الملك بهذا الخبر* وسىء عليه جدا* فاما ابيسالوم فلم يقل لامنون خيرا ولا 21 22
شرا* لان ابيسالوم ابغض امنون بغضا شديدا لاجل فضح تامار اخته* وكان ابيسالوم كل 23
سنة يجز غنمه في بعلحاصور التي في حد افرام* ودعي ابيسالوم جميع بني الملك* ثم اتى 24
الي الملك وقال له* لعبدك قوم يجزون غنمه* احب ان يحملني الملك هو واخوتي* قال له لا 25
نريد يا بني* لا ناتيك كلنا لئلا يثقل عليك الامر وطلب ابيسالوم الي الملك فلم يجبه لكنه
دعي له* ثم قال ابيسالوم* فان كنت انت لا تجي* فمر امنون اخي ان ينطلق معي* قال 26
له الملك* ما حاجتك الي هذا* فطلب ابيسالوم الي ابيه* وارسل معه امنون وجميع بني الملك* 27
* وامر ابيسالوم عبيده وقال لهم* اذا شرب امنون وطابت نفسه وامرتكم* فاضربوا امنون 28
واقتلوه* ولا تخافوا* انا امرتكم* تقووا وكونوا رجالا* وفعل عبيد ابيسالوم كما امرهم* فلما 29
قتل امنون وثب جميع بني الملك* وركب كل امرء منهم وهرب* وبينما هم في الطريق اذا 30
جاء الخبر الي داود ان ابيسالوم قتل جميع بني الملك* ولم يبق منهم احد* فقام الملك 31
قايما* ومزق ثيابه* وجلس على الارض* وقام عبيده بين يديه ممزقين الثياب* وكلم يوناداب 32
بن سما اخي داود الملك* وقال له* لا يظن سيدي ان جميع بني الملك قتلوا* ولكن انما
قتل امنون وحده* لان هذا كان في راي ابيسالوم مذ يوم فضح تامار اخته* والان لا يظن 33
الملك ان جميع بنيه قتلوا* بل انما كان على ما اخبرتك* وقد هرب ابيسالوم* فنظر الديدبان 34
الي الطريق* فراي قوما كثيرين يجيون من ناحية الجبل* فقال يوناداب للملك* قد جاوا 35
بنو الملك كلهم* وانما كان الامر على ما اخبرتك انا عبدك ايها الملك*

David autem rex hunc audivit rumorem, 21
et diſplicuit ei vehementer. At verò 22
Abiſalom nihil boni vel mali dicebat
Amnoni, quoniam Abiſalom vehementi odio
proſequebatur Amnonem, quòd Thamarem
ſororem ſuam violáſſet. Solebat 23
autem Abiſalom oves ſuas tondere quotannis
in Baalhaſor quæ eſt in finibus Aphrem:
quare invitatis Abiſalom cunctis
filiis regis, Adivit poſtremò regem, et ait 24
illi; Habet ſervus tuus homines qui tondent
oves ejus, velim ſaveat mihi tum
rex ipſe, tum fratres mei. Dixit ad eum, 25
Nolumus fili mi; non ibimus ad te omnes,
ne grave tibi ſit negotium: inſtitit tamen
Abiſalom regi, at non annuit ei, ſed bene
precatus eſt illi. Tum dixit Abiſalom, 26
Quòd ſi tu minimè venias, præcipe quæſo
Amnoni fratri meo ut abeat mecum.
Ait illi rex, Quorſum hoc? Verùm Abi- 27
ſalome patrem ſuum efflagitante, miſit
cum illo Amnonem & omnes filios regis.
Deinde juſſit Abiſalom ſervis ſuis, et dixit 28
eis; Cùm biberit Amnon, hilarique
fuerit animo, & præcepero vobis, percutite
Amnonem, et occidite eum, et ne metuatis:
ego præcipio vobis: forti ac virili
ſitis animo. Fecerunt itaque ſervi Abi- 29
ſalomis quemadmodum mandaverat eis:
cúmque interfectus fuiſſet Amnon, proſilientes
omnes filii regis, & conſcendens
quilibet eorum jumentum ſuum, *aufugerunt.*
Dúmque eſſent in itinere, ecce per- 30
venit fama ad Davidem quòd Abiſalom
trucidâſſet omnes filios regis, nemine ex
eis ſuperſtite relicto. Stetit illicò rex pe- 31
dibus, ſciſſiſque veſtibus ſuis humi conſedit,
ſteterúntque ſervi ejus coram ipſo
ſciſſis veſtibus. Tum Jonadab filius 32
Sammæ fratris Davidis regem allocutus
ait illi, Ne arbitretur dominus meus omnes
filios regis interfectos eſſe, ſed Amnon
quidem ſolus interfectus eſt: hoc enim erat
in mente Abiſalomis à die quo violavit
Thamarem ſororem ejus. Ne arbi- 33
tretur itaque rex omnes filios ſuos eſſe
peremptos ſed proculdubiò res habet prout
narravi tibi. Intereà fugit Abiſalom. 34
Speculator autem viam explorans, vidit
turbam multam venientem ex parte montis.
Et dixit Jonadab regi, Jam vene- 35
runt omnes filii regis, & certiſſimè res
habet quemadmodum expoſui tibi ego
ſervus tuus, O rex.

שמואל ב: יד

venerunt regis filii ecce & , loqui *cum consummare circa* , fuit Et
36 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי־הַמֶּלֶךְ בָּאוּ
ejus servi omnes & , rex etiam & :fleverunt &,suam vocem levaverunt &
וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו
Thalmai ad abiit & ,fugit Absalom Et .valde magno fletu fleverunt
37 בָּכוּ בְּכִי גָּדוֹל מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי
.diebus omnib⁹ suũ filiũ super luxit & :Ghesur regem Hammichud filiũ
בֶּן־עַמִּיחוּר מֶלֶךְ גְּשׁוּר וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ כָּל־הַיָּמִים׃
.annis tribus ibi fuit & , Ghesur abiit & , fugit Absalom Et
38 וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי־שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃
fuerat consolat⁹ quia ; Absalom *ad* egredi regis David *cessavit* Et
39 וַתְּכַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת אֶל־אַבְשָׁלוֹם כִּי־נִחַם
.esset mortuus quòd Amnon super
עַל־אַמְנוֹן כִּי־מֵת׃

CAP. XIV. יד

.Absalom *super* regis cor quòd ,Serujah filius Joab cognovit Et
1 וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן־צְרֻיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ עַל־אַבְשָׁלוֹם׃
dixit & ,sapientem mulierem inde *cepit* & ,Tecohah in Joab misit Et
2 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר
, *luctus* vestimentis *nunc* te indue & ,*nunc* luctum fer te Præ : eam ad
אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלִבְשִׁי־נָא בִגְדֵי־אֵבֶל
lugens multis diebus jam mulier veluti sis & ,oleo te ungas ne &
וְאַל־תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת
verbũ juxta eum ad loquêris & ,regem ad ingrediêris Et .mortuum super
3 עַל־מֵת׃ וּבָאת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר
mulier dixit Et .ejus ore in verba Joab posuit & : hoc
4 הַזֶּה וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיהָ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
,se incurvavit &,terram in *suas facies* super cecidit & ,regem ad Tecohitis
הַתְּקֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפֶּיהָ אַרְצָה וַתִּשְׁתָּחוּ
: dixit & ? tibi Quid : rex ei dixit Et .rex Serva : dixit &
5 וַתֹּאמֶר הוֹשִׁעָה הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר
tuæ ancillæ Et .meus vir est mortuus &, *ego* vidua mulier Profectò
6 אֲבָל אִשָּׁה־אַלְמָנָה אָנִי וַיָּמָת אִישִׁי׃ וּלְשִׁפְחָתְךָ
: eos *inter eruens* non & , agro in ipsi ambo sunt rixati & ; filii duo
שְׁנֵי בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין מַצִּיל בֵּינֵיהֶם
surrexit ecce Et .eum occîdit & , *unum* unus *eum* percussit &
7 וַיַּכּוּ הָאֶחָד אֶת־הָאֶחָד וַיָּמֶת אֹתוֹ׃ וְהִנֵּה קָמָה
percussorem Da : dixerunt & , tuam ancillam *super* familia tota
כָל־הַמִּשְׁפָּחָה עַל־שִׁפְחָתֶךָ וַיֹּאמְרוּ תְּנִי אֶת־מַכֵּה
; occidit quem , sui fratris *anima in* eum interficiamus & , sui fratris
אָחִיו וּנְמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג
,est relicta quæ,meam prunam extinguent & :hæredem etiam disp̃damus &
וְנַשְׁמִידָה גַּם אֶת־הַיּוֹרֵשׁ וְכִבּוּ אֶת־גַּחַלְתִּי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה
.terræ *facies* super residuum & ,nomen meo viro *ponere non ad*
לְבִלְתִּי שׂוּם־לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
jubebo ego & ; tuam domum in Vade : mulierem ad rex dixit Et
8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה לְכִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנִי אֲצַוֶּה
: regem ad Tecohitis mulier Dixitque .te *super*
9 עָלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקוֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ
rex & : mei patris domũ super & ,*perversitas* rex mi domine me Super
עָלַי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הֶעָוֺן וְעַל־בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ
te *ad* Loquentem : rex Dixitque .innocens ejus thronus &
10 וְכִסְאוֹ נָקִי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ
: dixit Et .te *in tangere* ultrà addet non & ,me ad eum adduc &
11 וַהֲבֵאתוֹ אֵלַי וְלֹא־יֹסִיף עוֹד לָגַעַת בָּךְ׃ וַתֹּאמֶר
redemptorem multiplicando à , sui Dei DOMINI rex *nunc* Recordetur
יִזְכָּר־נָא הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵהַרְבַּית גֹּאֵל
Vivit , dixit & : meũ filium disperdant non & ,*corrumpendum* ad sanguinis
הַדָּם לְשַׁחֵת וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וַיֹּאמֶר חַי־
.terram in tui filii *crine* de ceciderit si , DOMINUS
יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בִּנְךָ אַרְצָה׃

Versio VULG. LAT.

36 Cúmque cessâsset loqui, apparuerunt & filii regis: & intrantes levaverunt vocem suam, & fleverunt: sed & rex & omnes servi ejus fleverũt ploratu magno nimis. 37 Porrò Absalom fugiens, abiit ad Tholomai filiũ Ammiud regem Gessur. Luxit ergò David filium suũ cunctis 38 diebus. Absalom autem cùm fugisset, & venisset in Gessur, 39 fuit ibi tribus annis. Cessavítque rex David persequi Absalom, eò quòd consolatus esset super Amnon interitu.

CAP. XIV.

1 INtelligens autem Joab filius Saruiæ, quòd cor regis versum 2 esset ad Absalom, Misit Thecuam, & tulit inde mulierem sapientem : dixítque ad eam ; Lugere te simula, & induere veste lugubri, & ne ungaris oleo, ut sis quasi mulier jam plurimo tempore lugens mortuũ: 3 Et ingrediêris ad regem, & loquêris ad eum sermones hujuscemodi. Posuit autẽ Joab ver4 ba in ore ejus. Itaque cùm ingressa fuisset mulier Thecuitis ad regem, cecidit coram eo super terram, & adoravit, & di5 xit; Serva me rex. Et ait ad eam rex, Quid causæ habes ? Quæ respondit ; Heu, mulier vidua ego sum: mortuus est enim vir 6 meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii: qui rixati sunt adversùm se in agro, nullúsque erat qui eos prohibere posset : & percussit alter alterũ, & interfecit eum. 7 Et ecce consurgens universa cognatio adversùm ancillã tuam, dicit ; Trade eum qui percussit fratrem suum, ut occidamus eum pro anima fratris sui quem interfecit, & deleamus hæredem : & quærunt extinguere scintillam meam, quæ relicta est, ut non supersit viro meo nomen, & reliquiæ super 8 terram. Et ait rex ad mulierem ; Vade in domum tuam, 9 & ego jubebo pro te. Dixítque mulier Thecuitis ad regẽ ; In me, domine mi rex, sit iniquitas, & in domum patris mei : rex autem & thronus e10 jus sit innocens. Et ait rex ; Qui contradixerit tibi, adduc eum ad me, & ultrà non addet 11 ut tangat te. Quæ ait ; Recordetur rex Domini Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum, & nequaquàm interficiant filium meum. Qui ait ; Vivit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui super terram.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

36 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, ϗ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθον, ϗ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν ϗ ἔκλαυσαν, καί γε ὁ βασιλεὺς ϗ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα. 37 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔφυγε, ϗ ἐπορεύθη πρὸς (ε) Θολμὶ υἱὸν Ἐμιοὺδ βασιλέα Γεδσοὺρ εἰς γῆν (ζ) Χαμααχάδ. ϗ (η) ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. 38 (θ) Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἀπέδρα, ϗ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, ϗ ἦν ἐκεῖ 39 ἔτη τρία. Καὶ ἐκόπασεν (ι) ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν [illegible] Ἀβεσσαλὼμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμνὼν, ὅτι ἀπέθανε.

MS.A. (ε) Θολομαὶ (ζ) Μαχάδ. (η) ἐπένθησεν Δαυὶδ ἐπὶ (θ) Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλὼμ, ϗ (ι) Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωὲ, ϗ ἔλαβεν ἐκεῖθεν 2 γυναῖκα σοφὴν, ϗ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Πένθησον δὴ, ϗ ἔνδυσαι ἱμάτια πενθικὰ, ϗ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, ϗ ἔσῃ ὡς (α) γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας (β) πολλὰς, 3 Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, ϗ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ϗ ἔθηκεν Ἰωὰβ 4 τοὺς λόγους (γ) ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα, ϗ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς (δ) εἰς τὴν γῆν, ϗ προσεκύνησεν (ε) αὐτῷ, ϗ εἶπε, Σῶ5 σον βασιλεῦ, σῶσον. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; ἡ δὲ εἶπε, Καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, ϗ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ 6 μου. Καί γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοὶ, ϗ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ, ϗ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν· ϗ (ζ) ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ ἐθανάτωσεν 7 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου, ϗ εἶπαν, Δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέκτεινε, ϗ ἐξαροῦμεν καί γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν. ϗ σβέσουσι τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί (η) μου κατάλειμμα 8 ϗ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν ὁ (θ) βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα, Ὑγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, κἀγὼ ἐντελοῦμαι 9 περὶ σοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐπ' ἐμὲ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία ϗ (ι) ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, 10 ϗ ὁ βασιλεὺς ϗ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, ϗ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, ϗ (κ) οὐ προσθήσει ἔτι 11 ἅψασθαι αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν, Μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ (λ) πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, ϗ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου. ϗ εἶπε, Ζῇ κύριος, εἰ (μ) πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

MS. A. (α) γυνὴ τοῦτο (β) πολλὰς πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι, Καὶ (γ) εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. (δ) ἐπὶ τὴν (ε) αὐτῷ, * σῶσον βασιλεῦ, σῶσον. (ζ) ἔπαισεν εἷς (η) μου ὄνομα ϗ * λῆμμα ἐπὶ (θ) βασιλεὺς, Ὑγιαίνουσα (ι) ἐπὶ οἶκον (κ) οὐ μὴ προσθήσει (λ) πληθῦναι (μ) πεσεῖται τῆς

Et factum est, postquàm consummavit loquens; & ecce filii regis venerunt: & elevaverunt vocem suam, & ploraverunt: & etiam rex, & omnes pueri ejus ploraverunt plorationem magnam valdè. Et Abessalom fugit, & ivit ad Tholmi filium Emiud regem Gedsur (p) in terram Chamaachad. Et luxit rex David super filium suum (q) omnibus diebus. Et Abessalom aufugit, & ivit in Gedsur: & fuit ibi annos tres. Et (r) cessavit rex David exire ad Abessalom; quoniam consolatus est se super Amnon, quia mortuus erat. 36 37 38 39

CAP. XIV.

ET intellexit Joab filius Saruiæ, quia cor regis (a) super Abessalom. Et misit Joab in Thecoe, & sumpsit indè mulierem sapientem, & dixit ad eam; Luge nunc, & indue vestimenta lugubria, & non ungaris oleo, & eris tanquã mulier lugens super mortuum (b) jam diebus multis. Et venies ad regem, & loquêris ad eum juxta verbum hoc. Et posuit Joab verba in ore ejus. Et intravit mulier Thecoites ad regẽ, & cecidit super faciem suam in terram, & adoravit eum, & dixit; Salva rex, salva. Et dixit ad eam rex, Quid est tibi? At illa dixit, Et (c) valdè, vidua mulier ego sum, & mortuus est vir meus. Et etiam ancillæ tuæ erant duo filii: et pugnarũt utriq; in agro, & non fuit qui eximeret inter eos. Et percussit unus (d) unũ fratrẽ suum, & interfecit eum. Et ecce insurrexit tota (e) cognatio erga ancillam tuam, et dixerunt; Da eum qui percussit fratrẽ suũ, & interficiemus eum pro anima fratris sui, quem occîdit, & tollemus etiam hæredem (f) vestrum. Et (g) extinguent prunam meam residuam, ita ut non ponatur viro meo residuum, et nomen super faciem terræ. Et dixit rex ad mulierem; Valens vade in domum tuam, & ego mandabo pro te. Et dixit mulier Thecoites ad regem; Super me, domine mi rex, iniquitas, & super domum patris mei: & rex & thronus ejus innocens. Et dixit rex; Quisquis est qui loquutur ad te, & duces eum ad me: & non adjiciet ultrà tangere eum. Et dixit; Recordetur nunc rex Domini Dei sui, (h) multiplicando redemptorem sanguinis ad disperdendum: & non tollant filium meum. Et dixit; Vivit Dominus, si cadet de capillo filii tui super terram. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

36 וַהֲוָה כְּשֵׁיצָיוּתֵיהּ לְמַלָּלָא וְהָא בְּנֵי מַלְכָּא אֲתוֹ וַאֲרִימוּ קָלְהוֹן וּבְכוֹ וְאַף מַלְכָּא וְכָל
37 עַבְדוֹהִי בְּכוֹ בְּכִי סַגִּיאָה לַחֲדָא: וְאַבְשָׁלוֹם עֲרַק וַאֲזַל לְוָת תַּלְמַי בַּר עַמִּיחוּר מַלְכָּא דִגְשׁוּר
38 וְאִתְאַבַּל עַל בְּרֵיהּ כָּל יוֹמַיָּא : וְאַבְשָׁלוֹם עֲרַק וַאֲזַל לִגְשׁוּר וַהֲוָה תַמָּן תְּלָת שְׁנִין :
39 וַחֲמִידַת נַפְשָׁא דְדָוִד מַלְכָּא לְמִפַּק עַל אַבְשָׁלוֹם אֲרֵי אִתְנַחַם עַל אַמְנוֹן אֲרֵי מִית :

יד

1 וִידַע יוֹאָב בַּר צְרוּיָה אֲרֵי לִבָּא דְמַלְכָּא לְמִפַּק עַל אַבְשָׁלוֹם : 2 וּשְׁלַח יוֹאָב לִתְקוֹעַ וּנְסֵיב
מִתַּמָּן אִתְּתָא חַכִּימְתָּא וַאֲמַר לַהּ אִתְאַבְּלִי כְעַן וּלְבוּשִׁי כְעַן לְבוּשֵׁי אֶבְלָא וְלָא תְשׁוּפִין
3 מִשְׁחָא וּתְהֵי כְּאִתְּתָא דְנַן יוֹמִין סַגִּיאִין מִתְאַבְּלָא עַל מִיתָא : וְתֵהָכִין לְוָת מַלְכָּא וּתְמַלְּלִין
4 עִמֵּיהּ כְּפִתְגָמָא הָדֵין וְשַׁוִּי יוֹאָב יַת פִּתְגָמַיָּא בְּפוּמַהּ : וַאֲמַרַת אִתְּתָא דְמִתְּקוֹעַ לְמַלְכָּא
5 וּנְפַלַת עַל אַפָּהּ עַל אַרְעָא וּסְגִידַת וַאֲמַרַת פְּרוֹק מַלְכָּא : וַאֲמַר לַהּ מַלְכָּא מָה לִיךְ וַאֲמַרַת
6 בְּקוּשְׁטָא אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא אֲנָא וּמִית בַּעְלִי : וּלְאַמְתָךְ תְּרֵין בְּנִין וְאִתְנְצִיאוּ תַּרְוֵיהוֹן
7 בְּחַקְלָא וְלֵית דִּמְשֵׁיזֵיב בֵּינֵיהוֹן וּמְחוֹ חַד יַת חַד וּקְטַל יָתֵיהּ : וְהָא קָמַת כָּל זַרְעִיתִי עַל
אַמְתָךְ וַאֲמַרוּ הַבִי וְנִקְטוֹל יַת דִּקְטַל אֲחוּהִי וְנִקְטְלִנֵּיהּ בְּחוֹבַת נַפְשָׁא דַאֲחוּהִי דִּקְטַל
וּנְשֵׁיצֵי אַף יַת יָרוּתָא וּבְעוֹ לְמִקְטַל יַת חַד יְחִידַי דְּאִשְׁתְּאַר בְּדִיל דְּלָא לְשַׁוָּאָה לְבַעְלִי
8 שׁוּם וּשְׁאָר עַל אַפֵּי אַרְעָא : וַאֲמַר מַלְכָּא לְאִתְּתָא אֱזִילִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנָא אֲפַקֵּד עֲלָךְ : 9 וַאֲמַרַת
אִתְּתָא דְמִתְּקוֹעַ לְמַלְכָּא עֲלַי דִּי לִי רִבּוֹנִי מַלְכָּא חוֹבָא וְעַל בֵּית אַבָּא וּמַלְכָּא וְכוּרְסֵי
10 מַלְכוּתֵיהּ זַכַּאי : וַאֲמַר מַלְכָּא מַן דְּיֵימַר לִיךְ מִלָּא וְתַיְתְנֵיהּ לְוָתִי וְלָא יוֹסִיף עוֹד לְאַנְזָקָא
11 בִיךְ : וַאֲמַרַת יִדְכַּר כְּעַן מַלְכָּא מַה דִכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דַיְיָ אֱלָהָךְ בְּדִיל לְאַסְגָּאָה
אוֹרְחָא קֳדָם גָּאֵל דְּמָא לְחַבָּלָא וְלָא יְשֵׁיצוּן יַת בְּרִי וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ אִם יִפּוֹל מִסְּעַר רֵישׁ
בְּרִיךְ לְאַרְעָא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit cùm finiret ille loqui, & ecce filii regis venerunt, & extulerunt vocem suam & fleverunt, & etiam rex & omnes servi ejus fleverunt fletu magno. Et Absalom fugit & ivit ad Thalmai filium *Ghamihhur* regem Gessur, & luxit super filium suum *omnibus* diebus. Et Absalom fugit & ivit ad Gessur, & fuit ibi tribus annis. Et desideravit anima David regis egredi ad Absalom, quia consolatus erat super Amnon quòd mortuus esset. 36 37 38 39

CAP. XIV.

ET cognovit Joab filius Szaruja quòd esset *cor* regis exire ad Absalom. Et misit Joab ad Thekoagh, & adduxit indè mulierem sapientem, & dixit illi : Luge obsecro, & indue quæso vestes luctus : & non ungaris unguento, sed sis ut mulier quæ *jam* diebus multis luget super mortuum. Et venies ad regem, & loquêris ad eum secundùm verbum hoc : & posuit Joab verba in ore ejus. Et dixit mulier quæ erat ex Thekoagh ad regem, & procidit super faciem suam super terram, & adoravit & dixit : Libera rex. Et dixit illi rex : Quid est tibi ? & dixit : Verè mulier vidua ego, & mortuus est maritus meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii, & rixati sunt ambo illi in agro, & non erat, qui liberaret, inter illos ; & percussit unus alterum, & occîdit illum. Et ecce surrexit omnis prosapia *mea* super ancillam tuam, & dixerunt : Da *& occidamus* qui occidit fratrem suum , & occidemus illum propter culpam animæ fratris sui quem occîdit, & perdemus etiam hæredem : & quærunt occidere etiam unum unicum qui relictus est, ut non ponant marito meo nomen & residuum super faciem terræ. Et dixit rex ad mulierem : Vade in domum tuam, & ego jubebo pro te. Et dixit mulier quæ erat ex Thekoagh regi : Super me quæ mea est, domine mi rex, sit culpa & super domum patris mei, & rex & solium regni sui sit innocens. Et dixit rex : Qui dixerit tibi loquelam, produces illum ad me, & non addet amplius nocere tibi. Et dixit, Recordetur, obsecro, rex quid sit scriptum in libro Legis Dñi Dei tui, ut multiplicetur via ante redemptorem sanguinis ad devastandum, & non perdant filium meum, & dixit : Vivit ipse Dominus, si ceciderit ex capillo capitis filii tui in terram. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܟܕ ܫܠܡ ܠܡܡܠܠܘ. ܐܬܘ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ ܘܒܟܘ. ܘܐܦ ܡܠܟܐ ܘܟܠܗܘܢ
ܥܒܕܘܗܝ. ܒܟܘ ܒܟܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܪܩ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܬܠܡܝ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ 36
ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܐܒܠܐ ܥܠ ܒܪܗ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܪܩ ܘܐܙܠ 37
ܠܓܫܘܪ. ܘܗܘܐ ܬܡܢ. ܬܠܬ ܫܢܝܢ. * ܘܐܬܬܢܝܚ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܡܦܩ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ. 38
ܡܛܠ ܕܐܬܒܝܐ ܥܠ ܐܡܢܘܢ ܕܡܝܬ. * ܦܘܠܓܐ * ܝܕ * ܘܝܕܥ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ 39
ܕܐܬܪܥܝ ܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܐܒܫܠܘܡ. * ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ ܠܬܩܘܥ. ܘܕܒܪ ܡܢ ܬܡܢ. ܐܢܬܬܐ 1
ܚܟܝܡܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܬܐܒܠܝ. ܘܠܒܫܝ ܠܒܘܫܐ ܕܐܒܠܐ. ܘܠܐ ܬܬܡܫܚܝܢ ܡܫܚܐ. ܘܗܘܝ 2
ܐܝܟ ܐܢܬܬܐ ܕܗܘܬ ܡܬܐܒܠܐ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܡܛܠ ܡܝܬܐ. * ܘܥܘܠܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܝ ܠܗ
ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܣܡ ܝܘܐܒ ܡܠܐ ܒܦܘܡܗ. * ܘܥܠܬ ܐܢܬܬܐ ܬܩܘܥܝܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. 3
ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܐܦܝܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕܬ. ܘܐܡܪܬ. ܦܪܘܩܝܢܝ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ 4
ܡܠܟܐ. ܡܢ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܐܢܬܬܐ ܐܢܐ ܐܪܡܠܬܐ. ܡܝܬ ܠܗ ܓܒܪܝ. * ܘܠܐܡܬܟܝ 5
ܐܝܬ ܗܘܘ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ. ܘܢܨܘ ܬܪܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܦܪܫܢܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܘܡܚܐ ܚܕ 6
ܠܚܒܪܗ. ܘܩܛܠܗ. * ܘܗܐ ܩܡܬ ܟܠܗ ܫܪܒܬܐ ܥܠ ܐܡܬܟ. ܘܐܡܪܝܢ. ܗܒܝܗܝ ܠܢ ܠܗܘ
ܕܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ. ܘܢܩܛܠܝܘܗܝ ܚܠܦ ܢܦܫܐ ܕܐܚܘܗܝ ܕܩܛܠ. ܘܢܘܒܕܘܢ ܠܝܪܬܐ. 7
ܘܒܥܝܢ ܕܢܛܦܘܢ ܓܘܡܪܬܐ ܕܐܫܬܚܪܬ ܠܝ. ܕܠܐ ܢܫܒܩܘܢ ܠܐܚܘܗܝ ܫܡܐ ܘܫܪܒܬܐ ܥܠ ܐܦܝ
ܐܪܥܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܙܠܝ ܠܒܝܬܟܝ. ܘܐܢܐ ܐܦܩܘܕ ܥܠܝܟܝ. * ܐܡܪܐ ܠܗ ܗܝ ܐܢܬܬܐ 8
ܬܩܘܥܝܬܐ ܠܡܠܟܐ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܠܝ ܗܝ ܚܛܝܬܐ. ܘܥܠ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܡܠܟܐ. ܘܟܘܪܣܝܗ. 9
ܙܟܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟܝ ܡܕܡ. ܐܝܬܝܗܝ ܠܘܬܝ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܢܩܪܘܒ
ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܢܬܕܟܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܣܓܝܢܘܬܐ ܕܫܘܚܠܦ ܕܡܐ ܠܐ ܡܚܒܠ. ܘܠܐ 10
ܢܘܒܕܘܢ ܠܒܪܝ. ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܢܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܫܗ ܕܒܪܟܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. 11

36 Et cùm abſolviſſet eloqui, advenerũt filii regis, ſublatâque voce ſuâ fleverunt; rex etiã & omnes ſervi ejus fleverunt fletu magno. 37 Abiſalom autẽ fugiens recepit ſe ad Tholmai filium Ammihud regẽ Geſſur: ſeditque David in luctu propter filiũ ſuũ, diebus multis. 38 Abiſalom verò cùm fugiſſet abiiſſétq; in Geſſur, fuit ibi tribus annis. 39 Et abſtinuit David rex ab exeundo poſt Abiſalõ, eò quòd conſolationẽ accepiſſet de Hamnone qui mortuus erat.

CAP. XIV.

1 ANimadvertens ergò Joab Suriæ filius placatum eſſe animum Davidis regis erga Abiſalomẽ, 2 Miſit Joab in Tecoa, & adduxit inde mulierẽ prudentem, & dixit ad eam, Age lugentẽ, et induere veſtimento lugubri, nec oleo te ungas, ſed finge mulierem multis jam diebus lugentẽ de mortuo; 3 Et ad regẽ ingreſſa dic illi verbum iſtud: & compoſuit Joab verba, indiditq; in os ejus. 4 Ingreſſa igitur mulier illa Tecuitis ad regem, & humi procumbens in faciẽ ſuam atque adorans, dixit; Serva me domine mi rex. 5 Ait illi rex, Quid habes? Dixit ad eum, Verè mulier ego ſum vidua; mortuus eſt *enim* maritus meus, 6 Et ancillæ tuæ duo erant liberi, qui dum altercarentur ambo in deſerto, nec adeſſet dirimens inter eos, alter alteri prævaluit, & occîdit eum: 7 Et ecce ſurgens tota familia in ancillã tuam, dicunt; Trade nobis eum qui interfecit fratrem ſuũ, ut occidamus eum pro fratre ſuo quem interfecit: & hæredẽ perdere volunt, & cupiunt extinguere carbonẽ qui mihi ſupereſt; ita ut non relinquant fratri ejus nomen neq; proſapiã ſuper faciẽ terræ. 8 Ait illi rex, Vade in domũ tuã, ego mandabo de te. 9 Dixit mulier illa Tecuitis ad regẽ, Dñe mi rex, Crimen hoc mihi & familiæ patris mei imminet; rex autẽ & ſoliũ ejus ſunt immunes. 10 Ait illi rex, Eum qui tibi quicquã dixerit, adduc ad me, & ampliùs non accedet ad te. 11 Illâ denuò dicente, Recordetur dominus meus rex quòd Dñs Deus ob frequentiã renovationis ſanguinis (*h. e. licèt ſæpiùs effundatur ſanguis*) haud interficit; & ne filiũ meũ: reſpondit rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è capillis capitis filii tui ſup terrã.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

فلما فرغ من قوله للملك اتوا بنو الملك ورفعوا اصواتهم بالبكاء* وبكي الملك وجميع عبيده 36
بكاء كثيرا* فاما ابيسالوم فهرب والتجا الي تلماء بن عميهود ملك جاسور* وحزن داود على 37
ابنه اياما كثيرة* فاما ابيسالوم فمكث عند جاسور ثلاثة سنين* فحن قلب داود الملك 38
الي ابيسالوم* واراد ان يخرج في طلبه* لانه كان تعزي في امنون* * الفصل الرابع عشر* 39
* وعرف يواب بن صوريا ان داود الملك قد رضي عن ابيسالوم* فارسل يواب الي تقوع* واتي 1 2
من هناك بامراة حكيمة* وقال لها صيري نفسك كالحزينة* والبسي لباس الحزن* ولا تدهني
راسك* وكوني كالحزينة التي قد حزنت على ميت لها اياما كثيرة* فادخلي الي الملك وقولي 3
هذا القول* وعلمها يواب الكلام* وامرها ان تنطلق به امام الملك* فدخلت الامراة التقوعية 4
الي الملك* وخرت له ساجدة على الارض بوجهها وقالت* خلصني ايها الملك سيدي* قال لها 5
الملك* ما حالك* قالت له* يقينا انني امراة ارملة* قد توفي رجلي منذ حين* وكان لامتك 6
ابنان اختصما واقتتلا في الصحراء* ولم يكن من يخلص بينهما* وقهر احدهما صاحبه وقتله*
وقد وثب جميع اهل العشيرة على امتك وقالوا اخرجي لنا الذي قتل اخاه لنقتله بقتل 7
اخيه* يريدون يهلكون الوارث* ويريدون ان يطفوا الجمر التي بقيت لي* ولا يتركوا لي بينهما
ذكرا على وجه الارض* قال لها* انصرفي الي منزلك* فاني سآمر من يحفظك* قالت الامراة 8 9
التقوعية للملك* ايها الملك سيدي* هذه السيئة وهذا الذنب على وعلي بيت ابي* والملك
وسريره بريان* قال لها الملك* من عرض لك او قال لك شيا* فاتني به* فانه لا يعرض لك ايضا* 10
* قالت* اذكر ايها الملك ان الله ربك لا يعاقب كل من يقتل* ولا يفسده سريعا بل يرحم* 11
فلا تدع ايها الملك ان يقتل ابني* قال لها الملك* حي هو الله وبه اقسم* انه لا تسقط شعرة
من راس ابنك على الارض*

36 *Eo finem faciente alloquendi regem, advenêre filii regis, quibus ſuas cum lacrymis voces attollentibus, flevit quoque rex omnéſque ſervi ipſius fletu copioſo.* 37 *Abiſalom verò fugit, recepitque ſe ad Tholmai filium Ammihud, regem Geſſur: doluitque David de filio ſuo diebus multis.* 38 *Cúmque manſiſſet Abiſalom apud Geſſur tribus annis, clementiâ permotum eſt cor Davidis regis erga Abiſalomem,* 39 *Voluitque egredi quæſitum eum, eò quòd conſolationem accepiſſet de Amnone.*

CAP. XIV.

1 *Sciens autem Joab filius Suriæ quòd David rex placatus jam eſſet Abiſalomi,* 2 *Miſit Joab in Tecoa, & accerſivit inde mulierem cautam, & ait illi; Simula teipſam mœſtam, induere veſtibus mœſtitiæ, & ne ungito caput tuum, ſed eſto ſicut mœſta quæ multis jam diebus dolet de mortuo ſuo:* 3 *Tum regem adito, eique talia verba dicito: et docuit eam Joab ſermonem, juſſitque ei ut referret illum regi.* 4 *Adiens itaque mulier illa Tecuitis regem, corruit ante eum, vultu ſuo ſuper terram adorans, & ait; Libera me O rex mi domine.* 5 *Cui dicente rege, Quid habes? Reſpondit ei, Proculdubiò mulier ſum vidua, cujus maritus obiit aliquanto ab hinc tempore.* 6 *Habebat autem ancilla tua duos filios, quibus unà rixantibus atque pugnantibus in agro, nemine præſente qui eos ab invicem divelleret, alter alterum ſuperavit & occîdit.* 7 *Jam verò proſilicas tota gens familiæ contra ancillam tuam, dicunt; Profer ad nos eum qui fratrem ſuum occîdit, ut occidamus eum pro nece fratris ſui: hæredem perdere cupientes, & volentes extinguere carbonem qui mihi ſupereſt, nec relinquere mihi inter alterutrum memoriam ſuper ſolum terræ.* 8 *Dixit ad eam, Vade in domum tuam; ego enim alicui mandabo qui te ſervet.* 9 *Ait mulier illa Tecuitis ad regem, O rex domine mi, culpa hæc & ſcelus hoc mihi & domui patris mei impendet: rex autem & thronum ejus ſunt immunes.* 10 *Dixit ad eam rex, Eum qui tibi adverſatus fuerit, vel quicquam tibi dixerit, ad me adducito, nec vexabit te deinceps.* 11 *Ait, Memineris O rex quòd Dominus Deus tuus nequaquam puniat omnem homicidam, nec illicò perimat eum, ſed miſereſcat: ne permittas itaque O rex interfici filium meum. Dixit illi rex, Vivit Deus per quem et juro ne pilum quidem è capite filii tui caſurum ſuper terram.*

שמואל ב: יד

regem meum dominum ad tua ancilla nunc Loquatur :mulier Dixitque
12 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֶּר־נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
cogitâsti *quid ad* Et :mulier ait Et .Loquere ,dixitque :verbum
13 דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה
hoc verbum rex *loquendo à* & ?Dei populum *super hoc sicut*
כָּזֹאת עַל־עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה
Quia .suum expulsum rex *reducere non pro* ,delinquens tanquam
14 כְּאָשֵׁם לְבִלְתִּי הָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת־נִדְּחוֹ׃ כִּי־
non &:*colligentur* non quæ ,terram in *effusæ* aquæ veluti &,morimur moriẽdo
מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים אַרְצָה אֲשֶׁר לֹא יֵאָסֵפוּ וְלֹא־
se à expellat non ut ,cogitationes cogitabit *&* :animam Deus *tollet*
יִשָּׂא אֱלֹהִים נֶפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ
meum dominũ regem ad *loquendum ad* venerim quòd nunc Et .expulsum
15 נִדָּח׃ וְעַתָּה אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי אֶת־
Loquar :tua ancilla dixit & :populus me terruerunt quia;hoc verbum
הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יֵרְאֻנִי הָעָם וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ אֲדַבְּרָה־
.suæ ancillæ verbum rex faciet forsitan :regem ad nunc
נָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ׃
viri *vola* de suam ancillam *eruendum ad* rex audiet Quia
16 כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אֲמָתוֹ מִכַּף הָאִישׁ
.Dei hæreditate de pariter meum filium & ,me perdere
לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת־בְּנִי יַחַד מִנַּחֲלַת אֱלֹהִים׃
:requiem ad regis mei domini verbum *nunc* Sit :tua ancilla dixit Et
17 וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ יִהְיֶה־נָּא דְּבַר־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִמְנֻחָה
,bonum *audiendum ad* ,rex meus dominus sic ,Dei angelus sicut quia
כִּי כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב
,rex respondit Et .tecum fit tuus Deus Dominus & ;malum &
18 וְהָרָע וַיהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ
ego quod verbum me à abscondas *nunc* Ne :mulierem ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַל־נָא תְכַחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי
.rex meus dominus *nunc* Loquatur :mulier dixitque :te *interrogans*
שֹׁאֵל אֹתָךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יְדַבֶּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
respondit & ?hoc *omni in* tecum Joab *manus* Num :rex Dixitque
19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲיַד יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת וַתַּעַן
,*dextrandum ad vir si* ,rex mi domine tuæ animæ *Vita* :dixit & ,mulier
הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־אִשׁ לְהֵמִין
tu⁹ serv⁹ quia ;rex me⁹ dominus est locut⁹ quæ omnibus ab *sinistrandũ ad &*
וּלְהַשְׂמִיל מִכֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־עַבְדְּךָ
omnia tuæ ancillæ ore in posuit ipse & ,mihi præcepit ipse Joab
יוֹאָב הוּא צִוָּנִי וְהוּא שָׂם בְּפִי שִׁפְחָתְךָ אֵת כָּל־
fecit ,verbi *facies vertere Propter* .hæc verba
20 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ לְבַעֲבוּר סַבֵּב אֶת־פְּנֵי הַדָּבָר עָשָׂה
sapientiam secundùm sapiens me⁹ dñs &:hoc verbum Joab tuus servus
עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַאדֹנִי חָכָם כְּחָכְמַת
rex dixit Et .terra in quæ omnia *sciendum ad* ,Dei angeli
21 מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים לָדַעַת אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
reduc,Vade *&* :hoc verbum feci nunc Ecce :Joab ad
אֶל־יוֹאָב הִנֵּה־נָא עָשִׂיתִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֵךְ הָשֵׁב אֶת־
,terram in *suas facies ad* Joab *cecidit* Et .Absalom puerum
22 הַנַּעַר אֶת־אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּפֹּל יוֹאָב אֶל־פָּנָיו אַרְצָה
cognovit Hodie :Joab dixitque :regi benedixit &,se incurvavit &
וַיִּשְׁתַּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יוֹאָב הַיּוֹם יָדַע
quia ;rex mi domine tuis oculis in gratiam inveni quia ,tuus servus
עַבְדְּךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
abiit & ,Joab surrexit Et .*sui* servi verbum rex fecit
23 עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר עַבְדּוֹ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ
Dixitque .Jerusalaim *in* Absalom adduxit & ;Ghesur in
24 גְּשׁוּרָה וַיָּבֵא אֶת־אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלָם׃ וַיֹּאמֶר
est reversus &:videat non *meas facies* &,suam domũ ad Revertatur :rex
הַמֶּלֶךְ יִסֹּב אֶל־בֵּיתוֹ וּפָנַי לֹא יִרְאֶה וַיִּסֹּב
.vidit non regis *facies* &,suam domum ad Absalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃

Verſio VULG. LAT.

12 Dixit ergò mulier, Loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et ait, Loquere. 13 Dixítque mulier, Quarè cogitâſti hujuſcemodi rẽ contra populum Dei, & locut⁹ eſt rex verbum iſtud, ut peccet, & 14 non reducat ejectum ſuum? Omnes morimur, & quaſi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur: nec vult De⁹ perire animam, ſed retractat cogitans ne penit⁹ pereat qui ab- 15 jectus eſt. Nunc igitur veni, ut loquar ad dominum meum regem verbum hoc, præſente populo. Et dixit ancilla tua: Loquar ad regem, ſi quo modo fa- 16 ciat rex verbum ancillæ ſuæ; Et audivit rex, ut liberaret ancillam ſuam de manu omniũ, qui volebant de hæreditate Dei delere me, & filium meum ſi- 17 mul. Dicat ergò ancilla tua, ut fiat verbum dñi mei regis ſicut ſacrificium. Sicut enim Angelus Dei, ſic eſt domin⁹ me⁹ rex, ut nec benedictione, nec maledictione moveatur: unde & Dominus Deus tuus eſt tecum. 18 Et reſpondens rex, dixit ad mulierem; Ne abſcondas à me verbum, quod te interrogo. Dixítque ei mulier; Loquere, do- 19 mine mi rex. Et ait rex, Numquid manus Joab tecum eſt in omnibus iſtis? Reſpondit mulier, & ait; Per ſalutem animæ tuæ, domine mi rex, nec ad ſiniſtram, nec ad dexteram eſt, ex omnibus his quæ locut⁹ eſt dominus meus rex: ſervus enim tuus Joab, ipſe præcepit mihi, & ipſe poſuit in os ancillæ tuæ 20 omnia verba hæc. Ut verterẽ figuram ſermonis hujus, ſervus tuus Joab præcepit iſtud: tu autem, domine mi rex, ſapiens es, ſicut habet ſapientiam Angelus Dei, ut intelligas omnia ſuper 21 terram. Et ait rex ad Joab, Ecce placatus feci verbum tuum: vade ergò, & revoca puerum 22 Abſalom. Cadénſque Joab ſuper faciem ſuam in terram, adoravit & benedixit regi: & dixit Joab; Hodiè intellexit ſervus tuus, quia inveni gratiã in oculis tuis, domine mi rex: feciſti enim ſermonem ſervi tui. 23 Surrexit ergò Joab & abiit in Geſſur, & adduxit Abſalom in 24 Jeruſalem. Dixit autem rex; Revertatur in domum ſuam, & faciem meam non videat. Reverſus eſt itaque Abſalom in domum ſuam, & faciem regis non vidit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπεν ἡ γυνή, Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου (ν) βασιλέα ῥῆμα. καὶ εἶπε, 13 Λάλησον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή, Ἱνατί ἐλογίσω (ξ) τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν Θεοῦ; ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι (ο) τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον 14 αὐτοῦ; Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται ὁ Θεὸς (π) ψυχήν, καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ᾽ αὐτοῦ (ρ) ἐξεωσμένον. 15 Καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαός, καὶ (σ) ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Λαλησάτω δὴ πρὸς (τ) τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, εἴπως ποι- 16 ήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ, Ὅτι (υ) ἀκούσει ὁ βασιλεύς. ῥυσάσθω (φ) τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξᾶραί με καὶ τὸν υἱόν (χ) μου ἀπὸ κληρονομίας Θεοῦ. 17 Καὶ εἶπεν ἡ γυνή, Εἰ ἤδη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς (ψ) θυσίας· ὅτι καθὼς ἄγγελος (ω) Θεοῦ, οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρόν. καὶ 18 κύριος ὁ Θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς, καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα, Μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, Λαλησάτω δὴ ὁ κύριός 19 μου ὁ βασιλεύς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Μὴ ἡ χεὶρ (α) Ἰωὰβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ, Ζῇ ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ (β) πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ (γ) στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους 20 τούτους. Ἕνεκεν τοῦ (δ) περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, ὃ ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ τὸν λόγον τοῦτον. καὶ ὁ κύριός (ε) μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ, τοῦ γνῶναι 21 πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ, Ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου (ζ) τοῦτον. πορεύου, ἐπίστρεψον τὸ παι- 22 δάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δού- 23 λου αὐτοῦ. Καὶ ἀνέστη Ἰωάβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσούρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβεσσαλὼμ εἰς Ἱερουσα- 24 λήμ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλεπέτω. καὶ (η) ἀπέστρεψεν Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

Et dixit mulier, Loquatur nunc ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et dixit, Loquere. 12 *Et dixit mulier, ut quid (b) cogitâſti tale ſuper populũ Dei? nunquid ex ore regis verbũ hoc, tanquam delictum; ut non redire faciat rex ejectum ſuum? Quoniã* 13 *(i) morte moriemur, et tanquam aqua delabens ſuper terram, quæ non colligetur. Et accipiet Deus animam & cogitans expellere à ſe expulſum? Et nunc, quòd veneram loqui ad regem dominum meum verbum hoc, quia aſpiciet me populus, & dicet (k) ancilla tua; Loquatur nunc ad dominum meum regem, ſi quomodò faciet rex verbum ancillæ ſuæ; Quoniã audiet rex: (l) Eruat ancillam ſuam de manu viri quærentis tollere me, & filium meum, ab hæreditate Dei. Et dixit mulier, Si (m) jam ſermo domini mei regis in ſacrificia: quoniam ſicut angelus Dei, ſic dominus meus rex ad audiendum bonum, et malum: & Dominus Deus tuus erit tecum. Et reſpondit rex, et dixit ad mulierem, Ne nunc occultaveris à me verbum quod ego interrogo te. Et dixit mulier, Loquatur nunc dominus meus rex. Et dixit rex, Nunquid manus Joab in omni hoc tecum? Et dixit mulier regi; Vivit anima tua, domine mi rex, ſi eſt in dextra, vel in ſiniſtra de omnibus, quæ locutus eſt dominus meus rex: quoniam ſervus tuus Joab ipſe mandavit mihi, & ipſe poſuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc: (n) ut verterem faciem verbi hujus, (o) quod fecit ſervus tuus Joab verbum hoc: Et dominus meus ſapiens, ſicut ſapientia angeli Dei, ad cognoſcendum omnia quæ in terra. Et dixit rex ad Joab, Ecce nunc feci tibi juxta verbum tuũ hoc. Vade, reduc puerum Abeſſalom. Et cecidit Joab ſuper faciem ſuam in terram, & adoravit, & benedixit regem. Et dixit Joab; Hodiè cognovit ſervus tuus, quia inveni gratiam in oculis tuis, domine mi rex: quoniam fecit dominus meus rex verbum ſervi ſui. Et ſurrexit Joab, & ivit in Gedſur: & duxit Abeſſalom in Hieruſalem. Et dixit rex; Revertatur in domum ſuam, & faciem meam non videat. Et revertit Abeſſalom in domum ſuam: & faciem regis non vidit.* 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

MS.A. (ν) τὸν βασιλέα (ξ) τοιοῦτον (ο) πρὸς τὸν (π) τὴν ψυχήν, καὶ διαλογιζόμενος λογισμοὺς τοῦ ἐξῶσαι (ρ) ἐξωσμένον. (σ) ἐρεῖ ὁ λαός σου, (τ) τὸν βασιλέα, εἴπως ποιήσῃ (υ) ἀκούσει (φ) δὴ τὴν (χ) μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπὸ (ψ) θυσίαν (ω) τοῦ Θεοῦ, (α) Ἰωὰβ μετὰ σοῦ ἐν παντὶ τούτῳ; καὶ εἶπεν (β) πάντων τούτων ὧν (γ) στόματί μου τῆς (δ) περιελθεῖν τὸ (ε) μου * Ἰωὰβ σοφὸς (ζ) τοῦτον. καὶ πορεύθητι καὶ ἐπίστρεψον (η) ἐπέστρεψεν ὁ Ἀβεσσαλώμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וַאֲמַרַת אִתְּתָא תְּמַלֵּל כְּעַן אַמְתָךְ קֳדָם רִבּוֹנִי מַלְכָּא פִּתְגָּמָא וַאֲמַר מַלֵּלִי׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא
13 וּלְמָה חֲשַׁבְתָּא כְּהָדָא עַל עַמָּא דַיְיָ וּמְמַלֵּל מַלְכָּא פִּתְגָּמָא הָדֵין כִּגְבַר חַיָּב בְּדִיל דְּלָא
14 לַאֲתָבָא מַלְכָּא יַת בְּדוּרֵיהּ׃ אֲרֵי מִיתָא דְמָאֵית וּכְמַיָּא דְמִתְאַשְּׁדִין לְאַרְעָא דְּלָא אֶפְשַׁר
לְהוֹן דְּיִתּוֹסְפוּן כֵּן לֵית אֶפְשַׁר לְדַיָּנָא דִקְשׁוֹטָא לְקַבָּלָא מָמוֹן דִּשְׁקַר וְדִמְחַשֵּׁב מַחְשְׁבָן
15 בְּדִיל דְּלָא לְבַדָּרָא מִנֵּיהּ בְּדוּרָא׃ וּכְעַן דַּאֲתֵיתִי לְמַלָּלָא קֳדָם מַלְכָּא רִבּוֹנִי יַת פִּתְגָּמָא
הָדֵין אֲרֵי דַחֲלוּנַנִי עַמָּא וַאֲמַרַת אַמְתָךְ אֲמַלֵּל כְּעַן קֳדָם מַלְכָּא מָאִים יַעֲבֵיד מַלְכָּא יַת
16 פִּתְגָּמָא דְאַמְתֵיהּ׃ אֲרֵי יִשְׁמַע מַלְכָּא לְשֵׁיזָבָא יַת אַמְתֵיהּ מִיַּד גַּבְרָא לְשֵׁיצָאָה יָתִי וְיַת בְּרִי
17 כַּחֲדָא מֵאַחְסָנַת עַמָּא דַיְיָ׃ וַאֲמַרַת אַמְתָךְ יְהֵי כְעַן פִּתְגָּמָא דְרִבּוֹנִי מַלְכָּא לִנְיָחָא אֲרֵי
18 כְּמַלְאֲכָא דַיְיָ כֵּן רִבּוֹנִי מַלְכָּא לְמִשְׁמַע טָב וּבִישׁ וּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָךְ יְהֵי בְּסַעְדָּךְ׃ וַאֲתֵיב
מַלְכָּא וַאֲמַר לְאִתְּתָא לָא כְעַן תְּכַסֵּי מִנִּי פִּתְגָּמָא דַּאֲנָא שָׁאֵל יָתִיךְ וַאֲמַרַת אִתְּתָא יְמַלֵּל
19 כְּעַן רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא הֲיַד יוֹאָב עִמָּךְ בְּכָל דָּא וַאֲתֵיבַת אִתְּתָא וַאֲמַרַת חַיֵּי נַפְשָׁךְ
רִבּוֹנִי מַלְכָּא אִם אִית לְמִסְטֵי לְיַמִּינָא וְלִסְמָלָא מִכֹּל דִּי מַלֵּל רִבּוֹנִי מַלְכָּא אֲרֵי עַבְדָּךְ יוֹאָב
20 הוּא פַּקְדַנִי וְהוּא שַׁוִּי בְּפוּמָא דְאַמְתָךְ יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃ בְּדִיל לְאַקָּפָא יַת אַפֵּי
פִּתְגָּמָא עֲבַד עַבְדָּךְ יוֹאָב יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין וְרִבּוֹנִי חַכִּים כְּחָכְמַת מַלְאֲכָא דַיְיָ לְמִדַּע יַת
21 כָּל דִּי בְאַרְעָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְיוֹאָב הָא כְעַן עֲבַדִית יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין וְאֵיזֵיל אֲתֵיב יַת
22 עוּלֵימָא יַת אַבְשָׁלוֹם׃ וּנְפַל יוֹאָב עַל אַפּוֹהִי לְאַרְעָא וּסְגִיד וּבָרֵיךְ יַת מַלְכָּא וַאֲמַר יוֹאָב
יוֹמָא דֵין יְדַע עַבְדָּךְ אֲרֵי אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ רִבּוֹנִי מַלְכָּא דַּעֲבַד מַלְכָּא יַת פִּתְגָּמָא
23 דְעַבְדֵּיהּ׃ וְקָם יוֹאָב וַאֲזַל לִגְשׁוּר וְאַיְתֵי יַת אַבְשָׁלוֹם לִירוּשְׁלֶם׃ וַאֲמַר מַלְכָּא יִסְתְּחַר
24 לְבֵיתֵיהּ וְאַפַּי לָא יֶחֱזֵי וְאִסְתְּחַר אַבְשָׁלוֹם לְבֵיתֵיהּ וְאַפֵּי מַלְכָּא לָא חֲזָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et dixit mulier: Loquatur nunc ancilla tua ante dominum meum regem verbum: & dixit, Loquere. 13 Et dixit mulier: Et quare cogitâſti ſecundùm hoc ſuper populum Dñi, & loquitur rex verbum hoc ſicut vir culpatus, ut non reducat rex diſperſum ſuũ? 14 Quia mors qua morior ecce eſt ſicut aquæ quæ defluunt in terram, quia non poſſibile eſt illis quòd congregentur: ſic non eſt poſſibile judici veritatis accipere mamon iniquitatis, & quod cogitet cogitationes ut non diſpergat à ſe diſperſum. 15 Et nunc quòd veni ad loquendum ante regem dominum meum verbum hoc, quia terruerunt me popul⁹; & dixit ancilla tua, *Loquar* nunc ante regem; fortè faciet rex verbum *ancillæ ſuæ*. 16 Quia audiet rex ad liberandum ancillam ſuam de manu viri [*quærentis*] conſumere me & filium meum ſimul de hæreditate populi Dñi. 17 Et dixit ancilla tua, Sit quæſo verbum domini mei regis in requiem; nam ut angelus Dñi, ſic dominus meus rex ad audiendum bonum & malum: & dictum Dñi Dei tui ſit in auxilio tuo. 18 Et reſpondit rex & dixit mulieri: Ne obſecro celes à me verbum quod ego rogo te: & dixit mulier, Loquatur quæſo dominus meus rex. 19 Et dixit rex: Num manus Joab tecum eſt in omni hoc? & reſpondit mulier, & dixit: Per vitam animæ tuæ domine mi rex, ſi non eſt declinandum ad dexteram vel ad ſiniſtram ex omni quod locutus eſt dominus meus rex: nam ſervus tuus Joab ipſe juſſit mihi, & ipſe poſuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc. 20 Ut immutarem faciem verbi, fecit ſervus tuus Joab verbum hoc, & dominus meus ſapiens eſt juxta ſapientiam angeli Dñi ad cognoſcendum omne quod in terra. 21 Et dixit rex ad Joab, Ecce nunc feci verbum hoc, Ito, reduc adoleſcentem Abſalom. 22 Et procidit Joab ſuper faciem ſuam *ad* terram & adoravit, & benedixit regi: & dixit Joab, Hodie novit ſervus tuus quòd inveni miſericordias in oculis tuis domine mi rex, quòd fecit rex verbum ſervi *ſui*. 23 Et ſurrexit Joab & ivit ad Geſſur, & adduxit Abſalom in Jeruſalem. 24 Et dixit rex, Revertatur ad domum ſuam & faciem meam non videat: & reverſus eſt Abſalom ad domum ſuam, & faciem regis non vidit.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ. ܬܡܠܠ ܐܡܬܟ ܡܠܬܐ ܠܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܡܪܝ.* ܐܡܪܬ
13 ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܠܡܢܐ ܐܬܚܫܒܬ ܗܕܐ ܥܠ ܥܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܡܛܠܡܢܐ ܐܡܪܬ ܡܠܟܐ
ܐܝܟ ܚܛܝܐ. ܘܠܐ ܡܗܦܟ ܐܢܬ ܡܠܟܐ ܠܡܠܟܟ. * ܡܛܠ ܕܡܡܬ ܡܝܬܝܢܢ. ܘܐܝܟ ܡܝܐ
14 ܕܡܬܐܫܕܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܡܬܟܢܫܝܢ. ܘܠܐ ܢܣܒ ܐܠܗܐ ܢܦܫܐ. ܘܡܬܚܫܒ
ܡܚܫܒܬܐ ܕܠܐ ܢܐܒܕ ܡܢܗ ܐܢܫ. * ܘܗܫܐ. ܗܐ ܐܡܪܬ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܐܪܗܒܢܝ
15 ܕܚܣܘܟ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܬ ܐܡܬܟ. ܐܢܐ ܐܡܠܠ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܠܡܐ ܢܦܨܐ ܠܐܡܬܗ ܡܢ
ܐܝܕܝ ܐܢܫܐ. * ܕܠܐ ܢܘܒܕܘܢ ܠܝ ܘܠܒܪܝ ܡܢ ܝܪܬܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܡܬܟ. ܬܗܘܐ
16 ܡܠܬܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܬܗܘܐ ܩܘܪܒܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܟܢܐ ܡܪܝ
17 ܡܠܟܐ. ܠܡܫܡܥ ܛܒܬܐ ܘܒܝܫܬܐ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܢܗܘܐ ܥܡܟ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ
18 ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ. ܠܐ ܬܛܫܝܢ ܡܢܝ ܡܕܡ ܕܫܐܠ ܐܢܐ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܐܡܪ
ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ ܐܝܬ ܠܟܝ ܒܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ
19 ܥܢܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܚܝܐ ܢܦܫܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܠܐ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ
ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܒܕܟ ܝܘܐܒ. ܗܘ ܦܩܕܢܝ. ܘܗܘ ܣܡ ܒܦܘܡܗ
ܕܐܡܬܟ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. * ܡܛܠ ܕܐܬܒܥܐ ܠܟ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܥܒܕ ܥܒܕܟ
20 ܝܘܐܒ ܗܟܢܐ. ܘܡܪܝ ܚܟܝܡ. ܐܝܟ ܚܟܡܬܐ ܕܡܠܐܟܘܗܝ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܕܥ ܟܠ ܕܐܝܬ
ܒܐܪܥܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܝܘܐܒ. ܗܐ ܥܒܕܬ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܙܠ ܐܝܬܝܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ
21 ܥܠܝܡܐ. * ܘܢܦܠ ܝܘܐܒ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. ܘܒܪܟ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ
22 ܝܘܡܢܐ ܝܕܥ ܥܒܕܟ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܡܠܬܗ
23 ܕܥܒܕܗ. * ܘܩܡ ܝܘܐܒ. ܘܐܙܠ ܠܓܫܘܪ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܐܒܫܠܘܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܡܪ
24 ܡܠܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܦܘܗܝ ܠܐ ܢܚܙܐ. ܘܐܙܠ ܐܒܫܠܘܡ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܦܘܗܝ
ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܚܙܐ.

* Dixit etiam mulier illa, Dicat ancilla tua 12
verbum regi. Ait illi rex, Dic. Ait illi mulier, 13
Quarè cogitâſti rem hujuſmodi contra
populum Dei? & quarè locutus es rex, quaſi
reus, nec revocas O rex, ſententiam tuam?
Nam certiſſimè morituri ſumus, & ſimiles 14
ſumus aquis quæ in terram effuſæ non recolliguntur:
nec aufert Deus animam, ſed
ſolicitè cogitat ne quis ab ipſo pereat. Jam 15
verò dixi domino meo regi verbum iſtud,
quoniam turbârat me populus: dixit autem
ancilla tua, Ego regem alloquar: forſan liberabit
ancillam ſuam de manibus hominum,
Ne me & filium meum perdant ab 16
hæreditate Dei. Dixítque ancilla tua, Verum 17
erit verbum domini mei regis, erítque
ſacrificium: quoniam qualis eſt Angelus
Dei, talis dominus meus rex ad audiendum
bonum & malum; & Dominus Deus
tuus erit tecum. Reſpondens autem 18
rex dixit ad mulierem illam, Ne celato me
rem de qua te ſum interrogaturus. Ait illi
mulier, Loquere domine mi rex. Dixit 19
ad eam rex, Manus Joabi tecum eſt in his
omnibus? Reſpondens mulier ait illi, Vivat
anima tua domine mi rex; neque dextrorſum
neque ſiniſtrorſum deflexi ab omnibus
quæ dixit dominus meus rex: ſervus
tuus Joab ipſe mihi præcepit, ipſéque
indidit in os ancillæ tuæ omnia verba hæc.
Ut mihi morem gereres, idcirco ſic facit 20
Joab ſervus tuus: dominus autem meus
ſapiens eſt quaſi ſapientia Angelorum Dei,
ad cognoſcendum quicquid eſt in terra.
Dixit rex Joabo, Ecce feci quemadmodum 21
dixiſti, vade, adduc ad me puerum
Abiſalom. Tum procidens Joab in faciem 22
ſuam ſuper terram, adoravit, benedixítque
regi, & ait Joab; Hodiè novit ſervus
tuus nactum eſſe me clementiam in oculis
tuis domine mi rex, ſiquidem præſtitit
rex verbum ſervi ſui. Surgénſque Joab 23
abiit in Geſſur, & adduxit Abiſalomem
in Jeruſalem. Et ait, Eat in domum 24
ſuam, & in conſpectu meo ne compareat:
abiítque Abiſalom domum ſuam,
& vultum regis minimè vidit.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * قالت المراة * ادن ايها الملك لامتك ان تكلمك كلمة * قال لها الملك تكلمي * قالت له
13 المراة * لماذا فكرت هذه الفكرة في شعب الله * ولماذا قلت ايها الملك ان الذي استوجب العقوبة
14 لا بد ان يعاقب * ولا يغفر له * ولماذا لا ترد الضال ايها الملك * اعلم انا نموت اجمعون * وانما نكون
مثل الماء الذي يدفق على الارض ولا يجمع * وان الله لا ينزع النفس * ويفكر فكرا * ولا يخفي
15 عليه فعل انسان * فقد اخبرت ايها الملك الان بما عندي * لان الشعب قد اذاني * وقلت انا
16 اخبر الملك بهذا كله * لعله ينقذ امته من ايدي الناس * لئلا يهلكوني ويهلكوا وارثي من
17 وراثة الرب * قالت امتك يحق قول الملك سيدي * ويصير كالقربان * من اجل انه كما ينصف
18 ملاك الله * كذلك ينصف الملك سيدي بسماع الخير والشر * فالله ربك يكون معك * رد
الملك على المراة قائلا * لا تخفي شيا مما اسالك عنه * قالت له المراة * قل ايها الملك سيدي *
19 * قال لها الملك * بامر يواب فعلت هذا الذي صنعت * اجابت المراة وقالت * وحياة نفسك ايها
الملك * اني لم امل عن قول الملك يمنة ولا يسرة * عبدك يواب امرني ان افعل ما فعلت * وهو
20 علمني ان اقول ما قلت * لعلك تحابيني لذلك فعل عبدك يواب ما فعل * وسيدي حكيم
21 كحكمة ملاك الرب * ويعلم كل شي في الارض * قال الملك ليواب * قد فعلت كقولك * انطلق
22 واتني بابيسالوم الفتى * خر يواب بوجهه على الارض ساجدا * ودعا للملك وقال * اليوم علم
23 عبدك ان له في قلب الملك رحمة وكرامة * لان الملك فعل ما قال عبده * وقام يواب وانطلق
24 الي جاسور * واتى بابيسالوم الي اورسليم * وقال الملك * ينصرف الي منزله ولا يدخل الي ولا اراه *
فانصرف ابيسالوم الي منزله * ولم ير وجه الملك *

Ait mulier, Permittas O rex, ancillæ tuæ 12
dicere tibi verbum. Ait illi rex, Loquere.
Dixit ad eum mulier, Quarè cogitâſti 13
cogitationem iſtam in populum Dei? &
quarè dixiſti O rex, eum qui punitionem
meretur, omnino puniendum eſſe, nec illi
parcendum? & quarè non reduces errantem
O rex? Notum ſit tibi nos omnes morituros, 14
& nos eſſe quidem aquæ ſimiles,
quæ ſuper terram effuſa minimè colligitur;
& Deum non auferre vitam, ſed
cogitare cogitationem, & nullius hominis
opus ei eſſe abſtruſum. Jam igitur expoſui 15
O rex, quod habebam, quia infeſtante
me populo, dixi; Exponam regi hæc omnia,
ut fortè eripiat ancillam ſuam de
manibus hominum, Quin perdant me, et 16
perdant hæredem meum ab hæreditate
Domini. Dixit ancilla tua, Verus erit 17
ſermo regis domini mei, fietq; veluti ſacrificium:
quia quemadmodùm tribuitur
Angelo Dei, ſic tribuitur domino meo regi
audire bonum et malum: & Deus Dominus
tuus erit tecum. Reſpondit rex mulieri, 18
dicens; Ne quicquam celes ex his
de quibus interrogabo te. Ait illi mulier,
Dicas O rex mi domine. Ait illi rex, 19
Juſſu Joabi feciſti hoc quod geſſiſti? Reſpondit
mulier, & ait; Per vitam animæ
tuæ O rex, non deflexi à dicto regis dextrorſùm
neque ſiniſtrorſùm: ſervus tuus
Joab præcepit mihi ut agerem quod egi,
& ipſe docuit me dicere quæ dixi. Ut 20
mihi aſſentareris, ea de cauſa fecit ſervus
tuus Joab quod fecit: & verò dominus
meus æquat ſapientiâ Angelum Domini,
& novit quicquid eſt in terra. Ait rex 21
ad Joab, Jam feci ſecundùm ſermonem
tuum, vade, & adduc ad me puerum Abiſalomem.
Tum corruens Joab vultu 22
ſuo ſuper terram adorans bene precatus
eſt regi, & ait; Hodiè deprehendit ſervus
tuus conſecutum ſe in animo regis
benevolentiam & honorem, quandoquidem
effecit rex quod dixit ſervus ſuus.
Deinde ſurgens Joab abiit ad Geſſur, adduxitque 23
Abiſalomem in Jeruſalem.
Dixitque rex, Abeat in domum ſuam, et 24
ne ingrediatur ad me, nec videam illum:
ſic abiit Abiſalom domum ſuam, faciémque
regis nequaquam vidit.

universo in pulcher vir erat non Abſalom ſicut Et
25 וּכְאַבְשָׁלוֹם לֹא־הָיָה אִישׁ־יָפֶה בְּכָל־
ejus verticem ad uſque &,ejus pedis *vola à :valde laudandum ad* ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְהַלֵּל מְאֹד מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ
fine à erat &),ſuum caput *cum tondendo in* Et .macula eo in erat non
26 לֹא־הָיָה בוֹ מוּם׃ וּבְגַלְּחוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְהָיָה מִקֵּץ
,*eum ſuper* erat grave quia ,tondebat quo *dies ad dierum*
יָמִים לַיָּמִים אֲשֶׁר יְגַלֵּחַ כִּי־כָבֵד עָלָיו
ſeclis ducentis ſui capitis *crinem* ponderabat & (;*illud* tondebat &
וְגִלְּחוֹ וְשָׁקַל אֶת־שְׂעַר רֹאשׁוֹ מָאתַיִם שְׁקָלִים
filia & ,filii tres Abſalom ſunt nati Et .*regis lapide* in
27 בְּאֶבֶן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה בָנִים וּבַת
.aſpectu pulchra mulier erat ipſa ;Thamar ejus nomen & ,una
אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה׃
facies & ;dierum annis duobus Jeruſalaim in Abſalom Manſitque
28 וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלַםִ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְנֵי
,Joab ad Abſalom miſit Et .vidit non regis
29 הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב
miſit & :eum ad venire noluit & :regem ad eum *mittendum ad*
לִשְׁלֹחַ אֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ וְלֹא אָבָה לָבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁלַח
:ſuos ſervos ad Dixitque .venire noluit & ,ſecundò adhuc
30 עוֹד שֵׁנִית וְלֹא אָבָה לָבוֹא׃ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו
,ite :hordea ibi ei & ,*meam manum ad* Joab *partem* Videte
רְאוּ חֶלְקַת יוֹאָב אֶל־יָדִי וְלוֹ־שָׁם שְׂעֹרִים לְכוּ
Abſalom ſervi ſuccenderunt & :igni *in eam incendite* &
וְהוּצִיתִיהָ בָאֵשׁ וַיַּצִּתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־
Abſalom ad venit & ,Joab Surrexitque .igne in *partem*
31 הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיָּבֹא אֶל־אַבְשָׁלוֹם
tui ſervi ſuccenderunt quid Ut :eum ad dixitque :domum in
הַבַּיְתָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה הִצִּיתוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־
:Joab ad Abſalom Dixitque ?igni *in* ,mihi quæ *partem*
32 הַחֶלְקָה אֲשֶׁר־לִי בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב
te mittam & ,huc Veni :dicendo ,te ad miſi Ecce
הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר בֹּא הֵנָּה וְאֶשְׁלְחָה אֹתְךָ
mihi *bonum* ?Gheſur de veni quid *Ad :dicendum ad* ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה בָּאתִי מִגְּשׁוּר טוֹב לִי
me in eſt ſi & ;regis *facies* videam nunc & :ibi *ego* adhuc
עֹד אֲנִי־שָׁם וְעַתָּה אֶרְאֶה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי
indicavit & ,regem ad Joab venit Et.me faciat interficere *&,perverſitas*
33 עָוֺן וֶהֱמִתָנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיַּגֶּד־
ſe incurvavit & ,regem ad venit & ,Abſalom *ad* vocavit & ,ei
לוֹ וַיִּקְרָא אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ
rex eſt oſculatus & ;*regis facies ad* terram ad *ſuos vultus* ſuper ei
לוֹ עַל־אַפָּיו אַרְצָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ
.Abſalom
לְאַבְשָׁלוֹם׃

CAP. XV. טו

,equos & *currum* Abſalom ſibi fecit & ,hæc poſt à fuit Et
1 וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה וְסֻסִים
manè conſurgebat Et .*ejus facies ad* currentes viros quinquaginta &
2 וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ וְהִשְׁכִּים
,virum omnem ,erat & :portæ viæ *manum ſuper* ſtabat & ,Abſalom
אַבְשָׁלוֹם וְעָמַד עַל־יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר וַיְהִי כָּל־הָאִישׁ
vocabat & ,*judicium ad* regem ad *veniendum ad lis ei* eſſet cui
אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ־רִיב לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט וַיִּקְרָא
una Ex :dicebat & ?tu civitate qua Ex :dicebat &,eum *ad* Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵי־מִזֶּה עִיר אַתָּה וַיֹּאמֶר מֵאַחַד
,Vide :Abſalom eum ad Dicebatque .tuus ſervus Iſrael tribuum
3 שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם רְאֵה
.rege à tibi non *audiens* & ;recti & ,boni tui ſermones
דְבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכֹחִים וְשֹׁמֵעַ אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

25 Porrò ſicut Abſalom, vir non erat pulcher in omni Iſrael, & decorus nimis: à veſtigio pedis vſque ad verticem non erat in 26 eo ulla macula. Et quando tondebat capillum, (ſemel autem in anno tondebatur, quia gravabat eum cæſaries,) ponderabat capillos capitis ſui ducentis ſiclis, pondere publico. 27 Nati ſunt autē Abſalom filii tres, & filia una nomine Thamar, 28 elegantis formæ. Manſítque Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & faciem regis non vi- 29 dit. Miſit itaque ad Joab, ut mitteret eum ad regem: qui noluit venire ad eum. Cúmque ſecundò miſiſſet, & ille noluiſ- 30 ſet venire ad eum, Dixit ſervis ſuis; Scitis agrū Joab juxta agrum meum, habentem meſſem hordei: ite igitur, & ſuccendite eum igni. Succenderūt ergò ſervi Abſalom ſegetem igni. Et venientes ſervi Joab, ſciſſis veſtibus ſuis, dixerunt; Succenderunt ſervi Abſalom 31 partem agri igni. Surrexítque Joab, & venit ad Abſalom in domum ejus, & dixit; Quarè ſuccenderunt ſervi tui ſegetem 32 meam igni? Et reſpondit Abſalom ad Joab; Miſi ad te obſecrans ut venires ad me, & mitterem te ad regem, & diceres ei; Quarè veni de Geſſur? melius mihi erat ibi eſſe: obſecro ergò ut videam faciem regis: quòd ſi memor eſt iniquitatis meæ, interficiat 33 me. Ingreſſus itaque Joab ad regem, nuntiavit ei omnia: vocatúſque eſt Abſalom, & intravit ad regem, & adoravit ſuper faciem terræ coram eo: oſculatúſque eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

1 IGitur poſt hæc fecit ſibi Abſalom curr°, et equites, et quinquaginta viros qui præcede- 2 rent eum. Et manè conſurgens Abſalom, ſtabat juxta introitum portæ, & omnem virum qui habebat negotium ut veniret ad regis judicium, vocabat Abſalom ad eum, & dicebat; De qua civitate es tu? Qui reſpondens aiebat, Ex una tribu Iſrael ego ſum ſervus tu- 3 us. Reſpondebátque ei Abſalom, Videntur mihi ſermones tui boni & juſti. Sed non eſt qui te audiat conſtitut° à rege:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ὡς Ἀβεσσαλὼμ οὐκ ἦν (ϑ) ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ, οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶ- 26 μος. Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτόν, καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔστησε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασι- 27 λικῷ. Καὶ ἐτέχθησαν (ι) τῷ Ἀβεσσαλὼμ τρεῖς υἱοὶ, καὶ θυγάτηρ μία, καὶ ὄνομα αὐτῇ (κ) Θημάρ. αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ (λ) Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν, καὶ τίκτει αὐτῷ 28 τὸν (μ) Ἀβιά. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβεσσαλὼμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον 29 τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ 30 ἠθέλησε παραγενέσθαι. Καὶ (ν) εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδετε, ἡ μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωὰβ ἐχόμενά μου, καὶ (ξ) αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί· πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. καὶ (ο) ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα. καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωὰβ πρὸς αὐτὸν διερρηχότες τὰ ἱμάτια (π) αὐτῶν, καὶ εἶπον, Ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι Ἀβεσ- 31 σαλὼμ τὴν μερίδα ἐν πυρί. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἵνατί ἐνεπύρισαν οἱ παῖδές 32 σου τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρί; Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ, Ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων, Ἧκε ὧδε, καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Ἵνατί ἦλθον ἐκ Γεδσούρ; ἀγαθόν (ρ) μοι ἦν εἶναι ἐκεῖ· καὶ νῦν (σ) ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν με. 33 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (τ) ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσε (υ) τὸν Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβεσσαλώμ.

Et, ſicut Abeſſalom, non erat vir 25 *in omni Iſrael, laudabilis valdè: à veſtigio pedis ejus, & uſq; ad verticē ej°, non erat in eo macula. Et cū tonderetur ipſe caput ſuū,* 26 *(& erat (p) à principio dierum in dies, quando tondebatur, quoniā aggravabatur ſuper eum) et tonſo eum ponderavit capillum capitis ſui ducentos ſiclos in ſiclo regio. Et nati ſunt ipſi Abeſſalom tres* 27 *filii & filia una, et nomen ei Themar. Hæc fuit mulier pulchra valdè: (q) & fit uxor Roboam filio Salomonis: Et parit ei Abia. Et* 28 *ſedit Abeſſalom in Hieruſalem duos annos dierum: et faciem regis non vidit. Et miſit Abeſſalom* 29 *ad Joab ad mittendum eum ad regem, et noluit venire ad eum. Et miſit ſecundò ad eū; et noluit advenire. Et dixit Abeſſalom ad* 30 *pueros ſuos; Videte: portio in agro ipſius Joab eſt contigua mihi; et ei illic hordea. Ite, & ſuccendite eam in igni. Et incenderunt pueri Abeſſalom portionem. Et adveniunt ſervi Joab ad eū, diſciſſi veſtimenta ſua, & dixerunt; Incenderunt ſervi Abeſſalom portionem in igni. Et ſurrexit* 31 *Joab, & venit ad Abeſſalom in domum, et dixit ad eum; ut quid incenderunt pueri tui portionem meam in igni? Et dixit Abeſſa-* 32 *lom ad Joab; Ecce miſi ad te, dicens, Veni huc, et mittā te ad regē dicēs; (r) Ut quid veni de Geſſur? Bonum mihi erat eſſe ibi: & nunc ecce faciem regis (ſ) non vidi: Si autem eſt in me injuſtitia, & interfice me. Et intravit Joab ad* 33 *regem, et annuntiavit ei. Et vocavit Abeſſalom. Et intravit ad regem, & adoravit eum, & cecidit ſuper faciem ſuam in terram, & ad faciem regis. Et deoſculatus eſt rex ipſum Abeſſalom.*

MS.A. (ϑ) ἀνὴρ καλὸς ἐν παντὶ (ι) τῷ * βασιλεῖ τρεῖς (κ) Θαμάρ. αὕτη ἡ γυνὴ (λ) τῷ Ῥοβοὰμ (μ) Ἀβιάν. (ν) εἶπεν πρὸς τοὺς * παῖ αὐτοῦ Ἀβεσσαλὼμ, Ἴδετε εἰ μερὶς (ξ) αὐτῶν κριθαί εἰσι, πορεύεσθαι (ο) ἐνέπρησαν αὐτὰς οἱ (π) ἑαυτῶν, καὶ εἶπαν, (ρ) ἐμοὶ ἦν τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ· (σ) ἰδοὺ οὐκ εἶδον τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. εἰ δέ ἐστιν ἐμοί, (τ) ἀνήγγειλεν (υ) Ἀβεσσαλώμ. καὶ

ΚΕΦ. ιε.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν (α) ἑαυτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἅρματα, καὶ ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν 2 αὐτοῦ. Καὶ ὤρθρισεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης. καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐγένετο κρίσις, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ (β) ἐβόησε πρὸς αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, Ἐκ ποίας πόλεως (γ) σὺ εἶ, καὶ εἶπεν, Ἐκ μιᾶς φυλῶν Ἰσραὴλ 3 ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπε πρὸς (δ) αὐτὸν ὁ Ἀβεσσαλὼμ, Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι, (ε) καὶ ὁ ἀκούων οὐκ ἔστι σοι παρὰ τοῦ βασιλέως.

CAP. XV.

ET factum eſt poſt hæc, & fecit ſibi Abeſſalom currus, & (a) 1 *equos, & quinquaginta viros ad currendum ante ſe. Et diluculò* 2 *ſurgebat Abeſſalom, et ſtabat ſuper (b) manū viæ portæ. Et factū eſt, omnis vir, cui erat judicium, veniebat ad regem in judicium: & clamabat ad eum Abeſſalom, & dicebat ei; Ex quali civitate tu es? Et dixit, Ex una tribuum Iſrael ſervus tuus. Et dixit ad eum Abeſſalom;* 3 *Ecce verba tua bona, & (c) facilia: & qui audiat, non eſt tibi à rege.*

MS.A. (α) αὐτῷ (β) ἐβόησεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτόν, καὶ (γ) εἶ σύ; καὶ εἶπεν ὁ ἀνήρ, Ἐκ (δ) αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ, (ε) καὶ ἀκούων σου οὐκ ἔστιν παρὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וכאבשלום לא הוה גבר שפיר בכל ישראל לשבחא לחדא מפרסת רגלוהי ועד מוחיה
26 לא הוה ביה מומא: ובספרותיה ית רישיה והוי מזמן עדן לעדן דמספר ארי יקיר עלוהי
27 ומספר ליה ותקל ית סער רישיה מאתן סלעין במתקלא דמלכא: ואתילידו לאבשלום
28 תלתא בנין וברתא חדא ושמה תמר היא הות אתתא שפירת חזו: ויתב אבשלום
29 בירושלם תרתין שנין ואפי מלכא לא חזא: ושלח אבשלום לות יואב לשלחא יתיה
30 לות מלכא ולא אבה למיתי לותיה ושלח עוד תנינות ולא אבה למיתי: ואמר לעבדוהי
חזו אחסנתיה דיואב דסמיכא לדילי וליה תמן סערין אזילו ואדלקוהא בנורא ואדליקו
31 עבדי אבשלום ית אחסנתיה בנורא: וקם יואב ואתא לות אבשלום לביתא ואמר ליה
32 למה אדליקו עבדך ית אחסנתא דילי בנורא: ואמר אבשלום ליואב הא שלחית לותך
למימר אתא הלכא ואשלחנך לות מלכא למימר למה אתיתי מגשור טב לי עוד דאנא
33 תמן וכען אחזי אפי מלכא ואם אית בי חובא ויקטלנני: ואתא יואב לות מלכא
וחוי ליה וקרא לאבשלום ואתא לות מלכא וסגיד ליה על אפוהי על ארעא קדם מלכא
ונשק מלכא לאבשלום:

טו

1 והוה מבתר כן ועבד ליה אבשלום רתיכין וסוסון וחמשין גברא רדפין קדמוהי:
2 ומקדים אבשלום וקאם על כבש אורח תרעא והוי כל גברא דיהי ליה דין למיעל לקדם
מלכא למדן וקרי אבשלום ליה ואמר אי מדא קרתא את ואמר מחד שבטיא דישראל
5 עבדך: ואמר ליה אבשלום חזי פתגמך תקנין ויאן ושמע לית לך מן קדם מלכא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſicut Abſalom non erat vir pulcher in omni Iſrael ad laudandum valdè; 25 à planta pedis ejus & uſq, ad cerebrum ejus non erat in eo macula. Et 26 quando tondebat caput ſuum, & erat à tempore opportunitatis ad opportunitatem tondendi, quia ingraveſcebat ſuper ſe, tondebat ſe; & ponderabat capillum capitis ſui ducentis zilghin in pondere regis. Et nati 27 ſunt Abſalom tres filii & filia una, et nomen ejus Thamar, illa fuit mulier pulchra viſu. Et ſedit Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & faciem regis 28 non vidit. Et miſit Abſalom ad Joab ut mitteret illum ad regem: & noluit 29 venire ad eum, & miſit adhuc ſecundò, & noluit venire. Et dixit ad ſer- 30 vos ſuos: Videte hæreditatem Joab quæ proxima meæ eſt, & in ea ſunt ordea, ite & incendite illam in igne: & incenderunt ſervi Abſalom hæreditatem *ejus* in igne. Et ſurrexit Joab & venit ad Abſalom in domum, & 31 dixit illi, Ad quid incenderunt ſervi tui hæreditatem, quæ eſt mihi, in igne? Et dixit Abſalom ad Ioab: Ecce miſi ad te dicens, Veni huc & mittam te 32 ad regem dicendo: Ad quid veni ex Geſſur? melius mihi adhuc quòd eſſem ibi: & nunc videam faciem regis; & ſi *ſit* in me culpa, occidat me. Et venit Joab ad regem & indicavit illi: & vocavit Abſalom, & venit ad 33 regem, & adoravit eum ſuper faciem ſuam ſuper terram ante regem: & oſculatus eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

ET fuit poſt hæc, & fecit ſibi Abſalom currus & equos, & quinquaginta 1 viros ſatellites ante ſe. Et anticipabat Abſalom & ſtabat ſuper ſtratam viæ 2 portæ, & fuit omnis vir cui erat judicium ut veniret ante regem ad judicandum, vocabat Abſalom illum, & dicebat illi: Ex qua civitate es tu? & dicebat: Ex una tribuum Iſrael eſt ſervus tuus. Et dicebat illi Abſalom: 3 Vide, verba tua recta ſunt & pulchra; ſed qui audiat non eſt tibi ab-ante regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܝܟ ܐܒܫܠܘܡ. ܠܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܕܡܫܬܒܚ ܛܒ. ܡܢ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܗ 25
ܘܥܕܡܐ ܠܡܘܚܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ ܡܘܡܐ. * ܘܡܐ ܕܡܣܦܪ ܗܘܐ ܪܝܫܗ ܂ ܡܢ ܫܢܬ ܠܫܢܬ 26
ܡܣܦܪ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܡܛܠ ܕܝܩܪ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܂ ܡܣܦܪ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܬܩܠ ܗܘܐ ܣܥܪܐ
ܕܪܝܫܗ. ܡܐܬܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܒܡܬܩܠܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܐܒܫܠܘܡ ܬܠܬܐ ܒܢܝܢ. ܘܒܪܬܐ 27
ܚܕܐ. ܘܫܡܗ ܬܡܪ. ܘܗܝ ܗܘܬ ܐܢܬܬܐ ܫܦܝܪܐ ܒܚܙܘܐ. * ܘܝܬܒ ܐܒܫܠܘܡ ܒܐܘܪܫܠܡ 28
ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܐܦܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܚܙܐ. * ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬ ܝܘܐܒ. ܕܢܫܕܪܝܘܗܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. 29
ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܬܐ. ܘܫܕܪ ܬܘܒ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܂ ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܐܬܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܥܒܕܘܗܝ. 30
ܚܙܘ ܚܩܠܐ ܕܐܝܬ ܠܝܘܐܒ ܠܘܬܝ. ܕܐܝܬ ܒܗ ܣܥܪܐ ܐܘ ܚܛܐ ܂ ܙܠܘ ܘܐܘܩܕܘܗܝ ܒܢܘܪܐ.
ܘܐܘܩܕܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ ܠܚܩܠܗ ܕܝܘܐܒ. * ܘܩܡ ܝܘܐܒ ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. 31
ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܠܡܢܐ ܐܘܩܕܘ ܥܒܕܝܟ ܚܩܠܝ ܂ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 32
ܐܒܫܠܘܡ ܠܝܘܐܒ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪܬ. ܕܬܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܐܫܕܪܟ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܬܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ
ܐܬܝܬ ܡܢ ܓܫܘܪ. ܛܒ ܗܘܐ ܠܝ ܟܕ ܐܢܐ ܬܡܢ. ܘܗܫܐ. ܐܚܙܐ ܐܦܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܐܝܬ
ܒܝ ܚܛܝܬܐ. ܢܩܛܠܢܝ. * ܘܐܬܐ ܝܘܐܒ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܂ ܘܚܘܝܗ ܡܠܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ. 33
ܘܩܪܝܗ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܘܥܠ ܐܒܫܠܘܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܣܓܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ
ܡܠܟܐ. ܘܢܫܩܗ ܡܠܟܐ ܠܐܒܫܠܘܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ *

* ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ. ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܪܗܛܝܢ ܗܘܘ 1
ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܡܩܕܡ ܗܘܐ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ ܐܝܕ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܓܒܪܐ 2
ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢܐ ܠܡܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܂ ܩܪܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܡܢ ܐܝܢܐ ܐܢܬ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܡܢ ܚܕ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 3
ܐܒܫܠܘܡ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܐ ܕܡܠܝܟ ܛܒܝܢ ܘܬܪܝܨܝܢ ܂ ܘܡܫܡܥܢܐ ܠܝܬ ܠܟ ܡܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ.

25 Similis autem Abiſalomi nullus erat vir in Iſraele ſummè laudabilis : à planta pedis ejus ad cerebrum uſque, nulla erat in eo macula. 26 Cúmque raderet caput ſuum, radebat illud ab anno in annum ; & quia prægravabat eum, radebat illud : pendebat autem capillitium capitis ſui ducentis ſiclis, pondere regio. 27 Natique ſunt Abiſalomi tres filii , & filia una, cujus nomen erat Thamar : atque hæc etiam erat mulier pulcherrimi aſpectûs. 28 Cùm itaque manſiſſet Abiſalom in Jeruſalem duobus annis , & vultum regis nondum vidiſſet ; 29 Miſit Abiſalom ad Joab, ut mitteret eum ad regem; ille autem venire noluit : miſit etiam ſecundâ vice, nec ire voluit. 30 Quapropter dixit Abiſalom ſervis ſuis, Videte ubi habeat Joab penes me agrum tritici aut hordei, ite & ſuccendite eum igne : ſuccenderuntque ſervi Abiſalomis agrum Joabi. 31 Tum ſurgens Joab ivit ad domum Abiſalomis, dixítque Joab ad Abiſalomem, Quare ſuccenderunt ſervi tui agrum meum igne? 32 Dixit Abiſalom ad Joab, Ecce miſeram ad te, dixerámque ; Veni ut mittam te ad regem & dicas ei, Cur veni è Geſſur ? felicior eram dum eſſem ibi : vellem itaque apparere coram rege : quòd ſi eſt in me crimen, occîdat me. 33 Quarè veniens Joab coram rege, indicavit ei verba Abiſalomis, qui vocavit Abiſalomem : & ingreſſus Abiſalom coram rege, procubuit in faciem ſuam ſuper terram ante regem, & oſculatus eſt rex Abiſalomem.

CAP. XV.

1 Poſt hæc paravit ſibi Abiſalom currus , & equites, & quinquaginta tabellarios ſibi præcurrentes. 2 Præterea manè conſurgens Abiſalom, ſtabat ſecus januam regis, & omnem virum qui litem habebat agitandam coram rege, accerſebat Abiſalom ad ſe, & dicebat ei ; E qua civitate es tu ? Quo dicente ; Servus tuus ſum ex una tribuum Iſraelis. 3 Aiebat illi Abiſalom, Ecce video ſermones tuos bonos eſſe ac rectos, at audientem non habes à rege.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولم يكن في بني اسرايل رجل يشبه ابيسالوم بالجمال * لانه لم يكن فيه عيب من قرنه 25
الي قدميه * وكان اذا اخذ من شعره * انما ياخذ منه من سنة الي سنة * وانما كان ياخذ منه لانه 26
كان يكثر عليه * وكان وزن ما ياخذ من شعره مايتي مثقال بمثقال الملك * وولد لابيسالوم 27
ثلثة بنين وابنة * فدعي اسم ابنته تامار * وكانت هي ايضا امراة جميلة * وسكن ابيسالوم 28
اورشليم سنتين * ولم ير وجه الملك * فارسل ابيسالوم الي يواب * ليرسله الي الملك * ولم يحب 29
ان ياتيه * وارسل ايضا ثانية * ولم يشا ان ياتيه * فقال ابيسالوم لعبيده * انظروا حقلا ليواب 30
فيه حنطة او شعير احرقوه بالنار * فاحرق عبيد ابيسالوم حقل يواب * وانطلق يواب الي منزل 31
ابيسالوم * فقال يواب لابيسالوم * لماذا احرق عبيدك مزرعتي * قال ابيسالوم ليواب * ارسلت 32
اليك مرارا قلت ان تجيني حتي ارسلك الي الملك فلم تجي * لماذا جيت من جاسور * لقد كان
المكث هناك اخير بي * انا احب ان ادخل الي الملك * فان كان لي عنده ذنب فيقتلني *
* فدخل يواب الي الملك * فاخبره بكلام ابيسالوم * فدعا الملك ابيسالوم * فدخل ابيسالوم 33
الي الملك * وسجد بوجهه علي الارض بين يديه * وقبل الملك ابيسالوم *

* الفصل الخامس عشر *

* من بعد ذلك اتخذ ابيسالوم مراكب وخيلا وفرسانا * وخمسون راجلا يسيرون بين يديه * 1
* وكان ابيسالوم يبكر ويجلس عند باب الملك * وينظر كل رجل له خصومة يريد ان يقتضي 2
الي الملك * فيدعوه اليه ويقول * من اي قرية انت * فيقول انا عبدك من قبيلة من قبايل
بني اسرايل * فيقول له ابيسالوم * اري كلامك مستقيما حسنا * وليس لك عند الملك من 3
يسمع كلامك *

25 Cæterùm nullus erat inter filios Iſrael qui Abiſalomem æquaret pulchritudine; nullum enim erat in eo vitium à vertice ipſius ad pedes uſque. 26 Et quoties tondebat pilos ſuos (tondebat autem eos ab anno in annum, & quia præcreſcebant, tondebat eos) pondus pilorum quos tondebat, erat ducentorum ſiclorum, ſiclo regio. 27 Nati ſunt autem Abiſalomi tres filii, & filia: vocavítque nomen filiæ ſuæ, Thamar, quæ etiam fœmina fuit formoſiſſima. 28 Cúmque commoratus eſſet Abiſalom in Jeruſalem biennio, nec vidiſſet faciem regis ; 29 Miſit Abiſalom ad Joab, quatenus mitteret eum ad regem : at illo convenire ipſum renuente, miſit adhuc ſecundò : ſed cùm nec adire libuiſſet, 30 Dixit Abiſalom ſervis ſuis, Videte agrum Joabi proprium , in quo ſit triticum aut hordeum, eúmque igni comburite. Cùm igitur combuſſiſſent ſervi Abiſalomis agrum Joabi, 31 Abiit Joab domum Abiſalomis, dixítque Joab ad Abiſalom, Quarè combuſſerunt ſervi tui ſatum meum ? 32 Dixit Abiſalom Joabo, Sæpiùs ad te miſi dictum ut venires ad me quatenus mitterem te ad regem, nec veniſti. Quorſum veni è Geſſur ? melius mihi fuiſſet ibi morari. Cupio ego ad regem ingredi : quòd ſi apud eum offendi, interficiat me. 33 Quarè ingreſſus Joab ad regem, retulit ei verba Abiſalomis : vocavítque rex Abiſalomem, & ingreſſus eſt Abiſalom ad regem, vultúque ſuper terram adoravit ante ipſum ; tum oſculatus eſt rex Abiſalomem.

CAP. XV.

1 Poſt hæc adhibuit ſibi Abiſalom aurigas, & equos, equitéſque ; & quinquaginta pedites incedebant ante eum. 2 Item conſurgens Abiſalom diluculò , ſedibat ad januam regis, & conſiderans omnem virum qui cauſam habebat , volebátque judicium ad regem deferre, vocabat eum ad ſe, dicebátque ; E qua civitate es tu? Reſpondebat ille, Ego ſervus tuus ex tali ſum tribu filiorum Iſrael. 3 Aiebat illi Abiſalom, Videtur mihi ſermo tuus rectus & conſentaneus; verùm non habes apud regem qui audiat ſermonem tuum.

שמואל ב : טו

me *super* & ,terra in judicem me ponat Quis : Absalom Dicebatque
4 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם מִי־יְשִׂמֵנִי שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי
? eum justificabo & ,judiciū & ,*lis ei* sit cui vir omnis veniat
יָבֹא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ רִיב־וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו׃
,suam manum *mittebat* &,ei se *incurvandum ad* ,*virum appropinquando in*,erat Et
5 וְהָיָה בִּקְרָב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֺת לוֹ וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ
Absalom faciebat Et .*ei osculum dabat* & ,eum apprehendebat &
6 וְהֶחֱזִיק לוֹ וְנָשַׁק לוֹ׃ וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם
ad *judicium ad* veniebant qui ,Israel universo *hoc verbum juxta*
כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט אֶל־
,fuit Et .Israel virorum cor Absalom furabatur & : regem
7 הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי
Ibo : regem ad Absalom dixit & ,annorū quadraginta fine à
מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה
.Chebron in Domino vovi quod ,meum votū reddam & ,*nunc*
נָּא וַאֲשַׁלֵּם אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃
:dicendo ,Aram in Ghesur in *me manendo in* tuus servus vovit votum Quia
8 כִּי־נֶדֶר נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לֵאמֹר
serviam & ,Jerusalaim in Dominus me reduxerit reducendo Si
אִם־יָשִׁיב יְשִׁיבֵנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַםִ וְעָבַדְתִּי אֶת־
abiit & ,surrexit & : pace in Vade ,rex ei Dixitque .Domino
9 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ
tribus universas in *vestigatores* Absalom misit Et .Chebron in
10 חֶבְרוֹנָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם מְרַגְּלִים בְּכָל־שִׁבְטֵי
: dicetis & ,buccinæ *vocem* *vos audire Circa* : dicendo ,Israel
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשֹּׁפָר וַאֲמַרְתֶּם
iverunt Absalom cum Et .Chebron in Absalom Regnavit
11 מָלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְאֶת־אַבְשָׁלוֹם הָלְכוּ
;sua *perfectione* in *euntes* & ,invitati ,Jerusalaim de viri ducenti
מָאתַיִם אִישׁ מִירוּשָׁלַםִ קְרֻאִים וְהֹלְכִים לְתֻמָּם
Achitophel ad Absalom Misitque .*verbum omne* sciebant nec
12 וְלֹא יָדְעוּ כָּל־דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶת־אֲחִיתֹפֶל
ipsum immolando in ,Ghiloh de sua civitate de David consiliarū Ghilonitā
הַגִּילֹנִי יוֹעֵץ דָּוִד מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזָבְחוֹ אֶת־
cum *se multiplicans &* ,*vadens* populus & ,valida *colligatio* fuit & : victimas
הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרָב אֶת־
cor Fuit : dicendo ,David ad *indicator* venit Et .Absalom
13 אַבְשָׁלוֹם׃ וַיָּבֹא הַמַּגִּיד אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הָיָה לֶב־
,suis servis omnibꝰ David Dixitque .Absalom post Israel viri
14 אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל־עֲבָדָיו
erit non quia ;fugiamus & ,Surgite : Jerusalaim in secum qui
אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִירוּשָׁלַםִ קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי לֹא־תִהְיֶה־
,acceleret fortè ne ,ire festinate : Absalom *faciebus* à evasio nobis
לָנוּ פְלֵיטָה מִפְּנֵי אַבְשָׁלֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן־יְמַהֵר
civitatem percutiat & ,malum nos super impellat & ,nos apprehēdat &
וְהִשִּׂגָנוּ וְהִדִּיחַ עָלֵינוּ אֶת־הָרָעָה וְהִכָּה הָעִיר
omne Secundū : regem ad regis servi Dixeruntque gladii *os ad*
15 לְפִי־חָרֶב׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל
, rex est egressus Et .tui servi ecce , rex meus dominꝰ elegerit quod
16 אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה עֲבָדֶיךָ׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ
mulieres decem rex reliquit & : suis pedibus *in* ejus *domus* omnis &
וְכָל־בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר נָשִׁים
populus omnis & , rex est egressus Et .domum *custodiendum ad* ,pellices
17 פִּלַגְשִׁים לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם
ejus servi universi Et .*elongationis domi* steterunt & : suis pedibus *in*
18 בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחָק׃ וְכָל־עֲבָדָיו
omnes & ,Pelethi omnes & ,Cherethi omnes & ,ejus manū *super transeuntes*
עֹבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי וְכָל־הַפְּלֵתִי וְכָל־
,Gath de suo pede in venerant qui , viri sexcenti Ghittæi
הַגִּתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר־בָּאוּ בְרַגְלוֹ מִגַּת
.regis *facies super transeuntes*
עֹבְרִים עַל־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃

Versio VUL. LAT.

4 Dicebátque Absalom; Quis me
constituat judicem super terram,
ut ad me veniant omnes
qui habent negotium, & justè
5 judicem? Sed & cùm accederet
ad eum homo ut salutaret
illum, extendebat manum suā,
& apprehendens, osculabatur
6 eum. Faciebátque hoc omni
Israel venienti ad judicium, ut
audiretur à rege, & sollicitabat
7 corda virorum Israel. Post
quadraginta autem annos, dixit
Absalom ad regem David;
Vadam, & reddam vota mea
quæ vovi Domino in Hebron.
8 Vovens enim vovit servus tuꝰ,
cùm esset in Gessur Syriæ, dicens;
Si reduxerit me Dominꝰ
in Jerusalem, sacrificabo Domino.
9 Dixítque ei rex David,
Vade in pace. Et surrexit, &
10 abiit in Hebron. Misit autem
Absalom exploratores in universas
tribus Israel, dicens;
Statim ut audieritis clangorem
buccinæ, dicite; Regnavit Absalom
11 in Hebron. Porrò cum
Absolom ierunt ducenti viri
de Jerusalem vocati, euntes simplici
corde, & causam penitùs
12 ignorantes. Accersivit quoque
Absalom Achitophel Gilonitem
consiliarium David, de civitate
sua Gilo. Cúmque immolaret
victimas, facta est conjuratio
valida, populúsq; concurrens
augebatur cum Absalom.
13 Venit igitur nuntius ad
David dicens, Toto corde universus
Israel sequitur Absalom.
14 Et ait David servis suis,
qui erant cum eo in Jerusalem;
Surgite, fugiamus: neque enim
erit nobis effugium à facie Absalom:
festinate egredi, ne fortè
veniens occupet nos, & impellat
super nos ruinam, &
percutiat civitatem in ore gladii.
15 Dixerúntque servi regis
ad eum; Omnia quæcunque
præceperit dominꝰ noster rex,
libenter exequemur servi tui.
16 Egressus est ergò rex, & universa
domus ejus, pedibꝰ suis:
& dereliquit rex decem mulieres
concubinas ad custodiendam
17 domum. Egressúsque rex
& omnis Israel pedibus suis,
18 stetit procul à domo: Et universi
servi ejꝰ ambulabant juxta
eum, & legiones Cerethi et
Phelethi, & omnes Gethæi,
pugnatores validi, sexcenti viri,
qui secuti eum fuerant de
Geth pedites, præcedebant regem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ, Τίς με καταστήσει κριτὴν
ἐν τῇ γῇ, (ζ) καὶ ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ
(η) ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω
5 αὐτόν; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα
τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, καὶ (θ) ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν
6 αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ κατὰ τὸ
ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις
εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο
7 Ἀβεσσαλὼμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. Καὶ
ἐγένετο ἀπὸ τέλους (ι) τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ
εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πορεύσομαι
δή, καὶ ἀποτίσω τὰς εὐχάς μου, ἃς (κ)
8 ηὐξάμην τῷ κυρίῳ ἐν Χεβρών· Ὅτι εὐχὴν
ηὔξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοὺρ
ἐν Συρίᾳ, λέγων, Ἐὰν ἐπιστρέφων (λ) ἐπιστρέψῃ
με κύριος εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ λατρεύσω
9 τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Βάδιζε
εἰς εἰρήνην. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών.
10 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ (μ) κατασκόπους
ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐν
τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε,
(ν) Βεβασίλευκε βασιλεὺς Ἀβεσσαλὼμ
11 ἐν Χεβρών. Καὶ μετὰ Ἀβεσσαλὼμ ἐπορεύθησαν
διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ κλητοί· καὶ
πορευόμενοι (ξ) τῇ ἁπλότητι αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν
12 πᾶν ῥῆμα. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ
Ἀχιτόφελ (ο) τῷ Θεκωνὶ σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ
τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ Γωλὰ ἐν τῷ θυσιάζειν (π)
αὐτόν. καὶ ἐγένετο (ρ) σύνδεσμα ἰσχυρόν· καὶ ὁ (σ)
λαὸς ὁ πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Ἀβεσσαλώμ.
13 Καὶ παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς
Δαυίδ, λέγων, Ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν
14 Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ
πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ
τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, (τ) Ἀνάστητε καὶ φύγωμεν,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ·
(υ) ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα
μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐξώσῃ ἐφ᾽
ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξῃ τὴν (φ) πόλιν ἐν στόματι
15 μαχαίρας. Καὶ (χ) εἶπον οἱ παῖδες τοῦ
βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα
ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς, ἰδοὺ
16 οἱ παῖδές σου. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ
πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν. καὶ ἀφῆκεν
ὁ βασιλεὺς (ψ) δέκα γυναῖκας τῶν παλλακῶν
17 αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ
βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ (ω) πεζῇ,
18 καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν. Καὶ πάντες
οἱ παῖδες (α) αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον,
καὶ πᾶς Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ (β) Φελεθί, καὶ ἔστησαν
ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς
παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
περὶ αὐτόν, καὶ πάντες οἱ ἁδροί, καὶ πάντες
οἱ μαχηταὶ ἑξακόσιοι ἄνδρες· καὶ παρῆσαν ἐπὶ
χεῖρα αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ Χελεθί, καὶ πᾶς ὁ Φελεθί,
καὶ πάντες οἱ Γεθαῖοι οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες
οἱ ἐλθόντες (γ) τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ
πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.

Et dixit Abessalom, Quis me 4
constituat judicem in (d) terra: et
super me veniet omnis vir, cuicunq;
fuerit controversia, & judicium;
et justificabo eum? Et factū
est, cùm appropinquaret vir ad 5
adorandum eum; & extendebat
manū suā, & apprehendebat cū,
& deosculabatur eum. Et fecit 6
Abessalom juxta verbum hoc omni
Israel, iis qui adveniebant
in judiciū ad regē: et Abessalom
suum faciebat cor virorū Israel.
Et factum est à (e) fine quadraginta 7
annorū, et dixit Abessalom
ad patrem suum; Ibo nunc, et reddam
vota mea quæ vovi Domino
in Chebron: Quoniā votū vovit 8
servus tuus, cùm ego habitarem
in Gedsur in Syria, dicens; Si reducens
reduxerit me Dominꝰ in
Hierusalem, & serviam Domino.
Et dixit ei rex, Vade in pace. Et 9
surgens ivit in Chebron. Et misit 10
Abessalom exploratores in omnes
tribus Israel, dicens; In audiendo
vos vocem corneæ, et dicetis; Regnavit
rex Abessalom in Chebron.
Et post Abessalom iverunt ducenti 11
viri ex Hierusalem vocati, &
euntes simplicitate suā, & non
noverunt omne verbū. (f) Et misit 12
Abessalom ad Achitophel Thecom
consiliarium David de civitate
ejus, de Gola, dum ille sacrificaret.
Et facta est coitio fortis:
& populꝰ pergens, & multꝰ cum
Abessalom. Et advenit adnuntiās 13
ad David, dicens; Factum est cor
virorū Israel post Abessalom. Et 14
dixit David omnibus pueris suis,
qui secum, qui in Hierusalē; Surgite,
& fugiamꝰ: quoniā non est nobis
salus à facie Abessalom. Festinate
ad eundum: ut non festinet,
& apprehendat nos, & projiciat
super vos malum, & percutiat civitatem
in ore gladii. Et dixerūt 15
pueri regis ad regē; Juxta omnia
quæcunq; elegit dominus noster
rex, ecce pueri tui. Et egressus est 16
rex, & universa domus ejus (g)
pedibus suis. Et dimisit rex decem
mulieres de concubinis suis
ad custodiendā domū. Et egressꝰ 17
est rex, et omnes pueri ejꝰ pedibꝰ:
& steterunt in domo, quæ longè.
Et omnes pueri ejus super manū 18
ejus transibant, (h) & universus
Chelethi, & universus Phelethi:
et steterunt super oleam in deserto.
Et omnis populus prætergrediebatur
juxta eum, & omnes
qui circa eum, & omnes robusti,
& omnes bellatores sexcenti viri:
et transierunt super manum ejus.
Et universus Chelethi, et universus
Phelethi, et omnes Gethæi
sexcenti viri, qui venerant
pedibus suis è Geth, et euntes ad
faciem regis.

MS.A. (ζ) ἐπ᾽ ἐμοῦ ἐπελεύσεται (η) οὗ ἐὰν (θ) κατελαμβάνετο (ι) τεσσαράκοντα
(κ) εὐξάμην (λ) ἐπιστρέψῃ με ὁ κύριος (μ) κατασκόπους πάσαις (ν) Βεβασίλευκεν Ἀβεσσαλὼμ (ξ) ἐν τῇ (ο) τῷ
Γιλωναίῳ τῷ συμβούλῳ Δαυὶδ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Γωλὰ (π) αὐτὸν τὰς θυσίας. καὶ (ρ) σύστρεμμα (σ) λαὸς πορευόμενος
(τ) Ἀνάστητε (υ) καὶ ταχύνατε (φ) πόλιν στόματι (χ) εἶπαν (ψ) τὰς * δὲ -- γυναῖκας (ω) πεζοί, (α) αὐτοῦ παρῆγον ἀνὰ
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ Χερεθθεὶ (β) Φελεθθεί, καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι ἑξακόσιοι (γ) ἐν * ταῖς πόλεσιν αὐτῶν εἰς Γέθ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם מַן יְמַנִּנַּנִי דַיָּנָא בְּאַרְעָא וּקְדָמַי יֵיתֵי כָּל גְּבַר דִּיהֵי לֵיהּ דִּין וּמַצּוּ וַאֲדִינְנֵיהּ
5 בִּקְשׁוֹט׃ וַהֲוָה כַּד קְרֵב גַּבְרָא לְמִסְגַּד לֵיהּ וּמוֹשִׁיט יַת יְדֵיהּ וּמַתְקִיף בֵּיהּ וְנָשֵׁק לֵיהּ׃
6 וַעֲבַד אַבְשָׁלוֹם כְּפִתְגָּמָא הָדֵין לְכָל יִשְׂרָאֵל דְּאָתַן לְמֵדַן לְוָת מַלְכָּא וּגְנִיב אַבְשָׁלוֹם יַת
7 לִבָּא דֶּאֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבְּעִין שְׁנִין וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לְמַלְכָּא אֵיזֵיל כְּעַן וַאֲשַׁלֵּם
8 יַת נִדְרַי דִּנְדָרִית קֳדָם יְיָ בְּחֶבְרוֹן׃ אֲרֵי נִדְרָא נְדַר עַבְדָּךְ בְּמִתְּבִי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לְמֵימַר
9 אִם אֲתָבָא יְתִיבִנַּנִי יְיָ לִירוּשְׁלֵם וְאֶפְלַח קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא אֱזֵיל בִּשְׁלָם וְקָם וַאֲזַל
10 לְחֶבְרוֹן׃ וּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם מְאַלְּלִין בְּכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר כְּמִשְׁמַעְכוֹן יַת קָל
11 שׁוֹפָרָא וְתֵימְרוּן מְלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְעִם אַבְשָׁלוֹם אֲזַלוּ מָאתַן גַּבְרִין מִירוּשְׁלֵם
12 זְמִינִין וַאֲזְלִין לְתוּמֵּיהוֹן וְלָא יָדְעִין כָּל מִדָּעַם׃ וּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם יַת אֲחִיתוֹפֶל גִּילוֹנָאָה
מְלִיכָא דְדָוִד מִקַּרְתֵּיהּ מִגִּילוֹ בְּדַבָּחוּתֵיהּ יַת דִּבְחַיָּא וַהֲוָה מְרָדָא תַּקִּיף וְעַמָּא אָזֵיל וְסָגֵי
13 עִם אַבְשָׁלוֹם׃ וַאֲתָא דִּמְחַוֵּי לְוָת דָּוִד לְמֵימַר אִתְפְּנִי לִבָּא דֶּאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל בָּתַר אַבְשָׁלוֹם׃
14 וַאֲמַר דָּוִד לְכָל עַבְדּוֹהִי דִּי עִמֵּיהּ בִּירוּשְׁלֵם קוּמוּ וְנַעֲרוֹק אֲרֵי לָא תְהֵי לָנָא שֵׁיזָבָא מִן
קֳדָם אַבְשָׁלוֹם אוֹחוּ לְמֵיזַל דִּלְמָא יוֹחֵי וְיִדְבְּקִנָּנָא וְיִכְמוֹן יַת בִּישְׁתָּא עֲלָנָא וְיִמְחֵי יַת
15 קַרְתָּא לְפִתְגָּם דְּחָרֶב׃ וַאֲמַרוּ עַבְדֵי מַלְכָּא לְמַלְכָּא כְּכֹל דְּיֵימַר רִבּוֹנִי מַלְכָּא הָא עַבְדָּךְ׃
16 וּנְפַק מַלְכָּא וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ דִּי עִמֵּיהּ וּשְׁבַק מַלְכָּא יַת עֲשַׂר נְשִׁין לְחֵינָן לְמִטַּר בֵּיתָא׃
17 וּנְפַק מַלְכָּא וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עִמֵּיהּ וְקָמוּ בַּאֲתַר רְחִיק׃ וְכָל עַבְדּוֹהִי עָבְרִין עַל יְדוֹהִי וְכָל
18 קַשָּׁתַיָּא וְכָל קַלָּעַיָּא וְכָל גִּתָּאֵי שִׁית מְאָה גַּבְרָא דְּאָתוֹ עִמֵּיהּ מִגַּת עָבְרִין קֳדָם מַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dicebat Absalom: Quis præficiet me judicē in terra, ut ante me veniat 4
omnis vir cui sit judiciū & lis, & judicabo illū in veritate? Et erat quando 5
accedebat quispiam ad adorandum eum, extendebat manum suam & apprehendebat
illum, & osculabatur illum. Et faciebat Absalom secundùm 6
verbum hoc omni Israeli qui ibant ut judicarentur *ad* regem: & furabatur
Absalom cor hominum Israel. Et fuit à fine quadraginta annorum, & 7
dixit Absalom ad regem: Eam quæso & reddam vota mea quæ vovi ante
Dn̄m in Hhebron. Nam votum vovit servus tuus, cùm sederet in Gessur in 8
Aram dicendo: Si reducendo reduxerit me Dn̄s in Jerusalem, serviam
ante Dn̄m. Et dixit illi rex, Vade in pace: & surrexit & ivit ad Hhebron. 9
Et misit Absalom exploratores ad omnes tribus Israel dicendo: Cùm audieritis 10
vos vocem buccinæ, dicatis, Regnavit Absalom in Hhebron. Et 11
cum Absalom ierant ducenti viri ex Jerusalem invitati, & abierunt in simplicitate
sua, & non noverant omnino quicquam. Et misit Absalom Ahhitophel 12
Gilonæum consiliarium David ex civitate sua ex Giloh dum sacrificaret
sacrificia, & fuit rebellio valida; et populus ambulabat et multiplicabatur
cum Absalom. Et venit qui nunciavit ad David dicendo: Declinavit 13
cor hominum Israel post Absalom. Et dixit David ad omnes servos 14
suos qui erant secum in Jerusalem: Surgite et fugiamus, quia non erit
nobis evasio ab-ante Absalom: festinate abire, ne fortè festinet et assequatur
nos, et insidietur malum super nos, et percutiat civitatem
in acie gladii. Et dixerunt servi regis regi: Secundùm omnia quæ 15
dicet dn̄s meus rex, ecce servi tui. Et exivit rex et omnis homo domus 16
ejus *qui* cum illo, et reliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam
domum. Et exivit rex et omnis *homo domus ejus* cum illo, et steterunt 17
in loco longinquo. Et omnes servi illius transibant ad manum 18
ejus, et omnes sagittarii et omnes fundibularii, et omnes Githæi sexcenti
viri qui venerunt cum illo ex Gath, transibant ante regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܠܗ ܬܘܒ ܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܢܩܝܡܢܝ ܕܝܢܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܠܘܬܝ ܢܐܬܐ ܟܠ ܓܒܪ 4
ܕܐܝܬ ܠܗ ܕܝܢܐ ܘܬܒܥܬܐ. ܘܡܙܕܩܢܐ ܗܘܝܬ ܠܗ. * ܘܟܕ ܕܩܐܡ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܠܡܣܓܕ ܠܗ. 5
ܐܚܝܕ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ ܘܢܫܩ ܠܗ. * ܘܥܒܕ ܗܘܐ ܐܒܫܠܘܡ ܗܟܢܐ. ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܝܢ 6
ܗܘܘ ܠܕܝܢܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܓܢܒܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ 7
ܒܬܪ ܐܪܒܥ ܫܢܝܢ. ܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܡܠܟܐ. ܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ ܕܢܕܪܬ ܠܡܪܝܐ ܒܚܒܪܘܢ.
* ܢܕܪܐ ܓܝܪ ܢܕܪ ܥܒܕܟ. ܟܕ ܝܬܒ ܗܘܝܬ ܒܓܫܘܪ ܘܒܐܕܘܡ. ܐܢ ܡܗܦܟܘ ܡܗܦܟ ܠܝ 8
ܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܐܦܠܘܚ ܠܡܪܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܚܒܪܘܢ. 9
* ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܓܫܘܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܡܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܩܠܐ 10
ܕܫܝܦܘܪܐ. ܐܡܪܘ ܕܡܠܟ ܐܒܫܠܘܡ ܒܚܒܪܘܢ. * ܘܥܡ ܐܒܫܠܘܡ ܐܙܠܘ ܡܐܬܝܢ 11
ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܙܠܘ ܠܬܡܝܡܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܡܕܡ. * ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐ 12
ܚܝܬܘܦܠ ܓܝܠܘܢܝܐ. ܡܠܟܗ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ. ܡܢ ܓܝܠܘܢ. ܟܕ ܕܒܚ
ܕܒܚܐ. ܘܣܓܝ ܗܘܐ ܛܒ ܩܛܪܐ. ܘܥܡܐ ܣܓܐ ܗܘܐ ܘܐܙܠ ܥܡ ܐܒܫܠܘܡ. * ܘܐܬܐ 13
ܡܫܬܥܝܢܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܕܐܬܗܦܟ ܠܒܗܘܢ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܥܡܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܩܘܡܘ ܢܥܪܘܩ ܠܢ. ܕܠܐ 14
ܢܗܘܐ ܠܢ ܦܠܛܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ. ܐܙܠܘ ܠܢ ܒܥܓܠ. ܕܠܐ ܢܣܬܪܗܒ ܘܢܕܪܟܢ.
ܘܢܚܬ ܥܠܝܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܢܡܚܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ. * ܘܐܡܪܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ 15
ܠܡܠܟܐ. ܟܠ ܕܨܒܐ ܐܢܬ ܡܪܢ ܡܠܟܐ. ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܝܟ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ 16
ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬܗ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܥܣܪ ܢܫܝܢ ܦܠܓܫܬܐ. ܕܢܛܪܢ ܒܝܬܐ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ 17
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܒܪܓܠܘܗܝ. ܘܩܡܘ ܒܪܚܘܩܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܥܒܪܝܢ ܥܡܗ 18
ܘܟܠܗܘܢ ܚܐܪܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܬܝܐ ܕܐܬܘ ܒܪܓܠܗ ܡܢ ܓܬ. ܥܒܪܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

Dicebat illi præterea Abiſalom, Utinam con- 4
ſtituerer judex in terra, & ad me veniret qui-
cunque litem habet vel petitionem: ſanè ju-
ſtum pronuntiarem illum. Et cùm ſurgeret 5
homo ille ut adoraret eum, apprehendebat
manum ejus, & oſculabatur eum. Atque ita 6
faciebat Abiſalom cunctis Iſraelitis venienti-
bus ad litigandum coram rege: abduxítq; A-
biſalom cor omnium filiorum Iſrael. Demũ 7
poſt quatuor annos dixit Abiſalom regi, Abe-
am *rogo* ſolutum vota mea quæ vovi Dño in
Hebron: Votũ enim voverat ſerv⁹ tuus dum 8
manerẽ in Geſſur et in Edom, Si omnino redu-
ceret me Dñs in Jeruſalem, adoraturũ me Do-
minum. Ait illi rex, Vade in pace: qui ſur- 9
gens abiit in Hebron. Miſit autem Abiſalom 10
exploratores ꝑ omnes trib⁹ Iſraelis hiſce man-
datis; Cùm audieritis ſonum buccinæ, dicite;
Regnavit Abiſalom in Hebron. Unà cum 11
Abiſalome abierant ducenti viri ex Jeruſa-
lem: abierant verò ſimpliciter, nullius rei
conſcii. Miſit quoque Abiſalom ad Ahito- 12
phel Galionitam conſiliarium regis Davidis,
& adduxit eum è civitate ſua, è Galio, dum
mactaret victimam: denique magis magíſ-
que proficiebat & invaleſcebat, populo ve-
hementer augeſcente penes Abiſalomem.
Tum venit nuntius ad Davidem, & dixit ei, 13
Conſpiravit cor filiorum Iſrael cum Abiſa-
lome. Quamobrem dixit David omnibus 14
ſervis ſuis qui ſecum erant in Jeruſalem, Sur-
gite, fugiamus, ne fortè nequeamus evadere
à conſpectu Abiſalomis: feſtinanter abeamus,
ne fortè properans apprehendat nos, & im-
pellat in nos malum, urbémque acie gladii
percutiat. Dixerunt ſervi regis ad regem, 15
Quicquid volueris domine noſter rex, ita fa-
cturi ſunt ſervi tui. Egreſſus eſt itaque rex 16
cum tota familia ſua, & reliquit rex decem
fœminas concubinas ut cuſtodirent domum
ſuam. Egreſſus eſt inquam rex totúſque po- 17
pulus poſt veſtigia ejus, & ſteterunt procul:
Omnibus etiam ſervis ejus tranſeuntibus ſe- 18
cus eum; & omnibus nobilibus, cunctíſque
militibus ejus, & omnibus Gethæis qui ſe-
cuti fuerant veſtigia ejus è Geth, coram rege
tranſeuntibus;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فيقول لابيسالوم ليت لو صرت لنا قاضيا على الارض * وكان كل رجل ياتي الى خصومة فاذا 4 5
قام الرجل ليسجد له كان ابيسالوم يمسك بيده ويقبلها * وكان هذا صنيع ابيسالوم 6
بجميع بني اسرايل الذين كانوا ياتون الملك ليقتضوا بين يديه * فاصغى الى ابيسالوم
قلوب جميع بني اسرايل * ومن بعد اربعة سنين قال ابيسالوم للملك اني اريد ان انطلق 7
فاقضي نذرا على بحبران * لان عبدك نذر نذرا حيث كنت بجاسور وادوم * وقلت ان 8
ردني الله الى اورشليم اعبد الرب بحبران * قال له الملك انطلق بسلام * فقام انطلق الى 9
حبران * وارسل ابيسالوم جواسيس الى جميع اسباط بني اسرايل * وامرهم وقال * اذا سمعتم صوت 10
الساقور قولوا ان ابيسالوم قد ملك بحبران * وكان قد انصرف مع ابيسالوم مايتا رجل 11
وانطلقوا معه من غير ان يعلموا ما في نفسه * وارسل ابيسالوم الى احيتوفال وزير داود الجلواني 12
واخذه من قريته من جيلو وهو يذبح ذبيحة لله * وكثر الذين جاوا الى ابيسالوم * واشتدت
الفتنة جدا * وكثر الشعب الذي مع ابيسالوم * فجاوا المخبرون الى داود وقالوا له * قد صفت 13
قلوب جميع بني اسرايل لابيسالوم * واحبوه ليملك * فقال داود لجميع عبيده * قوموا بنا 14
نهرب قبل ان يدركنا ابيسالوم * ولا نقدر ان ننجوا منه * اهربوا بنا سريعا قبل ان يعجل
علينا ويدركنا وينزل بنا البلا ويقتل كل من في قريتنا بالسيف * قال عبيد الملك للملك 15
ما احببت ايها الملك سيدنا هكذا تصنع عبيدك * فنزل الملك في قصره عشر من 16
السراري ليحفظن بيته * وخرج الملك وجميع الشعب معه * وقام الملك خارج القرية لينظر 17
الى جميع عبيده كيف يجوزون * ومر به جميع عبيده وجميع اجناده * وجميع احراره * وجميع 18
الجاثيين الذين اتوه خرجوا معه *

Reſpondebat ille Abiſalomi, O utinam eſ- 4
ſes nobis judex ſuper terram. Ad hæc 5
quoties veniebat aliquis ad cauſam di-
cendam, cùm ſurgeret homo iſte ut ado-
raret eum, prehenſabat Abiſalom manum
ejus, & oſculabatur eam. Cúmque hoc 6
modo ſe gereret Abiſalom cum omnibus
Iſraelitis qui accedebant ad regem cau-
ſam dicturi apud eum, inclinârunt ad A-
biſalomem corda omnium Iſraelitarum.
Poſt annos quatuor dixit Abiſalom ad 7
regem, Equidem abire cupio votum quo
teneor, ſolutum in Hebron. Nam ſervus 8
tuus votum voverat dum eſſem in Geſſur
& Edom, ac dixeram; Si reduxerit me
Deus ad Jeruſalem, adorabo Dominum in
Hebron. Cui dicente rege, Vade in pace, 9
ſurgens profectus eſt in Hebron. Miſit 10
autem Abiſalom exploratores ad omnes
tribus filiorum Iſrael, & præcepit eis ac
dixit; Statim atque audieritis vocem tu-
bæ, dicite; Jam regnavit Abiſalom in
Hebron. Porrò cum Abiſalome abierant 11
ducenti viri, qui cum eo profecti fuerant
ignorantes quod habebat in animo. Dein- 12
de miſit Abiſalom ad Achithophelem con-
ſiliarium Davidis Galonitem, ſumpsítque
eum è civitate ipſius, è Gilo, dum offer-
ret ſacrificium Deo: & creſcebant qui
confluebant ad Abiſalomem, multúmque
invaleſcebat conſpiratio; multiplicabatur
enim populus cum Abiſalome. Et vene- 13
runt nuntii ad Davidem, & dixerunt ei;
Jam ſincera facta ſunt corda omnium
Iſraelitarum erga Abiſalomem, ipſúmq;
regnare volunt. Tum ait David omni- 14
bus ſervis ſuis, Surgite fugiamus ante-
quam aſſequatur nos Abiſalom, nec poſſi-
mus eripere nos ab eo: fugiamus celeriter
antequam præoccupet nos, & apprehen-
dat nos, inferátque nobis calamitatem,
et occidat omnes qui ſunt in civitate no-
ſtra, gladio. Dixerunt ſervi regis ad 15
regem, Quod libuerit O rex domine no-
ſter, ita facient ſervi tui. Cùm ergò ma- 16
nere juſſiſſet rex in palatio ſuo decem è
concubinis ut cuſtodirent domum ſuam,
Egreſſus eſt rex totúſque cum eo popu- 17
lus, ſtetítque rex extra civitatem ut vi-
deret quomodò tranſirent omnes ſervi
ſui. Et cùm tranſiiſſent juxta eum o- 18
mnes ſervi ipſius, & omnes milites ejus,
omnéſque nobiles ipſius; & omnes Ge-
thæi qui venerant ad eum, egreſſi eſſent
cum ipſo;

שמואל ב: טו.

tu etiam *ibis* quid Ut : Ghittæum Itthai ad rex Dixitque
19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה תֵלֵךְ גַּם־אַתָּה
migrans etiam & , *tu* alienigena quia ,rege cum mane &,revertere ?nobiſcũ
אִתָּנוּ שׁוּב וְשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נָכְרִי אַתָּה וְגַם־גֹּלֶה
te faciam movere hodie & ,tuum venire Herì .tuum locum ad *tu*
20 אַתָּה לִמְקוֹמֶךָ׃ תְּמוֹל ׀ בּוֹאֶךָ וְהַיּוֹם אֲנוֹעֲךָ
,revertere : *vadens ego quo ſuper vadens* ego & :eundũ ad nobiſcum
עִמָּנוּ לָלֶכֶת וַאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר־אֲנִי הוֹלֵךְ שׁוּב
Itthai reſpondit Et .veritas & ,miſericordia tecum :tuos fratres reduc &
21 וְהָשֵׁב אֶת־אַחֶיךָ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ וַיַּעַן אִתַּי
quia , rex meꝰ dominꝰ vivat &,Dominꝰ Vivit :dixit & ,regi
אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה וְחֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם
ſi ,mortem ad ſi , rex meꝰ dominus *ibi fuerit quo* loco in
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם ׀ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־לְמָוֶת אִם־
: Itthai ad David Dixitque .tuus ſervus erit ibi quia *,vitas ad*
22 לְחַיִּים כִּי־שָׁם יִהְיֶה עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אִתַּי
omnis & ,ejus viri omnes &,Ghitthæus Itthai tranſivit & :tranſi & *,Vade*
לֵךְ וַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אִתַּי הַגִּתִּי וְכָל־אֲנָשָׁיו וְכָל־
, magna voce *flentes* terra omnis Et .ſecum *quæ familia*
23 הַטַּף אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל
, Chidron *torrente in tranſiens* rex & *: tranſeuntes* populus omnis &
וְכָל־הָעָם עֹבְרִים וְהַמֶּלֶךְ עֹבֵר בְּנַחַל קִדְרוֹן
.deſertum ad viæ *facies ſuper tranſeuntes* populus omnis &
וְכָל־הָעָם עֹבְרִים עַל־פְּנֵי־דֶרֶךְ אֶת־הַמִּדְבָּר׃
arcam portantes ſecum Levitæ omnes & ,Sadoc etiam ecce Et
24 וְהִנֵּה גַם־צָדוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ נֹשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן
,Ebjathar aſcendit Et : Dei arcam ſtatuerunt & , Dei fœderis
בְּרִית הָאֱלֹהִים וַיַּצִּקוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיַּעַל אֶבְיָתָר
Dixitque .civitate de tranſire *populum omnem conſummare ad uſque*
25 עַד־תֹּם כָּל־הָעָם לַעֲבוֹר מִן־הָעִיר׃ וַיֹּאמֶר
ſi :urbem in Dei arcam Reduc : Sadoc ad rex
הַמֶּלֶךְ לְצָדוֹק הָשֵׁב אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר אִם־
& ,eam *me faciet videre* &,me reducet & ,Dñi oculis in gratiã invenero
אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה וֶהֱשִׁבַנִי וְהִרְאַנִי אֹתוֹ וְאֶת־
faciat ;ego ecce ,te in complacui Non :dixerit ſic ſi Et .ejus *domicilium*
26 נָוֵהוּ׃ וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא חָפַצְתִּי בָּךְ הִנְנִי יַעֲשֶׂה־
:ſacerdotẽ Sadoc ad rex Dixitque .ſuis oculis in bonũ quod *ſicut* mihi
27 לִּי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צָדוֹק הַכֹּהֵן
,tuus filius Achimahas & : pace in civitatẽ in revertere ?*tu* Videns Nonne
הֲרוֹאֶה אַתָּה שֻׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וַאֲחִימַעַץ בִּנְךָ
ego ,Videte .vobiſcum veſtri filii duo ,Ebjathar filiꝰ Jonathan &
28 וִיהוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם׃ רְאוּ אָנֹכִי
,vobiſcum à verbum *venire uſque* ,deſerti *tranſitibus* in *morans*
מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַבְרוֹת הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם
Dei arcam Ebjathar & ,Sadoc reduxit Et .mihi *nunciandũ ad*
29 לְהַגִּיד לִי׃ וַיָּשֶׁב צָדוֹק וְאֶבְיָתָר אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
,aſcẽdens ,olivarũ *aſcenſu in aſcẽdens* David Et .ibi manſerũt &,Jeruſalaim *in*
30 יְרוּשָׁלָם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וְדָוִד עֹלֶה בְמַעֲלֵה הַזֵּיתִים עֹלֶה
omnis & : diſcalceatus *vadens ipſe* & ,opertum ei caput & ;flens &
וּבוֹכֶה וְרֹאשׁ לוֹ חָפוּי וְהוּא הֹלֵךְ יָחֵף וְכָל־
,aſcendẽdo aſcẽdebant & ,ſuũ caput *vir* operuerunt ,ſecum qui populus
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עָלֹה
colligatoribus in Achitophel :dicendo *,indicavit* David Et .flendo &
31 וּבָכֹה׃ וְדָוִד הִגִּיד לֵאמֹר אֲחִיתֹפֶל בַּקֹּשְׁרִים
Achitophel conſilium *nunc* Infatua :David dixitque .Abſalom cum
עִם־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד סַכֶּל־נָא אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל
ut *,caput* ad uſque venit David ,fuit Et .Domine
32 יְהוָה׃ וַיְהִי דָוִד בָּא עַד־הָרֹאשׁ אֲשֶׁר־
Archites Chuſai ejus occurſum in ecce & ;Deo ibi ſe incurvaret
יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ חוּשַׁי הָאַרְכִּי
.ſuum caput ſuper *humus* & ,ſua tunica ſciſſus
קָרוּעַ כֻּתָּנְתּוֹ וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

19 Dixit autẽ rex ad Ethai Gethæum; Cur venis nobiſcũ? revertere, et habita cum rege, quia peregrinus es, & egreſſus es de 20 loco tuo. Herì veniſti, & hodiè compellêris nobiſcũ egredi? ego autem vadam quò iturus ſum: revertere, & reduc tecum fratres tuos, & Dominus faciet tecum miſericordiam & veritatem, quia oſtendiſti gra- 21 tiam & fidem. Et reſpondit Ethai regi, dicens; Vivit Dominus, & vivit dominꝰ meus rex: quoniam in quocunq; loco fueris, domine mi rex, ſive in morte, ſive in vita, ibi erit ſervꝰ tu- 22 us. Et ait David Ethai; Veni, & tranſi. Et tranſivit Ethai Gethæus, & omnes viri qui cum eo erant, & reliqua multitudo. 23 Omneſq; flebant voce magnâ, & univerſus populꝰ tranſibat: rex quoque tranſgrediebatur torrentem Cedron, & cunctus populus incedebat contra viam, quæ reſpicit ad deſertum. 24 Venit autẽ & Sadoc ſacerdos, et univerſi Levitæ cum eo, portantes arcam fœderis Dei, & depoſuerunt arcam Dei: & aſcendit Abiathar, donec expletus eſſet omnis populus, qui e- 25 greſſus fuerat de civitate. Et dixit rex ad Sadoc, Reporta arcam Dei in urbem: ſi invenero gratiam in oculis Domini, reducet me, & oſtendet mihi 26 eam, & tabernaculum ſuum. Si autem dixerit mihi, Non places: præſtò ſum, faciat quod bo- 27 num eſt coram ſe. Et dixit rex ad Sadoc ſacerdotẽ, O Videns revertere in civitatem in pace: & Achimaas filius tuꝰ, & Jonathas filiꝰ Abiathar, duo filii ve- 28 ſtri, ſint vobiſcum. Ecce ego abſcondar in campeſtribus de- ſerti, donec veniat ſermo à vo- 29 bis indicans mihi. Reportaverunt ergò Sadoc & Abiathar arcã Dei in Jeruſalem: & man- 30 ſerunt ibi. Porrò David aſcendebat clivum Olivarum, ſcandens & flens, nudis pedibꝰ incedens, & operto capite: ſed & omnis populꝰ, qui erat cum eo, operto capite aſcendebat plo- 31 rans. Nuntiatum eſt autẽ David, quòd & Achitophel eſſet in conjuratione cum Abſalom: dixitq; David; Infatua, quæſo, Domine, conſiliũ Achitophel. 32 Cúmq; aſcenderet David ſummitatem montis, in quo adoraturus erat Dominum, ecce occurrit ei Chuſai Arachites, ſciſſâ veſte, & terrâ pleno capite.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς (δ) Ἐθὶ τὸν Γεθαῖον, Ἱνατί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν; ἐπίστρεφε, καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ξένος εἶ σὺ, καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου. 20 Εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' (ε) ἡμῶν; καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὗ ἐὰν ἐγὼ πορευθῶ. ἐπίστρεφε καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. 21 Καὶ ἀπεκρίθη (ζ) Ἐθὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ (η) ἐὰν ᾖ ὁ κύριός (θ) μου, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωὴν, ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου. 22 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς (ι) Ἐθὶ, Δεῦρο, καὶ (κ) διάβαινε μετ' ἐμοῦ. καὶ παρῆλθεν (λ) Ἐθὶ ὁ Γεθαῖος καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ 23 ὄχλος ὁ μετ' αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιε φωνῇ μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς (μ) παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων· καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσ- 24 ωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον. Καὶ ἰδοὺ καί γε (ν) Σαδὼκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτοῦ, αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἀπὸ Βαιθάρ. καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ. καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς 25 πόλεως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς (ξ) πρὸς τὸν Σαδὼκ, Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν (ο) πόλιν. ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ (π) δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐ- 26 πρέπειαν αὐτῆς. Καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως, Οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ποιείτω μοι κατὰ 27 τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ, Ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Ἀχιμάας ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ οἱ 28 δύο (ρ) υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν. Ἴδετε, ἐγώ εἰμι στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, ἕως τοῦ ἐλ- 29 θεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαί μοι. Καὶ (σ) ἀπέστρεψε Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ. 30 Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε (τ) ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες. 31 (υ) Καὶ ἀνηγγέλη Δαυὶδ, λέγοντες, Καὶ Ἀχιτόφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Διασκέδασον δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ, κύριε ὁ θεός μου. 32 Καὶ ἦν Δαυὶδ (φ) ἐρχόμενος ἕως τοῦ (χ) Ῥὼς, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ θεῷ. καὶ ἰδοὺ εἰς (ψ) ἀπαντὴν αὐτῷ Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ διεῤῥηχὼς (ω) τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

19 Et dixit rex ad Ethi Gethæum, Ut quid vadis & tu nobiſcum? Reverte, & habita cum rege: quoniam peregrinus es tu, et quoniam tranſmigraſti tu de loco tuo. 20 Si heri adveniſti; (i) & hodiè movebo te nobiſcum? et etiã mutabis rurſus locum tuum. Heri exitus tuus: & hodiè tranſmovebo te nobiſcum ad eundum? Et ego ibo, quocunq; ivero. Reverte, & reduc fratres tuos tecum: & Dominus faciet tecum miſericordiam, & veritatem. 21 Et Ethi reſpondit regi, & dixit; Vivit Dominꝰ, (k) & vivit dominꝰ meꝰ rex, quòd in loco, ubicunq; fuerit dominꝰ meus, etſi ad mortem, etſi ad vitam, quia ibi erit ſervꝰ tuꝰ. 22 Et dixit rex ad Ethi; Veni, & tranſcende mecum. Et tranſivit Ethi Gethæus, & rex, & omnes pueri ejus, & omnis turba, quæ cum eo. 23 Et univerſa terra plorabat voce magnâ. (l) Et univerſus populus præteribant in torrente Cedron. Et rex tranſcendit torrentem Cedron. Et univerſus populus & rex præteribant ad (m) faciem viæ, quæ deſertum. 24 Et ecce etiam Sadoc, & omnes Levitæ cum eo levantes arcã teſtamenti Domini de (n) Bæthar. Et ſtatuerũt arcam Dei. Et aſcendit Abiathar, quoaduſq; ceſſavit univerſus populus tranſire de civitate. 25 Et dixit rex ad Sadoc; Reduc arcam Dei in civitatem. Si invenero gratiã in oculis Domini; & reducet me, & oſtendet mihi eam, & decorẽ ejus. 26 Et, ſi dixerit ſic, Non volui in te; ecce ego ſum: faciat mihi juxta id quod bonum in oculis ſuis. 27 Et dixit rex ad Sadoc ſacerdotẽ, (o) Videte: tu reverteris in civitatem in pace, & Achimaas filius tuus, & Jonathan filius Abiathar, duo filii veſtri vobiſcum. 28 Videte: ego quidem (p) caſtra facio in Araboth deſerti: quoaduſque veniat verbũ à vobis ad annunciandũ mihi. 29 Et reduxit Sadoc, & Abiathar, arcam Dei, in Hieruſalem, & (q) ſedit ibi. 30 Et David aſcendit in aſcenſione Olivarum, aſcendens, & plorans, et caput adopertus: et ipſe ibat diſcalceatus. Et univerſus populus, qui cum eo, adoperuit vir caput ſuum. Et aſcenderunt aſcendentes, et plorantes. 31 Et annunciatum eſt David, dicentes; Et Achitophel in iis, qui conglobantur cum Abeſſalom. Et dixit David; (r) Diſſipa nunc conſilium Achitophel, Domine Deus mi. 32 Et fuit David pergens uſq; ad (ſ) Rhos, ubi adoravit illic Deum. Et ecce in obviã ei Chuſi (t) princeps amicꝰ David diſciſſus tunicam ſuam: & terra ſuper caput ejus.

MS. A. (δ) Ἐθθεὶ τὸν Γεθθαῖον, (ε) ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι ἐφ' οὗ ἂν πορευθῶ. ἐπίστρεφε (ζ) Ἐθθεὶ (η) ἂν (θ) μου ὁ βασιλεὺς, καὶ (ι) Ἐθθεὶ, (κ) διάβαινε (λ) Ἐθθεὶ ὁ Γεθθαῖος, καὶ πάντες (μ) παρεπορεύοντο, καὶ ὁ βασιλεὺς παρερχόμενος ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον (ν) Σαδδοὺκ (ξ) τῷ Σαδδὼκ, (ο) πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἐὰν (π) δείξει αὐτὴν (ρ) υἱοὶ μεθ' (σ) ἀπέστρεψαν (τ) ἐκ τῆς ἀναβάσεως (υ) Καὶ Δαυὶδ ἀναγγέλη, λέγοντες, Ἀχιτόφελ (φ) εἰσερχόμενος (χ) Ῥὼς, (ψ) ἀπάντησιν (ω) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וַאֲמַר מַלְכָּא לְאִתַּי גִתָּאָה לְמָא תֵיזֵיל אַף אַתְּ עִמָּנָא תוּב וְתֵיב עִם מַלְכָּא אֲרֵי נוּכְרָא אַתְּ
20 וְאַף אִם גְּלֵי אַתְּ אֱזֵיל לָךְ לְאַתְרָךְ׃ תְּמָלֵי אֲתֵיתָא וְיוֹמָא דֵין אֲטַלְטְלִנָּךְ עִמָּנָא לְמֵיזַל וַאֲנָא
אֱזֵיל לַאֲתַר דְּלֵית אֲנָא יָדַע לְאָן אֲנָא אָזֵיל תּוּב וַאֲתֵיב יַת אֲחָךְ עִמָּךְ וַעֲבֵיד עִמְּהוֹן טֵיבוּ
21 וּקְשׁוֹט׃ וַאֲתֵיב אִתַּי יַת מַלְכָּא וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ וְקַיָּם רִבּוֹנִי מַלְכָּא אֱלָהֵן בְּאַתְרָא דִּיהֵי
22 תַּמָּן רִבּוֹנִי מַלְכָּא אִם לְמוֹתָא וְאִם לְחַיֵּי אֲרֵי תַמָּן יְהֵי עַבְדָּךְ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאִתַּי אֱזֵיל וַעֲבַר
23 וַעֲבַר אִתַּי גִתָּאָה וְכָל גֻּבְרוֹהִי וְכָל טַפְלָא דְּעִמֵּיהּ׃ וְכָל דָּיְרֵי אַרְעָא בָּכַן קָל רַב וְכָל עַמָּא
24 עָבְרִין וּמַלְכָּא עָבַר בְּנַחֲלָא דְקִדְרוֹן וְכָל עַמָּא עָבְרִין עַל אַפֵּי אוֹרַח מַדְבְּרָא׃ וְהָא אַף
צָדוֹק וְכָל לֵיוָאֵי עִמֵּיהּ נָטְלִין יַת אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ וַאֲקִימוּ יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ וּסְלִיק אֶבְיָתָר עַד
25 דִּשְׁלִים כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר מִן קַרְתָּא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְצָדוֹק אֲתֵיב יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ לְקַרְתָּא
אִם אַשְׁכַּח רַחֲמִין קֳדָם יְיָ וִיתִיבִנַּנִי וְיַחְזִנַּנִי קֳדָמוֹהִי וְאֶפְלַח קֳדָמוֹהִי בְּבֵית מַקְדְּשֵׁיהּ׃
26 וְאִם כְּדֵין יֵימַר לָא רַעֲוָא קֳדָמַי בָּךְ הָא אֲנָא יַעְבֵּיד לִי כְּמָא דְרַעֲוָא קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַר מַלְכָּא 27
לְצָדוֹק כַּהֲנָא חָזֵיתָא אַתְּ תּוּב לְקַרְתָּא בִּשְׁלָם וַאֲחִימַעַץ בְּרָךְ וִיהוֹנָתָן בַּר אֶבְיָתָר תְּרֵין
28 בְּנֵיכוֹן עִמְּכוֹן׃ חֲזוֹ דַּאֲנָא מִתְעַכַּב בְּמֵישְׁרֵי מַדְבְּרָא עַד דְּיֵימְטֵי פִּתְגָמָא מִנְּכוֹן לְחַוָּאָה לִי׃
29 וַאֲתִיב צָדוֹק וְאֶבְיָתָר יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ לִירוּשְׁלֶם וִיתִיבוּ תַמָּן׃ וְדָוִד סָלֵיק בְּמַסְקָנָא דְטוּר 30
זֵיתַיָּא סָלֵיק וּבָכֵי וְרֵישֵׁיהּ לֵיהּ מְכַרַךְ וְהוּא אָזֵיל יָחֵיף וְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ כְּרִיכוּ גְּבַר רֵישֵׁיהּ
31 וְסָלְקִין מִסַּק וּבָכַן׃ וְדָוִד אִתְחַוָּא לְמֵימַר אֲחִיתוֹפֶל בְּמָרוֹדַיָּא עִם אַבְשָׁלוֹם וַאֲמַר דָּוִד
32 קַלְקֵיל כְּעַן יַת מִלְכָּא דַאֲחִיתוֹפֶל יְיָ׃ וַהֲוָה דָוִד אָתָא עַד רֵישׁ טוּרַיָּא דִּי סְגִיד תַּמָּן קֳדָם יְיָ
וְהָא לִקְדָמוּתֵיהּ חוּשַׁי אַרְכָּאָה מְבַזְּעִין לְבוּשׁוֹהִי וְעַפְרָא רְמֵי בְּרֵישֵׁיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et dixit rex ad Ithai Githæum: Ad quid venies etiam tu nobiſcum? redi & ſede cum rege, quia alienigena tu & etiam *ſi* migrans tu; vade tibi ad locum tuum. 20 Heri veniſti & hodie tollam te nobiſcum ut venias? & ego ibo ad locum quem non cognovi quò ego vado: redi & reduc fratres tuos tecum, & fac cum illis benignitatem & veritatem. 21 Et reſpondit Ithai ad regem, & dixit: Permanet ipſe Dominus & vivit dominus meus rex, niſi in loco in quo erit ibi dominus meus ſive ad mortem ſive ad vitam, quòd ibi erit ſervus tuus. 22 Et dixit David ad Ithai, Vade & tranſi: & tranſivit Ithai Githæus & omnes viri ejus, & omnes parvuli qui erant cum illo. 23 Et omnes habitatores terræ plorabant voce magna, & omnis populus tranſibant, & rex tranſibat per torrentem Kedron, & omnis populus tranſibant ſuper facies viæ deſerti. 24 Et ecce etiam Szadok & omnes Levitæ cum illo ferentes arcam fœderis Dñi, ſtatuerunt arcam Dñi: & aſcendit Abiathar quouſque perfecit omnis populus tranſire ex urbe. 25 Et dixit rex ad Szadok, Reduc arcam Domini ad urbem: ſi invenero miſericordias ante Dñm & reducet me, & videre faciet me ante ſe, & ſerviam ante eum in domo ſanctuarii ejus. 26 Et ſi ſic dixerit, non eſt voluntas ante me in te, ecce ego; faciet mihi ſecundùm quod eſt voluntas ante eum. 27 Et dixit rex ad Szadok ſacerdotem, Vides tu? redeas ad urbem in pace, & Ahhimaghaſz filius tuus & Jehonathan filius Abiathar duo filii veſtri ſint vobiſcum. 28 Videte quòd ego commoror in planiciebus deſerti uſq; quo accedat verbum ex vobis ad indicandum mihi. 29 Et reduxit Szadok & Abiathar arcam Dñi in Jeruſalem, & ſederunt ibi. 30 Et David aſcendit in aſcenſione montis olivarum aſcendens, & plorans, & caput ejꝰ opertum, & ipſe diſcalciatꝰ, & omnis populus qui erat cum illo operuerunt quiſq; caput ſuum, & aſcenderunt aſcendendo & plorabant. 31 Et ipſi David indicatum eſt dicendo: Ahhithophel eſt in rebellibus cum Abſalom, & dixit David: Infatua quæſo conſilium Ahhitophel Dñe. 32 Et pervenit David uſq; ad caput *montium* ubi adoravit ibi ante Dñm, & ecce fit in occurſum ejus Hhuſſai Archæꝰ ruptis veſtibus ſuis & pulvere injecto in capite ſuo:

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܐܬܝ ܓܬܝܐ ܠܡܢܐ ܐܙܠ ܐܢܬ ܐܦ ܐܢܬ ܥܡܢ. ܗܦܘܟ ܬܒ ܥܡ ܡܠܟܐ.
ܡܛܠ ܕܢܘܟܪܝܐ ܐܢܬ. ܘܐܦ ܡܫܒܝܐ ܐܢܬ ܡܢ ܐܬܪܟ. * ܐܬܡܠܝ ܐܬܝܬ. ܘܝܘܡܢܐ 19
ܢܙܝܥܟ ܕܬܐܙܠ ܥܡܢ. ܘܐܢܐ ܐܙܠ ܠܐܝܟܐ ܕܐܙܕܡܢ ܠܝ. ܗܦܘܟ ܘܐܘܬܒ ܠܐܚܝܟ ܥܡܟ. * ܘܥܢܐ ܐܬܝ 20
ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܒܐܬܪܐ ܕܗܘܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. 21
ܐܘ ܠܡܘܬܐ. ܐܘ ܠܚܝܐ. ܐܠܐ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܬܝ. ܥܒܪ ܐܠܐ ܠܟ. ܘܥܒܪ
ܐܬܝ ܓܬܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܛܦܠܐ ܕܥܡܗ. * ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܒܟܝܐ ܗܘܬ ܒܩܠܐ 22
ܪܒܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܪ. ܘܡܠܟܐ ܥܒܪ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܪ ܥܠ 23
ܐܦܝ ܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. * ܘܗܐ ܐܦ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܥܡܗ. ܫܩܝܠܝܢ
ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܣܠܩ ܐܒܝܬܪ ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. 24
* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ. ܐܗܦܟ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܕܠܡܐ ܐܫܟܚ ܪܚܡܐ
ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܗܦܟܢܝ. ܘܢܚܘܝܢܝ ܠܗ ܘܠܡܫܪܝܗ. * ܘܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪ. ܠܐ ܨܒܝܬ 25
ܒܟ. ܗܐ ܩܐܡ ܐܢܐ. ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. 26
ܗܦܘܟ ܐܠܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܒܫܠܡܐ. ܐܢܬ ܘܐܚܝܡܥܨ ܒܪܟ. ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ. ܬܪܝܗܘܢ 27
ܒܢܝܟܘܢ ܥܡܟܘܢ. * ܘܚܙܘ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܬܟܬܫ ܐܢܐ ܒܦܩܥܬܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܐܢܫ 28
ܡܢ ܠܘܬܟܘܢ. ܘܡܘܕܥ ܠܝ. * ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ 29
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ. * ܘܕܘܝܕ ܣܠܩ ܒܡܣܩܬܐ ܕܙܝܬܐ. ܟܕ ܒܟܐ ܘܣܠܩ ܘܡܗܠܟ. 30
ܘܪܫܗ ܡܟܣܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܟܣܝܢ ܪܫܝܗܘܢ. ܘܒܟܝܢ ܘܣܠܩܝܢ.
* ܘܚܘܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܡܪܕ ܠܗ ܐܚܝܬܘܦܠ ܥܡ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. 31
ܡܪܝܐ ܢܒܛܠ ܠܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. * ܘܕܘܝܕ ܟܕ ܡܛܐ ܠܪܘܡܐ ܐܝܟܐ ܕܣܓܕ ܗܘܐ 32
ܠܐܠܗܐ. ܘܗܐ ܐܬܐ ܠܘܬܗ ܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ. ܨܪܝܐ ܟܘܬܝܢܗ. ܘܥܦܪܐ ܥܠ ܪܫܗ.

Dixit rex ad Athi Gethæum, Quarè tu quoq; 19
proficiſcerêre nobiſcum ? ſiſte à *ſequendo* rege,
quandoquidem peregrinus es, & exul
commigrâſti è patria tua. Herì veniſti, & 20
hodiè turbaremus te ad eundum nobiſcum ?
ego quidem ibo quocunque me abire *contigerit*
: maneto & fratribus tuis commodam
habitationem curato. Reſpondens Athi dixit 21
ad regem, Vivit Dominus, & vivit anima
tua rex, nonniſi ubi fuerit dominus meus rex,
ſive ad mortem, ſive ad vitam, nonniſi illic
erit ſervus tuus. Tum dixit rex ad Athi, Tranſi 22
& abi; tranſivítque Athi Gethæus cum omnibus
militibus ſuis, totóque comitatu qui erat
cum eo. Flebat autem tota terra fletu ma- 23
gno, dum tranſiret univerſus populus: tranſivítque
rex per torrentem Cedron : & tranſeunte
univerſo populo ſuper faciem viæ campeſtris,
Ecce Sadoc etiam ſacerdotem & o- 24
mnes Levitas qui ſecum erant, portantes arcam
Dei : quin & Abithar aſcenderat donec
totus populus plenè tranſiſſet è civitate. Di- 25
xit autem rex ad Sadoc, Reduc arcam Dei in
civitatem : fortaſſe clementiam nanciſcar in
oculis Domini, reducétque me, & oſtendet
mihi ipſam & habitaculum ejus. Quòd ſi 26
ita dicat; Non es mihi gratus, ecce adſum,
faciat mihi prout bonum ſibi videtur. Dixit 27
prætereà rex ad Sadoc ſacerdotem, Revertere,
vade in civitatem cum pace, tu & Ahimees
filius tuus, & Nathan filius Abitharis, duo
filii veſtri vobiſcum : Et videte, ecce ego 28
cunctaturus ſum in planitie deſerti, donec veniat
aliquis à vobis, indicétque mihi. Ita- 29
que reduxerunt Sadoc & Abithar ſacerdotes
arcam Dei in Jeruſalem, ibíque manſerunt.
Porrò David aſcendebat per clivum oliveti: 30
flens aſcendebat, & tecto capite gradiebatur
: itidémque totus populus qui erat cum
ipſo, tectis capitibus flentes aſcendebant.
Cúmque indicâſſent Davidi, ac dixiſſent ei; 31
Rebellavit Ahitophel cum Abiſalome, dixit
David, Dominus irritum faciat conſilium Ahitophelis.
Deinde cùm perveniſſet David 32
ad locum quendam ubi Deum adorabat, venit
ad eum Huſi Arcæus laceratâ tunicâ, &
caput terrá conſperſus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* قَالَ ٱلْمَلِكُ لِأَتِي ٱلْجَاثِي * لِمَاذَا أَنْتَ أَيْضًا تَخْرُجُ مَعَنَا * لَا تَخْرُجْ مَعَ ٱلْمَلِكِ * لِأَنَّكَ غَرِيبٌ * وَأَمَّا 19
جِئْتَنَا مِنْ بِلَادِكَ مُسْتَعْفِيًا * أَمْسِ أَتَيْتَنَا وَٱلْيَوْمَ نُكَلِّفُكَ أَنْ تَخْرُجَ مَعَنَا * أَنَا مُنْطَلِقٌ حَيْثُ 20
أَنْطَلِقُ * اِبْقَ أَنْتَ * وَأَنْزِلْ إِخْوَتَكَ وَأَصْحَابَكَ نُزُولًا حَسَنًا * أَجَابَ أَتِي ٱلْجَاثِي وَقَالَ لِلْمَلِكِ * لَا وَحَقِّ 21
ٱلرَّبِّ وَحَيَاةِ نَفْسِكَ أَيُّهَا ٱلْمَلِكُ * إِنِّي لَا أَبْقَى وَلَا أَتَخَلَّفُ عَنْكَ * وَلَكِنْ فِي ٱلْمَوْضِعِ ٱلَّذِي يَكُونُ
فِيهِ ٱلْمَلِكُ سَيِّدِي * مَوْتٌ كَانَ فِيهِ أَوْ حَيَاةٌ * هُنَاكَ يَكُونُ عَبْدُكَ * قَالَ دَاوُدُ لِأَتِي * جُزِ ٱلْآنَ * 22
وَجَازَ أَتِي ٱلْجَاثِي * وَجَمِيعُ أَصْحَابِهِ وَكُلُّ ٱلْعِيَالِ ٱلَّذِينَ كَانُوا مَعَهُ * وَبَكَى جَمِيعُ أَهْلِ ٱلْأَرْضِ بُكَاءً 23
شَدِيدًا * وَكَانَ ٱلشَّعْبُ كُلُّهُمْ يَجُوزُونَ * ثُمَّ جَازَ ٱلْمَلِكُ وَادِيَ قِدْرُونَ * وَجَازَ ٱلشَّعْبُ كُلُّهُ وَأَخَذَ طَرِيقَ
ٱلْبَرِّيَّةِ * وَإِذَا صَادُوقُ ٱلْحَبْرُ وَجَمِيعُ ٱللَّاوِيِّينَ مَعَهُ * قَدْ حَمَلُوا تَابُوتَ عَهْدِ ٱلرَّبِّ وَأَتَوْا بِهِ مَعَهُمْ * 24
وَصَعِدَ أَبِيثَارُ ٱلْحَبْرُ وَقَامَ حَتَّى جَازَ ٱلشَّعْبُ كُلُّهُ وَخَرَجَ مِنَ ٱلْقَرْيَةِ * قَالَ ٱلْمَلِكُ لِصَادُوقَ ٱلْحَبْرِ رُدَّ 25
تَابُوتَ ٱلْعَهْدِ إِلَى ٱلْقَرْيَةِ * لَعَلَّ ٱلرَّبَّ يَرْحَمُنِي وَيَرُدُّنِي إِلَيْهِ * وَأَرَاهُ فِي مَوْضِعِهِ * وَإِنْ قَالَ ٱلرَّبُّ * إِنِّي لَمْ 26
أَهْوَاكَ * فَأَنَا بَيْنَ يَدَيْهِ * يَصْنَعُ بِي مَا أَحَبَّ * ثُمَّ قَالَ ٱلْمَلِكُ لِصَادُوقَ ٱلْحَبْرِ * اِرْجِعْ بِسَلَامٍ إِلَى 27
ٱلْقَرْيَةِ أَنْتَ وَأَحِيمَعَاصُ ٱبْنُكَ * وَنَاثَانُ بْنُ أَبِيثَارَ * يَرْجِعُ ٱبْنَاكُمَا مَعَكُمَا * وَٱنْظُرُوا فَإِنِّي أَنَا مُقِيمٌ 28
فِي صَحْرَاءِ ٱلْقَفْرِ حَتَّى يَجِيئَنِي إِنْسَانٌ مِنْ قِبَلِكُمْ * وَيُخْبِرَنِي عَمَّا قِبَلَكُمْ * وَرَدَّ صَادُوقُ وَأَبِيثَارُ ٱلْحَبْرُ 29
تَابُوتَ ٱلرَّبِّ إِلَى أُورُشَلِيمَ * وَجَلَسَا هُنَاكَ * وَصَعِدَ دَاوُدُ عَقَبَةَ ٱلزَّيْتُونِ * وَكَانَ يَمْشِي رَاجِلًا * وَيَبْكِي 30
وَيَصْعَدُ مَاضِيًا * وَكَانَ رَأْسُهُ مُغَطًّى * وَكَذَلِكَ كَانَ جَمِيعُ ٱلَّذِينَ مَعَهُ قَدْ غَطُّوا رُؤُوسَهُمْ وَهُمْ يَصْعَدُونَ
وَيَبْكُونَ * فَأَخْبَرُوا دَاوُدَ وَقَالُوا لَهُ * أَنَّ أَحِيتُوفَالَ قَدْ عَصَى * وَصَارَ مَعَ أَبْشَالُومَ * فَقَالَ دَاوُدُ * 31
ٱلرَّبُّ يُبْطِلُ مَشُورَةَ أَحِيتُوفَالَ وَرَأْيَهُ * فَٱنْتَهَى دَاوُدُ إِلَى مَوْضِعٍ أَرَادَ أَنْ يَسْجُدَ لِلَّهِ فِيهِ * فَأَتَاهُ 32
حُوشِي ٱلْأَرْكَانِي * وَقَدْ مَزَّقَ ثِيَابَهُ وَصَيَّرَ عَلَى رَأْسِهِ تُرَابًا *

Dixit rex ad Athi Gethæum, Quorſum 19
tu etiam egredereris nobiſcum ? ne egrediaris
cum rege, quia tu peregrinus es, &
quidem ad nos veniſti de patria tua perfugium
quærens. Herì ad nos perveniſti, 20
& hodiè incommodaremus tibi ut egrediaris
nobiſcum ? ego proficiſcor quocunque
tandem profecturus ſum : tu verò
maneto, & fratribus atque comitibus tuis
commodum aſciſce domicilium. Reſpon- 21
dens Athi Gethæus dixit ad regem, Nequaquam
per Dominum, & per vitam
animæ tuæ O rex, nullo modo manebo, nec
deſeram te : ſed in loco in quo fuerit rex
dominus meus, ſive mors in eo fuerit, ſive
vita, ibidem erit ſervus tuus. Dixit David 22
ad Athi, Tranſi igitur : tranſivitque Athi
Gethæus, & omnes comites ejus, omneſque
familiæ quæ erant cum ipſo. Fleve- 23
runt autem omnes incolæ terræ fletu vehementi,
dum totus populus tranſiret : deinde
tranſivit rex torrentē Cedron, tranſivitque
totus populus, & carpſit viam
deſerti. Tum ecce Sadoc ſacerdos, omneſ- 24
que Levitæ cum eo ſublatâ arcâ fœderis
Domini, attulerunt eam ſecum. Abithar
etiam ſacerdos aſcendens ſubſtitit donec
tranſiret univerſus populus & egrederetur
ex urbe. Ait rex ad Sadoc ſacerdotē, 25
Reduc arcam fœderis ad urbem : fortè
miſerebitur mei Dominus, & reducet me
ad illam, & videbo eam in loco ſuo.
Quòd ſi dixerit Dominus, Non delector 26
te. preſtò quidem ſum in conſpectu ipſius,
faciat mihi quicquid ipſi libuerit. Tum 27
dixit rex ad Sadoc ſacerdotem, Revertere
cum pace in urbem tu & Achimeas filius
tuus, & Nathan filius Abitharis; revertatur
uterque filius veſter vobiſcum :
Et videte, ego moraturus ſum in ſolitu- 28
dine campi, donec ad me veniat aliquis
nomine veſtro, meq; certiorē faciat de his
apud quæ vos agentur. Reduxerunt igitur 29
Sadoc & Abithar ſacerdos arcam Domini
in Jeruſalem, & manſerunt illic. Da- 30
vid autem conſcendit clivum olearum
pedibus incedens, dumque aſcendens progrederetur,
flebat, & caput ejus erat opertum
: eodemque modo omnes qui cum eo
erant, operuerant capita ſua, et aſcendentes
flebant. Et nuntiaverunt Davidi, ac 31
dixerunt ei rebellâſſe Achithophelem, &
ad Abiſalomis partes acceſſiſſe : quapropter
ait David, Irritū faciat Domin⁹ conſilium
& opinionem Achithophelis. Cùm 32
demum perveniſſet David ad locum quendam
in quo Deum adorare voluit, venit
ad eum Huſi Arcites diſciſſis veſtibus,
impoſitoque capiti pulvere.

שמואל ב: יו

.*onus in me ſuper* eris & , mecum tranſieris Si : David ei Dixitque
33 ויאמר לו דוד אם עברת אתי והית עלי למשא: 33
rex *ego* tuus Servus : Abſalom ad dixeris &,revertaris civitatẽ in ſi Et
34 ואם־העיר תשוב ואמרת לאבשלום עבדך אני המלך
;tuus ſervus *ego &* nunc *&* ,*tunc ex ego &* tui patris ſervus ,*ero*
אהיה עבד אביך ואני מאז ועתה ואני עבדך
,Sadoc ibi tecum non an Et .Achitophel conſilium mihi *infringes* &
35 והפרתה לי את עצת אחיתפל: והלוא עמך שם צדוק 35
domo de audieris quod ,verbum omne ,erit & ?ſacerdotes Ebjathar &
ואביתר הכהנים והיה כל־הדבר אשר תשמע מבית
eis cum ibi Ecce .ſacerdotibus Ebjathar & ,Sadoc indicabis ,regis
36 המלך תגיד לצדוק ולאביתר הכהנים: הנה־שם עמם 36
mittetis & :Ebjathar ipſi Jonathan &,Sadoc ipſi Achimahas,eorũ filii duo
שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם
Chuſai venit Et .audieritis quod verbum omne me ad eorum *manu in*
37 בידם אלי כל־דבר אשר תשמעו: ויבא חושי 37
.Jeruſalaim eſt ingreſſus Abſalom & :civitatem in David amicus
רעה דוד העיר ואבשלם יבוא ירושלם:

CAP. XVI. יו

Mephiboſeth puer Sibah ecce & ;*capite* de paululum tranſierat David Et
1 ודוד עבר מעט מהראש והנה ציבא נער מפיבשת 1
ducenti eos ſuper & , ſtratorum aſinorum *jugum* & ,ejus occurſum in
לקראתו וצמד חמרים חבשים ועליהם מאתים
Dixitque .vini uter & ,*fructus æſtivi* centum & ,*ſicci botri* centum & ,panes
2 לחם ומאה צמוקים ומאה קיץ ונבל יין: ויאמר 2
Aſini : Siba dixitque ?tibi hæc Quid : Siba ad rex
המלך אל־ציבא מה־אלה לך ויאמר ציבא החמורים
;*pueris comedendum ad* ,*æſtas* & ,panis &,equitandũ ad regis *domui*
לבית־המלך לרכב ולהלחם והקיץ לאכול הנערים
filius ubi Et :rex Dixitque .deſerto in *laſſo bibendum ad* ,vinum et
3 והיין לשתות היעף במדבר: ויאמר המלך ואיה בן־ 3
quia ,Jeruſalaim in *manens* Ecce : regem ad Siba dixit et ?tui domini
אדניך ויאמר ציבא אל־המלך הנה יושב בירושלם כי
.mei patris regnum Iſrael domus mihi *reſtituent* Hodie : dixit
אמר היום ישיבו לי בית ישראל את ממלכות אבי:
.Mephiboſeth quæ omnia tibi Ecce : Sibah ad rex Dixitque
4 ויאמר המלך לצבא הנה לך כל אשר למפיבשת 4
mi domine tuis oculis in gratiã inveniam ,me Incurvavi : Sibah dixit Et
ויאמר ציבא השתחויתי אמצא־חן בעיניך אדני
vir inde ecce & :Bachurim ad uſque David rex venit Et .rex
5 המלך: ובא המלך דוד עד־בחורים והנה משם איש 5
,Ghera filius Simhi ejus nomen & ,Saul domus familia è *egrediens*
יצא ממשפחת בית־שאול ושמו שמעי בן־גרא
,David lapidibus in lapidabat Et *,maledicens* & ,egrediendo *egrediens*
6 יצא יצוא ומקלל: ויסקל באבנים את־דוד 6
potentes omnes & ,populus omnis & ;David regis ſervos omnes &
ואת־כל־עבדי המלך דוד וכל־העם וכל־הגברים
: ei *maledicendo in* Simhi dicebat ſic Et .ejus ſiniſtra à & ,ejus dextera à
7 מימינו ומשמאלו: וכה־אמר שמעי בקללו 7
te ſuper Reddidit .*profectus ſine* vir & ,ſanguinum vir egredere ,Egredere
8 צא צא איש הדמים ואיש הבליעל: השיב עליך 8
deditque : *eo* pro regnâſti quo Saul domus *ſanguines omnes* Dominus
יהוה כל דמי בית־שאול אשר מלכת תחתו ויתן
tu ecce Et .tui filii Abſalom manu in regnum Dominus
יהוה את־המלוכה ביד אבשלום בנך והנך
filius Abiſai Dixitque .*tu* ſanguinum vir quoniam ,tuo malo in
9 ברעתך כי איש דמים אתה: ויאמר אבישי בן־ 9
hic mortuus canis *maledicet* quid Ut : regem ad Serujah
צרויה אל־המלך למה יקלל הכלב המת הזה את־
.ejus caput removebo & ,obſecro Tranſeam ? regi meo domino
אדני המלך אעברה־נא ואסירה את־ראשו:

Verſio VUL. LAT.

33 Et dixit ei David; Si veneris 34 mecum, eris mihi oneri: Si autem in civitatem revertaris, & dixeris Abſalom; Servus tuus ſum, rex: ſicut fui ſervus patris tui, ſic ero ſervus tuus: diſſipabis 35 conſilium Achitophel. Habes autem tecum Sadoc & Abiathar ſacerdotes: & omne verbum quodcunque audieris de domo regis, indicabis Sadoc & Abiathar ſacerdotibus. 36 Sunt autem cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, & Jonathas filius Abiathar: & mittetis per eos ad me omne 37 verbum quod audieritis. Veniente ergò Chuſai amico David in civitatẽ, Abſalom quoque ingreſſus eſt Jeruſalem.

CAP. XVI.

1 Cúmq; David tranſiſſet paululùm montis verticem, apparuit Siba puer Miphiboſeth in occurſum ejus, cum duobus aſinis, qui onerati erant ducentis panibus, & centum alligaturis uvæ paſſæ, & centum maſ- 2 ſis palatharum, & utre vini. Et dixit rex Sibæ, Quid ſibi volunt hæc? Reſpondítque Siba; Aſini, domeſticis regis ut ſedeant: panes & palathæ, ad veſcendum pueris tuis: vinum autem, ut bibat ſi quis defecerit 3 in deſerto. Et ait rex, Ubi eſt fili' domini tui? Reſpondítque Siba regi; Remanſit in Jeruſalem, dicens; Hodiè reſtituet mihi domus Iſrael regnum patris 4 mei. Et ait rex Sibæ, Tua ſint omnia quæ fuerunt Miphiboſeth. Dixítque Siba; Oro ut inveniam gratiam coram te, do- 5 mine mi rex. Venit ergò rex David uſque Bahurim: & ecce egrediebatur indè vir de cognatione domûs Saul, nomine Semei, filius Gera: procedebátque egrediens, et maledicebat, 6 Mittebátq; lapides contra David, & contra univerſos ſervos regis David: omnis autem populus, & univerſi bellatores, à dextro & à ſiniſtro latere re- 7 gis incedebant. Ita autem loquebatur Semei cùm malediceret regi; Egredere, egredere, vir ſanguinum, & vir Belial. 8 Reddidit tibi Domin' univerſum ſanguinem domûs Saul: quoniam invaſiſti regnum pro eo, & dedit Dominus regnum in manu Abſalom filii tui: & ecce premunt te mala tua, quo- 9 niam vir ſanguinum es. Dixit autem Abiſai filius Saruiæ, regi; Quarè maledicit canis hic mortuus domino meo regi? vadam, & amputabo caput ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, (α) Ἐὰν μὲν διαβῇς 34 μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἔσῃ ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς βάσταγμα. Καὶ (β) ἐὰν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσσαλώμ, Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ (γ) μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου· καὶ νῦν παῖς σου εἰμὶ βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως, καὶ νῦν ἐγὼ (δ) δοῦλος σός· καὶ διασκεδά- 35 σεις μοι τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. Καὶ (ε) ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ οἱ ἱερεῖς. καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (ζ) ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδὼκ καὶ τῷ Ἀβι- 36 άθαρ τοῖς ἱερεῦσιν. Ἰδοὺ ἐκεῖ μετ᾽ αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδὼκ, καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ· καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χει- 37 ρὶ αὐτῶν πρός με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσητε. Καὶ εἰσῆλθε Χουσὶ ὁ (η) ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ (θ) Ἀβεσσαλὼμ ἄρτι εἰσεπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

MS.A. (α) Ἐὰν διαβῇς (β) ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, καὶ (γ) μου, καὶ ἐλήλυθεν (δ) δοῦλός σου· (ε) ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ Σαδὼκ (ζ) ἀναγγελεῖς (η) ἀρχιταῖρος (θ) Ἀβεσσαλὼμ εἰσεπορεύετο εἰς τὴν πόλιν. Καὶ

Et dixit ei David; Siquidẽ tranſcenderis mecũ, & eris ſuper me in onus. Et ſi reverteris in civitatem; & dices ad Abiſſalom, (u) Tranſierunt fratres tui, & rex de poſt me tranſiit pater tuus: Et nunc puer tu' ſum, ô rex, permitte me vivere: puer patris tui erã tunc, & nuper, & nunc ego ſervus tuus; & (x) diſſipabis mihi conſilium Achitophel. Et ecce ibi tecum Sadoc, & Abiathar ſacerdotes. Et erit, omne verbum, quodcunq; audieris è domo regis, & annuntiabis Sadoc, & Abiathar ſacerdotib'. Ecce ibi cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, & Jonathan fili' Abiathar. Et mittetis in manu eorum omne verbũ, quodcunq; audieritis. Et intravit Chuſi amicus David in civitatem. Et Abiſſalom jam ingrediebatur in Hieruſalem. 33 34 35 36 37

ΚΕΦ. ιϛʹ.

1 ΚΑὶ Δαυὶδ παρῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς (α) Ῥὼς, καὶ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον (β) Μεμφιβοσθὲ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ· καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπ᾽ αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, καὶ ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες, καὶ νέβελ 2 οἴνου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβὰ, Τί ταῦτά σοι; καὶ εἶπε (γ) Σιβὰ, Τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ 3 ἐρήμῳ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; καὶ εἶπε (δ) Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ κάθηται ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἶπε, Σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι (ε) οἶκος Ἰσραὴλ τὴν 4 βασιλείαν τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ (ζ) Σιβᾷ, Ἰδοὺ σοι πάντα ὅσα ἐστὶ (η) Μεμφιβοσθέ. καὶ εἶπε (θ) Σιβὰ προσκυνήσας, Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βα- 5 σιλεῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως Βαουρίμ. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου Σαοὺλ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σεμεῒ υἱὸς Γηρά· ἐξῆλθεν ἐκπορευόμενος καὶ καταρώ- 6 μενος, Καὶ (ι) λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυὶδ, καὶ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως Δαυίδ. καὶ πᾶς ὁ (κ) λαὸς ἦν, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ 7 δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως. Καὶ οὕτως ἔλεγε Σεμεῒ ἐν τῷ καταρᾶσθαι (λ) αὐτὸν, Ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ 8 παράνομος. Ἐπέστρεψεν (μ) ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαοὺλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ. 9 Καὶ εἶπεν (ν) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα, Ἱνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

MS.A. (α) Ῥοὼς, (β) Μεμφιβοσθαὶ εἰς ἀπάντησιν (γ) Σιββὰ, (δ) Σιββὰ (ε) ὁ οἶκος (ζ) Σιββᾷ, (η) τῷ Μεμφιβοσθαί. (θ) Σιββὰ (ι) λιθάζων λίθοις (κ) λαὸς, καὶ (λ) αὐτὸν, Ἔξελθε ἀνὴρ (μ) κύριος ἐπὶ σὲ πάντα (ν) Ἀβεσσαὶ

CAP. XVI.

ET David tranſiit breve quid à Rhos: & ecce Siba puer Memphiboſthe in occurſum ejus; & par aſinorum conſtratorum, & ſuper eos ducenti panes, & centum botri (a) paſſi, & centũ (b) palmæ, et Nebel vini. Et dixit rex ad Siba, Quid hæc tibi? Et dixit Siba, Subjugalia domui regis ad inſidendum: & panes, & palmulæ in eſcam pueris: & vinum ad bibendum iis, qui laſſati ſunt in deſerto. Et dixit rex, Et ubi filius domini tui? Et dixit Siba ad regem, Ecce ſedet in Hieruſalem: quoniã dixit, Hodiè redire facient ad me domus Iſrael regnum patris mei. Et dixit rex ad Siba; Ecce tibi omnia, quæcunq; ſunt Memphiboſthe. Et dixit Siba (c) adorans; Inveniam gratiam in oculis tuis, domine mi rex. Et venit rex David uſq; Baürim. Et ecce indè vir egrediebatur de cognatione dom' Saul: et nomen ei Semei, filius Gera: egrediebatur egrediens, & maledicens, Et lapidans in lapidib' David, & omnes pueros regis David. Et omnis populus erat, et omnes potentes, à dextris, et à ſiniſtris regis. Et ſic dicebat Semei in maledicendo eum; Egredere, egredere, vir ſanguinum, & vir qui iniqu'. Redire fecit ſuper te Domin' omnes ſanguines dom' Saul: quoniã regnâſti pro eo: & dedit Domin' regnũ in manu Abeſſalom filii tui. Et ecce (d) tu in malo tuo; quoniam vir ſanguinũ tu. Et dixit Abiſſa fili' Sarviæ ad regem, Ut quid maledicit canis mortuus hic dominum meum regem? Tranſcendam nunc, & auferam caput ejus. 1 2 3 4 5 6 7 8 9

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

33 ואמר ליה דוד אם עברתא עמי ותהי עלי למטול: ואם לקרתא תתוב ותימר לאבשלום
34 עבדך אנא מלכא אהי עבדא דאבוך ואנא מבכן וכען ואנא עבדך ותקלקל לי ית מלכא
35 דאחיתפל: והלא עמך תמן צדוק ואביתר כהניא ויהי כל פתגמא דתשמע מבית מלכא
36 תחוי לצדוק ולאביתר כהניא: הא תמן עמהון תרין בניהון אחימעץ לצדוק ויהונתן
37 לאביתר ותשלחון בידיהון לותי כל מדעם דתשמעון: ואתא חושי שושבינא דדוד
לקרתא ואבשלום אתא לירושלם:

יו

1 ודוד עבר זעיר מריש טורא והא ציבא עולימא דמפיבשת לקדמותיה וזוג חמרין חשיקין
ועליהון מאתן גריצן דלחים ומאה אתכלין דענבין יבשין ומאה מנן דבילתא וגרב
2 דחמר: ואמר מלכא לציבא מה אלין לך ואמר ציבא חמריא לבית מלכא למרכב
3 ולחמא ודבילתא למיכל עולימיא וחמרא למשתי דמשלהי במדברא: ואמר מלכא ואן
בר רבונך ואמר ציבא למלכא הא יתיב בירושלם ארי אמר יומא דין יתיבון לי בית
4 ישראל ית מלכותא דאבא: ואמר מלכא לציבא הא לך כל די למפיבשת ואמר ציבא
5 מודינא אשכח רחמין בעינך רבוני מלכא: ואתא דוד מלכא עד עלמת והא מתמן גברא
6 נפק מזרעית בית שאול ושמיה שמעי בר גירא נפק מפק ומלטט: ומרגם באבניא ית
7 דוד וית כל עבדי מלכא דוד וכל עמא וכל גבריא מימיניה ומסמליה: וכדין אמר שמעי
8 בלטטותיה פוק פוק גבר חיב קטול וגבר רשיעא: אתיב עלך יי כל חובי בית שאול
דמלכתא תחותוהי ואצלח יי ית מלכותא בידא דאבשלום ברך והא ארת בבישתך ארי
9 גבר חיב קטול את: ואמר אבישי בר צרויה למלכא למא ילטט כלבא מיתא הדין ית
רבוני מלכא אעבר כען ואעדי ית רישיה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit illi David: Si tranſieris mecum, & eris mihi oneri. 33 Et ſi ad urbem redieris, & dixeris Abſalom; Servus tuus ſum rex, fui ſervus patris tui 34 ego tunc, ſed & nunc ero ſervus tuus: infatuabis mihi conſilium Ahhitophel. Nonne tecum ibi erit Szadok & Abiathar ſacerdotes? & erit omne 35 verbum quod audieris ex domo regis, indicabis Szadok & Abiathar ſacerdotibus. Et ecce ibi cum eis duo filii eorum, Ahhimaghaz ipſius Szadok 36 & Jehonathan ipſius Abiathar, & mittetis in manu eorum ad me omne quod audieritis. Et venit Hhuſſai amicus David in urbem, & Abſalom 37 venit in Jeruſalem.

CAP. XVI.

ET David tranſiit paululum à capite montis, & ecce Sziba puer ipſius 1 Mephiboſeth fit in occurſum ejus, & par aſinorum ſtratorum, & ſuper illos ducentæ tortæ panis, & centum palmites uvarum *paſſarum*, & centum partes caricarum, & uter vini. Et dixit rex ad Sziba: Quid iſta tibi? & 2 dixit Sziba: Aſinæ pro domo regis ad equitandum, & panis & caricæ ut comedant adoleſcentes, & vinum ut bibat qui laſſus fuerit in deſerto. Et 3 dixit rex: Et ubi filius dñi tui? & dixit Sziba regi, Ecce ſedet in Jeruſalem; quia dixit: Hodie reddent mihi [*homines*] dom' Iſrael regnum patris mei. Et dixit rex ad Sziba: Ecce tua ſunt omnia quæ habet Mephiboſeth: 4 & dixit Sziba adorans. Inveniam miſericordias in oculis tuis dñe mi rex. Et venit rex David uſq; ad Ghalemeth, & ecce indè vir exibat de proſapia 5 domus Saul, & nomen ejus Simghi filius Gera exibat exeundo & maledicebat. Et lapidabat in ſaxis David & omnes ſervos regis David; & omnis 6 populus & omnes robuſti erant à dextra ejus & à ſiniſtra ejus. Et ſic dixit 7 Simghi cùm malediceret ei: Exi, exi, vir obnoxius morti, & vir improbe. Reddidit Dominus ſuper te omnia debita domus Saul, eò quòd regnâſti 8 pro illo, & direxit Dominus regnum in manu Abſalom filii tui, & ecce tu es in malitia tua, quia *vir* reus mortis tu es. Et dixit Abiſai filius Szarujah 9 regi: Ad quid maledicet canis mortuus hic domino meo regi? tranſibo nunc & auferam caput ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

33 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܐܢ ܥܒܪܬ ܐܢܬ ܥܡܝ. ܗܘܐ ܐܢܬ ܥܠܝ ܠܡܘܒܠܐ. * ܐܠܐ ܗܦܘܟ ܠܡܕܝܢܬܐ.
34 ܘܐܡܪ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕܗ ܕܐܒܘܟ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܗܫܐ. ܐܢܐ ܡܠܟܐ. ܒܥܐ
ܐܢܐ ܡܢܟ. ܙܠ ܒܛܠ ܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. * ܗܐ ܐܝܬ ܬܡܢ ܥܡܟ. ܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. 35
ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܫܡܥ ܐܢܬ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܚܘܐ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. * ܘܗܐ ܐܝܬ ܬܡܢ. 36
ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܚܝܡܥܨ ܒܪܗ ܕܨܕܘܩ. ܘܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ. ܘܫܕܪܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ
ܠܘܬܝ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܘܐܙܠ ܚܘܫܝ ܪܚܡܗ ܕܕܘܝܕ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܠ 37
ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ * ܘܕܘܝܕ ܥܒܪ ܩܠܝܠ ܡܢ ܕܘܟܬܐ ܐܝܟܐ ܕܣܓܕ ܗܘܐ. 1
ܘܐܬܐ ܨܝܒܐ ܛܠܝܗ ܕܡܦܝܒܘܫܬ. ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܝܬܝ ܥܡܗ ܙܘܓܐ ܕܚܡܪܐ ܛܥܝܢܝܢ.
ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ ܡܐܬܝܢ ܓܪܝܨܢ. ܘܡܐܐ ܩܛܝܢ. ܘܡܐܐ ܓܒܝܢ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 2
ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ. ܡܢܐ ܐܢܘܢ ܗܠܝܢ ܠܟ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܨܝܒܐ. ܚܡܪܐ ܕܢܪܟܒܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬ
ܡܠܟܐ. ܘܠܚܡܐ ܘܩܛܝܢܐ ܕܢܐܟܠܘܢ ܛܠܝܐ. ܘܚܡܪܐ ܕܢܫܬܘܢ ܕܠܐܝܢ ܒܡܕܒܪܐ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܒܪ ܡܪܟ. ܐܡܪ ܨܝܒܐ. ܗܐ ܝܬܒ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ. ܝܘܡܢܐ 3
ܢܦܢܘܢ ܠܝ ܒܝܬ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܒܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܨܝܒܐ. ܢܗܘܘܢ ܠܟ 4
ܟܠܗܘܢ ܕܐܝܬ ܠܡܦܝܒܘܫܬ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ. ܣܓܝ ܐܝܬ ܠܝ. ܘܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ
ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܒܝܬ ܚܘܪܝܡ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܫܪܒܬܐ 5
ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܫܡܗ ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܝܪܐ. ܢܦܩ ܘܡܨܚܐ ܠܗ ܠܕܘܝܕ. * ܘܪܓܡ ܠܗ ܒܟܐܦܐ. 6
ܠܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܢ ܝܡܝܢܗ ܘܡܢ
ܣܡܠܗ. * ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܗ ܫܡܥܝ ܠܕܘܝܕ. ܟܕ ܡܨܚܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܦܘܩ ܦܘܩ. ܓܒܪܐ 7
ܐܢܫ ܕܡܐ ܘܡܚܒܠܐ. * ܢܦܪܥ ܠܟ ܡܪܝܐ ܟܠܗ ܕܡܐ ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܕܡܠܟܬ ܒܬܪܗ. ܘܢܬܠ 8
ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܟ. ܒܐܝܕܝ ܐܒܫܠܘܡ ܒܪܟ. ܘܗܐ ܐܬܦܪܥܬ ܒܒܝܫܘܬܟ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܫ
ܕܡܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܠܡܢܐ ܡܨܚܐ ܗܢܐ ܟܠܒܐ ܡܝܬܐ. ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܥܒܪ ܐܦܣܩܝܘܗܝ ܠܪܫܗ. 9

Cui dixit David, Si mecũ tranſieris, eris mihi oneri. 33 Verùm revertere in civitatem, & dic Abiſalomi, Servus tuus ſum rex; & ſervus patris tui jam olim. 34 Et nunc ego rex te deprecor, vade, irritum fac conſilium Ahitophelis. Ecce ſũt illic apud te Sadoc & Abithar ſacerdotes; quamcunque rem audiveris è domo regis, indica Sadoc & Abithari ſacerdotibus. 35 En etiam illic erunt ambo filii eorum, Ahimees filius Sadoci, et Nathan filius Abitharis; per ipſos ad me mittite quicquid audieritis. 36 Abiit ergò Huſi amicus Dauidis in civitatem: & Abiſalom ingreſſus eſt in Jeruſalem. 37

CAP. XVI.

Paululũ receſſerat David ab eo loco ubi adorabat, quum Siba famulus Mephibſathi venit in Jeruſalem, adduxítque ſecum duos aſinos onuſtos, quibus impoſiti erant ducenti panes, centũ palathæ *ficuum*, centum caſei, & uter vini. 1 Dixit rex ad Siba, Unde hæc tibi? Ait illi Siba, Aſini *quidem* ſunt ad ferendam ſarcinam domûs regis; panis verò & caſei, ut edant pueri; & vinum, ut bibant qui fatigati fuerint in deſerto. 2 Dixit ad eum rex, Ubi eſt filius dñi tui? Ait Siba, Ecce ſedet in Jeruſalẽ, ac dicit; Hodiè reſtituent mihi filii Iſrael regnũ Saulis patris mei. 3 Dixit David ad Siba, Tibi conceditur quicquid habet Mephibſath. Ait Siba, Multũ mihi eſt nactũ eſſe gratiã in oculis tuis rex. 4 Cùm autẽ perveniſſet rex David uſque ad Beth-hurim, egreſſus eſt illinc homo quidam de familia Saulitica, nomine Semei, fili⁹ Gera. 5 *Is* procedens convitiabatur Davidi, Et lapidib⁹ appetebat eũ, cum *inquam* et omnes ſervos ejus, totum populum, omnéſq; ſervos ejus qui erant ad dextram & ad ſiniſtram ipſius. 6 Sic autem dicebat Semei Davidi cùm convitiaretur ei, Egredere, egredere vir ſanguinarie & flagitioſe. 7 Rependat tibi Domin⁹ totum ſanguinem familiæ Saulis poſt quem regnâſti, tradátque Dominus regnum tuum in manum Abiſalomis filii tui: jam ecce compenſata eſt malitia tua, eò quòd ſis vir ſanguinarius. 8 Dixit Abiſai filius Suriæ ad Davidem, Quarè convitiatur canis hic mortuus domino meo regi? tranſeam, & auferam caput ejus. 9

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

33 * قال له داود ان انت انطلقت معي صرت علي ثقلاً * ولكن ارجع الي اورسليم وقل لابيسالوم 34
انا عبدك ايها الملك وعبد ابيك قبلك * والان اطلب اليك ان تنطلق * وتبطل راي
35 احيتوفال ومشورته * وقد صيرت هناك عندك صادوق وابيتار الحبرين * فان معهم ابناهما 36
37 احيماص ابن صادوق * وناثان بن ابيتار * ارسلوا الي معهما ما سمعتم من خبر * ورد داود حوسي
صديقه الي القرية * ودخل ابيسالوم الي اورسليم * * الفصل السادس عشر *
1 * فلما تنحا داود عن الموضع الذي سجد فيه قليلاً * اتاه صيبا مملوك مفيبست * ومعه
2 حماران موقران * عليهما مايتا رغيف * ومايه جبنه * ومايه وعاء فيه تين * وزق من خمر * قال
الملك لصيبا * من اين لك هذا * قال له صيبا جيت بالحمارين ليحمل عليهما الملك ما احب من
ثقله * والخبز والجبن لياكلوا الفتيان * والخمر ليشرب عبيدك الذين كدوا وتعبوا في البرية *
3 * قال له الملك * اين ابن مولاك * قال له صيبا هو باورسليم جالس يقول هل يرد علي بنو اسرائيل
4 ملك شاوول ابي * قال داود لصيبا * قد وهبت لك كل شي لمفيبست * قال صيبا لي كثير وقد
5 ظفرت منك برحمة ايها الملك سيدي * فجاء داود الملك الي بيت حوريم فخرج من هناك
6 رجل من قبيلة شاوول اسمه سمعي بن جاري * خرج يفتري علي داود * ويرجمه بالحجارة
ويشتمه * ويشتم جميع عبيده وشعبه * ويفتري علي قواده الذين كانوا عن يمينه وعن يساره *
7 * وكان يقول سمعي في شتيمته لداود * اخرج اخرج ايها الرجل الاثيم السافك الدماء * يجزيك
8 الرب ويعاقبك بكل ذنب بيت شاوول الذي ملكت من بعده * ويدفع الرب ملكك الي
9 ابيسالوم ابنك * وقد كوفيت بشرك * لانك رجل سافك الدماء * ثم قال ابيشي بن صوريا
لداود * كيف اترك هذا الكلب الميت ان يشتم سيدي الملك * اجوز اليه فاخذ راسه *

Ait illi David, ſi tu mecum proficiſcaris, eris mihi oneri. 33 *Sed revertere in Jeruſalem, & dic Abiſalomi, Servus tuus ſum O rex, & ſervus patris tui ante te. Itaque rogo te ut abeas, & mentem Achithophelis ejuſque conſilium deſtruas.* 34 *Hac de cauſa illic apud te collocavi Sadoc & Abithar ſacerdotes;* 35 *Cum quibus adſunt etiam duo filii eorum, nempe Achimeas Sadoci filius, & Nathan filius Abitharis: per hos duos mittite ad me quodcunque nuntium audieritis.* 36 *Remiſit ergò David Huſi amicum ſuum in urbem; & Abiſalom ingreſſus eſt Jeruſalem.* 37

CAP. XVI.

Cum receſſiſſet David ab eo loco in quo pauliſper adoraverat, venit ad eum Siba ſervus Mephibbaſethi cum duobus aſinis onuſtis, quibus impoſiti erant ducenti panes, centum caſei, centum vaſa plena ficubus, & uter vini. 1 *Dixit rex ad Siba, Unde hæc tibi? Ait illi Siba, Adduxi hos duos aſinos, ut iis imponat rex quod voluerit è ſupellectile ſua; panis verò & caſeus eſt, ut comedant pueri; vinum autem, ut bibant ſervi tui qui labore & laſſitudine confecti ſunt in deſerto.* 2 *Dixit ad eum rex, Ubinam eſt filius domini tui? Reſpondit ei Siba, Sedet in Jeruſalem, ac dicit, Forſan reſtituent mihi filii Iſrael regnum Saulis patris mei.* 3 *Dixit David ad Siba, Jam dedi tibi quicquid eſt Mephibbaſethi. Reſpondit Siba, Multum habeo, cùm jam gratiam nactus ſim apud te O rex mi domine.* 4 *Perveniente demum Davide rege ad Beth-horim, egreſſus eſt inde homo quidam de familia Saulis, nomine Semei, filius Gari: is egreſſus contumeliis afficiebat Davidem,* 5 *Lapidibus appetebat, & injuriis afficiebat eum, & convitiabatur omnibus ſervis ac populo ipſius, & maledictis inceſſebat duces ejus qui erant ad dexteram & ad ſiniſtram ipſius.* 6 *Dicebat autem Semei dum contumelias vomeret in Davidem, Egredere, egredere O vir nefarie, ſanguinum effuſor.* 7 *Retribuat tibi Dominus, puniatque te pro omni culpa commiſſa in domum Saulis poſt quem regnâſti, tradatque Dominus regnum tuum Abiſalomi filio tuo: tandem remuneratus es pro nequitia tua, cùm ſis homo ſanguinum effuſor.* 8 *Tum dixit Abiſai filius Suriæ Davidi, Quomodo paterer hunc canem mortuum contumeliis afficere dominum meum regem? tranſibo ad eum, & amputabo caput ejus.* 9

שמואל ב: יו

? maledicat *quia* , Serujah filii vobis & mihi Quid : rex Dixitque
10 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרֻיָה כִּי יְקַלֵּל
: dicet quis & ,David Maledic : ei dixit DOMINUS *quia* &
וְכִי יְהוָה אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד וּמִי יֹאמַר
omnes ad & ,Abiſai ad David dixit Et ? ſic feciſti Cur
11 מַדּוּעַ עָשִׂיתָה כֵּן׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי וְאֶל־כָּל־
quærens ,meis viſceribus de eſt egreſſus qui ,meus filius Ecce : ſuos ſervos
עֲבָדָיו הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא מִמֵּעַי מְבַקֵּשׁ
, *ei Dimittite* ? Jemini filius nunc *quia etiam &* ; meam animam
אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עַתָּה בֶּן־הַיְמִינִי הַנִּחוּ לוֹ
reſpiciet Forſitan .DOMINUS ei dixit quia ,maledicat &
12 וִיקַלֵּל כִּי אָמַר־לוֹ יְהוָה׃ אוּלַי יִרְאֶה
pro bonum mihi DOMINUS reddet & : *meum oculum in* DOMINUS
יְהוָה בְּעֹונִי וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת
: *via in* ejus viri & ,David ibat Et .hac die ejꝰ maledictione
13 קִלְלָתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו בַּדָּרֶךְ
,*maledicebat* & , eundo ,ejus adverſo ex ,montis *coſta in vadens* Simhi Et
וְשִׁמְעִי הֹלֵךְ בְּצֵלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ וַיְקַלֵּל
venit Et .*pulvere in pulverabat & ,ejus regione è lapidibus in lapidabat &*
14 וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים לְעֻמָּתוֹ וְעִפַּר בֶּעָפָר׃ וַיָּבֹא
.ibi *reſpiravit* & ; laſſi eo cum qui ,populus omnis & , rex
הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֲיֵפִים וַיִּנָּפֵשׁ שָׁם׃
, Jeruſalaim in venerunt Iſrael *vir* populus omnis & ,Abſalom Et
15 וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִָם
Archites Chuſai venit quando , fuit Et .eo cum Achithophel &
16 וַאֲחִיתֹפֶל אִתּוֹ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא חוּשַׁי הָאַרְכִּי
Vivat : Abſalom ad Chuſai dixit & , Abſalom ad David *ſocius*
רֵעֶה דָוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם יְחִי
Iſta : Chuſai ad Abſalom Dixitque .rex vivat , rex
17 הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־חוּשַׁי זֶה
? tuo *ſocio* cum iviſti non quid Ut *? tuo ſocio cum* tua miſericordia
חַסְדְּךָ אֶת־רֵעֶךָ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ אֶת־רֵעֶךָ׃
,DOMINUS elegerit quem *quia* , Non : Abſalom ad Chuſai Dixitque
18 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלֹם לֹא כִּי אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה
.manebo eo cum & ,ero *non* , Iſrael *vir omnis* & ,iſte populus &
וְהָעָם הַזֶּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל לֹא אֶהְיֶה וְאִתּוֹ אֵשֵׁב׃
Quēadmodū ? ejus *filii facies ad* nonne ?ſerviturus ſum ego cui , *ſecunda Et*
19 וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא לִפְנֵי בְנוֹ כַּאֲשֶׁר
dixit Et .*tuas facies ad* ero ſic , *tui patris facies ad* ſervivi
20 עָבַדְתִּי לִפְנֵי אָבִיךָ כֵּן אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר
.faciamus quid conſilium *vobis* Date : Achitophel ad Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה־נַּעֲשֶׂה׃
, tui patris *pellices* ad Ingredere : Abſalom ad Achitophel Dixitque
21 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם בּוֹא אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיךָ
quòd , Iſrael omnis audiet & : domum cuſtodiendū ad dimiſit quas
אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־
.tecum qui omnium manus roborabuntur &,*tuo patri te fœtidum reddideris*
נִבְאַשְׁתָּ אֶת־אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל־אֲשֶׁר אִתָּךְ׃
eſt ingreſſus & : tectum ſuper *tentorium* Abſalom ipſi extenderunt Et
22 וַיַּטּוּ לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל־הַגָּג וַיָּבֹא
conſiliū Et .Iſrael omnis oculis in ſui patris *pellices* ad Abſalom
23 אַבְשָׁלוֹם אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲצַת
quemadmodum , illis diebus in conſulebat quod Achitophel
אֲחִיתֹפֶל אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר
, Achitophel conſiliū omne Sic .Dei *verbo in vir* interrogaret
יִשְׁאַל־ בִּדְבַר הָאֱלֹהִים כֵּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל
.Abſalom ipſi etiam ,Davidi etiam
גַּם־לְדָוִד גַּם לְאַבְשָׁלֹם׃

Verſio VULG. LAT.

10 Et ait rex; Quid mihi & vobis eſt, filii Saruiæ? dimittite eum, ut maledicat: Dominus enim præcepit ei ut malediceret David: & quis eſt qui audeat dicere, quarè ſic fecerit? 11 Et ait rex Abiſai, & univerſis ſervis ſuis; Ecce filius meus, qui egreſſus eſt de utero meo, quærit animam meam: quantò magis nunc filius Jemini? dimittite eum ut maledicat juxta 12 præceptum Domini; Si fortè reſpiciat Dominus afflictionem meam: & reddat mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodierna. 13 Ambulabat itaque David & ſocii ejus per viam cum eo. Semei autem, per jugum montis ex latere, contra illum gradiebatur, maledicens, & mittens lapides adverſùm eum, terrámque ſpargens. 14 Venit itaque rex, & univerſus populus cum eo laſſus, & refocillati ſunt ibi. 15 Abſalom autem & omnis populus ejus ingreſſi ſunt Jeruſalem, ſed & Achitophel cum 16 eo. Cùm autem veniſſet Chuſai Arachites amicꝰ David ad Abſalom, locutus eſt ad eum; 17 Salve rex, ſalve rex. Ad quem Abſalom, Hæc eſt, inquit, gratia tua ad amicum tuum? quarè non iviſti cum amico tuo? 18 Reſpondítque Chuſai ad Abſalom, Nequaquám: quia illius ero, quem elegit Dominus, & omnis hic populus, & univerſus Iſrael, & cum eo mane- 19 bo. Sed ut & hoc inferam, cui ego ſerviturus ſum? nónne filio regis? ſicut parui patri tuo, 20 ita parebo & tibi. Dixit autem Abſalom ad Achitophel, Inite conſilium quid agere de- 21 beamus. Et ait Achitophel ad Abſalom; Ingredere ad concubinas patris tui, quas dimiſit ad cuſtodiendam domum: ut cùm audierit omnis Iſrael quòd fœdaveris patrem tuum, roborentur tecum manus eo- 22 rum. Tetenderunt ergò Abſalom tabernaculum in ſolario, ingreſſúſque eſt ad concubinas patris ſui coram univerſo Iſrael. 23 Conſilium autem Achitophel, quod dabat in diebus illis, quaſi ſi quis conſuleret Deum: ſic erat omne conſilium Achitophel, & cùm eſſet cum David, & cùm eſſet cum Abſalom.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρουΐας; (ξ) καὶ ἄφετε αὐτὸν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν Δαυίδ· καὶ τίς ἐρεῖ, Ὡς τί ἐποίησας οὕτως; 11 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (ο) Ἀβεσσὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχήν μου, καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ (π) Ἰεμινί. ἄφετε αὐτὸν (ρ) καταρᾶσθαι, ὅτι εἶπεν αὐτῷ κύριος. 12 Εἴπως ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει (σ) μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς (τ) κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 13 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ (υ) καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ Σεμεεὶ ἐπορεύετο (φ) ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοῒ πάσσων. 14 Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ (χ) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ. 15 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ καὶ (ψ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ. 16 Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα (ω) ἦλθε Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Ζήτω ὁ βασιλεύς. 17 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Χουσὶ, Τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; ἵνα τί οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; 18 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Οὐχὶ, ἀλλὰ καθόπισθεν οὗ ἐξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, (α) αὐτῷ ἔσομαι, καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι. 19 Καὶ τὸ δεύτερον, τίνι ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ; καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, οὕτως ἔσομαι (β) ἐνώπιόν σου. 20 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἀχιτόφελ, Φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν τί ποιήσωμεν. 21 Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Εἴσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός σου, ἃς κατέλιπε φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ (γ) ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι (δ) κατῄσχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ. 22 Καὶ ἔπηξαν (ε) τὴν σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ (ζ) εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ. 23 Καὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτόφελ, ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις, ὃν τρόπον (η) ἐπερωτήσῃ τις ἐν λόγῳ τοῦ θεοῦ, οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ (θ) τοῦ Ἀχιτόφελ καί γε τῷ Δαυίδ, καί γε τῷ Ἀβεσσαλώμ.

10 *Et dixit rex; Quid mihi & vobis, filii Saruiæ? Et permittite eum, & ſic maledicat: quoniam Dominus dixit ei maledicere David. Et quis dicet, ut quid feciſti ſic?* 11 *Et dixit David ad Abeſſa, & ad omnes pueros ſuos: Ecce filius meus, qui egreſſus eſt è ventre meo, quærit animam meam: & multò magis nunc filius Jemini. Permittite eum maledicere, quoniam dixit ei Dominus.* 12 *Si forte inſpiciat Dominus in humiliationem meam, & redire faciet mihi bona pro maledictione illius in die hac.* 13 *Et ivit David, & omnes viri ejus in via. Et Semei ibat à latere montis juxta eum vadens, & maledicens, & lapidans in lapidibus (e) ex obliquo ejus, & pulvere aſpergens.* 14 *Et venit rex, & omnis populus cum eo laſſati, & reſpirârunt ibi.* 15 *Et Abeſſalom, & omnis vir Iſrael intrârunt in Hieruſalē, & Achitophel cū eo.* 16 *Et factum eſt quando venit Chuſi princeps amicus David ad Abeſſalom, & dixit Chuſi ad Abeſſalom, (f) Vivat rex.* 17 *Et dixit Abeſſalom ad Chuſi, Hæc eſt miſericordia tua cum amico tuo? ut quid non abiiſti cum amico tuo?* 18 *Et dixit Chuſi ad Abeſſalom, Nequaquàm: ſed poſt eum, quem elegit Dominus, et populus hic, et omnis vir Iſrael, ei ero, et cum eo ſedebo.* 19 *Et (g) ſecundò, cui ego ſerviam? nónne coram filio ejus? Sicut ſervivi coram patre tuo, ſic ero coram te.* 20 *Et dixit Abeſſalom ad Achitophel: (h) Ferte vobis conſilium, quid facturi ſimus.* 21 *Et dixit Achitophel ad Abeſſalom, Intra ad concubinas patris tui: quas reliquit cuſtodire domum ejus: et audiet omnis Iſrael, quia confudiſti patrem tuum: & invaleſcent manus omnium, qui tecum.* 22 *Et fixerunt tabernaculum ipſi Abeſſalom ſuper ſolarium: & intravit Abeſſalom ad concubinas patris ſui ante oculos univerſi Iſrael.* 23 *Et erat conſilium Achitophel, quod conſulendo dabat in diebus primis; quemadmodùm interroget quis in verbo Dei: Sic omne conſilium ipſius Achitophel etiam ipſi David; etiam ipſi Abeſſalom.*

MS.A. (ξ) ἄφετε αὐτὸν, (ο) Ἀβισαὶ (π) Ἰεμενεί. (ρ) καταράσθω, (σ) κύριός μοι (τ) κατάρας ταύτης ἐν τῇ (υ) καὶ οἱ (φ) εἰς πλευρὰς (χ) πᾶς ὁ ἐκλελυμένος, καὶ ἀνέψυχαν (ψ) πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ εἰσῆλθεν (ω) εἰσῆλθεν (α) οὕτως (β) καὶ ἐνώπιόν (γ) ἀκούσονται (δ) ᾔσχυνας (ε) τῷ Ἀβεσσαλὼμ τὴν σκηνὴν ἐπὶ τὸ (ζ) εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ * τοῦ πατρὸς (η) ἐπερωτήσῃ ἐν λόγῳ (θ) τῷ Ἀχιτόφελ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וַאֲמַר מַלְכָּא מַה לִי וּלְכוֹן בְּנֵי צְרוּיָה כְּדֵין יְלַטֵּט אֲרֵי יְיָ אֲמַר לֵיהּ לַטֵּט יַת דָּוִד וּמַן יֵימַר
11 מָה דֵין עֲבַדְתָּא כֵּן׃ וַאֲמַר דָּוִד לַאֲבִישַׁי וּלְכָל עַבְדוֹהִי הָא בְרִי דְּאוֹלֵידִית בָּעֵי לְמִקְטְלִי
12 וְאַף אֲרֵי כְעַן בַּר שִׁבְט בִּנְיָמִן שְׁבוּקוּ מִנֵּיהּ וִילַטֵּט אֲרֵי אֲמַר לֵיהּ יְיָ׃ מָאִים גְּלֵי קֳדָם יְיָ
13 דִּמְעַת עֵינִי וִיתֵיב יְיָ לִי טָבְתָא חֲלַף לְוָטְתֵיהּ יוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲזַל דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי בְּאוֹרְחָא
וְשִׁמְעִי אָזֵיל בִּסְטַר טוּרָא לְקִבְלֵיהּ אָזֵיל וּמְלַטֵּט וּמְרַגֵּם בְּאַבְנַיָּא לְקִבְלֵיהּ וּמְשַׁדֵּי
14 15 עַפְרָא׃ וַאֲתָא מַלְכָּא וְכָל עַמָּא דִי עִמֵּיהּ כַּד מְשַׁלְהָן וְנָח תַּמָּן׃ וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל עַמָּא
16 אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתוֹ לִירוּשְׁלֵם וַאֲחִיתוֹפֶל עִמֵּיהּ׃ וַהֲוָה כַּד אֲתָא חוּשַׁי אַרְכָּאָה
שׁוֹשְׁבִינָא דְדָוִד לְוָת אַבְשָׁלוֹם וַאֲמַר חוּשַׁי לְאַבְשָׁלוֹם יִצְלַח מַלְכָּא יִצְלַח מַלְכָּא׃
17 18 וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לְחוּשַׁי דָּא טֵיבוּתָךְ דְּעִם חַבְרָךְ לְמָא לָא אֲזַלְתָּ עִם חַבְרָךְ׃ וַאֲמַר חוּשַׁי
לְאַבְשָׁלוֹם לָא אֱלָהֵן דְּאִתְרְעֵי יְיָ וְעַמָּא הָדֵין וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל דִּי לֵיהּ אֱהֵי וְעִמֵּיהּ אֵתֵּב׃
19 וְתִנְיָנוּת קֳדָם מַן אֲנָא אֶפְלַח הֲלָא קֳדָם בְּרֵיהּ כְּמָא דִּפְלַחִית קֳדָם אֲבוּךְ כֵּן אֱהֵי
20 פָּלַח קֳדָמָךְ׃ וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לַאֲחִיתוֹפֶל הָבוּ לְכוֹן מִלְכָּא מַה נַעְבֵּיד׃ וַאֲמַר אֲחִיתוֹפֶל
21 לְאַבְשָׁלוֹם עוּל לְוָת לְחֵינָתָא דַּאֲבוּךְ דִּי שְׁבַק לְמִטַּר בֵּיתָא וּשְׁמַע כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי
22 אִתְגָּרִיתָא בַּאֲבוּךְ וְיִתְקוֹף יְדֵי כָּל דִּי עִמָּךְ׃ וּנְגַדוּ לְאַבְשָׁלוֹם קְנוּפִּין עַל אִגָּרָא וְעַל אַבְשָׁלוֹם
23 לְוָת לְחֵינָתָא דַּאֲבוּהִי לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וּמִלְכָּא דַּאֲחִיתוֹפֶל דִּמְלַךְ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן כְּמָא
דְּשָׁאֵיל גַּבְרָא בְּפִתְגָּמָא דַּיְיָ כֵּן כָּל מִלְכָּא דַּאֲחִיתוֹפֶל אַף לְדָוִד אַף לְאַבְשָׁלוֹם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et dixit rex: Quid mihi & vobis filii Szarujah? ſic maledicat, quia Dominus dixit illi: Maledic David: & quis dicet, Quare feciſti hoc? 11 Et dixit David Abiſai & omnibus ſervis ſuis: Ecce filius meus quem genui quærit occidere me, quanto magis nunc filius tribus Binjamin? ſinite eum ut maledicat, quia dixit illi Dominus. 12 Fortè revelabitur ante Dominum lachryma oculi mei, & reddet Dominus mihi bonum pro maledictione ejus hodie. 13 Et abiit David & viri ejus in via, & Simghi ambulabat in latere montis, è regione ejus ambulabat & maledicebat, & lapidabat in ſaxis è regione ejus, & effundebat pulverem. 14 Et venit rex & omnis populus qui erat cum eo, cùm laſſi [*eſſent*;] & quievit ibi. 15 Et Abſalom et omnis populꝰ hominum Iſrael venerunt in Jeruſalem, & Ahhithophel cum illo. 16 Et fuit ut venit Hhuſai Archæus amicus David ad Abſalom, & dixit Hhuſai ad Abſalom: Proſperet rex, proſperet rex. 17 Et dixit Abſalom ad Hhuſai: Hæc eſt benignitas tua *quæ* cum amico tuo? & ut quid non abiiſti cum amico tuo? 18 Et dixit Hhuſai ad Abſalom: Non, ſed quem voluit Dominus & populus iſte et omnis homo Iſrael, illius ero, et cum illo ſedebo. 19 Et ſecundò ante quem ego ſerviam? nónne ante filium ejus? ſicut ſervivi ante patrem tuum, ſic ſerviam ante te. 20 Et dixit Abſalom ad Ahhitophel: Date vobis conſilium quid faciemus. 21 Et dixit Ahhitophel ad Abſalom: Intra ad concubinas patris tui quas reliquit ad cuſtodiendum domum, et audiet omnis Iſrael quòd alienatus fueris à patre tuo, et roborabuntur manus omnium qui tecum ſunt. 22 Et tetenderunt ipſi Abſalom conopæa ſuper tectū, et ingreſſus eſt Abſalom ad concubinas patris ſui in oculis omnis Iſrael. 23 Et conſilium Ahhithophel quod conſulebat in diebus illis, [*erat*] quaſi interrogâſſet quis verbum Domini, ſic omne conſilium Ahhithophel etiam Davidi, etiam Abſalom.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟܘܢ. ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ. ܫܒܘܩܘܗܝ ܢܨܛܥܪ. ܡܪܝܐ 10
ܗܘ ܐܡܪ ܠܗ ܕܢܨܥܪ ܠܕܘܝܕ. ܡܢ ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܠܡܢܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ 11
ܠܐܒܝܫܝ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܒܪܝ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܥܝ. ܒܥܐ ܕܢܦܫܝ ܢܣܒ.
ܘܐܦܠܐ ܒܢܝ ܝܡܝܢܐ. ܫܒܘܩܘܗܝ ܢܨܛܥܪ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܐܡܪ ܠܗ. * ܟܒܪ ܢܚܙܐ ܡܪܝܐ 12
ܒܡܘܟܟܝ .· ܘܢܦܪܥܢܝ ܛܒܬܐ ܚܠܦ ܨܘܚܝܬܐ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ 13
ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܫܡܥܝ ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܣܛܪܐ ܕܛܘܪܐ ܠܘܩܒܠܗ .· ܡܨܛܥܪ ܗܘܐ
ܠܗ. ܘܪܓܡ ܗܘܐ ܠܗ ܒܟܐܦܐ. ܘܡܒܕܪ ܗܘܐ ܠܗ ܒܥܦܪܐ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ 14
ܕܥܡܗ. ܟܕ ܡܠܐܝܢ. ܘܐܬܬܢܝܚܘ ܬܡܢ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܟܠܗ 15
ܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܚܝܬܘܦܠ ܥܡܗ. * ܘܟܕ ܐܬܐ ܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ ܪܚܡܗ 16
ܕܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܒܫܠܘܡ .· ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ.
* ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܚܘܫܝ. ܗܕܐ ܗܝ ܪܚܡܘܬܟ ܕܪܚܡܟ .· ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܙܠܬ ܥܡ 17
ܪܚܡܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܠܐ ܗܘܐ ܥܡ ܡܢ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ : ܘܥܡܗ ܐܢܐ 18
ܘܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܝܠܗ : ܥܡܗ ܐܩܘܐ ܘܕܝܠܗ ܐܗܘܐ .· * ܘܬܢܝܢܘܬ ܕܡܢ 19
ܐܢܐ ܥܒܕܐ .· ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܠܝ. ܐܝܟ ܕܦܠܚܬ ܩܕܡ ܐܒܘܟ. ܗܟܢܐ ܐܦܠܘܚ ܩܕܡܝܟ. * ܐܡܪ 20
ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐܚܝܬܘܦܠ. ܡܠܟܘܢܝ ܡܢܐ ܐܥܒܕ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܚܝܬܘܦܠ 21
ܠܐܒܫܠܘܡ. ܥܘܠ ܥܠ ܕܘܟܬܗ ܕܐܒܘܟ. ܕܫܒܩ ܕܢܛܪܢ ܒܝܬܗ. ܘܟܕ ܢܫܡܥܘܢ ܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ. ܕܥܡ ܕܘܟܬܗ ܕܐܒܘܟ .· ܢܬܚܝܠܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܕܥܡܟ. * ܘܢܨܒܘ 22
ܠܗ ܠܐܒܫܠܘܡ ܡܫܟܢܐ ܥܠ ܐܓܪܐ .· ܘܥܠ ܐܒܫܠܘܡ ܥܠ ܕܘܟܬܗ ܕܐܒܘܗܝ ܠܥܝܢ
ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܠܟܐ ܕܡܠܟ ܗܘܐ ܐܚܝܬܘܦܠ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ .· ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܫܐܠ 23
ܒܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܟܢܐ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘܗܝ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. ܐܦ ܠܕܘܝܕ. ܐܦ ܠܐܒܫܠܘܡ.

Ait illi rex David, Quid mihi & vobis filii 10
Suriæ? ſinite, eum convitiari: Dominus ipſe
dixit illi; Convitiare Davidi: ah quis mihi
dicat quamobrem hæc mihi contigerint?
Dixit rex David Abiſaio omnibúſque ſervis 11
ſuis, Ecce filius meus qui prodiit è viſceribus
meis, quærit abripere animam meam;
quantò igitur magis filii Jemini? ſinite eum
convitiari: Dominus quidem dixit illi. Forſan 12
reſpiciet Dominus ſummiſſionem meam,
reddétque mihi bona pro convitiis meis hodiernis.
Itaque progrediente Davide & ſervis 13
ſuis in via, Semei pergebat per oras montis
ex adverſo ipſius, convitians ei; & appetens
eum lapidibus, pulverémque jaciens
in eum. Sic veniens rex totúſque populus 14
qui erat cum eo, fatigati, quieverunt illic.
Abiſalom verò & omnis populus qui cum eo 15
erat, nec non Iſrael univerſus venerunt in
Jeruſalem, & cum eo Ahitophel. Cùm autem 16
veniſſet Huſi Arcæus amicus Davidis
ad Abiſalom, dixit Huſi ad Abiſalom; Vivat
rex, vivat rex. Ait Abiſalom ad Huſi, Hæccine 17
eſt amicitia tua erga amicum tuum? quare
non es profectus cum amico tuo? Ait 18
Huſi ad Abiſalom, Nónne cum eo quem Dominus
elegit, & cujus eſt populus hic totúſque
Iſrael, manebo, & ipſius ero? Et ſecundâ 19
vice cujuſdam ſervus ſim futurus, non eſt
meæ facultatis: quemadmodum ſervivi coram
patre tuo, ita ſerviam coram te. Ait 20
Abiſalom ad Ahitophel, Da mihi conſilium
quid acturus ſim. Dixit Ahitophel Abiſalomi, 21
Ingredere ad concubinas patris tui,
quas reliquit ad cuſtodiendam domum ſuam:
cùm enim audierit omnis Iſrael fuiſſe te cum
concubinis patris tui, confortabuntur manus
omnium eorum qui tecum ſunt. Tetenderunt 22
ergò Abiſalomi tentorium ſuper tectum,
& ingreſſus eſt Abiſalom ad concubinas
patris ſui in præſentia totius Iſraelis. Cæterùm 23
conſilium quod dabat Ahitophel iis
diebus, erat perinde ac ſi quis ipſum Dei verbum
conſuluiſſet: talia erant omnia conſilia
Ahitophelis tam erga Davidem, quàm erga
Abiſalomem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* قال داود الملك * ما لي ولكم يا بني صوريا * دعوه يشتمني الرب قال له اشتم داود * ليت مخبرا 10
اخبرني لم نزل بي هذا البلا * ثم قال داود لابيشي وجميع عبيده * ابني الذي خرج من 11
صلبي يريد نزع نفسي * فدعوه يا اهل يميني الآن يشتمني * الرب قال له اشتم داود * لعل 12
الرب ينظر الى خضوعي * ويجزيني خيرا بدل شتم هذا لي اليوم * فسار داود وعبيده في 13
طريقهم * وكان شمعي حيالهم في ظل الجبل * ويشتمه في مسيره * ويرجمه بالحجارة * ويرميه
بالتراب * فجاء الملك وجميع الشعب الذين معه شخوصا قد نصبوا ونزلوا البرية * واما ابيسالوم 14 15
وجميع الشعب الذين معه وجميع بني اسرائيل * دخلوا الى اورشليم * واحيتوفال معه * فلما دخل 16
حوشي الاركاني خليل داود الى ابيسالوم * قال حوشي لابيسالوم * عش ايها الملك * قال 17
ابيسالوم لحوشي * هذه صداقتك لصديقك * كيف لم تخرج مع صديقك * قال حوشي 18
لابيسالوم * اليس اكون مع الذي الرب معه * وهذا الشعب وجميع بني اسرائيل كلها معه *
ينبغي لي ان اكون انا ايضا معه انزل * وليس الامر ايضا الي ان اكون عبدا ابدا لواحد * 19
وكما خدمت بين يدي ابيك كذلك اخدمك * قال ابيسالوم لاحيتوفال * شر علي ما الذي 20
ينبغي ان اصنع * قال احيتوفال لابيسالوم * ادخل الى سراري ابيك التي تركهن ان يحفظن 21
منزله * حتى اذا سمع بنو اسرائيل جميعهم انك قد دخلت على سراري ابيك * تقوى ايدي
جميع الرجال الذين معك * فضربت لابيسالوم خيمة فوق القصر * ودخل على سراري ابيه 22
تجاه جميع بني اسرائيل * والمشورة الذي كان يشير بها احيتوفال في تلك الايام * مثل مشورة 23
الانسان الذي يوحي اليه من قبل الله * كذلك كانت مشورة احيتوفال في جميع ما اشار
على داود وعلى ابيسالوم ايضا *

Dixit David rex, Quid mihi vobiſcum O 10
filii Suriæ? ſinite eum maledictis me appetere:
Dominus ait illi, Maledictis inceſſe
Davidem: utinam index aliquis indicaret
mihi qua de cauſa obruerit me tanta
calamitas! Tum dixit David Abiſaio 11
cunctiſque ſervis ſuis, Filius meus qui egreſſus
eſt è dorſo meo, animam meam eripere
tentat: ſinite ergò illum O gens
dexteræ meæ, convitiari mihi: Dominus
ait illi; Convitia profer in Davidem. Fortaſſe 12
conſiderabit Dominus humilitatem
meam, rependétque mihi bonum pro maledictis
hujus hominis in me hodiè prolatis.
Incedentibus ergò Davide et ſervis 13
ſuis itinere ſuo, erat Semei ex adverſo
eorum in umbra montis, contumeliis afficiens
cum dum ambularet, lapidibus appetens
eum, & pulverem jactans in illum.
Venerunt autem rex et omnis populus qui 14
cum eo erat, turbati jamque feſſi, & caſtrametati
ſunt in deſerto. Cæterùm Abiſalom, 15
totúſque populus qui erat cum
eo, & omnes Iſraelitæ ingreſſi ſunt Jeruſalem,
nec non Achithophel cum ipſo.
Et cùm ingreſſus eſſet Huſi Arcites amicus 16
Davidis ad Abiſalomem, dixit Huſi
ad Abiſalomem; Vivas O rex. Dixit Abiſalom 17
ad Huſi, Hæccine eſt amicitia tua
erga amicum tuum? quomodò non es egreſſus
cum amico tuo? Reſpondit Huſi 18
Abiſalomi, Annon cum illo forem, cum
quo Dominus eſt, et cum quo populus iſte,
omneſque prorſus Iſraelitæ ſunt? ſanè
me quoque cum ipſo commorari oportet.
Ad hæc, nequaquam pendet à me perpetuum 19
eſſe ejuſdem principis ſervum: &
quemadmodum ſervivi coram patre tuo,
ita ſerviam tibi. Dixit Abiſalom ad Achithophel, 20
Conſule mihi quid agere oporteat.
Ait Achithophel Abiſalomi, Ingredere 21
ad pellices patris tui, quas reliquit
ut cuſtodirent domum ſuam; ut audientibus
Iſraelitis omnibus ingreſſum te
eſſe ad pellices patris tui, roborentur manus
omnium virorum qui tecum ſunt.
Quapropter fixo Abiſalomi tentorio ſupra 22
palatium, congreſſus eſt cum pellicibus
patris ſui in conſpectu omnium Iſraelitarum.
Conſilium autem quod dabat 23
Achithophel iis diebus, erat veluti conſilium
hominis revelationem habentis à
Deo: ejuſmodi erat conſilium Achithophelis
in omnibus quæ conſulebat Davidi
atque Abiſalomi.

שמואל ב : יז

CAP. XVII. יז

mille duodecim nunc Eligam : Abſalom ad Achithophel dixit Et

1 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם אֶבְחֲרָה נָּא שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף

eũ ſuper veniã Et .nocte David poſt perſequar & ,conſurgã & ,*virum*

2 אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה אַחֲרֵי־דָוִד הַלָּיְלָה׃ וְאָבוֹא עָלָיו

populus omnis fugiet &,eum terrebo & :manibus *remiſſus* &,laborans *ipſe* &

וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל־הָעָם

omnem reducam Et .*eum* ſolũ *ad* regem percutiam & ; ſecum qui

3 אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ׃ וְאָשִׁיבָה כָל־

omnis : *quærens* tu quem ,*virum omnem redire ſecundùm*,te ad populũ

הָעָם אֵלֶיךָ כְּשׁוּב הַכֹּל הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ כָּל־

oculis in & ,Abſalom oculis in verbũ fuit rectũ Et .*pax* erit populus

4 הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ וַיִּישַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי אַבְשָׁלֹם וּבְעֵינֵי

etiam obſecro Voca : Abſalom Dixitque .Iſrael ſeniorum omnium

5 כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קְרָא נָא גַּם

.ipſe etiam ſuo ore in quid audiemus & ,Architam Chuſai *ad*

לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו גַּם־הוּא׃

: dicendo ,eum ad Abſalom dixit & , Abſalom ad Chuſai venit Et

6 וַיָּבֹא חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹר

,ejus verbum faciemus nunquid : Achitophel eſt locutus hoc verbũ Scd̃m

כַּדָּבָר הַזֶּה דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ

Non : Abſalom ad Chuſai Dixitque .loquere tu ?non an

7 אִם־אַיִן אַתָּה דַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם לֹא־

.hac vice *in* Achithophel conſuluit quod ,conſilium bonum

טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת׃

quòd ,ejus viros & ,tuum patrem nôſti Tu : Chuſai Dixitque

8 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אֲנָשָׁיו כִּי

: agro in orbatus urſus ſicut ,*ipſi* animo amari & ,*ipſi* fortes

גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּל בַּשָּׂדֶה

Ecce .populo cum pernoctabit non & , *belli* vir tuus pater &

9 וְאָבִיךָ אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם׃ הִנֵּה

: *locorum* uno in vel ,*fovearum* una in *latens* ipſe nunc

עַתָּה הוּא־נֶחְבָּא בְּאַחַת הַפְּחָתִים אוֹ בְּאַחַד הַמְּקוֹמֹת

: dicet & ,audiens audierit & ,principio in eis *in cadere ſecundùm* erit &

וְהָיָה כִּנְפֹל בָּהֶם בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר

filius etiam ipſe Et .Abſalom poſt qui ,populo in plaga Fuit

10 הָיְתָה מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלֹם׃ וְהוּא גַם־בֶּן־

ſciens quia : liqueſiet liqueſiendo ,leonis cor ſicut *ejus* cor cujus ,*virtutis*

חַיִל אֲשֶׁר לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה הִמֵּס יִמָּס כִּי־יֹדֵעַ

.eo cum qui ,*virtutis* filii & ,tuus pater fortis quòd ,Iſrael omnis

כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־גִבּוֹר אָבִיךָ וּבְנֵי־חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃

,Dan à Iſrael omnis te *ſuper* congregetur congregando ,*conſului Quoniam*

11 כִּי יָעַצְתִּי הֵאָסֹף יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן

;multitudine in mare *ſuper* quæ ,arena tanquam ,ſebah-Beer uſque &

וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב

,*locorum* unum in eum ad veniemus Et .*conſiliũ in euntes tuæ facies* &

12 וּפָנֶיךָ הֹלְכִים בַּקְרָב׃ וּבָאנוּ אֵלָיו בְּאַחַת הַמְּקוֹמֹת

ros cadit queadmodũ ,eũ *ſuper* caſtrametabimur & ,*ibi invenitur quo*

אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנַחְנוּ עָלָיו כַּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטַּל

,ſecum qui ,viris omnibus *in* & ,eo *in remanebit* non & : *humum* ſuper

עַל־הָאֲדָמָה וְלֹא־נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ

Iſrael omnis portabunt & ,ſe collegerit civitatem in ſi Et .unus etiam

13 גַּם־אֶחָד׃ וְאִם־אֶל־עִיר יֵאָסֵף וְהִשִּׂיאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל

uſque ,torrentem in uſque eam trahemus & , funes illam civitatẽ ad

אֶל־הָעִיר הַהִיא חֲבָלִים וְסָחַבְנוּ אֹתוֹ עַד־הַנַּחַל עַד

Abſalom Dixitque .*lapillus* etiam ibi inveniatur non quò

14 אֲשֶׁר־לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צְרוֹר׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם

conſilio *præ* ,Architæ Chuſai conſilium *Bonum* : Iſrael vir omnis &

וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל טוֹבָה עֲצַת חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת

Achitophel conſilium *infringere* præceperat DOMINUS & : Achitophel

אֲחִיתֹפֶל וַיהוָה צִוָּה לְהָפֵר אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל

.malum Abſalom ſuper *DOMINUM inducere propterea ad* , bonum

הַטּוֹבָה לְבַעֲבוּר הָבִיא יְהוָה אֶל־אַבְשָׁלֹם אֶת־הָרָעָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

1 DIxit ergò Achitophel ad Abſalom; Eligam mihi duodecim millia virorum, & conſurgens perſequar David hâc nocte. 2 Et irruens ſup eum (quippe qui laſſus eſt, & ſolutis manibus) percutiam eum: cúmq; fugerit omnis populꝰ qui cum eo eſt, percutiam regem deſolatum. 3 Et reducam univerſum populum, quomodò unꝰ homo reverti ſolet: unum enim virũ tu quæris: & omnis populus erit in pace. 4 Placuítque ſermo ejus Abſalom, & cunctis majoribus natu Iſrael. 5 Ait autẽ Abſalom; Vocate Chuſai Arachiten, & audiamus quid etiam ipſe dicat. 6 Cúmque veniſſet Chuſai ad Abſalom, ait Abſalom ad eum; Hujuſcemodi ſermonem locutꝰ eſt Achitophel: facere debemus an non? quod das conſilium? 7 Et dixit Chuſai ad Abſalom; Non eſt bonũ conſilium, quod dedit Achitophel hâc vice. 8 Et rurſum intulit Chuſai; Tu nôſti, patrem tuum, et viros qui cum eo ſunt, eſſe fortiſſimos & amaro animo, veluti ſi urſa raptis catulis in ſaltu ſæviat: ſed & pater tuus vir bellator eſt, nec morabitur cum populo. 9 Forſitàn nunc latitat in foveis, aut in uno, quo voluerit, loco: & cùm ceciderit unus quilibet in principio, audiet quicunque audierit, & dicet; Facta eſt plaga in populo qui ſequebatur Abſalom. 10 Et fortiſſimꝰ quiſque, cujus cor eſt quaſi leonis, pavore ſolvetur: ſcit enim omnis populus Iſrael, fortem eſſe patrem tuũ, & robuſtos omnes qui cum eo ſunt. 11 Sed hoc mihi videtur rectum eſſe conſilium; Congregetur ad te univerſus Iſrael, à Dan uſque Berſabee, quaſi arena maris innumerabilis: & tu 12 eris in medio eorum. Et irruemus ſuper eum in quocunque loco inventus fuerit: & operiemꝰ eum, ſicut cadere ſolet ros ſuper terram: & non relinquemus de viris, qui cum eo ſunt, 13 ne unum quidem. Quòd ſi urbem aliquã fuerit ingreſſus, circumdabit omnis Iſrael civitati illi funes, & trahemus eam in torrentem, ut non reperiatur 14 ne calculus quidem ex ea. Dixítque Abſalom, & omnes viri Iſrael; Melius eſt conſilium Chuſai Arachitæ, conſilio Achitophel: Domini autem nutu diſſipatum eſt conſilium Achitophel utile, ut induceret Dominus ſuper Abſalom malum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 ΚΑὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, Ἐπιλέξω δὴ ἐμαυτῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω 2 Δαυὶδ τὴν νύκτα. Καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος (α) χερσί, καὶ ἐκστήσω αὐτόν, καὶ (β) φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον. 3 Καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ, ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. πλὴν ψυχὴν (γ) ἀνδρὸς ἑνὸς σὺ ζητεῖς, 4 καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. Καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἐν ὀφθαλ- 5 μοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ, Καλέσατε δὴ καί γε τὸν Χουσὶ τὸν Ἀραχί, καὶ (δ) ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στό- 6 ματι αὐτοῦ, καί γε αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτόν, λέγων, Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν Ἀχιτόφελ. ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐ- 7 τοῦ; εἰ δὲ μή, σὺ λάλησον. Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, Οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλή, ἣν ἐβουλεύσατο Ἀχιτόφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο. 8 Καὶ εἶπε Χουσί, Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν (ε) ἀγρῷ, καὶ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ 9 οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, καὶ ἀκούσῃ (ζ) ἀκούων, καὶ εἴπῃ, Ἐγενήθη θραῦσις 10 ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος, τηκομένη τακήσεται, ὅτι οἶδεν πᾶς Ἰσραήλ, ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου, 11 (η) καὶ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ. Ὅτι (θ) οὕτως συμβουλεύων ἐγὼ συνεβούλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεέ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος· καὶ τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν. 12 Καὶ ἥξομεν (ι) πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν, ὡς πίπτει (κ) δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν (λ) αὐτῷ καὶ τοῖς (μ) ἀνδράσιν αὐτοῦ τοῖς μετ' 13 αὐτοῦ καί γε ἕνα. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, καὶ λήψεται (ν) πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοινία, καὶ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ 14 μηδὲ λίθος. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ, Ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χουσὶ τοῦ Ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. καὶ κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν (ξ) βουλὴν τοῦ Ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθήν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Ἀβεσσαλὼμ τὰ κακὰ πάντα.

CAP. XVII.

1 ET dixit Achitophel ad Abeſſalom; Eligam nunc mihi duodecim millia virorum, & ſurgam, & perſequar poſt David noctem. 2 Et ſuperveniam ſuper eum: & ipſe laborans, & reſolutus manibus: & pavefaciam eum: & fugiet omnis populus, qui cum eo: & percutiam regẽ prorſus ſolum. 3 Et reverti faciã omnẽ populum ad te, quemadmodùm (a) redit ſponſa ad virum ſuum. Tantummodò animam viri unius tu (b) quæris; & univerſo populo erit pax. 4 Et rectum fuit verbum in oculis Abeſſalom, & in oculis omnium ſeniorum Iſrael. 5 Et dixit Abeſſalom; Vocate nunc etiam Chuſi Arachi, & audiamus quid in ore ejus, etiam ipſius. 6 Et intravit Chuſi ad Abeſſalom. Et dixit Abeſſalom ad eum dicens, Juxta verbum hoc locutus eſt Achitophel. Faciemus juxta verbum ejus? Si autem non, tu loquere. 7 Et dixit Chuſi ad Abeſſalom; Non bonũ hoc conſiliũ, quod conſulendo dedit Achitophel (c) vice hâc. 8 Et dixit Chuſi, Tu nôſti patrẽ tuum, et viros ejus, quia potẽtes ſunt valdè, et amari animo ſuo, tanquam urſa orbata filiis in agro, (d) & tanquam ſus aſpera in campo. Et pater tuus vir bellator, & non (e) diſſolvet populum. 9 Ecce enim ipſe nunc abſconditus eſt in uno (f) collium, vel in uno locorum. Et erit in (g) incidendo eis in principio, et audiet audiens, & dicet; Facta eſt percuſſio in populo, qui poſt Abeſſalom. 10 Et etiam ipſe filiꝰ virtutis, cujus cor, ſicut cor leonis, liqueſcens liqueſcet: (h) quoniam novit omnis Iſrael, quia potens pater tuus, & filii virtutis, qui cũ eo. 11 (i) Quoniã ſic conſulens ego conſului; (k) & congregatus congregabitur ad te univerſus Iſrael à Dan, & uſq; Berſabee, tanquã arena, quæ ſuper mare, in multitudine: & facies tua pergens in medio eorum. 12 Et veniemus ad eum in unum locorum, ubicunq; invenerimus eum illîc, & caſtrametabimur ſuper eum, ſicut cadit ros ſuper terram: & non relinquemus in eo, & viris ejus, qui cum eo, etiam unum. 13 Et ſi in civitatem ſe collegerit; et ſumet omnis Iſrael erga civitatem illam funes, & pertrahemus eam uſq; in torrentem; ut non relinquatur ibi neq; lapis. 14 Et dixit Abeſſalom, & omnis vir Iſrael; Bonum conſilium Chuſi Arachi ſuper conſilium Achitophel. Et Dominus mandavit diſſipare conſilium Achitophel bonum; ut induceret Dominus ſuper Abeſſalom mala omnia.

MS.A. (α) χερσὶν ἐκστήσω (β) ἐκφεύξεται (γ) ἑνὸς ἀνδρὸς σὺ (δ) ἀκούσομαι τί (ε) ἀγρῷ· πατήρ σου (ζ) ὁ ἀκούων, (η) καὶ οἱ υἱοὶ (θ) οὕτως ἐγὼ * συνεβουλεύσατο, καὶ (ι) ἐπ' αὐτὸν (κ) ἡ δρόσος (λ) αὐτῷ ἐν πᾶσι καὶ τοῖς (μ) ἀνδράσιν τοῖς (ν) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ξ) βουλὴν Ἀχιτόφελ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יז

1 וַאֲמַר אֲחִיתוֹפֶל לְאַבְשָׁלוֹם אֶבְחַר כְּעַן תְּרֵי עֲסַר אַלְפִּין גַּבְרָא וְאֵקוּם וְאֶרְדּוֹף בָּתַר דָּוִד
2 בְּלֵילְיָא׃ וְאֵיהַךְ עֲלוֹהִי כַּד הוּא מְשַׁלְהֵי וִידוֹהִי מַרְשְׁלָן וְאָזִיעַ יָתֵיהּ וְיֵעְרוֹק כָּל עַמָּא דִי
3 עִמֵּיהּ וְאֶקְטוֹל יַת מַלְכָּא בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַאֲתִיב כָּל עַמָּא לְוָתָךְ יְתוּבוּן כּוּלְהוֹן בָּתַר דְּיִתְקְטַל
4 גַּבְרָא דְּאַתְּ בָּעֵי כָּל עַמָּא יְהֵי שְׁלָם׃ וּכְשַׁר פִּתְגָּמָא בְּעֵינֵי אַבְשָׁלוֹם וּבְעֵינֵי כָּל סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃
5 6 וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם קְרִי כְעַן אַף לְחוּשַׁי אַרְכָּאָה וְנִשְׁמַע מַה דְּיֵימַר אַף הוּא׃ וַאֲתָא חוּשַׁי לְוַת
אַבְשָׁלוֹם וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לֵיהּ לְמֵימַר כְּפִתְגָּמָא הָדֵין מַלֵּיל אֲחִיתוֹפֶל הֲנַעְבֵּיד יַת
7 פִּתְגָּמֵיהּ אִם לָא דִּכְשַׁר בְּעֵינָךְ אַתְּ מַלֵּיל׃ וַאֲמַר חוּשַׁי לְאַבְשָׁלוֹם לָא תַקִּין מִלְּכָא דִּמְלַךְ
8 אֲחִיתוֹפֶל בְּזִמְנָא הָדָא׃ וַאֲמַר חוּשַׁי אַתְּ יְדַעְתָּא יַת אֲבוּךְ וְיַת גִּבָּרוֹהִי אֲרֵי גִבָּרִין אִנּוּן
9 וּמְרִירַן נַפְשָׁן אִנּוּן כְּדוּב תַּכִּיל בְּחַקְלָא וַאֲבוּךְ גְּבַר עֲבֵיד קְרָבִין וְלָא יְבִית יַת עַמָּא׃ הָא
כְּעַן הוּא טְמִיר בְּחַד מִן קוּמְצַיָּא אוֹ בְּחַד מִן אַתְרַיָּא וִיהֵי כְּמִפַּל בְּהוֹן בְּקַדְמֵיתָא וְיִשְׁמַע דִּי
10 שְׁמַע וְיֵימַר הֲוָת מַחְתָא בְּעַמָּא דְּבָתַר אַבְשָׁלוֹם׃ וְהוּא אַף גְּבַר גִּבָּר דְּלִבֵּיהּ כְּלִבָּא דְּאַרְיָא
11 מִמְסָא יִמְסֵי אֲרֵי יְדַע כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי גִבַּר אֲבוּךְ וְעַבְדִין גִּבָּרִין דִּי עִמֵּיהּ׃ אֲרֵי מִלְּכִית
אִתְכַּנָּשָׁא יִתְכַּנְּשׁוּן עֲלָךְ כָּל יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע כְּחָלָא דִּי עַל יַמָּא לִסְגֵי וְאַתְּ
12 תְּהֵי אָזֵיל בְּרֵישׁ כּוּלָּנָא׃ וּנְהָךְ עֲלוֹהִי בְּחַד מִן אַתְרַיָּא דִּנְהָךְ לְתַמָּן וְנִשְׁרֵי עֲלוֹהִי כְּמָא
13 דְּשָׁרֵי טַלָּא עַל אַרְעָא וְלָא נַשְׁאַר בֵּיהּ וּבְכָל גַּבְרַיָּא דִּי עִמֵּיהּ אַף חַד׃ וְאִם לְקַרְתָּא יִתְכְּנֵשׁ
וְיִתְכַּנְּשׁוּן כָּל יִשְׂרָאֵל עַל קַרְתָּא הַהִיא וְיַקְּפוּנַהּ מַשְׁרְיָן וְנֶעְקַר יָתַהּ וְיַת אַבְנַהָא וְנִרְמִנַּהּ-
14 לְנַחְלָא עַד דְּלָא נַשְׁאַר תַּמָּן אַבְנָהָא׃ וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל תַּקִּין מִלְּכָא
דְּחוּשַׁי אַרְכָּאָה מִמִּלְּכָא דַּאֲחִיתוֹפֶל וַיָי פַּקֵּיד לְקַלְקָלָא יַת מִלְּכָא דַּאֲחִיתוֹפֶל הַתְּקֵינָא בְּדִיל
דְּיַיְתֵי יָי עַל אַבְשָׁלוֹם יַת בִּישְׁתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XVII.

1 ET dixit Ahhithophel ad Abſalom: Deligam nunc duodecies mille viros, & ſurgam & perſequar poſt David in nocte. 2 Et vadam ſuper illum quando fuerit laſſus, & manus illius remiſſæ, & turbabo illum; & fugiet omnis populꝰ qui [*eſt*] cum illo, & occidam regem ſolum. 3 Et reducam omnem populum ad te; redibunt omnes illi, poſtquam occiſus fuerit vir quem tu quæris; omnis populus erit pacificꝰ. 4 Et rectum fuit verbum in oculis Abſalom & in oculis omnium ſenum Iſrael. 5 Et dixit Abſalom: Voca nunc etiam Hhuſai Archæũ, & audiemus id quod dicet etiam ille. 6 Et venit Hhuſai ad Abſalom: & dixit Abſalom ei dicendo, Secundùm verbum hoc locutꝰ eſt Ahhitophel: num faciemꝰ verbum ejus, an non? quod rectum fuerit in oculis tuis, tu loquere. 7 Et dixit Hhuſai ad Abſalom: Non rectum eſt conſilium quod conſuluit Ahhithophel in tempore hoc. 8 Et dixit Hhuſai: Tu nôſti patrem tuum & viros ejꝰ quòd robuſti ſint & amari animis, ut urſus orbatꝰ in agro: & pater tuus vir belligerator, & non pernoctabit cum populo. 9 Ecce nunc ipſe abſconditꝰ eſt in una ex ſpeluncis aut in uno ex locis: et erit ubi ceciderint in eis in principio, et audierit qui audiet, et dicet, Fuit percuſſio in populo qui erat poſt Abſalom. 10 Et ipſe [*ſit*] etiam vir robuſtus, & cor ejꝰ ut cor leonis, liqueſiens liqueſiet: nam novit omnis Iſrael quòd robuſtꝰ ſit pater tuus, & viri robuſti qui cum illo ſunt. 11 *Quoniam* conſulo: Congregando congregentur ad te omnis Iſrael à Dan & uſq; ad Beerſebagh tanquam arena quæ eſt ſuper littꝰ maris in multitudine; & tu ambulabis in capite omnium noſtrûm. 12 Et ibimus ſuper illum iu uno ex locis *quò ibimꝰ illuc*, & decidemꝰ ſuper illũ ſicut decidit ros ſuper terrã, & non relinquemꝰ ex eo & ex omnibꝰ viris qui cum illo ſunt, etiam unum. 13 Et ſi ad urbem ſe collegerit, congregabuntur omnis Iſrael ſuper urbẽ illã, & circundabunt eã caſtra, & diruemꝰ eam & lapides ejꝰ, & projiciemꝰ eã in flumen uſq; quo non relinquamꝰ ibi etiam lapidẽ. 14 Et dixit Abſalom & omnes viri Iſrael: Rectũ eſt conſiliũ Hhuſai Archæi præ conſilio Ahhithophel: & Dñs juſſerat infatuari conſilium Ahhithophel rectũ, ut adduceret Dñs ſuper Abſalom malum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܐܚܝܬܘܦܠ ܠܐܒܫܠܘܡ܂ ܐܓܒܐ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ܂ * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *
1 ܘܐܩܘܡ ܐܪܕܘܦ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܒܠܠܝܐ܂ * ܘܐܕܪܟܝܘܗܝ ܟܕ ܠܐܐ ܘܡܪܦܝܢ ܐܝܕܘܗܝ܂ 2
ܘܐܙܝܥܝܘܗܝ܂ ܘܢܥܪܘܩ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ܂ ܘܐܩܛܘܠܝܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܠܚܘܕܘܗܝ܂
* ܘܐܗܦܟܝܘܗܝ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܘܬܟ܂ ܐܝܟ ܕܗܦܟ ܟܠܢܫ ܕܪܚܡܬ܂ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܢܗܘܐ 3
ܒܫܠܡ܂ * ܘܫܦܪܬ ܡܠܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ܂ ܘܒܥܝܢܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ 4
* ܘܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ܂ ܩܪܘ ܠܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ܂ ܘܢܫܡܥ ܡܢܐ ܐܡܪ ܐܦ ܗܘ܂ * ܘܐܬܐ ܚܘܫܝ 5
ܠܘܬ ܐܒܫܠܘܡ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ܂ ܗܟܢܐ܂ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܐܚܝܬܘܦܠ܂ ܢܥܒܕ 6
ܡܕܡ ܕܐܡܪ܂ ܘܐܠܐ܂ ܡܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ܂ * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ܂ ܠܐ ܗܘܐ ܛܒܐ ܡܠܟܐ
ܕܡܠܟ ܐܚܝܬܘܦܠ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ܂ * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ܂ ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܐܒܘܟ ܘܠܥܒܕܘܗܝ 7
ܕܓܢܒܪܐ ܐܢܘܢ܂ ܘܡܪܝܪܝ ܢܦܫ ܐܢܘܢ܂ ܐܝܟ ܕܒܐ ܕܚܛܦ ܒܡܕܒܪܐ܂ ܘܐܒܘܟ ܓܒܪܐ ܗܘ 8
ܡܩܪܒܢܐ܂ ܘܠܐ ܒܐܬ ܠܘܬ ܥܡܐ܂ * ܗܫܐ ܡܛܫܐ ܒܚܕ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ܂ ܐܘ ܒܚܕ ܡܢ
ܕܘܟܝܬܐ܂ ܘܡܐ ܕܢܦܠܝܢ ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ܂ ܘܢܫܡܥ ܫܡܥܐ ܕܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܒܥܡܐ 9
ܕܥܡ ܐܝܣܪܝܠ܂ * ܐܦ ܓܒܪܐ ܗܘ ܓܢܒܪܐ ܕܠܒܗ ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܐܪܝܐ܂ ܡܬܡܣܐ ܠܐ 10
ܡܬܡܣܐ܂ ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܓܢܒܪܐ ܗܘ ܐܒܘܟ܂ ܘܕܥܡܗ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܐܢܘܢ܂
* ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܝܗܒ ܐܢܐ܂ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬܟ܂ ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪ ܫܒܥ܂ 11
ܘܐܢܬ ܐܙܠ ܒܡܨܥܬܐ܂ * ܘܢܪܕܐ ܥܠܘܗܝ ܒܚܕ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ܂ ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܟܚ܂ 12
ܘܢܫܪܐ ܥܠܘܗܝ܂ ܐܝܟ ܕܢܚܬ ܛܠܐ ܥܠ ܐܪܥܐ܂ ܘܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܘܠܐ ܚܕ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܥܡܗ܂
ܐܦܠܐ ܚܕ܂ * ܘܐܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܢܥܘܠ܂ ܢܪܡܘܢ ܥܠܝܗ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܚܒܠܐ܂ ܘܢܓܪܘܢܗ 13
ܠܢܚܠܐ ܒܚܒܠܐ܂ ܘܠܐ ܢܫܬܟܚ ܬܡܢ ܐܦܠܐ ܨܪܨܪܐ܂ * ܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ 14
ܛܒ ܗܘ ܡܠܟܗ ܕܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ܂ ܡܢ ܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ܂ ܘܡܪܝܐ ܦܩܕ ܠܡܒܛܠܘ
ܡܠܟܗ ܛܒܐ ܕܐܚܝܬܘܦܠ܂ ܡܛܠ ܕܢܝܬܐ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܒܫܠܘܡ܂ ܒܝܫܬܐ܂

CAP. XVII.

PRæterea dixit Ahitophel Abiſalomi, De- 1
ligam duo millia virorum, & ſurgens per-
ſequar Davidem noctu; Aſſequar eum dum 2
laſſus eſt ac remiſſis manibus, & exagitabo
eum, fugiétque ab ipſo totus populus qui
cum ipſo eſt, ſolumque regem interficiam;
Populum verò univerſum ad te reducam, ac 3
ſi rediret quiſquis quem velles; & totus po-
pulus erit pacificus. Et placuit verbum 4
iſtud in oculis Abiſalomis, & in oculis omni-
um ſeniorum Iſraelis. Dixit autem Abiſa- 5
lom, Accerſite Huſi Arcæum, ut audiamus
quid ipſe quoque dicat. Cúmque veniſſet 6
Huſi ad Abiſalom, dixit ad eum Abiſalom;
Talia ac talia dicit Ahitophel, faciemúſne
quod dicit? alioqui, quid ſentis? Ait Huſi 7
ad Abiſalom, Non eſt bonum conſilium quod
dedit Ahitophel hoc tempore. Subjunxít- 8
que Huſi, Tu nôſti patrem tuum & ſervos e-
jus eſſe gigantes, & viros eſſe amaro animo,
non ſecus ac urſum qui prædatur in deſerto.
Ad hæc pater tuus vir eſt bellicoſus, nec per-
noctat ad lat' populi: Nunc delitеſcit aliqua 9
in parte vel aliquo in loco. Jam ſi irruerimus
in eos ut antea, audierítque rumoré quòd fa-
cta fuerit clades in populo Iſraelitico; Cùm 10
alioqui ſit vir ſtrenuiſſimus, cujus cor eſt vel-
ut cor leonis, nullo modo contabeſcet: novit
enim totus Iſrael robuſtiſſimum eſſe patrem
tuum, & *omnes* qui cum eo ſunt, eſſe genero-
ſiſſimos. Ego verò conſulo ut cùm congre- 11
gati fuerint ad te omnes Iſraelitæ à Dan uſq;
ad Bir-ſebaa, te in medio *exercitu* proceden-
te, Aggrediamur eum ubicunq; locorũ fuerit 12
invent', & obſideamus eum quemadmodũ ca-
dit ros ſuper terrã, & nec ipſum neque unum
quidẽ ex omnib' qui ſunt cum eo, relinquam'.
Quòd ſi in aliquã civitatẽ ſe recipiat, admo- 13
vebunt ei omnes Iſraelitæ funes, & trahent il-
lam ad torrentẽ uſque, & ne gryllũ quidẽ ibi
relinquent, Ait Abiſalom & univerſ' Iſrael, 14
Melius eſt conſiliũ Huſi Arcæi conſilio Ahi-
tophelis: ſiquidem Dominus præceperat ir-
ritum fieri bonum Ahitophelis conſilium ut
malum induceret Dominus ſuper Abiſa-
lomem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع عشر *

1 * ثم قال احيتوفال لابيسالوم* انتخب من بني اسرائيل اثني عشر الف رجل يخرجون في طلب
2 داود ليلا * فيدركوه وهو تعب قد استرخا* ويواقعه بغتة* ويهرب الشعب الذي معه* ويقتل الملك
3 وحده * ويدعوا الشعب اليك* فينقلبون اليك كما انقلب جميع الشعب الذين احببت وهويت*
4 5 ويكون الشعب كله سالما مستريحا *ورضي ابيسالوم بالقول* ورضي مشيخة بني اسرائيل جميعا* فقال
6 ابيسالوم* ادع لي حوسي الاركاني* لنسمع ما الذي يقول هو ايضا * فدعي حوسي* وقال له
7 ابيسالوم* ان احيتوفال قال لنا كذا وكذا* نفعل ما قال* وان لم ينبغي ان نفعل فقل ما عندك* قال
8 حوسي لابيسالوم* ليس مشورة احيتوفال بحسنة في هذا الوقت * ثم قال حوسي لابيسالوم* قد
تعرف اباك وعبيده انهم جبابرة* وهم رجال انفسهم مرة مثل السبع الذي يفترس في البرية* وابوك
9 رجل بطل ليس يبيت في معسكر الشعب *ولكنه يستخفي في موضع اخر* فاذا واقعناهم كالمرة
الاولى* وسمع الخبر انه قد اصابت الجراحات* ونزل البلاء بالشعب الذي معه* من قبل ابيسالوم
10 *وان كان رجلا جبارا قلبه كقلب الاسد* وليس يفزع ويسترخي* من اجل ان جميع بني اسرائيل
11 يعرفون ان اباك جبار* والذين معه ذوو قوة وجبابرة * فانا اشير عليك، انه اذا اجتمع اليك
12 جميع بني اسرائيل من دان الى بير سبع *وانت سائر في وسطهم* فنخرج اليه الى بعض البلدان
حيث ما كان* وننزل حول البلاد مثل الطل الذي يقع على الارض* ولا نبقي ممن معه ولا واحدا*
13 *وان دخل في بعض القرى* تلقي عليها جميع بني اسرائيل حبالا* ويجروها الى الوادي* ولا يدع
14 فيها ولا صرصور* قال ابيسالوم وجميع بني اسرائيل* مشورة حوسي الاركاني خير من مشورة
احيتوفال* وذلك ان الرب امر ان تبطل مشورة احيتوفال الصالحة* لينزل البلاء على ابيسالوم*

CAP. XVII.

DEinde dixit Achitophel Abiſalomi, 1
Selige ex filiis Iſrael duodecim millia vi-
rorum, ut egrediantur ad perſequendum
Davidem noctu, Et aſſequantur eum dum 2
fatigatus ac jam languidus eſt; te enim
repente in eum irruente, fugiet populus
qui cum ipſo eſt; & ſolo rege perempto,
Vocabis ad te populum, & convertentur 3
ad te, quemadmodum converſus eſt uni-
verſus populus, quoſcunque volueris &
& optaveris; eritque populus univerſus
incolumis ac tranquillus. Approbavit Abi- 4
ſalom ejuſmodi ſermonem, & approbâ-
runt eum pariter ſeniores filiorum Iſrael.
Dixit tamen Abiſalom, Voca mihi Huſi 5
Arcitem, audiamus quid ipſe quoque ſen-
tiat. Vocavit ille Huſi dixitque ad eum 6
Abiſalom, Talia ac talia dixit nobis A-
chithophel, faciemúſne quod dixit? quòd
ſi facere non expedit, dic nobis quid ſen-
tias. Reſpondit Huſi Abiſalomi, Conſilium 7
Achithophelis non eſt bonum hoc tempore.
Tum dixit Huſi ad Abiſalomem, Jam nô- 8
ſti patrem tuum ejuſque ſervos eſſe robu-
ſtiſſimos, & acerbi animi viros, ceu leo
qui prædatur in deſerto: patrem quoque
tuũ eſſe generoſum, neq; pernoctaturũ in
caſtris populi, Sed latitaturũ alio in loco. 9
Cùm ergò irruerimus in eos ut primâ vi-
ce, & audierit famam quod cædes
acciderit, & calamitas oppreſſerit popu-
lum qui ſecum eſt, operâ Abiſalomis;
Sanè ſi vir magnanimus eſt & cor ejus 10
ut cor leoninum, haudquaquam trepidabit,
neque remittetur: nôrunt autem omnes Iſ-
raelitæ patrem tuum eſſe magnanimum,
& eos qui cum ipſo ſunt, robore præditos
atque ſtrenuos. Ego igitur conſilium do 11
tibi, ut collectis ad te cunctis Iſraelitis à
Dan uſque ad Birſabea, teque in medio eo-
rum procedente, Exeamus ad eum in ali- 12
quam regionem ubicunque fuerit, & cir-
cumvallemus regionem illam inſtar roris
quod decidit ſuper terram, & ne unum
quidem ex his qui cum ipſo ſunt relinqua-
mus. Quòd ſi ingrediatur civitatem ali- 13
quam, injicient in eam omnes Iſraelitæ
funes trahentque illam ad torrentem, &
ne gryllus quidem relinquetur in ea. Dixe- 14
runt Abiſalom & omnes Iſraelitæ, Con-
ſilium Huſi Arcitæ melius eſt quàm con-
ſilium Achithophelis. Id autem fuit, quia
Dominus præceperat irritum fieri bonum
Achithophelis conſilium, ut calamitatem
induceret in Abiſalomem.

,*hoc Sicut* : ſacerdotes Ebjathar ad & ,Sadoc ad Chuſai dixit Et
15 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים כָּזֹאת
: Iſrael ſenioribus & ,Abſalom Achitophel conſuluit *hoc ſicut &*
וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת־אַבְשָׁלֹם וְאֵת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
indicate &,feſtinanter mittite nunc Et .ego conſului *hoc ſicut & hoc ſicut* &
16 וְכָזֹאת וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃ וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ
etiam & , deſerti *tranſitibus* in nocte *pernoctes* Ne : dicendo ,David
לְדָוִד לֵאמֹר אַל־תָּלֶן הַלַּיְלָה בְּעַבְרוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם
.eo cum qui *populo omni &* , *regi* deglutiatur fortè ne;trāſibis trāſeundo
עָבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יְבֻלַּע לַמֶּלֶךְ וּלְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
ancilla abiit & , Roghel fonte in *ſtantes* Achimahas & Jonathan Et
17 וִיהוֹנָתָן וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין־רֹגֵל וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה
non quia ; David regi *indicaverunt* & ,abierunt ipſi & : eis *indicavit* &
וְהִגִּידָה לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד כִּי לֹא
indicavit & ,puer eos vidit Et .urbem ingredi videri poterant
18 יוּכְלוּ לְהֵרָאוֹת לָבוֹא הָעִירָה׃ וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֵּד
domum ad venerunt & ,feſtinanter ipſi ambo abierant Et .Abſalom
לְאַבְשָׁלֹם וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־
.illuc deſcenderunt & ,ſuo atrio in puteus ei & ; Bachurim in viri
אִישׁ בְּבַחוּרִים וְלוֹ בְאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃
diſtendit & ,putei *facies ſuper operimentum* expandit & ,mulier *cepit* Et
19 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־הַמָּסָךְ עַל־פְּנֵי הַבְּאֵר וַתִּשְׁטַח
ſervi venerunt Et .*verbum eſt agnitum* non & , *grana* contuſa eum ſuper
20 עָלָיו הָרִפוֹת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
, Achimahas Ubi : dixerunt & ,domum in mulierem ad Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־הָאִשָּׁה הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ
.*aquarum rivum* Tranſierunt : mulier eis Dixitque ? Jonathan &
וִיהוֹנָתָן וַתֹּאמֶר לָהֶם הָאִשָּׁה עָבְרוּ מִיכַל הַמָּיִם
fuit Et .Jeruſalaim ſunt reverſi & ;invenerunt non &,quæſierunt Et
21 וַיְבַקְשׁוּ וְלֹא מָצָאוּ וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי
indicaverunt & ,abierunt & ,puteo de aſcenderunt & , *eos abire poſt*
אַחֲרֵי לֶכְתָּם וַיַּעֲלוּ מֵהַבְּאֵר וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּדוּ
feſtinanter tranſite & ,Surgite : David ad dixeruntque : David regi
לַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעִבְרוּ מְהֵרָה
ſurrexit Et .Achithophel vos *ſuper* conſuluit ſic quia , aquas
22 אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יָעַץ עֲלֵיכֶם אֲחִיתֹפֶל׃ וַיָּקָם
ad uſque ,Jarden tranſierunt & ,eo cum qui ,populus omnis & David
דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן עַד־
.Jarden tranſiret non qui defuit Non .unum ad uſque *matutini lucem*
אוֹר הַבֹּקֶר עַד־אַחַד לֹא נֶעְדָּר אֲשֶׁר לֹא־עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃
ſtravit & ,ſuū conſilium eſſet factum non quòd vidit Achitophel Et
23 וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא נֶעֶשְׂתָה עֲצָתוֹ וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־
,*ſuā domū ad præcepit*&,ſuā civitatē in,ſuā domū in abiit &,ſurrexit &,aſinum
הַחֲמוֹר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ אֶל־עִירוֹ וַיְצַו אֶל־בֵּיתוֹ
.ſui patris ſepulchro in eſt ſepultus & ,eſt mortuus & ; ſe ſtrangulavit &
וַיֵּחָנַק וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר אָבִיו׃
, ipſe ,Jarden tranſiit Abſalom & : Machanaim in venit David Et
24 וְדָוִד בָּא מַחֲנָיְמָה וְאַבְשָׁלֹם עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן הוּא
Abſalom poſuit Hamaſam Et .eo cum Iſrael *vir omnis* &
25 וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃ וְאֶת־עֲמָשָׂא שָׂם אַבְשָׁלֹם
ejꝰ nomen & , viri filius Hamaſa Et .exercitum ſuper Joab pro
תַּחַת יוֹאָב עַל־הַצָּבָא וַעֲמָשָׂא בֶן־אִישׁ וּשְׁמוֹ
ſororem Nachas filiam Abighal ad eſt ingreſſus qui , Iſraelita Ithra
יִתְרָא הַיִּשְׂרְאֵלִי אֲשֶׁר־בָּא אֶל־אֲבִיגַל בַּת־נָחָשׁ אֲחוֹת
terrâ Abſalom & , Iſrael eſt caſtrametatus Et .Joab *matris* Serujah
26 צְרוּיָה אֵם יוֹאָב׃ וַיִּחַן יִשְׂרָאֵל וְאַבְשָׁלֹם אֶרֶץ
Nachas filius Subi & ;Machanaim in David *venire ſecundū* ,fuit Et .Ghilhad
27 הַגִּלְעָד׃ וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד מַחֲנָיְמָה וְשֹׁבִי בֶן־נָחָשׁ
,debar-Lo de Hammiel filius Machir & ,Hammon filiorum Rabbah de
מֵרַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן וּמָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלֹּא דְבָר
; Roghelim de Ghilhadites Barzillai &
וּבַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי מֵרֹגְלִים׃

Verſio VUL. LAT.

15 Et ait Chuſai Sadoc & Abiathar
ſacerdotibꝰ ; Hoc et hoc
modo conſiliū dedit Achitophel
Abſalom, & ſenioribus
Iſrael : & ego tale & tale dedi
16 conſilium. Nunc ergò mittite
citò , & nuntiate David, dicentes;
Ne morêris nocte hâc
in campeſtribus deſerti , ſed
abſq; dilatione tranſgredere :
ne fortè abſorbeatur rex , &
omnis populꝰ qui cum eo eſt.
17 Jonathas autem & Achimaas
ſtabant juxta fontem Rogel :
abiit ancilla & nuntiavit eis:
& illi profecti ſunt,ut referrēt
ad regē David nuntiū : non enim
poterant videri , aut introire
18 civitatem. Vidit autem
eos quidam puer,& indicavit
Abſalom : illi verò concito
gradu ingreſſi ſūt domū cujuſdā
viri in Bahurim, qui habebat
puteū in veſtibulo ſuo, &
19 deſcenderūt in eū. Tulit autē
mulier, & expandit velamen
ſup os putei,quaſi ſiccans ptiſanas
20 : & ſic latuit res. Cúmq;
veniſſent ſervi Abſalom in domū,
ad mulierē dixerunt ; Ubi
eſt Achimaas & Jonathas ? Et
reſpondit eis mulier , Tranſierunt
feſtinanter,guſtatâ paululū
aquâ. At hi qui quærebant,
cū non reperiſſent, re-
21 verſi ſunt in Jeruſalem.Cúmq;
abiiſſent,aſcenderūt illi de puteo,
& pergentes nuntiaverūt
regi David,& dixerunt, Surgite,
& tranſite citò fluvium :
quoniā hujuſcemodi dedit cōſiliū
contra vos Achitophel.
22 Surrexit ergò David,& omnis
populꝰ qui cū eo erat,& tranſierunt
Jordanem, donec diluceſceret
: & ne unꝰ quidē reſiduus
fuit, qui non tranſiſſet
23 fluviū. Porrò Achitophel videns
ꝙ non fuiſſet factum conſiliū
ſuū,ſtravit aſinū ſuū,ſurrexitq;
& abiit in domū ſuam
& in civitatē ſuā: & diſpoſitâ
domo ſuâ, ſuſpendio interiit,
& ſepultꝰ eſt in ſepulchro pa-
24 tris ſui. David autē venit in
caſtra, & Abſalom tranſivit
Jordanem, ipſe & omnes viri
25 Iſrael cum eo. Amaſam verò
conſtituit Abſalom pro Joab
ſup exercitū : Amaſa autem
erat filiꝰ viri,qui vocabatur Jetra
de Jeſraeli, qui ingreſſꝰ eſt
ad Abigail filiā Naas, ſororem
Saruiæ, quæ fuit mater Joab.
26 Et caſtrametatꝰ eſt Iſrael cum
Abſalom in terra Galaad.
27 Cúmq; veniſſet David in caſtra,
Sobi filiꝰ Naas de Rabbath
filiorū Ammon, & Machir
filiꝰ Ammihel de Lodabar,
& Berzellai Galaadites
de Rogelim,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ εἶπε (ο) Χουσὶ ὁ τοῦ Ἀραχὶ πρὸς Σαδὼκ
καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, Οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσεν
Ἀχιτόφελ τῷ Ἀβεσσαλὼμ καὶ
τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραήλ· καὶ οὕτως καὶ οὕ-
16 τως συνεβούλευσα ἐγώ. Καὶ νῦν ἀποστείλατε
ταχὺ καὶ (π) ἀναγγείλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες,
Μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα ἐν Ἀραβὼθ
τῆς ἐρήμου, καί γε διαβαίνων σπεῦσον, μήποτε
(ρ) καταπείσῃ τὸν βασιλέα, (σ) καὶ πάν-
17 τα τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ
Ἀχιμάας εἱστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ Ῥωγὴλ,
καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς,
καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσι τῷ
βασιλεῖ Δαυίδ· ὅτι οὐκ ἠδύναντο ὀφθῆναι
18 τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς
παιδάριον, καὶ (τ) ἀνήγγειλε τῷ Ἀβεσσαλώμ.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, καὶ (υ)
εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουρίμ· καὶ
αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ κατέβησαν ἐκεῖ.
19 Καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα
ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου, (φ) καὶ ἔψυξεν
ἐπ᾽ αὐτῷ ἀραφὼθ, καὶ οὐκ ἐγνώσθη
20 ῥῆμα. Καὶ (χ) ἦλθον οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ
πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ (ψ)
εἶπαν, Ποῦ Ἀχιμάας καὶ Ἰωνάθαν; καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ἡ γυνὴ, (ω) Παρῆλθαν μικρὸν τοῦ
ὕδατος. καὶ ἐζήτησαν, καὶ οὐχ εὗραν, καὶ ἀνέ-
21 στρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐγένετο δὲ μετὰ
τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς, καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου,
καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ (α) ἀπήγγειλαν τῷ
βασιλεῖ Δαυίδ, καὶ εἶπαν πρὸς Δαυίδ, Ἀνάστητε
καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι οὕτως
22 ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν Ἀχιτόφελ. Καὶ ἀνέστη
Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ (β) λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωΐ,
ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθε τὸν Ἰορ-
23 δάνην. Καὶ Ἀχιτόφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη
ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐπέσαξε τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ
ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν
πόλιν αὐτοῦ· καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ
ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν (γ) τῷ
24 τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ διῆλθεν
εἰς Μαναΐμ· καὶ Ἀβεσσαλὼμ (δ) διέβη τὸν
Ἰορδάνην αὐτὸς καὶ (ε) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ
25 μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ἀμεσσαὶ κατέστησεν (ζ)
Ἀβεσσαλὼμ ἀντὶ Ἰωὰβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως. καὶ
Ἀμεσσαὶ υἱὸς ἀνδρὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ (η) Ἰεθὲρ
ὁ Ἰεζραηλίτης· οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν
θυγατέρα Ναὰς (θ) ἀδελφὴν Σαρου-
26 ίας μητρὸς Ἰωάβ. Καὶ παρενέβαλεν πᾶς Ἰσραὴλ
καὶ Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ.
27 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθε Δαυὶδ εἰς (ι) Μαναΐμ,
καὶ Οὐεσβὶ υἱὸς Ναὰς ἐκ Ῥαββὰθ (κ)
υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ Μαχὶρ υἱὸς (λ) Ἀμιὴλ ἐκ
Λωδαβὰρ, καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης ἐκ (μ)
Ῥωγελλίμ,

Et dixit Chuſi, (l) qui Arachi,
ad Sadoc et Abiathar ſacerdotes; 15
Sic, & ſic conſilium dedit Achitophel
ipſi Abeſſalom, & ſenioribus
Iſrael : & ſic, & ſic conſilium
dedi ego. Et nunc mittite 16
citò, & annuntiate David, dicentes;
Nè maneas nocte in (m)
Araboth deſerti, etiam tranſiens
feſtina; nè fortè (n) abſorbeat
regem, & omnem populum, qui
cum eo. Et Jonathan, & Achimaas 17
ſteterant in fonte Rhogel:
& ivit ancilla, & nuntiavit eis
: Et ipſi vadunt, & annuntiant
regi David ; quia non poterant
videri ingredi in civitatem.
Et vidit eos puer, & annuntiavit 18
Abeſſalom. Et iverunt
ambo velociter, & intrârunt in
domum viri in Baürim : & ei
ciſterna in atrio. Et deſcenderunt
illuc. Et ſumpſit mulier, & 19
expandit velum ſuper (o) faciem
ciſternæ, & ſiccavit ſuper illud
(p) Araphoth : & non eſt agnitum
verbum. Et venerunt pueri 20
Abeſſalom ad mulierem in domum,
& dixerunt ; Ubi Achimaas,
& Jonathan ? Et dixit
eis mulier ; (q) Præterierunt
puſillum aquæ. Et quæſierunt,
& non invenerunt, & reverterunt
in Hieruſalem. Factum eſt 21
autem , poſtquàm ipſi abierunt;
& aſcenderunt è ciſterna, &
iverunt. Et annuntiaverunt regi
David, & dixerunt ad David;
Surgite, & tranſite velociter aquam
: quoniam ſic conſilium dedit
de vobis Achitophel. Et ſurrexit
David, & omnis populus, 22
qui cum eo : & tranſierunt Jordanem,
uſque ad lucem matutinam,
uſque ad unum non latuit,
qui non tranſierit Jordanem. Et 23
Achitophel vidit, quia non eſt
factum conſilium ſuum, & inſtravit
aſinum ſuum, & ſurrexit,
& abiit in domum ſuam in
civitatem ſuam : & mandavit
domui ſuæ, & ſuffocavit ſe, &
mortuus eſt; & ſepultus eſt in ſepulchro
patris ſui. Et David 24
tranſiit in (r) Manaim. Et Abeſſalom
tranſiit Jordanem ipſe, &
omnis vir Iſrael cum eo. Et ipſum
Ameſſai conſtituit Abeſſalom pro
Joab ſuper virtutem. Et Ameſſai 25
filius viri ; & nomen ejus Jether
Jezraelites. Hic intravit ad
Abigæam filiam (ſ) Naas, ſororem
Saruiæ matris Joab. Et caſtrametatus 26
eſt omnis Iſrael, & Abeſſalom
in terra Galaad. Et factum
eſt, quando venit David in 27
Manaim, & Ueſbi filius Naas de
Rhabbath filiorū Ammō, & Machir
filius Amiel de Lodabar, &
Berzelli Galaadites de Rhogellim,

MS. A. (ο) Χουσὶ πρὸς Σαδὼκ καὶ (π) ἀπαγγείλατε (ρ) καταπίῃ (σ) καὶ τὸν (τ) ἀπήγγειλεν (υ) εἰσῆλθον (φ) καὶ ἔψυξεν ἐπ᾽ αὐτῷ Ἀραβωθὼθ, (χ) ἦλθαν (ψ) εἶπον, (ω) Παρῆλθον (α) ἀνήγγειλαν (β) λαὸς μετ᾽ (γ) τῷ * οἴκῳ τοῦ (δ) διῆλθεν (ε) πᾶς Ἰσραὴλ (ζ) Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἰωὰβ (η) Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλείτης· (θ) ἀδελφοῦ (ι) Μααναΐμ, Οὐεσβεὶ (κ) υἱὸς (λ) Ἀμιὴρ (μ) Ῥωγελλείμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וַאֲמַר חוּשַׁי לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר כָּהֲנַיָּא כְּדֵין וּכְדֵין מְלִיךְ אֲחִיתוֹפֶל יָת אַבְשָׁלוֹם וְיָת סָבֵי
16 יִשְׂרָאֵל וּכְדֵין מַלְכֵית אַף אֲנָא׃ וּכְעַן שְׁלַחוּ בִּפְרִיעַ וְחַווּ לְדָוִד לְמֵימַר לָא תְּבִית בְּלֵילְיָא
17 בְּמֵשְׁרֵי מַדְבְּרָא וְאַף מֶעְבַּר תֶּעְבַּר דִּלְמָא יִתְהֲנֵי לְמַלְכָּא וּלְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ׃ וִיהוֹנָתָן
וַאֲחִימַעַץ קָיְמִין בְּעֵין קַצְּרָא וַאֲזָלַת אַמְתָא וְחַוִּיאַת לְהוֹן וְאִנּוּן יֵיזְלוּן וְחַוִּיאוּ לְמַלְכָּא דָוִד
18 אֲרֵי לָא יָכְלִין לְאִתְחֲזָאָה לְמֵיעַל לְקַרְתָּא׃ וַחֲזָא יָתְהוֹן עוּלֵימָא וְחַוִּי לְאַבְשָׁלוֹם וַאֲזַלוּ
19 תַּרְוֵיהוֹן בִּפְרִיעַ וְעָלוּ לְבֵית גַּבְרָא בְּעָלֵימֶת וְלֵיהּ גּוּבָא בְּדַרְתֵּיהּ וּנְחַתוּ תַמָּן׃ וּנְסִיבַת
אִתְּתָא וּפְרַסַת יָת פַּרְסָא עַל פּוּמָּא דְּבֵירָא וּשְׁטַחַת עֲלוֹהִי דְּקִילָן וְלָא אִתְיְדַע פִּתְגָמָא׃
20 וַאֲתוֹ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם לְוָת אִתְּתָא לְבֵיתָא וַאֲמַרוּ אָן אֲחִימַעַץ וִיהוֹנָתָן וַאֲמַרַת לְהוֹן אִתְּתָא
21 כְּבַר עֲבַרוּ יַרְדְּנָא וּבְעוֹ וְלָא אַשְׁכַּחוּ וְתָבוּ לִירוּשְׁלֶם׃ וַהֲוָה בָּתַר מֵיזַלְהוֹן וּסְלִיקוּ מִגּוּבָא
וַאֲזַלוּ וְחַוִּיאוּ לְמַלְכָּא דָוִד וַאֲמַרוּ לְדָוִד קוּמוּ וְעִבַרוּ בִּפְרִיעַ יָת יַרְדְּנָא אֲרֵי כְּדֵין מְלִיךְ
22 עֲלֵיכוֹן אֲחִיתוֹפֶל׃ וְקָם דָּוִד וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ וַעֲבַרוּ יָת יַרְדְּנָא עַד מִנְהַר צַפְרָא עַד חַד
23 לָא שְׁנָא דְּלָא עֲבַר יָת יַרְדְּנָא׃ וַאֲחִיתוֹפֶל חֲזָא אֲרֵי לָא אִתְקַיַּם מִלְּכֵיהּ וְזָרֵיז יָת חֲמָרָא
וְקָם וַאֲזַל לְבֵיתֵיהּ וּלְקַרְתֵּיהּ וּפַקֵּיד עַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְאִתְחַנַּק וּמִית וְאִתְקְבַר בְּקִבְרָא
24 25 דַּאֲבוּהִי׃ וְדָוִד אֲתָא לְמַחֲנַיִם וְאַבְשָׁלוֹם עֲבַר יָת יַרְדְּנָא הוּא וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ׃ וְיָת
עֲמָשָׂא מַנִּי אַבְשָׁלוֹם חֲלַף יוֹאָב עַל חֵילָא וַעֲמָשָׂא בַּר גַּבְרָא וּשְׁמֵיהּ יִתְרָא יִשְׂרְאֵלָא
26 דְּעַל לְוָת אֲבִיגַל בַּת נָחָשׁ אֲחָתֵיהּ דִּצְרוּיָה אִמֵּיהּ דְּיוֹאָב׃ וּשְׁרָא יִשְׂרָאֵל וְאַבְשָׁלוֹם
27 בַּאֲרַע גִּלְעָד׃ וַהֲוָה כַּד אֲתָא דָוִד לְמַחֲנַיִם וְשׁוֹבִי בַר נָחָשׁ מֵרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וּמָכִיר בַּר
עַמִּיאֵל מִלּוֹא דְבַר וּבַרְזִלַּי גִּלְעָדָאָה מֵרֹגְלִים׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Hhuſai ad Szadok & ad Abiathar ſacerdotes: Sic & ſic conſuluit 15
Ahhithophel Abſalom & ſenibus Iſrael; et ſic conſului ego. Et nunc mittite 16
in feſtinatione, et nunciate David dicendo: Ne morêris in nocte in *planiciebus
deſerti*, ſed etiam tranſeundo trāſibis, ne fortè pereundum ſit regi
et omni populo qui cum eo. Et Jehonathan et Ahhimaghaſz ſtabant in 17
ſcaturigine fullonis, et ivit ancilla et indicavit illis, & illi iverunt et indicaverunt
regi David, quia non poterant videri ingrediendo urbē. Et vidit 18
illos adoleſcens, et indicavit Abſalom, et iverunt ambo illi in feſtinatione,
et intraverunt in domum viri in Ghalemeth, et illi erat puteus in atrio ſuo,
et deſcenderunt illuc. Et accepit mulier et expandit operimentum ſuper 19
os putei, et extendit ſuper illum frumenta contuſa, et non cognita eſt res.
Et venerunt ſervi Abſalom ad mulierem in domum, et dixerunt: Ubi Ahhimaghaz 20
& Jehonathan? et dixit illis mulier, Jam tranſierunt Jardena: &
quæſierunt et non invenerunt, et redierunt ad Jeruſalem. Et fuit poſtquam 21
abiiſſent illi, et aſcenderunt de puteo, et iverunt et indicaverunt regi David,
et dixerunt ad David: Surgite et tranſite in feſtinatione Jardena, quia
ſic conſuluit contra vos Ahhithophel. Et ſurrexit David et omnis populus 22
qui erat cum illo, et tranſierunt Jardena donec illuceſceret aurora: uſq;
ad unum non defuit qui non tranſiret Jardena. Et Ahhithophel vidit quòd 23
non firmatum eſſet conſilium ſuum, et ſtravit aſinū ſuum, et ſurrexit et abiit
ad domum ſuam et ad urbem ſuam, et diſpoſuit ſuper hominem domus
ſuæ, & ſtrangulavit ſeſe et mortuus eſt, et ſepultꝰ eſt in ſepulchro patris ſui.
Et David venit in Mahhanaim, et Abſalom tranſivit Jardena, ipſe & omnis 24
homo Iſrael cum eo. Et Ghamazza præfecit Abſalom pro Joab ſuper 25
exercitum: et Ghamazza filius erat viri et nomen ejus Jithra Jiſraelæus qui
intraverat ad Abigal filiam Nahhas ſororem ipſius Szarujah matris Joab. 26
Et conſedit Iſrael et Abſalom in terra Gilghad. Et fuit, quando venit David 27
ad Mahhanaim, et Subi filius Nahhas ex Rabbath filiorum Ghamon &
Machir filius Ghamiel de Lodebar, et Barzelai Gilghadæus de Rogelim.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܐܡܪ ܚܘܫܝ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܡܠܟ ܐܚܝܬܘܦܠ ܠܐܒܫܠܘܡ
15 ܘܠܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܡܠܟܬ ܐܢܐ. * ܘܗܫܐ ܫܕܪܘ ܒܥܓܠ. ܘܚܘܘ ܠܕܘܝܕ
16 ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܬܒܘܬ ܒܠܠܝܐ. ܒܡܫܪܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܐܠܐ ܥܒܪ ܥܒܘܪ. ܕܠܐ ܬܐܒܕ ܐܢܬ. ܘܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܥܡܟ. * ܘܝܘܢܬܢ ܘܐܚܝܡܥܨ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܥܝܢܐ ܕܩܨܪܐ. ܘܐܙܠܬ ܐܡܬܐ. ܘܚܘܝܬ
17 ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܬܚܙܝܘ ܘܠܡܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ.
* ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ ܛܠܝܐ. ܘܚܘܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܙܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ
18 ܒܝܬ ܚܘܪܢ. ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܐܪܐ ܒܕܪܬܗ. ܘܢܚܬܘ ܠܗ. * ܘܢܣܒܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܦܪܣܬ
ܘܦܪܣܬ ܦܪܣܬܐ ܥܠ ܒܐܪܐ. ܘܫܛܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܝܦܬܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܝܕܥ. * ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ
20 ܠܒܝܬܐ ܕܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܐܚܝܡܥܨ ܘܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܐܢܬܬܐ. ܥܒܪܘ ܠܗܘܢ
ܡܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܝܐ ܒܥܘ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ. ܘܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܙܠܘ
21 ܠܗܘܢ. ܣܠܩܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܐܪܐ. ܘܐܙܠܘ. ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܩܘܡ
ܥܒܪ ܡܝܐ ܥܓܠ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ ܐܚܝܬܘܦܠ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ
22 ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܢܓܗܐ. ܠܐ ܦܫ ܐܢܫ ܕܠܐ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܐܚܝܬܘܦܠ
23 ܚܙܐ ܕܠܐ ܐܬܥܒܕܬ ܡܠܟܬܗ. ܘܐܣܪ ܠܗ ܚܡܪܗ. ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܦܩܕ
ܥܠ ܒܝܬܗ. ܘܚܢܩ ܢܦܫܗ. ܘܡܝܬ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܘܗܝ. * ܘܕܘܝܕ. ܥܒܪ
24 ܠܡܚܢܝܡ. ܘܐܒܫܠܘܡ. ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. ܗܘ. ܘܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. * ܘܠܥܡܫܐ. ܐܩܝܡ
25 ܐܒܫܠܘܡ ܚܠܦ ܝܘܐܒ. ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܥܡܫܐ. ܒܪܐ ܗܘܐ ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܐܝܣܪܝܠܝܐ. ܘܫܡܗ
ܝܬܪܐ. ܕܗܘ ܥܠ ܥܠ ܐܒܝܓܠ ܒܪܬ ܢܚܫ ܚܬܗ ܕܨܪܘܝܐ ܐܡܗ ܕܝܘܐܒ. * ܘܫܪܐ ܐܝܣܪܝܠ
26 ܘܐܒܫܠܘܡ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܡܚܢܝܡ. ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܢܚܫ ܡܢ ܪܒܬ
27 ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ ܠܘܕܒܪ. ܘܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ ܡܢ ܕܘܒܠܝܢ.

15 Ait Huſi ad Sadoc & ad Abithar ſacerdotes, Talia ac talia conſuluit Ahitophel Abiſalomi totique Iſraeli, ego verò talia ac talia conſului. 16 Nunc mittite celeriter, & indicate Davidi, & dicite illi; Ne pernoctes hâc nocte in planitie deſerti, ſed prætergredere, ne pereas, tu & univerſus populus qui tecum eſt. 17 Porrò Nathan & Ahimees ſtabant prope fontem fullonis, & abiens ancilla indicavit eis, ut euntes indicarent regi Davidi: non enim poterant comparere, aut ingredi civitatem. 18 (Videns tamen illos puer quidam, nuntiavit Abiſalomi.) Ambo itaque profecti ingreſſi ſunt domum viri cujuſdam Bethhoronitæ qui puteum habebat in atrio ſuo, in quem deſcenderunt. 19 Tollénſque ſibi mulier tegumentum explicavit ſuper puteum, expanditque ſuper illud cicerculam, nemine conſcio. 20 Et venientibus ſervis Abiſalomis in domum mulieris, ac dicentibus; Ubinam eſt Ahimees & Nathan? dixit illis mulier, Prætergreſſi ſunt iſtinc; quæſierunt enim aquam, & non invenerunt: ſic redierunt illi in Jeruſalẽ. 21 Poſtquã abierunt illi, aſcenderunt hi de puteo, & pergentes nuntiaverunt regi Davidi, ac dixerunt ei; Surge citò, & trajice aquas; quoniam ſic conſuluit contra vos Ahitophel. 22 Surgens itaque David & omnis popul⁹ qui erat cum eo, trajecit Jordanẽ: & cùm orta eſſet aurora, nemo remanſit qui non trajeciſſet Jordanẽ. 23 Ahitophel autẽ videns haud ſucceſſiſſe conſilium ſuũ, ſtravit aſinum ſuũ, et conſurgens abiit in domũ ſuam & in civitatẽ ſuam, & diſpoſitâ re familiari ſtrangulavit ſeipſũ, & mortu⁹ eſt, ac ſepult⁹ in ſepulchro patris ſui. 24 Cùm tranſiiſſet David ad Mahanim, tranſmiſit Abiſalom Jordanem, ipſe & omnes Iſraelitæ cum eo. 25 Porrò Amaſam conſtituerat Abiſalom loco Joabi ſuper militiã. Amaſa verò filius erat viri cujuſdam Iſraelitæ nomine Jethra, qui ingreſſ⁹ fuerat ad Abigal filiam Nahas, ſororẽ Suriæ matris Joab. 26 Et caſtrametat⁹ eſt Iſrael et Abiſalom in terra Gelaad. 27 Cùm inquã, perveniſſet David ad Mahanim, Abiſai filius Nahas de Rabath filiorũ Ammon, & Machir filius Ghemil de Ludbar, & Bar-zali Gelaadites de Doblin,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * ثم قال حوشي لصادوق ولابيثار الكبرين * ان احيتوفال اشار علي ابيسالوم وعلي جميع بني
16 اسرايل بكذا وكذا * واشرت انا بخلاف ذلك * فارسلا الان واخبرا داود سريعا وقولا له * لا يبيت في
17 صحراء البرية * ولكن جز من هناك * ليلا تهلك انت وجميع من معك * وكان ناثان واحيمعاص
فاقيمين عند بير القصار * فانطلقت اليهما امة من جوار الكبير واخبرتهما * فانصرفا واخبرا
18 داود الملك * وذلك انهما لم يقدرا ان يظهرا في المدينة * وبصر بهما فتي فاخبر ابيسالوم * واما
19 هما فانطلقا ودخلا بيت رجل من اهل حوريم * وكانت له في دار بير * فنزلا الي البير * واخذت
20 امراته مسحا * وبسطته علي راس البير * وسترت عليه شعيرا مدقوقا * ولم يعلم بهما احد * فجاء
عبيد ابيسالوم الي بيت المراة وقالوا * اين احيمعاص وناثان * قالت لهم المراة * قد جازا * لانهما
21 طلبا ماء ولم يجدا * فرجع عبيد ابيسالوم الي اورشليم * ومن بعد رجوعهم صعدا من البير *
وانطلقا واخبرا داود الملك وقالا له * قم سريعا وجز النهر * لان احيتوفال اشار علي ابيسالوم
22 بكذا وكذا * فقام داود وجميع من معه وجازوا الاردن * فلما اصبحوا جازوا كلهم * ولم يبق منهم
23 انسان لم يجز الاردن * فلما راي احيتوفال ان مشورته لم تقبل. اسرج دابته وركبها * وانصرف
24 الي منزله والي قريته * وامر بنيه واوصاهم بما اراد * وخنق نفسه ومات * ودفن في قبر ابيه * واما
25 داود فجاز الي محنيم * وجاز ابيسالوم نهر الاردن ايضا هو وجميع بني اسرايل معه * واما
ابيسالوم فصير صاحب حربته بدل احيتوفال * رجلا يسمي عمسا بن رجل ايسر اسمه يترا * دخل
26 علي ابيغال ابنة ابيساي اخت صوريا ام يواب * ونزل بنو اسرايل وابيسالوم ارض جلعاد * فلما
27 اتي داود محنيم اتاه ابيساي ابن جاسور من ربت مدينة بني عمون * وماخير بن جميل من [illegible]
لودبر * وابن زالي الجلعادي من مدينة دبيس *

15 *Tũ dixit Huſi ad Sadoc et ad Abithar ſacerdotes, Achithophel talia ac talia dedit conſilia Abiſalomi & omnibus Iſraelitis, ego verò contrariũ dedi conſiliũ.* 16 *Mittite ergò, & quamprimùm ſignificate Davidi, ac dicite ei, Ne permaneas in ſolitudine deſerti, ſed trajicito illinc, ne pereas tu et omnes qui tecum ſunt.* 17 *Interea Nathan & Achimeas ſtabant prope puteum fullonis: abiens ergò ad eos una ex ancillis ſacerdotis, indicavit* hoc *illis? qui profecti indicârunt Davidi regi. (Atq; id quidẽ, quoniam iſti duo non poterant præbere ſe in urbe.)* 18 *Attamen videns eos puer quidam, nuntiavit Abiſalomi: ipſi verò profecti ingreſſi ſunt domũ cujuſdã è civib⁹ Horim, qui habebat in atrio ſuo puteũ, & deſcenderunt in puteũ.* 19 *Cepit autem uxor ejus ciliciũ, expanditq; ſuper os putei, & ſparſit ſuper illud hordeũ contuſum, nemine eos deprehendente.* 20 *Cúmq; veniſſent ſervi Abiſalomis ad domũ mulieris illius, & dixiſſent, ubi ſunt Achimeas et Nathan? reſpondit mulier, Jam tranſierunt, quoniam petebant aquam, et non repererunt: quapropter redierunt ſervi Abiſalomis in Jeruſalẽ.* 21 *Poſtquã redierunt hi, aſcenderunt illi duo è puteo, et euntes indicârunt Davidi regi, et dixerunt ei, Surge quãprimùm, et trajice fluviũ; nã Achithophel tale ac tale conſiliũ dedit Abiſalomi.* 22 *Sic ſurgens David & omnes qui ſecũ erant, trajecerunt Jordanem; cúmque ortus eſſet eis dies, tranſierant omnes, ita ut nemo ex eis manſiſſet qui non transîſſet Jordanẽ.* 23 *Cùm autem vidiſſet Achithophel rejectum fuiſſe cõſiliũ ſuũ, ſternens jumentũ ſuũ, illudq; conſcendens perrexit in domũ ſuã & civitatẽ ſuam; & cùm dediſſet filiis ſuis præcepta & monita quæ voluit, ſtrangulavit ſeſe, ac mortuus eſt, & ſepultus in ſepulchro patris ſui.* 24 *Cæterùm David tranſiit ad Mahanim, & Abiſalom quoque trajecit vadum fluvii Jordanis, tam ipſe quàm omnes Iſraelitæ cum ipſo.* 25 *Et verò Abiſalom creavit portitorem lanceæ ſuæ loco Achithophelis, virum quendam qui vocabatur Amaſa, filium viri cujuſdam divitis nomine Jethra, qui congreſſus fuerat cum Abigale filia Abiſai, ſorore Suriæ matris Joabi.* 26 *Tum caſtra fixerunt Iſraelitæ & Abiſalom in terra Galaad.* 27 *Cùm autem perveniſſet David ad Mahanim, convenerunt eum Abiſai filius Geſſur ex Rabbath urbe Ammonitarum oriundus, & Machir filius Gemil ex urbe Lodebar, & filius Zali Galaaditis ex urbe Denbis:*

שמואל ב : יח

, tostum & ,farinã & ,hordea & ,frumenta & ,figuli vas & ,scyphos & ,Cubile
28 מִשְׁכָּב וְסַפּוֹת וּכְלִי יוֹצֵר וְחִטִּים וּשְׂעֹרִים וְקֶמַח וְקָלִי
coagulationes & ,pecus & ,butyrum & ,mel Et ; tostum & ,lentes & ,fabam &
29 וּפוֹל וַעֲדָשִׁים וְקָלִי׃ וּדְבַשׁ וְחֶמְאָה וְצֹאן וּשְׁפוֹת
; vescendum ad eo cum qui populo & , David jecerunt accedere bovis
בָּקָר הִגִּישׁוּ לְדָוִד וְלָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ לֶאֱכוֹל
.deserto in sitiens & , lassus & , famelicus Populus : dixerunt quia
כִּי אָמְרוּ הָעָם רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר׃

CAP. XVIII. יח

eos super posuit & , secum qui populum David numeravit Et
1 וַיִּפְקֹד דָּוִד אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּשֶׂם עֲלֵיהֶם
,populum David misit Et .centenorum principes & ,millium principes
2 שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־הָעָם
filii Abisai manu in partem tertiam & ,Joab manu in partem tertiam
הַשְּׁלִישִׁית בְּיַד־יוֹאָב וְהַשְּׁלִישִׁית בְּיַד אֲבִישַׁי בֶּן־
Dixitque .Ghittæi Itthai manu in partem tertiam & ,Joab fratris Serujah
צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אִתַּי הַגִּתִּי וַיֹּאמֶר
.vobiscum ego etiam egrediar Egrediendo : populum ad rex
הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם יָצֹא אֵצֵא גַּם־אֲנִי עִמָּכֶם׃
, fugerimus fugiendo si quia ; egredieris Non : populus Dixitque
3 וַיֹּאמֶר הָעָם לֹא תֵצֵא כִּי אִם־נֹס נָנוּס
ponent non,nostrũ medietas mortua fuerit si & ; cor nos ad ponent non
לֹא־יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ לֵב וְאִם־יָמֻתוּ חֶצְיֵנוּ לֹא־יָשִׂימוּ
quòd bonum nunc Et .millia decem nos sicut nunc quia , cor nos ad
אֵלֵינוּ לֵב כִּי־עַתָּה כָמֹנוּ עֲשָׂרָה אֲלָפִים וְעַתָּה טוֹב כִּי־
: rex eos ad Dixitque .auxiliandum ad civitate à nobis sis
4 תִּהְיֶה־לָּנוּ מֵעִיר לַעְזִיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ
manum ad rex stetit Et .faciam , vestris oculis in erit bonum Quod
אֲשֶׁר־יִיטַב בְּעֵינֵיכֶם אֶעֱשֶׂה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד
.millia ad & centum ad egrediebantur populus omnis & , portæ
הַשַּׁעַר וְכָל־הָעָם יָצְאוּ לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים׃
Leniter : dicendo , Itthai & , Abisai & , Joab rex præcepit Et
5 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאָב וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר לְאַט־
rex præcipiendo in,audierunt populus omnis &: Absalom ad puerum ad mihi
לִי לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם שָׁמְעוּ בְּצַוֺּת הַמֶּלֶךְ
populus est egressus Et .Absalom verbum super principibus omnibus
6 אֶת־כָּל־הַשָּׂרִים עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֵּצֵא הָעָם
.Ephraim sylva in prælium fuit & ; Israel occursum in campum in
הַשָּׂדֶה לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם׃
ibi fuit & ,David servorum facies ad Israel populus ibi sunt cæsi Et
7 וַיִּנָּגְפוּ שָׁם עַם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי־שָׁם
ibi fuit Et .millium viginti illa die in magna plaga
8 הַמַּגֵּפָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַתְּהִי־שָׁם
sylva multiplicavit & : terræ omnis facies super dispersum prælium
הַמִּלְחָמָה נְפֹצוֹת עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיֶּרֶב הַיַּעַר
occurrit Et .illa die in gladius devoravit quos iis ab, populo in peredere
9 לֶאֱכֹל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיִּקָּרֵא
: mulum super equitans Absalom & ,David servorum facies ad Absalom
אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד
se tenuit & , magnæ quercus densitatem subter mulus est ingressus &
וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שׂוֹבֶךְ הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק
mulus & : terram inter & ,cœlos inter est datus & ,quercu in ejus caput
רֹאשׁוֹ בָאֵלָה וַיֻּתַּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד
, Joab indicavit & ,unus vir vidit Et .transivit , eo sub qui
10 אֲשֶׁר־תַּחְתָּיו עָבָר׃ וַיַּרְא אִישׁ אֶחָד וַיַּגֵּד לְיוֹאָב
Joab dixit Et .quercu in suspensum Absalom vidi Ecce :dixit &
11 וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלֹם תָּלוּי בָּאֵלָה׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב
ibi eũ pcussisti non cur & ,vidisti ecce Et : sibi indicanti viro
לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה רָאִיתָ וּמַדּוּעַ לֹא־הִכִּיתוֹ שָׁם
? unum cingulum & ,argenteos decem tibi dare me super & : terram in
אַרְצָה וְעָלַי לָתֶת לְךָ עֲשָׂרָה כֶסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת׃

Versio VULG. LAT.

28 Obtulerunt ei stratoria, et tapetia, et vasa fictilia, frumentũ, et hordeum, et farinam, et polentam, et fabam, et lentem, et 29 frixũ cicer, Et mel, et butyrũ, oves, et pingues vitulos: dederúntque David, et populo qui cum eo erat, ad vescendum: suspicati enim sunt, populum fame et siti fatigari in deserto.

CAP. XVIII.

1 IGitur considerato David populo suo, constituit super eos 2 tribunos et centuriones. Et dedit populi tertiam partem sub manu Joab, et tertiã partẽ sub manu Abisai filii Saruiæ fratris Joab, et tertiã partem sub manu Ethai, qui erat de Geth: dixítq; rex ad populũ, Egre- 3 diar et ego vobiscum. Et respondit populus, Non exibis: sive enim fugerimus, non magnoperè ad eos de nobis pertinebit: sive media pars ceciderit è nobis, non satis curabunt: quia tu unus pro decem millibus computaris: melius est igitur ut sis nobis in urbe 4 præsidio. Ad quos rex ait; Quod vobis videtur rectum, hoc faciã. Stetit ergò rex juxta portam: egrediebatúrque populus p turmas suas, cente- 5 ni, et milleni. Et præcepit rex Joab, et Abisai, et Ethai, dicens; Servate mihi puerum Absalom. Et omnis populus audiebat præcipientem regem cunctis principibus pro Ab- 6 salom. Itaque egressus est populus in campum contra Israel, et factum est prælium in 7 saltu Ephraim. Et cæsus est ibi populus Israel ab exercitu David, factáque est plaga magna in die illa, viginti millium. 8 Fuit autẽ ibi prælium dispersũ super faciem omnis terræ, et multò plures erant quos saltus consũpserat de populo, quàm hi quos voraverat gladius in 9 die illa. Accidit autem ut occurreret Absalom servis David, sedens mulo: cúmque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum et magnam, adhæsit caput ejus quercui: et illo suspenso inter cœlum et terram, mulus, cui 10 insederat, pertransivit. Vidit autem hoc quispiam, et nuntiavit Joab, dicens; Vidi Absalom pendere de quercu. 11 Et ait Joab viro, qui nuntiaverat ei; Si vidisti, quarè non confodisti eum cum terra, et ego dedissem tibi decem argenti siclos, et unum balteum?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

28 Ἤνεγκαν δέκα (ν) κοίτας ἀμφιτάπους, ϗ λέβητας (ξ) δέκα, ϗ σκεύη κεράμου, ϗ πυροὺς, ϗ κριθὰς, ϗ ἄλευρον, ϗ ἄλφιτον, ϗ κύαμον, 29 ϗ φακὸν, Καὶ μέλι, ϗ βούτυρον, ϗ πρόβατα, ϗ (ο) σαφὼθ βοῶν. ϗ προσήνεγκαν τῷ Δαυὶδ, ϗ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ φαγεῖν· ὅτι εἶπεν, Ὁ λαὸς (π) πεινῶν ϗ ἐκλελυμένος ϗ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

MS. A. (ν) κοίτας ϗ ἀμφιτάπους, (ξ) δέκα, ϗ πυροὺς (ο) σαφφὼθ (π) πεινῶν ϗ διψῶν ϗ ἐκλελυμένος ἐν τῇ

ΚΕΦ. ιη´.

1 ΚΑὶ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτῶν (α) χιλιάρχους 2 ϗ ἑκατοντάρχους. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωὰβ, ϗ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ (β) Ἀβεσσὰ υἱοῦ Σαρουίας ἀδελφοῦ Ἰωὰβ, ϗ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ (γ) Ἐθὶ τοῦ Γεθαίου. ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν λαὸν, Ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι καί γε ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν. 3 Καὶ (δ) εἶπον, Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν· ϗ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες· ϗ νῦν ἀγαθὸν, ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει (ε) βοήθεια τοῦ βοηθεῖν. 4 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, Ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. ϗ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης· ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας ϗ εἰς χιλιάδας. 5 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωὰβ ϗ τῷ (ζ) Ἀβεσσὰ ϗ τῷ (η) Ἐθὶ, λέγων, Φείσασθέ (θ) μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ (ι) Ἀβεσσαλώμ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν 6 ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ· Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν (κ) ἐξεναντίας Ἰσραήλ. ϗ ἐγένετο 7 ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραίμ. Καὶ ἔπταισεν (λ) ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, ϗ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι χιλιάδες 8 ἀνδρῶν. Καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· ϗ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ οὓς (μ) κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ 9 μάχαιρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ συνήντησεν Ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ· ϗ (ν) Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου αὐτοῦ, ϗ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος (ξ) ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς (ο) μεγάλης, ϗ περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυΐ, ϗ ἐκρεμάσθη ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ ϗ ἀναμέσον τῆς γῆς, ϗ ὁ ἡμίονος (π) ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε. 10 Καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς, ϗ ἀνήγγειλε (ρ) τῷ Ἰωὰβ, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ (σ) ἑώρακα τὸν Ἀβεσσαλὼμ 11 κρεμάμενον ἐν τῇ δρυΐ. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ (τ) ἀναγγέλλοντι αὐτῷ, Καὶ ἰδοὺ (υ) ἑώρακας· τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας (φ) αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν, ϗ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου ϗ παραζώνην μίαν;

MS. A. (α) ἑκατοντάρχους ϗ χιλιάρχους. Καὶ (β) Ἀβισαὶ (γ) Ἐθθεὶ τοῦ Γεθθαίου. (δ) εἶπαν, (ε) βοήθεια. Καὶ εἶπεν (ζ) Ἀβισαὶ (η) Ἐθθεὶ, (θ) μου (ι) Ἀβεσσαλώμ. * Καὶ ἐξῆλθεν πᾶς (κ) ἐναντίον (λ) ἐκεῖ πᾶς ὁ λαὸς (μ) κατέφαγεν ἡ μάχαιρα ἐν τῇ (ν) Ἀβεσσαλὼμ ἐπιβεβηκὼς (ξ) ὑπὸ * δάσος (ο) μεγάλης, ϗ ἐκρέμασεν ἡ κεφαλὴ (π) ὁ ὑποκάτω (ρ) Ἰωὰβ, ϗ (σ) ἑόρακα (τ) ἀπαγγέλλοντι (υ) ἑόρακας (φ) αὐτὸν εἰς

28 Attulerunt decem cubilia, tapetia, & lebetes (t) decem, & vasa figuli, & frumenta, & hordea, & farinam, (u) polentam, & fabam, & lentem, 29 Et mel, & butyrum, & oves, & (x) saphoth boum. Et attulerunt David, & populo, qui cũ eo, ad comedendum: quoniã dixit; (y) Popul' esuriens, & lassatus, & sitiens in deserto.

CAP. XVIII.

1 ET recognovit David populum, qui cum eo: et super eos constituit chiliarchos, & centuriones. 2 Et misit David populum, tertiam partem in manu Joab; & tertiam in manu Abissa filii Saruiæ, fratris Joab; & tertiam in manu Ethi Gethæi. Et dixit David ad populum, Exiens exibo etiam ego vobiscum. 3 Et dixerunt, Non exibis: quoniã si fugâ fugerimus, non ponent super nos cor: & si mortui fuerimus dimidium nostrũ, non ponent super nos cor: (z) quia tu, sicut nos decẽ millia. Et nunc bonũ, quòd sis nobis in civitate auxilium ad auxiliandũ. 4 Et dixit ad eos rex; Quodcunque placuerit in oculis vestris, faciã. Et stetit rex ad (b) manum portæ. Et omnis populus egrediebatur in centuriis & in millib'. 5 Et mandavit rex ipsi Joab, & Abissæ, & Ethi, dicens; Parcite mihi, puero Abessalom. Et univers' popul' audivit mandantem regem omnib' principibus pro Abessalom. 6 Et exiit universus populus in (c) sylvã ex adverso Israel. Et factum est præliũ in sylva Ephræm. 7 Et cecidit ibi populus Israel corã pueris David: & facta est plaga magna in die illa, (d) viginti millia virorum. 8 Et factũ est ibi præliũ dispersum super faciẽ universæ (e) terræ. Et multiplicavit sylva devorare è populo, super eos, quos devoraverat in populo gladi' die illã. 9 Et occurrit Abessalom coram pueris David. Et Abessalom insciderat super mulã suã. Et intravit mula subter (f) densitatem quercûs magnæ: & circumplicatum est caput ejus in quercu: & pependit inter cœlum, & inter terram: & mula subter eum præteriit. 10 Et vidit vir unus, & adnuntiavit ipsi Joab, & dixit; Ecce vidi Abessalom pendentem in quercu. 11 Et dixit Joab viro anuntianti sibi, Et ecce vidisti. Quid, quòd non percussisti eum illic in terram; & ego dedissem tibi (g) decem argenti, & balthcum unum?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 מַכְבִּין וְקוּלִין וּמָאנֵי דַחֲסַף וְחִטִּין וּסְעוֹרִין וְקִמְחָא וְקַלְיָא וּפוֹלָא וּטְלוֹפְחִין וְקַלְיָא׃ וּדְבַשׁ
29 וּשְׁמַן וְעָאן וְגִיבְנִין דַּחֲלַב תּוֹרִין קָרִיבוּ לְדָוִד וּלְעַמָּא דִי עִמֵּיהּ לְמֵיכַל אֲרֵי אֲמַרוּ עַמָּא כָּפֵין
וּמְשַׁלְהִין וְצָחֵי בְּמַדְבְּרָא׃

יח

1 וּמְנָא דָוִד יָת עַמָּא דִי עִמֵּיהּ וּמַנִּי עֲלֵיהוֹן רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מָאוָתָא׃ וְשַׁלַּח דָּוִד יָת עַמָּא
2 תְּלָתָא בְּיַד יוֹאָב וּתְלָתָא בְּיַד אֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה אֲחוּהִי דְיוֹאָב וּתְלָתָא בְּיַד אִתַּי גִּתָּאָה
3 וַאֲמַר מַלְכָּא לְעַמָּא מִפַּק אֶפּוֹק אַף אֲנָא עִמְּכוֹן׃ וַאֲמַר עַמָּא לָא תִפּוֹק אֲרֵי אִם מֶעֱרַק
נֶעֱרוֹק לָא יְשַׁוּוֹן עֲלָנָא לִבָּא וְאִם יִתְקַטְלוּן פַּלְגְנָא לָא יְשַׁוּוֹן עֲלָנָא לִבָּא אֲרֵי כְעַן אַתְּ יָכִיל
4 לְמִסְעַד כְּוָתְנָא עַסְרָא אַלְפִין וּכְעַן טַב אֲרֵי תְצַלֵּי עֲלָנָא מִקַּרְתָּא לְמִסְעַד׃ וַאֲמַר לְהוֹן
מַלְכָּא דְּתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן אַעְבֵּיד וְקָם מַלְכָּא עַל כֵּיבַשׁ אוֹרַח תַּרְעָא וְכָל עַמָּא נְפַקוּ לְמָאוָתָן
5 וּלְאַלְפִין׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יָת יוֹאָב וְיָת אֲבִישַׁי וְיָת אִתַּי לְמֵימַר אִסְתַּמַּרוּ לִי בְּעוּלֵמָא
6 בְּאַבְשָׁלוֹם וְכָל עַמָּא שְׁמַעוּ כַּד פַּקֵּיד מַלְכָּא יָת כָּל רַבְרְבַיָּא עַל עֵסֶק אַבְשָׁלוֹם׃ וּנְפַק עַמָּא
7 לְחַקְלָא לְקַדָּמוּת יִשְׂרָאֵל וַהֲוַת קְרָבָא בְּחוּרְשָׁא דְבֵית אֶפְרָיִם׃ וְאִתְּבַרוּ תַמָּן עַם יִשְׂרָאֵל
8 קֳדָם עַבְדֵי דָוִד וַהֲוַת תַּמָּן מַחֲתָא רַבְּתָא בְּיוֹמָא הַהוּא עַסְרִין אַלְפִין׃ וַהֲווֹ תַמָּן עָבְדֵי
קְרָבָא מִתְבַּדְּרִין עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא וְאַסְגִּיאַת חַיַּת חֻרְשָׁא לְקַטָּלָא בְעַמָּא מִדְּקַטִּילַת חַרְבָּא
9 בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וְאִתְעֲרַע אַבְשָׁלוֹם קֳדָם עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רָכֵיב עַל כּוּדַנְתָּא וְעָלַת
כּוּדַנְתָּא תְּחוֹת סוֹכָא דְבוּטְמָא רַבָּא וְאִתְאֲחַד רֵישֵׁיהּ בְּבוּטְמָא וְאִתְּלֵי בֵּין שְׁמַיָּא וּבֵין
10 אַרְעָא וְכוּדַנְתָּא דִי תְחוֹתוֹהִי עֲבָרַת׃ וַחֲזָא גַבְרָא חַד וְחַוִּי לְיוֹאָב וַאֲמַר הָא חֲזֵיתִי יָת
11 אַבְשָׁלוֹם תְּלֵי בְּבוּטְמָא׃ וַאֲמַר יוֹאָב לְגַבְרָא דִּמְחַוֵּי לֵיהּ וְהָא חֲזֵיתָא וּמָא דֵין לָא מְחֵיתְהִי
תַּמָּן וּרְמֵיתְהִי לְאַרְעָא וַעֲלַי פוֹן לְמִתַּן לָךְ עֲסַר סִלְעִין דִּכְסַף וְאִסְפַּנְקִי חֲדָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

28 Sindones, lagenas, et vasa testæ, et frumenta, et hordea, et farinam, et polentã, et fabã, et lentes, et polentã: 29 Et mel, et butyrũ, et pecudes, et caseos lactis vaccarũ obtulerunt Davidi, et populo qui erat cum eo, ad comedendũ: quia dixerunt, Populus esuriunt & lassi sunt, et sitiunt in deserto.

CAP. XVIII.

1 ET numeravit David populũ qui erat secũ, et præfecit super illos magistros milliũ et magistros centenorũ. 2 Et misit David populũ, tertiã partem in manu Joab, et tertiã in manu Abisai filii Szarujah fratris Joab, et tertiã in manu Ithai Ghithæi: et dixit rex ad populũ: Exeundo exibo etiã ego vobiscũ. 3 Et dixit populus, Non exibis; nam si fugiendo fugerimus, non ponent super nos cor: et si occidatur pars nostri, non ponent super nos cor; nam nunc tu potes roborare sicut nos decẽ millia: et nunc bonũ est quòd ores pro nobis ex urbe ad roborandũ. 4 Et dixit illis rex: Quod rectũ in oculis vestris faciã: et stetit rex super stratã viæ portæ, et omnis populus exierunt per centena et per millena. 5 Et jussit rex Joab et Abisai et Jethai dicendo: Estote circumspecti mihi in adolescente Absalom: et omnis populus audierunt quando mandavit rex *omnibus* magnatibus curam Absalom. 6 Et exivit populus ad agrũ in occursũ Israel, et fuit prælium in sylva domus Ephraim. 7 Et fracti sunt ibi populus Israel ante servos David, et fuit ibi percussio magna in die illa viginti millium. 8 Et *fuerunt* ibi præliantes dispersi super facies omnis terræ, et multiplicavit ferã sylvæ occidere in populo præ illis quos occiderat gladius in die illa. 9 Et incidit Absalom ante servos David, et Absalom equitabat super mulum, et intravit mulus subtus ramum quercus magnæ, et apprehensum est caput ejus in quercu, & suspensus est inter cœlum et inter terram; & mulus qui erat sub illo, transivit. 10 Et vidit vir unus, et indicavit Joab et dixit: Ecce vidi Absalom suspensum in quercu. 11 Et dixit Joab viro qui indicabat ei: Et ecce vidisti, & ut quid non percussisti illum ibi, et projecisti eum in terram? & super me [*fuisset*] dare tibi decem siclos argenti & cingulum unum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܩܪܒܘ ܠܗܘܢ ܡܫܟܒܐ ܘܫܘܝܐ .· ܘܡܐܢܐ ܕܦܚܪܐ. ܘܚܛܐ. ܘܣܥܪܐ. ܘܩܠܝܐ. ܘܩܡܚܐ. 28
ܘܦܘܠܐ. ܘܛܠܫܦܐ. * ܘܕܒܫܐ ܘܚܡܐܬܐ. ܘܥܢܐ. ܘܓܒܢܬܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܩܪܒܘ ܠܕܘܝܕ ܘܠܥܡܐ 29
ܕܥܡܗ ܠܡܐܟܠ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܕܥܡܐ ܟܦܢ ܗܘ ܘܠܐܐ. ܘܨܗܐ ܒܡܕܒܪܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *

* ܘܡܢܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ .· ܘܐܩܝܡ ܥܠܝܗܘܢ ܪܒܝ ܐܠܦܐ. ܘܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. * ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ 1
ܝܘܐܒ .· ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ .· ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ ܐܝܬܝ ܓܬܝܐ. * ܘܐܡܪ 2 3
ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. ܐܢ ܡܥܪܩܘ ܥܪܩܝܢܢ .· ܠܐ ܣܝܡܝܢ ܠܒܗܘܢ ܠܘܬܢ. ܘܗܫܐ. ܣܦܩ ܠܢ ܥܣܪܐ
ܐܠܦܝܢ .· ܛܒ ܠܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܥܕܪܢܝܢ ܠܢ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. 4
ܚܢܢ ܢܦܘܩ ܘܢܬܚܦܛ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡܗܘܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܡܕܡ ܕܫܦܪ
ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܥܒܕܘ. ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܬܪܥܐ .· ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܢܦܩܘ ܒܡܐܘܬܐ ܘܒܐܠܦܐ.
* ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܝܘܐܒ ܘܠܐܒܝܫܝ ܘܠܐܝܬܝ .· ܕܐܚܘܕܘ ܠܝ ܠܛܠܝܐ ܐܒܫܠܘܡ. ܟܕ ܚܝ. ܘܫܡܥܘ 5
ܟܠܗ ܥܡܐ ܟܕ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ : ܥܠ ܨܒܘܬܐ ܕܐܒܫܠܘܡ. * ܘܢܦܩܘ ܥܡܐ 6
ܠܚܩܠܐ. ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ .· * ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܬܒܪ ܬܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ .· ܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ 7
ܕܕܘܝܕ. ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܚܣܝܢܐ ܕܗܘܐ ܥܠ ܐܦܝ 8
ܐܪܥܐ. ܘܣܓܝ ܐܟܠܬ ܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ. ܡܢ ܕܐܟܠܬ ܚܪܒܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. * ܘܐܬܦܓܥ 9
ܐܒܫܠܘܡ ܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܒܫܠܘܡ ܪܟܝܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܕܢܝܐ. ܘܥܠ ܟܘܕܢܝܐ ܬܚܝܬ
ܣܘܟܐ ܕܐܝܠܢܐ ܪܒܐ .· ܘܐܬܐܚܕ ܪܝܫܗ ܕܐܒܫܠܘܡ ܒܐܝܠܢܐ ܪܒܐ .· ܘܐܬܬܠܝ ܒܝܢ ܫܡܝܐ
ܠܐܪܥܐ. ܘܟܘܕܢܝܐ ܕܬܚܘܬܘܗܝ. ܥܒܪ ܘܐܙܠ. * ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ .· ܘܚܘܝ ܠܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ. ܚܙܝܬܗ 10
ܠܐܒܫܠܘܡ. ܟܕ ܬܠܐ ܒܐܝܠܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ ܠܓܒܪܐ ܕܚܘܝܗ. ܟܕ ܚܙܝܬܗ. ܠܡܢܐ ܠܐ 11
ܡܚܝܬܝܗܝ. ܘܪܡܝܬܝܗܝ ܠܐܪܥܐ .· ܘܐܢܐ ܝܗܒ ܗܘܝܬ ܠܟ. ܥܣܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܐܣܛܠܐ ܚܕ.

Obtulerunt lectos, & ſtrata, & vaſa fictilia, 28
frumentum, hordeum, *triticum* frixum, farinam,
fabas, & lentes, Mel, butyrum, oves, & 29
caſeos vaccinos: obtulerunt inquam, Davidi
& populo qui erat cum ipſo, ad comedendū:
dicebant enim, Populus iſte famelicus eſt,
& fatigatus, atque ſitibundus in deſerto.

CAP. XVIII.

DAvid autem luſtrato populo quem ſecum 1
habebat, & conſtitutis ſuper eos tribunis
& centurionibus, Tertia pars fuit cum Joabo, 2
& tertia pars cum Abiſai filio Suriæ,
fratre Joabi, & tertia pars cum Athi Gethæo.
Tum dixit rex populo, Etiamſi planè fugeremus, 3
nequaquam adjicient ad nos animum:
quarè ſufficiunt nobis decem millia,
& conſultius nobis eſt, ut adjutores habeamus
è civitatibus. Dixerunt Davidi ſervi 4
ipſius, Nos egrediemur, & properabimus ad
pugnandum cum eis. Ait illis rex, Quod bonum
fuerit in oculis veſtris, facite: ſic conſtitit
rex ſecus januam, totus autem populus
egreſſi ſunt in centurias & chiliades. Præcepit 5
autem rex Joabo, Abiſaio, & Ethaio,
dicens; Prehendite mihi puerum Abiſalom
vivum: audivítque totus populus, quum præcepit
rex omnibus magnatibus de re Abiſalomis.
Egreſſus eſt igitur populus ad deſertum 6
in occurſum Iſraelis, Et commiſſo prælio 7
profligatus eſt illic populus Iſraeliticus ante
ſervos Davidis, factáque fuit ibi cædes magna,
nempe viginti millium. Et *præter* bellum
atrociſſimum *quod* fuit ſuper faciem terræ, 8
plures etiam devoravit beſtia ſylveſtris,
quàm quos conſumpſit gladius eo die. Caſu 9
verò incidit Abiſalom corā ſervis Davidis, &
Abiſalome inſidente mulo tranſiit mulꝰ ſubter
ramū ingentis cujuſdā trunci, retentóque
capite Abiſalomis magno illo trunco, ſuſpenſus
eſt inter cœlū ac terrā, & mulus qui erat
ſub ipſo, prætergreſſꝰ abiit. Quod videns quidam
indicavit Joabo, & ait; Vidi Abiſalomē 10
appenſum trunco. Ait Joab viro qui *hoc* ſibi 11
nuntiaverat, Quando vidiſti eum, cur non percuſſiſti
eum, & in terrā dejeciſti; equidē dediſſem
tibi decē argenteos & veſtimentū unum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * واتوه بالاسرة والفرش * واوعية الفخار وغير ذلك من الحنطة * والشعير * والحنطة المقلوة * والدقيق *
29 وباقلا * وعدس * وعسل * وسمن * وغنم * ولبن البقر * وقدموا الى داود والى الشعب الذين معه * لانهم
قالوا ان الشعب والعسكر الذي مع داود * جياع قد نصبوا وعطشوا وتعبوا في القفر *

* الفصل الثامن عشر *

1 * واحصى داود الشعب الذين معه * وصير عليهم روساء
2 الوف ومئين * وصير ثلث عسكره مع يواب * وثلثا مع ابيشي بن صوريا اخي يواب * وثلثا مع
3 اتي الجتاني * وقال الملك للشعب * ان هزمونا وهربنا * فانهم لا يفكرون الى اين نهرب * فيكفيني
4 بعشرة الف * فانهم انفع لنا من الذين يجمعون الينا من القرى * قال عبيد داود * نحن نخرج اليهم
ونعاجل في مجاهدتهم * قال لهم الملك * ما رايتم ان ينبغي ان يعمل فاعملوا * فقام الملك بالباب *
5 وخرج الشعب ليعدوا الوفا ومئين مع قوادهم * وامر الملك يواب وابيشي اخاه واتي * وقال لهم
احتفظوا بابيسالوم الفتى ان ظفرتم به * وخذوه حيا * وسمع الشعب كله حيث امر الملك القواد
6 7 في امر ابيسالوم * وخرج الشعب الى البرية ليستقبلوا بني اسرائيل * ولقوهم فواقعوهم * واشتدت
الحرب بينهم * وانكسر شعب بني اسرائيل بين يدي عبيد داود * وقتل منهم عشرون الف رجل
8 * واشتدت الحرب بينهم جدا على وجه الارض * واكلت منهم السباع اكثر من الذين قتلوا
9 في ذلك اليوم * وادرك عبيد داود ابيسالوم * وكان ابيسالوم راكبا على بغل فهرب * ودخل البغل
تحت شجرة عظيمة * وتعلق شعر ابيسالوم باغصان الشجر السرو الكبير * وصار معلقا بين
10 السماء والارض * ومر البغل من تحته هاربا * فبصر به رجل من الاجناد * واخبر يواب وقال له * اني
11 رايت ابيسالوم معلقا بشجرة عظيمة * قال يواب للذي اخبره * فلماذا لم تضربه برمحك وتلقيه
على الارض حيث رايته * فكنت اعطيتك عشرة الف مثقال فضة وثوبا *

Et attulerunt ei lectos, & ſtrata, vaſaque 28
fictilia: præterea frumentū, & hordeum,
triticum frixum, & farinam, ſabas, lentes,
Mel, butyrum, & oves, & lac vaccinum: 29
obtuleruntque Davidi & populo
qui cum eo erat: dixerant enim populum
& exercitum qui erat cum Davide, famelicos
eſſe, & labore, ſiti, atque laſſitudine
confectos in deſerto.

CAP. XVIII.

DAvid etiā recenſuit populum quem 1
ſecum habebat, præfecitque eis duces chiliadum
& centurionum, Commiſitque tertiā 2
exercitûs ſui partem Joabo, et tertiam
partem Abiſaio filio Suriæ, fratri Joabi,
& tertiam partem, Athi Gethæo. Tum dixit 3
rex ad populum, Si nos profligârint,
ac fugerimus, non conſiderabunt quò fugiemus:
quapropter contenti ſimus decem
millibus; utiliores enim erunt nobis quàm
ii qui congregarentur ad nos è civitatibus.
Dixerunt ſervi Davidis, Nos egrediemur 4
ad eos, & bello præveniemus eos.
Dixit eis rex, Quod agendum eſſe judicaveritis,
agite. Manente itaq; rege in porta,
egreſſus eſt populus ut numerarentur
in chiliades et centurias, cum ducibus ſuis.
Mandavit autem rex Joabo, & Abiſaio 5
fratri ejus, & Athi, dixitque ad eos, Habete
curam pueri Abiſalomis, ſi fortè potiamini
illius, & capite eum vivum: &
audivit univerſus populus quum mandaret
rex ducibus de re Abiſalomis. Proceſſit 6
ergò populus ad deſertum, ut occurrerent
Iſraelitis; et cùm reperiſſent eos,
manus conſeruêre cum eis: Et efferveſcente 7
inter eos bello, profligatus fuit populus
Iſraeliticus ante ſervos Davidis,
& occiſi fuerunt ex eis viginti millia virorum.
Cúmque vehementer graſſatū eſſet 8
bellū inter eos ſuper faciē terræ, devorârunt
ex eis feræ, pluresquàm qui interfecti
fuerunt eâ die. Præterea aſſecuti ſunt ſervi 9
Davidis Abiſalomem: cùm enim Abiſalom
inſideret mulo, fugeretqꝫ, ingreſſus eſt mulus
ſubter ingentem arborē, & hærente Abiſalomis
comâ ramis ingentis illius pini
arboris, manſit ſuſpenſus inter cœlum ac
terrā, præteriitque mulus de ſub eo fugiens. 10
Quē cùm vidiſſet quidā ex militibꝰ,
nuntiavit Joabo dixitq; ad eū, Equidē vidi 11
Abiſalomē ingenti arbori ſuſpenſū. Dixit
Joab ad eum qui ſibi nuntiaverat, Quare
ergò non percuſſiſti eū lanceâ tuâ, & ad
terram proſtraviſti ubi vidiſti eum? dediſſemque
tibi decem millia talentorum
argenti, & indumentum.

שמואל ב : יח

meas *volas* super *appendens* ego si Et : Joab ad vir Dixitque
12 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב וְלֹא אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל־כַּפַּי
quia : regis filium in meam manum mitterem non argenteos mille
אֶלֶף כֶּסֶף לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי אֶל־בֶּן־הַמֶּלֶךְ כִּי
: dicendo, Itthai & , Abisai & , tibi rex præcepit nostris aurib’ in
בְאָזְנֵינוּ צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֹתְךָ וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר
meam animam in fecissem Vel .Absalom *in* puerum *in quis* *Observate*
13 שִׁמְרוּ־מִי בַּנַּעַר בְּאַבְשָׁלוֹם׃ אוֹ־עָשִׂיתִי בְנַפְשׁוֹ
tu & ; rege à esset absconditum non verbum omne & ,mendacium
שֶׁקֶר וְכָל־דָּבָר לֹא־יִכָּחֵד מִן־הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה
: *tuas facies ad expectabo sic* Non : Joab Dixitque .adverso ex stares
14 תִּתְיַצֵּב מִנֶּגֶד׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לֹא־כֵן אֹחִילָה לְפָנֶיךָ
Absalom corde in ea infixit & , sua *vola* in *spicula* tria *cepit* &
וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם
pueri decem *circuierunt* Et .quercus *corde* in vivente ipso adhuc
15 עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה׃ וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה נְעָרִים
.eum occiderunt & , Absalom percusserunt & ,Joab *vasa ferentes*
נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ׃
post persequendo à populus *est reversus* & ,buccina in Joab clanxit Et
16 וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשֹּׁפָר וַיָּשָׁב הָעָם מִרְדֹף אַחֲרֵי
, Absalom *ceperunt* Et .populum Joab prohibuit quia , Israel
17 יִשְׂרָאֵל כִּי־חָשַׂךְ יוֹאָב אֶת־הָעָם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם
statuerunt & ,grandem foveam in , saltum in eum projecerunt &
וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ בַיַּעַר אֶל־הַפַּחַת הַגָּדוֹל וַיַּצִּבוּ
fugerunt Israel omnis & : valde magnum lapidum acervum eum super
עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל מְאֹד וְכָל־יִשְׂרָאֵל נָסוּ
sua vita in sibi *statuerat* & ,tulerat Absalom Et .sua *tentoria* in *vir*
18 אִישׁ לְאֹהָלָו׃ וְאַבְשָׁלֹם לָקַח וַיַּצֶּב־לוֹ בְחַיָּו
, filius mihi Non : dixit quia ; regia valle in *qui* , *titulum*
אֶת־מַצֶּבֶת אֲשֶׁר בְּעֵמֶק־הַמֶּלֶךְ כִּי אָמַר אֵין־לִי בֵן
.suo nomine *super titulum* vocavit & : meũ nomen *facere memorare pro*
בַּעֲבוּר הַזְכִּיר שְׁמִי וַיִּקְרָא לַמַּצֶּבֶת עַל־שְׁמוֹ
Achimahas Et .hanc diem ad usque Absalom *manus ei* est vocatum Et
19 וַיִּקָּרֵא לָהּ יַד אַבְשָׁלוֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַאֲחִימַעַץ
quòd , regi *evangelizabo* & , nunc Curram : dixit Sadoch filius
בֶּן־צָדוֹק אָמַר אָרוּצָה נָּא וַאֲבַשְּׂרָה אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי־
Dixitque .suorum inimicorum manu de DOMINUS eum judicaverit
20 שְׁפָטוֹ יְהוָה מִיַּד אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר
die *in bona* nunciabis *&*, hac die *tu boni nuncii* vir Non : Joab ei
לוֹ יוֹאָב לֹא אִישׁ בְּשֹׂרָה אַתָּה הַיּוֹם הַזֶּה וּבִשַּׂרְתָּ בְּיוֹם
.est mortu’ regis filius *ideo quia* ,*bona* nunciabis non hac die Et .altera
אַחֵר וְהַיּוֹם הַזֶּה לֹא תְבַשֵּׂר כִּי־עַל בֶּן־הַמֶּלֶךְ מֵת׃
.vidisti quod , regi *indica* , Vade : Chusi ad Joab Dixitque
21 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַכּוּשִׁי לֵךְ הַגֵּד לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר רָאִיתָה
adhuc addidit Et .cucurrit & , Joab ipsi Chusi se incurvavit Et
22 וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב וַיָּרֹץ׃ וַיֹּסֶף עוֹד
curram ; quicquid sit Et : Joab ad dixit & , Sadoc filius Achimahas
אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹאָב וִיהִי מָה אָרֻצָה־
tu *hoc* quid Ut : Joab Dixitque .Chusi post ego etiam nunc
נָּא גַם־אָנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָמָּה־זֶּה אַתָּה
,quicquid sit Et *? contingens bonum nuncium non tibi &* , mi fili *currens*
23 רָץ בְּנִי וּלְכָה אֵין־בְּשׂוֹרָה מֹצֵאת׃ וִיהִי־מָה
, planiciei *via* Achimahas cucurrit Et .Curre : ei Dixitque .curram
אָרוּץ וַיֹּאמֶר לוֹ רוּץ וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַכִּכָּר
: portas duas inter *sedens* David Et .Chusi transivit &
24 וַיַּעֲבֹר אֶת־הַכּוּשִׁי׃ וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין־שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים
elevavit & ; murum *ad* , portæ tectum *ad* speculator ivit &
וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה אֶל־גַּג הַשַּׁעַר אֶל־הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת־
.solus *currens* vir ecce & ,vidit & ,suos oculos
עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ׃

Versio VULG. LAT.

12. Qui dixit ad Joab ; Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquàm mitterem manum meam in filium regis : audientibus enim nobis præcepit rex tibi, & Abisai, & Ethai, dicens ; Custodite mihi puerum Absalom. 13 Sed & si fecissem contra animam meam audacter, nequaquàm hoc regem latere potuisset, & tu stares ex adverso. 14 Et ait Joab ; Non sicut tu vis, sed aggrediar eum coram te. Tulit ergò tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absalom : cúmque adhuc palpitaret hærens in quercu, 15 Cucurrerunt decem juvenes armigeri Joab, & percutientes interfecerunt eum. 16 Cecinit autẽm Joab buccinâ, & retinuit populum, ne persequeretur fugientem Israel, volens parcere multitudini. 17 Et tulerunt Absalom, & projecerunt eum in saltu, in foveam grandem, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis : omnis autem Israel fûgit in tabernacula sua. 18 Porrò Absalom erexerat sibi, cùm adhuc viveret, titulum qui est in Valle regis: dixerat enim, Non habeo filium : & hoc erit monimentum nominis mei. Vocavítque titulum nomine suo: & appellatur, Manus Absalom, usque ad hanc diem. 19 Achimaas autem filius Sadoc, ait ; Curram, & nuntiabo regi, quia judiciũ fecerit ei Dominus de manu inimicorum ejus. 20 Ad quem Joab dixit ; Non eris nuntius in hac die, sed nuntiabis in alia : hodiè nolo te nuntiare, filius enim regis est mortuus. 21 Et ait Joab Chusi ; Vade, & nuntia regi quæ vidisti. Adoravit Chusi Joab, & cucurrit. 22 Rursus autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Joab, Quid impedit si etiam ego curram post Chusi ? Dixítque ei Joab ; Quid vis currere, fili mi? non eris boni nuntii bajulus. 23 Qui respondit, Quid enim si cucurrero ? Et ait ei, Curre. Currens ergò Achimaas per viã compendii, transivit Chusi. 24 David autem sedebat inter duas portas : speculator verò, qui erat in fastigio portæ super murum, elevans oculos, vidit hominem currentem solum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ, Καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοὶ (χ) ϗ τῷ Ἀβεσσὰ ϗ τῷ Ἐθὶ, λέγων, Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ, 13 Μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. ϗ (ψ) πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ϗ σὺ στήσῃ ἐξ ἐναντίας. 14 Καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Τοῦτο ἐγὼ (ω) ἄρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου. ϗ ἔλαβεν Ἰωάβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ἐνέπηξεν αὐτὰ (α) ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλώμ, ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυός. 15 Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἴροντα τὰ σκεύη Ἰωάβ, ϗ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλώμ, 16 ϗ ἐθανάτωσαν αὐτόν. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωάβ ἐν κερατίνῃ, ϗ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω Ἰσραήλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωάβ τοῦ λαοῦ. 17 Καὶ ἔλαβεν τὸν Ἀβεσσαλώμ, ϗ (β) ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, ϗ ἐστήλωσεν ἐπ᾽ αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 18 Καὶ (γ) Ἀβεσσαλὼμ ἔτι ζῶν ἔλαβε ϗ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη, ϗ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν (δ) τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ (ε) βασιλέως, ὅτι εἶπεν, Ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς (ζ) ἕνεκα τοῦ ἀναμνῆσαι τὸ (η) ὄνομα αὐτοῦ. ϗ ἐκάλεσε τὴν (θ) στήλην, Χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 19 Καὶ Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ εἶπε, Δράμω δὴ ϗ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκρινεν κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. 20 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ, Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ϗ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, οὗ (ι) εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανε. 21 Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ Χουσί, Βαδίσας (κ) ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες. ϗ προσεκύνησε Χουσὶ τῷ Ἰωάβ, ϗ ἐξῆλθε. 22 Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ, ϗ εἶπε πρὸς Ἰωάβ, Καὶ (λ) ἔστω, ὅτι δράμω (μ) καί γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ Χουσί. καὶ εἶπεν Ἰωάβ, (ν) Ἱνατί σὺ τοῦτο τρέχεις υἱέ μου; δεῦρο, οὐκ ἔστι σοι εὐαγγελία (ξ) εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ. 23 Καὶ εἶπε, Τί γὰρ ἐὰν (ο) δράμω; ϗ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ, Δράμε. ϗ ἔδραμεν Ἀχιμάας (π) τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχὰρ, ϗ ὑπερέβη τὸν Χουσί. 24 Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον τῶν δύο πυλῶν. ϗ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος, ϗ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ εἶδε· ϗ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ.

Dixit autem vir ad Joab; Et (h) ego quidem appendo in manibus meis mille siclos argenti, non injiciam manum meam super filium regis: quoniam in auribus nostris mandavit rex tibi, & Abessa, & Ethi, dicens; Custodite mihi puerum Abessalom, (i) Non 13 *faciendo in animam ejus injuriam. Et omne verbum non latebit à rege, & tu stares ex adverso. Et dixit Joab, (k) Hoc* 14 *ego aggrediar: non sic manebo coram te. Et sumpsit Joab tria spicula in manu sua; & infixit ea in corde Abessalom, adhuc illo vivente in corde quercûs. Et* 15 *circumierunt decem pueri portantes vasa Joab, & percusserunt Abessalom, & interfecerunt eum. Et cecinit Joab in cornea:* 16 *& revertit populus non persequendo post Israel; quoniam pepercit Joab populo. Et (l) sumpsit* 17 *Abessalom, & projecit eum in biatum magnum in sylva, (m) in foveam magnam: & statuit super eum, acervum lapidum magnum valdé. Et omnis Israel fûgit vir in tabernaculum suum. Et Abessalom adhuc vivens* 18 *tulerat, & statuerat sibi titulum (in quo assumptus est; (n) & statuerat illum, capere titulũ) qui in valle regis: quoniam dixit; Quia non est (o) ei filius, ut memoretur nomen ejus. Et vocavit (p) titulum, Manus Abessalom, usque in diem hanc. Et* 19 *Achimaas filius Sadoc dixit; Curram nunc, & evangelizabo regi; quoniam judicavit Dominus de manu inimicorum ejus. Et di-* 20 *xit ei Joab, Non vir evangelii tu in die hac; & evangelizabis in die alia: in die autem hac non evangelizabis; propterea quòd filius regis mortuus est. Et* 21 *dixit Joab ad Chusi; Ambulans annuntia regi, quæcunque vidisti. Et adoravit Chusi Joab, & exiit. Et adjecit adhuc Achimaas* 22 *filius Sadoc, & dixit ad Joab; Et (q) esto, quia curram etiã ego post Chusi. Et dixit Joab; ut quid tu hoc curris, fili mi? Veni: non est tibi evangelium, ad utilitatem eunti. Et dixit; Quid* 23 *enim, si cucurrero? Et dixit ei Joab, Curre: Et cucurrit Achimaas, viam quæ Chechar, & prætergressus est Chusi. Et David* 24 *sedebat inter duas portas. Et ivit speculator in solarium portæ ad murum: & elevavit oculos suos, & vidit: & ecce vir currens solus in conspectu ejus.*

MS. A. (χ) ϗ Ἀβισαὶ ϗ τῷ Ἐθθεὶ, (ψ) πᾶς λόγος (ω) ἄρξωμαι ἐνώπιον * ϗ ἔλαβεν (α) εἰς τὴν καρδίαν (β) ἔρριψεν εἰς (γ) Ἀβεσσαλὼμ * ἐλήμφθη ϗ ἐστήλωσεν (δ) τὴν στήλωσιν τὴν (ε) βασιλέως, ὡς ὅτι εἶπεν, Οὐκ ἔστιν (ζ) ἕνεκεν (η) ὄνομά μου. ϗ (θ) στήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ϗ ἐκάλεσεν τὴν στήλην, Χεὶρ (ι) ἕνεκεν (κ) ἀνάγγειλον ὅσα (λ) ἔστω, (μ) ϗ ἐγὼ (ν) Ἱνατί τοῦτο σὺ τρέχεις (ξ) πρὸς ὠφέλειαν. (ο) δραμοῦμαι; (π) ὁδὸν τοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וַאֲמַר גַּבְרָא לְיוֹאָב וְלוּ אֲנָא תָקֵל עַל כַּפַּי אֲלַף סִלְעִין דִּכְסַף לָא אוֹשִׁיט יְדִי בְּבַר מַלְכָּא
אֲרֵי קֳדָמָנָא פַּקֵּיד מַלְכָּא יָתָךְ וְיָת אֲבִישַׁי וְיָת אִתַּי לְמֵימַר אִסְתַּמָּרוּ לִי בְּעוּלֵימָא
13 בְּאַבְשָׁלוֹם׃ אוֹ פוּן עֲבֵידִית בְּנַפְשִׁי שְׁקַר וְכָל מִדַּעַם לָא יִתְכַּסֵּא מִן מַלְכָּא וְאַתְּ תִּתְעַתַּד
14 מִקָּבֵיל׃ וַאֲמַר יוֹאָב הֲלָא מִכְּבֵן אֶשְׁרֵי קֳדָמָךְ וּנְסִיב תְּלָתָא נִסְּבִין בִּידֵיהּ וְקַבְעֵנוּן בְּלִבָּא
15 דְּאַבְשָׁלוֹם וְעַד כְּעַן קַיָּם בְּגוֹ בּוּטְמָא׃ וְאִסְתְּחַרוּ עַסְרָא עוּלֵימַיָּא נָטְלֵי זֵינֵיהּ דְּיוֹאָב וּמְחוֹ יָת
16 אַבְשָׁלוֹם וְקַטְלוּהִי׃ וּתְקַע יוֹאָב בְּשׁוֹפָרָא וְתָב עַמָּא מִלְּמִרְדַּף בָּתַר יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מְנַע יוֹאָב
17 יָת עַמָּא׃ וּנְסִיבוּ יָת אַבְשָׁלוֹם וּרְמוֹ יָתֵיהּ בְּחוּרְשָׁא לְגוֹ קוּמְצָא רַבָּא וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְּגוֹר
18 אַבְנִין רַב לַחֲדָא וְכָל יִשְׂרָאֵל אַפְּכוּ גְּבַר לְקִרְווֹהִי׃ וְאַבְשָׁלוֹם נְסִיב וַאֲקִים לֵיהּ בְּחַיּוֹהִי
יָת קָמְתָא דִּי בְּמֵישַׁר מַלְכָּא אֲרֵי אֲמַר לֵית לִי בַּר קַיָּם בְּדִיל לְאַדְכָּרָא שְׁמִי וּקְרָא לְקָמְתָא
19 עַל שְׁמֵיהּ וּקְרָא לַהּ אַתְרָא דְּאַבְשָׁלוֹם עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲחִימַעַץ בַּר צָדוֹק אֲמַר אֶרְהוֹט
20 כְּעַן וַאֲבַסַּר יָת מַלְכָּא אֲרֵי אִתְפְּרַע לֵיהּ יְיָ מִיַּד בַּעֲלֵי דְּבָבוֹהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ יוֹאָב לָא גְּבַר
כָּשַׁר לְבַסָּרָא אַתְּ יוֹמָא דֵּין וּתְבַסַּר בְּיוֹם אוֹחֲרָן וְיוֹמָא הָדֵין לָא תְבַסַּר אֱלָהֵין דְּבַר מַלְכָּא
21 מִית׃ וַאֲמַר יוֹאָב לְכוּשִׁי אֱזֵיל חַוִּי לְמַלְכָּא דַּחֲזֵיתָא וּסְגִיד כּוּשִׁי לְיוֹאָב וּרְהַט׃ וְאוֹסִיף עוֹד
22 אֲחִימַעַץ בַּר צָדוֹק וַאֲמַר לְיוֹאָב וִיהֵי מָה אֶרְהוֹט כְּעַן אַף אֲנָא בָּתַר כּוּשִׁי וַאֲמַר יוֹאָב
23 לְמָא דְנָן אַתְּ רָהֵיט בְּרִי וְלָךְ לֵית בְּסוֹרָא מִתְיְהַב׃ וִיהֵי מַה בְּכֵדֵין אֶרְהוֹט וַאֲמַר לֵיהּ רְהוֹט
24 וּרְהַט אֲחִימַעַץ בְּאוֹרַח מֵישְׁרָא וּקְדֵים יָת כּוּשִׁי׃ וְדָוִד יָתֵיב בֵּין תְּרֵין תַּרְעַיָּא וַהֲלִיךְ סַכּוּאָה
עַל אִגַּר תַּרְעָא עַל שׁוּרָא וּזְקַף יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא גַבְרָא רְהֵיט בִּלְחוֹדוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit vir ad Joab : Et licet ego appenderẽ super manu mea mille siclos 12 argenti, non extenderẽ manum meam in filium regis : nam ante nos jussit rex tibi et Abisai et Ithai dicendo : Estote circunspecti mihi in adolescente Absalom. Aut utique faciam in anima mea falsitatem? et omne 13 quicquam non occultabitur à rege, et tu stares contrà. Et dixit Joab: Nónne nunc manebo coram te ? et accepit tria tela in manu sua, et infixit ea in 14 cor Absalom *etiam* usq; tunc superstitis in medio quercus. Et circuierunt 15 decem adolescentes ferentes arma Joab, et percusserunt Absalom et occiderunt illum. Et clanxit Joab buccina, et rediit populus à persequendo post 16 Israel, quia prohibuit Joab populum. Et acceperunt Absalom et proje- 17 cerunt illum in sylvam in medium foveæ magnæ, et erexerunt super illum acervum lapidum magnum valde: et omnis Israel fugerunt unusquisque ad urbem suam. Et Absalom acceperat et erexerat sibi in vita sua statuam 18 quæ [*est*] in planicie Regis: quia dixerat: Non est mihi filius superstes, ut memorari faciat nomen meum: et vocavit statuam ex nomine suo, et vocavit illam Locum Absalom usque ad diem hanc. Et Ahhimaghasz filius Szadok dixit: Curram nunc, et nunciabo regi, quòd liberavit eum Dominus 19 de manu auctorum inimicitiæ suæ. Et dixit ei Joab: Non vir idoneus es ad 20 nunciandum hodie, et nunciabis die alio, at die hoc non nunciabis, eo quòd filius regis mortuus est. Et dixit Joab ad Chusæum : Vade indica re- 21 gi quod vidisti : et adoravit Chusæus Joab, et cucurrit. Et addidit adhuc 22 Ahhimaghasz filius Szadok, et dixit ad Joab : Quicquid fit, curram nunc etiam ego post Chusæum: et dixit Joab, Ad quid tu curris fili mi, et tibi non est nunciũ datũ? Et quicquid fit, curram: et dixit illi, Curre: et cucurrit 23 Ahhimaghasz per viam planam, et prævertit Chusæum. Et David sedebat 24 inter duas portas, et ierat speculator super tectum portæ super murum, & elevavit oculos suos et vidit, et ecce vir currebat solus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܠܝܘܐܒ. ܐܠܘ ܡܬܩܠ ܗܘܝܬ ܠܝ ܐܠܦ ܕܟܣܦܐ. ܠܐ ܐܘܫܛ 12
ܐܝܕܝ ܥܠ ܒܪ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܕܢܝ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܟ ܘܠܐܒܝܫܝ ܘܠܐܬܝ. ܘܐܡܪ. ܐܙܕܗܪܘ ܒܝ
ܒܛܠܝܐ ܐܒܫܠܘܡ. * ܐܠܘ ܥܒܕܬ. ܒܢܦܫܝ ܥܘܠܐ ܗܘܐ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܡܛܫܐ ܗܘܐ ܡܢ
ܡܠܟܐ. ܘܐܢܬ ܩܐܡ ܗܘܝܬ ܡܢ ܩܘܒܠܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܢܐ ܐܫܪܐ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܣܒ 13
ܝܘܐܒ ܬܠܬܐ ܫܒܛܝܢ ܒܐܝܕܗ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܠܒܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܘܥܕ ܟܝܠ ܚܝ ܗܘܐ ܘܬܠܐ 14
ܒܐܝܠܢܐ. * ܘܗܦܟܘ ܥܣܪܐ ܥܠܝܡܝܢ ܫܩܠܝ ܡܐܢܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܘܡܚܐܘܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ
ܘܩܛܠܘܗܝ. * ܘܐܩܥ ܝܘܐܒ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܗܦܟ ܥܡܐ ܕܪܕܦ ܗܘܐ ܒܬܪ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܛܠ 15
ܕܟܠܝܗܘܢ ܝܘܐܒ ܠܥܡܐ. * ܘܢܣܒܘܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܒܓܘܒܐ ܒܓܘܡܨܐ 16
ܪܒܐ. ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܝܓܪܐ ܪܒܐ ܕܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ ܥܪܩܘ ܓܒܪ 17
ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܟܕ ܗܘ ܚܝ. ܢܣܒ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡ ܗܘܐ ܠܗ ܢܨܒܬܐ ܒܥܘܡܩܐ
ܕܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܗܘܐ. ܕܠܝܬ ܠܝ ܡܢ ܕܢܥܗܕ ܫܡܝ. ܘܩܪܝܗ ܒܫܡܗ. ܠܐ ܥܗܕܗ. 18
ܘܩܪܝܢ ܠܗ ܐܝܕܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܐܡܪ. ܐܪܗܛ ܠܝ 19
ܘܐܣܒܪ ܠܡܠܟܐ ܕܬܒܥ ܠܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܐ ܘܠܐ 20
ܠܟ ܕܬܣܒܪ ܝܘܡܢܐ. ܐܠܐ ܬܣܒܪ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܠܐ ܬܣܒܪ ܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܡܠܟܐ ܗܘ
ܡܝܬ ܡܣܒܪ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܟܘܫܝ. ܙܠ ܚܘܝܗ ܠܡܠܟܐ ܡܕܡ ܕܚܙܝܬ. 21
* ܘܗܕܪ ܬܘܒ ܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܝܘܐܒ. ܡܢܐ ܡܕܡ. ܐܪܗܛ ܠܝ ܐܦ ܐܢܐ ܘܐܙܠ 22
ܒܬܪ ܟܘܫܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܡܢܐ ܪܗܛ ܐܢܬ ܒܪܝ. ܕܠܐ ܐܢܫ ܝܗܒ ܠܟ ܕܣܒܪܬܐ.
* ܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܡܕܡ. ܐܪܗܛ ܠܝ. ܘܪܗܛ ܐܚܝܡܥܨ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܟܪ. ܘܥܒܪܗ ܠܟܘܫܝ. 23
* ܘܕܘܝܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܝܬ ܬܪܥܐ. ܘܗܠܟ ܗܘܐ ܕܘܩܐ ܥܠ ܐܓܪܐ ܕܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ. ܘܐܪܝܡ 24
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܪܗܛ ܒܠܚܘܕܘܗܝ.

12 * Dixit vir ille Joabo, Etiamſi numerares ſolveréſque mihi mille argenteos, nequaquam extenderem manum meam in filium regis: me enim præſente præcepit rex tibi, & Abiſaio, atque Ethaio, ac dixit; Servate mihi puerum Abiſalomem. 13 Si feciſſem, in meipſum deliquiſſem; nihil enim regem latuiſſet, ac tu procul ſtetiſſes. 14 Ait illi Joab, Non ita, ego te prior incipiam: & accipiens Joab tres haſtas manu ſuâ, transverberavit iis cor Abiſalomis dum adhuc vivus eſſet & pendens à trunco. 15 Reverſi quoq; decẽ juvenes armigeri Joabi percuſſerunt Abiſalomem, & occiderunt eum. 16 Tum canente Joabo buccinâ, recepit ſe populus qui perſequebatur Iſraelem, quia coercuit Joab populum. 17 Sumpſerúntque Abiſalomem, & projicientes eum in foveam, in foſſam ingentem, erexerunt ſuper eum acervum grandem magnorum lapidum: omnes verò Iſraelitæ fugerũt quiſque in tentorium ſuum. 18 Porrò Abiſalom dum viveret, acceperat ſibi ſimulachrum, erexerátque in convalle regum: dixerat enim, Neminem habeo qui celebret nomen meum: quapropter vocavit ſimulachrum illud de nomine ſuo, & vocatum eſt, Manus Abiſalomis, ad hunc uſque diem. 19 Ahimees autem Sadoci filius ait, Accurram nuntiatum regi quòd vindicavit eum Dominus è manu hoſtium ejus. 20 Ait illi Joab, Non expedit te nuntiare hodiè, ſed nuntiabis alio die: ne nunties hodiè, nam filium regis mortuum eſſe nuntiares. 21 Dixítque Joab ad Chuſi, Vade nuntiatum regi quod vidiſti. 22 Rurſum currens Ahimees filius Sadoc dixit Joabo, Quid igitur? curram etiam ego, *&* ibo poſt Chuſi. Ait illi Joab, Quorſum curreres fili mi, cùm nemo daturus ſit tibi *mercedem* pro nuntio? 23 Dixit ad eum, Quid igitur? curram: cucurrítque Ahimees per viam Chachar, & antevertit ipſum Chuſi. 24 David autem ſedebat inter duas portas, & ſpeculator ambulabat ſuper tectum portæ muri, ſublatíſque oculis vidit hominem currentem ſolum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

*قال ذلك الرجل ليواب *لو انك عددت لي الف الف مثقال * لما كنت امد يدي واقتل بن 12
الملك * قد سمعت حيث امرك الملك * وامر ابيشي اخاك * وامر ايضا اتي بمشهد مني وقال ،
احتفظوا بابيسالوم الفتي *ولو اني فعلت كنت مسيا الي نفسي *لانه لم يكن يخفى الملك شي ، 13
وانت كنت تقوم من بعيد وتنظر الي * قال له * لا ما هكذا * انا ابدا به قبلك * واخذ يواب 14
بيده ثلاثة سهام *ورمى بها ابيسالوم ونشبها في قلبه ، وكان بعد حيا معلقا في السرو *ورجع عشر 15
فتيان من الذي يحملون سلاح يواب *وضربوا ابيسالوم وقتلوه *ونفخ يواب في الصور * ورجع 16
جميع الشعب الذين كانوا في طلب بني اسرائيل * لان يواب منع الشعب من قتل اخوتهم
* واخذوا ابيسالوم وطرحوه في جب عظيم *وجمعوا فوقه تلا من حجارة كبار * وهرب جميع بني 17
اسرائيل كل امرء الي بيته * وكان ابيسالوم في حياته قد عمل تمثالا * وصيره في غور الملوك ، لانه 18
قال ليس لي من يذكر اسمي بعد موتي * ودعي اسم التمثال باسمه *ودعي اسمه يد ابيسالوم الي
هذا اليوم * فاما احيمعاص بن صادوق الحبر فقال *اسعي ابشر الملك *لان الله قد انتقم له من
اعدايه اليوم * قال له يواب * لا ينبغي ان تبشر الملك اليوم *ولكن تبشر غدا *ولا تبشر اليوم *
اي بشرى تبشر * ان ابن الملك قد قتل * ثم قال للكوشي * انطلق فاخبر الملك بما رايت *ثم
تقدم احيمعاص بن صادوق ايضا * وقال ليواب * لماذا تمنعني انا ان اسعي خلف كوشي ايضا *
قال له يواب * لماذا تسعي يا بني * وليس من يعطي بشرى * قال له * وماذا اريد من البشرى * 23
اذا اسعي فابشر * قال له * اسعي * فسعي احيمعاص في طريق خلف حاحار * وسبق كوشي
* وكان داود جالسا بين البابين * وقام الديدبان على سور الباب * ورفع الناظر عينيه * وبصر 24
رجلا يحاضر في الطريق وحده *

12 *Reſpondit vir ille Joabo, Etiamſi millies mille talenta numerares mihi, haudquaquam extenderem manum meam & occiderem filium regis: jam audivi quando præcepit tibi rex, & præcepit Abiſaio fratri tuo, præcepit etiam Athi me præſente, & ait, Curam habete Abiſalomis pueri.* 13 *Et quidem ſi id committerem, mihimetipſi noxius forem: cùm enim regem nulla res lateat, tu procul ſtans me ſpectares.* 14 *Dixit illi, Nequaquam, non ita, ego te prior aggrediar illum: ſumptiſque Joab in manum ſuam tribus ſagittis, jecit eas in Abiſalomem, & vibravit eas in cor ipſius, dum adhuc vivus eſſet, pino ſuſpenſus.* 15 *Et reverſi decem pueri ex his qui ferebant arma Joabi, percuſſerunt Abiſalomem, & occiderunt eum.* 16 *Tum inflante buccinam Joabo, regreſſus eſt omnis populus qui perſequebatur Iſraelitas; Joab enim populũ continuit à cæde fratrum ſuorum.* 17 *Deinde acceptum Abiſalomem projecerunt in foveam ingentem, congeſſerunt ſuper eum acervum lapidum magnorum: omnes autem Iſraelitæ fugerunt quiſque in domum ſuam.* 18 *Abiſalom autem, dum viveret, ſtatuam fecerat, & collocârat eam in valle regia (dicebat enim, Neminem habeo qui memoriam conſervet nominis mei poſt obitum meum) & vocatum eſt nomen ſtatuæ illius de nomine ipſius; nam vocatum eſt nomen ejus, Manus Abiſalomis, ad hodiernum uſque diem.* 19 *At verò Achimeas filius Sadoci ſacerdotis dixit, Curram, nuntiabo regi quòd vindicaverit eũ Deus ab hoſtibus ejus hodié.* 20 *Dixit ad eum Joab, Non decet te nuntiare hodiè regi, ſed cras nuntiabis: ne nunties, inquam, hodié: quale enim ferres nuntium? quòd filius regis extinctus eſt?* 21 *Deinde dixit ad Chuſi, Vade nuntiatum regi quæ vidiſti.* 22 *Tum rurſus accedens Achimeas Sadoci filius ait Joabo, Cur prohibes me quoque currere poſt Chuſi? Dixit ei Joab, Ad quid curreres fili mei, quum nemo ſit qui nuntii mercedem ſolvat?* 23 *Ait illi, Ecquid curo nuntii mercedem? curram igitur, & nuntiabo illi. Ait illi, Curre: cucurrit itaque Achimeas per viam quandam à tergo Chachar, & prætergreſſus eſt Chuſi.* 24 *Interim Davide inter utramque portam ſedente, ſtabat ſpeculator ſuper murum portæ; ſublatiſque ſpeculator oculis ſuis vidit hominem ſolum in via currentem.*

שמואל ב: יט

,ipſe ſolus Si : rex Dixitque : regi *indicavit* & ,ſpeculator clamavit Et
25 ויקרא הצפה ויגד למלך ויאמר המלך אם־לבדו
vidit Et .appropinquabat & ,eundo ibat & : ejus ore in *bonum nuncium*
בשורה בפיו וילך הלוך וקרב: 26 וירא
,janitorem ad ſpeculator clamavit & ,currentem alterum virum ſpeculator
הצפה איש־אחר רץ ויקרא הצפה אל־השער
.*bona nunciãs* iſte Etiam : rex Dixitque .ſolus currens vir Ecce :dixit &
ויאמר הנה־איש רץ לבדו ויאמר המלך גם־זה מבשר:
curſum ſicut ,prioris curſum *videns* Ego :ſpeculator Dixitque
27 ויאמר הצפה אני ראה את־מרוצת הראשון כמרצת
ad & ,hic bonus Vir : rex Dixitque .Sadoc filii Achimahas
אחימעץ בן־צדוק ויאמר המלך איש־טוב זה ואל־
,regem ad dixit & ,Achimahas clamavit Et .*veniet bonum nuncium*
בשורה טובה יבוא: 28 ויקרא אחימעץ ויאמר אל־המלך
Benedictus : ait &,terrã ſuper *ſuos vultus* in regi ſe incurvavit Et .Pax
שלום וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך
levaverunt qui , viros *concluſit* qui ,tuus Deus Dominus
יהוה י אלהיך אשר סגר את־האנשים אשר־נשאו
puero Pax : rex dixit Et .regem meũ dominũ *in ſuam manum*
את־ידם באדני המלך: 29 ויאמר המלך שלום לנער
mittendo in magnum tumultum Vidi : Achimahas Dixitque ? Abſalom
לאבשלום ויאמר אחימעץ ראיתי ההמון הגדול לשלח
.aliquid novi non & ,tuum ſervum & ,Joab regium ſervum
את־עבד המלך יואב ואת־עבדך ולא ידעתי מה:
ecce Et .ſtetit & ,*circuivit* & : hic ſta *Circumi* : rex Dixitque
30 ויאמר המלך סב התיצב כה ויסב ויעמד: 31 והנה
te judicavit quòd ,regi meo dño Nũciatur : Chuſi ait & :venit Chuſi
הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר אדני המלך כי־שפטך
rex dixit Et .te *ſuper* inſurgentiũ omniũ manu de hodie DOMINUS
יהוה היום מיד כל־הקמים עליך: 32 ויאמר המלך
Sint : Chuſi Dixitque ? Abſalom puero pax Num : Chuſi ad
אל־הכושי השלום לנער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו
te *ſuper inſurrexerunt* qui univerſi & ,regis mei domini inimici puer ſicut
כנער איבי אדני המלך וכל אשר־קמו עליך
,flevit &,portæ *cœnaculum* ſuper aſcendit &,rex eſt côturbat' Et .malum in
לרעה: 33 וירגז המלך ויעל על־עלית השער ויבך
quis ,Abſalom mi fili,mi fili ,Abſalom mi Fili ,*ipſum eundo in* dicebat ſic &
ויהי אמר בלכתו בני אבשלום בני בני אבשלום מי־
.mi fili ,mi fili Abſalom , te pro *ego me mori dabit*
יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני בני:

CAP. XIX. יט

.Abſalom ſuper luget & ,*flens* rex Ecce :Joab eſt nunciatum Et
1 ויגד ליואב הנה המלך בכה ויתאבל על־אבשלום:
audivit quia : populo omni luctum in illa die in ſalus fuit Et
2 ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל־העם כי־שמע
.ſuo filio ſuper rex *eſt Triſtatus* :dicendo ,illa die in populus
העם ביום ההוא לאמר נעצב המלך על־בנו:
quemadmodũ ,urbem ingrediendo illo die in populus *ſe eſt furatus* Et
3 ויתגנב העם ביום ההוא לבוא העיר כאשר
involvit rex Et .prælio *in eos fugiendo in*,*erubeſcentes* populus *ſe furaretur*
יתגנב העם הנכלמים בנוסם במלחמה: 4 והמלך לאט
Abſalom ,Abſalom mi Fili :magna voce rex clamavit &,*ſuas facies*
את־פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום
: dixit & ,domum in regem ad Joab eſt ingreſſus Et .mi fili ,mi fili
בני בני: 5 ויבא יואב אל־המלך הבית ויאמר
eruentium tuorũ ſervorũ omnium vultus hodie affeciſti Pudore
הובשת היום את־פני כל־עבדיך הממלטים
,tuarũ filiarũ & ,tuorũ filiorum animam & , hodie tuam animam
את־נפשך היום ואת נפש בניך ובנתיך
: tuarum *pellicum* animam & ,tuarum uxorum animam &
ונפש נשיך ונפש פלגשיך:

Verſio VULG. LAT.

25 Et exclamans indicavit regi: dixítque rex; Si ſolus eſt, bonus eſt nunti' in ore ejus. Properante autem illo, et accedente propiùs, 26 Vidit ſpeculator hominem alterum currentẽ, & vociferans in culmine, ait; Apparet mihi alter homo currens ſolus. Dixítque rex, Et iſte bonus eſt nuntius. 27 Speculator autem; Contemplor, ait, curſũ prioris, quaſi curſum Achimaas filii Sadoc. Et ait rex; Vir bon' eſt: & nuntium portans bonũ, venit. 28 Clamans autem Achimaas, dixit ad regem; Salve rex. Et adorans regem coram eo pronus in terram, ait; Benedictus Dñs Deus tuus, qui concluſit homines qui levaverunt manus ſuas contra dominum meum regem. 29 Et ait rex, Eſtne pax puero Abſalom? Dixítque Achimaas; Vidi tumultum magnum, cùm mitteret Joab ſerv' tuus, ô rex, me ſervum tuum: 30 neſcio aliud. Ad quem rex; Tranſi, ait, & ſta hîc. Cúmq; 31 ille tranſiſſet, & ſtaret, Apparuit Chuſi: & veniens ait; Bonum apporto nuntium, domine mi rex: judicavit enim pro te Dominus hodiè de manu omnium qui ſurrexerunt contra 32 te. Dixit autem rex ad Chuſi, Eſtne pax puero Abſalom? Cui reſpondens Chuſi, Fiant, inquit, ſicut puer, inimici domini mei regis, & univerſi qui conſurgunt adverſùs eum in 33 malum. Contriſtat' itaque rex, aſcendit cœnaculum portæ, & flevit. Et ſic loquebatur, vadens; Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi: quis mihi tribuat ut ego moriar pro te, Abſalom fili mi, fili mi Abſalom?

CAP. XIX.

1 NUntiatum eſt autem Joab quòd rex fleret & lugeret filiũ 2 ſuum: Et verſa eſt victoria in luctũ in die illa omni populo: audivit enim populus in die illa dici; Dolet rex ſuper filio 3 ſuo. Et declinavit populus in die illa ingredi civitatem, quomodò declinare ſolet populus verſus & fugiens de prælio. 4 Porrò rex operuit caput ſuum, & clamabat voce magnâ; Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi, 5 fili mi. Ingreſſus ergò Joab ad regem in domum, dixit; Confudiſti hodiè vultus omnium ſervorum tuorum, qui ſalvam fecerunt animam tuam, & animam filiorum tuorum, & filiarum tuarum, & animam uxorum tuarum, & animam concubinarum tuarum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰ μόνος ἐστὶν, εὐαγγελία ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. (ς) καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων. 26 Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα. καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ (σ) εἶπεν, Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καί γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος. 27 (τ) Καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς, Ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Ἀχιμαὰς υἱοῦ Σαδώκ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος, καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. 28 Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμαὰς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Εἰρήνη. καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός σου, ὃς ἀπέκλεισε τοὺς ἄνδρας (υ) τοὺς ἐπαιρομένους τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ. 29 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ (φ) τῷ Ἀβεσσαλώμ; καὶ εἶπεν Ἀχιμαὰς, Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως Ἰωὰβ καὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ. 30 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἐπίστρεψον, (χ) στηλώθητι ὧδε. καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη. 31 Καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσὶ παρεγένετο, καὶ (ψ) εἶπε τῷ βασιλεῖ, Εὐαγγελισθήτω (ω) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἔκρινέ σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν (α) ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. 32 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν (β) Χουσὶ, Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβεσσαλώμ; καὶ (γ) εἶπεν ὁ Χουσὶ, Γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες ὅσοι ἐπανέστησαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά. 33 Καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης, καὶ ἔκλαυσε· καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν, Υἱέ μου (δ) Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ· τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ; ἐγὼ ἀντὶ σοῦ Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου.

MS. A. (ς) καὶ ἐγένετο πορευόμενος (σ) εἶπεν, Ἰδοὺ (τ) Εἶπεν δὲ ὁ (υ) τοὺς ἀντάραντας τὴν (φ) Ἀβεσσαλώμ; καὶ (χ) στηλώθητι. καὶ (ψ) εἶπεν ὁ Χουσεὶ τῷ (ω) δὴ ὁ κύριος (α) ἐγειρομένων (β) Χουσεὶ, Εἰρήνη (γ) εἶπε Χουσεὶ, (δ) Ἀβεσσαλὼμ, τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου;

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 ΚΑὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. 2 Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς (α) οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ αὐτοὺς φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. 4 Καὶ ὁ βασιλεὺς (β) ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς (γ) φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, (δ) Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου. 5 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε, Κατῄσχυνας σήμερον (ε) τὰ πρόσωπα πάντων τῶν δούλων σου τῶν (ζ) ἐξαιρουμένων σε σήμερον, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου, καὶ τῶν θυγατέρων σου, (η) καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου, (θ) καὶ τῶν παλλακῶν σου,

MS. A. (α) ὁ αἰσχυνόμενος ἐν τῷ φυγεῖν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ. (β) ἐπέκρυψεν (γ) ἐν φωνῇ (δ) Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου. Καὶ (ε) τὸ πρόσωπον (ζ) ἐξαιρουμένων σε (η) καὶ ψυχὴν (θ) καὶ ψυχὴν τῶν

25 *Et exclamavit ſpeculator, & annuntiavit regi. Et dixit rex; Si ſolus eſt, evangelia in ore ejus. Et pergebat pergens, & appropinquans.* 26 *Et vidit ſpeculator virum alium currentem. Et exclamavit ſpeculator ad portam, & dixit; Et ecce vir alius currens ſolus. Et dixit rex, Etiam iſte evangelizans.* 27 *Et dixit ſpeculator; Ego video curſum primi, tanquã curſum Achimaas filii Sadoc. Et dixit rex; Vir bonus iſte, etiam ad Evangelium bonum veniet.* 28 *Et clamavit Achimaas, & dixit ad regem; Pax. Et adoravit regem ſuper faciem ſuam in terram, & dixit; Benedictus Dominus Deus tuus, qui concluſit viros, qui extulerant manum ſuã in dominũ meum regem.* 29 *Et dixit rex, Pax puero Abeſſalom? Et dixit Achimaas, Vidi multitudinem (r) magnam in mittendo ſervum regis Joab, & (ſ) ſervum tuum: & nõ novi quid illîc.* 30 *Et dixit rex, (t) Converte te: ſta hîc. Et convertit ſe, & ſtetit.* 31 *Et ecce Cuſi advenit, & dixit regi; Evangelizetur dominus meus rex: quoniam judicavit tibi Dominus hodiè de manu omnium inſurgentium ſuper te.* 32 *Et dixit rex ad Chuſi, Si pax puero Abeſſalom? Et dixit Chuſi; Fiant, ſicut puer, inimici domini mei regis, & omnes quicunq; inſurrexerunt ſuper eum in mala.* 33 *Et turbatus eſt rex, & aſcendit in cœnaculum portæ, & ploravit: & ſic dixit, dum (u) ipſe iret; Fili mi Abeſſalom, fili mi, fili mi Abeſſalom: quis dederit (x) mortem meam pro te? Ego pro te Abeſſalom, fili mi, fili mi.*

CAP. XIX

1 *ET annuntiatum eſt Joab, dicentes; Ecce rex plorat, & luget ſuper Abeſſalom.* 2 *Et facta eſt ſalus in die illa in luctũ omni populo: quoniã audivit populus in die illa, dicens; Quia triſtatur rex ſuper filium ſuum.* 3 *Et ſuffuratus eſt ſe populus in die illa ab intrando in civitatem, ſicut ſuffuratur ſe populus, qui confunduntur in fugiendo ipſos in prælio.* 4 *Et rex abſcondit faciem ſuam: Et vociferatus eſt rex voce magnâ, dicens; Fili mi Abeſſalom, Abeſſalom fili (a) mi.* 5 *Et intravit Joab ad regem in domum, & dixit; Confudiſti hodiè facies omnium ſervorum tuorum, qui eripuerunt te hodiè, & animam filiorum tuorum, & filiarum tuarum, & animam uxorum tuarum, & concubinarum tuarum,*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וקרא סכואה וחוי למלכא ואמר מלכא אם בלחודוהי הוא בסורתא בפמיה ואזל מיזל
26 וקריב: וחזא סכואה גברא אחרנא רהיט וקרא סכואה לנטר תרעא ואמר הא גברא רהיט
27 בלחודוהי ואמר מלכא אף דין מבסר: ואמר סכואה אנא חזי ית ריהטא דקדמאה
28 כריהטא דאחימעץ בר צדוק ואמר מלכא גבר טב דין ואף בסורא טבא ייתי: וקרא
אחימעץ ואמר למלכא שלם וסגיד למלכא על אפוהי על ארעא ואמר בריך יי אלהך
29 דמסר ית גבריא דארימו ית ידיהון ברבוני מלכא: ואמר מלכא שלם לעולמא לאבשלום
ואמר אחימעץ חזיתי המונא סגיאה בתר דשלח ית עבדא דמלכא יואב וית עבדך ולא
30 ידעית מה: ואמר מלכא אסתחר אתעתד הכא ואסתחר וקם: והא כושי אתא ואמר
31 32 כושי יתבסר רבוני מלכא ארי אתפרע לך יי יומא דין מיד כל דקמו עלך: ואמר מלכא
לכושי השלם לעולמא לאבשלום ואמר כושי יהון כעולמא סנאי רבוני מלכא וכל דקמו
33 עלך לבישא: ורגז מלכא וסליק על עלית תרעא ובכא וכדין אמר במיזליה ברי אבשלום
ברי ברי אבשלום לוי דמתית אנא חלופך ואת קים יומא דין אבשלום ברי ברי:

יט

1 ואתחואה ליואב הא מלכא בכי ומתאבל על אבשלום: והות תשועתא ביומא ההוא
2 לאבלא לכל עמא ארי שמע עמא ביומא ההוא למימר אתנסיס מלכא על בריה:
3 ומתגנבין עמא ביומא ההוא למעל לקרתא כמא דמתגנבין עמא דמתכלמין במפכהון
4 בקרבא: ומלכא כריך ית אפוהי וצוח מלכא בקל רב ברי אבשלום אבשלום ברי ברי:
5 ואתא יואב לות מלכא לביתא ואמר אבהיתתא יומא דין ית אפי כל עבדך דשזיבו ית
נפשך יומא דין וית נפש בנך ובנתך ונפש נשך ונפש לחינתך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

25 Et clamavit ſpeculator et indicavit regi: et dixit rex, Si ſolus eſt, bonum nuntiũ in ore ejus eſt: et ibat eundo et appropinquabat. 26 Et vidit ſpeculator virũ alterũ currentem, & clamavit ſpeculator ad cuſtodẽ portæ, et dixit: Ecce vir accurrit ſolus: et dixit rex, Etiam hic eſt bonus nuncius. 27 Et dixit ſpeculator, Ego video curſum prioris ut curſum Ahhimaghaſz filii Szadok: et dixit rex, Vir bonus iſte, et etiam nunciũ bonũ afferet. 28 Et clamavit Ahhimaghaſz et dixit ad regem, Pax: et adoravit regem ſup faciẽ ſuam ſuper terram, et dixit: Benedictus Dominus Deus tuus qui tradidit viros qui levaverunt manus ſuas in dominum meum regem. 29 Et dixit rex: Eſt pax adoleſcenti Abſalom? et dixit Ahhimaghaſz: Vidi tumultũ magnũ poſtquam miſit ſervum regis Joab et ſervũ tuũ, ſed non novi quid. 30 Et dixit rex, Diverte et conſiſte hîc: et divertit et ſtetit. 31 Et ecce Chuſæus venit: et dixit Chuſæus: Nuntietur domino meo regi quia liberavit te Dominus hodie de manu omnium qui ſurrexerunt contra te. 32 Et dixit rex ad Chuſæum: Numquid pax eſt adoleſcenti Abſalom? Et dixit Chuſæus: Sint ſicut adoleſcens inimici domini mei regis, et omnes qui ſurrexerunt contra te in malum. 33 Et conturbatus eſt rex, et aſcendit ſuper cœnaculum portæ, et luxit: et ſic dicebat dum ambularet: Fili mi Abſalom, fili mi, fili mi Abſalom; vellẽ quòd mortuus eſſem pro te, et tu manſiſſes hodie, Abſalom fili mi, fili mi.

CAP. XIX.

1 ET nunciatum eſt Joab: Ecce rex plorat et luget ſuper Abſalom. 2 Et fuit ſalus in die illa in luctũ omni populo, quia audivit populus in die illa dicendo: Contriſtatus eſt rex ſuper filium ſuum. 3 Et furati ſunt ſeſe populus in die illo ut intrarent in urbem ſicut ſeſe furantur popul' qui pudefacti ſunt in converſione ſua in prælio. 4 Et rex operuit faciem ſuam, et clamavit rex voce magna: Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi, fili mi. 5 Et venit Joab ad regem in domum et dixit: Confudiſti hodie facies omnium ſervorum tuorum qui liberaverunt animam tuam hodie, et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum, et animam uxorum tuarum, & animã concubinarũ tuarũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܪܐ ܕܘܩܐ. ܘܚܘܝ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܢ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܗܘ܀ ܣܒܪܬܐ ܒܦܘܡܗ. 25
* ܘܗܘ ܟܕ ܐܬܐ ܘܩܪܒ. ܘܩܪܐ ܕܘܩܐ ܠܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ ܪܗܛ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. 26
* ܐܡܪ ܕܘܩܐ. ܚܙܐ ܐܢܐ ܪܗܛܗ ܕܩܕܡܝܐ. ܐܝܟ ܪܗܛܗ ܕܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܓܒܪܐ 27
ܗܘ ܛܒܐ. ܘܠܣܒܪܬܐ ܛܒܬܐ ܗܘ ܐܬܐ. * ܘܩܪܐ ܠܐܚܝܡܥܨ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܫܠܡ ܐܬܝܬ. 28
ܘܣܓܕ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܕܐܫܠܡ
ܠܐܢܫܐ ܕܐܪܝܡܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܥܠ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܫܠܡ ܗܘ ܛܠܝܐ 29
ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܚܝܡܥܨ. ܚܙܝܬ ܚܝܠܐ ܪܒܐ ܕܫܕܪ ܥܠ ܝܘܐܒ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ.
ܘܠܥܒܕܟ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܩܘܡ ܗܪܟܐ. ܘܩܡ ܬܡܢ. * ܘܗܐ 30
ܟܘܫܝ ܐܬܐ. ܘܐܡܪ. ܢܣܬܒܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܬܒܥ ܠܟ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܩܡܘ 31
ܥܠܝܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܟܘܫܝ. ܫܠܡ ܗܘ ܐܒܫܠܘܡ ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܟܘܫܝ. 32
ܢܗܘܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܐܝܟ ܛܠܝܐ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܕܩܡܘ ܥܠܝܟ ܠܒܝܫܬܐ.
* ܘܐܬܬܙܝܥ ܡܠܟܐ. ܘܣܠܩ ܠܥܠܝܬܐ. ܘܒܟܐ. ܘܟܕ ܒܟܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ. ܒܪܝ 33
ܐܒܫܠܘܡ. ܒܪܝ ܒܪܝ. ܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܢܬܠ ܕܐܡܘܬ ܚܠܦܝܟ. ܐܒܫܠܘܡ ܒܪܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܗܘܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܐܒܠܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܡܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܕܥܩܬ 2
ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܒܪܗ. * ܘܓܢܒ ܥܡܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܠܡܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟ ܕܓܢܒ ܢܦܫܗ 3
ܥܡܐ ܕܒܗܬ. ܡܐ ܕܥܪܩܝܢ ܡܢ ܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܚܦܐ ܐܦܘܗܝ. ܘܓܥܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. 4
ܘܐܡܪ. ܒܪܝ. ܐܒܫܠܘܡ ܒܪܝ. ܒܪܝ ܐܒܫܠܘܡ. * ܘܥܠ ܝܘܐܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 5
ܐܒܗܬܬ ܝܘܡܢܐ ܐܦܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܝܟ. ܕܦܨܝܘ ܢܦܫܟ ܝܘܡܢܐ. ܘܢܦܫܐ ܕܒܢܝܟ
ܘܕܒܢܬܟ. ܘܢܦܫܐ ܕܢܫܝܟ ܘܢܦܫܐ ܕܦܠܓܫܬܟ.

25 Clamavit ergò ſpeculator, & ſignificavit regi. Dixit autem rex, Si ſolus eſt, nuntium eſt in ore ejus. 26 Cúmque procedens adventaret accederétque, clamavit ſpeculator ad portam, & ait; Ecce alterum hominem currentem ſolum. 27 Subjunxit ſpeculator, Video curſum prioris quaſi curſum Ahimees filii Sadoc. Ait rex, Vir bonus eſt, & nuntium quidem fauſtum affert. 28 Tum vocavit Ahimeeſum, & ait illi rex; Pacificéne veniſti? Qui adorato rege ſuper faciem ſuam in terram ait; Benedictus Dominus Deus tuus qui tradidit homines qui extenderant manus ſuas adversùs dñm meũ regem. 29 Ait illi rex, Sanúſne eſt puer Abiſalom? Dixit ad eum Ahimees, Vidi exercitum magnum inſtructum contra Joabum ſervum domini mei regis, ſervo autem tuo quid acciderit ignoro. 30 Ait illi rex, Conſiſte iſthic: qui retrocedens ſtetit. 31 Interim ecce Chuſi venit, & dixit; Nuntium accipiat rex, quòd vindicavit eum hodiè Dominus è manu omnium inſurgentium in eum. 32 Ait rex ad Chuſi, Sanúſne eſt puer Abiſalom? Reſpondit Chuſi, Sint inimici tui ſicut puer *ille* domine mi rex, & omnes inſurgentes in te ad nocendum tibi. 33 Tum rex acerbè ferens aſcendit in cubiculum, & flevit: dúmque fleret, ſic dicebat; Fili mi Abiſalom, fili mi, fili mi Abiſalom; ah quis me morte afficiat loco tui Abiſalom fili mi.

CAP. XIX.

ITaque fuit eo die luctus apud univerſũ populum, eò quòd audîſſet populus eo die dolore affectum regem de filio ſuo. 2 3 Et abdidit ſe populus eo die quin civitatem ingrederetur, quemadmodum abdit ſe populus qui erubeſcit cùm fugit à prælio. 4 Rex autem obvolutâ facie ſuâ ululavit altâ voce, & ait; Fili mi Abiſalom, fili mi, fili mi Abiſalom. 5 Tum ingreſſus Joab ad regem, dixit ei; Pudefeciſti hodiè vultus omnium ſervorum tuorum qui liberârunt animam tuã hodiè, & animam filiorum ac filiarum tuarum, animam uxorũ tuarum, & animam concubinarum tuarum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ودعا الناظر رسولا واخبر الملك وكان جالسا * فقال * ان كان رجلا واحدا فينبغي ان يكون مبشرا 25
* واحضر الرجل وقرب * ودعي الديذبان وقال * اري رجلا آخر يحاضر وحده * وقال الديذبان * اري 26 27
سعي الاول ومشيه كمشي احيمعاص بن صادوق الحبر * فقال الملك * هذا رجلا صالحا ولا شك
انه اتانا ببشارة صالحة * فلما بلغ دعي به وقال له * ما عندك * جيت سالما * فسجد على الارض 28
بين يدي الملك وقال * تبارك الله ربنا الذي دفع اليوم في يديك القوم الذين اسوا اليك ايها
الملك سيدي * قال له الملك * ابيسالوم الفتي حي * قال احيمعاص * رايت حيلا كثيرا قد احاطت 29
بيواب عبد سيدنا الملك * ولم اعلم ما كان من امر ابيسالوم * قال له الملك * قف مكانك * فاستوي 30
فقام * واذا كوشي قد اتاهم وقال * يبشر الملك ويستبشر * ان الرب قد انتقم من الذين وثبوا 31
عليه * قال الملك لكوشي * ابيسالوم الفتي حيا * قال كوشي * تكون جميع اعدائك مثل 32
ابيسالوم ايها الملك سيدي * وكل من يريد له الشر * فحزن الملك حزنا كثيرا وصعد الي مجلسه * 33
وبكا بكاء مرا شديدا * وقال في بكائه * يا ابني ابيسالوم * يا ابني ابي سالوم * من اماتني يا بني بدلك *
ليتني مت بدلك يا ابيسالوم ابني *

* الفصل التاسع عشر *

* فقالوا ليواب ان الملك يبكي وينتحب على ابيسالوم * وحزن جميع الشعب في ذلك اليوم 1 2
حزنا شديدا * لان الشعب سمعوا في ذلك اليوم ان الملك قد حزن على ابيسالوم * وتغيب الشعب 3
ولم يدخل المدينة في ذلك اليوم * كما تتغيب المهزومون اذا هربوا من الحرب * واما الملك فستر 4
وجهه * ورفع صوته بالبكاء وقال * يا ابني ابيسالوم * يا ابيسالوم ابني * فدخل يواب الي الملك 5
وقال له * قد اخزيت اليوم وجوه عبيدك كلهم الذين نجوا نفسك اليوم * وانفس بنيك وانفس
نسائك وسراريك *

25 *Quapropter advocato ſpeculator nuntio, ſignificavit regi ſedenti; qui dixit, Quandoquidem unicus homo eſt, oportet ut ſit nuntius.* 26 *Dum curreret homo ille, & propiùs accederet, clamavit ſpeculator, et ait, Video alterum hominem currentem ſolũ.* 27 *Tum dixit ſpeculator, Video curſum prioris, & greſſum ejus ſimilem greſſui Achimeaſi filii Sadoci ſacerdotis. Dixit rex, Is probus eſt homo, & procul dubio fauſtum affert nobis nuntiũ.* 28 *Cùm ergo perveniſſet, accerſivit eum, & ait illi, Quid* nuntii *apud te eſt? incolumis veneris? Is autẽ humi procumbens ante regem, dixit, Benedictus ſit Deus Dominus noſter qui tradidit hodiè in man⁹ tuas gentẽ quæ tibi nocuerat O rex mi domine.* 29 *Dixit ad eũ rex, Abiſalom puer vivúſne eſt? Reſpondit Achimeas, Vidi Joabũ ſervum Domini noſtri regis multo equitatu circunſeptum, nec novi quem ſucceſſum habuerit res Abiſalomis.* 30 *At illi rex, Subſiſte in loco tuo; qui ſurgens ſtetit.* 31 *Tum ecce Chuſi advenit ad eos, & ait, Nuntiũ accipiat rex, ac lætetur; quoniam Dominus jam ſumpſit vindictã ab his qui contra te proſilierant.* 32 *Dixit rex ad Chuſi, Abiſalom puer, vivúſne eſt? Reſpondit Chuſi, Sint omnes inimici tui ſicut Abiſalom, O rex mi domine, & omnes qui tibi malum exoptant.* 33 *Tum rex multo perculſus mœrore, aſcendit in cubiculum ſuũ, flevitque fletum acerbum ac vehementẽ: dicebat autem flendo, O fili mi Abiſalom, O fili mi Abiſalom; quis me morte afficiat pro te O fili mi? utinam pro te mortuus eſſem O Abiſalom fili mi.*

CAP. XIX.

1 *DIxerunt autem Joabo regem flere luctúque confici propter Abiſalomem:* 2 *Ita ut contriſtatus eſſet univerſus populus eo die triſtitiâ vehementi. Populus enim audientes eo die mœrore conſici regem propter Abiſalomem,* 3 *Subtraxit ſe populus, nec urbem eſt ingreſſus eo die, perinde ac ſubtrahunt ſe victi cùm terga vertunt in prælio.* 4 *(Porrò rex operto vultu, voceque ſuâ cum fletu ſublatâ, dicebat, O fili mi Abiſalom, O Abiſalom fili mi)* 5 *Quapropter ingreſſus Joab ad regem ait illi, Mœſtos hodiè reddidiſti vultus omnium ſervorum tuorum qui hodiè ſervaverunt animam tuam, & animas filiorum tuorum, & animas uxorum et concubinarum tuarum:*

indicâſti Quia .te diligentes *odiendo* & ,te habentes odio *Diligendo*
6 לְאַהֲבָה אֶת־שֹׂנְאֶיךָ וְלִשְׂנֹא אֶת־אֹהֲבֶיךָ כִּי הִגַּדְתָּ
ſi quia ,hodie novi quia ; ſervi & , principes tibi non quia ,hodie
הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וַעֲבָדִים כִּי יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לֹא
fuiſſet rectum tunc quòd , mortui hodie nos omnes &,*vivens* Abſalom
אַבְשָׁלוֹם חַי וְכֻלָּנוּ . הַיּוֹם מֵתִים כִּי־אָז יָשָׁר
; tuorũ ſervorũ cor *ſuper* loquere & ,egredere ,ſurge nunc Et.tuis oculis in
7 בְּעֵינֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם צֵא וְדַבֵּר עַל־לֵב עֲבָדֶיךָ
pernoctabit ſi , *egrediens tu* non quòd , juravi *Domino in* quia
כִּי בַיהוָה נִשְׁבַּעְתִּי כִּי־אֵינְךָ יוֹצֵא אִם־יָלִין
venit quod , malo omni *præ* hoc tibi *malum erit* & , nocte tecum *vir*
אִישׁ אִתְּךָ הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת מִכָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־בָּאָה
: porta in ſedit & , rex Surrexitque *nunc uſque tuis pueritiis* ab te ſuper
8 עָלֶיךָ מִנְּעֻרֶיךָ עַד־עָתָּה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בַּשָּׁעַר
: porta in *ſedens* rex Ecce : dicendo ,nunciaverunt populo omni &
וּלְכָל־הָעָם הִגִּידוּ לֵאמֹר הִנֵּה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשַּׁעַר
.ſua *tentoria* in *vir* fugit Iſrael Et .*regis facies ad* populꝰ omnis venit &
וַיָּבֹא כָל־הָעָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיִשְׂרָאֵל נָס אִישׁ לְאֹהָלָיו׃
: dicendo , Iſrael tribubus omnibus in certabat populus omnis ,fuit Et
9 וַיְהִי כָל־הָעָם נָדוֹן בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
nos eripuit ipſe & ,noſtrorum inimicorum *vola* de nos eruit Rex
הַמֶּלֶךְ הִצִּילָנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ וְהוּא מִלְּטָנוּ
.Abſalom *deſuper* terra de fugit nunc & , Peliſtim *vola* de
מִכַּף פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה בָּרַח מִן־הָאָרֶץ מֵעַל אַבְשָׁלוֹם׃
nunc Et .prælio in eſt mortuus ,nos ſuper unximus quem , Abſalom Et
10 וְאַבְשָׁלוֹם אֲשֶׁר מָשַׁחְנוּ עָלֵינוּ מֵת בַּמִּלְחָמָה וְעַתָּה
David rex Et ? regem *faciendũ redire ad ſilentes* vos quid ut
11 לָמָה אַתֶּם מַחֲרִשִׁים לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד
ad Loquimini : dicendo,ſacerdotes Ebjathar ad & , Sadoc ad miſit
שָׁלַח אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל־
reducendum ad ultimi eritis quid Ut : dicendo,Jehudah ſeniores
זִקְנֵי יְהוּדָה לֵאמֹר לָמָּה תִהְיוּ אַחֲרֹנִים לְהָשִׁיב אֶת־
regem ad venit Iſrael omnis verbum *&* ? ſuam domum in regem
הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ וּדְבַר כָּל־יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ
quid ut & ; *vos* mea caro &,meum os ,*vos* mei Fratres .ejꝰ domum in
12 אֶל־בֵּיתוֹ׃ אַחַי אַתֶּם עַצְמִי וּבְשָׂרִי אַתֶּם וְלָמָּה
: dicetis Hamaſa ad Et ? regem reducendũ ad noviſſimi eritis
13 תִהְיוּ אַחֲרֹנִים לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ׃ וְלַעֲמָשָׂא תֹּמְרוּ
, Deus mihi faciat Sic *? tu* mea caro & , meum os Nunquid
הֲלוֹא עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים
omnibus *meas facies ad* fueris exercitus princeps *non ſi* , addat ſic &
וְכֹה יוֹסִף אִם־לֹא שַׂר־צָבָא תִּהְיֶה לְפָנַי כָּל־
viri omnis cor inclinavit Et .Joab pro diebus
14 הַיָּמִים תַּחַת יוֹאָב׃ וַיַּט אֶת־לְבַב כָּל־אִישׁ
, tu Revertere : regem ad miſerunt & ,unius viri veluti ,Jehudah
יְהוּדָה כְּאִישׁ אֶחָד וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שׁוּב אַתָּה
, Jarden ad uſque venit & , rex eſt reverſus Et .tui ſervi omnes &
15 וְכָל־עֲבָדֶיךָ׃ וַיָּשָׁב הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא עַד־הַיַּרְדֵּן
faciendũ tranſire *ad*,regis occurſũ in *eundum ad*,Ghilghal in venit Jehudah &
וִיהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלָה לָלֶכֶת לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר
, Jemini filii Ghera filius Simhi feſtinavit Et .Jarden regem
16 אֶת־הַמֶּלֶךְ אֶת־הַיַּרְדֵּן׃ וַיְמַהֵר שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי
occurſum in ,Jehudah viro cum deſcendit & ; Bachurim de qui
אֲשֶׁר מִבַּחוּרִים וַיֵּרֶד עִם־אִישׁ יְהוּדָה לִקְרַאת
, Binjamin de eo cum viri mille Et .David regis
17 הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וְאֶלֶף אִישׁ עִמּוֹ מִבִּנְיָמִן
, ejus filii quindecim & Saulis domus *puer* Siba &
וְצִיבָא נַעַר בֵּית שָׁאוּל וַחֲמֵשֶׁת עָשָׂר בָּנָיו
facies ad Jarden *trajecerunt proſperè* & : ſecum ejus ſervi viginti &
וְעֶשְׂרִים עֲבָדָיו אִתּוֹ וְצָלְחוּ הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי
regis
הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

6 Diligis odientes te, & odio habes diligentes te : & oſtendiſti hodiè, quia non curas de ducibus tuis, & de ſervis tuis : & verè cognovi modò, quia ſi Abſalom viveret, & omnes nos occubuiſſemus, 7 tunc placeret tibi. Nunc igitur ſurge, & procede, & alloquens ſatisfac ſervis tuis : juro enim tibi per Dominum, quòd ſi non exieris, ne unus quidem remanſurus ſit tecum nocte hâc : & pejus erit hoc tibi, quàm omnia mala quæ venerunt ſuper te, ab adoleſcentia tua uſque in præſens. 8 Surrexit ergò rex & ſedit in porta : & omni populo nuntiatum eſt quòd rex ſederet in porta : venítque univerſa multitudo coram rege : Iſrael autem fûgit in tabernacula 9 ſua. Omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Iſrael, dicens ; Rex liberavit nos de manu inimicorum noſtrorum, ipſe ſalvavit nos de manu Philiſthinorum: & nunc fugit de terra propter Ab- 10 ſalom. Abſalom autem, quem unximus ſuper nos, mortuus eſt in bello : uſquequò ſiletis, & non reducitis regem ? 11 Rex verò David miſit ad Sadoc & Abiathar ſacerdotes, dicens ; Loquimini ad majores natu Juda, dicentes , Cur venitis noviſſimi ad reducendum regem in domum ſuam ? (Sermo autem omnis Iſrael pervenerat ad regem in do- 12 mo ejus:) Fratres mei vos, os meum, & caro mea vos, quarè 13 noviſſimi reducitis regem ? Et Amaſæ dicite, Nónne os meum, & caro mea es ? Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, ſi non magiſter militiæ fueris coram me omni tempore pro 14 Joab. Et inclinavit cor omnium virorum Juda, quaſi viri unius : miſerúntque ad regem, dicentes ; Revertere tu, 15 & omnes ſervi tui. Et reverſus eſt rex : & venit uſque ad Jordanem, & omnis Juda venit uſque in Galgalam, ut occurreret regi, & traduceret 16 eum Jordanem. Feſtinavit autem Semei filius Gera filii Jemini de Bahurim, & deſcendit cum viris Juda in oc- 17 curſû regis David, Cum mille viris de Benjamin: & Siba puer de domo Saul, & quindecim filii ejus, ac viginti ſervi erant cum eo : & irrumpentes Jordanem, ante regem,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Τοῦ ἀγαπᾷν τοὺς μισοῦντάς σε, καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε· καὶ ἀνήγγειλας σήμερον, ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς (ι) σήμερον νεκροὶ, ὅτι 7 τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε καὶ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν κυρίῳ ὤμοσα, ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται (κ) ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, καὶ κακόν σοι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου 8 ἕως τοῦ νῦν. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πύλῃ. καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ (λ) βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην. καὶ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα 9 αὐτοῦ. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐρρύσατο (μ) ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς (ν) ἐξείλετο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας 10 (ξ) αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ᾽ ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ νῦν ἱνατί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι (ο) τὸν βασιλέα; καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βα- 11 σιλέα. Καὶ ὁ βασιλεὺς (π) Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς Σαδὼκ καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα, λέγοντες, Ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι (ρ) τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; καὶ λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν (σ) βα- 12 σιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀδελφοί μου ὑμεῖς, ὀστᾶ μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς· ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον 13 αὐτοῦ; Καὶ τῷ (τ) Ἀμεσσαῒ ἐρεῖτε, Οὐχὶ ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς, καὶ τάδε προσθείη, εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡ- 14 μέρας ἀντὶ Ἰωάβ. Καὶ ἔκλινε τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς Ἰούδα ὡς ἀνδρὸς ἑνός. καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες, Ἐπιστρά- 15 φηθι σὺ καὶ πάντες οἱ δοῦλοί σου. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἄνδρες Ἰούδα (υ) ἦλθαν εἰς Γάλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς (φ) ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, (χ) 16 διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐτάχυνε Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱοῦ τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Βαουρὶμ, καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς Ἰούδα εἰς (ψ) ἀ- 17 παντὴν τοῦ βασιλέως Δαυίδ, Καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν, καὶ Σιβὰ τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαοὺλ, καὶ (ω) πεντεκαίδεκα υἱοὶ αὐτοῦ μετ᾽ (α) αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως,

Diligendo eos, qui oderunt te, & 6 odiendo eos, qui diligunt te. Et annuntiâſti hodiè, quia (b) non ſunt principes tui, neque pueri. Quoniam novi hodiè, quia ſi Abeſſalom viveret, (c) omnes nos hodiè mortui ; quia tunc rectum erat in oculis tuis. Et nunc ſurgens egredere, & loquere ad cor 7 ſervorum tuorum : quoniam in Domino (d) juravi, quia niſi egrediaris hodiè, ſi manebit vir tecum nocte hâc. Et ſcito tibi, (e) & malum tibi hoc ſuper omne malum, quod ſupervenit tibi à juventute tua uſq; nunc. Et ſurrexit rex, & ſedit in porta. Et (f) 8 univerſus populꝰ annuntiaverũt, dicentes ; Ecce rex ſedet in porta. Et intravit univerſus populus ad faciẽ regis ad portã. Et Iſrael fûgit, vir ad tabernacula ſua. Et erat omnis populꝰ concertans in 9 omnibus tribubus Iſrael, dicentes ; Rex David eripuit nos ab omnibus inimicis noſtris, & ipſe eripuit nos de manu alienigenarum. Et nunc fugit de terra, & (g) de regno ſuo, & ab Abeſſalom. Et 10 Abeſſalom, quem unxeramꝰ ſuper nos, mortuꝰ eſt in prælio. Et nunc ut quid vos ſiletis ad revocandũ regem ? Et verbum univerſi Iſrael venit ad regem. Et rex Da- 11 vid miſit ad Sadoc, & ad Abiathar ſacerdotes, dicens ; Loquimini ad ſeniores Juda, dicentes ; ut quid eſtis ultimi ad reducendum regem in domum ſuã ? Et verbũ univerſi Iſrael venit ad regem in domum ejus. Fratres mei vos, oſſa 12 mea, & carnes meæ vos. ut quid eſtis ultimi ad reducendum regẽ in domum ſuam ? Et ad Ameſſai 13 dicetis ; Nónne os meum, & caro mea tu ? Et nunc hæc faciat mihi Deus, & hæc adjiciat ; ſi non princeps virtutis fueris coram me omnibus diebus pro Joab. Et in- 14 clinavit cor omnis viri Juda, tanquàm viri unius. Et miſerunt ad regem, dicentes ; Revertere tu, & omnes ſervi tui. Et rever- 15 tit rex, & venit uſq; ad Jordanem. Et viri Juda venerunt in Galgala ad eundum in occurſum regis, ad traducendum regẽ Jordanem. Et feſtinavit Semei fi- 16 lius Gera filii Jemini de Bahurim, & deſcendit cum viro Juda in occurſum regis David : Et mille 17 viri cum eo de Beniamin. Et Siba puer domûs Saul, & quindecim filii ejus cum eo, & viginti ſervi ejus cum eo : Et (b) direxerunt Jordanem ante regem:

MS. A. (ι) νεκροὶ σήμερον, ὅτι (κ) μετὰ σοῦ ἀνὴρ τὴν (λ) βασιλέως. καὶ Ἰσραὴλ (μ) ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀπὸ πάντων (ν) ἐρρύσατο ἡμᾶς (ξ) αὐτοῦ ἀπὸ (ο) πρὸς τὸν (π) Δαυὶδ * πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς (ρ) πρὸς τὸν (σ) βασιλέα. Ἀδελφοί μου (τ) Ἀμιεσαῒ (υ) ἦλθον (φ) ἀπάντησιν (χ) διαβιβάσαι τὸν Ἰορδάνην. (ψ) ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, Καὶ (ω) δεκαπέντε υἱοὶ (α) αὐτοῦ· * καὶ κατεύθυναν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 לְמִרְחַם יַת סָנְאָךְ וּלְמִסְנֵי יַת רָחֲמָךְ אֲרֵי חַוֵּיתָא יוֹמָא דֵין אֲרֵי לֵית לָךְ רַבְרְבִין וְעַבְדִּין אֲרֵי
אֲנָא יְדַעְנָא יוֹמָא דֵין אֲרֵי אִלּוּ אַבְשָׁלוֹם קַיָּם וְכוּלָּנָא יוֹמָא דֵין מִתְקַטְלִין אֲרֵי בְכֵן כָּשַׁר
7 בְּעֵינָךְ׃ וּכְעַן קוּם פּוּק וּמַלֵּל עַל לִבָּא דְעַבְדָּךְ אֲרֵי בְמֵימְרָא דַייָ קַיֵּמִית אֲרֵי לֵיתָךְ נָפֵיק אִם
יְבִית גְּבַר עִמָּךְ בְּלֵילְיָא וּתְהֵי בִישָׁא לָךְ דָּא מִכָּל בִּישְׁתָא דַאֲתָת עֲלָךְ מִזְּעוּרָךְ עַד כְּעַן׃
8 וְקָם מַלְכָּא וִיתֵיב בְּתַרְעָא וּלְכָל עַמָּא חַוִּיאוּ לְמֵימַר הָא מַלְכָּא יָתֵיב בְּתַרְעָא וַאֲתָא כָּל
9 עַמָּא לִקְדָם מַלְכָּא וְיִשְׂרָאֵל אַפִּיךְ גְּבַר לְקִרְווֹהִי׃ וַהֲווֹ כָּל עַמָּא מִתְוַכְּחִין בְּכָל שִׁבְטַיָּא
דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מַלְכָּא שֵׁיזְבָנָא מִיַּד בְּעֵל דְבָבָנָא וְהוּא פָּרְקָנָא מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וּכְעַן עֲרַק
10 מִן אַרְעָא מִלְוַת אַבְשָׁלוֹם׃ וְאַבְשָׁלוֹם דִּמְשַׁחְנָא עֲלָנָא מִית בִּקְרָבָא וּכְעַן לְמָא אַתּוּן
11 שָׁתְקִין לַאֲתָבָא יַת מַלְכָּא׃ וּמַלְכָּא דָוִד שְׁלַח לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר כָּהֲנַיָּא לְמֵימַר מַלִּילוּ
לְסָבֵי יְהוּדָה לְמֵימַר לְמָא תְהוֹן בַּתְרָאִין לַאֲתָבָא יַת מַלְכָּא לְבֵיתֵיהּ וּפִתְגָּם כָּל יִשְׂרָאֵל
12 אֲתָא לְוַת מַלְכָּא לְבֵיתֵיהּ׃ אֲחַי אַתּוּן קְרִיבַי וּבִסְרִי אַתּוּן וּלְמָה תְהוֹן בַּתְרָאִין לַאֲתָבָא
13 יַת מַלְכָּא׃ וְלַעֲמָשָׂא תֵּימְרוּן הֲלָא קְרִיבִי וּבִשְׂרִי אַתְּ כְּדֵין יַעֲבֵיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסֵיף אִם
14 לָא רַב חֵילָא תְהֵי קֳדָמַי כָּל יוֹמַיָּא חֲלַף יוֹאָב׃ וְאִתְפְּנֵי לִבָּא דְכָל אֱנַשׁ יְהוּדָה כִּגְבַר חַד
15 וּשְׁלַחוּ לְמַלְכָּא תּוּב אַתְּ וְכָל עַבְדָּךְ׃ וְתָב מַלְכָּא וַאֲתָא עַד יַרְדְּנָא וּדְבֵית יְהוּדָה אֲתוֹ לְגִלְגָּלָא
16 לְמֵיזַל לִקְדָמוּת מַלְכָּא לְאַעְבָּרָא יַת מַלְכָּא יַת יַרְדְּנָא׃ וְאוֹחִי שִׁמְעִי בַּר גֵּרָא בַּר שֵׁבֶט
17 בִּנְיָמִן דִּי מֵעַלְמַת וּנְחַת עִם אֱנַשׁ יְהוּדָה לִקְדָמוּת מַלְכָּא דָוִד׃ וְאַלַף גַּבְרָא עִמֵּיהּ מִשִּׁבְטָא
דְבִנְיָמִן וְצִיבָא עוּלֵימָא דְבֵית שָׁאוּל וַחֲמֵשֶׁת עֲסַר בְּנוֹהִי וְעַשְׂרִין עַבְדוֹהִי עִמֵּיהּ וַעֲווֹ יַרְדְּנָא
קֳדָם מַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Amando odientes te, & odiendo amantes te, quia oſtendiſti hodie quòd 6
non ſunt tibi magnates & ſervi : quia *ego* novi hodie quòd ſi Abſalom viveret, & omnes nos hodie occiſi eſſemus, quòd tunc rectum eſſet in oculis tuis. Et nunc ſurge, exi, & loquere *ſuper* corde ſervorum tuorum ; quia 7
per dictum Dñi juro, quòd niſi tu exeas, ſi pernoctabit vir tecum in nocte: & erit malum hoc tibi præ omni malo quod venit ſuper te à pueritia tua uſq;nunc. Et ſurrexit rex & ſedit in porta ; & omni populo indicârunt di- 8
cendo : Ecce rex ſedet in porta : & venit omnis populus ante regem, & Iſrael vertit terga quiſq; ad urbem ſuam. Et fuit omnis populus repre- 9
henſus in omnibus tribubus Iſrael dicendo : Rex liberavit nos de manu auctorum inimicitiarum noſtrarum, & *ille* redemit nos de manu Peliſthæorum, & nunc fugit ex terra propter Abſalom. Et Abſalom, quem unximus 10
ſuper nos, mortuus eſt in bello : & nunc ut quid *ſiletis* in reducendo regem ? Et rex David miſit ad Szadok & ad Abiathar ſacerdotes dicendo : 11
Loquimini · ſenioribus Jehudah dicendo : Ad quid eritis poſtremi ad reducendum regem ad domum ſuam ? et verbũ totius Iſrael venit ad regem in domum ejus. Fratres mei eſtis, propinqui mei et caro mea eſtis ; et ad 12
quid eritis poſtremi ad reducendum regem ? Et ad Ghamaſſa dicetis : 13
Nónne propinquus meus et caro mea tu es ? ſic faciat mihi Dominus et ſic addat, ſi non magiſter exercitus fueris ante me omnibus diebus pro Joab.
Et inclinatum eſt cor omnium virorum Jehudah veluti viri unius : et mi- 14
ſerunt ad regem [*qui dicerent*:] Redi tu et omnes ſervi tui. Et rediit rex et 15
pervenit uſq; Jardena, et viri domus Jehudah venerunt ad Gilgela, ut irent in occurſum regis ad traducendum regem Jardena. Et feſtinavit Simghi 16
filius Gera filii tribus Binjamin qui erat ex Ghalemeth, et deſcendit cum hominibus Jehudah in occurſum regis David. Et mille viri erant cum illo 17
ex tribu Binjamin, et Sziba puer domus Saul, et quindecim filii ejus, et viginti ſervi ejus cum eo, et tranſvadârunt Jardena ante regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܪܚܡܬ ܣܢܐܝܟ. ܘܣܢܝܬ ܪܚܡܝܟ. ܘܚܘܝܬ ܝܘܡܢܐ . ܕܠܝܬ ܠܟ ܒܢܝ̈ܐ .. ܘܠܐ ܥܒ̈ܕܐ . 6
ܝܕܥ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܐܠܘ ܐܒܫܠܘܡ ܚܝ ܗܘܐ. ܘܟܠܢ ܡܝܬܝܢ ܗܘܝܢ. ܘܫܦܝܪ ܗܘܐ ܒܥܝ̈ܢܝܟ.
* ܘܗܫܐ ܩܘܡ ܦܘܩ. ܘܡܠܠ ܥܡ ܥܒ̈ܕܝܟ. ܡܛܠ ܕܒܡܪܝܐ ܝܡܝܬ. ܕܐܢ ܠܐ ܢܦܩ ܐܢܬ. ܠܐ 7
ܢܒܘܬ ܐܢܫ ܥܡܟ ܒܠܠܝܐ ܗܢܐ. ܘܬܒܐܫ ܠܟ ܗܕܐ. ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܒܝ̈ܫܬܐ ܕܐܬܝ̈ ܥܠܝܟ ܡܢ
ܛܠܝܘܬܟ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ. ܘܝܬܒ ܒܬܪܥܐ: ܘܚܘܝܘ ܠܟܠܗ ܥܡܐ 8
ܘܐܡܪܘ. ܕܗܐ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܬܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܝܣܪܝܠ ܥܪܩܘ ܐܢܫ
ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܗܘܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܢ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܠܟܐ 9
ܦܪܩܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒ̈ܒܝܢ. ܘܗܘ ܦܠܛܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫ̈ܬܝܐ. ܘܗܫܐ ܬܘ
ܢܥܪܘܩ ܠܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ. * ܐܒܫܠܘܡ ܕܝܢ ܕܡܫܚܢ ܘܐܡܠܟܢ ܥܠܝܢ. 10
ܡܝܬ ܠܗ ܒܩܪܒܐ. ܘܐܡܪܘ ܚܕ ܠܚܒܪܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܫܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܡܗܦܟܝܢ
ܥܡ ܡܠܟܐ. ܬܘ ܢܗܦܟܝܘܗܝ ܠܒܝܬܗ. * ܘܡܠܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠܬ 11
ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܐܚ̈ܝ ܐܢܬܘܢ. ܓܪܡܝ. ܘܒܣܪܝ. ܠܡܢܐ ܗܘܝܬܘܢ 12
ܐܚܪ̈ܝܐ ܠܡܗܦܟܘܬܗ ܥܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܥܡܫܐ. ܗܐ ܒܣܪܝ ܐܢܬ ܘܓܪܡܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ 13
ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܠܐ ܕܪܒ ܚܝܠܐ ܬܗܘܐ ܩܕܡܝ ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. ܚܠܦ
ܝܘܐܒ. * ܘܐܪܟܢ ܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܫܕܪܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ 14
ܠܗ. ܗܦܘܟ ܐܢܬ ܘܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܝܟ. * ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܝܗܘܕܐ 15
ܐܬܐ ܠܓܠܓܠ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܥܒܪܘܬܗ ܝܘܪܕܢܢ ܠܡܠܟܐ. * ܘܐܣܬܪܗܒ 16
ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ ܒܪ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܢܚܬ ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
* ܘܨܝܒܐ ܛܠܝܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܚܡܫܬܥܣܪ ܒ̈ܢܘܗܝ : ܘܥܣܪܝܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܡܗ 17
ܥܒܪܘ ܘܓܫܪܘ ܝܘܪܕܢܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

Dilexiſti oſores tuos, & odiſti amicos tuos; 6
& hodiè declarâſti te nec liberos habere,
nec ſervos: hodiè novi quòd ſi vivus eſſet
Abiſalom, mortui eſſemus omnes, & gratum
fuiſſet in oculis tuis. Surge igitur, egredere, 7
& alloquere ſervos tuos: nam per
Dominum juro, quòd niſi egrediaris, nemo
pernoctabit apud te hâc nocte; & pejus tibi
erit hoc omnibus malis quæ tibi contigerunt
à pueritia tua uſque nunc. Surgens itaque 8
rex conſedit in porta: quod cùm nuntiâſſent
univerſo populo; ac dixiſſent, Ecce
rex conſidet in porta, venit univerſus populus
coram rege. Iſraelitæ verò fugerant quiſque
in tabernaculum ſuum. Cœpitque totus 9
populus per omnes tribus Iſraëlis cogitare
ac dicere; Rex eripuit nos è manu omnium
inimicorum noſtrorum, ipſéque liberavit
nos è manu Paleſtinorum: venite ergò, fugiamus
è terra *iſta* à ſectando Abiſalome: Abiſalom 10
enim quem unxeramus & præficeramus
nobis, mortuus eſt in prælio. Tum dixerunt
alter ad alterum, Cur igitur hæſitatis
quò minùs redeatis cum rege? venite reducamus
cum in domum ſuam. Cúmque verbum 11
hoc omnium Iſraelitarum ingreſſum eſſet
coram rege, Ait illis rex, Fratres mei 12
eſtis, & caro mea, & os meum: quarè fuiſtis
poſtremi ad redeundum cum rege? Dixit 13
etiam ad Amaſam, Ecce caro mea es, &
os meum: ſic faciat mihi Deus, & ſic addat
mihi, niſi dux militiæ ſis futurus coram me
cunctis diebus loco Joabi. Sic cùm inflexiſſet 14
animum omnium Judæorum quaſi viri
unius, miſerunt ad regem, & dixerunt ei; Revertere
tu & omnes ſervi tui. Reverſus itaque 15
rex venit uſque ad Jordanem; Judas autem
venit ad Galgalam, ut prodirent obviàm
regi, traducerént que regem cis Jordanem.
Et feſtinans Semei filius Gera filii Benjamin, 16
deſcendit cum viris Juda in occurſum regis
Davidis. Siba quoque puer Saulis, & quindecim 17
filii ſui cum viginti ſervis ſuis præcedentes,
pontem extruxerunt Jordani ante
regem,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واحببت شانيك وابغضت احباءك. واظهرت اليوم ان ليس لك احرار ولا عبيد* قد علمت اليوم 6
انه لو كان ابشالوم حيا كنا قد متنا كلنا. وكان هذا عندك حسنا* قم الآن واخرج الي عبيدك 7
وكلمهم* من اجل اني قد اقسمت بالرب. انك ان لم تخرج لا يبيت عندك انسان في هذه الليلة.
ويكون هذا الشر اشر عليك من جميع انواع الشرور والبلايا التي اصابتك منذ صباك والي
اليوم * فقام الملك* وخرج وجلس على الباب* واخبروا الشعب وقالوا له ان الملك جالس بالباب. 8
فاجتمع الشعب كله الي الملك* واما بنو اسرائيل فهرب كل انسان الي بيته * وصار بنو اسرائيل 9
يفكرون في بيوتهم كل الاسباط ويقول* الملك نجانا من جميع اعدائنا. وهو خلصنا من ايدي
اهل فلسطين * مروا بنا الآن الي الملك * واتركوا ابشالوم * الذي مسحناه وصيرناه ملكا 10
علينا * لانه الآن قد قتل في الحرب * وبعث داود الملك الي صادوق وابيثار الحبرين قايلا. الا 11
تخاطبوا شيوخ آل يهودا قايلين* لماذا انتم متاخرون عن رد الملك الي منزله* فقال كل امرء منهم
لصاحبه* ما بالكم تتغافلون عن الخروج الي الملك* امضوا بنا اليه* نرده الي بيته* واخبر الملك
بجميع كلام شيوخ بني يهودا * فقال لهم الملك * انتم اخوتي ولحمي وعظمي* فلم انقلبتم عن 12
الملك* وصرتم عنه متاخرين عن رده الي منزله * ثم قال لعمسا. انت لحمي وعظمي* هكذا يصنع 13
الله بي وكذلك يزيدني * ان لم اصيرك صاحب حربي طول عمرك بدل يواب * فاصغي قلوب 14
آل يهودا اليه كرجل واحد * وارسلوا الي الملك وقالوا له * ارجع انت وجميع عبيدك * فرجع 15
الملك وانتهي الي نهر الاردن* ويهودا اتي الي الجلجال* لينطلق نحو الملك. ليعبر الملك الاردن.
* واسرع شمعي بن جارا من الجبابرة من قبيل بنيامين* ونزل مع رجاله الي ارض يهودا الي داود 16
الملك* ومعه الف رجل من سبط بنيامين * واتي صيبا مملوك مفيبست. ومعه بنوه الخمسة عشر 17
وعشرون عبدا له * وعقد جسرا على نهر الاردن ليجوز الملك *

Dilexiſti oſores tuos, & odiſti amicos tuos; 6
& indicâſti hodiè te nec ingenuos
habere in pretio, nec ſervos: jam novi hodiè
quòd ſi vivus eſſet Abiſalom, mortui
jam eſſemus omnes, eſſetque id tibi
jucundum. Surge jam, & egredere ad 7
ſervos tuos, & alloquere eos: nam per
Dominum juro, niſi egrediaris, neminem
apud te manſurum hâc nocte, & pernicioſius
tibi fore malum iſtud omnibus
malorum & adverſitatum generibus, quæ
obvenerunt tibi ab adoleſcentia tua ad
hunc uſque diem. Surrexit ergò rex, & 8
egreſſus conſedit ad portam: quod cùm
indicâſſent populo, & dixiſſent ei regem
ſedere in porta, congregatus eſt totus populus
ad regem, cæterùm filii Iſraël fugerant
quiſque in domum ſuam. Cæperuntque 9
omnes Iſraelitarum tribus cogitare
in domibus ſuis, ac dicere, Rex eripuit
nos ab omnibus inimicis noſtris, idemque
liberavit nos de manibus Philiſtæorum:
adeamus ergò regem, & relinquite
Abiſalomem. Quem unxeramus & regem 10
conſtitueramus ſuper nos: is enim jam
occiſus eſt in bello. Miſit quoque David 11
rex ad Sadocum & Abiatharem ſacerdotes,
dicens, Annon alloquemini ſeniores
gentis Judæ, dicentes, Quorſum differtis
reducere regem in domum ſuam? Dixit
igitur quilibet ex eis proximo ſuo, Quod
eſt conſilium veſtrum, ut negligatis prodire
ad regem? adeamus illum, & reducamus
eum in domum ſuam. Cúmque renuntiata
fuiſſent regi omnia verba ſeniorum
filiorum Judæ, Dixit eis rex, Fratres 12
mei eſtis, & caro mea, atque os meum:
quam igitur ob cauſam averſi eſtis à
rege, voſque retraxiſtis ab eo, quin revocetis
eum domum ſuam? Tum dixit 13
Amaſæ, Tu caro mea es, & os meum: ſic
faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, niſi
te conſtituero imperatorem militiæ meæ
totâ ætate tuâ loco Joabi. Itaq; flexit ad 14
eum corda gentis Judaicæ quaſi viri unius,
ita ut mittentes ad regem dicerent ei,
Revertere tu & omnes ſervi tui. Quare 15
cùm rediens rex perveniſſet ad flumen
Jordanem, contulit ſe Juda ad Galgal,
ut regẽ conveniens traduceret regem per
Jordanem. Porrò Semei filius Garæ, de 16
gigantibus, ex tribu Benjamin, feſtinans
deſcendit cum militibus ſuis in terram
Judæ ad Davidem regem, ductis ſ. cum
mille viris de tribu Benjamin. Venit etiã 17
Siba ſerv⁹ Mephibbaſeth cũ quindecim filiis
ſuis & viginti ſervis ſuis, nexuitque
pontem ſuper flumen Jordanem, ut
rex tranſiret.

שמואל ב : יט

faciendum ad & ,*regis domum* *traducendum ad* ſcapha tranſivit Et
18 וְעָבְרָה הָעֲבָרָה לַעֲבִיר אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת
,*regis facies ad* procidit Ghera filius Simhi Et .ejus oculis in bonum
הַטּוֹב בְּעֵינָו וְשִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא נָפַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
mihi reputet Ne : regem ad dixit Et .Jarden *in ipſum tranſeundo in*
19 בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אַל־יַחֲשָׁב־לִי
tuꝰ ſervus egit inique quòd memineris ne & : *perverſitatē* meus dominus
אֲדֹנִי עָוֺן וְאַל־תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר הֶעֱוָה עַבְדְּךָ
ponendum ad ,Jeruſalaim de rex meus dominus eſt egreſſus qua die in
בַּיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ מִירוּשָׁלַ͏ִם לָשׂוּם
; *peccavi ego quia* tuus ſervus novit Quia .ſuum cor *ad regem*
20 הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ׃ כִּי יָדַע עַבְדְּךָ כִּי אֲנִי חָטָאתִי
deſcendendum ad , Joſeph *domui omni* primus hodie veni ecce &
וְהִנֵּה־בָאתִי הַיּוֹם רִאשׁוֹן לְכָל־בֵּית יוֹסֵף לָרֶדֶת
, Serujah filius Abiſai reſpondit Et .regis mei domini occurſum in
21 לִקְרַאת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה
maledixit *quia* ,Simhi morietur non hoc propter Nunquid : dixit &
וַיֹּאמַר הֲתַחַת זֹאת לֹא יוּמַת שִׁמְעִי כִּי קִלֵּל אֶת־
,Serujah filii vobis & ,mihi Quid : David dixit Et ? DOMINI *uncto*
22 מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה
? Iſrael in vir morietur hodie ? *adverſarium in* hodie mihi *eritis* quia
כִּי־תִהְיוּ־לִי הַיּוֹם לְשָׂטָן הַיּוֹם יוּמַת אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל
Dixitque ? Iſrael ſuper rex *ego* hodie quòd novi nónne *Quia*
23 כִּי הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי הַיּוֹם אֲנִי־מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר
Mephiboſeth Et .rex ei Juravitque .morieris Non : Simhi ad rex
24 הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי לֹא תָמוּת וַיִּשָּׁבַע לוֹ הַמֶּלֶךְ׃ וּמְפִבֹשֶׁת
,ſuos pedes *fecerat* non & , regis occurſum in deſcendit Saul filius
בֶּן־שָׁאוּל יָרַד לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רַגְלָיו
die à laverat non ſuas veſtes & , *ſuam muſtacem fecerat* non &
וְלֹא־עָשָׂה שְׂפָמוֹ וְאֶת־בְּגָדָיו לֹא כִבֵּס לְמִן־הַיּוֹם
cùm ,fuit Et .pace in venit qua diem ad uſque *regem abire*
25 לֶכֶת הַמֶּלֶךְ עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר־בָּא בְשָׁלוֹם׃ וַיְהִי כִּי־
quid Ut : rex ei dixit & , regis occurſum in Jeruſalaim venit
בָא יְרוּשָׁלַ͏ִם לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה
, rex mi Domine : Dixitque ? Mephiboſeth mecum *iviſti* non
26 לֹא־הָלַכְתָּ עִמִּי מְפִיבֹשֶׁת׃ וַיֹּאמַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
mihi Sternam ; tuus ſervus dixit Quia : me decepit meus ſervus
עַבְדִּי רִמָּנִי כִּי־אָמַר עַבְדְּךָ אֶחְבְּשָׁה־לִּי
claudus quia , regem ad ibo & , eam ſuper equitabo & , *aſinum*
הַחֲמוֹר וְאֶרְכַּב עָלֶיהָ וְאֵלֵךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי פִסֵּחַ
.regem meū dominum *ad* tuum ſervum *in detraxit* Et .tuus ſervus
27 עַבְדֶּךָ׃ וַיְרַגֵּל בְּעַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
.tuis oculis in bonum fac & , Dei angelus ſicut rex meus dñs Et
וַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים וַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃
mortis viri quin , mei patris *domus* omnis fuit non Quia
28 כִּי לֹא הָיָה כָּל־בֵּית אָבִי כִּי אִם־אַנְשֵׁי־מָוֶת
.tuæ menſæ *comedentibus in* tuum ſervum poſuiſti & , regi meo domino
לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַתָּשֶׁת אֶת־עַבְדְּךָ בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ
? regem ad ultrà *clamandum ad &* , juſtitia ultrà mihi eſt *quid* Et
וּמַה־יֶּשׁ־לִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעֹק עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
Tu : Dixi ? tua verba ultrà loquêris quid Ut : rex ei Dixitque
29 וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה תְּדַבֵּר עוֹד דְּבָרֶיךָ אָמַרְתִּי אַתָּה
ad Mephiboſeth dixit Et .*agrum partiemini* Siba &
30 וְצִיבָא תַּחְלְקוּ אֶת־הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר מְפִיבֹשֶׁת אֶל־
meus dominus venit poſtquam , tollat omnia Etiam , regem
הַמֶּלֶךְ גַּם אֶת־הַכֹּל יִקָּח אַחֲרֵי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנִי
Ghilhadites Barzillai Et .ſuam domum in pace in rex
31 הַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ׃ וּבַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי
eū *tranſmittendū ad* ,Jarden rege cum *tranſiit &* ,Roghelim de deſcendit
יָרַד מֵרֹגְלִים וַיַּעֲבֹר אֶת־הַמֶּלֶךְ הַיַּרְדֵּן לְשַׁלְּחוֹ
.Jarden *in*
אֶת־בַּיַּרְדֵּן׃

Verſio VULG. LAT.

18 Tranſierunt vada ut traducerent domum regis, & facerent juxta juſſionem ejus: Semei autem filius Gera proſtratus coram rege, cùm jam tranſîſſet Jordanem, 19 Dixit ad eum, Ne reputes mihi, dñe mi, iniquitatem, neque memineris injuriarum ſervi tui in die quâ egreſſus es, domine mi rex, de Jeruſalem, neque ponas 20 rex in corde tuo. Agnoſco enim ſervus tuus peccatum meum: & idcircò hodiè primus veni de omni domo Joſeph, deſcendíq; in occurſum 21 domini mei regis. Reſpondens verò Abiſai filius Saruiæ, dixit; Numquid pro his verbis non occidetur Semei, quia maledixit chriſto Domini? 22 Et ait David; Quid mihi, & vobis filii Saruiæ? cur efficimini mihi hodiè in Satan? ergóne hodiè interficietur vir in Iſrael? an ignoro hodiè me 23 factum regem ſuper Iſrael? Et ait rex Semei, Non morièris. 24 Juravítque ei. Miphiboſeth quoque filius Saul deſcendit in occurſum regis, illotis pedibus, & intonſâ barbâ: veſtéſque ſuas non laverat à die quâ egreſſus fuerat rex, uſque ad diem reverſionis ejus in 25 pace. Cúmque Jeruſalem occurriſſet regi, dixit ei rex; Quarè non veniſti mecum, Miphiboſeth? 26 Et reſpondens ait; Domine mi rex, ſervus meus contempſit me: dixíque ei ego famulus tuus, ut ſterneret mihi aſinum, & aſcendens abirem cum rege: claudus enim ſum ſervus tuus. 27 Inſuper & accuſavit me ſervum tuum ad te dominum meum regem: tu autem, domine mi rex, ſicut angelus Dei 28 es, fac ꝙ placitū eſt tibi. Neq; enim fuit domꝰ patris mei, niſi morti obnoxia domino meo regi: tu autē poſuiſti me ſervum tuū inter convivas menſæ tuæ: quid ergò habeo juſtæ querelæ? aut quid poſſum ul- 29 trà vociferari ad regē? Ait ergo ei rex, Quid ultrà loqueris? fixum eſt ꝙ locutus ſum: tu & Siba dividite poſſeſſiones. 30 Reſpondítq; Miphiboſeth regi; Etiam cuncta accipiat, poſtquàm reverſus eſt dominus meus rex pacificè in do- 31 mum ſuam. Berzelli quoque Galaadites, deſcendens de Rogelim, traduxit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium proſequi eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν (β) τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα. καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. καὶ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ ἔπεσεν ἐπὶ (γ) πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, 19 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, (δ) Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν, καὶ μὴ μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ε) ᾗ ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ Ἰερουσαλήμ, τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 20 Ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος (ζ) παντὸς Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσήφ, τοῦ καταβῆναί με εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 21 Καὶ ἀπεκρίθη (η) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουΐας, καὶ εἶπε, Μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεΐ, ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν κυρίου; 22 Καὶ εἶπε Δαυίδ, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρουΐας, ὅτι (θ) γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραήλ· ὅτι οὐκ οἶδα εἰ (ι) σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 23 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεΐ, Οὐ μὴ ἀποθάνῃς. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. 24 Καὶ Μεμφιβοσθὲ (κ) υἱὸς υἱοῦ Σαοὺλ κατέβη εἰς (λ) ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ (μ) ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεύς, ἕως τῆς ἡμέρας (ν) ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ. 25 Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ᾽ ἐμοῦ Μεμφιβοσθέ; 26 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθέ, (ξ) Κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ, Ἐπίσαξόν μοι τὴν ὄνον, καὶ ἐπιβῶ ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ 27 δοῦλός σου. Καὶ (ο) μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. καὶ ὁ κύριός μου ὁ (π) βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ 28 ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Ὅτι οὐκ (ρ) ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἀλλ᾽ ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου· καὶ τί ἐστί μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ 29 τοῦ κεκραγέναι με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Ἵνα τί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; εἶπον, Σὺ καὶ Σιβὰ διελεῖσθε τὸν 30 ἀγρόν. Καὶ εἶπε Μεμφιβοσθὲ πρὸς τὸν βασιλέα, (σ) Καί γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς 31 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ῥωγελλίμ, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην.

MS.A. (β) τοῦ βασιλέως τοῦ διαβιβάσαι αὐτόν. καὶ διέβη διάβασις (γ) πρόσωπον * τοῦ βασιλέως, (δ) Μὴ διαλογισάσθω (ε) ᾗ ἐξεπορεύετο ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ (ζ) παντὸς οἴκου Ἰωσήφ, τοῦ (η) ὁ Ἀβισαὶ υἱὸς Σαρουΐας, λέγων, Μὴ (θ) γίνεσθε σήμερον (ι) σήμερον ἐμοὶ ἐγὼ βασιλεύω ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. (κ) υἱὸς Σαοὺλ (λ) ἀπάντησιν (μ) ἔπλυνεν (ν) ἧς παρεγένετο (ξ) Κύριε βασιλεῦ, ὁ δοῦλός * σου παρελογίσατό (ο) μεθώδευσεν ὁ δοῦλός * σου πρὸς (π) βασιλεὺς ἐποίησεν τὸ καλὸν ἐνώπιον * ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ ποίησον (ρ) ἦν * πάροικος τοῦ πατρός * σου, ἀλλ᾽ ἢ (σ) Καὶ τά

18 Et miniſtrarunt miniſterium ad traducendum regē. Et tranſiit (i) tranſitus ad erigendam domū regis, & ad faciendum, quod rectū in oculis ejus. Et Semei filius Gera cecidit ſuper faciem ſuā corā rege, tranſeunte illo Jordanem. 19 Et dixit ad regem; Nè nunc imputet dominus meus iniquitatem, & nè recorderis quæcunque injuſtè fecit puer tuus in die, quâ dominus meus egrediebatur è Hieruſalem, ita ut ponat rex in corde ſuo. 20 Quoniā (k) cognovit ſervus tuus, quia ego peccavi, & ecce ego veni hodiè prior (l) univerſo Iſrael, et domo Joſeph, ut deſcenderem in occurſum domini mei regis. 21 Et reſpondit Abeſſae filius Saruiæ, & dixit; Nunquid pro hoc non interficietur Semei, quia maledixit chriſtum Domini? 22 Et dixit David; Quid mihi & vobis filii Saruiæ: quia eſtis mihi hodiè in adverſariū? Hodiè non tradetur morti ullus vir de Iſrael: quoniā nónne novi, ſi hodiè regno ego ſuper Iſrael. 23 Et dixit rex ad Semei, Non morièris. Et juravit ei rex. 24 Et Memphiboſthe filiꝰ filii Saul, deſcendit in occurſum regis. Et non curaverat pedes ſuos: (m) neq; fecerat ungues, neq; fecerat labrum ſuū: & veſtimenta ſua non laverat à die, quâ abiit rex, uſq; ad diem, quâ ipſe advênit in pace. 25 Et factum eſt, quando intravit in Hieruſalem in occurſum regis, & dixit ei rex; Quid, quòd non iviſti mecum Memphiboſthe? 26 Et dixit ad eum Memphiboſthe; Domine mi rex, ſervus meus decepit me. Quoniā dixit puer tuꝰ ei; Inſterne mihi aſinam, & aſcendā ſuper eam, & ibo cū rege: quoniā claudus ſervus tuꝰ. 27 Et (n) fallaciter egit in ſervo tuo ad dominū meū regem. Et dominus meꝰ rex, ſicut angelus Dei: (o) & fac, quod bonum in oculis tuis. 28 Quoniam nō erat univerſa domus patris mei, niſi viri mortis domino meo regi, & poſuiſti ſervū tuum in iis qui comedūt menſam tuā. Et quæ eſt mihi ultrà juſtificatio, & ut ego vociferer ultrà ad regē? 29 Et dixit ei rex, ut quid loqueris ultrà ſermones tuos? Dixi; Tu, & Siba dividite agrū. 30 Et dixit Memphiboſthe ad regem, Etiam omnia accipiat; poſtquàm advenit dominus meꝰ rex in pace in domū ſuam. 31 Et Berzelli Galaadites deſcenderat de Rhogellim: et tranſierat cum rege Jordanem, ad tranſmittendum eum Jordanem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וַעֲבַרוּ מְנוֹתָא לְאַעְבָּרָא יַת בֵּית מַלְכָּא וּלְמֶעְבַּד דְּתַקִּין בְּעֵינוֹהִי וְשִׁמְעִי בַּר גֵּרָא נְפַל קֳדָם
19 מַלְכָּא בְּמֶעְבְּרֵיהּ בְּיַרְדְּנָא׃ וַאֲמַר לְמַלְכָּא לָא יַחְשׁוֹב עֲלַי דִּילִי רִבּוֹנִי חוֹבָא וְלָא תִדְכַּר
20 יַת דִּי סְרַח עַבְדָּךְ בְּיוֹמָא דִּי נְלָא רִבּוֹנִי מַלְכָּא מִירוּשְׁלֶם לְשַׁוָּאָה מַלְכָּא עַל לִבֵּיהּ׃ אֲרֵי
יְדַע עַבְדָּךְ אֲרֵי אֲנָא חָבֵית וְהָא אֲתֵית יוֹמָא דֵין קַדְמַאי לְכָל בֵּית יוֹסֵף לְמֵחַת לִקְדָמוּת
21 רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲתֵיב אֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה וַאֲמַר הַחֲלַף דָּא לָא יִתְקְטַל שִׁמְעִי אֲרֵי לָטֵית
22 מְשִׁיחָא דַייָ׃ וַאֲמַר דָּוִד מַה לִי וּלְכוֹן בְּנֵי צְרוּיָה אֲרֵי תֶהֱווֹן לִי יוֹמָא דֵין לְסָטָן יוֹמָא דֵין
23 יִתְקְטֵל גַּבְרָא בְּיִשְׂרָאֵל אֲרֵי הֲלָא יְדַעְנָא אֲרֵי יוֹמָא דֵין אֲנָא מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר
24 מַלְכָּא לְשִׁמְעִי לָא תְמוּת וְקַיֵּם לֵיהּ מַלְכָּא׃ וּמְפִיבֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל נְחַת לִקְדָמוּת מַלְכָּא
וְלָא שְׁטַף רִגְלוֹהִי וְלָא סַפַּר סִפְמֵיהּ וְיַת לְבוּשׁוֹהִי לָא חַוַּר לְמִן יוֹמָא דִּי נְלָא מַלְכָּא עַד
25 יוֹמָא דַּאֲתָא בִשְׁלָם׃ וַהֲוָה כַּד אֲתָא לִירוּשְׁלֶם לִקְדָמוּת מַלְכָּא וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא לְמָה לָא
26 אֲזַלְתָּ עִמִּי מְפִיבֹשֶׁת׃ וַאֲמַר רִבּוֹנִי מַלְכָּא עַבְדִּי שַׁקַּר בִּי אֲרֵי אֲמַר עַבְדָּךְ אֶחֱשׁוֹק לִי חֲמָרָא
27 וְאֶרְכּוֹב עֲלַהּ וְאֵיהָךְ עִם מַלְכָּא אֲרֵי חַגִּיר עַבְדָּךְ׃ וַאֲמַר עַל עַבְדָּךְ מִלִּין דְּלָא כַשְׁרָן קֳדָם
28 רִבּוֹנִי מַלְכָּא וְרִבּוֹנִי מַלְכָּא חַכִּים כְּמַלְאֲכָא דַייָ וַעֲבֵיד דְּתַקִּין בְּעֵינָךְ׃ אֲרֵי לָא הֲוָה כָּל בֵּית
אַבָּא אֱלָהֵן גַּבְרֵי חַיָּבֵי קְטוֹל לְרִבּוֹנִי מַלְכָּא וְשַׁוֵּיתָא יַת עַבְדָּךְ בְּאָכְלֵי פְתוֹרָךְ וּמָה אִית
29 לִי עוֹד זְכוּ וּלְמִקְבַּל עוֹד קֳדָם מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא לְמָא תְּמַלֵּל עוֹד פִּתְגָּמָךְ אֲמָרִית
30 אַתְּ וְצִיבָא תִּפְלְגוּן יַת אַחְסַנְתָּא׃ וַאֲמַר מְפִיבֹשֶׁת לְמַלְכָּא אַף יַת כּוּלָּא יִסַּב בָּתַר דַּאֲתָא
31 רִבּוֹנִי מַלְכָּא בִשְׁלָמָא לְבֵיתֵיהּ׃ וּבַרְזִלַּי גִּלְעָדָאָה נְחַת מֵרוֹגְלִים וַעֲבַר יַת מַלְכָּא יַת
יַרְדְּנָא לְאַלְוָיוּתֵיהּ יַת יַרְדְּנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et *tranſierunt ſcaphæ* ad traducendum domum regis, et ad faciendum ꝙ erat ſtatutum in oculis illius: & Simghi filius Gera procidit ante regem dum tranſiret Jardena. 19 Et dixit ad regem: Ne cogitet ſuper me dominus meus culpam: et ne memineris quòd iniquè egit ſervus tuus in die quo migravit dominus meus ex Jeruſalem, ut ponat rex ſuper cor ſuum. 20 Quia novit ſervus tuus quòd ego peccavi; et ecce veni die hoc prior omni domo Jozzeph, ut deſcenderem in occurſum domini mei regis. 21 Et reſpondit Abiſai filius Szarujah, et dixit: Nunquid propter hoc non occidetur Simghi? nam maledixit uncto Dñi. 22 Et dixit David: Quid mihi et vobis filii Szarujah quòd ſitis mihi hodie in ſatan? hodie occidetur vir in Iſrael? nam nunquid non novi quòd hodie ſim rex ſuper Iſrael? 23 Et dixit rex ad Simghi, Non morieris: et juravit illi rex. 24 Et Mephiboſeth filiꝰ Saul deſcendit in occurſum regis: et non laverat pedes ſuos, et non totonderat labrum ſuum, et veſtimenta ſua non candidaverat à die qua migraverat rex uſque ad diem qua rediit in pace. 25 Et fuit quando venit ad Jeruſalem in occurſum regis, dixit illi rex: Ad quid non veniſti mecum Mephiboſeth? 26 Et dixit: Domine mi rex, ſervus meus dolosè egit contra me: nam dixit ſervus tuus, Sternam mihi aſinam, et equitabo ſuper illam, & ibo cum rege; quia claudus ſervus tuus. 27 Et dixit contra ſervum tuum locutiones quæ non rectæ ſunt ante dominum meum regem: et dominus meus rex ſapiens ut angelus Domini: facias quod ſtatutum eſt in oculis tuis. 28 Nam non fuerunt omnes viri domus patris mei niſi viri obnoxii cædis domino meo regi: et poſuiſti ſervum tuum inter convivas menſæ tuæ: et quod eſt mihi amplius meritum ut clamem amplius ante regem? 29 Et dixit illi rex: Ad quid loqueris ampliùs verbum tuum? dixi: Tu et Sziba diuidetis hæreditatem. 30 Et dixit Mephiboſeth regi: Etiam totam accipiat, poſtquam venit dominus meus rex in pace in domum ſuam. 31 Et Barzelai Gilghadæꝰ deſcendit ex Roghelim, et tranſivit cum rege Jardena ut concomitaretur eum ultra Jordanem.

GRÆCA LXX. Interp. CAP. XIX.
Cum Tranſlatione LATINA.

H. CHALD. Verſio Latina

phe ad traducendum domum regis, et ad facien-
n in oculis illius: & Simghi filius Gera procidit ante
t Jardena. Et dixit ad regem: Ne cogitet ſuper me do-
: et ne memineris quòd iniquè egit ſervus tuus in die
nus meus ex Jeruſalem, ut ponat rex ſuper cor ſuum
nus quòd ego peccavi; et ecce veni die hoc prior omni
deſcenderem in occurſum domini mei regis. Et reſpon-
rujah, et dixit: Nunquid propter hoc non occidetur
dixit uncto Dñi. Et dixit David: Quid mihi et vobis
is mihi hodie in ſatan? hodie occidetur vir in Iſrael?
novi quòd hodie ſim rex ſuper Iſrael? Et dixit rex ad
is: et juravit illi rex. Et Mephiboſeth filiꝰ Saul deſcen-
s: et non laverat pedes ſuos, et non totonderat labium
ſua non candidaverat à die qua migraverat rex uſque
n pace. Et fuit quando venit ad Jeruſalem in occurſum
Ad quid non veniſti mecum Mephiboſeth? Et dixit
ervus meus doloſè egit contra me: nam dixit ſervus
hi aſinam, et equitabo ſuper illam, & ibo cum
ervus tuus. Et dixit contra ſervum tuum locutionesque
ante dominum meum regem: et dominus meus rex
Domini: facias quod ſtatutum eſt in oculis tuis.
nes viri domus patris mei niſi viri obnoxii cædis do-
oſuiſti ſervum tuum inter convivas menſæ tuæ: et quod
ritum ut clamem amplius ante regem? Et dixit illi rex
mpliùs verbum tuum? dixi: Tu et Sziba dividetis
Mephiboſeth regi: Etiam totam accipiat, poſtquam re-
ex in pace in domum ſuam. Et Barzelai Gilghadæꝰ de-
, et tranſivit cum rege Jardena ut concomitaretur

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܪܘ ܡܥܒܪܬܐ ܕܢܥܒܪܘܢ ܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. 18
ܘܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ ܢܦܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܠܐ ܬܚܫܘܒ 19
ܠܝ ܡܪܝ. ܣܟܠܘܬܐ. ܘܠܐ ܬܬܕܟܪ ܡܢ ܡܕܡ ܕܐܣܟܠ ܗܘܐ ܥܒܕܟ. ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܗܘܐ ܡܪܝ
ܡܠܟܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܢܬܠ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܗ ܠܒܗ. * ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܥܒܕܟ ܕܚܛܝܬ. ܘܗܐ 20
ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܩܕܡ ܟܠܗ ܒܝܬܗ ܕܝܘܣܦ. ܘܢܚܬܬ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܥܢܐ 21
ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܐܡܪ. ܘܐܦܠܐ ܡܛܠ ܗܕܐ ܢܡܘܬ ܫܡܥܝ. ܕܨܚܝ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܡܪ 22
ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟܘܢ. ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ. ܕܗܘܝܬܘܢ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܣܛܢܐ. ܝܘܡܢܐ. ܠܐ ܢܡܘܬ
ܐܢܫ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܡܠܟܐ ܐܢܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܫܡܥܝ. 23
ܠܐ ܬܡܘܬ. ܘܝܡܐ ܠܗ ܡܠܟܐ. * ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܝܘܢܬܢ. ܒܪ ܫܐܘܠ. ܢܚܬ ܠܐܘܪܥܗ 24
ܕܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܣܦܪ ܕܩܢܗ. ܘܠܐ ܚܠܦ ܡܐܢܘܗܝ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܙܠ ܡܠܟܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܝܘܡܐ ܕܐܬܐ ܡܠܟܐ ܒܫܠܡܐ. * ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. 25
ܡܦܝܒܘܫܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܙܠܬ ܥܡܝ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܦܝܒܘܫܬ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܒܕܝ 26
ܛܥܝܢܝ. ܐܡܪܬ ܠܗ ܓܝܪ. ܐܣܪܘܓ ܠܝ ܚܡܪܐ ܕܐܪܟܘܒ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ.
ܡܛܠ ܕܚܓܝܪ ܗܘ ܥܒܕܟ. * ܘܐܛܥܝܢܝ ܥܒܕܝ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܝܟ 27
ܡܠܐܟܗ ܐܝܬ ܕܐܠܗܐ. ܥܒܕ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܚܝܒܝܢ 28
ܗܘܘ ܡܘܬܐ. ܠܘܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܫܬܝܬ ܠܥܒܕܟ ܥܡ ܐܟܠܝ ܦܬܘܪܟ. ܗܫܐ
ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܙܕܕܩ. ܘܐܦܠܐ ܕܐܡܠܠ ܩܕܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܣܦܩ ܡܠܠܬ 29
ܡܠܝܟ. ܐܡܪܬ ܕܐܢܬ ܘܨܝܒܐ ܬܦܠܓܘܢ ܚܩܠܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܦܝܒܘܫܬ. ܘܐܦ ܟܠܗ 30
ܦܠܚܘܬܐ ܢܣܒ. ܡܛܠ ܕܐܬܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ. * ܘܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ. ܢܚܬ 31
ܡܢ ܕܒܠܝܢ. ܘܥܒܪ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܝܘܪܕܢܢ. ܕܢܫܝܢܝܘܗܝ ܡܢ ܬܡܢ.

Et parârunt vada, ut traducerent familiam 18
regis, facerentque quicquid illi placeret. Verùm
Semei filius Gera corruit corā rege dum
trajiceret Jordanem; Et ait ad regem, Ne reputes 19
mihi domine mi, ſtultitiam, neque memineris
eorum quæ ſtultè egit ſervus tuus quâ
die egreſſus eſt dominus meus rex è Jeruſalem,
neque animum *ad ea* ſuum adjiciat dominus
meꝰ rex. Novi ego ſervꝰ tuꝰ peccâſſe me, 20
proinde ecce veni ego hodiè prior totâ familiâ
Joſephi, & deſcendi in occurſum domini
mei regis. Reſpondens Abiſai filius Suriæ dixit, 21
An propterea non moreretur Semei qui
convitiatus eſt uncto Dñi? Ait David, Quid 22
mihi vobiſcum filii Suriæ, ut ſitis mihi hodiè
ſatana? hodiè nemo morietur in Iſraeli: annon
cognoſco hodiè me eſſe regē in Iſraele? Ait 23
rex ad Semei, Non morieris: & juravit ei rex.
Mephibſath autem filius Jonathanis filii Saulis 24
deſcendit obviàm regi: & is nec barbam
ſuam raſerat, nec veſtes ſuas mutaverat ab eo
die quo profectus eſt rex, uſque ad diem quo
rex incolumis rediit. Cúmque veniſſet in Jeruſalem 25
obviàm regi, dixit ad eum rex; Mephibſath,
cur non profectus es mecum? Ait 26
illi Mephibſath, Domine mi rex, ſervus meus
me fefellit: nam dixeram ei; Sterne mihi aſinum,
ut conſcendam eum, & proficiſcar cum
domino meo rege: quoniam claudus eſt ſervus
tuus. Sed fefellit me ſervus meus, domine 27
mi rex. Tu verò domine mi rex, ſimilis es Angelo
Dei, fac quod tibi bonum videtur. Nam 28
licèt univerſa domus patris mei, rei mortis erant
apud te domine mi rex; tu tamen ſervum
tuum annumerâſti inter commenſales tuos.
Nunc neque me juſtificare poſſum, neque loqui
coram domino meo rege. Dixit ad eum 29
rex, Sat verborum dixiſti; pronuntiavi inter
te & Sibam partiendos eſſe agros. Ait illi 30
Mephibſath. Quin etiam totam agriculturam
accipiat modò, cùm dominus meus rex
incolumis redierit in domum ſuam. Barzali 31
quoque Gelaadites deſcenderat è Doblin,
trajeceratque cum rege Jordanem, ut illinc
deduceret eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وَجَاوا بِالمَعَابِرِ لِتَعْبُرَ عِيَالُ المَلِكِ * وَعَمِلُوا مَا اَحَبَّ المَلِكُ وَحَسُنَ عِنْدَهُ * فَاَمَّا سَمْعِي بن جَارَا 18
خَرَّ سَاجِدًا اَمَامَ المَلِكِ حَيْثُ جَازَ الاُرْدُنَّ * وَقَالَ لِلمَلِكِ لَا تُوَاخِذْنِي يَا سَيِّدِي بِسَيِّئِي * وَلَا تَذْكُرْ 19
مَا اَسَاءَ عَبْدُكَ حَيْثُ خَرَجَ المَلِكُ سَيِّدِي مِنْ اُورَسَلِيمَ * وَلَا يَخْطُرْ ذَلِكَ بِبَالِ سَيِّدِي * قَدْ عَرَفَ 20
اَنَا عَبْدُكَ اَنِّي مُخْطِئٌ مُسِيءٌ * لِذَلِكَ سَبَقْتُ وَجِيتُ اليَوْمَ قَبْلَ جَمِيعِ بَنِي يُوسُفَ * وَنَزَلْتُ اِلَي سَيِّدِي
المَلِكِ لِاَسْتَقْبِلَهُ * فَاَجَابَ اَبِيسَاءُ بن صُورِيَا وَقَالَ * كَيْفَ لَا يَمُوتُ سَمْعِي اليَوْمَ مِنْ اَجْلِ هَذَا الفِعْلِ 21
الَّذِي فَعَلَ * اِنَّهُ اَفْتَرَي عَلَي المَلِكِ مَسِيحِ الرَّبِّ * قَالَ دَاوُدُ * مَا لِي وَلَكُمْ يَا بَنِي صُورِيَا * لَا تَكُونُوا لِي 22
سِيطَانَ اليَوْمَ اِنِّي اليَوْمَ لَا اُرِيدُ اَنْ يَمُوتَ اِنْسَانٌ مِنْ بَنِي اِسْرَايِيلَ * لِاَنِّي اَعْرِفُ اَنِّي اليَوْمَ مَلِكًا عَلَي
بَنِي اِسْرَايِيلَ * وَقَالَ المَلِكُ لِسَمْعِي * لَيْسَ تَمُوتُ اليَوْمَ وَحَلَفَ لَهُ المَلِكُ * فَاَمَّا مَفِيبُسْتُ بن يُونَاتَانَ 23 24
بن سَاوُولَ * فَنَزَلَ لِيَسْتَقْبِلَ المَلِكَ * وَلَمْ يَكُنْ اَخَذَ مِنْ شَعْرِ رَاْسِهِ وَلَا مِنْ لِحْيَتِهِ * وَلَمْ يُغَيِّرْ ثِيَابَهُ
مُذْ خَرَجَ المَلِكُ اِلَي اليَوْمِ الَّذِي رَجَعَ المَلِكُ سَالِمًا * فَلَمَّا جَاءَ مِنْ اُورَسَلِيمَ وَاسْتَقْبَلَ المَلِكَ قَالَ 25
لَهُ المَلِكُ * يَا مَفِيبُسْتُ كَيْفَ لَمْ تَنْطَلِقْ مَعَنَا * قَالَ لَهُ مَفِيبُسْتُ * مَكَرَ بِي عَبْدِي وَغَدَرَنِي يَا سَيِّدِي 26
اِنِّي قُلْتُ لَهُ اَسْرِجْ لِي حِمَارًا لِاَرْكَبَهُ * وَاَنْطَلِقَ مَعَ المَلِكِ سَيِّدِي * لِاَنَّ عَبْدَكَ مُقْعَدٌ * فَغَدَرَنِي 27
عَبْدِي اَيُّهَا المَلِكُ * وَاَنْتَ اَيُّهَا السَّيِّدُ مِثْلُ مَلَاكِ اللهِ اِصْنَعْ مَا اَحْبَبْتَ وَاسْتَحْسَنْتَ * لِاَنَّ اَهْلَ بَيْتِ 28
اَبِي كُلُّهُمْ مُسْتَوْجِبُونَ القَتْلَ لِمَا صَنَعُوا بِكَ اَيُّهَا المَلِكُ * وَاَنْتَ بِفَضْلِكَ تَفَضَّلْتَ عَلَي عَبْدِكَ *
وَصَيَّرْتَهُ مِنْ نُدَمَايِكَ * فَلَسْتُ اَقْدِرُ الآنَ اُفْلِحُ وَلَا اَنْطِقُ بَيْنَ يَدَيِ المَلِكِ سَيِّدِي * قَالَ لَهُ 29
المَلِكُ * حَسْبُكَ بِمَا تَكَلَّمْتَ * وَقَدْ قُلْتُ اَنَّ المَزَارِعَ تُقْسَمُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ صِيبَا * قَالَ مَفِيبُسْتُ لِلمَلِكِ * 30
يَاْخُذُ كُلَّ المَزَارِعِ وَعَمَلَهَا * اِذَا قَدِمَ سَيِّدِي المَلِكُ اِلَي بَيْتِهِ سَالِمًا * وَاَمَّا ابْنُ زَلَّايِ الجَلْعَدِيُّ خَرَجَ 31
مِنْ دِبْلِينَ * وَجَازَ نَهْرَ الاُرْدُنِّ مَعَ المَلِكِ لِيُسَلِّمَ عَلَيْهِ وَيَرْجِعَ *

Attulerunt quoq; ſublicia, quatenꝰ tranſirent 18
familiæ regis: deniq; fecerunt quicquid
libitum regi, ac placitum erat ei. At
verò Semei filius Gera corruit adorans
ante regem, cùm trajeciſſet Jordanem,
Dixitque regi, Ne ſuccenſeas mihi O domine 19
mi, propter culpam meam, néve ſis
memor eorum quæ perpetravit ſervꝰ tuus
dum exiret rex dominus meus è Jeruſalem,
neque pulſent animum domini mei.
Jam novi ego ſervus tuus me reum eſſe 20
atque noxium: propterea antevertens veni
hodiè ante omnes filios Joſephi, et deſcendi
ad dominū meū regem, ut occurrerem
ei. Reſpondens Abiſai filius Suriæ dixit, 21
Quomodo non moreretur hodiè Semei
propter actionē iſtam quā fecit; cùm
ipſe maledixerit regi uncto Domini? Dixit 22
David, Quid mihi vobiſcum O filii
Suriæ? ne ſitis mihi Satan hodiè: nam hodiè
nolo moriatur quiſquā è filiis Iſrael:
cognoſco enim me eſſe hodiè regem ſuper
filios Iſrael. Tum dixit rex ad Semei, 23
Non morieris hodiè: & juravit illi rex.
Verùm Mephibbaſeth filius Jonathanis 24
filii Saulis, deſcendit ut occurreret regi:
(is autem nihil dempſerat è capillis capitis
ſui, neque ex barba ſua, neque mutaverat
veſtes ſuas, ex quo exierat rex, uſque
ad eum diem quo rex incolumis reverſus
eſt) Cúmq; profectus è Jeruſalem 25
occurriſſet regi, dixit ad eum rex, O Mephibbaſeth,
quomodo non diſceſſiſti nobiſcum?
Ait illi Mephibbaſeth, Decepit me 26
ſervus meus, & impoſuit mihi O domine
mi: Dixeram enim illi, Sterne mihi aſinum
ut conſcendam illū, diſcedamq; cum
rege domino meo, quia claudus eſt ſervus
tuus: At impoſuit mihi ſervꝰ meus O rex. 27
Tu verò O domine, qui refers Angelum
Dei, fac quicquid libuerit, & conſentaneū
duxeris: Nam tota familia domûs patris 28
mei necem merentur ob ea quæ contra te
commiſerunt O rex: tuque ex humanitate
tua benignitatem exercuiſti in ſervū tuū,
& effeciſti eū è commenſalibus tuis: non
poſſum igitur vincere, neque verba texere
coram rege domino meo. Ait illi rex, Sufficiant 29
quæ locutus es: jam verò edixi agros
eſſe dividendos inter te & inter
Sibam. Dixit Mephibbaſeth ad regem, 30
Vel omnes agros & culturam eorum accipiat,
poſtquam venit dominus meus rex
domum ſuam incolumis. At verò filius 31
Zellai Galaadites egreſſus fuerat è Doblin,
trajeceratque Jordanem cum rege,
ut ei valedicto rediret.

שמואל ב: יט

pavit ipſe & , annorum octoginta *filius* valde ſenex Barzillai Et
32 וברזלי זקן מאד בן־שמנים שנה והוא־כלכל
ipſe magnus vir quia ,Machanaim in *ejus converſione in* regem
את־המלך בשיבתו במחנים כי־איש גדול הוא
,mecum tranſi Tu : Barzillai ad rex Dixitque .valde
33 מאד׃ ויאמר המלך אל־ברזלי אתה עבר אתי
ad Barzillai Dixitque .Jeruſalaim in *me apud* te alam &
34 וכלכלתי אתך עמדי בירושלם׃ ויאמר ברזלי אל־
rege cum aſcendam ut ,meæ vitæ annorum dies Quot : regem
המלך כמה ימי שני חיי כי־אעלה את־המלך
ſciam Num .hodie *ego* annorum octoginta Filius ? Jeruſalaim
35 ירושלם׃ בן־שמנים שנה אנכי היום האדע
, comedam quod id tuus ſervus guſtabit an ? malum *ad* bonum inter
בין־טוב לרע אם־יטעם עבדך את־אשר אכל
, cantorum *voce in* ultrà audiam Si ? bibam quod &
ואת־אשר אשתה אם־אשמע עוד בקול שרים
ad onus in adhuc tuus ſervus erit quid ut Et ? cantatricum &
ושרות ולמה יהיה עבדך עוד למשא אל־
tuus ſervus tranſibit paululum Quaſi *? regem meum dominum*
36 אדני המלך׃ כמעט יעבר עבדך את־
? iſtam retributionem rex mihi retribuet quid ut & : rege cum Jarden
הירדן את־המלך ולמה יגמלני המלך הגמולה הזאת׃
cum , mea civitate in moriar & , tuus ſervus obſecro Revertatur
37 ישב־נא עבדך ואמת בעירי עם
tranſibit Chimham tuꝰ ſervus ecce & : meæ matris & ,mei patris ſepulchro
קבר אבי ואמי והנה עבדך כמהם יעבר
.tuis oculis in bonum quod ei fac & : rege meo domino cum
עם־אדני המלך ועשה־לו את אשר־טוב בעיניך׃
ei faciam *ego* & ,Chimham tranſeat Mecum : rex Dixitque
38 ויאמר המלך אתי יעבר כמהם ואני אעשה־לו את־
.tibi faciam *me ſuper elegeris quod omne* & , tuis oculis in bonum
הטוב בעיניך וכל אשר־תבחר עלי אעשה־לך׃
eſt oſculatus & :tranſivit rex & ,Jarden populus omnis tranſivit Et
39 ויעבר כל־העם את־הירדן והמלך עבר וישק
.ſuum locum in eſt reverſus & ,ei benedixit & , Barzillai rex
המלך לברזלי ויברכהו וישב למקמו׃
omnis & ,eo cum tranſivit Chimhan & ,Ghilghal in rex tranſivit Et
40 ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל־
populi dimidium etiam & ,regem fecerunt tranſire & ,Jehudah populus
עם יהודה ויעבירו את־המלך וגם חצי עם
, regem ad *venientes* Iſrael vir omnis ecce Et .Iſrael
41 ישראל׃ והנה כל־איש ישראל באים אל־המלך
, Jehudah viri noſtri fratres te ſunt furati Cur : regem ad *dixerunt* &
ויאמרו אל־המלך מדוע גנבוך אחינו איש יהודה
omnes & ,Jarden ejus *domum* & , regem fecerunt tranſire &
ויעברו את־המלך ואת־ביתו את־הירדן וכל־
Jehudah vir omnis reſpondit Et ? eo cum David viros
42 אנשי דוד עמו׃ ויען כל־איש יהודה
hoc cur & , *me ad* rex propinquus Quia : Iſrael viro *ſuper*
על־איש ישראל כי־קרוב המלך אלי ולמה זה
ex comedimus comedendo Nunquid ? hoc *verbum ſuper tibi eſt ira*
חרה לך על־הדבר הזה האכול אכלנו מן־
.vir reſpondit Et ? nobis *detulit* donativum *Si* ? rege
43 המלך אם־נשאת נשא לנו׃ ויען איש־
etiam & ,rege in mihi *manus* Decem : dixit & ,Jehudah viro Iſrael
ישראל את־איש יהודה ויאמר עשר־ידות לי במלך וגם־
meum verbum fuit non & ,me flocci feciſti cur Et *te præ ego* David in
בדוד אני ממך ומדוע הקלתני ולא־היה דברי
viri verbum fuit *durum* Et ? meum regem *reducendum ad* ,mihi primum
ראשון לי להשיב את־מלכי ויקש דבר־איש
.Iſrael viri verbo *præ* Jehudah
יהודה מדבר איש ישראל׃

Verſio VULG. LAT.

32 Erat autem Berzellai Galaadites ſenex valdè, id eſt, octogenarius, & ipſe præbuit alimenta regi, cùm moraretur in caſtris: fuit quippe vir dives nimis. 33 Dixit itaque rex ad Berzellai; Veni mecum, ut requieſcas ſecurus mecum in Jeruſalem. 34 Et ait Berzellai ad regẽ; Quot ſunt dies annorum vitæ meæ, ut aſcendam cum rege in Jeruſalem? 35 Octogenarius ſum hodié: numquid vigent ſenſus mei ad diſcernendũ ſuave, aut amarum? aut delectare poteſt ſervum tuum cibus & potus? vel audire poſſum ultrà vocem cantorum, atque cantatricum? quarè ſervus tuus ſit oneri domino meo regi? 36 Paululùm procedam famulus tuus ab Jordane tecum: non indigeo hâc viciſſitudine, 37 Sed, obſecro, ut revertar ſervus tuus, & moriar in civitate mea, & ſepeliar juxta ſepulchrum patris mei, & matris meæ. Eſt autem ſervus tuus Chamaam, ipſe vadat tecũ, domine mi rex, & fac ei quidquid tibi bonum videtur. 38 Dixit itaque ei rex; Mecum tranſeat Chamaam, & ego faciam ei quidquid tibi placuerit, & omne, quod petieris à me, impetrabis. 39 Cúmque tranſiſſet univerſus populus & rex Jordanem, oſculatus eſt rex Berzellai, & benedixit ei: & ille reverſus eſt in locum ſuum. 40 Tranſivit ergò rex in Galgalam, & Chamaã cum eo: omnis autem populus Juda traduxerat regem, & media tantùm pars affuerat de populo Iſrael. 41 Itaque omnes viri Iſrael concurrentes ad regem dixerunt ei; Quarè te furati ſunt fratres noſtri viri Juda, & traduxerũt regem & domũ ejus Jordané, omnéſque viros David cum eo? 42 Et reſpondit omnis vir Juda ad viros Iſrael, Quia mihi propior eſt rex: cur iraſceris ſuper hâc re? numquid comedimus aliquid ex rege, aut munera nobis data ſunt? 43 Et reſpondit vir Iſrael ad viros Juda, & ait; Decem partibꝰ major ego ſum apud regem, magiſque ad me pertinet David quàm ad te: cur feciſti mihi injuriam, & non mihi nunciatum eſt priori, ut reducerem regem meum? Duriùs autem reſponderunt viri Juda viris Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ Βερζελλὶ ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναὶμ, ὅτι ἀνὴρ μέγας (τ) ἦν σφόδρα. 33 Καὶ εἶπεν ὁ (υ) βασιλεὺς πρὸς Βερζελλὶ, Σὺ διαβήσῃ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ (φ) διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ᾽ ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 34 Καὶ εἶπε Βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα, Πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως (χ) εἰς Ἱερουσαλήμ; 35 Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· (ψ) εἰ μὴ γνώσομαι ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ; (ω) εἰ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἔτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι; ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ (α) ᾀδουσῶν; καὶ ἱνατί ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; 36 Ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ ἱνατί ἀνταποδίδωσί μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην; 37 Καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου (β) Χαμαὰμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως· καὶ ποίησον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 38 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Μετ᾽ ἐμοῦ διαβήτω (γ) Χαμαὰμ, κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς (δ) μου, καὶ πάντα (ε) ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ᾽ ἐμοὶ, ποιήσω σοι. 39 Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλὶ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 40 Καὶ (ζ) διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαμαὰμ διέβη μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ. 41 Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγίνοντο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (η) εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα, Τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντες ἄνδρες Δαυὶδ μετ᾽ αὐτοῦ; 42 Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν, Διότι (θ) ἐγγίζει πρὸς μὲ ὁ βασιλεύς· καὶ ἱνατί οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ λόγου τούτου; μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα (ι) ἔδωκεν, ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν; 43 Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ εἶπεν, Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σὺ, καί γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμὶ ὑπὲρ σέ. καὶ ἱνατί τοῦτο ὕβρισάς με, καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός (κ) μοι τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί; καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραήλ.

32 *Et Berzelli vir ſenior valdè, filius octoginta annorum; & ipſe aluerat regem, cùm ille habitaret in Manaim: quoniam vir magnus erat valdè.* 33 *Et dixit rex ad Berzelli, Tu tranſibis mecum: & nutriam ſenectutem tuam mecum in Hieruſalem.* 34 *Et dixit Berzelli ad regem, Quot dies annorum vitæ meæ: quia aſcendam cum rege in Hieruſalem?* 35 *Filius octoginta annorum ego ſum hodié. Nunquid cognoſcam inter bonum & malum? Nunquid guſtabit ſervus tuus ultrà, quid comedam, aut bibam? Aut audiam ultrà vocem cantorum, & cantatricum? Et ut quid erit ultrà ſervus tuus in onus ſuper dominum meum regem?* 36 *Perparùm tranſibit ſervus tuus Jordanem cum rege: & ut quid retribuit mihi rex retributionem hanc?* 37 *Sedeat nunc ſervus tuus: & moriar in civitate mea apud ſepulchrum patris mei, & matris meæ. Et ecce ſervus tuus (p) Chamaam tranſibit cum domino meo rege: & fac ei quod bonum in oculis tuis.* 38 *Et dixit rex, Mecum tranſeat Chamaam: & ego faciam ei quod bonum in oculis (q) meis: & omnia, quæcunque elegerit in me, faciam ei.* 39 *Et tranſivit univerſus populus Jordanem: & rex (r) tranſivit, & deoſculatus eſt rex ipſum Berzelli, & benedixit eum: & revertit in locum ſuum.* 40 *Et tranſivit rex in Galgala, & Chamaam tranſivit cũ eo. Et univerſus populus Juda (ſ) tranſeuntes cum rege, atque etiam dimidium populi Iſrael.* 41 *Et ecce omnis vir Iſrael advenerunt ad regem: & dixit ad regem; Quid, quòd furati ſunt te fratres noſtri, vir Juda, et tranſmiſerunt regem, & domum ejus Jordanem, & omnes viri David cum eo?* 42 *Et reſpondit omnis vir Juda ad virum Iſrael, & dixerunt; Eò quòd appropinquat ad me rex. Et ut quid ita indignatus es de verbo hoc? Nunquid comeſtione comedimus ex rege? aut munus dedit? (t) aut tributum ſuſtulit nobis?* 43 *Et reſpondit vir Iſrael viro Juda, et dixit; Decem manus mihi in rege: & (u) primogenitus ego, quàm tu: etiam in ipſo David ſum ſuper te. Et ut quid hoc, injuriam intuliſti mihi, & non eſt reputatum verbum meum primum mihi à Juda ad reducendum regem mihi? Et durum fuit verbum viri Juda ſuper verbum viri Iſrael.*

MS. A. (τ) ἐστὶν σφόδρα. (υ) βασιλεὺς Βερζελλεί, (φ) διαθρέψω τὸν οἶκόν σου ἐν Ἱερουσαλήμ. (χ) ἐν (ψ) μὴ γνώσομαι (ω) ἢ γεύσεται (α) ἢ ᾀδουσῶν; ἱνατί ἔσται ὁ δοῦλός σου ἔτι εἰς (β) Χαναὰν (γ) Χαναὰν, (δ) σου, (ε) ὅσα ἐκλέξηται (ζ) διέβη * πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαναὰν (η) εἶπαν (θ) ἐγγίζει ὁ βασιλεύς μου πρὸς μέ· καὶ ἱνατί τοῦτο ἐθυμώθης (ι) δέδωκεν, (κ) μοι τοῦ ἐπιστρέψαι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 וברזילי סיב לחדא בר תמנן שנין והוא סובר ית מלכא במתביה במחנים ארי גבר רב
33 הוא לחדא׃ ואמר מלכא לברזילי את עבר עמי ואסובר יתך עמי בירושלם׃ ואמר
34 ברזילי למלכא כמא יומי שני חיי ארי אסק עם מלכא לירושלם׃ בר תמנן שנין אנא
35 יומא דין האדע בין טב לביש אם יטעם עבדך ית מה דאיכול וית מה דאשתי אם אשמע
עוד בקל כנרין ותושבחן ולמה יהי עבדך עוד למטול על רבוני מלכא׃ כזעיר יעבר
36 עבדך ית ירדנא עם מלכא ולמה ישלמנני מלכא תשלומא הדא׃ יתיב כען עבדך
37 ואמות בקרתי ואתקבר בקברא דאבא ודאמא והא עבדך כמהם יעבר עם רבוני מלכא
ועביד ליה ית דתקין בעינך׃ ואמר מלכא עמי יעבר כמהם ואנא אעביד ליה ית דתקין
38 בעינך וכל דתרמי עלי אעביד לך׃ ועבר כל עמא ית ירדנא ומלכא עבר ונשק מלכא
39 לברזילי וברכיה ותב לאתריה׃ ועבר מלכא לגלגלא וכמהן עבר עמיה וכל עמא דבית
40 יהודה אעברו ית מלכא ואף פלגות עמא דישראל׃ והא כל אנש ישראל אתן לות
41 מלכא ואמרו למלכא מה דין כסיוך מננא אחנא אנש יהודה ואעברו ית מלכא וית אנש
ביתיה ית ירדנא וכל גברי דוד עמיה׃ ואתיב כל אנש יהודה על אנש ישראל ארי קריב
42 לי מלכא מדילך ולמא דנן תקיף לך על פתגמא הדין המיכל אכילנא מנכסי מלכא אם
43 מתנא מני לנא׃ ואתיב אנש ישראל ית אנש יהודה ואמר עסרא חולקין אית לי במלכא
ואף בדוד אנא רעינא מנך ומא דין אשטתני ולא הוה פתגמי קדמותא לי לאתבא ית
מלכי ותקיף פתגם אנש יהודה מפתגם אנש ישראל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

32 Et Barzelai erat ſenex valde, filius octoginta annorum: & ille paverat regem dum ſederet in Mahhanaim; quia vir magnus erat valde. 33 Et dixit rex ad Barzelai: Tu tranſi mecum, & ſuſtentabo te mecum in Jeruſalem. 34 Et dixit Barzelai ad regem: Quot ſunt dies annorũ vitæ meæ, quòd aſcendam cum rege in Jeruſalem? 35 Filius octoginta annorum ſum hodie: num noſcam inter bonum & inter malũ? an guſtabit ſervus tuus id quod comedam, & id quod bibam? num audiam ampliùs vocem cithararum & laudũ? & ad quid erit ſervus tuus ultrà in onus ſuper dominum meum regem? 36 Parumper tranſibit ſervus tuus Jardena cum rege? & ad quid retribuet mihi rex retributionem iſtam? 37 Redeat nunc ſervus tuus, & moriar in civitate mea, et ſepeliar in ſepulchro patris mei et matris meæ: et ecce ſervus tuus Chimham tranſibit cum domino meo rege: et fac ei quod appoſitum eſt in oculis tuis. 38 Et dixit rex: Mecum tranſibit Chimham, et ego faciam illi quod appoſitum eſt in oculis tuis; et omne quod impoſueris ſuper me, faciam tibi. 39 Et tranſivit omnis populus Jardena, et rex tranſivit: et oſculatus eſt rex Barzelai, et benedixit illi, et rediit ad locum ſuum. 40 Et tranſivit rex in Gilgela, et Chimham tranſivit cum illo, et omnis populus domus Jehudah traduxerunt regem, & etiam dimidium populi Iſrael. 41 Et ecce omnes homines Iſrael venientes ad regem, et dixerunt ad regem: Quare occultaverunt te à nobis fratres noſtri homines Jehudah, et traduxerunt regem, & homines domus ejus Jardena, & omnes viros David cum eo? 42 Et reſpondit omnis homo Jehudah homini Iſrael, Quia propinquior eſt mihi rex quàm tibi: et ad quid durum eſt tibi propter verbum iſtud? nunquid comedendo comedimus ex divitiis regis? num donum numeravit nobis? 43 Et reſpondit homo Iſrael homini Jehudah et dixit: Decem partes ſunt mihi in rege, et etiam David volumus pluſquam te; et ut quid contempſiſti nos? & non fuit verbum meum prius mihi ad reducendum regem meum? et durius fuit verbum hominis Jehudah verbo hominis Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܒܪܙܠܝ. ܣܒ ܛܒ. ܘܒܪ ܬܡܢܐܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ. ܘܗܘ ܬܪܣ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ. ܟܕ ܥܡܪ ܗܘܐ 32
ܒܡܚܢܝܡ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܪܒܐ.* ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܒܪܙܠܝ. ܐܦ ܐܢܬ ܥܒܪ ܥܡܝ. 33
ܘܐܬܪܣܝܟ ܥܡܝ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܙܠܝ ܠܡܠܟܐ. ܟܡܐ ܐܝܬܝܢ ܫܢܝܐ ܕܚܝܝ. 34
ܕܐܣܩ ܥܡ ܡܠܟܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܒܪ ܬܡܢܐܝܢ ܐܢܐ ܫܢܝܢ ܝܘܡܢܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܒܝܢ ܛܒ 35
ܠܒܝܫ. ܘܡܕܡ ܕܐܟܠ ܥܒܕܟ. ܘܡܕܡ ܕܫܬܐ. ܠܐ ܡܬܛܥܡ ܠܗ. ܐܦܠܐ ܬܘܒ ܡܫܟܚ ܐܢܐ
ܕܐܫܡܥ ܩܠܐ ܚܐܪܐ ܘܚܐܪܬܐ. ܠܡܢܐ ܗܘܐ ܬܘܒ ܥܒܕܟ ܡܘܩܪܐ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܒܠܚܘܕ 36
ܥܒܪ ܥܒܕܟ ܝܘܪܕܢܢ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܦܪܥܢܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܦܘܪܥܢܐ ܗܢܐ.
* ܢܩܘܐ ܥܒܕܟ. ܘܐܡܘܬ ܒܡܕܝܢܬܝ ܠܘܬ ܓܢܒ ܩܒܪܐ ܕܐܒܝ ܘܕܐܡܝ. ܗܐ ܐܝܬ ܥܡܟ ܥܒܕܟ 37
ܒܪܝ ܟܡܗܡ. ܢܥܒܪ ܥܡܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ.
* ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܡܝ ܢܥܒܪ ܟܡܗܡ. ܘܐܢܐ ܐܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝ. ܘܟܠ 38
ܕܬܫܐܠ ܡܢܝ. ܐܥܒܕ ܠܟ. * ܘܥܒܪ ܥܡܐ ܟܠܗ. ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܦ ܡܠܟܐ ܥܒܪ. ܘܢܫܩܗ 39
ܡܠܟܐ ܠܒܪܙܠܝ. ܘܒܪܟܗ. ܘܗܦܟ ܠܐܬܪܗ. * ܘܥܒܪ ܡܠܟܐ ܠܓܠܓܠ. ܘܥܒܪ ܟܡܗܡ 40
ܥܡܗ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܥܒܪ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܦܠܓܗ ܕܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠܗ 41
ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܘ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܐܓܢܒܘܟ ܐܚܝܢ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܥܒܪܘܟ ܝܘܪܕܢܢ. ܠܟ ܡܠܟܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬܟ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܥܡܟ. * ܘܥܢܘ ܟܠܗܘܢ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܩܪܝܒ ܠܢ 42
ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܐܬܒܐܫ ܠܟܘܢ ܗܕܐ ܡܠܬܐ. ܕܠܡܐ. ܡܕܡ ܐܟܠܢ ܡܢ
ܡܠܟܐ. ܐܘ ܡܘܗܒܬܐ ܐܬܝܗܒܬ ܠܢ ܡܢܗ. * ܘܥܢܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ 43
ܠܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܥܣܪܐ ܡܢܘܢ ܐܝܬ ܠܢ ܒܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܒܕܘܝܕ. ܝܬܝܪ ܡܢܟܘܢ. ܠܡܢܐ
ܐܨܥܪܬܘܢ. ܠܢ ܗܘ ܓܝܪ ܘܠܐ ܗܘܐ ܕܢܗܘܐ ܩܕܡܝܐ ܕܢܗܦܟ ܠܡܠܟܐ. ܘܥܫܢܬ ܡܠܬܐ
ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.

(Barzali verò ſenuerat admodũ, erat enim o- 32
ctoginta nat⁹ annos: ipſéque regem ſuſtenta-
verat dum maneret in Mahanim, quoniam e-
rat vir præpotens) Ait rex ad Barzali, Tu quo- 33
que trajice mecum, & nutriam te mecum in
Jeruſalem. Ait Barzali ad regem, Quot ſunt 34
anni vitæ meæ, ut aſcendam cum rege ad Je-
ruſalem? Annos octoginta natus ſum hodiè, 35
nec diſcerno inter bonum ac malum; & eo-
rum quæ comedit ſervus tuus, quæque bibit,
nullum habet guſtum, neque poſſum ampliùs
percipere vocem nobilium virorum ac muli-
erum: quorſum foret poſthac ſerv⁹ tuus oneri
domino meo regi? Vix enim trajecit ſervus 36
tuus Jordanem cum domino meo rege: ne re-
tribuat mihi dominus meus rex retributio-
nem iſtam. Maneat *quæſo* ſervus tuus, ut mo- 37
riar in civitate mea ad latus ſepulchri patris
mei & matris meæ: en tecum eſt ſervus tuus
Bemham filius meus, is tecum trajiciat domi-
ne mi rex, eique fac quod bonum tibi viſum
fuerit. Dixit rex, Mecum trajiciet Bemham, 38
et ego faciam ei quod bonum mihi viſum fue-
rit: & quicquid poſtulaveris à me, faciã tibi.
Trajecit ergò totus populus Jordanem, & rex 39
etiam trajecit: tum oſculat⁹ eſt rex Barzali, &
benedixit ei: rediítq; in terram ſuam. Cùm 40
autem tranſîſſet rex ad Galgalam, tranſiſſét-
que cum eo Bemham, & totus populus Judæ
tranſîſſet cum rege, necnon media pars popu-
li Iſraelitici; Venerunt ad eum omnes Iſrae- 41
litæ, & dixerunt ipſi regi, Cur abdiderunt te
fratres noſtri Judæi, & traduxerunt te cis
Jordanem, te rex, omnéſque tuos filios fami-
liâs, & omnes Judæos tecum? Reſponderunt 42
omnes Judæi, & dixerunt Iſraelitis, Quando-
quidem rex propinquus nobis eſt, quarè di-
ſplicet vobis hæc res? num quicquam comedi-
mus à rege? an donativum donatum eſt no-
bis ab eo? Reſpondentes Iſraelitæ dixe- 43
runt Judæis, Decem portiones habemus in
rege, ac proinde in Davide plus quàm vos;
quarè vilipendiſtis nos? ad nos enim per-
tinebat eſſe priores ad reducendum regem.
Verùm prævaluit verbum Judæorum verbo
Iſraelitarum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان ابن زلاي قد شاخ وكبر جدا* قد اتت عليه ثمانون سنة* وهو الذي انفق على الملك* 32
واقام له بركة حيث كان بمحنيم* لانه كان رجلا عظيما* قال له الملك* جز معي الى اورشليم* 33
وعش هناك معي* قال له بن زلاي* كم بقي من عمر عبدك حتى يصعد الى اورشليم مع الملك 34
سيدي* لي اليوم ثمانون سنة* ولا اعلم الطيب والردي* ولست اجد طعما لما اكل او اشرب* ولا 35
اقدر ايضا اسمع كلام المتكلمين وما يقولون* فلماذا يصير عبدك ثقلا على سيدي الملك* ما 36
جزت نهر الاردن مع الملك الا بعد الجهد* لا يجزيني سيدي الملك هذا الجزي* دع عبدك 37
يموت في قريته* ويدفن في قبر آبائه* هذا ابني بمهم يجوز معك ايها الملك سيدي* واصنع به
ما احببت* قال الملك* معي يجوز بمهم* وانا صانع به كلما احببت ان اصنع بك* واصنع بك 38
كلما تحب* واسعفك بما طلبت* وجاز الشعب كله نهر الاردن* وجاز الملك ايضا* وقبل الملك بن 39
زلاي ودعا له* ورجع الى بلده* وسار الملك الى الجلجال* وسار معه بمهم* وجاز آل يهودا 40
كلهم مع الملك* ونصف شعب اسرائيل ايضا* واجتمع بنو اسرائيل كلهم الى الملك وقالوا للملك* 41
لماذا كتموا اخوتنا آل يهودا عبورك النهر* وكانوا هم اخص بعبورك وعبور اهل بيتك* واجازوا
جميع من كان معك من آل يهودا* فاجاب بنو يهودا اجمعون وقالوا لبني اسرائيل لان الملك 42
قرابتنا* فتحسدونا ويشق عليكم انا عبرناه النهر* لعل اكلنا اكلا من الملك* او جازانا
مجازين* اجاب بنو اسرائيل لبني يهودا* لنا في الملك عشرة اجزاء* ولنا في داود نصيب افضل 43
منكم* كيف انطلقتم انتم خاصة دوننا* الواجب ان نكون نحن اول من يجيز الملك النهر*
فقهر بنو يهودا لبني اسرائيل بكلامهم*

*(Porrò filius Zellai jam ſenuerat & 32
grandævus admodum erat, quippe qui
octogeſimum ageret annum; idemque im-
penſas fecerat pro rege, & annonam ſup-
peditaverat ei dum eſſet in Mahanim, eò
quòd eſſet vir opulentus) Dixit illi rex, 33
Tranſi mecum in Jeruſalem, ibique me-
cum vive. Ait illi filius Zellai, Quan- 34
tum ſupereſt ætatis ſervo tuo, ut aſcendat
in Jeruſalem cum rege domino meo?
Octogeſimum hodiè annum ago, neque 35
ſuave ab injucundo internoſco, neque ſa-
porem experior in his quæ comedo aut
bibo, neque poſſum ampliùs verba loquen-
tium & eorum dicta percipere; quorſum
igitur foret ſervus tuus oneri domino
meo regi? Nonniſi magna cum difficul- 36
tate flumen Jordanem trajeci cum rege.
Ne tali quæſo mercede me muneret domi-
nus meus rex. Liceat ſervo tuo mori in 37
civitate ſua, & ſepeliri in ſepulchro pa-
trum ſuorum. Iſte filius meus Bemham
tecum tranſibit O rex mi domine, & ei
quod volueris* beneficium *exhibebis. Ait 38
rex, Mecum tranſeat Bemham, ut in eum
exerceam omnes* humanitates *quas in te
exercere decreveram: præterea quicquid
optaveris, efficiam tibi; & quicquid pe-
tieris, concedam tibi. Cùmque traje- 39
ciſſet totus populus flumen Jordanem, &
rex etiam trajeciſſet, oſculatus eſt rex fi-
lium Zellai, eique fauſta precatus, qui re-
verſus eſt in patriam ſuam. Deinde pro- 40
greſſo rege ad Galgal, & Bembamo pro-
cedente cum eo; quum tota gens Judæ
& dimidia quoq; pars populi Iſraelitici,
cum rege tranſiſſet: Congregati ſunt ad 41
regem omnes Iſraelitæ, & dixerunt ad
regem, Quare celaverunt nos fratres no-
ſtri Judæi tranſitum tuum cis flumen, &
ipſi peculiariter ſuſceperunt onus tradu-
cendi te, & traducendi familiam tuam;
& traduxerunt omnes Judæos qui te-
cum ſunt? Reſponderunt omnes Judæi, 42
& dixerunt Iſraelitis, Quia rex propin-
quus noſter eſt: ergòne invidetis nobis,
& moleſtè fertis quòd eum cis flumen
traduxerimus? num cibum ullum come-
dimus à rege? an verò ullo nos munere
præmiatus eſt? Reſponderunt Iſraelitæ 43
Judæis, Habemus in rege decem partes,
& habemus in Davide ſortem potiorem
quàm vos; quomodo abiiſtis vos priva-
tim abſque nobis? nos præferri debeba-
mus ad traducendũ regem cis flumen. At
ſuperârunt Judæi Iſraelitas verbis ſuis.*

שמואל ב : כ

CAP. XX. כ

;Jemini vir Bichri filius Sebah ej' nomen &,*profectu sine* vir *evenit* ibi Et
1 וְשָׁם נִקְרָא אִישׁ בְּלִיַּעַל וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי
hæreditas neque,David in pars nobis est Non:dixit &,buccina in clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה־
vir omnis ascendit Et .Israel sua *tentoria* ad *Vir* .Isai filio in nobis
2 לָנוּ בְּבֶן־יִשַׁי אִישׁ לְאֹהָלָיו יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל כָּל־אִישׁ
Jehudah *vir* & : Bichri filium Sebah post ,David *posteriorib'* à Israel
יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָוִד אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ יְהוּדָה
venit Et .Jerusalaim ad usque & , Jarden à suo *rege in* adhæserunt
3 דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּבֹא
mulieres decem rex tulit & Jerusalaim suam domum in David
דָוִד אֶל־בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר־נָשִׁים
domo eas *dedit* & , domum custodiendã ad dimiserat ,quas *pellices*
פִּלַגְשִׁים אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבַּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית־
vinctæ fuerunt & ; est ingressus non eas ad & , eas pavit & ,custodiæ
מִשְׁמֶרֶת וַיְכַלְכְּלֵם וַאֲלֵיהֶם לֹא־בָא וַתִּהְיֶינָה צְרֻרוֹת
ad rex Dixitque .vitæ viduitate suæ mortis diem ad usque
4 עַד־יוֹם מֻתָן אַלְמְנוּת חַיּוּת׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־
tu & , diebus tribus Jehudah *virum* mihi *Convoca* : Hamasa
עֲמָשָׂא הַזְעֶק־לִי אֶת־אִישׁ־יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַתָּה
est moratus & :Jehudah *accersendum ad* Hamasa abiit Et .sta hic
5 פֹּה עֲמֹד׃ וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה וַיּוֹחֶר
: Abisai ad David Dixitque .ei constituerat quod ,*statuto tempore à*
6 מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יְעָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי
cape Tu .Absalom quàm ,Bichri filius Sebah nobis faciet pejus Nunc
עַתָּה יֵרַע לָנוּ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתָּה קַח
civitates sibi inveniat fortè ne,eum *post* persequere & ,tui domini servos
אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ וּרְדֹף אַחֲרָיו פֶּן־מָצָא לוֹ עָרִים
, Joab viri eum post sunt egressi Et .nostris oculis *se liberet* &,munitas
7 בְּצֻרוֹת וְהִצִּיל עֵינֵנוּ׃ וַיֵּצְאוּ אַחֲרָיו אַנְשֵׁי יוֹאָב
Jerusalaim de sunt egressi & : fortes omnes & ,Pelethi & ,Cerethi &
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבּוֹרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלִַם
,*magno lapide cum* Ipsis .Bichri filium Sebah *post* persequendũ ad
8 לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה
sago accinctus Joab Et .*eorũ facies ad* venit Hamasa & ,Ghibhon in qui
אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא בָּא לִפְנֵיהֶם וְיוֹאָב חָגוּר מִדּוֹ
ej' lumbis *super* conjuncti gladii cingulum *ipsum* super & ,sui vestimenti
לְבֻשׁוֹ וְעָלָו חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת עַל־מָתְנָיו
: Hamasa ad Joab Dixitque .cecidit & ,est egressus ipse & ,sua vagina in
9 בְּתַעְרָהּ וְהוּא יָצָא וַתִּפֹּל׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא
,Hamasa barbam *in* Joab dextera manus tenuit Et ?mi frater *tu* *pax* Num
הֲשָׁלוֹם אַתָּה אָחִי וַתֹּחֶז יַד־יְמִין יוֹאָב בִּזְקַן עֲמָשָׂא
qui , gladio *in* se observavit non Hamasa Et .*ei osculum dandum ad*
10 לִנְשָׁק־לוֹ׃ וַעֲמָשָׂא לֹא־נִשְׁמַר בַּחֶרֶב אֲשֶׁר
ej' intestina effudit &,costa quinta in illo *in* eum percussit Et.Joab manu in
בְּיַד־יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל־הַחֹמֶשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו
ej' frater Abisai &,Joab Et .est mortuus & ,ei iteravit & non &,terram in
אַרְצָה וְלֹא־שָׁנָה לוֹ וַיָּמֹת וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו
pueris è *eum super* stetit vir Et .Bichri filium Sebah *post* *est secutus*
11 רָדַף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וְאִישׁ עָמַד עָלָיו מִנַּעֲרֵי
post Davidi qui *quis* & , Joab *in* voluit qui *Quis* : dixit & , Joab
יוֹאָב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר־לְדָוִד אַחֲרֵי
vidit Et .*altæ* viæ medio in sanguine in involutus Hamasa Et ? Joab
12 יוֹאָב׃ וַעֲמָשָׂא מִתְגֹּלֵל בַּדָּם בְּתוֹךְ הַמְסִלָּה וַיַּרְא
de Hamasa *fecit circumire* & ,populus omnis subsisteret quòd ,vir
הָאִישׁ כִּי־עָמַד כָּל־הָעָם וַיַּסֵּב אֶת־עֲמָשָׂא מִן־
omnem vidit quum ,vestimentũ eũ super projecit & ,agrum in *alta* via
הַמְסִלָּה הַשָּׂדֶה וַיַּשְׁלֵךְ עָלָיו בֶּגֶד כַּאֲשֶׁר רָאָה כָּל־
.subsisteret *&* ,eum *super venientem*
הַבָּא עָלָיו וְעָמָד׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XX.

1 Accidit quoque ut ibi esset vir Belial, nomine Seba, filius Bochri, vir Jemineus: & cecinit buccinâ, & ait; Non est nobis pars in David, neque hæreditas in filio Isai : revertere in 2 tabernacula tua Israel. Et separatus est omnis Israel à David, secutúsque est Seba filium Bochri : viri autem Juda adhæserunt regi suo à Jordane usque 3 Jerusalẽ. Cúmque venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulieres concubinas,quas dereliquerat ad custodiendã domũ,et tradidit eas in custodiam,alimenta eis præbens : & non est ingressus ad eas, sed erant clausæ usque in diem mortis suæ in viduitate 4 viventes. Dixit autẽ rex Amasæ;Convoca mihi omnes viros Juda in diem tertium,& tu ad-5 esto præsens. Abiit ergò Amasa ut convocaret Judam,& morat' est extra placitum quod ei 6 constituerat rex. Ait autẽ David ad Abisai ; Nunc magis afflicturus est nos Seba fili' Bochri quàm Absalom : tolle igitur servos domini tui,& persequere eum, ne fortè inveniat civitates munitas, & effugiat 7 nos. Egressi sunt ergò cum eo viri Joab, Cerethi quoque & Phelethi: & omnes robusti exierunt de Jerusalem ad persequendum Seba filium Bochri. 8 Cúmque illi essent juxta lapidẽ grandẽ, qui est in Gabaon, Amasa veniens occurrit eis. Porrò Joab vestitus erat tunicâ strictâ ad mensuram habitûs sui,et desuper accinctus gladio dependente usq; ad ilia,in vagina, qui fabrîcatus levi motu egredi poterat, & percutere. 9 Dixit itaque Joab ad Amasam ; Salve,mi frater. Et tenuit manu dexterâ mentũ Amasæ,quasi 10 osculans eum. Porrò Amasa non observavit gladium,quem habebat Joab:qui ꝑcussit eum in latere, & effudit intestina ejus in terrã,nec secundum vulnus apposuit: & mortu' est. Joab autem,& Abisai frater ejus, persecuti sunt Seba filium Bo-11 chri. Intereà quidam viri,cùm stetissẽt juxta cadaver Amasæ, de sociis Joab,dixerunt ; Ecce qui esse voluit pro Joab comes 12 David. Amasa autem conspersus sanguine, jacebat in media via. Vidit hoc quidã vir quòd subsisteret omnis populus ad videndũ eum,& amovit Amasam de via in agrum, operuítque eũ vestimento, ne subsisterent transeuntes propter eum.

Vers.GRÆC.LXX.Interp. cum Transf.LAT.

ΚΕΦ. κ'.

1 (α)Καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος, καὶ ὄνομα αὐτῷ (β) Σαβεὲ, υἱὸς Βοχορεὶ ἀνὴρ ὁ (γ) Ἰεμινί· καὶ ἐσάλπισε (δ) τῇ κερατίνῃ, καὶ εἶπεν, Οὐκ (ε) ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ Ἰεσσαί. ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ. 2 Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ ὄπισθεν Δαυὶδ ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί· καὶ ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἕως Ἱερουσαλήμ. 3 Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας (ζ) τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ἃς ἀφῆκε φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ διέθρεψεν αὐτάς, καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι. 4 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσσαΐ, Βόησόν μοι τὸν ἄνδρα Ἰούδα τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι. 5 Καὶ ἐπορεύθη Ἀμεσσαῒ τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν, καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο (η) αὐτῷ Δαυίδ. 6 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (†) Ἀμεσσαΐ, Νῦν κακοποιήσει ἡμᾶς Σαβεὲ υἱὸς Βοχορεὶ ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. καὶ (θ) νῦν σὺ λάβε μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου, καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, μή ποτε (ι) ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις ὀχυρὰς καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. 7 Καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω (κ) αὐτοῦ Ἀβεσσαῒ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰωὰβ, καὶ ὁ (λ) Χερεθὶ, καὶ ὁ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ, καὶ ἐξῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ διῶξαι ὀπίσω (μ) Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί. 8 Καὶ αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν Γαβαών· καὶ Ἀμεσσαῒ εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ Ἰωὰβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ (ν) ἐζωσμένος μάχαιραν ἐζευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς. καὶ ἡ μάχαιρα (ξ) ἐξῆλθε· καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε. 9 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ (ο) Ἀμεσσαΐ, Εἰ ὑγιαίνεις σὺ ἀδελφέ; καὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ (π) δεξιὰ Ἰωὰβ τοῦ πώγωνος Ἀμεσσαῒ τοῦ 10 καταφιλῆσαι αὐτόν. Καὶ Ἀμεσσαῒ οὐκ ἐφυλάξατο τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ· καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωὰβ (ρ) εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ (σ) εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε. καὶ Ἰωὰβ καὶ (τ) Ἀβεσσαῒ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ (υ) 11 ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί. Καὶ ἀνὴρ ἔστη ἐπ' αὐτὸν τῶν (φ) παιδαρίων Ἰωὰβ, καὶ εἶπε, Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωὰβ, καὶ τίς τοῦ 12 Δαυὶδ, ὀπίσω Ἰωάβ; Καὶ Ἀμεσσαῒ πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου. καὶ εἶδεν ἀνὴρ, ὅτι εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἀπέστρεψε τὸν Ἀμεσσαῒ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρόν· καὶ (χ) ἐπέρριψεν ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον, καθ' ὅτι εἶδεν πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα.

CAP. XX.

Et ibi (a) advocatus, filius iniquus ; & nomen ei Sabee filius Bochori, vir Jemini. Et clanxit corneâ, & dixit ; Non est nobis pars in David, neque hæreditas nobis in filio Jessæ.(b) Vir ad tabernacula tua Israel. 1 Et ascendit omnis vir Israel à post David post Sabee filium Bochori. 2 Et vir Juda adhæsit regi suo, à Jordam & usque Hierusalem. Et intravit David in domum suam in Hierusalem: 3 & sumpsit rex decem illas mulieres concubinas ejus, quas reliquerat custodire domum: & dedit eas in domo custodiæ, & nutrivit eas: & ad eas non intravit: & fuerunt detentæ usque ad diem mortis suæ, viduæ viventes. Et dixit rex ad Amessai, 4 Clama mihi virum Juda tribus diebus : tu autem hic sta. Et ivit Amessai ad clamandum Judam: 5 & tardavit à tempore, quo constituerat ei David. Et dixit David ad Amessai ; 6 Nunc malefaciet nobis Sabee filius (c) Bochori super Abessalom. Et nunc tu sume tecum pueros domini tui, & persequere post eum: nè fortè inveniat sibi civitates munitas, & teget oculos nostros. Et exierunt 7 post eum (d) Abessai, & viri Joab, et Cheretbi, & Pheletbi, & omnes potẽtes: & exierũt è Hierusalẽ ad persequendũ post Sabee filiũ Bochori. Et ipse apud lapidẽ 8 magnum, qui in Gabaon. Et Amessai intravit ante eos. Et Joab indutus mantellum, vestimentum suum, & super illud accinctus gladio (e) conjuncto super lumbum suum in vagina ejus. Et gladius exivit: & (f) ipse exivit, & irruit. Et dixit Joab 9 ad Amessai ; Si vales tu, frater? Et tenuit manus dextera Joab barbam Amessai ad osculandum illum. Et Amessai non observa- 10 rat gladium, qui in manu Joab. Et percussit illum in ipso Joab in inguinem: & effusus est venter ejus in terram : & non iteravit ei ; & mortuus est. Et Joab, & Abessai frater ejus persequutus est post Sabee filium Bochori. Et vir stetit super e- 11 um de pueris Joab, & dixit ; (g) Quis volens Joab, & quis ipsius David post Joab ? Et A- 12 messai (h) conspersus in sanguine in medio semitæ. Et vidit vir, quia subsistebat omnis populus, & transtulit Amessai è semita in agrum : & injecit super eum vestem ; secundùm quod viderat omnem, qui veniebat super eum, subsistere.

MS. A. (α) Καὶ ἐπικαλούμενος ἐκεῖ υἱός, (β) Ἀβεὲ, (γ) Εἰεμινεί· (δ) ἐν τῇ (ε) ἔστιν μερὶς ἡμῖν ἐν (ζ) τὰς παλλακίδας αὐτοῦ, (η) αὐτῷ. Καὶ (†) Ἀβισαΐ, (θ) νῦν λάβε τοὺς (ι) εὕρῃ αὐτῷ πόλεις (κ) αὐτοῦ καὶ οἱ (λ) Χορεθθεί, καὶ ὁ Φελεθθεί, (μ) Ἀβεὲ (ν) περιεζωσμένος (ξ) ἐξῆλθεν καὶ ἔπεσεν. Καὶ (ο) Ἀμεσσαεί, Ὑγιαίνεις ἀδελφέ μου Ἀμεσσαεί; καὶ (π) δεξιὰ τοῦ πώγωνος (ρ) ἐπὶ τὴν (σ) ἐπὶ τὴν (τ) Ἀβισαεὶ (υ) ἐδίωξαν (φ) παιδαρίων, καὶ (χ) ἐπέρριψαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כ

1 ותמן אתערע גבר רשיעא ושמיה שבע בר בכרי גברא משבטא דבית בנימן ותקע
בשופרא ואמר לית לן חולק בדוד ולא אחסנא לנא בבר ישי גבר לקרווהי ישראל׃
2 וסליק כל אנש ישראל מבתר דוד למיזל בתר שבע בר בכרי ואנש יהודה לוו עם
3 מלכהון מן ירדנא ועד ירושלם׃ ואתא דוד לביתיה לירושלם ודבר מלכא ית עשר
נשין לחינן די שבק למטר ביתא ומננין בבית מטרא ומסובר להין ולותהין לא על והואה
4 נטירן ומתקרין עד יום מותהין ארמלן דבעליהן קים׃ ואמר מלכא לעמשא כנוש קדמי
5 ית אנש יהודה תלתא יומין ואת הכא קום׃ ואזל עמשא למכנש ית דבית יהודה ואוחר
6 מן זמנא דאמר ליה׃ ואמר דוד לאבישי כען יבאיש לנא שבע בר בכרי מן אבשלום את
7 דבר ית עבדי רבונך ורדף בתרוהי דלמא ישכח ליה קרוין כריכן ויעיק לנא׃ ונפקו
בתרוהי גברי יואב וקשתיא וקלעיא וכל גבריא ונפקו מירושלם למרדף בתר שבע בר
8 בכרי׃ אנון עם אבנא רבתא די בגבעון ועמשא אתא לאפיהון ויואב אסיר מזריז לבושוהי
9 ועלוהי אספנקי חרב מזרזא על חרציה בלדנה והוא אזיל ופסע׃ ואמר יואב לעמשא
10 השלם את אחי ואחדת יד ימין יואב בדקנא דעמשא למנשק ליה׃ ועמשא לא אסתמר
בחרבא די ביה יואב ומחהי בה בסטר ירכיה ושפך מעוהי לארעא ולא תנא ליה ומית
11 ויואב ואבישי אחוהי רדף בתר שבע בר בכרי׃ וגברא קאם עלוהי מעולמי יואב ואמר
12 מן דרעי ביואב ומן די לדוד ייזל בתר יואב׃ ועמשא מטרף בדמא בגו כבשא וחזא גברא
ארי קם כל עמא ואסחר ית עמשא מן כבשא לחקלא ורמא עלוהי לבושא כד חזא כל
דאתי עלוהי וקאם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XX.

Et ibi casu venit vir improbus,et nomen ejus erat Sebagh filius Bichri, 1 vir ex tribu *domus* Binjamin,et clanxit buccina,et dixit:Non est nobis pars in David, nec hæreditas nobis in filio Isai:quisq;ad habitacula sua Israel. Et ascendit omnis homo Israel de-post David, ut irent post Sebagh filium 2 Bichri: et homines Jehudah associaverunt se cum rege suo à Jardena & usque ad Jerusalem. Et venit David in domum suam in Jerusalem, et acce- 3 pit rex decem mulieres concubinas, quas reliquerat ad custodiendum domum, et constituit illas in domo custodiæ; et aluit eas : et ad eas non intravit, et fuerunt custoditæ et vocatæ usque ad diem mortis suæ viduæ viri ipsarum superstitis. Et dixit rex ad Ghamassa: Congrega ante me homi- 4 nes Jehuda [*intra*] tres dies,& tu hic sta. Et ivit Ghamassa ut congrega- 5 ret domum Jehudah,et moratus est ultra tempus quod dixerat illi. Et dixit 6 David ad Abisai: Nunc ne fortè pejus faciat nobis Sebagh fili' Bichri quàm Absalom, *tu* accipe servos domini tui, et persequere post illum, ne fortè inveniat sibi urbes munitas,et affligat nos. Et exierunt post illum viri Joab, 7 et jaculatores, et fundibularii et omnes robusti,et exierunt ex Jerusalẽ ad persequendum post Sebagh filium Bichri. Illi erant apud petram magnam 8 quæ est in Gibghon,et Ghamasa venit ante eos : et Joab erat accinctus lumbari vestimentorum suorum,et super illud cingulum gladii accincti super lumbos ejus in vagina sua, et ipse ambulans impegit. Et dixit Joab ad 9 Ghamasa: Num salvus es frater mi ? et apprehendit manus dextra Joab barbam Ghamasa ut oscularetur illum. Et Ghamasa non observabat se à 10 gladio qui erat in manu Joab;et percussit eum illo in latere femoris illius, et effudit intestina ejus in terram;et non iteravit illi, et mortuus est : et Joab et Abisai frater ejus sequutus est post Sebagh filium Bichri. Et vir 11 stetit juxta illum de adolescentibus Joab, et dixit : Quis est qui sibi complaceret in Joab, et quis est qui esset Davidi post Joab? Et Ghamasa ja- 12 cebat in sanguine in medio stratæ: et vidit vir quòd subsisteret ōis popul' et avertit Ghamasa de strata in agrum, et injecit super illum vestimentum, quando vidit omnem, qui veniebat super illum, subsistentem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * * ܘܐܬܡܪܚ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܒܪ ܒܠܥܠ .· ܘܫܡܗ ܫܡܘܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ ܡܢ
ܒܢܝܡܝܢ . ܘܩܥܐ ܒܫܝܦܘܪܐ . ܘܐܡܪ . ܠܝܬ ܠܢ ܡܢܬܐ ܥܡ ܕܘܝܕ .· ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܒܪ 1
ܐܝܫܝ . ܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ . * ܘܗܦܟܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܬܪ ܕܘܝܕ . ܘܐܙܠܘ
ܒܬܪ ܫܡܘܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ . ܘܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܢܩܦܘ ܠܡܠܟܗܘܢ .· ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܘܥܕܡܐ ܠܐܘܪܫܠܡ . 2
* ܘܕܒܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܥܣܪ ܢܫܝܢ ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܠܡܛܪ ܒܝܬܐ . ܘܐܚܕ ܐܢܝܢ ܒܒܝܬܐ
ܕܢܬܢܛܪܢ . ܘܬܪܣܝ ܐܢܝܢ .· ܘܠܐ ܥܠ ܠܘܬܗܝܢ . ܘܗܘܝ ܒܐܣܝܪܘܬܐ . ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬܝܢ . 3
ܘܗܘܝ ܐܪܡܠܬܐ .* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܣܐ . ܩܪܝ ܠܝ ܠܝܗܘܕܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܘܐܢܬ ܗܪܟܐ
ܩܘܡ .· ܘܐܙܠ ܥܡܣܐ ܠܡܩܪܐ ܠܝܗܘܕܐ .* ܘܐܘܚܪ ܡܢ ܙܒܢܐ ܕܐܘܥܕܗ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ 4
ܕܘܝܕ . * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ . ܗܫܐ ܢܒܐܫ ܠܢ ܫܡܘܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ ܝܬܝܪ ܡܢ ܐܒܫܠܘܡ . ܐܠܐ ܕܒܪ ܥܡܟ 5
ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܟ . ܘܪܕܘܦ ܒܬܪܗ . ܕܠܡܐ ܢܫܟܚ ܠܗ ܩܘܪܝܐ ܕܥܫܝܢܢ .· ܘܢܬܒ ܒܗܘܢ 6
ܘܢܣܡܐ ܥܝܢܝܢ . * ܘܢܦܩܘ ܒܬܪܗ ܚܒܪܘܗܝ ܕܝܘܐܒ . ܓܢܒܪܐ ܘܦܪܫܐ .· ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ .
ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ .· ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܫܡܘܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ . * ܘܟܕ ܡܛܘ ܠܘܬ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ 7
ܕܒܓܒܥܘܢ .· ܥܒܪ ܥܡܣܐ ܩܕܡܝܗܘܢ . ܘܝܘܐܒ ܚܓܝܪ ܗܘܐ ܒܡܐܢܐ ܕܙܝܢܗ . ܘܣܦܣܪܐ 8
ܡܚܝܕܐ ܗܘܐ ܠܗ ܘܐܣܝܪܐ ܒܚܨܘܗܝ . ܐܝܟ ܬܥܪܐ . ܗܘ ܕܝܢ ܢܦܩ .· ܘܢܦܠܬ ܐܝܕܗ ܥܠ ܣܦܣܪܗ .
* ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܥܡܣܐ . ܫܠܡ ܠܟ ܐܚܝ .· ܘܢܦܠܬ ܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ . ܥܠ ܕܩܢܗ ܕܥܡܣܐ . ܘ 9
ܢܫܩܗ . * ܘܥܡܣܐ ܠܐ ܐܙܕܗܪ ܡܢ ܣܦܣܪܐ ܕܒܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ . ܘܡܚܝܗܝ ܒܗ ܥܠ ܦܠܓܗ .· 10
ܘܢܦܠܘ ܡܥܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ . ܘܠܐ ܬܢܝܗ . ܘܡܝܬ . ܘܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ . ܪܕܦܘ ܒܬܪ
ܫܡܘܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ . * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܩܡ ܥܠܘܗܝ . ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܝܘܐܒ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܡܢ 11
ܐܢܬ ܡܢ ܕܘܝܕ ܕܒܬܪ ܝܘܐܒ . * ܘܥܡܣܐ ܡܬܦܠܦܠ ܗܘܐ ܒܕܡܗ . ܘܪܡܐ ܒܫܒܝܠܐ . ܘܟܕ ܚܙܐ 12
ܓܒܪܐ ܕܩܡ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܚܙܐ .· ܓܪܗ ܠܥܡܣܐ ܡܢ ܐܘܪܚܐ . ܘܪܡܝܗ ܒܚܩܠܐ .
ܘܪܡܐ ܥܠܘܗܝ ܡܪܛܘܛܗ .· ܟܕ ܚܙܐ ܕܟܠ ܕܥܒܪ ܥܠܘܗܝ . ܩܐܡ ܠܗ .

CAP. XX.

AVdacter autem ſe proferens illic homo 1
quidam nequiſſimus, nomine Samua, filius
Bechri de Benjamin, cecinit buccinâ, & ait,
Non eſt nobis portio cum Davide, neq; hæreditas
cum filio Iſai: ite quilibet in tentorium
ſuũ. Sic retrocedentes omnes Iſraelitæ à Da- 2
vide ſecuti ſunt Samuã filiũ Bechri: filii verò
Judæ adhæſerunt regi ſuo à Jordane uſque in
Jeruſalẽ. (Rex autẽ accipiens decẽ mulieres 3
concubinas quas reliquerat ut domũ cuſtodi-
rent, clauſit eas in domo quadã ut aſſervaren-
tur *ibi*: & ſuſtentavit eas, nec congreſſus eſt
cum ipſis: manſeruntq; in carcere uſq; ad di-
em quo mortuæ ſunt, & fuerunt viduæ.) Tum 4
dixit rex David ad Amaſã, Convoca mihi Ju-
dæos ad tres dies, & tu hic adeſto. Abiit ergò 5
Amaſa ad convocandos Judæos, ſed cùm mo-
ratus eſſet ultra tempus quod condixerat illi
rex David, Ait David Joabo, Nunc negotium 6
faceſſet nobis Samua fili' Bechri pluſquam
Abiſalom. Verùm duc tecũ de ſervis dñi tui,
& perſequere eũ, ne fortè inveniat ſibi civi-
tates munitas, commoretur in eis, & eruat o-
culos noſtros. Itaq; egreſſi ſunt poſt eum ſoda- 7
les Joabi tã nobiles quã milites, omneſq; viri;
greſſi ſunt inquã, è Jeruſalẽ, abieruntque poſt
Samuã filiũ Bechri. Ubĩ ipſi pervenerunt ad 8
lapidem magnũ qui eſt in Gebaon, tranſivit
Amaſa corã eis: Joab autẽ præcinct' erat in-
ſtructu armorũ ſuorũ, & gladi' annexus erat
& appoſit' lumbis ej' pugionis inſtar: is ergò
egreſſus eſt, et incidit man' ej' ſup gladiũ ſuũ.
Ait Joab ad Amaſã, Salve mi frater: cecidit- 9
que man' Joabi ſuper barbã Amaſæ, & oſcu-
lat' eſt eũ. Cúmq; Amaſa non caveret ſibi à 10
gladio qui erat in manu Joabi, percuſſit eum
illo in mediã ipſius partẽ, & ceciderunt viſce-
ra ejus in terram, adeo ut non iterato ei *ictu*
moreretur, deinde Joab & Abiſai frater ejus
perſecuti ſunt Samuã filium Bechari. Quidam 11
autem ex Joabi ſervis abiit, ſtetitque juxta
eum, & ait illi, Quis es apud Davidem qui po-
ſterior eſt Joabo? Amaſa verò proprio in- 12
tinctus ſanguine jacebat in via. Cúmque vi-
deret homo ille conſiſtere univerſum popu-
lum ad ſpectandũ, tractum Amaſam à via pro-
jecit in agrũ, injecitq; ſup eũ palliũ, cùm vide-
ret quemvis prætereuntẽ juxta eũ, conſiſtere.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* اَلفَصلُ العِشرُون * * ووثب هناك رجل اثيم اسمه ساموع بن جاري من قبيلة بنيامين • 1
وهتف في الساقور وقال * ليس لنا مع داود نصيب ولا وراثة مع ابن ايسي * انصرفوا بنا كل انسان الي
منزله * فانصرف جميع بني اسرايل عن داود * واتبعوا ساموع بن جاري * اما بنو يهودا فلحقوا 2
ملكهم * وسبقوه من نهر الاردن الي اورسليم * فاتي داود منزله الذي باورسليم * وعمد الي العشر 3
السراري التي تركهن يحفظن منزله * وصيرهن في بيت علي حدة * واجري عليهن ارزاقا * ولم
يدخل عليهن * وصرن في ضيق وشدة الي يوم وفاتهن * وصرن ارامل * ثم قال الملك لعمسا • 4
اجمع الي بني يهودا الي ثلاثة ايام * وانت اقم عندي ههنا * فانطلق عمسا ليجمع آل يهودا • 5
واحتبس وابطأ عما امر الملك * فقال الملك ليوآب * الآن يكون ساموع بن جاري اشر علينا 6
من ابشالوم * خذ معك عبيد سيدك * وانطلق في طلبه قبل ان يظفر بقري حصينة فياوي
اليها * ويتحصن فيها فيشرع اعيننا * فخرج يوآب وجميع اصحابه الاحرار معه * والاجناد وجميع 7
الابطال خرجوا من اورسليم * وانطلقوا في طلب ساموع بن جاري * فاول ما انتهوا الي الصخرة 8
العظيمة التي بجبعون استقبلهم عمسا • وكان يوآب قد شد عليه سلاحه * وكان سيفه معلقا في غمد
كغلاف الموسي * فلما خرج مد يده الي سيفه * فقال يوآب لعمسا * مرحبا يا اخي واخذ يوآب بلحية 9
عمسا وقبله * ولم يحفظ عمسا من السيف الذي كان في يد يوآب * وضرب به وسطه فوقعت امعاؤه 10
علي الارض فمات * ومر يوآب وابيشي اخوه في طلب ساموع بن جاري * فراي رجل من عبيد 11
يوآب لعمسا مطروحا فقال له * من اين انت * ومن اصحاب من انت * انت من اصحاب داود النبي
الذي مع يوآب * وكان عمسا مرملا بدماه مطروحا في السبيل * فلما راي الرجل ان كل من 12
عبر من العسكر ليقوم فينظر اليه * جره من الطريق فرماه في الحرث * واخذ كساه وبسطه
عليه حيث راي ان كل من عبر يقوم لينظر اليه *

CAP. XX.

PRoſiliens autem ibi vir quidam ſce- 1
lerat', nomine Samua fili' Gari de tribu
Benjamin, buccinâ clanxit, & ait; Non eſt
nobis ſors cũ Davide, neq; hæreditas cũ
filio Iſai: redeamus quiſq; in domiciliũ
ſuũ. Quarè diſcedentes omnes filii Iſrae- 2
lis à Davide, ſecuti ſunt Samuam filium
Gari: filii verò Judæ adhærentes regi
ſuo præceſſerunt eũ à flumine Jordane in
Jeruſalem. Deinde reverſo Davide domũ
ſuã quæ erat in Jeruſalem, Clauſit decem 3
cõcubinas quas reliquerat ad cuſtodiendã
ædem ſuã, et collocavit eas in domo qua-
dã ſeorſim, annonam ſuppeditabat eis, nec
unquã cõgreſſus eſt cũ eis; ubi calamita-
tibus & ærumnis afflictæ ad obitũs ſui
diẽ uſq;, manſerunt viduæ. Tũ dixit rex 4
ad Amaſam, Coge ad me filios Judæ in-
tra triduũ; & tu maneto hîc apud me.
Profectus igitur Amaſa ad cogendã gen- 5
tem Judæ, diutiùs immoratus eſt in man-
dato regis exequendo. Quapropter dixit 6
rex ad Joab, Nunc pernicioſior futur' eſt
nobis Samua filius Gari, quàm Abiſalom:
duc tecũ ſervos domini tui, & vade quæ-
ſitũ illũ antequã obtineat urbes munitas,
ſeſe recipiat ad eas, & in iis ſe muniat,
eruatq; oculos noſtros. Exivit ergò Joab, 7
& omnes amici ejus nobiles; & milites,
omneſq; robuſti exierunt cũ ipſo ex Jeru-
ſalem, abieruntq; quæſitũ Samuam filiũ
Gari. Et ut primùm pervenêre ad petrã 8
magnã quæ eſt in Gabaon, occurrit eis
Amaſa: Joab autem jã præcinxerat ſeſe
armis ſuis, & gladius ejus appenſus erat
in vagina inſtar thecæ novaculæ. Cúmque
egreſſus eſſet, porrexit manũ ſuã ad en-
ſem ſuũ, Dixitq; Joab ad Amaſam, Bene 9
veneris ô mi frater; & apprehenſâ Joab
Amaſæ barbâ, oſculatus eſt eum: Dumq; 10
Amaſa minimè ſibi caveret ab enſe qui
erat in manu Joabi, feriit illo mediam
corporis ejus partem, ita ut caderent vi-
ſcera ejus in terrã, & moreretur. Tum
prætergreſſo Joabo & Abiſai fratre ipſi-
us ad quærendũ Samuam filiũ Gari, Vi- 11
dit quidã è ſervis Joabi Amaſã proſtra-
tũ, & ait illi, unde es tu? & è cujus
amicis es tu? éſne ex amicis Davidis pro-
phetæ qui eſt cum Joabo? Amaſa verò 12
proprio ſanguine illinitus jacebat in via.
Videns autẽ vir ille quòd omnes milites
qui tranſibant, conſiſterent, eumque ſpe-
ctarent; traxit illũ à via, projecitque in
agrum; & detractâ ejus veſte, expandit
eam ſuper ipſũ, cùm vidiſſet omnem præ-
tereuntem conſiſtere ad ſpectandũ illum.

שמואל ב : כ

post vir omnis transivit ,*alta* via de fuit amotus Quando
13 כַּאֲשֶׁר הֹגָה מִן־הַמְסִלָּה עָבַר כָּל־אִישׁ אַחֲרֵי
transivit Et .Bichri filium Sebah *post* persequendum ad Joab
14 יוֹאָב לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וַיַּעֲבֹר
omnia & ,mahachah-Beth & ,Abel in Israel tribus omnes *in*
בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל־
,venerunt Et .eum post *etiam* venerunt & ,sunt congregati & 3 Berim
15 הַבֵּרִים וַיִּקָּלֲהוּ וַיָּבֹאוּ אַף־אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹאוּ
effuderunt & ,mahachah-Beth Abelah in eum *super* *angustiarunt* &
וַיָּצֻרוּ עָלָיו בְּאָבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ
,populus omnis Et .antemurali in *stetit* & ,civitatem *ad* aggerem
סֹלְלָה אֶל־הָעִיר וַתַּעֲמֹד בַּחֵל וְכָל־הָעָם
clamavit Et .*murum faciendum cadere ad corrumpentes* ,Joab cum qui
16 אֲשֶׁר אֶת־יוֹאָב מַשְׁחִיתִם לְהַפִּיל הַחוֹמָה׃ וַתִּקְרָא
ad obsecro dicite : audite ,Audite :civitate de sapiens mulier
אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר שִׁמְעוּ שִׁמְעוּ אִמְרוּ־נָא אֶל־
accessit Et .te ad loquar & ,huc usque Appropinqua : Joab
17 יוֹאָב קְרַב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ׃ וַיִּקְרַב
.*Ego* : dixit & ? Joab tu Num : mulier dixit Et .eam ad
אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַאַתָּה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אָנִי
.*ego Audiens* : dixit Et .tuæ ancillæ verba Audi : ei dixit Et
וַתֹּאמֶר לוֹ שְׁמַע דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ וַיֹּאמֶר שֹׁמֵעַ אָנֹכִי׃
: dicendo ,*principio in* loquebantur Loquendo : dicendo Dixitque
18 וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דַּבֵּר יְדַבְּרוּ בָרִאשֹׁנָה לֵאמֹר
Ego .sunt perfecta sic & ,Abel in interrogent Interrogando
19 שָׁאוֹל יְשָׁאֲלוּ בְּאָבֵל וְכֵן הֵתַמּוּ׃ אָנֹכִי
,civitatem interficere *quærens* tu : Israel *fidelium pacificarum*
שְׁלֻמֵי אֱמוּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְהָמִית עִיר
? Domini hæreditatem *degluties* Quare .Israel in *matrem* &
וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל לָמָּה תְבַלַּע נַחֲלַת יְהוָה׃
,*deglutiam si* ,mihi absit Absit : dixit & ,Joab respondit Et
20 וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמַר חָלִילָה חָלִילָה לִּי אִם־אֲבַלַּע
monte de vir *quia* ,*verbum* ita Non .*corrumpam si* &
21 וְאִם־אַשְׁחִית׃ לֹא־כֵן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהַר
suam manum levavit ,ejus nomen Bichri filius Sebah Ephraim
אֶפְרַיִם שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי שְׁמוֹ נָשָׂא יָדוֹ
.civitate *desuper abibo* & , solum illum Tradite : David *in* regem *in*
בַּמֶּלֶךְ בְּדָוִד תְּנוּ־אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְאֵלְכָה מֵעַל הָעִיר
projectum ejus caput Ecce : Joab ad mulier Dixitque
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־יוֹאָב הִנֵּה רֹאשׁוֹ מֻשְׁלָךְ
omnem ad mulier venit Et .murum per te ad
22 אֵלֶיךָ בְּעַד הַחוֹמָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־כָּל־
filii Sebah caput absciderunt & ,sua sapientia *in* populum
הָעָם בְּחָכְמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שֶׁבַע בֶּן־
sunt dispersi & ,buccina in clanxit Et .Joab ad projecerunt & ,Bichri
בִּכְרִי וַיַּשְׁלִכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיָּפֻצוּ
Jerusalaim est reversus Joab Et .sua *tentoria* ad *vir* urbe *desuper*
מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאֹהָלָיו וְיוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלַם
.Israel exercitum omnem *ad* Joab Et .regem ad
23 אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְיוֹאָב אֶל כָּל־הַצָּבָא יִשְׂרָאֵל
.Pelethi super & , Cerethi super Jehojadah filius Benajah Et
וּבְנָיָה בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵי וְעַל־הַפְּלֵתִי׃
.*commemorans* Achilud filius Jehosaphath & : tributum super Adoram Et
24 וַאֲדֹרָם עַל־הַמַּס וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃
Hira etiam Et .sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc & ; scriba Seia Et
25 וּשְׁיָא סֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ וְגַם עִירָא
26 .Davidi *sacerdos* erat Jarites
הַיָּאִרִי הָיָה כֹהֵן לְדָוִד׃

Versio VULG. LAT.

13 Amoto ergò illo de via, transibat omnis vir sequens Joab
ad persequendum Seba filium
14 Bochri. Porrò ille transierat
per omnes tribus Israel in
Abelam, & Bethmaacha:
omnésque viri electi con-
15 gregati fuerant ad eum. Venerunt itaque & oppugnabant eum in Abela, & in
Bethmaacha, & circumdederunt munitionibus civitatem,
& obsessa est urbs: omnis
autem turba, quæ erat cum
Joab, moliebatur destruere
16 muros. Et exclamavit mulier
sapiens de civitate; Audite,
audite: dicite Joab; Appropin-
17 qua huc, & loquar tecum. Qui
cùm accessisset ad eam, ait
illi; Tu es Joab? Et ille
respondit, Ego. Ad quem sic
locuta est, Audi sermones
ancillæ tuæ. Qui respondit,
18 Audio. Rursúmque illa; Sermo, inquit, dicebatur in veteri proverbio; Qui interrogant, interrogent in Abela:
19 & sic perficiebant. Nónne
ego sum quæ respondeo veritatem in Israel, & tu quæris
subvertere civitatem, & evertere matrem in Israel? Quarè
præcipitas hæreditatem Do-
20 mini? Respondénsque Joab,
ait; Absit, absit hoc à me: non
præcipito, neque demolior.
21 Non sic se habet res, sed homo de monte Ephraim, Seba
filius Bochri cognomine, levavit manum suam contra
regem David: tradite illum
solum, & recedemus à civitate. Et ait mulier ad Joab,
Ecce caput ejus mittetur ad
22 te per murum. Ingressa est
ergò ad omnem populum, &
locuta est eis sapienter: qui
abscissum caput Seba filii
Bochri projecerunt ad Joab;
& ille cecinit tubâ, & recesserunt ab urbe, unusquisque
in tabernacula sua: Joab autem reversus est Jerusalem ad
23 regem. Fuit ergò Joab super
omnem exercitum Israel: Banaias autem filius Joiadæ super Cerethæos & Phelethæos.
24 Aduram verò super tributa;
porrò Josaphat filius Ahilud,
25 à commentariis. Siva autem,
scriba; Sadoc verò & Abia-
26 thar, sacerdotes. Ira autem
Jairites erat sacerdos David.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθε
πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἰωὰβ, τοῦ
14 διῶξαι ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί. Καὶ
διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ
καὶ εἰς (†) Βεθμαχά· καὶ πάντες ἐν Χαῤῥὶ
καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν, καὶ ἦλθον κατόπισθεν
15 αὐτοῦ. Καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν
ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβὲλ (⸸) καὶ Φερμαχά·
καὶ ἐξέχεαν (ω) πρόσχωμα πρὸς τὴν
πόλιν, καὶ ἔστη ἐν τῷ προτειχίσματι. καὶ
πᾶς ὁ (α) λαὸς ὁ μετὰ Ἰωὰβ ἐνοοῦσαν κα-
16 ταβαλεῖν τὸ τεῖχος. Καὶ ἐβόησε γυνὴ
σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους, καὶ εἶπεν, (β) Ἀκούσατε
ἀκούσατε, εἴπατε δὴ (γ) πρὸς Ἰωὰβ,
Ἔγγισον ἕως ὧδε, καὶ λαλήσω πρὸς
17 αὐτόν. Καὶ (δ) προσήγγισε πρὸς αὐτήν.
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ σὺ εἶ Ἰωάβ; ὁ δὲ εἶπεν,
Ἐγώ. εἶπε δὲ αὐτῷ, Ἄκουσον τοὺς λόγους
τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ἀκούω
18 ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπε λέγουσα, Λόγον
ἐλάλησαν ἐν πρώτοις, λέγοντες, Ἠρωτημένος
(ε) ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν
Δὰν εἰ ἐξέλιπον ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ.
ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ,
19 καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον. Ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ
τῶν στηριγμάτων Ἰσραήλ· σὺ δὲ ζητεῖς
θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ἰσραήλ.
(ζ) ἱνατί καταποντίζεις κληρο-
20 νομίαν κυρίου; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ,
καὶ εἶπεν, (η) Ἵλεώς μοι ἵλεώς μοι, εἰ κα-
21 ταποντιῶ καὶ εἰ (θ) φθερῶ. Οὐχ (ι) οὕτως
ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραίμ,
Σαβεὲ υἱὸς Βοχορὶ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐπῆρε
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυίδ.
δότε αὐτόν μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι
ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ
πρὸς Ἰωὰβ, (κ) Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ (λ)
22 ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους. Καὶ
εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν,
καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν
τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. καὶ ἀφεῖλε τὴν
κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί· καὶ ἀφεῖλε
καὶ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ. καὶ ἐσάλπισεν
(μ) ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσπάρησαν
ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ
σκηνώματα αὐτοῦ. καὶ Ἰωὰβ ἀπέστρεψεν
23 εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ
(ν) ὁ Ἰωὰβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσραήλ·
καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ (ξ)
24 Χερεθὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· Καὶ Ἀδωνιρὰμ
ἐπὶ τοῦ φόρου· καὶ (ο) Ἰωσαφὰθ υἱὸς Ἀχιλοὺθ
25 ἀναμιμνήσκων· Καὶ (π) Σουσὰ γραμ-
26 ματεύς· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καί
γε Ἰρὰς ὁ (ρ) Ἰαρὶν ἦν ἱερεὺς τῷ
Δαυίδ.

Postquàm autem declinavit de 13
via, præteriit omnis vir Israel
post Joab, ad persequendum post
Sabee filium Bochori. Et trans- 14
iit in omnibus tribubus Israel
in Abel, & in Bethmacha, &
(i) omnes in Charri, & congregati
sunt, & venerunt post
eum. Et advenerunt, & obsederunt 15
super eum in Abel, & in
(k) Phermacha. Et effuderunt
aggerem erga civitatem: & stetit
in antemurali. Et omnis populus,
qui cum Joab, cogitaverunt
dejicere murum. Et clamavit 16
mulier sapiens de muro,
& dixit; Audite, audite. Dicite
nunc ad Joab, Appropinqua
usque huc: & loquar ad
eum. Et appropinquavit ad eam. 17
Et dixit mulier, Si tu es Joab?
At ille dixit, Ego. Dixit
autem ad eum, Audi verba
servæ tuæ. Et dixit Joab, Audio
equidem. Et dixit dicens; 18
Verbum locuti sunt in primis,
dicentes; (l) Interrogando interrogatus
est in Abel, & in
Dan, si defecerunt, quæ posuerunt
fideles Israel. Interrogantes
interrogabunt in Abel, & ita si
defecerunt. Ego sum pacifica de 19
firmamentis Israel. Tu autem
quæris mortificare civitatem, et
metropolim in Israel. Ut quid
demergis hæreditatē Domini? Et 20
respondit Joab, & dixit; Propitiꝰ
mihi, propitiꝰ mihi, si demergam,
et si corrumpā. Non sic verbum, 21
quia vir de monte Ephrem,
Sabee filius Bochori nomen ejus,
& elevavit manū suā super regē
David. Date eum mihi solū:
& abibo desuper civitate. Et
dixit mulier ad Joab; Ecce
caput ejꝰ jacietur ad te per murum.
Et intravit mulier ad universum 22
populum, & locuta est
ad universam civitatem in sapientia
sua. Et (m) abstulit caput
Sabee filii Bochori: & abstulit,
& jecit ad Joab. Et clanxit
in cornea: & dispersi sunt à
civitate (n) ab eo vir in tabernacula
sua. Et Joab revertit in
Hierusalem ad regem. Et Joab 23
(o) ad omnem virtutem Israel:
Et Banæas filius Jodae (p)
super Cherethi, & super Phelethi.
Et Adoniram super 24
tributum: & Josaphath filius
Achiluth (q) commonefaciens.
Et Susa scriba: & Sadoc, & 25
Abiathar sacerdotes. Et e- 26
tiam (r) Iras, qui Jarin, erat
sacerdos ipsi David.

MS. A. (†) Βηθμαχά· (⸸) ἐν Βηθμαχά· (ω) πρόσχωμα (α) λαὸς μετ' (β) Ἀκούσατε, εἴπατε (γ) πρὸς τὸν Ἰωὰβ, Ἔγγισον ὧδε, (δ) ἤγγισεν (ε) ἠρωτήθην (ζ) καὶ ἱνατί (η) Ἵλεως, ἵλεώς μοι, (θ) διαφθερῶ. (ι) οὗτος (κ) Ἰδοὺ κεφαλὴ (λ) ῥιφήσεται διὰ τοῦ (μ) ἐν τῇ κερατίνῃ, (ν) Ἰωὰβ (ξ) Χερεθθεὶ καὶ Φελεθθεί· (ο) Ἰωσαφὰτ (π) Ἰσουὰ (ρ) Ἰαειρεὶ ἦν ἱερεὺς τοῦ Δαυίδ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 כַּד אַפְנְיֵהּ מִן כַּבְשָׁא עֲבַר כָּל גַּבְרָא בָּתַר יוֹאָב לְמִרְדַּף בָּתַר שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וַעֲבַר
14 בְּכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְאָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל בֵּירִין וְאִתְכְּנִישׁוּ וַאֲתוֹ אַף אִנּוּן בַּתְרוֹהִי
15 ׃ וַאֲתוֹ וְצָרוּ עֲלוֹהִי בְּאָבֵל בֵּית מַעֲכָה וּצְבַרוּ מַלְיָתָא עַל קַרְתָּא וְאַקִּיפָהּ מַשְׁרְיָן וְכָל
16 עַמָּא דְּעִם יוֹאָב מִתְעַשְּׁתִין לְחַבָּלָא שׁוּרָא׃ וּקְרָת אִתְּתָא חַכִּימְתָא מִן קַרְתָּא שְׁמַעוּ
17 שְׁמַעוּ אִמְרוּ כְעַן לְיוֹאָב קְרַב עַד הָכָא וַאֲמַלֵּל עִמָּךְ׃ וּקְרֵיב לְוָתַהּ וַאֲמַרַת אִתְּתָא הַאַתְּ יוֹאָב
18 וַאֲמַר אֲנָא וַאֲמַרַת לֵיהּ שְׁמַע פִּתְגָּמֵי אַמְתָךְ וַאֲמַר שָׁמַע אֲנָא׃ וַאֲמַרַת לְמֵימַר אִדְּכַּר
כְּעַן מַה דִּכְתִיב בְּסִפְרָא אוֹרַיְתָא לְמִשְׁאַל בְּקַרְתָּא בְּקַדְמִין לְמֵימַר הַכְדֵין הֲוָה לָךְ לְמִשְׁאַל
19 בְּאָבֵל אִם מַשְׁלְמִין׃ אֲנַחְנָא שָׁלְמִין בְּהֵימָנוּתָא עִם יִשְׂרָאֵל דְּאַתְּ בָּעֵי לְחַבָּלָא קַרְוָא
20 דְּהִיא כְּרַךְ רַב וְאִמָּא בְּיִשְׂרָאֵל לְמָא תְקַלְקֵל אַחְסָנַת עַמָּא דַּייָ׃ וַאֲתֵיב יוֹאָב וַאֲמַר חַס
21 חַס לִי אִם אֲקַלְקֵל וְאִם אֲחַבֵּל׃ לָא כֵן פִּתְגָּמָא אֲרֵי גַּבְרָא מִטּוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם שֶׁבַע
בַּר בִּכְרִי שְׁמֵיהּ אֲרִים יְדֵיהּ בְּמַלְכָּא בְּדָוִד הַבוּ יָתֵיהּ בִּלְחוֹדֵיהּ וְאֵהָךְ מֵעַל קַרְתָּא
22 וַאֲמַרַת אִתְּתָא לְיוֹאָב הָא רֵישֵׁיהּ מִתְרְמֵי לָךְ מִן שׁוּרָא׃ וַאֲתַת אִתְּתָא לְוָת כָּל
עַמָּא בְּחוּכְמְתַהּ וּפְסַקוּ יַת רֵישׁ שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי וּרְמוֹ לְיוֹאָב וּתְקַע בְּשׁוֹפָרָא וְאִתְבַּדַּרוּ
23 מֵעַל קַרְתָּא גְּבַר לְקִרְוֹהִי וְיוֹאָב תָּב לִירוּשְׁלֶם לְוָת מַלְכָּא׃ וְיוֹאָב מְמַנָּא עַל כָּל
24 חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע עַל קַשָּׁתַיָּא וְעַל קַלָּעַיָּא׃ וַאֲדוֹרָם מְמַנָּא עַל מַסְּקֵי
25 מִסִּין וִיהוֹשָׁפָט בַּר אֲחִילוּד מְמַנָּא עַל דּוּכְרָנַיָּא׃ וּשְׁיָא סָפְרָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כַּהֲנַיָּא׃
26 וְאַף עִירָא יָאִירָאָה דְּמִתְּקוֹעַ הֲוָה רַב לְדָוִד׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Quando avertit illū ex strata, transivit omnis vir post Joab ad persequen- 13
dum post Sebagh filium Bichri. Et transivit per omnes tribus Israel 14
usque ad Abel & Beth-Maghacah, & omnia [*loca*] Berin: & congregati
sunt & venerunt etiam ipsi post illum. Et venerunt & coarctaverunt 15
illum in Abel & Beth-Maghacah, & acervarunt aggerem super urbem,
& obsederunt eam castra, & omnis populus qui erat cum Joab cogitabant
destruere murum. Et clamavit mulier sapiens ex urbe: Audite, 16
audite; dicite quæso ad Joab: Accede hucusque, & loquar tecum. Et ac- 17
cessit ad illam: & dixit mulier, Num tu Joab? & dixit, Ego sum: &
dixit illi, Audi verba ancillæ tuæ: & dixit, Audio ego. Et dixit dicendo: 18
Memento nunc id quod scriptum est in libro Legis, ut interrogarent in
urbe antiquitus dicendo, Itane sic fuit tibi ut quæreres in Abel, num
pacifici? Nos pacifici sumus in fidelitate cum Israel, & tu quæris dissipare 19
urbem quæ est ipsa munitio magna & mater in Israel: ut quid corrumpes
hæreditatē populi Domini? Et respondit Joab & dixit: Absit, absit à me ut 20
corrumpam & dissipem. Non sic res est: nam vir de monte domus Ephra- 21
im, Sebagh filius Bichri nomen ejus, levavit manum suam in regem David,
date illum solum, & abibo desuper urbem: & dixit mulier ad Joab,
Ecce caput ejus projicitur tibi de muro. Et venit mulier ad omnem po- 22
pulum in sapientia sua, & absciderunt caput Sebagh filii Bichri, & projecerūt
ad Joab: & clanxit in buccina, & dispersi sunt desuper urbē unusquisq;
in civitatē suā; & Joab rediit in Jerusalē ad regē. Et Joab præfectꝰ 23
erat super omnē exercitū Israel, & Benajah filiꝰ Jehojadagh super jacula-
tores & super fundibularios: Et *Adoram* præfectꝰ super allatores tribu- 24
torum, & Jehosaphat filius Ahhilud præfectus super monimenta. Et 25
Sia scriba: & Szadok & Abiathar sacerdotes. Et etiam Ghira *Jairites*, 26
qui erat ex Thecoagh, fuit princeps Davidi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܥܒܪܗ ܡܢ ܫܒܝܠܐ܂ ܥܒܪ ܟܠܢܫ ܒܬܪܗ ܕܝܘܐܒ܂ ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܫܡܘܥ ܒܪ 13
ܒܟܪܝ܂ ܠܡܪܕܦ ܒܬܪܗ܂ * ܘܥܒܪܘ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܠܐܒܠ ܘܠܒܝܬ 14
ܡܥܟܐ܂ ܘܟܠܗ ܩܘܪܝܐ܂ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ܂ * ܘܐܬܘ ܘܟܪܟܘܗܝ ܒܐܒܠ ܘܒܒܝܬ ܡܥܟܐ܂ 15
ܘܐܫܦܟܘ ܣܘܟܬܐ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ܂ ܘܩܡܬ ܒܩܘܒܠܐ܂ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡ ܝܘܐܒ܂ ܡܚܒܠܝܢ
ܗܘܘ ܠܡܪܡܝܘ ܫܘܪܐ܂ * ܘܩܪܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܚܟܝܡܬܐ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ܂ ܘܐܡܪܐ܂ ܫܡܥܘ 16
ܫܡܥܘ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܝܘܐܒ܂ ܩܪܘܒ ܠܗܪܟܐ܂ ܘܐܡܠܠ ܥܡܟ܂ * ܘܩܪܒ ܠܘܬܗ܂ ܘܐܡܪܐ ܠܗ܂ ܐܢܬ 17
ܗܘ ܝܘܐܒ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܐܢܐ ܗܘ܂ ܐܡܪܐ ܠܗ܂ ܫܡܥ ܡܠܝ ܐܡܬܟ܂ ܐܡܪ܂ ܫܡܥ ܐܢܐ܂
* ܐܡܪܐ ܐܢܬܬܐ܂ ܡܐܡܪ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܝܡ܂ ܕܡܫܐܠܘ ܫܐܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܒܝܐ 18
ܘܗܝܕܝܢ ܡܚܪܒܝܢ ܗܘܘ܂ * ܐܢܐ ܦܪܥܐ ܫܘܠܡܐ ܐܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܕܬܩܛܘܠ ܐܢܬ ܛܠܝܐ 19
ܥܡ ܐܡܗ ܒܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܬܛܒܥ ܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܥܢܐ ܝܘܐܒ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܚܣ 20
ܠܝ܂ ܠܐ ܐܛܒܥ܂ ܘܠܐ ܐܚܪܒ܂ * ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ܂ ܐܠܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ܂ ܫܡܗ 21
ܫܡܘܥ ܒܪ ܒܟܪܝ܂ ܐܘܫܛ ܐܝܕܗ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ ܘܗܒܘܗܝ ܠܝ ܠܚܘܕܘܗܝ܂ ܘܐܙܠ
ܠܝ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ܂ ܐܡܪܐ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܠܝܘܐܒ܂ ܗܐ ܪܫܗ ܢܫܬܕܐ ܠܟ ܡܢ ܫܘܪܐ܂ * ܘܐܙܠܬ 22
ܐܢܬܬܐ ܠܘܬ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܚܟܡܬܗ܂ ܘܦܣܩܘ ܪܫܗ ܕܫܡܘܥ ܒܪ ܒܟܪܝ܂ ܘܫܕܘܗܝ
ܠܝܘܐܒ܂ ܘܩܪܐ ܝܘܐܒ ܒܩܪܢܐ܂ ܘܦܪܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ܂
ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ * ܘܝܘܐܒ܂ ܥܠ ܟܠܗ ܚܝܠܐ ܗܘܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ 23
ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ܂ ܥܠ ܚܐܪܐ ܘܥܠ ܦܠܚܐ܂ * ܘܐܕܘܪܡ܂ ܥܠ ܡܟܣܐ܂ ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ 24
ܐܚܝܠܘܕ܂ ܡܥܗܕܢܐ܂ * ܣܪܝܐ ܣܦܪܐ܂ ܘܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ܂ ܟܗܢܐ܂ * ܘܐܦ ܥܝܪܐ ܕܡܢ ܝܬܝܪ 25 26
ܗܘܐ ܟܗܢܐ ܠܕܘܝܕ܂

Et cùm traxiſſet eum à via, tranſivit quiſque 13
poſt Joabum, & inſecutus eſt Samuam filium Bechri ad procedendum in eum. Et 14
tranſountes per omnes tribus Iſraelis, per
Abel, Beth-maacha, perque omnes civitates,
inſecuti ſunt eum: Tum demum obſederunt 15
eum in Abel & in Beth-maacha, poſitiſque
adverſus civitatem inſidiis manſit obſeſſa, &
univerſus populus qui erat cum Joabo, contendebant murum dejicere. Clamans au- 16
tem mulier quædam ſapiens è muro civitatis,
ait; Audite, audite, & dicite Joabo, Accede
huc ut alloquar te. Cui, quum acceſſiſſet ad 17
eam, dixit, Tune es Joab? Reſpondit illi,
Ego ſum. Dixit ad eum, Audi verba ancillæ tuæ. Reſpondit, Audio. Dixit mulier, 18
Dicto ferebatur antiquitùs quòd ſedulò
conſulebant prophetas, ac tum vaſtabant.
Mihine ſolvendæ ſunt pœnæ pro Iſraele, ut 19
velis interficere puerum cum matre ſua in
Iſraele, & obruere hæreditatem Domini?
Reſpondens Joab dixit illi, Abſit *procul* à 20
me: nec obruam, nec vaſtabo. Non ita ſe 21
res habet, ſed homo quidam de monte Aphrem, cujus nomen eſt Samua, filius Bechri,
extendit manus contra regem Davidem;
hunc unum date mihi, & abſcedam à civitate. Dixit mulier ad Joab, Mox projicietur
ad te caput ejus per murum. Et adiens mu- 22
lier illa univerſum populum cum prudentia
ſua, *egit* ut amputârint caput Samua filii
Bechri, & projecerint illud ad Joabum.
Tum buccinâ canente Joabo, receſſerunt à
civitate & receperunt ſe quiſque in tentorium ſuum, reverſuſque eſt Joab in Jeruſalem ad regem Davidem. Joab autem præ- 23
erat toti militiæ Iſraeliticæ: Benaja verò
filius Jojadæ, nobilibus & militibus. Adoniram, vectigalibus: Joſaphat filius Ahilud 24
erat à memoria: Sarja, ſcriba: Sadoc & 25
Abithar, ſacerdotes. Et Aza etiam Jathirites erat ſacerdos Davidis. 26

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما جن عن الطريق جاز الاجناد وتبعوا يواب * وانطلقوا في طلب ساموع بن جاري • 13
* وطلبوه في جميع قبايل بني اسرايل * وطلبوه في ءابل وبيت معكا * وجميع القرى * ولم يزالوا 14 15
يفحصوا عنه ويطلبوه حتي وجدوه في ءابل بيت معكا * واحاطوا بها * وكمنوا على القرية * وحاصروها •
وصاروا اهلها في ضيق شديد * وكان جميع الذين مع يواب من المقاتلة يعالجون السور
ويهدمونه * فنادت امراءة حكيمة من فوق السور وقالت * اسمعوا اسمعوا وقولوا ليواب * ادن ههنا 16
حتي اقول لك * فدنا منها * فقالت انت يواب * فقال لها انا يواب * قالت له اسمع كلام ءامتك * قال 17
تكلمي فاني اسمعك * قالت له * قد كان الناس يقولون قبل اليوم * ان الذين يريدون ان 18
يهلكوا قوما * يساءلون بالانبياء هل يستحقون ذلك ثم يفعلون * ايلزمني العقاب عن جميع 19
بني اسرايل * فيما يقضي الذي يريد ان يقتل الطفل والدته بين بني اسرايل * لا تفسد ميراث
الرب * ولا تقتل من لم يجب عليه القتل * فرد عليها يواب قايلا * حاشا لله ان افعل ذلك * ولا 20
افسد ولا اهلك * ليس الامر كما تظنين * ولكن عندكم رجلا من جبل افرام اسمه ساموع بن 21
جاري * عصي على الملك * واراد ان يمد يده الي ما لا يقوي به من امر الملك * ادفعوه الي
وحده وانا منصرف عنكم * قالت المراءة ليواب الان نرمي لك براسه من فوق السور * وانطلقت 22
المراءة الي جميع اهل القرية بحكمتها * وقالت لهم ذلك * فاجتمعوا وضربوا عنق ساموع بن جاري *
ورموا راسه من فوق السور الي يواب * فنفخ يواب في القرن * وتنحت الاجناد عن القرية * وانصرف
كل امرء الي بيته * ورجع يواب الي اورشليم الي الملك * وكان يواب على جميع اجناد بني اسرايل * 23
وحربة الملك معه * وكان بنايا بن يوياداع على الاحرار والخدم * وادونيرام علي الخراج * ويوسافاط 24
بن احيلود مذكرا للملك * صاحب مؤامرته * وساريا كاتب الملك * وصادوق وابيثار حبرين * وعانا 25 26
الذي من يايير ايضا صار حبرا *

Cúmq; traxiſſet eum à via, progreſſi ſunt 13
milites, & Joabum ſecuti abierunt quæſitũ Samuam filium Gari. Quæſierunt 14
autem illũ in omnibus tribubus Iſraelitarum, & quæſierunt eum in Abel, & in
Beth-maacha, & in omnibus civitatibus: Et non deſtiterunt ab eo explorando 15
& inquirendo, donec invenirent eum in
Abel Bethmaachæ. Igitur obſederunt eũ,
& poſitis circum urbem inſidiis cinxerunt
eã aggeribus, ita ut cives ejus in ſummã
redacti eſſent miſeriam: omnes præterea
bellatores qui erant cum Joabo, murum
perurgebant, ac deſtruebant. Inclamans 16
autem mulier quædam ſapiens ab altis
mœnibus, ait; Audite, audite, & dicite
Joabo, Accedas huc ut alloquar te. Cui 17
ad ſe accedenti dixit, Túne es Joab? Reſpondit illi, Ego ſum Joab. Ait ad eũ, Audi verba ancillæ tuæ. Reſpondit, Loquere;
nam audio te. Dixit ei, Aiebant homines 18
anteactis diebus quòd qui gentem aliquam
perdere volebant, ſciſcitabantur à prophetis an id mererentur, ac tum executioni mandabant. Num debentur mihi pœnæ 19
pro omnibus Iſraelitis, eo ſententiã ferente qui perimere vult infantem cum genitrice ſua inter Iſraelitas? ne evertas hæreditatem Domini, néve interficias eũ qui
necem haud meretur. Reſpondit illi Joab 20
dicens, Haud faxit Deus ut id agam:
neq; evertã, neq; perdã. Non ita ſe res 21
habet ut exiſtimas, ſed virũ habetis apud
vos de monte Aphrem, nomine Samuam
filiũ Gari, qui rebellavit adverſùs regem,
& manũ ſuam extendere voluit ad negotiũ regiũ cui eſt impar; ipſũ ſolũ mihi
tradite, & abſcedã à vobis. Dixit mulier
illa Joabo, Mox dejiciemus ad te caput
ejus è muro. Et adiens mulier cives omnes 22
cũ ſapientia ſua, retulit hoc eis: qui congregati amputârunt cervicem Samuæ filii
Gari, & dejecerunt caput ejus è muro ad
Joabum. Tũ buccinã clangente Joabo,
amoverunt ſe milites ab urbe, recepitq; ſe
quiſq; domũ ſuã: Joab autem reverſus
eſt Jeruſalem ad regem. Cæterùm Joab 23
præerat omnibus militibus filiorũ Iſrael,
& lanceam regis ipſe portabat: Banaja
filius Jojadaa præerat nobilibus & famulis: Adoniram præerat vectigalibus: 24
Joſaphat filius Achilud erat à commentariis regis, à conſiliis ejus: Saria, ſcriba 25
regis: Sadoc autem, & Abithar, ſacerdotes: Et Aza qui erat ex Jair, factus 26
eſt etiam ſacerdos.

שמואל ב: כא

CAP. XXI. כא

poſt anno ,annis tribus David diebus in fames fuit Et
1 וַיְהִי רָעָב בִּימֵי דָוִד שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי
dixit & *: Domini facies* David requiſivit Et .annum
שָׁנָה וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־פְּנֵי יְהוָה ∘ וַיֹּאמֶר
quòd *ſuper ,ſanguinum domum ad* & ,Saul *Ad* : DOMINUS
יְהוָה אֶל־שָׁאוּל וְאֶל־בֵּית הַדָּמִים עַל־אֲשֶׁר־
, Ghibhonitas *ad* rex vocavit Et .Ghibhonitas interfecit
2 הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים
, *ipſi* Iſrael filiis de non Ghibhonitæ Et : eos ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
: eis juraverunt Iſrael filii & ,Emoræorum *reſiduo de quin*
כִּי אִם־מִיֶּתֶר הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם
.Jehudah & , Iſrael *filiis ipſum zelando in* ,eos percutere Saul quæſivit &
וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכֹּתָם בְּקַנֹּאתוֹ לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃
, vobis faciam Quid : Ghibhonitas ad David Dixitque
3 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַגִּבְעֹנִים מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם
? DOMINI hæreditati *benedicite &* , expiabo quo *in* &
וּבַמָּה אֲכַפֵּר וּבָרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃
cum *aurum & argentum* nobis Non ; Ghibhonitæ ei Dixeruntque
4 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לִי כֶּסֶף וְזָהָב עִם־
interficere virum nobis non & , ejus *domo* cum & , Saul
שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית
.vobis faciam , *dicentes vos Quod* : dixit Et .Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מָה־אַתֶּם אֹמְרִים אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃
cogitavit qui & ,nos conſumpſit qui , *Viri* : regem ad Dixeruntque
5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דִּמָּה־
nobis Dentur : Iſrael termino omni in *ſtando à diſperderemur nos in*
6 לָנוּ נִשְׁמַדְנוּ מֵהִתְיַצֵּב בְּכָל־גְּבֻל יִשְׂרָאֵל׃ יֻנְּתַן־לָנוּ
Ghibhah in Domino eos *ſtrangulabimus* &,ejus filiis è viri ſeptem
שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַת
pepercit Et .dabo Ego ;rex Dixitque .Domini electi Saul
7 שָׁאוּל בְּחִיר יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ וַיַּחְמֹל
ſuper , Saul filii , Jonathan filio Mephiboſeth *ſuper* rex
הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עַל־
Jonathan inter & ,David inter ,eos inter quod Domini juſjurandum
שְׁבֻעַת יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינֹתָם בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן
filiæ Riſpah filios duos rex tulit Et .Saul filium
8 בֶּן־שָׁאוּל׃ וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְּנֵי רִצְפָּה בַת־
; Mephiboſeth & ,Armoni ,Saul ipſi peperit quos , Ajah
אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִבֹשֶׁת
peperit quos , Saul filiæ Michal filios quinque &
וְאֶת־חֲמֵשֶׁת בְּנֵי מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה
manu in eos dedit Et .Mecholatitæ Barzillai filio Hadriel ipſi
9 לְעַדְרִיאֵל בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃ וַיִּתְּנֵם בְּיַד
ceciderunt & ,*Domini facies ad* monte in eos *ſtrangulaverunt* & ,Ghibhonitarum
הַגִּבְעֹנִים וַיֹּקִיעֻם בָּהָר לִפְנֵי יְהוָה וַיִּפְּלוּ
primis in meſſis diebus in fuerunt occiſi ipſi & :pariter hi ſeptem
שְׁבַעְתָּיִם יָחַד וְהֵם הֻמְתוּ בִּימֵי קָצִיר בָּרִאשֹׁנִים
,ſaccum Ajah filia Riſpah tulit Et .*hordeorum* meſſis principio in
10 תְּחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃ וַתִּקַּח רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֶת־הַשַּׂק
ſtillaret donec ,meſſis principio à petram *ad* ſibi eum extendit &
וַתַּטֵּהוּ לָהּ אֶל־הַצּוּר מִתְּחִלַּת קָצִיר עַד נִתַּךְ־
cœlorum *volucrem dedit* non & : cœlis è eos ſuper aqua
מַיִם עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־נָתְנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם
.nocte agri beſtiam *&* , die eos ſuper requieſcere
לָנוּחַ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לָיְלָה׃
Ajah filia Riſpah fecerat quod David eſt nunciatum Et
11 וַיֻּגַּד לְדָוִד אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה רִצְפָּה בַת־אַיָּה
.Saul *pellex*
פִּלֶגֶשׁ שָׁאוּל׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXI.

1 FActa eſt quoque fames in diebus David tribus annis jugiter : & conſuluit David oraculum Domini. Dixítque Dominus ; Propter Saul, & domum ejus ſanguinum, quia 2 occîdit Gabaonitas. Vocatis ergò Gabaonitis, rex dixit ad eos. (Porrò Gabaonitæ non erant de filiis Iſrael, ſed reliquiæ Amorrhæorum : filii quippe Iſrael juraverant eis, & voluit Saul percutere eos zelo, quaſi pro filiis Iſrael & 3 Juda.) Dixit ergò David ad Gabaonitas, Quid faciam vobis ? & quod erit veſtri piaculum, ut benedicatis hære4ditati Domini ? Dixerúntque ei Gabaonitæ; Non eſt nobis ſuper argento & auro quæſtio, ſed contra Saul, & contra domum ejus : neque volumus ut interficiatur homo de Iſrael. 5 Ad quos rex ait, Quid ergò vultis ut faciam vobis? Qui dixerunt regi ; Virum, qui attrivit nos & oppreſſit iniquè, ita delere debemus, ut ne unus quidem reſiduus ſit de ſtirpe ejus in cunctis finibus 6 Iſrael. Dentur nobis ſeptem viri de filiis ejus, ut crucifigamus eos Domino in Gabaa Saul, quondam electi Domini. Et ait rex, Ego da7bo. Pepercítque rex Miphiboſeth filio Jonathæ filii Saul, propter juſjurandum Domini, quod fuerat inter David & inter Jonathan filium Saul. 8 Tulit itaque rex duos filios Reſpha filiæ Aia, quos peperit Sauli, Armoni, & Miphiboſeth : & quinque filios Michol filiæ Saul, quos genuerat Hadrieli filio Berzel9lai, qui fuit de Molathi, Et dedit eos in manus Gabaonitarum : qui crucifixerunt eos in monte coram Domino : & ceciderunt hi ſeptem, ſimul occiſi in diebus meſſis primis, incipiente meſſione hordei. 10 Tollens autem Reſpha filia Aia cilicium, ſubſtravit ſibi ſupra petram, ab initio meſſis, donec ſtillaret aqua ſuper eos de cœlo : & non dimiſit aves lacerare eos per diem, neque 11 beſtias per noctem. Et nuntiata ſunt David quæ fecerat Reſpha, filia Aia, concubina Saul.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κά.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς (α) ὁ ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ. ϗ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον (β) κυρίου. ϗ εἶπε κύριος, Ἐπὶ Σαοὺλ ϗ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ (γ) ἀδικία ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ, περὶ οὗ ἐθανάτωσε τοὺς Γαβαωνί2τας. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, ϗ εἶπε πρὸς αὐτούς· ϗ οἱ Γαβαωνῖται (δ) οὐχ υἱοὶ Ἰσραήλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ (ε) ἐλλείμματος τοῦ Ἀμορραίου, ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς, ϗ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι (ζ) αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶ3σαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας, Τί ποιήσω ὑμῖν, ϗ ἐν τίνι (η) ἐξιλάσωμαι, ϗ εὐ4λογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου ; Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται, Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον (θ) ἢ χρυσίον μετὰ Σαοὺλ ϗ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι 5 ἐν Ἰσραήλ. Καὶ (ι) εἶπε, Τί ὑμεῖς λέγετε, ϗ ποιήσω ὑμῖν ; ϗ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα, Ὁ (κ) ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς ϗ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελογίσατο (λ) ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτὸν, τοῦ μὴ ἑστά6ναι αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. (μ) Δότω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ (ν) ἐν τῷ Γαβαὼν Σαοὺλ (ξ) ἐκλεκτοὺς κυρίου. ϗ εἶπεν ὁ 7 βασιλεύς, Ἐγὼ δώσω. Καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ διὰ τὸν ὅρκον κυρίου τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, ϗ ἀναμέσον Δαυὶδ, ϗ ἀναμέσον Ἰω8νάθαν υἱοῦ Σαούλ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς (ο) Ῥεσφὰ θυγατρὸς Ἀϊὰ, οὓς ἔτεκε τῷ Σαοὺλ, τὸν (π) Ἑρμωνοὶ ϗ τὸν Μεμφιβοσθὲ, ϗ τοὺς πέντε (ρ) υἱοὺς τῆς Μιχὸλ θυγατρὸς Σαοὺλ, οὓς ἔτεκε τῷ (σ) Ἐσδριὴλ 9 υἱῷ Βερζελλὶ τῷ (τ) Μωουλαθί· Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, ϗ (υ) ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει (φ) ἔναντι κυρίου· ϗ ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό· ϗ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν (χ) πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ 10 κριθῶν. Καὶ ἔλαβε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊὰ τὸν σάκκον, ϗ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἕως (ψ) ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ϗ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, ϗ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυ11κτός. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐποίησε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊὰ παλλακὴ Σαούλ. ϗ ἐξελύθησαν, ϗ κατέλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.

CAP. XXI.

ET facta eſt fames in diebus David tres annos, & annus contiguus anno. 1 *Et quæſivit David faciem (a) Domini. Et dixit dominus ; Super Saul, & ſuper domum ejus injuſtitia in (b) morte ſanguinum ejus, pro eo quòd morti tradidit Gabaonitas. Et* 2 *vocavit rex David Gabaonitas, & dixit ad eos. (Et Gabaonitæ non filii Iſrael ſunt : quia tantùm ex (c) reliquiis Amorrhæi: & filii Iſrael juraverant eis : & quæſivit Saul percutere eos, cùm ipſe zelaret filios Iſrael & Juda.) Et dixit David* 3 *ad Gabaonitas ; Quid faciam vobis, & in quo depropitiabor, & benedicetis hæreditatem Domini ? Et dixerunt ei Gabaonitæ ;* 4 *Non eſt nobis argentum, vel aurum cum Saul, & cum domo ejus: & non eſt (d) nobis vir ad interficiendum in Iſrael. Et dixit ; Quid vos dicitis, &* 5 *faciam vobis ? Et dixerunt ad regem ; Vir, qui (e) conſummavit ſuper nos, & perſequutus eſt nos, qui malè cogitavit exterminare nos, deleamus eum : ut (f) non ſtet ipſe in omni termino Iſrael. (g) Det nobis ſeptem* 6 *viros de filiis ejus, & Soli (h) exponamus eos Domino in (i) Gabaon Saul (k) electos Domini. Et dixit rex, Ego dabo. Et pepercit rex ſuper Memphiboſthe* 7 *filium Jonathan filii Saul propter juramentum Domini, quod inter eos, & (l) inter David, & inter Jonathan filiū Saul. Et cepit rex duos filios* 8 *Reſphæ filiæ Aia, quos peperit ipſi Saul, Hermoni, & Memphiboſthe, & quinque filios Michol filiæ Saul, quos peperit ipſi Eſdriel filio Berzelli Moülathitæ. Et dedit eos in manu Gabaonitarum :* 9 *& Soli (m) expoſuerunt eos in monte ante Dominum. Et ceciderunt ſeptem iſti in idipſum. Et ipſi verò interfecti ſunt in diebus meſſis, in primis, in principio meſſis hordeorum. Et* 10 *ſumpſit Rheſpha filia Aia ſaccum : & (n) defixit ſibi ad petram, in principio meſſis hordeorum, quoadusque ſtillavit ſuper eos aqua de cœlo : & non dedit volatilia cœli requieſcere ſuper eos die, & beſtias agri nocte. Et nuntiatum eſt Da-* 11 *vid, quæcunque fecit Rheſpha filia Aia concubina Saul. (o) Et reſoluti ſunt, & cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus Gigantum.*

MS. A. (α) ἐχόμενος (β) τοῦ κυρίου. (γ) ἀδικία διὰ τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων, περὶ (δ) οὐχὶ (ε) λίμματος Ἀμορραίου, (ζ) αὐτὸν (η) ἐξιλάσομαι, (θ) καὶ χρυσίον (ι) εἶπεν αὐτοῖς, Τί (κ) ἀνὴρ συνετέλεσεν (λ) ἐξολεθρεῦσαι (μ) Δότε ἡμῖν (ν) ἐν Γαβαὼν (ξ) * ἐκλεκτὸς κυρίου. (ο) Ῥεφφὰθ (π) Ἑρμωνιεὶ (ρ) υἱοὺς Μελχὸλ (σ) Ἐσδρὶ υἱῷ (τ) Μοουλαθείτῃ (υ) * ἐξιλίασαν (φ) ἐναντίον (χ) πρώτοις, ἀρχῇ (ψ) ἔσταξεν ὕδωρ ἐπ' αὐτοὺς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כא

1 וַהֲוָה כַפְנָא בְּיוֹמֵי דָוִד תְּלָת שְׁנִין שַׁתָּא בָּתַר שַׁתָּא וּבְעָא דָוִד רַחֲמִין קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ
2 עַל שָׁאוּל וְעַל בֵּית חַיָּבֵי קְטוֹל עַל דִּקְטַל יָת גִּבְעוֹנָאֵי : וּקְרָא מַלְכָּא לְגִבְעוֹנָאֵי וַאֲמַר לְהוֹן
וְגִבְעוֹנָאֵי לָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן אֱלָהֵן מִשְּׁאַר אֱמוֹרָאֵי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קַיִּמוּ לְהוֹן וּבְעָא
3 שָׁאוּל לְקַטָּלוּתְהוֹן בְּדִקְנֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה : וַאֲמַר דָּוִד לְגִבְעוֹנָאֵי מָה אַעְבֵּד לְכוֹן
4 וּבְמָה אֶתְכַּפַּר וּבָרִיכוּ יָת אַחְסָנַת עַמָּא דַייָ : וַאֲמַרוּ לֵיהּ גִּבְעוֹנָאֵי לֵית אֲנַחְנָא צְרִיכִין
לְמִסַּב כְּסַף וּדְהַב מִן שָׁאוּל וּמִן בֵּיתֵיהּ וְאַף לָא אֱנָשׁ לְמִקְטַל בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר מָה אַתּוּן
5 אָמְרִין אַעְבֵּיד לְכוֹן : וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא גַּבְרָא דְשֵׁיצְיָנָא וּדְחַשֵּׁיב לָנָא אִשְׁתֵּיצֵינָא מִלְּמֵדַר
6 בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל : יִתְיַהֲבוּן לָנָא שַׁבְעָא גַבְרִין מִבְּנוֹהִי וְנִצְלְבִנּוּן קֳדָם יְיָ
7 בְּגִבְעֲתָא דְשָׁאוּל בְּחִירָא דַייָ וַאֲמַר מַלְכָּא אֲנָא אֶתֵּן : וְחָס מַלְכָּא עַל מְפִיבֹשֶׁת בַּר
8 יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל עַל שְׁבוּעֲתָא דַייָ דְּבֵינֵיהוֹן בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל : וּנְסֵיב מַלְכָּא
יָת תְּרֵין בְּנֵי רִצְפָּה בַת אַיָּה דִּילֵידַת לְשָׁאוּל יָת אַרְמֹנִי וְיָת מְפִיבֹשֶׁת וְיָת חַמְשַׁת בְּנֵי
9 מֵרַב דְּרַבִּיאַת מִיכַל בַּת שָׁאוּל דִּילֵידַת לְעַדְרִיאֵל בַּר בַּרְזִלַּי דִּמְּחוֹלוֹת : וּמַסְרִנּוּן
בִּידָא דְגִבְעוֹנָאֵי וְצַלְבוּנוּן בְּטוּרָא קֳדָם יְיָ וּנְפַלוּ שַׁבְעֲתְהוֹן כַּחֲדָא וְאִנּוּן אִתְקְטַלוּ בְּיוֹמֵי
10 חֲצָדָא בְּקַדְמָאִין בְּשֵׁרוּיוּת חֲצַד סְעוֹרִין : וּנְסֵיבַת רִצְפָּה בַת אַיָּה יָת סַקָּא וּפְרַסְתֵּיהּ
11 לַהּ עַל טִנָּרָא מִשֵּׁרוּיוּת חֲצָדָא עַד דִּנְחָתַת מִטְרָא עֲלֵיהוֹן מִן שְׁמַיָּא וְלָא שַׁבְקַת עוֹפָא
דִשְׁמַיָּא לְמְנַח עֲלֵיהוֹן בִּימָמָא וְיָת חֵיוַת בָּרָא בְּלֵילְיָא : וְאִתְחַוָּא לְדָוִד יָת דַּעֲבַדַת
רִצְפָּה בַת אַיָּה לְחֵינַתָּא דְשָׁאוּל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP.XXI.

ET fuit fames in diebus David tribus annis anno poſt annum, & exo- 1 ravit David miſericordias ab-ante Dominū : & dixit Dominus, Propter Saul & propter domum reorum mortis, eò quod occidit Gibghonæos. Et vocavit rex Gibghonæos, & dixit illis : Et Gibghonæi non de filiis 2 Iſrael erant, ſed ex reliquiis Emoræi ; & filii Iſrael juraverant illis : & quæſivit Saul occidere illos dum zelaret pro filiis Iſrael & Jehudah. Et dixit David Gibghonæis: Quid faciam vobis, & in quo expiabo ut be- 3 nedicatis hæreditati populi Domini ? Et dixerunt illi Gibghonæi : Non 4 nos *indigentes accipere* argentum & aurum à Saul & à domo ejus, neque etiam hominem *occidere* in Iſrael , & dixit : Quod vos dixeritis faciā vobis. Et dixerunt regi : Vir eſt qui excìdit nos & qui cogitavit adver- 5 ſum nos : exciſi ſumus ut non habitemus in omni termino terræ Iſrael. Dentur nobis ſeptem viri de filiis ejus , & ſuſpendemus illos ante Do- 6 minum in Gibghatha Saulis electi Domini : & dixit Rex, Ego dabo. Et pepercit rex ſuper Mephiboſeth filio Jehonathan filii Saul , propter 7 juramentum Domini quod fuit inter ipſos inter David & inter Jehonathan filium Saul. Et accepit rex duos filios Riſzpah filiæ Ajah quos pe- 8 pererat Sauli, Armoni, & Mephiboſeth & quinque filios Merab, quos educaverat Michal filia Saul, quos pepererat Ghadrieli filio Barzilai qui 9 erat de Mehholath. Et dedit illos in manu Gibghonæorum, & ſuſpenderunt illos in monte ante Dominum, & ceciderunt ſeptem illi pariter : & illi occiſi ſunt in diebus meſſis in primis diebus, in initio meſſis ordeo- 10 rum. Et accepit Riſzpah filia Ajah ſaccū & extendit eum ſibi ſuper petrā ab initio meſſis, quouſque deſcendit pluvia ſuper illos de cœlo: & non ſi- 11 vit avem cœli quieſcere ſuper illos in die, & feras agri in nocte. Et indicatum eſt David quod fecerat Riſzpah filia Ajah concubina Saul.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

1 * ܘܗܘܐ ܟܦܢܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܫܢܬܐ ܒܬܪ ܫܢܬܐ. ܘܒܥܐ ܕܘܝܕ ܡܢ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܫܐܘܠ. ܘܡܛܠ ܒܝܬܐ ܕܕܡܐ. ܥܠ ܕܩܛܠ ܠܓܒܥܘܢܝܐ.
2 * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܠܓܒܥܘܢܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܘܓܒܥܘܢܝܐ ܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
ܐܠܐ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܝܡܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܥܐ ܫܐܘܠ ܕܢܩܛܠ ܐܢܘܢ.
ܟܕ ܛܢ ܕܢܚܛܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܘܠܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܥܘܢܝܐ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ
3 ܠܟܘܢ. ܘܒܡܢܐ ܐܚܣܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܬܒܪܟܘܢ ܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܥܘܢܝܐ. ܠܐ ܗܘܐ
4 ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ ܚܝܒ ܗܘܐ ܠܢ ܫܐܘܠ ܘܒܝܬܗ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܕܢܩܛܘܠ ܒܐܝܣܪܝܠ.
ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܘܡܢܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܥܒܕ ܠܟܘܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܓܒܪܐ ܕܐܘܒܕܢ
5 ܘܕܐܬܚܫܒ ܕܢܫܝܨܢ. ܕܠܐ ܢܩܘܡ ܬܚܘܡܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܢܬܝܗܒܘܢ ܠܢ ܫܒܥܐ ܓܒܪܝܢ
6 ܡܢ ܒܢܘܗܝ. ܘܢܙܩܘܦ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܪܡܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
ܐܢܐ ܐܬܠ. * ܘܚܣ ܡܠܟܐ ܥܠ ܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ
7 ܕܡܪܝܐ ܕܗܘܬ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܒܝܢ ܕܘܝܕ ܘܒܝܢ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. * ܘܕܒܪ ܡܠܟܐ ܠܬܪܝܢ ܒܢܝܗ
8 ܕܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ ܕܝܠܕܬ ܠܫܐܘܠ. ܠܐܪܡܘܢܝ ܘܠܡܦܝܒܘܫܬ. ܘܠܚܡܫܐ ܒܢܝ ܢܕܒ ܒܪܬ ܫܐܘܠ.
ܕܝܠܕܬ ܠܥܕܪܝܐܝܠ ܒܪ ܒܪܙܠܝ ܕܡܢ ܡܚܘܠܐ. * ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܠܓܒܥܘܢܝܐ. ܘܙܩܦܘ
9 ܐܢܘܢ ܒܛܘܪܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܦܠܘ ܫܒܥܬܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܗܢܘܢ ܐܬܩܛܠܘ ܒܝܘܡܬܐ
10 ܩܕܡܝܐ ܕܚܨܕܐ. ܒܫܘܪܝ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ. * ܘܢܣܒܬ ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ. ܣܩܐ. ܘܦܪܣܬܗ ܠܗ ܥܠ
ܫܘܥܐ ܡܢ ܪܫ ܚܨܕܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܚܬܘ ܥܠܝܗܘܢ ܡܝܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܠܦܪܚܬܐ
11 ܕܫܡܝܐ. ܕܢܫܪܝܢ ܥܠܝܗܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܘܠܐ ܠܚܝܘܬܐ ܕܕܒܪܐ. ܒܠܠܝܐ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܕܘܝܕ
ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ ܦܠܓܘܬܗ ܕܫܐܘܠ.

CAP.XXI.

OBortâ autem fame temporibus Davidis tres annos continuos, conſuluit David Dominum. Dixitque Dominus, Propter Saulē, & propter domum illam ſanguinariam *id permiſi*; eò quòd interfecerit Gabaonitas. 1

Quapropter accerſitis rex Gabaonitis, ait illis (Gabaonitæ autem non ex filiis Iſraelis, ſed è reſiduo Amorræorum erant: & *licèt* Iſraelitæ juràſſent eis, voluit tamen Saul interficere eos, zelo quodam permotus inducendi Iſraelem & filios Judæ in peccatum.) 2

Ait inquam David Gabaonitis, Quid faciam vobis, & quâ re expiabo vos, ut benedicatis hæreditati Dñi? 3

Dicunt ei Gabaonitæ, Nec aurū quidē, nec argentū debebat nobis Saul & familia ipſi⁹, nec agitur nobis de interficiendo *quoquam* in Iſraele. Ait illis, Quid ergò dicitis, ut faciā vobis? 4

Dicunt regi, Ut viro illi qui nos perdidit, quique nos extinguere molitus eſt, nullus reſtet terminus in Iſraele. 5

Dent nobis ſeptem homines è filiis ejus ut immolemus eos coram Domino in colle Saulis. Dixit ad eos rex David, Ego dabo. 6

Parcens itaque rex Mephibſatho filio Jonathanis filii Saulis propter juramentum Domini, quod interceſſerat inter eos, *nempe* inter Davidem & Jonathanem filium Saulis; 7

Tulit rex duos filios Reſphæ filiæ Anæ, quos pepererat Sauli, *videlicet* Armoni & Mephibſathum, & quinque filios Nadab filiæ Saulis, quos genuerat Azraeli filio Barzali qui erat ex Mehola; 8

Et tradidit eos Gabaonitis, qui immolaverunt eos in monte coram Domino: ſic occubuerunt ſeptem illi pariter: hi autem occiſi fuerunt primis diebus meſſis, in exordio meſſis hordeaceæ. 9

Accipiens autem Reſpha Anæ filia cilicium, expandit illud ſuper terrā ab exordio meſſis, quouſque caderent ſuper eos *occiſos* aquæ de cœlo: nec permiſit volatili cœli deſidere ſuper eos interdiu, nec beſtiæ deſerti noctu. 10

Et nuntiaverunt Davidi quod fecerat Reſpha Anæ filia, concubina Saulis. 11

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * ثم بعد ذلك كان جوعا في ايام داود ثلاث سنين سنة بعد سنة متتابعة * فطلب داود الى الرب
ان يرفع الجوع عن البشر * قال له الرب * انما صير الجوع في الارض من اجل ساوول واهله الذين
2 سفكوا الدماء * لانهم قتلوا اهل جبعون * فدعي الملك اهل جبعون وقال لهم * وكان القوم
ليس من بني اسرائيل * بل كان القوم من بقية الامورانيين * وكان بنو اسرائيل قد حلفوا لهم
وعاهدوهم * وساوول اراد قتلهم حيث اراد ان يصير لال يهودا وال اسرائيل جرما عند الرب *
3 * فقال داود لاهل جبعون * ما الذي اصنع بكم * وكيف اضطركم حتى تتركوا ميراث الرب
4 وشعبه * ويغفروا لهم * فقالوا له اهل جبعون * لم يكن لنا على ساوول واهل بيته عين ذهب ولا
فضة * وليس لنا احد من بني اسرائيل عدوا نقتله * قال لهم * فما الذي تقولون * قولوا ما احببتم
5 فاني صانع لكم * قالوا للملك * الذي اهلكنا وفكر ان يبيدنا ان لا نكون في حد بني
6 اسرائيل وكل ارضهم * تعطينا سبعة اناس من بنيه * حتى نذبحهم امام الرب في اكمة ساوول * قال
7 لهم الملك * نعطيكم * ورحم الملك مفيباست بن يوناثان بن ساوول * من اجل الايمان التي بين
8 داود وبين يوناثان بن ساوول امام الرب * واخذ الملك ابنين لرصفا بنت انا التي ولدت لساوول
ارمونا ومفيباست * وخمسة بنين لناداب ابنة ساوول التي ولدت لعزريال بن برزلاء الذي من
9 محولا * فدفعهم السبعة الى اهل جبعون * فذبحوهم اهل جبعون على الجبل امام الرب * فوقعوا
10 سبعتهم جميعا * وقتلوا في اول زمان الحصاد * في اول حصاد الشعير * فاخذت رصفا بنت انا مسحا
وبسطته على الصخرة مذ اول الحصاد حتى مطر عليهم مطرا من السماء * ولم تدع الطيران يقعن
11 عليهم بالنهار وحرسهم بالليل من الوحوش * فاخبر داود بما صنعت رصفا بنت انا سرية ساوول *

CAP. XXI.

PRæterea contigit fames in diebus Davidis, tribus annis, anno poſt annum, continuus: quæ è rogante Dominum Davide ut famem tolleret à mortalibus, ait illi Dominus, Hanc ego famem in terram intuli propter Saülem & familiam ejus, qui ſanguines effuderunt, occidentes cives Gabaonis. 1

Tum accerſitis rex civibus Gabaonis, dixit ad eos (erat autem gens iſta, non ex filiis Iſrael; ſed erat gens eadem ex reſiduo Amoræorum, quibus etſi filii Iſrael jam juràſſent, & fœdera cum iis iniviſſent; Saul tamen voluit occidere eos, quando voluit Judæos & Iſraelitas noxios reddere apud Dominū.) 2

Dixit inquam, David civibus Gabaonis, Quid faciam vobis, & quomodo compellam vos ad dimittendam hæreditatem Domini ac populum ejus, & ad parcendum illis? 3

Dixerunt ei cives Gabaonis, Non debet nobis Saul & familia ipſius aurum aut argentum mutuatum, neq; ullus eſt nobis inter Iſraelitas inimicus quem interficere velimus. Ait illis, Quid ergò dicitis? dicite quid optetis, nam facturus ſum vobis. 4

Dixerunt ad regem, Ex ejus qui nos perdidit, & exterminare nos tentavit, ne conſiſteremus in terminis filiorum Iſrael totaque terra eorum; 5

Ex ejus domo trade nobis ſeptem homines, ut jugulemus eos coram Domino in colle Saülis. Ait illis rex, Trademus vobis. 6

Miſertus autem rex Mephibbaſethi filii Jonathanis filii Saulis propter jusjurandū quod inter Davidem & inter Jonathanem filium Saulis interceſſerat coram Domino, 7

Accepit rex duos filios Reſphæ filiæ Annæ, quæ genuerat Sauli Armunam & Mephibbaſethum; & quinque filios Nadab filiæ Saulis, quos genuerat Azrieli filio Berzellai, qui erat ex Mechola: 8

Tradiditq; ſeptem iſtos civibus Gabaonis: cives autem Gabaonis jugulârunt eos ſuper montem coram Domino: & ceciderunt hi ſeptem pariter, ac trucidati fuerunt primâ meſſis tempeſtate, initio meſſis hordeaceæ. 9

Tollens autem Reſpha Annæ filia ſaccum, extendit eum ſupra petram ab initio meſſis quoad decideret ſuper eos pluvia de cœlo: nec permiſit volucribus quieſcere ſuper eos interdiu, itidemque noctu ſervavit eos à feris. 10

Et indicatum fuit Davidi quod fecerat Reſpha Annæ filia concubina Saulis. 11

שמואל ב : כב

ossa & ,Saul ossa tulit & ,David abiit Et
12 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת
fuerant furati qui ,Ghilhad Jabes *dominis* à ejus filii Jehonathan
יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר גָּנְבוּ
,Pelistim *ibi* eos suspenderant *quo* ,san-Beth platea de ea
אֹתָם מֵרְחֹב בֵּית־שַׁן אֲשֶׁר תְּלָוּם שָׁם ° הַפְּלִשְׁתִּים
fecit ascendere Et .Ghilboah in .Saul Pelistim *percutiendi* die in
13 בְּיוֹם הַכּוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּעַל
.ejus filii Jehonathan ossa & ,Saul ossa inde
מִשָּׁם אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ
ossa sepelierunt Et .affixorum ossa collegerunt &
14 וַיַּאַסְפוּ אֶת־עַצְמוֹת הַמּוּקָעִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹת
sepulchro in Selah in Binjamin terra in ejus filii Jonathan & ,Saul
שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן־בְּנוֹ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן בְּצֵלָע בְּקֶבֶר
fuit exorabilis & ;rex præceperat quæ omnia fecerunt Et .ejus patris Chis
קִישׁ אָבִיו וַיַּעֲשׂוּ כֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיֵּעָתֵר
Pelistinis bellum adhuc fuit Et .hæc post terræ Deus
15 אֱלֹהִים לָאָרֶץ אַחֲרֵי־כֵן׃ וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה לַפְּלִשְׁתִּים
pugnaverunt & ,eo cum ejus servi & ,David descendit & :Israel cum
אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד דָּוִד וַעֲבָדָיו עִמּוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
qui ,benob--Isbi Et .David *est fatigatus* & ,Pelistinis cum
16 אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיָּעַף דָּוִד׃ וְיִשְׁבּוֹ בְּנֹב אֲשֶׁר
ponderis trecentorum ejus hastæ ferri pondus & :Haraphah *natis in*
בִּילִידֵי הָרָפָה וּמִשְׁקַל קֵינוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקַל
.David percutere *dixit* & ,novo accinctus ipse & ,æris
נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת־דָּוִד׃
,Pelistæum percussit & ,Serujah filius Abisai ei est auxiliatꝰ Et
17 וַיַּעֲזָר־לוֹ אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
egredieris Non :dicendo ei David viri juraverunt Tunc .eũ interfecit &
וַיְמִתֵהוּ אָז נִשְׁבְּעוּ אַנְשֵׁי־דָוִד לוֹ לֵאמֹר לֹא־תֵצֵא
.Israel lucernam *extingues nec* ,prælium in nobiscum ultrà
עוֹד אִתָּנוּ לַמִּלְחָמָה וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃
cum Ghob in bellum adhuc fuit & ,hæc post fuit Et
18 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגֹב עִם־
qui ,Saph Chusathites Sibbechai percussit Tunc .Pelistim
פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת־סַף אֲשֶׁר
cum Ghob in bellum adhuc fuit Et .Haraphah *natis in*
19 בִּילִדֵי הָרָפָה׃ וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגוֹב עִם־
halachmites--Beth Oregim Jahare filius Elchanan percussit & :Pelistim
פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־יַעְרֵי אֹרְגִים בֵּית הַלַּחְמִי
.texentium liciatoriũ tanquã ejus hastæ lignum & ;Ghittæũ Gholiath
אֵת גָּלְיַת הַגִּתִּי וְעֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים׃
digiti & :mensuræ vir fuit & ;Ghath in bellum adhuc fuit Et
20 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת וַיְהִי אִישׁ מָדוֹן וְאֶצְבְּעֹת
quatuor & viginti ,sex & ,sex ejus pedum digiti & ,ejus manuum
יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹת רַגְלָיו שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
,Israel affecit probris Et .Haraphah natus ipse etiam & ,numero
21 מִסְפָּר וְגַם־הוּא יֻלַּד לְהָרָפָה׃ וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל
Quatuor .David fratris Simhah filius ,Jonathan eum percussit &
22 וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעִי אֲחִי דָוִד׃ אֶת־אַרְבַּעַת
,David *manu in ceciderunt* & :Ghath in Haraphah ipsi sunt nati ii
אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְהָרָפָה בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְיַד־דָּוִד
.ejus servorum *manu in* &
וּבְיַד עֲבָדָיו׃

CAP. XXII. כב

,hujus cantici verba Domino David est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
,suorum inimicorum omnium *vola* de eum Dominus liberavit ,die in
בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו
.Saul *vola* de &
וּמִכַּף שָׁאוּל׃

Versio VULG. LAT.

12 Et abiit David, & tulit ossa Saul, & ossa Jonathæ filii ejus à viris Jabes Galaad, qui furati fuerant ea de platea Bethsan, in qua suspenderant eos Philisthiim cùm interfecissent Saul in Gelboë: 13 Et asportavit indè ossa Saul, & ossa Jonathæ filii ejus: & colligentes ossa eorum qui 14 affixi fuerant, Sepelierunt ea cum ossibus Saul & Jonathæ filii ejus in terra Benjamin, in latere, in sepulchro Cis patris ejus: fecerúntque omnia, quæ præceperat rex, & repropitiatus est Deus terræ 15 post hæc. Factum est autem rursum prælium Philisthinorum adversùm Israel, & descendit David, & servi ejus cum eo, & pugnabant contra Philisthiim. Deficiente 16 autem David, Jesbibenob, qui fuit de genere Arapha, cujus ferrum hastæ trecentas uncias appendebat, & accinctus erat ense novo, nisus est 17 percutere David. Præsidióque ei fuit Abisai filius Saruiæ, & percussum Philisthæum interfecit. Tunc juraverunt viri David, dicentes; Jam non egrediêris nobiscum in bellum, ne extinguas lucernam 18 Israel. Secundum quoque bellum fuit in Gob contra Philisthæos: tunc percussit Sobochai de Husati, Saph de stirpe Arapha de genere gi- 19 gantum. Tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philisthæos, in quo percussit Adeodatus filiûs Saltûs polymitarius Bethlehemites Goliath Gethæũ, cujꝰ hastile hastæ erat quasi liciatorium texentium. 20 Quartum bellum fuit in Geth: in quo vir fuit excelsus, qui senos in manibus pedibúsque habebat digitos, id est, viginti quatuor, & erat de o- 21 rigine Arapha. Et blasphemavit Israel: percussit autem eum Jonathan filius Samaa fratris 22 David. Hi quatuor nati sunt de Arapha in Geth, & ceciderunt in manu David, & servorum ejus.

CAP. XXII.

1 LOcutus est autem David Domino verba carminis hujus, in die quâ liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum, & de manu Saul.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ, καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰαβὶς Γαλαὰδ, οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας (ω) Βαιθσὰν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι (α) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ 13 ἐν Γελβουέ. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ 14 συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων. Καὶ (β) ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (γ) καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ Βενιαμὶν ἐν τῇ πλευρᾷ ἐν τῷ τάφῳ Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς. καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς 15 τῇ γῇ μετὰ ταῦτα. Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ Ἰσραήλ. καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· (δ) καὶ 16 ἐπορεύθη Δαυίδ. Καὶ Ἰεσβὶ, ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ Ῥαφὰ, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων (ε) ὁλκῇ χαλκοῦ, καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενοεῖτο (ζ) τοῦ πατάξαι τὸν Δαυίδ. 17 Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ (η) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουΐας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες, Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν (θ) λύχνον Ἰσρα- 18 ήλ. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. τότε ἐπάταξε (ι) Σεβοχὰ ὁ Ἀσατωθὶ τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγό- 19 νοις τοῦ Ῥαφά. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν (κ) Ῥὸμ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἀριωργὶμ ὁ (λ) Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν (μ) Γεθαῖον· καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόν- 20 των. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ. καὶ ἦν ἀνὴρ μαδὼν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ (ν) ἓξ καὶ ἓξ, εἰκοσιτέσσαρες ἀριθμῷ· (ξ) καί γε αὐ- 21 τὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾷ. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς 22 (ο) Σεμεῒ ἀδελφοῦ Δαυίδ. Οἱ τέσσαρες (π) οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν Γὲθ τῷ Ῥαφὰ οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυίδ, καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

MS.A. (ω) Βηθσὰν, (α) ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελβουὲ τὸν Σαούλ. Καὶ (β) ἔθαψεν (γ) καὶ τῶν ἡλιασθέντων (δ) καὶ ἐξελύθη Δαυίδ. Καὶ Ἰεσβὶ ἐν Νοβ, ὃς ἦν (ε) ὁλκῆς (ζ) πατάξαι (η) Ἀβισαῒ (θ) λύχνον * μου. Καὶ (ι) Σεβοχαῒ ὁ Ἀθουσατωθεὶ τὸν Σαφὲ τὸν ἐν τοῖς (κ) Γὸβ (λ) Βηθλεεμίτης (μ) Γεθθαῖον· (ν) ἓξ, καὶ εἰκοσιτέσσαρες (ξ) καί γε ὁ οὗτος (ο) Σεμεεῒ (π) οὗτοι ἀπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲθ, καὶ

ΚΕΦ. κβʹ.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, (α) ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐξείλετο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ.

MS.A. (α) ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξίλατο

Et ivit David, & sumpsit ossa Saul, & ossa Jonathan filii ejus à viris filiis Jabis Galaad, qui furati erant eos (p) è platea Bethsan: quia statuerant eos ibi alienigenæ in die quâ percusserunt alienigenæ Saul in Gelbue. 12 *Et asportavit indè ossa Saul, & ossa Jonathan filii ejꝰ, & ossa expositorum Soli.* 13 *Et sepelierunt ossa Saul, & ossa Jonathan filii ejus, & ossa Soli expositorum, in terra Benjamin (q) in latere, in sepulchro Cis patris ejus. Et fecerunt omnia quæcunque mãdavit rex. Et exaudivit Deus terram post hæc.* 14 *Et fuit adhuc bellum alienigenis cum Israel: Et descendit David & pueri ejus cum eo: & pugnaverunt cum alienigenis. Et (r) ivit David.* 15 *Et (s) Jesbi, qui erat in nepotibus ipsius (t) Rhapha, & pondus lanceæ ejus, trecentorum siclorum pondere æris, & ipse accinctus (u) clavâ, & studuit percutere David.* 16 *Et auxiliatꝰ est ei Abessa filius Sarviæ, & percussit alienigenam, & interfecit eum. Tunc jurârunt viri David, dicentes; Non egredieris ultrà nobiscum ad bellum: & non extingues lucernam Israel.* 17 *Et fuit post hæc adhuc prælium in Geth cum alienigenis. Tunc percussit Sebocha Asatothi (x) ipsum Seph in nepotibus Rhapha.* 18 *Et (y) fuit prælium in Rhom cum alienigenis. Et percussit Eleanan (z) filius Ariorgim Bethleemites ipsum Goliath Gethæum. Et lignum lanceæ ejus, tanquàm liciatorium texentium.* 19 *Et factum est adhuc prælium in Geth. Et fuit vir (aa) Madon: & digiti manuũ ejus, et digiti pedũ ejus sex, & sex, viginti quatuor numero. Etiam ipse natus erat ipsi Rhapha.* 20 *Et exprobravit Israel: et percussit eum Jonathan filius Semei fratris David.* 21 *Quatuor hi nati sunt pronepotes gigantum in Geth, (bb) ipsi Rhapha domus: & ceciderunt in manu David, & in manu servorum ejus.* 22

CAP. XXII.

ET locutus est David Domino verba cantici hujus, in qua die eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, & de manu Saul. 1

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וַאֲזַל דָּוִד וּנְסֵיב יָת גַּרְמֵי שָׁאוּל וְיָת גַּרְמֵי יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ מִלְוָת יָתְבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד דִּגְנַבוּ
יָתְהוֹן מִשּׁוּרָא דְבֵית שָׁן דִּצְלַבוּנוּן תַּמָּן פְּלִשְׁתָּאֵי בְּיוֹמָא דִּקְטַלוּ פְּלִשְׁתָּאֵי יָת שָׁאוּל
13 בְּגִלְבּוֹעַ׃ וְאַסֵּיק מִתַּמָּן יָת גַּרְמֵי שָׁאוּל וְיָת גַּרְמֵי יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ וּכְנַשׁוּ יָת גַּרְמֵי צְלִיבַיָּא׃
14 וּקְבַרוּ יָת גַּרְמֵי שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ בַּאֲרַע שֵׁבֶט בִּנְיָמִין בְּצֵלַע בְּקִבְרָא דְקִישׁ אֲבוּהִי
15 וַעֲבַדוּ כֹּל דְּפַקֵּיד מַלְכָּא וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתָא דְדַיָּרֵי אַרְעָא בָּתַר כֵּן׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא
לִפְלִשְׁתָּאֵי עִם יִשְׂרָאֵל וּנְחַת דָּוִד וְעַבְדוֹהִי עִמֵּיהּ וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וְאִשְׁתַּלְהֵי
16 דָּוִד׃ וְיִשְׁבִּי בְּנוֹב דִּי בִּבְנֵי גִבָּרָא וּמַתְקַל סוֹפִינֵיהּ מַתְקַל תְּלָת מְאָה סִלְעִין דִּנְחָשָׁא וְהוּא
17 אֲסִיר אִסְפַּנְקִי חֲדַתָּא וַאֲמַר לְמִקְטַל יָת דָּוִד׃ וּסְעֵיד לֵיהּ אֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה וּמְחָא יָת
פְּלִשְׁתָּאָה וְקַטְלֵיהּ בְּכֵן קַיִּימוּ גַּבְרֵי דָוִד לֵיהּ לְמֵימַר לָא תִפּוֹק עוֹד עִמָּנָא לִקְרָבָא וְלָא
18 תְטַפֵּי יָת מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בָּתַר כֵּן וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּנוֹב עִם פְּלִשְׁתָּאֵי בְּכֵין
19 קְטַל סִבְּכַי דְּמִן חוּשַׁת יָת סַף דִּבְבְנֵי גִּבָּרָא׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּנוֹב עִם פְּלִשְׁתָּאֵי
וּקְטַל דָּוִד בַּר יִשַׁי מְחֵי פְּרוֹכִית בֵּית מַקְדְּשָׁא דְּמִבֵּית לֶחֶם יָת גָּלְיַת גִּתָּאָה וְאָעָא
20 דְמוּרְנִיתֵיהּ כְּאַכְסַן דְּגַרְדָּאִין׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּגַת וַהֲוָה גְבַר דִּמְשַׁחַן וְאֶצְבְּעָת יְדוֹהִי
21 וְאֶצְבְּעָת רַגְלוֹהִי שִׁית וְשִׁית עַסְרִין וְאַרְבַּע בְּמִנְיָן וְאַף הוּא אִתְיְלִיד לְגִבָּרָא׃ וְחַסֵּיד
22 יָת יִשְׂרָאֵל וְקַטְלֵיהּ יְהוֹנָתָן בַּר שִׁמְעָא אֲחוּהִי דְדָוִד׃ יָת אַרְבַּעַת אִלֵּין אִתְיְלִידוּ לְגִבָּרָא
בְּגַת וְאִתְמְסַרוּ בִּידָא דְדָוִד וּבִידָא דְעַבְדוֹהִי׃

כב

1 וּדְבַר וְשַׁבַּח דָּוִד בִּנְבוּאָה קֳדָם יְיָ יָת פִּתְגָּמֵי תּוּשְׁבַּחְתָּא הָדָא עַל כָּל יוֹמַיָּא דְשֵׁיזֵיב
יְיָ יָת יִשְׂרָאֵל מִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וְאַף לְדָוִד שֵׁיזְבֵיהּ מֵחַרְבָּא דְשָׁאוּל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ivit David & tulit ossa Saul & ossa Jehonathan filii ejus, ab habitatoribus Jabes Gilghad qui furati fuerant illos ex muris Beth-San, in quo suspenderant eos Pelisthæi, in die quo interfecerunt Pelisthæi Saul in Gilboagh. 12 Et ascendere fecit indè ossa Saul & ossa Jehonathan filii ejꝰ, & 13 congregaverunt ossa suspensorum. Et sepelierunt ossa Saul & ossa Jeho- 14 nathan filii ejus in terra tribus Binjamin in Szelagh in sepulcho Kis patris ejus, & fecerunt omnia quæ præceperat rex: & suscepit Dominus orationem incolarum terræ postea. Et fuit adhuc bellum Pelistæis cum Israel; 15 & descendit David & servi ejus cum eo, & inierunt bellũ *cum Pelisthæis*, & fatigatus est David. Et Jisbi-Benob qui erat ex filiis *robusti*, & pon- 16 dus hastæ ejus erat pondꝰ trecentorũ siclorũ æris; & ipse accinctꝰ cingulo novo, dixit quòd occideret David. Et auxiliatꝰ est illi Abisai filius Sza- 17 rujah, & percussit Pelisthæũ & occîdit illum: ideò juraverunt viri David ei, dicendo: Non exibis amplius nobiscũ ad bellum, ut non extinguas regnum Israel. Et fuit post hæc & fuit adhuc bellum in Gob cũ Pelistæis: 18 tunc occîdit Sibchai qui [*erat*] de Hhusath, Zzaph ex filiis robusti. Et 19 fuit adhuc bellum in Gob cum Pelisthæis, & occîdit David, filius Jisai textoris veli domꝰ sanctuarii *qui de Bethlehhem*, Galiath Githæum; & lignum hastæ ejus erat sicut liciatorium textorum. Et fuit ampliùs bellũ 20 in Gath, & erat vir mensuræ, & digiti manuum ejus & digiti pedum ejus erant sex & sex, viginti quatuor numero; & ipse etiam genitus ex robusto. Et exprobravit Israel: & occîdit illum Jehonathan filius Simgha fratris 21 ipsius David. Quatuor hi nati sunt robusto uni in Gath, & traditi sunt 22 in manꝰ David & in manus servorum ejus.

CAP. XXII.

ET cantavit David *in prophetia coram Domino* verba laudis hujꝰ super 1 omnibus diebus quibus liberaverat Dominus Israel de manu omnium auctorum inimicitiarum eorum, & etiam David *liberaverat* ex gladio Saul.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܢܣܒ ܓܪ̈ܡܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܓܪ̈ܡܐ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܢ ܡܪ̈ܘܗܝ ܕܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ
12 ܕܓܢܒܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܪܚܘܒ ܕܒܝܬ ܫܢ. ܕܬܠܘ ܐܢܘܢ ܦܠܫܬ̈ܝܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܩܛܠܘ
ܠܫܐܘܠ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܐܣܩ ܡܢ ܬܡܢ ܓܪ̈ܡܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܓܪ̈ܡܐ ܕܝܘܢܬܢ 13
ܒܪܗ. ܘܟܢܫܘ ܓܪ̈ܡܐ ܕܩܛܝ̈ܠܐ. * ܘܩܒܪܘ ܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܘܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܒܐܪܥܐ 14
ܕܒܢܝܡܝܢ ܒܨܠܨܚ. ܒܩܒܪܐ ܕܩܝܫ ܐܒܘܗܝ. ܘܥܒܕܘ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܪܥܝ
ܐܠܗܐ ܠܐܪܥܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. * ܘܗܘܬ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܠܦܠܫܬ̈ܝܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܬ 15
ܕܘܝܕ ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܡܗ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡ ܦܠܫܬ̈ܝܐ. * ܘܕܚܠ ܕܘܝܕ ܘܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ 16
ܡܢ ܓܢܒܪܐ ܕܡܬܩܠܐ ܕܫܪܝܢܗ. ܬܠܬܡܐܐ ܡܬܩܠܝܢ ܕܢܚܫܐ. ܘܗܘ ܐܣܝܪ ܗܘܐ ܣܦܣܝܪܐ
ܚܕܬܐ. ܘܐܡܪ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. * ܘܥܕܪܗ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܡܚܝܗ ܠܦܠܫܬܝܐ 17
ܘܩܛܠܗ. ܗܝܕܝܢ ܝܡܘ ܠܗ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ ܬܦܘܩ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ.
ܘܠܐ ܬܕܥܟ ܫܪܓܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܗܘܬ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܒܓܬ ܥܡ ܦܠܫܬ̈ܝܐ. 18
ܗܝܕܝܢ ܩܛܠ ܣܒܟܝ ܚܘܫܝܐ. ܠܣܦܪ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܘܗܘܬ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܠܐܝܣܪܝܠ 19
ܥܡ ܦܠܫܬ̈ܝܐ. ܘܩܛܠ ܐܠܚܢܢ ܒܪ ܡܠܦܐ ܓܪܕܝܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܠܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ.
ܕܩܢܝܐ ܕܢܝܙܟܗ. ܐܝܟ ܢܘܠܐ ܕܓܪ̈ܕܝܐ. * ܘܗܘܬ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܒܓܬ. ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ 20
ܓܢܒܪܐ. ܕܨܒ̈ܥܬܐ ܕܐܝ̈ܕܘܗܝ. ܘܨܒ̈ܥܬܐ ܕܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܫܬ ܫܬ. ܡܢܝܢܗܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ.
ܐܦ ܗܘ ܐܬܝܠܕ ܠܓܢܒܪܐ. * ܘܚܣܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠܗ ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. 21
* ܗܠܝܢ ܐܪܒܥܐ. ܐܬܝܠܕܘ ܠܓܢܒܪܐ ܒܓܬ. ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܐܝܕܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ. 22

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ * ܬܫܒܘܚܬܗ ܕܕܘܝܕ *

* ܘܡܠܠ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܡ̈ܠܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ 1
ܕܒܥܠܕܒܒ̈ܘܗܝ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܫܐܘܠ.

Et abiens David accepit oſſa Saulis & oſſa 12
Jonathanis filii ejus à civibus Jabis-Gelaad,
qui furati fuerant ea de Rahob Bethjaſan,
ubi ſuſpenderant eos Paleſtini quo die trucidaverant
Saulem in monte Gelboe. Et 13
aſſumptis illinc oſſibus Saulis & oſſibus Jonathanis
filii ejus, collectiſq; oſſibus interfectorum;
Sepelierunt oſſa Saulis & Jonathanis 14
filii ejus in terra Benjamen, in Salſah, in
ſepulchro Cis patris ejus; & fecerunt quicquid
præceperat rex: tum poſtea placatus eſt
Deus terræ. Rurſus contigit bellum Paleſtinis 15
adverſùm Iſraelitas, deſcenditq; David
unà cum ſervis ſuis ad bellandum contra Paleſtinos.
Extimuit autem David, & Joab, 16
atq; Abiſai, gigantem quendam cujus loricæ
pondus trecentorum erat ſiclorum æris: erat
iſte novo præcinctus gladio, dixeratque ſe occiſurum
Davidem. At opem tulit illi Abiſai 17
filius Suriæ, percuſſumq; Paleſtinum interfecit.
Tunc juraverunt Davidi ſervi ipſius dicentes
ei, Non egrediêris nobiſcum in pugnam,
ne extinguas lucernam Iſraelis. His 18
peractis factum eſt rurſus bellum in Gath cum
Paleſtinis: tunc interfecit Sabchi Huſites Sapharum
de filiis gigantum. Contigit etiam 19
aliud bellum Iſraelitis cum Paleſtinis: & trucidavit
Elhanan fili' Malaphi textoris Bethlchemitæ,
Goliadum Paleſtinum, cujus lanceæ
lignum craſſum erat veluti jugum textorum.
Denuò contigit *aliud* bellum in Gath: 20
eratque vir quidam gigas, cujus tam manuum
digiti quàm pedum digiti erant ſeni numero
videlicet viginti quatuor; is etiam natus
erat è gigantibus. Et cùm probris affeciſſet 21
Iſraelem, interfecit eum Jonadab filius
Sammæ fratris Davidis. Hi quatuor nati 22
fuerant gigantibus in Gath, traditique fuerunt
in manum Davidis & manum ſervorum
ejus.

CAP. XXII.

Canticum Davidis.

PRotulit autem David Domino verba hujus 1
cantici, in die quâ liberavit eum Dominus
de manu inimicorum ſuorum, & de manu
Saulis,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * فانطلق داود فاخذ عظام شاوول وعظام يوناثان ابنه من عند ارباب بابناس التي بجلعاد *
الذين سرقوها من راحوب التي عند بيت باسان * من حيث علقوها اهل فلسطين في اليوم
13 الذي قتل اهل فلسطين شاوول في جبل جلبوع * واصعد عظام شاوول وعظام يوناثان من
14 ذلك الموضع وجمعوا العظام * ودفنوا القتلاء مع عظام شاوول وابنه يوناثان في ارض بنيامين
بصلاصح * في مقبرة قيس ابي شاوول * وفعلوا كلما امر الملك * ورضي الله عن اهل الارض
15 حينئذ * ثم حارب اهل فلسطين بني اسرائيل * ونزل داود وعبيده ليحارب اهل فلسطين *
16 * وفرق داود ويواب وابيشي من الجبار الذي وزن جوشنه ثلاث مائة مثقال من نحاس * وكان
17 الجبار متقلد سيفا جديدا * فحمل على داود ليقتله * فاعانه ابيشي بن صورويا * وانه حمل
على الجبار فقتله * عند ذلك حلف عبيد داود في ذلك اليوم وقالوا * انه لا يخرج معنا الى
18 الحرب * ولا يطفي سراج اسرائيل * من بعد ذلك حارب بنو اسرائيل اهل فلسطين ايضا في جات *
19 وقتل سفكا الحوساني سفار الذي كان قد تبقي من الجبابرة * ثم حارب بني اسرائيل اهل
فلسطين ايضا * فقتل الحانان بن ملق النساج الذي من بيت لحم جليت الفلسطيني
20 الذي كان رمحه اغلظ من نول الحاكة * ثم كان لهم حرب في جات * وخرج من اهل فلسطين
رجل جبار كانت اصابع يديه ورجليه ستة ستة * كانت اصابعه اربعة وعشرين اصبعا * هذا
21 ايضا كان من الجبابرة * وهو الذي عير بني اسرائيل * فقتله يوناداب بن سما اخي داود *
22 * هاولاء الجبابرة الاربعة ولدوا في جات * فقتلهم داود وعبيده *

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * وقال داود في تسبحة لله هذا القول * في اليوم الذي انقذه الله من اعدائه ومن يد شاوول *

Deinde abiens David accepit oſſa Saulis 12
& oſſa Jonathanis filii ejus à dominis Baniæ quæ in Galaad, qui ea furati fuerant
è Rahob quæ eſt prope Beth-jaſan, ex
eo loco ubi ſuſpenderant ea Philiſtæi die
quo peremerant Philiſtæi Saulem in monte
Gelboe: Et aſportavit oſſa Saulis & oſſa 13
Jonathanis ex eo loco: oſſa collegerunt,
Et occîſos humârunt cum oſſibus Saulis 14
& filii ejus Jonathanis in terra Benjamin,
in Salaſeh, in ſepulchro Cis patris
Saulis; & peregerunt quicquid mandaverat
rex; ac tunc placatus eſt Deus
incolis terræ. Præterea bellum committentibus 15
Philiſtæis cum Iſraelitis,
deſcendit David cum ſervis ſuis ad oppugnandos
Philiſtæos. Extimuitque David, 16
& Joab, & Abiſai, gigantem cujus
loricæ pondus erat trecentorum ſiclorum
æris: nam gigas iſte qui novo præcinctus
erat gladio, impetiit Davidem ut occideret
eum. Sed præſidio fuit illi Abiſai 17
filius Suriæ; is enim irruens in gigantem
occîdit eum. Tunc juraverunt ſervi Davidis
eo die, ac dixerunt, Nunquam
egredietur nobiſcum ad prælium, ne extinguatur
lucerna Iſraelis. Poſt hæc 18
aliud commiſêre bellum Iſraelitæ cum
Philiſtæis in Gath; ubi Sephca Huſæus
interfecit Sapharum qui remanſerat è
gigantibus. Rurſus quoque bellum inſtaurârunt 19
Philiſtæi adverſùs Iſraelitas;
ubi Elhanan filius Malaphi textoris,
qui erat ex Beth-lehem, interfecit
Goliath Philiſtæum, cujus lancea craſſior
erat jugo textorum. Bello iterum facto 20
in Gath, proceſſit è Philiſtæis vir
quidam gigas cujus manuum pedumque
digiti erant ſeni, adeoque digitos habebat
viginti quatuor, atque is etiam erat è
gigantibus: Idemque conviciis appetiverat 21
filios Iſrael: occîdit autem illum
Jonadab filius Sammæ fratris Davidis.
Quatuor iſti gigantes nati fuerant in 22
Gath, trucidavitque eos David & ſervi
ipſius.

CAP. XXII.

DAvid autem Deum laudans talem 1
habuit ſermonem in die quâ redemit
eum Deus ab hoſtibus ejus & de
manu Saulis.

שמואל ב׃ כב

.mihi meus liberator & ,mea *munitio* & ,mea petra Dominus : dixit Et
וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃ 2
,meæ ſalutis cornu & ,meum ſcutum : eo in ſperabo ,mea *petra* Deus
3 אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
.me feciſti ſalvum rapina à meus ſalvator :meum refugiũ & ,meus elevator
מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃
Quia .ero ſalvus meis inimicis ab & ,Dominum invocabo Laudabilem
4 5 מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי
.me terruerunt *belial* torrentes ; mortis contritiones me circundederunt
אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃
.mortis laquei me prævenerunt : me circundederunt inferi *Funes*
6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי מָוֶת׃
.*clamabo* meum Deum ad & ,Dominum *invocabo mihi anguſtia* In
7 בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא
.ejus aures in meus clamor & ,meam vocem ſuo *palatio* de exaudivit Et
וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃
: *contremuerunt cœlorum* fundamenta ; terra contremuit & ,eſt commota Et
8 וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ
ignis &,ejus *naſo* in fumus Aſcendit .ei eſt iratus quoniã ,ſunt commota &
9 וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ
, cœlos inclinavit Et .eo ab ſunt ſuccenſi carbones :devorabit ejus ore de
10 מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם
,Cherub ſuper equitavit Et .ejus pedibus ſub caligo & : deſcendit &
11 וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב
ſuos circuitus obſcuritatem poſuit Et .venti pennas ſuper eſt viſus & :volavit &
12 וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו
ejus *regione è* fulgore Præ *.ætherum* nubes aquarũ colligantiã *,opertoria*
13 סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ
Altiſſimus & ,Dominus cœlis de Tonavit .ignis carbones ſunt ſuccenſi
14 בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ׃ יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן
, fulgur ; eos diſperſit & , ſagittas miſit Et .ſuam vocem dedit
15 יִתֵּן קוֹלוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק
fundamenta ſunt revelata ,maris *alvei* apparuerunt Et .eos contrivit &
16 וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מוֹסְדוֹת
Miſit .ejus *naſi* ſpiritus inſpiratione ab Domini *increpatione in* , orbis
17 תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃ יִשְׁלַח
me Liberavit .multis aquis de me *eduxit* ,me aſſumpſit ,*altitudine* de
18 מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי
.me *præ erant robuſti* quia , me *odientibus* ab , forti meo inimico ab
מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
.mihi *fulcrum* Dominus fuit Et *.mei exitii* die in me Prævenerunt
19 יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׃
.me in complacuit quoniam ,me liberavit : me latitudinem ad eduxit Et
20 וַיֵּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃
munditiam ſecundùm ,meam juſtitiam ſecundùm Dominus mihi Retribuit
21 יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר
, Domini vias cuſtodivi Quia .mihi reddidit mearum manuum
22 יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה
: meo conſpectu in ejus judicia omnia Quia .meo Deo à egi impiè non &
23 וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי
me cuſtodivi & ,ei perfectus fui Et .eo ab recedam non :ejus ſtatuta &
24 וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה׃ וָאֶהְיֶה תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה
.mea iniquitate ab
מֵעֲוֺנִי׃

Verſio VUL. LAT.

2 Et ait; Dñs petra mea, & robur meum, & ſalvator meus.
3 Deus fortis meus, ſperabo in eum: ſcutum meũ, & cornu ſalutis meæ: elevator meꝰ, & refugiũ meũ: ſalvator meꝰ, de
4 iniquitate liberabis me. Laudabilem invocabo Dñm: & ab
5 inimicis meis ſalvꝰ ero. Quia circumdederunt me contritiones mortis: torrentes Belial
6 terruerunt me. Funes inferni circumdederunt me: præve-
7 nerunt me laquei mortis. In tribulatione mea invocabo Dñm, & ad Deũ meũ clamabo: & exaudiet de templo ſuo vocẽ meã, & clamor meꝰ ve-
8 niet ad aures ejus. Commota eſt & contremuit terra: fundamenta montiũ cõcuſſa ſunt, & conquaſſata, quoniã iratus eſt
9 eis. Aſcendit fumꝰ de naribꝰ ejꝰ, & ignis de ore ejꝰ vorabit: carbones ſuccenſi ſunt ab
10 eo. Inclinavit cœlos, & deſcendit: & caligo ſub pedibus
11 ejꝰ. Et aſcendit ſup cherubim, & volavit: & lapſus eſt ſuper
12 pennas venti. Poſuit tenebras in circuitu ſuo latibulũ: cribrans aquas de nubibꝰ cœlo-
13 rũ. Præ fulgore in conſpectu ejus, ſuccenſi ſunt carbones
14 ignis. Tonabit de cœlo Dñs: et
15 excelſus dabit vocẽ ſuã. Miſit ſagittas, & diſſipavit eos; ful-
16 gur, & conſumpſit eos. Et apparuerunt effuſiones maris, et revelata ſunt fundamenta orbis, ab increpatione Dñi, ab inſpiratione ſpiritꝰ furoris ejꝰ.
17 Miſit de excelſo, & aſſumpſit me: & extraxit me de aquis
18 multis. Liberavit me ab inimico meo potentiſſimo, & ab his qui oderãt me: quoniã ro-
19 buſtiores me erãt. Prævênit me in die afflictionis meæ, & factꝰ eſt Dñs firmamentũ meũ.
20 Et eduxit me in latitudinẽ: liberavit me, quia cõplacui ei.
21 Retribuet mihi Dñs ſecundũ juſtitiã meã: & ſecundũ munditiã manuũ mearũ reddet mi-
22 hi. Quia cuſtodivi vias Dñi, & non egi impiè, à Deo meo.
23 Omnia enim judicia ejꝰ in cõſpectu meo: & præcepta ejus
24 non amovi à me. Et ero perfectus cum eo: & cuſtodiam me ab iniquitate mea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ (β) εἶπεν. Ὠδή. Κύριε πέτρα μου, καὶ ὀχύ-
3 ρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί, Ὁ θεός
μου, (γ) φύλαξ μου ἔσαι μοι, πεποιθὼς ἔσομαι
ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας
μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ καταφυγή μου σωτηρίας
4 μου, ἐξ ἀδίκου σώσεις με. Αἰνετὸν ἐπικαλέ-
σομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
5 Ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεί-
6 μαῤῥοι ἀνομίας ἐθάμβησάν με. Ὠδῖνες θα-
νάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκλη-
7 ρότητες θανάτου. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπι-
καλέσομαι (δ) τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου
βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς
8 μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ. Καὶ
ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια
τοῦ οὐρανοῦ (ε) συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν,
9 ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς. Ἀνέβη καπνὸς
ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ
10 κατέδεται· ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ
ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκά-
11 τω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ (ζ) ἐπεκάθισεν ἐπὶ
τῷ χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύ-
12 γων (η) ἀνέμου. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν
αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος
ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις (θ) ἀέρος.
13 Ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν
14 ἄνθρακες πυρός. Ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύ-
15 ριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. Καὶ
ἀπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν (ι) αὐτούς· καὶ ἤ-
16 στραψεν ἀστραπήν, καὶ ἐξέστησεν αὐτούς. Καὶ
ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη
θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυ-
ρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ.
17 Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ (κ) ἔλαβέ με, εἵλκυσέ
18 με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. Ἐῤῥύσατό με ἐξ
ἐχθρῶν μου (λ) ἰσχύος, ἐκ τῶν μισούντων με,
19 ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. Προέφθασάν
με ἡμέραι θλίψεώς μου· καὶ ἐγένετο κύριος
20 ἐπιστήριγμά μου, Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυ-
σμὸν, καὶ (μ) ἐξείλετό με, ὅτι (ν) ηὐδόκησεν ἐν
21 ἐμοί. Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι κύριος κατὰ τὴν δι-
καιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χει-
22 ρῶν μου ἀνταπέδωκέ μοι. Ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς
23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι
πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ
τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ (ξ) ἀπέστην ἀπ'
24 αὐτῶν. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ προ-
φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

Et dixit. (a) CANTICUM. Domine petra mea, & munitio mea, & eruens me mihi, Deus meus, cuſtos meus erit mihi: confidens ero in eo. Protector meus, & cornu ſalutis meæ, ſuſceptor meus, & refugium meum ſalutis meæ, de iniquo ſalvabis me. Laudabilem invocabo Dominum: & de inimicis meis ſalvabor. Quia circumdederunt me contritiones mortis: torrentes iniquitatis exterruerunt me. (b) Dolores mortis circumdederunt me: prævenerunt me aſperitates mortis. Dum ego tribulor, invocabo Dominum, & ad Deum meum clamabo: & exaudiet de templo ſuo vocem meam: & vociferatio mea in auribus ejus. Et turbata eſt, & concuſſa eſt terra: & fundamenta cœli conturbata ſunt, & (c) quaſſata ſunt: quoniã indignatus eſt Dominus eis. Aſcendit fumus in ira ejus: & ignis de ore ejus vorabit: carbones ſuccenſi ſunt ab eo. Et inclinavit cœlos, & deſcendit: et caligo ſub pedibus ejus. Et inſedit ſuper Cherubim, & volavit: & conſpectus eſt ſuper pennas venti. Et poſuit tenebras latibulum ſuum in circuitu ſuo tabernaculum ſuum, tenebras aquarum condenſavit in nubibus aeris. A fulgore in conſpectu ejus ſuccenſi ſunt carbones ignis. Intonuit è cœlo Dominus: & altiſſimus dedit vocem ſuam. Et miſit ſagittas, & diſſipavit eos: et coruſcavit coruſcationem, & exterruit eos. Et apparuerunt emiſſiones maris: et revelata ſunt fundamenta orbis in increpatione Domini, à ſpiratione ſpiritûs furoris ejus. Miſit de excelſo, & aſſumpſit me: traxit me de aquis multis. Eripuit me (d) de inimicis meis fortitudinis, de iis, qui oderunt me; quoniam confortati fuerant ſuper me. Prævenerunt me (e) dies tribulationis meæ: & factus eſt Dominus firmamentum meum: Et eduxit me in latitudinem, & eripuit me: quoniam (f) benè ſenſit in me. Et retribuit mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam: & ſecundùm puritatem manuum mearum retribuet mihi. Quoniam cuſtodivi vias Domini: neq; (g) impiè egi à Deo meo. Quoniam omnia judicia ejus in conſpectu meo, & juſtificationes ejus: non (h) diſceſſi ab eis. Et ero immaculatus ei, & præcavebo ab iniquitate mea.

MS. A. (β) εἶπεν. Κύριε (γ) φύλαξ ἔσαι μου, (δ) κύριον, καὶ (ε) ἐταράχθησαν καὶ *ἐταράχθησαν, ὅτι (ζ) ἐκάθισεν ἐπὶ χερουβεὶμ (η) ἀνέμων. (θ) ἀέρων. (ι) αὐτούς· ἀστραπὴν, καὶ (κ) ἀνέλαβέ με, (λ) ἰσχυρὸς, (μ) ἐξείλατο (ν) εὐδόκησεν (ξ) ἀπέστησαν ἀπ' * αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וַאֲמַר יְיָ תּוּקְפִּי וְרָחְצָנִי וּמְשֵׁיזִיב יָתִי׃ אֱלָהִי אֱלָהִי דְּאִתְרְעִי בִי קָרְבַנִי לְדַחְלְתֵיהּ תּוּקְפִּי דְּמִן
3 קֳדָמוֹהִי מִתְיְהֵב לִי תְּקוֹף וּפוּרְקָן לְאִתְגַּבָּרָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבִי רוּחְצָנִי דְּעַל מֵימְרֵיהּ אֲנָא
רָחֵיץ בְּעִדָּן עָקָא מַגֵּין עֲלַי מִבַּעֲלֵי דְבָבַי וַאֲמַר לַאֲרָמָא קַרְנִי בְּפוּרְקָנֵיהּ סוֹמְכָנִי דַּהֲוָה
מֵימְרֵיהּ סְמַךְ לִי כַּד הֲוֵיתִי עָרִיק מִן קֳדָם רָדְפַי פּוּרְקָנִי מִבַּעֲלֵי דְבָבַי וְאַף מִיַּד כָּל חָטוֹפִין
4 שֵׁיזֵיב יָתִי׃ מְהַלֵּל אֲמַר דָּוִד בְּתוּשְׁבְּחָא אֲנָא מְצַלֵּי קֳדָם יְיָ דִּבְכָל עִדָּן מִבַּעֲלֵי דְבָבַי פָּרִיק
5 יָתִי׃ כִּי אֲרֵי אַקִּיפַתְנִי עָקָא כְּאִתְּתָא דְּיָתְבָא עַל מַתְבְּרָא וְחֵילָא לֵית לַהּ לְמֵילַד וְהִיא מְסַכְּנָא
6 לִמְמָת סִיעַת חַיָּבִין בַּעֲתַת יָתִי׃ חַבְלֵי מַשְׁרְיָת רַשִׁיעִין אַקִּפוּנִי קַדְּמוּנִי דִּמְזַיְּנִין בִּמְנֵי
7 קְטוֹל׃ בְּצַר אֲמַר דָּוִד כַּד עָקָא לִי אֲנָא מְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וּקְדָם אֱלָהִי אֲנָא מִתְחַנַּן וּמְקַבֵּל
8 מֵהֵיכְלֵיהּ צְלוֹתִי וּבָעוּתִי קֳדָמוֹהִי מִתְעַבְדָא׃ וְתִגְעַשׁ וְאִתְרְגִיפַת וְאִתְרְגִישַׁת אַרְעָא
9 שִׁכְלוּלֵי שְׁמַיָּא זָעוּ וְאִתְרְכִינוּ אֲרֵי תְקֵיף רוּגְזֵיהּ׃ עֲלָה סְלֵיק זְדוֹנֵי דְּפַרְעֹה רַשִׁיעָא כִּתְנָנָא
קֳדָמוֹהִי בְּכֵן שְׁלַח רוּגְזֵיהּ כְּאֶשָּׁא בָּעֲרָא דְּמִן קֳדָמוֹהִי מְשֵׁיצָאָה מְזוֹפִיתֵיהּ כְּגוּמְרִין דְּנוּר
10 11 דָּלְקָא מֵימְרֵיהּ׃ וִיט וְאַרְכִּין שְׁמַיָּא וְאִתְגְּלִי יְקָרֵיהּ וַעֲנַן אֲמִטְתָא כְּבַשׁ קֳדָמוֹהִי׃ וִירְכַב
12 וְאִתְגְּלִי בִּגְבוּרְתֵיהּ עַל כְּרוּבִין קַלִּילִין וְדַבַּר בִּתְקִיף עַל כַּנְפֵי רוּחָא׃ וִישִׁת וְאַשְׁרֵי שְׁכִנְתֵּיהּ
בַּעֲרָפֵילָא וַעֲנַן יְקַר סְחוֹר סְחוֹר לֵיהּ מַחֵית מַיִין תַּקִּיפִין מֵרִכְפַּת עֲנָנִין קַלִּילִין בְּרוּם עָלְמָא׃
13 14 מננה מִזִּיו יְקָרֵיהּ מַבְהִיקִין שְׁמֵי שְׁמַיָּא מְזוֹפִיתֵיהּ כְּגוּמְרִין דְּנוּר דָּלְקָא מֵימְרֵיהּ׃ ירעם
15 אַכְלֵי מִן שְׁמַיָּא יְיָ וְעִלָּאָה אֲרִים מֵימְרֵיהּ׃ וישלח וּשְׁלַח מָחָתֵיהּ כְּגִירִין וּבַדְּרִנּוּן בַּרְקִין
16 וְשַׁגְּשִׁנּוּן׃ ויראו וְאִתְחֲזִיאוּ עוּמְקֵי יַמָּא אִתְגְּלִיאוּ שִׁכְלוּלֵי תֵבֵל בִּמְזוֹפִיתָא מִן קֳדָם יְיָ
17 מִמֵּימַר תְּקוֹף רוּגְזֵיהּ׃ ישלח שְׁלַח נְבִיּוֹהִי מֶלֶךְ תַּקִּיף דְּיָתֵיב בִּתְקוֹף רוּמָא דַּבְּרַנִי שֵׁיזְבַנִי
18 מֵעַמְמִין סַגִּיאִין׃ יצילני שֵׁיזְבַנִי מִסָּנְאַי אֲרֵי תַקִּפְנִי מִבַּעֲלֵי דְבָבַי אֲרֵי אִתְגַּבָּרוּ עֲלַי׃ יקדמני
19 20 יְקַדְּמוּנִי בְּיוֹם טַלְטוּלִי וַהֲוָת מֵימְרָא דַיְיָ סְמַךְ לִי׃ ויצא וְאַפֵּיק לִרְוָחָא יָתִי שֵׁיזְבַנִי אֲרֵי
21 22 אִתְרְעֵי בִי׃ יגמלני אֲמַר דָּוִד יְשַׁלְמִנַּנִי יְיָ כִּזְכוּתִי כִּבְרֵירוּת יְדַי יְתִיב לִי׃ כי אֲרֵי נְטָרִית
23 אוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָם יְיָ וְלָא הֲלִיכִית בְּרֶשַׁע קֳדָם אֱלָהִי׃ כי אֲרֵי כָל דִּינוֹהִי גְּלַן לְקִבְלִי
24 לְמֶעְבְּדְהוֹן וּקְיָמוֹהִי לָא עֲדֵית מִנְּהוֹן׃ ואהיה וַהֲוֵית שְׁלִים בְּדַחְלְתֵיהּ וַהֲוֵית נָטַר
נַפְשִׁי מֵחוֹבִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit: Dñs firmitudo mea & fiducia mea, & liberans me. Dominus cui 2
complacitum eſt in me, applicuit me ad timorem ſuum; firmitudo mea, quòd 3
ab-ante ipſum data ſit mihi firmitas & liberatio ad ſuperandum auctores
inimicitiarum mearum; fiducia mea, quòd ſuper verbum ejus confido in
tempore anguſtiæ, protegens me ab auctoribus inimicitiarum mearum; &
qui dixit, quòd extolleret cornu meum in liberatione ſua; *fulcimentum
meum, quòd* fuit dictum ejus ſuſtentaculum mihi quando fugiebam ante
perſecutores meos; *liberatio mea* de auctoribus inimicitiarũ mearum, &
etiam de manu omniũ raptorũ eripuit me. *Dixit David*, In laude oro ante 4
Dñm, qui in omni tempore de auctoribus inimicitiarum mearũ liberavit
me. Quia circundedit me auguſtia tanquã mulierẽ quæ ſedit in ſella par- 5
turientis, & virtus non illi eſt ad pariendũ, *eſtque in periculo moriendi*:
multitudo peccatorũ territat me. Caſtra improborũ obſederunt me, antici- 6
paverunt me qui armati erant vaſis occiſionis. *Dixit David*, Quando an- 7
guſtia erat mihi, ego orabã ante Dñm, & ante Deũ meũ ego deprecabar;
& accipiebat de templo ſuo orationẽ meã; & poſtulatio mea ab-ante ipſũ
facta eſt. Et commota eſt & tremefacta terra, fundamenta cœlorũ expave- 8
rũt, et dejecta ſunt, quia gravis erat indignatio ejꝰ. Aſcendit *ſuperbia Pha-* 9
raonis improbi ſicut fumꝰ corã eo, ideo miſit indignationẽ ejꝰ, ſicut ignis com-
burens, *qui* ab-ante illũ, conſumit increpatio ejus; ſicut carbones ignis, *ſuc-
cenſũ dictũ* ejꝰ. Et inclinavit cœlos, & revelata eſt gloria ejꝰ, & nubes ca- 10
liginis ſcabellũ ante eũ. Et revelatꝰ eſt in fortitudine ſua ſup *Cherubin cele-* 11
res, & deduxit in fortitudine ſup alas venti. *Et* poſuit majeſtatẽ ſuã in ob- 12
ſcuritate nubis gloriã circũ ſe, deſcendere faciẽs aquas fortes de multitudine
nubiũ *velociũ in celſitudine mundi*. A fulgore gloriæ ejꝰ candent cœli cœlo- 13
rũ, increpatio ejꝰ ſicut carbones ignis, *ſuccenſũ eſt dictũ* ejus. Tonavit de 14
cœlo Dñs, & altiſſimꝰ extulit dictũ ſuũ. Et miſit plagas ſuas ſicut jacula, & 15
diſperſit illos; fulgura, & conturbavit eos. Et viſæ ſũt profunditates maris, 16
et revelata ſũt fundamenta orbis, in increpatione ante Dñm, à dicto valido
indignationis ejꝰ. Miſit prophetas ſuos rex fortis qui ſedet in fortitudine 17
celſitudinis: gubernavit me, eripuit me de gentibus multis. Eripuit me de 18
inimicis meis, quia prævaluerant in me: de auctoribꝰ inimicitiæ meæ, quia
fortificati fuerant ſuper me. Anticipaverunt me in die migrationis meæ, at 19
fuit dictũ Dñi ſuſtentaculũ mihi. Et eduxit in latitudinẽ me; eripuit me, 20
quia complacuit ſibi in me. *Dixit David*, Retribuit mihi Dñs ſecundũ me- 21
ritũ meũ, et juxta puritatẽ manuũ mearũ rediddit mihi. Quia cuſtodivi vias 22
quæ rectæ ſunt ante Dñm; & non ambulavi in improbitate ante Deũ meũ.
Quia omnia judicia ejꝰ revelata apud me ad faciendũ ea, & fœdera ejus; 23
non receſſi ab eis. Et fui perfectus in timore ejus, & cuſtodivi animam meam à peccatis. 24

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ. ܐܪܚܡܟ ܡܪܝܐ ܚܝܠܝ ܘܬܘܟܠܢܝ. ܡܪܝܐ ܬܩܦܢ. ܘܓܘܣܝ ܗܘ. ܘܡܦܨܢܝ. 2
* ܐܠܗܝ ܐܡܝܢܐ ܕܣܒܪܝ ܒܗ. ܡܣܝܥܢܝ. ܘܩܪܢܐ ܕܦܘܪܩܢܝ. ܘܓܘܣܝ ܗܘ. 3
ܘܡܦܨܢܝ ܡܢ ܚܛܝܐ. ܘܦܪܘܩܝ ܡܫܒܚܐ. * ܐܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ 4
ܐܬܦܨܐ. * ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܚܒܠܐ ܕܡܘܬܐ. ܘܢܚܠܐ ܕܥܘܠܐ ܕܠܚܘܢܝ. * ܚܒܠܐ ܕܫܝܘܠ 5
ܚܕܪܘܢܝ. ܘܩܕܡܘܢܝ ܦܚܘܗܝ ܕܡܘܬܐ. * ܒܐܘܠܨܢܝ ܩܪܝܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܘܬ ܐܠܗܝ 6 7
ܩܥܝܬ. ܘܫܡܥ ܩܠܝ ܡܢ ܗܝܟܠܗ. ܘܩܥܬܝ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܥܠܬ ܒܐܕܢܘܗܝ. * ܘܐܬܬܙܝܥܬ
ܘܐܬܪܥܠܬ ܐܪܥܐ. ܘܫܬܐܣܝ ܕܛܘܪܐ ܐܬܬܙܝܥܘ ܘܐܬܬܪܥܘ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܡܬ ܥܠܝܗܘܢ. * ܣܠܩ 8
ܬܢܢܐ ܒܪܘܓܙܗ. ܘܢܘܪܐ ܡܢ ܦܪܨܘܦܗ ܐܬܝܩܕܬ. ܘܓܘܡܪܐ ܢܚܬܘ ܡܢܗ. * ܘܐܪܟܢ 9
ܫܡܝܐ. ܘܢܚܬ. ܘܥܪܦܠܐ ܬܚܝܬ ܪܓܠܘܗܝ. * ܘܪܟܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܘܦܪܚ. ܘܦܪܚ ܥܠ 10
ܟܢܦܝ ܪܘܚܐ. * ܘܣܡ ܚܫܘܟܐ ܒܡܛܠܬܗ. ܘܚܕܪܗ ܡܛܠܬܗ. ܚܫܘܟܐ ܕܡܝܐ ܒܥܢܢܝ 11
ܐܐܪ ܡܢ ܙܗܪܐ ܕܡܛܠܬܗ. * ܗܦܟ ܥܢܢܘܗܝ. ܒܪܕܐ. ܘܓܘܡܪܐ ܕܢܘܪܐ. * ܘܪܥܡ ܒܫܡܝܐ 12
ܡܪܝܐ. ܘܡܪܝܡܐ ܝܗܒ ܩܠܗ. ܒܪܕܐ ܘܓܘܡܪܐ ܕܢܘܪܐ. * ܫܕܪ ܓܐܪܘܗܝ. ܘܒܕܪ ܐܢܘܢ. ܘܣܓܝ 13 14
ܒܪܩܐ. ܘܫܓܫ ܐܢܘܢ. * ܘܐܬܚܙܝܘ ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܬܓܠܝܘ ܫܬܐܣܝܗ ܕܬܒܝܠ ܡܢ 15
ܟܐܝܬܟ ܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܢܫܡܬܐ ܕܪܘܚ ܪܘܓܙܟ. * ܫܕܪ ܡܢ ܡܪܘܡܐ. ܘܕܒܪܢܝ. ܘܐܣܩܢܝ 16
ܡܢ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܦܪܩܢܝ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ ܥܫܝܢܐ. ܘܡܢ ܣܢܐܝ ܕܥܫܢܘ ܡܢܝ. 17
* ܘܩܕܡܘܢܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܒܪܝ. ܘܗܘܐ ܠܝ ܡܪܝܐ ܡܣܡܟܢܐ. * ܘܐܦܩܢܝ ܠܪܘܘܚܐ. 18
ܘܦܪܩܢܝ. ܡܛܠ ܕܨܒܐ ܒܝ. * ܘܦܪܥܢܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܝ. ܘܐܝܟ ܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝܕܝ. ܦܪܥ 19 20
ܠܝ. * ܡܛܠ ܕܢܛܪܬ ܐܘܪܚܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܡܪܕܬ ܡܢ ܐܠܗܝ. * ܡܛܠ 21
ܕܟܠܗܘܢ ܕܝܢܘܗܝ. ܩܕܡܝ ܐܢܘܢ. ܘܢܡܘܣܘܗܝ. ܠܐ ܐܪܚܩܬ ܡܢܝ. * ܘܗܘܝܬ ܠܘܬܗ 22
ܕܠܐ ܡܘܡ. ܘܐܙܕܗܪܬ ܡܢ ܚܛܗܝ. 23 24

* Ac dixit; Diligam te Domine fortitudo mea, & fiducia mea; Domine robur meum, aſylum meum, & ereptor meus; Mi Deus fortiſſime, in quo *collocata* eſt ſpes mea, ſuffultor meus, & cornu ſalutis meæ, confugium meum, liberans me ab iniquis, & ſalvator mi glorioſiſſime. Invocabo Dominum, & ab inimicis meis ſervabor. Quoniam circundederunt me dolores mortis, & torrentes iniquorum conturbaverunt me; Funes inferni cinxerunt me, & præverterunt me laquei mortis; In calamitate mea Dominum vocavi, & ad Deum meum clamavi, & audivit vocem meam de templo ſuo, & clamor meus in conſpectum ipſius, imò in aures ejus intravit. Et conturbata eſt ac tremuit terra, & fundamenta montium concuſſa & ſciſſa ſunt, eò quòd iratus ſit eis. In ira ejus fumus aſcendit, & ignis ex ejus vultu exarſit, & carbones ex eodem incenſi ſunt. Inclinavit cœlum, ac deſcendit cum caliginibus ſub pedibus ſuis. Equitavit ſuper Cherubim ac volavit, volavítque ſuper alas venti. Collocavit tenebras in latibulo ſuo, & vallavit eum tabernaculum ſuum: tenebræ aquarum *obortæ ſunt* in nubibus aëris ex fulgore tabernaculi ejus. Vertit nubes ſuas in grandinem & carbones ignis. Tonuit in cœlo Dominus, et Altiſſimus edidit vocem ſuam, grandinem, et carbones ignis. Emiſit ſagittas ſuas, et diſſipavit eos; fulgura multiplicavit, et exagitavit illos. Apparuerunt fontes aquarum, et retecta ſunt fundamenta orbis ab increpatione tua Domine, et ab anhelitu flatûs iræ tuæ. Miſit ab alto, et accepit me, extraxítque me ex aquis multis; Et eripuit me ab hoſtibus meis potentibus, et ab oſoribus meis qui me validiores erant, Qui præverterant me in die calamitatis meæ: ſed fuit mihi Dominus ſuffultor, Et eduxit me ad locum ſpatioſum, et eripuit me, quia gratus ſum ipſi. Et rependit mihi Dominus juxta juſtitiam meã, et juxta puritatem manuum mearum mihi reddidit: Obſervavi enim vias Domini, nec rebellavi in Deum meum. Cuncta enim judicia ejus ante me ſunt, et leges ejus non rejeci à me: Sed fui cum eo ſine labe, et cavi mihi à peccatis.

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 81 19 20 21 22 23 24

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* قال * احبك يا رب لانك قوتي * وانت يا رب عزي وملجاي ومنقذي * الله المنيع 2 3
الذي ارجوه * ناصري وقرن خلاصي * ومنقذي من الاثمة * ومخلصي المحمود * ادعو الرب 4
لاخلص من اعدائي * من اجل ان سكرات الموت احاطت بي * ورجفني مجاري الاثمة * 5
* واحتوتني طلق الجدث * وتقدمتني فخاخ الموت * دعوت الرب عند ضيقي * وصرخت 6 7
الي الاهي * وسمع صوتي من هيكله * وارتفع خواري وصار امامه * ووصل الي اسماعه *
* ارتجفت الارض وتزلزلت * وتزعزع اساس الجبال بالرجفة * لان الرب غضب عليها * ارتفع 8 9
الدخان من غضبه * والتهبت النار من وجهه * وكان لهيب نار اشد من لهيب الجمر *
* فتح السماء ونزل * وظهر الضباب تحت قدميه * ركب على الكاروبين * تحلق وارتفع 10 11
على اكناف الهواء * جعل الظلمة حجابه * احاط به ظلاله * جعل سحابه بردا وجمرا من 12 13
نار * وهتف الرب بصوت الرعد من السماء * واسمع العلي صوته ببرد وجمر نار * سرح 14 15
سهامه ففرقهم * واكثر بروقه فازعجهم * ظهرت ينابيع المياه * وانكشفت اساسات 16
المسكونة من زجرك يا رب من ريح غضبك * ارسل العلي من علوه فاخذني * وسلني 17
من المياه الكثيرة * وانقذني من اعدائي الاعزاء * ومن شانئي الذين اعتزوا وقووا علي * 18
* وتقدموني في يوم اضطهادي * لكن كان الرب ناصري * وهو الذي اخرجني من 19 20
الضيق الي السعة * واغاثني لهواه لي * جازاني الرب ببري * وكافاني بزكاة يدي * لاني 21 22
حفظت طرق الرب * ولم اعص الاهي * بل صيرت احكامه كلها قدامي * ولم احد عن 23
سننه * صرت معه بلا عيب * احتفظت من الخطايا واجتنبتها * 24

* *Dixit; Diligo te O Domine mi, quia tu es robur meum, túque O Domine mi, potentia mea, & refugium meum, & redemptor meus; Deus excelſus quem ſperò, adjutor meus, & cornu ſalutis meæ, & ſervans me à ſceleratis, & liberator meus laudandus. Dominum invoco, ut eripiar ab hoſtibus meis. Cùm obſediſſent me mortis angores, vivi ſceleſtorum tremefeciſſent me, Cinxiſſent me dolores ſepulchri, & tendiculæ mortis præveniſſent me; Invocavi Dominum tempore anguſtiæ meæ, & clamavi ad Deum meum, qui vocem meam audivit de templo ſuo; extulitque ſe clamor meus, ſtititque ſe coram eo, & pervenit ad aures ejus. Contremuit & concuſſa eſt terra, & commota ſunt cum tremore fundamenta montium, quia ſuccenſuit eis Dominus. Aſcendit fumus ex ira ipſius, & ex ejus vultu inflammatus eſt ignis, fuitque flamma ignis ejus vehementior flammâ carbonum. Aperuit cœlum, ac deſcendit; & apparuit nebula ſub pedibus ejus. Equitavit ſuper Cherubim, volavit, & alas venti conſcendit. Fecit tenebras velũ ſuũ, cinxit eũ umbrâ ſuâ. Fecit nubes ſuas grandines & carbones igneos: Edidítque Dominus fragorem tonitrui de cœlo, & audire fecit Altiſſimus vocem ſuam cum grandinibus & carbonibus igneis. Jacula ſua miſit, & diſperſit eos; multiplicavit fulgura ſua, & tremefecit eos. Patuerunt fontes aquarum, & detecta ſunt fundamenta orbis habitati, ob increpationem tuam O Domine, propter flatum iræ tuæ. Mittens Altiſſimus ab excelſis ſuis accepit me, & extraxit me ex aquis copioſis: Redemitque me ab inimicis meis validis, & ab oſoribus meis; qui robur quidem ac vires contra me acquiſierant, Méque prævenerant in die perſecutionis meæ; ſed fuit Dominus adjutor meus; Et ipſe eduxit me ex anguſtia ad latitudinem, & adjuvit me ob amorem ſuum erga me. Retribuit mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam, & rependit mihi ſecundùm puritatem manuum mearum. Eò quòd cuſtodierim vias Domini, nec defecerim à Deo meo; Imò propoſuerim cuncta judicia ejus ob oculos meos, & non deflexerim à legibus ejus; Cum eo candidè me geſſerim, caverim mihi à peccatis, eáque devitaverim:*

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

meam munditiam ſecundùm meam juſtitiã ſecundùm mihi Dñs reſtituit Et

25 וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי

perfecto *forti* cum :eris pius pio Cum .ejus oculorum conſpectu in

26 לְנֶגֶד עֵינָיו: עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גְּבוֹר תָּמִים

.*te facies perverſum* perverſo cum & ;eris mundus mundo Cum .eris perfectus

27 תִּתַּמָּם: עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל:

.humiliabis, excelſos ſup tuos oculos & :facies ſalvum *afflictum* populum Et

28 וְאֶת־עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל:

29 te in Quia .*meam obſcuritatem illuſtrabit* Dñs & :Domine mea lucerna tu Quia

30 כִּי־אַתָּה נֵירִי יְהוָה וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי: כִּי בְכָה

eloquium: ejus via perfecta Dei .murũ tranſiliã meo Deo in:*agmen percurram*

31 אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג־שׁוּר: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת

Deus quis Quia .ſe in ſperantibus omnibus *ipſe* ſcutum ;*conflatum* Domini

32 יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ: כִּי מִי־אֵל

mea fortitudo Deus ?noſtrũ Deum præter *petra* quis &?Dominum præter

33 מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ: הָאֵל מָעוּזִּי

,cervarũ tanquã meos pedes *Adæquans* .meam viam perfectã ſolvit & ,*virtutis*

34 חַיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ: מְשַׁוֶּה רַגְלָיו כָּאַיָּלוֹת

eſt contrit° &:bellum ad meas man° Docens.me ſtatuet mea excelſa ſup &

35 וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי: מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחַת

:tuæ ſalutis ſcutum mihi dediſti Et .meis brachiis æreus arcus

36 קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי: וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ

non &;me ſubter meũ paſſum *Dilatabis* .me *multiplicabit* tua manſuetudine &

37 וַעֲנֹתְךָ תַּרְבֵּנִי: תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא

redibo non &;eos *diſperdam* & ,meos inimicos *Perſequar* .*meæ vertebræ nutarunt*

38 מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי: אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב

ceciderũt &,ſurgẽt non &,eos *tranſfixi* &,eos conſumpſi Et .eos *conſumere uſque*

39 עַד־כַּלּוֹתָם: וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ

meos inſurgẽtes *incurvabis* :præliũ ad *virtute* me accinxiſti Et.meis pedib° ſub

40 תַּחַת רַגְלָי: וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי

,me habentes odio :cervicem mihi dediſti meos inimicos Et .me ſubtus

41 תַּחְתֵּנִי: וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי

.*eis reſpondit* non &,Dominum ad;ſalvator non & ,Aſpexerunt .eos excidi &

42 וָאַצְמִיתֵם: יִשְׁעוּ וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם:

,eos *comminuam* platearum lutum ſicut;terræ pulverem ſicut eos contudi Et

43 וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אֶרֶץ כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם

caput in me *Cuſtodies* .*mei populi contentionibus* à me eruiſti Et .eos *diſtendam*

44 אֶרְקָעֵם: וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ

alienigenæ Filii .mihi *ſervient* novi non , populus :gentium

45 גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי: בְּנֵי נֵכָר

alienigenæ Filii .mihi audient auris .*audire* Ad .mihi *mentientur*

46 יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי: בְּנֵי נֵכָר

benedictus & ,Dominus Vivit .ſuis clauſuris à *ſe cingent &* ,*defluent*

47 יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם: חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ

dans Deus .meæ ſalutis *petra* Deus exaltetur & : mea *petra*

48 צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי: הָאֵל הַנֹּתֵן

me educens Et .me ſubtus populos *ſubmittens* & ,mihi vindictas

49 נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי: וּמוֹצִיאִי

vaginarum viro à ,me elevabis *meis* inſurgentibus ab & ,meis inimicis ab

מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים

.me liberabis

תַּצִּילֵנִי:

Verſio VUL. LAT.

25 Et reſtituet mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam: et ſecundùm munditiam manuum
mearum, in conſpectu oculorũ
26 ſuorum. Cum ſancto ſanct° eris: & cum robuſto perfectus.
27 Cum electo elect° eris: & cum
28 perverſo pvertêris. Et populũ
pauperẽ ſalvum facies: oculiſq;
29 tuis excelſos humiliabis. Quia
tu lucerna mea, Dñe: et tu, Dñe,
30 illuminabis tenebras meas. In
te enim currã accinctus: in Deo
31 meo tranſiliã murũ. Deus, immaculata via ejus, eloquiũ Dñi
igne examinatum: ſcutũ eſt omnium
32 ſperantium in ſe. Quis
eſt Deus præter Dñm: & quis
33 fortis præter Deũ noſtrũ? De°
qui accinxit me fortitudine: &
complanavit pfectã viam meã.
34 Coæquans pedes meos cervis,
et ſup excelſa mea ſtatuens me.
35 Docens man° meas ad præliũ,
& componens quaſi arcũ æreum
36 brachia mea. Dediſti mihi
clypeũ ſalutis tuæ: & manſuetudo
37 tua multiplicavit me. Dilatabis
greſſ° meos ſubt° me:
38 & non deficient tali mei. Perſequar
inimicos meos, & conteram:
& non convertar donec
39 conſumã eos. Conſumam eos
& confringam, ut non conſurgant:
cadent ſub pedibus meis.
40 Accinxiſti me fortitudine ad
prælium: incurvâſti reſiſtentes
41 mihi ſubt° me. Inimicos meos
dediſti mihi dorſum; odientes
42 me, & diſperdã eos. Clamabũt,
& non erit qui ſalvet; ad Dñm,
43 & non exaudiet eos. Delebo
eos ut pulverẽ terræ: quaſi lutum
platearum comminuã eos
44 atque confringã. Salvabis me
à contradictionib° populi mei:
cuſtodies me in caput Gentiũ:
populus, quem ignoro, ſerviet
45 mihi. Filii alieni reſiſtent mihi,
auditu auris obedient mihi.
46 Filii alieni defluxerunt, & con-
47 trahentur in anguſtiis ſuis. Vivit
Dñs, & benedict° De° me°:
et exaltabitur De° fortis ſalutis
48 meæ. Deus qui das vindictas
mihi, & dejicis populos ſub
49 me. Qui educis me ab inimicis
meis, & à reſiſtentib° mihi elevas
me: à viro iniquo liberabis me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην
μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου (ο)
26 ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου ὁσιω-
27 θήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ. Καὶ
μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ (π)
28 στρεβλωθήσῃ. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις, καὶ
29 ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις. Ὅτι
σὺ ὁ λύχνος μου κύριε, καὶ (ρ) κύριος ἐκλάμ-
30 ψει μοι τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦ-
μαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ (σ) θεῷ μου ὑπερβή-
31 σομαι τεῖχος. Ὁ ἰσχυρὸς, ἄμωμος ἡ ὁδὸς
αὐτοῦ. τὸ ῥῆμα (τ) κυρίου κραταιὸν πεπυρω-
μένον· ὑπερασπιστής ἐστι πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν
32 (υ) ἐπ᾽ αὐτόν. Τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου; καὶ
33 τίς κτίστης ἔσται πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Ὁ ἰσχυ-
ρὸς ὁ κραταιῶν με δυνάμει, καὶ (φ) ἐξετίνα-
34 ξεν ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. Τιθεὶς τοὺς πόδας
μου ὡς ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με.
35 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατ-
άξας τόξον (χ) χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.
36 Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου,
37 (ψ) καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με Εἰς
πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω
38 μου, καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου. Διώξω
ἐχθρούς μου, καὶ (ω) ἀφανιῶ αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀνα-
39 στρέψω (α) ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς. (β) Καὶ
θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀναστήσονται, καὶ πεσοῦνται
40 ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει
εἰς πόλεμον, κάμψεις τοὺς †ἐπανισταμένους μοι
41 ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι
νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐ-
42 τούς. Βοήσονται, καὶ οὐκ (γ) ἔστι βοηθὸς, πρὸς κύρι-
43 ον, καὶ οὐκ (δ) ἐπήκουσεν αὐτῶν. Καὶ ἐλέανα αὐτοὺς
ὡς χοῦν γῆς· ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐ-
44 τούς. Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν, φυλάξεις
με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαὸς ὃν οὐκ (ε) ἔγνων
45 ἐδούλευσάν μοι. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό
46 μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου (ζ) ἤκουσάν μου. Υἱοὶ
ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ
47 τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν. Ζῇ κύριος, καὶ εὐλο-
γητὸς ὁ φύλαξ μου, καὶ (η) ὑψωθήσεται ὁ θεός
48 μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου. (θ) Ἰσχυρὸς κύρι-
ος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, παιδεύων λαοὺς
49 ὑποκάτω (ι) μου, Καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν
μου· καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με, ἐξ
ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με.

Et reddet mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meã: & ſecundùm 25
puritatem manuum mearum in
conſpectu oculorum ejus. Cum 26
ſancto ſanctificaberis: et cum viro (i) perfecto perfect° eris. Et cũ 27
electo electus eris: & cum perverſo perverteris. Et populum (k) inopem 28
ſalvabis: & (l) oculos ſuper
excelſos, humiliabis. Quoniam tu 29
(m) lucerna mea, Domine: & Domin° illuminabit mihi tenebras
meas. Quoniam in te curram accinctus: 30
& in Deo meo tranſgrediar murum. (n) Fortis, immaculata 31
via ejus. Verbum Domini (o)
potens, igni examinatũ: protector
eſt omnibus confidentibus ſuper
eum. (p) Quis fortis præter Dominum? 32
et quis creator erit præter
Deum noſtrum? Fortis, confortans 33
me virtute: (q) explanavit immaculatam viam meam. Ponens pedes 34
meos, tanquam cervorum, &
ſuper excelſa ſtatuens me. Docens 35
manus meas ad prælium, & confringens arcum æneum in brachio
meo. Et dediſti mihi protectionem 36
ſalutis meæ: & (r) placabilitas
tua multiplicavit me In (ſ) latitudinẽ in greſſib° meis ſubt° me: 37
et non vacillârunt (t) crura mea. 38
Perſequar inimicos meos, et delebo eos: et non revertã, donec conſummavero eos. Et confringam eos, 39
& non reſurgent: & cadent
ſubtus pedes meos. Et confortabis 40
me virtute ad prælium: curvabis
eos, qui inſurgunt mihi, ſubt° me.
Et inimicos meos dediſti mihi 41
dorſum, eos qui odio habent me:
et morti tradidiſti eos. Clamabũt, 42
& non eſt adjutor: ad Dominum,
et non exaudivit eos. Et contrivi 43
eos, tanquam pulverem terræ:
tanquam lutum viarũ comminui
eos. Et erues me de (u) pugna populorum: 44
cuſtodies me in caput
gentium. Populus, quem non (x)
novit, ſervierunt mihi. Filii alieni 45
mentiti ſunt mihi: in auditu auris audierũt me. Filii alieni abjicientur, 46
& contremiſcent è clauſuris ſuis. Vivit Dñs, et benedict° 47
cuſtos meus: et exaltabitur Deus
meus cuſtos ſalutis meæ. Fortis 48
Dominus, dans vindictas mihi, caſtigans populos ſub me. Et educens me ex inimicis 49
meis, et de inſurgentibus mihi exaltabis me: à (y) viro iniquitatum eripies me.

MS.A. (ο) ἐναντίον (π) διαστρέψεις. Καὶ τὸ (ρ) κύριός μου ἐκλάμψει (σ) θεῷ ὑπερβήσομαι (τ) κυρίου πεπυρωμένον· (υ) ἐπ᾽ αὐτῷ. (φ) ἐξέτεινεν (χ) χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου. (ψ) καὶ ὑπακοή (ω) ἀφανίσω (α) ἕως συντελέσω (β) Καὶ τρίψω αὐτοὺς, καὶ θλάσω †ἐπανισταμένους (γ) ἔσται (δ) ὑπήκουσεν (ε) ἔγνων ἐδούλευσεν (ζ) ὑπήκουσε (η) ὑψωθήτω ὁ φύλαξ σωτηρίας (θ) Ὑψηλὸς κύριος (ι) μου, Καὶ * ἐκ τῶν ἐπανισταμένων μου

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וְישׁב וְאָתִיב יְיָ לִי כִּזְכוּתִי כִּבְרִירוּתִי קֳדָם מֵימְרֵיהּ: עִם עִם אַבְרָהָם דְּאִשְׁתְּכַח חֲסִיד קֳדָמָךְ
26 בְּכֵין אַסְגֵּיתָא לְמֶעְבַּד חִסְדָּא עִם זַרְעֵיהּ יִצְחָק דַּהֲוָה שְׁלִים בִּדְחַלְתָּךְ בְּכֵן אַשְׁלֵמְתָּא מֵימַר
27 רְעוּתָךְ לְמֶעְבַּד עִמֵּיהּ: עִם עִם יַעֲקֹב דְּהַלֵּיךְ בִּבְרִירוּתָא קֳדָמָךְ בְּחַרְתָּא בְנוֹהִי מִכָּל עַמְמַיָּא
וְאַפְרֵשְׁתָּא זַרְעֵיהּ מִכָּל פְּסוּלָא פַּרְעֹה וּמִצְרָאֵי דַּחֲשִׁיבוּ מַחְשְׁבָן עַל עַמָּךְ בַּלְבֶּלְתִּנּוּן
28 בְּמַחְשְׁבָתְהוֹן: וְאַת וְיַת עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּמִתְקְרַן בְּעָלְמָא הָדֵין עַם חֲשִׁיךְ אַתְּ עָתִיד
29 לְמִפְרַק וּבְמֵימְרָךְ תַּקִּיפָא דְּמִתְגַּבְּרִין עֲלֵיהוֹן תַּמְאִיךְ: כִּי אֲרֵי אַתְּ הוּא מָרֵי נְהוֹרֵיהּ
30 דְּיִשְׂרָאֵל יְיָ וַיְיָ יַפְּקִנַּנִי מֵחֲשׁוֹכָא לִנְהוֹרָא וְיֶחֱזְנַנִי בְּעָלְמָא דַּעֲתִיד לְמֵיתֵי לְצַדִּיקַיָּא: אֲרֵי
31 בְּמֵימְרָךְ אַסְגֵּי מַשְׁרְיָן וּבְמֵימַר אֱלָהִי אֲכַבֵּשׁ כָּל כְּרַכִּין תַּקִּיפִין: הָאֵל אֱלָהָא דְּכֵיוָנָא
32 אוֹרְחֵיהּ אוֹרָיְתָא דַּיְיָ בְּחִירָא הִיא תַּקִּיף הוּא לְכָל דִּי מִתְרַחֲצִין עֲלוֹהִי: כִּי בְכֵן עַל נִסָּא
וּפוּרְקָנָא דִּי תַעְבֵּיד לִמְשִׁיחָךְ וְלִשְׁאָרָא דְּעַמָּךְ דְּאִשְׁתְּאָרוּן יוֹדוּן כָּל עַמְמַיָּא אוּמַיָּא
וְלִישָּׁנַיָּא וְיֵימְרוּן לֵית אֱלָהָא אֶלָּא יְיָ אֲרֵי לֵית בַּר מִנָּךְ וְעַמָּךְ יֵימְרוּן לֵית דְּתַקִּיף אֶלָּא
33 34 אֱלָהָנָא: הָאֵל אֱלָהָא דְּסָעִיד לִי בְּחֵילָא וּמְתַקֵּן שְׁלִים אוֹרְחִי: מְשַׁוֵּה מְשַׁוֵּי רַגְלַי קַלִּילִין
35 כְּאַיְּלָתָא וְעַל בֵּית תּוֹקְפִּי יְקִימִנַּנִי: מְלַמֵּד מַלֵּיף יְדַי לְמֶעְבַּד קְרָבָא וּמַתְקֵף בְּקֶשֶׁת נְחָשָׁא
36 37 דְּרָעַי: וַתִּתֶּן וִיהַבְתְּ לִי תְּקוֹף וּבְפוּרְקָנָךְ וּבְמֵימְרָךְ אַסְגֵּיתָנִי: תַּרְחִיב אַסְגֵּיתָא בְּסִיעָתִי
38 תְּחוֹתָי וְלָא אִזְדַּעְזָעָה רְכוּבָתִי: אֶרְדְּפָה רְדַפֵּית סָנְאַי וְשֵׁיצֵיתִנּוּן וְלָא תָבֵית עַד דִּי
39 גְמַרְתִּנּוּן: וָאֲכַלֵּם וְשֵׁיצֵיתִנּוּן וּגְמַרְתִּנּוּן וְלָא יְכִילוּ לְמֵיקַם וּנְפַלוּ קְטִילִין תְּחוֹת פַּרְסַת
40 רַגְלָי: וַתַּזְרֵנִי וְסַעֲדְתַּנִי בְּחֵילָא לְמֶעְבַּד קְרָבָא תַּבַּרְתָּא עַמְמַיָּא דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי
41 42 תְּחוֹתָי: וְאֹיְבַי וְסָנְאַי תַּבַּרְתָּא קֳדָמַי מְחַזְרֵי קְדָל בַּעֲלֵי דְבָבַי וְשֵׁיצֵיתִנּוּן: יִשְׁעוּ בָּעַן סָעִיד
43 וְלֵית לְהוֹן פָּרִיק מְצַלָּן קֳדָם יְיָ וְלָא מְקַבֵּיל צְלוֹתְהוֹן: וְאֶשְׁחָקֵם וְדוּשְׁתִּנּוּן כְּעַפְרָא
44 דְּאַרְעָא כְּסֵין שׁוּקִין בְּעַטִּית בְּהוֹן רְפַסְתִּנּוּן: וַתְּפַלְּטֵנִי וְתְשֵׁיזְבִנַּנִי מִפַּלְגּוּת עַמָּא תְּמַנֵּינִי
45 רֵישָׁא לְעַמְמַיָּא עַמָּא דְּלָא יְדַעִית יִפְלְחוּנַנִי: בְּנֵי בְּנֵי עַמְמַיָּא יִתְכַּדְּבוּן לִי לִשְׁמוֹעַ אוּדֶן
46 47 יִשְׁתַּמְעוּן בִּי: בְּנֵי בְּנֵי עַמְמַיָּא יִסּוֹפוּן וְיִזוּעוּן מִבִּירָנְיָתְהוֹן: בְּכֵין עַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דַּעֲבַדְתָּא
לְעַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל אוֹדִיאוּ וַאֲמַרוּ קַיָּם הוּא יְיָ וּבְרִיךְ תַּקִּיפָא דְּמִן קֳדָמוֹהִי מִתְיְהִיב לָנָא
48 תְּקוֹף וּפוּרְקָן וּמְרוֹמַם אֱלָהָא תְּקוֹף פּוּרְקָנָנָא: הָאֵל אֱלָהָא דַּעֲבַד פּוּרְעָנוּתָא לִי וְתַבַּר
49 עַמְמַיָּא דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי תְּחוֹתָי: וּמוֹצִיאִי וּפָרְקִי מִסָּנְאַי וְעַל דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי
תִּתְגַּבְּרִנַּנִי מִגּוֹג וּמִמַּשְׁרְיַת עַמְמִין חֲטוֹפִין דְּעִמֵּיהּ תְּשֵׁיזְבִנַּנִי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reddidit Dominus mihi ſecundùm meritum meum, juxta puritatem 25
meam ante dictum ejus. *Cum* Abraham qui inventus eſt pius 26
ante te, ideò multiplicâſti facere miſericordiam cum ſemine ejus Iſaac qui
fuit perfect° in timore tuo; idcircò perfeciſti dictum voluntatis tuæ *facere*
cum illo. *Cum* Jaghacob qui ambulavit in puritate ante te, elegiſti filios 27
ejus ab omnib° gentibus, *& ſeparâſti ſemen ejus ab omni prophano.* Pargho
& Miſzraæos qui excogitârant cogitationes ſuper populum tuum,
confudiſti illos in cogitationibus ſuis. Et populum *domus Iſrael, qui vocantur* 28
in hoc mundo populus miſer, tu futur° es ut ſalves, & in dicto tuo
forti eos qui invaleſcunt ſuper illos, humiliabis. Quia tu ipſe Dñs lux 29
ipſius Iſrael Domine: & Dñs educet me de obſcuritate in lucem, & videre
faciet me in ſeculo quod futurum eſt ut eveniat juſtis. Quia in dicto tuo 30
multiplicabo caſtra, & in dicto Dei mei ſubigam omnes arces validas.
Deus eſt cujus rectæ ſunt viæ, lex Domini electa eſt, *ipſe* eſt *fortis* omnibus 31
qui confidunt in eo. *Ideo propter ſignum & liberationem quæ facies uncto* 32
tuo, & reliquo populo tuo qui relicti ſunt, confitebuntur omnes populi, gentes
& linguæ, ac dicent : Non eſt Deus niſi Dñs, *quia non eſt præter te; & populus*
tuus dicent, Non eſt qui ſit fortis niſi Deus noſter. Deus qui auxiliatus 33
eſt mihi in virtute, & conſtituit perfectam viam meam. Ponens pedes 34
meos veloces inſtar cervorum, & ſuper domũ fortitudinis meæ ſtatuit me.
Docens manus meas ad gerendum bellum, & fortificans *arcu æreo* brachia 35
mea. Et dediſti mihi fortitudinem, *& in liberatione tua* & in dicto tuo 36
multiplicâſti me. Auxiſti greſſus meos ſubtus me, & non commotus eſt poples 37
meus. Perſecutus ſum oſores meos & diſperdidi eos, & non redii 38
uſq; quò conſumpſi eos. Et conſumpſi eos & exterminavi eos, nec potuerunt 39
ſtare: & ceciderunt occiſi ſubtus plantam pedum meorum. Et roborâſti 40
me in virtute ad gerendum bellum; fregiſti populos, qui inſurgebant
ut malefacerent mihi, ſubtus me. Et inimicos meos fregiſti ante me, 41
vertentes *ante* auctores inimicitiæ meæ, et diſperdidi illos. Quærentes auxilium, 42
et non fuit eis liberator: orantes ante Dominum, et non fuit accipiens
orationem eorum. Et contrivi illos ut pulverem terræ; ſicut lutum platearum 43
calcavi eos, et conculcavi illos. Et liberâſti me de medio populi, 44
præfeciſti me caput gentibus: populus quem non cognovi ſervierunt mihi.
Filii populorum mentiti ſunt mihi; ad auditum auris obedierunt mihi. 45
Filii gentiũ defecerunt, et commoti ſunt de palatiis ſuis. *Ideo propter ſignũ* 46
et liberationem quæ feciſti populo tuo, domus Iſrael gratias egerunt ac dixerunt: 47
Permanet ipſe Dñs, et benedictus fortis, eo quòd ab-ante eum
datur nobis robur et liberãtio; et *exaltatur* Deus, robur liberationis noſtræ. 48
Deus qui facit ultionem mihi, et frangit gentes, quæ ſtant ut malefaciant 49
mihi, ſub me. Qui liberas me ab oſoribus meis, et contra eos qui ſtant
ut malefaciant mihi, roborabis me, *à Gog, et ab* exercitu *populorum* raptorum
qui cum eo eripies me.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

25 * ܘܦܪܥܢܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܝ. ܘܐܝܟ ܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝܕܝ. ܩܕܡ ܥܝܢܘܗܝ. * ܥܡ ܛܒܐ
26 ܬܗܘܐ ܛܒܐ. ܘܥܡ ܓܒܪܐ ܬܡܝܡܐ. ܬܗܘܐ ܬܡܝܡ. * ܥܡ ܓܒܝܐ. ܬܗܘܐ ܓܒܝܐ.
27 ܘܥܡ ܥܩܡܬܐ. ܬܬܦܠܠ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ. ܠܥܡܐ ܡܣܟܢܐ. ܬܦܪܘܩ. ܘܥܝܢܐ
28 ܪܡܬܐ. ܬܡܟܟ. * ܕܐܢܬ ܬܢܗܪ ܫܪܓܝ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ ܢܢܗܪ ܚܫܘܟܝ. * ܡܛܠ ܕܒܟ
29 30 ܐܪܗܛ ܠܘܩܒܠ ܓܝܣܐ. ܘܒܐܠܗܝ ܐܫܘܪ ܫܘܪܐ. * ܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܡܘܡ ܐܘܪܚܗ. ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ
31 ܒܚܝܪܐ ܘܡܥܕܪܢ ܠܟܠ ܕܬܟܝܠܝܢ ܥܠܘܗܝ. * ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܪ ܡܢ ܡܪܝܐ.
32 33 ܘܠܝܬ ܕܚܣܝܢ ܐܠܐ ܐܠܗܢ. * ܐܠܗܐ. ܕܐܣܪܢܝ ܚܝܠܐ. ܘܝܗܒ ܕܠܐ ܡܘܡ. ܐܘܪܚܝ. * ܥܒܕ
34 ܪܓܠܝ. ܐܝܟ ܕܐܝܠܐ. ܘܥܠ ܪܘܡܐ ܐܩܝܡܢܝ. * ܕܡܠܦ ܐܝܕܝ ܠܩܪܒܐ. ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܩܫܬܐ
35 ܕܢܚܫܐ. ܕܪܥܝ. * ܘܝܗܒܬ ܠܝ ܬܪܣܐ ܕܦܘܪܩܢܐ. ܘܝܡܝܢܟ ܬܣܡܟܢܝ ܘܡܪܕܘܬܟ ܬܪܒܝܢܝ.
36 37 * ܐܪܘܝܚ ܦܣܥܬܝ ܬܚܬܝ. ܘܠܐ ܢܙܘܥܘܢ ܩܘܪܣܠܝ. * ܐܪܕܘܦ ܠܒܥܠܕܒܒܝ. ܘܐܕܪܟ ܐܢܘܢ.
38 ܘܠܐ ܐܗܦܘܟ. ܥܕܡܐ ܕܐܓܡܪ ܐܢܘܢ. * ܐܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܢܫܟܚܘܢ ܠܡܩܡ. ܘܢܦܠܘܢ
39 40 ܬܚܝܬ ܪܓܠܝ. * ܐܣܪܬܢܝ ܚܝܠܐ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܟܦܬ ܠܩܝܡܝ ܥܠܝ. ܬܚܬܝ. * ܘܩܕܠܐ
41 ܕܒܥܠܕܒܒܝ. ܐܘܕܥܬ ܠܝ. ܘܠܣܢܐܝ. ܐܫܬܩ ܐܢܘܢ. * ܢܩܥܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ
42 ܠܗܘܢ ܦܪܘܩܐ. ܘܢܒܥܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܢܥܢܐ ܐܢܘܢ. * ܐܫܘܦ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܥܦܪܐ
43 ܠܐܦܝ ܪܘܚܐ. ܘܐܝܟ ܛܝܢܐ ܕܫܘܩܐ. ܐܕܘܫ ܐܢܘܢ. * ܬܦܨܝܢܝ ܡܢ ܕܝܢܘܗܝ ܕܥܡܐ.
44 ܬܣܝܡܢܝ ܪܫܐ ܠܥܡܡܐ. ܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬ. ܢܦܠܚܘܢܢܝ. * ܠܡܫܡܥ ܐܕܢܐ. ܢܫܡܥܘܢܢܝ.
45 ܒܢܝܐ ܢܘܟܪܝܐ ܢܫܬܥܒܕܘܢ ܠܝ. * ܒܢܝܐ ܢܘܟܪܝܐ ܢܬܟܠܘܢ ܡܢ ܫܒܝܠܝܗܘܢ.
46 47 ܘܢܬܚܓܪܘܢ. * ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܡܒܪܟ ܗܘ ܡܚܝܠܢܝ. ܢܬܬܪܝܡ ܐܠܗܐ ܦܪܘܩܝ.
48 * ܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܠܝ ܬܒܥܬܐ. ܡܫܥܒܕ ܥܡܡܐ ܬܚܬܝ. * ܡܦܨܢܝ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ.
49 ܘܥܠ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠܝ. ܐܪܝܡܬܢܝ. ܘܡܢ ܓܒܪܐ ܥܘܠܐ. ܦܨܝܢܝ.

Idcirco rependit mihi Dominus ſecundùm 25
juſtitiam meam & ſecundùm puritatem manuum mearum coram oculis ejus. Cùm bono 26
bonus eris, & cum viro integro integer eris. Cum electo electus eris, & cum obliquo 27
obliquè te geres. Tu enim populum pauperem 28
ſervabis, oculos autem elatos deprimes.
Tu illuminabis lucernam meam, Dominus 29
Deus meus illuſtrabit tenebras meas. Nam per 30
te curram adversùs turmam, & per Deum
meum tranſiliam murum. Dei via eſt immaculata, 31
eloquium Domini purgatiſſimum, opem
ferens omnibus in eo confidentibus.
Nullus eſt enim Deus præter Dominum, nec 32
eſt qui ſit Potens, niſi Deus noſter; Deus qui 33
cinxit me robore, & reddidit immaculatam
viam meam: Fecit pedes meos quaſi cervi- 34
nos, & ſuper editum *locum* me conſtituit:
Qui manus meas ad bellum inſtruxit, & for- 35
tia reddidit quaſi arcum æneum brachia mea:
Et dediſti mihi clypeum ſalutis, & dextera 36
tua fulciet me, & correptio tua enutriet me:
Dilatâſti greſſus meos ſubtus me, ne vacilla- 37
rent vertebræ meæ. Perſequar inimicos me- 38
os, & aſſequar illos, nec revertar donec ab-
ſumam eos. Percutiam illos ita ut ſurgere 39
nequeant, ſed cadant ſub pedes meos. Ac- 40
cinges me robore in prælio, & inſurgentes in
me, ſubtus me proſternes. Cervicem inimi- 41
corum meorum expoſuiſti mihi, & oſores me-
os, ſilentio involvam. Clamabunt ad Do- 42
minum, at non erit eis ſalvator: rogabunt
Dominum, at non reſpondebit eis. Commi- 43
nuam eos tanquam pulverem contra faciem
venti, & veluti lutum platearum conculcabo
eos. Eripies me à contentionibus populi, 44
conſtitues me caput gentium: Populus quem
non noveram, ſervient mihi. Auditu auris 45
obedient mihi; filii alienigenæ ſubdent ſe mi-
hi. Filii alienigenæ continebunt ſe à viis 46
ſuis, & claudicabunt. Vivat Dominus, & 47
benedictus ſit roborator meus. Exaltare De-
us ſervator meus, Deus qui conceſſiſti mihi 48
vindictam, populos ſub me ſubjeciſti: Qui 49
me ab inimicis meis eripuiſti, ab his etiam
qui inſurgunt in me erue me, & à viris ini-
quis libera me.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 26 * فَجَازَانِي الرَّبُّ بِبِرِّي * وَكَافَانِي بِبَرَكَاةِ يَدَيَّ أَمَامَهُ * مَا أَعْدَلَكَ يَا رَبُّ * لِأَنَّكَ تَكُونُ مَعَ الصَّالِحِ
27 صَالِحًا * وَمَعَ الرَّجُلِ الْخَبِيثِ لِتَكُونَ خَبِيثًا * وَمَعَ الْمُنْتَخَبِ تَكُونُ مُنْتَخَبًا * وَمَعَ الْمُلْتَوِي
28 29 الْمُعَوَّجِ مُعَوَّجًا * مِنْ أَجْلِ أَنَّكَ تُخَلِّصُ الشَّعْبَ الْمِسْكِينَ * وَتُوَاضِعُ الْأَعْيُنَ الْمُتَعَظِّمَةَ * أَنْتَ
30 تُضِيءُ سِرَاجِي يَا رَبِّي وَإِلَاهِي * بِكَ تُضِيءُ ظُلْمَتِي * لِأَنِّي أَنَا أَقْوَى بِكَ أَنْ أَسْعَى فِي طَلَبِ
31 الْمُتَشَبِّهِينَ بِكَ يَا إِلَاهِي * وَبِقُوَّتِكَ أَعْبُرُ السُّورَ * مِنْ أَجْلِ أَنَّ اللهَ عَدْلٌ * لَا عَيْبَ فِي طُرُقِهِ *
32 وَقَوْلُ الرَّبِّ مُجَرَّبٌ بِالصِّدْقِ * نَاصِرُ جَمِيعِ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْهِ * لِأَنَّهُ لَيْسَ إِلَاهٌ غَيْرُ الرَّبِّ * وَلَيْسَ
33 34 مَنِيعٌ عَزِيزٌ غَيْرُ إِلَاهِنَا * اللهُ أَلْهَمَنِي الْقُوَّةَ مِنْ قِبَلِهِ * صَيَّرَ طَرِيقِي بِلَا عَيْبٍ * وَثَبَّتَ قَدَمَيَّ
35 وَصَلَّبَهُمَا مِثْلَ أَرْجُلِ الْأَيِّلِ * وَأَقَامَنِي أَرْفَعَ الْمَوَاضِعِ * عَلَّمَ يَدَيَّ الْقِتَالَ * وَشَدَّدَ ذِرَاعِي مِثْلَ
36 37 قَوْسِ النُّحَاسِ * دَفَعَ إِلَيَّ تُرْسَ الْخَلَاصِ * يَمِينُكَ تُعِينُنِي * وَتَوَاضُعُكَ يُعَظِّمُنِي * وَسَّعْتَ خُطَايَ *
38 39 وَلَمْ تَضْعُفْ أَقْدَامِي * أَطْلُبُ أَعْدَائِي فَأُدْرِكُهُمْ * وَلَا أَرْجِعُ حَتَّى أُفْنِيَهُمْ * أَرْمِيهِمْ فَلَا يَقْدِرُونَ
40 عَلَى النُّهُوضِ * بَلْ يَسْقُطُونَ تَحْتَ قَدَمَيَّ * لِأَنَّكَ تُلْهِمُنِي الْقُوَّةَ فِي الْحَرْبِ * وَتَصْرَعُ تَحْتِي الَّذِينَ
41 42 يَثِبُونَ عَلَيَّ * وَوَلَّيْتَ رِقَابَ أَعْدَائِي أَمَامِي * وَتُقَوِّينِي حَتَّى أُصْمِتَ شَانِئِي * يَخَارُونَ إِلَى الرَّبِّ فَلَا
43 يَكُنْ لَهُمْ مُخَلِّصًا * يَطْلُبُونَ إِلَى الرَّبِّ فَلَمْ يَسْتَجِبْ لَهُمْ * أُذَرِّيهِمْ مِثْلَ التُّرَابِ الَّذِي تُذَرِّيهِ
44 الرِّيَاحُ * وَأَدُوسُهُمْ كَمَا يُدَاسُ الزَّرْعُ فِي السِّكَكِ * تُنَجِّينِي مِنْ أَحْكَامِ الشَّعْبِ * تُصَيِّرُنِي رَأْسًا لِلشُّعُوبِ *
45 46 يَخْدِمُنِي الشَّعْبُ الَّذِي لَا أَعْرِفُهُ * يَسْمَعُونَ قَوْلِي وَيُطِيعُونَ الْأَبْنَاءُ الْغُرَبَاءُ * تَمْنَعُ أَبْنَاءَ الْغُرَبَاءِ
47 عَنْ طَرِيقِهِمْ * يَعْمَوْنَ عَنْ سُبُلِهِمْ * تَبَارَكَ اللهُ الْحَيُّ الَّذِي يُقَوِّينِي * أُعَظِّمُ اللهَ الْمُخَلِّصَ
48 49 * إِلَهِي الَّذِي انْتَقَمَ لِي * صَيَّرَ الشُّعُوبَ حَوْلِي خَاضِعِينَ * نَجَّانِي مِنْ أَعْدَائِي * وَرَفَعَنِي عَلَى
الَّذِينَ قَامُوا عَلَيَّ * أَنْقَذَنِي مِنَ الرِّجَالِ الْأَثَمَةِ *

Propterea retribuit mihi Dominus ſecun- 25
dùm juſtitiam meam, & rependit mihi
ſecundùm innocentiam manuum mearum
coram ipſo. Quàm juſtus es O Domine! 26
nam cum bono bonus es, & cum viro im-
probo malè te geris: Cum electo electus 27
es, & cum obliquo atque perverſo perver-
ſus. Tum quia populum miſerum tu libe- 28
ras & oculos ſeſe efferentes humilias. Tu 29
accendis lucernam meam O Domine mi
& Deus meus, per te clareſcent tenebræ
meæ. Ego enim per te facultatem adipi- 30
ſcar currendi poſt eos qui ſunt tui ſimiles
O Deus meus, tuâque virtute tranſiliam
murum. Quoniam Deus juſtiſſimus eſt, 31
& nullum in viis ejus vitium: ſermo Do-
mini eſt in veritate probatiſſimus, auxili-
um præbens omnibus in eo confidentibus.
Nullus eſt enim Deus præter Dominum, 32
neque Fortis ac Potens præter Deum no-
ſtrum. Deus præſtitit mihi robur à ſe, 33
viam meam fecit irreprehenſibilem: Et 34
firmos ſolidóſque reddidit pedes meos ut
pedes cervorum, & collocavit me in edi-
tiſſimo locorum: Edocuit manus meas 35
prælium, & roboravit brachia mea ut ar-
cum æneum: Dedit mihi clypeum ſalu- 36
tis. Dextera tua opem ferat mihi, & hu-
militas tua magnificet me. Dilatâſti greſ- 37
ſus meos, nec debilitati ſunt pedes mei.
Quæram inimicos meos, et apprehendam 38
illos, & non revertar donec exterminem
eos: Dejiciam eos, nec valebunt ſurgere; 39
ſed corruent ſub pedes meos: Quia tu ſup- 40
peditas mihi vires in certamine, & ſubter
me proſternis eos qui me adoriuntur.
Hoſtium meorum cervices coram me ver- 41
tiſti, & adeò me roboras, ut ſilere faci-
am oſores meos. Vociferabuntur ad Do- 42
minum, & non aderit ipſis adjutor: Do-
minum precabuntur, & non exaudiet e-
os. Diſpergam illos ceu pulverem quem 43
diſpergunt venti, & calcabo eos quem-
admodùm calcatur ſemen in viis tri-
tis. Liberabis me à judiciis populi, 44
conſtitues me principem gentium: mini-
ſtrabit mihi populus quem non cognoſco:
Audient ſermonem meum, & obedient 45
mihi filii alieni: Retrahent ſe filii alieni 46
à via ſua, excæcabuntur à ſemitis ſuis.
Benedictus ſit Deus vivus qui me corro- 47
borat, magnifico Deum ſervatorem, De- 48
um inquam meum qui me ultus eſt, poſuit
populos circum me ſubjectos, Eripuit me 49
ab hoſtibus meis, & prætulit me iis qui
ſurrexerant adverſùm me, liberavit me à
viris iniquis.

.pſallam tuo nomini & ,gentibus in Domine tibi confitebor Propterea
50 עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃
,David ſuo *uncto* miſericordiam faciens & ,ſui regis *ſalutum* *Turris*
51 מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד
.ſeculum in uſque ejus ſemini &
וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

CAP. XXIII. כג

dixit & ,Iſai filius David Dixit .noviſſima David verba hæc Et
1 וְאֵלֶּה דִּבְרֵי דָוִד הָאַחֲרֹנִים נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי וּנְאֻם
pſalmis jucundus & ,Jahacob Dei *uncti* ,excelſus conſtitutus vir
הַגֶּבֶר הֻקַם עָל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וּנְעִים זְמִרוֹת
ſuper ejus ſermo & ,me *in* eſt locutus Domini Spiritus .Iſrael
2 יִשְׂרָאֵל׃ רוּחַ יְהוָה דִּבֶּר־בִּי וּמִלָּתוֹ עַל־
: Iſrael *petra* eſt locutus mihi ;Iſrael Deus Dixit .meâ linguâ
3 לְשׁוֹנִי׃ אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לִי דִבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל
lux ſicut Et .Dei *timoris* dominator juſtus ,*homine in dominans*
4 מוֹשֵׁל בָּאָדָם צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וּכְאוֹר
pluvia à ſplendore à *denſitates non* manè : ſol orietur matutina
בֹּקֶר יִזְרַח־שָׁמֶשׁ בֹּקֶר לֹא עָבוֹת מִנֹּגַהּ מִמָּטָר
quia ,Deo cum mea domus ſic non Quia .terra de *germen*
5 דֶּשֶׁא מֵאָרֶץ׃ כִּי־לֹא־כֵן בֵּיתִי עִם־אֵל כִּי
: cuſtoditum & ,omnibus in diſpoſitum mihi poſuit *ſeculi* pactum
בְרִית עוֹלָם שָׂם לִי עֲרוּכָה בַכֹּל וּשְׁמֻרָה
.faciet germinare non quia ,voluntas omnis & ,mea ſalus cuncta quoniam
כִּי־כָל־יִשְׁעִי וְכָל־חֵפֶץ כִּי־לֹא יַצְמִיחַ׃
.capient manu in non quia ; *ipſi* univerſi *motus ſpina* tanquam *belial* Et
6 וּבְלִיַּעַל כְּקוֹץ מֻנָד כֻּלָּהֶם כִּי־לֹא בְיָד יִקָּחוּ׃
igne *in* & :lanceæ ligno & ,ferro replebitur ,eas *in* tetigerit vir Et
7 וְאִישׁ יִגַּע בָּהֶם יִמָּלֵא בַרְזֶל וְעֵץ חֲנִית וּבָאֵשׁ
fortium nomina Iſta *manſione* in comburentur comburendo
8 שָׂרוֹף יִשָּׂרְפוּ בַּשָּׁבֶת׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבֹּרִים
ipſe ,*tertiarius* caput ſapiens *ſede* in Sedens :David ipſi qui
אֲשֶׁר לְדָוִד יֹשֵׁב בַּשֶּׁבֶת תַּחְכְּמֹנִי רֹאשׁ הַשָּׁלִשִׁי הוּא
.una vice in *occiſos* octingentos *ſuper* ,Heſnita Hadino
עֲדִינוֹ הָעֶצְנִי עַל־שְׁמֹנֶה מֵאוֹת חָלָל בְּפַעַם אֶחָד׃
fortes tres inter ,Achochi filii Dodo filius Elhazar eum poſt Et
9 וְאַחֲרוֹ אֶלְעָזָר בֶּן־דֹּדִי בֶּן־אֲחֹחִי בִּשְׁלֹשָׁה גִבֹּרִים
illic erant *collecti* ,Peliſthæos *in eos probris afficiendo in* ,David cum
עִם־דָּוִד בְּחָרְפָם בַּפְּלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ־שָׁם
,ſurrexit Ipſe .Iſrael viri aſcenderunt & ,prælium in
10 לַמִּלְחָמָה וַיַּעֲלוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ הוּא קָם
adhæreret & ,ejus manus *defatigaretur quo uſque* ,Peliſtim *in* percuſſit &
וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים עַד כִּי־יָגְעָה יָדוֹ וַתִּדְבַּק
die in magnam ſalutem Dominus fecit Et .gladium ad ejus manus
יָדוֹ אֶל־הַחֶרֶב וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם
.ſpoliandum ad tantùm eum poſt *revertebantur* populus & :illa
הַהוּא וְהָעָם יָשֻׁבוּ אַחֲרָיו אַךְ לְפַשֵּׁט׃

Verſio VULG. LAT.

50 Propterea confitebor tibi, Do-
mine, in gentibus : & nomini
51 tuo cantabo. Magnificans ſa-
lutes regis ſui, & faciens miſe-
ricordiam chriſto ſuo David, et
ſemini ejus in ſempiternum.

CAP. XXIII.

1 HÆc autem ſunt verba Da-
vid noviſſima. Dixit David fi-
lius Iſai : dixit vir, cui conſti-
tutum eſt de chriſto Dei Jacob,
2 egregius pſaltes Iſrael; Spiri-
tus Domini locutus eſt per me,
& ſermo ejus per linguam me-
3 am. Dixit Deus Iſrael mihi,
locutus eſt Fortis Iſrael, Domi-
nator hominum, juſtus domi-
4 nator in timore Dei. Sicut lux
auroræ, oriente Sole, manè abſ-
que nubibus rutilat, & ſicut
pluviis germinat herba de ter-
5 ra. Nec tanta eſt domus mea
apud Deum, ut pactum æternũ
iniret mecum, firmum in o-
mnibus atque munitum. Cun-
cta enim ſalus mea, & omnis
voluntas : nec eſt quidquam ex
6 ea quod non germinet. Præ-
varicatores autem quaſi ſpinæ
evellentur univerſi : quæ non
7 tolluntur manibus. Et ſi quis
tangere voluerit eas, armabi-
tur ferro & ligno lanceato, i-
gnéque ſuccenſæ comburentur
8 uſque ad nihilũ. Hæc nomina
fortium David. Sedens in ca-
thedra ſapientiſſimus princeps
inter tres, ipſe eſt quaſi tener-
rimus ligni vermiculus, qui o-
ctingentos interfecit impetu
9 uno. Poſt hunc, Eleazar filius
patrui ejus Ahohites inter tres
fortes, qui erant cum David
quando exprobraverunt Phi-
liſthiim, & congregati ſunt il-
10 luc in prælium. Cúmque a-
ſcendiſſent viri Iſrael, ipſe ſte-
tit & percuſſit Philiſthæos, do-
nec deficeret manus ejus, &
obrigeſceret cum gladio : fe-
cítque Dominus ſalutem ma-
gnam in die illa : & populus
qui fugerat, reverſus eſt ad cæ-
ſorum ſpolia detrahenda.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

50 Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν τοῖς
51 ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Μεγα-
λύνων (κ) τὰς σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ
ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ, καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

MS.A. (κ) σωτηρίας

ΚΕΦ. κγʹ.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι. πιστὸς
Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, καὶ πιστὸς (α) ἀνὴρ ὃν ἀνέ-
στησε κύριος ἐπὶ χριστὸν (β) θεοῦ Ἰακὼβ, καὶ
2 εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ. Πνεῦμα κυρίου
ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ
3 γλώσσης μου. Λέγει ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐμοὶ
ἐλάλησε (γ) φύλαξ ἐξ Ἰσραὴλ παραβολήν·
Εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ, Πῶς (δ) κραταιώσητε (ε)
4 φόβον χριστοῦ; Καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωΐας ἀνα-
τείλαι (ζ) ἥλιος τοπρωῒ, (η) οὐ κύριος παρ-
ῆλθεν ἐκ φέγγους, καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ
5 γῆς. Οὐ γὰρ (θ) οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ ἰσχυροῦ·
διαθήκην γὰρ αἰώνιον (ι) ἔθετό μοι ἑτοίμην
ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην· ὅτι πᾶσα σω-
τηρία μου καὶ πᾶν θέλημα, ὅτι οὐ μὴ (κ) βλα-
6 στήσῃ ὁ παράνομος. Ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμέ-
νη πάντες (λ) οὗτοι, ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται,
7 Καὶ (μ) ἀνὴρ οὐ κοπιάσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλῆ-
ρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ
καύσει, (ν) καὶ καυθήσονται αἰσχύνην αὐτῶν.
8 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν (ξ) Δαυίδ·
Ἰεβοσθὲ ὁ Χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου (ο) ἐστίν·
(π) Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομ-
φαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους στρατιώτας εἰσά-
9 παξ. Καὶ μετ' αὐτὸν (ρ) Ἐλεανὰν υἱὸς πατραδέλ-
φου αὐτοῦ υἱὸς (σ) Δουδὶ τοῦ ἐν τοῖς τρισὶν δυνα-
τοῖς μετὰ (τ) Δαυίδ· καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν
τοῖς ἀλλοφύλοις, συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλε-
10 μον, Καὶ ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ· αὐτὸς ἀν-
έστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως οὗ
(υ) ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προσεκολ-
λήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν. καὶ ἐ-
ποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐ-
τοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν.

MS.A. (α) ὁ ἀνὴρ (β) κυρίου θεοῦ (γ) φύλαξ Ἰσραὴλ (δ) κραταιώσητε (ε) φόβον κυρίου; Καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωΐας (ζ) ὁ ἥλιος (η) οὐ παρῆλθεν (θ) οὗτος (ι) ἑτοίμην ἔθετό μοι ἐν (κ) *βαστάσῃ (λ) αὐτοί, (μ) ἀνὴρ κοπιάσει (ν) καὶ καυθήσεται αἰσχύνῃ αὐτῶν. (ξ) τοῦ Δαυίδ· (ο) αὐτὸς ἐστίν. (π) Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, *ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰσάπαξ. (ρ) Ἐλεάζαρ (σ) Σουσὶ (τ) Δαυίδ· ἐν τῷ (υ) ἐκόπασεν

●

Propter hoc confitebor tibi, Domi- 50
ne, in gentibus: & in nomine tuo
pſallam. Magnificans ſalutes re- 51
gis ſui, & faciens miſericordiam
chriſto ſuo David, & ſemini e-
jus, uſq; in ſeculum.

CAP. XXIII.

ET hæc verba David ultima. 1
Fidelis David filius Jeſſe, & fi-
delis vir, (a) quem ſuſcitavit Do-
minus in chriſtum Dei Jacob: &
decori pſalmi Iſrael. Spiritus 2
Domini locutus eſt in me: et ver-
bum ejus ſuper linguam meam.
Dicit Deus Iſrael, Mihi locutus 3
eſt (b) cuſtos ex Iſrael parabolam.
Dixi in homine, Quomodò tene-
bitis timorem Chriſti? Et in luce 4
Dei matutina, exoriatur Sol ma-
nè, (c) non Dominus tranſiit à
ſplendore, et tanquam ex pluvia
viroris à terra. Non enim ſic do- 5
mus mea cum Forti. Teſtamentum
enim æternum poſuit mihi para-
tum in omni tempore cuſtoditum.
Quoniam univerſa ſalus mea,
et omnis (d) voluntas: quoniam
non germinabit iniquus. Sicut ſpi- 6
na ejecta, omnes hi: quoniam non
manu ſumentur: (e) Et vir non la- 7
borabit in eis. Et pleni ferro: et
lignum lanceæ: et in igni combu-
ret, et comburentur confuſionem
eorum. Hæc nomina potentium 8
David. (f) Jeboſthe Chananæus
princeps tertii eſt: Adinon Aſo-
næus; hic eduxit gladium ſuum
ſuper octingentos milites vice u-
nâ. Et cum eis Eleanan filius pa- 9
trui ejus, filius (g) Dudi, qui in
tribus potentibus cum David: et
cùm ipſe exprobraret in alienige-
nas; congregati ſunt illuc in præ-
lium, Et aſcendit vir Iſrael: ipſe 10
ſurrexit, et percuſſit in alienige-
nis; quoadusq; defatigata eſt ma-
nus ejus, et adhæſit manus ejus
ad gladium. Et fecit Dominus
ſalutem magnã in die illâ: et po-
pulus ſedit poſt eum tantùm ad
ſpoliandum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

50 עַל כֵּן אוֹדֵי קֳדָמָךְ יְיָ בְּעַמְמַיָּא וּלְשְׁמָךְ אֵימַר תּוּשְׁבְּחָן ׃ מַסְגֵּי לְמֶעְבַּד פּוּרְקָן עִם מַלְכֵּיהּ
51 וְעָבֵד טֵיבוּ לִמְשִׁיחֵיהּ לְדָוִד וּלְזַרְעֵיהּ עַד עָלְמָא ׃
כג
1 וְאִלֵּין פִּתְגָּמֵי נְבוּאַת דָּוִד דְּאִתְנַבֵּי לְסוֹף עָלְמָא לְיוֹמֵי נֶחָמְתָא דַּעֲתִידִין לְמֵיתֵי אֲמַר דָּוִד
בַּר יִשַׁי וַאֲמַר גַּבְרָא דִּמְרַבָּא לְמַלְכוּ מְשִׁיחָא בְּמֵימַר אֱלָהֵיהּ דְּיַעֲקֹב וְתַקִּין לְמִמְנֵי בְּחֵיךְ
2 מְבַסַּם תּוּשְׁבְּחָתֵיהּ דְּיִשְׂרָאֵל ׃ אֲמַר דָּוִד בְּרוּחַ נְבוּאָה דַּיְיָ אֲנָא מְמַלֵּל אִלֵּין וּפִתְגָּמֵי
3 קוּדְשֵׁיהּ בְּפוּמִּי אֲנָא סָדַר ׃ אֲמַר דָּוִד אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל עֲלַי מַלֵּל [illegible]קִּיפָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּשַׁלִּיט
בִּבְנֵי אֱנָשָׁא קוּשְׁטָא דַּיָּן אֲמַר לְמַנָּאָה לִי מַלְכָּא דְּהוּא מְשִׁיחָא דַּעֲתִיד דִּיקוּם וְיִשְׁלוֹט
4 בִּדְחַלְתָּא דַּיְיָ ׃ טוּבֵיכוֹן צַדִּיקַיָּא עֲבַדְתּוּן לְכוֹן עוֹבָדִין טָבִין דְּאַתּוּן עֲתִידִין לְאַנְהָרָא
כְּזִיהוֹר יְקָרֵיהּ כִּנְהוֹר צַפְרָא דְּאָזֵיל וְתַקֵּין וּכְשִׁמְשָׁא דַּעֲתִיד לְאַנְהָרָא כְּזִהוֹר יְקָרֵיהּ עַל חַד
תְּלַת מְאָה אַרְבְּעִין וּתְלָתָא כִּנְהוֹר שִׁבְעַת כּוֹכְבַיָּא שִׁבְעַת יוֹמַיָּא יַתִּיר מִכְּדֵין תִּתְרַבּוֹן
וְיֵיטַב לְכוֹן דַּהֲוֵיתוּן מְחַמְּדִין לִשְׁנֵי נֶחָמְתָא דְּאָתְיָן הָא כְּאִכָּרָא דִּמְסוֹבַר בִּשְׁנֵי בַצּוֹרְתָּא
5 דְּיֵיחוֹת מִטְרָא עַל אַרְעָא ׃ אֲמַר דָּוִד יַתִּירָא מִכְּבֵין בֵּיתִי קֳדָם אֵל אֲרֵי קְיָם עָלַם קַיֵּים
לִי לְמֶהֱוֵי מַלְכוּתִי קַיָּמָא כְּמָא דְּקַיָּמִין סִדְרֵי בְרֵאשִׁית וּנְטִירָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי אֲרֵי כָּל
6 צָרְכַי וְכָל בָּעוּתַי קֳדָמוֹהִי מִתְעַבְדִין בְּכֵן כָּל מַלְכוּ לְקִבְלֵיהּ עוֹד לָא תִתְקַיַּים ׃ וְרַשִּׁיעַיָּא
עָבְדֵי חֶטְאָה דָּמָן לְכֻבִּין דִּבְמַפְּקֵהוֹן רַכִּיכִין לְמִקְטַף וְכַד אֱנָשׁ חָיֵס עֲלֵיהוֹן וְשָׁבֵיק לְהוֹן
7 אָזְלִין וְתָקְפִין עַד דְּלֵית אֶפְשַׁר לְמִקְרַב לְהוֹן בְּיָד ׃ וְאַף כָּל אֱנָשׁ דִּמְשָׁרֵי לְמִקְרַב בְּחוֹבִין
אָזְלִין וְתָקְפִין עֲלוֹהִי עַד דְּחָפַן לֵיהּ כִּלְבוּשׁ דְּבַרְזְלָא דְּלָא יָכְלִין לֵיהּ בְּאָעֵי מוּרְנִין וְרוּמְחִין
בְּכֵין לֵית פּוּרְעָנוּתְהוֹן בְּיַד אֱנָשׁ אֱלָהֵן בְּאֶשָּׁתָא עֲתִידִין לְאִתּוֹקָדָא יִתּוֹקְדוּן בְּאִתְגְּלָאָה
8 בֵּית דִּינָא רַבָּא לְמִתַּב עַל כּוּרְסֵי דִּינָא לְמִדָּן יַת עָלְמָא ׃ אלה אִלֵּין שְׁמָהָת גִּבָּרַיָּא דַּהֲווֹ
עִם דָּוִד גַּבְרָא רֵישׁ מַשְׁרְיָתָא יָתֵיב עַל כּוּרְסֵי דִינָא וְכָל נְבִיַּיָּא וְסָבַיָּא מַקְּפִין לֵיהּ מְשִׁיחַ
בִּמְשַׁח קוּדְשָׁא בְּחִיר וּמְפַנַּק שַׁפִּיר בְּרֵיוֵיהּ וְיָאֵי בְּחֶזְוֵיהּ חַכִּים בְּחוּכְמְתָא וְסוּכְלְתָן בְּעֵיצָה
גִּבַּר בִּגְבוּרְתָּא רֵישׁ גִּבָּרַיָּא הוּא מְתַקַּן בְּמָנֵי זֵינָא נָפֵק בְּפוּם קָלָא וְנָצַח בִּקְרָבָא וּמְתַבֵּיב
9 עַל יְדֵי מוּרְנִיתֵיהּ תַּמְנֵי מְאָה קְטִילִין בִּזְמְנָא חֲדָא ׃ ואחריו וּבַתְרוֹהִי אֶלְעָזָר בַּר דּוֹדוֹ בַּר
אֲחוֹהִי בִּתְלָתָא גִּבָּרַיָּא עִם דָּוִד כַּד חַסִּידוּ פְּלִשְׁתָּאֵי וְאִתְכְּנִישׁוּ תַמָּן לְאַגָּחָא קְרָבָא וּסְלִיקוּ
10 אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל ׃ הוּא ׃ הוּא קָם וּקְטַל בִּפְלִשְׁתָּאֵי עַד דִּלְאֵית יְדֵיהּ וְאַדְבִּיקַת יְדֵיהּ עִם חַרְבָּא
וַעֲבַד יְיָ פּוּרְקָנָא רַבָּא בְּיוֹמָא הַהוּא וְעַמָּא תָב בַּתְרוֹהִי בְּרַם לְחַלָּצָא קְטִילַיָּא ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Propterea confitebor ante te Domine in gentibus, & nomini tuo dicam
laudes. Qui multiplicat facere liberationem cum rege ſuo, & facit be-
nignitatem uncto ſuo David & ſemini ejus uſq; in ſeculum.

CAP. XXIII.

ET hæc verba prophetiæ David quæ vaticinatus eſt conſummationi ſe- 1
culi, diebus conſolationis qui futuri ſunt ut veniant : Dixit David filius
Iſai, & dixit vir qui ſublimatus eſt in regnum, unctus in dicto Dei Jagha-
cob, & conſtitutus ut præficiat in ludo ſuavitatis laudem Iſrael. Dixit Da-
vid in ſpiritu prophetiæ Domini, Ego loquor hæc, & verba ſanctitatis ejus
in ore meo ego ordino. Dixit David, Deus Iſrael ſuper mẽ locutus eſt, for- 3
tis Iſrael *qui dominatur* in filiis hominis, verax judex dixit, quòd conſti-
tueret mihi regem, ipſe eſt Meſſias, qui futurus eſt ut ſurgat & dominetur
in timore Dñi. Beati vos juſti, feciſtis vobis facta bona, quia vos futuri
eſtis ut luceatis *ut lux* gloriæ *ejus*, ſicut ſplendor auroræ qui ambulat &
conſtat, & ſicut Sol qui *futurꝰ eſt ut luceat ſicut ſplendor* gloriæ ſuæ, *pro uno*
tercenties quadragies ac ter, ſicut lux ſeptem ſtellarum ſeptem diebus; *plus*
quàm hoc magnificabimini & bene erit vobis, qui fuiſtis expetentes annos
conſolationum venturos, ecce ſicut *agricola* qui expectat in annis ſiccitatis
ut deſcendat pluvia ſuper terram. Dixit David : Plus eſt quàm hæc domus 5
mea ante Deum, quia juramentum æternum juravit mihi, quòd eſſet re-
gnum meum firmum ſicut firmi ſunt ordines Bereſith, & cuſtoditum in ſe-
culum quod veniet, nam omnes indigentiæ meæ, & omnes petitiones meæ
ante ipſum factæ ſunt : ideò omne regnum contra ipſum ampliùs non firma-
bitur. Et improbi factores peccati erunt ſimiles ſpinis quæ in ortu ſuo 6
molles ad eruendum, & *cùm homo* parcit ſuper eis, & ſinit eas, procedunt
& invaleſcunt uſq; quo non poſſibile ſit appropinquare ad eas manu. Et 7
omnis homo qui incipit appropinquare ad peccata, progredientia & ſe ro-
borantia ſuper ſe, uſq; quo operiant eum tanquàm veſtis ferrea, non præ-
valent illi in lignis haſtarum & lancearum : ideò non eſt ultio eorum in
manu hominis, ſed in igne incendendo incendentur cum apparuerit domꝰ
judicii magni, ut ſedeat ſuper ſolium judicii ad judicandum ſeculum. Hæc 8
nomina robuſtorum qui fuerunt cum David, robuſti capitis exercituum,
ſedentis ſuper ſolium judicii, *& omnibus prophetis & ſenioribus cingenti-*
bus eum, uncti in unctione ſancta, electi, & jucundi, pulchri forma & de-
cori aſpectu, ſapientis ſapientia, & intelligentis conſilio, fortis robore
capitis robuſtorum : ipſe præfectus ſuper vaſa armorum, exiens in ore vo-
cis, & vincens in prælio, & contorquens manu lanceæ ſuæ octingentos oc-
ciſos vice una. Et poſt illum Elghazar filius *Dodo* filii Ahhohhi inter tres 9
robuſtos qui erant cum David quando exprobraverunt Peliſthæi, & con-
gregati erant ibi ad ineundum bellum, & aſcenderunt viri Iſrael : Ipſe ſur-
rexit & occîdit in Peliſthæis uſq; quo defatigaretur manus ejus, & hæreret
manus ejus cum gladio : & fecit Dñs liberationem magnam in die illo ; & populus *rediit* poſt illum ; verùm ad exuendum occiſos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

50 ܡܛܠܗܢܐ ܐܘܕܐ ܠܟ ܒܝܬ ܥܡܡܐ. ܡܪܝ. ܘܠܫܡܟ ܐܙܡܪ. * ܡܣܓܐ ܦܘܪܩܢܐ ܕܡܠܟܗ.
51 ܘܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܠܡܫܝܚܗ. ܠܕܘܝܕ ܘܠܙܪܥܗ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܡܠܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܐܚܪܝܐ. ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܐܡܪ ܓܒܪܐ ܕܐܩܝܡ ܢܝܪܐ ܕܡܫܝܚܗ.
2 ܘܕܐܠܗܗ ܕܝܥܩܘܒ. ܡܒܣܡ ܙܡܝܪܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܠ ܒܝ.
3 ܘܡܠܬܗ ܥܠ ܠܫܢܝ. * ܐܡܪ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܝ ܐܡܪ ܬܩܝܦܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
4 ܕܫܠܛ ܒܒܢܝܢܫܐ ܙܕܝܩܐ. ܕܫܠܛ ܒܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܕܨܦܪܐ. ܡܐ ܕܕܢܚ ܫܡܫܐ.
5 ܨܦܪܐ ܕܠܐ ܥܢܢܐ ܡܢ ܢܓܗܐ. ܘܡܢ ܡܛܪܐ ܕܡܦܩܐ ܝܪܩܐ. * ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܒܝܬܝ ܥܡ
ܐܠܗܐ. ܘܩܝܡܐ ܕܠܥܠܡ. ܣܡ ܠܝ. ܘܡܛܝܒܢ ܟܠܗܝܢ. ܘܢܛܝܪܢ. ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܨܒܝܢܝ.
6 ܘܟܠܗ ܦܘܩܕܢܝ. ܗܘܝܘ ܡܫܡܠܐ. * ܘܪܫܝܥܐ ܐܝܟ ܟܘܒܐ ܥܩܨܐ. ܟܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ
7 ܗܘܐ ܒܐܝܕܐ ܡܬܐܚܕܝܢ ܟܠܗܘܢ. * ܘܓܒܪܐ. ܡܐ ܕܩܪܒ ܠܗܘܢ.· ܢܣܒ ܗܘ ܪܘܡܚܐ
8 ܘܒܦܪܙܠܐ ܡܚܒܠ ܠܗܘܢ. ܘܢܩܕܘܢ ܒܢܘܪܐ ܠܢܝܚܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ.
ܕܝܬܒ ܒܕܘܟܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܘܒܕܪܓܐ ܬܠܝܬܝܐ .· ܓܕܥܘܢ ܫܡܗ. ܓܒܪܐ ܕܢܚܬ ܘܩܛܠ
9 ܬܡܢܡܐܐ ܩܛܝܠܝܢ. ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ * ܘܒܬܪܗ. ܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܚܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ. ܥܡ ܬܠܬܐ
ܓܒܪܝܢ ܥܡ ܕܘܝܕ .· ܟܕ ܚܣܕܘ ܐܢܘܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܬܡܢ ܠܩܪܒܐ.
10 ܘܣܠܩܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘ ܩܡ ܘܡܚܐ ܒܦܠܫܬܝܐ .· ܥܕܡܐ ܕܐܫܬܠܝ
ܐܝܕܗ. ܘܐܬܕܒܩܬ ܐܝܕܗ ܒܣܝܦܗ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܗܦܟ
ܥܡܐ ܠܡܫܠܚܘ ܩܛܝܠܐ.

Propter hoc gratias tibi agam inter gentes Domine mi, & nomini tuo canam. 50
O magnificans ſalutem regis tui, & benignitatem exercens erga Chriſtum tuum Davidem & ſemen ejus, uſque in ſeculum. 51

CAP. XXIII.

DEnique hæc ſunt poſtrema verba Davidis. Dixit David filius Iſai, dixit vir qui erexit jugum Chriſti & Dei Jacob; qui ſuaves reddidit cantus Iſraelis: 1
Spiritus Domini locutus eſt in me, & ſermo ejus per linguam meam *prolatus.* 2
Dixit Deus Iſraelis, & mihi dixit Potentiſſimus Iſraelis, qui præeſt hominibus juſtis, qui dominatur in timentes Deum, 3
Lucis inſtar matutini cùm ſol oritur, matutini *inquam* nubibus expertis inde ab aurora & à pluvia *(rore)* quæ terram germinare facit. 4
Non eſt ejuſmodi domus mea cum Deo, ſed pactum ſempiternum poſuit mihi, & omnia parata ſunt atque conſervata; omnem enim voluntatem meam, omne mandatum meum ipſe perficit. 5
Verùm ſcelerati omnes aſperarum ſunt inſtar ſpinarum: harum enim nullæ manu capiuntur; 6
Sed cùm quis attrectaturus eſt eas, haſtâ quidem ſecuris aut ferro cogit illas, tum igne comburuntur ad quietem *conſequendam.* 7
Hæc ſunt nomina heroum Davidis: Primam ſedem *ac* tertiam dignitatem obtinentis nomen erat Gedehu, vir qui deſcendens interfecit octingentos occîſos eodem tempore. 8
Poſt hunc Eliazar filius fratris patris ejus. Deſcendit iſte cum tribus viris in comitatu Davidis (quando probris affecerunt eos Philiſtæi, & congregârunt ſe illuc ad bellum gerendum, aſcenderúntque viri Iſraelitæ) 9
Idémque ſurgens ſtragem edidit inter Philiſtæos, donec manus ejus defatigata gladii ſui capulo hæreret: fecítque Dominus ſalutem in die illa: reverſúſque eſt poſt eum populus ad ſpoliandos occîſos. 10

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

50 * اشكرك بين الشعوب يا ربي * وارتل لاسمك * ايها المعظم خلاص ملكه * المنعم على مسيحه
51 داود وذريته الى ابد الآباد *

* الفصل الثالث والعشرون *

1 * هذا آخر كلمات داود * قل يا داود بن ايسي * قل ايها الرجل الذي احتمل اصر مسيحه اله
2 يعقوب * يطيب عني آل اسرائيل وترتيلهم * روح الرب تكلمت على لساني * والكلام الذي
3 ينطق به لساني هو كلام الرب * قال اله اسرائيل واوحى الي منيع آل اسرائيل * ونطقت بوحيه
4 المسلط على القوم الابرار ان يلهمهم كلام وحيه * المسلط على المتقين الذين يخافون الله * ووحيه
اليهم كنور الصباح اذا طلعت الشمس * وبنور الغداة الذي ليس فيها سحاب اذا طلع
5 الفجر * وكالمطر الذي ينبت في الارض نباتا * فليس هكذا بيتي عند الله * ولكن عاهدني عهدا
6 دائما الى الابد معدا * جميع ما وعدني مهيا محفوظا عنده * من اجل انه يتم كل هواه * فاما
7 الاثمة فهم مثل الشوك الشديد كلهم * الذي لا يقدر المرء ان ياخذه بيده * ولكن اذا اراد
الرجل ان يدنو اليه * انما يمسك الفاس ويجمعه بحديدة الفاس * ويصيره لوقود النار للمنفعة
8 والراحة * وهذه اسماء قواد داود ورجاله * الذي كان يجلس في المجلس الاول في الدرجة الثانية
9 رجل كان اسمه جدحوا * رجل نزل الى الحرب * فقتل ثماني مائة رجل في ساعة واحدة * ومن
بعده العازار بن عمه * الذي نزل مع داود في ثلاثة رجال الذين عيروهم اهل فلسطين *
10 واصطف اهل فلسطين للحرب * فصعد رجال آل اسرائيل ففرقوا وانهزموا * فوقف هو وحده وقتل
من اهل فلسطين * حتى كلت يده * ولصقت يده في قائم سيفه * وخلص الرب بني اسرائيل على
يديه في ذلك اليوم * ونزل الشعب خلفه ليعدوا القتلى * وياخذوا سلبهم *

Gratias agam tibi inter gentes O Domine mi, nomenque tuum celebrabo. 50
O magnificans ſalutem regis tui, benefice erga unctum tuum Davidem & progeniem ejus in ſecula perpetua. 51

CAP. XXIII.

HÆc ſunt poſtrema verba Davidis. Dic O David fili Iſai, dic O vir qui portavit jugum Chriſti ſui Dei Jacob, qui cantum & harmoniam gentis Iſraeliticæ ſuavem reddidit. 1
Spiritus Domini locutus eſt per linguam meam, & ſermo quem profert lingua mea, ſermo Domini eſt. 2
Dixit Deus Iſraelis, & Fortiſſimus gentis Iſraeliticæ revelavit mihi; & ejus oracula pronuntiavi, qui dominatur in turbam juſtorum ut indat illis verba revelationum ſuarum; qui dominatur in pios qui timent Deum. 3
Ad quos oracula ipſius ſunt veluti lux matutina exoriente ſole, & lux matutini in quo nulla extant nubes naſcente aurorâ; & veluti pluvia quæ herbam in terra producit. 4
Non ſic ſe habet domus mea apud Deum, ſed pepigit mecum fœdus ſempiternum, paratum in perpetuum: quicquid pollicitus eſt mihi, paratum eſt atque reconditum apud eum, nam ipſe perficit omnē voluntatem ſuam. 5
At verò impii ſunt omnes veluti ſpinæ duræ quas non poteſt homo ſuâ manu capere; 6
Sed cùm quis voluerit eas tangere, ſecurim accipit, ferro ſecuris colligit eas; tum deſtinat illas ad accendendum ignem in uſum et quietem. 7
Porrò hæc ſunt nomina ducum & virorum Davidis: Qui primam ſedem, & ſecundam dignitatem occupabat, erat vir quidam nomine Gedehu, qui ad prælium deſcendens occîdit octingentos unâ horâ viros. 8
Poſt hunc Eleazar filius patrui ejus, qui cum Davide deſcendit unà cum tribus viris, quos cùm probris affeciſſent Palæſtini, tum Palæſtini ad bellum ſeſe inſtruxiſſent, & aſcendiſſent viri Iſraelitæ, & territi fugæ ſe dediſſent; 9
Stetit hic ſolus, & euſque trucidavit è Palæſtinis, ut fatigaretur manus ejus, hæreretque manus ejus capulo gladii ſui. Sic eripuit per eum Dominus filios Iſrael eo die: tum deſcendit poſt eum populus ad recenſendos occîſos, & prædam eorum capiendam. 10

Peliſtim ſunt collecti & : Hararites Aghe filius Sammah eum poſt Et
11 וְאַחֲרָיו שַׁמָּה בֶן־אָגֵא הָרָרִי וַיֵּאָסְפוּ פְלִשְׁתִּים
, lentium plena campi *pars* ibi erat & : villa in
לַחַיָּה וַתְּהִי־שָׁם חֶלְקַת הַשָּׂדֶה מְלֵאָה עֲדָשִׁים
, *partis* medio in ſtetit Et .Peliſtim *faciebus* à fugerat populus &
12 וְהָעָם נָס מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ־הַחֶלְקָה
ſalutem Dominus fecitque ; Peliſtim percuſſit & ,eã liberavit &
וַיַּצִּילֶהָ וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה
venerunt & ; *capitibus* triginta ex tres deſcenderunt Et .magnam
13 גְדוֹלָה׃ וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשִׁים מֵהַשְּׁלֹשִׁים רֹאשׁ וַיָּבֹאוּ
turma & : Hadullam ſpeluncam ad David ad *meſſem* *ad*
אֶל־קָצִיר אֶל־דָּוִד אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וְחַיַּת
; præſidio in tunc David Et .Rephaim valle in *caſtrametans* Peliſtim
14 פְּלִשְׁתִּים חֹנָה בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וְדָוִד אָז בַּמְּצוּדָה
,David deſideravit Et .lechem--Beth tunc , Peliſtim *ſtatio* &
15 וּמַצַּב פְּלִשְׁתִּים אָז בֵּית לָחֶם׃ וַיִּתְאַוֶּה דָוִד
quæ lechem-Beth ciſterna de *aquis* *me potabit* *Quis* : ait &
וַיֹּאמַר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבֹּאר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר
, Peliſtim *caſtrametationem in* fortes tres irruperunt Et .porta in
16 בַּשָּׁעַר׃ וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
,porta in quæ , lechem--Beth ciſterna de aquas hauſerunt &
וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבֹּאר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר
, eas bibere voluit non & :David ad attulerunt & ,portaverunt &
וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ אֶל־דָּוִד וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם
Domine mihi Abſit : dixit Et .Domino eas libavit &
17 וַיַּסֵּךְ אֹתָם לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי יְהוָה
? *ſuis animabus in* *abeuntium* virorum ſanguinem Num .hoc *me faciendo à*
מֵעֲשֹׂתִי זֹאת הֲדַם הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם
.fortes tres fecerunt hæc : eas bibere noluit &
וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים׃
caput *ipſe* Serujah filius Joab frater Abiſai Et
18 וַאֲבִישַׁי אֲחִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הוּא רֹאשׁ
trecentos *ſuper* ſuam lanceam ſuſcitavit ipſe & , trium
הַשְּׁלֹשִׁי וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
? *glorioſus* nonne tribus *Præ* .tres inter nomen ei Et *occiſos*
19 חָלָל וְלוֹ־שֵׁם בַּשְּׁלֹשָׁה׃ מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הֲכִי נִכְבָּד
.pervenit non tres ad uſque & : *principem in* eis erat &
וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־בָא׃
operibus *multus* ,*virtutis* viri filius Jehojadah filius Benajahu Et
20 וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־אִישׁ חַי רַב־פְּעָלִים
ipſe & ,Moab leones ut fortes duos percuſſit ipſe ; Cabſeel de
מִקַּבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֵת שְׁנֵי אֲרִאֵל מוֹאָב וְהוּא
.nivis die in ciſternæ medio in leonem percuſſit & ,deſcendit
יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאֲרִיה בְּתוֹךְ הַבֹּאר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃
manu in & ,aſpectus virum ,Ægyptium virum percuſſit ipſe Et
21 וְהוּא־הִכָּה אֶת־אִישׁ מִצְרִי אֲשֶׁר מַרְאֶה וּבְיַד
lanceam rapuit & ,virga in eum ad deſcendit & ,lancea Ægyptii
הַמִּצְרִי חֲנִית וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית
Benajahu fecit Hæc .ſua lancea in eum interfecit & ,Ægyptii manu de
22 מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ׃ אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ
Præ .fortes tres inter nomen ei & : Jehojadah filius
23 בֶּן־יְהוֹיָדָע וְלוֹ־שֵׁם בִּשְׁלֹשָׁה הַגִּבֹּרִים׃ מִן־
eum poſuit & : pervenit non tres ad & ,*glorioſus* triginta
הַשְּׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאֶל־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־בָא וַיְשִׂמֵהוּ
; triginta inter Joab frater Haſahel .ſuum auditum ad David
24 דָוִד אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ׃ עֲשָׂה־אֵל אֲחִי־יוֹאָב בַּשְּׁלֹשִׁים
,Charodites Samma .lechem--Beth Dodo filius Elchanan
25 אֶלְחָנָן בֶּן־דֹּדוֹ בֵּית לָחֶם׃ שַׁמָּה הַחֲרֹדִי
.Charodites Elica
אֱלִיקָא הַחֲרֹדִי׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et poſt hunc, Semma filiꝰ Age
de Arari : & congregati ſunt
Philiſthiim in ſtatione : erat
quippe ibi ager lente plenus.
Cúmque fugiſſet populus à fa-
12 cie Philiſthiim, Stetit ille in
medio agri, & tuitus eſt eum,
percuſſitque Philiſthæos : &
fecit Dominus ſalutem magnã.
13 Nec non & antè deſcenderant
tres qui erant principes inter
triginta, & venerant tempore
meſſis ad David in ſpeluncam
Odollam : caſtra autem Phili-
ſthinorum erant poſita in Val-
14 le gigantum. Et David erat in
præſidio : porrò ſtatio Phili-
ſthinorum tunc erat in Bethle-
15 hem. Deſideravit ergò David,
& ait; O ſi quis mihi daret po-
tum aquæ, de ciſterna quæ eſt
in Bethlehem juxta portam?
16 Irruperunt ergò tres fortes ca-
ſtra Philiſthinorum, & hauſe-
runt aquam de ciſterna Beth-
lehem, quæ erat juxta portam,
& attulerunt ad David : at ille
noluit bibere, ſed libavit eam
17 Domino, Dicens; Propitius
ſit mihi Dominus, ne faciam
hoc: num ſanguinem hominum
iſtorum, qui profecti ſunt, &
animarum periculum bibam!
Noluit ergò bibere. Hæc fe-
18 cerunt tres robuſtiſſimi. Abi-
ſai quoque frater Joab filius
Saruiæ, princeps erat de tribꝰ:
ipſe eſt qui levavit haſtam ſu-
am contra trecentos, quos in-
terfecit, nominatus in tribus,
19 Et inter tres nobilior, erátque
eorum princeps, ſed uſque ad
tres primos non pervenerat.
20 Et Banaias filius Joiadæ viri
fortiſſimi, magnorum operum,
de Cabſeel: ipſe percuſſit duos
leones Moab, & ipſe deſcen-
dit, & percuſſit leonem in me-
dia ciſterna in diebus nivis.
21 Ipſe quoque interfecit virum
Ægyptium, virum dignum ſpe-
ctaculo, habentem in manu
haſtam : itaque cùm deſcen-
diſſet ad eum in virga, vi ex-
torſit haſtã de manu Ægyptii,
& interfecit eum haſta ſuâ.
22 Hæc fecit Banaias filius Joia-
23 dæ. Et ipſe nominatus inter
tres robuſtos, qui erant inter
triginta nobiliores : verunta-
men uſq; ad tres non pervenerat:
fecítque eum ſibi David auri-
24 cularium, à ſecreto. Aſael
frater Joab inter triginta, Ele-
hanan filius patrui ejus de
25 Bethlehem, Semma de Haro-
di, Elica de Harodi,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 (φ) Καὶ μετ᾽ αὐτὸν Σαμαία υἱὸς (χ) Ἀσὰ
ὁ Ἀρουχαῖος. καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι
εἰς Θηρία· καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλή-
ρης φακοῦ· καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου
12 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς με-
ρίδος, καὶ ἐξείλατο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε
τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἐποίησε κύριος σω-
13 τηρίαν μεγάλην. Καὶ κατέβησαν τρεῖς
ἀπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ κατέβησαν εἰς (ψ)
Κασὼν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον (ω)
Ὀδολλάμ· καὶ τάγμα τῶν (α) ἀλλοφύλων,
καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ῥαφαΐν.
14 Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ ὑπό-
στεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.
15 Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Τίς ποτιεῖ
με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν
τῇ πύλῃ; τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε
16 ἐν Βηθλεέμ. Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς δυνα-
τοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑ-
δρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθ-
λεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ· καὶ (β) ἔλαβον, καὶ
παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἠθέλησε
πιεῖν αὐτό· καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ,
17 Καὶ εἶπε, Ἵλεώς μοι κύριε τοῦ ποιῆσαι
τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων
ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι. καὶ οὐκ ἠθέλησε
πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυ-
18 νατοί. Καὶ (γ) Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ
υἱὸς (δ) Σαρουίας αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρι-
σὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ
τριακοσίους τραυματίας· καὶ αὐτῷ ὄνομα
19 ἐν τοῖς τρισὶν, Ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων
ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς (ε) εἰς ἄρχον-
20 τα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Καὶ Βαναίας
υἱὸς (ζ) Ἰωδαὲ ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔρ-
γοις, ἀπὸ Καβεσεὴλ, καὶ αὐτὸς (η) ἐπά-
ταξε τοὺς δύο υἱοὺς Ἀριὴλ τοῦ Μωάβ· καὶ
αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν
μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνος.
21 Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰ-
γύπτιον, ἄνδρα (θ) ὁρατὸν, ἐν δὲ τῇ χει-
ρὶ τοῦ Αἰγυπτίου (ι) δόρυ ὡς ξύλον δια-
βάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥά-
βδῳ, καὶ ἥρπασε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ
22 δόρατι αὐτοῦ. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας
23 υἱὸς (κ) Ἰωδαὲ, Καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς
τρισὶν τοῖς δυνατοῖς, ἐκ τῶν τριῶν
ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλ-
θε· καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς
24 ἀκοὰς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
τῶν δυνατῶν Δαυὶδ (λ) τοῦ βασιλέως.
Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωάβ· οὗτος ἐν τοῖς τρι-
άκοντα· Ἐλεανὰν υἱὸς Δουδὶ πατρα-
25 δέλφου αὐτοῦ (μ) ἐν Βηθλεέμ· (ν) Σαιμὰ
ὁ Ῥουδαῖος.

Et poſt eum Samaia filius Aſa 11
Aruchæus. Et congregati ſunt a-
lienigenæ in (k) Theria. Et erat
ibi pars agri plena lentis. Et popu-
lus fugit à facie alienigenarum.
Et ſtetit in medio partis : & e- 12
ripuit eam, & percuſſit alienige-
nas. Et fecit Dominus ſalutem
magnam. Et deſcenderunt tres 13
è (l) triginta, & deſcenderunt
in (m) Caſon ad David in ſpelun-
cam Odollam. Et (n) ordo alie-
nigenarum, & caſtrametati ſunt
in valle Rhaphaim. Et David 14
tunc in præſidio : & ſtatio alie-
nigenarum tunc in Bethleem. Et 15
concupivit David, et dixit; Quis
potabit me aquâ de ciſterna, quæ
in Bethleem, quæ in porta? (o)
Statio autem alienigenarum tunc
in Bethleem. Et irruperunt tres 16
illi potentes in caſtra alienigena-
rum, & aquati ſunt aquam de
ciſterna, quæ in Bethleem, quæ in
porta. Et tulerunt, & venerunt
ad David. Et noluit bibere eam:
& libavit eam Domino. Et dixit; 17
Propitius mihi, Domine, à facien-
do hoc, ſi ſanguinem virorum, qui
iverunt in animabus ſuis, bibam.
Et noluit bibere eam. Hæc fece-
runt tres illi potentes. Et Abeſſa 18
frater Joab filius Saruiæ ipſe
princeps in tribus: & ipſe ſuſci-
tavit lanceam ſuam ſuper trecen-
tos cæſos. Et ei nomen in ipſis
tribus, Ex tribus illis glorioſus: 19
& factus eſt eis in principem:
& uſq; ad tres non venit. Et 20
Banæas filius Jodae (p) vir ipſe
multus operibus, è Cabeſeel: &
ipſe percuſſit duos filios Ariel i-
pſius Moab: & ipſe deſcendit, &
percuſſit leonem in medio ciſternæ
in die nivis. Ipſe percuſſit virum 21
Ægyptium, virum ſpectabilem:
in manu autem Ægyptii lancea,
(q) tanquam lignum ſcalæ nau-
ticæ : & deſcendit ad eum in
virga, & rapuit lanceam de ma-
nu Ægyptii, & occidit eum in
lancea ejus. Hæc fecit Banæas 22
filius Jodae: Et ei nomen in 23
tribus potentibus, (r) ex tribus
glorioſus : et ad tres non venit.
Et conſtituit eum David ad (ſ)
auditiones ſuas. Et hæc no- 24
mina potentium David regis:
Aſael frater Joab, hic in trigin-
ta : Eleanan filius Dudi pa-
trui ejus in Bethleem : Sama 25
Rhudæus:

MS.A. (φ) Μετ᾽ αὐτὸν Σαμμεὰς (χ) Ἀγοὰ (ψ) Κασωὰς (ω) Ὀδολλάμ· (α) ἀλλοφύλων παρενέβαλεν (β) ἔλαβον, (γ) Ἀβισαὶ ἀδελφὸς (δ) Σαρουΐας (ε) ἐπ᾽ ἄρχοντα, (ζ) Ἰωιαδαὲ (η) ἐπάταξεν * τὸν λέοντα (θ) ὁρατὴν, (ι) δόρυ * ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ (κ) Ἰωιαδαὲ, (λ) βασιλέως. (μ) ἐκ (ν) Σαμμαὶ ὁ Ἀρουδαῖος· Ἐνακὰ ὁ Ἀρωδαῖος· Ἐλλὴς ὁ Φελωνεί·

תרגום יונתן ·Targum JONATHAN.

11 וּבָתְרוֹהִי שַׁמָּא בַר אָגֵא דְּמִן הָרַר טוּרָאָה וְאִתְכְּנִישׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי לְחַיְתָא וַהֲוָת תַּמָּן אַחְסָנַת
12 חַקְלָא מַלְיָא טְלוֹפְחִין וְעַמָּא אַפַּךְ מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי׃ ויתיצב וְאִתְעַתַּד בְּגוֹ אַחְסַנְתָּא
13 וְשֵׁיזְבֵיהּ וּקְטַל יַת פְּלִשְׁתָּאֵי וַעֲבַד יְיָ פּוּרְקָנָא רַבָּא׃ ויירדו וּנְחַתוּ תְּלָתָא גִּבָּרַיָּא מִגִּבָּרֵי רֵישֵׁי
מַשְׁרְיָתָא וַאֲתוֹ לַחֲצָדָא לְוַת דָּוִד עֲדֻלָּם וּמַשְׁרְיַת פְּלִשְׁתָּאֵי שָׁרְיָא בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָּא׃ ודוד
14 15 וְדָוִד בְּכֵן בְּחַקְרָא וְאִסְטַרְטִיג פְּלִשְׁתָּאֵי בְּכֵן בְּבֵית לָחֶם׃ וַחֲמִידַת נַפְשָׁא דְדָוִד וַאֲמַר מַן
16 יַשְׁקִנַּנִי מַיָּא מִגּוּבָּא דְּבֵית לֶחֶם דִּי בִתַרְעָא׃ וּבְזַעוּ תְּלָתָא גִּבָּרַיָּא בְּמַשְׁרְיַת פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְלוֹ
מַיָּא מִגּוּבָּא דְּבֵית לְחֶם דִּבְתַרְעָא וּנְסִיבוּ וְאַיְתִיאוּ לְוַת דָּוִד וְלָא אֲבָה לְמִשְׁתֵּיהוֹן וַאֲמַר
17 לְנַסָּכָא יַתְהוֹן קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ מִלְּמֶעְבַּד דָּא הֲדַם גִּבְרַיָּא דַּאֲזַלוּ
18 בְּנַפְשָׁתְהוֹן וְלָא אֲבָה לְמִשְׁתֵּיהוֹן אִלֵּין עֲבַדוּ תְּלָתָא גִּבָּרַיָּא׃ וַאֲבִישַׁי אֲחוּהִי דְּיוֹאָב בַּר
צְרוּיָה הוּא רֵישׁ גִּבָּרַיָּא וְהוּא תַּבִּיב יַת מוּרְנִיתֵיהּ עַל תְּלָת מְאָה קְטִילִין וְלֵיהּ שׁוּם
19 20 בִּתְלָתָא גִּבָּרַיָּא׃ מִן גִּבָּרַיָּא הֲוָה יַקִּיר וַהֲוָה לְהוֹן לְרַבָּא וְלִתְלָת גִּבָּרִין לָא מְטָא׃ וּבְנָיָהוּ
בַּר יְהוֹיָדָע בַּר גְּבַר דָּחֵיל חֶטְאִין דִּילֵיהּ עוֹבָדִין מִקַּבְצְאֵל הוּא קְטַל יַת תְּרֵין רַבְרְבֵי מוֹאָב
21 וְהוּא נְחַת וּקְטַל יַת אַרְיָא בְּגוֹ גּוּבָּא בְּיוֹמָא דְתַלְגָּא׃ וְהוּא קְטַל יַת גַּבְרָא מִצְרָאָה גְּבַר
דְּחֶזְוָא וּבִידָא דְמִצְרָאָה מוּרְנִיתָא וּנְחַת עֲלוֹהִי בְּחוּטְרָא וַאֲנֵיס יַת מוּרְנִיתָא מִידָא
22 דְּמִצְרָאָה וְקַטְלֵיהּ בְּמוּרְנִיתֵיהּ׃ אִלֵּין עֲבַד בְּנָיָהוּ בַּר יְהוֹיָדָע וְלֵיהּ שׁוּם בִּתְלָתָא גִּבָּרַיָּא׃
23 מִן גִּבָּרַיָּא יַקִּיר וְלִתְלָת גִּבּוֹרִין לָא מְטָא וּמַנְיֵיהּ דָּוִד עַל מִשְׁמַעְתֵּיהּ׃ עֲשָׂהאֵל
24 25 אֲחוּהִי דְיוֹאָב בְּגִבָּרַיָּא אֶלְחָנָן בַּר דּוֹדוֹ דְּמִבֵּית לָחֶם׃ שַׁמָּה דְּמִן חֲרוֹד אֱלִיקָא
דְּמִן חֲרוֹד׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et poſt illum Sama filius Agæ qui erat ex Harar *montano*: et congregati 11
ſunt Peliſthæi ad Hhajatha, et fuit ibi hæreditas agri plena lentium, et po-
pulus fugit ab-ante Peliſthæos: Et ſtetit in medio hæreditatis, et liberavit 12
illam et occîdit Peliſthæos, et fecit Dñs liberationem magnam. Et deſcen- 13
derunt tres robuſti de robuſtis capitum exercitus, et venerunt in meſſe ad
David [*in*] Ghadulam: et exercitus Peliſthæorũ conſederat in planicie ro-
buſtorum. Et David tunc erat in præſidio, et dux Peliſthæorum tunc erat 14
in Beth-lehhem. Et deſideravit anima David et dixit: Quis potabit me 15
aqua de puteo Bethlehhem qui eſt in porta? Et irruperunt tres robuſti in 16
caſtra Peliſthæorum, et hauſerunt aquas ex puteo Bethlehhem qui erat in
porta: & acceperunt et attulerunt ad David: et noluit bibere eas, ſed dixit
quòd libaret eas ante Dñm. Et dixit: Abſit mihi ab-ante Dñm ut faciam 17
hoc: num [*bibam*] ſanguinem robuſtorum qui ambulaverunt in animabus
ſuis? et noluit bibere eas. Hæc fecerunt tres robuſti. Et Abiſai frater ipſius 18
Joab filii Szarujah, ipſe erat caput robuſtorum, et ille contorſit haſtam ſup
trecentos occiſos: et illi erat nomen inter tres robuſtos. Præ robuſtis fuit 19
honorabilis, et fuit illis in magiſtrum, et uſq; ad tres *fortes* non pervenit.
Et Benajahu filius Jehojadagh filii viri timentis peccata, cui erant opera, 20
de Kabſzael, ipſe occîdit duos magnates *Moab*, et ipſe deſcendit et occî-
dit leonem in medio ciſternæ in die nivis. Et ille occîdit virum Miſzræum, 21
virum conſpicuum, et in manu Miſzræi erat haſta; et deſcendit contra illum
in virga, et extorſit haſtam de manu Miſzræi, et occîdit illum lancea ipſius.
Hæc fecit Benajah filius Jehojadagh, et illi erat nomen inter tres robu- 22
ſtos. Præ robuſtis honorabilis, ſed ad tres fortitudines non pervenit: & 23
præfecit eum David ſuper auditionem ſuam. Ghaſael frater ipſius Joab 24
inter robuſtos; Elhhanan filius *Dodo* qui erat ex Bethlehhem. Sama qui 25
erat ex Hharod, Elika qui erat de Hharod.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

11 * ܒܬܪܗ ܩܡ ܫܡܐ ܒܪ ܐܓܐ ܡܢ ܛܘܪ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܒܙ ܚܝܘܬܐ. ܘܗܘܬ
12 ܬܡܢ ܚܩܠܐ ܚܕ ܕܡܠܐ ܛܠܦܚܐ. ܘܥܡܐ ܥܪܩ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܩܡ ܗܘ ܒܡ
ܨܥܬ ܚܩܠܐ. ܘܦܨܝ ܚܝܘܬܐ ܘܩܛܠ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܢܚܬܘ
13 ܬܠܬܐ ܡܢ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܬܘ ܒܙܒܢ ܚܨܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܥܪܬܐ ܕܐܪܠܡ. ܘܚܝܘܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.
14 ܫܪܝܐ ܗܘܬ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܕܘܝܕ ܫܪܐ ܗܘܐ ܒܡܨܪܘܬ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.
15 ܫܪܝܢ ܗܘܘ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܐܬܪܓܪܓ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ. ܡܢ ܢܫܩܝܢܝ ܡܝܐ
16 ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܒܝܬ ܠܚܡ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܒܙܥܘ ܬܠܬܐ ܓܒܪܝܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܠܘ ܡܝܐ ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܒܝܬ ܠܚܡ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܘܐܝܬܝܘ
17 ܠܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܬܐ ܐܢܘܢ. ܘܐܫܕ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. * ܚܣ ܠܝ ܡܢ
ܡܪܝܐ. ܕܐܥܒܕ ܗܕܐ. ܠܐ ܕܡܐ ܕܢܦܫܬܗܘܢ ܐܙܠܘ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܫܬܐ ܐܢܘܢ.
18 ܗܠܝܢ ܥܒܕܘ ܬܠܬܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܗܘ ܪܫܐ ܕܬܠܬܝܢ.
19 ܘܗܘ ܢܦܨ ܪܘܡܚܗ ܥܠ ܬܠܬܡܐܐ ܩܛܝܠܝܢ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܪܫܐ ܕܬܠܬܝܢ. * ܘܡܢ ܬܠܬܝܢ
20 ܡܝܩܪ ܗܘܐ. ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܪܫܐ. ܘܓܢܒܪܘܬܐ ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ
ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܢܨܝܚܝܢ ܗܘܘ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ ܩܒܨܐܝܠ. ܘܗܘ ܩܛܠ ܬܪܝܢ
21 ܓܢܒܪܝܢ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܗܘ ܢܚܬ ܘܩܛܠ ܐܪܝܐ ܒܥܒܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܓܐ. * ܘܗܘ ܩܛܠ
ܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ. ܓܒܪܐ ܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. ܘܒܐܝܕܗ ܕܡܨܪܝܐ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܪܘܡܚܐ. ܘܢܚܬ
ܥܠܘܗܝ ܗܘ ܒܫܒܛܐ. ܘܚܛܦܗ ܠܪܘܡܚܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܡܨܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܒܪܘܡܚܐ.
22 * ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܫܡܐ ܒܝܬ ܬܠܬܝܢ ܓܢܒܪܝܢ. ܘܢܨܝܚܐ.
23 24 ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܘܥܒܕܗ ܕܘܝܕ ܠܡܦܩܢܐ ܘܠܡܥܠܢܐ. * ܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ
25 ܒܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܫܡܐ ܕܡܢ ܛܘܪ ܡܠܟܐ.

* Poſt hunc ſurrexit Samma filius Agæ de 11
monte regio. Congregatis enim Paleſtinis
ad animalia prædanda, ubi erat agellus qui-
dam lentibus conſitus, & populo fugiente à
conſpectu Paleſtinorum; Conſtitit is in me- 12
dio agro, vendicavit animalia, & Paleſtinos
interfecit: fecítq; Dominus ſalutem magnam
per manum ejus. Præterea deſcenderunt tres 13
ex heroibus, & venerunt tempore meſſis ad
Davidem in ſpeluncam Arlam, jumentis Phi-
liſtæorum verſantibus in convalle gigantum.
(David quidem caſtra tunc habebat in Maſ- 14
roth, principes verò Philiſtæorum caſtra po-
ſuerant in Beth-lehem,) Accenſus ergò Da- 15
vid deſiderio quodam ait, Vellem potaret me
quiſpiam aquâ ciſternæ magnæ quæ eſt in
Beth-lehem civitate. Tum perruperunt tres 16
illi viri acies Philiſtæorum, & hauſtam è ci-
ſterna magna quæ eſt in Beth-lehem civitate;
aquam afferentes obtulerunt Davidi: qui no-
luit eam bibere, ſed effudit eam coram Do-
mino, & ait: Nequaquam permittat mihi 17
Dominus ut hoc faciam; periculo vitæ ſuæ
abierunt iſti viri: nec voluit eam bibere.
Hæc fecerunt tres illi viri. Præterea Abiſai 18
frater Joabi, filius Suriæ, ipſe caput erat ho-
rum triginta, ipſéq; lanceam vibravit adver-
ſus trecentos occiſos, & ipſe princeps erat
horum triginta: Inter triginta erat honora- 19
tiſſimus, fuítque princeps eorum, & heroica
facinora æquè ac triginta præſtabat. Banaja Jo- 20
jadæ filius vir ſtrenuiſſimus, cujus facta præ-
clariora fuerunt quàm Cabſielis. Hic interfe-
cit duos gigantes Moabitarum: is deſcendit
& occîdit leonem in ſylva tempore nivis:
Is virum Ægyptium, virum aſpectu venuſtum 21
interfecit, cùm Ægyptius haſtam manu tene-
ret: nam cum baculo deſcendit adversùs eum,
& arreptâ ex Ægyptii manu haſtâ, interfecit
illum *eâdem* haſtâ. Hæc fecit Banaja Jojadæ 22
filius qui celebris erat inter triginta viros, &
præclara facinora gerebat ut *reliqui* triginta:
Eundémque conſtituit David ad egredien- 23
dum & ingrediendum. Aſael frater Joabi 24
inter hos triginta viros *numeratur*: Samma 25
qui ex monte regio:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وبعد هذا سما بن أجا من جبل الملك. هذا حيث اجتمع اهل فلسطين لينتهبوا انعام بني 11
اسرايل. وكان هناك حقل واحد مزروعا عدسا. وهرب شعب بني اسرايل من آل فلسطين * فانقذ 12
هو الانعام. وقتل من اهل فلسطين قوما كثيرا. وخلص الرب بني اسرايل على يديه في ذلك
اليوم * ونزل ثلاثة رجال. واتوا داود في وقت الحصاد الى مغارة عدلم. وكان خيل اهل فلسطين 13
مجتمعة في قاع الجبابرة * وكان داود نازلا مصروف. وقواد اهل فلسطين نزال في بيت لحم 14
* فاشتهى داود وقال. كنت احب ان يسقيني انسان ماء من الجب العظيم الذي في قرية 15
بيت لحم * فنزل الثلاثة رجال الى عسكر آل فلسطين. وفصلوا عسكرهم ودخلوا بيت لحم 16
واستقوا ماء من الجب العظيم الذي في قرية بيت لحم. واتوا به داود. ولم يحب داود ان يشرب
من ذلك الماء. ولكن دفقه امام الرب وقال * حاشا لله ان افعل هذا الفعل. لان هولاء الرجال 17
خاطروا بدماء انفسهم. ولم يعجبه ان يشرب من ذلك الماء. ولكن دفقه وقال. حاشا لله. هذا
فعل الثلاثة رجال * واما ابيشي اخو يواب بن صوريا. فكان رييسا على ثلاثين رجلا. وهو الذي 18
اخذ رمحا. وقتل ثلاث ماية رجل * وكان فعله اكرم من فعل ثلاثين رجلا. فصير رييسا على 19
ثلاثين * واما بنايا بن يوياداع. فكان جبارا ذا قوة. وكان رجلا فاضلا حسن الفعال. وهو الذي 20
قتل جبارا من الموابيين. وهو الذي نزل الى الغيضة يوم الثلج وقتل الاسد * وقتل الرجل 21
الجبار المصري الجميل. وكان في يد المصري رمح * فنزل اليه بنايا بالعصا. واخذ الرمح من
يده. وقتله برمحه * هذه الاشياء فعلها بنايا بن يوياداع. وكان له ذكرا وقوة وفعالا مثل ثلاثين 22
رجلا. وكان يبتلي في الحرب. ويعمل عمل ثلاثين رجلا * فصيره داود داخلا عليه وخارجا. 23
24 25 * عسايال اخو يواب رييس ثلاثين. وهذه اسماوهم * سما الذي من جبل الملك.

* *Poſt hunc etiam Samma filius Agæ de* 11
monte regio. Hic, cùm congregati eſſent
Paleſtini ad ſuffuranda armenta filiorum
Iſrael, eſſétque ibi ager quidam conſitus
lentibus, & populus Iſraeliticus fugiſſet
à Paleſtinis; Hic inquam, eripuit armen- 12
ta, turbâ multâ Paleſtinorum interfectâ:
liberavitque per eum Dominus Iſraelitas
eo die. Præterea deſcendentibus tribus 13
viris, & Davidem tempore meſſis conve-
nientibus in ſpeluncam Adollam, dum e-
quitatus Paleſtinorum congregatus eſſet
in valle gigantum; (David autem caſtra 14
habebat in Maſroth, & duces Paleſtino-
rum caſtra fixerant in Beth-lehem) De- 15
ſiderio motꝰ David ait, Exoptarem ut bi-
bendam aliquis mihi præberet aquam de
puteo magno qui eſt in civitate Beth-lehē.
Itaque deſcendentes tres iſti viri ad ex- 16
ercitum Paleſtinorum, perruperunt exer-
citum eorum, penetrârunt in Beth-lehem,
& haurientes aquam è puteo magno qui
erat in civitate Beth lehem, attulerunt
eam Davidi: Renuit autem David bibere
ex ea aqua, ſed effudit eam coram Domi-
no, & ait; Haudquaquam faxit Deus 17
ut hujuſmodi opus committam; quando-
quidem iſti viri proprium ſanguinem peri-
culo expoſuerunt. Non placuit igitur ei bi-
bere ex illa aqua, ſed effudit eam, & di-
xit; Abſit. Hoc præſtitêre tres illi viri.
At verò Abiſai frater Joabi filius Suriæ 18
princeps erat triginta virorum, ipſéque
eſt qui ſumptâ lanceâ trecentos viros per-
emit. Hujus facinora cùm eſſent præ- 19
ſtantiora facinoribus triginta virorum,
conſtitutus fuit princeps ſuper triginta.
Porrò Benaja Jojadæ filius erat gigas ro- 20
buſtiſſimus, eràtque vir præditus virtu-
te, optimarum actionum: idemque truci-
davit gigantem quendam ex Moabitis: i-
dem quoque deſcendit in ſylvam tempore
nivis, & occîdit leonem: Occîdit etiam 21
virum gigantem Ægyptium formoſum, qui
haſtam manu tenebat: deſcendit enim ad
eum Benaja cum baculo, raptâque ex ejus
manu haſtâ, occîdit illum haſtâ ipſius.
Has res patravit Benaja Jojadæ filius, 22
pollebátque nomine, robore, & factis ut
triginta viri; agitabatur in bello, & tri-
ginta virorum operam ſolus *exercebat:*
Quapropter conſtituit eum David ingre- 23
dientem ad ſe & egredientem. Aſael 24
frater Joabi princeps erat triginta viro-
rum, quorum hæc ſunt nomina: Samma 25
qui ex monte regio:

שמואל ב : כד

Abihezer .Tecohites Hiches filius Hira , Paltites Cheles
26 חלץ הפלטי עירא בן־עקש התקעי : אביעזר 27
,Achochites Salmon .Chusathites Mebunnai ;Hannethothites
28 הענתתי מבני החשתי : צלמון האחחי
, Netophathites Bahanah filius Cheleb .Netophathites Maharai
29 מהרי הנטפתי : חלב בן־בענה הנטפתי
Benajahu .Binjamin filiorum Ghibbah de Ribai filius Itthai
30 אתי בן־ריבי מגבעת בני בנימן : בניהו
Halbon - Abi .Ghahas *torrentibus* de Hiddai , Pirhathonites
31 פרעתני הדי מנחלי געש : אבי־עלבון
,Sahalbonites Eliachba : Barchumites Hazmaveth ,Harbathites
32 הערבתי עזמות הברחמי : אליחבא השעלבני
filius Achiam ,Hararites Sammah .Jehonathan Jasen filii
33 בני ישן יהונתן : שמה ההררי אחיאם בן־
;Mahachathi filius Achasbai filius Eliphelet .Ararites Sarar
34 שרר האררי : אליפלט בן־אחסבי בן־המעכתי
;Charmelites Chesrai .Ghilonites Achithophel filius Eliham
35 אליעם בן־אחיתפל הגלני : חצרו הכרמלי
.Gadites Bani ,Sobah de Nathan filius Ighal .Arbites Paharai
36 פערי הארבי : יגאל בן־נתן מצבה בני הגדי :
filii Joab *vasa ferens* Beerothites Nacharai ;Hammonites Selec
37 צלק העמוני נחרי הבארתי נשאי כלי יואב בן־
.Chitthæus Urijah .Ithrites Ghareb ,Ithrites Hira .Serujah
38 39 צרויה : עירא היתרי גרב היתרי : אוריה החתי
.ſeptem & triginta Omnes
כל שלשים ושבעה :

CAP. XXIV. כד

David concitavit & ;Iſrael *in* iraſci DOMINI *naſus* addidit Et
1 ויסף אף־יהוה לחרות בישראל ויסת את־דוד
.Jehudah & ,Iſrael numera ,Vade :dicendo eis in
בהם לאמר לך מנה את־ישראל ואת־יהודה :
:ſecum qui ,*virtutis* principem Joab ad rex Dixitque
2 ויאמר המלך אל־יואב שר־החיל אשר־אתו
-Beer ad uſque & ,Dan à Iſrael tribus omnes *in* nunc *Circui*
שוט־נא בכל־שבטי ישראל מדן ועד־באר
.populi numerum ſciam & ,populum *recenſete* & ;ſebah
שבע ופקדו את־העם וידעתי את מספר העם :
populum ad tuus Deus DOMINUS addat Et :regem ad Joab Dixitq;
3 ויאמר יואב אל־המלך ויוסף יהוה אלהיך אל־העם
:*videntes* regis mei domini oculi & ,vicibus centum *eos* ſicut & ,*eos* ſicut
כהם וכהם מאה פעמים ועיני אדני־המלך ראות
prævaluit Et ?hoc *verbo in* vult quid ut ,rex meus dominus &
4 ואדני המלך למה חפץ בדבר הזה : ויחזק
,Joab eſt egreſſus Et .*virtutis* principes ſuper & ,Joab *ad* regis verbum
דבר־המלך אל־יואב ועל שרי החיל ויצא יואב
.Iſrael populum *viſitandum ad* ,regis *facies ad virtutis* principes &
ושרי החיל לפני המלך לפקד את־העם את־ישראל :
,urbis *dextera* Haroher in ſunt caſtrametati & ,Jarden tranſierunt Et
5 ויעברו את־הירדן ויחנו בערוער ימין העיר
,Ghilhad in venerunt Et .Jahazer ad & ,Ghad torrentis medio in quæ
6 אשר בתוך־הנחל הגד ואל־יעזר : ויבאו הגלעדה
ad circa & ,Jahan Dan in venerunt & ;Chodſi Tachtim terram in &
ואל־ארץ תחתים חדשי ויבאו דנה יען וסביב אל־
,Chivvæi urbes omnes & :Tyri munitionem venerunt Et .Sidon
7 צידון : ויבאו מבצר־צר וכל־ערי החוי
.Sebah- Beer Jehudah meridiem ad ſunt egreſſi & ;Chenahanæi &
והכנעני ויצאו אל־נגב יהודה באר שבע :
,menſium novem fine in venerunt & ,terram omnem in circuierunt Et
8 וישטו בכל־הארץ ויבאו מקצה תשעה חדשים
.Jeruſalaim dierum viginti &
ועשרים יום ירושלם :

Verſio VULG. LAT.

26 Heles de Phalti, Hira filius
27 Acces de Thecua, Abiezer de
Anathoth, Mobonnai de Hu-
28 ſati, Selmon Ahohites, Ma-
29 harai Netophathites, Heled
filius Baana, & ipſe Netopha-
thites, Ithai filius Ribai de Ga-
30 baath filiorum Benjamin, Ba-
naia Pharathonites, Heddai
31 de torrente Gaas, Abialbon
Arbathites, Azmaveth de Be-
32 romi, Eliaba de Salaboni.
33 Filii Jaſſen, Jonathan, Sem-
ma de Orori, Aian filius Sa-
34 rar Arorites, Eliphelet filius
Aaſbai filii Machati, Eliam fi-
lius Achitophel Gelonites,
35 Heſrai de Carmelo, Pharai de
36 Arbi. Igaal filius Nathan de
37 Soba, Bonni de Gadi, Selec
de Ammoni, Naharai Be-
rothites armiger Joab filii
38 Saruiæ. Ira Jethrites, Gareb
39 & ipſe Jethrites. Urias He-
thæus. Omnes triginta ſeptem.

CAP. XXIV.

1 ET addidit furor Dñi ira-
ſci contra Iſrael, commovít-
que David in eis dicentem;
Vade, numera Iſrael & Judam.
2 Dixítque rex ad Joab princi-
pem exercitûs ſui; Perambu-
la omnes tribus Iſrael à Dan
uſque Berſabee, & numerate
populum, ut ſciam numerum
3 ejus. Dixítque Joab regi;
Adaugeat Dominus Deus tuus
ad populum tuum, quantus
nunc eſt, iterúmque centupli-
cet in conſpectu domini mei
regis: ſed quid ſibi dominus
meus rex vult in re hujuſcemo-
4 di? Obtinuit autem ſermo
regis verba Joab, & princi-
pum exercitûs: egreſſúſque
eſt Joab, & principes militum,
à facie regis, ut numeraret po-
5 pulum Iſrael. Cúmque per-
tranſiſſent Jordanem, vene-
runt in Aroer ad dexteram
urbis, quæ eſt in valle Gad:
6 Et per Jazer tranſierunt in
Galaad, & in terram inferio-
rem Hodſi, & venerunt in Dan
ſylveſtria. Circumeuntéſque
7 juxta Sidonem, Tranſierunt
prope mœnia Tyri, & omnem
terram Hevæi & Chananæi,
venerúntque ad Meridiem Ju-
8 da in Berſabee: Et luſtratâ
univerſâ terrâ, affuerunt poſt
novem menſes, & viginti dies
in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

26 Σελλὴς ὁ Κελωθί. Ἴρας υἱὸς (ξ) Ἴσκα ὁ Θεκωΐ-
27 της. Ἀβιέζερ ὁ (ο) Ἀναθωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ
28 (π) Ἀνωθίτου. Ἐλλὼν ὁ Ἀωίτης. Νοερὲ ὁ
29 Νετωφατίτης. Ἐσθαὶ υἱὸς Ῥιβὰ ἐκ Γαβαὲθ
υἱὸς Βενιαμὶν τοῦ Ἐφραθαίου. Ἀσμὼθ ὁ Βαρ-
32 διαμίτης. Ἐμασοὺ ὁ Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσὰν,
33 Ἰωνάθαν. (ρ) Σαμνὰν ὁ Ἀρωδίτης. Ἀμνὰν
34 υἱὸς (σ) Ἀραὶ Σαραυρίτης. Ἀλιφαλὲθ υἱὸς
τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαχί. (τ) Ἐλιὰβ
35 υἱὸς Ἀχιτόφελ τοῦ (υ) Γελωνίτου. Ἀσαραὶ ὁ
36 (φ) Καρμήλιος τοῦ Οὐραιοεργί. Γάαλ υἱὸς
(χ) Ναθανὰ Πολυδυνάμεως υἱὸς Γαλααδδί.
30 Ἐλιὲ ὁ Ἀμμανίτης. Ἀδδροὶ ἀπὸ χειμάρρων.
31 Γαδαβιὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθαίου. Γελωρὲ ὁ Βη-
37 θωραῖος αἴρων τὰ σκεύη. Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐας.
38 Ἴρας ὁ (ψ) Ἐθιραῖος. Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος.
39 Οὐρίας ὁ Χετταῖος. (ω) οἱ πάντες τριάκοντα
καὶ ἑπτά.

Selles Clothi: Iras filius Iſca 26
Thecuites: Abiezer Anothites,
ex filiis Anothitæ: Ellon Aoites: 27
Noere Netophatites: Eſthai filius 28
Riba de Gabaeth filius Benja- 29
min Ephrateæ: Aſmoth Bardiami-
tes: Emaſu Salabonites: filii A- 32
ſan, Jonathan, Samnan Arodi-
tes: Amnan filius Arai Sarauri- 33
tes: Alphaleth filius Aſbitæ, filii 34
Machachachi: Eliab filius Achi-
tophel Gelonitæ: Aſarai Carme-
lius ipſius Uræoerchi: Gaal filius 35
Nathanæ: (t) Polydynameus filius 36
Galaaddi: Elie Ammanites: Ha- 30
dri de torrentibus: Gadabiel fili- 31
us Arabothæi: Gelore Bethoræus
portans vaſa: Joab filius Saruiæ: 37
Iras Ethiræus: Gerab Ethenæus: 38
Urias Chetthæus. Omnes triginta, 39
& ſeptem.

MS.A. (ξ) Ἐκκὰς ὁ (ο) Ἀναθωθείτης, (π) Ἀσωθείτου. Σελλὼμ ὁ Ἐλωείτης. Μαραεὶ ὁ Νετωφαθείτης. Ἀλὰφ υἱὸς Βαανὰλ τοῦ Ἐφραθαίου. Ἀθθαὶ ἐκ Νααλεάς. Ἀβιεβὼν ὁ Ἀρωβωθεί. Ἀσμὼθ ὁ Βαρωμείτης. Ἐλιὰβ ὁ Σαλαβωνείτης· υἱοὶ (ρ) Σαμνὰς (σ) Ἀραὰ ὁ Ἀραρείτης. Ἐλιφαλὲτ υἱὸς τοῦ Ἀιτοῦ υἱὸς τοῦ Μαχαταίου. (τ) Ἐλιὰφ (υ) Γιλωνίτου. (φ) Καρμήλιος. Φαραεὶ ὁ Ἀραχεῖς. Γάδη (χ) Νάθαν. Πολλὺς δυνάμεως υἱὸς Γαδδίς. Βλετὶ ὁ Ἀμανίτης. Γεδωρὲ ὁ Βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ (ψ) Ἐθραῖος. Γαρὴθ ὁ Τεθρίτης. (ω) πάντες

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΚΑὶ προσέθετο (α) ὀργὴν κύριος ἐκκαῆναι ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ ἐν αὐτοῖς, λέγων, Βάδιζε, ἀρίθμησον τὸν Ἰσραὴλ
2 καὶ τὸν Ἰούδαν. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ, Δίελθε δὴ πάσας φυλὰς (β) Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαὸν,
3 καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ προσθείη κύριος ὁ (γ) θεὸς πρὸς τὸν λαὸν ὥσπερ (δ) αὐτοὺς καὶ ὥσπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶντες· καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἱνατί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ
4 τούτῳ; Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωὰβ καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως. καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν (ε)
5 λαὸν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀροὴρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος Γαδ καὶ (ζ)
6 Ἐλιέζερ. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ εἰς (η) γῆν Θαβασὼν, ἥ ἐστιν Ἀδασαί, καὶ παρεγένοντο εἰς (θ) Δανιδὰν καὶ Οὐδὰν, καὶ ἐ-
7 κύκλωσαν (ι) Σιδῶνα. Καὶ ἦλθον εἰς Μάψαρ Τύρου, (κ) καὶ εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου· καὶ ἦλθον (λ) κατὰ Νότον
8 Ἰούδα εἰς Βηρσαβεὲ, Καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

CAP. XXIV.

ET (a) addidit iram Dominus 1
accendere in Iſrael. Et commo-
vit ipſum David in (b) eis, di-
cens; Vade, numera Iſrael, &
Judam. Et dixit rex ad Joab 2
principem virtutis, qui cum eo;
Tranſi nunc omnes tribus Iſrael,
& Juda, à Dan, & uſq; Berſa-
bee: & recognoſce populum, &
ſciam numerum populi. Et dixit 3
Joab ad regem; Et adjiciat Dns
Deus ad populũ, (c) ſicut eos, et ſic-
ut eos, centuplũ: et oculi domini
mei regis videtes. Et domin' m'
rex ut quid vult in verbo hoc?
Et prævaluit verbum regis ad 4
Joab, & ad principes virtutis.
Et egreſſus eſt Joab, & princi-
pes virtutis (d) in conſpectu regis,
ad recognoſcendum populum Iſ-
rael. Et tranſierunt Jordanem, 5
& caſtrametati ſunt in Aroer à
dextris civitatis, quæ in medio
convallis Gad, et Eliezer. Et 6
venerunt in Galaad, & (e) in ter-
ram Thabaſon, quæ eſt Adaſæ: et
advenerunt in Danidan, et Udan,
et circumierunt Sidona. Et vene- 7
runt in Mapſar Tyri, et in omnes
civitates Euæi, et Chananæi: et
venerunt ad Auſtrum in Juda
in Berſabee, Et circumierunt in 8
omni terra. Et advenerunt à fi-
ne novem menſium, et viginti
dierum in Hieruſalem.

MS.A. (α) ὀργὴ κυρίου ἐκκαῆναι (β) τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν (γ) θεός σου πρὸς (δ) αὐτοὺς ἑκατονταπλάσιον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ (ε) λαὸν Ἰσραήλ. (ζ) Ἐλιάζηρ. (η) γῆν Ἐθαὼν Ἀδασαί, (θ) Δὰν Ἰαρὰν καὶ Ἰούδαν, (ι) εἰς Σιδῶνα τὴν μεγάλην. Καὶ (κ) καὶ πάσας (λ) κατὰ τὸν Ἰορδάνην εἰς Βηρσαβαί,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 27 חלץ דמן פלט עירא בר עקש דמתקוע : אביעזר דמן ענתות מבני דמן חושת :
28 צלמון דמן אחוח מהרי דמן נטופת : חלב בר בענא דמנטופת אתי בר ריבי
29 30 מגבעתא דבני בנימן : בניהו דמפרעתון הדי דמנחלי געש : אבי עלבון דמן ערבת
31 עזמות דמברחום : אליחבא דמשעלבון בני ישן יהונתן : שמה דמן הרר טוראה
32 33 אחיאם בר שרר דמטור גבוה : אליפלט בר אחסבי בר מעכת אליעם בר אחיתופל
34 גילונאה : חצרי דמן כרמלא פערי דמן ארב : יגאל בר נתן דמצובא בני משבט גד :
35 36 צלק דמבני עמון נחרי דמן בארות נטיל זיניה דיואב בר צרויה : עירא דמן יתר
37 38 39 גרב דמן יתר : אוריה חתאה כל גבריא תלתין ושבע :

כד

1 ואוסיף רוגזא דיי למתקף בישראל וגרי ית דוד בהון למימר איזיל מני ית ישראל וית
2 דבית יהודה : ואמר מלכא ליואב רב חילא דעמיה היליך כען בכל שבטיא דישראל
3 מדן ועד באר שבע ומני ית עמא ואדע ית חושבן עמא : ואמר יואב למלכא ויוסף
יי אלהך על עמא כאלין וכאלין מאה זמנין ועיני רבוני מלכא חזן ורבוני מלכא
4 למה אתרעי בפתגמא הדין : ותקיף פתגמא דמלכא על יואב ועל רבני חילא ונפק
5 יואב ורבני חילא קדם מלכא למימני ית עמא ית ישראל : ועברו ית ירדנא ושרו
6 בערער דרום קרתא דבגו נחלא דשבטא גד ואליעזר : ואתו לגלעד ולארעא דרומא
7 לחדשי ואתו לדן יען ומתמן אסתחר לצידון : ואתו לקירוין כריכן וכל קרוי חואי
8 וכנענאי ונפקו לדרום יהודה לבאר שבע : והליכו בכל ארעא ואתו מסיפי תשעת
ירחין ועשרין יומין לירושלם :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Hheleſz qui ex *Phelet*. Ghira filius Ghikes qui erat ex Thecoagh. Abighe- 26
zer qui ex Ghanathoth. Mebunai qui ex Hhuſath. Szalmon qui ex Ahho- 27
ahh. Maharai qui ex Netophath. Hheleb filius Baghanah ex Netophath: 28
Aithai filius Ribai ex Gibghetha filiorum Binjamin. Benaiah qui ex Pir- 29
ghathon, Hiddai qui ex torrentibus Gaghas: Abighalbon qui ex Ghara- 30
bath, Ghaſmaveth qui ex Barhhum. Eliahhba qui ex Saghalbon: filii 31
Jaſen Jehonathan. Sama qui ex Harar *montano*: Ahhiam filius Sarar qui 32
ex monte alto. Eliphelet filius Ahhazzbai fili' *Maghachath*, Eligham filius 33
Ahhithophel Gilonæi. *Hheſzrai* qui ex Charmela, Pagharai qui ex Arab. 34
Jighal filius Nathan qui ex Szobah, Bani ex tribu Gad. Szelek qui ex 35
filiis Ghamon, Nahharai qui ex Beiroth, ferens arma ipſius Joab filii 36
Szarujah. Ghira qui ex Jether, Gareb qui ex Jether. Uriah Hhithæus: 37
omnes robuſti erant triginta & ſeptem. 38
39

CAP. XXIV.

ET addidit indignatio Domini iraſci in Iſrael, & incitavit David in eos 1
dicendo: Vade numera Iſrael, & [*viros*] domus Jehudah. Et dixit rex 2
ad Joab magiſtrum exercitus qui cum eo erat: Ambula nunc per omnes
tribus Iſrael à Dan & uſq; Beerzebagh, & numera populum, & cogno-
ſcam ſupputationem populi. Et dixit Joab ad regem: Addat Dominus 3
Deus tuus ſuper populum ſicut ſunt & ſicut ſunt, centum vicibus; & oculi
domini mei regis videant: ſed dominus meus rex ad quid complacet ſibi
in re iſta? Et invaluit verbum regis ſuper Joab & ſuper magiſtros ex- 4
ercitus: & exiit Joab & magiſtri exercitus ante regem, ut numerarent
populum Iſrael. Et tranſierunt Jardenn, & caſtra poſuerunt in Gharogher 5
Meridie urbis quæ eſt in medio torrentis tribus Gad & ad Jaghzer. Et 6
venerunt in Gilghad, & ad terram auſtralem Hhodſi, & venerunt ad Dan
Jaghan, & indè revertitur ad Szidon. Et *venerunt ad urbes munitas*, & ad 7
omnes urbes Hhivæi & Chanaghanæi, & exierunt ad auſtrum Jehudah
ad Beerzebagh. Et perambulaverunt univerſam terram, & venerunt à fine 8
novem menſium & viginti dierum in Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܚܠܨ ܕܡܢ ܦܠܛ. ܥܝܪܐ ܒܪ ܥܩܫ ܕܡܢ ܬܩܘܥ. * ܐܒܝܥܙܪ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. ܡܒܢܝ ܕܡܢ
27 ܚܘܫܬ. * ܨܠܡܘܢ ܕܡܢ ܛܘܪ ܒܝܬܐ. ܡܗܪ ܕܡܢ ܛܘܦܐ. * ܚܠܒ ܒܪ ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܢܛܘܦܬ.
28 ܐܬܝ ܒܪ ܪܒܝ ܕܡܢ ܪܡܬܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܦܪܥܬܘܢ ܕܡܢ ܓܒܥܐ. ܗܕܝ ܕܡܢ
29 ܢܚܠܓܥܫ. * ܐܒܝ ܒܪ ܐܒܝܥܠܡܘܢ ܕܡܢ ܓܠܥܕ. ܥܪܒܘܬ ܕܡܢ ܚܘܪܝܡ. * ܐܠܚܢܐ ܕܡܢ
30 ܫܥܠܒ. ܝܘܢܬܢ ܕܡܢ ܒܝܬ ܢܨܘܪ. * ܫܡܐ ܕܡܢ ܛܘܪ ܙܝܬܐ. ܐܚܝܡ ܒܪ ܐܫܝܪ ܕܡܢ ܐܕܪܝ.
31 * ܐܠܝܦܠܛ ܒܪ ܚܘܫܒ ܕܡܢ ܡܥܟܬ. ܐܠܝܥܡ ܒܪ ܐܚܝܬܘܦܠ ܓܠܝܘܢܝܐ. * ܚܨܪܝ ܕܡܢ
32 ܛܘܪ ܟܪܡܠܐ. ܓܪܝ ܕܡܢ ܐܪܘܒ. * ܢܚܐܝܠ ܒܪ ܢܬܢ ܕܡܢ ܨܘܒܐ. ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܓܕ. * ܨܠܩ ܕܡܢ
33 ܥܡܘܢ. ܢܚܪܝ ܕܡܢ ܒܐܪܘܬ. ܫܩܘܠ ܡܐܢܐ ܕܙܝܢܗ ܕܝܘܐܒ ܒܪ ܨܘܪܝܐ. * ܚܝܪܐ ܕܡܢ ܝܬܝܪ. ܥܪܒ
34 ܕܡܢ ܠܟܝܫ. * ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܒܡܢܝܢܐ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥܐ.
35
36
37
38
39

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 ܘܐܘܣܦ ܚܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܬܚܡܬܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܓܪܝ
ܒܗܘܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܡܢܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܘܠܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ ܪܒ
2 ܚܝܠܐ ܕܥܡܗ. ܥܒܪ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ. ܘܡܢܝ
ܠܝ ܠܥܡܐ. ܘܐܝܬܐ ܠܝ ܡܢܝܢܗܘܢ ܘܫܘܡܠܝܗ ܕܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܡܠܟܐ. ܢܘܣܦ
3 ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܥܠ ܥܡܐ ܐܟܘܬܗܘܢ. ܡܐܐ ܙܒܢܝܢ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܚܙܝܢ. ܘܡܪܝ
ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܗܘ ܨܒܐ ܒܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܬܩܦܬ ܡܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܝܘܐܒ
4 ܘܥܠ ܪܒܝ ܚܝܠܐ. ܘܢܦܩ ܝܘܐܒ ܘܪܘܪܒܢܝ ܚܝܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܠܡܡܢܐ ܠܥܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܘ ܠܥܪܘܥܝܪ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܕܒܓܘ ܢܚܠܐ ܕܓܕ
5 ܘܐܠܝܥܙܪ. * ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܨܘܪ ܘܨܝܕܢ. ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܕܚܬܝܐ. ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܒܘܣܝܐ.
7 ܘܟܕ ܟܪܟܘ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܣܘܦ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܐܬܘ ܠܕܢ. ܘܟܪܟܘ
8 ܠܨܝܕܢ. * ܘܟܕ ܟܪܟܘ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܬܘ ܠܣܘܦ ܬܫܥܐ ܝܪܚܝܢ. ܘܥܣܪܝܢ ܝܘܡܝܢ. ܠܐܘܪܫܠܡ.

Halas qui ex Pelat : Ira filius Ecis, qui ex 26
Tecua : Abiazar qui ex Anathoth : Mebni qui 27
ex Huſath : Salmon qui ex monte Baita : Ma- 28
har qui de Topha : Halab Baanæ filius qui de 29
Netophath : Athi filius Rabai de colle filiorum Benjamen : Benaja fili⁹ Peraaton de Gebaa : 30
Hadi qui ex Nehelgaas : Abi filius Abialmon, qui ex Gelaad : Arboth qui ex Hurim : 31
Elhana qui de Sealab : Jonathan qui ex Bethnaſur : 32
Samma qui ex monte Oliveti : Ahim fili⁹ 33
Aſir, qui ex Adri : Eliphelat filius Hoſab, qui de Maachath : Eliaam filius Ahitophel Galjonæi : 34
Haſri qui de monte Carmelo : Gari qui 35
ex Arub : Neael filius Nathan de Soba : Baana 36
qui ex Gad : Selec qui de Ammon : Nahri qui 37
ex Beruthi, portitor inſtrumentorum armorum Joabi filii Suriæ : Hira qui de Jathir : 38
Arab qui ex Lachis : Uria Hethæus : omnes ſervi Davidis, numero triginta ſeptem. 39

CAP XXIV.

Rurſus etiam irâ Dei graveſcente in Iſraelitas, excitavit in eos Davidem, & dixit ad 1
eum ; Vade numera Iſraelem & Judam, Ait 2
itaque David Joabo principi exercitûs, qui ſecum erat, Diſcurre per omnes tribus Iſraelis à Dan uſque ad Bir-ſebaa, recenſe mihi populum, & affer numerum eorum & ſummam populi. Dixit Joab ad regem, Reddat 3
Dominus Deus tuus populum aliis centum vicibus majorem, & oculi domini mei regis *hoc* videant : dominus verò meus rex quorſum vult rem iſtam ? At cùm prævaluiſſet 4
verbum regis Joabo & imperatoribus exercituum, exiit Joab & imperatores exercituum è conſpectu regis ad recenſendum populum Iſraeliticum : Et trajecto Jordane venerunt 5
ad Sarub quæ eſt ad dexteram civitatis ſitæ in media valle Gad Eliazar : Tum pervenerunt 7
uſque ad Sur & Saidon, ad terram Chananæorum & Hethæorum, & ad terram Jebuſæorum : cúmque totum tractum illum perluſtrâſſent, venerunt in terram Juda poſt triginta octo dies : tum venerunt ad Dan, & perluſtrârunt Sidonem. Demum cùm univerſam 8
terram illam percurriſſent, redierunt poſt novem menſes & viginti dies, in Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * حلاص الذي من فلاط * عيرا بن عقيش من تقوع * العازار من عناتوث * مبني من حوسث *
27
28 * صلمون من جبل البيت * ماهار بن طوفث * حلاب بن بعنا من نطوفث * آتي بن راباء من
29
30 رامة بنيامين * بنايا بن فرعتون من جبع * حدي من نحلقيش * آبي بن ابيعالمون من جلعاد *
31
32 عربوت بن حوريم * الحنا بن شعلب * يوناثان بن معكث من بيت ناسور * شما من جبل الزيتون *
33
34 احيم بن اسداد من ادرى * اليفلط بن حسبي من معكث * اليعم بن احيتوفل الجلوني *
35
36 * حصري من جبل كرملا * جري من اريب * نعايال بن ناثان من صبا * بعنا بن جاد * صلاق
37
38 بن عمون * نحري بن بروثي الذي كان يحمل سلاح يواب بن صوريا * حيرا الذي من ياثير * عاراب
39 الذي من لخيش * اوريا الحاثاني * عدد جميع عبيد داود الروساء سبعة وثلاثون رجلا *

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * ثم ان بني اسرائيل وقعوا في بلاء * واشتد غضب
الرب عليهم * وصير سبب عقوبتهم داود * وذلك انه القى في قلبه ان يحصي عددهم * فقال له
2 انطلق فاحص عدد بني اسرائيل وبني يهودا * فقال داود ليواب ولروساء الاجناد الذين معه *
سيروا في حدود جميع بني اسرائيل واسباطهم * وابدوا من دان حتى تنتهوا الى بير سبع * واحصوا
3 لي عدد الشعب * واتوني بعددهم وحسابهم * قال يواب للملك * الله ربك يزيد في الشعب مائة
4 ضعف * وذلك في حياة الملك سيدي * لماذا احب الملك هذا الامر * فنظر الملك ليواب والقواد
5 الذين معه مغضبا * فخرج يواب وروساء الاجناد من عند الملك ليحصوا شعب اسرائيل * وجازوا
7 الاردن * واتوا ساروث التي عن يمين القرية التي في وادي جاد والبعازار * وانتهوا الى صور وصيدان *
ودخلوا الى ارض الكنعانيين * والحاثانيين * والباسانيين * وساروا في الارض كلها * واتوا دان * وداروا
8 على صيدون * وساروا في كل الارض * ورجعوا الى اورشليم بعد تسعة اشهر وعشرين يوما *

Halas qui ex Phelat : Ira filius Acis Tecuites : 26
Elazar ex Anathoth : Mebni ex 27
Huſath : Salmon ex monte-domûs : Ma- 28
har filius Tophath : Halab filius Baana 29
ex Netophath : Athi filius Rabai de colle Benjamin : Benaja filius Pheraaton de 30
Gabaa : Haddai ex Nahalcis : Abi filius 31
Abialmon ex Galaad : Arboth filius Hurim : Elhana filius Saalab : Jonathan fi- 32
lius Maachath ex Beth-naſur : Samma ex 33
monte Olivarum : Abim filius Aſdad ex Adra : Eliphelat filius Hasbi ex Maa- 34
chath : Eliaam filius Abithophelis Galjonæi : Haſri ex monte Carmelo : Gari ex 35
Arib : Neael filius Nathan è Sabba : Baa- 36
na filius Gad : Selac filius Ammon : 37
Nahri filius Baruthi, qui erat armiger Joabi filii Suriæ : Hira qui ex Jathir : A- 38
rab qui ex Lachis : Uria Gethæus. Nu- 39
merus omnium ſervorum Davidis præcipuorum, triginta ſeptem viri.

CAP. XXIV.

In aliam inciderunt Iſraelitæ calamitatem : nam ſæviente in eos irâ Domini, 1
effecit occaſionẽ punitionis eorũ Davidẽ. Atque id quidem, quoniam injecit in cor ejus ut recenſeret numerum eorum : dixitque ad eum ; Abi, & recenſe numerum filiorum Iſraelis & filiorum Judæ.
Quare dixit David Joabo & ducibus 2
militum qui cum eo erant ; Obite limites omnium Iſraelitarum, et tribus eorum ; & incipientes à Dan quouſque perveniatis ad Bir-ſebaa, recenſete mihi numerum populi, & afferte mihi numerum & cenſum eorum. Dixit Joab regi, Deus Do- 3
minus tuus augeat populum centuplo, idq; vivente rege domino meo : ad quid rex rem iſtam expoſcit ? Sed cùm rex Joa- 4
bum ac duces qui cum eo erant, reſpexiſſet iratus, egreſſi ſunt Joab & præfecti militum à rege, ut numerarent populum Iſraelis : Et trajicientes Jordanem ve- 5
nerunt in Saroth quæ jacet à dextera civitatis quæ eſt in valle Gad & Eliazar : Pervenerunt ad Sur & Saidon, & per- 7
meârunt terram Chananæorum, Hethæorum, & Baſanæorum ; totámque terram peragrantes venerunt in Dan, & ambierunt Sidonem : Totâ denique terrâ perlu- 8
ſtratâ, redierunt in Jeruſalem poſt novem menſes & viginti dies ;

שמואל ב׃ כד

regem ad populi *census* numerum Joab Deditque
9 וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת־מִסְפַּר מִפְקַד־הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ
educentis virtutis viri millia octingenta Israel fuit Et
וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־חַיִל שֹׁלֵף
percussit Et .virorum millia quingenta Jehudah viri & ,gladium
10 חֶרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ׃ וַיַּךְ
Dixitque .populum numeravit postquam ,eum David cor
לֵב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן סָפַר אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר
nunc Et .feci quod valde Peccavi :Dominum ad David
דָּוִד אֶל־יְהֹוָה חָטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה
egi stultè quia ,tui servi *perversitatem* quæso transire fac Domine
יְהֹוָה הַעֲבֶר־נָא אֶת־עֲוֺן עַבְדְּךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי
Ghad ad fuit Domini verbum & :mane *in* David surrexit Et .valdè
11 מְאֹד׃ וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר וּדְבַר־יְהֹוָה הָיָה אֶל־גָּד
:David ad *loquêris* & ,Vade :dicendo ,David videntem prophetam
12 הַנָּבִיא חֹזֵה דָוִד לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְדִבַּרְתָּ אֶל־דָּוִד
tibi elige *:te super imponens* ego Tria ;Dominus dixit Sic
כֹּה אָמַר יְהֹוָה שָׁלֹשׁ אָנֹכִי נוֹטֵל עָלֶיךָ בְּחַר־לְךָ
;ei *indicavit* & ,David ad Ghad venit Et .tibi faciam & ,his ex unum
13 אַחַת־מֵהֶם וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד וַיַּגֶּד־לוֹ
,tua terra in famis anni septem tibi *veniet An* :ei dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ הֲתָבוֹא לְךָ שֶׁבַע שָׁנִים רָעָב בְּאַרְצֶךָ
ipse & ,*tuorum angustiatorū facies ad te* fugere mensibus tribus *an &*
וְאִם־שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נֻסְךָ לִפְנֵי־צָרֶיךָ וְהוּא
Nunc ?tua terra in *pestem* diebus tribus *esse an &* ,*te persequens*
רֹדְפֶךָ וְאִם־הֱיוֹת שְׁלֹשֶׁת יָמִים דֶּבֶר בְּאַרְצֶךָ עַתָּה
Dixitque .verbum me mittenti respondeam *quod* vide & ,cognosce
14 דַּע וּרְאֵה מָה־אָשִׁיב שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
manum in obsecro Incidamus .valde *mihi angustia* :Ghad ad David
דָּוִד אֶל־גָּד צַר־לִי מְאֹד נִפְּלָה־נָּא בְיַד־
ne *hominis* manu in & ,ejus miserationes multæ quia ,Domini
יְהֹוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָו וּבְיַד־אָדָם אַל־
mane à Israel in pestem Dominus dedit Et .incidam
15 אֶפֹּלָה׃ וַיִּתֵּן יְהֹוָה דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל מֵהַבֹּקֶר
Dan à populo de *est mortuum* & ;*constitutionis* tempus ad usque &
וְעַד־עֵת מוֹעֵד וַיָּמָת מִן־הָעָם מִדָּן
misit Et .virorum millia septuaginta ,sebah-Beer ad usque &
16 וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח
;eam *corrumpendum ad* Jerusalaim angelus suam manum
יָדוֹ הַמַּלְאָךְ יְרוּשָׁלִַם לְשַׁחֲתָהּ
corrumpenti angelo Dixitque .malo super Dominum pœnituit &
וַיִּנָּחֶם יְהֹוָה אֶל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית
Domini angelus Et .tuam manum *remitte* : nunc *Multum* ;*populo in*
בָּעָם רַב עַתָּה הֶרֶף יָדֶךָ וּמַלְאַךְ יְהֹוָה
ad David Dixitque .Jebusæi Araunah *area cum* erat
17 הָיָה עִם־גֹּרֶן הָאֲוַרְנָה הַיְבֻסִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
:dixit & ,*populo in* cædentem angelum *ipsum videndo in* ,Dominum
יְהֹוָה בִּרְאֹתוֹ אֶת־הַמַּלְאָךְ הַמַּכֶּה בָעָם וַיֹּאמֶר
quid *pecus isti Et* .egi iniquè ego & ,peccavi ego Ecce
הִנֵּה אָנֹכִי חָטָאתִי וְאָנֹכִי הֶעֱוֵיתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה
.mei patris domum *in* & ,me *in* tua manus obsecro *Sit* ?fecerunt
עָשׂוּ תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי׃
erige ,Ascende :ei dixit & ,illa die in David ad Ghad venit Et
18 וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה הָקֵם
- David ascendit Et .Jebusæi Araunah area in altare Domino
19 לַיהֹוָה מִזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אֲרַנְיָה הַיְבֻסִי׃ וַיַּעַל דָּוִד
respexit Et .Dominus præceperat quemadmodum ,Ghad verbum juxta
20 כִּדְבַר־גָּד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה׃ וַיַּשְׁקֵף
se super transeuntes ejus servos & ,regem vidit & ,Araunah
אֲרַוְנָה וַיַּרְא אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עֲבָדָיו עֹבְרִים עָלָיו
.terram super *suos vultus* regi se incurvavit & ,Araunah est egressus &
וַיֵּצֵא אֲרַוְנָה וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ אַפָּיו אָרְצָה׃

Versio VULG. LAT.

9 Dedit ergò Joab numerum descriptionis populi regi, & inventa sunt de Israel octingenta millia virorum fortium, qui educerent gladium: & de Juda quingenta millia pugnatorum. 10 Percussit autem cor David eū, postquàm numeratus est populus: & dixit David ad Dominum, Peccavi valdè in hoc facto: sed precor, Dñe, ut transferas iniquitatem servi tui, quia stultè egi nimis. 11 Surrexit itaque David manè, & sermo Domini factus est ad Gad prophetam & Videntem David, dicens; 12 Vade, & loquere ad David; Hæc dicit Dominus, Trium tibi datur optio, elige unum quod volueris ex his, ut faciam tibi. 13 Cúmque venisset Gad ad David, nuntiavit ei, dicens; Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mensibus fugies adversarios tuos, & illi te persequentur: aut certè tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergò delibera, & vide quem respondeam, ei qui me misit, sermonem. 14 Dixit autem David ad Gad, Coarctor nimis: sed melius est ut incidam in manus Domini (multæ enim misericordiæ ejus sunt) quàm in manus hominū. 15 Immisítque Dominus pestilentiam in Israel, de manè usque ad tempus constitutum: & mortui sunt ex populo, à Dan usque ad Bersabee, septuaginta millia virorum. 16 Cúmque extendisset manum suam Angelus Domini super Jerusalem ut disperderet eam, misertus est Domin' super afflictione: & ait Angelo percutienti populum, Sufficit: nunc contine manum tuam. Erat autem Angel' Domini juxta aream Areuna Jebusæi. 17 Dixitque David ad Dominum, cùm vidisset Angelum cædentem populum; Ego sum qui peccavi, ego iniquè egi: isti qui oves sunt, quid fecerunt? vertatur, obsecro, manus tua contra me, & contra domum patris mei. 18 Venit autem Gad ad David in die illa, & dixit ei; Ascende, & constitue altare Domino in area Areuna Jebusæi. 19 Et ascendit David juxta sermonē Gad, quem præceperat ei Dominus. 20 Conspiciénsque Areuna, animadvertit regem & servos ejus transire ad se: 21 Et egressus adoravit regem prono vultu in terram,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἐγένετο Ἰσραὴλ, ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπωμένων ῥομφαίαν. καὶ ἀνὴρ Ἰούδα, πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν. 10 Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, Ἥμαρτον σφόδρα (μ) ὃ ἐποίησα νῦν κύριε. παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράνθην σφόδρα. 11 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωΐ. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Γὰδ τὸν προφήτην 12 τὸν (ν) ὁρῶντα, λέγων, Πορεύθητι, καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, (ξ) λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Τρία ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ σέ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι. 13 Καὶ εἰσῆλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ (ο) ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσονται (π) διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου. νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα. 14 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γὰδ, Στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστί. ἐμπεσοῦμαι δὴ (ρ) εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, εἰς δὲ χεῖρας (σ) ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω. 15 Καὶ ἐξελέξατο (τ) ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν· καὶ ἔδωκε κύριος (υ) θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ πρωΐθεν (φ) ἕως ὥρας ἀρίστου. καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. 16 Καὶ ἐξέτεινεν ὁ (χ) ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ παρεκλήθη κύριος (ψ) ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ, (ω) Πολὺ νῦν, ἄνες τὴν χεῖρά σου. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἦν παρὰ τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 17 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι (α) ἠδίκησα· καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; γενέσθω δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ, 18 καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβηθι, καὶ στῆσον τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν (β) τῷ ἅλωνι Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 19 Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ, καθ' 20 ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. Καὶ διέκυψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους ἐπάνω 21 αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνὰ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

Et dedit Joab numerum recognitionis populi ad regem. Et fuit Israel octingenta millia virorum virtutis trahentium gladium. Et vir Juda quingenta millia virorum bellatorum. 10 *Et cor David percussit (f) eum; postquàm numeraverat populum: & dixit David ad Dominum; Peccavi valdè, quod feci nunc, Domine. Transfer nunc iniquitatem servi tui: quoniam desipui valdè.* 11 *Et surrexit David mané. Et verbum Domini factum est ad Gad prophetam, (g) videntem, dicens;* 12 *Vade, & loquere ad David, dicens; Hæc dicit Dominus, Tria ego porto super te: & elige tibi unum ex eis, & faciam tibi.* 13 *Et intravit Gad ad David, & annuntiavit, & dixit ei; (h) Elige tibi fieri: Si veniat tibi tres annos fames in terra tua; vel tres menses fugere te ante inimicos tuos, & erunt persequentes te; vel fieri tribus diebus (i) mortem in terra tua. Nunc igitur scito & vide, quod respondeam ei, qui misit me, (k) verbum.* 14 *Et dixit David ad Gad, Angusta mihi undique valde sunt. Incidam nunc in manus Domini, quoniam multæ miserationes ejus valdé: in manus autem hominis non incidam.* 15 *Et elegit sibi David mortem. Et (l) erant dies messis frumentorum: & dedit Dominus mortem in Israel à manè usque ad horam prandii, Et (m) cœpit quassatio in populo. Et perierunt de populo à Dan, & usque Bersabee septuaginta millia virorum.* 16 *Et extendit angelus Dei manum suam in Hierusalem ad corrumpendam eam. Et (n) revocavit se Dominus super malo: & dixit angelo corrumpenti in populo, Multum nunc: remitte manum tuam. Et angelus Domini erat apud aream Orna Jebusæi.* 17 *Et dixit David ad Dominum, dum ipse videret angelum percutientem in populo: & dixit; Ecce ego ipse (o) injustè egi, & hi, oves quid fecerunt? Fiat nunc manus tua in me, & in domo patris mei.* 18 *Et venit Gad ad David in die illa, & dixit ei; Ascende, & statue Domino altare in area Orna Jebusæi.* 19 *Et ascendit David juxta verbum Gad, quemadmodum mandavit ei Dominus.* 20 *Et prospexit Orna, & vidit regem, & pueros ejus accedentes desuper se.* 21 *Et egressus est Orna, & adoravit regem super faciem suam in terram.*

MS.A. (μ) ὅτι ἐποίησα τὸ ῥῆμα τοῦτο. νῦν κύριε παραβίβασον τὴν (ν) ὁρῶντα τὸν Δαυὶδ, λέγων, (ξ) λέγων, Τρία ἐγώ (ο) ἀνήγγειλεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰσέλθῃ σοι τρία (π) διώκειν σε, (ρ) ἐν χειρὶ (σ) ἀνθρώπων (τ) Δαυὶδ ἑαυτῷ τὸν (υ) ἐν Ἰσραὴλ θάνατον ἀπὸ (φ) ἕως ἀρίστου. (χ) ἄγγελος τὸν (ψ) ἐν τῇ (ω) Πολὺν, ἄνες (α) ἠδίκησα, καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα· καὶ οὗτοι (β) τῇ ἅλωνι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וִיהַב יוֹאָב יַת חוּשְׁבַּן מִנְיַן עַמָּא לְמַלְכָּא וַהֲווֹ יִשְׂרָאֵל תַּמְנֵי מְאָה אַלְפִּין גְּבַר גִּבַּר שָׁלְפֵי
10 סַיְפָא וֶאֱנָשׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ מְאָה אַלְפִּין גַּבְרָא׃ וְחָשׁ דָּוִד בְּלִבֵּיהּ בָּתַר כֵּן דִּמְנָא יַת עַמָּא
וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ חֲבֵית לַחֲדָא דַּעֲבַדִית הָדָא וּכְעַן יְיָ אַעְבַּר כְּעַן יַת חוֹבָא דְעַבְדָךְ אֲרֵי
11 אִסְתַּכְלֵית לַחֲדָא׃ וְקָם דָּוִד בְּצַפְרָא וּפִתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה עִם גָּד נְבִיָּא חָזְיָא דְדָוִד
12 לְמֵימָר׃ אֵיזִיל וּתְמַלֵּל עִם דָּוִד כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲדָא מִתְּלָת אֲנָא רָמֵי עֲלָךְ בְּחַר לָךְ חַד מִנְּהוֹן
13 וְאַעְבֵּיד לָךְ׃ וַאֲתָא גָד לְוָת דָּוִד וְחַוִּי לֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הֲתֵיעוֹל לָךְ שְׁבַע שְׁנִין כַּפְנָא בְּאַרְעָךְ
אִם תְּלָתָא יַרְחִין תְּהֵא עָרִיק קֳדָם סָנְאָךְ וְהוּא רָדֵיף לָךְ וְאִם מֶהֱוֵי תְּלָתָא יוֹמִין מוֹתָא
14 בְּאַרְעָךְ כְּעַן דַּע וַחֲזֵי מָה אָתֵיב שָׁלְחִי פִּתְגָמָא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְגָד עָקַת לִי לַחֲדָא נִתְמְסַר
15 כְּעַן בְּיַד מֵימְרָא דַּיְיָ אֲרֵי סַגִּיאִין רַחֲמוֹהִי וּבִידָא דֶאֱנָשָׁא לָא אֶתְמְסַר׃ וִיהַב יְיָ מוֹתָא
בְּיִשְׂרָאֵל מֵעִדָּן דְּמִתְנַכֵּיס תְּמִידָא וְעַד דְּמִתַּסַּק וּמִית מִן עַמָּא מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע שַׁבְעִין
16 אַלְפִּין גַּבְרָא׃ וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ מַלְאֲכָא לִירוּשְׁלֵם לְחַבָּלוּתַהּ וְתָב יְיָ מִן בִּישְׁתָא וַאֲמַר
לְמַלְאֲכָא דִּמְחַבֵּל בְּעַמָּא מְסַת כְּעַן אֲנַח יְדָךְ וּמַלְאֲכָא דַּיְיָ הֲוָה שָׁרֵי בְּבֵית אִדְּרֵי דַּאֲרַנוֹן
17 יְבוּסָאָה׃ וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ כַּד חֲזָא יַת מַלְאֲכָא דִּמְקַטֵּל בְּעַמָּא וַאֲמַר הָא אֲנָא חֲבֵית
וַאֲנָא סַרְחֵית וְאִלֵּין עַמָּא דְּאִנּוּן כְּעָנָא בְּיַד רַעְיָא מָה עֲבַדוּ תְּהֵי כְעַן מְחָתָךְ בִּי וּבְבֵית אַבָּא׃
18 וַאֲתָא גָד לְוָת דָּוִד בְּיוֹמָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ סַק אֲקֵים קֳדָם יְיָ מַדְבְּחָא בְּבֵית אִדְּרֵי דַּאֲרַוְנָה
19 20 יְבוּסָאָה׃ וּסְלֵיק דָּוִד כְּפִתְגָמָא דְגָד כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ׃ וְאִסְתְּכִי אֲרַוְנָה וַחֲזָא יַת מַלְכָּא וְיַת
עַבְדוֹהִי עָבְרִין עִלּוֹהִי וּנְפַק אֲרַוְנָה וּסְגִיד לְמַלְכָּא עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃

PARAPH. ÇHALD. Versio Latina.

9 Et dedit Joab supputationem numeri populi regi, & fuerunt Israel octingenta millia virorum virtutis, educentium gladium; et viri Jehudah, quingenta millia virorum. 10 Et compunctus est David in corde suo posteaquàm numeravit populum: et dixit David ante Dominum: Peccavi valdè in eo quod feci *hoc*; & nunc Dñe transfer quæso culpam servi tui, quia stultè egi valde. 11 Et surrexit David in aurora, & verbum prophetiæ ab-ante Dñm fuit cum Gad propheta Vidente Davidis, dicendo: 12 Vade & loquêris cum David: Sic dixit Dñs: Unum de tribus ego projicio contra te; elige tibi unum ex illis ut faciam tibi. 13 Et venit Gad ad David, & indicavit illi, & dixit ei: Num venient tibi septem anni famis in terra tua, aut si tribus mensibus fugies ante hostem tuum, & ipse persequetur te; aut erit tribus diebus pestis in terra tua? nunc cognosce & vide quod referam mittenti me verbum. 14 Et dixit David ad Gad: Angustia est mihi valde: tradar obsecro in manu dicti Dñi, quia multæ miserationes ejus; & in manu hominum non tradar. 15 Et dedit Dñs pestem in Israel à tempore quo mactatur juge, quousq; adoleatur: & mortui sunt de populo à Dan usq; ad Bersebagh septuaginta millia virorum. 16 Et extendit manum suam angelus ad Jerusalem ut devastaret eam, & rediit Dñs à malo [*inferendo*:] & dixit angelo qui devastabat in populo: Satis nunc, quiescere fac manum tuam: & angelus Domini sedebat in *loco arearum* Araunah Jebusæi. 17 Et dixit David ante Dominum quando vidit angelum qui occidebat in populo, & dixit: Ecce ego peccavi & ego iniquè egi; & isti populus qui sunt sicut pecus in manu pastoris, quid fecerunt? sit quæso percussio tua in me & in domum patris mei. 18 Et venit Gad ad David in die illo, & dixit ei: Ascende, erige ante Dominum aram in loco arearum Araunah Jebuzæi. 19 Et ascendit David juxta verbum Gad sicut jusserat Dominus. 20 Et prospexit Araunah, & vidit regem & servos ejus transeuntes ad se; & exiit Araunah, & adoravit regem *facie sua* super terram.

Versio SY

Versio A

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA*.

* ܘܝܗܒ ܝܘܐܒ. ܡܢܝܢܐ ܘܫܘܡܠܝܐ ܕܥܡܐ. ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܘ ܡܢܝܢܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ 9
ܬܡܢܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܘܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܗܘܘ.
ܚܡܫܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܗܘܐ ܡܬܬܪܦ ܕܘܝܕ ܒܠܒܗ. ܒܬܪ ܕܡܢܐ ܠܥܡܐ 10
ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܣܟܠܬ ܒܡܕܡ ܕܥܒܕܬ. ܘܐܬܟܫܦܬ ܡܢܟ ܐܢܐ ܡܪܝ. ܕܣܓܝ ܣܟܠܬ.
* ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܒܨܦܪܐ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܓܕ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܙܠ ܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. 11
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܬܠܬ ܡܚܘܢ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠܝܟ. ܓܒܝ ܠܟ. ܘܐܥܒܕ ܠܟ. * ܘܐܬܐ ܓܕ 12 13
ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܡܚܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܐܬܝܐ ܥܠܝܟ. ܓܒܝ ܠܟ. ܕܢܗܘܐ ܟܦܢܐ
ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܒܐܪܥܟ. ܐܘ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܬܬܥܩ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܪܕܦ ܠܟ.
ܐܘ ܕܢܗܘܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܡܘܬܢܐ ܒܐܪܥܟ. ܗܫܐ ܕܥ ܘܚܙܝ ܡܢܐ ܦܬܓܡܐ ܡܗܦܟ ܐܢܐ
ܠܗ ܡܢ ܕܫܕܪܢܝ ܠܘܬܟ * ܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܓܕ ܢܒܝܐ. ܐܠܝܨ ܠܝ ܛܒ. ܢܦܠ ܠܢ 14
ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܣܓܝܐܝܢ ܪ̈ܚܡܘܗܝ. ܘܒܐܝܕܝ ܒܢܝܢܫܐ ܠܐ
ܢܦܠ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܡܘܬܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܬ ܫܥܝܢ. ܘܡܝܬܘ 15
ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪ ܫܒܥ. ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܘܫܛ ܐܝܕܗ ܡܠܐܟܐ 16
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܚܒܠܘܬܗ. ܘܡܪܝܐ ܟܠܐ ܠܡܠܐܟܐ ܕܡܘܬܢܐ ܕܗܘܐ ܩܛܠ ܒܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܣܦܩ ܩܛܠܬ. ܗܫܐ ܐܢܝܚ ܐܝܕܟ. ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ ܐܕܪܐ ܕܐܪܘܢ ܝܒܘܣܝܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܚܙܐ ܠܡܠܐܟܐ ܕܩܛܠ ܒܥܡܐ. ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܐܟܐ ܗܘ. ܐܢ 17
ܐܢܐ ܚܛܝܬ ܘܐܪܓܙܬ. ܗܠܝܢ ܥܢܐ ܙܟܝܬܐ ܡܢܐ ܥܒܕ. ܬܗܘܐ ܐܝܕܟ ܒܝ ܘܒܒܝܬ
ܐܒܝ. * ܘܐܬܐ ܓܕ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ ܒܢܝ ܡܕܒܚܐ 18
ܠܡܪܝܐ. ܒܐܕܪܐ ܕܐܪܘܢ ܝܒܘܣܝܐ. * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܓܕ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. 19
* ܘܐܬܦܢܝ ܐܪܘܢ. ܘܚܙܐ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܟܕ ܥܒܪܝܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܢܦܠ ܐܪܘܢ 20
ܘܣܓܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

* Attulítque Joab numerum & ſummam popu- 9
li ad regem: fuerunt autem numeri domûs Iſ-
raelis octingenta millia virorum robore præ-
ditorum, ſtringentium gladium: hominum
verò Juda fuerunt quingenta millia virorum.
Fuit autem David animo turbatus poſtquam 10
numeráſſet populum, aitq; David coram Do-
mino, Peccavi in eo quod feci, ideóque te de-
precor; multum enim offendi. Cúmque manè 11
prætervertiſſet David, factum eſt verbum Do-
mini ad Gad prophetam, dictúmque fuit illi;
Vade dictum Davidi, Sic ait Dominus, Tria 12
mala ſum tibi illaturus, elige tibi *quod ex his*
tibi faciam. Veniens itaque Gad ad Davi- 13
dem, dixit, Prima plaga quæ tibi eventura eſt
(elige tibi) erunt ſeptem anni famis in terra
tua; vel tribus menſibus depriméris coram
inimico tuo, ipſéque te perſequetur; vel ut ſit
tribus diebus mortalitas in terra tua. Vide
modò quod reſponſum reddas ei qui me miſit
ad te. Reſpondens David ait ad Gad prophe- 14
tam, Vehementer angor: conſultius eſt nobis
cruciari manibus Domini Dei noſtri, quia
multæ ſunt miſerationes ejus, quàm humanâ
manu cruciari. Intulit ergò Dñs mortalitatem 15
in Iſraelem à manè uſque ad horam ſextam,
& mortui ſunt à Dan uſq; ad Bir-ſebaa ſeptua-
ginta millia virorum. Extendítque manum 16
ſuam Angelus contra Jeruſalem, ut vaſtaret
eam; ſed compeſcuit Dominus Angelum mor-
tis, qui populum occidebat, dixítque ad eum;
Sat occidiſti, contrahe modò manum tuam.
Subſiſtente igitur Angelo Domini prope are-
am Aran Jebuſæi, Dixit David coram Domi- 17
no, cùm vidiſſet Angelum qui populum truci-
dabat, reſpondit *inquam* & ait ad Angelum
illum, Si ego peccavi & iram excitavi, oves
iſtæ innocentes quid fecerunt? ſit manus tua
in me & in domum patris mei. Et venit Gad 18
propheta ad Davidem eodem die, & ait illi;
Aſcende, ædifica altare Domino in area
Aran Jebuſæi. Cúmque aſcendiſſet David 19
juxta verbum Gad, prout loquutus fuerat ei
Dominus, Converſus Aran vidit regem Da- 20
videm & ſervos ejus tranſeuntes per viam,
& corruens Aran adoravit in faciem ſuam
ſuper terram,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجاوا بعدد الشعب وحسابهم الى الملك وكان عدد بني اسرايل ثمان ماية الف رجل بطل 9
يضرب بالسيف * وعدد بني يهودا خمسة ماية الف رجل * فاغتم داود غما شديدا من بعد عدد 10
الشعب وقال داود امام الرب أسات فيما صنعت * اطلب اليك * واقول اني قد اسات جدا * فلما 11
اصبح داود ادلج باكرا * فاوحي الله الي جاد النبي وقال له * انطلق الي داود وقل له هكذا يقول 12
الرب * اني منزل بك ثلاث بلايا * فاختر منها ما احببت فاصنع بك * فاتي جاد الي داود وقال له 13
اول آفة تنزل بك * اما ان يكون جوعا في الارض سبع سنين * واما تدفع الي اعدايك
فيعذبك ثلاثة اشهر ويطردك من سلطانك ويؤذونك * واما ان يكون موت شديد في الارض
ثلاثة ايام * فانظر الآن اي جواب ترد على الذي ارسلني اليك * اجاب داود الملك وقال لجاد 14
النبي * قد ضاق بي الامر جدا * ولكن خير الامور ان يكون الله ربنا يتولي ادبنا * فانه عظيم
الرحمة * ولا ندفع في ايدي الناس ليعذبونا * فسلط الرب الموت في بني اسرايل من بكرة 15
الي ست ساعات من النهار فمات منهم من دان الي بير سبع سبعون الف رجل * ومد ملاك 16
الموت يده الي اورسليم ليخربها * فمنع الرب ملاك الموت الذي كان يقتل الشعب وقال له قد
اكثرت من الموتي * فكف * وكان ملاك الرب قايما عند بيدر اران الباساني * فقال داود امام 17
الرب حين ملاك الموت يقتل الشعب * وكلم داود ذلك الملاك وقال له * ان كنت انا اسات واجرمت *
فما ذنب هاولاء الذين يشبهون البهايم المتواضعة * مد يدك الي والي بيت ابي * فجاء جاد النبي 18
في ذلك اليوم الي داود وقال له * اصعد فابني مذبحا للرب في بيدر اران الباساني * فصعد داود 19
عن قول جاد * كما قال له الرب * فاقبل اران الباساني * فبصر بداود الملك وعبيده مقبلين اليه 20
في الطريق * فخر اران ساجدا على الارض امام الملك •

* *Et attulerunt numerum cenſúmque popu-* 9
li ad regem. Fuítque numerus filiorum Iſ-
rael, octingenta millia virorum fortium
gladio ferientium: numerus autem filiorũ
Judæ, quingenta millia virorum. *Tum* 10
affectus eſt David vehementi dolore poſt-
quam numeratus eſſet populus, dixitque
David coram Domino, Deliqui in eo quod
feci: rogo te, & fateor me graviter deli-
quiſſe. *Cúmque orto die David diluculò* 11
ſurrexiſſet, indicavit Deus Gadi prophe-
tæ, & ait illi; *Adito Davidem, eique* 12
dicito; Sic dicit Dominus, Tres quidem
plagas immiſſurus ſum in te, elige ex eis
quam malueris ut faciam tibi. *Venit igi-* 13
tur Gad ad Davidem, & ait illi; Prima
calamitatum quæ tibi obventuræ ſunt,
Vel ut ſit fames in terra ſeptem annos; Vel
tradêris hoſtibus tuis qui tribus te menſi-
bus exagitabunt, è tuo te regno expellent,
& nocebunt tibi; Vel demum ut gravis
contingat mortalitas in terra tribus dieb.
Diſpice nunc quod reſponſum reddas ei qui
me miſit ad te. *Reſpondens David rex* 14
dixit Gadi prophetæ, Maximoperè me an-
git res iſta; optima tamen rerum eſt ut
Deus Dominus noſter nos ſuſcipiat puni-
endos, quandoquidem clementiſſimus eſt,
nec tradamur in manum hominum ut nos
crucient. *Immiſit ergò Dominus mortem* 15
in filios Iſrael à manè uſque ad horam
diei ſextam: mortuique ſunt ex eis à Dan
ad Bir-ſabaa, ſeptuaginta millia virorum.
Tum extenderat Angelus mortis manum 16
ſuam contra Jeruſalem, ut everteret eam;
at impedivit Dominus Angelum mortis,
qui populum necabat, & dixit illi; Satis
jam permiſiſti, deſiſte. (Angelus autem
Domini ſtabat ad aream Aran Baſanæi)
Dixitq; David coram Domino, dum An- 17
gelus mortis populum perimeret, allocu-
túſque eſt David Angelum illum, & ait
illi; Si ego delictum et crimen commiſi,
quænam eſt culpa iſtorũ qui ſimiles ſunt
jumentis humilibus? extende manum tu-
am in me & in domum meam paternam.
Deinde venit Gad propheta eodem die ad 18
Davidem, & ait illi; Aſcende, & aram
extrue Domino in area Aran Baſanæi:
Aſcendítque David ex edicto Gadis, pro- 19
ut dixerat illi Dominus. *Et reſpiciens* 20
Aran Baſanæus, vidénſque Davidem re-
gem & ſervos ejus ad ſe venientes in
via; corruit Aran adorans ſuper terram
coram rege,

מלכים א : א

ad rex meus dominus venit Cur :Araunah Dixitque
21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני־המלך אל־
ædificandum ad ,aream tecum à emendum Ad :David Dixitq; ?ſuū ſervum
עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את־הגרן לבנות
Dixitque .populo deſuper plaga reſtringatur & ,Domino altare
22 מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם : ויאמר
rex meus dominus faciat aſcendere &,Accipiat:David ad Araunah
ארונה אל־דוד יקח ויעל אדני המלך
vaſa & ,trahas & ,aſcenſionem in bovem Vide .ſuis oculis in bonū
הטוב בעינו ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי
.regi rex Araunah dedit Omnia .ligna in bovis
23 הבקר לעצים : הכל נתן ארונה המלך למלך
.te velit tuus Deus Dominus :regem ad Araunah Dixitque
ויאמר ארונה אל־המלך יהוה אלהיך ירצך :
emam emendo ſed ,Nequaquam :Araunah ad rex Dixitque
24 ויאמר המלך אל־ארונה לא כי־קנו אקנה
aſcenſiones meo Deo Domino faciam aſcendere non & ,pretio in te à
מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עלות
ſechelim argento in bovem & ,aream David emit Et .gratis
חנם ויקן דוד את־הגרן ואת־הבקר בכסף שקלים
fecit aſcendere & Domino altare David ibi ædificavit Et.quinquaginta
25 חמשים : ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל
eſt reſtricta & ,terræ Dominus fuit exorabilis & :pacifica & ,aſcenſiones
עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר
.Iſrael deſuper plaga
המגפה מעל ישראל :

Verſio VULG. LAT.

Et ait; Quid cauſæ eſt ut veniat
dñs meus rex ad ſervum ſuum?
Cui David ait; Ut emam à te
aream, & ædificem altare Do-
mino, & ceſſet interfectio quæ
22 graſſatur in populo. Et ait
Areuna ad David; Accipiat, et
offerat dominus meus rex, ſic-
ut placet ei: habes boves in
holocauſtum, & plauſtrum &
juga boum in uſum lignorum.
23 Omnia dedit Areuna rex regi:
dixítque Areuna ad regē, Do-
minus Deus tuus ſuſcipiat vo-
24 tum tuum. Cui reſpondens
rex, ait; Nequaquàm ut vis, ſed
emam pretio à te, & non offe-
ram Domino Deo meo holo-
cauſta gratuita. Emit ergò Da-
vid aream, & boves, argenti
25 ſiclis quinquaginta. Et ædi-
ficavit ibi David altare Domi-
no, & obtulit holocauſta &
pacifica: & propitiatus eſt
Dominus terræ, & cohibita
eſt plaga ab Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ, Τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου
ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπε
Δαυὶδ, Κτήσασθαι παρὰ σοῦ (γ) τὸν ἅλωνα
τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ
22 (δ) συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ. Καὶ
εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυὶδ, Λαβέτω καὶ ἀνε-
νεγκάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ
τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες
εἰς (ε) ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη
23 τῶν βοῶν εἰς ξύλα. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνὰ
τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα,
24 Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. Καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνὰ, Οὐχὶ, (ζ) ὅτι ἀλλὰ
κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν †ἀναλλάγμα-
τι, καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ (η) κυρίῳ μου θεῷ ὁλοκαύ-
τωμα δωρεάν. καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ (θ) τὸν ἅ-
λωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντή-
25 κοντα. Καὶ (ι) ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσι-
αστήριον (κ) κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις
καὶ εἰρηνικάς. καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν
πρώτοις. καὶ ἐπήκουσε κύριος τῇ γῇ, καὶ (λ)
συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραήλ.

Et dixit Orna; Quid quòd venit
dominus me' rex ad ſervū ſuū?
Et dixit David; Acquirere à te
aream, ad ædificandū altare Do-
mino, & cohibebitur quaſſatio de-
ſuper populo. Et dixit Orna ad 22
David; Accipiat & offerat do-
min' meus rex Domino, quod bo-
num in oculis ipſius. Ecce boves
in holocauſtoma: & rotæ, et vaſa
boū in ligna. Omnia dedit Orna 23
regi. Et dixit Orna ad regem, Do-
minus Deus tuus benedicat te. Et 24
dixit rex ad Orna, Nequaquàm:
quoniam tantùm acquirens ac-
quiram à te in permutatione: &
non offeram Domino meo Deo
holocauſtoma gratis. Et acquiſi-
vit David aream, & boves in
argento ſiclorum quinquaginta.
Et ædificavit ibi David altare 25
Domino, & obtulit holocauſtoſes,
& pacificas. Et (p) addidit Salo-
mon ad altare in noviſſimo; quo-
niam parvum erat in primis. Et
exaudivit Dominus terram: &
cohibita eſt quaſſatio deſuper
Iſrael.

MS.A. (γ) τὴν ἅλωνα (δ) συνεσχέθη (ε) ὁλοκαυτώματα, (ζ) ὅτι κτώμενος †ἀλλάγματι, (η) κυρίῳ θεῷ μου (θ) τὴν ἅλωνα (ι) ᾠκοδόμησεν Δαυὶδ (κ) τῷ κυρίῳ, (λ) συνεσχέθη Βασιλειῶν β'.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ואמר ארונה מא דין אתא רבוני מלכא לות עבדיה ואמר דוד למזבן מנך ית בית אדרי
22 למבנא מדבחא קדם יי ויתכלי מותנא מעל עמא : ואמר ארונה לדוד יסב ויסק רבוני
23 מלכא דתקין בעינוהי חזי תוריא דכשירין לעלתא ומורגיא ומני תוריא לאעיא : כולא
יהב ארונה מלכא למלכא די בעא מניה מלכא ואמר ארונה למלכא יי אלהך יקבל
24 קורבנך ברעוא : ואמר מלכא לארונה לא ארי מזבן אזבון מנך בדמין ולא אסיק קדם
25 יי אלהי עלון מגן וזבן דוד ית בית אדרי וית תוריא בכסף סלעין חמשין : ובנא תמן דוד
מדבחא קדם יי ואסיק עלון ונכסת קודשין וקביל יי צלות דירי ארעא ואתכלי מותנא
מעל ישראל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Araunah: Ut quid venit dominus meus rex ad ſervum ſuum? & 21
dixit David: Ut emam à te *locum arearum* ad ædificandum altare ante Do-
minum, ut cohibeatur peſtis à populo. Et dixit Araunah ad David: Ac- 22
cipiat & adoleat dominus meus rex quod ſtatutum eſt in oculis ſuis; ecce
boves *idonei* in holocauſtum, & tribulæ & inſtrumenta boum pro lignis.
Omnia dedit Araunah rex *regi* quæ petivit ab eo rex: Et Dixit Araunah 23
regi, Dñs Deus tuus accipiat oblationem tuam in beneplacito. Et dixit 24
rex ad Araunah: Minimè; etenim emendo emam à te pretio, nec offeram
ante Dominum Deum meum holocauſta gratis: & emit David locum area-
rum, & boves argento, ſiclis quinquaginta. Et conſtruxit ibi David altare 25
ante Dñm, & obtulit holocauſta & oblationem ſanctitatum: & ſuſcepit
Dñs orationem incolarum terræ, & cohibita eſt peſtis *ab* Iſrael.

מלכים א : א

CAP. I. א

,veſtibus eum operiebant & ,dies in venerat,ſenuerat David rex Et
1 והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים
Quærant :ejus ſervi ei Dixeruntque .ei erat calor non &
2 ולא יחם לו : ויאמרו לו עבדיו יבקשו
ſit & ,regis facies ad ſtet & ,virginem puellam regi meo domino
לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי
.regi meo domino calor ſiat & ,tuo ſinu in cubet & :proficiens ei
לו סכנת ושכבה בחיקך וחם לאדני המלך :
invenerunt & ,Iſrael termino omni in pulchram puellam quæſierunt Et
3 ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו
puellæ Et .regem ad eam adduxerunt &,Sunamiten Abiſagh
4 את־אבישג השונמית ויבאו אתה למלך : והנערה
rex & :ei miniſtrabat &,proficiens regi erat & ,adnodum pulchra
יפה עד־מאד ותהי למלך סכנת ותשרתהו והמלך
:dicendo ,elevabatur Chagith filius Adoniah Et .eam cognovit non
5 לא ידעה : ואדניה בן־חגית מתנשא לאמר
viros quinquaginta & ,equites & ,currum ſibi fecit Et .regnabo Ego
אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש
,ſuis dieb' à ipſi' pater eū affecit dolore non Et .ſuas facies ad currentes
6 רצים לפניו : ולא־עצבו אביו מימיו
,valde forma bonus iſte etiam & ?feciſti ſic Cur :dicendo
לאמר מדוע ככה עשית וגם־הוא טוב־תאר מאד
.Abſalom poſt pepererat ipſum &
ואתו ילדה אחרי אבשלום :

Verſio VUL. LAT.

Liber REGUM Tertius,

Secundùm Hebræos, primus Malachim.

CAP I.

1 ET rex David ſenuerat, ha-
bebátque ætatis plurimos dies:
cúmque operiretur veſtibus,
2 non calefiebat. Dixerunt ergò
ei ſervi ſui; Quæramus domino
noſtro regi adoleſcentulā vir-
ginem, & ſtet coram rege, &
foveat eum, dormiátq; in ſinu
ſuo, & calefaciat dominum no-
3 ſtrum regem Quæſierunt igi-
tur adoleſcentulam ſpecioſā in
omnibus finibus Iſrael, et inve-
nerunt Abiſag Sunamitidē, &
4 adduxerunt eam ad regem. E-
rat autē puella pulchra nimis,
dormiebátque cum rege, et mi-
niſtrabat ei, rex verò non cog-
5 novit eam. Adonias autem fi-
li' Haggith elevabatur, dicens;
Ego regnabo. Fecítq; ſibi cur-
rus et equites, & quinquaginta
viros qui currerent ante eum.
6 Nec corripuit eum pater ſuus
aliquando, dicens; Quarè hoc
feciſti? Erat autem & ipſe pul-
cher valdè, ſecundus natu poſt
Abſalom.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'.

REGNORUM L. III.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ α'.

1 ΚΑὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρεσβύτερος προ-
βεβηκὼς ἡμέραις, καὶ περιεβάλλον αὐτὸν ἱμα-
2 τίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. Καὶ (α) εἶπον οἱ
παῖδες αὐτοῦ, Ζητησάτωσαν (β) τῷ βασιλεῖ
παρθένον νεάνιδα, καὶ παραστήσεται (γ) τῷ βα-
σιλεῖ, καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ κοιμηθήσεται
μετ' αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ (δ) κύριός μου
3 ὁ βασιλεύς. Καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐκ
παντὸς ὁρίου Ἰσραήλ. καὶ εὗρον τὴν Ἀβισὰγ τὴν
Σωμανῖτιν, καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασι-
4 λέα. Καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα· (ε) καὶ
ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ·
5 καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν. Καὶ Ἀδωνί-
ας υἱὸς (ζ) Ἀγγὶθ ἐπήρετο, λέγων, Ἐγὼ βα-
σιλεύσω. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱπ-
πεῖς, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας (η) παρατρέχειν
6 ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ (θ) ἀπεκώλυσεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδέποτε, λέγων, Διατί σὺ
ἐποίησας; καὶ γε αὐτὸς (ι) ὡραῖος τῇ ὄψει σφό-
δρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

CAP. I.

ET rex David erat ſenior, 1
provectus diebus: & operiebant
eum veſtibus: & non calefiebat.
Et dixerunt pueri ejus, Quærant 2
regi virginem adoleſcentulam: et
aſſiſtet regi: & erit eum fovens,
& cubabit cum eo: & calefiet
dominus meus rex. Et quæſierunt 3
adoleſcentulam pulchrā ex omni
termino Iſrael. Et invenerunt A-
biſag Somanitem: & adduxerunt
eam ad regem. Et adoleſcentula 4
pulchra uſq; valdè: & erat (a) fo-
vens regem, & miniſtrabat ei:
& rex non cognovit eam. Et A- 5
donias filius Aggith elevabatur,
dicens; Ego regnabo. Et fecit ſibi
currus, & equites, & quinqua-
ginta viros ad currendū ante ſe.
Et non (b) prohibuit eum pater e- 6
jus unquàm, dicens; Propter quid
tu feciſti? Et etiam ipſe ſpecioſus
aſpectu valdè: & eum (c) peperc-
rat poſt Abeſſalom.

MS.A. Βασιλειῶν γ'. (α) εἶπαν (β) τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ (γ) ἐνώ-
πιον τῷ (δ) κύριος ἡμῶν ὁ (ε) καὶ ἦν τὸν βασιλέα θάλπουσα, καὶ (ζ) Ἀγὶθ (η)
παρατρέχοντας (θ) ἀπεκώλυεν (ι) ὡραῖος σφόδρα,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 ומלכא דוד סיב על ביומין ומכסן ליה בלבושין ולא שחין ליה : ואמרו ליה עבדוהי
2 יבעון לרבוני מלכא עולמתא בתולתא ותשמיש קדם מלכא ותהי ליה קריבא ותשכוב
3 לותך ותשחן לרבוני מלכא : ובעו עולמתא שפירתא בכל תחום ארעא דישראל ואשכחו
4 ית אבשג דמן שונם ואיתיאו יתה למלכא : ועולמתא שפירא עד לחדא והוה למלכא
5 קריבא ומשמשא ליה ומלכא לא ידעה : ואדניה בר חגית מתרברב למימר אנא אמלוך
6 ועבד ליה רתיכין ופרשין וחמשין גברא רהטין קדמוהי : ולא אכלימיה אבוהי מיומוהי
למימר מא דין כדין את עביד ואף הוא שפיר בריוא לחדא ויתיה ילידת בתר אבשלום :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET rex David ſenuit & venit in dies; & operiebant eum veſtibus, & non 1
erat calor ei. Et dixerunt illi ſervi ejus: Quærant domino meo regi pu- 2
ellam virginem, & miniſtret ante regem, & ſit illi propinqua, & cubet tecū,
& calefaciat dominum meum regem. Et quæſiverunt adoleſcentulam pul- 3
chram in omni termino terræ Iſrael, & invenerunt Abiſag quæ erat ex
Sunem, & adduxerunt illam ad regem. Et adoleſcentula erat pulchra 4
valdè, & erat regi propinqua & miniſtrabat ei: & rex non cognovit il-
lam. Et Adonias filius Hhagith magnificabat ſe dicendo, Ego regnabo: & 5
fecit ſibi currus & equites, & quinquaginta viros currentes ante ſe. Et non 6
confudit illum pater ſuus à diebus ejus dicendo: Quid ita facis? & etiam
ipſe erat pulcher aſpectu valdè: & ipſum pepererat [*Hhagith*] poſt Abſalom.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܬܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ ܥܒܕܗ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܡܙܒܢ ܡܢܟ ܐܕܪܐ. 21
ܠܡܒܢܐ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܬܬܟܠܐ ܡܘܬܢܐ ܡܢ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܐܪܢ ܠܕܘܝܕ. ܢܣܒ ܡܪܝ 22
ܡܠܟܐ. ܘܗܐ ܬܘܪܐ ܠܥܠܬܐ. ܘܦܕܢܐ ܘܢܝܪܐ. ܠܩܝܣܐ. * ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܝܗܒ ܐܪܢ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. 23
ܘܐܡܪ ܐܪܢ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܢܒܪܟܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܪܢ. ܡܙܒܢ ܐܙܒܢ ܐܢܐ ܡܢܟ. 24
ܒܕܡܝܐ. ܘܠܐ ܡܣܩ ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܝ ܥܠܘܬܐ ܕܡܓܢ. ܘܙܒܢ ܕܘܝܕ ܐܕܪܐ ܕܓܢܬܐ. ܘܬܘܪܐ.
ܒܚܡܫܝܢ ܕܝܢܪܝܢ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. 25
ܘܐܬܪܥܝ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܟܠܝܬ ܡܘܬܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܬܪܝܢ *

21 Et ait; Ad quid venit dominus meus rex ad ſervum ſuum? Dixit David, Ad emendam à te aream, ut ædificem altare Domino, ceſſétq; mortalitas à populo. 22 Dixit Aran Davidi, Accipiat dominus meus rex; quin ecce boves in holocauſtum, & aratrum atque jugum in ligna. 23 Hæc omnia obtulit Aran regi Davidi; tum dixit Aran regi Davidi, Dominus Deus tuus benedicat tibi. 24 David autem dixit ad Aran, Omnino emam à te pretio, nec offeram Domino Deo meo holocauſtum gratuitum. Emit ergò David aream horti & boves, quinquaginta ſtateribus, 25 Et extructo ibi David altare Domino, obtulit holocauſta & pacifica: ſic apparuit Dominus ſuper terram, et ceſſavit mortalitas de medio Iſraelis.

Libri Regum ſecundi, Finis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 * وقال له * لماذا جاء سيدي الي عبده * قال داود * جيت لابتاع منك هذا البيدر * لابني فيه
22 مذبحا للرب * لكي يرتفع الموت عن الشعب * فقال اران لداود * ياخذ الملك سيدي سهوته *
23 وهذه ثيران للقربان * والعقر بري كثير الحطب * هذا كله دفع اران الي داود الملك * وقال
24 اران لداود الملك * الله ربك يبارك عليك * فقال داود لاران * انما نبتاع منك بثمن * ولست
25 اقرب لله ربي قربانا اخذه غصبا * فاشترى داود ارض البيدر والثيران بخمسين استارا * وابتنى
هناك داود مذبحا للرب * وقرب عليه ذبائحا وقرابينا تامة * واستعلن الرب على الارض * وكف
الموت عن بني اسرائيل *

* تم السفر الثاني من اسفار الملوك * بحمد الله وعونه وحسن توفيقه *

21 *Et ait illi, Quam ob cauſam venit dominus meus ad ſervum ſuum? Reſpondit David, Veni emptum à te aream iſtam, ut extruam in ea aram Domino, quatenus tollatur mors à populo.* 22 *Dixit Aran Davidi, Sumat rex dominus meus quod cupit: etiam tauros pro ſacrificio, & cantus ſylveſtris eſt, lignis abundans.* 23 *Hæc omnia dedit Aran Davidi regi, dixitque Aran Davidi regi, Deus Dominus tuus benedicat tibi.* 24 *Dixit David ad Aran, Pretio quidem à te ememus; non enim offeram Deo Domino meo ſacrificium vi ablatum. Igitur emit David ſolum areæ & tauros, quinquaginta ſtateribus;* 25 *Et extruens ibi David aram Domino, obtulit ſuper eam ſacrificia & holocauſta perfecta: exhibuitque ſe Dominus terræ, et ceſſavit mors à filiis Iſrael.*

Exactus eſt liber ſecundus Regum, favore, auxilio, & optimâ Dei providentiâ.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܬܘܒ ܣܦܪ ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܒܗ ܒܥܡܐ ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܕܒܗ ܒܣܦܪܐ ܡܬܚܘܝܢ ܬܫܥܝܬܐ ܕܢܒܝܐ
ܕܗܘܘ ܒܗܘܢ ܒܙܒܢܝܗܘܢ. ܒܕܪܝܗܘܢ * ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *
* ܘܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܣܒ. ܘܥܠ ܒܝܘܡܬܐ. ܘܡܟܣܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܚܬܐ. ܘܠܐ ܫܚܢ. * ܘܐܡܪܘ 1 2
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡܝܟ. ܢܒܥܘܢ ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ. ܥܠܝܡܬܐ ܒܬܘܠܬܐ.
ܘܬܩܘܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܬܗܘܐ ܠܗ ܡܫܡܫܢܝܬܐ. ܘܬܫܟܘܒ ܒܥܘܒܟ. ܘܢܫܚܢ ܡܪܢ ܡܠܟܐ.
* ܘܒܥܘ ܥܠܝܡܬܐ ܕܫܦܝܪܐ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܟܚܘ ܠܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ. 3
ܘܐܝܬܝܘܗ ܠܡܠܟܐ. ܘܥܠܝܡܬܐ ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܚܙܘܐ ܛܒ. ܘܗܘܬ ܠܡܠܟܐ 4
ܡܫܡܫܢܝܬܐ. * ܘܡܫܡܫܐ ܗܘܬ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܝܕܥܗ. * ܘܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ 5
ܡܬܪܘܪܒ ܗܘܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܡܠܟ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܪܗܛܝܢ
ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܠܐ ܟܐܝ ܒܗ ܐܒܘܗܝ ܡܢ ܝܘܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܗܟܢܐ 6
ܥܒܕܬ. ܘܐܦ ܗܘ. ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܒܚܙܘܐ ܛܒ. ܘܠܗ ܝܠܕܬ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ.

Sequitur Liber REGUM, Qui floruerunt in priſco illo populo. In hoc eodem libro proponuntur hiſtoriæ prophetarum qui iis temporibus viguerunt pro ſuis ætatibus.

CAPUT I.

1 Cum rex David ſenuiſſet, provectæque eſſet ætatis, operiebant eum veſtimentis, nec calefiebat. 2 Quapropter dixerunt ad eum ſervi ipſius, Ecce ſervi tui coram te ſunt, quærant domino meo regi puellam virginem quæ aſtet regi, ſit ipſi miniſtra, cubétque in ſinu tuo, & calefiat dominus noſter rex. 3 Quæſierunt ergò puellam pulchram in toto termino Iſraelis, & invenientes Abiſag Silumitidem, adduxerunt eam ad regem, 4 (Erat autem hæc puella aſpectu formoſiſſima) factáque eſt miniſtra regis; & *quamvis* regi miniſtraret, non tamen cognovit eam. 5 Porrò Adonia filius Hegiath ſuperbiâ elatus aiebat, Ego regnaturus ſum: fecítque ſibi currus, & equites, & quinquaginta viros præcurrentes ſibi. 6 Et non increpavit eum pater ſuus aliquando, ac dixit ei, Quare ſic facis? (& hic etiam pulcherrimi erat aſpectûs, eúmque pepererat poſt Abiſalom)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* سفر سليمان بن داود النبي * بركاتهم تكون معنا امين *

* الفصل الاول *

1 * وبعد هذا يقال ان داوود الملك لما طعن في السن وشاخ وكبر جدا * كان يتدثر بالثياب
2 ولم يكن يستدفي * فقال له عبيده نحن بين يديك وكلنا عبيدك نطلب لسيدنا الملك
3 شابة عذري تقوم بين يديه وتخدمه وتضطجع مع سيدنا الملك وتعانقه وتدفيه * فطلب
فتاة جميلة في جميع حدود بني اسرائيل * فوجدت ابيشاغ الشلومية * فاتوا بها للملك *
4 * وكانت الفتاة هذه جميلة جدا وصارت خادمة للملك تخدمه ولم يعرفها * فاما ادونيا بن
5 حجيث من اولاد داوود فتعظم وقال انا اصير ملكا بعد ابي * واتخذ مراكبا وفرسانا * وخمسون
6 رجلا يحضرون بين يديه * وذلك ان اباه لم ينهه قط ولم يعتبه على امر فعله * وكان ادونيا
هذا صبيحا جميلا * وكان من ام ابيشالوم شقيقه * ولد من بعد ابيشالوم *

IN NOMINE DEI miſericordis, clementiſſimi.

Liber SALOMONIS filii Davidis Prophetæ, quorum benedictiones ſint nobiſcum, Amen.

CAP. I.

1 *Poſt hæc fertur David rex, cùm eſſet jam ætate provectus, & ſenuiſſet, valdéque grandævus factus eſſet, obvolvere ſe veſtimentis, nec tamen calefieri.* 2 *Dixerunt itaq; ad eum ſervi ſui, Nos adſumus tibi, omneſque ſervi tui ſumus, quæremus domino noſtro regi puellam virginem,* 3 *ut ſit coram eo, famuletur ei, concumbat cum domino noſtro rege, amplexetur eum, & calefaciat illum. Quæſita fuit ergò puella formoſa in omnibus terminis filiorum Iſrael, & inventa Abiſag Silumitis, & ad regem adducta.* 4 *Erat autem puella iſta venuſtiſſima atque pulcherrima, factáque eſt miniſtra regis, & miniſtrabat ei, nec agnovit illā.* 5 *Verùm Adonia filius Haggith unus è filiis Davidis extulit ſe, & ait; Ego futurus ſum rex poſt patrem meum: & adhibuit ſibi currus & equites, & quinquaginta viri præcurrebant ei.* 6 *(Atque id quidem, quòd pater ejus nunquam inhibuiſſet eum aut objurgâſſet de rebus quas agebat: erat autem Adonias iſte pulcher ac formoſus, eráque ex matre Abiſalomis, frater ſcilicet ejus, natus poſt Abiſalomem.)*

:sacerdote Ebjathar cum &,Serujah filio Joab cum ejus verba fuerũt Et
7 ויהיו דבריו עם יואב בן־צרויה ועם אביתר הכהן
filius Benajahu & ,sacerdos Sadoc Et .Adoniah *post* adjuvabant &
8 ויעזרו אחרי אדניה: וצדוק הכהן ובניהו בן־
,Davidi qui fortes & ,Rehi &,Simhi &,propheta Nathan &,Jehojadah
יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד
pingue & ,bovem & pecus Adonijahu immolavit Et.Adonijahu cum erant non
9 לא היו עם־אדניהו: ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא
omnes invitavit & :Roghel fontem apud qui Zocheleth *lapide cum*
עם אבן הזחלת אשר־אצל עין רגל ויקרא את־כל־
Et .regis servos Jehudah viros omnes & ,regis filios suos fratres
10 אחיו בני המלך ולכל־אנשי יהודה עבדי המלך: ואת
suũ fratrẽ Selomoh & ,fortes &,Benajahu &,prophetam Nathan
נתן הנביא ובניהו ואת־הגבורים ואת־שלמה אחיו
:dicendo,Selomoh matrem sebah-Bath ad Nathan Dixitque .invitavit non
11 לא קרא: ויאמר נתן אל־בת־שבע אם־שלמה לאמר
noster dominus &,Chagith filius Adonijahu *regnavit* quòd *audisti* Nónne
הלוא שמעת כי מלך אדניהו בן־חגית ואדנינו
erue & ,consilium obsecro tibi consulã ,*vade* nunc Et ?nescivit David
12 דוד לא ידע: ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי
ad ingredere & ,Vade .Selomoh tui filii animam & ,tuam animam
13 את־נפשך ואת־נפש בנך שלמה: לכי ובאי אל־
jurâsti rex mi domine tu Nónne :eum ad dices & ,David regem
המלך דוד ואמרת אליו הלא־אתה אדני המלך נשבעת
ipse & ,me post est regnatur⁹ tu⁹ fili⁹ Selomoh Quia :dicendo ,tuæ ancillæ
לאמתך לאמר כי־שלמה בנך ימלך אחרי והוא
te adhuc Ecce ?Adonijahu regnavit cur & :meum solium super sedebit
14 ישב על־כסאי ומדוע מלך אדניהו: הנה עודך
complebo & ,te post veniam *ego* & ,rege cum ibi loquente
מדברת שם עם־המלך ואני אבוא אחריך ומלאתי
; *conclave* in regem ad sebah---Bath est ingressa Et .tuos sermones
15 את־דבריך: ותבא בת־שבע אל־המלך החדרה
.regi ministrabat Sunamitis Abisagh & ,valde senuerat rex &
והמלך זקן מאד ואבישג השונמית משרת את־המלך:
Quid : rex Dixitque .regi se incurvavit & ,sebah--Bath *flexit cervicẽ* Et
16 ותקד בת־שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מה־
tuo Deo Domino in jurâsti tu ,mi domine :ei Dixitque ?tibi
17 לך: ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה אלהיך
sedebit ipse & ,me post regnabit tuus filius Selomoh quia ,tuæ ancillæ
לאמתך כי־שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב
mi domine nunc & :regnavit Adoniah ecce nunc & .meum solium super
18 על־כסאי: ועתה הנה אדניה מלך ועתה אדני
,multitudinem in *pecus &,pingue & ,bovẽ* immolavit Et .nescisti rex
19 המלך לא ידעת: ויזבח שור ומריא־וצאן לרב
principem Joab &,sacerdotem Ebjathar & ,regis filios omnes invitavit Et
ויקרא לכל־בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר
mi domine tu Et .invitavit non tuum servum Selomoh & :exercitus
20 הצבא ולשלמה עבדך לא קרא: ואתה אדני
sit sessur⁹ quis ,eis *indicandum ad* ,te super Israel omnis oculi , rex
המלך עיני כל־ישראל עליך להגיד להם מי ישב
meũ dominũ cubare juxta,erit Et ipsum post regis mei domini solium super
21 על־כסא אדני־המלך אחריו: והיה כשכב אדני־
.peccatores Selomoh meus filius &,ego ero &,suis patribus cum *regem*
המלך עם־אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים:
.venit propheta Nathan & ,rege cum loquente ea adhuc ecce Et
22 והנה עודנה מדברת עם־המלך ונתן הנביא בא:
facies ad introivit Et .propheta Nathan Ecce :dicendo regi nunciaverũt Et
23 ויגידו למלך לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני
Dixitque .terram super *sua facies* super regi se incurvavit & ,*regis*
24 המלך וישתחו למלך על־אפיו ארצה: ויאמר
,me post regnabit Adonijahu ,dixisti tu rex mi Domine :Nathan
נתן אדני המלך אתה אמרת אדניהו ימלך אחרי
?meo solio super sedebit ipse &
והוא ישב על־כסאי:

Versio VUL. LAT.

7 Et sermo ei cum Joab filio Saruiæ, & cum Abiathar sacerdote, qui adjuvabant partes A- 8 doniæ. Sadoc verò sacerdos, et Banajas fili⁹ Jojadæ, & Nathan propheta, & Semei & Rei, & robur exercit⁹ David, non erat 9 cum Adonia. Immolatis ergò Adonias arietibus et vitulis, et universis pinguibus, juxta lapidem Zoheleth, qui erat vicinus fonti Rogel, vocavit universos fratres suos filios regis, & omnes viros Juda servos re- 10 gis. Nathan autem prophetã, & Banajam, & robustos quosque, & Salomonẽ fratrem suũ, 11 non vocavit. Dixit itaque Nathan ad Bethsabee matrem Salomonis; Num audîsti, quòd regnaverit Adonias fili⁹ Haggith, & dominus noster David 12 hoc ignorat? Nunc ergò veni, accipe consilium à me, & salva animam tuam, filiique tui Sa- 13 lomonis. Vade, & ingredere ad regem David, & dic ei; Nónne tu, domine mi rex, jurâsti mihi ancillæ tuæ, dicens; Salomon filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit in solio meo? quarè ergò regnat Ado- 14 nias? Et adhuc ibi te loquente cum rege, ego veniam post te, et complebo sermones tuos. 15 Ingressa est itaq; Bethsabee ad regem in cubiculum: rex autẽ senuerat nimis, & Abisag Su- 16 namitis ministrabat ei. Inclinavit se Bethsabee, & adoravit regem. Ad quam rex, Quid 17 tibi, inquit, vis? Quæ respondens, ait; Domine mi, tu jurâsti per Dominum Deum tuum ancillæ tuæ; Salomon filius tu⁹ regnabit post me, & ipse sedebit 18 in solio meo. Et ecce nunc Adonias regnat, te, dñe mi rex, 19 ignorante. Mactavit boves, & pinguia quæque, & arietes plurimos, & vocavit omnes filios regis, Abiathar quoque sacerdotem, & Joab principem militiæ: Salomonem autem ser- 20 vum tuum non vocavit. Veruntamen, domine mi rex, in te oculi respiciunt totius Israel, ut indices eis, quis sedere debeat in solio tuo, domine mi 21 rex, post te. Eritque cùm dormierit dñs meus rex cum patribus suis, erim⁹ ego et filius me⁹ 22 Salomon peccatores. Adhuc illá loquente cum rege, Nathan 23 propheta venit. Et nuntiaverũt regi, dicentes; Adest Nathan propheta. Cúmq; introîsset in conspectu regis, & adorâsset 24 eum pron⁹ in terrã, Dixit Nathan; Dñe mi rex, tu dixisti; Adonias regnet post me, & ipse sedeat super thronum meum?

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ τοῦ υἱοῦ Σαρουΐας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοή- 8 θουν ὀπίσω Ἀδωνίου. Καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Βαναίας υἱὸς (κ) Ἰωδαὲ, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Σεμεῒ, καὶ Ῥησὶ, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ τοῦ 9 Δαυὶδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω Ἀδωνίου. Καὶ ἐθυσίασεν Ἀδωνίας πρόβατα (λ) καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ αἰθῆ τοῦ Ζωελεθὶ, ὃς ἦν ἐχόμενα (μ) τῆς Ῥωγήλ· καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς (ν) αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰούδα παῖδας τοῦ βασι- 10 λέως. Καὶ (ξ) Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν (ο) Σαλωμὼν ἀδελ- 11 φὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς (π) Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμὼν, λέγων, Οὐκ ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ, 12 καὶ ὁ κύριος (ρ) ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω; Καὶ νῦν δεῦρο, συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου, καὶ τὴν 13 ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμών. Δεῦρο, εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Οὐχὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ ὤμοσας τῇ δούλῃ σου, λέγων, (σ) Ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀ- 14 δωνίας; Καὶ ἰδοὺ ἔτι (τ) λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου, 15 καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμεῖον. καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα· καὶ Ἀβισὰγ ἡ (υ) Σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ. 16 Καὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; 17 Ἡ δὲ εἶπε, (φ) Κύριε, σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῇ δούλῃ σου, λέγων, (χ) Ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, (ψ) καὶ 18 καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. Καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ 19 οὐκ ἔγνως. Καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· καὶ τὸν Σαλω- 20 μὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσε. Καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ πρὸς σέ. ἀπαγγεῖλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' 21 αὐτόν. Καὶ ἔσται ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ (ω) καὶ Σαλωμὼν ὁ υἱός μου ἁμαρτωλοί. 22 Καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέ- 23 ως, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἦλθε. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ (α) βασιλεῖ, Ἰδοὺ Νάθαν ὁ προφήτης. καὶ εἰσῆλθε κατὰ (β) πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσω- 24 πον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν Νάθαν, Κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας, Ἀδωνίας βασιλεύσει ὀπίσω μου, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου;

7 Et fuerunt verba ejus cum Joab filio Saruiæ, & cum Abiathar sacerdote: & adjuvabant post A- 8 doniam. Et Sadoc sacerdos, & Baneas filius Jodae, & Nathan propheta, & Semei, & (d) Rhesi, & filii potentes David non erant 9 post Adoniam. Et sacrificavit Adonias oves, & vitulos, et agnos cum (e) Æthe ipsius Zoelethi, (f) qui erat juxta Rhogel. Et vocavit omnes fratres suos, (g) & omnes robustos Juda pueros regis. 10 Et Nathan prophetam, & Baneam, & potentes, & Salomon fratrem 11 suum non vocavit. Et dixit Nathan ad Bersabee matrem Salomon, dicens; Nónne audisti, quia regnavit Adonias filius Aggith, & dominus noster David non 12 novit? Et nunc veni, consulam tibi, quæso, consilium: & erue animam tuam, & animam filii tui 13 Salomon. Vade, ingredere ad regem David: & dices ad eum, dicens; Nónne tu, domine mi rex, jurâsti ancillæ tuæ, dicens; Quia filius tuus Salomon regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum? Et, quid, quòd regnavit 14 Adonias? Et ecce adhuc loquente te illic cum rege, & ego ingrediar post te, & complebo sermones 15 tuos. Et intravit Bersabee ad regem in cubiculum: & rex senex valdè, & Abisag Somanites erat 16 ministrans regi. Et inclinavit se Bersabee, & adoravit regem. Et 17 dixit rex, Quid est tibi? At illa dixit; Domine, tu jurâsti in Domino Deo tuo ancillæ tuæ, dicens; Quia filius tuus Salomon regnabit post me, & sedebit super thronum 18 meum. Et nunc ecce Adonias regnavit: & tu, domine mi rex, non 19 nôsti. Et sacrificavit vitulos, & agnos, & oves in multitudine: & vocavit omnes filios regis, & Abiathar sacerdotem, et Joab principem virtutis: Et Salomon ser- 20 vum tuum non vocavit. Et tu domine mi rex, oculi omnis Israel ad te. Annuntia eis, quis sedebit super thronum domini mei regis 21 post eum. Et erit postquàm dormierit domin⁹ meus rex cum patribus suis; et ero ego, et Salomon 22 filius meus peccatores. Et ecce adhuc eâ loquente cum rege, et Nathan propheta venit. Et annun- 23 tiatum est regi, Ecce Nathan propheta. Et intravit ad faciem regis: & adoravit regem (b) super faciem suam super ter- 24 ram. Et dixit Nathan; Domine mi rex, tu dixisti; Adonias regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum?

MS.A. (κ) Ἰωιαδαὲ, (λ) καὶ βόας καὶ ἄρνας παρὰ τὸν λίθον τοῦ Ζωελὲθ, (μ) τῆς πηγῆς Ῥωγήλ· (ν) αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰούδα παῖδας τοῦ (ξ) τὸν Νάθαν (ο) Σαλωμῶντα τὸν ἀδελφὸν (π) Βηθσαβεὲ (ρ) ἡμῶν βασιλεὺς Δαυὶδ (σ) Ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει (τ) σου λαλούσης ἐκεῖ (υ) Σουμανῖτις λειτουργοῦσα (φ) Κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ (χ) Ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει (ψ) καὶ αὐτὸς καθήσεται (ω) καὶ ὁ υἱός μου Σαλωμὼν ἁμαρτωλοί. (α) βασιλεῖ, λεγόντων, Ἰδοὺ (β) τὸ πρόσωπον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 והוו פתגמוהי בעצה עם יואב בר צרויה ועם אביתר כהנא וסעדין בתר אדניה: וצדוק
8 כהנא ובניהו בר יהוידע ונתן נביא ושמעי ורעי וגבריא די לדוד לא הוו בעצת אדניהו:
9 ונכים אדניהו עאן ותורין ופטימין עם אבן סכותא די בסטר עין קצרא וזמין ית כל אחוהי
10 בני מלכא ולכל גברי יהודה עבדי מלכא: וית נתן נביא ובניה וית גבריא וית שלמה
11 אחוהי לא זמין: ואמר נתן לבת שבע אמיה דשלמה למימר הלא שמעת ארי מלך
12 אדוניהו בר חגית ורבוננא דוד לא ידע: וכען אתא אמלכנך כען מלכא ושזבי ית נפשיך
13 וית נפש בריך שלמה: אזילי ותעלין לות מלכא דוד ותימרין ליה הלא את רבוני מלכא
קימתא לאמתך למימר ארי שלמה בריך ימלוך בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי ומא
14 דין מלך אדניה: והא עד די את ממללא תמן קדם מלכא ואנא איעול בתרך ואקים ית
15 פתגמיכי: ועלת בת שבע לקדם מלכא לאדרון בית משכבא ומלכא סיב לחדא ואבישג
16 דמן שונם משמשא קדם מלכא: וכרעת בת שבע וסגידת למלכא ואמר מלכא מה ליך:
17 ואמרת ליה רבוני את קימתא במימרא דיי אלהך לאמתך ארי שלמה בריך ימלוך
18 בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי: וכען הא אדניה מלך ואת רבוני מלכא לא ידעתא:
19 ונכים תורין ופטימין ועאן לסגי וזמין לכל בני מלכא ולאביתר כהנא וליואב רב חילא
20 ולשלמה עבדך לא זמין: וכען רבוני מלכא עיני כל ישראל סבירן עלך לחואה להון מן
21 יתיב על כורסי מלכותא דרבוני מלכא בתרוהי: ויהי כד ישכוב רבוני מלכא עם
22 אבהתוהי ואהי אנא וברי שלמה מתרכין: והא עוד דהיא ממללא עם מלכא ונתן נביא
23 אתא: וחויאו למלכא למימר הא נתן נביא ואתא קדם מלכא וסגיד למלכא על אפוהי על
24 ארעא: ואמר נתן רבוני מלכא את אמרת אדניה ימלוך בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

7 Et fuerunt verba ejus in consilio cum Joab filio Szarujah, & cum Abiathar sacerdote, & auxiliati sunt [*euntes*] post Adoniam. 8 Et Szadok sacerdos, & Benajahu filius Jehojadagh, & Nathan propheta, & Simghi & Reghi, & robusti qui erant Davidi, non fuerunt in consilio Adoniahu. 9 Et mactavit Adoniahu pecudes & boves & pinguia juxta petram speculæ quæ est in latere fontis Fullonis, & invitavit omnes fratres suos filios regis, & omnes viros Jehudah servos regis. 10 At Nathan prophetam, & Benajah, & robustos, & Selomoh fratrem suum non invitavit. 11 Et dixit Nathan ad Bathsebagh matrem Selomoh dicendo: Nónne audîsti quòd regnavit Adoniahu filius Hhagith, & dominus noster David non novit? 12 Et nunc veni, & consulam tibi nunc consilium; & libera animam tuam & animam filii tui Selomoh. 13 Vade, intresque ad regem David, & dicas ei: Nonne tu domine mi rex jurâsti ancillæ tuæ dicendo: Quoniam Selomoh filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super solium regni mei? & cur regnavit Adoniah? 14 *Et* ecce adhuc te loquente ibi ante regem, ego intrabo post te, & confirmabo verba tua. 15 Et intravit Bathsebagh ante regem in penetrale domus cubitus: & rex senuerat valdè, & Abisag, quæ erat ex Sunem, ministrabat ante regem. 16 Et incurvavit se Bathsebagh & adoravit regem: & dixit rex, Quid est tibi? 17 Et dixit illi: Domine mi, tu jurâsti in dicto Domini Dei tui ancillæ tuæ, Quoniam Selomoh filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super solium regni mei. 18 Et nunc ecce Adoniah regnavit; & *tu* domine mi rex non nôsti. 19 Et mactavit boves, & pinguia, & pecora in multitudine, & invitavit omnes filios regis, & Abiathar sacerdotẽ, & Joab magistrũ exercit⁹; at Selomoh servum tuum non invitavit. 20 Et *nunc* dñe mi rex, oculi omnis Israel expectant de te ut indices illis; quis sedebit sup soliũ regni dñi mei post ipsũ. 21 Et erit cùm dormierit dñs me⁹ rex cum patrib⁹ suis, ero ego & fili⁹ me⁹ Selomoh extirpati. 22 Et ecce dum adhuc ipsa loqueretur ante regem, Nathan propheta venit. 23 Et nunciaverunt regi dicendo; Ecce Nathan propheta: & venit ante regem, & adoravit regem super faciem suam super terram. 24 Et dixit Nathan: Dñe mi rex, tu dixisti, Adoniah regnabit post me, & ipse sedebit super solium regni mei?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܗܘܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܥܡ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܥܡ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܡܥܕܪܝܢ ܗܘܘ ܠܐܕܘܢܝܐ. 7
* ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܫܡܥܝ ܘܕܥܝ. ܘܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܠܐ ܗܘܘ 8
ܒܬܪ ܐܕܘܢܝܐ. * ܘܢܟܣ ܐܕܘܢܝܐ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. ܠܘܬ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ ܕܠܘܬ ܣܛܪ ܥܝܢ 9
ܩܨܪܐ. ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܠܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܐܚܘܗܝ. ܠܐ ܩܪܐ. 10
* ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܠܒܬܫܒܥ ܐܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܠܐ ܫܡܥܬܝ. ܕܐܡܠܟ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܡܪܢ 11
ܡܠܟܐ ܠܐ ܝܕܥ. * ܗܫܐ ܬܐ ܐܡܠܟܟܝ ܡܠܟܐ. ܘܦܨܝ ܢܦܫܟܝ ܘܢܦܫܐ ܕܒܪܟܝ ܫܠܝܡܘܢ. 12
* ܐܙܠܝ ܥܘܠܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܝ ܠܗ. ܠܐ ܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܝܡܝܬ ܠܐܡܬܟ. 13
ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܡܠܟ ܐܕܘܢܝܐ.
* ܘܥܕ ܐܢܬܝ ܡܡܠܠܐ ܬܡܢ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܐܢܐ ܐܬܐ ܒܬܪܟܝ. ܘܐܫܠܡ ܡܠܝܟܝ. * ܘܥܠܬ ܒܬ 14
ܫܒܥ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܩܝܛܘܢܐ. ܘܡܠܟܐ ܣܐܒ ܗܘܐ ܛܒ. ܘܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܡܫܡܫܐ 15
ܗܘܬ ܠܗ. ܘܒܪܟܬ ܒܬ ܫܒܥ. ܘܣܓܕܬ ܠܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܐ ܠܟܝ ܒܬ ܫܒܥ. 16
* ܐܡܪܐ ܠܗ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܝܡܝܬ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܐܡܬܟ. ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ 17
ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. * ܘܗܫܐ ܐܕܘܢܝܐ ܐܡܠܟ. ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. 18
ܠܐ ܝܕܥܬ. * ܘܢܟܣ ܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. ܘܥܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. 19
ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܠܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ
ܥܒܕܟ. ܠܐ ܩܪܐ. * ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܠܝܟ ܗܝ. ܕܬܚܘܐ 20
ܐܢܘܢ ܡܢ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܡܐ ܕܫܟܒ ܡܪܝ ܡܠܟܐ 21
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܫܠܡܐ. ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܘܒܪܝ ܫܠܝܡܘܢ ܚܛܝܐ. * ܘܥܕ ܗܝ ܡܡܠܠܐ ܬܡܢ 22
ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ ܐܬܐ. * ܘܚܘܝܘܗ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܗܐ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܐܬܐ. ܘܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܢܦܠ ܥܠ 23
ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܢܬܢ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܐܡܪܬ. ܕܐܕܘܢܝܐ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ: 24

Hujus ſermones erant cum Joabo filio Suriæ, & 7
cum Abithare ſacerdote, qui partes Adoniæ tuebantur.
Sadoc verò ſacerdos, & Benaja fili⁹ Jojadæ, 8
Nathan propheta, Semei, & Dai heroes Davidis
non ſequebantur Adoniam. Mactans autem 9
Adonia oves ac boves, & ſaginata *pecora* apud
lapidē magnū qui eſt ad latus fontis Fullonis; invitavit
omnes fratres ſuos filios regis, omnémq;
gentem Judæ, & ſervos regis: Nathanem verò 10
prophetam, & Benajam Jojadæ filium, heroes
Davidis, & Salomonem fratrem ſuum non invitavit.
Quare dixit Nathan, propheta ad Bathſebaa 11
matrem Salomonis, Annon audîſti regnáſſe
Adoniam, dño noſtro rege ignorante? Age modò, 12
conſiliū dabo tibi ut ſerves animā tuam, &
animā filii tui Salomonis. Vade, ingredere ad regem 13
Davidem, & dic illi, Nónne tu dñe mi rex,
jurâſti ancillæ tuæ *dicens*, Salomon filius tu⁹ regnabit
poſt me, ipſéq; ſedebit ſuper ſolium meū?
cur regnavit Adonia? Dúmq; tu ibi regem alloqueris, 14
veniā ego poſt te, & perficiam ſermones
tuos. Itaque ingreſſa eſt Bath-ſebaa ad regē Davidem 15
in conclave, (rex enim ſenuerat admodū,
& Abiſag Silumitis miniſtrabat ei) & genuflectens
Bath-ſebaa regem adoravit. Ait illi rex, 16
Quid tibi *vis* Bath-ſebaa? Reſpondit ei, Dñe mi 17
rex, tu jurâſti per Dñm Deū tuū ancillæ tuæ *hiſce
verbis*, Salomon fili⁹ tu⁹ regnabit poſt me, ipſéq;
ſedebit ſuper ſoliū meū: Nunc autem regnavit 18
Adonia, te dñe mi rex ignorante: Mactatis enim 19
bob⁹, *pecoribus* ſaginatis, & *magnâ* copiâ ovib⁹,
invitavit omnes filios regis, Abitharem ſacerdotē,
& Joabum militiæ præfectū: Nathanem verò
prophetā, Benajam Jojadæ filiū, & Salomonem
ſervū tuū non invitavit. At jam in te dñe mi rex, 20
oculi totius Iſraelis *intenti ſunt*, ut indices eis
quis ſeſſurus ſit ſuper ſoliū dñi mei regis poſt
ipſum. Alioquin cùm recubuerit dñs meus rex 21
apud patres ſuos in pace, ego & filius me⁹ Salomon
erimus peccatores. Dum ipſa loqueretur ibi 22
corā rege, venit Nathan propheta. Cúmq; nuntiâſſent 23
regi, & dixiſſent ei, Ecce Nathan propheta
venit, ingreſſus eſt ad regē, & humi procumbens
in faciem ſuam adoravit, Dixítq; Nathan; 24
Domine mi rex, túne dixiſti, Adonia regnabit
poſt me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium meum?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 8 * وصير امره ومشورته واجناده الي يواب بن صوريا وابيثار الحبر * وكان هذان يعينان ادونيا * واما
صادوق الحبر * وبنايا بن يوياداع * وناثان النبي * وشمعي ودعاه * جبابرة داوود فلم يكن لهم راي
في ادونيا * وذبح ادونيا غنما وبقرا معلوفة على الصخرة العظيمة التي على عين القصار * ودعي 9
جميع اخوته * وجميع قواد ال يهودا * وجميع عبيد الملك المعروفين * واما ناثان النبي * وبنايا بن 10
يوياداع * وجبابرة داوود * وسليمان اخوه * فلم يكن يدعوهم * فقال ناثان النبي لبتسبع ام 11
سليمان * سمعت ان ادونيا قد ملك * ولم يعلم بذلك سيدنا الملك * فاقبلي الان حتي اشير عليك 12
مشورة تنجين بها نفسك ونفس سليمان ابنك * وانطلقي وادخلي الي داوود الملك وقولي له 13
اليس انت حلفت لامتك يا سيدي ان سليمن ابنك يملك من بعدك * وهو يجلس على منبرك *
فكيف ملك ادونيا * وبينما انت متكلمة وطالبة الي الملك * اتيتك انا فادخل الي الملك * واتم 14
كلامك واحسن قولك * فدخلت بتسبع الي داوود الملك وهو في مجلسه * وكان الملك قد كبر 15
جدا * وكانت ابيشاغ الشيلوميه تخدم الملك * فخرت بتسبع ساجدة بين يدي الملك * فقال لها 16
الملك * ما حالك يا بتسبع * قالت له * يا سيدي اليس انت كنت حلفت بالرب * وقلت ان سليمان 17
ابنك يملك من بعدك * وهو يجلس على منبرك * فقد ملك ادونيا * ولم تعلم ايها الملك * وذبح 18 19
بقرا وغنما معلوفة لا تحصي * ودعي بني الملك كلهم * ودعي ابيثار الحبر * ويواب صاحب الحربة *
فاما ناثان * وبنايا بن يوياداع * وسليمان عبدك لم يدعهم * وانت ايها الملك المنظور اليه * واعين 20
تنتظر بنو اسرايل كلهم * ان يخبرهم الملك من يجلس على منبر الملك سيدنا من بعده * فان 21
نام هذا * وبان الملك سيدنا وقبض بسلام * اليس اصير انا وابني سليمن عارا بين بني اسرايل * وفيما هي تتكلم بين يدي 22
الملك * واذا ناثان النبي قد اتاهم * فاخبروا الملك وقالوا له * ان ناثان النبي بالباب * فامر بدخوله * فدخل وخر على وجهه على 23
الارض ساجدا * وقال * يا سيدنا الملك * انت قلت ان يملك ادونيا من بعدك وهو يجلس على منبرك * 24

Committebat autē res ſuas, conſiliū ſuū, militéſq; ſuos Joabo filio Suriæ, et Abithari ſacerdoti: et iſti duo favebant Adoniæ. At verò Sadoc 7 8
ſacerdos, et Benaja filius Jojadæ, Nathan propheta, Semei, et Doa gigantes Davidis non erant propenſi erga Adoniam. Cúmq; mactâſſet 9
*Adonias oves bovéſq; ſaginatos ſuper lapidem magnū qui eſt prope fontem Fullonis, & invitâſſet omnes fratres ſuos, cunctos duces
familiæ Judaicæ, omnéſq; ſubditos regis illuſtriores: Nathanem verò prophetā, et Benajam* 10
filiū Jojadæ, gigantes Davidis, et Salomonem fratrē ſuū non invitâſſet: Dixit Nathan propheta 11
Beth ſabeæ matri Salomonis, Audivi Adoniam jam regnâſſe, id ignorante domino noſtro rege. Quapropter veni ut conſiliū dem tibi, 12
quo liberes animā tuam et animā Salomonis filii tui. Vade, et ingredere ad Davidem regē, 13
et dic ei; Nónne tu jurâſti famulæ tuæ O mi domine, Salomonem filiū tuū regnaturum poſt te, ipſúmq; ſeſſurum ſuper thronū tuum? quomodo 14
ergò regnavit Adonias? Te autem loquente, regémq; deprecante, conveniam ego te, et ad regē ingreſſus explebo verba tua, et ſermonem 15
*tuū exornabo. Ingreſſa eſt igitur Bathſebaa ad Davidem regē dum eſſet in cubiculo ſuo (rex autem grandævus jam erat admodū,
et Abiſag Silunitis miniſtrabat regi) procidítq; Bathſebaa adorans coram rege. Dixitque ad* 16
eam rex, Quid rei eſt O Bathſebaa? Ait illi, 17
*O mi domine, nónne tu juraveras per Dominū, et dixeras Salomonē filiū tuum poſt te regnaturum, eúmq; ſuper thronum tuum ſeſſurum?
Jam autē regnavit Adonias, te O rex, inſcio.* 18
Et mactatis ovibus ac bobus ſaginatis innumeris, 19
invitavit omnes filios regis, et invitavit Abitharem ſacerdotem & Joabum portitorem lanceæ: Nathanem verò, et Benajam Jojadæ filium, atq; Salomonē ſervum tuum haud invitavit. Jam verò, tu es O rex, in quem reſpicitur, 20
omnes enim filii Iſraelis expectant, ut indicet eis rex quis ſeſſurus ſit ſuper thronū regis domini noſtri poſt ipſum. Quòd ſi contingat 21
hoc, decedátque dominus noſter rex, et rapiatur in pace; nónne fiam ego & filius meus Salomon opprobriū inter filios Iſrael? Eâ 22
loquente coram rege, ecce Nathan propheta venit ad eos. Et nuntiaverunt regi, ac dixerunt 23
ei; Nathan propheta pro foribus eſt: quem cùm ingredi juſſiſſet, ingreſſus procubuit in faciem ſuam ſuper terrā adorans, Et ait, O domine 24
noſter rex, Num dixiſti ut regnaret Adonia poſt te, ipſéque ſederet ſuper thronum tuum?

מלכים א : א

pecus & *pingue &* ,*boum* immolavit & ,hodie descendit Quia
25 כִּי יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן
principes & ,regis filios omnes invitavitque ;multitudine in
לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי
bibentes & ,*comedentes* ipsi ecce & :sacerdotem Ebjathar & ,exercitus
הַצָּבָא וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְהִנָּם אֹכְלִים וְשֹׁתִים
,tuus servus *ego* me Et.Adonijahu rex Vivat :dixerũt atq; :*ejus facies ad*
26 לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ
tuũ servum Selomoh &,Jehojadah filium Benajahu &,sacerdotem Sadoc &
וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן וְלִבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ
non &,hoc verbum est factum rege meo domino à *Si* .invitavit non
27 לֹא קָרָא׃ אִם מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא
regis mei domini solium super esset sessur⁹ quis ,*tuum servum* fecisti scire
הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
.sebah-Bath me ad Vocate :dixit &,David rex respõdit Et ?ipsum post
28 אַחֲרָיו׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־לִי לְבַת־שָׁבַע
,rex juravit Et *.regis facies ad* stetit & ;*regis facies ad* est ingressa Et
29 וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ
.angustia omni de meam animam redemit qui ,Dominus Vivit:dixit &
וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה׃
quòd,dicendo ,Israel *Deo Domino in* tibi juravi quemadmodũ Quia
30 כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי־
,me pro meũ soliũ sup sedebit ipse & ,me post regnabit tuus filius Selomoh
שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי תַּחְתָּי
,terrã *vultus in* sebah-Bath *cervicem flexit* Et .hac die faciam sic *quia*
31 כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אֶרֶץ
.æternũ in David rex me⁹ dñs Vivat :dixit & ,regi se incurvavit &
וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם׃
,prophetã Nathã &,sacerdotẽ Sadoc me ad Vocate:David rex dixit Et
32 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִד קִרְאוּ־לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן הַנָּבִיא
rex Dixitque *.regis facies ad* sunt ingressi &:Jehojadah filiũ Benajahu &
33 וְלִבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
facietis equitare & ,vestri domini servos vobiscum Tollite :eis
לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־
eum facietis descendere &;mihi quæ mulam super meum filiũ Selomoh
שְׁלֹמֹה בְנִי עַל־הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ
propheta Nathan &,sacerdos Sadoc ibi eum unget Et .Ghichon super
34 עַל־גִּחוֹן׃ וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא
rex Vivat:dicetis atque,buccina in clangetis & :Israel super regem in
לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ
,meum soliũ super sedebit & ,veniet & ,eum post ascendetis Et .Selomoh
35 שְׁלֹמֹה׃ וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא וְיָשַׁב עַל־כִּסְאִי
,Israel super *ducem existendum ad præcepi* ipsi & :me pro regnabit ipse &
וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל
,regem Jehojadah filius Benajahu respondit Et .Jehudah super &
36 וְעַל־יְהוּדָה׃ וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע אֶת־הַמֶּלֶךְ
.regis mei domini Deus Dominus dicat Sic .Amen :dixit &
וַיֹּאמֶר אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
,Selomoh cum sit ita ,rege meo dño cum Dñs fuit Quemadmodum
37 כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יְהִי עִם־שְׁלֹמֹה
descendit Et .David regis mei domini *solio præ* ,ejus solium magnificet &
38 וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וַיֵּרֶד
,Cerethi &,Jehojadah fili⁹ Benajahu &,propheta Nathã &,sacerdos Sadoc
צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי
;David regis mulam super Selomoh fecerunt equitare &,Pelethi &
וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ דָּוִד
cornu sacerdos Sadoc Tulitque .Ghichon *super* eum fecerunt ire &
39 וַיֹּלִכוּ אֹתוֹ עַל־גִּיחוֹן׃ וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן אֶת־קֶרֶן
,buccina in clanxerunt &:Selomoh unxit & ,*tentorio* de olei
הַשֶּׁמֶן מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר
.Selomoh rex Vivat :populus omnis dixeruntque
וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

Versio VULG. LAT.

25 Quia descendit hodiè, & immolavit boves, & pinguia, & arietes plurimos, & vocavit universos filios regis, & principes exercitûs, Abiathar quoque sacerdotem: Illisque vescentibus, et bibentibus coram eo, & dicentibus; Vivat rex A-
26 donias: Me servum tuũ, & Sadoc sacerdotem, & Banajam filium Jojadæ, & Salomonẽ fa-
27 mulũ tuum non vocavit. Numquid à dño meo rege exivit hoc verbum, & mihi non indicâsti servo tuo, quis sessurus esset super thronum domini mei regis
28 post eũ? Et respondit rex David, dicens; Vocate ad me Bethsabee. Quæ cùm fuisset ingressa coram rege, & stetisset ante
29 eum, Juravit rex, & ait; Vivit Dominus, qui eruit animã meã
30 de omni angustia, Quia sicut juravi tibi per Dominum Deũ Israel, dicens; Salomon filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super soliũ meum pro
31 me: sic faciam hodiè. Summissóque Bethsabee in terram vultu, adoravit regem, dicens; Vivat dominus meus David in
32 æternum. Dixit quoque rex David; Vocate mihi Sadoc sacerdotẽ, & Nathan prophetã, & Banajam filium Jojadæ. Qui cùm ingressi fuissent coram re-
33 ge, Dixit ad eos; Tollite vobiscum servos domini vestri, et imponite Salomonem filium meum super mulam meam: &
34 ducite eum in Gihon. Et ungat eum ibi Sadoc sacerdos, & Nathan propheta, in regem super Israel: & canetis buccinâ, atque dicetis; Vivat rex Salo-
35 mon. Et ascendetis post eum, & veniet, & sedebit super solium meũ, & ipse regnabit pro me: illique præcipiã ut sit dux super Israel, & super Judam.
36 Et respondit Banajas fili⁹ Jojadæ, regi, dicens; Amen: sic loquatur Dominus Deus domini
37 mei regis. Quomodò fuit Dominus cum domino meo rege, sic sit cum Salomone, & sublimius faciat solium ejus à solio
38 domini mei regis David. Descendit ergò Sadoc sacerdos, et Nathan propheta, & Banajas filius Jojadæ, & Cerethi, & Phelethi: & imposuerunt Salomonẽ super mulam regis David, & adduxerunt eum in Gi-
39 hon. Sumpsitque Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, & unxit Salomonem: & cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus; Vivat rex Salomon.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

25 Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ (γ) ἐθυσίασε μόσχους
καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε
πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας τῆς δυνάμεως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν (δ)
ἱερέα. καὶ ἰδού εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πίνοντες
ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεὺς
26 Ἀδωνίας. Καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου, καὶ
Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναίαν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ
27 Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν. Εἰ
διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ῥῆ-
μα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς
καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασι-
28 λέως μετ' αὐτόν; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς
Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβεέ.
καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη ἐνώ-
29 πιον αὐτοῦ. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε,
Ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ
30 πάσης θλίψεως, Ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι
ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ, λέγων, Ὅτι Σαλω-
μὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐ-
τὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ,
31 ὅτι (ε) οὕτω ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ
ἔκυψε Βηρσαβεὲ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Ζήτω
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.
32 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, Καλέσατέ
μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφή-
την, καὶ Βαναίαν υἱὸν (ζ) Ἰωδαέ. καὶ εἰσῆλ-
33 θον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεὺς αὐτοῖς, (η) Λάβετε τοὺς δούλους τοῦ
κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε τὸν υἱόν
μου Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ κατ-
αγάγετε αὐτὸν (θ) εἰς τὸν Γιών, Καὶ (ι) χρισά-
34 τω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ
προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σαλ-
πίσατε κερατίνῃ, καὶ ἐρεῖτε, Ζήτω ὁ βασιλεὺς
35 Σαλωμών. (κ) Καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρό-
νου μου, (λ) καὶ βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ· καὶ ἐγὼ
ἐνετειλάμην τοῦ (μ) εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ
36 Ἰσραὴλ καὶ (ν) Ἰούδαν. Καὶ ἀπεκρίθη Βα-
ναίας υἱὸς (ξ) Ἰωδαὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε,
Γένοιτο· οὕτω πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυ-
37 ρίου μου τοῦ βασιλέως. Καθὼς ἦν κύριος μετὰ
τοῦ κυρίου μου τοῦ (ο) βασιλέως, οὕτως εἴη μετὰ
Σαλωμὼν, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ
ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
38 Δαυίδ. Καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νά-
θαν ὁ προφήτης, καὶ Βαναίας υἱὸς (π) Ἰωδαὲ,
καὶ ὁ (ρ) Χερεθὶ, καὶ ὁ (σ) Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν
τὸν Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ (τ) βασιλέως
Δαυὶδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς (υ) τὸν Γιών.
39 Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐ-
λαίου ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμὼν, καὶ
ἐσάλπισε τῇ κερατίνῃ. καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς,
Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμών.

Quoniam descendit hodiè, & 25
sacrificavit vitulos, & agnos, &
oves in multitudine: & vocavit
omnes filios regis, & principes
virtutis, & Abiathar sacerdo-
tem. Et ecce sunt comedentes,
& bibentes coram eo: & dixe-
runt, Vivat rex Adonias. Et me- 26
ipsum servum tuum, & Sadoc
sacerdotem, & Banæam filium
Jodae, & Salomon servum tu-
um non vocavit. Si per domi- 27
num meum regem factum est ver-
bum hoc; & non fecisti notum
servo tuo, quis sedebit super thro-
num domini mei regis post eum?
Et respondit rex David, & di- 28
xit; Vocate mihi Bersabe. Et in-
travit coram rege, & stetit co-
ram eo. Et juravit rex, & di- 29
xit; Vivit Dominus, qui redemit
animam meam ex omni tribula-
tione, Quia sicut juravi tibi in 30
Domino Deo Israel, dicens, Quia
Salomon filius tuus regnabit post
me, & ipse sedebit super thro-
num meum pro me; quia sic fa-
ciam die hâc. Et inclinavit se 31
Bersabee super faciem super ter-
ram, & adoravit regem, & di-
xit; Vivat dominus meus rex
David in seculum. Et dixit rex 32
David; Vocate mihi Sadoc sacer-
dotem, & Nathan prophetam,
& Banæam filium Jodae. Et in-
trârunt coram rege. Et dixit rex 33
eis, Sumite servos domini vestri
vobiscum: & facite ascendere
filium meum Salomon super mu-
lam meam: & deducite eum in
ipsam (k) Gion: Et ungat eum i- 34
bi Sadoc sacerdos, & Nathan
propheta in regem super Israel: et
clangite cornuâ, & dicetis; Vi-
vat rex (l) Salomon. Et sedebit 35
super thronum meum, & regna-
bit pro me: & ego mandavi esse
in ducem super Israel, & Ju-
dam. Et respondit Banæas filius 36
Jodae regi, & dixit; (m) Fiat.
Sic confirmet Dominus Deus do-
mini mei regis. Sicut fuit Domi- 37
nus cum domino meo rege; ita sit
cum Salomon: et magnificet thro-
num ejus super thronum domini
mei regis David. Et descendit 38
Sadoc sacerdos, & Nathan pro-
pheta, et Banæas filius Jodae, et
Cherethi, et Phelethi. Et insidere
fecerunt Salomon super mulam
regis David, et adduxerunt eum
ad Gion. Et sumpsit Sadoc sa- 39
cerdos cornu olei de tabernaculo,
et unxit Salomon, et clanxit cornuâ. Et dixit omnis populus, Vi-
vat rex Salomon.

MS.A. (γ) ἐθυμίασεν (δ) ἀρχιερέα. (ε) οὕτως (ζ) Ἰωιαδαέ. (η) Λάβετε μεθ' ὑμῶν τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε Σαλωμὼν τὸν υἱόν μου ἐπὶ (θ) εἰς τὸν Γιών, (ι) χρισάτωσαν (κ) Καὶ ἀναβήσεσθαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ καθήσεται (λ) καὶ αὐτὸς βασιλεύσει (μ) εἶναι ἡγούμενον (ν) ἐπὶ Ἰούδαν. (ξ) Ἰωιαδαέ (ο) βασιλέως, εἴη (π) Ἰωιαδαέ, (ρ) Χερεθθεὶ, (σ) Φελεθθεὶ, (τ) βασιλέως, καὶ (υ) τὸν Γιών.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 אֲרֵי נְחַת יוֹמָא דֵין וּנְכַס תּוֹרִין וּפַטִּימִין וְעָאן לְסַגִּי וְזַמֵּין לְכָל בְּנֵי מַלְכָּא וּלְרַבָּנֵי חֵילָא
26 וּלְאֶבְיָתָר כַּהֲנָא וְהָא אִנּוּן אָכְלִין וְשָׁתַן קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ יִצְלַח מַלְכָּא אֲדֹנִיָּה׃ וְלִי דַאֲנָא
27 עַבְדָּךְ וּלְצָדוֹק כַּהֲנָא וְלִבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדָּךְ לָא זַמֵּין׃ אִם מִן רִבּוֹנִי מַלְכָּא
הֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין וְלָא הוֹדַעְתָּ יָת עַבְדָּךְ מַן יְתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא
28 29 בַּתְרוֹהִי׃ וַאֲתֵיב מַלְכָּא דָוִד וַאֲמַר קְרוֹ לִי לְבַת שֶׁבַע וְעָלַת לִקְדָם מַלְכָּא וְקָמַת לִקְדָם
30 מַלְכָּא׃ וְקַיֵּים מַלְכָּא וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ דִּפְרַק יָת נַפְשִׁי מִכָּל עָקָא׃ אֲרֵי כְּמָא דְקַיֵּמִית
לָךְ בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אֲרֵי שְׁלֹמֹה בְרִיךְ יִמְלוֹךְ בַּתְרַי וְהוּא יְתֵיב עַל
31 כּוּרְסֵי מַלְכוּתִי תְּחוֹתָי אֲרֵי כֵּן אַעְבֵּיד יוֹמָא הָדֵין׃ וּכְרַעַת בַּת שֶׁבַע עַל אַפָּהָא עַל אַרְעָא
32 וּסְגִידַת לְמַלְכָּא וַאֲמַרַת יִתְקַיֵּם רִבּוֹנִי מַלְכָּא דָוִד לְעָלַם׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דָוִד קְרוֹ לִי לְצָדוֹק
33 כַּהֲנָא וּלְנָתָן נְבִיָּא וְלִבְנָיָהוּ בַּר יְהוֹיָדָע וַאֲתוֹ לִקְדָם מַלְכָּא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְהוֹן דַּבַּרוּ
עִמְּכוֹן יָת עַבְדֵי רִבּוֹנֵיכוֹן וְתַרְכְּבוּן יָת שְׁלֹמֹה בְרִי עַל כּוּדַנְתָּא דִּילִי וְתַחֲתוּן יָתֵיהּ
34 לְשִׁילוֹחָא׃ וְיִמְשַׁח יָתֵיהּ תַּמָּן צָדוֹק כַּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וְתִתְקְעוּן
35 בְּשׁוֹפָרָא וְתֵימְרוּן יִצְלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃ וְתִסְּקוּן בַּתְרוֹהִי וְיֵיתֵי וְיִתֵּיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתִי
36 וְהוּא יִמְלוֹךְ תְּחוֹתָי וְיָתֵיהּ פַּקֵּדִית לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְהוּדָה׃ וַאֲתֵיב בְּנָיָה
37 בַּר יְהוֹיָדָע יָת מַלְכָּא וַאֲמַר אָמֵן כֵּן תְּהֵי רַעֲוָא מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְרִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ כְּמָא
דַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדֵּיהּ דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא כֵּן יְהֵי בְּסַעְדֵּיהּ דִּשְׁלֹמֹה וִירַבֵּי יָת כּוּרְסֵיהּ
38 מִכּוּרְסֵיהּ מַלְכוּתָא דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא דָוִד׃ וּנְחַת צָדוֹק כַּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע
וְקַשָּׁתַיָּא וְקַלָּעַיָּא וְאַרְכִּיבוּ יָת שְׁלֹמֹה עַל כּוּדַנְתָּא דְמַלְכָּא דָוִד וְאוֹבִילוּ יָתֵיהּ לְשִׁילוֹחָא׃
39 וּנְסִיב צָדוֹק כַּהֲנָא יָת קַרְנָא דִמְשְׁחָא מִן מַשְׁכְּנָא וּמְשַׁח יָת שְׁלֹמֹה וְתַקַּעוּ בְּשׁוֹפָרָא וַאֲמַרוּ
כָּל עַמָּא יִצְלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Quia descendit hodie & mactavit boves & pinguia & pecora in multitu- 25
dine; & invitavit omnes filios regis, & magistros exercitus, & Abiathar
sacerdotem; & ecce illi comedunt & bibunt ante illum: & dixerunt; Pro-
speret rex Adoniah. Et me qui sum serv⁹ tuus, & Szadok sacerdotem, & 26
Benaiah filium Jehojadagh, & Selomoh servum tuum non invitavit. Num 27
à domino meo rege facta est res ista, nec scire fecisti servum tuum quis
sedebit super solium regni domini mei regis post eum? Et respondit rex 28
David & dixit, Vocate mihi Bathsebagh: & intravit ad regem, & ste-
tit ante regem. Et juravit rex & dixit: Vivit ipse Dominus qui liberavit 29
animam meam ab omni angustia: Quòd quemadmodum juravi tibi in 30
dicto Dñi Dei Israel dicendo: Quòd Selomoh filius tuus regnabit post
me, & ille sedebit super solium regni mei pro me, quia sic faciam hodie.
Et incurvavit se Bathsebagh super faciem suam super terram, & adoravit 31
regem, & dixit: Vivat dominus meus rex David in seculum. Et dixit rex 32
David: Vocate mihi Szadok sacerdotem, & Nathan prophetam, & Be-
najah filium Jehojadagh: & venerunt ante regem. Et dixit rex illis: 33
Tollite vobiscum servos domini vestri, & equitare facietis Selomoh filium
meum super mulam quæ est mihi, & descendere facietis illum in Silohha:
Et unget illum ibi Szadok sacerdos & Nathan propheta, ut sit rex super 34
Israel: & clangetis buccina, & dicetis: Prosperet rex Selomoh. Et 35
ascendetis post illum, et veniet et sedebit super solium regni mei, et ipse
regnabit pro me: nam illi præcepi ut sit rex super Israel, et super Jehudah.
Et respondit Benajah filius Jehojadagh regi, et dixit, Amen: ita sit vo- 36
luntas ante Dñm Deum domini mei regis. Sicut fuit dictum Dñi in auxi- 37
lio domini mei regis, ita sit in auxilio ipsius Selomoh, et magnificet solium
ejus plusquàm soliũ regni dñi mei regis David. Et descendit Szadok sacer- 38
dos, et Nathan propheta, et Benajah filius Jehojadagh, et sagittarii et fun-
dibularii, et equitare fecerunt Selomoh super mulam regis David, et de-
duxerunt illum in Silohha. Et accepit Szadok sacerdos cornu unctionis de 39
tabernaculo, et unxit Selomonem: et clanxerunt buccina, et dixit omnis
populus: Prosperet rex Selomoh.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܕܢܚܬ ܝܘܡܢܐ܂ ܘܢܟܤ ܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ܂ ܘܥܢܐ܂ ܣܓܝܐܐ܂ ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܡܠܟܐ܂ 25
ܘܠܪ̈ܒܝ ܚܝܠܐ܂ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ܂ ܘܗܐ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ ܩܕܡܘܗܝ܂ ܘܐܡܪܝܢ܂ ܢܚܐ ܡܠܟܐ
ܐܕܘܢܝܐ܂ * ܘܠܝ ܕܐܢܐ ܥܒܕܟ܂ ܘܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ܂ ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ܂ ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܟ 26
ܠܐ ܩܪܐ܂ * ܐܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ܂ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ܂ ܘܠܐ ܗܘܕܥܬ ܠܥܒܕܟ ܡܢ 27
ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ܂ ܡܢ ܒܬܪܗ܂ * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ܂ ܩܪܘ ܠܝ 28
ܠܒܬ ܫܒܥ܂ ܘܥܠܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ ܘܩܡܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ * ܘܝܡܐ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܚܝ 29
ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ ܢܦܫܝ ܡܢ ܟܠ ܐܘܠܨܢܐ܂ * ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܝܡܝܬ ܠܟܝ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ 30
ܘܐܡܪܬ܂ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ܂ ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ܂ ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܝܘܡܢܐ܂
* ܘܒܪܟܬ ܒܬ ܫܒܥ ܥܠ ܐܦܝܗ̇ ܥܠ ܐܪܥܐ܂ ܘܣܓܕܬ ܠܡܠܟܐ܂ ܘܐܡܪܬ܂ ܢܚܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ 31
ܕܘܝܕ ܠܥܠܡ܂ * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ܂ ܩܪܘ ܠܝ ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ܂ ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ܂ ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ 32
ܝܗܘܝܕܥ܂ ܘܐܬܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ܂ ܩܘܡܘ ܕܒܪܘ ܥܡܟܘܢ ܠܥܒ̈ܕܐ 33
ܕܡܪܟܘܢ܂ ܘܐܪܟܒܘ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܝܠܝ܂ ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܫܝܠܘܚܐ܂
* ܘܢܡܫܚܘܢܝܗܝ ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ܂ ܕܢܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܩܥܘ ܒܫܝܦܘܪܐ܂ 34
ܘܐܡܪܘ܂ ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂ * ܘܣܩܘ ܒܬܪܗ܂ ܘܢܐܬܐ ܘܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ܂ ܘܗܘ 35
ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ܂ ܠܗ ܦܩܕܬ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ܂ * ܘܥܢܐ ܒܢܝܐ 36
ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ܂ ܘܐܡܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ ܐܡܝܢ܂ ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ܂ * ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܪܝܐ 37
ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ܂ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܐܦ ܥܡ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܢܘܪܒ ܟܘܪܣܝܗ܂ ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ
ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ * ܘܢܚܬ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ܂ ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ܂ ܘܩܫ̈ܬܐ ܘܕ 38
ܩܠ̈ܥܐ܂ ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܫܝܠܘܚܐ܂
* ܘܢܣܒ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ܂ ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ ܡܢ ܡܫܟܢܐ܂ ܘܡܫܚܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ܂ 39
ܘܐܩܥܘ ܒܫܝܦܘܪܐ܂ ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ܂ ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂

25 * Nam deſcendit hodiè, & mactatis tauris, atque ſaginatis, ovibúſque permultis, invitavit omnes filios regis, principes militiæ, & Abitharem ſacerdotem; & ecce comedunt ac bibunt coram eo, & dicunt; Vivat rex Adonia: 26 Me verò qui ſervus tuus ſum, & Sadoc ſacerdotem, Benajam Jojadæ filium, & Salomonē ſervum tuum haud invitavit. 27 Itáne, juſſu tuo domine mi rex, facta eſt res iſta, & non indicâſti ſervo tuo quiſnam ſeſſurus ſit ſuper ſoliū domini mei regis poſt ipſum? 28 Reſpondit rex David, & ait; Accerſite mihi Bath-ſebaa: cui, cùm introîſſet in conſpectum ejus, ſtetiſſétque coram rege, 29 Juravit rex & ait, Vivat Dominus qui eripuit animam meam ab omni mœrore, 30 Niſi quemadmodum juravi tibi per Dominum Deum Iſraelis, & dixi Salomonem filium tuum poſt me regnaturum, ipſúmque ſuper ſolium meum ſeſſurum; ſic fecero hodiernâ die. 31 Genuflectens ergò Bath-ſebaa in faciem ſuam ſuper terram, adoravit regem, & ait; Vivat dominus meus rex David in æternum. 32 Tum dixit rex, Vocate mihi Sadoc ſacerdotem, Nathanem prophetam, & Benajam filium Jojadæ: quibus, cùm regem adiiſſent, 33 Dixit rex, Surgite, ducite vobiſcū ſervos domini veſtri, & imponentes Salomonem filium meum mulæ meæ, perducite eum ad Siloha: 34 Ibique ungant eum Sadoc ſacerdos & Nathan propheta, ut regnet ſuper Iſraelem; & buccinâ clangentes dicite; Vivat rex Salomon: 35 Tum aſcendite poſt eum, ut veniat, ſedeátque ſuper ſolium meum, & ipſe regnet poſt me: ipſum præficio ut ſit rex ſup Iſraelem & ſuper Judam. 36 Reſpondens Benaja Jojadæ filius dixit coram rege, Amen: ita faxit Dominus Deus tuus; 37 Et quemadmodum fuit Dominus cum domino meo rege, ita quoque ſit cum Salomone, amplificétque ſolium ejus præ ſolio domini mei regis Davidis. 38 Deſcendit ergò Sadoc ſacerdos, & Nathan propheta, & Benaja Jojadæ filius, & ſagittarii, atque fundibularii, & impoſitum Salomonem mulæ regis Davidis, perduxerunt in Siloha: 39 Acceptóque Sadoc ſacerdos & Nathan propheta, cornu olei è tabernaculo, unxerunt Salomonem, & clangente tubâ dixerunt univerſus populus, Vivat rex Salomon.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

25 * إن أدونيا نزل اليوم * وذبح ثيرانا معلوفة وغنما كثير * ودعي جميع بني إسرائيل وبني الملك *
ودعي صاحب الحربة * ودعي أبيثار الحبر * وهم يأكلون ويشربون في منزله * ويقولون يعيش
26 أدونيا * وأنا الذي أنا عبدك * وصادوق الحبر * وبنايا بن يوياداع * وسليمان عبدك لم يدعونا
27 * نعم من قبلك كان هذا الأمر أيها الملك سيدنا * ولم تخبر عبيدك من يجلس علي كرسي
28 29 الملك من بعدك * فقال داوود ادعوا بتشبع * فقامت بين يدي الملك * فحلف الملك وقال *
30 حلفت بالرب الحي الذي خلص نفسي من كل آفة وحزن * إني فاعل كما حلفت لك بالرب وقلت
31 أن سليمان ابنك يملك من بعدي * وهو يجلس على منبري * كذلك أكمل * فخرت بتشبع
32 ساجدة علي وجهها أمام الملك وقالت يعيش سيدي داوود الملك إلي الأبد * فقال الملك ادعوا
33 إلي صادوق الحبر وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * فدعوا وأقاموا بين يدي الملك * فقال لهم الملك *
خذوا معكم عبيد سيدكم * واحملوا سليمان ابني واركبوه بغلتي * وانطلقوا به إلي عين سلوحا *
34 * وليمسحه هناك صادوق الحبر وناثان النبي ملكا علي بني إسرائيل * واهتفوا بالسافور وقولوا * يعيش
35 سيدنا سليمان الملك * واصعدوا خلفه حتى يجيء ويجلس على منبري * وهو يملك من بعدي
36 37 على آل إسرائيل وآل يهوذا * فأجاب بنايا بن يوياداع * آمين * هكذا يفعل الله ربك * وكما كان
الرب مع سيدنا الملك * وكذلك يكون مع سليمن أيضا * ويعظم كرسيه ويفضله على كرسي
38 سيدنا داوود * فنزل صادوق الحبر وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * ومعهم أساورة والذين يرمون
39 بالقذافات * وحملوا سليمان علي بغلة داوود الملك * وانطلقوا به إلي عين سلوحا * وأخذ
صادوق الحبر وناثان النبي قرن الدهن من بيت الرب * ومسحوا سليمان بن داوود ملكا * وهتفوا
بالسافور * وقال كل الشعب * يعيش سليمان الملك *

25 *Nam Adonia deſcendens hodiè mactavit tauros ſaginatos, oviſque permultas; & invitatis omnibus filiis Iſrael ac filiis regis, invitato etiam lanceæ portitore, & Abithare ſacerdote invitato comedunt ac bibunt in ejus domicilio, dicuntque, Vivat Adonia:* 26 *Me autē qui ſervus tu⁹ ſum, & Sadoc ſacerdotē, & Benajā Jojadæ filiū, atque Salomonem ſervum tuum haud invitaverunt nos.* 27 *Verè ne imperio tuo factum eſt hoc negotiū O rex domine noſter, nec notum feciſti ſervis tuis quis ſeſſurus ſit ſuper thronū regis poſt te?* 28 *Dixit David, Advocate Bathſebaa: cui, cùm aſtitiſſet regi,* 29 *Juravit rex et ait, Juro per Dominum viventem qui ſervavit animam meā ab omnib⁹ calamitatib⁹ & ærumnis,* 30 *Facturum me ut juraverā tibi per Dominum ac dixerā Salomonem filium tuum poſt me regnaturum, eundemque ſeſſurum ſuper thronum meum, & ita me præſtiturum.* 31 *Quapropter corruit Bathſebaa adorans ſuper faciem ſuā coram rege, & ait, Vivit dominus meus David rex in perpetuū.* 32 *Dixitque rex, Vocate ad me Sadoc ſacerdotem, et Nathanem prophetam, & Benajam Jojadæ filium: quibus, cùm vocati fuiſſent, ſtetiſſentque coram rege,* 33 *Dixit rex, Ducite vobiſcum ſervos domini veſtri, et vehite Salomonem filium meum, eumque imponite mulæ meæ, & ducite eum ad fontem Silohæ.* 34 *Et ungat eum ibi Sadoc ſacerdos & Nathan propheta in regem ſuper filios Iſrael, & buccinâ proclamantes dicite, Vivat dominus noſter Salomon rex:* 35 *Tum aſcendite poſt eum, ut veniat, ſedeatque ſuper thronum meum, et ipſe regnet poſt me ſuper gentem Iſraeliticā & gentem Judaicam.* 36 *Reſpondit Benaja Jojadæ filius, Amen; Sic faciat Deus Dominus tuus:* 37 *Et quemadmodum fuit Dominus cum domino noſtro rege, ſic etiā ſit cum Salomone; et thronū ejus ampliorē auguſtioremque reddat throno domini noſtri Davidis.* 38 *Deſcendentes itaque Sadoc ſacerdos, & Nathan propheta, & Benaja Jojadæ filius, unáque cum eis ſagittarii & jaculantes fundis, vexerunt Salomonē ſuper mulā Davidis regis, & duxerunt eum ad fontem Silohæ.* 36 *Tum accipientes, Sadoc ſacerdos & Nathan propheta cornu olei è domo Domini, unxerunt Salomonem filium Davidis in regem, & proclamaverunt buccinâ, dixitque totus populus, Vivat Salomon rex.*

,*fistulis in fistulantes* popul⁹ & ,eum post popul⁹ omnis ascenderunt Et
40 וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְּלִים בַּחֲלִלִים
audivit Et .eorum voce *in* terra scindebatur &:magna lætitia *lætantes* &
41 וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם׃ וַיִּשְׁמַע
: comedere finierant ipsi & ,secum qui , invitati omnes & , Adonijahu
אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל
civitatis vox Cur : dixit & , buccinæ *vocem* Joab audivit &
וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקִּרְיָה
Ebjathar filius Jonathan ecce & ,loquente eo Adhuc ? tumultuantis
42 הוֹמָה׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר
, *tu virtutis* vir quia,Ingredere ;Adonijahu Dixitque.venit sacerdotis
הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא כִּי אִישׁ חַיִל אַתָּה
Profectò:Adonijahu ad dixit &,Jonathã Responditque .nunciabis bonũ &
43 וְטוֹב תְּבַשֵּׂר׃ וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לַאֲדֹנִיָּהוּ אֲבָל
secum misit Et .Selomoh fecit regnare David rex noster dominus
44 אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ־דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה׃ וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ
filium Benajahu &,prophetam Nathan &,sacerdotẽ Sadoc rex
הַמֶּלֶךְ אֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן־
mulam super eum fecerunt equitare & ;Pelethi & , Cerethi & ,Jehojadah
יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ עַל פִּרְדַּת
regem in propheta Nathan & sacerdos Sadoc eum unxerunt Et .*regis*
45 הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ
: civitas tumultuavit & , lætantes inde ascenderunt & ; Ghichon in
בְּגִחוֹן וַיַּעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וַתֵּהֹם הַקִּרְיָה
solium super Selomoh sedit etiam Et .audistis *quam vox hæc*
46 הוּא הַקּוֹל אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
nostro domino benedicendũ ad regis servi venerunt etiã Et .regni
47 הַמְּלוּכָה׃ וְגַם־בָּאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ
,tuo nomini *præ* Selomoh nomini Deus Benefaciat:dicẽdo,David regi
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יֵיטֵב אֱלֹהֶיךָ אֶת־שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמֶךָ
.lectum super rex se incurvavit & ; *tuo solio præ* ej⁹ soliũ magnificet &
וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסְאֶךָ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּשְׁכָּב׃
qui , Israel Deus Dominus Benedictus : rex dixit sic etiam Et
48 וְגַם־כָּכָה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
.*videntes* mei oculi & , meum thronum super sedentem hodie dedit
נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי וְעֵינַי רֹאוֹת׃
abierunt & ;Adonijahu qui invitati omnes surrexere & ,sunt territi Et
49 וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ כָּל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר לַאֲדֹנִיָּהוּ וַיֵּלְכוּ
,surrexit & : Selomoh *faciebus* à timens Adonijahu Et .suã viam in *vir*
50 אִישׁ לְדַרְכּוֹ׃ וַאֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיָּקָם
, Selomoh est nunciatum Et .altaris cornua *in apprehendit* & ,abiit &
51 וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה
apprehendit ecce &,Selomoh regem timens Adonijahu Ecce : dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה אֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה אָחַז
si ,Selomoh rex *hodie sicut* mihi Juret : dicendo , altaris cornua *in*
בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר יִשָּׁבַע־לִי כַיּוֹם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִם־
filium in fuerit Si :Selomoh Dixitque .gladio in suũ servum interficiet
52 יָמִית אֶת־עַבְדּוֹ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן־
fuerit inventum malum si & : terram super ej⁹ *crine* de cadet non ,*virtutis*
חַיִל לֹא־יִפֹּל מִשַּׂעֲרָתוֹ אַרְצָה וְאִם־רָעָה תִמָּצֵא־
eum fecerunt descendere &,Selomoh rex misit Et .morietur *&* ,eo in
53 בוֹ וָמֵת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּרִדֻהוּ
ei Dixitque .Selomoh regi se incurvavit &,venit & : altari *desuper*
מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וַיָּבֹא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר־לוֹ
.tuam domum in Vade : Selomoh
שְׁלֹמֹה לֵךְ לְבֵיתֶךָ׃

CAP. II. ב

Selomoh præcepitque *: moriendum ad* David dies appropinquaverunt Et
1 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיְצַו אֶת־שְׁלֹמֹה
: dicendo,suo filio
בְּנוֹ לֵאמֹר׃

Versio VULG. LAT.

40 Et adscendit universa multitudo post eum, & populus canentium tibiis, & lætantium gaudio magno, & insonuit terra à clamore eorum. 41 Audivit autem Adonias, & omnes qui invitati fuerant ab eo. Jámque convivium finitum erat : sed & Joab, auditâ voce tubæ, ait; Quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis? 42 Adhuc illo loquente, Jonathas filius Abiathar sacerdotis venit : cui dixit Adonias ; Ingredere, quia vir fortis es, & bona nuntians. 43 Respondítque Jonathas Adoniæ, Nequaquám : Dñs enim noster rex David regem constituit Salomonem: 44 Misítque cum eo Sadoc sacerdotem, & Nathan prophetã, & Banaiam filiũ Joiadæ, & Cerethi & Phelethi, & imposuerunt eum super mulam regis. 45 Unxerúntque eum Sadoc sacerdos & Nathan propheta regẽ in Gihõ : & adscenderunt indè lætantes, & insonuit civitas : hæc est vox, quá audistis. 46 Sed & Salomon sedit 47 super soliũ regni. Et ingressi servi regis benedixerunt domino nostro regi David, dicentes; Amplificet Deus nomen Salomonis sup nomẽ tuũ, & magnificet thronũ ej⁹ super thronũ tuum. Et adoravit rex 48 in lectulo suo : Et locutus est; Benedictus Dñs Deus Israel, qui dedit hodiè sedentẽ in solio meo, videntibus oculis 49 meis. Territi sunt ergò, & surrexerunt omnes qui invitati fuerant ab Adonia, & 50 ivit unusquisq; in viã suã. Adonias autem timens Salomonem surrexit, & abiit, tenuítque 51 cornu altaris. Et nuntiaverunt Salomoni, dicentes; Ecce Adonias timens regem Salomonem, tenuit cornu altaris, dicens; Juret mihi rex Salomon hodiè, ꝙ non inter- 52 ficiat servũ suũ gladio. Dixítque Salomon; Si fuerit vir bonus, non cadet ne un⁹ quidem capillus ejus in terrã : sin autem malum inventũ fuerit in 53 eo, morietur. Misit ergò rex Salomon, & eduxit eum ab altari : & ingressus adoravit regem Salomonem : dixítque ei Salomon, Vade in domum tuam.

CAP. II.

1 APpropinquaverunt autem dies David ut moreretur, præcepítque Salomoni filio suo, dicens;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

40 Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ ἐῤῥάγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν. 41 Καὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν. καὶ ἤκουσεν Ἰωὰβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης; 42 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως (φ) εἰσῆλθε. καὶ εἶπεν Ἀδωνίας, Εἴσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σὺ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι. 43 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν, καὶ (χ) εἶπε, Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβασίλευσε τὸν Σαλωμών, 44 Καὶ ἀπέστειλε μετ᾽ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ (ψ) Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν (ω) τὸν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ τὸν (α) Χερεθὶ, καὶ τὸν (β) Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως· 45 Καὶ (γ) ἔχρισαν αὐτὸν Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ (δ) προφήτης ἐν τῇ Γιών, καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις. αὕτη ἡ φωνὴ ἣν ἠκούσατε. 46 Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνον (ε) βασιλείας. 47 Καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες, Ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ ὄνομα (ζ) Σαλωμὼν ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν (η) κοίτην. 48 Καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ (θ) θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι. 49 Καὶ (ι) ἐξέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ Ἀδωνίου, καὶ (κ) ἦλθον ἀνὴρ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 50 Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. 51 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, Ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, καὶ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων, Ὀμοσάτω μοι σήμερον (λ) Σαλωμὼν, εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ. 52 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν, Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως, εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, 53 θανατωθήσεται. Καὶ ἀπέστειλεν (μ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ εἰσῆλθε, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμὼν, Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

MS.A. (φ) ἦλθεν. (χ) εἶπεν τῷ Ἀδωνίᾳ, Καὶ (ψ) τὸν Νάθαν (ω) υἱὸν Ἰωιαδαὲ, (α) Χερεθθεὶ, (β) Φελεθθεὶ, (γ) ἔχρισεν (δ) προφήτης εἰς βασιλέαν ἐν τῷ Γιὼν, (ε) τῆς βασιλείας. (ζ) Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ σου ὑπὲρ (η) κοίτην αὐτοῦ. Καί γε (θ) θρόνου, καὶ (ι) ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν πάντες (κ) ἀπῆλθεν (λ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, (μ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ κατήνεγκεν

Et ascendit omnis populus post eum : & choreas ducebant in choris, & lætabantur lætitiam magnam : & scindebatur terra in voce eorum. Et audivit Adonias, & omnes invitati ejus : & ipsi consummaverãt manducare. Et audivit Joab vocem corneæ, & dixit; Quænam vox civitatis sonantis ? Adhuc eo loquente, & ecce Jonathã filius Abiathar sacerdotis intravit. Et dixit Adonias, Ingredere: Quia vir virtutis es tu, & bona evangelizes. Et respondit Jonathan, & dixit; Et quidem dominus noster rex David regem fecit Salomon, Et misit rex cum eo Sadoc, sacerdotem, & Nathan prophetam, & Banæam filium Jodae, & Cherethi, & Phelethi, & sedere eum fecerunt super mulam regis: Et unxerunt eum Sadoc sacerdos, & Nathan propheta in ipsa Gion: & ascenderunt indè lætantes, & sonuit civitas. Hæc est vox quam audistis. Et sedit Salomon super thronum regni. Et intrãrunt servi regis ad benedicendum dominum nostrum regem David, dicentes; Bonum faciat Deus nomen Salomon super nomen tuum, & magnificet thronum ejus super thronum tuum. Et adoravit rex super cubile: Et etiam sic dixit rex; Benedictus Dominus Deus Israel, qui dedit hodiè de semine meo sedentem super thronum meum: & oculi mei aspiciunt. Et exterriti sunt omnes invitati Adoniæ, & iverunt vir in viam suam. Et Adonias timuit à facie Salomon: & surrexit, & abiit, & apprehendit cornua altaris. Et nuntiatum est Salomon, dicentes; Ecce Adonias timuit regem Salomon, & tenet cornua altaris, dicens; Juret mihi hodiè Salomon, si (n) non interficiet servum suum in gladio. Et dixit Salomon; Si fuerit in filium virtutis, si cadet de capillis ejus super terram : & si malum inventum fuerit in eo, interficietur. Et misit rex Salomon; & deduxerunt eum desuper altari. Et intravit, & adoravit regem Salomon. Et dixit ei Salomon, Vade in domum tuam. 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53

De transpositionibus, quæ in hoc & in seqq. capp. hujus exemplaris Romani occurrunt, consule notas Nobilii & aliorum in ultimo tomo hujus operis.

ΚΕΦ. β΄.

1 ΚΑὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ (α) ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ ἀπεκρίνατο (β) Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ, λέγων,

MS. A. (α) ἀποθανεῖν, καὶ (β) τῷ Σαλωμὼν

CAP. II.

ET appropinquaverunt dies David, ut ipse moreretur. Et (a) respondit Salomon filio suo, dicens; 1

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

40 וּסְלִיקוּ כָל עַמָּא בַּתְרוֹהִי וְעַמָּא מְשַׁבְּחִין בְּחִנְגַּיָּא וְחָדַן חֶדְוָא רַבָּא וְזָעַת אַרְעָא לְקָלְהוֹן׃
41 וּשְׁמַע אֲדֹנִיָּה וְכָל זַמִּינַיָּא דִּי עִמֵּיהּ וְאִנּוּן סַפִּיקוּ לְמֵיכַל וּשְׁמַע יוֹאָב יָת קָל שׁוֹפָרָא וַאֲמַר
42 מָא דֵין קָל קַרְתָּא אִשְׁתַּגֵּישַׁת׃ עַד דְּהוּא מַלֵּיל וְהָא יוֹנָתָן בַּר אֶבְיָתָר כַּהֲנָא אֲתָא וַאֲמַר
43 אֲדֹנִיָּה עוֹל אֲרֵי גְּבַר דָּחֵיל חֶטְאִין אַתְּ וְטָב תְּבַסַּר׃ וַאֲתֵיב יוֹנָתָן וַאֲמַר לַאֲדוֹנִיָּה בְּקוּשְׁטָא
44 רִבּוֹנָנָא מַלְכָּא דָוִד אַמְלֵיךְ יָת שְׁלֹמֹה׃ וּשְׁלַח עִמֵּיהּ מַלְכָּא יָת צָדוֹק כַּהֲנָא וְיָת נָתָן
45 נְבִיָּא וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע וְקַשָּׁתַיָּא וְקַלָּעַיָּא וְאַרְכִּיבוּ יָתֵיהּ עַל כּוּדַנְתָּא דְמַלְכָּא׃ וּמְשַׁחוּ
יָתֵיהּ צָדוֹק כַּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא בְּשִׁילוֹחָא וּסְלִיקוּ מִתַּמָּן כַּד חָדַן וְאִשְׁתַּגִּישַׁת
46 47 קַרְתָּא הוּא קָלָא דִּשְׁמַעְתּוּן׃ וְאַף יָתֵיב שְׁלֹמֹה עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא׃ וְאַף עָלוּ עַבְדֵי
מַלְכָּא לְבָרָכָא יָת רִבּוֹנָנָא מַלְכָּא דָוִד לְמֵימַר יוֹטִיב יְיָ יָת שׁוּם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמָךְ וִירַבֵּי יָת
48 כּוּרְסֵיהּ מִכּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ וּסְגִיד מַלְכָּא עַל שִׁוְיָא׃ וְאַף כְּדֵין אֲמַר מַלְכָּא בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא
49 דְיִשְׂרָאֵל דִּיהַב יוֹמָא דֵין בַּר יָתִיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתִי וְעֵינַי חָזְאָן׃ וּתְוַהוּ וְקָמוּ כָּל זַמִּינַיָּא
50 דִּי לַאֲדוֹנִיָּה וַאֲזַלוּ גְּבַר לְאָרְחֵיהּ׃ וַאֲדוֹנִיָּה דָּחֵיל מִן קֳדָם שְׁלֹמֹה וְקָם וַאֲזַל וְאַתְקֵיף
51 בְּקַרְנַת מַדְבְּחָא׃ וְאִתְחַוָּא לִשְׁלֹמֹה לְמֵימַר הָא אֲדוֹנִיָּה דָּחֵיל מִן קֳדָם מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְהָא
אֲחַד בְּקַרְנַת מַדְבְּחָא לְמֵימַר יְקַיֵּם לִי כְיוֹמָא דֵין מַלְכָּא שְׁלֹמֹה דְּלָא יִקְטֵיל יָת עַבְדֵּיהּ
52 בְּחַרְבָּא׃ וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אִם יְהֵי לִגְבַר דָּחֵיל חֶטְאִין לָא יִפּוֹל מִסְּעַר רֵישֵׁיהּ לְאַרְעָא וְאִם
53 בִּישְׁתָא תִשְׁתְּכַח בֵּיהּ וְיִתְקְטֵיל׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְאַחֲתוּהִי מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא וַאֲתָא
וּסְגִיד לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וַאֲמַר לֵיהּ שְׁלֹמֹה אֱזֵיל לְבֵיתָךְ׃

ב

1 וּקְרִיבוּ יוֹמֵי דָוִד לִמְמָת וּפַקֵּיד יָת שְׁלֹמֹה בְּרֵיהּ לְמֵימָר׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

40 Et ascendit omnis populus post illum, et populus canebat choris, et lætabatur lætitia magna, ita ut tremeret terra ad vocem eorum. 41 Et audivit Adoniah et omnes invitati qui erant cum eo ; (illi autem finierant comedere) et audivit Joab vocem buccinæ, et dixit: Quæ vox hæc? civitas commota est. 42 Adhuc loquebatur, et ecce Jehonathan filius Abiathar sacerdos venit, et dixit Adoniah: Ingredere, quia vir timens peccata tu es, et bonum annunciabis. 43 Et respondit Jehonathan et dixit ad Adoniah: In veritate dominus noster rex David regem constituit Selomoh. 44 Et misit cum illo rex Szadok sacerdotem, et Nathan prophetam, et Benajah filium Jehojadagh, et sagittarios et fundibularios, et equitare fecerunt illum super mulam regis. 45 Et unxerunt illum Szadok sacerdos et Nathan propheta, ut sit rex, in Silohha; et ascenderunt inde lætantes, et commota est civitas: illa est vox 46 quam audistis. Et etiam sedet Selomoh super solium regni. 47 Et etiam intraverunt servi regis ad benedicendũ domino nostro regi David dicendo: Benefaciat Dominus nomini Selomoh magis quàm nomini tuo; et magnificet solium ejus plus quàm solium regni tui : et adoravit rex super stratum. 48 Et etiam sic dixit rex : Benedictus Dominus Deus Israel qui dedit hodie filium sedentem super solium regni mei, oculis meis videntibus. 49 Et obstupuerunt et surrexerunt omnes invitati qui aderant Adoniah, et iverunt quisq; in viam suam. 50 Et Adoniah timens faciem Selomoh, et surrexit & abiit; et apprehendit cornua altaris. 51 Et indicatum est Selomoh dicendo: Ecce Adoniah timens faciẽ *regis* Selomoh; et ecce apprehendit cornua altaris, dicendo: Juret mihi sicut hodie rex Selomoh, ꝙ non occidet servum suum gladio. 52 Et dixit Selomoh : Si fuerit vir timens peccata, non cadet ex crine capitis ejus in terram: at si malum inventum fuerit in eo, occidetur. 53 Et misit rex Selomoh, et deduxerunt eum ab altari; et venit et adoravit regem Selomoh: et dixit illi Selomoh, Vade in domum tuam.

CAP. II.

1 ET appropinquaverunt dies David ut moreretur : & præcepit filio suo Selomoh dicendo:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܣܠܩܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܬܪܗ. ܘܥܡܐ ܡܢܩܫ ܒܨܠܨܠܐ. ܘܚܕܝܢ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܬܒܙܥܬ 40
ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܠܗܘܢ. * ܘܫܡܥ ܐܕܘܢܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܕܡܙܡܢܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܟܕ ܓܡܪܘ ܠܡܐܟܠ. ܘܫܡܥ 41
ܝܘܐܒ ܩܠ ܫܝܦܘܪܐ ܘܐܡܪ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ ܕܡܬܪܓܫܐ ܩܪܝܬܐ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ. 42
ܘܗܐ ܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܐܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܕܘܢܝܐ. ܥܘܠ. ܡܛܠ ܕܓܒܪ ܚܝܠܬܢ ܐܢܬ.
ܘܒܣܪܬܐ ܛܒܬܐ ܡܣܒܪ ܐܢܬ. * ܘܥܢܐ ܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܐܕܘܢܝܐ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܡܪܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܐܡܠܟ 43
ܠܫܠܝܡܘܢ. * ܘܫܕܪ ܥܡܗ ܡܠܟܐ. ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. 44
ܘܩܫܬܐ ܘܡܫܕܝ ܩܠܥܐ. ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܡܫܚܘܗܝ 45
ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܗܘܐ ܡܠܟܐ ܒܫܝܠܘܚܐ. ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܟܕ ܚܕܝܢ.
ܘܚܕܝܬ. ܟܠܗ ܩܪܝܬܐ. ܗܢܘ ܩܠܐ ܕܫܡܥܬܘܢ. * ܘܐܦ ܝܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ 46
ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܦ ܥܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܒܪܟܘ ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ. 47
ܢܢܗܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܫܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܢ ܫܡܟ. ܘܢܪܘܪܒ ܟܘܪܣܝܗ ܡܢ ܟܘܪܣܝܟ.
ܘܣܓܕ ܡܠܟܐ ܥܠ ܡܫܟܒܗ. * ܘܐܦ ܗܘ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ 48
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܝܗܒ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܒܪܐ ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܘܥܝܢܝ ܚܙܝܢ. * ܘܐܬܪܗܒܘ 49
ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܡܙܡܢܝܢ ܗܘܘ ܠܐܕܘܢܝܐ. ܘܩܡܘ. ܘܐܙܠܘ ܓܒܪ ܠܐܘܪܚܗ. * ܘܐܕܘܢܝܐ ܕܚܠ 50
ܡܢ ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܩܡ ܘܐܙܠ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. * ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܡܠܟܐ 51
ܫܠܝܡܘܢ. ܕܗܐ ܕܚܠ ܐܕܘܢܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ. ܢܐܡܐ
ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܠܐ ܢܩܛܘܠ ܠܥܒܕܗ ܒܣܝܦܐ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܢ 52
ܢܗܘܐ ܒܪ ܚܝܠܐ. ܠܐ ܬܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܢ ܬܫܬܟܚ ܒܝܫܬܐ ܒܗ. ܢܡܘܬ.
* ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܚܬܗ ܡܢ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܬܐ ܣܓܕ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. 53
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܙܠ ܠܒܝܬܟ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܩܪܒܘ ܝܘܡܬܗ ܕܕܘܝܕ ܠܡܡܬ. ܘܦܩܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ.

40 Tum aſcenderunt totus populus poſt eum, pulſabántque populus ſiſtra, & lætabantur populus lætitiâ magnâ; ita ut finderetur terra clamore eorum. 41 Et audivit Adonia & omnes ab eo invitati, cùm edendi finem feciſſent: audiénſque Joab ſonitum buccinæ dixit; Qualis eſt tantus ſtrepitus ut urbs tumultuetur? 42 Dum ipſe loqueretur, ecce Nathan filius Abitharis ſacerdotis venit; ad quem dixit Adonia, Ingredere, vir enim ſtrenuus es, & bonum nuntium affers. 43 Reſpondens Nathan dixit Adoniæ, Reverâ dominus noſter rex David regem creavit Salomonem; 44 Miſítque cum eo rex Sadocum ſacerdotem, Nathanem prophetam, Benajam Jojadæ filium, & ſagittarios ac fundibularios; & vexerunt Salomonem mulâ regiâ. 45 Et unxerunt eum ibi Sadoc ſacerdos & Nathan propheta, factúsque eſt rex in Siloha; & aſcenderunt inde læti, & geſtivit tota civitas: hic eſt ſtrepitus quem audîſtis. 46 Quin etiam ſedit Salomon ſuper ſolium regni: 47 Et venerunt ſervi regis ad benedicendum domino noſtro regi Davidi, & dixerunt; Clarius reddat Dominus Deus tuus nomen Salomonis nomine tuo, & ſolium ejus præ ſolio tuo amplificet. Tum rex adoravit ſuper cubili ſuo. 48 Idémque rex talia locutus eſt, Benedictus Dn̄s Deus Iſraelis, qui dedit hodiè mihi filium qui ſedeat ſuper ſolium meum cernentibus oculis meis. 49 Quarè territi viri omnes qui invitati fuerant ab Adonia, ſurrexerunt, abierúntque quiſque in viam ſuā. 50 Adonia verò Salomonem timens ſurrexit, & abiit, cepítq; aſylum cornua altaris. 51 Cúmque nuntiatū eſſet regi Salomoni, Ecce formidavit te Adonia, & confugit ad cornua altaris, & ait; Juret hodiè mihi rex Salomon quòd non interficiat ſervum ſuum gladio; 52 Dixit Salomon, Si fuerit generoſus, non cadet è pilis capitis ejus ſuper terram: quòd ſi crimen deprehendatur in eo, morietur. 53 Mittens itaque rex Salomon juſſit eum adduci ab altari: cui venienti & regem Salomonem adoranti, dixit Salomon rex, Vade in domum tuam.

CAP. II.

1 CUm autem appropinquâſſent dies Davidis ut moreretur, hortatus eſt Salomonem filium ſuum, & ait illi;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

40 * وصعد كل الشعب معه يلعبون بالمربعات * ويفرحون فرحا عظيما * فزعزعت الارض من اصواتهم
41 * فسمع ادونيا والذين معه الذين دعاهم * من بعد اكلهم الطعام * فلما سمع يواب صوت السافور
42 قال * ما هذا الصوت وما هذه الصيحة التي قد زعزعت المدينة * وبينما هو يتكلم واذا ناثان بن
43 ابيثار الحبر قد اتاهم * فقال له ادونيا * ادخل فانك جبار بقوتك * وانما تبشر بالخير * فقال ناثان
44 لادونيا * حقيق ان سيدنا داود الملك قد صير سليمن ابنه ملكا * وارسل الملك معه صادوق
الحبر * وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * ومعهم رماة واصحاب القذافات * وحملوا سليمان علي بغلة
45 الملك * ومسحه صادوق الحبر وناثان النبي في سيلوحا * ليصير ملكا من بعد ابيه * وصعدوا من
46 ثم فرحين * وفرح اهل القرية كلهم * فهذا هو الصوت الذي سمعتم * وقد جلس سليمان علي منبر
47 الملك يقينا * ودخل عبيد الملك * ودعوا له بين يدي ابيه وقالوا * يعظم اسم سليمن علي اسمك
48 ويفضله * ويفضل منبره علي منبرك * وسجد الملك علي مضجعه * وقال * تبارك الله اله اسرايل
49 الذي رزقني ابنا جلس علي كرسيي وعيني ينظران * ففزع جميع الرجال الذين دعاهم ادونيا
50 51 وقاموا وانصرف كل انسان الي منزله * فاما ادونيا ففرق من سليمان * وقام وانطلق الي بيت الله *
52 والتجا الي المذبح وتمسك به * وقال * يحلف اليوم سليمان الملك الا يقتل عبده * فقال سليمان * ان
كان من الانصار واهل الطاعة * لا يسقط من شعر راسه شعرة واحدة علي الارض * وان كان غير
53 ذلك * وجدنا عليه سبيلا قتلناه * فارسل سليمان الملك فاتي به من عند المذبح * فدخل الي
سليمن خر له ساجدا * فقال له سليمان * انصرف الي منزلك *

* الفصل الثاني *

1 * ولما حضر يوم وفاة الملك داود * دعي سليمان ابنه وقال *

40 *Deinde aſcendit cum eo totus populus ludentes tympanis quadratis, & geſtientes lætitiâ magnâ; adeo ut contremiſceret terra præ clamoribus eorū.* 41 *Et audivit Adonias & hi qui cum eo erant, quos invitaverat, poſtquā comediſſent epulas: & cùm audîſſet Joab ſonitū buccinæ, dixit, Quinam eſt clamor iſte, & quinā tantus tumultus qui urbē commovit?* 42 *Dum ipſe loqueretur, ecce Nathan fili' Abitharis ſacerdotis venit ad eos; cui dixit Adonia, Ingredere, quia robore potens es, & proculdubiò proſpera nuntiabis.* 43 *Dixit Nathan Adoniæ, Certum eſt quòd dominus noſter David rex jam creavit Salomonē filium ſuum regem.* 44 *Miſit enim rex cum eo Sadoc ſacerdotē, Nathanē prophetam, & Benajam Jojadæ filium, & unà cum eis ſagittarios atque funtibularios, & vexerunt Salomonē ſuper mulā regis.* 45 *Et unxerunt eum Sadoc ſacerdos & Nathan propheta in Silohā, ut eſſet rex poſt parentē ſuum, tum aſcenderunt inde læti, & gaviſi ſunt omnes cives urbis: hic eſt clamor quem audîſtis:* 46 *Et Salomon certiſſimè jam ſedit ſuper ſolium regni;* 47 *Et ingreſſi ſervi regis fauſta precati ſunt ei corā patre ipſius, & dixerunt, Majus fiat & illuſtrius nomen Salomonis nomine tuo, & ſolium ej' auguſtius ſolio tuo: tum demum adoravit rex ſuper cubili ſuo,* 48 *Et ait, Benedictus ſit Deus, Deus Iſraelis, qui conceſſit mihi filium qui ſederit ſuper thronum ſpectantibus oculis meis.* 49 *Itaque perterriti omnes viri quos invitaverat Adonia, ſurrexerunt, & abierunt quiſque domum ſuam.* 50 *Et verùm Adonia Salomonē extimeſcens ſurrexit, abiitq; domum Dei, et* 51 *confugiens ad arā tenuit eam, & dixit, Juret hodiè Salomon rex ſe non interfecturum ſervum ſuum.* 52 *Dixit Salomon, Si fuerit è fautoribus & obedientibus, ne un' quidē pilus è capillis capitis decidet ſuper terrā: verùm ſi fuerit alius,* (i. aliter ſe geſſerit) *& occaſionē adverſùs eum invenerimus, morte plectemus eū.* 53 *Miſit ergò Salomon rex, & adduxit eum ab ara: qui cùm ingreſſus eſſet ad Salomonem, & corruiſſet ante ipſum adorans, dixit ei Salomon, Vade in domum tuam.*

CAP. II.

1 *INſtante verò die obitūs regis Davidis, acceſſivit Salomonē filium ſuum, & ait;*

מלכים א: ב

·virum in eris & ,te confortabis & : terræ omnis via in vadens Ego
אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ׃ 2
,ejꝰ viis in ambulandū ad,tui Dei DOMINI cuſtodiam cuſtodies Et
3 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
,ejꝰ teſtimonia & ,ejꝰ judicia & ,ejꝰ præcepta & ,ejꝰ decreta cuſtodiendum ad
לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדְוֹתָיו
,feceris quæ omnia agens prudenter ut , Moſeh lege in ſcriptū ſicut
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
,ſuū verbū DOMINUS confirmet Ut .illuc reſpicies quæ omnia &
4 וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם׃ לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ
ſuam viam tui filii cuſtodierint Si : dicendo ,me ſuper eſt locutꝰ quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
,ſua anima tota in &,ſuo corde toto in,veritate in meas facies ad ambulandū ad
לָלֶכֶת לְפָנַי בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם
tu etiam Et .Iſrael ſolio deſuper vir tibi abſcindetur Non:dicendo
5 לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם אַתָּה
duobus fecerit quæ , Serujah filius Joab mihi fecerit quæ , nôſti
יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי־
, Jether filio Hamaſa & ,Ner filio Abner , Iſrael exercituum principibus
שָׂרֵי צִבְאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר
belli ſanguines dedit &,pace in belli ſanguines poſuit &,eos occidit &
וַיַּהַרְגֵם וַיָּשֶׂם דְּמֵי־מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי מִלְחָמָה
.ſuis pedibꝰ in quod,ſuo calceamēto in &,ſuis lumbis in qui ,ſuo cingulo in
בַּחֲגֹרָתוֹ אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו׃
pace in ejꝰ caniciē facies deſcēdere nō & ,tuam ſapientiā juxta Faciéſque
6 וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ וְלֹא־תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלֹם
erunt &,miſericordiā facies Ghilhaditæ Barzillai filiis Et .ſepulchrum
7 שְׁאֹל׃ וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ
faciebus à me fugiendo in me ad acceſſerunt ſic quia ;tuæ menſæ veſcentes inter
בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי
Jemini filii Ghera filius Simhi te cum ecce Et .tui fratris Abſalom
8 אַבְשָׁלוֹם אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי
me ire die in roborata maledictione mihi maledixit ipſe & Bachurim de
מִבַּחֻרִים וְהוּא קִלְלַנִי קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי
juravi & , Jarden ad meum occurſum in deſcendit ipſe & ;Machanaim ad
מַחֲנָיִם וְהוּא־יָרַד לִקְרָאתִי הַיַּרְדֵּן וָאֶשָּׁבַע
nunc Et .gladio in te faciam mori Si : dicendo ,DOMINO in ei
9 לוֹ בַיהוָה לֵאמֹר אִם־אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃ וְעַתָּה
quæ nôſti & , tu ſapiens vir quia ,eū dimittas impunē ne
אַל־תְּנַקֵּהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר
.ſepulchrum ſanguine in ejꝰ caniciem facies deſcendere & ,ei facias
תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שֵׂיבָתוֹ בְּדָם שְׁאוֹל׃
.David civitate in eſt ſepultus & ;ſuis patribus cum David dormivit Et
10 וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃
.anni quadraginta , Iſrael ſuper David regnavit quibus dies Et
11 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה
triginta regnavit Jeruſalaim in & , annis ſeptem regnavit Chebron In
בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים
,ſui patris David ſolium ſuper ſedit Selomoh Et .annis tribus &
12 וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו
Chaghith filius Adonijahu venit Et .valde ejꝰ regnū eſt firmatum &
13 וַתִּכֹּן מַלְכֻתוֹ מְאֹד׃ וַיָּבֹא אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית
? tuum venire pax Num : dixit Et .Selomoh matrem ſebah-Bath ad
אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם בֹּאֶךָ
.Loquere ;dixit Et .te ad mihi Verbum : ait Et .Pax : Dixitque
14 וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַיֹּאמַר דָּבָר לִי אֵלָיִךְ וַתֹּאמֶר דַּבֵּר׃
poſuerunt me ſuper & ,regnum erat mihi quòd , nôſti Tu : dixit Et
15 וַיֹּאמֶר אַתְּ יָדַעַתְּ כִּי־לִי הָיְתָה הַמְּלוּכָה וְעָלַי שָׂמוּ
;meo fratri fuit &,regnū eſt verſum & :regnandū ad,ſuas facies Iſrael omnis
כָל־יִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶם לִמְלֹךְ וַתִּסֹּב הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי
.ei fuerat DOMINO à quia
כִּי מֵיְהוָה הָיְתָה לּוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

2 Ego ingredior viam univerſæ
terræ: confortare, & eſto vir.
3 Et obſerva cuſtodias Dñi Dei
tui, ut ambules in viis ejus,
ut cuſtodias ceremonias ejus,
& præcepta ejus, & judicia, &
teſtimonia, ſicut ſcriptū eſt in
lege Moyſi: Ut intelligas univerſa
quæ facis, & quocunque
4 te verteris: Ut confirmet Dñs
ſermones ſuos, quos locutꝰ eſt
de me dicens; Si cuſtodierint
filii tui vias ſuas, & ambulaverint
corā me in veritate, in
omni corde ſuo, & in omni
anima ſua, non auferetur tibi
5 vir de ſolio Iſrael. Tu quoque
nôſti quæ fecerit mihi Joab
filius Saruiæ, quæ fecerit duobus
principibꝰ exercitꝰ Iſrael,
Abner filio Ner, & Amaſæ
filio Jether: quos occîdit, et
effudit ſanguinē belli in pace,
& poſuit cruorē prælii in balteo
ſuo, qui erat circa lumbos
ejus, & in calceamento ſuo, ꝙ
6 erat in pedibus ejꝰ. Facies ergò
juxta ſapientiā tuā, & non
deduces canitiem ejꝰ pacificè
7 ad inferos. Sed & filiis Berzellai
Galaaditis reddes gratiam,
erúntq; comedentes in
menſa tua: occurrerunt enim
mihi quando fugiebam à facie
8 Abſalom fratris tui. Habes
quoq; apud te Semei filiū Gera
filii Jemini de Bahurim, qui
maledixit mihi maledictione
peſſimâ, quando ibam ad caſtra:
ſed quia deſcendit mihi
in occurſum cùm tranſirem
Jordanem, & juravi ei ꝑ Dominū,
dicens; Non te interficiam
9 gladio: Tu noli pati
eum eſſe innoxium. Vir autem
ſapiens es, ut ſcias quæ facies
ei, deducéſq; canos ejus cum
10 ſanguine ad inferos. Dormivit
igitur David cum patribus
ſuis, & ſepultus eſt in civitate
11 David. Dies autem quibus regnavit
David ſuꝑ Iſrael, quadraginta
anni ſunt: in Hebron
regnavit ſeptem annis:
in Jeruſalem, triginta tribus.
12 Salomon autem ſedit ſuper
thronum David patris ſui, &
firmatum eſt regnum ejus nimis.
13 Et ingreſſus eſt Adonias
filius Haggith ad Bethſabee
matrem Salomonis. Quæ dixit
ei, Pacificúſne eſt ingreſſus
tuus? Qui reſpondit, Pacificus.
14 Addidítque, Sermo mihi
eſt ad te. Cui ait, Loquere.
15 Et ille; Tu, inquit, nôſti, quia
meū erat regnū, & me præpoſuerat
omnis Iſrael ſibi in regem:
ſed tranſlatū eſt regnū,
& factū eſt fratris mei: à Dño
enim conſtitutum eſt ei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς.
3 καὶ ἰσχύσεις, καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα. Καὶ φυλάξεις
(γ) φυλακὴν κυρίου Θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ (δ) δικαιώματα καὶ
τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
Μωυσέως· ἵνα (ε) συνήσῃς ἃ ποιήσεις
κατὰ πάντα (ζ) ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι·
4 Ἵνα (η) στήσῃ κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν
(θ) ἐλάλησε, λέγων, Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ
υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν
μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ (ι) αὐτῶν,
λέγων, Οὐκ (κ) ἐξολοθρευθήσεταί
σοι ἀνὴρ ἐπάνωθεν (λ) θρόνου Ἰσραήλ.
5 Καί γε σὺ ἔγνως (μ) ὅσα ἐποίησέ μοι Ἰωὰβ
υἱὸς Σαρουίας, ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶν ἄρχουσι
τῶν δυνάμεων Ἰσραήλ, τῷ Ἀβεννὴρ
υἱῷ Νήρ, καὶ τῷ (ν) Ἀμεσαῒ υἱῷ Ἰεθέρ, καὶ
ἀπέκτεινεν αὐτούς, καὶ ἔταξε τὰ αἵματα
πολέμου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον
ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ
ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ (ξ) τῷ ἐν τῷ
6 ποδὶ αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν
σου, καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ
7 ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾅδου. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ
τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται
ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου·
ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν (ο) τῷ με ἀποδιδράσκειν
ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ
8 ἀδελφοῦ σου. Καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεῒ υἱὸς
Γηρὰ υἱὸς τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ (π) Βαουρίμ, καὶ αὐτὸς
(ρ) κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν
τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς·
καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς (σ) ἀπαντήν μου εἰς
τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν κυρίῳ, λέγων,
9 Εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ οὐ
μὴ ἀθῳώσῃς αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἶ σύ,
καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν
10 πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. Καὶ ἐκοιμήθη
Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
11 ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς
ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, (τ)
τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν
ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ (υ) τριάκοντα
12 τρία ἔτη. Καὶ (φ) Σαλωμὼν ἐκάθισεν ἐπὶ
θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (χ) αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη
13 ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν
Ἀδωνίας υἱὸς (ψ) Ἀγγὶθ πρὸς Βηρσαβεὲ
μητέρα Σαλωμών, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ.
ἡ δὲ εἶπεν, Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ
14 εἶπεν, (ω) Εἰρήνη. Λόγος μοι πρός σε.
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον. Καὶ εἶπεν αὐτῇ,
15 Σὺ οἶδας, ὅτι ἐμοὶ ἦν (α) βασιλεία, καὶ ἐπ'
ἐμὲ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
εἰς βασιλέα, καὶ ἐστράφη ἡ βασιλεία, καὶ
(β) ἐγένετο τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου
(γ) ἐγενήθη αὐτῷ.

Ego quidem vado in via univerſæ terræ. Et confortaberis, 2
& eris in virum: Et cuſtodies 3
cuſtodiam Domini Dei tui, ad
ambulandum in viis ejus, cuſtodiendo
mandata ejus, & (b) juſtificationes,
et judicia, quæ ſcripta ſunt in lege Moyſi: ut intelligas,
quæ facies ſecundū omnia
quæcunque mandavero tibi: ut 4
ſtabiliat Dominus verbum ſuū,
quod locutus (c) eſt, dicens; Si
cuſtodierint filii tui viam ſuam
ad ambulandum coram me in
veritate, in toto corde (d) ſuo,
dicens; Non exterminabitur tibi
vir deſuper throno Iſrael. Et etiā 5
tu nôſti, quæcunq; fecit mihi
Joab filius Saruiæ, quæcunque
fecit duobus principibus virtutū
Iſrael, Abenner filio Ner, & Ameſai
filio Jether: & interfecit
eos, & (e) poſuit ſanguines belli
in pace: & dedit ſanguinem innocentem
in zona ſua, quæ in
lumbo ſuo, & in calceamento
ſuo, quod in pede ſuo. Et facies 6
ſecundum ſapientiam tuam: &
non deduces canitiem ejus in
pace ad infernum. Et filiis Berzelli 7
Galaaditæ facies miſericordiam:
& erunt in comedentibus
menſam tuam: quoniam
ſic appropinquârunt mihi
in fugiendo me à facie Abeſſalom
fratris tui. Et ecce tecum 8
Semei filius Gera filius Jemini
è Baurim: & ipſe maledixit
me maledictionem acerbam die,
quâ ibam in caſtra. Et ipſe deſcendit
in occurſum meum in
Jordanem: & juravi ei in Domino,
dicens; Si interficiam te
in gladio. Et non juſtificabis 9
eum: quoniam vir ſapiens es tu,
& cognoſces, quæ facies ei: &
deduces canitiem ejus in ſanguine
ad infernum. Et dormivit 10
David cum patribus ſuis:
& ſepultus eſt in civitate David.
Et dies, quibus regnavit 11
David ſuper Iſrael, quadraginta
anni: in Chebron regnavit ſeptem
annos; & in Hieruſalem
triginta tres annos. Et Salomon 12
ſedit ſuper thronum David patris
ſui: & paratum fuit regnū
ejus valdè. Et intravit Adonias 13
filius Aggith ad Berſabee matrē
Salomon, & adoravit eam. At
illa dixit, Pax introitus tuꝰ? Et
dixit, Pax. Verbum mihi ad 14
te. Et dixit ei, Loquere. Et dixit
ad eam; Tu nôſti, quia mihi 15
erat regnum: & ſuper me poſuerat
omnis Iſrael faciem ſuam
in regem: & verſum fuit regnū:
& factum eſt fratri meo: quoniam
à Domino factum eſt ei.

MS. A. τὴν φυλακὴν (δ) δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ μαρτύρια
αὐτοῦ τὰ γεγραμμένα (ε) συνιῇς (ζ) ὅσα ἐντείλωμαί σοι· (η) στήσῃ (θ) ἐλάλησε περὶ
ἐμοῦ, λέγων, (ι) αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων, (κ) ἐξολεθρευθήσεταί (λ) τοῦ
θρόνου (μ) ὅσα μοι ἐποίησεν (ν) Ἀμεσσὰ (ξ) τῷ ἐν τῷ (ο) τῷ ἀποδιδράσκειν (π)
Βαθουρείμ, (ρ) κατηράσατό (σ) ἀπάντησίν (τ) τεσσαράκοντα (υ) ἐβασίλευσε τριάκοντα
καὶ τρία (φ) Σολομὼν (χ) αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δώδεκα, καὶ (ψ) Ἀγγὶθ (ω) Εἰρήνη.
Καὶ εἶπεν, Λόγος (α) ἡ βασιλεία, (β) ἐγενήθη (γ) ἐγένετο

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

אֲנָא אָזֵיל בְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא וְתִתְקֵיף וּתְהֵא לִגְבַר דָּחֵיל חֶטְאִין : וְתִטַּר יָת מַטְּרַת מֵימְרָא 2
דַּיְיָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי לְמִטַּר קְיָמוֹהִי פִּקּוּדוֹהִי וְדִינוֹהִי וְסָהֲדוּתֵיהּ 3
כְּמָא דִכְתִיב בְּאוֹרַיְתָא דְמשֶׁה בְּדִיל דְּתַצְלַח יָת כָּל דְּתַעְבֵּיד וְיָת כָּל אֲתַר דְּתִתְפְּנֵי לְתַמָּן :
בְּדִיל דִּי יְקִים יְיָ יָת פִּתְגָמוֹהִי דִּי מַלֵּל עֲלַי לְמֵימַר אִם יִטְּרוּן בְּנָךְ יָת אָרְחֵיהוֹן לִמְהָךְ קֳדָמַי 4
בִּקְשׁוֹט בְּכָל לִבְּהוֹן וּבְכָל נַפְשְׁהוֹן לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק לָךְ גְּבַר מֵעַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא
דְּיִשְׂרָאֵל : וְאַף אַתְּ יְדַעְתְּ יָת דַּעֲבַד לִי יוֹאָב בַּר צְרוּיָה דַּעֲבַד לִתְרֵין רַבָּנֵי חֵילְוָתָא דְיִשְׂרָאֵל 5
לְאַבְנֵר בַּר נֵר וְלַעֲמָשָׂא בַר יֶתֶר דְּקַטְלִנּוּן בְּעָרְמוּתֵיהּ וּדְמֵי דִּי יִתְחַשֵּׁיב לֵיהּ דְּמֵיהוֹן
עֲלוֹהִי כְּדַם תְּבִירֵי קְרָבָא וִיתֵיב לְהוֹן בִּכְמַנַת שְׁלָמָא וַאֲשַׁד דִּמְהוֹן בְּאִסְפְּנִיקֵי דִּי בְחַרְצֵיהּ
וְדָשׁ בְּטַלְרִיתָא דִּי בְרִגְלוֹהִי : וְתַעְבֵּיד כְּחוּכְמְתָךְ וְלָא תַחֵית סֵיבָתֵיהּ בִּשְׁלָמָא לִשְׁאוֹל : 6
וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי גִּלְעָדָאָה תַּעְבֵּיד טֵיבוּ וִיהוֹן בְּאָכְלֵי פָתוֹרָךְ אֲרֵי אִנּוּן סַפִּיקוּ צָרְכַי בְּמֶעְרְקִי 7
מִן קֳדָם אַבְשָׁלוֹם אֲחוּךְ : וְהָא עִמָּךְ שִׁמְעִי בַר גֵּרָא בַּר מִשְּׁבַט בִּנְיָמִין מֵעַלֶּמֶת וְהוּא לְוָטַנִי 8
לְוָטָן מְרִירָן בְּיוֹמָא דַאֲזָלִית לְמַחֲנַיִם וְהוּא נְחַת לְקָדָמוּתִי לְיַרְדְּנָא וְקַיֵּמִית לֵיהּ בְּמֵימְרָא
דַּיְיָ לְמֵימַר דְּלָא אֶקְטְלִנָּךְ בְּחַרְבָּא : וּכְעַן לָא תְזַכְּנֵיהּ אֲרֵי גְּבַר חַכִּים אַתְּ וְתִדַּע יָת דְּתַעְבֵּיד 9
לֵיהּ וְתַחֵית יָת סֵיבָתֵיהּ בִּקְטָלָא לִשְׁאוֹל : וּשְׁכִיב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּקַרְתָּא 10
דְּדָוִד : וְיוֹמַיָּא דִּי מְלַךְ דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּחֶבְרוֹן מְלַךְ שְׁבַע שְׁנִין וּבִירוּשְׁלֵם 11
מְלַךְ תְּלָתִין וּתְלָת שְׁנִין : וּשְׁלֹמֹה יְתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְּדָוִד אֲבוּהִי וְאִתְקֵינַת 12
מַלְכוּתֵיהּ לַחֲדָא : וַאֲתָא אֲדוֹנִיָּה בַר חַגִּית לְוַת בַּת שֶׁבַע אִמֵּיהּ דִּשְׁלֹמֹה וַאֲמַרַת שְׁלָם מֵיתָךְ 13
וַאֲמַר שְׁלָם : וַאֲמַר פִּתְגָם אִית לִי לְמַלָּלָא עִמָּךְ וַאֲמַרַת מַלֵּיל : וַאֲמַר אַתְּ יְדַעַתְּ אֲרֵי דִּילִי 14
הֲוָת מַלְכוּתָא וְעָלַי שַׁוִּיאוּ כָל יִשְׂרָאֵל אַפֵּיהוֹן לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא וְאִסְתְּחַרַת מַלְכוּתָא וַהֲוָת 15
לְאָחִי אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ הֲוָת לֵיהּ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ego vado in viam univerſæ terræ: roboreris et ſis in virum timentē peccata. 2
Et cuſtodias cuſtodiā dicti Dñi Dei tui, ut ambules in viis quæ rectæ 3
ſunt ante eum, ut cuſtodias pacta ejus et præcepta ejus, et judicia ejus,
et teſtimonia ejus, ſicut ſcriptū eſt in Lege Moſeh, ut proſpera reddas omnia
quæ feceris, et omnem locū ad quem reſpexeris. Et ut firmet Dñs verbū 4
ſuum ꝙ locutus eſt ſuꝑ me, dicendo: Si cuſtodierint filii tui viā ſuā, ambulando
ante me in veritate, et in omni corde ſuo, & in omni anima ſua, dicendo,
Non abſcindetur tibi vir de ſolio regni Iſrael. Etiā tu nôſti quæ fecit 5
mihi Joab filiꝰ Szarujah, quæ fecit duobꝰ magiſtris exercitꝰ Iſrael, Abner
filio Ner, et Ghamaſſa filio Jether, quos occîdit in dolo ſuo et ſanguine;
qui exiſtimavit ſanguinē illorū ſuꝑ ſe ſicut ſanguinē percuſſorum belli:
& reſpondit illis inſidiis pacem, & effudit ſanguinem illorum in cingulo
quod erat in lumbis ſuis, & conculcavit talaribꝰ quæ erāt in pedibꝰ ſuis.
Et facies ſecundùm ſapientiam tuam, & non deſcendere facies ſenectutem 6
illius in pace in ſepulchrum. Et filiis Barzelai Gilghadæi facies benignitatem, 7
& erunt inter convivas menſæ tuæ: quia illi ſuffecerunt neceſſitates
meas dum fugerem à facie Abſalom fratris tui. Et ecce tecum eſt Simghi 8
filius Gera filius tribus Binjamin ex Ghalemeth, & ille maledixit mihi maledictionibꝰ
amaris die quo ibam in Mahhanaim: & ipſe deſcendit in occurſum
meum ad Jardena, & juravi illi in dicto Dñi dicendo, Quia non
occidam te gladio. Et nunc non juſtificabis illum; nam vir ſapiens es: 9
& cognoſces id quod facies illi, & deduces ſenectutem ejus occiſione in ſepulchrum.
Et dormivit David cum patribus ſuis, & ſepultꝰ eſt in urbe David. 10
Et dies quibus regnavit David ſuper Iſrael, fuerunt quadraginta anni: 11
in Hhebron regnavit ſeptem annis, & in Jeruſalem regnavit triginta &
tribus annis. Et Selomoh ſedit ſuper ſolium regni David patris ſui, & 12
confirmatum eſt regnum ejus valdè. Et venit Adoniah filius Hhagith ad 13
Bathſebagh matrem ipſius Selomoh: & dixit [*illa*,] Eſtne pacificus adventus
tuus? & dixit, Pacificus. Et dixit, Verbum eſt mihi ad loquendum 14
tecum: & dixit, Loquere. Et dixit: Tu nôſti quòd meum erat regnum, 15
& ſuper me poſuerant omnis Iſrael faciem ſuam, ut eſſem rex: ſed converſum
eſt regnum, & fuit fratri meo, quia à Domino datum eſt illi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܬܚܝܠ. ܘܗܘܝ ܓܒܪܐ. *ܘܛܪ ܡܛܪܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. 2
ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ. ܘܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ. ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܣܗܕܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ 3
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ. ܕܬܨܠܚ ܒܟܠ ܕܬܥܒܕ. ܘܒܟܠ ܐܬܪ ܕܬܬܦܢܐ. ܬܬܟܫܪ. * ܕܢܩܝܡ
ܡܪܝܐ ܠܡܠܘܗܝ ܕܐܡܪ ܥܠܝ. ܕܐܢ ܢܛܪܘܢ ܒܢܝܟ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ 4
ܒܩܘܫܬܐ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܡܢ ܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܐܡܪ. ܠܐ ܢܬܓܙܪ ܠܟ ܓܒܪܐ
ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܤܝܐ ܕܐܝܤܪܝܠ. *ܘܐܦ ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܠܝ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. 5
ܘܡܕܡ ܕܥܒܕ ܠܬܪܝܢ ܪܫܝ ܚܝܠܘܬܗ ܕܐܝܤܪܝܠ. ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. ܘܠܥܡܫܐ ܒܪ ܝܬܪ.
ܕܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܚܫܒ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܕܒܩܪܒܐ. ܘܐܫܕ ܕܡܗܘܢ ܒܤܝܦܐ ܕܚܨܘܗܝ. ܘܕܫ ܒܡܤܢܘܗܝ
ܕܪܓܠܘܗܝ. *ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܚܟܡܬܟ. ܘܠܐ ܬܫܒܘܩ ܣܝܒܘܬܗ ܕܬܚܘܬ ܒܫܠܡܐ ܠܫܝܘܠ. *ܘܠܒܢܝ 6
ܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ. ܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܡܢ ܐܟܠܝ ܦܬܘܪܟ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ 7
ܫܡܫܘܢܝ ܠܟܠܡܕܡ. ܟܕ ܥܪܩܬ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ ܐܚܘܟ. * ܘܗܐ ܐܝܬ ܥܡܟ ܠܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ 8
ܒܪ ܝܡܝܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܚܘܪܝܡ. ܘܗܘ ܠܛܢܝ ܠܘܛܬܐ ܡܪܝܪܬܐ. ܒܝܘܡܐ
ܕܐܙܠ ܗܘܝܬ ܠܡܚܢܝܡ. ܘܗܘ ܢܚܬ ܠܐܘܪܥܝ. ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܝܡܝܬ ܠܗ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܐܡܪܬ
ܠܗ. ܕܠܐ ܐܩܛܠܟ ܒܤܝܦܐ. *ܘܗܫܐ. ܠܐ ܬܙܕܩܝܘܗܝ ܠܓܒܪܐ. ܐܝܟ ܚܟܝܡܐ. ܘܕܥ ܡܕܡ ܕܬܥܒܕ 9
ܠܗ. ܘܐܦܢܐ ܣܟܠܘܬܗ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܐܚܬ ܣܝܒܘܬܗ ܒܕܡܐ ܠܫܝܘܠ. *ܘܫܟܒ ܕܘܝܕ 10
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. *ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܤܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ 11
ܫܢܝܢ. ܒܚܒܪܘܢ. ܐܡܠܟ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܡܠܟ ܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ.
*ܘܝܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܪܤܝܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܗ ܛܒ. *ܘܐܬܐ ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ 12
ܚܓܝܬ ܠܘܬ ܒܬܫܒܥ ܐܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ ܫܠܡܐ ܗܘ ܡܐܬܝܟ. ܘܐܡܪ ܫܠܡܐ. *ܘܐܡܪ 13 14
ܠܗ. ܡܠܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܐܡܪ. *ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬܝ ܝܕܥܐ ܐܢܬܝ. ܕܠܝ 15
ܗܘܬ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܠܝ ܣܡܘ ܦܪܨܘܦܗܘܢ ܟܠܗ ܐܝܤܪܝܠ. ܕܐܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ.
ܘܐܬܦܢܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢܝ. ܘܗܘܬ ܠܐܚܝ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܠܗ.

Ego aggreſſurus ſum viam totius terræ; forti 2
ſis ac virili animo, Et obſerva obſervationes 3
Domini Dei tui, & ambula in viis ejus, & cu-
ſtodi ſtatuta & præcepta ipſius, & judicia ac
teſtimonia ejus, quemadmodũ ſcriptum eſt in
lege Moſis, ut proſper ſis in omnibus quæ geſ-
ſeris, & quocunque perrexeris ſis beatus: Ut 4
ratos habeat Dominꝰ ſermones ſuos quos de
me dixit; Si cuſtodierint filii tui vias ſuas, co-
ram me integrè ambulando, ex toto corde ſuo
totâque anima ſuâ; non deficiet inquit, tibi
vir ſedens ſuper ſolium Iſraelis. Cæterùm tu 5
nôſti quid fecerit mihi Joab filiꝰ Suriæ, quíd-
ve fecerit duobus principibꝰ militiæ Iſraelis,
Abnero filio Ner, & Amaſæ Jatharis filio,
quos interfecit reputans eos quaſi eſſent in
prælio, & ſanguinẽ eorum gladio ſuis lumbis
appenſo fuſum calcavit calceis pedũ ſuorum.
Fac illi pro ſapientia tua, & ne patiaris de- 6
ſcendere ſenectutem ejus pacificè in inferos.
Erga filios autem Barzali Gelaaditis, benefici- 7
um exerce, ſintque de comedentibus menſam
tuam; quoniã ipſi adminiſtrârunt mihi omnia,
quando fugi à conſpectu Abiſalomis fratris
tui. Ecce præterea tecum habes Semei filium 8
Geræ, de Benjamin, ex Beth-horim: is acerbis
proſecutꝰ eſt me conviciis, quâ die proficiſce-
bar in Mahanim: at cùm deſcendiſſet in oc-
curſum meum ad Jordanem, juravi ei per Do-
minum Deum, & dixi illi; Ego non occîdã te
gladio. Verùm ne inſontem patiaris hominẽ: 9
tu ſapiens es, ſcito quid ſis illi facturus; ſtulti-
tias ejus in ipſius caput refunde, & demitte
ſenectutẽ ejus cum ſanguine in foveam. Poſt- 10
ea occubuit David cum patribus ſuis, & ſe-
pultus eſt in civitate Davidis. Porrò dies qui- 11
bus regnavit David ſuper Iſraelem, fuerunt
anni quadraginta: Hebrone regnavit ſeptem
annos, Jeroſolimis autem regnavit triginta
tres annos. Sedit ergò Salomon ſuper ſoliũ 12
Davidis patris ſui, & confirmatum eſt regnũ
ipſius valdè. Venit autem Adonia filius He- 13
giath ad Bath-ſebaa matrem Salomonis: ad
quem dixit illa; Pacificúſne eſt adventus tu-
us? Reſpondit ille, Pacificus. Tum dixit ad 14
eam; Verbum habeo tibi dicendum; Ait il-
li, Dic. Qui dixit ad eam, Tu nôſti quòd 15
mihi debebatur regnum, & ſuper me poſue-
rant omnes Iſraelitæ vultus ſuos, ut eſſem rex
eorum: ſed tranſlatum eſt à me regnum, ob-
venítque fratri meo, quoniam à Domino de-
volutum eſt ad eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* انا منصرف في طريق اهل الارض كلهم * فتقوي وكن رجلا * واحفظ شرايع الله ربك * واسلك في 2 3
طريقه * واحفظ عهوده ووصاياه واحكامه وشهاداته * كما هو مكتوب في سفر موسي النبي * لتفلح في
كل ما تعمل * وتنجح حيث ما توجهت * لان الرب مثبت قوله الذي قال لي * انه ان حفظ بنوك 4
طرقي * وسلكوا امامي بالقسط والحق من كل قلوبهم وانفسهم * لا يعدم رجل منهم يجلس علي
منبر بني اسرايل * وقد عرفت ما صنع بي يواب بن صوريا * وما صنع بعظماء اجناد بني اسرايل * 5
ابنار بن نار * وعمسا بن يانار * انه قتلهما وحسب قتلهما كمثل من يقتل في الحرب * وسفك دماهم
بسيفه وداسه بخفه * فاصنع به كحكمتك * ولا تدعه ينزل الي القبر بسلام * واما بنو زلاي 6 7
الجلعداني فاصنع بهم معروفا * وصيرهم من ندماك * لانهم خدموني واقاموا لي بجميع الاشيا
حين هربت من ابيسالوم اخيك * ومعك شمعي بن جاري * من قبيلة بنيامين * من بيت حوريم * 8
هو الذي شتمني واقذفني بالقبيح وباشر ما يكون من القذف * ولما انطلقت الي محنيم فهو نزل
الي * واستقبلني حيث جزت نهر الاردن * وحلفت له بالله اني لا اقتلك بسيفي في ذلك اليوم * فلا 9
تعفوا عنه * فانك رجل حكيم * وانظر كيف تصنع به * ورد كيده في نحره * وانزل كيده الي
القبر ملونا بدمه * وقضي داود * وصار الي ابايه * ودفن في قريته * وكان عدد السنين الذي 10 11
ملك فيها علي بني اسرايل اربعين سنة * ملك منها بحبران سبعة سنين * وفي اورسليم ثلاثة وثلاثين
سنة * وجلس سليمن في موضع ابيه * وثبت ملكه * واستقامت الاشياء * فجاء ادونيا بن حجيث 12 13
الي بتسبع ام سليمن * فقالت له * السلام جيت * قال نعم السلام * فقال لها * احب ان اقول لك شيا * 14
قالت * قل * قال لها * قد تعلمين ان الملك كان لي * والي مد جميع بني اسرايل اعينهم لاصير 15
ملكا * فخلع الملك مني وصار الي اخي * وذلك لان الرب احب ذلك *

Ego abiturus ſum per viã omnium terri- 2
colarũ: quapropter fortis eſto atq; virilis,
Serva leges Dei Domini tui, ambula in via 3
ejꝰ, & obſerva fœdera ejus, præcepta, &
judicia, atq; teſtimonia ipſiꝰ, quemadmodũ
ſcriptum eſt in libro Moſis prophetæ, ut
proſper ſis in omnibus quæ feceris, et quo-
cunq; te verteris, fœliciter habeas. Nam 4
Dominus confirmabit ſermonẽ ſuũ quem
dixit mihi, quòd ſi ſervaverint filii tui vi-
as meas, & ambulaverint corã me in æ-
quitate et veritate, totis cordibus animiſ-
que ſuis, non deerit aliquis ex eis qui ſede-
at ſuper ſolium filiorũ Iſraelis. Ad hæc 5
jam nôſti quid fecerit mihi Joab filius
Suriæ, & quid fecerit principibus exerci-
tuũ filiorũ Iſrael, Abnero filio Ner, & A-
maſæ Jatharis filio: is enim occidit utrun-
que, & reputavit necem eorũ velut ejus
qui trucidatur in bello, ſanguinem eorum
gladio ſuo effudit, ocreiſq; ſuis calcavit.
Age cum eo ſecundùm prudentiã tuam, 6
& ne permittas eum deſcendere in ſepul-
chrum cum pace. At verò in filios Zellai 7
Galaaditis utere benevolentiâ, & fac eos
è conviviis tuis; quoniã ipſi obſecuti ſunt
mihi, & ſuppeditârunt mihi omnia cùm
fugi Abiſalomem fratrem tuum. Deinde 8
tecum eſt Semei filius Gera, de familia
Benjamin, ex Beth-horim; is eſt qui convi-
tiatus eſt mihi, & turpioribus atq; atro-
cioribus quàm dici poſſit injuriis me im-
petivit: & licèt cùm profectus eſſem ad
Mahanim, ipſe ad me deſcendiſſet, mihiq;
flumen Jordanẽ trajicienti obvius fuiſſet,
eique per Deum jurâſſem dicens, Non oc-
cîdam te gladio eâ die; Attamen ne par- 9
cas ei. Et quandoquidem vir prudens es,
vide quomodo agendũ tibi ſit cũ eo, ut re-
torqueas malignitatẽ ejꝰ in jugulũ ipſiꝰ,
et malitiam ejus proprio ſanguine colora-
tam in ſepulchrum detrudas. Deinde mor- 10
tuus eſt David, abiitq; ad patres ſuos, &
ſepultus eſt in civitate ſua. Numerus au- 11
tem annorũ quibus regnavit ſuper filios
Iſrael, fuit annorũ quadraginta, è quibus
regnavit in Hebron ſeptẽ annis, & in Je-
ruſalẽ triginta tribus annis. Cùm itaq; ſe- 12
diſſet Salomon loco patris ſui, confirmatũ
eſſet regnũ ejus, & res rectè ſe haberent;
Venit Adonia filius Haggith ad Bathſe- 13
baa matrẽ Salomonis: quæ dixit ad eum,
Pax tibi, Veniſti? Reſpondit, pax tibi. Tum 14
dixit ad eã, Vellẽ aliquid tibi dicere. Ait
illa, Dic. Dixit ad eã, Jã nôſti quòd re- 15
gnũ ad me pertinebat, & in me converte-
rant omnes Iſraelitæ oculos ſuos ut rex
eſſẽ, attamẽ ablatũ eſt à me regnũ, et de-
volutũ ad fratrẽ meum: atq; id quidem,
quia Dominus hoc voluit.

מלכים א׃ ב

facias avertere ne , te à *poſtulans* ego unam petitionem nunc Et
16 וְעַתָּה שְׁאֵלָה אַחַת אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתָּךְ אַל־תָּשִׁבִי אֶת־
Selomoh obſecro Dic : dixit Et .Loquere :eũ ad dixit Et *meas facies*
17 פָּנָי וַתֹּאמֶר אֵלָיו דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר אִמְרִי־נָא לִשְׁלֹמֹה
Abiſagh mihi det & ; *tuas facies* faciet avertere non nam : regi
הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא־יָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ וְיִתֶּן־לִי אֶת־אֲבִישַׁג
te *ſuper* loquar ego ,Bene : ſebah-Bath Dixitque .uxorem in Sunamiten
18 הַשּׁוּנַמִּית לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר בַּת־שֶׁבַע טוֹב אָנֹכִי אֲדַבֵּר עָלֶיךָ
ei *loquendũ ad* , Selomoh regem ad ſebah-Bath venit Et .regem ad
19 אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְדַבֶּר־לוֹ
, ei ſe incurvavit & ,ej⁹ occurſum in rex ſurrexit Et .Adonijahu *ſuper*
עַל־אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרָאתָהּ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ
.ej⁹ dexterã ad ſedit & :regis matri ſoliũ poſuit &,ſuũ ſoliũ ſuper ſedit &
וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ׃
ne , te à *petens* ego parvam unam Petitionem : ait Et
20 וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי שֹׁאֶלֶת מֵאִתָּךְ אַל־
non quia :mea mater Pete : rex ei dixit Et.*meas facies* facias avertere
תָּשֶׁב אֶת־פָּנָי וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי אִמִּי כִּי לֹא־
Sunamitis Abiſagh Detur : ait Et *tuas facies* faciã avertere
21 אָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר יֻתַּן אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית
dixit &,Selomoh rex reſpondit Et .uxorem in tuo fratri Adonijahu
22 לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר
? Adonijahu *ipſi* Sunamiten Abiſagh *poſtulans* tu quare Et : ſuæ matri
לְאִמּוֹ וְלָמָה אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית לַאֲדֹנִיָּהוּ
,ei & ; me *præ magnus* meus frater ipſe quia ; regnum *ei* pete &
וְשַׁאֲלִי־לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי וְלוֹ
Selomoh rex juravit Et .Serujah *filio* Joab & ,*ſacerdoti* Ebjathar &
23 וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
quia , addat ſic & , Deus mihi faciat Sic : dicendo , *Domino in*
בַּיהוָֹה לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי
vivit nunc Et .hoc verbum Adonijahu eſt locutus ſuã animã *in*
24 בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲדֹנִיָּהוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה חַי־
David thronum ſuper me ſedere fecit & ,me firmavit qui , DOMINUS
יְהוָֹה אֲשֶׁר הֱכִינַנִי וַיּוֹשִׁיבַנִי עַל־כִּסֵּא דָּוִד
hodie quia ; eſt locutus ſicut ,domum mihi fecit qui & ,mei patris
אָבִי וַאֲשֶׁר עָשָׂה־לִי בַּיִת כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר כִּי הַיּוֹם
filii Benajahu *manu in* Selomoh rex miſit Et .Adonijahu morietur
25 יוּמַת אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן־
dixit ſacerdotẽ Ebjathar ad Et .eſt mortuus &,eũ in irruit & ; Jehojadah
26 יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת׃ וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר
die in & *: tu mortis* vir quia,tuos agros *ſuper* vade Hanathoth : rex
הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹת לֵךְ עַל־שָׂדֶיךָ כִּי אִישׁ מָוֶת אַתָּה וּבַיּוֹם
David facies ad Domini Adonai arcam portâſti quia,te interficiã non hac
הַזֶּה לֹא אֲמִיתֶךָ כִּי־נָשָׂאתָ אֶת־אֲרוֹן אֲדֹנָי יֱהוִֹה לִפְנֵי דָּוִד
.meus pater fuit afflictus quibus omnib⁹ in fuiſti afflictus quia & ,*mei patris*
אָבִי וְכִי הִתְעַנִּיתָ בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְעַנָּה אָבִי׃
implendum ad , Domino *ſacerdotem eſſe ab* ,Ebjathar Selomoh ejecit Et
27 וַיְגָרֶשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־אֶבְיָתָר מִהְיוֹת כֹּהֵן לַיהוָֹה לְמַלֵּא
.Siloh in Heli domum ſuper fuerat locut⁹ quod,DOMINI verbum
אֶת־דְּבַר יְהוָֹה אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל־בֵּית עֵלִי בְּשִׁלֹה׃
poſt declinaverat Joab quia , Joab ad uſque venit *auditio* Et
28 וְהַשְּׁמֻעָה בָּאָה עַד־יוֹאָב כִּי יוֹאָב נָטָה אַחֲרֵי
ad Joab fugit Et .declinaverat non Abſalom poſt & , Adonijah
אֲדֹנִיָּה וְאַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לֹא נָטָה וַיָּנָס יוֹאָב אֶל־
eſt nunciatũ Et .altaris cornua *in* apprehendit &,DOMINI *tentorium*
29 אֹהֶל יְהוָֹה וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד
apud ecce &,DOMINI *tentorium* ad Joab fugiſſet quòd ,Selomoh regi
לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב אֶל־אֹהֶל יְהוָֹה וְהִנֵּה אֵצֶל
Vade :dicendo ,Jehojadah filiũ Benajahu Selomoh Miſitque .altare
הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ
.eũ *in incurre*
פְּגַע־בּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

16 Nunc ergò petitionem unam
precor à te; ne confundas faciẽ
meam. Quæ dixit ad eum; Loquere.
17 Et ille ait; Precor ut dicas
Salomoni regi (neque enim
negare tibi quidquã poteſt) ut
det mihi Abiſag Sunamitidem
18 uxorem. Et ait Bethſabee, Benè:
19 ego loquar pro te regi. Venit
ergò Bethſabee ad regẽ Salomonem,
ut loqueretur ei pro
Adonia : & ſurrexit rex in occurſum
ejus, adoravítque eam,
& ſedit ſuper thronum ſuum :
poſitúſq; eſt thronus matri regis,
quæ ſedit ad dexterã ejus.
20 Dixítque ei ; Petitionem unam
parvulam ego deprecor à te, ne
confundas faciem meam. Et
dixit ei rex, Pete, mater mea :
neque enim fas eſt ut avertam
21 faciem tuam. Quæ ait, Detur
Abiſag Sunamitis Adoniæ fratri
22 tuo uxor. Reſpondítque
rex Salomon, & dixit matri
ſuæ; Quarè poſtulas Abiſag Sunamitidem
Adoniæ? poſtula ei
& regnum: ipſe eſt enim frater
meus major me, & habet Abiathar
ſacerdotem, & Joab filiũ
23 Saruiæ. Juravit itaque rex Salomon
per Dominum, dicens;
Hæc faciat mihi Deus, & hæc
addat, quia contra animam ſuã
locut⁹ eſt Adonias verbũ hoc.
24 Et nunc vivit Dominus, qui firmavit
me, & collocavit me ſuper
ſolium David patris mei,
& qui fecit mihi domum, ſicut
locutus eſt, quia hodiè occi-
25 detur Adonias. Miſitque rex
Salomon per manum Banaiæ
filii Joiadæ, qui interfecit eum,
26 et mortuus eſt. Abiathar quoque
ſacerdoti dixit rex; Vade in
Anathoth ad agrum tuum, equidem
vir mortis es : ſed hodiè
te non interficiam, quia
portâſti arcam Dñi Dei coram
David patre meo, & ſuſtinuiſti
laborem in omnibus, in quib⁹
27 laboravit pater meus. Ejecit
ergò Salomon Abiathar, ut non
eſſet ſacerdos Domini, ut impleretur
ſermo Domini, quem
locutus eſt ſuper domum Heli
28 in Silo. Venit autem nunti⁹ ad
Joab, ꝙ Joab declinâſſet poſt
Adoniam, & poſt Salomonem
non declinâſſet: fûgit ergò Joab
in tabernaculũ Dñi, & appre-
29 hendit cornu altaris. Nuntiatúmque
eſt regi Salomoni, ꝙ
fugiſſet Joab in tabernaculum
Domini, & eſſet juxta altare :
miſítque Salomon Banajam filium
Joiadæ, dicens; Vade, interfice
eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ,
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ
17 Βηρσαβεέ, Λάλει. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰπὸν
δὴ πρὸς Σαλωμὼν τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσει μοι
18 τὴν Ἀβισὰγ τὴν (δ)Σωμανῖτιν εἰς γυναῖκα. Καὶ
εἶπεν Βηρσαβεέ, Καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ
19 τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν
βασιλέα Σαλωμὼν λαλῆσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου.
καὶ ἐξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς (ε) ἀπαντὴν
αὐτῇ, καὶ κατεφίλησεν αὐτήν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ
τοῦ (ζ) θρόνου· καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ
20 βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι
παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν
(η)μου. καὶ (θ)εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς, Αἴτησαι
21 μῆτερ ἐμή, (ι)καὶ οὐκ ἀποστρέψω σε. Καὶ εἶπε,
Δοθήτω δὴ Ἀβισὰγ ἡ (κ)Σωμανῖτις τῷ Ἀδωνίᾳ
22 τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα. Καὶ ἀπεκρίθη
ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ εἶπε τῇ μητρὶ
αὐτοῦ, Καὶ (λ) ἵνα τί σὺ ᾔτησαι τὴν (μ) Ἀβισὰγ
τῷ Ἀδωνίᾳ; καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν,
ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ,
καὶ αὐτῷ Ἀβιάθαρ ὁ ἱερεύς, καὶ αὐτῷ Ἰωὰβ
(ν)υἱὸς Σαρουίας (ξ) ἀρχιστράτηγος ἑταῖρος.
23 Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κατὰ τοῦ
κυρίου, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ
τάδε προσθείη, ὅτι κατὰ (ο) τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν
24 Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ νῦν
ζῇ κύριος ὃς ἡτοίμασέ με καὶ ἔθετό με ἐπὶ
τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ
μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησε κύριος, ὅτι σήμερον
25 θανατωθήσεται Ἀδωνίας. Καὶ ἐξαπέστειλεν
ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν χειρὶ Βαναίου
υἱοῦ (π) Ἰωδαέ, καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν
26 Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ τῷ Ἀβιάθαρ
τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς, (ρ) Ἀπότρεχε
σὺ εἰς Ἀναθὼθ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ
θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ οὐ θανατώσω
σε, ὅτι ἦρας τὴν (σ) κιβωτὸν τῆς διαθήκης
κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης
27 ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου. Καὶ
ἐξέβαλε Σαλωμὼν τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα
τοῦ κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ
28 ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἡλὶ ἐν Σηλώμ. Καὶ ἡ
ἀκοὴ ἦλθεν ἕως (τ) Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουίας, ὅτι
Ἰωὰβ ἦν κεκλικὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω
(υ)Σαλωμὼν οὐκ ἔκλινε. καὶ ἔφυγεν Ἰωὰβ εἰς
τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου, καὶ κατέσχε τῶν κεράτων τοῦ
29 θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες,
Ὅτι (φ)πέφευγεν Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν
τοῦ κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
καὶ ἀπέστειλε (χ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς
πρὸς Ἰωάβ, λέγων, Τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφευγας
εἰς τὸ θυσιαστήριον; καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Ὅτι
ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς
(ψ)κύριον. καὶ ἀπέστειλε (ω) Σαλωμὼν τὸν Βαναίου
υἱὸν Ἰωδαέ, λέγων, Πορεύου καὶ ἄνελε αὐτόν, καὶ θάψον αὐτόν.

MS. A. (δ)Σουμανῖτιν γυναῖκα. (ε)ἀπάντησιν (ζ)θρόνου αὐτοῦ. καὶ (η)σου. (θ) εἶπεν ὁ (ι)ὅτι οὐκ (κ)Σουμανῖτις (λ)ἵνα σὺ (μ) Ἀβισὰγ Σουμανῖτιν τῷ (ν)ὁ υἱὸς (ξ)ὁ ἀρχιστράτηγος (ο)τῆς* εὐχῆς (π)Ἰωιαδαέ, (ρ)Εἰς Ἀναθὼθ ἀπότρεχε σὺ εἰς ἀγρόν σου, (σ)κιβωτὸν διαθήκης (τ)Ἰωάβ, ὅτι (υ)Ἀβεσσαλὼμ οὐκ (φ)ἔφυγεν (χ)Σαλωμὼν πρὸς (ψ)τὸν κύριον. (ω)Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδαέ,

Et nunc petitionẽ unã ego peto à 16
te, nè avertas faciem tuam. Et
dixit ei Berſabee; Loquere: Et dixit 17
ad eam, Dic nunc ad Salomon
regem ; quia non avertet faciem
tuam à te, & dabit mihi Abiſag
Somanitem in uxorem. Et dixit 18
Berſabee, Rectè. Ego loquar
pro te regi. Et intravit Berſabee 19
ad regem Salomon ad loquendũ
ei pro Adonia. Et exurrexit rex
in obviam ei, & oſculatus eſt eã:
& ſedit ſuper thronũ: & poſitus
eſt thronus matri regis, & ſedit à
dextris ejus. Et dixit ei, Petitionẽ 20
unam parvam ego peto à te, nè avertas
faciem meam. Et dixit ei
rex ; Pete mater mea, & non avertam
te. Et dixit ; Detur, quæſo, 21
Abiſag Somanites Adoniæ fratri
tuo in uxorem. Et reſpondit 22
rex Salomon, & dixit matri ſuæ,
Et ut quid tu petiiſti Abiſag Adoniæ?
Et pete ei regnum, quoniam
hic frater meus magnus ſuper
me : & ei Abiathar ſacerdos, &
ei Joab filius Sarviæ princeps militiæ
amicus. Et juravit rex Salomon 23
per Dominum, dicens; Hæc
verò faciat mihi Deus, & hæc
adjiciat : quoniam contra animã
ſuam locutus eſt Adonias verbũ
hoc. Et nunc vivit Dominus, qui 24
paravit me, & poſuit me ſuper
thronum David patris mei, & ipſe
fecit mihi domum, ſicut locutus
eſt Dominus ; quia hodiè occidetur
Adonias. Et miſit rex Salomon 25
in manu Banææ filii Jodae,
& ſuſtulit illum: & mortuus eſt
Adonias in die illa. Et Abiathar 26
ſacerdoti dixit rex; Recurre tu in
Anathoth in agrũ tuum: quoniã
vir mortis es tu in die hac: & nõ
interficiam te ; quia portâſti arcam
teſtamenti Domini coram
patre meo: & quia afflictus fuiſti
in omnibus, in quibus afflictus eſt
pater meus. Et ejecit Salomon 27
Abiathar, nè eſſet ſacerdos Domini,
ad implendum verbum Domini,
quod locutus eſt ſuper domum
Heli in Selom. Et rumor venit uſ- 28
que ad Joab filiũ Sarviæ: quoniã
Joab fuerat inclinans poſt Adoniam:
& (f)poſt Salomon non inclinaverat.
Et fugit Joab in tabernaculum
Domini, & tenuit
cornua altaris. Et nuntiatum eſt 29
Salomon, dicentes: quia fugit Joab
in tabernaculum Domini, &
ecce tenet cornua altaris. Et miſit
Salomon rex ad Joab, dicens ;
Quid factum eſt tibi, quia fugiſti
ad altare? Et dixit Joab; Quoniam
timui à facie tua, & fugi
ad Dominum. Et miſit Salomon
ipſũ (g)Banæu filiũ Jodae, dicẽs;
Vade, & tolle eũ, & ſepeli eum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וכען שאלא חדא אנא שאיל מנך לא תתיבין ית אפי ואמרת ליה מלל ׃ ואמר אמרי כען
17 לשלמה מלכא ארי לא יתיב ית אפיך ויהב לי ית אבישג דמן שונם לאתו ׃ ואמרת בת
18 שבע טב אנא אמליל עלך קדם מלכא ׃ ואתת בת שבע לקדם מלכא שלמה למללא
19 עמיה על אדניה וקם מלכא לקדמותה וסגיד לה ויתיב על כורסיה ושוי כורסא לאמא
20 דמלכא ויתיבת לימיניה ׃ ואמרת שאלה חדא זעירא אנא שאלא מנך לא תתיב ית
21 אפי ואמר לה מלכא שאילי אמי ארי לא אתיב ית אפיך ׃ ואמרת תתיהב ית אבישג
22 דמן שונם לאדניה אחוך לאתו ׃ ואתיב מלכא שלמה ואמר לאמיה ולמא את שאלא
ית אבישג דמן שונם לאדניה ושאלי ליה ית מלכותא ארי הוא אחי קשיש מני הלא
23 בעצה הוו הוא ואביתר כהנא ויואב בר צרויה ׃ וקים מלכא שלמה במימרא דיי למימר
כדין יעביד לי אלהים וכדין יוסיף ארי בנפשיה מליל אדניהו ית פתגמא הדין ׃
24 וכען קים הוא יי דאתקנני ואותבני על כורסי מלכותא דדוד אבא ודקים לי מלכו כמא
25 דמליל ארי יומא דין יתקטיל אדניהו ׃ ושלח מלכא שלמה ביד בניה בר יהוידע ושליט
26 ביה וקטליה ׃ ולאביתר כהנא אמר מלכא לענתות איזיל לך לקרתך ארי גבר חיב קטול
את וביומא הדין לא אקטלנך ארי נטלת ית ארונא דיי אלהים קדם דוד אבא וארי
27 אתעניתא בכל די אתעני אבא ׃ ותריך שלמה ית אביתר מלמהוי כהין משמש קדם יי
28 לקימא ית פתגמא דיי די מלל על בית עלי בשילה ׃ ובסורתא מטת עד יואב ארי יואב
אתפני בתר אדניה ובתר אבשלום לא אתפני ואפיך יואב למשכנא דיי ואתקיף בקרנת
29 מדבחא ׃ ואתחוא למלכא שלמה ארי אפך יואב למשכנא דיי והא בסטר מדבחא ושלח
שלמה ית בניה בר יהוידע למימר איזיל שלוט ביה ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunc petitionem unã ego peto à te, & non reverti facias faciẽ meam : 16
& dixit ei, Loquere. Et dixit : Dic quæſo Selomoh regi (quia non re- 17
verti faciet faciem tuam) ut det mihi Abiſag, quæ eſt ex Sunem, in uxorẽ.
Et dixit Bathſebagh ; Bene : ego loquar pro te ante regem. Et venit 18
Bathſebagh ante regem Selomoh, ut loqueretur cum illo pro Adoniah : 19
& ſurrexit rex in occurſum ejus, & adoravit eam ; & ſedit ſuper ſolium
ſuum : & poſuit ſolium matri regis, & ſedit ad dexteram illius. Et dixit : 20
Petitionẽ unam parvam ego peto à te, ne reverti facias faciem meam : &
dixit ei rex : Pete mater mea, quia non reverti faciam faciẽ tuã. Et dixit : 21
Detur Abiſag, quæ eſt ex Sunem, Adoniah fratri tuo in uxorem. Et re- 22
ſpondit rex Selomoh, & dixit matri ſuæ : Et ut quid petis Abiſag, quæ eſt
ex Sunem, Adoniah ? pete illi regnum, quia ille eſt frater meus *ſenior* me :
nonne in conſilio fuerunt ille, & Abiathar ſacerdos, & Joab filius Szaru-
jah ? Et juravit rex Selomoh in dicto Domini, dicendo : Sic faciat mihi 23
Dominus & ſic addat, quòd contra animã ſuã locutus eſt Adoniah verbũ
iſtud. Et nunc permanet ipſe Dominus qui confirmavit me, & ſedere fecit 24
me ſuper ſolium regni David patris mei. & qui firmavit mihi regnũ ſicut
locutus fuerat : quòd hodie occidetur Adoniah. Et miſit rex Selomoh 25
per manum Benajah filii Jehojadagh, & exercuit poteſtatem in illum, &
occîdit illum. Et Abiathar ſacerdoti dixit rex : Ad Ghanathoth ito tibi in 26
domos tuas, quia vir obnoxius occiſioni tu es : ſed hodie non occidam
te, quia tuliſti arcam Domini Dei ante David patrem meum ; & quia af-
flictus fuiſti in omnibus quibus afflictus fuit pater meus. Et repudiavit 27
Selomoh Abiathar ne eſſet ſacerdos miniſtrans ante Dominum, ut con-
firmaret verbum Domini quod locutus fuerat ſuper domum Gheli in
Siloh. Et fama pervenit uſque ad Joab (quia Joab declinaverat poſt Ado- 28
niah, & poſt Abſalom non declinaverat) & fugit Joab ad tabernaculum
Domini, & apprehendit cornua altaris. Et nunciatum eſt regi Selomoh, 29
quòd fugit Joab ad tabernaculũ Dñi, & ecce eſt apud altare : & miſit Se-
lomoh Benajah filiũ Jehojadagh dicendo : Vade, exerce poteſtatẽ in illũ.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * ܘܗܫܐ ܫܐܠܬܐ ܚܕܐ ܫܐܠܐ ܐܢܐ ܡܢܟܝ : ܠܐ ܬܗܦܟܝܢ ܐܦܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܡܪ. * ܐܡܪ ܠܗ̇.
17 ܐܡܪܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ. ܕܠܐ ܢܗܦܘܟ ܐܦܝ. ܘܢܬܠ ܠܝ ܠܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ. ܐܢܬܬܐ.
18 * ܘܐܡܪܬ ܒܪܬܫܒܥ ܫܦܝܪ. ܐܢܐ ܐܡܪ ܥܠܝܟ ܠܡܠܟܐ. * ܘܥܠܬ ܒܪܬܫܒܥ ܠܘܬ ܡܠܟܐ
19 ܫܠܝܡܘܢ. ܕܬܡܠܠ ܥܡܗ ܥܠ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܠܐܘܪܥܗ̇. ܘܣܓܕ ܠܗ̇. ܘܝܬܒ ܥܠ
ܟܘܪܣܝܗ. ܘܣܡܘ ܟܘܪܣܝܐ ܠܐܡܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܝܬܒܬ ܡܢ ܝܡܝܢܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܫܐܠܬܐ
20 ܚܕܐ ܙܥܘܪܬܐ ܫܐܠܐ ܐܢܐ ܡܢܟ. ܠܐ ܬܗܦܘܟ ܐܦܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ. ܫܐܠܝ ܐܡܝ.. ܡܛܠ
21 ܕܠܐ ܡܗܦܟ ܐܢܐ ܐܦܝܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܬܬܝܗܒ ܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܠܐܕܘܢܝܐ ܐܚܘܟ. ܐܢܬܬܐ.
22 * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܐܡܗ. ܠܡܢܐ ܫܐܠܬܝ ܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܠܐܕܘܢܝܐ.
ܐܠܐ ܫܐܠܝ ܠܗ. ܡܠܟܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܐܚܝ ܕܩܫܝܫ ܡܢܝ. ܘܠܗ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܝܘܐܒ
23 ܒܪ ܨܪܘܝܐ. * ܘܝܡܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ
24 ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܠܐ ܒܢܦܫܗ ܡܠܠ ܐܕܘܢܝܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܗܫܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ.
ܕܐܬܩܢܢܝ ܘܐܘܬܒܢܝ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܥܒܕ ܠܝ ܒܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܐܠܐ ܝܘܡܢܐ
25 ܢܬܩܛܠ ܐܕܘܢܝܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܠܗ.
26 * ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܠܥܢܬܘܬ ܙܠ ܠܟ. ܠܚܩܠܟ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ
ܒܪ ܡܘܬܐ. ܘܝܘܡܢܐ. ܠܐ ܐܩܛܠܟ. ܡܛܠ ܕܫܩܠܬ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ.
27 ܘܐܬܡܟܟܬ ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܐܬܡܟܟ ܒܗ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. * ܘܐܦܩܗ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܒܝܬܪ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܟܗܢܐ
28 ܠܡܪܝܐ. ܕܢܫܬܡܠܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܥܐܠܝ ܒܫܝܠܘ. * ܘܐܬܐ ܫܡܥܐ
ܠܝܘܐܒ. ܕܐܬܩܛܠ ܐܕܘܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܝܘܐܒ ܨܠܐ ܗܘܐ ܒܬܪ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܒܬܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐ ܨܠܐ.
29 ܘܥܪܩ ܝܘܐܒ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܕܥܪܩ ܝܘܐܒ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܫܕܪ
ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܦܓܘܥ ܒܗ.

Nunc autem petitionem unam à te peto, ne 16
avertas faciem meam. Ait illi, Dicas. Ait 17
ad eam; Dic regi Salomoni ne repellat faciem meam, détque mihi Abiſag Silumitidem
uxorem. Dixit Bath-ſebaa, Benè, ego allo- 18
quar pro te regem. Ingreſsa itaque Bath- 19
ſebaa ad regem Salomonem ut alloqueretur
eum pro Adonia, ſurrexit rex in occurſum e-
jus, & adoravit eam, tum conſedit in ſolio
ſuo: obtulerunt etiam ſolium matri regis,
ſedítque à dextera ipſius, Et ait; Petitio- 20
nem unam parvam à te peto, ne repellas fa-
ciem meam. Dixit ad eam rex, Pete mater
mea, neque enim repellam faciem tuam.
Quæ dixit, Detur Abiſag Silumitis Adoniæ 21
fratri tuo in uxorem. Reſpondit rex Salo- 22
mon, dixítque matri ſuæ; Quarè petiſti Abi-
ſag Silumitidem pro Adonia? imò pete pro
eo regnum; quandoquidem ipſe eſt frater me-
us natu major me, habétque pro ſe Abitha-
rem ſacerdotem & Joabum filium Suriæ.
Juravit rex Salomon per Dominum, & ait; 23
Sic faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, niſi
contra vitam ſuam loquutus eſt Adonia ver-
bum iſtud. Nunc ergò vivit Dominus qui 24
ſtabilivit me & collocavit me ſuper ſolium
Davidis patris mei, fecítque mihi domum
prout dixerat, niſi hodiè interficietur Adonia.
Miſítque rex Salomon Benajam Jojadæ fili- 25
um, qui irruens in eum interfecit illum. Abi- 26
thari verò ſacerdoti dixit rex, In Anathoth
te recipe ad agrum tuum, quoniam homo es
morte dignus: hodiè tamen non interficiam
te, eò quòd portaveris arcam Domini coram
Davide patre meo, & probris affectus ſis in o-
mni loco in quo probra ſuſtinuit David pater
meus. Ejecítque Salomon Abitharem, ne eſ- 27
ſet ſacerdos Domini: ut compleretur ſermo
Domini quem locutus fuerat de familia Ili in
Silo. Cúmque fama perveniſſet ad Joabum 28
quòd interfectus eſſet Adonia (nam Joab in-
clinaverat poſt Adoniam, poſt Salomonẽ au-
tem non inclinaverat) fugit Joab in taberna-
culum Domini, & aſylum cepit cornua alta-
ris. Et cùm nuntiâſſent regi Salomoni fu- 29
giſſe Joabum in tabernaculum Domini, & a-
ſylum cepiſſe cornua altaris, miſit rex Salo-
mon Benajam filium Jojadæ, dixítque ad eum,
Vade, irrue in eum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * والان اكلفك حاجة واحدة • لا تردني فيها • قالت له • قل * قال لها • قولي لسليمان الملك لا 17
يمنعني ما اطلب • يزوجني ابيشاع السلوبية * قالت له بتسبع ام سليمان • حسن انا اكلم 18
الملك في حاجتك * فدخلت بتسبع الي سليمان ليكلمه في حاجة ادونيا • فلما راها الملك قام 19
اليها وسجد لها • ثم جلس علي منبره • وامر ان يلقي منبر ايضا • فجلست عن يمينه * فقالت له اني 20
ابتغيك لاسالك حاجة • لا تردني فيها • فقال لها الملك • سلي يا ام فاني لا اردك * قالت • تدفع 21
ابيشاع السلوبية لادونيا اخيك • لتصير له امراة * فرد سليمان علي امه قايلا • كيف سالت 22
ابيشاع السلوبية • سلي له الملك • لانه اخي وهو اكبر مني • وله ابيثار الحبر ويواب بن صوريا
* وحلف سليمان بالرب وقال • هكذا يصنع الله بي • وكذلك يزيدني • ان كان ادونيا اراد بهذا الامر 23
الا قتلي * والان احلف بالرب الحي الذي اصلحني • واجلسني علي منبر داوود ابي • وصير لي 24
بيتا كما قال • ان امسيت اليوم حتي اقتل ادونيا * وارسل الملك سليمان بنايا بن يوياداع • فلقي 25
ادونيا وقتله * واما ابيثار الحبر قال له الملك • انصرف الي عناثوث قريتك • والزم الحرث في ارضك • 26
لانك رجل قد وجب عليك القتل • ولكن لا اقتلك • لانك حملت العهد بين يدي داوود
ابي • واهنت في كل المواضع الذي اهين داوود ابي * واخرج سليمان ابيثار الحبر الا يكون حبرا 27
للرب • ليتم القول الذي قاله الرب في بيت عالي في سيلوا * وبلغ يواب ان ادونيا قد قتل • لان 28
يواب كان من حزب ادونيا وانصاره • ولم يكن يهوي سليمان • فهرب يواب الي
بيت الرب • والتجا الي المذبح * فاخبروا سليمان الملك ان يواب قد هرب • والتجا الي 29
بيت الرب • وتمسك بالمذبح • فارسل الملك بنايا بن يواياداع وقال • انطلق واقتله بعد
ان تخرجه •:

Nunc ergò moleſtiâ te afficiã ob rem unã, 16
in qua ne me rejeceris. Ait ad eum, Lo- 17
quere. Ait illi, Dic Salomoni regi, ne mihi
neget quod poſtulo; matrimonio me jungat
cum Abiſag Silunitide. Dixit ei Bathſe- 18
baa mater Salomonis, Optimè, ego regem
alloquar de re tua. Ingreſſa eſt igitur Bath- 19
ſebaa ad Salomonem ut alloqueretur eum
de re Adoniæ: quam quum vidiſſet rex,
proceſſit ad eam, & veneratus eſt eam,
tum reſedit in ſolio ſuo, & alterã ſedem
apponi juſſit. Quæ cùm ſediſſet ad dex-
teram ejus, Ait illi, Equidem rem unam à 20
te poſtulatum veni, in qua ne me repuleris.
Dixit ad eã rex, Poſtula O mater mea, non
enim repellam te. Ait Detur Abiſag Si- 21
lunitis Adoniæ fratri tuo, ut ſit illi u-
xor. Reſpondit Salomõ matri ſuæ dicens, 22
Quomodo poſtulâſti Abiſag Silunitidem?
poſtules ei regnum; nam frater meus eſt,
ipſéque eſt natu me major, habetque pro ſe
Abitharem ſacerdotem & Joabum Suriæ
filium. Juravitque Salomon per Dominũ, 23
& ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic addat
mihi, quòd Adonias hac in re nonniſi
necem meam intendit. Quare juro per De- 24
um vivum qui me inſtauravit, & ſedere
fecit ſuper ſolium Davidis patris mei, &
paravit mihi domum quemadmodũ di-
xerat; noctem hodiè minimè affuturam,
quin Adoniã interficiam. Miſitq; rex Sa- 25
lomon Benajam Jojadæ filium, qui in A-
doniam irruens interfecit eum. Ad Abi- 26
tharem verò ſacerdotem, dixit rex, Vade
in Anathoth rus tuum, & fundi tui cul-
turæ vacato, nam homo es qui necem me-
reris: veruntamen non occîdam te, quia
portâſti fœdus coram Davide patre meo,
& depreſſus es in omnibus locis in quibus
depreſſus fuit David pater meus. Expulit- 27
que Salomon Abitharem ſacerdotem, ne
eſſet ſacerdos Domini: ut adimpleretur
ſermo quem Dominus pronuntiaverat in
domum Eli in Silo. Cúmque perlatum 28
fuiſſet ad Joabum quòd Adonias inter-
fectus fuiſſet (erat enim Joab è ſectatori-
bus & fautoribus Adoniæ, nec amabat
Salomonem) fugiens Joab in domum Do-
mini confugit ad altare. Nuntiaverunt 29
autem Salomoni regi quòd Joab fugiſſet,
ſeſeque recepiſſet in domum Domini, &
aram teneret: quapropter miſit rex Be-
najam Jojadæ filium, dixitque; Vade,
eúmque eductum interfice.

מלכים א׃ ב

dixit Sic : eum ad dixitque ,DOMINI *tentorium* ad Benajahu venit Et
30 וַיָּבֹא בְנָיָהוּ אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר
Benajahu retulit Et .moriar hic sed ,Nequaquã :dixit Et .Egredere : rex
הַמֶּלֶךְ צֵא וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי פֹה אָמוּת וַיָּשֶׁב בְּנָיָהוּ
.mihi respondit sic & ,Joab est locutus Sic : dicendo ,verbum regi
אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר יוֹאָב וְכֹה עָנָנִי׃
:eũ sepelies & ,eum *in irrue* & ,est locutus sicut Fac : rex ei Dixitque
31 וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע־בּוֹ וּקְבַרְתּוֹ
desuper & ,me *desuper* , Joab effudit quos , gratis sanguines removebis &
וַהֲסִירֹתָ ׀ דְּמֵי חִנָּם אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלַי וּמֵעַל
,ejus caput super ejꝰ sanguinẽ DOMINUS reddet Et .mei patris domo
32 בֵּית אָבִי׃ וְהֵשִׁיב יְהוָה אֶת־דָּמוֹ עַל־רֹאשׁוֹ
eos occidit & , *ipso præ bonos & ,justos* viros duos *in irruit* quia
אֲשֶׁר פָּגַע בִּשְׁנֵי־אֲנָשִׁים צַדִּקִים וְטֹבִים מִמֶּנּוּ וַיַּהַרְגֵם
principẽ Ner filium Abner ; nescivit David meus pater & ,gladio *in*
בַּחֶרֶב וְאָבִי דָוִד לֹא יָדָע אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־
.Jehudah militiæ principem Jether filium Hamasa & , Israel exercitus
צְבָא יִשְׂרָאֵל וְאֶת־עֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר שַׂר־צְבָא יְהוּדָה׃
ejꝰ seminis caput in & ,Joab caput in eorum sanguines revertentur Et
33 וְשָׁבוּ דְמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב וּבְרֹאשׁ זַרְעוֹ
. sit ejus throno &,ejus domui & ,ejus semini & ,David Et .æternum in
לְעֹלָם וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה
filius Benajahu ascendit Et .DOMINO *cum* à seculum in usque pax
34 שָׁלוֹם עַד־עוֹלָם מֵעִם יְהוָה׃ וַיַּעַל בְּנָיָהוּ בֶּן־
sua domo in est Sepultúsque .eum interfecit & ,eum *in irruit* & ,Jehojadah
יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיְמִתֵהוּ וַיִּקָּבֵר בְּבֵיתוֹ
super eo pro Jehojadah filium Benajahu rex *dedit* Et .deserto in
35 בַּמִּדְבָּר׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע תַּחְתָּיו עַל־
.Ebjathar pro rex *dedit* sacerdotem Sadoc & , exercitum
הַצָּבָא וְאֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן נָתַן הַמֶּלֶךְ תַּחַת אֶבְיָתָר׃
domum tibi Ædifica : ei dixitque ; Simhi vocavit & , rex misit Et
36 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵה־לְךָ בַיִת
.illuc & huc inde egredieris non & , ibi habitabis & ,Jerusalaim in
בִּירוּשָׁלַםִ וְיָשַׁבְתָּ שָׁם וְלֹא־תֵצֵא מִשָּׁם אָנֶה וָאָנָה׃
sciendo ,Chidron torrentem transieris & ,*te egrediendi* die in , erit Et
37 וְהָיָה ׀ בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעָבַרְתָּ אֶת־נַחַל קִדְרוֹן יָדֹעַ
.tuum caput in erit tuus sanguis :morieris moriendo quòd , scias
תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת דָּמְךָ יִהְיֶה בְרֹאשֶׁךָ׃
est locutus sicut ; verbum Bonum : regem ad Simhi Dixitque
38 וַיֹּאמֶר שִׁמְעִי לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
Jerusalaim in Simhi mansit Et .tuus servus faciet sic , rex meus dñs
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֵּשֶׁב שִׁמְעִי בִּירוּשָׁלַםִ
duo fugerunt & , annorum trium fine à ,fuit Et .multis diebus
39 יָמִים רַבִּים׃ וַיְהִי מִקֵּץ שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ שְׁנֵי־
nunciaverunt &:Gath regẽ Mahachah filiũ Achis ad Simhi servi
עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מַעֲכָה מֶלֶךְ גַּת וַיַּגִּידוּ
, Simhi surrexit Et .Gath in tui servi Ecce : dicendo , Simhi
40 לְשִׁמְעִי לֵאמֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בְּגַת׃ וַיָּקָם שִׁמְעִי
quærendum ad ,Achis ad Ghath in abiit & ,suum asinum stravit &
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ גַּתָה אֶל־אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת־
.Gath de suos servos adduxit & , Simhi abiit Et .suos servos
עֲבָדָיו וַיֵּלֶךְ שִׁמְעִי וַיָּבֵא אֶת־עֲבָדָיו מִגַּת׃
,Ghath in Jerusalaim de Simhi ivisset quòd ,Selomoh est nunciatum Et
41 וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה כִּי־הָלַךְ שִׁמְעִי מִירוּשָׁלַםִ גַּת
: eum ad dixitque , Simhi vocavit & , rex misit Et .esset reversus &
42 וַיָּשֹׁב׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו
die In ,dicendo *te in* sum testificatus & ,*Domino in te adjuravi* Nónne
הֲלוֹא הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַיהוָה וָאָעִד בְּךָ לֵאמֹר בְּיוֹם
? morieris moriendo quòd scias sciendo:illuc & ,huc abieris &,*te egrediendi*
צֵאתְךָ וְהָלַכְתָּ אָנֶה וָאָנָה יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־מוֹת תָּמוּת
.audivi verbum Bonum,me ad dixisti &
וַתֹּאמֶר אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שָׁמָעְתִּי׃

Verſio VULG. LAT.

30 Et venit Banaias ad tabernaculum Domini, & dixit ei; Hæc dicit rex, Egredere. Qui ait; Non egrediar, ſed hîc moriar. Renuntiavit Banaias regi ſermonem, dicens; Hæc locutus eſt Joab, & hæc reſpondit mihi. 31 Dixítque ei rex, Fac ſicut locutus eſt: & interfice eum, & ſepeli, & amovebis ſanguinem innocentem, qui effuſus eſt à Joab, à me, & à domo patris mei. 32 Et reddet Dominus ſanguinem ejus ſuper caput ejus, quia interfecit duos viros juſtos, melioréſque ſe: & occîdit eos gladio, patre meo David ignorante, Abner filium Ner principẽ militiæ Iſrael, & Amaſã filiũ Jether principem 33 exercitûs Juda: Et revertetur ſanguis illorum in caput Joab, & in caput ſeminis ejus in ſempiternum. David autem & ſemini ejus, & domui & throno illius, ſit pax uſque in æter34num à Domino. Aſcendit itaque Banaias filius Joiadæ, & aggreſſus eum interfecit: ſepultúſque eſt in domo ſua in 35 deſerto. Et conſtituit rex Banajam filium Joiadæ pro eo ſuper exercitum, & Sadoc ſacerdotem poſuit pro Abiathar. 36 Miſit quoque rex, & vocavit Semei, dixítque ei; Ædifica tibi domum in Jeruſalem, & habita ibi: & non egrediêris in37dè huc atque illuc. Quâcunque autem die egreſſus fueris, & tranſieris torrentem Cedron, ſcito te interficiendum: ſanguis tuꝰ erit ſuper caput tu38um. Dixítque Semei regi, Bonus ſermo: ſicut locutus eſt dominus meus rex, ſic faciet ſervꝰ tuꝰ. Habitavit itaque Semei in 39 Jeruſalem diebus multis. Factum eſt autẽ poſt annos tres, ut fugerent ſervi Semei ad Achis filium Maacha regẽ Geth: nuntiatúmque eſt Semei, quòd 40 ſervi ejus îſſent in Geth. Et ſurrexit Semei, & ſtravit aſinũ ſuum: ivítq; ad Achis in Geth ad requirendum ſervos ſuos, 41 & adduxit eos de Geth. Nuntiatum eſt autem Salomoni, ꝙ îſſet Semei in Geth de Jeruſa42lem, & rediiſſet. Et mittens vocavit eum, dixítq; illi; Nónne teſtificatus ſum tibi per Dominum, & prædixi tibi; Quâcunque die egreſſus, ieris huc & illuc, ſcito te eſſe moriturũ? Et reſpondiſti mihi; Bonus ſermo, quem audivi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ἦλθε (α) Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ πρὸς Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Ἔξελθε. ϗ εἶπεν Ἰωὰβ, Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι. ϗ (β) ἐπέστρεψε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, ϗ εἶπε τῷ βασιλεῖ, λέγων, Τάδε λελάληκεν Ἰωὰβ, ϗ τάδε ἀποκέκριταί μοι. 31 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Πορεύου, ϗ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἴρηκε, ϗ ἄνελε αὐτὸν, ϗ θάψεις αὐτὸν, ϗ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ δωρεὰν (γ) ἐξέχεεν, ἀπ' ἐμοῦ ϗ ἀπὸ τοῦ 32 οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ ἐπέστρεψε κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις ϗ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν, ϗ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ὁ πατήρ μου Δαυὶδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νὴρ (δ) ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, ϗ τὸν Ἀμεσσὰ υἱὸν Ἰεθὲρ ἀρχιστράτηγον Ἰούδα. 33 Καὶ (ε) ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ϗ εἰς (ζ) κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα· ϗ τῷ Δαυὶδ ϗ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ϗ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ϗ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ 34 κυρίου. Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς (η) Ἰωδαὲ, ϗ ἀπήντησεν αὐτῷ, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, ϗ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρή35μῳ. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίου υἱὸν (θ) Ἰωδαὲ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν. ϗ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ (ι) Σαδὼκ τὸν ἱερέα (κ) ἔδωκεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ (λ) Ἀβιάθαρ. ϗ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ ἔδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν, ϗ σοφίαν πολλὴν σφόδρα, ϗ πλάτος καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.

MS. A. (α) Βαναίου υἱὸς Ἰωιαδαὲ (β) ἀπέστρεψεν * Βαναίου υἱὸς Ἰωιαδαὲ, (γ) ἐξέχεεν Ἰωὰβ ἀπ' (δ) ἀρχιστράτηγον * Ἰούδα, (ε) ἀπεστράφη (ζ) τὴν κεφαλὴν (η) Ἰωιαδαὲ, ϗ ἀπήντησεν Ἰωιαδαὲ τῷ Ἰωὰβ, ϗ ἐθανάτωσεν (θ) Ἰωιαδαὲ (ι) τὸν Σαδὼκ (κ) ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς (λ) Ἀβιάθαρ. * ϗ ἔδωκεν κύριος τῷ Σαλωμὼν φρόνησιν, ϗ

ΚΕΦ. γ'.

1 ΚΑὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις (α) Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων, ϗ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. ϗ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Φαραὼ, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς (β) πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι (γ) αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις, ϗ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κυκλόθεν. (δ) ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε ϗ συνετέλεσε. Καὶ (ε) ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα (ζ) χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει. ϗ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν, ϗ τὰ ὑποστηρίγματα, ϗ τοὺς λουτῆρας τοὺς μεγάλους, ϗ τοὺς στύλους, ϗ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς, ϗ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν. ϗ ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν ἔπαλξιν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλιν Δαυίδ.

MS. A. (α) Σαλωμὼν * πάντων ἀρχαίων υἱῶν, ϗ ὑπὲρ (β) τὴν πόλιν (γ) αὐτὸν τὸν οἶκον (δ) ἑπτὰ ἔτεσιν (ε) ἦσαν τῷ (ζ) χιλιάδες * λατόμων

Et venit Banaas filius Jodae 30 *ad Joab in tabernaculum Domini: & dixit ei; Hæc dicit rex, Egredere. Et dixit Joab; Non egrediar, quoniam hic moriar. Et revertit Banaas filius Jodae, & dixit regi, dicens; Hæc locutus est Joab, & hæc respondit mihi. Et dixit ei rex;* 31 *Vade, & fac ei sicut dixit: & tolle eum, & sepelies eum: & amovebis hodiè sanguinem, quem gratis effudit, à me, & à domo patris mei. Et reverti fecit Do*32*minus sanguinem injustitiæ ejus in caput ejus; quia occurrit duobus hominibus justis, & bonis super eum, & interfecit eos in gladio, (& pater meus David ignoravit (b) sanguinẽ eorũ,) Abenner filium Ner ducem militiæ Israel, & Amessa filium Jether ducem militiæ Juda. Et rever*33*si sunt sanguines eorum in caput ejus, & in caput seminis ejus in seculum. Et David, & semini ejus, & domui ejus & throno ejus fiat pax usque in seculum à Domino. Et ascendit Banaas* 34 *filius Jodae, & occurrit ei, & interfecit eum, & sepelivit eum in domo ejus (i) in deserto. Et* 35 *dedit rex ipsum Banaeu filium Jodae pro eo super exercitum. Et (k) regnum dirigebatur in Hierusalem. Et Sadoc sacerdotem dedit eum rex in sacerdotem primum pro Abiathar. Et (l) Salomon filius David regnavit super Israel & Juda in Hierusalem. Et dedit Dominus prudentiam ipsi Salomon, & sapientiam multam valdè, & latitudinem cordis, velut arena, quæ juxta mare.*

CAP. III.

1 *ET (a) multiplicata est prudentia Salomon valdè super prudentiam omnium filiorum antiquorum, & super omnes prudentes Ægypti. Et accepit filiam Pharaonis, & introduxit eam in civitatem David, quoadusque ipse consummâsset ædificare domum suam, & domum Domini in primis, & murum Hierusalem in circuitu. In septem annis fecit, & consummavit. (b) Et fuerunt Salomon septuaginta mille portantes onus, & octuaginta millia lapicidarũ in monte. Et fecit Salomon mare, & sustentacula, & labra magna, & columnas, & fontem atrii, & mare æneum. Et ædificavit (i) arcem propugnaculum super eam, abscidit civitatem David.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וַאֲתָא בְנָיָה לְמַשְׁכְּנָא דַיְיָ וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר מַלְכָּא פּוּק וַאֲמַר לָא אֲרֵי כָא אִתְקְטֵיל
31 וַאֲתֵיב בְּנָיָה יַת מַלְכָּא פִּתְגָמָא לְמֵימַר כְּדֵין מַלֵּיל יוֹאָב וּכְדֵין אֲתִיבָנִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא
עֲבֵיד כְּמָא דְמַלֵּיל וְתִשְׁלוֹט בֵּיהּ וְתִקְבְּרִנֵּיהּ וְתַעְדֵּי חוֹבַת דַּם זַכַּי דַּאֲשַׁד יוֹאָב מַגָּן
32 מִנִּי וּמִן בֵּית אַבָּא׃ וְיָתֵיב יְיָ יַת חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ דִּשְׁלַט בִּתְרֵין גַּבְרַיָּא דְּזַכָּאִין
וְטָבִין מִנֵּיהּ וְקַטְלִנּוּן בְּחַרְבָּא וְאַבָּא דָוִד לָא יְדַע יַת אַבְנֵר בַּר נֵר רַב חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וְיַת
33 עֲמָשָׂא בַר יֶתֶר רַב חֵילָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וִיתוּבוּן דְּמֵיהוֹן בְּרֵישׁ יוֹאָב וּבְרֵישׁ בְּנוֹהִי עַד
34 עָלְמָא וּלְדָוִד וּלְזַרְעֵיהּ וּלְבֵיתֵיהּ וּלְכוּרְסֵיהּ יְהֵי שְׁלָמָא עַד עָלְמָא מִן קֳדָם יְיָ׃ וּסְלִיק בְּנָיָהוּ
35 בַּר יְהוֹיָדָע וּשְׁלֵיט בֵּיהּ וְקַטְלֵיהּ וְאִתְקְבַר בְּבֵיתֵיהּ בְּמַדְבְּרָא׃ וּמַנִּי מַלְכָּא יַת בְּנָיָהוּ בַר
36 יְהוֹיָדָע חִלּוּפוֹהִי עַל חֵילָא וְיַת צָדוֹק כַּהֲנָא מַנִּי מַלְכָּא חֲלַף אֶבְיָתָר׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא וּקְרָא
37 לְשִׁמְעִי וַאֲמַר לֵיהּ בְּנֵי לָךְ בֵּיתָא בִּירוּשְׁלֵם וְתִתֵּיב תַּמָּן וְלָא תִפּוֹק מִתַּמָּן לְכָא וּלְכָא׃ וִיהֵי
בְּיוֹם מִפְּקָךְ וְתֶעְבַּר יַת נַחְלָא דְקִדְרוֹן מִדַּע תִּדַּע אֲרֵי מֵמָת תְּמוּת חוֹבַת קְטוֹלָךְ תְּהֵא
38 בְּרֵישָׁךְ׃ וַאֲמַר שִׁמְעִי לְמַלְכָּא תַּקִּין פִּתְגָמָא כְּמָא דְמַלֵּיל רִבּוֹנִי מַלְכָּא כֵּן יַעְבֵּיד עַבְדָּךְ׃
39 וִיתֵיב שִׁמְעִי בִּירוּשְׁלֵם יוֹמִין סַגִּיאִין׃ וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָת שְׁנִין וַעֲרַקוּ תְּרֵין עַבְדִין לְשִׁמְעִי
40 לְוָת אָכִישׁ בַּר מַעֲכָה מַלְכָּא דְגַת וְחַוִּיאוּ לְשִׁמְעִי לְמֵימַר הָא עַבְדָךְ בְּגַת׃ וְקָם שִׁמְעִי וְזָרֵין
יַת חֲמָרֵיהּ וַאֲזַל לְגַת לְוַת אָכִישׁ לְמִבְעֵי יַת עַבְדוֹהִי וַאֲזַל שִׁמְעִי וְאַיְתֵי יַת עַבְדוֹהִי מִגַּת׃
41 42 וְאִתְחַוָּא לִשְׁלֹמֹה אֲרֵי אֲזַל שִׁמְעִי מִירוּשְׁלֵם לְגַת וְתָב׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא וּקְרָא לְשִׁמְעִי וַאֲמַר
לֵיהּ הֲלָא קַיֵּמִית עֲלָךְ בְּמֵימְרָא דַיְיָ וְאַסְהֵדִית בָּךְ לְמֵימַר בְּיוֹם מִפְּקָךְ וּתְהָךְ לְכָא וּלְכָא
מִדַּע תִּדַּע אֲרֵי מֵמָת תְּמוּת וַאֲמַרְתְּ לִי תַּקִּין פִּתְגָמָא שְׁמָעִית׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

30 Et venit Benajah ad tabernaculũ Dñi, & dixit illi: Sic dixit rex, Exi: & dixit, Nequaquã; quia hîc occidar. Et retulit Benajah regi verbũ dicendo: Sic locutus eſt Joab, & ſic reſpondit mihi. 31 Et dixit ei rex, Fac ſicut locutꝰ eſt; & exerceas poteſtatẽ in illũ: & ſepelias illũ & auferas culpam ſanguinis innocentis quẽ fudit Joab gratis, à me, & à domo patris mei. 32 Et reddet Dñs noxã occiſionis ejus in caput ejus, eo quòd exercuerit poteſtatẽ in duos viros qui juſtiores & meliores ſe erant, & occîdit illos gladio, & pater meꝰ David non cognovit; Abner filiũ Ner magiſtrũ exercitus Iſrael, & Ghamaſſa filiũ Jether magiſtrũ exercitꝰ domus Jehudah. 33 Et revertetur ſanguis eorũ in caput Joab, & in caput filiorum ejꝰ in ſeculũ: & David, & ſemini ejꝰ, & domui ejꝰ, & ſolio ejus erit pax uſque in ſeculum ante Dñm. 34 Et aſcendit Benajah, filius Jehojadagh, & exercuit poteſtatẽ in illũ, & occîdit illũ: et ſepultus eſt in domo ſua in deſerto. 35 Et præfecit rex Benajah filiũ Jehojadagh pro illo ſuper exercitum, & Szadok ſacerdotẽ præfecit rex pro Abiathar. 36 Et miſit rex & vocavit Simghi, & dixit illi, Ædifica tibi domum in Jeruſalẽ, & ſedeas ibi, nec exeas inde huc vel illuc. 37 Et erit, die quo exieris & tranſieris torrentẽ Kedron, ſciendo ſcias quòd moriendo morieris: culpa occiſionis tuæ erit in caput tuum. 38 Et dixit Simghi regi, Rectũ eſt verbum; ſicut locutꝰ eſt dominus meus rex, ſic faciet ſervus tuus: & ſedit Simghi in Jeruſalẽ diebꝰ multis. 39 Et factum eſt in fine trium annorum, ut fugerent duo ſervi Simghi, ad Achis filium Maghachah regem Gath, & indicaverunt [*quidam*] Simghi dicendo, Ecce ſervi tui [*ſunt*] in Gath. 40 Et ſurrexit Simghi et ſtravit aſinum ſuum, et ivit in Gath ad Achis ut quæreret ſervos ſuos, et ivit Simghi, et reduxit ſervos ſuos è Gath. 41 Et indicatum eſt Selomoh quòd iviſſet Simghi ex Jeruſalem ad Gath, et rediiſſet. 42 Et miſit rex, et vocavit Simghi, et dixit illi, Nonne adjuravi te in dicto Dñi et obteſtatus ſum in te dicendo, In die quo exieris, et iveris huc aut illuc, ſciendo ſcias quòd moriendo morieris? et dixiſti mihi, Rectum eſt verbum: audivi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܠ ܒܢܝܐ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܦܘܩ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܐܦܘܩ 30
ܐܢܐ. ܐܠܐ ܗܪܟܐ ܐܡܘܬ ܐܢܐ. ܘܐܦܢܝ ܒܢܝܐ ܦܬܓܡܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܝܘܐܒ.
ܘܗܟܢܐ ܥܢܢܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܒܕ ܠܗ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܘܠܝܗܝ. 31
ܘܐܥܒܪ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܕܐܫܕ ܝܘܐܒ. ܡܢܝ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. * ܘܢܗܦܘܟ ܡܪܝܐ. ܕܡܗ. 32
ܒܪܫܗ. ܕܦܓܥ ܒܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܙܕܝܩܝܢ ܘܛܒܝܢ ܡܢܗ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܒܣܝܦܐ. ܘܐܒܝ
ܕܘܝܕ. ܠܐ ܝܕܥ. ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܥܡܣܐ ܒܪ ܝܬܪ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܝܗܘܕܐ.
* ܘܢܗܦܘܟ ܕܡܗܘܢ ܒܪܫܗ ܕܝܘܐܒ. ܘܒܪܫܗ ܕܙܪܥܗ ܠܥܠܡ. ܘܠܕܘܝܕ ܘܠܙܪܥܗ. 33
ܘܠܒܝܬܗ. ܘܠܟܘܪܣܝܗ. ܢܗܘܐ ܫܠܡܐ ܠܥܠܡ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܣܠܩ ܒܢܝܐ ܒܪ 34
ܝܗܘܝܕܥ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܗ. ܒܡܕܒܪܐ. * ܘܐܩܝܡ ܡܠܟܐ 35
ܫܠܝܡܘܢ. ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܒܕܘܟܬܗ ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܐܩܝܡ ܡܠܟܐ
ܚܠܦ ܐܒܝܬܪ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܩܪܐ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܢܝ ܠܟ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. 36
ܘܬܒ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܬܦܘܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܟܐ ܘܠܟܐ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܐܢܬ. ܘܥܒܪ ܐܢܬ 37
ܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܕܥ ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ. ܘܕܡܟ ܢܗܘܐ ܒܪܫܟ. * ܘܐܡܪ ܫܡܥܝ ܠܡܠܟܐ. 38
ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪܬ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܝܬܒ ܫܡܥܝ ܒܐܘܪܫܠܡ.
ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܥܪܩܘ ܬܪܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܡܥܝ. ܠܘܬ 39
ܐܟܝܫ ܒܪ ܡܥܟܐ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. ܘܚܘܝܘ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܒܓܬ.
* ܘܩܡ ܫܡܥܝ. ܘܪܟܒ ܥܠ ܚܡܪܗ. ܘܐܙܠ ܠܓܬ ܠܘܬ ܐܟܝܫ. ܠܡܒܥܐ ܥܒܕܘܗܝ. 40
ܘܐܙܠ ܫܡܥܝ. ܘܐܝܬܝ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ ܓܬ. * ܘܐܫܬܥܝ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܕܐܙܠ ܫܡܥܝ 41
ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܠܓܬ. ܘܗܦܟ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܩܪܐ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܘܡܝܬܟ 42
ܒܡܪܝܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܟ. ܘܐܡܪܬ. ܕܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩܬ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܘܥܒܪܬ ܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ:
ܕܥ ܡܕܥ ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ: ܘܐܡܪܬ. ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ: ܘܗܟܢܐ ܐܥܒܕ.

30 * Ingreſſus itaque Benaja tabernaculum Domini, dixit ad eum; Sic præcipit rex, Egredere: qui dixit; Non egrediar, ſed hìc moriar. Retulit Benaja ſermonem iſtum regi dicens; Talia locutus eſt Joab, & talia mihi reſpondit. 31 Dixit rex, Fac ei ſecundùm id quod dixit; irrue in eum, atque interfice eum, & amove ſanguinem innoxium quem effudit Joab, à me & à domo patris mei. 32 Refundátque Dominus ſanguinem ejus in caput ipſius, qui irruit in duos viros juſtiores ac meliores ſe, & gladio peremit eos, inſcio Davide patre meo: *nempe* Abnerum filium Ner ducem exercitûs Iſraelis, & Amaſam Jetheris filium ducem exercitûs Judæ. 33 Et revertatur ſanguis eorum in caput Joabi & in caput ſeminis ejus in perpetuum: Davidi verò & ſemini ejus, domui, ac ſolio ipſius ſit pax æterna à Dño. 34 Aſcendens itaque Benaja Jojadæ filius, irruit in eum & interfecit eum, deinde ſepultus eſt in ſepulchro ſuo in deſerto. 35 Tum præpoſuit rex Salomon ejus loco Benajam Jojadæ filium exercitui: & Sadoc ſacerdotem conſtituit rex loco Abitharis. 36 Deinde mittens rex accerſivit Semei, dixítque ad eum; Extrue tibi domum in Jeruſalem, ibique maneto, & inde ne egrediaris huc illuc: 37 Nam quo die egreſſus fueris, tranſierisque torrentem Cedron, certiſſimè ſcias te morte plectendum: & ſanguis tuus erit ſuper caput tuum. 38 Et ait Semei ad regem, Recta eſt ſententia quam pronuntiâſti domine mi rex, ita facturus eſt ſervus tuus: ſedítque Semei in Jeruſalem diebus multis. 39 Poſt tres autem annos fugientibus duobus ſervis Semei ad Achis Maachæ filium regem Gath, indicaverunt Semei & dixerunt ei, Ecce ſervi tui ſunt in Gath. 40 Quapropter ſurrexit Semei, ſtratóque aſino ſuo profectus eſt in Gath ad Achis, ut quæreret ſervos ſuos: profectus eſt inquam Semei, & reduxit ſervos ſuos ex Gath. 41 Cúmque nuntiâſſent regi Salomoni, profectum eſſe Semei ex Jeruſalē in Gath, ac rediiſſe; 42 Mittens rex advocavit Semei, dixítq; ad eum; Nonne jurejurando aſtrinxi te per Dñm, téque obteſtatus ſum, ac dixi; Quacunque die egreſſus fueris ex Hieruſalē, & tranſieris torrentem Cedron, certiſſimè ſcias te morte plectendum: & tu reſpondiſti, Recta eſt ſententia, ita ſum facturus?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدخل بنايا الي مذبح الرب * وقال له قال لك الملك * اخرج من ههنا * فقال * لا * ولكن ههنا 30
اموت * فاخبر بنايا الملك بذلك * ان يواب قال * لا اخرج من موضعي * فقال له الملك * اصنع به 31
كما قال اقتله في ذلك الموضع * واصرف الدم الذي سفكه يواب عني وعن بيت ابي * بل يصير 32
الرب دمه في عنقه * لانه لقي رجلين ابر منه واتقي * وما ابقي * وقتلهما بالسيف * ولم يعلم
داوود ابي بذلك * ابنار بن نار صاحب حربة شاوول * وعمسا بن ياثار * وصير الرب دمهما في عنق 33
يواب * واعقاب ذريته الي الابد * اما داوود ابي * وبنوه وملكه يسلم امام الرب الي الابد * فصعد 34
بنايا بن يوياداع ولقيه وقتله * ودفن في مقبرته في البرية * وصير سليمان الملك بنايا بن يوياداع 35
بدله في الحرب * واما صادوق الحبر فصيره الملك بدل ابيثار * ثم ارسل الملك الي سمعي وقال 36
له * ابن لك بيتا في اورشليم واسكنه ولا تخرج من هناك الي موضع من المواضع * واعلم ان 37
في اليوم الذي تخرج وتجوز وادي قدرون * تيقن انك تموت * ويكون دمك في عنقك * قال 38
سمعي للملك * نعم ما قلت ايها الملك * وكذلك يفعل عبدك * وسكن سمعي في اورشليم
اياما كثيرة * ومن بعد ثلاثة سنين هرب لسمعي عبدان الي اخيش بن معكة ملك جات * 39
فاخبر سمعي وقيل له * عبداك في جات * فقام سمعي واسرج دابته * وطلب الي اخيش لاجل 40
عبديه * فدخل سمعي جات واتي بعبيده * واخبر سليمان الملك ان سمعي خرج من اورشليم 41
الي جات وعاد * فارسل الملك ودعا بسمعي وقال * اليس قد اقسمت عليك بالرب * وحلفتك 42
وحولتك * واشهدتك وقلت لك ان في اليوم الذي تخرج من اورشليم وتعبر وادي قدرون
اعلم انك مقتول * وقلت نعم ما رايت ايها الملك * كذلك افعل *

30 *Ingreſſus itaq; Benaja ad altare Domini, dixit ad eum, Præcipit tibi rex* dicens, *Egredere iſtinc. Dixit, Nequaquam, imò potiùs iſtic moriar. Quod cùm Benaja regi indicâſſet, dixiſſe ſcilicet Joabum, Non egrediar è loco meo;* 31 *Dixit illi rex, Fac ei quemadmodum dixit, interfice eum eodem in loco, & averte ſanguinem quem fudit Joab, à me & à domo patris mei.* 32 *Quin potiùs retorqueat Dominus ſanguinem ejus in collum ipſius, eò quòd irruerit in duos viros ſe juſtiores ac religioſiores, nec pepercerit, ſed occiderit eos gladio, id ignorante Davide patre meo;* nempe *Abnerum filium Ner portitorem lanceæ Saulis, & Amaſam Jatharis filium.* 33 *Retorqueatque Dominus ſanguinem utriuſque in collum Joabi & colla proſapiæ ejus in æternum: David autem pater meus, & filii ejus, ac regnum ipſius ſint incolumes coram Domino in perpetuum.* 34 *Aſcendens igitur Benaja Jojadæ filius irruit in eum & occîdit eum, ſepultuſque eſt in ſepulchro ſuo in deſerto.* 35 *Et conſtituit Salomon rex Benajam Jojadæ filium loco ipſius in bello: Sadoc verò ſacerdotem ſuffecit rex Abitharī.* 36 *Tum mittens rex ad Semei, dixit illi, Extrue tibi domum in Jeruſalem, & in ea commorare, & inde ne egrediaris ad ullum uſpiam locorum.* 37 *Et ſcito, quacunque die egredieris & torrentem Cedron excedes, certò* inquam *ſcito te moriturum: & ſanguis tuus erit in collum tuum.* 38 *Dixit Semei ad regem, Optimè locutus es O rex, & ita faciet ſervus tuus. Habitavit ergò Semei in Jeruſalem diebus multis.* 39 *Poſt tres autem annos aufugientibus duobus ſervis Semei ad Achis Maachæ filium, regem Gath, nuntiatum fuit Semei, dictumque ad eum, Duo ſervi tui ſunt in Gath.* 40 *Quare ſurgens Semei, ephippium indidit jumento ſuo, rogavitque Achis pro ſervis ſuis; & ingreſſus Semei in Gath reduxit ſervos ſuos.* 41 *Nuntiatum eſt autem Salomoni regi quòd Semei egreſſus eſſet è Jeruſalem ad Gath, rediiſſetque.* 42 *Tum rex mittens accerſivit Semei, & dixit, Annon adjuraveram te per Dominum, juramento conſtrinxeram, hortatus atque obteſtatus fueram, ac dixeram tibi quòd quacunq; die egredereris è Jeruſalē, excederéſq; torrentem Cedron, nôſſes te occiſū iri; tu verò dixeras, Optimum eſt quod decreviſti O rex, ita faciā?*

, præceptum & , DOMINI juſjurandum cuſtodiſti non quare Et
43 וּמַדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת שְׁבֻעַת יְהוָה וְאֶת־הַמִּצְוָה
nôſti Tu ,: Simhi ad rex Dixitque ? *te ſuper* præcepi quod
44 אֲשֶׁר־צִוִּיתִי עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת
: meo patri David feciſti quod , tuum cor novit quod ,malum omne
כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע לְבָבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד אָבִי
rex Et .tuum caput in tuũ malum DOMINUS reddidit &
45 וְהֵשִׁיב יְהוָה אֶת־רָעָתְךָ בְּרֹאשֶׁךָ׃ וְהַמֶּלֶךְ
DOMINI *facies ad* ſtabilis ſit David thronus & , benedictus Selomoh
שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ וְכִסֵּא דָוִד יִהְיֶה נָכוֹן לִפְנֵי יְהוָה
; Jehojadah filio Benajahu rex præcepit Et .ſeculum in uſque
46 עַד־עוֹלָם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע
eſt confirmatum regnum Et .eſt mortuus & ,eum in irruit &,eſt egreſſus &
וַיֵּצֵא וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת וְהַמַּמְלָכָה נָכוֹנָה
.Selomoh manu in
בְּיַד־שְׁלֹמֹה׃

CAP. III. ג

accepit & ,Ægypti regi Parhoh Selomoh eſt conjunctus affinitate Et
1 וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיִּקַּח
eum conſummare uſque ,David civitatem in eã adduxit & ,Parhoh filiam
אֶת־בַּת־פַּרְעֹה וַיְבִיאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלֹּתוֹ
Jeruſalaim murum & ,DOMINI domum & ,ſuam domum ædificare
לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם
erat ædificata nõ quia,excelſis in *immolantes* populus Attamen .*circumquaque*
2 סָבִיב׃ רַק הָעָם מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת כִּי לֹא־נִבְנָה
Selomoh dilexit Et .illos dies ad uſque DOMINI nomini domus
3 בַיִת לְשֵׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים הָהֵם׃ וַיֶּאֱהַב שְׁלֹמֹה
ipſe excelſis in tantũ :ſui patris David *ſtatutis* in ambulando DOMINUM
אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבָּמוֹת הוּא
, ibi *immolandum ad* Ghibhon in rex ivit Et *ſuffiens &* ,*immolans*
4 מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם
Selomoh *fecit aſcendere aſcenſiones* Mille .magnum excelſum ipſum quia
כִּי הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה
Selomoh *ad* DOMINUS eſt viſus Ghibhon In .illud altare ſuper
5 עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא׃ בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה
.tibi dabo *quid* Poſtula : Deus dixitque , noctis *ſomnio* in
בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל מָה אֶתֶּן־לָךְ׃
meo patre David tuo ſervo cum feciſti Tu : Selomoh Dixitque
6 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָוִד אָבִי
,juſtitia in &,veritate in *tuas facies ad* ambulavit ſicut magnã miſericordiã
חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבִצְדָקָה
magnam miſericordiam ei cuſtodiſti & ,tecum cordis rectitudine in &
וּבְיִשְׁרַת לֵבָב עִמָּךְ וַתִּשְׁמָר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל
.hanc diem ſecundũ ejus thronũ ſuper ſedentẽ filium ei dediſti & ,iſtam
הַזֶּה וַתִּתֶּן־לוֹ בֵן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
tuum ſervum feciſti regnare tu meus Deus DOMINE nunc Et
7 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ
.ingredi & ,egredi ſcio nec ,parvus puer ego & : meo patre David pro
תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן לֹא אֵדַע צֵאת וָבֹא׃
qui ,multi populi ,elegiſti quem , tui populi medio in tuus ſervus Et
8 וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ עַם־רָב אֲשֶׁר
tuo ſervo Dabiſque .multitudine præ ſupputabitur nec numerabitur non
9 לֹא־יִמָּנֶה וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ
bonum inter *intelligendum ad* , tuum populum *judicandum ad audiens* cor
לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ לְהָבִין בֵּין־טוֹב
? iſtum gravem tuum populum judicare poterit quis quia : malum *ad*
לְרָע כִּי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה׃
Selomoh poſtulaverat quòd ; *Adonai* oculis in verbum *fuit bonum* Et
10 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־
.hoc *verbum*
הַדָּבָר הַזֶּה׃

Verſio VUL.LAT.

43 Quarè ergò non cuſtodîſti juſ-
jurandũ Dñi, & præceptũ ꝙ
44 præceperã tibi? Dixitq; rex
ad Semei; Tu nôſti omne
malũ, cujus tibi conſcium eſt
cor tuum, quod feciſti David
patri meo: reddidit Domi-
nus malitiam tuam in caput
45 tuum. Et rex Salomon bene-
dictus, & thronus David erit
ſtabilis coram Domino uſque
46 in ſempiternum. Juſſit itaque
rex Banajæ filio Jojadæ: qui
egreſſus, percuſſit eum, &
mortuus eſt.

CAP. III.

1 Confirmatum eſt igitur re-
gnum in manu Salomonis, &
affinitate conjunctus eſt Pha-
raoni regi Ægypti: accepit
namq; filiam ejus, & adduxit
in civitatem David, donec
compleret ædificans domum
ſuã, & domũ Dñi, & murũ
2 Jeruſalem per circuitum. At-
tamen populus immolabat in
excelſis: non enim ædificatũ
erat templum nomini Dñi
3 uſque in diem illum. Dilexit
autem Salomon Dñm, ambu-
lans in præceptis David patris
ſui, excepto quòd in excelſis
immolabat, & accendebat
4 thymiama. Abiit itaque in
Gabaon, ut immolaret ibi: il-
lud quippe erat excelſum
maximũ: mille hoſtias in ho-
locauſtũ obtulit Salomon ſu-
per altare illud in Gabaon.
5 Apparuit autem Dominus Sa-
lomoni per ſomnium nocte,
dicens; Poſtula quod vis ut
6 dem tibi. Et ait Salomon; Tu
feciſti cum ſervo tuo David
patre meo miſericordiã ma-
gnam, ſicut ambulavit in con-
ſpectu tuo in veritate, & ju-
ſtitia, & recto corde tecum:
cuſtodîſti ei miſericordiam
tuam grandem, & dediſti ei
filium ſedentem ſuper thronũ
7 ejus, ſicut eſt hodié. Et nunc,
Domine Deus, tu regnare fe-
ciſti ſervum tuum pro David
patre meo: ego autẽ ſum puer
parvulus, & ignorans egreſſũ
8 & introitum meum. Et ſerv⁹
tuus in medio eſt populi, quẽ
elegiſti, populi infiniti, qui
numerari & ſupputari non
9 poteſt præ multitudine. Dabis
ergò ſervo tuo cor docile, ut
populum tuum judicare poſ-
ſit, & diſcernere inter bonum
& malum: quis enim poterit
judicare populũ iſtũ, populũ
10 tuũ hunc multũ? Placuit er-
gò ſermo corã Dño, quòd Sa-
lomon poſtulâſſet hujuſce-
modi rem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Οὕτως θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πό-
λεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκο-
δόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν.
καὶ Σαλωμὼν ἀνέφερε (η) τρεῖς ἐν τῷ ἐνι-
αυτῷ ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυ-
σιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐ-
θυμία ἐνώπιον κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν
οἶκον. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ (θ) καθεστα-
μένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ Σαλωμὼν, τρεῖς χι-
λιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται (ι) τοῦ λαοῦ
τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν
Ἀσσὺρ, καὶ τὴν Μαγδὼ, καὶ τὴν (κ) Γαζὲρ,
καὶ τὴν (λ) Βαιθωρὼν ἐπάνω, καὶ τὰ Βααλάθ.
πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν οἶ-
κον τοῦ κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ
κύκλῳ, μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τὰς πό-
λεις ταύτας. καὶ ἐν τῷ ἔτι (μ) Δαυὶδ ζῆν,
ἐνετείλατο τῷ Σαλωμὼν, λέγων, Ἰδοὺ μετὰ
σοῦ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς (ν) τοῦ σπέρματος
τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Χεβρών. οὗτος (ξ) κατηράσατό με
κατάραν ὀδυνηρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπορευόμην
εἰς παρεμβολάς· καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς
(ο) ἀπαντήν μοι ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤ-
μοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ θανα-
τωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ νῦν μὴ ἀθω-
ώσῃς αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος (π) σύ·
καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν
36 πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. (ρ) Καὶ ἐ-
κάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σεμεῒ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, (σ) Ὠκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν
Ἱερουσαλὴμ καὶ κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
37 ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
(τ) ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν (υ) χείμαῤ-
ῥον Κέδρων, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ
ἀποθανῇ· τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφα-
λήν σου. καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν
38 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπε Σεμεῒ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύ-
ριέ μου βασιλεῦ· (φ) οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός
σου. καὶ ἐκάθισε Σεμεῒ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία
39 ἔτη. Καὶ ἐγενήθη (χ) μετὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ
ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι (†) τοῦ Σεμεῒ πρὸς (ψ)
Ἀγχοῦς υἱὸν Μααχὰ βασιλέα Γέθ. καὶ ἀπηγ-
γέλη τῷ Σεμεῒ, λέγοντες, Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου
40 ἐν Γέθ. Καὶ ἀνέστη Σεμεῒ καὶ ἐπέσαξε τὴν
ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γὲθ πρὸς (ω)
Ἀγχοῦς τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. καὶ
ἐπορεύθη Σεμεῒ, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ
41 ἐκ Γέθ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέ-
γοντες, Ὅτι ἐπορεύθη Σεμεῒ ἐξ Ἱερουσα-
λὴμ εἰς Γὲθ, καὶ (α) ἀνέστρεψε τοὺς δούλους αὐ-
42 τοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσε
τὸν Σεμεῒ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ ὥρ-
κισά σε κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην
σοι, λέγων, Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀρι-
στερὰ, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ (β) ἀπο-
43 θανῇ; Καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον (γ) κυ-
ρίου, καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλάμην κατὰ σοῦ;

*Sic filia Pharao aſcendit de ci-
vitate David in domum ſuam,
quam ædificaverat ei: tunc æ-
dificavit arcem. Et Salomon of-
ferebat tres in anno holocauſto-
ſes, & pacificas ſuper altare,
quod ædificaverat Domino, &
adolebat coram Domino. Et con-
ſummavit domum. Et hi ſunt
principes, qui erant præpoſiti ſu-
per opera ipſius Salomon, ter mil-
le & ſexcenti præſides populi fa-
cientium opera. Et ædificavit Aſ-
ſur, & Magdo, & Gazer, & Be-
thoron ſuperiorem, & Ballath.
Verùm, poſtquàm ipſe ædificàrat
domum Domini, & murum Hie-
ruſalem in circuitu; poſt hæc
ædificavit civitates iſtas. Et dum
adhuc David viveret, mandavit
Salomoni, dicens; Ecce tecum Se-
mei filius Gera filius ſeminis Je-
mini de Chebron. Hic maledi-
xit me maledictionem acerbam,
in qua die egrediebar in caſtra.
Et ipſe deſcendit in obviàm mi-
hi ſuper Jordanem: & juravi
ei per Dominum, dicens; Si occi-
detur in gladio. Et nunc non ju-
ſtificabis eum: quoniam vir pru-
dens tu: & cognoſces, quæ faci-
es ei: & deduces canitiem ejus
in ſanguine ad infernum. Et vo- 36
cavit rex Semei, & dixit ei; Æ-
difica tibi domum in Hieruſa-
lem, & ſede ibi, & non egredi-
eris indè uſquàm. Et erit, in die 37
exitûs tui, & tranſieris torren-
tem Cedron; cognoſcens cogno-
ſces, quia morte morieris: ſan-
guis tuus erit ſuper caput tuum.
Et adjuravit eum rex in die illa.
Et dixit Semei ad regem; Bonum 38
eſt verbum, quod locutus es, do-
mine mi rex. Sic faciet ſervus tu-
us. Et ſedit Semei in Hieruſa-
lem tres annos. Et factum eſt 39
poſt tres annos, & aufugerunt
duo ſervi Semei ad Anchus fili-
um Maacha regem Geth. Et an-
nuntiatum eſt Semei, dicentes;
Ecce ſervi tui in Geth. Et ſurre- 40
xit Semei, & inſtravit aſinam
ſuam, & ivit in Geth ad An-
ch⁹ ad exquirendũ ſervos ſuos.
Et ivit Semei & duxit ſervos
ſuos è Geth. Et nuntiatũ eſt Sa- 41
lomon, dicentes; Quia ivit Se-
mei de Hieruſalem in Geth, &
reduxit ſervos ſuos. Et miſit 42
rex, & vocavit Semei, & di-
xit ad eum; Nónne adjuravi te
per Dominum, & conteſtatus
ſum tibi, dicens; In quacunque
die exieris de Hieruſalem, & i-
veris in dextra, vel in ſiniſtra;
cognoſcens cognoſces, quia mor-
te (d) morieris? Et quid, quòd 43
non cuſtodîſti juramentum Do-
mini, & mandatum, quod man-
davi contra te?*

MS.A. (η) τρεῖς τῷ (θ) κατεσταμένοι (ι) τῷ λαῷ (κ) Ἀζὲρ, (λ) Βαιθωρὼθ (μ) ζῆν Δαυὶδ, (ν) σπέρματος (ξ) κατηράσατό (ο) ἀπάντησιν (π) εἶ σύ. (ρ) Καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τὸν (σ) Οἰκοδόμησον (τ) ἐξοδίας σου (υ) χειμάῤῥουν (φ) οὕτως (χ) μετὰ τρία (†) τῷ (ψ) Ἀγχοὺς (ω) Ἀγχοὺς (α) ἐπέστρεψεν (β) ἀποθανῇ; καὶ εἶπάς μοι, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. Καὶ τί (γ) τοῦ κυρίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

43 ומא דין לא נטרתא ית שבועתא דיי וית תפקידתא די פקידית עלך׃ ואמר מלכא לשמעי
44 את ידעתא ית כל בישתא די ידע לבך דעבדתא לדוד אבא ויתיב יי ית בישתך ברישך׃
45 ומלכא שלמה בריך וכורסי מלכותא דדוד יהי מתקן קדם יי עד עלמא׃ ופקיד מלכא
46 ית בניהו בר יהוידע ונפק ושליט ביה וקטליה ומלכותא אתקנת בידא דשלמה׃

ג

1 ואתחתן שלמה בפרעה מלכא דמצרים ודבר ית בת פרעה ואיתיה לקרתא דדוד עד
2 דשיצי למבני ית ביתיה וית בית מקדשא דיי וית שורא דירושלם סחור סחור׃ לחוד
3 עמא מדבחין על במותא ארי לא אתבני ביתא לשמא דיי עד יומיא האנון׃ ורחים שלמה
ית פולחנא דיי למיזל בגזרת דויד אבוהי לחוד על במותא הוא מדבח ומסיק בוסמין׃
4 ואזל מלכא לגבעון לדבחא תמן ארי היא במתא רבתא אלף עלון יסיק שלמה על
5 מדבחא ההוא׃ בגבעון אתגלי יי לשלמה בחלמא דליליא ואמר ליה יי שאיל מה אתן
6 לך׃ ואמר שלמה את עבדתא עם עבדך דויד אבא חסדא רבא כמא דהליך קדמך
בקושטא ובזכו ובתריצות לבא קדמך ונטרת ליה ית חסדא רבא הדין ויהבת ליה בר
7 יתיב על כורסיה כיומא הדין׃ וכען יי אלהי את אמלכתא ית עבדך תחות דויד אבא ואנא
8 יניק זעיר לית אנא ידע למפק ולמיעל׃ ועבדך בגו עמך דאתרעיתא עם סגי דלא
9 יתחשבון ולא יתמנון מסגי׃ ותתן לעבדך לב סבר למדן ית עמך למסבר בין טב לביש
10 ארי מן יכול למדן ית עמך סגיאה הדין׃ ושפר פתגמא קדם יי ארי שאל שלמה ית
פתגמא הדין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ut quid non cuſtodîſti juramentum Domini, & præceptum quod præ- 43
cepi tibi? Et dixit rex ad Simghi: Tu nôſti omne malum quod novit cor 44
tuum, quod feciſti David patri meo: et *reddet* Dñs malum tuum in ca-
put tuum. Et rex Selomoh ſit benedictus, et ſolium regni David ſtabile an- 45
te Dñm uſq; in ſeculum. Et præcepit rex Benajah filio Jehojadagh, et exiit, 46
et exercuit poteſtatem in illum, et occîdit illum. Et regnum confirmatum
eſt in manu Selomoh.

CAP. III.

ET affinitate junctus eſt Selomoh cum Parghoh rege Miſzraim, et acce- 1
pit filiam Parghoh et adduxit illam in civitatẽ David, quoad finîſſet ædi-
ficare domum ſuam, et domum ſanctuarii Dñi, et murum Jeruſalem circũ
circa. Veruntamen popul⁹ ſacrificabat ſup excelſa; quia non ædificata erat 2
domus nomini Dñi uſq; ad dies illos. Et amavit Selomoh cultum Dñi am- 3
bulando in decreto David patris ſui: veruntamen ſuper excelſa ipſe ſacri-
ficabat, et adolebat aromata. Et ivit rex in Gibghon ad ſacrificandum ibi; 4
(quia illud erat excelſum magnum:) mille holocauſta obtulit Selomoh ſu-
per altare illud. In Gibghon revelatus eſt Dñs Selomoh in ſomnio noctis: 5
et dixit *illi* Dñs, Pete quid dabo tibi. Et dixit Selomoh: Tu feciſti cum 6
ſervo tuo David patre meo miſericordiam magnam, ſicut ambulavit ante
te in veritate et juſtitia, et in rectitudine cordis ante te; et ſervâſti illi mi-
ſericordiam magnam hanc, et dediſti illi filium ſedentem ſuper ſolium ejus
ſicut hodie. Et nunc Dñe Deus me⁹, tu regnare feciſti ſervũ tuũ pro David 7
patre meo: at ego puer ſum parv⁹; non ego ſcio egredi et ingredi. Et ſerv⁹ 8
tuus [*eſt*] in medio populi *tui* quem voluiſti, populi multi, *qui* non ſup-
putabuntur nec numerabuntur præ multitudine. Des igitur ſervo tuo cor 9
intelligens ad judicandũ populum tuum, ad diſcernendum inter bonum et
malum: nam quis poterit judicare populum multum hunc? Et placuit ver- 10
bum ante Dominum, quòd rogâſſet Selomoh rem iſtam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠܐ ܠܐ ܢܛܪܬ ܡܘܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܫܡܥܝ. 43
ܐܢܬ ܝܕܥܬ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܝܕܥ ܠܒܟ ܕܥܒܕܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܐܗܦܟ ܡܪܝܐ ܒܝܫܬܟ 44
ܒܪܫܟ. * ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܢܗܘܐ ܒܪܝܟ. ܘܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ 45
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܢܦܩ ܦܓܥ ܒܗ. ܘܡܝܬ. 46

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܡܠܟܘܬܐ ܐܫܬܪܪܬ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܚܬܢܐ ܠܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. 1
ܘܢܣܒ ܠܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ. ܘܐܥܠܗ ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܕܠܐ ܢܫܠܡ ܠܡܒܢܝܘ ܒܝܬܗ.
ܘܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܒܠܚܘܕ. ܥܡܐ ܡܕܒܚ ܗܘܐ ܥܠ ܐܓܪܐ. 2
ܡܛܠ ܕܒܝܬܐ ܠܐ ܐܬܒܢܝ ܗܘܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. * ܘܐܚܒ 3
ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܒܠܚܘܕ. ܥܠ ܐܓܪܐ
ܡܕܒܚ ܗܘܐ. ܘܡܣܝܡ ܒܣܡܐ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܠܓܒܥܘܢ. ܠܡܕܒܚܘ ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܘ 4
ܗܘ ܡܕܒܚܐ ܪܒܐ. ܐܠܦ ܥܠܘܢ ܡܩܪܒ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܗܘ ܕܒܓܒܥܘܢ.
* ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܚܙܘܐ ܕܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ. ܫܐܠ ܡܢܐ 5
ܕܐܬܠ ܠܟ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܛܝܒܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܐܝܟ ܕܗܠܟ 6
ܩܕܡܝܟ ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ ܕܠܒܐ ܗܠܟ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܛܪܬ ܠܗ ܗܕܐ
ܛܝܒܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܗ ܒܪܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 7
ܐܠܗܐ. ܐܢܬ ܐܡܠܟܬ ܠܥܒܕܟ ܚܠܦ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܐܢܐ ܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ
ܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ ܒܝܢܬ ܥܡܟ ܕܓܒܝܬ. * ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܕܠܐ ܡܬܡܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܒ 8
ܡܢ ܣܘܓܐܗ. * ܗܒ ܠܥܒܕܟ ܠܒܐ ܫܡܘܥܐ ܠܡܕܢ ܠܥܡܟ. ܘܠܡܦܪܫܘ ܒܝܬ 9
ܛܒܬܐ ܠܒܝܫܬܐ. ܡܢܘ ܓܝܪ ܡܫܟܚ ܠܡܕܢ ܠܥܡܟ. ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ. * ܘܫܦܪ 10
ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܫܐܠ ܫܠܝܡܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ.

* Cur non cuſtodiſti juramentum Domini, & præceptum quod præcepi tibi? 43 Dixit etiã rex 44 ad Semei, Tu conſcius es totius mali quod novit cor tuum te commiſiſſe in Davidem patrẽ meum : retorſit ergò Dominus malum tuum in caput tuum : 45 Rex autem Salomon ſit benedictus, & ſolium Davidis firmum ſit in perpetuum coram Domino. 46 Deinde præcepit rex Benajæ Jojadæ filio, qui egreſſus irruit in eum ita ut moreretur.

CAP. III.

1 Itaque confirmato regno in manu Salomonis, factus eſt Salomon gener Pharaonis regis Ægypti : accipiens enim filiam Pharaonis introduxit eam in civitatem Davidis, antequam abſolviſſet ædificium domûs ſuæ, & domûs Domini, & murorum Jeruſalem circumquaque. 2 Tantummodo populus ſacrificabant ſuper altaria, quia nondum extructa fuerat domus nomini Domini uſque ad dies illos. 3 Dilexit autem Salomon Dominum, ambulando in inſtitutis Davidis patris ſui : duntaxat ſuper altaria ſacrificabat, & incenſa ponebat. 4 Ibat etiam rex ad Gebaon, ut ibi ſacrificaret ; illud enim erat præcipuum altare: mille holocauſta ſacrificabat Salomon ſuper illud altare quod erat in Gebaon. 5 Tunc apparuit Dominus Salomoni in viſione nocturna, & dixit ei Deus, Poſtula quod dem tibi. 6 Reſpondit Salomon, Tu proſequutus es Davidem patrem meum favore maximo, quemadmodum ambulavit coram te cum æquitate & fide, & cum rectitudine cordis ambulavit coram te : & ſervâſti illi gratiã hanc ingentem, & conceſſiſti ei filium ſedentem ſuper ſolium ejus, ut hodiernâ die *cernitur*. 7 Nunc igitur Domine Deus, *quandoquidem* tu regnare feciſti ſervum tuum loco Davidis patris mei, ego verò puer ſum parvus, ignarus egrediendi & ingrediendi inter populum tuum quem elegiſti, 8 Populum copioſiſſimum qui præ multitudine ſua nec numerari nec ſupputari *poteſt* ; 9 Da ſervo tuo cor docile ad judicandum populum tuum, & diſcernendum inter bonum ac malum : quis enim poſſet judicare populum tuum, populum hunc maximum? 10 Placuit ſermo iſte Domino, cùm poſtulâſſet Salomon rem hujuſcemodi :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

43 * فلماذا لم تحفظ ما امرتك * وتعديت على اليمين التي حلفت بالرب * ثم قال الملك لسمعي * قد
44 عرفت السر الذي ارتكبت من داوود ابي ، فرد الرب سرك علي راسك * فاما سليمان الملك
45 فيكون مباركا * ومنبر داوود يكون مصلحا امام الرب الي الابد * فامر الملك بنايا بن يوياداع *
46 فاخرجه الي خارج وقتله *

* الفصل الثالث *

1 * وصلح الملك لسليمن وثبت سلطانه * وخاتن سليمان ملك مصر * وتزوج ابنة فرعون * وادخلها
منزله الذي في قرية داوود * قبل ان يتم بناء بيت الرب * وقبل ان يتم بناء سور اورشليم
2 * واما الشعب فكانوا يقربون ذبائحهم على المذابح * لانه لم يكن بني بيت لاسم الرب الي تلك
3 الايام * واحب سليمان الرب واشتاق ان يسير في طرق داوود ابيه * ولكنه كان يقرب القرابين
4 على المذابح ويبخر البخور * وانطلق الملك الي جبعون ليقرب هناك قرابين. لانه انما كان المذبح
العظيم في ذلك الموضع * وكان سليمان يقرب علي المذبح الذي كان بجبعون الف ذبيحة
5
6 * فظهر الرب لسليمان في روياء الليل وقال له * اطلب ما احببت لاعطيك * قال سليمان * انت
يا رب انعمت على داوود ابي النعمة العظيمة * لانه سار بين يديك بالايمان والحق * ولزم العدل
بين يديك * وصح قلبه * فحفظت له هذه النعمة العظيمة * ورزقته ابنا يجلس على منبره كاليوم
7 * والان يا ربي والاهي * انت صيرت عبدك ملكا بعد داوود ابيه * وانا حدث صغير السن * ولا
8 اعرف كيف ادخل واخرج وادبر الشعب الذي اخترت * لانه شعب عظيم * لا يحصي ولا يعد
9 لكثرته * اعط عبدك قلبا حكيما يحاكم لشعبك بالعدل * وان افهم الخير والشر * والا
10 فمن يقدر ان يحكم لشعبك هذا العظيم * فرضي الرب قول سليمان وسن * حيث طلب
هذا الامر *

* *Quare ergò non obſervâſti quod præceperam tibi, et tranſgreſſus es jusjurandum quod per Dominum juraveras?* 43 *Tum dixit rex ad Semei, Jam nôſti crimen quod perpetrâſti in Davidem patrem meũ : jam reflexit Dominus crimen tuum in caput tuum:* 44 *Rex autem Salomon ſit benedictus, & thronus Davidis ſit ſtabilis in æternum coram Domino.* 45 *Præcepit itaque rex Benaiæ filio Jojadæ, qui eduxit eum foràs, & interfecit illum.* 46

CAP. III.

1 *Igitur ſtabilito regno Salomonis, et confirmato ejus imperio, affinitatem contraxit Salomon cum rege Ægypti, conjugem duxit filiam Pharaonis, & introduxit eam in ædes ſuas quæ erant in civitate Davidis, antequam abſolviſſet ædificium domûs Domini, & antequã abſolviſſet ædificiũ murorũ Jeruſalẽ.* 2 *At verò populus offerebant ſacrificia ſua ſuper altaria, eò quòd nondum extructa eſſet domus nomini Domini ad eos uſque dies.* 3 *Amavit autem Salomon Dominum, optavitque ambulare in itineribus Davidis patris ſui : attamen offerebat ſacrificia, & thus adolebat ſuper altaria.* 4 *Præterea contulit ſe rex in Gabaon, ad offerendum ibi ſacrificia, quoniam altare maximum erat in eo loco: Offerebat autẽ Solomon ſuper altare quod erat in Gabaon, mille victimas.* 5 *Quapropter apparens Dominꝰ Salomoni in viſione nocturna, dixit ad eum, Pete quicquid volueris ut dem tibi.* 6 *Ait Salomon, Tu O Domine, uſus es ergà Davidem patrem meum ſummo beneficio, eò quòd ambulaverit coram te fideliter ac veraciter, æquitatem perpetuò exercuerit corã te, et integra fuerit mens ejus; idcirco ſervâſti ei tantam benevolentiã, & dediſti ei filium ſedentem ſuper thronum ejus, ut hodiè.* 7 *Jam verò O Domine & Deus meus, tu regem conſtituiſti ſervum tuum poſt Davidem patrem ſuum : ego verò juvenis ſum teneræ ætatis, nec ſcio quomodo ingredi & egredi debeam, & gubernare populum quem elegiſti :* 8 *Nam populus ingens eſt, qui neque numerari neque recenſeri* poteſt *ob multitudinem ſuã.* 9 *Concede ſervo tuo cor ſapiens, ut judicium exerceat populo tuo cum æquitate, & ut intelligam bonum ac malum : alioquin quis valeat judicare populum tuum hunc ingentem.* 10 *Gratus atque jucundus Domino fuit ſermo Salomonis, ubi rem iſtam poſtulavit.*

מלכים א׃ ג

non & , hoc *verbum* postulâsti quod eo Pro :eum ad Deus Dixitque
11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־ 11
postulâsti neque *opulentiam* tibi postulâsti nec ,multos dies tibi postulâsti
שָׁאַלְתָּ לְּךָ יָמִים רַבִּים וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְּךָ עֹשֶׁר וְלֹא שָׁאַלְתָּ
audiendũ ad *intelligere* tibi postulâsti & ;tuorum inimicorum animam
נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ וְשָׁאַלְתָּ לְּךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ
cor tibi dedi ecce : tua verba juxta feci Ecce :judicium
12 מִשְׁפָּט׃ הִנֵּה עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶיךָ הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ לֵב 12
te post & ,*tuas facies ad* fuerit non *tu sicut* ut , intelligens & ,sapiens
חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ
dedi postulâsti non quod etiam Et .*tu sicut* sit surrecturus non
13 לֹא־יָקוּם כָּמוֹךָ׃ וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאַלְתָּ נָתַתִּי 13
vir tu sicut fuerit non ut , gloriam etiam ,*opulentiam* etiam , tibi
לָךְ גַּם־עֹשֶׁר גַּם־כָּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמוֹךָ אִישׁ
meis viis in ambulaveris si Et .tuis diebus omnibus reges inter
14 בַּמְּלָכִים כָּל־יָמֶיךָ׃ וְאִם תֵּלֵךְ בִּדְרָכַי
David ambulavit sicut , mea præcepta & , mea *statuta custodiendum ad*
לִשְׁמֹר חֻקַּי וּמִצְוֺתַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד
.somniũ ecce & ,Selomoh evigilavit Et .tuos dies longos faciã &,tuꝰ pater
15 אָבִיךָ וְהַאֲרַכְתִּי אֶת־יָמֶיךָ׃ וַיִּקַץ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם 15
,DOMINI fœderis *arcæ facies ad* stetit & , Jerusalaim in venit Et
וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַםִ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה
universis convivium fecit & ,pacifica fecitque ,*ascensiones fecit ascendere* &
וַיַּעַל עֹלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־
,regem ad *meritoriæ* mulieres duæ venerunt Tunc .suis famulis
16 עֲבָדָיו׃ אָז תָּבֹאנָה שְׁתַּיִם נָשִׁים זֹנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ
ego,mi domine *me In* : una mulier Dixitque .*ejus facies ad* steterunt &
17 וַתַּעֲמֹדְנָה לְפָנָיו׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאַחַת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי
.domo in *ea cum* peperi & : una domo in *habitantes* ista mulier &
וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יֹשְׁבֹת בְּבַיִת אֶחָד וָאֵלֵד עִמָּהּ בַּבָּיִת׃
: hæc mulier etiam peperit & , *me parere* tertia die in fuit Et
18 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתִּי וַתֵּלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת
duas præter ,domo in nobiscum *alienus* non ; pariter *nos* &
וַאֲנַחְנוּ יַחְדָּו אֵין־זָר אִתָּנוּ בַּבַּיִת זוּלָתִי שְׁתַּיִם־
quia ; nocte hujus mulieris filius est mortuus Et .domo in nos
19 אֲנַחְנוּ בַּבָּיִת׃ וַיָּמָת בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָיְלָה אֲשֶׁר
meum filium tulit & , nocte media in surrexit Et .eum super *jacuit*
20 שָׁכְבָה עָלָיו׃ וַתָּקָם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת־בְּנִי
& : suo sinu in eũ fecit *jacere* & ,dormiebat tua ancilla & : me apud *ex*
מֵאֶצְלִי וַאֲמָתְךָ יְשֵׁנָה וַתַּשְׁכִּיבֵהוּ בְּחֵיקָהּ וְאֶת־
mane in surrexi Et .meo sinu in *fecit jacere* mortuum suum filium
21 בְּנָהּ הַמֵּת הִשְׁכִּיבָה בְחֵיקִי׃ וָאָקֻם בַּבֹּקֶר
,mane in eũ *ad intendi* Et .erat mortuus ecce &,*meum filium sugere faciendum ad*
לְהֵינִיק אֶת־בְּנִי וְהִנֵּה־מֵת וָאֶתְבּוֹנֵן אֵלָיו בַּבֹּקֶר
mulier dixit Et .pepereram quem ,meus filius erat non ecce &
22 וְהִנֵּה לֹא־הָיָה בְנִי אֲשֶׁר יָלָדְתִּי׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
hæc & ; mortuus tuꝰ filius & ,*vivus* meꝰ filius *quia* Nequaquã : altera
הָאַחֶרֶת לֹא כִי בְּנִי הַחַי וּבְנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת
loquebãtur Et .*vivus* meꝰ filius & , mortuus tuus filius sed ,Non : *dicens*
אֹמֶרֶת לֹא כִי בְּנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי הֶחָי וַתְּדַבֵּרְנָה
,*vivus* meus filius Hic , *dicens* Hæc : rex Dixitque .*regis facies ad*
23 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אֹמֶרֶת זֶה־בְּנִי הַחַי
,est mortuus tuꝰ filius sed ,Nequaquã ; *dicens* hæc & :mortuus tuꝰ filius &
וּבְנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת אֹמֶרֶת לֹא כִי בְּנֵךְ הַמֵּת
attulerũt & :gladium mihi *Capite* : rex Dixitque .vivus meꝰ filius &
24 וּבְנִי הֶחָי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קְחוּ לִי־חָרֶב וַיָּבִאוּ
natum Dividite : rex Dixitque .*regis facies ad* gladium
25 הַחֶרֶב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד
dimidium & , uni dimidium date & , duas in vivum
הַחַי לִשְׁנָיִם וּתְנוּ אֶת־הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת־הַחֲצִי
.alteri
לְאֶחָת׃

Versio VULG. LAT.

11 Et dixit Dñs Salomoni; Quia postulâsti verbũ hoc, & non petisti tibi dies multos, nec divitias, aut animas inimicorũ tuorũ, sed postulâsti tibi sapientiam ad discernendũ judi-
12 ciũ: Ecce feci tibi secundùm sermones tuos, & dedi tibi cor sapiens & intelligens, in tantũ, ut nullus ante te similis tuî fuerit, nec post te surrectu-
13 rus sit. Sed & hæc, quæ non postulâsti, dedi tibi : divitias scilicet, & gloriam, ut nemo fuerit similis tuî in regibus
14 cunctis retrò diebus. Si autem ambulaveris in viis meis, & custodieris præcepta mea, & mandata mea, sicut ambulavit pater tuus, longos faciã dies
15 tuos. Igitur evigilavit Salomon, & intellexit ꝙ esset somniũ: cúmq; venisset Jerusalem, stetit corã arca fœderis Dñi, & obtulit holocausta, & fecit victimas pacificas, & grãde conviviũ universis famulis
16 suis. Tunc venerũt duæ mulieres meretrices ad regé, stete-
17 rúntq; coram eo, Quarũ una ait; Obsecro, mi dñe: ego & mulier hæc habitabamꝰ in domo una, & peperi apud eam
18 in cubiculo. Tertiá autem die postquàm ego peperi, peperit & hæc : & eramꝰ simul, nullúsque aliꝰ nobiscũ in domo,
19 exceptis nobis duabꝰ. Mortuꝰ est auté filiꝰ mulieris hujꝰ nocte : dormiens quippe oppres-
20 sit eũ. Et consurgens intempestæ noctis silentio, tulit filium meum de latere meo ancillæ tuæ dormientis, & collocavit in sinu suo: suũ auté filiũ, qui erat mortuus, posuit in sinu
21 meo. Cúmq; surrexissé manè, ut darẽ lac filio meo, apparuit mortuꝰ : quem diligentiùs intuens clarâ luce, deprehendi non esse meũ qué genueram.
22 Respondítque altera mulier, Non est ita ut dicis: sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit. Econtrariò illa dicebat, Mentiris : filius quippe meus vivit, & filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modũ con-
23 tendebant coram rege. Tunc rex ait; Hæc dicit, Filius meus vivit, & filius tuꝰ mortuus est. Et ista respondit, Non : sed filius tuus mortuus est, meus
24 autem vivit. Dixit ergò rex, Afferte mihi gladiũ. Cúmque attulissent gladium corã rege,
25 Dividite, inquit, infantem vivũ in duas partes, & date dimidiam partem uni, & dimidiam partem alteri.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

44 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεΐ, (δ) Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου (ε) ἣν οἶδεν ἡ καρδία σου, ἃ ἐποίησας (ζ) Δαυὶδ τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλήν σου. 45 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εὐλογημένος, καὶ ὁ θρόνος (η) Δαυὶδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα. 46 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Βαναίᾳ υἱῷ (θ) Ἰωδαέ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἀνεῖλεν (ι) αὐτόν. καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός. καὶ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. καὶ Σαλωμὼν ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις· καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, καὶ ἐδούλευον τῷ Σαλωμὼν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. καὶ Σαλωμὼν ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ Λιβάνου. καὶ αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Θερμαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμών· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου, δέκα μόσχοι ἐκλεκτοί, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων· ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ῥαφὶ ἕως Γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ κατῴκει Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ Σαλωμών· Ἀζαρίου υἱὸς Σαδὼκ τοῦ ἱερέως, καὶ Ὀρνίου υἱὸς Νάθαν ἄρχων τῶν ἐφεστηκότων· καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ Σουβὰ γραμματεύς, καὶ Βασὰ υἱὸς Ἀχιθαλὰμ ἀναμιμνήσκων, καὶ Ἀβὶ υἱὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, καὶ Ἀχιρὲ υἱὸς Ἐδραῒ ἐπὶ τὰς ἄρσεις, καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ Καχοὺρ υἱὸς Νάθαν ὁ σύμβουλος. καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππων. καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. καὶ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. 2 Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες (κ) ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος (λ) τῷ κυρίῳ ἕως τοῦ νῦν. 3 Καὶ ἠγάπησε Σαλωμὼν τὸν κύριον, πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς (μ) ὑψηλοῖς ἔθυε καὶ ἐθυμία.

Et dixit rex ad Semei; Tu nosti omne malum tuum, quod novit cor tuum, quæ fecisti David patri meo: & retribuit Dominus malum tuum in caput tuum. 44 Et rex Salomon benedictus: & thronus David erit paratus coram Domino in seculum. 45 Et mandavit rex Salomon Banææ filio Jodae: & egressus est, & sustulit illum. 46 Et fuit rex Salomon prudens valdè, & sapiens. Et Juda & Israel multi valdè, tanquàm arena, quæ super mare, in multitudine, comedentes, & bibentes, & (e) gaudentes. Et Salomon erat princeps in omnibus (f) regnis. Et erant offerentes dona, & serviebant Salomon omnes dies vitæ ejus. Et Salomon cœpit aperire præfecturas Libani. Et ipse ædificavit Thermæ in deserto. Et hoc (g) prandium Salomon: triginta cori similæ, & sexaginta cori farinæ subactæ: decem vituli electi, & viginti boves pascuales, & centum oves, præter cervos, & capreas, & aves electas pascuales: quoniam erat princeps in omni trans flumen à Raphi usque Gazan in omnibus regibus trans flumen. Et erat ei pax ex omnibus partibus ejus in circuitu. Et habitabat Juda & Israel confidentes, unusquisque sub vite sua, & sub ficu sua, comedentes, & bibentes, & festivitatem celebrantes, à Dan, & usque Bersabee omnibus diebus Salomon. (h) Et hi erant principes Salomon: Azariu filius Sadoc sacerdotis, & Orniu filius Nathan princeps præfectorum (& cucurrit ad domum suam) & Suba scriba, & Basa filius Achithalam commonefaciens, & Abi filius Joab princeps militiæ, & Achire filius Edrai super onera, & Banæas filius Jodae super aulæ præfecturam, & super plinthium, & Cachur filius Nathan consiliarius. Et erant Salomon quadraginta mille fœtæ equæ in currus, & duodecim millia equorum. Et fuit princeps in omnibus regibus à flumine, & usque ad terram alienigenarum, & usque ad fines Ægypti. Et Salomon filius David regnavit super Israel, & Juda in Hierusalem. Veruntamen populus erant adolentes in excelsis: 2 quoniam non erat ædificata domꝰ Domino usq; nunc. Et dilexit 3 Salomon Dominũ, eundo in præceptis David patris sui: tantummodò in excelsis sacrificabat, & adolebat.

MS.A. (δ) Σὺ ἔγνως πᾶσαν (ε) ἣν ἔγνω ἡ (ζ) τῷ Δαυὶδ (η) Δαυὶδ αἴτοιμος (θ) Ἰωιαδαέ, (ι) αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν. 1 Τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμών, ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμὼν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραώ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως οὗ συνετέλεσεν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον ἑαυτοῦ καὶ τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν (κ) ἐν τοῖς (λ) τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Καὶ ἠγάπησεν (μ) ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔθυεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ חֲלַף דִּשְׁאֵלְתָּא יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין וְלָא שְׁאֵלְתָּא לָךְ יוֹמִין סַגִּיאִין וְלָא שְׁאֵלְתָּא
12 לָךְ עֻתְרָא וְלָא שְׁאֵלְתָּא נְפַשׁ בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וּשְׁאֵלְתָּא לָךְ סַבְרוּתָא לְמִשְׁמַע דִּינָא׃ הָא עֲבַדִית
כְּפִתְגָּמָךְ הָא יְהָבֵית לָךְ לֵב חַכִּים וְסוּכְלְתָן דִּכְוָתָךְ לָא הֲוָה קֳדָמָךְ וּבָתְרָךְ לָא יְקוּם כְּוָתָךְ׃
13 וְאַף דְּלָא שְׁאֵלְתָּא יְהָבֵית לָךְ אַף עֻתְרָא אַף יְקָרָא דְּלָא הֲוָה כְוָתָךְ גְּבַר בְּמַלְכַיָּא כָּל יוֹמָךְ׃
14 וְאִם תְּהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמַי לְמִטַּר קְיָמַי וּפִקּוּדַי כְּמָא דַּהֲלֵיךְ דָּוִד אֲבוּךְ וְאוֹרִיךְ יַת
15 יוֹמָךְ׃ וְאִתְּעַר שְׁלֹמֹה וְהָא חֶלְמָא וַאֲתָא לִירוּשְׁלֶם וְקָם קֳדָם אֲרוֹנָא קְיָמָא דַּיְיָ וְאַסֵּיק
16 עֲלָוָן וְנַכִּיס נִכְסַת קוּדְשִׁין וַעֲבַד מִשְׁתְּיָא לְכָל עַבְדוֹהִי׃ בְּכֵן אֲתָאָה תַּרְתֵּין נְשִׁין פּוּנְדְּקָן
17 לְמֵדַן קֳדָם מַלְכָּא וְקָמָא קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא חֲדָא בְּבָעוּ רִבּוֹנִי אֲנָא וְאִתְּתָא הָדָא
18 יָתְבָן בְּבֵיתָא חֲדָא וִילֵידִית עִמַּהּ בְּבֵיתָא׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה לְמֵילְדִי וִילֵידַת אַף
אִתְּתָא הָדָא וַאֲנַחְנָא כַּחֲדָא זַכָּאִין לֵית נוּכְרָא עִמָּנָא בְּבֵיתָא אֱלָהֵן תַּרְתֵּין אֲנַחְנָא בְּבֵיתָא׃
19 וּמִית בַּר אִתְּתָא הָדָא בְּלֵילְיָא דִּשְׁכִיבַת עֲלוֹהִי׃ וְקָמַת בְּגוֹ לֵילְיָא וּנְסֵיבַת יַת בְּרִי מִלְוָתֵיהּ
20
21 וְאַמְתָךְ דְּמִיכָא וְאַשְׁכְּבַתֵּיהּ לְוָתַהּ וְיַת בְּרַהּ מִיתָא אַשְׁכְּבַת לְוָתִי׃ וַאֲקֵימִית בְּצַפְרָא לְאוֹנָקָא
22 יַת בְּרִי וְהָא מִית וְאִסְתַּכְלִית בֵּיהּ בְּצַפְרָא וְהָא לָא הֲוָה בְּרִי דִּילֵידִית׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא
אוֹחֲרַנְתָּא לָא כֵן בְּרִי חַיָּא וּבְרִיךְ מִיתָא וְדָא לְדָא אָמְרָא לָא כֵן בְּרִיךְ מִיתָא וּבְרִי חַיָּא
23 וְדִינָן קֳדָם מַלְכָּא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דָּא אָמְרָא דֵּין בְּרִי חַיָּא וּבְרִיךְ מִיתָא וְדָא אָמְרָא לָא כֵן
24 בְּרִיךְ מִיתָא וּבְרִי חַיָּא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא אַיְתוֹ לִי חַרְבָּא וְאַיְתִיאוּ חַרְבָּא לִקֳדָם מַלְכָּא׃ וַאֲמַר
25 מַלְכָּא פְּסֻקוּ יַת רַבְיָא חַיָּא לְתַרְתֵּין גּוּזְרִין וְהָבוּ פַּלְגָּא לַחֲדָא וּפַלְגָּא לַחֲדָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Dominus illi, Pro eo quòd rogâsti rem istam, et non rogâsti tibi 11
dies multos, et non rogâsti tibi divitias, et non rogâsti animam auctorũ inimicitiarũ tuarũ: sed rogâsti tibi intelligentiam ad audiendũ judicium. Ecce 12
feci juxta verbũ tuũ: ecce dedi tibi cor sapiens, et considerans, ita ut
sicut tu, non fuerit ante te, et post te non surget sicut tu. Et etiam quod 13
non petîsti dedi tibi, etiam divitias, etiam gloriam, ita ut non fuerit sicut
tu vir inter reges omnibus diebus tuis. Et si ambulaveris in viis quæ rectæ 14
sunt ante me, custodiendo decreta mea, et præcepta mea, quemadmodum
ambulavit David pater tuus, prolongabo dies tuos. Et excitatus est Selo- 15
moh, et ecce somnium; et venit in Jerusalem, et stetit ante arcam fœderis
Domini, et obtulit holocausta, et mactavit victimam sanctitatum, & fecit
convivium omnibus servis suis. Tunc venerunt duæ mulieres tabernariæ 16
ut judicio contenderent ante regem, et steterunt ante illum. Et dixit muli- 17
er una, Obsecro domine mi, ego et mulier hæc habitabamus in domo una,
et peperi cum ea in domo. Et fuit die tertia qua peperi, peperit etiam mu- 18
lier hæc, et nos eramus simul *innocentes*, et non erat extraneus nobiscum
in domo, præter nos duas in domo. Et mortuus est filius mulieris hujus 19
nocte, quia incubuit super eum. Et surrexit in medio noctis, et accepit fi- 20
lium meum à me (et ancilla tua dormiebat) et cubare fecit illum apud
se, et filium suum mortuum cubare fecit apud me. Et surrexi in aurora ut 21
lactarem filium meum, et ecce [*erat*] mortuus, et contemplata sum eum in
aurora, et ecce non erat filius meus quem pepereram. Et dixit mulier alte- 22
ra, Non ita est, filius meus est vivus, et filius tuus mortuus; at hæc *illi* dixit:
Non ita est, filius tuus mortuus est, et filius meus vivus: et *disceptabant* ante regem. Et dixit rex: Hæc dicit, Hic est filius meus qui est vivus, et fi- 23
lius tuus est qui mortuus est: et ista dicit, Non ita est, filiꝰ tuus est qui mortuus est, et filius meus est qui vivus est. Et dixit rex, Adferte mihi gladium: 24
et attulerunt gladium ante regem. Et dixit rex, Dividite infantem vivum in 25
duas partes, et date partem uni, et partem alteri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ܆ ܚܠܦ ܕܫܐܠܬ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܥܘܬܪܐ.
ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܢܦܫܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܫܐܠܬ 11
ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܠܡܫܡܥ ܕܝܢܐ. * ܗܐ ܥܒܕܬ ܠܟ ܐܝܟ ܦܬܓܡܝܟ. ܗܐ ܝܗܒܬ ܠܟ ܠܒܐ 12
ܚܟܝܡܐ ܘܡܣܬܟܠܢܐ. ܕܐܟܘܬܟ ܠܐ ܗܘܐ ܩܕܡܝܟ. ܘܡܢ ܒܬܪܟ ܠܐ ܢܩܘܡ ܐܟܘܬܟ. * ܘܐܦ 13
ܡܕܡ ܕܠܐ ܫܐܠܬ. ܝܗܒܬ ܠܟ. ܐܦ ܥܘܬܪܐ. ܐܦ ܐܝܩܪܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܟ ܐܢܫ ܒܡܠܟܐ.
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝܟ. * ܘܐܢ ܬܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ : ܠܡܛܪ ܢܡܘܣܝ ܘܦܘܩܕܢܝ . ܐܝܟ ܕܗܠܟ 14
ܕܘܝܕ ܐܒܘܟ . ܐܣܓܐ ܝܘܡܝܟ. * ܘܐܬܬܥܝܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܗܐ ܚܠܡܐ ܗܘ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ 15
ܘܩܡ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܬܐ. ܘܕܒܚ ܢܟܣܬܐ. ܘܥܒܕ
ܡܫܬܘܬܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. * ܗܝܕܝܢ ܐܬܝ ܬܪܬܝܢ ܢܫܐ ܙܢܝܬܐ ܠܡܠܟܐ، ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 16
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܐܢܐ ܘܗܕܐ ܐܢܬܬܐ 17
ܥܡܗ، ܝܬܒܢ ܒܒܝܬܐ ܚܕ. ܘܝܠܕܬ ܥܡܗ ܒܒܝܬܐ. * ܘܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܡܢ 18
ܕܝܠܕܬ. ܝܠܕܬ ܐܦ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܝܬܝܢ ܗܘܝܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܢܘܟܪܝܐ ܥܡܢ. ܐܠܐ
ܐܢ ܬܪܬܝܢ ܒܠܚܘܕ ܒܒܝܬܐ. * ܘܡܝܬ ܒܪܗ ܕܗܕܐ ܒܠܠܝܐ. ܕܕܡܟܬ ܥܠܘܗܝ. * ܘܩܡܬ 19 20
ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܢܣܒܬܗ ܠܒܪܝ ܡܢ ܓܢܒܝ. ܘܐܡܬܟ ܕܡܟܐ ܗܘܬ. ܘܐܪܡܝܬܗ
ܒܥܘܒܗ. ܘܠܒܪܗ ܕܡܝܬ. ܐܪܡܝܬܗ ܒܥܘܒܝ. * ܘܩܡܬ ܒܨܦܪܐ ܕܐܝܢܩ ܒܪܝ. ܘܡܝܬ 21
ܗܘܐ. ܘܐܬܒܩܝܬ ܒܗ ܒܨܦܪܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܗܘ ܒܪܝ ܕܝܠܕܬ. * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܗܝ 22
ܐܚܪܬܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܒܪܝ ܗܘ ܚܝܐ. ܘܒܪܟܝ ܡܝܬܐ. ܘܗܝ ܐܡܪܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܒܪܟܝ
ܗܘ ܡܝܬܐ. ܘܒܪܝ ܚܝܐ. ܘܢܨܝܢ ܗܘܝ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܝܬܘ ܠܝ ܣܝܦܐ. 24
ܘܐܝܬܝܘ ܣܝܦܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܦܣܘܩܘܗܝ ܠܛܠܝܐ ܚܝܐ ܠܬܪܝܢ. ܘܗܒܘ 25
ܦܠܓܗ ܠܚܕܐ. ܘܦܠܓܗ ܠܚܕܐ.

Dixítque Dominus Salomoni, Eò quòd poſtu- 11
laveris rem iſtam, nec petieris tibi divitias,
nec petieris tibi animas inimicorum tuorum,
neque petieris tibi dies multos, ſed petieris
ſapientiã ad audiendum judicium ; Ecce feci 12
tibi juxta ſermoné tuũ: ecce dedi tibi cor ſapi-
ens & intelligens, adeo ut par tibi non fue-
rit ante te, nec poſt te ſurrecturus ſit par tibi.
Quin etiam quod non poſtulâſti, dedi tibi, 13
tum divitias, tum honorem ; adeo ut nullus
par tibi ſit inter reges, cunctis diebus tuis.
Quòd ſi ambulaveris in viis meis, obſervan- 14
do ſtatuta & præcepta mea, quemadmodum
ambulavit David pater tuus, multiplicabo
dies tuos. Cùm autem evigilâſſet Salomon 15
viſo ſomnio, venit Salomon ad Jeruſalem, ſte-
títque coram arca fœderis Domini, & obtulit
holocauſta, & mactavit pacifica, & fecit con-
vivium omnibus ſervis ſuis. Tunc venerunt 16
duæ mulieres meretrices ad litigandum corã
rege Salomone : Et dixit mulier una ex eis, 17
Rogo te domine noſter, Ego et mulier iſta co-
habitabamus in eadem domo, & peperi cum
ea in domo illa ; Tribus enim diebus poſt- 18
quam peperiſſem, peperit etiam hæc mulier :
& quidem nos ſimul eramus, nec quiſquam
extraneus erat nobiſcum, ſed nos ambæ era-
mus in domo. Mortuo autem hujus filio, eò 19
quòd noctu cubâſſet ſuper eum ; Surrexit me- 20
diâ nocte, ſublatúmque filium meum à latere
meo, ancillâ tuâ dormiente, poſuit in gremiũ
ſuum ; filium autem ſuum mortuum poſuit in
gremium meum. Cúmque manè ſurrexiſſem 21
ut lactarem filium meũ, deprehendi eum eſſe
mortuũ: at eo manè diligentiùs conſiderato,
percepi eum non eſſe filium illum quem pe-
pereram. Porrò illa mulier altera dixit, 22
Non ita eſt ; ſilius meus eſt vivus, filius ve-
rò tuus mortuus. Illa verò dicebat, Non eſt
ita ; filius tuus eſt mortuus, filius autem meus
vivus : ſicque altercabantur coram rege.
Tum dixit rex, Afferte mihi gladium : cúm- 24
que attuliſſent gladium ad regem, Dixit 25
rex, Diſſecate puerum illum vivum in duas
partes, & date dimidium uni, & dimidium
alteri.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال الرب لسليمان * لانك لم تسالني في كلامك * وتطلب مني اياما كثيرة * ولم تسل الغنى * 11
ولم تطلب انفس اعدائك * بل طلبت مني حكمة تفهم بها الاحكام والقضايا * فقد استجبت لك * 12
واسعفتك بما طلبت * واعطيتك قلبا فهما حكيما * حتى تصير الى الامر المنعوت * ما لم يكن قبلك
مثلك * ولا يكون بعدك * وقد اعطيتك ايضا * ونحلتك ما لم تطلب من الاموال والغنى والكرامة * 13
ما لم يكن مثلك في الملوك * ولا يكون طول عمرك * وان انت حفظت شرايعي ووصاياي * وسلكت 14
في طرقي كما حفظ داود ابوك * اطيل عمرك * فانتبه سليمان * وعلم ان الذي راه رويا من قبل الله * 15
فجاء سليمان الى اورشليم * وقام بين يدي تابوت عهد الرب * وقرب ذبائح وقرابين كاملة * وهيا
دعوة لجميع عبيده * مائدة عظيمة * وهناك تقدمت امراتان * واتيا الى سليمان الملك في 16
القضاء * فقالت احديهما * اطلب اليك يا سيدي ان تنصفني * كنت انا وهذه المراة ساكنين 17
في بيت واحد * فولدت انا ابنا في البيت الذي كنا فيه * ومن بعد ما ولدت بثلاثة ايام * 18
ولدت هذه المراة ايضا * وليس معنا في البيت غريبا ساكنا * بل وحدنا * فمات ابن هذه 19
المراة بالليل * لانها اضطجعت عليه * فقامت عند نصف الليل * فاخذت ابني من عندي * 20
وكانت امتك راقدة * وصيرت ابني في حضنها * وابنها الميت صيرته عندي * فلما قمت بالغداة 21
ارضع ابني * رايت انه ميت * فلما بينته وتفرست فيه * واذا هو ليس ابني الذي ولدته
* قالت المراة الاخرى * كذبت هذه * وليس الامر على هذا الحال * ولكن ابنها الميت 22
وابني الحي * وجعلتا تختصمان وتتنازعان بين يدي الملك * فقال الملك علي بالسيف * 24
فاتوا بالسيف * فقال الملك * اقطعوا الصبي الحي باثنين * وادفعوا نصفه الى هذه * 25
ونصفه الى الاخرى *

Ideo dixit Dominus Salomoni, Quoni- 11
am non rogâſti me in colloquio tuo, neque
poſtulâſti à me dies multos, neque petîſti
divitias, nec poſtulâſti animas inimico-
rum tuorum, ſed poſtulâſti à me ſapien-
tiam quâ jura atque judicia perciperes ;
Jam exaudivi te, & conceſſi tibi quod 12
poſtulâſti, dedique tibi animum pruden-
tem atque ſapientem, ita ut ad gradum
pervenias adeò ſublimem, ut nemo par
tibi extiterit ante te, nec ſit futurus poſt
te. Inſuper do tibi & largior quod non 13
petîſti, opes & divitias, atque gloriam
tantam, ut nullus inter reges par tibi ex-
titerit, neque futurus ſit quamdiu vixe-
ris. Quòd ſi tu jura & præcepta mea 14
cuſtodieris, & ambulaveris in viis meis,
quemadmodum cuſtodivit David pater
tuus, ætatem tuam prorogabo. Experre- 15
ctus itaque Salomon, & ſciens id quod
viderat eſſe viſionem à Deo factam, ve-
nit Salomon ad Jeruſalem, ſtititque ſe
ante arcam fœderis Domini, & obtulit
ſacrificia & oblationes perfectas, para-
vitque convivium omnibus ſervis ſuis,
menſam ingentem. Ibidem acceſſerunt 16
duæ mulieres, adieruntque Salomonem
regem litigandi cauſâ : Dixitque una ex 17
eis, Obſecro te O Domine mi, ut jus mihi
dicas : Ego & mulier iſta degebamus in
eadem domo, peperique ego filium in do-
mo in qua morabamur : Et tribus poſt- 18
quam peperiſſem diebus peperit hæc etiam
mulier, nec ullus nobiſcum habitabat in
illa domo extraneus, ſed ſolæ eramus.
Mortuus eſt autem mulieris hujuſce fili- 19
us noctu, eò quòd incubuiſſet ei : Quæ 20
nocte mediâ ſurgens abſtulit filium meum
à latere meo dum ſamula tua dormiret,
poſuitque filium meum in ſinu ſuo ; filium
verò ſuum mortuũ prope me collocavit.
Cùm autem manè ſurrexiſſem lac præbi- 21
tura filio meo, vidi eum eſſe mortuum: ſed
cùm diſpexiſſem eũ & contemplata eum
eſſem, ecce non erat filius meus quem pe-
pereram. Dixit altera mulier, Mentitur 22
hæc, nec iſto ſe res habet modo ; imò filius
ejus eſt mortuus, & filius meus vivus :
ſimulque rixabantur & contendebant co-
ram rege. Rex verò ait, Ad me gladi- 24
um afferte, & atulerunt gladium. Di- 25
xitque rex, Scindite puerum vivum du-
as in partes, & date dimidium ejus huic,
dimidium autem ejus alteri.

incaluerant quia , regem ad vivus ejus filius cujus , mulier Dixitque
26 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בְּנָהּ הַחַי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ
natum ei date ,mi dñe me In :dixit &,suo filio super ej' miserationes
רַחֲמֶיהָ עַל־בְּנָהּ וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי תְּנוּ־לָהּ אֶת־הַיָּלוּד
,mihi Etiam : dicens illa & :eum interficiatis ne interficiendo & ,vivum
הַחַי וְהָמֵת אַל־תְּמִיתֻהוּ וְזֹאת אֹמֶרֶת גַּם־לִי
ei Date : dixit & , rex respondit Et .dividite , sit non tibi etiam
27 גַּם־לָךְ לֹא יִהְיֶה גְּזֹרוּ: וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תְּנוּ־לָהּ
.ejus mater hæc :eũ interficiatis non interficiendo &,vivum natum
אֶת־הַיָּלוּד הַחַי וְהָמֵת לֹא תְמִיתֻהוּ הִיא אִמּוֹ:
timuerũt & ;rex judicavit quod ,judicium Israel omnis audierũt Et
28 וַיִּשְׁמְעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ
ejus interiore in Dei sapientia quòd viderunt quia : regis faciebus à
מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי־חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ
.judicium faciendum ad
לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט:

CAP. IV. ד

principes isti Et .Israel omnẽ super rex Selomoh rex fuit Et
1 וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וְאֵלֶּה הַשָּׂרִים
2 filii Achiah &,Elichoreph .sacerdotis Sadoc filius Hazariahu :ei qui
3 אֲשֶׁר־לוֹ עֲזַרְיָהוּ בֶן־צָדוֹק הַכֹּהֵן: אֱלִיחֹרֶף וַאֲחִיָּה בְּנֵי
Benajahu Et .commonefaciens Achilud filius Jehosaphat : scribæ Sisa
4 שִׁישָׁא סֹפְרִים יְהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר: וּבְנָיָהוּ
.sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc & : exercitum super Jehojadah filius
בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַצָּבָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים:
sacerdos Nathan filius Zabud & :præfectos super Nathan fili' Hazariahu Et
5 וַעֲזַרְיָהוּ בֶן־נָתָן עַל־הַנִּצָּבִים וְזָבוּד בֶּן־נָתָן כֹּהֵן
Habda filius Adoniram & ,domum super Achisar Et .regis socius
6 רֵעֶה הַמֶּלֶךְ: וַאֲחִישָׁר עַל־הַבָּיִת וַאֲדֹנִירָם בֶּן־עַבְדָּא
super præfecti duodecim Selomoh ipsi Et .tributum super
7 עַל־הַמַּס: וְלִשְׁלֹמֹה שְׁנֵים־עָשָׂר נִצָּבִים עַל־
anno in mense : ej' domum & ,regem alebant & , Israel omnem
כָּל־יִשְׂרָאֵל וְכִלְכְּלוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה
Filius ,eorum nomina hæc Et .alere unumquemque super intererat
8 יִהְיֶה עַל־אֶחָד לְכַלְכֵּל: וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בֶּן־
,Sahalbim in & ,Machas in Decher Filius .Ephraim monte in Chur
9 חוּר בְּהַר אֶפְרָיִם: בֶּן־דֶּקֶר בְּמָקַץ וּבְשַׁעַלְבִים
;Arubboth in Chesed Filius .Bethchanan Elon & ; Beth-semes &
10 וּבֵית שָׁמֶשׁ וְאֵילוֹן בֵּית חָנָן: בֶּן־חֶסֶד בָּאֲרֻבּוֹת
clima omne , Abinadab Filius .Chepher terra omnis & ,Sochoh ei
11 לוֹ שֹׂכֹה וְכָל־אֶרֶץ חֵפֶר: בֶּן־אֲבִינָדָב כָּל־נָפַת
filius Bahanah .uxorem in ei erat Selomoh filia Taphath : Dor
12 דֹּאר טָפַת בַּת־שְׁלֹמֹה הָיְתָה לּוֹ לְאִשָּׁה: בַּעֲנָא בֶּן־
juxta quæ ,Sean-Beth omnis & , Meghiddo & , Tahanach , Achilud
אֲחִילוּד תַּעְנַךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל־בֵּית שְׁאָן אֲשֶׁר אֵצֶל
usque Mecholah Abel ad usque Sean-Beth à Izrehel desubter Sarthan
צָרְתַנָה מִתַּחַת לְיִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד אָבֵל מְחוֹלָה עַד
villæ ei : Ghilhad Ramoth in Gheber Filius .Jochmeham transitu à
13 מֵעֵבֶר לְיָקְמֳעָם: בֶּן־גֶּבֶר בְּרָמֹת גִּלְעָד לוֹ חַוֺּת
,Basan in quæ Argob funis ei : Ghilhad in quæ Menasseh filii Jair
יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד לוֹ חֶבֶל אַרְגֹּב אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן
filius Achinadab .æris vectis & , murus , magnæ urbes sexaginta
14 שִׁשִּׁים עָרִים גְּדֹלוֹת חוֹמָה וּבְרִיחַ נְחֹשֶׁת: אֲחִינָדָב בֶּן־
accepit ipse etiam : Naphthali in Achimahas .Machanaim in Hiddo
15 עִדֹּא מַחֲנָיְמָה: אֲחִימַעַץ בְּנַפְתָּלִי גַּם־הוּא לָקַח
Chusai filius Bahanah .uxorem in Selomoh filiam Bosmath
16 אֶת־בָּשְׂמַת בַּת־שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה: בַּעֲנָא בֶּן־חוּשָׁי
.Issachar in Paruach filius Jehosaphat .Haloth in & ,Aser in
17 בְּאָשֵׁר וּבְעָלוֹת: יְהוֹשָׁפָט בֶּן־פָּרוּחַ בְּיִשָּׂשכָר:
.Binjamin in Elah filius Simhi
18 שִׁמְעִי בֶן־אֵלָא בְּבִנְיָמִן:

Versio VULG. LAT.

26 Dixit autem mulier, cujus filius erat vivus, ad regem; (commota sunt quippe viscera ejus sup filio suo;) Obsecro, domine, date illi infantem vivum, & nolite interficere eum. Econtrariò illa dicebat; Nec mihi, nec tibi 27 sit, sed dividatur. Respondit rex, & ait; Date huic infantem vivum, & non occidatur: hæc 28 est enim mater ejus. Audivit itaque omnis Israel judicium quod judicâsset rex, & timuerunt regem, videntes sapientiã Dei esse in eo ad faciendum judicium.

CAP. IV.

1 ERat autem rex Salomon re2 gnans super omnem Israel. Et hi principes quos habebat: Azarias filius Sadoc sacerdotis: 3 Elihoreph & Ahia filii Sisa scribæ: Josaphat filius Ahilud 4 à commentariis: Banajas filius Jojadæ super exercitum: Sadoc autem, et Abiathar sacerdotes. 5 Azaria fili' Nathan, sup eos qui assistebant regi: Zabud fili' Na6 than sacerdos, amicus regis: Et Ahisar præpositus dom': & Adoniram filius Abda super tri7 buta. Habebat autẽ Salomon duodecim præfectos super omnem Israel, qui præbebant annonam regi & domui ejus: p singulos enim menses in anno, singuli necessaria ministra8 bant. Et hæc nomina eorum: Benhur, in monte Ephraim. 9 Bendecar, in Macces, & in Salebim, & in Bethsames, & in 10 Elon, et in Bethanan. Benhesed in Aruboth: ipsius erat Socho, 11 & omnis terra Epher. Benabinadab, cuj' omnis Nephathdor, Tapheth filiam Salomonis 12 habebat uxorem. Bana filius Ahilud regebat Thanac & Mageddo, & universam Bethsan, quæ est juxta Sarthana subter Jezrahel, à Bethsan usq; Abelmehula è regione Jecmaan. 13 Bengaber in Ramoth Galaad: habebat Avothjair filii Manasse in Galaad, ipse præerat in omni regione Argob, quæ est in Basan, sexaginta civitatib' magnis atque muratis, quæ habe14 bant seras æreas. Ahinadab filius Addo præerat in Manaim. 15 Achimaas in Nephthali: sed & ipse habebat Basemath filiam 16 Salomonis in conjugio. Baana fili' Husi, in Aser, et in Baloth. 17 Josaphat filius Pharue, in Issa18 char. Semei filius Ela, in Benjamin.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἀνέστη ϗ (ν) ἐπορεύθη εἰς Γαβαὼν θῦσαι ἐκεῖ, ὅτι αὕτη ὑψηλοτάτη, ϗ (ξ) μεγάλη. χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκε Σαλωμὼν 5 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον (ο) ἐν Γαβαών. Καὶ ὤφθη (π) κύριος τῷ Σαλωμὼν ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα· ϗ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Αἴ6 τησαί τι αἴτημα σεαυτῷ. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν, Σὺ ἐποίησας (ρ) μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ ϗ ἐν δικαιοσύνῃ ϗ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ, ϗ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ (σ) ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, δοῦναι τὸν υἱὸν (τ) αὐτοῦ ἐ7 πὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου. ϗ ἐγώ εἰμι παιδάριον μικρὸν, ϗ οὐκ οἶδα (υ) τὴν 8 ἔξοδόν μου ϗ τὴν εἴσοδόν μου. Ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω 9 λαὸν πολὺν, ὃς οὐκ (φ) ἀριθμηθήσεται. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν ϗ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν (χ) δικαιοσύνῃ, ϗ τοῦ συνιεῖν ἀναμέσον ἀγαθοῦ ϗ κακοῦ· ὅτι τίς (ψ) δυνηθήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου 10 τὸν βαρὺν τοῦτον; Καὶ ἤρεσεν (ω) ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ᾐτήσατο Σαλωμὼν τὸ ῥῆμα 11 τοῦτο. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνθ' ὧν ᾐτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ϗ οὐκ ᾐτήσω (α) σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς, ϗ οὐκ ᾐτήσω (β) πλοῦτον, οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ᾐτήσω (γ) σεαυτῷ τοῦ συν12 ιεῖν τοῦ εἰσακούειν κρίμα, Ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν (δ) φρονίμην ϗ σοφήν· ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου, ϗ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται 13 ὅμοιός σοι. Καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω (ε) δέδωκά σοι ϗ πλοῦτον ϗ δόξαν, ὡς οὐ (ζ) γέγονεν ἀνὴρ 14 ὅμοιός σοι ἐν (η) βασιλεῦσι. Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν (θ) τὰς ἐντολάς μου ϗ τὰ προστάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ϗ πληθυνῶ 15 τὰς ἡμέρας σου. Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμὼν, ϗ ἰδοὺ ἐνύπνιον. ϗ ἀνέστη ϗ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐν Σιὼν, ϗ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις, ϗ ἐποίησεν εἰρηνικὰς, ϗ ἐποίησε πότον μέγαν ἑαυτῷ ϗ πᾶσι τοῖς παι16 σὶν αὐτοῦ. Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρ17 ναι τῷ βασιλεῖ, ϗ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ (ι) μία, Ἐν ἐμοὶ (κ) κύριε, ἐγὼ ϗ ἡ γυνὴ αὕτη ᾠκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ, ϗ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

Et surrexit, & ivit in Gabaon 4 ad sacrificandum ibi: quoniam ipsum erat excelsissimum, & (i) magnum. Mille holocaustosim obtulit Salomon super altare in Gabaon. Et ap5 paruit Dominus ipsi Salomon in somnio nocte. Et dixit Dominus ad Salomon, Pete aliquam petitionem (k) tibi. Et dixit Sa6 lomon, Tu fecisti cum servo tuo David patre meo misericordiam magnam: sicut transivit coram te in veritate, & in justitia, & in rectitudine cordis tecum. Et custodisti ei misericordiam magnam hanc, dare filium ejus super thronum ejus, sicut dies hæc. Et nunc, Domine Deus 7 meus, tu (l) dedisti servum tuum pro David patre meo: & ego sum puer parvus: & non novi exitum meum, & introitum me8 um. Servus autem tuus in medio populi tui, quem elegisti populũ multũ, qui non (m) numera9 bitur. Et dabis servo tuo cor ad audiendum, & dijudicandum populum tuum in justitia, & ad intelligendum inter bonum, & malum. Quoniam quis poterit judicare populum tuum gravem 10 hunc? Et placuit coram Domino, quia petierat Salomon ver11 bum hoc. Et dixit Dominus ad eum; Pro eo, quòd petiisti à me verbum hoc, & non petiisti tibi dies multos, & non petiisti divitias, neque petiisti animas inimicorum tuorum, sed petiisti tibi intelligere ad exaudiendum 12 judicium; Ecce feci juxta verbum tuum. Ecce dedi tibi cor prudens, & sapiens: sicut tu, non fuit ante te, & post te non 13 exurget similis tibi. Et quæ non petiisti, dedi tibi, & divitias, & gloriam; ita ut non fuerit 14 vir similis tibi in regibus. Et, si ambulaveris in via mea custodiendo mandata mea, & præcepta mea, sicut ambulavit David pater tuus; & (n) multiplica15 bo dies tuos. Et expergefactus est Salomon: & ecce somnium. Et surrexit, & advenit in Hierusalem: & stetit ad faciem altaris, quod ad faciem arcæ testamenti Domini in Sion: & obtulit holocaustoses, & fecit pacificas: & fecit convivium (o) magnum sibi, & omnibus 16 pueris suis. Tunc apparuerunt duæ mulieres meretrices regi, & 17 steterunt coram eo. Et dixit mulier una; In me, Domine: Ego, & mulier hæc, habitabamus in domo una; & (p) peperimus in domo.

MS. A. (ν) ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς εἰς (ξ) μεγάλη * λίαν ὁλοκαύτωσιν (ο) ἐκεῖνο ἐν (π) τῷ Σαλωμὼν ὁ κύριος ἐν (ρ) μετὰ δούλου (σ) ἔλεός σου τὸ (τ) αὐτοῦ καθήμενον ἐπὶ τοῦ (υ) τὴν εἴσοδόν μου ϗ τὴν ἔξοδόν μου. (φ) ἀριθμηθήσεται, ϗ οὐ ψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους. Καὶ δώσεις (χ) δικαιοσύνῃ, τοῦ συνιέναι (ψ) δυνήσεται (ω) ὁ λόγος ἐνώπιον (α) σαυτῷ (β) σεαυτῷ πλοῦτον, (γ) σαυτῷ (δ) σοφὴν ϗ φρονίμην· (ε) ἔδωκα (ζ) γέγονεν ὅμοιος (η) βασιλεῦσιν πάσας τὰς ἡμέρας σου. Καὶ ἐὰν (θ) τὰ προστάγματά μου ϗ τὰς ἐντολάς μου, ὡς (ι) ἡ μία, (κ) κύριέ μου, ἐγὼ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 וַאֲמַרַת אִתְּתָא דִּי בְרַהּ חַיָּא לְמַלְכָּא אֲרֵי אִתְגַּלְגַּלוּ רַחֲמָהָא עַל בְּרַהּ וַאֲמַרַת בְּבָעוּ רִבּוֹנִי
הַבוּ לַהּ יַת רַבְיָא חַיָּא וּמִקְטַל לָא תִקְטְלוּנֵיהּ וְדָא אָמְרָא אַף דִּילִי אַף דִּי לִיךְ לָא יְהֵי פְּסָקוּ:
27 וַאֲתֵיב מַלְכָּא וַאֲמַר הַבוּ לַהּ יַת רַבְיָא חַיָּא וּמִקְטַל לָא תִקְטְלוּנֵיהּ הִיא אִמֵּיהּ:
28 וּשְׁמַעוּ כָל יִשְׂרָאֵל יַת דִּינָא דְּדָן מַלְכָּא וּדְחִילוּ מִן קֳדָם מַלְכָּא אֲרֵי חֲזוֹ אֲרֵי חוּכְמְתָא מִן
קֳדָם יְיָ בִּמְעוֹהִי לְמֶעְבַּד דִּינָא:

ד

1 2 וַהֲוָה מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מַלְכָּא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל: וְאִלֵּין רַבְרְבַיָּא דִּי לֵיהּ עֲזַרְיָהוּ בַר צָדוֹק כַּהֲנָא:
3 אֱלִיחוֹרֶף וַאֲחִיָּה בְּנֵי שִׁישָׁא סַפְרַיָּא יְהוֹשָׁפָט בַּר אֲחִילוּד מְמַנָּא עַל דָּכְרָנַיָּא: וּבְנָיָהוּ בַר
4 5 יְהוֹיָדָע מְמַנָּא עַל חֵילָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כַּהֲנַיָּא: וַעֲזַרְיָהוּ בַר נָתָן מְמַנָּא עַל אִסְטְרַטֵיגַיָּא
6 וְזָבוּד בַּר נָתָן רַבָּא שׁוֹשְׁבִינָא דְמַלְכָּא: וַאֲחִישַׁר מְמַנָּא עַל בֵּיתָא וַאֲדוֹנִירָם בַּר עַבְדָּא מְמַנָּא
7 עַל מַסְּקֵי מִסִּין: וְלִשְׁלֹמֹה תְּרֵי עֲסַר אִסְטְרַטֵיגַיָּא מְמַנַּן עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וּמְסוֹבְרִין יַת
8 מַלְכָּא וְיַת אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ יַרְחָא בְשַׁתָּא מְטֵי לְחַד לְסוֹבָרָא: וְאִלֵּין שְׁמָהַתְהוֹן בַּר חוּר
9 בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם: בַּר דֶּקֶר בְּמָקַץ וּבְשַׁעַלְבִים וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְאֵילוֹן דְּמִבֵּית חָנָן: בַּר
10 חֶסֶד בְּאַרֻבּוֹת דִּילֵיהּ סוֹכוֹ וְכָל אֲרַע חֵפֶר: בַּר אֲבִינָדָב כָּל פַּלְכֵי דֹאר טָפַת בַּת שְׁלֹמֹה
11 12 הֲוָת לֵיהּ לְאִתּוּ: בַּעֲנָא בַּר אֲחִילוּד תַּעְנַךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל בֵּית שְׁאָן דִּי בִסְטַר צָרְתָנָה מִלְּרַע
13 לְיִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד מֵישַׁר מְחוֹלָה עַד מֵעֵבֶר לְיָקְמְעָם: בַּר גֶּבֶר בְּרָמוֹת גִּלְעָד דִּילֵיהּ
כַּפְרָנֵי יָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה דִּי בְגִלְעָד דִּילֵיהּ בֵּית פֶּלַךְ טַרְכוֹנָא דִּבְמַתְנַן שִׁתִּין קִרְוִין רַבְרְבָן
14 15 מַקְּפָן שׁוּר דִּילְהוֹן עַבְרִין דִּנְחָשׁ: אֲחִינָדָב בַּר עִדּוֹא דְּמִבֵּית מַחֲנָיִם: אֲחִימַעַץ בְּשִׁבְטָא
16 דְבֵית נַפְתָּלִי אַף הוּא נְסֵיב יַת בָּשְׂמַת בַּת שְׁלֹמֹה לְאִתּוּ: בַּעֲנָא בַּר חוּשַׁי בְּשִׁבְטָא דְאָשֵׁר
17 18 וּבְעָלוֹת: יְהוֹשָׁפָט בַּר פָּרוּחַ בְּשִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר: שִׁמְעִי בַּר אֵלָא בְּשִׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit mulier, cujus filius erat vivus, regi, (quoniam convoluta sunt vi- 26
scera ejus super filio suo) et dixit: Obsecro Dñe mi; date illi infantem vivum, et occidendo non occidatis eum: et altera dixit, Nec me' nec tu' sit,
dividite. Et respondit rex et dixit: Date illi infantẽ vivum, et occidendo 27
non occidatis eum: ipsa est mater ejus. Et audivit omnis Israel judicium 28
quod judicavit rex: et timuerunt regem, quia viderunt quòd sapientia à
Deo esset in præcordiis ejus ad faciendum judicium.

CAP. IV.

ET fuit rex Selomoh, rex sup omnem Israel. Et hi sunt magnates qui [ad- 1
erant] illi: Ghazariah fili' Szadok sacerdotis. Elihhoreph et Ahhiah filii 2
Sisa scribæ: Jehosaphat fili' Ahhilud præposit' sup monimenta. Et Bena- 3
jah fili' Jehojadagh præpositus sup exercitum: et Szadok et Abiathar sa- 4
cerdotes. Et Ghazariah fili' Nathan, præposit' super antesignanos; et Za- 5
bud fili' Nathan sacerdotis amic' regis. Et Ahhisar præposit' sup domũ, 6
et Adoniram fili' Ghabda, præpositus super convectores tributorum. Et 7
erant Selomoh duodecim antesignani præpositi super omnẽ Israel sustentantes regẽ, et viros domũ ejus: mense in anno attinebat ad unum [ex eis] sustentare. Et hæc sunt nomina eorum. Filius Hhur in monte domus 8
Ephraim. Filius Deker in Makasz et in Saghalbin et Beth-sames et Ailon 9
Beth-Hhanan. Filius Hhezzed in Arubboth, cujus erat Sochoh, et omnis ter- 10
ra Hhepher. Filius Abinadab, cuj' erant omnes regiones Dor. Taphath fi- 11
lia Selomoh erat ei in uxorem. Baghana filius Ahhilud, [ejus erat] Thagh- 12
nach et Megiddo, et omnis Beth-Sean quæ erat juxta Szarthan subter Jizreghel à Beth-Sean usq; ad planitiem Mehholah, usq; trans Jacmegham. Filius 13
Gebar in Ramoth Gilghad: cujus erant pagi Jair filii Menasseh qui erant
in Gilghad: cujus Beth pelach Tarcona quod erat in Mathnan, sexaginta urbes magnæ circumdatæ muro excelso, quib' erant vectes ærei. Ahhinadab 14
filius Ghido [cujus erant] quæ de domo Mahhanaim. Ahhimaghasz in tribu 15
domus Nephtali, etiã ipse accepit Basmath filiã Selomoh in uxorẽ. Bagha- 16
na filius Hhusi, in tribu Asser et Baghaloth. Jehosaphat filius Paruahh in 17
tribu Issachar. Simghi filius Elah in tribu domus Binjamin. 18

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܕܒܪܗ ܚܝܐ. ܠܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܡܡܘ ܪܚܡܝܗ ܥܠ ܒܪܗ. ܒܥܐ ܐܢܐ
ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܒܘܗܝ ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܟܕ ܚܝ. ܘܡܩܛܠ ܠܐ ܬܩܛܠܘܢܝܗܝ. ܘܗܝ ܐܡܪܐ. ܠܐ ܠܝ
ܐܦܠܐ ܠܟܝ ܢܗܘܐ. ܦܣܩܘܗܝ. * ܥܢܐ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܗܒܘܗܝ ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܟܕ ܚܝ. 27
ܘܡܩܛܠ ܠܐ ܬܩܛܠܘܢܝܗܝ. ܗܝ ܗܝ ܐܡܗ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܗ ܕܝܣܪܝܠ. ܕܝܢܐ ܕܕܢ ܡܠܟܐ. 28
ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܘ. ܕܚܟܡܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܒܗ ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ.

* ܫܠܡ * ܓ *   * ܪܝܫܐ ܕ * ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܠܟܐ. ܥܠ ܟܠܗ ܕܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ 1
2 ܪܘܪܒܢܐ ܕܝܠܗ. ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. * ܐܠܝܚܪܦ ܘܐܚܝܐ. ܒܢܝ ܫܝܫܐ. ܣܦܪܐ. ܘܝܘܫܦܛ 3
4 ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ. ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ. ܟܗܢܐ. * ܘܥܙܪܝܐ
5 ܒܪ ܢܬܢ. ܥܠ ܦܩܘܕܐ. ܘܙܟܘܪ ܒܪ ܢܬܢ ܟܗܢܐ. ܪܚܡܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܒܝܫܪ. ܪܒܝܬܐ. 6
7 ܘܐܕܘܢܝܪܡ ܒܪ ܥܒܕܐ. ܥܠ ܡܕܐܬܐ. * ܘܡܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܫܠܝܡܘܢ ܬܪܥܣܪ ܦܩܘܕܐ. ܥܠ ܟܠܗ
ܕܝܣܪܝܠ. ܘܡܬܪܣܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܒܝܬܗ. ܘܠܚܝܠܗ. ܝܪܚܐ ܒܫܢܬܐ. ܐܝܟ ܠܐ ܚܕ
8 ܠܡܬܪܣܝܘ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܒܪ ܚܘܪ. ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. * ܒܪ ܕܩܪ. ܒܡܩܨ 9
10 ܘܒܫܥܠܒܝܡ. ܘܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܒܐܝܠܘܢ ܕܒܝܬ ܚܢܢ. * ܒܪ ܚܣܕ. ܒܐܪܘܒܘܬ. ܕܝܠܗ ܗܘܬ
11 ܣܘܟܘ ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܕܚܦܪ. * ܒܪ ܐܒܝܢܕܒ. ܒܢܦܬ ܕܘܪ. ܛܦܬ ܒܪܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ.
12 * ܒܥܢܐ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ. ܒܬܥܢܟ. ܘܒܡܓܕܘ. ܘܒܟܠܗ ܒܝܬ ܫܢ ܕܥܠ ܓܢܒ ܨܪܬܢ. ܡܢ ܬܚܬ
13 ܠܐܝܙܪܥܝܠ. ܡܢ ܒܝܬ ܫܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܡܚܘܠܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܒܪܐ ܕܝܩܡܥܡ. * ܒܪ ܓܒܪ.
ܒܪܡܬܐ ܕܓܠܥܕ. ܕܝܠܗ ܚܒܠܐ ܕܝܐܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܘܕܝܠܗ ܚܒܠܐ ܕܐܪܓܘܒ ܕܒܒܘܬܢ ܫܬܝܢ ܡܕܝܢܢ
14 ܪܘܪܒܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗܝܢ ܫܘܪܐ. ܘܡܘܟܠܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܢܚܫܐ. * ܐܚܝܢܕܒ ܒܪ ܥܕܘ. ܒܡܚܢܝܡ.
15 * ܐܚܝܡܥܨ. ܒܢܦܬܠܝ. ܐܦ ܗܘ ܢܣܒ ܠܒܣܡܬ ܒܪܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܐܢܬܬܐ. * ܒܥܢܐ ܒܪ
16 ܚܘܫܝ. ܒܐܫܝܪ ܘܒܥܠܘܬ. * ܝܘܫܦܛ ܒܪ ܦܪܘܚ. ܒܐܝܣܟܪ. * ܫܡܥܝ ܒܪ ܐܠܐ. ܒܒܢܝܡܝܢ.
17
18

Dixit autem mulier illa cujus filius erat vivus, ad regem (contorta quippe fuerant ejus viscera pro filio suo) Rogo te domine mi, date illi puerum vivum, & haudquaquam occidatis eum. Contrà altera dicebat, Neq; mihi, neque tibi ſit, diſſecate eum. 26
Reſpondens rex ait, Date illi puerum vivum, & nullo modo occidatis eum: illa eſt mater ejus. 27
Audientes autem omnes Iſraelitæ ſententiam quam rex tulerat, timuerunt à conſpectu regis; quia viderunt ſapientiam Dei eſſe in eo ad exercendum judicium. 28

CAP. IV.

Fuit itaque Salomon rex ſuper univerſum Iſraelem. 1
Et hi erant principes ejus: Azaria filius Sadoc ſacerdotis, 2
Eliheraph, & Ahia filii Siſæ, erant ſcribæ: Joſaphat filius Ahilud, à commentariis: 3
Benaja Jojadæ filius præerat exercitui: Sadoc & Abithar, ſacerdotes: 4
Azaria Nathanis filius, præpoſitus præfectorum: Zachur filius Nathanis ſacerdotis, amicus regis: 5
Abinſar, œconomus: Adoniram Abdæ filius præerat tributo. 6
Habebat præterea Salomon hos duodecim præfectos ſuper totum Iſraelem, qui regem, ejúſque domum & exercitum alebant: menſem quotannis tenebatur unus *ex iis* annonam parare. 7
Hæc autem ſunt eorum nomina: Filius Hur, in monte Aphrem: 8
Filius Decar, in Macas, & in Sciaelbim, & in Beth-ſemes, & in Ilon-Beth-hanan: 9
Filius Heſed, in Raboth: ipſius *etiam* erat Sochoth, & tota terra Hepher: 10
Filius Abinadab, in Nephethdor: Thaphath filia Salomonis erat hujus uxor. 11
Baana fili⁹ Ahilud, in Taanach, & in Magedo, & in tota Beth-jaſan quæ eſt ad latus Sartan infra Jezraelé, à Beth-jaſan uſq; ad Abel-Mehola, & uſq; ad ulteriorem ripā Necamam. 12
Filius Geber, in colle Gelaad: hujus erat tract⁹ Jair filii Manaſſe, & ad eundé *pertinebat* tractus Argob qui eſt in Baiſan, ſexaginta civitates magnæ habentes muros, ſeras, & portas æneas. 13
Ahinadab filius Gedo, in Mahanim: 14
Ahimees, in Nephtali: hic etiam Beſmath Salomonis filiā duxit uxorem. 15
Baana filius Huſi, in Aſir & in Baeloth: 16
Joſaphat fili⁹ Paruh, in Iſachar: 17
Semei filius Elæ, in Benjamen: 18

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * فقالت ام الصبي * لانها رحمته واشفقت عليه * اطلب اليك يا سيدي ان تدفع اليها الصبي
27 حيا ولا يقتل قتلا * فاما الاخري فقالت * لا يكون لي ولا لها * اقطعوه * فاجاب الملك وقال
28 ادفعوا الصبي الي هذه لانها امه * فسمع بنو اسرايل ما قضاه الملك * وابقوا الملك وفرقوا منه
وخافوا * لانهم علموا ان له حكمة من قبل الله * يعرف القضاء ويقضي بالعدل *

1 * الفصل الرابع * وصار سليمان ملكا علي جميع بني اسرايل * وهذه اسماء
2 قواده * عازور بن صادوق الحبر * والحرب واحيا ابنا سيسان كاتبان * يوسافاط بن احيلود علي 3
4 المواسق * بنايا بن يوياداع على الحرب * صادوق وابيثار حبران * وعزريا بن ناثان على الوكلاء * 5
6 زبود بن ناثان الحبر خليل الملك * وابيسار خازن الملك * وادونيرام بن عبدا علي الخراج * وكان 7
لسليمان اثنا عشر وكيلا علي نفقته * وكانوا هولاء يجمعون النفقة من جميع بني اسرايل وينفقون
8 على الملك وعلي اهل بيته وعلي الروابط * على كل وكيل منهم شهرا واحدا من السنة * وهذه
9 اسماوهم برحور في جبل افرام * بردقار في مقاص وفي ساعير وبيت شماس * وفي ايلون التي في
10 بيت حنن * برحسد في ربوث * واليه ساحوث وكل ارض حافار * ابن ابيناداب في انفثدور * وصار 11
12 مزوجا بطوفث ابنة سليمان * بعنا بن احيلود في تعنخ ومجدوا * اليه كل بيت ياسان التي
13 عند صرتن * وهي بسط ايزرعال * من بيت ياسان الي ابل ومحولا * والي عبر يقنعين * ابن جبار
في رامة جلعاد * له ميراث يائير بن منسا * واليه حبل ارجوب التي في بيسان * ستون قرية
14 عظيمة لها سور وابواب من نحاس باغلاقها * احيناداب بن جدوا في محنيم * احيماعص في 15
16 ارض نفثالي * هذا ايضا تزوج ابنة لسليمان * بعنا بن حوشي في ارض اشير وبعلوث * يوسافاط 17
18 بن فروح في ارض ايساخار * شمعي بن الا في ارض بنيامين *

Dixit mater pueri (nam commiſeratione & clementiâ commota fuerat in eum) Precor te O Domine mi, ut des illi puerum vivum, nec ullatenùs occidatur: altera verò dicebat, Neque mihi eſto neque illi, ſcindite eum. 26
Reſpondit rex & ait, Date puerum huic, quoniam hæc eſt mater ejus. 27
Cúmque audiſſent filii Iſrael quod judicaverat rex, veriti ſunt regem & timuerunt ac formidaverunt eum; eò quòd noverint habere eum ſapientiam à Deo, quâ jus cognoſceret, & æquè judicaret. 28

CAP. IV.

Factus eſt ergò Salomon rex ſuper omnes Iſraelitas. 1
Et hæc ſunt nomina ducum ipſius: Azor filius Sadoc ſacerdotis: 2
Elihcrab & Achia filii Siſan erant duo ſcribæ: Joſaphat filius Achilud præſes erat conſilii: 3
Benaja Jojadæ filius, belli præpoſitus: Sadoc & Abithar, duo ſacerdotes: 4
Azira Nathanis filius, præfectus curatorum: Zebod filius Nathanis ſacerdotis, familiaris regis: 5
Abiſar, theſaurarius regis: denique Adoniram Abdæ filius erat ſuper tributum. 6
Habebat etiam Salomon duodecim annonæ ſuæ curatores; & hi cogebant annonam ab omnibus Iſraelitis, eamque diſpenſabant pro rege, pro domeſticis ejus, & pro militibus ejus: ſinguli ex his curatoribus menſe uno quotannis ſuo munere fungebantur. 7
Hæc autem ſunt eorum nomina: Bar-hur, in monte Aphrem: 8
Bar decar, in Macas, & in Seir, & in Beth-ſemes, & in Ailon quæ eſt in Beth-hannan: 9
Bar-heſed, in Rabboth; ad quem etiam pertinebat Sochoth, & tota terra Hepher: 10
Filius Abinadab, in Eaphethdor: atque is conjugem duxit Tophath filiam Salomonis: 11
Baana filius Achilud, in Taanach, & Magheddo; ejus etiam erat tota Beth-jaſan quæ eſt prope Sartan, ſita in littore Jezraelis: à Beth jaſan ad Abel & Mehola, & ad citeriorem partem Jocnaain. 12
Filius Geber, in Ramath-galaad; ejus erat hæreditas Jaïr filii Manaſſis, & ad eum attinebat tractus Argob qui eſt in Baiſan, ſexaginta urbes magnæ muris munitæ portiſque æneis cum vectibus ſuis. 13
Achinadab filius Geddo, in Mahanim: 14
Achimeas in terra Nephtali: hic etiam unam è Salomonis filiabus duxit uxorem. 15
Baana Huſi filius, in terra Aſir et Baaloth: 16
Joſaphat Pharruhæ filius, in terra Iſachar: 17
Semei Alæ filius, in terra Benjamin: 18

,Emoræi regis Sichon terra ,Ghilhad terra in Uri filius Gheber
19 גֶּבֶר בֶּן־אֻרִי בְּאֶרֶץ גִּלְעָד אֶרֶץ סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
Jehudah .terra in qui unus præfectus & ,Baſan regis Hogh &
20 וְעֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּנְצִיב אֶחָד אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ יְהוּדָה
,multitudine in mare *ſuper* quæ arena ſicut multi Iſrael &
וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב
erat Selomoh Et .lætantes & ,bibentes & ,comedentes
21 אֹכְלִים וְשֹׁתִים וּשְׂמֵחִים׃ וּשְׁלֹמֹה הָיָה
,Peliſtim terræ flumine à *regna omnia in dominans*
מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמַּמְלָכוֹת מִן־הַנָּהָר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
ſervientes & ,*munus facientes accedere* ,Ægypti terminum ad uſque &
וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם מַגִּשִׁים מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת־
diem in Selomoh *panis* erat Et .ejus vitæ diebus omnibus Selomoh
22 שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַיְהִי לֶחֶם־שְׁלֹמֹה לְיוֹם
Decem .farinæ cori ſexaginta & ,ſimilæ cori triginta ,*unum*
23 אֶחָד שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת וְשִׁשִּׁים כֹּר קָמַח׃ עֲשָׂרָה
,*cervo à ſolum* ,pecudes centum & ,*paſcuæ* boves viginti & ,pingues boves
בָקָר בְּרִאִים וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן לְבַד מֵאַיָּל
ipſe Quia .*ſaginatis caponibus &* ,*bubalo &* ,*caprea &*
24 וּצְבִי וְיַחְמוּר וּבַרְבֻּרִים אֲבוּסִים׃ כִּי־הוּא
omnibꝰ *in* ,Hazzah ad uſque &,Tiphſach à ,*fluminis tranſitu* omni in *imperans*
רֹדֶה בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר מִתִּפְסַח וְעַד־עַזָּה בְּכָל־
ejꝰ *tranſitibus* omnibꝰ ex ei erat pax & :*fluminis tranſitus* regibus
מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל־עֲבָרָיו
,ſua vite ſub *vir* ,*fiduciam ad* Iſrael & Jehudah habitavit Et .circuitu à
25 מִסָּבִיב׃ וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לָבֶטַח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ
.Selomoh diebus omnibus ,Sebah-Beer uſque &,Dan à ,ſua ficu ſub &
וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כֹּל יְמֵי שְׁלֹמֹה׃
,ejꝰ *curru ad* equorum *equilium* millia quadraginta Selomoh ipſi *fuit* Et
26 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אֶלֶף אֻרְוֹת סוּסִים לְמֶרְכָּבוֹ
præfecti alebant Et .equitum millia duodecim &
27 וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים׃ וְכִלְכְּלוּ הַנִּצָּבִים
mensam ad *appropinquantem* omnem & ,Selomoh regem iſti
הָאֵלֶּה אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל־הַקָּרֵב אֶל־שֻׁלְחַן
.*rem deficere ſinebant* non :ſuo menſe *vir* ,Selomoh regis
הַמֶּלֶךְ־שְׁלֹמֹה אִישׁ חָדְשׁוֹ לֹא יְעַדְּרוּ דָּבָר׃
locum ad deferebant *dromedariis* & equis *paleam* & ,hordea Et
28 וְהַשְּׂעֹרִים וְהַתֶּבֶן לַסּוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבִאוּ אֶל־הַמָּקוֹם
Deus dedit Et .*ſuū judiciū* ſecundùm *vir* ,*ibi eſſet quo*
29 אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם אִישׁ כְּמִשְׁפָּטוֹ׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים
latitudinem & ,valde multam intelligentiam & ,Selomoh ſapientiam
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה הַרְבֵּה מְאֹד וְרֹחַב
.maris *labium ſuper* quæ arenam ſecundùm ,cordis
לֵב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם׃
filiorum omnium ſapientia *præ* Selomoh ſapientia fuit amplior Et
30 וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל־בְּנֵי־
fuit *ſapiens* Et .Ægyptiorum ſapientia omni *præ* & ,*Orientis*
31 קֶדֶם וּמִכֹּל חָכְמַת מִצְרָיִם׃ וַיֶּחְכַּם
,Chalchol & ,Heman & ,Ezrachita Ethan *præ* ,homine omni *præ*
מִכָּל־הָאָדָם מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימָן וְכַלְכֹּל
gentibus omnibus in ejꝰ nomen fuit & :Machol filiis Dardah &
וְדַרְדַּע בְּנֵי מָחוֹל וַיְהִי־שְׁמוֹ בְכָל־הַגּוֹיִם
fuit & ,parabolarum millia tria eſt locutus Et .*circumquaque*
32 סָבִיב׃ וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי
lignis ſuper eſt locutus Et .*mille &* quinque ejus *canticum*
33 שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף׃ וַיְדַבֵּר עַל־הָעֵצִים
egrediens quæ ,hyſſopum ad uſque & ,Lebanon in quæ cedro à
מִן־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא
,*reptili* ſuper & ,*volatili* ſuper & ,*animali* ſuper eſt locutus & :pariete *in*
בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הָרֶמֶשׂ
.piſcibus ſuper &
וְעַל־הַדָּגִים׃

Verſio VULG. LAT.

19 Gaber filius Uri, in terra Ga-
laad, in terra Sehon regis A-
morrhæi & Og regis Baſan,
ſuper omnia quæ erant in illa
20 terra. Juda & Iſrael innume-
rabiles, ſicut arena maris in
multitudine: comedentes, &
21 bibentes, atque lætantes. Sa-
lomon autē erat in ditione ſua,
habens omnia regna à flumine
terræ Philiſthiim uſque ad ter-
minum Ægypti: offerentium ſi-
bi munera, & ſervientium ei
22 cunctis diebus vitæ ejus. Erat
autem cibus Salomonis ꝑ dies
ſingulos, triginta cori ſimilæ,
23 & ſexaginta cori farinæ, De-
cem boves pingues, & viginti
boves paſcuales, & centum a-
rietes, exceptâ venatione cer-
vorum, caprearum, atque bu-
24 balorum, & aviū altilium. Ipſe
enim obtinebat omnem regio-
nem quæ erat trans flumen, à
Thaphſa uſque ad Gazan, &
cunctos reges illarū regionū:
& habebat pacē ex omni parte
25 in circuitu. Habitabátq; Juda
& Iſrael abſque timore ullo,
unuſquiſque ſub vite ſua, &
ſub ficu ſua, à Dan uſque Ber-
ſabee, cunctis diebus Salomo-
26 nis. Et habebat Salomon qua-
draginta millia præſepia equo-
rum currilium, & duodecim
27 millia equeſtriū. Nutriebánt-
que eos ſupradicti regis præfe-
cti: ſed & neceſſaria menſæ re-
gis Salomonis, cum ingenti cu-
ra præbebant in tempore ſuo.
28 Hordeum quoque & paleas e-
quorum & jumentorum, defe-
rebant in locum ubi erat rex,
29 juxta conſtitutum ſibi. Dedit
quoque Deus ſapientiam Salo-
moni, & prudentiam multam
nimis, & latitudinem cordis,
quaſi arenam, quæ eſt in litto-
30 re maris. Et præcedebat ſapi-
entia Salomonis ſapientiam o-
mnium Orientalium & Ægy-
31 ptiorum, Et erat ſapientior
cunctis hominibus: ſapientior
Ethan Ezrahitâ, & Heman, &
Chalcol, & Dorda, filiis Ma-
hol: & erat nominatus in uni-
verſis gentibus per circuitum.
32 Locutus eſt quoque Salomon
tria millia parabolas: & fue-
runt carmina ejus quinque &
33 mill[illegible] Et diſputavit ſuper li-
gnis, [illegible] cedro quæ eſt in Liba-
no, uſque ad hyſſopum quæ e-
greditur de pariete: & diſſe-
ruit de jumentis, & volucri-
bus, & reptilibus, & piſcibus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης
μου, (λ) ἔτεκε καὶ ἡ γυνὴ αὐτή. καὶ ἡμεῖς
κατὰ τὸ (μ) αὐτό· καὶ οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡ-
μῶν (ν) πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ.
19 Καὶ ἀπέθανεν ὁ (ξ) υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύ-
της τὴν νύκτα, ὡς (ο) ἐπεκοιμήθη ἐπ'
20 αὐτόν. Καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ ἔ-
λαβε τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν (π) μου,
καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱ-
ὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ
21 κόλπῳ μου. Καὶ ἀνέστην πρωῒ θηλάσαι τὸν
υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς· καὶ ἰδοὺ
κατενόησα αὐτὸν (ρ) πρωΐ, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν
22 ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑ-
τέρα, Οὐχὶ, (σ) ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ
υἱός σου ὁ τεθνηκώς. καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ
23 βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς, Σὺ
λέγεις, Οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱὸς ταύ-
της ὁ τεθνηκώς· (τ) καὶ σὺ λέγεις, Οὐχὶ,
ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνη-
24 κώς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (υ) Λάβετε μά-
χαιραν. καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώ-
25 πιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
Διέλετε τὸ παιδίον (φ) τὸ ζῶν τὸ θηλάζον
εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ, καὶ
26 τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυ-
νὴ (χ) ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν
βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ
υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε, δότε
αὐτῇ τὸ (ψ) παιδίον, καὶ θανάτῳ μὴ θανα-
τώσητε αὐτό. καὶ αὕτη εἶπε, Μήτε ἐμοὶ, μήτε
27 αὐτῇ ἔστω, (ω) διέλετε. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βα-
σιλεὺς, καὶ εἶπε, (α) Δότε τὸ παιδίον τῇ
εἰπούσῃ, Δότε αὐτῇ αὐτὸ, καὶ θανάτῳ μὴ
28 θανατώσητε αὐτὸ, αὕτη ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ
(β) ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κρίμα (γ) τοῦτο
ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ
προσώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνη-
σις Θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.

MS.A. (λ) καὶ ἔτεκεν καὶ αὕτη ἡ γυνή. καὶ (μ) αὐτό· οὐκ (ν) ἐν τῷ οἴκῳ πά-
ρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν * ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ (ξ) υἱὸς ταύτης (ο) ἐκοιμήθη (π)
μου, καὶ ἡ δούλη σου ὕπνου, καὶ (ρ) τοπρωΐ, (σ) ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρὸς, υἱὸς δὲ
ἐμὸς ὁ ζῶν· ἡ δὲ ἄλλη, καὶ αὐτῇ ἔλεγον, Οὐχὶ, ἀλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ (τ)
σὺ δὲ λέγεις, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκὼς, καὶ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν. Καὶ
εἶπεν (υ) Λάβετέ μοι μάχαιραν. (φ) τὸ θηλάζον τὸ ζῶν εἰς δύο, (χ) ἧς
ὁ υἱὸς ἦν ὁ ζῶν, (ψ) παιδίον τὸ ζῶν, καὶ θανάτῳ (ω) διέλετε αὐτό.
Καὶ (α) Δότε αὐτῇ τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ εἰπούσῃ, (β) ἤκουσεν (γ)
τοῦτ' ὃ ἔκρινεν

Et factum eſt in die tertia, cùm
ego peperiſſem, peperit & mulier 18
hæc. Et nos ſimul: & non eſt
ullus nobiſcum præter ambas nos
in domo. Et mortuus eſt filius mu-
lieris hujus nocte, quia incubuit 19
ſuper eum. Et ſurrexit mediâ no-
cte, & ſumpſit filium meum ex 20
ulnis (q) meis: & collocavit e-
um in ſinu ſuo: & filium ſu-
um mortuum collocavit in ſinu
meo. Et ſurrexi manè ad lactan-
dum filium meum: & ille erat 21
mortuus. Et ecce conſideravi e-
um manè: & ecce non erat fili-
us meus, quem peperi. Et dixit
mulier altera, Nequaquàm: ſed fi- 22
lius meꝰ eſt, qui vivit: filius au-
tem tuus, qui (r) mortuus. Et lo-
quutæ ſunt coram rege. Et dixit
rex eis; Tu dicis, Hic filius me- 23
us, qui vivit; & filius hujus
eſt, qui mortuus. Et tu dicis; Ne-
quaquàm, ſed filius meus eſt, qui
vivit; & filius tuus, qui mortu-
us. Et dixit rex, Sumite gladium.
Et attulerunt gladium coram re- 24
ge. Et dixit rex, Dividite puerum
viventem lactentem in duo: & 25
date dimidium ejus huic, & di-
midium ejus huic. Et reſpondit
mulier, cujus erat filius vivens, 26
& dixit ad regem; Quoniam
turbatus eſt uterus ejus ſuper fi-
lio ſuo, & dixit; In me domi-
ne: Date ei puerum: & morte
non mortificetis eum. Et hæc di-
xit; Neque mihi, neque tibi ſit:
dividite. Et reſpondit rex, & di- 27
xit; Date puerum ei, quæ dixit,
Date huic eum, & morte nè mor-
tificetis eum: hæc mater ejus. Et 28
audierunt omnis Iſrael judicium
hoc, quod judicaverat rex: &
timuerunt à facie regis: quoniā
viderunt, quia prudentia Dei
in eo ad faciendū juſtificationē.

ΚΕΦ. Δ.

1 ΚΑὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν βασιλεύων
2 ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οὗτοι (α) ἄρχοντες οἳ ἦ-
σαν (β) αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς (γ) Σαδώκ·
3 Ἐλιὰφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σηβὰ γραμματεῖς· καὶ
Ἰωσαφὰτ υἱὸς (δ) Ἀχιλοὺδ ἀναμιμνήσκων·
4 Καὶ Βαναίας υἱὸς (ε) Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς δυνάμε-
5 ως· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καὶ (ζ)
Ὀρνία υἱὸς Νάθαν ἐπὶ τῶν καθεσταμένων· καὶ
(η) Ζαβοὺθ υἱὸς Νάθαν ἑταῖρος τοῦ βασιλέως·
6 Καὶ Ἀχισὰρ ἦν οἰκονόμος· καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκο-
νόμος· καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς (θ) Σὰφ ἐπὶ τῆς πατριᾶς·
καὶ Ἀδωνιρὰμ υἱὸς (ι) Αὐδὼν ἐπὶ τῶν φόρων.

MS.A. (α) οἱ ἄρχοντες (β) αὐτοῦ· (γ) Σαδὼκ ὁ ἱερεύς· Ἐναρὲφ καὶ Ἀ-
χιὰ υἱὸς Σεισὰ γραμματεῖς· (δ) Ἀχιμὰ (ε) Ἰωιαδαὲ ἐπὶ τῆς στρατείας· καὶ (ζ) Ἀ-
ζαρίας (η) Ζαβοὺθ υἱὸς Νάθαν ἱερεὺς ἑταῖρος (θ) Σαφὰτ (ι) Ἀβδὼ

CAP. IV.

ET erat rex Salomon regnans 1
ſuper Iſrael. Et hi principes, qui 2
erant ei: Azarias filius (a) Sa-
doc: Eliaph, & Achia (b) filius 3
Seba ſcribæ: & Joſaphat filius
Achilud commonefaciens: Et Ba- 4
naeas filius Jodae ſuper virtu-
tem: Et Sadoc, & Abiathar ſa-
cerdotes: Et (c) Ornia filius Na- 5
than ſuper aſſiſtentes: Et Zabuth
filius Nathan amicus regis: Et A- 6
chiſar erat œconomus: & (d) E-
liac œconomus: & Eliab filius
Saph ſuper familiam: & Adoni-
ram filius Aydon ſuper tributa.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 גבר בר אורי בארעא גלעד ארעא סיחון מלכא אמוראה ועוג מלכא דמתנן ואסטרטיגא
20 חד די ממנא בארעא: יהודה וישראל סגיאין כחלא דעל ימא לסגי אכלין ושתן וחדן:
21 ושלמה הוה שליט בכל מלכותא מן נהר פרת עד ארע פלשתאי ועד תחום מצרים
22 מקרבין קורבנא ופלחין ית שלמה כל יומי חיוהי: והוה לחמא דשלמה ליומא חד
23 תלתין כורין סולתא ושתין כורין קמחא: עסרא תורין דפטמא ועסרין תורין דרעיא
24 ומאה ענא בר מאילין וטבין ויחמורין ועופיא פטימיא: ארי הוא מפלח בכל עבר פרת
מתפסח ועד עזה בכל מלכי עבר פרת ושלמא הוה ליה מכל עברוהי מסחור סחור:
25 ויתיב יהודה וישראל לרוחצן גבר תחות פרי גופנוהי ותחות פרי תאניהי מדן ועד באר
26 שבע כל יומי שלמה: והוו לשלמה ארבעין אלפין ארות סוסון לרתיכוהי ותרי עסר
27 אלפין פרשין: ומסוברין אסטרטיגיא האלין ית מלכא שלמה וית כל דקריב לפתורא
28 דמלכא שלמה גבר ירחיה לא מעכבין מדעם: וסעוריא ותבנא לסוסותא ולרכשא
29 מיתן לאתרא דיהי תמן גבר כהלכתיה: ויהב יי חוכמתא לשלמה וסוכלתנותא סגי
30 לחדא ופתיות לבא כחלא דעל כיף ימא: וסגיאת חוכמת שלמה מחכמת כל בני
31 מדנחא ומכל חכמת מצרים: וחכם מכל אנשא מאיתן בר זרח והימן וכלכול ודרדע
32 בני מחול והוה שמיה סגי בכל עממיא סחור סחור: ומלל תלתא אלפין מתלין והואה
33 תושבחתיה אלף וחמש: ואתנבי על מלכי בית דוד דעתידין למשלט בעלמא הדין
ובעלמא דאתי דמשיחא ואתנבי על בעירא ועל עופא ועל ריחשא ועל נוניא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Gebar filiꝰ Uri in terra Gilghad terra Zzihhon regis Amorrhæorũ et Ghog 19
regis Mathnan: et anteſignanus unus præerat terræ. Jehudah et Iſrael 20
multi erant tanquã arena quæ eſt ſup mare in multitudine, comedẽtes et bi-
bentes et gaudentes. Et Selomoh imperabat omnibꝰ regnis à *fluvio* Perath 21
uſq; ad terrã Peliſthæorũ et uſq; ad terminũ Miſzraim, afferentibꝰ munᵃ, et
ſervientibus Selomoh omnibꝰ diebꝰ vitæ ſuæ. Et erat panis Selomoh ſingu- 22
lis diebus triginta cori ſimilæ, et ſexaginta cori farinæ. Decem boves ſage- 23
næ, et decẽ boves paſcuæ et centũ pecudes, præter cervos, et capreas, et bu-
balos, et aves ſaginatas. Quia dominabatur ipſe omni loco trans Perath 24
à Thiphzzahh uſq; Ghaza, omnibus regibus citra Perath: et pax erat il-
li ab omnibus lateribus ejus circũ circa. Et ſedebat Jehudah et Iſrael in 25
confidentia quiſq; ſub fructu vitis ſuæ, et ſub fructu ficus ſuæ à Dan et uſq;
ad Beerſebagh omnibus diebus Selomoh. Et fuerunt Selomoh quadragin- 26
ta millia præſepiorũ equorũ pro curribus ſuis, et duodecim millia equitũ.
Et ſuſtentabant anteſignani hi regẽ Selomoh, et omnem qui accedebat ad 27
menſã regis Selomoh, unuſquiſque menſe ſuo, non differebãt [*ſuppetere*]
quicquam. Et hordea, et paleã equis et curſoribus equis deferebant ad lo- 28
cum in quo erat quiſq; juxta conſuetũ ſibi. Et dedit Dominus ſapientiam 29
Selomoh et intelligentiã multã valde et dilatationẽ cordis, tanquã arenã
quæ eſt ſup littꝰ maris. Et amplior fuit ſapientia Selomoh ſapientiã omniũ 30
filiorũ Orientis, et omni ſapientia Miſzraim. Et ſapientior fuit omni homi- 31
ne, ipſo Aithan filio Zerahh, et Hheman, et Chalchol, et Dardagh filiis
Mahhol: et fuit nomen ejus celebre in omnibus gentibus undiquaq;. Et lo- 32
cutus eſt tria millia parabolarũ, et fuerunt cantica ejus mille et quinque.
Et vaticinatus eſt ſuper regibus domus David qui dominaturi erant in ſe- 33
culo hoc, & in ſeculo futuro Meſſihhæ: & vaticinatus eſt ſuper jumentis,
et ſuper avibus, et ſuper reptilibus, et ſuper piſcibus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܓܒܪ ܒܪ ܐܘܪܝ. ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. ܐܪܥܐ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܘܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ. 19
ܘܦܩܝܕܐ ܐܚܕܘ ܐܪܥܐ. * ܘܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܝܠ ܣܓܝܐܝܢ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ. ܐܟܠܝܢ ܗܘܘ 20
ܘܫܬܝܢ ܘܚܕܝܢ. * ܘܫܠܝܡܘܢ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ. ܡܢ ܢܗܪܐ ܕܐܪܥܐ 21
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܡܩܪܒܝܢ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܦܠܚܝܢ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܠܚܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܝܘܡܐ ܚܕ: ܬܠܬܝܢ ܟܘܪܝܢ 22
ܣܡܝܕܐ. ܘܫܬܝܢ ܟܘܪܝܢ ܩܡܚܐ. * ܘܥܣܪܐ ܬܘܪܝܢ ܦܛܝܡܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܬܘܪܝܢ ܕܪܥܝܐ. ܘܡܐܐ 23
ܥܢܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܐܝܠܐ ܘܛܒܝܐ. ܘܝܚܡܘܪܐ. ܘܦܪܚܬܐ ܡܦܛܡܬܐ. * ܡܛܠ ܕܗܘ ܫܠܝܛ ܗܘܐ 24
ܒܟܠ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܡܢ ܬܦܣܚ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܙܐ. ܘܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܫܠܡܐ
ܗܘܐ ܠܗ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܒܪܘܗܝ. ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܝܬܒ ܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܝܠ 25
ܠܫܠܝܢ. ܐܢܫ ܬܚܝܬ ܓܦܬܗ. ܘܐܢܫ ܬܚܝܬ ܬܐܬܗ. ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ. ܟܠܗܘܢ
ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܘܘ ܠܫܠܝܡܘܢ ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܐܘܪܘܝܢ ܕܪܟܫܐ. ܠܪܟܒܘܬܗ. 26
ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. * ܘܡܬܪܣܝܢ ܗܘܘ ܦܩܝܕܐ ܗܠܝܢ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܟܠ 27
ܕܩܪܒ ܠܦܬܘܪܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܓܒܪ ܒܝܪܚܗ. ܘܠܐ ܡܚܣܪܝܢ ܗܘܘ ܡܕܡ. * ܘܣܥܪܐ ܘܬܒܢܐ 28
ܠܣܘܣܘܬܐ ܘܠܪܟܫܐ. ܡܝܬܝܢ ܠܐܬܪܐ ܕܗܘܐ ܬܡܢ. ܐܢܫ ܐܝܟ ܕܦܩܝܕ. * ܘܝܗܒ ܐܠܗܐ 29
ܠܫܠܝܡܘܢ. ܚܟܡܬܐ ܘܣܘܟܠܬܢܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܛܒ. ܘܪܘܚܐ ܕܠܒܐ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܝܡܐ. * ܘܣܓܝܐܬ ܚܟܡܬܗ 30
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܚܟܡܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܕܢܚܐ. ܘܡܢ ܚܟܡܬܗܘܢ ܕܡܨܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܚܟܝܡ ܡܢ 31
ܟܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܝܬܢ ܡܕܢܚܝܐ. ܘܗܝܡܢ ܘܟܠܟܘܠ ܘܕܪܕܥ ܒܢܝ ܡܚܘܠ. ܘܗܘܐ ܫܡܗ. ܒܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. * ܘܡܠܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܡܬܠܝܢ. ܘܗܘܘ ܬܫܒܚܬܗ. ܐܠܦ 32
ܘܚܡܫܐ. * ܘܡܠܠ ܥܠ ܐܝܠܢܐ. ܡܢ ܐܪܙܐ ܕܠܒܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܙܘܦܐ ܕܢܦܩ ܒܫܘܪܐ. 33
ܘܡܠܠ ܥܠ ܒܥܝܪܐ ܘܥܠ ܦܪܚܬܐ. ܘܥܠ ܪܚܫܐ. ܘܥܠ ܢܘܢܐ.

Geber filius Uri, in terra Gelaad, terra Sihon 19
regis Amoræorum, & Og regis Baiſan. Hi
ergò præfecti inierunt poſſeſſionem terræ.
Cæterùm Juda & Iſrael plurimi numero quaſi 20
arena quæ eſt in litore maris, edebant ac
bibebant, & lætabantur. Et Salomon dominabatur 21
in omnia regna, à fluvio terræ Paleſtinorum,
uſque ad limitem Ægypti; & offerebant
munera, ſerviebantque regi Salomoni
cunctis diebus vitæ ejus. Erat autem cibus 22
Salomonis in die uno, triginta cori ſimilaginis,
& ſexaginta cori farinæ. Decem boves 23
ſaginati, viginti boves paſcuales, & centum
oves; præter cervos, & capreas, & bubalos
ſylveſtres, & volatile ſaginatum. Nam ipſe 24
dominabatur in tota citeriore parte fluminis,
à Tahphis uſq; ad Aza, & in omnes reges
qui erant cis flumen; pacemque habebat ex
omnib⁹ partibus & ex omnib⁹ locis adjacentibus:
Confidebatq; Juda & Iſrael tranquillè, 25
quiſq; ſub vitibus ſuis, & ſub ficubus ſuis, à
Dan uſq; ad Bir-ſebaa cunctis dieb⁹ Salomonis.
Habebat præterea Salomon quadraginta 26
millia præſepiorum equilium pro equitatu
ſuo, & duodecim millia equitum. Et ii præfecti 27
ſuſtentabant regem Salomonem, & omnes
accedentes ad menſam regis Salomonis,
quiſq; menſe ſuo; nec quicquam deſiderari
ſinebant. Hordeum quoque & paleam pro 28
equis & equabus advehebant ad locum ubi
erat, quiſque pro munere ſuo. Conceſſit ergò 29
Deus Salomoni ſapientiã & prudentiam,
mentiſque capacitatem tantâ copiâ, Ut exce- 30
deret ſapientia Salomonis ſapientiam omnium
Orientalium, & ſapientias Ægyptiorum.
Eſſetque ſapientior cunctis hominib⁹, Ethane 31
Orientali, Hamane, Chalchole, & Dardaa filius
Meholis; vigeretque nomen ejus inter
omnes circunjacentes ſibi gentes. Et elocutus 32
eſt ter mille ſententias, fueruntque cantica
ejus mille et quinque. Diſſeruit etiam de 33
arboribus, à cedris Libani uſque ad ſempervivum
quod prodit in pariete. Diſſeruit
quoque de jumentis, de volucribus, de rèptilibus,
et de piſcibus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* جبار بن اروي في ارض جلعاد * وارض سيحون ملك الاموراييين * وعوج ملك بيسان * فلزم 19
الوكلاء كل رجل ارضه وما ولي عليه * وكان بنو يهودا وال اسرايل بالكثرة مثل الرمل التي في 20
سواحل البحر * يأكلون ويشربون ويفرحون * وكان سليمان مسلطا على جميع المملكات من 21
حد فلسطين الى حد مصر * ويهدون اليه الهدايا ويتعبدون له طول عمره * وكانت مايدة سليمان 22
وبغية طعامه في كل يوم * احد وثلثون كرا من السميذ * وستون كرا من الدقيق * وعشرة 23
ثيران معلوفة * وعشرون ثورا من الرعي * ومية كبش * هذا غير الوحش والبرابير والطير
المسمن * لانه كان مسلطا على جميع الذين في عبر نهر الفرات * من حد تحفس الى غزة * وكان 24
مسلطا على جميع الملوك الذين في تجاه نهر الفرات * وكان مطمينا سالما من جميع الذين حوله
ونواحيه * وسكنوا بنو يهودا وبنو اسرايل مطمانين * كل انسان تحت كرمه وتينه * من حد دان 25
الى بير سبع * طول عمر سليمان * وكان لسليمان اربعون الف اري عليها خيل لرجلته * واثنا 26
عشر الف فارس * وكان هولاء الوكلاء ينفقون على سليمان وعلي جميع ندمايه الذين يحضرون 27
مايدته * ولم يكونوا يتركون مايدته تعوز شيا * وكانوا يجمعون الشعير والتبن للخيل والرماك * 28
الى الموضع الذي يكون فيه سليمان * كما يومرون * واعطى الله لسليمان الحكمة والفهم واللب * 29
وخلة كل الفهم * فعظمت حكمة سليمان وفاقت حكمته جميع اهل المشرق * وفاقت حكمته اهل 30
مصر ايضا * وصار احكم من جميع الناس * وغلب ايثان المشرقي في حكمته * وفاق هامان 31
وخلكل ودردع بني محول في الحكمة * وشاع خبره في جميع المملكات التي حوله * وكتب ثلثة 32
الاف مثل * وكانت تسابيحه الف تسبيحة وخمسة تسابيح * وتكلم في الشجر * ونعت قواها * 33
ووصف كل شجرة * من ارز لبنان والى الحشيش الذي ينبت في الحايط * ووصف البهايم
والطيور وما فيها من المنافع * ووصف الهوام والزحافة وسمك البحر *

Geber filius Arvi, in terra Galaad, & terra 19
Sihon regis Amoræorum, & Og regis
Baiſan. Et quilibet horũ curatorũ vacabat
terræ ſuæ, & ditioni ſuæ. Porrò filii 20
Juda & gens Iſraelitica numero æquabant
arenã quæ eſt in litoribus maris; cõedebãt,
bibebant, & lætabantur. Salomon 21
autem dominus erat omnium regnorum, à
termino Paleſtinæ ad terminũ Ægypti;
& offerebant ei munera, erantq; ei ſubdita
toto ſpatio ætatis illius. Menſa verò 22
Salomonis, & annona victûs ejus ſingulis
dieb⁹ erant un⁹ et triginta cori ſimilæ, &
ſexaginta cori farinæ: Decẽ boves ſaginati, 23
& viginti boves paſcuales, & centũ
arietes; præter ferinas, & venaticas, &
volucre ſaginatum. Nam ipſe dominabatur 24
in omnes qui erant cis fluviũ Euphratem,
à termino Tahphis uſq; ad Gazam; & dominabatur
in omnes reges qui erant à citeriori
parte fluvii Euphratis; eratq; tutus
& immunis ab omnibus ſibi adjacentibus
& conterminis. Adeoq; filii Juda & filii 25
Iſrael ſecuri habitabant, quilibet ſub vineis,
& ficubus ſuis, à limite Danis uſq;
Bir-ſebaa, totâ ætate Salomonis. Habebat 26
etiam Salomon quadraginta millia præſepiorum
in quibus equi pro viris ſuis, &
duodecim millia equitum. Igitur hi curatores 27
impenſã faciebant pro Salomone &
pro omnibus convivis ejus qui aſſiſtebant
menſæ ipſius, nec ſinebant ejus menſã ullius
rei indigere. Et cogebant hordeum & 28
paleã pro equis & equab⁹ in locũ in quo
Salomonem eſſe contingebat, prout jubebantur.
Dedit ergò Deus Salomoni ſapientiam, 29
& ſagacitatem, atq; prudentiã,
& conceſſit ei omnem intelligentiam:
Crevitque ſapientia Salomonis, & ſuperavit 30
ſapientia ejus omnes Orientales, &
excelluit ſapientia ejus etiam Ægyptiis:
Factuſq; eſt omniũ hominũ ſapientiſſim⁹, 31
& ſuperavit Ethanem Orientalem ſapientiâ
ſuâ; & Hemanem, Chalchalem,
atque Dardaem filios Meholis ſapientiâ
antecelluit: & divulgata eſt fama ipſius
in omnia circunjacentia regna. Scripſit 32
tria millia proverbiorum, & fuerunt ejus
carmina mille carmina & quinque carmina.
Locutus eſt de arboribus, & ex- 33
poſuit virtutes earum: diſſeruit autem
de quibuſcunq; arboribus, à cedro Libani
uſque ad herbam quæ naſcitur in pariete.
Diſſeruit etiam de animantibus & volucribus,
deque inditis in ea utilitatibus.
Denique diſſeruit de inſectis & reptilibus,
& piſcibus maris.

מלכים א׃ ה

Selomoh ſapientiam audiendam ad populis omnibus ex veniebant Et
34 וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת חָכְמַת שְׁלֹמֹה
.ejus ſapientiam audierunt qui , terræ regibus univerſis de
מֵאֵת כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חָכְמָתוֹ׃

CAP. V. ה

quia : Selomoh ad ſuos ſervos Sor rex Chiram miſit Et
1 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צוֹר אֶת־עֲבָדָיו אֶל־שְׁלֹמֹה כִּי
fuerat amans quia ; ſuo patre pro regē in unxiſſent ipſum quòd audierat
שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי אֹהֵב הָיָה
ad Selomoh Miſitque .diebus omnibus David ipſum Chiram
2 חִירָם לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־
quia ,meum patrem David nôſti Tu : dicendo , Chiram
3 חִירָם לֵאמֹר׃ אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־דָּוִד אָבִי כִּי
faciebus à ,ſui Dei Domini nomini domum ædificare *potuit non*
לֹא יָכֹל לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו מִפְּנֵי
ſub eos *Dominum dare uſque* ,eũ circundederunt *quod* , belli
הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר סְבָבֻהוּ עַד־תֵּת יְהוָה אֹתָם תַּחַת
meus Deus Dominus dedit requiem nunc Et .ejus pedum *curvitatibus*
4 כַּפּוֹת רַגְלָו׃ וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהַי
ego ecce Et .malus occurſus non & ,adverſarius non : circuitu à mihi
5 לִי מִסָּבִיב אֵין שָׂטָן וְאֵין פֶּגַע רָע׃ וְהִנְנִי
eſt locutus ſicut ,mei Dei Domini nomini domum ædificare *dicens*
אֹמֵר לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
te pro dabo quem tuus Filius :dicendo,meũ patrē David ad Dominus
יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי לֵאמֹר בִּנְךָ אֲשֶׁר אֶתֵּן תַּחְתֶּיךָ
,præcipe nunc Et .meo nomini domum ædificabit ipſe ,tuũ ſoliũ ſuper
6 עַל־כִּסְאֶךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וְעַתָּה צַוֵּה
:tuis ſervis cum ſint mei ſervi & ,Lebanon de cedros mihi præcidãt *&*
וְיִכְרְתוּ־לִי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן וַעֲבָדַי יִהְיוּ עִם־עֲבָדֶיךָ
quia : dixeris quæ omnia ſecundũ tibi dabo tuorũ ſervorũ mercedē &
וּשְׂכַר עֲבָדֶיךָ אֶתֵּן לְךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תֹּאמַר כִּי
ligna cædere ſciens vir nos inter non quia , nôſti tu
אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין בָּנוּ אִישׁ יֹדֵעַ לִכְרָת־עֵצִים
: Selomoh verba Chiram *audire ſecundùm* ,fuit Et .Sidonii ſicut
7 כַּצִּדֹנִים׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ חִירָם אֶת־דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה
Davidi dedit qui ,hodie Dominus Benedictus : ait & ,valde eſt lætat⁹ &
וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד
Chiram miſit Et .hunc multum populum ſuper ſapientem filium
8 בֵּן חָכָם עַל־הָעָם הָרָב הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם
ego : me ad miſiſti quæ Audivi : dicendo , Selomoh ad
אֶל־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלָי אֲנִי
.abiegnis lignis in & ,cedrinis lignis in tuã voluntatē omnē faciam
אֶעֱשֶׂה אֶת־כָּל־חֶפְצְךָ בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים׃
ratibus ea ponam ego & : mare ad Lebanon de *deſcēdere facient* mei Servi
9 עֲבָדַי יֹרִדוּ מִן־הַלְּבָנוֹן יָמָּה וַאֲנִי אֲשִׂימֵם דֹּבְרוֹת
: ibi ea *diſſipabo* & ,me ad miſeris quem locum ad uſque mari in
בַּיָּם עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפַּצְתִּים שָׁם
.meæ *domus panem dando* meã voluntatē facies tu & ,tolles tu &
וְאַתָּה תִשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת־חֶפְצִי לָתֵת לֶחֶם בֵּיתִי׃
abiegna ligna & ,cedrina ligna Selomoh *dans Chirom fuit* Et
10 וַיְהִי חִירוֹם נֹתֵן לִשְׁלֹמֹה עֲצֵי אֲרָזִים וַעֲצֵי בְרוֹשִׁים
millia viginti Chiram præbuit Selomoh Et .ejus voluntatē omnem
11 כָּל־חֶפְצוֹ׃ וּשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֶלֶף
ſic *: contuſi* olei coros viginti & ,ejus domui cibum *triticorum* coros
כֹּר חִטִּים מַכֹּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֶשְׂרִים כֹּר שֶׁמֶן כָּתִית כֹּה־
dedit Dominus Et *;anno in anno* Chiram ipſi Selomoh dedit
12 יִתֵּן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְשָׁנָה׃ וַיהוָה נָתַן
Chiram inter pax fuit & :ei eſt locutus ſicut , Selomoh ſapientiam
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם
.ipſi ambo fœdus *exciderunt* & ,Selomoh inter &
וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

34 Et veniebant de cunctis populis ad audiendã ſapientiã Salomonis, & ab univerſis regibus terræ, qui audiebant ſapientiam ejus.

CAP. V.

1 MIſit quoq; Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonem: audivit enim ꝙ ipſũ unxiſſent regē pro patre ej⁹: quia amicus fuerat Hiram David omni
2 tempore. Miſit autem Salo-
3 mon ad Hiram, dicens; Tu ſcis voluntatem David patris mei, & quia non potuerit ædificare domum nomini Dñi Dei ſui propter bella imminentia per circuitũ, donec daret Dñs eos ſub veſtigio pe-
4 dũ ej⁹. Nunc autē requiē dedit Dñs De⁹ me⁹ mihi ꝑ circuitũ: & non eſt ſatan, neq; occurſ⁹
5 mal⁹. Quamobrèm cogito ædificare templũ nomini Domini Dei mei, ſicut locutus eſt Dñs David patri meo, dicens; Filius tuus, quem dabo pro te ſuper ſoliũ tuũ, ipſe ædifica-
6 bit domũ nomini meo. Præcipe igitur ut præcîdant mihi ſervi tui cedros de Libano, & ſervi mei ſint cũ ſervis tuis: mercedem autem ſervorum tuorum dabo tibi quamcunq; petieris: ſcis enim quomodò non eſt in populo meo vir qui noverit ligna cædere ſicut
7 Sidonii. Cùm ergò audîſſet Hiram verba Salomonis, lætatus eſt valdè, & ait; Benedictus Dñs Deus hodiè, qui dedit David filiũ ſapientiſſimum ſuper populũ hunc plurimũ.
8 Et miſit Hiram ad Salomonem, dicens; Audivi quæcunque mandâſti mihi: ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis & abiegnis.
9 Servi mei deponent ea de Libano ad mare: & ego componam ea in ratibus in mari, uſq; ad locũ quem ſignificaveris mihi; & applicabo ea ibi, & tu tolles ea: præbebîſque neceſſaria mihi, ut detur cibus
10 domui meæ. Itaq; Hiram dabat Salomoni ligna cedrina, & ligna abiegna, juxta omnem
11 voluntatem ej⁹. Salomon autem præbebat Hiram, coros tritici viginti millia, in cibũ domui ejus, & viginti coros puriſſimi olei: hæc tribuebat Salomon Hiram per ſingulos
12 annos. Dedit quoq; Dñs ſapientiã Salomoni, ſicut locutus eſt ei: & erat pax inter Hiram & Salomonem, & percuſſerunt ambo fœdus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ τῷ Σαλωμὼν δώδεκα καθεστάμενοι ἐπὶ
πάντα Ἰσραὴλ, χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ ϗ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ· (κ) μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγί-
8 νετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν. Καὶ ταῦτα τὰ
ὀνόματα αὐτῶν· (λ) Βεὲν υἱὸς Ὢρ ἐν ὄρει (μ)
9 Ἐφραὶμ εἷς. Υἱὸς Δακὰρ ἐν (ν) Μακὲς, ϗ
ἐν (ξ) Σαλαβὶν, ϗ Βαιθσαμὺς, ϗ (ο) Ἐλὼν ἕ-
10 ως (π) Βηθανὰν, εἷς. Υἱὸς Ἐσδὶ ἐν Ἀρα-
βὼθ, αὐτοῦ (ρ) Σωχὼ ϗ πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ.
11 Υἱοῦ (σ) Ἀμιναδὰβ πᾶσα (τ) Νεφθαδὼρ,
(υ) Τεφὰθ θυγάτηρ Σαλωμὼν ἦν αὐτῷ εἰς
12 (φ) γυναῖκα, εἷς. Βανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺθ τὴν Ἰ-
θααναχ, ϗ Μαγεδδὼ, ϗ πᾶς ὁ οἶκος Σὰν
ὁ παρὰ (χ) Σεσαθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἐσραὲ,
ϗ ἐκ (ψ) Βηθσὰν ἕως Σαβελμαουλᾶ, ἕως
13 Μαεβὲρ Λουκὰμ, εἷς. Υἱὸς (ω) Ναβὲρ ἐν
Ῥαβὼθ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ ἐν
τῇ Βασὰν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τει-
14 χήρεις ϗ μοχλοὶ (α) χαλκοῖ, εἷς. Ἀχινα-
15 δὰβ υἱὸς Σαδδὼ Μααναΐμ. Ἀχιμαὰς ἐν (β)
Νεφθαλὶμ, ϗ οὗτος ἔλαβε τὴν (γ) Βασεμ-
μὰθ θυγατέρα Σαλωμὼν εἰς (δ) γυναῖκα,
16 εἷς. Βαανὰ υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ ϗ ἐν (ε) Βα-
18 αλὼθ, εἷς. Σεμεῒ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενια-
19 μίν. Γαβὲρ υἱὸς Ἀδαῒ ἐν τῇ γῇ (ζ) Γὰδ
Σηὼν βασιλέως τοῦ Ἐσεβὼν ϗ Ὢγ βασιλέ-
ως τοῦ Βασὰν, ϗ (η) νασὲφ εἷς ἐν γῇ Ἰούδα.
17 Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσσάχαρ. Καὶ ἐ-
27 χορήγουν οἱ καθεστάμενοι οὕτως τῷ βασιλεῖ
Σαλωμών· ϗ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐ-
πὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ἕκαστος μῆνα
28 αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσι λόγον. Καὶ τὰς κριθὰς
ϗ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις ϗ τοῖς ἅρμασιν
ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκα-
22 στος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ
δέοντα τῷ Σαλωμὼν· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τριά-
κοντα κόροι σεμιδάλεως, ϗ ἑξήκοντα κόροι
23 ἀλεύρου κεκοπανισμένου, (θ) Καὶ δέκα μόσχοι
ἐκλεκτοὶ, ϗ εἴκοσι βόες νομάδες, ϗ ἑκα-
τὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων, ϗ (ι) δορ-
24 κάδων ἐκλεκτῶν σιτιστά. Ὅτι ἦν (κ) ἄρ-
χων πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ ἦν αὐτῷ εἰρήνη
ἐκ πάντων τῶν μερῶν (λ) κυκλόθεν.

Et Salomoni duodecim præfecti 7
ſuper omnem Iſrael, ad præben-
dum regi, & domui ejus: men-
ſem in anno erat ſuper unum
præbere. Et hæc nomina eorum. 8
(e) Been filius Or in monte E-
phræm, (f) unus. Filius Dacar 9
in Maces, & in Salabin, & Beth-
ſamys, & Elon uſque Beth-
anan, unus. Filius Eſdi in Ara- 10
both: ipſius Socho, & univer-
ſa terra Opher. Filii Amina- 11
dab univerſa Nephthador: (Te-
phath filia Salomon erat ei in u-
xorem,) unus. Bana filius A- 12
chiluth ipſã Ithaanach, & Ma-
geddo: & univerſa domus San,
quæ apud Seſathan, ſub Eſrae:
& de Bethſan uſque Abelmaü-
la, uſque Maeber Lucam, unus.
Filius Naber in Rhaboth (g) 13
Galaad, (huic funiculus Ergab in
Baſan ſexaginta civitates magnæ
muratæ, & vectes ænei,) unus.
Achinadab filius Saddo Ma- 14
naim. Achimaas in Nephtha- 15
lim: (& hic accepit Baſemmath
filiam Solomon in uxorem,) u-
nus. Baana filius Chuſi in Aſer, 16
& in Baaloth, (h) unus. Semei 18
filius Ela in Benjamin. Gaber 19
filius Adai in terra Gad Seon re-
gis Eſebon, & Og regis Baſan:
& (i) Naſeph unus in terra Ju-
da. Joſaphat filius Phuaſud in 17
Iſſachar. (k) Et præbebant præ-
fecti ſic regi Salomon: & omnia 27
mandata ad menſam regis, unuſ-
quiſque menſem ſuum: non
mutant verbum. Et hordea, & 28
paleam equis, & curribus fere-
bant ad locum, ubicunque eſſet
rex, unuſquiſque juxta ordinem
ſuum. (l) Et hæc erant neceſſaria 22
Salomon in die una, triginta co-
ri ſimilæ, & ſexaginta cori fari-
næ ſubactæ, Et decem vituli ele- 23
cti, & viginti boves paſcuales,
& centum oves, præter cervos,
& capreas (m) electas, ſaginata.
Quoniam erat princeps trans flu- 24
men, & erat ei pax ex omnibus
partibus in circuitu.

MS. A.

(κ) μῆνα ἐνιαυτῷ (λ) Βὲν (μ) Ἐφραίμ. Υἱὸς (ν) Μαχμὰς, (ξ) Σαλα-
βεὶμ, (ο) Αἰαλὼμ (π) Βηθανάν. Υἱὸς * Ἐσδ ἐν (ρ) Σοχαὼ (σ) Ἀβιναδὰβ
(τ) Νεφαδδὼρ, (υ) Ταφατὰ (φ) γυναῖκα. Βαανὰ υἱὸς Ἐλοὺδ τὴν Θααναχ,
ϗ * Μεμαγεδδὼ, (χ) Ἐσθανθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἰεζραὲλ, (ψ) Βηθσὰν ἕ-
ως Ἀβελμαουλᾶ, ἕως Μεμβραδὲ Ἰεκμαὰν, εἷς. (ω) Γαβὲρ ἐν Ῥαμὼθ Γα-
λαὰδ· αὐτῷ ὁ Αὐὼθ Ἰαεὶρ * υἱοῦ Μανασσῆ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ
ἡ ἐν (α) χαλκοῖ. * Αἰναδὰβ υἱὸς Σαδὼκ (β) Νεφθαλεὶ, (γ) Μασεμὰθ (δ)
17 γυναῖκα. Βααννὰς (ε) Μααλώτ. Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φαρροὺ ἐν Ἰσσάχαρ. Σεμεῒ
(ζ) Γαλαὰδ τῇ Σηὼν βασιλέως Ἐσεβὼν τοῦ Ἀμορραίου, ϗ Ὢγ (η) Ἐνασὶφ ἐν
20 γῇ. Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος,
21 ἐσθίοντες ϗ πίνοντες ϗ εὐφραινόμενοι. Καὶ Σαλωμὼν ἦν ἐξουσιάζων ἐν πά-
σιν τοῖς βασιλείοις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων ϗ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου.*
προσφέροντες δῶρα ϗ δουλεύοντες τῷ Σαλωμὼν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐ-
22 τοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα Σαλωμών· (θ) Δέκα μόσχοι (ι) δορκάδων ϗ ὀρνίθων
ἐκλεκτὰ ἐκλεκτῶν (κ) ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα ϗ ἕ-
ως * ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ. ϗ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πάν-
25 των (λ) κυκλόθεν. Καὶ κατῴκει Ἰούδας ϗ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἕκαστος
ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, ϗ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες ϗ πίνοντες, ἀπὸ Δὰν
ϗ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 וַאֲתוֹ מִכָּל עַמְמַיָא לְמִשְׁמַע יַת חוּכְמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל מַלְכֵי אַרְעָא דִשְׁמַעִין יַת חוּכְמְתֵיהּ׃

ה

1 וּשְׁלַח חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר יַת עַבְדוֹהִי לְוַת שְׁלֹמֹה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי יָתֵיהּ מְשַׁחוּ לְמֶהֱוֵי
2 מַלְכָּא תְּחוֹת אֲבוּהִי אֲרֵי רְחִימָא הֲוָה חִירָם לְדָוִד כָּל יוֹמַיָא׃ וּשְׁלַח שְׁלֹמֹה לְוַת חִירָם
3 לְמֵימַר׃ אַתְּ יְדַעְתְּ יַת דָּוִד אַבָּא אֲרֵי לָא יְכִיל לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַייָ אֱלָהֵיהּ מִן קֳדָם
4 עָבְדֵי קְרָבָא דְאַקִּיפוּהִי עַד דִּמְסַר יְיָ יַתְהוֹן תְּחוֹת פַּרְסַת רִגְלוֹהִי׃ וּכְעַן אֲנִיחַ יְיָ אֱלָהִי לִי
5 מִסְּחוֹר סְחוֹר לֵית שְׂטָן וְלֵית פֶּגַע בִּישׁ׃ וְהָא אֲנָא אָמַר לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַייָ אֱלָהִי
כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ עִם דָּוִד אַבָּא לְמֵימַר בְּרָךְ דְּאֶתֵּן תְּחוֹתָךְ עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ הוּא יִבְנֵי
6 בֵיתָא לִשְׁמִי׃ וּכְעַן פַּקֵּיד וְיִקְצְצוּן לִי אַרְזִין מִן לִבְנָן וְעַבְדַי יְהוֹן עִם עַבְדָךְ וַאֲגַר עַבְדָךְ אֶתֵּן
7 לָךְ כְּכֹל דְּתֵימַר אֲרֵי אַתְּ יְדַעְתְּ אֲרֵי לֵית בָּנָא גַּבְרָא דְיָדַע לְמִקַּץ אָעִין כְּצִידוֹנָאֵי׃ וַהֲוָה
כַּד שְׁמַע חִירָם יַת פִּתְגָמֵי דִשְׁלֹמֹה וַחֲדִי לַחֲדָא וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ יוֹמָא דֵין דִּיהַב לְדָוִד בַּר
8 חַכִּים עַל עַמָּא סַגִּיאָה הָדֵין׃ וּשְׁלַח חִירָם לְוַת שְׁלֹמֹה לְמֵימַר שְׁמַעִית יַת דִּשְׁלַחְתָּא
9 לְוָתִי אֲנָא אַסְפֵּיק יַת כָּל צוּרְכָךְ בְּאָעֵי אַרְזִין וּבְאָעֵי בִירָן׃ עַבְדַי יַחְתוּן מִן לִבְנָן לְיַמָּא
וַאֲנָא אֲשַׁוִּינוּן תּוֹרְנְסִין בְּיַמָּא עַד אַתְרָא דְתִשְׁלַח לִי וְאַרְמֵינוּן תַּמָּן וְאַתְּ תִטּוֹל וְאַתְּ תַּסְפֵּיק
10 צוּרְכִי לְמִתַּן מְזוֹן לֶאֱנָשׁ בֵּיתִי׃ וַהֲוָה חִירָם יָהֵיב לִשְׁלֹמֹה אָעֵי אַרְזִין וְאָעֵי בִירָן כָּל
11 צוּרְכֵיהּ׃ וּשְׁלֹמֹה יְהֵיב לְחִירָם עַסְרִין אַלְפִין כּוֹרִין חִטִּין פַּרְנוֹס לֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְעַסְרִין
12 כּוֹרִין מִשְׁחָא כְּתִישָׁא כְּדֵין יְהֵיב שְׁלֹמֹה לְחִירָם שְׁנָא בִשְׁנָא׃ וַייָ יְהַב חוּכְמְתָא לִשְׁלֹמֹה
כְּמָא דְמַלֵּיל לֵיהּ וַהֲוָה שְׁלָמָא בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וּגְזַרוּ קְיָם תַּרְוֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et veniebant ex omnibus gentibus ad audiendam ſapientiam Selomoh, ab 34
omnibus regibus terræ qui audierant ſapientiam ejus.

CAP. V.

ET miſit Hhiram rex Szor ſervos ſuos ad Selomoh, quia audierat 1
quòd unxerant eum ut eſſet rex pro patre ſuo: nam dilexerat Hhiram Da- 2
vid omnibus diebus. Et miſit Selomoh ad Hhiram dicendo. Tu nôſti 3
David patrem meum quòd non potuit ædificare domum Dñi Dei ſui
propter belligeratores qui circuierant illum, uſque quo tradidit illos Do-
minus ſub planta pedũ ejus. Et nunc requiem dedit Dñs Deus meus mihi 4
undique; non eſt adverſarius, nec occurſus malus. Et ecce ego dico quòd 5
ædificabo domũ nomini Dñi Dei mei, ſicut locutus eſt Dñs cum David
patre meo, dicendo: Filius tuus quē dabo pro te ſuper ſoliũ regni tui, ipſe
ædificabit domũ nomini meo. Et nunc jube ut ſcindant mihi cedros ex 6
Libnan, & ſervi mei erunt cum ſervis tuis; & mercedē ſervorum tuorum
dabo tibi juxta id quod dixeris: nam tu nôſti quòd non eſt inter nos vir
qui nôrit ſcindere ligna ut Szidonæi. Et fuit cũ audiſſet Hhiram verba 7
Selomoh, lætatus eſt valdè, & dixit: Benedict⁹ Deus hodie, qui dedit Da-
vid filiũ ſapientem ſuper populum multum hunc. Et miſit Hiram ad Selo- 8
moh dicendo, Audivi quòd miſiſti ad me: ego ſufficiam omnem neceſſita-
tem tuã in lignis cedrorũ & lignis abietũ. Servi mei deducent [*ligna*] ex 9
Libnan ad mare, & ego ponã ea per rates in mare uſq, ad locũ ad quem
miſeris mihi, & conjiciã ea ibi, & tu tolles: & tu ſuppeditabis neceſſitatem
meã dando cibũ viris dom⁹ meæ. Et Hhirã præbuit Selomoh ligna cedro- 10
rũ & ligna abietũ, omnē neceſſitatē ej⁹. Et Selomoh dedit Hhirã viginti 11
millia corοrũ frumenti in ſuſtentationē hominũ dom⁹ ejus, & viginti co-
ros olei contuſi: ſic dedit Selomoh Hhiram ſingulis annis. Et Dñs dedit 12
ſapientiam Selomoh, ſicut locutus fuerat ei: & fuit pax inter Hhiram &
Selomoh; & percuſſerunt fœdus ambo ipſi.

Verſio

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܡܩܒܠ ܗܘܐ ܩܘܪܒܢܐ. 34
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܫܡܥܘ ܚܟܡܬܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ 1
ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ. ܠܥܒܕܘܗܝ ܠܘܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܕܠܗ ܡܫܚܘ ܕܢܡܠܟ ܚܠܦ
ܐܒܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܚܝܪܡ ܠܕܘܝܕ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܠܫܠܝܡܘܢ.
ܘܒܪܟܗ. * ܘܫܕܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܚܝܪܡ. ܘܐܡܪ. * ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܕܠܐ ܐܫܟܚ 2 3
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ: ܡܛܠ ܩܪܒܐ ܣܓܝܐܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܠܡ
ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܬܚܝܬ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܘܗܝ. * ܘܗܫܐ ܐܢܝܚ ܠܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܣܚܪܢܝ. 4
ܠܝܬ ܣܛܢܐ. ܘܠܐ ܦܓܥܐ ܒܝܫܐ. * ܘܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ. ܕܐܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܐܝܟ 5
ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܕܒܪܟ ܕܐܬܠ ܚܠܦܝܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܟ. ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ.
* ܘܗܫܐ ܦܩܘܕ. ܘܢܦܣܩܘܢ ܠܝ ܡܢ ܠܒܢܢ. ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܥܒܕܝ ܢܗܘܘܢ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. 6
ܘܐܓܪܐ ܕܥܒܕܝܟ ܐܬܠ ܠܟ. ܟܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܬ. ܕܠܝܬ ܒܢ ܐܢܫ
ܕܝܕܥ ܠܡܦܣܩ ܩܝܣܐ. ܐܝܟ ܨܝܕܢܝܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܚܝܪܡ ܡܠܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܚܕܝ ܛܒ. 7
ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܝܗܒ ܠܕܘܝܕ ܒܪܐ ܚܟܝܡܐ. ܕܢܩܘܡ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ.
* ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܬ ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܕܪܬ ܠܝ. ܐܢܐ ܐܥܒܕ. ܟܠܗ 8
ܨܒܝܢܟ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܒܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. * ܥܒܕܝ ܢܚܬܘܢ ܡܢ ܠܒܢܢ ܠܝܡܐ. ܘܐܢܐ 9
ܐܥܒܕ ܐܢܘܢ ܡܫܘܛܐ ܒܝܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܬܪܐ ܕܬܫܠܚ ܠܝ. ܘܐܪܡܐ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. ܘܐܢܬ
ܬܫܩܘܠ ܐܢܘܢ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܦ ܐܢܬ ܬܥܒܕ ܨܒܝܢܝ. ܘܬܬܠ ܠܚܡܐ ܠܒܝܬܝ. * ܘܗܘܐ ܚܝܪܡ 10
ܝܗܒ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. ܐܝܟ ܪܓܬܗ. * ܘܫܠܝܡܘܢ ܝܗܒ ܠܚܝܪܡ. 11
ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܐ ܕܚܛܐ. ܡܐܟܘܠܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܐ ܕܡܫܚܐ ܟܬܝܫܐ.
ܗܟܢܐ ܝܗܒ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܚܝܪܡ. ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܘܡܪܝܐ ܝܗܒ ܠܫܠܝܡܘܢ ܚܟܡܬܐ. 12
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܘܗܘܐ ܫܠܡܐ. ܒܝܬ ܚܝܪܡ ܠܒܝܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. ܘܓܙܪܘ ܬܪܝܗܘܢ ܩܝܡܐ.

Et ex omnib' gentib' veniebant auditũ ſapientiã Salomonis, et accipiebat munera ab omnibus regibus terræ qui audiebant ſapientiam ejus. 34

CAP. V.

MIſit quoq; Hirã rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonẽ (audiverat enim quòd unxiſſent eum ut regnaret vice patris ſui: nam dilexerat Hirã Davidẽ cunctis dieb') miſit inquã Hirã ad Salomonẽ, & benedixit ei. 1 Tum miſit Salomon ad Hirã, & dixit ei, 2 Tu nôſti Davidẽ patrẽ meũ non potuiſſe domũ ædificare nomini Dñi Dei ſui ob frequentia bella quæ cinxerant eum, donec tradiderit ea Dñs ſub plantã pedis ej'. 3 Nunc ergò cùm requiẽ mihi dederit Dñs Deus me' undequaque, nullus ſit Satanas, nec ullus ſiniſter occurſus; 4 En ego ſtatuo ædificare domũ nomini Dñi Dei mei, quemadmodum dixit Dñs Davidi patri meo *hiſce verbis*, Filius tuus quẽ pro te conſtitui ſup ſoliũ tuũ, ipſe ædificabit domum nomini meo. 5 Itaque jube ut ſuccîdant mihi de Libano ligna cedrina; erunt autẽ ſervi mei cum ſervis tuis, & mercedẽ ſervorum tuorũ dabo tibi quamcunque præſcripſeris: tu enim nôſti neminẽ inter nos eſſe qui cædendorũ lignorũ gnarus ſit ut Sidonii. 6 Cúmque audîſſet Hiram verba Salomonis, lætat' eſt vehementer, et ait; Benedictus ſit hodiè Dñs qui conceſſit Davidi filium ſapientẽ, ut præeſſet populo huic ingenti. 7 Miſitque Hirã ad Salomonẽ, et dixit ad eum, Intellexi quicquid ad me miſiſti: ego perfecturus ſum omnẽ voluntatẽ tuam quod ad ligna cedrina, et quod ad ligna abiegna. 8 Servi mei devehent ea è Libano ad mare, tum in rates componã illa in mari ad eũ uſque locum quẽ mihi *ſignificatum* miſeris, ibi exponã ea, tuq; ea inde aſportabis: tu quoque viciſſim facies voluntatem meã, & commeatũ dabis domui meæ. 9 Itaque dabat Hirã Salomoni ligna cedrina et ligna abiegna pro voto ipſius. 10 Salomon verò dabat Hiramo vicies millenos coros tritici in cibum pro domo ej', et vicies millenos coros olei expreſſi: hoc pacto dabat Salomon Hiramo ſingulis annis. 11 Dedit quoque Dñs Salomoni ſapientiã, quemadmodũ dixerat ei: fuitque pax inter Hiramum & inter Salomonẽ cunctis diebus, & pepigerunt ambo fœdus. 12

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان يجتمع الي سليمن من جميع الشعوب ليسمعوا حكمته * ومن جميع ملوك الارض الذين 34
يسمعون بحكمته * الفصل الخامس * وارسل حيرام ملك صور 1
عبيده الي سليمان مهنيا له وداعيا * لما سمع انه قد مسح ملك مكان ابيه * اذ كان حيرام لم
يزل محبا لداود في كل ايامه * وارسل سليمان الي حيرام وقال * قد عرفت ان داود ابي لم يقدر 2 3
ان يبني بيتا للرب باسم الله ربه * من اجل الحروب التي اشتغل بها * حتي صير الله الملوك كلها
تحت قدميه * فاما انا فقد اراحني الله من كل من حولي * وليس من يضادني * ولا من يلقاني 4
بالشر * وانا قد نويت ان ابني بيتا باسم الله ربي * كما قال الرب لداود ابي * ان ابنك الذي اصيره 5
من بعدك ملكا هو يبني بيتا لاسمي * فمن الان تقدم بان تقطع لي خشب صنوبر من لبنان 6
ويكون عبيدي مع عبيدك * وانا اعطي عبيدك من الارزاق ما امرتني * لانك تعلم ان
ليس فينا من يقطع الخشب مثل الصيدانيين * فلما سمع حيرام كلام سليمان فرح فرحا 7
عظيما وقال * تبارك الله يومنا هذا * الذي رزق داود ابنا حكيما يدبر هذا الشعب
العظيم * فارسل حيرام الي سليمان وقال * قد فهمت رسالتك * وانا افعل كما تحب وتهوي * وارسل 8
اليك خشب الصنوبر وخشب السرو * وعبيدي يقطعون ويتولون حمله من لبنان الي البحر 9
وانا اصيرها اطوافا في البحر الي الموضع الذي تريد * واصيرها هناك وترسل انت فتحملها من هناك *
وانت ايضا تعمل بما اقول لك * وتجري علي اصحابي ارزاقا * وصار حيرام يبعث الي سليمان خشب الصنوبر 10
وخشب السرو علي ما يريد * واجري سليمان علي اصحاب حيرام عشرين الف كر من طعام * وعشرين الف 11
كر من الزيت المغسول * هكذا كان يجري سليمان علي اصحاب حيرام في كل سنة * والرب اعطي سليمان 12
من الحكمة كما وعده * وكان بين حيرام وبين سليمان اتفاق وحب وسلامة كل ايامهما * وتحالفا وتعاهدا جميعا *

Et conveniebant apud Salomonem ex omnibus gentibus ad audiendã ſapientiã ejus, & ex omnibus regibus terræ, qui ſapientiæ illius rumorem audiebant. 34

CAP. V.

ADhæc miſit Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonem gratulaturus ei, fauſtaque precatus, ubi audîſſet eũ unctũ eſſe regem loco patris ſui: fuerat enim Hiram conſtans Davidis amicus cunctis diebus. 1 *Miſit quoque Salomon ad Hiram, dixitque;* 2 *Jam nôſti Davidem patrem meũ non potuiſſe ædem extruere Domino in nomine Dei Domini ſui, propter bella quibus erat occupatus, donec ſubegerit Deus reges omnes pedibus ejus.* 3 *Me autem pacatum reddidit jam Deus ab omnibus qui circa me ſunt, nec eſt qui adverſetur mihi, nec qui pernicioſo mihi animo ſeſe objectet:* 4 *Quapropter jam decrevi ædẽ extruere in nomine Dei Domini mei, quemadmodũ dixit Dominus Davidi patri meo, quòd filius tuus quem regem poſt te ſubſtituam, ipſe extruet ædem nomini meo.* 5 *Igitur jubeas in præſenti ut præcidantur mihi ligna pinea de Libano: eruntque ſervi mei cũ ſervis tuis, & ego præbebo ſervis tuis annonã qualemcunque mihi præceperis: ſcis enim haud eſſe inter nos qui ligna cædant ſicut Sidonii.* 6 *Cùm autem audîſſet Hiram verba Salomonis, gaviſus eſt gaudio magno, & ait, Benedictus ſit hodiernâ die Deus, qui dedit Davidi filiũ prudentem ut regeret populum hunc ingentem.* 7 *Et miſit Hiram ad Salomonem dicens, Jam intellexi epiſtolam tuã, & ego facturus ſum prout cupis & optas, & miſſurus ad te ligna pinea & ligna abiegna:* 8 *Et ſervi mei cædent, ſatagentque tranſvehi illa è Libano ad mare: tum ego in rates componam illa in mari ad locum quem cupis, ibique ponam, & tu mittens transferes inde: tu verò viciſſim facies quod tibi dicam, & meis annonã præbebis.* 9 *Cæpit ergò Hiram mittere Salomoni ligna pinea & ligna abiegna prout volebat.* 10 *Salomon autem ſuppeditabat genti Hirami vicies millenos coros cibi, & vicies millenos coros olei loti: talia ſuppeditabat Salomon genti Hirami quotannis.* 11 *Porrò Dominus dederat Salomoni ſapientiã, quemadmodum promiſerat ei; eratque inter Hiramum & inter Salomonem concordia, amor, & pax cunctis eorum diebus, & adhibito jurejurando pactũ ſimul inierant.* 12

מלכים א : ו

fuit & ; Iſrael omni ex tributum Selomoh rex fecit aſcendere Et
13 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַס מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי
Lebanon in *eos* miſit Et .virorum millia triginta tributum
14 הַמַּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלָחֵם לְבָנוֹנָה
,Lebanon in erant *menſe* , *vicibus menſe in* millia decem
עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים בַּחֹדֶשׁ חֲלִיפוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בַלְּבָנוֹן
.tributum ſuper Adoniram & : ſua domo in menſibus duobus
שְׁנַיִם חֳדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וַאֲדֹנִירָם עַל־הַמַּס׃
octoginta & , onus *portantis* millia ſeptuaginta Selomoh *fuit* Et
15 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף נֹשֵׂא סַבָּל וּשְׁמֹנִים
aſſiſtentibus principibus à Solùm .monte in *cædentis* millia
16 אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ לְבַד מִשָּׂרֵי הַנִּצָּבִים
, millia tria , *opificum* ſuper qui , Selomoh ipſi
לִשְׁלֹמֹה אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
.opificio in facientes ,populum in dominantes , trecenti &
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃
precioſos lapides , grandes lapides fecerūt proficiſci & ,rex præcepit Et
17 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ וַיַּסִּעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת
ædificatores dolaverunt Et .dolatos lapides ,domum fundandum ad
18 לְיַסֵּד הַבָּיִת אַבְנֵי גָזִית׃ וַיִּפְסְלוּ בֹּנֵי
, ligna præparaverunt & ; Ghiblim & ,Chiram *ædificatores* & ,Selomoh
שְׁלֹמֹה וּבֹנֵי חִירוֹם וְהַגִּבְלִים וַיָּכִינוּ הָעֵצִים
.domum ædificandum ad , lapides &
וְהָאֲבָנִים לִבְנוֹת הַבָּיִת׃

CAP. VI. ו

egredi , anno quadringenteſimo & , anno octogeſimo in , fuit Et
1 וַיְהִי בִּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת
menſe in quarto anno in , Ægypti terra è Iſrael *filios*
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ
, Iſrael ſuper Selomoh *regnare* (,ſecundus menſis ipſe) , *Zif*
זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל
rex *ædificavit* quam domus Et .Domino domum *ædificavit* &
2 וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ
viginti & ,ejus longitudo cubitorum ſexaginta , Domino Selomoh
שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים
ſuper veſtibulum Et .ejus *ſtatura* cubitorum triginta & ,ejus latitudo
3 רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ וְהָאוּלָם עַל־
facies ſuper ,ejus longitudo cubitorum viginti , domus *templi facies*
פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי
.domus facies ſuper ejus latitudo *cubito in* decem : domus *latitudinis*
רֹחַב הַבָּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי הַבָּיִת׃
ſuper ædificavit Et *.occluſas proſpectivas* feneſtras domui fecit Et
4 5 וַיַּעַשׂ לַבָּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים׃ וַיִּבֶן עַל־
circum domus *parietibus cum circumquaque* thalamum domus parietem
קִיר הַבַּיִת יָצִועַ סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב
inferioris Thalami *.circum appendices* fecit & *: oraculum & ,templum*
6 לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃ הַיָּצִועַ הַתַּחְתֹּנָה
,ejus latitudo *cubito in* ſex medii & ,ejus latitudo *cubito in* quinque
חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ
dedit imminutiones quia ;ejus latitudo *cubito in* ſeptem tertii &
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן
.domus *parietes in apprehendere non pro* , *foris* *circum* *domui*
לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃
: eſt ædificata *.profectionis perfecto lapide eam ædificari in* , domus Et
7 וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה
fuit auditum non , ferreum inſtrumentum omne ,ſecuris & , mallei &
וּמַקָּבוֹת וְהַגַּרְזֶן כָּל־כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע
.eam ædificari in , domo in
בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

13 Elegítque rex Salomon operarios de omni Iſrael, & erat indictio triginta millia virorum. 14 Mittebátque eos in Libanū, decem millia per menſes ſingulos viciſſim, ita ut duobus menſibꝰ eſſent in domibus ſuis: & Adoniram erat ſuper hujuſcemodi indictione. 15 Fuerúntque Salomoni ſeptuaginta millia eorum qui onera portabant, & octoginta millia latomorū in monte: 16 Abſque præpoſitis qui præerant ſingulis operibus, numero triū milliū & trecentorū, præcipientium populo & his qui faciebant opus. 17 Præcepítque rex, ut tollerent lapides grandes, lapides pretioſos, in fundamentū templi, & quadrarent eos: 18 Quos dolaverunt cæmentarii Salomonis, & cæmentarii Hiram: porrò Giblii præparaverūt ligna & lapides ad ædificandam domū.

CAP. VI.

1 FActum eſt ergò quadringenteſimo & octogeſimo anno egreſſionis filiorū Iſrael de terra Ægypti, in anno quarto, menſe Zio, (ipſe eſt menſis ſecundus) regni Salomonis ſuper Iſrael, ædificari cœpit domus Dño. 2 Domꝰ autē, quā ædificabat rex Salomon Dño, habebat ſexaginta cubitos in longitudine, & viginti cubitos in latitudine, & triginta cubitos in altitudine. 3 Et porticus erat ante templū viginti cubitorum longitudinis, juxta menſuram latitudinis templi: & habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. 4 Fecítque in templo feneſtras obliquas. 5 Et ædificavit ſuper parietem templi tabulata per gyrū, in parietibus domûs per circuitū templi & oraculi, & fecit latera in circuitu. 6 Tabulatū ꝙ ſubter erat, quinque cubitos habebat latitudinis, & medium tabulatum ſex cubitorū latitudinis, & tertium tabulatum ſeptem habens cubitos latitudinis. Trabes autē poſuit in domo per circuitum forinſecùs, ut non hærerent muris templi. 7 Domus autem cùm ædificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis ædificata eſt: & malleus, & ſecuris, & omne ferramentum, non ſunt audita in domo cùm ædificaretur.

MS. A.

26 Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν τεσσεράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἅρματα, 27 καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, 28 ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσιν λόγον. Καὶ τὰς κριθὰς καὶ *τὸν ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν, ἦγον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν κύριος σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καὶ φρόνησιν πολλὴν

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ ἔδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. 30 Καὶ ἐπληθύνθη (μ) Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. 31 Καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαιθὰν τὸν (ν) Ζαρείτην, καὶ τὸν Αἰνὰν, καὶ τὸν Χαλκὰδ καὶ (ξ) Δαράλα υἱοὺς (ο) Μάλ. 32 Καὶ ἐλάλησε Σαλωμὼν τρισχιλίας παραβολὰς, καὶ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι. 33 Καὶ ἐλάλησε (π) ὑπὲρ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἕως (ρ) τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοίχου· καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ περὶ τῶν ἰχθύων. 34 Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας (σ) Σαλωμών· καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον (τ) τῆς σοφίας αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ. τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ προκατελάβετο τὴν Γαζὲρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χαναανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν Μεργάβ· καὶ ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. καὶ Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ.

Et dedit Dominus prudentiam ipſi Salomon, & ſapientiam multam valdè & latitudinem cordis, velut arena, quæ juxta mare. 30 Et (n) abundavit Salomon valdè ſuper prudentiam omnium (o) antiquorum hominum, & ſuper omnes prudentes Ægypti. 31 Et ſapuit ſuper omnes homines: & ſapuit ſuper (p) Gæthan Zaritem, & Ænam, & Chalcad, & Darala, filios Mal. 32 Et locutus eſt Salomon ter mille parabolas: & fuerunt cantica ejus quinq; mille. 33 Et locutus eſt de lignis à cedro, quæ in Libano, & uſque ad hyſſopum egredientem per parietem. Et locutus eſt de pecoribus, & de volatilibus, & de reptilibus, & de piſcibus. 34 Et adveniebant omnes populi audire ſapientiam Salomon, (q) & ab omnibus regibus terræ, quicunque audiebant ſapientiam ejus. Et accepit Salomon filiam Pharao ſibi in uxorem: & introduxit eam in civitatem David; quoadusque ipſe conſummâſſet domum Domini, & domum ſuam, & murum Hieruſalem. Tunc aſcendit Pharao rex Ægypti, & cepit Gazer, & incendit eam, & Chananitem habitantem in Mergab. Et dedit (r) eas Pharao miſſiones filiæ ſuæ uxori Salomon. Et Salomon ædificavit Gazer. 29

MS. A. (μ) ἡ σοφία Σαλωμὼν (ν) Ἐζραναίτην, καὶ Ἡμὰν, καὶ τὸν (ξ) τὸν Δαραὰ (ο) Μαοὺλ. Καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν κύκλῳ. Καὶ ἐλάλησεν (π) περὶ τῶν (ρ) τῆς ὑσσώπου (σ) Σολωμών· (τ) τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου

ΚΕΦ. ε'.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας (α) αὐτοῦ χρῖσαι τὸν Σαλωμὼν ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χιρὰμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. 2 Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ, λέγων, 3 Σὺ οἶδας (β) τὸν πατέρα μου Δαυὶδ, ὅτι οὐκ ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ (γ) προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν, ἕως τοῦ δοῦναι κύριον αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 4 Καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν (δ) ἁμάρτημα πονηρόν. 5 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ (ε) λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων, Ὁ υἱός σου, ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

CAP. V.

1 ET miſit Chiram rex Tyri pueros ſuos ad (a) ungendum Salomon pro David patre ejus; quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus. 2 Et miſit Salomon ad Chiram, dicens; 3 Tu noſti patrē meū David, quia non poterat ædificare domum nomini Domini Dei mei à facie bellorum, quæ circumdederunt eum: quoadusque Dominus daret eos ſub veſtigiis pedum ejus. 4 Et nunc requiem dedit Dominus Deus meus mihi in circuitu: non eſt adverſarius: & non eſt (b) peccatum malū. 5 Et ecce ego dico ædificare domū nomini Dei mei; ſicut locutꝰ eſt Dominus Deꝰ ad David patrem meū, dicens; Filius tuus, quem dabo pro te ſuper thronum tuum, hic ædificabit domum nomini meo.

MS. A. (α) αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών. ἤκουσεν γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (β) Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι (γ) προσώπου πολέμων (δ) ἀπάντημα (ε) λέγω, Οἰκοδομήσω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וּמַנִּי מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מַסְקֵי מִסִּין מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַהֲוָה מַסְקֵי מִסִּין תְּלָתִין אַלְפִין גַּבְרָא׃
14 וְשַׁלְחִנּוּן לְלִבְנָן עַסְרָא אַלְפִין יַרְחָא מְשַׁתְּנַן יַרְחָא הֲווֹ בְלִבְנָן תְּרֵין יַרְחִין גְּבַר בְּבֵיתֵיהּ
15 וַאֲדֹנִירָם מְמַנָּא עַל מַסְקֵי מִסִּין׃ וַהֲוָה לִשְׁלֹמֹה שַׁבְעִין אַלְפִין דְּנָטְלִין בְּכַתְפָּא וְתַמְנַן
16 אַלְפִין דְּפָסְלִין בְּטוּרָא׃ בַּר מֵרַבָּנֵי אִיסְטַרְטִיגַיָּא דִּמְמַנַּן עַל עֲבִידְתָּא דִּשְׁלֹמֹה תְּלָתָא
17 אַלְפִין וּתְלָת מְאָה דִּמְפַלְּחִין בְּעַמָּא דְּעָבְדִין בַּעֲבִידְתָּא׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא וְעַקַּרוּ אַבְנִין
18 רַבְרְבָן אַבְנִין יְקָרָן לְשַׁכְלָלָא בֵיתָא אַבְנִין פְּסִילָן׃ וּפְסָלוּ אַרְדִּיכְלֵי שְׁלֹמֹה וְאַרְדִּיכְלֵי חִירָם
וְאַרְגּוּבְלַיָּא וְאַתְקִינוּ אָעַיָּא וְאַבְנַיָּא לְמִבְנֵי בֵיתָא׃

ו

1 וַהֲוָה בְּאַרְבַּע מְאָה וְתַמְנַן שְׁנִין לְמִפַּק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּשַׁתָּא רְבִיעֲתָא
2 בִּירַח זִיו נִיצָנַיָּא הוּא יַרְחָא תִנְיָנָא לְמַמְלַךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וּבְנָא בֵיתָא קֳדָם יְיָ׃ וּבֵיתָא
דִּי בְנָא מַלְכָּא שְׁלֹמֹה קֳדָם יְיָ שִׁתִּין אַמִּין אוֹרְכֵּיהּ וְעַסְרִין פּוּתְיֵהּ וּתְלָתִין אַמִּין רוּמֵיהּ׃
3 וְאוּלָמָא עַל אַפֵּי הֵיכְלָא דְּבֵיתָא עַסְרִין אַמִּין אוֹרְכֵּיהּ עַל אַפֵּי פוּתְיָא דְּבֵיתָא עֲסַר אַמִּין
4 פּוּתְיֵהּ עַל אַפֵּי בֵיתָא׃ וַעֲבַד לְבֵיתָא כַּוִּין פְּתִיחָן מִלְּגָיו וּסְתִימָן מִלְּבָרָא וְחָפַן כְּלִנְסָא בֵּית
5 אַנְחַת רֵישֵׁי שְׁרִית אַרְזַיָּא׃ וּבְנָא עַל כָּתְלֵי בֵיתָא וִזְוָא סְחוֹר סְחוֹר לְהֵיכְלָא וּלְבֵית
6 כַּפּוּרֵי וַעֲבַד מְחִיצָתָא סְחוֹר סְחוֹר׃ מְחִיצָתָא אַרְעִיתָא חֲמֵשׁ אַמִּין פּוּתְיָהּ וּמְצִיעֲתָא שֵׁית
אַמִּין פּוּתְיָהּ וּתְלִיתָאָה שְׁבַע אַמִּין פּוּתְיָהּ אֲרֵי נַפְקָתָא עֲבַד לְבֵיתָא סְחוֹר סְחוֹר לְבַר מִן
מְחִיצָתָא לְמֶהֱוֵי רֵישֵׁי שְׁרִיתָא נָחְתִין עַל זִוְיָא וְלָא יְהוֹן שְׁרִיתָא מְעַבְּרָן בְּכָתְלֵי בֵיתָא׃
7 וּבֵיתָא בְּאִתְבְּנוֹיֵיהּ אַבְנִין שְׁלֵמָן מִטְּקַס אִתְבְּנִי וּמַרְזְבִּין וְחוּלְלִין כָּל מָאן דְּבַרְזֶל לָא
אִשְׁתְּמַע בְּבֵיתָא בְּאִתְבְּנוֹיֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et præpoſuit rex Selomoh convectores tributorum ex omni Iſrael, & fuerunt convectores tributorum triginta millia virorum. 14 Et miſit illos ad Libnan decem millia [*in*] menſe viciſſim, uno menſe erant in Libnan, [&] duobus menſibus *vir* in domo ſua: & Adonirā erat præpoſitus ſuper convectores tributorum. 15 Et fuerunt Selomoh ſeptuaginta millia qui portabant humero, & octoginta millia qui cædebant in monte. 16 Præter magiſtros anteſignanorum qui præpoſiti erant ſuper opus Selomoh, tria millia & trecenti, qui ſervire faciebant populum qui faciebat opus. 17 Et juſſit rex ut eruerent lapides magnos, lapides *pretioſos* ad fundandum domum, lapides cæſos. 18 Et cecîderunt architecti Selomoh et architecti Hhiram, & cæſores, & compoſuerunt ligna & lapides ad ædificandum domum.

CAP. VI.

1 ET fuit quadringenteſimo & octogeſimo anno ex quo egreſſi ſunt filii Iſrael de terra Miſzraim, anno quarto menſe ſplendoris florum (ipſe eſt menſis ſecundus, quo regnavit Selomoh ſuper Iſrael) ædificavit domum Dño. 2 Et domus quam ædificavit rex Selomoh Dño, ſexaginta cubitorum erat longitudo ejus, & viginti latitudo ejus, & triginta cubitorum altitudo ejus. 3 Et porticus erat ante templum domus, & viginti cubitorum erat longitudo ejus ante latitudinem domus, & decē cubitorum latitudo ejus ante domū. 4 Et fecit domui feneſtras apertas intrinſecus & clauſas forinſecus, & operiebant vectē domus quietis, capita tigni cedrini. 5 Et ædificavit ſuper parietes domus prominentiā circumcirca templum & domus propitiationi: & fecit appendices per circuitum. 6 Appendicis inferioris quinq; cubitorū erat latitudo, & mediæ ſex cubitorū latitudo, et tertiæ ſeptē cubitorū latitudo: quia projecturā fecit *domui circumcirca* forinſecꝰ ab appendicibꝰ ut capita tignorum quieſcerent ſuper prominentias, & non tigna tranſirent parietes domꝰ. 7 Et domꝰ dum ædificaretur, lapidibus perfectis ordinationis ædificata eſt: & mallei & ſecures, omne inſtrumentum ferri non auditum eſt in domo dum ædificaretur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܣܩ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܣܩܐ. ܡܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܘܐ ܡܣܩܐ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ 13
ܓܒܪܝܢ. * ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܠܠܒܢܢ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ. ܒܝܪܚܐ ܒܚܘܠܦܝܢ. ܝܪܚܐ ܚܕ ܗܘܘ 14
ܒܠܒܢܢ. ܘܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ ܒܒܝܬܗ. ܘܐܕܘܢܝܪܡ ܥܠ ܗܘܐ ܡܣܩܐ. * ܘܗܘܘ ܠܫܠܝܡܘܢ 15
ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܛܥܘܢܐ. ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܦܣܘܠܐ ܒܛܘܪܐ. * ܣܛܪ ܡܢ ܪܒܝ̈ ܦܩܕܢܐ 16
ܕܡܩܝܡܝܢ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܥܒܕܐ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܥܡܐ
ܕܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ ܟܐܦܐ ܛܒܬܐ. ܠܡܫܬܠܛܘ 17
ܒܝܬܐ ܒܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ. * ܘܦܣܠܘ ܒܢܝ̈ܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܒܢܝ̈ܐ ܕܚܝܪܡ. ܘܓܒܠܝ̈ܐ. 18
ܘܛܝܒܘ ܟܐܦܐ ܘܩܝܣܐ ܠܒܢܝܢܗ ܕܒܝܬܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

* ܘܗܘܐ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܫܢܝܢ: ܠܡܦܩܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ: 1
ܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ: ܒܝܪܚܐ ܐܝܪ ܕܗܘܝܘ ܝܪܚܐ ܕܬܪܝܢ: ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ.
ܫܪܝ ܠܡܒܢܝܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܫܬܝܢ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. 2
ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. 3
ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܠܘܩܒܠ ܦܬܝܗ ܕܒܝܬܐ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܠܘܩܒܠ
ܐܘܪܟܗ ܕܒܝܬܐ. * ܘܥܒܕ ܠܒܝܬܐ. ܟܘܐ ܡܣܬܟܝܢܬܐ ܘܐܛܝܡܬܐ. * ܘܒܢܐ ܥܠ ܐܣܬܘܗܝ 4 5
ܕܒܝܬܐ. ܚܕܪܐ ܚܕܪ. ܐܣܬܐ ܕܒܝܬܐ ܐܚܕ ܠܗܝܟܠܐ ܘܠܒܝܬ ܚܘܣܝܐ. * ܘܥܒܕ ܚܕܪܐ 6
ܬܚܬܝܐ. ܚܡܫ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܡܨܥܝܐ. ܫܬ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܝܬܝܐ. ܫܒܥ
ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܡܛܠ ܕܡܟܦܐ ܝܗܒ ܠܒܝܬܐ ܚܕܪ ܚܕܪ ܡܢ ܠܒܪ. ܕܢܗܘܘܢ ܐܚܝܕܝܢ
ܫܘܪܐ. * ܘܒܝܬܐ. ܟܕ ܡܬܒܢܐ. ܒܟܐܦܐ ܡܫܟܠܠܬܐ ܕܡܬܝܬܝܢ ܗܘܝ. ܐܬܒܢܝ. ܘܐܪܙܦܬܐ 7
ܘܢܪܓܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܦܪܙܠܐ. ܠܐ ܐܫܬܡܥ ܒܒܝܬܐ. ܟܕ ܡܬܒܢܐ.

Aſſumpſit quoque rex Salomon tributum ex toto Iſraele, fuitque tributum illud triginta millia virorum, 13 Quos mittebat in Libanum, decem millia videlicet ſingulis menſibus alternatim; *ita ut* menſem eſſent in Libano, & duos menſes in domo ipſius: Adoniram autem præerat huic tributo. 14 Habebat inſuper Salomon ſeptuaginta millia bajulorum, & octoginta millia lapicidarum in monte: 15 Præter præfectos qui pro Salomone præerant operi, *nempe* ter mille ac trecentos, qui præerant turbæ quæ operi vacabat. 16 Præcipiente quoque rege advexerunt lapides ingentes, lapides optimos, ad ornandam domum lapidibus ſculptis. 17 Scalpſerunt igitur ſtructores Salomonis, & ſtructores Hirami, atq; lapicîdæ; & parârunt lapides ac ligna pro ſtructura domûs. 18

CAP. VI.

FActum eſt igitur anno quadringenteſimo octogeſimo ab egreſſu filiorum Iſrael è terra Ægypti, anno quarto, menſe Aprili (qui eſt menſis ſecundus) regni Salomonis ſuper Iſraelem; ut ædificare cœpiſſet domum Dñi. 1 Dom⁹ autem quam ædificavit Salomon Dño, habuit ſexaginta cubitos longitudine ſuâ, viginti cubitos latitudine ſuâ, & triginta cubitos altitudine ſuâ. 2 Longitudo verò porticûs quæ erat ante oſtium domûs, viginti cubitorum erat ex oppoſito latitudinis domûs; latitudo verò decem cubitorum, ex oppoſito longitudinis domûs. 3 Eidem domui feneſtras adhibuit obliquas denſaſque. 4 Super parietes domûs peribolos ædificavit circumquaque: parietibus domûs cinxit templum & propitiatorium. 5 Et infimi quidem periboli latitudinem fecit quinque cubitorum; medii latitudinem, ſex cubitorum; tertii latitudinem, ſeptem cubitorum: mutulos enim fecit domui per ambitum extrinſecùs, ut paries parieti cohæreret. 6 Cæterùm domus cùm ædificaretur, lapidibus perfectè elaboratis qui devehebantur, ædificata fuit: adeoque nec malleus, neque ſcalprum, nec ullum inſtrumentum ferreum auditum eſt in domo cùm ædificaretur. 7

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * واستخب سليمان من كل بني اسرايل ثلثين الف رجل * وارسلهم الي لبنان * وجعلهم نوايب 14
ينوب كل شهر منهم عشرة الف * يعملون في لبنان شهرا * ثم ينصرفون الي بيوتهم * وادونيرام كان
15 مسلطا علي الخراج * وكان لسليمان سبعون الف رجل يحملون بالدهوق * وثمنون الف رجل
16 ينقرون الحجارة من الجبل * هذا سوي الوكلاء والقهارمة المسلطين علي العمال والصناع * وهم
17 ثلثة الف وثلث مائة الموكلين علي الذين يعملون العمل * فامر الملك ان يحملوا حجارة
18 كبارا جيدة * ليسقف البيت ويتم بالحجارة المنقورة المخروطة * فقطع بناوو سليمان وبناوو حيرام
والذين يحكمون قطع الحجارة * واصلحوا الحجارة والخشب لبناء البيت *

1 * الفصل السادس * * فلما كان بعد اربع مائة وثمنين سنة لخروج بني اسرايل من ارض
مصر * في السنة الرابعة * في شهر ايار الذي هو الشهر الثاني من شهور السنة * في ملك
2 سليمان علي بني اسرايل * بدا سليمان في ان يبني بيتا للرب * والبيت الذي بني سليمان للرب
3 طوله ستون ذراعا * وعرضه عشرون ذراعا * وسمكه ثلثون ذراعا * والرواق الذي جعل بين
يدي باب البيت * كان طوله عشرون ذراعا امام عرض البيت * وعرضه عشر اذرع حيال طول
4 5 البيت * وجعل للبيت كوي ضيقة من خارج * وواسعة من داخل * وبني علي حيطان البيت
6 حزاين كما يدور * واحاط بالهيكل وبيت الطهور الذي يستغفر فيه حيطان * وجعل للبيت اروقة
كما يدور * وصير ايضا فوقها ثلث مستطرات بعضها فوق بعض * وصير عرض المستطر
الاسفل خمسة اذرع * وعرض المستطر الاوسط ستة اذرع * وعرض المستطر الاعلي سبعة اذرع *
وجعل للبيت افريزات من خارج كما يدور * لتكون الحيطان متمسكة بالعرق بعضها ببعض *
7 * وبني البيت حيث بني * بالحجارة التامة المنقورة المسواة * فاما ضرب مطرقة او مربية * او
معطعا او شيا من آلة الحديد * فلم يسمع في بناء البيت *

Præterea ſelegit Salomon ex omnibus Iſraelitis triginta millia virorũ, 13 *ut mitteret eos in Libanũ: alternos autem ſtatuit eos, ita ut ſingulis menſibus alternè ſuccederent ex eis decem millia, menſem operarentur in Libano, tum domos ſuas reverterentur: Adoniram autem præerat huic tributo.* 14 *Adhæc habebat Salomon ſeptuaginta millia virorum ferentiũ vectes, & octoginta millia virorũ lapides è monte excidentium:* 15 *Idq; præter curatores & præfectos qui præerant operariis & artificibus, nempe ter mille trecentos præpoſitos iis qui operi incumbebant.* 16 *Præcepitq; rex ut adveherent lapides prægrandes & optimos quibus tegeretur ædes, & perfecta redderetur lapidibus cæſis ac dolatis.* 17 *Quapropter dolaverunt latomi Salomonis, & latomi Hirami, quique præerant dolaturæ lapidum, & parârunt lapides ac ligna ad ædificandum ædem.* 18

CAP. VI.

I*Taque poſt annum quadringenteſimum octogeſimum ab exitu filiorum Iſraelis è terra Ægypti, anno quarto, menſe Aprili (qui menſis eſt ſecundus è menſibus anni) regni Salomonis ſuper Iſraelitas; cœpit Salomon extruere ædem Domino.* 1 *Et quidem longitudo ædis quam extruxit Salomon Domino, erat ſexaginta cubitorũ, latitudo viginti cubitorum, profunditas autem triginta cubitorum.* 2 *Porticus verò quæ collocata fuit ante januam ædis, longitudo erat viginti cubitorum, ante latitudinem ædis; & latitudo decem cubitorum, ante longitudinem ædis.* 3 *Fecit autem ædi feneſtras extrinſecùs anguſtas, intrinſecùs latas.* 4 *Et ſuper ædis parietes cellas extruxit circunquaque; & tam templum quàm ſanctuarium in quo petebatur indulgentia, cinxit parietibus.* 5 *Tum porticus fecit ædi circunquaque, & ſuper has quoq; tria fecit loca proſpectui accommoda* (i. podia penſilia) *unum ſuper aliud: & imi quidem podii latitudinem fecit quinque cubitorũ; latitudinem verò podii mediani, ſex cubitorum; ſupremi deniq; podii latitudinem, ſeptem cubitorum. Fecit etiam ædi extrinſecùs projecta, per ambitum, ut parietum alter alteri per tigna firmus hæreret.* 6 *Et quamvis ædes, dum extruebatur, perfectis, dolatis, complanatiſque lapidibus extrueretur; tamen ictus mallei, aut tudiculæ, aut ſcalpri, aut ullius inſtrumenti ferrei non fuit auditus in ſtructura ædis.* 7

cochleas per & ,*dexterum* domus *humerum ad* *mediæ* *appendicis* Ostium
8 פתח הצלע התיכנה אל־כתף הבית הימנית ובלולים
ædificavit Et .*tertia* ad medio de & ,medium ad ascendebāt
9 יעלו על־התיכנה ומן־התיכנה אל־השלשים: ויבן
ordinibus & ,testudinibus domum texit & ,eam perfecit & ,domum
את־הבית ויכלהו ויספן את־הבית גבים ושדרת
quinque : domo omni *super* thalamum ædificavit Et .*cedris in*
10 בארזים: ויבן את־היציע על־כל־הבית חמש
fuit Et .cedrinis lignis cum domum apprehēdebat & ,ejus *statura* cubitorū
11 אמות קומתו ויאחז את־הבית בעצי ארזים: ויהי
quam ista Domus : dicendo , Selomoh ad Domini verbum
12 דבר־יהוה אל־שלמה לאמר: הבית הזה אשר־
, feceris mea judicia & ,meis decretis in ambulaveris si ,*ædificans* tu
אתה בנה אם־תלך בחקתי ואת־משפטי תעשה
meū verbā statuam & ,eis in ambulādo,mea mādata omnia servaveris &
ושמרת את־כל־מצותי ללכת בהם והקמתי את־דברי
medio in habitabo Et .tuum patrē David ad sum locutus quod ,tecum
13 אתך אשר דברתי אל־דוד אביך: ושכנתי בתוך
ædificavit Et .Israel meum populū derelinquam non & ,Israel filiorū
14 בני ישראל ולא אעזב את־עמי ישראל: ויבן
domus parietes ædificavit Et .eā perfecit & ,domum Selomoh
15 שלמה את־הבית ויכלהו: ויבן את־קירות הבית
parietes ad usque domus pavimento à ,*cedrorum* *costis* in intrinsecus
מביתה בצלעות ארזים מקרקע הבית עד־קירות
domus pavimentum obduxit & :intrinsecus ligno operuit contignationis
הספן צפה עץ מבית ויצף את־קרקע הבית
lateribus à cubitos viginti ædificavit Et .*abietum* *costis in*
16 בצלעות ברושים: ויבן את־עשרים אמה מירכותי
ædificavit & :parietes ad usque pavimento à *cedrorum* *costis in* domus
הבית בצלעות ארזים מן־הקרקע עד־הקירות ויבן
cubito in quadraginta Et .sanctitatum *sanctitatem in* oraculum intra sibi
17 לו מבית לדביר לקדש הקדשים: וארבעים באמה
domum ad cedrus Et .*meas facies ad* templum ipsa : domus erat
18 היה הבית הוא היכל לפני: וארז אל־הבית
,*cedrus* omnia :florum *apertiones & ,colocyntarū fundæ instar sculptura* ,intrinsec°
פנימה מקלעת פקעים ופטורי צצים הכל ארז
intrinsecus domo medio in oraculum Et .apparebat lapis nec
19 אין אבן נראה: ודביר בתוך־הבית מפנימה
faciebus Et .Domini fœderis arcam ibi *dandum ad* ,fecit parare
20 הכין לתתן שם את־ארון ברית יהוה: ולפני
,latitudo cubitorū viginti & ,longitudo cubitorū viginti oraculi ipsius
הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב
operuit & : *concluso* auro illud operuit & :ejus *statura* cubitorum viginti &
ועשרים אמה קומתו ויצפהו זהב סגור ויצף
auro intrinsecus domum Selomoh texit Et .*cedro* altare
21 מזבח ארז: ויצף שלמה את־הבית מפנימה זהב
illum texit & ,*oraculi facies ad auri catenis in vectavit &* ; *concluso*
סגור ויעבר ברתיקות זהב לפני הדביר ויצפהו
omnem consummari usque ,auro operuit domum totam Et .auro
22 זהב: ואת־כל־הבית צפה זהב עד־תם כל־
fecit Et .auro texit ,*oraculo* quod , altare totum & : *domum*
23 הבית וכל־המזבח אשר־לדביר צפה זהב: ויעש
.ejus *statura* cubitorū decem : *olei* lignis Cherubim duos oraculo in
בדביר שני כרובים עצי־שמן עשר אמות קומתו:
cubitorum quinque & , una Cherub ala cubitorum quinque Et
24 וחמש אמות כנף הכרוב האחת וחמש אמות
ad usq; &,*ejus alarū extremitatibus ab* cubiti decem : altera Cherub ala
כנף הכרוב השנית עשר אמות מקצות כנפיו ועד־
mensura : secundus Cherub *cubito in* decem Et .*ejus alarum* summitates
25 קצות כנפיו: ועשר באמה הכרוב השני מדה
.Cherubim duobus eadem incisio & ,eadem
אחת וקצב אחד לשני הכרבים:

Versio VUL.LAT.

8 Ostiū lateris medii in parte erat 6
dom° dextræ : et p̄ cochleam
ascendebant in medium
cœnaculum , & à medio in
9 tertiū. Et ædificavit domū, &
cōsummavit eā : texit quoque
10 domū laquearib° cedrinis. Et 7
ædificavit tabulatū super omnem
domū quinq; cubitis altitudinis,
& operuit domū lignis
11 cedrinis. Et factus est 8
sermo Dñi ad Salomonē, dicens;
12 Dom° hæc, quam ædificas,
si ambulaveris in præceptis 9
meis, & judicia mea feceris,
& custodieris omnia mandata
mea, gradiens per ea :
firmabo sermonem meū tibi,
quem locut° sū ad David patrē
13 tuū. Et habitabo in medio 10
filiorū Israel, & non derelinquā
14 populū meū Israel. Igitur 11
ædificavit Salomon domū, &
15 cōsummavit eā. Et ædificavit
parietes dom° intrinsec° tabulatis
cedrinis, à pavimēto domûs
usq; ad summitatē parietū, 12
& usq; ad laquearia, operuit
lignis cedrinis intrinsecús:
& texit pavimentū dom°
16 tabulis abiegnis. Ædificavítq; 13
viginti cubitorū ad posteriorē
partē templi tabulata cedrina, 14
à pavimento usq; ad superiora:
& fecit interiorē domū
oraculi in Sāctū Sanctorū.
17 Porrò quadraginta cubitorū 15
erat ipsū tēplū pro forib° oraculi.
18 Et cedro omnis domus
intrinsec° vestiebatur, habens
tornaturas & juncturas suas 16
fabrefactas, & cælaturas eminentes
: omnia cedrinis tabulis 18
vestiebantur : nec omnino
lapis apparere poterat in pariete.
19 Oraculū autē in medio 1
dom°, in interiori parte fecerat,
ut poneret ibi arcā fœderis
20 Dñi. Porrò oraculū habebat
viginti cubitos longitudinis,
& viginti cubitos latitudinis, 17
& viginti cubitos altitudinis:
& operuit illud, atq; vestivit
auro purissimo: sed & altare 18
21 vestivit cedro. Domū quoque
ante oraculū operuit auro
purissimo, & affixit laminas
22 clavis aureis. Nihílque erat in 1
tēplo ꝙ non auro tegeretur :
sed & totū altare oraculi texit
23 auro. Et fecit in oraculo duos
cherubim de lignis olivarum,
decem cubitorum altitudinis.
24 Quinque cubitorū ala cherub
una, & quinque cubitorū ala
cherub altera : id est, decem
cubitos habentes, à summitate
alæ unius usque ad alæ alteri°
25 summitatē. Decē quoq; cubitorū
erat cherub secund° : in
mensura pari, & opus unum
erat in duob° cherubim,

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Transf. LAT.

6 Καὶ νῦν ἔντειλαι, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου (ζ) μετὰ τῶν δούλων σου, (η) καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας, ὅτι οὐκ ἔστιν (θ) ἡμῖν εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς 7 οἱ Σιδώνιοι. Καὶ ἐγενήθη καθὼς ἤκουσε Χιρὰμ τῶν λόγων Σαλωμών, ἐχάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ θεὸς (ι) σήμερον, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν 8 τοῦτον. Καὶ ἀπέστειλε (κ) πρὸς Σαλωμών, λέγων, Ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν (λ) ἀπέσταλκας πρὸς μέ. ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά (μ) σου· 9 ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα. Οἱ δοῦλοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, (ν) ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ (ξ) σχεδίας, ἕως τοῦ τόπου οὗ (ο) ἐὰν ἀποστείλῃς πρὸς μέ, καὶ ἐκτινάξω (π) αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρεῖς· καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου. 10 Καὶ ἦν Χιρὰμ διδοὺς τῷ Σαλωμὼν κέδρους καὶ πεύκας 11 καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ. Καὶ Σαλωμὼν ἔδωκε τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλιάδας (ρ) κόρους πυροῦ καὶ (σ) μαχεὶρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι χιλιάδας (τ) βαιθ ἐλαίου κεκομμένου. κατὰ τοῦτο ἐδίδου 12 Σαλωμὼν τῷ Χιρὰμ κατ᾽ ἐνιαυτόν. Καὶ κύριος ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χιρὰμ καὶ ἀναμέσον Σαλωμών, καὶ διέθεντο διαθήκην 13 ἀναμέσον (υ) αὐτῶν. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς (φ) φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἦν ὁ φό14 ρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Λίβανον, δέκα (χ) χιλιάδες ἐν τῷ μηνὶ †ἀλλασσόμενοι· μῆνα ἦσαν ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν. καὶ 15 Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει, (ψ) 16 χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθεσταμένων ἐπὶ τῶν ἔργων τῷ Σαλωμών, τρεῖς χιλιάδες (ω) καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. 18 Καὶ ἡτοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.

6 Et nunc manda: & cædant mihi ligna de Libano. Et ecce servi mei cum servis tuis. Et mercedem (c) servitii tui dabo tibi secundum omnia, quæcunq; dixeris: quoniā tu nôsti, quia non est nobis sciens ligna cædere, sicut Sidonii. 7 Et factum est, ut audivit Chiram verba Salomon, gavisus est valdè, et dixit; Benedict° Deus hodiè, qui dedit ipsi David filiū prudentem super populū multū istū. 8 Et misit ad Salomon, dicens; Audivi de omnib°, de quib° misisti ad me: ego faciā omnem voluntatē tuā. Ligna cedrina, & abiegna 9 Servi mei deducent ea de Libano ad mare: ego ponam ea (d) rates usq; ad locū, quocunq; miseris ad me: & excutiam ea ibi, & tu tolles. Et facies voluntatem meam, dando panes domui meæ. 10 Et fuit Chiram dans Salomon cedros, et abietes, & omnem voluntatem ejus. 11 Et Salomon dedit Chiram viginti mille coros frumenti, & (f) Machir domui ejus, & viginti millia (g) Beth olei contusi. Juxta hoc dabat Salomon ipsi Chiram per annum. 12 Et Dominus dedit sapientiam Salomon, sicut locut° est ei. Et fuit pax inter Chiram, & inter Salomon: & disposuerunt testamentum inter se. 13 Et retulit rex tributum ex omni Israel: & fuit tributum triginta millia virorum. 14 Et misit eos in Libanum: decē mille in mense mutantes se: mensem erant in Libano, et duos menses in domo sua. Et Adoniram super tributum. 15 Et erant Salomon septuaginta mille portantes on°, & octuaginta millia lapicidarū in monte 16 Absq; principib°, qui præsidebant super opera Salomon: ter mille, & sexcenti (b) præfecti, facientes opera. 18 Et paraverunt lapides, et ligna (i) tribus annis.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου (α) υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν (β) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, 17 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς ἵνα αἴρωσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους. 18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμών, καὶ οἱ υἱοὶ Χιράμ, καὶ ἔβαλαν αὐτούς. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζιοῦ, καὶ 1 τῷ δευτέρῳ μηνί. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βαάλ, οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ.

CAP. VI.

1 Et factum est in (a) quadragesimo & quadringentesimo anno exitûs filiorum Israel de Ægypto, anno quarto in mense secundo regnante rege Salomon super Israel; 17 Et mandavit rex ut tollant lapides magnos pretiosos in fundamentum dom°, et lapides (b) non dolatos. 18 Et dolaverunt filii Salomon, et filii Chiram, et jecerunt eos. 1 In (c) anno quarto fundavit domum Domini in mense Ziu, (d) et secundo mense. In undecimo anno in mense Baal (hic est mensis octavus) consummata est domus in (e) omni ratione ejus, et in omni constitutione ejus.

MS.A. (ζ) ἔσονται μετὰ (η) καὶ μισθὸν (θ) ἡμῖν ἀνὴρ εἰδὼς κόπτειν ξύλα καθὼς (ι) σήμερον ὁ θεὸς τῷ (κ) Χειρὰμ πρὸς (λ) ἀπέσταλκας (μ) σου εἰς ξύλα (ν) καὶ ἐγὼ (ξ) σχεδίας ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἕως (ο) ἂν (π) αὐτά, καὶ (ρ) κόρων (σ) μαχάλ (τ) βεθ (υ) ἑαυτῶν. (φ) Σαλωμὼν φόρον (χ) χιλιάδας †ἀλλασσόμεναι (ψ) χωρὶς ἀρχόντων καθεσταμένων τῷ Σαλωμὼν ἐπὶ τῶν ἔργων, τρεῖς (ω) καὶ πεντακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. 17 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς, καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους, λίθους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους. 18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν καὶ οἱ υἱοὶ Χειράμ, καὶ οἱ Βίβλιοι, καὶ ἡτοίμασαν τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους τρία ἔτη. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ Κεφ. ϛʹ. MS.A. (α) τῶν υἱῶν (β) ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 תרעא דמחיצתא ארעיתא פתיח לעבר ביתא מימינא ובמסבתא סלקין מן ארעיתא
9 לעליתא באורח מציעיתא : ובנא ית ביתא ושכלליה וטלל ית ביתא בהנתוכין ועילא
10 מנהון סדרא דרכפת רישי שרית ארזיא : ובנא ית תיקא על כל ביתא חמש אמין רומיה
11 וטליל ית ביתא באעי ארזיא : והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שלמה למימר : ביתא
12 הדין די את בני אם תהך בקימי וית דיני תעביד ותטר ית כל פקודי למהך בהון ואקים ית
13 פתגמי עמך די מלילית עם דוד אבוך : ואשרי שכנתי בגו בני ישראל ולא ארחיק ית עמי
14 ישראל : ובנא שלמה ית ביתא ושכלליה : ובנא ית כותלי ביתא מלגיו במחיצת ארזיא
15 מארעית ביתא עד כותליא עד מטי שמי שריתא חפי נסרין דארזא מלגיו וחפא ית אושי
16 ביתא במחיצת בירון : ובנא ית עסרין אמין מסיפי ביתא במחיצת ארזיא מן אושיא עד
17 כתליא ובנא ליה מגיו לבית כפורי לקודש קודשיא : וארבעין אמין הוי ביתא הוא
18 היכלא לקבליה : ונסרין דארזא חפי ביתא מלגיו וגלף חיזו ביעין ואטונין שושנין כל
19 ביתא חפי נסרין דארזא לית אבנא מתחזיא : ובית כפורי מגו ביתא מלגיו אתקין למתן
20 תמן ית ארון קימא דיי : וקדם בית כפורי עסרין אמין אורכא ועסרין אמין פותיא ועסרין
21 אמין רומיה וחפהי דהבא טבא וחפא מדבחא נסרין דארזא : וחפא שלמה ית ביתא
21 מלגיו דהבא טבא ואעבר בשלשלן דדהב קדם בית כפורי וחפהי דהבא : וית כל ביתא
23 חפא דהבא עד דשלים כל ביתא וכל מדבחא לבית כפורי חפא דהבא : ועבד בבית
24 כפורי תרין כרובין דאעי זיתא עסר אמין רומיה : וחמש אמין כנפא דכרובא חד וחמש
25 אמין כנפא דכרובא תנינא עשר אמין מקצת כנפוהי ועד קצת כנפוהי : ועסר אמין
כרובא תנינא משחא חדא ועבדא חד לתרין כרוביא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Porta appendicis inferioris aperta erat in latere domus dextro, & per
cochleas ascendebant ab inferiori ad superiorē per viam appendicum. Et 9
ædificavit domū & consummavit illā, & operuit domū trabibus cavatis:
& supra illas erat ordo multiplex capitum tignorum cedrinorum. Et ædi- 10
ficavit camerā ultra totam domum: quinque cubitorum erat altitudo ejus,
& operuit domum lignis cedrinis. Et fuit verbum prophetiæ à Dño cum 11
Selomoh dicens : Dom° hæc quā ædificas, si ambulaveris in decretis me- 12
is, & si judicia mea feceris, & servaveris omnia præcepta mea, ambulan-
do in illis; stabiliā verbū meū tecū, quod locutus sum cum David patre tuo.
Et ponā majestatē meam in medio filiorum Israel, & non elongabo po- 13
pulum meum Israel. Et ædificavit Selomoh domum, & perfecit illam. 14
Et ædificavit parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis, à pavimento 15
domus usque ad parietes, donec attigisset cœlos tignorum, & obduxit ta-
bulis cedrinis intrinsecus, & obduxit fundamenta dom° tabulatis abiegnis.
Et ædificavit viginti cubitos ab extremitatibus domus tabulatis cedrinis 16
à fundamentis usque ad parietes : & ædificavit sibi intrinsecus in domo
oraculum in sanctū sanctorū. Et quadraginta cubitorū erat domus, ipsa 17
est templū quod erat contra illud [*oraculum*.] Et tabulæ cedrinæ operie- 18
bant domū intrinsecus, & sculpsit visionē ovorū & fasciarū & liliorū :
omnis dom° erat obducta tabulis cedrinis : nō lapis visus est. Et domū ora- 19
culi *à* medio dom° intrinsec° composuit, ut poneret ibi areā fœderis Dñi.
Et ante domū oraculi viginti cubitorū erat longitudo, & viginti cubitorū 20
latitudo, et viginti cubitorū altitudo, et obduxit illā auro bono, et obduxit
altare tabulis cedrinis. Et operuit Selomoh domū intrinsec° auro bono, et 21
traduxit catenis aureis domū oraculi, & operuit eam auro. Et totā domū 22
texit auro, donec perficeretur tota dom°, totumq; altare quod erat in ora-
culo texit auro. Et fecit in domo oraculi duo cherubin è lignis oleæ, decē 23
cubitorū erat altitudo ej°. Et quinq; cubitorū ala cherubæ uni°, et quinq; 24
cubitorū ala cherubæ alteri°: decē cubiti erant ab extremitate alarū uni°
usque ad extremitatē alarū alteri°. Et decē cubitorū erat cherubæ secund°, 25
mensura eadem, & incisio eadem erat ambobus cherubaja.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 * ܘܬܪܥܐ ܕܐܣܛܘܐ ܡܨܥܝܬܐ. ܒܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ ܬܝܡܢܝܐ. ܘܒܡܣܩܬܐ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܠܡܨܥܝܬܐ.
ܘܡܢ ܡܨܥܝܬܐ. ܣܠܩܝܢ ܠܬܠܝܬܝܬܐ. * ܘܒܢܝܗܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܫܟܠܠܗ. ܘܛܠܠܗ ܠܒܝܬܐ 9
ܒܩܘܪܝܐ ܕܩܒܝܐ ܕܐܪܙܐ. * ܘܒܢܐ ܐܣܛܘܐ ܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܐ. ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗܘܢ. ܘܐܚܕܗ 10
ܠܒܝܬܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܒܝܬܐ ܗܢܐ 11
ܕܒܢܐ ܐܢܬ. ܐܢ ܬܗܠܟ ܒܩܝܡܝ. ܘܕܝܢܝ ܬܥܒܕ: ܘܬܛܪ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܝ: ܘܬܗܠܟ ܒܗܘܢ. 12
ܐܩܝܡ ܦܬܓܡܝ ܥܡܟ ܕܐܡܪܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. * ܘܐܫܪܐ ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܐܫܒܘܩ 13
ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܢܝܗܝ ܠܒܝܬܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܫܟܠܠܗ. * ܘܒܢܐ ܐܫܝܗ ܕܒܝܬܐ 14 15
ܡܢ ܠܓܘ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ ܘܥܕܡܐ ܠܬܛܠܝܠܗ. ܘܚܦܝܗ ܩܝܣܐ. ܡܢ
ܠܓܘ. ܘܦܪܫ ܫܬܐܣܘܗܝ ܕܒܝܬܐ ܒܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. * ܘܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ 16
ܡܢ ܣܘܦܘܗܝ ܕܒܝܬܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܛܠܝܠܗ. ܘܒܢܝܗܝ ܡܢ
ܠܓܘ. ܠܒܝܬ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. * ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܗܘܐ ܒܝܬܐ. ܗܘ ܗܝܟܠܐ ܗܘ ܓܘܝܐ. * ܘܐܪܙܐ. ܦܢܝܡ 17 18
ܗܘܐ ܒܝܬܐ. ܡܢ ܠܓܘ. ܘܓܠܝܦ ܗܘܐ ܒܟܪܐ ܘܒܓܠܠܐ ܘܫܘܫܢܐ. ܘܟܠܗ. ܕܐܪܙܐ ܗܘܐ. ܘܟܐܦܐ
ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܬ ܒܗ. * ܘܒܝܬ ܩܘܕܫܐ ܒܓܘ ܒܝܬܐ ܡܢ ܠܓܘ ܛܝܒ. ܠܡܣܡ ܬܡܢ 19
ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܕܡ ܒܝܬ ܩܘܕܫܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܐܡܝܢ. ܐܘܪܟܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ 20
ܦܬܝܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗ. ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܚܦܐ ܠܡܕܒܚܐ ܕܐܪܙܐ.
***ܘܚܦܝܗ ܫܠܝܡܘܢ ܠܒܝܬܐ ܡܢ ܠܓܘ. ܒܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܥܒܕ ܦܪܘܣܛܕܐ ܩܕܡ ܒܝܬ 21
ܩܘܕܫܐ. ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ ܟܠܗ ܒܝܬܐ. ܘܟܠܗ ܡܕܒܚܐ ܕܒܝܬ ܩܘܕܫܐ. 22
ܚܦܝܗ ܕܗܒܐ. * ܘܥܒܕ ܒܒܝܬ ܩܘܕܫܐ. ܬܪܝܢ ܟܪܘܒܝܢ ܕܩܝܣܐ. ܕܡܫܘܚܬܐ. ܥܣܪ ܐܡܝܢ 23
ܐܘܪܟܗ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. * ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܟܢܦܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. ܘܚܡܫ 24
ܐܡܝܢ. ܟܢܦܗ ܕܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ ܪܝܫ ܟܢܦܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܝܫ ܟܢܦܘܗܝ.
* ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܡܫܘܚܬܐ ܚܕܐ. ܘܩܘܡܬܐ ܚܕܐ. ܠܬܪܘܝܗܘܢ ܟܪܘܒܐ. 25

Oſtium periboli mediani erat in latere domꝰ Meridionali: & per cataractam aſcendebant ad medianū, & à mediano aſcendebāt ad tertium. 8 Domo ædificatâ & abſolutâ, texit ipſam domū fiſtulis cedrinis ſerrâ ſectis: (*i. aſſeribus cedrinis concameratis.*) 9 Et ædificavit peribolos ſuper totā domū quorū altitudo erat quinq; cubitorū: deniq; domū ipſam connexuit trabibꝰ cedrinis. 10 Deinde factus eſt ſermo Dn̄i ad Salomonem hiſce verbis; 11 Domꝰ hæc quam ædificas, ſi ambulaveris juxta fœdus meū, judicia mea ſervaveris, perfeceris omnia præcepta mea, & in iis ambulaveris; firmabo tecum ſermones meos quos dixi Davidi patri tuo; 12 Habitabo in medio populi mei Iſraelis, & non deſerā populum meū Iſraelem. 13 Ædificavit igitur domum Salomon, & concinnavit eam; 14 Et ædificavit parietes domûs intrinſecùs aſſeribꝰ cedrinis: à fundamentis ejus uſq; ad cœlū ejꝰ obduxit eam ligno intrinſecùs: & pavimentū domûs obduxit aſſeribus abiegnis. 15 Viginti quoque cubitos ex domûs extremitatibus ædificavit Salomon aſſeribus cedrinis, à pavimento ad cœlum uſque: & intra *eam* ædificavit Sancta ſanctorū. 16 Viginti cubitorum erat iſta domus *nempe* templū iſtud interiꝰ: 17 Cedroq; obtecta erat domus eadem intrinſecùs, & cælata erat encarpis, ſcutulis, ac liliis: tota erat ex cedro, nulluſq; conſpiciebatur in ea lapis. 18 Sic ſanctuariū intra domū intrinſecùs paravit, ad collocandam ibi arcam fœderis Domini. 19 Frontis Sanctuarii longitudo erat quadraginta cubitorum, viginti cubitorum latitudo, & viginti cubitorum altitudo; quam & obduxit auro purgatiſſimo: obduxit etiam altare cedro: 20 Obduxitque Salomon domum intrinſecùs auro puriſſimo. 21 Præterea fecit paraſtadem ante Sanctuariū, & obduxit eam auro, donec abſolveretur tota domus: quin totum altare Sanctuarii obduxit auro. 22 Fecit etiam in Sanctuario duos Cherubim ligneos *hujus* menſuræ; decem cubitorum erat longitudo, & quinq; cubitorum latitudo Cherub unius: 23 Quinq; cubitorum ala Cherub uniꝰ, & quinq; cubitorum ala Cherub alteriꝰ: adeoq; decem erant cubiti ab extremitate pennarum ejus uſque ad extremitatē pennarum ejuſdē. 24 Decē quoq; cubitorū erat Cherub alter; eadē menſura, eademq; ſtatura utriuſq; Cherub: 25

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * وصير باب الرواق الاوسط في ناحية البيت اليمي * وصير درجة من خشب يصعد عليها من
الرواق السفلي الي الاوسط * ودرجا ايضا في الاوسط يصعد عليها الي الرواق الاعلي * وبنا البيت 9
وعمه * وسقفه ببراب صنوبر مليحة * وجعل مستطرات حول كل البيت * وصير علوها خمسة 10
ادرع * وسدد البيت بخشب الصنوبر * واوحي الله تعالي الي سليمان * وقال له * هذا البيت الذي 11 12
تبنيه * ان انت لزمت عهودي * وحفظت احكامي * وعملت بوصاياي واكملها * اكملت ملكك كما
وعدت به داوود اباك * واكون حالا بين بني اسرايل * ولا اخذل آل اسرايل شعبي * وبنا سليمان 13 14
البيت واكمله * وقوم حيطان البيت من داخل بخشب الصنوبر * من اساس البيت الي سقفه 15
مقوما بالخشب * من اسفل الي فوق * واما ساير حيطان البيت فقومها بالواح خشب السرو * وبني 16
سليمان من اسفل البيت الي ارتفاعه * عشرين ذراعا بخشب الصنوبر * من اساسه الي سقفه * وبنا
البيت الداخل الذي يسمي طهر الطهر * وجعل البيت الداخل عشرين ذراعا * وقومه بخشب 17 18
الصنوبر من داخل * ونقش في الخشب شبه الهليلج والنرجس والسوسن * وصيره كله من خشب
الصنوبر * حتي لا تري الحجارة البتة * واما قدس القدس * فصير داخل البيت متقنا * ليصير فيه 19
تابوت عهد الرب * وجعل بين يدي القدس * طوله اربعون ذراعا * وعرضه عشرون ذراعا 20
وسمكه عشرون ذراعا * وادرجه بذهب جيد * وقوم المذبح بخشب الصنوبر * وجعل سليمان داخل 21
البيت على الحيطان صفايح من ذهب جيد ابريز * وجعل لباب بيت القدس عتبات * وقومها
بذهب ابريز * كذلك صنع لكل البيت * انه جعل فوقه ذهبا * حتي كمل البيت وتم * وقوم 22
ايضا داخل البيت المذبح بالذهب * وصنع في بيت القدس كروبين من خشب * وجعل طول 23
كل كروب عشر ادرع * وعرضه خمسة ادرع * وصير عرض جناح الكروب خمسة ادرع * وكذلك 24
الكروب الاخر * فصار عرض جناحي الكروبين عشر ادرع * وصير مقدار الكاروبين واحدا * 25

Medianæ porticûs januā fecit in dextero ædis latere: fecitq; gradus ligneos per quos aſcendebatur ex ima porticu ad medianā; itidemq; gradus in mediana, per quos aſcendebatur ad porticū ſupremam. 8 *Structurâ ædis abſolutâ, laqueavit eam pulcherrimis aſſeribꝰ pineis.* 9 *Præterea fecit podia circa totā ædem, fecitq; altitudinem eorū, quinq; cubitorū: demū cōfirmavit ædem trabibus pineis.* 10 *Et revelavit ſe Deus excelſus Salomoni,* 11 *dixitque ad eū. Hæc ædes quā extruxiſti, ſi tu hæſeris pactis meis, obſervaveris judicia mea, egeris mandata mea, & perfeceris ea; abſolutū reddā regnū tuū, quemadmodū pollicitꝰ ſū Davidi patri tuo;* 12 *Et ero habitans inter filios Iſrael, nec deſerā Iſraelitas populū meū.* 13 *Extruxit ergò Salomon ædem, & abſolvit illā:* 14 *Et parietes ædis complanavit intrinſecùs ligneis pineis, à fundamento ædis uſq; ad culmen ejuſdem complanavit tabulis, ab imo ad ſummū: omnes inquā parietes ædis contabulavit aſſeribus ligni abiegni.* 15 *Et ædificavit Salomon ab ima æde ad ſummitatem ejus viginti cubitos lignis pineis, à ſolo ad tectū uſq;: & ædificavit ædem interiorem quæ vocatur Sanctū ſanctorū:* 16 *Et ædem iſtā interiorem fecit viginti cubitorū.* 17 *Contabulavitq; eā lignis pineis intrinſecùs, & inſculpſit tabulis figuras pomorū, narciſſi, ac liliorū: totāq; lignis pineis ita texit, ut lapides nullatenus apparerent.* 18 *Quòd autem ad Sanctū ſanctorū, interiorem ædis partem fecit accommodā ad collocandū in ea arcā fœderis Domini.* 19 *Fecit etiā anteriorem Sanctuarii partem longitudinē quadraginta cubitorū, viginti cubitorum latitudine, & viginti cubitorū profunditate; obduxitq; eā auro optimo: itē altare contabulavit aſſeribꝰ pineis.* 20 *Deinde poſuit Salomon in parte domꝰ interiore, ſuper parietes, laminas optimi auri obryzi. Et januæ domûs Sanctuarii fecit limina, eaq; obduxit auro obryzo.* 21 *Idemq; fecit toti domui: nam auro obduxit eā, donec domus abſolveretur ac perficeretur; & intra domū altare quoq; obduxit auro.* 22 *Item fecit in domo Sanctuarii duos Cherubinos ex ligno, fecitq; longitudinem cujuſq; Cherubini decem cubitorū, latitudinem verò quinq; cubitorū:* 23 *Latitudinem autem alæ Cherubini fecit quinq; cubitorum, & ſimiliter Cherubini alterius, adeoq; latitudo alarū utriuſq; Cherubini fuit decem cubitorum.* 24 *Utrumque Cherubinum fecit ejuſdem menſuræ;* 25

ſecundi Cherub ſimiliter & :*cubito in* decem unius Cherub *Statura*
26 קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֶשֶׂר בָּאַמָּה וְכֵן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי׃
extendebant & ,interioris domus medio in Cherubim *dedit* Et
27 וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיִּפְרְשׂוּ
Cherub ala & ,parietẽ *in* una ala tangebat & :Cherubim alas
אֶת־כַּנְפֵי הַכְּרֻבִים וַתִּגַּע כְּנַף־הָאֶחָד בַּקִּיר וּכְנַף הַכְּרוּב
domus medio in eorum alæ & :ſecundum parietem *in tangens* ſecundi
הַשֵּׁנִי נֹגַעַת בַּקִּיר הַשֵּׁנִי וְכַנְפֵיהֶם אֶל־תּוֹךְ הַבַּיִת
Et .auro Cherubim Texitque .*alam ad ala tangentes*
28 29 נֹגְעֹת כָּנָף אֶל־כָּנָף׃ וַיְצַף אֶת־הַכְּרוּבִים זָהָב׃ וְאֵת
,Cherubim *cælaturarum apertiones effigiavit circũducens* domus *parietes omnes*
כָּל־קִירוֹת הַבַּיִת מֵסַב קָלַע פִּתּוּחֵי מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים
Et .extrinſecus & intrinſecus , florum *emiſſiones* & ,palmarum &
30 וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים מִלִּפְנִים וְלַחִיצוֹן׃ וְאֶת־
oſtio Et .extrinſecus & intrinſecus ,auro texit domus pavimentũ
31 קַרְקַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לִפְנִימָה וְלַחִיצוֹן׃ וְאֵת פֶּתַח
.*pentagona* , *poſtes* ,ſuperliminare :*oleæ* lignis fores fecit oraculi
הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן הָאַיִל מְזוּזוֹת חֲמִשִׁית׃
, Cherubim cælaturas eis *ſuper* cælavit & ,*oleæ* lignis *fores duæ* Et
32 וּשְׁתֵּי דַּלְתוֹת עֲצֵי־שֶׁמֶן וְקָלַע עֲלֵיהֶם מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים
,Cherubim ſuper extendit & :auro texit & ,florum *apertiones* & ,palmarũ &
וְתִמֹרוֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצִפָּה זָהָב וַיָּרֶד עַל־הַכְּרוּבִים
templi *oſtio* fecit ſic Et .aurum palmas ſuper &
33 וְעַל־הַתִּמֹרוֹת אֶת־הַזָּהָב׃ וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל
lignis *fores duæ* Et .*quarta ex oleagineis* lignis poſtes
34 מְזוּזוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן מֵאֵת רְבִעִית׃ וּשְׁתֵּי דַלְתוֹת עֲצֵי
ſculpturæ duæ & ,*volubiles* unius oſtii *coſtæ duæ* , abiegnis
בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים הַדֶּלֶת הָאַחַת גְּלִילִים וּשְׁנֵי קְלָעִים
, *palmas* & , Cherubim cælavit Et .*ſecundæ* ſecundi oſtii
35 הַדֶּלֶת הַשֵּׁנִית גְּלִילִים׃ וְקָלַע כְּרוּבִים וְתִמֹרוֹת
.*impreſſum ſuper* directo auro operuitque : florum *apertiones* &
וּפְטֻרֵי צִצִּים וְצִפָּה זָהָב מְיֻשָּׁר עַל־הַמְּחֻקֶּה׃
,*dolati lapidis* ordinibus tribus interius atrium ædificavit Et
36 וַיִּבֶן אֶת־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה טוּרֵי גָזִית
eſt fundata quarto anno In .cedrinarum (*exciſarum*) trabiũ ordine &
37 וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים׃ בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית יֻסַּד
menſe in , undecimo anno in Et .*Zif* menſe in ,Domini domus
38 בֵּית יְהוָה בְּיֶרַח זִו׃ וּבַשָּׁנָה הָאַחַת עֶשְׂרֵה בְּיֶרַח
,*ſuis res omnes ad* domus eſt completa (octavus menſis ipſe) , *Bul*
בּוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי כָּלָה הַבַּיִת לְכָל־דְּבָרָיו
.annis ſeptem eam ædificavit & : *ſua judicia omnia ad &*
וּלְכָל־מִשְׁפָּטָו וַיִּבְנֵהוּ שֶׁבַע שָׁנִים׃

CAP. VII. ז

complevit & ,annis tredecim Selomoh ædificavit ſuam domũ Et
1 וְאֶת־בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל
centum ; Lebanon *ſylvæ* domum ædificavit Et .ſuam domũ totam
2 אֶת־כָּל־בֵּיתוֹ׃ וַיִּבֶן אֶת־בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן מֵאָה
triginta & ,ejus latitudo cubitorũ quinquaginta & ,ej° longitudo cubitorũ
אַמָּה אָרְכּוֹ וַחֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים
: cedrinarum columnarũ ordines quatuor ſuper : ejus altitudo cubitorũ
אַמָּה קוֹמָתוֹ עַל אַרְבָּעָה טוּרֵי עַמּוּדֵי אֲרָזִים
.columnas ſuper cedrinæ (*exciſæ*) trabes &
וּכְרֻתוֹת אֲרָזִים עַל־הָעַמּוּדִים׃

Verſio VUL. LAT.

26 Id eſt, altitudinem habebat u-
nus cherub decẽ cubitorũ, &
27 ſimiliter cherub ſecundus. Po-
ſuítque cherubim in medio
templi interioris: extendebant
autem alas ſuas cherubim, &
tangebat ala una parietem, &
ala cherub ſecundi tangebat
parietẽ alterũ: alæ autem al-
teræ in media parte templi ſe
28 invicèm contingebant. Texit
29 quoq; cherubim auro. Et o-
mnes parietes templi p̃ circu-
itũ ſculpſit variis cælaturis &
torno: & fecit in eis cheru-
bim, & palmas, & picturas
varias, quaſi prominentes de
30 pariete, & egredientes. Sed &
pavimentum domûs texit auro
31 intrinſecùs & extrinſecús. Et
in ingreſſu oraculi fecit oſtio-
la de lignis olivarũ, poſtéſque
32 angulorum quinque. Et duo
oſtia de lignis olivarum: &
ſculpſit in eis picturam che-
rubim, & palmarũ ſpecies, &
anaglypha valdè prominen-
tia: & texit ea auro: & ope-
ruit tam cherubim quàm pal-
33 mas, & cætera, auro. Fecítque
in introitu templi poſtes de
lignis olivarũ quadrangula-
34 tos: Et duo oſtia de lignis a-
biegnis altrinſecús: & utrum-
que oſtium duplex erat, & ſe
invicèm tenens aperiebatur.
35 Et ſculpſit cherubim, & pal-
mas, & cælaturas valdè emi-
nentes: operuítq; omnia la-
minis aureis opere quadro
36 ad regulã. Et ædificavit atriũ
interi° trib° ordinib° lapidum
politorum, & uno ordine li-
37 gnorum cedri. Anno quarto
fundata eſt dom° Dñi in menſe
38 Zio: Et in anno undecimo,
menſe Bul (ipſe eſt menſis octa-
vus) perfecta eſt dom° in o-
mni opere ſuo, & in univerſis
utenſilibus ſuis: ædificavítq;
eam annis ſeptem.

CAP. VII.

1 DOmum autem ſuã ædifica-
vit Salomon tredecim annis,
& ad perfectũ uſq; perduxit.
2 Ædificavit quoq; domũ ſaltûs
Libani centũ cubitorũ longi-
tudinis, & quinquaginta cu-
bitorũ latitudinis, & triginta
cubitorũ altitudinis: & qua-
tuor deambulacra inter co-
lumnas cedrinas: ligna quippe
cedrina exciderat in columnas.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ
κυρίῳ, (γ) τεσσαράκοντα ἐν πήχει μῆκος
αὐτοῦ, καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει πλάτος (δ) αὐτοῦ, καὶ
3 πέντε καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ. Καὶ
τὸ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ (ε) ναοῦ, εἴκοσιν ἐν
πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου
κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου· καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον,
4 καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ
5 θυρίδας παρακυπτομένας κρυπτάς. Καὶ ἔδω-
κεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα (ζ) κυκλό-
6 θεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ. (η) Ἡ πλευρὰ ἡ
ὑποκάτω (θ) πέντε πηχέων ἐν πήχει τὸ πλά-
τος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον (ι) ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ
ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι (κ) διάστημα
ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅ-
πως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου.
7 Καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λί-
θοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη· καὶ σφῦ-
ρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ (λ)
ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν.
8 Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν ὑπὸ
τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν, καὶ (μ) ἑλικτὴ
ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ
9 τὰ (ν) τριώροφα. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ
συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν (ξ)
10 οἶκον κέδροις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς ἐνδέσμους
δι᾽ ὅλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐ-
τοῦ, καὶ συνέσχε τὸν (ο) σύνδεσμον ἐν ξύλοις
15 (π) κεδρίνοις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς τοίχους
τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ
ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν τοίχων καὶ ἕως τῶν
δοκῶν· ἐκοιλοστάθμησε συνεχόμενα ξύλοις
ἔσωθεν· καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευ-
16 ραῖς πευκίναις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς εἴκοσι
πήχεις ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν
ἀπὸ τοῦ (ρ) ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν· καὶ (σ) ἐποίη-
σεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.
17 (τ) Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ ναὸς
19 κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ. Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου
ἔσωθεν, δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυ-
20 ρίου. Εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις
πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ
περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. (υ)
καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ
δαβίρ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ.

Et domus, quam ædificavit rex 2
Domino, (ſ) quadraginta in cu-
bito longitudo ejus, & viginti
in cubito latitudo ejus, & quinq.
et viginti in cubito altitudo ejus.
Et ipſum (y) Ælam ſecundùm fa- 3
ciem templi: viginti in cubito lon-
gitudo ejus, in latitudinem (b)
domûs ſecundùm faciem domûs.
Et ædificavit domum, & con-
ſummavit eam. Et fecit domui fe- 4
neſtras (i) obliquè proſpicientes
occultas. Et dedit ſuper parietem 5
domûs (k) Melathra per circuitum
templo, & ipſi (l) Dabir. (m) La- 6
tus quod ſubter, quinq. cubito-
rum in cubito latitudo ejus: &
medium ſex: & tertium ſeptem
in cubito latitudo ejus. Quoniam
intervallum dedit (n domui in
circuitu ab extra ipſius domûs ut
non hærerent muris domûs. Et 7
domus, cùm ipſa ædificaretur, la-
pidibus (o) ex rupe exciſis illibe-
ratis ædificata eſt. Et malleus &
ſecuris, & omne vas ferreum non
eſt auditum in domo, dum ipſa æ-
dificaretur. Et oſtium lateris quod 8
ſubt°, (p) ſub humero domûs dex-
tro, & cochlearis aſcenſus ad
medium, & à medio ad tertia
conclavia. Et ædificavit domum, 9
& conſummavit eam: & laque-
arib° texit domũ cedrinis. Et ædi- 10
ficavit (q) ligamenta per totam
domum: quinq. cubitorum altitu-
do ejus: (r) & concluſit colliga-
tionem in lignis cedrinis. Et (ſ) 15
ædificavit parietes domûs ab in-
tùs per ligna cedrina à pavimen-
to domûs, & uſq. ad parietes, et
uſq. ad trabes: laquearibus texit
conjunctè lignis ab intùs: & cir-
cumdedit internũ domûs in co-
ſtis abiegnis. Et ædificavit viginti 16
cubitos à (t) ſummo muri latus
unum à pavimento uſq. ad tra-
bes. Et (u) fecit è Dabir in ſan-
ctum ſanctorum. (Et (x) quadra- 17
ginta cubitorum fuit templum
ad faciem ipſius Dabir) In medio 19
domûs ab intùs ad dandam ibi
arcam teſtamenti Domini. Viginti 20
cubiti longitudo: & viginti cu-
biti latitudo: & viginti cubiti
altitudo ejus: & circumdedit illud auro concluſo. Et fecit altare ad faciem
Dabir, & circumdedit illud auro.

MS.A. (γ) ἑξήκοντα πηχῶν μῆκος (δ) αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα ἐν
πήχει ὕψος (ε) ναοῦ τοῦ οἴκου, καὶ ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ κατὰ
πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου· δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ κατὰ
πρόσωπον τοῦ οἴκου. καὶ ᾠκοδόμησεν (ζ) κυκλόθεν σὺν *τύχοις τοῦ
οἴκου κυκλόθεν τῷ ναῷ (η) καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυκλόθεν. Ἡ πλευ-
ρὰ (θ) ἓξ πήχεων τὸ πλάτος (ι) ἓξ πήχεων πλάτος, καὶ ἡ (κ) διαστήματα
(λ) ἤκουσαι ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι (μ) εἰλικτὴ (ν) τριώροφα. (ξ) οἶκον φατ-
11 νώσεσιν καὶ διατάξεσιν κέδροις. (ο) ἔνδεσμον (π) κεδρίνοις. Καὶ ἐ-
12 γένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαλωμὼν, λέγων, Ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκο-
δομεῖς, ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς προστάγμασίν μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ
13 φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου. Καὶ κατα-
14 σκηνώσω ἐμ μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. Καὶ ᾠκο-
17 δόμησεν τοὺς (ρ) ἐδάφους τοῦ οἴκου ἕως (σ) ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ δαβεὶρ (τ) Καὶ τεσσεράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος. οὗτος ὁ ναὸς ὁ ἐσώ-
18 τατος. Καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσεις. καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα, οὐκ ἐφαίνετο λίθος. κατὰ
19.20 πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ, Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ εἴκοσι
πήχεις μῆκος,* πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· (υ) καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον κέδρου· καὶ περιέπλασεν Σαλω-
μὼν τὸν οἶκον ἔνδοθεν χρυσίῳ ἀποκλίσῳ. καὶ παρήγαγεν ἐν καθηλώμασιν χρυσίου κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 רוּמֵיהּ דִּכְרוּבָא חַד עֲשַׂר אַמִּין וְכֵן כְּרוּבָא תִּנְיָנָא׃ וִיהַב יַת כְּרוּבַיָּא בְּגוֹ בֵּיתָא גַּוָּאָה
27 וּפְרַסוּ יַת כַּנְפֵי כְרוּבַיָּא וּמְטַיָּא כַּנְפָא דְּחַד בְּכָתְלָא וְכַנְפָא דִּכְרוּבָא תִּנְיָנָא מַטְיָא בְּכָתְלָא
28 29 תִּנְיָנָא וְכַנְפֵיהוֹן לְגוֹ בֵּיתָא מַטְיָא כְּנַף לִכְנַף׃ וַחֲפָא יַת כְּרוּבַיָּא דַּהֲבָא׃ וְיַת כָּל כָּתְלֵי
בֵּיתָא אַקִּיף צִיּוּרִין וּגְלַף קְלָיַן כְּרוּבִין וְצוּרַת דִּקְלִין וְאַטּוּנִין שׁוֹשַׁנִּין מִלְּגָיו וּלְבָרָא׃
30 31 וְיַת אוּשֵׁי בֵּיתָא חֲפָא דַּהֲבָא מִלְּגָיו וּלְבָרָא׃ וְלִתְרַע בֵּית כַּפּוּרֵי עֲבַד דָּשִׁין דְּאָעֵי זֵיתָא
32 אֱלָהֵן סִפּוֹהִי מְטַקְסִין׃ וְתַרְתֵּין דָּשִׁין דְּאָעֵי זֵיתָא וּגְלַף עֲלֵיהוֹן קְלָיַן כְּרוּבִין וְצוּרַת דִּקְלִין
33 וְאַטּוּנִין שׁוֹשַׁנִּין וַחֲפָא דַּהֲבָא וְנַסֵּיךְ עַל כְּרוּבַיָּא וְעַל צוּרַת דִּקְלִין יַת דַּהֲבָא׃ וְכֵן עֲבַד
34 לִתְרַע הֵיכְלָא סִפִּין דְּאָעֵי זֵיתָא מִן אַרְבְּעָה סִטְרֵיהוֹן מְרַבְּעִין׃ וְתַרְתֵּין דָּשִׁין דְּאָעֵי בִּירָן
35 תְּרֵין צִירִין דְּדַשָּׁא חֲדָא סַנְלְגְלִין וּתְרֵין צִירִין דְּדַשָּׁא תִּנְיֵתָא סַנְלְגְלִין׃ וּגְלַף כְּרוּבַיָּא
36 וְצוּרַת דִּקְלִין וְאַטּוּנִין שׁוֹשַׁנִּין וַחֲפֵי דַּהֲבָא מְכַבַּשׁ עַל צוּרְתָא׃ וּבְנָא יַת דָּרְתָא גַּוַּיְתָא
37 תְּלָתָא סִדְרִין דְּאֶבֶן טָבָא וְסִדְרָא חַד דִּמְרִישׁ אָעֵי אַרְזַיָּא׃ וּבְשַׁתָּא רְבִיעֵיתָא עֲרִי
38 לְאִשְׁתַּכְלָלָא בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ בְּיַרַח זִיו נִיצָנַיָּא׃ וּבְשַׁתָּא חֲדָא עַסְרֵי בְּיַרַח מֵיסַף אִבְּבַיָּא
הוּא יַרְחָא תְּמִינָאָה אִשְׁתַּכְלַל בֵּיתָא לְכָל גְּזֵרָתֵיהּ וּלְכָל דַּחֲזֵי לֵיהּ וּבְנָהִי שְׁבַע שְׁנִין׃

ז

1 וְיַת בֵּיתֵיהּ בְּנָא שְׁלֹמֹה תְּלַת עַסְרֵי שְׁנִין וְשַׁכְלֵל יַת כָּל בֵּיתֵיהּ׃ וּבְנָא יַת בֵּית מְקֵרַת
2 מַלְכַיָּא מְאָה אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְחַמְשִׁין אַמִּין פְּתָיֵהּ וּתְלָתִין אַמִּין רוּמֵיהּ עַל אַרְבְּעָה סִדְרֵי
עַמּוּדֵי אַרְזַיָּא וְקַרְנָתְהוֹן דְּאַרְזַיָּא עַל עַמּוּדַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Altitudo cheruba unius erat decem cubitorum, & ſic cheruba ſecundi. Et 26
poſuit cherubaja intra domum interiorem, & extenderunt alas cherubaja, 27
& pertingebat ala unius ad parietem, & ala cheruba ſecundi pertingebat
ad parietem alterum, & alæ eorum [*quæ erant*] intra domum pertingebant 28
ſe invicem. Et obduxit cherubaja auro. Et omnes parietes domus ambi- 29
vit figuris, et ſculpſit cælaturis cherubin, & figura palmarum, & funiculis
liliorũ ab intus ad extra. Et fundamenta domus obduxit auro ab intus ad 30
extra. Et portæ domus oraculi fecit valvas è lignis oleæ, *ſed* poſtibus 31
ejus inter ſe ordinatis. Et duas portas è lignis oleæ: & ſculpſit ſuper eas 32
cælaturas cherubin, & figuram palmarum, & funiculos & lilia, & ob-
duxit auro, & operuit cherubaja & figuram palmarum auro. Et ſic fecit 33
portæ templi ſuperliminaria è lignis oleæ quadrilatera. Et duæ portæ 34
erant è lignis abiegnis; duo cardines portæ unius erant rotundi, & duo
cardines portæ alterius rotundi. Et ſculpſit cherubin, & figuram palma- 35
rum, & faſciarum, & liliorum; & obduxit auro extenſo figuram. Et ædi- 36
ficavit atrium interius tribus ordinibus lapidis boni, & ordine uno ti-
gni lignorum cedrinorum. Anno quarto incepta eſt fundari domus ſan- 37
ctuarii Domini, menſe apparitionis florum. Et anno undecimo, menſe 38
quo congregantur novæ fruges, ipſe eſt menſis octavus, conſummata eſt
domus cum omnibus partibus ſuis, & cum omnibus quæ videbantur ad
eam [*pertinere*:] & ædificavit eam ſeptem annis.

CAP. VII.

ET domum ſuam ædificavit Selomoh tredecim annis, & conſummavit 1
omnem domũ ſuã. Et ædificavit domũ refrigerii regum: centum cubito- 2
rum erat longitudo ejus, & quinquaginta cubitorum latitudo ejus, & tri-
ginta cubitorum altitudo ejus, ſuper quatuor ordines columnarum cedri-
narum, & coronæ earum cedrinæ erant ſuper columnas.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܪܘܡܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. ܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܘܗܟܢܐ ܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܣܡ ܟܪܘܒܐ ܒܓܘ ܒܝܬܐ
27 ܓܘܝܐ. ܘܦܪܣ ܟܢܦܝܗܘܢ ܕܟܪܘܒܐ. ܘܡܩܪܒܐ ܟܢܦܗ ܕܚܕ ܠܫܘܪܐ. ܘܟܢܦܗ ܕܟܪܘܒܐ
ܐܚܪܢܐ. ܕܡܩܪܒܐ ܠܫܘܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܟܢܦܝܗܘܢ ܕܡܨܥܬܗ ܕܒܝܬܐ ܢܩܝܦܝܢ ܚܕ ܠܚܕ. * ܘܚܦܐ
28 ܐܢܘܢ ܠܟܪܘܒܐ. ܕܗܒܐ ܦܪܝܟܐ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܫܘܪܝܗܘܢ ܕܒܝܬܐ. ܐܚܕܪ ܘܨܪ. ܘܨܪ
29 ܩܛܠܐ. ܘܟܪܘܒܐ ܘܕܩܠܐ. ܘܫܘܫܢܐ . ܡܢ ܠܓܘ ܘܡܢ ܠܒܪ. * ܘܠܐܪܥܐ ܕܒܝܬܐ
30 ܦܪܣ ܕܗܒܐ ܡܢ ܠܓܘ ܘܡܢ ܠܒܪ. * ܘܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ . ܥܒܕ ܬܪܥܐ ܕܩܝܣܐ
31 ܕܡܫܚܐ. ܡܥܒܕܝܢ ܦܬܘܪܐ ܕܗܘܝܢ. ܘܡܚܠܦܝܢ. * ܘܬܪܝܢ ܬܪܥܐ ܕܩܝܣܐ ܕܡܫܚܐ.
32 ܘܓܠܦ ܥܠܝܗܘܢ ܓܠܦܐ. ܟܪܘܒܐ ܘܕܩܠܐ ܘܫܘܫܢܐ ܘܩܛܠܐ. ܘܚܦܐ ܐܢܘܢ ܕܗܒܐ. ܘܐܪܡܝ ܥܠ
ܟܪܘܒܐ ܘܥܠ ܕܩܠܐ. ܕܗܒܐ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܬܪܥܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܣܩܘܦܬܐ ܕܩܝܣܐ ܕܡܫܚܐ.
33 ܦܫܝܛܬܐ ܘܡܪܒܥܬܐ. * ܘܬܪܝܢ ܬܪܥܐ ܕܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. ܬܪܝܢ ܦܬܘܪܘܗܝ ܕܚܕ ܬܪܥܐ ܡܬܟܦܦܝܢ.
34 ܘܬܪܝܢ ܦܬܘܪܘܗܝ ܕܬܪܥܐ ܐܚܪܢܐ ܡܬܟܦܦܝܢ. * ܘܓܠܦ ܟܪܘܒܐ ܘܕܩܠܐ ܘܫܘܫܢܐ ܘܩܛܠܐ. ܘܚܦܐ
35 ܕܗܒܐ ܦܪܝܫ ܥܠ ܓܠܦܐ. * ܘܒܢܐ ܠܕܪܬܐ ܓܘܝܬܐ. ܬܠܬܐ ܣܕܪܝܢ ܕܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ. ܘܣܕܪܐ
36 ܕܩܪܝܬܐ ܕܐܪܙܐ. * ܘܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ. ܐܬܫܬܬ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܝܪܚ ܐܝܪ. * ܘܒܫܢܬ
37 ܚܕܥܣܪܐ ܒܝܪܚ ܬܫܪܝ ܐܚܪܝ. ܕܗܘܝܘ ܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܫܠܡ ܒܝܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܨܒܘܗܝ.
38 ܘܒܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܒܢܝܗܝ ܫܒܥ ܫܢܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

1 * ܘܒܝܬܗ ܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܘܫܠܡܗ ܠܟܠܗ ܒܝܬܐ. * ܘܒܢܐ ܒܝܬ
2 ܥܒܐ ܕܠܒܢܢ. ܡܐܐ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܚܡܫܝܢ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ.
ܥܠ ܐܪܒܥܐ ܣܕܪܝܢ ܕܥܡܘܕܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܩܪܝܬܐ ܕܐܪܙܐ ܥܠ ܥܡܘܕܐ.

26 * Nam altitudo Cherub unius, decem erat cubitorum; paritérque Cherub alterius. 27 Cherubim iſtos collocavit intra domum intimã, & explicavit alas Cherubim, ita ut ala unius hæreret parieti, & alterius Cherub ala alteri parieti hæreret; alæ verò eorum, quæ erant in media domo, ſe invicem attingerent. 28 Eoſdem Cherubim obduxit auro puriſſimo. 29 Omnes autem parietes domûs cinxit encarpis, cælavítque ſcutulis, Cherubinis, palmis, ac liliis, tam intrinſecùs quàm extrinſecùs. 30 Pavimentum quoque domûs obduxit auro, tam intùs quàm forìs. 31 Oſtio ſanctuarii fecit fores de ligno oleoſo, firmis validíſque paraſtadibus, 32 Et binis valvis è ligno oleoſo, quibus inſculpſit cælaturas *nempe* Cherubim, ſcutulas, palmas, ac lilia; eáque auro obduxit, plus auri adhibens ſuper Cherubim & ſuper palmas. 33 Idémque fecit januis templi, cujus paraſtades fuerunt è ligno oleoſo, ſimplices & quadratæ. 34 Duæ verò januæ fuerunt de ligno abiegno, *& tam* utrumque latus januæ unius cælatum erat, quàm utrumque latus januæ alterius cælatum erat: 35 Inſculpſit enim Cherubim, ſcutulas, palmas, & lilia, obduxítq; auro pulcherrimæ cælaturæ. 36 Poſtea ædificavit atrio interiori tres ordines *lapidum* ſectorum, & ordinem epiſtyliorum cedrinorum. 37 Anno quarto fundata fuit domus Domini, menſe Aprili: 38 Et anno undecimo, menſe Octobri, qui eſt menſis octavus, abſoluta fuit domus cum omnibus rebus omnibúſq; operibus ejus: ſic ædificavit eam ſeptem annis.

CAP. VII.

1 DOmum verò ſuam ædificavit Salomon tredecim annis: & abſolutâ totâ domo, 2 Ædificavit etiam domum ſaltûs Libani (ejus autem longitudo fuit centum cubitorum, quinquaginta cubitorum latitudo, & triginta cubitorum altitudo) ſuper quatuor ordines columnarum cedrinarum, & epiſtylia cedrina columnis impoſita.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وجعل ارتفاع الكروب عشر اذرع * وكذلك الكروب الآخر * وصير الكاروبين في البيت الداخل.
27 وبسط اجنحة الكاروبين والصق * جناح الكاروب الواحد بالحائط * وجناح الكاروب الآخر الصق
بالحائط الآخر * وصير جناحيهما الآخرين في وسط البيت ملتصقين الواحد بالآخر * وموه الكاروبين 28
بذهب ابريز * ونقش على حيطان البيت كلها شبه الهليلج * ونقش فوقها شبه الترنج والنرجس 29
والنخل والسوسن * وكذلك نقش من خارج ايضا * وموه اساس البيت بالذهب من داخل ومن 30
خارج * واما باب بيت القدس * فصير عليه بابا من خشب الصنوبر * مخروط عليه * وصير عن 31
جانبيه من خشب الزيتون في كل جانب من العروض خمس اذرع * وجعل ذلك مقنطرا * ورفعه
خمس اذرع * وصير له عتبات غلاظا صلبة * وجعل ايضا للبيت مصراعين حسنين من خشب 32
الزيتون * ونقش على الابواب كاروبين ونرجسا * ونخلا وسوسنا * والبسه ذهبا * واكثر على النخل
والكروبين من الذهب * وكذلك صنع بباب الهيكل الذي هو البيت البراني من جانبيه 33
اربع اذرع من كل جانب من خشب الزيتون * وصير له عتبات مفردة من خشب غير منقوش
مربع * وجعل له مصراعين من خشب السرو * وجعل كل واحد من ذينك المصراعين قطعتين 34
تنطوي بضبات * وجعل جانبي الباب الواحد منقوش عليها شبه نرجس وكاروبين ونخل 35
وسوسن * والبس النقش كله ذهبا * وبنى الدار الداخلة بناء وثيقا * وجعل ثلاثة سافات حجارة 36
وسافا من خشب الصنوبر * وفي السنة الرابعة من شهر ايار ابتدى وضع اساس بيت الرب * 37
38 * وكمل بناؤه في سنة احدى عشر * في شهر تشرين الآخر * وهو الشهر الثامن من هذه السنة *
وتم البيت بجميع اموره وزينته وبنائه في سبعة سنين *

* الفصل السابع *

1 * وبنى سليمان بيته في ثلثة عشر سنة * الى ان كمل بناؤه * ثم بنى بيتا كبيرا لسلاحه * 2
وهو بيت مجلس ملكه * وسماه غيضة لبنان * وجعل طوله مائة ذراع * وعرضه خمسين ذراعا
وسمكه ثلثين ذراعا * وسقفه على اربعة صفوف اعمدة من خشب الصنوبر * وجعل على الاعمدة عرقا من خشب الصنوبر *

26 * *Fecit enim altitudinem* unius *Cherubini decem cubitorum, totidémque Cherubini alterius.* 27 *Utrumque verò Cherubinum poſuit in domo interiori, & expandit alas utriuſque Cherubini, & alam Cherubini unius affixit parieti, alam autem alterius Cherubini affixit parieti oppoſito: alias verò duas alas eorum diſpoſuit intra domum, alteram alteri cohærentem:* 28 *Tum obduxit utrumque Cherubinum auro obryzo.* 29 *Præterea ſuper omnes ædis parietes ſculpſit figuras pomorum, eoſdémque cælavit figuris pomorum aurantiorum, narciſſi, palmarum, atque liliorum: eandémque cælaturam extrinſecùs etiam adhibuit.* 30 *Denique ſolum ædis obduxit auro, intùs & extrà.* 31 *Porrò januæ domûs Sanctuarii adaptavit fores de ligno pineo cælaturis ornato; & in lateribus ejus, in utroque ſcilicet latere valvarum poſuit quinque cubitos de ligno olivarum, quod & arcuatum fecit: extulit eam cubitos quinque, et fecit ei poſtes craſſos ac firmos.* 32 *Ædi quoque fecit duas valvas pulcherrimas è ligno olivarum, inſculpsítque foribus Cherubinos, narciſſos, palmas, & lilia, quæ auro contexit, majore auri copiâ palmis & Cherubinis applicatâ.* 33 *Idem præſtitit in lateribus januæ templi, hoc eſt, ædis externæ; quatuor videlicet cubitos ex ligno olivarum in unoquoque latere: fecitque ei poſtes ſimplices, ex ligno minimè cælato, quadrato.* 34 *Et fecit illi duas valvas de ligno abiegno, & unamquamque ex duabus illis valvis bipartitam fecit, per fibulas flexibilem.* 35 *Fecitque gemina portæ unius latera cælata figuris narciſſorum, & Cherubinorum, palmarum, atque liliorum: & cælaturas omnes auro contexit.* 36 *Præterea extruxit atrium inter.° ædificio ſolidiſſimo, fecitque tres margines lapideas, & marginem de ligno pineo.* 37 *Anno quarto, ab Aprili menſe cœperunt injici fundamenta domûs Domini:* 38 *Et abſolutum fuit ædificium ejus anno undecimo, menſe Octobri, qui erat octavus ejuſdem anni menſis: itaque abſoluta fuit domus cum omnibus rebus, ornamentis, & ſtructuris ejus, ſpatio ſeptem annorum.*

CAP. VII.

1 *POſteà domum ſuam extruxit Salomon tredecim annis, donec abſolviſſet ædificium ejus.* 2 *Deinde magnam extruxit ædem pro armis ſuis, erátque palatium ſtationis ejus regiæ, vocavítque eum, Saltum Libani: fecit autem longitudinem ejus centum cubitorum, latitudinem ejus quinquaginta cubitorum, et profunditatem ejus triginta cubitorum: contignavítq; eam ſuper quatuor ordines columnarum lignei pinei: impoſuit enim columnis tigna ex ligno pineo,*

מלכים א: ז

columnas ſuper quæ *coſtis* ſuper ,deſuper *cedro in* tecta Et
3 וְסָפֻן בָּאֶרֶז מִמַּעַל עַל־הַצְּלָעֹת אֲשֶׁר עַל־הָעַמּוּדִים
feneſtellarum Et *.ordine* quindecim ;quinque & quadraginta
4 אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה עָשָׂר הַטּוּר׃ וּשְׁקֻפִים
omnia Et .vicibus tribus feneſtram *ad* feneſtra & ;ordines tres
5 שְׁלֹשָׁה טוּרִים וּמֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְכָל־
feneſtram *ad feneſtra regione è & ,feneſtella* ,quadrati poſtes & ,oſtia
הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזֹת רְבֻעִים שָׁקֶף וּמוּל מֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָה
quinquaginta :fecit columnarum porticum Et .vicibus tribus
6 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְאֵת אוּלָם הָעַמּוּדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים
porticus & :ejus latitudo cubitorum triginta &,ejus longitudo cubitorum
אַמָּה אָרְכּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וְאוּלָם
porticum Et *.earum facies ſuper (denſa)* trabs & ,columnæ &,*earum facies ſuper*
7 עַל־פְּנֵיהֶם וְעַמֻּדִים וְעָב עַל־פְּנֵיהֶם׃ וְאוּלָם
tecta & :fecit ,judicii porticum ,*ibi* judicaret *quo* ſolii
הַכִּסֵּא אֲשֶׁר יִשְׁפָּט־שָׁם אֻלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וְסָפוּן
manebat *qua* ſuæ domui Et .pavimentum ad uſq; pavimento à *cedro in*
8 בָּאֶרֶז מֵהַקַּרְקַע עַד־הַקַּרְקָע׃ וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר־יֵשֶׁב
:erat iſtud opus ſecundùm ,porticum intra aliud atrium ,*ibi*
שָׁם חָצֵר הָאַחֶרֶת מִבֵּית לָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה
,Selomoh acceperat quam ,Parhoh filiæ fecit domum &
וּבַיִת יַעֲשֶׂה לְבַת־פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה
precioſis lapidibus hæc Omnia .hanc porticum ſecundùm
9 כָּאוּלָם הַזֶּה׃ כָּל־אֵלֶּה אֲבָנִים יְקָרֹת
,extrinſec' & intrinſec' ſerra *in* ſerratis ,*dolati lapidis* menſuras ſecundũ
כְּמִדּוֹת גָּזִית מְגֹרָרוֹת בַּמְּגֵרָה מִבַּיִת וּמִחוּץ
atrium ad uſque extrinſecus & ,*palmares* lapides ad uſq; fundamento à &
וּמִמַּסָּד עַד־הַטְּפָחוֹת וּמִחוּץ עַד־הֶחָצֵר
,magnis lapidibus ,precioſis lapidibus fundatum Et .majus
10 הַגְּדוֹלָה׃ וּמְיֻסָּד אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת
ſuprà Et .cubitorum octo lapidibus &,cubitorũ decem lapidibus
11 אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ וּמִלְמַעְלָה
atrio Et *.cedri &* ,*dolati lapidis* menſuras ſecundùm precioſi lapides
12 אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ וְחָצֵר
(*exciſarũ*)trabiũ ordo & ,*dolata petra* ordines tres *circum* majori
הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים גָּזִית וְטוּר כְּרֻתֹת
porticui & ,interioris Domini domus atrio & :cedrinarum
אֲרָזִים וְלַחֲצַר בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית וּלְאֻלָם
Filius .Tyro de Chiram *cepit* & ,Selomoh rex miſit Et .domus
13 הַבָּיִת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצֹּר׃ בֶּן־
14 ,Tyrius vir ejus pater & ,Nephthali tribu de *ipſe* viduæ mulieris
אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי
& ,intelligentia & ,ſapientia erat plenuſque :ærarius faber
חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַחָכְמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־
regem ad venit & :ære in *opificium* omne faciendum ad ſcientia
הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
columnas duas formavit Et.ejus *opificium* omne fecit &:Selomoh
15 שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיָּצַר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים
filum & ,unius columnæ *ſtatura* cubitorum Octodecim :æreas
נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט
.ſecundam columnam circundabat cubitorum duodecim
שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי׃
columnarum capita ſuper *dandum ad* ,fecit *coronamenta* duo &
16 וּשְׁתֵּי כֹתָרֹת עָשָׂה לָתֵת עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים
quinque & ,unius *coronamenti* *ſtatura* cubitorum quinque :ære *fuſo*
מֻצַק נְחֹשֶׁת חָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחָמֵשׁ
.ſecundi *coronamenti* *ſtatura* cubitorum
אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃

Verſio VUL. LAT.

3 Et tabulatis cedrinis veſtivit
totam cameram, quæ quadra-
ginta quinq; columnis ſuſten-
tabatur. Unus autem ordo ha-
bebat columnas quindecim
4 Contra ſe invicèm poſitas, Et
5 è regione ſe reſpicientes, æ-
quali ſpatio inter columnas,et
ſuper columnas quadrangula-
6 ta ligna in cunctis æqualia. Et
porticũ columnarũ fecit quin-
quaginta cubitorum longitu-
dinis,et triginta cubitorum la-
titudinis: & alteram porticum
in facie majoris porticûs: &
columnas, & epiſtylia ſuper
7 columnas. Porticum quoque
ſolii, in qua tribunal eſt,fecit:
& texit lignis cedrinis à pavi-
8 mento uſque ad ſummitatẽ. Et
domuncula, in qua ſedebatur
ad judicandum, erat in media
porticu, ſimili opere. Domum
quoque fecit filiæ Pharaonis
(quam uxorem duxerat Salo-
mon) tali opere, quali & hanc
9 porticum. Omnia lapidibus
pretioſis, qui ad normã quan-
dam atque menſuram tam in-
trinſecùs quàm extrinſec' ſer-
rati erant: à fundamento uſque
ad ſummitatem parietum, &
extrinſecùs uſque ad atrium
10 majus. Fundamenta autem de
lapidibus pretioſis, lapidibus
magnis decem ſive octo cubi-
11 torum. Et deſupèr lapides
pretioſi æqualis menſuræ ſecti
erant, ſimilitérque de cedro.
12 Et atrium majus rotundum,tri-
um ordinum de lapidib' ſectis,
& unius ordinis de dolata ce-
dro: nec non & in atrio domûs
Domini interiori, & in porti-
13 cu domûs. Miſit quoque rex
Salomon, & tulit Hiram de
14 Tyro, Filium mulieris viduæ
de tribu Nephthali, patre Ty-
rio, artificem ærarium, & ple-
nũ ſapientiâ, et intelligentiâ,
& doctrinâ ad faciendum o-
mne opus ex ære. Qui cùm ve-
niſſet ad regem Salomonẽ, fe-
15 cit omne opus ejus. Et finxit
duas columnas æreas, decem
& octo cubitorum altitudinis
columnam unam: & linea
duodecim cubitorum ambie-
16 bat columnam utramque. Duo
quoque capitella fecit, quæ po-
nerentur ſuper capita colu-
mnarum, fuſilia ex ære: quin-
que cubitorum altitudinis ca-
pitellum unum, & quinque
cubitorum altitudinis capitel-
lum alterum:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, ἕως συν-
23 τελείας παντὸς τοῦ (φ)οἴκου. Καὶ ἐποίησεν ἐν
τῷ δαβὶρ δύο (χ) χερουβὶμ, δέκα πήχεων
24 μέγεθος (ψ) ἐσταθμωμένον· Καὶ πέντε πή-
χεων πτερύγιον (ω) τοῦ χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς, καὶ
πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον
(α)ἐν πήχει, δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ
25 (β) εἰς μέρος πτερυγίου (γ) αὐτοῦ. Οὕτως
τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ ἑνὶ συν-
26 τέλεια μία (δ) ἀμφοτέροις. Καὶ τὸ ὕψος τοῦ
(ε) χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει· καὶ (ζ)
27 οὕτω τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ. Καὶ ἀμφότε-
ρα χερουβὶμ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου. καὶ
διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἥπτετο
(η) πτέρυξ μία τοῦ τοίχου, καὶ πτέρυξ χερουβὶμ
τοῦ δευτέρου ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευ-
τέρου· (θ) καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν (ι) ἐν
μέσῳ τοῦ οἴκου (κ) ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος.
28 Καὶ περιέσχε τὰ(λ)χερουβὶμ χρυσίῳ.(μ)Πάν-
29 τας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτὰ ἔ-
γραψε γραφίδι (ν) χερουβὶμ, καὶ φοίνικας
30 τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ. Καὶ τὸ ἔδαφος
τοῦ οἴκου περιέσχε χρυσίῳ τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξω-
31 τάτου. Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβὶρ ἐποίησε
θύρας (ξ)ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς,
34 (ο) Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα·
δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς (π) αὐ-
τῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δευτέρα στρε-
35 φόμενα (ρ) Ἐγκεκολαμμένα χερουβὶμ, καὶ
φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ
περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκ-
36 τύπωσιν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτά-
την· τρεῖς στίχους ἀπελεκήτων, καὶ στίχος
(σ) κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν. καὶ ᾠκο-
δόμησε τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ
τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ.

Κεφ. ζʹ.

13 ΚΑὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ
14 ἔλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου, Υἱὸν γυναικὸς
χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς (α) φυλῆς τῆς Νεφθαλίμ·
καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ (β) ἀνὴρ Τύριος, τέκτων
χαλκοῦ, καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ
συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν
ἔργον ἐν χαλκῷ. καὶ (γ) εἰσηνέχθη
πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· καὶ ἐποίησε πάν-
τα τὰ ἔργα.

Et totam domum operuit auro 21
uſq; ad conſummationem univer-
ſæ domûs.. Et fecit in Dabir duo 23
(y)Cherubim: decem cubitorum
magnitudo menſurata; Et quinque 24
cubitorum ala Cherubim unius: &
quinque cubitorũ ala ejus ſecun-
da in cubito: decem à parte alæ
ejus ad parietem alæ ejus. Sic 25
Cherubim ſecundo, in menſura
una conſummatio una utriſque. Et 26
altitudo Cherubim unius, decem
in cubito: & ſic Cherubim ſecun-
do. Et utraque Cherubim in me- 27
dio domûs intimæ. Et expandit
alas eorum, & tangebat ala una
parietem: & ala Cherubim ſecun-
di tangebat parietem ſecundum.
Et alæ eorum in medio domûs
tangebant ala alam. Et operuit 28
Cherubim auro. Omnes parietes 29
domûs in circuitu cælatos ſcripſit
ſcripturâ Cherubim, & (z) pal-
mas interiore, & exteriore. Et 30
pavimentum domûs operuit auro,
intimæ, & extimæ. Et oſtio 31
ipſius Dabir fecit januas (aa) ex
lignis juniperinis, porticus qua-
druplicitcr, In utriſque januis 34
ligna abiegna: duæ plicæ janua
una, & cardines earum: & duæ
plicæ janua ſecunda, volubilia
Inſculpta Cherubim, & palmæ, 35
& expanſæ laminæ, & operta
auro deducto ſuper ſculpturam.
Et ædificavit atrium intimum: 36
tres ordines (bb) non dolatorum,
& ordinem fabrefactæ cedri in
circuitu. (cc) Et ædificavit vela-
men atrii ipſius Ælam domûs,
quæ ad faciem templi.

CAP. VII.

ET *(a) miſit rex Salomon, et ac-* 13
civit Chiram è Tyro Filium mu- 14
lieris viduæ: & hic de tribu
Nephthalim. Et pater ejus vir
Tyrius, faber æris, & plenus ar-
te, & intelligentiâ, & ſcientiâ
faciendi omne opus in ære. Et in-
troductus eſt ad regem Salomon.
Et fecit omnia opera.

22 MS.A. (φ) οἴκου. Καὶ ὅλον τὸ ἔσω τοῦ Δαβεὶρ ἐπετάλωσεν χρυσίῳ.
Καὶ ἐποίησεν (χ) *χερουβεὶν ξύλων κυπαρισσίνων, δέκα (ψ) ἐσταθμω-
μένων· (ω) αὐτοῦ τὸ ἕν, καὶ πέντε (α) δέκα ἐν πήχει ἀπὸ (β) καὶ ἕως
μέρους (γ) αὐτοῦ, καὶ δέκα ἐν πήχει. Οὕτως τῷ χερουβ τῷ (δ) ἀμφοτέ-
ροις τοῖς χερουβείν. Καὶ τὸ (ε) χερουβ (ζ) οὕτως τοῦ χερουβ τοῦ δευτέ-
ρου. Καὶ ἔθηκεν ἀμφότερα τὰ χερουβεὶν (η) ἡ πτέρυξ τοῦ ἑνὸς τοῦ τοίχου,
καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου ἥπτετο (θ) καὶ πτέρυγας (ι) αἱ
ἐν (κ) ἥπτετο (λ) χερουβεὶν (μ) Καὶ πάντας (ν) χερουβεὶν,
καὶ *φοίνικες, καὶ περίγλυφα ἐγκόπτοντα τῷ ἐσωτέρῳ (ξ) ἐκ ξύλων
32 ἀρκευθίνων, καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, Καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων καὶ
ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικας, καὶ πέ-
ταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέσχεν χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ
33 χερουβεὶν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου, στοαὶ τετραπλῶς, (ο) καὶ ἐν ἀμφοτέραις (π) αὐτῶν, δύο
37.38 (ρ) Εἰσκεκολαμμένα χερουβεὶν, (σ) κατειργασμένης κέδρου. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζειοὺ, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
1 ἐν μηνὶ Βοὺλ, οὗτος ὁ μὴν ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ· καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
2 ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσιν καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου Et quæ deinceps ſequuntur
in MS. A. uſque ad κέδρου. Καὶ ᾠκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου, habentur in textu Romano in fine cap. 7. poſt verſ. 51.
MS.A. Κεφ. ζʹ. (α) φυλῆς Νεφθαλείμ· (β) ἀνὴρ *πμιος, τέκτων (γ) εἰσήχθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וַחֲפָא נִסְרִין דְּאַרְזָא מֵעִלָּוֵי מְחִיצַיָּא דְּעַל עַמּוּדַיָּא אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא חֲמֵשׁ עַסְרֵי סִדְרָא׃
4 וְכַלִּנְסָא תְּלָת סִדְרִין וְזָוֵי לָקֳבֵיל זָוֵי תְּלָת זִמְנִין׃ וְכָל תַּרְעַיָּא וְסִפַּיָּא מְרַבְּעִין וַחֲפַן כַּלִּנְסָא
5 וּמְקָבֵיל זָוֵי לָקֳבֵיל זָוֵי תְּלָת זִמְנִין׃ וְיָת אוּלָמָא דְּעַמּוּדַיָּא עֲבַד חַמְשִׁין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ
6 וּתְלָתִין אַמִּין פּוּתְיֵהּ וְאוּלָמָא עַל אַפֵּיהוֹן וְעַמּוּדַיָּא וּסְקוּפְתָא עַל אַפֵּיהוֹן׃ וְאוּלָמָא
7 לְאַתְקָנָא תַּמָּן כּוּרְסֵי בֵּית דִּינָא דְּדָאֵין תַּמָּן פְּרוֹסְדְּרָא לְבֵית דִּינָא עֲבֵיד וַחֲפָא נִסְרִין דְּאַרְזָא
8 מֵאוּשַּׁיָּא עַד אוּשַּׁיָּא׃ וּבֵיתֵיהּ דְּיָתֵיב תַּמָּן דַּרְתָּא אָחֳרַנְתָא מְגָיו לְאוּלָמָא כְּעוּבָדָא הָדֵין
9 הֲוָה וּבֵיתָא עֲבַד לְבַת פַּרְעֹה דִּנְסֵיב שְׁלֹמֹה כְּאוּלָמָא הָדֵין׃ כָּל אִלֵּין אַבְנִין טָבָן כִּמְשׁחַת
גְּזִית מְסַסְרָן בִּמְסָרִין מִגָּיו וּמִבָּרָא וּמְשַׁכְלְלָן בְּפוּשְׁכַיָּא וּמִלְּבָרָא עַד דַּרְתָּא רַבְּתָא׃
10 וּמְשַׁכְלַל בְּאַבְנִין טָבָן אַבְנִין רַבְרְבָן אַבְנֵי עֶסֶר אַמִּין וְאַבְנֵי תְּמָנֵי אַמִּין׃ וּמִלְעֵלָּא אַבְנִין
11 טָבָן כִּמְשׁחַת גְּזִית וַחֲפֵי נִסְרִין דְּאַרְזָא׃ וְדַרְתָּא רַבְּתָא סְחוֹר סְחוֹר תְּלָתָא סִדְרִין דְּאֶבֶן
12 טָבָא וְסִדְרָא חַד דִּמְרִישׁ אָעֵי אַרְזִין וּלְדַרַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ גַּוָּיְתָא וּלְאוּלָמָא דְּבֵיתָא׃
13 וּשְׁלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וּדְבַר יָת חִירָם מִצּוֹר׃ בַּר אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא הוּא מִשִּׁבְטָא דְּבֵית
14 נַפְתָּלִי וַאֲבוּהִי גְּבַר צוֹרִי אוּמָן בְּעוּבָדָא דִנְחָשָׁא וְאִתְמְלֵי יָת חוּכְמְתָא וְיָת סוּכְלְתָנָא
וְיָת דַּעְתָּא לְמֶעְבַּד כָּל עֲבִידָא בִּנְחָשָׁא וַאֲתָא לְוָת מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וַעֲבַד יָת כָּל עֲבִדְתֵיהּ׃
15 וּצַר יָת תְּרֵין עַמּוּדַיָּא דִּנְחָשָׁא תַּמְנֵי עַסְרֵי אַמִּין רוּמֵיהּ דְּעַמּוּדָא חַד וְחוּט מְשַׁח
16 תַּרְתֵּין עַסְרֵי אַמִּין מַקִּיף לֵיהּ וְכֵן לְעַמּוּדָא תִנְיָנָא׃ וְתַרְתֵּין קְרוֹנְתָּן עֲבַד לְמִתַּן עַל רֵישׁ
עַמּוּדַיָּא מַתַּךְ נְחָשָׁא חֲמֵשׁ אַמִּין רוּמָא דִּקְרוֹנְתָא חֲדָא וַחֲמֵשׁ אַמִּין רוּמָא דִּקְרוֹנְתָא
תִנְיָתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et obduxit tabulis cedrinis ſupra; tabulata, quæ erant ſuper columnas, 3
quadraginta & quinque, quindecim ordine. Et vectium erant tres ordi- 4
nes, & angulus è regione anguli tribus vicibus. Et omnes portæ & poſtes 5
erant quadrata; & operiebant vectes: & è regione anguli contra angu-
lum tribus vicibus. Et porticum columnarum fecit: quinquaginta cubi- 6
torum erat longitudo ejus, & triginta cubitorum latitudo ejus, & porti-
cus erat ante faciem illarum, & columnæ & limina ante faciem illarum.
Et porticum ut præparetur ibi ſolium domus judicii in quo judicaret; ve- 7
ſtibulum domui judicii fecit, & obduxit tabulis cedrinis à pavimento uſq;
ad pavimentum. Et domui ſuæ in qua habitabat fecit atrium aliud intra 8
porticum, ſecundùm opus iſtud erat: & domum fecit filiæ Parghoh, quam
acceperat Selomoh, ſicut porticum hanc. Omnia hæc lapidib' bonis ſe- 9
cundùm menſura lapidum dolatorum, ſerratis ſerris intrinſecus & extrin-
ſecus, fundatis verò in palmis, & extrinſecus uſq; ad atrium magnum. Et 10
fundatum lapidib' bonis, lapidib' magnis, lapidib' decem cubitorum, &
lapidib' octo cubitorum. Et deſuper erant lapides boni ſecundùm men- 11
ſuram lapidum dolatorum, & obduxit tabulis cedrinis. Et atrio majori 12
per circuitum erant tres ordines lapidis boni, & ordo unius tigni è lignis
cedrinis, & atrio domus ſanctuarii Dñi interiori & porticui dom'. Et mi- 13
ſit rex Selomoh & tulit Hhiram ex Szor. Fili' mulieris viduæ erat ille de 14
tribu dom' Nephthali: & pater illius vir Szuræ' artifex *in opificio* æris; &
repletus erat ſapientia & intelligentia & ſcientia ad faciendum omne
opus ex ære: & venit ad regem Selomoh, & fecit omne opus ejus. Et 15
formavit duas columnas æreas, octodecim cubitorum erat altitudo co-
lumnæ unius, & filum menſuræ duodecim cubitorum ambibat illam, &
ſic fecit columnæ ſecundæ. Et duas coronas fecit ut ponerentur ſuper ca- 16
pita columnarum fuſa ex ære: quinque cubitorum erat altitudo coronæ
unius, & quinque cubitorum altitudo coronæ alterius.

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܛܠܠ ܒܐܪܙܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܥܠ ܩܝܣܐ ܕܥܠ ܥܡܘܕ̈ܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܚܡܫܬܥܣܪܐ 3
ܒܣܕܪܐ. * ܘܐܣܛܘ̈ܪܐ ܬܠܬܐ ܣܕܪ̈ܝܢ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܚܕ ܠܘܩܒܠ ܚܕ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. * ܘܟܠܗܘܢ 4
ܬܪ̈ܥܐ ܘܣܩܦ̈ܐ. ܡܪܒܥܝܢ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܚܕ ܠܘܩܒܠ ܚܕ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܥܡܘܕ̈ܐ ܚܡܫܝܢ 5
ܐܡ̈ܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡ̈ܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܐܣܛܘܐ. ܥܠ ܐܦܝ̈ ܥܡܘܕ̈ܐ. ܘܕܪܬܐ 6
ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܒܝܬ ܕܝܢܐ. ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܕܐܢ. ܐܣܛܘܐ ܕܕܝܢܐ ܥܒܕ. ܘܡܛܠܠܗ 7
ܒܐܪܙܐ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܥܕܡܐ ܠܬܛܠܝܠܗ. * ܘܒܝܬܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܗ ܒܕܪܬܐ ܐܚܪܬܐ 8
ܠܓܘ ܡܢ ܐܣܛܘܐ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܥܒܕ. ܘܒܝܬܐ ܥܒܕ ܠܒܪܬ ܦܪܥܘܢ ܕܢܣܒ
ܫܠܝܡܘܢ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܗܢܐ. * ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܟܐܦ̈ܐ ܝܩܝܪ̈ܬܐ. ܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܦܣܝܠܬܐ 9
ܕܢܣܝܪܢ ܒܡܓܪܘܪܐ. ܡܢ ܠܓܘ ܘܡܢ ܠܒܪ. ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܥܠ. * ܘܡܢ 10
ܠܒܪ. ܥܕܡܐ ܠܕܪܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܕܡܬܩܢܐ ܒܟܐܦ̈ܐ ܝܩܝܪ̈ܬܐ. ܘܒܟܐܦ̈ܐ ܪ̈ܘܪܒܬܐ. ܟܐܦ̈ܐ ܕܥܣܪ
ܐܡ̈ܝܢ. ܘܟܐܦ̈ܐ ܕܬܡܢܐ ܐܡ̈ܝܢ. * ܘܡܢ ܠܥܠ. ܟܐܦ̈ܐ ܝܩܝܪ̈ܬܐ. ܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܦܣܝܠܬܐ. 11
ܘܐܪܙܐ. * ܘܕܪܬܐ ܪܒܬܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܬܠܬܐ ܣܕܪ̈ܝܢ ܕܦܣܝܠܬܐ. ܘܣܕܪܐ ܕܩܘܪ̈ܝܐ ܕܐܪ̈ܙܐ. 12
ܘܠܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܓܘܝܬܐ. ܘܠܐܣܛܘܐ ܕܒܝܬܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܝܬܝ 13
ܠܚܝܪܡ ܡܢ ܨܘܪ. * ܘܗܘ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘܐ ܐܪܡܠܬܐ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܐܒܘܗܝ. 14
ܓܒܪ ܨܝܪ. ܘܩܝܢܝܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܡܠܐ ܚܟܡܬܐ ܘܣܘܟܠܐ ܘܝܕܥܬܐ. ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܥܒܕ
ܕܢܚܫܐ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܥܒܕ ܟܠܗ ܥܒܕܐ. * ܘܨܪ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕ̈ܐ ܕܢܚܫܐ. 15
ܪܘܡܗ ܕܥܡܘܕܐ ܚܕ ܬܡܢܥܣܪܐ ܐܡ̈ܝܢ. ܘܚܘܛܐ ܕܬܪܬܥܣܪܐ ܐܡ̈ܝܢ. ܚܕܪ ܠܗ. ܘܗܟܢܐ
ܥܡܘܕܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܬܪ̈ܝܢ ܟܘܠܒ̈ܐ ܥܒܕ. ܠܡܣܡ ܥܠ ܪܫ ܥܡܘܕ̈ܐ. ܕܢܚܫܐ ܢܬܝܟܐ. 16
ܚܡܫ ܐܡ̈ܝܢ. ܪܘܡܗ ܕܟܘܠܒܐ ܚܕ. ܘܚܡܫ ܐܡ̈ܝܢ. ܪܘܡܗ ܕܟܘܠܒܐ ܐܚܪܢܐ.

* Tecta erat cedris ſupernè, ſupra quadraginta 3
quinq; trabes columnis impoſitas, quindenas
unoquoque ordine. Et podiorum tres ordi- 4
nes ternâ ſerie ſeſe reſpicientium. Et tam 5
januæ omnes quàm podia, quadrata erant,
ternâque ſerie ſeſe reſpiciebant. Fecit etiam 6
porticum columnarum, quinquaginta cubito-
rum longitudine, & triginta cubitorum lati-
tudine: & quidem porticus ſuper ipſas erat
columnas, & ante has atrium. Item porti- 7
cum tribunalis ubi judicabat, porticum *in-
quam* ad jus dicendum fecit, eámque ce-
dro contabulavit à ſolo ad cœlum ej⁹ uſque.
Et domum in qua habitabat, in alio atrio cis 8
porticum, hâc eàdem ſtructurâ fecit. Domum
quoque fecit filiæ Pharaonis quam duxerat
Salomon, ſimilis ſtructuræ. Hæc omnia ex 9
optimis lapidibus, ejuſdem cum ſectis *lapidi-
bus* torno elaboratis menſuræ, extrinſecùs &
intrinſecùs, à ſolo ad ſummum uſque; Et ab 10
exteriori parte uſque ad atrium domûs, quæ
aptata erat optimis lapidibus & magnis lapi-
dibus, lapidib⁹ *ſcilicet*, decem cubitorum, &
lapidibus octo cubitorũ: Supernè *quoque* la- 11
pidibus optimis æqualis cum *lapidibus* ſectis
menſuræ, & cedris. Denique atrio magno 12
circunquaque, tres erant ordines *lapidis* cæſi,
& ordo trabium cedrinarum: idémque in-
teriori atrio domûs Dñi & porticui domûs.
Miſit quoque Salomon rex, adduxítque Hira- 13
mum de Tyro. (Is autem filius erat mulieris 14
cujuſdam viduæ, de tribu Nephtali; pater
autem ipſius erat vir fictor & faber ærarius:
atque is imbutus erat ſapientiâ, ſagacitate, &
peritiâ ad faciendũ omne opus æneum) Qui
veniens ad regem Salomonem, fecit totum
opus. Finxit enim duas columnas æneas: alti- 15
tudo columnæ octodecim erat cubitorum, &
faſcia duodecim cubitorum ambiebat eam:
ejuſmodi erat altera columna. Fecit etiam 16
duo epiſtylia ad collocandum ſupra verticem
columnarum, ex ære fuſo: quinque cubito-
rum erat altitudo epiſtylii unius, & quinque
cubitorum altitudo epiſtylii alterius.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وسقفه ببراب صنوبر وجعل البراب على الخشب الذي على روس العمد * الذي كان عددها 3
ستون عمودا خمسة عشر عمودا من كل صف * وجعل عليها كناديج مصطفة ثلثة صفوف 4
يقابل بعضها بعضا ثلثة مرات * وجعل الابواب وعتباتها كلها مربعة * تقابل بعضها بعضا 5
ثلث مرات * وجعل رواقا له اعمدة * وصير طوله خمسين ذراعا * وعرضه ثلثين ذراعا * وصير الرواق 6
في وجه الاعمدة * والصحن بين يدي الرواق * وجعل ايضا رواقا ينصب فيه منبر القضاء ليجلس 7
فيه ويقضي * والبس حيطانه خشب الصنوبر من اسفلها الى فوق السقف * والبيت الذي كان 8
يجلس فيه في الدار الاخرى داخل من الرواق * عمل مثل هذا العمل * وبني سليمان لابنة فرعون
التي تزوج بها منزلا مثل هذا البناء * وكان بناؤه كله بالحجارة المنقية * قد سويت مثل الذي 9
يخرط خرطا * وكذلك جعل داخل البناء وخارجه من اسفله الى سقفه * وكذلك صنع خارج البيت 10
الى دار البيت المبني بالحجارة الكبار المصلحة * وكان طول الحجر عشر اذرع * ومن
الحجارة ما كان طوله ثمانية اذرع * حجارة منقية على قدر الحجارة التي تقرب نقرا مستويا * 11
وفوقها خشب الارز * وكذلك صنع بدار بيت الرب الداخلة * والاروقة والبيت * ثم ارسل 12 13
سليمان الملك واتي بحيرام من صور * وكان حيرام هذا ابن امراة من قبيلة نفتالي * وكان ابوه 14
مصورا حاذقا بصناعة النحاس * والهمه الله الحكمة والعقل والفهم ان يعمل عمل النحاس * ويتخذ
منه كل نوع من الاوعية * فجاء الى سليمان الملك * وعمل له ما اراد من الاوعية * وافرغ عمودين 15
من نحاس * طول كل عمود ثمانية عشر ذراعا * ودور حوله شبه خيط من نحاس اثنتا عشر ذراعا *
وكذلك العمود الاخر * وعمل شبه طبق مدور كبير على راس كل عمود مفرغ من نحاس * وجعل 16
ارتفاع الطبق خمسة اذرع * وكذلك الطبق الاخر

* *Et contignavit eam trabibus pineis, tra-* 3
*béſque impoſuit tignis quæ erant ſuper ca-
pita columnarum quarum numerus erat
ſexaginta columnæ, quindecim* videlicet
columnæ unoquoque ordine. Super has 4
etiam podia extruxit penſilia *terno ordine
diſpoſita, tribus vicibus ſeſe reſpicientia.
Et januas, earúmque limina omnia fecit* 5
*quadrata, tribus vicibus ſeſe reſpicientia.
Fecit præterea porticum habentem colu-* 6
*mnas; fecítque longitudinẽ ejus quinqua-
ginta cubitorum, latitudinem verò trigin-
ta cubitorum: porticum hanc collocavit
è regione columnarum, atrium autem an-
te porticum. Fecit etiam porticum in* 7
*qua ſtatuebatur tribunal judicii, ut in eo
ſederet judicarétque, & contexit parie-
tes ejus lignis pineis, ab imo ad ſummum
uſque tabulatum. Domum quoque in qua* 8
*morabatur in atrio poſtremo intra porticũ,
conſimili fecit opificio. Ædificavit etiam
Salomon pro filia Pharaonis, quam duxe-
rat uxorem, habitaculum ſimilis ædificii:
Nam totum ædificium ejus erat ex lapidi-* 9
*bus aptatis, itáque complanatis, ac ſi tor-
no elaborati eſſent. Et ita fecit tam in in-
terna quàm externâ ædificii parte, ab imo
ad tabulatum uſque. Idem præſtitit ex-* 10
*tra domum uſque ad atrium domûs illius
quæ ingentibus extructa erat lapidibus
elaboratis, (erat enim longitudo cujuſque
lapidis decem cubitorum, & nonnullorum
longitudo lapidum octo cubitorum) La-* 11
*pidibus inquam aptatis juxta menſuram
lapidũ qui planiſſimâ dolaturâ cæſi erant,
iiſque tabulas* impoſuit *cedrinas. Idem* 12
*fecit interiori atrio domûs Domini, porti-
cibus, & domui. Deinde miſit Salomon* 13
rex, adduxítque Hiramum è Tyro. (Erat 14
*autem Hiramus iſte, filius mulieris cujuſ-
dam ex familia Nephtali; pater autem i-
pſius erat fictor peritus artis metallicæ:
hunc imbuerat Deus ſapientiâ, judicio, at-
que prudentiâ ad exercendum opus æris, et
efformandum ex eo omnia vaſorum gene-
ra) Qui cùm veniſſet ad Salomonem re-
gem, fecit illi quæcunque exoptabat vaſa.
Fudit autem duas columnas æreas: lon-* 15
*gitudo cujuſlibet columnæ octodecim erat
cubitorum: & uni circunduxit veluti fi-
lum quoddam æneum duodecim cubitorũ;
eodémque modo columnæ alteri. Super* 16
*caput cujuſlibet columnæ poſuit magnam
veluti concham rotundam ex ære fuſam:
fecítque altitudinem conchæ* unius *quin-
que cubitorũ, totidémque alterius conchæ.*

,coronamentis ,catenarum opere funes ,retiaculi opere Retiacula
17 שבכים מעשה שבכה גדלים מעשה שרשרות לכתרת
. septem & ,uni coronamento septem :columnarum caput super quæ
אשר על־ראש העמודים שבעה לכתרת האחת ושבעה
circumquaq; ordines duos & ,columnas fecit Et .secundo coronamento
18 לכתרת השנית: ויעש את־העמודים ושני טורים סביב
caput super quæ coronamenta tegendum a.l ,unum retiaculum super
על־השבכה האחת לכסות את־הכתרת אשר על־ראש
quæ ,coronamenta Et .secundo coronamento fecit sic &;malogranatorum
19 הרמנים וכן עשה לכתרת השנית: וכתרת אשר
. .cubitorũ quatuor ,porticu in lilii opus ,columnarum caput super
על־ראש העמודים מעשה שושן באולם ארבע אמות:
propinquo è desuper etiam columnas duas super coronamenta Et
20 וכתרת על־שני העמודים גם־ממעל מלעמת
ordines ducenti malogranatorum & :retiaculum trans qui ,ventris
הבטן אשר לעבר שבכה והרמונים מאתים טרים
columnas statuit Et .secundum coronamentum super circumquaque
21 סביב על הכתרת השנית: ויקם את־העמודים
ejus nomen vocavit & ,dexteram columnam statuit & :templi porticu in
לאלם ההיכל ויקם את־העמוד הימני ויקרא את שמו
ejus nomen vocavit & ,sinistram columnam statuit &:Jachin
יכין ויקם את־העמוד השמאלי ויקרא את־שמו
est perfectum & :lilii opus columnarum caput super Et .Bohaz
22 בעז: ועל ראש העמודים מעשה שושן ותתם
decem ,fusum mare fecit Et .columnarum opificium
23 מלאכת העמודים: ויעש את־הים מוצק עשר
quinque & ;circum rotundum ejus labrum ad usque ejus labro à cubito in
באמה משפתו עד־שפתו עגל סביב וחמש
illud ambiebat cubito in triginta linea & :ejus altitudo cubito in
באמה קומתו וקוה שלשים באמה יסב אתו
circundantes circum ,ejus labium desubter colocyntæ Et .circumquaque
24 סביב: ופקעים מתחת לשפתו סביב סבבים
ordines duo :circum mare ambientes cubito in decem ,illud
אתו עשר באמה מקפים את־הים סביב שני טורים
:bobus duodecim super Stans .ejus fusione in fusarum colocyntarum
25 הפקעים יצקים ביצקתו: עמד על־שני עשר בקר
tres & ,mare ad respicientes tres & ,Aquilonem ad respicientes tres
שלשה פנים צפונה ושלשה פנים ימה ושלשה
eos super mare & :orientem ad respicientes tres & ,meridiem ad respicientes
פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה והים עליהם
ejus densitas Et .intrinsecus eorum posteriora omnia & : desuper
26 מלמעלה וכל־אחריהם ביתה: ועביו
:lilii floris ,calicis labii opus secundùm ejus labium & ,palmus
טפח ושפתו כמעשה שפת־כוס פרח שושן
:æris decem fulcimenta fecit Et .cõprehendebat batorũ millia duo
27 אלפים בת יכיל: ויעש את־המכנות עשר נחשת
cubito in quatuor & ,unius fulcimenti longitudo cubito in quatuor
ארבע באמה ארך המכונה האחת וארבע באמה
: fulcimenti opus hoc Et .ejus altitudo cubito in trium &,ejus latitudo
28 רחבה ושלש באמה קומתה: וזה מעשה המכונה
super Et .climacteras inter clausuræ & ,ipsis clausuræ
29 מסגרות להם ומסגרת בין השלבים: ועל־
,Cherubim & ,bos ,leones climacteras inter quæ clausuras
המסגרות אשר בין השלבים אריות בקר וכרובים
,bovem & ,leones desubter & ;desuper basis climacteras super &
ועל־השלבים כן ממעל ומתחת לאריות ולבקר
.extenso opere copulationes
ליות מעשה מורד:

Versio VUL. LAT.

17 Et quaſi in modum retis, & ca-
tenarũ ſibi invicèm miro ope-
re contextarum. Utrumque ca-
pitellum columnarum fuſile e-
rat : ſeptena verſuum retiacula
in capitello uno, & ſeptena re-
18 tiacula in capitello altero. Et
pfecit columnas, & duos ordi-
nes per circuitum retiaculorũ
ſingulorum, ut tegerent capi-
tella, quæ erant ſuper ſummita-
tem, malogranatorum : eodem
modo fecit & capitello ſecun-
19 do. Capitella autem, quæ erant
ſuper capita columnarũ, quaſi
opere lilii fabricata erant in
20 porticu quatuor cubitorum. Et
rurſum alia capitella in ſum-
mitate columnarum deſup jux-
ta menſuram columnæ contra
retiacula: malogranatorum au-
tem ducenti ordines erant in
21 circuitu capitelli ſecundi. Et
ſtatuit duas columnas in porti-
cu templi: cúmq; ſtatuiſſet co-
lumnam dexterã, vocavit eam
nomine, Jachin: ſimiliter erexit
columnam ſecundam, & voca-
22 vit nomen ejus, Booz. Et ſuper
capita columnarum op' in mo-
dum lilii poſuit: perfectúmque
23 eſt opus columnarum. Fecit
quoque mare fuſile decem cu-
bitorum à labio uſque ad labi-
um, rotundum in circuitu: quin-
que cubitorum altitudo ejus, et
reſticula triginta cubitorũ cin-
24 gebat illud per circuitum. Et
ſculptura ſubter labium circui-
bat illud decem cubitis ambi-
ens mare: duo ordines ſculptu-
rarum ſtriatarum erant fuſiles.
25 Et ſtabat ſuper duodecim bo-
ves, è quibus tres reſpiciebant
ad Aquilonem, & tres ad Oc-
cidentem, & tres ad Meridiem,
& tres ad Orientem, & mare
ſuper eos deſuper erat: quorum
poſteriora univerſa intrinſec'
26 latitabant. Groſſitudo autem
lutêris, trium unciarum erat :
labiúmque ejus, quaſi labium
calicis, & folium repandi lilii:
27 duo millia batos capiebat. Et
fecit decem baſes æneas, qua-
tuor cubitorum longitudinis
baſes ſingulas, & quatuor cu-
bitorum latitudinis, & trium
28 cubitorum altitudinis. Et ipſũ
opus baſium, interraſile erat :
& ſculpturæ inter juncturas.
29 Et inter coronulas & plectas,
leones & boves & cherubim:
& in juncturis ſimiliter deſu-
per: & ſubter leones & bo-
ves, quaſi lora ex ære depen-
dentia.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐχώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αἰλὰμ τοῦ
οἴκου· ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου· καὶ
περίμετρον τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου
αὐτὸν τὸ πάχος τοῦ στύλου· τεσσάρων δακτύ-
λων τὰ κοιλώματα· καὶ οὕτως ὁ στῦλος ὁ δεύ-
16 τερος. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων (δ) χωνευτά· πέν-
τε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνός,
καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ
17 δευτέρου. Καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικα-
λύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων· καὶ δίκτυον τῷ
(ε) ἐπιθέματι τῷ ἑνί, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέ-
18 ματι τῷ δευτέρῳ. Καὶ ἔργον κρεμαστόν, δύο
στίχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικτυωμένοι, ἔργον
κρεμαστόν, στίχος ἐπὶ στίχον. καὶ οὕτως ἐποίησε
21 τῷ ἐπιθέματι τῷ (ζ) δευτέρῳ. Καὶ ἔστησε
τοὺς στύλους τοῦ αἰλὰμ τοῦ ναοῦ. καὶ ἔστησε τὸν στύ-
λον τὸν ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (η)
Ἰαχούμ· καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν δεύτερον, καὶ
19 ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (θ) Βολόζ. Καὶ
ἐπὶ τῶν (ι) κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ
τὸ αἰλὰμ τεσσάρων πηχῶν· καὶ μέλαθρον ἐπ'
ἀμφοτέρων τῶν στύλων· καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευ-
23 ρῶν ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει. Καὶ
ἐποίησε τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ
χείλους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους αὐτῆς, στρογγύ-
λον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε ἐν πήχει (κ) τὸ
ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένη τρεῖς καὶ τριάκον-
24 τα ἐν (λ) πήχει. Καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκά-
τωθεν τοῦ χείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν
αὐτὴν δέκα ἐν πήχει (μ) κυκλόθεν· καὶ τὸ
χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου
βλαστὸς κρίνου· καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής.
25 Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ
τρεῖς ἐπιβλέποντες Βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπι-
βλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέπον-
τες Νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες (ν) ἀνα-
τολήν· καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἡ
27 θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν. Καὶ ἐποίησε
δέκα μεχωνὼθ χαλκᾶς· πέντε πήχεις μῆκος
τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πήχεις (ξ) τὸ
28 πλάτος αὐτῆς, καὶ ἓξ ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς. Καὶ
τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνὼθ· συγκλειστὸν αὐτοῖς,
29 καὶ συγκλειστὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων. Καὶ
ἐπὶ τὰ (ο) συγκλείσματα αὐτῶν ἀναμέσον τῶν ἐξε-
χομένων λέοντες καὶ βόες καὶ (π) χερουβίμ, καὶ
ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων, οὕτως καὶ ἐπάνωθεν· καὶ ὑ-
ποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔργον
30 καταβάσεως. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ
τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα
χαλκᾶ· καὶ (ρ) τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὠμίαι (σ)
ὑποκάτω τῶν λουτήρων.

Et fudit duas columnas ipſi Æ- 15
lam domûs: octo & decem cubi-
ti altitudo columnæ: & (b) peri-
metrum, quatuordecim cubiti,
circundabat eam, craſſitiem co-
lumnæ, quatuor digitorum ca-
vitates. Et ſic columna ſecunda.
Et duo (c) additamenta fecit, ad 16
dandum ſuper capita columnarũ
(d) fuſilia: quinq; cubiti, altitudo
additamẽti uni: et quinq; cubiti,
altitudo additamenti ſecundi. Et 17
fecit (e) duo retia ad cooperien-
dum additamenta columnarum:
& (f) rete additamento uni: &
rete additamento ſecundo. Et o- 18
pus penſile. Duo ordines malo-
granatorum æneorum, reticulati,
opus penſile, ordo ſuper ordinem.
Et ſic fecit additamento ſecun-
do. Et ſtatuit columnas ipſius 21
Ælam templi. Et ſtatuit colu-
mnam unam: & vocavit nomen
ejus, Jachum. Et ſtatuit colu-
mnam ſecundam: & vocavit no-
men ejus, Boloz. Et (g) ſuper ca- 19
pita columnarum opus lilii ſecun-
dùm Ælam quatuor cubitorum.
Et Melathrum ſuper utraſq; co-
lumnas: & deſuper latera (h) ad-
ditamentum, Melathrum craſſi-
tiei. Et fecit (i) mare, decem in 23
cubito à labio ejus uſq; ad labi-
um ejus; rotundum in circuitu
ipſum: quinque in cubito altitudo
ejus: & (k) reſticula, tres & tri-
ginta in cubito. Et fulcimenta 24
ſub labio ejus in circuitu circun-
dabant illud, decem in cubito in
circuitu. Et (l) labium ejus, tan-
quam opus labii calicis, (m) ger-
men lilii: & craſſities ejus, palm'.
Et duodecim boves ſubter mare: 25
tres ſpectantes Aquilonem: et tres
ſpectantes mare: et tres ſpectantes
Auſtrũ: et tres ſpectantes Orientẽ:
et omnia poſteriora ad (n) domũ.
Et mare ſuper eos deſuper. Et fecit 27
decem (o) Mechonoth æneas:
quinq; cubiti longitudo Mecho-
noth unius, & quatuor cubiti
latitudo ejus, & ſex in cubito
altitudo ejus. Et hoc opus ipſa- 28
rum Mechonoth, concluſum eis,
& concluſum inter juncturas.
Et ſuper clauſuras earum inter 29
juncturas, leones, & boves, &
Cherubim, & ſuper juncturas:
ſic & deſuper. Et ſubter leones,
& boves, regiones, op' deſcenſio-
nis. Et quatuor rotæ æneæ (p) Me- 30
chonoth uni, & excedentia ænea,
Et quatuor partes earũ, humeruli ſubter (q) luteres.

MS. A. (δ) χωνευτὰ χαλκᾶ· πέντε (ε) ἐπιθέματι * τῷ δευτέρῳ. (ζ) δευτέρῳ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλὰμ, τεσσάρων πηχῶν. 20 Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, καὶ τῶν ῥοῶν * πέντε στίχοι κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας. Καὶ ἔστησεν τοὺς (η) Ἰαχούν· (θ) Βοός. (ι) κεφαλῶν ἔργον κρίνου· καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. Καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν αὐτῆς δέκα (κ) ὕψος αὐτῆς· καὶ συνεσμένοι (λ) πήχει * ἐκύκλου αὐτὴν κύκλῳ. Καὶ ὑποστηρίγματα (μ) κυκλόθεν· δύο στίχοι τῶν ὑποστηριγμάτων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἰσῶπις. Καὶ δώδεκα βόες (ν) ἀνατολήν, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον. 26 Καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίους χοεῖς χωροῦντας. Καὶ ἐποίησεν τὰς Μεχωνὼθ δέκα χαλκᾶς· (ξ) πλάτος αὐτῆς, (ο) συγκλίματα (π) χερουβείν, (ρ) τέσσερα (σ) αὐτοῖς ὑποκάτω τῶν λουτήρων, αἱ ὠμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. 31 Καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος ἄνωθεν ἐν πήχει, καὶ στόμα αὐτῆς στρογγυλοῦν. ποίημα οὕτως πήχεος, καὶ ἡμίσους τοῦ πήχεος. καίγε ἐπὶ στόματος αὐτοῦ διατορεύματα, καὶ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, οὐ στρογγύλα. 32 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων, Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν * τῷ Μεχωνώθ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 סרינן עובד סרינא קליען עובד גדילן לקרונתון דעל ריש עמודיא שבעא לקרונתא
18 חדא ושבעא לקרונתא תניתא: ועבד ית עמודיא ותרין סדרין סחור סחור על סרנתא
19 חדא לכסאה ית קרונתון דעל ריש רמוניא וכן עבד לקרונתא תניתא: וקרונתון דעל
20 ריש עמודיא עובד שושנתא לקיט באולמא ארבע אמין: וקרונתא על תרין עמודיא אף
מלעלא מלקביל דבקא די לעבר סרנתא ורמוניא מאתן סדרין עבידין ליה סחור סחור
21 על קרונתא תניתא: ואקים ית עמודיא לאולמא דהיכלא ואקים ית עמודא מימינא
22 וקרא ית שמיה יכין ואקים ית עמודא מסמלא וקרא ית שמיה בועז: ועל ריש עמודיא
23 עובד שושנתא ושלימת עבידת עמודיא: ועבד ית ימא מתך עסר אמין מספתיה עד
ספתיה סגלגל סחור סחור וחמש אמין רומיה וחוט משח תלתין אמין מקף ליה סחור
24 סחור: וצורת ביעין מלרע לספתיה סחור סחור מקפין ליה עסר אמין מקפין ית ימא
25 סחור סחור תרין סדרין דצורת ביעין מתכין באתכותיה: קאם על תרי עסר תורין תלתא
אפיהון לצפונא ותלתא אפיהון לדרומא ותלתא אפיהון למערבא ותלתא אפיהון
26 למדנחא וימא מתקן עליהון מלעלא וכל אחוריהון לגיו: וסומכיה פושכא וספתיה
27 כעובד שפת כס סגלגל לקיט בשושנתא תרין אלפין ביתין ברטיבא מחסיל: ועבד ית
בסיסיא עסרא דנחשא ארבע אמין אורכא דבסיסא חדא וארבע אמין פותיה ותלת
28 אמין רומיה: ודין עובד בסיסיא גרנפין להון וגרנפין בין שליביא: ועל גרנפיא דבין
29 שליביא ציור אריון תורין וכרובין ועל שליביא כנתא מלעיל ומלרע לאריון ולתורין
מרבק עובד כבוש:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Reticula opere intricato, cælata opere perplexo, coronis quæ erant ſuper 17
caput columnarum : ſeptem erant coronæ uni, & ſeptem coronæ ſecundæ.
Et fecit columnas & duos ordines circuitu ſuper reticulum unum, ad ope- 18
riendum coronas quæ erant ſuper capita malogranatorum : & ſic fecit
coronæ ſecundæ. Et coronæ, quæ erant ſuper caput columnarum, erãt opus 19
liliacei floris in porticu, quatuor cubitorum. Et coronæ erant ſu- 20
per duas columnas, etiam deſuper è regione cohærentiæ quæ erat trans
reticulum, & malogranata ducentos ordines faciebant ſibi in circuitu,
ſuper coronam ſecundam. Et ſtatuit columnas in veſtibulo templi, & 21
ſtatuit columnam à dextris, & vocavit nomen ejus Jachin; & ſtatuit co-
lumnam à ſiniſtris, & vocavit nomen ejus Boghazz. Et ſuper caput co- 22
lumnarum erat opus lilii, & perfecta eſt factura columnarum. Et fecit 23
mare fuſile, decem cubitorum à labio ejus uſq; ad labium ejus orbiculare
in circuitu, & quinq; cubitorum altitudo ejus, & filum menſuræ triginta
cubitorum ambiebat illud per circuitum. Et figuræ ovorum ſubter labi- 24
um ejus in circuitu ambibant illud; decem cubiti ambibant mare in cir-
cuitu : duo ordines figuræ ovorum fuſiliũ erant in fuſione illi'. Stabat ſup 25
duodecim boves : tres facie ſua ad Septentrionem [*reſpiciebant*,] & tres
facie ſua ad Meridiem, & tres facie ſua ad Occaſum, & tres facie ſua ad
Orientem : & mare ſtatutũ erat ſup eos ſupernè, & omnia poſteriora eo-
rum erant intra. Et craſſitudo illi' erat palm', & labium illius ſecundùm
opus labii calicis rotundi, & floris in lilio : duo millia batorum humoris
continebat. Et fecit baſes decem æris : quatuor cubitorum erat longitu-
do baſis unius, & quatuor cubitorum latitudo ejus, & trium cubitorum
altitudo ejus. Et hoc eſt op' baſium: clauſuræ erant illis, & clauſuræ erant
inter commiſſuras. Et ſuper clauſuras quæ erant inter commiſſuras for-
mavit leones, boves, & cherubin : & ſuper commiſſuras erat baſis deſu-
per, & ſubter leones & boves adjunctum erat opus extenſum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕ ܓܕܠܐ. ܘܓܕܠܐ ܓܕܝܠܐ. ܘܥܒܕ ܫܫܠܬܐ ܠܟܠܝܠܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܫܒܥܐ 17
ܠܟܠܝܠܐ ܚܕ: ܘܫܒܥܐ ܠܟܠܝܠܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܥܒܕ ܥܡܘܕܐ ܐܝܟ ܣܕܪܝܢ ܬܪܝܢ ܚܕܪ. ܥܠ 18
ܓܕܠܐ ܚܕ. ܠܡܟܣܝܘ ܠܟܠܝܠܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܥܡܘܕܐ ܐܚܪܢܐ.
* ܘܟܠܝܠܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܥܒܕܐ ܕܫܘܫܢܬܐ. ܘܥܒܕ ܒܐܣܛܘܐ. ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ. 19
* ܘܟܠܝܠܐ ܕܥܠ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕܐ. ܐܦ ܡܢ ܠܥܠ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܟܪܣܐ ܕܠܘܩܒܠ 20
ܓܕܠܐ. ܘܪܘܡܢܐ ܡܐܬܝܢ. ܐܝܟ ܣܕܪܝܢ ܬܪܝܢ ܚܕܪ ܟܠܝܠܐ ܚܕ. ܘܗܟܢܐ ܠܟܠܝܠܐ ܐܚܪܢܐ.
* ܘܥܒܕ ܥܡܘܕܐ ܕܐܣܛܘܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܘܐܩܝܡ ܠܥܡܘܕܐ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܟܝܢ. 21
ܘܐܩܝܡ ܠܥܡܘܕܐ ܕܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܒܥܙ. * ܘܥܠ ܪܝܫ ܕܥܡܘܕܐ. ܥܒܕܐ 22
ܕܫܘܫܢܬܐ. ܘܫܠܡ ܥܒܕܗܘܢ ܕܥܡܘܕܐ. * ܘܥܒܕ ܝܡܐ ܕܢܚܫܐ. ܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ 23
ܣܦܬܗ ܘܥܕܡܐ ܠܣܦܬܗ. ܚܕܪ ܚܕܪ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. ܘܚܘܛܐ ܕܬܠܬܝܢ
ܐܡܝܢ. ܟܪܟ ܠܗ ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܘܦܩܥܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܣܦܬܗ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܟܪܝܟܝܢ ܠܗ 24
ܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܟܪܝܟܝܢ ܠܝܡܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܐܝܟ ܣܕܪܝܢ ܕܦܩܥܐ ܕܢܣܝܟܝܢ ܒܢܣܟܬܐ.
* ܘܩܐܡ ܥܠ ܬܪܥܣܪ ܬܘܪܝܢ. ܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܬܝܡܢܐ. ܘܬܠܬܐ 25
ܦܢܝܢ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܝܡܐ ܥܠܝܗܘܢ ܠܥܠ. ܘܚܨܝܗܘܢ ܡܢ
ܠܓܘ. ܘܚܪܝܗܘܢ. ܠܓܘ ܒܝܬܐ. * ܘܥܘܒܝܗ. ܙܪܬܐ. ܘܣܦܬܗ. ܐܝܟ ܣܦܬܐ ܕܟܣܐ 26
ܘܦܪܚܐ ܕܫܘܫܢܬܐ. ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܡܬܪܝܢ ܐܚܕ. * ܘܥܒܕ ܐܓܢܐ ܥܣܪܐ ܕܢܚܫܐ. 27
ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ ܕܐܓܢܐ ܚܕ. ܘܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܬ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ.
* ܘܥܒܕܗܘܢ ܕܐܓܢܐ. ܣܡܝܟܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ. * ܘܥܠ ܣܡܝܟܐ ܕܒܝܬ ܣܪܝܓܐ. 28 29
ܐܪܝܘܬܐ ܘܬܘܪܐ ܘܟܪܘܒܐ. ܘܥܠ ܡܫܟܢܐ ܘܟܣܝܐ. ܡܢ ܠܥܠ ܘܡܢ ܠܬܚܬ. ܐܪܝܘܬܐ
ܘܬܘܪܐ. ܥܒܕܐ ܫܦܝܪܐ.

Encarpum quoq; fecit, encarpum intertex- 17
tum, & catenas fecit epiſtyliis quæ erant ſu-
pra verticem columnarum, ſeptem epiſtylio
uni, & ſeptem epiſtylio alteri. Fecítq; colu- 18
mellarum binam ſeriem circunquaque ſuper
encarpum unum, ad tegendum epiſtylia quæ
erant ſuper ſummitatem columnarum: idem
quoq; alteri columnæ. Epiſtylia verò quæ 19
ſuper ſummitatem columnarum, erant opere
liliaceo: idem fecit in porticu, quatuor cubi-
tis. Talia erant epiſtylia duabus columnis ſu- 20
perpoſita etiam in ſuperiori parte ex adverſo
lateris encarpo oppoſiti: & ducenta malo-
granata binâ ſerie cingebant epiſtyliū unum,
eodémq; modo epiſtylium alterum. Præter- 21
ea fecit columnas porticûs templi, erexítq;
columnam dexteram, & vocavit nomen ejus,
Jachin: deinde erexit columnā ſiniſtram, &
vocavit nomen ejus, Booz. Super faſtigium 22
columnarum *poſuit* opus liliaceum, & abſo-
lutum fuit opificium columnarum. Item fecit 23
mare fuſum, decem *habens* cubitos à labro ad
labrum uſque, circunquaque rotundum, quin-
que cubitorum altitudine; & filum triginta
cubitorum cingebat illud undequaque. Et 24
capitella ſubter labrū ejus circunquaque am-
biebant illud decem cubitis, ambiebant *inquam*
mare circunquaque duo ordines capi-
tellorum fuſoriâ *arte* fuſorum. Stabat ſuper 25
duodecim boves, quorū tres reſpiciebant ad
Aquilonem, tres reſpiciebant ad Auſtrū, tres
reſpiciebant ad Occidentem tres denique ad
Orientē reſpiciebant: mare autem ſuper eos
collocatum erat ſupernè, & poſteriora eorum
ad intimā domûs *partem verſa erant*. Craſ- 26
ſitudo ejus palmaris erat, & labrum ej⁹ ſimile
labro calicis aut germini lilii: bis mille me-
tretas capiebat. Adhæc fecit lagenas decem 27
æneas; quatuor cubitorum erat longitudo cu-
juſque lagenæ, & quatuor cubitorū latitudo,
triū verò cubitorū altitudo. Opificiū autem 28
lagenarū erat *hujuſmodi*; Mutulos habebant,
Et ſuper mutulos qui loris intercipiebantur, 29
leones, boves, & cherubinos; itidémque ſuper
tegumenta, tam ſupernè quàm infernè leones
ac boves, opificium pulcherrimi aſpectûs.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجعل على كل واحد منها نقشا شبه الهليلج * وجعل لشفة الطبقين سلاسل * سبع سلاسل لطبق 17
واحد * وكذلك للطبق الآخر * واكمل عمل العمودين * وجعل على النقش الذي على الطبق 18
صفين اعمدة صغار ليغطي بهما الطبقين الذي على راس العمودين * وكذلك جعل العمودين
كلاهما * ونقش الطبقين الذي على العمودين شبه السوسن كما يدور * وجعل لهما غطاء اربعة 19
ادرع * واكمل المجلسين الذي على راس العمودين * وصير عليهما من فوق مثال نقش 20
الهليلج * ومايتين رمانة من نحاس صغار كما يدور على الطبق الواحد * وكذلك صنع بالطبق
الآخر * وعمل اعمدة لرواق الهيكل * ونصب العمود الواحد عن يمين البيت * ودعي اسمه 21
ياحين * ثم نصب العمود الآخر عن يسار البيت * ودعي اسمه باعار * وصير على روس الاعمدة شبه 22
السوسن * واكمل عمل الاعمدة * ثم عمل وعاء معمولا من نحاس مصبوب * ودعي اسمه البحر 23
وجعل سعته اثني عشر ذراعا من شفته الى شفته * وصيره مدورا * وجعل ارتفاعه خمسة ادرع *
ووشحه بخيط من نحاس طوله ثلاثون ذراعا * وتحت شفته جعل سعفا كما يدور * وكانت استدارة 24
السعوف عشر ادرع * وجعل طفش من نحاس مصبوب * وصير البحر على اثني عشر ثورا من 25
نحاس وصير منها ثلثة تقابل البحري * وثلاثة تقابل المغرب * وثلثة تقابل اليمن * وثلثة تقابل
المشرق * وصير البحر فوقها * وجعل مواخر الثيران الى داخل البيت * وجعل سمك البحر فترا * وصير 26
شفته كشفة الكاس * وصير عليه شبه سوسن من نحاس * وكان البحر يسع الفي كيل * وعمل 27
اجانات من نحاس عشر * طول كل اجانة منها اربعة ادرع * وصير للاجانات شفة ناتية الى 28
خارج شبه الافريز * وجعل على شفة الاجانة اسودة وثيرانا وكاروبين من نحاس * وكذلك صنع 29
غطاها * ونقش اعلاها واسفلها اسودة وثيرانا * عملا حسنا محكما *

Super unamquamque earum fecit cælatu- 17.
ram figuræ pomorum, & utriuſque con-
chæ labro fecit catenas, ſeptem catenas
conchæ uni, totidémque conchæ alteri: at-
que ita abſolvit opus utriuſque columnæ.
Cælaturæ quæ erat ſuper concham, dupli- 18
cem fecit ordinem parvarum columnarū;
ut bis tegeret utramque concham quæ erat
ſuper caput utriuſque columnæ: & ſic fe-
cit utramque columnam. Porrò cælatura 19
duarum concharum quæ erant ſuper u-
tramque columnam, referebat lilia circun-
quaque: & ambabus conchis fecit opercu-
lum quatuor cubitorum. Abſolutis duo- 20
bus ſedilibus quæ erant ſuper caput dua-
rum columnarum, impoſuit eis ſupernè
cælaturam veluti pomorum, & ducenta
parva malogranata ænea coronabant con-
cham unam: idémque fecit columnæ alte-
ri. Fecit etiam columnas porticui templi, 21
& erexit columnam unam à dextera do-
mûs, vocavítque nomen ejus, Jachin: tum
erexit columnam alterā à ſiniſtra domûs,
& vocavit nomen ejus, Baaz. Denique 22
ſuper columnarum verticibus poſuit figu-
ram liliorum, abſolvítque opus columnarū.
Præterea fecit vas quoddam compoſitum 23
ex ære fuſo, et vocavit nomen ejus, Mare:
fecitque latitudinem ejus duodecim cubi-
torum, ab uno labro ad alterum: fecit au-
tem illud rotundum, & altitudinem ejus
fecit quinque cubitorum, obduxítque ei fi-
lum æneum longitudine triginta cubitorū:
Sub ej⁹ labro fecit ſupercilia per ambitum, 24
erátque ſuperciliorum circumferentia de-
cem cubitorum: fecit quoque intextum ex
ære fuſo. Mare verò collocavit ſuper duo- 25
decim boves æneos, ex quibus tres diſpo-
ſuit ut reſpicerent Aquilonē, tres Occiden-
tem reſpicerent, tres Meridiem reſpicerent,
tres denique reſpicerent Orientem: ſuper
bos inquam, collocavit mare: poſteriora
verò boum ad internam domûs partem
vertit. Craſſitiem maris fecit unius lichæ, 26
fecítque labium ejus ut labium crateris, et
formavit ſuper illud figurā liliorū ex ære:
capiebat autem mare illud bis mille men-
ſuras. Præterea fecit lagenas æneas decē, 27
& ſingularum lagenarum longitudo erat
quatuor cubitorum. Fecítque lagenis la- 28
bium foris porrectum, zophoro ſimile: Et 29
ſuper labium cujuſlibet lagenæ fecit leo-
nes, boves, & Cherubinos æneos: eodémq;
modo ſabrefecit operculum earum, & tam
ſupremæ quàm infimæ illarum parti leo-
nes incîdit ac boves, opere venuſto & con-
tinente.

מלכים א : ז

,æreæ tabulæ & ,uni fulcimento æreæ rotæ quatuor Et
30 וְאַרְבָּעָה אוֹפַנֵּי נְחֹשֶׁת לַמְּכוֹנָה הָאַחַת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת
humeri concham deſubter :eis humeri ejus angulis quatuor &
וְאַרְבָּעָה פַעֲמֹתָיו כְּתֵפֹת לָהֶם מִתַּחַת לַכִּיֹּר הַכְּתֵפֹת
ſuperiùs & ,coronamenti intra ejus os Et.copulationũ viri tranſitu ex fuſi
31 יְצֻקוֹת מֵעֵבֶר אִישׁ לֹיוֹת׃ וּפִיהוּ מִבֵּית לַכֹּתֶרֶת וָמַעְלָה
:cubiti dimidium & ,cubitus ,baſis opere rotundum ejus os & ,cubito in
בָּאַמָּה וּפִיהָ עָגֹל מַעֲשֵׂה־כֵן אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה
non ,quadratæ earum clauſuræ & ,cælaturæ ejus os ſuper etiam &
וְגַם־עַל־פִּיהָ מִקְלָעוֹת וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם מְרֻבָּעוֹת לֹא
manus & ,clauſuras ſubter ad rotæ quatuor Et .rotundæ
32 עֲגֻלּוֹת׃ וְאַרְבַּעַת הָאוֹפַנִּים לְמִתַּחַת לַמִּסְגְּרוֹת וִידוֹת
dimidium & ,cubitus unius rotæ ſtatura & :baſi in rotarum
הָאוֹפַנִּים בַּמְּכוֹנָה וְקוֹמַת הָאוֹפַן הָאֶחָד אַמָּה וַחֲצִי
:currus rotæ opus ſicut rotarum opus Et .cubiti
33 הָאַמָּה׃ וּמַעֲשֵׂה הָאוֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפַן הַמֶּרְכָּבָה
omne ;earum ligamina & ,earum canthi & ,earum radii & ,earum manus
יְדוֹתָם וְגַבֵּיהֶם וְחִשֻּׁקֵיהֶם וְחִשֻּׁרֵיהֶם הַכֹּל
:unius fulcimenti angulos quatuor ad humeri quatuor Et .fuſum
34 מוּצָק׃ וְאַרְבַּע כְּתֵפוֹת אֶל אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכֹנָה הָאֶחָת
cubiti dimidii fulcimenti capite in Et .ejus humeri baſe ex
35 מִן־הַמְּכֹנָה כְּתֵפֶיהָ׃ וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה חֲצִי הָאַמָּה
,ejus manus fulcimenti caput ſuper & :circum rotunditas ,altitudine
קוֹמָה עָגֹל סָבִיב וְעַל רֹאשׁ הַמְּכֹנָה יְדֹתֶיהָ
,ejus manuum tabulis ſuper aperuit Et .ea ex ejus clauſuræ &
36 וּמִסְגְּרֹתֶיהָ מִמֶּנָּה׃ וַיְפַתַּח עַל־הַלֻּחֹת יְדֹתֶיהָ
,viri nuditatem ſecundùm palmas & ,leones ,Cherubim ejus clauſuris ſuper &
וְעַל מִסְגְּרֹתֶיהָ כְּרוּבִים אֲרָיוֹת וְתִמֹרֹת כְּמַעַר־אִישׁ
fuſura :fulcimenta decem fecit hoc Secundũ .circumquaq; copulationum &
37 וְלֹיוֹת סָבִיב׃ כָּזֹאת עָשָׂה אֵת עֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת מוּצָק
conchas decem fecit Et .ipſis cunctis una inciſio ,una menſura ,una
38 אֶחָד מִדָּה אַחַת קֶצֶב אֶחָד לְכֻלָּהְנָה׃ וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִיֹּרוֹת
cubito in quatuor : una concha capiebat batos quadraginta :æreas
נְחֹשֶׁת אַרְבָּעִים בַּת יָכִיל הַכִּיּוֹר הָאֶחָד אַרְבַּע בָּאַמָּה
decem unum fulcimentum ſuper una concha una concha
הַכִּיּוֹר הָאֶחָד כִּיּוֹר אֶחָד עַל־הַמְּכוֹנָה הָאַחַת לְעֶשֶׂר
domus humerum ſuper quinque fulcimenta dedit Et .fulcimentis
39 הַמְּכֹנוֹת׃ וַיִּתֵּן אֶת־הַמְּכֹנוֹת חָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת
dedit mare & :ejus ſiniſtra à domus humerum ſuper quinq; & ,dextera à
מִיָּמִין וְחָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִשְּׂמֹאלוֹ וְאֶת־הַיָּם נָתַן
Chiram fecit Et .meridiei regione è orientem ad dextero domus humero ab
40 מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית קֵדְמָה מִמּוּל נֶגֶב׃ וַיַּעַשׂ חִירוֹם
Chiram complevit & :pelves & ,ſcopas & ,conchas
אֶת־הַכִּיֹּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם
domo Selomoh regi fecit quod opificium omne facere
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית
ſuper quæ ,coronamentorum vaſa rotunda & ,duas Columnas .Domini
41 יְהוָה׃ עַמֻּדִים שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־
duo operiendum ad ,duo reticula & ,duarum columnarum caput
רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי
columnarum caput ſuper quæ ,capitellorum rotunda vaſa
גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃
duo :retiaculis duobus quadringenta malogranata Et
42 וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי־
duo operiendum ad ,uni retiaculo malogranatorum ordines
טוּרִים רִמֹּנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי
Et .columnarum facies ſuper quæ ,coronamentorum rotunda vaſa
43 גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־
Et .fulcimenta ſuper decem conchas & ,decem fulcimenta
44 הַמְּכֹנוֹת עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ וְאֶת־
.mare ſubter duodecim boves & ,unum mare
הַיָּם הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחַת הַיָּם׃

Verſio VULG. LAT.

30 Et quatuor rotæ per baſes ſin-
gulas, & axes ærei: & per qua-
tuor partes quaſi humeruli ſub-
ter luterem fuſiles, contra ſe
31 invicèm reſpectantes. Os quo-
que lutêris intrinſecùs erat in
capitis ſummitate: et quod fo-
rinſecùs apparebat, unjus cubi-
ti erat totum rotundum, pari-
térque habebat unum cubitum
& dimidium: in angulis autem
columnarum variæ cælaturæ e-
rant: & media intercolumnia,
32 quadrata non rotunda. Qua-
tuor quoque rotæ, quæ ꝑ qua-
tuor angulos baſis erant, cohæ-
rebant ſibi ſubter baſim: una
rota habebat altitudinis cubi-
33 tum & ſemis. Tales autē rotæ
erant, quales ſolent in curru fi-
eri: & axes earum, & radii, &
canthi, & modioli, omnia fuſi-
34 lia. Nam & humeruli illi qua-
tuor per ſingulos angulos baſis
unius, ex ipſa baſi fuſiles &
35 conjuncti erant. In ſummitate
autem baſis erat quædam ro-
tunditas dimidii cubiti, ita fa-
brefacta, ut luter deſuper poſ-
ſet imponi, habens cælaturas
ſuas, variáſque ſculpturas ex
36 ſemetipſa. Sculpſit quoque in
tabulatis illis quæ erant ex ære,
& in angulis, cherubim, & leo-
nes, & palmas, quaſi in ſimili-
tudinem hominis ſtantis, ut
non cælata, ſed appoſita per
37 circuitum viderentur. In hunc
modum fecit decem baſes, fu-
ſurâ unâ, & menſurâ, ſculptu-
38 râque conſimili. Fecit quoque
decem luteres æneos: quadra-
ginta batos capiebat luter un⁹,
erátque quatuor cubitorum:
ſingulos quoque luteres per
ſingulas, id eſt, decem baſes,
39 poſuit. Et conſtituit decem ba-
ſes, quinque ad dexteram par-
tem templi, & quinque ad ſini-
ſtram: mare autem poſuit ad
dexteram partem templi con-
40 tra Orientem ad Meridiē. Fe-
cit ergò Hiram lebetes, & ſcu-
tras, & hamulas, & perfecit
omne opus regis Salomonis in
41 templo Domini. Columnas
duas, & funiculos capitellorũ
ſuper capitella columnarum
duos: & retiacula duo, ut ope-
rirent duos funiculos, qui erant
42 ſuper capita columnarum. Et
malogranata quadringenta in
duobus retiaculis: duos verſus
malogranatorum in retiaculis
ſingulis, ad operiendos funicu-
los capitellorum, qui erant ſu-
43 per capita columnarum. Et
baſes decem, & luteres decem
44 ſuper baſes. Et mare unum, &
boves duodecim ſubter mare.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνώθ.
καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεος καὶ
33 (τ) ἡμίσεως. Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον
τροχῶν ἅρματος. αἱ χεῖρες (υ) αὐτῶν καὶ οἱ
νῶτοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν (φ)
34 πάντα χωνευτά. Αἱ τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν
τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, ἐκ τῆς
35 μεχωνὼθ οἱ ὦμοι αὐτῆς. Καὶ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς τῆς μεχωνὼθ ἥμισυ τοῦ πήχεος (χ)
μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς τῆς μεχωνώθ· καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς
καὶ τὰ συγκλείσματα (ψ) αὐτῆς· καὶ ἠνοίγετο
36 ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς. Καὶ τὰ συγ-
κλείσματα αὐτῆς (ω) χερουβὶμ καὶ λέοντες
καὶ φοίνικες ἑστῶτα, ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ
37 πρόσωπον (α) ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν. Κατ'
αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μεχωνώθ,
38 (β) τάξιν μίαν καὶ (γ) μέτρον ἓν πάσαις. Καὶ
ἐποίησε δέκα (δ) χυτροκαύλους χαλκοῦς, (ε)
τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα (ζ) τὸν ἕνα χυ-
τρόκαυλον μετρήσει τεσσάρων πηχῶν· χυτρό-
καυλος ὁ εἷς ἐπὶ (η) τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ
39 ταῖς δέκα μεχωνώθ. Καὶ ἔθετο (θ) τὰς
πέντε μεχωνὼθ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ
δεξιῶν, καὶ (ι) πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου
ἐξ (κ) ἀριστερῶν. καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς (λ) ὠμί-
ας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ
40 κλίτους τοῦ Νότου. Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τοὺς
λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας.
καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῶν πάντα τὰ ἔρ-
γα ἃ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴ-
41 κῳ κυρίου. Στύλους δύο, καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν στύ-
λων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο· καὶ τὰ
δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρε-
42 πτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων· Τὰς
ῥόας τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύ-
οις, δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ, περι-
καλύπτειν ἀμφότερα τὰ ὄντα τὰ στρεπτὰ
τῆς μεχωνὼθ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις·
43 Καὶ (μ) τὰ μεχωνὼθ δέκα, καὶ τοὺς (ν) χυτρο-
44 καύλους δέκα ἐπὶ (ξ) τῶν μεχωνώθ· Καὶ τὴν
θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑπο-
45 κάτω τῆς θαλάσσης· Καὶ τοὺς λέβητας καὶ
τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ
σκεύη, ἃ ἐποίησε Χιρὰμ τῷ βασιλεῖ Σαλω-
μὼν τῷ οἴκῳ κυρίου· καὶ οἱ στῦλοι (ο) τεσσα-
ράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ
τοῦ οἴκου (π) κυρίου· πάντα τὰ ἔργα τοῦ βα-
47 σιλέως ἃ ἐποίησε Χιρὰμ χαλκᾶ ἄρδην. Οὐκ
ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησε πάντα τὰ
ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα, οὐκ ἦν τέρ-
μα τοῦ σταθμῶν τοῦ (ρ) χαλκοῦ.

Et manus in rotis in ipſa Me-
chonoth: Et altitudo rotæ uni- 32
us, cubiti ac dimidii. Et opus ro-
tarum, opus rotarum currus. Ma-
nus earum, & dorſa earum, & 33
tractatio earum; omnia fuſilia:
Quatuor humeruli ſuper quatuor 34
angulos Mechonoth unius: ex
ipſa Mechonoth humeri ejus. Et 35
ſuper caput ipſius Mechonoth di-
midium cubiti magnitudo ejus
rotunda in circuitu ſuper caput
ipſius Mechonoth. Et principi-
um manuum ejus, & clauſuræ
(ſ) ejus. Et aperiebatur ſuper
principia manuum ſuarum: Et 36
clauſuræ ejus Cherubim, & leo-
nes, & palmæ, ſtantia, cohærens
unumquodque ad faciem intùs,
& quæ in circuitu. Secundùm 37
hanc fecit omnes decem Mecho-
noth, ordinem unum, & menſu-
ram unã omnibus. Et fecit decem 38
(t) Chytrocaulos æneos, quadra-
ginta choas capientem unum Chy-
trocaulum menſurâ quatuor cu-
bitorum. Chytrocaulus unus ſu-
per Mechonoth unam, decem ipſis
Mechonoth. Et poſuit quinque 39
Mechonoth ab humero domûs à
dextris, & quinque ab humero
domûs à ſiniſtris. Et mare ab
humero domûs à dextris ad Ori-
entem à latere Auſtri. Et fecit
Chiram lebetes, & (u) calfacto-
ria, & phialas. Et conſummavit 40
Chiram faciens omnia opera, quæ
fecit regi Salomon in domo Do-
mini: Columnas duas: & ver- 41
tibilia (x) columnarum ſuper ca-
pita columnarum duo: & retia
duo ad operiendum utraque ver-
tibilia ſculpturarum exiſtentia
ſuper columnas: Malogranata 42
quadringenta utriſque retibus;
duo ordines malogranatorum re-
ti uni, ad cooperiendum utraque
exiſtentia vertibilia (y) ipſius Me-
chonoth, ſuper utraſque colu-
mnas. Et Mechonoth decem, & 43
Chytrocaulos decem ſuper Me-
chonoth. Et mare unum, & bo- 44
ves duodecim ſubtus mare: Et 45
lebetes, & calfactoria, & phia-
las, & omnia vaſa, quæ fecit
Chiram regi Salomon, (z) domo
domini. Et columnæ quadragin-
ta & octo domûs regis, & do-
mûs Domini. Omnia opera regis,
quæ fecit Chiram, ænea abundan-
ter. Non erat pondus æris, quo 47
fecit omnia opera hæc præ mul-
titudine valdè: non erat termi-
nus ponderum æris.

MS. A. (τ) ἡμίσεως τοῦ πήχεος. Καὶ (υ) αὐτῶν καὶ αὐχένες αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι (φ) ἴσα πάντα (χ) μέγεθος στρογγύλον (ψ) αὐτῆς ἐξ αὐτῆς· καὶ (ω) χερουβεὶν (α) αὐτῶν ἔσω (β) τάξις μία (γ) μέτρον ἓν, τέρμα ἓν πάσαις. (δ) χυτρογαύλους (ε) τεσσεράκοντα (ζ) τὸν χυτρόγαυλον τὸν ἕνα τεσσάρων πηχῶν· ὁ χυτρόγαυλος (η) τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς (θ) τὰς μεχωνὼθ πέντε ἀπὸ (ι) πέντε ἐπ' ὠμίαν (κ) ἀριστερῶν αὐτοῦ. καὶ (λ) ὠμίδος τοῦ (μ) τὰς (ν) χυτρογαύλους (ξ) τῆς (ο) τεσσαράκοντα ὀκτὼ (π) τοῦ κυρίου· (ρ) χαλκοῦ στίλβοντος. Ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וְאַרְבְּעָה גַלְגְּלֵי נְחָשָׁא לִבְסִיסָא חֲדָא וְנִסְרִין דִּנְחָשׁ וְאַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ כַּתְפִּין לְהוֹן מִלְּרַע
31 לְכִיוֹרָא כַּתְפִּין מַתְּכִין כִּכְבַשׁ עוֹבַד דִּבּוּק׃ וּפוּמֵּיהּ מְגַיו לְקַרוּנָתְהוֹן וּלְעֵלָּא בְּאַמְּתָא
וּפוּמֵּיהּ סְנַלְגַּל עוֹבַד בְּסִיסָא אַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא וְאַף עַל פּוּמַּהּ קְלִיעִין וּגְדַנְפֵיהוֹן מְרַבְּעִין
32 וְלָא סְנַלְגְּלִין׃ וְאַרְבְּעָא גַלְגְּלַיָּא לְמִלְּרַע לִגְדַנְפַיָּא וְאַשְׁדְּרַת גַּלְגְּלַיָּא בִּבְסִיסָא וְרוּמֵיהּ
33 דְּגַלְגַּל חַד אַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא׃ וְעוֹבַד גַּלְגְּלַיָּא כְּעוֹבַד גַּלְגְּלֵי מֶרְכְּבַת יְקָרָא אַשְׁדְּרָתְהוֹן
34 וְגַבֵּיהוֹן וְחוּפֵיהוֹן וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כּוֹלָּא מַתָּךְ׃ וְאַרְבַּע כַּתְפִּין לְאַרְבַּע זָוְיָן דִּבְסִיסָא חֲדָא מִן
35 בְּסִיסָא כַּתְפָּהָא׃ וּבְרֵישׁ בְּסִיסָא פַּלְגוּת אַמְּתָא רוּמָא סְנַלְגַּל סְחוֹר סְחוֹר וְעַל רֵישׁ בְּסִיסָא
36 אַשְׁדְּרָתָהָא וּגְדַנְפָהָא מִנַּהּ׃ וּגְלַף עַל לוּחַיָּא אַשְׁדְּרָתָהָא וְעַל גְּדַנְפָהָא כְּרוּבִין אַרְיָוָן וְצוּרַת
37 דִּקְלִין כְּבַשׁ חַד וּמְדַבַּק סְחוֹר סְחוֹר׃ כִּדְהָדָא עֲבַד יָת עֲסַר בְּסִיסַיָּא מַתָּךְ חַד מִשְׁחֲתָא חֲדָא
38 עוֹבָדָא חַד לְכוּלְּהוֹן׃ וַעֲבַד עַשְׂרָא כִיּוֹרִין דִּנְחָשָׁא אַרְבְּעִין בֵּיתִין בִּרְטִיבָא מַחְסֵיל לְכִיּוֹרָא
39 חַד אַרְבַּע אַמִּין כִּיּוֹרָא חַד כִּיּוֹרָא חַד עַל בְּסִיסָא חֲדָא לַעֲשַׂר בְּסִיסַיָּא׃ וִיהַב יָת בְּסִיסַיָּא
חֲמֵשׁ עַל עִבַּר בֵּיתָא מִימִינָא וַחֲמֵשׁ עַל עִבַּר בֵּיתָא מִסְּמָלֵיהּ וְיָת יַמָּא יְהַב מֵעִבַּר בֵּיתָא
40 מִימִינָא קִדּוּמָא מְקַבִּיל דָּרוֹמָא׃ וַעֲבַד חִירָם יָת כִּיּוֹרַיָּא וְיָת מַגְרוֹפְיָתָא וְיָת מִזְרְקַיָּא וְשֵׁיצִי
41 חִירָם לְמֶעְבַּד יָת כָּל עֲבִידְתָּא דַּעֲבַד לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ עַמּוּדַיָּא תְּרֵין
וְאַגָּנֵי קְרוּנָתְהוֹן דִּי עַל רֵישׁ עַמּוּדַיָּא תַּרְתֵּין וּסְרִיגָתָא תַּרְתֵּין לְכַסָּאָה יָת תַּרְתֵּין אַגָּנֵי
42 קְרוּנָתְהוֹן דִּי עַל רֵישׁ עַמּוּדַיָּא׃ וְיָת רִמּוֹנַיָּא אַרְבַּע מְאָה לְתַרְתֵּין סְרִיגָתָא תַּרְתֵּין סִדְרִין
43 דְּרִמּוֹנִין לִסְרִיגְתָא חֲדָא לְכַסָּאָה יָת תַּרְתֵּין אַגָּנֵי קְרוּנָתְהוֹן דְּעַל אַפֵּי עַמּוּדַיָּא׃ וְיָת בְּסִיסַיָּא
44 עֲשַׂר וְיָת כִּיּוֹרַיָּא עַשְׂרָא עַל בְּסִיסַיָּא׃ וְיָת יַמָּא חַד וְיָת תּוֹרֵי תְּרֵי עֲשַׂר תְּחוֹת יַמָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et quatuor rotæ æris erant baſi cuique, & aſſeres æris, & quatuor angulis 30
ejus erant humeri illis: ſubter lutrum humeri fuſiles protracto opere adhæ-
ſionis. Et os ejus erat intra coronas earum, & ſupra in cubito; & os ejus 31
erat orbiculare opere baſis, cubitus & dimidium cubiti: & etiam ſuper
os ejus erant cælaturæ, & clauſuræ earum quadratæ, & non orbiculares.
Et quatuor rotæ erant ſubter clauſuras, & radii rotarum in baſi: & alti- 32
tudo rotæ unius erat cubitus & dimidium cubiti. Et opus rotarum erat ſi- 33
cut opus rotarum currus gloriæ: radii earum & coſtæ earum, & ligamina
earum, & ſubligacula earum, omne erat fuſile. Et quatuor humeri erant 34
quatuor *angulis* baſis unius: ex baſi erant humeri ejus. Et in capite baſis 35
dimidium cubiti altitudine orbiculata per circuitum, & ſuper caput baſis
radii ejus erant & peripheriæ ejus ex ea. Et ſculpſit ſuper tabulas radio- 36
rum ejus & ſuper peripherias ejus cherubin, leones, & figuram palma-
rum in gradu uno & junctura per circuitum. Sic fecit decem baſes; fuſio 37
eadem, menſura eadem, inciſio eadem erat omnibus illis. Et fecit decem 38
lebetes æris, quadraginta batos humoris continebat lebes unus; quatuor
cubitorum erat lebes quiſque: lebes unus ſuper baſim unam decē baſibus.
Et dedit lebetes quinque ad latus domus à dextra, & quinque ad la- 39
tus domus à ſiniſtra *ejus*, & mare dedit à latere domus dextro ad
Orientem è regione Auſtri. Et fecit Hhiram ollas & ſcopas & pel- 40
ves: & finivit Hhiram facere omne opus quod fecit regi Selo-
moh in domo ſanctuarii Domini. Columnas duas, & vaſa rotunda 41
coronarum quæ erant ſuper caput columnarum duarum, & retia duo ad
operiendum duo vaſa rotunda coronarum quæ erant ſuper caput colum-
narum. Et malogranata quadringenta duobus reticulis: duo ordines ma- 42
logranatorum erant reti uni ad operiendum duo vaſa rotunda coronarum
quæ erant ſuper faciem columnarum. Et baſes decem, & lebetes decem 43
ſuper baſes. Et mare unum, & boves duodecim ſubter mare. 44

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܪܒܥ ܓܝܓܠܐ ܕܢܚܫܐ. ܠܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܘܦܣܢܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܐܪܒܥ ܙܘܝܬܐ. ܡܕܒܩܢ ܠܗܘܢ. 30
ܘܟܬܦܬܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܠܬܚܬ ܡܢ ܬܚܬܝܗܝܢ. ܟܬܦܬܐ ܕܡܬܢܣܟܐ. ܥܒܕܐ ܫܦܝܪܐ. * ܘܦܘܡܗ 31
ܕܐܓܢܐ ܡܢ ܠܓܘ. ܐܡܬܐ. ܘܦܘܡܗ ܚܘܕܪܐ. ܐܡܬܐ ܘܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. ܘܐܦ ܥܠ ܦܘܡܗ.
ܫܫܠܬܐ ܘܦܪܘܩܐ. ܡܪܒܥܝܢ ܘܠܐ ܚܕܝܪܝܢ. * ܘܐܪܒܥ ܓܝܓܠܐ ܡܢ ܬܚܝܬ ܦܪܘܩܐ. 32
ܘܐܝܕܝܗܘܢ ܕܓܝܓܠܐ. ܒܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܘܪܘܡܗ ܕܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܐܡܬܐ ܘܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. * ܘܥܒܕܐ 33
ܕܓܝܓܠܐ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܓܝܓܠܐ ܕܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܝܕܝܗܘܢ ܘܓܒܝܗܘܢ. ܘܨܒܬܗܘܢ
ܘܡܫܘܚܬܗܘܢ. ܥܒܕܐ ܕܢܣܟܬܐ. * ܘܐܪܒܥ ܟܬܦܬܐ. ܥܠ ܐܪܒܥ ܙܘܝܬܗ ܕܐܓܢܐ ܚܕܐ ܡܢ 34
ܐܓܢܐ. * ܟܬܦܬܗ ܘܟܪܣܗ ܕܐܓܢܐ. ܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. ܘܪܘܡܗ ܚܕܝܪܐ ܡܢ ܚܕܪܘܗܝ ܥܠ 35
ܪܝܫܗ ܕܐܓܢܐ. ܘܐܝܕܝܗ ܘܦܪܘܩܘܗܝ ܡܢܗ ܘܒܗ. * ܘܓܠܦ ܥܠ ܠܘܚܐ. ܐܝܕܝܗ. ܘܥܠ 36
ܦܪܘܩܘܗܝ. ܟܪܘܒܐ ܘܐܪܝܘܬܐ. ܘܕܩܠܐ. ܡܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܥܣܪ ܐܓܢܝܢ 37
ܢܣܟܬܐ ܚܕܐ. ܘܡܫܘܚܬܐ ܚܕܐ. ܘܩܘܡܬܐ ܚܕܐ. ܠܟܠܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܥܣܪ ܟܝܘܪܝܢ 38
ܕܢܚܫܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܡܬܪܝܢ ܐܚܕ ܟܝܘܪܐ ܚܕ. ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܟܝܘܪܐ ܚܕ. ܥܠ ܐܓܢܐ ܚܕܐ
ܘܟܝܘܪܐ ܚܕ ܥܠ ܐܓܢܐ. * ܘܣܡ ܥܣܪܐ ܠܐܓܢܐ. ܚܡܫ. ܡܢ ܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܡܢ 39
ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫ. ܡܢ ܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܝܡܐ ܣܡ ܡܢ ܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܡܢ
ܬܝܡܢܐ ܡܕܢܚܐ. ܠܩܘܒܠ ܬܝܡܢܐ. * ܘܥܒܕ ܚܝܪܡ ܟܝܘܪܐ ܘܩܕܪܐ. ܘܙܦܬܐ ܘܡܙܪܩܐ. ܘܫܠܡ 40
ܚܝܪܡ ܠܡܥܒܕ ܟܠܗ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܥܡܘܕܐ 41
ܬܪܝܢ. ܘܐܓܢܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܬܪܬܝܢ. ܘܡܟܣܝܢܐ ܬܪܝܢ. ܠܡܟܣܝܘ ܬܪܬܝܢ ܐܓܢܐ ܕܥܠ ܪܝܫ
ܥܡܘܕܐ. * ܘܪܡܘܢܐ ܐܪܒܥ ܡܐܐ. ܠܬܪܝܢ ܡܟܣܝܢܐ. ܬܪܝܢ ܣܕܪܝܢ ܕܪܡܘܢܐ. ܠܡܟܣܝܐ ܚܕ. 42
ܠܡܟܣܝܘ ܬܪܝܢ ܦܘܡܝܗܝܢ ܕܐܓܢܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. * ܘܐܓܢܐ ܥܣܪ. ܘܟܝܘܪܐ ܥܣܪ ܕܥܠ 43
ܐܓܢܐ. * ܘܝܡܐ ܚܕ. ܘܬܘܪܐ ܬܪܥܣܪ ܕܬܚܝܬ ܝܡܐ. 44

Quatuor autem rotas æneas habebat una- 30
quæque lagena & circulum æneum: quatuor
anguli erant eis annexi, & ſcapulas habe-
bant infernè, ſcapulas *inquam* fuſas, elegan-
tis opificii. Os lagenæ intrinſecùs, erat 31
cubitale; & os ejus rotundum erat ſeſqui-
cubitale: & ſuper os ejus etiam extabant
catenæ & mutuli quadrati, non rotundi.
Quatuor autem *illæ* rotæ ſub mutulis erant, 32
& axes rotarum in unaquaque lagena: & al-
titudo cujuſlibet lagenæ, ſeſquicubitalis erat.
Opificium autem rotarum ſimile erat opifi- 33
cio rotarum currûs: & tam axes earum,
quàm latera, ornamentum, & concinnitas
earum opus erant fuſorium. Quatuor ſcapu- 34
læ erant ſuper quatuor angulos cujuſlibet la-
genæ *prædictarum* lagenarum. Scapulæ & 35
venter lagenæ, dimidii erant cubiti: & ſum-
mitas ejus rotunda circunquaque in vertice
lagenæ: & tam axes, quam mutuli ejus erant
ex ipſamet *lagena*. Et ſuper tabulas, axes, & 36
mutulos ejus excîdit cherubinos, leones, ac
palmas circunquaque. In hunc modum fecit 37
decem illas lagenas: fuſura eadem, menſura
eadem, eadémque ſtatura erat omnibus. Fe- 38
cit præterea decem labra ænea: quadragin-
ta metretas capiebat unumquodque labrum:
quatuor cubitorum erat unumquodque la-
brum, *ſingula* ſingulis lagenis impoſita: hoc
modo decem illis lagenis. Et harum lagena- 39
rum quinque poſuit in dextero latere do-
mûs, & quinque in ſiniſtro latere domûs:
mare verò poſuit in latere domûs, Meridiem
inter & Orientem, Meridiem verſús. Fecit 40
denique Hiram labra, lebetes, cacabos, atque
ſartagines: abſolvítq; Hiram facere omne
opus quod *fieri juſſerat* rex Salomon in
domo Domini. Columnas duas, & lagenas 41
quæ erant ſuper ſummitate columnarum, du-
as: & tegumenta duo, ad tegendas duas lage-
nas quæ erant ſupra verticem columnarum.
Et malogranata quadringenta pro duobus 42
tegumentis; duos ordines malogranatorum
pro tegumento unoquoque, ad tegendum
duo ora lagenarum quæ ſuper columnas. La- 43
genas decem, & labra decem impoſita lage-
nis. Mare unum, & boves qui mare ſuſtine- 44
bant, duodecim.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجعل لكل اجانة اربعة بكرات من نحاس * وبكرةً كبيرةً من نحاس تحتها * لها اربعة 30
زوايا ملصقة بها * وجعل تحتها مواضع للحمل شبه عواتق من نحاس * عملا محكما * وجعل سعة 31
الاجانة ذراعا * وكان استدارتها ذراع ونصف * وجعل على سعة الاجانة سلاسل * واخرج السعة الى
خارج * وجعلها مربعة ولم يجعلها مدورًا * وجعل تحت سعتها الخارجة اربعة بكرات * وجعل على 32
بكرات الاجانة شبه الايدي * وصير ارتفاع البكر ذراعا ونصفا * وكان عمل البكرات مثل 33
عمل بكرات المركب * وكانت ايديها وجوانبها وسوسها ونرجسها محكمة من نحاس مصبوب *
* وكان على اربعة زوايا الاجانة اربعة عواتق * وكان جوف الاجانة مع اكتافها بنصف ذراع * 34 35
وكان ارتفاعها مستديرا على راس الاجانة * وكانت ايديها وشفاهها خارجة منها * وكان لها الواح 36
ملصقة بها * منقوشة على ايديها وعلى شفاهها اسود وكاروبين ونخل كما يدور * كذلك كانت 37
صنعة الاجاجين * وكان مقدارها وصنعتها وسعتها واحدا * وعمل عشر اسطال من نحاس * يسع 38
كل سطل منها اربعين زقا * وكان سعة كل سطل اربعة اذرع على الاجانة * وكذلك عشر
الاجاجين * خمس كن عن يمين البيت * وخمس عن يسار * وصير البحر في جانب البيت 39
ما بين التيمن الى المشرق * وعمل حيرام مراجل وقدورا واقداسا * واكمل حيرام العمل 40
الذي امر سليمان ان يعمل لبيت الله * وكان لما عمل العمودين والاطباق الذي على 41
راس العمودين * وجعل لهما غطاوين ليغطي بها الاطباق الذي على العمودين * واربعماية 42
رمانة من نحاس على الغطايين * صفين من الرمان على كل غطاء ليغطي الاطباق
التي على العمودين * وعشر اجاجين * وعشر اسطال على الاجاجين * وبحرا واحدا * واثني 43 44
عشر ثورا تحت البحر *

Singulis lagenis quaternas ſecit rotas æ- 30
neas, magnámque rotam æneam ſub ipſis,
quatuor habentẽ angulos ipſi inhærentes:
fecitq; ſub iis loca pro vectione (vectibus)
ſcapulis ſimilia, ex ære, opere ſolido. Am- 31
plitudinem lagenæ fecit cubitalem, ambi-
tus autem ejus erat ſeſquicubitalis: & ſu-
per labium lagenæ fecit catenas, et labium
foràs porrexit; quadratáſque fecit illas,
non rotundas fecit. Sub labio ejus promi- 32
nente fecit quatuor rotas, & ſuper rotas
lagenæ fecit quaſdam veluti manus: porrò
altitudinem rotarum fecit ſeſquicubitalem.
Opus rotarum ſimile erat operi rotarum 33
currûs: & manus, latera, lilia, & narciſſi
earũ firma erant ex ære fuſo. Super qua- 34
ternos cujuſlibet lagenæ angulos, quaternæ
erant ſcapulæ. Et alvus lagenæ cum ſca- 35
pulis ejus erat ſeſquicubitalis: horum au-
tem vertex, rotundus erat, ſuper ſummi-
tatem lagenæ, & tam manus quàm labia
ejus erant ex ipſa procedentia. Tabulas 36
habebant ſibi annexas, & manibus ac labiis
earum inſculpti erant leones, cherubini, et
palmæ circunquaque. Ejuſmodi erat fa- 37
brica lagenarum: eadémque erat menſura,
artificium, & capacitas earum. Item fe- 38
cit decem conchas æneas: quælibet concha
utres quadraginta capiebat, & amplitudo
cujuſlibet conchæ quatuor erat cubitorũ:
ſita autem erat concha ſuper lagenam: &
hac ratione diſpoſitæ erant denæ lagenæ.
Earum quinque poſitæ erant à dextera do- 39
mûs, quinque verò à ſiniſtra ipſius; mare
autẽ collocavit in latere domûs, Meridiẽ
inter & Orientem. Fecit præterea Hira- 40
mus cacabos, ollas, & conchas: abſol-
vitque Hiramus opus quod Solomon fieri
præceperat pro domo Dei. Cùm ergò fe- 41
ciſſet duas illas columnas, & diſcos qui
erant ſupra verticem utriuſque columnæ,
fecit etiam utrique duo opercula quibus
tegeret diſcos qui erant ſuper duas co-
lumnas: Et quadringenta malogranata 42
ænea ſuper duo illa opercula, duplicem
malogranatorum ſeriem ſuper unumquod-
que operculum, ut operiret diſcos qui e-
rant ſuper duas columnas. Item lagenas 43
decem, & conchas decem ſuper eaſdem
lagenas: Mare unum, & boves duo- 44
decim ſub mari:

מלכים א : ח

vaſa omnia & ,*ſparſoria* & ,ſcopas & ,lebetes Et
45 וְאֶת־הַסִּירֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים
ære ,Domini domo Selomoh regi Chiram fecit quæ hæc
הָאֹהֶל אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת
inter ,*terræ denſitate* in rex ea fudit Jarden planitie In .*terſo*
46 מְמֹרָט׃ בְּכִכַּר הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה בֵּין
,vaſa omnia Selomoh omiſit Et .Sarthan inter & ,Succoth
47 סֻכּוֹת וּבֵין צָרְתָן׃ וַיַּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַכֵּלִים
fecit Et .æris pondus eſt exploratū non ;*valde valde multitudine præ*
48 מֵרֹב מְאֹד מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ
,aureum altare ,Domini domo quæ vaſa omnia Selomoh
שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב
candelabra Et .auream ,facierum *panis eam ſuper quam* menſam &
49 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת
,*concluſo* auro *oraculi facies ad* ſiniſtra à quinque & ,dextera à quinque
חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר
,pſalteria & ,*ſcyphos* Et .auro forcipes & ,lucernas & ,*florem &*
50 וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם זָהָב׃ וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת
cardines & :*concluſo* auro acerras & ,cochlearia & ,pelves &
וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת
domus *foribus* ,Sanctitatum Sanctitati interioris domus *foribus*
לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת
rex fecit quod *opificium* omne eſt perfectum Et .aureo templo
51 לַהֵיכָל זָהָב׃ וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
,ſui patris David Sanctitates Selomoh intulit &,Domini domo Selomoh
שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי דָּוִד אָבִיו
domus theſauris in *dedit* vaſa & ,aurum & ,argentum
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית
.Domini
יְהוָה׃

CAP. VIII. ח

tribuum *capita omnia* & ,Iſrael ſeniores Selomoh cōgregavit Tūc
1 אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
,Jeruſalaim Selomoh regem ad Iſrael filiorum patrum *prælatos*
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלָ͏ִם
.Sion ipſa:David civitate de Domini fœderis arcam aſcendere *faciendū ad*
לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן׃
menſe in Iſrael viri omnes Selomoh regem ad convenerunt Et
2 וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח
ſeniores omnes venerunt Et .ſeptimus menſis ipſe :*tripudio* in *fortium*
3 הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי
arcam fecerunt aſcendere Et .arcam ſacerdotes tulerunt & ,Iſrael
4 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן
:tentorio in quæ ,Sanctitatis vaſa omnia & ,*conventus tentorium* & Domini
יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל
,Selomoh rex Et .Levitæ & ſacerdotes ea fecerunt aſcendere &
5 וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
,*arcæ facies ad* ſecum ,eum *ſuper convenientes* ,Iſrael *cœtus* omnis &
וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן
ſupputabantur nec ,enumerabantur non quæ ,*bovem* & ,*pecus* immolantes
מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ
ad Domini fœderis arcam ſacerdotes adduxerūt Et.multitudine præ
6 מֵרֹב׃ וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־
ſub *ad*,Sanctitatum Sanctitatem ad ,domus oraculum ad ,ſuum locū
מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת
locum *ad* alas *expandentes* Cherubim Nam .Cherubim alas
7 כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם
.deſuper ejus vectes *ſuper* & ,arcam *ſuper* Cherubim operiebāt & ,arcæ
הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃

Verſio VUL. LAT.

45 Et lebetes, & ſcutras, & hamulas: omnia vaſa, quæ fecit Hirā regi Salomoni in domo Domini, de aurichalco erant. 46 In campeſtri regione Jordanis fudit ea rex in argilloſa terra, inter Sochoth & Sarthan. 47 Et poſuit Salomon omnia vaſa: propter multitudinem autē nimiam non erat pondus æris. 48 Fecítque Salomon omnia vaſa in domo Domini: altare aureū, et menſam, ſuper quam ponerentur panes propoſitionis, auream: 49 Et candelabra aurea, quinque ad dexteram, et quinque ad ſiniſtrā, contra oraculū, ex auro puro: & quaſi lilii flores, & lucernas deſup aureas: 50 & forcipes aureos, Et hydrias, & fuſcinulas, & phialas, & mortariola, et thuribula, de auro puriſſimo: et cardines oſtiorum domûs interioris Sancti ſanctorum, & oſtiorum domûs templi, ex auro erant. 51 Et perfecit omne opus quod faciebat Salomon in domo Domini, & intulit quæ ſanctificaverat David pater ſuus, argentū et aurum, & vaſa, repoſuítque in theſauris domûs Domini.

CAP. VIII.

1 Tunc congregati ſunt omnes majores natu Iſrael cum principibus tribuum, & duces familiarum filiorum Iſrael, ad regem Salomonem in Jeruſalem: ut deferrent arcam fœderis Domini, de civitate David, id eſt, de Sion. 2 Convenítque ad regem Salomonē univerſus Iſrael in menſe Ethanim, in ſolenni die, ipſe eſt menſis ſeptimus. 3 Venerúntque cuncti ſenes de Iſrael, & tulerunt arcā ſacerdotes, 4 Et portaverunt arcam Domini, & tabernaculum fœderis, et omnia vaſa Sanctuarii, quæ erant in tabernaculo: & ferebant ea ſacerdotes & Levitæ. 5 Rex autem Salomon, et omnis multitudo Iſrael, quæ convenerat ad eum, gradiebatur cum illo ante arcam, et immolabant oves & boves abſq; æſtimatione & numero. 6 Et intulerunt ſacerdotes arcam fœderis Domini in locum ſuum, in oraculum templi, in Sanctū ſanctorum, ſubter alas cherubim. 7 Siquidē cherubim expandebant alas ſuper locū arcæ, & protegebant arcam & vectes ejus deſupér.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

46 Ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν (σ) αὐτὰ ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον Σοκχὼθ ϗ ἀναμέσον (τ) Σειρά. 48 Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν (υ) τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, ϗ τὴν τράπεζαν ἐφ᾽ ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς, χρυσῆν. 49 Καὶ τὰς λυχνίας (φ) πέντε ἐξ ἀριστερῶν, ϗ πέντε ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς συγκλειομένας, ϗ τὰ λαμπάδια, ϗ τοὺς λύχνους, ϗ τὰς (χ) ἐπαρυστρὶς χρυσᾶς. 50 Καὶ τὰ πρόθυρα, ϗ οἱ ἧλοι, ϗ αἱ φιάλαι, ϗ τὰ τρυβλία, ϗ αἱ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά. ϗ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου (ψ) ἁγίου τῶν ἁγίων, ϗ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. 51 Καὶ ἀνεπληρώθη (ω) τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν οἴκου κυρίου. ϗ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν, τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ϗ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου (†) κυρίου. 1 (α) Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτῷ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσι. 2 Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ Λιβάνου. ἑκατὸν πήχεις (β) μῆκος αὐτοῦ, ϗ πεντήκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ, ϗ τριάκοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ· ϗ τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων, 3 ϗ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. Καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων· ϗ ἀριθμὸς τῶν στύλων (γ) τεσσαράκοντα ϗ πέντε 4 ὁ στίχος, Καὶ μέλαθρα τρία, ϗ χώρα ἐπὶ 5 χώραν τρισσῶς. Καὶ πάντα τὰ θυρώματα, ϗ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι· ϗ ἀπὸ 6 τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς. Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν (δ) στύλων, πεντήκοντα μῆκος, ϗ (ε) πεντήκοντα ἐν πλάτει ἐζυγωμένα αἰλὰμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν· ϗ στῦλοι ϗ πάχος ἐ- 7 πὶ πρόσωπον (ζ) αὐτῆς τοῖς αἰλαμμίν. Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, (η) αἰλὰμ τοῦ 8 κριτηρίου. Καὶ ὁ οἶκος αὐτῶν ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο. ϗ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἣν ἔλαβε Σαλωμὼν, κατὰ τὸ αἰλὰμ τοῦτο. 9 Πάντα ταῦτα ἐκ λίθων (θ) τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος (ι) ἔσωθεν ϗ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν 10 γείσων· ϗ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην Τὴν τεθεμελιωμένην (κ) ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι ϗ τοῖς ὀκταπήχεσι· 11 Καὶ ἐπάνωθεν (λ) τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπε- 12 λεκήτων, ϗ κέδροις. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκήτων, ϗ στίχος κεκολαμμένης (μ) κέδρου. ϗ συνετέλεσε Σαλωμὼν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

46 In vicinia Jordanis fudit ea in craſſitie terræ inter Socchoth, & inter Sira: 48 Et (aa) accepit rex Salomon vaſa, quæ fecerat in domo Domini, altare aureum, & menſam, ſuper quam panes oblationis, auream. 49 Et candelabra quinque à ſiniſtris, & quinque à dextris ſecundum faciem Dabir, aurea concluſa, & lampadas, & lucernas, & (bb) eparyſtres aureas. 50 Et veſtibula, & clavi & phialæ, et patellæ, et mortariola aurea, concluſa. Et cardines oſtiorū domûs intimæ ſancti ſanctorum, & oſtii templi, aurea. 51 Et completum eſt opus, quod fecit Salomon domûs Domini. Et intulit Salomon ſancta David patris ſui, & omnia ſancta Salomon, argentum, & aurum, & vaſa dedit in theſauros domûs Domini. 1 Et domum ædificavit ſibi Salomon tribus & decem annis. 2 Et ædificavit domum (cc) ſylvæ Libani: centum cubiti longitudo ejus: & quinquaginta cubiti latitudo ejus: & triginta cubitorum altitudo ejus: & trium ordinum columnarum cedrinarum: & humeri cedrini columnis. 3 Et (dd) texit domum deſupèr ſuper latera columnarum. Et numerus columnarum, quadraginta & quinque, ordo, 4 Et Melathratria, & (ee) capacitas ſuper capacitatem tripliciter. 5 Et omnia oſtia, & capacitates quadrangulæ Melathris inſtructæ: & ab oſtio ad oſtium tripliciter. 6 Et Ælam columnarum: quinquaginta longitudo, & (ff) quinquaginta in latitudine, juncta Ælam ſuper faciem earum: et columnæ, & craſſities ſuper faciem (gg) ejus ipſis Ælamin. 7 Et Ælam (hh) thronorum, ubi judicabit ibi: Ælam tribunalis. 8 Et domus (ii) eorum, in qua ſedebitur illuc; atrium unum circumvolutum his juxta opus hoc. Et domum filiæ Pharaonis, quam accepit Salomon, juxta hoc Ælam. 9 Omnia hæc ex lapidib' pretioſis, ſculpta ex intervallo ab (kk) intùs, et à fundamēto uſq; ad ſummitates parietum, & ab extrà ad atrium magnum 10 Fundatum in pretioſis lapidibus magnis, lapidibus decem cubitorum, & octo cubitorum: 11 Et deſupèr, pretioſis ſecundùm menſuram (ll) non dolatorum, & cedris. 12 Atrii magni in circuitu tres ordines non dolatorum, & ordo ſculptæ cedri. Et (mm) conſummavit Salomon totam domum ſuam.

MS.A. (σ)αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν (τ)Σιαρὰμ. Καὶ ἔδωκεν ὁ(υ)ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη· ἀπὸ τοῦ πλήθους σφόδρα σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον (φ) πέντε ἐκ δεξιῶν, ϗ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ (χ) ἐπαρυστρίδας χρυσᾶς τρεῖς. Καὶ τὰ(ψ)ἁγίου ἁγίων, ϗ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ(ω)πᾶν τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν(†)κυρίου. Κεφ.η΄.Τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ ut in ſeq.cap.v,1.lit.(α) Quæ autem hic ſequuntur in textu Romano, Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτῷ, &c. uſque ad κέδρου. Καὶ συνετέλεσεν Σαλωμὼν habentur in MS.A. ante initium hujus 7.cap. (α) Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσιν, ϗ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ (β) τὸ μῆκος (γ) τεσσαράκοντα ϗ πέντε. δέκα ϗ πέντε ὁ στίχος, (δ) στύλων ἐποίησεν πεντήκοντα πηχῶν μῆκος, (ε) τριάκοντα ἐν πλάτει (ζ) αὐτῶν τοῖς ἐλαμμείμ. (η) τὸ αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου ἐποίησεν, ϗ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους. Καὶ οἶκος αὐτῷ ἐν ᾧ καθήσεται (θ) τιμίων μέτρον ἀπελεκήτων κεκολαμμένα (ι) ἔσωθεν ϗ ἔξωθεν ϗ ἐκ (κ) τιμίοις (λ) λίθοις τιμίοις (μ) κέδρου. Καὶ οἰκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τῶν αἰλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, prout ſequitur in principio hujus 7, capitis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

45 וְיָת דּוּדַיָּא וְיָת מַגְרוֹפִיתָא וְיָת מִזְרְקַיָּא וְיָת כָּל מָנַיָּא הָאִלֵּין כְּעוֹבַד מָנֵי מַשְׁכְּנָא דַּעֲבַד
46 משה כן עבד חירם למלכא שלמה בית מקדשא דיי נחש טב: במישרי ירדנא אתכנון
47 מלכא בעובי גרגשתא בין סכות ובין צרתן: ואצנע שלמה ית כל מניא מסגי לחדא
48 לחדא לית סוף למתקל נחשא: ועבד שלמה ית כל מניא די בבית מקדשא דיי ית מדבחא
49 דדהבא וית פתורא די עלוהי לחם אפיא דדהבא: וית מנרתא חמש מימינא וחמש מסמלא
50 קדם בית כפורי דדהבא טבא ושושנתא ובוציניא וצבתיא דדהבא: וקוליא ומזמריא
ומזרקיא ובזיכיא ומחתיתא דדהבא טבא ומוגלסיא לדשי בית גואה לקדש קודשיא
51 לדשי ביתא להיכלא דדהבא: ושלימת כל עבידתא דעבד שלמה מלכא בית מקדשא
דיי ואיתי שלמה ית קודשי דוד אבוהי ית כספא וית דהבא וית מניא יהב באוצריה בית
מקדשא דיי:

ח

1 בכן כנש שלמה ית סבי ישראל וית כל רישי שבטיא רברבי אבהתא דבני ישראל לות
2 מלכא שלמה לירושלם לאסקא ית ארון קימא דיי מקרתא דדוד היא ציון: ואתכנשו
לות מלכא שלמה כל אנש ישראל בירחא דעתיקיא דקרן ליה ירחא קדמאה בחגא
3 וכען הוא ירחא שביעאה: ואתו כל סבי ישראל ונטלו כהניא ית ארונא: ואסיקו ית
4 ארונא דיי וית משכן זמנא וית כל מני קודשא די במשכנא ואסיקו יתהון כהניא וליואי:
5 ומלכא שלמה וכל כנשתא דישראל דאזדמנו עלוהי קימין עמיה קדם ארונא מנכסין ען
6 ותורין דלא יתחשבון ולא יתמנון מסגי: ואעילו כהניא ית ארון קימא דיי לאתריה לבית
7 כפורי די מתקן ליה בגו ביתא לקודש קודשיא לתחות כנפי כרוביא: ארי כרוביא
פריסן גדפיהון על אתר ארונא ומטלין כרוביא על ארונא ועל אריחוהי מלעלא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

45 Et ollas, & ſcopas, & pelves: & omnia vaſa hæc ſecundùm opus vaſorum tabernaculi quod fecit Moſes, ſic fecit Hhiram regi Selomoh in domo ſanctuarii Domini ex ære bono. 46 In planiciebus Jardena fudit illa rex in denſitate argillæ inter Zzuchoth & Zzarthan. 47 Et repoſuit Selomoh omnia vaſa præ multitudine copioſiſſima, non erat finis ponderis æris. 48 Et fecit Selomoh omnia vaſa *quæ* [*erant*] *in domo* ſanctuarii Domini, altare aureum, & menſam, ſuper quam erat panis facierum, auream. 49 Et candelabra quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra ante domum oraculi ex auro bono, & lilia, & lucernas, & forcipes ex auro. 50 Et hydrias, & pſalteria, & pelves, & cochlearia, & thuribula ex auro bono: & cardines portis domus interioris in ſanctum ſanctorum, & portis domus templi, ex auro. 51 Et perfecta eſt omnis factura quam fecit Selomoh rex domui ſanctuarii Domini, & intulit Selomoh ſanctitates David patris ſui; argentum & aurum & vaſa dedit in theſauris in domo ſanctuarii Domini.

CAP. VIII.

1 Tunc congregavit Selomoh ſenes Iſrael, & omnia capita tribuum, magnates patrum filiorum Iſrael, ad regem Selomoh in Jeruſalem, ut transferrent arcam fœderis Dñi ex civitate David, ipſa eſt Zzion. 2 Et congregati ſunt ad regem Selomoh omnes homines Iſrael, in menſe quem veteres vocabant Menſem primum, in feſtivitate: & nunc ipſe eſt menſis ſeptimus. 3 Et venerunt omnes ſenes Iſrael, & tulerunt ſacerdotes arcam. 4 Et transtulerunt arcam Domini, & tabernaculum pacti, & omnia vaſa ſanctitatis quæ erant in tabernaculo, & tranſtulerunt ea Sacerdotes & Levitæ. 5 Et rex Selomoh & omnis congregatio Iſrael, qui convenerant ad eum, ſtabant cum eo ante arcam mactantes pecudes & boves qui non ſupputabuntur, nec numerabuntur præ multitudine. 6 Et introduxerunt ſacerdotes arcam fœderis Domini in locum ſuum in domum oraculi quod paratum erat ei intra domum in ſancta ſanctorum ſubter alas cherubaja. 7 Nam cherubin extendebant pennas ſuas ſuper locum arcæ, & obumbrabant cherubaja ſuper arcam & vectes deſuper.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܩܕܪ̈ܐ ܘܕܘ̈ܕܐ ܘܡܚ̈ܒܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐ̈ܢܐ ܕܬܫܡܫܬܐ. ܕܥܒܕ ܚܝܪܡ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 45
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܢܚܫܐ ܩܘܪܢܬܝܐ.* ܒܟܟܪ ܕܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ ܥܠ ܓܢܒ ܝܘܪܕܢܢ. 46
ܢܣܟ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ. ܒܫܘܦܪܗ ܕܐܪܥܐ. ܒܝܬ ܣܘܟܘܬ ܘܒܝܬ ܨܪܬܢ.* ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ 47
ܡܐ̈ܢܐ. ܣܓܝܐܐ ܕܠܚܕ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܬܩܠܐ ܠܡܬܩܠܗ ܕܢܚܫܐ. ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܐ̈ܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܕܒܚܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܦܬܘܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܕܥܠܘܗܝ 48
ܠܚܡܐ ܕܐܦ̈ܐ. * ܘܡܢܪ̈ܬܐ ܕܕܗܒܐ ܚܣܝܢܐ. ܚܡܫ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܩܕܡ 49
ܗܝܟܠܐ. ܘܟܣ̈ܐ ܘܫܪ̈ܓܐ ܘܡܠܩܛ̈ܐ ܕܕܗܒܐ.* ܘܡܩܛܥܢ̈ܐ ܘܢܗܝܪ̈ܐ. ܘܡܫܠܐ ܘܟܣ̈ܐ. ܘܦܝܪ̈ܡܐ 50
ܕܕܗܒܐ ܚܣܝܢܐ. ܘܦܬܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܓܘܝܐ ܕܩܘܕܫ ܩܘܕܫ̈ܐ. ܘܕܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܕܕܗܒܐ ܚܣܝܢܐ.
* ܘܫܠܡ ܟܠܗ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܬܝ ܫܠܝܡܘܢ 51
ܩܘܕܫܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐ̈ܢܐ. ܐܥܠ ܠܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

* ܗܝܕܝܢ ܟܢܫ ܫܠܝܡܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܪ̈ܫܝܐ ܕܫܒ̈ܛܐ. 1
ܘܪ̈ܒܝ ܐܒ̈ܗܬܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܣܩܘ ܠܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ
ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܕܗܝ ܗܝ ܨܗܝܘܢ.* ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ 2
ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܪܚܐ ܕܐܝܬܢܝܡ ܒܥܐܕܐ. ܗܘܝܘ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ.* ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܣܒ̈ܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܩܠܘ ܟܗ̈ܢܐ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ.* ܘܐܣܩܘ ܠܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܡܐ̈ܢܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܡܫܟܢܐ. 4
ܘܣܠܩܘ ܥܡܗܘܢ ܟܗ̈ܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܠܘܝ̈ܐ.* ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ 5
ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ. ܘܕܒܚܝܢ ܥܢܐ ܘܬܘܪ̈ܐ ܕܠܐ
ܡܬܡܢܝܢ. ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܣܘܓܐܗܘܢ.* ܘܐܥܠܘ ܟܗ̈ܢܐ ܠܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ 6
ܠܐܬܪܗ. ܠܗܝܟܠܐ. ܠܒܝܬܐ ܕܩܘܕܫ ܩܘܕܫ̈ܐ. ܠܬܚܬ ܓܦ̈ܐ ܕܟܪ̈ܘܒܐ.* ܡܛܠ ܕܟܪ̈ܘܒܐ
ܦܪ̈ܝܣܢ ܗܘܝ ܓܦܝ̈ܗܘܢ ܥܠ ܐܬܪܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܡܛܠܠܝܢ ܒܓܦܝ̈ܗܘܢ ܥܠ ܐܪܘܢܐ. ܘܥܠ ܢܩܘܦܘܗܝ. ܡܢ ܠܥܠ 7

45 Lebetes, cacabos, & ſartagines. Omnia autem vaſa miniſterii, quæ fecit Hiram regi Salomoni pro domo Domini, erant ex ære Corinthio. 46 In Chachar quæ eſt in planitie Jericho ſecus Jordanem, fudit ea rex, in pulcherrima terra, inter Sochoth & inter Sartan. 47 Fecit ergò Salomon cuncta vaſa, maximâ copiâ: infinitum erat pondus æris quo uſus eſt rex Salomon pro domo Domini. 48 *Præter* omnia vaſa domûs Domini, fuerunt altare aureum, & menſa aurea ſuper quam erat panis faciei. 49 Item candelabra ex auro puriſſimo, quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra ante templum: lances, lampades, & forcipes aurei; 50 Vaſa munctoria, laternæ, cola, calices, & thuribula ex auro puriſſimo: operimentum januæ interioris Sancti-ſanctorum, & januæ domûs templi ex auro puriſſimo. 51 Abſoluto demum toto opere quod fecit rex Salomon in domo Dñi, attulit Salomon quæ conſecrârat David pater ejus: argentum, & aurum, ac vaſa intulit in theſaurum domûs Domini.

CAP. VIII.

1 TUnc convocavit Salomon omnes tribus Iſraelis, omneſque principes tribuum, et patriarchas; et convenerunt apud regem Salomonem in Jeruſalem, ut adducerent arcam fœderis Domini de civitate Davidis, quæ eſt Sion. 2 Congregatis itaque ad regem Salomonem cunctis Iſraelitis menſe proventuum, in feſto (is eſt menſis ſeptimus) 3 Et convenientibus cunctis tribubus Iſraelis, tulerunt ſacerdotes arcam Domini, 4 Et tabernaculum temporis, & vaſa ſacra tabernaculi; & aſcenderunt cum eis ſacerdotes Iſraelis, et Levitæ. 5 Rex autem Salomon, et univerſus cœtus Iſraelis, qui ad eum convenerant, ſtabant cum ipſo ante arcam, & ſacrificabant oves ac boves, quæ præ multitudine nec numerari nec ſupputari *poterant*. 6 Attulerunt autem ſacerdotes arcam fœderis Domini ad locū ſuum, in templum, in domum Sancti-ſanctorum, ſubter alas Cherubinorum. 7 Nam Cherubinorum alæ erant expanſæ in loco ſancto, et alis ſuis obtegebant arcam et vectes ejus ſuperné.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ومراجل واقداسا وقدورا* وكل الاوعية التي عمل حيرام لسليمن الملك لبيت الرب* كانت من 45
نحاس رومي* وعملها في حاحار التي في قاع اريحا على شط الاردن* عملها وسبكها في احسن موضع 46
من الارض* بين ساحوث وبين سرتن* وعمل سليمن الاوعية* اوعية كثير لا تحصي* ووزن 47
النحاس الذي عمل سليمان لبيت الرب* لا يحصي ذلك* وجميع اوعية بيت الرب* وعمل مذبحا 48
من ذهب* ومايدة من ذهب ابريز* يكون عليها خبز الوجه* وعمل منايرا من ذهب ابريز* خمسة 49
عن يمين الهيكل* وخمسة عن يسار* وعمل كفافها وسرجها ومصابيحها من ذهب* وعمل 50
مسارج وسبه الشمع من ذهب* وعمل كفاف شبه سكارج* ومصافي ومجامر من ذهب* والبس باب
بيت الطهر الداخل وباب الهيكل ذهبا ابريزا* وتم كل العمل الذي عمله سليمان الملك لبيت 51
الرب* وجاء سليمان بحريمة داود ابيه* ذهبا وفضة واوعية نفيسة* ادخلها بيت الرب*

* الفصل الثامن * ثم جمع سليمان جميع اسباط بني اسرائيل* وجميع روساء الاسباط 1
وعظماء الاباء واجتمعوا الي سليمان الي اورشليم* ليصعدوا تابوت الرب من قرية داود التي هي
صهيون* واجتمع الي سليمان الملك محافل بني اسرائيل* كلها في شهر الغلات للحج* وهو الشهر 2
السابع* واحتشدت اليه جميع اسباط بني اسرائيل* وحمل الكهنة تابوت عهد الرب* واصعدوه 3 4
الي بيت الرب* واصعدوا معه قبة الزمان وكل اوعيتها* وصعد معهم جميع كهنة بني اسرائيل
ولاويهم* وكان سليمان الملك وجميع بني اسرائيل الذين اجتمعوا اليه قياما امام تابوت العهد* 5
يذبحون من الغنم والبقر ما لا يحصي ولا يعد من كثرته* واتا الكهنة بتابوت العهد الي 6
الهيكل* وادخلوه الي بيت طهر الطهر* وصيروه تحت اجنحة الكاروبين* لان اجنحة الكاروبين 7
كانت ممدودة في موضع القدس* تظلل باجنحتها التابوت والدهوق التي يحمل بها التابوت*

45 ** Cacabos, urceos, ollaſque. Cæterùm cuncta vaſa quæ fecit Hiramus regi Salomoni pro domo Domini, erant ex ære Græco:* 46 *Fecit autem illa in Chachare quæ ſita eſt in planitie Jericho ſecus ripam Jordanis: fecit* inquam *& fudit ea in pulcherrimo terræ loco, inter Sechoth, & inter Sartan.* 47 *Itaq; fecit Salomon hæc vaſa, præter numerum plurima: adeoq; pondus æris quod fecit Salomon pro domo Domini, numerari non* poterat, ut *nec omnia vaſa domûs Domini.* 48 *Præterea fecit altare ex auro, & menſā ex auro obryzo, ut ei ſuperponeretur panis faciei.* 49 *Fecit etiam candelabra ex auro obryzo, quinque à dextera templi, & quinq; ab ejus ſiniſtra: fecitque lances, lucernas, & lychnuchos eorum ex auro.* 50 *Fecit quoque lampades, & formā candelarū ex auro: fecitq; lances ſcutellarū inſtar, phialas, et focos ex auro. Denique texit januā ſanctuarii intimi, & januā templi, auro obryzo.* 51 *Et cùm abſolutum fuiſſet totū opus quod fecerat Salomon rex pro domo Domini, attulit Salomon ſacrū Davidis patris ſui, aurum, argentū, vaſaq; pulcherrima, quæ intulit in domum Domini.*

CAP VIII.

1 *DEinde congregavit Salomon omnes trib⁹ filiorū Iſraelis, & omnes principes tribuū, ſummoſq; patres; qui congregati ſunt apud Salomonē in Jeruſalem, ut deducerent arcā Domini è civitate Davidis, quæ eſt Sion.* 2 *Cumque cœtus Iſraelitarū omnes menſe proventuū, qui menſis eſt ſeptimus, ad ſolennitatē conveniſſent apud regē Salomonē;* 3 *Et congregatæ fuiſſent ad eum univerſæ tribus filiorū Iſraelis: tulerunt ſacerdotes arcā fœderis Domini.* 4 *Et deduxerunt eam in domū Domini: & cum ea deduxerunt teſtudinem temporis, omniaq; vaſa ipſius: & aſcenderunt cum eis omnes Iſraelitarum ſacerdotes ac Levitæ.* 5 *Interea Salomon rex & omnes Iſraelitæ qui ad eum convenerant, ſtabant coram arca fœderis immolantes tantam ovium boumque multitudinem, ut numerari aut recenſeri minimè* poſſet. 6 *Advenientes itaque ſacerdotes arcam fœderis in templum, intulerunt eam in domum Sancti ſanctorū, & collocârunt eam ſub alis Cherubinorum.* 7 *Nam alæ Cherubinorum erant expanſæ in Sanctuario & hi ſuis alis obumbrabant arcam & vectes quibus arca ferebatur.*

ſuper ſanctitate è vectium capita apparebāt &,vectes fecerunt elongare Et
8 וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־
.hanc diem ad uſque ibi fuerúntque:extrinſec⁹ apparebāt non &,oraculi facies
פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
Moſeh ibi repoſuerat quas , lapideæ tabulæ duæ tantùm arca in Non
9 אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּחַ שָׁם מֹשֶׁה
eos egrediendo in , Iſrael filiis cum DOMINUS excidit quando ,Choreb in
בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם
nubes & ,ſanctitate è ſacerdotes exeundo in , fuit Et .Ægypti terra è
10 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן
ſacerdotes potuerunt non Et .DOMINI domum replevit
11 מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים
DOMINI gloria repleverat quia : nubis faciebus à miniſtrandum ad ſtare
לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה
dixit DOMINUS : Selomoh dixit Tunc .DOMINI domum
12 אֶת־בֵּית יְהוָה׃ אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר
,tibi habitaculi domum ædificavi Ædificando .caligine in habitandū ad
13 לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית זְבֻל לָךְ
,ſuas facies rex vertit Et .ſecula te ſedendum ad locū(paratum)
14 מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו
.ſtans Iſrael concio omnis & : Iſrael concioni omni benedixit &
וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃
ſuo ore in eſt locutus qui , Iſrael Deus DOMINUS Benedictus : ait Et
15 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו
qua die A : dicendo,implevit ſua manu & ,meo patre David cum
16 אֵת דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
civitate in elegi non ,Ægypto ex Iſrael meū populū eduxi
הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר
meū nomē exiſtendū ad ,domū ædificandū ad ,Iſrael tribubus univerſis ex
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי
cum fuit Et .Iſrael meū populū ſuper exiſtendū ad,David in elegi & : ibi
17 שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־
Dei DOMINI nomini domum ædificandū ad ,mei patris David corde
לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
fuit quòd (eo) Pro :meū patrē David ad DOMINUS dixit Et .Iſrael
18 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה
fuit quia ,benefeciſti ,meo nomini domū ædificandum ad ,tuo corde cum
עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה
quinimò ,domum ædificabis non tu Tantùm .tuo corde cum
19 עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי אִם־
.meo nomini domum ædificabit ipſe ,tuis lumbis de egrediens tuus filius
בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃
David pro ſurrexi & ,eſt locut⁹ quod ſuū verbū DOMINUS Firmavitque
20 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקֻם תַּחַת דָּוִד
eſt locut⁹ quemadmodum ,Iſrael thronum ſuper ſedi & ,meo patre
אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
.Iſrael Dei DOMINI nomini domum ædificavi & , DOMINUS
יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
quod ,DOMINI fœdus ibi qua , arcæ locum ibi poſui Et
21 וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר
ſtetit Et .Ægypti terra è eos eum educendo in,noſtris patrib⁹ cum excidit
22 כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲמֹד
, Iſrael concione omni coram DOMINI altaris facies ad Selomoh
שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל
.Deus DOMINE : dixit Et .cœlos ad ſuas palmas extendit &
23 וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
terram ſuper nec ,deſuper cœlis in Deus tu ſicut non , Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ
ambulantibus ,tuis ſervis miſericordiā & ,pactum cuſtodiens , deorſum
מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים
.ſuo corde toto in tuas facies ad
לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃

Verſio VULG. LAT.

8 Cúmq; eminerent vectes, &
apparerēt ſummitates eorum
foris Sāctuariū ante oraculū,
non apparebant ultrà extrin-
ſecùs, qui & fuerūt ibi uſq; in
9 præſentē diem. In arca autem
non erat aliud, niſi duæ tabulæ
lapideæ, quas poſuerat in ea
Moyſes in Horeb quando pe-
pigit Dñs fœdus cū filiis Iſra-
el, cùm egrederentur de terra
10 Ægypti. Factū eſt autē, cùm
exiſſent ſacerdotes de Sanctu-
ario, nebula implevit domum
11 Dñi, Et nō poterant ſacerdo-
tes ſtare & miniſtrare propter
nebulā: impleverat enim glo-
12 ria Dñi domū Dñi. Tunc ait
Salomon, Dñs dixit ut habi-
13 taret in nebula. Ædificans
ædificavi domū in habitaculū
tuū, firmiſſimum ſoliū tuū in
14 ſempiternū. Convertítque rex
faciē ſuam, & benedixit omni
eccleſiæ Iſrael: omnis enim
15 eccleſia Iſrael ſtabat. Et ait Sa-
lomon; Benedict⁹ Dñs Deus
Iſrael, qui locut⁹ eſt ore ſuo ad
David patrē meū, & in mani-
16 bus ej⁹ perfecit, dicens; A die
quâ eduxi populū meū Iſrael
de Ægypto, nō elegi civitatē
de univerſis tribub⁹ Iſrael, ut
ædificaretur dom⁹, & eſſet no-
men meū ibi: ſed elegi Da-
vid ut eſſet ſuper populū meū
17 Iſrael. Voluítq; David pater
meus ædificare domū nomini
18 Dñi Dei Iſrael: Et ait Dñs ad
David patrē meū; Quòd cogi-
tâſti in corde tuo ædificare
domū nomini meo, benè feci-
ſti, hoc ipſū mente tractans.
19 Veruntamen tu nō ædificabis
mihi domū, ſed fili⁹ tu⁹, qui e-
gredietur de renib⁹ tuis, ipſe
ædificabit domū nomini meo.
20 Cōfirmavit Dñs ſermonē ſuū,
quē locutus eſt: ſtetíq; pro
David patre meo, & ſedi ſuper
thronū Iſrael, ſicut locutus eſt
Dñs: & ædificavi domū nomi-
21 ni Dñi Dei Iſrael. Et cōſtitui
ibi locū arcæ in qua fœdus
Dñi eſt, ꝙ percuſſit cū patri-
bus noſtris, quando egreſſi ſūt
22 de terra Ægypti. Stetit autē
Salomon ante altare Dñi in
conſpectu eccleſiæ Iſrael, &
expandit man⁹ ſuas in cœlum.
23 Et ait; Domine Deus Iſrael,
non eſt ſimilis tuî Deus in
cœlo deſuper, & ſuper terrā
deorſū: quî cuſtodis pactum
et miſericordiam ſervis tuis,
qui ambulabant coram te in
toto corde ſuo.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν τοῦ
οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους (α) Ἰσρα-
ὴλ ἐν Σιών, τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθή-
κης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυίδ, αὕτη ἐστὶ (β) Σι-
2 ών, Ἐν μηνὶ Ἀθανίν. Καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν
3 κιβωτὸν Καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου (γ) καὶ τὰ
4 σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ (δ)
5 μαρτυρίου. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ
ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα, βόας,
6 ἀναρίθμητα. Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κι-
βωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴ-
κου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας
7 τῶν (ε) χερουβίμ. Ὅτι τὰ (ζ) χερουβὶμ διαπεπε-
τασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ·
καὶ περιεκάλυπτον τὰ (η) χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβω-
8 τὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν. Καὶ
ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα· καὶ ἐνεβλέποντο αἱ
κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσ-
9 ωπον τοῦ δαβίρ, καὶ οὐκ ὠπτάνοντο (θ) ἔξω. Οὐκ
ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι,
πλάκες τῆς διαθήκης ἃς ἔθηκεν (ι) Μωυσῆς ἐν
Χωρήβ, ἃς διέθετο κύριος (κ) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς
10 Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ
11 τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὸν (λ) οἶκον. Καὶ οὐκ
(μ) ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς (ν) στήκειν λειτουργεῖν ἀπὸ
προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἔπλησε δόξα κυρίου
14 τὸν (ξ) οἶκον. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς
πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ
15 εἱστήκει. Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν (ο) ἐν τῷ στό-
ματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς
16 χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων, Ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας
ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου,
οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ Ἰσ-
ραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά
μου ἐκεῖ. καὶ ἐξελεξάμην (π) ἐν Ἱερουσαλὴμ εἶναι
τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ
17 εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ
τῆς (ρ) καρδίας τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον
18 τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύ-
ριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, Ἀνθ᾽ ὧν ἦλ-
θεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου (σ) τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶ-
κον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐ-
γενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.

CAP. VIII.

ET (a) factum eſt, poſtquā con- 1
ſummavit Salomon ædificare do-
mū Domini, & domum ſuā; poſt
viginti annos, tunc convocavit
rex Salomon omnes ſeniores Iſ-
rael in Sion ad ferendum arcam
teſtamenti Domini è civitate Da-
vid, (hæc eſt Sion,) In menſe A- 2
thanim. Et tulerunt ſacerdotes ar- 3
cā, Et tabernaculū teſtimonii, & 4
vaſa ſancta, quæ in tabernaculo
teſtimonii. Et rex, & omnis Iſra- 5
el ante arcā, immolantes oves, bo-
ves ſine numero. Et inferunt ſa- 6
cerdotes arcā in locū ej⁹, in Da-
bir domûs, in ſancta ſanctorū ſub
alas Cherubim. Quoniam Cheru- 7
bim expanſa alis ſuper locum ar-
cæ, & cooperiebant Cherubim ſu-
per arcam, & ſuper (b) ſancta ejus
deſuper. Et eminere faciebant ſan- 8
ctificata: & inſpiciebantur capi-
ta ſanctificatorum è ſanctis ad
faciem Dabir: & non videban-
tur (c) extrà. Non erat in arca, niſi 9
duæ tabulæ lapideæ, tabulæ teſta-
menti, quas (d) poſuit Moyſes in
Choreb: quas diſpoſuit Dominus
cum filiis Iſrael in egrediendo e-
os è terra Ægypti. Et factū eſt, 10
quando exierūt ſacerdotes è ſan-
cto; & nubes implevit domum:
Et non potuerunt ſacerdotes ſtare 11
ad miniſtrandum à facie nubis:
quoniam impleverat gloria Domi-
ni (e) domum. Et convertit rex fa- 14
ciē ſuā: & benedixit rex omnē
Iſrael: & omnis Eccleſia Iſrael
ſtabat. Et dixit; Benedictus Domi- 15
nus Deus Iſrael hodie, qui locut⁹
eſt in ore ſuo de David patre
meo, & in manibus ſuis implevit,
dicens; Ex qua die eduxi populū 16
meum Iſrael de Ægypto, non e-
legi in civitate in uno ſceptro Iſ-
rael ad ædificandam domum, ut
eſſet nomen meum ibi. Et ele-
gi in Hieruſalem eſſe nomen
meum ibi. Et elegi David,
ut eſſet ſuper populum me-
um Iſrael. Et fuit ſuper cor pa- 17
tris mei ædificare domum nomini
Domini Dei Iſrael. Et dixit Do- 18
minus ad David patrem meum;
Pro eo quod venit in cor tuum,
ædificare domum nomini meo;
rectè feciſti, quia factum eſt ſu-
per cor tuum.

MS. A. (α) Ἰσραὴλ συμπάσας κεφαλὰς τῶν ῥάβδων ἐπηρμένους τῶν πα-
τέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν ἐν Σιών, τοῦ ἀνενεγκεῖν
2 τὴν (β) Σιών. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσ-
ραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανείμ, ἐν τῇ ἑορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν *ἑβδομηκοστὸς ἕβδομος.
3 Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτόν, Καὶ
4 ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου· καὶ τὸ σκήνωμα (γ) καὶ πάντα τὰ (δ) μαρτυρίου.
5 καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν καὶ πᾶσα
συναγωγὴ Ἰσραὴλ οἱ συντεταγμένοι ἐπ᾽ αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κι-
βωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλήθους.
6 Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν (ε) χερουβείν. (ζ)
χερουβεὶν (η) χερουβεὶν τὴν (θ) ἔξω, καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
Οὐκ ἦν (ι) Μωσῆς ἐκεῖ ἐν (κ) μετὰ υἱῶν (λ) οἶκον κυρίου. Καὶ (μ) ἐδύναν-
12 το (ν) στῆναι (ξ) οἶκον κυρίου. Τότε εἶπεν Σαλωμών, Κύριος εἶπεν τοῦ σκηνῶσαι
13 ἐν γνόφῳ. Οἰκοδόμησα οἶκον κατοικητηρίου σοι ἕδρασμα τῆς καθέδρας σου
*αἰῶνας. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς (ο) ἐν στόματι (π) τοῦ Δαυὶδ τοῦ εἶναι *τὸν
λαόν μου (ρ) καρδίας Δαυὶδ τοῦ (σ) οἰκοδομῆσαι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וְאַרִיכוּן אֲרִיחַיָּא וּמִתְחַזַן רֵישֵׁי אֲרִיחַיָּא מִן קוּדְשָׁא עַל אַפֵּי בֵּית כַּפּוּרֵי וְלָא מִתְחַזַן לְבָרָא
9 וַהֲווֹ תַמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃ לֵית בַּאֲרוֹנָא לְחוֹד תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא דְּאַצְנַע תַּמָּן מֹשֶׁה בְּחוֹרֵב
דִּי עֲלֵיהוֹן כְּתִיבִין עַשְׂרָא פִּתְגָּמֵי קְיָמָא דִּגְזַר יְיָ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָא
10 11 דְּמִצְרָיִם׃ וַהֲוָה בְּמִפַּק כָּהֲנַיָּא מִן קוּדְשָׁא וַעֲנַן אֲמִטְתָא אִתְמְלֵי יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ׃ וְלָא
יְכִילוּ כָהֲנַיָּא לְמֵקָם לְשַׁמָּשָׁא מִן קֳדָם עֲנָנָא אֲרֵי אִתְמְלֵי יְקָרָא דַּיְיָ יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ׃
12 13 בְּכֵן אֲמַר שְׁלֹמֹה יְיָ אִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ בִּירוּשְׁלֶם׃ מִבְנָא בְנֵיתִי בֵּית מַקְדְּשָׁא
14 קֳדָמָךְ אֲתַר מְתַקַּן לְבֵית שְׁכִנְתָּךְ עָלְמִין׃ וְאַסְחַר מַלְכָּא יַת אַפּוֹהִי וּבָרֵיךְ יַת כָּל קְהָלָא
15 דְּיִשְׂרָאֵל וְכָל קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל קָאֵם׃ וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל דִּי גְזַר בְּמֵימְרֵיהּ עִם
16 דָּוִד אַבָּא וּבִרְעוּתֵיהּ קַיֵּים לְמֵימַר׃ מִן יוֹמָא דִּי אַפֵּקִית יַת עַמִּי יַת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לָא
אִתְרְעֵיתִי בְּקַרְתָּא מִכֹּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְמִבְנֵי בֵיתָא לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי תַמָּן וְאִתְרְעֵיתִי
17 בְּדָוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בְּלִבָּא דְּדָוִד אַבָּא לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַּיְיָ
18 אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר יְיָ לְדָוִד אַבָּא חֲלַף דִּי הֲוָה עִם לִבָּךְ לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמִי אַתְקֵינְתָּא
19 אֲרֵי הֲוָה עִם לִבָּךְ׃ לְחוֹד אַתְּ לָא תִבְנֵי בֵיתָא אֱלָהֵן בַּר דְּתוֹלִיד הוּא יִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמִי׃
20 וְקַיֵּים יְיָ יָת פִּתְגָּמֵיהּ דְּמַלֵּיל וְקָמִית תְּחוֹת דָּוִד אַבָּא וִיתֵבִית עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל
21 כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ וּבְנֵיתִי בֵיתָא לִשְׁמָא דַּיְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וְשַׁוֵּיתִי תַמָּן אֲתַר מְתַקַּן לַאֲרוֹנָא
דִּי בֵיהּ מַחֲתִין תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא דִּי עֲלֵיהוֹן קְיָמָא דַּיְיָ דִּי גְזַר עִם אֲבָהָתָנָא בְּאַפָּקוּתֵיהּ
22 יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וְקָם שְׁלֹמֹה קֳדָם מַדְבְּחָא דַּיְיָ לָקֳבֵיל כָּל קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל וּפְרַס
23 יְדוֹהִי בִּצְלוֹ לְצֵית שְׁמַיָּא׃ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל לֵית בַּר מִנָּךְ אַתְּ הוּא אֱלָהָא דִּשְׁכִנְתָּךְ
בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָּא וְשַׁלִּיט עַל אַרְעָא מִלְּרַע נָטַר קְיָמָא וְחִסְדָּא לְעַבְדָּךְ דִּי מְהַלְּכִין קֳדָמָךְ
בְּכָל לִבְּהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et prolongabant vectes; et viſa ſunt capita vectiū à ſancto ſuꝑ faciem do- 8
mus oraculi, et non viſa ſunt extrinſecus, et fuerunt ibi uſq; ad diem hanc.
Nihil erat in arca, *niſi* duæ tabulæ lapidū quas repoſuerat illic Moſeh in 9
Hhoreb, ſuꝑ quas erant ſcripta decē verba fœderis ꝙ pepigit Dñs cum fi-
liis Iſrael, quando exierunt de terra Miſzraim. Et fuit cùm exirent ſacerdo- 10
tes de ſancto, nubes caliginis implevit domū ſanctuarii Dñi. Et non potue- 11
runt ſacerdotes ſtare ad miniſtrandū propter nubē, quia impleverat gloria
Dñi domū ſanctuarii Dñi. Tunc dixit Selomoh: Dñs voluit ponere maje- 12
ſtatē ſuā in Jeruſalē. Ædificando ædificavi domum ſanctuarii ante te lo- 13
cum paratū in domū majeſtatis tuæ in ſecula. Et circuntulit rex faciē ſuā 14
et benedixit omni eccleſiæ Iſrael: et omnis eccleſia Iſrael ſtabat. Et dixit: 15
Benedictus Dñs Deus Iſrael, qui pepigit fœd⁹ in dicto ſuo cum David pa-
tre meo, et in voluntate ſua firmavit, dicendo: A die qua eduxi populum 16
meum Iſrael ex Miſzraim, non mihi complacui in urbe ulla ex omnib⁹ tri-
bub⁹ Iſrael ad ædificandū domū in qua ponerē majeſtatem meā; ſed com-
placui mihi in David ut eſſet rex ſuꝑ populum meū Iſrael. Et fuit in corde 17
David patris mei ædificare domum nomini Dñi Dei Iſrael. Et dixit Dñs 18
David patri meo: Propterea quòd fuit cum corde tuo ædificare domū no-
mini meo, rectè feciſti quòd fuerit in corde tuo. Veruntamen tu non ædi- 19
ficabis domū, ſed fili⁹ quē gignes, ipſe ædificabit domum nomini meo. Et 20
ſtabilivit Dñs verbū ſuum ꝙ locut⁹ eſt, et ſurrexi pro David patre meo,
et ſedi ſuꝑ ſolium regni Iſrael ſicut locutus eſt Dominus; et ædificavi do-
mum nomini Domini Dei Iſrael. Et poſui ibi locum paratum arcæ in qua 21
depoſitæ ſunt duæ tabulæ petrarum, ſuper quas [*erat*] *fœdus* Domi-
ni, quod pepigit cum patribus noſtris cùm eduxit illos de terra Miſzraim.
Et ſtetit Selomoh ante altare Dñi è regione omnis eccleſiæ Iſrael, et ex- 22
tendit manus ſuas in oratione ad ſummitatem cœlorū: Et dixit: Domine 23
Deus Ilrael, non eſt præter te; tu ipſe es Deus cujus divinitas eſt in cœlis
deſuper, & imperas ſuper terram deorſum, cuſtodiens pactum & miſeri-
cordiam ſervis tuis, qui *ambulant coram te* in omni corde ſuo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 * ܘܐܪܝܟܝܢ ܗܘܘ ܩܘܦܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܪ̈ܫܝܗܘܢ ܕܩܘܦܐ ܡܢ ܩܘܕܫܐ ܠܘܬ ܐܦܝ ܗܝܟܠܐ.
9 ܘܠܒܪ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܠܡܕܡ ܒܩܒܘܬܐ. ܐܠܐ ܬܪܝܢ
ܠܘܚܝܢ ܕܟܐܦܐ ܕܣܡ ܬܡܢ ܡܘܫܐ ܒܚܘܪܝܒ. ܟܕ ܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܩܝܡܐ ܥܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ.
10 ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܘܟܕ ܢܦܩܘ ܟܗ̈ܢܐ ܡܢ ܩܘܕܫܐ. ܥܢܢܐ ܐܬܡܠܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
11 * ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܟܗ̈ܢܐ ܠܡܩܡ ܘܠܡܫܡܫܘ ܡܢ ܩܕܡ ܥܢܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܡܠܝ ܐܝܩܪܗ ܕܡܪܝܐ
12 ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܝܐ. ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܠܡܫܪܐ ܒܥܪܦܠܐ. * ܘܐܢܐ ܡܒܢܐ
13 ܒܢܝܬ ܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ ܠܟ. ܡܬܩܢܐ ܠܡܬܒܟ ܠܥܠܡ. * ܘܐܗܦܟ ܡܠܟܐ ܐܦܘ̈ܗܝ. ܘܒܪܟ
14 ܠܟܠܗ ܟܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠܗ ܟܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܝܡܝܢ. * ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ
15 ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܠܠ ܒܦܘܡܗ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܒܐܝ̈ܕܘܗܝ ܫܠܡ. * ܘܐܡܪ. * ܡܢ
16 ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܠܥܡܝ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܠܐ ܓܒܝܬ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ
ܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܠܡܒܢܝܘ ܒܝܬܐ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ. ܘܓܒܝܬ ܠܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܥܠ ܥܡܝ
17 ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
18 * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܣܠܩ ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܫܦܝܪ ܥܒܕܬ
19 ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ. * ܒܪܡ ܐܢܬ. ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܐܠܐ ܒܪܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܗܘ
20 ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܠܡܠܬܗ ܕܐܡܪ. ܘܩܡܬ ܚܠܦ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܝܬܒܬ
ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
21 * ܘܣܡܬ ܬܡܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܩܝܡ ܥܡ ܐܒܗ̈ܬܢ ܟܕ ܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ
22 ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܩܡ ܫܠܝܡܘܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ: ܠܘܩܒܠ ܟܠܗ ܟܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
23 ܘܦܫܛ ܐܝ̈ܕܘܗܝ ܠܫܡܝܐ. ܘܨܠܝ. ܘܐܡܪ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܝܬ ܐܟܘܬܟ
ܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܠܐ ܒܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. ܕܢܛܪ ܐܢܬ ܩܝܡܐ ܘܛܝܒܘܬܐ ܠܥܒܕܝ̈ܟ
ܕܡܗܠܟܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ.

Porrò vectes longi erant, adeoque conſpicie- 8
bantur vertices vectiū à ſanctuario uſque ad
templi frontē; foris autem non conſpiciebantur:
ibiq; manſerunt ad hunc uſque diē. Nihil 9
erat in arca præter duas tabulas lapideas quas
collocaverat ibi Moſes in Horeb, quando pepigit
Dominus pactum cum filiis Iſrael poſtquam
exierunt ex Ægypto. Cùm autē egreſſi 10
eſſent ſacerdotes è Sancto, nube repleta fuit
domus Domini: Adeo ut non poſſent ſacer- 11
dotes conſiſtere ac miniſtrare, propter nubē;
impleta enim fuerat gloriâ Domini domus
Domini. Tunc dixit Salomon, Domine, tu 12
dixiſti in caligine te commoraturum; Ego 13
tamen domicilium planè ædificavi tibi, paratum
ſtationi tuæ in ſempiternum. Deinde rex 14
converſâ facie ſuâ benedixit univerſo cœtui
Iſraelis; & aſtante univerſo cœtu Iſraelis,
Dixit, Benedictus ſit Dominus Deus Iſra- 15
elis, qui ore ſuo collocutus eſt cum Davide
patre meo, & manibus ſuis executus eſt.
Dixerat enim, Ab eo die quo eduxi populū 16
meum filios Iſraelis ex Ægypto, nulla ex omnibus
tribubus Iſraelis arriſerat mihi civitas
ad ædificandam domum ubi eſſet nomen
meum: ſed oblectatus ſum Davide, ut præeſſet
populo meo Iſraeli. Cúmque animo conce- 17
piſſet David pater meus ædificare domum nomini
Domini Dei Iſraelis, Dixit Dominus 18
Davidi patri meo, Animo tuo te concepiſſe
ædificare domum nomini meo, optimè
feciſti animo *id* concipiens: Verùm tu 19
non ædificabis domū nomini meo, ſed filius
tuus qui prodibit è lumbo tuo, is ædificabit
domum nomini meo. Et quidem exitu com- 20
probavit Dn̄s ſermonē quem dixit; exurgens
enim ego loco Davidis patris mei, & ſedens
ſuper ſolium Iſraelis, quemadmodū prædixerat
Dn̄s; ædificavi domum nomini Dn̄i Dei Iſraelis:
Ibique poſui arcam fœderis Dn̄i, quod 21
pepigerat cum patribus noſtris, quando eduxit
illos è terra Ægypti. Deinde ſtetit Salomon 22
ante altare Dn̄i, coram univerſo cœtu Iſraelis,
manibúſq; cœlū versùs expanſis oravit, ac
dixit; Dn̄e Deus Iſraelis, nemo tui ſimilis eſt 23
in cœlo supernè, nec ſuper terram infernè, qui
ſervas pactū & gratiā ſervis tuis ſincerè corā
te ambulantib' toto corde totóque animo:

Verſio ARABICA cùm Interpretatione LATINA.

8 * فكانت الدهوف طوالا تري روسها من فوق القدس الي الهيكل * ولم تكن تري من خارج
9 الهيكل * وصارت هناك الي اليوم * ولم يك في التابوت * الا اللوحين الحجارة اللذان وضعهما
10 موسي في التابوت بحوريب حيث عاهد الرب بني اسرايل واخرجهم من ارض مصر * فلما خرج
11 الكهنة من بيت القدس امتلي بيت الرب سحابة * ولم تقدر الكهنة ان يقوموا ويخدموا لاجل
12 السحابة من اجل ان البيت امتلي من كرامة الله * فقال سليمان هناك يا رب انت قلت انك
13 14 تحل في الضباب * وانا فقد بنيت بيتا مسكنا لك * مصلحا لمجلسك الي الابد * واقبل الملك
15 بوجهه الي بني اسرايل ودعي لهم * وكان جماعة بني اسرايل كلهم مجتمعين * فقال * تبارك الله
16 اله اسرايل الذي كلم داود ابي * واكمل بقوله وموعده له * انه قال * مذ يوم اخرجت آل
اسرايل شعبي من مصر لم اسر بقرية من جميع قري اسباط بني اسرايل ان يبني لي فيها بيت
17 ويكون فيه اسمي * وهويت داود واحببت ان يكون ملكا علي آل اسرايل شعبي * وقد كان قلب
18 داود ابي نوي ان يبني بيتا لله اله اسرايل * فقال الرب لداود ابي * لانك نويت في قلبك ان تبني
19 بيتا لاسمي * نعما صنعت حيث نويت في قلبك * ولكن انت لا تبني البيت * بل ابنك الذي
20 يخرج من صلبك هو يبني بيتا لاسمي * واكمل الرب القول الذي قال * وقمت بدل داود ابي *
21 وجلست علي منبر اسرايل * كما قال الرب ووعد * وبنيت بيتا لاسم اله اسرايل * ووضعت فيه تابوت
22 عهد الرب * الذي عاهد اباءنا حيث اخرجهم من ارض مصر * وقام سليمان امام مذبح الرب بين
23 يدي جميع بني اسرايل * ومد يديه الي السماء * وصلي وقال * اللهم اله اسرايل * ليس مثلك
في السماء فوق * ولا في الارض اسفل * انك تحفظ العهد والنعمة لعبيدك الذين يسيرون امامك
بالقسط من كل قلوبهم وانفسهم *

Erant autem vectes adeo longi, ut ſum- 8
mitates corū ſanctuarium ſuperantes conſpicerentur
quidem ab his qui erant in
templo, non autem conſpicerentur ab his
qui erant extra templum: ibique manſerunt
ad hodiernum uſque diem. Nil au- 9
tem erat in arca, niſi duæ tabulæ lapideæ
quas poſuerat Moſes intra arcā in Horeb,
quando fœdus inivit Dominus cum Iſraelitis,
& eduxit eos è terra Ægypti. Por- 10
rò cùm exiſſent ſacerdotes è domo ſanctitatis,
impleta eſt domus Domini nube;
Nec potuerunt ſacerdotes conſiſtere et mi- 11
niſtrare, propter nubem: impleta enim fuerat
domus gloriâ Dei. Tunc dixit Salo- 12
mon; O Domine, tu dixiſti te habitaturum
in caligine. Et ego quidem domum 13
extruxi in habitaculum tuum, commodam
manſioni tuæ in ſeculum. Tum 14
vertit rex faciem ſuam ad Iſraelitas
& bene precatus eſt eis (erat autem
cœtus Iſraelitarum omniū congregatus)
Et ait, Benedictus Deus, Deus Iſraelis, qui 15
allocutus eſt Davidem patrem meum, &
explevit quod locutus ac pollicitus ei fuerat.
Ipſe enim dixerat, Ab eo die quo e- 16
duxi Iſraelitas populū meum ex Ægypto,
nullam approbavi civitatem ex omnibus
civitatibus tribuum Iſraelitarum, ut extrueretur
mihi in ea domus in qua eſſet
nomen meum: ſed approbavi Davidem, et
volui ut eſſet rex ſuper Iſraelitas populum
meum. Et quidem animus Davidis 17
patris mei decreverat extruere domū Deo,
Deo inquam Iſraelis. At dixit Dominus 18
Davidi patri meo, Quòd animo tuo decreveris
extruere domū nomini meo, rectè
feciſti animo tuo id decernendo: Attamen 19
tu non extrues domū illam, ſed filius tuus
qui egredietur è dorſo tuo, ipſe domum
extruet nomini meo. Et quidem perfecit 20
Dominus ſermonem quem dixit: nam ſurrexi
pro Davide patre meo, & ſedi ſuper
thronū Iſraelis, quemadmodū dixerat Dominus
ac promiſerat, et domū extruxi nomini
Dei Iſraelis: Et in ea collocavi arcā 21
fœderis Domini quod inierat cum patribus
noſtris, quando eduxit eos è terra Ægypti.
Conſtituit autem Salomon ante aram Do- 22
mini coram omnibus Iſraelitis, & extenſis
ad cœlū manib', Oravit, ac dixit; Deus 23
Deus Iſraelis, Non eſt tibi ſimilis in cœlo
ſurſū, nec in terra deorſū: tu enim ſervas
pactum et favorem ſervis tuis legitimè
coram te ambulantibus ex totis cordibus
animiſque ſuis.

;ei es locutus quæ , meo patri David tuo servo servâsti Qui
24 אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ
.hanc diem secundùm implêsti tua *manu* in & ,tuo ore in es locutus &
וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
meo patri David tuo servo custodi , Israel Deus DOMINE nunc Et
25 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִד אָבִי אֵת
sedens,*meis faciebus* à vir tibi excidetur Non :dicendo,ei es locut⁹ quæ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב
,suam viam tui filii custodierint *si tantùm* : Israel thronum super
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
nunc Et *.meas facies ad* ambulâsti sicut *, meas facies ad ambulandum ad*
26 לָלֶכֶת לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ וְעַתָּה
tuo servo es locutus quod tuum verbum *nunc verum sit* , Israel Deus
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא דְּבָרְיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ
? terram super Deus habitabit verè num Quoniam .meo patri David
27 דָּוִד אָבִי׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
domus *quia etiam* ,te continent non cœlorum cœli & , cœli ecce
הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלֻךָ אַף כִּי־הַבַּיִת
,tui servi orationem ad *respicies Et* ? ædificavi quam hæc
28 הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ
,*præconium ad audiendum ad* ,mi Deus DOMINE ejus deprecationem *ad* &
וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־הָרִנָּה
existendum Ad:hodie *tuas facies ad orans* tuus servus quam orationem *ad* &
29 וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ לִהְיוֹת
quo loco in ,die ac nocte istam domum *ad apertos tuos oculos*
עֵינֶךָ פְתֻחֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
orat quam ,orationem *ad audiendum ad* ,ibi meũ nomẽ Erit : dixisti
אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל
,tui servi deprecationẽ ad *exaudies* Et .isto loco in tuus servus
30 עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ
tu & : isto loco in oraverint qui , Israel tui populi &
וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה
.parces & , exaudies & ;cœlis *in* tuæ *sessionis* loco *in* exaudies
תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃
;eũ *adjurandũ ad*,juramẽtũ eo *in tulerit* &,suũ *socium* in vir peccaverit Cùm
31 אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ
exaudies tu Et : hac domo in *tui altaris facies ad* juramẽtũ venerit &
32 וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע
,impiũ *impietate cõdemnandũ ad*,tuos servos judicabis &,facies & ,cœlis in
הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע
ei dando , justum *justificandũ ad* & ,ejus caput in ejus viam dando
לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק לָתֶת לוֹ
, *inimici facies ad* Israel *tuũ populum cæsum existendo In* .ej⁹ justitiã scdm
33 כְּצִדְקָתוֹ׃ בְּהִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב
,tuũ nomẽ fuerint cõfessi & ,te ad fuerint reversi & ,tibi peccaverint si
אֲשֶׁר יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ
exaudies tu Et .hac domo in te *ad* fuerint deprecati & ,oraverint &
34 וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע
in eos reduces & ,Israel tui populi peccato parces & ,cœlis in
הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁבֹתָם אֶל־
fuerit non &,*cælos clausos existendo In*.eorũ patribus dedisti quam *humum*
35 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃ בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
fuerint cõfessi &,isto loco in oraverint & ,tibi peccaverint *quia* ,pluvia
מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ
: eos afflixeris cùm ,fuerint aversi suo peccato à & , tuum nomen
אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃
tui populi &,tuorũ servorũ peccato parces & , cœlis in exaudies tu Et
36 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ
dabis & ;*ea in ambulent qua* , bonam viam eos docebis quia :Israel
יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה
.hæreditatem in tuo populo dedisti quam , tuam terram super pluviam
מָטָר עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃

Versio VULG. LAT.

24 Qui custodîsti servo tuo David patri meo quæ locutus es ei: ore locutus es, & manibus perfecisti, ut hæc dies probat. 25 Nunc igitur, Domine De⁹ Israel, conserva famulo tuo David patri meo quæ locutus es ei, dicens; Non auferetur de te vir corã me, qui sedeat super thronũ Israel: ita tamẽ si custodierint filii tui viã suã, ut ambulent corã me sicut tu ambulâsti in conspectu meo. 26 Et nunc, Dñe De⁹ Israel, firmẽtur verba tua, quæ locut⁹ es servo tuo David patri meo. 27 Ergóne putandũ est ꝙ verè De⁹ habitet sup terrã? si enim cœlũ et cœli cœlorũ te capere nõ possũt, quãtò magis dom⁹ hæc, quã ædificavi? 28 Sed respice ad orationẽ servi tui, & ad preces ej⁹, Dñe Deus me⁹: audi hymnum & orationẽ, quã servus 29 tuus orat coram te hodié: Ut sint oculi tui aperti sup domũ hanc nocte ac die: sup domũ, de qua dixisti; Erit nomen meum ibi: ut exaudias orationem, quã orat in loco isto ad 30 te serv⁹ tu⁹. Ut exaudias deprecationẽ servi tui & populi tui Israel, quodcumq; oraverint in loco isto, & exaudies in loco habitaculi tui in cœlo, & cùm exaudieris, propiti⁹ eris. 31 Si peccaverit homo in proximũ suũ, & habuerit aliquod juramentũ, quo teneatur astrictus; & venerit propter juramentũ corã altari tuo in do- 32 mũ tuã, Tu exaudies in cœlo: & facies, & judicabis servos tuos, condemnans impium, & reddens viã suã super caput ejus, justificánsq; justũ, & retribuens ei secundùm justitiã 33 suã. Si fugerit populus tuus Israel inimicos suos (quia peccatur⁹ est tibi) & agentes pœnitentiã, & confitentes nomini tuo, venerint, & oraverint, & deprecati te fuerint in 34 domo hac; Exaudi in cœlo, & dimitte peccatum populi tui Israel, & reduces eos in terrã, quã dedisti patribus eo- 35 rũ. Si clausũ fuerit cœlum, & non pluerit propter peccata eorum, & orantes in loco isto, pœnitentiam egerint nomini tuo, et à peccatis suis conversi fuerint propter afflictio- 36 nem suã: Exaudi eos in cœlo, et dimitte peccata servorũ tuorum, et populi tui Israel: et ostende eis viam bonã per quã ambulent, et da pluviam super terram tuam, quam dedisti populo tuo in possessionem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Πλὴν (τ) σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος 20 οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε· ϗ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, ϗ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραήλ, καθὼς ἐλάλησε κύριος, ϗ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι 21 κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 22 (υ) Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ· ϗ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς 23 τὸν οὐρανὸν, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ϗ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην ϗ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν 24 (φ) ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί (χ) μου· ϗ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, ϗ ἐν χερσί σου 25 ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ. 26 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, (ψ) πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά (ω) σου τῷ Δαυὶδ 27 τῷ πατρί μου. Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει (α) ὁ θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς (β) ϗ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, πλὴν ϗ ὁ οἶκος οὗτος ὃν (γ) ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί 28 σου; Καὶ ἐπιβλέψῃ (δ) ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀκούειν (ε) τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν 29 σου πρὸς σὲ σήμερον, Τοῦ (ζ) εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον (η) ἡμέρας ϗ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς (θ) προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον 30 τοῦτον ἡμέρας ϗ νυκτός. Καὶ εἰσακούσῃ (ι) τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου ϗ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἃ ἂν (κ) προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ϗ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου (λ) ἐν οὐρανῷ· ϗ (μ) ποιήσεις ϗ ἵλεως ἔσῃ. 31 Ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, ϗ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτὸν, ϗ ἔλθῃ ϗ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, 32 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ϗ ποιήσεις· ϗ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ϗ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν (ν) δικαιοσύνην αὐτοῦ.

Verumtamen tu non ædificabis domum: sed filius tuus egressus è lateribus tuis, hic ædificabit domum nomini meo. 20 Et suscitavit Dominus verbum suum, quod locutus est. Et surrexi pro David patre meo: & sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus; & ædificavi domũ nomini Domini Dei Israel. 21 Et posui ibi locum arcæ, in qua est ibi testamentum Domini, quod disposuit Dominus cum patribus nostris; cùm ipse educeret eos de terra Ægypti. 22 Et (f) surrexit Salomon ad faciem altaris Domini coram omni Ecclesia Israel: et expandit manus suas ad cœlum, 23 Et dixit; Domine Deus Israel, non est, sicut tu, Deus in cœlo sursum, & super terram deorsum, custodiens testamentum, & misericordiam servo tuo (g) ambulanti coram te in toto corde suo; 24 Quæ custodîsti servo tuo David patri meo. Etenim locutus es in ore tuo, & in manibus tuis implevisti, sicut dies hæc. 25 Et nunc, Domine Deus Israel, custodi servo tuo David patri meo, quæ locutus es ei, dicens; Non (h) auferetur à te vir à facie mea sedens super thronum Israel: dummodò custodiant filii tui vias suas, ambulando coram me, sicut ambulâsti coram me. 26 Et nunc, Domine Deus Israel, fidele sit, obsecro, verbum tuum David patri meo. 27 Quoniam si verè habitabit Deus cum hominibus super terram? Si cœlum, & cœlum cœli non sufficient tibi; (i) tantùm etiam domus hæc, quam ædificavi nomini tuo? 28 Et respicies super orationem meam, Domine Deus Israel, audiendo (k) deprecationem, quam servus tuus deprecatur coram te ad te hodié: 29 ut sint oculi tui aperti in domum hanc die, & nocte, ad locum, quem dixisti; Erit nomen meum ibi: ut exaudias deprecationem, quam deprecatur servus tuus, ad locum hunc die, & nocte. 30 Et exaudies orationem servi tui, & populi tui Israel, quæcunque deprecati fuerint in loco hoc. Et tu exaudies in loco habitationis tuæ in cœlo. Et facies, & propitius eris. 31 Quæcunque peccaverit unusquisque proximo suo, et si acceperit in eum maledictionem ad maledicendum eum, & venerit, & confessus fuerit ad faciem altaris tui in domo hac; 32 Et tu exaudies de cœlo, & facies. Et judicabis populum tuum Israel, iniquitatis condemnando iniquũ, dando viam ejus in caput ejus, & ad justificandum justum, dando ei secundùm justitiã ejus.

MS. A. (τ) οὐ σὺ (υ) Καὶ ἔστη (φ) ὅλῃ καρδίᾳ (χ) μου, ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ. ϗ ἐλάλησας ἐν στόματι (ψ) πιστωθήτω δὴ (ω) σου, ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί (α) θεὸς μετὰ (β) ϗ οὐρανὸς (γ) ᾠκοδόμησα; Καὶ (δ) ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου ϗ τὴν δέησίν μου ὁ θεὸς (ε) τῆς τέρψεως ϗ τῆς προσευχῆς (ζ) εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους (η) νυκτὸς ϗ ἡμέρας, (θ) ὁ δοῦλός σου προσεύχεται (ι) τῆς φωνῆς τοῦ δούλου σου Ἰσραὴλ (κ) προσεύχωνται (λ) ἐν τῷ οὐρανῷ· (μ) ποιήσῃς (ν) δικαιωσύνην

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 דִי נְטַרְתְּ לְעַבְדָךְ דָוִד אַבָּא יָת דְמַלֶלְתָּא לֵיהּ וּגְזַרְתָּא בְּמֵימְרָךְ וּבִרְעוּתָךְ קַיֶמְתְּ בְּיוֹמָא
25 הָדֵין׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל טַר לְעַבְדָךְ דָוִד אַבָּא יָת דְמַלֶלְתָּא לֵיהּ לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק
לָךְ גְבַר מִן קֳדָמַי יָתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל לְחוֹד אִם יִטְרוּן בְּנָךְ יָת אוֹרְחָתְהוֹן
26 לְהַלָכָא קֳדָמַי כְּמָא דְהַלֶכְתָּא קֳדָמַי׃ וּכְעַן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְקַיְמוּן כְּעַן פִּתְגָמַיָא דִי
27 מַלֶלְתָּא לְעַבְדָךְ דָוִד אַבָּא׃ אֲרֵי מַן יְסוֹבַר וּמַן דָמֵי כִּי בְקוּשְׁטָא אִתְרְעֵי יְיָ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ בְּגוֹ בְנֵי אֱנָשָׁא דְדָיְרִין עַל אַרְעָא הָא שְׁמַיָא וּשְׁמֵי שְׁמַיָא לָא יָכְלוּן לְסוֹבָרָא יְקָרָךְ
28 אַף אֱלָהֵין בֵּיתָא הָדֵין דִבְנֵיתִי׃ וְתִתְפְּנֵי לִצְלוֹתָא דְעַבְדָךְ וּלְבָעוּתֵיהּ יְיָ אֱלָהַי לְקַבָּלָא
29 צְלוֹתָא וּבָעוּתָא דְעַבְדָךְ מְצַלֵי קֳדָמָךְ יוֹמָא דֵין׃ לְמֶהֱוֵי רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְאַגָנָא עַל בֵּיתָא הָדֵין
לֵילֵי וְיֵמָם לְאַתְרָא דִי אֲמַרְתְּ יְהֵי שְׁמִי תַמָן לְקַבֵּל צְלוֹתָא דִי צַלֵי עַבְדָךְ לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין׃
30 וּתְקַבֵּל בָּעוּת עַבְדָךְ וְעַמָךְ יִשְׂרָאֵל דִיצַלוֹן לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וְאַתְּ תְקַבֵּל מֵאֲתַר בֵּית
31 שְׁכִנְתָּךְ מִן שְׁמַיָא וּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן׃ יָת דִיחוֹב גְבַר לְחַבְרֵיהּ וְיִרְשֵׁי
32 בֵיהּ מוֹמֵי לְאוֹמָאוּתֵיהּ וְיֵיתֵי וְיוֹמֵי קֳדָם מַדְבְּחָךְ בְּבֵיתָא הָדֵין׃ וְאַתְּ תְקַבֵּל מִן שְׁמַיָא
וְתַעְבֵיד וּתְדִין יָת עַבְדָךְ לְחַיָבָא חַיָבָא לְמִתַּן אוֹרְחֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וּלְזַכָּאָה זַכָּאָה לְמִתַּן לֵיהּ
33 כִּזְכוּתֵיהּ׃ כַּד יִתְמְחוֹן עַמָךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן דִיחוּבוּן קֳדָמָךְ וִיתוּבוּן לְפוּלְחָנָךְ
34 וְיוֹדוּן לִשְׁמָךְ וִיצַלוֹן וְיִבְעוֹן מִן קֳדָמָךְ בְּבֵיתָא הָדֵין׃ וְאַתְּ תְקַבֵּל מִן שְׁמַיָא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי
35 עַמָךְ יִשְׂרָאֵל וְתָתִיבִנּוּן לְאַרְעָא דִיהַבְתָּא לַאֲבָהָתְהוֹן׃ כַּד יִתְכְּלוּן שְׁמַיָא וְלָא יְהֵי מִטְרָא
אֲרֵי יְחוּבוּן קֳדָמָךְ וִיצַלוֹן לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וְיוֹדוּן לִשְׁמָךְ וּמֵחוֹבֵיהוֹן יְתוּבוּן אֲרֵי תְקַבֵּל
36 צְלוֹתְהוֹן׃ וְאַתְּ תְקַבֵּל מִן שְׁמַיָא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי עַבְדָךְ וְעַמָךְ יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תַלְפִנּוּן יָת
אוֹרְחָא דְתַתְקְנָא דִיְהָכוּן בַּהּ וְתִתֵּן מִטְרָא עַל אַרְעָךְ דִיהַבְתָּא לְעַמָךְ לְאַחְסָנָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

24 Qui custodîsti servo tuo David patri meo quod locutus es ei, et pepigisti fœdus in dicto tuo, et in voluntate tua firmâsti *in die hac*. 25 Et nunc Domine Deus Israel, serva servo tuo David patri meo id quod locut⁹ es ei, dicendo: Non deficiet tibi vir à facie mea sedens sup soliũ regni Israel, dum modò servaverint filii tui vias suas ut ambulent ante me, sicut ambulâsti ante me. 26 Et nunc De⁹ Israel, firmentur, quæso, verba quæ locutus es servo tuo David patri meo. 27 Nam quis opinabitur, et quis existimabit quod in veritate volet Dñs ponere majestatẽ suã inter filios hominis qui habitant sup terrã? ecce [*si*] cœli et cœli cœlorũ non possunt sustinere gloriã tuã, nedũ etiã domus hæc quã ædificavi. 28 At tu respicias ad orationẽ servi tui, et ad deprecationẽ ejus Dñe Deus *meus*, suscipiendo orationẽ et deprecationẽ quam servus tuus orat ante te hodie. 29 Ut sit voluntas ante te protegere domũ hanc nocte et die in loco de quo dixisti; Erit nomẽ meũ ibi: ut suscipias orationem quã oraverit serv⁹ tuus contra faciẽ loci hujus. 30 Et suscipias deprecationẽ servi tui et populi tui Israel, quã oraverint contra faciẽ loci hujus, & tu suscipias è loco domus majestatis tuæ de cœlis, et suscipias orationem eorũ, et remittas peccata eorũ. 31 Cùm debuerit vir socio suo qui exegerit ab illo juramentũ ut jurare cogat illũ; et venerit et juraverit ante altare tuũ in domo hac: 32 Et tu suscipias de cœlis, et facias et judices servos tuos, condemnando impiũ, ut des viã ejus in caput ejus; et justificando justũ, ut des ei secundùm justitiã ejus. 33 Quando percussi fuerint populus tuus Israel ante auctores inimicitiarũ suarũ ꝙ peccaverint ante te, et redierint ad cultum tuũ, et confessi fuerint nomini tuo, et oraverint et deprecati fuerint ante te in domo hac: 34 Et tu suscipias de cœlis, et remittas peccata populi tui Israel, et reducas eos in terrã quam *dedisti* patribus eorum. 35 Quando clausi fuerint cœli, et non fuerit pluvia, quòd peccaverint ante te, et oraverint contra faciẽ loci hujus, et confessi fuerint nomini tuo, et à peccatis suis reversi fuerint, ut suscipias orationem eorum. 36 Et tu suscipias de cœlis, & remittas debita servorũ tuorũ et populi tui Israel: nam docebis eos viã quæ bona erit, ꝑ quã ambulent; et dabis pluviã super terram tuam quam dedisti populo tuo in hæreditatem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܕܢܛܪܬ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܗ. ܘܡܠܠܬ ܒܦܘܡܟ. ܘܒܐܝܕܝܟ ܫܡܠܝܬ. 24
ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܛܪ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ 25
ܠܗ. ܕܠܐ ܢܦܣܘܩ ܠܟ ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ ܒܢܝܟ
ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ ܒܬܡܝܡܘܬܐ: ܐܝܟ ܕܗܠܟܬ ܩܕܡܝ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 26
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܢܬܩܝܡ ܦܬܓܡܟ ܕܝܡܝܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ: * ܡܛܠ ܕܫܪܝܪܐܝܬ. ܝܬܒ 27
ܐܠܗܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܗܐ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܠܐ ܡܣܝܒܪܝܢ ܠܟ: ܠܐ ܗܝ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ.
* ܐܬܦܢܐ ܠܘܬ ܨܠܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܠܘܬ ܒܥܘܬܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܠܡܫܡܥ ܒܥܘܬܐ ܘܨܠܘܬܐ. 28
ܕܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܝܘܡܢܐ. * ܕܢܗܘܝܢ ܥܝܢܝܟ ܦܬܝܚܢ ܥܠ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܐܝܡܡܐ 29
ܘܒܠܠܝܐ. ܥܠ ܐܬܪܐ ܕܐܡܪܬ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ. ܠܡܫܡܥ ܨܠܘܬܐ. ܕܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܥܠ
ܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܫܡܥ ܒܥܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܨܠܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. 30
ܘܐܢܬ ܐܠܗܢ. ܬܫܡܥ ܡܢ ܡܥܡܪܟ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ. * ܐܢ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ: 31
ܘܢܫܒܥܝܘܗܝ ܡܘܡܬܐ. ܠܡܘܡܝܘܬܗ: ܘܢܐܬܐ ܘܢܐܡܐ ܩܕܡ ܡܕܒܚܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ.
* ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܥܒܕ ܘܬܕܘܢ ܠܥܒܕܝܟ. ܠܡܚܝܒܘ ܠܚܝܒܐ. ܘܠܡܬܠ 32
ܐܘܪܚܗ ܒܪܫܗ. ܘܠܡܙܕܩܘ ܠܙܕܝܩܐ. ܘܠܡܬܠ ܠܗ ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܗ. * ܘܡܐ ܕܐܬܬܒܪ ܥܡܟ 33
ܐܝܣܪܝܠ. ܒܩܪܒܐ ܕܒܥܠܕܒܒܐ. ܡܐ ܕܚܛܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܘܬܟ ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ.
ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ ܠܚܛܗܐ 34
ܕܥܒܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܡܐ ܕܐܬܟܠܝܘ 35
ܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܛܪܐ ܡܛܠ ܕܚܛܘ ܠܟ. ܘܢܐܬܘܢ ܘܢܨܠܘܢ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ: ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ.
ܘܡܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܢܬܘܒܘܢ. * ܟܕ ܫܡܥܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ: ܘܬܫܒܘܩ 36
ܠܚܛܗܐ ܕܥܒܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܡܠܦ ܐܢܬ ܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ ܕܢܗܠܟܘܢ ܒܗ.
ܘܬܬܠ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܥܡܟ ܠܝܪܬܘܬܐ.

Qui ſervo tuo Davidi patri meo ſervâſti ꝗ 24
dixeras ei, ore tuo pronuntians, & manibus
tuis complens, ut *patet* hodié. Nunc ergò 25
Domine Deus Iſraelis, ſerva patri meo Davidi
ſervo tuo id quod ei dixiſti; non defuturum
ſcilicet tibi filium à conſpectu meo, qui ſedeat
ſuper ſoliū Iſraelis; dummodo ſervent filii tui
vias ſuas, ambulando corā me ſincerè, quem-
admodum ambulâſti coram me. Nunc etiam 26
Domine Deus Iſraelis, comprobetur ſermo
tuus quem jurâſti Davidi patri meo. Quando- 27
quidem reverâ Deus humi commoratus eſt
(en cœlum & cœli cœlorum non capiunt te,
multò minùs domus iſta quā ædificavi.) Con- 28
vertere ad orationem ſervi tui, & ad precatio-
nem ejus Dñe Deus meus, audiendo precatio-
nem & orationem quam ſerv⁹ tuus fundit co-
ram te hodié. Sint oculi tui aperti ſuper do- 29
mum iſtam die noctéque, in loco de quo di-
xiſti; Erit ibi nomen meum, audiens orationē
quam ſervus tuus fundit coram te pro loco
iſto. Et exaudi petitionem ſervi tui & po- 30
puli tui Iſraelis, quam fundunt coram te in lo-
co iſto: tuque Deus noſter, exaudias ex habita-
culo tuo, de cœlo, & parcas. Si quis peccet in 31
ſocium ſuum, & is ad juramentum adigat il-
lum, ut eum jurare faciat; illéque veniens ju-
ret ante altare tuum in domo iſta: Tu au- 32
dias è cœlo, facias, & judices ſervos tuos; con-
demnando reum, & viam ejus in caput ſuum
retorquendo; inſontem verò juſtificando, ei-
que pro innocentia ſua rependendo. Cùm 33
profligatus fuerit populus tuus Iſrael in præ-
lio hoſtili, ſi quando coram te peccaverint;
convertantur autem ad te, & confiteantur no-
mini tuo, teque orent ac deprecentur in loco
iſto: Tu exaudias è cœlo, & dimittas pecca- 34
ta ſervorum tuorum & populi tui Iſraelis, &
reducas eos in terram quam dediſti patribus
eorum. Cùm abſtinuerint ſe cœli, nec fue- 35
rit pluvia, eò quòd in te peccaverint; vene-
rint autem, & oraverint in loco iſto, & con-
feſſi fuerint nomini tuo, & à peccatis ſuis
converſi: Exaudiens illos, tu quoque audi- 36
es è cœlo, & condonabis peccata ſervorum
tuorum & populi tui Iſraelis, docens eos vi-
am bonam per quam incedant; dabíſque plu-
viam tuam ſuper terram quem dediſti popu-
lo tuo hæreditatem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * * كما حفظت لعبدك داود أبي ما قلته له * أنك لا تعدم أبدا من يجلس على منبر إسرائيل *
25 ولكن يكون ذلك إن حفظ بنوك طرقهم * وساروا أمامي بالعدل كما سرت * والآن يا ربنا والاهنا
26 اله إسرائيل تصدق قولك الذي أقسمت لداود عبدك أبي * من أجل أن الله قد حل على الأرض
27 يقينا * السماء وسماء السماء لا يسعانك * كلا ما يسعانك * فكيف هذا البيت الذي بنيت * اقبل
28 صلاة عبدك وتضرعه يا ربي والاهي * واسمع الصلاة والتضرع الذي تضرع عبدك أمامك اليوم
29 * ليكون عيناك مفتوحتين الليل والنهار إلى الموضع الذي قلت يكون فيه اسمك * واسمع
30 الصلاة التي يصلي عبدك في تثبيت هذا البيت * وأنصت إلى صلاة عبدك وتضرع شعبك بني
31 إسرائيل * الذين يصلون لك في هذا البيت * وأنت يا الاهنا تسمع من السماء وتغفر * إن أساء رجل
32 إلى صاحبه * وأوجب عليه اليمين لتجعله سمحي * ويحلف أمام مذبحك في هذا البيت * تسمع من
السماء وتحاكم عبيدك * وتنتقم للمظلوم من الظالم * وتسحب المسي وتعاقبه بذنبه * وترد
33 كيده في نحره * وتبري الصالح الزكي وتجزيه * وإذ انهزم شعبك إسرائيل في حرب أعدائهم *
إذا أجرموا بين يديك * فيتوبون إليك ويقرون لاسمك * ويصلون ويطلبون إليك في هذا
34 الموضع * فتسمع صلاتهم من السماء * وتغفر خطايا عبيدك وشعبك إسرائيل * وتردهم إلى الأرض
35 التي أعطيت آباوهم * وإن امتنعت السماء * ولم تمطر من أجل خطاياهم * فيتوبون ويصلون في
36 هذا الموضع * ويشكرون لاسمك * ويتوبون عن خطاياهم * إذا استجبت لهم تسمع أصواتهم من
السماء * وتغفر ذنوب عبيدك وشعبك إسرائيل * وتعلمهم كيف يسيرون أمامك * وتدلهم
على الطريق الصالح * وتهبط مطرك على الأرض التي أعطيت شعبك ميراثا *

Quemadmodum ſervâſti Davidi ſervo 24
tuo patri meo quæ hiſce verbis *dixeras* 25
illi, Non carebis unquam aliquo qui ſe-
deat ſuper thronum Iſraelis: id tamen e-
veniet, ſi obſervaverint filii tui vias ſuas,
& legitimè ambulaverint coram me, ut
ambulâſti. Jam verò O Domine & Deus 26
noſter, Deus Iſraelis, eventu comprobatus
eſt ſermo tuus quem juraveras Davidi
ſervo tuo patri meo: Quandoquidem De- 27
us certiſſimè ſuper terram habitavit. Cæ-
lum & cælum cæli te non capiunt, nequa-
quam, minimè inquam te capiunt, quonam
igitur pacto domus iſta quam extruxi?
Suſcipe orationem & ſupplicationem ſer- 28
vi tui O Domine & Deus meus, & exau-
di orationem & ſupplicationē quâ te pre-
catur hodiè ſervus tuus; ut ſint oculi tui 29
aperti noctu diuque ad locum in quo di-
xiſti manſurum nomen tuum: & audi ora-
tionem quam orat ſervus tuus pro conſer-
vatione hujuſce domûs. Et auſculta pre- 30
cationem ſervi tui & ſupplicationem po-
puli tui filiorū Iſrael qui te hac in domo
precantur: tu inquam, O Deus noſter, au-
dias è cælo, & condones. Siquis injuriam 31
ſocio ſuo intulerit, eumque coëgerit ad ju-
ramentum, ut liberum declares illum; &
is juraverit ante aram tuam in domo iſta:
Audies è cælo, et jus dices ſervis tuis, & 32
oppreſſum ulciſcêris ab opprimente, perdes
auctorem injuriæ, punies eum pro crimine
ipſius, & perfidiam ejus retorquebis in ju-
gulum ipſius; probū autem & innoxium
abſolves & præmiaberis. Item ſi profli- 33
gatus fuerit populus tuus Iſrael in pugna
inimicorum ſuorum, cùm deliquerint co-
ram te; converſi autem fuerint ad te, &
nomini tuo confeſſi oraverint, teque hoc in
loco deprecati fuerint: Exaudies orationē 34
eorum è cælo, & condonabis peccata ſer-
vorum tuorum & populi tui Iſraelis, re-
ducesque eos in terram quam dediſti pa-
trib⁹ eorū. Præterea ſi clauſū fuerit cælū, 35
nec pluviā demiſerit propter peccata eo-
rū; pœnituerit autèm eos, & oraverint in
loco iſto, gratias egerint nomini tuo, ſiſeq;
pœnituerit peccatorū ſuorū: Exaudiens 36
eos, clamores eorū audies è cælo, & di-
mittes culpas ſervorū tuorū et populi tui
Iſraelis, et docebis eos quâ ratione ambu-
lare debeant corā te, et oſtendes eis viam
rectā; demittesq; pluviā tuā ſuper terrā
quam dediſti populo tuo hæreditatem.

,locusta ,ærugo ,*segetum percussio* ,fuerit si pestis ,terra in fuerit cùm Fames
37 רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן יֵרָקוֹן אַרְבֶּה
,suarū portarū terra in ej' inimicus eū *coarctaverit* si ,fuerit cùm bruchus
חָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבוֹ בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו
quæ ,deprecatio omnis ,oratio Omnis : infirmitas omnis ,plaga omnis
38 כָּל־נֶגַע כָּל־מַחֲלָה׃ כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר
vir cognoverint si , Israel tuo populo omni , homini omni fuerit
תִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן אִישׁ
tu Et : *istam domum ad* suas *volas* expanderit & ,sui cordis plagam
39 נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה
dabisque ,facies ac ,parces & ,tuæ *sessionis (parato)* loco cœlis exaudies
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ
tu quoniā : *ejus* cor *cognosces* cujus suas vias omnes secūdū *viro*
לָאִישׁ כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת־לְבָבוֹ כִּי־אַתָּה
omnib' te timeant Ut *hominis* filiorū omniū cor tu solus nôsti
40 יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת־לְבַב כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ לְמַעַן יִרָאוּךָ כָּל־
dedisti quam ,terræ *facies super viventes ipsi* quibus diebus
הַיָּמִים אֲשֶׁר־הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
Israel tuo populo de non qui , *alienum ad* etiam Et .nostris patrib'
41 לַאֲבֹתֵינוּ׃ וְגַם אֶל־הַנָּכְרִי אֲשֶׁר לֹא־מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
audierint Si ; tuū nomen propter longinqua terra de *venerit & ,ipse*
42 הוּא וּבָא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ כִּי יִשְׁמְעוּן
;extentū tuū brachiū & ,validam tuam *manum* &,magnum tuū nomen
אֶת־שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה
, cœlis exaudies Tu ;hac domo in *oraverit &* , *venerit* &
43 וּבָא וְהִתְפַּלֵּל אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם
te ad vocabit quibus omnia juxta faciésque : tuæ residentiæ (*parato*) loco
מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר־יִקְרָא אֵלֶיךָ
te *timendū ad*,tuum nomen terræ populi omnes sciant ut , *alienigena*
הַנָּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּן כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־שְׁמֶךָ לְיִרְאָה אֹתְךָ
super est invocatū tuū nomē quòd *sciendum ad* & ,Israel tu' popul' sicut
כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־
bellum ad tu' popul' fuerit egressus Si .ædificavi quam hanc domum
44 הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ כִּי־יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה
DOMINUM ad oraverint & ,eos miseris *qua via in* ,suum inimicū *super*
עַל־אֹיְבוֹ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־יְהוָה
:tuo nomini ædificavi quam domum & ,*ea in* elegisti quam civitatis via
דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִתִי לִשְׁמֶךָ׃
facies & ; eorū deprecationē & ,eorū orationem cœlis exaudies Et
45 וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ
(,peccet non qui homo non quia),tibi peccaverint Si .eorum judicium
46 מִשְׁפָּטָם׃ כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יֶחֱטָא
eos *captivaverint &* ,*inimici facies ad* eos tradiderisque , eos *in excandueris* &
וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם
: propinquam vel , longinquam , inimici terram in eos *captivantes*
שֹׁבֵיהֶם אֶל־אֶרֶץ הָאוֹיֵב רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה׃
, *ibi* sunt ducti captivi *quo* , terra in suum cor ad fuerint reversi Et
47 וְהֵשִׁיבוּ אֶל־לִבָּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ־שָׁם
:dicendo ,*eos captivantiū* terra in te *ad* fuerint deprecati & ,fuerint reversi &
וְשָׁבוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שֹׁבֵיהֶם לֵאמֹר
fuerint reversi Et .egimus impiè ,egimus iniquè & , Peccavimus
48 חָטָאנוּ וְהֶעֱוִינוּ רָשָׁעְנוּ׃ וְשָׁבוּ
,suorū inimicorū terra in sua anima tota in & ,suo corde toto in te ad
אֵלֶיךָ בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם
quam , suæ terræ *via* te ad oraverint & ; eos duxerunt captivos qui
אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר
ædificavi quam domus & ,elegisti quam civitatis ,eorū patribus dedisti
נָתַתָּה לַאֲבוֹתָם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִיתִ
tuæ residentiæ (*parato*) loco cœlis exaudies Et : tuo nomini
49 לִשְׁמֶךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ
.eorum judicium facies & ; eorum deprecationem & , eorum orationem
אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃

Versio VUL. LAT.

37 Fames si oborta fuerit in terra, aut pestilentia, aut corruptus aer, aut ærugo, aut locusta, vel rubigo, & afflixerit eum inimicus ej' portas obsidens, omnis plaga, universa infirmitas, 38 Cuncta devotatio, & imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Israel: si quis cognoverit plagam cordis sui, et expanderit man' suas in domo hac, 39 Tu exaudies in cœlo in loco habitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies ut des unicuiq, secundùm omnes vias suas, sicut videris cor ej', (quia tu nôsti solus cor omnium filiorum hominum,) 40 Ut timeant te cunctis dieb', quibus vivunt super faciem terræ, quam dedisti patribus nostris. 41 Insuper & alienigena, qui non est de populo tuo Israel, cùm venerit de terra longinqua propter nomen tuum, (audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachiū tuum 42 Extentum, ubique,) cùm venerit ergò, et oraverit in hoc loco, 43 Tu exaudies in cœlo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia pro quibus invocaverit te alienigena: ut discant universi populi terrarum nomen tuum timere, sicut popul' tu' Israel, & probent quia nomen tuum invocatum est super domum hanc, quam ædificavi. 44 Si egressus fuerit populus tuus ad bellū contra inimicos suos, per viam, quocunque miseris eos, orabunt te contra viam civitatis, quam elegisti, & contra domum, quam ædificavi 45 nomini tuo, Et exaudies in cœlo orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium 46 eorum. Quòd si peccaverint tibi (non est enim homo qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis suis, & captivi ducti fuerint in terram inimicorum longè vel propè, 47 Et egerint pœnitentiā in corde suo in loco captivitatis, & conversi deprecati te fuerint in captivitate sua, dicentes; Peccavimus, iniquè egimus, impiè 48 gessimus: Et reversi fuerint ad te in universo corde suo, & tota anima sua, in terra inimicorum suorum, ad quam captivi ducti fuerint: & oraverint te contra viam terræ suæ, quam dedisti patribus eorum, & civitatis quam elegisti, & templi quod ædifi- 49 cavi nomini tuo: Exaudies in cœlo, in firmamento solii tui, orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium eorum:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

33 Ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ (ξ) ἐπιστρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται (ο) ἐν τῷ οἴκῳ 34 τούτῳ, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ (π) ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας 35 τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν (ρ) ἀποστρέψουσιν ὅταν τα- 36 πεινώσῃς αὐτούς, Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν (σ) γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν 37 κληρονομίᾳ. Λιμὸς ἐὰν (τ) γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμὸς, (υ) βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, (φ) καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, 38 πᾶν συνάντημα, (χ) πᾶν πόνον, Πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν ἐὰν γένηται παντὶ (ψ) ἀνθρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ 39 εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ (ω) κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάν- 40 των υἱῶν ἀνθρώπων, Ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς (α) ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ 41 τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ (β) σου οὗτος, 42 Καὶ ἥξουσι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦ- 43 τον, (γ) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ (δ) λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραήλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν 44 (ε) οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα. Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτούς, καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελεξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα 45 τῷ ὀνόματί σου, (ζ) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (η) τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ τῆς προσευχῆς 46 αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς (θ) οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν (ι) οἱ αἰχμαλωτίζοντες (κ) εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς,

In cadendo populum tuum Israel coram inimicis, quoniam peccabunt tibi, & revertent, & confitebuntur nomini tuo, & deprecabuntur, & orabunt in domo hac; 34 Et tu exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis populi tui Israel, & reduces eos in terram, quam dedisti patribus eorum. 35 Cū cohibitum fuerit cœlum, & non fuerit facta pluvia, quoniam peccabunt tibi, & deprecabuntur in loco hoc, & confitebuntur nomini tuo, & à peccatis suis avertent se, cùm humiliaveris eos, 36 Et exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis servi tui, & populi tui Israel: Quoniam manifestabis eis viam bonam ad ambulandum in ea: & dabis pluviam super terram, quam dedisti populo tuo in hæreditate. 37 Fames si facta fuerit, mors si facta fuerit, (l) quia erit incendium, bruchus, ærugo si fuerit, & si tribulaverit eum inimicus ejus in una civitatum ej', omnem occursum, (m) omnem laborem, 38 Omnem deprecationem, omnem orationem, si acciderit omni homini, postquàm cognoverint unusquisq; tactū cordis sui, & expanderit manus suas in loco hoc; 39 Et tu exaudies de cœlo, ex parato habitaculo tuo, & propitius eris, & facies, & dabis viro juxta vias ejus, sicut cognoveris cor ejus: Quoniam tu prorsus solus novisti cor omnium filiorum hominum: 40 ut timeant te omnibus diebus, quibus ipsi vixerint super terram, quā dedisti patrib' nostris. 41 Etiā alieno, qui non est de populo tuo hic, 42 (n) Et venient, & deprecabuntur in loco hoc; 43 Et tu exaudies de cœlo de preparato habitaculo tuo, & facies juxta omnia quæcunq; invocaverit te alien': ut cognoscant omnes populi nomen tuū, & timeant te; sicut populus tu' Israel; & cognoscant, quia nomen tuū invocatum est super domum hanc, quā ædificavi. 44 Quia egredietur populus tuus in bellum super inimicos suos in via, quâ converteris eos, & deprecabuntur in nomine Domini (o) viā civitatis, quam elegisti in ea, et dom', quā ædificavi nomini tuo; 45 Et tu exaudies de cœlo orationē eorū, et deprecationē eorū: & facies justificationē eis. 46 Quia peccabunt tibi (quoniā nō est homo, qui non peccabit) & induces eos, & trades eos coram inimicis, & captivantes captivabunt in terram longè, vel propè,

MS. A. (ξ) ἐπιστρέψουσιν πρὸς σὲ καὶ (ο) πρὸς σὲ ἐν τῷ (π) ἀποστρέψῃς (ρ) ἐπιστρέψουσιν (σ) γῆν σου ἣν (τ) γένηται ἐν τῇ γῇ, θάνατος (υ) ἴκτερος, βροῦχος, (φ) καὶ ἐκθλίψει αὐτὸν ἐχθρὸς (χ) πάντα πόνον, (ψ) ἀνθρώπῳ παντὸς λαοῦ σου Ἰσραήλ, ὡς (ω) κατὰ πάσας τὰς (α) ἡμέρας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς (β) σου Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἔλθῃ ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σου, ὅτι ἀκούσουσιν τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν ἰσχυρὰν, καὶ βραχίονά σου τὸν ἐκτεταμένον, καὶ ἥξουσιν καὶ προσεύξονται (γ) Καὶ εἰσακούσῃ (δ) λαοὶ τῆς γῆς τὸ (ε) οἶκον ὃν (ζ) Καὶ εἰσακούσῃ (η) τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, (θ) οὐχ ἁμαρτήσεταί σοι, καὶ ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς (ι) αὐτοὺς οἱ (κ) αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τῶν ἐχθρῶν μακρὰν καὶ ἐγγύς,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 כפנא ארי יהי בארעא מותא ארי יהי שדפונא ירקנא גובא שסותא ארי יהי יעיקון
38 ליה בעלי דבביהון בארעא קרויהון כל מכתש כל מרע׃ כל צלותא כל בעותא דתהי
לכל אנשא לכל עמך ישראל די ידעון גבר מכתש לביה ויפרוס ידוהי בצלו לאפי ביתא
39 הדין׃ ואת תקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ותשבוק לחוביהון ותעביד בעותהון
ותתן לגבר ככל אורחתיה דגלי קדמך לביה ארי את הוא לית בר מנך קדמך לחוד גלן
40 לבביא דכל בני אנשא׃ בדיל דידחלון מן קדמך כל יומיא דאנון קימין על אפי ארעא די
41 יהבת לאבהתנא׃ ואף מן בר עממין דלא מעמך ישראל הוא וייתי מארעא רחיקא בדיל
42 שמך׃ ארי ישמעון ית שמך רבא וית ידך תקיפתא ודרעך מרממא וייתי ויצלי לאפי ביתא
43 הדין׃ את תקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ותעביד ככל די צלי קדמך בר עממין
בדיל דידעון כל עממי ארעא ית שמך למדחל קדמך כעמך ישראל ולמדע ארי שמך
44 אתקרי על ביתא הדין די בניתי׃ ארי יפוק עמך לאגחא קרבא על בעלי דבביהון באורחא
דתשלחנון ויצלון קדם יי לאפי אורח קרתא דאתרעיתא בה וביתא די בניתי לשמך׃
45 46 ותקבל מן שמיא ית צלותהון וית בעותהון ותתפרע עולבנהון׃ ארי יחובון קדמך ארי
לית אנש דלא חטי ויחול רוגזך בהון ותמסרנון קדם בעלי דבביהון וישבונון שוביהון
47 לארע בעלי דבביהון דרחיקא או קריבא׃ ויתיבון ללבהון בארעא דאשתביאו לתמן
48 ויתובון ויבעון מן קדמך בארע שביהון למימר חבנא ואטפשנא סרחנא׃ ויתובון
לפולחנך בכל לבהון ובכל נפשהון בארעא בעלי דבביהון דשבו יתהון ויצלון קדמך
לאפי ארחא דארעהון דיהבתא לאבהתהון קרתא דאתרעיתא וביתא דבניתי לשמך׃
49 ותקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ית צלותהון וית בעותהון ותתפרע עולבנהון׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

37 Fames cùm fuerit in terra, pestis cùm fuerit, aeris corruptio, rubigo, locusta, bruchus cùm fuerit; cùm obsederint *illum* auctores inimicitiarū suarū in terra urbiū suarū, omnis plaga, oīs infirmitas: 38 Omnē orationē et omnē deprecationē quæ fuerit oñi homini & oñi populo tuo Israel, cùm noverint quisq; plagā cordis sui, et extenderint manus suas in oratione contra faciē dom' huj'; 39 Et tu suscipias de cœlo è loco dom' majestatis tuæ, et remittas peccata eorū, et facias deprecationes eorum, et des unicuiq; secundùm omnē viā suā cuj' revelatum fuerit ante te cor (quia tu ipse es, non est præter te, ante te tantùm revelata sunt corda omnium filiorum hominum.) 40 Ut timeant te omnib' dieb' quib' manserint super faciē terræ, quā dedisti patrib' nostris. 41 Et etiā ex filiis gentium qui non sunt de populo tuo Israel, et venerint de terra longinqua propter nomē tuum. 42 Quòd audierint nomē tuum magnū, et manū tuā validā et brachiū tuum excelsum; et venerint et oraverint contra faciem dom' huj': 43 Et tu suscipias de cœlo de loco dom' majestatis tuæ, et facias juxta omnia quæ oraverit ante te fili' gentiū, ut sciant omnes gentes terræ nomen tuū, ut timeant te sicut popul' tu' Israel; et ut sciant ꝙ nomē tuū invocatū sit sup domū hanc quam ædificavi. 44 Cùm exierit popul' tu' ut ineat bellū contra auctores inimicitiarum suarū per viam qua miseris eos, et oraverint ante Dñm contra faciē viæ urbis in qua tibi complacuisti, et dom' quam ædificavi nomini tuo. 45 Et suscipias de cœlis orationē eorū et deprecationē eorū, et ulciscaris injurias eorum. 46 Cùm peccaverint ante te, quia non est homo qui non peccet, et stillaverit indignatio tua in illos, et tradideris eos ante auctores inimicitiarū suarū, & *captivos abduxerint eos captivantes eos* in terrā auctorū inimicitiarū suarum longinquā aut propinquā. 47 Et redierint ad corda sua in terra in qua captivati fuerint, et redierint, et precati fuerint ante te in terra captivitatis suæ, dicendo: Peccavim', insanivim', iniq; egim'. 48 Et redierint ad cultū tuū in oñi corde suo, et in oñi anima sua in terra auctorū inimicitiarū suarum qui captivaverint eos, et oraverint ante te contra faciē viæ terræ suæ quam dedisti patrib' eorū, urbis in qua tibi complacuisti, et dom' quā ædificavi nomini tuo. 49 Et exaudias de cœlis è loco domus majestatis tuæ orationem eorum et deprecationem eorum, et ulciscaris injurias eorum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܟܦܢܐ ܡܐ ܕܢܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܡܘܬܢܐ : ܡܚܘܬܐ ܕܒܪܕܐ : ܘܝܪܩܢܐ ܘܩܡܨܐ ܘܙܚܠܐ ܡܐ ܕܢܗܘܐ : ܘܡܐ 37
ܕܢܐܠܨܘܢ ܒܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܒܚܕܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗܘܢ : ܘܟܠ ܟܘܪܗܢ ܘܟܠ ܢܓܥܐ . * ܟܠ 38
ܨܠܘܬܐ ܘܟܠ ܒܥܘܬܐ ܕܗܘܬ ܠܟܠܢܫ. ܠܟܠܗ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܢܫ ܡܚܘܬܐ
ܕܠܒܗ. ܘܢܦܫܘܛ ܐܝܕܘܗܝ ܠܘܬ ܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ 39
ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܘܬܫܒܘܩ. ܘܬܥܒܕ ܘܬܬܠ ܠܟܠܢܫ ܐܝܟ ܐܘܪܚܬܗ ܕܝܕܥ ܠܒܗ.
ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕܝܟ ܝܕܥ ܐܢܬ. ܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. * ܡܛܠ ܕܢܕܚܠܘܢ ܠܟ 40
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܢ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܐܦ ܠܐ ܢܘܟܪܝܐ 41
ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܬܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܘܚܩܬܐ ܡܛܠ ܫܡܟ. * ܟܕ ܢܫܡܥܘܢ ܫܡܟ 42
ܪܒܐ : ܘܐܝܕܟ ܐܚܝܕܬܐ ܘܕܪܥܟ ܪܡܐ. ܘܢܐܬܐ ܘܢܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ 43
ܫܡܝܐ ܡܢ ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܢܩܪܐ ܠܟ ܢܘܟܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܫܡܟ. ܘܢܕܚܠܘܢ ܠܟ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܕܥܘܢ ܕܫܡܟ ܐܬܩܪܝ ܥܠ ܒܝܬܐ
ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. * ܘܡܐ ܕܢܦܩ ܥܡܟ ܠܩܪܒܐ ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܫܕܪ ܐܢܘܢ. 44
ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܡܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ ܒܗ̇. ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ.
* ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. * ܟܕ ܢܚܛܘܢ ܠܟ. 45 46
ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܢܫ ܕܠܐ ܚܛܐ. ܘܬܪܓܙ ܐܢܬ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܩܕܡ
ܒܥܠܕܒܒܐ : ܘܢܫܒܘܢ ܐܢܘܢ ܫܒܝܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܪܚܝܩܬܐ ܐܘ ܩܪܝܒܬܐ:
* ܘܢܬܦܢܘܢ ܒܠܒܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܐܫܬܒܝܘ ܠܗ̇ ܬܡܢ : ܘܢܬܘܒܘܢ ܘܢܬܟܫܦܘܢ ܩܕܡܝܟ 47
ܒܐܪܥܐ ܕܫܒܝܗܘܢ : ܘܢܐܡܪܘܢ. ܚܛܝܢ ܘܐܥܘܝܢ ܘܐܪܫܥܢ : * ܘܢܬܦܢܘܢ ܠܘܬܟ 48
ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܫܒܘ
ܐܢܘܢ : ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܗܘܢ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ
ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܨܠܘܬܗܘܢ 49
ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ.

37 Ité cùm fames acciderit in terra, & peſtilentia, diverberatio *grandinis*, aurigo, locuſta, aut bruch⁹ cùm acciderit cúmque infeſtârint eos hoſtes in aliqua ex urbibus corũ, quicunque tandẽ morbus, aut quæcunq; plaga: 38 Omnem orationẽ, omnémq; ſupplicationẽ quæ facta fuerit à quocunque homine, ab univerſo populo tuo Iſraele, cùm pceptâ unuſquiſq; afflictione cordis ſui, manus ſuas expanderit corã te in domo iſta: 39 Tu exaudias è cœlo, è firmiſſimo habitaculo tuo, & parcas, facias, ac des illi pro viis ſuis, prout noveris eſſe cor ejus; quia tu ſolus nôſti cor omnium hominũ: 40 Ut revereantur te cunctis dieb⁹ quib⁹ victuri ſunt ſuper faciem terræ quam dediſti patrib⁹ eorum. 41 Quin etiam pro extraneo *precor*, qui non fuerit ex populo tuo Iſraele, ſed venerit è longinqua terra propter nomen tuum, 42 Cùm audierint nomen tuum magnum, manum tuã validam, & brachium tuum excelſum; venerit inquã, & oraverit corã te in domo iſta: 43 Audies tu de cœlo, de firmiſſima ſtatione tua, faciéſq; prout invocaverit te extrane⁹: ut cognoſcant omnes populi terræ nomen tuũ, ut revereantur te ſicut populus tuus Iſrael, & ut ſciant nomen tuum invocatum eſſe ſuper domum iſtam quam ædificavi. 44 Præterea cùm proceſſerit populus tuus ad bellũ contra inimicos ſuos, per viã quâ mittes eos; & oraverint coram te Dñe, in via *ſuſcepta* pro civitate quam gratã habes, & domo iſtâ quam ædificavi nomini tuo: 45 Tu quoque audias è cœlo orationẽ & ſupplicationem eorũ, & peragas cauſam eorũ. 46 Cùm peccaverint in te (nemo enim eſt qui non peccet) & ſuccenſueris eis, tradideríſque eos corã hoſtibus, & captivos abduxerint eos prædatores eorũ in terrã inimicam longinquam ſive propinquam; 47 Ipſi verò animo ſuo conſiderârint in terra ad quã abducti ſunt captivi, pœnitentiã egerint, teq; deprecati fuerint in terra captivantiũ eos, & dixerint, Peccavimus, culpam et crimen commiſimus; 48 Et reverſi fuerint ad te totâ mente totóque animo ſuo in terra inimicorum ſuorũ qui captivos abduxerunt eos; & oraverint coram te versùs terrã ſuam quam dediſti patribus eorum, *id eſt*, civitatẽ quam elegiſti, & domũ quam ædificavi nomini tuo: 49 Exaudies è cœlo, de firmiſſima tua manſione orationẽ & deprecationẽ eorũ & perages cauſã eorũ;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

37 * وإذا كان في الأرض جوع وموت فاشي وأمراض ويرقان * وإذا كثر الجراد والذباب * وإذا ضيق
38 عليهم أعداوهم في مدينة من مدنهم * وإذا ابتلوا بالبلايا والأسقام * فصلوا وطلب عبدك
وشعبك إسرائيل * وأقر كل واحد منهم بما كان في قلبه من الشر * ومد يده إليك في هذا
39 البيت * تسمع من السماء ومن مسكنك * وتغفر وتصنع بهم ما أنت أهله * وتجزي كل رجل
كطريقته وما هو أهله * وما أضمر في قلبه * لأنك أنت وحدك تعرف ما في قلوب جميع الناس
40 41 * ليتقوك طول العمر في الأرض التي أعطيت آباءهم * والغريب الذي ليس من بني إسرائيل إذا
42 أتاك من أرض بعيدة ليلتجي إلى اسمك * إذا سمع باسمك العظيم * ويدك المنيعة * وذراعك
43 العظيم * فيأتي ويصلي أمامك في هذا البيت * تسمع من السماء من مسكنك * وتستجيب للغريب
فيما يدعوك * ليعرف جميع الشعوب اسمك * ويتقونك مثل شعبك بني إسرائيل * ويعلمون أنه
44 قد دعي اسمك على هذا البيت * وإذا خرج شعبك إلى الحرب في الطريق التي ترسلهم * ويصلون
45 أمامك في القرية التي هويت واخترتها * في البيت الذي بني لاسمك * تسمع من السماء صلاتهم
46 وتضرعهم وتنعشهم * ولا تعاقبهم بذنوبهم * وتغفر لهم * لأنه ليس إنسان لا يخطي * وإذا غضبت
عليهم * وسلطت عليهم أعداءهم * فيسبونهم من أرضهم إلى أرض أعدائهم * بعيدة كانت
47 أو قريبة * فيفكرون في قلوبهم وهم في الأرض التي سبوا إليها * ويتوبون ويطلبون إليك في
48 أرض سبيهم * ويقولون * أخطأنا وأسأنا وأثمنا * ويقبلون إليك من كل قلوبهم وأنفسهم في
أرض أعدائهم الذي سبوا إليها * ويصلون إليك في سبب الأرض التي أعطيت آباءهم * والقرية
49 التي انتخبت * والبيت الذي بني لاسمك * فتسمع من السماء صلاتهم وتضرعهم * وتفرج عنهم *

37 *Cúmque fuerit in terra fames, lues graſſans, ægritudines, & aurigo: cúmque creverint locuſtæ, & muſcæ: & cum obſederint eos hoſtes eorum in aliqua urbium eorum: cùm denique calamitatibus ac morbis afflictati fuerint;* 38 *Oraverint autem & deprecati fuerint ſervi tui & populus tuus Iſrael, & confeſſus fuerit unuſquiſque eorum malum quod latet in corde ſuo, extenderitq; manum ſuam ad te in hac domo:* 39 *Audies è cœlo & ex habitaculo tuo, condonabis, facieſque eis quod te dignum eſt, rependes unicuiq; pro ratione viæ ſuæ, eorum quæ meretur, & eorum quæ animo ſuo molitur; tu enim ſolus nôſti quid inſit animis omniũ hominum:* 40 *ut te venerentur totâ ætate in terra quam dediſti patribus eorum.* 41 *Alienum etiam, qui non fuerit ex Iſraelitis, cùm ad te venerit è regione longinqua ut confugiat ad nomen tuum,* 42 *Cùm audierit ingens nomen tuũ, et manũ tuam arduam, brachiumque tuum maximum; venerit inquam, & oraverit coram te in domo iſta:* 43 *Audies è cœlo, ex habitaculo tuo, et exaudies alienũ in his quæ poſtulaverit à te: ut cognoſcant omnes gentes nomen tuum, teque venerentur ut populus tuus Iſraeliticus, & ſciant invocatum eſſe nomen tuum ſuper hanc domum.* 44 *Cùm proditurus populus tuus ad prælium, viâ* ſcilicet *quâ mittes eos, oraverint coram te in civitate tibi grata, à te electa, in domo quæ extructa eſt nomini tuo:* 45 *Audies è cœlo orationem & ſupplicationem eorum, opemque feres illis;* 46 *Nec animadvertes in eos pro culpis eorum, ſed parces eis: quandoquidem nemo eſt qui non peccet. Cúmque iratus fueris eis, & concitaveris in eos hoſtes eorum, & captivos abduxerint eos de terra eorum in terram inimicam, remotam ſive propinquam:* 47 *Si animis expenderint dum fuerint in ea regione ad quam captivi ſunt abducti, pœnitentiam egerint, te deprecati fuerint in regione captivitatis ſuæ, ac dixerint, Peccavimus, culpam & ſcelus commiſimus;* 48 *Denique ad te redierint totis cordib⁹ animiſque ſuis in regione hoſtili ad quam abducti ſunt, teque ſupplicaverint causâ terræ quam dediſti patribus eorum, & civitatis quã elegiſti, atque domûs quæ extructa eſt nomini tuo:* 49 *Audies è cœlo orationem & ſupplicationem eorum, & ſublevabis eos;*

omnibus & , tibi peccaverunt qui tuo populo Parceſque
50 וסלחת לעמך אשר חטאו־לך ולכל־
eos dabis & : te *in* ſunt prævaricati quibus , eorum prævaricationibus
פשעיהם אשר פשעו־בך ונתתם
.eorum miſerebuntur & , eos *captivantium facies ad* miſericordias in
לרחמים לפני שביהם ורחמום׃
Ægypto ex eduxiſti quos , *ipſi* tua hæreditas & , tuus populus Quia
51 כי־עמך ונחלתך הם אשר הוצאת ממצרים
deprecationẽ ad *apertos tuos oculos exiſtendũ Ad* : ferreæ fornacis medio è
52 מתוך כור הברזל׃ להיות עיניך פתחת אל־תחנת
eos *ad exaudiendũ ad* , Iſrael tui populi deprecationẽ ad & , tui ſervi
עבדך ואל תחנת עמך ישראל לשמע אליהם
tibi eos ſeparâſti tu Nam .te *ad eos clamare* omni in
53 בכל קראם אליך׃ כי־אתה הבדלתם לך
Moſeh *manu in* es locutus ſicut , terræ populis univerſis de hæreditatẽ in
לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד משה
.*Domine Adonai* Ægypto ex noſtros patres *te educendo in* , tui ſervi
עבדך בהוציאך את־אבתינו ממצרים אדני יהוה׃
DOMINUM ad orare Selomoh *complere ſecundùm* , fuit Et
54 ויהי ככלות שלמה להתפלל אל־יהוה את
,DOMINI altaris *faciebus* à ſurrexit ,hac deprecatione &,oratione omni
כל־התפלה והתחנה הזאת קם מלפני מזבח יהוה
.cœlos ad expanſis ſuis *volis* & ,ſua genua ſuper flectendo genu A
מכרע על־ברכיו וכפיו פרשות השמים׃
: dicendo , magna voce ,Iſrael *concioni* omni benedixit & , ſtetit Et
55 ויעמד ויברך את כל־קהל ישראל קול גדול לאמר׃
,Iſrael ſuo populo requiem dedit qui ,DOMINUS Benedictus
56 ברוך יהוה אשר נתן מנוחה לעמו ישראל
ejꝰ verbo omni ex unum verbũ cecidit non ; eſt locutus quæ omnia juxta
ככל אשר דבר לא־נפל דבר אחד מכל דברו
DOMINUS Sit .ſui ſervi Moſeh *manu in* eſt locutus quod bono
57 הטוב אשר דבר ביד משה עבדו׃ יהי יהוה
,nos derelinquat ne ,noſtris patribꝰ cum fuit ſicut ,nobiſcũ noſter Deus
אלהינו עמנו כאשר היה עם־אבתינו אל־יעזבנו
ambulandũ ad ,ſe ad noſtrum cor *inclinare faciendũ Ad* .nos deſerat neque
58 ואל־יטשנו׃ להטות לבבנו אליו ללכת
,ejus *ſtatuta* & , ejus præcepta *cuſtodiendum ad* & ,ejus viis univerſis in
בכל־דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו
mea verba ſint Et .noſtris patribꝰ præcepit quæ , ejus judicia &
59 ומשפטיו אשר צוה את־אבתינו׃ ויהיו דברי
DOMINUM *ad* propinqua,DOMINI *facies ad* ſum deprecatꝰ quibꝰ ,hæc
אלה אשר התחננתי לפני יהוה קרבים אל־יהוה
judicium & ,ſui ſervi judicium *faciendum ad* ,*nocte & die noſtrum Deum*
אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט
omnes ſcire Pro : *ſuo die in diei verbum* Iſrael ſui populi
60 עמו ישראל דבר־יום ביומו׃ למען דעת כל־
.ultrà nec ; Deus *ipſe* DOMINUS quod ,terræ *populos*
עמי הארץ כי יהוה הוא האלהים אין עוד׃
ambulandũ ad ,noſtro Deo DOMINO cum perfectum *veſtrum* cor ſit Et
61 והיה לבבכם שלם עם יהוה אלהינו ללכת
.hanc diem ſecundùm ,ejus præcepta *cuſtodiendum ad* & ,ejus decretis in
בחקיו ולשמר מצותיו כיום הזה׃
facies ad ſacrificium ſacrificabant ,eo cum Iſrael omnis & , rex Et
62 והמלך וכל־ישראל עמו זבחים זבח לפני
quod ,pacificorum ſacrificium Selomoh ſacrificavit Et .DOMINI
63 יהוה׃ ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר
centum oves & ,millia duo & viginti boves DOMINO ſacrificavit
זבח ליהוה בקר עשרים ושנים אלף וצאן מאה
omnes & ,rex DOMINI domum dedicaverunt & : millia viginti &
ועשרים אלף ויחנכו את־בית יהוה המלך וכל־
.Iſrael filii
בני ישראל׃

Verſio VULG. LAT.

50 Et propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi, & omnibus iniquitatibꝰ eorũ, quibus prævaricati ſunt in te: et dabis miſericordiã corã eis qui eos captivos habuerint, ut miſereantur eis. 51 Populꝰ enim tuꝰ eſt, et hæreditas tua, quos eduxiſti de terra Ægypti, de medio fornacis ferreæ. 52 Ut ſint oculi tui aperti ad deprecationem ſervi tui, & populi tui Iſrael, & exaudias eos in univerſis pro quibꝰ invocaverint te. 53 Tu enim ſeparâſti eos tibi in hæreditatẽ de univerſis populis terræ, ſicut locutꝰ es p̱ Moyſen ſervum tuũ, quando eduxiſti patres noſtros de Ægypto, Dñe Deꝰ. 54 Factum eſt autẽ, cùm complêſſet Salomon orans Dñm, omnẽ orationẽ & deprecationẽ hanc, ſurrexit de conſpectu altaris Dñi: utrumq; enim genu in terrã fixerat, et manꝰ expanderat in cœlũ. 55 Stetit ergò, & benedixit omni eccleſiæ Iſrael voce magnâ, 56 dicens; Benedictꝰ Dñs, qui dedit requiẽ populo ſuo Iſrael, juxta omnia quæ locutꝰ eſt: non cecidit ne unꝰ quidẽ ſermo, ex omnibꝰ bonis quæ locutꝰ eſt p̱ Moyſen ſervũ ſuũ. 57 Sit Dñs Deꝰ noſter nobiſcũ, ſicut fuit cum patribus noſtris, non derelinquens nos, neq; projiciens. 58 Sed inclinet corda noſtra ad ſe, ut ambulemꝰ in univerſis viis ejꝰ, & cuſtodiamꝰ mandata ejꝰ, & ceremonias ejꝰ, et judicia quæcunque mandavit patribꝰ noſtris. 59 Et ſint ſermones mei iſti, quibus deprecatus ſum coram Dño, appropinquantes Dño Deo noſtro die ac nocte, ut faciat judiciũ ſervo ſuo, et populo ſuo Iſrael p̱ ſingulos dies: 60 Ut ſciant omnes populi terræ, quia Dñs ipſe eſt Deus, & non 61 eſt ultrà abſque eo. Sit quoq; cor noſtrũ perfectũ cum Dño Deo noſtro, ut ambulemꝰ in decretis ejus, & cuſtodiamꝰ mandata 62 ejꝰ, ſicut & hodiè. Igitur rex, et omnis Iſrael cum eo, immolabant victimas corã Dño. 63 Mactavítque Salomon hoſtias pacificas, quas immolavit Dño, boũ viginti duo millia, et ovium centũ viginti millia: & dedicaverunt templũ Dñi rex & filii Iſrael.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

47 Καὶ ἐπιστρέψωσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι (λ) ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν, καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες, Ἡμάρτομεν, (μ) ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, 48 Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ (ν) προσεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν (ξ) αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ (ο) ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, 49 Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου (π) σου, 50 Καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς (ρ) ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτειρήσουσιν (σ) εἰς αὐτοὺς, 51 Ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία (τ) σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου. 52 Καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς (υ) ἂν ἐπικαλέσωνταί σε. 53 Ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς (φ) σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν (χ) χειρὶ δούλου σου Μωυσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν (ψ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύριε. τότε ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνετέλεσε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν, Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον (ω) εὐπρεπῆ σαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος. (α) οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν (β) βιβλίῳ τῆς ᾠδῆς; 54 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν προσευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὀκλακὼς (γ) ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν. 55 Καὶ ἔστη, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ 56 φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Εὐλογητὸς κύριος σήμερον, ὃς ἔδωκε κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, κατὰ (δ) πάντα ὅσα ἐλάλησεν. οὐ διεφώνησε λόγος εἷς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν (ε) χειρὶ δούλου αὐτοῦ Μωυσῆ. 57 Γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν· μὴ (ζ) ἐγκαταλοίποιτο ἡμᾶς μηδὲ (η) ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς, 58 Ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν (θ) ἐπ' αὐτὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολὰς αὐτοῦ, (ι) καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν. 59 Καὶ ἔστωσαν οἱ (κ) λόγοι οὗτοι ὡς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου, καὶ τὸ δικαίωμα (λ) λαοῦ Ἰσραὴλ ῥῆμα ἡμέρας ἐν (μ) ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ·

47 *Et converterint corda ſua in terra, quò tranſlati fuerint illuc, & converterint ſe in terra tranſmigrationis ſuæ, & oraverint te, dicentes; Peccavimus, injuſtè egimus, iniquitatem fecimus,* 48 *Et reverterint ad te in toto corde ſuo, & in tota anima ſua, in terra inimicorum ſuorum, quò tranſtuleris eos, & deprecabuntur ad te viã terræ ſuæ, quã dediſti patribus eorum, & civitatis, quam elegiſti, & domûs, quam ædificavi nomini tuo;* 49 *Et exaudies de cælo, de præparato habitaculo (p) tuo:* 50 *Et propitius eris injuſtitiis eorũ, quibus pecccaverint tibi, & juxta omnes prævaricationes eorum, quas prævaricati fuerint tibi: & dabis eos in miſericordias coram iis qui captivaverunt eos, & miſerebuntur in eos,* 51 *Quoniã populꝰ tuꝰ, & hæreditas tua, quos eduxiſti de terra Ægypti, è medio fornacis ferri.* 52 *Et ſtent oculi tui, et aures tuæ apertæ ad orationem ſervi tui, & ad orationem populi tui Iſrael; ad exaudiendũ eos in omnibus, quæcunq; invocaverint te.* 53 *Quoniam tu diſtinxiſti eos tibi in hæreditatẽ ex omnibus populis terræ: ſicut locutus es in manu ſervi tui Moyſi, in educendo te patres noſtros è terra Ægypti, Domine, Domine. (q) Tunc locutus eſt Salomon pro domo, poſtquã conſummavit ædificare eã; Solem fecit notum in cælo: Dominꝰ dixit habitare in caligine: Ædifica domũ meã, domum decorã tibi ad inhabitandum ſuper novitatẽ. Nónne ecce (r) hæc ſcripta eſt in libro Cantici?* 54 *Et factũ eſt, poſtquã conſummavit Salomõ deprecans ad Dominũ deprecationẽ, & orationẽ hanc; & ſurrexit à facie altaris Domini, cùm curvâſſet ſe ſuper genua ſua, & manꝰ ejꝰ expanſæ ad cælũ.* 55 *Et ſtetit, & benedixit omnem Eccleſiã Iſrael voce magnâ, dicens;* 56 *Benedictꝰ Dominꝰ hodiè, qui dedit requiẽ populo ſuo Iſrael juxta omnia quæcunq; locutus eſt. Non diſſonuit verbũ unũ in omnibus verbis ejus bonis, quæ locutꝰ eſt in manu ſervi ſui Moyſi.* 57 *Sit Dominꝰ Deꝰ noſter nobiſcũ; ſicut fuit cũ patribus noſtris. Nè derelinquat nos, (ſ) neque avertat nos,* 58 *Inclinando corda noſtra ad ipſũ, ut eamus in omnibus viis ejus, & cuſtodiamus omnia mandata ejus, & præcepta ejus, quæ mandavit patribꝰ noſtris.* 59 *Et ſint verba hæc, ſicut oravi corã Domino Deo noſtro, appropinquantia ad Dominũ Deũ noſtrũ die ac nocte, ad faciendũ juſtificationẽ ſervi tui, & juſtificationẽ populi Iſrael, verbũ diei in die (t) anni.*

MS.A. (λ) καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικεσίας αὐτῶν, λέγοντες, (μ) ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψωσιν (ν) προσεύξωνται (ξ) αὐτῶν, τοῦ (ο) ᾠκοδόμησα (π) σου τὴν προσευχὴν αὐτῶν, καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν, Καὶ ἵλεως ἔσῃ (ρ) ἡμάρτοσαν (σ) αὐτοὺς, Ὅτι (τ) σου ἐστὶν, οὓς (υ) ἐὰν (φ) σαυτῷ (χ) χειρὶ Μωσῆ δούλου σου, ἐν τῷ (ψ) ἐξ Αἰγύπτου. τότε (ω) ἐκπρεπῆ σεαυτῷ (α) οὐχὶ αὕτη (β) βιβλίῳ (γ) ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, (δ) πάντα ἃ ἐλάλησεν. (ε) χειρὶ Μωσῆ δούλου αὐτοῦ. (ζ) ἐγκαταλείποιτο (η) ἀποστρέψαιτο (θ) πρὸς αὐτὸν (ι) καὶ προστάγματα (κ) λόγοι μου οὗτοι οὓς δεδέημαι (λ) λαοῦ σου Ἰσραὴλ (μ) ἡμέρᾳ αὐτοῦ Ὅπ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

50 ותשבוק לעמך דחבו קדמך ולכל מרדיהון די מרדו בך ובמימרך ותתננון לרחמין קדם
51 שוביהון וירחמון עליהון׃ ארי עמך ואחסנתך אנון דאפקתא ממצרים מגו כורא דברזלא׃
52 למהוי רעוא קדמך לקבלא בעות עבדך ובעות עמך ישראל לקבלא צלותהון בכל עדן
53 דאנון מצלן קדמך׃ ארי את אפרשתנון לך לאחסנא מכל עממי ארעא כמא דמללתא
54 ביד משה עבדך באפקותך ית אבהתנא ממצרים יי אלהים׃ והוה כד שיצי שלמה לצלאה
קדם יי ית כל צלותא ובעותא הדא קם מן קדם מדבחא דיי מדהוה כריע על ברכוהי
55 וידוהי פריסן בצלו לצית שמיא׃ וקם ובריך ית כל קהלא דישראל קל רב למימר׃ בריך
56 יי די יהיב ניחא לעמיה ישראל ככל די מלל לא בטיל פתגמא חד מכל פתגמוהי תקניא
57 די מלל בידא דמשה עבדיה׃ יהי מימרא דיי אלהנא בסעדנא כמא דהוה בסעדא
58 דאבהתנא לא ישבקננא ולא ירחקננא׃ לאפנאה לבנא לדחלתיה למהך בכל אורחן
59 דתקנן קדמוהי ולמטר פקודוהי וקימוהי ודינוהי דפקיד ית אבהתנא׃ ויהון פתגמי אלין
די בעיתי מן קדם יי מתקבלין קדם יי אלהנא יימם ולילי למעבד דין עבדיה ועולבן
60 עמיה ישראל פתגם יום ביומיה׃ בדיל דידעון כל עממי ארעא ארי יי הוא אלהים לית
61 עוד׃ ויהי לבכון שלים בדחלתא דיי אלהנא למהך בקימוהי ולמטר פקודוהי כיומא
62 63 הדין׃ ומלכא וכל ישראל עמיה מנכסין נכסת קודשין קדם יי׃ ונכיס שלמה ית נכסת
קודשיא די נכיס קדם יי תורי תרתין ועשרין רבוא ותרין אלפין ועאנא תרתא עסרי רבוא
וחניכו ית בית מקדשא דיי מלכא וכל בני ישראל׃

PAR. APH. CHALD. Verſio Latina.

50 Et ignoſcas populo tuo qui peccaverũt ante te, et omnibꝰ rebellionibꝰ eorũ quibꝰ rebellaverũt *in te, et* in dictũ tuũ et des eos in miſericordias ante captivatores eorũ, & miſereantur eorũ. 51 Quia populꝰ tuꝰ et hæreditas tua illi ſunt, quos eduxiſti ex Miſzraim de medio fornacis ferri. 52 Ut ſit voluntas ante te ad ſuſcipiendam deprecationem ſervi tui et deprecationem populi tui Iſrael, ſuſcipiendo orationem eorum omni tempore quo deprecati fuerint ante te. 53 Nam tu ſeparâſti illos tibi in hæreditatẽ ex omnibus gentibus terræ, ſicut locutus fueras per manum Moſeh ſervi tui, cùm educeres patres noſtros ex Miſzraim Domine Deus. 54 Et fuit cùm finiſſet Selomoh orare ante Dñm oẽm orationẽ et deprecationẽ hanc, ſurrexit à conſpectu altaris Dñi, ex quo fuerat curvatꝰ ſup̱ genua ſua, et manus ſuæ extenſæ in oratione ad ſummitatẽ cœli. 55 Et ſtetit et benedixit oĩ eccleſiæ Iſrael voce magna dicendo: 56 Benedictꝰ Dñs, qui dedit quietẽ populo ſuo Iſrael, juxta omnia quæ locutus eſt: non vacavit verbũ unum ex omnibꝰ verbis ejꝰ rectis, quæ locutꝰ eſt p̱ manũ Moſch ſervi ſui. 57 Sit dictũ Dñi Dei noſtri in auxiliũ noſtrũ, ſicut fuit in auxiliũ patrũ noſtrorum; non deſerat nos neq; elonget nos: 58 Ut convertat cor noſtrũ ad timorẽ ejꝰ, ut ambulemꝰ in omnibꝰ viis quæ rectæ fuerint ante illũ, et ſervemꝰ præcepta ejꝰ, et decreta ejꝰ, et judicia ejus quæ præcepit patribꝰ noſtris. 59 Et ſint verba mea hæc, quibꝰ deprecatus ſum ante Dñm, ſuſcepta à Dño Deo noſtro die ac nocte, ut faciat judiciũ ſervi ſui, et injuriã populi ſui Iſrael [*vindicet*] per ſingulos dies: 60 Ut cognoſcant omnes gentes terræ, ꝙ Dñs ipſe eſt Deus, nec ultra ipſum alius. 61 Et ſit cor veſtrum perfectũ in timore Domini Dei noſtri, ambulando in decretis ejus, et ſervando præcepta ejus ſecundùm diẽ hanc. 62 Et rex et omnis Iſrael cum illo mactabãt victimã ſanctitatũ ante Dominũ. 63 Et mactavit Selomoh victimam ſanctitatum quam mactavit ante Dominum, boum viginti & duo millia, & pecudum centum et viginti millia, & initiaverunt domum ſanctuarii Domini rex & omnes filii Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܫܒܘܩ ܠܥܡܟ ܟܠ ܕܚܛܘ ܠܟ. ܘܟܠ ܣܟܠܘܬܗܘܢ ܕܐܣܟܠܘ ܒܟ 50
ܘܬܬܠ ܐܢܘܢ ܠܪ̈ܚܡܐ ܩܕܡ ܫܒܝܗܘܢ. ܘܢܪܚܡܘܢ ܐܢܘܢ. * ܡܛܠ ܕܥܡܟ ܐܢܘܢ ܘܝܪܬܘܬܟ 51
ܕܐܦܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܡܢ ܟܘܪܐ ܕܦܪܙܠܐ. * ܘܢܗܘܝܢ ܥܝ̈ܢܝܟ ܦܬ̈ܝܚܢ ܠܘܬ ܒܥܘܬܐ 52
ܕܥܒ̈ܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ .܀ ܘܬܫܡܥ ܐܢܘܢ ܒܟܠ ܕܩܪܝܢ ܠܟ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܦܪܫܬ 53
ܐܢܘܢ ܠܟ ܠܝܪܬܘܬܐ .܀ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܟ.
ܟܕ ܐܦܩܬ ܠܐܒܗ̈ܬܗܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܨܠܝܘ 54
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ .܀ ܟܠܗ ܨܠܘܬܐ ܘܒܥܘܬܐ ܗܕܐ .܀ ܩܡ ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܕܗܘܐ ܒܪܝܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ .܀ ܘܐܝܕܘܗܝ ܦܫܝܛܢ ܠܫܡܝܐ. * ܘܩܡ ܘܒܪܟ ܠܟܠܗ ܩܗܠܐ 55
ܕܐܝܣܪܝܠ .܀ ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܘܐܡܪ. * ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ .܀ ܕܝܗܒ ܢܝܚܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. 56
ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܘܠܐ ܢܦܠܬ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܛܒ̈ܐ .܀ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ
ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ. * ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܢ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܐܒܗ̈ܬܢ. ܠܐ ܢܫܒܘܩܢ ܘܠܐ 57
ܢܪܚܩܢ. * ܠܡܦܢܝܘ ܠܒܢ ܠܘܬܗ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܐܘܪܚܬܗ. ܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ 58
ܘܩܝܡܘܗܝ. ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ ܕܦܩܕ ܠܐܒܗ̈ܬܢ. * ܘܢܗܘܘܢ ܦܬܓ̈ܡܐ ܗܠܝܢ 59
ܕܒܥܝܬ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ .܀ ܩܪܝܒܝܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ. ܠܡܥܒܕ
ܕܝܢܐ ܕܥܒܕܗ .܀ ܘܕܝܢܐ ܕܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܘܡܐ ܒܝܘܡܗ. * ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ 60
ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܪܥܐ .܀ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܗܐ. ܘܠܝܬ ܐܚܪܝܢ ܣܛܪ ܡܢܗ. * ܘܢܗܘܐ ܠܒܟܘܢ ܫܠܡ : 61
ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܐܘܪܚܬܗ. ܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܘܩܝܡܘܗܝ ܘܕܝܢܘܗܝ
ܘܢܡܘܣܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܕܒܚܝܢ 62
ܗܘܘ ܕܒܚܬܐ ܪܒܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܕܒܚ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܚ̈ܐ ܫܠܡ̈ܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܬܘܪ̈ܐ 63
ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܢ ܥܢܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܕܬܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܡܠܟܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ.

Et parces populo tuo quicquid peccaverint 50
in te, et culpas omnes quas in te commiſerint:
& gratioſos reddes illos apud captivantes
eos, ut diligant eos. Ipſi enim ſunt populus 51
tuus & hæreditas tua, quos eduxiſti ex Ægypto,
è camino ferri. Et ſint oculi tui aperti 52
ſuper deprecationem ſervorum tuorum &
populi tui Iſraelis, & exaudias eos in omni
re pro qua ad te clamaverint: Quoniam tu 53
ſegregâſti eos tibi in hæreditatem ex omnibus
terræ gentibus, quemadmodum dixiſti
per Moſen ſervum tuum, quando eduxiſti
patres eorum ex Ægypto, Domine Deus.
Cúmque ceſſâſſet Salomon orare coram 54
Domino Deo totam orationem & petitionem
iſtam, ſurrexit è conſpectu altaris Domini,
nam procumbens erat in genua ſua
manibus ad cœlum expanſis. Surrexit 55
inquam, & elatâ voce benedixit univerſo
cœtui Iſraelis, dicens; Benedictus ſit 56
Dominus Deus qui pacem dedit Iſraeli populo
ſuo, quemadmodum dixerat, nullo
decidente ſermone ex omnibus ſermonibus
optimis quos protulerat Dominus per
Moſen ſervum ſuum. Sitque Dominus nobiſcum, 57
quemadmodum fuit cum patribus
noſtris: non deſerat nos, neque derelinquat:
Revocando cor noſtrum ad ſe, ut 58
ambulemus in viis ejus, ut cuſtodiamus
præcepta, pacta, judicia, & leges quas
præcepit patribus noſtris. Sintque ſermones 59
iſti quos à Dño poſtulavi, propinqui Dño
Deo noctu diùque; ut peragat cauſâ ſervi ſui,
& cauſam populi ſui Iſraelis de die in diem:
Ut cognoſcant omnes terræ gentes Dominum 60
eſſe Deum, nec alium eſſe præter
ipſum. Sit autem cor veſtrum ſyncerum 61
erga Dominum Deum noſtrum, ambulando
in viis ejus, & obſervando præcepta,
fœdera, judicia, & leges ejus, ut hodierno
die. Porrò Salomon Rex & totus Iſrael 62
cum eo ſacrificabant ſacrificium magnum coram
Domino. Sacrificavit enim Salomon 63
ſacrificia pacifica coram Domino, boum viginti
duo millia, & ovium centum viginti
millia, & renovârunt domum Domini rex
& omnes filii Iſraelis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وتغفر الخطايا التي اخطوا امامك * وتمحوا جميع سيئاتهم الذين اساوا * وتحببهم لاعدائهم 50
فيحبوهم * لانهم شعبك وهم ميراثك * الذي اخرجتهم من ارض مصر * امين يا ربنا والاهنا 51
لانك رحوم مسكين *

Dimittes peccata quæ coram te perpetrârunt, & delebis omnes culpas quas commiſerunt; & conciliabis eis amorem inimicorum ſuorum, ut diligant eos: Quoniam iſti populus tuus ſunt, ipſique ſunt hæreditas tua, quos eduxiſti è terra Ægypti. Amen O Domine ac Deus noſter; cùm tu ſis miſericors & clementiſſimus. 50 51

*** *Alii duo verſus deſunt in utroque MS.*

* فلما اكمل سليمان صلاته لله الرب * واكمل هذه الصلاة وادعيها * وكل هذا التضرع 54
قام بين يدي مذبح الرب الذي كان جاثيا امامه على ركبتيه * ويداه ممدودتان الى
السماء * فلما قام دعا لجماعة بني اسرائيل كلها باعلا صوته * وقال * تبارك الله الرب * الذي 55 56
وهب الراحة لاسرائيل شعبه كما قال * ولم يسقط قول واحد من جميع الاقوال الصالحة * التي قال
الرب لموسي عبده * وسال الله ربنا ان يكون معنا * كما كان مع ابائنا * ولا يخذلنا * ولا يرفضنا * 57
* بل يقبل بقلوبنا لنسلك في طرقه * ونحفظ سننه وعهوده * ووصاياه واحكامه * التي امر 58
ابائنا * ويكون هذه الاقوال التي طلبت من الرب * قريبة من الله ربنا الليل والنهار * لكي 59
ينعم على عبيده وشعبه * وينتصف لهم يوم فيوم * لتعلم جميع شعوب الارض * ان الرب هو 60
اله الحق وليس اله آخرين * فلتكن قلوبكم سليمة امام الله ربنا * لتسلكوا في 61
طرقه * وتحفظوا وصاياه وعهوده * واحكامه وسننه كاليوم * وكان سليمان وجميع بني اسرائيل 62
يذبحون ذبائح عظيمة قدام الرب * فذبح سليمان ذبائح كاملة امام الرب * من الثيران اثنين 63
وعشرين الفا * ومن الغنم مية وعشرين الفا * وجدد الملك وجميع بني اسرائيل بيت الرب
في ذلك اليوم *

Cúmque finem feciſſet Salomon precandi 54
Deum Dominum, & hanc orationem, totamq; ſupplicationem iſtã perfeciſſet atq;
abſolviſſet; ſtetit ante aram Domini ante
quam erat in genua ſua procumbens manibus
ad cœlum expanſis: Cúmque ſtetiſſet, 55
altiſſimâ voce precatus eſt pro toto
cœtu filiorum Iſrael, & ait; Benedictus 56
ſit Deus Dominus, qui requiem dedit Iſraeli
populo ſuo quemadmodum dixerat,
ita ut ne ullus quidem ſermo deciderit ex
omnibus ſermonibus optimis quos dixerat
Dominus Moſi ſervo ſuo. Quare Deum 57
Dominum noſtrum deprecamur ut ſit nobiſcum,
quemadmodum fuit cum patribus
noſtris, nec deſerat nos, neque rejiciat;
Sed corda noſtra reducat ut ambulemus 58
in viis ejus, & obſervemus leges,
fœdera, mandata, & judicia ipſius,
quæ præcepit patribus noſtris. Et ſint res 59
iſtæ quas à Domino poſtulavi, propinquæ
Deo Domino noſtro noctu diùque, ut benè
faciat ſervis ſuis & populo ſuo, & indies
ulciſcatur eos. Ut ſciant omnes populi 60
terræ Dominum eſſe Deum verum,
nec alium eſſe Deum præter ipſum.
Sint igitur corda veſtra ſyncera coram 61
Deo Domino noſtro, ut ambuletis in viis
ejus, & cuſtodiatis mandata, fœdera, judicia,
& leges ejus, ut hodierno die.
Deinde ſacrificaverunt Salomon & 62
omnes Iſraelitæ ſacrificia magna coram
Domino. Sacrificavit enim Salomon ſacrificia 63
perfecta coram Domino, ex bobus
quidem viginti duo millia, ex ovibus
autem centum viginti millia. Eodem die
renovavit rex cum omnibus filiis Iſrael
domum Domini.

מלכים א: ט

facies *ad* quod ,atrii medium rex sanctificavit illa die In
64 בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי
,sacrificium & ,*ascensionem* ibi fecit quippe : Domini *domus*
בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה
facies ad quod æreum altare quia ; pacificorum adipes &
וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי
adipes & ,sacrificium & ,*ascensionem comprehendendo* à parvum, *Domini*
יְהוָה קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי
omnis & ,festivitatem illo tempore in Selomoh Fecitque .pacificorum
65 הַשְּׁלָמִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָעֵת־הַהִוא אֶת־הֶחָג וְכָל־
torrentem ad usque Chamath introitu ab magna *concione* eo cum Israel
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־נַחַל
septem & ,diebus septem ,*nostri Dei Domini facies ad* Ægypti
מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת
dimisit octavo die In .diebus quatuordecim ,diebus
66 יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת־
, læti sua *tentoria* in abierunt & : regi benedixerunt & ,populum
הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים
David Dominus fecerat quod ,bonum omne super *corde boni* &
וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִד
.suo populo Israel & ,suo servo
עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃

CAP. IX. ט

& ,Domini domum ædificare Selomoh *complere juxta* ,fuit Et
1 וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־
: facere voluit quod Selomoh desideriũ omne & ,regiam domum
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת׃
eum ad apparuerat sicut ,secundò Selomoh *ad* Dominus apparuit Et
2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה שֵׁנִית כַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו
,tuam orationem Exaudivi : eum ad Dominus Dixitque .Ghibhon in
3 בְּגִבְעוֹן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ
domum sanctificavi :*meas facies ad* es deprecatus quam tuã deprecationẽ &
וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לְפָנַי הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת
erunt & :seculũ in usque ibi meũ nomen *ponendũ ad* ,ædificâsti quam ,hanc
הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִתָה לָשׂוּם־שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ
ambulaveris si tu Et .diebus omnibus ibi meum cor & ,mei oculi
4 עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃ וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ
,cordis perfectione in tuus pater David ambulavit sicut ,*meas facies ad*
לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אָבִיךָ בְּתָם־לֵבָב
,mea decreta ,tibi præcepi quæ omnia secũdum *faciendum ad* ,rectitudine in &
וּבְיֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקַּי
Israel super tui regni thronum firmabo Et .servaveris mea judicia &
5 וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמֹר׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל
Non : dicendo ,tuũ patrẽ David *super* sum locutus sicut ,seculũ in
לְעֹלָם כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־דָּוִד אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא־
avertendo Si .Israel throno *desuper* vir tibi abscindetur
6 יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ אִם־שׁוֹב
,mea præcepta custodieritis non &,me *post* à vestri filii & ,vos fueritis aversi
תְּשֻׁבוּן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי
diis servieritis & ,abieritis *&* ,*vestras facies ad* dedi quæ mea decreta
חֻקֹּתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
desuper Israel excidam Et : eis vos incurvaveritis & , alienis
7 אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְהִכְרַתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל
sanctificavi quam domum & : eis dedi quam ,*humi faciebus*
פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי
,parabolam in Israel erit & : *meas facies desuper* dimittam ,meo nomini
לִשְׁמִי אֲשַׁלַּח מֵעַל פָּנָי וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמָשָׁל
, *excelsa erit* ista domus Et .populis omnibus in *juge dicterium* in &
8 וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ וְהַבַּיִת הַזֶּה יִהְיֶה עֶלְיוֹן
fecit quid *Super* ;*dicent* & :sibilabit &,obstupescet ,eã *super transiens* omnis
כָּל־עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְשָׁרָק וְאָמְרוּ עַל־מֶה עָשָׂה
? huic domui & , huic terræ sic Dominus
יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃

Versio VULG. LAT.

64 In die illa sanctificavit rex
medium atrii , quod erat ante
domum Domini : fecit quippe
holocaustum ibi, & sacrificiũ
& adipem pacificorũ : quoni-
am altare æreum , quod erat
coram Dño.minus erat, & ca-
pere non poterat holocaustũ,
& sacrificium, & adipem pa-
65 cificorum. Fecit ergò Salomon
in tempore illo festivitatem
celebrem, & omnis Israel cum
eo, multitudo magna ab in-
troitu Emath usque ad rivum
Ægypti, coram Domino Deo
nostro, septem diebus & se-
ptem diebus, id est, quatuorde-
66 cim diebus. Et in die octava
dimisit populos : qui benedi-
centes regi, profecti sunt in ta-
bernacula sua lætantes, & ala-
cri corde sup omnibus bonis,
quæ fecerat Dñs David servo
suo, & Israel populo suo.

CAP. IX.

1 FActum est autem cùm per-
fecisset Salomon ædificium do-
mûs Domini, & ædificium re-
gis, & omne quod optaverat
2 & voluerat facere : Apparuit
ei Dñs secundò, sicut appar-
3 uerat ei in Gabaon. Dixítque
Dñs ad eum ; Exaudivi orati-
onem tuam & deprecationem
tuam, quam deprecatus es co-
ram me : sanctificavi domũ
hanc, quam ædificâsti, ut pone-
rem nomen meum ibi in sem-
piternum , & erunt oculi mei
& cor meum ibi cunctis die-
4 bus. Tu quoq; si ambulave-
ris coram me, sicut ambulavit
pater tuus, in simplicitate cor-
dis, & in æquitate : & feceris
omnia quæ præcepi tibi, & le-
gitima mea & judicia mea ser-
5 vaveris, Ponam thronũ regni
tui super Israel in sempiter-
nũ, sicut locutus sum David pa-
tri tuo, dicens; Non auferetur
vir de genere tuo de solio Isra-
6 el. Si autem aversione aversi
fueritis vos & filii vestri, non
sequentes me, nec custodientes
mandata mea, & ceremonias
meas, quas proposui vobis, sed
abieritis & colueritis deos ali-
7 enos, & adoraveritis eos: Au-
feram Israel de superficie ter-
ræ, quam dedi eis : & templũ,
quod sanctificavi nomini meo,
projiciam à conspectu meo,
erítq; Israel in proverbiũ, &
8 in fabulam cunctis populis. Et
domus hæc erit in exemplum :
omnis qui transierit per eam,
stupebit, & sibilabit, & dicet ;
Quarè fecit Dominus sic terræ
huic, & domui huic ?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

60 Ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, ὅτι (ν) κύριος ὁ θεὸς, αὐτὸς θεὸς, ϗ οὐκ ἔστιν ἔτι. 61 Καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον (ξ) θεὸν ἡμῶν, ϗ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, ϗ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 62 Καὶ ὁ βασιλεὺς ϗ πάντες οἱ υἱοὶ (ο) Ἰσραὴλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον κυρίου. 63 Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσε τῷ κυρίῳ, βοῶν (π) δύο ϗ εἴκοσι χιλιάδας, (ρ) προβάτων ἑκατὸν ϗ εἴκοσι χιλιάδας. ϗ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς ϗ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 64 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν (σ) ϗ τὰς θυσίας ϗ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὁλοκαύτωσιν (τ) ϗ τὰς θυσίας τῶν (υ) εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν. 65 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου Ἡμὰθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ (φ) ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων ϗ πίνων ϗ εὐφραινόμενος ἐνώπιον 66 κυρίου θεοῦ ἡμῶν (χ) ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν. ϗ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, ϗ (ψ) ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες· ϗ (ω) ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ δούλῳ αὐτοῦ, ϗ τῷ (a) Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

60 *Vt cognoscant omnes populi terræ, quia Dominus Deus, ipse est* 61 *Deus, & non est ultrà. Et sint corda nostra perfecta erga Dominum Deum nostrum, & (u) sanctè ambulando in præceptis ejus, & custodiendo mandata ejus, sicut dies hæc. Et rex, & omnes filii* 62 *Israel sacrificaverunt sacrificiũ coram Domino. Et sacrificavit* 63 *rex Solomon sacrificia pacificorum, quæ sacrificavit Domino, boum duo & viginti millia, ovium centum & viginti millia. Et dedicavit domum Domini rex, & omnes filii Israel. Die illâ sancti-* 64 *ficavit rex medium atrii , quod ad faciẽ domûs Domini : quoniã fecit ibi holocaustosim, & sacrificia, & adipes pacificorum: quoniam altare æreum, quod corã Domino, parvum erat, ita ut non posset (x) holocaustosim, & sacrificia pacificorum sufferre. Et fecit Sa-* 65 *lomon festivitatem in die illa, & omnis Israel cum eo: Ecclesia magna ab introitu Hemath usq; ad flumen Ægypti corã Domino Deo nostro (y) in domo, quã ædificavit, comedens, & bibens, & lætans coram Domino Deo nostro septem dies. Et in die octava dimisit po-* 66 *pulum. Et benedixerunt regem: & abiit unusquisq; ad tabernacula sua lætantes. Et bonum fuit cor super bonis, quæ fecerat Dominus David servo suo, & Israel populo suo.*

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου, ϗ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ πᾶσαν τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν, ὅσα 2 ἠθέλησε ποιῆσαι, Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν δεύτερον, καθὼς (a) ὤφθη ἐν Γαβα- 3 ών. Καὶ εἶπεν (β) πρὸς αὐτὸν κύριος, Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου, ϗ τῆς (γ) δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης (δ) ἐνώπιόν μου· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου· (ε) ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· ϗ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί (ζ) μου 4 ἐκεῖ ϗ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς (η) ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι (θ) καρδίας ϗ ἐν εὐθύτητι, ϗ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτῷ, ϗ τὰ προστάγματά 5 μου ϗ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς, Καὶ ἀναστήσω τὸν (ι) θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα Δαυὶδ (κ) πατρί σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί (λ) σοι ἀνὴρ ἡ- 6 γούμενος ἐν Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς ϗ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, ϗ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου ϗ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκε Μωυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, ϗ πορευθῆτε ϗ (μ) δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις ϗ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

CAP. IX.

1 *ET factum est, postquam consummavit Salomõ ædificare domum Domini, & domum regis, & omne opus Salomon, quæcunq;* 2 *voluit facere : Et apparuit Dominus ipsi Salomon secundò, sicut (a) apparuerat in Gabaon. Et di-* 3 *xit ad eum Domin⁹; Audivi vocem deprecationis tuæ, & orationis tuæ, quã orâsti coram me. Feci tibi secundùm omnẽ deprecationẽ tuam. Sanctificavi domum hanc, quam ædificâsti ad ponendum nomen meum ibi in seculum. Et erunt oculi mei illuc, & cor meum omnibus dieb⁹. Et tu si am-* 4 *bulaveris corã me, sicut ambulavit David pater tuus in sanctitate cordis, & rectitudine, & faciendo juxta omnia, quæ mandavi ei, & præcepta mea, & mandata mea custodieris; Et faciam surge-* 5 *re thronum regni tui in Israel in seculum, sicut locut⁹ sum David patri tuo, dicens; Non auferetur tibi vir dux in Israel. Si autẽ a-* 6 *versi avertemini vos, & filii vestri à me, & non custodieritis mandata mea, & præcepta mea, (b) quæ dedit Moyses corã vobis, & iveritis, & servieritis diis aliis, & adoraveritis eos;*

MS. A. (ν) κύριος αὐτὸς ὁ θεὸς, ϗ οὐκ (ξ) τὸν θεὸν (ο) Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἔθυσαν (π) εἴκοσι ϗ δύο (ρ) ϗ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι (σ) ϗ τὸ δῶρον ϗ τὰς (τ) ϗ τὸ δῶρον ϗ τὰς (υ) εἰρηνικῶν. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἑορτὴν, ϗ πᾶς (φ) οἰκοδόμησεν, (χ) ἑπτὰ ἡμέρας ϗ ἑπτὰ ἡμέρας, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας. Καὶ ἐν τῇ (ψ) ἀπῆλθον (ω) ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ πᾶσιν τοῖς (a) λαῷ Ἰσραὴλ αὐτοῦ. MS. A. Κεφ. θ'. (a) ὤφθη αὐτῷ ἐν (β) κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἤκουσα (γ) δεήσεώς σου ἧς (δ) ἐνώπιον ἐμοῦ· (ε) ἡγίασα (ζ) μου ϗ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας (η) ἐνώπιόν μου, (θ) καρδίας, ἐν εὐθύτητι τοῦ ποιεῖν (ι) θρόνον σου ἐπὶ Ἰσραὴλ (κ) τῷ πατρί (λ) σου ἀνὴρ (μ) δουλεύσεται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

64 בְּיוֹמָא הַהוּא קַדִּישׁ מַלְכָּא יָת גּוֹ דַרְתָּא דִּי קֳדָם בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ אֲרֵי עֲבַד תַּמָּן יָת עֲלָתָא
וְיָת מִנְחָתָא וְיָת תַּרְבֵּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא אֲרֵי מַדְבְּחָא דִנְחָשָׁא דִּי קֳדָם יְיָ דְּחִיק מִלְּסוֹבָרָא יָת
65 עֲלָתָא וְיָת מִנְחָתָא וְיָת תַּרְבֵּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא : וַעֲבַד שְׁלֹמֹה בְּעִדָּנָא הַהִיא יָת חַגָּא וְכָל
יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ קְהָלָא רַב מִמַּעֲלָנָא דַחֲמַת עַד נַחֲלָא דְמִצְרַיִם קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא שִׁבְעָא יוֹמִין
66 חֲנוּכַּת בֵּיתָא וְשִׁבְעָא יוֹמִין חַגָּא אַרְבַּעַת עֲשַׂר יוֹמִין : בְּיוֹמָא תְמִינָאָה שְׁלַח יָת עַמָּא
וּבָרִיכוּ יָת מַלְכָּא וַאֲזַלוּ לְקִרְוֵיהוֹן כַּד חָדָן וְשַׁפִּירָא לִבְּהוֹן עַל כָּל טָבְתָא דַּעֲבַד יְיָ לְדָוִד
עַבְדֵּיהּ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמֵּיהּ :

ט

1 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי שְׁלֹמֹה לְמִבְנֵי יָת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וְיָת בֵּית מַלְכָּא וְיָת כָּל רְעוּת שְׁלֹמֹה
2 דְּאִתְרְעֵי לְמֶעְבַּד : וְאִתְגְּלִי יְיָ לִשְׁלֹמֹה תִּנְיָנוּת כְּמָא דְאִתְגְּלִי לֵיהּ בְּגִבְעוֹן : וַאֲמַר לֵיהּ 3
יְיָ שְׁמִיעַ קֳדָמַי צְלוֹתָךְ וּבָעוּתָךְ דִּבְעֵיתָא מִן קֳדָמַי אַקְדֵּישִׁית יָת בֵּיתָא הָדֵין דִּי בְנֵיתָא
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי תַמָּן עַד עָלְמָא וּתְהֵי שְׁכִנְתִּי שָׁרְיָא בֵיהּ אִם רְעוּתִי מִתְעַבְדָא תַמָּן כָּל
4 יוֹמַיָּא : וְאַתְּ אִם תְּהָךְ קֳדָמַי כְּמָא דְהַלֵּיךְ דָּוִד אֲבוּךְ בְּקַשִּׁיטוּת לִבָּא וּבְתְרִיצוּתָא לְמֶעְבַּד
5 כְּכֹל דְּפַקֵּידְתָּךְ קְיָמַי וְדִינַי תִּטַּר : וַאֲקִים יָת כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל לַעֲלָם כְּמָא
6 דְּמַלֵּלִית עִם דָּוִד אֲבוּךְ לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק לָךְ גְּבַר מֵעַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל : אִם
מִתָּב תְּתוּבוּן אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן מִבָּתַר פּוּלְחָנִי וְלָא תִטְּרוּן פִּקּוּדֵי קְיָמַי דִּי יְהָבִית קֳדָמֵיכוֹן
7 וּתְהָכוּן וְתִפְלְחוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וְתִסְגְּדוּן לְהוֹן : וַאֲשֵׁיצֵי יָת יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא דִּי
יְהָבִית לְהוֹן וְיָת בֵּיתָא דְּאַקְדֵּשִׁית לִשְׁמִי אַרְחֵיק מִקֳּבֵיל מֵימְרִי וִיהֵי יִשְׂרָאֵל לְמַתְל
8 וּלְשׁוֹעֵי בְּכָל עַמְמַיָּא : וּבֵיתָא הָדֵין דַּהֲוָה עִלַּאי יְהֵי חָרִיב כָּל דְּיִעְבַּר עֲלוֹהִי יִכְלֵי וְיָנוּד
וְיֵימְרוּן עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדָא וּלְבֵיתָא הָדֵין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

64 In die illo sanctificavit rex mediũ atrii quod erat ante domũ sanctuarii Dñi, quia fecit ibi holocaustũ, & munera, & pinguedines oblationis sanctitatũ, quia altare æris quod erat ante Dñm, angustius erat, quàm ut sustineret holocausta, & mun⁹, & pinguedines oblationis sanctitatũ. 65 Et fecit Selomoh tempore illo festivitatẽ, & omnis Israel cum eo, ecclesia multa ab introitu Hhamath usq; ad fluviũ Miszraim ante Dñm Deũ nostrũ, septem dieb⁹ initiationis dom⁹, & septem dieb⁹ festivitatis, [*id est*,] quatuordecim dieb⁹. 66 Die octavo misit populũ : & benedixerunt regi, & iverunt in habitacula sua cùm lætati fuissent, & jucundatũ esset cor eorũ propter omne bonũ quod fecerat Dñs David servo suo, & Israel populo suo.

CAP. IX.

1 ET fuit cùm finisset Selomoh ædificare domũ sanctuarii Dñi, & domũ regis, & omnẽ voluntatẽ Selomoh quam voluit facere. 2 Et revelatus est Dñs Selomoh secundò, sicut revelatus fuerat illi in Gibghon. 3 Et dixit illi Dñs : Audita est à me oratio tua & deprecato tua quã deprecatus es ante me: sanctificavi domũ hanc quã ædificâsti, ad ponendũ majestatẽ meam ibi usque in seculũ: & erit majestas mea manens in ea, *si* beneplacitũ meũ fiet ibi omnibus diebus. 4 Et tu si ambulaveris ante me, sicut ambulavit David pater tuus in veritate cordis & rectitudine, faciendo juxta omnia quæ præcepi tibi, decreta mea & judicia mea servaveris : 5 Statuã soliũ regni tui super Israel in seculũ, sicut locutus sum cum David patre tuo dicendo : Non abscindetur tibi vir à solio regni Israel. 6 Si avertendo aversi fueritis vos & filii vestri ne[*eatis*] post cultum meũ, nec servaveritis præcepta mea, decreta mea quæ dedi ante vos, sed iveritis & colueritis errores gentiũ, & adoraveritis eos : 7 Tunc consumã Israel de superficie terræ quã dedi illis, & domũ quam sanctificavi nomini meo elongabo ex adverso dilecti mei, & erit Israel in parabolã & in fabulã omnibus gentibus. 8 Et dom⁹ hæc quæ fuit excelsa, erit diruta : omnis qui transierit per eam, sibilabit & nutabit : & dicent, Quamobrem fecit Dominus sic terræ huic & domui huic ?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ ܩܕܫ ܡܠܟܐ ܠܓܘܗ ܕܕܪܬܐ ܕܩܕܡ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܬܡܢ ܥܠܘܬܐ 64
ܘܩܘܪܒܢܐ ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܙܥܘܪ ܗܘܐ ܠܡܣܝܒܪܘ
ܠܥܠܘܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ ܥܐܕܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ 65.
ܥܡܗ ܟܢܝܫܝܢ. ܡܢ ܡܥܠܢܗ ܕܚܡܬ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܗ ܕܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.
ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܐܪܒܥܣܪ ܝܘܡܝܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܡܢܝܐ. ܫܪܝܘ ܥܡܐ. 66.
ܘܒܪܟܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܟܕ ܚܕܝܢ ܘܛܐܒ ܠܒܗܘܢ. ܥܠ ܟܠܗܝܢ
ܛܒܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. ܘܠܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ̄ *

* ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠܗ ܪܓܬܗ 1
ܕܫܠܝܡܘܢ ܕܨܒܐ ܠܡܥܒܕ. * ܘܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. 2.
ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ ܒܓܒܥܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ ܘܒܥܘܬܟ 3
ܕܒܥܝܬ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܘܩܕܫܬ ܠܝ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. ܠܡܣܡ ܫܡܝ ܬܡܢ ܠܥܠܡ.
ܘܢܗܘܘܢ ܥܝܢܝ ܘܠܒܝ ܬܡܢ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܐܢܬ ܐܢ ܬܗܠܟ ܩܕܡܝ. ܐܝܟ ܕܗܠܟ 4
ܕܘܝܕ ܐܒܘܟ: ܒܬܡܝܡܘܬ ܠܒܐ ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ: ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟ. ܘܢܡܘܣܝ ܘܕܝܢܝ
ܬܛܪ. * ܐܩܝܡ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. 5
ܕܠܐ ܢܬܒܨܪ ܠܟ ܓܒܪܐ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܢ ܡܗܦܟܘ ܬܗܦܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪܝ. ܐܢܬܘܢ 6
ܘܒܢܝܟܘܢ: ܘܠܐ ܬܛܪܘܢ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ ܕܝܗܒܬ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܬܐܙܠܘܢ ܘܬܦܠܚܘܢ
ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ. * ܐܘܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ. 7.
ܘܒܝܬܐ ܕܩܕܫܬ ܠܫܡܝ ܐܫܕܐ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܘܢܗܘܐ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܬܠܐ ܘܠܫܘܥܝܐ.
ܒܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. * ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܢܗܘܐ ܚܪܒ. ܘܟܠ ܕܢܥܒܪ ܥܠܘܗܝ. ܢܬܕܡܪ. ܘܢܫܪܩ. 8.
ܘܢܐܡܪܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܠܒܝܬܐ ܗܢܐ.

Eodem die conſecravit rex internam partem 64
atrii quod erat ante domum Domini, quoniam ibi ſacrificavit holocauſta, oblationes, & adipem pacificorum; eò quòd altare æneum quod erat coram Domino, impar eſſet ad capiendum holocauſta, oblationes, & adipem pacificorum. Celebravitque Salo- 65
mon eo die feſtum, dum omnes Iſraelitæ cum eo eſſent ab ingreſſu Hemath uſque ad ingreſſum torrentis Ægypti, congregati coram Domino Deo noſtro ſeptem diebus, & ſeptem diebus; *nempe* quatuordecim diebus. Octavo verò die miſerunt populus & bene- 66
dixerunt regi, tum redierunt in habitationes ſuas læto hilarique animo, pro omnibus beneficiis quæ contulerat Dominus in Davidem ſervum ſuum, & in populum ſuum Iſraelem.

CAP. IX.

Cum ergò finem impoſuiſſet Salomon æ- 1
dificio dom' Dñi & ædis regiæ, omnique optato quod Salomon facere decreverat; Tunc apparuit Dominus Salomoni ſecundâ 2
vice, quemadmodum apparuerat ei in Gabaon: Et dixit illi Dñs, Exaudivi orationem 3
& petitionem tuam quâ me precatus es; & conſecravi mihi domũ iſtam quam ædificâſti, ad collocandũ ibi nomen meũ uſque in ſeculum: eruntque oculi mei & animus me' ibi cunctis dieb'. Tu verò ſi ambulaveris co- 4
ram me quemadmodũ ambulavit David pater tuus, in ſinceritate cordis & æquitate, feceris quemadmodũ præcepi tibi, & ſtatuta ac judicia mea ſervaveris; Conſervabo ſo- 5
lium regni tui ſuper Iſraelem in perpetuum, prout pollicitus ſum Davidi patri tuo, *dicens*, Non deerit tibi vir à ſolio Iſraelis. Quòd 6
ſi omnino averſi fueritis à me vos & filii veſtri, nec ſervaveritis præcepta & ſtatuta mea quæ propoſui vobis, ſed abeuntes colueritis deos alienos, & adoraveritis eos; Perdam Iſ- 7
raelem de ſuperficie terræ quam dedi eis; & domũ quam conſecravi nomini meo, evellã à conſpectu meo; eritq; Iſrael in proverbiũ & fabulam apud omnes populos: Et dom' 8
hæc deſtruetur, ita ut quicunq; tranſierit juxta eam, obſtupeſcat, ac ſibilet, dicantque, Qua de re Dñs ita fecit huic terræ & huic domui?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

64 * وقدس الملك الدار الذي بين يدي مذبح الرب * لانه قرب هناك قرابين وزبودا وشحوما كاملة *
لان مذبح النحاس الذي كان امام الرب كان صغيرا ولم يكن يسع القرابين والشحوم التي قرب *
65 * وعمل سليمان ذلك اليوم عيدا عظيما * وكان بنو اسرايل كلهم مجتمعين معه * من مدخل
حماة الي مدخل وادي مصر كانوا كلهم مجتمعين امام الرب سبعة ايام * وسبعة ايام * اربعة
66 عشر يوما * وفي اليوم الثامن من السبعة الاخيرة بعد العيد * دعي الشعب كله للملك *
ثم ارسلهم الملك الي منازلهم * فانصرفوا الي مساكنهم فرحين بقلوب سليمة طيبة * على ما
صنع الرب من الخير بداود عبده واسرايل شعبه *

* الفصل التاسع *

1 * فلما فرغ سليمان من بناء بيت الرب وبناء بيته * وعمل كل ما اشتهي واحب * ظهر الرب 2
3 لسليمن ثانية * كما ظهر له في جبعون * ثم قال الرب * قد سمعت صلاتك وتضرعك التي صليت
امامي * وقدست لي البيت الذي بنيت * لاصير فيه اسمي الي الابد * وعيناي وقلبي فيه كل
4 الايام * وانت ان سرت امامي بالحق كما سار ابوك * طول الايام بسلامة القلب والعدل * وتعمل ما
5 امرتك به * وتحفظ عهودي * اثبت كرسيك وملكك على بني اسرايل الي الابد * كما قلت لداود
6 ابيك * لانه لا يزل رجل من نسلك ملكا علي بني اسرايل * وان انت انقلبت عن امري * وخالفت
انت وبنوك * ولم تحفظوا وصاياي وعهودي التي امرتكم وتبعتم الهة اخر * وعبدتموها وسجدتم
7 لها * خذلتكم واهلك بني اسرايل * وابددهم من الارض التي اعطيتهم * والبيت الذي
قدست لاسمي اخربه واقلعه من بين يدي * ويكون بنو اسرايل مثلا وحديثا بين الشعوب *
8 * وهذا البيت يكون خرابا * وكل من عبر به يتعجب ويصفر من خرابه * ويقولون الناس
لماذا فعل الرب هذا الصنيع بهذه الارض وهذا البيت *

Sanctificavit etiam rex atrium quod erat 64
ante altare Domini, quoniam illic obtulit ſacrificia, adipes, & pinguedines perfectas; nam altare æneum quod erat coram Domino, parvum erat, nec capere poterat ſacrificia & adipes quas obtulit. Et celebravit Salomon eo die ſolennita- 65
tem maximam, dum Iſraelitæ omnes eſſent cum eo congregati: ab ingreſſu Hamat uſque ad ingreſſum torrentis Ægypti erant omnes congregati coram Domino ſeptem diebus, & ſeptem diebus; nempè *quatuordecim diebus. Octavo à* 66
ſeptem poſtremis poſt ſolennitatem die, benè precatus eſt univerſus populus regi, tum dimiſit eos rex ad manſiones eorum; abieruntq; ad habitationes ſuas læti, hilaribus jucundiſque animis ob beneficia quæ præſtiterat Dominus Davidi ſervo ſuo, & Iſraeli populo ſuo.

CAP. IX.

Cum abſolviſſet Salomon ædificium 1
domûs Domini, & ædificium domûs ſuæ, perfeciſſetq; omnia quæ optaverat ac voluerat; Apparuit Dominus Salomoni ſe- 2
cundò, quemadmodum apparuerat ei in Gabaon: Tum dixit Dominus, Jam au- 3
divi orationem & ſupplicationem tuam quam ante me fudiſti, & conſecravi mihi domum quam ædificâſti, ut in ea ponam nomen meum in perpetuum: & oculi mei animuſq; meus erit in ea cunctis diebus. Tu autem ſi ambulaveris coram me 4
in veritate, quemadmodum ambulavit pater tuus, cunctis diebus corde ſincero & recto, feceris quod mandavero tibi, & fœdera mea ſervaveris; Stabiliam thro- 5
num tuum & regnum tuum ſuper filios Iſrael in æternum, prout dixeram Davidi patri tuo; quia ſcilicet *non deficiet vir de ſtirpe tua regnans ſuper filios Iſrael. Verùm ſi tu averſus fueris à præcepto* 6
meo, & refragatus fueris tu & filii tui, nec ſervaveritis mandata & fœdera mea quæ præcepi vobis, adhæſeritis diis alienis, eoſq; colueritis & adoraveritis; De- 7
ſtituam vos, & conſumam filios Iſrael, & diſperdam eos de terra quam dedi eis; & domum quam conſecravi nomini meo, deſtruam & evellam è conſpectu meo; & evadent Iſraelitæ proverbium & fabula inter gentes: Et domus iſta in 8
ruinam abibit, & quiſquis prope illam tranſierit, mirabitur & ſibilabit ob ruinam ejus: dicentq; homines, Quare fecit Dominus opus hujuſmodi huic terræ & huic domui?

qui ,ſuum Deum Dominum dereliquerunt quòd Eò ,dicent Et
9 וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר
, alienos deos *in* apprehēderūt &,Ægypti terra è eorū patres eduxit
הוֹצִיא אֶת־אֲבֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִקוּ בֵּאלֹהִים אֲחֵרִים
eos ſuper Dominus induxit idcirco :eis ſervierūt &,eis ſe incurvaverūt &
וַיִּשְׁתַּחֲוֻ לָהֶם וַיַּעַבְדֻם עַל־כֵּן הֵבִיא יְהוָה עֲלֵיהֶם
annorum viginti fine à ,fuit Et .hoc malum omne
10 אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת׃ וַיְהִי מִקְצֵה עֶשְׂרִים שָׁנָה
,Domini domum ; domos duas Selomoh ædificavit quibus
אֲשֶׁר־בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת־שְׁנֵי הַבָּתִּים אֶת־בֵּית יְהוָה
Selomoh *exaltârat* Tyri rex Chiram .regiam domum &
11 וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ חִירָם מֶלֶךְ־צֹר נִשָּׂא אֶת־שְׁלֹמֹה
:ejus voluntatē omnē *ad ,auro in &* , *abietum lignis in &* ,*cedrorum lignis in*
בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבַזָּהָב לְכָל־חֶפְצוֹ
terra in urbes viginti Chiram ipſi Selomoh rex dedit tunc
אָז יִתֵּן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר בְּאֶרֶץ
quas urbes *videndum ad* ,Tyro è Chiram eſt egreſſus Et .Galil
12 הַגָּלִיל׃ וַיֵּצֵא חִירָם מִצֹּר לִרְאוֹת אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר
Quid : dixit Et .ejus oculis in *fuerūt rectæ* non & ;Selomoh ei tradiderat
13 נָתַן־לוֹ שְׁלֹמֹה וְלֹא יָשְׁרוּ בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר מָה
terram eas appellavit & ?mi frater mihi dediſti quas , iſtæ urbes
הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי אָחִי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ
centum regem ad Chiram miſit Et .hanc diem ad uſque Chabul
14 כָּבוּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאָה
fecit aſcendere quam ,tributi res hæc Et .auri talenta viginti &
15 וְעֶשְׂרִים כִּכַּר זָהָב׃ וְזֶה דְבַר־הַמַּס אֲשֶׁר־הֶעֱלָה
,ſuam domū & ,Domini domum ædificandum ad Selomoh rex
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ
,Meghiddo & ,Chaſor & , Jeruſalaim murum & ,Millo &
וְאֶת־הַמִּלּוֹא וְאֵת חוֹמַת יְרוּשָׁלָםִ וְאֶת־חָצֹר וְאֶת־מְגִדּוֹ
,Gheſer cepit & ,aſcendit Ægypti rex Parhoh .Gheſer &
16 וְאֶת־גָּזֶר׃ פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עָלָה וַיִּלְכֹּד אֶת־גֶּזֶר
; interfecit civitate in *habitantem* Chenahanæum & ,igni *in* eā ſuccendit &
וַיִּשְׂרְפָהּ בָּאֵשׁ וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הָרָג
Selomoh ædificavit Et .Selomoh uxori ſuæ filiæ *miſſiones* eā tradidit &
17 וַיִּתְּנָהּ שִׁלֻּחִים לְבִתּוֹ אֵשֶׁת שְׁלֹמֹה׃ וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה
Thadmor & ,Bahalath Et .inferiorem Beth-choron & ,Gheſer
18 אֶת־גֶּזֶר וְאֶת־בֵּית חֹרֹן תַּחְתּוֹן׃ וְאֶת־בַּעֲלָת וְאֶת־תַּמֹר
erant quæ theſaurorum urbes omnes Et .terra in deſerto in
19 בַּמִּדְבָּר בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ
deſideriū & ,equitum civitates & , *currus* civitates & ,Selomoh ipſi
לִשְׁלֹמֹה וְאֵת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים וְאֵת חֵשֶׁק
omni in &,Lebanon in &,Jeruſalaim in ædificare deſideravit quod,Selomoh
שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַםִ וּבַלְּבָנוֹן וּבְכֹל
, Chittæo ,Emoræo de *reſiduum* populum Omnem .ſui dominii terra
20 אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן־הָאֱמֹרִי הַחִתִּי
: *ipſi* Iſrael filiis de non qui ,Jebuzæo &,Chivvæo ,Perizzæo
הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃
potuerunt non quos ,terra in eos poſt remanſerant qui eorū Filios
21 בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נֹתְרוּ אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָכְלוּ
,*ſervile tributum in* Selomoh *eos fecit aſcendere &* ,*eos* occidere Iſrael filii
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַחֲרִימָם וַיַּעֲלֵם שְׁלֹמֹה לְמַס־עֹבֵד
Selomoh dedit non Iſrael filiis de Et .hanc diem ad uſque
22 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־נָתַן שְׁלֹמֹה
,ejꝰ *triarii* &,ejꝰ principes &,ejꝰ ſervi & , *belli* viri *ipſi quia* ;ſervū
עָבֶד כִּי־הֵם אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְשָׁלִשָׁיו
qui ,præfectorum principes Iſti : ejus equitū & ,ejꝰ *currus* principes &
23 וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו׃ אֵלֶּה שָׂרֵי הַנִּצָּבִים אֲשֶׁר
dominantes ,quingenti & ,quinquaginta ,Selomoh opus ſuper
עַל־הַמְּלָאכָה לִשְׁלֹמֹה חֲמִשִּׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים
.*opificio in facientes* ,*populum in*
בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et reſpondebunt; Quia dereliquerunt
Dñm Deū ſuū, qui
eduxit patres eorū de terra Ægypti,
& ſecuti ſunt deos alienos,
& adoraverunt eos, &
coluerunt eos: idcircò induxit
Dominus ſuper eos omne
10 malum hoc. Expletis autem
annis viginti poſtquàm ædificaverat
Salomon duas domos,
id eſt, domū Domini, & domum
11 regis, (Hiram rege Tyri
præbente Salomoni ligna cedrina
& abiegna, & aurum
juxta omne quod opus habuerat,)
tunc dedit Salomon Hiram
viginti oppida in terra
12 Galilææ. Et egreſſus eſt Hiram
de Tyro, ut videret oppida
quæ dederat ei Salomon,
13 & non placuerunt ei. Et ait;
Hæcine ſunt civitates, quas
dediſti mihi, frater? Et appellavit
eas terram Chabul,
14 uſque in diem hanc. Miſit quoque
Hiram ad regem Salomonem
centū viginti talenta
15 auri. Hæc eſt ſumma expenſarum,
quam obtulit rex Salomon
ad ædificandam domum
Domini & domum ſuam, &
Mello, & murum Jeruſalem, et
Heſer, & Mageddo, & Gazer.
16 Pharao rex Ægypti aſcendit,
& cepit Gazer, ſuccendítque
eam igni: & Chananæum, qui
habitabat in civitate, interfecit,
et dedit eam in dotem
filiæ ſuæ uxori Salomonis.
17 Ædificavit ergò Salomon Gazer,
et Bethoron inferiorem,
18 Et Baalath et Palmirā in terra
19 Solitudinis. Et omnes vicos
qui ad ſe pertinebāt, et erant
abſq; muro, munivit, et civitates
curruū et civitates equitū,
et quodcunque ei placuit ut
ædificaret in Jeruſalem, et in
Libano, et in omni terra poteſtatis
20 ſuæ. Univerſum populum,
qui remanſerat de Amorrhæis,
et Hethæis, et Pherezæis,
et Heuæis, et Jebuſæis,
qui non ſunt de filiis Iſrael:
21 Horum filios, qui remanſerant
in terra, quos ſcilicèt non potuerant
filii Iſrael exterminare:
fecit Salomon tributarios,
22 uſq; in diem hanc. De
filiis autem Iſrael non conſtituit
Salomon ſervire quenquam:
ſed erant viri bellatores,
et miniſtri ejus, et principes,
et duces, et præfecti curruum
23 et equorum. Erant autē
principes ſuper omnia opera
Salomonis præpoſiti quingenti
quinquaginta, qui habebant
ſubjectum populum, et
ſtatutis operibus imperabant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα
αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί
μου ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ
εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς λάλημα εἰς πάντας
8 τοὺς λαούς. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος (ν) ἔσται ὁ ὑψηλός,
πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ
συριεῖ, καὶ ἐροῦσιν, (ξ) Ἕνεκεν τίνος ἐποίησεν
κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;
9 Καὶ ἐροῦσιν, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον (ο) κύριον
θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας
αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἀντελάβοντο
(π) θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προσεκύνησαν
αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε
κύριος ἐπ' αὐτοὺς (ρ) τὴν κακίαν ταύτην.
τότε ἀνήγαγε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα
Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ (σ) εἰς οἶκον αὐτοῦ,
ὃν ᾠκοδόμησεν (τ) ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις
10 ἐκείναις. Εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν
τοὺς δύο οἴκους, τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον
11 τοῦ βασιλέως, Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο
τοῦ Σαλωμὼν ἐν ξύλοις κεδρίνοις,
(υ) καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ
ἐν παντὶ θελήματι (φ) αὐτοῦ. τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς
τῷ Χιρὰμ εἴκοσι πόλεις (χ) ἐν τῇ
12 γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ. Καὶ ἐξῆλθε Χιρὰμ ἐκ
Τύρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν
τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμών· καὶ
13 οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ. Καὶ εἶπε, Τί αἱ πόλεις αὗται
ἃς ἔδωκάς μοι ἀδελφέ; καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς,
14 Ὅριον, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἤνεγκε Χιρὰμ
τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα
(ψ) χρυσίου.

Et tollam Iſrael de terra, quam 7
dedi eis: & domum hanc, quam
ſanctificavi nomini meo, abjiciā
à facie mea. Et erit Iſrael in perditionem,
& in ſermonem in omnibus populis. (c) *Et domus iſta* 8
erit excelſa: omnis tranſiens per
eam ſtupebit, & ſibilabit, & dicent;
Propter quid fecit Dominus
ſic terræ huic, & domui huic? Et 9
dicent; Pro eo, quòd dereliquerunt
Dominum Deum ſuum, qui
eduxit patres eorum ex Ægypto,
è domo ſervitutis, & ſuſceperunt
deos alienos, & adoraverunt eos,
& ſervierunt eis; propter hoc
induxit Dominus ſuper eos (d)
malum hoc. Tunc adduxit Salomon
filiam Pharaonis è civitate
David in domum ſuam, quam ædificaverat
ſibi in diebꝰ illis. Viginti 10
annis, in quibus ædificavit
Salomon ambas domos, domum
Domini, & domum regis, Chiram 11
rex Tyri adjuvit Salomon in lignis
cedrinis, & in lignis abiegnis,
& in auro, et in omni voluntate
ejus. Tunc dedit rex ipſi Chirā
viginti civitates in terra Galilæa.
Et exivit Chiram è Tyro, 12
& ivit in Galilæam ad videndū
civitates, quas dederat ei Salomon:
& non placuerunt ei. Et 13
dixit; Quid civitates hæ, quas
dediſti mihi, frater? Et vocavit
eas, Terminum, uſq; in diem hanc.
Et attulit Chiram Salomoni centum 14
& viginti talenta auri.

MS. A.

(ν) ἔσται ὑψηλός, (ξ) Ἕνεκα (ο) τὸν κύριον (π) θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν
αὐτοῖς, διὰ τοῦτο (ρ) συμπᾶσαν τὴν κακίαν (σ) εἰς τὸν οἶκον (τ) ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, εἴκοσι ἔτη (υ) καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ παντὶ (φ) αὐτοῦ.
τότε *ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Χειρὰμ (χ) ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.
15 (ψ) χρυσίου. Αὕτη ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ σὺν τὴν
Μελώ, καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυίδ, καὶ τὴν Ἀσσούρ,
καὶ τὴν Μεδάν, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ, καὶ τὴν Ἐσέρ, καὶ τὴν Μαγδώ,
16 καὶ τὴν Γαζέρ. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γαζέρ, καὶ
ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ
πόλει ἀπέκτεινεν. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ
17 Σαλωμών. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὴν Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην,
18 Καὶ τὴν Βαλάθ, καὶ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ, Καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας
19 τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμών, καὶ τὰς πόλεις τῶν
ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν
ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ,
20 καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ. Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον
ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Χαναναίου,
καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων,
21 Τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ οὓς οὐκ ἠδύναντο
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς
22 φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν
Σαλωμὼν εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταί, καὶ παῖδες
αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἁρμάτων, καὶ
23 ἱππεῖς αὐτοῦ. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμών,
πεντήκοντα καὶ πεντακόσιοι ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν
24 τῷ ἔργῳ. Ἤδη ἡ θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον
25 αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν σὺν τὴν Μελώ. Καὶ ἀνεβίβασεν Σαλωμὼν τρεῖς
καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαύτωμα καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
*ὃν ᾠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸ εἰς πρόσωπον κυρίου. καὶ ἀπήρτισεν
26 σὺν τὸν οἶκον. Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וְיֵימְרוּן עַל דִּי שְׁבַקוּ יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ אֱלָהֲהוֹן דְּאַפֵּיק יַת אֲבָהָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
וְאַתְקִיפוּ בְּטַעֲוַת עַמְמַיָּא וּסְגִידוּ לְהוֹן וּפְלַחוּנוּן עַל כֵּן אַיְתִי יְיָ עֲלֵיהוֹן יַת כָּל בִּישְׁתָּא
10 הָדָא׃ וַהֲוָה מִסּוֹף עַשְׂרִין שְׁנִין דִּי בְנָא שְׁלֹמֹה יַת תְּרֵין בָּתַּיָּא יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיַת בֵּית
11 מַלְכָּא׃ חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר סוֹבַר יַת שְׁלֹמֹה בְּאָעֵי אַרְזִין וּבְאָעֵי בִירָן וּבְדַהֲבָא לְכָל
12 צוֹרְכֵיהּ בְּכֵין יְהַב מַלְכָּא שְׁלֹמֹה לְחִירָם עַסְרִין קִרְוִין בְּאַרְעָא גְלִילָא׃ וּנְפַק חִירָם מִצּוֹר
13 לְמִסְעַר יַת קִרְוַיָּא דִּיהַב לֵיהּ שְׁלֹמֹה וְלָא כְשַׁרִין בְּעֵינוֹהִי׃ וַאֲמַר מָה קִרְוַיָּא הָאִלֵּין דִּי
14 יְהַבְתָּא לִי אָחִי וּקְרָא לְהוֹן אַרְעָא כָבוּל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּשְׁדַר חִירָם לְמַלְכָּא מְאָה וְעַשְׂרִין
15 כַּכְּרֵי דַהֲבָא׃ וְדֵין פִּתְגָם מַסְּקֵי מִסִּין דְּמַנִּי מַלְכָּא שְׁלֹמֹה לְמִבְנֵי יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיַת
16 בֵּיתֵיהּ וְיַת מְלֵיתָא וְיַת שׁוּרָא דִירוּשְׁלֶם וְיַת חָצוֹר וְיַת מְגִדּוֹ וְיַת גָּזֶר׃ פַּרְעֹה מַלְכָּא
דְמִצְרַיִם סְלִיק וּכְבַשׁ יַת גָּזֶר וְאוֹקְדַהּ בְּנוּרָא וְיַת כְּנַעֲנָאָה דְּיָתֵיב בְּקַרְתָּא קְטַל וִיהָבַהּ מַתְּנָן
17 18 לִבְרַתֵּיהּ אִתַּת שְׁלֹמֹה׃ וּבְנָא שְׁלֹמֹה יַת גָּזֶר וְיַת בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָאָה׃ וְיַת בַּעֲלַת וְיַת
19 תַּדְמוֹר בְּמַדְבְּרָא בְּאַרְעָא׃ וְיַת כָּל קִרְוֵי אוֹצְרָא דִּי הֲוָאָה לִשְׁלֹמֹה וְיַת קִרְוֵי רְתִיכַיָּא וְיַת
קִרְוֵי פָּרָשַׁיָּא וְיַת כָּל רְעוּת שְׁלֹמֹה דְּאִתְרְעִי לְמִבְנֵי בִּירוּשְׁלֶם וּבְלִיבְנָן וּבְכָל אֲרַע
20 שׁוּלְטָנֵיהּ׃ כָּל עַמָּא דְּאִשְׁתְּאַר מִן אֱמוֹרָאֵי חִתָּאֵי פְּרִזָּאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי דְּלָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
21 אִנּוּן׃ בְּנֵיהוֹן דְּאִשְׁתְּאַרוּ בַּתְרֵיהוֹן בְּאַרְעָא דְּלָא יְכִילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְגַמָּרוּתְהוֹן וּמַנִּינוּן
22 שְׁלֹמֹה לְמַסְּקֵי מִסִּין עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּמִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא יְהַב שְׁלֹמֹה לְמֶהֱוֵי פָּלְחִין אֲרֵי
23 אִנּוּן גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא וְעַבְדוֹהִי וְרַבְרְבָנוֹהִי וְגִבָּרוֹהִי וְרַבָּנֵי רְתִיכוֹהִי וּפָרָשׁוֹהִי׃ אִלֵּין
רַבָּנֵי אִסְטְרַטִיגַיָּא דִּי מְמַנַּן עַל עֲבִידְתָּא דִשְׁלֹמֹה חֲמֵשׁ מְאָה וְחַמְשִׁין דִּי מַפְלְחִין
בְּעַמָּא דְעָבְדִין בַּעֲבִידְתָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dicent: Eò quòd dereliquerunt cultum Domini Dei ſui, qui eduxit 9
patres eorum de terra Miſzraim, & apprehenderunt Errores gentium, &
adoraverunt illos & coluerunt illos, idcircò induxit Dominus ſuper eos
omne malum hoc. Et fuit à fine viginti annorum quibus ædificavit 10
Selomoh duas domos, domum ſanctuarii Domini & domum regis.
(Hhiram rex Szor ſuſtentarat Selomoh in lignis cedrinis & lignis abiegnis, 11
& auro in omni neceſſitate illius:) tunc dedit rex Selomoh ipſi
Hhiram viginti urbes in terra Gelila. Et exivit Hhiram de Szor, ut viſitaret 12
urbes quas dederat ei Selomoh: & non rectæ fuerunt in oculis
ejus: Et dixit: Quænam ſunt urbes hæ quas dediſti mihi frater mi? & 13
vocavit illas terram Chabul uſque ad diem hanc. Et miſit Hhiram regi 14
centum & viginti talenta auri. Et hæc eſt ratio tollentium tributa quos 15
præpoſuit rex Selomoh ad ædificandum domum ſanctuarii Domini, &
domum ſuam, & aggerem & *murum* Jeruſalem, & Hhaſzor, & Megido
& Gazer. Pargho rex Miſzraim aſcendit & ſubegit Gazer, & incendit 16
eam igni; & Kenaghanæum, qui habitabat in urbe, occîdit: & dedit
illam dono filiæ ſuæ uxori Selomoh. Et ædificavit Selomoh Gezer, & 17
Beth-Hhoron inferiorem: Et Baghalath, & Thadmor in deſerto in terra: 18
Et omnes urbes repoſitoriorum quæ erant Selomoh, & urbes curruum, 19
& urbes equitum, & *omnem* voluntatem Selomoh quam voluit
ædificare in Jeruſalem, & in Libnan, & in omni terra imperii ſui. Omnē 20
populū qui relictꝰ fuerat ex Emorrhæis, Hhithæis, Perizæis, Hhivæis, &
Jebuzæis, qui non erant de filiis Iſrael: Filios eorū qui relicti fuerant poſt 21
illos in terra, quos non potuerant filii Iſrael conſumere, conſtituit Selomoh
in allatores tributorū uſq; ad diem hanc. Et ex filiis Iſrael non dedit 22
Selomoh ut eſſent ſervi, quia erant viri belligeratores, & ſervi ejꝰ, et magiſtratus
ejus, et viri ejus, et magiſtri curruū ejꝰ et equitum ejꝰ. Hi ſunt 23
magiſtri anteſignanorū, qui erant præpoſiti ſuper opus Selomoh, quingenti
et quinquaginta qui ſervire faciebant populum qui faciebant opus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܐܡܪܘܢ. ܥܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ : ܕܐܦܩ ܠܐܒܗܬܗܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. 9
ܘܐܚܕܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܐܢܘܢ ܘܤܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܝܬܝ
ܥܠܝܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܟܠܗ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܬܪܝܢ 10
ܒܬܝܢ. ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܐܣܒܩ ܠܫܠܝܡܘܢ 11
ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܘܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ ܘܕܗܒܐ. ܐܝܟ ܕܨܒܐ. ܗܝܕܝܢ ܝܗܒ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ
ܠܚܝܪܡ. ܥܣܪܝܢ ܩܘܪܝܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܝܠܐ. * ܘܢܦܩ ܚܝܪܡ ܡܢ ܨܘܪ ܠܡܚܙܐ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܒ 12
ܠܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܐ ܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܕܝܗܒܬ ܠܝ 13
ܐܚܝ .. ܘܩܪܐ ܐܢܝܢ. ܐܪܥܐ ܕܟܒܘܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܚܝܪܡ ܠܡܠܟܐ 14
ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ.* ܘܗܢܐ ܦܣܩܢܐ ܕܡܕܐܬܐ ܕܐܪܡܝ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 15
ܠܡܒܢܝܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܗ. ܘܠܡܒܢܐ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܘܐ. ܘܚܨܘܪ ܘܡܓܕܘ ܘܓܙܪ.
* ܘܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ ܣܠܩ ܗܘܐ ܘܟܒܫܗ ܠܓܙܪ. ܘܐܘܩܕܗ ܒܢܘܪܐ. ܘܠܟܢܥܢܝܐ 16
ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܩܛܠ. ܘܝܗܒܗ ܡܘܗܒܬܐ ܠܒܪܬܗ ܐܢܬܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ.* ܘܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ 17
ܠܓܙܪ ܘܠܒܝܬ ܚܘܪܢ ܬܚܬܝܬܐ.* ܘܠܒܥܠܬ ܘܠܬܕܡܘܪ ܕܒܐܪܥܐ ܕܡܕܒܪܐ.* ܘܠܟܠܗܝܢ 18 19
ܩܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܓܙܐ ܕܗܘܝ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܡܪܟܒܬܐ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܦܪܫܐ. ܘܪܓܬܗ
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܕܪܓ ܠܡܒܢܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܠܒܢܢ ܘܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܫܘܠܛܢܗ. * ܘܟܠܗ 20
ܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܐܡܘܪܝܐ. ܘܚܬܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ. ܘܚܘܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ ܕܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ .. * ܒܢܝܗܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ. ܕܠܐ ܐܫܟܚܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܘܒܕܘ 21
ܐܢܘܢ. ܥܒܕ ܐܢܘܢ ܫܠܝܡܘܢ. ܥܒܕܐ ܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ 22
ܠܐ ܫܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܐ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܐܢܘܢ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ
ܘܓܢܒܪܘܗܝ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܪܟܒܬܗ ܘܦܪܫܘܗܝ. * ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܩܝܘܡܐ ܕܥܠ ܥܒܕܐ 23
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܚܡܫܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܥܡܐ ܘܡܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ.

Et respondebitur, Quia reliquerunt Dominum 9
Deum suum qui eduxit patres eorum è
terra Ægypti, & adhæserunt diis gentium
exterarum, & coluerunt atque adoraverunt
eos; idcirco induxit in eos Dominus malum
hoc universum. Factum est etiam post annos 10
viginti quibus ædificavit Salomon duas
illas domos, *nempe* domum Domini & domum
regiam; Cùm Hiramus rex Tyri 11
suppeditâsset Salomoni ligna cedrina, & ligna
abiegna, atque aurum, prout optaverat;
ut tunc donaret rex Salomon Hiramo viginti
civitates in terra Galilææ. Et egressus 12
est Hiram è Tyro ad invisendas civitates
quas donaverat ei Salomon, nec placuerunt
ei; Dixitque, Quid sunt hæ civitates quas 13
donâsti mihi frater mi? & vocavit eas, Terram
Chabuli, in hunc usque diem. Miserat 14
enim rex Hiramus regi Salomoni centum viginti
talenta auri. Hæc autem est taxatio 15
vectigalis quod indixit rex Salomon pro ædificio
domûs Domini & domûs suæ, & ædificio
muri Jerusalem, & Mello, & Hasor, &
Mageddo, & Gazar. Porrò Pharaon rex 16
Ægypti ascendens subegit Gazar, & igne
succendit; Chananæos habitantes in ea civitate
peremit, & dono dedit illam filiæ suæ uxori
Salomonis. Ædificavítque Salomon 17
Gazar, & Beth-horon inferiorem, Et Baaloth, 18
& Thadmur quæ est in terra deserti:
Omnes quoque civitates ærarii, quæ fuerunt 19
Salomonis, & civitates curruum, & civitates
equitum; quicquid denique optavit
Salomon ædificare in Jerusalem, & in Libano,
& in tota terra ditionis suæ. Totum 20
populum qui remanserat ex Amorhæis, Hethæis,
Pherezæis, Hevæis, & Jebusæis,
qui non erant ex filiis Israel; Horum *inquam* 21
filios qui remanserant post eos, quos
filii Israel exterminare non potuerant; reddidit
Salomon servos tributum afferentes,
in hunc usque diem. Ex Israelitis verò 22
nullos reddidit Salomon servos; hi enim
erant viri bellatores, ministri ejus, magnates,
ac heroes ejꝰ, præfecti curruũ ejꝰ, ac equites
ejꝰ. Iidẽ erant præpositi operi Salomonis, 23
quingenti *videlicet* quinquaginta, qui præerant
populo, & opus urgebant.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فيقولون * لانهم تركوا عبادة اباهم الذي اخرجهم من ارض مصر * وتمسكوا بالهة اخر * 9
وعبدوها وسجدوا لها * لذلك انزل بهم الرب هذا البلاء الشديد * فلما كان من بعد عشرين 10
سنة * بعد بناء بيت الرب وبيت الملك * وكان حيرام ملك صور يرسل الي سليمان الملك 11
الصنوبر * وخشب السرو * وذهبا كما احب * فاعطي سليمان لحيرام عشرين قرية في ارض الجليل *
* وخرج حيرام لينظر الي القري التي اعطاها سليمان * فلم يرض بها * وقال * ما هذه القري التي 12 13
اعطيتني يا اخي * ودعا اسمها قري الشوك الي اليوم * ثم ارسل حيرام الي سليمان الملك * مائة 14
وعشرين قنطار ذهب * هذا الشرط الذي شرط سليمن الملك علي الارض مثل الخراج * لبني 15
بيت الرب وبيته * وبني سور اورشليم ايضا * وبني ملويث وحاسور * ومجدو وغازار * اما 16
فرعون ملك مصر * فصعد الي غازار وحاصرها واحرقها * وقتل الكنعانيين الذين كانوا
فيها * ووهبها لابنته زوجة سليمن * وبني سليمن حدود بيت حوران السفلي * وبنا بعلوث 17 18
وتدمر التي في البرية * وجميع القري التي صير فيها بيوت امواله * القري التي صيرها 19
لمراكبه وفرسانه * وكل ما احب سليمان ان يبني في اورشليم ولبنان * وكل ارض سلطانه *
* واما الشعب الذي بقي من الاموراييين * والحاثاييين * والفرزاييين والحواييين * 20
واليابوساييين الذين لم يكونوا من بني اسرائيل * وبنوهم الذين بقوا من بعدهم * الذين 21
لم يقدروا بنو اسرائيل ان يهلكوهم * صيرهم سليمان عبيدا * يودون الخراج الي اليوم * فاما 22
بنو اسرائيل فصيرهم احرارا * لانهم ابطال رجال محاربة * وهم جبابرته وقواده واشرافه * ورؤسا
مراكبه وفرسانه * وهولاء الذين كانوا يتولون الاعمال لسليمن * خمسماية وخمسون رجلا * 23
المسلطون علي الشعب * المكملون لاعماله *

Et respondebunt, Quia relicto cultu patrum 9
suorum, qui eduxerat eos è terra
Ægypti, adhæserunt diis alienis, & coluerunt
& adoraverunt eos; propterea
intulit in eos Dominus miseriam hanc
atrocissimam. Post annos viginti, ædificatâ 10
jam domo Domini, & domo regis; Quia 11
Hiramus rex Tyri miserat ad Salomonem
regem pinos, & ligna abiegna, &
aurũ prout optaverat; dedit Salomon
Hiramo viginti oppida in terra Galilææ.
Cùmq; egressus esset Hiram ut viseret oppida 12
quæ dederat Salomon, nec placuissent
ei; Dixit, Quæ sunt oppida ista quæ 13
mihi dedisti ô mi frater? vocavitq; nomen
eorum, Oppida spinarum, ad hodiernum
usq; diem. Tum misit Hiramus ad 14
Salomonem regem centum viginti quintaria
(pondus centum librarum) *auri. Hæc* 15
est inductio quam Salomon rex imposuit
orbi veluti quoddã vectigal, pro structurâ
domûs Domini & domûs suæ, structurâ
quoq; mœnium Jerusalem, & structurâ
Meluæ, Hasoris, Magheddo, &
Ghazeris. (Intereà Pharaon rex Ægypti 16
ascendens Ghazarem obsedit eam, &
combussit eam, interfectis Chananæis qui
erant in ea, deditq; eam filiæ suæ uxori
Salomonis. Salomon verò ædificavit limites 17
Beth-horan inferioris: Et ædificavit 18
Baaloth, & Tadmur quæ est in solitudine:
Omnesq; civitates in quibus constituerat 19
æraria sua, civitates quas constituerat pro
curribus & equitibus suis: deniq; quicquid
optavit Salomon ædificare in Jerusalem
& Libano, totâque terrâ dominii
sui.) Populus verò qui remanserat ex Amoræis, 20
Hethæis, Pherezæis, Hevæis, &
Jabisæis, qui non erant ex filiis Israel,
Nec non filios eorum qui remanserant post 21
eos, quos Israelitæ perdere minimè potuerant;
fecit Salomon servos vectigal
pendentes ad hodiernum usque diem. At 22
verò filios Israel fecit liberos, eò quòd
strenui essent, viri belligeri: ipsique erant
gigantes ejus, duces ac nobiles ejus, præpositi
curribus & equitibus ejus. Iidemque 23
erant qui præerant operibus. Salomonis,
quingenti scilicet quinquaginta viri populo
præpositi, perficiundis operibus ejus demandati.

מלכים א : י

,ſuam domum in David civitate de aſcendit Parhoh filia Veruntamen
24 אַךְ בַּת־פַּרְעֹה עָלְתָה מֵעִיר דָּוִד אֶל־בֵּיתָהּ
fecit aſcendere Et .Millo ædificavit tunc : ei ædificaverat quam
25 אֲשֶׁר בָּנָה־לָהּ אָז בָּנָה אֶת־הַמִּלּוֹא׃ וְהֶעֱלָה
ſuper pacifica & ,*aſcenſiones* anno in vicibus tribus Selomoh
שְׁלֹמֹה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה עֹלוֹת וּשְׁלָמִים עַל־
facies ad quod illud ſuper *ſuffiendo* &,Domino ædificaverat quod altare
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בָּנָה לַיהוָה וְהַקְטֵיר אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפְנֵי
Selomoh rex fecit navem Et .domum perfecit & *:Domini*
26 יְהוָה וְשִׁלַּם אֶת־הַבָּיִת׃ וָאֳנִי עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
terra in Suph maris *labium ſuper* Eloth *cum* quæ ,Heſiongheber in
בְּעֶצְיוֹן־גֶּבֶר אֲשֶׁר אֶת־אֵילוֹת עַל־שְׂפַת יַם־סוּף בְּאֶרֶץ
gnaros ,*navium* viros ,ſuos ſervos navi in Chiram Miſitque .Edom
27 אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֶת־עֲבָדָיו אַנְשֵׁי אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי
inde *ceperunt* & ,Ophir in venerunt Et .Selomoh ſervis cum ,maris
28 הַיָּם עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם
regem ad adduxerunt & :talenta viginti & quadringenta ,aurum
זָהָב אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וַיָּבִאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
.Selomoh
שְׁלֹמֹה׃

CAP. X. י

Domini nomine in ,Selomoh *auditum* audiens Seba regina Et
1 וּמַלְכַּת־שְׁבָא שֹׁמַעַת אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יְהוָה
virtute in Jeruſalaim in eſt ingreſſa Et .ænigmatib' in eã *tentandũ ad* venit &
2 וַתָּבֹא לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ וַתָּבֹא יְרוּשָׁלְַמָה בְּחַיִל
,valde multum aurũ & , aromata portantibus camelis ,valde gravi
כָּבֵד מְאֹד גְּמַלִּים נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד
omne eum ad eſt locuta & ,Selomoh ad venitque *:pretioſum lapidẽ* &
וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־
omnia Selomoh ei indicavit Et .ſuo corde *cum* erat quod
3 אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבָהּ׃ וַיַּגֶּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־
non quod rege à abſconditum verbum fuit non : ejus verba
דְּבָרֶיהָ לֹא־הָיָה דָּבָר נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא
,Selomoh ſapientiam omnem Seba regina vidit Et .ei indicaverit
4 הִגִּיד לָהּ׃ וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת כָּל־חָכְמַת שְׁלֹמֹה
habitationem & ,ejus menſæ *cibum* Et : ædificavit quam domum &
5 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב
,eorum veſtimenta & ,ejus miniſtrorum aſſiſtentiam & , ejus ſervorum
עֲבָדָיו וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָיו וּמַלְבֻּשֵׁיהֶם
erat non & ;Domini domũ *aſcendebat quo* ,ej' *aſcenſum* & ,ej' pincernas &
וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה
verbum fuit *Veritas* :regem ad Dixitque .ſpiritus ultrà ea in
6 בָהּ עוֹד רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר
.tua ſapientia ſuper & ,tuis *verbis* ſuper ,mea terra in audivi quod
אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דְּבָרֶיךָ וְעַל־חָכְמָתֶךָ׃
,mei oculi viderunt & , veni donec , verbis credidi non Et
7 וְלֹא־הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינַי
bonum & ,ſapientiã addidiſti : dimidiũ mihi fuit nunciatũ non ecce &
וְהִנֵּה לֹא־הֻגַּד־לִי הַחֵצִי הוֹסַפְתָּ חָכְמָה וָטוֹב
tui ſervi beati ,tui viri Beati .audivi quam *auditionem ad*
8 אֶל־הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ
.tuam ſapientiam audientes ,ſemper *tuas facies ad ſtantes* ii
אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת־חָכְמָתֶךָ׃
te *dandum ad* ,te in complacuit qui ,benedictus tuus Deus Dominus Sit
9 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ
: ſeculum in Iſrael *erga Domini amore in* : Iſrael ſolium ſuper
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם
.juſtitiam & ,judicium *faciendum ad* ,regem in te poſuit &
וַיְשִׂימְךָ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃

Verſio VUL. LAT.

24 Filia autem Pharaonis aſcen-
dit de civitate David in do-
mum ſuam, quam ædificave-
rat ei Salomon : tunc ædifica-
25 vit Mello. Offerebat quoque
Salomon tribus vicibus per
annos ſingulos holocauſta, &
pacificas victimas, ſuper al-
tare quod ædificaverat Do-
mino, & adolebat thymiama
coram Domino : perfectúmq;
26 eſt templum. Claſſem quoque
fecit rex Salomon in Aſionga-
ber, quæ eſt juxta Ailath in
littore Maris rubri, in terra
27 Idumææ. Miſitque Hiram in
claſſe illa ſervos ſuos viros
nauticos & gnaros maris, cum
28 ſervis Salomonis. Qui cùm
veniſſent in Ophir, ſumptum
inde aurum quadringentorum
viginti talentorum, detule-
runt ad regem Salomonem.

CAP. X.

1 SEd & Regina Saba, auditâ
famâ Salomonis in nomine
Domini, venit tentare eum in
2 ænigmatibus. Et ingreſſa Je-
ruſalem multo cum comitatu,
& divitiis, camelis portanti-
bus aromata, & aurum infini-
tum nimis, & gemmas preti-
oſas, venit ad regem Salomo-
nem, & locuta eſt ei univerſa
quæ habebat in corde ſuo.
3 Et docuit eam Salomon omnia
verba quæ propoſuerat : non
fuit ſermo, qui regem poſſet
latêre, & non reſponderet ei.
4 Videns autem regina Saba
omnem ſapientiam Salomo-
nis, & domum quam ædifica-
5 verat, Et cibos menſæ ejus, &
habitacula ſervorum, & ordi-
nes miniſtrantium, veſtéſque
eorum, & pincernas, & holo-
cauſta quæ offerebat in domo
Domini : non habebat ultrà
6 ſpiritum. Dixítque ad regem;
Verus eſt ſermo, quem audivi
7 in terra mea, Super ſermoni-
bus tuis, & ſup ſapientia tua:
& non credebam narrantibus
mihi, donec ipſa veni, & vidi
oculis meis, & probavi quòd
media pars mihi nuntiata non
fuerit : major eſt ſapientia &
opera tua, quàm rumor quem
8 audivi. Beati viri tui, & beati
ſervi tui, qui ſtant coram te
ſemper, & audiunt ſapientiam
9 tuam. Sit Dñs Deus tuus bene-
dictus, cui complacuiſti, & po-
ſuit te ſuper thronum Iſrael,
eò quòd dilexerit Dominus Iſ-
rael in ſempiternum, & con-
ſtituit te regem, ut faceres ju-
dicium & juſtitiam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-
λωμὼν ἐν Γασιὼν Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχομένην
Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης
27 ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν τῇ
νηῒ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς ἐλαύ-
νειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σα-
28 λωμών. Καὶ ἦλθον εἰς (ω) Σωφιρὰ, καὶ ἔλα-
βον ἐκεῖθεν χρυσίου (α) ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τά-
λαντα, καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλω-
μών.

Et navem (f) pro ea re fecit rex 26
Salomon in Gaſion Gaber, quæ
eſt juxta Ælath ſuper labium ul-
timi maris in terra Edom. Et 27
miſit Chiram in navi puerorũ ſu-
orũ viros nauticos impellere ſci-
entes mare cum pueris Salomon.
Et venerunt in Sophira: & ſum- 28
pſerunt indè auri (g) centum &
viginti talenta, & attulerunt
regi Salomon.

MS.A. (ω) Σωφαρὰ, καὶ (α) τετρακόσια καὶ εἴκοσι τάλαντα,

Κεφ. ι'.

1 ΚΑὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα
Σαλωμὼν καὶ τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ ἦλθε πει-
2 ράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. Καὶ ἦλθεν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα. καὶ
κάμηλοι αἴρουσαι (α) ἡδύσματα καὶ χρυσὸν
πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον. καὶ εἰσῆλθε
πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα
3 ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἀπήγγει-
λεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐ-
τῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος (β) παρὰ
τοῦ βασιλέως, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.
4 Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν τὴν φρό-
νησιν Σαλωμὼν, καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε,
5 Καὶ τὰ βρώματα Σαλωμὼν, καὶ τὴν καθέδραν
(γ) παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν
αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνοχόους
αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν
ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο.
6 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν,
Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου
7 Περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου.
καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτου
παρεγενόμην καὶ (δ) ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλ-
μοί μου· καὶ ἰδοὺ (ε) οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς
ἀπήγγειλάν μοι· προστέθεικας ἀγαθὰ πρὸς
αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν
8 τῇ γῇ μου. Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου,
μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ (ζ)
παρεστηκότες ἐνώπιόν σου διόλου, οἱ ἀ-
9 κούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου. Γέ-
νοιτο κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος,
ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου
Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν Ἰσ-
ραὴλ στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό σε
βασιλέα ἐπ᾽ αὐτοὺς, τοῦ ποιεῖν κρίμα (η)
ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν (θ) αὐτῶν.
10 Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν εἴκοσι τά-
λαντα χρυσίου, καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφό-
δρα, καὶ λίθον τίμιον. οὐκ ἐληλύθει κατὰ
τὰ ἡδύσματα (ι) ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος,
ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ (κ) τῷ βασιλεῖ
11 Σαλωμών. Καὶ ἡ ναῦς Χιρὰμ ἡ αἴρουσα τὸ
χρυσίον ἐκ Σουφὶρ, (λ) ἤνεγκε ξύλα πε-
λεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον.
12 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ (μ)
πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τοῦ
οἴκου τοῦ βασιλέως, (ν) καὶ νάβλας καὶ κινύρας
τοῖς ᾠδοῖς. οὐκ (ξ) ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα
ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὤφθησάν που
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

CAP. X.

ET Regina Saba audivit nomẽ 1
Salomon et nomẽ Domini: et venit
tẽtare eũ in (a) ænigmatib'. Et ve- 2
nit in Hieruſalem in virtute gravi
valdè. Et cameli portantes (b) ſua-
vitates, & aurum multum val-
dè, & lapidem pretioſum. Et in-
greſſa eſt ad Salomon: & locuta
eſt ei omnia, quæcunq; erant in
corde ſuo. Et indicavit ei Salo- 3
mon omnia verba ejus. Non (c)
fuit verbum deſpectum à rege,
quod non indicavit ei. Et vidit 4
regina Saba omnem prudentiam
Salomon, & domum, quam ædi-
ficaverat, Et cibos Salomon, & 5
cathedram puerorum ejus, & ſta-
tionem miniſtrorum ejus, & ve-
ſtem ejus, & pincernas ejus, &
holocauſtoſim ejus, quam offere-
bat in domo Domini. Et extra ſe
facta eſt. Et dixit ad regem Sa- 6
lomon; Verus eſt ſermo, quẽ audi-
vi in terra mea De ſermone tuo, 7
& de prudentia tua: & non cre-
didi iis, qui dicebant mihi; donec
veni, & viderunt oculi mei; &
ecce non ſunt (d) dimidium, ſicut
annuntiârant mihi. Appoſuiſti (e)
bona ad ea, ſuper omnem auditio-
nem, quam audivi in terra mea.
Beatæ mulieres tuæ, beati pueri 8
tui, qui aſſiſtunt coram te ſemper,
qui audiunt omnẽ prudentiã tuã.
Sit Dominus Deus tuus benedict', 9
qui voluit in te, ad dandum te
ſuper thronum Iſrael; eò quòd
Dominus diligat Iſrael ad (f) ſta-
tuendum in ſeculum: & poſuit te
regem ſuper eos ad faciendum ju-
dicium in juſtitia, & in judiciis
(g) eorum. Et dedit Salomoni cen- 10
tum viginti talenta auri, & ſua-
vitates multas valdè, et lapidem
pretioſum. Non venit juxta ſua-
vitates illas ultrà in multitudi-
ne, quas dedit regina Saba regi
Salomon. Et navis Chiram portans 11
aurum de Suphir, attulit ligna (h)
dolata multa valdè, & lapidem
pretioſum. Et fecit rex ligna do- 12
lata, fulcimenta domûs Domini,
& domûs regis, & nablas, &
citharas cantoribus. Non vene-
runt hujuſmodi ligna non dolata
ſuper terram, neq; viſa ſunt
(i) uſquàm uſque in diem
hanc.

MS.A. (α) ἡδύσματα, χρυσίου* πολὺν σφόδρα (β) ὑπὸ τοῦ (γ) πᾶσαν φρόνησιν (γ) τῶν παίδων (δ) ἑοράκασιν (ε) οὐκ ἔστιν καθὼς ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἥμισυ· προστέθεικας σοφίαν καὶ ἀγαθὰ (ζ, παρεστήκοντες (η) καὶ δικαιοσύνην (θ) ἑαυτῶν. (ι) ἐκεῖνα εἰς (κ) τῷ Σαλωμών. (λ) ἤνεγκαν ἐκ Σωφεὶρ ξύλα (μ) ἀπελέκητα (ν) καὶ κινύρας καὶ νάβλας τοῖς (ξ) ἐλήλυθε τοιαῦτα ξύλα πω ἕως τῆς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 בְּרַם בַּת פַּרְעֹה סְלֵיקַת מִקַּרְתָּא דְדָוִד לְבֵיתָא דִי בְנָא לַהּ בְּכֵן בְּנָא יַת מַלֵּיתָא : וְאַסֵּיק
25 שְׁלֹמֹה תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין עַל מַדְבְּחָא דִבְנָא קֳדָם יְיָ וּמַקְטַר
26 עֲלוֹהִי קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא דִי קֳדָם יְיָ וְשַׁלֵּים יַת בֵּיתָא : וּסְפִינְתָּא עֲבַד שְׁלֹמֹה מַלְכָּא בְּעֶצְיוֹן
27 גֶּבֶר דְּעִם אֵילוֹת עַל כֵּיף יַמָּא דְסוּף בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם : וּשְׁדַר חִירָם בִּסְפִינְתָּא יַת עַבְדוֹהִי
28 גַּבְרִין סַפָּנִין דְּאוּמָנִין לְדַבָּרָא בְּיַמָּא עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה : וַאֲתוֹ לְאוֹפִיר וּנְסִיבוּ מִתַּמָּן
דַּהֲבָא אַרְבַּע מְאָה וְעַסְרִין כַּכְּרִין וְאַיְתִיאוּ לְוַת מַלְכָּא שְׁלֹמֹה :

י

1 וּמַלְכַּת שְׁבָא שְׁמַעַת יַת שְׁמַע שְׁלֹמֹה לְשְׁמָא דַיְיָ וַאֲתַת לְנַסָּיוּתֵיהּ בְּחוּדָאִין : וַאֲתַת
2 לִירוּשְׁלֵם בְּמַשְׁרְיָן סַגִּיאִין לַחֲדָא גַּמְלִין טָעֲנִין בּוּסְמָנִין וְדַהֲבָא סַגִּי לַחֲדָא וְאַבְנִין טָבָן
3 וַאֲתַת לְוַת שְׁלֹמֹה וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ יַת כָּל דִּי הֲוָה עִם לִבָּהּ : וְחַוֵּי לַהּ שְׁלֹמֹה יַת כָּל
4 פִּתְגָּמָהָא לָא הֲוָה מִדַּעַם דְּאִתְכַּסָּא מִן מַלְכָּא דְּלָא חַוֵּי לַהּ : וַחֲזָת מַלְכַּת שְׁבָא יַת כָּל
5 חוּכְמַת שְׁלֹמֹה וּבֵיתָא דִּי בְנָא : וּמֵיכַל פָּתוֹרֵיהּ וְאַסְחָרוּת עַבְדוֹהִי וּמְקָם מְשׁוּמְשָׁנוֹהִי
וּלְבוּשֵׁיהוֹן וְשַׁקְיוּתֵיהּ וַעֲלָתֵיהּ דִּמַסֵּיק בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְלָא אִשְׁתְּאַר בַּהּ עוֹד רוּחַ :
6 וַאֲמַרַת לְמַלְכָּא קוּשְׁטָא הֲוָה פִּתְגָּמָא דִּי שְׁמָעִית בְּאַרְעִי עַל פִּתְגָּמָךְ וְעַל חוּכְמְתָךְ : וְלָא
7 הֵימְנִית לְפִתְגָּמַיָּא עַד דַּאֲתֵיתִי וַחֲזָאָה עֵינַי וְהָא לָא אִתְחֲוָא לִי פַּלְגוּ מַה דַּחֲזֵיתִי אוֹסֵפְתָּא
8 חוּכְמְתָא וְטָבְתָא עַל שְׁמוּעֲתָא דִּי שְׁמָעִית : טוּבֵי גַּבְרָךְ טוּבֵי עַבְדָּךְ אִלֵּין דְּקָיְמִין קֳדָמָךְ
9 תְּדִירָא דְּשָׁמְעִין יַת חוּכְמְתָךְ : יְהִי יְיָ אֱלָהָךְ בְּרִיךְ דְּאִתְרְעֵי בָךְ לְמִתְּנָךְ עַל כּוּרְסֵי
מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל בִּרְחִימַת יְיָ יַת יִשְׂרָאֵל לְעָלַם וּמַנְּיָךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא לְמֶעְבַּד דִּין
דִּקְשׁוֹט וּזְכוּ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Verùm filia Parghoh aſcendit de civitate Davidis in domum quam ædi- 24
ficaverat ei : tunc ædificavit aggerem. Et offerebat Selomoh tribus tem- 25
poribus in anno holocauſta, & victimam ſanctitatum ſuper altare quod
ædificaverat ante Dominum; & adolebat ſuper illud ſuffitum aromatum,
quæ erant ante Dominum, & perfecit domũ. Et navem fecit rex Se- 26
lomoh in Gheſzion Gaber ſuper litus maris Zzuph in terra Edom. Et 27
miſit Hhiram in navi ſervos ſuos viros nautas & peritos regendi *in mari*
cum ſervis Selomoh. Et venerunt in Ophir, & acceperunt inde aurum, 28
quadringenta & viginti talenta; & adduxerunt ad regem Selomoh.

CAP. X.

ET regina Seba audivit famam Selomoh in nomine Domini, & venit 1
ut tentaret eum in *ænigmatibus*. Et venit in Jeruſalem cum turmis mul- 2
tis valdè, & cameli onuſti aromatibus, & auro multo valdè, & lapidi-
bus bonis; & venit ad Selomoh, & locuta eſt cum eo omne quod fuit cum
corde ſuo. Et indicavit illi Selomoh omnia verba ejus, & non fuit quic- 3
quam quod celatum fuerit à rege, quod non indicaret illi. Et vidit re- 4
gina Seba omnem ſapientiam Selomoh, & domum quam ædificaverat.
Et cibum menſæ ejus, & diſcubitum ſervorum ejus, & ſtationem miniſtro- 5
rum ejus, & veſtimenta eorum, & potum ejus, & holocauſta ejus quæ
offerebat in domo ſanctuarii Domini, & non remanſit in ea ultrà ſpiri-
tus. Et dixit regi, Verum fuit verbum quod audivi in terra mea ſuper 6
verbis tuis & ſuper ſapientia tua. Et non credidi verbis, uſq; quò veni, & 7
viderunt oculi mei, & ecce non indicatum eſt mihi dimidium ejus quod
vidi; addidiſti ſapientiam & bonitatem ſuper famam quam audivi. Beati 8
viri tui, beati ſervi tui iſti, qui ſtant ante te ſemper, qui audiunt ſapienti-
am tuam. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui complacuit ſibi in te, 9
ita ut poſuerit te ſuper ſolium regni Iſrael, eò quòd amaverit Dominus
Iſrael in ſeculum, & præpoſuit te ut eſſes rex cauſa faciendi judicium ve-
ritatis & juſtitiæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ ܣܠܩܬ ܡܢ ܩܪܝܬܗ ܕܕܘܝܕ܂ ܠܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܠܗ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܗܝܕܝܢ ܒܢܐ 24
ܠܡܠܘܐ܂ * ܘܡܣܩ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܒܫܢܬܐ܂ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ܂ ܥܠ ܡܕܒܚܐ܂ 25
ܘܣܐܡ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܒܣܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ * ܘܫܠܡܗ ܠܒܝܬܐ܂ ܘܥܒܕ ܣܦܝܢܬܐ ܡܠܟܐ 26
ܫܠܝܡܘܢ ܒܥܨܝܘܢܓܒܪ ܕܥܡ ܐܝܠܬ ܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ ܕܣܘܦ܂ ܒܐܪܥܐ ܕܐܪܘܕ܂ * ܘܫܕܪ 27
ܡܠܟܐ ܚܝܪܡ ܠܥܒܕܘܗܝ ܒܣܦܝܢܬܐ܂ ܓܒܪܐ ܡܠܚܐ ܕܝܕܥܝܢ ܝܡܐ܂ ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ
ܕܫܠܝܡܘܢ܂ * ܘܐܙܠܘ ܠܐܘܦܝܪ܂ ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܬܡܢ ܕܗܒܐ܂ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ 28
ܘܐܝܬܝܘ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

* ܘܡܠܟܬ ܫܒܐ܂ ܫܡܥܬ ܫܡܥܗ ܕܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܫܡܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܐܬܬ܂ ܠܡܢܣܝܘܬܗ 1
ܒܡܬܠܐ܂ * ܘܐܬܬ ܠܐܘܪܫܠܡ܂ ܒܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ܂ ܘܓܡܠܐ ܕܛܥܝܢ ܒܣܡܐ ܘܕܗܒܐ 2
ܣܓܝ ܛܒ܂ ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ܂ ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܢܣܝܬܗ ܒܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ
ܗܘܐ ܒܠܒܗ܂ * ܘܚܘܝܗ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܟܠܗܘܢ ܡܠܝܗ܂ ܘܡܕܡ ܠܐ ܐܬܟܣܝ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܠܐ 3
ܚܘܝܗ܂ * ܘܚܙܬ ܡܠܟܬ ܫܒܐ ܟܠܗ ܚܟܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܐ : * ܘܡܐܟܘܠܬܐ 4 5
ܕܦܬܘܪܗ : ܘܡܘܬܒܐ ܕܥܒܕܘܗܝ : ܘܡܩܝܡ ܡܫܡܫܢܘܗܝ ܘܠܒܘܫܝܗܘܢ : ܘܡܫܩܝܢܘܗܝ
ܘܠܒܘܫܝܗܘܢ : ܘܥܠܘܬܗ ܕܡܣܩ ܗܘܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܠܐ ܐܫܬܚܪܬ ܬܘܒ ܒܗ ܪܘܚܐ܂
* ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ܂ ܫܪܝܪܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ ܒܐܪܥܝ܂ ܥܠ ܦܬܓܡܝܟ ܘܥܠ 6
ܚܟܡܬܟ܂ * ܘܠܐ ܗܝܡܢܬ ܠܦܬܓܡܐ܂ ܥܕܡܐ ܕܐܬܝܬ ܘܚܙܝ ܥܝܢܝ܂ ܘܗܐ ܠܐ ܚܘܝܘܢܝ 7
ܦܠܓܗ܂ ܐܘܣܦܬ ܚܟܡܬܐ ܘܛܒܬܐ܂ ܥܠ ܫܡܥܐ ܕܫܡܥܬ܂ * ܛܘܒܝܗܝܢ ܠܢܫܝܟ܂ 8
ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ܂ ܐܡܝܢܐܝܬ ܘܫܡܥܝܢ ܚܟܡܬܟ܂ * ܢܗܘܐ 9
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܒܪܟ܂ ܕܨܒܐ ܒܟ܂ ܘܐܘܬܒܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ
ܠܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ܂ ܘܥܒܕܟ ܡܠܟܐ܂ ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ܂

Filia verò Pharaonis aſcendit è civitate Davidis in ædem quam extruxerat illi Salomon. 24 Tunc ædificavit Mello. 25 Et offerebat Salomon ter in anno holocauſta & pacifica ſuper altare, ponebatq; ſuper illud thura coram Domino. 26 Perfectâ jam domo, paravit etiam rex Salomon naves in Iſinu-geber quæ eſt prope Eloth, ſecus littus maris Suph, in regione Aruad. 27 Miſitq; rex Hiram ſervos ſuos in iis navib⁹, viros nautas gnaros maris, unà cum ſervis Salomonis: 28 Qui profecti in Ophir tulerunt inde auri talenta quadringenta viginti, & advexerunt ad Salomonem.

CAP. X.

1 REgina verò Saba audito nomine Salomonis & nomine Domini, venit ad probandum eum ænigmatib⁹. 2 Venit inquam Jeruſalem cum exercitu copioſiſſimo, & camelis portantib⁹ magnam vim aromatũ & auri, lapideſq; pretioſos; & adiens regem Salomonem, probavit eum cunctis reb⁹ quas habebat in animo. 3 Et expoſuit ei Salomon cuncta verba, nihilque regem latuit quod non expoſuerit illi. 4 Cúmque regina Saba vidiſſet omnem ſapientiam Salomonis, & domum quam ædificaverat: 5 Cibum menſæ ejus, manſionem ſervorum ejus, ſtatum miniſtrorũ ac indumenta eorum, pincernas & indumenta eorum, & holocauſta quæ offerebat in domo Domini; non remanſit ampliùs in ea ſpiritus: 6 Dixitq; ad regem, Reverà contigit ſermo quem audiveram in regione mea de rebus tuis deque ſapientia tua: 7 Tamen non credidi ſermonibus, donec venirem, & viderent oculi mei; ſed ecce non indicaverant mihi ne dimidium quidem: excedit ſapientia & bonum, famam quam audiveram. 8 Beatæ uxores tuæ, beati ſervi tui qui aſtant jugiter coram te, & audiunt ſapientiam tuam. 9 Sit Dominus Deus tuus benedictus qui te oblectatus eſt, teque collocavit ſuper ſolium Iſraelis: eò quòd dilexit Dominus Iſraelem in perpetuum, regem te conſtituit, ut judicium & juſtitiam exerceres.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاما ابنت فرعون فصعدت من قرية داود الي البيت الذي بنا لها سليمان * ثم بني سليمن 24
ملوي * وكان سليمن يقرب ثلاث مرات في السنة قرابينا وذبايحا كاملة على مذبح الرب • 25
ويبخر البخور امام الرب من الاصماغ التي بين يدي الله * واكمل سليمن بناء البيت • ثم 26
عمل سفينة في غيضة وال • التي عند ايلوث عند شط بحر سوف • التي بارض ادوم * ثم ارسل 27
حيرام الملك عبيده في السفينة قوما ملاحين بصيرين بتدبير السفن في البحر • مع عبيد
سليمن * فخرجوا الي بلاد دهلك التي من الهند • وجلبوا من هناك ذهبا اربعماية وعشرين 28
قنطارا • واتوا به سليمن * • الفصل العاشر • * وسمعت ملكة سبا 1
بخبر سليمن واسم الرب • فقدمت من بلادها لتجربه بالامثال والمسايل * فجاءت الي اورسليم في 2
جيش عظيم جدا • ومعها جمالا موقرة ذهبا وعنبرا وجواهرا • فاتت سليمن وجربته بجميع
ما كان في قلبها * فاجابها سليمن وفسر لها كل شي سالته • ولم يخف عن سليمن شي 3
من امثالها * فرات ملكة سبا حكمة سليمن والبيت الذي بناه * وموايده وجلوس عبيده 4 5
بين يديه • وقيام خدمه ولباسهم • وذبايحه وقرابينه التي كان يقرب في بيت الرب • فلم
يبق فيها روح من تعجبها * وقالت • يقينا كان الخبر الذي بلغني في ارضي • وحقق 6
عندي ما سمعت عن اقوالك وحكمتك * وان كنت لم اصدق ما قد بلغني • حتى 7
قدمت وعاينت بعيني • واذا اني لم اخبر بنصف ما عاينت • بل وجدت عندك من الحكمة
اضعاف ما سمعت * طوبا نسايك طوبا عبيدك هولاء الذين يقومون بين يديك ابدا • 8
ويسمعون حكمتك * تبارك الله ربك الذي رضي بك • واجلسك على منبر آل اسرايل • 9
بحب الله لبني اسرايل • فصيرك عليهم ملكا • لتقضي بالحق والعدل • وتعدل بالبر •

Porrò filia Salomonis aſcendit è civitate Davidis in domum quam ædificaverat ei Salomon: tum extruxit Salomon Melvam. 24 *Offerebat autem Salomon ter quotannis oblationes & ſacriſicia perfecta ſuper altare Domini, & adolebat incenſum coram Domino ex gummi qui erant in conſpectu Domini.* 25 *Abſolvit ergò Salomon ædificium domûs, tum ſtruxit navim in ſylva Val quæ eſt prope Iloth ſecus littus maris Suf, quæ eſt in terra Edom.* 26 *Tum miſit Hiramus rex ſervos ſuos in illa navi, homines nautas peritos gubernandi naves in mari, unà cum ſervis Salomonis.* 27 *Qui egreſſi ad regiones Dahlak quæ ſunt ex India, aſportârunt inde auri quadringenta viginti quintaria, & attulerunt ea Salomoni.* 28

CAP. X.

1 *Audiens autem Regina Saba famam Salomonis & nomen Domini, advenit è patria ſua ut tentaret eum parabolis & quæſtionibus.* 2 *Cúmq; advenîſſet Jeruſalem maximo cum comitatu, ſecum habens camelos onuſtos auro, ambaro, & gemmis; adivit Salomonem, & tentavit cum omnibus rebus quas animo conceperat.* 3 *Et reſpondit ei Salomon, & expoſuit illi quicquid ab eo quæſierat, nec latuit Salomonem ullum ex ænigmatibus ejus.* 4 *Cùm etiam vidiſſet regina Saba ſapientiam Salomonis, & ædem quam extruxerat:* 5 *Menſas ejus, conſeſſum ſervorum ejus in præſentia ipſius, ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtimentum eorum; ſacriſicia demum & oblationes ejus quas offerebat in domo Domini; non remanſit in ea ſpiritus ob ſtuporem ſuum:* 6 *Et ait, Certiſſimus erat rumor qui ad me pervenerat in terram meam, & pro comperto eſt apud me quod audiveram de ſermonibus tuis & ſapientiâ tuâ;* 7 *Etiamſi fidem non præſtiterim his quæ ad me delata fuerant, donec venirem, & propriis oculis cernerem: ſed ecce haud ſignificata erat mihi dimidia pars eorũ quæ vidi: imò inveni apud te ſapientiam longè ſuperiorem his quæ audiveram.* 8 *Beatæ uxores tuæ, beati ſervi tui iſti qui tibi ſemper aſtant, & audiunt ſapientiam tuam.* 9 *Benedictus Deus Dominus tuus qui te delectatus ſedere te fecit ſuper ſolium Iſraelitarum. Ex amore Dei erga filios Iſrael conſtituit te regem ſuper eos, ut verum & æquum jus diceres, & juſtitiam decerneres.*

מלכים א : י

aromata & , auri talenta viginti & centum regi Deditque
10 ותתן למלך מאה ועשרים ׀ ככר זהב ובשמים
illud aroma ſicut venit non : pretioſum lapidem & ,valde multa
הרבה מאד ואבן יקרה לא בא כבשם ההוא
.Selomoh regi Seba regina dedit quæ ,multitudine in ultrà
עוד לרב אשר נתנה מלכת־שבא למלך שלמה׃
, Ophir ex aurum portabat quæ , Chiram navis etiam Et
11 וגם אני חירם אשר־נשא זהב מאופיר
lapidem & ,valde multum almugim ligna Ophir ex detulit
הביא מאפיר עצי אלמגים הרבה מאד ואבן
fulcrum almugim ligna rex Fecitque .pretioſum
12 יקרה׃ ויעש המלך את־עצי האלמגים מסעד
: cantoribus nabla & ,citharas & ,regis domus & ,Domini domus
לבית־יהוה ולבית המלך וכנרות ונבלים לשרים
diem ad uſque eſt viſum nec ,almugim ligna ſic venit non
לא בא־כן עצי אלמגים ולא נראה עד היום
omnem Seba reginæ dedit Selomoh rex Et .hanc
13 הזה׃ והמלך שלמה נתן למלכת־שבא את־כל־
manum ſecundùm ei dedit quæ præter ,petivit quam ſuam voluntatem
חפצה אשר שאלה מלבד אשר נתן־לה כיד
.ejus ſervi & ipſa ,ſuam terram in abiit & ,ſe vertit & : Selomoh regis
המלך שלמה ותפן ותלך לארצה היא ועבדיה׃
, uno anno in, Selomoh ad veniebat quod auri pondus erat Et
14 ויהי משקל הזהב אשר־בא לשלמה בשנה אחת
viros Præter .auri talentorum ſex & ſexaginta ſexcentorum
15 שש מאות ששים ושש ככר זהב׃ לבד מאנשי
,Arabiæ reges omnes & ,aromatariorum negotiationem & , ſcrutatores
התרים ומסחר הרכלים וכל־מלכי הערב
ſcuta ducenta Selomoh rex fecit Et .terræ duces &
16 ופחות הארץ׃ ויעש המלך שלמה מאתים צנה
ſcutum ſuper fecit aſcendere aureos ſexcentos : tracto auro
זהב שחוט שש־מאות זהב יעלה על־הצנה
tres : tracto auro clypeos trecentos Et .unum
17 האחת׃ ושלש־מאות מגנים זהב שחוט שלשת
eos dedit & : unumquemque clypeum ſuper aſcendere fecit auri minas
מנים זהב יעלה על־המגן האחת ויתנם
ſolium rex fecit Et .Lebanon ſylvæ domo rex
18 המלך בית יער הלבנון׃ ויעש המלך כסא־
gradus Sex .roborato auro illud operuit & , grande dentis
19 שן גדול ויצפהו זהב מופז׃ שש מעלות
hinc manus & ,ipſum poſt à ſolio rotundum caput & ,ſolio
לכסה וראש עגול לכסה מאחריו וידת מזה
ſtantes leones duo & : ſeſſionis locum ad inde &
ומזה אל־מקום השבת ושנים אריות עמדים
ibi ſtantes leunculi duodecim Et .manus apud
20 אצל הידות׃ ושנים עשר אריים עמדים שם
omnibus in ſic fuit factum non : inde & hinc gradus ſex ſuper
על־שש המעלות מזה ומזה לא נעשה כן לכל־
.regnis
ממלכות׃

Verſio VULG. LAT.

10 Dedit ergò regi centū viginti talenta auri, & aromata multa nimis, & gemmas pretioſas: non ſunt allata ultrà aromata tam multa, quàm ea quæ dedit regina Saba regi Salomoni. 11 (Sed & claſſis Hiram, quæ portabat aurum de Ophir, attulit ex Ophir ligna thyina multa nimis, & gemmas pretioſas. 12 Fecitque rex de lignis thyinis fulcra domûs Domini, & domûs regiæ, & cytharas lyráſq; cantoribus: non ſunt allata hujuſcemodi ligna thyina, neque viſa uſque in præſentem 13 diem.) Rex autem Salomon dedit reginæ Saba omnia quæ voluit & petivit ab eo: exceptis his, quæ ultrò obtulerat ei munere regio. Quæ reverſa eſt, & abiit in terram ſuam 14 cum ſervis ſuis. Erat autem pondus auri, quod afferebatur Salomoni per annos ſingulos, ſexcentorum ſexaginta ſex ta- 15 lentorum auri: Excepto eo, ꝙ afferebant viri qui ſuper vectigalia erant, & negotiatores, univerſique ſcruta vendentes, & omnes reges Arabiæ, ducéſque terræ. 16 Fecit quoq; rex Salomon ducenta ſcuta de auro puriſſimo, ſexcentos auri ſiclos dedit in laminas ſcuti unius. 17 Et trecentas peltas ex auro probato: trecentæ minæ auri unam peltam veſtiebant: poſuítque eas rex in domo ſaltûs 18 Libani. Fecit etiam rex Salomon thronum de ebore grandem: & veſtivit eum auro 19 fulvo nimis, Qui habebat ſex gradus: & ſummitas throni rotunda erat in parte poſteriori: & duæ manus hinc atque inde tenentes ſedile: & duo leones ſtabant juxta 20 manus ſingulas. Et duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atque inde: non eſt factum tale opus in univerſis regnis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὧν ἐδεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. καὶ ἀπεστράφη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν (ο) αὐτῆς αὐτὴ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς. 14 Καὶ (π) ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, (ρ) ἑξακόσια καὶ ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου, 15 χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν (σ) ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασιλέων τοῦ πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς. 16 Καὶ ἐποίησε (τ) Σαλωμὼν τριακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατά· τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν 17 ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν· Καὶ τριακόσια (υ) ὅπλα χρυσᾶ ἐλατά· καὶ τρεῖς (φ) μναῖ ἐνῆσαν χρυσοῦ εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς 18 εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. 19 Ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (χ) χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο (ψ) λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς χεῖ- 20 ρας, Καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν. οὐ γέγονεν 21 οὕτως πάσῃ βασιλείᾳ. Καὶ πάντα τὰ (ω) σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμὼν γεγονότα χρυσᾶ, καὶ λουτῆρες (α) χρυσοῖ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου (β) δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ (γ) συγκεκλεισμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι οὐκ ἦν (δ) 22 λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις (ε) Σαλωμών· Ὅτι ναῦς Θαρσὶς τῷ (ζ) βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ μετὰ τῶν νηῶν Χιράμ. μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσὶς χρυσίου καὶ (η) ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν. Αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν ἄκραν, τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσοὺρ, καὶ τὴν Μαγδὰλ, καὶ τὴν Γαζὲρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἀνωτέρω, καὶ τὴν Ἰεθερμαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν, ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ἀπὸ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Ἀμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.
23 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει.
24 Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκε κύριος τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
25 Καὶ αὐτοὶ (θ) ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα, σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, στακτὴν, καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους, καὶ ἡμιόνους τὸ κατ' (ι) ἐνιαυτὸν ἐνιαυτῷ.
26 Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι (κ) εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

13 Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia, quæcunq; voluit, quæcunq; petiit, præter omnia quæ dederat ei per (k) manum regis Salomon. Et revertit, & venit in terram ſuam, ipſa, & omnes pueri ejus. 14 Et erat pondus auri, quod veniebat ad Salomon in anno uno, ſexcenta, & ſexaginta ſex talenta auri, 15 Abſq; tributis ſubditorū, (l) et mercatorum, & omnium regum regionis ulterioris, & ſatraparum terræ. 16 Et fecit Salomon (m) trecentas lanceas aureas ductiles (trecenti aurei inerant in lancea una) 17 & trecenta (n) ſcuta aurea ductilia: & tres minæ inerant auri in ſcuto uno. Et dedit ea rex in domum ſylvæ Libani. 18 Et fecit rex thronum elephantinum magnum: & circumauravit illū auro probato. 19 Sex gradus throno: & prominentiæ vitulorum ipſi throno ex poſterioribus ejus: & manus hinc, & hinc ſuper locum cathedræ: & duo leones ſtantes juxta manus: 20 Et duodecim leones ſtantes ibi ſuper ſex gradus, hinc, & hinc. Non factum eſt ſic omni regno. 21 Et omnia vaſa, (o) quæ à Salomon facta, aurea, & luteres aurei, Et omnia vaſa domûs ſylvæ Libani auro concluſa. Non fuit argentum: quoniam non erat reputatum in diebus Salomon: 22 Quia navis Tharſis erat regi Salomon in mari cum (p) navibus Chiram: una per tres annos veniebat regi navis è Tharſis auri, & (q) argenti, & lapidum tornatorum, & dolatorum. Hæc (r) fuit ſumma diſtributionis quam obtulit rex Salomon ad ædificandam domum Domini, & domum regis, & murum Hieruſalem, & arcem, ad circumſepiendum ſepem civitatis David, & Aſſur, & Magdal, & Gazer, & Bethoron ſuperiorem, & Jethermath, & omnes civitates curruum, & omnes civitates equitum, & negotiationem Salomon, quam negotiatus eſt, ædificando in Hieruſalem, & in omni terra. (ſ) Ut non opprimeret eum; omnem populum reſiduum de Chettæo, et Amorrhæo, & Pherezæo, et Chananæo, & Euæo, & Jebuſæo, & Gergeſæo, de iis qui non erant ex filiis Iſrael, filios eorum reſiduos (t) cum eo in terra, quos non poterant filii Iſrael exterminare eos, & adduxit eos Salomon in tributum uſq; in diem hanc. Et de filiis Iſrael non dedit Salomon (u) moleſtiam: quoniam ipſi erant viri bellatores, & pueri ejus & principes, & (x) tertiarii ejus, & principes curruum ejus, & equites ejus. 23 Et magnificatus eſt Salomon ſuper omnes reges terræ divitiis, & prudentiâ. 24 Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendam prudentiam ejus quam dederat Dominus cordi ejus. 25 Et ipſi ferebant unuſquiſq; dona, vaſa (y) aurea, & veſtem; ſtactem, & ſuavitates, & equos, & mulos, (z) quod per annum, anno. 26 Et fuerunt Salomon (aa) quatuor mille fœminæ equæ ad currus, & duodecim millia equitum. Et poſuit ea in civitatibus curruum, & cum rege in Hieruſalem. Et fuit Dux omnium regum à flumine, & uſq; ad terram alienigenarum, & uſq; ad terminos Ægypti.

MS.A. (ο) αὐτῆς, καὶ (π) ἦν σταθμὸς (ρ) ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ (σ) ἐμπόρων τῶν ῥωποπωλῶν, καὶ (τ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν (υ) ὅπλα ἐλατά· (φ) μναῖ χρυσίου ἐνῆσαν (χ) χεῖρες ἐπὶ τοῦ θρόνου ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, (ψ) λέοντες * ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ (ω) σκεύη τοῦ ποτοῦ τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσᾶ γεγονότα, καὶ (α) χρυσοῖ, πάντα (β) τοῦ δρυμοῦ (γ) συγκεκλεισμένῳ. (δ) λογιζόμενον (ε) Σαλωμών. Εἰσότι οὖν ὅτι (ζ) βασιλεῖ ἐν (η) ἀργυρίου καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων καὶ ταώνων. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ut verſ. ſeq. 23. (θ) ἔφερον πρὸς αὐτὸν τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, (ι) ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. Καὶ συνέλεξεν Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἵππους, καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες (κ) καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ויהבת למלכא מאה ועסרין ככרין דדהבא ובוסמנין סגי לחדא ואבנין טבן
11 לא אתא כבוסמניא האנון עוד לסגי די יהבת מלכת שבא למלכא שלמה : ואף
ספינתא דחירם דמיתיא דהבא מאופיר איתיאת מאופיר אעי אלמוגין סגי לחדא
12 ואבנין טבן : ועבד מלכא ית אעי אלמוגיא סעיד לבית מקדשא דיי ולבית
מלכא וכנריא ונבליא לבני לוי לא אתו כן אעי אלמוגין ולא אתחזיאו עד יומא
13 הדין : ומלכא שלמה יהב למלכת שבא ית כל רעותה דשאילת בר מדמני לה
14 כעותר ידא דמלכא שלמה ואתפניאת ואזלת לארעה היא ועבדהא : והוה
מתקל דדהבא די הוה אתי לשלמה בשתא חדא שית מאה שתין ושית ככרי
15 דדהבא : בר מאגר אומניא וסחורת תגריא וכל מלכי סומכותא ושלטוני
16 ארעא : ועבד מלכא שלמה מאתן תרסין דדהבא טבא שית מאה דדהבא
17 מסיק על תריסא חדא : ותלת מאה מגנין דדהבא טבא תלתא מנן דדהבא
18 מסיק על מגנא חדא ומננון מלכא בית מקירת מלכיא : ועבד מלכא
19 כורסיא דשנא רבא וחפהי דדהבא טבא : שתא דרגין לכורסיא וריש סגלגל
לכורסיא מאחורוהי ואשדתא מכא ומכא על אתר מותבא ותרין אריון
20 קימין בסטר אשדתא : ותרי עשר אריון קימין תמן על שתא דרגין מכא ומכא
לא אתעבד כן לכל מלכותא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et dedit regi centum & viginti talenta auri, & aromata multa valdè, & lapides bonos, non venerunt ſicut aromata illa ampliùs in multitudine, quæ dedit regina Seba regi Selomoh. 11 Et etiam navis Hhiram quæ adferebat aurum ex Ophir, advexit ex Ophir ligna coraliorum multa valdè, & lapides bonos. 12 Et fecit rex è lignis coraliorum appodiamen domui ſanctuarii Domini, & domui regis; & citharas, & nabla filiis Levi: non venerunt talia ligna coraliorum, nec viſa ſunt ad diem hanc. 13 Et rex Selomoh dedit reginæ Seba omne placitum ejus quod petivit; præter id quod numeravit ei ſecundùm opulentiam manus regis Selomoh; & vertit ſe, & ivit in terram ſuam ipſa, & ſervi ejus. 14 Et erat pondus auri, quod veniebat ipſi Selomoh ſingulis annis; ſexcentorum & ſexaginta ſex talentorum auri. 15 Præter mercedem artificum, & negotiationem mercatorum, & omnium regum Zzumchevatha & principum terræ. 16 Et fecit rex Selomoh ducenta ſcuta auri boni, ſexcentos aureos aſcendere faciens ſuper ſcutum unumquodque. 17 Et trecentos clypeos auri boni, tres minas auri aſcendere fecit ſuper clypeum quodque, & poſuit eos rex in domo refrigerii regum. 18 Et fecit rex ſolium eburneum magnum, & obduxit illud auro bono. 19 Sex gradus erant ſolio, & caput rotundum erat ſolio à poſteriori ejus, & ſuſtentacula hinc & inde ſuper locum ſeſſionis, & duo leones ſtabant in latere ſuſtentaculi. 20 Et duodecim leones ſtabant ibi ſuper ſex gradus hinc & inde; non factum fuit tale in cunctis regnis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܗܒܬ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ܂ ܘܒܣܡܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ܂ 10
ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ܂ ܘܠܐ ܐܬܐ ܐܝܟ ܒܣܡܐ ܗܢܘܢ ܬܘܒ܂ ܕܝܗܒܬ ܡܠܟܬ ܫܒܐ ܠܫܠܝܡܘܢ܂
* ܘܐܦ ܣܦܝܢܬܐ ܕܚܝܪܡ܂ ܕܐܝܬܝ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ܂ ܘܐܝܬܝ ܡܢ ܐܘܦܝܪ܂ ܩܝܣܐ 11
ܕܦܣܬܩܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ܂ ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ܂ * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܩܝܣܐ ܕܦܣܬܩܐ 12
ܠܣܡܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܟܢܪܐ ܘܡܙܡܪܐ ܠܡܫܒܚܢܐ܂ ܠܐ ܐܬܐ܂
ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܩܝܣܐ ܕܦܣܬܩܐ܂ ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܘ܂ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ܂ * ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 13
ܝܗܒ ܠܡܠܟܬ ܫܒܐ܂ ܟܠ ܡܕܡ ܕܨܒܬ ܘܫܐܠܬ܂ ܣܛܪ ܡܢ ܡܕܡ ܕܝܗܒ ܠܗ ܐܝܟ
ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܗܦܟܬ ܘܐܙܠܬ ܠܐܪܥܗ܂ ܗܝ ܘܥܒܕܝܗ܂ * ܘܗܘܐ ܡܬܩܠܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܬܐ 14
ܗܘܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܫܢܬܐ ܚܕܐ܂ ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ܂ * ܣܛܪ ܡܢ ܐܢܫܐ 15
ܬܓܪܐ ܘܐܘܡܢܐ ܕܐܬܝܢ܂ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܥܪܒܝܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܐܪܥܐ܂ * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ 16
ܫܠܝܡܘܢ܂ ܡܐܬܝܢ ܬܪܣܝܢ ܕܕܗܒܐ ܦܫܝܛܐ܂ ܫܬܡܐܐ ܡܢܝܢ ܢܦܩ ܠܟܠ ܬܪܣܐ ܚܕ܂
* ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܓܢܐ ܕܕܗܒܐ ܦܫܝܛܐ܂ ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܢܦܩ ܠܟܠ ܡܓܢܐ ܚܕ܂ 17
ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬ ܥܒܐ ܕܠܒܢܢ܂ * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ܂ ܟܘܪܣܝܐ ܕܫܢܐ܂ ܪܒܐ܂ 18
ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ܂ * ܘܥܒܕ ܠܟܘܪܣܝܐ ܫܬ ܕܪܓܝܢ܂ ܘܪܝܫܗ ܕܟܘܪܣܝܐ ܚܕܝܪܐ 19
ܡܢ ܒܣܬܪܗ܂ ܘܐܝܕܘܬܐ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ܂ ܠܘܬ ܐܬܪܐ ܕܡܘܬܒܐ܂ ܘܬܪܝܢ ܐܪܝܘܬܐ܂ ܩܝܡܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ
ܘܡܢ ܗܪܟܐ܂ * ܘܬܪܥܣܪ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܫܬ ܕܪܓܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ܂ ܠܐ ܐܬܥܒܕ 20
ܗܟܢܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ܂

* Et dedit regi Salomoni centum viginti talenta 10
auri, & odoramentorum magnam copiam,
lapidéſque pretioſos : nec fuerunt ampliùs
advecta talia odoramenta, qualia dedit
regina Saba Salomoni. (Naves quoque 11
Hirami advexerunt aurũ ex Ophir,attulerunt
etiam ex Ophir ligna braſilica ingenti copiâ,
& lapides pretioſos. Adhibuit autẽ rex Salomon 12
ligna braſilica in ornamentum pro domo
Domini & pro domo regia, & in nabla
& citharas pro cantoribus : talia ligna braſilica
nec allata nec viſa fuerant ad hunc uſq;
diem.) Viciſſim rex Salomon dedit Reginæ 13
Saba quicquid voluit & expetivit, præter
res quas dederat illi pro manu (*i. munificentiâ*)
regiâ : ſic reverſa abiit in regionem
ſuam unà cum ſervis ſuis. Cæterùm 14
pondus auri quod obveniebat Salomoni in
uno anno, erat ſexcentorum ſexaginta ſex talentorum
auri : Exceptis *iis quæ obveniebant* 15
ei ab artificibus, & mercibus negotiatorum,
cunctis regibus Arabum, & principibus terræ.
Fecit quoque rex Salomon ducentos clypeos 16
ex auro puriſſimo, ſexcentas autem minas
inſumpſit in quemlibet clypeum. Et trecenta 17
ſcuta ex auro puriſſimo, & trecentas
auri minas inſumpſit in quodlibet ſcutum ;
poſuítque ea rex in domo ſaltûs Libani.
Fecit præterea rex ſolium eburneum ingens, 18
& obduxit illud auro ex Ophir *advecto*. Solio 19
fecit ſex gradus, & faſtigium ſolii rotundum
erat à tergo, & brachia hinc inde
in loco ſedis, & bini leones ſtabant utrinque
: Et duodeni leones ſtabant hinc inde à 20
lateribus ſex illorum graduum ; nihil tale
factum eſt in ullo regno.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجاءت ملكة اليمن هذه لسليمن الملك * بماية وعشرين قنطار ذهب * وعنبرا كثيرا * 10
وانواع الطيب والجواهر المرتفعة * ولم يجي مثل ذلك الطيب والعنبر الذي وهبت ملكة
اليمن لسليمن * واتت به الي ارض اسرايل * وسفن حيرام ايضا حملت ذهبا من ارض 11
الهند * وجي فيها بخشب الحيم * وهذا الخشب مصور في خلقته باصبغ من الاصباغ * كثير
وجواهر مرتفعة * وجعل سليمن من الخشب المصور الذي اتاه * في بيت الرب وبيته * وزينها 12
به * وجعل منه ايضا عيدانا ومعازفا للروساء من بيت لاوي * الذين يسبحون في بيت الرب
به * ولم يجي مثل ذلك الخشب الي ارض اسرايل ايضا * ولم ير مثله الي اليوم * واجاز سليمان 13
الملك ملكة سبا * ووهب لها كل شي طلبت * هذا سوي الجوايز الذي يجيز الملوك بعضها
بعضا * فخرجت من عنده * وانصرفت الي بلادها هي وعبيدها وخيلها * وكان وزن الذهب 14
الذي اجمع لسليمن في تلك السنة * ست ماية وسته وستون قنطارا * غير ما كان ياتون به 15
صناعه وتجاره * وكان جميع الملوك والسلاطين كلها التي للارض * وروساء الشعوب يهدون الي
سليمان الهدايا * ويكرمونه * وعمل سليمان الملك * مايتي ترس من ذهب ابريز * في كل ترس 16
ستماية منا من ذهب * وعمل ايضا ثلاث ماية درقة من ذهب ابريز * في كل درقة ثلاث ماية 17
منا من ذهب * وصيرها الملك في البيت الذي بناه وسماه غيضة لبنان * ثم عمل سليمن 18
ايضا منبرا كبيرا من عاج * والبسه ذهبا من الذهب الذي اتاه من الهند * وصير للمنبر 19
سته درجات * وصير راس هذا المنبر مدورا من خلفه * وفي الجانبين جعل للمجلس متكا
في كل جانب منها * وجعل علي جانبيه اسدين من ذهب * واحدا عن يمينه * والاخر عن يساره
* وجعل علي كل درجة اسدين * فصارت الاسوده اثني عشر * علي سته درجات * يمينه ويساره * 20
ولم يعمل مثل هذا المنبر في جميع المملكات *

* *Eadem hæc regina Auſtri attulit regi Salomoni* 10
centum viginti quintaria auri,ambarum
permultum,genera odorũ & gemmarum
præſtantiſſimarũ: nec unquam venerant
tales odores nec ambarum,quæ regina
Auſtri donavit Salomoni,quæque advexerat
ad terram Iſraeliticam. Naves 11
etiam Hirami tulerunt aurum è terra Indica,
& advectum fuit in eis lignum coloratum
(eſt autem lignum iſtud naturaliter
pictum variis colorum generibus)permultum,
gemmæq; præſtantiſſimæ. Poſuítque 12
Salomon ex ejuſmodi ligno picto
quod allatum ipſi fuerat, in domo Domini
& in domo ſua, eóque ornavit eas : ex
eodem compoſuit etiam fides & ſiſtra pro
principibus familiæ Leviticæ, qui canebant
in domo Domini : nunquam adhuc
venerat tale lignum in terram Iſraeliticam,
nec illi ſimile viſum fuerat ad hodiernam
uſque diem. Salomon quoque rex 13
donavit Reginæ Sabæ, eique largitus eſt
quicquid poſtulavit, præter munera quæ
reges mutuò ſibi donare cõſueverunt: ſic ab
eo egreſſa rediit in patriam ſuam tam ipſa
quam ſervi & equi ſui. Fuit autem 14
pondus auri quod coactum fuit Salomoni
eo anno, ſexcentorum ſexaginta ſex
quintariûm : Præter illud quod afferebant 15
artifices & mercatores ejus. Omnes præterea
reges,omnéſque orbis imperatores,&
principes populorum mittebant ad Salomonem
munera,et honore afficiebant eum.
Item fecit Salomon rex ducentos clypeos 16
ex auro obryzo, & in quolibet clypeo ſexcentæ
extabant auri minæ. Fecit etiam 17
trecenta ſcuta ex auro obryzo, et in unumquodque
ſcutum trecentas auri minas inſumpſit:
& collocavit ea rex in æde quam
extruxerat,et appellaverat, Saltum Libani.
Ad hæc fecit Salomon tribunal maximum 18
ex ebore,& obduxit illud auro, ex eo ſcilicet
auro quod allatũ fuerat ei ex India.
Eidem tribunali fecit ſex gradus,ejuſdémque 19
tribunalis verticem rotundum fecit à
tergo : & in utroque ſedis latere fecit fulcrum
utrinque, & ſuper gemina ejuſdem
latera poſuit geminos leones aureos,unum
à dextera,alterum à ſiniſtra. Singulis etiam 20
gradibus binos impoſuit leones,adeóque
duodecim fuerunt leones ſuper ſex illos
gradus dextrorſum & ſiniſtrorſum :
nunquam factum fuit hujuſmodi tribunal
in univerſis regnis.

מלכים א׃ יא

domus vaſa omnia & ,aurea Selomoh regis *propinationis* vaſa omnia Et
21 וְכֹל כְּלֵי מַשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה זָהָב וְכֹל כְּלֵי בֵּית־
diebus in reputabatur nec ,argentum non *:concluſo* auro Lebanon ſaltus
יַעַר הַלְּבָנוֹן זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא נֶחְשָׁב בִּימֵי
cum *mari in* regi Tarſis navis Quia .quicquam *in* Selomoh
22 שְׁלֹמֹה לִמְאוּמָה׃ כִּי אֳנִי תַרְשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ בַּיָּם עִם
Tharſis navis veniebat annis tribus in ſemel :Chiram navi
אֳנִי חִירָם אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹא ׀ אֳנִי תַרְשִׁישׁ
.pavos & ,ſimias & ,elephantum dentes ,argentum & aurum *portans*
נֹשְׂאֵת זָהָב וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקֹפִים וְתֻכִּיִּים׃
,terræ regibus omnibus præ Selomoh rex eſt magnificatus Et
23 וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ
facies quærentes terra omnis Et .ſapientia in & ,*opulentia* in
24 לְעֹשֶׁר וּלְחָכְמָה׃ וְכָל־הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־פְּנֵי
.ejus corde in Deus *dederat* quam ,ejus ſapientiam *audiendum ad* ,Selomoh
שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃
,aurea vaſa & ,argentea vaſa ;ſuum munus *vir afferentes ipſi* Et
25 וְהֵמָּה מְבִאִים אִישׁ־מִנְחָתוֹ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב
.*anno in anni rem* ;mulos & ,equos ;aromata & ,*armaturā* & ,veſtes &
וּשְׂלָמוֹת וְנֵשֶׁק וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃
quadrin- & mille ei *fuit* & :equites & ,*currum* Selomoh congregavit Et
26 וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע־
civitatibus in eos poſuit & :equites millia duodecim & ,currus genti
מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיַּנְחֵם בְּעָרֵי
rex dedit Et .Jeruſalaim in rege cum & ,*currûs*
27 הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ
dedit cedros & ,lapides tanquam Jeruſalaim in argentum
אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַםִ כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן
exitum Et .multitudine in campeſtri in quæ ,ſycomoros tanquam
28 כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצָא
regis negotiatores,netum & ,Ægypto ex Selomoh ipſi qui equorum
הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרָיִם וּמִקְוֵה סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ
quadriga egrediebatur & aſcendebat Et .pretio *in* netum capiebant
29 יִקְחוּ מִקְוֵה בִּמְחִיר׃ וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מֶרְכָּבָה
;centum & quinquaginta *in* equus & ,argenteis ſexcentis *in* Ægypto ex
מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה
eorum *manu in* Aram *regibus* & ,Chitthæorum *regibus omnibus* ſic &
וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם
.educebant
יֹצִאוּ׃

CAP. XI. יא

filiam & ,multas alienigenas mulieres adamavit Selomoh rex Et
1 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בַּת־
:Chitthæas ,Sidonias ,Edomæas ,Hammonitidas ,Moabitidas ,Parhoh
פַּרְעֹה מוֹאֲבִיּוֹת עַמֳּנִיּוֹת אֲדֹמִיֹּת צֵדְנִיֹּת חִתִּיֹּת׃
Non :Iſrael filios ad Dominus dixit quibus gentibus De
2 מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר־יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־
facient declinare *certè*:vos *in* ingredientur non ipſi & ,eos *in* ingrediemini
תָבֹאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בָכֶם אָכֵן יַטּוּ אֶת־
.amando Selomoh adhæſit eis *in* :ſuos deos poſt veſtrum cor
לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה׃
:trecentæ *pellices* & ,ſeptingentæ *principes* uxores ei *fuit* Et
3 וַיְהִי־לוֹ נָשִׁים שָׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וּפִלַגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
.ejus cor ejus mulieres fecerūt declinare &
וַיַּטּוּ נָשָׁיו אֶת־לִבּוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

21 Sed & omnia vaſa, quibus potabat rex Salomon, erant aurea: & univerſa ſupellex domus ſaltûs Libani de auro puriſſimo: non erat argentum, nec alicujus pretii putabatur 22 in diebus Salomonis, Quia claſſis regis p mare cum claſſe Hiram ſemel per tres annos ibat in Tharſis, deferens indè aurum, & argentum, & dentes elephantorum, & ſimias, & pa-23 vos. Magnificatus eſt ergò rex Salomon ſuper omnes reges terræ, divitiis, & ſapien-24 tiâ. Et univerſa terra deſiderabat vultum Salomonis, ut audiret ſapientiam ejus, quam 25 dederat Deus in corde ejus. Et ſinguli deferebant ei munera, vaſa argentea & aurea, veſtes & arma bellica, aromata quoque, & equos & mulos, per 26 annos ſingulos. Congregavítque Salomon currus & equites, & facti ſunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & diſpoſuit eos per civitates munitas, & cum rege in Jeruſa-27 lem. Fecítque ut tanta eſſet abundantia argenti in Jeruſalem, quanta & lapidum: & cedrorum præbuit multitudinem, quaſi ſycomoros quæ na-28 ſcuntur in campeſtribus. Et educebantur equi Salomoni de Ægypto, & de Coa. Negotiatores enim regis emebant de Coa, et ſtatuto pretio perduce-29 bant. Egrediebatur auté quadriga ex Ægypto ſexcentis ſiclis argenti, & equ⁹ centum quinquaginta. Atque in hunc modum cuncti reges Hethæorum & Syriæ equos venundabant.

CAP. XI.

1 REx autem Salomon adamavit mulieres alienigenas multas, filiā quoque Pharaonis, & Moabitidas, & Ammonitidas, Idumæas, & Sidonias, & He-2 thæas: De gentibus ſup quib⁹ dixit Dñs filiis Iſrael; Non ingrediemini ad eas, neque de illis ingredientur ad veſtras: certiſſimè enim avertent corda veſtra ut ſequamini deos earú. 3 His itaq; copulat⁹ eſt Salomon ardentiſſimo amore. Fuerúntq; ei uxores quaſi reginæ ſeptingentæ, et concubinæ trecentæ: et averterūt mulieres cor ejus.

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

27 Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς (λ) τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ 28 εἰς πλῆθος. Καὶ ἡ ἔξοδος (μ) Σαλωμὼν τῶν ἱππέων καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως· καὶ ἐλάμβανον ἐκ (ν) Θεκουὲ 29 ἐν ἀλλάγματι. Καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος (ξ) ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου, καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου. καὶ οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χετιεὶν, καὶ βασιλεῦσι Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑὶ ὁ βασιλεὺς (α) Σαλωμὼν ἦν φιλογύ-3 νης. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι. Καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ, Μωαβίτιδας, (β) Ἀμμανίτιδας, Σύρας, καὶ 2 Ἰδουμαίας, Χετταίας, καὶ Ἀμορραίας, Ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπεῖπε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν· εἰς αὐτοὺς ἐκολ-4 λήθη Σαλωμὼν, (γ) τοῦ ἀγαπῆσαι. Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμὼν, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, κα-3 θὼς ἡ καρδία (δ) Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι τὴν καρδίαν 7 αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν. Τότε ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ, καὶ 5 τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμὼν, Καὶ 8 τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις, αἳ ἐθυμίων καὶ ἔθυον τοῖς εἰδώλοις 6 (ε) αὐτῶν. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου, ὡς 9 Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, ὅτι ἐξέκλινε καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ 10 δὶς, Καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου, τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ (ζ) φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ (η) θεός· οὐδ' ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου, κατὰ τὴν καρδί-11 αν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας (θ) τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματα μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαῤῥήσσων διαῤῥήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χει-12 ρός σου, καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου. Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐ-13 τήν. Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν 14 ἐξελεξάμην. Καὶ ἤγειρε κύριος σατὰν τῷ Σαλωμὼν τὸν Ἀδὲρ τὸν (ι) Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν Ἐσρὼμ υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν ἐν Ῥαεμμὰ, Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, καὶ προκατελάβετο τὴν Δαμασέκ. καὶ ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. καὶ Ἀδὲρ ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

Et dedit rex aurum, et argentum in Hieruſalem, tanquā lapides: & cedros dedit, tanquam Sycomoros, quæ in campeſtri, in multitudine. 27 Et exitus Salomon (bb) equitum et ex Ægypto, et ex Thecue mercatores regis: et accipiebāt è Thecue in permutatione: 28 Et aſcendebat exitus ex Ægypto, currus pro (cc) centum argenti, et equus pro quinquaginta argenti. 29 Et ſic omnibus regibus Chettiin, & regibus Syriæ (dd) per mare egrediebātur.

CAP. XI.

ET rex Salomon erat amator mulierū: 1 (a) Et fuerunt ei uxores principes ſeptingentæ, et concubinæ trecentæ. 3 Et accepit uxores alienas, et filiam Pharao, Moabitidas, Ammanitidas, Syras, et Idumæas, Chettæas, et Amorrhæas, 2 Ex gentibus, quibus interdixit Dominus filiis Iſrael, Non intrabitis ad eos, & ipſi non intrabunt ad vos, ne inclinent corda veſtra poſt idola ſua; ad eos adhæſit Salomon, amando. Et factum eſt in tempore 4 ſenectutis Salomon, & non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo ſuo, ſicut cor David patris (b) ejus. Et declinare fecerunt mulieres alienæ cor ej⁹ poſt deos ſuos. 3 Tunc ædificavit Salomon excelſum ipſi Chamos idolo (c) Moab, 7 et (d) regi eorum idolo filiorum Ammon, et Aſtarte abominationi 5 Sidoniorum. 8 Et ſic fecit omnibus uxorib⁹ ſuis alienis; (e) quæ adolebant, et ſacrificabant idolis ſuis. Et fecit Salomon malum in conſpectu Domini: 6 non ambulavit poſt Dominum, ſicut David pater ejus. 9 Et iratus eſt Domin⁹ in Salomon; quoniā declinare fecit cor ſuū à Domino Deo Iſrael, qui apparuerat ei bis, 10 Et mandaverat ei ſuper verbo hoc: omninò, ut non iret poſt deos alios, (f) et cuſtodiret facere, quæ mandaverat ei Domin⁹ De⁹: neq; erat cor ej⁹ perfectum cum Domino, juxta cor David patris ejus. 11 Et dixit Domin⁹ ad Salomon; Pro eo, quòd facta ſunt hæc tecum, et non cuſtodiſti mandata mea, et præcepta mea, quæ mandavi tibi; diſcindens diſcindam regnum tuum de manu tua: et dabo illud ſervo tuo. 12 Veruntamen in dieb⁹ tuis non faciā ea propter David patrē tuū: de manu filii tui tollam illud. 13 Veruntamen totum regnum non tollam: (i) ſceptrum unum dabo filio tuo propter David ſervum meum, et propter Hieruſalem civitatem, quam elegi. 14 Et ſuſcitavit Domin⁹ Satan Salomoni Ader Idumeū, (g) et Eſrom filiū Eliadæ, (h) qui in Rhaemma, Adadezer regē Suba dominum ſuum. Et congregati ſunt ſuper eum viri: & fuit princeps congregationis, & præoccupavit Damaſec. Et (i) fuerunt Satan Iſraeli omnibus diebus Salomon: & Ader Idumæus de ſemine regni in Idumæa.

MS.A (λ) τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν (μ) τῶν ἵππων Σαλωμὼν ἐξ (ν) Θεκουὲμ (ξ) ἅρματα ἐξ Αἰγύπτου ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. οὕτως πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν*, καὶ βασι-
λεῦσιν   Κεφ. ια'.   MS.A. (α) Σαλωμὼν φιλογύναιος ἦν, καὶ ἔλαβεν γυναῖκας ἀλλοτρίας πολλὰς, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ, (β) καὶ Ἀμμανίτιδας, καὶ Ἰδουμαίας, Συρίας,
3.4 Χετταίας, καὶ (γ) τοῦ ἀγαπῆσαι. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι· καὶ ἔκκλιναν γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἐν και-
5 ρῷ γήρως Σαλωμὼν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ οὐκ ἦν καρδία (δ) Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης
6 * βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω τοῦ βασιλέων αὐτῶν, εἰδώλου υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ
7 αὐτοῦ. Τότε ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλήμ, καὶ τῷ Μελχὸμ εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδω-
8.9 νίων. *Καὶ οὕτως (ε) αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, (ζ) καὶ φυλάξαι καὶ ποιῆσαι (η) θεός. Καὶ εἶπεν κύριος (θ) τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἐνετειλάμην (ι) Ἰδου-
μαῖον ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ. Καὶ ἐγένετο

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וְכָל מָנֵי מִשְׁתְּיָא דְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה דִּדְהַבָא וְכָל מָנֵי בֵּית מְקֵרַת מַלְכָּא דִּדְהַבָא טָבָא
22 לֵית כַּסְפָּא לָא אִתְחֲשִׁיב בְּיוֹמֵי שְׁלֹמֹה לִמְדַעַם׃ אֲרֵי סְפִינְתָּא אַפְרִיקָא לְמַלְכָּא
בְּיַמָּא עִם סְפִינְתָּא דְּחִירָם חֲדָא לִתְלָת שְׁנִין אָתְיָא סְפִינַת אַפְרִיקָא טְעִינָא דְּהַב
23 וּכְסַף שֵׁן דְּפִיל וְקוֹפִּין וְטַוְסִין׃ וּרְבָא מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי אַרְעָא לְעוֹתַר
24 וּלְחוּכְמְתָא׃ וְכָל דָּיְרֵי אַרְעָא בָּעַן לְמֶחֱזֵי יָת סְבַר אַפֵּי שְׁלֹמֹה לְמִשְׁמַע יָת חוּכְמְתֵיהּ
25 דִּיהַב יְיָ בְּלִבֵּיהּ׃ וְאִנּוּן מַיְתַן גְּבַר קוּרְבָּנֵיהּ מָנֵי כַסְפָּא וּמָנֵי דַהֲבָא וּלְבוּשִׁין וּמָנֵי
26 זֵינָא וּבוּסְמָנִין סוּסָוָן וְכוּדַנְוָן גְּזֵירַת שְׁנָא בִּשְׁנָא׃ וּכְנַשׁ שְׁלֹמֹה רְתִיכִין וּפָרָשִׁין
וַהֲווֹ לֵיהּ אֶלֶף וְאַרְבַּע מְאָה רְתִיכִין וּתְרֵי עֲסַר אַלְפִין פָּרָשִׁין וְאַשְׁרִנּוּן בְּקִרְוֵי רְתִיכַיָּא בַּר
27 מִדַּהֲווֹ עִם מַלְכָּא בִּירוּשְׁלֶם׃ וִיהַב מַלְכָּא יָת כַּסְפָּא בִּירוּשְׁלֶם כְּאַבְנַיָּא וְיָת אַרְזַיָּא יְהַב
28 כְּשִׁקְמַיָּא דִּבְשְׁפֶלְתָּא לִסְגֵי׃ וּמַפְּקִין סוּסָוָתָא דְּלִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקְוֵה תַּגָּרֵי
29 מַלְכָּא זָבְנִין מִקְוֵה בְּדָמִין׃ וְסָלְקָא וְנָפְקָא רְתִיכָא מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁית מְאָה כַסְפָּא וְסוּסָוָתָא
בִּמְאָה וְחַמְשִׁין וְכֵן לְכָל מַלְכֵי חִתָּאֵי וּמַלְכֵי אֲרָם בִּרְעוּתְהוֹן נָפְקִין׃

יא

1 וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה רְחִים נְשִׁין בְּנַת עַמְמִין סַגִּיאִין וְיָת בַּת פַּרְעֹה מוֹאֲבָאָן עַמּוֹנָאָן
2 אֲדוֹמָאָן צִידוֹנָאָן חִתָּאָן׃ מִן עַמְמַיָּא דִּי אֲמַר יְיָ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא תִתְעָרְבוּן בְּהוֹן
וְאִנּוּן לָא יִתְעָרְבוּן בְּכוֹן דִּלְמָא יַטְעוֹן יָת לִבְּכוֹן בָּתַר טַעֲוָתְהוֹן בְּהוֹן אִתְרְעִי
3 שְׁלֹמֹה לְמִרְחַם׃ וַהֲוָאָה לֵיהּ נְשִׁין מַלְכָּן שְׁבַע מְאָה וּלְחֵינָן תְּלָת מְאָה
וְאַטְעִיאָה נְשׁוֹהִי יָת לִבֵּיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnia vaſa potus regis Selomoh erant ex auro, & omnia vaſa domus 21 refrigerii *regis* ex auro bono, non erat argentum; non æſtimabatur in dieb⁹ Selomoh quicquam. 22 Nam navis Aphrica erat regi in mari, cum navi Hhiram: ſemel in tribus annis veniebat navis Aphrica, onuſta auro & argento, dente elephantis, & ſimiis, & pavonibus. 23 Et magnificatus eſt rex Selomoh præ omnib⁹ regibus terræ, in divitiis, & in ſapientia. 24 Et omnes habitatores terræ quærebant videre aſpectum faciei Selomoh, ut audirent ſapientiam ejus, quam dederat Dominus in corde ejus. 25 Et illi afferebant quiſque munus ſuum, vaſa argenti, & vaſa auri, & veſtes, & vaſa armorum, & aromata, equos & mulos; ſtatutum ſingulis annis. 26 Et congregavit Selomoh currus & equites, & fuerunt illi mille & quadringenti currus, & duodecim millia equitum, & collocavit illos in urbibus curruum, præter eos qui erant cum rege in Jeruſalem. 27 Et dedit rex argentum in Jeruſalem tanquam lapides, & cedros dedit tanquam ſycomoros quæ ſunt in planitie in multitudine. 28 Et educebantur equi Selomoh ex Miſzraim, & collectio mercatorum regis emebant collectionem precio. 29 Et aſcendebat & exibat currus ex Miſzraim pro ſexcentis argenteis, & equitatus pro centum quinquaginta: & ſic omnibus regibus Hhithæorum, & regibus Aram in voluntate eorum exibant.

CAP. XI.

1 ET rex Selomoh amavit mulieres filias gentium multarum, & filiam Pharghoh, Moabæas, Ghamonæas, Edomæas, Szidonæas, & Hhithæas. 2 Ex gentibus quas dixerat Dominus filiis Iſrael, Non immiſcebimini cum illis, & illæ non miſcebuntur vobiſcum, ut non errare faciant corda veſtra poſt errores ſuos; in illis complacuit ſibi Selomoh ut amaret. 3 Et fuerunt ei uxores reginæ ſeptingentæ, & concubinæ trecentæ; & errare fecerunt uxores ejus cor ejus.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ̈ ܕܬܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܕܗܒܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ̈ ܕܒܝܬ ܥܒܐ 21
ܕܠܒܢܢ. ܕܕܗܒܐ ܚܠܝܨܐ. ܘܣܐܡܐ. ܠܐ ܚܫܝܒ ܗܘܐ ܡܕܡ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ. * ܕܐܠܦܐ 22
ܕܬܪܫܝܫ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܠܡܠܟܐ ܒܝܡܐ. ܥܡ ܐܠܦܐ ܕܚܝܪܡ. ܚܕܐ ܠܬܠܬ ܫܢܝܢ.
ܐܬܝܢ ܗܘܝ ܐܠܦܐ ܡܢ ܬܪܫܝܫ. ܘܛܥܝܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܦܝܠܐ ܘܩܘܦܐ ܘܛܘܣܐ. * ܘܪܒ 23
ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܒܥܘܬܪܐ ܘܒܚܟܡܬܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ 24
ܕܐܪܥܐ. ܒܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܚܙܐ ܐܦܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܗ ܕܝܗܒ ܠܗ ܐܠܗܐ ܒܠܒܗ.
* ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܓܒܪ ܩܘܪܒܢܗ. ܡܐܢܝ̈ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܝ̈ ܕܟܣܦܐ. ܘܡܐܢܐ ܘܙܝܢܐ. ܘܒܣܡܐ. 25
ܘܪ̈ܟܫܐ ܘܥܓܠܬܐ ܘܟܘܕܢܝܬܐ. ܟܠ ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܘܟܢܫ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܟܒܬܐ 26
ܘܦܪܫܐ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥܡܐ ܡܪܟܒܢ. ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. ܘܫܒܩ
ܐܢܝܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܡܪܟܒܬܐ. ܘܥܡ ܡܠܟܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ 27
ܫܠܝܡܘܢ. ܟܣܦܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܝܟ ܟܐܦܐ. ܘܐܪ̈ܙܐ ܥܒܕ. ܐܝܟ ܫܩܡܐ ܕܒܫܦܠܬܐ. ܣܘܓܐܐ.
* ܘܡܦܩܢܐ ܕܪ̈ܟܫܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܬܓܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ ܒܕܡܝܐ. 28
* ܘܡܣܩܐ ܗܘܬ ܡܪܟܒܬܐ ܡܢ ܡܨܪܝܢ . ܒܫܬܡܐܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܣܘܣܝܐ. ܒܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. 29
ܘܗܟܢܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ. * ܦܣܘܩܘ̈ܗܝ * ܢܐ *
* ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܪܚܡ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܘܠܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ. ܘܥܡܘܢܝܬܐ 1
ܘܡܘܐܒܝܬܐ. ܘܐܕܘܡܝܬܐ ܘܨܝܕܢܝܬܐ ܘܚܬܝܬܐ. * ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. 2
ܠܐ ܬܬܚܠܛܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܢܬܚܠܛܘܢ ܒܟܘܢ. ܕܠܡܐ ܢܨܠܘܢ ܠܒܟܘܢ ܒܬܪ
ܐܠܗܝܗܘܢ. ܒܗܘܢ ܐܬܕܒܩ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܪܚܡ ܐܢܝܢ. * ܘܗܘܝ ܠܗ ܢܫܐ ܚܐܪ̈ܬܐ 3
ܫܒܥܡܐܐ. ܘܦܠܚܬܐ ܬܠܬܡܐܐ. ܘܐܨܠܝ ܢܫܘܗܝ ܠܒܗ.

Omnia quoque vaſa miniſterii regis Salomonis 21
erant ex auro,&omnia vaſa domûs ſaltûs
Libani ex auro purgatiſſimo. Argentum verò
nihili æſtimabatur in diebus Salomonis, Quia 22
naves Tharſis habebat rex in mari cum navibus
Hirami: ſemel ternis quibúſque annis
adveniebat claſſis è Tharſis, onuſta argento
& auro, elephantis, ſimiis, & pavonibus. Sic 23
antecelluit rex Salomon cunctos reges orbis
cùm divitiis tum ſapientia. Et omnes reges 24
terræ cupiebant videre vultum Salomonis, &
audire ſapientiam quam Deus indiderat cordi
ejus. Et afferebat unuſquiſque munus ſuum, 25
vaſa aurea, & vaſa argentea, veſtes, arma,
aromata, equos, carrucas & mulos, *idque* annuatim.
Et congregavit rex Salomon currus 26
& equites; habebat enim mille quadringentos
currus, & duodecim millia equitum : &
quidem currus reliquit in civitatibus, aliquot
apud regē *retentis* in Jeruſalem. Reddiditque 27
rex Salomon argentum in Jeruſalem ut lapides,
& cedros ut ficus ſylveſtres, *maximâ* copiâ.
Tranſvectio autem equorum Salomonis 28
erat ex Ægypto: & præmium mercatorum regis
hoc erat, *nimirum* accipiebant rei emptæ
pretium. *(i. merces ſuas regi afferentibus, rei
emptæ pretiū numeratâ pecuniâ ſolvebatur)*
Et currus quidē ex Ægypto *tranſvectus* con- 29
ſtabat ſexcentis argenteis, equus autem centum
quinquaginta. Pari modo reges Hethæorum
& reges Edom magnam copiam per
man⁹ eorū *mercatorum* adduci ſibi *curabant*.

CAP. XI.

VErùm Salomon rex adamavit mulieres 1
multas alienigenas, & filiam Pharaonis, &
Ammonitidas, Moabitidas, Adumæas Sidonias,
& Hethæas: E gentibus *ſcilicet* de quibus 2
dixerat Dn̄s Iſraelitis, Ne commercium habueritis
cum eis, nec ipſæ commercium habeant
vobiſcum, ne fortè ſeducant animum veſtrum
poſt deos ſuos: his *inquam* adhæſit Salomon,
has tenuit et adamavit: Habuítq; uxores ingenuas 3
ſeptingentas, concubinas autē trecentas;
& ſeduxerunt uxores ejus animum ipſius.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكانت جميع اوعية خدمة سليمن ذهبا* يعني الموايد والبرادي والسكارج والكاسات والطاسات* 21
وجميع اوعيته التي كانت في بيت الغيضة كانت من ذهب ابريز* ولم تكن الفضة تعد في
ايام سليمن شيا* لان الملك كان له سفن في البحر مع سفن حيرام* تجي السفن من الهند في 22
كل ثلاث سنين دفعة واحدة* وفيها فضة وذهبا وافيلة وقرودة وطواويسا * وعظم سليمن الملك* 23
وفاق جميع ملوك الارض بالغنا والحكمة * وكانت ملوك الارض تشتاق الي النظر الي سليمان* 24
ويحبون ان يسمعوا الحكمة التي الهمها له الرب* وكان كل امرء منهم ياتيه بالهدايا* واوعية الذهب 25
والفضة* واللباس* والسلاح* والطيب* والخيل* والبراذين* والبغال * وكل سنة يجمع سليمان الملك 26
مراكبا وفرسانا* وكان له الف واربعماية مركبة* واثنا عشر الف من الاساورة* وركز المراكب
في القرى* سوي ما كان عند الملك باورشليم * وصير سليمان الفضة باورشليم كثيرا مثل 27
الحجارة* وجمع من خشب الصنوبر مثل الجميز الذي في الصحاري * وكان يجلب لسليمن 28
الخيل من ارض مصر* وكان يبتاع الخيل من التجار بثمن معين* وكانت المركبة تبلغ ستة 29
ماية مثقال* لان المركبة كانت اربعة افراس تشد جميعا* ويجلس عليها اربعة رجال للحرب*
والفرس بماية وخمسين مثقالا * وكذلك جميع ملوك الحاثانيين وملوك ادوم* ياتونه بالهدايا
الكثيرة بايديهم*

* الفصل الحادي عشر*

* وكان سليمان الملك قد احب نساء كثيرة غريبة* وابنة فرعون* واتخذ نساء من بني عمون* 1
ومن الموابيين* ومن ادوم* ومن الحاثانيين* ومن الصيدانيين * ومن الشعوب التي قال الله 2
لبني اسرايل* لا تختلطوا بهم* وهم لا يختلطوا بكم* ولا تتزوجوا منهم* ليلا تميل قلوبكم 3
الي الهتهم* هولاء لصق سليمان بهن* واحبهن واتخذهن * وصير له سبع ماية امراة حرة*
وثلاث ماية سرية * واغوي نساوه قلبه*

Omnia denique vaſa miniſterii Salomonis 21
erant aurea, nempe menſæ, paropſides,
ſcutellæ, calices, & crateres: & omnia
vaſa quæ erant in æde ſaltûs, erant ex
auro obryzo. Argentum verò nihili fiebat
in diebus Salomonis; Quia rex naves 22
habebat in mari cum claſſe Hirami: ſemel
ternis quibuſque annis accedebant naves
ex India, advehentes argentum et aurum,
elephantes, ſimias, & pavones. Itaque 23
magnificatus eſt Salomon rex; & ſuperavit
omnes reges terræ divitiis atque ſapientiâ.
Et reges terræ cupiebant aſpicere 24
Salomonem, & avebant audire ſapientiam
quâ imbuerat eum Dominus. Quamobrem 25
unuſquiſque eorum afferebat ei
munera, vaſa aurea & argentea, veſtes,
arma, odoramenta, equos, jumenta, &
mulos. Et ſingulis annis colligebat Salomon 26
rex currus & equites, habebátque
mille quadringentos currus, et duodecim
millia equitum: currus autem ſtatuit in
civitatibus, exceptis iis qui apud regem erant
in Jeruſalem. Reddiditq; Salomon 27
argentum in Jeruſalem quamplurimum
ceu lapides, et collegit ex lignis abiegnis
veluti ſycomoros quæ ſunt in deſertis.
Advehebantur etiam Salomoni equi è terra 28
Ægypti, emebátque equos à mercatoribus
præfinito quodam pretio. Et cujuſlibet 29
quidem currûs pretium *perveniebat*
ad ſexcentos ſiclos (nam currus conſtabat
ex quatuor equis ſimul conjugatis, eiq;
inſidebant quatuor viri ad pugnandum:
equi verò pretium *erat centum quinquaginta*
ſiclorum. Similiter omnes reges Gethæorum
& reges Edom plurima ei munera
propriis manibus afferebant.)

CAP. XI.

SAlomon autem rex adamaverat mulieres 1
multas alienigenas, et filiā Pharaonis,
et duxerat ſibi uxores ex Ammonitis,
Moabitis, Edomæis, Gethæis, Sidoniis,
Et ex populis de quibus dixerat Deus Iſraelitis, 2
Ne commiſceamini cum eis, & ipſi
ne commiſceantur vobiſcum, neque nubatis
ex eis; ne fortè inclinentur corda veſtra
ad deos eorum: his conjunxit ſe Salomon,
has adamavit & accepit: Fecitque 3
ſibi ſeptingentas uxores liberas, &
trecentas concubinas; et deceperunt uxores
eius animum ipſius.

מלכים א : יא

inclinaverunt ejus uxores ,Selomoh senectutis tempore in fuit Et
4 ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את־
cum perfectum ejus cor erat non & ,alienos deos post ejus cor
לבבו אחרי אלהים אחרים ולא־היה לבבו שלם עם־
Selomoh ivit Et .sui patris David cor sicut ,suo Deo Domino
5 יהוה אלהיו כלבב דויד אביו׃ וילך שלמה
abominationem Milchom post & ,Sidoniorum deum Hastoreth post
אחרי עשתרת אלהי צדנים ואחרי מלכם שקץ
non & :Domini oculis in malum Selomoh fecit Et .Hammonitarum
6 עמנים׃ ויעש שלמה הרע בעיני יהוה ולא
ædificavit Tunc .ejus pater David sicut Dominum post adimplevit
7 מלא אחרי יהוה כדוד אביו׃ אז יבנה
super qui monte in Moab abominationi Chemos ipsi excelsum Selomoh
שלמה במה לכמוש שקץ מואב בהר אשר על־
fecit sic Et .Hammon filiorū abominationi Molech & ,Jerusalaim facies
8 פני ירושלם ולמלך שקץ בני עמון׃ וכן עשה
.suis diis *immolantibus & suffientibus* :alienigenis suis uxoribus omnibus
לכל־נשיו הנכריות מקטירות ומזבחות לאלהיהן׃
cum à ejus cor declinaverat quia ,Selomoh *in* Dominus est iratus Et
9 ויתאנף יהוה בשלמה כי־נטה לבבו מעם
præceperat Et .duabus vicibus *eum ad* *viso* Israel Deo Domino
10 יהוה אלהי ישראל הנראה אליו פעמים׃ וצוה
:alienos deos post *ire* *non pro* ,hoc verbo super *eum ad*
אליו על־הדבר הזה לבלתי־לכת אחרי אלהים אחרים
Dominus dixit Et .Dominus præcepit quod custodivit non &
11 ולא שמר את אשר־צוה יהוה׃ ויאמר יהוה
custodisti non & ,*tecum* hoc fuit quod Pro :Selomoh ad
לשלמה יען אשר היתה־זאת עמך ולא שמרת
scindam scindendo,*te super* præcepi quæ mea decreta &,meum pactum
בריתי וחקתי אשר צויתי עליך קרע אקרע את־
tuis diebus in Veruntamen .tuo servo illud dabo & ,te *desuper* regnum
12 הממלכה מעליך ונתתיה לעבדך׃ אך־בימיך
.illud scindā tui filii manu de :tuū patrem David propter hoc faciam non
לא אעשנה למען דוד אביך מיד בנך אקרענה׃
,tuo filio dabo unam tribum:scindam non regnum totum *Tantùm*
13 רק את־כל־הממלכה לא אקרע שבט אחד אתן לבנך
.elegi quam Jerusalaim propter &,meum servum David propter
למען דוד עבדי ולמען ירושלם אשר בחרתי׃
;Edomæum Hadad Selomoh ipsi adversarium Dominus suscitavit Et
14 ויקם יהוה שטן לשלמה את הדד האדמי
David *existendo in* ,fuit Et .Edom in *ipse* regio semine de
15 מזרע המלך הוא באדום׃ ויהי בהיות דוד את־
,interfectos sepeliendum ad militiæ *principem Joab ascendendo in* ,Edom in
אדום בעלות יואב שר הצבא לקבר את־החללים
mensibus sex Quoniam .Edom in masculum omnem percussisset &
16 ויך כל־זכר באדום׃ כי ששת חדשים
masculum omnem *exscinderet* donec ,Israel omnis &,Joab ibi mansit
ישב־שם יואב וכל־ישראל עד־הכרית כל־זכר
servis de Edomæi viri & ,ipse Adad fugit Et .Edom in
17 באדום׃ ויברח אדד הוא ואנשים אדמיים מעבדי
.parvulus puer Hadad & :Ægyptum *ingrediendum ad* ,secum sui patris
אביו אתו לבוא מצרים והדד נער קטן׃
secum viros *ceperunt* & ,Paran venerunt &,Midian de surrexerūt Et
18 ויקמו ממדין ויבאו פארן ויקחו אנשים עמם
,Ægypti regem Parhoh ad Ægyptum sunt ingressi & ,Paran de
מפארן ויבאו מצרים אל־פרעה מלך־מצרים
.ei dedit terram & ,*ei* *dixit* *panem* &,domum ei dedit &
ויתן־לו בית ולחם אמר לו וארץ נתן לו׃

Versio VUL. LAT.

4 Cúmque jam esset senex, depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur deos alienos: nec erat cor ejus perfectum cum Dño Deo suo, sicut 5 cor David patris ejus. Sed colebat Salomon Astarthen deā Sidoniorum, & Moloch idolū 6 Ammonitarum. Fecítque Salomon quod non placuerat coram Domino, & non adimplevit ut sequeretur Dominū, sicut 7 David pater ejus. Tunc ædificavit Salomon fanum Chamos idolo Moab, in monte qui est contra Jerusalē, & Moloch 8 idolo filiorum Ammon. Atque in hunc modum fecit universis uxoribus suis alienigenis, quæ adolebant thura, et immolabāt 9 diis suis. Igitur iratus est Dñs Salomoni, ꝙ aversa esset mens ejus à Domino Deo Israel, qui 10 apparuerat ei secundò, Et præceperat de verbo hoc ne sequeretur deos alienos, & non custodivit quæ mandavit ei 11 Dominꝰ. Dixit itaque Dominꝰ, Quia habuisti hoc apud te, & non custodisti pactum meum, & præcepta mea quæ mandavi tibi, disrumpens scindam regnum tuum, & dabo illud 12 servo tuo. Veruntamen in diebus tuis non faciam, propter David patrem tuum: de manu filii tui scindam illud. 13 Nec totum regnum auferam, sed tribum unam dabo filio tuo, propter David servum meum, & Jerusalem quam elegi. 14 Suscitavit autem Dominus adversarium Salomoni, Adad Idumæum de semine regio, 15 qui erat in Edom. Cùm enim esset David in Idumæa, & ascendisset Joab princeps militiæ ad sepeliendum eos qui fuerāt interfecti, & occîdisset omne masculinū in Idumæa, 16 (Sex enim mensibus ibi moratus est Joab, & omnis Israel, donec interimeret omne ma- 17 sculinum in Idumæa,) Fûgit Adad ipse, & viri Idumæi de servis patris ejus cum eo, ut ingrederetur Ægyptum: erat autem Adad puer parvulus. 18 Cúmq; surrexissēt de Madian, venerunt in Pharan, tulerúntque secum viros de Pharan, et introierunt Ægyptum ad Pharaonem regem Ægypti: qui dedit ei domum, & cibos constituit, & terram delegavit.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (κ) ἐξολοθρεῦσαι Δαυὶδ τὸν Ἐδὼμ ἐν τῷ πορευθῆναι (λ) Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς (μ) τραυματίας, καὶ ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. 16 Ὅτι ἓξ μῆνας (ν) ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ἰωὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. (ξ) ἕως ὅτου ἐξωλόθρευσεν πᾶν ἀρσενικὸν (ο) ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. 17 Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτὸς καὶ πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ (π) εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον· καὶ Ἄδερ 18 παιδάριον μικρόν. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιάμ, καὶ ἔρχονται εἰς Φαράν, καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας (ρ) μεθ' αὐτῶν, καὶ ἔρχονται πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν (σ) αὐτῷ. 19 Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον Φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφὴν Θεκεμίνας (†) μείζω. 20 Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἄδερ τὸν Γανηβὰθ υἱὸν αὐτῆς· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνα ἐν μέσῳ υἱῶν (τ) Φαραώ. καὶ ἦν 21 Γανηβὰθ ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ. Καὶ Ἄδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς, καὶ εἶπεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ, Ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀποστρέψω εἰς τὴν 22 γῆν μου. Καὶ εἶπε (υ) Φαραὼ τῷ Ἄδερ, Τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ; καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄδερ, Ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν (φ) αὐτοῦ. αὕτη ἡ κακία ἣν ἐποίησεν Ἄδερ· καὶ ἐβαρυθύμησεν Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσεν (χ) ἐν γῇ Ἐ- 26 δώμ. Καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ τῆς (ψ) Σαριρὰ υἱὸς γυναικὸς χήρας δοῦλος 27 Σαλωμών. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα (ω) Σαλωμών. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν, συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τοῦ πα- 18 τρὸς αὐτοῦ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἱεροβοὰμ ἰσχυρὸς δυνάμει. καὶ εἶδε Σαλωμὼν τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστί, καὶ κατέστησεν αὐτὸν 29 (α) ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρεν αὐτὸν (β) Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ. (γ) καὶ Ἀχιὰ περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ, καὶ (δ) ἀμφό- 30 τεροι μόνοι ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ ἐπελάβετο Ἀχιὰ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγμα- 31 τα. Καὶ εἶπε τῷ Ἱεροβοάμ, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμών, καὶ δώσω σοι (ε) δέκα σκῆπτρα.

15 Et factum fuerat, cùm exterminaret David Edom, in eundo Joab principem militiæ ad sepeliendū cæsos; & exciderunt omne masculinū in Idumæa: 16 Quoniam sex menses obsedit ibi Joab, & universus Israel in Idumæa: quoadusque exterminavit omne masculinum in Idumæa. 17 Et aufugit Ader ipse, & omnes viri Idumæi de (k) servis patris ejus cum eo: & intrârunt in Ægyptum: ☞ Ader puerulus parvus. 18 Et exurgunt (l) viri de civitate Madiam: & veniunt in Pharan, & assumunt viros secum, & veniunt ad Pharao regem Ægypti. Et intravit Ader ad Pharao. Et dedit ei domum, & panes (m) constituit ei. 19 Et invenit Ader gratiam in conspectu Pharaonis valdè: & dedit ei uxorem, sororem uxoris suæ, sororem Thecemine majorem. 20 Et peperit ei soror Thecemine, ipsi Ader Ganebath filium suum. Et enutrivit eum Thecemina in medio filiorum Pharaonis. Et fuit Ganebath in medio filiorum Pharaonis. 21 Et Ader audivit in Ægypto, quia dormivit David cum patribus suis, & quia mortuus est Joab princeps militiæ: & dixit Ader ad Pharao; Dimitte me, & revertam in terram meam. 22 Et dixit Pharao ad Ader, Quâ re tu eges mecum? Et ecce tu quæris abire in terram tuam? Et dixit ei Ader; (n) Quia dimittens dimittes me. Et revertit Ader in terram suam. Hoc est malum, quod fecit Ader: & (o) graviter afficit Israel, & regnavit in terra Edom. 26 Et Hieroboam filius Nabat Ephrathi è Sarira, filiꝰ mulieris viduæ, servus Salomonis. 27 (p) Et hæc res, quia elevavit manus super regem Salomon. Et rex Salomon ædificavit arcem, conclusit sepem civitatis David patris sui. 28 Et homo Hieroboam fortis virtute. Et vidit Salomon parvulum, quia vir operum est; et constituit eum super onera domûs Joseph. 29 Et factum est in tempore illo, & Hieroboam exivit è Hierusalem: & invenit eum Achia Selonites propheta in via, & removit eum de via. Et Achia indutus vestimento novo: & utriq; soli in campo. 30 Et apprehendit Achia vestimentum suum novum, quod super se, & discidit illud duodecim scissuras. 31 Et dixit ad Hieroboam; Sume tibi decem scissuras: quoniam hæc dicit Dominus Deus Israel, Ecce ego scindo regnum de manu Salomonis: & dabo tibi decem sceptra.

MS. A. (κ) ἐξολεθρεῦσαι (λ) Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως θάπτειν (μ) τραυματίας, ἔκοψαν (ν) ἐκάθητο (ξ) ἕως οὗ ἐξωλέθρευσεν (ο) ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. (π) εἰσῆλθεν (ρ) μετ' αὐτῶν ἀπὸ Φαράν, καὶ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. (σ) αὐτῷ, καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ εὗρεν (†) τὴν μείζω. (τ) Φαραώ. *Καὶ Ἄδερ (υ) Φαραώ, Τίνι σὺ (φ) αὐτοῦ. Καὶ ἤγειρεν κύριος Σατὰν τῷ Σαλω- 23 μὼν τὸν Ραζὼν υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν Βαραμεὲθ Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, ἐν τῷ ἀποκτέννειν Δαυὶδ αὐτούς. καὶ ἐ- 24 πορεύθησαν Δαμασκόν, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ. 25 Καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. αὕτη ἡ κακία Ἄδερ. καὶ ἐβαρυθύμησεν (χ) ἐν τῷ Ἐδώμ. (ψ) Σαριδά, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρουὰ γυνὴ χήρα, δοῦλος Σαλωμών, καὶ ὕψωσεν χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα (ω) Σαλωμών. *ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν, καὶ συνέκλεισεν (α, ἐπὶ ἄρσεις (β) Ἀχιὰς (γ) καὶ ὁ Ἀχιὰς (δ) ἀμφότεροι ἐν (ε) δέκα *ῥήγματα. Καὶ

תרגום יונ״ן Targum JONATHAN.

4 והוה לעדן דסיב שלמה נשוהי אטעיאה ית לביה בתר טעות עממיא ולא הוה לביה
5 שלים בדחלתא דיי אלהיה כלבא דדויד אבוהי׃ ואזל שלמה בתר עשתורת טעות
6 צידונאי ובתר מלכם שקוץ עמונאי׃ ועבד שלמה דביש קדם יי ולא אשלים בתר
7 דחלתא דיי כדויד אבוהי׃ בכן בנא שלמה במתא לכמוש שקוץ מואב בטורא די
8 על אפי ירושלם ולמולך שקוץ בני עמון׃ וכן עבד לכל נשוהי בנת עממיא מסקן
9 בוסמין ומדבחן לטעותהון׃ ותקיף רוגזא דיי בשלמה ארי אתפני לביה מדחלתא דיי
10 אלהא דישראל דאתגלי ליה תרתין זמנין׃ ופקיד עלוהי על פתגמא הדין בדיל דלא
11 למהך בתר טעות עממיא ולא נטר ית דפקיד יי׃ ואמר יי לשלמה חלף דהות דא
עמך ולא נטרת פקודי וקימי די פקדית עלך אעדאה אעדי ית מלכותא מנך ואתנניה
12 13 לעבדך׃ ברם ביומך לא אעבדנה בדיל דויד אבוך מיד בנך אעדניה׃ לחוד ית כל
מלכותא לא אעדי שבטא חד אתן לברך בדיל דויד עבדי ובדיל ירושלם קרתא
14 דאתרעיתי׃ ואקים יי סטן לשלמה ית הדד אדומאה מזרעא דמלכא הוא באדום׃
15 והוה כד הוה דויד באדום כד סליק יואב רב חילא לחלצא קטיליא וקטל כל
16 דכורא באדום׃ ארי שתא ירחין יתיב תמן יואב וכל ישראל עד דישיצי כל דכורא
17 באדום׃ וערק אדד הוא וגברין אדומאין מעבדי אבוהי עמיה למעל למצרים
18 והדד יניק זער׃ וקמו ממדין ואתו לפארן ודברו גברין עמהון מפארן ואתו למצרים
לות פרעה מלכא דמצרים ויהב ליה ביתא ומזון אמר לספקא ליה וארעא
יהב ליה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit in tempore quo senuit Selomoh, uxores ejus errare fecerunt cor 4
ejus post errores gentium, nec fuit cor ejus perfectum in timore Domini
Dei sui, sicut cor David patris sui. Sed ambulavit Selomoh post Ghastoreth 5
errorem Szidonæorum, & post Milchom abominationem Ghammonæorum.
Et fecit Selomoh quod malum erat ante Dominum, & non perfecit 6
[*ambulare*] post timorem Domini sicut David pater ejus. Tunc ædificavit 7
Selomoh excelsum Chamos abominationi Moabæorum in monte,
qui est super faciem Jerusalem, & Molech abominationi filiorum Ghamon.
Et sic fecit omnibus uxoribus suis, filiabus gentium adolentibus 8
aromata, & sacrificantibus erroribus suis. Et invaluit indignatio Domini 9
in Selomoh quòd aversum esset cor ejus à timore Domini Dei Israel,
qui revelatus fuerat ei duabus vicibus. Et jusserat ei super re hac, 10
ut non ambularet post errores gentium; & non custodivit quod jusserat
Dominus. Et dixit Dominus Selomoh, Propterea quòd fuit hoc tecum, 11
& non servâsti præcepta mea, & decreta mea quæ jussi tibi; removendo
removebo regnum à te, & dabo illud servo tuo. Verùm in diebus tuis 12
non faciam hoc, propter David patrem tuum: de manu filii tui removebo
illud. Attamen omne regnum non removebó; tribum unam dabo 13
filio tuo propter David servum meum, & propter Jerusalem quem volui.
Et suscitavit Dñs adversarium Selomoh Hadad Edomæum de semine regio; 14
ipse erat in Edom. Et fuit cùm esset David in Edom; & cùm ascendisset 15
Joab princeps exercitꝰ ad expoliandū mortuos, & interfecit omnem
masculum in Edom. Nam sex menses sederat ibi Joab, & omnis Israel, 16
usq; quo delevissent omnem masculum in Edom. Et fugerat *Adad* ipse, et 17
viri Edomæi de servis patris sui cum eo, ut intrarent in Miszraim; &
Hadad erat puer parvus. Et surrexerunt de Midian, & venerunt in Pharan, 18
& acceperunt viros secum de Pharan, & venerunt in Miszraim ad
Pharghoh regem Miszraim, & dedit ei domum, & victum: dixit ut suppeterent
illi, & terram dedit illi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܣܝܒܘܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܢܫܘܗܝ ܐܣܛܝ ܠܒܗ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. 4
ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܒܗ ܫܠܡ ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܫܠܝܡܘܢ 5
ܒܬܪ ܥܣܬܪܘܬ ܐܠܗܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܒܬܪ ܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܒܬܪ ܡܠܟܘܡ
ܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܫܠܡ ܒܬܪ ܡܪܝܐ 6
ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܗܝܕܝܢ ܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܐ ܠܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒ: ܒܛܘܪܐ 7
ܕܩܕܡ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܡܠܟܘܡ ܕܚܠܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܟܠܗܝܢ ܢܫܘܗܝ 8
ܢܘܟܪܝܬܐ. ܕܡܣܩܢ ܗܘܝ ܒܣܡܐ. ܘܡܕܒܚܢ ܠܐܠܗܝܗܝܢ. * ܘܪܓܙ ܡܪܝܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ. 9
ܕܣܛܐ ܠܒܗ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܬܓܠܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. * ܘܦܩܕܗ 10
ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܕܠܐ ܢܐܙܠ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܠܐ ܢܛܪ ܡܕܡ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ 11
ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܚܠܦ ܕܗܘܬ ܗܕܐ ܠܘܬܟ: ܘܠܐ ܢܛܪܬ ܩܝܡܝ ܘܕܝܢܝ ܘܦܘܩܕܢܝ ܕܦܩܕܬܟ.
ܡܒܙܥܘ ܐܒܙܥܝܗ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. ܘܐܬܠܝܗ ܠܥܒܕܟ. * ܒܪܡ ܒܝܘܡܝܟ. ܠܐ ܐܥܒܕܝܗ: 12
ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܪܟ ܐܒܙܥܝܗ. * ܒܪܡ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ. ܠܐ ܐܒܙܥ. ܫܒܛܐ ܚܕ 13
ܐܬܠ ܠܒܪܟ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܡܛܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ 14
ܣܛܢܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܠܗܕܕ ܐܕܘܡܝܐ. ܡܢ ܙܪܥܐ ܗܘܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. * ܘܟܕ ܚܪܒ 15
ܕܘܝܕ ܠܐܕܘܡ: ܟܕ ܣܠܩ ܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ ܠܡܩܒܪܘ ܩܛܝܠܐ: ܘܩܛܠ ܟܠ ܕܟܪܐ ܒܐܕܘܡ.
* ܡܛܠ ܕܫܬܐ ܝܪܚܝܢ ܝܬܒ ܬܡܢ ܝܘܐܒ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܥܕܡܐ ܕܩܛܠ 16
ܟܠ ܕܟܪܐ ܒܐܕܘܡ. * ܘܥܪܩ ܗܕܕ ܗܘ ܘܐܢܫܐ ܐܕܘܡܝܐ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ. 17
ܠܡܐܙܠ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܗܕܕ ܛܠܝܐ ܗܘܐ. ܙܥܘܪܐ. * ܘܩܡܘ ܡܢ ܡܕܝܢ. ܘܐܬܘ ܠܦܐܪܢ. 18
ܘܕܒܪܘ ܓܒܪܐ ܥܡܗܘܢ ܡܢ ܦܐܪܢ. ܘܐܬܘ ܠܡܨܪܝܢ. ܠܘܬ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ.
ܘܝܗܒ ܠܗ ܒܝܬܐ ܘܡܣܝܒܪܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܒ ܠܘܬܝ. ܘܐܪܥܐ ܝܗܒ ܠܗ.

* Factúmque eſt ut tempore ſenectutis Salo- 4
monis ſeducerent uxores ejus animum ipſius
poſt deos alios, nec eſſet cor ejus ſincerum er-
ga Dominum Deum ſuum ut cor Davidis pa-
tris ejus. Abiítq; Salomon poſt Eſteroth de- 5
am Sidoniorum, & poſt Chamos cultum Mo-
abitarum, & poſt Malchom deum Ammonita-
rum. Fecítq; Salomon quod malum erat co- 6
ram Domino, nec integrè ſequutus eſt Domi-
num quemadmodum David pater ſuus. Tunc 7
ædificavit Salomon altare Chamoſo deo Mo-
abitarum in monte qui eſt è regione Hieru-
ſalem, & Malchomo deo Ammonitarum.
Idémq; fecit omnibus uxoribus ſuis alienige- 8
nis, quæ thura adolebant, & ſacrificabant diis
ſuis. Quapropter iratus eſt Dominus contra 9
Salomonem, eò quòd averſum eſſet cor ejus
à Domino Deo Iſraelis, qui bis apparuerat ei,
Et hac de re monuerat eum; ne *ſcilicet* ſe- 10
queretur deos gentium: nec tamen ſervave-
rat quod præceperat ei Dominus. Dixítque 11
Dominus Salomoni, Quandoquidem hoc
apud te factum eſt, nec ſervâſti ſtatuta mea,
& judicia, atque mandata quæ præcepi tibi;
omninò excindam regnum è manibus tuis,
dabóq; illud ſervo tuo. Verùm diebꝰ tuis non 12
faciam hoc, propter Davidem ſervum meũ:
è manu filii tui excindam illud. Nec ta- 13
men totum regnum excindam: tribum unam
dabo filio tuo, propter Davidem ſervum me-
um & propter Jeruſalem civitatem quam ele-
gi. Itaque ſuſcitavit Dominus adverſarium 14
Salomoni Hadadum Edomæum. Is enim erat
de ſemine regum in Edom; Cúmque vaſtâſ- 15
ſet David Edom, quando Joab princeps
exercitûs aſcendens ad ſepeliendos confoſſos
interfecit omnes mares in Edom; (Sex enim 16
menſibus manſit ibi Joab totúſq; cum eo Iſ-
rael, donec interficeret omnem marem in
Edom) Fugerat Hadad ipſe cum aliquot 17
Edomæis ſervis patris ſui, ut ſe reciperent in
Ægyptum: erat autem Hadad puer parvus.
Et ſurgentes è Median ingreſſi ſunt in Pha- 18
dan; ductíſq; ſecum viris è Phadan ingreſſi
ſunt Ægyptum ad Pharaonem regem Ægypti,
qui dedit ei domum & cibum, dixítq; ei, Ma-
neto apud me, quin & regionem dedit illi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولما كان عند كبر سليمن اغوي نساوه قلبه * ومال الي الهة اخر * ولم يكن قلبه سلما لله 4
ربه * مثل ما كان قلب داود ابيه * وتبع سليمان عستروث الهة الصيدانيين * وكاموس اله 5
الموابيين * وملكوم اله بني عمون * وارتكب سليمن القبيح امام الرب * ولم يتم عمل الله 6
وعبادته مثل داود ابيه * وبنا سليمان بعد ذلك مذبحا لكاموس اله مواب * في الجبل الذي 7
قدام اورسليم * ولملكوم اله بني عمون * وكذلك صنع لجميع نسايه الغربا * انه جعل لهن 8
مواضع يذبحن ويبخرن * فغضب الرب علي سليمن * حيث مال قلبه عن عبادة اله اسرايل 9
الذي ظهر له مرتين * ونهاه من هذا العمل * ان لا يتبع الهة الشعوب * ولم يحفظ ما امر 10
الرب * فقال الرب لسليمان * لانك فعلت هذا الفعل * ولم تحفظ عهودي واحكامي ووصاياي 11
التي امرتك بها * اشق الملك واخرجه من يدك * واصيره الي غيرك * ولكن لا افعل ذلك في 12
حياتك * من اجل داود عبدي * ولكن انزع الملك من يد ابنك * ولا اخرج الملك كله 13
من يديكم * ولكن اعطي لابنك سبطا واحدا * من اجل داود عبدي * ومن اجل اورسليم
القرية التي انتخبت * وصير الرب لسليمن معاندا * وهو هداد الادومي * هذا كان من نسل 14
ملوك ادوم * ولما حارب داود ادوم * عند ما صعد يواب صاحب حربة داود ليدفن القتلي * 15
وقتل كل ذكر كان في ادوم * من اجل ان يواب وبني اسرايل مكثوا في ادوم ستة اشهر حتي 16
قتلوا كل ذكر كان بها * فهرب هذا هداد هو وقومه وعبيده من ادوم * ودخل الي ارض مصر 17
الي فرعون ملك مصر * وكان هداد صبيا صغيرا حيث هرب * وكان دخوله الي مصر * انه خرج 18
من مدين ووافا الي فاران * واخذ معه رجالا من فاران ودخل ارض مصر * واعطاه فرعون منزلا
واجري عليه ارزاقا * وقال له * اسكن عندي * ودفع له ارضا *

Cùm itaque ſenuiſſet jam Salomon, dece- 4
perunt uxores ejus animum ipſiꝰ, et decli-
navit ad deos alienos, nec fuit animus ejus
integer cum Deo Domino ſuo, qualis fue-
rat animus Davidis patris ejus. Et ſecta- 5
tus eſt Salomon Aſtaroth deam Sidonio-
rum, & Chamos deum Moabitarum, &
Milchom deum Ammonitarum, Deſigna- 6
vitque Salomon turpitudinem coram Do-
mino, nec perfecit opus Dei & cultum i-
pſius, ſicut David pater ejus. Deinde ex- 7
truxit Salomon aram Chamoſo deo Moa-
bi in monte qui eſt ex adverſo Jeruſalem,
& Milchomo deo Ammonitarum. Ita 8
fecit omnibus uxoribus ſuis alienigenis, fe-
cit enim eis loca ad ſacrificandũ & ado-
lendum. Quamobrem ſuccenſuit Domi- 9
nus Salomoni ubi averſum eſſet cor ejus à
cultu Dei Iſraelis, qui bis apparuerat ei,
Et interdixerat ei facinus ejuſmodi, ne 10
ſcilicet ſectaretur deos gentium; nec ob-
ſervâſſet quod mandaverat ei Dominus.
Quarè dixit Dominus ad Salomonem, 11
Quoniam tantum facinus perpetrâſti, nec
cuſtodîſti fœdera, judicia, ac præcepta mea
quæ tibi mandaveram; ſcindam regnum,
& extraham illud è manu tua, aliique
tradam. Veruntamen non faciam hoc 12
te vivente, propter Davidem ſervũ me-
um; ſed regnum auferam de manu filii tui.
Non tamen abſtraham totum regnum è 13
manibus veſtris, ſed tribum unam dabo filio
tuo, propter Davidem ſervũ meum, et pro-
pter Jeruſalẽ civitatẽ quam elegi. Quarè 14
ſuſcitavit Dominus Salomoni adverſari-
um, nempe Hadadum Edomeum. Erat e-
nim is ex proſapia Regum Edom: Cúm- 15
que oppugnâſſet David Edom, quando a-
ſcendit Joab ſariſſophorus Davidis ut ſe-
peliret confoſſos, peremitque omnem ma-
ſculum qui erat in Edom; (Joab enim et 16
Iſraelitæ morati ſunt in Edom ſex men-
ſibus, donec perimerent omnem maſculum
qui erat in ea.) Fugiens Hadad iſte unà 17
cum gente ſua et ſervis ſuis ex Edom, con-
tulit ſe in terram Ægypti ad Pharaonem
regem Ægypti: erat autẽ Hadad puer par-
vus cùm fugit. Fuit autem ingreſſus e- 18
jus in Ægyptũ hoc pacto: egreſſus è Me-
dian abiit ad Pharan, aſſumptiſque ſecum
viris è Pharan ingreſſus eſt terram Ægy-
pti: deditque ei Pharaon domicilium, &
annonam præbuit illi, dixitque ei; Com-
morare apud me; terrámque dedit illi.

uxorem ei dedit & ;valde Parhoh oculis in gratiam Hadad invenit Et
19 וַיִּמְצָא הֲדַד חֵן בְּעֵינֵי פַרְעֹה מְאֹד וַיִּתֶּן־לוֹ אִשָּׁה
ei peperit Et .*heræ* Tachpenes ſororem ſuæ uxoris ſororem
20 אֶת־אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס הַגְּבִירָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ
Tachpenes eum ablactavit & ,ejus filium Ghenubath Tachpenes ſoror
אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס אֵת גְּנֻבַת בְּנוֹ וַתִּגְמְלֵהוּ תַחְפְּנֵס
medio in Parhoh *domus* Ghenubath fuit & :Parhoh domus medio in
בְּתוֹךְ בֵּית פַּרְעֹה וַיְהִי גְנֻבַת בֵּית פַּרְעֹה בְּתוֹךְ
David *jaceret* quod ,Ægypto in audivit Hadad Et .Parhoh filiorum
21 בְּנֵי פַרְעֹה׃ וַהֲדַד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי־שָׁכַב דָּוִד
dixit & ;militiæ princeps Joab eſſet mortuus quod & ,ſuis patribus cum
עִם־אֲבֹתָיו וְכִי־מֵת יוֹאָב שַׂר־הַצָּבָא וַיֹּאמֶר
ei Dixitque .meam terram ad ibo & ,me Dimitte :Parhoh ad Hadad
22 הֲדַד אֶל־פַּרְעֹה שַׁלְּחֵנִי וְאֵלֵךְ אֶל־אַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
ad ire *quærens tu ecce &* ,mecum *indigens* tu quo Nam:Parhoh
פַרְעֹה כִּי מָה־אַתָּה חָסֵר עִמִּי וְהִנְּךָ מְבַקֵּשׁ לָלֶכֶת אֶל־
ſuſcitavit Et .me dimitte dimittendo ſed ,*Non* :dixit & ?tuam terram
23 אַרְצֶךָ וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי שַׁלֵּחַ תְּשַׁלְּחֵנִי׃ וַיָּקֶם
ab fugerat qui ,Eljadah filium Rezon adverſarium ei Deus
אֱלֹהִים לוֹ שָׂטָן אֶת־רְזוֹן בֶּן־אֶלְיָדָע אֲשֶׁר בָּרַח מֵאֵת
,viros eum *ſuper* congregavit Et .ſuo domino Sobah rege Hadadhezer
24 הֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה אֲדֹנָיו׃ וַיִּקְבֹּץ עָלָיו אֲנָשִׁים
,Dammeſec abieruntque :eos David *occidendo in* ,*agminis* princeps fuit &
וַיְהִי שַׂר־גְּדוּד בַּהֲרֹג דָּוִד אֹתָם וַיֵּלְכוּ דַמֶּשֶׂק
adverſarius Eratque .Dammeſec in regnaverunt & ,ea in habitaverunt &
25 וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּמְלְכוּ בְּדַמָּשֶׂק׃ וַיְהִי שָׂטָן
:Hadad quod malo cum *&* ,Selomoh diebus omnibus Iſraeli
לְיִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה וְאֶת־הָרָעָה אֲשֶׁר הֲדָד
Jarobham Et .Syriam ſuper regnavitque ,Iſrael *in* eſt deteſtatus &
26 וַיָּקָץ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ עַל־אֲרָם׃ וְיָרָבְעָם
Seruhah ejus matris nomen &) :Seredah de Ephratæi Nebat filius
בֶּן־נְבָט אֶפְרָתִי מִן־הַצְּרֵדָה וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה
.regem *in* manum levavit & ;Selomoh ipſi ſervus (,vidua mulier
אִשָּׁה אַלְמָנָה עֶבֶד לִשְׁלֹמֹה וַיָּרֶם יָד בַּמֶּלֶךְ׃
ædificavit Selomoh :regem *in* manum levavit *quare* ,*res hæc* Et
27 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־הֵרִים יָד בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת־
vir Et .ſui patris David civitatis diruptionem clauſit ;Millo
28 הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת־פֶּרֶץ עִיר דָּוִד אָבִיו׃ וְהָאִישׁ
faciens quia puerum Selomoh vidit & :robore potens Jarobham
יָרָבְעָם גִּבּוֹר חָיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת־הַנַּעַר כִּי־עֹשֵׂה
,fuit Et .Joſeph domus *comportationi* omni eum præfecit & :*ipſe opus*
29 מְלָאכָה הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכָל־סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף׃ וַיְהִי
eum invenit & ,Jeruſalaim de eſt egreſſus Jarobham & ,illo tempore in
בָּעֵת הַהִיא וְיָרָבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלִָם וַיִּמְצָא אֹתוֹ
veſte opertus *ipſe* & ,via in propheta Silonites Achijah
אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשַׂלְמָה
veſtem *in* Achijah apprehendit Et .agro in ſoli ipſi ambo & ,nova
30 חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בַּשַּׂלְמָה
Dixitque .ſciſſiones duodecim illam ſcidit &,ſe ſuper quæ ,novam
31 הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֶהָ שְׁנֵים עָשָׂר קְרָעִים׃ וַיֹּאמֶר
Dominus dixit ſic nam :ſciſſiones decem tibi *Cape* :Jarobham ad
לְיָרָבְעָם קַח־לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
;Selomoh manu de regnum *ſcindens* ego Ecce ,Iſrael Deus
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קֹרֵעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה
,ei erit una tribus Et .tribus decem tibi dabo &
32 וְנָתַתִּי לְךָ אֵת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים׃ וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה־לּוֹ
quam civitatem Jeruſalaim propter & ,David meum ſervum propter
לְמַעַן ׀ עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר
.Iſrael tribubus omnibus ex ,*ea in* elegi
בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

19 Et invenit Adad gratiam corã Pharaone valdè, in tantum ut daret ei uxorem, ſororem uxoris ſuæ germanam Taphnes reginæ. 20 Genuítque ei ſoror Taphnes Genubath filium, & nutrivit eum Taphnes in domo Pharaonis: erátque Genubath habitans apud Pharaonem cum filiis ejus. 21 Cúmq; audîſſet Adad in Ægypto, dormîſſe David cum patrib⁹ ſuis, & mortuũ eſſe Joab principẽ militiæ, dixit Pharaoni; Dimitte me, ut vadã in terram meã. 22 Dixítque ei Pharao; Quâ enim re apud me indiges, ut quæras ire ad terram tuam? At ille reſpondit, Nullâ: ſed obſecro te 23 ut dimittas me. Suſcitavit quoque ei Deus adverſarium Razon filium Eliada, qui fugerat Adarezer regẽ Soba dominum ſuum: 24 Et congregavit contra eum viros, & factus eſt princeps latronum cùm interficeret eos David: abierúntq; Damaſcum, & habitaverunt ibi, & conſtituerunt eum regẽ 25 in Damaſco. Erátque adverſarius Iſraeli cunctis dieb⁹ Salomonis: & hoc eſt malum Adad, & odiũ contra Iſrael, re- 26 gnavítque in Syria. Jeroboã quoque filius Nabath, Ephrathæus, de Sareda, ſervus Salomonis: cujus mater erat nomine Sarua, mulier vidua: levavit manum contra regem. 27 Et hæc eſt cauſa rebellionis adverſùs eum, quia Salomon ædificavit Mello, et coæquavit voraginem civitatis David patris 28 ſui. Erat autem Jeroboam vir fortis & potens: vidénſque Salomon adoleſcentem bonæ indolis & induſtrium, conſtituerat eum præfectũ ſuper tributa univerſæ domûs Joſeph. 29 Factum eſt igitur in tempore illo, ut Jeroboam egrederetur de Jeruſalem, & inveniret eum Ahias Silonites propheta in via, opertus pallio novo: erant 30 autẽ duo tantùm in agro. Apprehendénſque Ahias pallium ſuum novum, quo coopertus erat, ſcidit in duodecim partes. 31 Et ait ad Jeroboam, Tolle tibi decem ſciſſuras: hæc enim dicit Dominus Deus Iſrael; Ecce ego ſcindam regnum de manu Salomonis, & dabo tibi decẽ 32 tribus. Porrò una tribus remanebit ei, propter ſervum meum David, & Jeruſalem civitatem, quam elegi ex omnibus tribubus Iſrael:

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, ϗ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ. 33 Ἀνθ' ὧν (ζ) ἐγκατέλιπέ με, ϗ ἐποίησε τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων, ϗ τῷ Χαμὼς, ϗ τοῖς εἰδώλοις Μωὰβ, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ οὐκ (η) ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον (θ) ἐμοῦ, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 34 Καὶ οὐ μὴ λάβω (ι) τὴν βασιλείαν ὅλην ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, (κ) διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην (λ) αὐτόν. 35 Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ϗ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα. 36 Τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω (†) τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 37 Καὶ σὲ λήψομαι, ϗ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, ϗ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 38 Καὶ ἔσται ἐὰν φυλάξῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, ϗ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, ϗ (ˆ) ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον (μ) ἐμοῦ, τοῦ φυλάξασθαι τὰ προστάγματά μου ϗ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, ϗ ἔσομαι μετὰ σοῦ ϗ (ν) οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστὸν, καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ (ξ) Δαυίδ. 40 Καὶ ἐζήτησε Σαλωμὼν θανατῶσαι τὸν Ἱεροβοάμ. ϗ (ο) ἀνέστη ϗ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, ϗ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως οὗ ἀπέθανε Σαλωμών. 41 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλωμὼν ϗ πάντα ὅσα ἐποίησε ϗ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, (π) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα (ρ) γέγραπται ἐν βιβλίῳ ῥημάτων Σαλωμών; 42 Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς (σ) ἐβασίλευσε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (τ) τεσσαράκοντα 43 ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (υ) αὐτοῦ. ϗ ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, ϗ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμὼν ϗ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατευθύνει ϗ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. ϗ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

32 *Et duo ſceptra erunt ei propter ſervum meum David, & propter Hieruſalem, civitatem, quam elegi in ea ex omnibus tribubus Iſrael: 33 Pro eo, quòd dereliquit me, & (q) fecit Aſtarte abominationi Sidoniorum, & (r) Chamos, & idolis Moab, & regi eorum offendiculo filiorum Ammon, & non ambulavit in viis meis, ad faciendum rectum coram me, ſicut David pater ejus. 34 Et non tollam regnum totum de manu ejus: ſed propugnans propugnabo ei omnes dies vitæ ejus, propter David ſervum meum, quem elegi eum. 35 Et tollam regnum de manu filii ejus: & dabo tibi decem ſceptra. 36 Filio autẽ ejus dabo duo ſceptra, ut ſit (ſ) ſedes ſervo meo David omnibus diebus coram me in Hieruſalem civitate, quam elegi mihi ad ponendum nomen meum ibi. 37 Et te aſſumam, & regnabis, in quibus concupiſcit anima tua: & tu eris rex ſuper Iſrael. 38 Et erit ſi cuſtodieris omnia, quæcunq; mandavero tibi, & ambulaveris in viis meis, & feceris rectum coram me, cuſtodiendo præcepta mea, & mandata mea, ſicut fecit David ſervus meus, & ero tecum, & ædificabo tibi domum fidelem, ſicut ædificavi ipſi (t) David. 40 Et quæſivit Salomon interficere Hieroboam. Et ſurrexit, & aufugit in Ægyptum ad Suſacim regem Ægypti: & fuit in Ægypto, quoadusq; mortuus eſt Salomon. 41 Et reliqua verborum Salomon, & omnia, quæcunq; fecit, & (u) omnem prudentiam ejus, nónne ecce hæc ſcripta ſunt in libro verborum Salomonis? 42 Et dies, quibus regnabat Salomon in Hieruſalem ſuper omnem Iſrael, (x) quadraginta anni. 43 Et dormivit Salomon cum patribus ſuis: et ſepelierunt eum in civitate David patris ejus. Et (y) factum eſt, poſtquam audivit Hieroboam filius Nabat, & cùm adhuc ipſe eſſet in Ægypto, ut fugerat à facie Salomonis, & ſederat in Ægypto; dirigit ſe, & venit in civitatem ſuam Sarira, quæ in monte Ephræm. Et rex Salomon dormivit cum patribus ſuis, & regnavit Roboam filius ejus pro eo.*

MS.A. (ζ) κατέλιπέν με, (η) ἐπορεύθη ἐνώπιον κυρίου ἐν τῇ (θ) ἐμοῦ ϗ διακριβείας μου ϗ κρίσεις μου, ὡς Δαυίδ (ι) ὅλην τὴν βασιλείαν ἐκ (κ) διὰ Δαυίδ (λ) αὐτὸν, ὃς ἐφύλαξεν ἐντολάς μου ϗ ἀκριβασμόν. Καὶ λήμψομαι (†) δύο (ˆ) ποιήσεις (μ) ἐμοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου ϗ τὰ προστάγματά μου, καθὼς (ν) οἰκοδομήσω οἶκον (ξ) Δαυίδ, καὶ δώσω σοι τὸν
39 Ἰσραήλ. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα *Ἰσραὴλ διὰ ταύτην, πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐζήτησεν Σαλωμὼν (ο) ἀνέστη Ἱεροβοὰμ καὶ (π) οὐχ (ρ) γεγραμμένα ἐν (σ) ἐβασίλευσεν (τ) τεσσεράκοντα (υ) αὐτοῦ. ϗ ἐβασίλευσεν Ῥοβοὰμ υἱὸς

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑὶ πορεύεται (α) βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα (β) ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι (γ) αὐτόν.

CAP. XII.

ET vadit rex Roboam in Sicima: quoniam in Sicima veniebant omnis Iſrael ad faciendum regem eum. 1

2 MS.A. (α) ὁ βασιλεὺς (β) ἤρχετο (γ) αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, ϗ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου *τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν,
3 ϗ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἀπέστειλαν ϗ ἐκάλεσαν αὐτόν· ϗ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, ϗ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וְאַשְׁכַּח הֲדַד רַחֲמִין בְּעֵינֵי פַרְעֹה לַחֲדָא וִיהַב לֵיהּ אִתְּתָא יַת אֲחָת אִתְּתֵיהּ אֲחָתֵיהּ
20 דְתַחְפְּנֵיס מַלְכְּתָא : וִילֵידַת לֵיהּ אֲחָתָא דְתַחְפְּנֵיס יַת גְנוּבַת בְּרֵיהּ וְחַסְלְתֵיהּ תַּחְפְּנֵס
21 בְּגוֹ בֵּית פַּרְעֹה וַהֲוָה גְנוּבַת דְבֵית פַּרְעֹה בְּגוֹ בְּנֵי פַרְעֹה : וַהֲדַד שְׁמַע בְּמִצְרַיִם אֲרֵי
שְׁכִיב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וַאֲרֵי מִית יוֹאָב רַב חֵילָא וַאֲמַר הֲדַד לְפַרְעֹה שַׁלְּחֵנִי וְאֵהָךְ
22 לְאַרְעִי : וַאֲמַר לֵיהּ פַּרְעֹה אֲרֵי מָא אַתְּ חָסֵר עִמִּי דְאַתְּ בָּעֵי לְמֵיזַל לְאַרְעָךְ וַאֲמַר לָא אֲרֵי
23 שַׁלָּחָא תְּשַׁלְּחִנַּנִי : וַאֲקִים יְיָ לֵיהּ סָטָן יַת רְזוֹן בַּר אֶלְיָדָע דַּעֲרַק מִן קֳדָם הֲדַד עֶזֶר
24 מַלְכָּא דְצוֹבָה רִבּוֹנֵיהּ : וּכְנַשׁ עֲלוֹהִי גַּבְרִין וַהֲוָה רַב מַשִׁרְיָתָא כַּד קְטִיל דָּוִד יַתְהוֹן
25 וַאֲזַלוּ לְדַמֶּשֶׂק וִיתִיבוּ בַהּ וּמְלַכוּ בְּדַמֶּשֶׂק : וַהֲוָה סָטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵי שְׁלֹמֹה וְיַת
26 בִּישְׁתָּא דַעֲבַד הֲדָד וּמְרִיד בְּיִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ עַל אֲרָם : וְיָרָבְעָם בַּר נְבָט אֶפְרָתִי מִן צְרֵדָא
27 וְשׁוּם אִמֵּיהּ צְרוּעָה אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא עַבְדָּא לִשְׁלֹמֹה וַאֲרֵים יְדָא בְּמַלְכָּא : וְדֵין
פִּתְגָּמָא דַאֲרֵים יְדָא בְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּנָא יַת מְלֵיתָא אֲחַד יַת תַּרְעֲתָא קַרְתָּא דְדָוִד
28 אֲבוּהִי : וְגַבְרָא יָרָבְעָם גְּבַר חֵילָא וַחֲזָא שְׁלֹמֹה יַת עוּלֵימָא אֲרֵי עֲבֵיד עֲבִידְתָּא הוּא וּמַנִּי
29 יָתֵיהּ לְכָל מַסְקֵי מִסִּין דְבֵית יוֹסֵף : וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהִיא וְיָרָבְעָם נְפַק מִירוּשְׁלֶם
וְאַשְׁכַּח יָתֵיהּ אֲחִיָּה שִׁילוֹנָאָה נְבִיָּא בְּאוֹרְחָא וְהוּא מִתְכְּסֵי בִּכְסוּתָא חַדְתָּא וְתַרְוֵיהוֹן
30 אִנּוּן בִּלְחוֹדֵיהוֹן בְּחַקְלָא : וְאַחַד אֲחִיָּה בִּכְסוּתָא חַדְתָּא דִּי עֲלוֹהִי וּסְדִיקַהּ לִתְרֵין
31 עֲסַר סִדְקִין : וַאֲמַר לְיָרָבְעָם סַב לָךְ עַסְרָא סִדְקִין אֲרֵי כְדֵין אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הָא
32 אֲנָא מַעְדֵּי יָת מַלְכוּתָא מִידָא דִשְׁלֹמֹה וְאֶתֵּן לָךְ יָת עַסְרָא שִׁבְטִין : וְשִׁבְטָא חַד יְהֵי לֵיהּ
בְּדִיל דָּוִד עַבְדִּי וּבְדִיל יְרוּשְׁלֶם קַרְתָּא דְאִתְרְעֵיתִי בַהּ מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et invenit Hadad gratiam in oculis Pharghoh valdè, & dedit illi uxorem ſororem uxoris ſuæ, ſororem Thahhpenezz reginæ: 20 Et peperit illi ſoror Thahhpenezz, Genubath filium ejus, & ablactavit illum Thahhpenezz in medio *domus* Pharghoh, & fuit Genubath [*adoleſcens*] domus Pharghoh in medio filiorum Pharghoh. 21 Et Hadad audivit in Miſzraim, quòd dormîſſet David cum patribus ſuis, & quòd mortuus eſſet Joab magiſter exercitus: & dixit Hadad ad Pharghoh, Dimitte me ut abeam in terram meam. 22 Et dixit illi Pharghoh, Nam quo indiges tu mecum, ut quæras ire in terram tuam? & dixit: Non, quia dimittendo dimittes me. 23 Et ſuſcitavit Dñs illi adverſarium Rezon filium Eljadagh, qui fugerat ab ante *Hadadgheſer* regem Szoba dominum ſuum. 24 Et congregavit ad ſe viros, & fuit magiſter caſtrorum quando occîdit David illos; & iverunt in Dameſech, & ſederunt in ea, & regnârunt in Dameſech. 25 Et fuit adverſarius Iſraeli omnibus diebus Selomoh: & cum malo quod fecit Hadad, rebellavit in Iſrael, & regnavit ſuper Aram. 26 Et Jerobgham filius Nebat Ephratæi de Szerada, & nomen matris ejus Szerughah mulier vidua, ſerv⁹ Selomoh extulit manum in regem. 27 Et hæc eſt cauſa propter quam extulit manum in regem. Selomoh ædificavit aggerem, & occluſit rupturam urbis David patris ſui. 28 Et vir Jerobgham erat robuſt⁹ fortitudine: & vidit Selomoh adoleſcentem, quòd factor operis eſſet, & præpoſuit illum omnib⁹ allatoribus tributorum domus Jozzeph. 29 Et fuit in tempore iſto & Jerobgham exivit de Jeruſalem, & invenit illum Ahhia Silonæus propheta in via, & ipſe erat opert⁹ operimento novo, & ambo ipſi erant ſoli in agro. 30 Et apprehendit Ahhia operimentum novum quod erat ſuper ſe, & ſcidit illud in duodecim ſciſſiones. 31 Et dixit ad Jerobgham, Accipe tibi decem ſciſſiones: nam ſic dixit Dñs Deus Iſrael: Ecce ego transfero regnum de manu Selomoh, & dabo tibi decem tribus. 32 Et tribus una erit illi propter ſervum meum David, & propter Jeruſalem urbem in qua complacui mihi præ omnibus tribubus Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܫܟܚ ܗܕܪ ܪܚܡܐ ܩܕܡ ܦܪܥܘܢ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܚܬܗ ܕܐܢܬܬܗ. ܚܬܗ ܕܬܚܦܢܝܣ 19
ܡܠܟܬܐ. * ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܚܬܗ ܕܬܚܦܢܝܣ. ܠܓܢܘܒܬ ܒܪܗ. ܘܚܣܠܬܗ ܬܚܦܢܝܣ. ܒܝܬ 20
ܦܪܥܘܢ. ܒܝܢܝ ܒܢܘܗܝ ܕܦܪܥܘܢ. * ܘܗܕܪ ܫܡܥ ܒܡܨܪܝܢ ܕܫܟܒ ܕܘܝܕ ܥܡ 21
ܐܒܗܘܗܝ. ܘܕܡܝܬ ܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܐܡܪ ܗܕܪ ܠܦܪܥܘܢ. ܫܪܝܢܝ ܐܙܠ ܠܐܪܥܝ. * ܐܡܪ ܠܗ 22
ܦܪܥܘܢ. ܡܢܐ ܚܣܝܪ ܠܟ ܠܘܬܝ. ܕܗܐ ܐܢܬ ܒܥܐ ܐܢܬ. ܕܬܐܙܠ ܠܐܪܥܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ. ܐܠܐ ܡܫܪܐ
ܫܪܝܢܝ. * ܘܐܩܝܡ ܠܗ ܡܪܝܐ ܣܛܢܐ ܠܚܕܪܘܢ ܒܪ ܐܠܝܕܥ. ܕܥܪܩ ܡܢ ܠܘܬ ܗܕܪܥܙܪ 23
ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ ܡܪܗ. * ܘܟܢܫ ܠܘܬܗ ܓܒܪܐ. ܘܗܘܐ ܪܫ ܓܝܣܐ. ܟܕ ܩܛܠ ܕܘܝܕ ܠܗܘܢ. ܘܐܙܠ 24
ܠܕܪܡܣܘܩ. ܘܝܬܒܘ ܒܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܕܪܘܢ ܒܕܪܡܣܘܩ. * ܘܗܘܐ ܣܛܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ 25
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ. ܘܗܕܪ ܕܐܡܠܟ ܥܠ ܐܕܘܡ
ܥܩ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܐܦܪܬܝܐ ܡܢ ܨܪܕܐ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܨܪܘܥܐ ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ 26
ܥܒܕܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܪܝܡ ܐܝܕܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܐܪܝܡ ܐܝܕܐ 27
ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܕ ܒܢܐ ܠܡܠܘܐ. ܘܣܟܪ ܠܬܪܥܐ ܕܩܪܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܝܘܪܒܥܡ 28
ܓܢܒܪ ܚܝܠܐ. ܘܚܙܝܗ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܠܛܠܝܐ ܕܓܢܒܪ ܚܝܠܐ ܗܘ. ܘܐܫܠܛܗ ܥܠ
ܟܠܗ ܦܘܠܚܢܐ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ. * ܘܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܢܦܩ ܝܘܪܒܥܡ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. 29
ܘܐܫܟܚܗ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܚܝܐ ܡܟܣܐ ܗܘܐ ܡܪܛܘܛܐ ܚܕܬܐ. ܘܬܪܝܗܘܢ
ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. * ܘܐܚܕ ܐܚܝܐ ܡܪܛܘܛܐ ܚܕܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܨܪܝܗ ܠܬܪܥܣܪ 30
ܦܠܓܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܣܒ ܠܟ ܥܣܪܐ ܦܠܓܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ 31
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܦܠܓ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܝܗܒ ܐܢܐ ܠܟ ܥܣܪܐ ܫܒܛܝܢ.
* ܘܫܒܛܐ ܚܕ ܢܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܡܛܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܕܨܒܝܬ ܒܗ 32
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Nactúſque eſt Hadad gratiam apud Pharao- 19
nem, ita ut daret illi uxorem ſororem uxoris
ſuæ *nempe* ſororem Tahphis Auguſtæ. Pepe- 20
rit autem ei ſoror Tahphiſæ Gebothem fili-
lium ejus, & ablactavit eum Tahphis in do-
mo Pharaonis inter filios Pharaonis. Audi- 21
ens autem Hadad in Ægypto quòd occubuiſ-
ſet David cum patribus ſuis, & mortuus eſſet
Joab imperator exercitûs; dixit Hadad Phara-
oni, Dimitte me ut vadam ad terrã meam. Cui 22
dixit Pharaon, Quid tibi quæſo defuit apud
me, quòd cupias abire in terram tuam? Ait
illi, Nequaquam, ſed omnino dimitte me.
Suſcitavit etiam illi Dominus adverſarium 23
Hedronem Elidai filium, qui cùm aufugiſſet
ab Hadarezere rege Sobæ domino ſuo, Con- 24
fluxerunt ad eum viri, factúſque eſt princeps
turmarum: ſed Davide necem eorum perten-
tante, abierunt in Damaſcum, ibique mora-
ti ſunt, & regnavit Hedron in Damaſco, Et 25
fuit infenſus Iſraeli cunctis diebus Salomo-
nis, propter malum quod perpetraverat. Ha-
dad etiam qui regnaverat ſuper Edom, in-
feſtabat Iſraelitas. Et Jeroboam filius Na- 26
bath Ephrathæus de Sedra (cujus matris no-
men erat Seroa mulier quædam vidua) ſer-
vus Salomonis, manum extulit contra regem
Salomonem. Hæc autem fuit cauſa quòd ma- 27
num ſuſtulerit in regem Salomonem: Cùm
ædificaret Mallo, & occluderet hiatum ci-
vitatis David, Eſſétque vir iſte Jerobo- 28
am robuſtus ac ſtrenuus; videns rex Salo-
mon adoleſcentem robuſtum eſſe ac ſtre-
nuum, præfecit eum toti oneri domûs Joſe-
phi. Contigitq; eodem tempore, ut exeunte 29
Jeroboam è Jeruſalem offenderet eum Ahia
propheta Silonites in via, & Ahia opertus eſ-
ſet veſte novâ, eſſéntq; ambo ſoli in agro. Ubi 30
prehendens Ahia veſtẽ novã quam geſtabat,
diſcidit eam in duodecim fruſta; Et ait ad Je- 31
roboam, Sume tibi decem fruſta; ſic enim di-
cit Dñs Deus Iſraelis, Ecce ſciſſurus ſum re-
gnum de manu Salomonis, & traditurus tibi
decem tribus. Unicâ ei tribu manente, propter 32
Davidem ſervum meum, & propter Jeruſa-
lem civitatem quâ ſum oblectatus præ cunctis
tribubus Iſraelis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وظفر هداد برحمة من فرعون* فزوجه اخت امراته اخت تحفنس الكبري الملكة* وولدت له
20 ابنا وفطمته تحفنس في بيت فرعون. وسمته جنوب* فمكث جنوب في بيت فرعون مع بنيه*
21 * ولما سمع هداد بمصر ان داود مات وصار الي ابايه* وان يواب صاحب حربه قتل* فقال هداد
22 لفرعون* ارسلني انصرف الي ارضي* فقال له فرعون* ما الذي اعجزك عندي اذ انت تطلب
الانصراف الي بلادك. فقال له* لا يوافقني المكث هاهنا* ولكن انصرف الي بلادي* فاتي هداد
23 وصار ضدا لسليمان * وصير الرب لسليمان ضدا اخر* هدرون بن اليدع الذي هرب من عند
24 مولاه هددعزار ملك نصيبين * وجمع رجالا وصار غازيا في ايام داود* فلما قتلهم داود انصرف
25 الي دمشق وسكنها* وملك هذا هدرون بدمشق * فصار ضدا لبني اسرايل كل ايام سليمان*
26 من اجل الامر الذي حل به منهم* وصنع هداد علي بني اسرايل * وملك علي ادوم* وصير
الرب ايضا ضدا يوربعام بن نباط الافراثي* كان ابن امراة ارملة يقال لها صروعا* وكان عبدا
27 لسليمن * هذا شق العصا ومرد علي سليمن الملك * وانما عصي هذا علي سليمان حيث بني
28 سليمان ملوي* وسد الثلمة التي كانت في سور قرية داود* وكان يوربعام هذا رجلا جبارا بقوته*
29 فلما راي سليمان الملك الفتي انه جبارا بقوته* سلطه علي العمل في قبيلة يوسف * وفي ذلك
الزمان خرج يوربعام هذا من اورسليم * فصادفه احيا النبي السيلوني في الطريق * وكان
30 عليه لباس جديد * واتفقا في الحقل وحدهما* فعمد احيا النبي الي اللباس الذي عليه*
31 فخرقه وقطعه اثني عشر قطعة * وقال ليوربعام* خذ من هذه عشر قطع * لانه هكذا يقول
32 الله اله اسرايل * انا نازع الملك من يد سليمن الملك * ومصير اليك عشر اسباط * واصير له
سبطا واحدا * من اجل داود عبدي * ومن اجل دار السلام الذي اخترت من جميع اسباط
بني اسرايل *

Deinde favorem nactus eſt Hadad apud 19
Pharaonem, conjunxitque eum matrimo-
nio cum ſorore uxoris ſuæ, ſorore ſcilicet
Tahphis magnæ reginæ. Quæ peperit ei 20
filium quem Tahphis ablactavit in ædibus
Pharaonis, & vocavit eum Gebboth; man-
ſitque Gebboth in ædibus Pharaonis unà
cum filiis ejus. Cùm autem audiſſet Ha- 21
dad in Ægypto mortuum eſſe Davidem
et abiiſſe ad patres ſuos, et Joabum Sa-
riſſophorum ejus interfectum eſſe; dixit
Hadad Pharaoni; Dimitte me ut repetam
patriam meam. Ait illi Pharaon, Quid 22
tibi defuit apud me ut reverti quæras in
patriam tuam? Reſpondit ei, Non expedit
mihi iſtic morari, imò verò revertar in
patriam meam: ſic veniens Hadad factus
eſt adverſarius Salomoni. Alium quoque 23
adverſarium ſuſcitavit Dominus Salo-
moni, nempe *Hedronem filium Elidai, qui*
fugiens ab hero ſuo Hadadezere rege Ni-
ſibin, Collegit viros, factúſque eſt bella- 24
tor in diebus Davidis: at cùm neci tra-
deret eos David, profectus in Damaſcum
habitavit in ea; regnavitque Hedron iſte
in Damaſco, Et factus eſt adverſarius 25
filiis Iſrael cunctis diebus Salomonis, pro-
pter modum quo habitus fuerat ab eis. Ha-
dad etiam vexabat Iſraelitas, dum re-
gnaret ſuper Edom. Suſcitavit præterea 26
Dominus adverſarium Jeroboam Nabati
filium, Ephrathæum. Erat is filius mulie-
ris cujuſdam viduæ quæ vocabatur Se-
roa, eráque ſervus Salomonis: is bacu-
lum (i. imperium) *detrectans rebellavit*
in regem Salomonem. Rebellavit autem is 27
contra Salomonem, cùm ædificâſſet Sa-
lomon Meluam, & obſtruxiſſet rupturam
quæ erat in muro civitatis David. Cùm 28
enim eſſet Jeroboam iſte vir valentiſſimus
robore, et cùm vidiſſet Salomon rex ju-
venem hunc eſſe robore valentiſſimum, de-
mandavit illi curam negotiorum in fami-
lia Joſephi. Eodem tempore cùm Jero- 29
boam egrederetur è Jeruſalem, offendit
eum Achia propheta Silonites in via, ve-
ſte novâ præcinctus: ſoli autem occur-
rerunt invicem in agro. Tum apprehen- 30
dens Achia propheta veſtem quâ præcin-
ctus erat, dilaceravit ac diſcidit eam in
duodecim partes; Dixitque Jeroboamo, 31
Accipe ex his decem partes: ſic enim di-
cit Deus Deus Iſraelis, Equidem ablatu-
rus ſum regnum de manu Salomonis re-
gis, decémque tribus ad te devoluturus:
Ipſi verò tradam tribum unam, propter 32
Davidem ſervum meum, & propter ur-
bem pacis quam ſelegi ex omnibus tribu-
bus filiorum Iſrael:

מלכים א : יב

deo Haſtoreth ſe incurvaverunt & ,me dereliquerunt quòd Eò
33 יען אשר עזבוני וישתחוו לעשתרת אלהי
:Hammon filiorũ deo Milchom & ,Moab deo Chemos ,Sidoniorum
צדנין לכמוש אלהי מואב ולמלכם אלהי בני־עמון
,meis oculis in rectum *faciendum ad* ,meis viis in ambulaverunt non &
ולא־הלכו בדרכי לעשות הישר בעיני
capiam non Et .ejus pater David ſicut mea judicia & ,mea decreta &
34 וחקתי ומשפטי כדוד אביו: ולא־אקח את
ejus vitæ dieb⁹ omnib⁹ eum ponã *prælatum* ſed ,ejus manu de regnum omne
כל־הממלכה מידו כי נשיא אשתנו כל ימי חייו
,mea præcepta cuſtodivit quia;*eum* elegi quem,meũ ſervũ David ꝑpter
למען דוד עבדי אשר בחרתי אתו אשר שמר מצותי
tibi *illud* dabo &:ej⁹ filii manu de regnum *capiam* Et .mea decreta &
35 וחקתי: ולקחתי המלוכה מיד בנו ונתתיה לך את
. *eſſe pro* ,unam tribum dabo ejus filio Et .tribus decem
36 עשרת השבטים: ולבנו אתן שבט־אחד למען היות
,Jeruſalaim in *meas facies ad* diebus omnibus meo ſervo David *lucernam*
ניר לדויד־עבדי כל־הימים לפני בירושלם
,aſſumam te Et .ibi meũ nomen *ponendum ad*,mihi elegi quam civitate
37 העיר אשר בחרתי לי לשום שמי שם: ואתך אקח
ſuper rex eriſque :tua anima deſiderabit quæ omnibus in regnabis &
ומלכת בכל אשר־תאוה נפשך והיית מלך על־
,tibi præcepero quæ omnia audieris ſi ,erit Et .Iſrael
38 ישראל: והיה אם־תשמע את־כל־אשר אצוך
cuſtodiendum ad,meis oculis in rectum feceris & ,meis viis in ambulaveris &
והלכת בדרכי ועשית הישר בעיני לשמור
,tecum ero & :meus ſervus David fecit ſicut,mea præcepta &,mea decreta
חקותי ומצותי כאשר עשה דוד עבדי והייתי עמך
tibi dabo & ,David ædificavi ſicut ;firmam domum tibi ædificabo &
ובניתי לך בית־נאמן כאשר בניתי לדוד ונתתי לך
non veruntamen :hoc propter David ſemen affligam Et .Iſrael
39 את־ישראל: ואענה את־זרע דוד למען זאת אך לא
ſurrexit & :Jarobham interficere Selomoh quæſivit Et .diebus omnibus
40 כל־הימים: ויבקש שלמה להמית את־ירבעם ויקם
fuitque :Ægypti regem Siſach ad Ægyptum fugit & ,Jarobham
ירבעם ויברח מצרים אל־שישק מלך־מצרים ויהי
,Selomoh *verborum reſiduum* Et .Selomoh *mortem ad uſque* ,Ægypto in
41 במצרים עד־מות שלמה: ויתר דברי שלמה
libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne,ejus ſapientia & ,fecit quæ omnia &
וכל־אשר עשה וחכמתו הלוא־הם כתבים על־ספר
Jeruſalaim in Selomoh regnavit quibus dies Et ?Selomoh verborum
42 דברי שלמה: והימים אשר מלך שלמה בירושלם
cum Selomoh *jacuit* Et .anni quadraginta ,Iſrael omnem ſuper
43 על־כל־ישראל ארבעים שנה: וישכב שלמה עם־
Rechabham regnavit& :ſui patris David civitate in eſt ſepult⁹&,ſuis patrib⁹
אבתיו ויקבר בעיר דוד אביו וימלך רחבעם
.eo pro ejus filius
בנו תחתיו:

CAP. XII. יב

,Iſrael omnis venerat Sechem quia ;Sechem Rechabham abiit Et
1 וילך רחבעם שכם כי שכם בא כל־ישראל
filium Jarobham *audire ſecundùm* ,fuit Et .eum regem *creandum ad*
2 להמליך אתו: ויהי כשמע ירבעם בן־
Selomoh *faciebus* à fugerat quia ,Ægypto in ipſe adhuc ipſe &): Nebat
נבט והוא עודנו במצרים אשר ברח מפני שלמה
,Miſerantque .Ægypto in Jarobham habitaverat & ,regis
3 המלך וישב ירבעם במצרים: וישלחו
ſunt locuti &:Iſrael *concio* omnis &,Jarobham venerunt &(:eũ vocaverãt &
ויקראו־לו ויבאו ירבעם וכל־קהל ישראל וידברו
:dicendo ,Rechabham ad
אל־רחבעם לאמר:

Verſio VUL. LAT.

33 Eò quòd dereliquerit me, & adoraverit Aſtarthen deam Sidoniorum, & Chamos deum Moab, & Moloch deum filiorũ Ammon: & non ambulaverit in viis meis, ut faceret juſtitiã corã me, & præcepta mea, & judicia, ſicut David pater e-
34 jus. Nec auferã omne regnum de manu ejus, ſed ducem ponã eum cunctis diebus vitæ ſuæ, propter David ſervum meum, quẽ elegi, qui cuſtodivit mandata mea & præcepta mea.
35 Auferam autem regnũ de manu filii ejus, & dabo tibi decẽ
36 tribus: Filio autem ejus dabo tribum unam, ut remaneat lucerna David ſervo meo cunctis diebus coram me in Jeruſalem civitate, quam elegi ut
37 eſſet nomen meum ibi. Te autem aſſumã, & regnabis ſup omnia quæ deſiderat anima tua,
38 eríſque rex ſuper Iſrael. Si igitur audieris omnia quæ præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectũ eſt corã me, cuſtodiens mandata mea & præcepta mea, ſicut fecit David ſervus meus: ero tecum, & ædificabo tibi domũ fidelem, quomodò ædificavi David domum, & tradam tibi
39 Iſrael: Et affligam ſemen David ſuper hoc, veruntamen
40 non cunctis diebus. Voluit ergò Salomon interficere Jeroboam: qui ſurrexit, & aufûgit in Ægyptum ad Seſac regẽ Ægypti, & fuit in Ægypto uſ-
41 que ad mortem Salomonis. Reliquum autem verborum Salomonis, & omnia quæ fecit, & ſapientia ejus: ecce univerſa ſcripta ſunt in libro Verborũ
42 dierum Salomonis. Dies autẽ, quos regnavit Salomon in Jeruſalem ſuper omnem Iſrael,
43 quadraginta anni ſunt. Dormivítque Salomon cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate David patris ſui, regnavítque Roboam filius ejus pro eo.

CAP. XII.

1 Venit autem Roboam in Sichem: illuc enim congregatus erat omnis Iſrael ad conſtitu-
2 endum eum regem. At verò Jeroboam filius Nabat, cùm adhuc eſſet in Ægypto profugus à facie regis Salomonis, auditâ morte ejus, reverſus eſt de
3 Ægypto. Miſerúntque & vocaverunt eum: venit ergò Jeroboam, & omnis multitudo Iſrael, & locuti ſunt ad Roboam, dicentes;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες, 4 Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε (δ) τὸν κλοιὸν ἡμῶν, ϗ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, ϗ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, 5 ϗ δουλεύσομέν σοι. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, (ε) Ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, ϗ ἀναστρέψατε πρὸς μέ. ϗ ἀπῆλθον. 6 Καὶ (†) ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων, Πῶς ὑμεῖς (ζ) βουλεύεσθε ϗ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; 7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, ϗ (η) δουλεύσεις αὐτοῖς, ϗ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, ϗ ἔσονταί σοι δοῦλοι 8 πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, ϗ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ 9 προσώπου αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς (θ) συμβουλεύετε; ϗ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ (ι) τοῖς λέγουσι πρός με, λεγόντων, Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πα- 10 τήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες, Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ, λέγοντες, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, ϗ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν, τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς, Ἡ μικρότης μου (κ) παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου. 11 Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν. ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξιν, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπί- 12 οις. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἀναστράφητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ τῇ 13 τρίτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά. ϗ ἐγκατέλιπεν Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, 14 Καὶ ἐλάλησε πρὸς (λ) αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων, Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, 15 κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν (μ) ἐν χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. 16 Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ (ν) βασιλεῖ, λέγων, Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυίδ; ϗ οὐκ ἔστιν (ξ) ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. (ο) ἀπότρεχε Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματά σου· νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ. ϗ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα (π) αὐτοῦ.

3 Et locutus eſt populus ad regem Roboam, dicentes; 4 Pater tuus aggravavit jugum noſtrum: & tu nunc alleva de ſervitute patris tui dura, & de jugo ejus gravi, quod dedit ſuper nos: & ſerviemus tibi. 5 Et dixit ad eos; Abite uſque ad dies tres, & revertite ad me. Et abierunt. 6 Et annuntiavit rex ſenioribus, qui fuerant aſſiſtentes coram Salomone patre ejus, adhuc vivente eo, dicens; Quomodò vos conſilium datis, et reſpondebo populo huic verbum? 7 Et locuti ſunt ad eum, dicentes; Si in die hac eris ſervus populo tuo, & ſervies eis, & loquêris ad eos verba bona; & erunt tibi ſervi omnibus diebus. 8 Et dereliquit conſilium ſeniorũ, (a) ea, quæ conſuluerant ei, et iniit conſilium unà cum pueris, qui enutriti fuerant cum eo, qui aſſiſtebant ante faciem ejus. 9 Et dixit eis; Quod vos conſilium datis? & quid reſpondebo populo huic, iis, qui dicunt ad me, dicendo; Alleva de jugo, quod dedit pater tuus ſuper nos? 10 Et locuti ſunt ad eum pueri enutriti cum eo, qui aſſiſtebant ante faciẽ ejus, dicentes; Hæc loquêris populo huic, iis, qui locuti ſunt ad te, dicentes; Pater tuus aggravavit jugum noſtrum, & tu nunc alleva à nobis: Hæc loquêris ad eos; (b) Parvitas mea craſſior lumbo patris mei. 11 Et nunc pater meus ſtravit vos jugo gravi: & ego adjiciam ſuper jugum veſtrum. Pater meus caſtigavit vos in flagellis: ego autem caſtigabo vos in ſcorpionibus. 12 Et advenerunt omnis Iſrael ad regem Roboam in die tertia, ſicut locutus erat eis rex, dicens, Revertimini ad me die tertiâ. 13 Et reſpondit rex ad populũ dura. Et dereliquit Roboã conſilium ſeniorum, ea, quæ conſuluerant ei: 14 Et locutus eſt ad eos juxta conſilium puerorum, dicens; Pater meus aggravavit jugũ veſtrum: & ego addam ſuper jugum veſtrum: Pater meus caſtigavit vos in flagellis: & ego caſtigabo vos in ſcorpionibus. 15 Et non audivit rex populum: quoniam erat everſio à Domino: ut firmaret verbum ſuum, quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Hieroboam filio Nabat. 16 Et viderunt omnis Iſrael, quia non audivit rex eos. Et reſpondit populus regi, dicens; Quæ nobis pars in David? & non eſt nobis hæreditas in filio Jeſſe. Recurre Iſrael ad tabernacula tua. Nunc paſce domum tuam David. Et abierunt Iſrael ad tabernacula (c) ſua.

MS. A. (δ) τὸ κλοιὸν (ε) Ἀπέλθατε ἕως τριῶν ἡμερῶν, ϗ (†) παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τοῖς (ζ) βούλεσθαι (η) δουλεύσῃς αὐτοῖς, ϗ εἴξῃς αὐτοῖς, ϗ λαλήσεις αὐτοῖς λόγους (θ) βουλεύετε; (ι) τοῖς λαλήσασιν πρὸς (κ) παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ (λ) αὐτοὺς, ϗ συνελάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν (μ) κύριος ἐν (ν) βασιλεῖ λόγον, λέγων, (ξ) ὑμῖν (ο) ἀπότρεχε εἰς τὰ σκηνώματά σου
17 Ἰσραὴλ· νῦν (π) αὐτοῦ. Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα ϗ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

33 חלף דשבקו פולחני וסגידו לעשתרת טעות צידונאי ולכמוש טעות מואבאי ולמלכום
טעות בני עמון ולא הליכו באורחן דתקנן קדמי למעבד דכשר קדמי וקימי ודיני
34 כדויד אבוהי: ולא אסב ית כל מלכותא מניה ארי מלכא אשויניה כל יומי חיוהי בדיל
35 דויד עבדי דאתרעיתי ביה דנטר פקודי ואוריתי וקימי: ואסב מלכותא מיד בריה
36 ואתננה לך ית עסרא שבטין: ולבריה אתין שבטא חד בדיל לקימא מלכו לדויד עבדי
37 כל יומיא קדמי בירושלם קרתא דאתרעיתי לאשראה שכנתי תמן: ויתך אקרב ותמלוך
38 בכל דרעוא נפשך ותהי מלכא על ישראל: ויהי אם תקביל למימרי ית כל דאפקדנך
ותהך בכל אורחן דתקנן קדמי ותעביד דכשר בעיני למטר קימי ופקודי כמא דעבד
דויד עבדי ויהי מימרי בסעדך ואקים לך מלכו קימא כמא דקימית לדויד ואתן לך ית
39 40 ישראל: ואעני ית זרעא דדויד בדיל דא ברם לא כל יומיא: ובעא שלמה למקטל ית
ירבעם וקם ירבעם וערק למצרים לות שישק מלכא דמצרים והוה במצרים עד דמית
41 שלמה: ושאר פתגמי שלמה וכל די עבד וחוכמתיה הלא אנון כתיבין על ספרא פתגמי
42 43 שלמה: ויומיא דמלך שלמה בירושלם על כל ישראל ארבעין שנין: ושכיב שלמה
עם אבהתוהי ואתקבר בקרתא דדויד אבוהי ומלך רחבעם בריה תחותוהי:

יב

1 2 ואזל רחבעם לשכם ארי לשכם אתו כל ישראל לאמלכא יתיה: והוה כד שמע ירבעם
בר נבט והוא עד כען במצרים דערק מן קדם מלכא שלמה ויתיב ירבעם במצרים:
3 ושלחו וקרו ליה ואתא ירבעם וכל קהל ישראל ומללו עם רחבעם למימר:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

33 Eò quòd reliquerunt cultum meum & adoraverunt Ghaſtoreth errorem Szidonæorum, & Chamos errorem Moabæorum, & Milchom errorem filiorum Ghamon, & non ambulaverunt in viis quæ rectæ ſunt ante me, faciendo quod rectum eſt ante me, & decreta mea, & judicia mea, ſicut David pater ejus. 34 At non accipiam omne regnum ab eo; quia regem ponam eum omnibus diebus vitæ ſuæ propter David ſervum meum in quo mihi complacui, qui ſervavit præcepta mea, *& legem meam,* & decreta mea. 35 Sed accipiam regnum de manu filii ejus, & dabo illud tibi, decem [*ſcilicet*] tribus. 36 Et filio ejus dabo tribum unam, ut firmetur regnum David ſervo meo omnibus diebus ante me in Jeruſalem urbe, in qua mihi complacui, ut ponerem majeſtatem meam ibi. 37 Et te applicabo, & regnabis in omni quod voluerit anima tua, & eris rex ſuper Iſrael. 38 Et erit ſi ſuſceperis omnia quæ juſſero tibi, & ambulaveris in omnibus viis quæ rectæ fuerint ante me, & feceris quod rectum eſt *in oculis meis,* ſervando decreta mea, & præcepta mea, ſicut fecit David ſervus meus; erit verbum meum in auxilio tuo, & firmabo tibi regnum firmum ſicut firmavi David, & dabo tibi Iſrael. 39 Et *humiliſavit* ſemen David propter hoc, verùm non omnibus diebus. 40 Et quæſivit Selomoh occidere Jerobgham, & ſurrexit Jerobgham, & fugit in Miſzraim ad Siſak regem Miſzraim, & fuit in Miſzraim uſq; quò mortuus eſt Selomoh. 41 Et reliquum verborum Selomoh, & omnia quæ fecit, & ſapientia ejus, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ Selomoh? 42 Et dies quibus regnavit Selomoh in Jeruſalem ſup omnem Iſrael fuerunt quadraginta anni. 43 Et dormivit Selomoh cum patribus ſuis, & ſepult⁹ eſt in urbe David patris ſui, & regnavit Rehhabgham fili⁹ ejus pro eo.

CAP. XII.

1 Et fuit Rehhabgham in Sechem, quia in Sechem venerant omnis Iſrael ut regẽ conſtituerent illum. 2 Et fuit cùm audiſſet Jerobgham fili⁹ Nebat, & ipſe hucuſq; erat in Miſzraim, quò fugerat ab-ante regẽ Selomoh, & ſederat Jerobgham in Miſzraim. 3 Et miſerunt & vocaverunt illum: & venit Jerobgham *& omnis* eccleſia Iſrael, & locuti ſunt cum Rehhabgham, dicendo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

33 * ܥܠ ܕܫܒܩܢܝ. ܘܣܓܕ ܠܥܣܬܪܘܬ ܐܠܗܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܠܟܡܘܫ ܐܠܗܐ ܕܡܘܐܒܝܐ.
ܘܠܡܠܟܘܡ ܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܠܐ ܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡܝ ܘܠܐ ܢܛܪ
ܦܘܩܕܢܝ ܘܕܝܢܝ. ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܠܐ ܐܣܒ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. ܐܠܐ ܪܫܐ 34
ܐܥܒܕܝܘܗܝ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. ܡܛܠ ܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܕܓܒܝܬܗ. ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ.
* ܘܐܣܒ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕ ܒܪܗ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܥܣܪܐ ܫܒܛܝܢ. * ܘܠܒܪܗ ܐܬܠ ܫܒܛܐ 35 36
ܚܕ. ܡܛܠ ܕܢܗܘܐ ܫܪܓܐ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܩܕܡܝ. ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܓܒܝܬ ܠܝ. ܠܡܣܡ ܫܡܝ ܬܡܢ. * ܘܠܟ ܐܬܠ. ܘܬܡܠܟ ܐܝܟ ܕܪܓܬ ܢܦܫܟ. ܘܬܗܘܐ 37
ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܢ ܬܫܡܥ ܟܠ ܕܦܩܕܬܟ. ܘܬܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ. ܘܬܥܒܕ ܕܫܦܝܪ 38
ܩܕܡܝ. ܘܬܛܪ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܐܗܘܐ ܥܡܟ. ܘܐܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ
ܡܗܝܡܢܐ. ܐܝܟ ܕܒܢܝܬ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܟܟ ܠܙܪܥܗ ܕܕܘܝܕ 39
ܡܛܠ ܗܕܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܒܥܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܩܛܠܗ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܘܩܡ 40
ܝܘܪܒܥܡ. ܘܥܪܩ ܠܡܨܪܝܢ. ܠܘܬ ܫܝܫܩ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܡܨܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܡܝܬ
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܚܟܡܬܗ. ܗܐ 41
ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. * ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ 42
ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܫܟܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ 43
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *
* ܘܐܙܠ ܪܚܒܥܡ ܠܫܟܝܡ. ܡܛܠ ܕܠܫܟܝܡ ܐܬܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܡܠܟܘܬܗ. * ܘܟܕ 1
ܫܡܥ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ: ܘܗܘ ܥܕܟܝܠ ܒܡܨܪܝܢ ܗܘܐ. ܕܥܪܩ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ 2
ܡܠܟܐ. ܘܝܬܒ ܝܘܪܒܥܡ ܒܡܨܪܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܩܪܘܗܝ. ܘܐܬܐ ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ 3
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܪܚܒܥܡ.

33 Eò quòd me derelicto adoraverit Eſteroth deam Sidoniorum, & Chamos deum Moabitarum, & Malchom deum Ammonitarũ; non ambulaverit in viis meis, nec fecerit ꝙ bonũ erat coram me, nec ſervaverit ſtatuta & judicia mea ut David pater ejus. 34 Non tamen auferã totum regnũ de manibus ejus, ſed principem conſtituam eum cunctis diebus vitæ ipſius, propter Davidem ſervum meum quem elegi, qui cuſtodivit præcepta & ſtatuta mea. 35 Sed auferam regnũ de manibus filii ejus, tradámque tibi decem tribus: 36 Ejus autem filio tradam tribum unam, ut maneat lucerna Davidi ſervo meo cunctis diebus corã me in Jeruſalem civitate quam elegi mihi ut ibi collocarem nomen meum. 37 Tibi itaque concedam ut regnes pro animi tui voto, ſiſque rex ſup Iſraelem. 38 Quòd ſi audieris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, feceris quod rectum eſt coram me, & ſtatuta ac præcepta mea ſervaveris, quemadmodũ fecit David ſervus meus; ero tecum, & ædificabo tibi domum firmam prout ædificavi Davidi ſervo meo, tradámque tibi Iſraelem, 39 Et deprimã ſemen Davidis hac de cauſa, non tamen cunctis diebus. 40 Quamobrẽ Salomone Jeroboamum occidere volente, ſurrexit Jeroboam, fugitque in Ægyptum ad Siſac regẽ Ægypti, & manſit in Ægypto donec mortuus eſſet Salomon. 41 Reliqua autẽ geſta Salomonis, quicquid fecit, ac ſapientia ejus; ecce ſcripta ſunt in libro rerum geſtarum Salomonis. 42 Porrò dies quibus regnavit Salomon in Jeruſalẽ ſuper univerſũ Iſraelẽ, fuerunt quadraginta annorũ. 43 Deinde occubuit Salomon cum patrib' ſuis, & ſepultus eſt in civitate David patris ſui: regnavitque Rehabaam filius ejus poſt eum.

CAP. XII.

1 Tum profectus eſt Rehabaam in Sechim, quoniam ad Sechim confluxerat univerſus Iſrael ad creandum eum regem. 2 Quod cùm audiſſet Jeroboam Nabati filius dum adhuc eſſet in Ægypto, (fugiens enim à conſpectu regis Salomonis habitaverat Jeroboam in Ægypto) 3 Mittentes accerſiverunt eum. Cúmque veniſſet Jeroboam & univerſus Iſrael, dixerunt ad Rehabaam;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 * لان سليمان سجد لعستروت الهة الصيدانيين * وكاموس اله المواببين * وملكوم اله بني عمون *
ولم يسلك في طريقي * ولم يعمل الحسنات امامي * ولم يحفظ عهودي واحكامي مثل ابيه كل
34 35 ايام حياته * ومن اجل داود عبدي الذي اخترته * وحفظ وصاياي وعهودي * فاني لا اخرج الملك
36 من يد ابنه * بل اصير لك عشر اسباط * واصير الي ابنه سبطا واحدا * ليكون سراجا لداود
37 عبدي امامي كل الايام * في اورشليم القرية التي اخترت لاصير فيها اسمي * فاما انت * فادفع
38 اليك ما وعدتك به * وتملك كما تحب نفسك * وتصير ملكا علي بني اسرائيل * وان انت سمعت
كل ما امرتك به * وسلكت في طريقي * وعملت الحسنات امامي * وحفظت عهودي ووصاياي
مثل داود عبدي * اكن معك وابني لك بيتا امينا كما بنيت لداود * واسلطك علي بني اسرائيل
39 40 * واضع ذرية داود من اجل هذا * ولكن ليس الايام كلها * واراد سليمان قتل يوربعام * فهرب
41 يوربعام الي ارض مصر الي سيسق ملك مصر * ومكث بمصر الي وفاة سليمن * واما بقية اخبار
42 سليمان * وجميع ما عمل * ووصف حكمته * مكتوب في سفر اقوال سليمان * وكان عدد السنين
43 التي ملك سليمان علي بني اسرائيل * اربعون سنة * وتوفي سليمان * وصار الي ابايه * ودفن في
قرية داود ابيه * وملك راحبعام ابنه من بعده *

* كمل السفر الثالث من اسفار الملوك * وهو مملكة سليمان بن داود * بسلام من الرب امين *

* سفر راحبعام بن سليمان *

1 * الفصل الثاني عشر * ولما ملك راحبعام بن سليمان * مضي الي سخام *
2 اذ كان اجتمع بنو اسرائيل لتمليكه * ولما سمع يوربعام بن ناباط بمصر * وهو يوميذ بها * مذ
3 هرب من قدام سليمان * فاقام بمصر * وبعثوا اليه ودعوه * فلما جاءهم * مضي هو والجماعة
من ال اسرائيل * وخاطبوا راحبعام قايلون *

33 *Eò quòd Salomon coluerit Aſtaroth deam Sidoniorũ, & Chamos deum Moabitarũ, et Malchom deũ Ammonitarum; non ambulaverit in via mea, nec fecerit bona coram me, neque cuſtodierit fœdera & judicia mea, quemadmodum pater ejus cunctis diebus vitæ ſuæ.* 34 *At propter Davidẽ ſervum meũ quem elegi, quique præcepta & fœdera mea ſervavit;* 35 *Non abſtraham regnũ de manu filii ejus: ſed tibi tradam decem tribus:* 36 *Ejus autem filio tradam tribũ unã, ut ſit lucerna Davidi ſervo meo coram me cunctis diebus in Jeruſalem civitate quam elegi ut in ea collocarem nomen meũ.* 37 *Tibi verò concedam quod promiſi tibi, & regnabis pro animi tui voto, eriſq; rex ſuper Iſraelitas.* 38 *Quòd ſi tu auſcultaveris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in viis mea, bona feceris coram me, & fœdera atque mandata mea cuſtodieris ut David ſervus meus; adero tibi, & ædificabo tibi domũ ſtabilem, quemadmodũ ædificavi Davidi, præficiamque te Iſraelitis:* 39 *Proſapiam verò Davidis deprimã hac de cauſa, non tamen cunctis diebus.* 40 *Quare Salomone necem Jeroboami quærente, fugit Jeroboam in terram Ægypti ad Siſacum regem Ægypti, manſitq; in Ægypto uſque ad obitum Salomonis.* 41 *Reliquæ verò hiſtoriæ Salomonis & quicquid fecit, & narratio de ſapientia ipſius, ſcripta ſunt in libro ſententiarũ Salomonis.* 42 *Fuit autem numerus annorum quibus regnavit Salomon ſuper Iſraelitas, anni quadraginta.* 43 *Mortuo Salomone & ad patres ſuos recepto, & in civitate Davidis patris ſui ſepulto, regnavit Rahabaam filius ejus poſt ipſum.*

Abſolutũ eſt tertiũ volumẽ librorũ
Regũ, videlicet regnũ Salomonis
filii Davidis: cũ incolumitate
à Domino *conceſſa*. Amen.

Liber Rahabaami filii Salomonis.

CAP XII.

1 *Regno ſuſcepto Rahabaam Salomonis filius abiit in Sechem ubi convenerant Iſraelitæ ad creandum eum regem.* 2 *Cúmque id audiſſet Jerobaam Nabati filius in Ægypto ubi tunc erat (nam ex quo fugerat à conſpectu Salomonis, manſerat in Ægypto)* 3 *Et miſiſſent ad eum, & advocâſſent illum, ipſeque veniſſet; abiit cum cœtu Iſraelitarum, & allocuti ſunt Rahabaamum, dicentes,*

מלכים א : יב

ſervitute de allevia nunc tu & ,noſtrũ jugum aggravavit tuus Pater
4 אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת
.tibi ſerviem⁹ &,nos ſuper dedit quod ,gravi ej⁹ jugo de & ,dura tui patris
אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃
abierunt & :me ad revertimini &,dies tres adhuc Ite : eos ad Dixitque
5 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ־עֹד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ
ſtantes fuerant qui ,ſeniorib⁹ cum Rechabhã rex eſt cõſiliat⁹ Et .populus
6 הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים
Quomodo : dicendo ,vivente eo exiſtendo in ejus patris Selomoh faciebus cum
אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ
ſunt locuti Et ? verbum huic populo reſpondendum ad conſultantes vos
7 אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת־הָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבֵּר
,eis ſervieriſque ,huic populo ſervus fueris hodie Si : dicendo ,eum ad
אֵלָיו לֵאמֹר אִם־הַיּוֹם תִּהְיֶה־עֶבֶד לָעָם הַזֶּה וַעֲבַדְתָּם
erunt & :bona verba eos ad fueris locutúſque ,eis reſponderis &
וַעֲנִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ
quod ,ſeniorum conſilium dereliquit Et .diebus omnibus ſervi tibi
8 לְךָ עֲבָדִים כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
,eo cum evaſerant grandes qui , natos conſuluit & : ei conſuluerant
יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ
, conſulentes vos Quid : eos ad Dixitque : ej⁹ facies ad ſtantes qui
9 אֲשֶׁר הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעָצִים
:dicendo ,me ad ſunt locuti qui , huic populo verbum reſpondeam⁹ &
וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר
ſunt locuti Et ? nos ſuper tuus pater dedit quod jugo de Allevia
10 הָקֵל מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ
populo dices Sic : dicendo ,eo cum evaſerant grandes qui , nati eum ad
אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם
,noſtrũ jugũ aggravavit tu⁹ Pater :dicendo ,te ad ſunt locuti qui , huic
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ
groſſus meus Parvus : eos ad loquêris ſic ;nobis deſuper allevia tu &
וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ כֹּה תְּדַבֵּר אֲלֵיהֶם קָטָנִּי עָבָה
vos ſuper impoſuit onus meus pater nunc Et .mei patris lumbis præ
11 מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם
vos corripuit me⁹ pater : veſtro jugo ſuper addam ego & ;grave jugum
עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אוֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם
Venitque .ſcorpionibus in vos corripiam ego & , flagellis in
12 בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וַיָּבוֹ
ſicut , tertio die in Rechabham ad populus omnis & , Jarobham
יָרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר
.tertio die in me ad Revertimini : dicendo ,rex fuerat locutus
דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׃
quod ſeniorum conſilium reliquit & :durum populo rex Reſponditque
13 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
me⁹ Pater:dicendo,juvenũ cõſiliũ ſcdm eos ad eſt locut⁹ Et .ei cõſuluerãt
14 יְעָצֻהוּ׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי
corripuit me⁹ pater:veſtro jugo ſuper addam ego &,veſtrũ jugũ aggravavit
הִכְבִּיד אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר
exaudivit non Et.ſcorpionib⁹ in vos corripiam ego &,flagellis in vos
15 אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא־שָׁמַע
firmare pro ,DOMINO cum à cauſa fuit nam : populum ad rex
הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה מֵעִם יְהוָה לְמַעַן הָקִים
ad Silonitæ Achijah manu in Dominus fuerat locut⁹ quod,ſuũ verbum
אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁלֹנִי אֶל־
exaudivit non quòd ,Iſrael omnis vidit Et .Nebat filiũ Jarobham
16 יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיַּרְא כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־שָׁמַע
:dicendo,verbum regem ad populus reſponderunt & : eos ad rex
הַמֶּלֶךְ אֲלֵהֶם וַיָּשִׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר ׀ לֵאמֹר
tua tentoria ad : Iſai filio in hæreditas non & ?David in pars nobis Quæ
מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־יִשַׁי לְאֹהָלֶיךָ
.ſua tentoria in Iſrael abiit & :David tuam domum vide nunc ;Iſrael
יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹהָלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

4 Pater tuus duriſſimũ jugũ impoſuit nobis : tu itaq; nunc imminue paululùm de imperio patris tui duriſſimo, & de jugo graviſſimo quod impoſuit nobis, & ſerviem⁹ tibi. 5 Qui ait eis; Ite uſq; ad tertium diem, & revertimini ad me. Cúmq; 6 abiiſſet populus, Iniit conſilium rex Roboam cum ſenioribus, qui aſſiſtebant coram Salomone patre ejus cùm adhuc viveret, & ait; Quod datis mihi conſilium, ut reſpondeam 7 populo huic? Qui dixerunt ei; Si hodiè obedieris populo huic, & ſervieris, & petitioni eorum ceſſeris, locutúſq; fueris ad eos verba lenia, erunt 8 tibi ſervi cunctis diebus. Qui dereliquit conſiliũ ſenũ, quod dederant ei, & adhibuit adoleſcentes, qui nutriti fuerant 9 cum eo, & aſſiſtebant illi. Dixítq; ad eos; Quod mihi datis conſilium, ut reſpondeam populo huic, qui dixerunt mihi; Levius fac jugum quod impoſuit pater tuus ſuper nos? 10 Et dixerunt ei juvenes qui nutriti fuerant cum eo; Sic loquêris populo huic, qui locuti ſunt ad te, dicentes; Pater tuus aggravavit jugũ noſtrũ, tu releva nos. Sic loquêris ad eos; Minimus digitus meus groſſior eſt dorſo patris mei. 11 Et nunc pater meus poſuit ſuper vos jugum grave, ego autem addam ſuper jugum veſtrum : pater meus cecîdit vos flagellis, ego autem cædam vos 12 ſcorpionibus. Venit ergò Jeroboam, & omnis populus ad Roboam die tertiâ, ſicut locutus fuerat rex, dicens; Rever13timini ad me die tertiâ. Reſpondítq; rex populo dura, derelicto conſilio ſeniorum, 14 quod ei dederant, Et locutus eſt eis ſecundùm conſilium juvenum, dicens; Pater meus aggravavit jugum veſtrum, ego autem addam jugo veſtro : pater meus cecîdit vos flagellis, ego autem cædam vos ſcorpi15onibus. Et non acquievit rex populo : quoniam averſatus fuerat eum Dominus, ut ſuſcitaret verbum ſuum, quod locutus fuerat in manu Ahiæ Silonitæ, ad Jeroboam filium 16 Nabat. Videns itaque populus quòd noluiſſet eos audire rex, reſpondit ei, dicens: Quæ nobis pars in David? vel quæ hæreditas in filio Iſai? Vade in tabernacula tua Iſrael, nunc vide domum tuam David. Et abiit Iſrael in tabernacula ſua.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp. cum Tranſ.LAT.

18 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν (ρ)αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔφθασεν (σ)ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. 19 Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 20 Καὶ ἐγένετο ὡς (τ) ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν (υ) Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω (φ)οἴκου Δαυὶδ παρὲξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν μόνοι. 21 Καὶ Ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὶν (χ)ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραήλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμών. 22 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, 23 Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων, 24 Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε (ψ) οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ. (ω) ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα (a)κυρίου. (†)Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, υἱὸς ὢν ἑξκαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααναν, θυγάτηρ Ἀνὰ υἱοῦ Ναὰς βασιλέως υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμών, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρά, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμὼν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. καὶ ᾠκοδόμησε τῷ Σαλωμὼν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἅρματα ἵππων. οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου Ἐφραίμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυίδ, καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. καὶ ἐζήτει Σαλωμὼν θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε Σαλωμών. καὶ ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκε Σαλωμών, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα Σουσακὶμ βασιλέως Αἰγύπτου, λέγων, Ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακίμ, Αἴτησαί τι αἴτημα, καὶ δώσω σοι. καὶ Σουσακὶμ ἔδωκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὴν Ἀνὼ ἀδελφὴν Θεκεμίνας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. αὕτη ἦν μεγάλη ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτεκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὸν Ἀβιὰ υἱὸν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς Σουσακίμ, Ὄντως ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι.

Et miſit rex Adoniram, qui ſuper 18 *tributum: & lapidaverunt eũ in (d)lapidibus: & mortuus eſt. Et rex Roboam anticipavit (e)aſcendere, ad fugiendum in Hieruſalẽ. Et rebellis fuit Iſrael in domum* 19 *David uſq; in diẽ hanc. Et factũ* 20 *eſt poſtquã audivit omnis Iſrael, quia revertit Hieroboã ex Ægypto; & miſerunt, & vocaverunt eum in ſynagogã: & regem fecerunt eum ſuper Iſrael. Et non fuit poſt domum David, niſi de ſceptro Juda, & Benjamin ſoli. Et* 21 *Roboã intravit in Hieruſalẽ: & evocavit ſynagogam Juda, & ſceptrum Benjamin, centũ & viginti millia adoleſcentiũ facientium bellũ, ad bellandũ adverſo domũ Iſrael, ad reſtituendum regnum Roboã filio Salomon. Et factum eſt verbum Domini ad* 22 *Samæã hominẽ Dei, dicens; Dic Roboã filio Salomon regi Juda, &* 23 *ad univerſam domum Juda, & Benjamin, & reſiduo populi, dicens; Hæc dicit Domin⁹; Non a*24*ſcendetis, neq; bellabitis cum fratrib⁹ veſtris filiorũ Iſrael. Revertatur unuſquiſq; in domum ſuã: quoniam à me factum eſt verbũ hoc. Et audierunt verbum Domini: & quieverunt ab eundo juxta verbũ Domini. Et (f) rex Salomon dormit cum patrib⁹ ſuis: & ſepelitur cũ patrib⁹ ſuis in civitate David. Et regnavit Roboã fili⁹ ej⁹ pro eo in Hieruſalẽ: cùm fili⁹ eſſet ſex & decẽ annorum, cũ regnũ ipſe adivit. Et (g)duodecim annos regnavit in Hieruſalẽ. Et nomẽ matri ej⁹ Naanan, filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malũ in conſpectu Domini, & non ivit in via David patris ſui. Et erat homo ex monte Ephræm ſervus Salomoni: & nomen ej⁹, Hieroboã; & nomẽ matris ej⁹, Sarira, (h)mulier fornicaria: & dedit eum Salomõ in principẽ ſcytalæ ſuper onera dom⁹ Joſeph. Et ædificavit Salomoni ipſam Sarira; quæ in monte Ephræm. Et fuerũt ei triginta curr⁹ equorũ. Hic ædificavit arcẽ in oneribus dom⁹ Ephræm. Hic cõcluſit civitatẽ David; & erat elevans ſe ſuper regnũ. Et quærebat Salomõ interficere eũ. Et timuit, & fugit ipſe ad Suſacim regẽ Ægypti: & fuit cũ eo, donec mortu⁹ eſt Salomõ. Et audivit Hieroboã in Ægypto, quia mortu⁹ eſt Salomõ: et locut⁹ eſt in aures Suſacim regis Ægypti dicens; Dimitte me, et abibo ego in terrã meã. Et dixit ei Suſacim; Pete aliquam petitionẽ, & dabo tibi. Et Suſacim dedit ipſi Hieroboã Ano ſororẽ Thecemine ſeniorẽ uxoris ſuæ ei in uxorẽ. Hæc fuit magna in medio filiarũ regis: et peperit ipſi Hieroboã Abia filiũ ej⁹. Et dixit Hieroboã ad Suſacim; Omninò dimitte me, & abibo.*

MS.A. (ρ)αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις (σ)ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ (τ)ἤκουσεν Ἰσραὴλ (υ)Ἱεροβοάμ, καὶ ἀπέστειλαν καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς (φ)τοῦ οἴκου (χ)ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες (ψ)οὐδὲ μὴ πολεμήσητε (ω)ἀναστρεφέτω (a)κυρίου. Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ

(†)Quæ hic ſequuntur in textu Romano ad v. 25. è diverſis locis hinc indè conſarcinata ſunt; neque in MS.A. (ut nec in Vulgata) uno in loco ſimul habentur.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 5 אֲבוּךְ אַקְשֵׁי יָת נִירָנָא וְאַתְּ כְּעַן אֲקֵיל יָת פּוּלְחָנָא דַאֲבוּךְ קַשְׁיָא וּמִנִּירֵיהּ תַּקִּיפָא דִּיהַב
6 עֲלָנָא וְנִפְלְחִנָּךְ׃ וַאֲמַר לְהוֹן אֱזִילוּ עוֹד תְּלָתָא יוֹמִין וְתוּבוּ לְוָתִי וַאֲזַלוּ עַמָּא׃ וְאִתְמְלִיךְ
מַלְכָּא רְחַבְעָם בְּסָבַיָּא דַּהֲווֹ מְשַׁמְּשִׁין קֳדָם שְׁלֹמֹה אֲבוּהִי כַּד הֲוָה קַיָּם לְמֵימַר אֵיכְדֵין
7 אַתּוּן מִתְמַלְּכִין לַאֲתָבָא יָת עַמָּא הָדֵין פִּתְגָמָא׃ וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר אִם יוֹמָא דֵין
תִּתְעֲלֵיב לְעַמָּא הָדֵין וְתִפְלְחִנּוּן וְתַעֲנִנּוּן מִלִּין טָבָן וּתְמַלֵּל עִמְּהוֹן פִּתְגָמִין תַּקְּנִין וִיהוֹן לָךְ
8 עַבְדִּין כָּל יוֹמַיָּא׃ וּשְׁבַק יָת מִלְכָּא דְסָבַיָּא דִּי מַלְכוּהִי וְאִתְמְלִיךְ בְּיַנְקַיָּא דִּרְבִיאוּ עִמֵּיהּ
9 דִּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַר לְהוֹן מָה אַתּוּן מִתְמַלְּכִין וּנְתֵיב פִּתְגָמָא יָת עַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ
10 עִמִּי לְמֵימַר אֲקֵיל מִן נִירָא דִּיהַב אֲבוּךְ עֲלָנָא׃ וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ יַנְקַיָּא דִּרְבִיאוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר
כְּדֵין תֵּימַר לְעַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ לְמֵימַר אֲבוּךְ אַתְקֵיף יָת נִירָנָא וְאַתְּ אֲקֵיל מִנַּנָא כְּדֵין
11 תֵּימַר לְהוֹן חַלָּשׁוּתִי תַּקִּיפָא מֵעוּלֵימוּתֵיהּ דְּאַבָּא׃ וּכְעַן אַבָּא רְמָא עֲלֵיכוֹן נִיר תַּקִּיף וַאֲנָא
12 אוֹסִיף עַל נִירְכוֹן אַבָּא רְדָא יָתְכוֹן בְּשַׁרְבִיטִין וַאֲנָא אֶרְדֵּי יָתְכוֹן בְּמַרְגְּנִין׃ וַאֲתָא יָרָבְעָם
וְכָל עַמָּא לְוָת רְחַבְעָם בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה כְּמָא דְמַלֵּל מַלְכָּא לְמֵימַר תּוּבוּ לְוָתִי בְּיוֹמָא
13 14 תְּלִיתָאָה׃ וַאֲתֵיב מַלְכָּא יָת עַמָּא פִּתְגָם קְשֵׁי וּשְׁבַק יָת מִלְכָּא דְסָבַיָּא דִּי מַלְכוּהִי׃ וּמַלֵּל
עִמְּהוֹן כְּמִלְכָּא דְעוּלֵימַיָּא לְמֵימַר אַבָּא אַתְקֵיף יָת נִירְכוֹן וַאֲנָא אוֹסִיף עַל נִירְכוֹן אַבָּא רְדָא
15 יָתְכוֹן בְּשַׁרְבִיטִין וַאֲנָא אֶרְדֵּי יָתְכוֹן בְּמַרְגְּנִין׃ וְלָא קַבֵּיל מַלְכָּא מִן עַמָּא אֲרֵי הֲוָת פְּלוּגְתָּא
מִן קֳדָם יְיָ בְּדִיל לְאַקָּמָא יָת פִּתְגָמֵיהּ דְּמַלֵּיל יְיָ בְּיַד אֲחִיָּה דְּמִשִּׁילוֹ עַל יָרָבְעָם בַּר נְבָט׃
16 וַחֲזוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי לָא קַבֵּיל מַלְכָּא מִנְּהוֹן וַאֲתִיבוּ עַמָּא יָת מַלְכָּא פִּתְגָמָא לְמֵימַר לֵית
לָנָא חוּלָק בְּדָוִד וְלָא אַחְסָנָא בְּבַר יִשַׁי גְּבַר לְקִרְוֵיהּ יִשְׂרָאֵל כְּעַן מְלוֹךְ עַל אֱנָשׁ בֵּיתָךְ דָּוִד
וַאֲזַל יִשְׂרָאֵל לְקִרְוֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Pater tuus induravit jugum noſtrũ, et tu nunc allevia *ſervitium* patris tui 4 *durum*, et de jugo illi⁹ forti quod dedit ſup nos, et ſerviem⁹ tibi. Et dixit 5 illis, Ite adhuc trib⁹ dieb⁹, et redite ad me: et abierunt populus. Et petivit 6 conſiliũ rex Rehhabgham à ſenib⁹ qui miniſtraverant ante Selomoh patrẽ ſuum, cùm adhuc eſſet ſuperſtes, dicendo : Quonã modo vos conſulitis, ut reſpondeã populo huic verbum? Et locuti ſunt cum eo dicendo, Si hodie 7 conniveris populo huic, et ſervieris eis, et reſponderis eis locutiones bonas, et locut⁹ fueris cum eis verba recta; erunt tibi ſervi omnib⁹ dieb⁹. Et 8 reliquit conſiliũ ſenũ quod conſuluerant ei: et petivit conſiliũ à juvenib⁹, qui creverant cum eo, qui miniſtrabant ante eum. Et dixit eis, Quid vos 9 conſulitis, ut reſpondeam⁹ verbũ populo huic, qui locuti ſunt mecũ, dicendo: Allevia de jugo quod dedit pater tuu⁹ ſuper nos. Et locuti ſunt cum eo 10 juvenes qui creverant cum eo, dicendo: Sic loquêris populo huic qui locuti ſunt tecũ, dicendo: Pater tu⁹ induravit jugũ noſtrũ, et tu allevia à nobis, ſic loquêris cum illis, Debilitas mea fortior eſt robore patris mei. Et nunc 11 pater meus injecit ſuper vos jugũ forte, et ego addã ſup jugũ veſtrũ: pater meus dominat⁹ eſt in vos flagellis, at ego dominabor in vos ſcorpionibus. Et venit Jerobgham et omnis popul⁹ ad Rehhabghã die tertio, ſicut locu- 12 tus fuerat rex, dicendo: Redite ad me die tertio. Et reſpondit rex populo 13 *verbum durum*, et reliquit conſilium ſenum, quod conſuluerant ei. Et 14 locutus eſt cum eis juxta conſilium juvenũ, dicendo : Pater meus induravit jugum veſtrum, at ego addam ſuper jugum veſtrum : pater meus dominatus eſt in vos flagellis, et ego dominabor in vos ſcorpionibus. Et 15 non ſuſcepit rex populum, quia fuit contradictio ab-ante Dominum, ut firmaret verbũ ſuũ, quod locut⁹ fuerat Dñs per manũ Ahhiah Silonæi ſup Jerobgham filiũ Nebat. Et viderunt omnis Iſrael quòd non ſuſcepiſſet 16 eos rex, et reſponderunt populus regi verbũ, dicendo: Non eſt nobis pars in David, neque hæreditas in filio Iſai, quiſque in tabernaculum ſuum Iſrael; nunc regna ſuper viros domus tuæ David: et ivit Iſrael ad tabernacula ſua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܒܘܟ. ܐܘܩܪ ܢܝܪܢ. ܘܗܫܐ ܐܢܬ ܐܩܠ ܡܢ ܫܘܥܒܕܗ ܕܐܒܘܟ ܩܫܝܐ .܀ ܘܡܢ ܢܝܪܗ ܝܩܝܪܐ 4
ܕܣܡ ܥܠܝܢ .܀ ܘܢܦܠܚܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ. ܘܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ. 5
ܘܐܙܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܣܒܐ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ ܐܒܘܗܝ ܟܕ 6
ܚܝ ܗܘܐ .܀ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܡܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ .܀ ܕܐܦܢܝܘܗܝ ܠܥܡܐ ܦܬܓܡܐ.
* ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܢ ܬܗܘܐ ܝܘܡܢܐ ܥܒܕܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ : ܘܬܫܬܥܒܕ ܠܗܘܢ : ܘܬܥܢܐ ܐܢܘܢ 7
ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܝܢ ܛܒܢ .܀ ܢܗܘܘܢ ܠܟ ܥܒܕܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ 8
ܕܣܒܐ ܕܐܡܠܟܘܗܝ. ܘܐܬܡܠܟ ܥܡ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ. ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. 9
ܡܢܐ ܡܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܦܢܐ ܠܥܡܐ ܦܬܓܡܐ : ܕܐܡܪܘ ܠܝ. ܕܐܩܠ ܡܢ ܢܝܪܐ ܕܣܡ ܥܠܝܢ
ܐܒܘܟ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܐܡܪܘ ܠܟ ܕܐܒܘܟ ܐܘܩܪ ܢܝܪܢ. 10
ܐܢܬ ܐܩܠ ܠܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܣܛܪܝ ܙܥܘܪܐ ܥܒܐ ܡܢ ܚܨܘܗܝ ܕܐܒܝ. * ܐܒܝ. ܐܘܩܪ ܠܟܘܢ 11
ܢܝܪܐ ܝܩܝܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܘܣܦ ܥܠ ܢܝܪܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܐ ܠܟܘܢ ܒܫܒܛܐ .܀ ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܠܟܘܢ ܒܥܩܪܒܐ. * ܘܐܬܐ 12
ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ : ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ.
ܕܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ ܩܫܝܬܐ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ 13
ܕܐܡܠܟܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܕܛܠܝܐ. ܐܒܝ. ܐܘܩܪ ܢܝܪܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܐܘܣܦ ܥܠ ܢܝܪܟܘܢ 14
ܐܒܝ ܪܕܐ ܠܟܘܢ ܒܫܒܛܐ .܀ ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܠܟܘܢ ܒܥܩܪܒܐ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܡܢ ܥܡܐ .܀ ܡܛܠ ܕܗܘܬ 15
ܥܠܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܩܝܡ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕ ܐܚܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ
ܥܠ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. * ܘܚܙܐ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ .܀ ܕܠܐ ܫܡܥ 16
ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܗܦܟ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܦܠܓܘܬܐ ܐܝܬ ܠܢ
ܥܡ ܕܘܝܕ .܀ ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܠܡܫܟܢܝܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܫܐ ܚܙܝ ܒܝܬܟ
ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܠ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ.

4 Pater tuus aggravavit jugum noſtrum: tu itaque remitte præduram patris tui ſervitutem & grave jugum quod impoſuit nobis, & ſerviemus tibi. 5 Qui dixit illis, Ite, & hinc ad tres dies revertimini ad me. Toto igitur populo profecto, 6 Conſuluit rex Rehabaam ſenes qui aſſiſtebant patri ſuo dum viveret, dixitque ad eos; Quodnam reſponſum veſtro conſilio reddam populo? 7 Dixerunt ei; Si fueris hodiè ſervus populo huic, obſequaris eis, reſpondeas & alloquaris eos verbis bonis; erunt tibi ſervi cunctis diebus. 8 At is derelicto ſenum conſilio quod dederant, conſuluit juvenes qui cum eo adoleverant, quique aſſiſtebant ei; 9 Dixitque ad eos, Quodnam reſponſum veſtro conſilio reddam populo qui mihi dicunt; Remitte jugum noſtrum quod impoſuit nobis pater tuus? 10 Dixerunt ei juvenes qui cum eo adoleverant, Sic reſpondeas populo qui tibi dixerunt, Pater tuus aggravavit jugum noſtrum, tu remitte nobis aliquid: reſpondeas *inquam* eis, Digitus meus minimus craſſior eſt pollice patris mei: 11 Pater meus grave jugum vobis impoſuit, ego addam jugo veſtro: pater meus vos caſtigavit ferulis, ego verò caſtigabo vos loris. 12 Cùm ergò veniſſet Jeroboam & univerſus Iſrael ad Rehabaam die tertio, quemadmodum locutus fuerat eis rex, *dicens* Revertimini ad me die tertio; 13 Reſpondit rex populo aſperè, derelicto conſilio quod dederant illi ſeniores, 14 Dixitque ad eos juxta conſilium adoleſcentium; Pater meus aggravavit jugum veſtrum, ego ſuperaddam jugo veſtro: pater meus ferulis vos caſtigavit, ego verò loris caſtigabo vos. 15 Et non auſcultavit rex populo, quoniam inſtigatio fuit à Domino, ut confirmaret Dominus ſermones ſuos quos locutus fuerat per ſervum ſuum Ahiam prophetam Silonitem de Jeroboam Nabati filium. 16 Videns autem univerſus Iſrael non acquieviſſe ſibi regem, reſponſum reddiderunt populus regi, ac dixerunt ei; Nulla nobis ſors eſt cum Davide, neque hæreditas cum filio Iſai: ad tentoria tua O Iſrael: provide jam domui tuæ O David: ſic abierunt Iſraelitæ, quiſque in civitatem ſuam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* إن أباك صعب نيره علينا. وأنت الآن أقلل من استعمال أبيك الصعب. ونيره العظيم الذي 4
كان جعله علينا. فإنا نكون تحت طاعتك * فقال لهم. امضوا ثم عودوا إلي بعد ثلثة أيام * فانصرف 5
القوم عنه * فشاور رحبعام الملك الشيوخ الذين كانوا جلساء الملك سليمان أبيه في أيام حياته. 6
فقال لهم بماذا تشيرون أن أجيب هولاء القوم من الكلام * فأجابوه قائلين. إن أنت رفقت بالقوم 7
في هذا اليوم * وخضعت لهم * وأجبتهم بمخاطبة حسنة. صاروا لك عبيدا في كل الأيام * فاطرح 8
رأي المشايخ الذين أشاروا عليه. وشاور الأحداث الذين ربيوا معه * وقال لهم. ما الذي تشيرون 9
علي * أن أجيب هذا الشعب. لأنهم قالوا لي. خفف عنا الرق الذي استعبدنا به أبوك * فقالوا له 10
الأحداث الذين نشوا معه. قل لهذا الشعب الذين خاطبوك قائلين. أبوك صعب نيرنا. وأنت
خفف عنا * أجبهم بأن خنصري أغلظ من إبهام أبي * والآن فإن أبي رسم عليكم نيرا صعبا * وأنا 11
أريد عليكم نيركم * أبي أدبكم بالسياط * وأنا أدبكم بالعقربين * ووافى يوربعام وجميع 12
الشعب إلي رحبعام في اليوم الثالث * كما خاطبهم قائلا. عودوا إلي في اليوم الثالث * فأجاب الملك 13
الشعب بكلام خشن * واطرح رأي المشايخ الذين أشاروا عليه * وأجابهم حسب ما أشار به 14
الأحداث * إن أبي صعب نيركم * وأنا أريد على نيركم * أبي ضربكم بالسياط * وأنا أضربكم
بالعلق * ولم يقبل الملك من الشعب * لأنها كانت فتنة من الله * كيما يقيم كلامه الذي 15
تكلمه علي يد أحيا الشيلوني على يوربعام بن ناباط * ولما رأي الجماعة من آل اسرايل * أن 16
الملك لم يقبل منهم * أجاب الشعب الملك عن كلامه قائلين. ليس لنا حظ في داود * ولا نحلة
بابن ايسي * فليرجع كل رجل منكم إلي وطنه يا آل اسرايل * والآن فاملك على أهل بيتك يا
داود * ورجع آل اسرايل إلي أوطانهم *

4 *Pater quidem tuus difficile reddiderat ſuper nos jugum ſuum: tu jam minue ſervitutem patris tui aſperam, & graviſſimum jugum ipſius quod nobis impoſuerat, ut ſubditi ſimus obedientiæ tuæ.* 5 *Ait illis, Ite, tum ad me redite poſt tres dies: diſceſſitque ab eo populus.* 6 *Interea conſuluit Rabbaam rex ſeniores illos qui erant aſſeſſores regis Salomonis patris ſui dum eſſet in vivis, & dixit eis, Quibus me verbis huic populo reſpondere conſilium datis?* 7 *Responderunt ei dicentes, Si tu benignè tractaveris hodiè populum iſtum, teque ſubmiſeris eis, & allocutus fueris blando ſermone; evadent ſervi tui cunctis diebus.* 8 *Sed rejecit ſententiam ſeniorum illorum qui conſilium dederant ei, & conſuluit adoleſcentes illos qui ſecum educati fuerant:* 9 *Et dixit eis, Quid conſulitis ut reſpondeam huic populo? dixerunt enim mihi, Leva nos ex ſervitute quâ nos preſſerat pater tuus.* 10 *Dixerunt ei adoleſcentes qui cum eo creverant, Dic populo huic qui te ſunt allocuti dicentes, Pater tuus difficile reddiderat jugum noſtrum, tu verò leva illud nobis: reſponde inquam eis. Digitus meus parvus craſſior eſt pollice patris mei.* 11 *Jam verò pater quidem meus difficile vobis jugum injunxit, ego verò augebo vobis jugum veſtrum: pater meus flagris vos punivit, ego verò puniam vos ſcorpionibus.* 12 *Itaque Jerobaamo cunctoq; populo Rabaamum die tertio convenientibus, prout allocutus fuerat eos dicens, Redite ad me die tertio;* 13 *Excepit rex populũ verbis acerbis, et rejectâ ſententiâ ſeniorum qui conſiliũ dederant ei,* 14 *Reſpondit illis prout cõſiliũ dederant adoleſcentes; Pater quidem meus aſperam reddiderat jugum veſtrum, ego verò augebo jugũ veſtrũ: pater meus verberavit vos ferulis, ego verò loris verberabo vos.* 15 *Et non acquievit rex populo; nam à Deo obvenerat hoc diſſidium, quatenus eventu comprobaret verba ſua quæ locutus fuerat per Achiam Silonitem de Jerobaamo Nabati filio.* 16 *Cùm ergò videret cœtus Iſraelitarum non acquieviſſe ſibi regem, reſpondit populus regi ad ea quæ locutus fuerat, dicentes; Non habemus partem in Davide, neque poſſeſſionem in filio Jeſſe: revertatur unuſquiſq; veſtrûm in patriam ſuam O Iſraelitæ, & nunc regna ſuper gentem dom⁹ tuæ O David: ſic reverſi ſunt Iſraelitæ in patrias ſuas.*

מלכים א: יב

eos super regnavit & ,Jehudah urbibus in habitantes Iſrael filii Et
17 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם
,Adoram Rechabham rex miſit Et .Rechabham
18 רְחַבְעָם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־אֲדֹרָם
,lapide eum in Iſrael omnis obruerunt & :tributum ſuper qui
אֲשֶׁר עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן
,currum in aſcendendũ ad ſe roboravit Rechabham rex & :eſt mortuus &
וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה
domum in Iſrael ſunt prævaricati Et .Jeruſalaim fugiendum ad
19 לָנוּס יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית
Iſrael omnem audire ſecundùm ,fuit Et .hanc diem ad uſque David
20 דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל
,cœtum ad eum vocaverunt & ,miſerũt & ,Jarobham eſſet reverſus quòd
כִּי־שָׁב יָרָבְעָם וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה
domum poſt fuit non :Iſrael omnem ſuper eum regẽ conſtituerunt &
וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה אַחֲרֵי בֵית־
,Jeruſalaim Rechabham venit Et .ſola Jehudah tribus niſi ,David
21 דָּוִד זוּלָתִי שֵׁבֶט־יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ וַיָּבֹאוּ רְחַבְעָם יְרוּשָׁלִַם
centum ,Binjamin tribum & ,Jehudah domum omnem congregavit &
וַיַּקְהֵל אֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וְאֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן מֵאָה
domo cum pugnandum ad ,bellum facientis electi millia octoginta &
וּשְׁמֹנִים אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית
.Selomoh filium Rechabham ad regnum reducendum ad ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְּלוּכָה לִרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה׃
,Dei virum Semahjah ad Dei verbum fuit Et
22 וַיְהִי דְּבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שְׁמַעְיָה אִישׁ־הָאֱלֹהִים
,Jehudah regem ,Selomoh filium Rechabham ad Dic :dicendo
23 לֵאמֹר׃ אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה
,populi reſiduum & ,Binjamin & ,Jehudah domum omnem ad &
וְאֶל־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם
ne & ,aſcendatis Ne :DOMINUS dicit Sic :dicendo
24 לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא־תַעֲלוּ וְלֹא־
vir revertimini :Iſrael filiis veſtris fratribus cum pugnetis
תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ
audierunt & :hoc verbum eſt factum me à quia :ſuam domum in
לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ
verbum juxta eundum ad ſunt reverſi & ,DOMINI verbum
אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ לָלֶכֶת כִּדְבַר
,Ephraim monte in Sechem Jarobham ædificavit Et .DOMINI
25 יְהוָה׃ וַיִּבֶן יָרָבְעָם אֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם
.Penuel ædificavit & ,inde eſt egreſſus & :ea in habitavit &
וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת־פְּנוּאֵל׃
regnum revertetur Nunc :ſuo corde in Jarobham Dixitque
26 וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה
faciendum ad iſte populus aſcenderit Si .David domum ad
27 לְבֵית דָּוִד׃ אִם־יַעֲלֶה הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת
hujus populi cor revertetur &,Jeruſalaim in DOMINI domo in ſacrificia
זְבָחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלִַם וְשָׁב לֵב הָעָם הַזֶּה
,me interficient & :Jehudah regem Rechabham ad ſuum dominum ad
אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וַהֲרָגֻנִי
eſt conſiliatus Et .Jehudah regem Rechabham ad revertentur &
28 וְשָׁבוּ אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וַיִּוָּעַץ
,vobis Multum :eos ad dixitque ,aureos vitulos duos fecit & ,rex
הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם
.te fecerũt aſcendere qui ,Iſrael tui dii ecce :Jeruſalaim aſcendere præ
מֵעֲלוֹת יְרוּשָׁלִַם הִנֵּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ
& ,Bethel in unum poſuit Et .Ægypti terra è
29 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵית־אֵל וְאֶת־
.Dan in dedit unum
הָאֶחָד נָתַן בְּדָן׃

Verſio VULG. LAT.

17 Super filios autem Iſrael, quicunque habitabant in civitatibus Juda, regnavit Roboam. 18 Miſit ergò rex Roboam Aduram, qui erat ſuper tributa: & lapidavit eum omnis Iſrael, & mortuus eſt. Porrò rex Roboam feſtinus aſcendit currum, & fûgit in Jeruſalem: 19 Receſsítque Iſrael à domo David, uſque in præſentem diem. 20 Factum eſt autem cùm audiſſet omnis Iſrael, quòd reverſus eſſet Jeroboam, miſerunt, & vocaverunt eum congregato cœtu, & conſtituerunt eum regem ſuper omnem Iſrael, nec ſecutus eſt quiſquam domum David præter tribum 21 Juda ſolam. Venit autem Roboam Jeruſalem, & congregavit univerſam domum Juda, & tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Iſrael, & reducerent regnum Ro- 22 boam filio Salomonis. Factus eſt autem ſermo Domini ad Semeiam virum Dei, di- 23 cens; Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Juda, & ad omnem domum Juda, & Benjamin, & reliquos de 24 populo, dicens; Hæc dicit Dominus; Non aſcendetis, neque bellabitis contra fratres veſtros filios Iſrael: revertatur vir in domum ſuam, à me enim factum eſt verbum hoc. Audierunt ſermonẽ Dñi & reverſi ſunt de itinere, 25 ſicut eis præceperat Dñs. Ædificavit autem Jeroboam Sichem in monte Ephraim, & habitavit ibi: & egreſſus indè 26 ædificavit Phanuel. Dixítque Jeroboam in corde ſuo; Nunc revertetur regnum ad domum 27 David, Si aſcenderit populus iſte ut faciat ſacrificia in domo Domini in Jeruſalem: & convertetur cor populi hujus ad dominum ſuum Roboam regem Juda, interficiéntque me, & revertentur ad 28 eum. Et excogitato conſilio fecit duos vitulos aureos, & dixit eis; Nolite ultrà aſcendere in Jeruſalem: Ecce dii tui Iſrael, qui te eduxerunt de 29 terra Ægypti. Poſuítque unum in Bethel, & alterum in Dan.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ἐξῆλθεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ· καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον Ἐφραΐμ. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἱεροβοὰμ χάρακα. καὶ ἠῤῥώστησε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀῤῥωστίᾳ κραταιᾷ σφόδρα. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου· καὶ εἶπε πρὸς Ἀνὼ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, πορεύου, ἐπερώτησον τὸν Θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας αὐτοῦ. καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλὼμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιά, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλήν, καὶ στάμνον μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνή, καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλήν, καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ καὶ πορεύεται. καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιὰ τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιὰ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἔξελθε δὴ εἰς ἀπαντὴν Ἀνὼ τῇ γυναικὶ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ, Εἴσελθε, καὶ μὴ στῇς, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὼ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά, Ἱνατί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλήν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμνον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθούσης σου τὴν πόλιν εἰς Σαριρά, καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελεύσονταί σοι εἰς συνάντησιν, καὶ ἐροῦσί σοι, Τὸ παιδάριον τέθνηκεν· ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τὸν Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παιδάριον κόψεται, Οὐαὶ κύριε, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνή, ὡς ἤκουσεν. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρά, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντήν. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμών. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαίαν τὸν Ἐνλαμί, λέγων, Λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα, καὶ δώσεις τῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ περιβαλέσθαι σε. καὶ ἔλαβεν Ἱεροβοάμ. καὶ εἶπε Σαμαίας, Τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλωμών, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ· καὶ νῦν κουφιεῖς ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. καὶ εἶπεν Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαόν, Ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπε Ῥοβοάμ, Εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύσομαι μετ᾽ αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἐλάλησε Ῥοβοὰμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, Οὕτως ἐλάλησεν πρὸς σὲ ὁ λαός.

Et exiit Hieroboam de Ægypto, & venit in terram Sarira, quæ in monte Ephræm. Et congregatur illuc omne ſceptrum Ephræm. Et ædificavit ibi Hieroboam vallum. (i) Et ægrotavit puer ejus ægrotatione validâ valdè. Et ivit Hieroboam interrogare de puero: & dixit ad Ano uxorem ſuam; Surge, vade, interroga Deum de puero, ſi vivet de infirmitate hac. Et homo erat in Selom: & nomen ei Achia: & hic erat filius ſexaginta annorum: & verbum Domini cum eo. Et dixit Hieroboam ad uxorem ſuam; Surge, & ſume in manum tuam homini Dei panes, & collyridas filiis ejus, & uvam, & vaſculum mellis. Et ſurrexit mulier, & ſumpſit in manum ſuam panes, & duas collyridas, & uvam, & vaſculum mellis ipſi Achia. Et homo ſenior: & oculi ejus obtuſi erant ad videndum. Et ſurrexit de Sarira, & vadit. Et factum eſt veniente eâ in civitatem ad Achia Selonitem, & dixit Achia ad puerum ſuum; Exi nunc in occurſum Ano uxori Hieroboam, & dices ei; Intra, & noli ſtare: quoniam hæc dicit Dominus, Dura ego immitto ſuper te. Et intravit Ano ad hominem Dei. Et dixit ei Achia; Ut quid attuliſti mihi panes, & uvam, & collyridas, & vaſculum mellis? Hæc dicit Dominus; Ecce tu abibis à me: & erit, ingrediente te (k) civitatem, in Sarira, & puellæ tuæ egredientur tibi in occurſum, & dicent tibi; Parvulus eſt mortuus. Quoniam hæc dicit Dominus; Ecce ego exterminabo de Hieroboam mingentem ad parietem: (l) & erunt mortui Hieroboam in civitate, comedent canes: & mortuum in agro comedent volatilia cœli: & parvulus (m) plangetur, Veh Domine, quia inventum eſt in eo verbum bonum de Domino. Et abiit mulier, poſtquam audivit. Et factum eſt, ut intravit in Sarira; & parvulus mortuus eſt. Et exiit vociferatio in occurſum. Et ivit Hieroboam in Sicima, quæ in monte Ephræm, & congregavit illuc tribus Iſrael. Et aſcendit illuc Roboam filius Salomon. Et (n) verbum Domini factum eſt ad Samæam Enlami, dicens; Sume tibi veſtimentum novum, quod non intravit in aquam: & ſcinde illud duodecim ſciſſuras: & dabis Hieroboam, & dices ei; Hæc dicit Dominus; Sume tibi decẽ ſciſſuras ad induendum te. Et ſumpſit Hieroboam. Et dixit Samæas; Hæc dicit Dominus (o) ſuper decẽ tribus Iſrael. Et dixit populus ad Roboam filium Salomonis; Pater tuꝰ aggravavit jugũ ſuum ſuper nos: & aggravavit eſcas menſæ ſuæ. Et nunc alleviabis ſuper nos, & ſerviemus tibi. Et dixit Roboã ad populũ; Adhuc tribus diebꝰ, & reſpondebo vobis verbum. Et dixit Roboã; Introducite mihi ſeniores, et conſultabo cũ eis, quod reſpondeã populo *verbũ in die tertia. Et locutꝰ eſt Roboã in aures eorũ; ſicut miſit populꝰ ad eũ. Et dixerũt ſeniores populi; Sic locutꝰ eſt ad te populꝰ.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּיָתְבִין בְּקִרְוַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ עֲלֵיהוֹן רְחַבְעָם׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא רְחַבְעָם 18
יַת אֲדוֹרָם דִּמְמַנָּא עַל מַסְּקֵי מִסִּין וּרְגַמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל יָתֵיהּ בְּאַבְנָא וּמִית וּמַלְכָּא רְחַבְעָם
אִתַּקַּף לְמִסַּק בִּרְתִיכָא לְמֵיפַךְ יְרוּשְׁלֶם׃ וּמְרַדוּ בֵית יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד עַד יוֹמָא הָדֵין׃ 19
וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תָב יָרָבְעָם וּשְׁלַחוּ וּקְרוֹ יָתֵיהּ לְוָת כְּנִשְׁתָּא וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ 20
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל לָא הֲוָה בָּתַר בֵּית דָּוִד אֱלָהֵן שִׁבְטָא דִיהוּדָה בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַאֲתָא רְחַבְעָם 21
לִירוּשְׁלֶם וּכְנַשׁ יַת כָּל בֵּית יְהוּדָה וְיַת שִׁבְטָא דְּבֵית בִּנְיָמִין מְאָה וְתַמְנַן אַלְפִין גְּבַר גִּבַּר
עָבְדֵי קְרָבָא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לַאֲתָבָא יַת מַלְכוּתָא לִרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה׃
וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם שְׁמַעְיָה נְבִיָּא דַּיְיָ לְמֵימַר׃ אֱמַר לִרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה 22 23
מַלְכָּא דְבֵית יְהוּדָה וּלְכָל שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְשִׁבְטָא בִנְיָמִין וּשְׁאָר עַמָּא לְמֵימַר׃ כִּדְנַן 24
אֲמַר יְיָ לָא תִסְּקוּן וְלָא תְגִיחוּן קְרָבָא עִם אֲחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תּוּבוּ גְּבַר לְבֵיתֵיהּ אֲרֵי מִן
קֳדָם מֵימְרִי הֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין וְקַבִּילוּ לְפִתְגָמָא דַּיְיָ וְתָבוּ לְמֵיזַל כְּפִתְגָמָא דַּיְיָ׃ וּבְנָא 25
יָרָבְעָם יַת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וִיתֵיב בַּהּ וּנְפַק מִתַּמָּן וּבְנָא יַת פְּנוּאֵל׃ וַאֲמַר יָרָבְעָם 26
בְּלִבֵּיהּ כְּעַן דִּלְמָא תְּתוּב מַלְכוּתָא לְבֵית דָּוִד׃ אִם יִסַּק עַמָּא הָדֵין לְמֶעְבַּד נִכְסַת קוּדְשִׁין 27
בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ בִּירוּשְׁלֶם וְיִתְפְּנֵי לִבָּא דְעַמָּא הָדֵין בָּתַר רִבּוֹנְהוֹן בָּתַר רְחַבְעָם מֶלֶךְ
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְיִקְטְלֻנַּנִי וִיתוּבוּן לְוָת רְחַבְעָם מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וְאִתְמְלִיךְ 28
מַלְכָּא וַעֲבַד תְּרֵין עֶגְלִין דִּדְהַב וַאֲמַר לְהוֹן סַגִּיאָה לְכוֹן אָרְחָא מִלְּמִסַּק לִירוּשְׁלֶם הָא
אִלֵּין דַּחֲלָתָךְ יִשְׂרָאֵל דְּאַסְּקוּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וְשַׁוִּי יַת חַד בְּבֵית אֵל וְיַת חַד יְהַב בְּדָן׃ 29

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

17 Et [*ſuper*] filios Iſrael qui habitabant in urbibꝰ domus Jehudah, regnavit Rehhabgham. 18 Et miſit rex Rehhabgham Adoram, qui præpoſitꝰ erat ſuper allatores tributorum, et lapidaverunt omnis Iſrael illum lapide, et mortuus eſt: et rex Rehhabghã roboravit ſe ut aſcenderet currũ, ut converteret ſe in Jeruſalẽ. 19 Et rebellaverunt *domꝰ* Iſrael in domũ David uſq; ad diẽ hanc. 20 Et fuit cùm audiſſent omnis Iſrael ꝙ rediiſſet Jerabgham, miſerunt et vocaverunt illũ ad congregationẽ, et regẽ conſtituerunt eum ſuper omnẽ Iſrael: non fuit poſt David, niſi tribꝰ Jehudah ſola. 21 Et venit Rehhabgham in Jeruſalẽ, et congregavit *omnẽ domũ* Jehudah, et tribũ *domus* Binjamin, centũ et octoginta millia virorũ robuſtorũ belligerantiũ, ut inirent bellũ cum *domo* Iſrael, ad reducendũ regnũ ad Rehhabghã filiũ Selomoh. 22 Et fuit verbũ prophetiæ ab-ante Dominũ cum Semaghiah propheta ante Dñm, dicendo: 23 Dic ad Rehhabgham filiũ Selomoh regẽ domꝰ Jehudah, et ad *omnẽ tribũ domus* Jehuda & *tribũ* Binjamin, et reliquũ populũ, di- 24 cendo: Sic dixit Dñs, Non aſcendatis, neq; ineatis bellũ cum fratribus veſtris filiis Iſrael; redite quiſq; in domũ ſuã; quia ab-ante dictũ meũ factum eſt verbũ iſtud: et ſuſceperunt verba Dñi, et redierunt ut abirent juxta verbum Dñi. 25 Et ædificavit Jerabgham Sechem in monte domꝰ Ephraim, et ſedit in ea, et exiit inde et ædificavit Phenuel. 26 Et dixit Jerabgham in corde ſuo, Nunc fortè redibit regnũ ad domum David. 27 Si aſcenderit populus hic ad faciendum oblationem ſanctitatum in domo ſanctuarii Domini in Jeruſalem; divertetur cor populi hujus poſt dominum ſuum poſt Rehhabgham regem tribus domus Jehudah, et occident me et redibunt ad Rehhabgham regem tribus domus Jehudah. 28 Et petivit conſilium rex, et fecit duos vitulos auri, et dixit illis: Sufficiat vobis via, ne aſcendatis in Jeruſalem: ecce hi ſunt Timores tui Iſrael, qui eduxerunt te de terra Miſzraim. 29 Et poſuit unum in Bethel et alterum dedit in Dan.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܬܟܝܠܝܢ ܒܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ. ܘܝܗܘܕܝ̈ܐ ܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ 17
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܠܘܬ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܕܘܢܝܪܡ ܕܥܠ ܡܟܣܐ. 18
ܘܪܓܡܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܐܦ̈ܐ. ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܐܬܚܦܛ ܕܢܣܩ
ܠܡܪܟܒܬܐ. ܘܢܥܪܘܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܪܕܘ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܕܒܝܬ
ܕܘܝܕ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܗܦܟ ܝܘܪܒܥܡ. ܫܕܪܘ ܘܩܪܘܗܝ ܠܟܢܘܫܬܐ. 19 20
ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܬܪ ܕܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܐܠܐ ܐܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܒܠܚܘܕܝܗ. * ܘܐܬܐ ܪܚܒܥܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܢܫ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ: ܘܫܒܛܐ 21
ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܥܡ
ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܗܦܟܘ ܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ 22
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܫܡܥܝܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܐܡܪ. * ܐܡܪ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ 23
ܕܝܗܘܕܐ: ܘܠܟܠܗ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ: ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܠܡܐܡܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ 24
ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܣܩܘܢ. ܘܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ ܥܡ ܐܚܝܟܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܦܘܟܘ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ.
ܡܛܠ ܕܡܢ ܩܕܡܝ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܘ ܠܡܐܙܠ
ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܢܐ ܝܘܪܒܥܡ ܠܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܝܬܒ ܒܗ. 25
ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܒܢܐ ܠܦܢܘܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܒܥܡ ܒܠܒܗ. ܗܫܐ ܬܗܦܘܟ 26
ܡܠܟܘܬܐ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ. * ܐܢ ܢܣܩ ܥܡܐ ܗܢܐ ܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 27
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܢܬܗܦܟ ܠܒܗ ܕܥܡܐ ܗܢܐ. ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܢܩܛܠܘܢ
ܠܝ. ܘܢܗܦܟܘܢ ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܡܪܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ: ܘܥܒܕ ܬܪܝܢ 28
ܥܓܠܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܣܦܩ ܗܘ ܠܟܘܢ ܕܬܣܩܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ.
ܗܐ ܐܠܗܝܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܣܩܘܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܣܡ ܚܕ. ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܕ. 29
ܣܡ ܒܕܢ.

* Iſraelitis itaque confidentibus in civitatibus ſuis, Judæi regem creârunt ſuper ſe Rehabaamum filium Salomonis. 17 Tum miſit rex Rehabaam ad univerſum Iſraelem, Adoniramum qui præerat vectigali: at obruerunt eum omnes Iſraelitæ lapidibus, & mortuus eſt. Rex autem Rehabaam ſategit ut conſcenderet currum, & fugeret in Jeruſalem. 18 Sic defecerunt Iſraelitæ à familia Davidis in hunc uſque diem. 19 Et cùm audîſſet univerſus Iſrael reverſum eſſe Jerobaamum, acciverunt eum ad cœtum, regémque creârunt ſuper univerſum Iſraelem: nec remanſit ſectator familiæ Davidis, niſi ſola tribus Judæ. 20 Rehabaamo in Jeruſalem reverſo, congregati ſunt omnes Judæi & tribus Benjaminitarum, centum octoginta millia virorum belligerantium, pugnaturi adversùs Iſraelitas ut reducerent regnum ad Rehabaamum filium Salomonis. 21 Fuit autem ſermo Domini ad Semajam prophetam Dei, dicendo; 22 Dic Rehabaamo filio Salomonis regi Judæ, & univerſæ familiæ Judæ & Benjamin, & reliquo populo, hæc verba; 23 Sic dicit Dominus, Ne aſcenderitis, néve pugnaveritis adversùs fratres veſtros Iſraelitas, revertimini quiſque domum ſuam; quoniam à me fuit ſermo iſte: & acquieverunt ſermoni Domini, reverſique ſunt ut abirent juxta ſermonem Domini. 24 Deinde ædificavit Jerobaam Sechim quæ eſt in monte Aphrem, & habitavit in ea. Inde egreſſus ædificavit Phanuelem. 25 Dixitque Jerobaam apud ſemetipſum, Mox reverſurum eſt regnum ad domum Davidis. 26 Si populus hic aſcenderit ad immolandum ſacrificium in domo Domini in Jeruſalem, revertetur animus populi hujus ad Rehabaam regem Judæ, occident me, & revertentur ad Rehabaam dominum ſuum regem Judæ. 27 Quamobrem inito rex conſilio, fecit duos vitulos aureos, dixitque univerſo Iſraeli, Supervacaneum eſt vobis aſcendere in Jeruſalem: tum dixit; Ecce deos tuos Iſrael, qui te extraxerunt è terra Ægypti. 28 Et poſuit unum in Beth-il, alterum verò poſuit in Dan. 29

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فاما من كان من بني اسرائيل في قرى يهودا • فملك عليهم رحبعام * ووجه الملك رحبعام 17 18
ادونيرام المولي على الخراج الى بني اسرائيل • فرجمه الجماعة من بني اسرائيل بالحجارة حتى
مات • والملك رحبعام تأيد وعلا في ركوبه ليمضي الى دار السلم * وعذر آل اسرائيل ببيت 19
داود الى هذا اليوم * وعند علم بني اسرائيل برجوع يوربعام الى دار السلم • وجهوا ودعوه 20
عند اجتماعهم • وملكوه على جماعة آل اسرائيل • ولم يبق منهم تابعا لبيت داود • الا سبط
يهودا وحده * وعند موافاة رحبعام الى دار السلم • جمع الكل من آل يهودا وسبط بنيامين • 21
مايه وثمنين الف رجل جبار • رجال يعملون الحرب • ليناطح بهم في الحرب لآل اسرائيل • ليردوا
الملك الى رحبعام بن سليمان * وعند ذلك حضرت نبوة من عند الله الى سمعيا نبي الله قايلا 22
* قل لرحبعام ملك سبط يهودا وبنيامين • وباقي القوم قايلا * كذاك قال الله • لا تطلعون • 23 24
ولا تعملون حربا مع اخوتكم بني اسرائيل • وليرجع كل رجل منكم الى بيته • فان من قدام
امري كان هذا الحال • فقبلوا كلام الله • وعادوا راجعين • كما امر الله * وبنى يوربعام سخام في 25
جبل افرايم • واقام بها • وخرج من هناك وبنى فنوال * ثم يوربعام فكر في قلبه وقال • الآن 26
لست آمن • ان ترجع المملكة الى داود * حين يطلع هذا الشعب يذبحون ذبايح مقدسة في 27
بيت قدس الله في دار السلم • فستعطف قلوب هذا الشعب نحو سيدهم رحبعام ملك سبط يهودا •
فيقتلوني ويرجعوا الى رحبعام ملك يهودا * وشاور الملك في ذاك • وعمل عجلين من الذهب • 28
وقال لهم • قد بعد عليكم طريقكم في الطلوع الى دار السلم • هوذا معبودك يا اسرائيل الذي
اطلعك من ارض مصر * فجعل احدهما في بيت ايل • والآخر جعله في بانياس • 29

At verò ſuper Iſraelitas qui erant in civitate Juda, regnavit Rababaam. 17 *Deinde miſit rex Rababaam Adoniramum tributo præpoſitum ad filios Iſrael, ſed obruit eum lapidibus univerſitas filiorum Iſrael, ita ut moreretur. Rex autem Rababaam ſtipatus aſcendit cum equitatu ſuo ut abiret urbem pacis.* 18 *Defecerunt ergò Iſraelitæ à domo Davidis ad hunc uſque diem.* 19 *Cùmque noviſſent Iſraelitæ reverſum eſſe Jerobaamũ ad urbem pacis, mittentes accerſiverunt eum dum eſſent congregati, & regem creârunt ſuper univerſitatẽ Iſraelitarum: nec remanſit ex eis quiſquam ſequens domũ Davidis, præter ſolam tribũ Judæ.* 20 *Cùm autem adveniſſet Rababaam in urbem pacis, collegit omnem gentem Juda & tribum Benjamin, centum videlicet octoginta millia virorum fortium, virorum militiã exercentium, ut per hos impeteret in pugna Iſraelitas, reducerentque regnũ ad Rababaamum Salomonis filium.* 21 *Tunc autem advenit à Deo prophetia ad Semijam Dei prophetam, dicens;* 22 *Alloquere Rababaamum regem tribûs Judæ & Benjamini, reliquumque populum, dicens;* 23 *Sic dicit Deus, Ne aſcenderitis, nec pugnam inſtitueritis cum fratribus veſtris Iſraelitis, ſed revertatur quilibet veſtrûm domum ſuam; quia me permittente contigit hujuſmodi caſus: quapropter acquieſcentes oraculo divino, converſi redierunt, quemadmodum præceperat Deus.* 24 *Ædificavit autem Jeroboam Sechem in monte Ephraim, & commoratus eſt in ea: tum inde egreſſus ædificavit Phanuelem.* 25 *Poſtea cogitavit Jeroboam in corde ſuo, & ait, Incertus modò ſum an non revertatur regnum ad Davidem:* 26 *Cùm enim aſcenderit populus iſte ad immolandum ſacrificia ſancta in ſanctuario Dei in urbe pacis, inclinabuntur corda hujus populi erga dominum ſuum Rababaamum regem tribûs Juda, meque interfecto redibunt ad Rababaamum regem Juda.* 27 *Itaque capto rex hac de re conſilio, fecit duos vitulos aureos, & dixit eis, Nimis longũ eſt iter veſtrum, cùm aſcenditis ad urbem pacis: ecce deus tuus O Iſrael, qui te eduxit è terra Ægypti.* 28 *Et collocavit unum in Beth-el, alterum verò collocavit in Banias.* 29

מלכים א: יג

unius faciem ad populus abierunt & : peccatum in hoc verbum fuit Et
30 וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת וַיֵּלְכוּ הָעָם לִפְנֵי הָאֶחָד
extrem s de sacerdotes fecit & ,excelsorũ domum fecit Et .Dan usque
31 עַד־דָּן׃ וַיַּעַשׂ אֶת־בֵּית בָּמוֹת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים מִקְצוֹת
solennitatẽ Jarobham fecit Et .Levi filiis de erant non qui , populi
32 הָעָם אֲשֶׁר לֹא הָיוּ מִבְּנֵי לֵוִי׃ וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם חָג
quæ solennitatẽ sc̃dm mensis die decimaquinta , octavo mense in
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ כֶּחָג אֲשֶׁר
, Bethel in fecit similiter : altare super *fecit ascendere* & ,Jehudah in
בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ כֵּן עָשָׂה בְּבֵית־אֵל
sacerdotes Bethel in constituit & : fecerat quos vitulis immolãdo
לְזַבֵּחַ לָעֲגָלִים אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהֶעֱמִיד בְּבֵית אֵל אֶת־כֹּהֲנֵי
quod altare super *fecit ascendere* Et .fecerat quæ excelsorum
33 הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־
mense in , *octavo mense in* die decimaquinta in Bethel in fecerat
עָשָׂה בְּבֵית־אֵל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֹדֶשׁ
, Israel filiis solennitatẽ fecit & : suo corde de *fuerat commentus* quem
אֲשֶׁר־בָּדָא מִלְּבַד וַיַּעַשׂ חָג לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
. *suffiendum ad* , altare super ascendit &
וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃

CAP. XIII. יג

in DOMINI verbo in Jehudah de venit Dei vir ecce Et
1 וְהִנֵּה אִישׁ אֱלֹהִים בָּא מִיהוּדָה בִּדְבַר יְהוָה אֶל־
clamavit Et *suffiendum ad* , altare *super stans* Jarobham & : Bethel
2 בֵּית־אֵל וְיָרָבְעָם עֹמֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃ וַיִּקְרָא
dixit sic ,altare ,Altare : dixit & ,DOMINI verbo in altare *super*
עַל־הַמִּזְבֵּחַ בִּדְבַר יְהוָה וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ כֹּה אָמַר
immolabit &,ejꝰ nomẽ Josiahu,David domui nascetur filius Ecce:Dominus
יְהוָה הִנֵּה־בֵן נוֹלָד לְבֵית־דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח
hominis ossa & ,te super *suffientes* excelsorum sacerdotes te super
עָלֶיךָ אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת הַמַּקְטִרִים עָלֶיךָ וְעַצְמוֹת אָדָם
: dicendo ,portentum illa die in dedit Et .te super comburent
3 יִשְׂרְפוּ עָלֶיךָ׃ וְנָתַן בַּיּוֹם הַהוּא מוֹפֵת לֵאמֹר
,scindetur altare Ecce :DOMINUS est locutus quod portentum Hoc
זֶה הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה הִנֵּה הַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע
regem audire secundũ,fuit Et .illud super qui cinis effundetur &
4 וְנִשְׁפַּךְ הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר־עָלָיו׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ
, Bethel in altare *super* clamaverat quod , Dei viri verbum
אֶת־דְּבַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית־אֵל
:eũ Apprehẽdite,dicendo ,altari desuper suam manum Jarobham *misit* &
וַיִּשְׁלַח יָרָבְעָם אֶת־יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר תִּפְשֻׂהוּ
eam *reducere* potuit non &,eum contra *miserat* quam ,ejꝰ manus exaruit &
וַתִּיבַשׁ יָדוֹ אֲשֶׁר־שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכֹל לַהֲשִׁיבָהּ
portentũ sc̃dm,altari de cinis est effusus &,est scissum altare Et .se ad
5 אֵלָיו׃ וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע וַיִּשָּׁפֵךְ הַדֶּשֶׁן מִן־הַמִּזְבֵּחַ כַּמּוֹפֵת
.rex respondit Et .Domini verbo in Dei vir dederat quod
6 אֲשֶׁר נָתַן אִישׁ הָאֱלֹהִים בִּדְבַר יְהוָה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ
Domini *facies nunc Deprecare* : Dei virum ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים חַל־נָא אֶת־פְּנֵי יְהוָה
vir *est deprecatꝰ* &:me ad mea manꝰ revertatur &,me pro ora & ,tui Dei
אֱלֹהֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדִי וְתָשֹׁב יָדִי אֵלָי וַיְחַל אִישׁ־
fuitque,eum ad regis manus est reversa & ,Domini *facies* Dei
הָאֱלֹהִים אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַתָּשָׁב יַד־הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וַתְּהִי
mecũ Ingredere : Dei virum ad rex est locutꝰ Et.*principio in* sicut
7 כְּבָרִאשֹׁנָה׃ וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים בֹּאָה־אִתִּי
Dei vir Dixitque .donum tibi dabo & *: te fulci* & ,domum
8 הַבַּיְתָה וּסְעָדָה וְאֶתְּנָה לְךָ מַתָּת׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ־הָאֱלֹהִים
,tecum veniã non ,tuæ domus dimidiũ mihi dederis Si : regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ אִם־תִּתֶּן־לִי אֶת־חֲצִי בֵיתֶךָ לֹא אָבֹא עִמָּךְ
.isto loco in aquam bibam neque , panem comedam neque
וְלֹא־אֹכַל לֶחֶם וְלֹא אֶשְׁתֶּה־מַּיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃

Versio VULG. LAT.

30 Et factum est verbum hoc in peccatum: ibat enim populus ad adorandũ vitulum usque in 31 Dan. Et fecit fana in excelsis, & sacerdotes de extremis populi, qui non erant de filiis 32 Levi. Constituitque diem solennẽ in mense octavo, quintadecimâ die mensis, in similitudinem solennitatis, quæ celebrabatur in Juda. Et ascendens altare, similiter fecit in Bethel, ut immolaret vitulis, quos fabricatus fuerat: constituitque in Bethel sacerdotes 33 excelsorum, quæ fecerat. Et ascendit super altare quod extruxerat in Bethel, quintadecimâ die mensis octavi, quem finxerat de corde suo: & fecit solennitatem filiis Israel, & ascendit super altare, ut adoleret incensum.

CAP. XIII.

1 ET ecce vir Dei venit de Juda in sermone Domini in Bethel, Jeroboam stante super al-2 tare, et thus jaciente. Et exclamavit contra altare in sermone Domini, & ait; Altare, altare, hæc dicit Dominus, Ecce filius nascetur domui David, Josias nomine, & immolabit super te sacerdotes excelsorum, qui nunc in te thura succendunt, & ossa hominũ su-3 per te incendet. Dedítque in illa die signum, dicens; Hoc erit signũ quod locutꝰ est Dominus; Ecce altare scindetur, & effundetur cinis qui in eo 4 est. Cúmque audîsset rex sermonem hominis Dei, quem inclamaverat contra altare in Bethel, extendit manum suam de altari, dicens; Apprehendite eum. Et exaruit manus ejꝰ, quã extenderat contra eũ: nec valuit retrahere eã ad se. 5 Altare quoque scissũ est, & effusus est cinis de altari, juxta signum quod prædixerat vir 6 Dei in sermone Domini. Et ait rex ad virum Dei; Deprecare faciem Domini Dei tui, & ora pro me, ut restituatur manus mea mihi. Oravítque vir Dei faciem Domini, & reversa est manus regis ad eum, & fa-7 cta est sicut priùs fuerat. Locutus est autem rex ad virũ Dei; Veni mecum domum ut pran-8 deas, & dabo tibi munera. Respondítque vir Dei ad regem; Si dederis mihi mediam partẽ domûs tuæ, non veniam tecũ, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco isto:

Vers. GRÆC. LXX. Interp.

Καὶ διεσκέδασε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε, καὶ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς, Τάδε καὶ τάδε ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρός με, λέγων. καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου· ὁ πατήρ μου ἐμαστίγου ὑμᾶς μάστιξιν, ἐγὼ δὲ κατάρξω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοάμ. καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ, καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ παιδάρια. καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες, λέγοντες, Οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυίδ, οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ εἰς ἡγούμενον. καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ κατεκράτησε Ῥοβοάμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ πορεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ἰούδα, καὶ πᾶν σκῆπτρον Βενιαμίν. καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ συνήθροισε Ῥοβοὰμ πάντα ἄνδρα Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἰπὸν τῷ Ῥοβοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ πρὸς τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ἰσραήλ, ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα 25 κυρίου. Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ τὴν Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ᾠ-26 κοδόμησε τὴν Φανουήλ. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει 27 ἡ βασιλεία (β) εἰς οἶκον Δαυίδ, Ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν (γ) θυσίαν ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπιστραφήσεται (δ) καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον καὶ κύριον αὐτῶν, πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀπο-28 κτενοῦσί (ε) με. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν, Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ (ζ) θεοί σου Ἰσραὴλ (η) οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς 29 Αἰγύπτου. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθήλ, καὶ τὴν 30 μίαν ἔδωκεν ἐν Δάν. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν. καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως (θ) Δάν, καὶ εἴασαν τὸν 31 οἶκον κυρίου. Καὶ ἐποίησεν οἴκους (ι) ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ, 32 (κ) οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί. Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

cum Transf. LAT.

Et dissipavit Roboam consilium eorum, & non placuit corã eo. Et misit, & introduxit coalumnos suos, & locutus est eis; Hæc & hæc misit populus ad me, dicens. Et dixerunt coalumni ejus; Sic loqueris ad populum, dicens; Parvitas mea crassior super lumbum patris mei. Pater meus castigabat vos flagellis: ego autem opprimã vos in scorpionibus. Et placuit verbum coram Roboam. Et respondit populo, sicut consilium dederant ei coalumni ejus ipsi pueri. Et dixit omnis populus tanquam vir unus, unusquisq; proximo suo, et vociferati sunt omnes, dicentes; Non pars nobis in David, neq; hæreditas in filio Jessæ. Unusquisque ad tabernacula sua, Israel: quoniam homo hic non in Principem, neque in Ducem. Et dispersus est omnis populus è Sicimis: & abierunt unusquisq; ad tabernaculum suum. Et vim fecit Roboã, & abiit, & ascendit super currum suum, & intravit in Hierusalem. Et vadunt post eum omne sceptrũ Juda, et omne sceptrũ Benjamin. Et factum est ineunte anno, & congregavit Roboã omnẽ virum Juda, & Benjamin: & ascendit ad bellandum adversus Hieroboã in Sicima. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominẽ Dei, dicens; Dic ad Roboã regẽ Juda, & ad omnẽ domum Juda, & Benjamin, & ad residuum populi, dicens; Hæc dicit Dominꝰ; Nõ ascendetis, neq; bellabitis adversꝰ fratres vestros filios Israel. Revertite unusquisq; in domum suã: quoniam à me factum est verbũ hoc. Et audierunt verbũ Domini: & sustinuerunt non ire, juxta verbum Domini. Et ædificavit Hieroboã Sicima, quæ in monte Ephræm: & habitabat in ea. Et egressus est indè, & ædificavit Phanuel. Et dixit Hieroboam in corde suo, Ecce nunc revertetur regnũ ad domũ David; Si ascenderit populꝰ hic sacrificiũ offerre in domo Domini in Hierusalẽ: & convertetur cor populi (p) ad Dominũ, & dominum suum, ad Roboã regẽ Juda: et occident me. Et consilium cepit rex, & ivit, & fecit duas vitulas aureas, & dixit ad populũ; (q) Sufficiat vobis ascendere in Hierusalem. Ecce dii tui Israel; qui reduxerunt te de terra Ægypti. Et posuit unam in Bethel: & unã dedit in Dan. Et factum est verbũ hoc in peccatũ: et ibat populꝰ ante faciẽ uniꝰ usq; Dan. Et dimiserunt domũ Dñi. Et fecit domos super excelsa: et fecit sacerdotes partẽ quandã de populo, qui non erant ex filiis Levi. Et fecit Hieroboã festivitatẽ in mense octavo in quintadecima die mensis secundùm festivitatẽ, quæ in terra Juda. Et (r) ascendit super altare, quod fecit in Bethel, ut sacrificaret vitulabus, quas fecit: & constituit in Bethel sacerdotes excelsorum, (s) quæ fecerat. 25 26 27 28 29 30 31 32

MS.A. (β) εἰς τὸν οἶκον (γ) θυσίας (δ) καρδία λαοῦ (ε) με, καὶ ἐπιστραφή-
σονται πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησεν (ζ) οἱ θεοί (η) οἱ ἀνήγαγόν σε ἐκ (θ) Δάν. Καὶ ἐποίησεν (ι) ἐπὶ (κ) οἳ * ἦσαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וַהֲוָה פִתְגָמָא הָדֵין לְחוֹבָא וַאֲזַלוּ עַמָּא קֳדָם חַד עַד דָּן׃ וַעֲבַד יַת בֵּית בָּמָתָא וַעֲבַד כּוּמְרַיָּא
31 קְצָת מִן עַמָּא דְּלָא הֲווֹ מִבְּנֵי לֵוִי׃ וַעֲבַד יָרָבְעָם חַגָּא בְּיַרְחָא תְמִינָאָה בְּחַמְשָׁא עֲסַר יוֹמָא
32 לְיַרְחָא כְּחַגָּא דְשִׁבְטָא דִיהוּדָה וְאַסֵּיק עַל אֱגוֹרָא כֵּן עֲבַד בְּבֵיתְאֵל לְדַבָּחָא לְעֶגְלַיָּא דִי
33 עֲבַד וַאֲקֵים בְּבֵיתְאֵל יַת כּוּמְרֵי בָמָתָא דִּי עֲבַד׃ וְאַסֵּיק עַל אֱגוֹרָא דַּעֲבַד בְּבֵית אֵל בְּחַמְשָׁא
עֲסַר יוֹמָא לְיַרְחָא תְמִינָאָה בְּיַרְחָא דְּעָדָא מֵרְעוּתֵיהּ וַעֲבַד חַגָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּסְלֵיק עַל
אֱגוֹרָא לְאַקְטָרָא׃

יג

1 וְהָא נְבִיָּא דַיְיָ אֲתָא מִשִּׁבְטָא יְהוּדָה בְּפִתְגָמָא דַייָ לְבֵית אֵל וְיָרָבְעָם קָאֵם עַל אֱגוֹרָא
2 לְאַקְטָרָא׃ וְאִתְנַבֵּי עַל אֱגוֹרָא בְּפִתְגָמָא דַייָ וַאֲמַר מַדְבְּחָא מַדְבְּחָא כִּדְנַן אֲמַר יְיָ הָא בְרָא
מִתְיְלִיד לְבֵית דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמֵיהּ וְיִנְכֵּס עֲלָךְ יַת כּוּמְרֵי בָמָתָא דְּאַסִּיקוּ בוּסְמִין עֲלָךְ
3 וְגַרְמֵי אֱנָשָׁא יוֹקְדוּן עֲלָךְ׃ וִיהַב בְּיוֹמָא הַהוּא אָתָא לְמֵימַר דָּא אָתָא דִּי מַלֵּיל יְיָ דְּתִדְּעוּן
4 דִּי שַׁלְחַנִי יְיָ הָא מַדְבְּחָא מִתְבְּזַע וּמִשְׁתְּפֵיךְ קִטְמָא דִּי עֲלוֹהִי׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא יַת
פִּתְגָמָא דִנְבִיָּא דַייָ דְּאִתְנַבֵּי עַל אֱגוֹרָא בְּבֵית אֵל וְאוֹשֵׁיט יָרָבְעָם יַת יְדֵיהּ מֵעֲלָוֵי מַדְבְּחָא
5 לְמֵימַר אַחֲדוּהִי וִיבֵשַׁת יְדֵיהּ דְּאוֹשֵׁיט עֲלוֹהִי וְלָא יְכִיל לַאֲתָבוּתַהּ לְוָתֵיהּ׃ וּמַדְבְּחָא אִתְבְּזַע
6 וְאִשְׁתְּפֵיךְ קִטְמָא מִן מַדְבְּחָא כְּאָתָא דִיהַב נְבִיָּא דַייָ בְּפִתְגָמָא דַייָ׃ וַאֲתֵיב מַלְכָּא וַאֲמַר
לִנְבִיָּא דַייָ צַלִּי כְעַן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּבְעֵי מִן קֳדָמוֹהִי וּתְתוּב יְדִי לִי וְצַלִּי נְבִיָּא דַייָ קֳדָם יְיָ
7 וְתָבַת יְדָא דְמַלְכָּא לֵיהּ וַהֲוָת כְּקַדְמֵיתָא׃ וּמַלֵּיל מַלְכָּא עִם נְבִיָּא דַייָ עוּל עִמִּי לְבֵיתָא וּסְעוֹד
8 וְאֶתֵּן לָךְ מַתְּנָא׃ וַאֲמַר נְבִיָּא דַייָ לְמַלְכָּא אִם תִּתֵּן לִי יַת פַּלְגוּת בֵּיתָךְ לָא אֵעוּל עִמָּךְ וְלָא
אֵיכוֹל לַחְמָא וְלָא אֶשְׁתֵּי מַיָּא בְּאַתְרָא הָדֵין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit res ista in peccatum: & iverunt populus ante unũ usq; Dan. Et fe- 30
cit domũ excelsorũ, et fecit sacerdotes, partem ex populo qui non erant 31
de filiis Levi. Et fecit Jerabgham solemnitatem mense octavo, quintadeci- 32
ma die mensis, secundùm solemnitatem tribꝰ Jehudah, et obtulit sup aram:
sic fecit in Bethel sacrificando vitulis quos fecerat, et statuit in Bethel sa-
cerdotes excelsorum quæ fecerat. Et obtulit super aram, quam fecerat in 33
Bethel, quintadecima die, mense octavo, mense quem conceperat juxta placitum suum, et fecit solemnitatẽ filiis Israel et ascendit ad aram ut suffiret.

CAP. XIII.

ET ecce propheta Dñi venit de tribu Jehudah in verbo Dñi in Bethel: et 1
Jerabgham stabat juxta aram ut suffiret. Et prophetavit et clamavit contra 2
aram in verbo Dñi, et dixit: Altare altare, sic dixit Dñs, Ecce filius nascetur domui David, Josiah erit nomen ejus, et jugulabit sup te sacerdotes excelsorum qui obtulerunt aromata sup te, et ossa hominum comburent sup
te. Et dedit in die illo signũ, dicendo: Hoc est signum quod locutus est Do- 3
minus, quo cognoscetis quod miserit me Dñs, Ecce altare finditur et spargitur cinis qui est sup illud. Et fuit cùm audîsset rex verbũ prophetæ Dñi, 4
quod prophetaverat contra aram in Bethel; extendit Jerabgham manum
suam de altari, dicendo: Apprehendite illũ, et exaruit manus ejus quã ex-
tenderat in eum, et non potuit reducere illã sibi. Et altare fissũ est, et spar- 5
sus est cinis ex altari juxta signum quod dederat propheta Domini in ver-
bo Dñi. Et respondit rex et dixit Prophetæ Dñi, Ora quæso ante Dñm 6
Deũm tuum, et precare illum, ut redeat manus mea ad me: et oravit propheta Dñi ante Dñm, et rediit manꝰ regis ad eum, et fuit sicut priùs. Et lo- 7
cutus est rex cum propheta Dñi, Intra mecum in domum, et refocilla te,
et dabo tibi donũ. Et dixit propheta Dñi ad regem, Si dares mihi dimidi- 8
um domus tuæ, non intrarem tecum, et non comederem panem, nec biberem aquam in loco hoc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܠܚܛܗܐ. ܘܐܙܠܘ ܥܡܐ ܩܕܡ ܚܕ. ܥܕܡܐ ܠܕܢ. * ܘܥܒܕ ܒܝܬ
31 ܡܕܒ̈ܚܐ. ܘܥܒܕ ܟܘܡܪ̈ܐ ܡܢ ܥܡܐ: ܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܠܘܝ. * ܘܥܒܕ ܝܘܪܒܥܡ
32 ܚܓܐ ܒܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܒܡܠܝܘܬܗ ܕܣܗܪܐ. ܐܝܟ ܚܓܐ ܕܒܝܗܘܕܐ. ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ.
ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܐܦ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܥܓܠܐ ܕܥܒܕ. ܘܐܩܝܡ ܒܒܝܬ ܐܝܠ
ܟܘܡܪ̈ܐ ܕܒܝܬ ܡܕܒ̈ܚܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܒܡܠܝܘܬܗ ܕܣܗܪܐ ܕܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܝܪܚܐ ܕܐܬܪܥܝ
ܒܠܒܗ. ܘܥܒܕ ܚܓܐ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܡܣܩܘ ܒܣ̈ܡܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

1 * ܘܗܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕܐ: ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܩܐܡ
2 ܗܘܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܡܣܩܘ ܒܣ̈ܡܐ. * ܘܩܪܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܕܒܚܐ
ܡܕܒܚܐ. ܫܡܥ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܒܪܐ ܡܬܝܠܕ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ.
ܝܘܫܝܐ ܫܡܗ. ܘܢܕܒܘܚ ܥܠܝܟ ܟܘܡܪ̈ܐ ܕܒܝܬ ܡܕܒ̈ܚܐ. ܕܣܝܡܝܢ ܥܠܝܟ ܒܣ̈ܡܐ. ܘܓܪ̈ܡܐ ܕܐܢܫܐ.
3 ܢܘܩܕ ܥܠܝܟ. * ܘܝܗܒ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܐܬܐ. ܘܐܡܪ. ܗܢܐ ܐܬܐ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ. ܗܐ ܡܕܒܚܐ ܡܬܦܠܓ.
4 ܘܡܬܐܫܕ ܩܛܡܐ ܕܥܠܘܗܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܡ̈ܠܘܗܝ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܩܪܐ ܥܠ
ܡܕܒܚܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܐܝܕܗ ܡܢ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ. ܐܚܘܕܘܗܝ. ܘܝܒܫܬ
5 ܐܝܕܗ ܕܐܘܫܛ ܥܠܘܗܝ. ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܕܢܗܦܟܝܗ ܠܘܬܗ. * ܘܡܕܒܚܐ ܐܬܦܠܓ. ܘܐܬܐܫܕ
6 ܩܛܡܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܐܝܟ ܐܬܐ ܕܝܗܒ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ.
ܘܐܡܪ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܨܠܝ ܚܠܦܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܒܥܐ ܚܠܦܝ. ܕܬܬܦܢܐ ܐܝܕܝ ܠܘܬܝ.
ܘܨܠܝ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܬ ܐܝܕܗ ܕܡܠܟܐ ܠܘܬܗ. ܘܗܘܬ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ.
7 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܬܐ ܥܡܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܟܘܠ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܡܘܗܒܬܐ.
8 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܢ ܬܬܠ ܠܝ ܦܠܓܘܬ ܒܝܬܟ. ܠܐ ܐܥܘܠ ܥܡܟ ܠܒܝܬܐ.
ܘܠܐ ܐܟܘܠ ܘܠܐ ܐܫܬܐ ܡܝ̈ܐ.

Fuítque res iſta cauſa peccati ; nam populus 30
præivit ante unum *vitulum* uſque ad Dan.
Fecit etiam locum altarium, & ex populo 31
fecit ſacerdotes eos qui non erant è filiis
Levi. Inſtituit quoque Jeroboam ſolenni- 32
tatem menſe octavo, in plenilunio ejuſdem
menſis, juxta ſolennitatem quæ *celebrabatur*
in Judæa, aſcendítque ſuper altare : idem
fecit etiam in Beth-il, ut ſacrificaret vitulo
quem fecerat : & conſtituit in Beth-il ſacer-
dotes altarium quæ fecerat in Beth-il, in ple-
nilunio ejuſdem menſis octavi, menſis *vide-
licet* quem commentus fuerat animo ſuo : fe-
cítque ſolennitatem filiis Iſrael, & aſcendit
ſuper altare ut adoleret incenſum.

CAP. XIII.

INterim propheta Dei acceſſit cum oracu- 1
lo divino ex Juda in Beth-il, ſtantéque Je-
roboamo ſuper altare ad incenſum adolen-
dum ; Elatâ voce pronuntiavit contra al- 2
tare oraculum divinum, & ait ; Altare alta-
re, audi oraculum divinum : Sic ait Domi-
nus, Ecce naſciturus eſt Davidi filius nomine
Joſia, qui ſuper te ſacrificabit ſacerdotes ex-
celſorum, thura ſuper te ponentes, & oſſa
humana ſuper te comburet. Eodem die ſi- 3
gnum dedit, ac dixit ; Hoc eſt ſignum quòd
Dominus me miſerit : ecce altare hoc fin-
detur, & effundetur cinis qui ſuper illud eſt.
Cùm autem audîſſet rex verba prophetæ 4
Dei, exclamantis contra altare quod erat in
Beth-il ; extendit rex manum ſuam ab altari,
& ait ; Apprehendite eum : ſed exaruit manus
ejus quam extenderat contra eum, nec potuit
illam ad ſe retrahere. Altare quoque fiſſum 5
eſt, & effuſus cinis qui ſuper illud erat, juxta
ſignum quod dederat propheta Dei ex oracu-
lo divino. Tum reſpondens rex dixit ad 6
prophetam Dei, ora pro me ad Dominum
Deum tuum, & pro me precare ut reſtituatur
mihi manus mea. Et oravit propheta Dei ad
Dominum, & reſtituta fuit regi manus ejus,
& fuit ut antea. Tum dixit rex ad prophe- 7
tam Dei, Veni mecum domum, & comede,
munúſque dabo tibi, Cui dixit propheta 8
Dei, Si dimidiam domum tuam mihi dares,
non ingrederer tecum domum, neque come-
derem, nec aquam biberem ;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وصار ذلك الفعل سببا للاثم * وسار الشعب امام العجل الواحد الي بانياس * وجعل بيت الطاغوت
31 مقام البيع * والكومرين مقام الائمة * تشبها باهل الحنف * وجعل كومرين من اقبال الناس لم
32 يكونوا من بني لاوي * وعمل يوربعام حجا في الشهر الثامن * في خمسة عشر يوما منه * كالحج
الذي عند سبط يهودا * واصعد علي السطح * وكذلك عمل في بيت ال * ليذبح للعجلين الذين
عملهما * واقام في بيت ال كومري الطاغوت التي صنع * واطلع علي ما صنعه * واسماه مذبحا في
بيت ال * في خمسة عشر يوما من الشهر الثامن * وهو الشهر الذي جعله برايه * وصنع حجا لبني
اسرايل * وصعد علي المذبح للتبخير كذلك *

* الفصل الثالث عشر *

1 * اذ وافا نبي الله من سبط يهودا * بكلام الله في بيت ال * ويوربعام في ذاك من حال قايم علي
2 السطح مبخرا * وتنبي علي المذبح * وقال عن امر الله قايلا * يا مذبح كذا قال الله * ان ابنا يولد
لبيت داود * يسمي يوشيا * هو سيذبح عليك كومري الطاغوت الذين يبخرون عليك * وعظام
3 الاناس يحرقون عليك * واقام في ذلك اليوم اية * بان قال * هذه الاية التي تعلمون بها ان الله
4 بعثني * ينشق المذبح * وينفرغ الرماد الذي عليه * فلما سمع الملك كلام نبي الله الذي تنبي به
علي المذبح في بيت ال * مد يده علي المذبح يقول * امسكوه * فيبست يده التي مدها نحوه * ولم
5 يستطع ردها اليه * وانشق المذبح * وانفرغ الرماد منه * كالاية التي اقامها نبي الله عن امر الله
6 * فاجاب الملك نبي الله * وقال له قايلا * صل الان امام الاهك شافعا في رد يدي الي * فصلي
7 نبي الله امام الله داعيا * فرد يده كما كانت بديا * وقال الملك لنبي الله سايلا * اطلع معي المنزل
8 لتتغدي * واجيزك بجايزة * فقال نبي الله للملك * لو اعطيتني نصف منزلك لم اطلع معك
ولم اكل طعاما * ولا اشرب ماء في هذا الموضع *

Fuitq; facinus iſtud occaſio peccati ; per- 30
*rexit enim populus ante vitulum unum
uſque ad Baniis. Fecitque phanum idoli* 31
*pro templis, & ſacrificulos pro ſacerdoti-
bus, ad imitationem gentis veri* cultûs :
*ſacrificulos autem fecit ex hominum fa-
miliis qui non erant è filiis Levi. Præ-* 32
*terea inſtituit Jerobaam ſolennitatem in
menſe octavo, decimâ quintâ die ejuſdē,
juxta ſolennitatem quæ erat apud tribum
Juda, obtulitque ſuper aram ; idem fecit
in Bethel, ut immolaret vitulis quos fece-
rat : & ſtatuit in Beth-el ſacrificulos ido-
lorum quæ fecerat ; tum perpendens quod
fecerat, nominavit illud aram in Beth-el,
decimâ quintâ die menſis octavi, nimirum
menſis quem ſuopte ingenio excogitave-
rat : & inſtituit ſolennitatem filiis Iſ-
rael, aſcenditque ſuper altare ad incen-
ſum pariter adolendum.*

CAP. XIII.

ECce autem advenit Propheta Dei ex 1
*tribu Juda cum edicto divino, in Beth-el,
Jerobaamo tunc temporis ſuper aram
ſtante, & thus adolente : Et prophetans* 2
*de altari, locutus eſt ex imperio divino
dicens ; O altare, ſic dicit Deus : Filius
quidem naſciturus eſt domui Davidis, Jo-
ſia vocatus : is jugulabit ſuper te ſacrifi-
culos idolorum, qui thus adolent ſuper te;
& oſſa humana ſuper te comburentur. Aſ-* 3
*ſignavit etiam eo die portentum, dicendo,
Hoc eſt portentum per quod ſcietis eſſe me
à Deo miſſum : Findetur altare, & effun-
detur cinis qui ſuper illud eſt. Audito rex* 4
*ſermone prophetæ Dei, quo prophetavit
contra altare in Beth-el, extendit manum
ſuam ſuper altare, dicens, Tenete eum : at
arefacta eſt manus ejus quam extenderat
versùs illum, ita ut non poſſet eam ad ſe
retrahere : Et fiſſum eſt altare, effuſuſq; ex* 5
*eo cinis, juxta portentum quod aſſignave-
rat propheta ex imperio divino. Tunc re-* 6
*ſpondens rex prophetæ Dei, allocutus eſt
eum dicens, Ora jam Deum tuum depre-
cans pro reſtitutione manûs meæ mihi : o-
ravitq; propheta Dei, Deum deprecans, &
reſtituit manum ejus in priſtinum ſtatum.
Dixit autem rex ad prophetam Dei, A-* 7
*ſcende quæſo mecum ad ædem, ut pran-
deamus, & munus dem tibi. Dixit Pro-* 8
*pheta Dei ad regem, Si dimidiam domum
tuam mihi dares, non aſcenderem tecum ;
nec cibum comederem, nec aquam bibe-
rem hoc in loco :*

comedes Non : dicendo , DOMINI verbo in mihi præcepit ſic Nam
9 כִּי־כֵן ׀ צִוָּה אֹתִי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל
.veniſti *qua via in* revertêris neque ; *aquas* bibes neque , panem
לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה־מָּיִם וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתָּ׃
ea in venerat *qua via in* eſt reverſus non & , *alia via in* abiit Et
10 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא־שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ
, Bethel in *habitans* ſenex unus propheta Et .Bethel in
11 אֶל־בֵּית־אֵל׃ וְנָבִיא אֶחָד זָקֵן יֹשֵׁב בְּבֵית־אֵל
fecerat quod opus omne ei narravit & , ejus filius venit &
וַיָּבוֹא בְנוֹ וַיְסַפֶּר־לוֹ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה
quæ verba , Bethel in hodie Dei vir
אִישׁ־הָאֱלֹהִים ׀ הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
eſt locutus Et .ſuo patri ea narraverunt & , regem ad fuerat locutus
12 דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃ וַיְדַבֵּר
ejus filii oſtenderant & ? abiit *via Qua* : eorum pater eos ad
אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ הָלָךְ וַיִּרְאוּ בָנָיו אֶת־
.Jehudah de venerat qui , Dei vir ambulaverat *qua* viam
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה׃
ei ſtraverunt & : aſinum mihi Sternite ; ſuos filios ad Dixitque
13 וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חִבְשׁוּ־לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ־לוֹ
, Dei virum poſt abiit Et .eum ſuper equitavit & , aſinum
14 הַחֲמוֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים
tu Num : eum ad dixitque , quercum ſubter ſedentem eum invenit &
וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה
.*Ego* : dixit & ? Jehudah de veniſti qui Dei vir
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃
.panem comede & , domum mecum *Vade* : eum ad Dixitque
15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבָּיְתָה וֶאֱכֹל לָחֶם׃
neque , tecum venire & , tecum reverti *potero* Non : Dixitque
16 וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ וְלֹא־
.iſto loco in *aquas* tecum bibam neque , panem comedam
אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
, panem comedes Non , DOMINI verbo in me ad verbum Quia
17 כִּי־דָבָר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֹא־תֹאכַל לֶחֶם
qua via in eundum ad revertêris non : *aquas* ibi bibes neque
וְלֹא־תִשְׁתֶּה שָׁם מָיִם לֹא־תָשׁוּב לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־
angelus & : tu ſicut propheta ego Etiam : ei Dixitque .*ea in ambulâſti*
18 הָלַכְתָּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ וּמַלְאָךְ
in tecum eum Reduc : dicendo , DOMINI verbo in me ad eſt locutus
דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל־
.ei eſt mentitus : *aquas* bibat & , panem comedat & , tuã domum
בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם כִּחֵשׁ לוֹ׃
.*aquas* bibit & , ejus domo in panem comedit & , eo cũ eſt reverſus Et
19 וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁתְּ מָיִם׃
verbum fuit & , menſam ad ſedentibus ipſis , fuit Et
20 וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן וַיְהִי דְּבַר
clamavit Et .eum reduxerat qui prophetam ad DOMINI
21 יְהוָה אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיִּקְרָא
dicit Sic : dicendo , Jehudah de venerat qui Dei virum ad
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר
ſervâſti non & , DOMINI ori fuiſti rebellis quòd eo Pro : DOMINUS
יְהוָה יַעַן כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ
: tuus Deus DOMINUS tibi præcepit quod præceptum
אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
, loco in *aquas* bibiſti & , panem comediſti & , es reverſus Et
22 וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ מַיִם בַּמָּקוֹם
bibas neque , panem comedas Ne , te ad eſt locutus quo
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תֵּשְׁתְּ
.tuorũ patrũ ſepulchrum in tuum cadaver ingredietur non : *aquas*
מָיִם לֹא־תָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

9 Sic enim mandatum eſt mihi
in ſermone Domini præcipien-
tis; Non comedes panem, ne-
que bibes aquam, nec rever-
10 têris per viã quâ veniſti. Abiit
ergò per aliam viam, & non eſt
reverſus per iter, quo venerat
11 in Bethel. Prophetes autem
quidam ſenex habitabat in Be-
thel, ad quem venerunt filii
ſui, & narraverunt ei omnia o-
pera, quæ fecerat vir Dei illâ
die in Bethel: & verba quæ
locutus fuerat ad regem, nar-
12 raverunt patri ſuo. Et dixit
eis pater eorum, Per quam
viam abiit? Oſtenderunt ei fi-
lii ſui viam per quam abierat
vir Dei, qui venerat de Juda.
13 Et ait filiis ſuis, Sternite mihi
aſinum. Qui cùm ſtraviſſent,
14 aſcendit, Et abiit poſt virum
Dei, & invenit eum ſedentem
ſubtus terebinthum: & ait illi,
Túne es vir Dei qui veniſti de
Juda? Reſpondit ille, Ego ſum.
15 Dixítque ad eum; Veni me-
cum domum, ut comedas pa-
16 nem. Qui ait; Non poſſum re-
verti neque venire tecum, nec
comedam panem, neque bibã
17 aquam in loco iſto: Quia lo-
cutus eſt Dominus ad me in
ſermone Domini, dicens; Non
comedes panem, & non bibes
aquam ibi, nec revertêris per
18 viam quâ ieris. Qui ait illi,
Et ego propheta ſum ſimilis
tuî: & angelus locutus eſt mihi
in ſermone Domini dicens; Re-
duc eum tecum in domum tuã,
ut comedat panem, & bibat
19 aquam. Fefellit eum, Et re-
duxit ſecum: comedit ergò pa-
nem in domo ejus, & bibit a-
20 quam. Cúmque ſederent ad
menſam, factus eſt ſermo Do-
mini ad prophetam, qui redu-
21 xerat eum. Et exclamavit ad
virum Dei, qui venerat de Ju-
da, dicens; Hæc dicit Domi-
nus; Quia non obediens fui-
ſti ori Domini, & non cuſto-
dîſti mandatum quod præcepit
22 tibi Dominus Deus tuus: Et
reverſus es, & comediſti pa-
nem, & bibiſti aquam, in loco
quo præcepit tibi, ne comede-
res panem, neque biberes a-
quam; non inferetur cadaver
tuum in ſepulchrum patrum
tuorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ (λ) ἐποίη-
σε, τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ
τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς
Ἰσραὴλ, καὶ (μ) ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
τοῦ ἐπιθῦσαι.

MS. A. (λ) ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τῇ (μ) ἐπέβη

ΚΕΦ. ιγ΄.

1 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (α) ἐξ Ἰούδα
παρεγένετο ἐν λόγῳ κυρίου εἰς Βαιθὴλ, καὶ
Ἱεροβοὰμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον (β)
2 ἐπιθῦσαι. Καὶ ἐπεκάλεσεν πρὸς τὸ θυσια-
στήριον ἐν λόγῳ κυρίου, καὶ εἶπε, Θυσιαστή-
ριον θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ
υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, Ἰωσίας ὄνο-
μα αὐτῷ, καὶ (γ) θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν
ὑψηλῶν τῶν ἐπιθυόντων ἐπὶ (δ) σὲ, καὶ
3 ὀστᾶ ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σέ. Καὶ δώσει ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων, (ε) Τοῦτο τὸ
ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος, λέγων, Ἰδοὺ τὸ
θυσιαστήριον (ζ) ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται
4 ἡ πιότης ἡ (η) ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ὡς
ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῶν λόγων
τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐ-
πὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐξέτει-
νεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυ-
σιαστηρίου, λέγων, Συλλάβετε αὐτόν. καὶ ἰ-
δοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐπ'
αὐτὸν, καὶ οὐκ (θ) ἐδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν
5 πρὸς αὐτόν. Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη,
καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου,
κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ
6 Θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
Ἱεροβοὰμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ, Δεήθητι
(ι) τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ Θεοῦ (κ) σου, καὶ
ἐπιστρεψάτω ἡ χείρ μου (λ) πρὸς ἐμέ. καὶ ἐ-
δεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τοῦ προσώπου
κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέ-
ως πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐγένετο (μ) καθὼς τὸ
7 πρότερον. Καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς
τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, Εἴσελθε μετ' ἐμοῦ
εἰς οἶκον, καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.
8 Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἐὰν δῷς μοι τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου
σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ
φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τό-
9 πῳ τούτῳ· Ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι (ν)
κύριος ἐν λόγῳ, λέγων, Μὴ φάγῃς (ξ) ἄρ-
τον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ
10 ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπῆλθεν
ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ
11 ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθήλ. Καὶ προφή-
της εἷς πρεσβύτης (ο) κατῴκει ἐν Βαιθὴλ,
καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγήσαντο αὐτῷ
πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος
τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ (π) ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαιθὴλ,
καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, καὶ (ρ)
ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.
12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν,
λέγων, Ποίᾳ ὁδῷ πεπόρευται; καὶ δεικνύ-
ουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀν-
ῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ (σ) ἐλθὼν
ἐξ Ἰούδα.

Et aſcendit ſuper altare, quod 33
fecit, quintâ & decimâ die in
menſe octavo, in feſtivitate, quam
finxit è corde ſuo: & fecit fe-
ſtivitatem filiis Iſrael: & a-
ſcendit ſuper altare ad ſacrifi-
candum.

CAP. XIII.

Et ecce homo Dei de Juda 1
advenit in verbo Domini in Be-
thel, & Hieroboam ſtabat ad al-
tare ad adolendum. Et invoca- 2
vit (a) adverſùs altare, in ver-
bo Domini, & dixit; Altare,
altare, hæc dicit Dominus; Ecce
filius naſcitur domui David,
Joſias nomen ei: & ſacrifi-
cabit ſuper te ſacerdotes excel-
ſorum (b) adolentium ſuper
te: & oſſa hominum comburet
ſuper te. Et (c) dabit in die il- 3
la prodigium, dicens; Hoc ver-
bum quod locutus eſt Dominus,
dicens; Ecce altare rumpitur, &
effundetur pinguedo, quæ ſuper
ipſum. Et factum eſt, ut audivit 4
rex Hieroboam verba hominis
Dei invocantis ſuper altare, quod
in Bethel; & extendit rex ma-
num ſuam ab altari, dicens; Com-
prehendite eum. Et ecce exaruit
manus ejus, quam extenderat in
illum: & non potuit reducere il-
lam ad ſe. Et altare ruptum eſt, 5
& effuſa eſt pinguedo de altari
juxta prodigium, quod dedit ho-
mo Dei in verbo Domini. Et di- 6
xit rex Hieroboam homini Dei,
Ora faciem Domini Dei tui: &
revertatur manus mea ad me.
Et oravit homo Dei faciem Do-
mini: & reduxit manum regis
ad eum: & facta eſt, ſicut an-
teá. Et locutus eſt rex ad homi- 7
nem Dei; Intra mecum in do-
mum, & prande: & dabo tibi
donum. Et dixit homo Dei ad 8
regem; Si dederis mihi dimi-
dium domûs tuæ, non intrabo
tecum, neque manducabo panem,
neque bibam aquam in loco hoc:
Quoniam ſic mandavit mihi 9
Dominus in verbo, dicens; Ne
comedas panem, neque bibas a-
quam, neque revertaris in via,
quâ iviſti in ea. Et abiit in via 10
alia; & non revertit in via,
quâ venerat in ea in Bethel. Et 11
propheta unus ſenex habitabat in
Bethel: & veniunt filii ejus,
& narraverunt ei omnia ope-
ra, quæ fecerat homo Dei in die
illa in Bethel, & verba, quæ lo-
cutus fuerat regi. (d) Et ever-
terunt faciem patris ſui. Et lo- 12
cutus eſt ad eos pater eorum, di-
cens; Quali viâ ivit? Et oſten-
dunt ei filii ejus viam, in qua
abiit homo Dei, qui venerat
ex Juda.

MS. A. (α) παρεγένετο ἐξ Ἰούδα ἐν (β) αὐτοῦ ἐπιθῦσαι. (γ) ἐπιθύσει (δ) σὲ, *Καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ε) Τοῦτο τέρας ὃ ἐλάλησεν (ζ) ῥήγνυται, (η) ἐν αὐτῷ. (θ) ἠδυνήθη (ι) τῷ προσώπῳ (κ) σου, καὶ προσδέξαι περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπιστρεψάτω (λ) πρὸς μέ. (μ) καθὼς πρότερον. (ν) ἐν λόγῳ κύριος, λέγων, (ξ) ἄρτον, μὴ (ο) κατῴκει (π) ἡμέρᾳ ἐν Βαιθὴλ, τοὺς (ρ) ἀπέστρεψαν (σ) ἐξελθὼν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 אֲרֵי כֵן פַּקֵּד יָתִי בְּפִתְגָמָא דַיְיָ לְמֵימַר לָא תֵיכוּל לַחְמָא וְלָא תִשְׁתֵּי תַמָּן מַיָּא וְלָא תְתוּב
10 בְּאָרְחָא דַאֲזַלְתָּא׃ וַאֲזַל בְּאָרְחָא אוּחֲרִי וְלָא תָב בְּאוֹרְחָא דַאֲתָא בָהּ לְבֵית אֵל׃ וּנְבִיָּא 11
שִׁקְרָא חַד סָבָא יָתֵיב בְּבֵית אֵל וַאֲתָא בְרֵיהּ וְאִשְׁתָּעֵי לֵיהּ יָת כָּל עוּבָדָא דַעֲבַד נְבִיָּא דַיְיָ
12 יוֹמָא דֵין בְּבֵית אֵל יָת פִּתְגָמַיָּא דְמַלֵּיל עִם מַלְכָּא וְאִשְׁתָּעוּנוּן לַאֲבוּהוֹן׃ וּמַלֵּיל לְהוֹן אֲבוּהוֹן
בְּאֵי דָא אוֹרְחָא אֲזַל וְאַחֲזִיאוּ בְנוֹהִי יָת אָרְחָא דַאֲזַל נְבִיָּא דַיְיָ דַאֲתָא מִשִּׁבְטָא יְהוּדָה׃
13 14 וַאֲמַר לִבְנוֹהִי זְרִיזוּ לִי חֲמָרָא וּזְרִיזוּ לֵיהּ חֲמָרָא וּרְכִיב עֲלוֹהִי׃ וַאֲזַל בָּתַר נְבִיָּא דַיְיָ וְאַשְׁכְּחֵיהּ
יָתֵיב תְּחוֹת בּוּטְמָא וַאֲמַר לֵיהּ הַאַתְּ נְבִיָּא דַיְיָ דַאֲתֵיתָא מִשִּׁבְטָא יְהוּדָה וַאֲמַר אֲנָא׃
15 וַאֲמַר לֵיהּ אֱתָא עִמִּי לְבֵיתָא וֶאֱכוֹל לַחְמָא׃ וַאֲמַר לָא אִכּוּל לְמֵתַב עִמָּךְ וּלְמֵעַל עִמָּךְ וְלָא
16 17 אֵיכוּל לַחְמָא וְלָא אֶשְׁתֵּי עִמָּךְ מַיָּא בְּאַתְרָא הָדֵין׃ אֲרֵי גְזֵירָא עֲלַי בְּפִתְגָמָא דַיְיָ לָא תֵיכוּל
18 לַחְמָא וְלָא תִשְׁתֵּי תַמָּן מַיָּא וְלָא תְתוּב לְמֵיזַל בְּאוֹרְחָא דַאֲזַלְתָּ בָהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ אַף אֲנָא
נְבִיָּא כְּוָתָךְ וּמַלְאֲכָא מַלֵּיל עִמִּי בְּפִתְגָמָא דַיְיָ לְמֵימַר אֲתִיבְהִי עִמָּךְ לְבֵיתָךְ וְיֵיכוּל לַחְמָא
19 וְיִשְׁתֵּי מַיָּא כַּדֵּיב לֵיהּ׃ וְתָב עִמֵּיהּ וַאֲכַל לַחְמָא בְּבֵיתֵיהּ וּשְׁתִי מַיָּא׃ וַהֲוָה עַד דְּאִנּוּן מְסַחֲרִין
20 עַל פָּתוֹרָא וַהֲוָה פִּתְגַם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ לִנְבִיָּא דַאֲתִיבֵיהּ׃ וְאִתְנַבֵּי עַל נְבִיָּא דַיְיָ דַאֲתָא
21 מִשִּׁבְטָא יְהוּדָה לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲלָף דְּסָרֵיבְתָּא עַל מֵימְרָא דַיְיָ וְלָא נְטַרְתָּא יָת
22 תַּפְקֵדְתָּא דְּפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃ וְתַבְתָּא וַאֲכַלְתָּ לַחְמָא וְאִשְׁתֵּיתָא מַיָּא בְּאַתְרָא דְמַלֵּיל עִמָּךְ
לָא תֵיכוּל לַחְמָא וְלָא תִשְׁתֵּי מַיָּא לָא תִתְכְּנֵישׁ נְבֵלְתָךְ לְקִבְרָא דַאֲבָהָתָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Nam ſic præcepit mihi in verbo Dñi, dicendo: Non comedes panẽ et non 9
bibes *illic* aquam, et non redibis p̱ viã qua iviſti. Et abiit p̱ viam aliam, & 10
non rediit in via per quã iverat in Bethel. Et propheta mendax un⁹ ſenex, 11
habitabat in Bethel, et venit filius ej⁹, et narravit illi omne opus ꝙ egerat
propheta Dñi die illo in Bethel, verba quæ locut⁹ fuerat cum rege, et nar-
raverunt ea patri ſuo. Et locut⁹ eſt eis pater eorũ, Quanam via abiit? & 12
oſtenderunt filii ej⁹ viã quà abierat propheta Dñi, qui venerat de tribu Je-
hudah. Et dixit filiis ſuis, Expedite mihi aſinũ: et expedierunt illi aſinum, 13
et equitavit ſup̱ eum. Et ivit poſt prophetã Dñi, et invenit eum ſedentem 14
ſub quercu, et dixit ei: Num tu es propheta Dñi, qui veniſti de tribu Jehu-
da? et dixit, Ego ſum. Et dixit ei, Veni mecũ in domũ; et comede panem. 15
Et dixit, Non poſſũ redire tecũ et intrare tecũ, et non comedã panẽ, et non 16
bibã tecũ aquam in loco hoc. Nam decretũ eſt ſuper me in verbo Domi- 17
ni, Non comedes panẽ, et non bibes ibi aquã, et non redibis ut vadas per
viam qua iviſti. Et dixit ei, Etiã ego ſum propheta ſicut tu, et angel⁹ locutus 18
eſt mecum in verbo Dñi, dicendo: Reduc illum tecum in domum tuam; &
comedat panem & bibat aquam: mentitus eſt ei. Et rediit cum illo, & 19
comedit panem in domo ejus, et bibit aquam. Et fuit adhuc illis in circui- 20
tu menſæ ſedentibus, factum eſt verbum prophetiæ à Domino *propheta* qui
reduxerat illum. Et vaticinatus eſt contra prophetam Domini, qui venerat 21
de tribu Jehudah, dicendo: Sic dixit Dominus, Propterea quòd rebellâſti
in dictum Domini, nec ſervâſti præceptum quod præceperat tibi Dominus
Deus tuus. Sed rediiſti et comediſti panem, & bibiſti aquam in loco de quo 22
locutus fuerat tecum; Non comedes panem & non bibes aquam: non col-
ligetur cadaver tuum in ſepulchrum patrum tuorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܦܩܕܢܝ ܒܡܠܬܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܐ 9
ܡܝܐ. ܘܠܐ ܬܗܦܘܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ. * ܘܐܙܠ ܠܗ ܒܐܘܪܚܐ ܐܚܪܬܐ. ܘܠܐ ܗܦܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ 10
ܒܗ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܢܒܝܐ ܚܕ ܣܒܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܐܬܘ ܒܢܘܗܝ ܘܐܫܬܥܝܘ 11
ܠܗ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ
ܠܡܠܟܐ. ܘܐܫܬܥܝܘ ܒܢܘܗܝ ܠܐܒܘܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܒܐܝܢܐ ܐܘܪܚܐ ܐܙܠ. 12
ܘܚܘܝܘܗܝ ܒܢܘܗܝ ܐܘܪܚܐ ܕܐܙܠ ܒܗ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ. * ܘܐܡܪ 13
ܠܒܢܘܗܝ. ܐܣܘܪܘ ܠܝ ܚܡܪܐ. ܘܐܣܪܘ ܠܗ ܚܡܪܐ. ܘܪܟܒ ܠܗ ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܒܬܪ 14
ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܫܟܚܗ ܕܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܢܒܝܗ
ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܝܬ ܡܢ ܝܗܘܕ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܗܘ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܥܡܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܟܘܠ 15
ܠܚܡܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܗܦܘܟ ܥܡܟ ܘܐܥܘܠ ܠܒܝܬܟ. ܘܠܐ ܐܟܘܠ ܥܡܟ 16
ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܐ ܡܝܐ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܬܐܡܪ ܠܝ ܒܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܐ 17
ܬܐܟܘܠ ܬܡܢ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܐ ܡܝܐ. ܘܠܐ ܬܗܦܘܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. 18
ܐܦ ܐܢܐ ܢܒܝܐ ܐܢܐ ܐܟܘܬܟ. ܘܡܠܐܟܐ ܐܡܪ ܠܝ ܒܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܗܦܟܝܗܝ ܥܡܟ
ܠܒܝܬܟ. ܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܘܢܫܬܐ ܡܝܐ. ܘܟܕܒ ܠܗ. * ܘܗܦܟ ܥܡܗ. ܘܐܟܠ ܠܚܡܐ 19
ܒܒܝܬܗ. ܘܐܫܬܝ ܡܝܐ. * ܘܟܕ ܝܬܒܝܢ ܥܠ ܦܬܘܪܐ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ 20
ܢܒܝܐ ܕܐܗܦܟܗ. * ܘܩܪܐ ܠܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ 21
ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܠܦ ܕܐܡܪܡܪܬ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܢܛܪܬ ܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ:
* ܘܗܦܟܬ ܘܐܟܠܬ ܠܚܡܐ ܘܐܫܬܝܬ ܡܝܐ ܒܐܬܪܐ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ 22
ܬܫܬܐ ܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܬܐܥܘܠ ܫܠܕܟ ܠܩܒܪܐ ܕܐܒܗܝܟ.

9 * Quoniam ita præcepit mihi ſermone *ſuo* Dominus, dixítque mihi; Ne comedas panem, nec bibas aquam, neque revertaris per viam quâ veniſti. 10 Abiit ergò per aliam viam, nec reverſus eſt per viam quâ venerat in Beth-il. 11 Habitabat autem in Beth-il propheta quidam ſenex, ad quem accedentes filii ſui narraverunt ei totum negotium quod eo die fecerat propheta Dei in Beth-il, & ſermonem quem habuerat ad regem. Quæ cùm narrâſſent filii patri ſuo, 12 Dixit eis pater illorum, Quânam viâ abiit? & indicaverunt ei filii ſui viam quâ abierat propheta Dei, qui venerat ex Juda. 13 Qui dixit ad filios ſuos, Sternite mihi aſinum: & ſtraverunt ei aſinum, conſcendítque eum: 14 Et ſequutus prophetam Dei, invenit eum ſedentem ſub terebintho, dixítque ad eum, Túne es propheta Dei qui veniſti ex Juda? Reſpondit illi, Ego ſum. 15 Ait illi, Veni mecum domum, & comede panem. 16 Qui reſpondit ei, Non poſſum tecum reverti, & domũ tuam adire, nec panem comedere tecum, nec aquam bibere hoc in loco; 17 Quoniam ita dictum fuit mihi oraculo divino, Ne comedas illic panẽ, nec bibas aquam, neque revertaris per viam quâ veniſti. 18 Dixit ei, Etiam ego propheta ſum ſicut tu, & angelus dixit mihi ex reſponſo divino, Reduc illum tecum domum, panem comedat, & aquam bibat: & fefellit eum. 19 Quare cum eo reverſus panem comedit in domo ipſius, & aquam bibit. 20 Iis menſæ aſſidentibus, factus eſt ſermo Domini ad prophetam quem is reduxerat. 21 Inclamavit enim prophetam Dei, qui venerat ex Juda, & ſic allocutus eſt eum; Sic dicit Dominus, Quandoquidẽ exacerbâſti verbum oris Domini, nec ſervâſti præceptum quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus; 22 Sed reverſus es, & comediſti panem, & aquam bibiſti in loco ubi tibi dixerat, Ne comederis panem, nec biberis aquam; idcirco non ingredietur cadaver tuum in ſepulchrum patrum tuorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فان كذاك وصاني الله في كلامه قايلا. لا تاكل طعاما * ولا تشرب ماء * ولا ترجع في الطريق 9
التي مضيت فيها * ثم مضي منصرفا في طريق اخري * ولم يرجع في الطريق التي جاء فيها الي 10
بيت ال * وان نبيا واحدا من الكذبة شيخا * وكان ساكنا في بيت ال * واتاه احد بنيه * وحكي 11
له كل ما عمله نبي الله ذلك اليوم ببيت ال * وما كان من خطه مع الملك * فحكوه اجمعا
لابيهم * قال لهم * في اي طريق سلك * فنظروا بنوه الطريق التي سلكها رسول الله الوارد من 12
سبط يهودا * فقال لبنيه * اسرجوا لي الحمار * فاسرجوا له الحمار * وركب عليه * ومضي في اثر نبي 13 14
الله * فوجده جالسا تحت بطمة * فقال له * انت رسول الله الذي وافيت من سبط يهودا * فقال * انا
هو * فقال له * سر معي الي المنزل * فكل طعامي * فقال له * لا اقدر علي الرجوع معك * ولا 15 16
المجي معك * ولا اكل طعاما * ولا اشرب ماء في هذا الموضع * فان الامر قد سبق الي عن 17
الله * لا تاكل هناك طعاما * ولا تشرب ماء * ولا ترجع في الطريق التي مضيت فيها * فقال * انا 18
نبيا كمثلك * وان ملاكا خاطبني عن الله قايلا * رده معك الي بيتك * ويأكل
طعاما * ويشرب ماء * وكان في قوله هذا كاذبا * فرجع معه الي بيته * واكل فيه طعاما * 19
وشرب ماء * فبينما هما جالسان علي المايدة ياكلان * حتي ورد نبوة من عند الله الي 20
نبي الله الذي رده النبي الكاذب * ودعا نبي الله الذي وافا من سبط يهودا * وقال 21
له * هكذا قال الله * ان مجازاتك علي مخالفتك لامر الله ولم تحافظ علي الوصية التي
وصاك بها الله الهك * فرجعت واكلت طعاما * وشربت ماء في هذا الموضع الذي قال لك * 22
لا تاكل فيه طعاما * ولا تشرب فيه ماء * لا تدخل نبيلتك مع قبور ابايك *

9 * *Sic enim præcepit mihi Deus ſermone ſuo, dicens; Ne comedas cibum, nec aquam bibas, nec revertaris per viam quâ abiiſti.* 10 *Tum profectus abiit per aliam viam, nec reverſ° eſt per viam quâ venerat in Beth-el.* 11 *Verùm ad falſum quendam prophetam ſenem habitantem in Beth-el, adveniens unus è filiis ejus narravit ei quicquid fecerat eo die propheta Dei in Beth-el, quidve ei cum rege contigerat. Quæ omnia cùm narrâſſent patri ſuo,* 12 *Dixit eis; Quânam viâ perrexit? viderant autem filii ejus viam per quam perrexerat Dei miſſus qui advenerat è tribu Juda.* 13 *Quapropter dixit filiis ſuis, Sternite mihi aſinum; & ſtraverunt ei aſinum; quo conſcenſo,* 14 *Inſecutus eſt prophetam Dei, & invenit eum ſedentem ſub terebintho, dixítque ad eum; Túne es Dei miſſus qui adveniſti è tribu Juda? Dixit, Ego ſum.* 15 *Ait illi, Perge mecum ad domum, et comede cibum meum:* 16 *Dixit ad eum, Non poſſum tecum redire, nec tecum venire, nec cibum comedere, nec aquam bibere hoc in loco:* 17 *Mandatum enim præſignificatum mihi eſt à Deo hiſce verbis, Ne comederis ibi cibum, nec aquam biberis, nec redieris per viam quâ abiiſti.* 18 *Reſpondit, Propheta ſum ſicut tu; & quidem angelus allocutus eſt me ex parte Dei, dicens; Reduc eum tecum in domum tuam, cibúmque comedat, & aquam bibat: fuit autem in hujuſmodi ſermone ſuo mendax.* 19 *Et reverſus eſt cum eo in domum ipſius, comedítque in ea cibum, & bibit aquam.* 20 *Dum ergò menſæ aſſiderent et comederent, ecce pervenit oraculum à Deo ad prophetam illum Dei, quẽ falſus propheta reduxerat.* 21 *Vocánſque prophetam Dei qui venerat è tribu Juda, dixit ad eum; Sic dicit Deus, Præmium tuum pro eo quòd inobediens fuiſti præcepto Dei, nec cuſtodîſti mandatum quod injunxerat tibi Deus De° tuus:* 22 *Sed reverſus es, & comediſti cibum, & aquam bibiſti in loco iſto in quo dixerat tibi ne cibum comederes, nec biberes aquam; illud eſto: non ingredietur cadaver tuum ſepulchra patrum tuorum.*

מְלָכִים א׃ יד

ei ſtravit & ,eum bibere poſt & ,panem eum comedere poſtquam ,fuit Et
23 וַיְהִי אַחֲרֵי אָכְלוֹ לֶחֶם וְאַחֲרֵי שְׁתוֹתוֹ וַיַּחֲבָשׁ־לוֹ
leo eum invenit &,abiit Et.eum reduxerat quem prophetæ ipſi ,aſinum
24 הַחֲמוֹר לַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ אַרְיֵה
aſinus & ,via in projectum ejus cadaver fuit & :eum occidit & ,viâ in
בַּדֶּרֶךְ וַיְמִיתֵהוּ וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְהַחֲמוֹר
viri ecce Et .cadaver juxta *ſtans* leo & ,eum juxta *ſtans*
25 עֹמֵד אֶצְלָהּ וְהָאַרְיֵה עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה׃ וְהִנֵּה אֲנָשִׁים
leonem & ,via in projectum cadaver viderunt &,tranſeuntes
עֹבְרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הַנְּבֵלָה מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְאֶת־הָאַרְיֵה
qua ,civitate in ſunt locuti & ,venerunt & ;cadaver juxta ſtantem
עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה וַיָּבֹאוּ וַיְדַבְּרוּ בָעִיר אֲשֶׁר
eum reduxerat qui propheta audivit Et .*ea in manens* ſenex propheta
26 הַנָּבִיא הַזָּקֵן יֹשֵׁב בָּהּ׃ וַיִּשְׁמַע הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ
ori fuit rebellis qui ,*ipſe* Dei Vir :dixit & ,via de
מִן־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר מָרָה אֶת־פִּי
,eum confregit & ,leoni Dominus eum tradidit & :Domini
יְהוָה וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לָאַרְיֵה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ
eſt locutus Et .ei fuerat locut' quod ,Domini verbum juxta eum occidit &
27 וַיְמִתֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃ וַיְדַבֵּר
,abiit Et.ſtraverunt & ,aſinum mihi Sternite :dicendo ,ſuos filios ad
28 אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר חִבְשׁוּ־לִי אֶת־הַחֲמוֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ׃ וַיֵּלֶךְ
leonem & aſinum & ,via in projectum ejus cadaver invenit &
וַיִּמְצָא אֶת־נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וַחֲמוֹר וְהָאַרְיֵה
neque ,cadaver leo comedit non :cadaver juxta ſtantes
עֹמְדִים אֵצֶל הַנְּבֵלָה לֹא־אָכַל הָאַרְיֵה אֶת־הַנְּבֵלָה וְלֹא
viri cadaver propheta tulit Et .aſinum confregit
29 שָׁבַר אֶת־הַחֲמוֹר׃ וַיִּשָּׂא הַנָּבִיא אֶת־נִבְלַת אִישׁ־
ad venit & :illud reduxit & ,aſinum ſuper illud poſuit & ,Dei
הָאֱלֹהִים וַיַּנִּחֵהוּ אֶל־הַחֲמוֹר וַיְשִׁיבֵהוּ וַיָּבֹא אֶל־
poſuit Et .eum *ſepeliendum &,plangendum ad*,ſenioris prophetæ civitatem
30 עִיר הַנָּבִיא הַזָּקֵן לִסְפֹּד וּלְקָבְרוֹ׃ וַיַּנַּח אֶת־
,fuit Et.mi frater Heu:eũ ſuper planxerunt &:ſuo ſepulchro in ej' cadaver
31 נִבְלָתוֹ בְּקִבְרוֹ וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוֹי אָחִי׃ וַיְהִי
;*me moriendo In* :dicendo ,ſuos filios ad dixit & ,*ipſum eum ſepelire poſt*
אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתִי
apud :*eo in* ſepultus Dei vir quo ſepulchro in me *ſepelietis &*
וּקְבַרְתֶּם אֹתִי בַּקֶּבֶר אֲשֶׁר אִישׁ הָאֱלֹהִים קָבוּר בּוֹ אֵצֶל
quod verbum erit eſſendo Quia .mea oſſa ponite ejus oſſa
32 עַצְמֹתָיו הַנִּיחוּ אֶת־עַצְמֹתָי׃ כִּי הָיֹה יִהְיֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
ſuper & ,Bethel in quod altare ſuper Domini verbo in exclamavit
קָרָא בִּדְבַר יְהוָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל וְעַל
verbum Poſt .Someron urbibus in quæ ,excelſorum domos omnes
33 כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן׃ אַחַר הַדָּבָר
fecit & ,eſt reverſus *&* ,mala ſua via à Jarobham eſt reverſus non hoc
הַזֶּה לֹא־שָׁב יָרָבְעָם מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וַיָּשָׁב וַיַּעַשׂ
,ſuam manum *implebat volens* :excelſorum ſacerdotes populi extremis de
מִקְצוֹת הָעָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת הֶחָפֵץ יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ
domus peccatum in hoc *verbo in* fuit Et .excelſorum *ſacerdotes* erat &
34 וִיהִי כֹּהֲנֵי בָמוֹת׃ וַיְהִי בַּדָּבָר הַזֶּה לְחַטַּאת בֵּית
:*terræ* ſuperficie è delendum ad & ,*excindendum* ad & ,Jarobham
יָרָבְעָם וּלְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

CAP. XIV. יד

Dixitque .Jarobham filius Abijah ægrotavit illo tempore In
1 בָּעֵת הַהִיא חָלָה אֲבִיָּה בֶן־יָרָבְעָם׃ וַיֹּאמֶר
cognoſcant non & ,te muta & ,nunc Surge :ſuã uxorem ad Jarobham
2 יָרָבְעָם לְאִשְׁתּוֹ קוּמִי נָא וְהִשְׁתַּנִּית וְלֹא יֵדְעוּ
Achijah ibi ecce :Siloh *ibis* & ;Jarobham uxor *tu* quòd
כִּי־אַתִּי אֵשֶׁת יָרָבְעָם וְהָלַכְתְּ שִׁלֹה הִנֵּה־שָׁם אֲחִיָּה
.hunc populum ſuper *regem in* me ſuper eſt locutus ipſe :propheta
הַנָּבִיא הוּא־דִבֶּר עָלַי לְמֶלֶךְ עַל־הָעָם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

23 Cúmque comediſſet & bibiſſet, ſtravit aſinum ſuum prophetæ, quem reduxerat. 24 Qui cùm abiiſſet, invenit eum leo in via, & occîdit: & erat cadaver ejus projectum in itinere: aſinus autem ſtabat juxta illum, & leo ſtabat juxta cadaver. 25 Et ecce, viri tranſeuntes viderunt cadaver projectum in via, & leonem ſtantem juxta cadaver. Et venerunt & divulgaverunt in civitate, in qua prophetes ille ſenex habitabat. 26 Quod cùm audîſſet propheta ille, qui reduxerat eum de via, ait; Vir Dei eſt, qui inobediens fuit ori Domini, & tradidit eum Dominus leoni, & confregit eum, & occîdit juxta verbum Domini, quod locutus eſt ei. 27 Dixítq; ad filios ſuos, Sternite mihi aſinũ. Qui cùm 28 ſtraviſſent, Et ille abiiſſet, invenit cadaver ejus projectum in via, & aſinum & leonem ſtantes juxta cadaver: non cõmêdit leo de cadavere, nec læſit 29 aſinum. Tulit ergò prophetes cadaver viri Dei, & poſuit illud ſuper aſinum, & reverſus intulit in civitatem prophetæ 30 ſenis ut plangeret eum. Et poſuit cadaver ejus in ſepulchro ſuo: & planxerunt eum; Heu 31 heu, mi frater. Cúmque planxiſſent eum, dixit ad filios ſuos; Cùm mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro, in quo vir Dei ſepultus eſt: juxta oſſa ej' 32 ponite oſſa mea. Profectò enim veniet ſermo, quem prædixit in ſermone Domini contra altare quod eſt in Bethel, & contra omnia fana excelſorum, quæ ſunt in urbibus Sa- 33 mariæ. Poſt verba hæc non eſt reverſus Jeroboam de via ſua peſſima, ſed econtrariò fecit de noviſſimis populi ſacerdotes excelſorum: quicunque volebat, implebat manum ſuam, & fiebat ſacerdos excelſorum. 34 Et propter hanc cauſam peccavit domus Jeroboã, & everſa eſt, & deleta de ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

1 IN tempore illo ægrotavit A- 2 bia filius Jeroboam. Dixítque Jeroboam uxori ſuæ; Surge, & commuta habitum, ne cognoſcaris quòd ſis uxor Jeroboam: & vade in Silo, ubi eſt Ahias propheta, qui locutus eſt mihi, quòd regnaturus eſſem ſuper populum hunc.

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

13 Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Ἐπισάξατέ μοι (τ) τὸν ὄνον. καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ (υ) τὸν ὄνον, καὶ 14 ἐπέβη (φ) ἐπ᾽ αὐτόν, Καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον (χ) ὑπὸ δρῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ σὺ εἶ ὁ (ψ) ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς 15 ἐξ Ἰούδα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δεῦρο μετ᾽ (ω) ἐμοῦ, καὶ φάγε ἄρτον. 16 Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ (α) δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ, (β) οὐδὲ μὴ φάγωμαι ἄρτον, οὐ- 17 δὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· Ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ κύριος, λέγων, (γ) Μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύ- 18 θης ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κἀγὼ προφήτης εἰμὶ καθὼς σύ, καὶ ἄγγελος (δ) λελάληκε πρός με ἐν ῥήματι κυρίου, λέγων, Ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ (ε) φαγέτω ἄρτον, καὶ (ζ) πιέτω ὕδωρ· 19 καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ. Καὶ ἐπέστρεψεν (η) αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ 20 αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν 21 προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος 22 ὁ θεός σου, Καὶ ἐπέστρεψας, καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ (θ) ᾧ ἐλάλησε πρὸς σέ, (ι) λέγων, Οὐ μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά 23 σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ (κ) τὸν ὄνον, καὶ ἐπέ- 24 στρεψε, Καὶ ἀπῆλθε. καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει (λ) παρ᾽ αὐτό, καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ 25 τὸ σῶμα. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον (μ) ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου· καὶ (ν) εἰσῆλθον, καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν αὐ- 26 τῇ. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς 28 παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα (ξ) κυρίου· Καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, (ο) καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα· καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου (π) τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ συνέτριψε 29 τὸν ὄνον. Καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν 30 ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν (ρ) αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης, τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ· καὶ ἐκόψαντο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ.

Et dixit filiis ſuis, Sternite mihi aſinum. Et ſtraverunt ei aſinum. 13 *Et aſcendit ſuper eum, Et ivit poſt hominem Dei: & invenit illum* 14 *ſedentem ſub (e) quercu, & dixit ei; Si tu es homo Dei, qui veniſti è Juda? Et dixit ei, Ego. Et dixit ei; Veni mecum, & manduca panem.* 15 *Et dixit; Non potero* 16 *reverti tecum, neque manducabo panem, neque bibam aquam in loco hoc: Quoniã ſic mandavit mihi in verbo Dominus, dicens;* 17 *Ne manducaveris panem ibi, neque biberis aquam, neque reverteris (f) illic in via, quâ iviſti in ea. Et dixit ad eũ;* 18 *Et ego propheta ſum, ſicut tu: & angelus locut' eſt ad me in verbo Domini, dicens; Reduc eum ad te in domum tuam: & manducet panem, & bibat aquam: Et mentit' eſt ei. Et reduxit eum,* 19 *& manducavit panem, et bibit aquam in domo ejus. Et factũ eſt, ſedentib' illis ad menſam,* 20 *et factum eſt verbum Domini ad prophetam, qui reduxerat eum. Et dixit ad hominem Dei, qui venerat ex Juda, dicens;* 21 *Hæc dicit Dominus; Propterea quòd exacerbâſti verbum Domini, et non cuſtodîſti mandatum, quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus, Et reverti ſti,* 22 *et manducâſti panem, et bibiſti aquam in loco hoc, de quo locut' eſt ad te, dicens; Non manducabis panem, neque bibes aquam; non intrabit corpus tuum in ſepulchrum patrum tuorum. Et factum eſt poſtquam manducavit* 23 *ipſe panem, & bibit aquam; & ſtravit ei aſinum: & revertit, Et abiit.* 24 *Et invenit eum leo in via, & occîdit eum: & erat corp' ej' projectum in via: & aſin' ſtabat apud ipſum: & leo ſtabat juxta corp'. Et ecce viri prætereuntes,* 25 *& viderunt morticinum projectũ in via, & leo ſtabat juxta morticinum. Et ingreſſi ſunt, & locuti ſunt in civitate, ubi propheta ſenex habitabat in ea. Et audivit* 26 *qui reduxerat eum de via, & dixit; Homo Dei hic eſt, qui exacerbavit verbum (g) Domini. Et ivit,* 28 *& invenit corpus ejus projectum in via: & aſinus, & leo ſtabant apud corp': & non comêdit leo corp' (h) hominis Dei: et non contrivit aſinum.* 29 *Et levavit propheta corpus hominis Dei, et impoſuit illud ſuper aſinum. Et reduxit eum in civitatẽ propheta* 30 *Ad ſepeliendum eum in ſepulchro ſuo. Et planxerunt eum; Veh, frater.*

MS. A. (τ) τὸν ὄνον. (υ) τὸν ὄνον, (φ) ἐπ᾽ αὐτόν, * κατόπισθεν τοῦ (χ) ἐπὶ (ψ) ἄνθρωπος ὁ ἐληλυθὼς (ω) ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ φάγε (α) δύναμαι ἐπιστρέψαι (β) οὐδὲ φάγομαι (γ) Οὐ μὴ φάγῃς ἐκεῖ ἄρτον καὶ (δ) λελάληκέ μοι ἐν (ε) φαγέτω (ζ) πιέτω (η) αὐτὸν σὺν ἑαυτῷ, καὶ ἔφαγεν ἄρτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο (θ) ὡς (ι) λέγων, Μὴ (κ) τὸν ὄνον τῷ προφήτῃ, καὶ (λ) παρ᾽ αὐτό, * τὸ σῶμα. (μ) ἐρριμμένον (ν) εἰσῆλθεν, καὶ ἐλάλησεν (ξ) κυρίου· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτόν, 27 καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ * τῷ λέγειν, Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον· καὶ ἐπέσαξαν. Καὶ ἐπορεύθη (ο) καὶ ὄνος (π) τοῦ θεοῦ, * καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ (ρ) αὐτόν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ κόψασθαι καὶ τοῦ θάψαι αὐτόν. καὶ ἀνέπαυσεν τὸ νεκριμαῖον αὐτοῦ ὁ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψατο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 והוה בתר דאכלו לחמא ובתר דשתיאו וזרז ליה חמרא לנביא דאתביה׃ ואזל
24 ואשכחיה אריא בארחא וקטליה והות נבלתיה רמיא בארחא וחמרא קאם לקבליה
25 ואריא קאם בסטר נבלתא׃ והא גבריא עברין וחזו ית נבלתא רמיא באורחא וית אריא
26 קאם בסטר נבלתא ואתו ומלילו בקרתא דנביא שקרא סבא יתיב בה׃ ושמע נביא
דאתביה מן ארחא ואמר נביא דיי הוא דסריב על מימרא דיי ומסריה יי לאריא
27 ותבריה וקטליה כפתגמא דיי דמליל ליה׃ ומליל עם בנוהי למימר זריזו לי ית חמרא
28 חריזו׃ ואזל ואשכחית נבלתיה רמיא בארחא וחמרא ואריא קימין בסטר נבלתא
29 לא אכל אריא ית נבלתא ולא תבר ית חמרא׃ ונטל נביא שקרא ית נבלתא דנביא
דיי ואחתיה על חמרא ואתיביה ואתא לקרתא דנביא שקרא סבא למספד ולמקבריה׃
30 31 ואחית ית נבלתיה בקבריה וספדו עלוהי וי על אחא׃ והוה בתר דקברו יתיה ואמר
לבנוהי למימר כד אימות ותקברון יתי בקברא דנביא דיי קביר ביה בסטר גרמוהי
32 אחיתו ית גרמי׃ ארי אתקימא יתקים פתגמא דאתנבי בפתגמא דיי על אגורא די
33 בביתאל ועל כל בתי במתא די בקרוי שמרון׃ בתר פתגמא הדין לא תב ירבעם
מאורחיה בישתא ותב ועבד קצת מן עמא כומרי במתא דרעי מקריב ית קורבניה ויהון
34 כומרין לבמתא׃ והוה פתגמא הדין לחובי בית ירבעם ולגמרא ולשיצאה מעל אפי
ארעא׃

יד

1 2 בעדנא ההיא אתמרע אביה בר ירבעם׃ ואמר ירבעם לאתתיה קומי כען ותשתנין ולא
ידעון דאת אתת ירבעם ותהכין לשילו הא תמן אחיה נביא הוא מליל עלי למהוי מלכא
על עמא הדין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit, poſtquam comederunt panem, & poſtquam biberunt, ſtravit illi 23 aſinum prophetæ quem reduxerat. Et abiit & invenit eum leo in via, & 24 occîdit illum: & erat cadaver ejus projectum in via, & aſinus ſtabat juxta illud, & leo ſtabat in latere cadaveris. Et ecce viri tranſeuntes viderunt 25 cadaver projectum in via, & leonem ſtantem in latere cadaveris; & venerunt & locuti ſunt in civitate in qua propheta mendax ſenex habitabat. Et 26 audivit propheta qui reduxerat illum de via, & dixit, Propheta Dñi ipſe eſt qui rebellavit in dictum Dñi, & tradidit eum Dñs leoni, & fregit eum & occîdit eum juxta verbum Dñi quod locutus fuerat ei. Et locutus eſt cum 27 filiis ſuis, dicendo, Sternite mihi aſinum: & ſtraverunt. Et ivit & inve- 28 nit cadaver ejus projectum in via, & aſinum & leonem ſtantes propè cadaver, non comedit leo cadaver, & non fregit aſinum. Et tulit propheta 29 mendax cadaver prophetæ Domini, & collocavit illud ſuper aſinum, & reduxit illud, & venit in civitatem prophetæ mendacis ſenis, ad plangendum & ſepeliendum illud. Et deduxit cadaver ejus in ſepulchrum ſuum, 30 & lamentati ſunt ſuper illo; Heu ſuper fratre meo. Et fuit poſtquam ſe- 31 pelierunt illum, dixit filiis ſuis, dicendo: Cùm mortuus fuero, & ſepelietis me in ſepulchro in quo propheta Domini eſt ſepultus: juxta oſſa ejus ponite oſſa mea. Nam firmando firmabitur verbum, quod vaticinatus 32 eſt in verbo Domini contra aram, quæ eſt in Bethel, & contra omnes domos excelſorum quæ ſunt in urbibus Somron. Poſt verba iſta non rediit 33 Jerobgham ex via ſua mala, ſed rediit & fecit partem è populo ſacerdotes excelſorum: qui volebant, offerebant munus ſuum, & erant ſacerdotes excelſorum. Et fuit res iſta in reatum domûs Jerabgham, & ut extermina- 34 retur & perderetur è ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

IN tempore illo malè habuit Abiah filius Jerabgham. Et dixit Jerabgham 1 2 uxori ſuæ, Surge nunc & muta te, ut cognoſcant quòd tu ſis uxor Jerabgham: & ibis in Silo, & ecce ibi eſt Ahhiah propheta, ipſe locutus eſt de me quòd futurus eſſem rex ſuper populum hunc.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

23 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ. ܙܪܙܘ ܠܗ ܥܠ ܚܡܪܐ ܠܢܒܝܐ
24 ܕܐܠܗܐ. * ܘܗܦܟ ܐܙܠ. ܘܐܫܟܚܗ ܐܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܩܛܠܗ. ܘܗܘܐ ܫܠܕܗ ܫܕܐ ܒܐܘܪܚܐ.
25 ܘܚܡܪܐ ܩܐܡ ܥܠ ܓܢܒܗ. ܘܐܪܝܐ ܩܐܡ ܥܠ ܓܢܒ ܫܠܕܐ. * ܘܗܐ ܐܢܫܐ ܥܒܪܝܢ. ܘܚܙܘ
ܫܠܕܐ ܟܕ ܫܕܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܚܡܪܐ ܩܐܡ ܥܠ ܓܢܒܗ. ܘܐܪܝܐ ܩܐܡ ܥܠ ܓܢܒ ܫܠܕܐ.
26 ܘܐܬܘ ܘܐܡܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܢܒܝܐ ܣܒܐ ܝܬܒ ܒܗ̇. * ܘܫܡܥ ܢܒܝܐ ܕܐܗܦܟܗ ܡܢ ܐܘܪܚܐ.
ܘܐܡܪ. ܢܒܝܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ. ܥܠ ܕܫܢܝ ܡܠܬܐ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܠܐܪܝܐ.
27 ܘܬܒܪܗ. ܘܩܛܠܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܒܢܘܗܝ. ܙܪܙܘ ܠܝ
28 ܚܡܪܐ. ܘܙܪܙܘ ܠܗ. * ܘܐܙܠ ܘܐܫܟܚ ܫܠܕܐ ܟܕ ܫܕܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܚܡܪܐ ܘܐܪܝܐ ܩܝܡܝܢ
29 ܥܠ ܓܢܒ ܫܠܕܐ. ܠܐ ܐܟܠ ܐܪܝܐ ܠܫܠܕܐ. ܘܠܐ ܬܒܪ ܠܚܡܪܐ. * ܘܫܩܠ ܢܒܝܐ ܠܫܠܕܐ ܕܢܒܝܐ
ܕܐܠܗܐ. ܘܣܡܗ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܗܘ ܗܘ ܢܒܝܐ ܣܒܐ ܝܬܒ ܒܗ̇.
30 ܠܡܪܩܕܗ ܘܠܡܩܒܪܗ. * ܘܣܡ ܫܠܕܗ ܒܩܒܪܐ. ܘܐܪܩܕ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܡܪ.
31 ܘܝ ܐܚܝ. ܘܝ ܐܚܝ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܩܒܪܘܗܝ. ܐܡܪ ܠܒܢܘܗܝ. ܡܐ ܕܡܝܬܬ. ܩܒܪܘܢܝ
32 ܒܩܒܪܐ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܩܒܝܪ ܒܗ. ܘܥܠ ܓܢܒ ܓܪܡܘܗܝ. ܣܝܡܘ ܓܪܡܝ. * ܡܛܠ
ܕܡܗܘܐ ܢܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܩܪܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܥܠ ܟܠ
33 ܒܝܬ ܓܢܘܢܐ ܕܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܐ ܗܦܟ ܝܘܪܒܥܡ ܡܢ ܐܘܪܚܗ ܒܝܫܬܐ.
ܘܗܦܟ ܥܒܕ ܡܢ ܩܨܬ ܥܡܐ ܟܘܡܪܐ ܠܒܡܬܐ. ܡܢ ܕܨܒܐ ܕܢܗܘܐ ܟܘܡܪܐ. ܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ.
34 ܘܗܘܐ ܟܘܡܪܐ ܠܒܡܬܐ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܚܛܗܐ ܠܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܠܡܚܪܒܘ
1 ܘܠܡܘܒܕܘܬܗ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܬܟܪܗ ܐܒܝܐ ܒܪܗ
2 ܕܝܘܪܒܥܡ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܒܥܡ ܠܐܢܬܬܗ. ܩܘܡܝ ܐܫܬܢܝ. ܘܠܐ ܢܕܥܘܢ ܕܐܢܬܝ ܗܝ
ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܙܠܝ ܠܫܝܠܘ. ܗܐ ܬܡܢ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ. ܗܘ ܕܐܡܪ ܥܠܝ
ܕܐܡܠܟ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ.

* Poſtquam igitur panē comediſſent & aquam 23
bibiſſent, ſtraverunt aſinum pro Dei propheta.
Cúmque reverſus abiret, offendit eum 24
leo in via, & interfecit eum, manſitque cadaver
ejus abjectum in via, aſtabátque aſinus
juxta illud, aſtabátq; leo juxta cadaver. Ecce 25
autem viatores quidam videntes cadaver abjectum
in via, & aſinum ſecus illud aſtantem,
leonémque propè cadaver aſtantem; venerunt
& retulerunt *hæc* in civitate in qua ille
propheta ſenex habitabat. Quod cùm audiſſet 26
ille propheta qui eum de via reduxerat,
ait, Propheta Dei eſt: eò quòd immutârit verbum
oris Domini, tradidit eum Dominus leoni,
qui fregit ac interfecit eum, juxta ſermonem
Domini quem edixerat ei. Tum dixit 27
filiis ſuis, Sternite mihi aſinum, & ſtraverunt
ei. Abiénſque invénit cadaver abjectum 28
in via, & aſinum atque leonem juxta cadaver
aſtantes; non devoraverat leo cadaver, nec
aſinum fregerat. Tollens itaque ille propheta 29
cadaver prophetæ Dei, impoſuit illud aſino,
attulítq; in civitatē in qua idē ille propheta
ſenex habitabat, ut eum plangeret ac ſepeliret.
Ejus cadavere in ſepulchrum poſito, planxit 30
eum, & ait, Heu frater mi, heu mi frater.
Poſtquam autem ſepeliſſent eum, dixit filiis 31
ſuis; cùm mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro
in quo propheta Dei ſepultus eſt, &
ſecus ejus oſſa reponite oſſa mea. Nam proculdubiò 32
eveniet ſermo quo clamavit ex oraculo
divino adverſùs altare Beth-il & adverſùs
domos excelſorum quæ ſunt in urbibus
Samariæ. Hoc facto non retraxit ſe Jerobaam 33
à via ſua mala, ſed iterum creavit ex populo
ſacerdotes excelſorum: quicunque ſacerdos
fieri volebat, munus offerebat, fiebátque
ſacerdos excelſi. Quæ res ceſſit in peccatum 34
domui Jerobaam, quo extirparetúr & extingueretur
à ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

Eodem tempore, ægrotante Abiâ Jerobaami 1
filio, Dixit Jerobaam uxori ſuæ; Surge, 2
aliam te ſimula ita ut neſciant te eſſe uxorem
Jerobaami, & vade in Silo: ecce ibi eſt
Ahia propheta qui mihi dixerat me regnaturum
ſuper hunc populum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 24 * فلما كان بعد اكله وشربه اسرج الحمار لنبي الله * الذي رجع ومضي * فلقيه اسد في
25 طريقه فقتله * وبقيت نبيلته ملقاة في الطريق * والحمار مقابلها * والاسد قايم الي جانب
26 النبيلة * فجاوا واخبروا بذلك في القرية التي فيها النبي الكاذب الذي رده * فلما سمع النبي
الذي رده من الطريق * قال * هو نبي الله الذي خالف كلام الله * فالقاه الله للاسد * فدقه
27 28 وقتله * حسب ما كلمه الله به * فتقدم الي بنيه بان يسرجوا له الحمار * فاسرجوه * ومضي فراي
نبيلته ملقاة علي الطريق * والحمار والاسد قايمين جانب النبيلة * لم ياكل الاسد النبيلة *
29 ولا دق الحمار * وحمل النبي الكاذب نبيلة نبي الله * وجعلها علي الحمار وجاء به الي قرية النبي
30 الشيخ الكاذب الذي كان رده * فناح عليه وقبره * ولما جعل نبيلته في قبره وناح عليه * واخاه *
31 * فلما كان بعد ان قبره * قال لبنيه * اذا مت فاقبروني داخل قبر نبي الله * الذي هو مقبور فيه *
32 واجعلوا جنبي ملاصقه بجنبه * انه سيقوم كلامه الذي تنبا به بقول الله * علي المذبح الذي
33 في بيت ايل * وعلي جميع الناعوت التي في قري سومرون * وبعد هذا الكلام * لم يرجع
يوربعام من طريقته الردية * وعاد وجعل ائمة من افناء الناس للناعوت * حسب ما احب ان
34 يقرب قربانه * فكانوا كومري الناعوت * وكان ذلك الفعل سببا لاثام اهل بيت يوربعام * وابادته
واستيصاله عن وجه الارض *

* الفصل الرابع عشر *

1 2 * وفي ذلك الوقت مرض ابيا بن يوربعام * فقال يوربعام لزوجته * قومي الان تنكري
تنكرا * لا يعلم انك زوجة يوربعام * وامضي الي شيلوا * فان هناك احيا النبي الذي
تنبا علي بكوني ملكا علي ال اسرايل *

Cùm itaque ediſſet ac bibiſſet, ſtratus fuit 23
aſinus pro Dei propheta. Qui cùm reverſus 24
abiiſſet, inventus eſt à leone in via, et
ab eo interfectus, manſitque cadaver ejus
in via proſtratum, & aſinus ex adverſo
ipſius, leo verò ſtabat ad latus cadaveris.
Venerunt autem quidam, idque nuntiaverunt 25
in ea civitate in qua erat falſus
ille propheta qui reduxerat eum. Qua 26
cùm audiſſet ille propheta qui eum reduxerat
è via, dixit; Propheta Dei eſt, qui
quia divino ſermoni refragatus eſt, ideò
proſtituit eum Deus leoni qui comminuit
& interfecit eum, juxta id quod pronuntiaverat
ei Deus. Tum juſſit filios ſuos 27
ſternere ſibi aſinum: quem cùm ſtraviſſent,
Abiit, viditque cadaver ejus in via 28
proſtratum, et aſinum atque leonem prope
cadaver aſtantes: non devoraverat leo
cadaver, nec aſinum laceraverat. Suſtulit 29
ergò falſus hic propheta cadaver prophetæ
Dei, & impoſitum aſino reduxit in
civitatem ipſiuſmet falſi prophetæ ſenis
qui reduxerat illum, luxitque eum, ac
tum ſepelivit. Cúmque poſuiſſet cadaver 30
ejus in ſepulchrum ſuum, & luxiſſet
eum, fratris nomine appellabat eum. Et 31
poſtquam ſepelivit eum, dixit filiis ſuis;
Cùm mortuus fuero, ſepelite me intra ſepulchrum
prophetæ Dei, in quo ipſe ſepultus
eſt, & facite ut cadaver meum contiguum
ſit cadaveri ipſius. Nam certiſſimè 32
ſubſiſtet ſermo ipſius quem ex dicto Dei
prædixit de altari quod eſt in Bethel, de
idolis omnibus quæ ſunt in civitatibus
Samariæ. Poſt hanc rem non receſſit Jerobaam 33
à via ſua mala, imò novos creavit
ſacerdotes idolorum ex variis hominum
climatibus, prout volebat offerre ſacrificium
ſuum; & erant ſacrificuli idolorum.
Fuitque opus iſtud cauſa peccatorum 34
familiæ Jerobaami, & deſtructionis
atque evulſionis ejus è ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

Eo tempore cùm ægrotaret Abia Jerobaami 1
filius, Dixit Jerobaam uxori 2
ſuæ, Surge jam, téque alienam ita finge,
ut ignoretur eſſe te uxorem Jerobaami,
& perge in Silo: illic enim eſt Achia
propheta qui mihi prædixerat futurum me
regem ſuper Iſraelitas.

מְלָכִים א : יד

lagenam & ,gaufras & ,panes decem tua manu in tolles Et
3 וְלָקַחַתְּ בְּיָדֵךְ עֲשָׂרָה לֶחֶם וְנִקֻּדִים וּבַקְבֻּק
.puero erit quid tibi indicabit ipſe :eum ad venies & ,mellis
דְּבַשׁ וּבָאת אֵלָיו הוּא יַגִּיד לָךְ מַה־יִּהְיֶה לַנָּעַר׃
venit & ,Siloh abiit & ,ſurrexit & ,Jarobham uxor ſic fecit Et
4 וַתַּעַשׂ כֵּן אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ שִׁלֹה וַתָּבֹא
conſtiterant quia ,videre poterat non Achijahu & ;Achijah domum
בֵּית אֲחִיָּה וַאֲחִיָּהוּ לֹא־יָכֹל לִרְאוֹת כִּי־קָמוּ
Ecce :Achijahu ad dixit Dominus Et .ejus canitie præ ejus oculi
5 עֵינָיו מִשֵּׂיבוֹ׃ וַיהוָֹה אָמַר אֶל־אֲחִיָּהוּ הִנֵּה
,ſuo filio ſuper tecum à verbum quærendum ad venit Jarobham uxor
אֵשֶׁת־יָרָבְעָם בָּאָה לִדְרֹשׁ דָּבָר מֵעִמְּךָ אֶל־בְּנָהּ
fuit & :eam ad loquêris hoc ſicut & hoc ſicut :ipſe ægrotans quia
כִּי־חֹלֶה הוּא כָּזֹה וְכָזֶה תְּדַבֵּר אֵלֶיהָ וִיהִי
audire ſecundùm fuit Et .aliam ſe præferebat ipſa & ,ipſam intrare circa
6 כְבֹאָהּ וְהִיא מִתְנַכֵּרָה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ
Ingredere ,dixit & ,oſtiũ ad venientis ejus pedum vocem Achijahu
אֲחִיָּהוּ אֶת־קוֹל רַגְלֶיהָ בָּאָה בַפֶּתַח וַיֹּאמֶר בֹּאִי
ego & ? ferens te præ aliam tu hoc cur :Jarobham uxor
אֵשֶׁת יָרָבְעָם לָמָּה זֶּה אַתְּ מִתְנַכֵּרָה וְאָנֹכִי
Sic :Jarobham ad dic ,Vade .durus te ad miſſus
7 שָׁלוּחַ אֵלַיִךְ קָשָׁה׃ לְכִי אִמְרִי לְיָרָבְעָם כֹּה־
te exaltavi quòd eo Pro :Iſrael Deus Dominus dixit
אָמַר יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר הֲרִמֹתִיךָ
:Iſrael meum populum ſuper ducem te dedi & ;populi medio è
מִתּוֹךְ הָעָם וָאֶתֶּנְךָ נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
non & ;tibi illud dedi & ,David domo à regnum ſcidi Et
8 וָאֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וָאֶתְּנֶהָ לָךְ וְלֹא
,mea præcepta cuſtodivit qui ,David meus ſervus ſicut fuiſti
הָיִיתָ כְּעַבְדִּי דָוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי
tantùm faciendum ad ,ſuo corde toto in me poſt ambulavit qui &
וַאֲשֶׁר־הָלַךְ אַחֲרַי בְּכָל־לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק
omnibus præ faciendo malefeciſti Et :meis oculis in rectum
9 הַיָּשָׁר בְּעֵינָי׃ וַתָּרַע לַעֲשׂוֹת מִכֹּל
deos tibi feciſti & ,iviſti & ;tuas facies ad fuerunt qui
אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים
poſt projeciſti me & ,me irritandum ad ,conflatiles & ,alienos
אֲחֵרִים וּמַסֵּכוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי
domum ad malum adducens ego ecce Idcirco .tuum tergum
10 גַוֶּךָ׃ לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל־בֵּית
,clauſum ,parietem ad mingentem Jarobham ipſi excidam & ,Jarobham
יָרָבְעָם וְהִכְרַתִּי לְיָרָבְעָם מַשְׁתִּין בְּקִיר עָצוּר
,Jarobham domus poſteriores ſuccidam & :Iſrael in derelictum &
וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וּבִעַרְתִּי אַחֲרֵי בֵית־יָרָבְעָם
Jarobham ipſi Mortuum .ipſum conſummari ad uſque ,ſtercus ſucciderет ſicut
11 כַּאֲשֶׁר יְבַעֵר הַגָּלָל עַד־תֻּמּוֹ׃ הַמֵּת לְיָרָבְעָם
volucres comedent ,agro in mortuum & :canes comedent civitate in
בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף
vade ,ſurge tu Et .eſt locutus Dominus quia :cœli
12 הַשָּׁמָיִם כִּי יְהוָֹה דִּבֵּר׃ וְאַתְּ קוּמִי לְכִי
natus morietur & ,urbem tuos pedes ingrediendo in :tuam domum in
לְבֵיתֵךְ בְּבֹאָה רַגְלַיִךְ הָעִירָה וּמֵת הַיָּלֶד׃
ſolus ipſe quia :eum ſepelient & ,Iſrael omnis eum plangent Et
13 וְסָפְדוּ־לוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי־זֶה לְבַדּוֹ
verbum eo in eſt inventum quia :ſepulchrum in Jarobham ipſi ingredietur
יָבֹא לְיָרָבְעָם אֶל־קָבֶר יַעַן נִמְצָא־בוֹ דָּבָר
ſtatuet Et .Jarobham domum in Iſrael Deum Dominum erga bonum
14 טוֹב אֶל־יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יָרָבְעָם׃ וְהֵקִים
Jarobham domum excidet qui ,Iſrael ſuper regem ſibi Dominꝰ
יְהוָֹה לוֹ מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַכְרִית אֶת־בֵּית יָרָבְעָם
? nunc etiam quid & :die illa
זֶה הַיּוֹם וּמֶה גַּם־עָתָּה׃

Verſio VULG. LAT.

3 Tolle quoque in manu tua decem panes, & cruſtulam, et vas mellis, & vade ad illum: ipſe enim indicabit tibi quid eventurum ſit puero huic. 4 Fecit ut dixerat, uxor Jeroboam: & conſurgens abiit in Silo, & venit in domum Ahiæ: at ille non poterat videre, quia caligaverant oculi ejus præ ſenectute. 5 Dixit autem Dominus ad Ahiam, Ecce uxor Jeroboã ingreditur ut conſulat te ſuper filio ſuo qui ægrotat: hæc et hæc loquêris ei. Cùm ergò illa intraret, & diſſimularet ſe eſſe quæ 6 erat, Audivit Ahias ſonitum pedum ejus introeuntis per oſtium, & ait; Ingredere uxor Jeroboam: quarè aliam te eſſe ſimulas? ego autem miſſus ſum 7 ad te durus nuntius. Vade, & dic Jeroboam; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Quia exaltavi te de medio populi, & dedi te ducem ſuper populum 8 meum Iſrael: Et ſcidi regnum domûs David, & dedi illud tibi, & non fuiſti ſicut ſervus meus David, qui cuſtodivit mandata mea, & ſecutus eſt me in toto corde ſuo, faciens quod placitum eſſet in conſpectu 9 meo: Sed operatus es mala ſuper omnes qui fuerunt ante te, & feciſti tibi deos alienos & conflatiles, ut me ad iracundiam provocares, me autem projeciſti poſt corpus tuum: 10 Idcircò ecce ego inducam mala ſuper domum Jeroboam, & percutiam de Jeroboam mingentem ad parietem, & clauſum, & noviſſimum in Iſrael: & mundabo reliquias domûs Jeroboam, ſicut mundari ſolet 11 fimus uſque ad purum. Qui mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canos: qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves cœ- 12 li: quia Dominꝰ locutus eſt. Tu igitur ſurge, et vade in domum tuam: & in ipſo introitu pedum tuorum in urbem, mori- 13 etur puer. Et planget eum omnis Iſrael, & ſepeliet: iſte enim ſolus inferetur de Jeroboam in ſepulchrum, quia inventus eſt ſuper eo ſermo bonus à Domino Deo Iſrael, in domo 14 Jeroboam. Conſtituit autem ſibi Dominus regem ſuper Iſrael, qui percutiet domum Jeroboam in hac die, & in hoc tempore:

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

31 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ (σ)τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τέθαπται (τ) ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με, ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν 32 ὀστῶν αὐτοῦ· Ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου (υ) ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς 33 τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα 34 αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά. Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱεροβοὰμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

31 Et factum eſt, poſtquam planxerunt eum; & dixit filiis ſuis, dicens; Si mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro hoc, ubi homo Dei ſepultus eſt in eo: apud oſſa ejus ponite me, ut ſalventur oſſa mea cum oſſibus ejus: 32 Quoniam eventurum erit verbum, quod locutus eſt in ſermone Domini ſuper altare in Bethel, & ſuper domos excelſas, quæ in Samaria. 33 Et poſt verbum hoc non revertit Hieroboam à malitia ſua: & revertit, et fecit de parte populi ſacerdotes excelſorũ. Qui volebat, (i) implebat manũ ſuã, & fiebat ſacerdos in excelſis. 34 Et factum eſt verbum hoc in peccatum domui Hieroboam, & in perditionem, et in exterminium à facie terræ.

MS.A. (σ)τάφῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος (τ) παρ' αὐτῷ, (υ) ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν

ΚΕΦ. ιδ.

CAP. XIV.

21 (a)ΚΑὶ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν.

ET (a) Roboam filius Salomonis regnavit ſuper Judam. 21

1 MS.A. (a)Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ *ἠρρώστησεν Ἀβιὰ υἱὸς Ἱεροβοάμ. 2 Καὶ εἶπεν ὁ Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιώθητι, καὶ οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ πορεύθητι εἰς Σηλώ. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχιὰ ὁ προφήτης· αὐτὸς ἐλάλησεν ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν 3 λαὸν τοῦτον. Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ *ἄρτους, καὶ κολλυρίδα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς 4 αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῷ παιδί. Καὶ ἐποίησεν οὕτως γυνὴ Ἱεροβοάμ. καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλώ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἠμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ 5 γήρους αὐτοῦ. Καὶ κύριος εἶπεν πρὸς Ἀχιά, Ἰδοὺ γυνὴ τοῦ Ἱεροβοὰμ εἰσέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ *υἱοῦ αὐτῆς, ὅτι ἄρρωστός ἐστιν· κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτήν, καὶ 6 αὕτη ἀπεξενοῦτο. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχιὰ τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς, εἰσερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν, Εἴσελθε γυνὴ Ἱεροβοάμ, 7 ἵνα τί σὺ τοῦτο ἀπεξενοῦσαι; καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός. Πορευθεῖσα εἰπὸν τῷ Ἱεροβοάμ, Τάδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, Ἀνθ' οὗ ὅσον ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσ- 8 ραήλ, Καὶ ἔρρηξα σὺν τὸ βασίλειον ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς ὁ δοῦλός μου Δαυίδ, ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, ποιῆσαι *ἔναστος τὸ εὐθὲς ἐν 9 ὀφθαλμοῖς μου, Καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ *πάντας ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους, χωνευτὰ τοῦ 10 παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔρριψας ὀπίσω σώματός σου, Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄγω κακίαν *πρὸς σὲ εἰς οἶκον Ἱεροβοάμ, ἐξολεθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, ἐχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπιλέξω *οἴκου Ἱερο- 11 βοάμ, καθὼς ἐκλέγεται ἡ κόπρος *ἕως τελειωθῆναι αὐτόν. Οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ κα- 12 ταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. Καὶ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι πόδας σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται 13 τὸ παιδάριον. Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν 14 περὶ τοῦ κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ. Καὶ ἀναστήσει κύριος ἑαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ τί 15 καὶ νῦν; Κύριος πλήξει τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ ἄνεμος ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν 16 τὰ ἄλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. Καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ χά- 17 ριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἥμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γῆν Σαριρά. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν 18 τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. Καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐ- 19 τοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου. Καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν 20 τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοάμ, εἴκοσι δύο ἔτη. καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ναβὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ Ῥοβοὰμ

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

3 וְתִסְּבִין בִּידִיךְ עֲסַר טוּלְמִין דִּלְחֵם וּכְסָנִין וְזִלּוּעַ דִּדְבַשׁ וְתֵהָכִין לְוָתֵיהּ הוּא יְחַוֵּי לִיךְ
4 מָא יְהֵי לְרַבְיָא׃ וַעֲבַדַת כֵּן אִתַּת יָרָבְעָם וְקָמַת וַאֲזַלַת לְשִׁילוֹ וַאֲתַת לְבֵית אֲחִיָּה
5 וַאֲחִיָּה לָא יְכִיל לְמֶחֱזֵי אֲרֵי קְהָאָה עֵינוֹהִי מִסֵּיבֵיהּ׃ וַיְיָ אֲמַר לַאֲחִיָּה הָא אִתַּת
יָרָבְעָם אָתְיָא לְמִתְבַּע פִּתְגָם מִנָּךְ עַל בְּרַהּ אֲרֵי מְרַע הוּא כְּדֵין וּכְדֵין תְּמַלֵּל עִמַּהּ
6 וִיהִי בְּמֵעֲלַהּ וְהִיא מִשְׁתַּנְיָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אֲחִיָּה יָת קָל רִגְלָהָא עָלַת בְּתַרְעָא וַאֲמַר
עוּלִי אִתַּת יָרָבְעָם לְמָא דְנָן אַתְּ מִשְׁתַּנְיָא וַאֲנָא שְׁלִיחַ לְאִתְנַבָּאָה עֲלָךְ פִּתְגָּמִין קְשָׁן׃
7 אֱזִילִי אֵמַרִי לְיָרָבְעָם כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל חֲלָף דְּאַפְרֵשְׁתָּךְ מִגּוֹ עַמָּא
8 וּמַנִּיתָךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְאַעְדֵּיתִי יָת מַלְכוּתָא מִבֵּית דָּוִד וִיהַבְתַּהּ לָךְ
וְלָא הֲוֵיתָא כְּעַבְדִּי דָוִד דִּי נְטַר פִּקּוּדַי וּדְהַלֵיךְ בָּתַר פָּלְחָנִי בְּכָל לִבֵּיהּ לְמֶעְבַּד
9 לְחוֹד דְּכָשַׁר קֳדָמַי׃ וְאַבְאֵשְׁתָּ לְמֶעְבַּד מִכֹּל דַּהֲווֹ קֳדָמָךְ וַאֲזַלְתָּא וַעֲבַדְתָּא לָךְ טַעֲוַת
10 עַמְמַיָּא וּמַתְּכָן לְאַרְגָּזָא קֳדָמַי וּפוּלְחָנִי אַרְחֵיקְתָּא מִקְּבֵיל עֵינָךְ׃ בְּכֵן הָא אֲנָא מַיְתֵי
בִּישְׁתָא לְבֵית יָרָבְעָם וְאֵשֵׁיצֵי לְיָרָבְעָם יָדַע מַדַּע וַאֲחִיד וּשְׁבִיק בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲפַלֵּי בָּתַר
11 בֵּית יָרָבְעָם כְּמָא דִּמְנַגְּדְרִין בְּגֵלְלִין עַד דִּמְסַיְּפִין׃ דִּימוּת לְיָרָבְעָם בְּקַרְתָּא יֵיכְלוּן
12 כַּלְבַיָּא וְדִימוּת בְּחַקְלָא יֵיכְלוּן עוֹפָא דִשְׁמַיָּא אֲרֵי מֵימְרָא דַיְיָ גְּזַר כֵּן׃ וְאַתְּ
13 קוּמִי אֱזִילִי לְבֵיתָךְ בְּמֵעַל רִגְלַיִךְ לְקַרְתָּא יְמוּת רַבְיָא׃ וְיִסְפְּדוּן לֵיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל וְיִקְבְּרוּן
יָתֵיהּ אֲרֵי דֵין בִּלְחוֹדוֹהִי יִתְכְּנֵישׁ לְיָרָבְעָם לְקִבְרָא חֲלָף דְּאִשְׁתְּכַח בֵּיהּ פִּתְגָּם דְּתַקִּין קֳדָם
14 יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּבֵית יָרָבְעָם׃ וִיקִים יְיָ קֳדָמוֹהִי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל דִּישֵׁיצֵי יָת בֵּית
יָרָבְעָם מַן דְּקַיָּם יוֹמָא דֵין וְאַף דְּאִתְיְלִיד מִכְּעַן וּלְהָלָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

3 Et accipies in manu tua decem tortas panis, & placentas, & gutturnium mellis; & ibis ad eum, ille indicabit tibi quid erit puero. 4 Et fecit ſic uxor Jerabgham, & ſurrexit & ivit in Siloh, & venit in domum Ahhiah; & Ahhiah non poterat videre, & *hebetes erant* oculi ejꝰ præ ſenectute ejꝰ. 5 Et Dñs dixit ad Ahhiahu, Ecce uxor Jerabgham venit ut quærat verbum ex te ſuper filio ſuo, quia malè habet: ſic & ſic loquêris cum ea: & fuit cùm ingrederetur ipſa, erat mutata. 6 Et fuit cùm audîſſet Ahhiah ſtrepitũ pedum illius introeuntis portam, dixit, Intra uxor Jerabgham: ut quid mutata es? Et ego miſſus ſum ad vaticinandum contra te verba dura. 7 Abi dic Jerabgham, Sic dixit Dominus Deus Iſrael: Propterea quòd ſeparavi te de medio populi, & præpoſui te ut eſſes rex ſuper populum meum Iſrael. 8 Et tranſtuli regnum de domo David, & dedi illud tibi; ſed non fuiſti ſic ut ſervus meus David, qui cuſtodivit præcepta mea, & qui ambulavit poſt cultum meum in toto corde ſuo, faciendo tantummodo quod rectum eſt ante me. 9 Sed malè feciſti faciendo præ omnibꝰ qui fuerunt ante te, & iviſti & feciſti tibi Errorem gentiũ, & *conflatilia*, ut irritares me; & cultum meum elongâſti è regione oculorum tuorum. 10 Idcircò ecce ego adduco malum in domum Jerabgham, & exterminabo de Jerabgham cognoſcentem cognitionem, & clauſum, & derelictum in Iſrael: & auferam poſt *domum* Jerabgham, ſicut qui removent ſtercus quouſq; finiant. 11 Eum qui mortuus fuerit de Jerabgham in urbe, comedent canes, & eum qui mortuus fuerit in agro, comedent aves cœli, quia dicto Domini decretũ ſic eſt. 12 Et tu ſurge & abi in domum tuam; cùm intraverint pedes tui urbem, morietur puer. 13 Et lamentabuntur illum omnis Iſrael, & ſepelient eum; quia hic ſolus congregabitur de Jerabgham in ſepulchrum, propterea quòd inventa ſit in eo res quæ recta eſt ante Dominum Deum Iſrael in domo Jerabgham. 14 Et ſuſcitabit Dominus ante ſe regem ſuper Iſrael, qui exterminabit domum Jerabgham, eum qui vivit hodie, & etiam qui gignetur ex nunc & ultra.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܒܝ ܒܐܝܕܝܟܝ. ܥܣܪ ܓܪ̈ܝܨܢ. ܘܩܫ̈ܝܫܬܐ. ܘܩܪܐ ܕܡܠܝܐ ܕܕܒܫܐ. ܘܥܘܠܝ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ 3
ܡܚܘܐ ܠܟܝ ܡܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܛܠܝܐ. * ܘܥܒܕܬ ܗܟܢܐ ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܩܡܬ 4
ܘܐܙܠܬ ܠܫܝܠܘ. ܘܥܠܬ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܝܐ. ܘܐܚܝܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܚܙܐ ܡܕܡ. ܡܛܠ
ܕܩܡ̈ܝ ܥܝܢ̈ܘܗܝ ܡܢ ܣܝܒܘܬܗ. * ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܐܚܝܐ. ܗܐ ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܐܬܝܐ ܠܘܬܟ. 5
ܠܡܫܐܠܘ ܡܢܟ ܡܠܬܐ ܥܠ ܒܪܗ ܕܟܪܝܗ. ܘܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ. ܡܐ ܕܐܬܬ ܗܝ
ܡܬܢܟܪܝܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܝܐ ܩܠܐ ܕܪ̈ܓܠܝܗ ܕܐܬܝܐ ܒܬܪܥܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܥܘܠܝ ܐܢܬܬܗ 6
ܕܝܘܪܒܥܡ. ܠܡܢܐ ܡܬܢܟܪܝܐ ܐܢܬܝ. ܘܐܢܐ. ܫܠܝܚ ܐܢܐ ܠܘܬܟܝ ܩܫܝܬܐ. * ܙܠܝ 7
ܘܐܡܪܝ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܐܪܝܡܬܟ ܡܢ ܥܡܐ.
ܘܥܒܕܬܟ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܦܪܫܬ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒܬܗ 8
ܠܟ. ܘܠܐ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ. ܘܐܙܠ ܒܬܪܝ ܒܟܠܗ ܠܒܗ. ܠܡܥܒܕ
ܕܬܪܝܨ ܩܕܡܝ. * ܘܐܒܐܫܬ ܠܡܥܒܕ ܡܢ ܟܠ ܕܗܘܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܙܠܬ ܥܒܕܬ 9
ܠܟ ܐܠܗ̈ܐ ܢܘܟܪ̈ܝܐ. ܕܢܣܟܐ ܠܡܪܓܙܘܬܝ. ܘܠܝ ܫܕܝܬ ܒܣܬܪ ܦܓܪܟ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܐ ܐܢܐ ܡܝܬܐ 10
ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܘܐܘܒܕ ܠܝܘܪܒܥܡ ܟܠ ܕܡܫܬܢ ܒܫܘܪܐ. ܘܐܚܝܕ ܘܫܒܝܩ
ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܚܪܒ ܒܬܪܗ ܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܐܝܟ ܕܡܚܪܒܝܢ ܥܘܠܠܐ ܕܟܪܡܐ ܟܕ ܫܠܡ
ܡܩܛܦ. * ܕܢܡܘܬ ܠܝܘܪܒܥܡ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢ ܟܠ̈ܒܐ. ܘܕܢܡܘܬ ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܝܘܗܝ 11
ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܡܠܠ. * ܘܐܢܬܝ. ܩܘܡܝ ܙܠܝ ܠܒܝܬܟܝ. ܘܡܐ ܕܥܠ 12
ܪ̈ܓܠܝܟܝ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܢܡܘܬ ܛܠܝܐ. * ܘܢܪܩܕܘܢ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܩܒܪܘܢܗ. 13
ܡܛܠ ܕܗܢܐ ܠܚܘܕܘܗܝ ܢܥܘܠ ܠܝܘܪܒܥܡ ܠܩܒܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܟܚ ܒܗ ܦܬܓܡ
ܛܒܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. * ܘܢܩܝܡ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܡܠܟܐ 14
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܘܒܕ ܠܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܡܢ ܝܘܡܢܐ. ܘܡܢܐ ܐܦ ܗܫܐ.

Sume autem in manibus tuis decem panes, 3
fructus aridos, & cucurbitam melle *plenam*,
eum adi, ipſéque indicabit tibi quid eventurum
ſit puero. Ita fecit uxor Jerobaami; ſurgens 4
enim abiit in Silo, & ingreſſa eſt domum
Ahiæ: porro Ahia nihil videre poterat,
nam caligaverant oculi ejus præ ſenio
ipſius. Dominus autem dixerat ad Ahiam, 5
Ecce uxor Jerobaami aditura te eſt ut ſciſcitetur
à te verbum de filio ſuo qui ægrotat:
talibus ac talibus eam effare cùm ingredietur:
en aliam ſe ſimulat. Cùm ergò audiſſet 6
Ahia ſtrepitum pedum ejus introeuntis in januam,
ait illi, Ingredere uxor Jerobaami, cur
aliam te ſimulas? ego verò miſſus ſum ad te
duris cum *nuntiis*. Vade, & dic Jerobaamo, 7
Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Ego te evexi
è plebe, & conſtitui te moderatorem ſuper
populum meum Iſraelem; Scidi regnum è familia 8
Davidis, & tradidi illud tibi: tu tamen
non fuiſti ſicut David qui cuſtodivit
præcepta mea, & ambulavit poſt me toto
corde ſuo, faciendo quod rectum erat coram
me: Imò tu pejus feciſti quàm omnes prædeceſſores 9
tui, & abiens feciſti deos fuſiles, ut
irritares me; me autem projeciſti poſt corpus
tuum. Ob hoc en adducturus ſum malum 10
ſuper domum Jerobaami, & conſumpturus
Jerobaamo omnem mingentem ad parietem,
& ligantem atque ſolventem in Iſraele,
& racematurus poſteritatem domûs Jerobaami,
quemadmodum racemantur vites vineæ
abſolutâ vindemiâ. Morientem Jerobaamo in 11
civitate, devorabunt canes: morientem verò
ei in agro devorabit volucre cœli, quoniam
Dominus locutus eſt. Tu autem ſurge, vade 12
in domum tuam: & cùm ingreſſi fuerint pedes
tui civitatem, morietur puer, Et plangent 13
eum univerſus Iſrael, & ſepelient eum: is
enim ſolus ingredietur Jerobaamo in ſepulchrum,
quod in ipſo repertum ſit aliquid
boni coram Domino Deo Iſraelis in domo
Jerobaami, Suſcitabit inſuper ſibi Dominus 14
regem ſuper Iſraelem, qui exterminabit
domum Jerobaami ab hac die, quid ergò imposterum?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وَتَاخُذِينَ فِي يَدِكِ عَشَرَ أَرْغِفَةٍ* وَفَاكِهَةً* وَجَرَّةً مِنْ عَسَلٍ* وَتَجْعَلِينَهُ عِنْدَهُ* فَهُوَ يُعْلِمُكِ 3
مَاذَا يَكُونُ مِنَ ٱلْغُلَامِ * فَعَمِلَتْ كَذَلِكَ زَوْجَةُ يَارُبْعَامَ* وَقَامَتْ وَمَضَتْ إِلَى شِيلُوا* وَوَافَتْ بَيْتَ 4
أَحِيَا* وَأَحِيَا يَوْمَئِذٍ لَا يَنْظُرُ بِعَيْنَيْهِ شَيْئًا مِنَ ٱلشَّيْخُوخَةِ * وَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ ٱللّٰهُ لِأَحِيَا* هُوَذَا 5
ٱمْرَأَةُ يَارُبْعَامَ جَائِيَةٌ إِلَيْكَ لِتَلْتَمِسَ لِٱبْنِهَا خَبَرًا مِنْ جِهَتِكَ* لِأَنَّهُ عَلِيلٌ* فَخَاطِبْهَا بِكَيْتَ
وَكَيْتَ* وَهِيَ فِي مَجِيئِهَا مُتَنَكِّرَةٌ * فَلَمَّا سَمِعَ أَحِيَا بِقُدُومِهَا* وَقَدْ جَاءَتْ إِلَى ٱلْبَابِ* وَقَعَ عَلَى 6
رِجْلَيْهَا* وَقَالَ لَهَا* تَقَدَّمِي يَا ٱمْرَأَةَ يَارُبْعَامَ* لِمَاذَا أَنْتِ مُتَنَكِّرَةٌ* وَأَنَا مَبْعُوثٌ لِأُنْبِئَكِ عَلَيْكِ
بِشَدَائِدَ* اِمْضِي وَقُولِي لِيَارُبْعَامَ* كَذَاكَ قَالَ ٱللّٰهُ إِلٰهُ إِسْرَائِيلَ* جَزَاكَ إِذْ رَفَعْتُكَ مِنْ جُمْلَةِ ٱلشُّعُوبِ* 7
وَجَعَلْتُكَ مَلِكًا عَلَى شَعْبِي آلِ إِسْرَائِيلَ* وَنَزَعْتُ ٱلْمُلْكَ مِنْ بَيْتِ دَاوُدَ* وَجَعَلْتُهُ لَكَ* وَلَمْ تَكُنْ 8
كَعَبْدِي دَاوُدَ فِي حِفْظِ وَصَايَايَ* وَحَسَبَ سُلُوكِهِ فِي عِبَادَتِي بِكُلِّ قَلْبِهِ* لَمْ يَعْمَلْ بِغَيْرِ
ٱلْمُسْتَقِيمِ لَدَيَّ* وَأَرَدْتَ فِي فِعْلِكَ* حَتَّى جُزْتَ فِي ذَاكَ كُلَّ مَنْ تَقَدَّمَكَ* وَتَوَجَّهْتَ وَصَنَعْتَ 9
لَكَ طَوَاغِيتَ ٱلْأُمَمِ* مَسْبُوكَةً وَمَا أَوْجَبَ ٱلْإِسْخَاطَ أَمَامِي* وَأَبْعَدْتَ عِبَادَتِي عَنْ نُصْبِ عَيْنَيْكَ*
* وَلِذَاكَ فَأَنَا مُحِلٌّ عَلَى بَيْتِ يَارُبْعَامَ شُرُورًا* وَلَا أَتْرُكُ لِيَارُبْعَامَ بَائِلًا عَلَى حَائِطٍ* وَلَا حَالًّا وَلَا رَابِطًا* 10
وَأَسْتَأْصِلُ آلَ يَارُبْعَامَ كَمَا يَتَقَصَّى ٱلْمُتَتَبِّعُ ٱلْجَفْنَ عَنْ آخِرِهِ * وَمَنْ مَاتَ لِيَارُبْعَامَ فِي ٱلْقَرْيَةِ 11
تَأْكُلُهُ ٱلْكِلَابُ* وَمَنْ مَاتَ مِنْهُمْ فِي ٱلصَّحْرَاءِ تَأْكُلُهُ طُيُورُ ٱلسَّمَاءِ* لِأَنَّ هٰكَذَا قَالَ ٱللّٰهُ قَوْلًا قَاطِعًا*
* وَأَمَّا أَنْتِ فَقُومِي وَٱمْضِي إِلَى مَنْزِلِكِ* فَعِنْدَ دُخُولِ رِجْلِكِ ٱلْقَرْيَةَ يَمُوتُ ٱلْغُلَامُ * وَيَنُوحُ عَلَيْهِ 12 13
ٱلْجَمَاعَةُ مِنْ آلِ إِسْرَائِيلَ* وَيَقْبُرُوهُ* فَإِنَّ هٰذَا وَحْدَهُ يَدْخُلُ لِبَعْدُ لِيَارُبْعَامَ قَبْرًا* جَزَاءً لِمَا وُجِدَ فِيهِ
وَحْدَهُ مِنَ ٱلْفِعْلِ ٱلْحَسَنِ بَيْنَ يَدَيِ ٱللّٰهِ إِلٰهِ إِسْرَائِيلَ * مِنْ آلِ يَارُبْعَامَ * وَسَيُقِيمُ ٱللّٰهُ مَلِكًا 14
عَلَى آلِ إِسْرَائِيلَ* فَيَسْتَأْصِلُ آلَ يَارُبْعَامَ* مَنْ كَانَ مِنْهُمُ ٱلْآنَ مَوْجُودًا* وَمَنْ يُولَدُ مِنَ ٱلْآنَ
إِلَى ذَاكَ مِنْ وَقْتٍ*

Tolles autem in manu tua decem panes, 3
fructus, & lagenam mellis, & relinques
apud eum; ipſeque tibi ſignificabit quid eventurum
ſit puero. Sic fecit uxor Jerobaami; 4
nam ſurgens perrexit in Silo, pervenitque
domum Achiæ: Achia verò tunc
temporis nihil videbat oculis ſuis præ ſenectute.
Tunc dixit Deus ad Achiam, 5
Ecce uxor Jerobaami accedit ad te, nuntium
de filio ſuo à te poſtulatura, quoniam
æger eſt: his et talibus alloquitor eam:
accedit autem ſimulata. Cùm igitur audiſſet 6
eam Achia venientem & januæ jam
aſtantem, procidit ad pedes ejus, dixitque
ei; Accede O uxor Jerobaami: quarè ſimulata
es? ego verò miſſus ſum ut infauſta
tibi prædicam. Vade, & dic Jerobaamo, 7
Sic ait Deus, Deus Iſraelis; Præmium
tuum hoc erit, *quandoquidem evexi te è*
communi populo, & conſtitui te regem ſuper
populum meum, nempe *gentem Iſraeliticam:*
Avulſi regnum è domo Davidis, 8
tuúmque feci, attamen non es imitatus
ſervum meum Davidem in cuſtodia præceptorum
meorum, nec imitatus es ambulationem
ejus in religione mea ex toto corde
ſuo, nihil perverſi erga me agendo: Imò 9
peſſimè te geſſiſti, adeo ut ſuperaveris hac
in re cunctos prædeceſſores tuos: & abiens
feciſti tibi idola gentium, fuſilia, &
quidquid ad iram me provocabat; & rejeciſti
pietatem meam à conſpectu oculorum
tuorum: Propterea ego illaturus 10
ſum in domum Jerobaami mala, nec relicturus
Jerobaamo mingentem ad parietem,
neque ſolventem, neque ligantem, ſed
evellam ſtirpem Jerobaami, quo modo racemator
vites perſcrutatur ad extremum
uſque racemum. *Qui mortuus fuerit Jerobaamo* 11
in civitate, hunc comedent canes:
& qui mortuus fuerit ex eis in deſerto,
hunc aves cœli comedent: ſic enim locutus
eſt Deus ſententiâ irrevocabili. Tu 12
verò ſurge, teque domum tuam recipe, &
ad ingreſſum pedis tui in civitatem, morietur
adoleſcens, Et lugebunt eum omnes 13
Iſraelitæ, & ſepelient eum: is enim ſolus
ingredietur adhuc Jerobaamo in ſepulchrum,
eò quòd in ipſo ſolo ex Jerobaami
familia inventum ſit aliquod bonum opus
coram Deo, Deo Iſraelis. Creabit ergò 14
Deus regem ſuper gentem Iſraeliticam,
qui extirpabit familiam Jerobaami, tam
eos qui ſunt modò præſentes, quàm qui naſcituri
ſunt in poſterum ad illud uſque
tempus.

arundo movetur sicut ,Israel Dominus percutiet Et
15 וְהִכָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יָנוּד הַקָּנֶה
,ista bona terra *desuper* Israel evellet & ,aquis in
בַּמַּיִם וְנָתַשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת
quod eo :flumen trans eos disperget ,eorum patribus dedit quam
אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתֵיהֶם וְזֵרָם מֵעֵבֶר לַנָּהָר יַעַן אֲשֶׁר
tradet Et .Dominum irritantes suos lucos fecerunt
16 עָשׂוּ אֶת־אֲשֵׁרֵיהֶם מַכְעִיסִים אֶת־יְהוָה׃ וְיִתֵּן
qui & ,peccavit qui Jarobham peccata propter ,Israel
אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר
venit & ,abiit & ,Jarobham uxor surrexit Et .Israel fecit peccare
17 הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַתָּקָם אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא
.est mortuus puer & ,domus limen *in* ingrediente ipsa :Tirsah in
תִּרְצָתָה הִיא בָּאָה בְסַף־הַבַּיִת וְהַנַּעַר מֵת׃
verbum juxta ,Israel omnis eum planxerunt & ,eum sepelierunt Et
18 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר
.prophetæ Achijahu sui servi *manu in* fuerat locutus quod ,Domini
יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ אֲחִיָּהוּ הַנָּבִיא׃
,regnavit quibus & ,pugnavit quibus ,Jarobham verborum *residuum* Et
19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם וַאֲשֶׁר מָלָךְ
.Israel regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa ecce
הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
:anni duo & viginti ,Jarobham regnavit quibus dies Et
20 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יָרָבְעָם עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה
.eo pro ejus filius Nadab regnavit & :suis patribus cum *jacuitque*
וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
quadraginta filius :Jehudah in regnavit Selomoh filius Rechabham Et
21 וּרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה בֶּן־אַרְבָּעִים
annis septendecim & ,*ipsum regnando in* Rechabham anni unius &
וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
ponendum ad ,Dominus elegit quam civitate ,Jerusalaim in regnavit
מָלַךְ בִּירוּשָׁלַםִ הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם
ejus matris nomen & :Israel tribubus omnibus ex ibi suum nomen
אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ
,Domini oculis in malum Jehudah Fecitque .Hammonitis Nahamah
22 נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
eorum patres fecerunt quæ omnibus præ eum fecerunt æmulari &
וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם
sibi ipsi etiam ædificaverunt Et .peccaverunt quæ suis peccatis in
23 בְּחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ וַיִּבְנוּ גַם־הֵמָּה לָהֶם
subter & ,excelsum collem omnem super ,lucos & ,statuas & ,excelsa
בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת
fecerunt :terra in erat scortator etiam Et .viride lignum omne
24 כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְגַם־קָדֵשׁ הָיָה בָאָרֶץ עָשׂוּ
Dominus ejecit quas ,gentium abominationes omnes secundùm
כְּכֹל הַתּוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה
regis quinto anno in ,fuit Et .Israel filiorum *faciebus* à
25 מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ
tulit Et :Jerusalaim *super* Ægypti rex Sisac ascendit ,Rechabham
26 רְחַבְעָם עָלָה שׁוּשַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלָםִ׃ וַיִּקַּח
& ,regiæ domus thesauros & ,Domini domus thesauros
אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־
.Selomoh fecerat quæ ,aurea scuta omnia tulit & :tulit omnia
הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־כָּל־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃
mandavit & ;ærea scuta eis pro Rechabham ,rex fecit Et
27 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתָּם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד
.regiæ domus ostium *observantium* cursorum principum manu *super*
עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
,cursores ea portabant ,Domini domum *regem intrandi tempore* à,fuit Et
28 וַיְהִי מִדֵּי־בֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה יִשָּׂאוּם הָרָצִים
.cursorum thalamum ad ea reportabant &
וֶהֱשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃

Versio VULG. LAT.

15 Et percutiet Dominus Deus Israel, sicut moveri solet arundo in aqua : & evellet Israel de terra bona hac, quàm dedit patribus eorum, & ventilabit eos trans Flumen : quia fecerunt sibi lucos, ut irritarent Dominũ. 16 Et tradet Dñs Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, & peccare fecit Israel. 17 Surrexit itaq; uxor Jeroboã, & abiit, & venit in Thersa : cúmque illa ingrederetur limen domûs, puer mortuus est, 18 Et sepelierunt eum. Et planxit eum omnis Israel juxta sermonem Domini, quem locutus est in manu servi sui Ahiæ prophetæ. 19 Reliqua autem verborum Jeroboam, quomodò pugnaverit, & quomodò regnaverit, ecce scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel. 20 Dies autem, quibus regnavit Jeroboam, viginti duo anni sunt : & dormivit cum patribus suis : regnavítque Nadab filius ejus pro eo. 21 Porrò Roboã filius Salomonis regnavit in Juda. Quadraginta & unius anni erat Roboam, cùm regnare cœpisset : decem & septem annos regnavit in Jerusalẽ civitate, quam elegit Dominus ut poneret nomen suum ibi, ex omnibus tribub' Israel. Nomen autẽ matris ejus Naama Ammanitis. 22 Et fecit Judas malum coram Domino, & irritaverunt eum super omnib', quæ fecerant patres eorum in peccatis suis quæ peccaverunt. 23 Ædificaverunt enim & ipsi sibi aras, & statuas, & lucos, super omnem collem excelsum, & subter omnem arborem frondosam : 24 Sed & effœminati fuerũt in terra, fecerúntq; omnes abominationes gentium, quas attrivit Dominus ante faciẽ filiorum Israel. 25 In quinto autẽ anno regni Roboã, ascendit Sesac rex Ægypti 26 in Jerusalem, Et tulit thesauros domûs Domini, & thesauros regios, & universa diripuit : scuta quoque aurea, quæ 27 fecerat Salomon : Pro quibus fecit rex Roboam scuta ærea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum, & eorum qui excubabant ante ostium domus 28 regis. Cúmque ingrederetur rex in domum Domini, portabant ea qui præeundi habebant officium : & posteà reportabant ad armamentarium scutariorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Υἱὸς (β) τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ (γ) ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. (δ) καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ (ε) Ἀμμωνῖτις. 22 Καὶ ἐποίησεν Ῥοβοὰμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· καὶ (ζ) παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες (η) αὐτῶν 23 ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον. Καὶ ᾠκοδόμησαν (θ) ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν (ι) ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω 24 παντὸς ξύλου συσκίου. Καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ (κ) πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος 25 ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος Ῥοβοάμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ 26 Ἱερουσαλήμ, Καὶ (λ) ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων (μ) Ἀδραζαὰρ βασιλέως Σουβά, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ (ν) πάντα ἃ ἔλαβεν, ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε (ξ) Σαλωμὼν, καὶ 27 ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν· καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτῶν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσσοντες 28 τὸν πυλῶνα οἴκου (ο) βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ (π) ᾖρον αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεὲ τῶν παρατρεχόντων. 29 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ καὶ (ρ) πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν 30 Ἰούδα. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ῥοβοὰμ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας. 31 Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει (σ) Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιοὺ (τ) ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (β) τεσσεράκοντα (γ) ἐκεῖ καὶ ἐκ (δ) καὶ ὄνομα (ε) Ἀμανῖτις. (ζ) παρεζήλωσαν (η) αὐτοῦ καὶ ἐν (θ) καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς (ι) ὑψηλοῦ, (κ) πάντων βδελυγμάτων (λ) ἔλαβεν τοὺς (μ) Ἀδρααζὰρ (ν) πάντα ἔλαβεν, καὶ ἔλαβεν ὅπλα (ξ) Σαλωμών. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτῶν ὅπλα χαλκᾶ· καὶ (ο) τοῦ βασιλέως. (π) ἦραν (ρ) πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ (σ) Δαυίδ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ Ἀμανῖτις. καὶ (τ) υἱὸς

Filius (b) quadraginta, & unius annorum Roboam, cùm ipse iniit regnum: & septem & decem annos regnavit in Hierusalem, civitate, quam elegit Dominus ad ponendum nomen suum ibi ex omnibus tribubus Israel. Et nomen matris ejus, Naama Ammonites. 22 Et fecit (c) Roboam malum in conspectu Domini: & ad zelum provocavit eum in omnibus, quæ fecerant patres sui, in peccatis suis, quæ peccaverunt. 23 Et ædificârunt sibi excelsa, & titulos, & lucos super omnem collem excelsum, & subter omnem arborem umbrosam. 24 Et (d) colligatio facta est in terra: & fecerunt de omnibus abominationibus gentiũ, quas abstulit Dominus à facie filiorum Israel. 25 Et factum est in anno quinto regnante Roboam, ascendit Susacim rex Ægypti super Hierusalem: 26 Et cepit omnes thesauros domûs Domini, & thesauros domûs regis, & (e) lanceas aureas, quas tulerat David de manu puerorum Adrazaar regis Suba, & intulerat ea in Hierusalem, omnia, quæ tulerat; scuta aurea quæcunque fecerat Salomon: & abstulit ea in Ægyptum. 27 Et fecit Roboam rex scuta ænea pro eis: & præpositi sunt super ea duces præcursorum, qui custodiebant ostium domûs regis. 28 Et factum est; quando ingrediebatur rex in domum Domini; & portabant ea præcursores, & statuebant ea in (f) Thee præcursorum. 29 Et reliqua verborum Roboam, & omnia, quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum (g) regibus Juda? 30 Et bellum fuit inter Roboam, & inter Hieroboam omnibus diebus. 31 Et dormivit Roboam cum patribus suis: & sepelitur cum patribus suis in civitate David. Et regnavit Abiu filius ejus pro eo.

ΚΕΦ. ιε.

1 Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, βασιλεύει Ἀβιοὺ 2 υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰούδαν. (α) Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν (β) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ. 3 Καὶ ἐπορεύθη (γ) ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ 4 αὐτοῦ, ὡς ἡ καρδία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ (δ) κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, καὶ στήσῃ τὴν Ἱερουσαλήμ,

MS.A. (α) Καὶ *δεκαέξ ἔτη (β) ἐν (γ) ἐν πάσαις τοῦ (δ) κύριος ὁ θεὸς κατάλειμμα ἐν Ἰσραήλ, ἵνα

CAP. XV.

1 Et in anno octavo & decimo, regnante Hieroboam filio Nabat, regnat Abiu filius Roboam super Judam. 2 Et tribus annis regnavit in Hierusalem. Et nomen matris ejus Maacha filia Abessalom. 3 Et ambulavit in peccatis patris sui, quæ fecit in (a) conspectu ejus: & non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, 4 sicut (b) cor patris ejus. Quoniam propter David dedit ei (c) Dominus reliquias, ut statuat filios ejus post eum, & statuat Hierusalem:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְיִמְחֵי יְיָ יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְנָאֵד קַנְיָא בְּמַיָא וִיעַקַר יָת יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַרְעָא טַבְתָא הָדָא
דִיהַב לַאֲבָהָתְהוֹן וְיַגְלֵינוּן מֵעִבַּר פְּרָת חֲלַף דַעֲבַדוּ יָת אֲשֵׁירֵיהוֹן מַרְגְזִין קֳדָם יְיָ׃
16 וְיִמְסַר יָת יִשְׂרָאֵל בְּדִיל חוֹבֵי יָרָבְעָם דְחָב וּדְחַיֵיב יָת יִשְׂרָאֵל׃ 17 וְקָמַת אִתַּת יָרָבְעָם וַאֲזַלַת
18 וַאֲתַת לְתִרְצָת הִיא עָלַת בְּסִפָּא דְבֵיתָא וְרַבְיָא מִית׃ וּקְבַרוּ יָתֵיהּ וּסְפַדוּ עֲלוֹהִי כָּל
19 יִשְׂרָאֵל כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְמַלֵיל בְּיַד עַבְדֵיהּ אֲחִיָא נְבִיָא׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יָרָבְעָם דַאֲגִיחַ קְרָבָא
20 וּדְמְלַךְ הֲלָא אִנוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכַיָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְיוֹמַיָא דִמְלַךְ
21 יָרָבְעָם עַסְרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין וּשְׁכִיב עִם אֲבָהָתוֹהִי וּמְלַךְ נָדָב בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וּרְחַבְעָם בַּר
שְׁלֹמֹה מְלַךְ עַל דְבֵית יְהוּדָה בַּר אַרְבְּעִין וַחֲדָא שְׁנָא רְחַבְעָם כַּד מְלַךְ וּשְׁבַע עַסְרֵי שְׁנִין
מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם קַרְתָּא דְאִתְרְעִי יְיָ לְאַשְׁרָאָה יָת שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָן מִכָּל שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל
22 וְשׁוּם אִמֵיהּ נַעֲמָה מִבְּנֵי עַמּוֹן׃ וַעֲבַד דְבֵית יְהוּדָה דְבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאַרְגִיזוּ קֳדָמוֹהִי
23 מִכֹּל דַעֲבַדוּ אֲבָהָתְהוֹן בְּחוֹבֵיהוֹן דִי חָבוּ׃ וּבְנוֹ אַף אִנוּן לְהוֹן בָּמָן וְקָמָן וַאֲשֵׁרִין עַל
24 כָּל רָמָא מְנַטְלָא וּתְחוֹת כָּל אִילָן עֲבוֹף׃ וְאַף נַפְקַת בָּרָא הֲוָה בְאַרְעָא עֲבַדוּ כְּכֹל
25 תוֹעֲבָת עַמְמַיָא דִי תָרִיךְ יְיָ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בְּשַׁתָּא חֲמִישֵׁתָא לְמַלְכָּא
26 רְחַבְעָם סְלִיק שִׁישַׁק מַלְכָּא דְמִצְרַיִם עַל יְרוּשְׁלֶם׃ וּנְסִיב יָת אוֹצְרֵי בֵית מַקְדְשָׁא דַיְיָ
27 וְיָת אוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא וְיָת כּוֹלָא נְסִיב וּנְסִיב יָת כָּל מָגִנֵּי דַהֲבָא דַעֲבַד שְׁלֹמֹה׃ וַעֲבַד
מַלְכָּא רְחַבְעָם חִלוּפֵיהוֹן מָגִנֵּי נְחָשָׁא וּמַנֵי עַל רַבָּנֵי רְהָטַיָא דְנָטְרִין תְּרַע בֵּית
28 מַלְכָּא׃ וַהֲוָה בִּזְמַן דְעָלֵל מַלְכָּא לְבֵית מַקְדְשָׁא דַיְיָ נָסְבִין לְהוֹן רְהָטַיָא וּמְתִיבִין לְהוֹן
לְדוּכָא דִרְהָטַיָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et percutiet Dominus Israel, sicut agitatur canna in aquis; & evellet Israel de terra bona hac quam dedit patribus eorum, & transmigrare faciet ultra Perath; propterea quòd fecerunt lucos suos, irritantes Dñm. 16 Et tradet Israel ob reatus Jerabgham, qui peccavit & peccare fecit Israel. 17 Et surrexit uxor Jerabgham, & abiit, & venit in Thirszah : ipsa intrante limen domus, puer mortuus est. 18 Et sepelierunt illum & lamentati sunt super illum omnis Israel, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per manum servi sui Ahhiah prophetæ. 19 Et reliquum verborum Jerabgham quomodo iniverit bellum, & quomodo regnaverit, ecce illa scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel. 20 Et dies quibus regnavit Jerabgham, fuerunt viginti & duo anni; & dormivit cum patribus suis, & regnavit Nabab filius ejus pro eo. 21 Et Rehhabgham filius Selomoh regnavit super viros domus Jehudah : filius quadraginta & unius annorum erat Rehhabgham quando regnavit, & septendecim annis regnavit in Jerusalem, civitate in qua complacuit sibi Dñs ponere majestatem suam ibi præ omnibus tribubus Israel, & nomen matris ejus Naghamah, de filiis Ghamon. 22 Et *fecit* [*populus*] domûs Jehudah, quod malum erat ante Dominum, & irritaverunt eum magis, quàm omnia quæ fecerant *patres* eorum, peccatis suis quæ peccaverunt. 23 Et ædificaverunt etiam ipsi sibi excelsa, & statuas & lucos super omnem collem elevatum, & sub omni arbore frondosa. 24 Et etiam scortum fuit in terra : fecerunt secundùm omnem abominationem gentium quas ejecit Dñs ante filios Israel. 25 Et fuit anno quinto regis Rehhabgham, ascendit Sisak rex Miszraim contra Jerusalem. 26 Et cepit *thesauros* domus sanctuarii Dñi & thesauros domus regis, & omnia cepit, & cepit omnia scuta auri quæ fecerat Selomoh. 27 Et fecit rex Rehhabgham pro eis scuta æris, & deposuit *apud magistros* cursorum, qui custodiebant portã dom' regis. 28 Et fuit tempore quo veniebat rex in domum sanctuarii Dñi, accipiebãt ea cursores, et referebãt illa in conclave cursorũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܢܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܢܬܬܙܝܥ ܩܢܝܐ ܒܪܘܚܐ. ܘܢܥܩܘܪܝܘܗܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ
ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܢܒܕܪ ܐܢܘܢ ܠܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܕܚܠܬܐ
16 ܘܡܪܓܙܝܢ ܠܡܪܝܐ. * ܘܢܫܠܡܝܘܗܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܛܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܕܚܛܐ
17 ܘܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܡܬ ܐܢܬܬܗ ܕܝܪܒܥܡ. ܘܐܙܠܬ ܘܥܠܬ ܠܬܪܨܐ. ܘܗܝ ܥܠܬ
18 ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ. ܘܛܠܝܐ ܡܝܬ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܪܩܕܘܗܝ. ܐܝܟ
19 ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ
ܕܝܪܒܥܡ. ܘܩܪܒܘܗܝ ܘܡܠܟܘܬܗ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
20 * ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܝܪܒܥܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܫܟܒ ܝܪܒܥܡ
21 ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܢܕܒ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܐܡܠܟ ܥܠ
ܝܗܘܕܐ. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܪܚܒܥܡ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܣܡ ܫܡܗ ܬܡܢ.
22 ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ. ܢܥܡܐ ܥܡܘܢܝܬܐ. * ܘܥܒܕܘ ܝܗܘܕܐ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܛܢܘܗܝ
23 ܒܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܒܚܛܗܝܗܘܢ ܕܚܛܘ. * ܘܒܢܘ ܠܗܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ
24 ܒܡܘܬܐ ܘܩܝܡܬܐ ܘܕܚܠܬܐ. ܥܠ ܟܠ ܪܡܬܐ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܕܥܒܝܢ. * ܘܐܦ
ܙܢܝܘܬܐ ܗܘܬ ܒܐܪܥܐ. ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܟܠܗ ܛܢܦܘܬܐ ܕܥܡܡܐ. ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ
25 ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܚܡܫܝܬܐ ܕܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ. ܣܠܩ ܫܝܫܩ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ
26 ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܣܒ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܢܣܒ ܟܠܗܘܢ
27 ܬܪܣܐ ܕܕܗܒܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܚܠܦܝܗܘܢ. ܕܢܚܫܐ. ܘܐܫܠܡ
28 ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܘܕܪܗܛܐ ܕܢܛܪܝܢ ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܡܐ ܕܥܐܠ ܗܘܐ ܡܠܟܐ
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܫܩܠܝܢ ܠܗܘܢ ܪܗܛܐ: ܘܡܗܦܟܝܢ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܪܗܛܐ*

* Percutiétque Dominus Iſraelem, quemad- 15
modum arundo agitatur vento; & evellet Iſ-
raelem è terra bona quam dedit patribus eo-
rum, & diſperget eos citra fluvium; eò quòd
fecerint ſibi cultus, & Dominum irritent.
Tradétque Iſraelem propter peccata Jeroba- 16
ami qui peccavit, & ad peccandum induxit
Iſraelem. Surgens itaque uxor Jerobaami 17
diſceſſit, & intravit in Therſam, eâque ingre-
diente januam domûs ſuæ, mortuus eſt puer.
Et plangentes eum omnes Iſraelitæ ſepelie- 18
runt eum, juxta ſermonem Domini quem lo-
cutus fuerat per ſervum ſuum Ahiam pro-
phetam Silonitem. Reliqua geſta Jerobaami, 19
prælia, & regnum, ecce ſcripta ſunt in libro
Chronicorum regum Iſraelis. Dies autem qui- 20
bus regnavit Jerobaam ſuper Iſraelem, fue-
runt viginti duo anni. Jerobaamo cum patri-
bus ſuis occumbente, regnavit Nadab filius
ejus poſt ipſum. Interea Rehabaam filius Sa- 21
lomonis regnabat ſuper Judam: annos qua-
draginta unum natus erat Rehabaam quando
regnavit: ſeptemdecim autem annis regnavit
in Jeruſalem civitate quam Dominus elegerat
ex omnibus tribubus Iſraelis, ut ibi colloca-
ret nomen ſuum; nomen matris ejus erat Na-
ama Ammonitis. Juda quoque fecerunt quod 22
malum erat coram Domino, & ad zelotypi-
am moverunt eum cunctis rebus quas fece-
rant patres eorum, & peccatis ſuis quæ com-
miſerunt. Nam extruxerunt etiam ipſi ſibi al- 23
taria, ſtatuas, & cultus ſuper omnem col-
lem excelſum, & ſubter omnem arborem
ſpiſſam. Quin etiam ſcortatio fuit in terra, & 24
fecerunt juxta omnem abominationem gentiũ
quas Dominus conſumpſerat à conſpectu fi-
liorum Iſraelis. Factúmque eſt anno quinto 25
regis Rehabaam, ut aſcenderet Siſac rex Æ-
gypti contra Jeruſalem. Caperétque theſau- 26
rum domûs Domini, & theſaurum domûs re-
giæ, & deriperet omnes clypeos aureos quos
fecerat Solomon. Fecítq; rex Rehabaam loco 27
illorum æneos, tradiditque eos in manum
magnatum & curſorum qui cuſtodiebant oſti-
um domûs regiæ. Et quoties ingrediebatur 28
rex domum Domini, ferebant eos curſores,
tum referebant eos in domum curſorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وَيُبِيدُ ٱللّٰهُ بَنِي اسرايل كما يهود القصب في الماء * ويستاصل آل اسرايل من على هذه الارض
الطيبة التي جعلها لاباءهم * ويجليهم الى عبر الفرات * جزاء لعبادتهم غير ربهم * وما عملوا من
16 المسخطات بين يدي الله * ويوبق الله كذاك بني اسرايل * جزاء لما اذنبه * وجزاء لاتباعهم
17 ما اذنبه ياربعام * عند حملهم على ذلك من فعله * ثم قامت امراة ياربعام * ومضت ووافت
18 ترصا * فعند بلوغها عارضة الباب * وقد مات الغلام * فقبره الجماعة من بني اسرايل * وناحوا
19 عليه * كما قال الله على يد عبده احيا النبي * وباقي اخبار ياربعام * ومحاربته وما ملكه * قد كتب
20 في سفر اخبار ملوك بني اسرايل * والمدة التي ملكها ياربعام * اثنتا وعشرون سنة * واضطجع
21 مع اباءه * ثم ملك ناداب ابنه مكانه * وكان رحبعام بن سليمان في اول ملكه لآل يهودا * ابن
احدى واربعين سنة * وملك سبعة عشر سنة في دار السلم * وهي القرية التي اختارها الله
لحلول سكينته بها * من جميع حصص اسباط آل اسرايل * واسم امه ناعما * من بني عمون *
22 * وصنعوا آل يهودا القبيح بين يدي الله * وعملوا المسخطات امامه * وفاقوا في ذلك اباءهم
23 وذنوبهم الذي اذنبوا * وبنوا لهم ايضا باموث ودكاكا وسواري * على كل عالية مطلة * وتحت
24 كل شجرة عبية * وعملوا ايضا في ارضهم المستنكرات * وصنعوا كقبائح الامم الذين
25 استاصلهم الله من قدام بني اسرايل * ولما كان في السنة الخامسة لتملك رحبعام * طلع سيساق
26 ملك مصر الى دار السلم * فاخذ ما في خزاين بيت قدس الله * وخزاين دار الملك * واخذ
27 البراس الذهب الذي عملها سليمان * وصنع الملك رحبعام مكانها تراسا من النحاس * وجعلها
28 على ايدي روساء الرجالة الحافظين باب دار الملك * وكان في الوقت الذي يجي الملك الى
بيت الله * يحملوها الرجالة * ثم يردوها روساء الرجالة *

Agitabítque Deus filios Iſrael, quemad- 15
modum agitatur arundo in aqua; & ex-
tirpabit Iſraelitas ex hac terra optima
quam dederat patribus eorum, & captivos
amandabit eos ultra Euphratem; eò quòd
alium adoraverint præter Dominum ſuũ,
et pro irritationibus quas coram Deo com-
miſerunt. Atque ita perdet Deus filios 16
Iſrael pro culpis ab eo commiſſis, & eò
quòd ſecuti ſint ea in quibus deliquit Je-
robaã, inſiſtentes ejuſmodi actionibus ejus.
Tum ſurgens uxor Jerobaami, abiit, per- 17
venitque Therſam, & ſtatim ac attigit li-
men portæ, mortuus eſt adoleſcens; Et 18
ſepelivit eum cœtus Iſraelitarum, & lu-
xerunt eum, quemadmodum dixerat Deus
per ſervum ſuum Ahiam prophetam. Re- 19
liquæ hiſtoriæ Jerobaami, bella, & regnũ
ejus, jam deſcripta ſunt in libro hiſtoriarũ
regum Iſraelitarum. Intervallum autem 20
quo regnavit Jerobaam, fuit viginti duo-
rum annorum. Deinde occubuit cum pa-
tribus ſuis, regnavítque Nadab filius ejus
loco ipſius. Rehabaam verò filius Salomo 21
nis cùm primùm regnavit in gentẽ Judæ,
natus erat annos quadraginta unum, &
annos ſeptemdecim regnavit in urbe pacis:
(hæc eſt civitas illa quam Deus elegerat
ex omnibus portionibus tribuum Iſraelita-
rum ad ſtatuendum in ea habitationem
ſuam.) Nomen matris ejus erat Naema ex
Ammonitis. Gens quoque Judæ turpi- 22
tudinem deſignârunt in conſpectu Dei, &
irritationes coram eo commiſerunt, & ſu-
perârunt hac in re patres ſuos, & ſcelera
eorum quæ perpetrârant: Et ædificârunt 23
ſibi quoque excelſa, & tumulos, trabéſq;
ſuper quemcunque locum altum ac ſubli-
mem, & ſub qualibet arbore denſa. Fe- 24
cerunt etiam in terra ſua res horrendas, et
egerunt ſecundùm turpitudines earum
gentium quas Deus extirpârat à conſpectu
Iſraelitarum. Anno quinto regni Reha- 25
baami aſcendit Siſac rex Ægypti in urbẽ
pacis, Et abſtulit quicquid erat in cellis 26
ſanctuarii Dei, et cellis ædis regiæ; abſtu-
litque clypeos aureos quos fecerat Salo-
mon. Fecitque rex Rehabaam loco illo- 27
rum clypeos æneos, & commiſit eos in ma-
nus ducum peditum cuſtodientium janu-
am domûs regiæ. Et quoties adibat rex 28
domum Dei, pedites geſtabant eos, tum re-
ſtituebant eos duces peditum.

מלכים א : טו

ipsa nonne ,fecit quæ omnia & ,Rechabham verborum *residuum* Et
29 וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵמָּה
bellum Et ?Jehudah regum dierum verborum libro *super* scripta
30 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה
Jacuitque .diebus omnibus Jarobham inter & Rechabham inter fuit
31 הָיְתָה בֵין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב
civitate in suis patribus cum est sepultus & ,suis patribus cum Rechabham
רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר
Abijam regnavit & :Hammonitis Nahamah ejus matris nomen & :David
דָּוִד וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם
.eo pro ejus filius
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XV. טו

regnavit ,Nebat filii Jarobham regis decimo octavo anno in Et
1 וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מָלַךְ
nomen & :Jerusalaim in regnavit annis Tribus .Jehudah super Abijam
2 אֲבִיָּם עַל־יְהוּדָה׃ שָׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם
peccatis omnibus in ambulavit Et .Abisalom filia Mahachah ejꝰ matris
3 אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטֹּאות
cum perfectum ejus cor fuit non & :eum ante fecerat quæ ,sui patris
אָבִיו אֲשֶׁר־עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־
dedit David propter Quia .sui patris David cor sicut suo Deo Domino
4 יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִד אָבִיו׃ כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן
ejus filium *suscitandum ad* ,Jerusalaim in lucernam ei ejus Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהָיו לוֹ נִיר בִּירוּשָׁלִָם לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ
rectum David fecit Quia .Jerusalaim *faciendū stare ad &* ,eum post
5 אַחֲרָיו וּלְהַעֲמִיד אֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד אֶת־הַיָּשָׁר
omnibus ei præcepit quæ omnibus ab declinavit non &,Domini oculis in
בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ כֹּל
fuerat bellum Et .Chitthæi Urijah *re in tantùm* ,suæ vitæ diebus
6 יְמֵי חַיָּיו רַק בִּדְבַר אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה
residuum Et.ejus vitæ diebus omnibus Jarobham inter & ,Rechabham inter
7 בֵּין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וְיֶתֶר
libro *super* scripta ipsa nonne ,fecit quæ omnia &,Abijam verborum
דִּבְרֵי אֲבִיָּם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
,Abijam inter fuit bellum & ?Jehudah regum dierum verborum
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם
cum sepelierūt &,suis patribus cum Abijam *jacuit* Et .Jarobham inter &
8 וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
vigesimo anno in Et .eo pro ejꝰ filius Asa regnavit Et .David civitate in
9 בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת עֶשְׂרִים
quadraginta Et .Jehudah super Asa regnavit ,Israel regis Jarobham
10 לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים
filia Mahachah ejus matris nomē Et .Jerusalaim in regnavit annis uno &
וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־
David sicut ,Domini oculis in rectum Asa Fecitque .Abisalom
11 אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִד
universa abstulit & ,terra de *catamitos* fecit transire Et .ejus pater
12 אָבִיו׃ וַיַּעֲבֵר הַקְּדֵשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־
,suam matrē Mahachah etiam Et .sui patres fecerant quæ idola
13 הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ וְגַם אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ
succidit & :Luco *terriculamentum* fecerat quæ ,*hera ab eam* amovit &
וַיְסִרֶהָ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה מִפְלֶצֶת לָאֲשֵׁרָה וַיִּכְרֹת
excelsa Et .Chidron torrente in combussit & ,ejus *terriculamentum* Asa
14 אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת
omnibus Domino cum perfectum erat Asa cor *tantùm:sunt remota* non
לֹא־סָרוּ רַק לְבַב־אָסָא הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־
domus sanctificationes & ,sui patris sanctificationes intulit Et.suis diebus
15 יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשָׁו בֵּית
,Asa inter erat bellum Et .vasa & ,aurum &,argentum,Domini
16 יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא
.eorum diebus omnibus ,Israel regem Bahasa inter &
וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃

Versio VUL. LAT.

29 Reliqua autem sermonum Roboam, & omnia quæ fecit, ecce scripta sunt in libro Sermonū 30 dierum regum Judæ. Fuítque bellum inter Roboam & Jeroboam 31 cunctis diebus. Dormivítque Roboam cum patribus suis, et sepultꝰ est cum eis in civitate David: nomen autē matris ejꝰ, Naama Ammanitis: & regnavit Abiā filiꝰ ejꝰ pro eo.

CAP. XV.

1 Igitur in octavo decimo anno regni Jeroboam filii Nabat, regnavit Abiam super Judam. 2 Tribus annis regnavit in Jerusalē: nomen matris ejꝰ Maacha, 3 filia Abessalom. Ambulavítq; in omnibus peccatis patris sui, quæ fecerat ante eum: nec erat cor ejus ꝑfectum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris 4 ejus. Sed propter David dedit ei Dñs Deus suus lucernam in Jerusalem, ut suscitaret filiū ejꝰ post eum, et statueret Jerusalē: 5 Eò quòd fecisset David rectū in oculis Dñi, & non declinâsset ab omnibus, quæ præceperat ei cunctis diebus vitæ suæ, excepto sermone Uriæ Hethæi. 6 Attamen bellum fuit inter Roboam & Jeroboam, omni tem-7 pore vitæ ejus. Reliqua autem sermonū Abiam, et omnia quæ fecit, nónne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regū Juda? Fuítque prælium inter 8 Abiam & inter Jeroboam. Et dormivit Abiam cum patribus suis, & sepelierunt eum in civitatè David: regnavítque Asa 9 filiꝰ ejꝰ pro eo. In anno ergò vigesimo Jeroboam regis Isra-10 el regnavit Asa rex Juda, Et quadraginta & uno anno regnavit in Jerusalem. Nomen matris ejus Maacha, filia Abes-11 salom. Et fecit Asa rectum ante conspectū Dñi, sicut David 12 pater ejus: Et abstulit effœminatos de terra, purgavítque universas sordes idolorum quæ 13 fecerant patres ejus. Insuper & Maacham matrem suam amovit, ne esset princeps in sacris Priapi, et in luco ejus, quē consecraverat: subvertítq; specum ejus, & confregit simulacrum turpissimum, & combus-14 sit in torrente Cedron: Excelsa autem non abstulit. Veruntamen cor Asa perfectum erat cum Domino cunctis die-15 bus suis: Et intulit ea, quæ sanctificaverat pater suus, & voverat, in domum Domini, ar-16 gentum & aurum, & vasa. Bellum autem erat inter Asa, & Baasa regem Israel cunctis diebus eorum.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς (ε) αὐτοῦ. 7 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιοὺ καὶ πάντα (ζ) ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιοὺ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοάμ. 8 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιοὺ μετὰ τῶν πατέρων (θ) αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ἱεροβοάμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ βασιλεύει 9 Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. (ι) Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως 10 Ἰσραήλ, βασιλεύει Ἀσὰ ἐπὶ Ἰούδαν· Καὶ (κ) τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (λ) 11 Ἀνὰ θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πα-12 τὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἀφεῖλε τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα 13 ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ τὴν (μ) Ἀνὰ τὴν μητέρα (ν) ἑαυτοῦ μετέστησε (ξ) τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησε σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς. καὶ ἐξέκοψεν Ἀσὰ τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησε πυρὶ ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων. 14 Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε. (ο) πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου 15 πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀργυροῦς καὶ χρυ-16 σοῦς, καὶ σκεύη. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ καὶ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ 17 πάσας τὰς ἡμέρας (π) αὐτῶν. Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν (ρ) Ῥαμά, τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰ-18 ούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν (†) ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς (σ) τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (τ) ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων (υ) αὐτοῦ· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς υἱὸν Ἄδερ (φ) υἱὸν Ταβερεμὰ υἱοῦ Ἀζὶν βασιλέως Συρίας 19 τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων, Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι (χ) δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσίον· δεῦρο, διασκέδασον τὴν διαθήκην σου (ψ) πρὸς Βαασὰ βασιλέα Ἰσρα-20 ήλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ᾽ ἐμοῦ. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῶν (ω) δυνάμεων αὐτοῦ ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξαν (α) τὴν Ἀΐν, τὴν Δάν, καὶ τὴν Ἀβὲλ οἴκου Μααχά, καὶ πᾶσαν τὴν (β) Χεννερέθ, ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλί.

5 *Quia fecit David rectum coram Domino: non declinavit ab omnibus, quæ mandavit ei, omnibus diebus (d) vitæ suæ.* 7 *Et reliqua verborum Abiu, & omnia quæ fecit, nónne ecce hæc scripta in libro Verborum dierum regum Juda? Et bellum fuit inter Abiu, & inter Hieroboam.* 8 *Et dormivit Abiu cum patribꝰ suis in (e) vigesimo & quarto anno Hieroboam: & sepelitur cum patribus suis in civitate David. Et regnat Asa filius ejus pro eo.* 9 *In anno quarto & vigesimo Hieroboam regis Israel, regnat Asa super Judam:* 10 *Et quadraginta & unum annum regnavit in Hierusalem. Et nomen matris ejus (f) Ana, filia Abessalom.* 11 *Et fecit Asa rectum in conspectu Domini, sicut David pater ejus.* 12 *Et abstulit (g) teletas de terra, & (h) dimisit omnes adinventiones, quas fecerant patres sui.* 13 *Et ipsam Ana matrem suam amovit, ne esset hera, sicut fecerat conventum in luco suo. Et excidit Asa lustra ejus, & combussit igni in torrente Cedron:* 14 *Excelsa autem non abstulit. Veruntamen cor Asa (i) fuit perfectum cum Domino omnibus diebus ejus.* 15 *Et intulit columnas patris sui, & columnas ejus intulit in domum Domini argenteas, & aureas, & vasa.* 16 *Et bellum fuit inter Asa, & inter Baasa regem Israel omnibus diebus eorum.* 17 *Et ascendit Baasa rex Israel super Judam: & ædificavit Rama, ut non esset egrediens & ingrediens ipsi Asa regi Juda.* 18 *Et sumpsit Asa omne argentum, & aurum inventum in thesauris domûs Domini, & in thesauris domûs regis: & dedit ea in manus puerorum suorum. Et misit eos rex Asa ad filium Ader (k) filium Taberema filii Azin regis Syriæ, habitantis in Damasco, dicens;* 19 *Dispone testamentum inter me, & inter te, et inter patrem meum, & patrem tuum. Ecce misi tibi dona argentum, et aurum. Vade, dissipa testamentum tuum, quod erga Baasa regem Israel: et ascendet à me.* 20 *Et audivit filius Ader regem Asa; et misit principes virtutum suarum civitatibus Israel: et percusserunt Ain, Dan, et Abel domûs Maacha, et omnem Chennereth usque ad omnem terram Nephthali.*

6 MS.A. (ε) αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοάμ, καὶ μεταξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ τὰ (ζ) ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ (η) ἐπὶ βιβλίου (θ) αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ βασιλεύει (ι) Καὶ ἐν ἔτει *εἰκοστοῦ τοῦ (κ) τεσσαράκοντα (λ) Μααχὰ (μ) Μααχὰ (ν) αὐτοῦ (ξ) τοῦ εἶναι (ο) πλὴν καρδία (π) αὐτοῦ. (ρ) Ῥαμμάν, (†) ἐν θησαυροῖς (σ) οἴκου (τ) ἔδωκεν εἰς (υ) αὐτοῦ· * ὁ βασιλεὺς (φ) υἱοῦ Ταβ ἐν Ῥαμμὰ υἱοῦ Ἀζαὴλ βασιλέως (χ) δῶρον (ψ) πρὸς βασιλέα (ω) δυνάμεων τῶν αὐτοῦ (α) τὴν Ναΐν, καὶ τὴν (β) Χενερέθ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי רְחַבְעָם וְכָל דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכוּ דְבֵית
30 31 יְהוּדָה : וּקְרָבָא הֲוָת בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל יוֹמַיָא : וּשְׁכִיב רְחַבְעָם עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד וְשׁוּם אִמֵּיהּ נַעֲמָא דְמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמְלַךְ אֲבִיָּם בְּרֵיהּ
תְּחוֹתוֹהִי :

טו

1 וּבִשְׁנַת תַּמְנֵי עַסְרֵי לְמֶלֶךְ יָרָבְעָם בַּר נְבָט מְלַךְ אֲבִיָּם עַל דְּבֵית יְהוּדָה : תְּלָת שְׁנִין 2
3 מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ מַעֲכָא בַּת אֲבִישָׁלוֹם : וַאֲזַל בְּכָל חוֹבֵי אֲבוּהִי דַעֲבַד קֳדָמוֹהִי
4 וְלָא הֲוָה לִבֵּיהּ שְׁלִים בִּדְחַלְתֵיהּ דַיְיָ אֱלָהֵיהּ כְּלִבֵּיהּ דְדָוִד אֲבוּהִי : אֲרֵי בְּדִיל דָּוִד יְהַב
5 יְיָ אֱלָהֵיהּ לֵיהּ מַלְכוּ בִּירוּשְׁלֶם לַאֲקָמָא יָת בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי וּלְקַיָּמָא יָת יְרוּשְׁלֶם : דַּעֲבַד
דָּוִד יָת דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ וְלָא סְטָא מִכֹּל דְּפַקְדֵיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי לְחוֹד בְּפִתְגָּמָא דְאוּרִיָּה
6 7 חִתָּאָה : וּקְרָבָא הֲוָת בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי : וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי אֲבִיָּם וְכָל
דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה וּקְרָבָא הֲוָת בֵּין
8 אֲבִיָּם וּבֵין יָרָבְעָם : וּשְׁכִיב אֲבִיָּם עִם אֲבָהָתוֹהִי וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּקַרְתָּא דְדָוִד וּמְלַךְ אָסָא
9 בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי : וּבִשְׁנַת עַסְרִין לְיָרָבְעָם מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ אָסָא עַל שִׁבְטָא דְבֵית
10 11 יְהוּדָה : וְאַרְבְּעִין וַחֲדָא שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ מַעֲכָה בַּת אֲבִישָׁלוֹם : וַעֲבַד
12 אָסָא דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ כְּדָוִד אֲבוּהִי : וּפַלֵּי נַפְקַת בָּרָא מִן אַרְעָא וְאַעְדִּי יָת כָּל טַעֲוָתָא דַּעֲבַדוּ
13 אֲבָהָתוֹהִי : וְאַף יָת מַעֲכָה אִמֵּיהּ אַעְדֵּיהּ מִמַּלְכוּתָהּ דַּעֲבַדַת טַעֲוָתָא לַאֲשֵׁרְתָא וּקְץ אָסָא
14 יָת טַעֲוָתַהּ וְאוֹקִיד בְּנַחְלָא דְקִדְרוֹן : וּבָמָתָא לָא עַטְרָא לְחוֹד לִבָּא דְאָסָא הֲוָה שְׁלִים
15 בִּדְחַלְתֵיהּ דַיְיָ כָּל יוֹמוֹהִי : וְאַיְתִי יָת קוּדְשַׁיָא אֲבוּהִי וְקוּדְשׁוֹהִי לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ כַּסְפָּא
16 וְדַהֲבָא וּמָנַיָא : וּקְרָבָא הֲוָת בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵיהוֹן :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

29 Et reliquum verborum Rehhabgham & omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum *regni* domus Jehudah? 30 Et bellum fuit inter Rehhabgham & inter Jerabgham omnibus diebus. 31 Et dormivit Rehhabgham cum patribus suis; & sepultus est cum patribus suis in urbe David, & nomen matris ejus Naghamah, quæ erat de filiis Ghamon, & regnavit Abiam filius ejus pro eo.

CAP. XV.

1 Anno autem decimo octavo regis Jerabgham filii Nebath regnavit Abiam super [*populum*] domus Jehudah. 2 Tribus annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ejus Maghachah filia Abisalom. 3 Et ambulavit in omnibus peccatis patris sui, quæ fecerat ante eum, & non fuit cor ejus perfectum in timore Domini Dei sui, sicut cor David patris sui. 4 Nam propter David *dedit* Dñs Deus illi regnum in Jerusalem, suscitando filium ejus *loco ejus*, & firmando Jerusalem. 5 Quòd fecisset David quod rectum erat ante Dominum, neque declinâsset ab omnibus quæ præceperat ei omnibus diebus vitæ suæ, præterquam in re Uriah Hhithæi. 6 Et bellum fuit inter Rehhabgham & Jerabgham omnibus diebus vitæ illius. 7 Et reliquum verborum Abiam & omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? & bellum fuit inter Abiam & inter Jerabgham. 8 Et dormivit Abiam cum patribus suis, & sepelierunt eum in urbe David, & regnavit Azza filius ejus pro eo. 9 Et anno vicesimo Jerabgham regis Israel, regnavit Azza super tribum domus Jehudah. 10 Et quadraginta & uno annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ejꝰ Maghachah filia Abisalom. 11 Et fecit Azza quod rectum erat ante Dñm sicut David pater ejus. 12 Et extirpavit scorta de terra, & amovit omnem errorem quem fecerant patres ejꝰ. 13 Et etiam Maghachah matrem suā amovit de regno quæ fecerat Errorem in luco; & excidit Azza Errorem *ejus*, & incendit in torrente Kidron. 14 Sed excelsa non sublata sunt; tantummodo cor Azza erat perfectū in timore Dñi omnibꝰ diebꝰ ejus. 15 Et attulit sancta patris sui, & sancta *sua in domum* sanctuarii Domini, argentum & aurum, & vasa. 16 Et bellum fuit inter Azza & Baghsa regem Israel omnibus diebus eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܪܚܒܥܡ. ܘܟܠܗܝܢ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪ̈ ܝܘܡܝܢ
ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܪܚܒܥܡ ܠܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. 29
* ܘܫܟܒ ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܒܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. 30
* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * ܘܒܫܢܬܐ ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܐܡܠܟ 31
ܐܒܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ. ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܐܒܝܫܠܘܡ. 1
* ܘܗܠܟ ܒܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ ܕܥܒܕ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܒܗ ܫܠܡ ܥܡ 2
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ 3
ܐܠܗܐ ܫܪܓܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܩܝܡ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. ܘܢܩܝܡܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܡܛܠ 4
ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝ 5
ܚܝܘܗܝ. ܣܛܪ ܡܢ ܨܒܘܬܐ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܒܝܐ ܒܪ ܪܚܒܥܡ
ܘܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܝܗܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܒܝܐ. ܘܟܠܗܝܢ 6
ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪ̈ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܐܒܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. 7
ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܣܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܡܠܟܐ 8
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ 9
ܕܐܡܗ. ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܐܒܝܫܠܘܡ. * ܘܥܒܕ ܐܣܐ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. 10
* ܘܐܥܒܪ ܙܢܝܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܐܥܒܪ ܟܠܗܘܢ ܦܬܟܪܐ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ. * ܘܐܦ ܠܡܥܟܐ 11
ܐܡܗ. ܐܥܒܪܗ ܡܢ ܪܒܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܚܓܐ ܠܕܚܠܬܗ. ܘܦܣܩܗ ܐܣܐ ܠܕܚܠܬܗ. 12 13
ܘܐܘܩܕܗ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. * ܘܢܡܘܣܐ ܠܐ ܐܥܒܪ. ܒܪܡ ܠܒܗ ܕܐܣܐ ܫܠܝܡ ܗܘܐ ܥܡ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ. * ܘܐܥܠ ܩܘܕܫܐ ܕܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܘܕܫܘܗܝ. 14
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܣܐ ܠܒܝܬ ܒܥܫܐ 15
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗܘܢ.

Reliqua Rehabaami geſta, & quidquid fecit, 29
ecce ſcripta ſunt in libro annaliũ regũ Juda.
Fuit autẽ bellum inter Rehabaã & inter Jerobaam 30
cunctis diebus. Occubuítque Rehabaam 31
cum patrib⁹ ſuis, & ſepult⁹ eſt in civitate
David, & regnavit Abia fili⁹ ejus poſt ipſũ.

CAP. XV.

ANno decimo octavo regis Jerobaam filii 1
Nabat, regnavit Abia ſuper Judam
tribus annis in Jeruſalem. Nomen autem 2
matris ejus erat Maacha Ebed-ſelomi filia.
Is ambulavit in omnibus patris ſui peccatis 3
quæ fecerat ante eum, nec fuit cor ejus integrum
erga Dominum Deum ſuum, ſicut
cor Davidis patris ſui. At propter Davidem 4
patrem ejus, conceſſit ei Domin⁹ Deus
lucernam in Jeruſalem ſuſcitando filium ejus
poſt ipſum, eúmque in Jeruſalem ſtabiliendo:
Eò quòd feciſſet David quod rectum erat 5
coram Domino Deo ſuo, nec aberrâſſet ab ulla
rerum quas præceperat ei, cunctis diebus
vitæ ſuæ, præterquam in ſola re Uriæ Hethæi.
Fuit autem bellum inter Abiam Rehabaami 6
filium, & inter Jerobaamum, cunctis diebus
vitæ illorum. Reliqua facta Abiæ, & 7
quidquid geſſit, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Judæ. Deinde occubuit 8
Abia cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate
David; regnavitque Aſa filius ejus poſt
ipſum. Anno itaque vigeſimo Jerobaami 9
regis Iſrael, regnavit Aſa rex Judæ. Annis 10
quadraginta uno regnavit in Jeruſalem:
(nomen matris ejus erat Maacha Ebed-ſelomi
filia.) Fecítque Aſa quod rectum erat 11
coram Domino, ſicut David pater ſuus. Abſtulit 12
enim ſcortatores è terra, & abſtulit omnia
ſimulachra quæ fecerant patres ſui.
Quin etiam ipſam Maacham matrem ſuam 13
propriâ ipſius magnificentiâ privavit, eò
quòd celebraret ſolennitatem cultui ſuo: &
excîdit Aſa idololatriam ejus, & exuſſit eam
in torrente Cedron: Verùm excelſa non 14
abſtulit. Cor tamen Aſæ perfectum fuit erga
Dominum Deum ſuum cunctis diebus ſuis.
Intulítque ſacra patrum ſuorum & ſacra ſua 15
in domum Domini, argentum *videlicet* &
aurum, ac vaſa. Fuit autem bellum inter 16
Aſam & inter Baaſam regem Iſraelis cunctis
diebus eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 * وباقي اخبار رحبعام وما عمل * قد كتب في سفر ايام ملك يهودا * وكانت الملحمة بين رحبعام
30 وبين يوربعام طول مدتيهما * وانضجع رحبعام مع ابايه * وقبر مع ابايه في قرية داود * واسم
31 امه نعماء العمانية * وملك ابيام ابنه مكانه *

* تمت مملكة رحبعام بن سليمان *

* مملكة ابيام بن رحبعام بن سليمان *

* الفصل الخامس عشر *

1 * وفي السنة الثامنة عشر لملك ياربعام بن نباط * ملك ابيام على ال يهودا * وملك ثلثة سنين في
2 دار السلم * واسم امه ماعكا ابنة ابيسالوم * وصنع كخطايا ابيه اللاتي صنعها * ولم يكن قلبه
3 سليما في خيفة الله * كقلب داود ابيه * الا انه من اجل داود ثبت الله الاهه ملكه في دار السلم
4 بتمليك ابنه بعده * وبتثبيت دار السلم * وذلك لما صنع داود الاستقامة بين يدي الله * وما زاغ
5 من كل ما وصاه مدة ايام حياته * سوى خبر اوريا الحثاني * وكان الحرب بين ابيام وبين يوربعام
6 طول مدتيهما * وباقي اخبار ابيام وما صنع * قد كتب في سفر ايام ملوك يهودا * وكان الملحمة بين
7 ابيام وبين ياربعام ايضا * وانضجع ابيام مع ابايه * وقبروه في قرية داود * وملك اسا ابنه مكانه
8 * في سنة عشرين لملك ياربعام ملك اسرائيل * ملك اسا ملك يهودا * واحدي واربعون سنة ملك
9 10 في دار السلم * وصنع اسا الاستقامة بين يدي الله * كداود ابيه * وانفى فاعلي المستكرات من
11 12 الارض * وازال جميع الطواغيت التي صنعها اباوه * وايضا ماعكا امه ازالها عن ملكها * لانها
13 صنعت طاغوت سارية * فقطع اسا طاغوتها * واحرقه في وادي قدرون * خلا ان الباموت لم يزالوا
14 الا ان قلب اسا كان سليما في خيفة الله كل ايامه * وجاء باقداس ابيه واقداسه لبيت قدس الله
15 فضة وذهبا واواني * وكان الحرب بين اسا * وبين بعشا ملك ال اسرائيل * في كل ايامهما *
16

Reliquæ hiſtoriæ Rehabaami, et quid fececerit, jam ſcriptũ eſt in libro annaliũ re- 29
gni Judæ. Cæterùm fuit acerrima pugna inter 30
Rehabaamũ & inter Jerobaamũ toto
intervallo regni ipſorum. Cúmq; occubuiſ- 31
ſet Rehabaam cum patribus ſuis, & ſepultus eſſet cum patribus ſuis in civitate Da-
vidis, (nomen autem matris ejus erat Naema Ammonitis,) regnavit Abiamus filius
ejus loco ipſius.

Finis regni Rehabaami filii Salomonis.

Regnum Abiami filii Rehabaam filii Salomonis.

CAP. XV.

ANno decimo octavo regni Jerobaami 1
filii Nabat, regnavit Abiam ſuper gentem
Juda: tribus autẽ annis regnavit in urbe
pacis. Nomen matris ejus erat Maacha 2
Abiſalomi filia. Feciq; juxta peccata pa- 3
tris ſui, quæ perpetrâvat ante eum, nec fuit
animus ejus perfectus in timore Dei ſicut
animus Davidis patris ſui. Verùm propter 4
Davidem, ſtabilivit Deus, Deus ejus regnũ
ipſius in urbe pacis regẽ creando filiũ ejꝰ
poſt ipſum, & urbem pacis conſervando.
Idque, quia David rectitudinem exercuit 5
corã Deo, neque deflexit ab omnibus quæ
præceperat ei toto ſpatio dierũ vitæ ſuæ,
exceptâ re Uriæ Gethæi. Fuit autẽ bellum 6
inter Abiamum & inter Jerobaamũ totâ
utriuſq; ætate. Reliquæ hiſtoriæ Abiami, & 7
quæ fecerit, jam ſcripta ſunt in libro annalium
regũ Juda. Tum acerrimâ pugnâ in-
ter Abiamũ & inter Jerobaamum redintegratâ,
Occubuit Abiamus cum patribus 8
ſuis, et ſepelierunt eum in civitate David;
regnavitque Aſa filius ejus loco ipſius.
Anno vigeſimo regni Jerobaami regis 9
Iſrael, regnavit Aſa rex Juda. Annis au- 10
tem quadraginta uno regnavit in urbe pacis.
Et fecit Aſa rectitudinem coram Deo, 11
ſicut David pater ſuus. Nam operantes 12
horrenda expulit è terra, et amovit omnia
idola quæ fecerant patres ejus. Præterea 13
Maacham matrẽ ſuã ab ejus regno amovit,
eò quòd proceræ arboris idolum feciſſet:
tum ſuccîdit Aſa idolum ejus, et combuſſit
illud in torrente Cedron: Veruntamen 14
excelſa non fuerunt amota. Nihilominus
animus Aſæ ſincerus fuit in timore
Dei cunctis diebus ſuis. Attulitque ſacra 15
patris ſui & ſacra ſua in ſanctuariũ Dei,
argentum, aurũ, & vaſa. Cumq; bellũ eſ- 16
ſet inter Aſam & inter Baaſam regem
Iſraelitarum cunctis utriuſque diebus,

, Ramah ædificavit &, Jehudah *super* Israel rex Bahasa ascendit Et
17 וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה
tulit Et .Jehudah regi Asa ingredientẽ &, egredientẽ *dandũ non ad*
18 לְבִלְתִּי תֵּת יֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח
domus thesauris in *residua* ,aurum & ,argentũ omne Asa
אָסָא אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־
:suorũ servorũ manu in ea dedit & ,regiæ domus thesauros & ,DOMINI
יְהוָה וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית מֶלֶךְ וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו
Chezion filii Tabrimmon filiũ hadad-Ben ad Asa rex ea misitque
וַיִּשְׁלָחֵם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן
,te inter &,me inter Fœdus : dicendo, Dammasec in *habitantẽ* Aram regem
19 מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃ בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ
,argentũ munus tibi misi ecce : tuũ patrẽ inter &, meũ patrẽ inter
בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד כֶּסֶף
, Israel rege Bahasa cum tuũ pactũ irrita vade ;aurũ &
וְזָהָב לֵךְ הָפֵרָה אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
misit & , Asa regem *ad* hadad-Ben audivit Et .me *desuper ascendat* &
20 וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח
,Hijon percussit &,Israel urbes *super* sibi qui ,*virtutum* principes
אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־עִיּוֹן
omni *super* Chineroth universam &,mahachah-beth Abel & ,Dan &
וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֵת כָּל־כִּנְרוֹת עַל כָּל־
. *ædificando ab* destitit & ,Bahasa *audire secundũ* fuit Et .Naphthali terra
21 אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת
omnẽ fecit *audire* Asa rex Et .Tirsah in mansit & ,Ramah
22 אֶת־הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־
,ej⁹ ligna & ,Ramah lapides tulerunt Et .exemptus non : Jehudah
יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ
Ghebah Asa rex eis *in* extruxit & : Bahasa ædificaverat quæ
אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־גֶּבַע
omne & , Asa verborũ omniũ *residuum* Et .Mispah & ,Binjamin
23 בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי־אָסָא וְכָל־
hæc nónne ,extruxit quas urbes & , fecit quod omne & ,ejus robur
גְּבוּרָתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלֹא־הֵמָּה
tẽpore *in Tantum* ? Jehudah regum dierum verborũ libro *super* scripta
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לְעֵת
,suis patrib⁹ cum Asa *Jacuitque* .suis pedib⁹ ægrotavit suæ senectutis
24 זִקְנָתוֹ חָלָה אֶת־רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו
regnavitque ;sui patris David civitate in suis patribus cum est sepultus &
וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
super regnavit J-robham filius Nadab Et .eo pro ej⁹ filius . Jehosaphat
25 יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְנָדָב בֶּן־יָרָבְעָם מָלַךְ עַל־
super regnavit & : Jehudah regis Asa anno secundo *in* Israel
יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־
ambulavit & :DOMINI oculis in malum Fecitque .duob⁹ annis Israel
26 יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ
.Israel fecit peccare *quo* ej⁹ *peccato* in & ,sui patris via in
בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
eũ percussit &,Issachar domo de Achijah filius Bahasa eũ *super* cõspiravit Et
27 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה לְבֵית יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ
coarctantes Israel omnis & Nadab Et.Pelistæis quæ ,Ghibbethõ in Bahasa
בַעְשָׁא בְּגִבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים
regis Asa tertio anno *in* Bahasa eũ Interfecitque.Ghibbethõ *super*
28 עַל־גִּבְּתוֹן׃ וַיְמִתֵהוּ בַעְשָׁא בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ
percussit ,*ipsum regnare secundũ* ,fuit Et .eo pro regnavit & , Jehudah
29 יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי כְמָלְכוֹ הִכָּה
,Jarobhã ipsi *spiraculum omne* reliquit non :Jarobham domũ omnẽ
אֶת־כָּל־בֵּית יָרָבְעָם לֹא־הִשְׁאִיר כָּל־נְשָׁמָה לְיָרָבְעָם
manu in fuerat locutus quod ,DOMINI verbũ juxta ,eũ disperderet donec
עַד־הִשְׁמִדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־
.Silonitæ Achijah sui servi
עַבְדּוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי׃

Versio VUL. LAT.

17 Ascendit quoque Baasa rex Israel in Judam, & ædificavit Rama, ut non posset quispiam egredi vel ingredi de parte 18 Asa regis Juda. Tollens itaque Asa omne argentum & aurũ, quod remanserat in thesauris domûs Dñi, & in thesauris domûs regiæ, dedit illud in manus servorũ suorũ: & misit ad Benadad filiũ Tabremon filii Hezion, regem Syriæ, qui habitabat in Damasco, dicens; 19 Fœdus est inter me & te, & inter patrem meũ & patrem tuũ: ideò misi tibi munera, argentũ & aurũ: & peto ut venias, & irritũ facias fœdus, quod habes cũ Baasa rege Is- 20 rael, & recedat à me. Acquiescens Benadad regi Asa, misit principes exercitûs sui in civitates Israel, & percusserunt Ahion, & Dan, & Abeldomũ Maacha, & universam Cenneroth, omnem scilicèt terram 21 Nephthali. Quod cũ audîsset Baasa, intermisit ædificare Rama, & reversus est in Thersa. 22 Rex autem Asa nuntiũ misit in omnem Judã, dicens; Nemo sit excusatus: & tulerunt lapides de Rama, & ligna ejus, quibus ædificaverat Baasa, & extruxit de eis rex Asa Gabaa-Benja- 23 min, & Maspha. Reliqua autẽ omniũ sermonum Asa, & universæ fortitudines ej⁹, & cuncta quæ fecit, & civitates quas extruxit, nónne hæc scripta sunt in libro Verborũ dierũ regum Juda? Veruntamen in tempore senectutis suæ doluit 24 pedes. Et dormivit cũ patribus suis, & sepultus est cũ eis in civitate David patris sui. Regnavítq; Josaphat filius ej⁹ pro 25 eo. Nadab verò fili⁹ Jeroboam regnavit sup Israel anno secũdo Asa regis Juda: regnavítq; 26 sup Israel duobus annis. Et fecit ꝙ malum est in conspectu Dñi, & ambulavit in viis patris sui, & in peccatis ej⁹, qui- 27 bus peccare fecit Israel. Insidiatus est autem ei Baasa filius Ahiæ de domo Issachar, & percussit eum in Gebbethon, quæ est urbs Philisthinorum: siquidem Nadab & omnis Israel 28 obsidebant Gebbethon. Interfecit ergò illum Baasa in anno tertio Asa regis Juda, & regna- 29 vit pro eo. Cúmq; regnâsset, percussit omnem domũ Jeroboam: non dimisit ne unã quidẽ animam de semine ej⁹, donec deleret eũ, juxta verbum Dñi, quod locutus fuerat in manu servi sui Ahiæ Silonitis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε (γ) Βαασά, καὶ διέλιπε τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμά, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς Θερσά. 22 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρήγγειλε (δ) παντὶ Ἰούδα εἰς Ἐνακίμ, καὶ αἴρουσι τοὺς λίθους τῆς (ε) Ῥαμά, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασά· καὶ (ζ) ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πᾶν βουνὸν Βενιαμὶν καὶ τὴν σκοπιάν. 23 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσά, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία (η) αὐτοῦ ἣν ἐποίησε, καὶ τὰς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, (θ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ (ι) βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ (ϊ) γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ. 24 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ (κ) πατρὸς αὐτοῦ. καὶ (λ) βασιλεύει 25 Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ (μ) Ναβὰτ υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ 26 ἐβασίλευσεν (ν) ἐν Ἰσραὴλ ἔτη δύο. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 27 Καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν (ξ) οἶκον Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιά, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Γαβαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ (ο) Ναβὰτ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ περιεκάθητο ἐπὶ 28 Γαβαθών. Καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν ἔτει (π) τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ υἱοῦ Ἀσὰ βασιλέως 29 Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν, καὶ (ρ) ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ 30 δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ (σ) ᾧ παρώργισε 31 τὸν κύριον (τ) θεὸν τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (υ) Ναβὰτ καὶ πάντα (φ) ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν (χ) Ἰσραήλ; 33 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ (ψ) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ εἴκοσι καὶ (ω) τέσσαρα ἔτη. 34 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ, καὶ ἐν ταῖς (α) ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

21 Et factum est, ut audivit Baasa; & omisit ædificare Rama, & revertit in Thersa. 22 Et rex Asa condixit omni Juda (l) in Enacim. Et tollunt lapides ipsius Rama, & ligna ejus, quæ ædificaverat Baasa. Et ædificavit in eis rex Asa omnem collem Benjamin, & speculam. 23 Et reliqua verborum Asa, & omnis potentatus ejus, (m) quem fecit, & omnes civitates, quas ædificavit, nónne ecce hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Juda? Tantum in tempore senectutis suæ (n) laboravit pedibus suis. 24 Et dormivit Asa cum patribus suis: & sepelitur cum patribus suis in civitate David patris sui. Et regnat Josaphat filius ejus pro eo. 25 Et Nabat filius Hieroboam regnat super Israel in anno secundo ipsius Asa regis Juda: Et regnavit in Israel annos duos. 26 Et fecit malum in conspectu Domini, & ambulavit in via patris sui, & in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel. 27 Et insidiatus est ei Baasa filius Achia super domum (o) Belaan filii Achia: & (p) secavit eum in Gabathon alienigenarum. Et Nabat, & omnis Israel obsidebat super Gabathon. 28 Et interfecit eum Baasa in anno tertio ipsius Asa filii (q) Asa regis Juda: & regnavit pro eo. 29 Et factum est, ut regnavit; & percussit totam domum Hieroboam: & non reliquit omne spiraculum ipsius Hieroboam, donec exterminaret eum juxta verbum Domini, quod locutus est in manu servi sui Achia Selonitæ 30 De peccatis Hieroboam, qui peccare fecit Israel, & in irritatione sua, quâ irritavit Dominum Deum Israel. 31 Et reliqua verborum Nabat, & omnia quæ fecit, nónne ecce hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum (r) Israel? 33 Et in anno tertio ipsius Asa regis Juda regnat Baasa filius Achia super Israel in Thersa, viginti & quatuor annos. 34 Et fecit malum in conspectu Domini: & ambulavit in via Hieroboam filii Nabat, & in peccatis ejus, (s) quomodò peccare fecit Israel.

MS. A. (γ) Βαασά, * τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμμά, (δ) παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς ἀνναχείμ, (ε) Ῥαμμά, (ζ) ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς πᾶν βουνὸν (η) αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ * ἐποίησαν, καὶ τὰς πόλεις ἃς (θ) οὐχ ἰδοὺ (ι) βιβλίου (ϊ) γήρως (κ) τοῦ πατρὸς (λ) ἐβασίλευσεν (μ) Ναδὰβ (ν) ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη. (ξ) οἶκον Εἰσάχαρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν Γαβαθὼν (ο) Ναδὰβ (π) τρίτῳ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ρ) ἐπάταξεν τὸν σύμπαντα οἶκον Ἱεροβοὰμ ἕως οὗ ἐξωλέθρευσεν αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοάμ, * ὃς ἥμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ (σ) ὡς (τ) θεὸν Ἰσραήλ. (υ) Ναδὰβ (φ) ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα 32 ἐν βιβλίῳ (χ) Ἰσραήλ; Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ἀσὰ καὶ μεταξὺ Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Καὶ ἐν τῷ (ψ) ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (ω) τέσσαρα (α) ἁμαρτίαις ὡς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וּסְלִיק בַּעְשָׁא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל עַל דְבֵית יְהוּדָה וּבְנָא יַת רָמְתָא בְּדִיל לְמִשְׁבַּק לְמִתַּן נְפֵיק
18 וְעָלֵל לְאָסָא מַלְכָּא דְבֵית יְהוּדָה׃ וּנְסֵיב אָסָא יַת כָּל כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דְאִשְׁתְּאָרוּ בְּאוֹצְרוֹת
בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיַת אוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא וּמְסַרִנּוּן בִּידָא דְעַבְדוֹהִי וְשַׁדְּרִנּוּן מַלְכָּא אָסָא לְוָת
19 בַּר הֲדַד בַּר טַבְרִמּוֹן בַּר חֶזְיוֹן מַלְכָּא דַאֲרָם דְּיָתֵיב בְּדַמֶּשֶׂק לְמֵימַר׃ קְיָם בֵּינִי וּבֵינָךְ וּבֵין
אַבָּא וּבֵין אֲבוּךְ הָא שַׁדָּרִית לָךְ שׁוֹחֲדָא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱזֵיל אַשְׁנֵי יַת קְיָמָךְ עִם בַּעְשָׁא
20 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וְיִסְתַּלֵּק מִנִּי׃ וְקַבֵּיל בַּר הֲדַד מִן מַלְכָּא אָסָא וּשְׁדַר יַת רַבָּנֵי חֵילְוָתָא
דִילֵיהּ עַל קִרְוֵי יִשְׂרָאֵל וּמְחָא יַת עִיּוֹן וְיַת דָּן וְיַת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְיַת כָּל גִינּוֹסַר עַל כָּל
21 אֲרַע שִׁבְטָא דְבֵית נַפְתָּלִי׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע בַּעְשָׁא וְאִתְמְנַע מִלְּמִבְנֵי יַת רָמְתָא וִיתֵיב
22 בְּתַרְעִיתָא׃ וּמַלְכָּא אָסָא כְּנַשׁ יַת כָּל דְבֵית יְהוּדָה לֵית דְנָקֵי וּנְטַלוּ יַת אַבְנֵי רָמְתָא וְיַת
23 אָעַהָא דִי בְנָא בַּעְשָׁא וּבְנָא בְהוֹן מַלְכָּא אָסָא יַת גִבְעֲתָא דִבְנֵי בִנְיָמִין וְיַת מִצְפְּיָא׃ וּשְׁאָר
כָּל פִּתְגָמֵי אָסָא וְכָל גְבוּרְתֵּיהּ וְכָל דִי עֲבַד וְקִרְוַיָא דִי בְנָא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר
24 פִּתְגָמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכָּא דְבֵית יְהוּדָה לְחוֹד לְעִדָּן סֵיבְתֵיהּ אִתְמְרַע בְּרִגְלוֹהִי׃ וּשְׁכֵיב אָסָא
עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד אֲבוּהִי וּמְלַךְ יְהוֹשָׁפָט בְּרֵיהּ
25 תְּחוֹתוֹהִי׃ וְנָדָב בַּר יָרָבְעָם מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לְאָסָא מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית
26 יְהוּדָה וּמְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּין שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְבִישׁ קֳדָם יְיָ וַאֲזַל בְּאוֹרַח אֲבוּהִי וּבְחוֹבֵיהּ
27 דְחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל׃ וּמְרַד עֲלוֹהִי בַּעְשָׁא בַּר אֲחִיָּה מִשִּׁבְטָא דְבֵית יִשָּׂשכָר וּמְחָהִי בַעְשָׁא
28 בְּגִבְּתוֹן דִי לִפְלִשְׁתָּאֵי וְנָדָב וְכָל יִשְׂרָאֵל צָיְרִין עַל גִבְּתוֹן׃ וְקַטְלֵיהּ בַּעְשָׁא בִּשְׁנַת תְּלָת
29 לְאָסָא מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי׃ וַהֲוָה בְמִמְלְכֵיהּ קְטַל יַת בֵּית יָרָבְעָם
לָא אַשְׁאַר כָּל נִשְׁמָא לְיָרָבְעָם עַד דִי שֵׁיצְיֵהּ כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְמַלֵּיל בְּיַד עַבְדֵּיהּ אֲחִיָּה
שִׁילוֹנָאָה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 Et ascendit Baghsa rex Israel contra [*populũ*] domus Jehudah, & ædificavit Ramatha, ut non *amplius* permitteret exeuntẽ & intrantem ad Azza regem tribus domus Jehudah. 18 Et accepit Azza omne argentũ & aurum quæ relicta erant in thesauris domus sanctuarii Dñi & *thesauros* domus regis, & numeravit ea in manu servorũ suorũ, & misit illa rex Azza ad Barhadad filiũ Tabrimon filii Hhezion regem Aram qui habitabat in Dammesek, dicendo: 19 Fœdus sit inter me & te, & inter patrẽ meum & patrem tuum; ecce mitto tibi munus, argentũ & aurũ: vade immuta fœdus tuũ cum Baghsa rege Israel ut ascendat à me. 20 Et obtemperavit Barhadad regi Azza, & misit magistros exercituum qui erant illi adversus urbes Israel, & percussit Ghijon & Dan, & Abel Beth-maghacha, & omnẽ Ginozzar usque ad omnẽ terrã tribus Nephtali. 21 Et fuit cùm audisset Baghsa, prohibitus est ædificare Ramatha, & sedit in *Tharghitha*. 22 Et rex Azza congregavit omnes viros domus Jehudah; non erat qui esset immunis; & tulerunt lapides Ramatha, & ligna ejus quæ ædificaverat Baghsa, et ædificavit ex eis rex Azza Gibghatha filiorum Binjamin, et Miszpeia. 23 Et reliquũ omnium verborum Azza, et omnis fortitudo ejus, et omnia quæ fecit, et urbes quas ædificavit, nónne illa scripta sunt in libro verborũ dierũ *regis* domus Jehudah? Verùm tempore senectutis suæ malè habuit in pedibus suis. 24 Et dormivit Azza cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David patris sui, et regnavit Jehosaphat filius ejus pro eo. 25 Et Nadab filius Jerabghã regnavit super Israel anno secundo Azza regis tribus dom⁹ Jehudah, et regnavit super Israel duobus annis. 26 Et fecit quod malum erat ante Dominum, et ambulavit in via patris sui, et in *peccato* ejus *quo* peccare fecit Israel. 27 Et rebellavit in eum Baghsa filius Ahhiah de tribu domus Issachar, et percussit eum Baghsa in Gibthon, quæ erat Pelistæis; et Nadab et omnis Israel obsidebant Gibthon. 28 Et occidit illũ Baghsa anno tertio Azza regis trib⁹ dom⁹ Jehudah, et regnavit pro eo. 29 Et fuit cùm regnaret, occîdit omnẽ domũ Jerabgham: non relicta fuit ulla anima Jerabghamo quosq; consumpsit eã, secundũ verbũ Domini, quod locutus fuerat per manum servi sui Ahhia Silonæi:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 ܘܣܠܩ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܒܢܐ ܠܪܡܬܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܕܢܦܩ ܘܥܐܠ
ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.* ܘܢܣܒ ܐܣܐ ܟܠܗ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܐܫܬܚܪ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܓܙܐ
18 ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܝܗܒ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܘܗܝ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܘܬ ܒܪ ܗܕܕ
ܒܪ ܛܒܪܡܘܢ : ܒܪ ܚܙܝܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܕܝܬܒ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܠܡܐܡܪ. * ܩܝܡܐ ܒܝܢܝ
19 ܘܠܟ. ܘܒܝܢ ܐܒܝ ܠܐܒܘܟ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܟ ܩܘܪܒܢܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܬܐ ܫܪܐ ܩܝܡܟ ܕܥܡ
ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܠܩ ܡܢܝ. * ܘܫܡܥ ܒܪ ܗܕܕ ܠܐܣܐ. ܘܫܕܪ ܪܒܝ ܚܝܠܐ
20 ܕܝܠܗ ܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܪܒܘ ܠܥܝܘܢ ܘܠܕܢ. ܘܠܐܒܠ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ
ܩܘܪܝܐ ܕܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܒܥܫܐ. ܦܫ ܡܢ ܕܢܒܢܝܗ ܠܪܡܬܐ.
21 ܘܝܬܒ ܒܬܪܨܐ. * ܘܡܠܟܐ ܐܣܐ ܐܫܡܥ ܠܟܠܗ ܝܗܘܕܐ. ܘܠܝܬ ܕܙܟܐ. ܘܫܩܠܘ ܟܐܦܐ
22 ܕܪܡܬܐ. ܘܩܝܣܐ ܕܒܢܐ ܒܥܫܐ. ܘܒܢܐ ܒܗܘܢ ܡܠܟܐ ܐܣܐ. ܠܓܒܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܘܠܡܨܦܝܐ.
23 * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܣܐ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܒܢܐ. ܗܐ
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܙܒܢܐ ܕܣܝܒܘܬܗ ܕܐܣܐ. ܐܬܟܪܗ ܡܢ
24 ܪܓܠܘܗܝ. * ܘܫܟܒ ܐܣܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ
25 ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܢܕܒ ܕܝܢ ܒܪ ܝܪܒܥܡ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ.
26 ܒܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ
27 ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܒܘܗܝ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܪܕ ܒܗ
ܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܣܟܪ. ܘܩܛܠܗ ܒܓܒܬ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܕܒ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
28 ܚܒܫܝܢ ܥܠ ܓܒܬ. * ܘܩܛܠܗ ܒܥܫܐ ܒܫܢܬܐ ܬܠܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ : ܘܐܡܠܟ
29 ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܟܕ ܐܡܠܟ. ܩܛܠ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܝܪܒܥܡ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܢܦܫܐ ܚܝܐ
ܠܝܪܒܥܡ. ܥܕܡܐ ܕܐܘܒܕܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܚܝܐ
ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ.

Tunc aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra Ju- 17
dam,& ædificavit Ramatham, nullúmque re-
liquit Aſæ regi Judæ egredientem & ingre-
dientem. Quamobrem accipiens Aſa totum 18
argentum & aurum quod ſupererat in domo
Domini & in theſauro domûs regiæ,tradidit
in manum ſervorum ſuorum,& miſit eos Aſa
rex Judæ ad filium Hadadi filii Tebar-Amo-
nis, filii Hezjonis regis Adum reſidentis in
Damaſco, ut dicerent ; Fœdus eſt inter me 19
& te,& inter patrem meum & patrem tuum:
ecce mitto tibi munus argentũ & aurum:age,
rumpe fœdus tuum cum Baaſa rege Iſraelis,
ut abſcedat à me. Filius itaque Hadadi ac- 20
quieſcens Aſæ, miſit imperatores exercituum
ſuorum contra civitates Iſraelis ; qui deſtru-
xerunt Ijonem, & Danem, Abel Beth-maa-
chæ, omnéſque civitates quæ erant in tota
terra Nephtali. Quæ cùm audîſſet Baaſa,de- 21
ſtitit ab ædificando Ramatham, & reſedit in
Therſa. Tum Aſa Rege promulgante apud 22
univerſũ Judam, (nemo erat immunis) ſuſ-
tulerunt lapides Ramathæ, et ligna quibus æ-
dificaverat Baaſa ; iiſque ædificavit rex Aſa
Gebaum Benjamini, & Maſphiam. Reliquæ 23
res geſtæ Aſæ, totum robur ejus, & quicquid
fecit,& civitates quas ædificavit;ecce ſcripta
ſunt in libro annaliũ regum Juda. Tempore
autem ſenectutis ſuæ ægrotavit Aſa pedibus
ſuis: Tum occubuit Aſa cum patribus ſuis, 24
& ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate
David patris ſui, regnavítque Joſaphat filius
ejus poſt ipſum. Porrò Nadab Jerobaami 25
filius regnavit ſuper Iſraelem anno ſecundo
Aſæ regis Juda:regnavit autem ſuper Iſraelẽ
duobus annis. Et fecit quod malum erat co- 26
ram Domino,& ambulavit in via patris ſui,
& in peccatis ejus quibus peccare fecit Iſrae-
lẽ. Conſpiravit autẽ in eum Baaſa filiꝰ Ahiæ, 27
de domo Iſachar,et occîdit eum in Gath-Pa-
leſtinorum, dum Nadab & omnes Iſraelitæ
obſiderent Gath. Occîdit eum , inquam, 28
Baaſa anno tertio Aſæ regis Juda, & regna-
vit poſt ipſum. Et cùm regnâſſet, percuſ- 29
ſit univerſam domum Jerobaami, ita ut
nullam relinqueret animam domui Jerobaa-
mi, donec perderet eam ; juxta ſermonem
Domini quem locutus fuerat per ſervum ſuũ
Ahiam prophetam Silonitem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

وطلع بعسا ملك إسرائيل على آل يهودا * وبنى الرامة ليقتصر على الصادر والوارد لآسا ملك 17
يهودا * وأخذ آسا جميع ما تبقى من الفضة والذهب في خزاين دار الملك * وجعلها على أيدي 18
أصحابه موجهة إلى بن هداد * بن طبرمون * بن حزيون ملك أرام الساكن بدمشق * وقال له
أنت تعلم ما بيني وبينك من العهد * وبين أبي وأبيك * وقد وجهت إليك رشا فضة وذهبا 19
لتبادر بفسخ ما بينك وبين بعسا ملك إسرائيل * وأصرفه عني * فقبل ابن هداد من الملك آسا 20
وبعث برؤساء الجيوش الذين له * إلى قرى آل إسرائيل * وأوقع بعيون ودان * وأبل بيت ماعكا *
وجميع القرى التي في أرض نفتالي * فلما سمع بعسا امتنع عن إتمام ما التمس بناءه من الرامة * 21
وأقام بترصا * والملك آسا تقدم بجميع سبط يهودا * ولم يكن له مانع * فحملوا حجارة الرامة * 22
وخشبها الذي كان بنى به بعسا * وبنى بها الملك آسا الجبعة التي لآل بنيامين * والمصفا * وباقي 23
أخبار آسا * وجبروته * وساير ما صنعه * والقرى التي بنى * قد كتب في سفر أخبار أيام ملوك
يهودا * إلا أنه عند شيخوخته اعتلت رجلاه * وانضجع آسا مع آبائه * ودفن في قرية داود 24
أبيه * وملك ابنه يهوشافاط مكانه * وكان ابتدا ملك ناداب بن يوربعام على آل إسرائيل في 25
السنة الثانية لآسا ملك يهودا * وملك على آل إسرائيل سنتين * وصنع القبيح بين يدي الله * 26
ومشى في طرق أيام أبيه * التي أثم بها بني إسرائيل * فعصاه بعسا بن أحيا من سبط إيساخر * 27
وأهلكه بعسا في عبدون التي للفلسطينيين * والكل من آل إسرائيل في ذاك من حال محاصرون
لعبدون * وكان قتل بعسا له * في السنة الثالثة لآسا ملك سبط يهودا * ثم ملك مكانه * وعند 28 29
ملكه * قتل جميع أهل بيت يوربعام * حتى لم يترك ليارُبعام ذا نسمة * حتى أفناه * حسب ما
قال الله على يد عبده أحيا الشيلوني *

Aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra gen- 17
tem Juda, & extruxit Ramã, ut aditum
præcluderet euntibus & redeuntibus ad
Aſam regẽ Juda. Sed accipiens Aſa quic- 18
quid remanſerat ex argento & auro in
ærariis regiis, mittenſq; illud per manus
amicorũ ſuorũ ad filium Hadadi filii Ta-
barmonis filii Hezjonis, regẽ Aram, habi-
tantẽ in Damaſco; dixit ad eum, Tu nôſti 19
quale fœdus ſit inter me & inter te, & in-
ter patrem meum & patrem tuum: munus
jam ad te mitto, argentum & aurum, ut
quamprimũ frangas fœdus quod eſt inter
te & inter Baaſam regem Iſraelis ;
cumq; à me pellito. Filius ergò Hadadi 20
morẽ gerens Aſæ regi, miſit duces turma-
rum ſuarũ in civitates Iſraelitarum, &
bellũ intulit Ijoni, & Dani, Abeli Beth-
Maachæ, omnibuſque civitatibus quæ e-
rant in terra Nephtali. Cùm id audîſſet 21
Baaſa, deſtitit à propoſito Ramæ ædificio
abſolvendo, & commoratus eſt in Therſa.
Tunc rex Aſa accedens cum univerſa tri- 22
bu Judæ, nemine eum impediente, aſportâ-
runt lapides Ramæ ac ligna quibus ædi-
ficaverat Baaſa ; iiſque extruxit rex Aſa
Gibaam quæ pertinet ad Benjaminitas, et
Maſphã. Reliquæ hiſtoriæ Aſæ, ejuſque 23
fortitudo, & quidquid fecit, & civitates
quas extruxit ; jam ſcripta ſunt in libro
hiſtoriarũ dierũ regũ Judæ: Verùm cùm
ſenex eſſet, laboravit pedibus: Et occubuit 24
Aſa cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in
civitate David patris ſui; regnavitque Jo-
ſaphat filius ejus loco ipſius. Fuit autem 25
initium regni Nadab filii Jerobaami ſuper
Iſraelitas, anno ſecundo Aſæ regis Juda ;
regnavitque ſuper Iſraelitas duobꝰ annis.
Et fecit turpitudinẽ in conſpectu Dei, & 26
ambulavit in viis ſcelerũ patris ſui, qui-
bus delinquere fecit filios Iſraelis. Qua- 27
propter rebellavit in eum Baaſa filius
Achiæ de tribu Iſachar, peremitque eum
Baaſa in Gebtone quæ pertinet ad Paleſti-
nos, omnibus Iſraelitis tunc temporis Geb-
tonẽ obſidentibus. Peremit autẽ illum Ba- 28
aſa anno tertio Aſæ regis tribûs Judæ,
tum regnavit loco illius. Cùmque regnâſ- 29
ſet, interfecit totã familiã Jerobaami, ita
ut neminẽ Jerobaamo reliquerit ſpirantẽ,
adeoque penitùs conſumpſerit eam, juxta
id quod prædixerat Deus per ſervum ſu-
um Achiam Silonitem :

fecit peccare qui & , peccavit qui , Jarobham peccata *Super*
30 עַל־חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
.Israel Deum DOMINUM irritavit qua , ejꝰ *irritatione in* ; Israel
יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר הִכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
ipsa nónne , fecit quæ omnia & , Nadab verborum *residuum* Et
31 וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם
bellum Et ? Israel regum dierum verborū libro *super* scripta
32 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמִלְחָמָה
.eorū diebus omnibus Israel regem Bahasa inter & Asa inter fuit
הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃
super Achijah filius Bahasa regnavit Jehudah regis Asa tertio anno In
33 בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה עַל־
malum Fecitque .annis quatuor & viginti , Tirsah in Israel omnem
34 כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
,ejus peccato in & ,Jarobham via in ambulavit & ,DOMINI oculis in
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ
.Israel fecit peccare quo
אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XVI. יו

, Bahasa *super* Chanani filiū Jehu ad DOMINI verbum fuit Et
1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי עַל־בַּעְשָׁא
te *dedi* & , pulvere de te exaltavi quod eo Pro : dicendo
2 לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִן־הֶעָפָר וָאֶתֶּנְךָ
,Jarobham via in ambulâsti & , Israel meū populum super ducem
נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
: eorum *peccatis in* me *irritandum ad* Israel meū populum fecisti peccare &
וַתַּחֲטִא אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃
:ejus domus posteros & , Bahasa posteros *succidens* ego Ecce
3 הִנְנִי מַבְעִיר אַחֲרֵי בַעְשָׁא וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ
.Nebat filii Jarobham domum sicut tuam domum dabo &
וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃
ei mortuum & : canes comedent , civitate in Bahasa *ipsi Mortuum*
4 הַמֵּת לְבַעְשָׁא בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת לוֹ
,Bahasa verborum *residuum* Et .*cælorum* *volatile* comedent ,agro in
5 בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַעְשָׁא
libro *super* scripta ipsa nónne , ejꝰ fortitudo & , fecit quæ &
וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
cum Bahasa *jacuit* Et ? Israel regum dierum verborum
6 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־
.eo pro ejꝰ filius Elah regnavit & :Tirsah in est sepultus &,suis patribꝰ
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
ad fuit DOMINI verbū prophetæ Chanani filii Jehu *manu in* etiam Et
7 וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־
oculis in fecit quod malum omne super &,ejus domum *ad* & ,Bahasa
בַּעְשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־עָשָׂה בְּעֵינֵי
domꝰ sicut *existendum ad*,suarū manuū opere in eum irritando DOMINI
יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית
sexto & vigesimo anno *In* .eum percussit quod eo pro & ,Jarobham
8 יָרָבְעָם וְעַל אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ
Israel super Bahasa filius Elah regnavit ,Jehudah regis Asa anno
שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל
, Zimri ejꝰ servus eū *super* conjuravit Et .annis duobus Tirsah in
9 בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עַבְדּוֹ זִמְרִי
domo , ebrio , bibente Tirsah in ipso Et .*curruū* partis mediæ princeps
שַׂר מַחֲצִית הָרָכֶב וְהוּא בְתִרְצָה שֹׁתֶה שִׁכּוֹר בֵּית
,eū percussit & ,Zimri venit Et : Tirsah in domū super qui ,Arsah
10 אַרְצָא אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וַיָּבֹא זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ
: Jehudah regis Asa septimo & ,vigesimo anno *in* eū occidit &
וַיְמִיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
.eo pro regnavit &
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃

Versio VULG. LAT.

30 Propter peccata Jeroboām, quæ peccaverat, & quibus peccare fecerat Israel: & propter delictum, quo irritaverat Dominum Deū Israel. 31 Reliqua autem sermonum Nadab, & omnia quæ operatus est, nónne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regū Israel? 32 Fuitque bellum inter Asa, & Baasa regē Israel, cun- 33 ctis diebus eorum. Anno tertio Asa regis Juda, regnavit Baasa filius Ahiæ, super omnem Israel, in Thersa, viginti quatuor 34 annis. Et fecit malum coram Dño, ambulavítque in via Jeroboām, & in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel.

CAP. XVI.

1 FActus est autem sermo Dñi ad Jehu filium Hanani contra 2 Baasa, dicens; Pro eo quòd exaltavi te de pulvere, & posui te ducem super populum meum Israel, tu autem ambulâsti in via Jeroboam, & peccare fecisti populum meum Israel, ut me irritares in pec- 3 catis eorum: Ecce, ego demetam posteriora Baasa, & posteriora domꝰ ejus: & faciam domum tuam sicut domum Je- 4 roboam filii Nabat. Qui mortuus fuerit de Baasa in civitate, comedent eum canes: & qui mortuus fuerit ex eo in regione, comedent eum vo- 5 lucres cœli. Reliqua autem sermonum Baasa, & quæcunq; fecit, & prælia ejus, nónne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel? 6 Dormivit ergò Baasa cum patribus suis, sepultúsque est in Thersa: & regnavit Ela filius 7 ejus pro eo. Cùm autem in manu Jehu filii Hanani prophetæ verbū Dñi factū esset contra Baasa, & contra domū ejus, & contra omne malū, quod fecerat coram Dño, ad irritandum eum in operibus manuū suarū, ut fieret sicut domus Jeroboam: ob hanc causam occîdit eum, hoc est, Jehu filium Hanani, prophetam. 8 Anno vigesimo sexto Asa regis Juda, regnavit Ela filius Baasa super Israel in Thersa duobus 9 annis. Et rebellavit contra eū servus suus Zambri, dux mediæ partis equitū: erat autem Ela in Thersa bibens, & temulentus, in domo Arsa præfecti 10 Thersa. Irruens ergò Zambri, percussit & occîdit eum, anno vigesimo septimo Asa regis Juda, & regnavit pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ (α) 2 Ἰοὺ υἱοῦ Ἀνανὶ πρὸς Βαασά. Ἀνθ' ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ (β) τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν (γ) μου τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν 3 τοῖς ματαίοις αὐτῶν, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασὰ καὶ ὄπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ 4 Ναβάτ. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασὰ ἐν τῇ πόλει (δ) καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφά- 5 γονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασὰ καὶ πάντα (ε) ἃ ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, (ζ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν 6 ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Θερσᾷ, καὶ βασιλεύει Ἠλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' 7 (θ) αὐτοῦ. Καὶ ἐν χειρὶ (ι) Ἰοὺ υἱοῦ Ἀνανὶ ἐλάλησε κύριος (κ) ἐπὶ Βαασὰ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ (λ) εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ἱερο- 8 βοάμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι (μ) αὐτόν. Καὶ Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ 9 δύο ἔτη ἐν Θερσᾷ. Καὶ συνέστρεψεν ἐπ' (ν) αὐτὸν Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς ἵππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσᾷ πίνων μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ (ξ) Ὠσᾶ τοῦ οἰκονόμου ἐν 10 Θερσᾷ. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν (ο) αὐτόν, καὶ ἐβασί- 11 λευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ 12 τοῦ θρόνου (π) αὐτοῦ, Καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν (ρ) οἶκον Βαασά, κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασά, καὶ 13 πρὸς (σ) Ἰοὺ τὸν προφήτην Περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Βαασὰ καὶ Ἠλὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τ) ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι (υ) κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς μα- 14 ταίοις αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (φ) Ἠλὰ ἃ ἐποίησεν, (χ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν 15 τῶν βασιλέων (ψ) Ἰσραήλ; Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐν Θερσᾷ ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ Γαβαθὼν (ω) τὴν τῶν ἀλλοφύλων.

CAP. XVI.

ET factum est verbum Domini in manu Ihu filii Anani ad 1 Baasa; Pro eo, quòd exaltavi 2 te de terra, & dedi te ducem super populum meum Israel, & ambulâsti in via Hieroboam, & peccare fecisti populum meum Israel, ad irritandum me in vanitatibus suis; Ecce ego suscito 3 post Baasa, & post domum (a) ejus: & dabo domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabat, Mortuum ipsius Baasa in civitate comedent eum canes: & mor- 4 tuum ejus in campo comedent eum volatilia cæli. Et reliqua 5 verborum Baasa, & omnia quæ fecit, & potentatus ejus, nónne ecce hæc scripta in libro Verborum dierum regum Israel? Et 6 dormivit Baasa cum patribus suis: & sepelitur in Thersa: & regnat Ela filius ejus pro eo. Et 7 in manu Ihu filii Anani locutus est Dominus super Baasa, & super domum ejus, (b) omne malum quod fecit in conspectu Domini ad irritandum eum in operibus manuum suarum: ut esset secundùm domum Hieroboam, & propterea quòd percussit eum. (c) Et Ela filius Baasa re- 8 gnavit super Israel duobus annis in Thersa. Et (d) convertit 9 se super eum Zambri princeps dimidii equitatûs: & ipse erat in Thersa bibens temulentus in domo Osa œconomi in Thersa. Et 10 intravit Zambri, & percussit eum, & interfecit (e) eum: & regnavit pro eo. Et factum est in 11 regnando ipsum, in sedendo ipsum super thronum ejus, Et per- 12 cussit totam domum (f) Baasa, juxta verbum, quod locutus est Dominus super domum Baasa, & (g) ad Ihu prophetam De o- 13 mnibus peccatis Baasa, & Ela filii ejus: quomodò peccare fecit Israel, irritando Dominum Deum Israel in vanitatibus eorum. Et 14 reliqua verborum Ela, (h) quæ fecit, nónne ecce hæc scripta in libro Verborum dierum regum Israel? Et (i) Zambri regnavit 15 in Thersa dies septem. Et castra Israel erant super Gabathon alienigenarum.

MS.A. (α) Εἰοὺ (β) τὸν δοῦλόν μου (γ) μου Ἰσραήλ, (δ) καταφάγονται οἱ (ε) ὅσα (ζ) οὐχὶ ταῦτα (η) ἐπὶ βιβλίῳ (θ) αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως Ἀσά. Καὶ ἐν (ι) Εἰοὺ υἱοῦ Ἀνανία τοῦ προφήτου ἐλάλησεν (κ) περὶ Βαασά, τὴν κακίαν (λ) εἶναι καθὼς ὁ οἶκος Ἱεροβοάμ, (μ) αὐτόν. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ * ἐπὶ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη. Καὶ (ν) αὐτὸν παῖς αὐτοῦ Ζαμβρὶ (ξ) Ἀρσᾶ (ο) αὐτὸν ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν (π) αὐτοῦ, Ἐπάταξεν (ρ) οἶκον αὐτοῦ τοῦ Βαασά, οὐχ ὑπελίπετο αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. Καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν (σ) Εἰοὺ (τ) ὧν ἥμαρτον, καὶ ὡς ἐξήμαρτεν (υ) κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς (φ) Ἠλὰ καὶ πάντα ἃ (χ) οὐχ ἰδοὺ (ψ) Ἰσραήλ; Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν Θερσᾷ. καὶ ἡ (ω) τῇ τῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 על חובי ירבעם דחב ודחייב ית ישראל בארגזותיה דארגיז קדם יי אלהא דישראל :
31 ושאר פתגמי נדב וכל די עבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל :
32 וקרבא הות בין אסא ובין בעשא מלכא דישראל כל יומיהון : 33 בשנת תלת לאסא מלך
שבטא דבית יהודה מלך בעשא בר אחיה על כל ישראל בתרצה עסרין וארבע שנין :
34 ועבד דביש קדם יי ואזל באורח ירבעם ובחוביה דחב די חייב ית ישראל :

יו

1 והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם יהוא בר חנני על בעשא למימר : 2 חלף דאפרשתך מן
עפרא ומניתך מלכא על עמי ישראל ואזלתא באורח ירבעם וחייבתא ית עמי ישראל
3 לארגזא קדמי בחוביהון : הא אנא מפלי בתר בעשא ובתר ביתיה ואתן ית ביתך כבית
4 ירבעם בר נבט : דימות לבעשא בקרתא יכלון כלביא ודימות ליה בחקלא יכלון עופא
5 דשמיא: ושאר פתגמי בעשא ודעבד וגבורתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
6 למלכי ישראל : ושכיב בעשא עם אבהתוהי ואתקבר בתרצה ומלך אלה בריה
7 תחותוהי: ואף עם יהוא בר חנני נביא פתגם נבואה מן קדם יי הוה על בעשא ועל ביתיה
ועל כל בישתא דעבד קדם יי לארגזא קדמוהי בעובדי ידוהי למהוי כבית ירבעם ועל
8 דקטל יתיה : בשנת עסרין ושית שנין לאסא מלך שבטא דבית יהודה מלך אלה בר
9 בעשא על ישראל בתרצה תרתין שנין: ומרד עלוהי עבדיה זמרי חד מתרין רבני רתכיא
10 והוא בתרצה שתי רוי בית ארצא טעותא די בביתא בתרצה: ואתא זמרי ומחהי וקטליה
בשנת עסרין ושבע לאסא מלך שבטא דבית יהודה ומלך תחותוהי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Propter peccata Jerabgham quæ peccavit, et quibus peccare fecit Israel in 30
irritatione sua, qua irritavit Dñm Deum Israel. Et reliquū verborū Nadab 31
et omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro verborū dierū regum
Israel? Et bellū fuit inter Azza et Baghsa regem Israel omnibꝰ diebꝰ eorū. 32
Anno tertio Azza regis tribꝰ domꝰ Jehudah, regnavit Baghsa filius Ahhi- 33
ah super omnē Israel in Thirsza viginti et quatuor annis. Et fecit quod ma- 34
lum erat ante Dñm, et ivit in via Jerabgham, et in *peccato* illius *quod peccavit, quo* peccare fecit Israel.

CAP. XVI.

ET fuit verbū prophetiæ ab-ante Dñm cum Jehu filio Hhanani in Bagh- 1
sa, dicendo: Propterea quòd separavi te de pulvere, et præposui te regē 2
super populū meū Israel, sed ambulâsti in via Jerabgham, et peccare fe-
cisti populum meum Israel, irritando me peccatis eorū. Ecce ego extirpo 3
post Baghsa et post domū ejus, et dabo domū tuā sicut domū Jerabgham
filii Nebat. Eum qui mortuus fuerit ex Baghsa in civitate, comedent canes, 4
et eum qui mortuus fuerit in agro, comedent aves cœli. Et reliquū verborū 5
Baghsa, et quæ fecit, et fortitudo ejus, nónne illa scripta sunt in libro ver-
borū dierū regum Israel? Et dormivit Baghsa cum patribꝰ suis, et sepultus 6
est in Thirszah, et regnavit Elah filiꝰ ejꝰ pro eo. Et etiā cum Jehu filio Hha- 7
nani propheta verbū prophetiæ ab-ante Dñm fuerat contra Baghsa, et
contra domū ejus, et contra omne malū quod fecit ante Dñm, irritando
eū operibꝰ manuū suarū, ut esset sicut domꝰ Jerabghā, et propterea ꝙ oc-
cidisset eum. Anno vicesimo sexto annorū Azza regis tribꝰ domꝰ Jehudah, 8
regnavit. Elah filiꝰ Baghsa sup Israel in Thirsza duobus annis. Et conjura- 9
vit contra eum servus ejus Zimri unus è duobus magistris curruū, et ipse
erat in Thirsza bibens ebrius in domo Arsza *idoli quod* erat *in domo* in
Thirsza. Et venit Zimri et percussit eum, et occîdit eum anno vicesimo se- 10
ptimo Azza regis tribus domus Jehudah, et regnavit pro eo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܥܠ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܀ ܘܥܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܚܛܐ ܘܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܘܓܙܐ ܪܒܐ 30
ܕܐܪܓܙ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܕܒ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ ܀ ܗܐ 31
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ. ܘܒܝܬ ܐܣܐ 32
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗܘܢ. * ܘܒܫܢܬ ܬܠܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܀ ܐܡܠܟ 33
ܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܨܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܒܝܫܐ ܩܕܡ 34
ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

* ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘܐ ܒܪ ܚܢܢܝ ܥܠ ܒܥܫܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 1 2
ܚܠܦ ܕܐܪܝܡܬܟ ܡܢ ܥܦܪܐ: ܘܥܒܕܬܟ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ ܀ ܘܗܠܟܬ
ܒܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ: ܘܐܚܛܝܬ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ ܀ ܕܢܪܓܙܘܢܢܝ ܒܥܒܕ ܐܝܕܝܗܘܢ ܀ ܗܐ 3
ܡܥܒܪ ܐܢܐ ܒܬܪ ܒܥܫܐ ܘܒܬܪ ܒܝܬܗ. ܘܐܥܒܕܝܘܗܝ ܠܒܝܬܗ. ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ
ܒܪ ܢܒܛ. * ܕܡܝܬ ܠܒܥܫܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢ ܟܠܒܐ. ܘܕܡܝܬ ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܘܢ 4
ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܒܥܫܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ. ܗܐ 5
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ * ܘܫܟܒ ܒܥܫܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. 6
ܘܐܬܩܒܪ ܒܬܪܨܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܠܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܐܦ ܒܝܕ ܝܗܘܐ ܒܪ ܚܢܢܝ ܢܒܝܐ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ 7
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܒܥܫܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܥܠ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܢܪܓܙܘܗܝ
ܒܥܒܕ ܐܝܕܘܗܝ. ܕܢܗܘܐ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܥܠ ܕܩܛܠܗ. * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬ 8
ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܀ ܐܡܠܟ ܐܠܐ ܒܪ ܒܥܫܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܨܐ. ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ.
* ܘܡܪܕ ܒܗ ܙܡܪܝ ܥܒܕܗ. ܪܫ ܦܠܓܘܬ ܪܟܫܐ. ܘܗܘ ܒܬܪܨܐ ܫܬܐ ܗܘܐ ܚܡܪܐ. 9
ܥܬܝܩܐ ܒܒܝܬ ܐܪܨܐ ܕܒܢܐ ܒܬܪܨܐ. * ܘܥܠ ܙܡܪܝ ܘܡܚܝܗܝ ܘܩܛܠܗ ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ 10
ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ.

* De Jeroboamo Nabati filio, tum propter peccata ipſius quæ commiſerat, & quibus peccare fecerat Iſraelem, cùm propter iram magnam ad quam provocaverat Dñm Deum Iſraelis. 30 Reliquæ res geſtæ Nadabi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 31 Fuit autẽ bellum inter Baaſam & inter Aſam regem Juda, cunctis dieb⁹ eorum. 32 Anno tertio Aſæ regis Juda, regnavit Baaſa filius Ahiæ ſuper univerſum Iſraelem in Therſa, annis viginti quatuor. 33 Fecítque quod malum erat coram Domino, & ambulavit in viis Jerobaami filii Nabati, & in peccatis ejus quibus peccare fecit Iſraelem. 34

CAP. XVI.

Factus eſt autem ſermo Domini ad Jehu Hanani filium contra Baaſam, dicendo; 1 Sic ait Dominus, Quandoquidem evexi te de pulvere, & conſtitui te rectorem ſuper populum meum Iſraelem, tu autem ambulâſti in viis Jerobaami, & peccare feciſti populum meum Iſraelem, ut me ad iram provocarent opere manuum ſuarum; 2 En ego ſublaturus ſum poſteros Baaſæ & poſteros domûs ejus, & redditurus domum ejus ſicut domum Jerobaami filii Nabati. 3 Morientem Baaſæ in civitate, devorabunt canes; & morientem ei in agro, devorabunt volatilia cœli. 4 Reliquæ res Baaſæ, quicquid fecit, & omnis fortitudo ejus; ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 5 Poſtea occumbens Baaſa cum patribus ſuis, ſepultus eſt in Therſa; & regnavit Ela fili⁹ ejus poſt ipſũ. 6 Etiam per Jehu filium Hanani prophetam, factus eſt ſermo Domini contra Baaſam & contra totam ejus domum, (propter univerſum malum quod fecerat coram Domino ut ad iram provocaret eum opere manuum ſuarum) fore illam ſicut domum Jerobaami, eò quòd interfeciſſet eum. 7 Anno vigeſimo ſexto Aſæ regis Juda, regnavit Ela Baaſæ filius ſuper Iſraelem in Therſa duobus annis. 8 Et rebellavit in eum Zamre ſervus ejus princeps dimidiæ partis equitum: & dum ille in Therſa biberet *vinum* vetus in domo Araæ quam ædificaverat in Therſa; 9 Ingreſſus eſt Zamri, & percuſſit ac interfecit eum anno vigeſimo ſeptimo Aſæ regis Juda; regnavítque poſt eum. 10

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* من اجل خطايا يوربعام التي اخطاها * وحمله لآل اسرائيل على العمل بما اسخط اله اسرائيل 30
* وباقي اخبار ناداب التي صنع * قد كتب في سفر اخبار ملوك آل اسرائيل * وكانت الملحمة 31 32
بين اسا * وبين بعسا ملك آل اسرائيل * مدة ايامهما * وكان ابتدي ملك بعسا بن احيا على 33
جماعة آل اسرائيل * في السنة الثالثة من ملك اسا ملك يهودا * وملك في ترصا اربعة وعشرين
سنة * وصنع القبيح بين يدي الله * وسلك طريق يوربعام بن ناباط * الذي اخطا * وآثم 34
آل اسرائيل بخطايه *

* الفصل السادس عشر *

* ووردت نبوه من عند الله الي ياهو بن حناني في بعسا * قايلا * ان جزاك على مقابلتك احساني * 1 2
وقد رفعتك من التراب * وجعلتك ملكا على شعبي اسرائيل * وسلكت في طرق يربعام بن ناباط *
وايثامك لشعبي آل اسرائيل * بحملك اياهم على اسخاطي * وها انا مستاصل بقايا بيت بعسا * 3
واجعل بيتك كبيت يربعام بن ناباط * ويكون من مات لبعسا في القرية * تاكله الكلاب * ومن 4
مات له في الصحراء * تاكله طيور السماء * وما بقي من اخبار بعسا التي صنع * وجبروته * قد 5
كتب في سفر ايام ملوك بني اسرائيل * واضطجع بعسا مع ابايه * وقبر في ترصا * وملك ايلا 6
ابنه في مكانه * وايضا وردت النبوه من عند الله على يد ياهو بن حناني النبي * على بعسا وعلى 7
اهل بيته * وعلى جميع ما صنعه من القبايح التي صنعها لاسخاطه * بما صنعت يداه * ليكون
كبيت يوربعام * وعلى قتله اياه * ولما كان في سنة ست وعشرين لاسا ملك يهودا * ملك ايلا 8
بن بعسا على آل اسرائيل في ترصا سنتين * وغدر به عبده زمري ريس نصف ركبه * وهو في ذاك 9
من حال قد شرب وسكر في بيت ارصا * التي لطاغوت بيت ارصا * وجاء زمري هناك * فضربه 10
ضربة قتله بها * في سنة سبع وعشرين لاسا ملك سبط يهودا * وملك زمري مكانه *

* *Propter peccata Jerobaami quæ commiſerat, & quòd induxiſſet Iſraelitas ad agendum quæ movebant iram Dei Iſraelis.* 30 * *Reliquæ res à Nadabo geſta, ſcriptæ jam ſunt in libro hiſtoriarum regum Iſraelitarum.* 31 *Itaq; pugna erat acerrima inter Aſam & inter Baaſam regem Iſraelitarum, quandiu vixerunt.* 32 *Verùm initium regni Baaſæ filii Achiæ ſuper omnes Iſraelitas, fuit anno tertio regni Aſæ regis Juda; regnavitque in Therſa annos viginti quatuor.* 33 *Et fecit quod turpe erat in conſpectu Dei, & ambulavit in via Jerobaami filii Nabati, qui peccaverat, ſuoque peccato Iſraelitas ad iniquitatem induxerat.* 34

CAP. XVI.

Advenit autem oraculum à Deo ad Jehu filium Hanani contra Baaſaam, dicens; 1 *In compenſationem pro eo quòd ingratus fueris beneficiis meis (cùm enim evexerim te de pulvere, teque regem creaverim ſuper populũ meum Iſraelem, tu tamen ambulâſti in viis Jerobaami filii Nabati, & ad peccatũ induxiſti populũ meũ Iſraeliticum, excitando eos ad irritandum me.)* 2 *Ecce ego extirpaturus ſum reliquias domûs Baaſæ, & facturus domũ tuã ſimilem domui Jerobaami filii Nabati.* 3 *Fietq; ut quiſquis morietur Baaſæ in civitate, comedant eum canes; quiſquis autem morietur ei in deſerto, comedant eũ volucres cœli.* 4 *Quæ reſtant ex rebus Baaſæ, quas fecit, ejuſque fortitudo, jam deſcripta ſunt in libro dierum regum Iſraelitarum.* 5 *Deinde occubuit Baaſa cum patrib⁹ ſuis, et ſepultus eſt in Therſa; regnavitque Ela filius ejus loco ipſius.* 6 *Rurſum advenit oraculum à Deo per Jehu filium Hanani prophetam, de Baaſa deque familia ejus; tum ob omnes perpetratas ab eo turpitudines, quas cõmiſerat ad irritandũ illũ operib⁹ manuũ ſuarũ, fore domum ejus ſimilem domui Jerobaami; tum quòd occidiſſet eũ.* 7 *Deinde factum eſt anno vigeſimo ſexto Aſæ regis Judæ, ut regnaret Ela Baaſæ filius ſuper Iſraelitas in Therſa duobus annis.* 8 *Sed conſpirans in eum Zamri ſervus ejus princeps dimidiæ partis equitatûs ejus: dũ ille tunc temporis bibiſſet ac jam temulentus eſſet in Beth-arſa quæ pertinet ad idolum in Beth-arſa,* 9 *Acceſſit illuc Zamri, eumq; ictu percuſſit et occîdit, anno vigeſimo ſeptimo Aſæ regis tribûs Judæ; & regnavit Zamri loco ipſius.* 10

מלכים א׳: יו

omnem percuſſit [illegible] ſoliū ſuper *eum ſedere juxta eum regnando in* ,fuit Et
וַיְהִי בְמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־ 11
,ejꝰ *redemptores* & ,*pariete in* mingentē *ei* reliquit non : Bahaſa domum
בֵּית בַּעְשָׁא לֹא־הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר וְגֹאֲלָיו
, Bahaſa domū omnē Zimri perdidit Et .ejus *ſocios* &
וְרֵעֵהוּ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא 12
manu in , Bahaſa *ad* fuerat locutus quod ,DOMINI verbum juxta
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא בְּיַד
Elah peccata & , Bahaſa peccata omnia *Ad* .prophetæ Jehu
יֵהוּא הַנָּבִיא׃ אֶל כָּל־חַטֹּאות בַּעְשָׁא וְחַטֹּאות אֵלָה 13
irritando , Iſrael fecerūt peccare qui & ,peccaverunt qui ,ejꝰ filii
בְּנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס
reſiduum Et .ſuis vanitatibus in Iſrael Deum DOMINUM
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר 14
ſcripta hæc nónne ,fecit quæ omnia & , Elah verborum
דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
anno In ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper*
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת 15
ſeptem Zimri regnavit , Jehudah regis Aſa *anno* ſeptimo & ,vigeſimo
עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי שִׁבְעַת
quæ Ghibbethon *ſuper caſtrametantes* populus Et .Tirſah in diebus
יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר
: dicendo , *caſtrametantes* populus Audivitque .Peliſtinis
לַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר 16
conſtituerunt regem & : regem percuſſit etiam & , Zimri Conjuravit
קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִכוּ
die in Iſrael ſuper exercitus principem Homri Iſrael omnis
כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עָמְרִי שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
Iſrael omnis & , Homri Aſcenditque .*caſtrametatione* in illa
הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעֲלֶה עָמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל 17
fuit Et .Tirſah *ſuper coarctaverunt* & , Ghibbethon de eo cum
עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־תִּרְצָה׃ וַיְהִי 18
domꝰ palatium ad venit *&* ,civitas eſſet capta quòd,Zimri *videre ſecundū*
כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן בֵּית־
,eſt mortuus & ,igni *in* regiā domum ſe ſuper cōbuſſit & , regiæ
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃
oculis in malum faciendo , peccavit quibus ,ſua peccata Propter
עַל־חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי 19
,fecit *quòd* ,ejus *peccato* in &,Jarobham via in ambulando ;DOMINI
יְהוָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
ejus *colligatio* & ,Zimri verborū *reſiduum* Et .Iſrael faciendo peccare
לְהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ 20
dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,conjuravit qua
אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
dimidium : dimidiū in Iſrael populꝰ eſt diviſus Tunc ? Iſrael regum
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֵצִי חֲצִי 21
dimidium &,eū *faciendū* regnare *ad*,Ghinath filium Tibni poſt erat populi
הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי
populo ,Homri poſt qui populꝰ prævaluit Et .Homri poſt
אַחֲרֵי עָמְרִי׃ וַיֶּחֱזַק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי אֶת־הָעָם 22
regnavit & ,Tibni eſt mortuus & : Ghinath filium Tibni poſt qui
אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִּבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ
,Jehudah regis Aſa anno uno & ,trigeſimo anno *In* .Homri
עָמְרִי׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה 23
regnavit Tirſah In .annis duodecim Iſrael ſuper Homri regnavit
מָלַךְ עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּתִרְצָה מָלַךְ
Semer à Someron montem Emitque .annis ſex
שֵׁשׁ־שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת־הָהָר שֹׁמְרוֹן מֵאֶת שֶׁמֶר 24
nomen vocavitque ,montē ædificavit & :argenti talentis duobꝰ *in*
בְּכִכְּרַיִם כָּסֶף וַיִּבֶן אֶת־הָהָר וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם
.Someron montis domini Semer nomine *ſuper* ,ædificavit quam civitatis
הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֶׁם־שֶׁמֶר אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

11 Cúmque regnâſſet, & ſediſſet ſuper ſolium ejus, percuſſit omnem domúm Baaſa, & non dereliquit ex ea mingentem ad parietem, & propinquos & amicos ejus. 12 Delevítque Zambri omnem domum Baaſa, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat ad Baaſa in manu Jehu prophetæ, 13 Propter univerſa peccata Baaſa, & peccata Ela filii ejus, qui peccaverunt, & peccare fecerunt Iſrael, provocantes Dominum Deum Iſrael in vanitatibus ſuis. 14 Reliqua autem ſermonum Ela, & omnia quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Iſrael? 15 Anno vigeſimo ſeptimo Aſa regis Juda, regnavit Zambri ſeptem diebus in Therſa: porrò exercitus obſidebat Gebbethon urbem Philiſthinorum. 16 Cúmque audîſſet rebellâſſe Zambri, & occidiſſe regem, fecit ſibi regem omnis Iſrael Amri, qui erat princeps militiæ ſup Iſrael in die illa in caſtris. 17 Aſcendit ergò Amri, & omnis Iſrael cum eo, de Gebbethon, & obſidebant Therſa. 18 Videns autem Zambri ꝙ expugnanda eſſet civitas, ingreſſus eſt palatium, & ſuccendit ſe cum domo regia: & mortuus eſt 19 In peccatis ſuis, quæ peccaverat faciens malum coram Domino, & ambulans in via Jeroboam, & in peccato ejus, quo fecit peccare Iſrael. 20 Reliqua autem ſermonum Zambri, & inſidiarum ejus, & tyrannidis, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierū regum Iſrael? 21 Tunc diviſus eſt populus Iſrael in duas partes: media pars populi ſequebatur Thebni filium Gineth, ut conſtitueret eum regem: & media pars Amri. 22 Prævaluit autem populus qui erat cum Amri, populo qui ſequebatur Thebni filium Gineth: mortuúſque eſt Thebni, & regnavit Amri. 23 Anno trigeſimo primo Aſa regis Juda, regnavit Amri ſuper Iſrael duodecim annis: in Therſa regnavit ſex annis. 24 Emítque montem Samariæ à Semer duobus talentis argenti: & ædificavit eum, & vocavit nomen civitatis, quam extruxerat, nomine Semer domini montis, Samariam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων, Συνεστράφη Ζαμβρὶ καὶ ἔπαισε τὸν βασιλέα. καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν (α) Ἀμβρὶ τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς (β) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. 17 Καὶ ἀνέβη (γ) Ἀμβρεὶ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Γαβαθὼν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσᾶ. 18 Καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδε Ζαμβρὶ ὅτι (δ) προκατείληπται αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ (ε) πορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (ζ) ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ (η) βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν 19 ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου (θ) πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις (ι) αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρὶ καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν, (κ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (λ) ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 21 Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· (μ) ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνὰθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω (ν) Ἀμβρεί. 22 Ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Ἀμβρεὶ ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ. καὶ ἀπέθανε Θαμνὶ καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐβασίλευσεν (ξ) Ἀμβρὶ μετὰ Θαμνί. 23 Ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ (ο) πρώτῳ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ βασιλεύει Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη· ἐν Θερσᾷ βασιλεύει ἓξ ἔτη. 24 Καὶ ἐκτήσατο (π) Ἀμβρὶ τὸ ὄρος τὸ (ρ) Σεμερὼν παρὰ Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου. καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ (σ) ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους (τ) Σεμηρών. 25 Καὶ ἐποίησεν (υ) Ἀμβρὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 26 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ (φ) ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν. 27 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (χ) Ἀμβρὶ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, (ψ) καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 28 Καὶ ἐκοιμήθη (ω) Ἀμβρὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, (α) καὶ βασιλεύει Ἀχαὰβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Ἀμβρὶ βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰκοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

16 *Et audivit populus in caſtris, dicentes; Convertit ſe Zambri, & percuſſit regem. Et regem fecerunt in Iſrael Ambri ducem militiæ ſuper Iſrael in die illa in caſtris.* 17 *Et aſcendit Ambri, & omnis Iſrael cum eo, de Gabathon: & obſederunt ſuper Therſa.* 18 *Et factum eſt, ut vidit Zambri, quia capta eſt ipſius civitas; & vadit in (k) antrum domûs regis; & incendit ſuper ſe domum regis; & mortuus eſt* 19 *Pro peccatis ſuis, quæ fecit, faciendo malū coram Domino, ambulando in via Hieroboam filii Nabat, & in peccatis ejus quomodò peccare fecit Iſrael.* 20 *Et reliqua verborum Zambri, & conjurationes ejus, quas conjuravit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Iſrael?* 21 *Tunc dividitur populus Iſrael: dimidium populi fit poſt Thamni filium Gonath ad faciendum eum regem: & dimidium populi fit poſt Ambri.* 22 *Populus qui erat poſt Ambri, prævaluit populo, qui poſt Thamni filium Gonath. Et mortuus eſt Thamni, (l) & Joram frater ejus, in tempore illo: & regnavit Ambri poſt Thamni.* 23 *In anno trigeſimo & primo regis Aſa regnat Ambri ſuper Iſrael duodecim annos: in Therſa regnat ſex annos.* 24 *Et acquiſivit Ambri montem Semeron à Semer domino montis in duobus talentis argenti. Et ædificavit montem, & (m) invocaverunt nomen montis, quem ædificavit, in nomine Semer domini montis, Semeron.* 25 *Et fecit Ambri malum in conſpectu Domini: & malefecit ſuper omnes, qui fuerant ante eum:* 26 *Et ambulavit in omni via Hieroboam filii Nabat, & in peccatis ejus, quibus peccare fecit Iſrael, ad irritandum Dominum Deum Iſrael in vanitatibus eorum.* 27 *Et reliqua verborum Ambri, & omnia quæ fecit, & omnis poteſtatus ejus, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Iſrael?* 28 *Et dormivit Ambri cum patribus ſuis: & ſepelitur in Samaria: & regnat Achaab filiꝰ ejꝰ pro eo.*

Et in (n) anno undecimo anno Ambri regnat Joſaphat filius Aſa, annorum triginta & quinque in regno ſuo: & viginti quinque annos regnavit in Hieruſalem.

MS. A. (α) Ζαμβρὶ (β) * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. (γ) Ζαμβρὶ (δ) προκατήλημπται (ε) εἰσπορεύεται (ζ) ἐνεπύρισε (η) βασιλέως ἐν πυρὶ, καὶ ἀπέθανεν (θ) τοῦ πορευθῆναι (ι) αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ὡς (κ) οὐχὶ ταῦτα (λ) ἐπὶ βιβλίου (μ) τὸ ἥμισυ (ν) Ζαμβρί. Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν τῷ Ζαμβρὶ, καὶ ἡττήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνὶ, * καὶ ὁ Ἰωρὰμ ἀδελφὸς (ξ) Ζαμβρὶ (ο) πρώτῳ ἔτει τῷ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα * ἐν Θερσᾷ βασιλεύει (π) Ζαμβρὶ (ρ) Ἐμερὼν (σ) ἐπεκάλεσεν (τ) Σομηρών. (υ) Ζαμβρὶ (φ) τῇ ὁδῷ (χ) Ζαμβρὶ (ψ) καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ * ἣν ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα (ω) Ζαμβρὶ (α) καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαὰβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 29 Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. Βασιλεύσας δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρίᾳ εἰκοσιδύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τὸ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וַהֲוָה בְּמַלְכֵיהּ כְּמִתְבֵי עַל כּוּרְסֵיהּ קְטַל יַת כָּל בֵּית בַּעְשָׁא לָא אַשְׁאַר לֵיהּ יָדַע מַדַּע 11
וְקָרִיבוֹהִי וְחַבְרוֹהִי׃ וְשֵׁיצֵי זִמְרִי יַת כָּל בֵּית בַּעְשָׁא כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּיל עַל בַּעְשָׁא בְּיַד 12
יֵהוּא נְבִיָּא׃ עַל כָּל חוֹבֵי בַּעְשָׁא וְחוֹבֵי אֵלָה בְרֵיהּ דִּי חָבוּ וְדִי חַיִּבוּ יַת יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא 13
קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטַעֲוָתְהוֹן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי אֵלָה וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל 14
סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכָיָא יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת עַסְרִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְאָסָא מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית 15
יְהוּדָה מְלַךְ זִמְרִי שַׁבְעָא יוֹמִין בְּתִרְצָה וְעַמָּא שָׁרָן בְּגִבְּתוֹן דִּלְפְלִשְׁתָּאֵי׃ וּשְׁמַע עַמָּא דְשָׁרָן 16
לְמֵימַר מְרַד זִמְרִי וְאַף קְטַל יַת מַלְכָּא וְאַמְלִיכוּ כָל יִשְׂרָאֵל יַת עָמְרִי רַב חֵילָא עַל יִשְׂרָאֵל
בְּיוֹמָא הַהוּא בְּמַשְׁרִיתָא׃ וּסְלֵיק עָמְרִי וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִגִּבְּתוֹן וְצָרוּ עַל תִּרְצָה׃ וַהֲוָה 17 18
כַּד חֲזָא זִמְרִי אֲרֵי אִתְכְּבִישַׁת קַרְתָּא וְעַל לְאִדְרוֹן בֵּית מַלְכָּא וְאוֹקִיד עֲלוֹהִי יַת בֵּית מַלְכָּא
בְּנוּרָא וּמִית׃ עַל כָּל חוֹבַיָּא דִּי חָב לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לְמֵיזַל בְּאוֹרַח יָרָבְעָם וּבְחוֹבֵיהּ 19
דִּי עֲבַד לְחַיָּבָא יַת יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי זִמְרִי וּמְרָדֵיהּ דִּמְרַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר 20
פִּתְגָמֵי יוֹמִין לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּכֵן אִתְפְּלַג עַמָּא יִשְׂרָאֵל לְתַרְתֵּין פַּלְגִּין פַּלְגוּת עַמָּא הֲוָה 21
בָּתַר תִּבְנִי בַר גִּינַת לְאַמְלָכוּתֵיהּ וּפַלְגוּת בָּתַר עָמְרִי׃ וּתְקֵיף עַמָּא דְּבָתַר עָמְרִי מִן עַמָּא 22
דְּבָתַר תִּבְנִי בַר גִּינַת וּמִית תִּבְנִי וּמְלַךְ עָמְרִי׃ בִּשְׁנַת תְּלָתִין וַחֲדָא שְׁנִין לְמַלְכָּא אָסָא מֶלֶךְ 23
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ עָמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְתָּא עַסְרִין שְׁנִין בְּתִרְצָה מְלַךְ שֵׁית שְׁנִין׃
וּזְבַן יַת כְּרַכָּא דְלְשׁוֹמְרוֹן מִן שֶׁמֶר בְּתַרְתֵּין כִּכְּרִין דִּכְסַף וּבְנָא יַת כְּרַכָּא וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ 24
דְּקַרְתָּא דִּבְנָא עַל שׁוּם שֶׁמֶר מָרֵיהּ דְּטוּרָא שׁוֹמְרוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit regnando ipſo, cùm primùm ſederet ſuper ſoliū ſuū, occîdit omnē 11
domū Baghſa: non reliquit ei cognoſcentē cognitionē, et propinquos ejꝰ,
et ſocios ejus. Et conſumpſit Zimri omnem domū Baghſa, ſecundùm verbū 12
Dñi, ꝙ locutus fuerat ſuper Baghſa per manū Jehu prophetæ. Propter 13
omnia peccata Baghſa, et peccata Elah filii ejus, qui peccaverunt et peccare fecerunt Iſrael, irritando Dñm Deum Iſrael erroribꝰ ſuis. Et reliquū 14
verborū Elah, et omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum
dierū regū Iſrael? Anno viceſimo et ſeptimo annorū Azza regis tribꝰ do- 15
mus Jehuda regnavit Zimri ſeptē diebꝰ in Thirſza, et populus caſtrametabatur contra Gibthon quæ erat Peliſtæis. Et audivit populus qui caſtrame- 16
tabantur, dicendo, Conjuravit Zimri et etiam occîdit regē; et regē conſtituerunt omnis Iſrael Ghamri magiſtrum exercitꝰ ſup Iſrael die illa in ca-
ſtris. Et aſcendit Ghamri et omnis Iſrael cum eo ex Gibthon, et obſederunt 17
Thirſza. Et fuit cùm videret Zimri ſubactā civitatē, intravit in conclave 18
domꝰ regis, et incêdit ſup ſe domū regis igni, et mortuꝰ eſt; Propter *omnia* 19
peccata quæ peccavit, faciendo quod malū erat ante Dñm, ambulando in
via Jerabgham filii Nebat, et in peccatis ejus quæ fecerat, peccare faciendo
Iſrael. Et reliquū verborū Zimri et conjuratio ejus quâ conjuravit; nónne 20
illa ſcripta ſunt in libro verborū dierū regū Iſrael? Tunc diviſus eſt popu- 21
lus Iſrael in duas partes: dimidiū populi erat poſt Thibni filiū Ginath, ut
regem conſtitueret eum; et dimidiū poſt Ghamri. Et prævaluit populus, 22
qui erat poſt Ghamri, populo qui erat poſt Thibni filium Ginath; et mor-
tuus eſt Thibni, et regnavit Ghamri. Anno triceſimo primo annorum *re-* 23
gis Azza regis tribus domus Jehudah, regnavit Ghamri ſuper Iſrael duo-
decim annis; in Thirſza regnavit ſex annis. Et emit arcem Somron à Semer 24
duobus talentis argenti, & ædificavit arcem, et vocavit nomen ipſius ur-
bis quam ædificavit, de nomine Semer domini ipſius montis Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܘܟܕ ܐܡܠܟ ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܀ ܡܚܐ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܒܥܫܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ *
12 ܕܐܙܠ ܒܫܘܪܐ. ܘܟܠܗ ܩܪܝܒܘܗܝ ܘܪܚܡܘܗܝ. * ܘܐܘܒܕ ܙܡܪܝ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܒܥܫܐ. ܐܝܟ
13 ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܒܥܫܐ ܒܐܝܕ ܝܗܘ ܢܒܝܐ. * ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ
ܕܒܥܫܐ. ܘܚܛܗܘܗܝ ܕܐܠܐ ܒܪܗ. ܕܚܛܘ ܘܐܚܛܝܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܪܓܙܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
14 ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܛܥܘܬܗܘܢ. ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܠܐ. ܘܟܠܡܐ ܕܥܒܕ ܀ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
15 ܒܣܦܪ ܕܒܪ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ ܀ ܐܡܠܟ ܙܡܪܝ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܬܪܨܐ. ܘܥܡܐ ܚܢܝܢ ܥܠ ܓܬ ܕܦܠܫܬܝܐ.
16 * ܘܫܡܥܘ ܥܡܐ ܕܚܢܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܪܕ ܙܡܪܝ. ܘܐܦ ܩܛܠ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ
17 ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܘܡܪܝ ܀ ܠܪܒ ܚܝܠܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܒܡܫܪܝܬܐ. * ܘܣܠܩ
18 ܥܘܡܪܝ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ ܡܢ ܓܬ ܀ ܘܫܪܘ ܥܠ ܬܪܨܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܙܡܪܝ ܕܐܬܟܒܫܬ
ܬܪܨܐ. ܥܠ ܠܗ ܠܒܝܬܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܘܩܕܘ ܥܠܘܗܝ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܒܢܘܪܐ.
19 ܘܡܝܬ. * ܥܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܚܛܐ ܀ ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܗ
20 ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܙܡܪܝ.
21 ܘܡܪܕܗ ܕܡܪܕ ܀ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܗܝܕܝܢ ܐܬܦܠܓ
ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܦܠܓܘܬܐ. ܦܠܓܗ ܕܥܡܐ. ܗܘܐ ܒܬܪ ܬܒܢܝ ܒܪ ܓܝܢܬ. ܠܡܡܠܟܘܬܗ.
22 ܘܦܠܓܗ. ܒܬܪ ܥܘܡܪܝ. * ܘܥܫܢ ܥܡܐ ܕܒܬܪ ܥܘܡܪܝ. ܡܢ ܥܡܐ ܕܒܬܪ ܬܒܢܝ.
23 ܘܡܝܬ ܬܒܢܝ. ܘܐܡܠܟ ܥܘܡܪܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ ܀ ܐܡܠܟ ܥܘܡܪܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܒܬܪܨܐ ܐܡܠܟ ܫܬ ܫܢܝܢ.
24 * ܘܙܒܢܗ ܠܛܘܪܐ ܕܫܡܪܝܢ ܡܢ ܫܡܪ. ܒܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܒܢܝܗܝ ܠܛܘܪܐ. ܘܩܪܐ
ܫܡܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܐ ܀ ܥܠ ܫܡ ܫܡܪ ܡܪܗ ܕܛܘܪܐ. ܫܡܪܝܢ.

* Cúmque regnâſſet, & ſuper ſolium ejus 11
ſediſſet, percuſſit univerſam domum Baaſæ,
nec reliquit ei mingentem ad parietem; omnes etiam propinquos ejus & amicos ejus.
Delevit itaque Zamri totam domum Baa- 12
ſæ, juxta ſermonem Domini quem locutus
fuerat contra Baaſam per Jehu prophetam:
Propter omnia peccata Baaſæ, & pecca- 13
ta Elæ filii ejus, quibus peccaverunt & peccare fecerunt Iſraelem, irritantes Dominum
Deum Iſraelis idolis ſuis. Reliquæ res Elæ, 14
& quidquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Anno vigeſimo 15
ſeptimo Aſæ regis Juda, regnavit Zamri ſeptem diebus in Therſa, dum populus caſtra haberent adversùs Gath Paleſtinorum.
Audiens autem populus qui erat in ca- 16
ſtris, dixerunt; Rebellavit Zamri, quin etiam
regem interfecit: quapropter regem ſibi
creârunt omnes Iſraelitæ, Amri principem
exercitûs ſuper Iſraelem eodem die in caſtris.
Tum aſcendens Amri totúſque cum eo 17
Iſraël è Gath, caſtra poſuerunt adverſùm
Therſam. Cúmque vidiſſet Zamri ſub- 18
actam Therſam, ingreſſus eſt ædem domûs
regiæ: ſed combuſſerunt ſuper eum domum
regiam igni, & mortuus eſt: Propter 19
peccata ſua quæ commiſit, & *quia* fecit quod
malum erat coram Domino, ambulando in
viis Jerobaami filii Nabati; & propter peccata ſua quibus peccare fecit Iſraelem.
Reliquæ autem res geſtæ Zamri, & con- 20
ſpiratio quâ conſpiravit; ecce ſcripta ſunt
in libro annalium regum Iſraelis. Tunc 21
diviſus eſt populus Iſraeliticus in *diverſas*
partes: pars una populi ſecuta eſt Tebni filium Genjath, ut regem conſtitueret eum:
altera verò pars ſecuta eſt Amri. At præ- 22
valuit populus qui ſequebatur Amri præ populo qui ſequebatur Tebni, mortuóque
Tebni, regnavit Amri. Anno trigeſimo pri- 23
mo Aſæ regis Juda, regnavit Amri ſuper Iſraelem annis duodecim. Cùm in Therſa re-
gnâſſet ſex annis, Emit montem Samariæ 24
à Samir talento argenti: & ædificavit montē, vocavítq; nomen civitatis quam extruxit,
de nomine Samir domini montis, Samariam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 علي بايل لهم يترك لم حتي * بعشا بيت اهل جميع قتل * كرسيه علي وجلس ملك فلما *

* فلما ملك وجلس علي كرسيه * قتل جميع اهل بيت بعشا * حتي لم يترك لهم بايل علي 11
حايط * واقاربه واصحابه * واستاصل زمري الجماعة من بيت بعشا * ككلام الله الذي تكلم به 12
علي يد ياهو النبي * علي جميع ذنوب بعشا * وذنوب ايلا ابنه * وما حملوا بذلك آل اسرايل 13
عسخطاتهم امام الله بطواغيتهم * وباقي اخبار ايلا * وكل ما صنع * قد كتب في سفر اخبار 14
ايام ملوك بني اسرايل * وفي سنة سبع وعشرين لاسا ملك يهودا * ملك زمري سبعة ايام في 15
ترصا * والشعب يوميذ معسكر علي جبثون التي للفلسطينيين * وسمع الشعب المعسكرين * بالخبر 16
بغدر زمري وقتله للملك * فملك الجماعة من آل اسرايل عليهم * عمري رييس الجيش في ذلك
اليوم في المعسكر * وطلع عمري وجميع آل اسرايل معه من جبثون * وحاصروا ترصا وفتحوها 17
* فلما راي زمري ان القرية قد فتحت * جاء الي مجلس بيت الملك * فاحرق عليه بيت الملك 18
بالنار * ومات * وذلك من اجل خطاياه اللاتي اخطا باعماله القبيحة بين يدي الله * بمسيره في طريق 19
يوربعام بن ناباط * وبآثامه الذي اثم آل اسرايل * بحمله اياهم عليها * وباقي اخبار زمري 20
وغدره الذي غدر * قد كتب في سفر ملوك بني اسرايل * ثم انقسم القوم قسمين * ففريق 21
منهم تابع تبني بن جناث ليملكوه * والفريق الآخر تابع عمري * وقوي القوم الذي مع عمري 22
علي القوم الذين تابعوا تبني * وملك عمري * ولما كان في سنة احدي وثلثين لملك اسا ملك 23
يهودا * ملك عمري علي آل اسرايل اثني عشر سنة * ملك في ترصا ست سنين * وابتاع كرك 24
سومرون من سامر بقنطارين فضة * وبنا ذلك الكرك * ودعي اسم تلك القرية التي بنا باسم
سامر سيد جبل سومرون *

* *Cúmque regnâſſet, & ſuper thronum ejus* 11
ſediſſet, interfecit univerſam familiam
Baaſæ, ita ut nullus ſupereſſet ex eis mingens ad parietem; propinquos quoque &
amicos ejus: Et extirpavit Zamri univer- 12
ſam familiam Baaſæ, juxta ſermonem Dei
quem de illo pronuntiaverat per Jehu prophetam: Propter omnia ſcelera Baaſæ & 13
ſcelera Elæ filii ejus, & ea quibus provocaverant Iſraelitas ad irritandum Deum
idolis ſuis. Reliquæ hiſtoriæ Elæ, & 14
omnia quæ fecit, jam ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelitarũ. Cùm itaque 15
anno vigeſimo ſeptimo Aſæ regis Juda,
regnâſſet Zamri ſeptem diebus in Therſa,
populus autem iis diebus caſtra haberet
contra Gebtonẽ quæ pertinet ad Paleſtinos: Audiens popul⁹ qui erat in caſtris fa- 16
mã perfidiæ Zamri, & necẽ ab eo illatam
regi; regem conſtituit ſuper ſe univerſitas
Iſraelitarũ, Amri ducẽ exercitûs eodẽ die
in caſtris. Deinde aſcendit Amri, omneſq; 17
cum eo Iſraelitæ è Gebtone, obſederunt
Therſã, & expugnaverunt eam. Cùm au- 18
tẽ vidiſſet Zamri quòd expugnata jã eſſet
civitas, recepit ſe in cubiculũ ædis regiæ:
at æde regiâ igne ſuper eũ exuſtâ, mortu⁹ 19
eſt. Idq; tum propter ſua ipſius ſceleraque
turpiſſimis actionibus ſuis corã Deo commiſerat, ambulando in via Jerobaami filii
Nabati; cùm propter ſcelera quibus Iſraelitas ad peccandũ induxerat, provocando
eos ad illa perpetranda. Reliquæ hiſtoriæ 20
Zamri, ejuſque perfidia quâ uſus eſt, jam
ſcriptæ ſunt in libro hiſtoriarum regum
Iſraelitarum. Tum diviſus eſt populus in 21
duas factiones: et una quidẽ factio ſectata eſt Tebni filiũ Genaath, ut eum regem
crearent: altera verò factio ſectata eſt
Amri. Sed prævalente populo qui erat cũ 22
Amri, genti quæ ſectata fuerat Tebni, regnavit Amri. Itaque anno trigeſimo primo 23
regni Aſæ regis Juda, regnum occupavit
Amri ſuper Iſraelitas duodecim annis.
Poſtquã regnavit in Therſa ſex annos,
Emit montẽ Samariæ à Samer duob⁹ ar- 24
genti quintalibus: & ædificavit montem
illum, & vocavit nomen civitatis ejus
quam extruxerat, de nomine Samer domini montis Samariæ.

מלכים א: יז

omnibus *præ fecit malum &*,DOMINI oculis in malum Homri fecit Et
25 וַיַּעֲשֶׂה עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מִכֹּל
filii Jarobham via omni in Ambulavitque *Juſ facies ad* qui
26 אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־
irritando , Iſrael fecit peccare qui ,ej' peccato in & ;Nebat
נְבָט וּבְחַטֹּאתָיו אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־
reſiduum Et .ſuis vanitatibus in Iſrael Deum DOMINUM
27 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר
nónne , fecit quam ej' fortitudo & , fecit quæ , Homri verborum
דִּבְרֵי עָמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־
? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
, Someron in eſt ſepultus & , ſuis patribus cum Homri *Jacuitque*
28 וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן
Homri filius Achab Et .eo pro ejus filius Achab regnavit &
29 וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְאַחְאָב בֶּן עָמְרִי
regis Aſa anno octavo & ,trigeſimo anno *in* Iſrael ſuper regnavit
מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ
, Someron in Iſrael ſuper Homri filius Achab regnavitque :Jehudah
יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
malum Homri filius Achab Fecitque .annis duobus & viginti
30 עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי הָרַע
fuit leve nonne fuit Et .ſe ante qui ,omnibus *præ* ,DOMINI oculis in
31 בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ וַיְהִי הֲנָקֵל
Izebel uxorem tulit Et ? Nebat filii Jarobham peccatis in *ipſum ire*
לֶכְתּוֹ בְּחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל
, Bahal ſervivit & ,abiit & ,Sidoniorum regis Ethbahal filiam
בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל
quod , Bahal domo Bahal ipſi altare ſtatuit Et .ei ſe incurvavitque
32 וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לַבָּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר
addiditque : Lucum Achab fecitque .Someron in ædificaverat
33 בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיּוֹסֶף
omnib' præ Iſrael Deum DOMINUM irritandū ad facere Achab
אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל
ædificavit ſuis diebus In .ſe ante fuerunt qui Iſrael regibus
34 מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃ בְּיָמָיו בָּנָה
,eā fundavit ſuo primogenito Abiram in ;Jerichoh haelita-Beth Chiel
חִיאֵל בֵּית הָאֱלִי אֶת־יְרִיחֹה בַּאֲבִירָם בְּכֹרוֹ יִסְּדָהּ
,DOMINI verbum juxta ,ej' portas ſtatuit ſuo minimo Seghub in &
וּבִשְׂגִיב צְעִירוֹ הִצִּיב דְּלָתֶיהָ כִּדְבַר יְהוָה
.Nun filii Jehoſuah *manu in* fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

CAP. XVII. יז

Vivit : Achab ad ,Ghilhad advenis de Tisbites Elijahu Dixitque
1 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי מִתֹּשָׁבֵי גִלְעָד אֶל־אַחְאָב חַי־
erit ſi *,ej' facies ad* ſteti cujus ,Iſrael Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־יִהְיֶה
verbum Fuitque *.mei verbi os ad quin* , pluvia &, ros his annis
2 הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם־לְפִי דְבָרִי׃ וַיְהִי דְבַר־
,orientem ad *tibi reſpicies* & ,hinc Vade : dicendo ,eum ad DOMINI
3 יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ לֵךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְּךָ קֵדְמָה
,erit Et .Jarden *facies ſuper* qui , Cherith torrente in *te abſcondes* &
4 וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃ וְהָיָה
.ibi te *alendum ad* præcepi corvis & , bibes torrente de
מֵהַנַּחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת־הָעֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֶּלְךָ שָׁם׃
torrente in ſeditque ,abiit & :DOMINI verbum juxta fecitque ,abiit Et
5 וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל
panem ei *adferentes* corvi Et .Jarden *facies ſuper* qui ,Cherith
6 כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃ וְהָעֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם
.bibebat torrente de & ,*veſpera in* carnem & panem & ,mane *in*,carnem &
וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר וְלֶחֶם וּבָשָׂר בָּעֶרֶב וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

25 Fecit autem Amri malum in conſpéctu Domini, et operatus eſt nequiter, ſuper omnes qui 26 fuerunt ante eum. Ambulavítque in omni via Jeroboam filii Nabat, & in peccatis ejus quibus peccare fecerat Iſrael : ut irritaret Dominum Deum Iſrael in vanitatibus ſuis. 27 Reliqua autem ſermonū Amri, & prælia ejus quæ geſſit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum 28 dierum regum Iſrael? Dormivítque Amri cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria: regnavítque Achab filius ejus pro eo. 29 Achab verò fili' Amri regnavit ſuper Iſrael anno trigeſimo octavo Aſa regis Juda. Et regnavit Achab filius Amri ſuper Iſrael in Samaria viginti 30 & duobus annis. Et fecit Achab fili' Amri malum in conſpectu Domini, ſuper omnes 31 qui fuerunt ante eum. Nec ſuffecit ei ut ambularet in peccatis Jeroboā filii Nabat : inſup duxit uxorē Jezabel filiā Ethbaal regis Sidoniorū. Et abiit & ſervivit Baal, & adoravit 32 eum. Et poſuit aram Baal in templo Baal quod ædificave33rat in Samaria, Et plantavit lucum : & addidit Achab in opere ſuo, irritans Dominum Deum Iſrael, ſuper omnes reges Iſrael qui fuerūt ante eum. 34 In diebus ejus ædificavit Hiel de Bethel, Jericho : in Abiram primitivo ſuo fundavit eam, & in Segub noviſſimo ſuo poſuit portas ejus: juxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu Joſue filii Nun.

CAP. XVII.

1 ET dixit Elias Theſbites de habitatoribus Galaad ad Achab ; Vivit Dominus Deus Iſrael, in cujus conſpectu ſto, ſi erit annis his ros et pluvia, niſi 2 juxta oris mei verba. Et factū eſt verbum Domini ad eum, 3 dicens; Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in torrente Carith, qui 4 eſt contra Jordanem, Et ibi de torrente bibes : corvíſque 5 præcepi ut paſcant te ibi. Abiit ergò, et fecit juxta verbum Domini: cúmque abiiſſet, ſedit in torrente Carith, qui eſt contra 6 Jordanem. Corvi quoque deferebant ei panem & carnes manè, ſimiliter panem & carnes veſperì, & bibebat de torrente.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβά, θυγάτηρ Σελεί. ϗ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆραν· ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ϗ ἐθυμίων. ϗ ἃ συνέθετο Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως Ἰσραήλ, ϗ πᾶσα ἡ δυναστεία ἣν ἐποίησε, ϗ οὓς ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; ϗ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. ϗ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ Νασίβ. ϗ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησε ναῦν εἰς Θαρσὶς πορεύεσθαι εἰς Σωφὶρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· ϗ οὐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς ἐν Γασιὼν Γαβέρ. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, Ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου ϗ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηΐ. ϗ οὐκ ἐβούλετο Ἰωσαφάτ. ϗ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. ϗ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 29 Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ 30 εἴκοσι ϗ δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν (β) Ἀχαὰβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον (γ) κυρίου, ϗ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν αὐ31τοῦ. Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν (δ) τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ, ϗ ἔλαβε γυναῖκα τὴν Ἰεζάβελ θυγατέρα (ε) Ἰεθεβάαλ βασιλέως Σιδωνίων· ϗ ἐπορεύθη ϗ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ, ϗ προσεκύνη32σεν αὐτῷ. Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ (ζ) Βάαλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ, (η) ὃν 33 ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ ἄλσος. ϗ προσέθηκεν Ἀχαὰβ τοῦ (θ) ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον (ι) θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, ϗ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι, ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ἰσραὴλ 34 τοὺς γινομένους ἔμπροσθεν (κ) αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Ἀχιὴλ ὁ (λ) Βαιθηλίτης τὴν Ἰεριχώ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν (μ) πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, ϗ τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

MS. A. (β) Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τὸ (γ) κυρίου ὑπὲρ (δ) πορεύεσθαι ἐν (ε) Ἰαβαὰλ (ζ) Βάαλ ἐνώπιον τῶν (η) ὧν (θ) ποιῆσαι τοῦ παροργίσαι (ι) θεὸν Ἰσραήλ, ὑπὲρ πάντας τοὺς (κ) αὐτοῦ. Ἐν ταῖς (λ) Βαιθηλίτης (μ) τῷ πρωτοτόκῳ

ΚΕΦ. ιζ.

1 ΚΑὶ εἶπεν Ἠλιοὺ ὁ (α) προφήτης Θεσβίτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς Γαλαὰδ πρὸς Ἀχαάβ, Ζῇ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος ϗ ὑετός, ὅτι εἰ μὴ διὰ στό2ματος λόγου μου. Καὶ ἐγένετο (β) ῥῆμα κυρίου 3 πρὸς Ἠλιού, Πορεύου ἐντεῦθεν (γ) κατὰ ἀνατολάς, ϗ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάῤῥῳ (δ) Χοῤῥὰθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου.

MS.A. (α) προφήτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς (β) λόγος κυρίου (γ) κατ' ἀνατολάς, (δ) Χοῤῥὰθ ἐπὶ

Et nomen matris ejus Gazuba filia Seli. Et ambulavit in via Aſa patris ſui, & non declinavit ab ea, faciendo rectum in conſpectu Domini. Tantùm excelſa non abſtulerunt. Sacrificabant in excelſis, & adolebant. Et quæ compoſuit Joſaphat cum rege Iſrael, & omnis potentatus quem fecit, & quos impugnavit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Juda? Et reliqua complicationum, quas impoſuerant in diebus Aſa patris ſui, ſuſtulit de terra. Et rex non erat in Syria Naſib. Et rex Joſaphat fecit navem in Tharſis ad eundum in Sophir ad aurum: & non ivit, quoniam contrita eſt navis in Gaſion Gaber. Tunc dixit rex Iſrael ad Joſaphat, Mittam pueros tuos ; (o) & puerulos meos in navi. Et noluit Joſaphat. Et dormivit Joſaphat cum patribus ſuis : & ſepelitur cum patribus ſuis in civitate David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo. (p) In anno ſecundo 29 Joſaphat regis Juda, Achaab filius Ambri regnavit ſuper Iſrael in Samaria viginti & duos annos. Et fecit Achaab malum in 30 conſpectu Domini, & malefecit ſuper omnes, qui ante eum. Et 31 non fuit ei ſatis ire in peccatis Hieroboam filii Nabat: & accepit uxorem Jezabel filiam Jethebaal regis Sidoniorum. Et ivit, & ſervivit Baal, & adoravit eum. Et ſtatuit altare Baal 32 (q) in domo offendiculorum ejus, quam ædificavit in Samaria. Et fecit Achaab lucum. Et ad- 33 jecit Achaab facere irritationes, ad irritandum Dominum Deum Iſrael, (r) & ad perdendum animam ſuam : malefecit ſuper omnes reges Iſrael, qui fuerant ante eum. Et in diebus ejus æ- 34 dificavit Achiel Bethelita ipſam Hiericho : in Abiron primogenito ſuo fundavit eam : & (ſ) Segub juniori ſuo impoſuit portas ejus, juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu Jeſu filii Nave.

CAP. XVII.

ET dixit Eliu propheta Theſbites, qui de (a) Theſbon Galaad ad Achaab ; Vivit Dominus Deus virtutum, Deus Iſrael, cui adſtiti coram eo ; ſi erit annis his ros, & pluvia, (b) niſi per os verbi mei. Et factum 2 eſt verbum Domini ad Eliu, Vade hinc ad Orientem : & abſcondere in torrente Chorrath, qui ſuper faciem Jordanis. 1 3

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וַעֲבַד עָמְרִי דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּבְאֵישׁ מִכֹּל דִּי קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲזַל בְּכָל אָרְחָא יָרָבְעָם בַּר נְבָט
26 וּבְחוֹבוֹהִי דִּי חַיֵּיב יָת יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטַעֲוָתְהוֹן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי
27 עָמְרִי דִּי עֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
28 וּשְׁכִיב עָמְרִי עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּשׁוֹמְרוֹן וּמְלַךְ אַחְאָב בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וְאַחְאָב בַּר
29 עָמְרִי מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת תְּלָתִין וְתַמְנֵי שְׁנִין לְאָסָא מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ
30 אַחְאָב בַּר עָמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹמְרוֹן עַסְרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין׃ וַעֲבַד אַחְאָב בַּר עָמְרִי דְּבִישׁ
31 קֳדָם יְיָ מִכֹּל דִּי קֳדָמוֹהִי׃ וַהֲוָה שִׁיט בְּעֵינוֹהִי לְמֵיזַל בְּחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט וּנְסִיב אִתְּתָא
32 יָת אִיזֶבֶל בַּת אֶתְבַּעַל מַלְכָּא דְצִידוֹן וַאֲזַל וּפְלַח יָת בַּעְלָא וּסְגִיד לֵיהּ׃ וַאֲקִים אֱגוֹרָא
33 לְבַעְלָא בֵּית בַּעְלָא דִּבְנָא בְּשׁוֹמְרוֹן׃ וַעֲבַד אַחְאָב יָת אֲשֵׁרְתָא וְאוֹסֵיף אַחְאָב לְמֶעְבַּד
34 לְאַרְגָּזָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מִכֹּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל דַּהֲווֹ קֳדָמוֹהִי׃ בְּיוֹמוֹהִי בְּנָא חִיאֵל
בֵּית מוֹמֵי יָת יְרִיחוֹ קְטַל אֲבִירָם בּוּכְרֵיהּ כַּד שָׁרֵי לְשַׁכְלָלָהּ יָתַהּ וּשְׂגוּב זְעֵיר בְּנוֹהִי כַּד אֲקִים
דַּשָּׁהָא כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דִּי מַלֵּיל בִּידָא דִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃

יז

1 וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ דְמִתּוֹשַׁב מִתּוֹתָבֵי גִלְעָד לְאַחְאָב קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דִּמְשַׁמֵּשְׁנָא
2 קֳדָמוֹהִי אִם יְהֵי שְׁנַיָּא הָאִלֵּין טַלָּא וּמִטְרָא אֱלָהֵן כַּד אֵימַר׃ וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם
3 יְיָ עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ אֱזֵיל מִכָּא וְתִתְפְּנֵי לָךְ לְקִדּוּמָא וְתִטַּמַּר בְּנַחֲלָא דִכְרִית דִּי עַל אַפֵּי יַרְדְּנָא׃
4 5 וִיהֵי מִנַּחֲלָא תִשְׁתֵּי וְיָת עוֹרְבַיָּא פַּקֵּדִית לְסוֹבָרוּתָךְ תַּמָּן׃ וַאֲזַל וַעֲבַד כְּפִתְגָמָא דַיְיָ וַאֲזַל
6 וִיתֵב בְּנַחֲלָא דִכְרִית דִּי עַל אַפֵּי יַרְדְּנָא׃ וְעוֹרְבַיָּא מַיְתָן לֵיהּ לַחְמָא וּבִסְרָא בְּצַפְרָא
וְלַחְמָא וּבִסְרָא בְּרַמְשָׁא וּמִן נַחֲלָא שָׁתֵי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecit Ghamri quod malum erat ante Dñm, et *pejor fuit* omnibus qui fu- 25 erant ante ſe. Et ambulavit in omni via Jerabgham filii Nebat, et in pec- 26 catis illi' quib' peccare fecit Iſrael, irritando Dñm Deum Iſrael erroribus ſuis. Et reliquū verborū Ghamri quæ fecit, et fortitudo ej' quam fecit, nónne 27 illa ſcripta ſunt in libro verborū dierū regū Iſrael? Et dormivit Gham- 28 ri cum patrib' ſuis, et ſepult' eſt in Somron, et regnavit Ahhab fili' ej' pro eo. Et Ahhab fili' Ghamri regnavit ſup Iſrael anno trigeſimo octavo anno- 29 rum Azza regis trib' dom' Jehudah, regnavit Ahhab fili' Ghamri ſup Iſrael in Somron viginti et duob' annis. Et fecit Ahhab fili' Ghamri pejus 30 ante Dñm omnib', qui fuerunt ante ſe. Et fuit leve in oculis ej' ambulare 31 in peccatis Jerabgham filii Nebat, et accepit etiā uxorē Izebel filiā Ethbaghal regis *Sidon*, et ivit et coluit Baghala, et adoravit illud. Et ſtatuit aram 32 ipſi Baghala, in domo Baghala quā ædificaverat in Somron. Et fecit Ahh- 33 ab lucū et addidit facere, ut irritaret Dñm Deum Iſrael præ omnib' regibus Iſrael qui fuerant ante ſe. In dieb' ej' ædificavit Hhiel de Beth-mome 34 Jericho; occîdit Abiram primogenitū ſuū, quando cœpit fundare eam, et Zzigub parvum filiū ſuū quando erexit portas ejus, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat per manum Jehoſuagh filii Nun.

CAP. XVII.

ET dixit Eliah qui erat ex Thoſab, de habitatorib' Gilghad, ad Ahhab, 1 Permanet ipſe Dñs Deus Iſrael, ante quem miniſtro, ſi erit annis his ros et pluvia, niſi cùm dixero. Et fuit verbū prophetiæ à Dño cum eo, dicendo : 2 Abi hinc, et verte te ad Orientē, et abſcondaris in torrente Cherith, qui 3 eſt ante Jardena. Et erit, de torrente bibes, et corvis præcepi ut alant te ibi. 4 Et abiit, et fecit juxta verbū Dñi: et abiit et ſedit in torrente Cherith, qui 5 erat ante Jardena. Et corvi afferebant illi panem et carnē manè, et panem 6 et carnē veſperi ; at de torrente bibebat.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܥܒܕ ܥܡܪܝ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܒܐܫ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܗܠܟ
26 ܒܟܠܗ ܐܘܪܚܗ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܪܓܙܘ
ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܣܪܝܩܘܬܗܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܥܡܪܝ: ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ:
27 ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܥܡܪܝ
28 ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ. ܘܐܠܝܫܥ.
ܐܬܝܕܥܘ * * ܘܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ . ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ
29 ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ . ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
30 ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ. ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܡܛܠ
31 ܕܩܠܝܠܐ ܗܘܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܢܗܠܟ ܒܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܐܙܠ ܘܢܣܒ ܐܢܬܬܐ
ܠܐܝܙܒܠ ܒܪܬ ܐܬܒܥܠ ܡܠܟܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܐܙܠ ܘܦܠܚ ܠܒܥܠܐ. ܘܣܓܕ ܠܗ. * ܘܐܩܝܡ
32 ܡܕܒܚܐ ܠܒܥܠܐ. ܒܒܝܬ ܒܥܠܐ ܕܒܢܐ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܥܒܕ ܐܚܐܒ ܐܫܝܪܬܐ. ܘܐܘܣܦ ܐܚܐܒ
33 ܠܡܥܒܕ ܠܡܪܓܙܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
34 ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܒܢܐ ܐܚܐܒ ܒܝܬ ܠܘܛܬܐ. ܠܐܝܪܝܚܘ. ܒܐܒܝܪܡ ܒܘܟܪܗ
ܫܬܐܣܗ. ܘܒܣܓܘܒ ܙܥܘܪܗ. ܐܩܝܡ ܬܪܥܝܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܝܕ ܝܫܘܥ
ܒܪ ܢܘܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܡܢ ܬܘܬܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܐܚܐܒ
1 ܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܢ ܢܗܘܐ ܒܫܢܝܐ ܗܠܝܢ ܛܠܐ
2 ܘܡܛܪܐ. ܐܠܐ ܒܡܐܡܪ ܦܘܡܝ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܙܠ ܡܟܐ.
3 ܘܦܢܝ ܠܟ. ܠܡܕܢܚܐ. ܘܐܬܛܫܐ ܒܢܚܠܐ ܕܟܪܝܬ ܕܩܕܡ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܡܢ ܢܚܠܐ ܬܗܘܐ ܫܬܐ.
4 ܘܠܥܘܪܒܐ ܦܩܕܬ ܕܢܬܪܣܘܢܟ ܬܡܢ. * ܘܐܙܠ ܘܥܒܕ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܘܝܬܒ
5 ܒܢܚܠܐ ܕܟܪܝܬ ܕܩܕܡ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܥܘܪܒܐ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܠܚܡܐ ܘܒܣܪܐ ܒܨܦܪܐ.
6 ܘܠܚܡܐ ܘܒܣܪܐ ܒܪܡܫܐ. ܘܡܢ ܢܚܠܐ ܫܬܐ ܗܘܐ ܡܝܐ.

Fecit autem Amri quod malum erat coram Dño, pejorq; fuit omnibus regibus qui præceſſerant eum. 25 Ambulavit enim in tota via Jerobaami filii Nabati, & in peccatis ejus quibus peccare fecit Iſraelem, ut ad iracundiam excitarent Deum Iſraelis cultibus ſuis. 26 Reliquæ res Amri, quicquid fecit, omniſque fortitudo ejus, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 27 Occumbente Amri cum patribus ſuis, & in Samaria ſepulto, regnavit Ahab filius ejus poſt eum. 28

Elia propheta & Eliſæus innoteſcunt.

Itaque Ahab Amri filius regnavit ſuper Iſraelem anno trigeſimo octavo Aſæ regis Juda: regnavit *inquam* Ahab filius Amri ſuper Iſraelem in Samaria, viginti duobus annis. 29 Fecitque Ahab filius Amri pejùs coram Domino, quàm omnes qui præceſſerant eum. 30 Et quia leve ſibi videbatur ambulare in peccatis Jerobaami filii Nabati, abiens uxorem duxit Izabelem filiam Ithabeelis regis Sidoniorum: abiens etiam coluit Baalem, & adoravit eum. 31 Erexitque aram Baali in phano Baalis, quod extruxerat in Samaria. 32 Demum coluit Ahab idola, eaque adorando, & Dominum Deum Iſraelis irritando ſuperavit omnes reges Iſraelis qui præceſſerant eum. 33 In diebus quoque ſuis ædificavit Ahab locū maledictionis, *nempe* Jericho: in Abiramo primogenito ſuo extruxit eam, & in Sebob minimo natu ſuo erexit portas ejus, juxta ſermonem Domini quem locutus fuerat per Jeſum filium Nun. 34

CAP. XVII.

Dixit autem Elia qui de Thesbi, ex inquilinis Gelaad, ad regem Ahab; Vivit Dominus Deus Iſraelis in cujus conſpectu ſto, ſi fuerit hiſce annis ros aut pluvia, niſi cùm dixero. 1 Deinde factus eſt ad eum ſermo Domini dicentis ad eum, 2 Diſcede hinc, teque converte Orientem versùs, & deliteſce in torrente Cerjath quæ eſt è regione Jordanis. 3 Ex eo torrente eris bibens, & corvis mandavi ut ibi te nutriant. 4 Abiit ergò & fecit juxta ſermonem Domini; nam diſcedens commoratus eſt in torrente Cerjath quæ eſt è regione Jordanis: 5 Et corvi afferebant ei panem & carnem tempore matutino, & panem atque carnem tempore veſpertino; & ex illo torrente aquam bibebat. 6

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * وصنع عمري القبيح بين يدي الله * واردي اكثر من جميع من تقدمه * وسلك في جميع
26 طرق يوربعام بن ناباط . وجميع اثامه التي اثم في ءال اسرايل * بما حملهم عليه من اسخاطهم اله
27 اسرايل بطواغيتهم * وباقي اخبار عمري * الذي صنع * وجبروته التي عمل * قد كتب في سفر
28 ملوك ءال اسرايل * واضطجع عمري مع اباءه * وقبر في سومرون * وملك احاب ابنه مكانه * وملك
29 احاب بن عمري على ءال اسرايل في سنة ثمان وثلثين لاسا ملك يهوذا * فكان جميع ما ملك على
30 ءال اسرايل في سومرون * اثنان وعشرون سنة * وصنع احاب بن عمري القبيح بين يدي الله *
31 ما فاق به جميع من تقدمه * وانه استصغر السلوك في طريق يوربعام بن ناباط الرديه *
فتزوج امراة تسمي ايزابل ابنة ايتباعل ملك صيدونيم * ومضي وعبد صنمهم * وسجد له *
32 * واقام مذبحا لذلك الصنم الذي بناه في سومرون * وصنع احاب سارية * وزاد احاب في عمل
33 جميع من تقدمه من ملوك ءال اسرايل * وفي ايامه بني حيال بيت الاصنام * وهي يريحا * فبداء
34 بابيرام بكره بتاسيسها * وبسعوب اصغر بنيه كذاك اقام ابوابها * ككلام الله الذي
تكلم به على يد عبده يسوع بن نون * * الفصل السابع عشر *
1 * فقال اليهو الذي من سكان جلعاد لاحاب * اني اقسم بالله اله اسرايل الذي خدمت بين
2 يديه * ان يكون في هذه السنين طلا ولا مطرا * الا عند قولي * وكان من كلام الله له * قايلا *
3 * امض من ههنا * وتوجه شرقا * وتستر في وادي كاريث الذي امام الاردن * فتكون تشرب
4 من هذا الوادي * وقد وصيت الغوربيم يقوتونك هناك * فمضي وصنع كما امر الله * الي
5 وادي كاريث الذي امام الاردن * وكان الغوربيم ياتونه بخبز ولحم بالغداة وخبز ولحم
6 بالعشي * ويشرب من ماء الوادي *

Cæterùm turpia fecit Amri coram Deo, pejorque fuit omnibus qui præceſſerant eum. 25 *Et ambulavit in omnibus viis Jerobaami filii Nabati, omnibúſq; ſceleribus ejus quæ commiſerat inter Iſraelitas, ſolicitans eos ad provocandum iram Dei Iſraelis idolis ſuis.* 26 *Reliquæ autem hiſtoriæ Amri, quæ fecit, & fortitudo quâ ſe geſſit; jam ſcripta ſunt in libro regum Iſraelitarum.* 27 *Occubuitq; Amri cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria; & regnum obtinuit Achab filius ejus loco ipſius.* 28 *Regnavit igitur Achab filius Amri ſuper Iſraelitas anno trigeſimo octavo Aſæ regis Juda: fuitque totum ſpatium quo regnavit ſuper Iſraelitas in Samaria, viginti duorum annorum.* 29 *Et fecit Achab filius Amri tot ac tantas turpitudines coram Deo, ut ſuperaret omnes prædeceſſores ſuos.* 30 *Is enim leve ducens ambulare in viam Jerobaami filii Nabati peſſimam, uxorem duxit mulierem quandam quæ vocabatur Izabel, filiam Ithbaelis regis Sidoniorum, & abiens coluit idolum ipſorum, & adoravit illud.* 31 *Et erexit altare idolo illi quod fabricaverat in Samaria.* 32 *Fecit etiam Achab arborem proceram: demum Achab ſuperavit actiones omnium regum Iſraelitarum qui præceſſerant eum.* 33 *In diebus etiam ſuis ædificavit Hiel domum idolorum, nempe Jericho: in Abiram primogenito ſuo inchoavit ejus fundamenta, & in Sagub natu minimo inter filios ejus, pariter erexit portas ejus: juxta ſermonem Dei quem locutus fuerat per ſervum ſuum Joſue filium Nun.* 34

CAP. XVII.

Dixit autem Elihu qui erat ex incolis Galaadis, ad Achab, Equidem juro per Deum, Deū Iſraelis, coram quo miniſtro, non eſt futurus annis iſtis ros ullus neq; pluvia, niſi cùm dixero. 1 *Et fuit ad eum ſermo Dei dicentis,* 2 *Abi hinc, & perge ad Orientem, teq; abſconde in torrente Cerith qui eſt coram Jordane,* 3 *Eriſq; bibens ex eo torrente; jam autem præcepi Orabimis ut ibi te nutriant.* 4 *Abiitque, & fecit quemadmodum præceperat ei Deus, ad torrentem Cerith qui eſt coram Jordane:* 5 *Et Orabimi afferebant ei panem & carnem manè, & panem & carnem veſperè, & bibebat ex aqua torrentis.* 6

pluvia fuerat non quia : torrens est ſiccatus & dierum fine à fuit Et
7 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּיבַשׁ הַנָּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם
vade, Surge .dicendo ,eum ad Domini verbum Fuitque .terra in
8 בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ 9
ibi præcepi Ecce .ibi manebis & ,Sidon ipſi quæ ,Sarphath in
צָרְפַתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וְיָשַׁבְתָּ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם
venit & ,Sarphath in abiit &,Surrexitque .te *alendum ad* viduæ mulieri
10 אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ׃ וַיָּקָם ׀ וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא
, ligna colligens vidua mulier ibi ecce Et .civitatis *oſtium* ad
אֶל־פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה־שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה מְקֹשֶׁשֶׁת עֵצִים
,vaſe in aquæ paululum mihi quæſo *Cape* : dixit & ,eam *ad clamavit* &
וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר קְחִי־נָא לִי מְעַט־מַיִם בַּכְּלִי
Cape : dixit & ,eam *ad clamavit* & :*tollendum ad* abiit Et .bibam *&*
11 וְאֶשְׁתֶּה׃ וַתֵּלֶךְ לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר לִקְחִי־
Dominus Vivit : ait Et .tua manu in panis buccellam mihi obſecro
12 נָא לִי פַּת־לֶחֶם בְּיָדֵךְ׃ וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה
farinæ *volæ plenitudo quin* ,ſubcineritius mihi eſt ſi ,tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־לִי מָעוֹג כִּי אִם־מְלֹא כַף־קֶמַח
duo *colligens ego* ecce Et .lenticula in olei paululum & ,hydria in
בַּכַּד וּמְעַט־שֶׁמֶן בַּצַּפָּחַת וְהִנְנִי מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם
,illud comedamus & ,meo filio &,mihi illum *faciam* & ,ingrediar *&* : ligna
עֵצִים וּבָאתִי וַעֲשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי וַאֲכַלְנֻהוּ
fac ,*ingredere* : timeas Ne : Elijahu eam ad Dixitque .moriamur &
13 וָמָתְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵלִיָּהוּ אַל־תִּירְאִי בֹּאִי עֲשִׂי
parvam tortam inde mihi fac Veruntamen .tuũ verbum ſecundùm
כִדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי־לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה
.*poſtremo in* facies tuo filio & ,tibi & : mihi affer & , *principio in*
בָרִאשֹׁנָה וְהוֹצֵאת לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃
non farinæ Hydria : Iſrael Deus Dominus dixit ſic Etenim
14 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֶּמַח לֹא
dandi diem ad uſque ,deficiet non olei lenticula & , conſumetur
תִכְלָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּתֶן־
fecit & , ivit Et .*humi facies* ſuper pluviam *Dominum*
15 יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה
.dies ejus *domus* & ,ipſe & ,ipſa comedit Et .Elijahu verbũ ſecundùm
כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הוּא־וָהִיא וּבֵיתָהּ יָמִים׃
,defecit non olei lenticula & ,*eſt conſumpta* non farinæ Hydria
16 כַּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסֵר
fuit Et .Elijahu *manu in* fuerat locutus quod ,Domini verbum juxta
17 כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי
: domus *patronæ* mulieris filius ægrotavit , hæc *verba* poſt
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן־הָאִשָּׁה בַּעֲלַת הַבָּיִת
.halitus eo in remaneret non donec ,valde fortis ejꝰ infirmitas fuitq;
וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נוֹתְרָה־בּוֹ נְשָׁמָה׃
Veniſti ?Dei vir tibi & mihi Quid : Elijahu ad Dixitque
18 וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה־לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ
.meum filium *faciendum* mori *ad* & ,meam iniquitatem *memorandum ad* me ad
אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת־עֲוֺנִי וּלְהָמִית אֶת־בְּנִי׃
,illius ſinu de eum tulit Et .tuum filium mihi Da : eam ad dixit Et
19 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי־לִי אֶת־בְּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ
eũ fecit jacere & ,*ibi manens* ipſe quo cœnaculum in eũ ſecit aſcendere &
וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיַּשְׁכִּבֵהוּ
Domine : dixit & ;Dominum ad clamavit Et .ſuum lectum ſuper
20 עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה
ea cum hoſpitans ego qua viduam ſuper etiam num ,mi Deus
אֱלֹהָי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה אֲשֶׁר־אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ
tribus *infantem* ſuper ſe eſt menſus Et ? ejꝰ filium *faciendũ mori ad*,malefeciſti
21 הֲרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ׃ וַיִּתְמֹדֵד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ
revertatur ,mi Deus Domine :dixit & ,Dominum ad clamavit & ,vicibus
פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי תָּשָׁב־
.ejus *interius ſuper* hujus *infantis* anima obſecro
נָא נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

7 Poſt dies autem ſiccatꝰ eſt torrens : non enim pluerat ſuper 8 terram. Factus eſt ergò ſermo 9 Dñi ad eum, dicens; Surge & vade in Sarephta Sidoniorũ, & manebis ibi: præcepi enim ibi mulieri viduæ ut paſcat te. 10 Surrexit, & abiit in Sarephta. Cúmq; veniſſet ad portam civitatis, apparuit ei mulier vidua colligens ligna, & vocavit eam, dixítq; ei; Da mihi paululum aquæ in vaſe, ut bibam. 11 Cúmque illa pergeret ut afferret, clamavit poſt tergum ejꝰ, dicens; Affer mihi, obſecro, & buccellam panis in manu 12 tua. Quæ reſpondit; Vivit Dominus Deꝰ tuꝰ, quia non habeo panem, niſi quantum pugillus capere poteſt farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho: en colligo duo ligna, ut ingrediar & faciam illum mihi & filio meo, ut comedamus, & moria-13 mur. Ad quam Elias ait; Noli timere, ſed vade, & fac ſicut dixiſti : veruntamen mihi primùm fac de ipſa farinula ſubcineritium panem parvulum, & affer ad me : tibi autem 14 & filio tuo facies poſteá. Hæc autem dicit Dñs Deus Iſrael; Hydria farinæ non deficiet, nec lecythus olei minuetur, uſq; ad diem in qua Dominus daturꝰ eſt pluviam ſuper faciẽ 15 terræ. Quæ abiit, et fecit juxta verbum Eliæ: et comêdit ipſe, et illa, & domus ejꝰ : et ex illa 16 die, Hydria farinæ non defecit, et lecythus olei non eſt imminutus, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu 17 Eliæ. Factum eſt autem poſt hæc, ægrotavit filius mulieris matris familiâs, et erat languor fortiſſimꝰ, ita ut non remane-18 ret in eo halitꝰ. Dixit ergò ad Eliam; Quid mihi et tibi, vir Dei? ingreſſꝰ es ad me, ut rememorarentur iniquitates meæ, et 19 interficeres filium meum? Et ait ad eam Elias, Da mihi filium tuum. Tulítq; eum de ſinu ejꝰ, et portavit in cœnaculum ubi ipſe manebat, et poſuit ſu-20 per lectulum ſuum. Et clamavit ad Dominum, et dixit; Dñe Deꝰ meꝰ, etiámne viduã, apud quã ego utcunque ſuſtentor, afflixiſti ut interficeres filium 21 ejꝰ? Et expandit ſe, atq; menſus eſt ſuper puerum tribus vicibus, & clamavit ad Dominũ, et ait; Domine Deus meꝰ, revertatur, obſecro, anima pueri hujus, in viſcera ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἔσαι ἐκ τοῦ χειμάῤῥου πίεσαι ὕδωρ, ϗ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ. (ε) 5 Καὶ ἐποίησεν Ἠλιοὺ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ϗ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χοῤῥὰθ (ζ) ἐπὶ 6 προσώπου τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ (η) ἄρτους τοπρωῒ, ϗ κρέα τοδείλης, ϗ 7 ἐκ τοῦ χειμάῤῥου ἔπινεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο (θ) μεθ' ἡμέρας, ϗ ἐξηράνθη ὁ χειμάῤῥους, 8 ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο 9 ῥῆμα κυρίου πρὸς (ι) Ἠλιού, Ἀνάστηθι, ϗ πορεύου εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐντέταλ-10 μαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε. Καὶ ἀνέστη ϗ ἐπορεύθη εἰς (κ) Σαρεπτὰ, ϗ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· ϗ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγε ξύλα. ϗ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, ϗ εἶπεν αὐτῇ, Λάβε δή μοι ὀλίγον ὕ-11 δωρ εἰς ἄγγος, ϗ πίομαι. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, ϗ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, ϗ εἶπε, Λήψη δή μοι (λ) ψωμὸν ἄρτου τοῦ ἐν τῇ χει-12 ρί σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ (μ) ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, ϗ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ· ϗ (ν) ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω δύο ξυλάρια, ϗ εἰσελεύσομαι ϗ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ ϗ τοῖς τέκνοις μου, ϗ (ξ) φαγόμεθα, ϗ ἀπο-13 θανούμεθα. Καὶ εἶπε (ο) πρὸς αὐτὴν Ἠλιοὺ, Θάρσει, εἴσελθε ϗ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποίησόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν (π) μικρὸν, ϗ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ δὲ ϗ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις (ρ) ἐπ' ἐσχά-14 του. Ὅτι τάδε λέγει (σ) κύριος, Ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, ϗ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι (τ) κύ-15 ριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ, ϗ (υ) ἐποίησε, ϗ ἤσθιεν αὐτὴ ϗ αὐτὸς ϗ 16 τὰ τέκνα (φ) αὐτῆς. Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπε, ϗ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ (χ) ἠλαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν 17 χειρὶ Ἠλιού. Καὶ ἐγένετο (ψ) μετὰ ταῦτα, ϗ ἠῤῥώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· (ω) ϗ ἦν ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα (α) ἕως οὗ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦ-18 μα. Καὶ εἶπε πρὸς Ἠλιοὺ, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ; εἰσῆλθες πρὸς μὲ τοῦ ἀναμνῆσαι (β) ἀδικίας μου, ϗ θανατῶσαι τὸν 19 υἱόν μου; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὴν γυναῖκα, Δός μοι τὸν υἱόν σου. ϗ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, (γ) ϗ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, ϗ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς (δ) κλί-20 νης. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, ϗ εἶπεν, Οἴμοι κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.

Et erit, de torrente bibes aquam: 4 & corvis mandabo nutrire te illic. Et fecit Eliu juxta verbum 5 Domini, & ſedit in torrente Chorrath ſuper faciẽ Jordanis. Et 6 corvi ferebãt ei (c) panes mane, et carnes veſperi: et de torrente bibebat aquã. Et factũ eſt poſt dies, 7 & exaruit torrens: quia non fuerat pluvia ſuper terram. Et fa-8 ctum eſt verbum Domini ad Eliu; Surge, & vade in Sare-9 pta Sidoniæ. Ecce mandavi ibi mulieri viduæ de nutriendo te. Et ſurrexit, & ivit in Sarepta: 10 & venit ad oſtium civitatis. Et ecce ibi mulier vidua colligebat ligna. Et clamavit poſt eam Eliu, & dixit ad eam; Cape nunc mihi puſillam aquam in vaſe, & bibam. Et ivit capere. Et clamavit 11 poſt eam Eliu, & dixit; Cape nunc mihi buccellam panis, (d) qui in manu tua. Et dixit mu-12 lier; Vivit Dominus Deus tuus, ſi eſt mihi ſubcineritiꝰ, niſi quantum pugillum farinæ in hydria, & paucum oleum in lecytho: Et ecce ego colligam duo lignicula, & ingrediar, & faciam illum mihi, & filiis meis: & comedemus, & moriemur. Et dixit 13 ad eam Eliu; Confide, intra, & fac juxta verbum tuum. Sed fac mihi indè ſubcineritium parvũ: & afferes mihi in primis; tibi autem & filiis tuis facies in ultimo: Quoniam hæc dicit Dominus; 14 (e) Hydria farinæ non deficiet, & lecythus olei non minuetur, uſque ad diem quo dabit Dominus pluviam ſuper terram. Et ivit mu-15 lier, & fecit: & comedit (f) ipſa, & ipſe, & filii ejus. Et hy-16 dria farinæ non defecit: & lecythus olei non eſt imminutus, juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu Eliu. Et factum 17 eſt poſt hæc, & ægrotavit filius mulieris dominæ domûs, & erat infirmitas ejus valida valdè, donec non remanſit in eo (g) ſpiritus. Et dixit ad Eliu; Quid 18 mihi & tibi, homo Dei? Intrâſti ad me ad rememorandum injuſtitias meas, & interficiendum filium meum? Et dixit Eliu ad 19 mulierem; Da mihi filium tuum. Et ſumpſit illum de ſinu ejus, & attulit eum in cœnaculum, in quo ipſe ſedebat ibi: & cubare eum fecit ſuper (h) lectum. Et exclamavit Eliu, & 20 dixit; Hei mihi, Domine, teſtis viduæ, quacum ego habito cum ea, tu afflixiſti interficiendo filium ejus.

MS. A. (ε) Καὶ ἐπορεύθη ϗ ἐποίησεν, ϗ ἐκάθισεν (ζ) ἐπὶ πρόσωπον (η) ἄρτον ϗ κρέας τοπρωῒ, ϗ ἄρτον ϗ κρέας τοδείλης, (θ) μετὰ ἡμέρας, (ι) Ἠλιοὺ, λέγων, Ἀνάστηθι, ϗ πορεύθητι εἰς * Σεφθὰ τῆς Σιδωνίας, ϗ καθήσῃ ἐκεῖ· ἰδοὺ (κ) Σαρεπτὰ, εἰς τὸν (λ) ψωμὸν * ἄρτον ἐν (μ) ἔστι (ν) ἰδοὺ συλλέγω δύο ξυλήρια, (ξ) φαγόμεθα αὐτὸ, ϗ (ο) Ἠλιοὺ πρὸς αὐτὴν, Θάρσει, (π) μικρὸν ἐν πρώτοις, ϗ ἐξοίσεις μοι, σαυτῇ (ρ) ἐπ' ἐσχάτων· (σ) κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἡ (τ) κύριον ὑετὸν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. (υ) ἐποίησεν κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλιοὺ, ϗ ἤσθιεν αὐτὸς ϗ αὐτὴ ϗ τὰ (φ) αὐτῆς. ϗ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης Καὶ ἡ ὑδρία (χ) ἐλαττονηθῇ (ψ) μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, (ω) ϗ ἡ (α) ἕως οὗ οὐχ ὑπελείφθη (β) τὰς ἀδικίας (γ) ϗ ἀνήγαγεν αὐτὸν (δ) κλίνης αὐτοῦ. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וַהֲוָה מִסּוֹף יוֹמִין וִיבֵשׁ נַחְלָא אֲרֵי לָא הֲוָה מִטְרָא בְּאַרְעָא׃ וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן 7 8
קֳדָם יְיָ עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ קוּם אֱזֵיל לְצָרְפַת דִּי לְצִידוֹנָאֵי וְתִתֵּיב תַּמָּן הָא פַּקֵּידִית תַּמָּן אִתְּתָא 9
אַרְמַלְתָּא לְסוֹבָרוּתָךְ׃ וְקָם וַאֲזַל לְצָרְפַת וַאֲתָא לִתְרַע קַרְתָּא וְהָא תַמָּן אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא 10
מְנַבְּבָא אָעִין וּקְרָא לַהּ וַאֲמַר סַבִי כְעַן לִי זְעֵיר מַיָּא בְּמָנָא וְאֶשְׁתֵּי׃ וַאֲזַלַת לְמִסַּב וּקְרָא 11
לַהּ וַאֲמַר סַבִי כְעַן לִי פִּתָּא דִלְחֵמָא בִּידִיךְ׃ וַאֲמַרַת קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהָךְ אִם אִית לִי מִדַּעַם 12
אֱלָהֵין מְלֵי פַּסַּת יְדָא קִמְחָא בְּמָנָא וּזְעֵיר מִשְׁחָא בִּצְלוֹחִיתָא וְהָא אֲנָא מְנַבְּבָא תְּרֵין אָעִין
וְאֵיעוֹל וְאֶעְבְּדִנֵּיהּ לִי וְלִבְרִי וְנֵיכְלִנֵּיהּ וּנְמוּת׃ וַאֲמַר לַהּ אֵלִיָּהוּ לָא תִדְחֲלִין עוּלִי עֲבִידִי 13
כְּפִתְגָמִיכִי בְּרַם עֲבִידִי לִי מִתַּמָּן חֲרָרָא זְעֵירָא בְּקַדְמֵיתָא וְתַפְּקִין לִי וְלִיךְ וְלִבְרִיךְ תַּעְבְּדִין
בְּבַתְרֵיתָא׃ אֲרֵי כִדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מָנָא דְקִמְחָא לָא יִגְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא 14
לָא יֶחְסַר עַד יוֹמָא דְיִתֵּן יְיָ מִטְרָא עַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וַאֲזַלַת וַעֲבַדַת כְּפִתְגָמָא דְאֵלִיָּהוּ 15
וַאֲכַלַת הִיא וְהוּא וֶאֱנָשׁ בֵּיתָהּ יוֹמִין׃ מָנָא דְקִמְחָא לָא גְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא לָא חֲסַר 16
כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּיל בִּידָא דְאֵלִיָּהוּ׃ וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין אִתְמְרַע בַּר אִתְּתָא מָרַת 17
בֵּיתָא וַהֲוָה מַרְעֵיהּ תַּקִּיף לַחֲדָא עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַרַת בֵּיהּ נִשְׁמְתָא׃ וַאֲמַרַת לְאֵלִיָּהוּ 18
מָה לִי וְלָךְ נְבִיָּא דַיְיָ אֲתֵיתָא לְוָתִי לְאַדְכָּרָא יָת חוֹבִי וּלְמִקְטַל יָת בְּרִי׃ וַאֲמַר לַהּ הָבִי 19
לִי יָת בְּרִיךְ וּנְסֵבֵיהּ מֵחֵיקַהּ וְאַסְּקֵיהּ לְעִלִּיתָא דְּהוּא יָתֵיב תַּמָּן וְאַשְׁכְּבֵיהּ עַל עַרְסֵיהּ׃
וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי בְּרַם עַל אַרְמַלְתָּא דִּי אֲנָא דָּר עִמַּהּ לָא יִתְבְּאַשׁ לַהּ 20
וְלָא יְמוּת בְּרַהּ׃ וְאִתְמְסַק עַל רַבְיָא תְּלָת זִמְנִין וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי תְּתוּב כְּעַן 21
נַפְשָׁא דְרַבְיָא הָדֵין לִמְעוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit in fine dierum & aruit torrens, quia non fuerat pluvia in terra. Et 7 8 fuit verbum prophetiæ à Dño cum illo, dicendo : Surge, vade ad Szarphath *Szidoniorum*, & ſedeas ibi: ecce præcepi ibi mulieri viduæ ut alatte. 9 10 Et ſurrexit & ivit in Szarphath, & venit ad portam urbis, & ecce ibi mulier vidua colligebat ligna, & vocavit illam & dixit; Accipe, quæſo, mihi paululum aquæ in vaſe, & bibam. Et ivit ut acciperet, & vocavit illã : & 11 12 dixit, Accipe obſecro mihi fruſtũ panis in manu tua. Et dixit, Permanet ipſe Dñs Deus tuus, ſi eſt mihi quiequã, niſi plenum volæ manus farinæ in vaſe, & paululũ olei in lecytho: & ecce ego colligo duo ligna, ut eam, & faciam illud mihi & filio meo, & comedamus illud, & moriamur. Et dixit 13 illi Eliahu, Ne timeas, ingredere, fac juxta verbum tuum ; verùm fac mihi inde placentam pertuſam parvã priùs, & proferas ad me : & tibi & filio tuo facies poſteriús. Nam ſic dixit Dñs Deus Iſrael, Vas farinæ non abſu-14 metur, & lecythus olei non deficiet uſque in diẽ quo dabit Dñs pluviam ſuper faciem terræ. Et ivit & fecit juxta verbum Eliah, et comedit illa 15 16 et ipſe et viri domus illius aliquot dies. Vas farinæ non abſumptum eſt, et lecythus olei non defecit, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per manum Eliah. Et fuit poſt res iſtas, malè habuit filius mulieris dominæ 17 domus, et erat morbus illius vehemens valdè, ita ut non remaneret in illo ſpiritus. Et dixit ad Eliah, Quid mihi et tibi propheta Domini : ve-18 niſti ad me ut rememores peccatum meum , et occideres filium meum ? Et dixit illi, Da mihi filium tuum : & accepit eum de ſinu illius , et 19 aſcéndit cum illo in cœnaculum ſuperius in quo habitabat, et poſuit illum ſuper lectum ſuum. Et oravit Dominum, et dixit ; Domine Deus *meus*, 20 verùm viduæ, cum qua ego habito, ne malè ſit, neque moriatur filius ejus. Et coarctavit ſe ſuper puerum tribus vicibus , et oravit Dominum , et 21 dixit : Domine Deus *meus* , redeat, quæſo, anima pueri hujus in viſcera ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 8 *ܘܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܝܒܫ ܢܚܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܚܬ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܪܥܐ.* ܘܗܘܐ ܠܘܬܗ ܦܬܓܡܐ
9 ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܩܘܡ ܙܠ ܠܨܪܦܬ ܕܨܝܕܢ. ܘܒܬ ܬܡܢ. ܗܐ ܦܩܕܬ ܬܡܢ ܠܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ
10 ܕܬܬܪܣܝܟ. * ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܨܪܦܬ. ܘܟܕ ܡܛܐ ܠܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܙܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ ܕܡܠܩܛܐ
11 ܩܝܣܐ. ܘܩܪܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܬܝ ܠܝ ܩܠܝܠ ܡܝܐ ܒܡܐܢܐ. ܘܐܫܬܐ.* ܘܐܙܠܬ ܠܡܝܬܝܘ ܠܗ.
12 ܘܩܪܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܬܝ ܠܝ ܦܣܬܐ ܕܠܚܡܐ ܒܐܝܕܝܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ.
ܕܠܝܬ ܠܝ ܡܕܡ . ܐܠܐ ܐܢ ܡܠܐ ܟܦܐ ܩܡܚܐ ܒܩܘܠܬܐ. ܘܩܠܝܠ ܡܫܚܐ ܒܩܪܢܐ. ܘܗܐ ܡܠܩܛܐ
13 ܐܢܐ ܬܪܝܢ ܩܝܣܝܢ. ܕܐܙܠ ܘܐܥܒܕ ܠܝ ܘܠܒܪܝ. ܘܢܐܟܘܠ ܘܢܡܘܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ.
ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܙܠܝ ܥܒܕܝ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬܝ. ܒܪܡ ܥܒܕܝ ܠܝ ܡܢ ܩܕܡ ܓܪܨܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܐܦܩܝܗ.
14 ܘܠܟܝ ܥܒܕܝ. ܘܠܒܪܟܝ ܥܒܕܝ ܒܬܪܟܢ. * ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
ܩܘܠܬܐ ܕܩܡܚܐ. ܠܐ ܬܚܣܪ. ܘܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܠܐ ܬܒܨܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܢܬܠ ܡܪܝܐ ܡܛܪܐ.
15 ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܘܐܙܠܬ ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܐܠܝܐ. ܘܐܟܠܬ ܗܝ ܘܗܘ. ܘܒܢܝ
16 ܒܝܬܗ. * ܒܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ . ܠܐ ܩܘܠܬܐ ܕܩܡܚܐ ܚܣܪܬ . ܘܠܐ ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ ܒܨܪܬ. ܐܝܟ
17 ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܐܠܝܐ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܐܬܟܪܗ ܒܪܗ ܕܐܢܬܬܐ
18 ܡܪܬ ܒܝܬܐ. ܘܗܘܐ ܟܘܪܗܢܗ ܩܫܝܐ ܛܒ. ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܐܫܬܒܩܬ ܒܗ ܢܫܡܬܐ. * ܘܐܡܪܬ
ܠܐܠܝܐ. ܡܐ ܠܝ ܘܠܟ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܐܬܝܬ ܠܘܬܝ. ܠܡܥܗܕܘ ܚܛܗܝ. ܘܠܡܩܛܠܘ
19 ܠܒܪܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ. ܗܒܝ ܠܝ ܒܪܟܝ. ܘܢܣܒܗ ܡܢ ܥܘܒܗ ܘܐܣܩܗ ܠܥܠܝܬܐ
20 ܕܗܘܐ ܥܡܪ ܒܗ. ܘܐܪܡܝܗ ܥܠ ܥܪܣܗ. * ܘܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܦ ܥܠ
21 ܐܪܡܠܬܐ ܗܕܐ ܕܐܢܐ ܥܡܪ ܠܘܬܗ. ܐܒܐܫܬ ܠܡܩܛܠܗ ܠܒܪܗ. * ܘܐܬܡܬܚ ܥܠ ܛܠܝܐ
ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܬܗܦܘܟ ܢܦܫܗ ܕܛܠܝܐ
ܠܓܘ ܟܪܣܗ.

7 Poſt dies autem aliquot exiccato torrente, 8 (non enim deciderat pluvia in terram) Factus eſt ad eum ſermo Domini, dicendo; 9 Surge, abi in Sarphath Sidonis, ibique morare: ecce mandavi illic mulieri viduæ ut te alat. 10 Surgens itaque abiit ad Sarphath, & portam civitatis ingreſſus, vidit ibi mulierem viduam colligentem ligna; & vocans eam ait illi, Affer mihi parum aquæ in vaſe ut bibam. 11 Cúmque abiiſſet ut afferret ei, rurſus vocavit eam, et dixit illi; Affer mihi micam panis in manibus tuis. 12 Quæ dixit, Vivit Dn̄s Deus tuus, nihil habeo præter *tantum* farinæ *quantum* volâ capi poteſt, in hydria; & parum olei in cornu: & en colligo duo ligna ut vadam & apparem mihi & filio meo, & comedamus, deinde moriamur. 13 Dixit ad eam Elia, Ne timeas, vade & fac ut dixiſti: verùm para mihi parvam placentam priùs, & produc ad me; tibi autem & filio tuo parabis poſtea. 14 Quoniam ſic dicit Dn̄s Deus Iſraelis, Hydria farinæ non conſumetur, & cornu olei non deficiet, uſque ad eum diem quo Dn̄s pluviam dederit ſuper faciem terræ. 15 Abiit itaque, fecitque juxta ſermonem Eliæ, & comêdit ipſa & ipſe, & filii familiâs ejus. 16 Diebus illis nec hydria farinæ conſumpta eſt, nec cornu olei defecit, juxta ſermonem Domini quem locutus fuerat per Eliam. 17 His rebus geſtis ægrotavit filius mulieris illius dominæ domûs, fuitque morbus ejus adeo gravis, ut nulla remaneret in eo reſpiratio. 18 Dixitque illa ad Eliam, Quid mihi tecum propheta Dei? veniſti ad me ut memoriam excitares iniquitatum mearum, & interficeres filium meum? 19 Dixit ad eam Elia, Da mihi filium tuum: quem ex ejus gremio acceptum detulit in cœnaculum ubi morabatur, depoſuitque ſuper lectum. 20 Tum inclamans Dominum dixit, Domine Deus, etiamne viduam iſtam apud quam hoſpitor, affligis interficiendo filium ejus? 21 Seſéque ſuper puero ter admenſus clamavit ad Dominum, & ait; Domine Deus meus, revertatur anima pueri hujus in viſcera ipſius.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 8 * فلما كان بعد أيام * جف الوادي * من أجل أنه لم ينزل على الأرض مطر * ثم ورد إليه كلام
9 الله * قائلا * قم انصرف إلي صارفيه التي لصيدون * وتقيم هناك * فقد وصيت هناك امرأة
10 أن تعولك * فقام ومضي إلي صارفيه صيدا * فلما صار إلي باب القرية * وجد هناك امرأة
11 أرملة تجمع حطبا * فدعاها وقال * ائتي لي بقليل ماء في الإناء لأشرب * فلما توجهت لتجيئه
12 بالماء * دعاها وقال * وقدمي لي في يدك رغيفا خبزا لآكل * فقالت * وحق الله إلهك * إن كان
في بيتي طعام * إلا كف دقيق في الجرن * ويسير من الزيت في الدبة * وها أنا جامعة عودين من
13 الحطب * وأصنعه لي ولابني * ونأكله ونموت * فقال لها إيليا * لا تجزعي * امضي فاصنعي كما
قلت * ولكن اصنعي من ذلك بديا قرصا صغيرا * وتخرجيه لي * ولك ولابنك تصنعي أخيرا *
14 * فإن كذا قال الله إله إسرائيل إن إناء الدقيق لا يفرغ * ودبة الزيت لا تنقص * إلي يوم يمطر الله
15 على وجه الأرض مطرا * ومضت وصنعت كما أمرها إيليا * وأكلت هي وهو * وأهل بيتها أياما *
16 * وإن إناء الدقيق لم يفرغ * ودبة الزيت لم تنقص * ككلام الله الذي تكلم على يد إيليا
17 النبي * ولما كان بعد هذا الكلام * مرض ابن الأرملة صاحبة البيت * وكان مرضه صعبا جدا *
18 وبلغ به حتى لم يبق فيه رمق * فقالت الامرأة لإيليا * ما لي ولك يا رسول الله * وأتيتني
19 لتؤكد ذنوبي * وتقتل بذاك ابني * فقال لها * سلمي إلي ابنك * فأخذه من حضنها *
20 وأصعده إلي العلية التي هو فيها نازل * وأضجعه على سريره * وصلى بين يدي الله * وقال *
21 اللهم ارحم هذه الأرملة التي أنا نازل معها * ولا تسيء إليها * ولا تمت ابنها * وانبسط على الغلام
ثلاث مرات * وصلى بين يدي الله * وقال * اللهم يا إلهي رد نفس الغلام إلي ذاته *

7 *Elapſis autem diebus aliquot exaruit torrens, eò quòd nulla caderet ſuper terram pluvia.* 8 *Tum venit ad eum ſermo Dei dicentis,* 9 *Surge, proficiſcere in Sareptam quæ pertinent ad Sidonem, ibiq; maneto: nam illic præcepi mulieri cuidam ut nutriat te.* 10 *Quare ſurgens profectus eſt in Sareptam Sidonis, & cùm perveniſſet ad portam civitatis, invenit ibi mulierem quandam viduam colligentem ligna: cui advocatæ dixit, Affer mihi paululum aquæ in vaſe ut bibam.* 11 *Cúmq; abiiſſet ut aquam afferret ei, vocavit eam, & dixit; Affer etiam mihi in manu tua placentam panis ut comedam.* 12 *Reſpondit, Per Deum, Deum tuum non eſt in domo mea cibus ullus præter volam farinæ in lagena, & paululum olei in lecytho: en & ego duos ligni ſtipites colligo, ut parem illam mihi & filio, comedamus illam, tum demum moriamur.* 13 *Ait ad eam Elia, Ne metuas, vade, & fac quemadmodum dixiſti: veruntamen fac primùm ex ea placentam parvam, & affer mihi; tibi verò & filio tuo facies poſtea.* 14 *Sic enim ait Deus, Deus Iſraelis, Vas farinæ non exhaurietur, & lecythus olei non deficiet uſque ad diem, quo Deus eſt ſuper faciem terræ pluviam demiſſurus.* 15 *Abiens ergò illa fecit quemadmodum præceperat ei Elia, comeditque tam ipſa & ipſe, quàm domeſtici ejus multis diebus.* 16 *Et quidem vas farinæ non fuit exhauſtum, neque lecythus olei defecit, juxta ſermonem Dei quem locutus fuerat per Eliam prophetam.* 17 *His rebus exactis ægrotavit filius viduæ dominæ domûs, fuitque morbus ejus gravis admodum; nam eò devenit, ut nulla manſerit in ipſo vita ſuperſtes.* 18 *Quapropter dixit mulier illa ad Eliam, Quid mihi tecum ô Dei nuntie? veniſti ad me ut culpas meas aſſeverares, & filium meum hoc pacto interficeres?* 19 *Dixit ad eam, Trade mihi filium tuum: tulitque eum è ſinu illius; & aſportavit eum in cœnaculum in quo ipſe degebat, proſtravitque eum ſuper lectum ſuum:* 20 *Deinde Deum oravit, ac dixit; Deus, miſerere hujus viduæ apud quam ego commoror, & ne noceas illi, nec moriatur filius ejus.* 21 *Tum ſeſe ſuper puerum tribus vicibus extendens, Deum oravit ac dixit; Deus, ô mi Deus, redue animam hujus pueri intra ipſum.*

מלכים א : יח

infantis anima est reversa & ;Elijahu *voce in* Dominus exaudivit Et
22 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד
eum deposuit & ,*infantem* Elijahu Tulitque .revixit & ,ejus *interius super*
23 עַל־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וַיֹּרִדֵהוּ
: Elijahu Dixitque .suæ matri illum dedit & ,domum in cœnaculo de
מִן־הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
Nunc : Elijahu ad mulier Dixitque .tuus filius vivit ,Vide
24 רְאִי חַי בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה
Domini verbum & ;*tu* Dei vir quòd ,novi jam
זֶה יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אָתָּה וּדְבַר־יְהוָה
.veritas tuo ore in
בְּפִיךָ אֱמֶת׃

CAP. XVIII. יח

anno in Elijahu ad fuit Domini verbum & ,multi dies *fuit* Et
1 וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה
pluviam dabo & ,Achab *ad* te ostende ,Vade :dicendo ,tertio
הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר
: Achab *ad se ostendendum ad* Elijahu abiit Et .*humi facies* super
2 עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב
,Hobadjahu *ad* Achab *clamavit* Et .Someron in valida fames &
3 וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ
.valde Dominum timens erat Hobadjahu & : domum super qui
אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָה מְאֹד׃
tulit *&* , Domini prophetas Izebel *faciendo excidere in* ,fuit Et
4 וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח
viros quinquaginta eos abscondit & , prophetas centum Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִאִים וַיַּחְבִּיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ
ad Achab Dixitque .aquis & ,pane eos *sustentavit* & ,spelunca in
5 בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־
ad & ,aquarum fontes universos ad terram in Vade : Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ לֵךְ בָּאָרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנֵי הַמַּיִם וְאֶל
,*mulum & equum vivificemus* & ,herbam inveniamus fortè si ,torrentes omnes
כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּה סוּס וָפֶרֶד
terram sibi *sunt Partitique* .*animali* de excidere faciam* non &
6 וְלוֹא נַכְרִית מִן־בְּהֵמָה׃ וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ
Hobadjahu & ,solus *una via in* abiit Achab *:ea in transeundum ad*
לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ
ecce & ,via in Hobadjahu fuit Et .solus *una via in* abiit
7 הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה
: dixit & ,*suas facies* super *cecidit* &,eũ agnovit Et .ej* occursum in Elijahu
אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר
dic ,Vade .*Ego* ; ei Dixitque ? Elijahu meus dominus *hic* tu Nonne
8 הַאַתָּה זֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי לֵךְ אֱמֹר
tu quòd ,peccavi Quid : dixit Et .Elijahu ecce ,tuo domino
9 לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר מֶה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה
Dominus Vivit ? me *interficiendum ad* Achab manu in tuum servum *tradens*
10 נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃ חַי יְהוָה
meus dominus miserit non *quò* regnum & ,gens est si ,tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי
, regnum adjuravit Et .Non :dixerunt & ; te *quærendum ad illuc*
שָׁם לְבַקֶּשְׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה
dic ,Vade :*dicens* tu nunc Et .te invenit non quia gentem &
11 וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶכָּה׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר
spiritus & ,*tecum* à ibo ego ,erit Et .Elijahu Ecce : tuo domino
12 לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה אֲנִי אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ וְרוּחַ
indicandum ad veniam & ,cognoscam non *quod super* te tollet Domini
יְהוָה יִשָּׂאֲךָ עַל אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד
timens tuus servus & : me interficiet & ,te inveniet non & ,Achab *ipsi*
לְאַחְאָב וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא
.*meis pueritiis* à Dominum
אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי׃

Versio VULG. LAT.

22 Et exaudivit Dominus vocem Eliæ: & reversa est anima pueri intra eum, & revixit. 23 Tulitque Elias puerum, & deposuit eum de cœnaculo in interiorem domum, & tradidit matri suæ, & ait illi; En 24 vivit filius tuus. Dixítque mulier ad Eliam; Nunc in isto cognovi, quoniam vir Dei es tu, & verbum Domini in ore tuo verum est.

CAP. XVIII.

1 POst dies multos factum est verbum Domini ad Eliam, in anno tertio dicens; Vade, & ostende te Achab, ut dem pluviam 2 super faciem terræ. Ivit ergò Elias, ut ostenderet se Achab: erat autem fames vehemens 3 in Samaria. Vocavítq; Achab Abdiam dispensatorem domûs suæ: Abdias autem timebat Dominum valdè. 4 Nam cùm interficeret Jezabel prophetas Domini, tulit ille centum prophetas, & abscondit eos quinquagenos & quinquagenos in speluncis, & pavit eos pane & 5 aquâ. Dixit ergò Achab ad Abdiam; Vade in terram ad universos fontes aquarum, & in cunctas valles, si fortè possimus invenire herbam, & salvare equos & mulos, & non penitùs jumenta intereant. 6 Diviserúntque sibi regiones, ut circuirent eas: Achab ibat per viam unam, & Abdias per viam alteram seorsúm. 7 Cúmque esset Abdias in via, Elias occurrit ei: qui cùm cognovisset eum, cecidit super faciem suam, & ait; Num tu es, domine mi, Elias? 8 Cui ille respondit, Ego. Vade, & dic domino tuo; Adest 9 Elias. Et ille; Quid peccavi, inquit, quoniam tradis me servum tuum in manu Achab, 10 ut interficiat me? Vivit Dominus Deus tuus, quia non est gens aut regnum, quò non miserit dominus meus te requirens: & respondentibus cunctis, Non est hìc: adjuravit regna singula & gentes, eò quòd 11 minimè repereris. Et nunc tu dicis mihi; Vade, et dic domino 12 tuo; Adest Elias. Cúmq; recessero à te, Spiritus Dñi asportabit te, in locum quem ego ignoro: et ingressus nuntiabo Achab, et non inveniens te, interficiet me: servus autem tuus timet Dominum ab infantia sua.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρὶς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν. 22 Καὶ ἐγένετο οὕτως· 23 καὶ (ε) ἀνεβόησε τὸ παιδάριον. Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου. 24 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιοὺ, (ζ) Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σὺ ἄνθρωπος θεοῦ, καὶ ῥῆμα κυρίου (η) ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

MS.A. (ε) ἀνεβόησεν, καὶ ἤκουσεν κύριος ἐν φωνῇ Ἠλίᾳ. καὶ ἀνεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον * αὐτὸς, καὶ ἔζησεν. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν * αὐτὸν (ζ) Ἰδοὺ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ, καὶ ῥῆμα (η) ἐν στόματί

21 Et insufflavit puerulo ter, & invocavit Dominum, & dixit; Domine Deus meus, revertatur nunc anima puerulí ejus in ipsum. 22 Et factum est sic: & exclamavit puerulus. 23 Et deduxit eum de cœnaculo in domum, & dedit eum matri ejus. Et dixit Eliu; Aspice, vivit filius tuus. 24 Et dixit mulier ad Eliu; Ecce cognovi, quia tu homo Dei: & verbum Domini in ore tuo verum.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο (†) μετ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλιοὺ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων, Πορεύθητι, καὶ ὄφθητι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. 2 Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαὰβ, (α) καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν Σαμαρείᾳ. 3 Καὶ ἐκάλεσεν (β) Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον. καὶ (γ) Ἀβδιοὺ ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφόδρα. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν (δ) τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔλαβεν (ε) Ἀβδιοὺ ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας καὶ (ζ) κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι. 5 Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς (η) Ἀβδιοὺ, Δεῦρο, καὶ (θ) διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ (ι) ἐπὶ χειμάῤῥοις, ἐάν πως (κ) εὕρωμεν βοτάνην, καὶ (λ) περιποιησώμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ (μ) ἐξολοθρευθήσονται ἀπὸ (ν) τῶν σκηνῶν. 6 Καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν. Ἀχαὰβ ἐπορεύθη ἐν (ξ) ὁδῷ μιᾷ, καὶ Ἀβδιοὺ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος. 7 Καὶ ἦν (ο) Ἀβδιοὺ ἐν τῇ (π) ὁδῷ μόνος· καὶ ἦλθεν Ἠλιοὺ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μόνος. καὶ (ρ) Ἀβδιοὺ ἔσπευσε καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, 8 Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς, κύριέ μου, Ἠλιοὺ; Καὶ εἶπεν (σ) Ἠλιοὺ αὐτῷ, Ἐγώ. πορεύου, (τ) λέγε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιού. 9 Καὶ εἶπεν Ἀβδιοὺ, Τί ἡμάρτηκα, (υ) ὅτι δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρα Ἀχαὰβ τοῦ θανατῶσαί με; 10 Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ ἔστιν (φ) ἔθνος ἢ βασιλεία, οὗ οὐκ (χ) ἀπέστειλεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· (ψ) καὶ εἰ εἶπον, Οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε (ω) τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, ὅτι οὐχ εὕρηκέ σε. 11 Καὶ (α) νῦν σὺ λέγεις, Πορεύου, ἀνάγγελλε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιού.

MS.A. (†) μετὰ (α) καὶ ἦν λιμὸς κραταιὸς ἐν (β) Ἀχαὰβ Ἀδβιοὺ (γ) Ἀδβιοὺ (δ) Ἰεζάβελ τοὺς (ε) Ἀδβιοὺ (ζ) ἔκρυψεν (η) Ἀδβιοὺ, (θ) διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον ἐπὶ τὰς πηγὰς (ι) ἐπὶ πάντας χειμάῤῥους, (κ) εὕρωμεν (λ) περιποιησόμεθα (μ) ἐξολεθρευθήσονται (ν) τῶν κτηνῶν. Καὶ ἐμέρισαν αὐτοῖς (ξ) ὁδῷ ἄλλῃ μόνος, καὶ Ἀδβιοὺ (ο) Ἀδβιοὺ (π) ὁδῷ· καὶ ἀπῆλθεν (ρ) Ἀδβιοὺ (σ) Ἠλιοὺ, Ἐγώ. (τ) εἰπὸν τῷ (υ) ὅτι δώσεις τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρας (φ) ἔθνη (χ) ἀπέσταλκέν με ὁ (ψ) καὶ εἶπον, (ω) τὰς χώρας αὐτῆς καὶ τὴν βασιλείαν, ὅτι (α) νῦν, Πορεύου, σὺ λέγεις, καὶ ἀνάγγελε

CAP. XVIII.

1 ET factum est post dies multos, & verbum Domini factum est ad Eliu in anno tertio, dicens; Vade, & appare Achaab: & dabo pluviam super faciem terræ. 2 Et ivit Eliu apparere Achaab. Et fames valida in Samaria. 3 Et vocavit Achaab Abdiu œconomum. Et Abdiu erat timens Dominum valdè. 4 Et factum est in percutiendo Jezabel prophetas Domini, & sumpsit Abdiu centum viros prophetas, & occultavit eos ad (a) quinquaginta in spelunca: & enutrivit eos in pane, & aqua. 5 Et dixit Achaab ad Abdiu; Huc, & transeamus super terram, & ad fontes aquarum, & ad torrentes; si quomodò inveniamus herbam, & conservemus equos, & mulos: & non exterminabuntur (b) de tabernaculis. 6 Et diviserunt sibi viam ad transeundum eam. Achaab ivit in via una: & Abdiu ivit in via alia solus. 7 Et erat Abdiu in via solus. Et venit Eliu in occursum ejus solus. Et Abdiu festinavit, & cecidit super faciem suã, & dixit, Si tu es ipse, domine mi, Eliu? 8 Et dixit Eliu ei, Ego. Vade, dic domino tuo, Ecce Eliu. 9 Et dixit Abdiu, Quid peccavi; quia das servum tuum in manum Achaab ad interficiendum me? 10 Vivit Dominus Deus tuus, si est gens, aut regnum; quo non (c) misit dominus meus quærere te. Et (d) si dixerunt, non est, & incendit regnum, & regiones ejus quia non invenit te. 11 Et nunc tu dicis, Vade, annuntia domino tuo, Ecce Eliu.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וְקַבֵּל יְיָ צְלוֹתָא דְאֵלִיָּהוּ וְתָבַת נַפְשָׁא דְרַבְיָא לִמְעוֹהִי וַחֲיָא׃ וּנְסֵיב אֵלִיָּהוּ יָת רַבְיָא
23 24 וְאַחֲתֵיהּ מִן עִלִּיתָא לְבֵיתָא וִיהָבֵיהּ לְאִמֵּיהּ וַאֲמַר לַהּ אֵלִיָּהוּ חֲזִי חַיָּא בְּרִיךְ׃ וַאֲמַרַת
אִתְּתָא לְאֵלִיָּהוּ כְּעַן דֵּין יְדַעְנָא אֲרֵי נְבִיָּא דַיְיָ אַתְּ וּפִתְגָּמָא דַיְיָ בְּפוּמָךְ אִנּוּן קְשׁוֹט׃

יח

1 והוה מזמן יומין סגיאין ופתגם נבואה מן קדם יי הוה עם אליהו בשתא תליתאה
2 למימר איזיל אתחזי לאחאב ואתן מטרא על אפי ארעא׃ ואזל אליהו לאתחזאה
3 לאחאב וכפנא תקיף בשומרון׃ וקרא אחאב לעובדיהו די ממנא על ביתא ועובדיא
4 הוה דחיל מן קדם יי לחדא׃ והוה כד קטלת איזבל ית נביאיא דיי ודבר עובדיה מאה
5 גברין נביאין ואטמרנון חמשין גברא במערתא וסוברנון בלחמא ובמיא׃ ואמר אחאב
לעובדיה הליך בארעא על כל מבועי מיא ועל כל נחליא מאים נשכח עסבא ונקים
6 סוסון וכודנון ולא נפסוק מבעירא׃ ופליגו להון ית ארעא למעבר בה אחאב אזל
7 באורחא חדא בלחודוהי ועובדיהו אזל באורחא חדא בלחודוהי׃ והוה עובדיה אזיל
בארחא והא אליהו לקדמותיה ואשתמודעיה ונפל על אפוהי ואמר האת דין רבוני
8 9 אליהו׃ ואמר ליה אנא איזיל אימר לרבונך הא אליהו׃ ואמר מה חבית ארי את מסר
10 ית עבדך בידא דאחאב למקטלי׃ קים הוא יי אלהך אם אית עם ומלכו דלא שלח רבוני
11 לתמן למבעך ואמרו לא הוה כא ומומי ית מלכותא וית עמא ארי לא משכח לך׃ וכען
12 את אמר איזיל אימר לרבונך הא אליהו׃ ויהי עוד דאנא איזיל מלותך ורוחא מן קדם יי
יטלנך לאתר דלא אדע ואיהך לחואה לאחאב ולא ישכחנך ויקטלנני ועבדך דחיל מן
קדם יי מעורי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

22 Et suscepit Dñs orationem Eliah, & rediit anima pueri *in viscera* ejus; & 23 vixit. Et accepit Eliah puerum, & descendere fecit illum è superiori cœnaculo in domũ, & dedit illum matri suæ: & dixit Eliah, Vide quòd vivit 24 filius tuus. Et dixit mulier ad Eliah, Nunc jam cognovi, quòd propheta Domini tu es, & verba Domini in ore tuo sunt veritas.

CAP. XVIII.

1 ET fuit *à* tempore dierum multorum verbum prophetiæ à Domino, & fuit cum Eliah anno tertio, dicendo: Vade ostende te ipsi Ahhab, & dabo pluviã sup *faciem terræ*. 2 Et ivit Eliah ut ostenderet se ipsi Ahhab, & fames valida erat in Somron. 3 Et vocavit Ahhab Ghobadiah qui præpositus erat sup domũ: & Ghobadiah timebat Dominum valdè. 4 Et fuit cùm occideret Izebel prophetas Domini, accepit Ghobadiah centũ *viros* prophetas, & abscondit eos quinquaginta viros in spelunca, & aluit illos pane & aquâ. 5 Et dixit Ahhab ad Ghobadiah, Ambula per terram ad omnes scaturigines aquarum, & ad omnes fluvios: forsan inveniemus herbam, & vivificabimus equos & mulos; & non deficiemur jumentis. 6 Et diviserunt sibi terram per quam transirent: Ahhab *ivit* per viam unam seorsũ, & Ghobadiah *ivit* per viam alteram seorsum. 7 Et Ghobadiah pergebat in via, & ecce Eliah fit in in occursum ejus, & agnovit illum & cecidit super faciem suam, & dixit, Num tu es dominus meus Eliah? 8 Et dixit ei, Ego sum: vade dic domino tuo, Ecce Eliah. 9 Et dixit, Quid peccavi, quòd tu tradis servum tuum in manu Ahhab, ut occidat me? 10 Permanet ipse Dominus Deus tuus, si est populus aut regnum, quò non miserit dominus meus, ut ibi quæreret te: & dixerunt, Non fuit hic: & adjuravit regnum & populum, quod non reperisset te. 11 Et nunc tu dicis, Vade, dic domino tuo, Ecce Eliah. 12 Et erit interim dum abeo à te, spiritus à Domino tollet te in locum quem non cognoscam, & ibo ut indicem ipsi Ahhab, & non inveniet te; tunc occidet me: et ego servus tuus timeo Dominum à pueritia mea.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 23 * ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ ܕܐܠܝܐ. ܘܗܦܟܬ ܢܦܫܗ ܕܛܠܝܐ ܠܓܘܗ. ܘܚܝܐ. * ܘܢܣܒܗ
23 ܐܠܝܐ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܚܬܗ ܡܢ ܥܠܝܬܐ ܠܒܝܬܐ. ܘܝܗܒܗ ܠܐܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ. ܚܙܝ
ܕܚܝ ܒܪܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܓܒܪܗ ܐܢܬ ܕܐܠܗܐ. ܘܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܒܦܘܡܟ 24
ܒܩܘܫܬܐ.

* ܦܣܘܩܐ * ܣܢ *

1 * ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܗܠܝܢ. ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܠܝܐ. ܒܫܢܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ.
2 ܟܕ ܐܡܪ. ܙܠ ܐܬܚܙܝ ܠܐܚܒ. ܘܐܬܠ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܘܐܙܠ ܐܠܝܐ ܠܡܬܚܙܝܘ ܠܐܚܒ.
3 ܘܟܦܢܐ ܐܬܩܦ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܩܪܐ ܐܚܒ ܠܥܘܒܕܝܐ ܪܒ ܒܝܬܗ. ܘܥܘܒܕܝܐ ܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
4 ܛܒ. * ܘܟܕ ܩܛܠܬ ܐܝܙܒܠ ܠܢܒܝܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܕܒܪ ܥܘܒܕܝܐ ܡܐܐ ܢܒܝܝܢ. ܘܛܫܐ
5 ܐܢܘܢ ܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ. ܘܬܪܣܝ ܐܢܘܢ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܚܒ ܠܥܘܒܕܝܐ.
ܙܠ ܗܠܟ ܒܐܪܥܐ. ܥܠ ܟܠ ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܢܚܠܐ. ܟܒܪ ܢܫܟܚ ܥܣܒܐ.
6 ܘܢܚܐ ܣܘܣܘܬܐ ܘܟܘܕܢܝܬܐ. ܘܠܐ ܢܬܚܪܒ ܡܢ ܒܥܝܪܐ. * ܘܦܠܓܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܠܡܥܒܪ ܒܗ.
ܐܚܒ ܐܙܠ ܒܐܘܪܚܐ ܚܕܐ ܠܚܘܕܘܗܝ. ܘܥܘܒܕܝܐ ܐܙܠ ܒܐܘܪܚܐ ܐܚܪܬܐ ܠܚܘܕܘܗܝ.
7 * ܘܗܘܐ ܥܘܒܕܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܗܐ ܐܠܝܐ ܐܪܥܗ. ܘܐܫܬܘܕܥܗ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܡܪ
8 ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝ ܐܠܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ.
9 * ܘܐܡܪ ܥܘܒܕܝܐ. ܡܢܐ ܚܛܝܬ ܕܡܫܠܡ ܐܢܬ ܠܥܒܕܟ ܒܐܝܕܝ ܐܚܒ ܠܡܩܛܠܢܝ.
10 * ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܐܢ ܐܝܬ ܥܡܐ ܐܘ ܡܠܟܘܬܐ. ܕܠܐ ܫܕܪ ܡܪܝ ܠܡܒܥܝܟ ܬܡܢ.
11 ܘܐܡܪܝܢ. ܠܝܬ. ܘܐܘܡܝ ܠܡܠܟܘܬܐ ܘܠܥܡܡܐ ܕܠܐ ܐܫܟܚܘܟ. * ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ.
12 ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ. * ܘܟܕ ܐܢܐ ܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܟ. ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܢܫܩܠܟ.
ܠܐܬܪܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܘܐܙܠ ܐܚܘܐ ܠܐܚܒ. ܘܠܐ ܢܫܟܚܟ. ܘܢܩܛܠܢܝ. ܘܥܒܕܟ
ܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ.

Et exaudivit Dominus vocem Eliæ, rever- 22
ſaque eſt anima pueri in viſcera ejus, & re-
vixit. Tum acceptum Elia puerum dedu- 23
xit è cœnaculo domum, tradiditque eum ma-
tri ejus: dixitque ad eam Elia, Vide quo-
modo vivat filius tuus. Dixit autem illa, 24
Nunc agnoſco te eſſe prophetam Dei, & ver-
bum Domini reverà eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

Contigit autem poſt multos dies illos, ut 1
fieret ſermo Domini ad Eliam anno tertio,
dicens; Vade, oſtende te Ahabo, & dabo
pluviam ſuper faciem terræ. Abiit itaque 2
Elia ut oſtenderet ſe Ahabo. Quoniam ta-
men fames increbruerat in Samaria, Acceſ- 3
ſivit Ahab Obadiam præfectum domûs ſuæ
(timebat autem Obadia Dn̄m valdé: Nam 4
cùm occideret Izabil prophetas Dei, tulit
Obadia centum prophetas, & abſcondit eos
quinquagenos in ſpelunca, & aluit eos pane
& aquâ.) Dixitque Ahab ad Obadiam, Vade, 5
perambula terrā ad omnes fontes aquarū &
ad omnes torrentes, ſi fortè inveniamus fœ-
num, & vivos conſervem' equos & mulos,
nec privemur jumētis. Itaq; partiti ſibi viā p 6
quam tranſirent, abiit Ahab per unā viā ſo-
lus, Obadia verò abiit per alterā viā ſolus.
Cúmq; Obadia eſſet in itinere, ecce obvius 7
factus eſt ei Elia: & cùm agnoviſſet eum,
procidit ſuper faciē ſuam, & ait illi; Túne es
dn̄s meus Elia? Dixit ad eum, Ego ſum: 8
tum ſubjunxit, Vade, dic dn̄o tuo, Ecce *adeſt*
Elia. Reſpondit Obadia, Quid peccavi, 9
quòd tradis ſervum tuum in manus Ahabi,
ut interficiat me? Vivit Dn̄s Deus tuus, ſi ſit 10
populus aut regnum, quò non miſerit domi-
nus meus te quæſitum: qui reſponderunt,
Non adeſt: imò adjuravit regna & populos,
an non te inveniſſent. Tu verò modò mihi 11
dicis, vade, dic dn̄o tuo, En *adeſt* Elia: Cúm- 12
que ego à te receſſero, ſpiritus Domini te
tollet, deferetque neſcio quó: & ibo nuntia-
tum Ahabo, nec te inveniet, occidetque me:
cùm tamen ſervus tuus Dominum metuat à
pueritia ſua.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 23 * وقبل الله صلوة ايليا * وعادت نفس الغلام الي ذاته وعاش * واخذ الصبي * وانزله من العلية
24 الي البيت * وسلمه لامه وقال لها * انظري قد عاش ابنك * فقالت الامراة لايليا * الان علمت
انك نبي الله * وان قول الله في فيك حقا *

* الفصل الثامن عشر *

1 * فلما كان بعد ايام كثيرة * ورد كلام نبوة من بين يدي الله مع ايليا في السنة الثالثة *
2 قايلا * امض وترآء لاحاب * حتي اتي بمطر علي وجه الارض * ومضي ايليا ليتراءا لاحاب *
3 والجوع قد اشتد في سومرون * ودعا احاب عوبديا هو المولي علي البيت * وكان عوبديا هو يخاف
4 الله جدا * وكان لما قتلت ايزابل انبياء الله * اخذ عوبديا هو ميه رجل من انبياء الله * واخفاهم
5 كل خمسين في مغارة * وعالهم بالطعام والماء * فقال احاب لعوبديا هو سر بنا في الارض *
نتبع عيون الماء واوديته * عسي ان نجد عشبا * فنحيي به خيلا وبغالا * ولا ننقطع من
6 البهايم * وافترقا للمسير في الارض * فمضي احاب في احدي الطرقات وحده * واخذ عوبديا هو
7 في احدي الطرقات وحده * فبينما عوبديا هو يسير في الطريق * اذا راي ايليا بين يديه *
8 فعرفه * وسقط علي وجهه * وقال * انت سيدي ايليا * فقال له * نعم * فامض الي سيدك * وقل له *
9 10 هوذا ايليا * فقال * ما خطيتي حتي تلقي الان عبدك في يد احاب * فيقتلني * وحق الرب
11 الاهك * انه ما من امة ولا مملكة * الا وبعث سيدي هناك في طلبك * وقالوا * ليس نعرف
12 موضعه * وحلف تلك المملكة والامة * انهم لم يجدوك * والان تقول * امض الي سيدك * وقل
هوذا ايليا * واخشي عند مضيي من قدامك * فتحملك روح من عند الله حيث لا اعلم *
واقول انا لاحاب ولا يجدك * فيقتلني * وعبدك يخاف الله منذ صباوتي *

Suſcepitq; Deus orationem Eliæ, & re- 22
verſa eſt anima pueri in ipſū, & revixit.
Et tollens puerum attulit eum è cœnaculo 23
in domum, tradiditq; eum matri ejus, &
dixit ad eam; Vide, jam revixit filius
tuus. Dixit mulier illa ad Eliam, Nunc 24
experior te eſſe Dei prophetam, & ſer-
monem Dei verè eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

Poſt multos autem dies venit ſermo 1
propheticus à Deo ad Eliam, anno tertio,
dicens; Vade, teque præbe Achabo, ut 2
pluviam adducam ſuper faciem terræ.
Abeunte igitur Eliâ ut ſe præberet Acha-
bo, fames jam invaluerat in Samaria:
Et vocaverat Achab Obadiahum præfe- 3
ctum domûs (timebat autem Obadiahu
Deum vehementer: Cùm enim Izabel 4
prophetas Dei trucidaret, duxit Obadiahu
centum viros ex prophetis Dei, & abſ-
condit eos ſingulos quinquaginta in
ſingulis cavernis, eóſque cibo & aquâ re-
focillavit) Dixeratque Achabus ad Oba- 5
diahum, Percurramus terram & ſequa-
mur aquæ fontes, atq; torrentes: fortaſſis
inveniemus gramen quo vivos conſerve-
mus aliquot equos & mulos, nec penitùs
deficiamur jumentis. Sic ſeſe dividentes 6
ad percurrendam terram, perrexit Acha-
bus per quandam viarum ſolus, Obdiahu
verò aliam carpſit viam ſolus. Dum Oba- 7
diahu iter faceret, ecce videt Eliam ante
ſe, eóque agnito procidit in faciem ſuā, &
ait, An non es dominus me' Elia? Reſpon- 8
dit, Maximé: vade autem ad dominum
tuum, & dic illi, Ecce Eliam. Qui dixit, 9
Quid culpæ mihi eſt, quòd proſtituas
nunc ſervum tuum in manu Achabi, ut
interficiat me? Per Dominum Deum 10
tuum, nulla gens eſt neque regnum, quò
non miſerit dominus meus te quæſitum;
qui dixerunt, Ignoramus locum ejus:
quin & regnum illud atque gens jure-
jurando aſſeverare coacti ſunt quòd te
minimè repererint: Nunc tamen dicis, 11
Vade ad dominum tuum, & dic, Adeſt
Elia. Vereor etiam ne cùm abiero à con- 12
ſpectu tuo, transferat te ſpiritus aliquis
à Deo miſſus in locum mihi ignotum; &
cùm dixero Achabo te adeſſe, nec te re-
pererit, interficiat me: ſervus autem tuus
Deum timet ab adoleſcentia ſua.

Izebel *occidendo in* feci quod meo domino fuit indicatũ Nónne
13 הֲלֹא־הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל
,viros centum Domini prophetis ex abſcondi & ? Domini prophetas
אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וָאַחְבִּא מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ
.aqua & ,pane eos *ſuſtentavi* & ,ſpelunca in viros *quinquaginta ,quinquaginta*
חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וָאֲכַלְכְּלֵם לֶחֶם וָמָיִם׃
.me interficiet &:Elijahu Ecce,tuo domino dic ,Vade *:dicens* tu nunc Et
14 וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגָנִי׃
:ejus facies ad ſteti cujus ,exercituum Dominus Vivit ;Elijahu Dixitque
15 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ חַי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו
, Achab occurſum in Hobadjahu abiit Et .eum ad me oſtendam hodie quia
16 כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב
videre ſecundùm fuit Et .Elijahu occurſum in Achab ivit Et .ei nunciavit &
17 וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת
conturbans ille tu Nónne :eum ad Achab dixit & ,Elijahu Achab
אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו הַאַתָּה זֶה עֹכֵר
domus & , tu *quinimò* ,Iſrael turbavi Non :dixit Et ? Iſrael
18 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אַתָּה וּבֵית
poſt ambulaveritis & ,Domini mandata *vos relinquendo in* ,tui patris
אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי
ad Iſrael univerſum me ad congrega ,mitte nunc Et .Behalim
19 הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־
,quinquaginta & ,quadringentos Bahal prophetas & ,Carmel montem
הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
miſit Et .Izebel menſa *veſcentes* quadringentos Luci prophetas &
20 וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזָבֶל׃ וַיִּשְׁלַח
monte in prophetas congregavit & ; Iſrael filios omnes ad Achab
אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר
Uſquequò : dixit & ,populũ univerſum ad Elijahu acceſſit Et .Carmel
21 הַכַּרְמֶל׃ וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי
ite ,Deus Dominus ſi ? cogitationes duas *ſuper claudicantes* vos
אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים אִם־יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ
ei populus reſponderũt non & :eũ poſt ite ; Bahal ſi & : eum poſt
אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עָנוּ הָעָם אֹתוֹ
propheta remanſi Ego : populum ad Elijahu Dixitque ,.verbum
22 דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נָבִיא
quinquaginta & ,quadringenti Bahal prophetæ & *: ego* ſolus Domini
לַיהוָה לְבַדִּי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
, unum juvencum ſibi eligant & ,juvenci duo nobis Denturque .viri
23 אִישׁ׃ וְיִתְּנוּ־לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד
: ſupponant non ignem & , ligna ſuper ponant & ,eum *detruncent* &
וִינַתְּחֻהוּ וְיָשִׂימוּ עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂימוּ
ignem & , ligna ſuper *dabo* & , *unum* juvencum *faciam* ego &
וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַפָּר הָאֶחָד וְנָתַתִּי עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ
invocabo ego & ,veſtrorum deorũ *nomine in* *invocabitis* Et .ſupponam non
24 לֹא אָשִׂים׃ וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וַאֲנִי אֶקְרָא
ipſe *igne in reſponderit* qui Deus erit & : Domini *nomine in*
בְשֵׁם־יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא
.verbum Bonum *: dixerunt* & ,populus omnis Reſponditque .Deus
הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃
, unum juvencum vobis Eligite : Bahal prophetas ad Elijahu Dixitque
25 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד
,veſtrorũ deorũ *nomine in* invocate & *: multi* vos quia , *initio facite* &
וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם
, eis dederat quem ,juvencum tulerunt Et .ſupponatis ne ignem &
26 וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם
,meridiem ad uſq; & mane à Bahal *nomine in* invocaverunt &,fecerunt &
וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם־הַבַּעַל מֵהַבֹּקֶר וְעַד־הַצָּהֳרַיִם
tranſiliebantque :reſpondens nec ,vox non & ;nos exaudi Bahal :dicendo
לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ
.fecerat quod altare ſuper
עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה׃

Verſio VULG. LAT.

13 Numquid non indicatum eſt
tibi domino meo, quid fece-
rim cùm interficeret Jezabel
prophetas Dñi, quòd abſcon-
derim de prophetis Dñi centũ
viros, quinquagenos & quin-
quagenos, in ſpeluncis, & pa-
14 verim eos pane & aquâ? Et
nunc tu dicis; Vade, & dic do-
mino tuo, Adeſt Elias: ut inter-
15 ficiat me? Et dixit Elias; Vivit
Dñs exercituũ, ante cuj⁹ vul-
tum ſto, quia hodiè apparebo
16 ei. Abiit ergò Abdias in oc-
curſum Achab, & indicavit ei:
venítque Achab in occurſum
17 Eliæ. Et cùm vidiſſet eum, ait;
Túne es ille, qui conturbas
18 Iſrael? Et ille ait; Non ego
turbavi Iſrael, ſed tu, & dom⁹
patris tui, qui dereliquiſtis
mandata Dñi, & ſecuti eſtis
19 Baalim. Veruntamen nunc
mitte, & congrega ad me uni-
verſum Iſrael in monte Car-
meli, & prophetas Baal qua-
dringentos quinquaginta, pro-
phetáſq; lucorũ quadringen-
tos, qui comedunt de menſa
20 Jezabel. Miſit Achab ad omnes
filios Iſrael, & congregavit
prophetas in monte Carmeli.
21 Accedens autẽ Elias ad omnẽ
populũ, ait; Uſquequò claudi-
catis in duas partes? ſi Dñs eſt
De⁹, ſequimini eum: ſi autem
Baal, ſequimini illum. Et non
22 reſpondit ei popul⁹ verbũ. Et
ait rurſus Elias ad populum,
Ego remanſi propheta Dñi ſo-
lus: prophetæ autem Baal
quadringenti & quinquaginta
23 viri ſunt. Dentur nobis duo
boves, & illi eligant ſibi bovẽ
unũ, & in fruſta cædentes, po-
nant ſup ligna, ignem autem
non ſupponant: & ego faciam
bovem alterum, & imponam
ſup ligna, ignẽ autẽ non ſup-
24 ponam. Invocate nomina deo-
rum veſtrorum, & ego invo-
cabo nomen Dñi mei: & De-
us qui exaudierit p ignẽ, ipſe
ſit Deus. Reſpondens omnis
populus ait, Optima propo-
25 ſitio. Dixit ergò Elias prophe-
tis Baal; Eligite vobis bovem
unum, et facite primi, quia vos
plures eſtis: & invocate no-
mina deorũ veſtrorũ, ignémq;
26 non ſupponatis. Qui cùm tu-
liſſent bovem, quem dederat
eis, fecerunt: & invocabant
nomen Baal de manè uſque ad
meridiem; dicentes, Baal, ex-
audi nos. Et non erat vox, nec
qui reſponderet; tranſilie-
bántque altare quod fecerant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ἔσται ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦ-
μα κυρίου ἀρεῖ (β) σε εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ οἶδα,
καὶ εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ
οὐχ εὑρήσει σε, καὶ ἀποκτενεῖ με. καὶ ὁ δοῦλός
σου ἐστὶ φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐ-
13 τοῦ. (γ) Ἦ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου,
οἷα πεποίηκα ἐν τῷ (δ) ἀποκτείνειν τὴν Ἰε-
ζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔκρυψα ἀπὸ
τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, ἀνὰ πεν-
τήκοντα (ε) ἐν σπηλαίῳ, καὶ ἔθρεψα (ζ) ἐν
14 ἄρτοις καὶ ὕδατι; Καὶ νῦν σὺ (η) λέγεις μοι,
Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιού· καὶ
15 ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπεν Ἠλιού, Ζῇ κύριος
τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι
16 σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ. Καὶ ἐπορεύθη (θ)
Ἀβδιοὺ εἰς συνάντησιν τῷ Ἀχαὰβ, καὶ ἀπήγ-
γειλεν αὐτῷ. καὶ ἐξέδραμεν Ἀχαὰβ, καὶ ἐ-
17 πορεύθη εἰς συνάντησιν (ι) Ἠλιού. Καὶ ἐγέ-
νετο ὡς εἶδεν Ἀχαὰβ τὸν Ἠλιού, καὶ
εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιού, Εἰ σὺ εἶ
18 αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ; Καὶ εἶπεν
Ἠλιού, Οὐ διαστρέφω τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἀλλ'
ἢ σὺ καὶ (κ) οἶκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ
καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν,
19 καὶ (λ) ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν Βααλίμ. Καὶ
νῦν ἀπόστειλον, συνάθροισον πρός με πάντα
Ἰσραὴλ (μ) εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τοὺς (ν)
προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντή-
κοντα, καὶ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσί-
20 ους ἐσθίοντας τράπεζαν Ἰεζάβελ. Καὶ ἀπέ-
στειλεν Ἀχαὰβ εἰς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ (ξ) ἐπι-
συνήγαγε πάντας τοὺς προφήτας εἰς ὄρος τὸ
21 Καρμήλιον. Καὶ προσήγαγεν Ἠλιοὺ πρὸς (ο)
πάντας· καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἠλιού, Ἕως πότε
(π) ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς
ἰγνύαις; (ρ) εἰ ἔστι κύριος ὁ θεὸς, πορεύε-
σθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ (σ) Βάαλ, πορεύεσθε ὀ-
πίσω αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς (τ) λόγον.
22 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Ἐγὼ ὑπο-
λέλειμμαι προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος· καὶ
οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντή-
κοντα ἄνδρες, (υ) καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους
23 τετρακόσιοι· Δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκ-
λεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, καὶ (φ) μελισάτωσαν,
καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ
24 μὴ ἐπιθέτωσαν· καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν
(χ) ἄλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ. Καὶ βοᾶτε
ἐν ὀνόματι (ψ) θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέ-
σομαι (ω) ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου·
καὶ ἔσται ὁ θεὸς ὃς (α) ἂν ἐπακούσῃ ἐν πυρὶ,
οὗτος θεός. καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ (β)
εἶπον, Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας.

Et erit, ſi ego abiero à te, & Spi- 12
ritus Domini tollet te in terram,
quam non novi: & ingrediar an-
nuntiare Achaab: & non inveni-
et te: & occidet me. Et ſervus
tuus eſt timens Dominum à ju-
ventute ſua. Nunquid non an- 13
nuntiatum eſt tibi domino meo;
qualia feci in occidendo Jezabel
prophetas Domini, & occultavi
de prophetis Domini centum vi-
ros, ſingulos quinquaginta in ſpe-
lunca, & nutrivi in panibus, &
aqua? Et nunc tu dicis mihi; Va- 14
de, dic Domino tuo; Ecce Eliu:
Et interficiet me. Et dixit Eliu, 15
Vivit Dominus virtutum, cui a-
ſtiti in conſpectu ejus; quia hodiè
apparebo ei. Et ivit Abdiu in oc- 16
curſũ Achaab: et annuntiavit ei.
Et cucurrit Achaab, et ivit in oc-
curſum Eliu. Et factum eſt, ut 17
vidit Achaab Eliu, Et dixit A-
chaab ad Eliu; Si tu es ipſe, qui
evertis Iſrael? Et dixit Eliu, Non 18
everto Iſrael: Sed quinimò tu, &
domus patris tui: dum relinquitis
vos Dominum Deum veſtrum, (e)
& iviſti poſt Baalim. Et nunc 19
mitte, congrega ad me omnem
Iſrael in montem Carmeli, &
prophetas (f) confuſionis quadrin-
gentos, & quinquaginta, &
prophetas lucorum quadringentos
(g) manducantes menſam Je-
zabel. Et miſit Achaab in o- 20
mnem Iſrael, & collegit omnes
prophetas in montem Carmeli. Et 21
acceſſit Eliu (h) ad omnes: & di-
xit eis Eliu, Uſquequò vos clau-
dicabitis in (i) ambobus popliti-
bus? Si Deus eſt Dominus, ite poſt
eum: Si autem Baal, ite poſt eum.
Et non reſpondit popul⁹ verbum.
Et dixit Eliu ad populum, Ego 22
remanſi propheta Domini ſolus: et
prophetæ Baal quadringenti &
quinquaginta viri, & (k) pro-
phetæ lucûs quadringenti. Dent 23
nobis duos boves: & eligant ſibi
unum, & demembrent, & impo-
nant ſuper ligna, & ignem non (l)
apponant. Et ego faciam bovem
alterum, & ignem non apponam.
Et clamate in nomine deorum ve- 24
ſtrorum: & ego invocabo in no-
mine Domini Dei mei. Et erit,
De⁹ quicunq; exaudierit in igne,
hic Deus. Et reſponderunt omnis
populus, & dixerunt; Bonum eſt
verbum, quod locutus es.

MS.A. (β) σαι εἰς γῆν (γ) Καὶ οὐκ ἀνηγγέλη (δ) ἀποκτέννειν Ἰεζά-
βελ (ε) ἄνδρας ἐν (ζ) αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ (η) λέγεις, Πορεύου, καὶ λέγε (θ)
Ἀβδειοὺ εἰς συνάντησιν (ι) Ἠλιού. * καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ (κ) ὁ οἶκος (λ)
ἐπορεύθη ὀπίσω τοῦ Βααλείμ. (μ) πρὸς τὸ ὄρος (ν) προφήτας τοῦ Βάαλ τε-
τρακοσίους πεντήκοντα, καὶ προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα,
*τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας (ξ) συνήγαγεν (ο) πάντα τὸν
λαόν· καὶ (π) ὑμεῖς χωλανεῖτε ὑμεῖς ἐπ' (ρ) εἰ κύριός ἐστιν ὁ θεὸς, (σ) ὁ
Βάαλ αὐτὸς, πορεύεσθε (τ) αὐτῷ λόγον. (υ) καὶ προφῆται τοῦ ἄλσους*. Δότωσαν
(φ) μελισάτωσαν, * καὶ πῦρ μὴ (χ) ἄλλον, καὶ δώσω ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ (ψ)
θεοῦ (ω) ἐν ὀνόματι (α) ἐὰν (β) εἶπαν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 הֲלָא אִתְחֲוָא לְרִבּוֹנִי יַת דַּעֲבָדִית כַּד קְטַלַת אִיזֶבֶל יַת נְבִיַּיָא דַיְיָ וְאַטְמְרִית מִנְּבִיַּיָא דַיְיָ
14 מְאָה גַבְרִין חַמְשִׁין חַמְשִׁין גְּבַר בִּמְעַרְתָּא וְסוֹבַרְתִּנּוּן בְּלַחְמָא וּבְמַיָּא׃ וּכְעַן אַתְּ אָמַר
15 אֱזֵיל אֱמַר לְרִבּוֹנָךְ הָא אֵלִיָּהוּ וְיִקְטְלִנַּנִי׃ וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ קַיָּם הוּא יְיָ צְבָאוֹת דִּי מְשַׁמֵּשְׁנָא
16 קֳדָמוֹהִי אֲרֵי יוֹמָא דֵין אִתְחֲזֵי לֵיהּ׃ וַאֲזַל עוֹבַדְיָה לִקְדָמוּת אַחְאָב וְחַוִּי לֵיהּ וַאֲזַל אַחְאָב
17 לִקְדָמוּת אֵלִיָּהוּ׃ וַהֲוָה כַּד חֲזָא אַחְאָב יַת אֵלִיָּהוּ וַאֲמַר אַחְאָב לֵיהּ הַאַתְּ דֵּין עָכְרֵיהּ
18 דְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לָא עֲכָרִית יַת יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן אַתְּ וּבֵית אֲבוּךְ בִּדְשְׁבַקְתּוּן יַת פִּקּוֹדַיָּא דַיְיָ
19 וַאֲזַלְתּוּן בָּתַר בַּעֲלַיָּא׃ וּכְעַן שְׁלַח כְּנוֹשׁ לְוָתִי יַת כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוּר כַּרְמְלָא וְיַת נְבִיֵּי בַעְלָא
20 אַרְבַּע מְאָה וְחַמְשִׁין וּנְבִיֵּי אֲשֵׁרְתָּא אַרְבַּע מְאָה אָכְלֵי פָתוֹרָא דְאִיזֶבֶל׃ וּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל
21 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּכְנַשׁ יַת נְבִיֵּי שִׁקְרָא לְטוּר כַּרְמְלָא׃ וּקְרֵיב אֵלִיָּהוּ לְוָת כָּל עַמָּא וַאֲמַר עַד
אֵימָתַי אַתּוּן פְּלִיגִין לִתְרֵין פַּלְגַּוָן הֲלָא יְיָ אֱלֹהִים פְּלַחוּ קֳדָמוֹהִי בִּלְחוֹדוֹהִי וּלְמָה אַתּוּן
22 טָעַן בָּתַר בַּעְלָא דְלֵית בֵּיהּ צְרוֹךְ וְלָא אֲתִיבוּ עַמָּא יָתֵיהּ פִּתְגָם׃ וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ לְעַמָּא אֲנָא
23 אִשְׁתְּאָרִית נְבִיָּא קֳדָם יְיָ בִּלְחוֹדַי וּנְבִיֵּי בַעְלָא אַרְבַּע מְאָה וְחַמְשִׁין גַּבְרָא׃ וְיִתְיַהֲבוּן לָנָא
תְּרֵין תּוֹרִין וְיִבְחֲרוּן לְהוֹן תּוֹרָא חַד וִיהַדְּמוּנֵיהּ וִישַׁוּוּן עַל אָעַיָּא וְאֶשָּׁתָא לָא יְשַׁוּוּן וַאֲנָא
24 אַעְבֵּיד יַת תּוֹרָא חַד וְאֶתֵּן עַל אָעַיָּא וְאֶשָּׁתָא לָא אֲשַׁוֵּי׃ וְתִקְרוֹן בְּשׁוּם טַעֲוָתְכוֹן וְלָא
תִתְעֲנוּן מִן קֳדָם דְּלֵית בֵּיהּ צְרוֹךְ בְּרַם אֲנָא אֲצַלֵּי בִּשְׁמָא דַיְיָ וְיִשְׁלַח מֵימְרֵיהּ וְיַחוֹת אֶשָּׁתָא
25 אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלֹהִים וַאֲתֵיב כָּל עַמָּא וַאֲמַרוּ תַּקִּין פִּתְגָמָא׃ וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיֵּי בַעְלָא
בְּחַרוּ לְכוֹן תּוֹרָא חַד וַעֲבִדוּ קַדְמֵיתָא אֲרֵי אַתּוּן סַגִּיאִין וּקְרוֹ בְּשׁוּם טַעֲוָתְכוֹן וְאֶשָּׁתָא
26 לָא תְשַׁוּוּן׃ וּנְסִיבוּ יַת תּוֹרָא דִּיהַב לְהוֹן וַעֲבַדוּ וּקְרוֹ בְּשׁוּם בַּעְלָא מִצַּפְרָא וְעַד עִדָּן
טִיהֲרָא לְמֵימַר בַּעְלָא עֲנֵינָא וְלֵית קָל וְלֵית דְּעָנֵי וְאִשְׁתַּטוּ עַל אֱגוֹרָא דַּעֲבַד׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Nónne indicatum eſt domino meo quod feci cùm occideret Izebel pro- 13
phetas Dñi, ut abſconderim ex prophetis Dñi centũ viros, quinquaginta
& quinquaginta viros in ſpelunca; & aluerim illos pane & aquâ? Et nunc 14
tu dicis, Vade, dic dño tuo: Ecce Eliah, & occidet me. Et dixit Eliahu, Per- 15
manet ipſe Dñs Szebaoth ante quẽ miniſtro, quòd hodiè oſtendar illi. Et 16
abiit Ghobadiah in occurſũ Ahhab, & nunciavit ei: & venit Ahhab in oc-
curſũ Eliahu. Et fuit cùm vidiſſet Ahhab Eliah, dixit Ahhab illi, Num tu 17
ipſe es conturbator ipſius Iſrael? Et dixit, Non conturbavi Iſrael, ſed tu & 18
domus patris tui, in eo quòd deſeruiſtis præcepta Dñi, & ambulâſtis poſt
Baghalaja. Et nunc mitte, congrega ad me omnẽ Iſrael in montẽ Charmela, 19
& prophetas Baghala, quadringentos & quinquaginta, & prophetas luco-
rũ quadringentos comedentes in menſa Izebel. Et miſit Ahhab ad omnes 20
filios Iſrael, & congregavit prophetas mendaces in monte Charmela. Et 21
acceſſit Eliah ad omnẽ populũ, & dixit, Uſq; quò diviſi eſtis in duas par-
tes? nónne Dñs eſt De⁹? ſervite igitur ei ſoli: & quare erratis poſt *Baghla*
in quo non eſt utilitas? & non reſpondit populus illi verbũ. Et dixit 22
Eliah populo, Ego relictus ſum propheta Dñi ſolus, & prophetæ Baghla
ſunt quadringenti & quinquaginta viri. Dentur ergo nobis duo boves, 23
& eligant ſibi bovẽ unũ, & diſſecent illũ, & ponant ſuper ligna, ignẽ au-
tem non ſubmittant, & ego parabo bovem unũ, & ponam ſuper ligna, &
ignẽ non ſupponam. Tunc invocabitis nomen Erroris veſtri, & non re- 24
ſpondebitur vobis ab eo in quo non eſt utilitas; verùm ego orabo in no-
mine Dñi, & mittet dictum ſuum, & deſcendere faciet ignem, quia Dñs
ipſe eſt Deus: & reſpondit omnis populus, & dixerunt, Rectũ eſt verbum.
Et dixit Eliah ad prophetas Baghla, eligite vobis bovem unum, & parato 25
prius, quia eſtis plures, & invocate nomen Erroris veſtri, & ignem non
ponatis. Et acceperunt bovem quem dedit illis, & paraverunt, & invoca- 26
verunt nomen Baghla, ab aurora uſque ad tempus meridiei, dicendo:
Baghla exaudi nos: & non erat vox, nec qui reſponderet: & inſaniebant
ſuper aram quam fecerat.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܐ ܚܘܝܬ ܠܡܪܝ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ. ܟܕ ܩܛܠܬ ܐܝܙܒܠ ܠܢܒܝܘܗܝ ܕܐܠܗܐ. ܕܒܪܬ ܡܢ
13 ܢܒܝܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܛܫܝܬ ܐܢܘܢ ܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ. ܘܬܪܣܝܬ
ܐܢܘܢ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. * ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ: ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ. 14
ܘܢܩܛܠܢܢܝ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܕܐܠܐ ܝܘܡܢܐ 15
ܡܬܚܙܐ ܐܢܐ ܠܗ. * ܘܐܙܠ ܥܘܒܕܝܐ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܚܐܒ. ܘܚܘܝܗ. ܘܐܬܐ ܐܚܐܒ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܠܝܐ. 16
* ܘܟܕ ܚܙܝܗ ܐܚܐܒ ܠܐܠܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܗܘ ܕܡܒܠܒܠ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܐܡܪ ܠܗ 17 18
ܐܠܝܐ. ܠܐ ܕܠܚܬ ܐܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܐܢܬ. ܘܒܝܬܐ ܕܐܒܘܟ: ܕܫܒܩܬܘܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ
ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܬܘܢ ܒܬܪ ܒܥܠܐ. * ܘܗܫܐ ܫܕܪ ܟܢܘܫ ܠܝ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܛܘܪܐ 19
ܕܟܪܡܠܐ. ܘܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܘܠܢܒܝܐ ܕܨܠܡܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ.
ܐܟܠܝ ܦܬܘܪܗ ܕܐܝܙܒܠ. * ܘܫܕܪ ܐܚܐܒ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ 20
ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠܐ. * ܘܩܪܒ ܐܠܝܐ ܠܘܬ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ 21
ܦܠܝܓܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܬܪܬܝܢ ܦܠܓܘܬܐ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܙܠܘ ܒܬܪܗ. ܘܐܢ ܒܥܠܐ ܗܘ.
ܙܠܘ ܒܬܪܗ. ܘܠܐ ܦܢܝܘ ܠܗ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ. ܐܢܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܝ ܐܫܬܚܪܬ 22
ܢܒܝܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܢܬܠܘܢ ܠܢ ܬܪܝܢ ܬܘܪܝܢ. 23
ܘܢܓܒܘܢ ܠܗܘܢ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܢܦܠܓܘܢܝܗܝ ܘܢܣܝܡܘܢ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܘܢܘܪܐ ܠܐ ܢܣܝܡܘܢ. ܘܐܢܐ
ܐܥܒܕ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܐܦܠܓܝܘܗܝ ܘܐܣܝܡ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܘܢܘܪܐ ܠܐ ܐܣܝܡ. * ܘܩܪܘ ܒܫܡ 24
ܐܠܗܝܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܐܩܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܘܐܠܗܐ ܕܥܢܐ ܒܢܘܪܐ. ܗܘ ܗܘ
ܐܠܗܐ. ܘܥܢܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ. ܫܦܝܪ ܐܡܪܬ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ. ܓܒܘ 25
ܠܟܘܢ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܥܒܕܘ ܩܕܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܘܢܣܒܘܗܝ ܠܬܘܪܐ 26
ܕܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܥܒܕܘܗܝ. ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܒܥܠܐ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ
ܕܝܘܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ: ܒܥܠܐ ܥܢܝܢ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܩܠܐ. ܘܠܐ ܥܢܝܐ. ܘܐܬܠܗܝܘ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕܘ.

Neque enim indicavi domino meo quid fe- 13
cerim: cùm occideret Izabel prophetas Dei,
tuli ex prophetis Domini centum viros, &
abſcondi eos quinquagenos in ſpelunca, eoſ-
que pane & aquâ nutrivi: Tu verò modò 14
mihi dicis, Vade, dic domino tuo, En Elia;
& occidet me. Reſpondit Elia, Vivus eſt 15
Dñs potentiſſimus ante quem ſto, niſi hodie
conſpiciendum me tradam ei. Abiens ergò 16
Obadia in occurſum Ahabi, nuntiavit Aha-
bo: venitque Ahab in occurſum Eliæ.
Cúmque vidiſſet Ahab Eliam, dixit ei, Túne 17
es ille perturbator Iſraelis? Reſpondit ei 18
Elia, Non ego Iſraelem perturbavi, ſed tu &
domus patris tui; qui deſeruiſtis præcepta
Domini, & ſequuti eſtis Baal. Jam verò 19
mitte, congrega mihi totum Iſraelem in mon-
tem Charmelum, et prophetas Baal quadrin-
gẽtos quinquaginta, et prophetas idolorũ
quadringentos quinquaginta, comedentes
menſam Izabelis. Mittens itaque Ahab ad 20
omnes Iſraelitas, congregavit viros in mon-
tem Charmelum. Tum accedens Elia ad uni- 21
verſum populum, dixit, Quouſque tandem
diviſi eritis in duas partes? Si Dominus eſt
Deus, ſequimini eum: ſi verò Baal, ſe-
quimini eum: ſed nullum dederunt ei popu-
lus reſponſum. Rurſum dixit Elia, Solus 22
ego remanſi propheta Domini, prophetæ
autem Baalis ſunt quadringenti quinquagin-
ta viri. Dent nobis duos boves, eligantque 23
ſibi bovem unum, diſſecent, & lignis impo-
nant, ignem autem ne apponant: ego quoque
alterum bovem mactabo, diſſecabo, & li-
gnis imponam, nullumque ignem apponam.
Tum invocate nomen deorum veſtrorum, & 24
ego invocabo nomen Domini Dei mei: &
alteruter Deus qui per ignem exaudierit, ille
erit Deus. Reſponderunt univerſus populus
dicentes, Optimè dixiſti. Dixit itaque Elia 25
prophetis Baal, Eligite vobis bovem unum,
& mactate primùm, quia plures eſtis. Ac- 26
ceperunt ergò bovem qui datus eſt eis, &
mactaverunt eum, & erant invocantes no-
men Baalis à manè uſque ad meridiem, *dicen-
tes*, Baal exaudi nos: nulla tamen fuit vox,
nec qui reſponderet, etiamſi *clamando* vi-
ribus defeciſſent ſuper altare quod fecerant.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * ألم يعرف سيدي ما صنعت عند قتل انبياء الله واخبيت من انبياء الله مائة رجل
14 خمسين خمسين في المغاير * وغذيتهم بالخبز والماء والان فانت قايل * امض وقل لسيدك
15 هوذا ايليا * فيقتلني * فاجابه ايليا * وحق الرب القيوم الذي خدمت بين يديه * اني في هذا
16 17 اليوم اظهر لاحاب * فمضى عوبديا هو * فلقي احاب وقال له * وجاء احاب ولقي ايليا * فلما
18 راى احاب ايليا * قال له * انت موذي آل اسرايل * فقال له * ليس انا موذي آل اسرايل * بل
19 انت وبيت ابيك * بتركهم وصايا الله وتبعكم مع الاصنام * والان فوجه * واجمع الكل
من بني اسرايل الى جبل الكرمل * وانبياء البعل الصنم * اربع مائة وخمسين * وانبياء
20 السارية * اربعماية * الذين ياكلون من مايدة ايزبل * فوجه احاب * وجمع بني اسرايل * وجمع
21 انبياء الكذب الى جبل الكرمل * وتقدم ايليا الى الشعب * وقال لهم * الى متى انتم منقسمين
قسمين * الا ان الله هو الاله وحده * فاعبدوه ولماذا تقطعون نحو البعل * الذي ليس فيه
22 نفع * فلم يجبه القوم بكلمة * ثم قال ايليا للشعب * انا الان بقيت من انبياء الله وحدي
23 وهوذا انبياء البعل اربعماية وخمسون رجلا * فاتونا بثورين * ويختارون لهم احدهما * ثم يفصلونه
ويجعلونه على الحطب * ولا يجعلون نارا * وانا ايضا اصنع كذلك بالثور الاخر * ولا اجعل نارا
24 * ويدعون انتم باسم طواغيتكم * على انه لا يجيبونكم اذ كان ليس فيهم نفعا * واما انا فلي
25 ادعو باسم الله * ويبعث بامره ويات بالنار * لان الله هو الاله * فاجاب القوم وقالوا * جدت الكلام * وقال
ايليا لانبياء البعل * اختاروا لكم احد الثورين * واصنعوا بديا * اذ انتم الاكثر * وادعوا باسم
26 طاغوتكم * ولا تجعلون نارا * فاخذوا الثور الذي اعطاهم * وعملوا * ودعوا باسم البعل من الغداة
الى وقت الظهر * ويقولون في دعايهم * يا بعل اجبنا * وليس صوت * ولا اجابه * واضطربوا على المذبح الذي صنعوا *

Annon novit domin⁹ me⁹ quid fecerim dũ 13
trucidarentur prophetæ Dei, & quomodo
abſconderim ex prophetis Dei centum vi-
ros, in ſingulis cavernis quinquagenos,
eoſque pane & aquâ aluerim? Tu tamen 14
jam dicis, Vade, & dic domino tuo, Adi ſt
Elia, ut interficiat me. Reſpondit ei Elia, 15
Per Dominum æternum coram quo ſer-
vio, hodie proculdubio præbebo me Achba-
bo. Abiit itaq; Obadiabus, invenitq; Achba- 16
bo rem nuntiavit: venitq; Achabus, &
invenit Eliam. Cùm autem vidiſſet Achba- 17
bus Eliam, dixit ad eum, Túne iſte es
infenſus genti Iſraelis? At illi, Non ſum 18
ego infenſus genti Iſraelis, imò tu & do-
mus patris tui, quòd derelictis Dei præ-
ceptis ſecuti eſtis idola. Sed mittens con- 19
voca omnes Iſraelitas ad montem Char-
melum, necnon prophetas Baalis idoli
quadringentos quinquaginta, & prophe-
tas lucorum quadringentos, qui come-
dunt de menſa Jezabelis. Miſitq; Achab, 20
& convocatis Iſraelitis, convocatis etiam
falſis prophetis ad montem Charmelum, 21
Acceſſit Elia ad populum, & ait illis,
Quouſque diviſi eritis in duas partes?
quòd ſi De⁹ ſolus eſt De⁹, ipſum colite:
quorſum enim impiè agitis causâ Baalis
in quo nulla eſt utilitas? at ne verbo
quidẽ reſpondit ei populus. Tum dixit E- 22
lia ad populũ, Ego nunc ſolus remaneo
ex prophetis Dei, en autem prophetæ Ba-
alis quadringenti ſunt & quinquaginta
viri: Adducite nobis duos boves, & al- 23
terutrum ſibi eligant, concîdant, et lignis
imponant, ignẽ verò ne admoveant: et ego
quoq; eodẽ modo faciã alteri bovi, nec
ignem adhibebo. Vos invocabitis nomen 24
idolorũ veſtrorũ, quæ tamen haud ex-
audient vos, cùm nullius ſint uſûs: ego
verò invocabo nomen Dei, qui mittet
imperio ſuo, & ignem afferet, cùm Deus
ſit verus Deus. Reſpondit populus, & ait;
Optima propoſitio. Dixit ergò Elia ad pro- 25
phetas Baalis, Eligite vobis alterũ ex
duobus bobus, & facite priùs, cùm vos
plures ſitis: invocate nomen idoli veſtri,
nullum ſupponentes ignẽ. Acceperunt ita- 26
que bovem quem dedit illis, & fecerunt;
& invocaverunt nomen Baalis à manè
uſque ad tempus meridionale: (dicebant
autem dum invocarent, O Baal exaudi
nos:) ſed cùm neque vox neque reſponſum
adeſſet, conturbati ſunt ſuper altare quod
fecerant.

מלכים א: יח

Clamate : dicebat atque,Elijahu eis *in* illudebat & ,meridie in fuit Et
27 וַיְהִי בַצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ
quia &,ei inſecutio quia &,meditatio quis , ipſo Deus quia : magna voce *in*
בְקוֹל־גָּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא כִּי־שִׂיחַ וְכִי־שִׂיג לוֹ וְכִי־
voce *in* Clamabantque .excitabitur & ,ipſe dormit forſitan ,ei *via*
28 דֶּרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָץ׃ וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל
,lanceolis *in* & ,*gladiis in* ſuum *judicium* juxta ſe incidebant & ,magna
גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים
, *meridiem tranſire ſecundùm* ,fuit Et .ſe ſuper *ſanguinem effundendum ad uſque*
29 עַד־שְׁפָךְ־דָּם עֲלֵיהֶם׃ וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם
neque , vox non & : ſacrificium *aſcendendum ad* uſque prophetabant &
וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין־קוֹל וְאֵין־
: populum omnem ad Elijahu Dixitque .attentio nec ,reſpondens
30 עֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם
curavit & : eum ad populus omnis acceſſerunt & ; me ad Accedite
גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיְרַפֵּא אֶת־
duodecim Elijahu Tulitque .dirutum Domini altare
31 מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
fuit quem : Jahacob filiorum tribuum numerum juxta , lapides
אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה
.tuum nomen erit Iſrael : dicendo ,*eum ad* Domini verbum
דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃
Fecitque .Domini nomine in altare lapidibus ædificavit Et
32 וַיִּבְנֶה אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ
altare circum ſementis ſatorum duorum *domum* ſecundùm aquæductum
תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זֶרַע סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ׃
ſuper poſuit & ,juvencum concidit fruſta in & , ligna ordinavit Et
33 וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיְנַתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל־
fundite & ,aquis hydrias quatuor Implete : dixit Et .ligna
34 הָעֵצִים׃ וַיֹּאמֶר מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ
, dixit & :iterarunt & ;Iterate ,dixit Et .ligna ſuper & ,holocauſtũ ſuper
עַל־הָעֹלָה וְעַל־הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר
, *altare circum* aquæ ibant Et .fecerunt tertiò & :facite Tertiò
35 שַׁלֵּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ׃ וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ
aſcendendo in , fuit Et .aquis implevit aquæductum etiam &
36 וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה מִלֵּא־מָיִם׃ וַיְהִי בַּעֲלוֹת
Deus Domine : dixit & , propheta Elijahu acceſſit & , ſacrificium
הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
Deus tu quòd cognoſcatur hodie , Iſrael & ,Iſchac , Abraham
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים
verba omnia feci tuo verbo in &,tuus ſervꝰ ego & , Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְךָ עָשִׂיתִי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
quòd , hic populus *ſciant* & ,me exaudi ,Domine me Exaudi .hæc
37 הָאֵלֶּה׃ עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וְיֵדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי־
.retrorſum eorum cor convertiſti tu & , Deus Dominus tu
אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּית׃
,ligna & ,holocauſtum conſumpſit & ,Domini ignis cecidit Et
38 וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים
,aquæductu in quæ ,aquas & : pulverem & , lapides &
וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעָלָה
,ſuas facies ſuper *ceciderunt* & ,populus omnis Viditque .linxit
39 לִחֵכָה׃ וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
.Deus *ipſe* Dominus , Deus *ipſe* Dominus : dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
non vir ; Bahal prophetas Apprehendite : eos ad Elijahu Dixitque
40 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לָהֶם תִּפְשׂוּ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל־
ad Elijahu eos fecit deſcendere Et .eos apprehenderũt & :eis ex evadat
יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיּוֹרִדֵם אֵלִיָּהוּ אֶל־
.ibi eos jugulavit & , Chiſon torrentem
נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם׃

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmque eſſet jam meridies, illudebat illis Elias, dicens; Clamate voce majore : Deus enim eſt, & forſitan loquitur, aut in diverſorio eſt, aut in itinere, aut certè dormit, ut excitetur. 28 Clamabant ergò voce magnâ, & incidebant ſe juxta ritum ſuum cultris & lanceolis, donec perfunderentur ſanguine. 29 Poſtquã autem tranſiit meridies, & illis prophetantibus venerat tempus quo ſacrificium offerri ſolet, nec audiebatur vox, nec aliquis reſpondebat, nec attendebat orantes : 30 Dixit Elias omni populo, Venite ad me. Et accedente ad ſe populo, curavit altare Domini, quod deſtructum fuerat. 31 Et tulit duodecim lapides juxta numerum tribuum filiorum Jacob, ad quem factus eſt ſermo Dñi, dicens; Iſrael erit nomen tuũ. 32 Et ædificavit de lapidibus altare in nomine Domini : fecítque aquæductum, quaſi per duas aratiunculas, in circuitu 33 altaris, Et compoſuit ligna : diviſitque per membra bovẽ, 34 & poſuit ſup ligna, Et ait; Implete quatuor hydrias aquâ, & fundite ſuper holocauſtum, & ſuper ligna. Rurſúmque dixit, Etiam ſecundò hoc facite. Qui cùm feciſſent ſecundò, ait; Etiam tertiò idipſum facite. Fecerúntque tertió. 35 Et currebant aquæ circum altare, & foſſa aquæductûs repleta eſt. 36 Cúmque jam tempus eſſet ut offerretur holocauſtum, accedens Elias propheta, ait; Domine Deus Abraham, & Iſaac, & Iſrael, oſtende hodiè quia tu es Deus Iſrael, & ego ſervus tuus, & juxta præceptum tuum feci omnia verba 37 hæc. Exaudi me, Domine, exaudi me : ut diſcat populus iſte, quia tu es Dominus Deꝰ, & tu convertiſti cor eorum 38 iterúm. Cecidit autem ignis Domini, & voravit holocauſtum, & ligna, & lapides: pulverem quoque, & aquam quæ erat in aquæductu lambens. 39 Quod cùm vidiſſet omnis populus, cecidit in faciem ſuam, & ait; Dominus ipſe eſt Deꝰ, 40 Dominus ipſe eſt Deus. Dixítque Elias ad eos; Apprehendite prophetas Baal, et ne unus quidem effugiat ex eis. Quos cùm apprehendiſſent, duxit eos Elias ad torrentem Ciſon, et interfecit eos ibi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνης, Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα, καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς· καὶ (γ) ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε. 26 Καὶ ἔλαβον τὸν (δ) μόσχον καὶ ἐποίησαν, καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ πρωΐθεν ἕως μεσημβρίας, καὶ εἶπον, Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησαν. 27 Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης, καὶ εἶπεν, Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ὅτι θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μή ποτε χρηματίζει αὐτός, ἢ μή ποτε καθεύδει αὐτός, καὶ ἐξαναστήσεται. 28 Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ κατετέμνοντο (ε) κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' (ζ) αὐτούς. 29 Καὶ προεφήτευον ἕως οὗ παρῆλθε τὸ δειλινόν. καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν (η) θυσίαν, καὶ ἐλάλησεν Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν προσοχθισμάτων, λέγων, Μετάστητε ἀπὸ τοῦ νῦν, (θ) καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ὁλοκαύτωμά μου. καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλθον. 30 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν, Προσαγάγετε πρός με. καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς (ι) αὐτόν. 31 Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ δώδεκα λίθους κατ' ἀριθμὸν (κ) φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, ὡς ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτόν, λέγων, Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. 32 Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι (λ) κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον· καὶ ἐποίησε θάλασσαν χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου. 33 Καὶ ἐστοίβασε τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, 34 Καὶ εἶπε, Λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς (μ) σχίδακας. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ εἶπε, Δευτερώσατε. καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπε, Τρισσώσατε. καὶ (ν) ἐτρίσσευσαν. 35 Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θάλασσαν ἔπλησαν (ξ) ὕδατος. 36 Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ (ο) καὶ Ἰσραήλ, ἐπάκουσόν μου κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ δοῦλός σου, 37 καὶ διὰ σὲ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα. Ἐπάκουσόν μου κύριε, ἐπάκουσόν μου, καὶ (π) γνώτω ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ (ρ) θεός, καὶ σὺ ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω.

25 Et dixit Eliu ad prophetas confuſionis; Eligite vobis vitulum unum, & facite primi, quoniam multi vos eſtis : & invocate in nomine (m) dei veſtri: & ignem ne apponatis. 26 Et acceperunt vitulum, & fecerunt, & invocabant in nomine Baal à manè uſque ad meridiem, & dicebant; Exaudi nos Baal, exaudi nos. Et non fuit vox, & non fuit auditio. Et tranſiliebant ſuper altare, quod fecerant. 27 Et facta eſt meridies : & ſubſannavit eos Eliu Theſbites, & dixit; Invocate in voce magna, (n) quia Deus eſt, quia fabulatio ei eſt, & ſimul, ne fortè reſponſa det ipſe, vel ne fortè dormiat ipſe, & ſuſcitabitur. 28 Et invocabant in voce magna, & ſecabant ſe ſecundùm conſuetudinem ſuam in gladiis, (o) & ſyromaſtibus uſque ad effuſionem ſanguinis ſuper ſe: 29 Et prophetabant uſque dum tranſiret (p) veſpera. Et factum eſt, quando fuit tempus ut aſcenderet (q) ſacrificium; & locutus eſt Eliu Theſbites ad prophetas offendiculorum, dicens; Diſcedite amodò, & ego faciam holocauſtoma meum. Et diſceſſerunt, et abierunt. 30 Et dixit Eliu ad populum, Accedite ad me. Et acceſſit omnis populus ad eum. 31 Et accepit Eliu duodecim lapides ſecundùm numerum tribuum Iſrael; ſicut locutus eſt Dominus ad eum, dicens, Iſrael erit nomen tuum. 32 Et ædificavit lapides in nomine Domini: & curavit altare dirutum, & fecit (r) mare, quod caperet duas metretas ſeminis in gyro altaris : 33 Et conſtipavit (ſ) ſchizas ſuper altare, quod fecit: & demembravit holocauſtoma, & impoſuit ſuper ſchizas: & ſtipavit ſuper altare. 34 Et dixit; Accipite mihi quatuor hydrias aquæ, & effundite ſuper holocauſtum, & ſuper ſchizas. Et fecerunt ſic. Et dixit, Iterate. Et iteraverunt. Et dixit, Repetite tertió. Et tertiò repetierunt. 35 Et manabat aqua in circuitu altaris : & mare impleverunt aquâ. 36 Et (t) exclamavit Eliu in cœlum, et dixit; Domine Deus Abraam, et Iſaac, et Iſrael, exaudi me, Domine, exaudi me hodiè in igne: et ſciant omnis populus hic; quoniam tu es Dominus Deus Iſrael, et ego ſervus tuus, et per te feci opera hæc. 37 Exaudi me Domine, exaudi me: et cognoſcat populus hic, quia tu es Dominus Deus, et tu vertiſti cor populi hujus (u) retrò.

MS.A. (γ) ἐπικαλέσασθε (δ) μόσχον ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν, (ε) κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν (ζ) αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ὡς παρῆλθεν τὸ δειλινόν, καὶ ἐπροφήτευον ὡς ὁ καιρὸς τοῦ (η) θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνή· καὶ ἐλάλησεν (θ) κἀγὼ (ι) αὐτόν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον κυρίου τὸ κατεσκαμμένον. Καὶ ἔλαβεν (κ) φυλῶν τοῦ Ἰακώβ, ὡς (λ) κυρίου· καὶ ἐποίησεν (μ) σχίδακας. καὶ εἶπεν, (ν) ἐτρίσσωσαν. (ξ) ὕδατος, καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τὸ δῶρον. Καὶ ἀνεβόησεν (ο) καὶ Ἰακώβ, Σήμερον γνώτωσαν, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, κἀγὼ (π) γνώτωσαν ὁ λαός, ὅτι (ρ) θεὸς μόνος, καὶ σὺ ἐπέστρεψας

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וַהֲוָה בְּעִדָּן טִיהֲרָא וְחַיֵּךְ בְּהוֹן אֵלִיָּהוּ וַאֲמַר קְרוֹ בְּקָל רַב אֲרֵי אַתּוּן אָמְרִין דַּחֲלָא הוּא
דִּלְמָא שׁוּעֵי לֵיהּ אוֹ אִשְׁתְּדָפָא אִשְׁתְּדִיף אוֹ אוֹרַח הֲוָת לֵיהּ אוֹ דִּלְמָא דְמוּךְ הוּא וְיִתְּעַר׃
28 וּקְרוֹ בְּקָל רַב וְאִתְחַמְּמוּ כְּנִימוּסֵיהוֹן בְּסַיְפִין וּבְרוּמְחִין עַד דְּאִשְׁתְּפִיךְ דְּמָא עֲלֵיהוֹן׃
29 וַהֲוָה כְּמֶעְבַּר טִיהֲרָא וְאִשְׁתַּטִּיאוּ עַד לְמִסַּק מִנְחֲתָא וְלֵית קָל וְלֵית דְּעָנֵי וְלֵית דְּמַצֵּית׃
30 וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ לְכָל עַמָּא אִתְקְרִיבוּ לְוָתִי וּקְרִיבוּ כָּל עַמָּא לְוָתֵיהּ וּבְנָא יַת מַדְבְּחָא דַּיְיָ
31 דַּהֲוָה מְפַגַּר׃ וּנְסֵיב אֵלִיָּהוּ תַּרְתָּא עַסְרֵי אַבְנַיָּא לְמִנְיַן שִׁבְטֵי בְנֵי יַעֲקֹב דִּי הֲוָה פִּתְגָּמָא דַּיְיָ
32 עִמֵּיהּ לְמֵימַר יִשְׂרָאֵל יְהֵי שְׁמָךְ׃ וּבְנָא יַת אַבְנַיָּא מַדְבְּחָא בִּשְׁמָא דַּיְיָ וַעֲבַד מוֹיקְתָא כְּבֵית
33 סָאתָן זַרְעָא סְחוֹר סְחוֹר לְמַדְבְּחָא׃ וְסַדַּר יַת אָעַיָּא וְהַדֵּים יַת תּוֹרָא וְשַׁוִּי עַל אָעַיָּא׃ וַאֲמַר
34 מְלוֹ אַרְבַּע כַּדִּין מַיָּא וַאֲרִיקוּ עַל עֲלָתָא וְעַל אָעַיָּא וַאֲמַר תְּנוֹ וּתְנוֹ וַאֲמַר תַּלִּיתוּ וְתַלִּיתוּ׃
35 וְאָזַלוּ מַיָּא סְחוֹר סְחוֹר לְמַדְבְּחָא וְאַף יַת מוֹיקְתָא מְלֵי מַיָּא׃ וַהֲוָה בְּמִסַּק מִנְחֲתָא וּקְרֵיב
36 אֵלִיָּהוּ נְבִיָּא וַאֲמַר יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל יוֹמָא דֵין יִתְיְדַע אֲרֵי אַתְּ יְיָ דִּשְׁכִנְתָּךְ
37 שַׁרְיָא בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנָא עַבְדָּךְ וּבְפִתְגָּמָךְ עֲבַדִית יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃ קַבֵּל צְלוֹתִי יְיָ
בְּאֶשָּׁתָא קַבֵּל צְלוֹתִי יְיָ בְּמִטְרָא וְיִדְעוּן עַמָּא הָדֵין בְּמֶעְבְּדָךְ לְהוֹן נִסָּא אֲרֵי אַתְּ יְיָ אֱלֹהִים
וְאַתְּ בְּרַחֲמָתָךְ יָתְהוֹן מִשְׁתְּאֵיל לְהוֹן בְּמֵימְרָךְ לַאֲתָבוּתְהוֹן לְדַחַלְתָּךְ וְאִנּוּן יְהַבוּ יַת
38 לִבְּהוֹן פְּלִיג׃ וּנְפַלַת אֶשָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ וַאֲכַלַת יַת עֲלָתָא וְיַת אָעַיָּא וְיַת אַבְנַיָּא וְיַת עַפְרָא
39 וְיַת מַיָּא דִּבְמוֹיקְתָא לְחֵיכַת׃ וַחֲזוֹ כָּל עַמָּא וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן וַאֲמַרוּ יְיָ הוּא אֱלֹהִים יְיָ הוּא
40 אֱלֹהִים׃ וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ לְהוֹן אֲחוּדוּ יַת נְבִיֵּי בַעֲלָא גְּבַר אַל יִשְׁתֵּיזֵיב מִנְּהוֹן וַאֲחָדוּנוּן
וְאַחֲתִנּוּן אֵלִיָּהוּ לְנַחֲלָא דְקִישׁוֹן וְנַכְסִנּוּן תַּמָּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

27 Et fuit in tempore meridiei deridebat eos Eliah, & dicebat, Clamate voce *magna*, quia vos dicitis quòd Deus eſt : fortaſſe confabulatio eſt illi, vel communicando communicat apud ſe, vel via fuit illi; vel fortè ſopitꝰ eſt, & excitabitur. 28 Et clamaverunt voce magna, et incidebant ſe juxta ritum ſuum gladiis & lanceis, uſquequo effunderetur ſanguis ſuper eos. 29 Et fuit cùm tranſiret meridies, & inſaniebant uſque quo offerri ſolet munꝰ: & non erat vox neq; qui reſponderet, atque attenderet. 30 Et dixit Eliah ad omnẽ populũ, Accedite ad me : & acceſſerunt omnis populus ad eum : & ædificavit altare Dñi ꝙ fuerat dirutũ. 31 Et accepit Eliah duodecim lapides juxta numerũ tribuũ filiorũ Jaghacob, cũ quo fuerat verbũ Dñi, dicendo: Iſrael erit nomen tuũ. 32 Et ædificavit ex lapidibus altare in nomine Dñi, & fecit foſſã ſecundùm locum duorum ſatorum ſeminis in circuitu altaris. 33 Et ordinavit ligna & diſcerpſit bovẽ, & poſuit ſuper ligna. 34 Et dixit, Implete quatuor hydrias aqua, & effundite ſuper holocauſtum & ſuper ligna: & dixit, Iterate; & iteraverunt: & dixit, Tertiò facite : & tertiò fecerunt. 35 Et iverunt aquæ per circuitum altaris, & etiã foſſam implevit aquis. 36 Et fuit cùm offerri ſolebat munus, acceſſit Eliah propheta, & dixit, Domine Deus Abraham, Jiſzhhak, & Iſrael, hodie cognoſcatur, quòd tua divina majeſtas manet in Iſrael, & quòd ego ſum ſervus tuus, & quòd in verbo tuo feci omnes res iſtas. 37 Suſcipe orationem meam Dñe *per ignem*, ſuſcipe orationẽ meam *per pluviã*, & cognoſcat populꝰ hic, cùm feceris illis ſignũ, quòd tu es Dñs Deus, & cùm diligas illos, petis eos dicto tuo convertere ad timorem tuum, licet ipſi dederint cor ſuum diviſum. 38 Et cecidit ignis à Domino, & conſumpſit holocauſtum ; & ligna, & lapides, & pulverem, & aquas quæ erant in foſſa, linxit. 39 Et vidit omnis populus, & procidit in facies ſuas, et dixerunt, Dominus ipſe eſt Deus ; Dominus ipſe eſt Deus. 40 Et dixit Eliah illis, Apprehendite prophetas Baghla, et homo non evadat ex eis : et apprehenderunt illos, et deduxit illos Eliah ad torrentem *Kiſon*, et jugulavit illos ibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܗܘܐ ܛܗܪܐ. ܡܒܙܚ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܐܠܝܐ. ܘܐܡܪ. ܩܪܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ. 27
ܕܠܡܐ. ܪܢܝܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܐܘ ܕܠܡܐ. ܨܒܘ ܥܒܕ. ܐܘ ܕܠܡܐ ܐܘܪܚܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܐܘ ܕܠܡܐ. ܕܡܟ.
ܘܡܬܬܥܝܪ. * ܘܩܪܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܐܬܓܘܫܘ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗܘܢ. ܒܣܦܣܪܐ ܘܒܪܘܡܚܐ. ܥܕܡܐ 28
ܕܐܫܬܦܝ ܕܡܗܘܢ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܥܒܪ ܛܗܪܐ. ܗܘܘ ܡܬܢܒܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܥܕܢܐ ܕܡܣܩ 29
ܩܘܪܒܢܐ. ܘܠܝܬ ܩܠܐ. ܘܠܐ ܡܥܢܝܢܐ. ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܦܬܟܪܐ. ܦܢܘ ܡܢ
ܗܪܟܐ. ܐܦ ܐܢܐ ܐܥܒܕ ܥܠܬܝ ܫܠܡܬܐ. ܘܫܢܝܘ ܘܐܙܠܘ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܩܪܘܒܘ 30
ܠܘܬܝ. ܘܩܪܒܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܬܩܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܬܗܦܟ ܗܘܐ. * ܘܢܣܒ 31
ܐܠܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝܢ. ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܝܥܩܘܒ. ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܘܬܗ
ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܕܐܝܣܪܝܠ ܢܗܘܐ ܫܡܟ. * ܘܒܢܐ ܐܢܘܢ ܟܐܦܐ. ܡܕܒܚܐ 32
ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܒܕ ܢܦܩܬܐ ܐܝܟ ܒܝܬ ܦܬܐ ܕܙܪܥܐ. ܘܐܚܕܪܗ ܠܡܕܒܚܐ. * ܘܣܕܪ 33
ܩܝܣܐ. ܘܦܣܩܗ ܠܬܘܪܐ. ܘܣܡܗ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܡܪ. ܡܠܘ ܐܪܒܥ ܩܠܚܝܢ ܡܝܐ. 34
ܘܐܫܘܕܘ ܥܠ ܥܠܬܐ. ܘܥܠ ܩܝܣܐ. ܘܐܡܪ ܬܢܘ. ܘܬܢܘ. ܘܐܡܪ ܬܠܬܘ. ܘܬܠܬܘ. * ܘܗܘܘ 35
ܡܝܐ ܗܕܪܝܢ ܠܡܕܒܚܐ. ܘܐܦ ܠܗ ܠܢܦܩܬܐ ܡܠܘܗ ܡܝܐ. * ܘܟܕ ܣܠܩ ܩܘܪܒܢܐ. ܩܪܒ 36
ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܒܪܗܡ ܘܕܐܝܣܚܩ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܕܥ ܝܘܡܢܐ
ܕܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܐ ܥܒܕܟ. ܘܒܦܬܓܡܟ ܥܒܕܬ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ.
* ܥܢܝܢܝ ܡܪܝܐ. ܥܢܝܢܝ. ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ. ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܐܢܬ 37
ܐܦܢܝܬ ܠܒܗܘܢ ܠܒܣܬܪܐ. * ܘܢܦܠܬ ܢܘܪܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܟܠܬ ܠܥܠܬܐ. ܘܩܝܣܐ: ܘܟܐܦܐ 38
ܘܥܦܪܐ. ܘܡܝܐ ܕܒܢܦܩܬܐ. ܠܚܟܬ. * ܘܚܙܐ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. 39
ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܠܝܐ. ܐܚܘܕܘ ܢܒܝܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. 40
ܘܐܢܫ ܠܐ ܢܬܦܠܛ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܚܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܚܬ ܐܢܘܢ ܐܠܝܐ ܠܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ.
ܘܢܟܣ ܐܢܘܢ ܬܡܢ.

* Adveniente autem meridie, illudebat eis Elia, 27
ac dicebat, Clamate ſublatâ voce, quoniam
deus eſt; *ſed* fortaſſis aliquâ curâ premitur,
aut fortaſſis negotium aliquod agit, aut fortaſſis
iter eſt illi *perficiendum*, aut fortaſſis
dormit, & expergefiet. Clamaverunt igitur 28
ſublatâ voce; & dimicaverunt, pro more ſuo,
gladio & lanceis, donec effunderetur ſanguis
eorum ſuper ipſos. Tranſacto meridie, prophetare 29
cœperunt uſque ad tempus quo offerri
ſolet ſacrificium: ſed cùm nec vox eſſet,
nec qui reſponderet, nec qui auſcultaret;
dixit Elia ad prophetas idolorum, Recedite
hinc, *ut* ego etiam faciam holocauſta mea
perfecta: et recedentes abierunt. Tunc dixit 30
Elia toti populo, Accedite ad me: & cùm acceſſiſſent
ad eum totus populus, reparavit altare
Domini, quod deſtructum fuerat. Accipiens 31
enim Elia duodecim lapides juxta numerum
tribuum filiorũ Jacob ad quem factus fuerat
ſermo Dñi, dicentis, Iſrael erit nomen tuum;
Extruxit iiſdem lapidibus aram in nomine 32
Domini, fecítque canalem ut *fieri ſolet*
inter jugera ſementis, & vallavit aram: Deinde 33
ſtruxit ligna, diſſecuit bovem, & ſuperimpoſuit
lignis, Tum dixit, Implete quatuor hydrias 34
aquâ, & fundite ſuper holocauſtum &
ſuper ligna. Dixit iterum, Iterate; & iterârunt.
Rurſus ait, Tertiò repetite; et repetierunt tertió.
Currebant itaq; aquæ circum aram; quin 35
et canalé impleverunt aquis. Cúmq; ſacrificii 36
tempus adeſſet, accedens Elia propheta, dixit;
Dñe Deus Abraham, Iſahac, & Iſraelis, innoteſcat
hodiè te eſſe Deum in Iſraele, me ſervum
tuum eſſe, & tuo dicto me feciſſe omnes
res iſtas. Exaudi me Dñe, exaudi me, ut agnoſcant 37
totus hic populus te eſſe Dñm Deum,
téque reduxiſſe mentem eorum perverſam.
Tum decidit ignis Dñi, & devoravit holocauſtum, 38
ac ligna, lapides, ac pulverem; &
aquas quæ erant in canali, delinxit. Quod videntes 39
univerſus populus, prociderunt in facies
ſuas, & dixerunt, Dñs eſt Deus, Dñs eſt
Deus. Deinde dixit eis Elia, Prehendite prophetas 40
Baalis, ita ut nullus ex eis evadat: quos
cùm prehendiſſent, deduxit Elia ad torrentem
Ciſon, ibique jugulavit eos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما كان وقت الظهر هزي بهم ايليا* وقال* ادعوا بصوت كبير* اذ كنتم تزعمون انه الها .27
مستعانا مفزعا* العله ان يكون مهموما* او مشغولا بعمل يعمله* او لعله غايبا* او لعله نايما
فينتبه* فدعوا بصوت عظيم* وتواجوا كناموسهم بالسيوف والرماح* حتى انسفكت دماوهم 28
عليهم* فلما جاوزوا وقت الظهر* عادوا في الطلب الى وقت القربان* وليس صوت* ولا مجيب* ولا 29
ناصت* ثم قال ايليا لجماعة الشعب* تقربوا مني* فتقارب الجماعه اليه* وبنى مذبح الرب الذي 30
كان تهدم* واخذ ايليا اثني عشر حجرا* على عدد اسباط بني يعقوب* الذي كان صير 31
كلام الله له* قايلا* ان اسمك ايضا اسرايل مسرفا* وبنى تلك الحجارة مذبحا على اسم الله* 32
وجعل حول المذبح مقدار حريق محفورا* ووضع الحطب* وفصل الثور وجعله على الحطب* ثم 33 34
امر بان تملا اربعة جرار ماء* وصبت على الحطب* ثم قال* ثنوا ذلك* وفعلوا مضعفا* ثم قال* ثلثوا
اضعافا* ففعلوا* حتى طاف الماء على المذبح دايرا* وملا الحفير ماء* فلما كان في وقت اصعاد 35 36
القربان* تقدم ايلياء النبي* وقال* اللهم انك اله ابرهيم* واسحق* واسرايل* اليوم يعلم انك الله
الذي سكينتك حالة مع آل اسرايل* وانا عبدك* وبامرك صنعت ذلك* وقولك امتثلت فيما
خاطبت به عبدك* اللهم فتقبل صلاتي معينا بنارك* ويعلم هذا الشعب بما تظهر لهم من 37
هذه الاية* انك تستعبدهم بذلك الى طاعتك وخيفتك* وانهم الذين كانوا اختاروا صرف
قلوبهم وتقسمها* فوقعت نار من عند الله* واكلت القربان* والحطب* والحجارة* والتراب* 38
وحتى لحست الماء الذي في الحفير* فلما راى ذلك جميع الشعب* خروا على وجوههم سجدا* 39
وقالوا* ان الله هو الاله حقا* ان الله هو الاله حقا* وقال ايليا لهم* اقبضوا على انبياء الباعل* ولا 40
تنجوا منهم احدا* فقبضوا عليهم* وانزلهم ايليا الى وادي قيسون* وذبحهم هناك*

Cùm autem eſſet tempus meridianum, il- 27
luſit eis Elia. dixitque; Clamate voce magnâ,
quandoquidē dictitatis eum eſſe deũ
auxilio opportunũ, et reverentiâ dignum:
fortè aliquâ curâ detinetur; aut eſt aliquo
negotio quod agit, occupatus; fortè abſens
eſt, vel fortè dormiens, et evigilabit. Cla- 28
maverunt ergò voce magnâ; ſeſéque, ſe-
cundùm conſuetudinem ſuam, gladiis ac
lanceis ita percuſſerunt, ut effunderentur
ſanguines eorum ſuper ipſos. Tranſacto 29
tempore meridiano precari denuò cœperunt
uſq; ad temp⁹ ſacrificii: verùm neque vox,
neq; exaudiens aderat, neq; auſcultans. Tũ 30
dixit Elia univerſo populo, Accedite ad
me; & acceſſerunt ad eum populus: & re-
ædificato altari Domini, quod ruerat; Tu- 31
lit Elia duodecim lapides juxta numerum
tribuum filiorum Jacob ad quem perlatus
fuerat ſermo Dei dicentis, Nomen tuum
erit etiam Iſrael antonomaſticè; Et fabri- 32
cavit lapides illos in altare Deo dicatum,
fecitque circũ altare quaſi elices effoſſos:
Tum ſtruxit ligna, bovem concidit, & li- 33
gnis impoſuit. Deinde juſſit hauriri qua- 34
tuor hydrias aquæ, & fundi ſuper ligna:
tum dixit, Idem repetite, fecerúntque ſe-
cundó: tum dixit, Tertiò iterate, & fece-
runt: Ita ut undequaque nataret aqua ſu- 35
per altare; quin & foſſam illam implevit
aquâ. Cúmque adfuiſſet tempus offerendi 36
ſacrificium, acceſſit Elia propheta, & ait,
Deus, tu quidem es De⁹ Abrahami, Iſhaci,
& Iſraelis: notum fiat hodiè te eſſe Deum
illum cujus habitaculum verſatur inter
Iſraelitas, me ſervum eſſe tuum, tuóque
imperio id me feciſſe, juſſúmque tuum
me executũ eſſe in his quæ locutus es ſer-
vo tuo. Accipe Deus orationem meam ex- 37
audiens me per ignem tuum, ut populus
iſte diſcat ab hoc portento quod es editur⁹,
te velle proinde redigere eos ad obedientiã
ac timorem tuum, ſe autem eſſe qui elege-
rint averſionem & diviſionem animorum
ſuorũ. Itaque decidit ignis à Domino, & 38
devoravit ſacrificiũ, ligna, lapides, ac pul-
verem; adeóque lambiit aquã quæ erat in
foſſa. Cùm id vidiſſet univerſus populus, 39
procubuerunt in facies ſuas, adorantes; &
dixerunt, Sanè Deus eſt verè Deus, ſanè
Deus eſt verè Deus. Tum dixit eis Elia, 40
Prehendite prophetas Baalis, & neminem
ex eis dimittatis; & prehenderunt eos:
deduxitque eos Elia ad torrentem Ciſon,
ibique jugulavit eos.

מלכים א׃ יט

vox quia ,bibe & ,comede ,Aſcende :Achab ad Elijahu Dixitque
41 ויאמר אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כי־קול
.bibendum ad &,comedendum ad Achab Aſcenditque .pluviæ *tumultûs*
42 המון הגשם׃ ויעלה אחאב לאכל ולשתות
,terram in ſe proſtravit & ,Carmel *caput* in aſcendit Elijahu Et
ואליהו עלה אל־ראש הכרמל ויגהר ארצה
Aſcende:ſuum puerum ad dixit Et .ſua genua inter *ſuas facies* poſuit &
43 וישם פניו בין ברכו׃ ויאמר אל־נערו עלה־
:quicquam Non ,ait &;reſpexit &,aſcendit &:maris *via* reſpice ,nunc
נא הבט דרך־ים ויעל ויבט ויאמר אין מאומה
Ecce :dixit & ,ſeptima in ,fuit Et .vicibus ſeptem Revertere,dixit &
44 ויאמר שב שבע פעמים׃ ויהי בשבעית ויאמר הנה־
dic ,Aſcende :dixit Et .mari è *aſcendens* viri vola ſicut parva nubes
עב קטנה ככף־איש עלה מים ויאמר עלה אמר
fuit Et .pluvia te *cohibeat* ne ,deſcende & ,Liga :Achab ad
45 אל־אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם׃ ויהי
;vento & nubibus ſunt contenebrati cœli & ,illuc uſque & ,huc uſque
עד־כה ועד־כה והשמים התקדרו עבים ורוח
manus Et .Izrehel in abiit & ;Achab equitavit Et .magna pluvia fuit Et
46 ויהי גשם גדול וירכב אחאב וילך יזרעאלה׃ ויד־
facies ad currebat &;ſuos lumbos accinxit &;Elijahu *in* fuit Domini
יהוה היתה אל־אליהו וישנס מתניו וירץ לפני
.Izrehel in *te venire ad uſque* Achab
אחאב עד־באכה יזרעאלה׃

CAP· XIX. יט

& ,Elijahu fecerat quæ omnia Izebel Achab nunciavit Et
1 ויגד אחאב לאיזבל את כל־אשר עשה אליהו ואת
Miſitque .gladio in prophetas omnes occiderat quos omnes
2 כל־אשר הרג את־כל־הנביאים בחרב׃ ותשלח
ſic & ,dii faciant Sic :dicendo ,Elijahu ad nuncium Izebel
איזבל מלאך אל־אליהו לאמר כה־יעשון אלהים וכה
animam ſicut ,tuam animam poſuero cras *tempus ſecundùm quia* ,addant
יוספון כי־כעת מחר אשים את־נפשך כנפש
venit & ,*ſuam animam ad* abiit &,ſurrexit &,Viditque .illis ex unius
3 אחד מהם׃ וירא ויקם וילך אל־נפשו ויבא
.ibi ſuum puerum dimiſit & ;Jehudah ipſi quæ ,ſebah--Beer
באר שבע אשר ליהודה וינח את־נערו שם׃
geniſtam ſubtus ſedit & ,venit & ,diei itinere deſertũ in perrexit ipſe Et
4 והוא־הלך במדבר דרך יום ויבא וישב תחת רתם
,Domine nunc *Multum* :dixit & ,*mori* ſuæ animæ petivit & ;unam
אחת וישאל את־נפשו למות ויאמר רב עתה יהוה
,accubuit Et.meis patribus *præ ego bonus* non quia :meam animam *cape*
5 קח נפשי כי־לא־טוב אנכי מאבתי׃ וישכב
,eum *in tangens* angelus *hic* ecce Et .unam geniſtam ſubtus dormivitq;
ויישן תחת רתם אחד והנה־זה מלאך נגע בו
libum ſuis capitibus ecce & ,reſpexit Et .comede ,Surge :ei dixit &
6 ויאמר לו קום אכול׃ ויבט והנה מראשתיו עגת
,eſt reverſus & :bibit & ,comedit & ;aquæ ſcyphus & ,*prunarum*
רצפים וצפחת מים ויאכל וישת וישב
,eum *in* tetigit & ,ſecundò Domini angelus eſt reverſus Et .accubuit &
7 וישכב׃ וישב מלאך יהוה שנית ויגע־בו
,Surrexitque .via te à *multa* quia :comede ,Surge :dixit &
8 ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך׃ ויקם
quadraginta illius cibi fortitudine in abiit & ,bibit & ,comedit &
ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא ארבעים
,Choreb Dei montem ad uſque ,noctibus quadraginta & ,diebus
יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרב׃
verbum ecce & :ibi *pernoctavit* & ,ſpeluncam in illic eſt ingreſſus Et
9 ויבא־שם אל־המערה וילן שם והנה דבר־
? Elijahu hic tibi Quid :ei dixitque,eum ad Domini
יהוה אליו ויאמר לו מה־לך פה אליהו׃

Verſio VULG. LAT.

41 Et ait Elias ad Achab; Aſcende, comede, & bibe: quia ſonus
42 multæ pluviæ eſt. Aſcendit Achab, ut comederet, et biberet: Elias autẽ aſcendit in verticem Carmeli, & pronus in terram poſuit faciẽ ſuã inter ge-
43 nua ſua. Et dixit ad puerũ ſuũ; Aſcende, & proſpice contra mare. Qui cùm aſcendiſſet, & contemplatus eſſet, ait; Non eſt quidquam. Et rurſum ait illi,
44 Revertere ſeptem vicibus. In ſeptima autem vice, Ecce nubecula parva quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari. Qui ait; Aſcẽde, & dic Achab; Junge currũ tuũ & deſcende,
45 ne occupet te pluvia. Cúmque ſe verteret huc atque illuc, ecce cœli contenebrati ſunt, et nubes, & ventus, & facta eſt pluvia grandis. Aſcendens itaque Achab abiit in Jezrahel:
46 Et manus Domini facta eſt ſuper Eliam, accinctíſque lumbis currebat ante Achab, donec veniret in Jezrahel.

CAP. XIX.

1 NUntiavit autem Achab Jezabel omnia quæ fecerat Elias, et quo modo occidiſſet uni-
2 verſos prophetas gladio. Miſitque Jezabel nuntiũ ad Eliã, dicens; Hæc mihi faciant dii, & hæc addant, niſi hâc horâ cras poſuero animã tuam ſicut
3 animam unius ex illis. Timuit ergò Elias, & ſurgens abiit quocunque eum ferebat voluntas: venítque in Berſabee Juda, & dimiſit ibi puerum
4 ſuum. Et perrexit in deſertũ, viam unius diei. Cúmque veniſſet, & ſederet ſubter unam juniperum, petivit animæ ſuæ ut moreretur, & ait; Sufficit mihi, Dñe, tolle animã meam: neque enim melior ſum, quàm
5 patres mei. Projecítque ſe, & obdormivit in umbra juniperi: & ecce Angelus Domini tetigit eum, & dixit illi; Surge,
6 & comede. Reſpexit, & ecce ad caput ſuum ſubcineritius panis, & vas aquæ: comêdit ergò, & bibit, & rursũ obdor-
7 mivit. Reverſúſque eſt Angelus Domini ſecundò, & tetigit eum, dixítque illi; Surge, comede: grandis enim tibi reſtat
8 via. Qui cùm ſurrexiſſet, comêdit & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius, quadraginta diebus & quadraginta noctibus, uſque ad montem
9 Dei Horeb. Cúmque veniſſet illuc, manſit in ſpelunca: & ecce ſermo Dñi ad eum, dixítque illi; Quid hîc agis, Elia?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

38 Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς (σ) σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τοὺς
39 λίθους καὶ τὸν χοῦν ἐξέλειξε τὸ πῦρ. (τ) Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ (υ) εἶπον, Ἀληθῶς κύριος ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ
40 θεός. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν, Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, (φ) μηδεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν· καὶ συνέλαβον αὐτούς, καὶ κατάγει (χ) αὐτοὺς Ἠλιοὺ εἰς τὸν χειμάρρουν
41 (ψ) Κισσῶν, καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ (ω) τῷ Ἀχαάβ, Ἀνάβηθι, καὶ
42 φάγε καὶ πίε, ὅτι φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ. Καὶ ἀνέβη Ἀχαὰβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. καὶ Ἠλιοὺ ἀνέβη (α) ἐπὶ τὸν Κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ (β) ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀ-
43 ναμέσον τῶν γονάτων (γ) αὐτοῦ. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ (δ) αὐτοῦ, Ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης. καὶ (ε) ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν οὐθέν. καὶ εἶπεν
44 Ἠλιοὺ, Καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκις. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνδρὸς ἀνάγουσα ὕδωρ. καὶ εἶπεν, Ἀνάβηθι, καὶ εἰπὸν (ζ) Ἀχαάβ, Ζεῦξον τὸ ἅρμα σου
45 καὶ κατάβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑετός. Καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε (η) καὶ ὧδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο (θ) ὑετὸς μέγας. καὶ ἔκλαιεν καὶ (ι) ἐπορεύετο
46 Ἀχαὰβ (κ) ἕως Ἰεζραέλ. Καὶ χεὶρ κυρίου (λ) ἐπὶ τὸν Ἠλιού, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν (μ) Ἀχαὰβ εἰς Ἰεζραέλ.

Et cecidit ignis à Domino de cœlo: & comedit holocauſta, & ſchizas, et aquam, quæ in mari: & lapides, & terram linxit ignis. 38
Et (x) cecidit omnis populus ſuper faciem ſuam, & dixerunt; Verè Dominus Deus ipſe eſt Deus. 39
Et dixit Eliu ad populum, Comprehendite prophetas Baal: nemo ſit ſalvus ex illis. Et comprehenderũt illos, & deducit illos Eliu ad torrentem Ciſſon: & jugulavit eos ibi. 40
Et dixit Eliu ad Achaab; Aſcende, & manduca, & bibe: quoniam vox eſt (y) pedum pluviæ. 41
Et aſcendit Achaab ad manducandum, & bibendum. Et Eliu aſcendit in Carmelum: & inclinavit ſe in terram, & poſuit faciem ſuam inter genua ſua. 42
Et dixit puero ſuo; Aſcende, & proſpice viam maris. Et reſpexit puer, & dixit; Non eſt quicquam. Et dixit Eliu, Et (z) tu reverte ſeptiés. Et revertit puer ſeptiés. 43
Et factum eſt in ſeptimo, Et ecce nubes puſilla quaſi veſtigium hominis adducens (aa) aquam: Et dixit; Aſcende, & dic ad Achaab; Junge currum tuum, et deſcende; ne comprehendat te pluvia. 44
Et factum eſt uſque huc, & illuc, & cœlum contenebravit nubibus, & vento: & facta eſt pluvia magna. (bb) Et plorabat, et ibat Achaab uſq; Jezrael. 45
Et manus Domini ſuper Eliu: et conſtrinxit lumbum ſuum: et currebat ante Achaab in Jezrael. 46

MS. A. (σ) σχίδακας καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν χοῦν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐξέλειξεν (τ) Καὶ εἶδαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ (υ) εἶπαν, Ἀληθῶς κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός. (φ) μηθεὶς (χ) αὐτοὺς εἰς (ψ) Κεισῶν, (ω) πρὸς Ἀχαάβ, (α) εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου καὶ (β) ἔθηκαν πρόσωπον (γ) ἑαυτοῦ. (δ) ἑαυτοῦ, (ε) καὶ ἀνέβη καὶ ἐπέβλεψεν (ζ) τῷ Ἀχαάβ, (η) καὶ ἕως ὧδε, (θ) ὁ ὑετὸς (ι) ἐπορεύθη (κ) εἰς (λ) ἐγένετο ἐπὶ (μ) Ἀχαὰβ τοῦ ἐλθεῖν εἰς

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 Καὶ ἀνήγγειλεν Ἀχαὰβ τῇ Ἰεζάβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν Ἠλιού, καὶ ὡς ἀπέκτεινε (α) τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ.
2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζάβελ (β) πρὸς Ἠλιού, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ εἶ (γ) Ἠλιοὺ καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ, τάδε (δ) ποιήσαι μοι ὁ θεός, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου καθὼς ψυχὴν ἑνὸς
3 ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθη Ἠλιού, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν (ε) αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς (ζ) Βηρσαβεὲ γῆν Ἰούδα, καὶ ἀφῆκε τὸ παι-
4 δάριον αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω (η) ῥαθμέν, καὶ ᾐτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν· καὶ εἶπεν, Ἱκανούσθω (θ) νῦν, λάβε δὴ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων ἐγώ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου.
5 Καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν. καὶ ἰδού τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (ι) Ἀνάστηθι καὶ φάγε.

CAP. XIX.

1 ET annuntiavit Achaab Jezabel uxori ſuæ omnia, quæ fecerat Eliu, et quomodò interfecit prophetas in gladio.
2 Et miſit Jezabel ad Eliu, et dixit; (a) Si tu es Eliu, et ego Jezabel: Hæc mihi faciat Deus, et hæc adjiciat; quia hâc horâ cras ponam animam tuam, quemadmodùm animam unius ex illis.
3 Et timuit Eliu, et ſurrexit, et abiit ſecundùm animam ſuam. Et venit in Berſabee terram Judæ: et dimiſit puerum ſuum ibi.
4 Et ipſe ivit in deſerto viam diei: et venit, et ſedit ſub (b) Rathmon: et petivit animam ſuam mori: et dixit, Sufficiat nunc. Tolle, quæſo, animam meam à me, Domine: quoniam non melior ego ſum ſuper patres meos.
5 Et dormivit, et ſoporatus eſt ibi ſubtus plantam. Et ecce (c) quidam tetigit eum, et dixit ei; Surge, et comede.

MS.A. (α) πάντας τοὺς (β) ἄγγελον πρὸς (γ) Ἠλίας κἀγὼ (δ) ποιήσαισάν μοι οἱ θεοί, καὶ τάδε προσθείησαν, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην αὔριον (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) Βηρσαβεὲ τὴν Ἰούδα, (η) ῥαμάθ, (θ) νῦν κύριε, λάβε τὴν (ι) Ἀνάστηθι, φάγε.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 ואמר אליהו לאחאב סק אכול ושתי ארי קל אתרגושת מטרא׃ וסליק אחאב למיכל
42 ולמשתי ואליהו סליק לריש טורא דכרמלא ונחין לארעא ושוי אפוהי בין ברכוהי׃
43 ואמר לעולימיה סק כען סכי לאורח מערבא וסליק וסכא ואמר לית מדעם ואמר תוב
44 שבע זמנין׃ והוה בזמנא שביעיתא ואמר הא עננא סליק זעירא כפסת יד גבר סליק
45 ממערבא ואמר סק אמר לאחאב אזדרז וחות ולא יעכבנך מטרא׃ והוה עד דמזדרז
46 ונחית ושמיא אתחפיאו עננא ורוחא והוה מטר סגי ורכיב אחאב ואזל ליזרעאל׃ ורוח
גבורא מן קדם יי הות עם אליהו וזריז חרציה ורהט קדם אחאב עד דאתא ליזרעאל׃

יט

1 וחוי אחאב לאיזבל ית כל די עבד אליהו וית כל דקטל ית כל נביי שקרא בחרבא׃
2 ושלחת איזבל אזגדא לות אליהו למימר כדין יעבדון דחלתא וכדין יוספון אלהין
3 כעדנא הדין מחר אשוי ית נפשך כנפשא דחד מנהון׃ וחזא וקם ואזל לשזבא נפשיה
4 ואתא לבאר שבע די לשבטא יהודה ושבק ית עולימיה תמן׃ והוא הליך במדברא
מהלך יומא ואתא ויתב תחות רתמא חד ושאל ית נפשיה למימת ואמר סגי לי ארכא
5 עד אימתי אנא מטרף כדין כען יי סב נפשי ארי לא טב אנא מאבהתי׃ ושכיב ודמוך
6 תחות רתמא חד והא דין מלאכא קריב ביה ואמר ליה קום אכול׃ ואסתכי והא אסדוהי
7 חררא מעפפא וצלוחיתא דמיא ואכל ושתי ותב ושכיב׃ ותב מלאכא דיי תנינות וקריב
8 ביה ואמר ליה קום אכול ארי סגי מנך אורחא׃ וקם ואכל ושתי ואזל בחילא דאכילתא
ההיא ארבעין יממין וארבעין לילון עד דאתא לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי לחורב׃
9 ועל תמן למערתא ובת תמן והא פתגמא דיי עמיה ואמר ליה מה לך כא אליהו׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

41 Et dixit Eliah ad Ahhab, Aſcende comede & bibe, nam vox eſt fragoris pluviæ. 42 Et aſcendit Ahhab ad comedendum & ad bibendum: & Eliah aſcendit in verticem *montis* Charmela, & incurvavit ſe in terra, & poſuit faciem ſuam inter genua ſua. 43 Et dixit puero ſuo, Aſcende nunc, & proſpice ad viam occidentis: & aſcendit & proſpexit; & dixit, Non video quicquam: & dixit, Redi ſeptem vicibus. 44 Et fuit vice ſeptima, & dixit, Ecce nubes parva ſicut vola manus hominis aſcendit de Occidente: & dixit, Aſcende; dic ad Achab, expedito te & deſcende, ne impediat te pluvia. 45 Et fuit dum ſe expediret, & deſcenderet, cœli operti ſunt nubibus & vento, & fuit pluvia magna, & aſcendit currum Ahhab, & abiit in Jezreghel. 46 Et ſpiritus fortitudinis à Domino fuit cum Eliah, & accinxit lumbos ſuos, & cucurrit ante Ahhab uſq; quo venit in Jezreghel.

CAP. XIX.

1 ET indicavit Achab Jizebeli omnia quæ fecerat Eliah, & penitus quòd occidiſſet omnes prophetas mendaces gladio. 2 Et miſit Jizebel nuncium ad Eliah, dicendo: Sic faciant dii, & ſic addant, niſi tempore hoc cras poſuero animam tuam, ſicut animam unius ex illis. 3 Et vidit, & ſurrexit, abiitq; ut eriperet animam ſuam, & venit in Beerſebagh, quæ eſt tribus Jehudah; & reliquit puerum ſuum ibi. 4 Et ipſe ambulavit per deſertum itinere diei: & venit, & ſedit ſub geniſta una, & petivit animæ ſuæ mori: & dixit, Sufficit mihi terminus, uſq; quò conturbabor *ſic?* quæſo ergo Domine accipe animam meam, quia non melior ſum patribus meis. 5 Et cubuit, & dormivit ſub geniſta una; & ecce tunc angelus acceſſit ad 6 illum, & dixit illi, Surge comede. Et circunſpexit, & ecce ad cervicale ejus placenta perforata prunis cocta, & lecythus aquæ: & comedit et bibit, 7 et converſus recubuit. Et rediit angelus Domini ſecundò, et acceſſit ad 8 eum et dixit *ei*, Surge, comede: nam longior à te eſt via. Et ſurrexit, et comedit, et bibit, ambulavitq; in virtute cibi illius quadraginta dies, et quadraginta noctes, uſq; quo venit in montem ſuper quem revelata fuerat gloria Domini in Hhoreb. 9 Et ingreſſus eſt illuc in ſpeluncam, et pernoctavit ibi: et ecce verbum Dñi [*factum eſt*] cum illo, et dixit illi, Quid tibi hic Eliah?

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA*.

ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܚܒ. ܣܩ ܐܟܘܠ ܘܐܫܬܝ. ܡܛܠ ܕܩܠܐ ܕܪܚܫܐ ܕܡܛܪܐ. * ܘܣܠܩ ܐܚܒ 41
ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܝܐ. ܘܐܠܝܐ ܣܠܩ ܠܪܝܫܗ ܕܟܪܡܠܐ. ܘܐܬܓܗܢ ܥܠ ܐܪܥܐ: ܘܣܡ ܐܦܘܗܝ 42
ܒܝܬ ܒܘܪܟܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܛܠܝܗ. ܣܩ ܚܘܪ ܠܐܘܪܚ ܝܡܐ. ܘܣܠܩ ܘܚܪ. ܘܐܡܪ. ܠܝܬ 43
ܡܕܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܦܘܟ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. * ܘܒܙܒܢܐ ܕܫܒܥܐ ܐܡܪ. ܚܙܝܬ. ܘܗܐ ܥܢܢܐ 44
ܙܥܘܪܬܐ ܐܝܟ ܦܣܬܐ ܕܐܝܕܐ. ܣܠܩܐ ܡܢ ܝܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܐܡܪ ܠܐܚܒ. ܪܟܒ ܘܚܘܬ.
ܕܠܐ ܢܥܟܒܟ ܡܛܪܐ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܬܗܦܟ ܗܪܟܐ ܘܗܪܟܐ. ܐܬܟܪܟܘ ܫܡܝܐ ܒܥܢܢܐ ܘܪܘܚܐ. 45
ܘܗܘܐ ܡܛܪܐ ܪܒܐ. ܘܪܟܒ ܐܚܒ. ܘܐܙܠ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. * ܘܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܠܝܐ. ܘܐܣܪ 46
ܚܨܘܗܝ. ܘܪܗܛ ܩܕܡ ܐܚܒ. ܥܕܡܐ ܕܥܠ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ * ܘܚܘܝ 1
ܐܚܒ ܠܐܝܙܒܠ ܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕ ܐܠܝܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܕܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ ܘܕܚܩܠܐ
ܒܣܝܦܐ. * ܘܫܕܪܬ ܐܝܙܒܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܠܝܐ. ܘܐܡܪܬ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕܘܢ ܠܝ ܐܠܗܐ 2
ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦܘܢ ܠܝ. ܐܢ ܠܐ ܡܚܪ ܒܗܢܐ ܥܕܢܐ. ܐܥܒܕ ܢܦܫܟ ܐܝܟ ܢܦܫܐ ܕܚܕ
ܡܢܗܘܢ. * ܘܕܚܠ ܐܠܝܐ. ܘܩܡ ܘܐܙܠ ܕܢܦܨܐ ܢܦܫܗ. ܘܐܬܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܫܒܩ 3
ܠܛܠܝܗ ܬܡܢ. * ܘܗܘ ܐܙܠ ܠܡܕܒܪܐ. ܡܗܠܟ ܝܘܡܐ ܚܕ. ܘܐܬܐ ܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ ܚܕܐ. 4
ܘܫܐܠ ܡܘܬܐ ܠܢܦܫܗ. ܘܐܡܪ. ܣܦܩ ܠܝ. ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ. ܣܒ ܢܦܫܝ ܡܢܝ. ܡܛܠ ܕܠܐ
ܛܒ ܐܢܐ ܡܢ ܐܒܗܝ. * ܘܫܟܒ ܘܕܡܟ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܗܐ ܡܠܐܟܐ ܩܪܒ ܠܗ ܘܐܡܪ 5
ܠܗ ܩܘܡ ܐܟܘܠ. * ܘܚܪ ܐܠܝܐ. ܘܚܙܐ ܠܘܬ ܪܝܫܘܗܝ. ܓܪܨܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܩܘܠܬܐ 6
ܕܡܝܐ. ܘܐܟܠ ܘܫܬܐ. * ܘܗܦܟ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܬܢܝܢܘܬ. ܘܩܪܒ ܠܗ. ܘܐܡܪ. ܩܘܡ 7
ܐܟܘܠ ܘܐܫܬܝ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܥܠܝܟ ܐܘܪܚܐ. * ܘܩܡ ܐܟܠ ܘܐܫܬܝ. ܘܗܠܟ ܒܚܝܠܐ 8
ܕܡܐܟܘܠܬܐ ܗܝ. ܐܪܒܥܝܢ ܐܝܡܡܝܢ. ܘܐܪܒܥܝܢ ܠܠܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܛܘܪܗ ܕܐܠܗܐ
ܚܘܪܒ. * ܘܥܠ ܬܡܢ ܠܡܥܪܬܐ. ܘܒܬ ܬܡܢ. ܘܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ 9
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܠܟ ܗܪܟܐ ܐܠܝܐ.

Tum dixit Elia ad Ahab, Aſcende, comede ac bibe: quoniam vocem ſtrepitantis pluviæ *audio*. 41 Aſcendit itaque Ahab ad comedendũ & bibendum: 42 Elia autem aſcendit in verticem Charmeli, & procumbens in terram, poſuit faciem ſuam inter genua ſua. Dixítque diſcipulo ſuo, 43 Aſcende, & ſpecta versùs mare: qui aſcendens & ſpectans, ait, Nihil eſt. Dixítque ad eum, Revertere ſeptem vicibus. Septimâ 44 autem vice dixit, Vidi, & ecce nubem parvam quaſi volam manûs è mari aſcendentẽ. Dixit illi, Aſcende, dic Ahabo, Conſcende equum, et deſcende antequam impediat te pluvia. Dum autem ille hùc illùc ſe converteret, præcincti 45 ſunt cœli nubibus ac ventis, fuítq; pluvia magna: Ahab verò equo conſcenſo abiit Jezraelem. Et manus Dñi adfuit Eliæ, præcinxítque 46 lumbos ſuos, & cucurrit ante Ahabum, quouſque ingrederetur Jezraelem.

CAP. XIX.

Indicavit autem Ahab Izabeli quicquid fecerat Elia, 1 & quomodo cunctos prophetas Baalis & phanorum enſe trucidâſſet. Quapropter miſit Izabel per nuntium ad Eliam, 2 & ait; Sic faciant mihi dii, & ſic addant mihi, niſi cras hoc eodem tempore reddidero animam tuam ut animam uni⁹ ex ipſis. Exterritus 3 Elia ſurrexit, & animam ſuam erepturus diſceſſit, abiítq; in Bir-ſebaa Judæ: relictóque ibi diſcipulo ſuo, Perrexit ipſe in deſertum itinere 4 uni⁹ diei; & conſidens ſub quadam terebintho expetivit ſibi mortem, & ait, Sufficit mihi; jam Dñe, tolle à me animam meam; non enim melior ſum patribus meis. Ita recumbens con- 5 ſopitus eſt ſub junipero: quum ecce Angelus tetigit eum, & ait illi; Surge, comede. Ille re- 6 ſpiciens vidit ad cervical ſuum placentam panis, & hydriam aquæ: & cùm ediſſet ac bibiſſet, rurſus obdormivit. Reverſus autem Ange- 7 lus Dñi ſecundò, tetigit eum, et ait; Surge, comede, ac bibe; quia multũ tibi ſupereſt iter. Surgens itaque comêdit, ac bibit: deinde am- 8 bulavit virtute cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctib⁹, uſque ad montẽ Dei, *nempè* Horib: Ibique ſpeluncam ingreſſus, 9 ibidem pernoctavit: factúſque eſt ad eum ſermo Domini, et dixit ei, Quid iſtîc agis Elia?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

41 * ثم قال ايليا لاحاب* اطلع* كل واشرب* فقد سمعت بصوت ورود المطر* وطلع احاب لياكل 42
ويشرب* وطلع ايليا الي راس الكرمل* وتكس الي الارض* وجعل وجهه بين ركبتيه* وقال 43
لخادمه* اطلع ههنا* وانظر طريق المغرب* فطلع ونظر* وقال* ليس اري شيا* وقال له* ارجع*
فرجع سبع مرات كذاك* فلما كان في المرة السابعة* قال* هوذا اري سحابة صغيرة كمقدار 44
كف رجل* طالعة من جهة المغرب* وتيلي جهة البحر* فقال له* اطلع وقل لاحاب* شد وانحدر*
ليلا يصعطك المطر* فما كان الا بمقدار ان شد وانحدر* حتي اسودت السماء بالسحب* وهبت 45
الرياح* وجاء مطر عظيم* وركب احاب متوجها الي يزرعال* فاوحي الله الي ايليا* فشد متنيه* 46
ومضي قدام احاب* حتي وافا يزرعال* *الفصل التاسع عشر* *وحكي احاب كل 1
ما صنعه ايليا* وقتله الانبياء الكذبة بالسيف* ووجهت ايزابل رسولا الي ايليا النبي* وقالت* 2
كذاك تفعل بي الالهة* وكذاك يزيدون* اني ساجعل نفسك في هذا الوقت من غد كنفس
واحد منهم* فلما نظر ذلك* قام ومضي ملتمسا لنجاة نفسه* ووافا بير سبع لسبط يهودا* وخلف 3
خادمه هناك* فلما كان من طريقه في البرية علي مسير يوم* جاء وجلس تحت رتمة واحدة* 4
والتمس لنفسه الموت* وقال* حسبي من البقاء* والي متي لا ازال مستتا هكذا* الان يا رب توفي
نفسي من ذاتي* فليس انا باجود من ابائي* ثم انضجع ونام تحت احدي الرتم* فاذا بملاك قد 5
لامسه* وقال له* قم فكل* فالتفت* واذا عند مضجع راسه قرصا ملبلة وجرة ماء* فاكل 6
وشرب* ثم عاد منضجعا* فعاوده ملاك الله* وناداه وقال له* قم كل* فان الطريق منك بعيد* فقام 7 8
واكل وشرب* وسار بقوة تلك الاكلة التي اكل* اربعين يوما واربعين ليلة* حتي صار
الي جبل حوريب* الذي تجلي عليه وقار الله* ووافا المغار هناك وبات فيها* ثم وافاه كلام 9
الله وحيا* وقال له مستفهما* ما سبيلك ههنا يا ايليا*

Tum dixit Elia ad Achabum, Aſcende, comede, & bibe: nam percepi ſonitum advenientis pluviæ. 41 *Et cùm aſcendiſſet Achab ad edendum & bibendum, conſcendit Elia cacumen Charmeli, & inclinato capite humum versùs, poſuit faciem ſuam inter genua.* 42 *Tum dixit miniſtro ſuo; Aſcende iſtuc, & intuere viam Occidentis: aſcendit ille, intuitus eſt, & ait; Nihil video. Dixit illi, Revertere; reverſúſque eſt ſeptem vicibus eodem modo.* 43 *Septimâ autem vice dixit, Ecce video parvulam nubem magnitudinis volæ humanæ emergentem ex parte Occidentali & Auſtrali plagæ maritimæ. Dixit illi, Aſcende & dic Achabo, Junge equos, & deſcende, ne pluviâ premaris.* 44 *Vix junxit equos & deſcendit, quum nigreſcente nubibus cœlo, flantibúſque ventis, maximus imber decidit.* 45 *Cùm ergò conſcendiſſet Achab Jezraelem abiturus, Inſpiravit Eliam Deus; qui accinctis lumbis ſuis præcucurrit Achabo, donec perveniſſet Jezraelem.* 46

CAP. XIX.

Cum autem narrâſſet Achab quidquid fecerat Elia, & necem quam falſis prophetis gladio intulerat; 1 *Miſit Izabel nuntium ad Eliam prophetam, & ait; Sic faciant mihi dii, & ſic addant, ut redditura ſum animam tuam pari tempore craſtinâ die, ſicut animã uni⁹ ex ipſis.* 2 *Quod cùm intellexiſſet, ſurrexit abiitque, contendens eripere ſeſe; & perveniens ad Birſeba trib⁹ Juda, reliquit ibi miniſtrum ſuum.* 3 *Cúmque ex via ſua per deſertum exegiſſet iter diei, venit, conſeditque ſub geniſta quadam, & optavit ſibi mortem, et ait; Satis jam vixi: & quoúſque tandem inceſſanter ita vagabor? Nùnc O Domine mi, repete à meipſo animam meam; quoniam non ſum melior majoribus meis.* 4 *Tum recumbens obdormivit ſub quadam geniſta: ſed ecce Angelus tetigit eùm, & dixit illi; Surge, & comede.* 5 *Cúmque ſe convertiſſet, ecce ad locum capitis ejus placentam ſubcinericiam, & hydriam aquæ: editque, ac bibit, tum denuo recubuit.* 6 *Reverſus eſt autem ad eum Angelus Dei, & vocans eum dixit illi; Surge, comede; nam longa te manet via.* 7 *Surgens igitur comedit ac bibit, & perrexit vi comeſtionis illius quam comederat, quadraginta diebus et quadraginta noctibus; ita ut perveniret ad montem Horib ſuper quem manifeſtaverat ſe Dei majeſtas:* 8 *Ibique ſpeluncam adiens pernoctavit in ea. Tum venit ad eum ſermo Dei per revelationem, & ait illi per interrogationem, Qua de cauſa iſtic es O Elia?* 9

מלכים א : יט

quia ;exercituum Deo Domino ſum zelatus Zelando :dixit Et
10 וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־
,deſtruxerunt tua altaria ,Iſrael filii tuum pactum dereliquerūt
עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ
,ſolus ego remanſi & :gladio *in* occiderunt tuos prophetas &
וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי
,Egredere :ait Et .eam *tollendum ad* ,meam animam *quæſierunt* &
11 וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר צֵא
,*tranſiens Dominus* ecce Et .*Domini facies ad* monte in *ſtabis* &
וְעָמַדְתָּ בָהָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר
petras confringens & ,montes *diſſipans* fortis & ,grandis ſpiritus &
וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים
ſpiritum poſt & ,Dominus ſpiritu in non :*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה לֹא בָרוּחַ יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ
commotionem poſt Et .Dominus commotione in non ,*fragor*
12 רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְהוָה׃ וְאַחַר הָרַעַשׁ
.tenuis *ſilentii* vox ignem poſt & :Dominus igne in non ;ignis
אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה׃
:ſuo pallio *in ſuas facies involvit* & ,Elijahu *audire ſecundùm* ,fuit Et
13 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו בְּאַדַּרְתּוֹ
,vox eum ad ecce Et .ſpeluncæ oſtium ſtetit & ,eſt egreſſus &
וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל
ſum zelatus Zelando :dixit Et ?Elijahu hic tibi Quid :dixit &
14 וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי
filii tuum pactum dereliquerunt quia ,exercituum Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי
occiderunt tuos prophetas & ,deſtruxerunt tua Altaria .Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ
.eam *tollendum ad* ,meā animā *quæſierunt* & ,ſolus ego remanſi & :gladio in
בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃
deſertum in tuam viam in revertere ,Vade :eum ad Dominus Dixitque
15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ מִדְבַּרָה
.Aram ſuper regem in Chazael unges & ,venies & :Dammaſec
דַמָּשֶׂק וּבָאתָ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃
& ;Iſrael ſuper regem in unges Nimſi filium Jehu Et
16 וְאֵת יֵהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
prophetam in unges mecholah- Abel de Saphat filium Eliſah
אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט מֵאָבֵל מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא
:Jehu interficiet ,Chazael gladio à *ereptum* ,erit Et .te pro
17 תַּחְתֶּיךָ׃ וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יֵהוּא
faciam remanere Et .Eliſah interficiet ,Jehu gladio à *ereptum* &
18 וְהַנִּמְלָט מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע׃ וְהִשְׁאַרְתִּי
ſe curvaverūt non quæ ,genua omnia ,millia ſeptem Iſrael in
בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ
,inde abiit Et .*ei oſculum dedit* non quod os omne & ,Bahal ipſi
19 לַבַּעַל וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם
duodecim ;*arans* ipſe & :Saphat filium Eliſah reperit &
וַיִּמְצָא אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר
,eum ad Elijahu tranſivit Et .duodecim inter ipſe & ,*ejus facies ad* paria
צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלִיָּהוּ אֵלָיו
poſt cucurrit & ,boves reliquit Et .eum *ad* ſuum palliū projecit &
20 וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ אַחֲרֵי
ibo & ,meam matrem & ,meum patrem obſecro Oſculer :dixit & ,Elijahu
אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶשְּׁקָה־נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי וְאֵלְכָה
eſt reverſus Et?tibi feci quid quia:revertere,Vade ,ei dixit & :te poſt
21 אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מֶה־עָשִׂיתִי לָךְ׃ וַיָּשָׁב
inſtrumento *in* & ,illud mactavit & ,boum par tulit & ,*eum poſt à*
מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבָּחֵהוּ וּבִכְלִי
,Surrexitque .comederunt & ,populo dedit & ;carnem *eos* coxit *bovis*
הַבָּקָר בִּשְּׁלָם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקָם
.ei miniſtrabat & ,Elijahu poſt abiit &
וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיְשָׁרְתֵהוּ׃

Verſio VULG. LAT.

10 At ille reſpondit; Zelo zelatus
ſum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Iſrael: altaria
tua deſtruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus
ſum ego ſolus, & quærunt ani-
11 mam meā ut auferant eam. Et
ait ei; Egredere, & ſta in monte coram Domino: et ecce Dñs
tranſit, & ſpiritus grandis &
fortis ſubvertens montes, &
conterens petras ante Dominum; non in ſpiritu Dominus:
& poſt ſpiritū commotio; non
12 in commotione Dñs: Et poſt
commotionem ignis; non in igne Dominus: et poſt ignem ſi-
13 bilus auræ tenuis. Quod cùm
audiſſet Elias, operuit vultum
ſuū pallio, & egreſſus ſtetit in
oſtio ſpeluncæ, & ecce vox ad
eū dicens; Quid hîc agis Elia?
14 Et ille reſpondit, Zelo zelatus ſum pro Domino Deo exercituum: quia dereliquerunt
pactum tuum filii Iſrael: altaria tua deſtruxerunt, prophetas
tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus, & quærunt
animā meam ut auferant eam.
15 Et ait Dominus ad eum; Vade,
& revertere in viam tuam per
deſertum in Damaſcum: cúmque þveneris illuc, unges Ha-
16 zael regem ſuper Syriam, Et
Jehu filium Namſi unges regē
ſuper Iſrael: Eliſeum autem filium Saphat, qui eſt de Abelmeula, unges prophetam pro
17 te. Et erit, quicunque fugerit
gladium Hazael, occîdet eum
Jehu: et quicunque fugerit gladium Jehu, interficiet eum E-
18 liſeus. Et derelinquam mihi
in Iſrael ſeptem millia virorū,
quorum genua non ſunt incurvata ante Baal, & omne os,
quod non adoravit eum oſcu-
19 lans manus. Profectus ergò
indè Elias, reperit Eliſeum filium Saphat, arantem in duodecim jugis boum: & ipſe in
duodecim jugis boum arantibus
unus erat: cúmque veniſſet Elias ad eum, miſit pallium ſuū
20 ſuper illum. Qui ſtatim relictis bobus cucurrit poſt Eliā,
& ait; Oſculer, oro, patrem
meum, & matrem meam, & ſic
ſequar te. Dixítque ei; Vade,
& revertere: quod enim meū
21 erat, feci tibi. Reverſus autē ab
eo, tulit par boum, & mactavit illud, & in aratro boum
coxit carnes, & dedit populo,
& comederunt: conſurgénſque abiit, & ſecutus eſt Eliam,
& miniſtrabat ei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιού· ϗ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς
αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης ϗ καψάκης ὕδατος·
ϗ ἀνέστη ϗ ἔφαγε ϗ ἔπιε, ϗ ἐπιστρέψας ἐκοι-
7 μήθη. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ
δευτέρου, ϗ ἥψατο αὐτοῦ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, (κ)
8 Ἀνάστα, φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός. Καὶ
ἀνέστη, ϗ ἔφαγε, ϗ ἔπιε· ϗ ἐπορεύθη (λ) ἐν
ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης (μ) τεσσαράκοντα
ἡμέρας ϗ (ν) τεσσαράκοντα νύκτας ἕως (ξ) ὄ-
9 ρους Χωρήβ. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπή-
λαιον, ϗ κατέλυσεν ἐκεῖ. ϗ ἰδοὺ ῥῆμα κυ-
ρίου πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπε, Τί σὺ ἐνταῦθα
10 Ἠλιού; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ζηλῶν (ο) ἐζήλω-
κα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλι-
πόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· τὰ θυσιαστήριά σου
(π) κατέσκαψαν, ϗ τοὺς προφήτας σου ἀ-
πέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ
μονώτατος, ϗ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν
11 αὐτήν. Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσῃ αὔριον, ϗ (ρ)
στήσῃ ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει· ἰδοὺ παρελεύ-
σεται κύριος. ϗ ἰδοὺ πνεῦμα μέγα κραταιὸν
διαλῦον ὄρη ϗ συντρῖβον πέτρας ἐνώπιον κυ-
ρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος· ϗ μετὰ τὸ
πνεῦμα συσσεισμὸς, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ κύ-
12 ριος· Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ
πυρὶ κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας
13 (σ) λεπτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιοὺ,
καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μη-
λωτῇ (τ) αὐτοῦ, ϗ ἐξῆλθε ϗ ἔστη ὑπὸ (υ)
σπήλαιον. ϗ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ, ϗ εἶπε,
14 Τί σὺ ἐνταῦθα Ἠλιού; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ζη-
λῶν (φ) ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι,
ὅτι (χ) ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ
Ἰσραήλ· ϗ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν, ϗ
τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν (ψ) ῥομ-
φαίᾳ, ϗ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, ϗ
15 ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. Καὶ εἶπε
κύριος πρὸς αὐτὸν, Πορεύου, ἀνάστρεφε εἰς
τὴν ὁδόν σου, ϗ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δα-
μασκοῦ· ϗ ἥξεις ϗ (ω) χρίσεις τὸν Ἀζαὴλ εἰς
16 βασιλέα τῆς Συρίας· Καὶ τὸν (α) Ἰοὺ υἱὸν Να-
μεσσὶ χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· ϗ
τὸν (β) Ἐλισαιὲ υἱὸν Σαφὰτ (γ) χρίσεις εἰς
17 προφήτην ἀντὶ σοῦ. Καὶ ἔσται τὸν σωζόμενον
ἐκ ῥομφαίας Ἀζαὴλ, θανατώσει (δ) Ἰού· ϗ
τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰοὺ, θανατώσει
18 Ἐλισαιέ. Καὶ καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ
χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα ἃ οὐκ (ε)
ὤκλασε γόνυ τῷ Βάαλ, ϗ πᾶν στόμα ὃ οὐ (ζ)
19 προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν
ϗ εὑρίσκει τὸν (η) Ἐλισαιὲ υἱὸν Σαφὰτ, ϗ
αὐτὸς ἠροτρία ἐν βουσί· (θ) δώδεκα ζεύγη
ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. ϗ
ἀπῆλθεν (ι) ἐπ' αὐτὸν, ϗ ἐπέρριψε τὴν μη-
λωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

Et Eliu reſpexit: & ecce ad caput 6
ejus ſubcineritius ſiligineus, & le-
cythus aquæ. Et ſurrexit, & man-
ducavit, & bibit, & revertens
dormivit. Et revertit Angelus 7
Domini ſecundò, & tetigit eum,
& dixit ei; Surge, comede: quia
multa à te via. Et ſurrexit, & 8
manducavit, & bibit: & ivit in
fortitudine cibi illius quadraginta
dies, & quadraginta noctes uſque
ad montem Choreb. Et intravit 9
illic in ſpeluncam, & manſit ibi.
Et ecce verbum Domini ad eum,
& dixit; Quid tu hîc Eliu? Et 10
dixit Eliu, Zelans zelavi (d) Do-
mino omnipotenti; quia dereliquerunt
te filii Iſrael. Altaria tua
diruerunt, & prophetas tuos oc-
ciderunt in gladio. Et relictus
ſum ego ſolus: & quærunt ani-
mam meam ad tollendam eam.
Et dixit; Egredieris (e) cras, & 11
ſtabis coram Domino in monte.
Ecce tranſibit Dominus, & ecce
ſpiritus magnus validus diſſol-
vens montes, & contereus petras
coram Domino: Non in ſpiritu
Dominus. Et poſt ſpiritū concuſſio:
Non in concuſſione Dñs. Et poſt 12
concuſſionem ignis: Non in igne
Dominus. Et poſt ignem vox auræ
(f) tenuis. Et factum eſt, ut au- 13
divit Eliu; & cooperuit faciem
ſuam in melote ſua: & exiit, &
ſtetit ſub ſpelunca. Et ecce ad e-
um vox, & dixit; Quid tu hic
Eliu? Et dixit Eliu; Zelans ze- 14
lavi Domino omnipotenti, quia
dereliquerunt teſtamentum tuum
filii Iſrael: & altaria tua deſtru-
xerunt, & prophetas tuos occide-
runt in gladio. Et relictus ſum
ego ſolus: & quærunt animam
meam ad tollendam eam. Et di- 15
xit ad eum Dominus; Vade, re-
verte in viam tuam: & venies in
viam deſerti Damaſci. Et venies,
et unges Azael in regem Syriæ: et 16
Ibu filium Nameſſi unges in re-
gem ſuper Iſrael: et Eliſæe filium
(g) Saphat unges in prophetam
pro te. Et erit; evadentem è 17
gladio Azael, interficiet Ibu:
et evadentem è gladio Ibu,
interficiet Eliſæe. Et (b) re- 18
linques in Iſrael ſeptem millia
virorum, omnia genua, quæ non
flexerunt genu ipſi Baal, & omne
os, quod non adoravit eum. Et 19
abiit indé: et invenit Eliſæe fili-
um Saphat: et ipſe arabat in bo-
bus: duodecim juga coram eo:
et ipſe in his duodecim. Et abiit
ad eum, et projecit melotem ſuam
ſuper eum.

MS.A. (κ) Ἀνάστηθι, (λ) ἐν τῇ ἰσχύϊ (μ) τεσσαράκοντα (ν) τεσσεράκοντα (ξ) ὄρους τοῦ θεοῦ τοῦ Χωρήβ. (ο) ἐζήλωσα (π) καθέσκαψαν, τοὺς (ρ) στήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον κυρίου· ϗ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. ϗ πνεῦμα (σ) λεπτῆς κἀκεῖ κύριος. Καὶ ἐγένετο (τ) ἑαυτοῦ, (υ) τὸ σπήλαιον. (φ) ἐζήλωσα (χ) ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· τὰ (ψ) ῥομφαίαις, (ω) *χρήσεις ἐκεῖ Ἀζαὴλ (α) Ἰοὺ βασιλέα (β) Ἐλισαιὲ (γ) ἀπὸ Ἀβελμαουλ * χρήσεις προφήτην (δ) Ἰού. * θανατώσει Ἐλισαιέ. (ε) ὤκλασε τῷ (ζ) προσκυνήσῃ (η) Ἐλισαιὲ (θ) δώδεκα βοῶν *ἐνώπιον (ι) * Ἐλισαιὲ ἐπ'

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וַאֲמַר קַנָּאָה קַנֵּיתִי קֳדָם יְיָ אֱלָהָא צְבָאוֹת אֲרֵי שְׁבַקוּ קְיָמָךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מַדְבְּחָךְ פַּגַּרוּ
11 וְיָת נְבִיָּךְ קְטַלוּ בְּחַרְבָּא וְאִשְׁתָּאֲרִית אֲנָא בִּלְחוֹדִי וּבְעוֹ יָת נַפְשִׁי לְמִקְטְלַהּ׃ וַאֲמַר פּוּק
וּתְקוּם בְּטוּרָא קֳדָם יְיָ וְהָא יְיָ מִתְגְּלֵי וְקֳדָמוֹהִי מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי רוּחָא מְפָרְקִין טוּרַיָּא
וּמְתַבְּרִין כֵּיפַיָּא קֳדָם יְיָ וְלָא בְּמַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי רוּחָא שְׁכִנְתָּא דַיְיָ וּבָתַר מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי
12 רוּחָא מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי זִיעָא וְלָא בְּמַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי זִיעָא שְׁכִנְתָּא דַיְיָ׃ וּבָתַר מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי
זִיעָא אֶשָּׁתָא וְלָא בְּמַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי אֶשָּׁתָא שְׁכִנְתָּא דַיְיָ וּבָתַר מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי אֶשָּׁתָא קָל
13 דִּמְשַׁבְּחִין בַּחֲשַׁי׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אֵלִיָּהוּ וּכְרִיךְ אַפּוֹהִי בְּשׁוֹשִׁיפֵיהּ וּנְפַק וְקָם בִּתְרַע מְעָרְתָּא
14 וְהָא עִמֵּיהּ קָלָא וַאֲמַר מָא לָךְ כָּא אֵלִיָּהוּ׃ וַאֲמַר קַנָּאָה קַנֵּיתִי קֳדָם יְיָ אֱלָהָא צְבָאוֹת אֲרֵי
שְׁבַקוּ קְיָמָךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מַדְבְּחָךְ פַּגַּרוּ וְיָת נְבִיָּךְ קְטַלוּ בְּחַרְבָּא וְאִשְׁתָּאֲרִית אֲנָא
15 בִּלְחוֹדִי וּבְעוֹ יָת נַפְשִׁי לְמִקְטְלַהּ׃ וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ אֱזֵיל תּוּב לְאוֹרְחָךְ לְמַדְבְּרָא דְּדַמֶּשֶׂק
16 וּתְהָךְ וְתִמְשַׁח יָת חֲזָאֵל לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל אֲרָם׃ וְיָת יֵהוּא בַּר נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא
17 עַל יִשְׂרָאֵל וְיָת אֱלִישָׁע בַּר שָׁפָט מִמֵּישַׁר מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְמֶהֱוֵי נְבִיָּא תְּחוֹתָךְ׃ וִיהֵי
18 דְּיִשְׁתֵּיזֵיב מֵחַרְבָּא דַּחֲזָאֵל יִקְטוֹל יֵהוּא וּדְיִשְׁתֵּיזֵיב מֵחַרְבָּא דְּיֵהוּא יִקְטוֹל אֱלִישָׁע׃ וְאַשְׁאַר
19 בְּיִשְׂרָאֵל שַׁבְעָא אַלְפִין כָּל רְכוּבַיָּא דְּלָא כְרַעוּ לְבַעְלָא וְכָל פּוּמָּא דְּלָא נְשַׁק לֵיהּ׃ וַאֲזַל
מִתַּמָּן וְאַשְׁכַּח יָת אֱלִישָׁע בַּר שָׁפָט וְהוּא רָדֵי בִּתְרֵי עֲשַׂר פַּדָּנִין דְּתוֹרָא צְמִידִין קֳדָמוֹהִי
20 וְהוּא בְּחַד מִתְּרֵי עַסְרָא וַעֲבַר אֵלִיָּהוּ לְוָתֵיהּ וּרְמָא שׁוֹשִׁיפֵיהּ עֲלוֹהִי׃ וּשְׁבַק יָת תּוֹרַיָּא
וּרְהַט בָּתַר אֵלִיָּהוּ וַאֲמַר אֶנְשׁוֹק כְּעַן לְאַבָּא וּלְאִמָּא וְאֵיהָךְ בַּתְרָךְ וַאֲמַר לֵיהּ אֱזֵיל תּוּב אֲרֵי
21 מָה עֲבַדִית לָךְ׃ וְתָב מִבַּתְרוֹהִי וּנְסֵיב יָת פַּדַּן תּוֹרַיָּא וְהַדְמֵיהּ וּבְמָנֵי תוֹרַיָּא בַּשֵּׁיל לְהוֹן
בִּסְרָא וִיהַב לְעַמָּא וַאֲכַלוּ וְקָם וַאֲזַל בָּתַר אֵלִיָּהוּ וְשַׁמְּשֵׁיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit, Zelo zelavi ante Dominum Deum Szebaoth, quia deſeruerunt 10
fœdus tuum filii Iſrael; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occide-
runt gladio, & relictus ſum ego ſolus, & quærunt animam meam ut occi-
dant *eam*. Et ait, Exi, & ſta in monte ante Dñm: & ecce *Dominus* reve- 11
latur, & ante eum exercitus erat angelorum venti diſrumpentium montes,
& confringentium petras ante Dñm, *&* non erat in exercitu angelorum
venti majeſtas Domini, & poſt exercitum angelorum venti, erat exercitus
angelorum commotionis, & non erat in exercitu angelorum commotio-
nis majeſtas Domini. Et poſt exercitum angelorum commotionis, 12
ignis, *&* non erat in exercitu angelorum ignis majeſtas Domini:
& poſt exercitum angelorum ignis vox canentium in ſilentio. Et fuit cùm 13
audîſſet Eliah, operuit faciem ſuam pallio ſuo, & exiit, & ſtetit in porta
ſpeluncæ, & ecce [*facta eſt*] cum illo vox, & dixit, Quid tibi hîc Eliah?
Et dixit, Zelo zelavi ante Dñm Deum Szebaoth, quia deſeruerunt fœdus 14
tuum domus Iſrael; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occiderunt
gladio; & relictus ſum ego ſolus, & quærunt animam meam ut occîdant
eam. Et dixit Dñs illi, Vade, redi in viam tuam in deſertum Dammeſeq: 15
& ibis, & unges Hhazael ut ſit rex ſuper Aram. Et Jehu filium Nimſi un- 16
ges, ut ſit rex ſuper Iſrael; & Eliſagh filium Sephat de planicie Mehho-
lah unges ut ſit propheta pro te. Et erit qui evaſerit à gladio Hhazael, oc- 17
cidet eum Jehu; & qui evaſerit à gladio Jehu, occidet eum Eliſagh. Et 18
reſervabo in Iſrael ſeptē millia, omnia genua quæ non curvaverunt ſe ipſi
Baghla, et omne os quod non oſculatum eſt illum. Et abiit inde et invenit 19
Eliſagh filium Sephat, et ipſe præerat duodecim jugis boum ligatis ante
ſe, et ipſe erat in uno de duodecim: et tranſivit Eliah ad eum, et projecit
pallium ſuum ſuper illum. Et dereliquit boves, et cucurrit poſt Eliah, et 20
dixit, Oſculer quæſo patrem meum et matrem meam, et ibo poſt te: et di-
xit ei, Vade, redi; nam quid feci tibi? Et rediit ab illo, et accepit jugum 21
boum, et diſſecuit illud, et in vaſis boum coxit illis carnem, et dedit popu-
lo ut comederent; et ſurrexit et ivit poſt Eliah, et miniſtravit illi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ: ܡܛܢ ܛܢܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܫܒܩܘ ܩܝܡܟ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܕܒܚܝܟ 10
ܣܚܦܘ. ܘܠܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܒܣܝܦܐ. ܘܐܫܬܚܪܬ ܐܢܐ ܠܚܘܕܝ. ܘܗܐ ܒܥܝܢ ܠܢܦܫܝ
ܠܡܣܒܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܦܘܩ ܘܩܘܡ ܒܛܘܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܐ ܡܪܝܐ ܥܒܪ ܘܪܘܚܐ ܪܒܬܐ. 11
ܘܥܫܝܢܬܐ. ܡܦܪܩܐ ܛܘܪܐ ܘܡܬܒܪܐ ܟܐܦܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܡܪܝܐ. ܘܒܬܪ ܪܘܚܐ
ܙܘܥܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܙܘܥܐ ܡܪܝܐ. * ܘܒܬܪ ܙܘܥܐ. ܢܘܪܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܢܘܪܐ ܡܪܝܐ. ܘܒܬܪ ܢܘܪܐ. ܩܠܐ 12
ܕܡܡܠܠܐ ܕܩܝܩܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܠܝܐ. ܟܣܝ ܐܦܘܗܝ ܒܡܥܛܦܪܗ. ܘܢܦܩ. ܘܩܡ ܥܠ 13
ܦܘܡܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܘܗܘܐ ܠܘܬܗ ܩܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܠܟ ܗܪܟܐ ܐܠܝܐ. * ܘܐܡܪ: 14
ܡܛܢ ܛܢܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܫܒܩܘ ܩܝܡܟ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܕܒܚܝܟ ܣܚܦܘ.
ܘܠܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܒܣܝܦܐ. ܘܐܫܬܚܪܬ ܐܢܐ ܠܚܘܕܝ. ܘܗܐ ܒܥܝܢ ܠܢܦܫܝ ܠܡܣܒܗ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܗܦܘܟ ܙܠ ܠܐܘܪܚܟ ܠܡܕܒܪܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܘܙܠ ܡܫܘܚ ܠܚܙܐܝܠ. 15
ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܕܘܡ. * ܘܠܝܗܘܐ ܒܪ ܢܡܫܝ. ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ ܕܡܢ 16
ܐܒܠ ܡܚܘܠܐ. ܡܫܘܚ ܕܢܗܘܐ ܢܒܝܐ ܚܠܦܝܟ. * ܘܡܢ ܕܢܦܠܛ ܡܢ ܣܝܦܐ ܕܚܙܐܝܠ. 17
ܢܩܛܠܝܘܗܝ ܝܗܘ. ܘܡܢ ܕܢܦܠܛ ܡܢ ܣܝܦܐ ܕܝܗܘ. ܢܩܛܠܝܘܗܝ ܐܠܝܫܥ. * ܘܐܫܒܩ 18
ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. ܟܠ ܒܘܪܟܐ ܕܠܐ ܒܪܟܘ ܠܒܥܠܐ. ܘܟܠ ܦܘܡܐ ܕܠܐ ܢܫܩܗ.
* ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܫܟܚ ܠܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ. ܕܕܒܪ ܗܘܐ ܦܕܢܐ. ܬܪܬܥܣܪ ܦܕܢܝܢ 19
ܩܕܡܘܗܝ. ܘܗܘ ܥܡ ܚܕ ܡܢ ܬܪܬܥܣܪ ܗܘܐ. ܘܥܒܪ ܐܠܝܐ ܠܘܬܗ. ܘܫܕܐ ܡܥܛܦܪܗ
ܥܠܘܗܝ. * ܘܫܒܩ ܦܕܢܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܪܗܛ ܒܬܪ ܐܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܙܠ ܐܢܫܘܩ ܠܐܒܝ 20
ܘܠܐܡܝ. ܘܐܬܐ ܒܬܪܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܗܦܘܟ ܙܠ ܠܟ. ܡܢܐ ܓܝܪ ܥܒܕܬ ܠܟ. * ܘܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪܗ. 21
ܘܢܣܒ ܦܕܢܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܢܟܣ ܐܢܘܢ. ܘܒܡܐܢܝ ܬܘܪܐ. ܒܫܠ ܒܣܪܐ. ܘܝܗܒ ܠܥܡܐ.
ܘܐܟܠܘ. ܘܩܡ ܐܙܠ ܒܬܪ ܐܠܝܐ ܘܡܫܡܫܗ.

Reſpondit, Planè zelavi pro Dño Deo poten- 10
tiſſimo, quòd filii Iſrael fœdus tuum dereli-
querunt, aras tuas diruerunt, & prophetas tu-
os enſe trucidârunt; cúmque ego ſolus reman-
ſerim, en tollere quærunt animam meã. Dixit 11
ad eum, Egredere, ſta in monte corã Domino:
& ecce Dominum cum vento magno & vehe-
menti, montes diffindente, petráſq; frangente
ante Dñm; non *tamen* erat in *eo* vento Dñs.
Poſt ventum concuſſio; *at* non erat in ea con-
cuſſione Dñs. Poſt concuſſionem, ignis; ſed 12
non aderat in eo igne Dñs. Demũ poſt ignem
vox ſermonis tenuis: Quam cùm audiſſet 13
Elia, obvolvit faciem ſuam amictu ſuo *capitis*,
& egreſſus ſtetit ad os ſpeluncæ: factáque
ad eum vox, & dixit illi, Quid hîc agis Elia?
Reſpondit, planè zelo affectus ſum pro Dño 14
Deo potentiſſimo, quòd dereliquerunt Iſrae-
litæ fœdus tuum, aras tuas diruerunt, & pro-
phetas tuos enſe trucidârunt; cúmq; reman-
ſerim ego ſolus, ecce tamen tollere quærunt
animam meam. Ait illi Dñs, Revertere, per- 15
ge iter tuum verſùs deſertum Damaſci, & va-
de, unge Hezaelem ut regnet ſuper Adum;
Et Jehu filium Jamſi ut regnet ſuper Iſraelem; 16
Eliſæum quoq; filiũ Saphati qui eſt ex Abel-
meholæ, ungito, ut ſit propheta loco tui. Et 17
quiſquis evaſerit gladium Hezaelis, interfici-
et eum Jehu: quiſquis autem evaſerit gladiũ
Jehu, interficiet eum Eliſæus. Servabo tamen 18
ex Iſraele ſeptem millia, omnia *nimirum* ge-
nua quæ non curvaverunt ſe Baali, & omne
os quod non oſculatum eſt eum. Inde ergò 19
profectus invenit Eliſæum filium Saphati du-
centem jugum boum (nam duodecim juga
boum habebat ante ſe, & illud erat unum è
duodecim) & tranſiens propè eum Elia pro-
jecit ſuper eum amictum *capitis* ſuum. Ille 20
dimiſſo jugo boum ſecutus eſt Eliam, & ait
illi, Vadam oſculatum patrem meũ matremq;
meam, deinde veniam poſt te. Dixit ei, Re-
vertere, abi tibi; quid feci tibi? Qui rece- 21
dens ab eo tulit jugum boum & mactavit eos,
& inſtrumentis boum coxit carnem, deditq;
populo, & comederunt: poſtea ſurgens ſecu-
tus eſt Eliam, & miniſtravit ei.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال* اني غرت غيرة لله الجيوش* عند اطراح بني اسرائيل لعهدك* وهدمهم لمذابحك* وقتلهم 10
انبياءك بالسيف* وبقيت انا وحدي* وها هم قد التمسوا قتل نفسي* وقال له* اخرج وقم على 11
الجبل* فان الله متجلي* وقدامه من الملائكة ذوات الرياح* التي تشق الجبال وتكسر
الحجارة* وليس مع حضور تلك الملائكة ذوات الرياح* حلول ظهور سكينة الله* ثم بعد
تلك الملائكة ذوات الرياح* حضور الملائكة ذوات الرعد* وليس عند ذلك تظهر سكينة
الله* ثم بعد الملائكة ذوات الرواعد* الملائكة ذوات النار* وليس مع حضور الملائكة ذوات 12
النار تظهر سكينة الله* وبعد الملائكة ذوات النار* صوت تسبحة بسكون* فلما سمع ذلك 13
ايليا* ستر وجهه بعمامته* وقام ووقف بباب المغارة* فوافاه كلام الله* قائلا* ما بالك يا ايليا* فقال* 14
غرت غيرة بين يدي الله اله الجيوش* عند نقض بني اسرائيل عهدك* وهدمهم مذابحك*
وقتلهم انبياءك بالسيف* وبقيت انا وحدي* وقد طلبوا نفسي لاهلاكها* فقال الله له* امض 15
ارجع في طريقك من البرية الى دمشق* فاذا جئتها* فامسح هناك حزائيل ملكا على قوم آرام*
* وامسح ياهو بن نمسي ملكا على آل اسرائيل* وملك اليساع بن سافاط من ابل محولا* نبيا 16
مكانك* فيكون من افلت من سيف حزائيل* يقتله ياهو* ومن افلت من سيف ياهو* يقتله 17
اليساع* وقد تبقا في آل اسرائيل سبعة الف* لم يحنوا ركبهم للباعل* ولا قبلته افواههم* 18
* ومضى من هناك. ووجد اليساع بن سافاط* وهو يسوق اثني عشر فدانا* ادوارا مروحة بين 19
يديه* وهو مع احد الاثني عشر* وتقدم ايليا ورمى عمامته عليه* فترك الاثني عشر وعدا 20
خلف ايليا* وقال له* امضي الآن اقبل ابي وامي* ثم الحقك* فقال له* ارجع* ماذا صنعت بك*
* فرجع من خلفه* واخذ فدانا من الثيران وذبحهما* وطبخ لحمهما بآنية الفدان* وقدم للشعب* 21
فأكلوا* وقام ومضى مع ايليا* وخدمه*

Qui dixit, Equidem zelo affectus ſum 10
pro Deo exercituum, ob rejectum ab Iſra-
elitis fœdus tuum, deſtructa ab iis altaria
tua, & prophetas tuos gladio interfectos;
& cùm ego ſolus ſim reliquus, ecce tamen
ipſi quæſierunt necem animæ meæ. Dixit 11
ad eum, Egredere, & ſta ſupra montem,
quoniã Deus manifeſtatus eſt ſe: & præ-
cedent cum angeli ventorum montes diſ-
rumpentium, & lapides confringentium,
attamen inter illos ventorum angelos non
aderit apparitio habitaculi Dei. Tum poſt
illos ventorum angelos aderunt angeli to-
nitruum, tunc tamen non apparebit habita-
tio Dei. Tum poſt angelos tonitruum, an- 12
geli ignis; ſed ad præſentiam angelo-
rum ignis non apparebit habitatio Dei.
Denique poſt angelos ignis vox cantici
cum quiete (id eſt, ſubmiſſa.) *Cùm id au-* 13
diſſet Elia, operuit faciem ſuã amictu ſuo,
& ſurgens ſtetit in oſtio ſpeluncæ. Tunc
venit ad eum ſermo Dei dicentis, Quid
rei tibi eſt O Elia? Qui reſpondit, Zelo 14
motus ſum coram Deo, Deo exercituum,
quum violarent Iſraelitæ fœdus tuum, de-
ſtruerent altaria tua, & prophetas tuos
gladio perimerent; mèque ſolo remanente,
quæſierint animam meam ad perdendam
illam. Ait illi Deus, Vade, revertere viâ 15
tuâ è deſerto in Damaſcum, cúmque per-
veneris ad eam, ungito ibi Hazaelem in
regem ſuper gentem Aram: unges etiam 16
Jehu filium Namſi, regem ſuper Iſraeli-
tas: & regem conſtitues Eliſæum Saphati
filium de Abel-meholæ, ut ſit propheta lo-
co tui. Eritque ut qui evaſerit gladium 17
Hazaelis, hunc interficiat Jehu: & qui
evaſerit gladium Jehu, hunc interficiat
Eliſæus. Reſtant autem inter Iſraelitas 18
ſeptem millia, quorum genua non ſunt in-
curvata Baali, & quorum ora non oſcula-
ta ſunt eum. Cùm itaque inde abiiſſet, in- 19
venit Eliſæum Saphati filium ducentem
ante ſe duodecim paria boum jugatorum,
& ipſe erat cum uno ex illis duodecim,
& accedens ad eum Elia projecit ſuper
eum amictum ſuum. Qui dimiſſis duo- 20
decim illis, cucurrit poſt Eliam, dixitque
ad eum, Ibo jam oſculatum patrem meum
& matrem meam, tum te ſequar. Ait illi,
Revertere: quid feci tibi? Qui cùm re- 21
ceſſiſſet ab eo, accepit par boum, & macta-
vit eos, coxitque carnes eorum inſtrumen-
tis aratri, obtulitque populo; & comede-
runt: deinde ſurrexit abiitque cum Elia,
& miniſtravit ei.

מלכים א : כ

CAP. XX. כ

triginta & ,*ſuam virtutem* omnem congregavit Aram rex hadad-Ben Et
1 ובן־הדד מלך־ארם קבץ את־כל־חילו ושלשים
ſuper coarctavit & ,aſcendit Et .currus & ,*equus* & ,ſecum reges duo &
ושנים מלך אתו וסוס ורכב ויעל ויצר על־
Achab ad nuncios Miſitque .ea cum pugnavit & ,Someron
2 שמרון וילחם בה: וישלח מלאכים אל־אחאב
;hadad-Ben dicit Sic :ei Dixitque .civitatem in Iſrael regem
3 מלך־ישראל העירה: ויאמר לו כה אמר בן־הדד
boni tui filii &,tuæ uxores & ;*ipſum mihi* tuũ aurum & ,tuum Argentum
כספך וזהבך לי־הוא ונשיך ובניך הטובים
tuum verbum Secundùm :dixit & ,Iſrael rex reſpondit Et .*ipſi mihi*
4 לי־הם: ויען מלך־ישראל ויאמר כדברך
nuncii ſunt reverſi Et.mihi quæ omnia & ,*ego tibi* ,rex mi domine
5 אדני המלך לך אני וכל־אשר־לי: וישבו המלאכים
,te ad *miſi Quia* :dicendo ,hadad-Ben dixit Sic :dixerunt atque
ויאמרו כה־אמר בן־הדד לאמר כי־שלחתי אליך
mihi tuos filios &,tuas uxores &,tuum aurum &,tuum Argentum:dicendo
לאמר כספך וזהבך ונשיך ובניך לי
,te ad meos ſervos mittam cras *tempus ſecundum Quinimò* .dabis
6 תתן: כי אם־כעת מחר אשלח את־עבדי אליך
omne ,erit & ,tuorum ſervorum domos & ,tuam domum ſcrutabuntur &
וחפשו את־ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל־
vocavit Et.tollent &,ſuis manib⁹ in ponent tuorum oculorũ concupiſcibile
7 מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו: ויקרא
obſecro Cognoſcite :ait & ,terræ ſeniores omnes Iſrael rex
מלך־ישראל לכל־זקני הארץ ויאמר דעו־נא
,meis uxoribus ,me ad miſit quia *:quærens* iſte malum quoniam,videte &
וראו כי רעה זה מבקש כי־שלח אלי לנשי
.*eo ab* prohibui non & ,meo auro & ,meo argento & ,meis filiis &
ולבני ולכספי ולזהבי ולא מנעתי ממנו:
,audias Ne :populus omnis & ,ſeniores omnes eum ad Dixeruntque
8 ויאמרו אליו כל־הזקנים וכל־העם אל־תשמע
meo domino Dicite :hadad-Ben nunciis Dixitque .acquieſcas neque
9 ולוא תאבה: ויאמר למלאכי בן־הדד אמרו לאדני
:faciam *prima* in tuum ſervum ad miſiſti quibus Omnia :regi
המלך כל אשר־שלחת אל־עבדך בראשנה אעשה
ei retulerunt & ,nuncii abierunt & :facere *potero non hoc verbum &*
והדבר הזה לא אוכל לעשות וילכו המלאכים וישבהו
,dii mihi faciant Sic :ait & ,hadad-Ben eum ad Miſitque .rem
10 דבר: וישלח אליו בן־הדד ויאמר כה־יעשון לי אלהים
,populi omnis pugillis Someron pulvis ſuffecerit ſi ,addant ſic &
וכה יוספו אם־ישפק עפר שמרון לשעלים לכל־העם
: Loquimini ,dixit & ,Iſrael rex reſpondit Et.meis pedibus in qui
11 אשר ברגלי: ויען מלך־ישראל ויאמר דברו
verbum *audire ſecundùm* ,fuit Et .*apertus* ſicut accinctus ſe laudet Ne
12 אל־יתהלל חגר כמפתח: ויהי כשמע את־הדבר
ad dixit & :tabernaculis in reges & ,ipſe *bibens* ipſe & ,hoc
הזה והוא שתה הוא והמלכים בסכות ויאמר אל־
unus propheta ecce Et .civitatem *ſuper* poſuerunt & :Ponite ;ſuos ſervos
13 עבדיו שימו וישימו על־העיר: והנה נביא אחד
:Dominus dixit Sic :dixit & ,Iſrael regem Achab ad acceſſit
נגש אל־אחאב מלך־ישראל ויאמר כה אמר יהוה
eam *tradens* ego Ecce ?hanc magnam *turbam* omnem vidiſti Nonne
הראית את כל־ההמון הגדול הזה הנני נתנו
,Achab Dixitque .Dominus *ego* quòd ſcies et ,hodie tua manu in
14 בידך היום וידעת כי־אני יהוה: ויאמר אחאב
.provinciarum principum *pueris In* :Dominus dixit Sic :ait Et *?quo In*
במי ויאמר כה־אמר יהוה בנערי שרי המדינות
.Tu :dixit Et ?bellum *ligabit* Quis:dixit Et
ויאמר מי־יאסר המלחמה ויאמר אתה:

Verſio VULG. LAT.

CAP. XX.

1 POrrò Benadad rex Syriæ, congregavit omnem exercitũ ſuum, & triginta duos reges ſecum, & equos, & currus: & aſcendens pugnabat contra Samariam, & obſidebat eam. 2 Mittenſque nuntios ad Achab regem Iſrael in civitatẽ, 3 Ait; Hæc dicit Benadad; Argentũ tuum, & aurũ tuum meum eſt: & uxores tuæ, & filii tui optimi, mei ſunt. 4 Reſponditq; rex Iſrael; Juxta verbum tuum, domine mi rex, tuus ſum ego, & omnia mea. 5 Revertenteſq; nuntii, dixerũt; Hæc dicit Benadad, qui miſit nos ad te; Argentum tuum, & aurum tuum, & uxores tuas, & filios tuos dabis mihi. 6 Cras igitur hâc eâdem horâ mittam ſervos meos ad te, & ſcrutabuntur domum tuam, & domum ſervorũ tuorum: & omne quod eis placuerit, ponent in manibus ſuis, & auferent. 7 Vocavit autem rex Iſrael omnes ſeniores terræ, & ait; Animadvertite, & videte, quoniam inſidietur nobis: miſit enim ad me pro uxoribus meis, & filiis, & pro argento & auro: & non abnui. 8 Dixeruntque omnes majores natu, & univerſus populus, ad eum; Non audias, neq; acquieſcas illi. 9 Reſpondit itaq; nuntiis Benadad, Dicite domino meo regi; Omnia propter quæ miſiſti ad me ſervum tuum in initio, faciam: hanc autem rem facere non poſſum. 10 Reverſiq; nuntii retulerunt ei. Qui remiſit, & ait; Hæc faciant mihi dii, & hæc addant, ſi ſuffecerit pulvis Samariæ pugillis omnis populi qui ſequitur me. 11 Et reſpondens rex Iſrael, ait; Dicite ei, Ne glorietur accinct⁹ æquè ut diſcinctus. 12 Factum eſt autem, cùm audiſſet Benadad verbum illud, bibebat ipſe & reges in umbraculis, & ait ſervis ſuis; Circumdate civitatem. Et circumdederunt eam. 13 Et ecce propheta unus accedens ad Achab regem Iſrael, ait ei; Hæc dicit Domin⁹, Certè vidiſti omnem multitudinẽ hanc nimiam? ecce, ego tradã eam in manu tua hodié: ut ſcias, quia ego ſum Dominus. 14 Et ait Achab, Per quem? Dixítque ei; Hæc dicit Domin⁹, Per pediſſequos principum provinciarum. Et ait, Quis incipiet præliari? Et ille dixit, Tu.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ κατέλιπεν Ἐλισαιὲ τὰς βόας, καὶ (κ) κατέδραμεν ὀπίσω Ἠλιού, καὶ εἶπε, Καταφιλήσω τὸν πατέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου. καὶ (λ) εἶπεν Ἠλιού, Ἀνάστρεφε, ὅτι πεποίηκά σοι. 21 Καὶ ἀνέστρεψεν ἐξ ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβε (μ) τὰ ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ (ν) ἔθυσε καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ, καὶ ἔφαγον. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω Ἠλιού, καὶ ἐλειτούργει (ξ) αὐτῷ.

Et dereliquit Eliſæ boves, & cucurrit poſt Eliu, & dixit; Deoſculabor patrem meum: et ſequar poſt te. Et dixit Eliu; Reverte, (i) quoniam feci tibi. Et reverſus à poſt eum: & cepit juga boum, & immolavit, et coxit ea in vaſis boum: & dedit populo: & comederunt. Et ſurrexit, & ivit poſt Eliu: & miniſtrabat ei. 20 21

MS.A. (κ) ἐπέδραμεν (λ) εἶπεν αὐτῷ, Πορεύου, ἀνάστρεφε, ὅτι (μ) τὸ ζεῦγος (ν) ἔθυσεν, *ἐν τοῖς σκεύεσιν τῶν βοῶν ἥψησεν αὐτὰ, καὶ ἔδωκεν (ξ) αὐτῷ. Καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶς

Hic tranſponuntur capp. 20, et 21. quódque hîc eſt cap. 20. in MS.A. quemadmodùm et in Vulg. Lat. eſt 21. et vice verſâ.

ΚΕΦ. [κ'.

1 (α) ΚΑὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ Ναβουθαὶ τῷ Ἰεζραηλίτῃ παρὰ τῇ ἅλῳ Ἀχαὰβ βασιλέως Σαμαρείας. 2 Καὶ ἐλάλησεν Ἀχαὰβ πρὸς Ναβουθαὶ, λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι (β) ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν. εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι ἀργύριον (γ) ἄλλαγμα ἀμπελῶνός σου τούτου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων. 3 Καὶ εἶπε Ναβουθαὶ πρὸς Ἀχαὰβ, Μὴ (δ) γένοιτό μοι παρὰ Θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί. 4 (ε) Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαὰβ τεταραγμένον, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον. 5 Καὶ εἰσῆλθεν (ζ) Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον; 6 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ὅτι ἐλάλησα πρὸς Ναβουθαὶ τὸν (η) Ἰεζραηλίτην, λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου· εἰ δὲ βούλει, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον (θ) ἀντ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, 7 Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ (ι) αὐτοῦ, Σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ; (κ) ἀνάστηθι καὶ φάγε ἄρτον καὶ σαυτοῦ γενοῦ, (λ) ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ 8 τοῦ (μ) Ἰεζραηλίτου. Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαὰβ, καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγῖδι αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους (ν) καὶ τοὺς ἐλευθέρους 9 τοὺς κατοικοῦντας μετὰ Ναβουθαί. Καὶ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις, λέγων, Νηστεύσατε νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαὶ ἐν ἀρχῇ 10 τοῦ λαοῦ· Καὶ (ξ) ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ, λέγοντες, † Εὐλόγησε Θεὸν καὶ βασιλέα· καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἀποθανέτω.

CAP. [XX.

1 ET (a) vinea una erat Nabuthe Jezraelitæ juxta (b) aream Achaab regis Samariæ. 2 Et locutus eſt Achaab ad Nabuthæ, dicens; Da mihi vineam tuam: & erit mihi in hortum olerum: quoniam propinquat hæc domui meæ: & dabo tibi vineam aliam bonam ſuper eam. Si verò placet coram te, dabo tibi argentum, permutationem vineæ tuæ iſtius, & (c) erit mihi in hortum olerum. 3 Et dixit Nabuthæ ad Achaab; Non fiat mihi à Deo meo, ut dem hæreditatem patrum meorum tibi. 4 Et (d) turbatus eſt ſpiritus Achaab: & dormivit in lecto ſuo, & velavit faciem ſuam, & non manducavit panem. 5 Et intravit Jezabel uxor ejus ad eum, & locuta eſt ad eum; Quid ſpiritus tuus turbatus, & non es tu manducans panem? 6 Et dixit ad eam; Quia locutus ſum ad Nabuthe Jezraelitam, dicens; Da mihi vineam tuam argento; ſi autem velis, dabo tibi vineam aliam pro ea: & dixit, Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum. 7 Et dixit ad eum Jezabel uxor ejus, Tu nunc ſic facis (e) regem ſuper Iſrael? Surge, & manduca panem, (f) & eſto tui ipſius: ego verò dabo tibi vineam Nabuthe Jezraelitæ. 8 Et ſcripſit librum in nomine Achaab, et ſignavit annulo illius. Et miſit librum ad ſeniores, & (g) liberos, eos qui habitabant cum Nabuthe. 9 Et erat ſcriptum in libris, dicens; Jejunate jejunium, & ſedere facite Nabuthe in (h) principio populi: 10 Et collocate duos viros filios iniquorum ex adverſo ejus: & teſtentur contra eum, dicentes; (i) Benedixit Deum, & regem. Et (k) producant eum, et lapident eum: et moriatur.

MS.A. Κεφ. κα'. (α) Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀμπελὼν ἦν εἷς τῷ Ναβουθαὶ τῷ Ἰσραηλίτῃ παρὰ *τῷ ἅλῳ (β) ἐγγίων (γ) ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνος τούτου, (δ) γένοιτο παρὰ (ε) Καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου. καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς (ζ) πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, *[καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν] καὶ ἐλάλησεν (η) Ἰσραηλίτην, (θ) ἀντὶ τούτου· (ι) αὐτοῦ, Νῦν οὕτως ποιεῖς βασιλείαν ἐπὶ (κ) ἀνάστηθι, φάγε (λ) ἐγὼ δώσω (μ) Ἰσραηλίτου. (ν) καὶ πρὸς τοὺς ἐλευθέρους οἳ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ τοὺς (ξ) καθίσατε † Ηὐλόγησεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כ

ובר הדד מלכא דארם כנש ית כל משריתיה ותלתין ותרין מלכין עמיה וסוסון ורתיכין 1
וסליק וצר על שמרון ואגיח קרבא בה: ושלח אזגדין לות אחאב מלכא דישראל 2
לקרתא: ואמר ליה כדנן אמר בר הדד כספך ודהבך דילי הוא ונשך ובנך שפיריא 3
דילי אנון: ואתיב מלכא דישראל ואמר כפתגמך רבוני מלכא דילך נפשי וכל דילי: 4
ותבו אזגדיא ואמרו כדנן אמר בר הדד למימר ארי שלחית לותך למימר כספך ודהבך 5
ונשך ובנך לי תתן: אלהין כעדנא הדין מחר אשלח ית עבדי לותך ויבלשון ית ביתך 6
וית בתי עבדך ויהי כל רגנא בעינך ישוון בידיהון ויסבון: וקרא מלכא דישראל לכל 7
סבי ארעא ואמר דעו כען וחזו ארי בישתא דין בעי ארי שלח לי לנשי ולבני ולכספי
ולדהבי ולא מנעית מניה: ואמרו ליה כל סביא וכל עמא לא תשמע ולא תיבי: ואמר 8 9
לאזגדי בר הדד אמרו לרבוני מלכא כל די שלחתא לעבדך בקדמיתא אעביד ופתגמא
הדין לא אכול למעבד ואזלו אזגדיא ואתיבוהי פתגמא: ושלח ליה בר הדד ואמר 10
כדין יעבדון לי דחלתא וכדין יוספון אם יספוק עפרא דשומרון למסב בשעולי פרסת
רגלי עמא דעמי: ואתיב מלכא דישראל ואמר אמרו ליה לא ישתבח דמזדרז ונחית 11
בקרבא כגבר דנצח וסליק מנה: והוה כד שמע ית פתגמא הדין והוא שתי הוא ומלכיא 12
במטליא ואמר לעבדוהי אזדרזו וכמנו על קרתא: והא נביא חד קריב לות אחאב מלכא 13
דישראל ואמר כדנן אמר יי החזיתא ית כל המונא סגיאה הדין הא אנא מסר ליה בידך
יומא דין ותדע ארי אנא יי: ואמר אחאב במן ואמר כדנן אמר יי בעולימי רברבי מדינתא 14
ואמר מן יתקים קרבא ואמר את:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XX.

1 ET Bar-hadad rex Aram congregavit omnem exercitum ſuum, triginta duos reges ſecum, & equos & currus; & aſcendit, & obſedit Somron, & bellum inivit in eam. 2 Et miſit nuncios ad Ahhab regem Iſrael in urbem. 3 Et dixit illi, Sic dixit Bar-hadad, Argentum tuum & aurum tuum meum eſt, & uxores tuæ, & filii tui pulchri mei ſunt. 4 Et reſpondit rex Iſrael, & dixit, Juxta verbum tuum domine mi rex, tua eſt anima mea, & omne quod mihi eſt. 5 Et redierunt nuncii, & dixerunt, Sic dixit Ben-hadad, dicendo: Quia miſi ad te, dicendo: Argentum tuum, & aurum tuũ, & uxores tuas, & filios tuos mihi dabis. 6 Sed tempore hoc, cras mittam ſervos meos ad te, & ſcrutabuntur domum tuam, & domos ſervorum tuorum, & erit, omnem concupiſcentiam oculorum tuorum ponent in manu ſua, & accipient. 7 Et vocavit rex Iſrael omnes ſenes terræ, & dixit, Cognoſcite, quæſo, & videte quòd malum iſte quærit; nam miſit ad me pro uxoribus meis, & pro filiis meis, & pro argento meo, & pro auro meo: & non denegavi ei. 8 Et dixerunt ei omnes ſenes, & omnis populus, Non pareas neq; velis. 9 Et dixit nunciis Bar-hadad, Dicite domino meo regi, omnia quæ miſiſti ad ſervum tuum initio faciam, ſed rem iſtam non potero facere: & abierunt nuncii, & reſponderunt illi verbum. 10 Et miſit illi Bar-hadad, & dixit, Sic faciant mihi Timores mei, & ſic addant, ſi ſuffecerit pulvis Somron, ut feratur ſoleis plantarum pedum populi qui mecum erit. 11 Et reſpondit rex Iſrael, & dixit, Dicite illi, Ne laudet ſe expedit⁹, & deſcendens in prœlium, ſicut vir qui vincit, & aſcendit ex eo. 12 Et fuit cùm audiſſet verbum hoc, & ille bibebat, ipſe & reges in tentoriis: & dixit ſervis ſuis, Expedimini: & *poſuerunt ſe in inſidiis* adverſus urbem. 13 Et ecce propheta unus acceſſit ad Ahhab regem Iſrael, & dixit, Sic dixit Dominus, Num vidiſti omnem multitudinem magnam hanc? ecce ego trado illam in manu tua hodie, ut cognoſcas quòd ego ſum Dñs. 14 Et dixit Ahhab, Per quem? & dixit, Sic dixit Dominus, Per adoleſcentes magnatum provinciarum: & dixit, Quis ordinabit prœlium? & dixit, Tu.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * ܘܒܪܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ . ܟܢܫ ܟܠܗ ܚܝܠܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ 1
ܡܠܟܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܪܟܫܐ ܘܡܪܟܒܬܐ. ܘܣܠܩ ܘܫܪܐ ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ. * ܘܫܕܪ 2
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܒܪܗܕܕ. ܟܣܦܟ ܘܕܗܒܟ 3
ܕܝܠܝ ܗܘ. ܘܢܫܝܟ ܘܒܢܝܟ ܕܫܦܝܪܝܢ. ܕܝܠܝ ܐܢܘܢ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܡܪ. ܐܝܟ 4
ܡܠܬܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ . ܕܝܠܟ ܐܢܐ ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܝ. * ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܟܢܐ 5
ܐܡܪ ܒܪ ܗܕܕ. ܕܫܕܪܬ ܠܟ ܒܟܪܝܘܬܐ: ܕܟܣܦܟ ܘܕܗܒܟ: ܘܢܫܝܟ ܘܒܢܝܟ ܠܝ ܬܬܠ. * ܡܚܪ 6
ܒܗܢܐ ܥܕܢܐ. ܐܫܕܪ ܥܒܕܝ ܠܘܬܟ. ܘܢܒܨܘܢ ܒܝܬܟ ܘܒܬܐ ܕܥܒܕܝܟ. ܘܟܠ ܪܓܝܓ
ܕܚܡܝܕܝܗܘܢ. ܢܣܒܘܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܘܢܐܬܘܢ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܪܥܐ. 7
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܕܥܘ ܘܚܙܘ ܕܒܝܫܬܐ ܗܘ ܒܥܐ ܗܢܐ. ܕܫܕܪ ܠܘܬܝ ܥܠ ܢܫܝ ܘܥܠ ܒܢܝ ܘܥܠ
ܟܣܦܝ ܘܥܠ ܕܗܒܝ. ܘܠܐ ܟܠܝܬ ܡܢܗ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܐ 8
ܬܫܡܥ. ܘܠܐ ܬܬܛܦܝܣ. * ܘܐܡܪ ܠܐܝܙܓܕܐ ܕܒܪ ܗܕܕ. ܐܡܪܘ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܟܠ ܕܫܕܪܬ 9
ܠܥܒܕܟ ܒܩܕܡܝܬܐ. ܐܥܒܕ. ܘܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܥܒܕ. ܘܐܙܠܘ ܐܝܙܓܕܐ
ܘܐܗܦܟܘ ܦܬܓܡܐ. * ܘܫܕܪ ܠܗ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕܘܢ ܠܝ ܐܠܗܐ 10
ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦܘܢ ܠܝ. ܐܢ ܢܣܦܩ ܥܦܪܗ ܕܫܡܪܝܢ ܡܫܡܠܐ ܠܥܡܐ ܕܥܡܝ.
* ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܡܠܠܘ. ܠܐ ܢܫܬܒܗܪ ܡܢ ܕܐܣܪ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܫܪܐ. * ܘܟܕ 11 12
ܫܡܥ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ: ܘܗܘ ܫܬܐ ܗܘܐ ܘܡܠܟܐ ܥܡܗ ܒܡܛܠܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܣܝܡܘ ܩܛܡܐ
ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܗܐ ܢܒܝܐ ܚܕ ܩܪܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 13
ܚܙܝܬ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܟܠܗ ܗܢܐ ܪܒܐ. ܗܐ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗ ܒܐܝܕܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܘܬܕܥ
ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܚܐܒ. ܒܡܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܛܠܝܐ ܘܒܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ 14
ܠܗ. ܡܢܘ ܢܣܕܪ ܩܪܒܐ ܩܕܡܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ.

CAP. XX.

Porrò filius Hadad rex Edom collectâ to- 1
tâ militiâ ſuâ, & triginta duobus regib' quos
ſecum habebat, necnon equis & curribus ;
aſcendit & caſtra poſuit adverſùs Samariam,
& oppugnavit eam. Deinde miſſis legatis ad 2
Ahab regem Iſraelis, Dixit ad eum, Sic dicit 3
Hadad, Argentum & aurum tuum, meum eſt ;
& uxores ac filii tui elegantes, mihi ſunt. Re- 4
ſpondens rex Iſraelis ait ; Juxta ſermonem tu-
um domine mi rex, tam ego quàm quicquid
poſſideo, tuum eſt. Sed legati *dennò* redeun- 5
tes dixerunt, Sic dicit filius Hadad, Miſerâ ad
te initio, quòd argentum & aurum tuum &
uxores ac filios tuos mihi dares : Cras verò 6
hoc ipſo tempore mittam ad te ſervos meos ;
& ſcrutabuntur domos tuas & domos ſervo-
rum tuorum : & quicquid jucundum videbi-
tur eis, tollent manibus ſuis, & venient.
Quamobrem rex Iſrael convocatis omnibus 7
terræ ſenioribus, dixit eis ; Cognoſcite, & vi-
dete quòd malum quærat iſte: miſit enim pro
uxoribus ac filiis meis, & pro argento et auro
meo, nec denegavi ei. Dixerunt ad eum 8
omnes ſeniores et univerſus populus, Ne
auſcultes, néve acquieſcas. Dixit ergò lega- 9
tis filii Hadad, Dicite domino meo regi,
Quicquid initio mandâſti ſervo tuo, faciam :
rem verò iſtam facere minimè poſſum. Abi-
erunt itaque nuntii, et retulerunt ei reſpon-
ſum. Miſit ad eum filius Hadad, et ait ; Sic 10
faciant mihi dii, et ſic addant mihi, ſi ſuffece-
rit pulvis Samariæ populo qui mecum eſt, *ut*
vel pugillum quiſque capiat. At rex Iſraelis 11
reſpondens ait, Dicite, Ne glorietur qui ligat
ut is qui ſolvit. Qui cùm audìſſet reſponſum 12
iſtud (bibebat autem *tunc* unà cum regibus
in tentoriis) dixit ſervis ſuis, Premite obſi-
dione civitatem. Interim ecce propheta qui- 13
dam acceſſit ad regem Iſraelis, et ait illi, Sic
dicit Dominus, Vides omnem exercitum
hunc maximum? en traditurus ſum eum in
manus tuas hodiè, ut ſciatis me eſſe Domi-
num. Dixit Ahab, Per quos? Ait illi, Per juve- 14
nes et magnates urbis. Dixit ad eum, Quis
prior aciem componet? Ait illi, Tu.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل العشرون * * وان بن هداد ملك ارام جمع كل عسكره* ومعه اثنان 1
وثلثون ملكا وخيل وجنايب* وطلع الي سومرون للملاحمة لمن بها* ثم وجه رسلا الي احاب ملك 2
ال اسرايل* الي مستقره من قرية سومرون* فقال* كذا قال بن هداد* ان فضتك وذهبك لي* 3
وكذلك بنوك ونساءك الحسان هم لي ايضا* فاجاب ملك ال اسرايل* وقال* كما قال سيدي الملك* 4
انا له وجميع مالي* فرجع الرسل وقالوا* هكذا قال بن هداد* اني انما بعثت ان تسلم الي فضتك 5
وذهبك ونساءك وبنيك* وفي هذا الوقت من غد ابعث اليك عبيدي* ليفتشوا بيتك وبيوت 6
عبيدك* وينظرون كل نفيس ومستحسن في عينيك* ياخذونه بايديهم وياتون به* فدعي ملك 7
اسرايل جميع شيوخ الارض* وقال* اعلموا الان وانظروا الي هذا* انما يطلب الشر* بعث الي في
نساي وبني وفضتي وذهبي* فلم امنعه* فاجاب الشيوخ وساير الشعب* وقالوا* لا تطع* ولا تخضع* 8
* وقال للرسل* قولوا لسيدي الملك* انا امتثل جميع رسالته الاولي* واما هذه الرسالة* فليس 9
لي الي ذلك سبيل* ومضي الرسل وحكوا الكلام* فوجه اليه بن هداد يقول* كذاك 10
يصنع بي الالهة* وكذاك يزيدون* ان كان تراب سومرون يجري قدام القوم الذين معي* 11
* فاجابه ملك بني اسرايل* وقال* لا يمتدح الرجل المستحلوا الحرب* كرجل تبراء وتخلا 12
منه* فلما سمع هذا الكلام* وهو قد شرب مع الملوك في الخيم* قال لعبيده* تحكروا
واكمنوا علي القرية* وعند ذلك تقدم احد الانبياء الي احاب ملك ال اسرايل* وقال* 13
هكذا قال الله* ارايت هذا الجمع العظيم* اليوم اوقعه في يدك* وتعلم اني انا الله* فاجاب 14
احاب وقال* بمن تكون هذه النجدة* فقال* كذاك قال الله* باحداث روساء المدينة* فقال*
فمن يصاف الحرب* قال* انت*

CAP. XX.

Ben-haddad autem rex Aram congre- 1
gavit totum exercitum ſuum, & ſtipatus
triginta duobus regibus, equis, atque deſul-
toriis, aſcendit in Samariam præliaturus
adverſus incolas ejus. Tum miſit nunti- 2
os ad Achabum regem Iſraelitarum in ur-
bem Samariam locum reſidentiæ ipſius, Et 3
ait, Sic dicit Ben-haddad, Argentum qui-
dem & aurum tuum, meum eſt: ſic etiam
filii tui & uxores tuæ pulcherrimæ ſunt
quoque meæ. Reſpondit Rex Iſraelitarũ, 4
& ait ; Quemadmodum dixit dominus
meus rex, ego & quicquid meum eſt, ipſius
ſumus. Reverſi ſunt autem nuntii & di- 5
xerunt, Sic ait Ben-haddad : Mandave-
ram equidem ut mihi traderes argentum
& aurum tuum, uxores & filios tuos ;
At craſtinâ die, pari tempore mittam ad te 6
ſervos meos ut ſcrutentur domum tuam,
& domos ſervorum tuorum, conſiderent
omne pretioſum ac pulchrum oculis tuis,
tollant illud manib' ſuis, & afferant. Igi- 7
tur accerſitis rex Iſrael omnibus terræ ſe-
nioribus, dixit ; Cognoſcite jam, & conſi-
derate hunc ; ſanè malum quærit : miſe-
rat ad me pro uxoribus & filiis meis, ar-
gento atque auro meo, nec denegaveram ei.
Reſponderunt ſeniores & univerſus popu- 8
lus, & dixerunt ; Ne obedias, néve te ſub-
mittas. Quarè dixit ad legatos, Dicite 9
domino meo regi, Ego primam legationem
planè exequar, hujus verò legationis exe-
quendæ nullus eſt mihi modus. Abeuntibus
ergò nuntiis, & talia verba referentibus,
Remiſit ad eum Ben-haddad dicens ; Sic 10
faciant mihi dii, & ſic addant, ſi pulvis
Samariæ ſatis ſit ante populum qui mecum
eſt. Reſpondit ei rex Iſraelitarum, & ait ; 11
Ne jactet ſe homo cui jucundum eſt bellũ,
velut is qui eo ſe expedit extricátque.
Qui cùm audiſſet hujuſmodi verba (is au- 12
tem jam biberat cum regibus in tentoriis)
dixit ſervis ſuis, In unum cogimini, & in-
ſidiamini civitati. Tunc accedens quidam 13
prophetarum ad Achab regem Iſraelita-
rum, dixit ; Sic ait Deus, Vidéſne hanc
turbam magnam? hodiè cadere faciam
illam in manum tuam, & cognoſces me
eſſe Deum. Reſpondens Achab dixit, Per 14
quem fiet actus hic heroicus? qui dixit, Sic
ait Deus, Per pueros præcipuorum urbis.
Dixit, Ecquis inſtruet aciem? Reſpondit,
Tu.

ducenti fuerunt & :provinciarum principum pueros recenſuit Et
15 ויפקד את־נערי שרי המדינות ויהיו מאתים
omnium populum omnem recenſuit eos poſt & : triginta & ,duo
שנים ושלשים ואחריהם פקד את־כל־העם כל־
.meridie *in* ſunt egreſſi Et .millia ſeptem Iſrael filiorum
16 בני ישראל שבעת אלפים: ויצאו בצהרים
triginta , reges & ipſe ,tabernaculis in ebrius *bibens* hadad-Ben Et
ובן־הדד שתה שכור בסכות הוא והמלכים שלשים־
principum pueri ſunt egreſſi Et .ei auxiliantes reges duo &
17 ושנים מלך עזר אתו: ויצאו נערי שרי
, ei nunciaverunt & , hadad-Ben miſit & , initio in provinciarum
המדינות בראשנה וישלח בן־הדד ויגידו לו
pacem ad Sive : ait Et .Someron de ſunt egreſſi Viri : dicendo
18 לאמר אנשים יצאו משמרון: ויאמר אם־לשלום
,fuerint egreſſi bellum ad ſive : vivos eos capite ,fuerint egreſſi
יצאו תפשום חיים ואם למלחמה יצאו
principum pueri ; urbe de ſunt egreſſi ii Et .eos *prehendite* vivos
19 חיים תפשום: ואלה יצאו מן־העיר נערי שרי
vir percuſſerunt Et .eos poſt qui exercitus & ,provinciarum
20 המדינות והחיל אשר אחריהם: ויכו איש
evaſit & ; Iſrael eos eſt perſecutus & ,Aram fugerunt & ,*ſuum* virum
אישו וינסו ארם וירדפם ישראל וימלט
eſt egreſſus Et .equites & ,equo ſuper Aram rex hadad-Ben
21 בן־הדד מלך ארם על־סוס ופרשים: ויצא
percuſſit & ; *currum* & , *equum* percuſſit & , Iſrael rex
מלך ישראל ויך את־הסוס ואת־הרכב והכה
, Iſrael regem ad propheta acceſſit Et .magna plaga Aram *in*
22 בארם מכה גדולה: ויגש הנביא אל־מלך ישראל
; facias quod vide & ,ſcito & ,confortare ,Vade : ei dixit &
ויאמר לו לך התחזק ודע וראה את אשר־תעשה
ſervi Et .te *ſuper aſcendens* Aram rex , anni reverſione in quia
23 כי לתשובת השנה מלך ארם עלה עליך: ועבדי
; eorum dii montium Dii : eum ad dixerunt Aram regis
מלך־ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם
,campeſtri in *eis cum* pugnemus veruntamen & :nobis prævaluerunt idcircò
על־כן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם במישור
: fac hoc verbum Et .eis prævalebimus *non* ſi
24 אם־לא נחזק מהם: ואת־הדבר הזה עשה
.eis pro *comites* pone & ,ſuo loco è *virum* reges recedere Fac
הסר המלכים איש ממקמו ושים פחות תחתיהם:
, te à *cadentem* exercitum ſecundùm exercitum tibi numerabis tu Et
25 ואתה תמנה־לך חיל כחיל הנפל מאותך
,*campeſtri* in eis cum pugnabimus &,*currum ſicut currum & ,equum ſicut equum* &
וסוס־כסוס ורכב כרכב ונלחמה אותם במישור
.ſic fecit & ,eorum vocem *ad* audivit Et .eis prævalebimus *non* ſi
אם־לא נחזק מהם וישמע לקלם ויעש כן:
aſcendit & ; Aram hadad-Ben recenſuit & ,anni reverſione in fuit Et
26 ויהי לתשובת השנה ויפקד בן־הדד את־ארם ויעל
,ſunt numerati Iſrael filii Et .Iſrael cum bellum ad ,Aphec in
27 אפקה למלחמה עם־ישראל: ובני ישראל התפקדו
filii ſunt caſtrametati & :eorũ occurſum *ad* abierunt & ,*redacti calculum in* &
וכלכלו וילכו לקראתם ויחנו בני־
repleverũt Aramæi & :*caprarum denudati* greges duo tanquã eos contra Iſrael
ישראל נגדם כשני חשפי עזים וארם מלאו
, Iſrael regem ad ait & , Dei vir acceſſit Et .terram
28 את־הארץ: ויגש איש האלהים ויאמר אל־מלך ישראל
montium Deus ,*Aram* dixerunt quòd eo Pro :Dominꝰ dixit Sic : ait &
ויאמר כה־אמר יהוה יען אשר אמרו ארם אלהי הרים
multitudinem omnem dabo *&* : *ipſe* vallium Deus non &,Dominꝰ
יהוה ולא־אלהי עמקים הוא ונתתי את־כל־ההמון
.Dominus *ego* quòd ſcietis & ,tua manu in hanc magnam
הגדול הזה בידך וידעתם כי־אני יהוה:

Verſio VULG. LAT.

15 Recenſuit ergò pueros princi-
pum provinciarum, & reperit
numerum ducentorum trigin-
ta duorum : & recenſuit poſt
eos populum, omnes filios Iſ-
16 rael, ſeptem millia: Et egreſſi
ſunt meridiè. Benadad autem
bibebat temulentus in umbra-
culo ſuo, & reges triginta duo
cum eo, qui ad auxiliũ ejus ve-
17 nerant. Egreſſi ſunt autè pueri
principum provinciarũ in pri-
ma fronte. Miſit itaque Ben-
adad. Qui nuntiaverunt ei, di-
centes; Viri egreſſi ſunt de Sa-
18 maria. Et ille ait; Sive pro pa-
ce veniũt, apprehèdite eos vi-
vos: ſive ut prælièntur, vivos eos
19 capite. Egreſſi ſunt ergò pueri
principũ provinciarũ, ac reli-
20 quus exercitus ſequebatur: Et
ꝑcuſſit unuſquiſque virum, qui
contra ſe veniebat : fugerúnt-
que Syri, & perſecutus eſt eos
Iſrael. Fûgit quoque Benadad
rex Syriæ in equo cum equiti-
21 bus ſuis. Necnon egreſſus rex
Iſrael ꝑcuſſit equos et currꝰ, &
percuſſit Syriã plagã magnã.
22 (Accedens autè propheta ad
regem Iſrael, dixit ei ; Vade, &
confortare, & ſcito , & vide
quid facias: ſequenti ènim an-
no rex Syriæ aſcendet contra
23 te.) Servi verò regis Syriæ di-
xerunt ei ; Dii montium ſunt
dii eorum, ideò ſuperaverunt
nos: ſed meliꝰ eſt ut pugnemꝰ
contra eos in campeſtribus, &
24 obtinebimꝰ eos. Tu ergò ver-
bum hoc fac ; Amove reges ſin-
gulos ab exercitu tuo, & pone
25 principes pro eis: Et inſtaura
numerũ militũ qui ceciderũt
de tuis, & equos ſecundùm e-
quos priſtinos, & currꝰ ſecun-
dùm currꝰ quos antè habuiſti:
& pugnabimꝰ contra eos in
campeſtribꝰ, & videbis ꝙ ob-
tinebimus eos. Credidit conſi-
26 lio eorum, & fecit ita. Igitur
poſtquàm annus tranſierat, re-
cenſuit Benadad Syros, & a-
ſcendit in Aphec, ut pugnaret
27 contra Iſrael. Porrò filii Iſra-
èl recenſiti ſunt, & acceptis
cibariis profecti ex adverſo,
caſtráque metati ſunt contra
eos, quaſi duo parvi greges ca-
prarum : Syri autem repleve-
28 runt terram. (Et accedens u-
nus vir Dei, dixit ad regem Iſ-
rael ; Hæc dicit Dominꝰ ; Quia
dixerunt Syri ; Deus montium
eſt Dominus, & non eſt Deus
vallium : dabo omnem multi-
tudinem hanc grandem in
manu tua, & ſcietis quia ego
ſum Dominus.)

Verſio GRÆCA: LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐποίησαν οἱ (ο) ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ
οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι (π) οἱ κατ-
οικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, (ρ) καθὼς ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτοὺς (σ) Ἰεζάβελ, καὶ καθὰ ἐ-
γέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλε πρὸς
12 (τ) αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσαν νηστείαν, καὶ ἐκά-
13 θισαν τὸν Ναβουθαὶ (υ) ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ. Καὶ
(φ) εἰσῆλθον δύο ἄνδρες (χ) υἱοὶ παρανόμων,
καὶ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ (ψ) κατεμαρ-
τύρησαν αὐτοῦ, λέγοντες, Εὐλόγηκας θεὸν καὶ
βασιλέα. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως,
καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέ-
14 θανε. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγον-
τες, Λελιθοβόληται Ναβουθαὶ, καὶ τέθνηκε.
15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν (ω) Ἰεζάβελ, καὶ εἶπεν
πρὸς Ἀχαάβ, Ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμ-
πελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ (α) Ἰεζραηλίτου, ὃς οὐκ
ἔδωκέ σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ ἔστι Ναβουθαὶ ζῶν,
16 ὅτι τέθνηκε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ
ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ ὁ (β) Ἰεζραηλίτης, καὶ
διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο
σάκκον. καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ (γ) ἀνέστη
καὶ κατέβη Ἀχαὰβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβου-
θαὶ τοῦ (δ) Ἰεζραηλίτου κληρονομῆσαι αὐτόν.
17 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην,
18 λέγων, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς (ε) ἀπαν-
τὴν Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμα-
ρείᾳ, ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι (ζ) Ναβουθαὶ,
ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν.
19 Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, λέγων, Τάδε λέ-
γει κύριος, Ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρο-
νόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἐν
παντὶ τόπῳ ᾧ (η) ἔλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες
τὸ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ (θ) λείξουσιν οἱ κύνες
τὸ αἷμά σου, (ι) καὶ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ
20 αἵματί σου. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοὺ,
Εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρός μου; καὶ εἶπεν, Εὕρη-
κα· διότι μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πο-
νηρὸν ἐνώπιον κυρίου, παροργίσαι αὐτόν·
21 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακά· καὶ ἐκκαύσω
ὀπίσω σου, καὶ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἀχαὰβ οὐ-
ροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκα-
22 ταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ. Καὶ δώσω τὸν οἶκον
σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν
οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ, περὶ τῶν παροργισμά-
των ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσ-
23 ραήλ. Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε κύριος,
λέγων, Οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ
24 προτειχίσματι τοῦ Ἰεζραέλ. Τὸν τεθνηκότα
τοῦ Ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει (κ) φάγονται οἱ
κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ
πεδίῳ (λ) φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ.

Et fecerunt viri civitatis illius, 11
ipſi ſeniores, & liberi, qui habi-
tabant in civitate ejus, ſicut miſi-
ad eos Jezabel, & ſicut ſcriptum
erat in libris, quos miſerat ad eos.
Et (l) vocaverunt jejunium, & 12
ſedere fecerunt Nabuthæ in prin-
cipio populi. Et intrârunt duo 13
viri filii iniquorum, & ſederunt
ex adverſo ejus, & teſtati ſunt
contra eum, (m) dicentes; Benedi-
xiſti Deum, & regem. Et pro-
duxerunt eum extra civitatem,
& lapidaverunt eum in lapidi-
bus: & mortuus eſt. Et miſerunt 14
ad Jezabel, dicentes; Lapidatus
eſt Nabuthæ, & mortuus eſt. Et 15
factum eſt, ut audivit (n) Jezabel:
& dixit ad Achaab, Surge, hære-
dita vineã Nabuthæ Iezraelitæ,
qui non dederat tibi argento: quo-
niam non eſt Nabuthæ vivens,
quia mortuus eſt. Et factum eſt 16
ut audivit Achaab, quia mortuus
eſt Nabuthæ (o) Jezraelita, &
conſcidit veſtimenta ſua, & co-
operuit ſe cilicio. Et factum eſt
poſt hæc, & ſurrexit, & deſcen-
dit Achaab ad vineam Nabuthæ
Jezraelitæ poſſidere eam. Et di- 17
xit Dominus ad Eliu Theſbitem,
dicens; Surge, & deſcende in 18
obviam Achaab regis Iſrael, qui
eſt in Samaria, quia hic in vinea
Nabuthæ, quia deſcendit illuc
poſſidere eam. Et loqueris ad eum, 19
dicens; Hæc dicit Dominus; (p)
Quomodò tu occidiſti, & poſſe-
diſti: propter hoc hæc dicit Do-
minus; In (q) omni loco in quo linxe-
runt (r) ſues & canes ſanguinem
Nabuthæ, ibi lingent canes ſan-
guinem tuum: & (ſ) meretrices
lavabunt in ſanguine tuo. Et dixit 20
Achaab ad Eliu, Si inveniſti me
inimicus meus? Et dixit, Inveni:
Quoniam fruſtrà venditus es ad
faciendum malum in conſpectu
Domini, ad exacerbandum eum:
(t) Ecce ego induco ſuper te ma- 21
la: & ſuccendam poſt te, & diſ-
perdam de Achaab mingentem ad
parietem, & clauſum, & dere-
lictum in Iſrael: Et dabo domum 22
tuam, ſicut domum Hieroboam fi-
lii Nabat, & ſicut domum Baaſa
filii Achia, pro exacerbationibus,
quibus exacerbâſti, et peccare fe-
ciſti Iſrael. Et ad Jezabel loqu- 23
tus eſt Dominus, dicens; Canes
manducabunt eam in antemurali
Jezrael. Mortuum de Achaab in 24
civitate comedent canes: et mor-
tuum ejus in campo comedent vo-
latilia cœli.

MS.A. (ο) ἄνδρες πόλεως (π) οἱ καθήμενοι ἐν πόλει (ρ) καθὰ (σ) Ἰεζάβελ, καθὰ γέγραπται ἐν (τ) αὐτοῖς. * Ἐκάλεσεν (υ) ἐν κεφαλῇ τοῦ (φ) ἦλθον (χ) οἱ υἱοὶ (ψ) κατεμαρτύρησαν ἄνδρες τῆς ἀποστασίας τοῦ Ναβουθαὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ηὐλόγησεν Ναβουθαὶ θεὸν (ω) Ἰεζάβελ, ὅτι λελιθοβόληται Ναβουθαὶ καὶ ἀπέθανεν, καὶ εἶπεν Ἰεζάβελ πρὸς (α) Ἰσραηλίτου, (β) Ἰσραηλίτης, (γ) ἀνέστη Ἀχαὰβ καὶ κατέβη εἰς (δ) Ἰσραηλίτου (ε) ἀπάντησιν (ζ) Ναβουθαὶ, * καταβέβηκεν κληρονομῆσαι αὐτόν. (η) ἔλειξαν οἱ κύνες καὶ αἱ ὕες τὸ (θ) λείξουσιν τὸ (ι) καὶ πόρναι (κ) καταφάγονται. (λ) καταφάγονται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ומנא ית עולמי רברבי מדינתא והוו מאתן ותלתין ותרין ובתריהון מנא ית כל עמא
16 כל בני ישראל שבעא אלפין: ונפקו בטיהרא ובר הדד שתי רוי במטליא הוא
17 ומלכיא תלתין ותרין מלכיא מסעדין ליה: ונפקו עולמי רברבי מדינתא בקדמיתא
18 ושלח בר הדד וחויאו ליה למימר גברין נפקו משומרון: ואמר אם לשלמא נפקו
19 אחודונון כד חיין ואם לקרבא נפקו כד חיין אחודונון: ואלין נפקו מן קרתא עולמי
20 רברבי מדינתא וחילא דבתריהון: וקטלו גבר גברוהי ואפכו אנש ארם ורדפונון
21 ישראל ואשתזיב בר הדד מלכא דארם על סוסון ועמיה תרין זוג פרשין: ונפק מלכא
22 דישראל ומחא ית סוסותא ומגיר ית רתיכיא ומחא באנש ארם מחא סגיאה: וקריב
נביא לות מלכא דישראל ואמר ליה איזיל אתקף ודע וחזי ית דתעביד ארי לזמן סופא
23 דשתא מלכא דארם סליק עלך: ועבדי מלכא דארם אמרו ליה אלהא דשליט על
טוריא אלההון על כן תקיפו מננא וברם נגיח עמהון במישרא אם לא נתקף מנהון:
24 וית פתגמא הדין עביד אעדי מלכיא גבר מאתריה ומני שלטוניא חלופיהון: ואת תמני
25 לך משרין כמשרין דאתקטלא מנך וסוסון כסוסון ורתיכין כרתיכין ונגיח עמהון
26 במישרא אם לא נתקיף מנהון וקביל למימריהון ועבד כן: והוה לזמן סופא דשתא
27 ומנא בר הדד ית אנש ארם וסליק לאפק לאגחא קרבא עם ישראל: ובני ישראל
אתמניאו ואזדמנו ואזלו לקדמותהון ושרו בני ישראל לקבלהון כתרין גזרי עזין ואנש
28 ארם מליאו ית ארעא: וקריב נביא דיי ואמר לות מלכא דישראל ואמר ליה כדנן אמר
יי חלף דאמרו אנש ארם אלהא דשליט על טוריא יי ולא אלהא דשליט על מישריא
הוא ואמסר ית כל חמונא רבא הדין בידך ותדעון ארי אנא יי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et numeravit adoleſcentes magnatum provinciarum, & fuerunt ducenti 15
triginta duo, & poſt illos numeravit populum omnium filiorum Iſrael,
ſeptem millia. Et exierunt in meridie, & Ben-hadad bibebat ebrius in 16
tentoriis ipſe & reges, [*quippe*] triginta duo reges auxiliabantur ei. Et 17
exierunt adoleſcentes magnatum regionum initio, & miſit Bar-hadad, &
indicaverunt illi, dicendo : Viri exierunt de Somron. Et dixit, Si ad pa- 18
cem exierunt, apprehendite eos vivos ; ſive in bellum exierunt, vivos etiam
apprehendite. Et hi exierunt ex urbe adoleſcentes magnatum regionum, 19
& exercitus qui erat poſt illos. Et occiderunt quiſq; virum ſuum : & fu- 20
gerunt homines Aram, & perſequuti ſunt illos Iſrael, & evaſit Barhadad
rex Aram ſuper equum, & cum illo duo paria equitum. Et exivit rex 21
Iſrael, & percuſſit equos & conſumpſit currus, & percuſſit homines Aram
percuſſione magna. Et acceſſerat propheta ad regem Iſrael, & dixerat 22
illi, Vade & confortare, & cognoſce, videq; quid facias ; nam in tempore
finis anni rex Aram aſcendet contra te. Et ſervi regis Aram dixerunt illi, 23
Deus qui imperat montibus, Deus illorum eſt, propterea prævaluerunt
nobis : verùm congrediamur cum eis in planicie, num prævalebimus eis.
Et rem iſtam facito : aufer reges quemq; de loco ſuo , & pone impera- 24
tores pro eis. Et tu numerabis tibi exercitus, ſicut exercitus qui occiſi 25
ſunt de te, & equos ſicut equos, & currus ſicut currus ; et congrediemur
cum illis in planicie, [*tunc videbis*,] num prævalebimus eis : et excepit
dicta eorum, et fecit ſic. Et fuit in tempore finis anni numeravit Bar- 26
hadad *homines* Aram, & aſcendit in Aphec, ut iniret bellum cum Iſrael.
Et filii Iſrael numerati ſunt atque parati, & iverunt in occurſum illorum, 27
& poſuerunt caſtra filii Iſrael è regione illorum, tanquam duo greges ca- 28
prarum ; ſed homines Aram impleverant terram. Et acceſſerat propheta
Domini, & dixerat regi Iſrael ; dixerat enim *ei*, Sic dixit Dominus, Eò
quòd dixerunt homines Aram, Deus qui imperat montibus, Dominus eſt ;
& non Deus qui imperat planiciebus, eſt Dñs : tradam omnem multitudi-
nem magnam hanc in manum tuam, ut ſciatis quòd egò ſum Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܡܢܐ ܠܥܠܝܡܐ ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܘܘ ܡܐܬܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܘܒܬܪܗܘܢ * 15
ܡܢܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. * ܘܢܦܩܘ ܒܛܗܪܐ. ܘܒܪ 16
ܗܕܕ ܫܬܐ ܗܘܐ ܚܡܪܐ ܒܡܫܟܢܐ. ܗܘ ܘܡܠܟܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܕܐܬܘ ܠܡܥܕܪܗ. * ܘܢܦܩܘ 17
ܥܠܝܡܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܘܩܕܡܝܢ. ܘܫܕܪ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܚܘܝܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ
ܓܒܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. * ܘܐܡܪ. ܐܢ ܠܫܠܡܐ ܢܦܩܘ .܀ ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ. ܘܐܢ 18
ܠܩܪܒܐ ܢܦܩܘ .܀ ܟܕ ܚܝܝܢ ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ. * ܘܗܠܝܢ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܥܠܝܡܐ 19
ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܝܠܐ ܒܬܪܗܘܢ. * ܘܩܛܠ ܓܒܪ ܓܒܪܗ. ܘܥܪܩ ܐܕܘܡ .܀ ܘܪܕܦ 20
ܐܢܘܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܬܘܙܒ ܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܥܠ ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ 21
ܕܐܝܣܪܝܠ .܀ ܘܚܪܒ ܪܟܫܐ ܘܡܪܟܒܬܐ. ܘܡܚܐ ܠܐܕܘܡ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ. * ܘܗܐ ܢܒܝܐ 22
ܕܐܠܗܐ ܩܪܒ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܐܬܚܝܠ. ܘܕܥ ܘܚܙܝ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܐܢܬ.
ܡܛܠ ܕܠܫܘܚܠܦ ܫܢܬܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܣܠܩ ܥܠܝܟ. * ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ 23
ܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܠܗܐ ܕܛܘܪܐ. ܐܠܗܗܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘ ܙܟܘܢ. ܒܪܡ ܢܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ
ܒܦܩܥܬܐ .܀ ܘܐܠܐ ܢܙܟܐ ܐܢܘܢ. * ܘܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܥܒܕ. ܐܥܒܪ ܡܠܟܐ. ܓܒܪ ܡܢ ܐܬܪܗ. 24
ܘܐܩܝܡ ܩܛܘܠܝܩܐ ܚܠܦܝܗܘܢ. * ܘܐܢܬ. ܡܢܝ ܠܟ ܚܝܠܐ. ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܕܢܦܠ ܡܢܟ. ܘܪܟܫܐ 25
ܐܝܟ ܪܟܫܐ. ܘܪܟܒܐ. ܐܝܟ ܪܟܒܐ .܀ ܘܢܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ ܒܦܩܥܬܐ .܀ ܘܐܠܐ ܢܙܟܐ ܐܢܘܢ.
ܘܫܡܥ ܠܩܠܗܘܢ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܗܘܐ ܠܫܘܚܠܦ ܫܢܬܐ .܀ ܘܡܢܐ ܒܪ ܗܕܕ ܠܐܕܘܡ. 26
ܘܣܠܩ ܠܐܦܩ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ .܀ ܐܬܡܢܝܘ ܘܐܬܛܝܒܘ ܘܩܡܘ 27
ܠܘܩܒܠܗܘܢ .܀ ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܓܙܪܝܢ ܕܥܙܐ. ܘܐܕܘܡܝܐ ܡܠܘ ܠܐܪܥܐ. * ܘܩܪܒ ܢܒܝܐ 28
ܕܐܠܗܐ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܐܕܘܡܝܐ:
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܛܘܪܐ ܡܪܝܐ .܀ ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܒܩܥܬܐ .܀ ܐܫܠܡܝܘܗܝ ܠܗܢܐ ܟܠܗ ܚܝܠܐ
ܪܒܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ.

* Recenſuit ergò juvenes & magnates ur- 15
bis, fuerúntque ducenti triginta duo: poſt
hos recenſuit univerſum populum & omnes
filios Iſraelis, ſeptem millia. Egreſſique 16
ſunt meridie, dum filius Hadad biberet in
tentoriis *vinum* vetus unà cum regibus illis
triginta duobus qui venerant auxiliatum illi.
Cùm eſſent itaque juvenes & magnates 17
urbis primi egreſſi, miſit filius Hadad (nun-
tiatum quippe fuerat ei, ac dictum; Ecce
viri egreſſi ſunt è Samaria) Et ait, ſive 18
ad pacem ſint egreſſi, prehendite eos vivos;
ſive ad pugnam ſint egreſſi, vivos apprehen-
dite eos. Hi ex urbe egreſſi *nempe* juvenes 19
& magnates urbis, & exercitus poſt eos;
Interfecit quiſque virum ſuum, ita ut fu- 20
geret Adum: ſed perſequente eos Iſraele,
evaſit Hadad rex Adum, cum curribus &
equitibus. Et egreſſus rex Iſraelis, equos 21
currúſque peremit, percuſſitque Adumæos
plagâ admodum ingenti. Ecce autem pro- 22
pheta Dei accedens ad regem Ahab dixit il-
li, Vade, corroborare, ſcito, & vide quid
facturus ſis; quoniam revoluto anno rex A-
dum aſcenſurus eſt contra te. Servi au- 23
tem regis Adum dixerunt ad eum, Deus
montium eſt Deus eorum, propterea vicerunt
nos: verùm certemus cum eis in planitie, &
proculdubiò vincemus eos. Hanc autem 24
rem faciemus: Abdica reges, quemque ſuo
munere, & eorum loco ſubſtitue præfectos:
Tum recenſe tibi exercitum qualis erat exer- 25
citus qui à te cecidit, & equos *prioribus* e-
quis, equitéſque *prioribus* equitibus pares;
& dimicemus cum eis in planitie, & procul-
dubiò firmiores erimus eis: auſcultavit ille
voci eorum, & fecit ſic. Anno revoluto re- 26
cenſuit filius Hadad Adumæos, & aſcendit in
Aphec dimicaturus cum Iſraele. Filii quo- 27
que Iſrael recenſiti diſpoſuerunt ſeſe, ſtete-
rúntque ex adverſo illorum ceu duo greges
hœdorum caprarũ, Adumæi verò replebant
terram. (Accedens autem propheta Dei 28
ad Ahab regem Iſraelis, dixit ad eum; Sic
dicit Dominus; Quia dixerunt Adumæi De-
um montium eſſe Dominum, non Deum con-
vallium; tradam totum hunc ingentem exer-
citum in manus tuas, & ſcietis me eſſe Do-
minum.)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاحصا احداث روساء المدينة، فكان مبلغهم مايتا واثنان وثلاثون رجلا * واحصي بعدهم سائر 15
محاربة بني اسرائيل، وكانوا سبعة الف رجل * فخرجوا وقت الظهر * وابن هداد في ذاك من حال 16
قد شرب وسكر في الخيم * هو واثنان وثلاثون ملكا المنجدون له * فكان اول من خرج اليهم * احداث 17
روساء المدينة * فوجه بن هداد مستعلما الخبر * فقيل له ان نفرا خرجوا للامان * فقال * ان كانوا 18
خرجوا للامان * فاقبضوا عليهم احياء * وان كان خروجهم للمسالحة * واحياء هم اقبضوا عليهم ايضا
* فلما خرج احداث روساء المدينة * خرج بعدهم ذلك الجيش * فقتل الرجل صاحبه * وانهزموا 19 20
قوم ارام * وتبعهم الاسرائيليون فافلت بن هداد ملك ارام على فرس * ومعه ساكريين * ثم خرج 21
ملك الاسرائيليين * فقتل الخيل وركبانها * وقتل في قوم ارام مقتلة عظيمة * وتقدم ذلك النبي الي 22
ملك بني اسرائيل * فقال له * امض * واشتد * واعلم * وانظر ما تصنع * فانه عند تصرم السنة
يطلع اليك ملك ارام * ثم ان عبيد ملك ارام قالوا له * ان الههم هو اله مسلط على الجبال * 23
وليس بمسلط على السهول * فلذلك تمكنوا منا * والآن فنحاربهم الي السهل * اذا لم نظفر بهم
هناك * والذي يجب ان تفعل في ذاك * ان تزيل الملوك كل رجل من مكانه * واجعل مكانهم 24
سلاطين * ويجب ان تعد لك جيشا كالجيش الذي قتل لك * وخيلا كالخيل * وركابا كالركاب * 25
ونقاتلهم في السهل. ان لم نظفر بهم * فقبل منهم * وامتثل ذلك * فلما تصرمت السنة احصي بن 26
هداد قوم ارام للعرض * ثم طلع بهم الي افيق لمحاربة الاسرائيليين * وخرج للقائهم * واصطفوا بنو 27
اسرائيل امامهم * كقطعتين من المعز * واما قوم ارام * فامتلأت الارض منهم * ثم تقدم النبي الي ملك 28
بني اسرائيل * وقال لملك آل اسرائيل ان جزاء ارام على قولهم ان سلطان الله الهنا على الجبال *
وليس هو اله سلطانه على السهول * ان اوقع هذا الجمع العظيم في يدك * وتعلموا اني انا الله *

* *Recenſitis ergò pueris præcipuorum urbis,* 15
fuit ſumma eorũ ducentorũ triginta duo-
rũ virorũ: poſt hos recenſuit omnes bella-
tores Iſraelitarum, fueruntq; ſeptẽ millia
virorũ. Et egreſſi ſunt tempore meridiano: 16
(Ben-haddad autẽ tunc temporis jam bibe-
rat & inebriatus fuerat in tentoriis unà
cum illis triginta duobus regibus ſubſidi-
ariis ejus.) Et qui primâ fronte prodierunt 17
ad eos, fuerunt pueri præcipuorum urbis.
Quoniã verò Ben-haddad miſerat explo-
ratũ aliquod nuntiũ, dictũ eſt ad eũ ali-
quot homines prodiiſſe ad pacẽ. Quapro- 18
pter dixit, Sive ad pacẽ prodierint, prehen-
dite eos vivos; ſive prodierint ad pugnã,
vivos etiã prehendite eos. Poſtquã prodi- 19
êre pueri præcipuorũ urbis, prodiit poſt eos
exercitus ille, & interfecit quiſq; adver-
ſariũ ſuum: Adeoq; fugit gens Aram. At 20
perſequentibus eos Iſraelitis, evaſit Ben-
haddad rex Aram ſuper equũ aliquot cũ
miniſtris. Tum egreſſus rex Iſraelitarum 21
trucidavit equos iiſq; inſidentes, & gen-
tem Aramæã acerbiſſimâ clade vaſtavit.
Poſthæc accedens ille propheta ad regem 22
Iſraelitarũ dixit ei; Abi, ſume animos,
ſcito, & vide quid ſis acturus: nã ad anni
finem aſcenſurus eſt contra te rex Aram.
Deinde ſervi regis Aram dixerunt ad eũ, 23
Deus eorum Deus eſt præſidens montibus,
non autem præſidens planitiebus, ideoque
prævaluerunt nobis: jam verò oppugnemus
eos in planitie, cùm non vicerimus eos ibi.
Quod autem hæc in re facias oportet, eſt 24
ut amotis omnibus regibus è dignitatibus
eorum, conſtituas loco ipſorũ imperatores.
Oportet etiã pares tibi copias, totidẽ, quot 25
erant copiæ quæ interfectæ ſunt tibi, toti-
dem equos, totidemque equites, & oppu-
gnemus eos in planitie, ſi non vicerimus eos;
qui acquieſcens eis, id executus eſt. Ita- 26
que exacto anno, recenſuit Ben-haddad
gentem Aramæam ad exercitũ, & aſcen-
dere juſſit eos in Aphec ad oppugnandos
Iſraelitas, proceſſitque obviàm illis. Filii 27
quoque Iſraelis inſtruxerunt ſeſe ex ad-
verſo illorũ quaſi duo greges caprarum:
turbâ autẽ Aramæâ plena erat terra. (Tũ 28
acceſſit ille propheta ad regẽ Iſraelitarũ,
dixitq; regi Iſraelitarũ; Mercedem Ara-
mæi pro dicto ſuo quo aſſeruerunt domi-
niũ Dei, Dei inquam noſtri in montes eſſe,
eum non Deũ eſſe cujus imperium non pro-
tendatur ad planities, hanc reportabunt:
cadere faciã turbam hanc ingentẽ in ma-
num tuam, ut ſciatis me eſſe Deum.)

ſeptima die in fuit Et .diebus ſeptem illos cōtra iſti ſūt caſtrametati Et
29 וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה נֹכַח אֵלֶּה שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
centum Aram · Iſrael filii percuſſerūt &,prælium ap̄pinquavit &
וַתִּקְרַב הַמִּלְחָמָה וַיַּכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־אֲרָם מֵאָה־
in Aphec in reſidui fugerunt Et .una die in peditum millia
30 אֶלֶף רַגְלִי בְּיוֹם אֶחָד׃ וַיָּנֻסוּ הַנּוֹתָרִים אֲפֵקָה אֶל־
virorum millia ſeptem & , viginti ſuper ,murus cecidit & :civitatem
הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל־עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף אִישׁ
.cubiculū in cubiculo civitatē in venit & ,fugit hadad-Ben Et .*reſiduorum*
הַנּוֹתָרִים וּבֶן־הֲדַד נָס וַיָּבֹא אֶל־הָעִיר חֶדֶר בְּחָדֶר׃
reges quòd audivimus ,obſecro Ecce : ſui ſervi eum ad Dixeruntque
31 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדָיו הִנֵּה־נָא שָׁמַעְנוּ כִּי מַלְכֵי
ſaccos obſecro ponamus .*ipſi miſericordiæ* reges *quòd* , Iſrael domus
בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי־מַלְכֵי חֶסֶד הֵם נָשִׂימָה נָּא שַׂקִּים
: Iſrael regē ad egrediamur &,noſtro capite in funes & ,noſtris lūbis in
בְּמָתְנֵינוּ וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ וְנֵצֵא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
,ſuis lumbis in ſaccos accinxerunt Et .tuā animā vivificabit forſitan
32 אוּלַי יְחַיֶּה אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם
:dixerunt atque,Iſrael regem ad venerunt & ,ſuis capitibus in funes &
וַחֲבָלִים בְּרָאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
ipſe adhuc Nū;dixit &:mea anima obſecro Vivat:dixit hadad-Ben tuꝰ Servꝰ
עַבְדְּךָ בֶן־הֲדַד אָמַר תְּחִי־נָא נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעוֹדֶנּוּ
,feſtinaverunt &,ſunt augurati viri Et .*ipſe* meꝰ frater ?*vivens*
33 חַי אָחִי הוּא׃ וְהָאֲנָשִׁים יְנַחֲשׁוּ וַיְמַהֲרוּ
Venite,dixit &:hadad-Ben tuꝰ Frater:dixerunt &,eo ab *num præripuerunt* &
וַיַּחְלְטוּ הֲמִמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ אָחִיךָ בֶן־הֲדַד וַיֹּאמֶר בֹּאוּ
ſuper eū fecit aſcendere & ; hadad-Ben eum ad eſt egreſſus Et .eū tollite
קָחֻהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הֲדַד וַיַּעֲלֵהוּ עַל־
meus pater tulit quas Civitates : eum ad Dixitque .currum
34 הַמֶּרְכָּבָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֶעָרִים אֲשֶׁר־לָקַח־אָבִי
poſuit ſicut ,Dammaſec in tibi pones plateas &,reſtituā,tuo patre à
מֵאֵת אָבִיךָ אָשִׁיב וְחוּצוֹת תָּשִׂים לְךָ בְדַמֶּשֶׂק כַּאֲשֶׁר־שָׂם
,pactum *ei excidit* & : te dimittā fœdere *in* ego & :Someron in meꝰ pater
אָבִי בְּשֹׁמְרוֹן וַאֲנִי בַּבְּרִית אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיִּכְרָת־לוֹ בְרִית
ad dixit ,prophetarum filiis de unus vir Et .eum dimiſit &
35 וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל־
.eū percutere vir renuit & :quæſo me Percute ,Domini verbo in ſuū *ſocium*
רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה הַכֵּינִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ לְהַכֹּתוֹ׃
tu ecce , DOMINI *voce in* audiſti non quòd eo Pro : ei Dixitque
36 וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה הִנְּךָ
eum invenit & , *eum apud ab* abiit & : leo te percutiet & ,me à *vadens*
הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכְּךָ הָאַרְיֵה וַיֵּלֶךְ מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ
: dixit & ,alterum virum invenit Et .eum percuſſit & , leo
37 הָאַרְיֵה וַיַּכֵּהוּ׃ וַיִּמְצָא אִישׁ אַחֵר וַיֹּאמֶר
.vulnerando & ,percutiendo vir eum percuſſit Et .obſecro me Percute
הַכֵּינִי נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכֵּה וּפָצֹעַ׃
velo in ſe mutavit & : viam *ad regi obſtitit* & , propheta abiit Et
38 וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֹד לַמֶּלֶךְ אֶל־הַדָּרֶךְ וַיִּתְחַפֵּשׂ בָּאֲפֵר
ad clamavit ipſe & ,tranſeunte rege , fuit Et .ſuos oculos ſuper
39 עַל־עֵינָיו׃ וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק אֶל־
ecce & , prælii *interim* in eſt ingreſſus tuus Servus : ait & , regem
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ יָצָא בְקֶרֶב־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה־
,iſtum virum Cuſtodi : dixit &, virum me ad adduxit &,receſſit vir
אִישׁ סָר וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה
talentū vel,ipſiꝰ anima pro tua anima erit &,*deſideretur deſiderando* ſi
אִם־הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ אוֹ כִכַּר־
ipſe & , illuc & huc agente tuo ſervo , fuit Et .appendes argenti
40 כֶּסֶף תִּשְׁקוֹל׃ וַיְהִי עַבְדְּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה וְהוּא
tu ,tuum judicium Sic ; Iſrael Rex eum ad dixit & :*ipſe* non
אֵינֶנּוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כֵּן מִשְׁפָּטְךָ אַתָּה
.*decidiſti*
חָרָצְתָּ׃

Verſio VULG. LAT.

29 Dirigebántque ſepté diebꝰ ex adverſo hi atq; illi acies, ſeptimâ auté die cōmiſſū eſt bellū: percuſſerúntque filii Iſrael de Syris centū millia peditum in die una. 30 Fugerunt auté qui remanſerāt in Aphec, in civitaté: & cecidit murꝰ ſup viginti ſepté millia hominū, qui remanſerant. Porrò Benadad fugiens ingreſſꝰ eſt civitaté, in cubiculū quod erat intra cubiculū. 31 Dixerúntque ei ſervi ſui; Ecce, audivimꝰ quòd reges domꝰ Iſrael clémentes ſint: ponamus itaq; ſaccos in lumbis noſtris, & funiculos in capitibus noſtris, & egrediamur ad regem Iſrael: forſitan ſalvabit animas noſtras. 32 Accinxerunt ſaccis lumbos ſuos, & poſuerunt funiculos in capitibꝰ ſuis, venerúntq; ad regé Iſrael, & dixerunt ei; Servꝰ tuꝰ Benadad dicit; Vivat, oro te, anima mea. Et ille ait; Si adhuc vivit, frater meꝰ eſt. 33 Quod acceperunt viri pro omine: & feſtinantes rapuerunt verbū ex ore ejus, atq; dixerūt; Frater tuꝰ Benadad. Et dixit eis; Ite, & adducite eum ad me. Egreſſꝰ eſt ergò ad eū Benadad, & levavit eū in currū ſuū. 34 Qui dixit ei; Civitates, quas tulit pater meꝰ à patre tuo, reddā: et plateas fac tibi in Damaſco, ſicut fecit pater meꝰ in Samaria, & ego fœderatꝰ recedā à te. Pepigit ergò fœdꝰ, & dimiſit eū. 35 Tunc vir quidam de filiis prophetarum dixit ad ſociū ſuū in ſermone Dñi, Percute me. At ille noluit percutere. 36 Cui ait; Quia noluiſti audire vocé Dñi, ecce recedes à me, & percutiet te leo. Cúmque paululū receſſiſſet ab eo, invenit eū leo, atque percuſſit. 37 Sed & alterū inveniens virū, dixit ad eū; Percute me. Qui percuſſit eū, & vulneravit. 38 Abiit ergò propheta, et occurrit regi in via, et mutavit aſperſione pulveris os et oculos ſuos. 39 Cúmq; rex tranſiſſet, clamavit ad regé, et ait; Servꝰ tuꝰ egreſſus eſt ad præliandū cominús: cúmq; fugiſſet vir unꝰ, adduxit eū quidā ad me, et ait; Cuſtodi virū iſtum: qui ſi lapſꝰ fuerit, erit anima tua pro anima ejus, aut talentū argenti appendes. 40 Dum autem ego turbatus huc illúcq; me verteré, ſubitò non comparuit. Et ait rex Iſrael ad eum; Hoc eſt judicium tuum, quod ipſe decreviſti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Πλὴν ματαίως (μ) Ἀχαὰβ, ὡς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέθηκεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. 26 Καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων, κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος, (ν) ὃν ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. 27 Καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου (ξ) ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου (ο) τοῦ κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέρρηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐζώσατο (π) σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήστευσε· καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξε Ναβουθαὶ τὸν (ρ) Ἰεζραηλίτην, καὶ ἐπορεύθη. 28 Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ 29 Ἠλιοὺ περὶ Ἀχαὰβ, καὶ εἶπε κύριος, (σ) Ἑώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου μου; οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις (τ) αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν (υ) κακίαν.

(u) *Veruntamen fruſtrà Achaab, qui venundatꝰ eſt facere malū in conſpectu Domini: ſicut evertit eum Jezabel uxor ejus.* 26 *Et factus eſt abominabilis valdè, eundo poſt abominationes ſecundùm omnia, quæ fecerat Amorrhæus, quem exterminavit Dominus à facie filiorum Iſrael.* 27 (x) *Et pro verbo, quomodò compunctus eſt Achaab à facie Domini, & ibat plorans & conſcidit tunicam ſuam, & accinxit ſaccum ſuper corpus ſuum, & jejunavit. Et indutus eſt ſaccum in die, quâ percuſſit Nabutha Jezraelitem: &* (y) *ivit.* 28 *Et factum eſt verbum Domini in manu ſervi ſui Eliu de Achaab.* 29 *Et dixit Dominus; Vidiſti, quemadmodùm compunctus eſt Achaab à facie mea?* (z) *Non inducam malum in diebus ejus: ſed in diebus filii ejꝰ inducā* (aa) *malū.*

MS. A. (μ) ἐπράθη Ἀχαὰβ ὡς ἐπράθη (ν) ὃν ἐξωλέθρευσεν (ξ) τοῦ (ο) κυρίου, καὶ (π) σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξεν (ρ) Ἰσραηλίτην, καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος. Καὶ (σ) Ἑόρακας (τ) αὐτοῦ, καὶ ἐν (υ) κακίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐκάθισεν τρία ἔτη

Quod hic eſt Cap.21. in MS.A. et in Vulgat. eſt Cap.20.

ΚΕΦ. [κα'.

1 (α) ΚΑὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἄδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ τριακονταδύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἅρμα. καὶ ἀνέβησαν καὶ (β) περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ (γ) ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν (δ) πρὸς Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, καὶ 3 εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει (ε) υἱὸς Ἄδερ, Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα (ζ) σου ἐμά ἐστι. 4 Καὶ ἀπεκρίθη (η) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε, Καθὼς (θ) ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ, (ι) σὸς ἐγώ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμά. 5 Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ (κ) εἶπαν, Τάδε λέγει ὁ υἱὸς (λ) Ἄδερ, Ἐγὼ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων, Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς (μ) γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σου 6 (ν) δώσεις ἐμοί, Ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον (ξ) ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σὲ, καὶ ἐρευνήσουσι τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παίδων σου, καὶ (ο) ἔσται πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ λήψονται. 7 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς, καὶ εἶπε, Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρός με περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου· (π) τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ.

CAP. [XXI.

1 *ET congregavit filius Ader omnem virtutem ſuam, & aſcendit, & obſedit ſuper Samariam: & triginta duo reges cum eo, &* (a) *omnis equus, & currus.* 2 *Et aſcenderunt, & obſederunt ſuper Samariam, & pugnaverunt ſuper eam. Et miſit ad Achaab regem Iſrael in civitatem, &* 3 *dixit ad eum; Hæc dicit filius Ader; Argentum tuum, & aurum tuum, meum eſt: & uxores tuæ, & filii* (b) *tui, mei ſunt.* 4 *Et reſpondit rex Iſrael, & dixit; Sicut locutus es, domine mi rex, tuus ego ſum, & omnia mea.* 5 *Et reverterunt nuntii, & dixerunt; Hæc dicit filius Ader, Ego miſi ad te, dicens; Argentum tuum, & aurum tuum, & uxores, & filios tuos dabis mihi:* 6 *Quoniam hâc horâ cras mittam pueros meos ad te, & ſcrutabuntur domum tuam, & domos puerorum tuorum. Et erit, omnia deſideria oculorum ſuorum, ſuper quæcunque injicient manus ſuas, &* (c) *tollent.* 7 *Et vocavit rex Iſrael omnes ſeniores terræ, & dixit; Cognoſcite nunc, & videte, quia malum iſte quærit: quoniam miſit ad me pro uxoribus meis, & pro filiis meis, & pro filiabus meis.* (d) *Argentum meum, & aurum meum non prohibui ab eo.*

MS. A. (α) Καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶσαν (β) περιεκάθισεν (γ) ἐπολέμησεν (δ) ἀγγέλους πρὸς (ε) ὁ υἱὸς (ζ) σου τὰ καλὰ ἐμά (η) ὁ βασιλεὺς (θ) ἐλάλησάς μοι κύριε (ι) σός εἰμι ἐγὼ καὶ (κ) εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Τάδε (λ) Ἄδερ, Ἐγὼ* ἀπέστρεψα Τὸ (μ) γυναῖκάς σου καὶ τὰ (ν) ἐμοὶ δώσεις, (ξ) ἀποστέλλω (ο) ἔσται τὰ ἐπιθυμητὰ ὀφθαλμῶν (π) τὸ χρυσίον μου καὶ τὸ ἀργύριόν μου οὐκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וּשְׁרוֹ אִלֵּין לָקֳבֵיל אִלֵּין שַׁבְעָא יוֹמִין וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וּקְרִיבוּ עָבְדֵי קְרָבָא וּמְחוֹ כָּל
30 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת אֱנָשׁ אֲרָם מְאָה אַלְפִין גְּבַר רַגְלֵי בְּיוֹמָא חָד׃ וְאַפְּכוּ דְאִשְׁתְּאָרוּ לַאֲפֵק
לְקַרְתָּא וּנְפַל שׁוּרָא עַל עַשְׂרִין וְשִׁבְעָה אַלְפִין גַּבְרָא דְאִשְׁתְּאָרוּ וּבַר הֲדַד עֲרַק וְעָל
31 לְקַרְתָּא תְּוָן בְּגוֹ תְּוָן׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ עַבְדוֹהִי הָא כְעַן שְׁמַעְנָא אֲרֵי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מַלְכֵי
גָמְלֵי חִסְדָּא אִנּוּן נֵיסַר כְּעַן סַקִּין בְּחַרְצָנָא וְאַטּוּנִין בְּרֵישָׁנָא וְנִפּוֹק לְוָת מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
32 מָאִים יְקַיֵּים יַת נַפְשָׁךְ׃ וַאֲסַרוּ שַׂקִּין בְּחַרְצֵיהוֹן וְאַטּוּנִין בְּרֵישֵׁיהוֹן וַאֲתוֹ לְוָת מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
33 וַאֲמַרוּ עַבְדָּךְ בַּר הֲדַד אֲמַר תִּתְקַיַּם כְּעַן נַפְשִׁי וַאֲמַר הַעַד כְּעַן קַיָּם אָחִי הוּא׃ וְגַבְרַיָּא
נְחִישׁוּ וְאוֹחִיאוּ וְחַטְפוּהָא מִנֵּיהּ וַאֲמַרוּ אֲחוּךְ בַּר הֲדַד וַאֲמַר עוּלוּ דַבְּרוּהִי וּנְפַק לְוָתֵיהּ
34 בַּר הֲדַד וְאַסְּקֵיהּ לִרְתִיכָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ קִרְוִין דִּנְסֵיב אַבָּא מִן אֲבוּךְ אָתֵיב וְשׁוּקִין תְּמַנֵּי לָךְ
35 בְּדַמֶּשֶׂק כְּמָא דְמַנֵּי אַבָּא בְּשׁוֹמְרוֹן וַאֲנָא בִּקְיָם אֲשַׁלְּחִנָּךְ וּגְזַר לֵיהּ קְיָם וְשַׁלְּחֵיהּ׃ וְגַבְרָא
חַד מִבְּנֵי תַלְמִידֵי נְבִיַּיָּא אֲמַר לְחַבְרֵיהּ בְּפִתְגָמָא דַייָ מְחֵינִי כְעַן וְלָא אֲבָה גַבְרָא לְמִמְחֵיהּ׃
36 וַאֲמַר לֵיהּ חֲלַף דְּלָא קַבֶּלְתָּא לְמֵימְרָא דַייָ הָא אַתְּ אָזֵיל מִלְּוָתִי וְיִקְטְלִנָּךְ אַרְיָא וַאֲזַל
37 מִלְּוָתֵיהּ וְאַשְׁכְּחֵיהּ אַרְיָא וְקַטְלֵיהּ׃ וְאַשְׁכַּח גַּבְרָא אוּחֲרָנָא וַאֲמַר מְחֵינִי כְעַן וּמְחָהִי גַבְרָא
38 מְחָהִי וּפַרְעֵיהּ׃ וַאֲזַל נְבִיָּא וְקָם לְמַלְכָּא עַל אוֹרְחָא וּכְרִיךְ בְּמַעְפְּרָא עֵינוֹהִי׃ וַהֲוָה מַלְכָּא
39 עָבַר וְהוּא צְוַח קֳדָם מַלְכָּא וַאֲמַר עַבְדָּךְ נְפַק בְּגוֹ קְרָבָא וְהָא גַבְרָא זָר וְאַיְתִי לִי גַבְרָא
וַאֲמַר טַר יַת גַּבְרָא הָדֵין אִם מִשְׁגָּא יִשְׁגֵּי וּתְהֵי נַפְשָׁךְ חֲלַף נַפְשֵׁיהּ אוֹ כִכְּרָא דִכְסַפָּא
40 תִּתְקוֹל׃ וַהֲוָה עַד דְּעַבְדָּךְ מִתְפְּנֵי לְכָא וּלְכָא וְהָא לֵיתוֹהִי וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אַתְּ
דִּנָא דִינָךְ וּפְסַקְתָּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

29 Et manſerunt hi è regione horum ſeptem diebus: et fuit die ſeptima, appropinquaverunt belligeratores, et percuſſerunt *omnes* filii Iſrael homines Aram, [*nempe*] centū millia virorū peditū die una. 30 Et verterunt terga hi qui relicti fuerant verſus Aphec, in urbem, et cecidit murꝰ ſup viginti & ſepté millia virorū qui relicti fuerāt: et Bar-hadad terga vertens, introivit in civitaté in thalamos intra thalamos [*alios.*] 31 Et dixerunt illi ſervi ejus, Ecce nunc audivimꝰ quòd reges domus Iſrael, quòd reges ſunt *exhibentes miſericordiā*, ligemꝰ quæſo ſaccis lumbos noſtros, et funibꝰ capita noſtra, et exeamꝰ ad regé Iſrael: forſitan ſuperſtité ſervabit animá tuá. 32 Et ligaverunt ſaccis lumbos ſuos, et funibꝰ capita ſua, et venerunt ad regé Iſrael, et dixerunt, Servꝰ tuꝰ Bar-hadad dixit, Superſtes ſit quæſo anima mea. Et dixit, Nunquid adhuc ſuperſtes eſt? frater meꝰ eſt. 33 Et viri augurati ſunt, & feſtinârunt, et arripuerunt illud ab ipſo, et dixerunt, Frater tuꝰ eſt Bar-hadad: et dixit, Intrate, accipite illū: et exiit ad eum Bar-hadad, et fecit aſcendere illū in currū. 34 Et dixit illi, Urbes quas cepit pater meus à patre tuo, reddam, et plateas numerabis tibi in Dammeſeq, ſicut numeravit pater meꝰ in Somron, et ego cum fœdere dimittā te: et pepigit illi fœdus, et miſit illū. 35 Et vir unꝰ de *filiis diſcipulorum* prophetarū dixit ſocio ſuo in verbo Dñi: Percute me, quæſo; et noluit vir percutere eum. 36 Et dixit illi, Eo quòd non ſuſcepiſti dictū Dñi, ecce cùm tu abieris à me, occîdet te leo: et abiit ab illo, et invenit eum leo, et occîdit eum. 37 Et invenit virum alterum, et dixit, Percute me obſecro: et percuſſit eū vir, percuſſit eū et vulneravit eum. 38 Et abiit propheta et aſtitit regi in via, et operuit panno oculos ſuos. 39 Et fuit rege tranſeunte; ille clamavit ad regem, et dixit, Servus tuus exivit in medium belli, et ecce vir declinavit, et adduxit mihi virū, et dixit, Cuſtodi virū hunc, ſi aberrando aberraverit, erit anima tua pro anima ejꝰ, aut talentum argenti pendes. 40 Et fuit cùm ſervꝰ tuꝰ reſpiceret huc et illuc, et ecce non fuit: & dixit ei rex Iſrael, Tu judicâſti judiciū tuū, et ſententiam dediſti.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܪܘ ܗܠܝܢ ܠܘܩܒܠ ܗܠܝܢ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܐܬܩܪܒܘ ܩܪܒܐ. 29
ܘܩܛܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܕܘܡ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܪܓܠܝܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ. * ܘܥܪܩܘ 30
ܕܐܫܬܚܪܘ. ܠܐܦܩ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܥܠ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܘܒܪ
ܗܕܪ ܥܪܩ. ܘܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܬܘܢܐ ܠܬܘܢܐ. * ܘܩܪܒܘ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. 31
ܗܐ ܫܡܥܢ ܕܡܠܟܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܠܟܐ ܐܢܘܢ ܛܒܐ. ܢܐܣܘܪ ܣܩܐ ܒܚܨܝܢ. ܘܚܒܠܐ ܒܪܫܝܢ.
ܘܢܦܘܩ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܡܐ ܢܚܐ ܢܦܫܢ. * ܘܐܣܪܘ ܣܩܐ ܒܪܫܝܗܘܢ. ܘܚܒܠܐ 32
ܒܚܨܝܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܥܒܕܟ ܒܪ ܗܕܪ ܐܡܪ. ܬܚܐ ܢܦܫܝ.
ܘܐܡܪ. ܥܕܟܝܠ ܩܝܡ ܗܘ. ܐܚܝ ܗܘ. * ܘܓܒܪܐ ܢܚܫܐ ܗܘܐ ܒܪ ܗܕܪ. ܘܓܒܪܐ ܢܚܫܘ. 33
ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܫܒܩܘܗܝ ܡܢܗ. ܘܐܡܪܘ. ܐܚܘܟ ܒܪ ܗܕܪ. ܘܐܡܪ. ܐܙܠܘ ܕܒܪܘܗܝ. ܘܢܦܩ
ܠܘܬܗ ܒܪ ܗܕܪ. ܘܐܘܬܒܗ ܥܡܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܪܝܐ ܕܢܣܒ ܐܒܝ ܡܢ ܐܒܘܟ 34
ܐܦܢܐ ܠܟ. ܘܫܘܩܐ ܐܥܒܕ ܠܟ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܝ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܢܐ ܒܩܝܡܐ
ܐܫܪܝܟ. ܘܐܩܝܡ ܠܗ ܩܝܡܐ. ܘܫܪܝܗ. * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܐܡܪ ܠܚܒܪܗ 35
ܒܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܡܚܝܢܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܓܒܪܐ ܕܢܡܚܝܘܗܝ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܕܠܐ ܫܡܥܬ 36
ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܗܐ ܐܢܬ ܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܘܩܛܠ ܠܟ ܐܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܗ.
ܘܐܫܟܚܗ ܐܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ. * ܘܐܫܟܚ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܚܝܢܝ. ܘܡܚܝܗܝ 37
ܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܦܨܥܗ. * ܘܐܙܠ ܢܒܝܐ ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܘܪܚܐ. ܘܫܘܦ ܒܩܛܡܐ 38
ܐܦܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܒܪ. ܘܗܘܐ ܩܥܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܥܒܕܟ ܢܦܩ ܒܓܘ 39
ܩܪܒܐ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܣܛܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܝ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܢܛܪܝܗܝ ܠܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܢ
ܡܬܒܥܐ ܢܬܒܥܐ. ܬܗܘܐ ܢܦܫܟ ܚܠܦ ܢܦܫܗ. ܐܘ ܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ ܬܬܩܠ. * ܘܥܒܕܟ ܗܘܐ 40
ܡܬܦܢܐ ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟܐ. ܘܗܘ ܠܐ ܐܫܬܟܚ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܟܢܐ ܗܘ
ܕܝܢܟ. ܐܝܟ ܕܦܣܩܬ.

* Cúmque caſtra habuiſſent hi adverſùs illos, 29
ſeptem dies, factum eſt die ſeptimo, ut inito
certamine, interficerent Iſraelitæ ex Adumæis
uno die centum millia virorum peditum:
Fugientibus deinde iis qui remanſerant, in 30
urbem Aphec, corruit murus ſuper viginti
quinque millia quæ remanſerant: ſed filius
Hadad fugiens ingreſſus eſt civitatem de penetrali in penetrale. Ubi accedentes ad eum 31
ſervi ipſius dixerunt ei, Audivimus reges Iſraelis, reges eſſe benignos: cingamus ciliciis
capita noſtra, & lumbos noſtros funibus, &
egrediamur ad regem Iſraelis: fortaſſis animam noſtram ſervabit. Igitur cingentes 32
capita ſua ciliciis, & lumbos ſuos funibus, &
regem Iſraelis adeuntes dixerunt ei, Servus
tuus filius Hadad ait; Vivat anima mea. Qui
dixit, Adhúcne ſuperſtes eſt? frater meus eſt.
Filius autem Hadad vir augur erat, et viri illi 33
augurántes acceleraverũt ac dimiſerunt eum
ab ipſo: deinde dixerunt, Frater tuus eſt filius
Hadad. Tunc dixit, Ite, adducite eum: & cùm
egreſſus eſſet ad eum filius Hadad, ſedere juſſit eum ſecum in carruca, Et dixit illi; Civi- 34
tates quas ceperat pater meus à patre tuo tibi
reſtituam, & vicum tibi faciam in Damaſco,
quemadmodum fecerat pater meus in Samaria, & ego cum pacto dimittam te: ſic pacto
cum eo conſtituto, dimiſit illum. Vir autem 35
quidam è filiis prophetarum dixit ad ſocium
ſuum ex oraculo Domini, Percute me: ſed viro illo nolente pcutere eum, Dixit illi; Quia 36
non obedîſti voci Dñi Dei tui, en abeuntem
te à me interficiet leo: cúmque abiiſſet ab eo,
offendit eum leo, & interfecit eum. Deinde 37
invenit virum alium ad quem dixit, Percute
me: & pcuſſit eum vir ille, & vulnus inflixit.
Jam abiens propheta ſtatuit ſe ante regem 38
ſecus viam, & fricavit cinere vultũ ſuum: Et 39
mox rege tranſeunte, clamavit ipſe coram rege, & ait; Servus tuus egreſſus eſt in prælium, & ecce quidam declinans adduxit ad me
hominem quendam, dixítque mihi; Cuſtodi
hominem hunc; nam ſi ullo pacto deſiderabitur, erit anima tua pro anima illius, aut talentum argenti pendes. Servo autẽ tuo huc 40
illuc ſe vertente, abfuit ille. Ait illi rex Iſraelis, Talis eſt ſententia tua, *qualem* decreviſti.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وعسكروا هولاء امام هولاء سبعة ايام * فلما كان في اليوم السابع التقي الجمعان للملاحمة * فقتل 29
بنو اسرائيل من قوم ارام مائة الف رجل في يوم واحد * وانهزم الباقون الي داخل قرية افيق * 30
فسقط السور علي الباقيين المنهزمين * وهم من الرجال سبعة وعشرون الفا * واما ابن هداد * فانه
انهزم واستتر في خدر داخل خدر * فقال له عبيده * انا سمعنا ان ملوك بني اسرائيل * ملوكا 31
يصطنعون المعروف * فلنشد الان مسوحا علي متوننا * ونجعل حبالا في اعناقنا * ونصير الي ملك
بني اسرائيل * فلعله ان يستبقي نفسك * فشدوا مسوحا في متونهم * وجعلوا حبالا في اعناقهم * 32
وجاوا الي حضرة ملك آل اسرائيل * واقبلوا اليه * ان عبدك بن هداد يقول سايلا * ان تستبقي لي
نفسي * وقال * وهل * هو حي * ما هو الا اخي * ثم ان القوم استعالوا الراي * وقالوا اخوك بن هداد * 33
فقال * تعالوا خذوه * وخرج اليه بن هداد * واطلعه ملك آل اسرائيل علي الهودج * ثم قال له * 34
القري اللاتي اخذتها من ابيك اردها اليك * واجعل لك بدمشق اسواقا * كما جعل ابي بسومرون *
وانا بالعهد اطلقك * ثم قطع له عهدا واطلقه * ثم ان رجلا من تلاميذ الانبياء * قال لصاحبه عن 35
امر الله * ان شجني الان * فلم يجب الرجل الي ذلك * فقال له * ان جزاك اذ لم تقبل امر الله * فانك 36
عند مضيك من عندي يقتلك الاسد * فلما مضي من عنده لقيه اسد فقتله * ثم لقي آخر * 37
فقال له * اضربني الان * فضربه ذلك الانسان ضربة شجه فيها * فمضي النبي ووقف علي الطريق * 38
ولوث عينيه بالتراب * فلما جاز الملك * صاح عليه وقال * ان عبدك كان خرج في وسط الملحمة * 39
فورد الي رجل ومعه آخر * وقال لي * احفظ هذا الانسان * فانه ان ابق منك * تكون نفسك بدلا
من نفسه * او تزن لي من الورق بدرة * فبينما عبدك ينقلب الي هاهنا وهاهنا * حتي لم اجد ذلك 40
الرجل * فقال * يقتل بدلا منه * فقال * انت حكمت حكمك وقطعت *

Et caſtra poſuerunt alii adverſùs alios, 29
ſeptem diebus: tandem ſeptimo die congreſſâ utrâque turbâ, occiderunt Iſraelitæ ex Aramæis unâ die centum millia virorum. Reliquis autem fugientibus in ci- 30
*vitatem Aphec, corruit murus ſuper reliquos illos profugas, qui erant viginti ſeptem millia virorum: Ben-hadad verò
fugiens abdidit ſe in ſeptum ſepto penitius. Ubi dixerunt ei ſervi ipſius, Audi-* 31
*vimus reges Iſraelitarum eſſe reges beneficos; accingamus ergò ciliciis lumbos noſtros, & funes ponamus in collis noſtris,
& adeamus regem Iſraelitarum: fortè
ſervabit animam tuam. Accingentes itaq;* 32
*ciliciis lumbos ſuos, ponentéſque funes in
collis ſuis, præſentes ſe ſtiterunt regi Iſraelitarum, & dixerunt ad eum; Servus
tuus Ben-haddad dicit rogans, Serva animam meam. Qui dixit, Et num vivus eſt?
nonniſi frater meus eſt. Tum gens illa* 33
*mentem ejus augurati dixerunt, Frater
tuus Ben-haddad. Ille verò dixit, Aſcendite, adducite eum: cúmque prodiiſſet ad
eum Ben-haddad, aſcendere fecit eum rex
Iſraelitarum in lecticam: Tum dixit ad* 34
*eum, Civitates quas cepi à patre tuo, tibi
reſtituam, faciámque tibi vicos in Damaſco, quemadmodum fecit pater meus in
Samaria, & ego cum fœdere dimittam
te: tum inito cum eo fœdere dimiſit illum.
Poſthæc vir quidam è diſcipulis prophe-* 35
*tarum dixit ſodali ſuo ex mandato divino, Inflige quæſo nunc mihi vulnus
in capite. At illo huic rei minimè acquieſcente, Dixit ad eum, Compenſatio tua* 36
*pro eo quòd non obedieris mandato divino, erit ut cùm abſceſſeris à me, occîdat
te leo: cùm igitur abſceſſiſſet ab eo, offendit eum leo, & occîdit eum. Deinde* 37
*invenit alium quendam, & dixit ad
eum; Percute me modó: percuſſitque eum homo ille ictu quo vulnus
capiti inflixit. Abiit ergò ille propheta,* 38
*ſtetit ſecus viam, oculóſque ſuos pulvere
illinivit. Cúmque tranſiret rex, inclamavit eum, ac dixit, Prodierat ſervus tuus* 39
*mediam in aciem, ubi accedens ad me
quidam unà cum alio, dixit mihi, Serva
hunc hominem; nam ſi evaſerit à te, erit
anima tua pro anima ipſius, vel certè pendes mihi argenti talentum. Dum autem* 40
*ſervus tuus huc illuc ſe verteret, non inveni hominem illum: adeoque dixit, Occidatur pro eo. Qui reſpondit, Tum ipſe
tuam ſententiam tuliſti ac deciđiſti.*

מלכים א: כא

eum agnovit & ,ſuis oculis *deſuper velum* amovit & ,feſtinavit Et
41 וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת־הָאֲפֵר מֵעַל עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ
dixit Sic :eum ad dixit Et .*ipſe* prophetis de quod Iſrael rex
42 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי מֵהַנְּבִאִים הוּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
tua anima erit &,manu de *mei anathematis* virum dimiſiſti Quia :Dominꝰ
יְהוָה יַעַן שִׁלַּחְתָּ אֶת־אִישׁ־חֶרְמִי מִיָּד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ
rex abiit Et .ipſius populo pro tuꝰ populus &,ipſius anima pro
43 תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־
.Someron in venit & :*ſævus & ,contumax* ſuam domū *ſuper* Iſrael
יִשְׂרָאֵל עַל־בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃

CAP. XXI. כא

,Izrehelitæ Naboth erat vinea ,hæc *verba* poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
eſt locutꝰ Et .Someron regis Achab ædem apud ,Izrehel in quæ
2 אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר
mihi erit &,tuam vineam mihi Da :dicendo ,Naboth ad Achab
אַחְאָב אֶל־נָבוֹת לֵאמֹר תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ וִיהִי־לִי
tibi dabo &,*meam domum apud* propinqua *ipſa* quia :oleris hortum in
לְגַן־יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי וְאֶתְּנָה לְךָ
argentū tibi dabo ,tuis oculis in *bonum* Si .illa *præ bonam* vineam ea pro
תַּחְתָּיו כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְּנָה־לְךָ כֶסֶף
DOMINO à mihi Abſit :Achab ad Naboth Dixitque .ipſius pretii
3 מְחִיר זֶה׃ וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל־אַחְאָב חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה
ſuā domū in Achab Venitque .tibi meorū patrū hæreditatē *me dando à*
4 מִתִּתִּי אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ׃ וַיָּבֹא אַחְאָב אֶל־בֵּיתוֹ
,Izrehelita Naboth ſibi fuerat locutꝰ quod verbum *ſuper ſævus & recedens*
סַר וְזָעֵף עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
jacuit & :meorū patrum hæreditatē tibi dabo Non :dixit &
וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־נַחֲלַת אֲבוֹתָי וַיִּשְׁכַּב
venit Et .panem comedit non & ,*ſuas facies* vertitque ,ſuū lectū ſuper
5 עַל־מִטָּתוֹ וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל לָחֶם׃ וַתָּבֹא
,*recedens* tuꝰ ſpiritus *hoc Quid*:eum ad eſt locuta &,ejus uxor Izebel eum ad
אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו מַה־זֶּה רוּחֲךָ סָרָה
Naboth ad ſum locutꝰ Quia:eam ad eſt locutꝰ Et ?panem *comedens tu* nō &
6 וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם׃ וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אֲדַבֵּר אֶל־נָבוֹת
volens ſi vel;pecunia *in* tuā vineam mihi Da :ei dixique ,Izrehelitam
הַיִּזְרְעֵאלִי וָאֹמַר לוֹ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם־חָפֵץ
.meā vineā tibi dabo Non ;dixit & :ea pro vineam tibi dabo ,*tu*
אַתָּה אֶתְּנָה־לְךָ כֶרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־כַּרְמִי׃
ſuper regnum facies nunc Tu :ejus uxor Izebel eū ad Dixitque
7 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עַתָּה תַּעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל־
tibi dabo ego :tuū cor *ſit bonum* &,panem comede ,Surge .Iſrael
יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכָל־לֶחֶם וְיִטַב לִבֶּךָ אֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶת־
,Achab nomine *in* literas Scripſitque .Izrehelitæ Naboth vineam
8 כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם אַחְאָב
ad & ,ſeniores ad literas miſit & :ejꝰ *ſigillo in* ſignavit &
וַתַּחְתֹּם בְּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים אֶל־הַזְּקֵנִים וְאֶל־
,literis in ſcripſit Et.Naboth cum *habitantes* ipſiꝰ civitate in qui *heroes*
9 הַחֹרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־נָבוֹת׃ וַתִּכְתֹּב בַּסְּפָרִים
.populi capite in Naboth facite ſedere & ,jejuniū Prædicate :dicendo
לֵאמֹר קִרְאוּ־צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
,eū teſtificabūtur &,eū cōtra *belial filios* viros duos facite ſtare Et
10 וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל נֶגְדּוֹ וִיעִדֻהוּ
.moriatur &,eū lapidate &,eū educite Et.regi & ,Deo *Benedixiſti*:dicendo
לֵאמֹר בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאֻהוּ וְסִקְלֻהוּ וְיָמֹת׃
habitantes qui *heroes* & ,ſeniores ipſius civitatis viri Feceruntque
11 וַיַּעֲשׂוּ אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים
quod ſecundū ,Izebel eos ad miſerat quod ſecundùm ipſiꝰ civitate in
בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם אִיזֶבֶל כַּאֲשֶׁר
.eos ad miſerat quas , literis in ſcriptum
כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם׃

Verſio VUL.LAT.

41 At ille ſtatim abſterſit pulveré de facie ſua,et cognovit eū rex Iſrael, ꝙ eſſet de prophetis. 42 Qui ait ad eū, Hæc dicit Dñs; Quia dimiſiſti virum dignum morte de manu tua,erit anima tua pro anima ejꝰ, & populus 43 tuus pro populo ejꝰ. Reverſus eſt igitur rex Iſrael in domum ſuā,audire contemnens, & furibundus venit in Samariam.

CAP. XXI.

1 Poſt verba autē hæc,tēpore illo vinea erat Naboth Jezrahelitæ,qui erat in Jezrahel,juxta palatiū Achab regis Samariæ. 2 Locutus eſt ergò Achab ad Naboth, dicens; Da mihi vineam tuam, ut faciam mihi hortum olerum, quia vicina eſt, & prope domum meam, dabóq; tibi pro ea vineā meliorē: aut ſi cōmodiꝰ tibi putas, argenti pretiū, quanto digna 3 eſt. Cui reſpondit Naboth; Propitiꝰ ſit mihi Dñs, ne dem hæreditatē patrū meorū tibi. 4 Venit ergò Achab in domū ſuā indignans,et frendens ſup verbo, ꝙ locutꝰ fuerat ad eū Naboth Jezrahelites,dicens;Non dabo tibi hæreditatem patrum meorū.Et projiciens ſe in lectulū ſuū, avertit faciē ſuā ad parietem,& nō comēdit panē. 5 Ingreſſa eſt autē ad eū Jezabel uxor ſua, dixítq; ei; Quid eſt hoc,unde anima tua cōtriſtata eſt? & quarè nō comedis pa- 6 nem? Qui reſpondit ei; Locutꝰ ſū Naboth Jezrahelitæ,& dixi ei; Da mihi vineā tuam, acceptâ pecuniâ: aut, ſi tibi placet, dabo tibi vineā meliorem pro ea.Et ille ait,Non da- 7 bo tibi vineā meā. Dixit ergò ad eū Jezabel uxor ejꝰ;Grandis auctoritatis es, & benè regis regnū Iſrael.Surge et comede panē,& æquo animo eſto, ego dabo tibi vineā Naboth 8 Jezrahelitæ.Scripſit itaq; literas ex nomine Achab,& ſignavit eas annulo ejꝰ, & miſit ad majores natu et optimates,qui erant in civitate ejꝰ,& habita- 9 bant cū Naboth. Literarū autem hæc erat ſententia; Prædicate jejuniū, & ſedere facite Naboth inter primos populi, 10 Et ſubmittite duos viros filios Belial contra eum, & falſum teſtimoniū dicant; Benedixit Deum & regem: & educite eum, & lapidate, ſicq; moria- 11 tur.Fecerunt ergò cives ejꝰ majores natu & optimates, qui habitabant cum eo in urbe, ſicut præceperat eis Jezabel, & ſicut ſcriptum erat in literis quas miſerat ad eos:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαὸς, Μὴ ἀκούσῃς, καὶ μὴ θελήσῃς. 9 Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἄδερ, Λέγετε τῷ κυρίῳ (ρ) ὑμῶν, Πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δοῦλόν (σ) σου ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι. Καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες, καὶ (τ) ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον. 10 καὶ (υ) ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, λέγων, (φ) Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς Σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξι παντὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου. 11 Καὶ (χ) ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν, Ἱκανούσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς, ὡς ὁ ὀρθός. 12 Καὶ ἐγένετο (ψ) ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ (ω) βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς· καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἰκοδομήσατε χάρακα. καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν. 13 Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθε τῷ Ἀχαὰβ (α) βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ (β) ἑώρακας τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν (γ) σήμερον εἰς χεῖρας σὰς, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. 14 Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ, Ἐν τίνι; καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων (δ) τῶν χωρῶν. καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ, Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; 15 καὶ εἶπεν, Σύ. Καὶ (ε) ἐπεσκέψατο Ἀχαὰβ τοὺς ἄρχοντας τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν, καὶ ἐγένοντο (ζ) διακόσια τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο (η) τὸν λαὸν πάντα υἱὸν δυνάμεως, ἑπτὰ χιλιάδας. 16 Καὶ ἐξῆλθε μεσημβρίας. καὶ υἱὸς Ἄδερ πίνων μεθύων ἐν (θ) Σοκχὼθ αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοηθοὶ (ι) αὐτοῦ. 17 Καὶ ἐξῆλθον ἄρχοντες παιδάρια τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀποστέλλουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Συρίας, λέγοντες, Ἄνδρες ἐξεληλύθασιν ἐκ Σαμαρείας. 18 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ εἰς εἰρήνην ἐκπορεύονται, (κ) συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας· καὶ (λ) εἰ εἰς πόλεμον, ζῶντας συλλάβετε αὐτούς. 19 Καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν (μ) ἐκ τῆς πόλεως ἄρχοντα τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν. καὶ 20 ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν Ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν (ν) παρ' αὐτοῦ· καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ. καὶ ἔφυγε Συρία· καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραήλ. καὶ σώζεται υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας (ξ) ἐφ' ἵππου ἱππέως.

8 *Et dixerunt ei ſeniores, & omnis populus; Non audias, & non velis.* 9 *Et dixit nuntiis filii Ader, Dicite domino veſtro; Omnia quæcunque miſiſti ad ſervum tuum in primis, faciam: verbum autem hoc non potero facere. Et abierunt viri, & retulerunt ei verbum.* 10 *Et miſit ad eum filius Ader,dicens; Hæc faciat mihi Deus, & hæc adjiciat, ſi ſufficiet pulvis Samariæ (e) vulpibus, omni populo, peditibus meis.* 11 *Et reſpondit rex Iſrael, & dixit; Satis ſit. Non glorietur gibboſus, ut rectus.* 12 *Et factum eſt, quando reſpondit ei verbum hoc, bibens erat ipſe, & omnes reges, qui cum eo, in tabernaculis. Et dixit pueris ſuis; Ædificate vallum. Et poſuerunt vallum ſuper civitatem.* 13 *Et ecce propheta unus advenit Achaab regi Iſrael, & dixit; Hæc dicit Dominus; Si vidiſti (f) turbam magnam hanc? Ecce ego do eam hodiè in manus tuas; & cognoſces, quia ego Dominus.* 14 *Et dixit Achaab, In quo? Et dixit, Hæc dicit Dominus; In pueris principum (g) regionum. Et dixit Achaab, Quis committet pugnam? Et dixit, Tu.* 15 *Et recognovit Achaab (h) principes pueros regionum: & fuerunt (i) ducenti triginta. Et poſt hæc recognovit populum, omnem filium virtutis, ſeptem millia.* 16 *Et egreſſus eſt meridiē. Et filius Ader bibens temulentus in Socchoth, ipſe, & reges, triginta & duo reges coadjutores ejus.* 17 *Et egreſſi ſunt principes, pueri regionum in primis. Et (k) mittunt, & annuntiant regi Syriæ, dicentes; Viri exiverunt de Samaria.* 18 *Et dixit eis; Si ad pacem egrediuntur, (l) comprehendere eos vivos: & , ſi ad bellum, vivos comprehendere eos:* 19 *Et non exeant è civitate (m) principes pueri regionum, & virtus poſt eos,* 20 *Percuſſit unuſquiſque eum, qui juxta ſe: & iteravit unuſquiſque eum, qui juxta ſe. Et fugit Syria. Et perſecutus eſt eos Iſrael. Et ſalvatur filius Ader rex Syriæ ſuper equum equitis.*

MS. A. (ρ) ὑμῶν τῷ βασιλεῖ, Πάντα (σ) σου ποιήσω, (τ) ἀνέστρεψαν (υ) ἀνταπέστειλεν (φ) Τάδε ποιήσαισάν μοι οἱ θεοὶ καὶ τάδε προσθείησαν, εἰ (χ) ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραήλ, Ἱκανούσθω· (ψ) ὡς (ω) βασιλεῖς μετ' (α) τῷ βασιλεῖ (β) ἑόρακας πάντα τὸν (γ) εἰς χεῖρας σὰς σήμερον, καὶ (δ) τῶν πόλεων. καὶ (ε) ἐπεσκέψατο τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, (ζ) τριακόσιοι τριάκοντα δύο· καὶ μετὰ (η) σύμπαντα τὸν λαὸν πάντα υἱὸν (θ) Σοκχὼθ (ι) μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀπέστειλεν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, (κ) Συλλάβετε (λ) ἢ εἰς πόλεμον ἐξῆλθον, ζῶντας συλλάβετε αὐτούς. (μ) τὰ παιδάρια ἐκ τῆς πόλεως ἀρχόντων τῶν χωρῶν. (ν) παρ' αὐτοῦ. καὶ ἔφυγεν (ξ) ἐφ' ἵππων σὺν ἱππεῦσιν τισίν. Καὶ ἐξῆλθεν βασιλεὺς * Συρίας, καὶ ἔλαβε τοὺς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 וְאוֹחִי וְאַעְדִּי יַת מַעְפְּרָא מֵעַלָוֵי עֵינוֹהִי וְאִשְׁתְּמוֹדַע יָתֵיהּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִתַּלְמִידֵי
42 נְבִיַּיָּא הוּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲלַף דְּשֵׁיזֵבְתָּא יַת גְּבַר דְּחַיָּב קְטוֹל מִיַּד וּתְהֵי נַפְשָׁךְ
43 חֲלַף נַפְשֵׁיהּ וְעַמָּךְ חֲלַף עַמֵּיהּ׃ וַאֲזַל מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְבֵיתֵיהּ נְסִיס וְדָוֵי וַאֲתָא לְשֹׁמְרוֹן׃

כא

1 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין כַּרְמָא הֲוָה לְנָבוֹת יִזְרְעֵאלָאָה דִּי בְיִזְרְעֶאלָה בִּסְטַר הֵיכְלָא
2 דְאַחְאָב מַלְכָּא דְשֹׁמְרוֹן׃ וּמַלֵּיל אַחְאָב עִם נָבוֹת לְמֵימַר הַב לִי יַת כַּרְמָךְ וִיהֵי לִי לְגִנַּת
יַרְקָא אֲרֵי הוּא קָרִיב לְבֵיתִי וְאֶתֵּן לָךְ חִלּוּפֵיהּ כַּרְמָא דְּטָב מִנֵּיהּ אִם תַּקִּין בְּעֵינָךְ אֶתֵּן לָךְ
3 כַּסְפָּא דְּמוֹהִי מַה דְּשָׁוֵי׃ וַאֲמַר נָבוֹת לְאַחְאָב חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ מִלְּמִתַּן יַת אַחֲסָנַת אֲבָהָתַי
4 לָךְ׃ וַאֲתָא אַחְאָב לְבֵיתֵיהּ נְסִיס וְדָוֵי עַל פִּתְגָמָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ נָבוֹת יִזְרְעֵאלָה וַאֲמַר לָא
5 אֶתֵּן לָךְ יַת אַחֲסָנַת אֲבָהָתַי וּשְׁכִיב עַל עַרְסֵיהּ וְאַסְחַר יַת אַפּוֹהִי וְלָא אֲכַל לַחְמָא׃ וַאֲתַת
6 לְוָתֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ מַה דֵּין רוּחָךְ סַטְיָא וְלֵית אַתְּ אָכֵיל לַחְמָא׃ וּמַלֵּיל
עִמַּהּ אֲרֵי מַלֵּלִית עִם נָבוֹת יִזְרְעֵאלָאָה וַאֲמַרִית לֵיהּ הַב לִי יַת כַּרְמָךְ בְּכַסְפָּא אוֹ אִם רָעֵי אַתְּ
7 אֶתֵּן לָךְ כַּרְמָא חִלּוּפוֹהִי וַאֲמַר לָא אֶתֵּן לָךְ יַת כַּרְמִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ אַתְּ כְּעַן
תַּצְלַח מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכוֹל לַחְמָא וְיִשְׁפַּר לִבָּךְ אֲנָא אֶתֵּן לָךְ יַת כַּרְמָא דְנָבוֹת
8 יִזְרְעֶאלָה׃ וּכְתַבַת אִגְּרָתָא בִּשְׁמָא דְאַחְאָב וַחֲתַמַת בְּעִזְקְתֵיהּ וְשַׁדַּרַת אִגְּרָן לְסָבַיָּא
9 וּלְתוֹרְבְּנַיָּא דִּבְקַרְתָּא דְּיָתְבִין עִם נָבוֹת׃ וּכְתַבַת בְּאִגַּרְתָּא לְמֵימַר גְּזָרוּ צוֹמָא וְאוֹתִיבוּ יַת
10 נָבוֹת בְּרֵישׁ עַמָּא׃ וְאוֹתִיבוּ תְּרֵין גַּבְרִין בְּנֵי רִשְׁעָא לְקִבְלֵיהּ וִיסַהֲדוּנֵיהּ לְמֵימַר גַּדֵּפְתָּא
11 קֳדָם יְיָ וּמַלְכָּא לַטְתָּא וְאַפְּקוּהִי וּרְגוּמוּהִי וְיִתְקְטִיל׃ וַעֲבַדוּ אֱנָשֵׁי קַרְתֵּיהּ סָבַיָּא וְתוֹרְבְּנַיָּא
דְּיָתְבִין בְּקַרְתֵּיהּ כְּמָא דְשַׁלַּחַת לְוָתְהוֹן אִיזֶבֶל כְּמָא דִכְתַבַת בְּאִגַּרְתָּא דְּשַׁלַּחַת לְהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

41 Et feſtinavit et amovit pannum ab oculis ſuis,et agnovit *illū* rex Iſrael,qui de diſcipulis prophetarū eſſet. 42 Et dixit ei,Sic dixit Dñs,Eò quòd liberâſti virum obnoxiū occiſioni de manu;erit anima tua pro anima illiꝰ,et populus tuus pro populo ipſius. 43 Et abiit rex Iſrael in domum ſuam turbatus, & dolens, et venit in Somron.

CAP. XXI.

1 Et fuit poſt verba iſta,vinea erat Naboth Jizreghelæo,quæ erat in Jizreghel, in latere palatii Ahhab regis Somron. 2 Et locutus eſt Ahhab cū Naboth,dicendo:Da mihi vineā tuā, et erit mihi in hortum oleris, quia ipſa eſt propinqua *domui* meæ,et dabo tibi pro ea vineā quæ melior erit illā:ſi rectum fuerit in oculis tuis, dabo tibi argentū pro pretio *ejus* ꝙ æquum fuerit. 3 Et dixit Naboth ad Ahhab,Abſit mihi à Dño ut dem hæreditatē patrum meorū tibi. 4 Et venit Ahhab in domum ſuā turbatꝰ,et dolens propter verbū ꝙ locutꝰ fuerat ſecum Naboth Jizreghelæus,qui dixerat, Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum: et cubuit ſup lectū ſuum,et avertit faciē ſuā, et non comedit panem. 5 Et venit ad illū Izebel uxor ejus, et locuta eſt cum eo; Quare ſpiritus tuus averſus eſt,et non comedis panem? 6 Et locutus eſt cum illa,Quia locutus ſum cum Naboth Jezreghelæo, et dixi illi, Da mihi vineā tuā pro argento;aut ſi tu vis,dabo tibi vineā pro ea: et dixit, Non dabo tibi vineā meā. 7 Et dixit ei Izebel uxor ejꝰ,Tu nunc proſperabis *regnum tuum* ſup Iſrael : ſurge comede panē,et jucundetur cor tuum;ego dabo tibi vineā Naboth Jizreghelæi. 8 Et ſcripſit epiſtolā in nomine Ahhab et ſigillavit [*illam*] annulo ejus,et miſit epiſtolā ad ſenes,et ad magiſtratus qui erant in civitate ſedentes cum Naboth. 9 Et ſcripſit in epiſtola, dicendo,Decernite jejuniū,et ſedere facite Naboth in capite populi. 10 Et collocate duos viros filios improbitatis contra eum, et teſtentur [*adverſus*] illum, dicendo : Blaſphemâſti Deū,et regi maledixiſti:et educite illum,& lapidate eū,et occidatur. 11 Et fecerunt homines civitatis illius ſenes et magiſtratus,qui ſedebant in civitate illius, ut id quod miſerat ad eos Izebel, ſicut ſcriptū erat in epiſtola quam miſerat ad eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܚܦܛ ܘܟܦܪ ܩܛܡܐ ܡܢ ܐܦܘܗܝ܂ ܘܐܫܬܘܕܥܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܡܢ ܢܒܝܐ ܗܘ܂ 41
* ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ ܡܛܠ ܕܫܒܩܬ ܠܓܒܪܐ ܚܪܡܐ ܡܢ ܐܝܕܟ܂ ܬܗܘܐ ܢܦܫܟ ܚܠܦ 42
ܢܦܫܗ܂ ܘܥܡܟ ܚܠܦ ܥܡܗ܂ * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܒܝܬܗ܂ ܟܕ ܟܪܝܐ ܠܗ 43
ܘܪܓܝܙ܂ ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ܂ *ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ܂ 1
ܟܪܡܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ ܒܝܙܪܥܝܠ܂ ܠܘܬ ܗܝܟܠܗ ܕܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܫܡܪܝܢ܂
* ܘܐܡܪ ܐܚܐܒ ܠܢܒܘܬ܂ ܗܒ ܠܝ ܟܪܡܟ܂ ܘܢܗܘܐ ܠܝ ܠܓܢܬ ܝܪܩܐ܂ ܡܛܠ ܕܗܘ ܩܪܝܒ ܠܘ 2
ܠܘܬ ܒܝܬܝ܂ ܘܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܐ ܕܡܫܦܪ ܡܢܗ܂ ܘܐܢ ܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ܂ ܐܬܠ
ܠܟ ܟܣܦܐ ܕܛܝܡܗ܂ * ܘܐܡܪ ܢܒܘܬ ܠܐܚܐܒ܂ ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܬܠ ܠܟ ܝܪܬܘܬܐ ܕܐܒܗܝ܂ 3
* ܘܐܙܠ ܐܚܐܒ ܠܒܝܬܗ ܟܕ ܟܪܝܐ ܠܗ ܘܪܓܝܙ܂ ܡܛܠ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ܂ 4
ܕܠܐ ܐܬܠ ܠܟ ܝܪܬܘܬܐ ܕܐܒܗܝ܂ ܘܫܟܒ ܥܠ ܥܪܣܗ܂ ܘܐܗܦܟ ܐܦܘܗܝ܂ ܘܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ܂
* ܘܐܬܬ ܠܘܬܗ ܐܝܙܒܠ ܐܢܬܬܗ܂ ܘܐܡܪܬ ܠܗ܂ ܡܢܐ ܗܘ ܟܪܝܐ ܠܟ ܒܪܘܚܟ܂ ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܐܢܬ 5
ܠܡܐܟܠ ܠܚܡܐ܂ * ܐܡܪ ܠܗ܂ ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ܂ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܗܒ ܠܝ ܟܪܡܟ ܒܟܣܦܐ܂ ܘܐܢ 6
ܨܒܐ ܐܢܬ܂ ܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܡܫܦܪ ܡܢܗ܂ ܘܐܡܪ ܠܝ܂ ܠܐ ܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܝ܂ * ܐܡܪܐ 7
ܠܗ ܐܝܙܒܠ܂ ܐܢܬ ܗܫܐ܂ ܥܒܕ ܐܢܬ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܩܘܡ ܐܟܘܠ ܠܚܡܐ܂ ܘܢܛܐܒ
ܠܒܟ܂ ܐܢܐ ܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ܂ * ܘܟܬܒܬ ܐܓܪܬܐ ܒܫܡܗ ܕܐܚܐܒ܂ ܘܚܬܡܬܗ 8
ܒܥܙܩܬܗ܂ ܘܫܕܪܬ ܐܓܪܬܐ ܠܣܒܐ ܘܠܚܐܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܥܡ ܢܒܘܬ܂ * ܘܟܬܒܬ 9
ܒܐܓܪܬܐ܂ ܟܪܘܙܘ ܨܘܡܐ܂ ܘܐܘܬܒܘ ܠܢܒܘܬ ܒܪܫ ܥܡܐ܂ * ܘܐܝܬܘ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ 10
ܒܢܝ ܒܠܝܥܠ܂ ܘܐܘܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗ܂ ܘܢܣܗܕܘܢ ܥܠܘܗܝ܂ ܘܢܐܡܪܘܢ܂ ܕܓܕܦ ܢܒܘܬ ܠܐܠܗܐ
ܘܠܡܠܟܐ܂ ܘܐܦܩܘܗܝ ܘܪܓܘܡܘܗܝ܂ ܘܢܡܘܬ܂ * ܘܥܒܕܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܗ܂ ܣܒܐ ܘܚܐܪܐ 11
ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܥܡ ܢܒܘܬ܂ ܐܝܟ ܕܫܕܪܬ ܠܘܬܗܘܢ ܐܝܙܒܠ܂ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܐܓܪܬܐ
ܕܫܕܪܬ ܠܘܬܗܘܢ܂

Is autē feſtinans abſterſit cinerē à vultu ſuo, 41
agnovitque rex Iſraelis eum ex prophetis eſ-
ſe: Et dixit illi, Sic dicit Dominus, Quia ho- 42
minem anathemati devotū è manu dimiſiſti,
erit anima tua pro anima ipſius, & populus
tuus pro populo ipſius. Quapropter abiit 43
rex Iſraelis domum ſuam triſtis & indigna-
bundus, & ingreſſus eſt Samariam.

CAP. XXI.

Contigit autem his rebus geſtis, cùm vi- 1
neam haberet Naboth Jezraelita in Jezraele
ad latus ædis Ahab regis Samariæ, Ut dice- 2
ret Ahab ad Naboth, Da mihi vineam tuam,
ut cedat mihi in hortum olerum, quandoqui-
dem contigua eſt lateri domûs meæ: dabóque
tibi pro ea vineam illā meliorē; vel ſi magis,
ſolvam pecuniā pretiū ejus. Ait Naboth ad 3
Ahab, Non ꝑmittat mihi Dn̄s ut dem tibi hæ-
reditatem majorū meorum. Quamobrem re- 4
diit Ahab domū ſuam triſtis & indignabun-
dus propter reſponſum ꝙ dederat ei Naboth
Jezraelita, *dicens*; Nequaquam dabo tibi hæ-
reditatem majorū meorum: jacuítque ſuꝑ le-
ctum ſuum, & avertit faciem ſuam, nec comê-
dit panem. Veniens autem ad eum Izabel 5
uxor ejus, dixit illi; Ecquid faſtidioſ⁹ eſt ani-
mus tuus, nec vis comedere panē? Ad quam 6
ille ait, Quia dixerā Nabotho Jezraelitæ, Da
mihi vineam tuam pro pecunia; aut ſi mavis,
dabo tibi pro ea vineā illā meliorē: ipſe verò
reſpondit mihi, Nequaquā dabo tibi vineam
meam. Ait illi uxor ejus, Túne aptus es ad re- 7
gnandum ſuꝑ Iſraelem? ſurge, comede panē,
bonóque ſis animo: ego dabo tibi vineā Na-
bothi Jezraelitæ. Scripſit itaque epiſtolā no- 8
mine Ahabi, & obſignavit eam annulo ipſius,
miſitque epiſtolā ad ſeniores & nobiles qui
degebant in civitate cum Naboth. Scripſit au- 9
tem in epiſtola, Indicite jejuniū, & collocate
Nabothū in principiis populi: Et adducite 10
duos homines flagitioſos, & collocate eos ex
adverſo ipſius; qui teſtentur contra eum, di-
cántque, Blaſphemavit Naboth Deū ac regē:
tum educite eum, & lapidib⁹ obruite ut mo-
riatur. Fecerunt ergò cives urbis ejus, *nem-* 11
pe ſeniores & nobiles qui degebant in civita-
te cum Naboth, quemadmodum miſerat ad
eos Izabel, quemadmodum ſcriptum erat in
epiſtola quam miſerat ad eos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فبادر وازال الرماد عن عينيه * فعلم الملك انه من تلامذة الانبياء * ثم قال له. كذا قال الله. 41 42
جزاك على تخليتك رجلا يستحق القتل بعد قبضه * ان اجعل نفسك بدلا من نفسه * وموتك
بدلا من موته * ومضى ملك بني اسرائيل الى بيته وهو حزين وكئيب * ووافى سومرون * 43
* الفصل الحادي والعشرون * * فلما كان بعد هذا الكلام * فان كرما كان لنابوت 1
اليزرعالي ملاصقا لهيكل احاب ملك سومرون * فخاطب احاب لنابوت * قائلا له * ان اعطني 2
كرمك ليكون لي بستانا * اذ كان قريبا ملاصقا لمنزلي * فاني اعطيك بدلا منه كرما خيرا منه *
وان كان احب اليك * ثمنه ورقا بما يساوي * فاجاب نابوت احاب * حاش لي بين يدي الله * ان 3
اجعل لك نحلة ابائي * وجاء احاب الى بيته حزين كئيب * من الكلام الذي خاطبه نابوت 4
اليزرعالي * اذ قال * اني لا اعطيك نحلة ابائي * وانضجع على سريره * وادار وجهه * ولم ياكل
طعاما * فوافته ايزابيل زوجته * وقالت له * ما بال روحك كئيبة حزينة * ولم تاكل طعاما * فقال 5 6
لها ذاك * لاني خاطبت نابوت اليزرعالي * وقلت له * اعطني كرمك بالفضة * او ان تحب اعطيك
كرما بدله * فقال * لست اعطيك كرمي * فقالت له ايزابيل زوجته * انت الآن لا يصلح ان 7
تكون ملكا على آل اسرائيل * قم فكل طعاما وطب نفسا * فاني انا اعطيك كرم نابوت اليزرعالي
* ثم انها كتبت كتابا باسمه * وختمت بخاتمه وانفذت الكتب الى الشيوخ والاحرار الذين في 8
قريته نابوت * الذين يجلسون معه * وكان فيما كتبت * اجزموا على انفسكم صياما * واجلسوا نابوت 9
في صدر جماعتكم * وأتوا برجلين فاجرين * واجلسوهما امامه * ويشهدان عليه قائلين * انك 10
سببت الله ولعنت الملك * واخرجوه وارجموه حتى يموت * وفعل كذلك اهل قريته من الشيوخ 11
والاحرار * كما ابعثت اليهم ايزابيل * حسب ما كتبت في الكتب الذي وجهها اليهم *

Tunc feſtinans amovit cinerem ab oculis 41
ſuis, cognovitque rex eum eſſe è diſcipulis
prophetarum: Tum dixit ad eum, Sic dicit 42
Deus, Pœna tua, quòd hominē nece dignū
dimiſeris poſtquam prehenderas eum, erit
ut ſubſtituam animam tuam pro anima
ipſius, & necem tuam pro nece ipſius. Sic 43
abiit rex Iſraelitarum domum ſuam triſtis
ac dolens, venitque Samariam.

CAP. XXI.

His rebus geſtis, vineam habebat Na- 1
both Jezraelita contiguam templo Achabi
regis Samariæ. Quapropter allocutus eſt 2
Achab Nabothum dicens ei, Cedò mihi
vineam tuam, ut ſit mihi in hortum, quan-
doquidem propinqua & contigua eſt ædi-
bus meis; & ego dabo tibi loco illius vine-
am iſtā meliorem, vel ſi tibi gratius fuerit,
pro pretio ejus tantum pecuniæ quanti va-
let. Reſpondit Naboth Achabo, Abſit à me 3
coram Deo, ut tibi cedam poſſeſſionem pa-
trum meorum. Venit ergò Achab domum 4
ſuam triſtis ac mœrens propter verba qui-
bus allocutus eum fuerat Naboth Jezrae-
lita dicens, Haudquaquam cedam tibi
poſſeſſionem patrum meorum; & decum-
bens ſuper lectum ſuum vertit faciem ſu-
am, neque comêdit cibum. Veniens autem 5
ad eum Izabel uxor ejus, dixit illi, Quam
ob cauſam triſti ac mœrenti es animo, nec
cibum comedis? Cui is reſpondit, quia allo- 6
cutus Nabothum Jezraelitam dixeram ei,
Cedò mihi vineam tuam pecuniâ, aut ſi
mavis, dabo tibi vineam loco illius; ipſe
verò dixit, Non cedam tibi vineam me-
am. Dixit ad eum Izabel uxor ejus, Te 7
ſanè dedecet eſſe regem ſuper Iſraelitas:
ſurge, comede cibum, & bono ſis animo;
ego enim dabo tibi vineam Nabothi Jez-
raelitæ. Tum ſcribens illa epiſtolam no- 8
mine ipſius, eamque ſigillo ejus obſignans,
miſit literas ad ſeniores & nobiles qui
erant in civitate Nabothi, qui cum eo de-
gebant. In ſcriptis autem hoc contineba- 9
tur, Præſcribite vobis ipſis jejunium, &
collocate Nabothum in præcipuo loco con-
ſeſſûs veſtri: Et adducentes duos homines 10
perditos, collocate eos ante ipſum; & hi
teſtimonium ferant adverſùs eum dicen-
tes, Tu Deum blaſphemâſti, & regi male-
dixiſti: tum educentes eum, lapidate illum
donec moriatur. Ita fecerunt concivès ejus 11
ſeniores & nobiles, prout miſerat ad eos
Izabel, quemadmodum ſcripſerat in lite-
ris quas miſerat ad eos.

מלכים א: כא

.populi capite in Naboth fecerunt ſedere &,jejunium Prædicaverunt
12 קָרְאוּ צוֹם וְהֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
, eum contra ſederunt & , *belial filii* viri duo Veneruntque
13 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדּוֹ
, populo coram Naboth *belial* viri eum ſunt teſtificati &
וַיְעִדֻהוּ אַנְשֵׁי הַבְּלִיַּעַל אֶת נָבוֹת נֶגֶד הָעָם
extra eum deduxerunt & :reg & , Deo Naboth Benedixit:dicendo
לֵאמֹר בֵּרַךְ נָבוֹת אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וַיֹּצִאֻהוּ מִחוּץ
Miſeruntque .eſt mortuus &,lapidibus *m* eū lapidaverunt &,civitatem
14 לָעִיר וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת׃ וַיִּשְׁלְחוּ
, fuit Et .eſt mortu⁹ & ,Naboth eſt Lapidatus : dicendo ,Izebel ad
15 אֶל־אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת׃ וַיְהִי
,eſſet mortuus & ,Naboth eſſet lapidatus quòd Izebel *audire ſecundum*
כִּשְׁמֹעַ אִיזֶבֶל כִּי־סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת
Naboth vineam poſſide ,Surge : Achab ad Izebel dixit &
וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל אֶל־אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת־כֶּרֶם ׀ נָבוֹת
Naboth non quoniam :pecunia *in* tibi dare renuit qui , Izrehelitæ
הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת־לְךָ בְכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת
eſſet mortu⁹ quòd ,Achab *audire ſecundum* fuit Et .eſt mortuus ſed ,vivit
16 חַי כִּי־מֵת׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב כִּי מֵת
, Izrehelitæ Naboth vineam ad *deſcendendum ad* Achab ſurrexit &,Naboth
נָבוֹת וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת אֶל־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
Tisbiten Elijahu ad DOMINI verbum fuit Et .eam *poſſidendum ad*
17 לְרִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהֹוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
qui , Iſrael regis Achab occurſum in deſcende ,Surge : dicendo
18 לֵאמֹר׃ קוּם רֵד לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
.eā *poſſidendū ad illuc* deſcendit quam Naboth vinea in ecce :Someron in
בְּשֹׁמְרוֹן הִנֵּה בְּכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר־יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃
,occidiſti Nónne : DOMINUS dixit Sic : dicendo ,eū ad loquêris Et
19 וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהֹוָה הֲרָצַחְתָּ
: DOMINUS dixit Sic :dicendo ,eū ad Loquerisque ? poſſediſti etiam &
וְגַם־יָרָשְׁתָּ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהֹוָה
canes lingent ,Naboth ſanguinē canes linxerunt quo loco In
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת־דַּם נָבוֹת יָלֹקּוּ הַכְּלָבִים
: Elijahu ad Achab dixit Et .*tu* etiam,tuum ſanguinem
20 אֶת־דָּמְךָ גַּם־אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־אֵלִיָּהוּ
faciendū ad *te vendidiſti* quia ,Inveni : dixit & ? mi inimice me inveniſti Nū
הַמְצָאתַנִי אֹיְבִי וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת
,malum te *ad adducens* ego Ecce .DOMINI oculis in malum
21 הָרַע בְּעֵינֵי יְהֹוָה׃ הִנְנִי מֵבִי אֵלֶיךָ רָעָה
, clauſum & ,*pariete in* mingentē Achab ſuccidā & ,*te poſt* auferam &
וּבִעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר וְעָצוּר
domum ſicut tuam domum dabo Et .Iſrael in derelictum &
22 וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית
irritationem *ad* ,Achijah filii Bahaſa domū ſicut & ,Nebat filii Jarobham
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה אֶל־הַכַּעַס
Izebel *ad* etiam Et .Iſrael feciſti peccare & , irritâſti qua
23 אֲשֶׁר הִכְעַסְתָּ וַתַּחֲטִא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם־לְאִיזֶבֶל
Izebel comedent Canes ;dicendo ,DOMINUS eſt locutus
דִּבֶּר יְהֹוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים יֹאכְלוּ אֶת־אִיזֶבֶל
comedent civitate in Achab *ipſi Mortuum* .Izrehel antemurale intra
24 בְּחֵל יִזְרְעֶאל׃ הַמֵּת לְאַחְאָב בָּעִיר יֹאכְלוּ
non Verè .cœli *volucris* comedent ,agro in *mortuum* & : canes
25 הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ רַק לֹא־
oculis in malum faciendum ad ſeipſum *vendiderit* qui Achab ſicut fuit
הָיָה כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
fecit abominationes Et .ejus uxor Izebel eum *ſeduxit* quia ,DOMINI
26 יְהֹוָה אֲשֶׁר־הֵסַתָּה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ׃ וַיַּתְעֵב
,Emorræi fecerunt quæ omnia juxta ', idola poſt *eundo* , valde
מְאֹד לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַגִּלֻּלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי
.Iſrael filiorum *faciebus* à DOMINUS expulit quos
אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהֹוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

12 Prædicaverunt jejunium, &
ſedere fecerunt Naboth inter
13 primos populi. Et adductis
duobus viris filiis diaboli, fe-
cerunt eos ſedere contra eū: at
illi, ſcilicèt ut viri diabolici,
dixerūt contra eum teſtimoni-
um coram multitudine; Bene-
dixit Naboth Deum et regem:
quam ob rem eduxerunt eum
extra civitatē, & lapidibus in-
14 terfecerunt. Miſeruntque ad
Jezabel, dicentes; Lapidat⁹ eſt
15 Naboth, & mortuus eſt. Factū
eſt autē, cùm audîſſet Jezabel
lapidatum Naboth, & mor-
tuum, locuta eſt ad Achab;
Surge, & poſſide vineam Na-
both Jezrahelitæ, qui noluit
tibi acquieſcere, & dare eam
acceptâ pecuniâ: non enim vi-
vit Naboth, ſed mortuus eſt.
16 Quod cùm audîſſet Achab,
mortuū videlicèt Naboth, ſur-
rexit, & deſcendebat in vineā
Naboth Jezrahelitæ, ut poſſi-
17 deret eam. Fact⁹ eſt igitur ſer-
mo Domini ad Eliam Theſbi-
18 ten, dicens; Surge, & deſcen-
de in occurſū Achab regis Iſ-
rael, qui eſt in Samaria: ecce
ad vineā Naboth deſcendit, ut
19 poſſideat eam: Et loquêris ad
eum, dicens; Hæc dicit Domi-
nus; Occidiſti, inſuper &
poſſediſti. Et poſt hæc addes,
Hæc dicit Dñs; In loco hoc in
quo linxerunt canes ſanguinē
Naboth, lambent quoque ſan-
20 guinem tuum. Et ait Achab ad
Eliam, Num inveniſti me ini-
micum tibi? Qui dixit; Inveni,
eò quòd venundatus ſis, ut fa-
ceres malum in conſpectu Do-
21 mini. Ecce ego inducam ſup
te malum, & demetam poſte-
riora tua, & interficiam de A-
chab mingentem ad parietem,
& clauſum & ultimum in Iſ-
22 rael. Et dabo domum tuam
ſicut domum Jeroboam filii
Nabat, & ſicut domum Baaſa
filii Ahia: quia egiſti, ut me ad
iracundiā provocares, & pec-
23 care feciſti Iſrael. Sed & de
Jezabel locutus eſt Dominus,
dicens; Canes comedent Jeza-
24 bel in agro Jezrahel. Si mor-
tuus fuerit Achab in civitate,
comedent eum canes: ſi autem
mortuus fuerit in agro, come-
25 dent eum volucres cœli. Igi-
tur non fuit alter talis ſicut A-
chab, qui venundatus eſt ut
faceret malū in conſpectu Do-
mini: concitavit enim eum
26 Jezabel uxor ſua, Et abomi-
nabilis factus eſt, in tantum ut
ſequeretur idola, quæ fecerant
Amorrhæi, quos conſumpſit
Dominus à facie filiorum Iſ-
rael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ ἔλαβε
πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα, καὶ ἐπά-
22 ταξε (ο) πληγὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ. Καὶ
προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσ-
ραήλ, καὶ (π) εἶπε, Κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἴδε
τί ποιήσεις, ὅτι (ρ) ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ
υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς (σ) Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ
23 σέ, Καὶ οἱ παῖδες βασιλέως (τ) Συρίας καὶ
εἶπον, Θεὸς ὀρέων Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς
κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς·
ἐὰν δὲ (υ) πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθύ, (φ)
24 εἰ μὴν κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. Καὶ τὸ
ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς
ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ (χ) θοῦ ἀντ'
25 αὐτῶν σατράπας, Καὶ ἀλλάξομέν σοι δύνα-
μιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν (†) πεσοῦσαν, καὶ ἵππον
κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα,
καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθύ, καὶ
κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. καὶ ἤκουσε τῆς
26 φωνῆς (ψ) αὐτῶν, καὶ ἐποίησεν οὕτως. Καὶ ἐγέ-
νετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέ-
ψατο υἱὸς Ἄδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς (ω)
27 Ἀφεκὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, (α) καὶ παρεγένοντο
εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν. καὶ (β) παρενέβαλεν Ἰσ-
ραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια
28 αἰγῶν· καὶ Συρία ἔπλησε τὴν γῆν. Καὶ (γ)
προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπε τῷ
βασιλεῖ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει κύριος, (δ)
Ἀνθ' ὧν εἶπε Συρία, Θεὸς ὀρέων κύριος ὁ
Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς κοιλάδων (ε) αὐτός,
καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην
29 εἰς χεῖρα σήν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ
παρεμβάλλουσιν (ζ) οὗτοι ἀπέναντι τούτων
ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐγένετο ἐν (η) τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ, καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπά-
ταξεν Ἰσραὴλ τὴν Συρίαν ἑκατὸν χιλιά-
30 δας πεζῶν (θ) μιᾷ ἡμέρᾳ. Καὶ ἔφυγον οἱ
κατάλοιποι εἰς Ἀφεκὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔ-
πεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιά-
δας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. καὶ υἱὸς Ἄδερ ἔ-
φυγε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος,
31 εἰς τὸ ταμιεῖον. (ι) Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐ-
τοῦ, Οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ βασιλεῖς
ἐλέους εἰσίν· ἐπιθώμεθα (κ) δὴ σάκκους ἐπὶ
τὰς ὀσφύας ἡμῶν, καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ,
32 εἴπως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ περι-
εζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ (λ)
ἔθεσαν σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ (μ) εἶ-
πον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, Δοῦλός σου υἱὸς Ἄ-
δερ λέγει. (ν) Ζησάτω δὴ ἡ (ξ) ψυχὴ ἡμῶν. καὶ
33 εἶπεν, Εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐστί. Καὶ οἱ ἄν-
δρες οἰωνίσαντο, καὶ ἐσπεύσαντο· καὶ (ο) ἀνελέξ-
αντο τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον, Ἀ-
δελφός σου υἱὸς (π) Ἄδερ. καὶ εἶπεν, Εἰσέλθατε καὶ
λάβετε αὐτόν. καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ,
καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ (ρ) ἅρμα.

Et egreſſus eſt rex Iſrael, & ce- 21
pit omnes equos, & currus; &
percuſſit plagam magnā in Syria.
Et acceſſit propheta ad regem Iſ- 22
rael, & dixit; Confortare, &
cognoſce, & vide, quid facies:
quoniam revertente anno filius
Ader rex Syriæ aſcendit ſuper
te, Et pueri regis Syriæ. (o) Et 23
dixerunt; Deus montium Deus
Iſrael, & non Deus vallium:
propter hoc valuit ſuper nos. Si
autem impugnemus eos per pla-
num; profectò valebimus ſuper
eos. Et verbum hoc fac. Amo- 24
ve reges, unumquemque in locum
ſuum: & pone pro eis ſatrapas:
Et (p) inſtaurabimus tibi virtu- 25
tem ſecundùm virtutem, quæ ce-
cidit, & equum juxta equum, &
currus juxta currus: & pugna-
bimus adverſùs eos per planum:
& valebimus ſuper eos. Et au-
divit vocem (q) ejus, & fecit
ſic. Et factum eſt revertente an- 26
no, & recognovit filius Ader Sy-
riam, & aſcendit in Apheca ad
bellandum ſuper Iſrael. Et filii 27
Iſrael recogniti ſunt, & advene-
runt in occurſū eorū. Et caſtra-
metatus eſt Iſrael ex adverſo eo-
rum, tanquàm duo greges ca-
prarum. Et Syria implevit ter-
ram. Et acceſſit homo Dei, & 28
dixit regi Iſrael; Hæc dicit Do-
minus; Pro eo, quòd dixit Sy-
ria, Deus montium Dominus De-
us Iſrael, & non Deus vallium
ipſe; & dabo virtutem magnam
hanc in manum tuam, & cogno-
ſces, quia ego Dominus. Et ca- 29
ſtrametantur hi è regione horum
ſeptem dies. Et factum eſt in die
ſeptima, & appropinquavit præ-
lium, & percuſſit Iſrael Syri-
am centum millia peditum unā
die. Et fugerunt reliqui in Aphe- 30
ca in civitatem: & cecidit mu-
rus ſuper viginti & ſeptem mil-
lia virorum, qui remanſerant. Et
filius Ader fugit, et intravit in
domum, (r) cubiculo in thala-
mum: (ſ) Et dixit pueris ſuis; 31
Novi, quia reges Iſrael, reges
miſericordiæ ſunt: Imponamus
nunc ſaccos ſuper lumbos no-
ſtros, & funiculos ſuper capi-
ta noſtra, & exeamus ad re-
gem Iſrael, ſi fortè vivificabit
animas noſtras. Et induti ſunt 32
ſaccis ſuper lumbos ſuos, & po-
ſuerunt funiculos ſuper capita
ſua, & dixerunt regi Iſrael; Ser-
vus tuus filius Ader dicit; Vivat,
quæſo, anima noſtra. (t) Et dixit;
Si adhuc vivit, frater me⁹ eſt. Et 33
viri pro omine acceperūt, & (u)
pro fœdere, et rapuerūt verbū de
ore ej⁹, et dixerūt; Frater tu⁹ fili⁹
Ader. Et dixit, Ingredimini, et aſ-
ſumite eū. Et egreſſ⁹ eſt ad eum
filius Ader: & faciunt aſcendere eum ad eum ſuper currum.

MS. A. (ο) ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην. Καὶ (π) εἶπεν αὐτῷ, Κραταιοῦ (ρ) ἐπιστρέψαντος (σ) Συρίας ἄνεισιν ἐπὶ (τ) Συρίας εἶπαν πρὸς αὐτόν, Θεὸς ὀρέων κύριος ὁ Θεὸς (υ) πολεμήσομεν (φ) εἰ μὴ (χ) θοῦ σατράπας ἀντ' αὐτῶν, Καὶ (†) πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ, καὶ (ψ) αὐτῶν, (ω) Ἀφηκὰν (α) καὶ διοικήθησαν. καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπάντησιν (β) παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (γ) προσῆλθεν ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, *Τάδε (δ) Ἀνθ' ὧν *Συρία, Ὁ Θεὸς (ε) αὐτός, δώσει τὴν (ζ) αὐτοὶ (η) τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, καὶ (θ) ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ (ι) Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν παῖδες αὐτοῦ, Ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραὴλ (κ) δὴ σάκκους (λ) ἔθηκαν (μ) εἶπαν (ν) Ζήτω (ξ) ψυχή μου. (ο) ἀνέλεξαν (π) Ἄδερ *λέγει καὶ εἶπεν, (ρ) ἅρμα * πρὸς αὐτόν. Καὶ

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

12 גְּזַרוּ צוֹמָא וְאוֹתִיבוּ יַת נָבוֹת בְּרֵישׁ עַמָּא׃ וַאֲתוֹ תְּרֵין גֻּבְרִין בְּנֵי רִשְׁעָא וִיתִיבוּ לָקֳבְלֵיהּ
13 וְאַסְהִידוּ גֻּבְרֵי רִשְׁעָא יַת נָבוֹת קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר גַּדֵּיף נָבוֹת קֳדָם יְיָ וּמַלְכָּא לָט וְאַפְּקוּהִי
14 מִבָּרָא לְקַרְתָּא וּרְגָמוּהִי בְּאַבְנַיָּא וּמִית׃ וּשְׁלַחוּ לְוָת אִיזֶבֶל לְמֵימַר אִתְרְגֵים נָבוֹת וּמִית׃
15 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעַת אִיזֶבֶל אֲרֵי אִתְרְגֵים נָבוֹת וּמִית וַאֲמַרַת אִיזֶבֶל לְאַחְאָב קוּם אַחְסִין יַת
16 כַּרְמָא דְּנָבוֹת יִזְרְעֵאלָה דְּלָא אֲבֵי לְמִתַּן לָךְ בְּכַסְפָּא אֲרֵי לֵית נָבוֹת קַיָּם אֱלָהֵין מִית׃ וַהֲוָה
כַּד שְׁמַע אַחְאָב אֲרֵי מִית נָבוֹת וְקָם אַחְאָב לְמֵיחַת לְכַרְמָא דְּנָבוֹת יִזְרְעֵאלָה לְמֵירְתֵיהּ׃
17 18 וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם אֵלִיָּהוּ דְּמִן תּוֹשָׁב לְמֵימַר׃ קוּם חוּת לִקְדָמוּת אַחְאָב
19 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דִּי בְּשֹׁמְרוֹן הָא הוּא בְּכַרְמָא דְנָבוֹת דִּנְחַת תַּמָּן לְמֵירְתֵיהּ׃ וּתְמַלֵּל עִמֵּיהּ
לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ הֲקַטַלְתָּא וְאַף אַחְסֶנְתָּא וּתְמַלֵּל עִמֵּיהּ לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּאַתְרָא
20 דִּלְחִיכוּ כַלְבַיָּא יַת דְּמָא דְנָבוֹת יְלַחֲכוּן כַּלְבַיָּא יַת דְּמָךְ אַף דִּילָךְ׃ וַאֲמַר אַחְאָב לְאֵלִיָּהוּ
21 הַאַשְׁכַּחְתָּא לִי בְּעֵיל דְּבָבִי וַאֲמַר אַשְׁכַּחִית חֲלַף דְּחַשַּׁבְתָּא לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ הָא
אֲנָא מַיְתֵי עֲלָךְ בִּשְׁתָּא וַאֲפַלֵּי בָּתְרָךְ וֶאֱשֵׁיצֵי לְאַחְאָב יָדַע מַדַּע וַאֲחִיד וּשְׁבִיק בְּיִשְׂרָאֵל׃
22 וְאֶתֵּן יַת בֵּיתָךְ כְּבֵית יָרָבְעָם בַּר נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בַר אֲחִיָּה עַל אַרְגָּזוּתָא דְּאַרְגֵּיזְתָּא
23 וְחַיֵּבְתָּא יַת יִשְׂרָאֵל׃ וְאַף עַל אִיזֶבֶל גְּזַר יְיָ לְמֵימַר כַּלְבַיָּא יֵיכְלוּן יַת אִיזֶבֶל בְּאַחְסָנַת
24 יִזְרְעֶאל׃ דִּימוּת לְאַחְאָב בְּקַרְתָּא יֵיכְלוּן כַּלְבַיָּא וְדִימוּת לֵיהּ בְּחַקְלָא יֵיכְלוּן עוֹפָא דִשְׁמַיָּא׃
25 לְחוֹד לָא הֲוָה כְּאַחְאָב דְּחַשִּׁיב לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ דְּאַטְעִיאַת יָתֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ׃
26 וְאַרְשַׁע לַחֲדָא לִמְהָךְ בָּתַר טַעֲוָתָא כְּכֹל דַּעֲבַדוּ אֱמוֹרָאָה דְּתָרֵיךְ יְיָ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Decreverunt jejuniū, et ſedere fecerunt Naboth in capite populi. Et vene- 12
runt duo viri filii improbitatis, et ſederunt contra illū, et teſtati ſunt viri 13
improbitatis [*adverſùm*] Naboth, ante populū, dicendo, Blaſphemavit
Naboth Dñm, et regi maledixit: et eduxerunt illū extra civitatē, et lapida-
verunt eum lapidib⁹, et mortu⁹ eſt. Et miſerunt ad Izebel, dicendo: Lapida- 14
tus eſt Naboth, et mortu⁹ eſt. Et fuit cùm audîſſet Izebel, quòd lapidatus 15
eſſet Naboth, et mortu⁹ eſſet, dixit Izebel ad Ahhab: Surge, poſſide vineam
Naboth Jizreghelæi, quā noluit dare tibi pro argento; quia non eſt Naboth
ſuperſtes ſed mortu⁹. Et fuit cùm audîſſet Ahhab quòd mortu⁹ eſſet Na- 16
both, ſurrexit Ahhab ut deſcenderet in vineā Naboth Jizreghelæi ad poſ-
ſidendū eā. Et fuit verbū prophetiæ à facie Dñi cum Eliah qui [*erat*] ex 17
Thoſab, dicendo: Surge deſcende in occurſū Ahhab regis Iſrael, qui eſt in 18
Somron: ecce *ille* [*eſt*] in vinea Naboth, ad quam deſcendit ut poſſideat
eam? Et loquêris cum eo, dicendo: Sic dixit Dñs, Nónne occidiſti et etiam 19
hæreditâſti? et loquêris cum eo, dicendo: Sic dixit Dñs, In loco in quo lin-
xerunt canes ſanguinē Naboth, lingent canes ſanguinē tuū etiam tuum. Et 20
dixit Ahhab ad Eliah, Num inveniſti me auctor inimicitiæ meæ? et dixit, In-
veni, quia excogitâſti facere quod malū eſt ante Dñm. Ecce ego adduco 21
ſuper te malū, et extirpabo poſt te, et conſumā de Ahhab cognoſcentē cog-
nitionem, et clauſum et derelictū in Iſrael. Et dabo domū tuam ſicut do- 22
mū Jerabgham filii Nebath, et ſicut domū Baghſa filii Ahhia, propter ir-
ritationē qua irritâſti et peccare feciſti Iſrael, Et etiam contra Izebel decre- 23
vit Dñs, dicendo: Canes comedent Izebel in hæreditate Jizreghel. [*Eum*] 24
qui mortu⁹ fuerit Ahhabo in urbe, comedent canes; et [*eum*] qui mortuus
fuerit in agro, comedent aves cœli. Veruntamen non fuit ſicut Ahhab, qui 25
excogitavit facere quod malum eſt ante Dñm, quem errare fecit Izebel
uxor ejus. Et improbè egit valdè eundo poſt errores, juxta omnia quæ 26
fecerant Emorræi, quos expulit Dñs à facie filiorū Iſrael.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܟܪܙܘ ܨܘܡܐ. ܘܐܘܬܒܘܗܝ ܠܢܒܘܬ ܒܪܝܫ ܥܡܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܢܝ ܥܘܠܐ..
13 ܘܐܘܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܐܣܗܕܘ ܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܥܠ ܢܒܘܬ. ܘܐܡܪܘ. ܕܓܕܦ ܢܒܘܬ ܠܐܠܗܐ.
ܘܠܡܠܟܐ. ܘܐܦܩܘܗܝ ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܒܟܐܦܐ. ܘܡܝܬ. * ܘܫܕܪܘ
14 ܠܐܝܙܒܠ. ܕܐܬܪܓܡ ܢܒܘܬ. ܘܡܝܬ. * ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܐܝܙܒܠ ܕܡܝܬ ܢܒܘܬ. ܐܡܪܬ ܐܝܙܒܠ
15 ܠܐܚܒ. ܩܘܡ ܝܪܬ ܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܠܐ ܨܒܐ ܕܢܬܠܝܘܗܝ ܠܟ ܒܟܣܦܐ. ܡܛܠ
16 ܕܢܒܘܬ ܡܝܬ ܠܗ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܚܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܒ ܕܡܝܬ ܢܒܘܬ. ܩܡ ܐܚܒ ܠܡܚܬ
17 ܠܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܢܐܪܬܝܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܠܝܐ ܕܡܢ
18 ܬܫܒܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܩܘܡ ܚܘܬ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܫܡܪܝܢ ܗܘ.
19 ܒܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܢܚܬ ܠܗ ܠܡܐܪܬܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ. ܗܐ ܩܛܠܬ. ܘܗܐ ܝܪܬܬ.. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܒܐܬܪܐ ܕܠܚܟܘ ܟܠܒܐ ܕܡܗ ܕܢܒܘܬ.
20 ܢܠܚܟܘܢ ܟܠܒܐ. ܐܦ ܕܡܟ ܕܝܠܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܚܒ ܠܐܠܝܐ. ܐܫܟܚܬܢܝ. ܒܥܠܕܒܒܝ.
21 ܐܡܪ ܠܗ. ܐܫܟܚܬܟ. ܕܐܙܕܒܢܬ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ
ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܥܒܪ ܒܬܪܟ. ܘܐܘܒܕ ܠܐܚܒ ܕܡܫܬܢ ܒܫܘܪܐ. ܘܐܚܘܕ ܘܐܫܒܩ ܒܐܝܣܪܝܠ.
22 * ܘܐܬܠ ܒܝܬܟ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ.
23 ܥܠ ܪܘܓܙܐ ܕܐܪܓܙܬ ܘܐܚܛܝܬ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܦ ܠܐܝܙܒܠ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܟܠܒܐ ܢܐܟܠܘܢܗ
24 ܠܐܝܙܒܠ. ܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. * ܕܢܡܘܬ ܠܐܚܒ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢܗ ܟܠܒܐ. ܘܕܢܡܘܬ
25 ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܘܢܗ ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. * ܘܒܪܡ ܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܚܒ ܕܐܙܕܒܢ ܠܡܥܒܕ
26 ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܐܣܝܬܗ ܐܝܙܒܠ ܐܢܬܬܗ. * ܘܐܬܛܢܦ ܛܒ. ܘܐܙܠ ܒܬܪ
ܦܬܟܪܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܡܘܪܝܐ. ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.

* Indixerunt jejunium, & collocârunt Na- 12
bothum in principiis populi: Adduxe- 13
runt duos homines perditos, & collocârunt
eos ex adverſo ipſius: & quum teſtati eſſent
homines illi contra Nabothum ac dixiſſent,
Blaſphemavit Naboth Deum & regem; edu-
xerunt eum extra civitatem, & lapidibus
obruerunt ita ut moreretur. Tum mi- 14
ſerunt ad Izabel lapidatum eſſe Nabothum,
ac mortuum. Ut autem audivit Izabel 15
mortuum eſſe Nabothum, dixit Izabel ad
Ahab; Surge, poſſide vineam Nabothi Jez-
raelitæ qui noluit eam tibi vendere pecuniâ:
nam Naboth mortuus eſt, nec jam vivus eſt.
Audiens itaque Ahab mortuum eſſe Na- 16
bothum, ſurrexit Ahab deſcenſurus ad vi-
neam Nabothi Jezraelitæ, ut poſſideret eam.
At factus eſt ſermo Domini ad Eliam 17
qui erat ex Theſbi, dicendo; Surge, de- 18
ſcende obviam Ahabo, regi Iſraelis, qui eſt
in Samaria; (ecce in vinea Nabothi Jezrae-
litæ eſt, quo deſcendit ad eam poſſidendam)
Et dic illi, Sic dicit Dominus; Nónne oc- 19
cidiſti? & nónne poſſediſti? Sic dicit Do-
minus, In eodem loco in quo linxerunt ca-
nes ſanguinem Nabothi, lingent etiam ca-
nes tuimetipſius ſanguinem. Dixit Ahab 20
ad Eliam, Te ne convenire me, inimice mi?
Ait illi, Conveni te. Quia inſolentior factus
es in perpetrandis ſceleribus coram Domi-
no, Ecce illaturus ſum in te malum, & ra- 21
cematurus poſt te, & deleturus Ahabo min-
gentem ad parietem, & ligantem ac ſolven-
tem in Iſraele. Reddámque domum tu- 22
am ſimilem domui Jerobaami filii Nabati,
& ſimilem domui Baaſæ filii Ahiæ, propter
iram *Dei* à te concitatam, Iſraele ad pec-
catum inducto. Quin etiam Izabeli dicit 23
Dominus, Canes devorabunt Izabelem in
poſſeſſione Jezraelis. Morientem Ahabo 24
in civitate, devorabunt canes: & morien-
tem ei in deſerto, devorabunt volucres cœli.
Cæterùm nullus fuit qui ut Ahab cogi- 25
târit mala perpetrare coram Domino, quip-
pe qui inſtigatus ab Izabele uxore ſua. Is 26
enim turpiſſimè ſe fœdavit, & ſectatus eſt idola, ut fecerant
Amoræi quos Dominus extinxerat è conſpectu filiorum Iſrael.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * بان اجروا صوما. واجلسوا نابوت في صدر جماعتهم * ثم وافا الرجلان الفاسقان. ووقفا بين
13 يديه. وشهد الفاسقان علي نابوت بحضرة الجماعة. قايلين. قد قذف نابوت الباري ولعن
الملك. فاخرجوه خارج القرية. ورجموه بالحجارة حتي مات * ووجهوا الي ايزابل. فعرفوها ان
14 نابوت قد رجم ومات * فلما علمت ايزابل برجم نابوت وموته. قالت ايزابل لاحاب. قم فرث كرم
15 نابوت اليزرعالي. الذي لم يجبك الي اعطاكه بالثمن. فانه ليس حي. بل قد مات * فلما
16 سمع احاب بموت نابوت. قام لينحدر الي كرمه ليرثه * وعند ذلك وافت نبوة من عند الله الي
17 ايلياء التسبيتي. قايلا * قم فانحدر للقاء احاب ملك اسرايل الذي بشومرون. فانه الان في
18 كرم نابوت ليرثه * وخاطبه. قايلا. كذاك قال الله. قتلت وورثت. ثم تقول له ايضا. كذاك
19 قال الله. في الموضع الذي ولغت الكلاب دم نابوت. تلغ الكلاب دمك انت ايضا * فقال احاب
20 لايليا. وجدتني يا عدوي. فقال له ايليا. نعم وجدت. جراك علي صنيعك القبيح بين يدي
الله * وها انا جالب عليك شرا. ومستاصل من بعدك. حتي لا ابقي لاحاب كلبا علي حايط.
21 ولا من يعقد ويحل في بني اسرايل * واجعل بيتك كمثل بيت يوربعام بن ناباط. وبيت بعشا
22 بن احيا. علي المسخطات التي اسخطت. واثمت بها ال اسرايل * وايضا علي ايزابل قد احرم
23 الله. قايلا. ان الكلاب ستاكل ايزابل في ارث يزرعال * ومن مات لاحاب في القرية تاكله
24 الكلاب. ومن مات في الصحراء ياكله طير السماء * الا انه لم يكن كاحاب. الذي دبر
25 صنيع السوء بين يدي الله. بل اغرته ايزابل زوجته * وافسد جدا باتباعه الطواغيت.
26 واتي عليه جميع ما صنعه من ذاك الاموراييون. الذين استاصلهم الله من بين
يدي اسرايل.

* *Nam indicto jejunio collocârunt Nabo-* 12
thum in præcipuo loco ſui conſeſſûs: Tum 13
accedentes duo illi homines perditi, ſte-
terunt ante eum, & teſtati ſunt duo illi
perditi contra Nabothum, coram conſeſſu,
dicentes; Blaſpemias vomuit Naboth in
Creatorem, & maledixit regi: quare
eduxerunt eum extra civitatem, & lapi-
dibus petierunt eum donec moreretur.
Deinde miſerunt ad Izabelem, & indicâ- 14
runt ei Nabothum jam lapidibus obrutum,
ac mortuum. Cùm itaque reſciviſſet Iza- 15
bel lapidatum eſſe Nabothum, ac mor-
tuum; dixit Izabel ad Achabum, Surge,
poſſide vineam Nabothi Jezraelitæ, quam
pretio cedere tibi recuſavit; is enim non
eſt in vivis, ſed jam mortuus eſt. Igitur 16
Achab auditâ morte Nabothi, cùm ſur-
rexiſſet ut deſcenderet in vineam ejus,
poſſeſſionem ejus initurus; Advenit il- 17
lico oraculum à Deo ad Eliam Theſbitem,
dicens; Surge, deſcende in occurſum 18
Achabi regis Iſrael, qui eſt in Samaria
(is enim nunc eſt in vinea Nabothi ut
poſſeſſionem ejus ineat) Et alloquaris cum 19
dicens, Sic dicit Deus, Trucidâſti, & poſ-
ſeſſionem iniviſti. Tum ſic etiam dices
ad eum, Sic ait Deus, In loco in quo lin-
xerunt canes ſanguinem Nabothi, lingent
canes tuum quoque ſanguinem. Dixit au- 20
tem Achab ad Eliam, Inveniſti me inimi-
ce mi? Ait ad eum Elia; Ita, inveni. Pro
turpi facinore tuo coram Deo, En ego 21
quoque inducturus ſum in te malum, &
extirpaturus poſteros tuos, ita ut ne ca-
nem quidem relinquam Achabo ad parie-
tem, neque qui liget ac ſolvat inter filios
Iſrael: Reddamq; domum tuam ſicut do- 22
mum Jerobaami filii Nabati, & domum
Baaſa filii Achia, propter irritationes
quas concitâſti, & quibus peccare feciſti
Iſraelitas. De Izabele quoque decrevit 23
jam Deus dicens, Canes devorabunt Iza-
belem in poſſeſſione Jezraelis. Præterea 24
quicunque morietur Achabo in civitate,
hunc devorabunt canes: & quicunque
morietur in ſolitudine, hunc devorabit vo-
lucre cœli. Veruntamen non fuit ſimilis 25
Achabo, qui ſit ſceleratas actiones archi-
tectatus coram Deo: at ſolicitaverat eum
Izabel uxor ejus. Permultas enim turpi- 26
tudines commiſit ſectando idola, & con-
tigit illi quicquid ejus generis fecerant
Amoræi quos Deus extirpârat à conſpectu
filiorum Iſrael.

מלכים א : כב

ſcidit & , hæc verba Achab *audire ſecundùm* ,fuit Et
27 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע
jacuit & ,jejunavit & ,ſuam carnem ſuper ſaccum poſuit & ,ſua veſtimenta
בְּגָדָיו וַיָּשֶׂם־שַׂק עַל־בְּשָׂרוֹ וַיָּצוֹם וַיִּשְׁכַּב
ad Domini verbum fuit Et .ſenſim ambulavit & ,ſacco in
28 בַּשָּׂק וַיְהַלֵּךְ אַט׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהֹוָה אֶל־
ſe humiliavit quòd vidiſti Num :dicendo ,Tisbiten Elijahu
29 אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ הֲרָאִיתָ כִּי־נִכְנַע
non ,*meis faciebus* à ſe humiliavit quod eo pro ? *meis faciebus* à Achab
אַחְאָב מִלְּפָנָי יַעַן כִּי־נִכְנַע מִפָּנַי לֹא־
malum inducam ejus filii diebus in : ejus diebus in malum inducam
אָבִי הָרָעָה בְּיָמָיו בִּימֵי בְנוֹ אָבִיא הָרָעָה
.ejus domum ſuper
עַל־בֵּיתוֹ׃

CAP. XXII. כב

.Iſrael inter & ,Aram inter bello non ,annis tribus *ſederunt* Et
1 וַיֵּשְׁבוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין מִלְחָמָה בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃
Jehudah rex Jehoſaphat deſcendit & , tertio anno in fuit Et
2 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה
: ſuos ſervos ad Iſrael rex Dixitque .Iſrael regem ad
3 אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־עֲבָדָיו
accipiendo ab *ſilentes* nos & ? Ghilhad Ramoth *nobis quia* noſtis Nonne
הַיְדַעְתֶּם כִּי־לָנוּ רָמֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים מִקַּחַת
mecum *Ibiſne* : Jehoſaphat ad Dixitque ? Aram regis manu de eam
4 אֹתָהּ מִיַּד מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי
regem ad Jehoſaphat dixit & ? Ghilhad Ramoth prælium ad
לַמִּלְחָמָה רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ
,mei equi ſicut ;tuꝰ populꝰ ſic,meꝰ populus ſicut :tu ſic ego ſicut : Iſrael
יִשְׂרָאֵל כָּמוֹנִי כָמוֹךָ כְּעַמִּי כְעַמֶּךָ כְּסוּסַי
obſecro Quære : Iſrael regem ad Jehoſaphat Dixitque .tui equi ſic
5 כְּסוּסֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרָשׁ־נָא
Iſrael rex congregavit Et .Domini verbum *diem ſecundùm*
6 כַיּוֹם אֶת־דְּבַר יְהֹוָה׃ וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת
ibo Num : eos ad dixitque ,viros quadringentos fermè prophetas
הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַאֵלֵךְ
,Aſcende :dixerunt & ? *ceſſabo* an ,prælium ad Ghilhad Ramoth *ſuper*
עַל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה
non Nunquid :Jehoſaphat Dixitque .regis manu in Dominus dabit &
7 וְיִתֵּן אֲדֹנָי בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין
Dixitque ? eo ab requiramus & ,ultrà Domini propheta hîc
8 פֹּה נָבִיא לַיהֹוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
requirendum ad , unus vir Adhuc :Jehoſaphat ad Iſrael rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לִדְרֹשׁ
prophetizabit non quia ,eum odi ego & ,eo ab Dominum
אֶת־יְהֹוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיו כִּי לֹא־יִתְנַבֵּא
Dixitque .Imlah filius Michajehu ,malum *quinimò* ,bonum *me ſuper*
עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע מִיכָיְהוּ בֶּן־יִמְלָה וַיֹּאמֶר
Iſrael rex vocavit Et .ita rex dicat Ne : Jehoſaphat
9 יְהוֹשָׁפָט אַל־יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
rex Et .Imlah filium Michajehu *Accelera* :dixit & ,unum eunuchum ad
10 אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֲרָה מִיכָיְהוּ בֶן־יִמְלָה׃ וּמֶלֶךְ
ſuum ſolium ſuper *vir ſedentes* Jehudah rex Jehoſaphat & , Iſrael
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יֹשְׁבִים אִישׁ עַל־כִּסְאוֹ
vates omnes & ;Someron portæ oſtium area in veſtibus induti
מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־הַנְּבִיאִים
Chenahanah filius Sidchijah ſibi Fecitque .*eorum facies ad vaticinantes*
11 מִתְנַבְּאִים לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּה בֶּן־כְּנַעֲנָה
cornupetes his *In* :Dominus dixit Sic : dixit & ,ferrea cornua
קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהֹוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת־
.eos *conſumendum ad uſque Aram*
אֲרָם עַד־כַּלֹּתָם׃

Verſio VULG. LAT.

27 Itaque cùm audiſſet Achab ſermones iſtos, ſcidit veſtimenta
ſua, & operuit cilicio carnem
ſuam, jejunavítque & dormivit in ſacco, & ambulavit demiſſo
28 capite. Et factus eſt ſermo Domini ad Eliam Theſbi-
29 ten, dicens; Nónne vidiſti humiliatum Achab coram me?
quia igitur humiliatus eſt meî
cauſâ, non inducam malum in
diebus ejus, ſed in diebus filii
ſui inferam malum domui
ejus.

CAP. XXII.

1 TRanſierunt igitur tres anni
abſque bello inter Syriam &
2 Iſrael. In anno autem tertio,
deſcendit Joſaphat rex Juda
3 ad regem Iſrael. (Dixítque
rex Iſrael ad ſervos ſuos; Ignoratis
quòd noſtra ſit Ramoth
Galaad, & negligimus tollere
4 eam de manu regis Syriæ?) Et
ait ad Joſaphat, Veniéſne mecum
ad præliandũ in Ramoth
5 Galaad? Dixítque Joſaphat ad
regem Iſrael; Sicut ego ſum,
ita & tu: populus meus, & populus
tuus unum ſunt: & equites
mei, equites tui. Dixítque
Joſaphat ad regẽ Iſrael; Quære,
oro te, hodiè ſermonẽ Dñi.
6 Congregavit ergò rex Iſrael
prophetas, quadringẽtos circiter
viros, & ait ad eos; Ire debeo
in Ramoth Galaad ad bellandum,
an quieſcere? Qui reſponderunt;
Aſcende, & dabit
eam Dominus in manu regis.
7 Dixit autem Joſaphat; Non eſt
hîc propheta Domini quiſpiam,
ut interrogemus per eum?
8 Et ait rex Iſrael ad Joſaphat;
Remanſit vir unus, per quem
poſſumus interrogare Dominũ:
ſed ego odi eum, quia non
prophetat mihi bonũ, ſed malum,
Michæas filius Jemla. Cui
Joſaphat ait, Ne loquaris ita
9 rex. Vocavit ergò rex Iſrael
eunuchum quendã, & dixit ei;
Feſtina adducere Michæam
10 filium Jemla. Rex autem Iſrael,
& Joſaphat rex Juda, ſedebant
unuſquiſque in ſolio
ſuo, veſtiti cultu regio, in area
juxta oſtium portæ Samariæ, et
univerſi prophetæ propheta-
11 bant in conſpectu eorum. Fecit
quoque ſibi Sedecias filius
Chanaana cornua ferrea, &
ait; Hæc dicit Dominus; His
ventilabis Syriam, donec deleas
eam.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp.cum Tranſ.LAT.

34 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τὰς πόλεις ἃς ἔλαβεν ὁ
πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου ἀποδώσω σοι· καὶ
ἐξόδους θήσεις (σ) σεαυτῷ ἐν Δαμασκῷ, καθὼς
ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, (τ) καὶ ἐγὼ
ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ
35 διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν. Καὶ ἄνθρωπος
εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ κυρίου, (υ) Πάταξον δή
με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐτόν.
36 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσας
τῆς φωνῆς (φ) κυρίου, καὶ ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ'
ἐμοῦ, καὶ πατάξει σε λέων. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ,
καὶ εὑρίσκει αὐτὸν λέων, καὶ ἐπάταξεν
37 (χ) αὐτόν. Καὶ εὑρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον,
καὶ εἶπε, Πάταξόν με δή. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ
38 ἄνθρωπος, πατάξας καὶ συνέτριψε. Καὶ ἐπορεύθη
ὁ προφήτης καὶ ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ (ψ) κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς
39 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο (ω) ὡς παρεπορεύετο
ὁ βασιλεὺς, καὶ οὗτος ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα,
καὶ εἶπεν, Ὁ δοῦλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατιὰν
τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰσήγαγε πρός με
ἄνδρα, καὶ (α) εἶπε πρός με, Φύλαξον τοῦτον τὸν
ἄνδρα· ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, καὶ ἔσται ἡ
ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀργυρίου
40 στήσεις. Καὶ ἐγενήθη, περιεβλέψατο ὁ
δοῦλός σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ οὗτος οὐκ ἦν. καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ καὶ τὰ
41 ἔνεδρα παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας. Καὶ ἔσπευσε καὶ
ἀφεῖλε τὸν (β) τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
καὶ (γ) ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι
42 ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Τάδε
λέγει κύριος, Διότι (δ) ἐξήνεγκας σὺ ἄνδρα
ὀλέθριον (ε) ἐκ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἡ
ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ λαός σου
43 ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς (ζ)
Ἰσραὴλ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς (η) Σαμάρειαν.

Et dixit ad eum; Civitates, quas 34
cepit pater meꝰ à patre tuo, reddã
tibi: & exitꝰ pones tibi in Damaſco,
ſicut poſuit pater meꝰ in Samaria:
& ego in teſtamento dimittã
te. Et diſpoſuit ei teſtamentũ,
& dimiſit eũ. Et homo unꝰ de 35
filiis prophetarũ dixit ad proximũ
ſuũ in verbo Domini; Percute
nunc me. Et noluit homo percutere
eum. Et dixit ad eum; Pro 36
eo quòd non audîſti vocem Domini;
& ecce tu recedis à me, et
percutiet te leo. Et abiit ab eo, &
invenit eum leo, & percuſſit eũ.
Et invenit hominem alium, & dixit; 37
Percute me nunc. Et percuſſit
eum homo (x) percutiens, &
contrivit. Et ivit propheta: & 38
aſtitit regi Iſrael ſuper viam, &
obligavit in vitta oculos ſuos. Et 39
factũ eſt, ut præteribat rex: & hic
clamabat ad regẽ, & dixit; Servus
tuꝰ exiit ad militiam belli: &
ecce vir introduxit ad me virũ,
& dixit ad me; Cuſtodi hunc virum:
Si autem exiliens exilierit;
& erit anima tua pro anima ejꝰ,
vel talentum argenti appendes. Et 40
factum eſt: circumſpexit ſervus
tuus huc, & huc; & hic non erat.
Et dixit ad eum rex Iſrael;
(y) Ecce & inſidias apud me: occidiſti.
Et feſtinavit, & abſtulit 41
vittã ab oculis ſuis. Et agnovit eum
rex Iſrael, quia ex prophetis
hic. Et dixit ad eum, Hæc dicit 42
Dominus; Propterea quod emiſiſti
tu virum pernicioſum de manu
tua; & erit anima tua pro
anima ejus, & populus tuus pro
populo ejus. Et abiit rex Iſrael 43
confuſus, & (z) triſtis: & venit
in Samariam.

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΚΑὶ (α) ἐκάθισε τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος
ἀναμέσον Συρίας καὶ ἀναμέσον Ἰσραήλ.
2 Καὶ (β) ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ,
καὶ κατέβη Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα
3 πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς
Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ οἴδατε
ὅτι ἡμῖν Ῥεμμὰθ Γαλαάδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν
λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας;
4 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, †
Ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν (γ) εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ
5 εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν (δ) Ἰωσαφὰτ, Καθὼς
ἐγὼ, καὶ σὺ οὕτως· καθὼς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου·
καθὼς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ
βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ,
6 Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον. Καὶ
συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς
προφήτας (ε) ὡς τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥεμμὰθ
Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ (ζ) εἶπον,
Ἀνάβαινε, καὶ διδοὺς δώσει κύριος εἰς χεῖρας
7 τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ (η) πρὸς
βασιλέα Ἰσραὴλ, Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ
(θ) κυρίου, καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ;
8 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ,
(ι) Εἷς ἐστιν ἀνὴρ εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι (κ) δι' αὐτοῦ
τὸν κύριον, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτὸν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλὰ ἀλλ' ἢ κακά, Μιχαίας υἱὸς (λ) Ἰεμβλαά. καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα, Μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.

CAP. XXII.

ET ſedit tribus annis: & non 1
fuit bellũ inter Syriam, & inter
Iſrael. Et factum eſt in anno 2
tertio, & deſcendit Joſaphat rex
Juda ad regẽ Iſrael. Et dixit rex 3
Iſrael ad pueros ſuos; Si noſtis,
(a) quia nobis Rhemmath Galaad:
et nos tacemus capere eam de
manu regis Syriæ? Et dixit rex 4
Iſrael ad Joſaphat; Aſcendes nobiſcum
in Rhemmath Galaad ad
bellũ? Et dixit Joſaphat; Sicut (b) 5
ego, et tu ſic: ſicut populꝰ meꝰ, populus
tuus: ſicut equi mei, equi tui.
Et dixit Joſaphat rex Juda ad
regem Iſrael; Interogate, queſo,
hodiè Dominum. Et congregavit 6
rex Iſrael omnes prophetas, circiter
quadringentos viros. Et dixit
eis rex; Si vadam in Rhemmath
Galaad ad bellum, an ceſſem?
Et dixerunt, Deſcende: &
dans dabit Dominꝰ in manꝰ regis.
Et dixit Joſaphat ad regẽ Iſrael; 7
(c) Non eſt hîc propheta Domini,
& interrogabimꝰ Dominũ per
eum? Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat, 8
Unꝰ (d) eſt vir ad interrogandũ
Dominum per eũ: & ego
odi eum; quoniam non loquitur de
me bona, ſed mala, Michæas filius
Iemblaa. Et dixit Joſaphat
rex Juda, Non dicat rex ſic.

MS. A. (σ) σαυτῷ (τ) κἀγὼ ἐν* Δαμασκῷ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ (υ) Πάταξόν με δή. (φ) κυρίου, ἰδοὺ (χ) αὐτόν. * ὁ ἄνθρωπος, πατάξας (ψ) κατεδήσατο τελαμῶνι τοὺς (ω) ὡς ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο, καὶ (α) εἶπεν, Φύλαξον τὸν ἄνδρα τοῦτον· ἐὰν ἐκπηδῶν (β) τελαμῶνα (γ) ἔγνω (δ) ἐξήγαγες σὺ (ε) ἐκ χειρός* μου, (ζ) Ἰσραὴλ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος (η) Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀμπελὼν MS. A. Κεφ. κβ'. (α) ἐκάθισεν τρία (β) ἐγένετο † Ἀνάβηθι (γ) εἰς πόλεμον Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; Καὶ (δ) Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, Καθὼς (ε) ὥστε τριακοσίους (ζ) εἶπαν, Ἀνάβενναι, ὅτι διδοὺς δώσει (η) πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, Ἆρα οὐκ (θ) κυρίου οὐκ ἔτι, καὶ (ι) Ἔτι ἐστὶν (κ) τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ (λ) Ἰεμαά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אַחְאָב יָת פִּתְגָמַיָא הָאִלֵּין וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי וַאֲסַר סַקָּא עַל בִּסְרֵיהּ וְצָם
28 וּשְׁכִיב בְּסַקָּא וַהֲלִיךְ יְחֵיף׃ וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם אֵלִיָּהוּ דְּמִן תּוֹשָׁב לְמֵימַר׃
29 הַחֲזֵיתָא אֲרֵי אִתְכְּנַע אַחְאָב מִן קֳדָמַי חֲלַף דְּאִתְכְּנַע מִן קֳדָמַי לָא אַיְתֵי בִּישְׁתָא בְּיוֹמוֹהִי
בְּיוֹמֵי בְרֵיהּ אַיְתֵי בִּישְׁתָא עַל בֵּיתֵיהּ׃

כב

1 וִיתִיבוּ תְּלָת שְׁנִין לֵית קְרָבָא בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ 2 וַהֲוָה בְּשַׁתָּא תְּלִיתָאָה וּנְחַת יְהוֹשָׁפָט
3 מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה לְוָת מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְעַבְדוֹהִי הַיְדַעְתּוּן
4 אֲרֵי דִילָנָא רָמוֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנָא שָׁתְקִין מִלְּמִסַּב יָתַהּ מִיַּד מַלְכָּא דַאֲרָם׃ וַאֲמַר לִיהוֹשָׁפָט
הֲתֵיזֵיל עִמִּי לְאַגָּחָא קְרָבָא לְרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲנָא כְּוָתָךְ עַמִּי
5 כְּעַמָּךְ וְסוּסָוָתִי כְּסוּסָוָתָךְ׃ וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל תְּבַע כְּעַן בְּיוֹמָא דֵין יָת
6 פִּתְגָמָא דַיְיָ׃ וּכְנַשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יָת נְבִיֵי שִׁקְרָא כְּאַרְבַּע מְאָה גַּבְרָא וַאֲמַר לְהוֹן הַאֵיזֵיל
7 בְּרָמוֹת גִּלְעָד לְאַגָּחָא קְרָבָא אִם אֶתְמְנַע וַאֲמַרוּ סַק וְיִמְסַר יְיָ בְּיַד מַלְכָּא׃ וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט
8 הֲלֵית כָּא נְבִיָּא קֳדָם יְיָ עוֹד וְנִתְבַּע מִנֵּיהּ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט עוֹד גַּבְרָא חַד
לְמִתְבַּע יָת פִּתְגָמָא דַיְיָ מִנֵּיהּ וַאֲנָא סְנֵיתֵיהּ אֲרֵי לָא יִתְנַבֵּי עֲלַי טָב אֱלָהֵן בִּישׁ מִיכָה בַּר
9 יִמְלָה וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לָא יֵימַר מַלְכָּא כֵּן׃ וּקְרָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְגַוְזָאָה חַד וַאֲמַר אוֹחִי
10 תְּבַע מִיכָה בַּר יִמְלָה׃ וּמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה יָתְבִין גְּבַר עַל כּוּרְסְיֵהּ
לְבִישִׁין לְבוּשִׁין וְיָתְבִין בְּאִדְּרָא בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע שֹׁמְרוֹן וְכָל נְבִיֵי שִׁקְרָא מִתְנַבְּאִין
11 קֳדָמֵיהוֹן׃ וַעֲבַד לֵיהּ צִדְקִיָּה בַר כְּנַעֲנָה קַרְנִין דְּבַרְזֶל וַאֲמַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּאִלֵּין תְּקַטֵּל יָת
אֱנָשׁ אֲרָם עַד דִּי תְשֵׁיצִנּוּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit cùm audiſſet Ahhab verba hæc, ſcidit veſtimenta ſua, et ligavit ſaccum 27
ſup carnẽ ſuã, et jejunavit, et jacuit in ſacco, et ambulavit diſcalceatꝰ. 28
Et fuit verbũ prophetiæ à Dño cum Eliah qui [*erat*] ex Thoſab, dicendo: 29
Num vidiſti quòd humiliatꝰ eſt Ahhab ante me? propterea quòd humiliaverit
ſe ante me, non adducam malum in diebus ejus: in diebus filii ejus
adducam malum ſuper domum ejus.

CAP. XXII.

ET ſederunt tribus annis; non fuit bellũ inter Aram et Iſrael. Et fuit an- 1 2
no tertio, et aſcendit Jehoſaphat rex tribꝰ domꝰ Jehudah, ad regẽ Iſrael. Et 3
dixit rex Iſrael ſervis ſuis, Num cognoviſtis quòd noſtra ſit Ramoth Gilghad,
et nos quieſcimꝰ à recipiendo eam de manu regis Aram? Et dixit ad 4
Jehoſaphat, Num venies mecũ ad ineundũ bellũ in Ramoth Gilghad? &
dixit Jehoſaphat regi Iſrael, Ego ſicut tu, populꝰ meꝰ ſicut populꝰ tuꝰ; equi
mei ſicut equi tui. Et dixit Jehoſaphat regi Iſrael, Interroga quæſo hodie 5
verbũ Dñi. Et congregavit rex Iſrael prophetas mendaces, quaſi quadrin- 6
gentos viros; et dixit illis, Nũ ibo in Ramoth Gilghad ad ineundũ bellũ, an
abſtinebo? et dixerunt, Aſcende et tradet [*eam*] Dñs in manũ regis. Et di- 7
xit Jehoſaphat, An non hîc eſt propheta Dñi adhuc ut quæramꝰ ex eo? Et 8
dixit rex Iſrael ad Jehoſaphat, adhuc eſt vir unꝰ de quo quæramꝰ verbum
Dñi, ſed ego odi eum; quia non vaticinabitur ſuper me bonum, ſed malum;
Micha filius Jimlah: et dixit Jehoſaphat, Ne dicat rex ſic. Et vocavit rex 9
Iſrael eunuchũ unũ, et dixit, *Accelera quære* Michajahu filiũ Jimlah. Et rex 10
Iſrael et Jehoſaphat rex Jehudah, ſedebant quiſq; ſup ſoliũ ſuũ veſtiti veſtibꝰ,
& ſedentes in area in introitu portæ Somron, et omnes prophetæ
mendaces vaticinabantur ante illos. Et fecerat ſibi Szidkiah filius Che- 11
naghana cornua ferri, et dixit, Sic dixit Dñs, His occides homines Aram
quouſq; conſumas eos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܐܒ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܨܪܐ ܠܒܘܫܘܗܝ. ܘܐܪܡܝ ܣܩܐ ܥܠ ܒܣܪܗ. ܘܨܡ
28 ܘܕܡܟ ܒܣܩܐ. ܘܗܠܟ ܚܦܝܐ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ
29 ܟܕ ܐܡܪ. * ܚܙܝܬ ܕܐܬܟܢܥ ܐܚܐܒ ܩܕܡ ܐܦܝ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܢܥ ܩܕܡ ܐܦܝ. ܠܐ ܐܝܬܐ ܒܝܫܬܐ
ܒܝܘܡܬܗ. ܒܝܘܡܝ ܒܪܗ ܐܝܬܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܒܝܬܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *
1 * ܘܝܬܒܘ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܢܝ ܐܕܘܡ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ.
2 ܘܢܚܬ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 3
ܠܥܒܕܘܗܝ. ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܕܝܠܢ ܗܝ ܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܫܬܡܛܝܢ ܚܢܢ.
4 ܕܢܣܒܝܘܗ̇ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. * ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܙܠ ܐܢܬ ܥܡܝ ܠܩܪܒܐ ܠܪܡܬ
ܓܠܥܕ. ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܐܙܠ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ. ܘܥܡܝ ܐܝܟ ܥܡܟ. ܘܪܟܫܝ ܐܝܟ ܪܟܫܟ.
5 * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܫܐܠ ܝܘܡܢܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܢܫ 6
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܢܒܝ̈ܐ. ܐܝܟ ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ
7 ܠܩܪܒܐ. ܐܘ ܐܦܫ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܩ. ܘܢܫܠܡ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ
8 ܝܗܘܫܦܛ: ܠܝܬ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܕܢܫܐܠ ܡܢܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܠܝܗܘܫܦܛ. ܥܘܕ ܐܝܬ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܕܢܫܐܠ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢܗ. ܘܐܢܐ ܣܢܐ ܐܢܐ ܠܗ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ. ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ. ܡܝܟܐ ܫܡܗ ܒܪ ܝܡܠܐ. ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ.
9 ܠܐ ܢܐܡܪ ܡܠܟܐ ܗܟܢܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܚܕ ܡܗܝܡܢܐ ܚܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܓܠ
10 ܠܡܝܟܐ ܒܪ ܝܡܠܐ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܟܠ
ܚܕ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܠܒܝܫܝܢ ܠܒܘܫܐ ܨܒܝܥܐ. ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝ̈ܐ
11 ܡܬܢܒܝܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܨܕܩܝܐ ܒܪ ܟܢܥܢܐ ܩܪܢܬܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܐܡܪ
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܒܗܠܝܢ ܬܢܓܚ ܠܐܕܘܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܬܫܠܡ ܐܢܘܢ.

Cùm autem audiſſet Ahab hujuſmodi ſermonem, 27
diſcidit veſtimenta ſua, texítque ſe ſacco
ſuper carnem ſuam, jejunavit, cum ſacco cubavit,
nudíſque pedibus inceſſit. Tum fuit 28
ſermo Domini ad Eliam qui erat è Theſbi,
dicendo; Vidiſti quomodo erubuit Ahab à 29
conſpectu meo? eò quòd erubuerit à conſpectu
meo, non inducam malum *illud* in diebus
ejus; in diebus filii ejus inducam malum
ſuper domum ejus.

CAP. XXII.

Quieverunt ergò trib⁹ annis, nullúmq; fuit 1
bellum inter Adum & Iſraelem. Sed anno 2
tertio factum eſt ut deſcenderet Joſaphat rex
Juda ad Ahab regem Iſraelis, Dicerétque rex 3
Iſraelis ad ſervos ſuos, Noviſtis quòd noſtra
ſit Ramath-gelaad; quouſque igitur negligemus
eam recuperare de manu regis Adum?
Diceret etiam ad Joſaphat, Iturúſne es mecum 4
ad bellum in Ramath-gelaad? Reſpondit
Joſaphat, Ibo ſicut tu, & populus meus ſicut
popul⁹ tuus, & equi mei ſicut equi tui. Dixítq; 5
Joſaphat ad regem Iſraelis, Conſule quæſo
hodiè oraculum Domini. Quamobrem congregans 6
rex Iſraelis prophetas ferè quadringentos
viros, dixit eis, Ibóne in Ramath-gelaad
ad bellum, an manebo? Dicunt ei,
Aſcende; traditurus eſt eos Dominus in manus
tuas ô rex. Et ait Joſaphat, Annon eſt hìc
Dei propheta, ut conſulamus eum? Reſpondit 7
rex Iſraelis Joſaphato, eſt adhuc vir quidam 8
à quo poſtulare *poſſemus* oraculum Domini;
ſed ego odi eum, quia non prophetat
de me bonum, ſed malum: Micha eſt nomen
ejus, Jamlæ filius. Dixit autem Joſaphat,
Ne loquatur rex ita. Itaque advocato rex Iſraelis 9
quodam eunucho, Dixit ei, Feſtinanter
ad Micham Jamlæ filium *advola*. Interea rex 10
Iſraelis, & Joſaphat rex Juda ſedebant quiſque
ſuper ſolium ſuum veſtibus induti verſicoloribus,
in ingreſſu portæ Samariæ, &
omnes illi prophetæ vaticinabantur coram
eis. Fecítque ſibi Sedecias Chananeæ filius 11
cornua ferrea, & dicebat, Sic dicit Dominus,
His feries Adumæos donec abſumas eos.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 * فلما سمع احاب هذا الكلام * شق ثيابه * وجعل على بدنه مسحا * وصام وبات في المسح * ومشي
28 حافيا * ثم ورد كلام الله عند ذاك الى ايليا التسبيتي * قايلا * ارايت كيف خضع احاب قدامي
29 جزاه على خضوعه * ان لا آتي بتلك الشرور في ايامه * بل في ايام ابنه احل السوء باهل بيته *
1 * الفصل الثاني والعشرون * * واقاموا ثلاثة سنين لم تكن ملحمة بين ارام
2 وبين بني اسرايل * ولما كان في السنة الثالثة * انحدر يهوسافاط ملك يهودا الى ملك اسرايل *
3 * فقال ملك اسرايل لعبيده * قد تعلمون ان لنا راموث جلعاد * ونحن ممسكون عن ارتجاعها
4 من يد ملك ارام * وقال ليهوسافاط * امضي معي للملحمة بسبب راموث جلعاد * فقال يهوسافاط
5 لملك اسرايل * نعم * فاني في هذا كمثلك * وشعبي شعبك * وخيلي كخيلك * فقال يهوسافاط
6 لملك آل اسرايل * فالتمس الآن في مثل هذا اليوم كلام الله * فجمع ملك آل اسرايل الانبياء
الكذبة * اربع مائة رجل * وقال لهم * امضي بسبب راموث جلعاد للملحمة ام امتنع * فقالوا
7 8 امض * ويسلمهم الله في يد الملك * فقال يهوسافاط * فهل بقي نبي الله * ونستعلم منه * فقال
ملك اسرايل ليهوسافاط * بل ههنا رجل اخر نستعلم منه كلام الله * وانا قد شنيته * اذ كان
9 لا يتنبى على خيرا بل شرا * وهو ميخا بن يملا * فقال يهوسافاط * لا يقول الملك كذاك * فدعي
10 ملك آل اسرايل باحد الخدام * وقال * بادر باحضار ميخا بن يملا مسرعا * وكان ملك آل
اسرايل * ويهوسافاط ملك آل يهودا * في ذاك من وقت جالسين على كراسيهما * وهما لابسين
لباسهما في الاندر * بحضرة مدخل باب سومرون * وجماعة الانبياء الكذبة متنبيين بين
11 يديهما * وصنع صدقيا بن كناعنا قرني حديد * وقال * كذاك قال الله * بهذين تقتل قوم
ارام * حتى تفنيهم *

Cùm autem audiſſet Achab ejuſmodi verba, 27
laceratis veſtibus, impoſitóque corpori
ſuo cilicio, jejunavit, & pernoctavit in
cilicio, nudiſque pedibus inceſſit. Rurſum 28
venit ſermo Dei tunc ad Eliam Theſbitem,
dicens; Vidiſtine quomodo humiliârit 29
ſe Achab coram me? remuneratio ipſius
pro humilitate ſua, erit ut non adducam
ea mala in dieb⁹ ejus, ſed diebus filii
ejus immittam calamitatem in gentem
domûs ejus.

CAP. XXII.

Manſerunt autem duobus annis nullo 1
occurrente bello inter Aramæos et inter
Iſraelitas. Verùm anno tertio deſcendente 2
Jehoſaphat rege Juda ad regem Iſraelis,
Dixit rex Iſraelis ad ſervos ſuos, Jam 3
noſtis ad nos pertinere Ramoth-galaad,
nos tamen diſtinemur ab ea reducenda de
manu regis Aram. Dixitque Jehoſaphato, 4
Proficiſcere mecum ad pugnandum pro
recuperanda Ramoth-galaad. Reſpondit
Jehoſaphat regi Iſraelis, Libenter; & quidem
in hoc me geram ſicut tu, & populus
meus populus tuus, & equi mei ſicut equi
tui. Tum dixit Jehoſaphat ad regem Iſraelitarum, 5
Inquire nunc tali tantâque die
ſermonem Dei. Congregatis itaque rex Iſrael 6
falſis prophetis, quadringentis viris,
dixit; Proficiſcárne ad bellum Ramoth-galaadis
cauſâ, an deſiſtam? Dixerunt,
Proficiſcere; nam tradet eos Deus in manus
regis. Dixit autem Jehoſaphat, Annon 7
ſupereſt propheta Dei, ut ſciſcitemur ab eo?
Ait rex Iſraelis ad Jehoſaphat, Imò verò 8
eſt hic alius quidam vir à quo ſciſcitari
poſſemus ſermonem Dei; at ego ódio proſequor
illum, quòd nunquam bonum ſed
malum de me prophetet: is autem eſt Micha
Jamlæ filius. Dixit Jehoſaphat, Ne ſic
dicat rex. Vocavit ergò rex Iſraelitarum 9
quendam miniſtrorum, & ait; Propera, fac
adſit illicò Micha Jamlæ filius. Ceterùm 10
rex Iſraelitarum, & Jehoſaphat rex
Judæorum interea ſedebant in ſoliis ſuis
indutus uterque veſtimentis ſuis, in area,
è regione veſtibuli portæ Samariæ, omnibus
falſis illis prophetis vaticinantibus coram 11
eis. Quin & Sedechia Chanaanæ filius
adhibitis duobus cornibus ferreis aiebat,
Sic dixit Deus, His interficies Aramæos
ita ut abſûmas eos.

מלכים א : כב

Ramoth Aſcende :dicendo ,ſic *prophetantes* vates omnes Et
12 וְכָל־הַנְּבִאִים נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת
.regis manu in Dominus tradet & ,*proſperare* & , Ghilhad
גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
,eū ad eſt locutus,Michajehu vocandum ad ierat qui nuncius Et
13 וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ לִקְרֹא מִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו
ad bonum uno ore prophetarum verba obſecro Ecce :dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דִּבְרֵי הַנְּבִיאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־
loquèris & ,eis ex unius verbum ſicut,tuū verbū obſecro Sit .*regem*
הַמֶּלֶךְ יְהִי־נָא דְבָרְיךָ כִּדְבַר אַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ
dixerit quod quia ,Dominus *Vivus* :Michajehu Dixitque .bonum
14 טוֹב׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר
Dixitque .regem ad venit Et .loquar illud ,me ad Dominus
15 יְהוָה אֵלַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
,bellum ad Ghilhad Ramoth *ad ibimus* num Michajehu:eum ad rex
הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָיְהוּ הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה
Dominus tradet & ,*proſperare* &,Aſcende :eum ad Dixitque ?*abſtinebimus* an
אִם־נֶחְדָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲלֵה וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה
vices tot ad Uſque :rex eum ad Dixitque .regis manu in
16 בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים
nomine in veritatem *tantùm* me ad loquaris non ut ,te *adjurans* ego
אֲנִי מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק־אֱמֶת בְּשֵׁם
ad diſperſos Iſrael univerſum Vidi :ait Et ?Domini
17 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפֹצִים אֶל־
Non:Dominus Dixitque .paſtor *eis* non quibus oves ſicut ,montes
הֶהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־
Dixitque .pace in ſuam domum in *vir revertantur* ;iſtis *domini*
18 אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר
non ,te ad dixi Nónne :Jehoſaphat ad Iſrael rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לוֹא־
verbum audi Idcirco :ait Et ?malum *quinimo* ,bonū *me ſuper vaticinabitur*
19 יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע׃ וַיֹּאמֶר לָכֵן שְׁמַע דְּבַר־
omnem & ,ſuum ſolium ſuper ſedentem Dominum Vidi :Domini
יְהוָה רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־
.ejus ſiniſtra à &,ej' dextera à eum *ſuper* ſtantem *cœlorum* exercitum
צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃
cadat & ,aſcendat *&* ,Achab decipiet Quis :Dominus Dixitque
20 וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת־אַחְאָב וְיַעַל וְיִפֹּל
eſt egreſſus Et .ſic *in dicens ille* & ,ſic *in* hic dixit Et?Ghilhad Ramoth in
21 בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹה וְזֶה אֹמֵר בְּכֹה׃ וַיֵּצֵא
Dixitque .eum decipiam Ego :ait & ,*Domini facies ad* ſtetit &,ſpiritus
הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר
ſpiritus ero & ,Egrediar :ait Et ?quo In :eum ad Dominus
22 יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ
.prævalebis etiam &,Decipies ;dixit & :ejus vatum omnium ore in *mendacii*
שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם־תּוּכָל
mendacii ſpiritum Dominus dedit ecce nunc Et .ſic fac & ,egredere
23 צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר
te ſuper eſt locutus Dominus & :iſtorum tuorum vatum omnium ore in
בְּפִי כָּל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ
Michajehu percuſſit & ,Chenahanah filius Sidchijahu acceſſit Et.malum
24 רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּכֶּה אֶת־מִיכָיְהוּ
,me à Domini ſpiritus tranſivit *Ubinam* :dixit & ,maxillam *ſuper*
עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי־זֶה עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי
,illa die in *videns* tu Ecce :Michajehu dixit Et ?te *alloquendum ad*
25 לְדַבֵּר אוֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא
rex Dixitque .te *abſcondendum ad* cubiculum in cubiculo ingredieris qua
26 אֲשֶׁר תָּבֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵה׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
principem Amon ad eum fac redire & ,Michajehu Tolle :Iſrael
יִשְׂרָאֵל קַח אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֵהוּ אֶל־אָמֹן שַׂר־
.regis filium Joas ad & ,civitatis
הָעִיר וְאֶל־יוֹאָשׁ בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

12 Omnéſque prophetæ ſimiliter prophetabant, dicentes; Aſcende in Ramoth Galaad, & vade proſperè, & tradet Dñs 13 in manus regis. Nuntius verò, qui ierat ut vocaret Michæam, locut' eſt ad eum, dicens; Ecce ſermones prophetarū ore uno regi bona prædicant: ſit ergò ſermo tuus ſimilis eorū, & loquere bona. 14 Cui Michæas ait; Vivit Domin', quia quodcunque dixerit mihi Domin', hoc 15 loquar. Venit itaque ad regē, & ait illi rex; Michæa, ire debemus in Ramoth Galaad ad præliandum, an ceſſare? Cui ille reſpondit; Aſcende, & vade proſperè, & tradet eam 16 Dominus in manus regis. Dixit autem rex ad eum; Iterùm atq; iterùm adjuro te, ut non loquaris mihi niſi quod verum 17 eſt, in nomine Domini. Et ille ait; Vidi cunctum Iſrael diſperſum in montibus, quaſi oves non habentes paſtorem: & ait Dominus, Non habent iſti dominum: revertatur unuſquiſque in domum ſuam in 18 pace. (Dixit ergò rex Iſrael ad Joſaphat; Numquid non dixi tibi, quia non prophetat mihi bonum, ſed ſemper ma- 19 lum?) Ille verò addens, ait; Propterea audi ſermonem Domini; Vidi Dominum ſedentē ſuper ſolium ſuum, & omnem exercitum cœli aſſiſtentem ei 20 à dextris & à ſiniſtris: Et ait Dominus; Quis decipiet Achab regem Iſrael, ut aſcendat, & cadat in Ramoth Galaad? Et dixit unus verba hujuſce- 21 modi, & ali' aliter. Egreſſ' eſt autem ſpiritus, & ſtetit coram Domino, & ait; Ego decipiam illum. Cui locutus eſt Domi- 22 nus, In quo? Et ille ait; Egrediar, & ero ſpirit' mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit Dominus; Decipies, & prævalebis: egredere, 23 & fac ita. Nunc igitur ecce dedit Dominus ſpiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum qui hîc ſunt, & Dominus locutus eſt contra te 24 malum. Acceſſit autem Sedecias filius Chanaana, & pcuſſit Michæam in maxillam, & dixit; Méne ergò dimiſit Spiritus Domini, & locut' eſt tibi? 25 Et ait Michæas; Viſurus es in die illa, quando ingrediêris cubiculum, intra cubiculū ut abſ- 26 condaris. Et ait rex Iſrael; Tollite Michæam, et maneat apud Amon principē civitatis, & apud Joas filium Amelech.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπε, Τὸ τάχος Μιχαίαν υἱὸν (μ) 10 Ἰεμβλαά. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα (ν) ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου (ξ) αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς † πύλαις Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευ- 11 ον ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν (ο) ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς (π) Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτοις κερα- 12 τιεῖς τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ. Καὶ πάντες οἱ προφῆται (ρ) ἐπροφήτευον οὕτως, λέγοντες, Ἀνάβαινε εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ, καὶ εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ 13 τὸν (σ) βασιλέα Συρίας. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ δὴ λαλοῦσι πάντες οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως· γίνου δὴ καὶ σὺ (τ) εἰς τοὺς λόγους σου κατὰ τοὺς λόγους ἑνὸς τούτων, καὶ λάλησον κα- 14 λά. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, (υ) ὅτι ἃ ἐὰν εἴπῃ κύριος πρός με, ταῦτα λαλήσω. 15 Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ (φ) εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Μιχαία, εἰ ἀναβῶ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ (χ) εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ (ψ) εὐοδώσει κύριος 16 εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ (ω) βασιλεὺς, Ποσάκις ἐγὼ ὁρκίζω σε, ὅπως (α) λαλήσῃς πρός με ἀλήθειαν ἐν ὀνό- 17 ματι κυρίου; Καὶ εἶπε, Οὐχ οὕτως. (β) ἑώρακα πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον, ᾧ οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε κύριος, Οὐ κύριος (γ) τούτοις θεός; ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐ- 18 τοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, Οὐκ εἶπα πρὸς σὲ, ὅτι οὐ προφητεύει 19 οὗτός μοι καλὰ, διότι ἀλλ' ἢ κακά; Καὶ εἶπε Μιχαίας, Οὐχ οὕτως· οὐκ ἐγώ. ἄκουε ῥῆμα κυρίου. οὐχ οὕτως. (δ) Εἶδον θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ (ε) θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ 20 (ζ) δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος, Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν (η) Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; καὶ (θ) εἶπεν οὗτος 21 οὕτως, καὶ οὗτος οὕτως. Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπε (ι) πρὸς αὐτὸν κύριος, 22 Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς (κ) εἰς τὸ στόμα πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις, καί γε δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕ- 23 τως. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά.

Et vocavit rex Iſrael eunuchum unum, & dixit; Citò Michæam filium Iemblaa. 9 *Et rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda ſedebant, vir ſuper thronum ſuum, armati in portis Samariæ. Et omnes prophetæ prophetabant coram eis.* 10 *Et fecit ſibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, & dixit; Hæc dicit Dominus; In his cornupetes Syriam, quoadusq; conſummata fuerit.* 11 *Et omnes prophetæ prophetabant ſic, dicentes; Aſcende in Rhemmath Galaad: & (e) proſperabit, & dabit Dominus in manus tuas & regem Syriæ.* 12 *Et nuntius, qui iverat ad vocandum Michæam, locutus eſt ei, dicens; Ecce nunc loquuntur omnes prophetæ in ore uno bona de rege. Eſto, quæſo, & tu in verbis tuis juxta verbum unius eorum, & loquere bona.* 13 *Et dixit Michæas; Vivit Dominus, quia quæcunq; dixerit Dominus ad me, hæc loquar.* 14 *Et venit ad regem. Et dixit ei rex; Michæa, ſi aſcendam in Rhemmath Galaad ad bellum, an ceſſem? Et dixit, Aſcende, & proſperabit Dominus in manu regis.* 15 *Et dixit ei rex, (f) Toties ego adjuro te; ut loquaris ad me veritatem, in nomine Domini.* 16 *Et dixit, (g) Non ſic. Vidi univerſum Iſrael diſperſum in montibus, tanquam gregem, cui non eſt paſtor. Et dixit Dominus, (h) Non Dominus his Deus? unuſquiſq; ad domum ſuam in pace revertatur.* 17 *Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat regem Judæ; Nónne dixi ad te, quia non prophetat hic mihi bona, quia tantum mala?* 18 *Et dixit Michæas, (i) Non ſic: non ego. Audi verbum Domini: Non ſic. Vidi Deum Iſrael ſedentem ſuper thronum ſuum: & omnis militia cœli ſtabat circa eum à dextris ejus, & à ſiniſtris ejus.* 19 *Et dixit Dominus; Quis decipiet Achaab regem Iſrael, & aſcendet, & cadet in Rhemmath Galaad? Et dixit hic ita, & hic ita.* 20 *Et egreſſus eſt ſpiritus, & ſtetit coram Domino, & dixit; Ego decipiam eum.* 21 *Et dixit ad eum Dominus, In quo? Et dixit; Egrediar, & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus.* 22 *Et dixit; Decipies, et etiam prævalebis. Egredere, & fac ſic.* *Et nunc ecce dedit Domin' ſpiritum mendacem in os omnium prophetarum tuorum iſtorum: & Dominus locutus eſt ſuper te mala.* 23

MS.A. (μ) Ἰεμαά. (ν) ἐκάθηντο (ξ) αὐτῶν † πύλεσιν (ο) αὐτῷ (π) Χανανά (ρ) προεφήτευον (σ) βασιλέα. Καὶ ὁ (τ) εἰς λόγους (υ) ὅτι ἐὰν (φ) εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ, (χ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβαινε, (ψ) εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ (ω) βασιλεὺς, Ἔτι δεῖς ἐγὼ (α) λαλήσεις (β) ἑώρακα (γ) τούτοις; ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς (δ) εἶδον τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ (ε) τοῦ θρόνου (ζ) δεξιῶν καὶ ἐξ (η) Ῥαμμὰθ (θ) εἶπεν οὗτος οὕτως. Καὶ ἐξῆλθεν (ι) κύριος πρὸς * αὐτὸ, Ἐν (κ) ἐν στόματι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וְכָל נְבִיֵּי שִׁקְרָא מִתְנַבָּן כֵּן לְמֵימַר סַק לְרָמוֹת גִּלְעָד וְאַצְלַח וְיִמְסַר יְיָ בִּידָא דְמַלְכָּא׃
13 וְאִזְגַּדָּא דַּאֲזַל לְמִקְרֵי מִיכָיְהוּ מַלֵּל עִמֵּיהּ לְמֵימַר הָא כְעַן פִּתְגָּמֵי נְבִיֵּי שִׁקְרָא מְמַלֵּל
חַד שַׁוִי קֳדָם מַלְכָּא יְהֵי כְעַן פִּתְגָּמָךְ כְּפִתְגָּמָא דְחַד מִנְּהוֹן וּתְמַלֵּל פִּתְגָּמִין תַּקְנִין׃
14 וַאֲמַר מִיכָיְהוּ קַיָּם הוּא יְיָ אֲרֵי יָת דְּיֵימַר יְיָ לִי יָתֵיהּ אֲמַלֵּל׃ 15 וַאֲתָא לְוָת מַלְכָּא וַאֲמַר
מַלְכָּא לֵיהּ מִיכָה הֲנֵיזִיל רָמֹת גִּלְעָד לְאַגָּחָא קְרָבָא אִם נִתְמְנַע וַאֲמַר לֵיהּ סַק וְאַצְלַח
16 וְיִמְסַר יְיָ בִּידָא דְמַלְכָּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא עַד כַּמָּה זִמְנִין אֲנָא מְקַיֵּם עֲלָךְ דְּלָא
17 תְמַלֵּל לִי לְחוֹד קְשׁוֹט בִּשְׁמָא דַיְיָ׃ וַאֲמַר חֲזֵיתִי יָת כָּל יִשְׂרָאֵל מְבַדְּרִין עַל טוּרַיָּא
כְּעָנָא דְּלֵית לְהוֹן רָעֵי וַאֲמַר יְיָ לֵית רִבּוֹנִין לְאִלֵּין יְתוּבוּן גְּבַר לְבֵיתֵיהּ בִּשְׁלָם׃
18 וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט הֲלָא אֲמָרִית לָךְ דְּלָא יִתְנַבֵּי עֲלַי טָב אֱלָהֵן בִּישׁ׃
19 וַאֲמַר בְּכֵין קַבֵּיל פִּתְגָּמָא דַיְיָ חֲזֵיתִי יָת יְקָרָא דַיְיָ שָׁרֵי עַל כּוּרְסֵיהּ וְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא
20 קָיְמִין קֳדָמוֹהִי מִימִּינֵיהּ וּמִסְּמָלֵיהּ׃ וַאֲמַר יְיָ מַן יַטְעֵי יָת אַחְאָב וְיִסַּק וְיִפּוֹל בְּרָמוֹת גִּלְעָד
21 וַאֲמַר דֵּין בְּכְדֵין וְדֵין אֲמַר בִּכְדֵין׃ וּנְפַק רוּחָא וְקָם קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אֲנָא אַטְעֵינֵיהּ וַאֲמַר יְיָ
22 לֵיהּ בְּמָא׃ וַאֲמַר אֶפּוֹק וְאֶהֱוֵי לְרוּחַ שְׁקַר בְּפוּם כָּל נְבִיּוֹהִי וַאֲמַר תַּטְעֵי וְאַף תִּכּוֹל פּוּק
23 וַעֲבֵיד כֵּן׃ וּכְעַן הָא יְהַב יְיָ רוּחַ שְׁקַר בְּפוּם כָּל נְבִיָּךְ אִלֵּין וַיְיָ גְּזַר לְאַיְתָאָה עֲלָךְ בִּישְׁתָּא׃
24 וּקְרֵיב צִדְקִיָּהוּ בַּר כְּנַעֲנָה וּמְחָא יָת מִיכָיְהוּ עַל לִיסְתֵּיהּ וַאֲמַר אֵידָא שַׁעְתָּא אִסְתַּלַּק רוּחַ
25 נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ מִנִּי לְמַלָּלָא עִמָּךְ׃ וַאֲמַר מִיכָיְהוּ הָא אַתְּ חָזֵי בְּיוֹמָא הַהוּא דְּאַתְּ
26 עָלֵיל תְּוָן בְּגוֹ תְוָן לְאִטַּמָּרָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּבַר יָת מִיכָה וְאָתֵיבְהִי לְוָת אָמוֹן רַב
קַרְתָּא וּלְוָת יוֹאָשׁ בַּר מַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnes prophetæ mendaces vaticinabantur ſic, dicendo: Aſcende in 12
Ramoth Gilghad, & proſperare, & dabit [*eam*] Dñs in manum regis. Et 13
nuncius qui ierat ad vocandum Micha, locutus eſt cum illo, dicendo:
Ecce nunc verba prophetarum mendacium *locutionem unam* ponunt
ante regem; ſit quæſo verbum tuum, ſicut verbum unius ex illis, & loquaris
verba recta. Et dixit Micha, Permanet ipſe Dñs, quòd quicquid dixerit 14
mihi Dñs, idipſum loquar. Et venit ad regem, & dixit rex illi, Micha, 15
num ibimus Ramoth Gilghad ad ineundum bellum, an abſtinebimus? &
dixit illi, Aſcende & proſperare; & tradet [*eam*] Dñs in manum regis.
Et dixit illi rex, Uſq; ad quot vices ego adjuro te ne loquaris de me, [*niſi*] 16
tantùm verum in nomine Domini? Et dixit, Vidi omnem Iſrael diſper- 17
ſum ſuper montes, ſicut oves quib' non eſt paſtor: & dixit Dñs, Non ſunt
magiſtri his; redeant ſinguli in domum ſuam in pace. Et dixit rex Iſrael 18
ad Jehoſaphat, Nónne dixeram tibi, quòd non vaticinaretur ſuper me bo-
num, ſed malum? Et dixit, Propterea accipe verbum Dñi; vidi gloriam 19
Domini ſedentis ſuper ſolium ſuum, & omnes virtutes cœlorum ſtantes
ante illum, à dextra ejus, & à ſiniſtra ejus. Et dixit Dñs, Quis ſeducet 20
Ahhab, ut aſcendat & cadat in Ramoth Gilghad? Et dixit hic hoc modo:
& iſte dixit ſic. Et exiit ſpiritus & ſtetit ante Dñm, & dixit, Ego decipiam 21
illum: & dixit Dñs ei, In quo? Et dixit, Exibo & ero ſpirit' mendax in ore 22
omnium prophetarum *ejus*: & dixit, Seduces, & etiam prævalebis: exi
& fac *ita*. Et nunc ecce dedit Dñs ſpiritum mendacii in ore omnium pro- 23
phetarum tuorum horum, & Dñs decrevit afferre ſuper te malum. Et ac- 24
ceſſit Szidkiah filius Chenaghana, & percuſſit Michajahu ſuper maxillam
ejus, & dixit, Quanam hora aſcendit ſpiritus prophetiæ Domini à me ut
loqueretur tecum? Et dixit Michajahu, Ecce tu videbis die illo quo intra- 25
bis thalamum in abſcondito ut abſcondas te. Et dixit rex Iſrael, 26
Cape Michajahu, & reduc eum ad Amon magiſtrum civitatis, & ad Joas
filium regis.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ ܗܟܢܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܐܨܠܚ. ܘܢܫܠܡ
ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܡܠܟܐ. * ܘܡܠܐܟܐ ܕܐܙܠ ܠܡܩܪܝ ܠܡܝܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܠܝܗܘܢ 12
ܕܢܒܝܐ ܕܓܠܐ. ܡܢ ܚܕ ܦܘܡ ܐܡܪܘ ܛܒܬܐ ܠܡܠܟܐ. ܢܗܘܐ ܡܠܬܟ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܚܕ 13
ܡܢܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܐܦ ܐܢܬ ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܐܠܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܠܝ ܡܪܝܐ. 14
ܗܘ ܐܡܪ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܝܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ ܠܩܪܒܐ. 15
ܐܘ ܢܫܒܘܩ. ܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܐܨܠܚ. ܘܢܫܠܡܝܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ 16
ܡܠܟܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܡܐ ܙܒܢܝܢ ܡܘܡܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܕܠܐ ܬܐܡܪ ܠܝ ܐܠܐ ܫܪܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܙܝܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܒܕܪ ܥܠ ܛܘܪܐ. ܐܝܟ ܥܢܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܪܥܝܐ. ܘܐܡܪ 17
ܡܪܝܐ. ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܪܐ ܠܗܠܝܢ. ܢܗܦܟܘܢ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ 18
ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ: ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܡܪ 19
ܡܝܟܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܚܙܝܬ ܠܡܪܝܐ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܟܠܗ
ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܩܐܡ ܥܠܘܗܝ. ܡܢ ܝܡܝܢܗ ܘܡܢ ܣܡܠܗ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܢܘ 20
ܢܛܥܝܘܗܝ ܠܐܚܐܒ. ܘܢܣܩ ܘܢܦܠ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܐܡܪ ܗܢܐ ܗܟܢܐ. ܘܗܢܐ ܐܡܪ ܗܟܢܐ.
* ܘܢܦܩ ܪܘܚܐ ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܡܛܥܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܒܡܢܐ. 21
* ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܦܘܩ. ܘܐܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܕܓܠܘܬܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܘܗܝ. ܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܥܐ 22
ܐܢܬ. ܘܡܫܟܚ ܐܢܬ. ܦܘܩ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܪܘܚܐ ܕܕܓܠܘܬܐ 23
ܒܦܘܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܝܟ ܗܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. * ܘܩܪܒ ܨܕܩܝܐ ܒܪ 24
ܟܢܥܢܐ. ܘܡܚܝܗ ܠܡܝܟܐ ܥܠ ܦܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܕܐ ܥܒܪܬ ܡܢܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܡܠܠܬ ܥܡܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܝܟܐ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܕܬܥܘܠ ܬܘܢܐ ܠܘܬ ܬܘ 25
ܢܐ ܠܡܬܛܫܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܪܘܗܝ ܠܡܝܟܐ. ܘܐܫܠܡܘܗܝ 26
ܠܐܡܘܢ ܫܠܝܛܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܝܘܐܫ ܒܪ ܡܠܟܐ.

* Sic etiam vaticinabantur omnes prophetæ, ac 12
dicebant, Aſcende in Ramath-gelaad, & vinces, tradétq; eos Domin⁹ in manus tuas ô rex.
Nuntius autem qui abierat vocatum Micham, 13
dixit ei; Ecce ſermones falſorum prophetarum uno ore fauſta prædixerunt regi, ſit verbum tuum, ut verbum unius illorum, & prædic tu quoque fauſta. Dixit Micha, Vivit Do- 14
minus, id tantùm quod dixerit mihi Domin⁹, illud idem referam. Cùm ergò veniſſet ad 15
regem, ait illi rex; Micha, Ibimúſne in Ramath-gelaad ad bellum, an deſiſtemus? Ait illi, Aſcende, & vince; tradétque eos Dominus in manus tuas, ô rex. Ait illi rex, Quoties 16
tandem adjurabo te ut non niſi verum mihi referas in nomine Domini? Reſpondit Mi- 17
cha, Vidi Iſraelem diſperſum ſuper montes velut oves quibus non eſt paſtor: dixítq; Dominus, Non habent iſti dominum, revertantur quique domum ſuam incolumes. Tum dixit 18
rex Iſraelis ad Joſaphat, Nónne dixeram tibi quòd non prophetat de me bonū, ſed malum?
Dixit Micha, Propter hoc audi verbum Do- 19
mini, Vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium ſuum, & omnem exercitum cœleſtem ſtantem ſuper eum à dextra & à ſiniſtra ipſius:
Dixítque Dominus, Quis pelliciat Ahabum 20
ut aſcendat & corruat in Ramath-gelaad? Cúmque alius hoc modo, alius hoc modo diceret, Tandem prodiit ſpiritus quidam, & 21
ſtans coram Domino, dixit; Ego pelliciam eum. Dicente autem ei Domino, Per quid?
Reſpondit, Ego egrediar, & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Ait 22
illi, Pellicies, & quidem valebis? egredere, & fac ita. Et nunc ecce indidit Dominus 23
ſpiritum mendacem in os omnium iſtorum prophetarum tuorum, & Dñs pronuntiavit in te malum. Tunc accedens Sedecia Chananeæ filius percuſſit Micham in maxillam ejus, 24
& ait illi, Quànam tranſivit à me ſpiritus Domini, & per te locutus eſt? Ait illi Micha, 25
Ecce tu videris eo die quo ingrediêris è conclavi in conclave ad abſcondendum te. Dixit 26
verò rex Iſraelis, Ducite Micham, & tradite eum Amoni præfecto civitatis, & Joas filio regis;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجماعة الانبياء الكذبة حينئذ متنبيين كذلك وقايلين امض الي راموث جلعاد فانك 12
تنجح ويظفر الله يد الملك * وان الرسول الذي مضي ليدعو ميخا خاطبه قايلا ان جماعة 13
الانبياء يعني الكذبة قد تكلموا بكلام واحد من الخير امام الملك فليكن كلامك ككلام
احدهم وقل خيرا * فاجابه ميخا وقال وحق الله الذي يقول الله لي اياه اقول * فلما صار بين 14 15
يدي الملك قال له الملك يا ميخا انمضي الي راموث جلعاد للملحمة ام نمتنع فقال له اطلع
وانجح ويظفر الله يد الملك * فقال له الملك الي كم مرة انا احلفك الا تتكلم علي الا بحق 16
عن الله * فقال رايت ءال اسرايل مبددين علي الجبال كالغنم الذي لا راع لها وقال الله ليس 17
لهولاء سيد فليرجع كل امرء منهم الي بيته بسلام * فقال ملك اسرايل ليهوسافاط الم اقل لك 18
انه لا يتنبي علي خيرا بل شرا * فقال لهم اسمعوا كلام الله في ذلك اني رايت وقار الله ثابتا علي 19
كرسيه وجماعة جيوش السماء قياما قدامه علي يمينه وشماله * فقال الله من ذا يغوي احاب 20
حتي يطلع ويسقط في راموث جلعاد فقال هذا بكذا وقال هذا بكذا * ثم خرج روح وقام 21
بين يدي الله وقال انا اغويه فقال الله بماذا * فقال بان اخرج فاكون روح كذب في افواه 22
جميع انبيايه الكذبة فقال الله له انك لتقدر علي ذلك فاخرج واصنع ذلك * والان فقد 23
جعل الله روحا كاذبة في افواه هولاء من انبيايك وقد جزم الله بان ينزل بك سوا * فتقدم 24
صدقيا بن كناعنا وضرب علي اللحي من ميخا وقال في اي ساعة زالت روح النبوة من
عند الله عني وخاطبتك دوني * فقال ميخا ستنظر في ذلك اليوم كيف تدخل للاستخفاء 25
خدرا داخل خدر * فقال ملك اسرايل خذ ميخا وسلمه الي امون رييس القرية والي 26
يواس بن الملك *

* *Et omnes illi prophetæ falſi eadem tunc* 12
prophetantes dicebant, Proficiſcere ad Ramoth-galaad; nam proſperè tibi ſuccedet, & victricem reddet Deus manum re-
gis. Et verò nuntius ille qui ierat voca- 13
tum Micham, allocutus eſt eum, dicens; Omnes quidem prophetæ, nempe falſi, communi ſermone fauſta locuti ſunt coram rege: ſit ergò ſermo tuus conſentiens ſermoni eorum, & prædic fauſta. Reſpon- 14
dit ei Micha, dicens; Per Deum verum, quod dixerit mihi Deus, illud ipſum di-
cam. Cùm itaquè ſtitiſſet ſe ante regem, 15
ait illi rex; O Micha, ibimúſne in Ramoth-galaad ad bellum, an deſiſtemus? Ait illi; Aſcende, proſper ſis, & victricem reddat Deus manum regis. Dixit ad 16
eum rex, Quoties adjuratus ſum te ne loquaris de me niſi veritatem nomine Dei?
Qui dixit, Vidi Iſraelitas diſperſos ſu- 17
per montes quaſi oves paſtore carentes: & ait Deus, Non eſt dominus iſtis; redeat ergò quilibet eorum domum ſuam incolumis. Dixit autem rex Iſraelis ad Jeho- 18
ſaphat, Annon dixeram tibi quòd is non prophetat de me bonum ſed malum? Ait 19
illis, Audite ſermonem Dei quoad hoc, Equidem vidi majeſtatem Dei manentem ſuper ſolium ſuum, & turbam agminum cœleſtium adſtantium ei, à dextra & à ſiniſtra ipſius: Et dixit Deus, Quiſnam 20
inſtigabit Achabum ut aſcendat & corruat in Ramoth-galaad? Cúmque is aliud diceret, & alius aliud diceret; Egreſſus 21
quidam ſpiritus ſtitit ſe coram Deo, et ait; Ego ſeducam eum. Cui dicente Deo, Qua ratione? Reſpondit, Egrediar, & ero ſpi- 22
ritus mendax in oribus omnium prophetarum ejus falſorum. Ait illi Deus, Procul dubio id aſſequêris: egredere jam, et hoc
age. Quarè nunc poſuit Deus ſpiritum 23
mendacem in ora iſtorum prophetarum tuorum, & decrevit jam Deus immittere in te malum. Accedens autem Sedecia 24
Chanaanæ filius, percuſſit Michæ maxillam, & ait; Quânam horâ ſpiritus prophetiæ juſſu Dei abſceſſit à me, téque allocutus eſt ſine me? Reſpondit Micha, Vi- 25
debis eo die quomodo ingrediêris ad abdendum te de penetrali in penetrale. Ait 26
autem rex Iſraelis, Duc Micham, & trade eum Amoni primati civitatis, & Joaſo regis filio;

,carceris domo hunc Ponite :rex dicit Sic ;dices Et
27 וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ אֶת־זֶה בֵּית הַכֶּלֶא
.pace in *me venire usq;* ,*angustiæ* aquâ & ,*angustiæ* panem eū facite comedere &
וְהַאֲכִלֻהוּ לֶחֶם לַחַץ וּמַיִם לַחַץ עַד בֹּאִי בְשָׁלוֹם׃
est locutus non ,pace in fueris reversus revertendo Si:Michajehu Dixitque
28 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם־שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם לֹא־דִבֶּר
,Israel rex ascendit Et .omnes populi Audite :ait &;me *in* Domin'
29 יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃ וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
Israel rex Dixitque .Ghilhad Ramoth Jehudah rex Jehosaphat &
30 וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
:tuis vestib' induere tu &,bellum *in ingrediendū &*,*Mutandū* :Jehosaphat ad
אֶל־יְהוֹשָׁפָט הִתְחַפֵּשׂ וָבֹא בַמִּלְחָמָה וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ
Aram rex Et .bellum *in* est ingressus & ,Israel rex se mutavit &
31 וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבוֹא בַּמִּלְחָמָה׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם
Non :dicendo ,duobus & triginta ,sibi qui *currus* principibus præcepit
צִוָּה אֶת־שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם לֵאמֹר לֹא
.solùm Israel rege cum nisi,magno cum *&*,parvo cū pugnabitis
תִּלָּחֲמוּ אֶת־קָטֹן וְאֶת־גָּדוֹל כִּי אִם־אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃
:dixerunt ipsi & ,Jehosaphat curruum principes *videre secundū*,fuit Et
32 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ
.pugnandum ad eum *super* declinaverunt Et .*ipse* Israel rex Certè
אַךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֻרוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם
quòd ,curruum principes *videre secundū* fuit Et .Jehosaphat exclamavit Et
33 וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי־
arcu *in tetendit* vir Et .*eum post à* sunt aversi &,ipse Israel rex non
34 לֹא־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו׃ וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת
inter & cōjuncturas inter Israel regem percussit &,sua simplicitate in
לְתֻמּוֹ וַיַּכֶּה אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין
de me educ & ,tuam manum Verte :suo aurigæ Dixitque .loricam
הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לְרַכָּבוֹ הֲפֹךְ יָדְיךָ וְהוֹצִיאֵנִי מִן־
:illa die in prælium ascendit Et.sum vulneratus quia,*castrametatione*
35 הַמַּחֲנֶה כִּי הָחֳלֵיתִי׃ וַתַּעֲלֶה הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא
,vespere in est mortu' & ;*Aram* contra curru in *statutus erat* rex &
וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מָעֳמָד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם וַיָּמָת בָּעֶרֶב
præconium transivit Et .currus *sinum ad* plagæ sanguis effluebat &
36 וַיִּצֶק דַּם־הַמַּכָּה אֶל־חֵיק הָרָכֶב׃ וַיַּעֲבֹר הָרִנָּה
,suā civitatē ad *Vir* :dicendo ,*solem occumbere secundùm castrametationem in*
בַּמַּחֲנֶה כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ לֵאמֹר אִישׁ אֶל־עִירוֹ
sepelierūt &:Someron venit & ,rex est mortuus Et .suam terram *ad vir* &
37 וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ׃ וַיָּמָת הַמֶּלֶךְ וַיָּבוֹא שֹׁמְרוֹן וַיִּקְבְּרוּ
,Someron piscina *super* currum lavit Et .Someron in regem
38 אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּשְׁטֹף אֶת־הָרֶכֶב עַל בְּרֵכַת שֹׁמְרוֹן
,Dñi verbum juxta,laverunt *zonas* & ,ejus sanguinē canes linxerunt &
וַיָּלֹקּוּ הַכְּלָבִים אֶת־דָּמוֹ וְהַזֹּנוֹת רָחָצוּ כִּדְבַר יְהוָה
,fecit quæ omnia & ,Achab verborum residuum Et .fuerat locutus quod
39 אֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אַחְאָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה
nónne,ædificavit quas urbes omnes & ,ædificavit quam ,*dentis* domus &
וּבֵית הַשֵּׁן אֲשֶׁר בָּנָה וְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלוֹא־
dormivit Et ?Israel regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa
40 הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב
.eo pro ejus filius Achazjahu regnavit & ,suis patribus cum Achab
אַחְאָב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
Achab quarto anno *in* Jehudah super regnavit Asa filius Jehosaphat Et
41 וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מָלַךְ עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחְאָב
annorum quinque & triginta *filius* Jehosaphat .Israel regis
42 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ יְהוֹשָׁפָט בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
.Jerusalaim in regnavit annis quinque & viginti & ,*ipsum regnando in*
בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם
.Silchi filia Hazubah ejus matris nomen Et
וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃

Versio VUL. LAT.

27 Et dicite eis, Hæc dicit rex; Mittite virū istum in carcerē, & sustentate eum pane tribulationis,& aquâ angustiæ, donec revertar in pace. 28 Dixítq; Michæas; Si reversus fueris in pace,non est locut' in me Dñs. Et ait, Audite populi omnes. 29 Ascendit itaq; rex Israel,et Josaphat rex Juda, in Ramoth Galaad. 30 Dixit itaq; rex Israel ad Josaphat; Sume arma,& ingredere præliū,& induere vestib' tuis: porrò rex Israel mutavit habitū suum,& ingressus est bellū. 31 Rex autē Syriæ præceperat principib' curruū triginta duobus, dicens; Non pugnabitis contra minorē & majorē quempiam,nisi contra regē Israel solū. 32 Cùm ergò vidissent principes curruū Josaphat,suspicati sunt ꝙ ipse esset rex Israel,& impetu facto pugnabant contra eum: & exclamavit Josaphat. 33 Intellexerúntque principes curruū ꝙ non esset rex Israel, & cessaverunt ab eo. 34 Vir autē quidam tetendit arcum, in incertū sagittam dirigens,& casu ꝑcussit regem Israel inter pulmonē & stomachū. At ille dixit aurigæ suo; Verte manum tuā, et ejice me de exercitu, quia graviter vulnerat' sum. 35 Commissū est ergò præliū in die illa,et rex Israel stabat in curru suo contra Syros,et mortu' est vesperē: fluebat autē sanguis plagæ in sinū curr'. 36 Et præco insonuit in universo exercitu antequàm Sol occumberet, dicens; Unusquisque revertatur in civitatem,et in terram suam. 37 Mortuus est autē rex,& ꝑlat' est in Samariā: sepeliernúntque regē in Samaria. 38 Et laverūt currū ej' in piscina Samariæ, & linxerunt canes sanguinē ej',& habenas laverunt, juxta verbū Dñi ꝙ locut' fuerat. 39 Reliqua autē sermonū Achab,& universa quæ fecit, & dom' eburnea quam ædificavit, cunctarúmq; urbiū quas extruxit,nónne hæc scripta sunt in libro Sermonū dierum regū Israel? 40 Dormivit ergò Achab cum patrib' suis, & regnavit Ochozias filius ejus pro eo. 41 Josaphat verò filius Asa regnare cœperat sup Judam anno quarto Achab regis Israel. 42 Triginta quinq; annorum erat cùm regnare cœpisset,& vigintiquinque annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Azuba,filia Salai.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

24 Καὶ προσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, ϗ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, ϗ εἶπε, (λ) Ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν σοί; 25 Καὶ εἶπε Μιχαίας, (†) Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰσέλθῃς (μ) ταμεῖον τοῦ ταμείου τοῦ (ν) κρυβῆναι ἐκεῖ. 26 Καὶ εἶπεν ὁ (ξ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν, ϗ ἀποστρέψατε αὐτὸν (ο) πρὸς Σεμὴρ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως· ϗ τῷ Ἰωὰς υἱῷ τοῦ βασιλέως 27 (π) Εἴπον θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ, ϗ (ρ) ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ (σ) ἐπιστρέψαι με ἐν 28 εἰρήνῃ. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, (τ) οὐ λελάληκε κύριος 29 ἐν (υ) ἐμοί. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ ϗ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ᾽ αὐτοῦ 30 εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, Συγκαλύψομαι ϗ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, ϗ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. ϗ συνεκαλύψατο (φ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ϗ 31 εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα (χ) ϗ δυσὶ, λέγων, Μὴ πολεμεῖτε μικρὸν ϗ μέγαν, ἀλλ᾽ ἢ τὸν βασιλέα 32 Ἰσραὴλ μονώτατον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, ϗ αὐτοὶ (ψ) εἶπαν, Φαίνεται βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, ϗ ἐκύκλωσαν αὐτὸν 33 πολεμῆσαι. ϗ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. Καὶ (ω) ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, ϗ ἀπέστρεψαν 34 ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐπέτεινεν (α) εἷς τὸ τόξον εὐστόχως, ϗ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος ϗ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. ϗ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ, Ἐπίστρεψον (β) τὰς χεῖράς σου ϗ ἐξάγαγέ με 35 ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τέτρωμαι. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ὁ βασιλεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας Συρίας ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, ϗ ἀπέχυνε τὸ αἷμα (γ) ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος, ϗ ἀπέθανεν ἑσπέρας, ϗ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα (δ) τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλ- 36 που τοῦ ἅρματος. Καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ (ε) δύνοντος τοῦ ἡλίου, λέγων, Ἕκαστος εἰς τὴν 37 ἑαυτοῦ πόλιν ϗ εἰς τὴν ἑαυτοῦ (ζ) γῆν, Ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς. ϗ (η) ἦλθον εἰς Σαμάρειαν, ϗ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμα- 38 ρείᾳ. Καὶ ἀπένιψαν τὸ (θ) αἷμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, ϗ ἐξέλειξαν αἱ ὕες ϗ οἱ κύνες τὸ (") αἷμα, ϗ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησε. 39 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαὰβ ϗ πάντα ἃ ἐποίησε, ϗ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμησε, ϗ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, (ι) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν 40 ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et accessit Sedecias filius Chanaan, & percussit Michæam super maxillam, & dixit; Qualis spiritus Domini, (k) qui locutus est in te? Et dixit Michæas, Ecce tu 24 *videbis die illâ: quia intrabis cubiculum (l) cubiculo ad latendum* 25 *illic. Et dixit rex Israel, Capite* 26 *Michæam, & reducite eum ad (m) Semer regem civitatis: Et ad Joas filium regis Dicito, ut ponat* 27 *eum in custodia, & ipse comedat panem tribulationis, & aquam tribulationis, quoadusq; revertero ego in pace. Et dixit Michæas,* 28 *Si revertens reverteris in pace, non est locut' Dominus (n) in me. Et ascendit rex Israel & Josa-* 29 *phat rex Juda cum eo ad Remmath Galaad. Et dixit rex Isra-* 30 *el ad Josaphat regem Juda; Cooperiar, & ingrediar in prælium: & tu induere vestimentum (o) meum. Et cooperuit se rex Israel, & intravit in prælium. Et rex* 31 *Syriæ mandaverat principib' curruum suorum triginta & duobus, dicens; Non impugnetis parvum & magnum, sed regem Israel solum. Et factum est, ut viderunt* 32 *principes curruum Josaphat regem Juda, & ipsi dixerunt; Videtur rex Israel hic. Et circumdederunt eum ad impugnandum. Et exclamavit Josaphat. Et fa-* 33 *ctum est, ut viderunt principes curruum, quia non est rex Israel hic, & reverterunt ab eo. Et in-* 34 *tendit unus arcum (p) benè collimans: & percussit regem Israel inter pulmonem, & inter thoracem. Et dixit aurigæ suo; Converte manus tuas, & educ me de prælio: quoniam vulneratus sum. Et profligatum est prælium in die* 35 *illa: & rex erat stans super currum ex adverso Syriæ à manè usq; ad vesperā: et (q) effundebat sanguinē è plaga in sinū currûs, et mortu' est vesperi: et egrediebatur sanguis (r) stragis usq; ad sinū currûs. Et stetit præco exercitûs,* 36 *occidente Sole, dicens; Unusquisq; ad suam civitatem, & ad suam terram: Quoniam mortuus est* 37 *rex. Et venerunt in Samariam, & sepelierunt regem in Samaria. Et abluerunt (s) sanguinem super* 38 *fontem Samariæ: & linxerunt (t) sues, & canes sanguinem: & meretrices laverunt se in sanguine, juxta verbum Domini, quod locutus est. Et reliqua verborum* 39 *Achaab, & omnia quæ fecit, & domum eburneam, quam ædificavit, & omnes civitates, quas fecit, nónne ecce hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel? Et dormivit Achaab cum* 40 *patribus suis. Et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.*

MS.A. (λ) Ποῖον τοῦτο παρῆλθε πνεῦμα κυρίου παρ᾽ ἐμοῦ τὸ (†) Ἰδοὺ ἐπὶ ἐν τῇ (μ) ταμεῖον τοῦ ταμείου (ν) κρυβῆναι. Καὶ (ξ) βασιλεὺς, Λάβετε (ο) πρὸς Ἀμμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως ϗ πρὸς Ἰωὰς υἱὸν (π) Εἶπον, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθαι (ρ) ἐσθιέτω ἄρτον (σ) ἐπιστρέψωμεν ἐν (τ) οὐκ ἐλάλησεν (υ) ἐμοί. ϗ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη (φ) ὁ βασιλεὺς (χ) ϗ δύο, (ψ) εἶπον, (ω) ἐγένοντο (α) εἷς τόξον (β) τὴν χεῖρά σου (γ) ἐκ τῆς (δ) ἐκ τῆς τροπῆς (ε) ἐν τῇ παρεμβολῇ δύνοντος (ζ) γῆν ἀποτρεχέτω, Ὅτι (η) ἦλθεν (θ) ἅρμα (") αἷμα αὐτοῦ, ϗ (ι) ϗ ἰδοὺ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וְתֵימַר כִּדְנָן אֲמַר מַלְכָּא שַׁווּ יַת דֵּין בְּבֵית אֲסִירֵי וְאֵיכְלוּהִי לַחְמָא בִּדְחוֹק וּמַיָּא בִּדְחוֹק
28 עַד מֵיתָאִי בִשְׁלָם׃ וַאֲמַר מִיכָיְהוּ אִם מֵיתַב תְּתוּב בִּשְׁלָם לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ בִּי וַאֲמַר שְׁמַעוּ
29 עַמְמַיָּא כּוּלְהוֹן׃ וּסְלִיק מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה רָמוֹת
30 גִּלְעָד׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט אֲנָא אֶשְׁתַּנֵּי וְאֵיעוּל בִּקְרָבָא וְאַתְּ לְבַשׁ לְבוּשָׁךְ
31 וְאִשְׁתַּנֵּי מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וְעָל בִּקְרָבָא׃ וּמַלְכָּא דַאֲרָם פַּקֵּיד יַת רַבָּנֵי רְתִיכָא דִילֵיהּ
תְּלָתִין וּתְרֵין מַלְכְּוָן לְמֵימַר לָא תַגִּיחוּן קְרָבָא עִם זְעֵירָא וְעִם רַבָּא אֱלָהֵין עִם מַלְכָּא
32 דְיִשְׂרָאֵל בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַהֲוָה כַּד חֲזוֹ רַבָּנֵי רְתִיכַיָּא יַת יְהוֹשָׁפָט וְאִנּוּן אֲמַרוּ בְּרַם מַלְכָּא
33 דְיִשְׂרָאֵל הוּא וְזָרוּ עֲלוֹהִי לְאַגָּחָא קְרָבָא בֵיהּ וּצְוַח יְהוֹשָׁפָט׃ וַהֲוָה כַּד חֲזוֹ רַבָּנֵי רְתִיכַיָּא
34 אֲרֵי לָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל הוּא וְתָבוּ מֵאֲחוֹרוֹהִי׃ וְגַבְרָא נְגַד בְּקַשְׁתָּא לְקִבְלֵיהּ וּמְחָא יַת
מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בֵּין דִּבְקֵי וּבֵין שִׁרְיָנָא וַאֲמַר לְמָרְכַּבְנֵיהּ אִתְחֲזַר לַאֲחוֹרָךְ וְאַפְּקְנִי מִן
35 מַשְׁרִיתָא אֲרֵי מְרַע אֲנָא׃ וּסְלִיקוּ עָבְדֵי קְרָבָא בְּיוֹמָא הַהוּא וּמַלְכָּא הֲוָה מִתְקֵף וְקָאֵם
36 בִּרְתִיכָא לָקֳבֵיל אֱנָשׁ אֲרָם וּמִית בְּרַמְשָׁא וְאִתְרִיק דְּמָא דְמַחֲתָא לְגוֹ רְתִיכָא׃ וְאַעְבַּרוּ
37 כָּרוֹז בְּמַשְׁרִיתָא כְּמֵעַל שִׁמְשָׁא לְמֵימַר גְּבַר לְקַרְתֵּיהּ וּגְבַר לְאַרְעֵיהּ׃ וּמִית מַלְכָּא וַאֲתָא
38 לְשֹׁמְרוֹן וּקְבַרוּ יַת מַלְכָּא בְּשֹׁמְרוֹן׃ וּשְׁטַף יַת רְתִיכַיָּא עַל בְּרֵכְתָא דְשֹׁמְרוֹן וּלְחַכוּ כַלְבַיָּא
39 יַת דְּמֵיהּ וּמָנֵי זֵינָא שְׁטַפוּ כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּיל׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי אַחְאָב וְכָל דַּעֲבַד וּבֵית שִׁנָּא
דְּפִיל דִּי בְנָא וְכָל קִרְוַיָּא דִּבְנָא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
40 וּשְׁכִיב אַחְאָב עִם אֲבָהָתוֹהִי וּמְלַךְ אֲחַזְיָהוּ בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וִיהוֹשָׁפָט בַּר אָסָא מְלַךְ
41 42 עַל דְּבֵית יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחְאָב מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ יְהוֹשָׁפָט בַּר תְּלָתִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין
כַּד מְלַךְ וְעֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם אִמֵּיהּ עֲזוּבָה בַּת שִׁלְחִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dices, Sic dixit rex, Ponite hunc in domo vinctorum, & cibate eum 27 pane in afflictione & aqua in oppressione, quoad veniam in pace. Et dixit 28 Michajahu, Si redeundo redieris in pace, non est beneplacitum à Domino in me: & dixit, Audite populi omnes. Et ascendit rex Israel & Jehosa- 29 phat rex tribus domus Jehudah Ramoth Gilghad. Et dixit rex Israel ad 30 Jehosaphat, Ego mutabo me & intrabo in prœlium, & tu vesti vestes tuas: & mutavit sese rex Israel & intravit in prœlium. Et rex Aram præcepit 31 magistris curruum qui erant sibi, triginta & duobus *regnis*, dicendo, Ne ineatis prœlium cum parvo nec magno, nisi cum rege Israel solo. Et fuit 32 quando viderunt magistri curruum Jehosaphat, ipsi dixerunt, Verè rex Israel ipse est, & declinaverunt contra illum, ut inirent prœlium *in eum*: & clamavit Jehosaphat. Et fuit cùm vidissent magistri curruum, quòd 33 non esset rex Israel, aversi sunt ab eo. Et quidam contraxit arcum è regi- 34 one sui, & percussit regem Israel inter juncturas *& inter loricam*: & dixit ad aurigam suum, Verte retro te & educ me de castris, nam malè affectus sum. Et ascenderunt belligeratores die illa, & rex roborabat se, & 35 stabat in curru è regione virorum Aram, & mortuus est vesperi, & effundebatur sanguis percussionis intra currum. Et transire fecerunt præconem 36 per castra occumbente Sole, dicendo: Unusquisq; ad urbem suam, et unusquisq; in terram suam. Et mortuus est rex, & venit in Somron: & sepelie- 37 runt regem in Somron. Et lavit [*quispiam*] currus juxta piscinam Somron, 38 & linxerunt canes sanguinem ejus; & vasa armorum laverunt, juxta verbum Dni quod locut' fuerat. Et reliquum verborum Ahhab & omnia quæ fecit, 39 & domus eburnea quam ædificavit, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? & cubuit Ahhab cum patribus suis, & regna- 40 vit Ahhaziah filius ejus pro eo. Et Jehosaphat filius Azza regnavit super 41 [*populum*] domus Jehudah anno quarto Ahhab regis Israel. Jehosa- 42 phat erat filius triginta quinq; annorum quando regnavit, & viginti & quinq; annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ejus erat Ghazubah filia Silhhi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܘܐܡܪܘ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܪܡܘ ܠܗܢܐ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܘܐܘܟܠܘܗܝ ܠܚܡܐ. ܚܝܝ ܢܦܫ.
28 ܘܐܫܩܘܗܝ ܡܝܐ ܚܝܝ ܢܦܫ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܐܢ ܡܦܢܐ ܗܦܟܬ
29 ܒܫܠܡܐ. ܠܐ ܡܠܠ ܒܝ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܥܡܡܐ ܟܠܟܘܢ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ
30 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܠܝܗܘܫܦܛ. ܕܐܫܬܚܠܦ. ܘܐܥܘܠ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܢܬ ܠܒܫ ܠܒܘܫܟ. ܘܐܫܬܚܠܦ ܡܠܟܐ
31 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܠܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܦܩܕ ܠܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܐ ܕܥܡܗ. ܠܬܠܬܝܢ
ܘܬܪܝܢ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ. ܠܐ ܥܡ ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܥܡ ܪܒܐ. ܐܠܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
32 ܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܐ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܣܒܪܘ ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܕܐܝܣܪܝܠ.
33 ܘܣܛܘ ܠܘܬܗ ܕܢܬܟܬܫܘܢ ܥܡܗ. ܘܐܝܠܠ ܝܗܘܫܦܛ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܐ
34 ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܡܢܗ. * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܢܓܕ ܗܘܐ ܒܩܫܬܐ
ܒܬܡܝܡܘܬܗ ܘܡܚܝܗ. ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܬ ܕܒܩܐ ܕܫܪܝܢܐ. ܘܐܡܪ
ܠܡܕܒܪܢܗ. ܐܗܦܟ ܐܝܕܟ. ܘܐܦܩܢܝ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܚܒܠܐ ܕܡܘܬܐ.
35 * ܘܣܓܝ ܩܪܒܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܡܠܟܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܒܡܪܟܒܬܐ. ܠܩܘܒܠ ܐܕܘܡ. ܘܡܝܬ ܒܪܡܫܐ.
36 ܘܢܦܩ ܕܡܐ ܕܡܚܘܬܗ ܒܓܘ ܡܪܟܒܬܐ. * ܘܥܒܪ ܟܪܘܙܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܟܕ ܥܪܒ ܫܡܫܐ.
37 ܘܐܡܪ. ܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܐܢܫ ܠܐܪܥܗ. * ܘܡܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܩܒܪܘܗܝ
38 ܠܡܠܟܐ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܐܫܝܓܘܗ ܠܡܪܟܒܬܐ ܒܪܡܬܐ ܕܫܡܪܝܢ ܘܙܝܢܗ. ܐܫܝܓܘ. ܘܠܚܟܘ
39 ܟܠܒܐ ܕܡܗ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܚܐܒ. ܘܟܠܗܝܢ ܕܥܒܕ.
ܘܒܝܬܐ ܕܫܢܐ ܕܒܢܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܢ ܒܣܦܪܐ ܕܒܪܝ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ
40 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܐܚܐܒ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ
41 42 ܐܣܐ ܐܡܠܟ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܒܫܢܬܐ ܐܪܒܥ ܠܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ
ܬܠܬܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܥܙܘܒܐ. ܒܪܬ ܫܠܚܝ.

Et dicite, Sic ait rex, Conjicite hunc in car- 27
cerem, & alite eum pane ad conſervationem
tantummodò vitæ, & præbete ei aquam ad
conſervationem vitæ, donec revertar incolu-
mis. Dixit Micha, Sanè ſi incolumis redieris, 28
haudquaquam locutus eſt in me Dñs: tum
ſubdidit, Audite populi omnes. Aſcendit ita- 29
que rex Iſraelis, & Joſaphat rex Juda in Ra-
math-gelaad: Dixítq; rex Iſraelis ad Joſaphat, 30
Alium me ſimulabo, & ingrediar ad bellum;
tu verò induere veſtibus tuis: ſic rex Iſraelis
immutatâ ſpecie ingreſſus eſt ad bellũ. (Por- 31
rò rex Adum præceperat ducibus curruum
ſuorum triginta duobus, & dixerat, Ne dimi-
cetis cum parvo, neque cum magno, ſed cum
ſolo rege Iſraelis.) Cúmque duces curruum 32
vidiſſent Joſaphatum, exiſtimantes eum eſſe
regem Iſraelis, diverterunt ad eum ut cum eo
dimicarent: ululavit autem Joſaphat. Quare 33
cùm vidiſſent duces curruum quòd non eſſet
rex Iſraelis, receſſerunt ab eo. Sed ho- 34
mo quidam arcu ante ſe ſimplici animo ja-
culans, feriit regem Iſraelis inter juncturam
thoracis: quapropter dixit aurigæ ſuo, Re-
flecte manum tuam, & educito me è caſtris,
quoniam occupârunt me dolores mortis. Et 35
invaluit præliũ eo die: rex autem conſtiterat
in curru ex adverſo Adumeorum, & mortuus
eſt veſperè, effluxítq; ſanguis ex ejus plaga in
fundũ currûs. Quapropter proclamavit præ- 36
co in caſtris ubi ſol occubuiſſet, ac dixit, Ite
quiſque in civitatẽ ſuã, et quiſq; in terrã ſuã.
Mortuus eſt inquàm rex, & Samariam ingreſ- 37
ſus; & ſepelierunt regem in Samaria. Cùm 38
autem laviſſent currum in Ramath-ſamariæ,
& ejus arma laviſſent, linxerunt canes ſan-
guinem ejus, juxta verbum quod Dominus
protulerat. Reliquæ res Ahabi, & quidquid 39
geſſit, domus eburnea quam fabricavit,
omneſque civitates quas ædificavit; ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis.
Cùm itaque occubuiſſet Ahab cum patribus 40
ſuis, regnavit Ehazia filius ejus poſt ipſum.
Porrò Joſaphat Aſæ filius regnum occupavit 41
ſuper Judam anno quarto Ahabi regis Iſra-
lis. Erátque Joſaphat annos natus triginta- 42
quinque quando regnum obtinuit, & viginti-
quinque annis regnavit in Jeruſalem: nomen
matris ejus Aruba Salhi filia.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * ويقول كذاك أمر الملك * ان اجعلوا هذا في بيت المحبس واطعموه طعاما نزرا الي وقت رجوعي
28 29 سالما * فقال ميخا ان رجعت سالما فلا رضي الله عني * وقال اسمعوا ذاك يا جميع الشعوب * ثم طلع
30 ملك اسرائيل ويهوشافاط ملك آل يهودا رآموث جلعاد * فقال ليهوشافاط اني اتنكر واتقدم
31 الي الملحمة * واما انت فالبس لباسك * فتنكر ملك اسرائيل وتقدم الي الملحمة * وتقدم ملك
32 آرام الي رؤساء ركابه الاثنين والثلثين الذين معه * قائلا لا تقصدون بالملاحمة
صغيرا ولا كبيرا الا لملك بني اسرائيل وحده * فلما راوا رؤساء الركب ليهوشافاط قالوا هذا
33 هو ملك آل اسرائيل * فلما راموا الي ملاحمته زعق يهوشافاط * فلما علموا رؤساء الركب
34 ان ليس هو ملك آل اسرائيل رجعوا من ورائه * وان رجلا اوتر قوسه مقابل ملك بني
اسرائيل ورماه سهما نفذ بين التصاق جوشنه * فقال لصاحب مركبه التفت الي ورائك واخرجني
35 من المعسكر فاني قد ذهبت * وطلع المحاربون في ذلك اليوم والملك موقف في مركبه من
36 اجل قوم آرام * ومات في المساء * وانصب دم الجراح من رمية السهم الي مركبه * ونادي المنادي
37 في المعسكر عند غروب الشمس * قائلا ينصرف كل رجل الي قريته ووطنه * وحملوا الملك
38 ميتا الي سومرون * وقبر فيها * وغسلوا مركبه في بركة سومرون * وولغت الكلاب دمه ككلام الله
39 الذي تكلم متقدما * وباقي اخبار اخاب وساير ما صنع * وبيت العاج من الباب الذي بني *
40 وجميع القري اللاتي بنا * قد كتب في سفر اخبار ملوك بني اسرائيل * وانضجع اخاب مع
41 اباية * وملك احزياهو ابنه مكانه * وكان ابتدي تمليك يهوشافاط ملك يهودا * في سنة اربع
42 لاخاب ملك اسرائيل * وكان يهوشافاط حين ملك ابن خمس وثلاثين سنة * واقام ملكا في دار
السلم خمسا وعشرين سنة * واسم امه عزوبا ابنة سلحي *

Et dices, Ita mandavit rex, Ponite iſtum 27
in carcere, cumque perpauco cibo alite uſ-
que ad tempus fœlicis reditionis meæ. Di- 28
xit Micha, Si redeas incolumis, ingratus
ero Deo: ait etiam, Audite hoc, omnes po-
puli. Deinde aſcendit rex Iſraelis, & 29
Jehoſaphat rex gentis Judaicæ in Ra-
moth-galaad; Et ait Jehoſaphato, Ego 30
immutato habitu accedam ad prælium, tu
autem indue veſtimentum tuum: immu-
tavítque rex Iſraelis habitum, & acceſſit
ad prælium. (Rex autem Aram præcepe- 31
rat ducibus equitum ſuorum ſecum veni-
entibus, nempe triginta duobus qui cum eo
erant, dicens; Neminem deſtinatò impetie-
ritis in prælio, parvum aut magnum, præ-
ter ſolum regem Iſraelitarum. Cùm ita- 32
que duces equitum Jehoſaphatum vidiſ-
ſent, dixerunt; Is eſt rex Iſraelitarum,
cúmque eum oppugnare deſtinâſſent, ex-
clamavit Jehoſaphat. Unde percipientes 33
duces equitum quòd is non eſſet rex Iſ-
raelitarum, receſſerunt à veſtigiis ejus.
Verùm quidam tenſo arcu verſus regem 34
Iſraelitarum, jaculatus eſt in eum ſagittã
quæ penetravit inter commiſſuram loricæ
ipſius: quare dixit ſui currûs ductori, Re-
trocede, & educ me de caſtris, quia jam
interii. Et aſcenderunt eo die milites, dum 35
rex conſiſteret in curru ſuo, propter Ara-
mæos, & mortuus eſt ſub veſperam, flu-
xítque ſanguis vulneris ex ictu ſagittæ in
currum ejus. Et proclamavit præco in ca- 36
ſtris ad occaſum ſolis, dicens; Abeat unuſ-
quiſque in civitatem & patriam ſuam. Et 37
vexerunt regem mortuum in Samari-
am, ſepultúſque fuit in ea. Cúmque la- 38
varent currum ejus in piſcina Samariæ,
linxerunt canes ſanguinem ejus, juxta ſer-
monem Domini, quem prædixerat. Re- 39
liquæ hiſtoriæ Achabi, & quicquid fecit,
& domus eburneæ januæ, quam extruxit,
& omnes civitates quas ædificavit, jam
ſcripta ſunt in libro hiſtoriarum regum
Iſraelitarum. Cùm occubuiſſet Achab 40
cum patribus ſuis, regnavit Ahaziahu fi-
lius ejus loco ipſius. Fuit autem initium 41
regni Jehoſaphati regis Juda, anno quar-
to Achabi regis Iſrael. Erátque Jehoſa- 42
phat cùm regnavit, annos natus triginta-
quinque; manſitq; rex in urbe pacis an-
nos vigintiquinque: & nomen matris e-
jus fuit Aruba Salhi filia.

מלכים ב : א

,ea ab declinavit non ,sui patris Asa via omni in ambulavit Et
43 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־סָר מִמֶּנּוּ
excelsa Veruntamen .DOMINI oculis in rectum faciendo
44 לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ אַךְ הַבָּמוֹת
.excelsis in *suffientibus & immolantibus* populo adhuc ,*recesserunt* non
לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃
verborum residuum Et .Israel rege cum Jehosaphat fecit pacem Et
45 46 וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
,pugnavit quo & ,fecit quod ejus robur & ,Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה וַאֲשֶׁר נִלְחָם
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa nonne
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Asa diebus in remanserat quod ,*prostituti* residuum Et ?Jehudah
47 יְהוּדָה׃ וְיֶתֶר הַקָּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא
erat præfectus ,Edom in non rex Et .terra de abstulit ,sui patris
48 אָבִיו בִּעֵר מִן־הָאָרֶץ׃ וּמֶלֶךְ אֵין בֶּאֱדוֹם נִצָּב
eundum ad Tharsis naves fecit Jehosaphat .rex
49 מֶלֶךְ׃ יְהוֹשָׁפָט עָשָׂר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת
naves sunt confractæ quia *ivit* non & ,auro Ophir in
אוֹפִירָה לַזָּהָב וְלֹא הָלָךְ כִּי־נִשְׁבְּרָה אֳנִיּוֹת
ad Achab filius Achaziahu dixit Tunc .ghaber--Hesion in
50 בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃ אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב אֶל־
:navibus in tuis servis cum mei servi Vadant :Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת
,suis patribus cum Jehosaphat *Jacuitque* .Jehosaphat noluit &
51 וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו
regnavit & ,sui patris David civitate in suis patribus cum est sepultus &
וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
regnavit Achab filius Achaziahu .eo pro ejus filius Jehoram
52 יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב מָלַךְ
Jehosaphat decimo septimo anno *in* Someron in Israel super
עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט
Fecitque .annis duobus Israel super regnavit & ,Jehudah regis
53 מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ
via in & ,sui patris via in ambulavit & :DOMINI oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham via in & ,suæ matris
אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
irritavit & ,ei se incurvavit & ,Bahal Servivitque .Israel
54 אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיַּכְעֵס
fecerat quæ omnia secundùm Israel Deum Dominum
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
.ejus pater
אָבִיו׃

Versio VULG. LAT.

43 Et ambulavit in omni via Asa
patris sui, & non declinavit ex
ea: fecítque quod rectum erat
44 in conspectu Domini. Veruntamen
excelsa non abstulit: adhuc
enim populus sacrificabat,
& adolebat incensum in
45 excelsis. Pacémque habuit
46 Josaphat cum rege Israel. Reliqua
autem verborũ Josaphat,
& opera ejus, quæ gessit, &
prælia, nónne hæc scripta
sunt in libro Verborum dierum
47 regum Juda? Sed & reliquias
effœminatorum, qui remanserant
in dieb' Asa patris
48 ej', abstulit de terra. Nec erat
tunc rex constitutus in Edom.
49 Rex verò Josaphat fecerat
classes in mari, quæ navigarẽt
in Ophir propter aurum: &
ire non potuerunt, quia confractæ
50 sũt in Asiongaber. Tunc
ait Ochozias filius Achab ad
Josaphat, Vadant servi mei
cum servis tuis in navibus. Et
51 noluit Josaphat. Dormivítq;
Josaphat cum patribus suis, &
sepultus est cum eis in civitate
David patris sui: regnavítque
52 Joram filius ejus pro eo. Ochozias
autem filius Achab
regnare cœperat super Israel
in Samaria, anno septimodecimo
Josaphat regis Juda, regnavítque
super Israel duobus
53 annis. Et fecit malum in conspectu
Domini, & ambulavit
in via patris sui & matris suæ,
et in via Jeroboam filii Nabat,
54 qui peccare fecit Israel. Servivit
quoque Baal, & adoravit
eum, & irritavit Dominũ Deum
Israel, juxta omnia quæ fecerat
pater ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ (κ)
Ἰούδαν. ἐν ἔτει τετάρτῳ τοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως
42 Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ, Υἱὸς τριάκοντα
καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ
43 θυγάτηρ (λ) Σεμεΐ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν
πάσῃ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν
ἀπ᾽ αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς (μ) ἐν
44 ὀφθαλμοῖς κυρίου. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν·
ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς
45 ὑψηλοῖς. Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως
46 Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Ἰωσαφάτ, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα (ν) ἐποίησεν,
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν (ξ) βασιλέων Ἰούδα;
51 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν
πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν
52 Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ Ὀχοζίας
υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ
ἐν Σαμαρείᾳ. ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ
βασιλέως (ο) Ἰούδα Ὀχοζίας υἱὸς
Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ
53 δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν
(π) ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαὰβ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ Ἰεζάβελ τῆς
μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς (ρ) ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ
υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ·
54 Καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν
αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν
Ἰσραήλ, κατὰ πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν
αὐτοῦ.

Et Josaphat filius Asa regnavit 41
super Judam. In anno quarto Achab
regis Israel regnavit Josaphat, Filius (u) triginta & quinque 42
annorum in regnando ipsum: &
viginti & quinque annos regnavit
in Hierusalem. Et nomen matri
ejus Azuba, filia Salai. Et ambulavit 43
in omni via Asa patris sui:
non declinavit ab ea, faciendo
rectum in oculis Domini. Veruntamen 44
excelsa non abstulit. Adhuc
populus sacrificabat, & adolebant
in excelsis. Et pacem habuit Josaphat 45
cum rege Israel. Et reliqua 46
verborum Josaphat, & potentatus
ejus, (x) quæcunque fecit,
nonne ecce hæc scripta in libro
Verborum dierum regum (y) Juda? Et dormivit Josaphat cum 51
patribus suis, & sepultus est
apud patres suos in civitate David
patris sui. Et regnavit Joram
filius ejus pro eo. Et Ochozias 52
filius Achaab regnavit
super Israel in Samaria. In
anno septimo & decimo Josaphat
regis Juda Ochozias filius
Achaab regnavit in Israel in Samaria
duos annos. Et fecit malum 53
ante Dominum, & ambulavit
in via Achaab patris sui, &
in via Jezabel matris suæ, & in
peccatis domûs Hieroboam filii
Nabat, qui peccare fecit Israel.
Et servivit Baalim, & adoravit 54
eos: & exacerbavit Dominum
Deum Israel secundùm omnia,
(z) quæ facta fuerant ante eum.

MS.A. (κ) Ἰούδαν. ἔτι (λ) Σαλαδά. (μ) ἐνώπιον κυρίου. (ν) ἐποίησεν,
47 καὶ ὅσα ἐπολέμησεν, οὐχὶ ταῦτα (ξ) τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ περισσὸν
48 τοῦ ἐνδιηλλαγμένου * οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ ἐπέλεξεν
49 ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐστηλωμένος. Καὶ ὁ βασιλεὺς
Ἰωσαφὰτ ἐποίησεν νῆας τοῦ πορευθῆναι * Ὀφειρᾶδε εἰς χρυσίον, καὶ οὐκ
50 ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσεὼν Γαβέρ. Τότε εἶπεν Ὀχοζίας
υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφάτ, Πορευθήτωσαν δοῦλοί * σου μετὰ τῶν δούλων μου
καὶ ταῖς ναυσίν. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. Καὶ ἐκοιμήθη (ο) Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν
ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. (π) ἐνώπιον κυρίου, (ρ) ἁμαρτίαις Ἱεροβοάμ

Βασιλειῶν γ΄.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

43 44 וַאֲזַל בְּכָל אָרְחָא אָסָא אֲבוּהִי לָא סְטָא מִנֵּיהּ לְמֶעְבַּד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ׃ בְּרַם בָּמָתָא
45 לָא עֲטָרָא עוֹד כְּעַן עַמָּא מְדַבְּחִין וּמַסְּקִין בּוּסְמִין עַל בָּמָתָא׃ וְאַשְׁלֵים יְהוֹשָׁפָט עִם מַלְכָּא
46 דְיִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרְתֵּיהּ דַּעֲבַד וּדְאַגִּיחַ קְרָבָא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל
47 סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמִין לְמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה׃ וּשְׁאָר נַפְקַת בְּרָא דְּאִשְׁתְּאַר בְּיוֹמֵי אָסָא אֲבוּהִי
48 49 פַּלֵּי מִן אַרְעָא׃ וּמַלְכָּא לֵית בֶּאֱדוֹם מְמַנָּא אֱלָהֵן אִסְטַרְטֵיגֵי מַלְכָּא׃ יְהוֹשָׁפָט עֲבַד סְפִינַת
אַפְרִיקָא לְמֵיזַל לְאוֹפִיר לְאַיְתָאָה דַּהֲבָא וְלָא אֲזַל אֲרֵי אִתְּבַרוּ סְפִינָתָא בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃
50 בְּכֵן אֲמַר אֲחַזְיָהוּ בַּר אַחְאָב לִיהוֹשָׁפָט יֵזְלוּן עַבְדַּי עִם עַבְדָּךְ בִּסְפִינָתָא וְלָא אֲבָה
51 יְהוֹשָׁפָט׃ וּשְׁכֵיב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְּדָוִד אֲבוּהִי
52 וּמְלַךְ יְהוֹרָם בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ אֲחַזְיָה בַּר אַחְאָב מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שְׁבַע
53 עַסְרֵי לִיהוֹשָׁפָט מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּין שְׁנִין׃ וַעֲבַד
דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וַאֲזַל בְּאוֹרַח אֲבוּהִי וּבְאוֹרַח אִמֵּיהּ וּבְאוֹרַח יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יָת
54 יִשְׂרָאֵל׃ וּפְלַח יָת בַּעְלָא וּסְגִיד לֵיהּ וְאַרְגֵּיז קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל כְּכֹל דַּעֲבַד אֲבוּהִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ambulavit in omni via Azza patris sui; non declinavit ab ea faciendo 43
quod rectum erat ante Dominum. Veruntamen excelsa non recesserunt: 44
adhuc usq; populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsa. Et 45
pacem fecit Jehosaphat cum rege Israel. Et reliquum verborum Jehosaphat, 46
& *fortitudinem* ejus *quam* fecit, & quomodo iniit prœlium, nónne
illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et reliquum 47
scortorum quod relictum fuerat in diebus Azza patris sui, extirpavit
de terra. Et rex non erat in Edom præpositus: nisi antesignanus regis. 48
Jehosaphat fecit naves Aphrikah, eundi causa in Ophir, ut deferret aurum: 49
& non ivit; quia fractæ sunt naves in Gheszion Gaber. Tunc dixit 50
Ahhaziahu filius Ahhab ad Jehosaphat, Eant servi mei cum servis tuis
in navi: & noluit Jehosaphat. Et jacuit Jehosaphat cum patribus 51
suis, & sepultus est cum patribus suis in urbe David patris sui, & regnavit
Jehoram filius ejus pro eo. Ahhaziahu filius Ahhab regnavit super Israel 52
in Somron anno decimo septimo Jehosaphat regis tribus domus *Jehudah*,
& regnavit super Israel duobus annis. Et fecit quod malum erat ante 53
Dominum, & ambulavit in via patris sui, & in via matris suæ, & in via Jarabgham
filii Nebat qui peccare fecit Israel. Et coluit Baghala, & adoravit 54
illum, & irritavit Dñm Deum Israel juxta omnia quæ fecerat pater ejus.

מלכים ב : א

CAP. I. א

cecidit Et .Achab *mortem post* *Israel in* *Moab est prævaricatus* Et
1 וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב׃ וַיִּפֹּל
2 ,Someron in quod ,suum cœnaculum in *cancellum* *per* Achaziah
אֲחַזְיָה בְּעַד הַשְּׂבָכָה בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן
inquirite ,Ite :eos ad dixit & ,nuncios misitque:ægrotavit &
וַיָּחַל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ
.hac infirmitate de vivam si ,Hecron Deum zebub--Bahal *in*
בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃

Versio VULG. LAT.

Liber REGUM quartus,
Secundùm Hebræos
MALACHIM
SECUNDUS.

CAP. I.

1 PRævaricatus est autẽ Moab
in Israel, postquàm mortuus
2 est Achab. Cecidítque Ochozias
per cancellos cœnaculi
sui, ꝙ habebat in Samaria, &
ægrotavit: misitq; nuntios, dicens
ad eos; Ite, consulite Beelzebub
deũ Accaron, utrùm vivere
queam de infirmitate
mea hac.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Δ΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἠθέτησε Μωὰβ ἐν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ
2 ἀποθανεῖν Ἀχαάβ. Καὶ ἔπεσεν Ὀχοζίας
διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ
ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἠῤῥώστησε. καὶ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Δεῦτε (α) καὶ
ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών,
εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης. καὶ
ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι᾽ αὐτοῦ.

MS.A. Βασιλειῶν δ΄. (α) καὶ ἐπερωτήσατε ἐν τῇ Βάαλ

REGNORUM. LIB. IV.

CAP. I.

ET prævaricatus est Moab in 1
Israel, postquàm mortuus est
Achaab. Et cecidit Ochozias per 2
cancellum, qui in cœnaculo suo
in Samaria, & ægrotavit. Et misit
nuntios, & dixit ad eos; Ite,
& inquirite in Baal muscam (a)
deum Accaron; si vivam ex infirmitate
mea hâc. Et iverunt interrogare
per eum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 2 וּמְרַדוּ מוֹאֲבָאֵי בְּיִשְׂרָאֵל בָּתַר דְּמִית אַחְאָב׃ וּנְפַל אֲחַזְיָה מִן סְרִיגְתָא בְּעִלִּיתֵיהּ דִּי
בְּשֹׁמְרוֹן וְאִתְמְרַע וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין וַאֲמַר לְהוֹן אֱזִילוּ תְּבַעוּ בְּבַעַל זְבוּב טַעֲוַת עֶקְרוֹן אִם
אֱחֵי מִמַּרְעִי דֵין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

ET rebellaverunt Moabæi in Israel, postquam mortuus est Ahhab. Et 1
decidit Ahhaziah è cancellis in cœnaculum suum quod erat in Somron, 2
& ægrotavit: misitque nuncios & dixit eis, Ite, interrogate Baghal-zebub
Errorem Gheqron, si vivam de ægritudine mea hac.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܠܟ ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܝܢ. ܘܥܒܕ ܕܬܩܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 43
* ܒܪܡ ܒܝܬ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܐܥܒܪ. ܘܥܘܕ ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ ܘܡܣܝܡܝܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܒܝܬ ܐܠܗܐ. * ܘܥܒܕ 44
ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ ܕܥܒܕ ܘܩܪܒܘܗܝ 45 46
ܕܥܒܕ ܘܐܬܟܬܫ .· ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܙܢܝܘܬܐ 47
ܕܐܫܬܚܪܬ ܒܝܘܡܬܗܘܢ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܐܥܒܪ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܘܡܠܟܐ ܠܝܬ ܒܐܕܘܡ ܕܩܐܡ. 48
* ܘܣܦܝܢܬܐ ܥܒܕ ܝܗܘܫܦܛ ܒܬܪܫܝܫ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܘܦܝܪ ܥܠ ܕܗܒܐ. ܘܠܐ ܐܙܠ. ܡܛܠ 49
ܕܐܬܬܒܪ ܣܦܝܢܬܐ ܒܥܣܝܘܢܓܒܪ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܐܚܙܝܐ ܒܪ ܐܚܒ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܢܐܙܠܘܢ 50
ܥܒܕܝ ܥܡ ܥܒܕܝܟ ܒܣܦܝܢܬܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܝܗܘܫܦܛ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. 51
ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪܗ. ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܐܚܙܝܐ 52
ܒܪ ܐܚܒ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܒܫܢܬ ܫܒܥܣܪܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܗ 53
ܕܐܒܘܗܝ. ܘܒܐܘܪܚܗ ܕܐܡܗ. ܘܒܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܦܠܚ ܠܒܥܠܐ ܘܣܓܕ ܠܗ. ܘܐܪܓܙ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ. 54

Ambulavit autem in omnibus viis Aſæ patris 43
ſui,& non deflexit ab eis, fecitq; quod rectum
erat coram Domino. Verùm altaria non abſ- 44
tulit, ſed adhuc populus ſacrificabant,& ado-
lebant thura ſuper altaria. Et pacem inivit 45
Joſaphat cum regibus Iſraelis. Reliquæ res 46
Joſaphati, & præclara quæque facinora &
bella ab eo geſta, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Juda. Reliquias etiam ſcor- 47
tationis quæ remanſerat in diebus Aſæ patris
ſui, abolevit à terra. In Adum verò nullus 48
extabat rex. Præterea naves fecerat Joſa- 49
phat in Tharſis, ut proficiſcerentur in Ophir
auri gratiâ : ſed non profectæ ſunt, quoniam
fractæ ſunt naves in Iſinu-geber. Tunc dixit 50
Ehazia filius Ahabi ad Joſaphat, Ibunt ſervi
mei cum ſervis tuis in navibus : at non ac-
quievit Joſaphat. Demum occumbente Joſa- 51
phato cum patribus ſuis,& cum patribus ſuis
ſepulto in civitate Davidis patris ſui, regna-
vit poſt eum Joram filius ejus. Porrò Ehazias 52
Ahabi filius regnum inivit ſuper Iſraelem in
Samaria anno decimo ſeptimo Joſaphati re-
gis Juda : regnavit autem ſuper Iſraelem
duobus annis ; Et fecit quod malum erat co- 53
ram Domino : nam ambulavit in viis patris
ſui, in viis matris ſuæ, & in viis Jerobaami
filii Nabati, qui ad peccandum induxerat Iſ-
raelem : Coluítque Baalem,& adoravit eum, 54
& excitavit iram Domini Dei Iſraëlis, ut fe-
cerat pater ejus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وسلك في جميع طرايق ابيه اسا* ولم يزغ عنها من اعمال الاستقامة بين يدي الله * الا ان 43 44
البيع لم تعطل* وكان القوم الي هذا الوقت يذبحون ويبخرون في البيع * وكان يهوسافاط قد 45
سالم ملك اسرايل * وباقي اخبار يهوسافاط وجبروته الذي صنع وملاحمه* قد كتب في سفر 46
اخبار ايام ملوك سبط يهودا * وباقي الذين كانوا ممن تزوج من البرانيين علي سبيل المتعة 47
انفاهم من الارض * ولم يكن يوميذ في ادوم ملكا متولي الملك * وكان قد عمل سفنا في 48 49
طرسوس ليمضي الي الهند ليحمل فيها من هناك ذهبا* ولم تمض لان سفنا انكسرت في عصيون
جابر* وعند ذلك قال احزياهو بن احاب ليهوسافاط* ان تخرج عبيدك مع عبيدي في السفن 50
فلم يجبه يهوسافاط * واضطجع يهوسافاط مع ابايه* وقبر مع ابايه في قرية داود* وملك يهورام 51
ابنه مكانه * وكان اول ملك احزياهو بن احاب في سنة سبعة عشر لملك يهوسافاط ملك 52
سبط يهودا* وملك علي آل اسرايل لسنتين * وصنع الشر بين يدي الله * وسلك في ذلك 53
مسلك ابيه وامه* ومسلك يوربعام بن ناباط المؤثم لال اسرايل * وعبد الباعل وسجد له 54
وعمل المسخطات قدام الله اله اسرايل * كجميع ما صنع ابوه*

Et ambulavit in omnibus viis patris ſui 43
Aſæ, nec aberravit ab eis quod ad rectè
agendum coram Deo : Veruntamen tem- 44
pla non ceſſârunt, imò ad id uſque tempo-
ris ſacrificabant populus, & adolebant in
templis. Pacem quoque inierat Jeboſa- 45
phat cum rege Iſraelis. Reliqua hiſtoriæ 46
Jeboſaphati, & fortitudo ejus quam geſ-
ſit, & bellum ejus, jam ſcripta ſunt in li-
bro hiſtoriarũ dierum regum tribûs Juda.
Eos etiã qui remanſerant ex his qui uxo- 47
res duxerant ex extraneis per modum con-
cubinatûs, ejecit è terra. (Iis diebus non 48
erat in Edom rex præpoſitus regno.) Fe- 49
cerat etiam naves in Tharſo ut iret in In-
diam, iiſque aurum inde adveheret : at
non ivit, quia naves aliquot confractæ
ſunt in Eſjon-gaber. Tunc dixit Abazia- 50
bu Achabi filius ad Jehoſaphat, Exeant
quæſo ſervi tui cum ſervis meis in navi-
bus: at non acquievit illi Jehoſaphat. Dein- 51
de accubuit Jehoſaphat cum patrib⁹ ſuis,
& ſepultus eſt cum patribus ſuis in civi-
tate Davidis; regnavitque Jehoram filius
ejus loco ipſius. Fuit autem principiũ re- 52
gni Abaziabu filii Achabi, anno decimo-
ſeptimo regni Jehoſaphati regis trib⁹ Ju-
da; regnavitque ſuper Iſraelitas duobus
annis: Et fecit malum coram Deo, ſecutus 53
in hoc viam patris ſui & matris ſuæ, nec-
non viam Jerobaami filii Nabati, qui ad
peccatum provocaverat Iſraelitas. Coluit 54
enim Baalem, & adoravit eum, & per-
petravit ea quæ iram merebantur coram
Deo, Deo Iſraelis, prorſus ut fecerat pa-
ter ejus.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܬܢܝܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ * ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܡܪܕ ܡܘܐܒ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܐܚܒ. * ܘܢܦܠ ܐܚܙܝܐ ܡܢ ܟܘܫܟܬܐ 2
ܕܥܠܝܬܗ ܕܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܟܪܗ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܫܐܠܘ ܡܢ
ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ. ܐܢ ܡܬܚܠܡ ܐܢܐ ܡܢ ܟܘܪܗܢܐ ܗܢܐ.

Sequitur Liber ſecundus

REGNORUM.

ELISÆUS PROPHETA.

CAPUT I.

DEfecit autem Moab ab Iſraelitis poſt- 1
quam mortuus eſt Ahab. Et cadens Ehazias 2
è xyſto cœnaculi ſui quod erat in Samaria,
ægrotavit: quamobrem miſit nuntios, quibus
dixit, Ite, conſulite Beelzebub deum Ecronis,
ſimne convaliturus ab hoc morbo meo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* السفر الرابع من اسفار الملوك *

* الفصل الاول *

1 * وعصوا الموابيون لال اسرايل بعد وفاة احاب * وسقط احزياهو من روشن عليته التي 2
في سومرون ومرض * وبعث رسلا وقال لهم * امضوا واستخبروا باعل زبوب طاغوت عقرون هل
اشفي من مرضي هذا*

LIBRORUM REGUM

Liber quartus.

CAPUT I.

DEfecerunt autem Moabitæ ab Iſraeli- 1
tis poſt obitum Achabi. Deciditque Aba- 2
ziabu è feneſtra cœnaculi ſui quod erat
in Samaria, & cùm ægrotâſſet, miſit nun-
tios, & dixit eis; Ite, ſciſcitamini Beel-
zebub idolum Acronis, num ſanitatem ſim
recuperaturus ab hoc morbo meo.

מלכים ב׃ א

aſcende ,Surge :Tisbiten Elijah ad eſt locutus Domini angelus Et
3 וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר אֶל־אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה
non *non ob* An ,eos ad loquere & ,Someron regis nunciorum occurſum in
לִקְרַאת מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדַבֵּר אֲלֵהֶם הֲמִבְּלִי אֵין־
Deum zebub-Bahal *in* inquirendũ ad *euntes vos* ,Iſrael in *Deum*
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי
,*illuc* aſcendiſti quem lecto :Dominus dicit Sic idcirco Et ?Hecron
4 עֶקְרוֹן׃ וְלָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם
ſunt reverſi Et .Elijah abiit & :morieris moriendo ſed ,*ea de* deſcendes non
5 לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּה׃ וַיָּשׁוּבוּ
Dixeruntque ?eſtis reverſi *hoc Quid* :eos ad Dixitque .eum ad nuncii
6 הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מַה־זֶּה שַׁבְתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ
revertimini ,Ite :nos ad dixitque ,noſtrũ occurſum in aſcendit Vir :eum ad
אֵלָיו אִישׁ עָלָה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ
,Dñs dixit Sic,eum ad loquemini & ,vos miſit qui ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם וְדִבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה
-Bahal *in* inquirendũ ad *mittens tu* Iſrael in *Deum* non *non ob* An
הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ לִדְרֹשׁ בְּבַעַל
non ,*illuc* aſcendiſti quem lecto Idcirco ?Hecron Deum zebub-
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־
:eos ad eſt Locutuſque .morieris moriendo ſed ,*eo ex* deſcendes
7 תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם
eſt locutus &:veſtrum occurſum in aſcendet qui ,viri *judicium Quod*
מֶה מִשְׁפַּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלָה לִקְרַאתְכֶם וַיְדַבֵּר
habitor Vir :eum ad Dixeruntque ?iſtos ſermones vos ad
8 אֲלֵיכֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בַּעַל
Tisbites Elijah :ait & ,*ſuis renibus in* accinctus pelliceo cingulo &,*crinis*
שֵׂעָר וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו וַיֹּאמַר אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי
:ej' quinquaginta &,quinquagenarium principem eum ad Miſitque .*ipſe*
9 הוּא׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁיו
eſt locutuſque :montis *capite ſuper ſedens* ecce & ;eum ad aſcendit &
וַיַּעַל אֵלָיו וְהִנֵּה יֹשֵׁב עַל־רֹאשׁ הָהָר וַיְדַבֵּר
reſpondit Et .Deſcende :eſt locutus rex ,Dei Vir :eum ad
10 אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ דִּבֶּר רֵדָה׃ וַיַּעֲנֶה
Dei vir ſi Et :*quinquaginta* principem ad eſt locutuſque:Elijahu
אֵלִיָּהוּ וַיְדַבֵּר אֶל־שַׂר הַחֲמִשִּׁים וְאִם־אִישׁ אֱלֹהִים
:tuos quinquaginta & ,te conſumat & ,*cœlis* de ignis deſcendat ,*ego*
אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ
.ejus quinquaginta & ,eum conſumpſit & cœlis è ignis deſcendit &
וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃
,alium quinquagenarium principem eum ad miſitque ,eſt reverſus Et
11 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר־חֲמִשִּׁים אַחֵר
,Dei Vir :eum ad eſt locutus & reſpondit &:ej' quinquaginta &
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַן וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים
eſt locutus &,Elijah reſpondit Et .deſcende,Feſtina :rex dixit ſic
12 כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ מְהֵרָה רֵדָה׃ וַיַּעַן אֵלִיָּה וַיְדַבֵּר
,cœlis de ignis deſcendat ,*ego* Dei vir Si :eos ad
אֲלֵיהֶם אִם־אִישׁ הָאֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם
ignis deſcendit & :tuos quinquaginta & ,te *comedat* &
וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ־
.ejus quinquaginta & ,eum conſumpſit & ,cœlis de Dei
אֱלֹהִים מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃
,tertium quinquagenarium principem miſit & ,eſt reverſus Et
13 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח שַׂר־חֲמִשִּׁים שְׁלִשִׁים
quinquagenarius princeps venit Et ,aſcendit Et .ej' quinquaginta &
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל וַיָּבֹא שַׂר־הַחֲמִשִּׁים
eſt deprecatus &,Elijahu *regione è* ſua genua ſuper ſe incurvavit &,tertius
הַשְּׁלִישִׁי וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו לְנֶגֶד אֵלִיָּהוּ וַיִּתְחַנֵּן
,mea anima quæſo ſit precioſa Dei Vir :eũ ad eſt locutuſq;,eum *ad*
אֵלָיו וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים תִּיקַר־נָא נַפְשִׁי
.tuis oculis in quinquaginta horum tuorum ſervorum anima &
וְנֶפֶשׁ עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה חֲמִשִּׁים בְּעֵינֶיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

3 Angelus autem Domini locutus eſt ad Eliam Theſbiten, dicens; Surge, & aſcende in occurſum nuntiorum regis Samariæ, & dices ad eos; Numquid non eſt Deus in Iſrael, ut eatis ad conſulendum Beelzebub deum Accaron? 4 Quam ob rem hæc dicit Dominus; De lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte morieris. Et abiit Elias. 5 Reverſique ſunt nuntii ad Ochoziam. Qui dixit eis, Quarè reverſi eſtis? 6 At illi reſponderunt ei; Vir occurrit nobis, & dixit ad nos; Ite, & revertimini ad regem, qui miſit vos, & dicetis ei; Hæc dicit Dominus; Numquid, quia non erat Deus in Iſrael, mittis ut conſulatur Beelzebub deus Accaron? Idcircò de lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte morieris. 7 Qui dixit eis; Cujus figuræ & habitûs eſt vir ille, qui occurrit vobis, & locutus eſt verba hæc? 8 At illi dixerunt; Vir piloſus, & zonâ pelliceâ accinctus renibus. Qui ait, Elias Theſbites eſt. 9 Miſitque ad eum quinquagenarium principem, & quinquaginta qui erant ſub eo. Qui aſcendit ad eum: ſedentíque in vertice montis, ait; Homo Dei, rex præcepit ut deſcendas. 10 Reſpondénſque Elias, dixit quinquagenario; Si homo Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Deſcendit itaque ignis de cœlo, & devoravit eum, & quinquaginta qui erant cum eo. 11 Rurſúmque miſit ad eum principem quinquagenarium alterum, & quinquaginta cum eo. Qui locutus eſt illi; Homo Dei, hæc dicit rex; Feſtina, deſcende. 12 Reſpondens Elias ait; Si homo Dei ego ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Deſcendit ergò ignis de cœlo, & devoravit illum, & quinquaginta ejus. 13 Iterùm miſit principem quinquagenarium tertium, & quinquaginta qui erant cum eo. Qui cùm veniſſet, curvavit genua contra Eliam, & precatus eſt eum, & ait; Homo Dei, noli deſpicere animam meam, & animas ſervorum tuorum qui mecum ſunt.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκάλεσεν Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, (β) λέγων, Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, ϗ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; 4 ϗ οὐχ οὕτως· Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἡ (γ) κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, (δ) ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. ϗ 5 ἐπορεύθη Ἠλιοὺ, ϗ εἶπε πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν· ϗ εἶπε 6 πρὸς αὐτοὺς, Τί ὅτι (ε) ἐπεστρέψατε; Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν, ϗ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, Δεῦτε, ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, ϗ λαλήσατε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν (ζ) ἐν Ἰσραὴλ, σὺ πορεύῃ (η) ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; οὐχ (θ) οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' 7 αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ (ι) ἀποθανῇ. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ καθὰ ἐλάλησεν Ἠλιού. ϗ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν ϗ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς 8 λόγους τούτους; Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀνὴρ δασὺς, ϗ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν (κ) ὀσφὺν αὐτοῦ. ϗ εἶπεν, Ἠλιοὺ 9 ὁ Θεσβίτης (λ) οὗτός ἐστι. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς (μ) αὐτὸν πεντηκόνταρχον ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, ϗ (ν) ἀνέβη πρὸς αὐτόν· ϗ ἰδοὺ Ἠλιοὺ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. ϗ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκά- 10 λεσέ σε, κατάβηθι. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ, ϗ εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον, Καὶ εἰ ἄνθρωπος (ξ) θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ καταφάγεταί σε ϗ τοὺς πεντήκοντά σου. ϗ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ κατ- 11 έφαγεν αὐτὸν ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ (ο) προσέθετο ὁ βασιλεὺς, ϗ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. (π) ϗ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Ταχέως κατά- 12 βηθι. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ ϗ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπεν, Εἰ ἄνθρωπος (ρ) θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ καταφάγεταί σε ϗ τοὺς πεντήκοντά σου. ϗ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ κατέφαγεν αὐτὸν ϗ τοὺς πεν- 13 τήκοντα αὐτοῦ. Καὶ (σ) προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἡγούμενον ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. (τ) ϗ ἦλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, ϗ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα (υ) αὐτοῦ κατέναντι Ἠλιοὺ, ϗ ἐδεήθη αὐτοῦ, ϗ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐντιμωθήτω ἡ ψυχή μου, ϗ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

Et angelus Domini vocavit Eliu Thesbitem, dicens; Surgens, vade in obviam nuntiorũ Ochoziæ regis Samariæ, & loqueris ad eos; Si propterea quòd non ſit Deus in Iſrael, vos itis inquirere in Baal muſcam deum Accaron? Et (b) *non ita.* 4 *Quoniam hæc dicit Dominus; Lectus, ſuper quem aſcendiſti illuc, non deſcendes ab eo, quia morte morieris. Et ivit Eliu, & dixit ad eos.* 5 *Et reverſi ſunt nuntii ad eum. Et dixit ad eos;* 6 *Quid, quòd reverſiſtis? Et dixerunt ad eum; Vir aſcendit in occurſum noſtrum, & dixit ad nos; Ite, revertite ad regem, qui miſit vos, et loquimini ad eum; Hæc dicit Dominus; Si propterea quòd non ſit De' in Iſrael, tu vadis inquirere in Baal muſcã deũ Accaron? Non ita. Lect', ſuper quem aſcendiſti illuc, non deſcendes ab eo, quia morte morieris.* 7 *Et* (c) *reverſi annuntiaverunt regi ſecundùm quæ locutus fuerat Eliu. Et locutus eſt ad eos; Quodnam judicium viri, qui aſcendit in obviam vobis, & locutus eſt ad vos verba hæc?* 8 *Et dixerunt ad eum; Vir piloſus, & zonâ pelliceâ accinctus lumbum ſuum. Et dixit, Eliu Thesbites hic eſt.* 9 *Et miſit ad eum principem quinquagenarium, et ipſos quinquaginta illius. Et* (d) *aſcendit ad eum. Et ecce Eliu ſedebat ſuper cacumen montis. Et locutus eſt princeps quinquagenarius ad eum, & dixit; Homo Dei, rex vocavit te: Deſcende.* 10 *Et reſpondit Eliu, & dixit ad principem quinquagenarium; Et, ſi homo Dei ego; deſcendet ignis de cælo, & devorabit te, & quinquaginta tuos. Et deſcendit ignis de cælo, & devoravit eum, & quinquaginta ejus.* 11 *Et adjecit rex, & miſit ad eum alium principẽ quinquagenariũ, et ipſos quinquaginta illius. Et locut' eſt princeps quinquagenarius ad eum, & dixit; Homo Dei, hæc dicit rex; Citò deſcende.* 12 *Et reſpondit Eliu, & locutus eſt ad eum, & dixit; Si homo Dei ego, deſcendet ignis de cælo, & devorabit te, & quinquaginta tuos. Et deſcendit ignis de cælo, & devoravit eum, & quinquaginta ejus.* 13 *Et adjecit adhuc rex mittere* (e) *ducem, & quinquaginta ejus. Et venit princeps quinquagenarius tertius, & curvavit ſe ſuper genua ſua ante Eliu, & oravit eum, & locutus eſt ad eum, & dixit; Homo Dei, pretioſa ſit anima mea, & anima ſervorum tuorum, horum quinquaginta, in oculis tuis.*

MS. A. (β) λέγων, Ἀνάστηθι ϗ πορεύθητι εἰς (γ) κλίνη σου ἐφ' (δ) ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ (ε) ἐπεστράφητε; (ζ) ἐν Ἱερουσαλὴμ, (η) ζητῆσαι ἐν τῇ Βάαλ (θ) οὕτως. *ἐφ' ἧς ἀνέβης ὅτι οὐ (ι) ἀποθανῇ. Καὶ ἐλάλησεν (κ) ὀσφῦν. καὶ (λ) ἐστιν οὗτος. Καὶ (μ) αὐτὸν ἡγούμενον πεντηκόνταρχον (ν) ἀνέβη ϗ ἦλθεν πρὸς (ξ) τοῦ θεοῦ (ο) προσέθηκεν (π) ϗ ἀνέβη ϗ ἐλάλησεν (ρ) τοῦ θεοῦ εἰμι ἐγώ, (σ) προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἀποστεῖλαι ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον ϗ τοὺς (τ) ϗ ἀναβὰς ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος (υ) ἑαυτοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וּמַלְאֲכָא דַיְיָ מַלֵּל עִם אֵלִיָהוּ דְמִן תּוֹשָׁב קוּם סַק לִקְדָמוּת אִזְגַדֵי מַלְכָּא דְשָׁמְרוֹן וּמַלֵּל
עִמְהוֹן הֲלָא אֱלָהָא קַיָם דִשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְיִשְׂרָאֵל אַתּוּן אָזְלִין לְמִתְבַּע בְּבַעַל זְבוּב
4 טַעֲוַת עֶקְרוֹן׃ וּבְכֵן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ עַרְסָא דִסְלֵקְתָּא תַמָן לָא תֵיחוּת מִנַהּ אֲרֵי מְמָת תְּמוּת
5 6 וַאֲזַל אֵלִיָה׃ וְתָבוּ אִזְגַדַיָא לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לְהוֹן מָא דֵין תַּבְתּוּן׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גַבְרָא סְלֵיק
לִקְדָמוּתָנָא וַאֲמַר לָנָא אֱזִילוּ תוּבוּ לְוָת מַלְכָּא דִשְׁלַח יָתְכוֹן וּתְמַלְלוּן עִמֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ
הֲלָא אֱלָהָא קַיָם דִשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְיִשְׂרָאֵל אַתְּ שְׁלַח לְמִתְבַּע בְּבַעַל זְבוּב טַעֲוַת עֶקְרוֹן
7 בְּכֵן עַרְסָא דִסְלֵקְתָּא תַמָן לָא תֵיחוּת מִנַהּ אֲרֵי מְמָת תְּמוּת׃ וּמַלֵּל עִמְהוֹן מָא נִימוּסָא
8 דְגַבְרָא דִסְלֵיק לִקְדָמוּתְכוֹן וּמַלֵּל עִמְכוֹן יָת פִּתְגָמַיָא הָאִלֵין׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גְבַר בְּעֵיל
9 סַעֲרָן וְזָרְזָא דְמַשְׁכָא אֲסִיר בְּחַרְצֵיהּ וַאֲמַר אֵלִיָה דְמִן תּוֹשָׁב הוּא׃ וּשְׁלַח לְוָתֵיהּ רַב
חַמְשִׁין וְחַמְשִׁין דְעִמֵיהּ וּסְלִיק לְוָתֵיהּ וְהוּא יָתֵיב עַל רֵישׁ טוּרָא וּמַלֵּל עִמֵיהּ נְבִיָא דַיְיָ
10 מַלְכָּא מַלֵּיל חוּת׃ וַאֲתֵיב אֵלִיָה וּמַלֵּל עִם רַב חַמְשִׁין אִם נְבִיָא דַיְיָ אֲנָא תֵּיחוּת אֶשָׁתָא
מִן שְׁמַיָא וְתֵיכוּל יָתָךְ וְיָת חַמְשִׁין דְעִמָךְ וּנְחָתַת אֶשָׁתָא מִן שְׁמַיָא וַאֲכַלַת יָתֵיהּ וְיָת חַמְשִׁין
11 דְעִמֵיהּ׃ וְתָב וּשְׁלַח לְוָתֵיהּ רַב חַמְשִׁין אוּחֲרָנִין וְחַמְשִׁין דְעִמֵיהּ וַאֲתֵיב וּמַלֵּל עִמֵיהּ נְבִיָא
12 דַיְיָ כִּדְנַן אֲמַר מַלְכָּא אוֹחִי חוּת׃ וַאֲתֵיב אֵלִיָהוּ וּמַלֵּל עִמְהוֹן אִם נְבִיָא דַיְיָ אֲנָא תֵּיחוּת
אֶשָׁתָא מִן שְׁמַיָא וְתֵיכוּל יָתָךְ וְיָת חַמְשִׁין דְעִמָךְ וּנְחָתַת אֶשָׁתָא מִן שְׁמַיָא וַאֲכַלַת יָתֵיהּ וְיָת
13 חַמְשִׁין דְעִמֵיהּ׃ וְתָב וּשְׁלַח רַב חַמְשִׁין תְּלִיתָאִין וְחַמְשִׁין דְעִמֵיהּ וּסְלִיק וַאֲתָא רַב חַמְשִׁין
תְּלִיתָאִין וּכְרַע עַל בִּרְכּוֹהִי לְקֳבֵיל אֵלִיָהוּ וּבְעָא מִנֵיהּ וּמַלֵּל עִמֵיהּ נְבִיָא דַיְיָ תֵּיקַר
כְּעַן נַפְשִׁי וְנַפְשׁ עַבְדָךְ אִלֵין חַמְשִׁין בְּעֵינָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

3 Et angelus Domini locut' eſt cum Eliah qui erat ex Thoſab, Surge aſcende in occurſum nunciorum regis Somron, & *loquere cum* illis: Nonne Deus vivit cujus majeſtas manet in Iſrael, ut eatis interrogare Baghal-zebub idôlum Ghegron? 4 Et idcirco ſic dixit Dñs, De lecto, in quem aſcendiſti, non deſcendes, quia moriendo morieris: & abiit Eliah. 5 Et redierunt nuncii ad illum: & dixit eis, Quare rediiſtis? 6 Et dixerunt ei, Vir aſcendit in occurſum noſtrum, & dixit nobis, Ite, redite ad regem qui miſit vos, & loquimini cum illo, Sic dixit Dñs, Nonne Deus vivit cujus majeſtas manet in Iſrael, ut miſeris interrogare Baghal-zebub Errorem Ghegron? idcircò de lecto in quem aſcendiſti non deſcendes, quia moriendo morieris. 7 Et locut' eſt cum illis, Quæ eſt diſpoſitio viri qui aſcendit in occurſum veſtrum, & locut' eſt vobiſcum verba hæc? 8 Et dixerunt ei, Vir præditus capillis, & cinctorio pelliceo alligat' lumbos ſuos. Et dixit, Eliah qui eſt ex Thoſab, ipſe eſt. 9 Et miſit ad eum magiſtrum quinquagenarium, & quinquaginta, qui erant cum illo; & aſcendit ad illum: & ipſe ſedebat ſuper caput montis, & locutus eſt cum illo, Propheta Domini, Rex locutus eſt, Deſcende. 10 Et reſpondit Eliah, & locutus eſt cum magiſtro quinquagenorum, Si propheta Dñi ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te & quinquaginta qui ſunt tecum; & deſcendit ignis de cœlo, & devoravit illum & quinquaginta qui erant cum illo. 11 Et rurſum miſit ad illum magiſtrum quinquagenorum *aliorum*, & quinquaginta qui erant cum eo; & reſpondit & locutus eſt cum illo, Propheta Dñi, ſic dixit rex, Feſtina, deſcende. 12 Et reſpondit Eliah & *locutus eſt cum illis*, Si propheta Dñi ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te & quinquaginta qui tecum ſunt: tunc deſcendit ignis de cœlo, & devoravit illum & quinquaginta qui erant cum illo. 13 Et rurſum miſit magiſtrum quinquagenorum *tertiorum* & quinquaginta qui erant cum eo: & aſcendit & venit magiſter quinquagenorum *tertiorum*, & incurvavit ſe ſuper genua ſua coram Eliah, & precatus eſt *coram eo* & locutus eſt cum illo, Propheta Domini, pretioſa ſit quæſo anima mea, & anima ſervorum tuorum horum quinquaginta in oculis tuis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܩܘܡ ܣܩ ܠܐܘܪܥܐ ܕܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܫܡܪܝܢ. 3
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܫܐܠܘ ܡܢ
ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ.. *ܡܛܠ ܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܠܗ. 4
ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ. ܐܠܐ ܡܡܬ ܬܡܘܬ. ܘܐܙܠ ܐܠܝܐ. *ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܚܙܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. 5
ܐܝܟܢܐ ܗܟܢܐ ܗܦܟܬܘܢ. *ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܚܕ ܣܠܩ ܠܐܘܪܥܢ. ܘܐܡܪ ܠܢ. ܙܠܘ ܗܦܘܟܘ 6
ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܕܫܕܪܟܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܢ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ.. ܫܕܪܬ ܠܡܫܐܠܘ
ܡܢ ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ.. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܠܗ.. ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ:
ܐܠܐ ܡܡܬ ܬܡܘܬ. *ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܘ ܕܡܘܬܗ ܕܓܒܪܐ ܕܣܠܩ ܠܐܘܪܥܟܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ 7
ܡܠܐ ܗܠܝܢ. *ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܣܥܪܢܐ. ܘܐܣܪܐ ܕܡܫܟܐ ܐܣܝܪ ܒܚܨܘܗܝ.. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. 8
ܐܠܝܐ ܗܘ ܕܡܢ ܬܫܒܝ. *ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ ܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܣܠܩ ܠܘܬܗ.. 9
ܘܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܪܫ ܛܘܪܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܚܘܬ. *ܘܥܢܐ 10
ܐܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܪܒ ܚܡܫܝܢ. ܐܢ ܢܒܝܗ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ.. ܬܚܘܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.. ܘܬܐܟܘܠ
ܠܟ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܟ. ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܟܠܬܗ ܠܗ ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ:
*ܘܬܘܒ ܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ ܚܡܫܝܢ ܐܚܪܢܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܥܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 11
ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܚܘܬ ܥܓܠ. *ܘܥܢܐ ܐܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܢܒܝܗ 12
ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ.. ܬܚܘܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.. ܘܬܐܟܘܠ ܠܟ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܟ. ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܗ
ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.. ܘܐܟܠܬܗ ܠܗ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. *ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ 13
ܚܡܫܝܢ ܬܠܝܬܝܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܣܠܩ ܪܒ ܚܡܫܝܢ. ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ
ܩܕܡ ܐܠܝܐ. ܘܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܬܐܩܪ ܢܦܫܝ
ܘܢܦܫܐ ܕܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ ܚܡܫܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ.

Angelus autem Domini dixit Eliæ qui erat è Theſbi, Surge, aſcende obviàm nuntiis Regis Samariæ, & dic eis; Num quòd deſit Deus in Iſraele, itis conſultũ Beel-zebub deum Ecronis? 3
Ob id ſic dicit Dominus, E lecto quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed certiſſimè morieris: deinde abiit Elia. 4
Reverſis itaque nuntiis ad Ehaziã, dixit eis Ehazia; Cur reverſi eſtis? 5
Vir quidam, inquiunt illi, aſcendit in occurſum noſtrum, dixítque nobis; Revertimini, ite ad virum qui miſit vos, & dicite ei; Num quòd deſit Deus in Iſraele, miſiſti conſultũ Beel-zebub deum Ecronis? ob id è lecto quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed omnino morieris. 6
Ait illis, Qualis eſt habitus viri qui aſcendit in occurſum veſtrum, dixítque vobis hujuſmodi verba? 7
Dicunt ad eum, Vir piloſus eſt, & zonâ pelliceâ præcinctus lumbos ſuos. Ait illis, Elias eſt Theſbites. 8
Miſitque contra eum ducem quinquaginta cum quinquaginta qui cum eo erant: qui cùm aſcendiſſent ad eum dum ſederet ſuper cacumine montis, dixerunt ei; Propheta Dei, rex dicit, Deſcende. 9
Reſpondens Elia dixit duci quinquaginta; Si propheta Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo, devorétque te & quinquaginta qui tecum ſunt: & deſcendens ignis è cœlo devoravit eum atque quinquaginta qui erant cum eo. 10
Rurſ⁹ miſit contra eum ducem aliorum quinquaginta, & quinquaginta qui erant cum eo: qui compellans eum dixit, Propheta Dei, ſic dicit rex, Deſcende confeſtim. 11
Reſpondens Elia dixit ei; Si propheta Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo, devorétque te & quinquaginta qui tecum ſunt: & deſcendens ignis Dei de cœlo, devoravit tam illũ quàm quinquaginta qui erant cum eo. 12
Tertiò quoque miſit in eum præfectum quinquaginta cum quinquaginta qui cum eo erant: & aſcendens præfect⁹ quinquaginta, flexis coram Elia genibus ſuis precabatur eum, & dicebat illi; Propheta Dei, in pretio ſit *queſo* vita mea & vita ſervorum tuorum iſtorum quinquaginta coram te aſtantium. 13

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 *وعند ذلك خاطب ملك الله ايليا التسبي قايلا. قم فاطلع للقاء رسل ملك سومرون وتنبا
لهم قايلا. كان ليس اله قد اقام سكينته حاله في آل اسراييل. حتي انتم ماضيين لاستعلام
4 باعل ربوب طاغوت عقرون *وكذاك فقد قال الله. ان السرير الذي صعدت عليه لا تنزل
5 6 عنه الا ميتا هالكا. ومضي ايليا *ورجع الرسل اليه. فقال لهم. ماذا جيتم *فقالوا له. ان رجلا
طلع للقاينا. وقال لنا. امضوا راجعين الي الملك الذي بعثكم وقولوا له. كذا قال الله. كان
ليس اله قد احل سكينته في آل اسراييل. حتي بعثت مستعلما لباعل ربوب طاغوت عقرون.
7 فلهذا من فعلك ان السرير الذي علوته لا تنحدر عنه سالما. بل تموت عليه موتا *فقال
8 لهم. ما زي الرجل الذي طلع للقايكم وخاطبكم بهذا الكلام *فقالوا رجل شعراني مستور
9 بجلد. فقال هو ايليا التسبي *فوجه اليه قايدا في خمسين رجلا. فطلع اليه وهو جالس
10 علي راس الجبل. فقال له. يا نبي الله. ان الملك يقول انحدر مسرعا *فاجاب ايليا فقال لرييس
الخمسين. ان كنت نبي الله فلتنزل نار من السماء. فتاكلك والخمسين الذين معك. فنزلت
11 نار من السماء. فاكلته مع الخمسين الذين معه *ثم عاد وبعث اليه رييس خمسين ثانيا
12 والخمسين معه. فكلمه وقال له. يا نبي الله ان الملك يقول انحدر مسرعا *فاجاب ايليا فقال
لرييس الخمسين. ان كنت نبي الله فلتنزل نار من السماء. فتاكلك والخمسين الذين معك.
13 فنزلت نار من السماء. فاكلته والخمسين الذين معه *ثم عاد وبعث اليه رييس خمسين
ثالثا والخمسين معه. فاطاع رييس الخمسين الثالث وجاء فجثي علي ركبتيه امام ايليا وتضرع
اليه قايلا. يا نبي الله اسالك الآن ان تكرم لديك نفسي وانفس عبيدك هولاء الخمسين
في عينيك.

Interim allocutus eſt Angelus Dei Eliam Theſbiten dicens, Surge, & aſcende obviàm nuntiis regis Samariæ, & vaticinare illis dicens, Quaſi verò non adeſſet Deus qui ſtationem ſuam collocavit manentem inter Iſraelitas, vos itis ſciſcitaturi Beel-zebub idolum Acronis. 3
Jam autem ſic dixit Deus, De lecto quidem ſuper quem aſcendiſti, nequaquam niſi mortuus ac defunctus deſcendes: tum diſceſſit Elia. 4
Redeuntibus igitur ad eum nuntiis, ait illis, Qua de cauſa veniſtis? 5
Reſponderunt ei, Vir quidam aſcendit obviàm nobis, dixitque, Ite redeuntes ad regem qui vos miſit, & dicite ei; Sic dicit Deus, Quaſi verò non ſit Deus qui domicilium ſuum collocavit inter Iſraelitas, miſiſti ſciſcitatum Beel-zebub idolum Acronis: propter hujuſmodi actionem tuam, è lecto quem conſcendiſti, nequaquam deſcendes incolumis, ſed morte ſuper eum morieris. 6
Dixit eis, Quis habitus eſt viri illius qui aſcendit obviàm vobis, & talibus vos eſt verbis allocutus? 7
Responderunt, Vir eſt hirſutus, pelle contectus. Dixit, Eſt Elia Theſbites. 8
Miſit itaque ad eum ducem cum quinquaginta viris: qui cùm aſcendiſſet ad eum ſedentem in vertice montis, ait illi; O propheta Dei, rex quidem dicit, Deſcende quamprimùm. 9
Reſpondens Elia dixit præfecto quinquaginta, Si propheta Dei ſum, deſcendat ignis de cælo, devoretque te & quinquaginta qui tecum ſunt: deſcenditque ignis de cælo, & devoravit eum cum quinquaginta qui erant cum eo. 10
Rurſus miſit ad eum ſecundò præfectum quinquaginta, & quinquaginta cum eo: qui eum allocutus dixit; O propheta Dei, rex quidem dicit, Deſcende quamprimùm. 11
Reſpondens Elia dixit præfecto quinquaginta; Si propheta Dei ſum, deſcendat ignis de cælo, conſumatque te & quinquaginta qui tecum ſunt: deſcenditque ignis de cælo, & conſumpſit eum & quinquaginta qui cum eo erant. 12
Rurſus etiam miſit ad eum tertiò præfectum quinquaginta, & quinquaginta cum eo: & obtemperans tertius ille præfectus quinquagenarius, venit, procubuitque in genua ipſius coram Elia, & rogavit eum dicens; O propheta Dei, rogo te jam ut in pretio habeatur apud te vita mea & vita ſervorum tuorum iſtorum quinquaginta in oculo tuo. 13

מלכים ב: ב

principes duos *comedit* & , *cælis* è ignis deſcendit Ecce
14 הִנֵּה יָרְדָה אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֶת־שְׁנֵי שָׂרֵי
ſit precioſa nunc & :eorū quinquaginta & , primos quinquagenarios
הַחֲמִשִּׁים הָרִאשֹׁנִים וְאֶת־חֲמִשֵּׁיהֶם וְעַתָּה תִּיקַר
; Elijahu ad DOMINI angelus eſt Locutúſque .tuis oculis in mea anima
15 נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ׃ וַיְדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ
deſcenditque ,ſurrexit Et .ej° *faciebus* à timeas ne , eo cum Deſcende
רֵד אוֹתוֹ אַל־תִּירָא מִפָּנָיו וַיָּקָם וַיֵּרֶד
: DOMINUS dixit Sic : eum ad eſt locutus Et .regem ad eo cū
16 אוֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבֵּר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה
zebub-Bahal *in* inquirendum ad nuncios miſiſti quòd eo Pro
יַעַן אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ מַלְאָכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב
quærendum ad Iſrael in *Deum non non pro* An : Hecron Deum
אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל לִדְרֹשׁ
deſcendes non ,*illuc* aſcendiſti quem lecto Idcirco ? ejus verbum per
בִּדְבָרוֹ לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד
,DOMINI verbum juxta eſt mortuus Et .morieris moriendo ſed , *eo ab*
17 מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיָּמָת כִּדְבַר יְהוָה
anno *in* , eo pro Jehoram regnavit & : Elijahu fuerat locut° quod
אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלִיָּהוּ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחְתָּיו בִּשְׁנַת
.fili° ei fuerat non quia,Jehudah regis Jehoſaphat filii Jehoram ſecundo
שְׁתַּיִם לִיהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה כִּי לֹא־הָיָה לוֹ בֵּן׃
ſcripta ipſa nónne ,[illegible] quæ Achaziah verborum *reſiduum* Et
18 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲחַזְיָהוּ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵמָּה כְתוּבִים
? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper*
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. II. ב

turbinem per Elijahu DOMINUS *faciendo aſcendere in* , fuit Et
1 וַיְהִי בְּהַעֲלוֹת יְהוָה אֶת־אֵלִיָּהוּ בַּסְעָרָה
Elijahu Dixitque .Ghilghal de Eliſaah & ,Elijahu abiit & ,cœlos in
2 הַשָּׁמָיִם וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע מִן־הַגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
ad uſque me miſit DOMINUS quia ,hic obſecro Sede : Eliſaah ad
אֶל־אֱלִישָׁע שֵׁב־נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי עַד־
, tua anima vivit & ,DOMINUS *Vivus* : Eliſaah Dixitque ; el-Beth
בֵּית־אֵל וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ
filii ſunt egreſſi Et .el--Beth deſcenderunt & : te dereliquero ſi
3 אִם־אֶעֶזְבֶךָּ וַיֵּרְדוּ בֵּית־אֵל׃ וַיֵּצְאוּ בְנֵי־
: eum ad dixerunt atque , Eliſaah ad , el--Beth qui , prophetarum
הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בֵּית־אֵל אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
? tuo capite *deſuper* tuū dominū *accipiens* DOMINUS hodie quòd nôſti Num
הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ
: Elijahu ei Dixitque .tacete , novi ego Etiam : Dixitque
4 וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הֶחֱשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ
: dixit & ; Jericho in me miſit DOMINUS quia,hic obſecro ſede Eliſaah
אֱלִישָׁע שֵׁב־נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי יְרִיחוֹ וַיֹּאמֶר
.Jericho venerunt & : te dimiſero ſi ,tua anima vivit &,DOMINUS Vivit
חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֶזְבֶךָּ וַיָּבֹאוּ יְרִיחוֹ׃
dixeruntque ,Eliſaah ad ,Jericho in qui ,prophetarum filii acceſſerunt Et
5 וַיִּגְּשׁוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בִּירִיחוֹ אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ
tuū dominū *capiens* DOMINUS hodie quòd nôſti Num : eum ad
אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ
ei Dixitque .ſilete , novi ego Etiam : ait & ? tuo capite *deſuper*
6 מֵעַל רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הֶחֱשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
: ait & , Jarden ad me miſit DOMINUS quia,hic obſecro Sede : Elijahu
אֵלִיָּהוּ שֵׁב־נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי הַיַּרְדֵּנָה וַיֹּאמֶר
abierunt Et : te dereliquero ſi ,tua anima vivit & ,DOMINUS Vivit
חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֶזְבֶךָּ וַיֵּלְכוּ
,abierunt prophetarum filiis de viri quinquaginta Et .ipſi ambo
7 שְׁנֵיהֶם׃ וַחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הָלְכוּ
.Jarden juxta ſteterunt ipſi ambo & : longe è regione è ſteterúntque
וַיַּעַמְדוּ מִנֶּגֶד מֵרָחוֹק וּשְׁנֵיהֶם עָמְדוּ עַל־הַיַּרְדֵּן׃

Verſio VULG. LAT.

14 Ecce deſcendit ignis de cœlo, & devoravit duos principes quinquagenarios primos, & quinquagenos qui cum eis erant : ſed nunc, obſecro, ut
15 miſerearis animæ meæ. Locutus eſt autem Angelus Domini ad Eliam, dicens; Deſcende cum eo, ne timeas. Surrexit igitur, & deſcendit cum eo ad
16 regem. Et locutus eſt ei; Hæc dicit Dñs; Quia miſiſti nuntios ad conſulendum Beelzebub deum Accaron, quaſi non eſſet Deus in Iſrael, à quo poſſes interrogare ſermonem, ideò de lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed
17 morte morièris. Mortuus eſt ergò juxta ſermonem Domini, quem locutus eſt Elias, & regnavit Joram frater ejus pro eo, anno ſecundo Joram filii Joſaphat regis Judæ : non e-
18 nim habebat filium. Reliqua autem verborum Ochoziæ, quæ operatus eſt, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum regum Iſrael?

CAP. II.

1 FActum eſt autem, cùm levare vellet Dñs Eliam p turbinem in cœlū, ibant Elias &
2 Eliſeus de Galgalis. Dixítque Elias ad Eliſeum; Sede hîc, quia Dñs miſit me uſque in Bethel. Cui ait Eliſeus; Vivit Dñs, & vivit anima tua, quia non derelinquam te. Cúmque
3 deſcendiſſent Bethel, Egreſſi ſunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliſeum, & dixerunt ei; Numquid nôſti, quia hodiè Dñs tollet dominū tuū à te? Qui reſpondit, Et
4 ego novi : ſilete. Dixit autem Elias ad Eliſeū; Sede hîc, quia Dñs miſit me in Jericho, Et ille ait, Vivit Dñs, & vivit anima tua, quia non derelinquam te.
5 Cúmq; veniſſent Jericho, Acceſſerunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Eliſeū, & dixerunt ei; Numquid nôſti quia Dñs hodiè tollet dominū tuū à te? Et ait, Et
6 ego novi : ſilete. Dixit autem ei Elias ; Sede hîc, quia Dñs miſit me uſque ad Jordanem. Qui ait; Vivit Dominus, & vivit anima tua, quia non derelinquā te. Ierunt igitur ambo
7 pariter. Et quinquaginta viri de filiis prophetarum ſecuti ſunt eos, qui & ſteterunt econtrà, longé : illi autem ambo ſtabant ſuper Jordanem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς (φ) πρώτους· καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ (χ) ψυχή μου ἐν ὀφθαλ-
15 μοῖς σου. Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε, Κατάβηθι μετ' αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ ἀνέστη Ἠλιοὺ καὶ
16 κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ (ψ) εἶπεν Ἠλιοὺ, Τάδε λέγει (ω) κύριος, Τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους (α) ἐκζητῆσαι ἐν τῇ Βάαλ μυῖαν θεὸν (β) Ἀκκαρών; οὐχ οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.
17 Καὶ ἀπέθανε (γ) κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλη-
18 σεν (δ) Ἠλιού. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ (ε) ἔτη δεκαδύο, ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον (ζ) Ἀχαάβ.

14 Ecce deſcendit ignis de cœlo, & devoravit duos principes quinquagenarios (f) primos. Et nunc pretioſa ſit, quæſo, anima mea in oculis tuis. 15 *Et locu° eſt angel° Domini ad Eliu, & dixit; Deſcende cum eo: nè timeas à facie eorum. Et ſurrexit Eliu, & deſcendit cū eo ad regē.* 16 *Et locu° eſt ad eum, (g) & dixit Eliu; Hæc dicit Domin°; (h) Quid, quòd miſiſti nuntios exquirere in Baal muſcā deum Accaron? Non ſic. Lect° ſuper quē aſcendiſti illuc, non deſcendes ab eo; quia morte morieris.* 17 *Et mortuus eſt juxta verbū Domini, quod locu° eſt (i) Eliu.* 18 *Et reliqua verborū Ochoziæ, quæ fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborū dierū regib° Iſrael? Et Jorā fili° Achaab regnat ſuper Iſrael in Samaria annos duodecim, in anno (k) octavo & decimo Joſaphat regis Juda. Et fecit malū in conſpectu Domini. Veruntamē, non ſicut fratres ej°, neq; ſicut mater ejus. Et amovit titulos Baal, quos fecerat pater ejus, & contrivit eos. Veruntamen in peccatis dom° Hieroboā, qui peccare fecit Iſrael, adhæſit: nō receſſit ab eis. Et indignatus eſt irâ Dominus in domum Achaab.*

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν (α) κύριον ἐν συσσεισμῷ τὸν Ἠλιοὺ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπο-
2 ρεύθη Ἠλιοὺ καὶ (β) Ἐλισαιὲ ἐκ Γαλγάλων. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς (γ) Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι (δ) ὁ θεὸς ἀπέσταλκέ με ἕως Βαιθήλ. καὶ εἶπεν (ε) Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ (ζ) ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἦλθον εἰς
3 Βαιθήλ. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ (η) ἐν Βαιθὴλ πρὸς (θ) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς (ι) αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ
4 εἶπε, (κ) Κἀγὼ ἔγνωκα, σιωπᾶτε. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς (λ) Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ἱεριχώ. καὶ † εἶπε, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε.
5 καὶ ἦλθον εἰς Ἱεριχώ. Καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ πρὸς (μ) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου (ν) ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπε, Καί γε ἐγὼ (ξ) ἔγνων, σιω-
6 πᾶτε. Καὶ (ο) εἶπεν αὐτῷ Ἠλιοὺ, Κάθου δὴ ὧδε, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ (π) με ἕως εἰς τὸν Ἰορδάνην. καὶ εἶπεν (ρ) Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἐπορεύ-
7 θησαν ἀμφότεροι. Καὶ πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου.

CAP. II.

1 ET factū eſt, cū elevaret Domin° in concuſſione ipſū Eliu tanquàm in cœlū; & ivit Eliu, & Eliſæe de Galgalis. 2 *Et dixit Eliu ad Eliſæe, Sede, quæſo, hîc: quia De° miſit me uſq; Bethel. Et dixit Eliſæe; Vivit Domin°, & vivit anima tua, ſi derelinquā te. Et venerunt in Bethel.* 3 *Et venerunt filii prophetarū, qui in Bethel, ad Eliſæe, & dixerunt ad eū; Si nôſti, quia Domin° hodiè tollit dominum tuum deſuper capite tuo? Et dixit, Et ego novi: ſilete.* 4 *Et dixit Eliu ad Eliſæe; Sede, quæſo, hîc: quoniā Domin° miſit me uſq; Hiericho. Et dixit; Vivit Domin°, & vivit anima tua, ſi derelinquā te. Et venerunt in Hiericho.* 5 *Et acceſſerunt filii prophetarum, qui in Hiericho, ad Eliſæe, & dixerunt ad eum, Si nôſti, quia hodiè tollit Domin° dominū tuū deſuper caput tuū? Et dixit, Etiā ego novi: ſilete.* 6 *Et dixit ei Eliu, Sede, quæſo; hîc: quoniā Dominus miſit me uſq; ad Jordanē. Et dixit Eliſæe; Vivit Dominus, & vivit anima tua, ſi derelinquam te. Et iverunt ambo.* 7 *Et quinquaginta viri filii prophetarū: & ſteterunt ex adverſo longè. Et ambo ſteterunt ſuper Jordanem.*

MS. A. (φ) πρώτους, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν· καὶ νῦν (χ) ψυχὴ τῶν δούλων σου (ψ) εἶπεν, Τάδε (ω) κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐξαπέστειλας (α) ἐπερωτῆσαι ἐν τῷ Βάαλ (β) Ἀκκαρὼν, παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτοῦ; οὐχ οὕτως. (γ) Ὀχοζίας κατὰ (δ) Ἠλιού. Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ (ε) ἔτη * δύο, (ζ) Ἀχαάβ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ * βασιλεῖ Ἰούδα, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐγένετο

MS. A. Κεφ. β'. (α) κύριον τὸν Ἠλιοὺ ἐν συσσεισμῷ εἰς (β) Ἐλισσαιὲ (γ) Ἐλισσαιὲ, (δ) κύριος ἀπέστειλέν με (ε) Ἐλισσαιὲ, (ζ) καταλείψω (η) εἰς Βαιθὴλ (θ) Ἐλισσαιὲ, (ι) αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, Εἰ ἔγνως, (κ) Καὶ ἐγὼ (λ) Ἐλισσαιὲ, [illegible] εἶπεν Ἐλισσαιὲ, Ζῇ (μ) Ἐλισσαιὲ, (ν) ἀπάνωθεν (ξ) ἔγνωκα, (ο) εἶπεν Ἠλιοὺ, (π) με εἰς (ρ) Ἐλισσαιὲ,

---

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 הָא נְחַתַת אֶשָּׁתָא מִן שְׁמַיָּא וַאֲכַלַת יַת תְּרֵין רַבָּנֵי חַמְשִׁין קַדְמָאִין וְיַת חַמְשִׁין דְּעִמְּהוֹן
15 וּכְעַן תֵּיקַר נַפְשִׁי בְּעֵינָךְ׃ וּמַלֵּל מַלְאֲכָא דַּייָ עִם אֵלִיָּהוּ חוּת עִמֵּיהּ לָא תִדְחַל מִן קֳדָמוֹהִי
16 וְקָם וּנְחַת עִמֵּיהּ לְוָת מַלְכָּא׃ וּמַלֵּל עִמֵּיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲלַף דִּשְׁלַחְתָּא אִזְגַּדִּין לְמִשְׁאַל
בְּבַעַל זְבוּב טַעֲוַת עֶקְרוֹן הֲלָא אֱלָהָא קַיָּם דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁאַל בְּפִתְגָּמֵיהּ
17 בְּכֵן עַרְסָא דִּסְלֵקְתָּא תַמָּן לָא תֵחוֹת מִנֵּיהּ אֲרֵי מְמָת תְּמוּת׃ וּמִית כְּפִתְגָּמָא דַּייָ דְּמַלֵּל
אֵלִיָּהוּ וּמְלַךְ יְהוֹרָם תְּחוֹתוֹהִי בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לִיהוֹרָם בַּר יְהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דְּבֵית יְהוּדָה אֲרֵי
18 לָא הֲוָה לֵיהּ בַּר׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי אֲחַזְיָה דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא
לְמַלְכַּיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

ב

1 וַהֲוָה בְּאַסָּקוּת יְיָ יַת אֵלִיָּהוּ בְּעַלְעוֹלָא לְצִית שְׁמַיָּא וַאֲזַל אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע מִן גִּלְגְּלָא׃ וַאֲמַר
2 אֵלִיָּהוּ לֶאֱלִישָׁע תּוּב כְּעַן הָכָא אֲרֵי יְיָ שַׁלְחַנִי עַד בֵּיתְאֵל וַאֲמַר אֱלִישָׁע קַיָּם הוּא יְיָ וְחֵי
3 נַפְשָׁךְ אִם אֶשְׁבְּקִנָּךְ וּנְחַתוּ לְבֵיתְאֵל׃ וּנְפַקוּ תַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא דִּי בְּבֵיתְאֵל לְוַת אֱלִישָׁע
וַאֲמַרוּ לֵיהּ הֲיָדַעְתָּא אֲרֵי יוֹמָא דֵין יְיָ דָּבַר יַת רִבּוֹנָךְ מֵעַל רֵישָׁךְ וַאֲמַר אַף אֲנָא יְדַעְנָא
4 שְׁתוּקוּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֵלִיָּהוּ אֱלִישָׁע תּוּב כְּעַן הָכָא אֲרֵי יְיָ שַׁלְחַנִי לִירִיחוֹ וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ
5 וְחֵי נַפְשָׁךְ אִם אֶשְׁבְּקִנָּךְ וַאֲתוֹ לִירִיחוֹ׃ וּקְרִיבוּ תַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא דִּי בִירִיחוֹ לְוַת אֱלִישָׁע
וַאֲמַרוּ לֵיהּ הֲיָדַעְתָּא אֲרֵי יוֹמָא דֵין יְיָ דָּבַר יַת רִבּוֹנָךְ מִנָּךְ וַאֲמַר אַף אֲנָא יְדַעְנָא שְׁתוּקוּ׃
6 וַאֲמַר לֵיהּ אֵלִיָּהוּ תּוּב כְּעַן הָכָא אֲרֵי יְיָ שַׁלְחַנִי עַד יַרְדְּנָא וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ וְחֵי נַפְשָׁךְ אִם
7 אֶשְׁבְּקִנָּךְ וַאֲזַלוּ תַּרְוֵיהוֹן׃ וְחַמְשִׁין גַּבְרָא מִתַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא אֲזַלוּ וְקָמוּ מִקָּבֵיל מֵרָחִיק
וְתַרְוֵיהוֹן קָמוּ עַל יַרְדְּנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Ecce deſcendit ignis à Domino & devoravit duos magiſtros quinquagenorum priores, & quinquaginta qui erant cum illis, & nunc precioſa ſit anima mea in oculis tuis. 15 Et locutus eſt angelus Dñi cum Eliah, Deſcende cum eo, ne timeas eum: & ſurrexit & deſcendit cum illo ad regem. 16 Et locut° eſt cū eo, Sic dixit Dñs, Eò quòd miſiſti nuncios ut interrogares Baghal Zebub idôlum Gheqron, nónne Deus vivit, cuj° majeſtas manet in Iſrael, ut interrogares verbū ej° ? idcircò de lecto, in quem aſcendiſti, non deſcendes ; qnia moriendo morieris. 17 Et mortuus eſt juxta verbum Dñi, quod locutus erat Eliahu ; & regnavit Jehoram pro eo, anno ſecundo Jehoram filii Jehoſaphat regis tribus domus Jehudah, quia non fuerat illi filius. 18 Et reliquum verborum Ahhaziah quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum *regis* Iſrael ?

CAP. II.

1 ET fuit cùm aſcendere faceret Dominus Eliahu per turbinem ad ſummitatem cœlorū, ivit Eliah & Eliſagh de Gilgela. 2 Et dixit Eliah ad Eliſagh, *Revertere* quæſo hîc, quia Dñs miſit me uſq; in Bethel : & dixit Eliſagh, Permanet ipſe Dñs, & vivit anima tua, ſi reliquero te : & deſcenderunt in Bethel. 3 Et exierunt diſcipuli prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliſagh, & dixerunt ei, Num cognoviſti quòd hodie Dominus accipit dominum tuum à *capite tuo* ? & dixit, Etiam, ego cognovi, tacete. 4 Et dixit illi Eliah, Eliſagh *revertere*, quæſo, hîc; quia Dominus miſit me in Jerihho. Et dixit, Permanet ipſe Dñs, & vivit anima tua ſi reliquero te. 5 Et venerunt in Jerihho. Et acceſſerunt diſcipuli prophetarū, qui erant in Jerihho, ad Eliſagh, & dixerunt ei, Num cognoviſti quòd hodie Dominus accipit dominum tuum à capite tuo ? Et Dixit, Etiam ego cognovi, tacete. 6 Et dixit ei Eliah, *Revertere* quæſo hic, quia Dominus miſit me *uſque* Jardena : Et dixit, Permanet ipſe Dominus, & vivit anima tua, ſi reliquero te : & ambulaverunt illi ambo. 7 Et quinquaginta viri de diſcipulis prophetarum iverunt & ſteterunt è regione à longe : & ambo ipſi ſteterunt juxta Jardena.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܗܐ ܓܝܪ ܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܟܠܬ ܠܬܪܝܗܘܢ ܪ̈ܒܝ ܚܡܫܝܢ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ
15 ܕܥܡܗܘܢ. ܘܗܫܐ ܬܬܝܩܪ ܢܦܫܝ ܩܕܡܝܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐܠܝܐ. ܚܘܬ ܥܡܗ
16 ܘܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗ. ܘܩܡ ܢܚܬ ܥܡܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܠܦ
ܕܫܕܪܬ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ. ܡܢ ܕܠܐ ܐܝܬ ܐܠܗܐ
ܒܐܝܣܪܝܠ ܠܡܫܐܠ ܒܦܬܓܡܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܠܗ. ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ. ܐܠܐ
17 ܡܡܬ ܬܡܘܬ. * ܘܡܝܬ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܐܠܝܐ. ܘܡܠܟ ܝܘܪܡ ܐܚܘܗܝ ܚܠܦܘܗܝ.
18 ܒܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܕܝܘܪܡ ܒܪ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ. * ܫܪܟܐ
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܚܙܝܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡ̈ܠܝ ܝܘ̈ܡܬܐ ܕܡ̈ܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܡܣܩ ܡܪܝܐ ܠܐܠܝܐ ܒܥܠܥܠܐ ܠܫܡܝܐ. ܐܙܠ ܐܠܝܐ ܘܐܠܝܫܥ ܡܢ ܓܠܓܠܐ.
2 * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܒܝܬܐܝܠ. ܘܐܡܪ
3 ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܢܚܬܘ ܠܒܝܬܐܝܠ. * ܘܢܦܩܘ
ܒܢ̈ܝ ܢܒܝ̈ܐ ܕܒܒܝܬܐܝܠ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ. ܕܝܘܡܢܐ ܢܣܒ
4 ܡܪܝܐ ܠܡܪܟ ܡܢ ܪܫܟ. ܘܐܡܪ. ܐܦ ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܫܬܘܩܘ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ.
ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ.
5 ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܐܬܘ ܠܐܝܪܝܚܘ. * ܘܩܪܒܘ ܒܢ̈ܝ ܢܒܝ̈ܐ ܕܒܐܝܪܝܚܘ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ. ܕܝܘܡܢܐ ܢܣܒ ܡܪܝܐ ܠܡܪܟ ܡܢ ܪܫܟ. ܐܡܪ. ܐܦ ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ.
6 ܫܬܘܩܘ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܝܘܪܕܢܢ.
ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܐܙܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. * ܘܚܡܫܝܢ
7 ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܢܒܝ̈ܐ. ܐܙܠܘ ܘܩܡܘ ܡܢ ܩܘܒܠܐ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. ܘܬܪܝܗܘܢ ܩܡܘ ܥܠ
ܣܦܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.

Nam ecce deſcendens ignis è cœlo devo- 14
ravit utrumque ducem quinquagenarium &
quinquagenos qui erant cum eis : ſit itaque
in pretio vita mea apud te. Dixit autem 15
Angelus Dei ad Eliam, Deſcende cum illo, &
ne metuas eum : quapropter conſurgens de-
ſcendit cum eo ad regem, Et dixit ei ; Sic 16
dicit Dominus, Quia miſiſti nuntios conſul-
tum Beelzebub deum Ecronis eò quòd non
ſit Deus in Iſraele, cujus oraculum conſulas ;
propterea de lecto quem aſcendiſti, non de-
ſcendes, ſed certiſſimè morieris. Mortuus 17
eſt itaque juxta ſermonem Domini, quem
pronuntiaverat Elia, regnavítque Joram fra-
ter ejus poſt ipſum anno ſecundo Jorami filii
Joſaphat regis Juda, quoniam non habebat
filium. Reliquæ res Ehaziæ, & quicquid 18
fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium
regum Iſraelis.

CAP. II.

DEinde factum eſt ut cùm ſublaturus eſſet 1
Dominus Eliam turbine in cœlum, iret
Elia cum Eliſæo de Galgala, Dicerétque 2
Elia ad Eliſæum, Expecta me hîc, quoniam
Dominus miſit me ad Beth-il ; Eliſæus autem
reſponderet, Vivat Dominus, & vivat anima
tua, non deſeram te : ita deſcenderunt in
Beth-il. Et egreſſi filii prophetarum qui e- 3
rant in Beth-il ad Eliſæum, dicunt ei ; An
neſcis quòd Dominus aſſumpturus eſt hodiè
dominum tuum à capite tuo ? qui dixit, Ego
etiam novi, tacete. Rurſus dixit Elia ad 4
Eliſæum, Expecta me hîc, quoniam Domi-
nus me miſit in Jericho. Qui reſpondit *Ut*
vivit Dominus, & *ut* vivit anima tua, non te
deſeram : ita abierunt in Iericho. Et acce- 5
dentes filii prophetarum qui erant in Jeri-
cho ad Eliſæum, dicunt ei ; Noſtíne quod Do-
minus ſublaturus eſt hodiè dominum tuum
è capite tuo ? Ait, Ego quoque novi, tacete.
Rurſus dixit Elia ad Eliſæum, Expecta me 6
hîc, quoniam Dominus miſit me ad Jorda-
nem. Reſpondit, Per vitam Domini & per
vitam animæ tuæ, non ſum te derelicturus :
ita abierunt ambo. Quinquaginta quoque 7
viri de aſſeclis prophetarum euntes ſteterunt
è regione procul, duo autem illi ſteterunt ad
ripam Jordanis,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * إن كانت النار قد نزلت فأحرقت ذينك الأولين رئيسي الخمسينين * ومن كان معهم من
15 خمسيهم * والآن فإني أسألك أن تكرم نفسي لديك * فكلم ملاك الله لإيليا قائلا. انحدر معه ولا
16 تخف من لقائه * فقام وانحدر معه إلى الملك * وقال له لذلك قال الله * إن جزاءك إذ بعث رسلا
ليستخبر بأعل زبوب طاغوت عقرون * حتى كأن ليس إله في آل إسرائيل حالا سكينته فيهم
17 فيستخبره * الآن السرير الذي علوته لا تنحدر عنه إلا ميتا هالكا * ومات كما قال الله في بعثته
لإيليا * وملك يهورام مكانه * في السنة الثانية ليهورام بن يهوسافاط ملك سبط يهودا * لأنه لم
18 يكن له ابنا * وباقي أخبار أحزياهو وما صنع * قد كتب في أخبار أيام ملوك إسرائيل *

* الفصل الثاني *

1 * وكان لما أراد الله إصعاد إيليا إلى السمو نحو السماء * مضى إيليا واليسع في ذاك من وقت إلى
2 الجلجال * فقال إيليا لاليسع قم الآن ههنا * فإن الله قد بعثني إلى بيت إيل * فقال اليسع
3 وحق الرب وحياة نفسك إني لا فارقتك * فمضيا وانحدرا إلى بيت إيل * وعند موافاتهما خرج
تلاميذ الأنبياء الذين في بيت إيل إلى اليسع وقالوا * هل علمت أن الله في هذا اليوم يأخذ
4 سيدك منك * فقال * وأنا أيضا قد علمت فاسكتوا * ثم قال له إيليا * يا اليسع قم ههنا * فإن الله
5 قد بعثني إلى أريحا * فقال * وحق الله وحياة نفسك لا فارقتك * ووافيا يريحا * وتقدموا تلاميذ
الأنبياء الذين في يريحا إلى اليسع وقالوا له * هل علمت أن الله آخذ سيدك منك * فأجابهم أيضا
6 قد علمت فاسكتوا * ثم قال له إيليا * يا اليسع قم ههنا * فإن الله قد بعثني إلى الأردن * فقال * وحق
7 الله وحياة نفسك لا فارقتك * فمضيا جميعا كليهما * وإن خمسين رجلا من تلاميذ الأنبياء مضوا
ووقفوا مقابلهما عن بعد * ووقفا كليهما على شاطي الأردن *

Quandoquidē ignis decideas conſumpſit 14
duos illos primos præfectos quinquage-
narios, & quinquaginta ſuos qui cum
ipſis erant ; jam te precor ut in honore habe-
atur vita mea apud te. Allocutus eſt au- 15
tem Angelus Dei Eliam, dicens ; Deſcen-
de cum eo, & ne formides occurſum il-
lius. Itaque ſurgens deſcendit cum eo ad
regem, Et dixit ad eum, Sic ait Deus ; 16
Pœna quidem tua quòd miſeris nuntios
ad interrogandum Beel-zebub idolum A-
cronis, perinde ac ſi non eſſet Deus inter
Iſraelitas, inhabitans domicilium ſuum
inter ipſos, quem interrogare poſſes ; nunc
eſto, quòd è lecto quem conſcendiſti, ne-
quaquam deſcendes niſi mortuus ac de-
functus. Quare ſubitò mortuus eſt, ut 17
dixerat Deus Eliæ, & regnavit loco ipſius
Jehoram anno ſecundo Jehorami filii Je-
hoſaphati regis tribûs Juda, quia non ha-
buerat filium. Reliquæ hiſtoriæ Ahaziahu, 18
quæque geſſit, ſcripta ſunt inter hiſtorias
dierum regum Iſraelis.

CAP. II.

COntigit autem cùm vellet Deus ſub- 1
vehere Eliam in ſublimè, cælum ver-
ſùs, ut abirent interim Elia & Eliſæus in
Galgal, Diceretque Elia ad Eliſæum, 2
Mane quæſo iſtic, quoniam Deus jam me
miſit ad Beth-il. Cui reſpondit Eliſæus,
Per Dominum, & per vitam animæ tuæ
nequaquā diſcedam à te : abierunt ergò,
& deſcenderunt in Beth-il. Quò cùm 3
perveniſſent, exierunt diſcipuli propheta-
rum qui erant in Beth-il, ad Eliſæum, &
dixerunt ; Annon nôſti Deum hoc die aſ-
ſumpturum à te dominum tuum? Ego et-
iam, inquit, jam novi, ſilete. Tum dixit ad 4
eum Elia, O Eliſæe mane iſtic, quoniam
Deus jam me miſit in Jericho. Qui dixit,
Per Deum, & per vitā animæ tuæ haud-
quaquam abſcedam à te. Pervenerunt 5
ergò in Jericho ; ubi accedentes diſcipuli
prophetarum qui erant in Jericho, ad Eli-
ſæum, dixerunt ei, Annon nôſti Deū ra-
pturum à te dominū tuum? quibus etiam
reſpondit, Jam novi, tacete. Rurſum dixit 6
ad eum Elia, O Eliſæe, iſtic morare, quo-
niam Deus jam me miſit ad Jordanem.
Qui dixit, Per Deum, & per vitā animæ
tuæ non diſcedam à te : abieruntque am-
bo ſimul. Porrò quinquaginta viri ex di- 7
ſcipulis prophetarum euntes ſteterunt pro-
cul ex adverſo ipſorum, ipſi verò ſtete-
runt ambo juxta ripam Jordanis.

מלכים ב: ב

; aquas percuſſit & ,involvit & ,ſuum pallium Elijahu Tulitque
8 ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים
.*ſicco in* ipſi ambo tranſierunt & : illuc & , huc ſe diviſerunt &
ויחצו הנה והנה ויעברו שניהם בחרבה׃
Poſtula : Eliſaah ad dixit Elijahu & , *eos tranſire ſecundum* ,fuit Et
9 ויהי כעברם ואליהו אמר אל אלישע שאל
ſit Et : Eliſaah dixit & .*secum* à tollar antequam , tibi faciam quid
מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע ויהי
: *poſtulando egiſti Durè* : ait Et .me *ad* tuo ſpiritu *in duorum os* obſecro
10 נא פי שנים ברוחך אלי׃ ויאמר הקשית לשאול
.erit non ,non ſi & ; ſic tibi erit , te à ablatum me videris ſi
אם תראה אתי לקח מאתך יהי לך כן ואם אין לא יהיה׃
, igneus currus ecce & ,loquendo & , *eundo euntibus* ipſis ,fuit Et
11 ויהי המה הלכים הלוך ודבר והנה רכב אש
Elijahu aſcendit & :*ipſos duos inter* diviſeruntque , ignei equi &
וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל אליהו
,mi Pater : *clamans* ipſe & , *videns* Eliſaah Et .*cælos in* turbinem per
12 בסערה השמים׃ ואלישע ראה והוא מצעק אבי
: amplius eum vidit non Et .ejus equites & , Iſrael currus ,mi pater
אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד
.ſciſſiones duas in ea ſcidit & , ſua veſtimenta apprehendit &
ויחזק בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים׃
: eo *deſuper* ceciderat quod , Elijahu pallium elevavit Et
13 וירם את אדרת אליהו אשר נפלה מעליו
pallium Tulitque .Jarden *labium* juxta ſtetit & ,eſt reverſus &
14 וישב ויעמד על שפת הירדן׃ ויקח את אדרת
Ubi : dixit & ,aquas pcuſſit & ,*ipſo deſuper* ceciderat quod ,Elijahu
אליהו אשר נפלה מעליו ויכה את המים ויאמר איה
, aquas percuſſit Et ? ipſe etiam Elijahu Deus DOMINUS
יהוה אלהי אליהו אף הוא ויכה את המים
eũ viderunt Et .Eliſaah tranſivit & : illuc & huc *ſunt dimidiatæ* &
15 ויחצו הנה והנה ויעבר אלישע׃ ויראהו
Requievit : dixerunt atque ,regione è Jericho in qui , prophetarum filii
בני הנביאים אשר ביריחו מנגד ויאמרו נחה
,ejus occurſum in venerunt & : Eliſaah ſuper Elijahu ſpiritus
רוח אליהו על אלישע ויבאו לקראתו
eſt obſecro Ecce : eum ad dixerunt Et .terrã ſuper ei ſe incurvaverunt
16 וישת[illegible] לו ארצה׃ ויאמרו אליו הנה נא יש
quærant & ,nunc eant ; *roboris filii* viri quinquaginta tuis ſervis cum
את עבדיך חמשים אנשים בני חיל ילכו נא ויבקשו
eũ projecerit &,DOMINI ſpiritus eum tulerit fortè ne,tuũ dominum
את אדניך פן נשאו רוח יהוה וישלכהו
.mittatis Ne , dixit & : *vallium* unam in aut ,*montium* unum in
באחד ההרים או באחת הגיאות ויאמר לא תשלחו׃
miſerunt & :Mittite , dixit & ; *pudefieri ad uſque eum in inſtiterunt* Et
17 ויפצרו בו עד בש ויאמר שלחו וישלחו
non & ,diebus tribus quæſieruntque , viros quinquaginta
חמשים איש ויבקשו שלשה ימים ולא
.Jericho in *habitans* ipſe & ; eum ad ſunt reverſi Et .eum invenerunt
18 מצאהו׃ וישבו אליו והוא ישב ביריחו
dixerunt Et ? eatis Ne : vos ad dixi Nonne : eos ad Dixitque
19 ויאמר אלהם הלוא אמרתי אליכם אל תלכו׃ ויאמרו
,*bonus* civitatis *ſitus* obſecro Ecce : Eliſaah ad civitatis viri
אנשי העיר אל אלישע הנה נא מושב העיר טוב
.*orbans* terra & , malæ aquæ & : *videns* meus dominus ſicut
כאשר אדני ראה והמים רעים והארץ משכלת׃
:ſal *ibi* ponite & ,novam phialam mihi Tollite : dixit Et
20 ויאמר קחו לי צלחית חדשה ושימו שם מלח
.eum ad attulerunt &
ויקחו אליו׃

Verſio VULG. LAT.

8 Tulítque Elias pallium ſuum, & involvit illud, & percuſſit aquas, quæ diviſæ ſunt in utramque partem, & tranſierunt ambo per ſiccum. 9 Cúmque tranſîſſent, Elias dixit ad Eliſeum; Poſtula quod vis ut faciam tibi, antequàm tollar à te. Dixítque Eliſeus, Obſecro ut fiat in me duplex ſpiritus 10 tuus. Qui reſpondit, Rem difficilem poſtulâſti: attamen ſi videris me, quando tollar à te, erit tibi quod petîſti: ſi autem non videris, non erit. 11 Cúmque pergerent, & incedentes ſermocinarentur, ecce currus igneus, et equi ignei diviſerunt utrumque: & aſcendit Elias per turbinem in 12 cœlũ. Eliſeus autem videbat, & clamabat; Pater mi, pater mi, currus Iſrael, & auriga ejus. Et non vidit eum ampliús: apprehendítque veſtimenta ſua, & ſcidit illa in duas 13 partes. Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei: reverſúſque ſtetit ſuper ripam 14 Jordanis. Et pallio Eliæ, quod ceciderat ei, percuſſit aquas, & non ſunt diviſæ: & dixit, Ubi eſt Deus Eliæ etiam nunc? Percuſſitque aquas, & diviſæ ſunt huc atque illuc, & tranſ- 15 iit Eliſeus. Videntes autem filii prophetarum, qui erant in Jericho econtrà, dixerunt; Requievit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſeum. Et venientes in occurſum ejus, adoraverunt eum 16 proni in terram. Dixerúntq; illi; Ecce, cum ſervis tuis ſunt quinquaginta viri fortes, qui poſſunt ire, & quærere dominum tuum; ne fortè tulerit eũ ſpiritus Domini, & projecerit eum in unum montium, aut in unam vallium. Qui ait, Nolite 17 mittere. Coëgerúntque eum, donec acquieſceret, & diceret; Mittite. Et miſerunt quinquaginta viros; qui cùm quæſîſſent tribus diebus, non invenerũt. 18 Et reverſi ſunt ad eum: at ille habitabat in Jericho, & dixit eis; Numquid non dixi vobis, 19 Nolite mittere? Dixerunt quoq; viri civitatis ad Eliſeũ; Ecce habitatio civitatis hujus optima eſt, ſicut tu ipſe, domine, perſpicis: ſed aquæ peſ- 20 ſimæ ſunt, & terra ſterilis. At ille ait; Afferte mihi vas novum, et mittite in illud ſal. Quod cùm attuliſſent,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἵλησε, καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ (σ) διῃρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθα καὶ ἔνθα· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἐρήμῳ. 9 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἠλιοὺ εἶπε πρὸς (τ) Ἐλισαιὲ, (υ) Αἴτησαι τί ποιήσω σοι (φ) πρὶν ἢ ἀναληφθῆναί με ἀπὸ σοῦ. καὶ εἶπεν (χ) Ἐλισαιὲ, Γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί σου ἐπ᾽ ἐμέ. 10 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ἐσκλήρυνας τοῦ (ψ) αἰτήσασθαι. ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσται σοι οὕτως· 11 καὶ ἐὰν μὴ, οὐ μὴ γένηται. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν· καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς, καὶ (ω) διέστειλεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων. καὶ ἀνελήφθη Ἠλιοὺ ἐν (α) συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν 12 οὐρανόν. Καὶ (β) Ἐλισαιὲ (γ) ἑώρα, καὶ ἐβόα, Πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι. καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐ- 13 τὰ εἰς δύο ῥήγματα. Καὶ ὕψωσε τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ, ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ἐλισαιέ. καὶ ἐπέστρεψεν (δ) Ἐλισαιὲ, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ 14 Ἰορδάνου. Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε, (ε) Ποῦ ὁ Θεὸς Ἠλιοὺ ἀφφώ; καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα, καὶ διεῤῥάγησαν (ζ) 15 ἔνθα καὶ ἔνθα· καὶ διέβη (η) Ἐλισαιέ. Καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ ἐξεναντίας, καὶ εἶπον, Ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα Ἠλιοὺ ἐπὶ (θ) Ἐλισαιέ. καὶ ἦλθον εἰς (ι) συνάντησιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύ- 16 νησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων (κ) σου πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μή ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐν τῷ (λ) Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ᾽ ἓν τῶν ὀρέων ἢ ἐφ᾽ ἕνα τῶν βουνῶν. καὶ εἶπεν 17 Ἐλισαιὲ, Οὐκ ἀποστελεῖτε. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, ἕως (μ) οὗ ᾐσχύνετο· καὶ εἶπεν, Ἀποστείλατε. καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέ- 18 ρας, καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν. Καὶ (ν) ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ἱεριχώ. καὶ εἶπεν (ξ) Ἐλισαιὲ, Οὐκ εἶ- 19 πον πρὸς ὑμᾶς, Μὴ πορευθῆτε; Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς (ο) Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθὴ, καθὼς ὁ κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὕδατα 20 πονηρὰ, καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. Καὶ εἶπεν (π) Ἐλισαιὲ, Λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν, καὶ θέτε ἐκεῖ ἅλα. καὶ (ρ) ἔλαβον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν.

8 Et ſumpſit Eliu melotem ſuam, & convolvit, & percuſſit aquam: & diviſa eſt aqua hinc & hinc. Et tranſierunt utrique in (a) deſerto. 9 Et factum eſt in tranſeundo ipſos, & Eliu dixit ad Eliſæe, Pete quid faciam tibi, antequàm ego aſſumar à te. Et dixit Eliſæe, (b) Fiãt, quaſo, duplicia in ſpiritu tuo ſuper me. 10 Et dixit Eliu, Durè egiſti petendo. Si videris me, dum aſſumor à te, & erit tibi ſic: & ſi non, non fiet. 11 Et factum eſt ipſis euntibus, ibant, & loquebantur. Et ecce currus ignis, & equi ignis, & diviſerunt inter utroſque. Et aſſumptus eſt Eliu in concuſſione (c) tanquàm in cælum. 12 Et Eliſæe videbat: & clamabat; Pater, pater, (d) currus Iſrael, & eques ejus. Et non vidit eum ultrà. Et apprehendit veſtimenta ſua, & diſcidit ea in duas ſciſſuras. 13 Et elevavit melotem Eliu, quæ ceciderat deſuper (e) Eliſæe. Et revertit Eliſæe, & ſtetit ſuper labium Jordanis. 14 Et ſumpſit melotem Eliu, quæ ceciderat deſuper eo: & percuſſit (f) aquam, & dixit; Ubi Deus Eliu (g) Appho? Et percuſſit aquas: & diſciſſæ ſunt hinc, & hinc. 15 Et tranſivit (h) Eliſæe. Et viderunt eum filii prophetarum, qui in Hiericho ex adverſo: & dixerunt, Requievit ſpiritus Eliu ſuper Eliſæe. Et venerunt in occurſum ejus, & adoraverunt eum in terram. 16 Et dixerunt ad eum; Ecce nunc cum pueris tuis quinquaginta viri, filii (i) virtutis. Euntes nunc quærant dominum tuum, nè fortè tulerit eum ſpiritus Domini, & projecerit eum in Jordanem, vel ſuper unum montium, vel ſuper unum collium. Et dixit Eliſæe, Non mittetis. 17 Et coëgerunt eum, quoadúſque erubuit: & dixit, Mittite. Et miſerunt quinquaginta viros: & quæſierunt tribus diebus, et non invenerunt eum. 18 Et reverſi ſunt ad cũ: et ipſe ſedebat in Hiericho. Et dixit Eliſæe; Nónne dixi ad vos, Nolite ire? 19 Et dixerunt viri civitatis ad Eliſæe; Ecce habitatio civitatis bona, ſicut dominus videt, & aquæ malæ, & terra (k) ſterilis. 20 Et dixit Eliſæe; Sumite mihi hydriolam novam, & ponite ibi ſal. Et ſumpſerunt, et attulerunt ad eum.

MS.A. (σ) διεῤῥέθη (τ) Ἐλισαιὲ, (υ) Αἴτησαί με τί (φ) πρὸ τοῦ ἀναλημφθῆναί (χ) Ἐλισαιὲ, (ψ) αἰτήσασθαί σε. ἐὰν (ω) διέστειλαν (α) συσσεισμῷ εἰς τὸν (β) Ἐλισαιὲ (γ) ὁρᾷ, (δ) Ἐλισαιὲ, (ε) Ποῦ κύριος ὁ θεὸς (ζ) ἔνθεν καὶ ἔνθεν. (η) Ἐλισαιέ. Καὶ ἴδον (θ) Ἐλισαιέ. (ι) συνάντησιν (κ) σου οἱ υἱοὶ δυνάμεως πεντήκοντα ἄνδρες πορευθέντες (λ) Ἰορδάνῃ * ἐφ᾽ ἓν τῶν ὀρέων. καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ, (μ) ὅτου (ν) ἐπέστρεψαν (ξ) Ἐλισαιὲ πρὸς αὐτοὺς, Εἶπον ὑμῖν, Μὴ (ο) Ἐλισαιὲ, (π) Ἐλισαιὲ, (ρ) ἔλαβον * πρὸς αὐτόν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ונסיב אליהו ית שושיפיה ואחזר ומחא ית מיא ואתפליגו לכא ולכא ועברו תרויהון
9 ביבשתא׃ והוה כמעברהון ואליהו אמר לאלישע שאל מה אעביד לך עד דלא אתדבר
10 מלותך ואמר אלישע ויהי כען על חד תרין ברוח נבואתך עמי׃ ואמר אקשיתא למשאל
11 אם תחזי יתי דאנא מדבר מלותך יהי לך כן ואם לא לא יהי׃ והוה עד דאנון אזלין מיזל
וממללין והא רתיכין דאשתא וסוסון דאשתא ואפרישו בין תרויהון וסליק אליהו
12 בעלעולא לצית שמיא׃ ואלישע חזי והוא מצוח רבי רבי דטב להון לישראל בצלותיה
13 מרתיכין ופרשין ולא חזהי עוד ואתקף בלבושיה וסדקנון לתרין סדיקין׃ ואדים ית
14 שושיפא דאליהו די נפלת מניה ותב וקם על כיף ירדנא׃ ונסיב ית שושיפא דאליהו
דנפלת מניה ומחא ית מיא ואמר קביל בעותי יי אלהיה דאליהו אף הוא ומחא ית מיא
15 ואתפליגו לכא ולכא ועבר אלישע׃ וחזוהי תלמידי נבייא דביריחו מקבל ואמרו נחת
16 רוחיה דאליהו על אלישע ואתו לקדמותיה וסגידו ליה על ארעא׃ ואמרו ליה הא כען
אית עם עבדך חמשין גברין בני חילא יזלון כען ויבעון ית רבונך דלמא נטליה רוח מן
17 קדם יי ורמהי בחד מן טוריא או בחד מן חיליא ואמר לא תשלחון׃ ואתקיפו ביה עד
18 סגיא ואמר שלחו ושלחו חמשין גברא ובעו תלתא יומין ולא אשכחוהי׃ ותבו לותיה
19 והוא יתיב ביריחו ואמר להון הלא אמרית לכון לא תיזלון׃ ואמרו אנשי קרתא לאלישע
20 הא כען מותב קרתא שפיר כמא דרבוני חזי ומיא בישין וארעא מתכלא׃ ואמר איתו לי
צלוחיתא חדתא ושוו תמן מלחא ואיתיאו לותיה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et accepit Eliah pallium ſuum et convolvit, et percuſſit aquas, et diviſæ 8
ſunt huc et illuc: et tranſierunt ambo ipſi per ſiccitatem. Et fuit cùm tranſ- 9
iſſent ipſi, Eliah dixit ad Eliſagh, Pete quid faciam tibi, donec non capior
à te: et dixit Eliſagh, Sit quæſo ſuper unum duorũ in ſpiritu prophetiæ tuæ
mecum. Et dixit, Dura petiviſti: ſi videris me dum ego capiar à te, erit tibi 10
ſic: at ſi non, non erit. Et fuit adhuc illis ambulantibus ambulando et lo- 11
quentibus, et ecce currus ignei, et equi ignei ſeparaverunt inter utrumque,
et aſcendit Eliah per turbinem ad ſummitatem cœlorum. Et Eliſagh vide- 12
bat, idemq; clamabat: Magiſter mi, magiſter mi, qui melior erat *ipſis* Iſrael
oratione ſua, curribus et equitibus: et non vidit illum ampliùs: et appre-
hendit veſtimenta ſua, et ſcidit illa in duas ſciſſuras. Et ſuſtulit palliũ Eli- 13
ah quod deciderat ab illo, et rediit et ſtetit juxta ripam Jardena. Et acce- 14
pit pallium Eliah ꝙ deciderat ab illo, et percuſſit aquas, et dixit: Suſcipe
petitionem meam Domine Deus Eliah etiam ipſe: & percuſſit aquas, &
diviſæ ſunt huc et illuc, et tranſiit Eliſagh. Et viderunt eum diſcipuli pro- 15
phetarum qui erant in Jerihho è regione, et dixerunt: Deſcendit ſpiritus
Eliah ſuper Eliſagh: et venerunt in occurſum ejus, et incurvati ſunt ei ſup 16
terram. Et dixerunt ei: Ecce nunc ſunt cum ſervis tuis quinquaginta viri
filii virtutis; eant quæſo et quærant dominum tuum; fortaſſe tulit illum
ſpiritus à Dño, et projecit illum in unũ ex montibus, aut in unam ex valli-
bus: et dixit, Ne mittatis. Et invaluerunt in eum uſq; multum: et dixit, Mit- 17
tite: et miſerunt quinquaginta viros, et quæſierunt tribus diebus, et non in- 18
venerunt illum. Et redierunt ad eum, et ipſe habitabat in Jerihho: et dixit 19
illis: Nonne dixi vobis, ne eatis? Et dixerunt homines civitatis ad Eliſagh:
Ecce nunc habitatio urbis pulcherrima, ſicut dominus meus videt; ſed 20
aquæ ſunt malæ et terra orbatrix. Et dixit: Adferte mihi phialam novam,
et ponite in ea ſal: et attulerunt ei.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܣܒ ܐܠܝܐ ܠܡܪܛܘܛܗ. ܘܟܪܟܗ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܠܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܦܠܓܘ 8
ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟܐ. ܘܥܒܪܘ ܬܪܝܗܘܢ ܒܝܒܫܐ. * ܘܟܕ ܥܒܪܘ. ܐܡܪ ܐܠܝܐ 9
ܠܐܠܝܫܥ. ܫܐܠ ܡܢܐ ܕܐܥܒܕ ܠܟ. ܥܕܠܐ ܐܬܕܒܪ ܡܢܟ. ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܢܗܘܐ ܬܪܝܢ ܦܘܡܝܢ
ܒܪܘܚܟ ܥܠܝ. * ܘܐܡܪ. ܐܩܫܝܬ ܠܡܫܐܠ. ܐܢ ܚܙܝܬܢܝ ܟܕ ܡܬܕܒܪ ܐܢܐ ܡܢܟ. ܢܗܘܐ 10
ܠܟ ܗܟܢܐ. ܘܐܠܐ. ܠܐ ܢܗܘܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܗܢܘܢ ܡܗܠܟܝܢ ܘܡܡܠܠܝܢ. ܘܗܐ ܡܪܟܒܬܐ 11
ܕܢܘܪܐ. ܘܪܟܫܐ ܕܢܘܪܐ. ܘܦܪܫܘ ܒܝܬ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܣܠܩ ܐܠܝܐ ܒܥܠܥܠܐ ܠܫܡܝܐ. * ܘܐܠܝܫܥ 12
ܚܙܐ. ܘܗܘܐ ܡܩܥܐ. ܘܐܡܪ. ܐܒܝ. ܐܒܝ. ܪܟܒܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܦܪܫܘܗܝ. ܘܠܐ ܚܙܝܗܝ.
ܬܘܒ. ܘܐܚܕ ܒܡܐܢܘܗܝ. ܘܨܪܐ ܐܢܘܢ ܠܬܪܝܢ ܨܪܝܢ. * ܘܐܪܝܡ ܡܪܛܘܛܗ ܕܐܠܝܐ ܕܢܦܠ ܡܢܗ. 13
ܘܗܦܟ. ܘܩܡ ܥܠ ܣܦܬܗ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܢܣܒܗ ܠܡܪܛܘܛܗ ܕܐܠܝܐ ܕܢܦܠ ܡܢܗ. 14
ܘܡܚܐ ܠܡܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܡܪܝ ܐܠܝܐ. ܐܦ ܗܘ. ܘܡܚܐ ܠܡܝܐ. ܘܐܬܦܠܓܘ
ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟܐ. ܘܥܒܪ ܐܠܝܫܥ. * ܘܚܙܘܗܝ ܒܢܝ ܢܒܝܐ ܕܒܐܝܪܝܚܘ ܡܢ 15
ܡܩܘܒܠܐ. ܘܐܡܪܘ. ܫܪܬ ܪܘܚܗ ܕܐܠܝܐ ܥܠ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܣܓܕܘ ܠܗ ܥܠ
ܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܐܝܬ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. 16
ܢܐܙܠܘܢ ܢܒܥܘܢܝܗܝ ܠܡܪܟ. ܕܠܡܐ ܫܩܠܬܗ ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ: ܘܐܪܡܝܬܗ ܒܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ:
ܐܘ ܒܚܕ ܡܢ ܢܚܠܐ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܫܕܪܘܢ. * ܘܐܠܨܘܗܝ ܥܕܡܐ ܕܒܗܬ ܡܢܗܘܢ. 17
ܘܐܡܪ. ܫܕܪܘ. ܘܫܕܪܘ ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ: ܘܒܥܐܘܗܝ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘܗܝ.
* ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. ܕܠܐ ܬܐܙܠܘܢ. 18
* ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܗܐ ܡܘܬܒܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܫܦܝܪ: ܐܝܟ ܕܡܪܝ ܚܙܐ. ܘܡܝܐ 19
ܒܝܫܝܢ. ܘܐܪܥܐ ܡܬܟܠܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܝܬܘ ܠܝ ܩܘܩܬܐ ܚܕܬܐ. ܘܪܡܘ ܒܗ 20
ܡܠܚܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ.

Quum Elia ſumpto *capitis* amiculo, eoque complicato percuſſit aquas Jordanis; quibus partim huc, partim illuc diviſis, tranſierunt ambo per ſiccum. 8 Et cùm tranſiſſent, dixit Elia ad Eliſæum, Pete quod faciam tibi ântequam aſſumar à te. Dixit Eliſæus, Fiat duplicatus ſpiritus tuus ſuper me. 9 Qui dixit, Nimium petis: ſi me videris dum aſſumar à te, fiet tibi ſic; ſin minùs, non fiet. 10 Factum eſt itaque ut dum ipſi confabulantes ambularent, ecce currus igneus & equi ignei ſepararent utrumque, aſcenderétque Elia turbine in cœlum. 11 Vidit hoc Eliſæus, & ecce ululans dicebat, Pater mi, pater mi, currus Iſraelis & equites ejus. Cúmque non videret eum ampliùs, arreptis veſtimentis ſuis laceravit ea in duo ſegmenta. 12 Sublatóque amiculo Eliæ quod deciderat ab eo, reverſus ſtetit ad ripam Jordanis, 13 Ubi ſumpto amictu Eliæ qui ceciderat ab eo, percuſſit aquas, dicens; Ah Domine Deus domini mei Eliæ: tum is quoque percuſſit aquas, diviſæque ſunt partim huc, partim illuc, & tranſivit Eliſæus. 14 Quod cùm procul vidiſſent filii prophetarum qui erant in Jericho, dixerunt; Habitavit ſpiritus Elia ſuper Eliſæum: quare venerunt obviàm ei, & humi adorârunt eum. 15 Tum dixerunt ei, Ecce adſunt hîc cum ſervis tuis quinquaginta viri valentes robore, eant quæſitum dominum tuum; ne fortè rapuerit eum ſpiritus Domini, & projecerit eum in aliquem montiũ aut in aliquam vallium. Qui dixit, Ne mittatis. 16 Verùm iis cum ipſo adeo certantibus ut erubeſceret ab eis, tandem dixit; Mittite. Miſerunt ergò quinquaginta viros, qui quæſierunt eum tribus diebus, nec invenerunt. 17 Cúmque rediiſſent ad eum dum ipſe maneret in Jericho, dixit eis; Annon dixeram vobis ne iretis? 18 Dicentibus autem civibus urbis illius ad Eliſæum, En ſitus urbis pulcher eſt, ut dominus noſter videt; at aquæ malæ ſunt, & terra orbitatem generat: 19 Dixit, Afferte mihi laguñculam unam novam, & injicite in eam ſalem: & attulerunt ei. 20

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخذ ايليا عمامته. فحلها وضرب بها الماء * فتصدع الماء منشقا هكذا وهكذا الي هاهنا * وهاهنا. 8
وجازا كلاهما في قعر الاردن يابسا * ولما عبروا قال ايليا. سلني ما احببت ان اصنع بك قبل 9
ان اوخذ منك * فقال له اليسع. ان يكون لي للواحد اثنين كروح نبوتك معي * فقال له. 10
بالغت في السوال. ان انت رايتني في حال ما اوخذ من عندك يكون لك كذاك * وان لم تري
فلن يكون * بينما هما سايران وهما يتخاطبان في مسيرهما. فاذا بركاب من نار علي خيل من 11
النار. وفارقوا بينهما. وطلع ايليا صاعدا الي السماء * واليسع ينظر ذلك وصايح * يا سيدي 12
يا سيدي. الاجود لال اسراييل بصلاته من مراكبهم وفرسانهم * ثم لم يره ايضا. وتعلق
بلباسه وقطعه بقطعتين * وشال عمامة ايليا التي سقطت عنه * ورجع ووقف علي شاطي الاردن 13
* ثم رفع عمامة ايليا التي سقطت عنه. فضرب بها الماء * وقال * اقبل طلبتي يا الله اله ايليا. 14
فعند ضربه الماء انشق بنصفين الي ههنا وههنا. وعبر اليسع * وراوه تلاميذ الانبياء 15
الذين في يريحا حين حاذاهم * وقالوا. حلت روح ايليا علي اليسع * وجاوا فاستقبلوه * وسجدوا
له علي الارض * وقالوا له. ان مع عبيدك الان خمسون رجلا ذووا قوة * يمضوا الان ويطلبوا 16
سيدك. فعسي ان تكون حملته روح من عند الله. وطرحته في احد الجبال او احد الاودية.
فقال. لا تبعثوا * فلجوا عليه كثيرا. فقال لهم ابعثوا. فابعثوا خمسين رجلا. وطلبوه 17
ثلثة ايام فلم يجدوه * ورجعوا اليه وهو جالس في يريحا. فقال لهم. الم اقل لكم لا 18
تمضوا * فقال اهل القرية لاليسع. هوذا سكني هذه القرية طيب كما يري سيدي. الا ان 19
ماءها رديا والارض موذية * فقال لهم. ايتوني بجرن جديد. واجعلوا فيها ملحا فجاوه 20
بذلك *

ubi ſumens Elia faſciam capitis ſui, ſolvit illam, eâque percuſſit aquam; adeoque bipertita aqua diviſit ſe biſariam huc atque illuc, & ambo per imum Jordanis ſicco pede tranſiêre. 8 *Cúmque tranſiiſſent, dixit Elia, Poſtula à me quod cuvis tibi faciam antequam rapiar à te. Ait illi Eliſæus, ut pro ſimplici duplicem mecum habeam ſpiritum tuum propheticum.* 9 *Qui dixit ei, Modum excedis poſtulatione tuâ; ſi tu me videris quo tempore à te rapiar, eris voti compos; quòd ſi non videris, nequaquam eris.* 10 *Dum incederent & inter incedendum confabularentur, ecce equites ignei igneis equis inſidentes separârunt utrunque, & aſcendit Elia ſublimè in cœlum,* 11 *Eliſæo id vidente & clamante; O domine mi, O domine mi, qui oratione tuâ utilior es genti Iſraeliticæ, quàm currus & equites eorum: nec vidit eum deinceps: & appendens ſe ad veſtem illius, ſcidit eam duas in partes:* 12 *Tum collectâ faſciâ capitis Eliæ, quæ ceciderat ab eo, reverſus eſt, ſtetitque ad ripam Jordanis:* 13 *Deinde ſumptâ faſciâ capitis Eliæ, quæ ceciderat ab eo, aquam eâ percuſſit, & ait; Suſcipe deprecationem meam O Deus, Deus Eliæ. Et cùm percuſſiſſet aquam, ſeparavit ſe duas in partes huc atque illuc, tranſivitque Eliſæus.* 14 *Videntes autem eum diſcipuli prophetarum qui erant in Jericho, cùm eſſet ex adverſo ipſorum, dixerunt, Deſcendit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum: quapropter venerunt obviàm illi, & adorantes eum terram uſque,* 15 *Dixerunt ei; Adſunt modò cum ſervis tuis quinquaginta viri ſtrenui, eant nunc quæſitum dominum tuum: nam forſitan aſportavit eum ſpiritus aliquis à Deo miſſus, & projecit eum in aliquem montium, aut in aliquam vallium. Dixit, Ne mittatis.* 16 *Sed vehementer ipſum urgentibus, ait illis, Mittite. Miſerunt itaque quinquaginta viros, qui cùm quæſiſſent eum tribus diebus, nec inveniſſent;* 17 *Redierunt ad eum dum ipſe conſideret in Jericho: dixitque eis, Nónne dixeram vobis, Ne eatis?* 18 *Porrò dixerunt incolæ civitatis ad Eliſæum, Ecce habitatio civitatis hujus commoda eſt, ut dominus meus videt; verùm ejus aqua mala, & tellus pernicioſa.* 19 *Ait illis, Afferte mihi hydriam novam, ſalemque ponite in eam. Quod cùm attuliſſent ei,* 20

מלכים ב: ג

:dixit & , ſal illuc projecit & ,aquarum exitum ad eſt egreſſus Et
21 ויצא אל־מוצא המים וישלך־שם מלח ויאמר
indè erit non ;iſtas aquas Sanavi :DOMINUS dixit Sic
כה־אמר יהוה רפאתי למים האלה לא־יהיה משם
,hanc diem ad uſque aquæ ſunt ſanatæ Et .orbans & ,mors ultrà
22 עוד מות ומשכלת: וירפו המים עד־היום הזה
indè aſcendit Et .fuerat locutus quod Eliſaah verbum juxta
23 כדבר אלישע אשר דבר: ויעל משם
ſunt egreſſi parvi pueri & ,viam per aſcendente ipſo & ,el--Beth
בית־אל והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו
.calve aſcende,calve Aſcende :ei dixerunt &,*eum in* illudebant & ,urbe ex
מן־העיר ויתקלסו־בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח:
:DOMINI nomine in eis maledixitque ,eos vidit & , ſe poſt reſpexit Et
24 ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם יהוה
eis ex laceraverunt & , ſylva è *urſi duo* ſunt egreſſæ &
ותצאנה שתים דבים מן־היער ותבקענה מהם
:Carmel montem in indè abiit Et *natos* duos & ,quadraginta
25 ארבעים ושני ילדים: וילך משם אל־הר הכרמל
.Someron eſt reverſus indè &
ומשם שב שמרון:

CAP. III. ג

anno *in* Someron in Iſrael ſuper regnavit Achab filius Jehoram Et
1 ויהורם בן־אחאב מלך על־ישראל בשמרון בשנת
regnavitque , Jehudah regis Jehoſaphat decimo octavo
שמנה עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך
,DOMINI oculis in malum Fecitque .annis duodecim
2 שתים־עשרה שנה: ויעשה הרע בעיני יהוה
removit & :ſua mater ſicut & ,ſuus pater ſicut non veruntamen
רק לא כאביו וכאמו ויסר את־
peccatis *in* Veruntamen .ſuus pater fecerat quam , Bahal ſtatuam
3 מצבת הבעל אשר עשה אביו: רק בחטאות
:adhæſit , Iſrael fecit peccare qui , Nebat filii Jarobham
ירבעם בן־נבט אשר־החטיא את־ישראל דבק
,*pecuarius erat* Moab rex Meſaah Et .eo ab receſſit non
4 לא־סר ממנה: ומישע מלך־מואב היה נקד
millia centum & agnos millia centum Iſrael regi reddebat &
והשיב למלך־ישראל מאה־אלף כרים ומאה אלף
eſt prævaricatus & ,Achab *mori ſecundùm* , fuit Et .*lanigeros* arietes
5 אילים צמר: ויהי כמות אחאב ויפשע־
Jehoram rex eſt egreſſus Et .Iſrael regem in Moab rex
6 מלך מואב במלך ישראל: ויצא המלך יהורם
.Iſrael univerſum recenſuit & ,Someron de illa die in
ביום ההוא משמרון ויפקד את־כל־ישראל:
Moab Rex :dicendo ,Jehudah regem Jehoſaphat ad miſit & ,abiit Et
7 וילך וישלח אל־יהושפט מלך־יהודה לאמר מלך מואב
:dixit & ?prælium in Moab *ad* mecum *ibis* num ;me *in eſt prævaricatus*
פשע בי התלך אתי אל־מואב למלחמה ויאמר
,mei equi ſicut,tuꝰ populꝰ ſic,meꝰ populꝰ ſicut :tu ſic,ego Sicut.Aſcendam
אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי
:dixit Et ?aſcendemus viam quam Per :dixit Et .tui equi ſic
8 כסוסיך: ויאמר אי־זה הדרך נעלה ויאמר
rex & ,Jehudah rex & , Iſrael rex abiit Et .Edom deſerti *Via*
9 דרך מדבר אדום: וילך מלך ישראל ומלך יהודה ומלך
aqua erat non & ,diebus ſeptem *via* circuierunt Et .Edom
אדום ויסבו דרך שבעת ימים ולא־היה מים
:Iſrael rex Dixitque .eorum *pedibus in* quæ ,*jumento &* ,*caſtrametationi*
10 למחנה ולבהמה אשר ברגליהם: ויאמר מלך ישראל
dandum ad iſtos reges tres DOMINUS vocavit quoniam ,*Ohe*
אהה כי־קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת
.Moab manu in eos
אותם ביד־מואב:

Verſio VULG. LAT.

21 Egreſſus ad fontem aquarum,
miſit in illum ſal, & ait; Hæc
dicit Dominus; Sanavi aquas
has, & non erit ultrà in eis
22 mors, neque ſterilitas. Sanatæ
ſunt ergò aquæ uſque in diem
hanc, juxta verbum Eliſei, ꝙ
23 locutus eſt. Aſcendit autē indè
in Bethel: cúmque aſcenderet
per viam, pueri parvi
egreſſi ſunt de civitate, & illudebant
ei, dicentes; Aſcende
24 calve, aſcende calve. Qui cùm
reſpexiſſet, vidit eos, & maledixit
eis in nomine Domini:
egreſſiq; ſunt duo urſi de ſaltu,
& laceraverunt ex eis quadraginta
25 duos pueros. Abiit autem
inde in montem Carmeli,
& inde reverſus eſt in Samariam.

CAP. III.

1 Joram verò filius Achab regnavit
ſuper Iſrael in Samaria
anno decimo octavo Joſaphat
regis Judæ. Regnavítque duodecim
2 annis. Et fecit malum
coram Domino, ſed non ſicut
pater ſuus & mater: tulit enim
ſtatuas Baal, quas fecerat pater
3 ejus. Veruntamen in peccatis
Jeroboā filii Nabat, qui
peccare fecit Iſrael, adhæſit,
4 nec receſſit ab eis. Porrò Meſa
rex Moab, nutriebat pecora
multa, & ſolvebat regi Iſrael
centum millia agnorum,
& centum millia arietum, cum
5 velleribus ſuis. Cúmque mortuus
fuiſſet Achab, prævaricatus
eſt fœdus, quod habebat
6 cum rege Iſrael. Egreſſus eſt
igitur rex Joram in die illa de
Samaria, & recenſuit univerſum
7 Iſrael. Miſitque ad Joſaphat
regem Juda, dicens; Rex
Moab receſſit à me, veni mecum
contra eum ad prælium.
Qui reſpondit, Aſcendam:
qui meus eſt, tuus eſt: populus
meus, populus tuus: & equi
8 mei, equi tui. Dixítque,
Per quam viam aſcendemus?
At ille reſpondit, Per deſertum
9 Idumææ. Perrexerunt
igitur, rex Iſrael, & rex Juda,
& rex Edom, & circuierunt
per viam ſeptem dierum, nec
erat aqua exercitui, & jumentis
10 quæ ſequebantur eos. Dixítque
rex Iſrael; Heu heu,
congregavit nos Dominus
tres reges, ut traderet in
manus Moab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθεν (σ) Ἐλισαιὲ εἰς τὴν διέξοδον
τῶν ὑδάτων, καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἅλα, καὶ εἶπε,
Τάδε λέγει κύριος, Ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα,
οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη.
22 Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, κατὰ τὸ ῥῆμα (τ) Ἐλισαιὲ ὃ ἐλάλησε.
23 Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθήλ. καὶ
ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ παιδάρια
μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς (υ) πόλεως καὶ
κατέπαιζον αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἀνάβαινε
24 φαλακρὲ, (φ) ἀνάβαινε. Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω
αὐτῶν, καὶ εἶδεν αὐτὰ, καὶ κατηράσατο
αὐτοῖς ἐν ὀνόματι (χ) κυρίου. καὶ ἰδοὺ ἐξῆλθον
δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἀνέρρηξαν
(ψ) ἀπ᾽ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παῖδας.
25 Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον,
(ω) κἀκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

Et exivit Eliſæ ad tranſitum aquarum, & projecit illuc ſal, 21
& dixit; Hæc dicit Dominus,
Sanavi aquas has: non erit ultrà indè (l) mors, & ſterilis. Et 22
ſanatæ ſunt aquæ uſque in diem
hanc juxta verbum Eliſæ, quod
locutus eſt. Et aſcendit indè in
Baithel. Et aſcendente eo in 23
via, & pueruli parvi exierunt
de civitate, & illudebant eum,
& dixerunt ei; Aſcende calve,
aſcende. Et reſpexit poſt (m) 24
eos, & vidit eos, & maledixit
eis in nomine Domini. Et ecce
exiverunt duo urſi de ſylva: &
diſcerpſerunt de eis quadraginta
& duos pueros. Et ivit 25
indè ad montem Carmelum:
& indè revertit in Samariam.

MS.A. (σ) Ἐλισαιὲ (τ) Ἐλισαιὲ (υ) πόλεως κατέπαιζον (φ) ἀνάβαινε φαλακρέ. Καὶ (χ) κυρίου. καὶ εἶπεν, Τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας. καὶ ἰδοὺ (ψ) ἐξ αὐτῶν δύο καὶ τεσσεράκοντα (ω) καὶ ἐκεῖθεν ἀνέστρεψεν

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ (α) ἐβασίλευσεν
ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ
βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα
2 ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ
(β) αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ μετέστησε
τὰς στήλας τοῦ Βάαλ, ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ
3 αὐτοῦ. Πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ
υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη,
4 οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτῆς. Καὶ Μωσὰ
βασιλεὺς Μωὰβ ἦν (γ) νωκὴδ, καὶ ἐπέστρεφε
τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει
ἑκατὸν (δ) χιλιάδας ἀρνῶν, καὶ ἑκατὸν
5 χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων. Καὶ ἐγένετο
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαὰβ, καὶ ἠθέτησε
6 βασιλεὺς Μωὰβ ἐν βασιλεῖ Ἰσραήλ. Καὶ
ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν
7 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλε
πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων,
Βασιλεὺς Μωὰβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ
πορεύσῃ μετ᾽ ἐμοῦ εἰς Μωὰβ εἰς πόλεμον;
καὶ εἶπεν, Ἀναβήσομαι· ὅμοιός μοι, ὅμοιός
σοι· ὡς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου·
8 ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου. Καὶ
εἶπε, Ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν, Ὁδὸν
9 ἔρημον Ἐδώμ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ὁ βασιλεὺς
Ἐδὼμ, καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν·
καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσι
10 τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν. Καὶ εἶπεν (ε)
ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ὦ, ὅτι κέκληκε κύριος
τοὺς τρεῖς βασιλεῖς (ζ) παρερχομένους δοῦναι
αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωάβ.

CAP. III.

Et Joram filius Achaab 1
regnavit in Iſrael in anno octavo
& decimo Joſaphat regis
Juda: & regnavit duodecim
annos. Et fecit malum 2
in oculis Domini: veruntamen
non ſicut pater ejus, & non
ſicut mater ejus. Et amovit titulos
Baal, quos fecerat pater
ejus. Tantummodò in (a) peccato 3
Hieroboam filii Nabat, qui
peccare fecit Iſrael, adhæſit: non
receſſit ab eo. Et Moſa rex 4
Moab erat (b) Noced: & reddebat
regi Iſrael (c) in rebellione
centum millia agnorum, &
centum millia arietum in velleribus.
Et factum eſt, poſtquàm 5
mortuus eſt Achaab; & prævaricatus
eſt rex Moab in regem
Iſrael. Et egreſſus eſt rex 6
Joram in die illa è Samaria,
& recenſuit Iſrael. Et ivit, & 7
miſit ad Joſaphat regem Juda,
dicens; Rex Moab prævaricatus
eſt in me. Si ibis mecū in Moab
ad bellum? Et dixit, Aſcendam.
(d) Similis mihi, ſimilis
tibi: ſicut populus meus, populus
tuus: ſicut equi mei, equi
tui. Et dixit, Quali viâ aſcendam? 8
Et dixit, Viam
deſertum Edom. Et ivit rex Iſrael, 9
& rex Juda, & rex Edom:
& circumierunt viam
ſeptem dierum. Et non erat aqua
caſtris, & pecoribus,
quæ in pedibus eorum. Et dixit 10
rex Iſrael; Heu, quia vocavit
Dominus tres reges (e)
advenientes ad dandum eos in
manu Moab.

MS. A. (α) ἐβασίλευσεν * δώδεκα ἔτη. Καὶ ἐποίησεν (β) αὐτοῦ. * Πλὴν ἐν τῇ (γ) νωκήθ, (δ) χιλιάδας * κριῶν ἐπὶ (ε) βασιλεὺς (ζ) κατερχομένους

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ונפק למפקנא דמיא ורמא תמן מלחא ואמר כדנן אמר יי אסיתי למיא האלין ולא יהי
22 מתמן עוד מותא ומתכלא: ואתסיאו מיא עד יומא הדין כפתגמא דאלישע דמליל:
23 וסליק מתמן לביתאל והוא סליק בארחא ויניקין ועירין נפקו מן קרתא ואתלעבו ביה
24 ואמרו ליה סק קרחא סק קרחא: ואתפני לאחורוהי וחזנון ולטנון בשמא דיי ונפקו
25 תרתין דובין מן חורשא ובזעא מנהון ארבעין ותרין ינקין: ואזל מתמן לטור כרמלא
ומתמן תב לשמרון:

ג

1 ויהורם בר אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת תמני עסרי ליהושפט מלך שבטא
2 דבית יהודה ומלך תרתא עסרי שנין: ועבד דביש קדם יי לחוד לא כאבוהי וכאמיה
3 ואעדי ית קמת בעלא דעבד אבוהי: לחוד בחובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל אתרעי
4 לא סטא מנה: ומישע מלכא דמואב הוה מרי גיתין ומתיב תוקרבא למלכא דישראל שנא
5 בשנא מאה אלפין תורין דפטמא ומאה אלפין דדכרין דרעיא: והוה כד מית אחאב ומריד
6 מלכא דמואב במלכא דישראל: ונפק מלכא יהורם ביומא ההוא משמרון ומנא ית כל
7 ישראל: ואזל ושלח לות יהושפט מלכא דבית יהודה למימר מלכא דמואב מריד בי
8 התיזיל עמי לות מואב לקרבא ואמר אסק אנא כותך עמי כעמך סוסי כסוסך: ואמר
9 באידא ארחא נסק ואמר אורח מדברא דאדום: ואזל מלכא דישראל ומלך שבטא דבית
יהודה ומלכא דאדום ואסחרו מהלך שבעא יומין ולא הוה מיא למשריתא ולבעירא
10 דעמהון: ואמר מלכא דישראל וי ארי זמין יי לתלתא מלכיא האלין למסר יתהון בידא
דמואב:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et exiit ad exitum aquarum, & conjecit ibi ſal, & dixit: Sic dixit Dominus: 21
Sanavi aquas iſtas, & non erit indè amplius mors et *orbans*. Et ſanatæ 22
ſunt aquæ uſque in diem hanc, juxta verbum Eliſagh quod locutus
eſt. Et aſcendit indè in Bethel: & ipſo aſcendente per viam pueri parvuli 23
exierunt ex urbe, & irriſerunt eum, & dixerunt ei: Aſcende calve,
aſcende calve. Et reſpexit poſt ſe & vidit illos, & maledixit illis in nomine 24
Domini: & exierunt duo urſi è ſylva, & ruperunt ex illis quadraginta
& duos pueros. Et abiit indè in montem Charmela, & indè rediit 25
in Somron.

CAP. III.

Et Jehoram filius Ahhab regnavit ſuper Iſrael in Somron, anno octavo 1
decimo Jehoſaphat regis tribus domus Jehudah: & regnavit duodecim
annis. Et fecit quod malū erat ante Dn̄m: veruntamē non ſicut pater ejus 2
& ſicut mater ejus, & abſtulit ſtatuam Baghal quam fecerat pater ejus. At- 3
tamen in peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael, complacuit
ſibi, nec declinavit ab illis. Et Meiſagh rex Moab erat dominus peco- 4
rum, & reddebat munus regi Iſrael ſingulis annis, centum millia boum
ſaginæ, & centum millia agnorum paſcuæ. Et fuit cùm mortuus eſſet 5
Ahhab, rebellavit rex Moab in regem Iſrael. Et exiit rex Jehoram die 6
illâ de Somron, & numeravit omnem Iſrael. Et ivit & miſit ad Jeho- 7
ſaphat regem tribus domus Jehudah, dicendo: Rex Moab rebellavit in me:
non venies mecum contra Moab in bellum? & dixit: Aſcendam ego ſi- 8
cut tu, populus meus ſicut populus tuus, equi mei ſicut equi tui. Et di-
xit: Per quam viam aſcendemus? & dixit: Per viam deſerti Edom. Et ivit 9
rex Iſrael & rex *tribus domus* Jehudah & rex Edom, & circuierunt iter
ſeptem dierum, & non fuerunt aquæ exercitui & jumentis quæ erant cum
illis. Et dixit rex Iſrael. Heu quia vocavit Dominus tres reges iſtos, ut tra- 10
deret eos in manum Moab.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܢܦܩ ܠܗ ܠܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ܀ ܘܪܡܐ ܬܡܢ ܡܠܚܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܐܣܝܬ 21
ܠܡܝܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܬܘܒ ܬܡܢ ܡܘܬܐ ܘܡܬܟܠܢܘܬܐ. * ܘܐܬܐܣܝܘ ܡܝܐ ܗܠܝܢ. ܥܕܡܐ 22
ܠܝܘܡܢܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܐܠܝܫܥ ܕܐܡܪ. * ܘܣܠܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܟܕ ܣܠܩ 23
ܒܐܘܪܚܐ. ܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܒܙܚܝܢ ܒܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܩ
ܩܪܚܐ. ܣܩ ܩܪܚܐ. * ܘܐܬܦܢܝ ܠܒܣܬܪܗ ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ. ܘܠܛ ܐܢܘܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. 24
ܘܢܦܩܝ ܬܪܬܝܢ ܕܒܝܢ ܡܢ ܥܒܐ. ܘܨܪܝ ܡܢܗܘܢ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܛܠܝܢ. * ܘܐܙܠ ܡܢ 25
ܬܡܢ. ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠܐ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܗܦܟ ܠܫܡܪܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ̄ *

* ܘܝܗܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ 1
ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܐܝܟ ܐܒܘܗܝ 2
ܘܐܝܟ ܐܡܗ. ܘܐܥܒܪ ܩܝܡܬܐ ܕܒܥܠܐ. ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪܡ ܒܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ 3
ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܬܕܒܩ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ. * ܘܡܝܫܥ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ 4
ܢܩܕܐ ܗܘܐ. ܘܡܫܩܠ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܥܢܐ ܕܒܪܬܐ. ܘܡܐܐ
ܐܠܦܝܢ ܕܟܪܐ ܒܥܡܪܐ. * ܘܡܐ ܕܡܝܬ ܐܚܐܒ. ܡܪܕ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܥܠ ܡܠܟܐ 5
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ ܝܗܘܪܡ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. ܘܡܢܝܗ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. 6
* ܘܐܙܠ ܫܕܪ ܠܘܬ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܐܡܪ. ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܡܪܕ ܥܠܝ. ܬܐ 7
ܥܡܝ ܠܘܬ ܡܘܐܒ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܗܘܫܦܛ. ܗܟܢ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ. ܘܥܡܟ ܐܝܟ ܥܡܝ.
ܘܪܟܫܟ ܐܝܟ ܪܟܫܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܐܝܕܐ ܐܘܪܚܐ ܢܣܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ 8
ܕܐܕܘܡ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܐܘܪܚܐ 9
ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܝܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܘܠܒܥܝܪܐ ܕܥܡܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ 10
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܘܗ. ܠܡܘܢܐ ܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܬܠܬܐ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܕܢܫܠܡ ܐܢܘܢ
ܒܐܝܕܝܐ ܕܡܘܐܒ.

Tum egreſſus ad ſcaturiginem aquæ, injecit 21
illuc ſalem, & ait; Sic dicit Dominus,
Sanavi aquas iſtas, nec erit ibi deinceps qui
moriatur, nec quod orbitatem generet. Sic 22
ſanatæ fuerunt aquæ illæ ad hunc uſque diem,
juxta ſermonem quem protulerat Eliſæus.
Deinde aſcendit illinc ad Beth-il; dúmque 23
per viam aſcenderet, pueri parvi exigui
exierunt è civitate, & illudentes ei dicebant;
Aſcende calve, aſcende calve. Qui retroſpiciens 24
& videns eos, maledixit illis in nomine
Domini: quapropter egreſſæ duæ urſæ
è ſylva, exenterârũt ex eis quadraginta duos
pueros. Inde ſe recepit in montem Charmelum, 25
& inde rurſus in Samariam.

CAP. III.

Joram Ahabi filius regnavit ſuper Iſraelem 1
in Samaria, anno decimo octavo Joſaphat
regis Juda: regnavit autem annis duodecim,
Fecitque malum coram Domino, ſed 2
non ſicut pater ac mater ipſius: abſtulit enim
ſtatuam Baalis quam fecerat pater ejus.
Verùm peccatis Jerobaami filii Nabati qui 3
peccare fecerat Iſraelem, inhæſit, neque deflexit
ab eis. Porrò Miſaa rex Moab princeps 4
erat paſtorum, pendebátque regi Iſraelis
centum millia ovium pinguium, centum
millia arietum lanigerorum. Mortuo autem 5
Ahabo, defecit rex Moab à rege Iſraelis.
Quapropter egreſſus rex Joram eo die de 6
Samaria, recenſuit univerſum Iſraelem. Et 7
abiens miſit ad Joſaphat regem Juda, dicendo,
Rex Moab defecit à me: age, veni mecum
adverſus Moab in prælium. Ait illi Joſaphat,
Aſcenſurus ſum ſicut tu, & populus meus
ſicut populus tuus, & equi mei ſicut equi tui.
Tum dixit ei, Quânam viâ aſcendemus? Ait 8
illi, Viâ deſerti Adum. Profectus eſt ergò 9
rex Iſrael, & rex Juda, atq; rex Adum: et cùm
circuiſſent itinere ſeptem dierũ, non fuerunt
aquæ exercitui & populo qui erant cum eis.
Quapropter dixit rex Iſraelis, Eheu, ad hócne 10
vocavit Dominus tres reges iſtos, ut traderet
eos in manum Moabi?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وصار بذلك الي اصل ينبوع الماء* ورمي فيه ملحا وقال* هكذا قال الله* اني اشفيت الماء* ولا 21
يكون منه ابدا موتا ولا ثكلا *وشفي الماء الي هذا اليوم* ككلام اليسع الذي تكلم *وطلع 22 23
من هناك الي بيت ايل* فبينما هو طالع في طريقه فاذا بصبيان اصاغر قد خرجوا من القرية
وولعوا به وقالوا له* اطلع يا اصلع اطلع يا اصلع *فالتفت الي ورايه فنظرهم ولعنهم باسم الله 24
فخرج عند ذلك ذيبان من الغيضة* فشقتا منهم اثنين واربعين صبيا *ثم مضي من ثم الي 25
جبل الكرمل* ثم رجع من هناك الي سومرون *

* الفصل الثالث *

* وكان ابتدي ملك يهورام بن احاب على اسراييل في سومرون* في سنة ثماني عشر سنة لملك 1
يهوسافاط ملك آل يهودا* وملك اثني عشر سنة *وصنع القبيح بين يدي الله* الا انه لم 2
يبلغ في ذلك مبالغة ابيه وامه* وانه ازال مناصب الباعل الذي كان ابوه قد جعلها *لكنه 3
لزم اثام يوربعام بن ناباط الذي اثم آل اسراييل* ولم يزل عنها *وكان ميساع ملك مواب 4
صاحب ماشية* وكان يسوق الي ملك بني اسراييل هدية في كل سنة ماية الف ثور سمين
وماية الف كبش راعي *فلما مات احاب عصي ملك مواب لملك اسراييل *وخرج الملك 5 6
يهورام في ذلك اليوم من سومرون* وعد آل اسراييل *ثم مضي الي يهوسافاط ملك سبط يهودا 7
قايلا* ان ملك مواب قد غدرني* فمضي معي لمحاربته* فقال له* نعم* اطلع* فاني في ذاك
كانت* وشعبي كشعبك* وخيلي كخيلك *فقال له* في اي طريق نطلع* فقال طريق 8
برية ادوم *فمضي ملك اسراييل* وملك يهودا* وملك ادوم* وداروا مسير سبعة ايام* فلم 9
يجدوا ماء لعسكرهم ولا للبهايم التي معهم *فقال ملك اسراييل* أتري حين الله لهولاء الثلثة 10
الملوك ليدفعهم في يد المواببين *

Devexit illud ad originem fontis aquæ, 21
projectoque in eam ſale dixit; Sic ait Deus,
Sanavi quidem aquam, nec gignetur ab
ea impoſterum mortalitas, nec orbitas. Et 22
ſanata eſt aqua ad hodiernum uſque diem,
juxta verba quæ locutus eſt Eliſæus. Inde 23
poſtea aſcendit ad Beth-il; dumque aſcenderet
per viam ſuam, ecce pueri parvi
egreſſi è civitate moleſtiam faceſſebant ei,
ac dicebant, Aſcende O calve, aſcende O
calve. Qui cùm retro converſus vidiſſet 24
eos, execratus eſt eos in nomine Dei: quare
duo lupi illicò è ſylva egreſſi, diſcerpſerunt
ex eis quadraginta duos pueros. De- 25
inde diſceſſit illinc ad montem Carmelum,
indeque rurſus rediit in Samariam.

CAP. III.

Fuit autem principium regni Jehorami 1
filii Achabi ſuper Iſraelem in Samaria,
anno decimo octavo regni Jehoſaphati regis
gentis Judaicæ; regnavitque annis duodecim:
Et turpia quidem perpetravit co- 2
ram Deo, verùm non attigit in his gradum
patris matriſque ſuæ: nam ipſe abſtulit
ſtatuas Baalis, quas pater ej⁹ jam erexerat.
Nihilominus adhærebat ſceleribus 3
Jerobaami filii Nabati qui in peccatum
induxerat Iſraelitas, & non receſſit ab
eis. Porrò Miſaa rex Moabi dives erat 4
pecoris, & munus adducebat quotannis
ad regem Iſraelitarum centum millia boum
ſaginatorum, & centum millia arietum
paſcalium. Sed cùm mortuus eſſet 5
Achab, rebellavit rex Moab in regem
Iſraelis. Egreſſus itaque rex Jehoramus eo 6
die de Samaria, recenſuit Iſraelitas;
Deinde contulit ſe ad Jehoſaphat regem 7
tribûs Juda, dicens; Rex Moab fraudavit
me, ideo mecum eas ad oppugnandum
eum. Ait illi, Libenter: aſcende; & in hac
re æquè ero ac tu, & populus meus ac
populus tuus, & equi mei ac equi tui.
Dixitque ad eum, Quâ viâ aſcendes? Re- 8
ſpondit, Viâ ſolitudinis Edom. Abierunt 9
ergò rex Iſrael, rex Juda, & rex Edom,
& circumeuntes itinere ſeptidui, non invenerunt
aquam exercitui ſuo, neque jumenta
quæ ſecum habebant. Quare dixit 10
rex Iſrael, Num fortè tempus hoc deſtinavit
Deus tribus hiſce regibus, ut tradat
eos in manum Moabitarum?

מלכים ב : ג

,DOMINI propheta hic non An : Jehoſaphat Dixitque
11 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה נָבִיא לַיהוָה
ſervis è unus Reſponditque ? eo ab DOMINUM inquiramus &
וְנִדְרְשָׁה אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ וַיַּעַן אֶחָד מֵעַבְדֵי
fundebat qui , Saphat filius Eliſaah Hic : dixit & , Iſrael regis
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר פֹּה אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט אֲשֶׁר־יָצַק
eo cum Eſt : Jehoſaphat Dixitque .Elijahu manus ſuper aquam
12 מַיִם עַל־יְדֵי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט יֵשׁ אוֹתוֹ
, Jehoſaphat & , Iſrael rex eum ad deſcenderunt Et ? DOMINI verbum
דְּבַר־יְהוָה וַיֵּרְדוּ אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט
: Iſrael regem ad Eliſaah Dixitque .Edom rex &
13 וּמֶלֶךְ אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
prophetas ad & ,tui patris prophetas ad Vade ? tibi & , mihi Quid
מַה־לִּי וָלָךְ לֵךְ אֶל־נְבִיאֵי אָבִיךָ וְאֶל־נְבִיאֵי
convocavit quia, Nequaquam ; Iſrael rex ei Dixitque : tuæ matris
אִמֶּךָ וַיֹּאמֶר לוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַל כִּי־קָרָא
manu in eos *dandum ad* iſtos reges tres DOMINUS
יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לָתֵת אוֹתָם בְּיַד
ſteti *cujus*, exercituũ DOMINUS Vivit : Eliſaah Dixitque .Moab
14 מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי
ſi , *ſuſcipiens ego* Jehudah regis Jehoſaphat *facies* niſi quia, *ejus facies ad*
לְפָנָיו כִּי לוּלֵי פְּנֵי יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲנִי נֹשֵׂא אִם־
: *modulantem* mihi tollite nunc Et .te vidiſſem ſi & , te ad reſpexiſſem
15 אַבִּיט אֵלֶיךָ וְאִם־אֶרְאֶךָּ׃ וְעַתָּה קְחוּ־לִי מְנַגֵּן
.DOMINI *manus* eum ſuper fuit & ,*modulantem modulari ſecundùm* fuit &
וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יַד־יְהוָה׃
.foſſas , foſſas hunc torrentem Fac : DOMINUS dixit Sic : ait Et
16 וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה עָשֹׂה הַנַּחַל הַזֶּה גֵּבִים גֵּבִים׃
videbitis neque , ventum videbitis Non : DOMINUS dixit ſic Nam
17 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־תִרְאוּ רוּחַ וְלֹא־תִרְאוּ
, vos bibetis & : aquâ implebitur ipſe torrens & ; pluviam
גֶשֶׁם וְהַנַּחַל הַהוּא יִמָּלֵא מָיִם וּשְׁתִיתֶם אַתֶּם
.DOMINI oculis in hoc eſt leve Et .*veſtrum jumentũ &* ,*veſtræ acquiſitione*, &
18 וּמִקְנֵיכֶם וּבְהֶמְתְּכֶם׃ וְנָקַל זֹאת בְּעֵינֵי יְהוָה
civitatem omnem percutietis Et .veſtra manu in Moab Dabitque
19 וְנָתַן אֶת־מוֹאָב בְּיֶדְכֶם׃ וְהִכִּיתֶם כָּל־עִיר
,facietis cadere *bonum lignum omne* & ,*electionis* civitatem omnem & ,*munitionis*
מִבְצָר וְכָל־עִיר מִבְחוֹר וְכָל־עֵץ טוֹב תַּפִּילוּ
bonam partem omnem & , obturabitis aquarum fontes cunctóſque
וְכָל־מַעַיְנֵי־מַיִם תִּסְתֹּמוּ וְכֹל הַחֶלְקָה הַטּוֹבָה
, *munus aſcendere ſecundũ* mane in fuit Et .lapidibus *in dolore afficietis*
20 תַּכְאִבוּ בָּאֲבָנִים׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר כַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה
.aquis terra eſt repleta & ,Edom via è *venientes* aquæ ecce &
וְהִנֵּה־מַיִם בָּאִים מִדֶּרֶךְ אֱדוֹם וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֶת־הַמָּיִם׃
pugnandum ad reges aſcendiſſent quòd audierunt Moab univerſus Et
21 וְכָל־מוֹאָב שָׁמְעוּ כִּי־עָלוּ הַמְּלָכִים לְהִלָּחֶם
ſteterunt & : ſupra & , cingulo *cingente* omni ab *ſunt acciti* & : eos *in*
בָּם וַיִּצָּעֲקוּ מִכֹּל חֹגֵר חֲגֹרָה וָמָעְלָה וַיַּעַמְדוּ
ſuper erat ortus ſol & , mane *in manicaverunt* Et .terminum ſuper
22 עַל־הַגְּבוּל׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה עַל־
.ſanguis ſicut rubras aquas regione è Moab Videruntque .aquas
הַמָּיִם וַיִּרְאוּ מוֹאָב מִנֶּגֶד אֶת־הַמַּיִם אֲדֻמִּים כַּדָּם׃
, reges ſunt *vaſtati Vaſtando* : *hic* Sanguis ; dixerunt Et
23 וַיֹּאמְרוּ דָּם זֶה הָחֳרֵב נֶחֶרְבוּ הַמְּלָכִים
.Moab *ſpolium* ad nunc & : ſuum *ſocium vir* percuſſerunt &
וַיַּכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְעַתָּה לַשָּׁלָל מוֹאָב׃
, Iſrael ſurrexerunt & : Iſrael *caſtrametationem* ad Veneruntque
24 וַיָּבֹאוּ אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיָּקֻמוּ יִשְׂרָאֵל
percuſſerunt & : eorum *faciebus* à fugeruntque ; *Moab* percuſſerunt &
וַיַּכּוּ אֶת־מוֹאָב וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵיהֶם וַיַּבּוּ־
.*Moab* percutiendo & ,*eam in*
בָהּ וְהַכּוֹת אֶת־מוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et ait Joſaphat; Eſtne hîc pro-
pheta Domini, ut deprecemur
Dominũ per eum? Et reſpon-
dit unus de ſervis regis Iſrael;
Eſt hîc Eliſeus filius Saphat,
qui fundebat aquam ſuper ma-
12 nus Eliæ. Et ait Joſaphat, Eſt
apud eum ſermo Domini. De-
ſcendítque ad eum rex Iſrael,
& Joſaphat rex Juda, & rex E-
13 dom. Dixit autem Eliſeus ad
regẽ Iſrael, Quid mihi & tibi
eſt? vade ad prophetas patris
tui, et matris tuæ. Et ait illi rex
Iſrael; Quarè congregavit Do-
minus tres reges hos, ut trade-
14 ret eos in manus Moab? Di-
xítq; ad eum Eliſe9; Vivit Do-
minus exercituũ, in cujus con-
ſpectu ſto, quòd ſi non vultum
Joſaphat regis Judæ erubeſce-
rem, non attendiſſem quidẽ te,
15 nec reſpexiſſem. Nunc autem
adducite mihi pſaltem. Cúm-
que caneret pſaltes, facta eſt
ſuper eum manus Domini: &
16 ait, Hæc dicit Dominus; Fa-
cite alveum torrentis huj9 foſ-
17 ſas & foſſas. Hæc enim dicit
Dñs; Non videbitis ventum,
neq; pluviã: & alveus iſte re-
plebitur aquis, & bibetis vos,
& familiæ veſtræ, & jumenta
18 veſtra. Parúmque eſt hoc in
conſpéctu Dñi: inſuper tradet
etiam Moab in manus veſtras.
19 Et percutietis omnem civitatẽ
munitã, & omnem urbẽ ele-
ctam, & univerſum lignum
fructiferũ ſuccidetis, cunctóſ-
que fontes aquarum obturabi-
tis, & omnem agrum egregiũ
20 operietis lapidibus. Factum
eſt igitur manè, quando ſacri-
ficium offerri ſolet, & ecce, a-
quæ veniebant ꝑ viam Edom,
21 & repleta eſt terra aquis. Uni-
verſi autem Moabitæ, audien-
tes quòd aſcendiſſent reges ut
pugnarent adverſùm eos, con-
vocaverũt omnes qui accincti
erant balteo deſuper, & ſtete-
22 runt in terminis. Primóque
manè ſurgentes, & orto jam
Sole ex adverſo aquarum, vi-
derũt Moabitæ econtrà aquas
23 rubras quaſi ſanguinem, Di-
xerúntque; Sanguis gladii eſt:
pugnaverunt reges contra ſe,
et cæſi ſunt mutuò: nunc perge
24 ad prædam, Moab. Perrexe-
rúntque in caſtra Iſrael: por-
rò conſurgens Iſrael, percuſſit
Moab: at illi fugerunt coram
eis. Venerunt igitur qui vice-
rant, & percuſſerunt Moab,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, (η) Οὐκ ἔστιν ὧδε προ-
φήτης τοῦ κυρίου, καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν κύ-
ριον παρ' αὐτοῦ; καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παί-
δων (θ) τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν,
(ι) Ὧδε Ἐλισαιὲ υἱὸς Σαφὰτ, ὃς ἐπέ-
12 χεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἠλιού. Καὶ εἶπεν Ἰ-
ωσαφὰτ, Ἔστιν (κ) αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. καὶ
(λ) κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσρα-
ὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ βασι-
13 λεὺς Ἐδώμ. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ πρὸς
βασιλέα Ἰσραὴλ, Τί ἐμοὶ καὶ σοί; δεῦρο
πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου (μ) καὶ
τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου. καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Μὴ ὅτι κέκλη-
κε κύριος τοὺς τρεῖς (ν) βασιλεῖς τοῦ παρα-
14 δοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ; Καὶ
εἶπεν Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος τῶν δυνά-
μεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ
μὴ πρόσωπον Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα
ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ,
15 καὶ εἶδόν σε. Καὶ νῦν (ξ) λάβε μοι
ψάλλοντα. καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλ-
λων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρί-
16 ου, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ποι-
ήσατε τὸν χειμάῤῥουν τοῦτον βοθύνους βο-
17 θύνους. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Οὐκ
(ο) ὄψεσθε πνεῦμα, καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετὸν,
καὶ ὁ χειμάῤῥους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος,
καὶ (π) πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ
18 τὰ κτήνη ὑμῶν. Καὶ κούφη αὐτὴ ἐν ὀ-
φθαλμοῖς κυρίου· καὶ παραδώσω τὴν Μω-
19 ὰβ ἐν χειρὶ ὑμῶν. Καὶ (ρ) πατάξετε πᾶ-
σαν (σ) πόλιν ὀχυρὰν, καὶ πᾶν ξύλον ἀ-
γαθὸν καταβαλεῖτε, καὶ πάσας πηγὰς ὕ-
δατος (τ) ἐμφράξεσθε, καὶ πᾶσαν μερί-
δα ἀγαθὴν (υ) ἀχρειώσετε ἐν λίθοις.
20 Καὶ ἐγένετο πρωῒ ἀναβαινούσης τῆς θυ-
σίας, καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ
21 Ἐδὼμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος. Καὶ
πᾶσα Μωὰβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν (φ) οἱ
τρεῖς βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς. καὶ (χ)
ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι (ψ)
ζώνην· καὶ εἶπον, Ὦ· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ
22 ὁρίου. Καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ὁ ἥλι-
ος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδε Μω-
ὰβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυῤῥὰ (ω) ὡς
23 αἷμα, Καὶ εἶπον, Αἷμα τοῦτο τῆς (α) ῥομ-
φαίας· καὶ ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ
(β) ἐπάταξεν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ νῦν
24 ἐπὶ τὰ σκῦλα Μωάβ. Καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὴν παρεμβολὴν Ἰσραήλ. καὶ Ἰσραὴλ ἀν-
έστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ, καὶ ἔφυ-
γον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον
εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωὰβ,

Et dixit Joſaphat; Non eſt 11
hîc propheta Domini, (f) &
inquiramus Dominum ab eo?
Et reſpondit unus puerorum re-
gis Iſrael, & dixit; Hic Eli-
ſæe filius Saphat, qui effunde-
bat aquam ſuper manus Eliu.
Et dixit Joſaphat, Eſt ei ver- 12
bum Domini. Et deſcendit ad
eum rex Iſrael, & Joſaphat rex
Juda, & rex Edom. Et dixit 13
Eliſæe ad regem Iſrael; Quid
mihi, & tibi? Vade ad pro-
phetas patris tui & prophetas
matris tuæ. Et dixit ei rex Iſ-
rael, Nunquid vocavit Domi-
nus tres iſtos reges ad traden-
dum eos in manus Moab? Et 14
dixit Eliſæe; Vivit Dominus
virtutum, cui adſtiti coram eo:
quia niſi faciem Joſaphat regis
Juda ego ſumerem, ſi reſpe-
xiſſem ad te, & vidiſſem te.
Et nunc accipe mihi pſallentem. 15
Et factum eſt, ut pſallebat pſal-
lens; & facta eſt ſuper eum
manus Domini, & dixit; Hæc 16
dicit Dominus, Facite torren-
tem hunc foſſas foſſas. Quoni- 17
am hæc dicit Dominus, Non
videbitis ſpiritum, & non vi-
debitis pluviam; & torrens
hic implebitur aquâ: & bibetis
vos, (g) & poſſeſſiones veſtræ,
& pecora veſtra. Et (h) le- 18
vis hæc in oculis Domini: &
(i) tradam Moab in manu
veſtra: Et percutietis omnem 19
civitatem (k) munitam: &
omne lignum bonum dejicietis:
& omnes fontes aquæ obſtru-
etis, & omnem portionem bo-
nam inutilem reddetis in lapi-
dibus. Et factum eſt manè a- 20
ſcendente ſacrificio, & ecce
aquæ veniebant è via Edom:
& terra impleta eſt aquâ. Et 21
univerſa Moab audierunt, quia
aſcenderant tres reges impugna-
re eos. Et exclamaverunt ex
(l) omni, accincti zonâ: &
dixerunt, Hem: Et ſteterunt
ſuper terminum. Et diluculò 22
ſurrexerunt manè, & Sol ex-
ortus eſt ſuper aquas. Et vidit
Moab ex adverſo aquas rubras
tanquàm ſanguinem. Et di- 23
xerunt, Sanguis hic gladii:
Et pugnaverunt reges: & per-
cuſſit vir proximum ſuum: &
nunc ad ſpolia, Moab. Et in- 24
traverunt in caſtra Iſrael. Et
Iſrael ſurrexerunt, & per-
cuſſerunt ipſam Moab. Et
fugerunt à facie eorum. Et in-
traverunt ingredientes, & per-
cutientes ipſam Moab:

MS. A. (η) Εἰ οὐκ (θ) βασιλέως (ι) Ὧδαι Ἐλισαιὲ (κ) σὺν αὐτῷ (λ) κατέβησαν (μ) καὶ πρὸς τοὺς (ν) βασιλεῖς παρεσχημένοις δοῦναι (ξ) ἴδε μοι (ο) ὄψεσθαι *ὑετὸν, (π) πίεται (ρ) πατάξατε (σ) τὴν πόλιν ὀχυρὰν, καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, καὶ πᾶν (τ) ἐμφράξεται, (υ) ἀχρειώσατε (φ) οἱ βασιλεῖς (χ) ἀνέβησαν (ψ) ζώνην καὶ ἐπάνω. καὶ ἔστησαν (ω) ὡσεὶ (α) ῥομφαίας ἐμαχέσαντο (β) ἐπάταξαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט הֲלֵית כָּא נְבִיָא דַיְיָ וְנִשְׁאַל יַת פִּתְגָמָא דַיְיָ מִנֵיהּ וַאֲתֵיב חַד מֵעַבְדֵי מַלְכָּא
12 דְיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר הָכָא אֱלִישָׁע בַּר שָׁפָט דְשַׁמֵשׁ יַת אֵלִיָהוּ ׃ וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט אִית עִמֵיהּ
13 פִּתְגָמָא דַיְיָ וּנְחַתוּ לְוָתֵיהּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט וּמַלְכָּא דֶאֱדוֹם ׃ וַאֲמַר אֱלִישָׁע לְמַלְכָּא
דְיִשְׂרָאֵל מַה לִי וְלָךְ אֱזֵל לְוַת נְבִיֵי אֲבוּךְ וּלְוַת נְבִיֵי אִמָךְ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּבָעוּ
לָא תִדְכַּר חוֹבִין רַשְׁעֲתָא הַהִיא בְּעֵי עֲלָנָא רַחֲמִין אֲרֵי זַמֵן יְיָ לִתְלָתָא מַלְכַיָא הָאִלֵין
14 לְמִמְסַר יַתְהוֹן בְּיַד מוֹאֲבָאֵי ׃ וַאֲמַר אֱלִישָׁע קַיָם הוּא יְיָ צְבָאוֹת דִמְשַׁמֵשְׁנָא קֳדָמוֹהִי אֲרֵי
אִלוּלָא פוֹן אַפֵּי יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה אֲנָא נָסֵב אִם אֶסְתַּכַּל בָּךְ וְאִם אַחֲזִנָךְ ׃
15 וּכְעַן אַיְתוֹ לִי גַבְרָא דְיָדַע לְנַגָנָא בְּכִנוֹרָא וַהֲוָה כַּד נַגֵן דִמְנַגֵן וּשְׁרִיָא עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן
16 קֳדָם יְיָ ׃ וַאֲמַר כִּדְנָן אֲמַר יְיָ יִתְעֲבֵיד נַחְלָא הָדֵין פְּצִידִין פְּצִידִין ׃ אֲרֵי כִדְנָן אֲמַר יְיָ לָא
17 תֶחֱזוֹן רוּחָא וְלָא תֶחֱזוֹן מִטְרָא וְנַחְלָא הַהוּא יִתְמְלֵי מַיָא וְתִשְׁתּוֹן אַתּוּן וְגֵיתֵיכוֹן
18 וּבְעִירְכוֹן ׃ וְקַלִילָא דָא קֳדָם יְיָ וְיִמְסַר יַת מוֹאֲבָאֵי בִּידְכוֹן ׃ וְתִמְחוֹן כָּל כְּרַךְ תַּקִיף וְכָל
19 קִרְוִין כְּרִיכָן וְכָל אִילָן דְיָאֵי תְּעַקְרוּן וְכָל מַבּוּעֵי מַיָא תִּסְתְּמוּן וְכָל אַחֲסַנְתָּא שַׁפִּירְתָּא
20 תְּטוּמוּן בְּאַבְנַיָא ׃ וַהֲוָה בְצַפְרָא כְּמִסַּק מִנְחָתָא וְהָא מַיָא אָתָן מֵאוֹרַח אֱדוֹם וְאִתְמְלִיאַת
21 אַרְעָא יַת מַיָא ׃ וְכָל מוֹאֲבָאֵי שְׁמַעוּ אֲרֵי סְלִיקוּ מַלְכַיָא לְאַגָחָא קְרָבָא בְהוֹן וְאִתְכְּנִישׁוּ מִכֹּל
22 אֲסִירֵי סַיְפָא וּלְעֵלָא וְקָמוּ עַל תְּחוּמָא ׃ וְאַקְדִימוּ בְצַפְרָא וְשִׁמְשָׁא נְחַת עַל מַיָא וַחֲזוֹ
23 מוֹאֲבָאֵי מִקָבֵיל יַת מַיָא סוּמְקִין כִּדְמָא ׃ וַאֲמַרוּ דַם דֵין אִתְגָרָאָה אִתְגָרִיאוּ מַלְכַיָא וְקַטָלוּ
24 גְבַר יַת חַבְרֵיהּ וּכְעַן פּוּקוּ לְבִזָתָא מוֹאֲבָאֵי ׃ וַאֲתוֹ לְמַשְׁרִיתָא דְיִשְׂרָאֵל וְקָמוּ יִשְׂרָאֵל וּמְחוֹ
יַת מוֹאֲבָאֵי וְאַפְּכוּ מִן קֳדָמֵיהוֹן וּמְחוֹ בְהוֹן וְקַטְלוּ יַת מוֹאֲבָאֵי ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Jehoſaphat: An non hîc eſt propheta Dñi, ut interrogemus verba 11
Domini per eum? et reſpondit unus è ſervis regis Iſrael, et dixit: Hic eſt
Eliſagh filius Sephat, qui miniſtrabat Eliah. Et dixit Jehoſaphat: Eſt cum 12
illo verbũ Dñi: et deſcenderunt ad eum rex Iſrael, et Jehoſaphat, et rex
Edom. Et dixit Eliſagh regi Iſrael: Quid mihi et tibi? vade ad prophetas 13
patris tui, et ad prophetas matris tuæ: et dixit ei rex Iſrael; Obſecro, ne
memineris peccata *impietatis* hujus: roga pro nobis miſericordiã, quia vo-
cavit Dñs tres reges iſtos, ut traderet eos in manum *Moabæorum*. Et dixit 14
Eliſagh: Permanet ipſe Domin9 Tzebaoth ante quem miniſtro, ꝙ niſi faci-
em Jehoſaphat regis tribus dom9 Jehudah ego ſuſciperem, ſi contemplarer
te et viderem te. Et nunc adducite mihi virum qui nôrit pſallere cithara: 15
et fuit pſallente illo qui pſallebat, manſit ſuper illum ſpiritus prophetiæ à 16
Domino. Et ait: Sic dixit Domin9, Fiant in valle hac foſſæ et foſſæ. Quia ſic 17
dixit Domin9: Non videbitis ventũ, nec videbitis pluviã, et vallis hæc im-
plebitur aquis: et bibetis vos et greges veſtri et jumenta veſtra. Et leve 18
hoc eſt ante Dominũ, et tradet Moabæos in manũ veſtram. Et percutietis 19
omnem arcẽ fortem, et omnẽ urbem munitam, et omnẽ arborẽ pulchram
evelletis, et omnes ſcaturigines aquarũ obturabitis, et omnem poſſeſſionẽ
elegantẽ operietis lapidibus. Et fuit in aurora cùm offertur oblatio, ecce 20
aquæ veniebant de via Edom, et impleta eſt terra aquis. Et omnes Moabæi 21
audierunt ꝙ aſcendiſſent reges ad ineundũ bellum in eos; et congregave-
runt ſe ex omnib9 accingentibus ſe gladio et ſuprà, et ſteterunt in termino:
Et prævenerunt auroram, et ſol deſcendit ſuper aquas: et viderunt Moabæi 22
è regione aquas rubras tanquam ſanguinem. Et dixerunt: Sanguis eſt: con- 23
tendendo contenderunt reges, et occiderunt quiſque ſocium ſuum: et nunc
exite ad prædam Moabæi. Et venerunt ad caſtra Iſrael, et ſurrexerunt [vi- 24
ri] Iſrael et percuſſerunt Moabæos: et verterunt terga à facie eorum, &
percuſſerunt eos, et occiderunt Moabæos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܡܐ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܕܢܫܐܠ ܡܢܗ ܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܢܐ
ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ. ܕܡܫܡܫ ܗܘܐ
12 ܡܝܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܐܠܝܐ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܐܝܬ ܗܘ ܥܡܗ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܚܬܘ
13 ܠܘܬܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ
ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ: ܙܠ ܠܘܬ ܢܒܝܘܗܝ ܕܐܒܘܟ. ܘܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܡܟ.
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܗܘܐ ܟܝ ܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܬܠܬܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ. ܕܢܫܠܡ
14 ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܡܘܐܒ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܠܘ
ܠܐ ܡܢ ܐܦܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܡܬܒܝܫ ܐܢܐ. ܠܐ ܚܐܪ ܗܘܝܬ ܒܟ. ܘܐܦܠܐ ܚܙܝܬܟ.
15 * ܘܗܫܐ ܐܝܬܘ ܠܝ ܢܩܘܫܐ. ܘܗܘܐ ܟܕ ܢܩܫ ܢܩܘܫܐ. ܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ
16 ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܢܥܒܕ ܢܚܠܐ ܗܢܐ ܓܘܡܨܝܢ ܓܘܡܨܝܢ. * ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܐ
17 ܬܚܙܘܢ ܪܘܚܐ. ܘܠܐ ܬܚܙܘܢ ܡܛܪܐ. ܘܢܚܠܐ ܗܢܐ ܢܬܡܠܐ ܡܝܐ. ܘܬܫܬܘܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܩܢܝܢܟܘܢ
18 ܘܒܥܝܪܟܘܢ. * ܘܩܠܝܠܐ ܗܝ ܗܕܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܫܠܡ ܠܡܘܐܒ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܬܚܪܒܘܢ
19 ܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܚܣܝܢܬܐ. ܘܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܓܒܝܬܐ. ܘܟܠ ܐܝܠܢ ܛܒܐ ܬܦܠܘܢ. ܘܟܠ
ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܬܣܟܪܘܢ. ܘܟܠ ܚܩܠܐ ܛܒܐ ܬܚܒܠܘܢ ܒܟܐܦܐ. * ܘܗܘܐ ܒܨܦܪܐ ܟܕ
20 ܣܠܩܐ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܗܐ ܡܝܐ ܐܬܝܢ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܡܠܝܬ ܐܪܥܐ ܡܝܐ. * ܘܟܠܗܘܢ
21 ܡܘܐܒܝܐ ܫܡܥܘ ܕܣܠܩܘ ܡܠܟܐ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܡܢ ܟܠ ܕܐܣܝܪ ܚܨܐ
ܘܠܥܠ. ܘܩܡܘ ܥܠ ܬܚܘܡܐ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܡܫܐ ܕܢܚ ܥܠ ܡܝܐ. ܘܚܙܘ ܡܘܐܒܝܐ
22 ܡܢ ܠܩܘܒܠ ܡܝܐ ܣܘܡܩܝܢ ܐܝܟ ܕܡܐ. * ܘܐܡܪܘ. ܕܡܐ ܗܘ ܗܢܐ. ܡܚܪܒܘ ܐܬܚܪܒܘ
23 ܡܠܟܐ. ܘܩܛܠܘ ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ. ܘܗܫܐ ܠܒܙܬܐ ܡܘܐܒ. * ܘܐܬܘ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
24 ܘܩܡܘ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܚܘ ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܒܗܘܢ. ܘܡܚܘܗܝ ܠܡܘܐܒ.

Et dixit Joſaphat, Annon eſt hîc propheta Dñi, ut poſtulemus ab eo ſermonem Dñi? Reſpondens quidam è ſervis regis Iſraelis, dixit, Eſt hîc Eliſæus Saphati filius qui fundebat aquam ſuper manus Eliæ. 11
Dixit Joſaphat, Eſt quidem apud eum ſermo Domini. Deſcenderunt ergò ad eum rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda, atque rex Adum. 12
Tum ait Eliſæus ad regem Iſraelis, Quid mihi tecum? Vade ad prophetas patris tui, & ad prophetas matris tuæ: cui dixit rex Iſraelis, Ad hócne vocavit Dñs tres reges iſtos ut traderet eos in manum Moabi? 13
Dixit Eliſæus, Vivat Dñs potentiſſimus coram quo ſteti, niſi vultum Joſaphat regis Juda revererer, non intuerer te, nec aſpicerem te. 14
Jam verò adducite mihi pſaltem. Factumque eſt ut cùm pſaltes ille pulſaret, adeſſet huic manus Domini, Diceretque; 15
ſic dicit Dñs, Fiant in hac valle plures foveæ: 16
Quoniam ſic ait Dñs, Non videbitis ventũ nec videbitis pluviã; vallis tamen iſta replebitur aquis, ut bibatis vos, & pecora atque jumenta veſtra. 17
At exiguum eſt hoc in oculis Dñi: tradet inſuper Moabitas in manus veſtras: 18
Et expugnabitis omnes civitates munitas, omneſq; civitates electas, pulcherrimas quaſq; arbores dejicietis, omnes aquarũ fontes obturabitis, & omnem poſſeſſionem bonam lapidibus implebitis. 19
Factum eſt autem manè, quo tempore offerri *ſolet* ſacrificium, ut ecce venirent aquæ de via Adum, & terra illa aquis impleretur. 20
Audientes autem omnes Moabitæ quòd aſcendiſſent illi reges ad eos oppugnandos, voce præconis acciverunt ab omnibus gladio ſe accingentibus & ſuprà, ſteteruntque in confinibus. 21
Cúmque manè ſurrexiſſent, & ſol ortus eſſet ſuper aquas, & vidiſſent Moabitæ à longe aquas ceu ſanguinem rubicundas; 22
Dixerunt, Sanguis eſt iſte: proculdubiò mutuò interfecerunt ſe reges & peremerunt alter alterũ: ad prædam igitur O Moab. 23
Et cùm veniſſent ad caſtra Iſraelis, ſurrexerunt Iſraelitæ, & occiderunt Moabitas, ita ut fugerent ab eis: illi verò *mixtim* cum eis ingreſſi peremerunt Moabitas; 24

Verſio ARABICA cùm Interpretatione LATINA.

11 *فقال يهوسافاط * اههنا نبي فنسيله عن قول الله. فاجاب احد عبيد الملك الذي لآل اسرائيل.
12 وقال. ههنا اليسع بن سافاط الذي خدم لايليا وصب على يديه ماء * فقال يهوسافاط. حقا معه
كلام الله * وانحدروا اليه ملك آل اسرائيل * ويهوسافاط ملك آل يهودا * وملك ادوم جميعا.
13 * فقال اليسع لملك اسرائيل * ما لي ولك * امض الي انبياء ابيك وانبياء امك. فقال له ملك
اسرائيل * اسالك ان لا تذكر الذنوب في هذه الساعة * واجعل لنا منك رحمة * أتري حين الله
14 لهولاء الثلاثة الملوك ليوقعهم في يد المواببين * فقال اليسع * وحق الله رب الجيوش الذي
خدمت بين يديه * ان لولا مشاهدتي وجه يهوسافاط واكيائي منه * لما التفت اليك ولا نظرتك
15 * والآن ايتوني برجل عارف ضارب بالعود * فاحضروه ذاك * فعند ضربه بالعود حلت عليه
16 النبوة من عند الله * وقال * كذا قال الله. سيصير هذا الوادي غدرانا غدرانا * لان كذا قال الله.
17 انكم لا ترون رياحا ولا مطرا. بل هذا الوادي يمتلي ماء * وتشربون انتم وماشيتكم وبهائمكم *
18 * وذلك قليلا من قدرة الله * ويوقع آل مواب في ايديكم * وتوقعون بكل حصن عال * وكل قرية
19 حصينة * وكل اقليم قوي * وكل شجر حسنة تقطعوا * وكل معين للماء تسدوا * وكل حوز حسنة
20 تطمرون بالحجارة * فلما كان بالغداة في وقت اصعاد القربان * جاءت مياه كثيرة من طريق
21 بلد ادوم * حتي امتلأت الارض منها * وسمعوا جماعة المواببين بطلوع الملوك لملاحمتهم *
22 فاجتمعوا كل من يتقلد سيفا وما فوق ذلك * ووقفوا علي التخم * وبكروا بالغداة وقد اشرقت الشمس
23 علي الماء * فلما استقبل الي مواب الماء راوا انه احمر كالدم * فقالوا * هذا دم * وما هو الا محاربة
24 تحاربوا الملوك فقتل الرجل منهم صاحبه * والآن تعالوا يا موابيين لأخذ السلب * فوافوا معسكر
آل اسرائيل * وقام آل اسرائيل ووقعوا بالمواببين واهزموا من بين ايديهم * ووقعوا ايضا
بهم وقتلوا المواببين *

Dixit verò Jehoſaphat, Eſtne hîc ullus propheta, ut poſtulemus ab eo oraculum divinum? Reſpondit quidam ſervorum regis Iſraelitarum, & ait; Eſt hîc Eliſæus Saphati filius, qui miniſtravit Eliæ, & aquam ſudit ſuper manus ejus. 11
Dixit Jehoſaphat, Verè, apud ipſum eſt oraculum divinum: ſic deſcenderunt ad eum rex Iſraelitarum, & Jehoſaphat rex Judæorum, necnon rex Edom ſimul. 12
Dixit autem Eliſæus ad regem Iſraelis, Quid mihi tecum? abi ad prophetas patris tui, & prophetas matris tuæ. Ait illi rex Iſraelis, Rogo te ne mentionem modò facias delictorum, ſed utere nobiſcum benevolentiâ: ánne tempus hoc deſtinavit Deus tribus hiſce regibus, ut injiciat eos in manum Moabitarum? 13
Dixit Eliſæus, Per Deum Dominum exercituum, coram quo miniſtro, niſi vultum Jehoſaphati conſpicerem, eumq; vererer, haudquaquã me verterem ad te, nec aſpicerem te. 14
Nunc autem adducite mihi virum aulœdum fidicinem: quem cùm adduxiſſent ei, fideſq; pulſâſſet, deſcendit à Deo ſuper eũ prophetia: 15
Et dixit, Sic ait Deus, Vertetur hæc vallis in varios elices. 16
Sic enim dixit Deus, Nec ventos quidem, nec pluviam videbitis, nihilominus hæc vallis implebitur aquâ, & bibetis vos, & armenta jumentaq; veſtra. 17
Verùm quoniam *hoc minimũ eſt apud potentiã divinam, adhæc cadere faciet Moabitas in manus veſtras:* 18
Et irruetis in omnem urbem excelſam, & omnem civitatem munitam, omnemq; regionem fortem: omnem arborem pulchram ſuccidetis, & omnem aquæ ſcaturiginem obturabitis, & pulchrum quodque rus lapidibus obruetis. 19
Itaque ſequenti die, quo tempore ſacrificium offerri conſuevit, *effluxerunt aquæ tam copioſæ è via regionis Edom, ut ea terra iis impleretur.* 20
Cùm autẽ audiſſent omnes Moabitæ aſcendiſſe reges illos ad præliũ ſecum incundũ, congregati ſunt quicunq; gladio ſeſe accingebant, & alii præter iſtos, ſteteruntq; in limitibus. 21
Et manè conſurgentes orto jam ſole ſuper aquã, cùm aqua objeciſſet ſe aſpectui Moabitarũ, viderũt eã eſſe rubrã velut ſanguinẽ. 22
Quapropter dixerũt, Hoc ſanguis eſt, nec aliunde eſt niſi ex pugna quã reges inter ſe geſſerunt mutuò ſe trucidantes: venite ergò O Moabitæ ad capienda ſpolia. 23
Quare cũ perveniſſent ad caſtra Iſraelitarũ, ſurgentes Iſraelitæ irruerũt in Moabitas, ita ut terga verterẽt ab eis at illi his iterũ impetentes, trucidârunt Moabitas: 24

vir projecerunt *bonam* *partem* *omnem* & ;destruxerunt urbes Et
25 וְהֶעָרִים יַהֲרֹסוּ וְכָל־חֶלְקָה טוֹבָה יַשְׁלִיכוּ אִישׁ־
,obturaverunt aquarum fontem omnem & ,*illam* repleverunt & ,suũ lapidem
אַבְנוֹ וּמִלְאוּהָ וְכָל־מַעְיַן־מַיִם יִסְתֹּמוּ
pariete in ejus lapides *reliquit* donec ,fecerunt cadere *bonum lignum omne* &
וְכָל־עֵץ־טוֹב יַפִּילוּ עַד־הִשְׁאִיר אֲבָנֶיהָ בַּקִּיר
vidit Et .eam percusserunt & ,fundibularii circundederunt & :Chareseth
26 חֲרֶשֶׂת וַיָּסֹבּוּ הַקַּלָּעִים וַיַּכּוּהָ׃ וַיַּרְא
secum tulit & ,bellum *se à* prævaleret quòd , Moab rex
מֶלֶךְ מוֹאָב כִּי־חָזַק מִמֶּנּוּ הַמִּלְחָמָה וַיִּקַּח אוֹתוֹ
regem ad *irrumpendum ad* ,gladium evaginantes viros septingentos
שְׁבַע־מֵאוֹת אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב לְהַבְקִיעַ אֶל־מֶלֶךְ
qui ,primogenitum *ejus* filium *cepit* Et .potuerunt non & , Edom
27 אֱדוֹם וְלֹא יָכֹלוּ׃ וַיִּקַּח אֶת־בְּנוֹ הַבְּכוֹר אֲשֶׁר־
.murum super *ascensionem eum fecit ascendere* & ,eo pro erat regnaturus
יִמְלֹךְ תַּחְתָּיו וַיַּעֲלֵהוּ עֹלָה עַל־הַחֹמָה
,eo *desuper* sunt profecti & ;Israel super *magnus fervor* fuit Et
וַיְהִי קֶצֶף־גָּדוֹל עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ מֵעָלָיו
.terram in sunt reversi &
וַיָּשֻׁבוּ לָאָרֶץ׃

CAP. IV. ד

ad clamavit prophetarum filiorum uxoribus de una mulier Et
1 וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי־הַנְּבִיאִים צָעֲקָה אֶל־
, nôsti tu & ;est mortuus meus vir tuus Servus : dicendo , Elisaah
אֱלִישָׁע לֵאמֹר עַבְדְּךָ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ
venit creditor Et .Dominum *timens* *erat* tuus servus quòd
כִּי עַבְדְּךָ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָה וְהַנֹּשֶׁה בָּא
eam ad Dixitque .servos in sibi meos natos duos *capiendum ad*
2 לָקַחַת אֶת־שְׁנֵי יְלָדַי לוֹ לַעֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
tibi est quid ,mihi indica ?tibi faciam Quid : Elisaah
אֱלִישָׁע מָה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה־יֶּשׁ־לָכִי
nisi ,domo in *omne* tuæ ancillæ Non : ait Et ?domo in
בַּבָּיִת וַתֹּאמֶר אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹל בַּבַּיִת כִּי אִם־
,*platea* à vasa tibi pete ,Vade : dixit Et .olei *lecythus*
3 אָסוּךְ שָׁמֶן׃ וַיֹּאמֶר לְכִי שַׁאֲלִי־לָךְ כֵּלִים מִן־הַחוּץ
,ingredieris Et .*paucifices* non vacua vasa ,tuis vicinis omnibus ab
4 מֵאֵת כָּל־שְׁכֵנָיִכְי כֵּלִים רֵקִים אַל־תַּמְעִיטִי׃ וּבָאת
omnia super fundes & ,tuos filios super & ,te super ostium claudes &
וְסָגַרְתְּ הַדֶּלֶת בַּעֲדֵךְ וּבְעַד־בָּנַיִךְ וְיָצַקְתְּ עַל כָּל־
clausit & ,eo ab Ivitque .*proficisci facies* *plenum* & : hæc vasa
5 הַכֵּלִים הָאֵלֶּה וְהַמָּלֵא תַּסִּיעִי׃ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ וַתִּסְגֹּר
, eam ad *admoventes* Ipsi .suos filios super & , se super ostium
הַדֶּלֶת בַּעֲדָהּ וּבְעַד בָּנֶיהָ הֵם מַגִּשִׁים אֵלֶיהָ
:suũ filium ad dixit & ,vasa *implere secundùm* ,fuit Et .*infundens* ipsa &
6 וְהִיא מֹיצָקֶת׃ וַיְהִי כִּמְלֹאת הַכֵּלִים וַתֹּאמֶר אֶל־בְּנָהּ
: vas ultrà Non : eam ad Dixitque .vas adhuc *me ad* *Admove*
הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד כֶּלִי וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵין עוֹד כֶּלִי
: ait & , Dei viro indicavit & ,Venitque .oleum stetit &
7 וַיַּעֲמֹד הַשָּׁמֶן׃ וַתָּבֹא וַתַּגֵּד לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
tuis filiis cum tu & : tuo creditori redde & ,oleum vende ,Vade
לְכִי מִכְרִי אֶת־הַשֶּׁמֶן וְשַׁלְּמִי אֶת־נִשְׁיֵכִי וְאַתְּ בָּנַיִכִי
, Sunem *ad* Elisaah transibat & ,dies fuit Et .residuo *in* vives
8 תִּחְיִי בַּנּוֹתָר׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל־שׁוּנֵם
,fuit & : panem *comedendũ ad eum in* fecit vim & , magna mulier ibi &
וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֶק־בּוֹ לֶאֱכָל־לָחֶם וַיְהִי
Dixitque .panem *comedendum ad* ,illuc declinabat,ipse transiret dum
9 מִדֵּי עָבְרוֹ יָסֻר שָׁמָּה לֶאֱכָל־לָחֶם׃ וַתֹּאמֶר
sanctus Dei vir quòd novi nunc Ecce : suum virum ad
אֶל־אִישָׁהּ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ
: jugiter nos *super* transiens , *ipse*
הוּא עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד׃

Versio VULG. LAT.

25 Et civitates destruxerunt: & omnem agrũ optimũ, mittentes singuli lapides, repleverunt: & universos fontes aquarũ obturaverunt: & omnia ligna fructifera succiderunt, ita ut muri tantùm fictiles remanerent: & circumdata est civitas à fundibulariis, & magna ex parte percussa. 26 Quod cùm vidisset rex Moab, prævaluisse scilicèt hostes, tulit secũ septingentos viros educentes gladiũ, ut irrumperent ad regem Edom: & non potuerunt. 27 Arripiénsque filium suũ primogenitum, qui regnaturus erat pro eo, obtulit holocaustum sup murũ: & facta est indignatio magna in Israel, statímq; recesserunt ab eo, & reversi sunt in terram suam.

CAP. IV.

1 Mulier autem quædam de uxorib⁹ prophetarũ clamabat ad Eliseum, dicens; Servus tuus vir meus mortuus est, & tu nôsti quia servus tu⁹ fuit timens Dñm: & ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi. 2 Cui dixit Eliseus, Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respondit; Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parũ olei, quo ungar. 3 Cui ait; Vade, pete mutuò ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca. 4 Et ingredere, & claude ostium tuum, cùm intrinsecùs fueris tu, & filii tui: & mitte indè in omnia vasa hæc: & cùm plena fuerint, tolles. 5 Ivit itaque mulier, & clausit ostium super se, & super filios suos: illi offerebant vasa, & illa infundebat. 6 Cúmq; plena fuissent vasa, dixit ad filium suum; Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit, Non habeo. 7 Stetitque oleum. Venit autem illa, & indicavit homini Dei. Et ille, Vade, inquit, vende oleum, & redde creditori tuo: tu autem, & filii tui vivite de reliquo. 8 Facta est auté quædã dies, & transibat Eliseus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum ut comederet pané; cúmq; frequenter inde transiret, divertebat ad eam ut comederet panem. 9 Quæ dixit ad virum suũ; Animadverto quòd vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos frequenter.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον, καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔρριψαν ἀνὴρ τὸν λίθον καὶ ἐνέπλησαν αὐτὴν, καὶ πᾶσαν (γ) πηγὴν ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου (δ) καθῃρημένους· καὶ ἐκύκλωσαν οἱ (ε) σφενδονῆται, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν. 26 Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος· καὶ ἔλαβε (ζ) μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, 27 καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον (η) ὃν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ ἐγένετο μετάμελος μέγας ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ (θ) ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

25 Et civitates destruxerunt: & omnem portionem bonam, projecerunt vir lapidem, & impleverunt eam: & omnem fontem obstruxerunt: & omne lignum bonum dejecerunt usque ad relinquendum lapides muri (m) destructos. Et circumierunt fundibularii, & percusserunt eam. 26 Et vidit rex Moab, quia invaluit super eum pugna: & sumpsit secum septingentos viros educentes gladium ad irrumpendum adversùs regem Edom: & non potuerunt. 27 Et sumpsit filium suum primogenitum, quem regem fecerat pro se, & obtulit eum holocaustoma super murum. Et facta est pœnitentia magna super Israel. Et recesserunt ab eo, & reverterunt in terram.

MS. A. (γ) πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν, (δ) * καθημένοις· (ε) σφενδονῆται, καὶ ἐπάταξεν (ζ) μετ' αὐτοῦ (η) ὃς ἐβασίλευσεν (θ) ὑπέστρεψαν

ΚΕΦ. Δʹ.

1 Καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα (α) πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ, λέγουσα, Ὁ δοῦλός σου (β) ἀνήρ μου ἀπέθανε, καὶ σὺ ἔγνως, ὅτι (γ) δοῦλος σου ἦν φοβούμενος τὸν κύριον· καὶ ὁ (δ) δανειστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου (ε) ἑαυτῷ εἰς δούλους. 2 Καὶ (ζ) εἶπεν Ἐλισαιὲ, Τί (η) ποιήσω σοι; ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστί σοι ἐν τῷ οἴκῳ; ἡ δὲ εἶπεν, Οὐκ ἔστι τῇ δούλῃ σου οὐδὲν ἐν τῷ (θ) οἴκῳ, ὅτι ἀλλ' ἢ ὃ ἀλείψομαι ἔλαιον. 3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Δεῦρο (ι) αἴτησαι σεαυτῇ σκεύη ἔξωθεν (κ) παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου σκεύη κενὰ, μὴ ὀλιγώσῃς. 4 Καὶ εἰσελεύσῃ καὶ (λ) ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου, καὶ (μ) ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα, καὶ τὸ πληρωθὲν ἀρεῖς. 5 Καὶ ἀπῆλθε † παρ' αὐτοῦ, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν (ν) καθ' ἑαυτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν (ξ) αὐτῆς· αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη. 6 Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, Ἐγγίσατε ἔτι πρὸς (ο) με τὸ σκεῦος. καὶ εἶπον αὐτῇ, Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος. 7 καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον. (π) Καὶ ἦλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπεν (ρ) Ἐλισαιὲ, Δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ (σ) καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ (τ) ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ. 8 Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη (υ) Ἐλισαιὲ εἰς (φ) Σωμὰν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν, ἐξέκλινε (χ) τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν. 9 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, Ἰδοὺ δὴ (ψ) ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' (ω) ἡμᾶς διαπαντός.

CAP. IV.

1 Et mulier una de filiis prophetarum clamabat ad Elisæe, dicens; Servus tuus vir meus mortuus est: & tu nôsti, quia servus tuus erat timens Dominum. Et creditor venit tollere ambos filios meos sibi in servos. 2 Et dixit Elisæe, Quid faciam tibi? Annuntia mihi, quid est tibi in domo. At illa dixit; Non est ancillæ tuæ quicquam (a) in domo, nisi, quo ungar, oleum. 3 Et dixit ad eam; Vade, pete tibi vasa deforis ab omnibus vicinis, vasa vacua: (b) non paucas. 4 Et intrabis, & claudes ostium super te, & super filios tuos, & effundes in vasa ista: & quod impletum fuerit, tolles. 5 Et abiit ab (c) eo: & clausit ostium super se, & super filios suos: ipsi afferebant ad eam: & ipsa infundebat, donec impleta sunt vasa. 6 Et dixit ad filios suos, Afferte adhuc ad me vas. Et dixerunt ei, Non est ultrà vas. Et stetit oleum. 7 Et venit, & annuntiavit homini Dei. Et dixit Elisæe; Vade, & vende oleũ, & reddes (d) fœnora tua: & tu, & filii tui vivetis in residuo oleo. 8 Et facta est dies, & transivit Elisæe in Soman: & ibi mulier magna: & tenuit eum ad manducandum panem. Et factum est ex multo ingressu ejus, (e) divertebat ad manducandum illic. 9 Et dixit mulier ad virum suum; Ecce nunc novi, quia homo Dei sanctus hic transit per nos frequenter.

MS. A. (α) πρὸς Ἐλισαιὲ, (β) ὁ ἀνήρ (γ) δοῦλος ἦν (δ) * δανειστής μου ἦλθεν (ε) αὐτῷ (ζ) εἶπεν πρὸς * αὐτὸν Ἐλισαιὲ, (η) ποιήσω; ἀνάγγειλόν (θ) οἴκῳ, ἀλλ' (ι) αἴτησον (κ) παρὰ τῶν γειτόνων σου σκεύη (λ) ἀποκλείσῃς (μ) ἀποχεεῖς πάντα τὰ † ἀπ' αὐτοῦ, (ν) κατ' αὐτῆς (ξ) ἑαυτῆς· (ο) μοι σκεῦος. (π) Καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπήγγειλεν * κυρίῳ τοῦ θεοῦ. (ρ) Ἐλισαιὲ, (σ) καὶ υἱοί (τ) ὑπολοίπῳ (υ) Ἐλισαιὲ (φ) Σιωμὰμ, (χ) τοῦ φαγεῖν. (ψ) ἔγνωκα (ω) ἡμᾶς. Ποιήσωμεν αὐτῷ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וְקִרְוַיָּא פַּגַרוּ וְכָל אַחְסַנְתָּא שַׁפִּירָא רְמוֹ גְּבַר אַבְנֵיהּ וּמַלְאוּהָא וְכָל מַבּוּעֵי מַיָּא סְתַמוּ וְכָל
אִילָן דְּיָאֵי עֲקַרוּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַרַת אַבְנָא בְּקַרְתָּא דְּלָא פַּגַרוּהָא וְאַסְחַרוּ קַלָעַיָּא
26 וּמְחוֹהָא׃ וַחֲזָא מַלְכָּא דְמוֹאָב אֲרֵי תַקִּיפוּ מִנֵּיהּ עָבְדֵי קְרָבָא וּדְבַר עִמֵּיהּ שְׁבַע מְאָה
27 גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָא לְאַפְנָאָה לְוַת מַלְכָּא דֶאֱדוֹם וְלָא יְכִילוּ׃ וּנְסֵיב יַת בְּרֵיהּ בּוּכְרָא דַּעֲתִיד
דְּיִמְלוֹךְ תְּחוֹתוֹהִי וְאַסְקֵיהּ עֲלָתָא עַל שׁוּרָא וַהֲוָה רְגַז רַב עַל יִשְׂרָאֵל וְאִסְתַּלַּקוּ
מִנֵּיהּ וְתָבוּ לְאַרְעָא׃

ד

1 וְאִתְּתָא חֲדָא מִנְּשֵׁי תַלְמִידֵי נְבִיַּיָא מְצַוְּחָא קֳדָם אֱלִישָׁע לְמֵימַר עַבְדָּךְ עוֹבַדְיָה בַּעְלִי מִית
וְאַתְּ יְדַעְתְּ אֲרֵי עַבְדָּךְ הֲוָה דָּחֵיל מִן קֳדָם יְיָ כַּד קַטְלַת אִיזֶבֶל יַת נְבִיַּיָא דַּייָ דְּבַר מִנְּהוֹן
מְאָה גַּבְרִין וְאַטְמְרִנּוּן חַמְשִׁין חַמְשִׁין גַּבְרָא בִּמְעַרְתָּא וַהֲוָה יָזֵיף וּמוֹכֵיל לְהוֹן בְּדִיל דְּלָא
לְאוֹכָלָא יַתְהוֹן מִנִּכְסוֹהִי דְּאַחְאָב מִן קֳדָם דְּאִנּוּן אוֹנְסָא וּכְעַן רַשְׁיָא אֲתָא לְמִדְבַּר יַת
2 תְּרֵין בְּנַי לֵיהּ לְעַבְדִין׃ וַאֲמַר לַהּ אֱלִישָׁע מָה אַעְבֵּיד לִיךְ חַוִּי לִי מָא אִית לִיךְ בְּבֵיתָא
3 וַאֲמַרַת לֵית לְאַמְתָךְ כָּל מִדַּעַם בְּבֵיתָא אֱלָהֵין מָנָא דִמְשְׁחָא׃ וַאֲמַר אֱזִילִי שְׁאִילִי לִיךְ מָנִין
4 מִן בָּרָא מִן כָּל שְׁבֵבָיִכִי מָנִין רֵיקָנִין לָא תַזְעִירִין׃ וְתֵהָכִין וְתֵיגְפִין דַּשָּׁא בְּאַפִּיךְ וּבְאַפֵּי בְנָיִךְ
5 וּתְרִיקִין עַל כָּל מָנַיָּא הָאִלֵּין וּמָנָא דְאִתְמְלֵי תְּסַלְּקִין׃ וַאֲזַלַת מִלְּוָתֵיהּ וַאֲגֵפַת דַּשָּׁא
6 בְּאַפָּהָא וּבְאַפֵּי בְנָהָא אִנּוּן מְקָרְבִין לַהּ מָנַיָּא וְהִיא מְרִיקָא מִשְׁחָא׃ וַהֲוָה כְּמִשְׁלַם מָנַיָּא
7 וַאֲמַרַת לִבְרַהּ קְרִיב לִי עוֹד מָנָא וַאֲמַר לַהּ לֵית עוֹד מָנָא וּפְסַק מִשְׁחָא׃ וַאֲתַת וְחַוִּיאַת
לִנְבִיָּא דַּייָ וַאֲמַר אֱזִילִי זַבִּינִי יַת מִשְׁחָא וְשַׁלְּמִי לְמָרֵי חוֹבְתִיךְ וְאַתְּ וּבְנַיִךְ תִּתְפַּרְנְסִין
8 מִדְּיִשְׁתְּאַר׃ וַהֲוָה יוֹמָא וַעֲבַר אֱלִישָׁע לְשׁוּנֵם וְתַמָּן אִתְּתָא דַּחֲלַת חֶטְאִין וְאַתְקֵיפַת בֵּיהּ
9 לְמֵיכַל לַחְמָא וַהֲוָה בִּזְמַן מֶעְדּוֹהִי מִתְפְּנֵי לְתַמָּן לְמֵיכַל לַחְמָא׃ וַאֲמַרַת לְבַעְלַהּ הָא כְעַן
יְדַעְנָא אֲרֵי נְבִיָּא דַּייָ קַדִּישָׁא הוּא מִתְפְּנֵי לְוָתָנָא תְּדִירָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

25 Et urbes destruxerunt, & in omné hæreditaté elegantem projecerunt quisque lapidem suum & impleverunt illam, & omnes scaturigines aquarum obturaverunt, & omnes arbores pulchras eruerunt, quousque non relict⁹ est lapis in urbe qué non destruxerint: & circuierunt fundibularii & percusserunt eam. 26 Et vidit rex Moab quòd prævalerent in se belligerantes, & accepit secum septingentos viros educentes gladium, ut converteret se ad regem Edom, & non potuerunt. 27 Et accepit filium suũ primogenitum, qui futurus erat ut regnaret pro eo, & obtulit eum holocaustum super murum: & fuit indignatio magna super Israel, & ascenderunt ab eo, & redierunt in terram.

CAP. IV.

1 Et mulier una de uxorib⁹ discipulorũ prophetarum clamavit ad Elisagh dicendo: Servus tuus Gobadiah maritus meus mortuus est, & tu nôsti quòd servus tuus timebat Dñm; *cùm occideret Izebel prophetas Domini, accepit ex iis centũ viros, & abscondit eos, quinquaginta, quinquaginta viros in spelunca, & mutuat⁹ est & aluit eos; ne aleret eos de facultatibus Abhab, propterea quod essent rapina*[*acquisitæ*:] & nunc creditor venit ut accipiat duos filios meos sibi in servos. 2 Et dixit illi Elisagh: Quid faciam tibi? indica mihi, quid est tibi in domo? & dixit: Non est ancillæ tuæ prorsus quicquã in domo, nisi vas olei. 3 Et dixit, Vade pete tibi vasa deforis ab omnib⁹ vicinis tuis, vasa vacua, ne pauca petas. 4 Et eas & claudas januam sup facié tuã & facié filiorũ tuorũ, & fundas in vasa hæc, & vas quod impletũ fuerit amoveas. 5 Et abiit ab eo, & clausit portã sup facié suam & super facié filiorũ suorũ: ipsi adferebant ei vasa, & ipsa infundebat oleum. 6 Et fuit cùm absoluta essent vasa, dixit filio suo: Adfer mihi adhuc vas: & dixit ei: Non *est* ampli⁹ *vas*, & defecit oleũ. 7 Et venit & indicavit prophetæ Dñi: & dixit Vade, vende oleũ, & exsolve dño debiti tui: & tu & filii tui alamini de eo quod relinquetur. 8 Et fuit die quadã, transiit Elisagh in Suné, & ibi erat mulier timens peccata, et apprehendit eũ ut comederet pané: et erat tempore quo transibat, divertebat illuc ut comederet panem. 9 Et dixit marito suo: Ecce nunc cognovi quòd propheta Domini sanctus est iste divertens ad nos semper.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܘܪܝܐ ܣܚܦܘ. ܘܟܠ ܚܩܠܐ ܛܒܐ ܫܕܘ ܓܒܪ ܟܐܦܗ. ܘܡܠܐܘܗ̇. ܘܟܠ ܡܒܘܥ 25
ܕܡܝܐ ܣܟܪܘܗ̇. ܘܟܠ ܐܝܠܢܐ ܛܒܐ ܓܕܥܘ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܬܒܩܘ ܟܐܦܐ ܒܫܘܪܐ
ܡܗܦܟܐ. ܘܐܚܕܪܘܗ̇ ܕܫܕܝܢ ܩܠܥܐ. ܘܡܚܝܘܗ̇. * ܘܚܙܐ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܕܥܫܢ ܥܠܘܗܝ 26
ܩܪܒܐ. ܘܕܒܪ ܥܡܗ ܫܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܦܣܪܐ. ܕܢܬܦܠܛ ܠܘܬ ܡܠܟܐ
ܕܐܕܘܡ. ܘܠܐ ܐܫܟܚ. * ܘܢܣܒ ܠܒܪܗ ܒܘܟܪܗ. ܕܗܘ ܡܡܠܟ ܒܬܪܗ. ܘܐܣܩܗ ܥܠܬܐ 27
ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܪܒܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܢܝܘ ܡܢܗ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܪܥܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ̄ *

* ܘܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܢ ܢܫܐ ܕܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܩܥܬ ܩܕܡ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܐ. ܥܒܕܟ ܒܥܠܝ ܡܝܬ. 1
ܘܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܥܒܕܟ ܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܡܪܐ ܚܘܒܐ ܐܬܐ ܠܡܕܒܪ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܠܗ
ܥܒܕܐ. * ܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܠܝܫܥ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܟܝ. ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܝ ܒܒܝܬܐ. 2
ܐܡܪܐ ܠܗ ܠܝܬ ܠܐܡܬܟ ܡܕܡ ܒܒܝܬܐ. ܐܠܐ ܩܘܠܬܐ ܕܡܫܚܐ. * ܐܡܪ ܠܗ̇. ܙܠܝ 3
ܫܐܠܝ ܠܟܝ ܡܐܢܐ ܡܢ ܫܘܩܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܒܝܟܝ. ܡܐܢܐ ܣܦܝܩܐ. ܠܐ ܙܥܘܪܐ. * ܘܥܘܠܝ 4
ܘܐܚܘܕܝ ܬܪܥܐ ܒܐܦܝܟܝ ܘܒܐܦܝ ܒܢܝܟܝ. ܘܐܫܘܕܝ ܒܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ. ܘܡܐܢܐ
ܕܡܠܐ ܐܪܝܡܝ ܠܝ. * ܘܐܙܠܬ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܘܐܚܕܬ ܬܪܥܐ ܒܐܦܝܗ̇ ܘܒܐܦܝ ܒܢܝܗ̇. 5
ܗܢܘܢ ܡܩܪܒܝܢ ܠܗ̇. ܘܗܝ ܡܫܘܕܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܡܐܢܐ. ܐܡܪܐ ܠܒܪܗ̇. ܩܪܒ ܠܝ ܬܘܒ ܡܐܢܐ. 6
ܐܡܪ ܠܗ̇. ܠܐ ܡܐܢܐ. ܘܩܡ ܠܗ ܡܫܚܐ. * ܘܐܬܬ ܚܘܝܬ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܡܪ ܠܗ̇. 7
ܙܠܝ ܙܒܢܝ ܡܫܚܐ. ܘܦܪܥܝ ܚܘܒܟܝ. ܘܐܢܬܝ ܘܒܢܝܟܝ ܬܚܘܢ ܒܡܐ ܕܡܫܬܚܪ. * ܘܗܘܐ 8
ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ. ܥܒܪ ܐܠܝܫܥ ܠܫܝܠܘ. ܘܬܡܢ ܐܝܬ ܗܘܬ ܐܢܬܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܚܕܬܗ
ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܥܒܪ. ܬܡܢ ܗܘܐ ܣܛܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. * ܐܡܪܐ ܠܒܥܠܗ̇. ܗܐ 9
ܝܕܥܬ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ. ܘܡܛܠ ܕܐܡܝܢܐܝܬ ܥܒܪ ܥܠܝܢ.

Et civitates deſtruxerūt, poſſeſſionem quam- 25
que bonam, injecto quiſque lapide ſuo, im-
pleverunt ; omnem aquæ fontem obturârunt,
omnéſque pulchras arbores dejecerunt ; tan-
dem relicti fuerunt lapides in parietibus e-
verſis ; & circundantes eam *civitatem* fundi-
bularii, vaſtârunt eam. Videns autem rex 26
Moab prævalere ſibi bellum, duxit ſecum ſe-
ptingentos viros gladium ſtringentes, ut ela-
beretur ad regem Adum. Sed cùm non po-
tuiſſet, Tollens filium ſuum primogenitum 27
qui regnaturus erat poſt ipſum, obtulit eum
holocauſtum ſuper murum : quapropter ſum-
mâ indignatione affecti Iſraelitæ receſſerunt
ab eo, & reverſi ſunt in terram ſuam.

CAP. IV.

Poſt hæc mulier quædam ex uxoribus filio- 1
rum prophetarū exclamans coram Eliſæo di-
cebat, Servus tuus maritus meus mortuus
eſt, tu verò nôſti quòd ſervus tuus Domi-
num timebat : jam verò creditor venit ad
abducendum duos filios meos ſibi ſervos.
Dixit ad eam Eliſæus, Quid faciam tibi ? 2
indica mihi quid habeas domi. Quæ dixit,
Nihil habet ancilla tua domi, præter lecy-
thum olei. Qui dixit, Vade poſtula tibi 3
vaſa ex platea ab omnibus vicinis tuis, vaſa
inquam vacua, nec pauca tibi pares. Dein- 4
de ingredere, oſtium claude poſt te póſtque
filios tuos, funde in omnia illa vaſa, & vas
plenum ſeponito mihi. Abiit illa ab eò, 5
clauſítque oſtium poſt ſe & poſt filios ſuos :
hi offerebant ei, ipſa verò infundebat. Cúm- 6
que defeciſſent vaſa, ait filio ſuo, Affer mihi
adhuc vaſa. Dixit ad eam, Non ſuperſunt
vaſa : conſtitítque oleum. Tunc illa veni- 7
ens indicavit prophetæ Dei : qui dixit ad
eam ; Vade, vende oleum, & redde debitum
tuum ; tu verò & filii tui vive ex eo quod ſu-
pereſt. Contigit autem poſtero die, ut ve- 8
niens Eliſæus tranſiret in Silo : illic autem
erat mulier quædam celebris, quæ retinuit
eum ut comederet panem : & quoties tranſi-
bat, eò divertebat ut comederet panem.
Tum dixit illa marito ſuo, Ecce novi prophe- 9
tam Dei ſanctum eſſe : & *quandoquidem* ju-
giter apud nos præterit,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخربوا القرى * وكل كورة حسنة هدوا حجارتها حتى امتلت من حجارتها * وسدوا كل معين 25
لمياهها * وكل شجرة حسنة قطعوا * حتى لم يبق حجر في قرية الا هدوه * وبعد ذلك اصحاب
المقاليع فاجتاحوها * فلما راى ملك مواب الملاحمين قد غلبوا عليه * اخذ معه سبع مئة 26
رجل ممتشقي السيوف ليمضي نحو ملك ادوم * فلم يقدر * فاخذ ابنه بكره المؤهل للملك 27
مكانه * وقربه حريقا على السور * وكان ذلك مسخطا لآل اسرائيل * وانصرفوا عنه بعد قضايهم ما
ارادوا منهم الى ارض اسرائيل *

* الفصل الرابع *

* واحدى نسوة التلاميذ التي للانبياء صرخت الى اليسع قايلة * ان بعلي مات * وانت تعلم ان 1
عبدك خايف الله * وان المداين قد جاء لياخذ ابني عبدين له بدينه * فقال لها اليسع * فما 2
اصنع بك * لكن عرفيني ايش لك في منزلك * فقالت * ليس لامتك في منزلها شي الا اناء للزيت *
* فقال لها * انطلقي واستعيري لك اواني ممن خارج * من جميع جيرانك * وتكون اواني فارغة 3
ولا تقللي * ثم تدخلي منزلك بتلك الاواني * وتغلقي الباب دونك ودون ابنيك * وصبي في 4
جميع هذه الاواني * وما امتلى منها فارفعيه * فمضت من حضرته * ووافت منزلها * واغلقت 5
الباب دونها ودون ابنيها * ولم يزالا ابنيها يقدمان الاواني * وهي تصب زيتا * فلما فرغت تلك 6
الاواني قالت لاحد ابنيها * قدم الي اناء ايضا * فقال لها * لم يبق اناء * فوقف الزيت عن زيادته *
* ثم جاءت الى نبي الله وعرفته * فقال لها امضي وبيعي الزيت * واوفي منه دينك * وتقوتي وابنيك 7
بالباقي منه * وكان في بعض الايام جاز اليسع بسونيم * وهناك امراة عظيمة في تقوى الله * 8
مجتنبة للماثم * فلجت عليه لياكل عندها طعاما * وقالت لبعلها * قد علمت الآن ان نبي 9
الله قديسا * وهوذا يجتاز بنا دايما *

Civitates vaſtârunt : pulchri cujuſque ru- 27
ris lapides everterunt, ita ut proprius lapi-
dibus impleretur : & omnem ipſius ruris
aquæ ſcaturiginem obturârunt, omnemq;
arborem pulchram ſucciderunt : adeoque
nullus remanſit lapis in ulla civitate, quē
non everterint : poſtea verò fundibularii
funditùs deſtruxerunt eas. Cùm autem 28
vidiſſet rex Moab opprimi ſe bellatori-
bus, duxit ſecum ſeptingentos viros ſtrin-
gentes gladios, ut iret verſùs regē Edom.
Verùm cùm non potuiſſet, Accepit filiū 29
ſuum primogenitum regno poſt eum
poſſidendo idoneum, obtulitque eum ho-
locauſtum ſuper murum : quod cùm Iſ-
raelitarum iram excitâſſet, diſceſſerunt
ab eo poſtquam aſſecuti ſunt quicquid vo-
lebant ab eis, in terram Iſraeliticam.

CAP. IV.

Porrò una ex uxoribus diſcipulorum 1
prophetarum clamavit ad Eliſæum di-
cens, Maritus meus mortuus eſt, tu verò
nôſti ſervum tuum fuiſſe timentem De-
um : jam verò creditor venit ad rapien-
dos duos filios meos ſibi in ſervos pro
ære ſuo. Dixit ad eam Eliſæus, Quid fa- 2
cerem tibi ? nihilominus indica mihi quid
habeas domi tuæ. Reſpondit, Nihil habet
ancilla tua domi ſuæ, niſi vas olei. Ait 3
illi, Vade, & mutuare tibi vaſa ab ex-
traneis, ab omnibus ſcilicet vicinis tuis : ſint
autem vaſa vacua, eaque non pauca. Tum 4
inſeres ea vaſa domum tuam, claudeſque
januam poſt te & poſt utrumque filium
tuum, infunde in omnia hæc vaſa, &
quod impletum fuerit ex eis, ſeponito.
Diſceſſit illa ab ejus præſentia, & domum 5
ſuam perveniens clauſit januam poſt ſe &
poſt utrunq; filiū ſuū : & filii ejus con-
tinenter offerebant ei vaſa, ipſa verò in-
fundebat oleū. Cùm autem defeciſſent ea 6
vaſa, dixit alteri filiorum ſuorum, Offer
adhuc mihi vas. Ait illi, Nullum ſu-
pereſt vas : & deſiit oleum creſcere. De-
inde venit illa ad prophetam Dei, & rem
indicavit illi. Dixitque ad eam, Vade & 7
vende oleum, tuumq; ex eo ſolve debitum ;
& tu cum duobus filiis tuis vitam è re-
liquo ſuſtenta. Præterea contigit quodam 8
die ut tranſiret Eliſæus per Sunim : erat
autem ibi mulier quædam inſignis pietate
erga Deum, pravas actiones devitans :
hæc viſit eum ut cibum apud ſe com-
ederet. Dixit etiam marito ſuo, Jam novi 9
quòd propheta Dei ſit ſanctus : & ecce
ſemper apud nos præterit.

מלכים ב : ד

, lectum ibi ei ponamusque ,parvum parietis cœnaculi nunc Faciamus
10 נַעֲשֶׂה־נָּא עֲלִיַּת־קִיר קְטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה
, nos ad *ipsum veniendo in* ,erit Et .candelabrum & ,sellam & ,mensam &
וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ
ad declinavit & : illuc venit & , dies Fuitque .illuc declinabit
11 יָסוּר שָׁמָּה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה וַיָּסַר אֶל־
Voca : suũ puerum Ghechazi ad Dixitque .ibi requievit & ,cœnaculũ
12 הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שָׁמָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
: ei Dixitque .*ejus facies ad* stetit & ,eam vocavit & : hanc Sunamitem
13 לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
trepidatione omni *nos ad trepidâsti* Ecce , eam ad nunc Dic
אֱמָר־נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ ׀ אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה
, regem ad tibi loquendũ *ad* est Num ? tibi *faciendum ad* quid : ista
הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ הֲיֵשׁ לְדַבֶּר־לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ
habitans ego mei populi medio In :dixit & ? exercitus principem ad vel
אוֹ אֶל־שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יֹשָׁבֶת׃
Equidem : Ghechazi dixit & ? ei faciendum ad quid Et : dixit Et
14 וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי אֲבָל
vocavit Et .eam Voca : ait Et .senex ejus vir & , ei non filius
15 בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר קְרָא־לָהּ וַיִּקְרָא
tempus secundùm istud tempus statutum Ad : dixit Et .ostio in stetit & ,eam
16 לָהּ וַתַּעֲמֹד בַּפָּתַח׃ וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת
vir mi domine Ne : ait Et .filium *amplexans tu puerperæ*
חַיָּה אַתְּי חֹבֶקֶת בֵּן וַתֹּאמֶר אַל־אֲדֹנִי אִישׁ
peperit & ,mulier concepit Et .*tuum ancillam in* mentiaris ne , Dei
17 הָאֱלֹהִים אַל־תְּכַזֵּב בְּשִׁפְחָתֶךָ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד
fuerat locutus quod ,vitæ tempus juxta ipsum tempus *statutum* ad ,filium
בֵּן לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר
est egressus *&* , *dies* fuit Et .*natus evasit grandis* Et .Elisaah eam ad
18 אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע׃ וַיִּגְדַּל הַיָּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא
: suum patrem ad dixit Et .messores ad ,suum patrem ad
19 אֶל־אָבִיו אֶל־הַקֹּצְרִים׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו
ad eum Tolle : puerum ad Dixitque .meum caput ,meum Caput
רֹאשִׁי ׀ רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנַּעַר שָׂאֵהוּ אֶל־
sedit Et .suam matrem ad eum adduxit & eum Tulitque .suam matrem
20 אִמּוֹ׃ וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב
,ascendit Et .est mortuus & , meridiem ad usque ejus genua super
21 עַל־בִּרְכֶּיהָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת׃ וַתַּעַל
;eum super clausit & , Dei viri lectum super eũ fecit accumbere &
וַתַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּר בַּעֲדוֹ
obsecro Mitte : ait & ,suum virum *ad* Vocavitque .est egressa &
22 וַתֵּצֵא׃ וַתִּקְרָא אֶל־אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שִׁלְחָה נָא
ad usque curram & , *asinarum* unam & , pueris è unum mihi
לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וְאַחַת הָאֲתֹנוֹת וְאָרוּצָה עַד־
vadens tu Cur ; dixit Et .revertar & , Dei virum
23 אִישׁ הָאֱלֹהִים וְאָשׁוּבָה׃ וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתְּי הֹלַכְתִּי
.Pax ; dixit & : sabbatum nec , *mensis* non Hodie ? eum ad
אֵלָיו הַיּוֹם לֹא־חֹדֶשׁ וְלֹא שַׁבָּת וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃
ne ,vade & ,Duc : *suum* puerum ad dixitque , asinam stravit Et
24 וַתַּחֲבֹשׁ הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר אֶל־נַעֲרָהּ נְהַג וָלֵךְ אַל־
venit & ,ivit Et .tibi dixero nisi ,equitando *me* morêris
25 תַּעֲצָר־לִי לִרְכֹּב כִּי אִם־אָמַרְתִּי לָךְ׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא
videre secundùm ,fuit Et .Carmel montem *ad* Dei virum ad
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וַיְהִי כִּרְאוֹת
: suũ puerum Ghechazi ad dixit & ,contra è illam Dei *virum*
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אוֹתָהּ מִנֶּגֶד וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ
,ejus occursum in obsecro curre Nunc .illa Sunamitis Ecce
26 הִנֵּה הַשּׁוּנַמִּית הַלָּז׃ עַתָּה רוּץ־נָא לִקְרָאתָהּ
? *nato* pax Num ? tuo viro pax Num ? tibi pax Num : ei dic &
וֶאֱמָר־לָהּ הֲשָׁלוֹם לָךְ הֲשָׁלוֹם לְאִישֵׁךְ הֲשָׁלוֹם לַיֶּלֶד
.Pax : dixit &
וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃

Versio VULG. LAT.

10 Faciamus ergò ei cœnaculum
parvum, & ponamus ei in eo
lectulum, & mensam, & sellã,
& candelabrũ, ut cùm venerit
11 ad nos, maneat ibi. Facta est
ergò dies quædam, & veniens
divertit in cœnaculum, & re-
12 quievit ibi. Dixitq; ad Giezi
puerũ suũ, Voca Sunamitidẽ
istam. Qui cùm vocâsset eam,
13 & illa stetisset corã eo, Dixit
ad puerũ suũ, Loquere ad eã;
Ecce, sedulè in omnibus mi-
nistrâsti nobis, quid vis ut fa-
ciam tibi? numquid habes ne-
gotiũ, & vis ut loquar regi, sive
principi militiæ? Quæ respon-
dit, In medio populi mei ha-
14 bito. Et ait, Quid ergò vult ut
faciam ei? dixitque Giezi; Ne
quæras: filiũ enim non habet,
15 & vir ej⁹ senex est. Præcepit
itaq; ut vocaret eam: quæ cùm
vocata fuisset, & stetisset ante
16 ostiũ, Dixit ad eam; In tem-
pore isto, & in hac eadẽ hora,
si vita comes fuerit, habebis in
utero filiũ. At illa respondit;
Noli, quæso, domine mi, vir
Dei, noli mentiri ancillæ tuæ.
17 Et concepit mulier, & peperit
filiũ in tempore, & in hora ea-
18 dem, quâ dixerat Eliseus. Cre-
vit autem puer. Et cùm esset
quædã dies, & egressus îsset ad
19 patrem suũ, ad messores, Ait
patri suo; Caput meũ doleo,
caput meum doleo. At ille di-
xit puero; Tolle, & duc eum
20 ad matrem suam. Qui cùm tu-
lisset, & duxisset eum ad ma-
trem suam, posuit eum illa su-
per genua sua usque ad meri-
21 diem, & mortuus est. Ascendit
autẽ, & collocavit eum super
lectulũ hominis Dei, & clausit
22 ostium: & egressa, Vocavit
virum suum, & ait; Mitte me-
cum, obsecro, unum de pueris,
et asinam, ut excurram usque
ad hominem Dei, et revertar.
23 Qui ait illi, Quam ob causam
vadis ad eum? hodiè non sunt
Calendæ, neque Sabbatum.
24 Quæ respondit, Vadam. Stra-
vítque asinã, et præcepit pue-
ro; Mina, et propera, ne mihi
moram facias in eundo: et hoc
25 age ꝙ præcipio tibi. Profecta
est igitur, et venit ad virum
Dei in montem Carmeli:
cúmque vidisset eam vir Dei
econtrà, ait ad Giezi puerum
suum; Ecce Sunamitis illa.
26 Vade ergò in occursum e-
jus, et dic ei; Recténe agitur
circa te, et circa virum tu-
um, et circa filium tuum?
Quæ respondit, Rectè.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον τόπον μικρὸν,
καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπε-
ζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔ-
σται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ
11 ἐκκλινεῖ ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ
εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερ-
12 ῷον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ εἶπε
πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Κάλεσόν
μοι τὴν (α) Σωμανῖτιν ταύτην. καὶ ἐ-
κάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.
13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶπον δὴ πρὸς αὐτὴν,
Ἰδοὺ ἐξέστησας (β) ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστα-
σιν ταύτην, τί δεῖ ποιῆσαί σοι; εἰ ἔστι
λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς
τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν,
14 Ἐν μέσῳ τοῦ (γ) λαοῦ ἐγώ εἰμι οἰκῶ. Καὶ
(δ) εἶπε πρὸς Γιεζὶ, Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ;
καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Καὶ
μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ (ε)
15 αὐτῆς πρεσβύτης. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν,
16 καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν. Καὶ εἶπεν (ζ)
Ἐλισαιὲ πρὸς αὐτὴν, Εἰς τὸν καιρὸν
τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σὺ, περιειλη-
φυῖα υἱόν. ἡ δὲ εἶπε, Μὴ (η) κύριε, μὴ
17 διαψεύσῃ τὴν δούλην σου. Καὶ ἐν γαστρὶ
ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν και-
ρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλη-
18 σε πρὸς αὐτὴν (θ) Ἐλισαιέ. Καὶ ἡδρύν-
θη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξ-
ῆλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς
19 θερίζοντας, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ,
Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. καὶ εἶπε
τῷ παιδαρίῳ, Ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέ-
20 ρα (ι) αὐτοῦ. Καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων
21 αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε. Καὶ
(κ) ἀνήνεγκεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ
τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλει-
22 σε κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε, Καὶ ἐκάλεσε τὸν
ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἀπόστειλον δή μοι
ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δρα-
μοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέ-
23 ψω. Καὶ εἶπε, Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐ-
τὸν σήμερον; οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον. ἡ
24 δὲ εἶπεν, Εἰρήνη. Καὶ ἐπέταξε τὴν ὄνον, καὶ
εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον (λ) αὐτῆς, Ἄγε, πο-
ρεύου, μὴ † ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἴ-
πω σοι. δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς
τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς ὄρος τὸ (μ) Καρ-
25 μήλιον. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀν-
θρώπου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἐγένετο ὡς εἶ-
δεν (ν) Ἐλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν, καὶ εἶπε πρὸς
Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, (ξ) Ἰδοὺ δὴ ἡ Σω-
26 μανῖτις ἐκείνη. Νῦν δράμε (ο) εἰς ἀπαντὴν
αὐτῆς, καὶ (π) ἐρεῖς, Ἡ εἰρήνη σοι; ἡ εἰρήνη τῷ
ἀνδρί σου; (ρ) ἡ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ἡ δὲ
εἶπεν, Εἰρήνη.

Faciamus, queso, ei cœnaculum, 10
locum (f) parvum, & ponamus
ei ibi lectum, & mensam, &
sellam, & candelabrum. Et e-
rit, in ingrediendo ad nos, di-
vertet illuc. Et facta est dies, 11
& intravit illuc, & divertit
in cœnaculum, & dormivit ibi.
Et dixit ad Giezi puerum su- 12
um; Voca mihi Somanitem hanc.
Et vocavit eam: & stetit co-
ram eo. Et dixit ad eum; Dic 13
nunc ad eam; Ecce (g) trepi-
dâsti nobis omnem trepidationẽ
hanc: Quid oportet facere ti-
bi? Si est verbum tibi ad re-
gem, vel ad principem virtu-
tis? At illa dixit, In medio
populi (h) ego quidem habito.
Et dixit ad Giezi, Quid o- 14
portet facere ei? Et dixit Gi-
ezi puer ejus, Et profectò fi-
lius non est ei: & vir ejus se-
nex. Et vocavit eam: & ste- 15
tit apud ostium. Et dixit Eli- 16
sæe ad eam; In tempore hoc,
(i) sicut hora, vivens tu, ha-
bens in utero filium. At illa
dixit; Non (k) domine, non
fallas ancillam tuam. Et in u- 17
tero concepit mulier, & pepe-
rit filium in tempore isto, sicut
hora, vivens, quemadmodùm
locutus erat ad eam Elisæe. Et 18
crevit puer. (l) Et factum est
quando egressus est ad patrem
suum, ad metentes, Et dixit ad 19
patrem suum; Caput meum, ca-
put meum. Et dixit puero, Tol-
le illum ad matrem suam. Et 20
tulit eum ad matrem ejus, &
cubuit super genua ejus usque
ad meridiem, & mortuus est.
Et extulit eum, & cubare fe- 21
cit eum super lectum hominis
Dei: & clausit super eum, &
egressa est, Et vocavit virum 22
suum, & dixit; Mitte, quæso,
mihi unum puerorum & unam
asinarum: & curram usque ad
hominem Dei, & revertam. Et 23
dixit; Quid, quòd tu vadis ad
eum hodie? non Neomenia, ne-
que Sabbatum. Ipsa autem di-
xit; Pax. Et instravit asinam, 24
& dixit ad puerum suum; A-
ge, vade, nè cessâris mihi ad in-
scendendum, quocunque dixe-
ro tibi. Heus, & ibis, & venies
ad hominem Dei in montem
Carmelium. Et ivit, & venit 25
usque ad hominem Dei in mon-
tem. Et factum est, ut vidit E-
lisæe venientem eam; & dixit
ad Giezi puerum suum; Ecce
nunc Somanites illa: Nunc cur- 26
re in occursum ejus, & dices;
Pax tibi, vel pax viro tuo, vel
pax (m) puerulo? At illa di-
xit, Pax.

MS.A. (α) Σουμανῖτιν (β) ἡμᾶς (γ) λαοῦ μου εἰμὶ ἐγὼ οἰκῶ. (δ) εἶπεν, Τί (ε) αὐτῆς *οὐκ ἔστιν πρεσβύτης. καὶ εἶπεν, Κάλεσον αὐτήν. Καὶ ἐκάλεσεν (ζ) Ἐλισσαιὲ (η) κύριε ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, μὴ (θ) Ἐλισσαιέ. (ι) αὐτοῦ.* καὶ ἐκοιμήθη (κ) ἤνεγκεν (λ) ἑαυτῆς, † ἐπίσχῃς (μ) Καρμήλιον.* καὶ ἐγένετο (ν) Ἐλισσαιὲ (ξ) Ἰδοὺ ἡ (ο) εἰς ἀπάντησιν (π) ἐρεῖς, Εἰρήνη σοι, * εἰρήνη τῷ (ρ) εἰρήνη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 נַעְבֵּיד כְּעַן עֲלִית כְּתָלָא זְעֵירָא וּנְתַקֵּן לֵיהּ תַּמָּן אֲתַר עַרְסָא וּפָתוֹרָא וְכוּרְסְיָא וּמְנַרְתָּא
11 12 וִיהֵי בְּמֵיתוֹהִי לְוָתַנָא יִתְפְּנֵי לְתַמָּן׃ וַהֲוָה יוֹמָא וְעַל לְתַמָּן וְזָר לְעִלִּיתָא וּשְׁכֵיב תַּמָּן׃ וַאֲמַר
13 לְגֵחֲזִי עוּלֵימֵיהּ קְרֵי לְשׁוּנַמִּיתָא הָדָא וּקְרָא לַהּ וְקָמַת קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֱמַר כְּעַן
לַהּ הָא עֲסַקְתְּ לָנָא יָת כָּל עִסְקָא הָדָא מָה לְמֶעְבַּד לִיךְ הֲפִתְגָּם אִית לִיךְ לְמַלָּלָא עִם
14 מַלְכָּא אוֹ עִם רַב חֵילָא וַאֲמַרַת בְּגוֹ עִסְקֵי עַמִּי אֲנָא מְסוֹבְרָא׃ וַאֲמַר וּמָה לְמֶעְבַּד לַהּ
15 וַאֲמַר גֵּחֲזִי בְּקוּשְׁטָא בַּר לֵית לַהּ וּבַעְלַהּ סִיב׃ וַאֲמַר קְרֵי לַהּ וּקְרָא לַהּ וְקָמַת בְּתַרְעָא׃
16 וַאֲמַר לְזִמְנָא הָדֵין כְּעִדָּן דְּאַתּוּן קַיָּמִין תְּהֵא מְחַבְּקָא בְּרָא וַאֲמַרַת בְּבָעוּ רִבּוֹנִי נְבִיָּא
17 דַיְיָ לָא יִתְכַּדֵּיב פִּתְגָּמָךְ בְּאַמְתָךְ׃ וְעַדִּיאַת אִתְּתָא וִילֵידַת בַּר לְזִמְנָא הָדֵין כְּעִדָּן דְּהִיא
18 קַיָּמָא דִּי מַלֵּיל עִמַּהּ אֱלִישָׁע׃ וּרְבָא רַבְיָא וַהֲוָה יוֹמָא וּנְפַק לְוָת אֲבוּהִי לְוָת חָצְדַיָּא׃
19 20 וַאֲמַר לַאֲבוּהִי רֵישִׁי רֵישִׁי וַאֲמַר לְעוּלֵימָא סַבְהִי אוֹבִילֵיהּ לְאִמֵּיהּ׃ וְנַסְבֵיהּ וְאוֹבְלֵיהּ
21 לְאִמֵּיהּ וִיתֵיב עַל בִּרְכָּהָא עַד עִדָּן טִיהֲרָא וּמִית׃ וּסְלֵיקַת וְאַשְׁכְּבְתֵּיהּ עַל עַרְסָא דִּנְבִיָּא
22 דַיְיָ וְאַגִּפַת בְּאַפּוֹהִי וּנְפַקַת׃ וּקְרַת לְבַעְלַהּ וַאֲמַרַת שַׁדַּר כְּעַן לִי חַד מִן עוּלֵימַיָּא וַחֲדָא
23 מִן אַתְנַיָּא וְאֶתְמְטֵי לְוָת נְבִיָּא דַיְיָ וְאֵתוּב׃ וַאֲמַר מָא דֵין אַתְּ אָזְלַתְּ לְוָתֵיהּ יוֹמָא דֵין לָא
24 יַרְחָא וְלָא שַׁבְּתָא וַאֲמַר שְׁלָם׃ וְזָרֵיזַת אֲתָנָא וַאֲמַרַת לְעוּלֵימָהָא דְּבַר וְאֵיזֵיל לָא
25 תִּדְחוֹק עֲלַי לְמִרְכַּב אֱלָהֵין כַּד אֵימַר לָךְ׃ וַאֲזַלַת וַאֲתַת לְוָת נְבִיָּא דַיְיָ לְטוּר כַּרְמְלָא
וַהֲוָה כַּד חֲזָא נְבִיָּא דַיְיָ יָתַהּ מְקַבֵּיל וַאֲמַר לְגֵחֲזִי עוּלֵימֵיהּ הָא שׁוּנַמִּית דֵּיכִי׃
26 כְּעַן רְהוֹט כְּעַן לִקְדָמוּתַהּ וֶאֱמַר לַהּ הַשְׁלָם לִיךְ הַשְׁלָם לְבַעֲלִיךְ הַשְׁלָם לְרַבְיָא
וַאֲמַרַת שְׁלָם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Faciamus quæso cœnaculum muri parvum, & componamus illi ibi locũ 10
cubilis, & mensam, & sedem & candelabrum: & erit cùm venerit ad nos,
divertet illuc. Et fuit die quadam, intravit eò, et declinavit ad cœnacu- 11
lum, & cubuit ibi. Et dixit ad Gehhazi puerum suum; Voca Sunamithen 12
hanc: & vocavit illam, & stetit ante eum. Et dixit illi; Dic nunc: Ecce 13
negociata es nobis omne negocium hoc; quid vis ut faciam tibi? num ver-
bum est tibi ut proloquar cum rege aut cum magistro exercitus? & dixit:
In medio negociorum populi mei ego sustentor. Et ait: Et quid est ut fa- 14
ciam illi? & dixit Gehhazi: In veritate filius non est ei, & maritus ejus se-
nex est. Et dixit; Voca illam: & vocavit illam, & stetit in porta. Et dixit: 15
In tempore hoc secundùm tempus quo superstites eritis, amplexaberis fi- 16
lium: & dixit; Obsecro domine mi propheta Dñi, ne mendax fit verbum
tuum ancillæ tuæ. Et concepit mulier, & peperit filium in tempore hoc 17
secundùm tempus quo fuit vivens, quod locutus fuerat cum illa Elisagh. 18
Et crevit puer, & fuit die quadam, exivit ad patrem suum ad messores. Et 19
dixit patri suo; Caput meum, caput meum: & dixit puero [*cuidam*;] Accipe
illum, & defer eum ad matrem suam. Et accepit illum & detulit eum ad 20
matrem suam, & sedit super genua ejus usque ad tempus meridiei, & mor-
tu⁹ est. Et ascendit & collocavit eum super lectum prophetæ Domini, & 21
clausit ostium contra faciem ej⁹, & exivit. Et vocavit maritũ suum, & 22
dixit: Mitte, obsecro, mihi unum de adolescentib⁹ & unam de asinabus, ut
perveniam usq; ad prophetam Domini, & redibo. Et dixit: Quare vadis 23
ad eum hodie? non est neomenia nec sabbathum: & dixit; Pax. Et stravit 24
asinam, & dixit puero suo: Duc & ambula, ne molestes me ut equitem, nisi
cùm dixero tibi. Et ivit & venit ad prophetam Dñi in montem Char- 25
mela: & fuit cùm vidisset propheta Dñi illam è regione, dixit ad Ghe-
hazi puerum suum: Ecce Sunamithen istam. Nunc quæso curre nunc in 26
occursum ejus, & dic illi: Num pax est tibi? num pax marito tuo? num
pax infanti? et dixit: Pax.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܢܥܒܕ ܠܗ ܥܠܝܬܐ ܙܥܘܪܬܐ. ܘܢܣܝܡ ܠܗ ܬܡܢ ܥܪܣܐ. ܘܦܬܘܪܐ. ܘܟܘܪܣܝܐ. ܘܡܢܪܬܐ.
11 ܘܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܢ. ܢܣܛܐ ܠܬܡܢ. * ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܐܬܐ ܠܬܡܢ. ܘܣܛܐ ܠܥܠܝܬܐ
12 ܘܕܡܟ ܬܡܢ. * ܘܐܡܪ ܠܓܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ. ܩܪܝܗ ܠܫܝܠܘܡܝܬܐ ܗܕܐ. ܘܩܪܝܗ. ܘܩܡܬ
13 ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܐܝܬܝ. ܕܚܠܬ ܡܢܢ ܗܕܐ ܟܠܗ ܕܚܠܬܐ. ܡܢܐ ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ
ܠܟܝ. ܐܢ ܐܝܬ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܡܛܠܬܟܝ ܠܡܠܟܐ. ܐܘ ܠܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܐܡܪܬ. ܒܫܝܢܐ ܒܓܘ
14 ܥܡܝ ܝܬܒܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܗ ܓܚܙܝ. ܫܪܝܪܐܝܬ. ܒܪܐ ܠܝܬ
15 ܠܗ. ܘܒܥܠܗ ܣܐܒ. * ܘܐܡܪ. ܩܪܝܗ. ܘܩܪܝܗ. ܘܩܡܬ ܥܠ ܬܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ.
16 ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܟܕ ܐܝܬܝܟܝ ܚܝܐ. ܓܦܦܐ ܐܢܬܝ ܒܪܐ. ܘܐܡܪܬ. ܠܐ ܡܪܝ. ܢܒܝܗ
17 ܕܐܠܗܐ. ܠܐ ܬܟܕܒ ܠܐܡܬܟ. * ܘܒܛܢܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ ܟܕ ܗܝ
18 ܚܝܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. * ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ. ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ
19 ܠܘܬ ܚܨܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܐܒܘܗܝ. ܪܫܝ. ܪܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܛܠܝܐ. ܫܩܘܠܝܗܝ ܐܘܒܠܝܗܝ
20 ܠܐܡܗ. * ܘܫܩܠܗ ܛܠܝܐ. ܐܘܒܠܗ ܠܐܡܗ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗ ܥܕܡܐ ܠܛܗܪܐ.
21 ܘܡܝܬ. * ܘܐܣܩܬܗ ܘܐܫܟܒܬܗ ܥܠ ܥܪܣܗ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܚܕܬ ܒܐܦܘܗܝ. ܘܢܦܩܬ.
22 * ܘܩܪܬ ܠܒܥܠܗ. ܘܐܡܪܬ. ܫܕܪ ܠܝ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܚܕܐ ܐܬܢܐ. ܕܐܪܗܛ ܥܕܡܐ
23 ܠܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܙܠܐ ܐܢܬܝ ܠܘܬܗ ܝܘܡܢܐ: ܕܠܐ ܪܝܫ ܝܪܚܐ
24 ܘܠܐ ܫܒܬܐ. ܘܐܡܪܬ. ܫܝܢܐ. * ܘܪܡܝܘ ܠܗ ܥܠ ܐܬܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܛܠܝܐ
25 ܕܒܪ. ܘܙܠ. ܠܐ ܬܟܠܐ ܠܝ ܡܢ ܡܪܟܒܬܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܐܡܪܬ ܠܟ. * ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܢܒܝܗ
ܕܐܠܗܐ. ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠ. ܘܟܕ ܚܙܗ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܩܘܒܠܐ. ܐܡܪ
26 ܠܓܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ. ܗܐ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܗܝ. * ܪܗܛ ܗܫܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܡ
ܠܟܝ. ܫܠܡ ܠܒܥܠܟܝ. ܫܠܡ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܡܪܬ. ܫܠܡ.

10 Paremus ei cœnaculum parvũ, & ei ponamus ibi lectum, menſam, ſedem, atque candelabrum; ut cùm ad nos venerit, illuc divertat.
11 Factum eſt igitur quodam die, ut cùm veniſſet illuc, divertiſſetque in cœnaculum illud, ibique dormiſſet;
12 Diceret ad Gahzi diſcipulum ſuum, Voca Silumitidem iſtam: quæ advocata, ſtetit coram eo:
13 Dixitque ad eam, Ecce tu tantam nobis exhibuiſti reverentiam; quid expedit tuâ causâ facere? occurrítne aliquid de te dicendum regi, aut principi militiæ. Quæ reſpondit, Commodè in medio populi mei ego habito.
14 Tum dixit, Quid faciam illi? Ait illi Gahzi, Profectò filium non habet, & maritus ejus jam ſenuit.
15 Dixit ille, Voca eam: vocavitque eam: & cùm ſtetiſſet ad oſtium,
16 Dixit ad eam, hác iſtâ tempeſtate, te vivente, amplexatura es filium. Quæ dixit, Ne domine mi, propheta Dei, ne fallas ancillam tuam.
17 Concepit ergò mulier, peperitque filium eâdem illâ tempeſtate, ipſâ vivente, quemadmodum dixerat ei Eliſæus.
18 Cúmque puer adoleviſſet, contigit quodã die ut egrederetur ad patrem ſuum, ad meſſores.
19 Diceretque patri ſuo, Caput meum, caput meum. Et ille ad puerum *quendam* ait, Geſtato *eum*, & deferto eum ad matrem ſuam.
20 Geſtavit ille puerum, retulitque eum ad matrem ipſius; & cùm ſediſſet ſuper genua ipſius ad meridiem uſque, mortuus eſt.
21 Illa verò ſublatum collocavit in lecto prophetæ Dei, clauſiſque circa eum *foribus*, egreſſa eſt:
22 Et advocato marito ſuo dixit, Mitte ad me unum ex pueris, & aſinam unam; ut perveniam uſque ad prophetam Dei.
23 Qui dixit illi, Cur ires ad eum hodie, cùm nec ſit initium menſis, nec ſabbatum? præcepit tamen Silumitis, & ſtraverunt ei aſinam.
24 Tum dixit puero, Duc, & perge; ne interrumpas ſeſſionem meam *in aſina*, niſi dixero tibi.
25 Contulit ergò ſe ad prophetam Dei in montem Charmelum: cúmque propheta Dei procul vidiſſet eam, dixit ad Gahzi diſcipulũ ſuũ, Ecce Silumitis eſt hæc:
26 Curre igitur in occurſum ejus, & dic illi, Valéſne tu? valétne maritus tuus? valétne puer? quæ reſpondit, Bene eſt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * فلنصنع الآن له علية صغيرة * ونجعل له فيها سريرا ومايدة وكرسيا ومنارة * حتى يكون
11 عند مجيه الينا ياوي فيها * فجاء في بعض الايام الى هناك * وصار الى تلك العلية *
12 واضطجع فيها * فقال النبي لجاحزي خادمه * ادعوا هذه السونمية * فدعاها ووقفت بين
13 يديه * وقال له * قل لها ما بالك فعلت الينا هذا القلق كله * كما تشين ان نصنع في امرك *
فهل لك من حاجة اكلم فيها الملك او رئيس الجيش * فقالت * انا في جملة قومي مقيمة * ولي
14 اسوتهم فيما ينوبهم * فقال * فما اصنع في امرها * فقال جاحزي * الحقيقة فما تطلب فانها لا ابن
15 16 لها وبعلها شيخ * فقال له * ادعوها * فوقفت على الباب * فقال لها * في مثل هذه الاوان وهذا
الوقت الذي انتم فيه تعانقين ابنا * فقالت * الا يا سيدي يا رسول الله * فلا تخيب من
17 بنوتك امتك * وحملت المراة وولدت ابنا في اوان الزمان والوقت الذي خاطبها فيه اليسع *
18 19 * ونشا الصبي ومضى الى ابيه وهو مع الحصادين * فقال لابيه راسي راسي * فقال للغلام *
20 وديه الى امه * فاخذ الغلام وجاء به الى امه واقام على ركبتها الى وقت الظهر ومات *
21 22 * واطلعته واضجعته على سرير نبي الله * واغلقت دونه ومضت * ووجهت الى بعلها ان ابعث
23 لي باحد الغلمان * ومعه احدى الاتن * لاسرع نحو نبي الله وارجع * فقال لها * لماذا تمضي اليه
24 في يومك هذا * ولا هو راس الشهر ولا بطلان * فقالت * سلاما * فاسرجت الاتان * وقالت لغلامها *
25 انهض * وامضي ولا تلح علي في الركوب حتى اقول لك * ومضت حتى جاءت الى نبي الله الى جبل
26 الكرمل * فلما راها رسول الله محاذية * قال لجاحزي * هوذا السونمية * الآن احضر لاستقبالها
سايلا عن سلامتها وسلامة بعلها وسلامة ولدها * ففعل * فقالت خيرا *

10 * *Faciamus ergò ei cænaculum parvum, & in eo ponamus illi lectum, menſam, ſellam, & candelabrum; ut cùm ad nos advenerit, hoſpitetur in eo.*
11 *Quodam ergò die eò veniens, recepit ſe in cænaculum illud, & cubuit in eo.*
12 *Tum dixit propheta ad Gahzi miniſtrum ſuum, Voca Sunamitidem iſtam: cúmque vocáſſet eam, ſtetit ipſa coram eo.*
13 *Dixit ad eum rurſus, Dic illi, Quo conſilio uſa es erga nos tantâ ſolicitudine? quonam pacto cupis agamus tui causâ? Habéſne aliquod negotium pro quo regem aut principem exercitûs alloquar? Ait illa, Inter communitatem concivium meorum commoror, quibuſcũ æqualis eſt mihi fortuna in caſibus eorũ.*
14 *Dixit, Quid ergò faciã causâ ipſius? Reſpondit Gahzi, Quod reverà poſtulat, eſt quòd prolem non habet, & marit⁹ ej⁹ ſenex eſt.*
15 *Ait illi, Voca eam; & cùm illa ſtetiſſet ad oſtium,*
16 *Dixit ad eam, Conſimili tempore, & conſimili momento quo præſentes eſtis, amplexaberis filiũ. Quæ dixit, Ne quæſo mi domine, O Apoſtole Dei, ne fraudes prophetiâ tuâ ancillã tuã.*
17 *Concepit itaq; mulier, peperitq; filiũ puncto temporis ac momenti quod prædixerat ei Eliſæus.*
18 *Deinde crevit puer, abiitq; ad patrem ſuũ cũ meſſorib⁹ exiſtentẽ.*
19 *Ubi dixit patri ſuo, Caput meũ, caput meũ* doleo. *Ait ille juveni* cuidam, *Perduc eum ad matrem ſuam.*
20 *Tulitq; eum juvenis, & adduxit eum ad matrem ipſius; cúmq; manſiſſet ſuper ejus genua uſq; ad tempus meridianũ, mortuus eſt.*
21 *Tunc illa ſurſũ deportans eũ, compoſuit eũ ſuper lectũ prophetæ Dei, clauſâque pòſt eum januâ abiit,*
22 *Miſitque ad maritũ ſuũ* hiſce mandatis, *Mitte ad me unũ ex adoleſcentibus, & cũ eo unam aſinarũ, ut eam celeriter ad prophetã Dei, & revertar.*
23 *Dixit ad eã, Cur ires ad eum hodiernâ die, cùm neque Kalendæ ſint, neque feria? Ait illa, Vale:*
24 *tũ inſtravit aſinã, Dixitque adoleſcenti ſuo, Surge, & vade nec me compellas ad equitandum, quoad dicã tibi.*
25 *Et profecta pervenit ad prophetã Dei in montẽ Charmelum. Cùm antẽ vidiſſet eã miſſus Dei ex adverſo ſui, dixit ad Gahzi, Ecce Sunamitidem illã:*
26 *Curre modò obviàm illi interrogaturus de valetudine ipſius, valetudine mariti ſui, & valetudine filii ſui: quod cùm is feciſſet reſpondit illa, Rectè.*

מלכים א: ד

apprehendit & ,montem *ad* Dei virum ad venit Et
27 וַתָּבֹא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הָהָר וַתַּחֲזֵק
vir Dixitque .eam *expellendum ad* Ghechazi acceſſit Et .ejus pedes *in*
בְּרַגְלָיו וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהָדְפָהּ וַיֹּאמֶר אִישׁ
Dominus & ,ei amara ejus anima quia ,eam Dimitte : Dei
הָאֱלֹהִים הַרְפֵּה־לָהּ כִּי־נַפְשָׁהּ מָרָה־לָהּ וַיהוָה
petivi Nunquid : ait Et .mihi indicavit non & ,me à celavit
28 הֶעְלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד לִי׃ וַתֹּאמֶר הֲשָׁאַלְתִּי
? me *reddas ſecuram* Ne ,dixi non Nunquid ? meo domino à filium
בֵן מֵאֵת אֲדֹנִי הֲלֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלֶה אֹתִי׃
meum *ſcipionem* tolle & ,tuos lumbos Accinge : Ghechazi ad Dixitque
29 וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי
cùm & : *ei benedixeris* non ,*virum* inveneris Si .vade & ,tua manu in
בְיָדְךָ וָלֵךְ כִּי־תִמְצָא אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־
facies ſuper meū *ſcipionem* pones & : ei reſpondebis non ,*vir tibi benedixerit*
יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי עַל־פְּנֵי
ſi ,tua anima vivit & ,Dominus Vivit : pueri mater dixit Et .pueri
30 הַנָּעַר׃ וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־
tranſivit Ghechazi Et .eam poſt ivit & ,ſurrexit Et .te dimiſero
31 אֶעֶזְבֶךָּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ׃ וְגֵחֲזִי עָבַר
,vox non & ,pueri *facies* ſuper *ſcipionem* poſuit & ,*eorū facies ad*
לִפְנֵיהֶם וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת עַל־פְּנֵי הַנַּעַר וְאֵין קוֹל
: dicendo ,ei nunciavit & ,ejus occurſum in eſt reverſus Et .attentio nec
וְאֵין קָשֶׁב וַיָּשָׁב לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר
ecce & ,domum in Eliſaah eſt ingreſſus Et .puer *eſt expergefactus* Non
32 לֹא הֵקִיץ הַנָּעַר׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבַּיְתָה וְהִנֵּה
clauſit & ,eſt ingreſſus Et .ejus lectum ſuper jacebat mortuus puer
33 הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר
,aſcendit Et .Dominum ad oravitque ; *ipſos ambos* ſuper oſtium
34 הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ וַיַּעַל
ſuos oculos & ,ejus os ſuper ſuum os poſuitque : puerum ſuper incubuit &
וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־פִּיו וְעֵינָיו
: eum ſuper ſe *proſtravit* & ,ejus *volas* ſuper ſuas *volas* & ,ejus oculos ſuper
עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּו וַיִּגְהַר עָלָיו
domo in deambulavit & ,eſt reverſus Et .*infantis* caro eſt calefacta &
35 וַיָּחָם בְּשַׂר הַיָּלֶד׃ וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת
ſternutavit Et .eū ſuper ſe *proſtravit* &,aſcēdit &,illuc ſemel & ,huc ſemel
אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיְזוֹרֵר
Vocavitque .ſuos oculos puer aperuit & : vices ſeptem ad uſque puer
36 הַנַּעַר עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו׃ וַיִּקְרָא
,*eam* vocavit & : hanc Sunamiten *ad* Voca ; dixit & ,Ghechazi ad
אֶל־גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשֻּׁנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ
ſuper cecidit & ,venit Et .tuum filium Tolle : ait Et .eum ad venitque
37 וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנֵךְ׃ וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־
.eſt egreſſa & ,ſuū filium tulitque ; terrā ſuper ſe incurvavit & ,ejus pedes
רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא׃
prophetarum filii & ,terra in fames & : Ghilghal in eſt reverſus Eliſaah Et
38 וֶאֱלִישָׁע שָׁב הַגִּלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ וּבְנֵי הַנְּבִיאִים
,grandem ollam Diſpone : ſuo puero Dixitque .*ejus facies ad habitantes*
יֹשְׁבִים לְפָנָיו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ שְׁפֹת הַסִּיר הַגְּדוֹלָה
, agrum *ad* unus eſt egreſſus Et .prophetarum filiis pulmentum coque &
39 וּבַשֵּׁל נָזִיד לִבְנֵי הַנְּבִיאִים׃ וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל־הַשָּׂדֶה
colocyntidas ea ex collegitque ,agreſtem vitem invenit & ,*erucas colligendū ad*
לְלַקֵּט אֹרֹת וַיִּמְצָא גֶּפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמֶּנּוּ פַּקֻּעֹת
: pulmenti ollam in concidit & ,venit & : ſuū veſtimentū plenum ,agreſtes
שָׂדֶה מְלֹא בִגְדוֹ וַיָּבֹא וַיְפַלַּח אֶל־סִיר הַנָּזִיד
, fuit Et .*comedendum ad* viris fuderunt Et .cognoverant non etenim
40 כִּי־לֹא יָדָעוּ׃ וַיִּצְקוּ לַאֲנָשִׁים לֶאֱכוֹל וַיְהִי
Mors : dixeruntque ,clamaverunt illi & ,pulmento de *eos comedere ſecundùm*
כְּאָכְלָם מֵהַנָּזִיד וְהֵמָּה צָעָקוּ וַיֹּאמְרוּ מָוֶת
.comedere potuerunt non & : Dei vir olla in
בַּסִּיר אִישׁ הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל׃

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmq; veniſſet ad virum Dei in montē, apprehendit pedes ej⁹: & acceſſit Giezi ut amoveret eam. Et ait homo Dei, Dimitte illā: anima enim ej⁹ in amaritudine eſt, & Dn̄s celavit à me, & non indicavit 28 mihi. Quæ dixit illi, Numquid petivi filium à dn̄o meo? numquid non dixi tibi, Ne 29 illudas me? Et ille ait ad Giezi; Accinge lumbos tuos, & tolle baculū meum in manu tua, & vade. Si occurrerit tibi homo, nō ſalutes eū: et ſi ſalutaverit te quiſpiā, non reſpondeas illi: & pones baculū meū ſup faciem 30 pueri. Porrò mater pueri ait; Vivit Dn̄s, & vivit anima tua, non dimittā te. Surrexit ergò, 31 & ſecutus eſt eā. Giezi autem præceſſerat ante eos, & poſuerat baculū ſup faciē pueri, & non erat vox, neq; ſenſ⁹: reverſúſque eſt in occurſū ejus, & nuntiavit ei, dicens; Non 32 ſurrexit puer. Ingreſſ⁹ eſt ergò Eliſeus domum, & ecce puer mortu⁹ jacebat in lectulo ej⁹: 33 Ingreſſúſq; clauſit oſtiū ſup ſe, & ſuper puerū: & oravit ad 34 Dn̄m. Et aſcendit, et incubuit ſuper puerū: poſuítq; os ſuū ſup os ej⁹, et oculos ſuos ſuper oculos ej⁹, et man⁹ ſuas ſuper man⁹ ej⁹: et incurvavit ſe ſup eū, et calefacta eſt caro pueri. 35 At ille reverſus, deambulavit in domo, ſemel huc atq; illuc: et aſcendit, et incubuit ſuper eum: et oſcitavit puer ſepties, 36 aperuítq; oculos. At ille vocavit Giezi, et dixit ei; Voca Sunamitidem hanc. Quæ vocata, ingreſſa eſt ad eū. Qui ait, 37 Tolle filiū tuū. Venit illa, et corruit ad pedes ejus, et adoravit ſuper terram: tulítq; filiū 38 ſuū; et egreſſa eſt. Et Eliſe⁹ reverſus eſt in Galgala. Erat autem fames in terra, et filii prophetarum habitabant coram eo: dixítque uni de pueris ſuis; Pone ollam grandem, et coque pulmentum filiis prophetarum. 39 Et egreſſus eſt unus in agrum ut colligeret herbas agreſtes: invenítque quaſi vitē ſylveſtrem, et collegit ex ea colocynthidas agri, et implevit pallium ſuum, et reverſus concidit in ollam pulmenti: 40 neſciebat enim quid eſſet. Infuderunt ergò ſociis, ut comederent; cúmque guſtâſſent de coctione, clamaverunt dicentes; Mors in olla, vir Dei. Et non potuerunt comedere.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἦλθε (σ) πρὸς Ἐλισαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. καὶ ἤγγιζεν Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτήν. καὶ εἶπεν (τ) Ἐλισαιὲ, Ἄφες αὐτήν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ 28 ἀνήγγειλέ μοι. Ἡ δὲ εἶπε, Μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; (υ) ὅτι οὐκ εἶπα, Οὐ πλα29 νήσεις μετ᾽ ἐμοῦ; Καὶ εἶπεν (φ) Ἐλισαιὲ τῷ Γιεζὶ, Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ (χ) χειρί σου, καὶ δεῦρο, ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν (ψ) εὐλογήσῃ σε ἀνὴρ οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσ30 ωπον τοῦ παιδαρίου. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἀνέστη (ω) Ἐλισαιὲ, καὶ 31 ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ Γιεζὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ (α) ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου· καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς (β) ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέ32 γων, Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον. Καὶ εἰσῆλθεν (γ) Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς (δ) κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν 33 κλίνην αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν (ε) Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο (ζ) ἑαυτῶν, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον. 34 Καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον. καὶ ἔθηκε τὸ στόμα (η) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας (θ) αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ διέκαμψεν ἐπ᾽ αὐτὸν, 35 καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου. Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις· καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον 36 τοὺς ὀφθαλμοὺς (ι) αὐτοῦ. Καὶ ἐξεβόησεν (κ) Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ, καὶ εἶπε, Κάλεσον τὴν (λ) Σωμανίτην ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν†, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν (μ) Ἐλισαιὲ, 37 Λάβε τὸν υἱόν σου. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ (ν) ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ 38 ἐξῆλθε. Καὶ Ἐλισαιὲ ἐπέστρεψεν εἰς Γάλγαλα. καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ (ξ) υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν (ο) Ἐλισαιὲ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς 39 υἱοῖς τῶν προφητῶν. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι ἀριώθ· καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἀπ᾽ αὐτῆς (π) τολύπην ἀγρίαν πλήρες τὸ ἱμάτιον (ρ) αὐτοῦ, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος, ὅτι 40 οὐκ ἔγνωσαν. Καὶ (σ) ἐνέχει τοῖς ἀνδράσι φαγεῖν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ (τ) ἑψέματος, καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν, καὶ εἶπαν, Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

MS.A. (σ) πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ (τ) Ἐλισαιὲ, (υ) ὅτι εἶπον, (φ) Ἐλισαιὲ (χ) χειρί, καὶ (ψ) εὐλογήσεις (ω) Ἐλισαιὲ, (α) ἐπέθηκεν (β) ἀπάντησιν (γ) Ἐλισαιὲ (δ) κεκοιμημένον (ε) Ἐλισαιὲ (ζ) αὐτῶν, (η) ἑαυτοῦ (θ) ἑαυτοῦ (ι) ἑαυτοῦ. (κ) Ἐλισαιὲ (λ) Σωμανίτιν † αὐτὴν, καὶ (μ) Ἐλισαιὲ, Λάβον τὸν (ν) ἐπέπεσεν (ξ) οἱ υἱοὶ (ο) Ἐλισαιὲ (π) τολύπην * πλήρης τὸ (ρ) αὐτοῦ ἐλθὼν, καὶ ἐνέβαλεν (σ) ἐνέχεαν (τ) ἑψήματος,

Et venit ad Eliſæe in montem, et apprehendit pedes ejus. Et acceſſit Giezi ad removendam eam. Et dixit Eliſæe, Dimitte eam: quoniam anima ejus triſtis amara ei: & Dominus abſcondit à me, & non annuntiavit mihi. 27 *At illa dixit, Nunquid poſtulavi filium à domino meo? quia nónne dixi, non decipies mecum?* 28 *Et dixit Eliſæe ad Giezi, Accinge lumbum tuum, & ſume baculum meum in manu tua, & vade: quemcunq; inveneris virum, non benedices eum: &, ſi benedixerit vir, non reſpondebis ei. Et impones baculum meum ſuper faciem pueri.* 29 *Et dixit mater pueri; Vivit Dominus, & vivit anima tua, ſi dereliquam te.* 30 *Et ſurrexit Eliſæe, & ivit poſt eam. Et Giezi tranſivit ante eam, & poſuit baculum ſuper faciem pueri: & non fuit vox, & non fuit auſcultatio. Et revertit in (n) occurſum ejus, & annuntiavit ei, dicens; Non eſt expergefactus puer.* 31 *Et intravit Eliſæe in domum: & ecce puer mortu⁹ cubans ſuper lectum ejus.* 32 *Et intravit Eliſæe in domum, & clauſit oſtium ſuper ambos ſe: et deprecatus eſt ad Dominum.* 33 *Et aſcendit, & cubuit ſuper puerum: et poſuit os ſuum ſuper os ejus, & oculos ſuos ſuper oculos ejus, et man⁹ ſuas ſuper (o) manus ejus. Et (p) inflexit ſe ſuper eum: & calefacta eſt caro pueri.* 34 *Et convertit ſe, & ambulavit in domo hinc, & hinc. Et aſcendit, & (q) curvavit ſe ſuper puerum uſq; ſepties. Et aperuit puer oculos ſuos.* 35 *Et exclamavit Eliſæe ad Giezi, et dixit; Voca Somanitem iſtam. Et vocavit, et intravit ad eum. Et dixit Eliſæe, Accipe filium tuum.* 36 *Et intravit mulier, et cecidit ſuper pedes ejus, et adoravit in terram. Et ſumpſit filium ſuum, et exiit.* 37 *Et Eliſæe revertit in Galgala. Et fames in terra: et filii prophetarum ſedebant coram eo. Et dixit Eliſæe puero ſuo; Appone lebetem magnum, et coque coctionem filiis prophetarum.* 38 *Et exiit in agrum ad colligendum (r) Arioth: et invenit vitem in agro: et collegit de ea colocyntidam agreſtem, plenum veſtimentum ſuum: et injecit in lebetem coctionis, quoniam non noverant.* 39 *Et effudit viris ad comedendum. Et factum eſt in comedendo eos de coctione, et ecce exclamaverunt, et dixerunt; Mors in lebete, homo Dei: Et non poterant comedere.* 40

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 ואתת לות נביא דיי לטורא ואתקיפת ברגלוהי וקריב גחזי למדחה ואמר נביא דיי
28 שבוק מנה ארי נפשה מרירא לה ומן קדם יי אתכסא מני ולא אתחוא לי: ואמרת
השאלית ברא מן רבוני הלא אמרית לך אם מתיהיב לי בר קים אם לא לא תנסס יתי:
29 ואמר לגחזי זריז חרצך וסב חוטרי בידך ותיזיל ארי תשכח גבר לא תשאל בשלמיה
30 וארי ישאל בשלמך גברא לא תתיבניה ותשוי חוטרי על אפי רביא: ואמרת אמיה
31 דרביא קים הוא יי וחי נפשך אם אשבקנך וקם ואזל בתרהא: וגחזי עבר קדמיהון ושוי
ית חוטרא על אפי רביא ולית קל ולית דמצית ותב לקדמותיה וחוי ליה למימר לא
32 33 אתער רביא: ואתא אלישע לביתא והא רביא מית רמי על ערסיה: ועל ואחד דשא
34 באפי תרויהון וצלי קדם יי: וסליק ושכיב על רביא ושוי פומיה על פומיה ועינוהי על
35 עינוהי וידוהי על ידוהי ואלהי עלוהי וחם בסריה דרביא: ותב והליך בביתא זמנא
חדא לכא וזמנא חדא לכא וסליק ואלהי עלוהי ואתמורק רביא עד שבע זמנין ופקח
36 רביא ית עינוהי: וקרא לגחזי ואמר קרי לשונמיתא הדא וקרא לה ואתת לקדמוהי
37 ואמר סבי בריך: ואתת ונפלת קדם רגלוהי וסגידת על ארעא ונסיבת ית ברה ונפקת:
38 ואלישע תב לגלגלא וכפנא בארעא ותלמידי נביא יתבין קדמוהי ואמר לעולמיה
39 תפי דודא רבא ובשיל תבשילא לתלמידי נביא: ונפק חד לחקלא ללקטא ירוקנין
ואשכח גופנא בחקלא ולקיט מניה פקעי חקלא מלי לבושיה ואתא ופרם ורמא
40 לדודא דתבשילא ארי לא ידעו: ואריקו לגבריא למיכל והוה במיכלהון מתבשילא
ואנון צוחו ואמרו מותא בדודא נביא דיי ולא יכילו למיכל:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit ad prophetā Dn̄i in montē, & apprehendit pedes ejus: & acceſſit 27
Gehhazi ut repelleret illam: & dixit propheta Dn̄i, Ceſſa ab ea, quia
anima ejus amara eſt ei; & à Dn̄o celatum eſt mihi, nec indicavit mihi.
Et dixit: Nónne petivi filium à domino meo? nonne dixi tibi, Si datur mi- 28
hi filius, vivat; ſin minus, ne turbes me? Et dixit ad Ghehhazi: Accinge 29
lumbos tuos, & accipe baculum meum in manu tua & vade: quòd ſi inveneris
virū, ne roges illi pacem; quòd ſi petierit tibi pacem quiſpiā, ne reſpondeas
illi: & pones baculum meū ſuper faciem pueri. Et dixit mater 30
pueri: Permanet ipſe Dn̄s, & vivit anima tua, ſi dimiſero te: & ſurrexit
& ivit poſt illam. Et Gehhazi tranſierat ante eos, poſueratque baculum 31
ſuper faciem infantis, & non erat vox, nec qui attenderet: & rediit in oc-
curſum ejus, & renunciavit illi, dicendo: Non excitatus eſt infans. Et in- 32
greſſus eſt Eliſagh in domum, & ecce infans mortuus jacebat in lecto ejus.
Et intravit, & clauſit portam contra faciem utriuſque, & oravit Dn̄m. Et 33
aſcendit & cubuit ſup puerū, & poſuit os ſuū ſuper os ej⁹, & oculos ſuos 34
ſup oculos ej⁹, & man⁹ ſuas ſup man⁹ ejus, & defatigavit ſe ſuper illum, &
incaluit caro infantis. Et rediit & ambulavit per domum vice una huc, 35
et vice altera illuc: et aſcendit et defatigavit ſe ſuper illum, et oſcitavit in-
fans uſque ad ſeptem vices, & aperuit infans oculos ſuos. Et vocavit 36
Gehhazi, et dixit, Voca Sunamithen iſtam: et vocavit eā, et venit *ante* illū:
et dixit, Accipe filium tuum. Et venit et procidit ante pedes illius, et in- 37
curvavit ſe ſuper terram, et accepit filium ſuum et exivit. Et Eliſagh rediit 38
in Gilgela, et fames erat in terra, et diſcipuli prophetarum habitabant co-
ram eo. Et dixit puero ſuo: Pone ollam magnam, et coque pulmentū di-
ſcipulis prophetarū. Et exivit unus in agrum ut legeret olera, et invenit 39
vitē agreſtē, et legit ex illa cucurbitas agreſtes plenū veſtimentum ſuū; et
venit et ſcidit, et jecit in ollā pulmenti, quia non noverant. Et effuderunt 40
viris ut comederent: et fuit cùm comederent de pulmento, illi clamaverūt
et dixerunt, Mors eſt in olla propheta Domini: nec poterant comedere.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܠܛܘܪܐ. ܘܐܚܕܬ ܠܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܘܩܪܒ ܓܝܚܙܝ ܠܡܕܚܝܘܬܗ. 27
ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܫܒܘܩ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܢܦܫܗ ܡܪܝܪܐ ܠܗ. ܘܡܪܝܐ ܟܣܝ
ܡܢܝ. ܘܠܐ ܚܘܝܢܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܫܐܠܬ ܒܪܐ ܡܢ ܡܪܝ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܬܛܥܝܢܝ. 28
* ܘܐܡܪ ܠܓܝܚܙܝ. ܐܣܘܪ ܚܨܝܟ. ܘܫܩܘܠ ܚܘܛܪܝ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܙܠ. ܘܐܢ ܬܫܟܚ ܓܒܪܐ. ܠܐ 29
ܬܒܪܟܝܘܗܝ. ܘܐܢ ܢܒܪܟܟ ܓܒܪܐ. ܠܐ ܬܦܢܝܘܗܝ. ܘܣܝܡ ܚܘܛܪܝ ܥܠ ܐܦܘ̈ܗܝ ܕܛܠܝܐ.
* ܘܐܡܪܬ ܐܡܗ ܕܛܠܝܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ: ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܩܡ. ܘܐܙܠ ܒܬܪܗ. 30
* ܘܓܝܚܙܝ. ܥܒܪ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܣܡ ܚܘܛܪܐ ܥܠ ܐܦܘ̈ܗܝ ܕܛܠܝܐ. ܘܠܝܬ ܩܠܐ ܘܠܐ ܨܘܬܐ. 31
ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܚܘܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܬܬܥܝܪ ܛܠܝܐ. * ܘܥܠ ܐܠܝܫܥ ܠܒܝܬܐ. ܘܚܙܐ. 32
ܘܗܐ ܛܠܝܐ ܡܝܬ. ܘܪܡܐ ܥܠ ܥܪܣܗ. * ܘܥܠ ܘܐܚܕ ܬܪܥܐ ܥܠ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 33
* ܘܣܠܩ ܘܢܦܠ ܥܠ ܛܠܝܐ. ܘܣܡ ܦܘܡܗ ܥܠ ܦܘܡܗ. ܘܥܝܢܘ̈ܗܝ ܥܠ 34
ܥܝܢܘ̈ܗܝ. ܘܐܝܕܘ̈ܗܝ ܥܠ ܐܝܕܘ̈ܗܝ. ܘܐܬܓܗܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܫܚܢ ܒܣܪܗ ܕܛܠܝܐ. * ܘܗܦܟ 35
ܘܗܠܟ ܒܒܝܬܐ. ܚܕܐ ܠܗܪܐ. ܘܚܕܐ ܠܗܪܐ. ܘܣܠܩ ܘܐܬܓܗܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܬܦܫܩ ܛܠܝܐ ܫܒܥ
ܙܒܢܝܢ. ܘܦܬܚ ܛܠܝܐ ܥܝܢܘ̈ܗܝ. * ܘܩܪܐ ܠܓܝܚܙܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܪܝܗ ܠܫܝܠܘܡܝܬܐ 36
ܗܕܐ. ܘܩܪܝܗ. ܘܐܬܬ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܩܘܠܝ ܒܪܟܝ. * ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ 37
ܘܣܓܕܬ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܫܩܠܬ ܒܪܗ ܘܢܦܩܬ. * ܘܐܠܝܫܥ ܗܦܟ ܠܓܠܓܠܐ .. ܘܟܦܢܐ 38
ܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܒܢ̈ܝ ܢܒܝ̈ܐ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܥܠܝܡܗ. ܐܫܦܝ ܩܕܪܐ ܪܒܬܐ ..
ܘܒܫܠ ܒܘܫܠܐ ܠܒܢ̈ܝ ܢܒܝ̈ܐ. * ܘܢܦܩ ܚܕ ܠܚܩܠܐ. ܠܡܠܩܛ ܝܪ̈ܩܐ. ܘܐܫܟܚ ܓܦܬܐ 39
ܕܚܩܠܐ. ܘܠܩܛ ܡܢܗ ܦܩܘ̈ܥܐ ܕܒܪܐ. ܡܠܐ ܠܒܘܫܗ. ܘܐܬܐ ܪܡܐ ܒܩܕܪܐ
ܕܒܘܫܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ. * ܘܐܪܡܝܘ ܠܗܘܢ ܠܓܒܪܐ ܠܡܐܟܠ. ܘܟܕ ܐܟܠܘ 40
ܡܢ ܒܘܫܠܐ. ܐܡܪܝܢ. ܡܘܬܐ ܐܝܬ ܒܩܕܪܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ
ܠܡܐܟܠܗ.

Cùm autem perveniſſet ad prophetam Dei 27
in montem, apprehendit pedes ejus: acceſſitque Gahzi ut eam arceret: ſed dixit ad eum
propheta Dei, Permitte illi, quoniam amarus
eſt animꝰ ejus, quod celavit me Dñs, nec indicavit mihi. At illa dixit, Poſtulavíne filiũ 28
à domino meo: nónne dixeram tibi ne poſtulares mihi? Dixit ille ad Gahzi, Accinge 29
lumbos tuos, & tolle baculũ meum manu tuâ,
& vade: ſi quenquam reperias, ne benedicas
ei; & ſi quis benedixerit tibi, ne reſpondeas
ei: & pone baculum meum ſupér faciem pueri. Dixit autem mater pueri, Vivat Dñs, & 30
vivat anima tua, non te deſeram: quapropter
ſurgens ſecutus eſt eam. Porrò Gahzi præceſſerat eos, & poſuerat baculum ſuper faciem 31
pueri; ſed nec vox erat, nec qui auſcultaret:
quamobrem reverſus eſt obviàm illi, & indicavit illi, dixitque, Non evigilavit puer.
Veniens ergò Eliſæus domum, aſpexit, & 32
ecce puerum mortuum, & poſitum in lecto.
Tum ingreſſus clauſit oſtium poſt ſe ambos, 33
et cùm oráſſet coram Domino, Aſcendens 34
proſtravit ſe ſuper ipſum puerum, poſuitque
os ſuum ſuper os ejus, et oculos ſuos ſuper
oculos ejus, et manus ſuas ſuper manus ejus:
ſic incumbendo ei, incaluit caro pueri. Deinde rediens ambulavit in domo, ſemel huc, 35
& ſemel illuc; tum aſcendens incubuit ei:
oſcitavitque puer ſeptem vicibus, & aperuit
puer oculos ſuos. Deinde accerſito Gahzi 36
dixit, Voca Silumitidem iſtam; vocavitque
eam: & cùm ingreſſa eſſet ad eum, ait illi,
Tolle filium tuum. Procidit illa ad pedes 37
ejus, humi procumbens, tollenſque filium
ſuum egreſſa eſt: Eliſæus autem reverſus eſt 38
in Galgala. Cæterùm fames erat in terra, &
filii prophetarum verſabantur apud eum:
quapropter dixit diſcipulo ſuo, Apta foco
cacabum magnum, & coque pulmentum pro
filiis prophetarum. Et egreſſus quidam in 39
agrum ut colligeret malvas, invenit vitim
agreſtem, collegitque ex ea *quaſi* groſſos
agreſtes plenâ ſuâ veſte: & veniens injecit in
cacabum pulmenti, non enim noverat. Deinde infudit viris illis ut comederent: cúmque comediſſent ex pulmento, dixerunt, Mors 40
eſt in cacabo O propheta Dei: nec potuerunt
comedere.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم تقدمت الى حصن نبي الله الى الجبل * ومسكت رجليه * فتقدم جاحزي ليدفعها عنه * 27
فقال له رسول الله * اصبر لها * فاني ارى نفسها قد غمرت وقد استتر ذاك عني اذ كان الله لم
يكشفه لي * فقالت سالت سيدي ولدا وقلت لك * ان اعطيت ابدا فلا تقطع منه امل امتك * 28
* فقال لجاحزي * شد وسطك * وخذ قضيبي في يدك وامض * ان لقيت انسانا فلا تسلم عليه * 29
وان سلم عليك احد فلا تجبه * واجعل عصاي مقابل وجه الصبي * فقالت ام الصبي * وحي 30
الله وحيوة نفسك ان خلفتك * فقام وتبعها * وتقدم جاحزي امامهما * وجعل القضيب يحاذي 31
وجه الصبي * فلم يتكلم ولا نبذ * فرجع واستقبله وقال له * لم يستيقظ الصبي * ووافى اليسع 32
البيت * فوجد الصبي ميتا مضطجعا على سريره * فاغلق الباب دونهما * وصلى بين يدي 33
الله * ثم طلع واضطجع على الصبي * وجعل فاه على فيه * وعينيه على عينيه * وكفه على 34
كفه * ولهث عليه وسخن لحم الصبي * ثم رجع ومشى في البيت مرة ثانية * وطلع ولهث 35
عليه * فسرر الصبي بعينيه * ثم فعل. كذلك سبع مرات وفتح عينيه * ثم قال لجاحزي خادمه * 36
ادعوا هذه السونمية * فدعاها * فلما جاءت خرت امام رجليه وسجدت على الارض * واخذت 37
ابنها ومضت * ورجع اليسع الى الجلجال * وكان الجوع يومئذ في الارض * وتلاميذ الانبياء 38
جلوس بين يديه * فقال لغلامه الق القدر العظماء * واطبخ طبيخا لتلاميذ الانبياء * وخرج 39
واحد الى الحقل ليلتقط خبيزا * فوجد جفنة في الصحراء * فلقط منها حنظلا ملء ثوبه
فجاء به وطرحه في قدر الطعام * لانه لم يكن يعلم * ثم غرفوا للرجال لياكلوا * فلما 40
اكلوا من الطبيخ صاحوا وقالوا * الموت في الطبيخ يا نبي الله * ولم يطيقوا ان ياكلوا *

*Deinde accedens ad præſentiã prophetæ 27
Dei in montem, apprehendit pedes ejus: accedenti autem Gahzi ad eam ab ipſo depellendã, dixit miſſus Dei, Patere eam,
quoniam video animum ejus amaritudine affectum: & quidem ignotum id
erat mihi, quia Deus haud retexerat
mihi. Dixit illa, Poſtulaveram à do- 28
mino meo prolem, & dixeram tibi, Si
concedatur mihi proles, ne fraudes ab ea
votum ancillæ tuæ. Dixit ille ad Gahzi, 29
ſtringe lumbos tuos, & ſumptâ virgâ
meâ in manũ tuã abi: ſi quem offenderis,
ne ſalutato eũ; & ſiquis te ſalutaverit,
ne reſpondeto ei: & ponito virgã meam
contra faciem pueri. Dixit autem mater 30
pueri, Per Deũ, & per vitã animæ tuæ,
nequaquã derelinquã te: quare ſurgens
ſequutus eſt eã. Interim Gahzi præceſſerat 31
eos, & virgam poſuerat contra faciem
pueri, nec loquutus fuerat, nec moverat
ſeſe: quapropter revertens obvius factus
eſt ei, dixitq; ad eũ, Non evigilavit puer.
Cùm ergò domũ perveniſſet Eliſæus, & 32
inveniſſet puerũ mortuũ, ſuper lecto ſuo
decumbentem; Clauſit januã poſt utrum- 33
que, & deprecatus eſt Deum. Tum aſcen- 34
dens incubuit puero, poſuitque os ſuum
ſuper os ejus, & oculos ſuos ſuper oculos
ejꝰ, & volã ſuã ſuper volã ejꝰ, et ſpirans
in eũ calefecit carnẽ pueri. Tum reverſus 35
bis ambulavit per domum, & rurſus conſcendens inſpiravit in eũ; quare contorſit
puer oculos ſuos: & cùm idem præſtitiſſet
ſeptẽ vicibꝰ, tandem aperuit oculos ſuos.
Tum dixit ad Gahzi miniſtrũ ſuũ, Ad- 36
voca Sunamitidẽ iſtã, & advocavit eã.
Cúmq; veniſſet, corruit ad pedes ejus, & 37
adoravit ſuper terrã, tulitq; filiũ ſuũ &
abiit: Eliſæus autẽ reverſus eſt in Gal- 38
gal. Porrò fames erat iis diebus in terra, et
diſcipuli prophetarũ ſedebant corã eo: dixit ergò puero ſuo, Pone ollã maximam,
et coque pulmentũ pro diſcipulis prophetarũ. Interim egreſſus quidã in agrũ ad 39
colligendũ malvã, reperit vitim in campo, collegitque ex ea colocynthides plenã
veſtem ſuã, & attulit, injecitque in ollã
cibi: eò quòd ignoraret. Deinde exhau- 40
ſerunt viris ut ederent: & cùm ediſſent
ex pulmento, clamaverunt, dicentes, Mors
eſt in pulmento O propheta Dei: nec potuerunt comedere.*

מלכים ב : ה

:populo Funde :dixit & ,ollam in projecit Et .farinã tollite Et :dixit Et
41 וַיֹּאמֶר וּקְחוּ־קֶמַח וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַסִּיר וַיֹּאמֶר צַק לָעָם
Bahal de venit vir Et .olla in *malum verbum* fuit non & : *comedent* &
42 וְיֹאכֵלוּ וְלֹא הָיָה דָּבָר רָע בַּסִּיר׃ וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל
panes viginti primitiarum *panem* Dei virum ad detulit & ,Saliſah
שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים עֶשְׂרִים־לֶחֶם
, populo Da : dixit & ;*ſua tunica in viridem ſpicam plenam* & ,hordeaceos
שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל בְּצִקְלֹנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם
? *virorum centum facies ad* hoc dabo *Quid* :ej' minister dixit Et .comedent &
43 וְיֹאכֵלוּ׃ וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ
,*Comedere* ;Dominus dixit ſic quoniam :comedent & ,populo Da :dixit &
וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכֹל
fecerunt reliquum & ,comederunt Et .*eorum facies ad* dedit Et .*ſupereſſe &*
44 וְהוֹתֵר׃ וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִרוּ
,Domini verbum juxta
כִּדְבַר יְהוָה׃

CAP. V. ה

facies ad magnus vir erat Aram regis militiæ princeps Nahaman Et
1 וְנַעֲמָן שַׂר־צְבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי
.Aram ſalutem Dominus dedit *illo in* quia ;*faciebus acceptus &* .*ſui domini*
אֲדֹנָיו וּנְשֻׂא פָנִים כִּי־בוֹ נָתַן־יְהוָה תְּשׁוּעָה לַאֲרָם
agmina fuerant egreſſa Aram Et .leproſus robore potens erat vir Et
2 וְהָאִישׁ הָיָה גִּבּוֹר חַיִל מְצֹרָע׃ וַאֲרָם יָצְאוּ גְדוּדִים
uxoris facies ad erat & ;parvam puellam Iſrael terra è duxerãt captivã &
וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה וַתְּהִי לִפְנֵי אֵשֶׁת
, *prophetæ facies ad* meus dñs Utinam : ſuam *heram* ad Dixitque .Nahaman
3 נַעֲמָן׃ וַתֹּאמֶר אֶל־גְּבִרְתָּהּ אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנָּבִיא
nunciavit & ,venit Et .ſua lepra à eum *collegiſſet* tunc ,Someron in qui
4 אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֶאֱסֹף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃ וַיָּבֹא וַיַּגֵּד
terra è quæ ,puella eſt locuta *hoc ſicut & hoc Sicut* :dicendo ,ſuo dño
לַאדֹנָיו לֵאמֹר כָּזֹאת וְכָזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ
libellum mittam & ,ingredere ,Vade : Aram rex Dixitque .Iſrael
5 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לֶךְ־בֹּא וְאֶשְׁלְחָה סֵפֶר
,argenti talenta decem ſua manu in tulit & ,abiit & : Iſrael regem ad
אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר כִּכְּרֵי־כֶסֶף
epiſtolam detulit Et .veſtimenta mutatoria decẽ &,aureos millia ſex &
6 וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים׃ וַיָּבֵא הַסֵּפֶר
, te ad *tunc libellum venire ſecundùm* nunc Et :dicendo ,Iſrael regem ad
אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבוֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלֶיךָ
.ſua lepra à eũ *recolliges* &,meũ ſervũ Nahaman te ad miſi ecce
הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי וַאֲסַפְתּוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃
,ſua veſtimenta ſcidit & ,epiſtolam Iſrael *regem legere ſecundùm* ,fuit Et
7 וַיְהִי כִּקְרֹא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֵּפֶר וַיִּקְרַע בְּגָדָיו
iſte quia :*vivificandum ad &* ,*mortificandum ad* ,*ego* Deus Num : ait &
וַיֹּאמֶר הַאֱלֹהִים אָנִי לְהָמִית וּלְהַחֲיוֹת כִּי־זֶה
,nunc ſcitote enimverò ? ſua lepra à virum *recolligendum ad* ,me ad *mittens*
שֹׁלֵחַ אֵלַי לֶאֱסֹף אִישׁ מִצָּרַעְתּוֹ כִּי אַךְ־דְּעוּ־נָא
Eliſaah audire ſecundùm ,fuit Et .*mihi iſte* occaſionem *quærens* quòd videte &
8 וּרְאוּ כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא לִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֱלִישָׁע
.miſit & ;ſua veſtimenta Iſrael rex ſcidiſſet quòd ,Dei *virum*
אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח
,me ad nunc veniat ?tua veſtimenta ſcidiſti quid Ut :dicendo ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יָבֹא־נָא אֵלַי
,*ſuis equis* in Nahaman Venitque .Iſrael in propheta eſt quòd ſciat &
9 וְיֵדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסָו
eum ad Miſitque .Eliſaah domus oſtium ſtetit & ,ſuo curru &
10 וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֹד פֶּתַח־הַבַּיִת לֶאֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו
vicibus ſeptem te *lavabis* & ,Vade : dicendo ,nuncium Eliſaah
אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע־פְּעָמִים
.mundabitur & ,tibi tua caro revertetur & ,Jarden in
בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהָר׃

Verſio VUL. LAT.

41 At ille, Afferte, inquit, farinã. Cúmq; tuliſſent, miſit in ollã, & ait; Infũde turbæ, ut comedát. Et non fuit ampliùs quidquã amaritudinis in olla. 42 Vir autẽ quidã venit de Baalſaliſa deferens viro Dei panes primitiarum, viginti panes hordeaceos, & frumentũ novum in pera ſua. At ille dixit; Da 43 populo, ut comedat. Reſponditque ei miniſter ej'; Quantum eſt hoc, ut apponã centũ viris? Rurſum ille ait; Da populo, ut comedat: hæc enim dicit Dñs, Comedent & ſu- 44 pererit. Poſuit itaq; corã eis: qui comederunt; & ſuperfuit juxta verbum Domini.

CAP. V.

1 NAaman princeps militiæ regis Syriæ, erat vir magnus apud dominũ ſuũ, & honoratus: per illũ enim dedit Dñs ſalutem Syriæ: erat autẽ vir fortis & dives, ſed leproſus. 2 Porrò de Syria egreſſi fuerant latrunculi, & captivã duxerãt de terra Iſrael puellã parvulã, quæ erat in obſequio uxoris 3 Naaman, Quæ ait ad dominã ſuam; Utinam fuiſſet dominus meus ad prophetam, qui eſt in Samaria; profectò curâſſet 4 eum à lepra, quam habet. Ingreſſus eſt itaque Naaman ad dñm ſuũ, & nuntiavit ei, dicens; Sic & ſic locuta eſt pu- 5 ella de terra Iſrael. Dixítque ei rex Syriæ; Vade, & mittam literas ad regem Iſrael. Qui cùm profect' eſſet, & tuliſſet ſecũ decẽ talenta argenti, & ſex millia aureos, & decẽ mu- 6 tatoria veſtimentorũ, Detulit literas ad regẽ Iſrael, in hæc verba; Cùm acceperis epiſtolam hanc, ſcito ꝙ miſerim ad te Naaman ſervum meum, ut 7 cures eũ à lepra ſua. Cúmque legiſſet rex Iſrael literas, ſcidit veſtimenta ſua, & ait; Numquid De' ego ſum, ut occidere poſſim, & vivificare, quia iſte miſit ad me, ut curem hominẽ à lepra ſua? animadvertite, & videte quòd occaſiones quærat adverſùm me. 8 Quod cũ audîſſet Eliſeus vir Dei, ſcidiſſe, videlicèt, regem Iſrael veſtimenta ſua, miſit ad eũ, dicens; Quarè ſcidiſti veſtimenta tua? veniat ad me, et ſciat eſſe prophetam in Iſrael. 9 Venit ergò Naaman cũ equis & curribus, & ſtetit ad oſtiũ 10 domûs Eliſei: Miſitque ad eum Eliſeus nuntium, dicens; Vade, & lavare ſepties in Jordane, et recipiet ſanitatem caro tua, atque mundaberis.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

41 Καὶ εἶπε, (υ) Λάβετε ἄλευρον, καὶ (φ) ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα. καὶ εἶπεν (χ) Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον, Ἔγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν· καὶ οὐκ ἐγενήθη (ψ) ἐκεῖ ἔτι ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι. 42 Καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ (ω) Βαιθαρισὰ, καὶ ἤνεγκε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ (α) θεοῦ πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας· καὶ εἶπε, Δότε 43 τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ, (β) Τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; καὶ εἶπε, (γ) Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Φάγονται καὶ (δ) 44 καταλείψουσι. Καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.

MS.A. (υ) Λάβε (φ) ἐμβάλλετε (χ) Ἐλισαιὲ (ψ) ἐκεῖ ῥῆμα (ω) Βαθσα …, (α) θεοῦ ἄρτους πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας βαχελέθ· καὶ (β) *Τίνι δῶ ταῦτα (γ) Δότε τῷ (δ) καταλείψουσιν. *Καὶ ἔφαγον. καὶ ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἔφαγον καὶ κατέλειπον, κατὰ

ΚΕΦ. ε'.

1 ΚΑὶ Νεεμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως (α) Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ (β) ἔδωκε κύριος σωτηρίαν (γ) Συρίᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ λελεπρωμένος. 2 Καὶ Συρία (δ) ἐξῆλθον μονόζωνοι, καὶ ᾐχμαλώτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδα μικρὰν, 3 καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναιμάν. Ἡ δὲ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς, Ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας 4 αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς, καὶ εἶπεν, Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν 5 ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε (ε) βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο, εἴσελθε καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑξακισχιλίους 6 χρυσοῦς, καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς. Καὶ ἤνεγκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σὲ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναιμὰν τὸν δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν (ζ) 7 ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω (η) βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸ βιβλίον, διέρρηξε τὰ ἱμάτια (θ) αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς μὲ ἀποσυνάξαι ἄνδρα (ι) ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; ὅτι πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε, ὅτι προφασίζεται οὗτος (κ) μοι. 8 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν (λ) Ἐλισαιὲ, ὅτι διέρρηξεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια (μ) αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, Ἱνατί διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου; ἐλθέτω δὴ πρὸς μὲ Ναιμὰν, καὶ γνώτω ὅτι ἐστὶ προφήτης 9 ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθε Ναιμὰν ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι, καὶ ἔστη (ν) ἐπὶ θύρας οἴκου Ἐλισαιέ. 10 Καὶ ἀπέστειλεν (ξ) Ἐλισαιὲ ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, λέγων, Πορευθεὶς λοῦσαι ἑπτάκις ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου σοὶ καὶ (ο) καθαρισθήσῃ.

MS.A. (α) τῆς Συρίας (β) ἔθηκεν κύριος (γ) Συρίας· (δ) ἐξῆλθεν (ε) ὁ βασιλεὺς Συρίας, *Πορεύου πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο, (ζ) ἐκ τῆς (η) ὁ βασιλεὺς (θ) ἑαυτοῦ, (ι) ἐκ τῆς (κ) με. Καὶ (λ) Ἐλισαιὲ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὅτι (μ) ἑαυτοῦ, (ν) ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου Ἐλισαιέ. (ξ) πρὸς αὐτὸν Ἐλισαιὲ ἄγγελον, λέγων, (ο) καθαρισθήσῃ.

Et dixit; Sumite farinam, & injicite in lebetem. Et dixit Eliſæe ad Giezi puerum; Effunde populo, & comedent. Et non fuit illic ultrà verbum malum in lebete. 42 Et vir tranſivit de Bætharisa, et attulit ad hominem Dei de primitiis (ſ) viginti panes hordeaceos, & (t) palathas. Et dixit; Date populo & comedant. 43 Et dixit miniſter ejus, Quid dem hoc coram centum viris? Et dixit; Da populo, & comedant: Quoniam hæc dicit Dominus; Comedent, & relinquent. 44 Et comederunt, & reliquerunt juxta verbum Domini. 41

CAP. V.

ET Næman (a) princeps virtutis Syriæ erat vir magnus in conſpectu domini ſui, & (b) acceptus facie, quia in eo dederat Dominus ſalutem Syriæ: & vir erat potens fortitudine, leproſus. 2 Et (c) Syria exiverunt accincti, & captivam duxerunt de terra Iſrael adoleſcentulam parvam: & erat in conſpectu uxoris Næman. 3 Hæc verò dixit dominæ ſuæ; Utinam dominus meus in conſpectu prophetæ Dei, qui in (d) Samaria. Tunc (e) curabit eum à lepra ejus. 4 Et intravit, & annuntiavit domino ſuo, & dixit; Sic & ſic locuta eſt adoleſcentula, quæ de terra Iſrael. 5 Et dixit rex Syriæ ad Næman; Veni, intra: & mittam librum ad regem Iſrael. Et ivit, & ſumpſit in manu ſua decem talenta argenti, & ſex mille aureos, & decem mutatorias ſtolas. 6 Et attulit librum ad regem Iſrael, dicens; Et nunc, cùm venerit liber hic ad te, ecce miſi ad te Næman ſervum meum: & curabis eum à lepra ejus. 7 Et factum eſt, ut agnovit rex Iſrael librum; diſcidit veſtimenta ſua, & dixit; (f) Deus ego ad mortificandum, et vivificandum: quoniam hic mittit ad me curare virum à lepra ejus? Veruntamen cognoſcite, quæſo, & videte; quia occaſionem quærit iſte (g) mihi. 8 Et factum eſt, ut audivit (h) Eliſæe, quia diſcidit rex Iſrael veſtimenta ſua; & miſit ad regem Iſrael, dicens; Ut quid diſcidiſti veſtimenta tua? Veniat nunc ad me Næman, & cognoſcat, quia eſt propheta in Iſrael. 9 Et venit Næman in equo & curru: & ſtetit ſuper oſtium domûs Eliſæe. 10 Et miſit Eliſæe nuntium ad eum, dicens; Vadens lava ſepties in Jordane: & revertetur caro tua tibi, & mundaberis. 1

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 ואמר איתו קמחא ורמו לדודא ואמר אריק לעמא וייכלון ולא הוה מדעם ביש בדודא׃
42 וגברא אתא מארע דרומא ואיתי לנביא דיי לחם בכורין עסרין טולמין דלחם סעורין
43 ופירוכן בלבושיה ואמר הב לעמא וייכלון׃ ואמר משומשניה מא אתין דין קדם מאה
44 גברא ואמר הב לעמא וייכלון ארי כדנן אמר יי ייכלון ויותרון׃ ויהב קדמיהון ואכלו
ואותירו כפתגמא דיי׃

ה

1 ונעמן רב חילא דמלכא דארם הוה גבר רב קדם רבוניה ונסיב אפין ארי על ידיה עבד יי
2 נצחנא לאנש ארם וגברא הוה גבר חילא והוא לקי בסגירותא׃ ואנש ארם נפקו
במשרין ושבו מארעא דישראל עולימתא זערתא והות משמשא קדם אתת נעמן׃
3 ואמרת למרתה טובי רבוני אם יזיל לקדם נביא די בשמרון בכן יסי יתיה מסגירותיה׃
4 5 ואתא וחוי לרבוניה למימר כדין וכדין מלילת עולימתא די מארעא דישראל׃ ואמר
מלכא דארם אתא איזיל ואשדר אגרתא לות מלכא דישראל ואזל ונסיב בידיה עסר
6 ככרין דכסף ושתא אלפין דינרין דדהב ועסרא אצטלון דלבושא׃ ואיתי אגרתא למלכא
דישראל למימר וכן כתיב בה וכען כמיתי אגרתא הדא לותך הא שדרית לך ית נעמן
7 עבדי ותסייה מסגירותיה׃ והוה כד קרא מלכא דישראל ית אגרתא ובזע ית לבושוהי
ואמר הצרוך אית בי מן קדם יי למקטל ולאחאה ארי דין שלח לי לאסאה גברא
8 מסגירותיה ארי ברם דעו כען וחזו ארי תוסקפא דין בעי לאתגראה בי׃ והוה כד שמע
אלישע נביא דיי ארי בזע מלכא דישראל ית לבושוהי ושלח לות מלכא למימר למא
9 בזעתא לבושך ייתי כען לותי וידע דאית נביא בישראל׃ ואתא נעמן בסוסוהי וברתיכוהי
10 וקם בתרע ביתא דאלישע׃ ושלח לותיה אלישע אזגדא למימר איזיל וטבול שבע זמנין
בירדנא ויתוב בסרך לך ואתסי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit: Afferte farinam, & conjicite in ollam: & dixit; Effunde populo, 41 ut comedant: & non fuit quicquam mali in olla. Et vir quidam venit de 42 terra Auſtrali, & attulit prophetæ Domini panem primitiarum, viginti placentas panis ordeacei, & manipulos in veſtimento ſuo: & dixit; Da populo ut comedant. Et dixit miniſter ejus; Quid dabo hoc ante centum vi- 43 ros? & dixit; Da populo ut comedant: quia ſic dixit Dominus: Comedent & relinquent. Et dedit ante illos; & comederunt & reliquerunt juxta 44 verbum Dñi.

CAP. V.

ET Naghaman magiſter exercitus regis Aram erat vir magnus ante 1 dominũ ſuum, & facie acceptus; quia per manum ejus fecerat Dñs victoriam hominibus Aram: & vir erat robuſtus virtute, ſed erat percuſſus lepra. Et homines Aram exierant in turmis, & captivã duxerant de terra 2 Iſrael puellam parvã, quæ miniſtrabat uxori Naghaman. Et dixit dominæ 3 ſuæ: Beatus dominus meus, ſi iverit ad prophetam qui eſt in Somron: tunc ſanabit eum à lepra ejus. Et venit & nunciavit domino ſuo dicendo: 4 Sic & ſic locuta eſt puella quæ eſt ex terra Iſrael. Et dixit rex Aram: Veni 5 vade, et mittam epiſtolam ad regem Iſrael: & abiit, & accepit in manu ſua decem talenta argenti, & ſex millia denariorum auri, & decem mutatorias veſtes. Et attulit epiſtolam ad regem Iſrael, dicendo; & ſic ſcriptum 6 erat in ea: Et nunc cùm venerit epiſtola hæc ad te, ecce miſi tibi Naghaman ſervũ meum, ut ſanes eum à lepra ſua. Et fuit cùm legiſſet rex Iſrael 7 epiſtolam, ſcidit veſtimenta ſua, & dixit: An commoditas eſt in me à Dño ad occidendũ & vivificandũ, quòd miſerit iſte ad me, ut ſanẽ virũ à lepra ejus? enimvero cognoſcite, obſecro, & videte, quòd occaſionẽ hanc quærat, ut contendat contra me. Et fuit cùm audîſſet Eliſagh propheta Dñi quòd 8 ſcidiſſet rex Iſrael veſtimenta ſua, miſit ad regẽ, dicendo: Ut quid ſcidiſti veſtimenta tua? veniat nunc ad me, & cognoſcat ꝙ ſit propheta in Iſrael: Et 9 venit Naghaman in equis ſuis & in currib' ſuis, & ſtetit in porta dom' Eliſagh. Et miſit ad illum Eliſagh nuncium dicendo: Vade & intinge te 10 ſeptem vicibus in Jardena, & redibit caro tua tibi, & ſanabitur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ܂ ܣܒܘ ܩܡܚܐ܂ ܘܪܡܘ ܒܩܕܪܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܫܦܘ ܠܥܡܐ ܘܢܐܟܠܘܢ܂ ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܕܡ ܕܒܝܫ * 41
ܒܩܕܪܐ܂ * ܘܓܒܪܐ ܐܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬ ܓܢܒܪܐ܂ ܘܐܝܬܝ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܠܚܡܐ ܕܒܟܘܪܐ܂ 42
ܥܣܪܝܢ ܓܪܝܨܢ ܕܣܥܪܐ܂ ܘܦܐܪܐ ܒܡܢܕܝܠܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܗܒ ܠܥܡܐ ܘܢܐܟܠܘܢ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗ 43
ܡܫܡܫܢܗ܂ ܡܢܐ ܐܬܠ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ܂ ܗܒ ܠܥܡܐ
ܘܢܐܟܠܘܢ܂ ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ ܕܢܐܟܠܘܢ ܘܢܘܬܪܘܢ܂ * ܘܣܡ ܩܕܡܝܗܘܢ܂ ܘܐܟܠܘ 44
ܘܐܘܬܪܘ܂ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܫܠܡ * ܗ * ܘܢܥܡܢ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܡܠܟܐ 1
ܕܐܕܘܡ܂ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܪܒ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܗ܂ ܘܢܣܝܒ ܒܐܦܐ܂ ܡܛܠ ܕܒܗ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ
ܠܐܕܘܡ܂ ܘܓܒܪܐ ܢܥܡܢ܂ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢ ܗܘܐ ܡܓܪܒ܂ * ܘܐܕܘܡܝܐ ܢܦܩܘ ܓܝܣܐ܂ ܘܫܒܘ 2
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܛܠܝܬܐ ܙܥܘܪܬܐ܂ ܘܗܘܬ ܡܫܡܫܐ ܩܕܡ ܐܢܬܬܗ ܕܢܥܡܢ܂ * ܘܐܡܪܬ ܠܡܪܬܗ܂ 3
ܛܘܒܘܗܝ ܠܡܪܝ܂ ܐܢ ܐܙܠ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܫܡܪܝܢ܂ ܡܢ ܚܕܐ ܡܐܣܐ ܠܗ ܡܢ ܓܪܒܗ܂
* ܘܥܠܘ ܘܚܘܝܘ ܠܡܪܗܘܢ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܗ܂ ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ܂ ܐܡܪܐ ܛܠܝܬܐ ܕܡܢ ܐܪܥܐ 4
ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ܂ ܙܠ ܐܢܐ܂ ܐܢܐ ܐܫܕܪ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ 5
ܘܐܙܠ܂ ܘܢܣܒ ܒܐܝܕܗ܂ ܥܣܪ ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ܂ ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܕܕܗܒܐ܂ ܘܥܣܪܐ ܙܘܓܝܢ
ܕܢܚܬܐ܂ * ܘܐܝܬܝ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܒܗ܂ ܒܫܥܬܐ ܕܡܛܝܐ 6
ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܠܘܬܟ܂ ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܘܬܟ ܠܢܥܡܢ ܥܒܕܝ܂ ܐܣܝܘܗܝ ܡܢ ܓܪܒܗ܂ * ܘܟܕ ܩܪܐ ܡܠܟܐ 7
ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܓܪܬܐ܂ ܨܪܐ ܡܐܢܘܗܝ܂ ܘܐܡܪ܂ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܐܢܐ ܕܡܡܝܬ ܘܡܚܐ܂ ܕܫܕܪ ܠܝ
ܗܢܐ܂ ܕܐܣܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܓܪܒܗ܂ ܡܛܠ ܕܚܘ ܘܚܙܘ܂ ܕܥܠܬܐ ܗܘ ܒܥܐ ܠܝ܂
* ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂ ܕܨܪܐ ܡܠܟܐ ܠܡܐܢܘܗܝ܂ ܫܕܪ ܠܡܠܟܐ 8
ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܠܡܢܐ ܨܪܝܬ ܠܡܐܢܝܟ܂ ܢܐܬܐ ܠܘܬܝ܂ ܘܢܕܥ ܕܐܝܬ ܢܒܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܬܐ 9
ܢܥܡܢ ܒܪܟܒܘܗܝ ܘܒܡܪܟܒܬܗ܂ ܘܩܡ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ܂ * ܘܫܕܪ ܠܗ 10
ܐܠܝܫܥ ܒܝܕ ܡܠܐܟܐ܂ ܙܠ ܘܣܚܝ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ ܒܝܘܪܕܢܢ܂ ܘܢܬܗܦܟ ܒܣܪܟ ܠܟ ܘܬܕܟܐ܂

At ille dixit, Sumite farinam, & injicite in cacabum. 41
Tum dixit, Infunde populo ut comedant: tum nihil mali fuit in cacabo. Poſt hæc 42
venit quidam è civitate gigantum, attulítque
prophetæ Dei panem primitiarum, *nempè*
viginti panes hordeaceos, & triticum fricatum
in mantili. Dixítq; *Eliſæus*, Offer turbæ
ut comedant. Reſpondit illi miniſter ejus, 43
Quid apponerem hoc centum viris? Dixit ad
eum Eliſæus, Offer populo ut comedant; nam
ſic ait Dominus, Comedent & relinquent.
Appoſuit itaque eis, & comederunt, ac reliquum 44
fecerunt, juxta ſermonem Domini.

CAP. V.

VErùm Naaman princeps militiæ regis 1
Adum, vir erat inſignis & ſpectatiſſimus apud
dominum ſuum, quia per eum præſtiterat Dñs
ſalutem Adumæis; et *quidem* vir iſte Naaman
ſtrenuiſſimus erat, ſed leproſus. Adumæi autem 2
turmatim egreſſi fuerant, et captivam
duxerant à terra Iſraelis adoleſcentulā quandam
parvam, quæ facta fuerat *miniſtra* coram
uxore Naamanis. Dixit hæc heræ ſuæ, Beatus 3
eſſet dñs meus ſi ſe conferret ad prophetam
qui eſt in Samaria; nam illico ſanaret eum à
lepra ipſius. Itaque ingreſſi indicârunt hero 4
ipſius, et dixerunt ei, Hæc et talia loquuta eſt
adoleſcentula illa quæ eſt è terra Iſraelis.
Tum dixit ei rex Adum, Age, abi, ego mittam 5
epiſtolam ad regem Iſraelis. Abiens igitur ille
accepit in manu ſua decem talenta argenti,
et ſex millia aureorum, ac decem paria veſtium;
Attulítque epiſtolam ad regem Iſraelis, 6
in qua ſic ſcriptum erat, Quâ horâ pervenerit
epiſtola hæc ad te, ecce mitto ad te Naamanem
ſervum meum, ſana eum à lepra ejus. Perlectâ 7
rex Iſraelis epiſtolâ, ſcidit veſtimenta
ſua, et ait, Egóne Deus ſum mortificans et
vivificans, ut is ad me miſerit, Sana virum
ab ejus lepra? advertite jam, et conſiderate
quomodo penitùs me provocet. Cùm verò 8
Eliſæus propheta Dei audiſſet quòd rex veſtimenta
ſua ſcidiſſet, miſit ad regem, et ait illi;
Quare ſcidiſti veſtimenta tua? veniat ad me,
et experietur prophetam eſſe in Iſraele. Venit 9
ergò Naaman cum equis et curribus ſuis, et
conſtitit ad oſtium domûs Eliſæi prophetæ.
Sed miſit ad eum Eliſæus per nuntium, Vade, 10
et lava te ſepties in Jordane, et reſtituetur
tibi caro tua, et mundabitur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال* ايتوني بدقيق واطرحوه في القدر وامر ان يغرف للجماعة* واكلوا فلم يجدوا بعد ذلك 41
في جميع ما في قدر الطعام مكروها* وان رجلا وافى نبي الله من ارض الداروم بعشرين رغيفا 42
من الشعير البكير وسنبل بلباسه* فقال النبي قدم للقوم لياكلوا* فقال له خادمه* كيف 43
اجعل هذا بين يدي مية رجل* فقال* بل قدمه بين يدي القوم وياكلوا* فقد قال الله* انهم
ياكلوا شبعهم ويفضل* فقدمه بين ايديهم* فاكلوا وفضلوا مما قدمه بعد شبعهم* كما قال 44
الله* * الفصل الخامس * * وان نعمان رييس جيش ملك ارام* فكان رجلا عظيما 1
بحضرة سيده واحبها عنده* لاجل فرج اجراه الله على يده لقوم ارام* وكان هذا الرجل جبارا قويا*
الا انه كان ابرصا* وكان قوم ارام قد خرجوا في غزاة* وسبوا من ارض اسراييل صبية صغيرة 2
فصارت بين يدي زوجة نعمان تخدمها* فقالت لزوجته يوما* طوبى لسيدي لو حضر بين 3
يدي نبي سومرون* فانه كان يبريه من برصه* فوافى وحكى لسيده وقال* كذا وكذا قالت 4
الصبية التي من ارض آل اسراييل* فقال له ملك ارام* انطلق وتعال غدا الي* حتى اكتب 5
كتابا الى ملك آل اسراييل* فانطلق واخذ معه عشر قناطير فضة* وستة الف مثقال ذهبا*
وعشر خلع من اللباس* ووافى بالكتاب الى ملك آل اسراييل مكتوبا يقول فيه* عند ورود 6
كتابي هذا اليك موجها مع نعمان عبدي* فساعة يصل اليك تبريه من مرضه* فلما قرا 7
ملك آل اسراييل الكتاب شق ثيابه* وقال* الي قدر من عندي اميت بها واحيي* حتى اشفي
رجلا من برصه* الا انه ينبغي ان تعلموا ان هذا تعنتا ليتعرض بي* فلما سمع اليسع نبي الله 8
بان الملك شق ثيابه* بعث الى الملك قايلا* لماذا مزقت ثيابك* تسيره الي ليعلم ان في بني
اسراييل نبيا* فوافى نعمان بخيله وركبه* وقام بحضرة اليسع* فابعث اليه اليسع رسولا يقول له* 9 10
امض واغتسل في الاردن سبع مرات* ويعود لحمك حيا كما كان لك* وتبرا*

Qui dixit, Afferte mihi farinam, & injicite eam in ollā. Deinde præcepit ut hauriretur turbæ: & comederunt, & nihil deinceps pernicioſi repererunt in toto eo quod erat in olla cibi. 41
Interea venit quidam ad prophetam Dei è regione Darum cum viginti panibus hordei primotici, et ariſtiā in veſte ſua. Dixitque propheta, Offer turbæ ut comedant, 42
Ait illi miniſter ejus, Quomodo ponerē hoc ante centum viros? dixit ille, Imò verò appone turbæ ut comedant; ait enim Deus, Comedent ad ſatietatem ſuam, & ſupererit. 43
Obtulit ergò eis, comederunt, & reliquerunt ex iis quæ obtulerat eis, poſtquam ſaturati eſſent, quemadmodum dixerat Deus. 44

CAP. V.

NAaman autē princeps exercitûs regis 1
Aram erat vir maximus inter aulicos domini ſui, et dilectiſſim⁹ eorum apud ipſum
propter aſſertam à Domino per manum ejus libertatem genti Aramææ: erátque vir
iſte gigas et robuſtus, verùm erat leproſus.
Gens autem Aramæa egreſſa jam fuerat 2
cum bellatoribus, & captivam duxerat è
terra Iſraelitica puellam parvam, quæ deinde
fuit in conſpectu uxoris Naamanis
miniſtrans ei. Hæc dixit aliquando uxori 3
illius, O fœlicem herū meū ſi ſe ſiſteret apud
prophetam Samariæ, is enim proculdubiò
curaret eum à lepra ipſius. Igitur acce- 4
dens quidam *narravit domino ſuo, & ait,*
Talia ac talia dixit puella quæ eſt de terra
Iſraelitica. Quapropter dixit ad eum 5
rex Aram, Abi, & cras ad me revertere
ut ſcribam epiſtolam ad regem Iſraelitarum.
Abiit ille, ſumptiſque ſecum decē argenti
quintalibus, & ſex millibus auri ſiclis,
decémque pretioſis indumentorū veſtibus;
Detulit epiſtolam ad regem Iſraeli- 6
tarū hujuſcemodi tenore conſcriptā, Statim
atq; pervenerit ad te hæc epiſtola mea
miſſa per Naamanem ſervum meū, ſtatim
inquam atque pervenerit ad te, cura eum
à morbo ſuo. Cùm ergò legiſſet rex Iſra- 7
elitarum epiſtolam, ſcidit veſtes ſuas, &
ait; Num ineſt mihi à me ipſo potentia quâ
morte vel vitâ afficiam, ut hominē à lepra
ſua curem? verùm enimverò ſciatis oportet
hoc eſſe prætextum adverſandi mihi.
Cùm autem audiſſet Eliſæus propheta Dei 8
ſcidiſſe regem veſtes ſuas, miſit ad regem
dicens, Cur ſcidiſti veſtes tuas? remittas eū
ad me, ut ſciat eſſe inter Iſraelitas prophetam.
Igitur Naaman cum equis et equiti- 9
bus ſuis venit ut præſentem ſe ſiſteret apud
Eliſæum. At Eliſæus miſit ad eum nun- 10
tiū ut diceret ei, Vade, lavare in Jordane
ſeptē vicibus, & redintegrabitur caro tua
viva ut antehac habebas, & ſanitatem
conſequēris.

מלכים ב : ה

;me *apud* dixi Ecce :dicebat & ,abibat & ,Nahaman *ira efferbuit* Et
11 וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיֵּלַךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָמַרְתִּי אֵלַי
,sui Dei Domini *nomine in* invocabit &,stabit &,egrediendo Egredietur
יֵצֵא יָצוֹא וְעָמַד וְקָרָא בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו
Nonne .leprosum *recolliget* & ,locum ad suam manum *agitabit* &
12 וְהֵנִיף יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם וְאָסַף הַמְּצֹרָע׃ הֲלֹא
?Israel aquis omnibus *præ* Dammesec fluvii Parpar & ,Abanah *bonus*
טוֹב אֲבָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרוֹת דַּמֶּשֶׂק מִכֹּל מֵימֵי יִשְׂרָאֵל
.ira *in* ibat &,se vertit & ?me mundabo &,eis in me lavabo non an
הֲלֹא־אֶרְחַץ בָּהֶם וְטָהָרְתִּי וַיִּפֶן וַיֵּלֶךְ בְּחֵמָה׃
,mi Pater :dixerunt & ,eum ad sunt locuti & ,ejus servi accesserunt Et
13 וַיִּגְּשׁוּ עֲבָדָיו וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי
etiam & ?fecisses nonne ,te ad fuisset locutus vates *magnum verbum*
דָּבָר גָּדוֹל הַנָּבִיא דִּבֶּר אֵלֶיךָ הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאַף
se *immersit* & ,descendit Et ?*esto* mundus & ,te Lava ,te ad dixerit *quia*
14 כִּי־אָמַר אֵלֶיךָ רְחַץ וּטְהָר׃ וַיֵּרֶד וַיִּטְבֹּל
est reversa & :Dei viri verbum juxta,vicibus septem Jarden in
בַּיַּרְדֵּן שֶׁבַע פְּעָמִים כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיָּשָׁב
ad est reversus Et.est mundatus & ,parvi pueri caro sicut ejus caro
15 בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר קָטֹן וַיִּטְהָר׃ וַיָּשָׁב אֶל־
,ejus *facies ad* stetitq; ,venit & ,ejus turma omnis & ipse ,Dei virum
אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו
,terra omni in Deus non quòd ,novi nunc Ecce :dixit &
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל־הָאָרֶץ
.suo servo à benedictionem *nunc* tolle nunc & :Israel in nisi
כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח־נָא בְרָכָה מֵאֵת עַבְדֶּךָ׃
:accepero si ,*ejus facies ad* steti cujus ,Dominus Vivit :dixit Et
16 וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־אֶקָּח
non Et :Nahaman Dixitque .renuit & ,*capiendum ad eum in instabat* &
17 וַיִּפְצַר־בּוֹ לָקַחַת וַיְמָאֵן׃ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וָלֹא
non quia ?*terræ* mulorum paris onus tuo servo nunc dabitur
יֻתַּן־נָא לְעַבְדְּךָ מַשָּׂא צֶמֶד־פְּרָדִים אֲדָמָה כִּי לוֹא־
,alienis diis sacrificium & ,*ascensionem* tuus servus ultrà faciet
יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עֹלָה וָזֶבַח לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
,tuo servo Dominus parcat *hoc verbo In* .Domino nisi
18 כִּי אִם־לַיהוָה׃ לַדָּבָר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה לְעַבְדֶּךָ
ipse & ,ibi *se incurvandum ad* Rimmon domum *meũ dominũ intrando in*
בְּבוֹא אֲדֹנִי בֵית־רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֺת שָׁמָּה וְהוּא
Rimmon domo *me incurvavero* & ,meam manum super fuerit innixus
נִשְׁעָן עַל־יָדִי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי בֵּית רִמֹּן
Dominus *quæso* ignoscat ,Rimmon domo , mea *incurvatione* in
בְּהִשְׁתַּחֲוָיָתִי בֵּית רִמֹּן יִסְלַח־נָא יְהוָה
abiit & :pace in Vade ,ei Dixitque .*hoc verbo* in tuo servo
19 לְעַבְדְּךָ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ
viri Elisaah puer Ghechazi dixit Et .terræ milliare quasi eo ab
20 מֵאִתּוֹ כִּבְרַת אָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי נַעַר אֱלִישָׁע אִישׁ־
,hunc Aramæum Nahaman meus dominus prohibuit Ecce :Dei
הָאֱלֹהִים הִנֵּה חָשַׂךְ אֲדֹנִי אֶת־נַעֲמָן הָאֲרַמִּי הַזֶּה
cucurrero *quin* ,Dominus vivit :attulit quæ ejus manu de *accipiendo ab*
מִקַּחַת מִיָּדוֹ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיא חַי־יְהוָה כִּי־אִם־רַצְתִּי
post Ghechazi est secutus Et .aliquid eo ab accepero &,eum post
21 אַחֲרָיו וְלָקַחְתִּי מֵאִתּוֹ מְאוּמָה׃ וַיִּרְדֹּף גֵּיחֲזִי אַחֲרֵי
desuper cecidit & ,se post currentem Nahaman viditque ;Nahaman
נַעֲמָן וַיִּרְאֶה נַעֲמָן רָץ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל
:Pax ,dixit Et ?pax Nunquid :dixit & ,*ejus occursum in* curru
22 הַמֶּרְכָּבָה לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר ׀ שָׁלוֹם
duo me ad venerunt hoc *nunc* Ecce :dicendo,me misit meus domin⁹
אֲדֹנִי שְׁלָחַנִי לֵאמֹר הִנֵּה עַתָּה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי־
eis *nunc* da :prophetarum filiis de Ephraim monte de pueri
נְעָרִים מֵהַר אֶפְרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תְּנָה־נָּא לָהֶם
.vestimenta mutatoria duo &,argenti talentum
כִּכַּר־כֶּסֶף וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים׃

Versio VULG. LAT.

11 Iratus Naaman recedebat, dicens; Putabam quòd egrederetur ad me, & stans invocaret
nomen Dñi Dei sui, & tangeret manu suâ locũ lepræ, et curaret me. Numquid non meliores sunt Abana & Pharphar,
fluvii Damasci, omnibus aquis
Israel, ut laver in eis, & munder? Cùm ergò vertisset se, et
13 abiret indignans; Accesserunt
ad eum servi sui, & locuti sunt
ei; Pater, & si rem grandem
dixisset tibi propheta, certè facere debueras: quantò magis
quia nunc dixit tibi; Lavare, &
14 mundaberis? Descendit, &
lavit in Jordane septies juxta
sermonem viri Dei, & restituta est caro ejus, sicut caro pue-
15 ri parvuli, et mundatus est. Reversúsque ad virum Dei cum
universo comitatu suo, venit,
et stetit coram eo, et ait; Verè
scio quòd non sit alius De⁹ in
universa terra, nisi tantùm in
Israel. Obsecro itaque ut accipias benedictionem à servo
16 tuo. At ille respondit; Vivit
Dominus, ante quem sto, quia
non accipiam. Cúmque vim
faceret, penitùs non acquievit.
17 Dixítque Naaman, Ut vis: sed,
obsecro, concede mihi servo
tuo, ut tollam onus duorum
burdonum de terra: non enim
faciet ultrà servus tuus holocaustum aut victimam diis ali-
18 enis, nisi Domino. Hoc autem
solum est, de quo depreceris
Dominũ pro servo tuo, quando ingredietur dominus meus
templum Remmon, ut adoret,
& illo innitente super manum
meam, si adoravero in templo
Remmon, adorante eo in eodẽ
loco, ut ignoscat mihi Domi-
19 nus servo tuo pro hac re. Qui
dixit ei, Vade in pace. Abiit
ergò ab eo electo terræ tempo-
20 re. Dixítque Giezi puer viri
Dei; Pepercit dominus meus
Naaman Syro isti, ut non acciperet ab eo quæ attulit: vivit
Dominus, quia curram post
eum, & accipiã ab eo aliquid.
21 Et secutus est Giezi post tergum Naaman: quem cùm vidisset ille currentem ad se, desiliit de curru in occursum ej⁹,
& ait; Recténe sunt omnia?
22 Et ille ait, Rectè: dominus meus misit me ad te, dicens; Modò venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim, ex
filiis prophetarum: da eis talentum argenti, & vestes mutatorias duplices.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἐθυμώθη Ναιμὰν καὶ ἀπῆλθε, καὶ (π) εἶπεν, Ἰδοὺ εἶπον, Πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται
καὶ στήσεται, καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι (ρ) Θεοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον,
12 καὶ (σ) ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν. Οὐχὶ (τ) ἀγαθὸς
Ἀβανὰ καὶ Φαρφὰρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ,
ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; (υ) οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθήσομαι;
13 καὶ ἐξέκλινε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. Καὶ
ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς (φ)
αὐτὸν, Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ· οὐχὶ (χ) ποιήσεις; καὶ ὅτι εἶπε
14 πρὸς σὲ, Λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι. Καὶ κατέβη
Ναιμὰν καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα (ψ) Ἑλισαιέ. καὶ ἐπέστρεψεν
ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ
15 ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς (ω) Ἑλισαιὲ αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ
ἦλθε καὶ ἔστη (α) ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ
ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάβε τὴν (β)
16 εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν (γ)
Ἑλισαιὲ, Ζῇ κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον
αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. καὶ (δ) παρεβιάσατο αὐτὸν
17 λαβεῖν, καὶ ἠπείθησε. Καὶ εἶπε Ναιμὰν,
Καὶ εἰ μὴ, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου (ε) γόμος,
ζεῦγος ἡμιόνων, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός
σου ὁλοκαύτωμα καὶ (ζ) θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις
18 ἀλλ᾽ ἢ τῷ κυρίῳ τῷ ῥήματι τούτῳ. Καὶ
ἱλάσεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον (η) Ῥεμμὰν
προσκυνῆσαι ἐκεῖ· καὶ αὐτὸς ἐπαναπαύσεται
ἐπὶ τῆς χειρός μου, καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ (θ)
Ῥεμμὰν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ
Ῥεμμάν· καὶ ἱλάσεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ
19 σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ εἶπεν (ι) Ἑλισαιὲ πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο εἰς εἰρήνην. καὶ
ἀπῆλθεν ἀπ᾽ (κ) αὐτοῦ εἰς δεβραθὰ τῆς γῆς.
20 Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον (λ) Ἑλισαιὲ,
Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμὰν τοῦ Σύρου τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ (μ)
ἃ ἐνήνοχε· ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι
ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι (ν) ἀπ᾽ αὐτοῦ
21 τι. Καὶ ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμάν. καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμὰν (ξ) τρέχοντα
ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν (ο) ἀπὸ τοῦ ἅρματος
22 εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη·
ὁ κύριός μου (π) ἀπέστειλέ με, λέγων, Ἰδοὺ
νῦν ἦλθον πρὸς μὲ δύο παιδάρια ἐξ ὄρους
Ἐφραὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν·
δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο
ἀλλασσομένας στολάς.

Et indignat⁹ est Neman, et abiit: 11
& dixit, Ecce dixi; Ad me omnino egredietur, & stabit, &
invocabit in nomine Dei sui, &
imponet manum suam super locum, & curabit lepram. Nónne 12
bonus Abana, & Pharphar fluvii Damasci, (i) super omnes aquas Israel? Nónne vadens lavabor in eis, & mundabor? Et
declinavit, & abiit in furore. Et 13
accesserunt pueri ejus, & locuti
sunt ad eum; (k) Magnum verbum locutus est propheta ad te:
nónne facies? Etiam quia dixit
ad te; Lavare, & mundabere? Et 14
descendit Neman: & mersit se in
Jordane septies juxta verbum (l)
Elisæe. Et revertit caro ejus sicut
caro pueri parvi: & mundat⁹ est.
Et revertit ad Elisæe, ipse, & 15
universa castra ejus: & venit, &
stetit coram eo, & dixit; Ecce
novi, quia non est Deus in omni
terra, nisi in Israel. Et nunc accipe benedictionem à servo tuo.
Et dixit Elisæe; Vivit Dominus, 16
cui astiti coram eo, si accipiam.
Et urgebat eum accipere: & recusavit. Et dixit Neman, Et si 17
non; detur, quæso, servo tuo onus,
(m) par mulorum, quoniam non
faciet ultrà servus tuus holocaustoma, & sacrificium diis aliis,
sed (n) Domino verbo hoc. Et propitiabitur Dominus servo tuo, 18
in ingrediendo dominum meum
in domum Rhemman ad adorandum ibi, & ipse requiescet super
manum meam, & adorabo in domo Rhemman, dum ipse adorat
in domo Rhemman: Et propitiabitur nunc Dominus servo tuo in
verbo hoc. Et dixit Elisæe ad 19
Neman; Vade in pace. Et abiit
ab eo (o) in Debratha terræ. Et 20
dixit Giezi puer Elisæe, Ecce pepercit Dominus meus ipsi Neman
Syro huic, non accipiendo de manu ejus, quæ attulit. Vivit Dominus, nisi curram post eum, &
accipiam ab eo aliquid. Et persequutus est Giezi post Neman. Et 21
vidit eum Neman, currentem post
se: & conversus est de curru
in occursum ejus. Et dixit, (p) 22
Pax: dominus meus misit me, dicens; Ecce nunc venerunt ad
me duo pueri è monte Ephraim
de filiis prophetarum. Da, quæso, eis talentum argenti, & duas
mutatorias stolas.

MS. A. (π) εἶπεν, * Πρὸς μὲ (ρ) κυρίου αὐτοῦ, (σ) συνάξει (τ) ἀγαθοὶ Ναεβανὰ καὶ (υ) οὐ (φ) αὐτὸν, Πάτερ, μέγαν (χ) ποιήσεις; ὅτι (ψ) Ἑλισαιέ. (ω) Ἑλισαιὲ (α) εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, * Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα (β) εὐλογίαν τοῦ (γ) Ἑλισαιὲ, (δ) παρεβιάσατο λαβεῖν, (ε) γόμος ζεύγους ἡμιόνων ἀπὸ τῆς γῆς, ὅτι (ζ) θυσίαν (η) Ῥεμμὰθ προσκυνῆσαι αὐτόν· καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ (θ) Ῥεμμάν· καὶ ἱλασθήσεται δὴ (ι) Ἑλισαιὲ (κ) αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς Ἰσραήλ. Καὶ (λ) Ἑλισαιὲ, (μ) ὧν (ν) παρ᾽ αὐτοῦ (ξ) ὀπίσω τρέχοντα αὐτοῦ, (ο) εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἅρματος. Καὶ (π) ἀπέστειλεν πρὸς σὲ, λέγων, Νῦν τοῦτο ἦλθον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וּרְגִיז נַעֲמָן וַאֲזַל וַאֲמַר הָא הֲוֵיתִי אָמַר דִּלְוָתִי יִפּוֹק מִפַּק וִיקוּם וִיצַלֵּי בִּשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהֵיהּ
12 וִירִים יְדֵיהּ עַל אֲתַר בֵּית מַחְתָּא וְתִתַּסֵּי סְגִירוּתָא׃ הֲלָא טָבִין אֲמָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרֵי דַמֶּשֶׂק
13 מִכֹּל מֵי אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל הֲלָא אֶטְבּוֹל בְּהוֹן וְאֶתַּסֵּי וְאִתְפְּנִי וַאֲזַל בִּרְגַז׃ וּקְרִיבוּ עַבְדוֹהִי
וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ וַאֲמַרוּ מָרִי אִלּוּ פִתְגָּמָא רַבָּא נְבִיָּא מַלֵּיל עִמָּךְ הֲלָא תַעְבֵּיד וְאַף אֱלָהֵין
14 דַּאֲמַר לָךְ טְבוֹל וְאִתַּסֵּי׃ וּנְחַת וּטְבַל בְּיַרְדְּנָא שְׁבַע זִמְנִין כְּפִתְגָּמָא נְבִיָּא דַיְיָ וְתָב בִּסְרֵיהּ
15 כִּבְסַר יָנִיק זְעֵיר וְאִתַּסֵּי׃ וְתָב לְוָת נְבִיָּא דַיְיָ הוּא וְכָל מַשְׁרְיָתֵיהּ וַאֲתָא וְקָם קֳדָמוֹהִי וַאֲמַר
הָא כְעַן יְדַעִית אֲרֵי לֵית אֱלָהָא קַיָּם בְּכָל אַרְעָא אֱלָהֵין בְּיִשְׂרָאֵל וּכְעַן קַבֵּיל כְּעַן
16 תִּקְרוּבְתָּא מִן עַבְדָּךְ׃ וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ דִּי מְשַׁמֵּשְׁנָא קֳדָמוֹהִי אִם אֲקַבֵּל וְאַתְקֵיף בֵּיהּ
17 לְקַבָּלָא וְלָא אֲבָא׃ וַאֲמַר נַעֲמָן וְלָא יִתְיְהֵיב כְּעַן לְעַבְדָּךְ טְעוֹן זוּג כּוּדַנְיָן מֵעֲפַר אַדְמְתָא
18 אֲרֵי לָא יַעְבֵּיד עוֹד עַבְדָּךְ עֲלָתָא וּדְבַח לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא אֱלָהֵין לִשְׁמָא דַיְיָ׃ לְפִתְגָּמָא
הָדֵין יִשְׁבּוֹק יְיָ לְעַבְדָּךְ בְּמֵיעַל רִבּוֹנִי לְבֵית רִמּוֹן לְמִסְגַּד תַּמָּן וְהוּא סָמִיךְ עַל יְדִי וְאֶסְגּוֹד
19 בֵּית רִמּוֹן בְּמִסְגְּדִי בֵּית רִמּוֹן יִשְׁבּוֹק יְיָ לְעַבְדָּךְ בְּפִתְגָּמָא הָדֵין׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֱזֵיל לִשְׁלָם
20 וַאֲזַל מִלְוָתֵיהּ כְּרוּב אַרְעָא׃ וַאֲמַר גֵּחֲזִי תַּלְמִידָא דֶאֱלִישָׁע נְבִיָּא דַיְיָ הָא מְנַע רִבּוֹנִי יַת
נַעֲמָן אֲרַמָּאָה הָדֵין מִלְּקַבָּלָא מִנֵּיהּ יַת דְּאַיְתִי קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהֵין אֶרְהוֹט בַּתְרוֹהִי
21 וְאֶסַּב מִנֵּיהּ מִדַּעַם׃ וּרְדַף גֵּחֲזִי בָּתַר נַעֲמָן וַחֲזָא נַעֲמָן גַּבְרָא רָהִיט בַּתְרוֹהִי וְאִתְרְכִין
22 מִן רְתִיכָא לִקֳדָמוּתֵיהּ וַאֲמַר הַשְׁלָם׃ וַאֲמַר שְׁלָם רִבּוֹנִי שַׁלְחַנִי לְמֵימַר הָא כְעַן דֵּין אֲתוֹ
לְוָתִי תְּרֵין עוּלֵימִין מִטּוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם מִתַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא הַב כְּעַן לְהוֹן כִּכְּרָא דִכְסַף
וְתַרְתֵּין אִצְטְלָוָן דִּלְבוּשָׁא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina

Et indignatus est Naghaman, & abiit, dixitque: Ecce dicebam quòd ad 11
me exiret exeundo, & staret & oraret in nomine Dñi Dei sui; & levaret
manum suam super locum plagæ meæ, & sanaretur lepra. Nónne meliores 12
sunt Amanah & Parpar fluvii Dammeseq omnibus aquis terræ Israel?
nunquid si intinxero me in illis, sanabor? & conversus abiit cum indignatione. Et accesserunt servi ejus, & locuti sunt cum illo & dixerunt: 13
Domine mi, si fortè rem magnam propheta locutus fuisset tecum, nónne
fecisses? quanto magis quod dixit tibi: Intinge te, & sanaberis? Et de- 14
scendit & intinxit se in Jardena septem vicibus, juxta verbum prophetæ
Dñi; & rediit caro ejus sicut caro pueruli parvi, & sanatus est. Et rediit 15
ad prophetam Dñi ipse & omnis exercit⁹ ejus, & venit & stetit ante illum
& dixit: Ecce nunc cognovi quòd non est De⁹ manens in omni terra, nisi in
Israel: & nunc suscipe quæso oblationem à servo tuo. Et dixit: Permanet 16
ipse Dñs ante quem ministro, si accepero: & urgebat eum ut caperet; sed
noluit. Et dixit Naghaman: Et nónne dabitur quæso servo tuo onus paris 17
mulorum de pulvere terræ?. quia non faciet ultra servus tuus holocaustum
& sacrificium Erroribus gentium, sed nomini Dñi. In re hac ignoscat Dñs 18
servo tuo, cùm intrabit dominus meus in domum Rimon ut adoret ibi, &
ipse innixus fuerit super manum meam; & incurvavero me domo Rimon, incurvãte me domo Rimon ignoscat Dñs servo tuo in re ista. Et dixit 19
illi; Vade in pace: & abiit ab eo milliare terræ. Et dixit Gehhazi discipulus 20
Elisagh prophetæ Dñi: Ecce abstinuit dominus meus à Naghaman Aramæo isto accipere quæ attulerat; permanet ipse Dñs, nisi cucurrero post illum, ut accipiam ab illo aliquid. Et secutus est Gehhazi post Naghaman, 21
& vidit Naghaman virum currentem post se, & dejecit se de curru in occursum ejus: & dixit, Num pax est? Et dixit; Pax: dñs meus misit me di- 22
cendo: Ecce tempore hoc venerunt ad me duo adolescentes de monte dom⁹
Ephraim è discipulis prophetarum; da quæso illis talentum argenti & duas
mutatorias vestes.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

11 * ܘܪܓܙ ܢܥܡܢ. ܘܐܙܠ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܡܪܬ. ܕܡܦܩ ܢܦܩ ܠܘܬܝ. ܘܢܩܘܡ ܘܢܩܪܐ ܒܫܡܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܘܢܪܝܡ ܐܝܕܗ ܥܠ ܕܘܟܬܐ. ܘܐܬܐܣܐ ܡܢ ܓܪܒܐ. * ܠܐ ܗܘܐ ܛܒ ܐܡܢܐ
12 ܘܦܪܦܪ ܢܗܪܘܬܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܙܠ ܐܣܚܐ ܒܗܘܢ. ܘܡܬܕܟܐ
13 ܐܢܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܘܐܙܠ ܒܚܡܬܐ. * ܘܩܪܒܘ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܪܢ. ܐܠܘ ܦܬܓܡܐ
ܪܒܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܟ ܢܒܝܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܟ ܠܡܥܒܕ. ܐܠܐ ܗܐ ܦܬܓܡܐ ܩܠܝܠܐ ܐܡܪ ܠܟ. ܙܠ
14 ܣܚܝ ܘܐܬܕܟܝ. * ܘܐܙܠ ܣܚܐ ܒܝܘܪܕܢܢ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ.
15 ܘܗܦܟ ܒܣܪܗ ܐܝܟ ܒܣܪܐ ܕܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ. ܘܐܬܕܟܝ. * ܘܗܦܟ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ
ܘܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ. ܘܐܬܐ ܘܩܡ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܟܠܗ
16 ܐܪܥܐ. ܐܠܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܫܐ ܣܒ ܒܘܪܟܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ
17 ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܕܠܐ ܐܣܒ. ܘܐܠܨ ܒܗ ܕܢܣܒ. ܘܠܐ ܨܒܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܥܡܢ.
ܡܕܡ ܕܠܐ. ܢܬܝܗܒ ܠܥܒܕܟ ܡܥܘܢ ܕܬܪܝܢ ܟܘܕܢܘܢ. ܡܢ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܒܕ ܥܒܕܟ
18 ܥܠܘܬܐ ܘܕܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܢܫܒܘܩ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܟ.
ܡܐ ܕܥܐܠ ܡܪܝ ܠܒܝܬ ܪܡܘܢ ܠܡܣܓܕ ܬܡܢ. ܘܗܘ ܡܣܬܡܟ ܥܠ ܐܝܕܝ. ܘܐܣܓܘܕ
19 ܒܒܝܬ ܪܡܘܢ. ܘܡܐ ܕܣܓܕܬ ܒܒܝܬ ܪܡܘܢ. ܢܫܒܘܩ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܟ ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪ
20 ܠܗ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܐܝܟ ܦܪܣܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܓܝܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ ܕܐܠܝܫܥ
ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܐ ܚܣܟ ܡܪܝ ܠܢܥܡܢ ܐܕܘܡܝܐ. ܘܠܐ ܢܣܒ ܡܢܗ ܡܕܡ ܕܐܝܬܝ. ܚܝ ܗܘ
21 ܡܪܝܐ. ܕܐܪܗܛ ܒܬܪܗ. ܘܐܣܒ ܡܢܗ ܡܕܡ. * ܘܪܗܛ ܓܝܚܙܝ ܒܬܪ ܢܥܡܢ. ܘܚܙܐ ܢܥܡܢ
22 ܕܪܗܛ ܒܬܪܗ. ܘܢܚܬ ܡܢ ܡܪܟܒܬܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܡ ܐܬܝܬ. * ܘܐܡܪ
ܫܠܡ. ܡܪܝ ܫܕܪܢܝ. ܘܐܡܪ. ܗܫܐ ܐܬܘ ܠܘܬܝ. ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܡܢ
ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܗܒ ܠܗܘܢ ܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ.

* Iratus eſt Naaman, & abiens dicebat, Ego 11
dicebam, Proculdubiò egredietur ad me, &
ſtans invocabit nomen Domini Dei ſui, motabítque
manum ſuam ſuper locum, & ſanabor
à lepra. Annon præſtant Amnan & Pharphar 12
fluvii Damaſci omnibus aquis Iſraelis?
ibo me lavatum in eis, & mundabor: verſus
itaque abibat indignabundus. Accedentes autem 13
ſervi ejus, dixerunt ei, Domine noſter, ſi
rem arduam dixiſſet tibi propheta, exequi
eam oporteret: verùm ecce rem levem tibi
dixit, Vade, lava te, & mundare. Abiit ergò, 14
lavítque ſe in Jordane ſepties, juxta ſermonem
prophetæ Dei; & reſtituta eſt caro ejus
ut caro pueri parvi, & mundatus eſt. Tum 15
reverſus ad prophetam Dei ipſe cum omnibus
copiis ſuis, venit, ſtetítque ante eum,
& ait; Nunc ſanè cognovi quòd non ſit Deus
in tota terra, niſi in Iſraele. Jam verò accipe
benedictionem iſtam à ſervo tuo. Dixit 16
Eliſæus, Vivat Dominus ante quem ſto, non
ſum accepturus: & efflagitavit ab eo ut acciperet,
ſed noluit. Dixit ad eum Naaman, 17
Quandoquidem non *vis*, detur ſervo tuo de
terra iſta onus duorum mulorum: quoniam
non eſt impoſterum facturus ſervus tuus holocauſta
& ſacrificia alii deo, præterquam
Domino. Hac in re condonabítne Dominus 18
ſervo tuo? quum ingreſſus fuerit dominus meus
phanum Remmonis ut illic adoret, (is enim
innititur manibus meis) & in phano Remmonis
adoravero? cùm adoravero in phano
Remmonis, condonabítne Dñs ſervo tuo hac
in re? Ait illi, Vade in pace. Cúmq; profect⁹ 19
eſſet ab eo circiter ſtadium terræ, Dixit Gahzi 20
diſcipulus Eliſæi prophetæ Dei, Ecce pepercit
domin⁹ meus Naamani Adumæo, quò minùs
acciperet ab eo quod attulerat: vivat
Dominus, curram poſt eum, & accipiam aliquid
ab eo. Cucurrit itaque Gahzi poſt Naamanem: 21
quem videns Naaman poſt ſe currentem,
deſcendit è curru obviàm illi, & dixit
ei, Pacificéne venis? Ait ille, Pacificé: dominus 22
meus mittit me, dicítque; Modò venerunt
ad me duo viri de monte Aphrem ex filiis
prophetarum: da eis talentum argenti,
& duo paria veſtium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فغضب نعمان ومضى وهو يقول* اما قدر ان يخرج الي خارجا* ويقوم ويصلي باسم الله الاهه
12 ويشير بيده الي موضع الداء* ويشفي البرص * الا ان بردا وثوري انهار دمشق خيرا من جميع
13 مياه ارض ءال اسرائيل* فانا اغتسل فيهن وابراء* وولي ماضيا بسخط * فتقدم اليه عبيده*
وخاطبوه وقالوا له* يا سيدنا هل خاطبك النبي بخطب عظيم فيتعاظمك امتثاله* وانما قال لك*
14 اغتسل وتبرا* فمضى واغتسل في الاردن سبع مرات* كما قال نبي الله* فعاد لحمه كلحم صبي صغير
15 وبرئ * فرجع الي حضرة نبي الله في جميع جيشه* ووقف بين يديه قائما* وقال* اليوم علمت
16 ان ليس في الارض الها قادرا* الا الله اله اسرائيل* والان فاقبل برا من يد عبدك * فقال* وحق
17 الله القيوم لا اخذت شيئا* فلج عليه ان ياخذ* فلم يجبه *فقال له نعمان سائلا* اتامر لعبدك
الان ما يحمل بغلان من تراب هذه الارض* فانه لا يصنع من الان عبدك حريقا ولا ذبحا قربانا
18 لطواغيت الشعوب* بل لله وحده * فهل ما ذكرته من القول يغفر الله لعبدك* الا اني عند
طلوع سيدي الي بيت رمون للسجود هناك* وهو مسند علي يدي* ثم اسجد انا في بيت رمون
19 مسجدي* هل يغفر الله لعبدك معما ذكرته * فقال له* امض بسلام* فانصرف من حضرته*
20 فلما بعد في مسيره في الارض * قال جاحزي تلميذ اليسع نبي الله متعجبا* كيف امتنع
سيدي من قبول ما جاء به نعمان الارامي* وحق الله القيوم لاحضرن وراءه* حتى اخذ منه شيئا*
21 * وجري جاحزي وري نعمان* فراي نعمان رجلا يحضر وراءه* فالقى نفسه عن مركبه* وقال له*
22 اهو الخير او سلامة *فقال خيرا* ابعثني اليك سيدي* قايلا* ان وافاني الان غلامان من جبل
افرايم من تلامذة الانبياء* فادفع اليهما من الفضة قنطارا* ومن الثياب خلعتين* فقال نعمان*
اسالك ان تقبل وتاخذ قنطارين* ولج عليه* وشد القنطارين في تليسين* وخلعتين من الثياب*

* *Indignatus Naaman diſceſſit, ac dicebat;* 11
Annon poterat foras ad me prodire, &
ſtans deprecari per nomen Dei, Dei ſui,
ſuâque manu morbi locum indicare, et lepram
curare? Annon Barda & Thaura 12
flumina Damaſci meliora ſunt omnibus aquis
regionis Iſraeliticæ? equidem in iis
lavabor, & curabor: ſic converſus abibat
iratus. Sed accedentes ad eum ſervi ejus, 13
alloquuti ſunt eum, et dixerunt ei; O domine
noſter, num rem difficilem tibi dixit
propheta, cujus executio ardua ſit apud te?
at verò tibi dixit, Lavare, & curaberis.
Abiit itaque, lavitque ſe in Jordane ſeptem 14
vicibus, quemadmodum dixerat propheta
Dei; & redintegrata eſt caro ejus
ut caro parvi pueri, et ſanatus eſt. Quarè 15
ad præſentiam prophetæ Dei reverſus unà
cum univerſo comitatu ſuo, ſtetit erectus
coram eo, et ait; Hodiè cognovi nullum
eſſe in terra Deum potentem, præter Deum,
Deum Iſraelis. Nunc ergò accipe munus
expiatorium de manu ſervi tui. Dixit 16
ille, Per Deum ſempiternum nihil accipiam:
& quamvis inſtitiſſet apud eum ut
acciperet, non tamen acquievit ei. Dixit 17
ad eum Naaman interrogans, Permittéſne
modò ſervo tuo aſportare *ex hujus terræ*
pulvere quantum ferre poſſunt *duo muli?*
non enim facturus eſt poſthac ſervus tuus
holocauſtum neque victimam in ſacrificium
idolis gentium, ſed ſoli Deo. Num 18
rem quam propoſui, condonaturus eſt Deus
ſervo tuo? Num ſi ego, quum aſcenderit
dominus meus in ædem Remmonis ad adorandum
ibi, innixus manui meæ, ego inquam
deinde adoravero in æde Remmonis
in ſacello meo; num condonabit De⁹ ſervo
tuo quod propoſui? Ait illi, Vade in 19
pace: et diſceſſit à conſpectu illius. Cúmq;
in itinere ſuo per illam regionem proceſſiſſet,
Miratus Gahzi diſcipulus Eliſæi 20
prophetæ Dei, dixit; Quomodò continuit
ſe dominus meus ab accipiendo quod attulit
Naaman Aramæus? per Deum ſempiternum
curram poſt eum, ut aliquid accipiam
ab eo. Cucurrit ergò Gahzi poſt 21
Naamanem: vidénſq; Naaman hominem
poſt ſe currentem, exiliit è curru ſuo, et ait
illi, Alióne conſilio quàm bono et ſalubri?
Bono, inquit: miſit me dominus meus ad 22
te, dicens; Pervenerunt ad me modò duo
juvenes è monte Ephraim ex diſcipulis
prophetarum, Da quæſo eis ex argento
quintale, et ex veſtibus duas ſtolas. Dixit
Naaman, Rogo te ut grata habeas & accipias
duo quintalia, inſtitìtque apud eum:
et ligavit duo quintalia in ſportis duabus, necnon ſtolas duas è veſtibus.

ligavit & :eum *in rupit* & :duo talenta *accipe* ,*Velis* ,Nahaman Dixitque
23 וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כִּכָּרָיִם וַיִּפְרָץ־בּוֹ וַיָּצַר
,vestimenta mutatoria duo & ,*marsupiis* duobus in argenti talenta duo
כִּכְּרַיִם כֶּסֶף בִּשְׁנֵי חֲרִטִים וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים
ad venit Et .*ejus facies ad* portaverunt &,suos pueros duos *ad* dedit &
24 וַיִּתֵּן אֶל־שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו׃ וַיָּבֹא אֶל־
dimisit & :domo in *commendavit* &,eorum manu de tulit &,*editum locum*
הָעֹפֶל וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּפְקֹד בַּבָּיִת וַיְשַׁלַּח אֶת
:suum dominum *ad* stetit & ,est ingressus ipse Et .abierunt & ,viros
25 הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ׃ וְהוּא־בָא וַיַּעֲמֹד אֶל־אֲדֹנָיו
tuus servus ivit Non :dixit & ?Ghechazi Unde :Elisaah eum ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע מֵאַן גֵּחֲזִי וַיֹּאמֶר לֹא־הָלַךְ עַבְדְּךָ
se vertit cùm ,*abiit* meum cor *Non* :eum ad Dixitque .illuc & ,huc
26 אָנֶה וָאָנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא־לִבִּי הָלַךְ כַּאֲשֶׁר הָפַךְ־
,pecuniam *accipiendum ad tempus* an?tui occursum in suo curru *desuper* vir
אִישׁ מֵעַל מֶרְכַּבְתּוֹ לִקְרָאתֶךָ הַעֵת לָקַחַת אֶת־הַכֶּסֶף
,servos & ,*bovem* & ,*pecus* & ,vineas & ,oliveta & ?vestes accipiendum ad &
וְלָקַחַת בְּגָדִים וְזֵיתִים וּכְרָמִים וְצֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים
tuo semine in & ,*te in* adhærebit Nahaman lepra Et ? ancillas &
27 וּשְׁפָחוֹת׃ וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק־בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ
.nix sicut leprosus ejus *faciebus* à est egressus & :seculum in
לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג׃

CAP. VI. ו

locus nunc Ecce :Elisaah ad prophetarum filii dixerunt Et
1 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא הַמָּקוֹם
Ibimus .nobis à angustus *tuas facies ad ibi habitantes* nos quo
2 אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צַר מִמֶּנּוּ׃ נֵלְכָה־
faciemus & ,unum tignum *vir* inde *capiemus* &,Jarden ad usq; nunc
נָּא עַד־הַיַּרְדֵּן וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה אֶחָת וְנַעֲשֶׂה־
Dixitque .Ite ;dixit & *:ibi habitandum ad* locum ibi nobis
3 לָּנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר לֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר
abiit Et.veniam Ego ;dixit & :tuis servis cum *ito & ,nunc Velis* :unus
4 הָאֶחָד הוֹאֶל נָא וְלֵךְ אֶת־עֲבָדֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלֵךְ׃ וַיֵּלֶךְ
uno ,fuit Et .ligna cædebant & ,Jarden ad venerunt & :eis cum
5 אִתָּם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה וַיִּגְזְרוּ הָעֵצִים׃ וַיְהִי הָאֶחָד
,clamavit & *:aquas* in cecidit ferrum & ,trabem faciente cadere
מַפִּיל הַקּוֹרָה וְאֶת־הַבַּרְזֶל נָפַל אֶל־הַמָּיִם וַיִּצְעַק
vir Dixitque .*petitum* ipsum & ,mi domine Ahah :dixit &
6 וַיֹּאמֶר אֲהָהּ אֲדֹנִי וְהוּא שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ־
,lignum præciditque :locum ei ostendit & ?cecidit Ubi :Dei
הָאֱלֹהִים אָנָה נָפָל וַיַּרְאֵהוּ אֶת־הַמָּקוֹם וַיִּקְצָב־עֵץ
:tibi Leva ,dixit Et .ferrum fecit supernatare & ,illuc projecit &
7 וַיַּשְׁלֶךְ־שָׁמָּה וַיָּצֶף הַבַּרְזֶל׃ וַיֹּאמֶר הָרֶם לָךְ
pugnans erat Aram rex Et .illud tulit &,suam manum extendit &
8 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֵהוּ׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם הָיָה נִלְחָם
absconddito loco In :dicendo ,*suos servos ad* est consiliatus &:Israel cum
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּוָּעַץ אֶל־עֲבָדָיו לֵאמֹר אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי
regem ad Dei vir misit Et .mea *castrametatio incelebri*
9 אַלְמֹנִי תַּחֲנֹתִי׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־מֶלֶךְ
illuc quia :illum locum ad *transeundo à te Observa* :dicendo ,Israel
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִשָּׁמֶר מֵעֲבֹר הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־שָׁם
quem locum ad Israel rex misit Et .*descendentes Aram*
10 אֲרָם נְחִתִּים׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
,semel non,ibi se observavit &,eũ monuerat & ,Dei vir ei dixerat
אָמַר־לוֹ אִישׁ־הָאֱלֹהִים וְהִזְהִירֹה וְנִשְׁמַר שָׁם לֹא אַחַת
verbo super Aram regis cor est conturbatum Et .secundò neque
11 וְלֹא שְׁתָּיִם׃ וַיִּסָּעֵר לֵב מֶלֶךְ־אֲרָם עַל־הַדָּבָר
indicabitis Nonne :eos ad ait & ,suos servos *ad clamavit* & ,hoc
הַזֶּה וַיִּקְרָא אֶל־עֲבָדָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הֲלוֹא תַּגִּידוּ
? Israel *regem ad* nobis *qui* ex quis mihi
לִי מִי מִשֶּׁלָּנוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

23 Dixítque Naaman, Melius est ut accipias duo talenta. Et coëgit eum, ligavítq; duo talenta argenti in duobus saccis, & duplicia vestimenta, & imposuit duobus pueris suis, qui & 24 portaverunt coram eo. Cúmque venisset jam vesperi, tulit de manu eorum, & reposuit in domo, dimisítque viros, & 25 abierunt. Ipse autem ingressus, stetit corã domino suo. Et dixit Eliseus, Unde venis Giezi? Qui respondit, Non ivit servus 26 tuus quoquã. At ille ait; Nónne cor meum in præsenti erat, quando reversus est homo de curru suo in occursum tuî? Nunc igitur accepisti argentũ, & accepisti vestes, ut emas oliveta, & vineas, & oves, & boves, & servos, & ancillas. 27 Sed & lepra Naaman adhærebit tibi, & semini tuo, usque in sempiternum. Et egressus est ab eo leprosus quasi nix.

CAP. VI.

1 DIxerunt autẽ filii prophetarum ad Eliseum; Ecce locus, in quo habitamus coram te, 2 angustus est nobis. Eamus usque ad Jordanem, & tollant singuli de sylva materias singulas, ut ædificemus nobis ibi locum ad habitandum. Qui di- 3 xit, Ite. Et ait unus ex illis, Veni ergò & tu cum servis 4 tuis. Respondit, Ego veniã. Et abiit cum eis. Cúmq; venissent ad Jordanem, cædebant ligna. 5 Accidit autẽ, ut cùm unus materiam succidisset, caderet ferrum securis in aquam: exclamavítque ille, & ait; Heu heu heu, domine mi, & hoc ipsum 6 mutuò acceperam. Dixit autẽ homo Dei, Ubi cecidit? At ille monstravit ei locum. Præcîdit ergò lignum, & misit illuc: na- 7 tavítque ferrum. Et ait, Tolle. Qui extendit manum, & tu- 8 lit illud. Rex autem Syriæ pugnabat contra Israel, consiliúmq; iniit cum servis suis, dicens; In loco illo et illo pona- 9 mus insidias. Misit itaq; vir Dei ad regem Israel, dicens; Cave ne transeas in locũ illum: quia 10 ibi Syri in insidiis sunt. Misit itaque rex Israel ad locum quẽ dixerat ei vir Dei, & præoccupavit eum, & observavit se ibi 11 non semel neque bis. Conturbatúmque est cor regis Syriæ pro hac re: & convocatis servis suis, ait; Quarè non indicatis mihi quis proditor meî sit apud regem Israel?

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ (ρ) εἶπε, Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἔλαβε δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσὶ θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολὰς, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἦραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 24 Καὶ (σ) ἦλθεν εἰς τὸ σκοτεινὸν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ, 25 καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς (τ) ἄνδρας. Καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε, καὶ παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (υ) Ἑλισαιὲ, Πόθεν Γιεζί; καὶ εἶπε Γιεζὶ, Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα. 26 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν †Ἑλισαιὲ, Οὐχὶ ἡ καρδία μου (φ) ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἅρματος (χ) εἰς συναντήν σοι; καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν ἔλαβες (ψ) τὰ ἱμάτια, καὶ (ω) ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας. 27 Καὶ ἡ λέπρα Ναιμὰν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ (α) προσώπου αὐτοῦ λελεπρωμένος ὡσεὶ χιών.

23 Et dixit, Accipe duplex talentum argenti. Et accepit duo talenta argenti in duobus marsupiis, & duas mutatorias stolas, & dedit super duos pueros suos: et tulerunt ante eum. 24 Et venit in tenebrosum, & sumpsit de manu eorum, et deposuit in domo, & dimisit viros. 25 Et ipse intravit, et astitit apud dominum suum. Et dixit ad eum Elisæe, Unde Giezi? Et dixit Giezi; Non ivit servus tuus huc, & huc. 26 Et dixit ad eum Elisæe, Nonne cor meum ivit tecum, quando (q) conversus est vir de curru in obviam tibi? Et nunc accepisti argentum, & nunc accepisti (r) vestimenta, & oliveta, & vincta, & oves, & boves, & pueros, & ancillas: 27 Et lepra Naman adhærebit in te, & in semine tuo in seculum. Et egressus est à facie ejus leprosus tanquam nix.

MS.A. (ρ) εἶπεν Ναιμὰν, Οὐκοῦν, λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν. καὶ ἔλαβεν διτάλαντον ἀργυρίου (σ) ἦλθαν (τ) ἄνδρας, καὶ ἐπορεύθησαν. Καὶ αὐτὸς (υ) Ἑλισαιὲ †Ἑλισαιὲ, (φ) ἐπορεύθη ὅτε (χ) εἰς συνάντησίν σου; καὶ (ψ) καὶ τὰ (ω) ἐλαιῶνα καὶ ἀμπελῶνα (α) τοῦ προσώπου

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ εἶπον (α) υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς (β) Ἑλισαιὲ, Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἀφ᾽ ἡμῶν. 2 Πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν (γ) ἀνὴρ εἰς δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπε, Δεῦτε. 3 Καὶ εἶπεν ὁ (δ) εἷς ἐπιεικῶς, Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου. (ε) καὶ εἶπεν, Ἐγὼ πορεύσομαι. 4 Καὶ ἐπορεύθη μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην, 5 καὶ ἔτεμνον τὰ ξύλα. Καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς (ζ) καταβάλλων τὴν δοκὸν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ (η) ἐβόησεν, Ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ 6 κεκρυμμένον. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, Ποῦ ἔπεσε; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. καὶ †ἀπέκνισε ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπε- 7 πόλασε τὸ (θ) σιδήριον. Καὶ εἴρηκεν, Ὕψωσον σεαυτῷ. καὶ ἐξέτεινε τὴν (¨) χεῖρα, καὶ ἔλα- 8 βεν αὐτό. (ι) Καὶ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν (κ) ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, λέγων, Εἰς τὸν τό- 9 πον τὸν δεῖνα τινὰ ἐλμωνὶ παρεμβαλῶ. Καὶ ἀπέστειλεν (λ) Ἑλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, (μ) ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυπται. 10 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ (ν) Ἑλισαιὲ, καὶ ἐφυλά- 11 ξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν (ξ) οὐδὲ δύο. Καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου· καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσί με βασιλεῖ Ἰσραήλ;

CAP. VI.

1 ET dixerunt filii prophetarũ ad Elisæe; Ecce nunc locus, in quo nos habitamus coram te, angustus à nobis. 2 Eamus nunc usq; ad Jordanem, & capiamus indè; vir unus trabem unam, & faciamus nobis ipsis (a) ibi ad habitandum ibi. Et dixit, Vadite. 3 Et dixit unus (b) leniter, Veni cum servis tuis. Et dixit, Ego ibo. 4 Et ivit cum eis: & venerunt ad Jordanem, & cædebant ligna. 5 Et ecce unus dejiciens trabem: & ferrum (c) cecidit in aquam. Et clamavit, Heu, domine: & hoc (d) absconditum. 6 Et dixit homo Dei, Ubi cecidit? Et ostendit ei locum. & amputavit lignum, & projecit illuc: & enatavit ferrum. 7 Et dixit, (e) Eleva tibi. Et extendit manum, & cepit illud. 8 Et rex Syriæ erat bellans in Israel: & consultabat apud pueros suos, dicens; In loco isto quodam (f) Elmoni castrametabor. 9 Et misit Elisæe ad regem Israel, dicens; Observa non transire in locũ istum: quoniam ibi Syria abscondita est. 10 Et misit rex Israel ad locum, quem dixerat ei Elisæe: & observavit se inde non semel, neq; bis. 11 Et emota est anima regis Syriæ de verbo hoc. Et vocavit pueros suos, & dixit ad eos; Non annuntiabitis mihi, quis prodit me regi Israel?

MS.A. (α) οἱ υἱοὶ (β) Ἑλισαιὲ, (γ) ἀνὴρ δοκὸν (δ) εἷς, * Δεῦρο ἐπιεικῶς, δεῦρο μετὰ (ε) ὁ δὲ εἶπεν, (ζ) καταβαλὼν (η) ἐβόησεν, καὶ εἶπεν, Ὦ κύριε, † ἀπέκνιζεν (θ) σίδηρον. Καὶ εἶπεν, Ὕψωσον (¨) χεῖρα αὐτοῦ, καὶ (ι) Καὶ βασιλεὺς (κ) ἐν *Ἱερουσαλήμ. (λ) Ἑλισαιὲ (μ) ὅτι Συρία ἐκεῖ κέκρυπται. (ν) Ἑλισαιὲ, καὶ διεστείλατο αὐτῷ, καὶ ἐφυλάξατο (ξ) οὐ δύο.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וַאֲמַר נַעֲמָן שְׁרֵי סַב תַּרְתֵּין כִּכְּרִין וְאַתְקֵיף בֵּיהּ וְצַר תַּרְתֵּין כִּכְּרִין דִּכְסַף בְּתַרְתֵּין פַּלְדְּסִין
24 וְתַרְתֵּין אִצְטְלָוָן דִּלְבוּשִׁין וִיהַב לְתַרְתֵּין עוּלֵימוֹהִי וּנְסִיבוּ קֳדָמוֹהִי׃ וְעַל לַאֲתַר כַּסִּי וּנְסִיב
25 מִיְּדְהוֹן וּפַקֵּד בְּבֵיתָא וְשַׁלַּח יָת גֻּבְרַיָּא וַאֲזַלוּ׃ וְהוּא אֲתָא וְקָם קֳדָם רִבּוֹנֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ
26 אֱלִישָׁע מְנָן אַתְּ אָתֵי גֵּחֲזִי וַאֲמַר לָא אֲזַל עַבְדָּךְ לְכָא וּלְכָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ בְּרוּחַ נְבוּאָה
אִתְחֲוָא לִי כַּד אִתְהֲפִיךְ גַּבְרָא מֵעַל רְתִיכֵיהּ לִקְדָמוּתָךְ הֲשַׁעְתָּא הִיא לָךְ דִּנְסֵבְתָּא כַּסְפָּא
וּנְסֵבְתָּא לְבוּשַׁיָּא וַחֲשִׁיבְתָּא בְּלִבָּךְ לְמִקְנֵי זֵיתִין וּכְרָמִין וְעָאן וְתוֹרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן׃
27 וּסְגִירוּת נַעֲמָן תִּדְבַּק בָּךְ וּבִבְנָךְ לַעֲלַם וּנְפַק מִן קֳדָמוֹהִי חִוַּר כְּתַלְגָּא׃

ו

1 וַאֲמַרוּ תַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא לֶאֱלִישָׁע הָא כְעַן אַתְרָא דִּי אֲנַחְנָא יָתְבִין תַּמָּן קֳדָמָךְ עָק לָנָא׃ נֵיזִיל 2
כְּעַן עַד יַרְדְּנָא וְנִסַּב מִתַּמָּן גְּבַר כְּשׁוּרָא חֲדָא וְנַעְבֵּיד לָנָא תַּמָּן אַתְרָא לְמִתַּב תַּמָּן וַאֲמַר
3 4 אֱזִילוּ׃ וַאֲמַר חַד שְׁרֵי כְעַן וַאֱזֵיל עִם עַבְדָּךְ וַאֲמַר אֲנָא אֵיזֵיל׃ וַאֲזַל עִמְּהוֹן וַאֲתוֹ לְיַרְדְּנָא
5 וְקַצּוּ אָעַיָּא׃ וַהֲוָה חַד מָחֵי בְּשָׁרִיתָא וְאִשְׁתְּלִיף בַּרְזְלָא וּנְפַל לְמַיָּא וּצְוַח וַאֲמַר בְּבָעוּ
6 רִבּוֹנִי וְהוּא מִשְׁאַל שְׁאֵלְתֵּיהּ׃ וַאֲמַר נְבִיָּא דַּייָ אָן נְפַל וְאַחְזְיֵיהּ יָת אַתְרָא וְקַץ אָעָא
7 8 וּרְמָא לְתַמָּן וּקְפָא בַּרְזְלָא׃ וַאֲמַר טוֹל לָךְ וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ וּנְסֵבֵיהּ׃ וּמַלְכָּא דַּאֲרָם הֲוָה
מַגִּיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאִתְמְלִיךְ בְּעַבְדּוֹהִי לְמֵימַר לַאֲתַר כַּסִּי וּטְמִיר יְהֵי בֵּית מַשְׁרִי׃
9 וּשְׁלַח נְבִיָּא דַּייָ לְוָת מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִסְתַּמַּר מִלְּמֶעְבַּר אַתְרָא הָדֵין אֲרֵי תַמָּן
10 אֱנָשׁ אֲרָם כְּמָן׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְאַתְרָא דִּי אֲמַר לֵיהּ נְבִיָּא דַּייָ וְאַזְהֲרֵיהּ וְאִסְתַּמַּר
11 תַּמָּן לָא חֲדָא זִמְנָא וְלָא תַרְתֵּין זִמְנִין׃ וְאִסְתְּעַר לִבָּא דְמַלְכָּא דַּאֲרָם עַל פִּתְגָּמָא הָדֵין
וּקְרָא לְעַבְדּוֹהִי וַאֲמַר לְהוֹן הֲלָא תְּחַוּוּן לִי מַן מִדִּילָנָא גָּלֵי רָזֵי לְמַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Naghaman: Age, sume duo talenta: & coegit eum, & ligavit 23 duo talenta argenti in duobus marsupiis, & duas mutatorias vestes, & de- 24 dit duobus adolescentib' suis, & tollebant ante eum. Et intravit in locum celatum, & accepit de manib' eorum, & deposuit in domo; & dimisit vi- 25 ros, & profecti sunt. Et ipse venit & stetit ante dom suum: & dixit illi Elisagh: Unde tu venis Gehhazi? & dixit, Non ivit servus tuus huc aut 26 illuc. Et dixit illi: In spiritu prophetico indicatum est mihi, quando convertit se vir de curru suo in occursum tuum: an hora [*fuit*] tibi ut acciperes argentum, & caperes vestes; & cogitares in corde tuo emere oliveta, & 27 vineas, & pecudes, & boves, & servos & ancillas? Lepra ergo Naghaman adhærebit tibi & filiis tuis in seculum: & exiit à facie ejus albus sicut nix.

CAP. VI.

1 ET dixerunt discipuli prophetarum ad Elisagh: Ecce quæso locus, in 2 quo nos sedemus ante te, angust' est nobis: Eamus quæso usq; ad Jardena, & accipiamus indè quisq; tignum unum, & faciamus nobis ibi locum in 3 quo habitemus: & dixit, Ite. Et dixit unus: Acquiesce obsecro & veni 4 cum servis tuis: & dixit, Ego ibo. Et ivit cum illis: et venerunt ad Jar- 5 dena, et sciderunt ligna. Et fuit quodam percutiente tignum, exiliens fer- 6 rum, decidit in aquam: et clamavit et dixit, Obsecro dñe mi, *& ipsum* postulando commodato acceperam. Et dixit propheta Dñi: Quò decidit? 7 et ostendit ei locum: et abscidit lignum et projecit illuc, et enatavit ferrum. 8 Et dixit, Tolle tibi: et extendit manum suam et accepit illud. Et rex Aram iniit bellum in Israel, et consilium iniit cum servis suis dicendo: Loco 9 celato et abscondito erit statio castrorum *meorum*. Et misit propheta Do- 10 mini ad regem Israel, dicendo: Cave ne transeas locum illum, quia ibi homines Aram sunt absconditi. Et misit rex Israel ad locum quem dixerat illi propheta Domini, atq; monuerat illum: et cavit sibi illinc non una 11 vice nec duabus. Et turbatum est cor regis Aram propter rem istam, et vocavit servos suos, et dixit illis: Nónne annunciabitis mihi quis ex nobis revelat arcana mea regi Israel?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܢܥܡܢ. ܒܥܐ ܐܢܐ ܣܒ ܬܪܬܝܢ ܟܟܪܝܢ. ܘܐܠܨܗ. ܘܨܪ ܬܪܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܒܬܪܝܢ ܟܝܣܝܢ. 23
ܘܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ. ܘܝܗܒ ܠܬܪܝܢ ܥܠܝܡܘܗܝ. ܘܫܩܠܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܬܘ ܠܥܘܫܢܐ 24
ܕܛܘܪܐ. ܘܢܣܒ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܣܐܡ ܒܒܝܬܐ. ܘܫܪܐ ܠܓܒܪܐ ܘܐܙܠܘ. * ܘܗܘ ܐܬܐ ܘܩܡ 25
ܩܕܡ ܡܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܐܝܟܐ ܓܝܚܙܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܙܠ ܥܒܕܟ ܠܐ ܠܗܪܟܐ ܘܠܐ
ܠܬܡܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܒܝ ܚܘܝܢܝ ܟܕ ܢܚܬ ܓܒܪܐ ܡܢ ܡܪܟܒܬܗ ܠܐܘܪܥܟ. ܘܗܫܐ ܢܣܒܬ 26
ܕܐܣܒ ܠܟ ܟܣܦܐ. ܘܐܣܒ ܠܟ ܠܒܘܫܐ ܘܙܝܬܐ ܘܟܪܡܐ: ܘܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܥܒܕܐ ܘܐܡܗܬܐ.
* ܓܪܒܗ ܕܢܥܡܢ ܬܕܒܩ ܒܟ ܘܒܙܪܥܟ ܠܥܠܡ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܕ ܓܪܝܒ ܐܝܟ ܬܠܓܐ. 27
* ܫܠܡܬ * ܗ * * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܢܒܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܗܐ ܐܬܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܚܢܢ ܬܡܢ 1
ܩܕܡܝܟ. ܐܥܝܩ ܠܢ. * ܢܐܙܠ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܣܘܩ ܡܢ ܬܡܢ ܟܠ ܚܕ ܩܪܝܬܐ ܚܕܐ. ܘܢܥܒܕ 2
ܠܢ ܐܬܪܐ ܠܡܥܡܪ ܬܡܢ. ܘܐܡܪ ܙܠܘ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܨܒܝܬ. ܙܠ 3
ܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܙܠ. * ܘܐܙܠ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܦܣܩܘ 4
ܩܝܣܐ. * ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܦܣܩ ܩܪܝܬܐ. ܢܦܠ ܦܪܙܠܗ ܠܡܝܐ. ܘܩܥܐ ܘܐܡܪ. 5
ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܫܐܝܠܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܝܟܐ ܢܦܠ. 6
ܘܚܘܝܗ ܐܬܪܐ. ܘܦܣܩ ܩܝܣܐ ܘܫܕܐ ܬܡܢ. ܘܛܦ ܦܪܙܠܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܪܝܡ ܠܟ. ܘܐܘܫܛ 7
ܐܝܕܗ. ܘܢܣܒܗ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܡܩܪܒ ܗܘܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܡܠܟ ܥܡ 8
ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܠܐܬܪܐ ܦܠܢ ܟܡܝܢܐ ܘܐܬܛܫܘ. * ܘܫܕܪ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܠܟܐ 9
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܙܕܗܪ. ܠܐ ܬܥܒܪ ܠܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܐܕܘܡܝܐ ܟܡܝܢܝܢ.
* ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܬܪܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܘܙܗܪܗ ܕܢܙܕܗܪ ܡܢ ܬܡܢ. ܠܐ ܚܕܐ 10
ܘܠܐ ܬܪܬܝܢ. * ܘܐܬܕܠܚ ܠܒܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܩܪܐ ܠܥܒܕܘܗܝ 11
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܡܚܘܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܡܢ ܡܢܢ ܕܐܝܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Dixit Naaman, Obſecro te, accipe duo talenta: & cùm urſiſſet eum, ligavit duo talenta duobus linteis, & duo paria veſtium, dedítq; duobus ſervis ſuis, ut ferrent ante ipſum. 23
Et cùm veniſſent ad latibulũ montis, accepit ab eis, & repoſuit in domo *quadam*: deinde remiſit viros illos, & abierunt. 24
Ipſe verò veniens ſtetit coram domino ſuo: dixítque ad eum Eliſæus, Unde Gahzi? Ait illi, Non ivit ſervus tuus, nec huc nec illuc. 25
Dixit ad eum, Cor meum indicavit mihi cùm deſcendit vir è curru ſuo obviàm tibi: eſtne tempus hoc acquirendi tibi argentum, & acquirendi tibi veſtes, oliveta, vineas, oves ac boves, ſervos & ancillas? 26
Lepra Naamanis adhæreat tibi & ſemini tuo in perpetuum: ſic egreſſus eſt à conſpectu ejus leproſus ſicut nix. 27

CAP. VI.

Dixerunt autem aſſeclæ prophetarum Eliſæo, Locus iſte in quo coram te habitamus, anguſtus eſt nobis. 1
Ibimus ad Jordanem, & præcidemus inde ſinguli trabem unam, & faciemus nobis locum ad habitandum illic: qui dixit, Ite. 2
Reſpondens autem unus ex eis dixit; ſi lubeat, vade cum ſervis tuis. Reſpondit, Ego abibo. 3
Abiítque cum eis: & venientes ad Jordanem præciderunt ligna. 4
Cúmque unus ex eis trabem dejiceret, cecidit ferrum ejus in aquam: quapropter ejulans dixit, Obſecro te domine mi: mutuò datum fuerat ſervo tuo. 5
Ait illi propheta Dei, Quò cecidit? qui cùm oſtendiſſet ei locum, præcìdit ille lignum, & projecit illuc: & natavit ferrum. 6
Tum dixit, Tolle tuum: & ille extenſâ manu ſuâ accepit illud. 7
Porrò rex Adum bellum gerebat cum Iſraele, & conſilio cum ſervis ſuis inito, dixit, In loco tali ponite inſidias & abſcondimini. 8
Miſit ergò propheta Dei ad regem Iſraelis, & dixit illi, Cave ne tranſeas locum iſtum, quoniam illic Adumæi inſidiantur. 9
Tum miſit rex Iſraelis ad locum de quo dixerat ei propheta Dei, & monuerat eum ut ſibi caveret ab eo loco, non ſemel, neque bis. 10
Turbatus eſt igitur animus regis Adum hujus rei gratiâ: vocatíſque ſervis ſuis dixit, Annon indicabitis mihi quis ex noſtris ſit apud regem Iſraelis? 11

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ودفع ذلك الي غلامين من غلمانه حملاها بين يديه * وجآء بهما الي موضع خفي * واخذ 23 24
منهما واخباه هناك * وصرف الرجال * فوليا منصرفين الي صاحبهما * ثم جآء وقام بين يدي سيده * 25
فقال له اليسع * من اين جيت الآن يا جاحزي * فقال ما مضى عبدك هكذا ولا هكذا * فقال له 26
اليسع * ان قلبي لم يسند بك * علمت بروح النبوة وقت سقوط الرجل عن مركبه امامك *
وعند ذلك اخذت الفضة * واخذت لباسا * واعتقدت في قلبك ان تقتني زيتونا وكروما * وغنما
وبقرا * وعبيدا وامآء * وبرص نعمان يحل بك * وبنوص ونسلك الي الابد * فخرج من بين يديه 27
ابيض كالثلج * * الفصل السادس * * وقالوا تلاميذ الانبياء لاليسع * ان هذا 1
الموضع الذي نحن الآن مقيمون فيه بحضرتك قد ضاق بنا * اتاذن لنا ان نمضي الي الاردن * 2
وياخذ كل رجل منا سارية من هناك * ونصنع لنا هناك موضعا لمقامنا * فقال لهم * امضوا * فقال 3
احدهم * ان رايت ان تجي مع عبيدك * فقال انا اجي معكم * فمضي معهم * ووافوا الاردن وقطعوا 4
الخشب * وفيما احدهم يقطع سارية * فانخلع الفاس ووقع في المآء * فصاح وقال اجرني يا سيدي * 5
انما هو عارية استعرته * فقال له رسول الله * اين سقط * فاوراه الموضع * فقطع عودا ورماه هناك * 6
فطفا الحديد * وقال له * قد ارتفع اليك * فمد يدك واخذه * وان ملك ارام كان متاهبا للملاحمة 7 8
لآل اسرايل * وامر قومه قايلا لهم * ان من الراي ان نصير الي موضع نختفي فيه ونستتر
مكمنين * فوجه نبي الله الي ملك اسرايل * يحتفظ ان يجتاز بذلك الموضع * فان قوم ارام هناك 9
مكمنين * فيوجه ملك الاسرايليين الي اهل ذلك الموضع فينذرهم * ويتحفظوا من الاجتياز 10
هناك * لا مر ولا اثنين * فرجف قلب ملك ارام من هذا الحال * ودعى عبيده وقال لهم 11
من فينا يكشف سرنا لملك آل اسرايل *

Deditque ea duobus juvenibus è juvenibus ſuis, ut ea portarent ante ipſum. 23
Quibus ad locum quendam ſecretum perductis, accepit ea ab ipſis, ibique celavit; deinde remiſit viros illos, qui reverſi abierunt ad dominum ſuum: 24
Tum veniens ſtetit coram domino ſuo. Dixit autem ad eũ Eliſæus, Unde veniſti modò O Gahzi? reſpondit, Non ivit ſerv⁹ tuus huc nec illuc. 25
Ait ad eum Eliſæus, Nequaquam fidit tibi cor meũ: novi per ſpiritũ prophetiæ tempus quo exiliit vir ille è curru ſuo obviàm tibi: præterea accepiſti argentum, & accepiſti veſtes, et animo tuo ratus es te poſſeſſurum oliveta, vineas, oves, & boves, ſervos, & ancillas. 26
Quapropter lepra Naamanis te invadat, & lepram contrahas tu ac ſemen tuum in æternum: egreſſúſque eſt è conſpectu ejus candidus ſicut nix. 27

CAP. VI.

Dixerunt autem diſcipuli prophetarum ad Eliſæum, Locus iſte in quo nunc degimus in præſentia tua, eſt nobis anguſtus. 1
Annon permittis nobis ut eamus ad Jordanem, et accipiat inde quiſque noſtrũ trabem, faciamúſque nobis ibi locum ad habitandum? Ait illis, Abite. 2
Dixit quidam ex eis, Si videatur, veni cum ſervis tuis. Ait, Ego veniam vobiſcum. 3
Abiit itaque cum eis: & pervenientes ad Jordanem, ſecabant ligna. 4
Dum autem quidam illorum lignum ſecaret, effluxit ſecuris & incidit in aquam: proinde clamavit ac dixit, Opitulare mihi O domine mi, eſt enim mutuum mihi commodatum. 5
Ait illi miſſus Dei, Quò cecidit? & cùm oſtendiſſet ei locum, ſecuit lignum, & injecit illuc: natavítque ferrum. 6
Deinde dixit illi, Emerſit jam ad te: & ille manum extendens, arripuit illud. 7
Præterea rex Aram inſtructus ad bellum inferendum Iſraelitis, conſilium inivit cum ſuis, dicens eis; Ad rem videtur ut pergamus ad locum quendam in quo abſcondamur & latitemus in inſidiis. 8
Miſit ergò propheta Dei ad regem Iſraelis, dicens; Caveat ſibi ne tranſeat per locum illum, quoniam gens Aramæa illic inſidiatur. 9
Mittátque rex Iſraelitarum ad incolas ejus loci, moneátque eos ut caveant ne tranſeant illac, non ſemel neque bis. 10
Perterrito igitur corde regis Aram hanc ob rem, vocavit ſervos ſuos, & ait illis, Quis eſt inter nos qui ſecretum noſtrum revelet regi Iſraelitarum? 11

מלכים ב : ו

Eliſa:h ſed ,rex mi domine Non : ejus ſervis è unus Dixitque
12 ויאמר אחד מעבדיו לוא אדני המלך כי אלישע
verba Iſrael regi indicat ,Iſrael in qui ,propheta
הנביא אשר בישראל יגיד למלך ישראל את הדברים
ubi videte & ,Ite : Dixitque .tui cubiculi penetrali in loqueris quæ
13 אשר תדבר בחדר משכבך : ויאמר לכו וראו איכה
.Dothan in Ecce : dicendo ,ei eſt Nunciatūq; .eū tollā & ,mittam & ; ipſe
הוא ואשלח ואקחהו ויגד לו לאמר הנה בדתן :
venerunt & : gravem exercitum & ,currum & ,equos illuc Miſitque
14 וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד ויבאו
viri miniſter manicavit Et .civitatem ſuper circundederunt & ,nocte
15 לילה ויקפו על העיר : וישכם משרת איש
,civitatem circundans exercit' ecce & :eſt egreſſus &,ſurgendum ad Dei
האלהים לקום ויצא והנה חיל סובב את העיר
quomodo ,mi domine Ahah ;eum ad ejus puer dixitque :currus & ,equus &
וסוס ורכב ויאמר נערו אליו אהה אדני איכה
qui quàm ,nobiſcum qui multi quia ,timeas Ne : dixit Et ?faciemus
16 נעשה : ויאמר אל תירא כי רבים אשר אתנו מאשר
,ejus oculos nunc aperi Domine : ait & ,Eliſaah oravit Et .eis cum
17 אותם : ויתפלל אלישע ויאמר יהוה פקח נא את עיניו
mons ecce & ,vidit & ,pueri oculos Dominus aperuit & : videat &
ויראה ויפקח יהוה את עיני הנער וירא והנה ההר
deſcenderunt Et .Eliſaah circuitus ignis currus & ,equis plenus
18 מלא סוסים ורכב אש סביבת אלישע : וירדו
nunc Percute : ait & ,Dominum ad Eliſaah oravitque :eum ad
אליו ויתפלל אלישע אל יהוה ויאמר הך נא את
verbum juxta cæcitatibus in eos percuſſit & : cæcitatibus in iſtam gentem
הגוי הזה בסנורים ויכם בסנורים כדבר
hæc nec ,via hæc Non : Eliſaah eos ad Dixitque .Eliſaah
19 אלישע : ויאמר אלהם אלישע לא זה הדרך ולא זה
: quæritis quem virum ad vos deducam &,me poſt venite:civitas
העיר לכו אחרי ואוליכה אתכם אל האיש אשר תבקשון
dixit & ,Someron eos intrare ſecundū ,fuit Et .Someron in eos duxit &
20 וילך אותם שמרונה : ויהי כבאם שמרון ויאמר
Domin' aperuit &:videant & ,iſtorū oculos aperi Domine : Eliſaah
אלישע יהוה פקח את עיני אלה ויראו ויפקח יהוה
rex Dixitque .Someron medio in ecce & ,viderunt &,eorum oculos
21 את עיניהם ויראו והנה בתוך שמרון : ויאמר מלך
percutiā percutiendo Num :eos ipſum videre ſecundùm Eliſaah ad Iſrael
ישראל אל אלישע כראתו אותם האכה אכה
,tuo gladio in captivâſti quos num : percuties Non ,ait Et ?mi pater
22 אבי : ויאמר לא תכה האשר שבית בחרבך
,eorum facies ad aquam & ,panem pone ?percutiens tu ,tuo arcu in &
ובקשתך אתה מכה שים לחם ומים לפניהם
eis præparavit Et ſuos dominos ad vadant & ,bibant & ,comedant &
23 ויאכלו וישתו וילכו אל אדניהם : ויכרה להם
abierunt & ;eos dimiſit & : biberunt & ,comederunt & ,magnum apparatū
כרה גדולה ויאכלו וישתו וישלחם וילכו
,Aram agmina ultrà addiderunt non & : ſuum dominum ad
אל אדניהם ולא יספו עוד גדודי ארם
congregavit & ,hæc poſt fuit Et .Iſrael terram in veniendum ad
24 לבוא בארץ ישראל : ויהי אחרי כן ויקבץ
,aſcendit & : ſua caſtra omnia Aram rex Benhadad
בן הדד מלך ארם את כל מחנהו ויעל
: Someron in magna fames Fuitque .Someron ſuper coarctavit &
25 ויצר על שמרון : ויהי רעב גדול בשמרון
aſini caput eſſe ad uſque ,eam ſuper coarctantes ecce &
והנה צרים עליה עד היות ראש חמור
quinque in columbarum ſtercoris cabi quartum & ,argenteis octoginta in
בשמנים כסף ורבע הקב חריונים בחמשה
.argenteis
כסף :

Verſio VULG. LAT.

12 Dixítque unus ſervorum ejus; Nequaquā, domine mi rex, ſed Eliſeus propheta, qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael omnia verba quæcunque locutus fueris in conclavi tuo. 13 Dixítque eis; Ite, et videte ubi ſit: ut mittam, & capiam eum. Annuntiaverúntq; ei, dicentes; Ecce in 14 Dothan. Miſit ergò illuc equos & currus, & robur exercitûs: qui cùm veniſſent nocte, cir- 15 cumdederunt civitatem. Conſurgens autem diluculò miniſter viri Dei, egreſſus, vidit exercitum in circuitu civitatis, et equos & currus: nuntiavítque ei, dicens; Heu heu heu, domi- 16 ne mi, quid faciemus? At ille reſpondit, Noli timere: plures enim nobiſcū ſunt, quàm cum 17 illis. Cúmque oráſſet Eliſeus, ait; Domine, aperi oculos hujus, ut videat. Et aperuit Dñs oculos pueri, & vidit: & ecce mons plenus equorum, & curruum igneorum, in circuitu E- 18 liſei. Hoſtes verò deſcenderunt ad eum: porrò Eliſeus oravit ad Dñm, dicens; Percute, obſecro, gentē hanc cæcitatē. Percuſſitque eos Dominus, ne viderent, juxta verbum Eliſei. 19 Dixit autem ad eos Eliſeus; Non eſt hæc via, neque iſta eſt civitas: ſequimini me, & oſtendam vobis virū quē quæritis. Duxit ergò eos in Sama- 20 riam: Cúmque ingreſſi fuiſſent in Samariā, dixit Eliſeus; Domine, aperi oculos iſtorum, ut videant. Aperuítque Dñs oculos eorum, & viderūt ſe eſſe 21 in medio Samariæ. Dixítque rex Iſrael ad Eliſeum, cùm vidiſſet eos; Numquid percuti- 22 am eos, pater mi? At ille ait, Non percuties: neque enim cepiſti eos gladio & arcu tuo, ut percutias: ſed pone panem & aquam coram eis, ut comedant & bibant, & vadant ad 23 dominū ſuum. Appoſitáque eſt eis ciborum magna præparatio, & comederunt & biberunt, & dimiſit eos, abierúntque ad dominum ſuum, & ultrà non venerunt latrones Sy- 24 riæ in terram Iſrael. Factū eſt autem poſt hæc, congregavit Benadad rex Syriæ, univerſū exercitum ſuum, et aſcendit, et 25 obſidebat Samariam. Factáq; eſt fames magna in Samaria: & tam diu obſeſſa eſt, donec venundaretur caput aſini octoginta argenteis, & quarta pars cabi ſtercoris columbarū quinque argenteis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ, Οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι (ο) Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ (π) ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ (ρ) ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου. 13 Καὶ εἶπε, Δεῦτε ἴδετε ποῦ (σ) οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. καὶ (τ) ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἰδοὺ ἐν Δωθαΐμ. 14 Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ (υ) ἦλθον νυκτὸς 15 καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν. Καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς (φ) Ἐλισαιὲ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν, καὶ (χ) ἵππος καὶ ἅρμα. καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς (ψ) αὐτόν, Ὦ κύριε, πῶς ποιήσομεν; 16 Καὶ εἶπεν (ω) Ἐλισαιὲ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους 17 οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν. Καὶ προσηύξατο (α) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπε, Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα 18 πυρὸς περικύκλῳ (β) Ἐλισαιέ. Καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν· καὶ προσηύξατο (γ) πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, Πάταξον (δ) δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ, 19 κατὰ τὸ ῥῆμα (ε) Ἐλισαιέ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς (ζ) Ἐλισαιὲ, Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός. δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ (η) ἄξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. καὶ ἀπήγαγεν αὐ- 20 τοὺς (θ) πρὸς Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο ὡς (ι) εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν (κ) Ἐλισαιὲ, Ἄνοιξον δὴ κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ (λ) εἶδον· καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ 21 Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς (μ) Ἐλισαιὲ, ὡς εἶδεν αὐτούς, Εἰ πα- 22 τάξας πατάξω, πάτερ; Καὶ εἶπεν, Οὐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου † σὺ τύπτεις. παράθες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν, καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐ- 23 τῶν. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλ- 24 θεῖν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ πε- 25 ριεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ περιεκάθηντο (ν) ἐπ' αὐτήν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα ἀργυρίου, (ξ) καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν πέντε ἀργυρίου.

12 Et dixit unus puerorum ejus; Nequaquam, domine mi rex: quoniam Eliſæe propheta, qui in Iſrael, annuntiat regi Iſrael omnia verba, quæcunq; locutus fueris in thalamo cubiculi tui. 13 Et dixit; Vadite, videte, ubi iſte: & mittens capiam eum. Et annuntiaverunt ei, dicentes; Ecce in Dothaim. 14 Et miſit illuc equum, & currum, & virtutem gravem: & venerunt nocte, & circumdederunt civitatem. 15 Et evigilavit miniſter Eliſææ ad ſurgendum, & egreſſus eſt: & ecce virtus circundans civitatem, & equus, & currus. Et dixit puer ad eum; Heu, Domine, quomodò faciemus? 16 Et dixit Eliſæe, Ne timeas: quoniam plures, qui nobiſcum, ſuper eos, qui cum illis. 17 Et deprecatus eſt Eliſæe, & dixit; Domine, aperi, quæſo, oculos pueri, & videat. Et aperuit Dominus oculos ejus, & vidit: & ecce mons plenus equorum, & currus ignis circa Eliſæe. 18 Et deſcenderunt ad eum. Et deprecatus eſt ad Dominum, & dixit; Percute nunc gentem hanc cæcitate. Et percuſſit eos cæcitate juxta verbum Eliſæe. 19 Et dixit ad eos Eliſæe; Nónne hæc civitas, & hæc via? Venite poſt me, & ducam vos ad virum quem quæritis. Et abduxit eos ad Samariam. 20 Et factum eſt, ut intrârunt in Samariam: & dixit Eliſæe; Aperi, quæſo, Domine, oculos eorum, & videant. Et aperuit Dominus oculos eorum, & viderunt: & ecce erant in medio Samariæ. 21 Et dixit rex Iſrael ad Eliſæe, ut vidit eos; Si percutiens percutiam, pater? 22 Et dixit, Non percuties: (g) Nunquid quos captivâſti in gladio tuo, et arcu tuo, (h) tu percutis? Appone panes, & aquam coram eis, & comedant, & bibant, & abeant ad dominum ſuum. 23 Et appoſuit eis appoſitionem magnam: & comederunt, et biberunt. Et miſit eos; et abierunt ad dominum ſuum. Et non adjecerunt ultrà accincti Syriæ venire in terram Iſrael. 24 Et factum eſt poſt hæc, et congregavit filius Ader rex Syriæ omnia caſtra ſua, et aſcendit, et obſedit ſuper Samariam. 25 Et facta eſt fames magna in Samaria: et ecce obſederunt ſuper eam: donec factum eſt caput aſini (i) quinquaginta argenti, et quarta pars cabi ſtercoris columbarum quinque argenti.

MS.A. (ο) Ἐλισσαιὲ προφήτης ἐν (π) ἀναγγελεῖ (ρ) ταμιείῳ (σ) αὐτός, (τ) ἀνήγγειλαν (υ) ἦλθαν (φ) Ἐλισσαιὲ (χ) ἵπποι (ψ) αὐτόν, Κύριε, πῶς ποιήσομεν; (ω) Ἐλισσαιέ, (α) Ἐλισσαιέ, (β) Ἐλισσαιέ. (γ) Ἐλισσαιὲ πρὸς (δ) δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ. (ε) Ἐλισσαιέ. (ζ) Ἐλισσαιέ, Οὐκ αὕτη ἡ ὁδός, καὶ οὐκ αὕτη ἡ πόλις. δεῦτε (η) ἀπάξω (θ) εἰς (ι) εἰσῆλθεν (κ) * Ἐλισσαιέ, (λ) εἶδεν· (μ) Ἐλισσαιέ, † τύπτεις. (ν) περὶ αὐτὴν ἕως ἐγενήθη (ξ) καὶ τέσσαρες κάβοι κόπρου περιστερῶν * πεντήκοντα πέντε ἀργυρίου.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ואמר חד מעבדוהי לא רבוני מלכא ארי אלישע נביא די בישראל יחוי למלכא
13 דישראל ית פתגמיא די תמליל באדרון בית משכבך : ואמר אזילו וחזו היכא הוא
14 ואשלח ואדברניה ואתחוא ליה למימר הא בדותן : ושלח תמן סוסון ורתיכין ומשרין
15 סגיאין ואתו בליליא ואקיפו על קרתא : ואקדים משומשניה דנביא דיי למקם ונפק והא
משרין אקיפא ית קרתא סוסון ורתיכין ואמר עולימיה ליה בבעו רבוני איכדין נעביד :
16 ואמר לא תדחל ארי סגיאין דעמנא מדעמהון : 17 וצלי אלישע ואמר יי גלי כען ית עינוהי
ויחזי וגלא יי ית עיני רביא וחזא והא טורא מלי סוסון ורתיכין דאשתא סחרנות אלישע :
18 ונחתו לותיה וצלי אלישע קדם יי ואמר מחי כען ית עמא הדין בשבריריא ומחנון
19 בשבריריא כפתגמא דאלישע : ואמר להון אלישע לא דין ארחא ולא דא קרתא אתו
20 בתרי ואוביל יתכון לות גברא די אתון בען ואוביל יתהון לשמרון : והוה כמעלהון
לשמרון ואמר אלישע יי גלי ית עיני אלין ויחזון וגלא יי ית עיניהון וחזו והא בגו שמרון :
21 ואמר מלכא דישראל לאלישע כד חזא יתהון המקטול אקטול רבי : 22 ואמר לא תקטול
הא דשביתא בחרבך ובקשתך את קטיל שוי לחמא ומיא קדמיהון ויכלון וישתון ויזלון
23 לרבוניהון : ואתקין להון שירו רבא ואכלו ושתיאו ושלחנון ואזלו לות רבוניהון ולא
24 אוסיפו עוד משרית ארם למעל בתחום ארעא דישראל : והוה בתר כן וכנש בר הדד
25 מלכא דארם ית כל משריתיה וסליק וצר על שמרון : והוה כפנא רבא בשמרון והא
צירין עלה עד דהוה רישא דחמרא מזדבן בתמנן כסף ורבעת קבא דזבל מפקת יוניא
בחמשא סלעין דכסף :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et dixit unus è ſervis ejus: Minimè, domine mi rex: ſed Eliſagh propheta qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael verba quæ loqueris in penetrali domûs cubiculi tui. 13 Et dixit: Ite videte ubinam ſit, ut mittam & tollam eum: & indicatum eſt ei, dicendo: Ecce eſt in Dothan. 14 Et miſit illuc equos & currus, & turmas magnas: & venerunt nocte & circundederunt urbem. 15 Et maturavit miniſter prophetæ Domini exſurgere, & exiit, & ecce exercitus circundabant urbem, equi & currus: & dixit miniſter ejus illi: Obſecro, domine mi, quomodo faciemus? 16 Et dixit: Ne timeas, nam plures ſunt qui nobiſcum ſunt, quàm qui cum illis. 17 Et oravit Eliſagh & dixit: Domine, aperi, quæſo, oculos ejus ut videat: & aperuit Dominus oculos pueri, & vidit, & ecce mons plenus equis & curribus & igni circum Eliſagh. 18 Et deſcenderunt ad eum: & oravit Eliſagh ad Dominum, & dixit: Percute obſecro populum hunc cæcitatibus: & percuſſit illos cæcitatibus juxta verbum Eliſagh. 19 Et dixit illis Eliſagh: Non hæc eſt via, nec eſt hæc urbs: venite poſt me, & deducam vos ad virum quem quæritis: & deduxit illos in Somron. 20 Et fuit cùm ingreſſi eſſent in Somron, dixit Eliſagh: Domine, aperi quæſo oculos iſtorum, ut videant: & aperuit Dominus oculos eorum, & viderunt: & ecce erant in *medio* Somron. 21 Et dixit rex Iſrael ad Eliſagh cùm vidiſſet illos: Num occidendo occidam, magiſter mi? 22 Et dixit, Non occides: ecce quos captivos duxiſti gladio tuo & arcu tuo occides: pone panem & aquam ante eos, ut comedant & bibant, abeantq; ad dominum ſuum. 23 Et apparavit illis convivium magnum, & comederunt & biberunt, & dimiſit illos: & abierunt ad dñm ſuum, & non addiderunt amplius exercit' Aram intrare terminum terræ Iſrael. 24 Et fuit poſt hæc, congregavit Bar-Hadad rex Aram omnem exercitū ſuū, & aſcendit & obſedit Somron. 25 Et fuit fames magna in Somron, & ecce obſederunt eam, quouſq; fuit caput aſini venditū octoginta argenteis, & quarta pars cabi fimi ſtercoris columbarū quinq; ſiclis argenti.

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܢܢ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܬܡܢ ܀ ܐܠܐ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ 12
ܕܒܐܝܣܪܝܠ. ܡܚܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܒܩܝܛܘܢܐ ܕܡܫܟܒܟ.
* ܘܐܡܪ ܙܠܘ ܚܙܘ ܐܝܟܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܐܫܕܪ ܘܐܕܒܪܝܘܗܝ. ܘܚܘܝܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܒܕܘܬܢ. * ܘܫܕܪ 13 14
ܬܡܢ ܪܟܫܐ ܘܪܟܒܐ. ܘܚܝܠܐ ܪܒܐ. ܘܐܬܘ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܚܕܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܡ 15
ܡܫܡܫܢܐ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܠܡܦܩ. ܘܢܦܩ ܚܙܐ ܚܝܠܐ ܕܚܕܪ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܪܟܫܐ
ܘܪܟܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝܡܗ. ܐܘܗ ܡܪܝ ܀ ܐܝܟܢܐ ܢܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ 16
ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܘܢ ܕܥܡܢ. ܡܢ ܕܥܡܗܘܢ. * ܘܨܠܝ ܐܠܝܫܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܦܬܚ 17
ܥܝܢܘܗܝ ܘܢܚܙܐ. ܘܦܬܚ ܡܪܝܐ ܥܝܢܘܗܝ ܕܛܠܝܐ. ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܛܘܪܐ ܡܠܐ ܪܟܫܐ ܘܪܟܒܐ
ܕܢܘܪܐ. ܚܕܪܘܗܝ ܕܐܠܝܫܥ. * ܘܢܚܬܘ ܠܘܬܗ. ܘܨܠܝ ܐܠܝܫܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. 18
ܡܚܝܘܗܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܟܠܗ. ܒܥܘܪܝܪܘܬܐ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܥܘܪܝܪܘܬܐ. ܐܝܟ
ܡܠܬܗ ܕܐܠܝܫܥ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܠܝܫܥ. ܠܐ ܗܘ ܗܢܐ ܐܘܪܚܐ. ܘܠܐ ܗܕܐ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ. 19
ܬܘ ܒܬܪܝ. ܘܐܘܒܠܟܘܢ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܕܒܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܟܕ ܥܠܘ 20
ܠܫܡܪܝܢ. ܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܡܪܝܐ ܦܬܚ ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܗܠܝܢ. ܘܢܚܙܘܢ. ܘܦܬܚ ܡܪܝܐ
ܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܚܙܘ ܕܗܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܠܝܫܥ. ܟܕ ܚܙܐ 21
ܐܢܘܢ. ܡܡܚܐ ܐܡܚܐ ܐܢܘܢ ܐܒܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܕܫܒܝܬ ܒܣܝܦܟ 22
ܘܒܩܫܬܟ. ܡܚܐ ܐܢܬ. ܣܝܡ ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܚܡܐ ܘܡܝܐ ܢܐܟܠܘܢ ܘܢܫܬܘܢ. ܘܢܐܙܠܘܢ
ܠܘܬ ܡܪܗܘܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܫܬܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܫܪܐ ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ 23
ܠܘܬ ܡܪܗܘܢ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܐܘܣܦܘ ܓܝܣܐ ܕܐܕܘܡ ܠܡܐܬܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ 24
ܗܠܝܢ. ܟܢܫ ܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ. ܘܣܠܩ ܫܪܐ ܥܠ ܫܡܪܝܢ.
ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ. * ܘܗܘܐ ܟܦܢܐ ܪܒܐ ܒܫܡܪܝܢ. ܟܕ ܗܢܘܢ ܚܒܫܝܢ ܠܗ. ܥܕܡܐ ܕܪܫܐ 25
ܕܚܡܪܐ ܐܙܕܒܢ ܒܬܡܢܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܘܪܘܒܥܐ ܕܩܒܐ ܕܙܒܠܐ ܕܝܘܢܐ. ܒܚܡܫܐ ܕܟܣܦܐ.

* Reſpondit unus ex ſervis ejus, Nemo quidem 12
ex noſtris domine mi rex, eſt ibi: ſed Eliſæus
propheta qui eſt in Iſraele, indicat regi Iſraelis quicquid agis in penetrali cubilis tui.
Dixit, Ite, videte ubi ſit, ut mittam & adducam eum. Cúmq; indicâſſent ei & dixiſſent, 13
Ecce in Dothan; Miſit illuc equos & equites, 14
& exercitum validum, qui noctu venientes
circundederunt civitatem. Conſurgens autem 15
miniſter prophetæ Dei ut exiret, egreſſus vidit exercitum ambientẽ civitatem cum equis
& equitibus: quare dixit ad eum juvenis ejus,
Heu Domine mi, quomodo faciemus? Ait illi, 16
Ne timeas, quoniã plures ſunt qui nobiſcum
ſunt, quàm qui cum eis. Oravítque Eliſæus 17
coram Domino, & ait, Domine aperi oculos
ejus ut videat: aperuítque Dominus oculos
pueri, & vidit, & ecce montem plenum
equis & equitibus igneis circum Eliſæum.
Cúmque deſcendiſſent ad eos, oravit Eliſæus 18
Dominum et ait, Percute populum hunc univerſum caligine oculorum: percuſſítque eos
caligine juxta ſermonem Eliſæi. Dixit autem 19
ad eos Eliſæus, Non eſt hæc via, neque hæc
eſt civitas: venite mecum, & perducam vos
ad virum quem quæritis: duxit autem eos in
Samariam. Cúmque veniſſent in Samariam, dixit Eliſæus, Domine, aperi oculos iſtorum ut videant: aperuítq; Dñs oculos eorum, 20
& viderunt ecce ſe eſſe in Samaria. Dixit rex 21
Iſraelis ad Eliſæum, cùm vidiſſet eos, Percutiendóne percutiam eos pater mi? Ait illi, 22
Ne percutias eos: quos gladio & arcu tuo
captivos abduxeris, hos trucidabis: appone
eis panem et aquam, ut edant ac bibant, abeántque ad dominum ſuum. Apparavit igitur 23
eis convivium ſplendidum, et comederunt ac
biberunt: tum remiſit eos, et abierunt ad
dominum ſuum: nec perrexerunt deinceps
turmæ Adumæorum venire ad limitem Iſraelis. Poſt hæc congregavit filius Hadad rex 24
Adum univerſas copias ſuas, et aſcendens caſtra poſuit contra Samariam, et oppugnavit
eam. Orta eſt autem fames magna in Samaria dum illi obſiderent eam: adeo ut caput 25
aſini venditum fuerit octoginta argenteis, et
quarta pars cabi ſtercoris columbini, quinque argenteis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

*فاجابه احد عبيدك وقال. لا يا سيدي ايها الملك. الا ان اليسع نبي بني اسرائيل هو يخبر 12
ملك آل اسرائيل بما تتكلم به داخل خدر مضجعك *فقال. امضوا وانظروا في اي المواضع 13
هو حتي ابعث واخذه فقيل له هو الآن بدوثان *فوجه الي ثم فرسانا وركبا وجيشا عظيما. 14
*فبكر خادم رسول الله للقيام. فلما خرج فاذا الجيش قد احاط بالقرية وفرسانا وركابا. فقال 15
له خادمه اسالك يا سيدي ماذا نصنع *فقال له. لا تخاف. فان الذين معنا اكثر من الذين 16
معهم *ودعي اليسع وقال. اللهم اكشف الآن عن عينيه لينظر. فكشف الله عن عيني 17
الغلام. فراي الجبل مملوا خيلا وركبانها نارا حول اليسع *فنزل الاراميون اليه. وعند ذلك 18
دعي اليسع الي الله. قايلا. اللهم اضرب هولاء القوم بالسبكرة. فضربوا بالسبكرة. كما قال اليسع.
*ثم قال لهم اليسع. ليس هذا الطريق. ولا هذه القرية. انطلقوا وراي حتي اجيبكم الي الرجل 19
الذي انتم طالبوه. فجاء بهم الي سومرون *وقال. رب اكشف عن عيون هولاء لينظروا. فكشف 20
عن اعينهم. فراي انفسهم داخل سومرون *فقال ملك اسرائيل لاليسع حين راهم. اقتل 21
قتلا يا سيدي *فقال له. لا تقتل. هل انت سبيتهم بسيفك وبقوسك. فتكون لهم قاتلا. 22
قدم الآن قدامهم طعاما وماء. لياكلوا ويشربوا وينصرفوا الي سيدهم *فاصلح لهم طعاما 23
كثيرا. فاكلوا وشربوا. واطلقهم ومضوا الي سيدهم. ولم يعاودوا غزاة ارام بعد ذلك المجي
الي نحو آل اسرائيل *ولما كان بعد ذلك جمع بن هداد ملك ارم جميع عسكره. وطلع 24
وحاصر سومرون *وكان بسومرون جوعا عظيما بسبب حصارهم لها. الي ان صار راس الحمار 25
يباع بثمانين درهما. وربع قب من زبل الحمام بخمسة دراهم.

Reſpondit ei quidam ſervorum ejus, & ait; Nequaquam O domine mi, O rex: ſed Eliſæus propheta filiorum Iſrael, ipſe indicat regi Iſraelitarum quæ loqueris intra conclave cubilis tui. 12
Dixit, Ite & videte quonam ſit in loco, ut mittens capiam eum. Cúmque dictum fuiſſet ei, Eſt nunc in Dothan, 13
Miſit illuc equites & equitatũ, & exercitum magnum. 14
Porrò miniſter nuntii Dei manè ſurrexit; & cùm egreſſus eſſet, ecce exercitus ille jam obſederat civitatem cum equitibus et equitatu: quapropter dixit illi miniſter ejus, Obſecro te O mi domine, quid agemus? 15
Ait illi, Ne metuas; nam qui nobiſcum ſunt, plures ſunt eis qui ſunt cum illis. 16
Et orans Eliſæus dixit, Retege nunc O Deus oculos ejus ut videat: retexítque Deus oculos juvenis, et vidit montem plenum equis quorum equites ignis erant, circum Eliſæum. 17
Deſcendentibus autem Aramæis ad ipſum, deprecatus eſt tunc Deum Eliſæus dicens, Percute O Deus gentẽ iſtam caligine: percuſſique fuerúntque caligine, prout dixerat Eliſæus. 18
Tum dixit Eliſæus, Non eſt hæc via, neque hæc eſt civitas: ſequimini me, ut ducam vos ad virum quem quæritis: & duxit eos ad Samariam. 19
Tum dixit, Domine mi, retege horum oculos ut videant: retexítque oculos eorum, & viderunt ſeſe intra Samariam. 20
Dixit autem rex Iſraelis ad Eliſæum cùm vidiſſet eos, Cædene perimam eos O domine mi? 21
Ait illi, Ne perimas: num tu cepiſti eos gladio tuo & arcu tuo, ut inferas eis necem? propone jam cibum illis & aquam, ut edant ac bibant, ſeſéque recipiant ad dominum ſuum. 22
Paravit igitur illis cibum copioſum; & cùm ediſſent ac bibiſſent, dimiſit eos, reverſique ſunt ad dominũ ſuum: neque perrexerunt bellatores Aram impoſterum venire versùs Iſraelitas. 23
Sed fuit poſtea, ut collecto filius Haddad rex Aram univerſo exercitu ſuo, aſcenderet obſiderétque Samariam: 24
Et oriretur in Samaria fames magna propter obſidionem ejus; in tantum ut caput aſini emeretur octoginta drachmis, & quarta pars cabi fimi columbarum quinque drachmis: 25

מלכים ב : ז

clamavit mulier & ,murum ſuper tranſeunte Iſrael rege ,fuit Et
26 וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה
te faciat ſalvã Non:dixit Et .rex mi domine me ſalvã Fac:dicendo,eum ad
27 אֵלָיו לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַל־יוֹשִׁעֵךְ
? torculari de vel ,area de num ?te faciam ſalvam unde ,Dominus
יְהוָה מֵאַיִן אוֹשִׁיעֵךְ הֲמִן־הַגֹּרֶן אוֹ מִן־הַיָּקֶב׃
dixit hæc Mulier :ait & ?tibi Quid :rex ei dixit Et
28 וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה
meum filium & ,hodie eum comedamus & ,tuum filium Da :me ad
אֵלַי תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ הַיּוֹם וְאֶת־בְּנִי
dixiq; :eum comedimus & ,meum filium coximus Et .cras comedemus
29 נֹאכַל מָחָר׃ וַנְּבַשֵּׁל אֶת־בְּנִי וַנֹּאכְלֵהוּ וָאֹמַר
abſcondit &:eum comedemus & ,tuum filium Da :altera die in eam ad
אֵלֶיהָ בַּיּוֹם הָאַחֵר תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ וַתַּחְבִּא
ſcidit & ,mulieris verba *regem audire ſecundùm*,fuit Et .ſuum filium
30 אֶת־בְּנָהּ׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי הָאִשָּׁה וַיִּקְרַע
,populus vidit & ,murum ſuper tranſeunte eo & :ſua veſtimenta
אֶת־בְּגָדָיו וְהוּא עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וַיַּרְא הָעָם
faciat Sic :ait Et .intrinſecus ejus carnem ſuper ſaccus ecce &
31 וְהִנֵּה הַשַּׂק עַל־בְּשָׂרוֹ מִבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשֶׂה־
Saphat filii Eliſaah caput ſteterit ſi ,addat ſic & ,Deus mihi
לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף אִם־יַעֲמֹד רֹאשׁ אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט
ſedentes ſeniores & ,ſua domo in *ſedens* Eliſaah Et .hodie eum ſuper
32 עָלָיו הַיּוֹם׃ וֶאֱלִישָׁע יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְּקֵנִים יֹשְׁבִים
,eum ad nuncius veniret antequam *,ſuis faciebus* à virum miſitque :ſecum
אִתּוֹ וַיִּשְׁלַח אִישׁ מִלְּפָנָיו בְּטֶרֶם יָבֹא הַמַּלְאָךְ אֵלָיו
homicidæ filius miſerit quòd vidiſtis Num :ſeniores ad dixit ipſe &
וְהוּא אָמַר אֶל־הַזְּקֵנִים הַרְּאִיתֶם כִּי־שָׁלַח בֶּן־הַמְרַצֵּחַ
claudite *,nuncium intrare ſecundùm* ,videte ?meum caput *auferendum ad* ,hujus
הַזֶּה לְהָסִיר אֶת־רֹאשִׁי רְאוּ כְּבֹא הַמַּלְאָךְ סִגְרוּ
ej' domini pedum *vox* nónne :oſtio in eum *opprimetis* & ,oſtium
הַדֶּלֶת וּלְחַצְתֶּם אֹתוֹ בַּדֶּלֶת הֲלוֹא קוֹל רַגְלֵי אֲדֹנָיו
deſcendens nuncius ecce & ,eis cum loquente eo Adhuc .eum poſt
33 אַחֲרָיו׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה הַמַּלְאָךְ יֹרֵד
expectabo quid :Domino à malum hoc Ecce :ait & ,eum ad
אֵלָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה־זֹאת הָרָעָה מֵאֵת יְהוָה מָה־אוֹחִיל
? ampliùs Dominum
לַיהוָה עוֹד׃

CAP. VII. ז

:Dominus dixit ſic ;Domini verbum Audite :Eliſaah dixit Et
1 וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כֹּה אָמַר יְהוָה
hordeorum ſata duo & ,ſeclo *in* ſimilæ ſatum cras tempus Juxta
כָּעֵת מָחָר סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים
rex cujus *,triarius* reſpondit Et .Someron porta in ſeclo *in*
2 בְּשֶׁקֶל בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
Dominus *Ecce* :ait & ,Dei virum ad *,ejus* manũ ſup innitebatur
נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר הִנֵּה יְהוָה
tu Ecce :dixit & ?hoc *verbum* erit nunquid ,cœlis in *cataractas* *faciens*
עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנְּכָה
erant viri quatuor Et .comedes non inde *&*,tuis oculis in *videns*
3 רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ
nos Quid :ſuum *ſocium* ad *vir* dixeruntque ;portæ oſtium leproſi
מְצֹרָעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ
,civitatem Ingrediamur :dixerimus Si ?moriamur donec hic *manentes*
4 יֹשְׁבִים פֹּה עַד־מָתְנוּ׃ אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר
,hic manſerimus ſi & ;ibi moriemur & ,civitate in fames &
וְהָרָעָב בָּעִיר וָמַתְנוּ שָׁם וְאִם־יָשַׁבְנוּ פֹה
ſi :Aram *caſtrametationem ad incidamus &* ,*ite* nunc &:moriemur &
וָמָתְנוּ וְעַתָּה לְכוּ וְנִפְּלָה אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם אִם־
.moriemur & ,nos mortificaverint ſi & ;vivemus ,nos vivificaverint
יְחַיֻּנוּ נִחְיֶה וְאִם־יְמִיתֻנוּ וָמָתְנוּ׃

Verſio VULG. LAT.

26 Cúmque rex Iſrael tranſiret
per murum, mulier quædam
exclamavit ad eum, dicens;
27 Salva me, domine mi rex. Qui
ait, Non te ſalvat Dominus:
unde te poſſum ſalvare? de a-
rea, vel de torculari? Dixítque
ad eam rex, Quid tibi vis?
28 Quæ reſpondit, Mulier iſta
dixit mihi; Da filium tuum, ut
comedamus eum hodiè, & fi-
lium meum comedemus cras.
29 Coximus ergò filium meum,
et comedimus. Dixíque ei die
alterâ; Da filium tuũ, ut come-
damus eum. Quæ abſcondit fi-
30 lium ſuum. Quod cùm audîſ-
ſet rex, ſcidit veſtimenta ſua, et
tranſibat per murum. Vidítq;
omnis populus cilicium, quo
veſtitus erat ad carnẽ intrinſe-
31 cús. Et ait rex; Hæc mihi fa-
ciat Deus, & hæc addat, ſi ſte-
terit caput Eliſei filii Saphat
32 ſuper iſtum hodié. Eliſeus au-
tem ſedebat in domo ſua, &
ſenes ſedebant cum eo. Præ-
miſit itaque virum: & ante-
quàm veniret nuntius ille, di-
xit ad ſenes; Numquid ſcitis
quòd miſerit filius homicîdæ
hic, ut præcidatur caput meũ?
videte ergò, cùm venerit nun-
tius, claudite oſtium, & non ſi-
natis eum introire: ecce enim
ſonit' pedum domini ejus poſt
33 eum eſt. Adhuc illo loquente
eis, apparuit nuntius, qui veni-
ebat ad eum. Et ait, Ecce, tan-
tum malum à Domino eſt:
quid ampliùs expectabo à Do-
mino?

CAP. VII.

1 DIxit autem Eliſeus, Audi-
te verbum Domini: Hæc dicit
Dñs; In tempore hoc cras mo-
dius ſimilæ uno ſtatêre erit, &
duo modii hordei ſtatêre uno,
2 in porta Samariæ. Reſpon-
dens unus de ducibus, ſuper
cujus manum rex incumbebat,
homini Dei, ait; Si Dominus
fecerit etiã cataractas in cœlo,
numquid poterit eſſe quod lo-
queris? Qui ait; Videbis ocu-
lis tuis, & indè non comedes.
3 Quatuor ergò viri erãt leproſi
juxta introitum portæ: qui di-
xerunt ad invicèm, Quid hîc
eſſe volum' donec moriamur?
4 Sive ingredi voluerimus civi-
tatem, fame moriemur; ſive
manſerim' hîc, moriendũ no-
bis eſt: venite ergò, & tranſ-
fugiamus ad caſtra Syriæ: ſi
pepercerint nobis, vivemus;
ſi autem occidere voluerint,
nihilominùs moriemur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος
ἐπὶ τοῦ τείχους. καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν,
27 λέγουσα, Σῶσον κύριε βασιλεῦ. Καὶ (ο)
εἶπεν αὐτῇ, Μή σε σώσαι κύριος· πόθεν
σώσω σε, μὴ ἀπὸ (π) ἅλωνος ἢ ἀπὸ ληνοῦ;
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι;
28 καὶ εἶπεν, Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπε πρός με, Δὸς τὸν
υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν
29 υἱόν μου (ρ) φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον. Καὶ ἡ-
ψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτὸν, καὶ εἶ-
πον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, Δὸς
τὸν υἱόν σου καὶ †φάγωμεν αὐτόν· καὶ ἔκρυψεν τὸν
30 υἱὸν αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασι-
λεὺς Ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς, δι-
έῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο
ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ
31 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν. Καὶ εἶπεν, Τάδε ποι-
ήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσεται
ἡ κεφαλὴ (σ) Ἐλισαιὲ ἐπ' αὐτῷ σήμερον.
32 Καὶ (τ) Ἐλισαιὲ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ. καὶ
ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ προσώπου αὐτοῦ. πρὶν
ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς
εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, (υ) Εἰ οἴ-
δατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος
ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ
ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ παρα-
θλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· οὐχὶ φωνὴ τῶν
33 ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; Ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ αὕτη ἡ
κακία παρὰ κυρίου· (φ) τί ὑπομείνω τῷ κυ-
ρίῳ ἔτι;

Et fuit rex Iſrael obambulans
ſuper murum. Et mulier clama- 26
vit ad eum, dicens; Salva, do-
mine rex. Et dixit ei; Non te ſal- 27
vet Dominus, unde ſalvabo te,
nunquid ab area, aut à torcula-
ri? Et dixit ei rex, Quid eſt
tibi? (l) Et dixit, Mulier hæc 28
dixit ad me; Da filium tuum, &
comedem' eũ hodiè: et filiũ meũ
comedemus eum cras. Et coximus 29
filium meum, & manducavimus
eum. Et dixi ad eam die ſecundâ;
Da filium tuum, & comedamus
eum. Et occultavit filium ſuum.
Et factum eſt, ut audivit rex Iſ- 30
rael verba mulieris; conſcidit ve-
ſtimenta ſua, & ipſe obambula-
bat ſuper murum: & vidit popu-
lus ſaccum ſuper carnem ejus ab
intùs. Et dixit; Hæc faciat mihi 31
Deus, & hæc adjiciat; ſi ſtabit
caput Eliſæ ſuper ipſum hodiè.
Et Eliſæe ſedebat in domo ſua: 32
& ſeniores ſedebant cum eo. Et
miſit virum (m) ante faciem ſu-
am. Antequã veniret nuntius ad
ſe, & ipſe dixit ad ſeniores, Si
(n) vidiſtis quia miſit filius ho-
micidæ hic auferre caput meum?
Videte cùm venerit nuntius, clau-
dite oſtium, & opprimite eum in
oſtio. Nónne vox pedum domini
ejus poſt eum? Adhuc ipſo loquen- 33
te cum eis, & ecce nuntius de-
ſcendit ad eum: & dixit, Ecce
hoc malum à Domino. Quid ex-
pectabo (o) Domino ultra?

MS.A. (ο) εἶπεν, Μή σε σώσῃ κύριος· (π) τοῦ ἅλωνος ἢ ἀπὸ τοῦ ληνοῦ; (ρ) φαγόμεθα αὔριον. †φάγομεν (σ) Ἐλισαιὲ υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ' (τ) Ἐλισαιὲ (υ) Μὴ οἴδατε (φ) τί ὑπομένω ἔτι;

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΚΑὶ εἶπεν (α) Ἐλισαιὲ, Ἄκουσον λόγον
κυρίου· τάδε λέγει κύριος, Ὡς ἡ ὥρα αὕτη
αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, καὶ δίμε-
τρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας.
2 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς
ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ (β) τῷ
Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ποιήσει κύριος κα-
ταράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο;
καὶ (γ) Ἐλισαιὲ εἶπεν, (δ) Ἰδοὺ σὺ ὄψει τοῖς
3 ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ. (ε) Καὶ
τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν
τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ, Τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνω-
4 μεν; Ἐὰν εἴπωμεν, Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πό-
λιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα
ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα.
καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζη-
σόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀπο-
θανούμεθα.

CAP. VII.

ET dixit Eliſæe, Audi verbum 1
Domini: Hæc dicit Dominus; (a)
Sicut hora hac, cras menſura
ſimilaginis ſiclo, & duæ menſu-
ræ hordeorum ſiclo in portis Sa-
mariæ. Et reſpondit triſtata ſu- 2
per quem rex innitebatur ſuper
manum ejus, ad Eliſæe, & dixit;
(b) Ecce faciet Dominus catara-
ctas in cælo, nunquid erit ver-
bum hoc? Et Eliſæe dixit, Ecce
tu videbis oculis tuis: et indè non
comedes. Et quatuor viri erant 3
leproſi apud oſtium civitatis: &
dixit vir ad proximum ſuum;
Quid nos ſedemus hic, donec
moriamur? Si dixerimus, ingre- 4
diamur in civitatem; & fames in
civitate: & moriemur ibi. Et, ſi
ſederimus hîc; & moriemur. Et
nunc venite, & (c) incidamus
in caſtra Syriæ: ſi vivificaverint
nos; & vivemus: & ſi morti-
ficaverint nos; & moriemur.

MS.A. (α) Ἐλισσαιὲ, (β) πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ, (γ) Ἐλισσαιὲ (δ) Ἰδὲ ὄψῃ (ε) Καὶ ἰδοὺ τέσσαρες

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 וַהֲוָה מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל עָבַר עַל שׁוּרָא וְאִתְּתָא קָבְלָא קֳדָמוֹהִי לְמֵימַר פְּרֵיק רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃
27 וַאֲמַר לָא יִפְרְקִנָּךְ יְיָ מְנָן אֶפְרְקִנָּךְ הֲמִן אִדְּרָא אוֹ מִן מַעֲצַרְתָּא׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְכָּא מָה לִיךְ׃ 28
וַאֲמַרַת אִתְּתָא הָדָא אֲמַרַת לִי הַבִי יַת בְּרִיךְ וְנֵיכְלִנֵּיהּ יוֹמָא דֵין וְיַת בְּרִי נֵיכוּל מְחַר׃
29 וּבַשֵּׁלְנָא יַת בְּרִי וַאֲכַלְנוּהִי וַאֲמַרִית לַהּ בְּיוֹמָא אוּחֲרָנָא הַבִי יַת בְּרִיךְ וְנֵיכְלִנֵּיהּ וְאַטְמַרַת
30 יַת בְּרַהּ׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא יַת פִּתְגָּמֵי אִתְּתָא וּבְזַע יַת לְבוּשׁוֹהִי וְהוּא עָבַר עַל שׁוּרָא
31 וַחֲזָא עַמָּא וְהָא סַקָּא אֲסִיר עַל בִּסְרֵיהּ מִלְּגָיו׃ וַאֲמַר כְּדֵין יַעְבֵּיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסֵיף אִם
32 יִתְקַיַּם רֵישָׁא דֶאֱלִישָׁע בַּר שָׁפָט עֲלוֹהִי יוֹמָא דֵין׃ וֶאֱלִישָׁע יָתֵיב בְּבֵיתֵיהּ וְסָבַיָּא יָתְבִין
עִמֵּיהּ וּשְׁלַח גַּבְרָא קֳדָמוֹהִי עַד לָא יֵיתֵי אִזְגַּדָּא לְוָתֵיהּ וְהוּא אֲמַר לְסָבַיָּא הַחֲזֵיתוּן אֲרֵי
שְׁלַח בַּר קָטוֹלָא הָדֵין לְאַעְדָּאָה יַת רֵישִׁי חֲזוֹ כְּמֵיתֵי אִזְגַּדָּא אֲחוּדוּ דָשָׁא וּתְדַחֲקוּן יָתֵיהּ
33 בְּדָשָׁא הֲלָא קָל רִגְלֵי רִבּוֹנֵיהּ בַּתְרוֹהִי׃ עַד דְּהוּא מְמַלֵּל עִמְּהוֹן וְהָא אִזְגַּדָּא נָחֵית לְוָתֵיהּ
וַאֲמַר הָא דָא בִישְׁתָּא מִן קֳדָם יְיָ מָה אֲצַלֵּי קֳדָם יְיָ עוֹד׃

ז

1 וַאֲמַר אֱלִישָׁע קַבִּילוּ פִּתְגָּמָא דַּיְיָ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ כְּעִדָּנָא הָדֵין מְחַר סְאָה סוּלְתָּא בְּסִלְעָא
2 וְסָאתָן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא בִּתְרַע דְּשׁוֹמְרוֹן׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא דְמַלְכָּא דְסָמִיךְ עַל יְדוֹהִי יַת נְבִיָּא
דַּיְיָ וַאֲמַר אִילוּ יְיָ פָּתַח כַּוִּין וּמָחֵית טוּבָא מִן שְׁמַיָּא הֲיֵהֵי פִּתְגָּמָא הָדֵין וַאֲמַר הָא אַתְּ חָזֵי
3 בְּעֵינָךְ וּמִתַּמָּן לָא תֵיכוּל׃ וְאַרְבְּעָה גַּבְרִין הֲווֹ סְגִירִין יָתְבִין בְּמַעֲלָנָא דִתְרַעָא וַאֲמַרוּ
4 גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מָה אֲנַחְנָא יָתְבִין כָּא עַד דִּנְמוּת׃ אִם נֵימַר נֵעוֹל לְקַרְתָּא וְכַפְנָא בְקַרְתָּא
וּנְמוּת תַּמָּן. וְאִם נִתֵּיב הָכָא וּנְמוּת וּכְעַן אֱתוֹ וְנִשְׁתְּמַע לְמַשְׁרְיַת אֲרָם אִם יְחַיּוּנָנָא וְנֵיחֵי
וְאִם יִקְטְלוּנָנָא וְנִתְקְטֵיל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit rege Iſrael tranſeunte ſuper murum, mulier clamavit ad eum, di- 26
cendo: Salva domine mi rex. Et dixit: Ni ſalvet te Dominus: unde ſal- 27
vabo te, num ex area an ex torculari? Et dixit illi rex: Quid eſt tibi? & 28
dixit: Mulier hæc dixit mihi; Da filium tuum ut comedamus eum hodie, &
filium meum comedemus cras. Et coximus filium meum, & comedimus 29
eum, & dixi illi die altero, Da filium tuum ut comedamus eum: & ab-
ſcondit filium ſuum. Et fuit cùm audîſſet rex verba mulieris, ſcidit veſti- 30
menta ſua; & ipſum tranſeuntem ſuper murum vidit populus, & ecce ſac-
cus alligatus erat ſuper carnem ejus interiús. Et dixit, Sic faciat mihi 31
Dominus, & ſic addat ſi remanſerit caput Eliſagh filii Saphat ſuper eum
hodie. Et Eliſagh ſedebat in domo ſua, & ſenes ſedebant cum illo; & mi- 32
ſit [*quendam*] virum à facie ſua: nondum venerat nuncius ad eum, & ipſe
dixit ad ſenes, Num vidiſtis quòd miſerit filius occiſoris hic, ut auferat
caput meum? videte cùm venerit nuncius, claudite portam & opprima-
tis eum in porta; nónne ſonitus pedum domini ejus poſt eum eſt? Adhuc 33
cùm ipſe loqueretur cum illis, ecce nuncius deſcendebat ad eum, & dixit,
Ecce hoc malum eſt à Domino; quid orabo ad Dominum ampliùs?

CAP. VII.

ET dixit Eliſagh, Excipite verbum Domini, ſic dixit Dominus, Circa 1
tempus hoc cras ſatum ſimilæ ſiclo, & duo ſata ordei ſiclo in porta Som-
ron [*ementur.*] Et reſpondit *vir*, ſuper cujus manum rex innitebatur, pro- 2
phetæ Domini, & dixit. Siquidem Dominus aperiat cataractas, & de-
mittat bona de cœlis; nunquid erit verbum iſtud? & dixit, Ecce tu
videbis oculis tuis, at ex eis non comedes. Et quatuor viri erant leproſi, 3
ſedentes in introitu portæ, & dixerunt quiſque ſocio ſuo, Quare ſedemus
hîc quouſque moriamur? Si dixerimus, Intremus urbem, fames eſt in ur- 4
be, & moriemur ibi: & ſi commorati fuerimus hîc, moriemur quoque:
& nunc venite & confugiemus in caſtra Aram, ſi vivere nos permiſerint,
& vivemus; aut ſi occiderint nos, & occidemur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܒܪ ܗܘܐ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܩܥܝܐ ܗܘܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪܐ. 26
ܦܪܘܩܝܢܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܢܦܪܩܟܝ ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܦܪܩܟܝ. ܡܢ 27
ܐܕܪܐ. ܐܘ ܡܢ ܡܥܨܪܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܐ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ ܐܡܪܬ 28
ܠܝ. ܗܒܝ ܒܪܟܝ ܢܐܟܠܝܘܗܝ ܝܘܡܢܐ. ܘܒܪܝ ܢܐܟܘܠ ܡܚܪ. * ܘܒܫܠܢ ܒܪܝ. ܘܐܟܠܢܝܗܝ. 29
ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܗܒܝ ܒܪܟܝ ܢܐܟܠܝܘܗܝ. ܘܛܫܬܗ ܠܒܪܗ. * ܘܟܕ ܫܡܥ 30
ܡܠܟܐ ܡܠܝܗ ܕܐܢܬܬܐ ܟܕ ܡܗܠܟ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܨܪܐ ܢܚܬܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܥܡܐ. ܕܣܩܐ ܠܒܝܫ
ܥܠ ܒܣܪܗ ܡܢ ܠܓܘ. * ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܢܩܘܡ 31
ܪܫܗ ܕܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ ܥܠܘܗܝ ܝܘܡܢܐ. * ܘܐܠܝܫܥ ܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. ܘܣܒܐ ܝܬܒܝܢ 32
ܗܘܘ ܥܡܗ. ܘܫܕܪ ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܥܕܠܐ ܐܬܐ ܐܙܓܕܐ ܠܘܬܗ. ܐܡܪ ܗܘ ܠܣܒܐ.
ܚܙܝܬܘܢ. ܕܫܕܪ ܒܪ ܩܛܘܠܐ ܗܢܐ ܠܡܣܒ ܪܫܝ. ܚܙܘ ܡܐ ܕܐܬܐ ܐܙܓܕܐ. ܐܚܘܕܘ ܬܪܥܐ
ܘܐܠܨܘܗܝ ܒܬܪܥܐ. ܗܐ ܩܠܐ ܕܪܓܠܘܗܝ ܕܡܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ. ܐܬܐ 33
ܐܙܓܕܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܗܕܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܢܐ ܐܣܟܐ ܬܘܒ ܠܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

* ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 1
ܡܚܪ ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ ܒܣܛܝܪܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܣܐܝܢ ܕܣܥܪܐ ܒܣܛܝܪܐ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ.
* ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܡܣܬܡܟ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܟܘܐ 2
ܒܫܡܝܐ. ܢܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝܟ. ܘܡܢܗ ܠܐ ܬܐܟܘܠ.
* ܘܐܪܒܥܐ ܓܒܪܝܢ ܓܪܒܝܢ. ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪܥܐ ܡܢ ܠܒܪ. ܘܐܡܪ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܡܢܐ 3
ܝܬܒܝܢ ܚܢܢ ܗܪܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܡܘܬ. * ܐܢ ܐܡܪܝܢ ܚܢܢ ܕܢܥܘܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܟܦܢܐ 4
ܥܫܝܢ ܗܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܬܡܢ ܡܝܬܝܢ ܚܢܢ. ܘܐܢ ܝܬܒܝܢ ܚܢܢ ܗܪܟܐ. ܡܝܬܝܢ ܚܢܢ. ܐܬܘ
ܢܐܙܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܐܢ ܢܚܝܘܢܢ. ܢܚܐ. ܘܐܢ ܢܡܝܬܘܢܢ. ܢܡܘܬ.

26 Rege quoque Iſraelis ſuper murum tranſeunte, mulier quædam clamitabat ante eum, & dicebat, Serva me domine mi rex. 27 Qui dixit ad eam, Servet te Dominus: ego unde ſervarem te? ex area, an ex torculari? 28 Rurſus dixit ad eam rex, Quid habes? ait illi, Mulier iſta dixerat mihi, Da filium tuum ut comedamus eum hodiè, filium autem meum cras comedemus. 29 Coximus igitur filium meum, & comedimus illum: poſtero verò die dixi ad eam, Da filium tuum ut comedamus eum, illa verò abſcondit filium ſuum. 30 Cùm ergò rex ſuper murum ambulans audîſſet verba mulieris, ſcidit veſtimenta ſua, (viditque populus eum eſſe cilicio indutum ſuper carnem ſuam intrinſecus.) 31 Et ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, ſi manſerit hodiè caput Eliſæi filii Saphati ſuper eum. 32 Igitur Eliſæo domi ſuæ ſedente, & circunſedentibus ei ſenibus, præmiſit virum: & antequam perveniret ad eum nuntius, dixit ille ſenibus, Vidiſtiſne quòd miſerit filius hic homicîdæ ad tollendum caput meum? Obſervate cùm venerit nuntius, obſerate januam, eúmque foras repellite; quoniam ſtrepitus pedum heri ſui ſequitur eum. 33 Adhuc eo cum illis loquente, venit ad eum nuntius, & ait *Eliſæus*, Quandoquidem malum hoc eſt à Domino, quorſum ulteriùs deprecarer Dominum?

CAP. VII.

1 Rurſum dixit Eliſæus, Audite ſermonem Domini: ſic dicit Domin⁹, Cras tempore conſimili ſatum farris ſtatere, & ſata hordei *plura* obolo *vendentur* in porta Samariæ. 2 Reſpondens vir ille cujus manibus rex innitebatur, dixit, Si Dominus fecerit feneſtras in cœlis, erit ſermo iſte. Dixit ad eum, Ecce viſurus es oculis tuis, ſed ex eo non comedes. 3 Interea viri quatuor leproſi ſedebant extra januam, & dixit alter ad alterum, Quid iſtic ſedemus donec moriamur? 4 Si ſtatuerimus urbem ingrêdi, fames valida eſt in urbe, ac proinde ibi moriemur: ſi verò hîc ſedeamus, moriemur: agite igitur, eamus ad caſtra Adum: ſi nos vitâ donabunt, vivemus: ſin autem morte nos afficient, moriemur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبينما ملك اسرائيل يوما من ذاك عابر على السور* فاذا بامراة قد استقبلته تقول اغثني ايها 26
الملك * فقال لها* اذ لا يغيثك الله من اين اغيثك* امن الاندر او من المعصر *ثم قال لها 27 28
الملك* ما لك* فقالت* ان هذه الامراة قالت لي* هاتي ابنك حتى ناكله اليوم* وناكل ابني
في غد* فطبخناه فاكلناه* فقلت لها في اليوم الاخر* هاتي ابنك لناكله* فاخبت ابنها* 29
* فلما سمع الملك كلام الامراة* مزق ثيابه وهو عابر على السور* فراى الشعب وقد انكشف 30
عن مسح على بدنه من تحت ثيابه* ثم قال* كذاك يصنع الله لي* وكذاك يزيد* ان عاش 31
اليسع بن سافاط في هذا يومه* وكان اليسع في ذلك الوقت جالسا في بيته* والمشايخ جلوس 32
معه* وقد وجه الملك رجلا من قبله* فقبل ان يصل الرسول اليه وهو قد قال* ارايتم كيف
بعث ابن القتال هذا في اخذ راسي* فانظروا كما يجي الرسول اغلقوا الباب واضغطوه* فهوذا صوت
رجلي سيده بعده* فبينما هو يتكلم بهذا الكلام* اذ وافا الرسول منحدرا اليه* فقال* هذا 33
بلاء من عند الله* فما اصلي بين يدي الله ايضا*

* الفصل السابع *

* ثم قال اليسع* اسمعوا كلام الله* كذا قال الله* انه في مثل هذا الوقت من غد يباع 1
جريب حواري باستار من الفضة* وجريبين شعيرا باستار واحد* بباب شومرون* فاجاب جبار الملك 2
الذي يستند على يديه نبي الله* الو فتح الله كوى من السماء وافرغ منها الخيرات* هل يكون
هذا* فاجابه النبي* انك سترى ذلك بعينيك* ولا تعيش تاكل منه* وان اربعة رجال برص 3
مجذورين كانوا مقيمين خارج الباب* فقال احدهم لصاحبه* ما جلوسنا ها هنا الى ان نموت*
* ان قلنا ندخل البلد معما فيه من الجوع متنا* وان اقمنا ها هنا متنا ايضا* والان تعالوا 4
نمضي الى معسكر ارام* فاما ان يستبقونا فنعيش* واما ان يقتلونا فهوذا نحن نهلك*

26 *Dúmque rex Iſraelis quodam die tranſiret ſuper murum, ecce mulier quædam occurrens ei dicebat, Fer mihi opem O rex.* 27 *Dixit ad eam, Quandoquidem non fert opem tibi Deus, unde feram tibi opem? num ex area, an ex torculari?* 28 *Tum dixit ei rex, Quid tibi eſt? Quæ dixit, Mulier hæc dixerat mihi, Affer filium tuum ut comedamus eum hodiè, filium verò meum cras comedemus.* 29 *Itaque coxim⁹ eum, et comedimus eum: ſed cùm dicerem ad eam poſtero die, Affer filium tuum ut comedam⁹ eum, abſcondit illa filium ſuũ.* 30 *Cùm ergò audîſſet rex verba mulieris, laceravit veſtes ſuas dum tranſiret ſuper murum (viditque populus detectum cilicium quod erat ſuper corpus ej⁹ ſubter veſtes ipſius.)* 31 *Tum dixit, Sic faciat mihi Deus, et ſic addat, ſi vivus manſerit Eliſæus Saphati fili⁹ hodiernâ die.* 32 *Itaque Eliſæo tunc temporis ſedente domi ſuæ, & ſedentibus cum eo ſenibus, miſit rex hominem quendam nomine ſuo: ſed antequã perveniret ad eum nuntius ille, jam dixerat; Videtiſne quomodo miſerit filius hic homicîdæ ad tollendum caput meum? videte cum venerit nuntius, occludite januam, & comprimite eum; nam ecce ſtrepitus pedum domini ejus ſequitur eum.* 33 *Dum ipſe talia verba loqueretur, advenit nuntius deſcendens ad eum: dixitque, Calamitas hæc à Deo eſt, quid ergò Deum ampliùs orarem?*

CAP. VII.

1 *Tum dixit Eliſæus, Audite verba Dei: ſic dicit Deus, Hoc eodem tempore die craſtino vendetur gjarib* (pondus 255. librarum) *ſimilaginis ſtatere argenteo, & duo gjaribi hordei ſtatere uno, in porta Samariæ.* 2 *Reſpondit gigas ille cujus manui rex innitebatur, prophetæ Dei, Num etiamſi aperiret Deus è cœlo feneſtras, indéque bona profunderet, num inquam id fieret? Reſpondit illi propheta, Id quidem videbis oculo tuo, at non vives ut comedas ex eo.* 3 *Porrò quatuor viri leproſi ſecluſi degebant extra portam, dixitque alter alteri; Quorſum moramur iſtic ad mortem uſque?* 4 *Si dixerimus, Ingrediamur urbem, fame quæ exiſtit in ea, moriemur: ſive maneamus iſtic, itidem moriemur: agite nunc eamus ad caſtra Aramæorum: nam vel ſervabunt nos, ac vivemus; vel certè ſi interficiant nos, ecce nos perituri ſumus.*

מלכים ב : ז

:Aram *castrametationem ad veniendum ad* ,crepusculo in surrexerunt Et
5 וַיָּקֻמוּ בַנֶּשֶׁף לָבוֹא אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם
.*vir* ibi non ecce & ,Aram *castrametationis* extremũ ad usq; veneruntq;
וַיָּבֹאוּ עַד־קְצֵה מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ׃
vocem & ,*currus* sonitum Aram *castrametationem* fecerat *audire* Dominus Et
6 וַאדֹנָי הִשְׁמִיעַ אֶת־מַחֲנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב וְקוֹל
; suum fratrem ad *vir* dixeruntque :magni exercitus sonitum ,*equi*
סוּס קוֹל חַיִל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו
,Chittæorum reges Israel rex nos *super* conduxit mercede Ecce
הִנֵּה שָׂכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחִתִּים
fugerunt &,surrexerunt Et.nos *super veniendum ad*,Ægyptiorum reges &
וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ׃ 7 וַיָּקוּמוּ וַיָּנוּסוּ
& ,suos equos & ,sua tentoria reliquerunt &,crepusculo in
בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם וְאֶת־
suam animam ad fugerunt & ,*ipsa* quod secundùm ,*castrametatio* ,suos asinos
חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר הִוא וַיָּנֻסוּ אֶל־נַפְשָׁם׃
venerũt &,*castrametationis* extremũ ad usq; ii leprosi venerunt Et
8 וַיָּבֹאוּ הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה וַיָּבֹאוּ
,argentum inde tuleruntque,biberunt &,comederũt &,unũ tentorium ad
אֶל־אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף
ad venerunt &,sunt reversi &:absconderũt &,abierũt &,vestes &,aurum &
וְזָהָב וּבְגָדִים וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־
Dixeruntq; .absconderũt &,abierũt & ,inde tulerunt & ,aliud tentorium
אֹהֶל אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ׃ 9 וַיֹּאמְרוּ
dies hæc dies :*facientes nos* rectè Non ;suum *socium* ad *vir*
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־
,matutinam lucem ad usq; *differemus &*,*reticentes* nos & ,*ipsa* boni nuncii
בְּשֹׂרָה הוּא וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר
.regis domo nunciemꝰ &,*ingrediamur &*,*itote* nũc &:*pravitas* nos inveniet &
וּמְצָאָנוּ עָווֹן וְעַתָּה לְכוּ וְנָבֹאָה וְנַגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
,eis nunciaverunt &,civitatis portarium ad clamaverunt &,venerunt Et
10 וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שֹׁעֵר הָעִיר וַיַּגִּידוּ לָהֶם
vox & ,*vir* ibi non ecce & ,Aram *castrametationem* ad Venimus :dicendo
לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל
tentoria & ,*ligatus asinus &* ,*ligatus equus* nisi ,hominis
אָדָם כִּי אִם־הַסּוּס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאֹהָלִים
regis domo nunciaverunt & ,*portarios vocavit* Et .*ipsa* quòd secundùm
כַּאֲשֶׁר הֵמָּה׃ 11 וַיִּקְרָא הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ
Indicabo :suos servos ad dixit & ,nocte rex Surrexitque .intrinsecus
פְּנִימָה׃ 12 וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו אַגִּידָה־
famelici quòd sciverunt ;*Aram* nobis fecerunt quod vobis nunc
נָּא לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי־רְעֵבִים
Cùm :dicendo ,agro in *latitandum ad castrametatione* è sunt egressi & ,*nos*
אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמַּחֲנֶה לְהֵחָבֵה בַהשָּׂדֶה לֵאמֹר כִּי־
.ingrediemur urbem in &,vivos eos *apprehendemus* &,civitate è fuerint egressi
יֵצְאוּ מִן־הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא׃
ex quinque nunc *capiant* Et :dixit & ,ejus servis è unus respondit Et
13 וַיַּעַן אֶחָד מֵעֲבָדָיו וַיֹּאמֶר וְיִקְחוּ־נָא חֲמִשָּׁה מִן־
omnẽ secundùm ipsi ecce :ea in remanserunt qui ,residuis equis
הַסּוּסִים הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־
multitudinem omnẽ secundũ ipsi ecce;ea in remanserũt qui ,Israel *multitudinem*
הֶהָמוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־הֲמוֹן
duos tulerunt Et.videamus &,mittamus & :erant consumpti qui ,Israel
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תָּמּוּ וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה׃ 14 וַיִּקְחוּ שְׁנֵי
:dicendo,Aram *castrametationem* post rex misit & ,equorum currus
רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֵה־אֲרָם לֵאמֹר
via omnis ecce & ,Jarden ad usque eos post abierunt Et .videte &,Ite
לְכוּ וּרְאוּ׃ 15 וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד־הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל־הַדֶּרֶךְ
:*ipsos festinando in Aram* projecerunt quæ vasis & ,vestibus erat plena
מְלֵאָה בְגָדִים וְכֵלִים אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֲרָם בְּהֵחָפְזָם
.regi indicaverunt et ,nuncii sunt reversi &
וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ׃

Versio VULG. LAT.

5 Surrexerunt ergò vesperì, ut
venirent ad castra Syriæ. Cúm-
que venissent ad principium
castrorum Syriæ, nullum ibidẽ
6 repererunt. Siquidem Domi-
nus sonitum audiri fecerat in
castris Syriæ, curruũ, & equo-
rum, & exercitûs plurimi: di-
xerúntque ad invicem; Ecce
mercede conduxit adversũ nos
rex Israel reges Hethæorum &
Ægyptiorũ, & venerunt super
7 nos. Surrexerunt ergò, & fu-
gerũt in tenebris, et dereliquerũt tentoria sua, & equos & a-
sinos, in castris, fugerúntque;
animas tantùm suas salvare cu-
8 pientes. Igitur cùm venissent
leprosi illi ad principiũ castro-
rum, ingressi sunt unũ taberna-
culum, & comederunt, & bi-
berunt : tulerúntque indè ar-
gentum, & aurum, & vestes, et
abierunt, et absconderunt : et
rursũ reversi sunt ad aliud ta-
bernaculum, & indè similiter
9 auferentes absconderunt. Di-
xerúntque ad invicẽ, Non re-
ctè facimus: hæc enim dies bo-
ni nuntii est. Si tacuerimus, &
noluerimꝰ nuntiare usque ma-
nè, sceleris arguemur: venite,
eamus, & nuntiemus in aula
10 regis. Cúmque venissent ad
portam civitatis, narraverunt
eis, dicentes; Ivimus ad castra
Syriæ, & nullum ibidem repe-
rimus hominem, nisi equos et
asinos alligatos, & fixa tento-
11 ria. Ierunt ergò portarii, &
nuntiaverunt in palatio regis
12 intrinsecús. Qui surrexit no-
cte, & ait ad servos suos; Dico
vobis quid fecerint nobis Sy-
ri : Sciunt quia fame labora-
mus, & idcircò egressi sunt de
castris, & latitant in agris, di-
centes; Cúm egressi fuerint de
civitate, capiemus eos vivos,
& tunc civitatem ingredi po-
13 terimus. Respondit autem u-
nus servorum ejus; Tollamus
quinq; equos, qui remanserunt
in urbe, (quia ipsi tantùm sunt
in universa multitudine Israel,
alii enim consumpti sunt,) &
mittentes, explorare poteri-
14 mus. Adduxerunt ergò duos
equos, misítque rex in castra
Syrorum, dicens; Ite, & vide-
15 te. Qui abierunt post eos us-
que ad Jordanem : ecce autem
omnis via plena erat vestibus
& vasis, quæ projecerant Syri
cùm turbarentur : reversique
nuntii indicaverunt regi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρ-
εμβολὴν Συρίας· καὶ ἦλθον (ζ) εἰς μέρος
παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ
6 ἐκεῖ. Καὶ Κύριος (η) ἀκουστὴν ἐποίησε παρεμ-
βολὴν τῆς Συρίας φωνὴν (†) ἅρματος καὶ φω-
νὴν ἵππου, φωνὴν δυνάμεως μεγάλης. καὶ εἶ-
πεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Νῦν ἐμισθώ-
σατο ἐφ᾽ (θ) ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς
βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύ-
7 πτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέ-
δρασαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς
σκηνὰς (ι) αὐτῶν, καὶ τοὺς ἵππους (κ) αὐτῶν, καὶ τοὺς
ὄνους (λ) αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστι, καὶ ἔ-
8 φυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν. Καὶ εἰσῆλθον
οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς,
καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον, καὶ
ἔπιον, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον, καὶ χρυσίον,
καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπορεύθησαν, (μ) καὶ ἐπέστρε-
ψαν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην,
καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ κατέ-
9 κρυψαν. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ, Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν. ἡ ἡμέρα αὕτη,
ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστί, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν, καὶ
μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ, καὶ εὑρήσομεν
ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσέλθωμεν καὶ ἀν-
10 αγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. Καὶ
εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλε-
ως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες, Εἰσ-
ήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εἰ
μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ (ν) ὄνος, καὶ αἱ
11 σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί. Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρω-
ροί, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
12 ἔσω. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς, καὶ εἶπεν
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἀναγγελῶ δὴ ὑ-
μῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία. ἔγνωσαν ὅτι πει-
νῶμεν (ξ) ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβο-
λῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες, Ὅτι
ἐξελεύσονται (ο) ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα
αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν (π) εἰσελευσό-
13 μεθα. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ
εἶπε, Λαβέτωσαν (ρ) δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν
ὑπολελειμμένων οἳ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδού εἰσι
πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ ἐκλεῖπον,
14 καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀψόμεθα. Καὶ ἔλαβον
δύο ἐπιβάτας ἵππων· καὶ ἀπέστειλεν ὁ (σ) βα-
σιλεὺς Ἰσραὴλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως Συρίας,
15 λέγων, Δεῦτε, καὶ ἴδετε. Καὶ ἐπορεύθησαν
ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἰδοὺ πᾶσα
ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔρριψε
Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς. καὶ ἐπέ-
στρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βα-
σιλεῖ.

Et surrexerunt in tenebris ad in- 5
trandum in castra Syriæ: & ve-
nerunt in partem castrorum Sy-
riæ: & ecce non est vir ibi. Et 6
Dominus (d) audientia fecerat ca-
stra Syriæ vocem curruûs, & vo-
cem equi, vocem virtutis magnæ.
Et dixit vir ad fratrem suum;
Nunc mercede conduxit super
nos rex Israel reges Chettæorum,
& reges Ægypti ad veniendum
super nos. Et surrexerunt, & au- 7
fugerunt in tenebris, & reliquerunt tabernacula sua, & equos
suos, & asinos suos in castris, si-
cut (e) sunt: & fugerunt (f) ad
animam suam. Et intraverunt le- 8
prosi hi usq; ad partem castrorũ,
& intraverunt in tabernaculum
unum, & comederunt, & bibe-
runt, & tulerunt indè argentum,
& aurum, & vestem. Et (g) i-
verunt, & converterunt se indè,
& intraverunt in tabernaculum
aliud, & sumpserunt indè, &
iverunt, & absconderunt. Et di- 9
xit vir ad proximum suum, (h)
Non sic nos facimus. Dies hæc,
dies boni nuntii est: & nos tace-
mus, & manemus usq; ad lucem
matutinam, & inveniemus ini-
quitatem. Et nunc agite, & in-
tremus, & annuntiemus in do-
mum regis. Et intrârunt, & cla- 10
maverunt ad portam civitatis, &
annuntiaverunt eis, dicentes; In-
travimus in castra Syriæ: & ecce
non est ibi vir, & vox hominis:
quoniam nisi equus ligatus, & a-
sinus, & tabernacula eorum, sicut
sunt. Et clamaverunt janitores, 11
& annuntiaverunt in domum re-
gis intùs. Et surrexit rex nocte, 12
& dixit ad pueros suos; Annun-
tiabo nunc vobis, quæ fecit nobis
Syria. Noverunt, quia esurimus
nos: & exierunt de castris, &
absconderunt se in agro, dicentes;
Quoniam egredientur de civita-
te, & comprehendemus eos vi-
ventes, & in civitatem intrabi-
mus. Et respondit unus puerorum 13
ejus, & dixit; Sumant nunc
quinq; de equis residuis, qui (i)
remanserunt hîc, (ecce sunt ad
omnem multitudinem Israel, quod
defecit,) & mittemus illuc, et
videbimus. Et sumpserunt duos 14
ascensores equorum: Et misit rex
Israel post (k) regem Syriæ, di-
cens; Ite, et videte. Et iverunt 15
post eos usq; ad Jordanem. Et ec-
ce omnis via plena vestimento-
rum, et vasorum, quæ projecerat
Syria, dum ipsi paverent. Et re-
verterunt nuntii, et annuntiaverunt regi.

MS.A. (ζ) εἰς μέσον (η) ἐποίησεν ἀκουστὴν παρεμβολὴν Συρίας (†) ἅρ-
ματος καὶ φωνὴν δυνάμεως (θ) ἡμᾶς βασιλεὺς (ι) ἑαυτῶν, (κ) ἑαυτῶν,
(λ) ἑαυτῶν (μ) καὶ ἔκρυψαν, καὶ ἐπέστρεψαν, καὶ εἰσῆλθον (ν) ὄνος δεδεμένος,
καὶ αἱ (ξ) καὶ ἡμεῖς, (ο) ἐκ τῆς * γῆς, καὶ (π) εἰσελευσόμεθα καὶ ἐξελευσόμεθα.
Καὶ (ρ) δὴ * πάντες ἀπὸ τῶν (σ) βασιλεὺς ὀπίσω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְקָמוּ בְּקַבְלָא לְמֵעַל לְמַשְׁרִית אֲרָם וַאֲתוֹ עַד סְיָפֵי מַשְׁרִית אֲרָם וְהָא לֵית תַּמָּן אֱנָשׁ׃ 5
וּמִן קֳדָם יְיָ אִשְׁתְּמַע לְמַשְׁרִית אֲרָם קָל רְתִיכִין וְקָל סוּסְוָן קָל מַשְׁרְיָן סַגִּיאָן וַאֲמַרוּ גְּבַר 6
לְחַבְרֵיהּ הָא אֲגַר עֲלָנָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יַת מַלְכֵי חִתָּאֵי וְיַת מַלְכֵי מִצְרָאֵי לְמֵיתֵי עֲלָנָא׃
וְקָמוּ וַעֲרַקוּ בְּקַבְלָא וּשְׁבַקוּ יַת מַשְׁכְּנֵיהוֹן וְיַת סוּסָוָתְהוֹן וְיַת חֲמָרֵיהוֹן בְּמַשְׁרִיתָא כְּמָא 7
דְהִיא וַעֲרַקוּ לְשֵׁיזָבָא נַפְשֵׁיהוֹן׃ וַאֲתוֹ סְגִירַיָּא הָאִלֵּין עַד סְיָפֵי מַשְׁרִיתָא וְעַלּוּ לְמַשְׁכְּנָא 8
חַד וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיאוּ וּנְסִיבוּ מִתַּמָּן כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וּלְבוּשִׁין וַאֲזַלוּ וְאַטְמַרוּ וְתָבוּ וְעַלּוּ
לְמַשְׁכְּנָא אוּחֲרָנָא וּנְסִיבוּ מִתַּמָּן וַאֲזַלוּ וְאַטְמַרוּ׃ וַאֲמַרוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ לָא כָשַׁר מָה 9
דַּאֲנַחְנָא עָבְדִין יוֹמָא הָדֵין יוֹם בְּסוֹרְתָא הוּא וְאִלּוּ אֲנַחְנָא שָׁתְקִין וּמוֹרְכִין עַד נְהוֹר צַפְרָא
וִיעָרְעִנָנָא חוֹבָא וּכְעַן אֱתוֹ וְנִתְמְטֵי וּנְחַוֵּי בֵּית מַלְכָּא׃ וַאֲתוֹ וּקְרוֹ לְנָטְרֵי תְּרַע קַרְתָּא 10
וְחַוִּיאוּ לְהוֹן לְמֵימַר אֲתֵינָא לְמַשְׁרִית אֲרָם וְהָא לֵית תַּמָּן גְּבַר וְקָל אֱנָשׁ אֱלָהֵין סוּסְוָן
אֲסִירִין וַחֲמָרִין אֲסִירִין וּמַשְׁכְּנִין כְּמָא דְאִנּוּן׃ וּקְרָא נָטְרֵי תַרְעָא וְחַוִּיאוּ בֵּית מַלְכָּא לְגָיו׃ 11
וְקָם מַלְכָּא בְּלֵילְיָא וַאֲמַר לְעַבְדוֹהִי אֲחַוֵּי כְעַן לְכוֹן יַת דַּעֲבַדוּ לָנָא אֱנָשׁ אֲרָם יָדְעִין אֲרֵי 12
כַּפְנִין אֲנַחְנָא וּנְפַקוּ מִן מַשְׁרִיתָא לְאִטַּמָּרָא בְּחַקְלָא לְמֵימַר אִם יִפְקוּן מִן קַרְתָּא
וְנֵיחוּדִנּוּן כַּד חַיִּין וּלְקַרְתָּא נֵעוֹל׃ וַאֲתֵיב חַד מֵעַבְדוֹהִי וַאֲמַר וְיִדְבְּרוּן כְּעַן חַמְשָׁא מִן 13
סוּסְוָתָא מִן שְׁאָרָא דְאִשְׁתְּאָרוּ בַהּ הָא אִנּוּן כְּכָל הֲמוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל דְאִשְׁתְּאָרוּ בַהּ אִם
יְבָדוּן הָא אִנּוּן כְּכָל הֲמוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל דְּסָפוּ וְנִשְׁלַח וְנֶחֱזֵי׃ וְדַבַּרוּ תְּרֵין רְכָבֵי סוּסִין וּשְׁלַח 14
מַלְכָּא בָּתַר מַשְׁרִית אֲרָם לְמֵימַר אִיזִילוּ וַחֲזוֹ׃ וַאֲזַלוּ בַּתְרֵיהוֹן עַד יַרְדְּנָא וְהָא כָל אוֹרְחָא 15
מַלְיָא לְבוּשִׁין וּמָנִין דִּרְמוֹ אֱנָשׁ אֲרָם בְּאִתְבְּהָלוּתְהוֹן לְמֶעֱרַק וְתָבוּ אִזְגַּדַּיָּא וְחַוִּיאוּ לְמַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et surrexerunt in tenebris ut intrarent castra Aram : & venerunt usq; ad 5
extrema castrorum Aram, & ecce non erat ibi aliquis. Et à Dño audita est 6
in castris Aram vox curruum, & vox equorum, vox castrorum multorum;
& dixerunt quisq; ad socium suum. Ecce conduxit contra nos rex Israel
reges Hhithæorum, & reges *Ægyptiorum* ut veniant contra nos. Et sur- 7
rexerunt & fugerunt in tenebris, & deseruerunt tabernacula sua, & equos
suos, & asinos suos, castris sicut fuerunt [*existentibus*;] & fugerunt ut ser-
varent animas suas. Et venerunt leprosi illi usq; ad extrema castrorum, & 8
introierunt in tabernaculũ cujusdam; & comederunt & biberunt; & acce-
perunt inde argentũ et aurum, et vestes, & abierunt et absconderunt, & re-
dierunt, & ingressi sunt in tentoriũ aliud, & acceperunt inde, & abierunt
& absconderunt. Et dixerunt unusquisq; ad sociũ suum, Non rectum est id 9
quod nos facimꝰ: dies hæc, dies boni nuncii est; & siquidem nos tacuerimꝰ
& distulerimꝰ quousq; luceat aurora, occurret nobis culpa: & nunc venite,
& pertingamus, & indicemus domui regis. Et venerunt & clamaverunt 10
ad custodes portæ urbis, & nunciaverunt eis, dicendo : Venimus ad ca-
stra Aram, & ecce non erat ibi aliquis, nec vox hominis, sed equi ligati,
& asini ligati, & tentoria sicuti fuerant. Et clamaverunt custodes portæ, 11
& renunciaverunt domui regis interiùs. Et surrexit rex nocte, & dixit 12
servis suis, Indicabo nunc vobis quid fecerunt nobis homines Aram: cog-
noverunt quòd famelici sumus, & exierunt ex castris ut absconderent se
in agro, dicendo : Quoniam exibunt ex urbe, & comprehendemus illos
vivos, & in urbem intrabimus. Et respondit unus de servis suis, & dixit, 13
Accipiant, quæso, quinque ex equis relictis, qui relicti sunt in ea; ecce illi
sunt sicut omnis multitudo Israel qui relicti sunt in ea: si perierint, ecce illi
sunt sicut omnis multitudo Israel qui finierunt, & mittamus & videamus.
Et acceperunt duos currus equorum, & misit rex post castra Aram, dicen- 14
do, Ite & videte. Et iverunt post illos usq; ad Jardena, & ecce omnis via 15
plena vestibus & vasis quæ projecerant homines Aram, dum festinarent fugere; & redierunt nuncii & indicaverunt regi.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܩܡܘ ܒܪܡܫܐ ܠܡܐܙܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. 5
ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܐܢܫ. * ܘܡܪܝܐ ܐܫܡܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܩܠܐ ܕܪܟܒܐ ܘܩܠܐ ܕܪܟܫܐ ܘܩܠܐ ܕܚܝܠܐ 6
ܪܒܐ. ܘܐܡܪܘ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܗܐ ܐܓܪ ܥܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܠܟܐ ܕܚܬܝܐ ܘܠܡܠܟܐ
ܕܡܨܪܝܐ ܕܢܐܬܘܢ ܥܠܝܢ. * ܘܩܡܘ ܥܪܩܘ ܒܪܡܫܐ. ܘܫܒܩܘ ܡܫܟܢܝܗܘܢ 7
ܘܪܟܫܝܗܘܢ ܘܚܡܪܝܗܘܢ. ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗ. ܘܥܪܩܘ ܒܢܦܫܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܓܪܒܐ 8
ܗܠܝܢ ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܡܫܪܝܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܡܫܟܢܐ ܚܕ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܫܩܠܘ ܡܢ
ܬܡܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܢܚܬܐ. ܘܐܙܠܘ ܘܛܫܘ. ܘܗܦܟܘ ܘܥܠܘ ܠܡܫܟܢܐ ܐܚܪܢܐ.
ܘܫܩܠܘ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܙܠܘ ܘܛܫܘ. * ܘܐܡܪܘ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܠܐ ܫܦܝܪ ܥܒܕܝܢ ܚܢܢ. ܝܘܡܢܐ 9
ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܣܒܪܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܫܬܝܩܝܢ ܚܢܢ. ܘܡܣܟܝܢܢ ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ
ܨܦܪܐ. ܘܢܫܟܚܢ ܚܛܗܐ. ܗܫܐ ܬܘ ܢܐܙܠ ܢܚܘܐ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܘ ܘܩܪܘ ܠܬܪܥܐ 10
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܘܝܘ ܐܢܘܢ ܘܐܡܪܘ. ܐܙܠܢ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܓܒܪ. ܘܠܐ ܩܠܐ ܐܢܫ.
ܐܠܐ ܐܢ ܪܟܫܐ ܕܐܣܝܪܝܢ. ܘܚܡܪܐ ܕܐܣܝܪܝܢ. ܘܡܫܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ. * ܘܩܪܘ ܬܪܥܐ ܘܚܘܝܘ 11
ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܐܚܘܝܟܘܢ ܡܐ ܕܥܒܕܘ ܠܢ 12
ܐܕܘܡܝܐ. ܝܕܥܘ ܕܟܦܢܝܢ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܠܡܛܫܝܘ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܐ
ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܚܘܕ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ. ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܢܥܘܠ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ 13
ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܢܕܒܪܘܢ ܚܡܫܐ ܡܢ ܪܟܫܐ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܐܢ ܐܬܐܚܕܘ. ܡܬܚܫܒܝܢ ܐܝܟ ܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܒܕܘ. ܘܢܫܕܪ ܘܢܚܙܐ. * ܘܪܟܒܘ ܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܪܟܒܐ. ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܒܬܪ 14
ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܡܪ. ܙܠܘ ܚܙܘ. * ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܚܙܘ 15
ܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܡܠܝܐ ܡܐܢܐ ܘܙܝܢܐ ܕܫܕܘ ܐܕܘܡܝܐ ܒܥܘܪܗܒܗܘܢ. ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ.
ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ.

* Quare ſurgentes in crepuſculo ad eundum in 5
caſtra Adum, & pervenientes uſque ad terminum caſtrorum Adum, nemo illic erat. (Nam 6
Dominus audire fecerat in caſtris Adum ſtrepitum equitum, & ſonitum equorum, & ſonitum exercitûs magni: ideóque dixerant
alter ad alterum, Ecce rex Iſraelis conduxit
adversùm nos regem Hethæorum & regem
Ægyptiorum, ut veniant contra nos. Et ſur- 7
gentes fugerant in crepuſculo, & reliquerant tentoria ſua, equos & aſinos ſuos, &
caſtra ſua ut erant compoſita, & fugerant ipſi
nudi.) Venientes inquam, leproſi illi uſque 8
ad terminum caſtrorum, ingreſſi ſunt tentorium unum, cómederunt ac biberunt: & auferentes inde argentum, aurum, & veſtes, abierunt & *humi* abſconderunt: tum reverſi, & in
aliud tentorium ingreſſi, abſtulerunt inde, &
euntes abdiderunt. Dixerunt autem alter ad 9
alterum, Non rectè facimus: hodie dies eſt
fauſti nuntii: quouſque tandem ſilebimus,
& expectabimus donec illuceſcat matutinum,
ut deprehendat nos peccatum? agite igitur,
eamus indicatum in domo regia. Itaque ve- 10
nientes vocaverunt janitores civitatis, & indicârunt eis, ac dixerunt, Ivimus ad caſtra
Adum, nec ullus erat ibi homo, neque vox humana, ſed tantummodo equi ligati, & aſini ligati, & caſtra ut erant. Accedentes ergò jani- 11
tores, rem indicârunt domui regis. Qua- 12
propter rex noctu conſurgens dixit ſervis ſuis, Indicabo vobis quid fecerint nobis Adumæi: ſcientes nos fame laborare, egreſſi ſunt è
caſtris ad abdendũ ſe in deſerto, dicẽtes, Cùm
exierint è civitate, capiemus eos vivos, & ingrediemur civitatem. Reſpondens quidem è 13
ſervis ejus dixit, Adducantur quinque ex equitibus qui reliqui ſunt: ſi capti fuerint, cenſebuntur cum univerſo populo Iſraelis qui
perierunt: & mittamus exploratum. Cùm 14
ergò equos conſcendiſſent duo paria equitũ,
miſit *eos* rex poſt caſtra Adum, & ait, Ite, explorate. Qui ſectantes eos ad Jordanẽ uſque, 15
& videntes totam viam plenã armis et veſtibus quæ reliquerant Adumæi in feſtinatione
ſua; reverſi ſunt nuntii, et indicârunt regi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقاموا وقت مسي للمضي الي عسكر ارام * وبلغوا الي اقصي معسكرهم * فاذا ليس هناك انسان * 5
* وان الله كان اسمع معسكر ارام من عنده صوت ركب * وصوت خيل * وصوت عسكر عظيم * 6
فقال الرجل منهم لصاحبه * ما هذا الا ملك بني اسرائيل * اكترى علينا ملوك الحيثيين
وملوك مصر ليجيوا الينا * فقاموا وهربوا ممسيا * وتركوا جميع خيمهم * وخيلهم وحميرهم * والمعسكر 7
كما هو بجملته * وهربوا ناجين بحشاشاتهم * وجاوا هولاء المحجوبين الي طرف العسكر * فدخلوا الي 8
احدى الخيم * فاكلوا وشربوا * واخذوا من ثم فضة وذهبا ولباسا * ومضوا وطمروه * وعادوا ودخلوا
مضربا اخر * واخذوا من هناك * ومضوا وطمروا ايضا * ثم قال احدهم * ليس جيد ما نصنع * ان 9
يومنا هذا يوم بشارة * وان نحن سكتنا وانتظرنا نور الصبح لزمنا علي ذلك اثما * والان تعالوا
ندخل ونحكي ذلك في دار الملك * فجاوا وعرفوا حفاظ ابواب القرية * وحكوا لهم قايلون * انا 10
وافينا معسكر ارام * واذ ليس ثم انسان * ولا صوت انسان * الا ان الخيل مربوطة * والحمر مربوطة *
والخيم قايمة كما هي * فاعلن ذاك حراس ابواب القرية في القرية * وعرفوا ذلك لمن دخل دار 11
الملك * وقام الملك في الليل * وقال لعبيده * انا اقول لكم ما صنعوه ادوم * قد علموا انا جياع * 12
خرجوا من المعسكر وكمنوا في الصحراء * يقولوا كيما يخرجوا من القرية فنقبض عليهم احياء
وندخل القرية * فاجاب احد عبيد الملك وقال * نبعث الان خمسة من الفرسان الباقية التي 13
تبقت هناك * فان سلموا كانوا معدودين فيما تبقي من الاسرائيليين * وان هلكوا فنعدهم
كالجماعة من ال اسرائيل الذين هلكوا * فنوجه وننظر * فاخذوا فارسين * ووجه بهما الملك الي 14
ما خلف معسكر ارام * وقال لهما * امضيا وانظرا * فمضوا في اثارهم الي الاردن * فوجدوا جميع 15
الارض ممتلية من الثياب والالة * كما رموها قوم ارام عند خوفهم وهربهم * ورجعا *

* *Surgentes itaq; tempore veſpertino ut per-* 5
gerent ad exercitum Aramæorum, pervenerunt ad extrema eorum caſtra, & ecce
* *nemo illîc aderat. Nam Deus audiendum* 6
prodiderat à ſe in caſtris Aram ſonitum
equitum, et ſonitum equorum, & ſtrepitum
ingentis exercitûs; adeò ut diceret quilibet ex eis ſocio ſuo, Nil aliud eſt hoc niſi
rex filiorum Iſrael, qui mercede conduxit
adverſùm nos reges Hethæorum & reges
Ægypti, ut venirent contra nos. Et ſur- 7
gentes fugerunt ſub nocte, et relictis omnibus tentoriis ſuis, equis & aſinis ſuis, totiſque ut erant caſtris, fugerunt, ſupremũ
ſpiritum ſuum eripientes. Venientes in- 8
quam, illi ſecluſi ad extrema caſtra, ingreſſi tentorium quoddam ederunt ac biberunt, & acceperunt inde argentum &
aurum, atque veſtes, et euntes abdiderunt
ea: tum redeuntes, & aliud tentorium ingreſſi rapuerunt inde, et euntes abdiderunt
etiam. Tum dixit unus eorum, Iniquum 9
eſt quod agimus; dies enim hodierna fauſti
dies eſt nuntii: quòd ſi ſiluerimus, &
expectaverimus lucem matutinam, in crimen ob id incurremus: agite ergò, ingrediamur, ídque in æde regia narremus.
Itaque venientes nuntiaverunt cuſtodibus 10
portarum civitatis, & narraverunt eis, dicentes; Permeavimus uſque ad caſtra Aramæorum, & ecce nullus erat ibi homo,
neque vox humana; at verò equi ſunt ibi
ligati, & aſini ligati, & tentoria integra
manentia. Promulgârunt id cuſtodes ja- 11
nuarum civitatis in urbe, notúmque fecerunt eis qui aulam regiam ingrediebantur.
At rex noctu conſurgens dixit ſervis ſuis, 12
Ego dicam vobis quid fecerint Adumæi:
nôrunt nos eſſe famelicos, ideò è caſtris
egreſſi inſidias tetenderunt in deſerto, dicentes; Ubi egredientur è civitate, capiemus eos vivos, et urbem ingrediemur. Re- 13
ſpondens autem quidam ſervorum regis,
ait; Mittamus jam quinque ex equitibus
reſiduis qui remanent, illuc: ſi evaſerint,
computabuntur inter eos qui reliqui ſunt
ex Iſraelitis; ſin autem perierint, cenſebimus eos perinde ac reliquos Iſraelitas qui
perierunt: mittamus igitur, & videamus.
Tulerunt ergò duos equites, quos miſit rex 14
poſt caſtra Aramæorum, dicens eis; Ite, &
videte. Sequentes igitur eorum veſtigia, 15
ad Jordanem uſque, repererunt univerſam
terram plenam veſtimentis et armis, prout
jecerant ea Aramæi dum trepidi fugerent:
tum reverſi ſunt.

satum fuit &:Aram *castrametationem diripuerunt* & ,populus est egressus Et
16 וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבֹזּוּ אֵת מַחֲנֵה אֲרָם וַיְהִי סְאָה־
.Domini verbum juxta seclo in *hordeorum* sata duo & ,seclo in similæ
סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר יְהוָה׃
super *ejus* manū super innitebatur cujus *tristatam* constituit rex Et
17 וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ עַל־
fuerat locut⁹ sicut,est mortu⁹ &,porta in popul⁹ eum *conculcaverūt* &,portam
הַשַּׁעַר וַיִּרְמְסֻהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
,fuit Et.eum ad *regem descendendo in* est locutus qui ,Dei vir
18 אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו׃ וַיְהִי
hordeorum sata Duo :dicendo ,regem ad Dei *virum loqui* secundùm
כְּדַבֵּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם שְׂעֹרִים
porta in cras tempus secundùm erit seclo *in* similæ satum & ,seclo in
בְּשֶׁקֶל וּסְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר
ecce Et :ait & ,Dei virum ad *tristata* respondit Et .Someron
19 שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר וְהִנֵּה
? hoc *verbum secundùm* erit nunquid ,cœlis in *cataractas faciens Dominus*
יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה
ei fuit Et .comedes non inde *&* ,tuis oculis in *videns* tu Ecce:dixit &
20 וַיֹּאמֶר הִנְּכָה רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ וַיְהִי־לוֹ
.est mortuus & ,porta in populus eum conculcaverunt & :sic
כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃

CAP· VIII. ח

fecerat vivere cujus ,mulierem ad est locutus Elisaah Et
1 וֶאֱלִישָׁע דִּבֶּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־
peregrinare & ,tua *domus* & tu vade & ,Surge :dicendo ,*ejus* filium
בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי אַתְּ וּבֵיתֵךְ וְגוּרִי
ad venit etiam & ,famem *ad* Dominus vocavit nam :*peregrinaberis quo in*
בַּאֲשֶׁר תָּגוּרִי כִּי־קָרָא יְהוָה לָרָעָב וְגַם־בָּא אֶל־
verbum juxta fecit & ,mulier Surrexitque .annis septem terram
2 הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַתָּקָם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כִּדְבַר
terra in est peregrinata &,ej⁹ *domus* & ,ipsa abiit & :Dei viri
אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתָּגָר בְּאֶרֶץ
, annorum septem fine *à* ,fuit Et .annis septem Pelistim
3 פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַיְהִי מִקְצֵה שֶׁבַע שָׁנִים
ad *clamandum ad* est egressa & ,Pelistim terra è mulier est reversa &
וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לִצְעֹק אֶל־
Ghechazi ad *loquens* rex Et .*suum agrum ad & ,suam domum ad* regem
4 הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתָהּ וְאֶל־שָׂדָהּ׃ וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל־גֵּחֲזִי
magnalia omnia mihi *nunc* Narra :dicendo ,Dei viri puerum
נַעַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סַפְּרָה־נָּא לִי אֵת כָּל־הַגְּדֹלוֹת
regi narrante eo ,fuit Et .Elisaah fecit quæ
5 אֲשֶׁר־עָשָׂה אֱלִישָׁע׃ וַיְהִי הוּא־מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת־
vivificaverat cujus mulier ecce & ,mortuum fecerat vivere quòd
אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־הַמֵּת וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה
:suo agro *super* & ,sua domo *super* regem ad *clamans* ,*ejus* filium
אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדָהּ
,ejus filius hic & ,mulier hæc ,rex mi Domine;Ghechazi dixitque
וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה־בְּנָהּ
,mulierem rex interrogavit Et .Elisaah vivificavit quem
6 אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁאַל הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה
Restitue :dicendo unum eunuchum rex ei deditque :ei narravit &
וַתְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשֵׁיב
reliquit die à agri *proventus* omnes & ,ei quæ omnia
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־תְּבוּאֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עָזְבָה
Ben-hadad & ,Dammesec Elisaah venit Et *nunc* ad usque &,terram
7 אֶת־הָאָרֶץ וְעַד־עָתָּה׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד
vir Venit :dicendo ,ei est nunciatumq; :*ægrotans* Aram rex
מֶלֶךְ־אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ
.huc usque Dei
הָאֱלֹהִים עַד־הֵנָּה׃

Versio VULG. LAT.

16 Et egressus popul⁹ diripuit castra Syriæ: factúsque est modius similæ statêre uno, & duo modii hordei statêre uno, juxta verbum Domini. 17 Porrò rex ducem illum, in cujus manu incumbebat, constituit ad portam: quem conculcavit turba in introitu portæ, & mortuus est, juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad eum. 18 Factúmque est secundùm sermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait; Duo modii hordei statêre uno erunt, & modius similæ statêre uno, hoc eodem tempore cras in porta Samariæ: 19 Quando responderat dux ille viro Dei, & dixerat; Etiamsi Dominus fecerit cataractas in cœlo, numquid poterit fieri quod loqueris? Et dixit ei; Videbis oculis tuis, & indè non comedes. 20 Evênit ergò ei sicut prædictū fuerat, & conculcavit eum populus in porta, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 ELiseus autem locutus est ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens; Surge, vade tu & domus tua, & peregrinare ubicunque repereris? vocavit enim Dominus famem, & veniet super terram septem annis. 2 Quæ surrexit, & fecit juxta verbum hominis Dei: & vadens cum domo sua, peregrinata est in terra Philisthiim 3 diebus multis. Cúmque finiti essent anni septē, reversa est mulier de terra Philisthiim: & egressa est ut interpellaret regē pro domo sua, & pro agris 4 suis. Rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei, dicens; Narra mihi omnia ma-5 gnalia quæ fecit Eliseus. Cúmque ille narraret regi quo modo mortuum suscitâsset, apparuit mulier, cujus vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo sua, et pro agris suis. Dixítque Giezi; Domine mi rex, hæc est mulier, & hic est filius ejus, quem suscitavit Eliseus. 6 Et interrogavit rex mulierem: quæ narravit ei. Dedítq; ei rex eunuchum unum, dicens; Restitue ei omnia quæ sua sunt, & universos reditus agrorum, à die quâ reliquit terram usque 7 ad præsens. Venit quoque Eliseus Damascum, & Benadad rex Syriæ ægrotabat: nuntiaverúntque ei, dicentes; Venit vir Dei huc.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασε τὴν παρεμβολὴν Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως (τ) σίκλου, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου. 17 Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο (υ) τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης. καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς (φ) ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε (χ) καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν. 18 Καὶ ἐγένετο (ψ) καθὰ ἐλάλησεν (ω) Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου· καὶ ἔσται ὡς (α) ἡ ὥρα αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας. 19 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ (β) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ κύριος ποιεῖ καταῤῥάκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν (γ) Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ (δ) ὄψει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν (ε) οὐ μὴ φάγῃ. 20 Καὶ ἐγένετο (ζ) οὕτως· καὶ (η) συνεπάτησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε.

Et exivit populus: & diripuerunt castra Syriæ. Et facta est mensura similaginis siclo juxta verbum Domini, & duæ mensuræ hordeorum siclo. 17 Et rex statuit tristatam, super quem rex innitebatur (l) manu suâ, super portam. Et conculcavit eum populus in porta: & mortuus est; sicut locut⁹ est homo Dei, qui locut⁹ est in ascendendo nuntium ad eum. 18 Et factum est, sicut locut⁹ est Elisæe ad regem, dicens; Duæ mensuræ hordei siclo, & mensura similaginis siclo: & erit, sicut hora, cras in porta Samariæ: 19 Et respondit tristata ad Elisæe, & dixit; Ecce Dominus facit cataractas in cœlo; nunquid erit verbum hoc? Et dixit Elisæe, Ecce videbis oculis tuis, & indè non comedes. 20 Et factum est ita. Et conculcaverunt eum populus in porta: & mortuus est.

MS.A. (τ) σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καὶ (υ) ἐπὶ τῇ (φ) ἐπὶ τῆς πύλης, (χ) καθὼς (ψ) καθὼς (ω) Ἐλισαιὲ (α) ἡ* ἡμέρα αὕτη αὔριον (β) Ἐλισαιὲ, (γ) Ἐλισαιὲ, (δ) ὄψῃ (ε) οὐ φάγῃ. (ζ) αὐτῷ οὕτως· (η) συνεπάτησεν

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ †Ἐλισαιὲ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἐὰν (α) παροικήσῃς, ὅτι κέκληκε κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καί γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη. 2 Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα (β) Ἐλισαιὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη. 3 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ (γ) ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἦλθε βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου (δ) ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν 4 (ε) αὐτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον (ζ) Ἐλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, λέγων, Διήγησαι (η) δή ἐμοὶ πάν-5 τα τὰ (θ) μεγάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαιέ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν αὐτῆς (ι) Ἐλισαιὲ, βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς. καὶ εἶπε Γιεζὶ, Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνὴ, καὶ (κ) οὗτος ὁ υἱὸς 6 αὐτῆς ὃν ἐζωπύρησεν (λ) Ἐλισαιέ. Καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα· καὶ διηγήσατο αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, λέγων, Ἐπίστρεψον (μ) πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς (ν) κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν. 7 Καὶ ἦλθεν (ξ) Ἐλισαιὲ εἰς Δαμασκόν. καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας (ο) ἠῤῥώστησε. καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἥκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε.

CAP. VIII.

1 ET Elisæe locutus est ad mulierem, cujus vivificaverat filium, dicens; Surge & vade tu, & domus tua, & incole, ubicunq; incolueris: quoniam vocavit Dominus famem ad terram: (a) & etiam venit ad terram septem annis. 2 Et surrexit mulier, & fecit juxta verbum Elisæe, & ipsa, et domus ejus: & incoluit in terra alienigenarum septem annos. 3 Et factum est post finem septem annorum; & revertit mulier de terra alienigenarum in civitatem: & venit clamare ad regem de domo sua, & de agris suis. 4 Et rex loquebatur ad Giezi puerum Elisæe hominis Dei, dicens; Narra nūc mihi omnia magna, quæ fecit Elisæe. 5 Et factum est eo narrante regi, quomodò suscitavit filium mortuum; & ecce mulier, cujus suscitaverat filium ejus Elisæe, clamans ad regem de domo sua, & de agris suis. Et dixit Giezi; Domine rex, hæc est mulier, & hic filius ejus, quem suscitavit Elisæe. 6 Et interrogavit rex mulierem. Et narravit ei. Et dedit ei rex Eunuchum unum, dicens; Fac redire omnia, quæ ipsius, & omnia genimina agri à die, quâ reliquit terram, usq; nunc. 7 Et venit Elisæe in Damascum. Et filius Ader rex Syriæ ægrotavit. Et annuntiaverunt ei, dicentes; Venit homo Dei usq; huc.

MS.A. † Ἐλισαιὲ (α) παροικήσῃς, (β) Ἐλισαιὲ, καὶ ἐπορεύθη γυνὴ καὶ ὁ (γ) ἐκ τῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἦλθεν (δ) αὐτῆς (ε) ἑαυτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλησεν (ζ) Ἐλισαιὲ (η) δή μοι (θ) μεγάλα* ἐποίησεν Ἐλισαιέ. (ι) Ἐλισαιὲ, (κ) οὗτος υἱὸς (λ) Ἐλισαιέ. (μ) πάντα αὐτῆς, (ν) ἐγκατέλειπεν (ξ) Ἐλισαιὲ (ο) ἠῤῥώστει.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וּנְפַק עַמָּא וּבְזוֹ יָת מַשְׁרִית אֲרָם וַהֲוָה סְאָה סוּלְתָּא בְּסִלְעָא וְסָאתַן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא
17 כְּפִתְגָּמָא דַייָ׃ וּמַלְכָּא מַנִּי יָת גַּבְרָא דִּסְמִיךְ עַל יְדוֹהִי עַל תַּרְעָא וְדָשׁוּהִי עַמָּא בְּתַרְעָא
18 וּמִית כְּמָא דְּמַלִּיל נְבִיָּא דַייָ דְּמַלִּיל כַּד נְחַת מַלְכָּא לְוָתֵיהּ׃ וַהֲוָה כַּד מַלִּיל נְבִיָּא דַייָ עִם
מַלְכָּא לְמֵימַר סָאתַן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא וּסְאָה סוּלְתָּא בְּסִלְעָא יְהֵי כְּעִדָּנָא הָדֵין מְחַר
19 בְּתַרְעָא דְשֹׁמְרוֹן׃ וַאֲתִיב גַּבְרָא יָת נְבִיָּא דַייָ וַאֲמַר וְאִלּוּ יְיָ פָּתַח כַּוִּין וּמַחֵית טוּבָא מִן
20 שְׁמַיָּא הֲיְהֵי כְּפִתְגָּמָא הָדֵין וַאֲמַר הָא אַתְּ חָזֵי בְּעֵינָךְ וּמִתַּמָּן לָא תֵיכוֹל׃ וַהֲוָה לֵיהּ כֵּן
וְדָשׁוּ יָתֵיהּ עַמָּא בְּתַרְעָא וּמִית׃
ח
1 וֶאֱלִישָׁע מַלִּיל עִם אִתְּתָא דְּאַחֲיֵי יָת בְּרַהּ לְמֵימַר קוּמִי וְאִזִּילִי אַתְּ וֶאֱנָשׁ בֵּיתִיךְ וְדוּרִי
2 בַּאֲתַר דְּכָשַׁר לְמֵדַר אֲרֵי זַמִּין יְיָ כַּפְנָא וְאַף עֲתִיד לְמֵיתֵי עַל אַרְעָא שְׁבַע שְׁנִין׃ וְקָמַת
אִתְּתָא וַעֲבַדַת כְּפִתְגָּמָא דִּנְבִיָּא דַייָ וַאֲזַלַת הִיא וֶאֱנָשׁ בֵּיתַהּ וְאִתּוֹתַבַת בְּאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי
3 שְׁבַע שְׁנִין׃ וַהֲוָה מִסּוֹף שְׁבַע שְׁנִין וְתָבַת אִתְּתָא מֵאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְפַקַת לְמִקְבַּל קֳדָם
4 מַלְכָּא עַל בֵּיתַהּ וְעַל חַקְלַהּ׃ וּמַלְכָּא מַלִּיל עִם גֵּחֲזִי תַּלְמִידָא דִּנְבִיָּא דַייָ לְמֵימַר אִשְׁתָּעֵי
5 כְּעַן לִי יָת כָּל רַבְרְבָתָא דַּעֲבַד אֱלִישָׁע׃ וַהֲוָה הוּא מִשְׁתָּעֵי לְמַלְכָּא יָת דְּאַחֲיֵי יָת מִיתָא
וְהָא אִתְּתָא דְּאַחֲיֵי יָת בְּרַהּ קָבְלָא קֳדָם מַלְכָּא עַל בֵּיתַהּ וְעַל חַקְלַהּ וַאֲמַר גֵּחֲזִי רִבּוֹנִי
6 מַלְכָּא דָּא אִתְּתָא וְדֵין בְּרַהּ דְּאַחֲיֵי אֱלִישָׁע׃ וּשְׁאֵל מַלְכָּא לְאִתְּתָא וְאִשְׁתְּעִיאַת לֵיהּ וּמַנִּי
לַהּ מַלְכָּא גַּוְזָא חַד לְמֵימַר אֲתֵיב יָת כָּל דִּילַהּ וְיָת כָּל עֲלַלַת חַקְלַהּ מִיּוֹמָא דִּשְׁבַקַת יָת
7 אַרְעָא וְעַד כְּעַן׃ וַאֲתָא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבַר הֲדַד מַלְכָּא דַאֲרָם מְרַע וְאִתְחַוָּא לֵיהּ לְמֵימַר
אֲתָא נְבִיָּא דַייָ עַד הָלְכָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

16 Et exiit populus & diripuerunt castra Aram, & fuit satum similæ pro siclo, & duo sata ordei pro siclo, juxta verbum Dñi. 17 Et rex præposuit virum super cujus manum innitebatur super portam, & conculcavit illum popul⁹ in porta, & mortuus est sicut locut⁹ fuerat propheta Dñi qui locut⁹ fuerat, cùm descendisset rex ad eum. 18 Et fuerat cùm loqueretur propheta Domini cum rege, dicendo: Duo sata ordei pro siclo, & satum similæ pro siclo erit secundùm tempus hoc cras in porta Somron. 19 Et responderat vir prophetæ Dñi, & dixerat, Siquidem Dñs aperiat cataractas, & demittat bona de cœlo, nunquid erit res ista? & dixerat, Ecce tu videbis oculis tuis, sed de eis non comedes. 20 Et fuit illi sic; & conculcaverunt eum populus in porta, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 ET Elisagh locutus est cum muliere, cujus filium vivificârat, dicendo: Surge, & abi tu, & homines domus tuæ, & habita in loco qui rectus fuerit ut habitetur; quia vocavit Dñs famem etiam futuram ut veniat super terram septem annis. 2 Et surrexit mulier & fecit juxta verbū prophetæ Dñi, & abiit ipsa & homines domus ejus, & habitavit in terra Pelistæorum septem annis. 3 Et fuit in fine septem annorum, rediit mulier de terra Pelistæorum, & exiit ut clamaret ante regem pro domo sua & pro agro suo. 4 Et rex loquebatur cum Gehhazi discipulo prophetæ Dñi, dicendo: Narra quæso mihi omnia magnalia quæ fecit Elisagh. 5 Et fuit illo narrante regi, quomodo vivificâsset mortuum, ecce mulier cujus vivificârat filium, clamabat ad regem pro domo sua, & pro agro suo: & dixit Gehhazi, Domine mi rex, *hæc* mulier, & hic est filius ejus quem vivificavit Elisagh. 6 Et interrogavit rex mulierē, & narravit ei, & delegavit illi rex eunuchum unū, dicendo: Restitue illi omnia quæ erant ei, & omnem proventum agri *sui* à die quo reliquit terram ad usque nunc. 7 Et venit Elisagh in Dammeseq, & Bar-hadad rex Aram ægrotabat, & indicatum est ei, dicendo: *Advenit* propheta Domini hucusque.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 * ܘܢܦܩܘ ܥܡܐ ܘܒܙܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ܂ ܘܗܘܐ ܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ ܒܣܠܥܐ܆ ܘܬܪܬܝܢ ܣܐܬܝܢ ܕܣܥܪܐ
ܒܡܥܐ܂ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ * ܘܡܠܟܐ ܐܩܝܡ ܠܓܒܪܐ ܕܡܣܬܡܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ 17
ܥܠ ܬܪܥܐ܂ ܘܕܫܘܗܝ ܥܡܐ ܒܬܪܥܐ ܘܡܝܬ܂ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂ ܟܕ ܢܚܬ
ܡܠܐܟܐ ܠܘܬܗ܂ * ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂ ܕܐܡܪ ܠܡܠܟܐ܂ ܕܗܐ ܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ 18
ܒܣܠܥܐ܂ ܘܬܪܬܝܢ ܣܐܬܝܢ ܕܣܥܪܐ ܒܣܠܥܐ ܢܙܕܒܢܢ ܡܚܪ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ܂
* ܘܥܢܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܘ܂ ܘܐܡܪ ܠܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂ ܐܢ ܡܪܝܐ ܥܒܕ ܟܘܐ ܒܫܡܝܐ܂ ܗܘܐ 19
ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ܂ ܘܐܡܪ ܗܘ ܠܗ܂ ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝܟ܂ ܘܡܢܗ ܠܐ ܬܐܟܘܠ܂ * ܘܗܘܐ ܠܗ 20
ܗܟܢܐ܂ ܘܕܫܘܗܝ ܥܡܐ ܒܬܪܥܐ ܘܡܝܬ܂ * ܩܦܠܐܘܢ * ܚ * * ܘܐܠܝܫܥ ܐܡܪ 1
ܠܐܢܬܬܐ ܕܐܚܝ ܒܪܗ܂ ܩܘܡܝ ܙܠܝ ܐܢܬܝ ܘܒܝܬܟܝ܂ ܘܬܬܘܬܒܝ ܐܝܟܐ ܕܡܫܟܚܐ ܐܢܬܝ܂ ܡܛܠ
ܕܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܟܦܢܐ܂ ܘܐܦ ܐܬܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܫܒܥ ܫܢܝܢ܂ * ܘܩܡܬ ܐܢܬܬܐ܂ ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ 2
ܦܬܓܡܗ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂ ܘܐܙܠܬ ܗܝ ܘܒܝܬܗ܂ ܘܐܬܬܘܬܒܬ ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܫܒܥ
ܫܢܝܢ܂ * ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ܂ ܗܦܟܬ ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ܂ ܘܐܙܠܬ ܠܡܩܒܠܘ 3
ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ ܥܠ ܒܝܬܗ ܘܥܠ ܚܩܠܗ܂ * ܘܡܠܟܐ܂ ܐܡܪ ܠܓܝܚܙܝ ܠܥܠܝܡܗ ܕܢܒܝܗ 4
ܕܐܠܗܐ܂ ܐܫܬܥܐ ܠܝ ܟܠܗܝܢ ܪܘܪܒܬܐ ܕܥܒܕ ܐܠܝܫܥ܂ * ܘܟܕ ܡܫܬܥܐ ܠܡܠܟܐ 5
ܕܐܝܟ ܡܚܝܗ܂ ܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܕܐܚܝ ܒܪܗ܂ ܕܡܩܒܠܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܘܥܠ ܚܩܠܗ܂
ܘܐܡܪ ܓܝܚܙܝ܂ ܗܕܐ ܗܝ ܐܢܬܬܐ܂ ܘܗܢܘ ܒܪܗ ܕܐܚܝ ܐܠܝܫܥ܂ * ܘܫܐܠܗ ܡܠܟܐ 6
ܠܐܢܬܬܐ܂ ܘܐܫܬܥܝܬ ܠܗ܂ ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢܐ ܚܕ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܦܢܐ
ܠܗ ܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ܂ ܘܟܠܗ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܗ܂ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܫܒܩܬܗ ܠܐܪܥܐ
ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ܂ * ܘܐܬܐ ܐܠܝܫܥ ܠܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܟܪܝܗ ܗܘܐ܂ ܘܚܘܝܘܗܝ 7
ܘܐܡܪܘ ܠܗ܂ ܕܐܬܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ܂

Et egreſſus populꝰ diripuerunt caſtra Adum : 16
tum *venditum* fuit ſatum farris ſtatere, &
ſata hordei obolo, quemadmodum dixerat Dominus. Porrò rex virum illum cujus 17
innitebatur manibus, præfecit portæ, conculcavítque eum populus in porta, & mortuus eſt; quemadmodum dixerat propheta
Dei, quando deſcendit ad eum nuntius. Eve- 18
nit inquam ſermo prophetæ Dei : nam eo regi dicente, Satum farris ſtatere, et ſata hordeī
obolo cras conſimili tempore vendentur in
porta Samariæ; Reſponderat vir ille, et dixe- 19
rat prophetæ Dei, Si Dominus fecerit feneſtras in cœlis, erit ſermo iſte : dixerátque ad
eum, Ecce oculis tuis viſurus es, non tamen
ex eo comeſturus. Sic itaque evénit ei; nam 20
conculcârunt eum populus in porta, et mortuus eſt.

CAP. VIII.

ELiſæus autem dixit mulieri illi cujus fili- 1
um vitæ reſtituerat, Surge, abi tu & domus
tua, & hoſpitare ubicunque hoſpitari poteris;
quoniam vocavit Dominus famem, & quidem
ventura eſt ſuper terram ſeptem annos. Sur- 2
rexit mulier illa, fecítq; juxta ſermonem prophetæ Dei; & abiens tam ipſa quàm domus
ejus, hoſpitata eſt in terra Paleſtinorū ſeptem
annos. Poſt annos ſeptē reverſa venit è terra 3
Paleſtinorum, abiítq; ut conquereretur apud
regem ob domum ſuam & ob agrum ſuum.
Rex autem dixerat ad Gahzi juvenem prophetæ Dei, Narra mihi omnes res magnas 4
quas fecit Eliſæus. Dum ergò narraret ille 5
regi quomodo mortuum vitæ reſtituiſſet, videns mulierem illam cujus filium vitæ reſtituerat conquerentem apud regem ob domum
ſuam & ob agrum ſuum; dixit Gahzi, Hæc eſt
mulier illa, & hic eſt filius ejus quem Eliſæus
vitæ reſtituit. Cúmq; rex mulierē interrogâſ- 6
ſet, narravit illa ei; deinde dedit ei rex eunuchum quendam, cui dixit, Reſtitue ei quicquid
pertinet ad eam, totúmq; agri ſui proventum,
à die quo terram dereliquit ad hoc uſque
tempus. Poſtea venit Eliſæus Damaſcum: Bar- 7
Hadad autem rex Adum ægrotabat; & indicaverunt ei, dixerúntque, Venit propheta Dei.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * وخرج القوم وغنموا عسكر ارام * وصار جريب حواري باستار فضة * وجريبين من الشعير باستار
17 من الفضة * كما قال الله * وان الملك ولي ذلك الجبار الذي يستند عليه الباب * فداسه الناس
18 في الباب ومات * كما قال نبي الله حين نزل الملك اليه * فكان كما عرّف نبي الله للملك قايلا *
جريب من الحواري باستار فضة * وجريبين من الشعير باستار فضة في مثل هذا الوقت من غد
19 على الباب الذي بسومرون * فاجاب الجبار لنبي الله وقال * الو جعل الله كوى في السماء يفرغ
منها الخيرات * هل يكون مثل هذا القول * فقال له * بل ترى ذلك بعينيك * ومنه لا تاكل *
10 * فكان له ذلك * بان داسه الجماعة من الشعب بالباب ومات * * الفصل الثامن *
1 * وان اليسع ناشد المراة التي احيا ابنها * قايلا * قومي فامضي انتي واهل بيتك من ههنا *
واسكني في موضع يستقيم لك سكناه * فقد حكم الله بالجوع * وهو ايضا يقيم في الارض
2 سبع سنين * فقامت المراة * فصنعت كما امرها النبي * واقامت بارض فلسطين سبع سنين *
3 * فلما كان بعد سبع سنين وافت المراة من ارض فلسطين * وصرخت تستغيث بالملك بسبب
4 منزلها وحقلها * والملك في ذلك الوقت يخاطب جاحزي تلميذ رسول الله * وقال له * اشرح لي الان
5 جميع العظايم اللاتي صنعها اليسع * فبينما هو يحدث الملك * وقد بلغ من حديثه الى احياه
الميت * حتى وافت المراة التي احيا ابنها مستغيثة بالملك بسبب منزلها وحقلها * فقال جاحزي *
6 سيدي الملك هوذا المراة * وهذا ابنها الذي احياه اليسع * فسال الملك المراة عن ذاك *
فشرحت له * فبعث معها الملك خادما واحدا * وتقدم اليه بارتجاع كل مالها * وارتجاع غلة حقلها *
7 مذ خرجت من تلك الارض الى وقت موافاتها * ووافى اليسع دمشق * وابن هداد ملك ارام
عليل في ذلك الوقت * فقيل له * قد وافى نبي الله الى ههنا *

Quare egreſſus populus, deprædati ſunt 16
caſtra Aramæorum: fuitque gjarib ſimilaginis venditus ſtatere argenteo, et duo gjaribi hordei ſtatere argenteo, uti dixerat
Deus. Rex autem præfecerat gigantem il- 17
lum cui innitebatur, januæ; ſed conculcaverunt eum homines in janua, & mortuus
eſt, quemadmodum prædixerat propheta
Dei quando deſcenderet ad eum rex. Et 18
factum eſt quemadmodum indicaverat
Dei propheta regi, dicens; Gjarib ſimilaginis ſtatere argenteo, & duo gjaribi hordei
ſtatere argenteo vendentur conſimili tempore die craſtino ad portam quæ eſt in Samaria : Ille verò gigas reſpondens pro- 19
phetæ Dei dixerat, Num licèt faciat Deus
feneſtras in cœlo, per quas bona profundat, num inquam continget juxta verbum
hoc? cui dixerat ille, Imò verò oculis tuis
id videbis, at ex eo minimè comedes. Id 20
inquam contigit ei : nam conculcavit eum
turba popularis in janua, & mortuus eſt.

CAP. VIII.

MOnuerat autem Eliſæus mulierem 1
illam cujus filium vitæ reſtituerat, dicens;
Surge, & abſcede hinc tu & domeſtici
tui, et commorare aliquo in loco cujus habitatio ſit tibi commoda; deſtinavit enim
Deus famem, eaque ſanè duratura eſt in
terra ſeptem annos. Surrexit ergò mulier 2
illa, & fecit quemadmodum præcepit illi
propheta Dei, & commorata eſt in regione
Paleſtinæ ſeptem annos. Exactis autem 3
ſeptem annis reverſa eſt mulier è regione
Paleſtinæ, clamavitque regem appellans
pro domo ſua & agro ſuo. Rex autem 4
tunc temporis alloquebatur Gahzi diſcipulum Apoſtoli Dei, & dicebat ei; Narra mihi modò omnia præclarè facta quæ
geſſit Eliſæus : Dúmq; hic regi narraret, 5
et in ſua narratione perveniſſet ad reſtitutum vitæ mortuum; ecce advenit mulier illa cujus filium vitæ reſtituerat, opem
regis imploratura pro domo ſua & agro
ſuo : dixitque Gahzi, Domine mi rex, ecce
mulierem, & en filium ejus quem Eliſæus
vitæ reſtituit. Cùm ergò rex mulierem ea 6
de re interrogâſſet, illáque ei narrâſſet;
miſit cum ea rex miniſtrum quendam cui
demandavit reſtitutionem omnium bonorum ejus, et reſtitutionem proventûs agri
ejus, ab eo tempore quo egreſſa fuerat ex
ea regione uſque ad tempus reditûs ipſius. Deinde venit Eliſæus Damaſcum : 7
Ben-hadad autem rex Aram æger erat
tunc temporis, dictúmque fuit ei; Jam
venit huc propheta Dei.

vade & ,munus tua manu in Tolle :Chazael ad rex ait Et
8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֲזָהאֵל קַח בְּיָדְךָ מִנְחָה וְלֵךְ
:dicendo ,eo ab Dominum requires & :Dei viri occursum in
לִקְרַאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדָרַשְׁתָּ אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר
,ejus occursum in Chazael abiit Et ?hac infirmitate de vivam Nunquid
9 הַאֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃ וַיֵּלֶךְ חֲזָאֵל לִקְרָאתוֹ
quadraginta onus ,Dammesec bonum omne & ,sua manu in munus tulit &
וַיִּקַּח מִנְחָה בְיָדוֹ וְכָל־טוּב דַּמֶּשֶׂק מַשָּׂא אַרְבָּעִים
Ben-hadad tuus Filius :ait & ,*ejus facies ad* stetitque ,venit & :camelorum
גָּמָל וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר בִּנְךָ בֶן־הֲדַד
?hac infirmitate de vivam Nunquid:dicendo ,te ad me misit Aram rex
מֶלֶךְ־אֲרָם שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃
:vives Vivendo ;ei dic ,Vade :Elisaah eum ad Dixitque
10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע לֵךְ אֱמָר־לא חָיֹה תִחְיֶה
fecit stare Et .morietur moriendo quòd ,Dominus mihi ostendit &
11 וְהִרְאַנִי יְהוָה כִּי־מוֹת יָמוּת׃ וַיַּעֲמֵד אֶת־
dixit Et .Dei vir flevitque :*pudefieri ad usq;* posuit &,*suas* facies
12 פָּנָיו וַיָּשֶׂם עַד־בֹּשׁ וַיֵּבְךְּ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר
quòd novi Quia :ait & ?*flens* meus dominus Quare :Chazael
חֲזָאֵל מַדּוּעַ אֲדֹנִי בֹכֶה וַיֹּאמֶר כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־
,ignem in mittes eorum munitiones :malum Israel filiis es facturus
תַּעֲשֶׂה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל רָעָה מִבְצְרֵיהֶם תְּשַׁלַּח בָּאֵשׁ
,allides eorum parvulos & ,occides gladio in eorum juvenes &
וּבַחֻרֵיהֶם בַּחֶרֶב תַּהֲרֹג וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַטֵּשׁ
tuꝰ servꝰ quid Quoniã :Chazael Dixitque .*dirumpes* eorũ prægnantes &
13 וְהָרֹתֵיהֶם תְּבַקֵּעַ׃ וַיֹּאמֶר חֲזָהאֵל כִּי מָה עַבְדְּךָ
mihi Ostẽdit:Elisaah dixitque ?*hoc magnum verbum* faciat ut ,canis
הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הִרְאַנִי
venit &,Elisaah ab *abiit* Et .Aram super regem te Dominus
14 יְהוָה אֹתְךָ מֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃ וַיֵּלֶךְ מֵאֵת אֱלִישָׁע וַיָּבֹא
:ait & ?Elisaah tibi dixit Quid :ei dixitque ,suum dominum ad
אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־אָמַר לְךָ אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר
,*stragulam* tulit & ,crastino à fuit Et .vives Vivendo ,mihi Dixit
15 אָמַר לִי חָיֹה תִחְיֶה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיִּקַּח הַמַּכְבֵּר
regnavit & :est mortuus &,ejꝰ faciem super expandit & ,*aquis* in intinxit &
וַיִּטְבֹּל בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל־פָּנָיו וַיָּמֹת וַיִּמְלֹךְ
regis Achab filii Joram quinto anno in Et .eo pro Chazael
16 חֲזָהאֵל תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת חָמֵשׁ לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ
Jehosaphat filius,Jehoram regnavit ,Jehudah regis Jehosaphat & ,Israel
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט
,*ipsum regnãdo in* erat annorum duorum & triginta Filius .Jehudah *regis*
17 מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ
,Israel regum *via in* ambulavit Et.Jerusalaim in regnavit annis octo &
18 וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
ei erat Achab filia etenim :Achab domus fecerunt quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית אַחְאָב כִּי בַּת־אַחְאָב הָיְתָה־לּוֹ
Dominus noluit *Et* .Domini oculis in malum fecitque :*uxorem in*
19 לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְלֹא־אָבָה יְהוָה
;suum servum David propter Jehudah *corrumpere*
לְהַשְׁחִית אֶת־יְהוּדָה לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ
ejus filiis ,lucernam ei *dandum ad* ,ei dixerat quemadmodum
כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ לָתֵת לוֹ נִיר לְבָנָיו
manu sub à Edom *est prævaricatus* ejus diebus In .diebus cunctis
20 כָּל־הַיָּמִים׃ בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־
Joram transivit Et .regem se super fecerunt regnare & ,Jehudah
21 יְהוּדָה וַיַּמְלִכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ וַיַּעֲבֹר יוֹרָם
,nocte surrexit ipse ,fuit & :eo cum currus *omnis* & ,Sehir in
צָעִירָה וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי־הוּא קָם לַיְלָה
fugitque :*currus* principes & ,eum *ad circumdantem* Edom percussit &
וַיַּכֶּה אֶת־אֱדוֹם הַסֹּבֵיב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרֶכֶב וַיָּנָס
.sua *tentoria* in populus
הָעָם לְאֹהָלָיו׃

Versio VULG. LAT.

8 Et ait rex ad Hazael; Tolle tecum munera, & vade in occursum viri Dei, & consule Dominum per eum, dicens; Si evadere potero de infirmitate 9 mea hac? Ivit igitur Hazael in occursum ejꝰ, habens secum munera, & omnia bona Damasci, onera quadraginta camelorum. Cúmq; stetisset coram eo, ait; Filius tuus Benadad rex Syriæ misit me ad te, dicens; Si sanari potero de 10 infirmitate mea hac? Dixítque ei Eliseus; Vade, dic ei; Sanaberis: porrò ostendit mihi Dominus quia morte mori- 11 etur. Stetítq; cum eo, & conturbatus est usque ad suffusionem vultûs: flevítque vir Dei. 12 Cui Hazael ait, Quarè dominus meus flet? At ille dixit, Quia scio quæ facturus sis filiis Israel mala. Civitates eorum munitas igne succendes, & juvenes eorũ interficies gladio, & parvulos eorum elides, & 13 prægnantes divides. Dixítque Hazael; Quid enim sum servus tuus canis, ut faciam rem istam magnam? Et ait Eliseus, Ostendit mihi Dominus te regẽ Sy- 14 riæ fore. Qui cùm recessisset ab Eliseo, venit ad dominum suũ. Qui ait ei, Quid dixit tibi Eliseus? At ille respondit, Dixit mihi; Recipies sanitatem. 15 Cúmque venisset dies altera, tulit stragulum, & infudit aquam, & expandit super faciem ejus: quo mortuo, regnavit 16 Hazael pro eo. Anno quinto Joram filii Achab regis Israel, & Josaphat regis Juda, regnavit Joram filius Josaphat rex 17 Juda. Triginta duorum annorum erat cùm regnare cœpisset, & octo annis regnavit in 18 Jerusalem. Ambulavítque in viis regum Israel, sicut ambulaverat domus Achab: filia enim Achab erat uxor ejus: & fecit quod malum est in con- 19 spectu Domini. Noluit autem Dominus disperdere Judam, propter David servum suum, sicut promiserat ei, ut daret illi lucernam, et filiis ejus cun- 20 ctis diebus. In diebus ejus recessit Edom, ne esset sub Juda, 21 & constituit sibi regem. Venítque Joram Seira, & omnes currus cum eo: & surrexit nocte, percussítque Idumæos, qui eum circumdederant, & principes curruum, populus autem fûgit in tabernacula sua.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
cum Translatione LATINA.

8 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀζαὴλ, Λάβε ἐν τῇ χειρί σου μαναὰ, ϗ δεῦρο εἰς (π) ἀπάντησιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ϗ ἐπιζήτησον τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ, λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης; 9 Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαὴλ εἰς (ρ) ἀπάντησιν αὐτοῦ, ϗ ἔλαβε μαναὰ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκοῦ, ἄρσιν (σ) τεσσαράκοντα καμήλων, ϗ ἦλθε ϗ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ εἶπε πρὸς (τ) Ἐλισαιὲ, Υἱός σου υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἀπέστειλέ με (υ) πρὸς σὲ ἐπερωτῆσαι, λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου 10 ταύτης; Καὶ (φ) εἶπεν Ἐλισαιὲ, Δεῦρο, (χ) εἰπὸν, Ζωῇ ζήσῃ, ϗ ἔδειξέ μοι κύριος 11 ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, ϗ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης. ϗ ἔ- 12 κλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν (ψ) Ἀζαὴλ, Τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; ϗ (ω) εἶπεν, Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς (α) Ἰσραὴλ κακά· τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ, ϗ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, ϗ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις, ϗ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀ- 13 ναῤῥήξεις. Καὶ εἶπεν Ἀζαὴλ, Τίς ἐστιν ὁ δοῦλός (β) σου, ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς, ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο; ϗ εἶπεν (γ) Ἐλισαιὲ, Ἔδειξέ μοι κύριός σε βασιλεύοντα 14 ἐπὶ Συρίαν. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ (δ) Ἐλισαιὲ, ϗ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, ϗ εἶπεν (ε) αὐτῷ, Τί εἶπέ σοι Ἐλισαιέ; 15 ϗ εἶπεν, Εἶπέ μοι, Ζωῇ ζήσῃ. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, ϗ ἔλαβε (ζ) τὸ μαχβὰρ ϗ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι, ϗ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε. καὶ 16 ἐβασίλευσεν Ἀζαὴλ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει πέμπτῳ (η) τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ϗ Ἰωσαφὰτ (θ) βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ (ι) βα- 17 σιλεὺς Ἰούδα. Υἱὸς τριάκοντα ϗ δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, (κ) ϗ ὀκτὼ ἔ- 18 τη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ (λ) βασιλέων Ἰσραὴλ καθὼς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, ϗ ἐποίησε τὸ πο- 19 νηρὸν ἐνώπιον κυρίου. Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι τὸν Ἰούδαν διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὼς (μ) εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχνον 20 ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν (ν) χειρὸς Ἰούδα, ϗ (ξ) ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς 21 βασιλέα. Καὶ ἀνέβη (ο) Ἰωρὰμ εἰς Σιὼρ, ϗ πάντα τὰ ἅρματα τὰ μετ' αὐτοῦ. ϗ ἐγένετο αὐτοῦ (π) ἀναστάντος, ϗ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν, ϗ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, ϗ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

MS. A. (π) ἀπάντησιν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ (ρ) ἀπάντησιν (σ) τεσσαράκοντα (τ) Ἐλισαιὲ, Ὁ υἱός (υ) πρὸς σὲ, λέγων, (φ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἐλισαιὲ, (χ) εἰπὸν αὐτῷ, Ζωῇ (ψ) Ἀζαὴλ, *ὅτι κύριός (ω) εἶπεν, Οἶδα (α) Ἰσραὴλ· ϗ τὰ (β) σου ὦ κύριε, ὅτι ποιήσεις (γ) Ἐλισαιὲ, (δ) Ἐλισαιὲ, (ε) αὐτῷ, Ὅ,τι εἶπεν Ἐλισαιέ; ϗ εἶπεν, Εἶπέν (ζ) τὸ *Ναβρὰ ϗ ἔβαψεν τῷ (η) τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ *βασιλεῖ (θ) *βασιλεὺς Ἰούδα, ϗ ἐβασίλευσεν (ι) βασιλέως (κ) ϗ* τεσσαράκοντα ἔτη (λ) βασιλέως (μ) εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ (ν) τῆς χειρὸς (ξ) ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτοῦ (ο) Ἰωρὰμ, ϗ πάντα ἅρματα μετ' (π) ἀναστάντος νυκτὸς, ϗ ἐπάταξεν Ἐδὼμ

Et dixit rex ad Azael; Sume in manu tua (υ) Manaa, & vade in occursum hominis Dei, & inquire Dominum ab eo, dicens; Si vivam ex infirmitate mea hac? Et 9 ivit Azael in occursum ejus, & sumpsit Manaa in manu sua, & omnia bona Damasci, onus quadraginta camelorũ: & venit, & stetit coram eo, & dixit ad Elisæe; Filius tuus filius Ader rex Syriæ misit me ad te interrogare, dicens; Si vivam ex infirmitate mea hac. Et dixit Elisæe; Vade, 10 dic, Vitâ vives: (c) Et ostendit mihi Dominus, quia morte morietur. Et (d) stetit facie suâ, & 11 posuit usque ad confusionem. Et ploravit homo Dei. Et dixit A- 12 zael; Quid, quòd dominus meus plorat? Et dixit; Quoniam novi, quæcunque facies filiis Israel mala: munitiones eorum mittes in ignem, & electos eorum in gladio occides, & infantes eorum (e) concuties; & prægnantes eorum discerpes. Et dixit Azael; 13 Quis est servus tuus, canis mortuus; quia faciet verbum hoc? Et dixit Elisæe, Ostendit mihi Dominus te regnantem super Syriam. Et abiit ab Elisæe, & intravit ad dominum suum. Et dixit ei, Quid 14 dixit tibi Elisæe? Et dixit; Dixit mihi, Vitâ vivet. Et factum est 15 crastinâ, & sumpsit (f) Machbar, & tinxit in aqua, & circumjecit super faciem ejus: & mortuus est. Et regnavit Azael pro eo. In an- 16 no quinto Joram filio Achaab (g) regi Israel, & Josaphat regi Juda, regnavit Joram filius Josaphat rex Juda. Filius tri- 17 ginta & duorum annorum erat in regnando ipsum: & octo annos regnavit in Hierusalem. Et am- 18 bulavit in via regum Israel, sicut fecerat domus Achaab: quoniam filia Achaab erat ei in uxorem. Et fecit malum in conspectu Domini. Et noluit Dominus corrum- 19 pere Judam propter David servum suum; sicut dixit dare ei lucernam, & filiis ejus, omnibus diebus. In diebus ejus rebellavit 20 Edom de sub manu Juda. Et regnare fecerunt super se regem. Et ascendit Joram in Sior, & 21 omnes currus, qui cum eo. Et factum est, cùm ipse (b) surrexisset; & percussit Edom, qui circumierat super eum, & principes curruum. Et fûgit populus ad tabernacula sua.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וַאֲמַר מַלְכָּא לַחֲזָאֵל סַב בִּידָךְ תִּקְרוּבְתָּא וְאֵיזֵיל לִקְדָמוּת נְבִיָּא דַייָ וְתִתְבַּע יַת פִּתְגָּמָא דַייָ
9 מִנֵּיהּ לְמֵימַר הַאֵיחֵי מִמַּרְעִי דֵין׃ וַאֲזַל חֲזָאֵל לִקְדָמוּתֵיהּ וּנְסֵיב תִּקְרוּבְתָּא בִּידֵיהּ וְכָל טוּב
דַּמֶּשֶׂק טְעוּן אַרְבְּעִין גַּמְלִין וַאֲתָא וְקָם קֳדָמוֹהִי וַאֲמַר בְּרָךְ בַּר הֲדַד מַלְכָּא דַאֲרָם שַׁלְחַנִי
10 לְוָתָךְ לְמֵימַר הַאֵיחֵי מִמַּרְעִי דֵין׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֱלִישָׁע אֵיזֵיל אֱמַר לֵיהּ מֵיחָא תֵיחֵי וְאַחְזְיַנִי
11 12 יְיָ אֲרֵי מְמַת יְמוּת׃ וְאַסְחַר יַת אַפּוֹהִי וְאוֹרִיךְ עַד סַגִּי וּבְכָא נְבִיָּא דַייָ׃ וַאֲמַר חֲזָאֵל מָא
דֵין רִבּוֹנִי בָּכֵי וַאֲמַר אֲרֵי יְדַעְנָא יַת דְּתַעְבֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּישָׁא כְּרַכֵּיהוֹן תּוֹקִיד בְּנוּרָא
13 וְעוּלֵימֵיהוֹן בְּחַרְבָּא תִקְטֹל וְעוּלֵמֵיהוֹן תְּטָרֵיף וּמְעַדְּיָתְהוֹן תְּבַזַּע׃ וַאֲמַר חֲזָאֵל אֲרֵי מָה
עַבְדָּךְ כַּלְבָּא אֲרֵי יַעְבֵּיד פִּתְגָּמָא רַבָּא הָדֵין וַאֲמַר אֱלִישָׁע אַחְזְיַנִי יְיָ יָתָךְ מַלְכָּא עַל אֲרָם׃
14 וַאֲזַל מִלְּוָת אֱלִישָׁע וַאֲתָא לְוָת רִבּוֹנֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ מָה אֲמַר לָךְ אֱלִישָׁע וַאֲמַר אֲמַר לִי
15 מֵיחָא תֵיחֵי׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וּנְסֵיב גּוּנְבָא וּטְבַל בְּמַיָּא וּפְרַס עַל אַפּוֹהִי וּמִית וּמְלַךְ
16 חֲזָאֵל תְּחוֹתוֹהִי׃ וּבִשְׁנַת חָמֵשׁ לְיוֹרָם בַּר אַחְאָב מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שִׁבְטָא
17 דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ יְהוֹרָם בַּר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בַּר תְּלָתִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ
18 וְתַמְנֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם׃ וַאֲזַל בְּאוֹרַח מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דַעֲבַדוּ בֵּית אַחְאָב אֲרֵי
19 בַּת אַחְאָב הֲוַת לֵיהּ לְאִתּוּ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וְלָא הֲוָה רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְחַבָּלָא יַת דְּבֵית
20 יְהוּדָה בְּדִיל דָּוִד עַבְדֵּיהּ כְּמָא דַאֲמַר לֵיהּ לְמִתַּן לֵיהּ מַלְכוּ וְלִבְנוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא׃ בְּיוֹמוֹהִי
21 מְרַדוּ אֱדוֹמָאֵי מִתְּחוֹת יַד אֱנָשׁ יְהוּדָה וְאַמְלִיכוּ עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא׃ וַעֲבַר יוֹרָם לִצְעִיר וְכָל
רְתִיכַיָּא עִמֵּיהּ וַהֲוָה הוּא קָם בְּלֵילְיָא וּמְחָא יַת אֱנָשׁ אֱדוֹם דְּמַקְּפִין לֵיהּ וְיַת רַבָּנֵי רְתִיכַיָּא
וְאַפֵּךְ עַמָּא לְקִרְווֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit rex ad Hhazahel, Accipe in manu tua munus, & vade in occursum 8 prophetæ Domini, & quæres verbum Dñi ab eo, dicendo: Num vivam ex morbo meo hoc? Et ivit Hhazahel in occursum ejus, & accepit munus 9 in manu sua, & omne bonum Dammeseq, onus quadraginta camelorum: & venit & stetit ante illum, & dixit, Filius tuus Bar-hadad rex Aram misit me ad te, dicendo: Num vivam ex morbo meo hoc? Et dixit ei Elisagh, 10 Vade, dic ei, Vivendo vives: tamen ostendit mihi Dominus quòd moriendo morietur. Et vertit faciem suam, & moratꝰ est usq; multum, & flevit 11 propheta Domini. Et dixit Hhazahel, Quamobrem dominus meus flet? 12 & dixit, Quia cognovi quòd facies filiis Israel malum; arces eorum combures igni, & adolescentes eorum gladio occides, infantes illorum illides, & prægnantes eorũ dissecabis. Et dixit Hhazahel, Nam quid est servꝰ tuus 13 canis, ut faciat rem magnam istam? & dixit Elisagh, Ostendit mihi Dñs te regem super Aram. Et abiit ab Elisagh, & venit ad dominum suum, & 14 dixit, Quid dixit tibi Elisagh? & ait, Dixit mihi, Vivendo vives. Et fuit 15 die postero, accepit operimentum villosum, & intinxit in aquam, & extendit super faciem ejus & mortuus est: regnavitq; Hhazahel pro eo. Anno 16 autẽ quinto Joram filii Ahhab regis Israel, & Jehosaphat regis tribꝰ domus Jehudah; regnavit Joram filius Jehosaphat regis Jehudah. Filius triginta & 17 duorum annorum erat cùm regnaret, & octo annis regnavit in Jerusalem. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerant viri domus Ahhab, quia 18 filia Ahhab fuit illi in uxorem, & fecit quod malũ erat ante Dñm. Sed non 19 fuit voluntas Domino disperdere [*populum*] *domus* Jehudah propter David servum suum, sicut dixerat ei, quòd *daret* illi regnum, & filiis ejus omnibꝰ diebus. In diebus ejus defecerunt Edomæi ab imperio virorum Je- 20 hudah, & regnare fecerunt super se regem. Et transivit Joram in Szeghir & 21 omnes currus cum illo: & fuit, ut ille surrexit nocte, percussit viros Edom, qui circundabant illum, & magistros curruum, & vertit terga populus ad habitacula sua.

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܚܙܐܝܠ. ܣܒ ܒܐܝܕܝܟ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܙܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܫܐܠ 8
ܡܢܗ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܡܬܚܠܡ ܐܢܐ ܡܢ ܗܢܐ ܟܘܪܗܢܝ. * ܘܐܙܠ ܚܙܐܝܠ 9
ܠܐܘܪܥܗ. ܘܫܩܠ ܩܘܪܒܢܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܡܢ ܟܠ ܛܒܬܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܛܥܢ ܐܪܒܥܝܢ ܓܡܠܝܢ.
ܘܐܬܐ ܘܩܡ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܒܪܟ ܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܫܕܪܢܝ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܚܐܐ ܐܢܐ
ܡܢ ܗܢܐ ܟܘܪܗܢܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܙܠ ܐܡܪ ܠܗ. ܡܚܝܐ ܚܐܐ. ܘܚܘܝܢܝ ܡܪܝܐ 10
ܕܡܡܬ ܡܐܬ. ܘܣܡ ܥܕܡܐ ܠܡܒܗܬ. * ܘܒܟܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܚܙܐܝܠ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܒܟܐ ܡܪܝ. ܘܐܡܪ 11 12
ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܩܘܪܝܗܘܢ. ܡܘܩܕ ܐܢܬ
ܒܢܘܪܐ. ܘܥܠܝܡܝܗܘܢ. ܒܚܪܒܐ ܡܩܛܠ ܐܢܬ. ܘܥܘܠܝܗܘܢ ܡܪܛܫ ܐܢܬ. ܘܒܛܢܬܗܘܢ
ܡܦܪܐ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܚܙܐܝܠ. ܡܢܐ ܥܒܕܟ ܟܠܒܐ. ܕܢܥܒܕ ܗܢܐ ܨܒܘܬܐ ܪܒܬܐ. 13
ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܚܘܝܢܝ ܡܪܝܐ ܕܐܢܬ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܕܘܡ. * ܘܐܙܠ ܚܙܐܝܠ ܡܢ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ 14
ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܡܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪ. ܐܡܪ ܠܝ ܕܡܚܝܐ ܚܐܐ.
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܐ ܢܣܒ ܡܟܒܪܐ. ܘܨܒܥܗ ܒܡܝܐ. ܘܦܪܣܗ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܡܝܬ. ܘܐܡܠܟ 15
ܚܙܐܝܠ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܒܫܢܬ ܚܡܫ ܕܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ 16
ܝܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ 17
ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܒܝܬ ܐܚܐܒ. 18
ܡܛܠ ܕܒܪܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ 19
ܠܡܚܒܠܘ ܠܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܕܢܬܠ ܠܗ ܫܪܓܐ
ܠܒܢܘܗܝ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܒܝܘܡܬܗ ܡܪܕ ܐܕܘܡ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟܘ 20
ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܥܒܪ ܝܘܪܡ ܠܣܥܝܪܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܪܟܒܐ ܥܡܗ. ܘܗܘ ܩܡ ܒܠܠܝܐ 21
ܘܡܚܐ ܠܐܕܘܡܝܐ ܕܚܕܪܝܢ ܠܗ. ܘܠܪܫܝ ܪܟܒܐ. ܘܥܪܩ ܥܡܐ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ.

* Quapropter dixit rex ad Hezael, Accipe mú- 8
nus in manu tua, et vade obviàm prophetæ
Dei, poſtula ab eo verbum Domini, et dic
illi num ſanitatem ſim recuperaturus ab hoc
morbo meo. Abiit ergò Hezael obviàm illi 9
accepto ſecum munere ex præſtantiſſimis qui-
buſque rebus Damaſci, onere quadraginta
camelorum; et veniens ſtitit ſe coram eo,
dixítque, Filius tuus Bar-Hadad rex Adum
miſit me ad te, et ait, Num revicturus ſum ab
hoc morbo meo? Dixit ad eum Eliſæus, Va- 10
de, et dic ei, Certiſſimè reviviſces: *verùm*
oſtendit mihi Dominus te certiſſimè moritu-
rum. Poſt hæc flevit propheta Dei. Dixítque 11
Hezael, Qua de cauſa flet dominus meus? 12
cui dixit Eliſæus, Novi malum quod facturus
es filiis Iſrael: urbes eorum igni ſuccenſu-
rus es, juvenes eorum gladio interfecturus,
infantes eorum alliſurus, & prægnantes eo-
rum exenteraturus. Dixit Hezael, Cujus æſti- 13
mationis eſt ſervus tuus canis, ut faciat rem
tantam? dixit ei Eliſæus. Oſtendit mihi Do-
minus te regem fore ſuper Adum. Diſceſſit 14
ergò Hezael ab Eliſæo, & rediit ad domi-
num ſuum: dixítque ad eum dominus ejus,
Quid dixit tibi Eliſæus? Ait, Dixit mihi te
* certiſſimè victurum. Sed poſtero die accepit 15
aulæum, & aquâ intinctum expandit ſuper fa-
ciem ſuam, & mortuus eſt: regnavítq; poſt
eum Hezael. Anno quinto Joram filii Ahabi 16
regis Iſrael, regnavit Joram Joſaphati filius
rex Juda. Triginta duos natus erat annos cùm 17
regnavit, & annis octo regnavit in Jeruſa-
lem. Ambulavit in viis regum Iſraelis, quem- 18
admodum *ſcilicet* fecerunt qui fuerunt de do-
mo Ahab: nam Ahabi ſoror fuit ejus uxor.
Et *quanvis* malum feciſſet coram Domino,
Noluit tamen Dñs Judam extinguere, propter 19
Davidem ſervum ſuum, quemadmodum dixe-
rat ei daturum ſe illi filios ejus in lucernam
cunctis diebus. In diebus ejus defecerunt A- 20
dumæi ab imperio Judæ, & creârunt ſuper ſe
regem. Quapropter tranſivit Joram in Seira, 21
omnéſque cum eo equites: & cùm noctu
ſurrexiſſet ad trucidandos Adumæos ſibi cir-
cunjacentes, & equites duces eorum; aufugit
populus in tentoria ſua.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فقال الملك لحزال * خذ معك هدية والقي بها نبي الله * وتلمس كلام الله من عندك هل ابري 8
من مرضي هذا * فمضى حزال في استقباله * واخذ معه هدية من جميع طيبات دمشق ما حمل 9
اربعون جملا * فلما وافاه وقف بين يديه فقال له * ان ابنك ابن هداد ملك ارام * وجهني اليك
قايلا * هل ابري من مرضي هذا * فقال له اليسع * امضي فقل له * انك ستبري وتعيش وقد 10
اعلمني الله انك ستموت في عاقبة موتا * ثم ادار وجهه واطرق طويلا * ثم بكا نبي الله * فقال له 11 12
حزال * ما بال سيدي باكي * فقال * لاني علمت ماذا تصنعه ببني اسرائيل من السوء * لانك
ستضرم حصونهم بالنار وتقتل شبانهم بالسيف * وصبيانهم تسدح * وحواملهم تشق * فقال 13
حزال * ما مقدار عبدك الكلب * حتى يفعل هذه الافعال العظيمة * فقال له اليسع * لان الله اعلمني
انك ستملك على قوم ارام * ثم انصرف من حضرة اليسع الى سيده * فقال له * ماذا قال لك 14
اليسع * فقال * قال لي انك ستبرا وتعيش * فلما كان في غد ذلك اليوم * اخذ قطيفة وعصرها 15
بالماء وبسطها على وجهه ومات * وملك حزال مكانه * وفي السنة الخامسة ليورام بن احاب ملك 16
آل اسرائيل * ملك يهورام بن يهوشافاط ملك آل يهودا * وكان ابن اثنتين وثلاثين سنة في 17
ابتداي ملكه * وثمانية سنين ملك في دار السلام * وسلك في المعاصي سلوك ملوك بني 18
اسرائيل * حسب ما صنعوا قوم احاب * وذلك لان ابنة احاب كانت له زوجة * وصنع القبيح بين
يدي الله * وكانت رحمة من عند الله * فلم يهلك سبط يهودا * من اجل داوود عبده * كما 19
قال له في تثبيت الملك في اهل بيته في كل الايام * وفي ايامه غدر اهل ادوم * وخرجوا من تحت 20
طاعة آل يهودا * وملكوا عليهم ملكا * ثم ان يورام مضى ساعير * ومعه جميع ركبه * واسرى 21
اليهم ليلا * فاوقع برجال ادوم المتضمين كانوا اليه * واوقع ايضا بركبهم * وانقلب الشعب الى
مواطنهم *

* *Dixit ergò rex Hazaeli, Sume tecum mu-* 8
nus, & cum eo obviàm ito prophetæ Dei,
& ſciſcitare ab eo oraculum divinum, u-
trùm convaliturus ſim ab hoc morbo meo.
Ivit Hazael obviàm illi ſumpto ſecũ mu- 9
nere ex optimis quibuſque rebus Damaſci,
quantum ferre poterant quadraginta came-
li; cúmque perveniſſet ad eum, ſtetit co-
ram eo, & ait illi, Filius tuus Ben-haddad
rex Aram mittit me ad te, dicens; Num
convaleſcam ab hoc morbo meo? Dixit 10
ad eum Eliſæus, Vade et dic ei; Convale-
ſces quidem ac vives: indicavit tamen
mihi Deus te morte proculdubiò moriturũ.
Tum averſâ facie ſuâ, vultúque diu de- 11
miſſo, tandem flevit propheta Dei. Ait 12
illi Hazael, Cur flet dominus meus? Dixit,
Quia novi quantum mali illaturus es fi-
liis Iſrael: nam arces eorum igni ſuccen-
des, juvenes eorum enſe trucidabis, pue-
rulos eorum quaſſabis, & prægnantes eo-
rum dilaniabis. Ait Hazael, Quantus eſt 13
ſervus tuus canis, ut tantas actiones com-
mittat? Dixit ad eum Eliſæus, Quoniam
Deus indicavit mihi te regnaturum ſuper
gentem Arameam. Tum diſceſſit à con- 14
ſpectu Eliſæi ad dominum ſuum: qui di-
xit illi, Quid ait tibi Eliſæus? Dixit, Ait
mihi te ſanandum & victurum. Verùm 15
poſtero die accipiens tapetum, & in aquam
comprimens, expandit illud ſuper vultum
ejus, & mortuus eſt: regnavítque Hazael
loco ipſius. Anno quinto Jorami filii A- 16
chabi regis Iſraelitarum, regnavit Jeho-
ram filius Jehoſaphati regis Judæorum.
Natus erat annos triginta duos cùm re- 17
gnare cœpiſſet, & annis octo regnavit in
urbe pacis. Ambulavit protervè per ve- 18
ſtigia regum filiorum Iſrael, prorſus ut
fecerat gens Achabi: atque id quidem,
quia Achabi filia erat ipſius uxor: turpi-
ter itaque ſe geſſit coram Deo. Nihilo- 19
minùs miſericordiâ uſus eſt Deus, nec
perdidit tribum Juda, propter Davidem
ſervum ſuum, quemadmodum pollicitus ei
fuerat conſervationem regni in familia
ipſius cunctis diebus. In diebus ejus re- 20
bellârunt Adumei, & ſubtraxerunt ſe ab
obſequio gentis Judaicæ, & conſtitue-
runt ſibi regem. Quapropter Joram ab- 21
iit in Seir, omnéſque cum eo equites ejus
(perrexit autem ad eos noctu) & Adu-
mæos ſibi vicinos invaſit, & in equites
etiam eorum irruit: at terga dederunt pó-
pulus ad patrias ſuas:

מלכים ב : ט

defecit tunc:hanc diem ad usque Jehudah *manu sub de* Edom defecit Et
22 וַיִּפְשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז תִּפְשַׁע
quæ omnia &,Joram verborum residuum Et .illo tempore in Libnah
23 לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹרָם וְכָל־אֲשֶׁר
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa nónne ,fecit
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
suis patrib' cum est sepult' &,suis patrib' cum Joram *Jacuitque* ? Jehudah
24 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹרָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו
anno In .eo pro ejus filius Achaziahu regnavit & :David civitate in
25 בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
regnavit ,Israel regis Achab filii Joram *anno* duodecimo
שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
duorum & viginti Filius .Jehudah regis Jehoram filius Achaziahu
26 אֲחַזְיָהוּ בֶן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
:Jerusalaim in regnavit uno anno & ,*ipsum regnando in* Achaziahu annorum
שָׁנָה אֲחַזְיָהוּ בְמָלְכוֹ וְשָׁנָה אַחַת מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם
ambulavit Et .Israel regis Homri filia ,Hathaliahu ejus matris nomē &
27 וְשֵׁם אִמּוֹ עֲתַלְיָהוּ בַּת־עָמְרִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ
domus sicut Domini oculis in malum fecitque ;Achab domus *via in*
בְּדֶרֶךְ בֵּית אַחְאָב וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּבֵית
filio Joram cum abiit Et *.ille* Achab domus gener quia :Achab
28 אַחְאָב כִּי חֲתַן בֵּית־אַחְאָב הוּא׃ וַיֵּלֶךְ אֶת־יוֹרָם בֶּן־
:Ghilhad Ramoth in Aram *rege* Chasael *cum* prælium in Achab
אַחְאָב לַמִּלְחָמָה עִם־חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם בְּרָמֹת גִּלְעָד
,rex Joram est reversus Et .Joram Aramæi percusserunt &
29 וַיַּכּוּ אֲרַמִּים אֶת־יוֹרָם׃ וַיָּשָׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ
Aramæi eum percusserant quibus plagis à Izrehel in se *curandum ad*
לְהִתְרַפֵּא בְיִזְרְעֶאל מִן־הַמַּכִּים אֲשֶׁר יַכֻּהוּ אֲרַמִּים
filius Achaziahu & :Aram *rege* Chazael *cum ipsum pugnando in*,Ramah in
בָּרָמָה בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת־חֲזָהאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַאֲחַזְיָהוּ בֶן־
Achab filium Joram *videndum ad* descendit Jehudah rex Jehoram
יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לִרְאוֹת אֶת־יוֹרָם בֶּן־אַחְאָב
.ipse ægrotans quia ,Izrehel in
בְּיִזְרְעֶאל כִּי־חֹלֶה הוּא׃

CAP. IX. ט

:ei dixitque ,prophetarum filiis è unum *ad* vocavit propheta Elisaah Et
1 וֶאֱלִישָׁע הַנָּבִיא קָרָא לְאַחַד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים וַיֹּאמֶר לוֹ
vade &,tua manu in hujus olei lenticulam tolle &,tuos lumbos Accinge
חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח פַּךְ הַשֶּׁמֶן הַזֶּה בְּיָדֶךָ וְלֵךְ
filium Jehu ibi vide & ,illuc venies Et .Ghilhad Ramoth in
2 רָמֹת גִּלְעָד׃ וּבָאתָ שָׁמָּה וּרְאֵה־שָׁם יֵהוּא בֶן־
,suorū fratrum medio de eum statues &,venies & ,Nimsi filii Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט בֶּן־נִמְשִׁי וּבָאתָ וַהֲקֵמֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶחָיו
,olei lenticulam tolles Et .cubiculum *in* cubiculum eum introduces &
3 וְהֵבֵיאתָ אֹתוֹ חֶדֶר בְּחָדֶר׃ וְלָקַחְתָּ פַךְ־הַשֶּׁמֶן
te Unxi :Dominus dixit Sic :dices & ,ejus caput super fundes &
וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר יְהוָה מְשַׁחְתִּיךָ
.expectabis non & ,fugies & ,ostium aperies & :Israel *in* regem in
לְמֶלֶךְ אֶל־יִשְׂרָאֵל וּפָתַחְתָּ הַדֶּלֶת וְנַסְתָּה וְלֹא תְחַכֶּה׃
ecce & ,venit Et .Ghilhad Ramoth prophetæ puer ,puer abiit Et
4 וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר הַנַּעַר הַנָּבִיא רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיָּבֹא וְהִנֵּה
5 :princeps ô te ad mihi Verbum :dixit & ,*sedentes* exercitus principes
שָׂרֵי הַחַיִל יֹשְׁבִים וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֵלֶיךָ הַשָּׂר
.princeps ô te Ad :dixit & ?nobis omnibus ex quem Ad ,Jehu dixitque
וַיֹּאמֶר יֵהוּא אֶל־מִי מִכֻּלָּנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ הַשָּׂר׃
,ejus caput *ad* oleum fudit & ,domum in est ingressus & ,Surrexitque
6 וַיָּקָם וַיָּבֹא הַבַּיְתָה וַיִּצֹק הַשֶּׁמֶן אֶל־רֹאשׁוֹ
regem in te Unxi :Israel Deus Dominus dixit Sic :ei dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ
.Israel *in* Domini populum super
אֶל־עַם יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

21 Recessit ergò Edom ne esset
sub Juda, usque ad diem hanc.
Tunc recessit et Lobna in tem-
23 pore illo. Reliqua autem ser-
monū Joram, & universa quæ
fecit, nónne hæc scripta sunt
in libro Verborum dierum re-
24 gum Juda? Et dormivit Joram
cum patribus suis, sepultúsque
est cum eis in civitate David,
& regnavit Ochozias filius e-
25 jus pro eo. Anno duodecimo
Joram filii Achab regis Israel,
regnavit Ochozias filius Jorā
26 regis Judæ. Viginti duorum
annorum erat Ochozias cùm
regnare cœpisset, & uno an-
no regnavit in Jerusalem: no-
men matris ejus Athalia filia
27 Amri regis Israel. Et ambu-
lavit in viis domûs Achab: &
fecit quod malum est coram
Domino, sicut domus Achab:
gener enim dom' Achab fuit.
28 Abiit quoque cum Joram filio
Achab, ad præliandum contra
Hazael regem Syriæ in Ra-
moth Galaad, & vulnerave-
29 runt Syri Joram: Qui re-
versus est ut curaretur, in Jez-
rahel: quia vulneraverāt eum
Syri in Ramoth, præliantem
contra Hazael regem Syriæ.
Porrò Ochozias filius Joram
rex Juda, descendit invisere
Joram filium Achab in Jezra-
hel, quia ægrotabat ibi.

CAP. IX.

1 ELise' autem prophetes vo-
cavit unum de filiis propheta-
rum, & ait illi; Accinge lum-
bos tuos, et tolle lenticulā olei
hanc in manu tua, & vade in
2 Ramoth Galaad. Cúmque ve-
neris illuc, videbis Jehu filium
Josaphat filii Namsi: et ingres-
sus suscitabis eum de medio
fratrum suorum, & introduces
3 in interius cubiculum. Tenéns-
que lenticulā olei, fundes sup
caput ejus, & dices; Hæc di-
cit Dominus, Unxi te regē sup
Israel. Aperiésque ostium, &
4 fugies, & non ibi subsistes. Ab
iit ergò adolescens puer pro-
5 phetæ in Ramoth Galaad, Et
ingressus est illuc: ecce autem
principes exercitûs sedebant,
& ait; Verbum mihi ad te, ô
princeps. Dixítque Jehu, Ad
quem ex omnibus nobis? At
ille dixit; Ad te, ô princeps.
6 Et surrexit & ingressus est cu-
biculum: at ille fudit oleum
super caput ejus, & ait; Hæc
dicit Dominus Deus Israel,
Unxi te regem super populum
Domini Israel,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

22 Καὶ ἠθέτησεν Ἐδὼμ (ρ) ὑποκάτω τῆς χειρὸς
Ἰούδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἠθέτησεν
23 (σ) Λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ τὰ λοι-
πὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν,
(τ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται (υ) ἐπὶ βιβλίῳ
24 λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ
ἐκοιμήθη Ἰωρὰμ μετὰ τῶν πατέρων (φ) αὐτοῦ,
καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυ-
ὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας
25 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ
(χ) τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ
ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς (ψ) Ἰωράμ.
26 Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὀχοζίας ἐν τῷ βα-
σιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευ-
σεν (ω) ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς
αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρὶ βασιλέως
27 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ,
καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς
28 ὁ οἶκος (α) Ἀχαάβ. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰω-
ρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ εἰς πόλεμον μετὰ Ἀζαὴλ βα-
σιλέως ἀλλοφύλων ἐν (β) Ῥεμμὼθ Γαλαάδ,
29 καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ. Καὶ ἐπέ-
στρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ (γ) τοῦ ἰατρευ-
θῆναι ἐν Ἰεζραὲλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάτα-
ξαν αὐτὸν (δ) ἐν Ῥεμμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν
αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. καὶ Ὀ-
χοζίας υἱὸς (ε) Ἰωρὰμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν
Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ (ζ) ἐν Ἰεζραὲλ, ὅτι
ἠρρώστει αὐτός.

MS.A. (ρ) ὑποκάτωθεν χειρὸς (σ) Λομνὰ (τ) οὐχ ἰδοὺ (υ) ἐν βιβλίῳ
(φ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει (χ) * τοῦ Ἰωρὰμ υἱῷ (ψ) Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. Εἴ-
κοσι καὶ δύο ἐτῶν ἦν Ὀχοζίας (ω) ἐν * Ἰσραὴλ, καὶ (α) Ἀχαάβ· γαμβρὸς
γὰρ οἴκου Ἀχαὰβ ἐστιν. Καὶ ἐπορεύθη (β) Ῥαμμὼθ (γ) πρὸ τοῦ (δ) οἱ Σύροι
ἐν Ῥαμμὼθ, (ε) Ἰωρὰμ, βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη (ζ) εἰς

Et rebellavit Edom (i) sub manu 22
Juda usq; in diem hanc. Tunc
rebellavit Lobna [illegible]mpore illo.
Et reliqua verborum Joram, & 23
omnia, quæcunq; fecit, nónne hæc
scripta sunt in libro Verborū di-
erum regibus Juda? Et dormi- 24
vit Joram cum patribus suis: &
sepultus est cum patribus suis in
civitate David patris sui. Et
regnavit Ochozias filius ejus pro
eo. In anno duodecimo Joram fi- 25
lio Achaab regi Israel, regnavit
Ochozias filius (k) Joram. Fi- 26
lius viginti & duorum annorum
Ochozias in regnando ipsum: &
annum unum regnavit in Hieru-
salem: & nomen matris ejus Go-
tholia filia Ambri regis Israel. Et 27
ambulavit in via domûs Achaab:
& fecit malum in conspectu Do-
mini, sicut domus (l) Achaab. Et 28
ivit cum Joram filio Achaab ad
bellum cum Azael rege (m) alie-
nigenarum in Rhemmoth Galaad.
Et percusserunt Syri ipsum Jo-
ram. Et revertit rex Joram, ut 29
curaretur in Jezrael à plagis,
quibus percusserant eum in Rhem-
moth, in bellando ipsum cum A-
zael rege Syriæ. Et Ochozias fi-
lius Joram descendit ad viden-
dum Joram filium Achaab in
Jezrael. quia ægrotabat ille.

ΚΕΦ. Θ'.

1 ΚΑὶ (α) Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν
ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐ-
λαίου (β) τούτου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο εἰς
2 Ῥεμμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ, καὶ (γ)
ὄψει ἐκεῖ (δ) Ἰοὺ υἱὸν Ἰωσαφὰτ (ε) υἱοῦ Να-
μεσσὶ, καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ
μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς
3 τὸ ταμεῖον (ζ) ἐν ταμείῳ. Καὶ λήψῃ τὸν
φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ, καὶ εἰπόν, Τάδε λέγει κύριος, Κέχρικά
(η) σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀνοίξεις
4 τὴν θύραν, καὶ φεύξῃ καὶ οὐ μενεῖς. Καὶ ἐπορεύ-
θη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς (θ) Ῥεμ-
5 μὼθ Γαλαάδ, Καὶ εἰσῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρ-
χοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε, Λό-
γος μοι πρὸς σὲ ὁ ἄρχων. καὶ εἶπεν (ι) Ἰοὺ,
Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπε, Πρὸς
6 σὲ ὁ ἄρχων. Καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς Ἰσραὴλ, Κέχρικά σε εἰς βασιλέα (κ)
ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

MS.A. (α) Ἐλισαιὲ (β) τούτου, καὶ δεῦρο (γ) ὄψῃ (δ) Ἰοὺ (ε) υἱὸν Ἀ-
μεσσεὶ, (ζ) ἐν τῷ ταμείῳ. (η) σε βασιλέα (θ) Ῥεμὰθ (ι) Ἰοὺ, (κ) ἐπὶ τὸν
λαὸν

CAP. IX.

ET Elisæe propheta vocavit u- 1
num ex filiis prophetarum, &
dixit ei; Accinge lumbum tuum,
& sume lentem olei hujus in ma-
nu tua: & vade in Rhemmoth
Galaad. Et ingredieris illuc, et vi- 2
debis ibi Ihu filium Josaphat filii
Namessi: & ingredieris, & susci-
tabis eum de medio fratrum ejus,
& introduces eum in cubiculum
in (a) cubiculo: Et sumes lentem 3
olei, & effundes super caput ejus,
& dic; Hæc dicit Dominus, Unxi
te in regem super Israel. Et ape-
ries ostium, & fugies, & non
manebis. Et ivit puer propheta 4
in Rhemmoth Galaad, Et intra- 5
vit: & ecce principes virtutis se-
deba[illegible] Et dixit; Verbum mihi ad
te, ô princeps. Et dixit Ihu, Ad
quem ex omnibus nobis? Et dixit;
Ad te, ô princeps. Et surrexit, & 6
intravit in domum. Et effudit o-
leum super caput ejus, & dixit ei;
Hæc dicit Dominus Deus Israel;
Unxi te in regem super populum
Domini, super Israel.

תרגום יונתן. Targum JONATHAN.

22 וּמְרַדוּ אֱדוֹמָאֵי מִתְּחוֹת יַד אֱנָשׁ יְהוּדָה עַד יוֹמָא הָדֵין בְּכֵן מְרַדוּ יָתְבֵי לִבְנָה בְּעִדָּנָא
23 הַהִיא׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹרָם וְכָל דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי
24 דְבֵית יְהוּדָה׃ וּשְׁכִיב יוֹרָם עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד וּמְלַךְ
25 אֲחַזְיָהוּ בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ בִּשְׁנַת תַּרְתָּא עַסְרֵי שְׁנִין לְיוֹרָם בַּר אַחְאָב מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ
26 אֲחַזְיָהוּ בַר יְהוֹרָם מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃ בַּר עַשְׂרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין אֲחַזְיָה כַּד מְלַךְ
27 וְשַׁתָּא חֲדָא מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ עֲתַלְיָה בַּת עָמְרִי מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲזַל בְּאוֹרַח
28 בֵּית אַחְאָב וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּבֵית אַחְאָב אֲרֵי חַתְנָא דְבֵית אַחְאָב הוּא׃ וַאֲזַל עִם
יוֹרָם בַּר אַחְאָב לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם בְּרָמוֹת גִּלְעָד וּמְחוֹ אֱנָשׁ אֲרָם יַת
29 יוֹרָם׃ וְתָב יוֹרָם מַלְכָּא לְאִתַּסָּאָה בְּיִזְרְעֶאל מִן מַחֲתָא דִמְחוֹהִי אֱנָשׁ אֲרָם בְּרָמְתָא כַּד
אַגִּיחַ קְרָבָא עִם חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם וַאֲחַזְיָה בַר יְהוֹרָם מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה נְחַת
לְמִסְעַד יַת יוֹרָם בַּר אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל אֲרֵי מְרַע הוּא׃ ט
1 וֶאֱלִישָׁע נְבִיָּא קְרָא לְחַד מִתַּלְמִידֵי נְבִיַּיָא וַאֲמַר לֵיהּ זְרֵיז חַרְצָךְ וּנְסֵיב מָנָא דִמְשַׁחָא הָדֵין
2 בִּידָךְ וְאֵיזֵיל לְרָמוֹת גִּלְעָד׃ וּתְהָךְ לְתַמָּן וְתֶחֱזֵי תַמָּן יַת יֵהוּא בַר יְהוֹשָׁפָט בַּר נִמְשִׁי וּתְהָךְ
3 וּתְקִימִנֵּיהּ מִגּוֹ אֲחוֹהִי וְתָעֵיל יָתֵיהּ תְּוָן בְּגוֹ תְוָן׃ וְתִסַּב מָנָא דִמְשַׁחָא וּתְרִיק עַל רֵישֵׁיהּ
וְתֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ מְשַׁחְתָּךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וְתִפְתַּח דַּשָּׁא וְתֶעֱרוֹק וְלָא תִחְכֵּי׃
4 וַאֲזַל עוּלֵימָא תַּלְמִידָא דִנְבִיָּא לְרָמוֹת גִּלְעָד׃ וַאֲתָא וְהָא רַבָּנֵי חֵילָא יָתְבִין וַאֲמַר פִּתְגָם
5 אִית לִי לְמַלָּלָא עִמָּךְ רַבָּא וַאֲמַר יֵהוּא עִם מַן מִכּוּלַּנָא וַאֲמַר עִמָּךְ רַבָּא׃ וְקָם וְעַל לְבֵיתָא
6 וַאֲרִיק מִשְׁחָא עַל רֵישֵׁיהּ וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מְשַׁחְתָּךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא
עַל עַמָּא דַיְיָ עַל יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et defecerunt Edomæi à manu virorum Jehudah usq; ad diem hanc: tunc 22
rebellârunt habitatores Libna eo tempore. Et reliquum verborum Joram, 23
& omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum re-
gum domus Jehudah? Et dormivit Joram cum patribus suis, & sepult' est 24
cum patribus suis in civitate David; & regnavit Ahhaziahu filius ejus pro
eo. Anno duodecimo annorum Joram filii Ahhab regis Israel regnavit 25
Ahhaziahu filius Joram regis tribus dom' Jehudah. Filius viginti & duo- 26
rum annorum Ahhaziah cùm regnavit, & anno uno regnavit in Jerusa-
lem: & nomen matris ejus erat Gathaliah filia Ghamri regis Israel. Et 27
ambulavit in via domus Ahhab, & fecit quod malum erat ante Dominum,
sicut domus Ahhab: quia gener domus Ahhab erat. Et ivit cum Joram filio 28
Ahhab ut inirent prælium cum Hhazael rege Aram in Ramoth Gilghad,
& percusserunt homines Aram, Joram. Et rediit Joram rex ut curaret se 29
in Jizreghel à plagis quibus percusserant illum homines Aram in Ramatha
cùm prælium committeret cum Hhazael rege Aram: & Ahhaziahu filius
Joram rex tribus domus Jehuda, descendit ut visitaret Joram filium Ahhab,
in Jizreghel, quia ægrotabat ipse.

CAP. IX.

ET Elisagh propheta vocavit unum è discipulis prophetarum, & dixit 1
ei, Accinge lumbos tuos, & accipe vas olei hujus in manu tua, & ito in
Ramoth Gilgad. Et ibis illuc, & vide ibi Jehu filium Jehosaphat filii Nim- 2
si: & ibis [*inquam*] & surgere facies eum de medio fratrum suorum, &
introduces illum [*in*] thalamum intra [*alium*] thalamum. Et accipies vas 3
olei & effundes super caput illius, & dices, Sic dixit Dñs, Unxi te ut sis rex
super Israel, & aperies portam & fugies, nec respicies. Et abiit adolescens 4
discipulus prophetarum in Ramoth Gilgad. Et venit; & ecce magistri ex- 5
ercitus sedebant: & dixit, Verbum est mihi ad loquendum tecum ô prin-
ceps: & dixit Jehu, Cum quo nostrûm omnium? & dixit, Tecum ô prin-
ceps. Et surrexit & intravit in domû, & effudit oleû super caput ej; & dixit 6
illi, Sic dixit Dñs De' Israel, Unxi te ut sis rex sup populû Dñi, super Israel.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 * ܘܡܪܕ ܐܕܘܡ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܡܪܕܬ ܠܒܢܐ ܒܗ ܒܙܒܢܐ
23 ܗܘ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܪܡ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ
24 ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܪܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܠܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܒ ܡܠܟܐ 25
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܚܙܝܐ 26
ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܢܬܐ ܚܕܐ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܥܬܠܝܐ ܒܪܬ ܥܡܪܝ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܬ 27
ܐܚܒ. ܚܬܢܐ ܓܝܪ ܗܘܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ. * ܘܐܙܠ ܥܡ ܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܒ ܠܩܪܒܐ. ܥܠ ܚܙܐܝܠ 28
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܡܚܝܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ ܠܝܘܪܡ. * ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ 29
ܠܡܬܐܣܝܘ ܒܝܙܪܥܝܠ ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܡܚܝܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ ܒܪܡܬܐ. ܟܕ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܚܙܐܝܠ
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܚܙܝܐ ܒܪ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܢܚܬ ܠܡܣܥܪܗ ܠܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܒ
ܒܝܙܪܥܝܠ. ܕܟܪܝܗ ܗܘܐ. * ܫܠܡ * ܚ *

ܘܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ. ܩܪܐ ܠܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܣܘܪ ܚܨܝܟ. ܘܣܒ ܩܪܢܐ * 1
ܕܡܫܚܐ ܒܐܝܕܟ. ܘܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܥܘܠ ܠܬܡܢ. ܘܚܙܝ ܬܡܢ ܠܝܗܘ ܒܪ 2
ܢܡܫܝ. ܘܐܩܝܡܝܗܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܚܘܗܝ. ܘܐܥܠܝܗܝ ܠܬܘܢܐ ܒܓܘ ܬܘܢܐ. * ܘܣܒ ܩܪܢܐ 3
ܕܡܫܚܐ. ܘܫܘܕ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܫܚܬܟ ܕܬܗܘܐ ܡܠܟܐ
ܥܠ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܘܥܪܘܩ. ܘܠܐ ܬܟܬܪ. * ܘܐܙܠ ܥܠܝܡܐ ܢܒܝܐ 4
ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܥܠ. ܘܚܙܐ ܪܒܝ ܚܝܠܐ ܕܝܬܒܝܢ. ܘܐܡܪ. ܦܬܓܡܐ ܐܝܬ ܠܝ ܠܘܬܟ ܐܡܪ ܠܗ 5
ܪܒܐ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܠܡܢ ܡܢ ܟܠܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܟ ܪܒܐ. * ܘܩܡ ܥܠ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܫܕ 6
ܡܫܚܐ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܫܚܬܟ ܕܬܡܠܟ ܥܠ
ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ.

* Sic defecit Adum ab imperio Judæ ad hunc uſque diem : eodem quoque tempore rebellavit Lebna. 22 Reliqua geſta Jorami, & quicquid fecit, ecce ſcripta in libro annalium regum Juda. 23 Joramo Joſaphati filio cum patribus ſuis occumbente, & cum ſuis parentibus ſepulto in civitate David ; regnavit poſt eum Ehazja filius ejus. 24 Anno undecimo Jorami filii Ahabi regis Iſrael, regnavit Ehazja fili⁹ Jorami regis Juda. 25 Viginti duos natus erat annos Ehazja cùm regnavit, & unico regnavit anno in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Athalia filia Amri regis Iſrael. 26 Ambulavit autem in via domûs Ahabi, fecítque malum coram Domino, quemadmodum fecerant qui fuerant de domo Ahabi: erat enim affinitate conjunct⁹ cum domo Ahabi. 27 Abiit is cum Joramo Ahabi filio in prælium adverſùs Hezaelé regem Adum, in Ramath gelaad: 28 percuſſerunt autem Adumæi Joramum, Reverſúſque eſt rex Joram ad curandum ſe in Jezraele à vulnere quod inflixerat ei quidam Adumæus in Ramatha, cum bellum gereret cum Hezaele rege Adum. 29 Ehazja verò Jorami filius rex Juda, deſcendit ad inviſendum Joramum Ahabi filium in Jezraele, eò quòd ægrôtaret.

CAP. IX.

ELiſæus propheta, vocato quodam ex filiis prophetarum, ait illi, Præcinge lumbos tuos, & accipe cornu olei in manum tuam, & vade ad Ramath-gelaad : 1 Ingredere illuc, ibique diſcerne Jehu filium Jamſi : ingreſſus, jube illum ſurgere è medio fratrum ſuorum, & introduc eum è penetrali in penetrale. 2 Deinde accipe cornu olei, & effunde ſuper caput ejus, & dic illi; Sic ait Dominus, Unxi te ut ſis rex ſuper populum meum Iſraelem : tum aperi januam, & fuge, neque moréris. 3 Abiit ergò juvenis ille propheta in Ramath-gelaad: 4 Et ingreſſus vidit principes exercituum ſedentes, dixítque ; Sermonem habeo tibi dicendum O princeps. Dixit Jehu, Cuinam ex omnibus nobis ? Ait illi, Tibi O princeps. 5 Cúmque ſurgens ingreſſus eſſet in penetrale, effudit oleum ſuper caput ejus, & dixit illi; Sic dicit Dominus Deus Iſraelis, Unxi te ut regnes ſuper populum Domini, ſuper Iſraelem. 6

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * وخرجوا عن اطاعتهم الي هذا اليوم * وفي ذلك الوقت عصوهم ايضا اهل لبنا * وباقي اخبار
23 يورام * وكل ما صنع * قد كتب في سفر اخبار ايام ملوك آل يهودا * وانضجع يورام مع ابايه
24 وقبر في قرية داوود * وملك احزياهو ابنه مكانه * وكان ابتدي ملك احزياهو ملك يهودا في
25 سنة اثني عشر ليورام بن احاب ملك اسراييل * وكان في وقت ملك ابن اثني وعشرين سنة *
26 وملك في دار السلم سنة واحدة * واسم امه عثليا ابنة سلخي * وسلك في طرقات احاب *
27 وصنع القبيح بين يدي الله كاهل بيت احاب * لانه كان مصاهرا لابنة احاب * وخرج مع يورام
28 بن احاب لملاحمة حزايل ملك ارام في راموث جلعاد * وضرب الاراميون ليورام * فمضي يورام الملك *
29 ليتعالج في يزرعال من الضربات التي ضربه الاراميون في راما * عند ملاحمته لحزايل ملك ارام *
واحزياهو بن يورام ملك سبط يهودا مضي عايدا ليورام بن احاب * اذ كان عليلا من تلك
الضربات *

* الفصل التاسع *

1 * ثم ان اليسع النبي دعي احد تلامذة الانبياء وقال له * شد متنيك * وخذ اناء الدهن في
2 يدك * وامض الي راموث جلعاد * فاذا صرت الي ثم * فانظر ياهو بن نمسي * فامض اليه وقمه
3 من بين اخوته * وادخله خدرا داخل خدر * ثم خذ اناء الدهن فصبه علي راسه وقل * كذا
4 قال الله * اني مسحتك ملكا علي آل اسراييل * وافتح الباب واخرج ولا تقف * فمضي الغلام
5 تلميذ نبي الله الي راموث جلعاد * فلما وافاها وجد روساء الجيش جميعا جلوسا * فقال * ان لي
6 اليك ايها الرييس كلاما * فقال ياهو * الي من من جماعتنا * فقال اليك ايها الرييس * فقام ودخل
معه الي البيت * وصب الدهن علي راسه * وقال له * هكذا قال الله * اني مسحتك ملكا علي
شعبي آل اسراييل *

* *Et ſubtraxerunt ſe ab eorum obſequio ad hunc uſq; d: ē. Eod ē quoq; tempore rebellârunt in eos incolæ Lebnæ.* 22 *Reliquæ hiſtoriæ Jorami, & quicquid fecit, jam ſcripta ſunt in libro hiſtoriarū dierum regū gentis Judaicæ.* 23 *Cúmque occubuiſſet Joram cum patribus ſuis, & ſepultus eſſet in civitate David, regnavit Ahazjahu filius ejus loco ipſius.* 24 *Fuit autem principium regni Ahazjahu regis Juda, anno duodecimo Jorami filii Achabi regis Iſrael.* 25 *Et erat quo tempore regnavit, annos nat⁹ viginti duos, et unico anno regnavit in urbe pacis: nomen matris ejus erat Athalia filia Salchi.* 26 *Ambulavit in viis Achabi, & turpia commiſit coram Deo, æquè ac gens domûs Achabi ; matrimonium enim contraxerat cū filia Achabi.* 27 *Prodiit etiam cùm Joramo Achabi filio ad oppugnandum Hazaelem regem Aram in Ramoth-galaad : ubi cùm percuſſiſſent Aramæi Joramum,* 28 *Abiit Joram rex ut mederetur in Jezraële vulneribus quibus affecerant eum Aramæi in Rama inter pugnandum cum Hazaele rege Aram.* 29 *Ahazjahu verò Jorami filius rex tribûs Juda, ivit inviſum Joramum Achabi filium, cùm morbo laboraret ob ea vulnera.*

CAP. IX.

POſt hæc Eliſæus propheta vocavit unum è diſcipulis prophetarum, & ait illi, Accinge lumbos tuos, accipe vaſculum olei in manum tuam, & vade in Ramoth-galaad: 1 *Cúmque eo deveneris, conſidera Jehu filium Jamſi, accede ad eum, jube ut ſurgat è medio fratrum ſuorum, & introduc eum è conclavi in conclave :* 2 *Deinde ſume vaſculum olei, effunde ſuper caput ejus, & dic ; Ita dicit Deus, Unxi te regem ſuper Iſraelitas : apertoque oſtio egredere, & ne moreris.* 3 *Abiit itaque juvenis ille diſcipulus prophetæ Dei, in Ramoth-galaad:* 4 *Cúmque eò perveniſſet, invenit principes militiæ ſimul ſedentes, &* 5 *ait, Equidem habeo ad te O princeps, aliquot verba : dixit Jehu, Ad quem è cœtu noſtro ? Ad te, inquit, O princeps.* 6 *Surrexit is, & ingreſſus eſt cum eo domum: ille verò fudit oleum ſuper caput ejus, & ait illi, Sic dicit De⁹, Unxi te regem ſuper populū meū, nempe gentem Iſraeliticam.*

sanguines ulciscar & ,tui domini Achab domum percuties Et
7 והכיתה את בית אחאב אדניך ונקמתי דמי
DOMINI servorum omnium sanguines & ,prophetarum meorum servorum
עבדי הנביאים ודמי כל עבדי יהוה
succidam & ,Achab domus omnis peribit Et .Izebel manu de
8 מיד איזבל: ואבד כל בית אחאב והכרתי
.Israel in derelictum & ,clausum & ,parietem ad mingentē Achab ipsi
לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב בישראל:
domū sicut & ,Nebat filii Jarobham domū sicut ,Achab domū dabo Et
9 ונתתי את בית אחאב כבית ירבעם בן נבט וכבית
canes comedent Izebel Et .Achijah filii Bahasa
10 בעשא בן אחיה: ואת איזבל יאכלו הכלבים
.fugit & ,ostium aperuit & : sepeliens non & ,Izrehel parte in
בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס:
? pax Numquid : ei dixitque ,sui domini servos ad est egressus Jehu Et
11 ויהוא יצא אל עבדי אדניו ויאמר לו השלום
nôstis Vos : eos ad dixitque ? te ad ille insanus venit* cur
מדוע בא המשגע הזה אליך ויאמר אליהם אתם ידעתם
nunc indica ;Falsum : dixerunt Et .ejus eloquium & ,virum
12 את האיש ואת שיחו: ויאמרו שקר הגד נא
dixit Sic : dicendo ,me ad dixit hoc sicut & hoc Sicut ; dixit & : nobis
לנו ויאמר כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר
,festinaverunt Et .Israel in regem in te Unxi : DOMINUS
13 יהוה משחתיך למלך אל ישראל: וימהרו
os ad eum subter posuerunt & ,suum vestimentum vir tulerunt &
ויקחו איש בגדו וישימו תחתיו אל גרם
.Jehu Regnavit : dixerunt atque ,tuba in clanxerunt & ,graduum
המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך יהוא:
Joram & : Joram in Nimsi filii Jehosaphat filius Jehu conjuravit Et
14 ויתקשר יהוא בן יהושפט בן נמשי אל יורם ויורם
faciebus à Israel omnis & ,ipse ,Ghilhad Ramoth in observans fuerat
היה שמר ברמת גלעד הוא וכל ישראל מפני
se curandum ad rex Jehoram fuerat reversus Et .Aram regis Chazael
15 חזאל מלך ארם: וישב יהורם המלך להתרפא
,Aramæi eum vulneraverant quibus ,vulneribus à Izrehel in
ביזרעאל מן המכים אשר יכהו ארמים
est Si ; Jehu dixitque : Aram rege Chazael cum ipsum pugnando in
בהלחמו את חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם יש
.Izrehel in nunciatū eundū ad ,civitate è evasor egrediatur ne ,vester animus
נפשכם אל יצא פליט מן העיר ללכת לגיד ביזרעאל:
: ibi cubans Joram quia ,Izrehel in abiit & ,Jehu equitavit Et
16 וירכב יהוא וילך יזרעאלה כי יורם שכב שמה
.Joram videndum ad descenderat Jehudah rex Achaziah &
ואחזיה מלך יהודה ירד לראות את יורם:
copiam vidit & ,Izrehel in turrem super stans speculator Et
17 והצפה עמד על המגדל ביזרעאל וירא את שפעת
; Jehoram dixitque : videns ego Copiam : dixit & ,ipsum veniendo in ,Jehu
יהוא בבאו ויאמר שפעת אני ראה ויאמר יהורם
? pax Num : dicat & ,eorū occursum in mitte & ,equitantem Tolle
קח רכב ושלח לקראתם ויאמר השלום:
dixit Sic : dixit & ,ejus occursum in equum equitans abiit Et
18 וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה אמר
ad gyra ? paci & tibi Quid : Jehu dixitque ? pax Num : rex
המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל
ad usque nuncius Venit : dicendo ,speculator nunciavit & : mea posteriora
אחרי ויגד הצפה לאמר בא המלאך עד
venit & ,secundum equum equitantem Misitque .revertitur non & ,eos
19 הם ולא שב: וישלח רכב סוס שני ויבא
tibi Quid : Jehu dixit & ? Pax : rex dixit Sic : ait & ,eos ad
אלהם ויאמר כה אמר המלך שלום ויאמר יהוא מה לך
mea posteriora ad gyra ? paci &
ולשלום סב אל אחרי:

Versio VULG. LAT.

7 Et percuties domum Achab domini tui, & ulciscar sanguinem servorum meorum prophetarum, & sanguinē omniū servorū Dñi, de manu Jezabel. 8 Perdámque omnem domum Achab: & interficiā de Achab mingentem ad parietem, & clausum & novissimum in Israel. 9 Et dabo domum Achab, sicut domum Jeroboam filii Nabat, & sicut domum Baasa 10 filii Ahia. Jezabel quoque comedent canes in agro Jezrahel, nec erit qui sepeliat eā. Aperuítque ostium, & fûgit. 11 Jehu autem egressus est ad servos domini sui: qui dixerunt ei, Recténe sunt omnia? quid venit insanus iste ad te? Qui ait eis; Nôstis hominem, & 12 quid locut⁹ sit. At illi responderunt, Falsum est: sed magis narra nobis. Qui ait eis; Hæc & hæc locutus est mihi, & ait; Hæc dicit Dñs, Unxi te regem 13 super Israel. Festinaverunt itaque, & unusquisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus ejus, in similitudinē tribunalis, & cecinerunt tubâ, atque dixerunt; Regnavit Je-14 hu. Conjuravit ergò Jehu fili⁹ Josaphat filii Namsi contra Joram: porrò Joram obsederat Ramoth Galaad, ipse & omnis Israel, contra Hazael 15 regem Syriæ. Et reversus fuerat ut curaretur in Jezrahel propter vulnera, quia percusserant eum Syri, prælìantem contra Hazael regem Syriæ. Dixítque Jehu; Si placet vobis, nemo egrediatur profug⁹ de civitate, ne vadat, & nun-16 tiet in Jezrahel. Et ascendit, & profectus est in Jezrahel: Joram enim ægrotabat ibi, & Ochozias rex Juda descende-17 rat ad visitandū Joram. Igitur speculator qui stabat super turrim Jezrahel, vidit globum Jehu venientis, et ait; Video ego globum. Dixítque Joram; Tolle currum, et mitte in occursum eorum, et dicat vadens, 18 Recténe sunt omnia? Abiit ergò, qui ascenderat currum, in occursum ejus, et ait; Hæc dicit rex, Pacatáne sunt omnia? Dixítque Jehu, Quid tibi et paci? transi, et sequere me. Nuntiavit quoq; speculator, dicens; Venit nuntius ad 19 eos, et non revertitur. Misit etiam currū equorū secundū: venítque ad eos, et ait; Hæc dicit rex; Numquid pax est? Et ait Iehu, Quid tibi et paci? transi, et sequere me.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου (λ) μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ, 8 Καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις (μ) τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον 9 ἐν Ἰσραήλ. (ν) Καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαὰβ ὡς τὸν οἶκον (ξ) Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶ-10 κον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιά. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι (ο) Ἰεζράελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἔφυ-11 γεν. Καὶ (π) Ἰοὺ ἐξῆλθε πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ (ρ) εἶπαν αὐτῷ, Εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίληπτος οὗτος πρὸς σέ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολε-12 σχίαν αὐτοῦ. Καὶ εἶπον, Ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. καὶ εἶπεν (σ) Ἰοὺ πρὸς αὐτοὺς, (τ) Οὕτω καὶ οὕτω ἐλάλησε πρὸς μὲ, (υ) λέγων, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Κέχρικά (φ) σε εἰς βασι-13 λέα ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ (χ) ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω (ψ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν· καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ, καὶ (ω) εἶπαν, 14 Ἐβασίλευσεν (α) Ἰού. Καὶ συνεστράφη (β) Ἰοὺ υἱὸς Ἰωσαφὰτ υἱοῦ (γ) Ναμεσσὶ πρὸς Ἰωράμ. (δ) καὶ Ἰωρὰμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν (ε) Ῥεμμὼθ Γαλαὰδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἀζα-15 ὴλ βασιλέως Συρίας. Καὶ ἀπέστρεψεν (ζ) Ἰωρὰμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν τῷ πολεμεῖν (η) αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. καὶ εἶπεν (θ) Ἰοὺ, Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἐξελθέτω (ι) ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι καὶ (κ) ἀπαγγεῖλαι ἐν Ἰεζ-16 ράελ. (λ) Καὶ ἵππευσε καὶ ἐπορεύθη Ἰοὺ, καὶ κατέβη εἰς Ἰεζράελ, ὅτι Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐθεραπεύετο (μ) ἐν τῷ Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν (ν) οἱ Ἀραμὶν ἐν τῇ Ῥαμμὰθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ (ξ) δυνάμεως. καὶ Ὀχοζίας 17 βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ἰωράμ. Καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον (ο) Ἰεζράελ, καὶ εἶδε τὸν κονιορτὸν (π) Ἰοὺ ἐν τῷ (ρ) παραγίνεσθαι αὐτὸν, καὶ εἶπε, Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. καὶ εἶπεν Ἰωρὰμ, Λάβε ἐπιβάτην, καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω, (σ) Ἡ εἰρήνη; 18 Καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς (τ) ἀπαντὴν αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, (υ) Ἡ εἰρήνη; καὶ εἶπεν (φ) Ἰοὺ, Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; ἐπίστρεφε (χ) εἰς τὰ ὀπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐτῶν, καὶ 19 οὐκ ἀνέστρεψεν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ ἦλθε (ψ) πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, (ω) Ἡ εἰρήνη; καὶ εἶπεν (α) Ἰοὺ, Τί σοι καὶ (β) εἰρήνῃ; ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου.

7 Et exterminabis domum Achaab domini tui à facie mea: & vindicabis sanguines servorū meorum prophetarū, & sanguines omniū servorū Domini de manu Jezabel, 8 Et de manu totius dom⁹ Achaab: & exterminabis domui Achaab mingentē ad parietē, & clausum, & derelictū in Israel. 9 Et dabo domū Achaab, sicut domū Hieroboā filii Nabat, & sicut domum Baasa filii Achia. 10 Et Jezabel comedent canes in portione Jezrael: & non est sepeliens. Et aperuit ostium, & fugit. 11 Et Ibu egressus est ad pueros domini sui. Et dixerūt ei, (b) Pax? quid, quòd intravit arreptitius iste ad te? Et dixit eis, Vos nôstis virū, et garrulitatem ej⁹. 12 Et dixerunt, (c) Injustum: annuntia nunc nobis. Et dixit Ibu ad eos; Sic & sic locutus est ad me, dicens; & dixit, Hæc dicit Dominus; Unxi te in regē super Israel. 13 Et audientes festinaverunt: & sumpsit unusquisque vestimentum suum: & posuerunt sub eo super (d) Garem graduum. Et clanxerunt in cornea, & dixerunt; Regnavit Ibu. 14 Et convertit se Ibu filius Josaphat filii Namessi ad Jorā. Et Jorā (e) ipse custodiebat in Rhemmoth Galaad, & omnis Israel à facie Asael regis Syriæ. 15 Et reverterat Joram rex ad curandū se in Jezrael à plagis, quib⁹ percusserant eum Syri in bellando ipsum cū Azael rege Syriæ. Et dixit Ibu; Si est anima vestra mecum, non exeat de civitate profug⁹ ad eundū, & annuntiandū in Jezrael. 16 Et equitavit, & ivit Ibu, & descendit in Jezrael, quoniā Jorā rex Israel curabatur in Jezrael (f) à vulneribus sagittarū, quib⁹ sagittaverūt eū ipsi Aramin in Rhammath in prælio cum Azael rege Syriæ: quoniā ipse potens, & vir virtutis. Et Ochozias rex Juda descenderat videre Jorā. 17 Et speculator ascendit super turrim Jezrael: & vidit (g) pulverē Ibu in adveniendo illum: & dixit, Pulverē ego video. Et dixit Joram; Sume ascensorē, & mitte ante eos, & dicat; Si pax? 18 Et ivit ascensor equi in occursū eorū, & dixit; Hæc dicit rex, (b) Pax? Et dixit Ibu: Quid tibi, & paci? Cōvertere ad posteriora mea. Et annuntiavit speculator, dicens; Venit nunti⁹ usq; ad eos, & non revertitur. 19 Et misit ascensorē equi secundū. Et venit ad eū, & dixit; Hæc dicit rex, Pax? Et dixit Ibu; Quid tibi, & paci? Convertere ad posteriora mea.

MS.A. (λ) σου, καὶ (μ) τοῦ οἴκου (ν) Καὶ ἐπιδοῦναι τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαὰβ (ξ) τοῦ Ἱεροβοὰμ (ο) τοῦ * Ἰσραὴλ, (π) Ἰηοῦ (ρ) εἶπον (σ) Ἰηοῦ (τ) Οὕτως καὶ οὕτως (υ) λέγων, Τάδε (φ) σε βασιλέα (χ) ἔλαβον (ψ) αὐτοῦ. ἐπὶ γὰρ ἕνα τῶν ἀναβαθμῶν ἐκάθισαν, καὶ ἐσάλπισαν (ω) εἶπον, (α) Ἰηοῦ. (β) Ἰηοῦ (γ) Ναμεσσὰ (δ) καὶ αὐτὸς Ἰωρὰμ ἐφύλασσεν (ε) Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, αὐτὸς καὶ πᾶς (ζ) ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ (η) αὐτοὺς (θ) Ἰηοῦ, (ι) διαπεφευγὼς ἐκ τῆς πόλεως τοῦ (κ) ἀπαγγεῖλαι (λ) Καὶ ἐπέβη Ἰηοῦ, καὶ ἐπορεύθη καὶ κατέβη (μ) ἐν Ἰεζράελ (ν) οἱ Ῥαμμαθὶ ἐν τῇ Ῥεμμὰθ (ξ) δυνάμεως ἐκ μήδη ἐκεῖ. καὶ Ὀχοζίας (ο) ἐν Ἰεζράελ, (π) Ἰηοῦ (ρ) αὐτὸν παραγίνεσθαι, καὶ (σ) Εἰρήνη; Καὶ (τ) ἀπάντησιν αὐτῷ, (υ) Εἰρήνη; (φ) Ἰηοῦ, (χ) πρὸς τὸ (ψ) μετ' αὐτὸν (ω) Εἰρήνη; (α) Ἰηοῦ, (β) εἰρήνη; Καὶ ἀπήγγειλεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN:

7 ותמחי ית בית אחאב רבונך ואתפרע פורענות דם עבדי נביא ודמי כל עבדיא דיי מידא
8 דאיזבל: וייבד כל בית אחאב ואשיצי לאחאב ידע מדע ואחיד ושביק בישראל: ואתן 9
10 ית בית אחאב כבית ירבעם בר נבט וכבית בעשא בר אחיה: וית איזבל ייכלון כלביא
11 באחסנת יזרעאל ולית דקביר ופתח דשא וערק: ויהוא נפק לות עבדי רבוניה ואמר ליה
השלם מה דין אתא שטיא הדין לותך ואמר להון אתון ידעתון ית גברא וית שועיתיה:
12 ואמרו שקרא את אמר חוי כען לנא ואמר כדין וכדין אמר לי למימר כדנן אמר יי
13 משחתך למהוי מלכא על ישראל: ואוחיאו ונסיבו גבר לבושיה ושויאו תחותוהי לדרג
14 שעיא ותקעו בשופר ואמרו מלך יהוא: ומריד יהוא בר יהושפט בר נמשי על יורם
15 ויורם הוה נטיר ברמות גלעד הוא וכל ישראל מן קדם חזאל מלכא דארם: ותב יהורם
מלכא לאתאסאה ביזרעאל מן מחתא דמחהי אנש ארם כד אגיח קרבא עם חזאל מלכא
דארם ואמר יהוא אם רעות נפשכון לא יפוק משיזבא מן קרתא למיזל לחואה ביזרעאל:
16 ורכב יהוא ואזל ליזרעאל ארי יורם שכיב תמן ואחזיה מלכא שבטא דבית יהודה נחת
17 למסעד ית יורם: וסכואה קאם על מגדלא ביזרעאל וחזא ית משרית יהוא במיתוהי
18 ואמר משרית אנא חזי ואמר יהורם דבר רכבא ושלח לקדמותהון ויימר השלם: ואזל
רכב סוסיא לקדמותיה ואמר כדנן אמר מלכא השלם ואמר יהוא מה לך ולשלם
19 אסתחר לאחורי וחוי סכואה למימר אתא אזגדא עד לותהון ולא תב: ושלח רכיב
סוסיא תנינא ואתא לותהון ואמר כדנן אמר מלכא השלם ואמר יהוא מה לך ולשלם
אסתחר לאחורי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

7 Et percuties domum Ahhab domini tui, et ulciscar ultionem sanguinis servorū meorū prophetarū, et sanguinum omniū servorum Dñi de manu Jizebel. 8 Et peribit omnis domus Ahhab, et delebo de Ahhab cognoscentem cognitionem, et clausum et derelictum in Israel. 9 Et dabo domum Ahhab sicut domū Jarabgham filii Nebat, et sicut domū Baghassa filii Ahhiah. 10 Et Jizebel comedent canes in hæreditate Jizreghel, et non erit qui sepeliat: tunc aperuit portam et fugit. 11 Et Jehu exiit ad servos domini sui, et dixit ei, Num est pax? ad quid venit stultus hic ad te? et dixit eis, Vos novistis virum, et narrationē ejus. 12 Et dixerunt, Falsum tu dicis; indica nunc nobis: & dixit, Sic et sic dixit mihi, dicendo: Sic dixit Dñs, Unxi te ut sis rex sup Israel. 13 Et festinaverunt, et acceperunt quisq; vestimentum suum, et posuerunt subter eum *ad gradum* horarū, et clanxerunt buccina, et dixerunt, Regnat Jehu. 14 Et rebellavit Jehu fili⁹ Jehosaphat, filii Nimsi, in Joram: et Joram custodierat Ramoth Gilghad, ipse et oĩs Israel à facie Hhazahel regis Aram. 15 Et redierat Jehoram rex ut curaretur in Jizreghel à plagis quib⁹ percusserant eum homines Aram, cùm iniret bellū cum Hhazael rege Aram: et dixit Jehu, Si voluntas est animæ vestræ, non exibit evadens ex urbe qui exeat ut indicet in Jizreghel. 16 Et equitavit Jehu et venit in Jizreghel, quia Joram cubabat ibi, et Ahhaziah rex trib⁹ dom⁹ Jehudah descenderat ad visitandū Joram. 17 Et speculator stabat sup turrem in Jizreghel, et vidit turmam Jehu cùm veniret ille: et dixit, Turmam ego video: et dixit Joram, Accipe *equitem*, et mitte in occursum eorum, et dicat, Num pax est? 18 Et ivit eques in occursum ejus, et dixit: Sic dixit rex, Num est pax? et dixit Jehu, Quid tibi et paci? revertere post me: & indicavit speculator, dicendo: Venit nuntius usque ad eos, sed non redit. 19 Et misit equitem secundum et venit ad illos, et dixit, Sic dixit rex, Num est pax? et dixit Jehu, Quid tibi et paci? revertere post me.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܡܚܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܡܪܟ. ܘܬܬܒܥ ܕܡܐ ܕܥܒܕܝ ܢܒܝܐ. ܘܕܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ 7
ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܝܗ ܕܐܝܙܒܠ. * ܘܐܘܒܕ ܟܠܗ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܘܐܘܒܕ ܠܐܚܐܒ ܕܡܫܬܢ ܒܫܘܪܐ. ܘܐܚܝܕܐ 8
ܘܫܒܝܩܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܠ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. 9
ܘܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ. * ܘܠܐܝܙܒܠ ܢܐܟܠܘܢ ܟܠܒܐ ܒܚܘܠܩܐ ܕܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܝܬ 10
ܕܩܒܪ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܘܥܪܩ. * ܘܢܦܩ ܝܗܘ ܠܘܬ ܥܒܕܐ ܕܡܪܗ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܫܠܡ. 11
ܡܢܐ ܐܬܐ ܫܢܝܐ ܗܢܐ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ. ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܠܓܒܪܐ ܘܠܫܘܥܝܬܗ. * ܘܐܡܪܝܢ 12
ܠܗ. ܡܕܓܠ ܐܢܬ. ܚܘܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܝ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܫܚܬܟ
ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܢܣܒܘ ܓܒܪ ܠܒܘܫܗ. ܘܣܡܘ ܬܚܘܬܘܗܝ 13
ܥܠ ܡܥܠܬܐ ܕܕܪܓܐ. ܘܩܪܘ ܒܩܪܢܐ ܘܐܡܪܘ. ܐܡܠܟ ܝܗܘ. * ܘܐܬܟܢܫ ܝܗܘ ܒܪ ܢܡܫܝ ܥܠ 14
ܝܘܪܡ. ܘܝܘܪܡ ܢܛܪ ܗܘܐ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡ
ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. * ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܠܡܬܐܣܝܘ ܒܐܝܙܪܥܝܠ. ܡܢ ܡܚܘܬܐ 15
ܕܡܚܝܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ. ܟܕ ܡܬܟܬܫ ܥܡ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܐܢ ܨܒܝܢ
ܢܦܫܟܘܢ. ܠܐ ܢܦܘܩ ܕܡܬܦܠܛ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ: ܕܢܐܙܠ ܘܢܚܘܐ ܒܐܝܙܪܥܝܠ. * ܘܪܟܒ 16
ܝܗܘ. ܘܐܙܠ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. ܡܛܠ ܕܝܘܪܡ ܪܡܐ ܗܘܐ ܬܡܢ. ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܢܚܬ
ܠܡܚܙܐ ܠܝܘܪܡ. * ܘܕܝܕܒܐ ܩܐܡ ܥܠ ܡܓܕܠܐ ܕܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܚܙܐ ܓܘܕܐ ܕܝܗܘ ܟܕ ܐܬܐ. 17
ܘܐܡܪ ܕܝܕܒܐ. ܦܪܫܐ ܚܙܐ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܪܡ. ܕܒܪ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܫܕܪ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܢܐܡܪ
ܫܠܡ. * ܘܐܙܠ ܪܟܒ ܣܘܣܝܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ 18
ܫܠܡ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܡܐ ܠܟ ܘܠܫܠܡܐ. ܗܦܘܟ ܠܒܣܬܪܝ. ܘܚܘܝ ܕܝܕܒܐ ܘܐܡܪ.
ܕܡܛܐ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܦܟ. * ܘܫܕܪ ܦܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܠܘܬܗܘܢ. 19
ܘܐܡܪ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܫܠܡ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܡܐ ܠܟ ܘܠܫܠܡܐ. ܗܦܘܟ
ܠܒܣܬܪܝ.

* Percute familiam Ahabi domini tui, & ulciscere 7
sanguinem servorum meorum prophetarum, & sanguinem omnium servorum
Domini de manu Izabelis. Et perdam 8
totam domum Ahabi, perdámque Ahabo
mingentem ad parietem, & ligantem
atque solventem in Israele. Reddámque 9
domum Ahabi sicut domum Jerobaami
filii Nabati, & sicut domum Baasæ filii Ahiæ.
Izabelem verò devorabunt canes in 10
prædio Jezraelis, nec erit qui sepeliat: apertóque
ostio fugit. Jehu ad servos domini 11
sui egresso, dixerunt ei; Recténe res habet?
quam ob causam venit ad te stolidus
ille? Qui dixit, Vos nôstis hominem & stoliditatem
ejus. Dicunt ei, Mentiris, indica 12
nobis. Ait illis, Ita mihi dixit; Sic dicit Dominus,
Unxi te ut regnes super Israelem.
Illi ergò statim accipientes unusquisque vestem 13
suam, posuerunt subter eum super
thronum graduum, & clangentes buccinâ
dixerunt; Regnavit Jehu. Deinde conspiravit 14
Jehu Jamsi filius contra Joram, (dum
Joram defenderet Ramath-gelaad ipse unà
cum toto Israele ab Hezaele rege Adum: Et 15
reversus esset rex Joram ad curandum se in
Jezraele à vulnere quod inflixerat ei quidam
Adumæus, cùm bellum gereret contra Hezaelem
regem Adum.) dixítque Jehu, Si cupiant
animi vestri, nemo egredietur qui è civitate
evadat, ut nuntiatum eat in Jezraele.
Tum conscenso Jehu equo abiit illuc, quoniam 16
Joram jacebat illic, & Ehazja rex Juda
descenderat invisum Joramum. Porrò 17
speculator qui stabat supra turrim Jezraelis,
vidit equitatum Jehu venientem, dixítque
speculator, Equites video. Dixit Joram, Adduc
currum, & mitte obviàm illis, dicátque;
Ad pacémne? Abiit ergò eques obviàm 18
illi, & dixit ei; Sic ait rex, Ad pacémne?
Dixit Jehu, Quid tibi cum pace?
retrocede post me: speculator autem
nuntiavit dicens, Pervenit nuntius ad illos
usque, at non reversus est. Misit ergò 19
alium equitem ad eos, dixítque; Sic
ait rex, Pacificéne? Dixit Jehu, Quid tibi
cum pace? retrocede post me.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وتوقع بآل بيت احاب سيدك. وانتقم بذلك منهم جزآء لما راموا من دمآء عبيدي وانبيائي. 7
ودمآء عباد الله من يد ايزابل * فاني حكمت بابادة اهل بيت احاب اجمعين * ولا ابقي منهم 8
بايلا على حايط * ولا فريدا * ولا شريدا في آل اسرائيل * واجعل اهل بيت احاب كبيت يربعام 9
بن نابط * وكاهل بيت بعسا بن احيا * واما ايزابل فتاكلها الكلاب في حصة يزرعال * وليس لها من 10
قابر * وفتح الباب ومضي * ثم خرج ياهو الي عبيد سيده * فقالوا له * اخير صار هذا المجنون 11
اليك * فقال لهم * انتم العارفون بهذا الرجل وخبره * فقالوا * كذب ما جاك به * فاحكه لنا * 12
فقال لهم * عرفني كذا وكذا * فقال كذاك قال الله * اني قد مسحتك ملكا على آل اسرائيل
* فاسرعوا واخذ كل رجل ثوبه * وجعلوه تحته على درج المطلع * وضربوا بالساقور وقالوا * قد 13
ملك ياهو * وعصي ياهو بن يهوشافاط بن نمسي ليورام * ويورام يوميذ متحفظ في راموث جلعاد * 14
ومعه جماعة بني اسرائيل * للقآء حزال ملك ارام * وكان في مقامه بيزرعال ليتعالج من الجراح 15
الذي نكوه الاراميون عند ملاحمته لحزال ملك ارام * وقال ياهو * ان احببت انفسكم فلا يخرج
منكم منفلتا من القرية للمضي الي يزرعال * ويورام اذ ذاك انضجع هناك * وقد انحدر اليه 16
احزياهو ملك سبط يهودا عايدا اليه * فبينما الديذبان قايم على البرج في يزرعال * اذ راي 17
جيش ياهو مقبلا * فقال * هوذا اري جيشا واقفا قد وافا * فقال يورام * خذ فارسا وانفذ للقايهم *
واستعمد به هل ذلك لسلامة * فمضي راكب الفرس واستقبلهم * وقال * هكذا قال الملك 18
للسلامة * فقال له ياهو * ما شانك والسلامة در الي وراي * فحكي الديذبان وقال * انضم الرسول
اليهم ولم يرجع * ثم وجه فارسا ثانيا * فقال لهم * هكذا قال الملك * للسلامة * فقال ياهو لما لك 19
والسلامة * در الي وراي *

* *Inferes autem manus in gentem domûs* 7
Achabi domini tui, atque ita vindictam
sumes ab eis, eò quòd effuderint sanguines
servorum meorum, & prophetarum meorum,
& sanguines cultorum Dei, de manu
Izabelis. Nam decrevi perdere totam 8
Achabi familiam, nec relinquere ex eis
mingentem ad parietem, neque solitariũ,
neque profugam inter Israelitas. Et red- 9
dam Achabi familiam ut familiam Jerobaami
filii Nabati, & ut familiam Baasæ
filii Achiæ. Izabelem verò devorabunt 10
canes in portione Jezraelis, nec habebit sepelientem:
apertoque ostio discessit. Tum 11
egresso Jehu ad servos domini sui, dixerunt
ei, Num fœlix ob nuntium venit ad
te væsanus iste? Ait illis, Vos novistis hunc
hominem ejusque conditionem. Dixerunt, 12
Falsum est; quam ob causam venit ad te?
narra nobis. Dixit eis, Hæc & talia indicavit
mihi, ac dixit, Sic ait Deus, Unxi te
regem super Israelitas. Tunc illi festinantes 13
acceperunt unusquisque vestem suam,
& posuerunt eam subter eum, super gradus
fenestræ: & clangentes buccinâ dixerunt,
Regnavit Jehu. Rebellavitque Jehu 14
filius Jehosaphati filii Jamsi contra Joramum
(Joram autem iis diebus tuebatur
Ramoth-galaad, assistentibus ei omnibus
Israelitis, contra Hazielem regem Aram:
Sed morabatur in Jezraele, ut mederetur 15
vulneribus quæ inflixerant illi Aramæi inter
pugnandum cum Hazaele rege Aram)
dixitque Jehu, Si libeat vobis, nemo vestrûm
egrediatur aut se proripiat è civitate
ut eat in Jezraelem. Joramo illic interim 16
decumbente, descenderat ad eum
Ahazjahu rex tribûs Juda, invisurus
eum. Dum itaque speculator staret super 17
turrim in Jezraele, vidit agmen Jehu
veniens, & ait, Ecce video agmen
stans jam advenisse. Dixit Joram, Accipe
equitem, & mitte eum illis obviàm,
certiorque fias per eum num hoc
sit ad pacem. Abiit igitur eques, & 18
obvius illis factus ait, Sic dixit rex,
Ad pacémne? Ait illi Jehu, Quid pacem
quæris? retro me cedito. Nuntiavit
autem speculator, & ait, Adjunxit
se illis nuntius, nec revertitur.
Rursus misit equitem secundum, quo 19
dicente, Sic ait rex, Ad pacémne?
respondit Jehu, Quid tibi cum pace?
recipe te cum his qui me sequuntur.

: revertitur non &,eos ad uſque Venit : dicendo, ſpeculator Nunciavitque
20 וַיַּגֵּד הַצֹּפֶה לֵאמֹר בָּא עַד־אֲלֵיהֶם וְלֹא־שָׁב
.*ducit temeritate in* quia , Nimſi filii Jehu *ductus* ſicut *ductus* &
וְהַמִּנְהָג כְּמִנְהַג יֵהוּא בֶן־נִמְשִׁי כִּי בְשִׁגָּעוֹן יִנְהָג׃
Jehoram eſt egreſſus & :ejus currum ligavit & : Liga ; Jehoram Dixitque
21 וַיֹּאמֶר יְהוֹרָם אֱסֹר וַיֶּאְסֹר רִכְבּוֹ וַיֵּצֵא יְהוֹרָם
, ſuo curru in *vir* Jehudah rex Achaziahu & , Iſrael rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַאֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה אִישׁ בְּרִכְבּוֹ
Naboth *parte* in eum invenerunt & : Jehu occurſum in ſunt egreſſi &
וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת יֵהוּא וַיִּמְצָאֻהוּ בְּחֶלְקַת נָבוֹת
: dixit & , Jehu Jehoram *videre ſecundùm* , fuit Et .Izrehelitæ
22 הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת יְהוֹרָם אֶת־יֵהוּא וַיֹּאמֶר
Izebel fornicationes adhuc ? pax Quæ : dixit & ? Jehu pax Num
הֲשָׁלוֹם יֵהוּא וַיֹּאמֶר מָה הַשָּׁלוֹם עַד־זְנוּנֵי אִיזֶבֶל
Jehoram convertit Et .multa ejus veneficia & ,tuæ matris
23 אִמְּךָ וּכְשָׁפֶיהָ הָרַבִּים׃ וַיַּהֲפֹךְ יְהוֹרָם
.Achaziah Dolus : Achaziahu ad dixitque : fugit & ,ſuas manus
יָדָיו וַיָּנֹס וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחַזְיָהוּ מִרְמָה אֲחַזְיָה׃
inter Jehoram percuſſit & , arcu in ſuam manum implevit Jehu Et
24 וְיֵהוּא מִלֵּא יָדוֹ בַקֶּשֶׁת וַיַּךְ אֶת־יְהוֹרָם בֵּין
.ſuo curru in ſe incurvavit & ,ejꝰ corde è ſagitta eſt egreſſa & ,ejꝰ brachia
זְרֹעָיו וַיֵּצֵא הַחֵצִי מִלִּבּוֹ וַיִּכְרַע בְּרִכְבּוֹ׃
partem in eum projice ,Tolle : ſuum *triſtatam* Bidcar ad dixit Et
25 וַיֹּאמֶר אֶל־בִּדְקַר שָׁלִשֹׁה שָׂא הַשְׁלִכֵהוּ בְּחֶלְקַת
equitantibus tu & ego *memento* quia ; Izrehelitæ Naboth agri
שְׂדֵה נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי כִּי־זְכֹר אֲנִי וָאַתָּה אֵת רֹכְבִים
eum *ſuper* levavit DOMINUS *&*,ejꝰ patrē Achab poſt *copulatis*
צְמָדִים אַחֲרֵי אַחְאָב אָבִיו וַיהוָה נָשָׂא עָלָיו אֶת־
ſanguines & , Naboth *ſanguines* non Si .*hoc onus*
26 הַמַּשָּׂא הַזֶּה׃ אִם־לֹא אֶת־דְּמֵי נָבוֹת וְאֶת־דְּמֵי
parte in tibi reddam &,DOMINUS dicit ,nocte heri vidi ,ejꝰ filiorū
בָנָיו רָאִיתִי אֶמֶשׁ נְאֻם־יְהוָה וְשִׁלַּמְתִּי לְךָ בַּחֶלְקָה
, *partem* in eum projice , tolle nunc Et .DOMINUS dicit ,*hac*
הַזֹּאת נְאֻם־יְהוָה וְעַתָּה שָׂא הַשְׁלִכֵהוּ בַּחֶלְקָה
, vidit Jehudah rex Achaziah Et .DOMINI verbum juxta
27 כִּדְבַר יְהוָה׃ וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה רָאָה
Etiam : ait & , Jehu eum *poſt* eſt perſecutúſque ;horti domus *via* fugit &
וַיָּנָס דֶּרֶךְ בֵּית הַגָּן וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו יֵהוּא וַיֹּאמֶר גַּם־
: Ibleam *cum* quæ Ghur aſcenſu in currum *ad eum* percutite hunc
אֹתוֹ הַכֻּהוּ אֶל־הַמֶּרְכָּבָה בְּמַעֲלֵה־גוּר אֲשֶׁר אֶת־יִבְלְעָם
eum fecerunt equitare Et .ibi eſt mortuus & ,Meghiddo fugit &
28 וַיָּנָס מְגִדּוֹ וַיָּמָת שָׁם׃ וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ
cum ſuo ſepulchro in eum ſepelieruntque : Jeruſalaim in ejus ſervi
עֲבָדָיו יְרוּשָׁלָמָה וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִקְבֻרָתוֹ עִם־
anno , undecimo anno in Et .David civitate in ſuis patribus
29 אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד׃ וּבִשְׁנַת אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
Venitque .Jehudah ſuper Achaziah regnavit , Achab filii Joram
30 לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מָלַךְ אֲחַזְיָה עַל־יְהוּדָה׃ וַיָּבוֹא
fecit bonū &,ſuos oculos fuco in poſuit &,audivit Izebel & , Izrehel in Jehu
יֵהוּא יִזְרְעֶאלָה וְאִיזֶבֶל שָׁמְעָה וַתָּשֶׂם בַּפּוּךְ עֵינֶיהָ וַתֵּיטֶב
ingrediebatur Jehu Et .*feneſtram per* reſpexit & ,ſuum caput
31 אֶת־רֹאשָׁהּ וַתַּשְׁקֵף בְּעַד הַחַלּוֹן׃ וְיֵהוּא בָּא
? ſui domini occiſori Zamri pax Num : dixit & , portam per
בַשַּׁעַר וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם זִמְרִי הֹרֵג אֲדֹנָיו׃
reſpexerūt & ? quis ,mecum Quis :dixit &,feneſtram ad *ſuam facies* levavit Et
32 וַיִּשָּׂא פָנָיו אֶל־הַחַלּוֹן וַיֹּאמֶר מִי אִתִּי מִי וַיַּשְׁקִיפוּ
; eam *Præcipitate* : dixit Et .eunuchi tres duo eum ad
33 אֵלָיו שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה סָרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְטֻהוּ
in & ,parietem in ejus ſanguine de eſt aſperſus & :eam *præcipitārunt* &
וַיִּשְׁמְטוּהָ וַיִּז מִדָּמָהּ אֶל־הַקִּיר וְאֶל־
.eam conculcavit & , equos
הַסּוּסִים וַיִּרְמְסֶנָּה׃

Verſio VULG. LAT.

20 Nuntiavit autē ſpeculator, dicens; Venit uſq; ad eos, & non revertitur: eſt autē inceſſꝰ quaſi inceſſus Jehu filii Namſi, præceps enim graditur. 21 Et ait Joram, Junge currū. Junxerúntq; currū ejus, & egreſſus eſt Jorā rex Iſrael, & Ochozias rex Juda, ſinguli in curribꝰ ſuis, egreſſique ſunt in occurſū Jehu, & invenerunt eū in agro Naboth 22 Jezrahelitæ. Cúmque vidiſſet Joram Jehu, dixit; Pax eſt Jehu? At ille reſpondit, Quæ pax? adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ, & veneficia ejꝰ 23 multa vigent. Convertit autē Joram manum ſuam, & fugiens ait ad Ochoziam; Inſidiæ, 24 Ochozia. Porrò Jehu tetendit arcum manu, & pcuſſit Joram inter ſcapulas: & egreſſa eſt ſagitta per cor ejus, ſtatímque 25 corruit in curru ſuo. Dixítque Jehu ad Badacer ducē; Tolle, projice eum in agro Naboth Jezrahelitæ: memini enim quando ego & tu ſedentes in curru ſequebamur Achab patrē hujꝰ, ꝙ Dñs onus hoc levaverit ſup eum, dicens; 26 Si non pro ſanguine Naboth, & pro ſanguine filiorum ejus, quem vidi herì, ait Dñs, reddam tibi in agro iſto, dicit Dñs. Nunc ergò tolle, & projice eum in agrum, juxta verbum Domini. 27 Ochozias autem rex Juda videns hoc, fûgit per viā domûs horti: perſecutúſque eſt eum Jehu, & ait; Etiam hunc percutite in curru ſuo: & percuſſerūt eum in aſcenſu Gaver, qui eſt juxta Jeblaam: qui fûgit in Mageddo, & mortuus eſt ibi. 28 Et impoſuerunt eum ſervi ejꝰ ſuper currum ſuum, et tulerunt in Jeruſalem: ſepelierúntque eum in ſepulchro cum patribꝰ 29 ſuis in civitate David. Anno undecimo Joram filii Achab, regnavit Ochozias ſuper Judam. 30 Venítque Jehu in Jezrahel. Porrò Jezabel introitu ejus audito, depinxit oculos ſuos ſtibio, & ornavit caput ſuum, et reſpexit per feneſtram 31 Ingredientem Jehu per portā, et ait; Numquid pax poteſt eſſe Zambri, qui interfecit dominum ſuum? 32 Levavítque Jehu faciem ſuam ad feneſtram, et ait; Quæ eſt iſta?, et inclinaverūt ſe ad eum duo vel tres eunuchi. 33 At ille dixit eis, Præcipitate eam deorſum: et præcipitaverunt eam, aſperſúſque eſt ſanguine paries, et equorū ungulæ conculcaverunt eam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἦλθεν ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν, καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν (γ) Ἰοῦ υἱὸν Ναμεσσὶ, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο. 21 Καὶ εἶπεν Ἰωρὰμ, Ζεῦξον. καὶ (δ) ἔζευξεν ἅρμα. καὶ ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον εἰς (ε) ἀπαντὴν Ἰοῦ, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ 22 μερίδι Ναβουθαὶ τοῦ (ζ) Ἰεζραηλίτου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἰωρὰμ τὸν (η) Ἰοῦ, καὶ εἶπεν, Ἡ εἰρήνη Ἰοῦ; καὶ εἶπεν (θ) Ἰοῦ, Τί εἰρήνη; ἔτι αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά. 23 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφυγε· καὶ εἶπε πρὸς (ι) Ὀχοζίαν, Δόλος 24 Ὀχοζία. Καὶ ἔπλησεν (κ) Ἰοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰωρὰμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος αὐτοῦ διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ 25 ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς Βαδεκὰρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ, (λ) Ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι (μ) ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ὅτι μνημονεύω ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐ-26 τὸν (ν) τὸ λῆμμα τοῦτο· Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς, φησὶ κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ κύριος. καὶ νῦν ἄρας δὴ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα 27 κυρίου. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε καὶ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθγάν· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ (ξ) Ἰοῦ, καὶ εἶπε, Καί γε αὐτόν. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν (ο) πρὸς τῷ ἅρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ, ὅ ἐστιν Ἰεβλαάμ. καὶ ἔφυγεν εἰς (π) Μαγεδδὼ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 28 Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες (ρ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ (σ) αὐ-29 τοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἐν ἔτει (τ) ἑνδεκάτῳ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευ-30 σεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδαν. Καὶ ἦλθεν (υ) Ἰοῦ ἐπὶ Ἰεζράελ. καὶ Ἰεζάβελ ἤκουσε, καὶ (φ) ἐστιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκυψε διὰ τῆς θυ-31 ρίδος. Καὶ (χ) Ἰοῦ εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ εἶπεν, Ἡ εἰρήνη Ζαμβρεὶ ὁ φονευ-32 τὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; Καὶ ἐπῆρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν (ψ) θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐτὴν, καὶ εἶπε, Τίς εἶ σύ; κατάβηθι μετ' ἐμοῦ. καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν (ω) δύο 33 εὐνοῦχοι. Καὶ εἶπε, Κυλίσατε (α) αὐτήν. καὶ ἐκύλισαν αὐτὴν, καὶ ἐρραντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν.

Et annuntiavit ſpeculator, dicens; Venit uſque ad eos, & non revertit: & (i) agens agit Ibu filium Nameſſi, quia in æqualitate factus eſt. 21 *Et dixit Joram, Junge. Et junxit currum. Et egreſſus eſt Joram rex Iſrael, & Ochozias rex Juda, vir in curru ſuo: & exierunt in obviam Ibu: & invenerunt eum in portione Nabuthæ Jezraelitæ.* 22 *Et factum eſt, ut vidit Joram Ibu: & dixit, Pax Ibu? Et dixit Ibu, Quid pax? Adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ, & veneficia ejus multa.* 23 *Et convertit Joram manus ſuas, & fugit: et dixit ad Ochoziam; Dolus, Ochozia.* 24 *Et implevit Ibu manum ſuam in arcu, & percuſſit Joram inter brachia ejus: & exivit jaculum ſuum per cor ejus. Et procubuit ſuper genua ſua.* 25 *Et dixit ad Badecar triſtatam ſuum, Projice eum in partem agri Nabuthæ Jezraelitæ: quoniam memini ego, & tu, qui aſcenderamus ſuper currus poſt Achaab patrem ejus, & Dominus (k) aſſumpſit ſuper eum aſſumptionem hanc:* 26 *Si non ſanguines Nabuthæ, & ſanguines filiorum ejus vidi heri, dicit Dominus: & retribuam ei in parte hac, dicit Dominus. Et nunc tollens, quæſo, projice eum in portionem juxta verbum Domini.* 27 *Et Ochozias rex Juda vidit, & fugit viam Bethgan. Et perſequutus eſt poſt eum Ibu, & dixit; Etiam (l) ipſum. Et percuſſit eum ad currum in aſcendendo Gai, quæ eſt Jeblaam. Et fugit in Mageddo: & mortuus eſt ibi.* 28 *Et aſcendere fecerunt eum pueri ejus ſuper currum: & adduxerunt eum in Hieruſalem: & ſepelierunt eum (m) in ſepulchro ejus in civitate David.* 29 *Et in anno undecimo Joram regis Iſrael regnavit Ochozias ſuper Judam.* 30 *Et venit Ibu in Jezrael. Et Jezabel audivit, & ſtibio depinxit oculos ſuos, & (n) bonū fecit caput ſuum, & proſpexit per feneſtrā.* 31 *Et Ibu ingrediebatur in civitatem. Et dixit, Pax Zambri homicida domini ſui?* 32 *Et elevavit faciem ſuam ad feneſtram, & vidit eam, & dixit; Quæ es tu? Deſcende mecum. Et reſpexerunt ad eum duo eunuchi.* 33 *Et dixit, Præcipitate eam. Et præcipitaverunt eam. Et aſperſum eſt de ſanguine ejus ad parietē, & ad equos: & conculcaverunt eam.*

MS.A. (γ) Ἰηοῦ * υἱὸν Ναμεσσιοὺ, (δ) ἔζευξαν (ε) ἀπάντησιν Ἰηοὺ, (ζ) Ἰζραηλίτου. (η) Ἰηοὺ, καὶ εἶπεν, Εἰρήνη Ἰηού; (θ) Ἰηοὺ, (ι) Ὀχοζεὶ, * Δόλος Ὀχοζεί. (κ) Ἰηοὺ (λ) Ῥίψαι (μ) τοῦ ἀγροῦ (ν) τὸ ῥῆμα τοῦτο· (ξ) Ἰηοὺ, (ο) ἐν τῷ ἅρματι πρὸς τῷ ἀναβαίνειν (π) Μαγεδδὼ, (ρ) αὐτοῦ * εἰς Ἱερουσαλὴμ, (σ) αὐτοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν (τ) ἑνδεκάτῳ υἱοῦ Ἰωρὰμ (υ) Ἰηοὺ εἰς Ἰεζράελ. (φ) ἐστιβίσατο (χ) Ἰηοὺ (ψ) θυρίδα, καὶ εἶπεν, (ω) τρεῖς εὐνοῦχοι. (α) αὐτὴν, * καὶ ἐρραντίσθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וַחֲוִי סַכּוּאָה לְמֵימַר אֲתָא עַד לְוָתְהוֹן וְלָא תָב וְדַבָּרָא כְּדַבָּרָא דְיֵהוּא בַר נִמְשִׁי אֲרֵי בְנִיחַ
21 מְדַבַּר׃ וַאֲמַר יְהוֹרָם אוֹזְרוּ וְטַקִּיס רְתִיכֵיהּ וּנְפַק יְהוֹרָם מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה גְּבַר בִּרְתִיכֵיהּ וּנְפַקוּ לִקְדָּמוּת יֵהוּא וְאַשְׁכְּחוּהִי בְּאַחְסָנַת חֲקַל נָבוֹת
22 יִזְרְעֶאלָה׃ וַהֲוָה כַּד חֲזָא יְהוֹרָם יָת יֵהוּא וַאֲמַר הֲשְׁלָם יֵהוּא וַאֲמַר מַה הַשְׁלָם עַד טָעֲוָת
23 אִיזֶבֶל אִמָּךְ וְחַרְשַׁהָא סַגִּיאִין׃ וְאִתְחֲזַר יְהוֹרָם לַאֲחוֹרוֹהִי וְאַפֵּךְ וַאֲמַר לַאֲחַזְיָה נִכְלָא
24 אֲחַזְיָה׃ וְיֵהוּא מַלֵּא יְדֵיהּ בְּקַשְׁתָּא וּמְחָא יָת יְהוֹרָם בֵּין דַּרְעוֹהִי וּנְפַק גִּירָא מִלִּבֵּיהּ וּכְרַע
25 בִּרְתִיכֵיהּ׃ וַאֲמַר לְבִדְקַר גִּבָּרֵיהּ טַב רְמִיהִי בְּאַחְסָנַת חֲקַל נָבוֹת יִזְרְעֶאלָא אֲרֵי דְכִיר אֲנָא
וְאַתְּ כַּד הֲוֵינָא רְכִיבִין זוּגָא חַד אָזְלִין בָּתַר אַחְאָב אֲבוּהִי וּמִן קֳדָם יְיָ אִתְנְטַל עֲלוֹהִי יָת
26 מַטַּל נְבוּאֲתָא הָדֵין׃ אִם לָא יָת דְּמֵי נָבוֹת וְיָת דְּמֵי בְנוֹהִי גְּלַן קֳדָמַי בִּקְרִיב אֲמַר יְיָ וַאֲשַׁלֵּם
27 לָךְ בְּאַחְסַנְתָּא הָדָא אֲמַר יְיָ וּכְעַן טַב רְמִיהִי בְּאַחְסַנְתָּא כְּפִתְגָּמָא דַייָ׃ וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא
דְבֵית יְהוּדָה חֲזָא וְאַפֵּךְ בְּאוֹרַח בֵּית גִּנְּיָא וּרְדַף בַּתְרוֹהִי יֵהוּא וַאֲמַר אַף יָתֵיהּ מְחוֹהִי
28 בִּרְתִיכָא בְּמִסְקָנָא דְגוּר דְּעִם יִבְלְעָם וְאַפֵּיךְ לִמְגִדּוֹ וּמִית תַּמָּן׃ וְאַרְכִּיבוּ יָתֵיהּ עַבְדוֹהִי
29 לִירוּשְׁלֵם וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּקְבוּרְתֵּיהּ עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד׃ וּבִשְׁנַת חֲדָא עַשְׂרֵי שְׁנִין
30 לְיוֹרָם בַּר אַחְאָב מְלַךְ אֲחַזְיָה עַל דְּבֵית יְהוּדָה׃ וַאֲתָא יֵהוּא לְיִזְרְעֶאל וְאִיזֶבֶל שְׁמַעַת
31 וּכְחַלַת בִּצְדִידָא עֵינָהָא וְתַקֵּינַת יָת רֵישַׁהּ וְאִסְתְּכִיאַת מִן חַרַכָּא׃ וְיֵהוּא עָל בְּתַרְעָא וַאֲמַרַת
32 הֲשְׁלָם לְזִמְרִי קְטִיל רִבּוֹנֵיהּ׃ וּזְקַף אַפּוֹהִי לְחַרַכָּא וַאֲמַר מַן דְּהוּא עִמִּי וְאִסְתְּכִיאוּ לְוָתֵיהּ תְּרֵין
33 תְּלָתָא גַּוְזִין׃ וַאֲמַר טָרְפוּהָא וּמְגִירוּהָא וּנְדָא מִדְּמַהּ עַל כּוֹתְלָא וְעַל סוּסָוָתָא וְדָשׁוּהָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

20 Et indicavit ſpeculator, dicendo, Venit ad illos, ſed non redit: et ducatus eſt ſicut ducatus Jehu filii Nimſi, quia in quiete ducit. 21 Et dixit Joram, Expedi: et paravit currū ejus, et exivit Joram rex Iſrael, et Ahhaziahu rex tribus domus Jehudah, quiſq; in curru ſuo, et exierunt in occurſum Jehu, et invenerunt illum in hæreditate *agri* Naboth Jizreghelæi. 22 Et fuit cùm vidiſſet Joram Jehu, dixit, Num eſt pax Jehu? et dixit, Quæ pax? adhuc fornicationes Jizebel matris tuæ, et maleficia ejus multa. 23 Et reverſus eſt Joram retro ſe, et [*terga*] vertit, et dixit ad Ahhaziah, Dolus Ahhaziah. 24 Et Jehu implevit manū ſuam arcu, et percuſſit Joram inter brachia ejus, et exiit ſagitta ex corde ejus, et curvatꝰ eſt in curru ſuo. 25 Et dixit ad Bedkar fortē ſuum, Accipe, projice illum in hæreditatē agri Naboth Jizreghelæi; nam memini, ego et tu, cùm equitaremꝰ in jugo uno ambulantes poſt Ahhab patrē ejus, à Dño latum eſſe ſup eum onus prophetiæ hujus. 26 Niſi ſanguis Naboth, et ſanguis filiorū ejus reveletur ante me in proximo, dixit Dñs, et rependā tibi in hæreditate hac, dixit Dñs. Et nunc accipe, projice illum in hæreditatem juxta verbum Dñi. 27 Et Ahhaziah rex tribus domus Jehudah, vidit et vertit [*terga*] per viam domꝰ horti, et perſequutꝰ eſt poſt eum Jehu: et dixit, Etiam eum percutite in curru in aſcenſu Gur, quæ eſt juxta Jiblagham; et vertit [*terga*] in Megiddo, et mortuꝰ eſt ibi. 28 Et detulerunt illū ſervi ejus in Jeruſalem, et ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo cum patribus ſuis in civitate David. 29 Et anno undecimo annorum Joram filii Ahhab regnavit Ahhaziah ſuper [*populum*] domus Jehudah. 30 Et venit Jehu in Jizreghel, et Jizebel audivit, et fucavit ſtibio oculos ſuos, et compoſuit caput ſuum, et proſpexit de feneſtra. 31 Et Jehu intravit portā: et dixit [*illa,*] Num eſt pax Zimri, occiſor domini ſui? 32 Et ſuſtulit faciem ſuam ad feneſtram, et dixit, Quis eſt hic? quis? et proſpexerunt ad eum duo [*aut*] tres eunuchi. 33 Et dixit, Dejicite eam: et dejecerunt illam, et aſperſum eſt ex ſanguine ejus ſuper parietem et ſuper equos, et conculcaverunt eam.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܚܘܝ ܕܘܩܐ. ܘܐܡܪ. ܡܛܐ ܐܝܙܓܕܐ ܥܕܡܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܦܟ. ܘܕܘܒܪܐ. ܐܝܟ ܕܘܒܪܐ ܕܝܗܘ 20
ܒܪ ܢܡܫܝ. ܡܛܠ ܕܒܫܘܪܥܐ ܡܕܒܪ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܡ. ܦܟܪܘ. ܘܦܟܪܘ ܡܪ̈ܟܒܬܐ. 21
ܘܢܦܩ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܟܠ ܓܒܪ ܒܡܪܟܒܬܗ. ܘܢܦܩܘ
ܠܐܘܪܥܗ ܕܝܗܘ. ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܒܚܩܠܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܝܠܝܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܝܘܪܡ ܠܝܗܘ ܐܡܪ 22
ܠܗ. ܫܠܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܫܠܡܐ ܕܙܢܝܘܬܐ ܕܐܝܙܒܠ ܐܡܟ. ܐܘ ܕܚܪ̈ܫܝܗ
ܣܓܝ̈ܐܐ. * ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ. ܘܥܪܩ. ܘܐܡܪ ܠܐܚܙܝܐ. ܢܟܠܐ ܐܚܙܝܐ. * ܘܝܗܘ ܡܠܐ ܐܝܕܗ 23
ܒܩܫܬܐ. ܘܡܚܝܗ ܠܝܘܪܡ ܒܝܬ ܕܪ̈ܥܘܗܝ. ܘܢܦܩ ܓܐܪܐ ܡܢ ܠܒܗ. ܘܢܦܠ ܒܡܪܟܒܬܗ. 24
* ܘܐܡܪ ܝܗܘ ܠܒܪܕܩܪ ܓܢܒܪܗ. ܫܩܘܠ ܫܕܝܘܗܝ ܒܚܩܠܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܡܛܠ 25
ܕܕܟܝܪ ܐܢܐ ܘܐܢܬ ܕܪܟܒܝܢ ܗܘܝܢ. ܘܪܕܝܢ ܒܬܪ ܐܚܐܒ ܐܒܘܗܝ. ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ
ܥܠܘܗܝ ܡܫܩܠܐ ܗܢܐ. * ܐܠܐ ܕܡܗ ܕܢܒܘܬ ܘܕܡܐ ܕܒܢܘ̈ܗܝ. ܚܙܝܬ ܪܡܫܐ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 26
ܘܐܦܪܥ ܒܚܩܠܐ ܗܢܐ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܫܩܘܠ ܫܕܝܘܗܝ ܒܚܩܠܐ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܚܙܐ. ܘܥܪܩ ܠܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܓܢܐ. ܘܪܕܦ ܒܬܪܗ ܝܗܘ. 27
ܘܐܡܪ. ܐܦ ܠܗ ܡܚܘܗܝ. ܘܡܚܘܗܝ ܒܡܪܟܒܬܗ ܒܡܣܩܢܐ ܕܓܘܪ ܕܠܘܬ
ܝܒܠܥܡ. ܘܥܪܩ ܠܡܓܕܘ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܥܒܕ̈ܘܗܝ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ. 28
ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܠܝܘܪܡ ܒܪ 29
ܐܚܐܒ. ܐܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܐ ܝܗܘ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܫܬܡܥܬ ܐܝܙܒܠ. ܘܟܚܠܬ 30
ܒܟܘܚܠܐ ܥܝ̈ܢܝܗ. ܘܨܒܬܬ ܪܫܗ. ܘܕܝܩܐ ܗܘܬ ܡܢ ܟܘܬܐ. * ܘܝܗܘ ܥܐܠ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ. 31
ܫܠܡ ܙܡܪܝ ܩܛܘܠ ܡܪܗ. * ܘܐܪܝܡ ܥܝ̈ܢܘܗܝ ܠܟܘܬܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܥܡܝ. ܘܐܬܩܪܒܘ 32
ܠܗ ܬܪܝܢ ܬܠܬܐ ܡܗܝܡ̈ܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܦܫܚܘܗ. ܘܦܫܚܘܗ. ܘܪܣ ܡܢ ܕܡܗ. ܥܠ 33
ܫܘܪܐ. ܘܥܠ ܣܘ̈ܣܘܬܐ ܘܕܫܘܗ.

Rurſus nuntiavit ſpeculator, & ait; Pervenit 20
nuntius ad illos uſque, at non reverſus eſt: ductus
autē iſte eſt ut ductꝰ Jehu filii Jamſi; præcipitanter
enim ducebat. Dixit Jorā, Aptate 21
habenas: aptarúntq; habenas curribus, egreſſúſque
eſt Joram rex Iſraelis, & Ehazja rex
Juda, quiſque in ſuo curru; egreſſi ſunt inquā
in occurſum Jehu, & invenerunt eum in hæreditate
Nabothi Jezraelitæ. Cúmque Joram 22
vidiſſet Jehu, dixit ad eum; Ad pacémne O
Jehu? qui reſpondit, Quænam eſt pax ſcortationis
Izabelis matris tuæ, aut veneficiorū ejus
plurimorū? Tum converſꝰ Joram aufugit, & 23
ſimul ad Ehazjā dixit; Proditio eſt O Ehazja.
Jehu verò præhenſo manu ſuâ arcu, percuſſit 24
Joramum inter brachia, ita ut exiliret ſagitta
ex ejus corde, corruerétq; in curru ſuo. Tum 25
dixit Jehu ad Bar-decar gigantem ſuum, Tolle,
dejice eum in prædium Nabothi Jezraelitæ:
memini enim ego & tu quòd equitantibꝰ
nobis, & Ahabum patrem ejus ſequentibus,
Dominꝰ protulerit adverſùs eum onus iſtud;
Equidē ſanguinē Nabothi et ſanguinē filiorum 26
ejus vidi herì veſperi, ait Dn̄s; & rependam
tibi in iſto prædio, ait Dn̄s. Nunc ergò
tolle dejice eum in prædiū iſtud, juxta ſermonem
Domini. Quæ cùm vidiſſet Ehazja rex 27
Juda, fugit per viam quæ erat inter hortos; ſed
inſequutus eſt eum Jehu, & dixit; Etiam hunc
interficite: & interfecerunt eum in curru ſuo,
in clivo God, juxta Neblaam: qui fugiens in
Magedo, mortuus eſt ibi. Vexerunt autē eum 28
ſervi ejus, & aſportârunt in Jeruſalē, & ſepelierunt
eum in ſepulchro cum patribꝰ ejus in
civitate Davidis. Anno undecimo Jorami filii 29
Ahabi, regnaverat Ehazja ſuper Judam.
Deinde venit Jehu in Jezraelem: quod cùm 30
audiſſet Izabel, ornavit ſtibio oculos ſuos, &
præcinxit caput ſuum, & proſpectabat è feneſtra.
Et ingrediente Jehu portam, dixit 31
illa, Salve Zamri homicîda domini ſui. Ille 32
verò ſublatis oculis ad feneſtram, dixit; Quis
mecum eſt? & obtulerunt ſe illi duo vel tres
eunuchi. Quibùs dixit, Diſcerpite eam: & 33
diſcerpſerunt eam; aſperſúſque eſt paries
ſanguine ipſius, & prætereuntes equi conculcaverunt
eam.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فحكي الديذبان قايلا * قد صار الفارس ايضا اليهم ولم يرجع * والمسير يشبه مسير ياهو بن 20
عمسي * لانه ساير علي رسله * فقال يورام انهضوا وشدوا المراكب وخرج يورام ملك آل اسراييل 21
واحزياهو ملك سبط يهودا * كل واحد منهما في مركبه * فاستقبلا عند خروجهما ياهو في حصة
نابوت اليزرعالي * فلما راي يهورام لياهو قال له السلامة * فقال ياهو اي سلامة مع طواغيت 22
ازبال امك وسحرها العظيم * فرجع يهورام الي ورايه منهزما * وقال لاحزيا هذه هي مكيدة 23
احزيا * ثم ان ياهو مد القوس ما امتدت يده * ورمي ملك اسراييل سهما بين ذراعيه * فنفذ 24
السهم من قلبه * وسقط بمركبه * فقال لبذقار جبار * خذه والقه في حوز نابوت اليزرعالي * 25
فاني ذاكر انا وانت راكبين * ونحن آخذين مزدوجين خلف احاب ابيه * وقد وردت النبوة
بهذا سوي * اذ قال الله * انه لظاهر لدي دم نابوت ودم بنيه منذ قريب * ولذلك ما قلت الآن 26
شيله * والقه في حصة نابوت اليزرعالي * كما قال الله * فلما راي ذلك احزياهو ملك آل يهودا * 27
انهزم في طريق بيت جنا * وركض ياهو وراه وقال * ايضا ارموه في مركبه * فرموه كذلك * وقد
صار من الطريق في مطلع جور التي عند يبلعام * وانهزم الي مجدوا ومات هناك * وحملوه 28
عبيده الي دار السلم * وقبروه في قرية داود * وكان اول ملك احزياهو في سنة احدي عشر 29
لملك يورام بن احاب * ثم وافا ياهو بعد ذاك يزرعال * فلما سمعت ايزابيل بموافاته كحلت 30
بالاثمد عينيها * ومشطت راسها * واشرفت من المطلع * فلما دنا الي الباب قالت * سلم 31
زمري قاتل سيده * فرفع وجهه الي المشكاة * وقال من هاهنا * فاشرف اثنان او ثلاثة 32
من الخدم * فقال اطرحوها * فطرحوها * وسال من دمها علي الحايط وعلي الخيل 33
وداسها *

Et nuntiavit ſpeculator dicens, Pervenit 20
is etiam eques ad eos, nec revertitur: &
inceſſus iſte ſimilis eſt inceſſui Jehu filii
Jamſi, quoniā lentè incedit. Dixit Joram, 21
Surgite, & jungite currus: & egreſſi Joram
rex Iſraelitarum & Ahazjahu rex
tribûs Juda, quiſque in curru ſuo; obviū,
quum egrederentur, habuerunt Jehu in
portione Nabothi Jezraelitæ. Et cùm vidiſſet 22
Jehoram Jehu, dixit ei, An non ad
pacem? Reſpondit Jehu, Quæ pax cū idolis
Jezabelis matris tuæ, et veneficiis ejus
magnis? Retroceſſit ergò Jehoram fugiens, 23
dixitque ad Ahazjam, Dolus eſt hic O
Ahazja. Tum Jehu tenſo arcu quantum 24
tendi poterat manu ſuâ, regem Iſraelis
jaculo feriit inter utrunque brachium; adeoque
ejus corde transverberato, corruit
ille in curru ſuo. Deinde dixit ad Bedcar 25
heroem ſuum, Tolle eum, et projice in poſſeſſionem
Nabothi Jezraelitæ: nam memini
me et te equitantibus, et ſimul abeuntibus
poſt Achabū patrē ejus, prolatam fuiſſe
prophetiam de hac prorſus eadem re,
dicente Deo; Nuperrimè quidem conſpectus 26
eſt apud me ſanguis Nabothi et ſanguis
filiorum ejus: hunc ob finem eſt quod
modò tibi dixi, Tolle eum, & projice in
portionem Nabothi Jezraelitæ, quemadmodum
dixit Deus. Hæc cùm vidiſſet 27
Ahazjahu rex gentis Judaicæ, fugit per
viam domûs Gannæ: ſed cucurrit poſt eum
Jehu, & dixit, Hunc etiam in curru ſuo
jaculamini: & jaculati ſunt eum ſimiliter,
quum jam progreſſus eſſet uſque ad
aſcenſum Guris quæ eſt prope Neblaam;
unde fugit ad Mageddo, & mortuus eſt
ibi. Poſtea tulerunt eum ſervi ejus in urbem 28
pacis, & ſepelierunt eum in civitate
Davidis. Fuit autem principium regni 29
Ahaziahu, anno undecimo regni Jorami
filii Achabi. Tum venit poſtea Jehu 30
Jezraelem: & cùm audîſſet Jezabel
adventum ejus, pinxit collyrio oculos
ſuos, pexuit caput ſuum, & proſpexit
è feneſtra. Cùmque is ad portam acceſſiſſet, 31
dixit illa, Ave Zamri interſector
domini ſui. Ille vultu ad feneſtram 32
erecto dixit, Quis adeſt? &
comparentibus duobus vel tribus aulicis,
Ait, Præcipitate eam, qui præcipitârunt 33
eam: fluxitque ex ejus ſanguine
ſuper parietem & ſuper equos,
qui conculcaverunt eam.

maledictam nunc Viſitate : dixit & ,bibit & ,comedit & ,venit Et
34 ויבא ויאכל וישת ויאמר פקדו־נא את־הארורה
. : eã ſepeliendum ad abierunt Et .ipſa regis filia quia ,eã ſepelite & ,illam
35 הזאת וקברוה כי בת־מלך היא: וילכו לקברה
volas & ,pedes & ,calvariam niſi ea in invenerunt non &
ולא־מצאו בה כי אם־הגלגלת והרגלים וכפות
Domini Verbum ; dixit & : ei nunciaverunt &,ſunt reverſi Et .manuum
36 הידים: וישבו ויגידו לו ויאמר דבר־יהוה
: dicendo ,Tisbitæ Elijahu ſui ſervi manu in eſt locutus quod ipſum
הוא אשר דבר ביד־עבדו אליהו התשבי לאמר
.Izebel carnem canes comedent Izrehel parte In
בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים את־בשר איזבל:
parte in agri facies ſuper ſtercus ſicut ,Izebel cadaver erit Et
37 והית נבלת איזבל כדמן על־פני השדה בחלק
.Izebel Hæc : dicant non ut ,Izrehel
יזרעאל אשר לא־יאמרו זאת איזבל:

CAP. X. י

Jehu ſcripſitque : Someron in filii ſeptuaginta Achab Et
1 ולאחאב שבעים בנים בשמרון ויכתב יהוא
ad & ,ſeniores Izrehel principes ad Someron miſit & ,literas
ספרים וישלח שמרון אל־שרי יזרעאל הזקנים ואל־
epiſtolam venire ſecundum nunc Et : dicendo ,Achab nutricios
2 האמנים אחאב לאמר: ועתה כבא הספר
,currus vobiſcum & ,veſtri domini filii vobiſcum &) ,vos ad hanc
הזה אליכם ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב
vectum & bonum videbitis Et (.armatura & ,munita civitas & ,equi &
3 והסוסים ועיר מבצר והנשק: וראיתם הטוב והישר
pugnate & ,ſui patris ſolium ſuper ponetis & ,veſtri domini filiis de
מבני אדניכם ושמתם על־כסא אביו והלחמו
: dixerunt & ,valde valde Timueruntque .veſtri domini domo ſuper
4 על־בית אדניכם: ויראו מאד מאד ויאמרו
quomodo & ,ejus facies ad ſteterunt non reges duo Ecce
הנה שני המלכים לא עמדו לפניו ואיך
,civitatẽ ſuper qui & ,domum ſuper qui miſit Et ? nos ſtabimus
5 נעמד אנחנו: וישלח אשר על־הבית ואשר על־העיר
3 nos tui Servi : dicendo ,Jehu ad nutricii & ,ſeniores &
והזקנים והאמנים אל־יהוא לאמר עבדיך אנחנו
regem conſtituemus non : faciemus ,nos ad dixeris quæ omnia &
וכל אשר־תאמר אלינו נעשה לא־נמליך
epiſtolam eos ad ſcripſit Et .fac tuis oculis in bonum : virum
6 איש הטוב בעיניך עשה: ויכתב אליהם ספר
,audientes vos meam vocem & ,vos mihi Si : dicendo ,ſecundam
שנית לאמר אם־לי אתם ולקלי אתם שמעים
me ad venite & ,veſtri domini filiorum virorum capita tollite
קחו את־ראשי אנשי בני־אדניכם ובאו אלי
cum viri ſeptuaginta regis filii & : Izrehel in cras tempus ſecundum
כעת מחר יזרעאלה ובני המלך שבעים איש את־
epiſtolam venire ſecundum ,fuit Et .eos grandes reddentibus civitatis magnatib⁹
7 גדלי העיר מגדלים אותם: ויהי כבא הספר
,viros ſeptuaginta mactârunt & ,regis filios tulerunt & ,eos ad
אליהם ויקחו את־בני המלך וישחטו שבעים איש
.Izrehel in eum ad miſerunt & ,ahenis in eorum capita poſuerunt &
וישימו את־ראשיהם בדודים וישלחו אליו יזרעאלה:
filiorum capita Attulerunt : dicendo ,ei indicavit & ,nuncius venit Et
8 ויבא המלאך ויגד־לו לאמר הביאו ראשי בני־
portæ oſtium acervos duos ea Ponite ; dixit & : regis
המלך ויאמר שימו אותם שני צברים פתח השער
.mane ad uſque
עד־הבקר:

Verſio VULG. LAT.

34 Cúmque introgreſſus eſſet, ut
comederet, biberétque, ait;
Ite, & videte maledictam illã,
& ſepelite eam : quia filia regis
35 eſt. Cúmque iſſent ut ſepelirent
eam, non invenerunt
niſi calvariã, & pedes, & ſummas
36 manus. Reverſique nuntiaverunt
ei. Et ait Jehu; Sermo
Domini eſt, quem locutus
eſt per ſervum ſuum Eliam
Theſbiten, dicens; In agro
Jezrahel comedent canes carnes
37 Jezabel. Et erunt carnes
Jezabel ſicut ſtercus ſuper faciem
terræ in agro Jezrahel :
ita ut prætereuntes dicant,
Hæccine eſt illa Jezabel?

CAP. X.

1 ERant autem Achab ſeptuaginta
filii in Samaria : ſcripſit
ergò Jehu literas, & miſit in
Samariam, ad optimates civitatis,
& ad majores natu, & ad
2 nutritios Achab, dicens; Statim
ut acceperitis literas has,
qui habetis filios domini veſtri,
& currus, & equos, & civitates
3 firmas, & arma, Eligite
meliorem, & eum qui vobis
placuerit de filiis dñi veſtri, et
eum ponite ſuper ſoliũ patris
ſui, & pugnate pro domo domini
4 veſtri. Timuerunt illi vehementer,
& dixerunt; Ecce
duo reges non potuerunt ſtare
corã eo, & quo modo nos valebimus
5 reſiſtere? Miſerunt
ergò præpoſiti domûs, & præfecti
civitatis, & majores natu,
nutritii, ad Jehu, dicentes; Servi
tui ſumus, quæcunque juſſeris
faciemus, nec conſtituem⁹
nobis regem : quæcunque tibi
6 placent, fac. Reſcripſit autem
eis literas ſecundò, dicens; Si
mei eſtis, & obeditis mihi, tollite
capita filiorũ domini veſtri,
et venite ad me hâc eâdem
horâ cras in Jezrahel. Porrò
filii regis, ſeptuaginta viri, apud
optimates civitatis nutriebantur.
7 Cúmq; veniſſent literæ
ad eos, tulerunt filios regis, &
occiderunt ſeptuaginta viros,
& poſuerunt capita eorum in
cophinis, & miſerunt ad eum
8 in Jezrahel. Venit autẽ nuntius,
et indicavit ei, dicens; Attulerunt
capita filiorum regis.
Qui reſpondit; Ponite ea ad
duos acervos juxta introitum
portæ uſque mané.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

34 Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ εἶπεν,
Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην,
καὶ θάψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως
35 ἐστί. Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν,
καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον
36 καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν. Καὶ ἐπέστρεψαν
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ. καὶ εἶπε, Λόγος
κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιοὺ
τοῦ Θεσβίτου, λέγων, Ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ
καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰεζάβελ.
37 Καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ
ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ
μερίδι Ἰεζράελ, ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτούς, Ἰεζάβελ.

Et intravit, & comedit, & 34
bibit, & dixit; Viſitate, quæſo,
maledictam iſtam, & ſepelite eam : quoniam filia regis
eſt. Et iverunt ſepelire eam : 35
& non invenerunt in ea aliud
quid, quàm cranium, &
pedes, & veſtigia manuum. Et 36
reverterunt, & annuntiaverunt
ei. Et dixit; Verbum
Domini, quod locutus eſt in
manu Eliu Thesbitæ, dicens;
In parte Jezrael canes comedent
carnes Jezabel. Et erit 37
morticinum Jezabel tanquàm
ſtercus ſuper faciem agri in parte
Jezrael, ut non (o) dicant
ipſi, Jezabel.

ΚΕΦ. ι.

1 ΚΑὶ τῷ Ἀχαὰβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ.
καὶ ἔγραψεν (α) Ἰοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν
ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας (β)
Σαμαρείας, καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, (γ)
2 καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς Ἀχαάβ, λέγων, Καὶ
νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς (δ)
ὑμᾶς, καὶ μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν,
καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ (ε) πόλεις
3 ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα. Καὶ ὄψεσθε τὸν
ἀγαθὸν (ζ) καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ
κυρίου (η) ὑμῶν, καὶ καταστήσετε αὐτὸν
ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμεῖτε
ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν.
4 Καὶ ἐφοβήθησαν (θ) σφόδρα, καὶ εἶπον, Ἰδοὺ
οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα (ι) ἡμεῖς;
5 Καὶ ἀπέστειλαν οἱ (κ) ἐπὶ τοῦ οἴκου (λ) καὶ
οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ
οἱ τιθηνοὶ πρὸς (μ) Ἰοὺ, λέγοντες, Παῖδές
σου (ν) καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς
πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν. οὐ βασιλεύσομεν
ἄνδρα, τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
6 σου ποιήσομεν. Καὶ ἔγραψε πρὸς (ξ) αὐτοὺς
Ἰοὺ βιβλίον δεύτερον, λέγων, Εἰ ἐμοὶ
ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς
εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν (ο) ἀνδρῶν
τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐνέγκατε
πρός με, ὡς ἡ ὥρα αὔριον (π) ἐν
Ἰεζράελ. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν
ἑβδομήκοντα ἄνδρες, οὗτοι ἁδροὶ τῆς πόλεως
7 ἐξέτρεφον αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ὡς
ἦλθε τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς, καὶ ἔλαβον
τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ (ρ) ἔσφαξαν αὐτοὺς
ἑβδομήκοντα ἄνδρας· καὶ ἔθηκαν τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν
αὐτὰς πρὸς αὐτὸν (σ) εἰς Ἰεζράελ.
8 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλε, λέγων,
Ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως.
καὶ εἶπε, Θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν
θύραν (τ) τῆς πύλης εἰς πρωΐ.

CAP. X.

ET ipſi Achaab ſeptuaginta 1
filii in Samaria. Et ſcripſit Ihu
librum, & miſit in Samariam
ad principes (a) Samariæ,
& ad ſeniores, & ad nutritios
(b) Achaab, dicens; Et nunc, 2
cùm venerit liber hic ad vos,
& vobiſcum filii domini veſtri,
& vobiſcum currus, &
equi, & civitates munitæ, &
arma : Et videbitis eum, qui 3
bonus, & rectus in filiis domini
veſtri : & conſtituetis eum
ſuper thronum patris ejus :
& bellabitis pro domo domini
veſtri. Et timuerunt valdè, 4
& dixerunt; Ecce duo
reges non ſteterunt ad faciem
ejus : & quomodò ſtabimus
nos? Et miſerunt ii, qui ſuper 5
domum, & qui ſuper civitatem,
& ſeniores, & nutritii
ad Ihu, dicentes; Pueri
tui et nos : & quæcunque dixeris
ad nos, faciemus : non faciemus
regnare virum : quod
bonum in oculis tuis, faciemus.
Et ſcripſit ad eos Ihu librum 6
ſecundum, dicens; Si mihi
vos, & vocem meam vos
exauditis; tollite caput virorum
filiorum domini veſtri,
& afferte ad me, ſicut hora,
cras in Jezrael. Et filii
regis erant ſeptuaginta viri :
hi magnates civitatis enutriebant
eos. Et factum eſt, ut 7
venit liber ad eos; & ceperunt
filios regis, & jugulaverunt
eos ſeptuaginta viros : &
poſuerunt capita eorum in cartallis :
& miſerunt ea ad illum
in Jezrael. Et venit nuntius, 8
& annuntiavit, dicens;
Attulerunt capita filiorum regis.
Et dixit, Ponite ea acervos
duos apud oſtium portæ
in (c) mané.

MS. A. (α) Ἰηοὺ (β) Σαμαρείας, πρὸς (γ) καὶ τοὺς (δ) ὑμᾶς, μεθ' (ε) αἱ πόλεις (ζ) καὶ * εὐθῆ (η) ὑμῶν, καταστήσατε (θ) σφόδρα σφόδρα, καὶ (ι) ἡμεῖς αὐτοί; Καὶ (κ) ἀπὸ τοῦ (λ) καὶ ἀπὸ τῆς (μ) Ἰηοὺ, (ν) ἡμεῖς αὐτοὶ, (ξ) αὐτοὺς βιβλίον (ο) ἀνδρῶν τῶν κυρίου (π) εἰς (ρ) ἔσφαξαν ἑβδομήκοντα (σ) ἐν (τ) τῆς πόλεως εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 ועל ואכל ושתי ואמר סערו כען ית ארורתא הדא וקברוהא ארי בת מלכא היא: ואזלו
35 36 למקברה ולא אשכחו בה אלהין גולגלתא ורגליא ופסת ידהא: ותבו וחויאו ליה ואמר
פתגמא דיי הוא דמליל ביד עבדיה אליה דמן תושב למימר באחסנת יזרעאל יכלון
37 כלביא ית בסרא דאיזבל: ותהי נבילתא דאיזבל כזבל מבדר על אפי חקלא באחסנת
יזרעאל דלא יימרון דא איזבל:

י

1 ולאחאב שבעין בנין בשמרון וכתב יהוא אגרן ושדר לשמרון לרברבי יזרעאל סביא
2 ולתורבניא דאחאב למימר: וכען כמיתי אגרתא הדין לותכון ועמכון בני רבוניכון
3 ועמכון רתיכין וסוסון וקרוין כריכן ומאני זינא: ותחזון דתקין ודכשר מבני רבונכון
4 ותשוון על כורסי מלכותא דאבוהי ותגיחון קרב על בית רבונכון: ודחילו לחדא לחדא
5 ואמרו הא תרין מלכיא לא יכילו למקם קדמוהי ואיכדין נקום אנחנא: ושלח דממנא
על ביתא ודממנא על קרתא וסביא ותורבניא לות יהוא למימר עבדך אנחנא וכל
6 דתימר לנא נעביד לא נמליך גבר דתקין בעינך עביד: וכתב להון אגרתא תנינות למימר
אם דילי אתון ומני אתון מקבלין סבו ית רישי גברי בני רבונכון ותיתון לותי כעדנא
7 הדין מחר ליזרעאל ובני מלכא שבעין גברא ית רברבי קרתא מרבן יתהון: והוה כמיתי
אגרתא לותהון ודברו ית בני מלכא ונכיסו שבעין גברא ושויאו ית רישיהון בסליא
8 ושדרונון לותיה ליזרעאל: ואתא אזגדא וחוי ליה למימר איתיאו רישי בני מלכא ואמר
שוו יתהון תרין דגורין במעלנא דתרעא עד צפרא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ingreſſus comedit & bibit : & dixit, Viſitate nunc maledictã iſtã; & ſe- 34
pelite eam, quia filia regis illa eſt. Et iverunt ut ſepelirent illã, & non re- 35
pererunt in illa niſi calvariã & pedes, & extremitates manuũ *ejus*. Et re- 36
dierunt & indicaverunt illi, & dixit, Verbũ Dñi eſt, quod locut⁹ eſt in eo
ſervus ejus Eliah, qui erat ex Thoſab, dicendo : In hæreditate Jizreghel
comedent canes carnẽ Jizebel. Et erit cadaver Jizebel ſicut ſtercus 37
diſperſum ſuper faciem agri in hæreditate Jizreghel, ita ut non dicant,
Hæc eſt Jizebel.

CAP. X.

ET Ahhab erant ſeptuaginta filii in Somron : & ſcripſit Jehu epiſtolas, 1
& miſit in Somron ad magnates Jizreghel, ad ſenes, & ad nutricios Ah-
hab, dicendo : Et nunc cùm venerit epiſtola hæc ad vos; & vobiſcum 2
ſunt filii domini veſtri, & vobiſcum currus & equi, & urbes munitæ, & va-
ſa armorum. Et videatis quis aptior, & quis gratior ſit de filiis dñi veſtri, 3
& ponatis [*eum*] ſup ſolium regni patris ejus : et inite bellum pro domo
dñi veſtri. Et timuerunt vehementiſſimè, et dixerunt, Ecce duo reges 4
non potuerunt ſtare ante eum, et quomodo ſtabimus nos? Et miſit qui 5
præpoſitus erat ſuper domum, & qui præpoſitus erat ſuper civitatem, et
ſenes & nutricii ad Jehu, dicendo : Servi tui ſumus, & omnia quæ dixeris
nobis faciemus : non regem ſtatuemus quemquam : quod rectum eſt in
oculis tuis, fac. Et ſcripſit illis epiſtolam ſecundò, dicendo : Si mei vos 6
eſtis, & mihi obeditis, accipite capita virorum filiorum domini veſtri, &
afferte ad me juxta tempus hoc cras in Jizreghel; & filii regis erant ſe-
ptuaginta viri cum magiſtris civitatis nutrientibus eos. Et fuit ut venit 7
epiſtola ad illos, acceperunt filios regis, & jugulaverunt ſeptuaginta
viros, & poſuerunt capita eorum in caniſtris : & miſerunt illa ad illum in
Jizreghel. Et venit nuncius & indicavit ei, dicendo, Attulerunt capita 8
filiorum regis : & dixit, Ponite illos in duos acervos in introitu portæ
uſque ad auroram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܠ ܐܟܠ ܘܐܫܬܝ. ܘܐܡܪ. ܣܥܘܪܘܗ̇ ܠܠܝܛܬܐ ܗ̇ܝ ܘܩܒܪܘܗ̇. ܡܛܠ ܕܒܪܬ ܡܠܟܐ 34
ܗ̇ܝ. * ܘܐܙܠܘ ܠܡܩܒܪܘܗ̇. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܒܗ̇. ܐܠܐ ܪܫܗ̇ ܘܪ̈ܓܠܝܗ̇. ܘܦܣ̈ܬ ܐܝ̈ܕܝܗ̇. 35
* ܘܗܦܟܘ ܘܚܘܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܦܬܓܡܗ ܗ̣ܘ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕ ܥܒܕܗ ܐܠܝܐ 36
ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܕܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ ܢܐܟܠܘܢ ܟ̈ܠܒܐ ܒܣܪܗ̇ ܕܐܝܙܒܠ. * ܘܬܗܘܐ ܫܠܕܗ̇ 37
ܕܐܝܙܒܠ ܐܝܟ ܙܒܠܐ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܝܬ ܕܩܒܪ. ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ. ܗܕܐ ܗ̇ܝ
ܐܝܙܒܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

* ܘܠܐܚܐܒ. ܫܒܥܝܢ ܒ̈ܢܝܢ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܟܬܒ ܝܗܘ ܐܓܪܬܐ. ܘܫܕܪ ܠܫܡܪܝܢ ܠܘܬ ܪ̈ܘܪܒܢܐ 1
ܕܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܘܬ ܩܫ̈ܝܫܐ. ܘܠܘܬ ܡܪ̈ܒܝܢܐ ܕܒ̈ܢܝ ܐܚܐܒ. ܠܡܐܡܪ. * ܟܕ ܡܛܝܐ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ 2
ܠܘܬܟܘܢ. ܘܥܡܟܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܥܡܟܘܢ ܡܪ̈ܟܒܬܐ ܘܪ̈ܟܫܐ ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܚܣܝܢܬܐ
ܘܙܝܢܐ. * ܘܚܙܘ ܕܫܦܝܪ ܘܕܬܪܝܨ ܡܢ ܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܐܘܬܒܘܗܝ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ 3
ܕܐܒܘܗܝ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܠ ܒܝܬ ܡܪܟܘܢ. * ܘܕܚܠܘ ܛܒ. ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܬܪܝܢ ܡܠܟܝܢ ܠܐ 4
ܩܡܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟܢܐ ܢܩܘܡ ܚܢܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܫܕܪ ܪܒ ܒܝܬܐ ܘܫܠܝܛܐ 5
ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܩܫ̈ܝܫܐ ܘܡܪ̈ܒܝܢܐ ܠܘܬ ܝܗܘ. ܘܐܡܪܘ. ܥܒ̈ܕܝܟ ܚܢܢ. ܘܟܠ ܕܐܡܪܬ ܠܢ ܢܥܒܕ.
ܘܠܐܢܫ ܠܐ ܢܡܠܟ ܥܠܝܢ ܡܠܟܐ. ܘܕܫܦܝܪ ܒܥܝ̈ܢܝܟ ܥܒܕ. * ܘܟܬܒ ܠܗܘܢ 6
ܐܓܪܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒ̈ܢܝܢ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܕܝܠܝ ܐܢܬܘܢ. ܘܠܩܠܝ ܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܫܩܘܠܘ ܪ̈ܫܐ
ܕܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܐܝܬܘ ܠܘܬܝ ܡܚܪ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ ܠܝܙܪܥܝܠ. ܘܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܗܘܘ
ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. * ܘܟܕ ܡܛܬ ܐܓܪܬܐ. ܕܒܪܘ 7
ܠܒ̈ܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܢܟܣܘ ܐܢܘܢ ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܣܡܘ ܪ̈ܫܝܗܘܢ ܒܣ̈ܠܐ. ܘܫܕܪܘ
ܠܗ ܠܝܙܪܥܝܠ. * ܘܐܬܐ ܐܙܓܕܐ ܘܚܘܝܗ. ܘܐܡܪ. ܐܝܬܝܘ ܪ̈ܫܐ ܕܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܣܝܡܘ 8
ܐܢܘܢ ܬܪܝܢ ܓܘܪ̈ܝܢ ܒܬܪܥܐ ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ.

Ingreſſus verò comêdit ac bibit, tum dixit, 34
Viſitate maledictam illam, & ſepelite eam,
quia filia regis eſt. Abeuntes itaque ut ſe- 35
pelirent eam, nihil invenerunt ex ea, præter
caput, pedes, & volas manuum ejus: Et re- 36
verſi indicaverunt ei. Qui dixit, Sermo Dñi
eſt, quem locutus fuerat per manum ſervi ſui
Eliæ qui de Thesbi, quòd *ſcilicet* in prædio
Jezraelis devorabunt canes carnem Izabelis:
Et erit cadaver Izabelis quaſi ſtercus ſuper 37
faciem terræ in prædio Jezraelis, nemine ſe-
peliente; ita ut non dicatur, Hæc eſt Izabel.

CAP. X.

HAbebat autem Ahab ſeptuaginta filios in 1
Samaria: quapropter ſcripſit Jehu epiſtolam,
miſitque in Samariam ad magnates Jezraelis,
& ad ſeniores, & præceptores *filiorum* A-
habi, dicens; Ubi pervenerit hæc epiſtola 2
ad vos, quandoquidem apud vos ſunt filii
domini veſtri, & penes vos habetis currus,
equos, urbes munitas, & arma; Quem optimũ 3
ac præſtantiſſimum videritis inter filios do-
mini veſtri, collocate ſuper ſolium patris
ſui, & pugnate pro domo domini veſtri. Illi 4
verò vehementer timentes dixerunt, Ecce
duo reges non reſtiterunt ei, quomodo reſi-
ſteremus nos? Quare mittentes œconomus, 5
præfecti civitatis, ſeniores, atque pædagogi
ad Jehu, dixerunt; Servi tui ſumus, & quic-
quid dixeris nobis, exequemur: neminem
ſuper nos regem creabimus: quod bonum
tibi viſum fuerit, facito. Tum ſcripſit ad eos 6
epiſtolam ſecundò hiſce verbis, Si mei eſtis,
& voci meæ auſcultatis, tollite capita filio-
rum domini veſtri, & cras hoc eodem tem-
pore afferte in Jezraelem: filii autem regis
erant ſeptuaginta viri, & magnates urbis
educabant eos. Cùm ergò perveniſſet 7
epiſtola, duxerunt filios regis, & jugu-
laverunt eos, *nempe* ſeptuaginta viros,
poſuerunt eorum capita in ſportis, & miſe-
runt ei in Jezraelem. Tum venit nuntius, 8
& indicavit ei dicens, Attulerunt capita fi-
liorum regis. Qui reſpondit, Congerite illa
duos in acervos in veſtibulo januæ uſq; mané.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم انحدر واكل وشرب * ثم قال * افتقدوا هذه الملعونة واقبروها * فانها بنت الملك * فمضوا 34 35
ليقبروها فلم يجدوا منها الا جمجمتها ورجليها وكفيها * وعادوا فاخبروه بذلك * فقال 36
هذا كلام الله الذي قاله على يد ايليا التسبيتي * قايلا * في حصة يزرعال تاكل الكلاب
لحم ايزابيل * وتكون نبيلة ايزابيل كالزبل المبذور على وجه الحقل في حصة يزرعال * حتى 37
لا يقال ان هذه ايزابيل *

* الفصل العاشر *

* ولاحاب يومئذ في سومرون سبعين ابنا * فكتب ياهو كتبا الى من بسومرون من روساء 1
يزرعال * المشايخ ونقاب احاب * قايلا * الان كما يرد اليكم كتابي هذا * وعندكم بنو سيدكم * 2
وعندكم مراكب وخيل * وقرية ذات حصن * وسلاح * فاختاروا الافضل من بني سيدكم * واجلسوه 3
على كرسي مملكة ابيه * وتحاربون عن بيت سيدكم * فخافوا جدا جدا وقالوا * اذا كان ملكين 4
لم يطيقاه ولا وقفا بين يديه فكيف نقاومه نحن * فاجابه المروس على الدار والمولى على القرية * 5
والمشايخ والامناء قايلين * نحن عبيدك وننتهي الى امرك * ليس نملك احدا * وانت اعلى عنا
بما تحب * فلما سمع هذا من جوابهم * كتب اليهم كتابا ثانيا يقول فيه * ان كنتم لي والى 6
امري تنتهوا * خذوا روس ابناء سيدكم وتوجهوا بها الى حضرتي مثل هذا الوقت من غد الى
يزرعال * وبنو الملك يومئذ سبعون رجلا عند عظماء القرية يعظمونهم ويجلونهم * فلما 7
ورد الكتاب اليهم * اخذوا ابناء الملك وهم سبعون رجلا * فذبحوهم وجعلوا روسهم في سلال *
ووجهوها الى حضرته في يزرعال * ووافاه الرسول فاخبره قايلا * قد وجهوا روس بني الملك * 8
فقال * اجعلوها صبتين الى الغداة بازاء الباب *

Tum deſcendens comêdit ac bibit; dein- 34
de dixit, Reviſite jam maledictam illam,
& ſepelite eam, nam filia regis eſt.
Cúmque abiiſſent ad ſepeliendum eam, 35
nihilque ex ea reperiſſent, præter calvari-
am ejus, & pedes, ac volas; Redeuntes 36
nuntiârunt id illi: qui dixit, Hæc ſunt
verba Dei, quæ protulerat per Eliam
Thesbitem, dicens, In portione Jezrae-
lis comedent canes carnem Izabelis:
Eritque cadaver Izabelis quaſi fimus di- 37
ſperſus ſuper ſolum agri in prædio Jez-
raelis; ut non dicatur, Hæc eſt Izabel.

CAP. X.

INterim habebat Achab in Samaria 1
ſeptuaginta filios: quapropter ſcripſit
Jehu literas ad præcipuos Jezraelis, ſe-
niores, & doctores Achabi, qui erant in
Samaria, dicens; Mox quum venerint 2
ad vos hæ literæ meæ, habentes apud
vos filios domini veſtri, habentes etiam
currus, equos, & urbem arce munitam,
atque arma; Eligite è filiis domini ve- 3
ſtri digniorem, eumque collocate ſuper
ſolium regni patris ſui, & pugnate pro
domo domini veſtri. Qui vehementiſſimè 4
timentes, dixerunt, Quandoquidem duo
reges non potuerunt ſubſiſtere coram eo,
quomodo nos ei reſiſteremus? Quapro- 5
pter reſponderunt ei præpoſitus domui, &
præfectus urbis, ſeniores, atque cura-
tores, dicentes; Servi tui ſumus, &
imperio tuo obtemperabimus, nullum con-
ſtituemus regem, eminentiam (i. auctori-
tatem) *ſuper nos exerce in quibus libue-*
rit. Hæc cùm intellexiſſet ab eorum re- 6
ſponſo, ſecundam ſcripſit ad eos epiſto-
lam hujuſmodi tenoris: Si mei eſtis, &
imperio meo obtemperatis, truncate ca-
pita filiorum domini veſtri, & cras con-
ſimili tempore afferte ea mihi Jezrae-
lem. Porrò filii regis tunc erant ſe-
ptuaginta viri apud magnates urbis ma-
gno in honore & reverentiâ. Itaque cùm 7
perveniſſent ad eos literæ, acceperunt
filios regis qui erant ſeptuaginta viri, ju-
gulârunt eos, & impoſuerunt capita
eorum in caniſtris, & miſerunt ea ipſi
Jezraelem. Tum accedens ad eum le- 8
gatus, monuit eum dicens, Jam miſe-
runt capita filiorum regis. Qui dixit,
Diſpone illa duplici ſerie in craſtinum
uſque contra januam.

: populum omnem ad ait & , ſtetit & ,eſt egreſſus & , manè *in* fuit Et
9 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־הָעָם
,eũ interfeci &,meũ dominũ *ſuper* conjuravi ego ecce : vos Juſti
צַדִּקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קָשַׁרְתִּי עַל־אֲדֹנִי וָאֶהְרְגֵהוּ
non quòd , nunc Scitote ? hos omnes percuſſit quis &
10 וּמִי הִכָּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ דְּעוּ אֵפוֹא כִּי לֹא
DOMINUS eſt locutus quem ,terram in DOMINI ſermone de *cadet*
יִפֹּל מִדְּבַר יְהוָה אַרְצָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
eſt locutus quod fecit DOMINUS & : Achab domum *ſuper*
עַל־בֵּית אַחְאָב וַיהוָה עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר
reſiduos omnes Jehu Percuſſitque .Elijahu ſui ſervi *manu in*
11 בְּיַד עַבְדּוֹ אֵלִיָּהוּ׃ וַיַּךְ יֵהוּא אֵת כָּל־הַנִּשְׁאָרִים
, ejus *notos* & , ejus *magnates* omnes & , Izrehel in Achab domo
לְבֵית־אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל וְכָל־גְּדֹלָיו וּמְיֻדָּעָיו
,ſurrexit Et .ſuperſtitẽ ei reliquit non donec ,ejus ſacerdotes &
12 וְכֹהֲנָיו עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וַיָּקָם
.via in paſtorum *ligationis* domum ipſe ,Someron abiit & ,venit &
וַיָּבֹא וַיֵּלֶךְ שֹׁמְרוֹן הוּא בֵּית־עֵקֶד הָרֹעִים בַּדָּרֶךְ׃
Qui : dixit & , Jehudah regis Achaziahu fratres invenit Jehu Et
13 וְיֵהוּא מָצָא אֶת־אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי
filiorum pacem ad deſcendimus & , *nos* Achaziahu Fratres:dixerunt & ?*vos*
אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ אֲנַחְנוּ וַנֵּרֶד לִשְׁלוֹם בְּנֵי־
:vivos eos Comprehendite ,Dixitque *.principis filiorum &* , *regis*
14 הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי הַגְּבִירָה׃ וַיֹּאמֶר תִּפְשׂוּם חַיִּים
, *ligationis* domus ciſterna in eos *mactaverunt* & ,vivos eos cõprehenderunt &
וַיִּתְפְּשׂוּם חַיִּים וַיִּשְׁחָטוּם אֶל־בּוֹר בֵּית־עֵקֶד
abiit Et .eis ex *virum* reliquit non & , viros duos & quadraginta
15 אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אִישׁ וְלֹא־הִשְׁאִיר אִישׁ מֵהֶם׃ וַיֵּלֶךְ
,*ei benedixit* &,ſibi occurſum in Rechab filiũ Jehonadab invenit & ,inde
מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב לִקְרָאתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ
meũ cor quemadmodum ,rectum tuum cor eſt Nunquid : eum ad ait &
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיֵשׁ אֶת־לְבָבְךָ יָשָׁר כַּאֲשֶׁר לְבָבִי
: tuã manum da : eſt & ,Eſt : Jehonadab dixitque ? tuo corde cum
עִם־לְבָבֶךָ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב יֵשׁ וָיֵשׁ תְּנָה אֶת־יָדֶךָ
: dixit Et .currum in ſe ad eũ fecit aſcendere &,ſuã manũ dedit &
16 וַיִּתֵּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל־הַמֶּרְכָּבָה׃ וַיֹּאמֶר
.ſuo curru in eũ fecit equitare & :DOMINO *meo zelo in* vide & ,mecũ *Ito*
לְכָה אִתִּי וּרְאֵה בְּקִנְאָתִי לַיהוָה וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ בְּרִכְבּוֹ׃
,Someron in Achab *ipſi reſiduos* omnes percuſſit &,Someron venit Et
17 וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן וַיַּךְ אֶת־כָּל־הַנִּשְׁאָרִים לְאַחְאָב בְּשֹׁמְרוֹן
fuerat locutus quod ,DOMINI verbum juxta , ipſum diſperdidit donec
עַד־הִשְׁמִדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
dixitque ,populum omnem Jehu congregavit Et .Elijahu ad
18 אֶל־אֵלִיָּהוּ׃ וַיִּקְבֹּץ יֵהוּא אֶת־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר
.multùm ei *ſerviet* Jehu , parum Bahal *ſervivit* Achab : eos ad
אֲלֵהֶם אַחְאָב עָבַד אֶת־הַבַּעַל מְעָט יֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה׃
omnes & , ejus ſervos omnes , Bahal prophetas omnes nunc Et
19 וְעַתָּה כָּל־נְבִיאֵי הַבַּעַל כָּל־עֹבְדָיו וְכָל־
grande ſacrificium quia : deficiat ne *vir* : me ad vocate ejꝰ ſacerdotes
כֹּהֲנָיו קִרְאוּ אֵלַי אִישׁ אַל־יִפָּקֵד כִּי זֶבַח גָּדוֹל
faciebat Jehu & : vivet non , defecerit qui omnis : Bahal *ipſi* mihi
לִי לַבַּעַל כֹּל אֲשֶׁר־יִפָּקֵד לֹא יִחְיֶה וְיֵהוּא עָשָׂה
: Jehu Dixitque .Bahal *ſervientes* perderet ut , *aſtutia in*
20 בְעָקְבָּה לְמַעַן הַאֲבִיד אֶת־עֹבְדֵי הַבָּעַל׃ וַיֹּאמֶר יֵהוּא
Jehu Miſitque .vocaverunt & : Bahal *retentionem* Sanctificate
21 קַדְּשׁוּ עֲצָרָה לַבַּעַל וַיִּקְרָאוּ׃ וַיִּשְׁלַח יֵהוּא
remanſit non & , Bahal *ſervientes* omnes venerunt & , Iſrael omnem in
בְּכָל־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ כָּל־עֹבְדֵי הַבַּעַל וְלֹא־נִשְׁאַר
eſt repleta & , Bahal domum ſunt ingreſſi & : venerit non qui , *vir*
אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־בָא וַיָּבֹאוּ בֵּית הַבַּעַל וַיִּמָּלֵא
.os ad ore Bahal domus
בֵּית־הַבַּעַל פֶּה לָפֶה׃

Verſio VULG. LAT.

9 Cúmque diluxiſſet, egreſſꝰ eſt, & ſtans dixit ad omnẽ populum; Juſti eſtis: ſi ego conjuravi contra dominum meum, & interfeci eum, quis percuſſit omnes hos? 10 Videte ergò nunc quoniam non cecidit de ſermonibus Domini in terrã, quos locutus eſt Dominus ſup domum Achab, & Dominꝰ fecit quod locutus eſt in manu ſervi ſui Eliæ. 11 Percuſſit igitur Jehu, omnes qui reliqui erant de domo Achab in Jezrahel, et univerſos optimates ejus, & notos, & ſacerdotes, donec non remanerẽt ex eo reliquiæ. 12 Et ſurrexit, & venit in Samariã: cúmq; veniſſet ad Camerã 13 paſtorum in via, Invenit fratres Ochoziæ regis Juda, dixítque ad eos; Quinã eſtis vos? Qui reſponderunt; Fratres Ochoziæ ſumus, & deſcendimus ad ſalutandos filios regis, & 14 filios reginæ. Qui ait, Comprehendite eos vivos. Quos cùm comprehendiſſent vivos, jugulaverunt eos in ciſterna juxta Cameram, quadraginta duos viros, & non reliquit ex 15 eis quenquam. Cúmque abiiſſet inde, invenit Jonadab filium Rechab in occurſum ſibi, & benedixit ei. Et ait ad eum; Numquid eſt cor tuum rectũ, ſicut cor meũ cum corde tuo? Et ait Jonadab, Eſt. Si eſt, inquit, da manũ tuam. Qui dedit ei manum ſuam. At ille levavit 16 eum ad ſe in currum: Dixítq; ad eum; Veni mecũ, & vide zelum meũ pro Domino. Et im17 poſitum in curru ſuo, Duxit in Samariam. Et percuſſit omnes qui reliqui fuerant de Achab in Samaria uſque ad unũ, juxta verbum Domini, quod locutus 18 eſt per Eliã. Congregavit ergò Jehu omnem populum, & dixit ad eos; Achab coluit Baal parũ, ego autem colam eum 19 ampliùs. Nunc igitur omnes prophetas Baal, & univerſos ſervos ejꝰ, & cunctos ſacerdotes ipſius, vocate ad me: nullus ſit qui non veniat, ſacrificium enim grande eſt mihi Baal: quicunq; defuerit, non vivet. Porrò Jehu faciebat hoc inſidioſè, ut diſperderet cultores 20 Baal. Et dixit, Sanctificate diẽ ſolennem Baal. Vocavítque, 21 Et miſit in univerſos terminos Iſrael, & venerunt cuncti ſervi Baal: non fuit reſiduus ne unus quidem qui non veniret. Et ingreſſi ſunt templum Baal: & repleta eſt domus Baal, à ſummo uſque ad ſummum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐγένετο (τ) πρωΐ· ϗ ἐξῆλθε ϗ ἔστη, ϗ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαὸν, Δίκαιοι ὑμεῖς· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου, ϗ ἀπέκτεινα αὐτόν· ϗ τίς ἐπάταξε πάντας 10 τούτους; Ἴδετε ἀφφὼ, ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ῥήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν οὗ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαάβ. ϗ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐ11 λάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιού. Καὶ ἐπάταξεν (υ) Ἰοὺ πάντας (φ) τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζράελ, ϗ πάντας τοὺς ἁδροὺς αὐτοῦ, ϗ τοὺς (χ) γνωστοὺς αὐτοῦ, ϗ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατά12 λειμμα. Καὶ (ψ) ἀνέστη ϗ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν, αὐτὸς ἐν (ω) Βαιθακὰθ τῶν ποιμένων 13 ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ (α) Ἰοὺ εὗρε τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα, ϗ εἶπε, Τίνες ὑμεῖς; ϗ εἶπον, (β) Ἀδελφοὶ Ὀχοζίου ἡμεῖς, ϗ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, ϗ 14 τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης. Καὶ εἶπε, Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. (γ) ϗ ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς (δ) Βαιθακὰθ τεσσαράκοντα ϗ δύο ἄνδρας· 15 οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν ϗ εὗρε τὸν Ἰωναδὰβ υἱὸν Ῥηχὰβ εἰς (ε) ἀπαντὴν αὐτοῦ, ϗ εὐλόγησεν αὐτόν. ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν (ζ) Ἰοὺ, Εἰ ἔστι καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; ϗ εἶπεν Ἰωναδὰβ, Ἔστιν. ϗ εἶπεν (η) Ἰοὺ, Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν χεῖρά σου. ϗ ἔδωκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ϗ (θ) ἀνεβίβασεν 16 αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα, Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Δεῦρο μετ᾽ ἐμοῦ, ϗ ἴδε ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ κυρίῳ. ϗ (ι) ἀπεκάθισεν αὐ17 τὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Σαμάρειαν. ϗ ἐπάταξε πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Ἀχαὰβ ἐν Σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλη18 σεν πρὸς Ἠλιού. (κ) Καὶ συνήθροισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαὸν, ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀχαὰβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ ὀλίγα, (λ) Ἰοὺ δουλεύσει αὐ19 τῷ πολλά. Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ, πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ ϗ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρὸς μὲ, ἀνὴρ μὴ ἐπισκεπήτω, ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ (μ) Βάαλ· πᾶς ὃς ἐὰν ἐπισκεπῇ, οὐ ζήσεται. ϗ (ν) Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, (ξ) ἵν᾽ ἀπολέσῃ τοὺς δούλους τοῦ Βά20 αλ. Καὶ εἶπεν (ο) Ἰοὺ, Ἁγιάσατε ἱερείαν τῷ Βά21 αλ. ϗ ἐκήρυξαν. Καὶ ἀπέστειλεν (π) Ἰοὺ ἐν παντὶ (ρ) Ἰσραὴλ, λέγων, Καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι, ϗ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολειπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ· ὃς ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. ϗ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ (σ) Βάαλ, ϗ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ· οὐ κατελείφθη ἀνὴρ ὃς οὐ παρεγένετο. ϗ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ. ϗ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βάαλ στόμα εἰς στόμα.

9 *Et factum eſt mané. Et (d) egreſſus eſt, & ſtetit, & dixit ad omnẽ populum; Juſti vos. Ecce ego quidem converti me ſuper dominum meum, & occidi illum. Et quis percuſſit omnes iſtos?* 10 *Videte (e) Appho: quia non cadet de verbo Domini in terram, quod locutus eſt Dominus ſuper domũ Achaab. Et Dominus fecit quæcunq; locutꝰ eſt in manu ſervi ſui Eliu.* 11 *Et percuſſit Ibu omnes, qui remanſerant in domo Achaab in Jezrael, & omnes magnates ejus, & (f) notos ejus, & ſacerdotes ejus: ita ut non relinqueret de eo reliquias.* 12 *Et ſurrexit, & ivit in Samariam: ipſe in (g) Bæthacath paſtorũ in via.* 13 *Et Ibu invenit fratres Ochoziæ regis Juda, & dixit; Quinam vos? Et dixerunt; Fratres Ochoziæ nos, & deſcendimꝰ ad pacẽ filiorũ regis, & filiorũ dominatricis.* 14 *Et dixit, Comprehendite eos vivos. Et jugulaverunt eos in Bæthacath quadraginta & duos viros: non reliquit virũ ex eis.* 15 *Et ivit inde, & invenit Jonadab filiũ Rhechab in obviã ſibi, & benedixit eũ. Et dixit ad eũ Ibu; Si eſt cor tuum cũ corde meo rectum, ſicut cor meũ cũ corde tuo? Et dixit Jonadab, Eſt. Et dixit Ibu; Et, ſi eſt, da manum tuã. Et dedit manum ſuam. Et aſcendere fecit eum ad ſe in currũ,* 16 *Et dixit ad eũ; Veni mecum, & vide in zelando me (b) Domino. Et ſedere fecit eũ in curru ſuo:* 17 *Et intravit in Samariam. Et percuſſit omnes reſiduos ipſius Achaab in Samaria uſq; ad delendũ eum juxta verbum Domini, quod locutus eſt ad Eliu.* 18 *Et congregavit Ibu omnẽ populum, & dixit ad eos; Achaab ſervivit Baal pauca: Ibu ſerviet ei multa.* 19 *Et nunc omnes prophetæ Baal, omnes ſervos ejus, & ſacerdotes ejus vocate ad me: vir non (i) viſitetur: quoniam ſacrificium mihi magnum ipſi Baal. Omnis, quicunque viſitatus fuerit, non vivet. Et Ibu fecit in ſupplantatione; ut diſperderet omnes ſervos Baal.* 20 *Et dixit Ibu, (k) Sanctificate ſolennitatem ipſi Baal. Et præcones pronuntiaverunt.* 21 *Et miſit Ibu in omnẽ Iſrael, (l) dicens; Et nunc omnes ſervi, & omnes ſacerdotes ejꝰ, & omnes prophetæ ejꝰ, nemo relinquatur: quoniã ſacrificium magnum facio. Quicunque defuerit; non vivet. Et venerunt omnes ſervi Baal, & omnes ſacerdotes ejus, & omnes prophetæ ejꝰ, non remanſit vir, qui non advenerit. Et intraverunt in domũ Baal: & impleta eſt domus Baal, os ad os.*

MS.A. (τ) ἐν πρωΐᾳ· (υ) Ἰηοὺ (φ) τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ καταλειφθέντας ἐν τῷ Ἰεζραὴλ, (χ) γνωστοὺς αὐτοῦ, (ψ) ἀνέστη ϗ ἦλθεν ϗ ἐπορεύθη (ω) Βαιθακὰδ (α) Ἰηοὺ (β) Οἱ ἀδελφοὶ (γ) ϗ συνελάβοντο αὐτοὺς ζῶντας, ϗ ἔσφαξαν (δ) Βαιθακὰδ τεσσαράκοντα δύο (ε) ἀπάντησιν (ζ) Ἰηοὺ, Εἰ ἔστιν μετὰ * σοῦ καρδία σου εὐθεῖα (η) Ἰηοὺ, Εἰ (θ) ἀνεβίβασεν πρὸς (ι) ἐπεκάθισεν (κ) Καὶ * ἐζήλωσεν Ἰηοὺ (λ) Ἰηοὺ (μ) Βάαλ· ὃς ἂν (ν) Ἰηοὺ (ξ) ἵνα (ο) Ἰηοὺ, (π) Ἰηοὺ (ρ) Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον πάντες (σ) Βάαλ· οὐ κατελείφθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וַהֲוָה בְּצַפְרָא וּנְפַק וְקָם וַאֲמַר לְכָל עַמָּא זַכָּאִין אַתּוּן הָא אֲנָא מְרָדִית עַל רִבּוֹנִי וְקַטְלְתֵּיהּ
10 וּמַן קְטַל יָת כָּל אִלֵּין׃ דְּעוּ כְעַן אֲרֵי לָא יִבְטֵל מִפִּתְגָּמָא דַיְיָ דְּמַלִּיל יְיָ עַל בֵּית אַחְאָב וַיְיָ
11 קַיֵּים יָת דְּמַלֵּיל בְּיַד עַבְדֵּיהּ אֵלִיָּהוּ׃ וּמְחָא יֵהוּא יָת כָּל דְּאִשְׁתְּאַרוּ לְבֵית אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל
12 וְכָל רַבְרְבוֹהִי וְקָרִיבוֹהִי וְחַבְרוֹהִי עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזֵב׃ וְקָם וַאֲתָא וַאֲזַל לְשֹׁמְרוֹן
13 הוּא בֵּית כְּנִישַׁת רָעַיָּא בְּאוֹרְחָא׃ וְיֵהוּא אַשְׁכַּח יָת אֲחֵי אֲחַזְיָא מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה
וַאֲמַר מַן אַתּוּן וַאֲמַרוּ אֲחֵי אֲחַזְיָה אֲנַחְנָא וּנְחַתְנָא לְמִסְעַד שְׁלָם בְּנֵי מַלְכָּא וּבְנֵי מַלְכְּתָא׃
14 וַאֲמַר אֲחוּדוּנוּן כַּד חַיִּין וַאֲחַדוּנוּן כַּד חַיִּין וְנַכְסוּנוּן לְגוֹ בֵּית כְּנִשְׁתָּא אַרְבְּעִין וּתְרֵין גַּבְרָא
15 וְלָא אִשְׁתְּאַר אֱנָשׁ מִנְּהוֹן׃ וַאֲזַל מִתַּמָּן וְאַשְׁכַּח יָת יְהוֹנָדָב בַּר רֵכָב לְקַדָּמוּתֵיהּ וּבָרְכֵיהּ
וּשְׁאֵל בִּשְׁלָמֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הַאִית לִבָּךְ כָּשַׁר כְּמָא דְלִבִּי עִם לִבָּךְ וַאֲמַר יְהוֹנָדָב אִית וְאִית
16 הַב יָת יְדָךְ וִיהַב יְדֵיהּ וְאַסְקֵיהּ לְוָתֵיהּ לִרְתִיכָא׃ וַאֲמַר אֱתָא עִמִּי וַחֲזֵי בְּקִנְאָתִי דַאֲנָא מְקַנֵּי
17 קֳדָם יְיָ וְאַרְכִּיבוּ יָתֵיהּ בִּרְתִיכֵיהּ׃ וַאֲתָא לְשֹׁמְרוֹן וּמְחָא יָת כָּל דְּאִשְׁתְּאַרוּ לְאַחְאָב בְּשֹׁמְרוֹן
18 עַד דְּשֵׁיצְיֵהּ כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּיל עִם אֵלִיָּהוּ׃ וּכְנַשׁ יֵהוּא יָת כָּל עַמָּא וַאֲמַר לְהוֹן אַחְאָב
19 פְּלַח יָת בַּעְלָא זְעֵיר יֵהוּא יִפְלְחִנֵּיהּ סַגִּי׃ וּכְעַן כָּל נְבִיֵּי בַעְלָא וְכָל פָּלְחוֹהִי וְכָל כּוּמָרוֹהִי
זַמִּינוּ לִי אֱנָשׁ לָא יִשְׁתְּגֵי אֲרֵי דְבַח רַב לִי לְבַעְלָא כָּל דְּיִשְׁתְּגֵי לָא יִתְקַיַּם וְיֵהוּא עֲבַד בְּחוּכְמָא
20 21 בְּדִיל לְאוֹבָדָא יָת פָּלְחֵי בַעְלָא׃ וַאֲמַר יֵהוּא זַמִּינוּ כְנִשְׁתָּא לְבַעְלָא וְזַמִּינוּ׃ וּשְׁלַח יֵהוּא
בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲתוֹ כָּל פָּלְחֵי בַעְלָא וְלָא אִשְׁתְּאַר אֱנָשׁ דְּלָא אֲתָא וְעַלּוּ לְבֵית בַּעְלָא
וְאִתְמְלֵי בֵּית בַּעְלָא סְפָא בִסְפָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et fuit in aurora, exiit & ſtetit, dixítq; omni populo, Innoxii eſtis: ecce ego rebellavi in dominũ meũ & occidi eum, & quis occidit omnes hos? 10 Cognoſcite nunc quòd non otioſum fuit de verbo Dñi, quòd locutus eſt Dñs contra domũ Ahhab; & Dñs firmavit id quod locutus fuerat per manũ ſervi ſui Eliah. 11 Et percuſſit Jehu omnes qui relicti fuerant domui Ahhab in Jizreghel, & omnes magnates ejus, & propinquos ejus, & ſocios ejꝰ, quoad non relictꝰ eſt illi qui evaderet. 12 Et ſurrexit & venit, ivítque in Somron, ipſe [*juxta*] domũ congregationis paſtorũ in via. 13 Et Jehu invenit fratres Ahhaziah regis tribꝰ domꝰ Jehudah: & dixit, Quinã eſtis? & dixerunt, Fratres Ahhaziah ſumus, & deſcendimꝰ ad viſitandũ in pace filios regis et filios reginæ. 14 Et dixit, Comprehendite illos vivos: et comprehenderunt illos vivos, et jugulaverunt illos ad ciſternã domꝰ congregationis quadraginta et duos viros; et non relictꝰ eſt ullus ex eis. 15 Et abiit inde et invenit Jehonadab filium Recab in occurſum ſuũ, et optavit ei pacẽ: et dixit illi, Num eſt cor tuũ rectũ ſicut cor meũ cũ corde tuo? et dixit Jehonadab, Eſt. Si eſt; da manũ tuam: et dedit manum ſuam; et aſcendere fecit illum ad ſe in currum. 16 Et dixit, Veni mecum, et vide zelum meum quem ego zelo ante Dñm: et impoſuerunt illum in currum ejus. 17 Et venit in Somron, et percuſſit omnes qui relicti fuerant de Ahhab in Somron quoad exterminavit illum juxta verbum Domini quod locutus fuerat cum Eliah. 18 Et congregavit Jehu omnem populum: et dixit illis, Ahhab coluit Baghla parùm, Jehu colet eum multùm. 19 Et nunc omnes prophetas Baghla, et omnes famulos ejus, et omnes ſacerdotes ejus vocate mihi; nemo deficiat, quia ſacrificium eſt magnum mihi ad Baghla: et omnis qui deficiet, non ſuperſtes erit: et Jehu fecit callidè, ut perderet cultores Baghla. 20 Et dixit Jehu, Convocate congregationem ipſi Baghla: et convocaverunt. 21 Et miſit Jehu in omnem Iſrael, et venerunt omnes famuli Baghla; non relictus eſt homo qui non venerit: et introierunt in ædem Baghla, et repleta eſt ædes Baghla ex angulo in angulum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܦܩ ܒܨܦܪܐ. ܘܩܡ ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܙܕܝܩܝܢ ܐܢܬܘܢ ܀ ܗܐ ܐܢܐ ܡܪܕܬ ܥܠ ܡܪܝ 9
ܘܩܛܠܬܗ. ܡܢ ܩܛܠ ܠܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܀ * ܕܥܘ ܡܟܝܠ ܕܠܐ ܢܦܠ ܡܢ ܦܬܓܡܗ 10
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܥܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܐܚܒ. ܘܡܪܝܐ ܥܒܕ ܡܕܡ ܕܡܠܠ
ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܠܝܐ. * ܘܩܛܠ ܝܗܘ ܟܠ ܕܐܫܬܟܚ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܒ ܒܐܝܙܪܥܝܠ. 11
ܘܠܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܠܚܬܢܘܗܝ ܘܠܟܘܡܪܘܗܝ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܫܪܝܕܐ. * ܘܩܡ ܐܙܠ ܘܥܠ 12
ܠܫܡܪܝܢ. ܘܗܘ ܒܐܘܪܚܐ ܗܘܐ ܠܒܝܬ ܓܙܐ ܕܪܥܘܬܐ. * ܘܐܫܟܚ ܝܗܘ ܠܐܚܘܗܝ ܕܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ 13
ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܚܘܗܝ ܚܢܢ ܕܐܚܙܝܐ. ܘܢܚܬܢ
ܠܫܐܠܐ ܒܫܠܡܐ ܕܒܢܝ ܡܠܟܐ ܘܕܒܢܝ ܡܠܟܬܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ. ܘܢܟܣܘ ܐܢܘܢ 14
ܘܪܡܘ ܐܢܘܢ ܒܓܘܒܐ ܕܒܝܬ ܥܩܪ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܐܢܫ.
* ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܫܟܚ ܠܝܘܢܕܒ ܒܪ ܪܟܒ ܡܢ ܩܕܡ ܐܘܪܚܗ. ܘܒܪܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 15
ܐܝܬ ܠܒܟ ܬܪܝܨܐ. ܐܝܟ ܕܠܒܝ ܥܡ ܠܒܟ. ܘܐܡܪ ܝܘܢܕܒ. ܐܝܬ ܘܐܝܬ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܗܒ ܐܝܕܟ. ܘܝܗܒ ܐܝܕܗ. ܘܐܣܩܗ ܠܘܬܗ ܠܡܪܟܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܥܡܝ. ܘܚܙܝ 16
ܛܢܢܝ ܕܐܢܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܪܟܒܗ ܥܡܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. * ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܩܛܠ ܟܠ 17
ܕܐܫܬܚܪ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܒ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ
ܠܐܠܝܐ. * ܘܟܢܫ ܝܗܘ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܚܒ ܦܠܚ ܠܒܥܠܐ ܩܠܝܠ. ܝܗܘ 18
ܢܦܠܚܝܘܗܝ ܣܓܝ. * ܘܗܫܐ ܟܠܗܘܢ ܢܒܝܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ 19
ܟܘܡܪܘܗܝ ܩܪܘ ܠܝ. ܘܐܢܫ ܠܐ ܢܬܒܨܪ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܬܐ ܪܒܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܠܒܥܠܐ.
ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܬܒܨܪ ܠܐ ܢܚܐ. ܘܝܗܘ ܥܒܕ ܒܢܟܠܐ. ܕܢܘܒܕ ܠܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. * ܘܐܡܪ 20
ܝܗܘ. ܩܕܫܘ ܟܢܘܫܬܐ ܠܒܥܠܐ. ܘܩܪܘ. * ܘܫܕܪ ܝܗܘ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ 21
ܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܐܢܫ ܕܠܐ ܐܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ. ܘܐܬܡܠܝ
ܒܝܬ ܒܥܠܐ ܦܘܡ ܠܦܘܡ.

* Manè egreſſus eſt, & ſtans dixit univerſo 9
populo, Vóſne eſſetis juſti? Si ego rebellavi
contra dominum meum, & occîdi eum, hos omnes
quis interfecit? Diſcite nunc nihil ſermonis 10
Domini, quoad ea quæ locutus eſt de
domo Ahabi, caſurum in terram: & Dominum
feciſſe quod locutus fuerat per ſervum
ſuum Eliam. Præterea occîdit Jehu quotquot 11
deprehenſi ſunt *pertinere* ad domum Ahabi
in Jezraele, tam magnates ejus, quàm
conſanguineos ejus, & ſacrificulos ejus, nullo
relicto ſuperſtite. Deinde ſurgens diſceſſit, 12
& ingreſſus eſt Samariam: & dum everteret
aras quæ erant in via, Invenit Jehu 13
fratres Ehazjæ regis Juda: quibus dixit, Qui
eſtis vos? Reſponderunt ei, Fratres Ehazjæ
ſumus, & deſcendimus ſalutatum filios regis,
& filios reginæ. Dixit, Capite eos vivos, 14
jugulate eos, & proijcite eos in puteum
Beth-ecar: quadraginta duo viri erant, &
neminem ex eis reliquit. Inde profectus invenit 15
Jonadabum Rechabi filiū obviàm ſibi
venientem, benedixit ei, & ait illi, Eſtné ſinceritas
in corde tuo, qualis eſt cordis mei
erga cor tuum? Reſpondit Jonadab, Eſt quidem,
eſt. Ait illi, Præbe manum tuam: quo
manum præbente juſſit eum ad ſe in currum
aſcendere: Tum dixit ei; Veni mecum, & 16
vide quomodo zelem pro Domino. Illo itaque
in currum ſecum advecto, Ingreſſus eſt 17
Samariam, & peremit omnes qui remanſerant
è domo Ahabi in Samaria, donec penitùs
deleret eos, juxta verbum Domini, quod
pronuntiaverat Elia. Deinde congregavit 18
Jehu totum populum, & dixit eis; Ahab parum
coluit Baalem, Jehu multùm culturus eſt
eum. Quarè omnes prophetas Baalis, omnes 19
cultores ejus, omnéſque ſacrificulos ejus convocate
mihi: nemo autem deſit, quoniam
ſacrificium maximum mihi peragendum eſt
Baali: quicunque defuerit, haud vivito. Jehu
autem aſtu id faciebat, ut perderet cultores
Baalis. Dixit ergò Jehu, Convocate cœtum 20
univerſum ad Baalem; & convocârunt.
Miſit etiam Jehu ad omnem Iſraelem; & 21
venerunt omnes cultores Baalis, nemine remanente
qui non veniret: & ingreſſi ſunt
phanum Baalis, & repletum eſt phanum Baalis
ab extremo ad extremum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما كان بالغداة قال لكل القوم الذين معه ان قلتم اني انا غدرت بسيدي وقتلته فقد 9
صدقتم. فمن قتل هؤلاء اجمعين * اعلموا الآن انه لا يسقط من كلام الله حرفا. وهذا مما قاله 10
الله في بيت احاب. وقد تمم الله ما تكلم به على يد عبده ايليا * واهلك ياهو جميع الباقين 11
من بيت احاب في يزرعال. وجماعة اكابره واقاربه واصحابه. فلم يبق له شريد * ثم انطلق 12
ماضيا نحو سومرون. فلما صار من طريقه الى بيت مجمع الرعاة * فلقي في طريقه هناك اخوة 13
احزياهو ملك سبط يهودا. فقال لهم. من انتم. فقالوا نحن اخوة احزيا انحدرنا نلتمس معرفة
سلامة بني الملك وبني الملكة * فقال. اقبضوا عليهم احياء. فقبض عليهم كذلك. وذبحوهم 14
على جب بيت الرعاة. وهم اثنان واربعون رجلا لم يبق منهم احد * ومضى من ثم فلقي 15
يهوناداب بن راحاب مستقبله. فسأله عن سلامته وقال له. هل قلبك لي مستقيما حسب ما قلبي
لقلبك. فقال يهوناداب. نعم وزيادة. فهات يدك. فاخذ بيده واصعده معه على مركبه * وقال 16
له. تعال معي وانظر غيرتي التي غرتها لله. واركبه في مركبه * ووافا سومرون. فاهلك جميع 17
من تبقى لاحاب بها. حتى استأصلهم ككلام الله الذي كلم به ايليا * ثم جمع ياهو جميع 18
الشعب وقال لهم. ان كان احاب عبد الطاغوت قليلا. فان ياهو يعبده كثيرا * والآن فادعوا 19
الى جميع انبياء الباعل وعابديه. وجميع كهنته. ولا يتخلف منهم احد. فان عزمي ان
اذبح للباعل ذبائح كثيرة. وكل من تخلف لا يستبقي حيا. وياهو صنع بمكيدة. كيما يفني
عبدة الطاغوت * ثم قال ياهو. ارسموا بيعة للباعل. فرسموا * وبعث ياهو في كل اسرائيل. فوافى 20 21
جميع عباد الباعل. ولم يبق منهم احد لم يوافي. ودخلوا بيت الباعل وامتلأ منهم من
الطرف الى الطرف.

Sequenti die dixit univerſæ turbæ quæ 9
ſecum erat, Si dicatis dolum me ſtruxiſſe
contra dominum meum, & eum occidiſſe,
verum ſanè dicitis; at quis interfecit hos
omnes? Scitote nunc ne literam quidem 10
elabi è ſermonibus Dei, & id eſſe partem
eorum quæ Deus dixit de domo Achabi,
& perfeciſſe jam Deum quæ locutus fuerat
per ſervum ſuum Eliam. Sic extinxit 11
Jehu quotquot reliqui fuerant de domo
Achabi in Jezraele, & omnes magnates
ejus, parentes, & amicos ejus, ut nullus
relictus ſit illi ſuperſtes. Tum profectus 12
abiit Samariam verſus: cùmque in itinere
ſuo proceſſiſſet uſq; ad domum cœtûs paſtorum,
Invenit illic in via ſua fratres 13
Ahazjahu regis tribûs Juda, dixitque ad
eos; Qui eſtis? Reſponderunt, Ahazjæ fratres
ſumus, & deſcendimus ad inquirendum
& addiſcendum incolumitatem filiorum
regis & filiorum reginæ. Dixit, 14
Prehendite eos vivos: & hoc modo comprehenſi,
jugulati fuerunt ſecus puteum
domûs paſtorum. Erant autem quadraginta
duo viri, nec ullus eorum reliquus fuit.
Inde profectus invenit Jehonadabum 15
Rechabi filium ſibi occurrentem, cui de ſua
valetudine interrogato dixit, Eſtnè animus
tuus erga me rectus, quemadmodum
eſt animus meus erga animum tuum?
Reſpondit Jehonadab, Imò verò, & majorem
in modum. Cedo inquit *manum tuam:*
& ubi cepiſſet manum ejus, advexit eum
ſecū in currum ſuum; Et ait illi, Veni mecum, 16
& vide zelū meum quo ſum affectus
erga Dominum. Cùm itaq; impoſuiſſet
eum in curru ſuo, Et Samariam perveniſſet, 17
extinxit omnes qui reliqui in ea fuerant
Achabo, ita ut extirpâſſet eos, juxta
ſermonem Domini, quem locutus fuerat ad
Eliā. Tum congregans Jehu totū populū, 18
dixit ad eos, Si anguſtū Achabus cultū
exhibuit idolo, Jehu quidē amplū exhibebit:
Quare convocate ad me omnes prophetas 19
Baalis & cultores ej⁹, omneſq; ſacrificulos
ej⁹; & nequis ex eis deſideretur,
quia multas victimas Baali mactare contendo:
quiſquis deſideratur, non ſervabitur
vivus. Jehu autem fraudulenter hoc
fecit, ut exterminaret cultores idoli. Tum 20
dixit Jehu, Indicite cœtum pro Baale: quo
indicto, Miſit Jehu per totum Iſraelē, & 21
adduxit omnes cultores Baalis, nec remanſit
ex eis quiſquam qui non venerit. Iis
Baalis ædem tantâ frequentiâ *ingreſſis, ut*
plena eſſet ab ora ad oram.

מלכים ב: י

ſervientibꝰ omnibꝰ veſtimentum Profer : *veſtiario* ſuper qui ei Dixitque
22 וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־הַמֶּלְתָּחָה הוֹצֵא לְבוּשׁ לְכֹל עֹבְדֵי
Jehonadab & , Jehu eſt ingreſſus Et *veſtem* eis protulit & : Bahal
הַבָּעַל וַיֹּצֵא לָהֶם הַמַּלְבּוּשׁ׃ וַיָּבֹא יֵהוּא וִיהוֹנָדָב 23
,Scrutamini : Bahal *ſervientibus* dixitque ,Bahal domum Rechab filius
בֶּן־רֵכָב בֵּית הַבָּעַל וַיֹּאמֶר לְעֹבְדֵי הַבַּעַל חַפְּשׂוּ
ſervientes niſi , DOMINI ſervis de vobiſcum hic ſit fortè ne videte &
וּרְאוּ פֶּן־יֶשׁ־פֹּה עִמָּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה כִּי אִם־עֹבְדֵי
: *aſcenſiones* & ,ſacrificia *faciendum ad* ſunt ingreſſi Et .ſoli Bahal
24 הַבַּעַל לְבַדָּם׃ וַיָּבֹאוּ לַעֲשׂוֹת זְבָחִים וְעֹלוֹת
qui Vir : ait & , viros octoginta foris ſibi poſuit Jehu &
וְיֵהוּא שָׂם־לוֹ בַחוּץ שְׁמֹנִים אִישׁ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
ejꝰ anima ,veſtras manus *ſuper adducens* ego quos hominibus de evaſerit
יִמָּלֵט מִן־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל־יְדֵיכֶם נַפְשׁוֹ
.*aſcenſionem* facere *ipſum complere ſecundùm* ,fuit Et .illius anima pro
25 תַּחַת נַפְשׁוֹ׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לַעֲשׂוֹת הָעֹלָה
vir , eos percutite ,Ingredimini : *triariis* & , curſoribus Jehu dixit &
וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ הַכּוּם אִישׁ
, curſores projecerunt & ; gladii *os ad* eos percuſſerunt & : egrediatur ne
אַל־יֵצֵא וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב וַיַּשְׁלִכוּ הָרָצִים
.Bahal domus civitatem ad uſque iverunt & : *triarii* &
וְהַשָּׁלִשִׁים וַיֵּלְכוּ עַד־עִיר בֵּית־הַבָּעַל׃
.eam combuſſerunt & , Bahal domus ſtatuas eduxerunt Et
26 וַיֹּצִאוּ אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית־הַבַּעַל וַיִּשְׂרְפוּהָ׃
, Bahal domum diruerunt & , Bahal ſtatuam diruerunt Et
27 וַיִּתְּצוּ אֵת מַצְּבַת הַבָּעַל וַיִּתְּצוּ אֶת־בֵּית הַבַּעַל
Bahal Jehu delevit Et .hodie uſque *latrinas in* eā poſuerunt &
28 וַיְשִׂמֻהוּ לְמוֹחֲרָאוֹת עַד־הַיּוֹם׃ וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא אֶת־הַבַּעַל
qui , Nebat filii Jarobham peccatis Veruntamen .Iſrael de
29 מִיִּשְׂרָאֵל׃ רַק חֲטָאֵי יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר
vitulis , *ea poſt à* Jehu declinavit non , Iſrael fecit peccare
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם עֶגְלֵי
ad DOMINUS dixit Et .Dan in qui & , Bethel qui aureis
30 הַזָּהָב אֲשֶׁר בֵּית־אֵל וַאֲשֶׁר בְּדָן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
,meis oculis in rectum *faciendum ad* benefeciſti quòd eo Pro : Jehu
יֵהוּא יַעַן אֲשֶׁר־הֱטִיבֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
quartorum filii , Achab domui feciſti ,meo corde in quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב בְּנֵי רְבִעִים
eundum ad cuſtodivit non Jehu Et .Iſrael ſolium ſuper tibi ſedebunt
31 יֵשְׁבוּ לְךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְיֵהוּא לֹא שָׁמַר לָלֶכֶת
declinavit non : ſuo corde toto in , Iſrael Dei DOMINI lege in
בְּתוֹרַת־יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־לְבָבוֹ לֹא סָר
diebus In .Iſrael fecit peccare qui , Jarobham peccatis *deſuper*
32 מֵעַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בַּיָּמִים
Chazael eos percuſſit & : Iſrael in excidere DOMINUS cœpit illis
הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְקַצּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל
Solis ortum Jarden A .Iſrael termino omni in
33 בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ מִן־הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ אֵת
; Menaſſiten & , Reubeniten & , Ghaditen , Ghilhad terram omnem
כָּל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד הַגָּדִי וְהָראוּבֵנִי וְהַמְנַשִּׁי
.Baſan & ,Ghilhad & , Arnon torrentem *ſuper* quæ , Haroher ab
מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־נַחַל אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃
,ejus fortitudo omnis & , fecit quæ omnia & , Jehu verborū reſiduū Et
34 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָל־גְּבוּרָתוֹ
? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
: Someron in eum ſepelierunt & , ſuis patribus cum Jehu *Jacuitque*
35 וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּשֹׁמְרוֹן
regnavit quibus dies Et .eo pro ejus filius Jehoachaz regnavit &
36 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ
.Someron in anni octo & viginti , Iſrael ſuper Jehu
יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים־וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

22 Dixítq; his qui erant ſup ve-
ſtes; Proferte veſtimenta uni-
verſis ſervis Baal. Et protu-
23 lerunt eis veſtes. Ingreſſúſque
Jehu, & Jonadab filius Re-
chab, templum Baal, ait culto-
ribus Baal; Perquirite, & vi-
dete, ne quis fortè vobiſcū ſit
de ſervis Dñi, ſed ut ſint ſervi
24 Baal ſoli. Ingreſſi ſunt igitur
ut facerent victimas & holo-
cauſta: Jehu autē præparave-
rat ſibi foris octoginta viros,
& dixerat eis; Quicunque
fugerit de hominibus his, quos
ego adduxero in manꝰ veſtras,
anima ejꝰ erit pro anima illiꝰ.
25 Factū eſt autē, cùm completū
eſſet holocauſtū, præcepit Je-
hu militibus & ducibus ſuis;
Ingredimini, & percutite eos;
nullus evadat. Percuſſerúntq;
eos in ore gladii, & projece-
runt milites & duces: & ie-
runt in civitatē templi Baal,
26 Et protulerunt ſtatuam de fa-
27 no Baal, & combuſſerunt, Et
comminuerunt eam. Deſtru-
xerunt quoq; ædē Baal, & fe-
cerunt pro ea latrinas uſque in
28 diem hanc. Delevit itaq; Jehu
29 Baal de Iſrael: Veruntamen à
peccatis Jeroboā filii Nabat,
qui peccare fecit Iſrael, non
receſſit, nec dereliquit vitulos
aureos, qui erant in Bethel, &
30 in Dan. Dixit autē Dominus
ad Jehu; Quia ſtudioſè egiſti
quod rectum erat, & placebat
in oculis meis, & omnia quæ
erant in corde meo feciſti cō-
tra domum Achab: filii tui
uſq; ad quartā generationem
ſedebunt ſup thronum Iſrael.
31 Porrò Jehu non cuſtodivit ut
ambularet in lege Domini Dei
Iſrael in toto corde ſuo: non
enim receſſit à peccatis Jero-
boam, qui peccare fecerat Iſ-
32 rael. In diebus illis cœpit Do-
minꝰ tædere ſup Iſrael: per-
cuſſítq; eos Hazael in univer-
33 ſis finibus Iſrael, A Jordane
contra Orientalem plagam,
omnem terrā Galaad, & Gad,
& Ruben, & Manaſſe, ab A-
roer, quæ eſt ſup torrentem
Arnon, & Galaad, & Baſan.
34 Reliqua autē verborum Jehu,
& univerſa quæ fecit, & for-
titudo ejus, nónne hæc ſcripta
ſunt in libro Verborū dierū
35 regū Iſrael? Et dormivit Jehu
cū patribus ſuis, ſepeliérúntq;
eū in Samaria: & regnavit Jo-
36 achaz filius ejus pro eo. Dies
autem, quos regnavit Jehu ſu-
per Iſrael, viginti & octo anni
ſunt, in Samaria.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ (τ) εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας μεσθάλ, Ἐξάγα-
γε ἔνδυμα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ. καὶ
23 ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής. Καὶ εἰσῆλθεν
(υ) Ἰοὺ καὶ Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ εἰς οἶκον τοῦ
(φ) Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ, Ἐρευ-
νήσατε καὶ ἴδετε, εἰ (χ) ἔστι μεθ᾽ ὑμῶν τῶν δού-
λων κυρίου, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μο-
24 νώτατοι. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ ποιῆσαι τὰ† θύμα-
τα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ (ψ) Ἰοὺ ἔταξεν
ἑαυτῷ (ω) ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας, καὶ εἶπεν,
Ἀνὴρ (α) ὃς ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν
ὧν ἐγὼ (β) ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, ἡ ψυχὴ
25 αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς
συνετέλεσε ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν
(γ) Ἰοὺ τοῖς παρατρέχουσι καὶ τοῖς τριστάταις,
Εἰσελθόντες πατάξατε (δ) αὐτούς, μὴ ἐξελ-
θέτω ἐξ αὐτῶν ἀνήρ. καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς
ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέ-
χοντες καὶ οἱ τριστάται, καὶ ἐπορεύθησαν ἕως
26 πόλεως οἴκου (ε) τοῦ Βάαλ. Καὶ ἐξήνεγκαν
27 (ζ) τὴν στήλην τοῦ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν. Καὶ
κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ (η) Βάαλ, καὶ ἔταξαν
αὐτὸν εἰς (θ) λυτρῶνα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
28 Καὶ ἠφάνισεν (ι) Ἰοὺ τὸν Βάαλ ἐξ Ἰσραήλ.
29 Πλὴν (κ) ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς
ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, οὐκ ἀπέστη (λ) Ἰοὺ ἀπὸ
ὄπισθεν αὐτῶν· αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ (μ) ἐν
30 Βαιθήλ, καὶ ἐν Δάν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
(ν) Ἰού, Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ
εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ
καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ, υἱοὶ
τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ.
31 Καὶ (ξ) Ἰοὺ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ
κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ
ἀπέστη (ο) ἐπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ
32 ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐ-
κείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν (π) ἐν τῷ
Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παν-
33 τὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ, Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατ᾽ ἀνα-
τολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ (ρ) τοῦ
Γαδδί, καὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ
Ἀροήρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους (σ) χειμάρρου
34 Ἀρνών, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν. Καὶ τὰ
λοιπὰ τῶν λόγων (τ) Ἰοὺ καὶ πάντα ὅσα ἐποίη-
σε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ τὰς συνά-
ψεις ἃς συνῆψεν, (υ) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμέ-
να ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βα-
35 σιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη (φ) Ἰοὺ
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν
Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ
36 ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν
(χ) Ἰοὺ ἐπὶ Ἰσραήλ, εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σα-
μαρείᾳ.

Et dixit ei, qui ſuper domum 22
(m) Meſthaal, Profer indumen-
tum omnibus ſervis Baal. Et pro-
tulit eis præpoſitus ſtolarum. Et 23
intravit Ihu, & Jonadab filius
Rhechab in domum Baal: &
dixit ſervis Baal; Scrutamini,
& videte ſi eſt vobiſcum de ſer-
vis (n) Domini: quoniam tantùm
ſervi Baal ſoli. Et (o) intravit 24
ad faciendum ſacrificia et ho-
locauſta. Et Ihu poſuit ſibi fo-
ris octoginta viros, & dixit;
Vir, quicunque ſalvus evaſerit
de viris, quos ego adduco in ma-
num veſtram; anima ipſius pro
anima ejus. Et factum eſt, ut (p) 25
conſummavit faciens holocauſ-
ſim, & dixit Ihu curſoribus, &
triſtatis; Intrantes percutite e-
os: non exeat ex eis vir. Et per-
cuſſerunt eos in ore gladii, &
projecerunt curſores, & triſtatæ,
& iverunt (q) uſque ad civita-
tem domûs Baal: Et extulerunt 26
ſtatuam Baal, & incenderunt e-
am. Et diruerunt titulos (r) Baal: 27
& poſuerunt eum in latrinam
uſque in diem hanc. Et delevit 28
Ihu Baal de Iſrael. Verunta- 29
men de peccatis Hieroboam filii
Nabat, qui peccare fecit Iſrael,
non receſſit Ihu à poſt ea.
(ſ) Vitulæ aureæ in Bethel, &
in Dan. Et dixit Dominus ad 30
Ihu; Pro iis, quæcunque bene
feciſti, faciendo rectum in oculis
meis (t) juxta omnia, quæcun-
que in corde meo, feciſti domui
Achaab; filii quarti ſedebunt
tibi ſuper thronum Iſrael. Et I- 31
hu nō obſervavit ire in lege Do-
mini Dei Iſrael in toto corde ſuo:
non receſſit deſuper peccatis Hi-
eroboam, qui peccare fecit Iſrael.
In diebus illis cœpit Deus exci- 32
dere in Iſrael. Et percuſſit eos
Azael in omni termino Iſrael, A 33
Jordane ad Ortum Solis omnem
terram Galaad ipſius Gaddi, &
Ruben, & Manaſſe, ab Aroer,
quæ eſt ſuper labium torrentis Ar-
non, & Galaad, & Baſan. Et 34
reliqua verborum Ihu, & omnia,
quæcunque fecit, & omnis po-
tentatus ejus, & conjurationes
quas conjuravit, nónne hæc
ſcripta ſuper libro Verborum
dierum regibus Iſrael? Et dor- 35
mivit Ihu cum patribus ſuis: &
ſepelierunt eum in Samaria. Et
regnavit Joach[illegible]lius ejus pro
eo. Et dies, quib[illegible] regnavit Ihu 36
ſuper Iſrael, viginti octo anni
in Samaria.

MS. A. (τ) εἶπεν Ἰηοὺ τοῖς ἐπὶ τῆς μισθάλ, Ἐξαγάγετε* ἐνδύματα (υ) Ἰηοὺ (φ)
Βάαλ, *Ἐρευνήσατε (χ) ἔστιν ὧδε μεθ᾽ †θυμιάματα (ψ) Ἰηοὺ (ω) ἔξω *ὀκτὼ ἄνδρας,
(α) ὃς ἂν (β) ἀνάγω *[σωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω] ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν,
(γ) Ἰηοὺ (δ) αὐτούς, ἀνὴρ μὴ ἐξελθέτω ἐξ αὐτῶν. καὶ ἐπάταξεν (ε) τοῦ *βασι-
λέως. Καὶ ἐξήνεγκαν (ζ) τὴν *στήλην οἴκου τοῦ (η) Βάαλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ
Βάαλ· καὶ ἔταξαν (θ) λυτρῶνας (ι) Ἰηοὺ (κ) τῶν ἁμαρτιῶν (λ) Ἰου ὄπισθεν
(μ) αἱ ἐν (ν) Ἰηού, (ξ) Ἰηοὺ (ο) ἐπάνωθεν (π) ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσρα-
ήλ. καὶ ἐπάταξεν (ρ) τοῦ Γαλααδδί, (σ) τοῦ χειμάρρου (τ) Ἰηοὺ (υ) οὐχ
ἰδοὺ ταῦτα (φ) Ἰηοὺ (χ) Ἰηοὺ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וַאֲמַר לִדְמְמַנָּא עַל קִמְטְרַיָּא אַפֵּיק לְבוּשָׁא לְכָל פָּלְחֵי בַעְלָא וְאַפֵּיק לְהוֹן לְבוּשָׁא׃ וַאֲתָא
23 יֵהוּא וִיהוֹנָדָב בַּר רֵכָב לְבֵית בַּעְלָא וַאֲמַר לְפָלְחֵי בַעְלָא בְּלוּשׁוּ וַחֲזוֹ דִּלְמָא אִית כָּא
24 עִמְּכוֹן מֵעַבְדַיָּא דַייָ אֱלָהֵין פָּלְחֵי בַעְלָא בִּלְחוֹדֵיהוֹן׃ וַאֲתוֹ לְמֶעְבַּד נִכְסַת קוּדְשִׁין וַעֲלָוָן
וְיֵהוּא מַנִּי לֵיהּ בְּבָרָא תְּמָנַן גַּבְרָא וַאֲמַר גַּבְרָא דְיִשְׁתֵּיזֵב מִן גַּבְרַיָּא דַאֲנָא מָעֵיל עַל יְדֵיכוֹן
25 נַפְשֵׁיהּ חֲלַף נַפְשֵׁיהּ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי לְמֶעְבַּד עֲלָתָא וַאֲמַר יֵהוּא לְרָהֲטַיָּא וּלְגִבָּרַיָּא עוּלוּ
מְחוֹנוּן אֱנָשׁ לָא יִפּוֹק וּמְחוֹנוּן לְפִתְגַם דְּחֶרֶב וּרְמוֹ רָהֲטַיָּא וְגִבָּרַיָּא קְטִילִין וַאֲזַלוּ עַד קִרְיַת
26 בֵּית בַּעְלָא׃ וְאַפִּיקוּ יַת קָמַת בֵּית בַּעְלָא וְאוֹקִידוּהָא׃ וּתְרַעוּ יַת קָמַת בַּעְלָא וּתְרַעוּ יַת
27 28 בֵּית בַּעְלָא וְשַׁוְיוּהָא לְבֵית מַפְּקַת אֱנָשָׁא עַד יוֹמָא דֵין׃ וְשֵׁיצֵי יֵהוּא יַת בַּעְלָא מִיִּשְׂרָאֵל׃
29 לְחוֹד בְּחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל לָא סְטָא יֵהוּא מִבַּתְרֵיהוֹן אִשְׁתַּעְבֵּיד לְעֶגְלֵי
30 דְּדַהֲבָא דִּי בְּבֵיתְאֵל וְדִי בְדָן׃ וַאֲמַר יְיָ לְיֵהוּא חֲלַף דְּאַתְקֵינְתָּא לְמֶעְבַּד דְּכָשַׁר קֳדָמַי כְּכֹל
31 דִּבְרְעוּתִי עֲבַדְתָּא לְבֵית אַחְאָב בְּנִין רְבִיעָין יִתְּבוּן לָךְ עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְיֵהוּא
לָא נְטַר לִמְהָךְ בְּאוֹרַיְתָא דַייָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּכָל לִבֵּיהּ לָא סְטָא מֵעַל חוֹבֵי יָרָבְעָם דְּחַיֵּיב
32 יַת יִשְׂרָאֵל׃ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן שָׁרֵי רוּגְזָא דַייָ לְמִתְקַף בְּיִשְׂרָאֵל וּמְחָנוּן חֲזָאֵל בְּכָל תְּחוּם
33 אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃ מִן יַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא יַת כָּל אַרְעָא גִלְעָד שִׁבְטָא גָד וְשִׁבְטָא רְאוּבֵן
34 וְשִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחְלָא דְאַרְנוֹן וְאַרְעָא גִלְעָד וּמַתְנָן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יֵהוּא
35 וְכָל דַּעֲבַד וּגְבוּרְתֵיהּ הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכֵיב
36 יֵהוּא עִם אֲבָהָתוֹהִי וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּשֹׁמְרוֹן וּמְלַךְ יְהוֹאָחָז בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וְיוֹמַיָּא דִמְלַךְ
יֵהוּא עַל יִשְׂרָאֵל עַסְרִין וּתְמָנֵי שְׁנִין בְּשֹׁמְרוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit ei qui præpoſitus erat ſuper thecas , Profer veſtes omnibus fa- 22
mulis Baghla : & protulit illis veſtes. Et venit Jehu & Jehonadab filius 23
Recab in ædem Baghla, & dixit famulis Baghla, Scrutamini & videte, ne
fortè ſit hîc vobiſcum de ſervis Dñi, niſi famuli Baghla ſoli. Et intrave- 24
runt ut facerent ſacrificium ſanctitatum, & holocauſta: & Jehu conſtituerat
ſibi foris octoginta viros, & dixerat, Vir qui liberabitur de viris quos ſub-
ducam manibus veſtris ; anima ejus-[*erit*] pro anima illius. Et fuit cùm 25
finiſſet facere holocauſtum , dixit Jehu curſoribus & fortibus , Intrate,
percutite illos, homo non exeat: & percuſſerunt illos acie gladii, et proje-
cerunt curſores et robuſti occiſos, et ambulaverunt uſque ad urbem ædis 26
Baghla. Et produxerunt ſtatuam ædis Baghla, et combuſſerunt illam. Et 27
deſtruxerunt ſtatuā Baghla, et diruerunt ædem Baghla, et poſuerunt illam
pro latrinis hominū uſq; ad diem hanc. Et delevit Jehu Baghla ex Iſrael. 28
Veruntamen à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael, non 29
declinavit Jehu ; [*ſed*] ſervivit vitulis auri, qui erant in Bethel et in Dan.
Et dixit Dñs ad Jehu, Eò quòd direxiſti facere quod rectum erat ante me, 30
juxta omnia quæ[*erant*] in voluntate meâ feciſti domui Ahhab, filii quarti
ſedebunt tibi ſup ſolium regni Iſrael. Et Jehu non cuſtodivit ut ambularet 31
in lege Dñi Dei Iſrael in toto corde ſuo: non declinavit ab omnibus
peccatis Jarabgham, qui peccare fecit Iſrael. In diebꝰ illis cœpit indigna- 32
tio Dñi invaleſcere in Iſrael: & percuſſit illos Hhazael in omni termino
terræ Iſrael. A Jardena ad ortum Solis omnem terram Gilghad, terram 33
tribus Gad, et tribus Reuben, et tribus Menaſſeh à Gharogher quæ eſt ſup 34
ripam fluvii Arnon, et terram Gilghad et Mathnan. Et reliquum verborum
Jehu, et omnia quæ fecit, et fortitudo ejus ; nónne illa ſcripta ſunt in libro 35
verborum dierum regum Iſrael ? Et cubuit Jehu cum patribus ſuis, et ſe-
pelierunt illum in Somron, et regnavit Jehoahhaz filius ejus pro eo. Et 36
dies, quibꝰ regnavit Jehu ſup Iſrael, fuerunt viginti octo anni in Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪ ܠܓܙܒܪܐ. ܐܦܩ ܠܒܘܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܦܠܚܝ ܒܥܠܐ. ܘܐܦܩ ܠܗܘܢ ܠܒܘܫܐ: 22
*ܘܥܠ ܝܗܘ ܘܝܘܢܕܒ ܒܪ ܪܟܒ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ . ܘܐܡܪ ܠܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. ܒܨܘ ܘܚܙܘ. 23
ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܥܡܟܘܢ ܗܪܟܐ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . ܐܠܐ ܐܢ ܦܠܚܝ ܒܥܠܐ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ.
*ܘܥܠܘ ܠܡܥܒܕ ܕܒܚܐ ܘܥܠܘܬܐ. ܘܝܗܘ ܐܩܝܡ ܡܢ ܠܒܪ: ܠܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܓܒܪܝܢ. 24
ܘܐܡܪ. ܓܒܪܐ ܕܢܦܠܛ ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܟܘܢ . ܢܦܫܗ ܚܠܦ ܢܦܫܗ. * ܘܟܕ 25
ܫܠܡܘ ܠܡܥܒܕ ܥܠܘܬܐ . ܐܡܪ ܝܗܘ ܠܪܗܛܐ ܘܠܓܢܒܪܐ. ܥܘܠܘ ܩܛܘܠܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܫ
ܠܐ ܢܦܘܩ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܐܪܡܝܘ ܐܢܘܢ ܪܗܛܐ ܘܓܢܒܪܐ. ܘܐܙܠܘ ܥܕܡܐ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠܐ . * ܘܐܦܩܘ ܨܠܡܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠܐ. ܘܐܘܩܕܘܗܝ ܒܢܘܪܐ. * ܘܬܒܪܘ 26
ܨܠܡܐ ܕܒܥܠܐ. ܘܣܚܦܘܗܝ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܒܝܬ ܡܚܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 27
*ܘܐܘܒܕ ܝܗܘ ܠܒܥܠܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܪܡ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ 28
ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ . ܠܐ ܣܛܐ ܝܗܘ ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ. ܥܓܠܐ ܕܕܗܒܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܕܢ. 29
*ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܗܘ. ܚܠܦ ܕܥܒܕܬ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡܝ . ܘܟܠ ܕܒܠܒܝ ܥܒܕܬ ܠܒܝܬ 30
ܐܚܐܒ . ܒܢܝ̈ ܪܒܝܥܝܐ ܢܬܒܘܢ ܠܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܗܘ ܠܐ ܢܛܪ ܠܡܗܠܟܘ 31
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ
ܕܝܪܒܥܡ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܫܪܝ ܡܪܝܐ ܠܡܒܨܪܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. 32
ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܚܙܐܝܠ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܠܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܘܟܠܗ 33
ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܘܓܕ. ܘܪܘܒܝܠ ܘܡܢܫܐ. ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܓܠܥܕ
ܘܡܬܢܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܗܐ 34
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܩܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܫܟܒ ܝܗܘ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ 35
ܒܫܡܪܝܢ ܘܐܡܠܟ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܝܗܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. 36
ܒܫܡܪܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ.

Tum dixit ad præfectum theſauri *veſtium*, 22
Profer veſtes omnibus cultoribus Baalis; &
protulit eis veſtes. Et ingreſſus Jehu cum 23
Jonadabo Rechabi filio phanum Baalis, dixit
cultoribus Baalis; Inquirite, & videte num
adſit vobiſcum hîc *quiſquam* è cultoribus
Domini, qui non ſint cultores Baalis. His 24
itaque ad ſacrificia & holocauſta peragenda
ingreſſis, collocavit Jehu foris trecentos octoginta
viros, quibus dixit; Anima viri illius
à quo evaſerit quiſpiam ex his hominibus
quos vobis committo, erit pro anima ejus.
Cùm verò abſolviſſent ſacrificium holocauſtorum, 25
dixit Jehu curſoribus & heroibus,
Ingredimini, trucidate eos, nequis exeat: &
trucidârunt eos acie gladii, & projecerunt
eos curſores & heroes. Tum euntes uſque ad
civitatem phani Baalis, Eduxerunt ſtatuam 26
phani Baalis, & combuſſerunt eam igni. Everſâ 27
ſtatuâ Baalis, everterunt etiam phanum
ipſum Baalis, & fecerunt illud latrinam ad
hodiernam uſque diem. Sic delevit Jehu 28
Baalem ex Iſraele. Verùm à ſequendis peccatis 29
Jerobaami filii Nabati, quibus peccare
fecerat Iſraelem, non receſſit Jehu, *nempe*
à vitulis aureis qui erant in Beth-il & in
Dan. Dixit ergò Dominus ad Jehu, Quia 30
feciſti quod gratum mihi erat; & quicquid
cordi mihi erat, feciſti domui Ahabi; filii
quartani ſedebunt tibi ſuper ſolium Iſraelis.
Non obſervavit inquam, Jehu ut ambularet 31
in lege Domini Dei Iſraelis ex toto corde
ſuo, nec receſſit à peccatis Jerobaami qui
peccare fecit Iſraelem. Iis diebus cœpit 32
Dominus Iſraelem vexare: nam percuſſit eos
Hezael in toto termino Iſraelis: A Jordane 33
in plaga Orientali, totâque regione Gelaad,
Gad, Rubil, & Manaſſe: ab Adoir quæ
eſt ſecus torrentem Arnon, & Gelaad, &
Mathnin. Reliquæ res geſtæ Jehu, quicquid 34
fecit, & omnia præclara facta ipſius; ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis:
Demum occubuit Jehu cum patribus ſuis, 35
& ſepelierunt eum in Samaria: & regnavit
Jehuahaz filius ejus poſt ipſum. Porrò 36
dies quibus regnavit Jehu ſuper Iſraelem in
Samaria, fuerunt viginti octo anni.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

وقال لصاحب الكسوة. اخرج خلعا من الثياب لجميع عبدة الباعل فاخرج لهم ذلك* وجاء 22 23
ياهو ويوناداب بن راحاب الي بيت الباعل وقالا لهم* فتشوا وانظروا الا يكون معكم من عابدي
الله احدا* الا عابدي الباعل فقط* ثم تقدموا ليصنعوا ذبائحا قدسا وحرائقا* وياهو قد رتب 24
برا ثمنين رجلا وقال لهم* ان سلم رجلا من القوم الذين انفذهم علي يد مكمين* فنفس احدكم
بدل نفسه* فلما فرغ من التقريب قال ياهو للرجالة والقواد* تعالوا اهلكوهم* واحذروا ان 25
يخلص منهم احدا من حد السيف* فرموهم الرجالة والقواد قتلاء* ومضوا الي قرية بيت الباعل
اخرجوا مناصب الباعل واحرقوها ونقضوا مناصب الباعل وبيته* وجعلوها مواطيا الي اليوم 26 27
فاباد ياهو الباعل من آل اسرائيل سوي آثام يوربعام بن ناباط الذي آثم بها آل اسرائيل* 28 29
لم يزل ياهو عن اتباعها* وهما العجلان الذهب الذي احدهما في بيت ايل والآخر في بانياس
واوحي الله الي ياهو ان جزاك اذ احسنت في اعمال الاستقامة امامي* وفعلت في قوم آحاب حسب 30
ارادتي [illegible] اجعل من بنيك اربعا علي كرسي مملكة آل اسرائيل* ولم يحافظ مع ذاك ياهو 31
علي السلوك في تورية الله اله اسرائيل بكل قلبه* ولم يزل عن آثام يوربعام بن ناباط اللاتي آثم
بها آل اسرائيل* وفي تلك الايام ابتدي غضب الله مشتدا علي آل اسرائيل* واوقع بهم حزائل 32
في جميع تخوم آل اسرائيل* من الاردن مشرق الشمس* وتلك جميع ارض جلعاد* سبط جاد* 33
وسبط روبيل* ونصف سبط منسا* من عروعار علي وادي ارنون* وارض جلعاد وبيسان* وباقي 34
اخبار ياهو* وما صنع وجميع جبروته* قد كتب في سفر ايام ملوك آل اسرائيل* واضطجع 35
ياهو مع آبائه* وملك يهواحاز ابنه مكانه* وكان جملة ايام ياهو التي ملكها علي آل 36
اسرائيل في شومرون* ثمان وعشرون سنة*

Dixit cuſtodi veſtium, Prome ſtolas veſtiarias 22
omnibus cultoribus Baalis: prompſitque
eas ipſis. Tum venientes Jehu, & Jonadab 23
Rechabi filius ad ædē Baalis, dixerunt
eis; Perveſtigate, & videte ne ſit vobiſcum
è cultoribus Dei alius quiſpiam
præter ſolos cultores Baalis. Poſtea acceſſerunt 24
ad faciendas victimas, ſacra, &
holocauſta. Jehu verò jam diſpoſuerat
foris octoginta viros, et dixerat eis, Si quis
horum hominum evaſerit quos ego mittam
ad aliquē veſtrûm in inſidiis latentē,
anima unius veſtrûm erit pro anima illius.
Abſolutis ſacrificiis, dixit Jehu peditibus 25
ac ducibus; Venite, perdite eos, & cavete
ne quis eorum effugiat aciem gladii: Sic
pedites ac duces proſtraverunt eos confoſſos.
Tum euntes in civitatem Beth-baal,
Eduxerunt ſtatuas Baalis, & combuſſerunt 26
eas: Everterunt ſtatuas Baalis, & 27
ædem ejus, & ſcamna fecerunt illas in
hunc uſque diem. Abolevit ergò Jehu Baalem 28
ex Iſraelitis. Attamen à ſceleribus 29
Jerobaami filii Nabati ſequendis, quibus
ad peccatum induxerat gentem Iſraeliticam,
non abſtinuit Jehu: hoc eſt à duobus
vitulis aureis, quorum unius erat in
Beth-il, alter in Banias. Revelavit etiam 30
hæc Deus Jehu, Remuneratio tua quòd
bonis actionibus te dederis coram me,
teque geſſeris contra gentē Achabi ſecundùm
voluntatem meam; eſt, ut collocem
quatuor è filiis tuis ſuper ſolium regni
Iſraelitici. Nihilominus Jehu nullam adhibuit 31
curam incedendi in lege Dei, Dei
Iſraelis toto animo ſuo, nec abſtinuit à ſceleribus
Jerobaami filii Nabati, quibus ad
peccandum induxerat Iſraelitas. Iiſdemque 32
diebus cœpit ira Dei crudeſcere in
Iſraelitas, & irruere fecit in eos Hazaelem
in omnibus limitibus Iſraelitarum, A 33
Jordane Orientem ſolem verſùs; hoc
eſt, univerſâ terrâ Galaadis, tribu
Gadis, tribu Rubilis, & dimidiâ tribu
Manaſſis; ab Aroëre quæ eſt ſecus torrentem
Arnon, terrâ Galaadis, & Baiſan. Reliqua 34
hiſtoria Jehu, quæ geſſit, & omnis
fortitudo ejus; jam ſcripta ſunt in libro
dierum regum Iſraelitarum. Occumbente 35
Jehu cum patribus ſuis, regnavit Jehuahaz
filius ejus loco ipſius. Summa verò 36
dierum Jehu, quibus regnavit ſuper gentem
Iſraeliticam in Samaria, fuit viginti
octo annorum.

מלכים ב : יא

CAP. XI. יא

,ſuus filius eſſet mortuus quòd vidit Achaziahu mater Hathaliah Et
1 ועתליה אם אחזיהו וראתה כי מת בנה
Jehoſebah tulit Et .regni ſemen omne perdidit & ,ſurrexit &
2 ותקם ותאבד את כל־זרע הממלכה: ותקח יהושבע
,Achaziah filium Joas Achaziahu ſoror ,Joram regis filia
בת־המלך יורם אחות אחזיהו את־יואש בן־אחזיה
& ,ipſum ,*interfectorum* regis filiorum medio è eum eſt furata &
ותגנב אתו מתוך בני־המלך הממותים אתו ואת
faciebus à eum occultaverunt & :lectorum cubiculo in ej⁹ *lactatricem*
מנקתו בחדר המטות ויסתרו אתו מפני
DOMINI domo ſecum Fuitque .eſt interfectus non & ,Hathaliahu
3 עתליהו ולא הומת: ויהי אתה בית יהוה
.terram ſuper *regnans* Hathaliah & :annis ſex abſconditus
מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על־הארץ:
,*centuriarum principes* tulit &,Jehojadah miſit ſeptimo anno in Et
4 ובשנה השביעית שלח יהוידע ויקח את־שרי המאיות
,DOMINI domum ſe ad eos introduxit &,curſores & ,duces
לכרי ולרצים ויבא אתם אליו בית יהוה
,DOMINI domo in eos fecit jurare & ,fœdus eis *excidit* &
ויכרת להם ברית וישבע אתם בבית יהוה
verbum Hoc :dicendo,eis Præcepitque .regis filium eis oſtendit &
5 וירא אתם את־בן־המלך: ויצום לאמר זה הדבר
cuſtodientes & ,ſabbathum intrantes vobis ex pars Tertia ; facietis quod
אשר תעשון השלשית מכם באי השבת ושמרי
,Sur porta in pars tertia Et .*regis* domus cuſtodiam
6 משמרת בית המלך: והשלשית בשער סור
cuſtodiam cuſtodietis & :curſores poſt porta in pars tertia &
והשלשית בשער אחר הרצים ושמרתם את־משמרת
egredientes omnes ,vobis in *manus* duæ Et .*ſepoſitionis* domus
7 הבית מסח: ושתי הידות בכם כל יצאי
.regem *ad* DOMINI domus cuſtodiam cuſtodiant & ,ſabbatho
השבת ושמרו את־משמרת בית־יהוה אל־המלך:
:ejus manu in ejus *vaſa &* ,*vir* *circum* regem *ſuper* circundabitis Et
8 והקפתם על־המלך סביב איש וכליו בידו
,*ipſum egrediendo in* ,rege cum eſtote & :interficiatur *ordines* ad *veniens* &
והבא אל־השדרות יומת והיו את־המלך בצאתו
omnia juxta *centuriarum principes* fecerunt Et .*ipſum introeundo in &*
9 ובבאו: ויעשו שרי המאיות ככל
ſuos viros *vir* tulerunt & ;ſacerdos Jehojadah præceperat quæ
אשר־צוה יהוידע הכהן ויקחו איש את־אנשיו
ad venerunt & :ſabbatho egredientibus cum ,ſabbatho ingredientes
באי השבת עם יצאי השבת ויבאו אל־
centuriarum principibus ſacerdos Deditque .ſacerdotem Jehojadah
10 יהוידע הכהן: ויתן הכהן לשרי המאיות את־
domo in quæ ,David regis quæ ,clypeos & *lanceam*
החנית ואת־השלטים אשר למלך דוד אשר בבית
humero ab,ejus manu in ejus *vaſa* & ,*vir* curſores ſteterunt Et .DOMINI
11 יהוה: ויעמדו הרצים איש וכליו בידו מכתף
,domû &,altare ad ſiniſtrum domus *humerum* ad uſque dextero domus
הבית הימנית עד־כתף הבית השמאלית למזבח ולבית
dedit & ,regis filium eduxit Et .*circùm* regem *ſuper*
12 על־המלך סביב: ויוצא את־בן־המלך ויתן
:eum conſtituerunt regem & ,*teſtimonium* & ,diadema eum ſuper
עליו את־הנזר ואת־העדות וימלכו אתו
.rex Vivat :dixeruntque ,*volam percuſſerunt* & ,eum unxeruntque
וימשחהו ויכו־כף ויאמרו יחי המלך:
ad eſt ingreſſa & :*populi* currentium ſonitum Hattaliah audivit Et
13 ותשמע עתליה את־קול הרצין העם ותבא אל־
.DOMINI domum in populum
העם בית יהוה:

Verſio VULG. LAT.

CAP. XI.

1 ATHalia verò mater Ocho-
ziæ, videns mortuum filium
ſuum, ſurrexit, & interfecit
2 omne ſemen regium. Tollens
autem Joſaba filia regis Jo-
ram, ſoror Ochoziæ, Joas
filium Ochoziæ, furata eſt
eum de medio filiorum regis
qui interficiebantur, & nu-
tricem ejus, de triclinio:
& abſcondit eum à facie A-
thaliæ, ut non interficere-
3 tur. Erátque cum ea ſex an-
nis clàm in domo Domini:
porrò Athalia regnavit ſuper
4 terram. Anno autem ſeptimo
miſit Joiada, & aſſumens
centuriones & milites, in-
troduxit ad ſe in templum
Domini, pepigítque cum eis
fœdus: & adjurans eos in
domo Domini, oſtendit eis
5 filium regis: Et præcepit il-
lis, dicens; Iſte eſt ſermo,
6 quem facere debetis: Tertia
pars veſtrûm introeat ſab-
bato, & obſervet excubias
domûs regis. Tertia autem
pars ſit ad portam Sur: &
tertia pars ſit ad portam, quæ
eſt poſt habitaculum ſcuta-
riorum: & cuſtodietis excu-
7 bias domûs Meſſa. Duæ ve-
rò partes è vobis, omnes e-
gredientes ſabbato, cuſtodi-
ant excubias domûs Domini
8 circa regem. Et vallabitis
eum, habentes arma in ma-
nibus veſtris: ſi quis autem
ingreſſus fuerit ſeptum tem-
pli, interficiatur: eritíſque
cum rege introeunte & e-
9 grediente. Et fecerunt cen-
turiones, juxta omnia quæ
præceperat eis Joiada ſacer-
dos: & aſſumentes ſinguli vi-
ros ſuos, qui ingrediebantur
ſabbatum, cum his qui egre-
diebantur ſabbato, venerunt
10 ad Joiadam ſacerdotem. Qui
dedit eis haſtas, & arma regis
David, quæ erant in domo
11 Domini. Et ſteterunt ſinguli
habentes arma in manu ſua, à
parte templi dextera, uſque ad
partem ſiniſtram altaris & æ-
12 dis, circum regem. Produxítq;
filium regis, & poſuit ſuper
eum diadema, & teſtimoniũ:
fecerúntq; eum regem, & un-
xerunt: & plaudentes manu,
13 dixerunt; Vivat rex. Audivit
autem Athalia vocem populi
currentis; & ingreſſa ad tur-
bas in templum Domini,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι
(α) ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσε
2 πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. Καὶ ἔλαβεν
Ἰωσαβεὲ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως (β) Ἰωρὰμ
ἀδελφὴ Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς,
καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν
τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν
καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ (γ) ταμείῳ τῶν
κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου
3 Γοθολίας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη. Καὶ ἦν μετ'
αὐτῆς (δ) κρυβόμενος ἐν οἴκῳ κυρίου ἓξ
ἔτη. καὶ Γοθολία βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.
4 Καὶ † ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν (ε)
Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους (ζ) τῶν
Χορρὶ καὶ τῶν Ῥασὶμ, καὶ ἀπήγαγεν (η)
αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ διέθετο
αὐτοῖς διαθήκην κυρίου, (θ) καὶ ὥρκωσε·
καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς (ι) Ἰωδαὲ τὸν
5 υἱὸν τοῦ βασιλέως, Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς,
λέγων, Οὗτος ὁ λόγος ὃν (κ) ποιήσετε·
6 Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον,
καὶ φυλάξατε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως
ἐν τῷ πυλῶνι, καὶ τὸ τρίτον
(λ) ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ τρίτον τῆς
πύλης ὀπίσω τῶν (μ) παρατρεχόντων, καὶ φυ-
7 λάξατε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου. Καὶ δύο
χεῖρες ἐν ὑμῖν, πᾶς ὁ (ν) ἐκπορευόμενος
τὸ σάββατον, καὶ φυλάξουσι τὴν φυλακὴν
8 οἴκου κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ κυκλώσατε
ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος
αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
εἰς τὰς σαδηρὼθ, ἀποθανεῖται. (ξ) καὶ ἔσονται
μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι
9 αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν. Καὶ ἐποίησαν
οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο
(ο) Ἰωδαὲ ὁ συνετός· καὶ ἔλαβεν
ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ καὶ τοὺς εἰσπορευομένους
τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων
τὸ σάββατον, καὶ (π) εἰσῆλθον πρὸς Ἰω-
10 δαὲ τὸν ἱερέα. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς
ἑκατοντάρχοις τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς
τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοὺς ἐν οἴκῳ κυ-
11 ρίου. Καὶ (ρ) ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἀνὴρ
καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ (σ) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως
τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου
12 καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ. Καὶ
ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν
ἐπ' (τ) αὐτὸν νεζὲρ καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασίλευσεν
αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν. καὶ (υ)
ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βα-
13 σιλεύς. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων
τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν λαὸν
εἰς οἶκον κυρίου,

CAP. XI.

ET Gotholia mater Ochoziæ 1
vidit, quia mortuus eſt filius
ſuus: (a) & diſperdidit omne
ſemen regni. Et tulit Joſabee fi- 2
lia regis Joram, ſoror Ochoziæ
ipſum Joas (b) filium fratris
ſui, et furat⁹ eſt eum de medio fi-
liorum regis, qui interficieban-
tur, ipſum, & nutricem ejus (c)
in cubiculo lectorum: & abſ-
condit eum à facie Gotholiæ:
& non eſt occiſus. Et fuit cum 3
ea abſconditus in domo Domini
ſex annos. Et Gotholia regnans
ſuper terram. Et in anno ſe- 4
ptimo miſit Jodae, & ſum-
pſit (d) centuriones ipſorum
Chorri, & ipſorum Raſim, &
adduxit eos ad ſe in domum
(e) Domini, & diſpoſuit eis
teſtamentum Domini, & (f) fe-
cit jurare: & oſtendit eis ipſum
Jodae filium regis, Et manda- 5
vit eis, dicens; Hoc eſt verbum
quod facietis: Tertia pars ex 6
vobis (g) introeat ſabbato: &
cuſtodite cuſtodiam domûs re-
gis in porta. Et tertia pars in
porta viarũ. Et tertia, (h) portæ
poſt curſores. Et cuſtodite cu-
ſtodiam (i) domûs. Et duæ 7
manus in (k) vobis, omnis egre-
diens ſabbatum; & cuſtodiant
cuſtodiam domûs Domini apud
regem. Et (l) circuite ſuper re- 8
gem in circuitu vir: & vas
ſuum in manu ſua. Et ingre-
diens in ipſas (m) Saderoth,
morietur. Et erunt cum rege
in egrediendo eum, & in in-
grediendo eum. Et fecerunt 9
centuriones omnia quæcunque
mandavit Jodae * intelligens:
Et aſſumpſit vir viros ſuos, &
ingredientes ſabbato, cum egre-
dientibus ſabbato: & intra-
verunt ad Jodae ſacerdotem.
Et dedit ſacerdos centurioni- 10
bus (n) ſyromaſtas, & triſ-
ſos regis David, qui in domo
Domini. Et ſteterunt curſores, 11
vir, & vas ſuum in manu
ſua ab humero domûs dextro
uſque ad humerum domûs ſi-
niſtrum altaris, & domûs ſu-
per regem in circuitu. Et e- 12
miſit filium regis, & dedit
ſuper eum (o) Nezer, & te-
ſtimonium, & regem fecit
eum, & unxit eum. Et plau-
ſerunt manu, & dixerunt;
Vivat rex. Et audivit Gotho- 13
lia vocem currentium de po-
pulo: & intravit ad populum
in domum Domini,

MS. A. (α) ἀπέθαναν οἱ υἱοὶ αὐτῆς, (β) Ἰωρὰμ * υἱὸν Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν Ἀζία, καὶ ἔκλεψεν (γ) ταμιείῳ (δ) ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἓξ † ἐν ἔτη (ε) Ἰωιαδαὲ, (ζ) τὸν Χορρεὶ καὶ τὸν Ῥασεὶμ, (η) αὐτοὺς εἰς (θ) καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐν τῇ * διαθή κυρίου· καὶ ἔδειξεν (ι) Ἰωιαδαὲ (κ) ἐποιήσετε· (λ) ἐν πύλῃ (μ) παρατρεχόντων, φυλάξατε (ν) ἐκπορευόμενος *, καὶ φυλάξουσιν (ξ) καὶ * ἐγένετο μετὰ (ο) Ἰωιαδαὲ (π) εἰσῆλθεν πρὸς Ἰωιαδαὲ (ρ) ἀνέστησαν (σ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου * τῆς εὐωνύμου (τ) αὐτὸν τὸ ἐζὲρ καὶ τὸ (υ) * ἐκράπισεν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπεν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יא

1 ועתליה אמיה דאחזיה חזת ארי מית ברה וקמת ואבדת ית כל זרעא דמלכותא: ונסיבת 2
יהושבע בת מלכא יורם אחתיה דאחזיה ית יואש בר אחזיה וגנבת יתיה מגו בני מלכא
דמתקטלין ואטמרת יתיה וית מנקתיה באדרון בית ערסתא ואטמרו יתיה מן קדם
3 עתליה ולא אתקטיל: והוה עמה בבית מקדשא דיי מטמר שית שנין ועתליה מלכת על
4 ארעא: ובשתא שביעתא שלח יהוידע ו[illegible]ת רבני מאותא לגבריא ולרהטיא ואעל
יתהון לותיה לבית מקדשא דיי וגזר להון קים ואומי יתהון בבית מקדשא דיי ואחזי
5 יתהון ית בר מלכא: ופקדנון למימר דין פתגמא דתעבדון תלתא מנכון עלי שבא ונטרי
6 מטרת בית מלכא: ותלתא בתרע גבריא ותלתא בתרעא דבתרוהי תרע רהטיא ותטרון
7 ית מטרת ביתא מדאשתלי: ותרין חולקין בכון כל נפקי שבא ותטרון ית מטרת בית
8 מקדשא דיי על מלכא: ותקפון על מלכא סחור סחור גבר וזיניה בידיה ודיעול לגו מן
9 סדרא יתקטיל והוו עם מלכא במפקיה ובמעליה: ועבדו רבני מאותא ככל דפקיד
יהוידע כהנא ודברו גבר ית גברוהי עלי שבתא עם נפקי שבתא ואתו לות יהוידע כהנא:
10 ויהב יהוידע כהנא לרבני מאותא ית מורניתא וית שלטיא די למלכא דוד די בבית
11 מקדשא דיי: וקמו רהטיא גבר וזיניה בידיה מעבר ביתא מימינא עד עבר ביתא מסמלא
12 למדבחא ולבית כפורי על מלכא סחור סחור: ואפיק ית בר מלכא ויהב עלוהי ית
13 כלילא וית סהדותא ואמליכו יתיה ומשחוהי וטפחו יד ואמרו יצלח מלכא: ושמעת
עתליה ית קל דרקדנין עמא ואתת לות עמא לבית מקדשא דיי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XI.

ET Gathaliah mater Ahhaziah vidit quòd mortuus eſſet filius ſuus: & 1
ſurrexit, et perdidit omne ſemen regni. Et accepit Jehoſebagh filia regis 2
Jehoram, ſoror ipſi⁹ Ahhaziah, Joas filium Ahhaziah, et furata eſt illum de
medio filiorũ regis, qui occidebantur, et abſcondit illum et nutricem illius
in conclavi cubiculi, et abſconderunt illũ à faciẽ Gathaliah, et non occiſus
eſt. Et fuit cum illa in domo ſanctuarii Dñi abſcondit⁹ ſex annis; et Gatha- 3
liah regnabat ſup terram. Et anno ſeptimo miſit Jehojadah et accepit cen- 4
turiones, tum barones, tum et curſores, et introduxit eos ad ſe in ſanctuari-
um Dñi, et pepigit cum illis fœdus, et adjuravit eos in domo ſanctuarii
Dñi, et oſtendit illis filiũ regis. Et præcepit illis, dicendo: Hæc eſt res quam 5
facietis, Tertia pars veſtrûm [*erit*] eorũ qui intrabunt ſabathum, et qui cu-
ſtodient cuſtodiam domus regis. Et tertia pars [*erit*] in porta baronum, et 6
tertia in porta, poſt quam eſt porta curſorum; et cuſtodietis cuſtodiam do-
mus *nequid per oblivionem peccetur*. Et duæ partes de vobis, [*erunt*] omnes 7
exeuntes ſabathum; et cuſtodietis cuſtodiam domus ſanctuarii Dñi circa re-
gem. Et circundabitis circa regem in circuitu, quiſq; arma ſua in manu ſua 8
[*tenens*:] et qui intraverit intra *ordinem*, occidatur: et eſtote cum rege, cùm
exierit ipſe, et cùm intraverit. Et fecerunt magiſtri centenorũ juxta omnia 9
quæ præceperat Jehojadagh ſacerdos, et acceperunt quiſq; viros ſuos, in-
troeuntes in ſabatho cum exeuntibus à ſabatho, et venerunt ad Jehojadagh
ſacerdotẽ. Et dedit ſacerdos magiſtris centenorũ haſtas et ſcuta quæ [*fue-* 10
rant] regis David, quæ [*erant*] in domo ſanctuarii Dñi. Et ſteterũt curſores, 11
quiſque arma ſua in manu ſua [*tenens*,] à latere dom⁹ dextro uſque ad la-
tus domus ſiniſtrũ ad altare, et ad domũ propiciatorii juxta regem per cir-
cuitum. Et eduxit filium regis, et dedit ſuper illum coronam et teſtimoni- 12
um, et regem creaverunt illum, et unxerunt eum, et comploſerunt manu, et
dixerunt, Proſperet rex. Et audivit Ghathaliah vocem *plaudentium* populi; 13
et intravit ad populum in domum ſanctuarii Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

* ܘܥܬܠܝܐ ܐܡܗ ܕܐܚܙܝܐ. ܚܙܬ ܕܡܝܬ ܒܪܗ. ܘܩܡܬ ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗ ܙܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. 1
* ܘܕܒܪܬ ܝܗܘܫܒܥ ܒܪܬ ܡܠܟܐ ܝܘܪܡ ܚܬܗ ܕܐܚܙܝܐ. ܠܝܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ. ܘܓܢܒܬܗ ܡܢ 2
ܒܝܢܝ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܡܬܩܛܠܝܢ. ܘܛܫܝܬܗ ܠܗ ܘܠܡܪܒܝܢܝܬܗ. ܒܬܘܢܐ
ܕܡܫܟܒܗ. ܘܛܫܝܬܗ ܡܢ ܩܕܡ ܥܬܠܝܐ. ܘܠܐ ܡܝܬ. * ܘܗܘܐ ܥܡܗ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 3
ܡܛܫܐ ܫܬ ܫܢܝܢ. ܘܥܬܠܝܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ. ܫܕܪ 4
ܝܗܘܝܕܥ ܘܕܒܪ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ ܘܠܪܗܛܐ ܘܠܐܓܪܬܐ. ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܓܙܪ ܠܗܘܢ ܩܝܡܐ. ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܘܡܬܐ. ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܠܒܪܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܦܩܕ 5
ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܬܥܒܕܘܢ. ܬܘܠܬܐ ܡܢܟܘܢ. ܢܗܘܘܢ ܢܛܪܝܢ ܡܛܪܬܐ
ܠܡܥܠܢܝ ܫܒܬܐ. ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܬܘܠܬܐ ܒܬܪܥܐ ܕܩܪܒܐ. ܘܬܘܠܬܐ ܒܬܪܥܐ ܕܪܗܛܐ. 6
ܘܛܪܘ ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢ ܬܘܪܥܬܐ. * ܘܬܪܬܝܢ ܡܢܬܐ ܡܢܟܘܢ ܟܠܗܘܢ ܡܦܩܝ ܫܒܬܐ. ܢܛܪܘܢ 7
ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ ܥܡ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܚܕܘ ܠܡܠܟܐ ܚܕܪܘܗܝ. ܓܒܪ ܘܙܝܢܗ ܒܐܝܕܗ. 8
ܘܡܢ ܕܥܐܠ ܠܣܕܪܐ. ܢܡܘܬ. ܘܗܘܘ ܥܡ ܡܠܟܐ ܒܡܦܩܗ. ܘܒܡܥܠܗ. * ܘܥܒܕܘ ܪܒܝ 9
ܡܐܘܬܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܕܒܪ ܓܒܪܐ ܐܢܫܘܗܝ ܠܡܥܠܝ ܫܒܬܐ ܥܡ
ܡܦܩܝ ܫܒܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. * ܘܝܗܒ ܟܗܢܐ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. ܡܘܪܢܝܬܐ 10
ܘܫܠܛܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܪܗܛܐ. ܓܒܪ ܘܙܝܢܗ ܒܐܝܕܗ. ܡܢ 11
ܟܢܦܐ ܕܒܝܬܐ ܕܝܡܝܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܢܦܐ ܕܒܝܬܐ ܕܣܡܠܐ. ܘܐܚܕܪܘ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܥܠ
ܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܦܩܘܗܝ ܠܒܪܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܣܡܘ ܒܪܫܗ ܟܠܝܠܐ ܕܣܗܕܘܬܐ. 12
ܘܐܡܠܟܘܗܝ. ܘܡܫܚܘܗܝ. ܘܢܩܫܘ ܒܐܝܕܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. * ܘܫܡܥܬ 13
ܥܬܠܝܐ ܩܠܐ ܕܪܗܛܐ ܕܥܡܐ. ܘܥܡܐ ܟܕ ܚܕܐ. ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܥܡܐ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ.

CAP. XI.

Verùm Athalia mater Ehazjæ videns mortuum eſſe filium ſuum, ſurrexit, perdiditque totũ ſemen regium. 1 Sed Joſebaa filia regis Joraim ſoror Ehazjæ, tollens Joaſum Ehazjæ filium, furata eſt eum è medio filiorum regis qui occidebantur, & abſcondit eum ac nutricem ejus in conclavi cubilis ſui; abſcondit inquam illum ab Athalia, nec mortuus eſt: 2 Fuitque apud eam in domo Domini abſconditus ſex annis, interim Athaliâ regnante ſuper terram. 3 Anno verò ſeptimo, mittens Jojada tulit centuriones, & curſores, atque tabellarios; & introduxit eos ad ſe in domum Dñi: cúmque fœdꝰ cum eis pepigiſſet, & jusjurandum cum eiſdem juraſſet, oſtendit eis filium regis: 4 Deinde hortatus eſt eos, & dixit illis, Hoc eſt quod facere *debetis*: Tertia pars veſtrûm excubias agant, ingrediente ſabbatho, in cuſtodia domûs regiæ: 5 Tertia pars in porta præliari: & tertia pars in porta domûs curſorum: & cuſtodite cuſtodiam ædis à damno. 6 Duæ verò partes ex vobis, quoties expiraverit ſabbathum, cuſtodiant cuſtodiam domûs Domini, ſimúlque domûs regiæ: 7 Et cingite regem, arma quiſque ſua, manu tenens: & quicunque ordines perruperit, moriatur: & eſtote cum rege tam egrediente quàm ingrediente. 8 Fecerũt ergò centuriones quemadmodum præceperat eis Jojada ſacerdos; adduxit enim quilibet milites ſuos tam ingrediente ſabbatho quàm expirante ſabbatho, & adierunt Jojadam ſacerdotem: 9 Dedítque ſacerdos centurionibus haſtas & pharetras regis Davidis, quæ erant in domo Domini. 10 Steterunt ergò curſores, arma quiſque ſua, manu tenens, à latere domûs dextro uſque ad latus domûs ſiniſtrum; & altare domúmque regiam cinxerunt: 11 Tum educentes filium regis, impoſuerunt capiti ejus coronam teſtimonii, regem conſtituerunt eum, & unxerunt illum; & plaudentes manibus dixerunt, Vivat rex. 12 Audiens autem Athalia vocem tumultûs populi, & populum geſtientem, venit ad populum in domum Domini: 13

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الحادي عشر *

* وان عتليا ام احزياهو لما رات وفاة ابنها. قامت فابادت جميع ابناء المملكة * وعند ذلك 1 2
اخذت يهوسابع ابنة الملك يورام * وهي اخت احزياهو ليواس بن احزياهو. واخذته سرقة من وسط
بني الملك القتلاء. واخفته ودايته في خدر بيت الاسرة. وكان سترها له من عتليا. وسلم ولم
يقتل * واقام مستترا في بيت قدس الله ست سنين * وعتليا ملكة على الارض * ولما كان في السنة 3 4
السابعة بعث يهوياداع. واخذ روساء المائين. الجبابرة والاجناد. وادخلهم اليه الى بيت الله.
واقامهم فيه. وعاهدهم عهدا. وحلف لهم وحلفوا له. فلما توثق منهم اظهر لهم ابن الملك
* وامرهم وقال. اصنعوا بما امركم. الثلث منكم يحفظون موضع حرس الملك مدخل السبت 5
* وثلث يكون في باب الحرب. والثلث في الباب الذي يكون فيه الجبابرة * واحرسوا الباب. 6
واحفظوا الا يكون فيه خرم * ويكون ثلاثون منكم في مخرج السبت ليلة الاحد. يحفظون حرس 7
بيت الله وموضع حرس الملك * واحتفظوا بالملك كل رجل منكم متسلحا بالسلاح الشاك * ومن 8
يجري ويدخل بين الصفين يقتل. والحقوا الملك. وكونوا معه في دخوله وخروجه * وعمل 9
روساء المائين كما امرهم يهوياداع الامام * وساق كل رجل منهم اصحابه * وصيرهم حيث امر ليلة
السبت وليلة الاحد. واتوا يهوياداع * فدفع الى روساء المائين الارماح والجعاب الذي جعل 10
داود الملك في بيت الله * وقام الاجناد كل رجل بيده سلاحه * من جانب البيت الايمن الى جانب 11
البيت الايسر * واحاطوا ببيت الله وبيت الملك * واخرجوا ابن الملك * ووضعوا تاج الملك على 12
راسه وملكوه. وصفقوا وطربوا. وقالوا يعيش الملك * فسمعت عتليا ضجة الشعب وفرحهم * 13
فجاءت الى الشعب الى بيت الله.

CAP. XI.

Verùm Athalia mater Abazjabu cùm vidiſſet obitum filii ſui, ſurgens peremit omnem ſobolem regiam. 1 *Tunc Jebuſabaa filia regis Jorami, eademque ſoror Abazjabu, accepit Joaſum filium Abazjabu: illum enim de medio filiorum regis interfectorum clàm ſurreptum, abdidit unà cum ipſius nutrice in conclave cubilium: abdidit autem illum ab Athalia, & ſervatus eſt incolumis, nec interfectus.* 2 *Manſitque latens in æde ſacra Dei ſex annos, dum Athalia eſſet regina ſuper terram.* 3 *Anno autem ſeptimo mittens Jehujada tulit centuriones, & heroes, atque milites, & ingredi juſſit illos ad ſe in ædem Dei; ubi conſtitutis pactum inivit cum eis, juravit illis, & ipſi viciſſim juraverunt ei: cùmque ſecurus jam eſſet de animis illorum, patefecit eis filium regis:* 4 *Tum præcepit eis, ac dixit, Facite quod juſſurus ſum: Tertia pars veſtrûm cuſtodient locum excubiarum regis, ſubeunte ſabbatho:* 5 *Tertia pars erit in porta belli: & tertia pars in porta in qua eſſe ſolent heroes: & cuſtodite portam, & cavete ne fiat in ea irruptio.* 6 *Triginta quoque veſtrûm elapſo ſabbatho (ſub noctem ſcilicet primæ diei) cuſtodient excubias domûs Dei, & locum excubiarum regis:* 7 *Et cuſtodite regem ſinguli inſtructi armis mucronatis: & quiſquis auſus fuerit penetrare duplicem aciem veſtram, occidatur: comitamini regem, & eſtote cum eo quoties introierit & quoties exierit.* 8 *Itaque fecerunt centuriones prout juſſerat eis Jehujada ſacerdos, & adductis quilibet militibus ſuis, ſtatuit eos ubi juſſerat, tam nocte ſabbathi quàm nocte primæ diei: tum adierunt Jehujadam,* 9 *Qui dedit centurionibus lanceas & pharetras quas poſuerat David rex in domo Dei.* 10 *Cúmque ſtetiſſent milites unuſquiſq; manu tenens arma ſua, à latere ædis dextero uſque ad latus ædis ſiniſtrum, & Dei ædem ac ædem regiam cinxiſſent;* 11 *Eduxerunt filium regis, impoſuerunt diadema regium capiti ejus, & unxerunt eum; & plaudentes atque geſtientes, dixerunt, Vivat rex.* 12 *Audiens autem Athalia clamorem populi, & lætitiam eorum, venit ad populum in ædem Dei.* 13

,principes &,judiciũ ſecundũ columnã *ſuper ſtans* rex ecce & ,vidit Et
14 ותרא והנה המלך עמד על העמוד כמשפט והשרים
clangens & , lætus terræ populus omnis & ,regem *ad* tubæ &
והחצצרות אל המלך וכל עם הארץ שמח ותקע
.*ligatio* ,*Ligatio* ;clamavit&,ſua veſtiméta Hattaliah ſcidit & : tubis in
בחצצרות ותקרע עתליה את בגדיה ותקרא קשר קשר:
,exercitus præpoſitis *centuriarum principibus* ſacerdos Jehojadah præcepit Et
15 ויצו יהוידע הכהן את שרי המאות פקדי החיל
venientem & ,*ordines extra ad* eam Educite : eos ad dixitque
ויאמר אליהם הוציאו אתה אל מבית לשדרת והבא
moriatur Ne ;ſacerdos dixerat nam :gladio *in interfice* ,eam *poſt*
אחריה המת בחרב כי אמר הכהן אל תומת
introitus *via* venit & ,*manus ei poſuerunt* Et .DOMINI domo in
16 בית יהוה: וישמו לה ידים ותבוא דרך מבוא
excidit Et .ibi eſt interfecta & , *regis* domus equorum
17 הסוסים בית המלך ותומת שם: ויכרת
,populum inter &,regem inter &,DOMINUM inter fœdus Jehojadah
יהוידע את הברית בין יהוה ובין המלך ובין העם
.populum inter & ,regem inter & ,DOMINI *populum in exiſtendum ad*
להיות לעם ליהוה ובין המלך ובין העם:
; illam diruerunt & ,Bahal domum terræ populus omnis ſunt ingreſſi Et
18 ויבאו כל עם הארץ בית הבעל ויתצהו
ſacerdotẽ Mattan & ,bene confregerunt ej' imagines & ,ejus aras
את מזבחתו ואת צלמיו שברו היטב ואת מתן כהן
ſuper *præfecturas* ſacerdos poſuit & *: altarium facies ad* occiderunt Bahal
הבעל הרגו לפני המזבחות וישם הכהן פקדת על
,curſores & ,duces & ,*centuriarum principes* tulit Et .Domini domũ
19 בית יהוה: ויקח את שרי המאות ואת הכרי ואת הרצים
,DOMINI domo è regem fecerunt deſcendere & ,terræ populũ omnẽ &
ואת כל עם הארץ וירידו את המלך מבית יהוה
thronũ ſuper ſedit & : regiam domum curſorum portæ *via* venerunt &
ויבואו דרך שער הרצים בית המלך וישב על כסא
: requievit civitas & ,terræ populus omnis eſt lætatus Et .regum
20 המלכים: וישמח כל עם הארץ והעיר שקטה
ſeptem Filius .*regis* domo gladio *in* occiderunt Hathaliahu &
21 ואת עתליהו המיתו בחרב בית מלך: בן שבע
.*ipſum regnando in* , Jehoas annorum
שנים יהואש במלכו:

CAP. XII. יב

regnavit annis quadraginta & ,Jehoas regnavit Jehu ſeptimo anno *In*
1 בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך
Jehoas Fecitque .ſebah-Beer de Sibiah ej' matris nomen & :Jeruſalaim in
2 בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע: ויעש יהואש
Jehojadah eũ docuit quibus,ſuis dieb' omnib' DOMINI oculis in rectum
הישר בעיני יהוה כל ימיו אשר הורהו יהוידע
,*immolantes* populus Adhuc *: receſſerunt* non excelſa Veruntamen : ſacerdos
3 הכהן: רק הבמות לא סרו עוד העם מזבחים
Omnem ; ſacerdotes ad Jehoas Dixitque .excelſis in *ſuffientes &*
4 ומקטרים בבמות: ויאמר יהואש אל הכהנים כל
tranſeuntis pecuniã,DOMINI domũ introducetur quæ ſanctitatũ pecuniã
כסף הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר
ſuper aſcenderit quæ pecuniã omnẽ,ej' *ordinationis* animarũ pecuniã , viri
איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על
, ſacerdotes ſibi Tollent : DOMINI domum *inducendum ad* viri cor
5 לב איש להביא בית יהוה: יקחו להם הכהנים
quæ *omnem ad* domus *rupturam* fortificabunt ipſi &,ſuo noto à *vir*
איש מאת מכרו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר
anno tertio & , vigeſimo anno *in* ,fuit Et *rupturam* ,ibi *invenietur*
6 ימצא שם בדק: ויהי בשנת עשרים ושלש שנה
.*domus fiſſuram* ſacerdotes fortificaverunt non , Jehoas regis
למלך יהואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית:

Verſio VULG. LAT.

14 Vidit regem ſtantem ſuper tribunal juxta morẽ, et cantores & tubas prope eum, omnémque populũ terræ lætantem, & canentẽ tubis: & ſcidit veſtimenta ſua, clamavítque; Conjuratio, conjuratio. 15 Præcepit autẽ Joiada centurionibus, qui erant ſuper exercitũ, & ait eis; Educite eam extra ſepta templi, & quicunque eam ſecutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat enim ſacerdos, Non occidatur in templo Domini. 16 Impoſuerúntque ei manus, & impegerunt eam per viam introitûs equorũ, juxta palatiũ, et interfecta eſt ibi. 17 Pepigit ergò Joiada fœdus inter Dominũ, & inter regem, & inter populum, ut eſſet populus Domini, et inter regem & populũ. 18 Ingreſſúſque eſt omnis populus terræ templum Baal, & deſtruxerũt aras ejus, & imagines contriverunt validé: Mathan quoque ſacerdotem Baal occiderunt coram altari. Et poſuit ſacerdos cuſtodias in domo Domini. 19 Tulítque centuriones, & Cerethi & Phelethi legiones, et omnem populum terræ, deduxerúntque regem de domo Domini: & venerunt per viam portæ ſcutariorum in palatium, & ſedit ſuper thronum regum. 20 Lætatúſque eſt omnis populus terræ, & civitas conquievit: Athalia autem occiſa eſt gladio in domo regis. 21 Septémque annorum erat Joas, cùm regnare cœpiſſet.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Sebia de Berſabee. 2 Fecítque Joas rectum corã Domino cunctis diebus, quib' docuit eum Joiada ſacerdos. 3 Veruntamen excelſa non abſtulit: adhuc enim popul' immolabat, & adolebat in excelſis incenſum. 4 Dixítq; Joas ad ſacerdotes; Omnem pecuniam ſanctorum, quæ illata fuerit in templũ Domini à prætereuntibus, quæ offertur pro pretio animæ, & quam ſponte & arbitrio cordis ſui inferunt in templum Domini: 5 Accipiant illam ſacerdotes juxta ordinem ſuum, & inſtaurent ſartatecta domûs, ſi quid neceſſariũ viderint inſtauratione. 6 Igitur uſque ad vigeſimũ tertiũ annũ regis Joas, non inſtauraverunt ſacerdotes ſartatecta templi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ εἶδε, ϗ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα· ϗ οἱ ᾠδοὶ ϗ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, ϗ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων ϗ σαλπίζων ἐν σάλπιγξι. ϗ διέῤῥηξε Γοθολία τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς, ϗ ἐβόησε, 15 Σύνδεσμος, σύνδεσμος. Καὶ ἐνετείλατο (φ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν (χ) τῶν σαδηρὼθ, ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω (ψ) αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, (ω) Καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου. 16 Καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, ϗ (α) εἰσῆλθον ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως, 17 ϗ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ διέθετο (β) Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον κυρίου ϗ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως ϗ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ· ϗ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως 18 ϗ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ ϗ κατέσπασαν αὐτὸν, ϗ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ ϗ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς· ϗ τὸν (γ) Ματθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. ϗ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς 19 ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, ϗ τὸν (δ) Χοῤῥὶ, ϗ τὸν Ῥασὶμ, ϗ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, ϗ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου· ϗ (ε) εἰσῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ (ζ) ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέ-20 ων. Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, ϗ ἡ πόλις ἡσύχασε. ϗ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομ-21 φαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως. Υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ (η) βασιλεύειν αὐτόν.

Et vidit, & ecce rex ſtabat ſuper columnam ſecundùm (p) judicium: & cantores, & tubæ apud regem: & omnis populus terræ lætans, & clangens in tubis. Et conſcidit Gotholia veſtimenta ſua, & clamavit; (q) Colligatio, Colligatio. 15 Et mandavit Jodae ſacerdos centurionibus viſitatoribus virtutis, & dixit ad eos; Educite eam (r) ab intra Saderoth: Omnis ingrediens poſt eam morte mortificabitur in gladio. Quoniam dixit ſacerdos, Et non moriatur in domo Domini. 16 Et injecerunt ei manus, & intraverunt viam introitûs equorum domûs regis: & mortua eſt ibi. 17 Et diſpoſuit Jodae (ſ) teſtamentum inter Dominum, & inter regem; & inter populum; ut ſit in populum Domino: & inter regem, & inter populum. 18 Et intravit omnis populus terræ in domum Baal, & diruerunt eam, & altaria ejus, & imagines ejus contriverunt (t) benè: & Mathan ſacerdotem Baal occiderunt ad faciem altarium. Et poſuit ſacerdos viſitatores in domum Domini. 19 Et ſumpſit centuriones & (u) Chorri, & Rhaſim, & omnem populum terræ: & deduxerunt regem è domo Domini. Et intraverunt viam portæ curſorum domûs regis: & ſedere fecerunt eum ſuper thronum regum. 20 Et gaviſus eſt omnis populus terræ: & civitas quievit. Et Gotholiam interfecerunt in gladio in domo regis. 21 Filius ſeptem annorũ Joas in regnando ipſum.

MS.A. (φ) Ἰωαδαὲ (χ) τῶν σαδηρὼθ, ϗ ὁ (ψ) αὐτῆς θανατωθήσεται ῥομφαίᾳ· (ω) Καὶ εἰ μὴ (α) εἰσῆλθαν (β) Ἰωαδαὲ (γ) Μαχὰν (δ) Χορρὶ, ϗ τὸν Ῥασεὶμ, (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἐκάθισεν (η) βασιλεύειν.

ΚΕΦ. ιβʹ.

1 ἘΝ ἔτει ἑβδόμῳ (α) τῷ Ἰοὺ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς, ϗ (β) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (γ) 2 Σαβιὰ ἐκ τῆς Βηρσαβεέ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐφώτισεν αὐτὸν (δ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς. 3 Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν, ϗ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, ϗ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψη-4 λοῖς. Καὶ εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον (ε) ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου (ζ) ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς 5 ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, Λαβέτωσαν (η) ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ (θ) τῆς πράσεως αὐτοῦ, ϗ αὐτοὶ (ι) κρατήσουσι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου 6 εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βεδέκ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ ϗ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου.

CAP. XII.

1 IN anno ſeptimo Ihu regnavit Joas: & quadraginta annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matris ejus Sabia de Berſabee. 2 Et fecit Joas rectum in conſpectu Domini omnibus diebus, quibus illuminavit eum Jodae ſacerdos. 3 Veruntamen in excelſis non ſe removerant: & ibi adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis. 4 Et dixit Joas ad ſacerdotes; Omne argentum ſanctorum, quod illatum fuerit in domo Domini argentum æſtimationis, vir (a) argentum accipiens æſtimationis, omne argentum, quodcunque aſcenderit in cor viri offerre in domo Domini, 5 Accipiant ſibi ſacerdotes, vir à (b) venditione ſua: & ipſi (c) ſtabilient Bedec domûs in omnibus, ubicunq; inventum fuerit ibi Bedec. 6 Et factum eſt in vigeſimo et tertio anno regis Joas non firmaverant ſacerdotes Bedec domûs.

MS.A. (α) τοῦ Ἰηοὺ (β) τεσσεράκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) Ἰωαδαὲ (ε) ἐν οἴκῳ (ζ) ἀργύριον παρερχόμενον ἀνὴρ ψήφῳ ψυχῶν συντιμήσεως ἀνὴρ πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν (η) αὐτοῖς (θ) τῆς * πράξεως αὐτῶν, (ι) κρατήσουσι τοῦ βεδὲκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וחזת והא מלכא קאם על אסטונא כהלכתא ורברביא עמיה וחצוצרתא קדם מלכא וכל
עמא דארעא חדן ותקעין בחצוצרתא ובזעת עתליה ית לבושהא וקרת מרדא מרדא:
15 ופקד יהוידע כהנא ית רבני מאותא דממנן על חילא ואמר להון אפיקו יתה לגיו מן
סדרא ודייעול בתרהא יתקטל בחרבא ארי אמר כהנא לא תתקטל בבית מקדשא דיי:
16 ושויאו לה אתרא ועלת באורח מעלנא דסוסיא לבית מלכא ואתקטלת תמן: 17 וגזר
יהוידע ית קימא בין מימרא דיי ובין מלכא ובין עמא למהוי לעם משמש קדם יי בין
18 מלכא ובין עמא: ועלו כל עמא דארעא לבית בעלא וסתרוהי וית אגורוהי וית צלמוהי
תבירו יאות וית מתן כומריא דבעלא קטלו קדם אגורא ומני כהנא מטרן על בית
19 מקדשא דיי: ודבר ית רבני מאותא וית גבריא וית רהטיא וית כל עמא דארעא ואחיתו
ית מלכא מבית מקדשא דיי ועלו באורח תרע רהטיא דבית מלכא ויתב על כורסי
20 מלכיא: וחדי כל עמא דארעא וקרתא שדוכת וית עתליה קטלו בחרבא בית מלכא:
21 בר שבע שנין יהואש כד מלך:

יב

1 בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעין שנין מלך בירושלם ושום אמיה צביה מבאר
2 שבע: ועבד יהואש דכשר קדם יי כל יומוהי כמא דאלפיה יהוידע כהנא: 3 לחוד במתא
4 לא עטרא עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין על במתא: ואמר יהואש לכהניא כל
כסף קודשיא דמתעל לבית מקדשא דיי כסף תקליא דעבר על מנין גבריא כסף פורקן
נפשתא דמתן גבר פורקן נפשיה אף כל כסף דמתנדב גבר בלביה לאיתאה לבית
5 מקדשא דיי: יסבון להון כהניא גבר מן מכריה ואנון יתקפון ית בדקא דביתא לכל אתר
6 די ישתכח תמן בדקא: והוה בשנת עשרין ותלת שנין למלכא יהואש לא תקפו כהניא
ית בדקא דביתא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et vidit, et ecce rex ſtabat juxta columnã ſecundùm conſuetudinẽ, et magnates [*erant*] cum illo, et tubæ ante regẽ: et omnis popul' terræ lætabantur, et clangebant tubis; et ſcidit Ghathaliah veſtimenta ſua, et clamavit, Conjuratio, conjuratio. 15 Et præcepit Jehojadagh ſacerdos magiſtris centenorũ, qui præpoſiti erant ſup exercitũ; et dixit eis, Educite illã p medium extra *ordinem*, et qui iverit poſt eam, occidatur gladio, quia dixerat ſacerdos, Ne occidatur in domo ſanctuarii Dñi. 16 Et poſuerunt illi locũ, et ingreſſa eſt per viã aſcenſus equorum in domũ regis, et occiſa eſt ibi. 17 Et percuſſit Jehojadagh fœd' inter verbũ Dñi, et inter regẽ et populũ, ut eſſet in populum miniſtrantẽ Dño, et inter regẽ et populũ. 18 Et intraverunt omnis populus terræ in ædem Baghla, et deſtruxerunt eã, & aras ej', et ſimulachra ejus fregerunt pulchrè, & Mathan ſacerdotẽ Baghla occiderunt ante aram: & præfecit ſacerdos cuſtodes ſup domũ ſanctuarii Dñi. 19 Et accepit magiſtros centenorũ, & barones, et curſores, et omnẽ populum terræ, et deduxerunt regẽ de domo ſanctuarii Dñi, et intraverunt per viã *portæ* curſorũ *domus* regis, et ſedit ſuper ſoliũ regũ. 20 Et lætat' eſt omnis popul' terræ, et urbs quievit, et Ghathaliah occiderunt gladio in domo regis. 21 Filius ſeptem annorum erat Jehoas quando regnavit.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo Jehu regnavit Jehoas: et quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ej' Szibiah de Beerſabagh. 2 Et fecit Jehoas ꝙ rectũ erat ante Dñm omnib' dieb' ſuis, *quatenus* docuit illũ Jehojadagh ſacerdos. 3 Tantũmodo excelſa non receſſerant, hacten' populo ſacrificante, et adolente aromata ſuper excelſa. 4 Et dixit Joas ſacerdotib', Omne argentũ ſanctorũ quod inducitur in domũ ſanctuarii Dñi, argentũ offenſionum ꝙ tranſit ſuper computũ *virorum*, argentũ redemptionis animarũ, ꝙ eſt donũ viri [*pro*] redemptione animæ ſuæ, etiã omne argentũ ꝙ ſponte propoſuerit vir in corde ſuo afferre in domũ ſanctuarii Dñi, 5 Accipiant ſibi ſacerdotes, quiſq; a noto ſuo, et ipſi fortificabunt ſciſſurã dom' in omni loco, in quo inventa fuerit ruptura. 6 Et fuit anno viceſimo tertio annorum regis Joas, non fortificaverant ſacerdotes ſciſſuram domus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

14 * ܘܚܙܬ ܡܠܟܐ ܟܕ ܩܐܡ ܥܠ ܥܡܘܕܐ. ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܘܩܪܢܬܐ
ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܚܕܝܢ. ܘܩܪܝܢ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܨܪܬ ܥܬܠܝܐ
15 ܠܒܘܫܝܗ. ܘܩܥܬ ܡܪܕܐ ܡܪܕܐ. * ܘܦܩܕ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ ܦܩܝܕܝ ܚܝܠܐ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܦܩܘܗ ܠܒܪ ܡܢ ܣܕܪܐ. ܘܟܠ ܡܢ ܕܥܐܠ ܒܬܪܗ. ܬܬܩܛܠ ܒܣܝܦܐ.
16 ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܟܗܢܐ. ܠܐ ܬܬܩܛܠ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܛܝܒܘ ܠܗ ܕܘܟܬܐ. ܘܥܠܬ
17 ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܥܠܢܐ ܕܪܟܫܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܡܝܬܬ ܬܡܢ. * ܘܓܙܪ ܝܗܘܝܕܥ ܩܝܡܐ ܒܝܢ ܡܪܝܐ
18 ܠܡܠܟܐ ܘܠܥܡܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܝܢ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. * ܘܥܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܐܪܥܐ ܠܒܝܬ ܒܥܠ. ܘܥܩܪܘܗܝ ܠܡܕܒܚܘܗܝ. ܘܨܠܡܘܗܝ ܬܒܪܘ. ܘܠܡܬܢ ܟܘܡܪܐ ܕܒܥܠ
19 ܩܛܠܘ ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܩܝܡ ܟܗܢܐ ܦܩܝܕܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܕܒܪ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ
ܘܠܪܗܛܐ ܘܠܡܫܪܬܐ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
20 ܘܥܠܘ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܪܗܛܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܕܝ ܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܫܠܝܬ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܥܬܠܝܐ ܩܛܠܘܗ ܒܣܝܦܐ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܒܪ ܫܒܥ ܗܘܐ
ܫܢܝܢ ܝܘܐܫ ܟܕ ܐܡܠܟ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܠܝܗܘ. ܐܡܠܟ ܝܘܐܫ. ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ
2 ܕܐܡܗ. ܨܒܝܐ ܡܢ ܒܪ ܫܒܥ. * ܘܥܒܕ ܝܘܐܫ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܠ ܝܘܡܬܗ ܕܐܠܦ
3 ܗܘܐ ܠܗ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. * ܒܪܡ ܒܡܘܬܐ ܠܐ ܐܥܒܪ. ܡܛܠ ܕܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚ ܗܘܐ ܘܡܣܩ ܒܣܡܐ
4 ܥܠ ܒܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܫ ܠܟܗܢܐ. ܟܠ ܟܣܦܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܡܬܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܟܣܦܐ ܕܢܦܩ ܓܒܪܐ ܦܘܪܩܢܐ ܕܢܦܫܗ. ܘܟܠ ܟܣܦܐ ܕܡܬܪܥܐ ܓܒܪܐ ܠܡܥܠܘ ܕܢܥܠ
5 ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ. ܓܒܪܐ ܡܢ ܡܢ ܕܡܬܪܥܐ. ܘܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ
6 ܡܚܕܬܝܢ ܠܚܘܪܒܐ ܕܒܝܬܐ. ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܟܚ ܬܡܢ ܚܘܪܒܐ. * ܘܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ
ܫܢܝܢ ܠܡܠܟܐ ܝܘܐܫ. ܠܐ ܚܕܬܘ ܟܗܢܐ ܚܘܪܒܗ ܕܒܝܬܐ.

* Ubi cùm vidiſſet regē ſtantem ſuper columnam 14
ſecundùm conſuetudinem regū, &
magnates atque tubicines ſtantes corā rege,
totúmque terræ populum lætantem buccinisque
canentem; ſcidit Athalia veſtimenta ſua,
& clamavit, Rebellio, rebellio. Præcepit 15
autem Jojada ſacerdos centurionibus præfectis
militiæ, & ait illis; Educite eam extra ordines:
& quicunque ingredietur poſt eam,
trucidetur gladio: dixit enim ſacerdos, Ne
trucidetur in domo Domini. Parârunt ergò 16
ei locum, ad quem ingreſſa per viam aditûs
equorum regis ibi morte affecta eſt. Pepigit 17
autem Jojada fœdus inter Dñm & regem
ac populum, ut *ſcilicet* eſſent populus Domini,
& inter regem & populum. Ac tum ingreſſus 18
omnis terræ populus phanum Baalis,
evulſerunt aras ejus, & ſtatuas ejus confregerunt;
& Mathanem ſacerdotem Baalis occiderunt
ante aram. Deinde conſtituit ſacerdos
inſpectores ſuper domum Domini. Tum 19
aſſumptis centurionibus, curſoribus, tabellariis,
& univerſo terræ populo; deduxerunt regem
è domo Domini: & cùm ingreſſi eſſent
ꝑ viam portæ curſorū domûs regis, ſedit iſte
ſuper ſoliū regum: Et lætatus eſt univerſus 20
terræ populꝰ, & conquievit civitas. Cæterùm
Athaliam enſe trucidârunt in domo regia.
Septē natꝰ erat annos Joas quando regnavit.

CAP. XII.

ANno ſeptimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta 1
annis regnavit in Jeruſalem: nomen
matris ejus, Soba, ex Bir-ſebaa. Fecitque 2
Joas quod rectum erat coram Domino,
cunctis diebus ſuis quibus docebat eum
Jojada ſacerdos. Veruntamen altaria non 3
abſtulit; nam adhuc populus ſacrificabant et
adolebant ſuper altaria. Dixit autem Joas ad 4
ſacerdotes, Omnem pecuniam conſecratam
quæ infertur in ædem Dñi, pecuniam quam
offert aliquis in redemptionem animæ ſuæ, omnem
pecuniam quam decernit aliquis apud
ſemetipſum inferre in ædem Domini; Accipient 5
ſibi ſacerdotes, quilibet ab eo qui *talia*
decreverit: ipſiq; impendant pro reparatione
ædis, ubi deprehenſum fuerit aliquid in
ea reparandum. Anno autem vigeſimo tertio 6
regis Joas, cùm non reparâſſent ſacerdotes
quæ reparanda erant in æde;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

14 * فرأت الملك قائما على منصة كشبه الملوك* وبين يديه الذين ينفخون بالقرون* وجميع
شعب الارض يفرحون وينفخون بالقرون* فمزقت عثليا ثيابها وهتفت وقالت لا طاعة* لا
15 طاعة* فامر يهوياداع الامام القواد واصحاب الاجناد* وقال اخرجوها من بين الصفين* وكل من
16 يتبعها يقتل معها* وذلك لان الامام قال* لا يقتل في بيت الله* وهيئوا لها موضعا* وادخلت في
17 مدخل الباب الذي يدخل فيه الخيل* وقتلت هناك* وعاهد يهوياداع عهدا بين الملك
18 والشعب* ليكون الشعب في طاعة الله وطاعة الملك* ودخل جميع الشعب الى بيت باعل
الصنم* وهدموا مذبحه* وكسروا تمثاله* وقتلوا متان كمر الباعل بين يدي مذبحه* واقام
19 الامام قوما يتعاهدون بيت الله* واخذ روساء المايين* الاجناد والجبابرة* وكل شعب الارض*
20 وانزلوا الملك من بيت الله* ودخل في طريق جبابرة الملك* وجلس على منبر الملك* وفرح
جميع شعب الارض فرحا عظيما* وسكنت المدينة* فاما عثليا فقتلوها بالسيف* وكان يواس
يوم ملك ابن سبع سنين*

* الفصل الثاني عشر *

1 * في السنة السابعة من ملك ياهو ملك يواس* وكان عدد السنين التي ملكها يواس اربعون
2 سنة* وكان اسم امه صيبا من بير سبع* واحسن يواس سيرته امام الرب كل الايام التي كان
3 يهوياداع يعلمه* ولكن المذابح وقرابينها لم يبطلها* والشعب يذبحون ويبخرون على
4 المذابح* فقال يواس للائمة* كل حريمة تدخل بيت الله من الفضة التي يعطي الرجل
5 عن نفسه لخلاصها* وكل فضة ينوي الرجل ان يخرجها لبيت الله* تتخذ الائمة رجلا امينا*
6 وينفقون على مرمة البيت* حسب ما احتاج الى المرمة* ومضى ليواس الملك ثلث وعشرون
سنة* لم ترم الائمة بيت الله*

* *Videnſque regem ſtantem ſuper* thronum 14
humeros *ambientem, more regum, & coram
eo tibicines, omnemque populum terræ
geſtientem & tubis canentem; Laceravit
Athalia veſtes ſuas, & exclamavit dicens,
Obſequii deſertio, obſequii deſertio.
Tum præcipiens Jebujada ſacerdos duci- 15
bus & præfectis militum, dixit, Educite
eam è medio duplicis aciei, & quicunque
ſequutus fuerit eam, occidatur unà cum
ipſa: dixerat enim ſacerdos ne committeretur
cædes in domo Dei. Quare parâ- 16
runt ei locum, & ingredi juſſa per aditum
portæ, per quem ingredi* ſolebant *equi, interfecta
fuit illic. Tunc pepigit Jebujada 17
pactum inter regem ac populum, ut ſubditus
eſſet populus obſequio Dei & obſequio
regis. Deinde ingreſſus eſt totus 18
populus ædem Baalis idoli, & demoliti
ſunt aram ejus, & perfregerunt effigiem
ejus, & Mathanem ſacrificum Baalis
peremerunt coram altari ipſius. Et conſtituit
ſacerdos homines qui domum Dei
curam haberent. Tum accepit centurio- 19
nes, milites, heroes, totum denique terræ
populum, & deduxerunt regem è domo
Dei; qui cùm ingreſſus eſſet per
viam heroum regis, ſedit ſuper ſolium
regium: Et gaviſus eſt univerſus terræ 20
populus gaudio magno, & urbs conquievit.
Athaliam verò gladio interfecerunt.
Erat autem Joas quo die regnavit, annos
natus ſeptem.*

CAP. XII.

*ANno ſeptimo regni Jehu, regnavit 1
Joas: fuitque numerus annorum quibus
regnavit Joas, quadraginta anni: nomen
autem matris ejus erat Siba, de Birſabaa.
Bonam autem inſtituit Joas vitæ 2
rationem coram Domino cunctis diebus
quibus Jebujada inſtruebat eum. At ve- 3
rò altaria eorumque ſacrificia non abolevit,
ſed populus ſacrificabant & adolebant
ſuper altaria. Dixit autem Joas ſa- 4
cerdotibus, Pro quacunque pecunia quæ
devovetur & infertur in domum Dei,
quam quis offert pro animæ ſuæ ſalute, &
omni pecuniâ quam ſtatuit quis devovere
domo Dei; Adhibebunt ſacerdotes vi- 5
rum fidum, & expendent eam pro reſtauratione
domûs, prout reſtaurationis egebit.
Exactis autem Joaſo regi viginti 6
tribus annis, necdum reſtaurantibus ſacerdotibus
domum Dei;*

מלכים ב: יב

dixitque : sacerdotes & , sacerdotem Jehojadah Jehoas rex vocavit Et
וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר 7
ne nunc Et ? domus fissuram fortificantes vos non Cur ; eos ad
אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת וְעַתָּה אַל־
.eam tradite domus fissuram ad sed ,vestris notis à pecuniam accipiatis
תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֵיכֶם כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֻהוּ׃
, populo à pecuniam accipere non pro sacerdotes consenserunt Et
וַיֵּאֹתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי קְחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם 8
sacerdos Jehojadah tulit Et .domus rupturam fortificare non pro &
וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן 9
apud eam dedit & : ejus ostio in foramen perforavit &, unius arcam
אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אֵצֶל
dederunt & : Domini domum virum ingrediendo in , dextera in altare
הַמִּזְבֵּחַ בַּיָּמִין בְּבוֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה וְנָתְנוּ־
introductam pecuniam omnem , liminis custodes , sacerdotes ibi
שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא
pecunia multa quòd eos videre secundùm ,erat Et .Domini domum
בֵית־יְהוָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף 10
,ligabant & ,magnus sacerdos & , regis scriba ascendebat & ,arca in
בָּאָרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיָּצֻרוּ
tradebant Et .Domini domo inventam pecuniam numerabant &
וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה׃ וְנָתְנוּ אֶת 11
præpositorum opificum facientium manus super paratam pecuniam
הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקֻדִים
ædificatores ad & ,lignarios fabros ad eam educebant & : Domini domo
בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיאֻהוּ לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים
,lapidis cæsores ad & cæmentarios ad Et .Domini domo facientes
הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃ וְלַגֹּדְרִים וּלְחֹצְבֵי הָאֶבֶן 12
rupturam fortificandum ad , excisionis lapides & ligna emendum ad &
וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־בֶּדֶק
domum super egrediebatur quod omne ad & ,Domini domus
בֵּית־יְהוָה וּלְכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת
,argenti scyphi Domini domo fiebat non Veruntamen .fortificandum ad
לְחָזְקָה׃ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף 13
vasa & , aurea vasa omnia , tubæ , pelves , psalteria
מְזַמְּרוֹת מִזְרָקוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־כְּלִי זָהָב וּכְלִי־
Etenim .Domini domum introducta pecunia ex ,argentea
כֶסֶף מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוָה׃ כִּי־ 14
domum ea in fortificabant & ,eam dabant opificum facientibus
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֻהוּ וְחִזְּקוּ־בוֹ אֶת־בֵּית
quorum homines rationem reddere faciebant non Et .Domini
יְהוָה׃ וְלֹא יְחַשְּׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר 15
, opus facientibus dandum ad ,eorum manus super pecuniam dabant
יִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יָדָם לָתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
peccatorum pecunia & ,delicti Pecunia .facientes ipsi fide in sed
כִּי בֶאֱמֻנָה הֵם עֹשִׂים׃ כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת 16
ascendit Tunc .erant sacerdotum : Domini domum inferebatur non
לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ׃ אָז יַעֲלֶה 17
posuit & : eam cepitque ,Gath super pugnavit & ,Aram rex Chazael
חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּלָּחֶם עַל־גַּת וַיִּלְכְּדָהּ וַיָּשֶׂם
Jehoas tulit Et .Jerusalaim super ascendendum ad ,suas facies Chazael
חֲזָאֵל פָּנָיו לַעֲלוֹת עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ 18
sanctificaverant quas sanctificationes omnes Jehudah rex
מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֵת כָּל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר־הִקְדִּישׁוּ
& , Jehudah reges ejus patres Achaziahu & ,Jehoram & ,Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט וִיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבֹתָיו מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־
domus thesauris in inventum aurum omne & ,suas sanctificationes
קֳדָשָׁיו וְאֵת כָּל־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בְּאֹצְרוֹת בֵּית־
ascendit & ,Aram regem Chazael ad misit & : regis domus & ,Domini
יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּעַל
.Jerusalaim desuper
מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃

Versio VULG. LAT.

7 Vocavítq; rex Joas Joiadã pon-
tificẽ & sacerdotes, dicens eis;
Quarè sartatecta non instau-
ratis templi ? nolite ergò am-
pliùs accipere pecuniam juxta
ordinem vestrũ, sed ad instau-
rationem templi reddite eam.
8 Prohibitíque sunt sacerdotes
ultrà accipere pecuniã à popu-
lo, & instaurare sartatecta do-
9 mûs. Et tulit Joiada pontifex
gazophylacium unum, aperu-
itque foramen desuper, & po-
suit illud juxta altare ad dexte-
ram ingredientium domũ Do-
mini, mittebántq; in eo sacer-
dotes, qui custodiebant ostia,
omnem pecuniam, quæ defere-
10 batur ad templum Dñi. Cúm-
que viderent nimiam pecuniã
esse in gazophylacio, ascende-
bat scriba regis, & pontifex,
effundebántque & numerabãt
pecuniã, quæ inveniebatur in
11 domo Domini: Et dabant eam
juxta numerum atque mensu-
ram, in manu eorum qui præe-
rant cæmentariis domûs Do-
mini: qui impendebant eam in
fabris lignorum, & in cæmen-
tariis iis, qui operabantur in
12 domo Domini, Et sartatecta fa-
ciebant: & in iis, qui cædebãt
saxa, et ut emerent ligna, & la-
pides, qui excidebantur, ita ut
impleretur instauratio domûs
Dñi, in universis quæ indige-
bant expensã ad muniendã do-
13 mum. Veruntamen non fie-
bant ex eadẽ pecunia hydriæ
templi Domini, & fuscinulæ,
& thuribula, & tubæ, & omne
vas aureum & argenteum, de
pecunia quæ inferebatur in
14 templũ Domini. Iis enim qui
faciebant opus, dabatur ut in-
staurareretur templum Domini:
15 Et non fiebat ratio iis homini-
bus, qui accipiebant pecuniã
ut distribuerent eam artifici-
bus, sed in fide tractabãt eam.
16 Pecuniam verò pro delicto, et
pecuniam pro peccatis, non
inferebant in templum Domi-
17 ni, quia sacerdotum erat. Tunc
ascendit Hazael rex Syriæ, &
pugnabat contra Geth, cepít-
que eam: & direxit faciem suã
ut ascenderet in Jerusalem.
18 Quam ob rem tulit Joas rex
Juda omnia sanctificata, quæ
consecraverãt Josaphat & Jo-
ram & Ochozias, patres ejus
reges Juda, & quæ ipse obtu-
lerat: et universum argentum,
quod inveniri potuit in the-
sauris templi Dñi, et in palatio
regis : misitque Hazaeli regi
Syriæ, et recessit ab Jerusalem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἐκάλεσεν (κ) Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰω-
δαὲ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτούς, Τί ὅτι οὐκ ἐνισχύετε τὸ βεδὲκ
τοῦ οἴκου; καὶ νῦν μὴ (λ) λάβητε ἀργύ-
ριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βε-
8 δὲκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό. Καὶ συνε-
φώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύρι-
ον παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι τὸ
9 βεδὲκ τοῦ οἴκου. Καὶ ἔλαβεν (μ) Ἰωδαὲ
ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, καὶ ἔτρησε (ν) τρώ-
γλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, καὶ ἔδω-
κεν αὐτὴν παρὰ (ξ) ἀμμαζειβὶ ἐν τῷ οἴ-
κῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου· καὶ ἔδωκαν οἱ ἱ-
ερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ
ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ (ο) κυρίου.
10 Καὶ ἐγένετο ὡς (π) εἶδον ὅτι πολὺ τὸ ἀρ-
γύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμμα-
τεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ
ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑ-
11 ρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔδωκαν τὸ ἀρ-
γύριον τὸ ἑτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας (ρ) ποι-
ούντων τὰ ἔργα (σ) τῶν ἐπισκόπων οἴκου
κυρίου, καὶ ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσι τῶν ξύ-
λων, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἐν
12 οἴκῳ κυρίου, Καὶ τοῖς (τ) τειχισταῖς, καὶ
τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύ-
λα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν (υ)
τὸ βεδὲκ οἴκου κυρίου, εἰς πάντα ὅσα
13 ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι. Πλὴν
οὐ (φ) ποιηθήσονται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυ-
ραῖ, ἧλοι, φιάλαι, καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦ-
ος χρυσοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν, ἐκ τοῦ ἀρ-
14 γυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου, Ὅ-
τι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό. καὶ
ἐκραταίωσαν (χ) ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου.
15 Καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς (ψ) ἐ-
δίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι
τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν
16 ποιοῦσιν. Ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας, (ω) καὶ
ἀργύριον περὶ πλημμελείας, (α) ὅ,τι εἰσηνέ-
χθη ἐν οἴκῳ κυρίου, τοῖς ἱερεῦσιν ἐγέ-
17 νετο. Τότε ἀνέβη Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συ-
ρίας, καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γέθ, καὶ προ-
κατελάβετο αὐτήν· καὶ ἔταξεν Ἀζαὴλ τὸ
πρόσωπον (β) αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ἱερουσα-
18 λήμ. Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα
πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἡγίασεν Ἰωσαφὰτ
καὶ Ἰωρὰμ καὶ Ὀχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ
καὶ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ, καὶ
πᾶν (γ) τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θη-
σαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασι-
λέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ Ἀζαὴλ βασιλεῖ
Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

Et vocavit Joas rex Jodae sa- 7
cerdotem, & sacerdotes, & di-
xit ad eos; Quid, quòd non
firmâstis Bedec domûs? Et
nunc non accipiatis argentum
de venditionibus vestris: quo-
niam in Bedec domûs dabitis
illud. Et consenserunt sacer- 8
dotes non accipere argentum à
populo, & non stabilire Bedec
domûs. Et sumpsit Jodae 9
sacerdos arcam unam: & per-
foravit foramen in ostio ejus,
& dedit eam apud (d) Am-
mazibi in domo viri domûs
Domini. Et dederunt sacer-
dotes custodientes limen, omne
argentum inventum in domo
Domini. Et factum est ut 10
viderunt, quia multum ar-
gentum in arca; & ascendit
scriba regis, & sacerdos ma-
gnus, & ligaverunt, & nu-
meraverunt argentum inventū
in domo Domini. Et dederunt 11
argentum paratum in manu
facientium opera visitatorum
domûs Domini. Et prompse-
runt fabris lignorum, & ædi-
ficatoribus facientibus in domo
Domini, Et cæmentariis, 12
& cæsoribus lapidum, ad e-
menda ligna, & lapides ex-
cisos, ad continendum Bedec
domûs Domini, in omnia quæ-
cunque expendebantur in do-
mum ad fulciendum. Verun- 13
tamen non fient domui Domi-
ni portæ argenteæ, clavi, phi-
alæ, et tubæ, omne vas aureū,
& vas argenteum, ex argen-
to illato in domum Domini:
Quoniam facientibus opera da- 14
bunt illud. Et fulciverunt in
eo domum Domini. Et non 15
exigebant rationem à viris,
quibus dabant argentum in ma-
nus eorum ad dandum facien-
tibus opera: quoniam in fide
(e) ipsorum faciunt. Argen- 16
tum pro peccato, & argen-
tum pro delicto quicquid illa-
tum fuerit in domo Domini, sa-
cerdotibus fuit. Tunc ascendit 17
Azael rex Syriæ: & bellavit
super Geth, & cepit eam. Et
posuit Azael faciem suam ad
ascendendum super Hierusa-
lem. Et sumpsit Joas rex Ju- 18
da omnia sancta, quæcunque
sanctificaverat Josaphat, &
Joram, & Ochozias patres e-
jus, & reges Juda, & san-
cta sua, & omne aurum in-
ventum in thesauris domûs Do-
mini, & domûs regis, & misit
Azael regi Syriæ: & ascendit de Hierusalem.

MS.A. (κ) ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς Ἰωιαδαὲ (λ) λάβετε (μ) Ἰωαδαὲ (ν) τρώγλην ἐν τῇ * τρώγλῃ αὐτῆς (ξ) Ἀμμασβὶ ἐν τῷ (ο) κυρίου κυρίῳ. Καὶ (π) ἴδεν αὐτὸν ὅτι (ρ) τῶν ποιούντων (σ) τῶν ἐπὶ σκηνῶν οἴκου (τ) τειχισταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις καὶ τοῖς λατόμοις (υ) τὸν βεδὲκ (φ) ποιηθήσεται οἴκου (χ) αὐτῷ τὸν (ψ) ἐδίδου ἀργύριον (ω) καὶ περὶ (α) ὅτι οὐκ εἰσηνέχθη (β) αὐτοῦ πορευθῆναι ἐπὶ (γ) τὸ * ἅγιον τὸ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וּקְרָא מַלְכָּא יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע כַּהֲנָא וּלְכַהֲנַיָּא וַאֲמַר לְהוֹן מָא דֵין לֵיתְכוֹן מְתַקְּפִין יַת 7
בִּדְקָא דְבֵיתָא וּכְעַן לָא תִסְּבוּן כַּסְפָּא מִן מַכָּרֵיכוֹן אֲרֵי לְבִדְקָא דְבֵיתָא תִּתְּנוּנֵיהּ׃ וְאִתְפַּסּוּ 8
כַּהֲנַיָּא בְּדִיל דְּלָא לְמִסַּב כַּסְפָּא מִן עַמָּא וּבְדִיל דְּלָא לְתַקָּפָא יַת בִּדְקָא דְבֵיתָא׃ וּנְסִיב 9
יְהוֹיָדָע כַּהֲנָא אֲרוֹנָא חַד וּנְקַב חוֹרָא בְּדָשֵׁיהּ וִיהַב יָתֵיהּ בִּסְטַר מַדְבְּחָא מִיַּמִּינָא בְּמֵעַל
גַּבְרָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וִיהֲבוּן תַּמָּן כַּהֲנַיָּא אֲמַרְכְּלַיָּא יַת כָּל כַּסְפָּא דְּמִתְּעַל לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וַהֲוָה כַּד חֲזוֹ אֲרֵי סַגִּי כַסְפָּא בַּאֲרוֹנָא וּסְלִיק סָפְרָא דְמַלְכָּא וְכַהֲנָא רַבָּא וּצְרוֹ 10
וּמְנוֹ יַת כַּסְפָּא דְּאִשְׁתְּכַח בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וִיהֲבִין יַת כַּסְפָּא דִּמְתַקַּן עַל יְדֵי עָבְדֵי עֲבִידְתָּא 11
דִּי מְמַנַּן עַל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וּמַפְּקִין לְנַגָּרֵי אָעַיָּא וּלְאַרְדִּיכְלַיָּא דְּעָבְדִין בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃
וּלְאַרְגּוּבְלַיָּא וּלְפָסְלֵי אַבְנַיָּא וּלְמִזְבַּן אָעִין וְאַבְנִין פְּסִילָן לְתַקָּפָא יַת בִּדְקָא בֵּית מַקְדְּשָׁא 12
דַיְיָ וּלְכֹל דִּיפּוֹק עַל בֵּיתָא לְתַקָּפוּתֵיהּ׃ בְּרַם לָא מִתְעֲבֵיד בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ קוּלִין דִּכְסַף 13
מְזַמְּרַיָּא וּמָאנֵי מִזְרְקַיָּא חֲצוֹצְרָתָא כָּל מָאנֵי דַהֲבָא וּמָאנֵי כַסְפָּא מִן כַּסְפָּא דְּמִתְּעַל לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ אֲרֵי לְעָבְדֵי עֲבִידְתָּא יָהֲבִין לֵיהּ וּמְתַקְּפִין בֵּיהּ יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וְלָא 14 15
מְחַשְּׁבִין עִם גַּבְרַיָּא דִּי יָהֲבִין יַת כַּסְפָּא עַל יְדֵיהוֹן לְמִתַּן לְעָבְדֵי עֲבִידְתָּא אֲרֵי בְּהֵימָנוּתָא
אִנּוּן עָבְדִין׃ כְּסַף אֲשָׁמָא וּכְסַף חֶטְוָתָא לָא מִתְּעַל לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ לְכַהֲנַיָּא יָהֲבִין 16
לֵיהּ׃ בְּכֵין סְלֵיק חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם וַאֲגִיחַ קְרָבָא עַל גַּת וּכְבַשַׁהּ וְשַׁוִּי חֲזָאֵל אַפּוֹהִי 17
לְמִסַּק לִירוּשְׁלֵם׃ וּנְסֵיב יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה יַת כָּל קוּדְשַׁיָּא דִּי אַקְדִּישׁוּ 18
יְהוֹשָׁפָט וִיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבָהָתוֹהִי מַלְכַּיָּא דְבֵית יְהוּדָה וְיַת קוּדְשׁוֹהִי וְיַת כָּל דַּהֲבָא
דְּאִשְׁתְּכַח בְּאוֹצְרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וּבֵית גִּנְזֵי מַלְכָּא וּשְׁדַר לַחֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם
וְאִסְתַּלַּק מֵעַל יְרוּשְׁלֵם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et vocavit rex Joas Jehojadah sacerdotem, et sacerdotes, et dixit illis, Ut 7
quid non fortificatis rimas dom⁹? et nunc non accipiatis argentũ à notis
vestris, *quia* ad rupturas dom⁹ dabitis illud. Et contentati sunt sacerdotes, 8
ut non acciperent argentũ à populo, et ne fortificarent ruinã dom⁹. Et ac- 9
cepit Jehojadah sacerdos arcã unã, et perforavit foramen in porta ejus, et
dedit illã in latere altaris *à* dextra, quũ ingreditur quis in domũ sanctuarii
Dñi: et dederunt ibi sacerdotes *thesaurarii* omne argentum, quod introduce-
batur in domũ sanctuarii Dñi. Et fuit quando videbant quòd multũ argen- 10
tũ [*erat*] in arca, ascendebat scriba regis et sacerdos magn⁹, et colligebant
et numerabant argentũ quòd inveniebatur in domo sanctuarii Dñi. Et da- 11
bant argentũ quòd æstimatũ erat in manus facientium opus qui præpositi
erant in domo sanctuarii Dñi, et impendebant in fabros lignarios et archi-
tectos, qui faciebant domũ sanctuarii Dñi. Et in lapicidas et cæsores lapi- 12
dum, et ad emenda ligna, et lapides dolatos, ut fortificarent ruinam *domus*
sanctuarii Dñi, et oĩa quæ insumebantur domui fortificandæ. Verũ non fie- 13
bant in domo sanctuarii Dñi calices argenti, psalteria, *et vasa pelviũ*, tubæ,
omnia vasa auri, et *vasa* argenti ex argento quòd inducebatur in domum
sanctuarii Dñi. Quia factoribus operis dabant illud et fortificabant ex eo 14
domũ sanctuarii Dñi. Et non ponebant rationẽ cum viris, per quorũ manus 15
dabant argentũ, ut darent factorib⁹ operis, quia in fide illi faciebant. Ar- 16
gentum delicti et argentum peccati non inducebatur in domũ sanctuarii
Domini, sacerdotibus dabant illud. Tunc ascendit Hhazael rex Aram, & in- 17
ivit bellum contra Gath et subegit eam; et posuit Hhazael faciem suam ut
ascenderet contra Jerusalem. Et accepit Jehoas rex tribus domus Jehudah 18
omnes sanctitates, quas sanctificaverant Jehosaphat, et Jehoram, et Ahha-
ziah patres ejus reges domus Jehudah, et sanctitates suas, et omne aurum
quod inventum est in thesauris domus sanctuarii Domini, & in ga-
zis regis, et misit [*ea*] ad Hhazael regem Aram, et ascendit à Jeru-
salem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܝܗܘܐܫ ܠܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܘܠܟܗܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܡܩܝܡܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܣܒܘܢ ܟܣܦܐ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܡܝܬܝܢ ܠܟܘܢ. ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ
8 ܗܒܘܗܝ. * ܘܐܫܬܘܝܘ ܟܗܢܐ ܕܠܐ ܢܣܒܘܢ ܟܣܦܐ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܢܩܝܡܘܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ.
9 * ܘܢܣܒ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܐܪܘܢܐ ܚܕ. ܘܢܩܒ ܢܩܒܐ ܒܟܣܝܘܗܝ. ܘܣܡܗ ܠܘܬ ܓܒܗ ܕܡܕܒܚܐ
ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܐܝܟܐ ܕܥܐܠ ܓܒܪܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܪܡܝܢ ܗܘܘ ܬܡܢ ܟܗܢܐ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ
10 ܟܠܗ ܟܣܦܐ ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܕܣܓܝ ܟܣܦܐ ܒܐܪܘܢܐ. ܣܠܩ ܟܗܢܐ
ܪܒܐ ܘܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܣܠܩܝܢ ܘܡܢܝܢ. ܘܨܪܘ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
11 * ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܟܣܦܐ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܡܫܠܛܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ
12 ܠܢܓܪܐ ܘܠܐܪܕܝܟܠܐ ܕܥܒܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐܪܕܝܟܠܐ. ܘܠܡܦܣܠܝ ܟܐܦܐ. ܘܠܡܙܒܢ
ܩܝܣܐ. ܘܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ. ܠܡܩܝܡܘ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܟܠܡܕܡ ܕܢܦܩ ܠܗ
13 ܠܒܝܬܐ ܠܡܬܚܕܬܘܬܗ. * ܘܠܐ ܐܬܥܒܕܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܣܦܠܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܠܐ ܡܣܪܩܐ ܘܠܐ
ܡܚܬܝܬܐ. ܘܠܐ ܩܪܢܬܐ. ܘܠܐ ܟܠ ܡܐܢ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ ܕܟܣܦܐ. ܡܢ ܟܣܦܐ ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ
14 ܕܡܪܝܐ. * ܐܠܐ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܝܗܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܩܝܡܝܢ ܒܗ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܚܫܒܝܢ
15 ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܒܝܢ ܠܗܘܢ ܟܣܦܐ ܕܢܬܠܘܢ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ. ܡܛܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ
16 ܝܗܒܝܢ ܟܣܦܐ ܕܬܪܥܐ. * ܘܟܣܦܐ ܕܩܘܪܒܢܐ. ܘܟܣܦܐ ܕܚܠܦ ܚܛܗܐ. ܠܐ ܥܐܠ
17 ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܠܟܗܢܐ ܗܘܐ. * ܗܝܕܝܢ ܣܠܩ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܟܬܫ
18 ܥܡ ܓܬ. ܘܟܒܫܗ. ܘܣܡ ܚܙܐܝܠ ܐܦܘܗܝ ܠܡܣܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܣܒ ܝܗܘܐܫ
ܡܠܟܐ. ܟܠܗܘܢ ܩܘܕܫܐ ܕܩܕܫܘ ܝܗܘܫܦܛ ܘܝܘܪܡ ܘܐܚܙܝܐ ܐܒܗܘܗܝ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܩܘܕܫܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܕܗܒܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܒܝܬ ܡܠܟܐ.
ܘܫܕܪ ܠܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.

7 * Advocavit rex Joas Jojadam ſacerdotem & *reliquos* ſacerdotes, & dixit eis, Qua de cauſa non reparatis quæ reparanda ſunt in æde? igitur ne accipiatis pecuniam ab his qui offerunt vobis: in reſtaurationem ædis date eam. 8 Acquieverunt ergò ſacerdotes ſe non accepturos pecuniam à populo, nec ædis reſtaurationem curaturos. 9 Sed Jojada ſácerdos acceptâ quâdam arcâ foramen perforavit in ejus operculo, & poſuit eam ad latus altaris dexterum, quò quis ingreditur ædem Domini: ibique projiciebant ſacerdotes portarum cuſtodes omnem pecuniam quæ inferebatur in ædem Domini. 10 Et quotieſcunque videbant multum pecuniæ eſſe in arca, aſcendebat ſummus ſacerdos, & ſcriba regis; aſcendebant inquam, & numerabant, ligabántque pecuniam quæ reperiebatur in æde Domini: 11 Dabántque pecuniam colligatam curatoribus operis, qui præpoſiti erant in æde Domini: & hi tradebant eam fabris lignariis atque murariis operantibus in æde Domini, 12 Architectis, atque lapicidis; & ad emendum ligna & lapides ſectos, ad curandam refectionem domûs Domini, ad omnia denique quæ expendebantur in ædis inſtaurationem. 13 Et non fiebant in æde Domini neque pelves argenteæ, neque aſperſoria, neque acerræ, neque tubæ, neque ullum vas aureum, aut vaſa argentea; ex ea pecunia quæ inferebatur in ædem Domini: 14 Sed inſtantibꝰ operi dabatur, ut eâ reparationem domûs Domini curarent. 15 Neq; rationem exigebant ab iis quibus dabant pecuniā tradendam facientibꝰ opus, quia bonâ fide diſtribuebant pecuniam reparationis. 16 Pecunia verò ſacrificii, & pecunia quæ pro peccatis, non ingrediebatur ædem Dñi; ſed ſacerdotibus cedebat. 17 Tunc aſcendens Hezael rex Adum, oppugnavit Gath, & ſubegit eam. Deinde propoſuit Hezael apud ſe aſcendere contra Jeruſalem. 18 Sed accipiens Ioas rex omnia ſacra quæ conſecraverant Ioſaphat, Ioram, & Ehazja patres ſui, reges Iuda, necnon ſacra ſua, totúmque aurum quod repertum fuit in theſauro domûs Domini, & in domo regis; miſit ad Hezaelem regem Adum, & receſſit à Ieruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * فدعي يواس الملك يهوياداع الامام والايمة * وقال لهم لماذا لا ترممون بيت الله * لا تاخذوا الان
8 الفضة من الذين يعطون لبيت الله بل صيروها لمرمة البيت * وقبل الايمة قوله * وامتنعوا
9 من ان ياخذوا الفضة من الشعب * لكن صيروها لمرمة بيت الله * واخذ يهوياداع صندوقا وثقب
فيه ثقبا * وصيره عن يمين المذبح حيث يدخل الرجل الي بيت الله * وكانوا الايمة الذين يحفظون
10 الابواب تطرح جميع الفضة في ذلك الثقب * فلما راي الفضة قد كثرت في الصندوق *
صعد كاتب الملك والامام العظيم * واخرجوا الفضة من الصندوق * واحصوها وصيروها صررا *
11 * ودفعوا الفضة مصرورة الي الذين كانوا علي مرمة البيت * وصيروها اوليك للنجارين والذين
12 ينقلون الحجارة الي بيت الله * والي البنايين والذين ينقرون الحجارة ليبنوا بها * وليشتروا
13 الخشب والحجارة المسواة ليرموا بيت الله * وكل شي يحتاج البيت لاصلاحه * ولم يعمل من
الفضة في بيت الله لا جامات * ولا مصافي من فضة * ولا مجامر * ولا طاسات * ولا صنوج * ولا كل انية
14 من الذهب * او انية الفضة * من الفضة التي تدخل بيت الله * الا الصناع للعمل اعطوه
15 وجددوا بيت الله * ولا يحاسبون الرجال الذين يعطونهم الفضة ليعطوا صناع العمل * من
16 اجل انهم كانوا بالامانة يعطون فضة التجديد * وفضة القربان * والفضة التي بدل الخطايا
17 لا تدخل بيت الله * الا للكهنة تكون * عند ذلك صعد حزايل ملك ادوم فقاتل جات
18 واخذها * ووجه حزايل وجهه ليصعد الي اورشليم * فاخذ يواس ملك يهودا القدس الذي
قدسه يوشافاط ويورام * اباوه وملوك يهودا احازيا وقدسه * وكل الذهب الذي وجد في خزاين
بيت الرب وبيت الملك * فبعث به الي حزايل ملك ادوم * حتي رحل عن اورشليم *

7 * *Vocavit Joas rex Jehujadaum ſacerdotem, & reliquos ſacerdotes, & ait illis; Quarè non reſtauratis domum Dei? ne accipiatis impoſterum pecuniam ab his qui offerunt domui Dei; ſed deſtinate eam reſtaurationi domûs.* 8 *Itaque ſacerdotes dicto ipſius acquieſcentes, abſtinuerunt ab accipienda pecunia à populo: imò deſtinârunt eam reſtaurationi domûs Dei.* 9 *Quapropter accepiam Jehujada capſam, foramine terebravit, poſuitque ad dexteram altaris quum quis ingreditur domum Dei; & ſacerdotes qui limina cuſtodiebant, injiciebant totam pecuniam in illud foramen.* 10 *Et quoties videbat multam jam eſſe pecuniam in capſa, aſcendebat ſcriba regis & ſummus ſacerdos; & extrahentes pecuniam è capſa, numerabant eam, et componebant in faſciculos:* 11 *Dabántq; pecuniam illam colligatam his qui præerant inſtaurationi domûs: & illi inſumebant eam in fabros lignarios, & eos qui lapides vehebant ad domum Dei,* 12 *In cæmentarios, & eos qui lapides pro ædificio dolabant; et ut emerent ligna lapidéſque dolatos ad redintegrandam domum Dei, & res omnes quibus domus egebat pro ſui redintegratione.* 13 *Cæterùm ex ea pecunia non fiebant in domo Dei neque crateres, neque urceoli argentei, neque thuribula, neque pateræ, neque ſiſtra, neque ullum vas aureum, aut ullum vas argenteum; ex ea inquam pecunia quæ inferebatur in domum Dei:* 14 *Sed opus facientibus dabatur, ut renovarent domum Dei.* 15 *Neque rationes exigebant ab his quibus dabant pecuniam ut diſtribuerent iis qui operi vacabant, quoniam fideliter impendebant pecuniam renovationis.* 16 *Verùm pecunia oblationis, & pecunia quæ pro peccatis, non ingrediebatur domum Dei; ſed erat ſacerdotū.* 17 *Tunc aſcendens Hazael rex Edom, expugnavit Gath, et demolitꝰ eſt eā: tum vertit Hazael faciem ſuam ut aſcenderet in Jeruſalem.* 18 *At accipiens Joas rex Juda ſacrum quod conſecraverant Joſaphat, Joram, & Ahazia majores ſui, reges Juda, et ſacrū ſuū, totúmque aurum quod invenit in ærario domûs Domini & domûs regiæ, miſit ea ad Hazaelem regem Edom, ut diſcederet ab Jeruſalem.*

ſcripta ipſa nonne ,fecit quæ omnia & ,Joas *verborum reſiduum* Et
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים 19
,ejus ſervi ſurrexerunt Et ? Jehudah regum dierum verborum libro *ſuper*
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיָּקֻמוּ עֲבָדָיו 20
Millo domo Joas percuſſerunt & :conjurationem conjuraverunt &
וַיִּקְשְׁרוּ־קָשֶׁר וַיַּכּוּ אֶת־יוֹאָשׁ בֵּית מִלֹּא
Somer filius Jehozabad & ,Simhath filius Jozachar Et .Silla *deſcendente*
הַיֹּרֵד סִלָּא׃ וְיוֹזָכָר בֶּן־שִׁמְעָת וִיהוֹזָבָד בֶּן־שֹׁמֵר 21
cum eum ſepelierunt & ,eſt mortuus & ,eum percuſſerunt ejus ſervi
עֲבָדָיו הִכֻּהוּ וַיָּמֹת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־
.eo pro ejus filius Amaſiah regnavit & :David civitate in ſuis patribus
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XIII. יג

regis Achaziahu filii Joas anno tertio & vigeſimo anno In
בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ 1
Someron in Iſrael ſuper Jehu filius Jehoachaz regnavit ,Jehudah
יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
ambulavit & ,Domini oculis in malum fecit Et .annis ſeptendecim
שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ 2
, Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccata poſt
אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
:Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et .*ea* ab declinavit non
לֹא־סָר מִמֶּנָּה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל 3
Ben-hadad manu in & , Aram regis Chazael manu in eos tradidit &
וַיִּתְּנֵם בְּיַד חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם וּבְיַד בֶּן־הֲדַד
facies Jehoachaz eſt deprecatus Et .diebus omnibus Chazael filii
בֶּן־חֲזָאֵל כָּל־הַיָּמִים׃ וַיְחַל יְהוֹאָחָז אֶת־פְּנֵי 4
oppreſſionem vidit quia , Dominus eum *ad* exaudivit & , Domini
יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֵלָיו יְהוָה כִּי רָאָה אֶת־לַחַץ
Dominus dedit Et .Aram rex eos oppreſſit quia ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל כִּי־לָחַץ אֹתָם מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיִּתֵּן יְהוָה 5
filii habitaveruntq; ,Aram *manu ſub* de ſunt egreſſi &,ſervatorem Iſraeli
לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיֵּצְאוּ מִתַּחַת יַד־אֲרָם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵי־
receſſerũt non Veruntamẽ .nudiuſtertius heri ſicut ſuis *tentoriis* in Iſrael
יִשְׂרָאֵל בְּאָהֳלֵיהֶם כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ אַךְ לֹא־סָרוּ 6
ea in , Iſrael fecit peccare qui ,Jarobham domus peccatis à
מֵחַטֹּאת בֵּית־יָרָבְעָם אֲשֶׁר־הֶחֱטִי אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּהּ
non Quoniam .Someron in ſtetit lucus etiam & ,ambulavit
הָלָךְ וְגַם הָאֲשֵׁרָה עָמְדָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ כִּי לֹא 7
, equites quinquaginta niſi *populum* Jehoachaz ipſi dimiſit
הִשְׁאִיר לִיהוֹאָחָז עָם כִּי אִם־חֲמִשִּׁים פָּרָשִׁים
rex eos diſperdiderat quia:peditum millia decem & ,currus decem &
וַעֲשָׂרָה רֶכֶב וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים רַגְלִי כִּי אִבְּדָם מֶלֶךְ
verborum reſiduum Et .triturandũ ad pulverem veluti eos poſuerat & ,Aram
אֲרָם וַיְשִׂמֵם כֶּעָפָר לָדֻשׁ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי 8
ſcripta ipſa nonne ,ejus fortitudo& ,fecit quæ omnia & ,Jehoachaz
יְהוֹאָחָז וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
Jehoachaz *Jacuitque* ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper*
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחָז 9
ejus filius Joas regnavitq; :Someron in eũ ſepelieruntq; ,ſuis patribus cum
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ
, Jehudah regis Joas anno ſeptimo & ,trigeſimo anno In .eo pro
תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה 10
ſedecim Someron in Iſrael ſuper Jehoachaz filius Jehoas.regnavit
מָלַךְ יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
omnibus ab declinavit non : Domini oculis in malum fecit Et .annis
שָׁנָה׃ וַיַּעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל־ 11
, Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham *peccatis*
חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
.ambulavit eo in
בָּהּ הָלָךְ׃

Verſio VULG. LAT.

19 Reliqua autem ſermonũ Joas, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierũ regum Juda? 20 Surrexerunt autem ſervi ejus, & conjuraverunt inter ſe, percuſſerúntque Joas in domo Mello in deſcenſu Sella. 21 Joſachar namque filius Semaath, & Jozabad filius Somer, ſervi ejus, percuſſerunt eum, & mortuus eſt: & ſepelierunt eum cum patribus ſuis in civitate David, regnavítque Amaſias fili⁹ ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 ANno vigeſimo tertio Joas filii Ochoziæ regis Juda, regnávit Joachaz filius Jehu ſuper Iſrael in Samaria decem et ſeptem annis. 2 Et fecit malum coram Domino, ſecutúſque eſt peccata Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, et non declinavit ab eis. 3 Iratúſque eſt furor Domini contra Iſrael, & tradidit eos in manu Hazael regis Syriæ, et in manu Benadad filii Hazael, cunctis diebus. 4 Deprecatus eſt autẽ Ioachaz faciem Domini, & audivit eum Dominus: vidit enim anguſtiam Iſrael, quia attriverat eos rex Syriæ: 5 Et dedit Dominus ſalvatorẽ Iſraeli, & liberatus eſt de manu regis Syriæ: habitaverúntq; filii Iſrael in tabernaculis ſuis ſicut herì & nudiuſtertiús: 6 Veruntamen non receſſerunt à peccatis domûs Jeroboam, qui peccare fecit Iſrael, ſed in ipſis ambulaverunt: ſiquidem & lucus permanſit in Samaria. 7 Et non ſunt derelicti Joachaz de populo niſi quinquaginta equites, & decem currus, & decem míllia peditũ: interfecerat enim eos rex Syriæ, & redegerat quaſi pulverem in tritura areæ. 8 Reliqua autem ſermonũ Joachaz, & univerſa quæ fecit, & fortitudo ejus, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierũ regũ Iſrael? 9 Dormivítque Joachaz cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in Samaria: regnavítque Joas filius ejus pro eo. 10 Anno trigeſimo ſeptimo Joas regis Juda, regnavit Joas filius Joachaz ſuper Iſrael in Samaria ſedecem annis. 11 Et fecit quod malum eſt in conſpectu Domini: non declinavit ab omnib⁹ peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, ſed in ipſis ambulavit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (δ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (ε) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 20 Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν 21 Ἰωὰς ἐν οἴκῳ (ζ) Μαλλὼ τῷ ἐν Σηλά. Καὶ Ἰεζιεχὰρ υἱὸς Ἰεμουὰθ, καὶ Ἰεζεβοὺθ (η) ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν (θ) Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et reliqua verborum Joas, & omnia, quæcunq; fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborũ dierũ regibus Juda? Et ſurrexerunt 19 *ſervi ejus, & (g) ligaverunt omnem colligationem, & percuſſerunt Joas in domo Mello, (h) quæ in Sela. Et Jezrechar filius* 20 *Jemuath, & Jezebuth filius (i) ipſius Somer ſervi ejus percuſſerunt eum: & mortuus eſt. Et ſepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David. Et regnavit Amesſias filius ejus pro eo.* 21

MS.A. (δ) οὐχ ἰδοὺ (ε) ἐπὶ βιβλίου (ζ) Μααλλὼ τῷ καταβαίνοντα Γααλάδ. Καὶ Ἰωζαχὰρ (η) υἱὸς αὐτοῦ Ὡσωμὴρ οἱ (θ) Ἀμεσίας

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 ἘΝ ἔτει εἰκοστῷ καὶ (α) τρίτῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ὀχοζίου (β) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς (γ) Ἰοὺ ἐν Σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα 2 ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, 3 οὐκ ἀπέστη (δ) ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας. 4 Καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλίψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. 5 Καὶ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης. 6 Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν (ε) ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ (ζ) ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, (η) ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καί γε τὸ ἄλσος ἐστάθη 7 ἐν Σαμαρείᾳ. Ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς, ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔθεντο 8 αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, (θ) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (ι) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν 9 ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν (κ) αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐβασί-10 λευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (λ) ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς (μ) Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑκκαίδεκα 11 ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ (ν) πάσης Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ἁμαρτίας, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, (ξ) ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη.

CAP. XIII.

IN anno vigeſimo & tertio (a) anno Joas filii Ochoziæ regis Juda regnavit Joachaz filius Ihu in Samaria ſeptem & decem annos. 1 *Et fecit malum in oculis Domini, & ambulavit poſt peccata Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael: non receſſit ab (b) eo.* 2 *Et iratus eſt indignatione Dominus in Iſrael: & dedit eos in manu Azael regis Syriæ, & in manu filii (c) Ader filii Azael omnibus diebus.* 3 *Et oravit Joachaz faciem Domini: & exaudivit eum Dominus: quoniam vidit tribulationem Iſrael: quoniam tribulavit eos rex Syriæ.* 4 *Et dedit Dominus ſalutem Iſrael: & exivit de ſub manu Syriæ. Et ſederunt filii Iſrael in tabernaculis ſuis, ſicut heri & nudiuſtertiùs.* 5 *Veruntamen non receſſerunt à peccatis domus Hieroboam, qui peccare fecit Iſrael: in ipſo ambulavit. Etiam lucus ſtetit in Samaria.* 6 *Quoniam non remanſit ipſi Joachaz populus, niſi quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditum: quia diſperdidit eos rex Syriæ: & poſuerunt eos tanquam pulverem in conculcationem.* 7 *Et reliqua verborum Joachaz, & omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus; nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regib⁹ Iſrael?* 8 *Et dormivit Joachaz cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in Samaria. Et regnavit Joas filius ejus pro eo.* 9 *In anno trigeſimo & ſeptimo anno Joas regis Juda regnavit Joas filius Joachaz ſuper Iſrael in Samaria ſex & decem annos.* 10 *Et fecit malum in oculis Domini: non receſſit ab omni peccato Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael: in eo ambulavit.* 11

MS.A. (α) τρίτῳ Ἰωὰς (β) βασιλέως (γ) Ἰηοὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν (δ) ἀπ' αὐτῶν. (ε) ἀπὸ ἁμαρτίας (ζ) υἱοῦ Ναβὰτ ὃς (η) ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν· καί γε τὸ ἄλσος ὃ ἐστάθη (θ) οὐχ ἰδοὺ ταῦτα (ι) ἐπὶ βιβλίου (κ) αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν (λ) ἑβδόμῳ τῷ Ἰωὰς (μ) Ἰωάχας ἐν Σαμαρίᾳ (ν) πάσης ἁμαρτίας Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς (ξ) ἐν αὐταῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹאָשׁ וְכָל דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי דְבֵית 19
יְהוּדָה׃ וְקָמוּ עַבְדוֹהִי וּמְרַדוּ מְרָדָא וּמְחוֹ יַת יוֹאָשׁ בֵּית מִלּוֹ דְנָחֵית לְסִלָּא׃ וְיוֹזָכָר בַּר 20 21
שִׁמְעָת וִיהוֹזָבָד בַּר שֹׁמֵר עַבְדוֹהִי מְחוֹהִי וְקַטְלוּהִי וּקְבַרוּ יָתֵיהּ עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא
דְדָוִד וּמְלַךְ אֲמַצְיָה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

יג

בִּשְׁנַת עַסְרִין וּתְלָת שְׁנִין לְיוֹאָשׁ בַּר אֲחַזְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ יְהוֹאָחָז בַּר 1
יֵהוּא עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁבַע עַסְרֵי שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וַאֲזַל בָּתַר חוֹבֵי יָרָבְעָם 2
בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל לָא סְטָא מִנְּהוֹן׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמַסְרִנּוּן בְּיַד חֲזָאֵל 3
מַלְכָּא דַאֲרָם וּבְיַד בַּר הֲדַד בַּר חֲזָאֵל כָּל יוֹמַיָּא׃ וְצַלִּי יְהוֹאָחָז קֳדָם יְיָ וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ 4
אֲרֵי גְלֵי קֳדָמוֹהִי דּוּחֲקָא דְיִשְׂרָאֵל אֲרֵי דְחַק יַתְהוֹן מַלְכָּא דַאֲרָם׃ וִיהַב יְיָ לְיִשְׂרָאֵל פָּרִיק 5
וּנְפַקוּ מִתְּחוֹת יַד אֱנָשׁ אֲרָם וִיתִיבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִרְוֵיהוֹן כְּמֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ בְּרַם 6
לָא סָטוּ מֵחוֹבֵי יָרָבְעָם דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל בְּהוֹן אֲזַלוּ וְאַף אֲשֵׁירְתָא קָמַת בְּשֹׁמְרוֹן׃ אֲרֵי 7
לָא אַשְׁאַר לִיהוֹאָחָז עַם אֱלָהֵין חַמְשִׁין פָּרָשִׁין וַעֲסַר רְתִיכִין וַעֲסְרָא אַלְפִין גְּבַר רִגְלִין אֲרֵי
אַבְדִנּוּן מַלְכָּא דַאֲרָם וְשַׁוְּנוּן כְּעַפְרָא לְדָיִשׁ׃ וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי יְהוֹאָחָז וְכָל דַּעֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ 8
הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב יְהוֹאָחָז עִם אֲבָהָתוֹהִי 9
וְקַבְרוּהִי בְּשֹׁמְרוֹן וּמְלַךְ יוֹאָשׁ בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ בִּשְׁנַת תְּלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ 10
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ יְהוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁית עַסְרֵי
שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מִכָּל חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל 11
בְּהוֹן אֲזַל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reliquum verborum Joas & omnia quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? 19 Et ſurrexerunt ſervi ejus, 20 & conjuraverunt conjurationem, & percuſſerunt Joas in domo Millo, quæ deſcendit in Szilla. 21 Et Jozachar filius Simghath & Jehozabad filius Somer ſervi ejus percuſſerunt illum, & occiderunt eum, & ſepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David, & regnavit Amaziah filius ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 ANno viceſimo tertio annorum Joaz filii Ahhaziah regis tribus domus Jehudah regnavit Jehoahhaz filius Jehu ſuper Iſrael in Somron ſeptendecim annis. 2 Et fecit quod malum erat ante Dominum, & ivit poſt peccata Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael: non declinavit ab eis. 3 Et invaluit indignatio Domini in Iſrael, & tradidit illos in manu Hhazael regis Aram, & in manu Bar-hadad filii Hhazael omnibus diebus. 4 Et oravit Jehoahhaz Dominum, & ſuſcepit orationem ejus Dominus, quia apparebat ante ipſum afflictio Iſrael, quia afflixerat illos rex Aram. 5 Et dedit Dominus Iſraeli ſalvatorem, & exierunt de manu hominum Aram, & ſederunt filii Iſrael in habitaculis ſuis, ſicut heri & nudius tertius. 6 Verùm non declinaverunt à peccatis Jarabgham, qui peccare fecit Iſrael; in illis ambulaverunt: & etiam lucus ſtabat in Somron. 7 Namq; non reliquerat ipſi Jehoahhaz de populo, niſi quinquaginta equites & decem curr⁹, & decem millia virorũ peditum, quia perdiderat eos rex Aram, & poſuerat eos ſicut pulverem ad conculcandũ. 8 Et reliquum verborũ Jehoahhaz, & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum *regis* Iſrael? 9 Et cubuit Jehoahhaz cum patribus ſuis, & ſepelierunt illum in Somron: & regnavit Joas filius ejus pro eo. 10 Anno triceſimo ſeptimo annorum Joas regis tribus domus Jehudah regnavit Joas filius Jehoahhaz ſuper Iſrael in Somron ſedecim annis. 11 Et fecit quod malum erat ante Dominum: non declinavit ab omnibus peccatis Jarabgham filii Nebat qui peccare fecit Iſrael, in illis ambulavit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ
20 ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܡܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ ܘܡܪܕܘ ܡܪܕܐ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬ ܡܠܘ
21 ܟܕ ܢܚܬ ܠܣܠܐ. * ܝܘܙܟܪ ܒܪ ܫܡܥܬ. ܘܝܘܙܒܪ ܒܪ ܫܡܝܪ ܥܒܕܘܗܝ. ܡܚܐܘܗܝ
ܘܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܠܝܗܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܗܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ
2 ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ
3 ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ. * ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܚܙܐܝܠ
4 ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ: ܘܒܐܝܕܐ ܕܒܪ ܗܕܕ ܒܪ ܚܙܐܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܒܥܐ ܝܗܘܐܚܙ ܡܢ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ. ܘܫܡܥܗ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܐܘܠܨܢܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܠܨ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ.
5 * ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܦܪܘܩܐ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܝܬܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
6 ܒܫܝܢܐ ܒܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܝ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ. * ܒܪܡ ܕܝܢ ܠܐ ܣܛܘ ܡܢ
ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܗܘܢ ܗܠܟܘ. ܐܦ ܕܚܠܬܐ ܩܝܡܐ
7 ܗܘܬ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܠܐ ܐܫܬܒܩ ܗܘܐ ܠܗ ܠܝܗܘܐܚܙ ܥܡܐ. ܐܠܐ ܚܡܫܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܥܣܪ
ܡܪܟܒܢ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܐܝܟ
8 ܥܦܪܐ ܠܕܝܫܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܚܙ: ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ: ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܗܐ
9 ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ.
10 ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܡܠܟ ܝܗܘܐܫ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܠܝܗܘܐܫ
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܬܠܬܥܣܪܐ
11 ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܦܢܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܝܪܒܥܡ
ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܒܗܘܢ ܗܠܟ.

* Reliquæ res geſtæ Joas, & quicquid fecit, ecce 19
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iuda.
Inſurrexerunt autem ſervi Ioas, & conjurati- 20
one factâ trucidârunt eum in Beth-mallo,
quum deſcenderet in Selaa. Iozachar filius 21
Semaath, & Iozabar filius Somir ſervi ipſius
percutierunt eum, & mortuus eſt; & ſepelie-
runt eũ cum patribus ej' in civitate Davidis:
regnavítque Amoſia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XIII.

ANno vigeſimo tertio Ioaſi filii Ehazjæ 1
regis Iuda, regnavit Iehuahaz filius Iehu ſu-
per Iſraelem in Samaria, ſeptemdecim annis.
Fecítq; quod malum erat coram Domino, & 2
ambulavit poſt peccata Ierobaami filii Na-
bati qui peccare fecerat Iſraelem, nec receſſit
ab eis. Quapropter exardeſcens ira Dñi ad- 3
versùs Iſraelitas, tradidit eos in manum He-
zaelis regis Adum, & in manum Bar-hadadi
filii Hezaelis, cunctis diebus. (Sed Iehu- 4
ahazo Dñm orante, exaudivit eum Dñs, quo-
niam viderat calamitatem Iſraelitarum, quâ
preſſerat eos rex Adum. Dedit enim Dñs Iſ- 5
raeli ſervatorem, excuſsítq; jugum Adumæi,
atque adeò reſederunt filii Iſrael pacificè
in habitaculis ſuis, ut heri & ut nudiuſter-
tiús. Nihilominus haud receſſit à peccatis Je- 6
robaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſra-
elem, sed in iis ambulavit; quin etiam *falſus*
cultus perſeverabat in Samaria.) Nec reman- 7
ſerat Jehuahazo popul', præter quinquaginta
equites, & decem currus, & decem millia pe-
ditum: extinxerat enim eos rex Adum, & re-
degerat eos veluti pulverem conculcandum.
Reliquæ res geſtæ Jehuahazi, & quicquid 8
fecit, & fortitudo ejus; ecce ſcripta ſunt in
libro annalium regum Iſraelis. Iehuahazo 9
cum ſuis patribus occumbente, & in Sama-
ria ſepulto, regnavit Jehuas filius ejus poſt
ipſum. Anno trigeſimo ſeptimo Joaſi regis 10
Iuda, regnavit Iehuas filius Jehuahazi filii Ie-
hu ſuper Iſraelem in Samaria, tredecim an-
nis. Fecítque quod malum erat coram Do- 11
mino, neque receſſit ab omnibus peccatis Ie-
robaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſ-
raelem, ſed in iiſdem ambulavit.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وسائر امور يواس وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر بيناميين الذي لملوك يهودا *
20 * وعبيد يواس وثبوا وتمردوا * فقتلوه بين ملوحين هبط وبين سلع * واسماء الذين قتلوه
21 يوزحار بن سمعيث * ويورباد بن سامير عبيده * ضربوه فمات وقبر مع ابائه في قرية داود * وملك
بعده اموصيا ابنه *

* الفصل الثالث عشر *

1 * وفي سنة ثلاثة وعشرين من ملك يواس بن احزيا ملك يهودا * ملك ياهوحاز بن ياهو على
2 اسرائيل بسمرين سبعة عشر سنة * وصنع السوء قدام الله * وسلك في خطايا يوربعام بن ناباط
3 التي خطي باسرائيل * ولم يعدل عنها * واحمي غضب الرب على اسرائيل * فاسلمهم في يد حزائيل
4 ملك ادوم * وفي يد بن هدد بن حزائيل جميع الايام * وصلى ياهوحاز قدام الله فسمعه الرب *
5 لانه ابصر ضر اسرائيل الذي اضربهم ملك ادوم * ووهب الرب خلاصا لاسرائيل * فخرجوا
6 من تحت يد ادوم * وقعد بنو اسرائيل مطمانين في مساكنهم مثل امس وما قبله * الا انه
7 لم يبتعد من خطايا يوربعام بن ناباط التي اخطي اسرائيل * ولم يبق لياهوحاز جند * سوي
خمسين فارسا * وعشرين مركبا * وعشرة الف رجل * لانه اباده ملك ادوم * وجعلهم مثل
8 التراب الذي يداس * وسائر امور ياهوحاز وكل شي صنع وجبروته * فانه مكتوب في سفر
9 بيناميين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع ياهوحاز مع ابائه * وقبر في سمرين * وملك بعده
10 ياهواس ابنه * في سنة سبع وثلثين من ملك يواس ملك يهودا * ملك ياهواس بن ياهوحاز
11 على اسرائيل بسمرين * ثلثة عشر سنة * فعمل سوءا قدام الله * ولم يعدل من جميع خطايا
يوربعام بن ناباط الذي خطي باسرائيل * وسلك فيما سلك *

* *Reliquæ res Joaſi, et quicquid geſſit, ſcri-* 19
pta ſunt in libro Dibre-jamin regum Ju-
da. Tandem ſervi Joas proſilientes rebel- 20
* *lârunt & occiderunt eum inter Mel-*
lo, quum deſcenderet, & inter Se-
laa. Nomina verò eorum qui occiderunt 21
eum, ſunt Jozachar filius Sameith, et Jo-
zabab filius Samir, ſervi ipſius, à quibus
vulneratus interiit, & ſepultus fuit cum
majoribus ſuis in civitate Davidis: regna-
vitque poſt eum Amuſia filius ejus.

CAP. XIII.

ANno vigeſimo tertio regni Joaſi filii 1
Ahazjæ regis Juda, regnavit Jehuhaz fi-
lius Jehu ſuper Iſraelem in Samaria ſe-
ptemdecim annis. Fecitque malum coram 2
Domino, & ambulavit in peccatis Jero-
baami filii Nabati, quæ commiſerat in Iſ-
raele, neque deflexit ab eis. Quarè in- 3
cenſus furore Dominus in Iſraelitas, tra-
didit eos in manũ Hazaelis regis Edom,
& in manum Ben-hadadi filii Hazaelis,
cunctis diebus. (Oravit autem Deum Je- 4
huahaz, & exaudivit eum Dominus, eò
quòd vidiſſet miſeriam Iſraelitarum, in-
quã redegerat eos rex Edom. Et quanvis 5
dederit Dominus ſalutem Iſraelitis, ita ut
emergerent è poteſtate Edomæi, ſederént-
que Iſraelitæ ſecuri in domiciliis ſuis, ut
heri & antea: Non tamen receſſit à pec- 6
catis Jerobaami filii Nabati, quibus pecca-
re fecerat Iſraelem.) Adeoque non re- 7
manſerunt Jehuhazo milites, niſi quinqua-
ginta equites, viginti currus, & decem
millia virorum: quia perdiderat eos rex E-
dom, & reddiderat eos ut pulverem qui
calcatur. Reliqua geſta Jehuhazi, quic- 8
quid fecit, & præclara ejus facinora;
ſcripta ſunt in libro Dibre-jamin regum
Iſraelis. Quum occubuiſſet Jehuhaz 9
cum majoribus ſuis, & ſepultus eſſet in
Samaria, regnavit poſt eum Jehuas filius
ejus. Anno trigeſimoſeptimo regni Joas 10
regis Juda, regnavit Jehuas filius Je-
huhazi ſuper Iſraelem in Samaria, trede-
cim annos. Is malum perpetravit coram 11
Domino, & non deflexit ab omnibus pec-
catis Jerobaami filii Nabati, quæ commi-
ſerat in Iſraele, ſed per eandem at ille
viam inceſſit.

qua ,ejus fortitudo & ,fecit quæ omnia & ,Joas *verborum residuum* Et
12 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר
libro *super* scripta ipsa nonne ,Jehudah rege Amasiah cum pugnavit
נִלְחַם עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
,suis patribꝰ cum Joas *Jacuitque* ? Israel regum dierum verborum
13 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ עִם־אֲבֹתָיו
cum Someron in Joas est sepultusq; :ejꝰ solium super sedit Jarobham &
וְיָרָבְעָם יָשַׁב עַל־כִּסְאוֹ. וַיִּקָּבֵר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן עִם
qua ,sua ægrotatione ægrotavit Elisaah Et .Israel regibus
14 מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וֶאֱלִישָׁע חָלָה אֶת־חָלְיוֹ אֲשֶׁר
super flevit & ,Israel rex Joas eum ad descendit &:*ea in* est mortuus
יָמוּת בּוֹ וַיֵּרֶד אֵלָיו יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֵּבְךְּ עַל־
.ejus equites & ,Israel currus ,mi pater ,mi Pater:dixit &,ejus *facies*
פָּנָיו וַיֹּאמַר אָבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו׃
,arcum *se ad* accepit & :sagittas & ,arcum Tolle :Elisaah ei Dixitque
15 וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלִישָׁע קַח קֶשֶׁת וְחִצִּים וַיִּקַּח אֵלָיו קֶשֶׁת
super tuam manum fac Equitare :Israel regem ad Dixitque .sagittas &
16 וְחִצִּים׃ וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַרְכֵּב יָדְךָ עַל־
super suas manus Elisaah posuit & *:suam manum fecit equitare* & ;arcum
הַקֶּשֶׁת וַיַּרְכֵּב יָדוֹ וַיָּשֶׂם אֱלִישָׁע יָדָיו עַל־
:aperuit & ;orientem ad fenestram Aperi :dixit Et .regis manus
17 יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר פְּתַח הַחַלּוֹן קֵדְמָה וַיִּפְתָּח
Domini salutis Sagitta ,ait & :jecit & ;Jace ,Elisaah dixitque
וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יְרֵה וַיּוֹר וַיֹּאמֶר חֵץ־תְּשׁוּעָה לַיהוָה
ad usque,Aphec in Aram percutiesque :Aram *in* salutis sagitta &
וְחֵץ־תְּשׁוּעָה בַאֲרָם וְהִכִּיתָ אֶת־אֲרָם בַּאֲפֵק עַד־
regem ad dixitque :tulit & ;sagittas Tolle , ait Et *.consumere*
18 כַּלֵּה׃ וַיֹּאמֶר קַח הַחִצִּים וַיִּקָּח וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ
.stetit & ,vicibus tribus percussit & :terram *in* Percute ,Israel
יִשְׂרָאֵל הַךְ־אַרְצָה וַיַּךְ שָׁלֹשׁ־פְּעָמִים וַיַּעֲמֹד׃
quinque Percutiendum :ait & ,Dei vir eum *super* est iratus Et
19 וַיִּקְצֹף עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת חָמֵשׁ
nunc & *:consumere usque* ,Aram percussisses tunc ,vicibus sex vel
אוֹ־שֵׁשׁ פְּעָמִים אָז הִכִּיתָ אֶת־אֲרָם עַד־כַּלֵּה וְעַתָּה
,Elisaah est mortuus Et .Aram percuties vicibus tribus
20 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים תַּכֶּה אֶת־אֲרָם׃ וַיָּמָת אֱלִישָׁע
.anno *veniente* terram in venerunt Moab *agmina* & :eum sepelierunt &
וַיִּקְבְּרֻהוּ וּגְדוּדֵי מוֹאָב יָבֹאוּ בָאָרֶץ בָּא שָׁנָה׃
,*agmen* viderunt ecce & ,virum sepelientibus *ipsis* ,fuit Et
21 וַיְהִי הֵם ׀ קֹבְרִים אִישׁ וְהִנֵּה רָאוּ אֶת־הַגְּדוּד
vir tetigit &,abiit & :Elisaah sepulchrum in virum projecerunt &
וַיַּשְׁלִיכוּ אֶת־הָאִישׁ בְּקֶבֶר אֱלִישָׁע וַיֵּלֶךְ וַיִּגַּע הָאִישׁ
Chazael Et .suos pedes super surrexit & ,vixit & ,Elisaah *ossa in*
22 בְּעַצְמוֹת אֱלִישָׁע וַיְחִי וַיָּקָם עַל־רַגְלָיו׃ וַחֲזָאֵל
.Jehoachaz diebus omnibus Israel oppressit Aram rex
מֶלֶךְ אֲרָם לָחַץ אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי יְהוֹאָחָז׃
est conversus & ,eorum est misertus & ,eis Dominus est miseratus Et
23 וַיָּחָן יְהוָה אֹתָם וַיְרַחֲמֵם וַיִּפֶן
: Jahacob ,& Ischac ,Abraham cum suum pactum propter eos ad
אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
ad usque,suis faciebus desuper eos projecit nec ;eos disperdere noluit &
וְלֹא אָבָה הַשְׁחִיתָם וְלֹא־הִשְׁלִיכָם מֵעַל־פָּנָיו עַד־
Ben-hadad regnavit & ,Aram rex Chazael est mortuus Et *.nunc*
24 עָתָּה׃ וַיָּמָת חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם וַיִּמְלֹךְ בֶּן־הֲדַד
tulit & ,Jehoachaz filius Jehoas est reversus Et .eo pro ejus filius
25 בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיָּשָׁב יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז וַיִּקַּח אֶת־
manu de tulerat quas ,Chazael filii Ben--hadad manu de civitates
הֶעָרִים מִיַּד בֶּן־הֲדַד בֶּן־חֲזָאֵל אֲשֶׁר לָקַח מִיַּד
,Joas eum percussit vicibus tribus :prælio in sui patris Jehoachaz
יְהוֹאָחָז אָבִיו בַּמִּלְחָמָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הִכָּהוּ יוֹאָשׁ
.Israel civitates reddidit &
וַיָּשֶׁב אֶת־עָרֵי יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

12 Reliqua autem sermonũ Joas, & universa quæ fecit, & fortitudo ejus, quomodò pugnaverit contra Amasiam regem Juda, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonũ dierum regum 13 Israel? Et dormivit Joas cum patribus suis: Jeroboam autẽ sedit super solium ejus. Porrò Joas sepultus est in Samaria 14 cum regibus Israel. Eliseus autem ægrotabat infirmitate, quâ & mortuus est: descendítque ad eum Joas rex Israel, & flebat coram eo, dicebátque; Pater mi, pâter mi, currꝰ Israel, & 15 auriga ejus. Et ait illi Eliseus; Affer arcum, & sagittas. Cúmque attulisset ad eum arcũ, et 16 sagittas, Dixit ad regem Israel; Pone manum tuam super arcum. Et cùm posuisset ille manum suam, superposuit Eliseus 17 manus suas manibus regis, Et ait; Aperi fenestrã Orientalẽ. Cúmque aperuisset, dixit Eliseus; Iace sagittam. Et jecit. Et ait Eliseus; Sagitta salutis Domini, & sagitta salutis contra Syriã: percutiésque Syriam in Aphec, donec consumas eam. 18 Et ait, Tolle sagittas. Qui cùm tulisset, rursum dixit ei; Percute jaculo terram. Et cùm percussisset tribus vicibꝰ, & stetis19 set, Iratꝰ est vir Dei contra eũ, & ait; Si ꝑcussisses quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriã usque ad consumptionem: nunc autem tribꝰ vi20 cibus percuties eam. Mortuus est ergò Eliseus, & sepelierunt eum. Latrunculi autem de Moab venerunt in terram in ipso 21 anno. Quidam autem sepelientes hominẽ, viderũt latrunculos, & projecerunt cadaver in sepulchro Elisei. Quod cùm tetigisset ossa Elisei, revixit homo, & stetit super pedes suos. 22 Igitur Hazael rex Syriæ afflixit Israel cunctis diebus Joa23 chaz: Et misertus est Dñs eorum, & reversꝰ est ad eos propter pactum suum, quod habebat cum Abraham, & Isaac, & Jacob: & noluit disperdere eos, neque projicere penitùs, 24 usque in præsens tempus. Mortuus est autem Hazael rex Syriæ, & regnavit Benadad filiꝰ 25 ejus pro eo. Porrò Joas filius Joachaz tulit urbes de manu Benadad filii Hazael, quas tulerat de manu Joachaz patris sui jure prælii: tribus vicibus percussit eum Joas, & reddidit civitates Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε μετὰ (ο) Ἀμασίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (π) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 13 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ (ρ) ἐτάφη ἐν 14 Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ (σ) Ἐλισαιὲ ἐῤῥώστησε τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ, δι᾽ ἣν ἀπέθανε· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Πάτερ πάτερ, ἅρμα 15 Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (τ) Ἐλισαιὲ, Λάβε τόξον καὶ βέλη. Καὶ ἔ16λαβε (υ) πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλη. Καὶ εἶπε τῷ (φ) βασιλεῖ, Ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου (χ) ἐπὶ τὸ τόξον. καὶ ἐπεβίβασεν Ἰωὰς τὴν χεῖρα (ψ) αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκεν (ω) Ἐλισαιὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασι17λέως, Καὶ εἶπεν, Ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ᾽ ἀνατολάς. καὶ ἤνοιξε. καὶ εἶπεν (α) Ἐλισαιὲ, Τόξευσον. καὶ ἐτόξευσε. καὶ εἶπε, Βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως 18 συντελείας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ † Ἐλισαιὲ, Λάβε τόξα. καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Πάταξον εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάταξεν 19 ὁ βασιλεὺς τρὶς, καὶ ἔστη. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ᾽ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας, καὶ νῦν 20 τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. Καὶ ἀπέθανεν (β) Ἐλισαιὲ, καὶ ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τοῦ 21 ἐνιαυτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔῤῥιψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ (γ) Ἐλισαιὲ· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων (δ) Ἐλισαιὲ, καὶ ἔζησε καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας 22 αὐτοῦ. Καὶ (ε) Ἀζαὴλ ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ 23 πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ. Καὶ ἠλέησε κύριος αὐτοὺς καὶ (ζ) ᾠκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν (η) ἐπ᾽ αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέῤῥιψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐ24τοῦ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς (θ) Ἄδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ 25 αὐτοῦ. Καὶ (ι) ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ (κ) Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

12 Et reliqua verborum Joas, & omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus, quos fecit cum Amessia rege Juda, nónne hæc scripta in libro Verborũ dierum regibus Israel? 13 Et dormivit Joas cum patribus suis: & Hieroboam sedit super thronum ejus: & (d) sepultus est in Samaria cum regibus Israel. 14 Et Elisæe infirmatus est infirmitatem suam, per quam mortuus est. Et descendit ad eum Joas rex Israel, & ploravit super faciem ejus, & dixit; Pater, pater, currus Israel, & eques ejus. 15 Et dixit ei Elisæe; Cape arcum, & sagittas. Et cepit ad se arcum, & sagittas. 16 Et dixit regi, Impone manum tuam super arcum. Et imposuit Joas manum suam. Et imposuit Elisæe manus suas super manus regis, 17 Et dixit; Aperi fenestram ad Orientem. Et aperuit. Et dixit Elisæe, Jaculare. Et jaculatus est. Et dixit; Sagitta salutis Domino: & sagitta salutis in (e) Syria: & percuties Syriam in Aphec usq; ad consummationem. 18 Et dixit ei Elisæe, Cape sagittas. Et cepit. Et dixit regi Israel, Percute in terram. Et percussit rex ter: & stetit. 19 Et contristatus est super eo homo Dei, & dixit; Si percussisses quinquies, vel sexies; tunc percussisses Syriam usq; ad consummationem. Et nunc ter percuties Syriam. 20 Et mortuus est Elisæe: et sepelierunt eum. Et accincti Moab venerunt in terram, veniente anno. 21 Et factum est, (f) ipsis sepelientibus virum, et ecce viderunt accinctum, et projecerunt virum in sepulchrum Elisæe: et ivit, et tetigit ossa Elisæe: et vixit, et surrexit super pedes suos. 22 Et Azael afflixit Israel omnibus diebus Joachaz. 23 Et misertus est Dominus eorum, et miseratus est eos, et respexit super eos propter testamentũ suum, quod cum Abraam, et Isaac, et Jacob. Et noluit Dominus corrumpere eos, et non ejecit eos à facie (g) sua. 24 Et mortuus est Asael rex Syriæ, et regnavit filius Ader filius ejus pro eo. 25 Et revertit Joas filius Joachaz, et cepit civitates de manu filii Ader filii Azael, quas ceperat de manu Joachaz patris ejus in bello. Ter percussit eum Joas: et reddidit civitates Israel.

MS.A. (ο) Ἀμεσσίου (π) ἐπὶ βιβλίου (ρ) ἐτάφη Ἰωὰς ἐν (σ) Ἐλισσαιὲ (τ) Ἐλισσαιὲ, (υ) πρὸς αὐτὸν (φ) βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Ἐπιβίβασον (χ) ἐπὶ τόξον. (ψ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον· καὶ (ω) Ἐλισσαιὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ (α) Ἐλισσαιὲ, Ῥοίζησον. καὶ ἐῤῥοίζησεν. καὶ εἶπεν, † Ἐλισσαιὲ, (β) Ἐλισσαιὲ, (γ) Ἐλισσαιὲ (δ) Ἐλισσαιὲ, (ε) Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας ἐξέθλιψεν (ζ) οἰκτείρησεν (η) πρὸς αὐτοὺς (θ) Ἄζερ (ι) ἀπέστρεψεν (κ) Ἄδαδ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי יוֹאָשׁ וְכָל דַּעֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ דְּאַגִּיחַ עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה
13 הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב יוֹאָשׁ עִם אֲבָהָתוֹהִי
14 וְיָרָבְעָם יְתִיב עַל כּוּרְסֵיהּ וְאִתְקְבַר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וֶאֱלִישָׁע מְרַע יָת
מַרְעֵיהּ דִּימוּת בֵּיהּ וּנְחַת לְוָתֵיהּ יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וּבְכָא עַל אַפּוֹהִי וַאֲמַר רַבִּי רַבִּי
15 דְּטָב לֵיהּ לְיִשְׂרָאֵל בִּצְלוֹתֵיהּ מֵרְתִיכִין וּמִפָּרָשִׁין׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֱלִישָׁע סַב קַשְׁתָּא וְגִרְרַיָּא
16 וּנְסִיב לְוָתֵיהּ קַשְׁתָּא וְגִרְרַיָּא׃ וַאֲמַר לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אַחֵית יְדָךְ עַל קַשְׁתָּא וְאַחֵית יְדֵיהּ
17 וְשַׁוִּי אֱלִישָׁע יְדוֹהִי עַל יְדֵי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר פְּתַח כַּוָּן לְמַדִּנְחָא וּפְתַח וַאֲמַר אֱלִישָׁע שְׁדֵי
וּשְׁדָא וַאֲמַר הָדֵין גִּירָא יִתְעֲבֵיד לָנָא פּוּרְקָנָא מִן קֳדָם יְיָ וְהָדֵין גִּירָא יִתְעֲבֵיד לָנָא נִצְחָנָא
18 בֶּאֱנָשׁ אֲרָם וְתִמְחֵי יַת אֱנָשׁ אֲרָם בַּאֲפֵק עַד דְּיִשְׁתֵּיצוּן׃ וַאֲמַר סַב גִּרְרַיָּא וּנְסִיב וַאֲמַר
19 לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְחֵי לְאַרְעָא וּמְחָא תְּלָת זִמְנִין וּפְסַק׃ וּרְגִיז עֲלוֹהִי נְבִיָּא דַיְיָ וַאֲמַר הֲוָה
חֲוֵי לָךְ לְמִמְחֵי חֲמֵשׁ אוֹ שִׁית זִמְנִין בְּכֵן פּוֹן מְחִיתָא יַת אֱנָשׁ אֲרָם עַד שֵׁיצָיוּתָא וּכְעַן תְּלָת
20 זִמְנִין תִּמְחֵי יַת אֱנָשׁ אֲרָם׃ וּמִית אֱלִישָׁע וְקַבְרוּהִי וּמַשְׁרְיַת מוֹאָב עָלַת בְּאַרְעָא בְּמֵעַל
21 שַׁתָּא׃ וַהֲוָה עַד דְּאִנּוּן קָבְרִין גַּבְרָא וְהָא חֲזוֹ יַת מַשְׁרִיתָא וּרְמוֹ יַת גַּבְרָא בְּקִבְרָא דֶאֱלִישָׁע
22 וַאֲזַל וּקְרֵיב גַּבְרָא בְּגַרְמֵי דֶאֱלִישָׁע וַחֲיָא וְקָם עַל רִגְלוֹהִי׃ וַחֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם דְּחַק יַת
23 יִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵי יְהוֹאָחָז׃ וְחָס יְיָ עֲלֵיהוֹן וְרַחֵם עֲלֵיהוֹן וְאִתְפְּנֵי בְּמֵימְרֵיהּ לְאוֹטָבָא לְהוֹן בְּדִיל
קְיָמֵיהּ דְּעִם אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְלָא אֲבָה לְחַבָּלוּתְהוֹן וְלָא אַגְלִינוּן מֵאֲרַע בֵּית שְׁכִנְתֵּיהּ
24 עַד כְּעַן׃ וּמִית חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם וּמְלַךְ בַּר הֲדַד בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וְתָב יְהוֹאָשׁ בַּר
25 יְהוֹאָחָז וּנְסֵיב יַת קִרְוַיָּא מִיַּד בַּר הֲדַד בַּר חֲזָאֵל דִּי נְסֵיב מִן יְהוֹאָחָז אֲבוּהִי בִּקְרָבָא תְּלָת
זִמְנִין מְחָהִי יוֹאָשׁ וַאֲתֵיב יַת קִרְוֵי יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

12 Et reliquum verborum Joas & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus qua congressus est cum Amasziah rege tribus domus Jehudah; nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? 13 Et cubuit Joas cum patribus suis, & Jarabgham sedit super solium ejus, & sepultus est Joas in Somron cum regibus Israel. 14 Et Elisagh ægrotavit morbo suo quo mortuꝰ est, & descendit ad illũ Joas rex Israel, & flevit super faciem ejꝰ: & dixit, Magister mi, magister mi: melior [*erat*] ipsi Israel in oratione sua curribus & equitibꝰ. 15 Et dixit illi Elisagh, Accipe arcũ & jacula: & accepit arcum & jacula. 16 Et dixit regi Israel, Appone manũ tuam super arcũ: & apposuit manũ suam; & posuit Elisagh manꝰ suas sup manꝰ regis. 17 Et dixit, Aperi fenestras ad orientem; & aperuit: & dixit Elisagh, Jaculare; & jaculatus est: & dixit, Hoc jaculum fiet *nobis* liberatio ante Dominum, & hoc jaculum fiet nobis victoria contra homines Aram, & percuties homines Aram in Apheq, quousq; *consumantur*. 18 Et dixit, Accipe jacula; & accepit: & dixit regi Israel, Percute in terram: & percussit tribus vicibus, & destitit. 19 Et indignatus est in illum propheta Domini: & dixit, Oportuisset te percutere quinq; aut sex vicibus, tunc statim percussisses homines Aram quousq; exterminâsses eos; sed nunc tribus vicibus percuties Aram. 20 Et mortuus est Elisagh, & sepelierunt illum; & exercitus *Moab* intrârunt in terram in introitu anni. 21 Et fuit interim dum illi sepelirent virum, & ecce viderunt exercitum, & projecerunt virum in sepulchrum Elisagh, & descendit, & accessit vir ad ossa Elisagh, & vixit et stetit super pedes suos. 22 Et Hhazael rex Aram afflixit Israel omnibus diebus Jehoahhaz. 23 Et pepercit Dominus eis, et misertꝰ est illorum, et respexit in dicto suo, ut benefaceret illis propter fœdus suum cum Abraham, Jiszhhaq, et Jaghakob, et noluit disperdere eos, et non migrare fecit eos de terra domus majestatis suæ usq; nunc. 24 Et mortuus est Hhazael rex Aram, et regnavit Bar-hadad filius ejus pro eo. 25 Et rediit Jehoas filius Jehoahhaz, et accepit urbes de manu Bar-hàdad filii Hhazael, quas acceperat de [*manu*] Jehoahhaz patris sui in bello, tribus vicibus percussit illum Joas, et restituit urbes Israel.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܡܘܨܝܐ 12
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡ̈ܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡ̈ܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܫ 13
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪܗ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܐܬܩܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܫܡܪܝܢ ܥܡ
ܡ̈ܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܠܝܫܥ ܟܪܗ ܟܘܪܗܢܐ ܕܡܝܬ ܒܗ. ܘܢܚܬ ܠܘܬܗ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ 14
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܟܐ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܐܒܝ ܐܒܝ. ܡܪܟܒܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܦܪ̈ܫܘܗܝ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܣܒ ܩܫܬܐ ܘܓܐܪ̈ܐ. ܘܢܣܒ ܩܫܬܐ ܘܓܐܪ̈ܐ. * ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 15 16.
ܐܪܟܒ ܐܝܕܟ ܥܠ ܩܫܬܐ. ܘܐܪܟܒ ܐܝܕܗ. ܘܣܡ ܐܠܝܫܥ ܐܝܕ̈ܘܗܝ ܥܠ ܐܝܕ̈ܘܗܝ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܐܡܪ. ܦܬܚ ܟܘܬܐ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܦܬܚ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܫܕܝ. ܘܫܕܐ ܓܐܪܐ. ܘܐܡܪ. 17
ܓܐܪܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܓܐܪܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܒܐܕܘܡ. ܘܬܡܚܐ ܠܐܕܘܡܝ̈ܐ ܒܐܦܝܩ. ܥܕܡܐ
ܕܬܓܡܪ ܐܢܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܒ ܓܐܪܐ. ܘܢܣܒ. ܘܐܡܪ. ܡܚܝ ܒܐܪܥܐ. ܘܡܚܐ ܬܠܬ ܙܒ̈ܢܝܢ. 18
ܘܩܡ. * ܘܪܓܙ ܥܠܘܗܝ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ. ܠܡܡܚܐ ܚܡܫ ܐܘ ܫܬ ܙܒ̈ܢܝܢ. ܘܗܝܕܝܢ 19
ܡܚܝܬ ܠܐܕܘܡܝ̈ܐ ܥܕܡܐ ܕܬܓܡܪ ܐܢܘܢ. ܘܗܫܐ ܬܠܬ ܙܒ̈ܢܝܢ ܬܡܚܐ ܠܐܕܘܡ. * ܘܡܝܬ 20
ܐܠܝܫܥ. ܘܩܒܪܘܗܝ. ܘܓܝܣ̈ܐ ܕܡܘܐܒ ܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܒܗ ܒܫܢܬܐ ܗܝ. * ܘܟܕ ܗܢܘܢ 21
ܩܒܪܝܢ ܓܒܪܐ. ܚܙܘ ܓܝܣ̈ܐ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܠܓܒܪܐ ܒܩܒܪܗ ܕܐܠܝܫܥ. ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܘܩܪܒ
ܠܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܐܠܝܫܥ. ܘܚܝܐ ܘܩܡ ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ. ** ܫܠܡ ܐܠܝܫܥ ** * ܘܚܙܐܝܠ 22
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܐܥܝܩ ܠܐܝܣܪܝܠ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܚܙ. * ܘܚܢ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ. ܘܪܚܡ 23
ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܬܦܢܝ ܠܘܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܩܝܡܗ ܕܥܡ ܐܒܪܗܡ. ܘܥܡ ܐܝܣܚܩ. ܘܥܡ
ܝܥܩܘܒ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܕܢܚܒܠ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ.
* ܘܡܝܬ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܡܠܟ ܒܪ ܗܕܕ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܗܦܟ ܝܗܘܐܫ ܒܪ 24 25
ܝܗܘܐܚܙ. ܘܢܣܒ ܩܘܪ̈ܝܐ ܡܢ ܒܪ ܗܕܕ ܒܪ ܚܙܐܝܠ. ܕܢܣܒ ܡܢ ܝܗܘܐܚܙ ܐܒܘܗܝ ܒܩܪܒܐ.
ܬܠܬ ܙܒ̈ܢܝܢ ܡܚܝܗܝ ܝܗܘܐܫ. ܘܐܗܦܟ ܐܢܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ.

* Reliquæ res geſtæ Jehuaſi, quicquid fecit, ejuſ- 12
que fortitudo, & quomodo pugnaverit cum
Amoſia rege Iuda; ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Occubuit itaque 13
Iehuas cum patribus ſuis & Ierobaam filius
ejus ſedit ſuper ſolium ipſius; & ſepultus fuit
Iehuas in Samaria cum regibꝰ Iſraelis. Porrò 14
cum Eliſæus morbo laboraret quo moriturus
erat, deſcendit ad eum Iehuas rex Iſraelis, &
flens ſuper vultum ejus dicebat, Pater mi, pa-
ter mi, currus Iſraelis, & equites ejus. Tum 15
dixit ad eum Eliſæus, Accipe arcum & ſagit-
tas, & accepit arcum & ſagittas. Rurſus dixit 16
ad regem Iſraelis, Superpone manũ tuam ar-
cui, & ſuperpoſuit manũ ſuam: impoſuitq;
Eliſæus manus ſuas manibus regis. (Dixerat 17
autem, Aperi feneſtram Ortum versùs, &
aperuerat eam,) dixitq; ad eum Eliſæus, Eja-
culare: quo ſagittam ejaculante, dixit, Sagit-
ta ſalutis Domini, & ſagitta ſalutis con-
tra Adum: percuties enim Adumæos in
Aphec, donec abſumas eos. Rurſus ait illi, 18
Accipe ſagittam: quâ acceptâ, dixit, Confodi-
to terram; cúmque tribꝰ vicibus confodiſſet,
deſtitit. Quamobrem indignatus illi prophe- 19
ta Dei, dixit, Percutiendum fuiſſet quinque
aut ſex vicibus, & tunc percuſſiſſes Adumæos
uſque ad conſumptionem: proinde tribus vi-
cibus percuties Adum. Mortuo Eliſæo, ac ſe- 20
pulto, turmæ Moab invaſerunt terram illam
eodem anno. Dum autem iſti hominem ſe- 21
pelirent, viſis turmis, projecerunt hominem
illum in ſepulchrũ Eliſæi: & iniens homo ille,
tetigit oſſa Eliſæi, et revixit, ſurrexítq; in pe-
des ſuos. *Finis* hiſtoriæ *Eliſæi.*
Itaque Hezael rex Adum vexabat Iſraelem 22
cunctis diebꝰ Iehuahazi. Sed clementiâ et mi- 23
ſericordiâ commotus erga eos Dñs, reſpexit
eos, propter pactum ſuum cum Abrahamo,
Ishaco, et Iacobo; neque voluit Dominus
delere eos, nec abjecit eos à conſpectu ſuo
uſque ad id temporis. Unde mortuo Hezaele 24
rege Adum, et regnante Bar-hadad filio ejus
poſt ipſum; Recuperavit Iehuas Iehuahazi fi- 25
lius è *manu* Bar-hadad filii Hezaelis, civita-
tes illas quas ille ceperat ab Iehuahazo patre
ſuo in bello: tribus annis percuſſit eum Ie-
huas, ac demum reduxit civitates Iſraeli.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وسائر امور ياهواش * وكل الذي صنع * وجبروته * وقتاله لاموصيا ملك يهودا * فانه مكتوب 12
في سفر بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع ياهواش مع ابائه * وجلس يوربعام ابنه 13
بعده على كرسيه * ودفن ياهواش في سمرين مع ملوك اسرائيل * واليسع النبي فانه مرض المرض 14
الذي مات فيه * فانحدر اليه ياهواش ملك اسرائيل * فبكي على وجهه وقال * يا ابي * يا ابي *
مراكب اسرائيل وفرسانه * فقال له اليسع * خذ قوسا وسهاما * فاخذ قوسا وسهاما * فقال لملك 15 16
اسرائيل * اجعل يدك على القوس * فجعل يده * وجعل اليسع يده على يد الملك * وقال * افتح 17
طاقة الي الشرق * ففتح * فقال له اليسع * ارمي * فرمي سهما * فقال * سهم الخلاص للرب * وسهم
الخلاص في ادوم * وتضرب الادوميين في اقصي ارضهم حتي تبيدهم * وقال * خذ سهما * فاخذ * 18
فقال * اضرب في الارض * فضرب ثلثة مرات وقام * فغضب عليه نبي الله * وقال * لتضرب خمس 19
مرات او ست * وعند ذلك تضرب الادوميين حتي تبيدهم * من الان ثلثة مرات تضرب ادوم *
* ومات اليسع ودفنوه * وجيوش مواب جاءت على الارض في تلك السنة * فبينما هم يقبرون 20 21
رجلا ابصروا الجيوش * فالقوا الرجل الميت في قبر اليسع * فعندما لمست اعضاء الرجل
الميت عظام جسد اليسع النبي * قام على رجليه * فاما حزايل ملك ادوم * فانه اضر باسرائيل 22
جميع ايام ياهوحاز * فرثي لهم الرب * ورحمهم وعطف عليهم * من اجل ميثاقه الذي مع 23
ابراهيم * ومع اسحق * ومع يعقوب * ولم يحب الرب ان يفسدهم * ولم يطرحهم من قدامه *
* ومات حزايل ملك ادوم * وملك بن هداد ابنه بعده * ورجع ياهواش فاخذ القري من ابن 24 25
هداد بن حزايل * التي كان اخذها من ياهوحاز ابيه * في ثلاثة سنين ضربه ياهواش * ورد
القري الي اسرائيل *

Reliquæ res geſtæ Jehuaſi, et quicquid fe- 12
cit, præclara ejus facinora, ejuſque pugna
cum Amoſia rege Juda, ſcripta ſunt in li-
bro chronicorum regum Iſraelis. Poſteà 13
occubuit Jehuas cum majoribus ſuis, ſe-
ditque Jerobaam filius ejus poſt ipſum ſu-
per ſolium ipſius: ſepultus autẽ fuit Jehuas
in Samaria cum regibus Iſraelis. Verùm 14
Eliſæo prophetâ laborante eo morbo quo
mortuus eſt, deſcenderat ad eum Jehuas
rex Iſraelis, & flens ſuper faciem ejus di-
xerat, O pater mi, O pater mi, currus Iſ-
raelis & equites ejus. Eliſæus autem di- 15
xit ei, Sume arcum & ſagittas; ſumptiſ-
que arcu & ſagittis, Dixit ad regem Iſ- 16
raelis, Impone manũ tuam arcui; et cùm
impoſuiſſet manum ſuam, impoſuit E-
liſæus manum ſuam manui regis: (Di- 17
xerat autem, Aperi feneſtram Orientem
versùs, & aperuerat: tum dixit ad eum
Eliſæus, Jaculare; & cùm ſagittam ja-
culatus eſſet, ait, Sagitta ſalutis Domino,
& ſagitta ſalutis in Edom: & percuties
Edomæos in penitima terra eorum, ita ut
perdas eos. Rurſum dixit, Sume ſagittam, 18
quam cùm ſumpſiſſet, ait; Incute in ter-
ram: & cùm ter incuſſiſſet, deſtitit.
Quarè irâ percitus in eum propheta Dei, 19
dixit; Incutere oportebat quinquies aut
ſexies, ac tunc percuſſiſſes Edomæos uſq;
ad internecionem: nunc autem ter per-
cuties Edom. Cùm mortuus eſſet Eliſæus, 20
& ſepeliſſent eum, turmæ Moab invaſe-
runt terram illam eodem anno. Dúmque 21
ſepelirent hominem quendam, viſis turmis,
projecerunt mortuum illum in ſepulchrum
Eliſæi: & ſimul atque tetigerunt mem-
bra hominis illius mortui oſſa corporis E-
liſæi prophetæ, ſurrexit in pedes ſuos. At 22
verò Hazael rex Edom infenſus erat Iſ-
raelitis cunctis diebus Jehuhazi. Domi- 23
nus autem benignitate, miſericordiâ, atq;
clementiâ uſus eſt in eos, propter fœdus
ſuum quod pepigerat cum Abrahamo, Iſ-
haco, & Jacobo, noluitque Dominus ex-
tinguere eos, nec abjecit eos à conſpectu
ſuo. Nam mortuus eſt Hazael rex Edom, 24
regnavítque Ben-haddad filius ejus poſt
ipſũ: Reverſus itaq; Jehuas recepit à Ben- 25
haddad filio Hazaelis civitates illas quas
ceperat ab Jehuhazo patre ſuo: trium an-
norum ſpatio percuſſit eum Jehuas, &
reſtituit civitates Iſraeli.

CAP. XIV. יד

regnavit ,Iſrael regis Joachaz filii Joas ſecundo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיוֹאָשׁ בֶּן־יוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
quinque & viginti Filius .Jehudah regis Joas filius Amaſiahu
2 אֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
regnavit annis novem & viginti & ,*ipſum regnando in* erat annorum
שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ
fecit Et .Jeruſalaim de Jehohaddan ejus matris nomen &: Jeruſalaim in
3 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדִּין מִן־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ
:ejus pater David ſicut non veruntamen :Domini oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא כְּדָוִד אָבִיו
excelſa Veruntamen .fecit,ejus pater Joas fecit quæ omnia juxta
4 כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יוֹאָשׁ אָבִיו עָשָׂה׃ רַק הַבָּמוֹת
.excelſis in *ſuffientes &* ,*immolantes* populus adhuc :*receſſerunt* non
לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃
percuſſit & ,ejus manu in regnum eſſet roboratum cùm ,fuit Et
5 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ וַיַּךְ
filios Et .ſuum patrem regem *percutientes* ,ſuos ſervos
6 אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ וְאֶת־בְּנֵי
quo ,Moſeh legis libro in ſcriptum ſicut ,occidit non percuſſorum
הַמַּכִּים לֹא הֵמִית כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
,filiis *ſuper* patres morientur Non :dicendo ,Dominus præcepit
צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים
ſuo peccato *in vir quum* ,patribus *ſuper* morientur non filii &
וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת כִּי אִם־אִישׁ בְּחֶטְאוֹ
,millia decem ſalis valle in Edom percuſſit Ipſe .morietur
7 יָמוּת׃ הוּא־הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵי־הַמֶּלַח עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
Joctheel ejus nomen vocavit & :bello in Selah cepit &
וְתָפַשׂ אֶת־הַסֶּלַע בַּמִּלְחָמָה וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ יָקְתְאֵל
ad nuncios Amaſiah miſit Tunc .hanc diem ad uſque
8 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אָז שָׁלַח אֲמַצְיָה מַלְאָכִים אֶל־
,*I'o* :dicendo ,Iſrael regis Jehu filii Jehoachaz filium Jehoas
יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְכָה
Iſrael rex Jehoas Miſitque .*faciebus* nos videamus
9 נִתְרָאֶה פָנִים׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
Lebanon in qui Carduus :dicendo ,Jehudah regem Amaſiahu ad
אֶל־אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר הַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן
tuam filiam Da :dicendo ,Lebanon in quæ cedrum ad miſit
שָׁלַח אֶל־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לֵאמֹר תְּנָה אֶת־בִּתְּךָ
,Lebanon in quæ agri beſtia tranſivit & :uxorem *in* meo filio
לִבְנִי לְאִשָּׁה וַתַּעֲבֹר חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן
,Edom percuſſiſti Percutiendo .carduum conculcavit &
10 וַתִּרְמֹס אֶת־הַחוֹחַ׃ הַכֵּה הִכִּיתָ אֶת־אֱדוֹם
te *immiſcebis* quid ut & ;tua domo in ſede &,gloriare :tuũ cor te elevavit &
וּנְשָׂאֲךָ לִבֶּךָ הִכָּבֵד וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ וְלָמָּה תִתְגָּרֶה
audivit non Et ?tecum Jehudah & tu cadas *&* ,malum in
11 בְּרָעָה וְנָפַלְתָּה אַתָּה וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא־שָׁמַע
,*faciebus* ſe viderunt & ;Iſrael rex Jehoas aſcendit & :Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ וַיַּעַל יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ פָנִים
.Jehudah ipſi quæ ,ſemes-Beth in ,Jehudah rex Amaſiahu & ,ipſe
הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר לִיהוּדָה׃
.ſua *tentoria in vir* fugerunt & ,Iſrael *facies ad* Jehudah eſt cæſus Et
12 וַיִּנָּגֶף יְהוּדָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ לְאֹהָלוֹ׃
,Achaziahu filii Jehoas filium Jehudah regem Amaſiahu Et
13 וְאֵת אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בֶּן־יְהוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ
;Jeruſalaim venit & :ſemes--Beth in Iſrael rex Jehoas cepit
תָּפַשׂ יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם
,anguli portam ad uſque ,Ephraim porta *in* Jeruſalaim *muro in* *rupit* &
וַיִּפְרֹץ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלִַם בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפִּנָּה
.cubitis quadringentis
אַרְבַּע מֵאוֹת אַמָּה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 In anno ſecundo Joas filii Joachaz
regis Iſrael, regnavit Amaſias
filius Joas regis Juda.
2 Viginti quinque annorũ erat
cùm regnare cœpiſſet: viginti
autem & novem annis regnavit
in Jeruſalem, nomen matris
3 ejus Joadan de Jeruſalem. Et
fecit rectum coram Domino,
veruntamen non ut David pater
ejus. Juxta omnia, quæ fecit
4 Joas pater ſuus, fecit: Niſi hoc
tantùm, quòd excelſa non abſtulit:
adhuc enim populus immolabat,
& adolebat incenſum
5 in excelſis. Cúmque obtinuiſſet
regnum, percuſſit ſervos
ſuos, qui interfecerant regem
6 patrem ſuum. Filios autem
eorum qui occîderant,
non occîdit, juxta quod ſcriptum
eſt in libro legis Moyſi,
ſicut præcepit Dominus, dicens;
Non morientur patres
pro filiis, neq; filii morientur
pro patribus: ſed unuſquiſque
7 in peccato ſuo morietur. Ipſe
percuſſit Edom in valle Salinarum
decem millia, & apprehendit
petram in prælio, vocavítque
nomen ejus Jectehel,
uſque in præſentem diem.
8 Tunc miſit Amaſias nuntios
ad Joas filium Joachaz, filii
Jehu regis Iſrael, dicens; Veni,
9 & videamus nos. Remiſitque
Joas rex Iſrael ad Amaſiam
regẽ Juda, dicens; Carduus
Libani miſit ad cedrum quæ
eſt in Libano, dicens; Da filiam
tuam filio meo uxorẽ. Tranſierúntque
beſtiæ ſaltûs, quæ
ſunt in Libano, & conculcaverunt
10 carduum. Percutiens
invaluiſti ſuper Edom, et ſublevavit
te cor tuum: contentus
eſto gloriâ, & ſede in domo
tua: quarè provocas malum,
ut cadas tu & Judas tecum?
11 Et non acquievit Amaſias:
aſcendítque Joas rex
Iſrael, & viderunt ſe, ipſe
& Amaſias rex Juda, in Bethſames
12 oppido Judæ. Percuſſúſque
eſt Juda coram Iſrael,
& fugerunt unuſquiſque in tabernacula
13 ſua. Amaſiam verò
regem Juda, filium Joas filii
Ochoziæ, cepit Joas rex Iſrael
in Bethſames, & adduxit
eum in Jeruſalem: & interrupit
murum Jeruſalem, à
porta Ephraim uſque ad portam
anguli, quadringentis cubitis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ.

1 ἘΝ ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱῷ (α) Ἰωάχαζ
βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν
(β) Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα.
2 Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτὸν, καὶ (γ) εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα (δ) τῆς
3 μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδὶμ ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ
ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν
οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ὅσα
ἐποίησεν Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν.
4 Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε
5 καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Καὶ ἐγένετο
ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας
6 (ε) τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν
παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται
(ζ) ἐν βιβλίῳ νόμων Μωυσῆ, ὡς ἐνετείλατο
κύριος, λέγων, Οὐκ ἀποθανοῦνται
πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται
ὑπὲρ πατέρων, ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος
7 ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται. Αὐτὸς ἐπάταξε
(η) τὸν Ἐδὼμ ἐν γεμελὲδ δέκα χιλιάδας,
καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς (θ) Ἰεθοὴλ ἕως
8 τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστειλεν (ι) Ἀμεσσίας
ἀγγέλους πρὸς (κ) Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ
υἱοῦ (λ) Ἰοὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων,
9 Δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν
Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς (μ) Ἀμεσσίαν
βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Ὁ ἄκαν ὁ ἐν τῷ
Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ
Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ
μου εἰς γυναῖκα. καὶ (ν) διῆλθον τὰ θηρία τοῦ
(ξ) ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν
10 τὸν ἄκανα. Τύπτων ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ
ἐπῆρέ σε (ο) καρδία σου, ἐνδοξάσθητι καθήμενος
ἐν τῷ οἴκῳ (π) σου, καὶ ἱνατί ἐρίζεις
ἐν κακίᾳ σου; καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ.
11 Καὶ οὐκ ἤκουσεν (ρ) Ἀμεσσίας. καὶ ἀνέβη Ἰωὰς
βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν προσώποις
αὐτὸς καὶ (σ) Ἀμεσσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν
12 (τ) Βαιθσαμὺς τῇ τοῦ Ἰούδα. Καὶ ἔπταισεν
Ἰούδας ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ
13 εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ τὸν (υ) Ἀμεσσίαν
υἱὸν Ἰωὰς υἱοῦ (φ) Ὀχοζίου συνέλαβεν Ἰωὰς
βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν (χ) Βαιθσαμὺς· καὶ ἦλθεν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, (ψ) καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ
τείχει Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραὶμ ἕως
(ω) πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις.

CAP. XIV.

IN anno ſecundo Joas filii Joachaz regis Iſrael, & regnavit 1
Ameſſias filius Joas rex Juda.
Filius viginti & quinq; annorum 2
erat in regnando ipſum: & viginti
& novem annos regnavit
in Hieruſalem: & nomen matris
ejus Joadim de Hieruſalem. Et 3
fecit rectum in oculis Domini: veruntamen
non ſicut David pater
ejus: juxta omnia, quæcunq; fecerat
Joas pater ejus, fecit. Veruntamen 4
excelſa non ſuſtulit.
Adhuc populus ſacrificabat, &
adolebant in excelſis. Et factum 5
eſt, quando conſortatum fuit regnum
in manu ipſius, & percuſſit
ſervos ſuos, qui percuſſerant
patrem ipſius. Et filios eorum, 6
qui percuſſerant, non interfecit;
ſicut ſcriptum eſt in libro legum
Moyſi, quomodò mandavit Dominus,
dicens; Non morientur
patres pro filiis: & filii non morientur
pro patribus: quia tantùm
unuſquiſq; in peccatis ſuis morietur.
Ipſe percuſſit Edom in (a) 7
Gemeled decem millia: & cepit
petram in bello, & vocavit nomen
ejus Jethoel uſq; in diem
hanc. Tunc miſit Ameſſias nuntios 8
ad Joas filium Joachaz filii
Ibu regis Iſrael, dicens; Veni,
Conſpiciamus nos (b) faciebus. Et 9
miſit Joas rex Iſrael ad Ameſſiã
regem Juda, dicens; Carduus, qui
in Libano, miſit ad cedrum, quæ
in Libano, dicens; Da filiam tuam
filio meo in uxorem. Et tranſierunt
beſtiæ agri, quæ in Libano:
& conculcaverunt carduũ. Percutiens 10
percuſſiſti Idumæam: &
elevavit te cor (c) tuum. Gloriare
ſedens in domo tua. Et ut
quid contendis in malum tuum?
et cades tu, & Judas tecum.
Et non audivit Ameſſias. Et aſcendit 11
Joas rex Iſrael: & conſpexerunt
ſe faciebus, ipſe & Ameſſias
rex Juda in Bethſamys,
quæ ipſius Juda. Et cecidit Judas 12
à facie Iſrael: & fugit vir
in tabernaculum ſuum. Et Ameſſiam 13
filium Joas filii Ochozia cepit
Joas rex Iſrael in Bethſamys.
Et (d) venit in Hieruſalem:
& diruit in muro Hieruſalem in
porta Ephræm uſq; ad portam anguli,
quadringentos cubitos.

MS.A. (α) Ἄχαζ (β) Ἀμασίας (γ) εἰκοσιεννέα (δ) τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδεὶν (ε) τὸν βασιλέα τὸν πατέρα (ζ) ἐν βίβλῳ νόμου Μωσῆ, ὡς ἐνετείλατο (η) τὸν Ἐδὼμ ἐν γαιμελὰ δέκα (θ) Ἰεχθοὴλ (ι) Ἀμασίας (κ) * Ἰὰς (λ) Ἰηοῦ (μ) Ἀμασίαν (ν) διῆλθεν (ξ) ἀγροῦ ἐν (ο) ἡ καρδία (π) σου, ἱνατί (ρ) Ἀμεσσίας. (σ) Ἀμασίας (τ) Βηθσαμὺς τῆς Ἰουδαίας. (υ) Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα υἱὸν (φ) Ἀαζία ἔλαβεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεὺς (χ) Βεθσαμύς· (ψ) καὶ διέκοψεν ἐν τείχει (ω) τῆς πύλης τῶν γωνιῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יד

1 בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לְיוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ אֲמַצְיָה בַּר יוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא
2 דְבֵית יְהוּדָה׃ בַּר עֶסְרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְעֶסְרִין וּתְשַׁע שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם
3 וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְהוֹעַדָּן מִן יְרוּשְׁלֶם׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ לְחוֹד לָא כְּדָוִד אֲבוּהִי כְּכֹל דַּעֲבַד
4 יוֹאָשׁ אֲבוּהִי עֲבַד׃ לְחוֹד בָּמָתָא לָא עֲטָרָא עַד כְּעַן עַמָּא מְדַבְּחִין וּמַסְּקִין בּוּסְמִין עַל
5 בָּמָתָא׃ וַהֲוָה כַּד תְּקֵיפַת מַלְכוּתָא בִּידֵיהּ וּקְטַל יַת עַבְדוֹהִי דִּי קַטָלוּ יַת מַלְכָּא אֲבוּהִי׃
6 וְיַת בְּנֵי קָטְלַיָּא לָא קְטַל כְּמָא דִכְתִיב בְּסִפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֵימַר לָא יוּמְתוּן
7 אֲבָהָן עַל פּוּם בְּנִין וּבְנִין לָא יוּמְתוּן עַל פֻּם אֲבָהָן אֱלָהֵן אֱנָשׁ בְּחוֹבֵיהּ יְמוּת׃ הוּא מְחָא יַת
אֱנָשׁ אֱדוֹם בְּגֵי מַלְחָא עַסְרָא אַלְפִין וּכְבַשׁ יַת כְּרַכָּא בִּקְרָבָא וּקְרָא יַת שְׁמֵהּ יָקְתְאֵל עַד
8 יוֹמָא הָדֵין׃ בְּכֵן שְׁלַח אֲמַצְיָה אִזְגַּדִּין לְוָת יְהוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז בַּר יֵהוּא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
9 לְמֵימַר אֱתָא נְקַבֵּל אַפִּין בִּקְרָבָא׃ וּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְוָת אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא
דְבֵית יְהוּדָה לְמֵימַר חוּחָא דִּי בְּלִבְנָן שְׁלַח לְאַרְזָא דִּי בְּלִבְנָן לְמֵימַר הַב יַת בְּרַתָּךְ לִבְרִי
10 לְאִתּוּ וַעֲבַרַת חֵיוַת בָּרָא דִּי בְּלִבְנָן וְדָשַׁת יַת חוּחָא׃ מִמְחָא מְחֵיתָא יַת אֱנָשׁ אֱדוֹם וְרָאֵם
עֲלָךְ לִבָּךְ אִתְיַקַּר וְתֵיב בְּבֵיתָךְ וּלְמָא אַתְּ מִתְגָּרֵי בְּבִישְׁתָא וְתִתְקְטֵל אַתְּ וּדְבֵית יְהוּדָה
11 עִמָּךְ׃ וְלָא קַבֵּל אֲמַצְיָהוּ וּסְלֵק יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וְאַקְבִילוּ אַפֵּיהוֹן בִּקְרָבָא הוּא
12 וַאֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ דִּי לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃ וְאִתְּבַרוּ אֱנָשׁ יְהוּדָה
13 קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְאַפְכוּ גְּבַר לִקְרווֹהִי׃ וְיַת אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בַּר יְהוֹאָשׁ בַּר
אֲחַזְיָה אֲחַד יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם וּפְרַץ בְּשׁוּרָא דִירוּשְׁלֶם
בִּתְרַע שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם עַד תְּרַע זָוִיתָא אַרְבַּע מְאָה אַמִּין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XIV.

ANno ſecundo Joas filii Jehoahhaz regis Iſrael regnavit Amaſziah filius 1
Joas regis tribus domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat 2
quando regnavit, & viginti & novem annos regnavit in Jeruſalem: &
nomen matris ejus erat Jehoghadan de Jeruſalem. Et fecit quod rectum 3
erat ante Dominum; veruntamen non ſicut David pater ejus: juxta omnia
quæ fecerat Joas pater ejus, fecit. Veruntamen excelſa non receſſerant: 4
adhuc uſq; populus ſacrificabat & adolebat aromata ſuper excelſa. Et fuit 5
firmato regno in manu ejus, occîdit ſervos ſuos qui occiderant regem patrem
ejus. Sed filios occiſorum non occîdit, ſicut ſcriptum eſt in libro 6
legis Moſeh, quo præcepit Dominus, dicendo: Non morientur patres pro
filiis, & filii non morientur pro patribus: quiſq; in peccato ſuo morietur.
Ipſe percuſſit homines Edom in valle Salis decem mille, & ſubegit arcem 7
bello, & vocavit nomen ejus Jaqthel uſq; ad diem hanc. Tunc miſit Amaſziah 8
nuncios ad Joas filium Jehoahhaz filii Jehu regis Iſrael, dicendo:
Veni excipiamus [*ad invicem*] facies in bello. Et miſit Joas rex Iſrael ad 9
Amaſziah regem tribus domus Jehudah, dicendo: Carduus qui eſt in Libnan,
miſit ad Cedrum quæ eſt in Libnan, dicendo: Da filiam tuam filio
meo in uxorem: & tranſivit fera agri quæ eſt in Libnan, & conculcavit
carduuum. Percutiendo percuſſiſti homines Edom. & elatum eſt ſuper te 10
cor tuum; gloriare & ſede in domo tua: quare immiſcebis te in malum,
ut *occidaris* tu & [*populus*] domus Jehudah tecum? Et non paruit Amaſziah; 11
& aſcendit Joas rex Iſrael: & oppoſuerunt [*invicem*] facies ſuas
in bello ipſe & Amaſziah rex tribus domus Jehudah in Beth-ſemes quæ 12
eſt tribus Jehudah. Et fracti ſunt homines Jehudah ante Iſrael, & verterunt
terga ſinguli ad tabernacula ſua. Et Amaſziah regem tribus domus 13
Jehudah, filium Jehoas filii Ahhaziah, apprehendit Joas rex Iſrael in Beth-Sames,
& *venerunt* in Jeruſalem, & diſrupit de muro Jeruſalem *in* porta
tribus Ephraim, uſq; ad portam anguli, quadringentos cubitos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * ܒܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܠܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .1
ܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܐܡܠܟ. 2
ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܝܗܘܥܕܢ. ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ. ܥܒܕ. 3
* ܒܪܡ ܐܓܘܪܐ. ܠܐ ܐܥܒܪ. ܡܛܠ ܕܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚ ܗܘܐ. ܘܡܣܩ ܥܠ ܐܓܘܪܐ. 4
* ܘܟܕ ܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܩܛܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܩܛܠܘ ܠܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܐܒܘܗܝ. 5
* ܘܠܒܢܝ ܩܛܘܠܐ ܠܐ ܩܛܠ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. 6
ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܐܒܗܐ. ܚܠܦ ܒܢܝܐ. ܘܒܢܝܐ. ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܚܠܦ ܐܒܗܝܗܘܢ: ܐܠܐ ܐܢܫ
ܒܚܛܗܘܗܝ ܢܡܘܬ. * ܗܘ ܩܛܠ ܠܐܕܘܡ ܒܓܡܠܚ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܪܒܗ 7
ܠܣܠܥ ܒܩܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܢܩܬܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܫܕܪ ܐܡܘܨܝܐ 8
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܙܓܕܐ. ܠܘܬ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܗܘ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ.
ܬܐ ܢܬܚܙܐ ܐܦܐ. ܚܕ ܒܚܕ. * ܘܫܕܪ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ 9
ܘܐܡܪ: ܚܘܚܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܫܕܪ ܠܐܪܙܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܗܒ ܒܪܬܟ ܠܒܪܝ ܠܐܢܬܘ. ܘܥܒܪܬ
ܚܝܘܬܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܘܕܫܬܗ ܠܚܘܚܐ. * ܡܚܪܒܘ ܚܪܒܬ ܠܐܕܘܡ. ܘܐܪܝܡ ܠܒܟ. ܐܫܬܒܗܪ. 10
ܘܬܒ ܒܒܝܬܟ. ܘܠܐ ܬܬܓܪܐ ܒܒܝܫܬܐ. ܘܬܦܠ ܐܢܬ. ܘܝܗܘܕܐ ܥܡܟ. * ܘܠܐ ܫܡܥ 11
ܐܡܘܨܝܐ. ܘܣܠܩ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܬܚܙܝܘ ܐܦܐ
ܠܚܕܕܐ ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܘ ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܬܒܪ ܝܗܘܕܐ ܩܕܡ 12
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܠܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܚܕ ܝܗܘܐܫ 13
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܦܪܨ ܒܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܬܪܥܐ
ܕܐܦܪܝܡ. ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܙܘܝܬܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܡܝܢ.

CAP. XIV.

ANno ſecundo Jehuaſi filii Jehuahazi regis 1
Iſrael, regnavit Amoſia filius Joaſi regis
Juda. Natus erat annos vigintiquinque quando 2
regnavit, & vigintinovem annis regnavit
in Jeruſalem; nomen autem matris ejus erat
Jehuadan, de Jeruſalem. Fecit quod rectum 3
erat coram Domino, non tamen ut David pater
ſuus: ſed prout fecerat Ioas pater ſuus,
fecit. Veruntamen altaria non abſtulit, nam 4
populus adhuc ſacrificabant & adolebant ſuper
altaria. Quum confirmatum eſſet regnum 5
in manu ejus, trucidavit ſervos ſuos qui occiderant
regem Ioaſum patrem ſuum. Sed 6
homicidarum filios non trucidavit, quemadmodum
ſcriptum eſt in libro legis Moſis,
quam Dominus præcepit dicens, Non morientur
patres pro filiis, & filii non morientur
pro patribus ſuis; ſed quiſque ob peccata
ſua morietur. Is trucidavit in Gamlah viginti 7
millia Adumæorum, & Selaam bello
vaſtavit, vocavitque nomen ejus Nectael in
hunc uſque diem. Tunc miſit Amoſia rex 8
Iuda legatos ad Iehuas filium Iehuahazi filii
Iehu, regem Iſraelis, dicens; Age, alter alterius
faciei occurramus. Remiſit Iehuas rex 9
Iſraelis ad Amoſiam regem Judæ, dicens;
Prunus quæ eſt in Libano, miſit ad cedrum
quæ eſt in Libano, Da filiam tuam filio meo
uxorē: interea præteriens beſtia quæ erat in
Libano, conculcavit prunum. Clade vaſtâſti 10
Adumæos, ideò extulit te animus tuus: gloriare,
& domi tuæ te contine; & ne præceps
feraris in malū *tuum*, ne cadas tu et Iuda tecum:
At non obtemperavit ei Amoſia Quare 11
aſcendens Iehuas rex Iſraelis, & Amoſia rex
Iudæ: occurrerunt ſibi mutuò apud Bethſemes
urbem Iudæ, ipſe & Amoſia rex Iudæ:
Et contritus Juda coram Iſraele, fugerunt 12
quiſque in habitaculum ſuum: Et Amoſia 13
rex Iudæ captus eſt ab Iehuas rege Iſraelis
in Beth-ſemes. Deinde ingreſſus eſt Ieruſalem,
perruptis in muro Ieruſalem à porta
Aphremi uſque ad portam anguli quadringentis
cubitis:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الرابع عشر *

1 * وفي سنتين من ملك يهواس بن يهوحاز ملك بني إسرائيل * ملك أموصيا بن يواس ملك
2 يهودا * وكان يوم ملك ابن خمس وعشرين سنة وأقام ملكا على يهودا بأورسليم سبعا وعشرين
3 سنة * واسم أمه ياهوعدان من أورسليم * وصنع حسنا قدام الله * ولكن ليس مثل داود أبيه *
4 ولكن مثل صنيع يواس أبيه صنع * وأيضا الصواعد فإنه لم يبعدها * والشعب بعد كانوا
5 يذبحون ويبخرون على الصواعد * فلما استقرت المملكة بيده * قتل عبيده الذين قتلوا يواس
6 الملك أباه * ولم يقتل بنيهم * كما هو مكتوب في ناموس موسى الذي أوصى الله * وقال * لا تموت
7 الآباء على جرم الأبناء * ولا تموت الأبناء على جرم الآباء * بل كل أحد يقتل بخطاه * وقتل
أموصيا الملك من أدوم بجملح * عشرين ألف نفس * وأخرب سلع في الحرب * ودعى اسمها يقتايل
8 إلى اليوم * وعند ذلك بعث أموصيا ملك يهودا رسلا إلى ياهواس بن ياهوحاز بن ياهو ملك
9 إسرائيل * فقال تعال للحرب واحد مع واحد * فبعث ياهواس ملك إسرائيل إلى أموصيا ملك يهودا *
فقال له مثل أن الخوخ الذي في لبنان أرسل إلى أرز لبنان وقال له أزوج ابنتك لابني * فجازت
10 بعد قليل وحوش لبنان على الخوخ فداسته * كذاك أنت لما أن حاربت الأدوميين فغلبتهم *
11 ارتفع قلبك * توقر واقعد في بيتك * ولا تتعرض إلى البلوى فتسقط أنت ويهودا معك * فلم يسمع
منه أموصيا * وصعد ياهواس ملك إسرائيل وأموصيا ملك يهودا * والتقيا مواجهة بعض لبعض
12 في بيت شمس التي ليهودا * هو وأموصيا ملك يهودا * فانكسر يهودا من قدام إسرائيل * وهرب
13 كل أحد إلى بلده * وأموصيا ملك يهودا * فأخذ ياهواس ملك إسرائيل في بيت شمس * ودخل
أورسليم وفتح في سور أورسليم من باب أفرام إلى باب الزاوية أربع مائة ذراع

CAP. XIV.

ANno ſecundo regni Jehuaſi filii Jehuhazi 1
regis Iſraelitarum, regnavit Amoſia
filius Joaſi regis Juda. Erat is quo die 2
regnavit, annos natus vigintiquinque, manſitque
rex ſuper Judam in Jeruſalem viginti
ſeptē annis: nomen matris ejus, Jehuadan
è Jeruſale. Rectè ſe geſſit corā Deo, 3
non tamen ut David pater ejus; ſed ſecundùm
opera Joaſi patris ſui fecit. Excelſa 4
non amovit, et populus adhuc ſacrificabant
& adolebant ſuper excelſa. Is regno in 5
manu ſua firmato, peremit ſervos ſuos qui
interfecerant regem Joaſum patrem ſuum.
Filios autem eorum non peremit, quemadmodum 6
ſcriptum eſt in lege Moſis, quam
Deus præcepit dicens; Non morientur parentes
pro crimine filiorum, neque morientur
filii pro crimine parentum; ſed quiſque
morte afficietur pro peccato ſuo. Peremit 7
etiam rex Amoſia ex Edomæis in Gamlah,
viginti millia hominum: & Salaam bello
vaſtavit, vocavitque nomen ejus Jectaelem
ad hodiernum uſque diem. Tunc miſſis 8
Amoſia rex Juda nuntiis ad Jehuaſum
filium Jehuhazi filii Jehu, regem Iſraelis,
dixit; Veni dimicatum alter cum altero.
Miſit autem Jehuas rex Iſraelis ad Amoſiam 9
regem Juda, dixitque ad eum
Quemadmodum prunus quæ eſt in Libano,
miſit ad cedrum Libani, dicens ei; Junge
matrimonio filiam tuam cum filio meo,
mox autem prætereuntia Libani animantia
ſuper prunum, conculcaverunt eam; Sic 10
tu ob debellatos victóſque Edomæos animâ
efferris, gloriare quantum libuerit, &
conſide domi tuæ, néve te objectes periculo,
ne corruas tu & Juda tecum. Sed 11
non acquieſcente ei Amoſiâ, aſcendit Jehuas
rex Iſraelis, & Amoſia rex Judæ,
incideruntque adverſis frontibus alter in
alterum in Beth-ſemes quæ pertinet ad Judam,
ipſe & Amoſia rex Judæ: Et profligatus 12
eſt Juda ab Iſraele, et fugit unuſquiſque
in patriam ſuam: Præterea Amoſiam 13
regem Juda cepit Jehuas rex Iſraelis
in Beth-ſemes, & ingreſſus eſt Jeruſalem
perruptis in muro Jeruſalem à porta
Aphremi ad portam anguli quadringentis
cubitis;

vaſa omnia & ,argentum & ,aurum omne Tulitque
14 וְלָקַח אֶת־כָּל־הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים
& ,*regis* domus theſauris in & ,Domini domo in inventa
הַנִּמְצְאִים בֵּית־יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת
verborum reſiduum Et .Someron in eſt reverſus & :*arrhabonum* filios
15 בְּנֵי הַתַּעֲרֻבוֹת וַיָּשָׁב שֹׁמְרוֹנָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
cum pugnavit quomodo & ,ejus fortitudo & ,fecit quæ ,Jehoas
יְהוֹאָשׁ אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר נִלְחַם עִם
libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,Jehudah rege Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
cum Jehoas *Jacuitque* ?Iſrael regum dierum verborum
16 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָשׁ עִם־
:Iſrael regibus cum Someron in eſt ſepultúſque ,ſuis patribus
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
filius Amaſiahu vixit Et .eo pro ejus filius Jarobham regnavitque
17 וַיִּמְלֹךְ יָרָבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן־
Jehoachaz *filii* Jehoas *mortem poſt* Jehudah rex Joas
יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז
verborum reſiduum Et .annis quindecim ,Iſrael regis
18 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
verborum libro *ſuper* . ſcripta ipſa nónne ,Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי
ligationem eum ſuper ligaverunt Et ?Jehudah regum dierum
19 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר
,Lachis in eum poſt miſerunt & :Lachis in fugit & , Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלִַם וַיָּנָס לָכִישָׁה וַיִּשְׁלְחוּ אַחֲרָיו לָכִישָׁה
: equis *ſuper* eum tulerunt Et .ibi eum occiderunt &
20 וַיְמִתֻהוּ שָׁם׃ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ עַל־הַסּוּסִים
.David civitate in ſuis patribus cum Jeruſalaim in eſt ſepultus &
וַיִּקָּבֵר בִּירוּשָׁלִַם עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד׃
filius *ipſe* & ,Hazariah Jehudah populus univerſus tulerunt Et
21 וַיִּקְחוּ כָּל־עַם יְהוּדָה אֶת־עֲזַרְיָה וְהוּא בֶּן־
ſuo patre pro eum conſtituerunt regem & :annorum ſedecim
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיַּמְלִכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו
eam reſtituit & , Elath ædificavit Ipſe .Amaſiahu
22 אֲמַצְיָהוּ׃ הוּא בָּנָה אֶת־אֵילַת וַיְשִׁבֶהָ
anno In .ſuis patribus cum rex *jacuit* poſtquam ; Jehudah ipſi
23 לִיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו׃ בִּשְׁנַת
, Jehudah regis Joas filii Amaſiahu anno ,decimoquinto
חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַאֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה
Someron in Iſrael regis Joas filius Jarobham regnavit
מָלַךְ יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
:Domini oculis in malum fecit Et .annis uno & quadraginta
24 אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
qui ,Nebat filii Jarobham peccatis omnibus ab declinavit non
לֹא סָר מִכָּל־חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר
,Iſrael terminum reſtituit Ipſe .Iſrael fecit peccare
25 הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ הוּא הֵשִׁיב אֶת־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
Domini verbum juxta ,*planitiei* mare ad uſque Chamath introitu ab
מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־יָם הָעֲרָבָה כִּדְבַר יְהוָה
filii Jonah ſui ſervi *manu in* fuerat locutus quod ,Iſrael Dei
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶן־
Dominus vidit Quoniam .hachepher-Gath de qui ,prophetæ Amithai
26 אֲמִתַּי הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגַּת הַחֵפֶר׃ כִּי־רָאָה יְהוָה
non & ,clauſus non & :valde mutabilem Iſrael afflictionem
אֶת־עֳנִי יִשְׂרָאֵל מֹרֶה מְאֹד וְאֶפֶס עָצוּר וְאֶפֶס
Dominus eſt locutus non Et .Iſraeli auxilians neque ,derelictus
27 עָזוּב וְאֵין עֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא־דִבֶּר יְהוָה
manu in eos ſervavit & :cœlis ſub à Iſrael nomen *delendam ad*
לִמְחוֹת אֶת־שֵׁם יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וַיּוֹשִׁיעֵם בְּיַד
.Joas filii Jarobham
יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ׃

Verſio VULG. LAT.

14 Tulítque omne aurum, & argentum, & univerſa vaſa, quæ inventa ſunt in domo Domini, & in theſauris regis, & obſides, & reverſus eſt in Samariam. 15 Reliqua autem verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus quâ pugnavit contra Amaſiam regẽ Juda, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regum Iſrael? 16 Dormivítque Joas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael: & regnavit Jeroboam filius ejus pro eo. 17 Vixit autem Amaſias, filius Joas, rex Juda, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz regis Iſrael, quindecim 18 annis. Reliqua autẽ ſermonũ Amaſiæ, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regum Juda? 19 Factáque eſt contra eum conjuratio in Jeruſalem: at ille fûgit in Lachis. Miſerúntque poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum 20 ibi. Et aſportaverunt in equis, ſepultúſque eſt in Jeruſalem cum patribus ſuis in ci-21 vitate David. Tulit autem univerſus populus Judæ Azariam annos natum ſedecim, & conſtituerunt eum regem pro 22 patre ejus Amaſia. Ipſe ædificavit Ælath, & reſtituit eam Judæ, poſtquàm dormivit rex 23 cum patribus ſuis. Anno quintodecimo Amaſiæ filii Joas regis Juda, regnavit Jeroboam filius Joas regis Iſrael in Samaria, quadraginta & u-24 no anno: Et fecit quod malum eſt coram Domino. Non receſſit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat, qui pec-25 care fecit Iſrael. Ipſe reſtituit terminos Iſrael, ab introitu Emath, uſque ad mare ſolitudinis, juxta ſermonem Domini Dei Iſrael, quem locutus eſt per ſervum ſuum Jonam filium Amathi prophetam, qui erat de Geth, quæ 26 eſt in Opher. Vidit enim Dominus afflictionem Iſrael amaram nimis, & quòd conſumpti eſſent uſque ad clauſos carcere, & extremos, & non eſſet qui auxiliaretur Iſraeli. 27 Nec locutus eſt Dominus ut deleret nomen Iſrael de ſub cœlo, ſed ſalvavit eos in manu Jeroboam filii Ioas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. 15 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, (α) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (β) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων 16 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' 17 αὐτοῦ. Καὶ ἔζησεν (γ) Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραήλ, πεντεκαί-18 δεκα ἔτη. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν 19 τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' (δ) αὐτὸν σύστρεμμα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχίς· καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ 20 εἰς Λαχίς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 21 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς (ε) ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ (ζ) ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀ-22 μεσσίου. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν (η) Αἰλὼθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδᾳ μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 23 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμεσσίου (θ) υἱοῦ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς (ι) Ἰωὰς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμα-24 ρείᾳ (κ) τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ 25 ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Αὐτὸς ἀπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἱμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβά, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ (λ) ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ (μ) 26 Γεθχοφέρ. Ὅτι εἶδε κύριος τὴν ταπείνωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ (ν) ὀλιγοστοὺς συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ἰσ-27 ραήλ. Καὶ οὐκ ἐλάλησε κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς (ξ) διὰ χειρὸς Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωάς.

14 *Et cepit aurum, & argentum, & omnia vaſa inventa in domo Domini, & in theſauris domûs regis, & (c) filios commiſtionum: & revertit in Samariam.* 15 *Et reliqua verborum Joas, quæcunque fecit in potentatu ſuo, quæ bellavit cum Ameſſia rege Juda, nónne hæc ſcripta in libro verborum dierum regibus Iſrael?* 16 *Et dormivit Joas cum patribus ſuis: & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael: & regnavit Hieroboam filius ejus pro eo.* 17 *Et vixit Ameſſias filius Joas rex Juda, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, quinque & decem annos.* 18 *Et reliqua verborum Ameſſiu, et omnia quæcunque fecit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierũ regib⁹ Juda?* 19 *Et conjuraverunt ſuper eum conjurationem in Hieruſalem: & fugit in Lachis: & miſerunt poſt eum in Lachis: & occiderunt eum ibi.* 20 *Et tulerunt eum ſuper equos: & ſepultus eſt in Hieruſalem cum patribus ſuis in civitate David.* 21 *Et aſſumpſit omnis populus Juda Azariam (& ipſe filius ſex & decem annorum) & regnare fecerunt eum pro patre ejus Ameſſia.* 22 *Hic ædificavit Æloth, & reſtituit eam ipſi Judæ, poſtquàm dormivit rex cum patribus ſuis.* 23 *In anno quinto & decimo Ameſſiæ filii Joas regis Juda regnavit Hieroboam filius Joas ſuper Iſrael in Samaria quadraginta & unum annos.* 24 *Et fecit malum in conſpectu Domini: non receſſit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael.* 25 *Ipſe (ſ) amovit terminum Iſrael ab introitu Æmath uſque ad mare ipſius Araba, juxta verbum Domini Dei Iſrael, quod locutus eſt in manu ſervi ſui Jonæ filii Amathi prophetæ, qui de Gethchopher.* 26 *Quoniam vidit Dominus humiliationem Iſrael amaram valdè, & paucos, clauſos, (g) & rarefactos, & derelictos: & non erat qui auxiliaretur Iſrael.* 27 *Et non locutus eſt Dominus delere ſemen Iſrael de ſub cælo. Et ſalvavit eos per manum Hieroboam filii Joas.*

MS.A. (α) οὐχ ἰδοὺ ταῦτα (β) ἐν βιβλίῳ (γ) Ἀμεσσίας (δ) αὐτὸν συστράτευμα ἐν (ε) ἓξ καὶ δέκα (ζ) ἐβασίλευσεν αὐτὸς ἀντὶ (η) Ἐλὼθ, καὶ ἀπέστρεψεν (θ) υἱοῦ Ἰωὰς βασιλέως (ι) Ἰωὰς βασιλέως Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰσραὴλ (κ) τεσσαράκοντα (λ) ὃς ἐλάλησεν (μ) Γεθαχοβέρ. (ν) ὀλιγοστοὺς συγκεχυμένους, καὶ ἐσπανισμένους, (ξ) ἐκ χειρὸς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וּנְסֵיב יַת כָּל דַּהֲבָא וְכַסְפָּא וְיַת כָּל מָנַיָא דְּאִשְׁתְּכַחוּ בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ וּבְגִנְזֵי בֵּית מַלְכָּא וְיַת
15 בְּנֵי רַבְרְבַיָא וְתָב לְשָׁמְרוֹן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי יְהוֹאָשׁ דִּי עֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ וּדְאַגִּיחַ עִם אֲמַצְיָה
מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
16 וּשְׁכֵיב יְהוֹאָשׁ עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּשָׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ יָרָבְעָם בְּרֵיהּ
17 תְּחוֹתוֹהִי׃ וַחֲיָא אֲמַצְיָהוּ בַר יוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בָּתַר דְּמִית יְהוֹאָשׁ בַּר
18 יְהוֹאָחָז מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עַסְרֵי שְׁנִין׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי אֲמַצְיָה הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין
19 עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכַיָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וּמְרַדוּ עֲלוֹהִי מְרָדָא בִּירוּשְׁלֶם וְאַפְּךְ
20 לְלָכִישׁ וּשְׁלַחוּ בַּתְרוֹהִי לְלָכִישׁ וְקַטְלוּהִי תַּמָּן׃ וּנְטַלוּ יָתֵיהּ עַל סוּסְוָתָא וְאִתְקְבַר
21 בִּירוּשְׁלֶם עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד׃ וְדַבַּרוּ כָּל עַמָּא דִיהוּדָה יַת עֲזַרְיָה וְהוּא בַּר
22 שִׁית עַסְרֵי שְׁנִין וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ תְּחוֹת אֲבוּהִי אֲמַצְיָהוּ׃ הוּא בְנָה יַת אֵילַת וַאֲתִיבַהּ
23 לְבֵית יְהוּדָה בָּתַר דִּשְׁכֵיב מַלְכָּא עִם אֲבָהָתוֹהִי׃ בִּשְׁנַת חֲמֵשׁ עַסְרֵי שְׁנִין לַאֲמַצְיָה
בַּר יוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ יָרָבְעָם בַּר יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּשָׁמְרוֹן
24 אַרְבְּעִין וַחֲדָא שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מִכָּל חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט
25 דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל׃ הוּא אֲתִיב יַת תְּחוּם יִשְׂרָאֵל מִמַּעֲלָנָא דַחֲמָת עַד יַמָּא דְמֵישְׁרָא
כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דִּי מַלֵּיל בְּיַד עַבְדֵּיהּ יוֹנָה בַּר אֲמִתַּי נְבִיָא דִּי מִגַּת חֵפֶר׃
26 אֲרֵי גְלֵי קֳדָם יְיָ שִׁעְבּוּדָא דְיִשְׂרָאֵל תַּקִּיף לַחֲדָא וְאִנּוּן מְטַלְטְלִין וּשְׁבִיקִין וְלֵית
27 דְּסָעֵיד לְיִשְׂרָאֵל׃ וְלָא הֲוָה רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְמִמְחֵי יַת שְׁמָא דְיִשְׂרָאֵל מִתְּחוֹת שְׁמַיָא
וּפָרְקִנּוּן עַל יְדֵי יָרָבְעָם בַּר יוֹאָשׁ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et accepit omne aurum & argentum, & omnia vaſa quæ inventa ſunt in domo ſanctuarii Domini, & in theſauris domus regis, & *filios magnatum*; 15 & rediit in Somron. Et reliquum verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus, & quomodo congreſſus eſt cum Amaſziah rege trib⁹ domus Jehudah, 16 nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum Iſrael? Et cubuit Joas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Somron cum regibus Iſrael: & 17 regnavit Jarabgham filius ejus pro eo. Et vixit Amaſziah filius Joas rex tribus domus Jehudah, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Jehoahhaz regis 18 Iſrael, quindecim annis. Et reliquum verborum Amaſziah, nónne illa 19 ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum domus Jehudah? Et conjuraverunt in eum conjurationem in Jeruſalem, & vertit terga ad Lachis, 20 & miſerunt ad eum in Lachis, & occiderunt illum ibi. Et portaverunt illum ſuper equos, & ſepultus eſt in Jeruſalem cum patribus ſuis in urbe 21 David. Et acceperunt omnis populus *Jehudah* Ghazariah, & ipſe filius erat ſexdecim annorum, & regem crearunt illum pro patre ſuo Amaſziah. 22 Ipſe ædificavit Eilath, & reſtituit illam domui Jehudah, poſtquàm cubuit 23 rex cum patribus ſuis. Anno decimo quinto annorum Amaſziah filii Joas regis tribus domus Jehudah regnavit Jarabgham filius Joas regis Iſrael in 24 Somron quadraginta & uno annis. Et fecit quod malum erat ante Dñm, non declinavit ab omnib⁹ peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fe-25 cerat Iſrael. Ipſe reſtituit terminum Iſrael ab introitu Hhamath uſque ad mare planitiei, ſicut locutus fuerat Dñs Deus Iſrael, *qui locutus eſt per manum ſervi ſui* Jonah *filii* Amithai *propheta* qui erat de Gath-Hhepher. 26 Quia revelata fuerat ante Dominum ſervitus Iſrael dura valdè, & erant di-27 ſperſi & deſerti, neque erat qui auxiliaretur Iſrael. Et non fuit voluntas Domino delere nomen Iſrael ne [*eſſet*] ſub cœlis, & liberavit illos per *manus* Jarabgham filii Joas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܣܒ ܟܠܗ ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ: ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܒܝܬ 14
ܓܙܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܒܢܝ ܥܪܘܒܬܐ. ܘܗܦܟ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ. 15
ܘܟܠܡܐ ܕܥܒܕ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
ܒܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܫ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ 16
ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܚܝܐ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ 17
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܡܫܥܣܪܐ
ܫܢܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܘܨܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡܝ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. 18
* ܘܡܪܕܘ ܥܠܘܗܝ ܡܪܕܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܪܩ ܠܗ ܠܠܟܝܫ. ܘܫܕܪܘ ܒܬܪܗ ܠܠܟܝܫ. 19
ܘܩܛܠܘܗܝ ܬܡܢ. * ܘܫܩܠܘܗܝ ܘܐܬܘ ܥܠ ܪܟܫܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܘܪܫܠܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ 20
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܘܕܒܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܥܘܙܝܐ. ܘܗܘ ܒܪ ܫܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. 21
ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܚܠܦ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘ ܒܢܐ ܠܐܝܠܬ. ܘܐܗܦܟܗ ܠܝܗܘܕܐ. ܡܢ 22
ܒܬܪ ܕܫܟܒ ܡܠܟܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܚܡܫܥܣܪܐ ܠܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ 23
ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ.
ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ 24
ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܗܘܢ ܗܠܟ. * ܘܗܘ ܐܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. 25
ܡܢ ܡܥܠܢܗ ܕܚܡܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܕܥܪܒܐ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܠܠ ܒܝܕ ܥܒܕܗ ܝܘܢܢ ܒܪ ܡܬܝ ܢܒܝܐ ܕܡܢ ܓܬ ܚܦܪ. * ܡܛܠ 26
ܕܚܙܐ ܡܪܝܐ ܫܘܥܒܕܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܪܝܪ ܛܒ. ܘܠܝܬ ܕܐܣܝܪ ܘܠܐ ܕܫܒܝܩ. ܘܐܦ ܠܐ ܕܡܥܕܪ
ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܠܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܥܛܝܘ ܫܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܬܚܝܬ ܫܡܝܐ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ 27
ܒܐܝܕܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ.

* Abſtulit totum aurum & argentum; omniáque vaſa quæ reperta fuerunt in domo Domini & in theſauro regis, gentémque promiſcuam, & reverſus eſt in Samariam. 14 Reliquæ res geſtæ Jehuaſi, quicquid fecit, fortitudo ejus, utque pugnavit contra Amoſiam regem Juda; ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 15 Demum obiit Iehuas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſraelis: regnavítque Ierobaam filius ejus poſt eum. 16 Vixit autem Amoſia filius Ioaſi rex Iuda, poſt obitum Iehuaſi filii Iehuahazi regis Iſrael, quindecim annis. 17 Reliqua geſta Amoſiæ, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iudæ. 18 Seditione contra eum concitatâ in Ieruſalem, fugit in Lachis: at mittentes poſt eum in Lachis, ibi trucidârunt illum; 19 Et aſportantes eum redierunt ſuper equos. Et cùm ſepultus fuiſſet in Ieruſalem cum patribus ſuis in civitate David, 20 Adduxerunt univerſus populus Iudæ Oziam natum ſexdecim annos, & regem creârunt eum pro Amoſia patre ſuo. 21 Is ædificavit Ilath, & frequentem (*vel tutum*) reddidit Iudam poſtquam occubuit rex cum patribus ſuis. 22 Anno decimoquinto Amoſiæ filii Ioaſi regis Iuda, regnavit Ierobaam filius Iehuaſi filii Iehuahazi regis Iſrael in Samaria, quadraginta & uno annis. 23 Is fecit quod malum erat coram Domino neque deflexit ab omnibus peccatis Ierobaami filii Nabati, qui peccare fecit Iſraelem; ſed in iiſdem ambulavit. 24 Is etiam terminum Iſraeli reſtituit ab ingreſſu Hemath uſque ad mare Arabæ, juxta ſermonem Domini Dei Iſraelis, quem locutus fuerat per ſervum ſuum Jonan filium Mathai prophetam, qui erat è Gad-hephar. 25 Siquidem viderat Dominus depreſſionem Iſraelis eſſe nimis acerbam, nec ullum adeſſe qui ligaret neque ſolveret, nec qui opem ferret Iſraeli. 26 Et *quia* nondum decreverat Dominus delere nomen Iſraelis ſub cœlo, liberavit eos per manum Ierobaami filii Iehuaſi filii Iehuahazi. 27

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخذ جميع الذهب والفضة * وجميع الانية التي وجدت في بيت الرب وفي خزانة الملك • 14
15 وبني عروبا • ورجع الى سمرين * وساير امور ياهواس * وكل شي صنع * وجبروته وقتاله اموصيا
16 ملك يهودا • فانه مكتوب في سفر بنياسين الذي لملوك اسراييل * واضطجع ياهواس
17 مع اباىه * ودفن في سمرين مع ملوك بني اسراييل * وملك بعده يوربعام ابنه * وعاش
اموصيا بن يواس ملك يهودا من بعد ان مات ياهواس بن ياهوحاز ملك اسراييل • خمس
18 عشر سنة * وساير امور اموصيا • فانه مكتوب في سفر بنياسين الذي لملوك يهودا •
19 * وعبدوا عليه تمردا باورسليم * فهرب الى لخيس * فارسلوا وراه الى لخيس وقتلوه هناك •
20 21 * وحملوه وجاوا به على الخيل * فدفنوه في اورسليم مع اباىه في قرية داود * واخذ جميع
22 الشعب الذي ليهودا عوربا * وهو ابن ستة عشر سنة * فملكوه مكان اموصيا ابيه * وهو
23 الذي بنا ايلة • وابتها لليهود من بعد ان اضطجع الملك مع اباىه * وفي سنة خمس
عشر من ملك اموصيا بن يواس ملك يهودا * ملك ياربعام بن ياهواس بن ياهوحاز ملك
24 اسراييل بسمرين • احدى واربعين سنة * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل عن جميع
25 خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي باسراييل * وبها سلك * وهو رد تخوم اسراييل من
مدخل حماة الى بحر عارابا * مثل قول الرب اله اسراييل الذي تكلم به على لسان عبده
26 يونان بن متي النبي الذي من جاد جلعاد * من اجل انه ابصر الرب استعباد اسراييل
شديدا جدا * وليس لهم من ينقذ ولا من يخلص * ولا احد يعينهم ممن تحت السماء •
27 * تخلصهم بيد يوربعام بن ياهواس بن ياهوحاز •

* *Raptiſque toto auro & argento, cunctis vaſis quæ inventa fuerunt in æde Domini & in theſauro regio, necnon filiis Arubæ, reverſus eſt Samariam.* 14 *Reliqua geſta Jehuaſi, quicquid fecit, fortitudo, & bellum ejus contra Amoſiam regem Judæ; ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Iſraelis.* 15 *Occumbente Jehuaſo cum majoribus ſuis, & in Samaria cum regibus Iſraelitis ſepulto, regnavit poſt ipſum Jerobaam filius ejus.* 16 *Vixit autem Amoſia Joaſi filius rex Judæ poſtquam mortuus eſt Jehuas Jehuhazi filius rex Iſraelis, quindecim annos.* 17 *Reliqua geſta Amoſiæ ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Juda.* 18 *Conjurationem contra hunc fecerant in Jeruſalem, quarè fugæ ſe dedit Lachis: mittentes poſt eum in Lachis, illic interfecerunt eum;* 19 *Tum equis vectum & aſportatum ſepelierunt in Jeruſalem cum patribus ejus in civitate David.* 20 *Deinde accipiens totus Judæ populus Oziam ſexdecim annos natum, regem conſtituerunt eum loco Amoſiæ patris ejus.* 21 *Is Ailam extruxit & Judæis legavit poſtquam occubuiſſet rex cum majoribus ſuis.* 22 *Anno decimoquinto regni Amoſiæ filii Joaſi regis Juda, regnavit Jerobaam filius Jehuaſi filii Jehuhazi regis Iſrael in Samaria, annos quadraginta unum.* 23 *Perperàm ſe geſſit coram Deo, nec abſtinuit ab omnibus peccatis Jerobaami filii Nabati qui peccaverat in Iſraele, ſed in iis inceſſit.* 24 *Idem quoq; reſtituit limites Iſraelis ab ingreſſu Hamath uſque ad mare Arabæ, ſecundùm ſermonem Domini Dei Iſraelis, quem locutus fuerat per linguam ſervi ſui Jonan filii Mathai prophetæ, qui erat è Gad Galaadis.* 25 *Videns enim Dominus atrociſſimam Iſraelitarum ſervitutem, & neminem eis eſſe vindicem aut ſervatorem, neminémque ex his qui ſub cœlo ſunt, opem illis ferre;* 26 *Servavit eos per manum Jerobaami filii Jehuaſi filii Jehuhazi.* 27

,ejus fortitudo &,fecit quæ omnia & ,Jarobham *verborum residuum Et*
28 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
Jehudah ipsi Chamath & Dammesec restituit qua & ,pugnavit qua
אֲשֶׁר־נִלְחָם וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת־דַּמֶּשֶׂק וְאֶת־חֲמָת לִיהוּדָה
dierum verborum libro *super* scripta ipsa nónne ,Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
cum ,suis patribus cum Jarobham *Jacuitque* ? Israel regum
29 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם
.eo pro ejus filius Zechariah regnavitque :Israel regibus
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XV. טו

regnavit ,Israel regis Jarobham anno ,septimo & vigesimo anno In
1 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
annorum sedecim Filius .Jehudah regis Amasiah filius Hazariah
2 עֲזַרְיָה בֶן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
regnavit annis duobus & quinquaginta & *,ipsum regnando in* erat
הָיָה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ
fecit Et .Jerusalaim de Jecholiahu ejus matris nomen & : Jerusalaim in
3 בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָהוּ מִירוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיַּעַשׂ
.ejus pater Amasiahu fecerat quæ omnia juxta ,Domini oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃
,immolantes populus adhuc *:recesserunt* non excelsa Veruntamen
4 רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים
fuit & ,regem Dominus percussit Et .excelsis in *suffientes &*
5 וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי
; libera domo in habitavit & *,suæ mortis* diem ad usque leprosus
מְצֹרָע עַד־יוֹם מֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית
.terræ populum judicans domum super regis filius Jotham &
וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃
ipsa nónne ,fecit quæ omnia & ,Hazariahu *verborum residuum Et*
6 וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם
Jacuitque ? Jehudah regum dierum verborum libro *super* scripta
7 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב
suis patribus cum eum sepelierunt & :suis patribus cum Hazariah
עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו
anno In .eo pro ejus filius Jotham regnavitque : David civitate in
8 בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
regnavit ,Jehudah regis Hazariahu anno ,octavo & trigesimo
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לַעֲזַרְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
.mensibus sex Someron in Israel super Jarobham fili⁹ Zechariahu
זְכַרְיָהוּ בֶן־יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃
:ejus patres fecerunt quemadmodum ,Domini oculis in malum Fecitque
9 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis à declinavit non
לֹא סָר מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
,Jabes filius Sallum eum adversus conjuravit Et .Israel
10 אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ
.eo pro regnavit & :eum occidit & *,populi opposito ex* eum percussit &
וַיַּכֵּהוּ קָבָל־עָם וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
libro *super* scripta ipsa ecce ,Zechariahu *verborum residuum Et*
11 וְיֶתֶר דִּבְרֵי זְכַרְיָה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
Domini verbum Hoc .Israel regum dierum verborum
12 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ הוּא דְבַר־יְהוָה
tibi sedebunt *quartorum* Filii :dicendo ,Jehu ad fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־יֵהוּא לֵאמֹר בְּנֵי רְבִיעִים יֵשְׁבוּ לְךָ
regnavit Jabes filius Sallum ita fuitque :Israel thronum super
13 עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל וַיְהִי־כֵן׃ שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ מָלַךְ
regnavit & ,Jehudah regis Huzijah anno ,nono & trigesimo anno in
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה לְעֻזִּיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
.Someron in dierum *mense*
יֶרַח־יָמִים בְּשֹׁמְרוֹן׃

Versio VULG. LAT.

28 Reliqua autem sermonum Jeroboam, & universa quæ fecit; & fortitudo ejus quá præliatus est, & quomodò restituit Damascum & Emath Judæ in Israel, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regũ
29 Israel? Dormivítque Jeroboam cum patribus suis regibus Israel, & regnavit Zacharias filius ejus pro eo.

CAP. XV.

1 ANno vigesimoseptimo Jeroboam regis Israel, regnavit Azarias fili⁹ Amasiæ regis Juda.
2 Sedecim annorũ erat cùm regnare cœpisset, & quinquaginta duobus annis regnavit in Jerusalem: nomen matris
3 ejus Jechelia de Jerusalem. Fecítque quod erat placitum coram Domino, juxta omnia quæ
4 fecit Amasias pater ejus. Veruntamen excelsa non est demolitus: adhuc populus sacrificabat, & adolebat incensum
5 in excelsis. Percussit autem Dominus regem, & fuit leprosus usque in diem mortis suæ, & habitabat in domo libera seorsúm: Joatham verò filius regis gubernabat palatium, &
6 judicabat populum terræ. Reliqua autem sermonũ Azariæ, & universa quæ fecit, nónne hæc scripta sunt in libro Ver-
7 borum dierum regum Juda? Et dormivit Azarias cum patribus suis: sepeliérúntque eum cum majoribus suis in civitate David, & regnavit Joathan fi-
8 lius ejus pro eo. Anno trigesimo octavo Azariæ regis Juda, regnavit Zacharias filius Jeroboam super Israel in Sa-
9 maria sex mensibus. Et fecit quod malum est coram Domino, sicut fecerant patres ejus: non recessit à peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fe-
10 cit Israel. Conjuravit autem contra eum Sellum fili⁹ Jabes: percussítque eum palàm, et interfecit, regnavítque pro eo.
11 Reliqua autem verborum Zachariæ, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum re-
12 gum Israel? Iste est sermo Domini, quem locut⁹ est ad Jehu, dicens; Filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum Israel. Factúm-
13 que est ita. Sellum filius Jabes regnavit trigesimo nono anno Azariæ regis Juda: regnavit autem uno mense in Samaria.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε, καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
29 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, (ο) καὶ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (ο) καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Et reliqua verborum Hieroboam, 28
& omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus, quæcunq; bellavit,
et quæcunq; restituit, Damascum,
& Æmath ipsi Juda in Israel,
nónne hæc scripta in libro Verborum dierum regibus Israel? Et 29
dormivit Hieroboam cum patribus suis cum regibus Israel: &
regnavit Zacharias filius ejus
pro eo.

ΚΕΦ. ιέ.

1 ἘΝ ἔτει εἰκοστῷ καὶ (α) ἑβδόμῳ τῷ Ἱεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζα-
2 ρίας υἱὸς Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (β) πεντηκονταδύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα (γ) τῇ μητρὶ αὐτοῦ
3 Ἱεχελία ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε (δ) τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα
4 ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, (ε) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε
5 καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Καὶ ἥψατο κύριος (ζ) τοῦ βασιλέως, καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας (η) θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀφφουσώθ· καὶ (θ) Ἰωάθαμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ (ι) κρίνων τὸν λαὸν
6 τῆς γῆς. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (κ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμε-
7 ρῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων (λ) αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς
8 αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (μ) ὀγδόῳ τῷ Ἀζαρίου βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν (ν) Ζαχαρίας υἱὸς Ἱεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σα-
9 μαρείᾳ ἑξάμηνον. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη (ξ) ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν
10 Ἰσραήλ. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν Σελλὺμ υἱὸς (ο) Ἰαβίς· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν Κεβλαὰμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἐβασί-
11 λευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (π) Ζαχαρίου, ἰδού εἰσι γεγραμμένα (ρ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
12 Ἰσραήλ. Ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς (σ) Ἰοὺ, λέγων, Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί
13 σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ· καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ Σελλὺμ υἱὸς (τ) Ἰαβὶς ἐβασίλευσεν. καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (υ) ἐννάτῳ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε (φ) Σελλὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

MS.A. (α) ἑβδόμῳ ἔτει τῷ (β) πεντήκοντα καὶ δύο (γ) μητρὶ αὐτοῦ (δ) τὸ ἀγαθὸν ἐν (ε) ὅτι (ζ) τοῦ βασιλέως, (η) θανάτου· καὶ (θ) Ἰωάθαν (ι) κρίνων (κ) ἐν βιβλίῳ (λ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει Δαυὶδ, (μ) ὀγδόῳ ἔτει τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως (ν) Ἀζαρίας (ξ) ἀπὸ ἁμαρτιῶν (ο) Ἀβεὶς, καὶ Κεβλαὰμ· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν κατέναντι τοῦ λαοῦ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ Σελλὺμ ἐβασίλευσεν (π) Ἀζαρίου, ἰδού ἐστιν (ρ) ἐπὶ βιβλίου (σ) Ἰηοὺ, (τ) Ἰαβεὶς ἐβασίλευσεν. ἐν ἔτει (υ) ἐνάτῳ τοῦ * Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα (φ) Σελλὺμ ὀκτὼ ἡμέρας ἐν

CAP. XV.

IN anno vigesimo, & septimo 1
Hieroboam regis Israel, regnavit
(a) Azarias filius Amessiæ regis
Juda. Filius sex & decem annorum 2
erat in regnando ipsum: et
quinquaginta duos annos regnavit
in Hierusalem: & nomen
matri ejus Hiechelia de Hierusalem.
Et fecit rectum in oculis 3
Domini, juxta omnia quæ fecerat
Amessias pater ejus. Veruntamen 4
excelsa non sustulit: adhuc populus
sacrificabat, & adolebant
in excelsis. Et tetigit Dominus regem, 5
& fuit leprosus usq; ad diem
mortis suæ: & regnavit in
domo (b) Apphusoth. Et Joatham
filius regis super domum
judicans populum terræ. Et reliqua 6
verborum Azariæ, & omnia
quæcunq; fecit, nónne hæc
scripta in libro Verborum dierum
regibus Juda? Et dormivit Azaria 7
cum patribus suis: & sepelierunt
eum cum patribus ejus in
civitate David: & regnavit Joatham
filius ejus pro eo. In anno 8
trigesimo & octavo Azariæ
regis Juda regnavit Zacharias
filius Hieroboam super Israel in
Samaria sex menses. Et fecit malum 9
in oculis Domini, sicut fecerant
patres ejus: non recessit ab
omnibus peccatis Hieroboam filii
Nabat, qui peccare fecit Israel.
Et (c) conjuraverunt super eum 10
Sellum filius Jabis. Et percusserunt
eum Ceblaam, & occiderunt
eum. Et regnavit pro eo. Et reliqua 11
verborum Zachariæ, ecce sunt
scripta in libro Verborum dierum
regibus Israel. (d) Verbum Domini, 12
quod locutus est ad Ihu,
dicens; Filii quarti sedebunt tibi
super thronum Israel: & factum 13
est sic. Et Sellum filius Jabis
(e) regnavit. Et in anno trigesimo
& nono Azariæ regis Juda
regnavit Sellum mensem dierum
in Samaria.

תַּרְגוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

28 וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יָרָבְעָם וְכָל דַּעֲבַד וּגְבוּרְתֵיהּ דְּאַגִּיחַ וְדַאֲתִיב יָת דַּמֶּשֶׂק וְיָת חֲמָת לִדְבֵית
29 יְהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב יָרָבְעָם
עִם אֲבָהָתוֹהִי עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ זְכַרְיָה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

טו

1 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְיָרָבְעָם מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ עֲזַרְיָה בַר אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא
2 דְבֵית יְהוּדָה׃ בַּר שִׁית עַסְרֵי שְׁנִין הֲוָה כַד מְלַךְ וְחַמְשִׁין וְתַרְתֵּין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם
3 וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְכָלְיָה מִירוּשְׁלֶם׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד אֲמַצְיָה אֲבוּהִי׃ לְחוֹד
4 5 בָּמָתָא לָא עֲטָרָא עוֹד כְּעַן מְדַבְּחִין וּמַסְקִין בּוּסְמָא עַל בָּמָתָא׃ וְאַיְתֵי יְיָ מַכְתָּשׁ עַל מַלְכָּא
וַהֲוָה סְגִיר עַד יוֹם מוֹתֵיהּ וִיתֵיב בַּר מִן יְרוּשְׁלֶם וְיוֹתָם בַּר מַלְכָּא מְמַנָּא עַל בֵּיתָא דָאִין יַת
6 עַמָּא דְאַרְעָא׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא
7 לְמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה׃ וּשְׁכִיב עֲזַרְיָה עִם אֲבָהָתוֹהִי וּקְבַרוּ יָתֵיהּ עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא
8 דְדָוִד וּמְלַךְ יוֹתָם בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ בִּשְׁנַת תְּלָתִין וְתַמְנֵי שְׁנִין לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית
9 יְהוּדָה מְלַךְ זְכַרְיָה בַר יָרָבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁתָּא יַרְחִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּמָא
10 דַּעֲבַדוּ אֲבָהָתוֹהִי לָא סְטָא מֵחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יַת יִשְׂרָאֵל׃ וּמְרַד עֲלוֹהִי שַׁלּוּם
11 בַּר יָבֵשׁ וּמְחָהִי קֳדָם עַמָּא וְקַטְלֵיהּ וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי זְכַרְיָה הָא אִנּוּן כְּתִיבִין
12 עַל סִפְרָא פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ הוּא פִּתְגָמָא דַיְיָ דִּי מַלֵּל עִם יֵהוּא לְמֵימַר
13 בְּנִין רְבִיעָאִין יִתְבוּן לָךְ עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל וַהֲוָה כֵן׃ שַׁלּוּם בַּר יָבֵשׁ
מְלַךְ בִּשְׁנַת תְּלָתִין וּתְשַׁע שְׁנִין לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ יְרַח
יוֹמִין בְּשֹׁמְרוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et reliquum verborum Jarabgham, & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus 28
qua congressus fuerit, & restituerit Dammeseq & Hhamath, viris domus
Jehudah in Israel; nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum
regum Israel? Et cubuit Jarabgham cum patribus suis cum regibus 29
Israel: & regnavit Zechariah filius ejus pro eo.

CAP. XV.

ANno vicesimo septimo annorum Jarabgham regis Israel regnavit 1
Ghazariah filius Amasziah rex tribus domus Jehudah. Filius sedecim annorum 2
erat quando regnavit, & quinquaginta & duobus annis regnavit
in Jerusalem: & nomen matris ejus Jechaliah de Jerusalem. Et fecit quod 3
rectum erat ante Dñm, juxta omnia quæ fecit Amasziah pater ejus. Veruntamen 4
excelsa non recesserunt: adhuc usq; [*populus*] sacrificabat &
adolebat aromata super excelsa. Et adduxit Dñs plagam super regem, & 5
fuit leprosus usq; ad diem mortis suæ, & sedit extra Jerusalem: & Jotham
filius regis præpositus erat super domum, judicans populum terræ. Et reliquum 6
verborum Ghazariah, & omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt
in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et cubuit Ghazariah 7
cum patribus suis, & sepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David:
& regnavit Jotham filius ejus pro eo. Anno tricesimo & octavo annorum 8
Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Zachariah filius Jarabgham
super Israel in Somron sex mensibus. Et fecit quod malum erat 9
ante Dominum, sicut fecerant patres ejus: non declinavit à peccatis Jarabgham
filii Nebat, qui peccare fecit Israel. Et conjuravit in illũ Sallum 10
filius Jabes: & percussit illum coram populo, & occîdit illum, & regnavit
pro eo. Et reliquum verborum Zachariah, ecce illa scripta sunt in libro 11
verborum dierum regum Israel. Hoc est verbum Domini quod locutus 12
fuerat cum Jehu, dicendo: Filii quarti sedebunt tibi super solium regni
Israel: & fuit sic. Sallum filius Jabes regnavit anno tricesimo & nono 13
annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah, & regnavit mensem
dierum in Somron.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܚܝܠܬܢܘܬܗ. ܘܐܬܟܬܫ. ܘܐܦܢܝ ܠܕܪܡܣܘܩ 28
ܘܠܚܡܬ ܘܫܠܡܗ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܫܟܒ ܝܘܪܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 29
ܘܐܡܠܟ ܙܟܪܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ *

* ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܥܘܙܝܐ ܒܪ 1
ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܫܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܬܝܢ 2
ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܝܟܢܝܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ 3
ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪܡ ܕܝܢ ܒܝܬ ܟܘܡܪܐ ܠܐ ܐܥܒܪ. ܘܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ 4
ܗܘܘ. ܘܡܣܝܡܝܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܒܝܬ ܟܘܡܪܐ. * ܘܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܐ ܓܪܒܐ. ܥܕܡܐ 5
ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܡܛܫܝܐܝܬ. ܘܝܘܬܡ ܒܪ ܡܠܟܐ ܪܒܝܬܐ. ܕܐܢ ܗܘܐ
ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ 6
ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܥܘܙܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ 7
ܐܒܗܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܐ 8
ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܝܘܪܒܥܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ.
ܫܬܐ ܝܪܚܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ 9
ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܪܕ ܥܠܘܗܝ ܫܠܘܡ 10
ܒܪ ܝܒܝܫ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܘܩܒܠ ܥܡܐ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ 11
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܙܟܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܠܡܬ 12
ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܠܝܗܘ. ܕܒܢܝܐ ܪܒܝܥܝܐ ܢܬܒܘܢ ܠܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܘܗܘܬ ܗܟܢܐ. * ܘܫܠܘܡ ܒܪ ܝܒܝܫ. ܐܡܠܟ ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ 13
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܝܪܚ ܝܘܡܝܢ ܒܫܡܪܝܢ.

Reliqua geſtorum Jerobaami, quicquid fe- 28
cit fortitudo ejus, utque pugnavit, & re-
ſtituit Damaſcum & Hemath Iſraeli; ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſrae-
lis. Poſtea occubuit Jerobaam cum patri- 29
bus ſuis, & ſepultus eſt cum patribus ſuis,
cum regibus Iſraelis: regnavítque Zacha-
ria filius ejus poſt ipſum,

CAP. XV.

ANno vigeſimoſeptimo Jerobaami regis 1
Iſrael, regnavit Ozia filius Amoſiæ regis Ju-
da. Natus erat ſexdecim annos quando re- 2
gnavit, & quinquaginta duos annos regnavit
in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Jecha-
nia è Jeruſalem. Fecítque quod rectum erat 3
coram Domino, ut Amoſia pater ejus. Ve- 4
runtamen altaria non abſtulit, quin populus
adhuc ſacrificabant & thura ponebant ſuper
altaria. Hunc regem percuſſit Dominus, fu- 5
ítque leproſus uſque ad diem obitûs, ideóque
latenter habitabat: Jotham verò filius regis,
œconomus, jus dicebat populo terræ. Reli- 6
quæ res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda.
Occubuit autem Ozia cum patribus ſuis, & 7
ſepelierunt eum cum patribus ejus in civi-
tate Davidis: regnavítque Iotham filius ejus
poſt ipſum. Anno trigeſimooctavo Oziæ re- 8
gis Iuda, regnavit Zacharia filius Ierobaami
ſuper Iſraelem in Samaria, ſex menſibus. Et 9
mala perpetravit coram Domino, prout fe-
cerat pater ejus; neque declinavit ab omni-
bus peccatis Ierobaami filii Nabati qui pec-
care fecerat Iſraelem. Conſpiravit autem in 10
eum Salum Iabiſi filius, & percutiens eum
ſpectante populo, interfecit illum, & regna-
vit poſt ipſum. Reliquæ res geſtæ Zachariæ, 11
ecce ſcriptæ ſunt in libro annalium regum Iſ-
raelis. Sic expletum fuit verbum Domini, 12
quod dixerat ad Iehu, filios ſcilicet quarta-
nos tibi ſeſſuros ſuper ſolium Iſraelis: & ita
evenit. Itaque Salum Iabiſi filius regnavit 13
anno trigeſimonono Oziæ regis Iuda: cúmque
menſem dierum regnâſſet in Samaria,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وسائر امور يوربعام * وكل الذي صنع * وجبروته وقتاله * ورده دمسق وحماة الى اسرائيل * 28
فانها مكتوبة في سفر بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع يوربعام مع ابائه * ودفن 29
معهم مع ملوك بني اسرائيل * وملك زخريا ابنه بعده *

* الفصل الخامس عشر *

* وفي السنة السابعة والعشرين من ملك يوربعام ملك اسرائيل * ملك عوزيا بن اموصيا ملك 1
يهودا * وهو ابن ستة عشر سنة يوم ملك * واقام ملكا باورسليم اثني وخمسين سنة * واسم امه 2
يخنيا من اورسليم * وصنع حسنا قدام الرب مثل اموصيا ابيه * لكن الصواعد لم يبعدها * 3 4
والشعب بعد كانوا يذبحون ويضعون البخور على الصواعد * فضرب الله الملك * فكان ابرص 5
الى يوم مات * فقعد في البيت مخفيا * ويوثام بن الملك رئيس البيت كان يدبر الشعب * وسائر 6
امور عوزيا وكلما صنع * فمكتوب في سفر اخبار ملوك يهودا * واضطجع عوزيا مع ابائه * 7
ودفن معهم في قرية داود * وملك يوثام ابنه بعده * وفي سنة ثمان وثلثين من ملك عوزيا 8
ملك يهودا * ملك زخريا بن يوربعام على ءال اسرائيل بسمرين * واقام ملكا ست سنين * وصنع 9
السوء قدام الله * كمثل ما صنع ابوه * ولم يعدل من جميع خطايا يوربعام بن ناباط التي خطي
باسرائيل * ومرد عليه سالوم بن يابيش * وضربه بين يدي الشعب فقتله وملك بعده * وسائر 10 11
امور زخريا فانه مكتوب في سفر اخبار ملوك اسرائيل * وتم قول الرب لياهو * انه يملك من 12
ولدك اربعة على بني اسرائيل * وكان الامر على ما قال الرب * واما سالوم بن يابيش * فملك 13
في سنة تسع وثلثين لملك عوزيا ملك يهودا * وملك شهرا بسمرين *

Reliqua geſta Jerobaami, quicquid fecit, 28
fortitudo ejus, ac bella ipſius, & qualiter
Damaſcum & Hamath reſtituerit Iſrae-
litis; ſcripta ſunt in libro chronicorum re-
gum Iſraelis. Occumbente verò Jerobaa- 29
mo cum majoribus ſuis, & cum iis, nempe
cum Regibus Iſraelitarum ſepulto, regna-
vit Zacharia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XV.

ANno vigeſimoſeptimo regni Jerobaa- 1
mi regis Iſraelis, regnavit Ozia filius A-
moſiæ regis Judæ, Quum decimumſex- 2
tum annum ageret eo die quo regnum
occupavit: manſit autem rex in Jeruſa-
lem quinquaginta duobus annis: & nomen
matris ejus, Jechania ex Jeruſalem. Is 3
rectè ſe geſſit coram Domino ſicut Amoſia
pater ſuus. Verùm excelſa non amovit, 4
& populus adhuc ſacrificabant & pone-
bant incenſum ſuper excelſa. Percuſſit 5
autem Dominus hunc regem, fuitque lepro-
ſus uſque ad diem obitûs, ſedebátque do-
mi occultus: & Jotham filius regis præ-
fectus domûs populum regebat. Reliquæ 6
res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ſcripta
ſunt in libro hiſtoriarũ regum Juda. Oc- 7
cumbente Oziâ cum majoribus ſuis, &
cum iis in civitate Davidis ſepulto, re-
gnavit Jotham filius ejus poſt ipſum. An- 8
no trigeſimooctavo regni Oziæ regis Ju-
da, regnavit Zacharia filius Jerobaami
ſuper Iſraelitas in Samaria, manſítque rex
ſex annis. Hic ſceleratè ſe geſſit coram 9
Deo, uti ſe geſſerat pater ejus: non enim
deflexit ab omnibus peccatis Jerobaami fi-
lii Nabati, quæ commiſerat in Iſraelem.
Contra hunc rebellavit Salum Jabiſi fili- 10
us, & percutiens eum in præſentia populi,
occîdit eum, & regnavit poſt ipſum. Re- 11
liquæ res geſtæ Zachariæ, ſcriptæ ſunt in
libro hiſtoriarum regum Iſraelis. Et com- 12
pletus eſt ſermo Domini ad Jehu, quòd
ſcilicet regnaturi ſunt è filiis tuis quatu-
or ſuper filios Iſrael: eum enim res ha-
buit exitum, quem Dominus prædixerat.
At verò Salum Jabiſi filius regnum oc- 13
cupavit anno trigeſimonono regni Oziæ
regis Juda: cúmque menſem regnâſſet in
Samaria,

,Someron venitque :Tirſah de Ghadi filius Menachem aſcendit Et
14 וַיַּעַל מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי מִתִּרְצָה וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן
,eum interemit & :Someron in Jabes filium Sallum percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ בְּשֹׁמְרוֹן וַיְמִיתֵהוּ
qua ,ejus *ligatio* & ,Sallum *verborum reſiduum Et* .eo pro regnavitque
15 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי שַׁלּוּם וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,conjuravit
קָשָׁר הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
qui omnes & ,Tipſach Menachem percuſſit Tunc .Iſrael
16 יִשְׂרָאֵל׃ אָז יַכֶּה־מְנַחֵם אֶת־תִּפְסַח וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר
:percuſſit & ,aperuerat non quia ,Tirſah à ejus terminos & ,ea in
בָּהּ וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִתִּרְצָה כִּי לֹא פָתַח וַיַּךְ אֵת
anno ,nono & trigeſimo anno In .ſcidit ejus prægnantes omnes
17 כָּל־הֶהָרוֹתֶיהָ בִּקֵּעַ׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה
Iſrael ſuper Ghadi filius Menachem regnavit ,Jehudah regis Hazariah
לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי עַל־יִשְׂרָאֵל
non :Domini oculis in malum Fecitque .Someron in annis decem
18 עֶשֶׂר שָׁנִים בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis *deſuper* receſſit
סָר מֵעַל חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא
ſuper Aſſur rex Pul Venit.ſuis diebus omnibus Iſrael
19 אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל־יָמָיו׃ בָּא פוּל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־
exiſtendum ad ,argenti talenta mille Pul ipſi Menachem dedit & ,terram
הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מְנַחֵם לְפוּל אֶלֶף כִּכַּר־כָּסֶף לִהְיוֹת
.ejus manu in regnum roborandum ad ,ſecum ejus *manus*
יָדָיו אִתּוֹ לְהַחֲזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ׃
pollentes omnes ſuper ,Iſrael ſuper argentum Menachem *fecit exire* Et
20 וַיֹּצֵא מְנַחֵם אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־גִּבּוֹרֵי
viro ,argenteos ſeclos quinquaginta Aſſur regi *dandum ad* ,*potentiæ*
הַחַיִל לָתֵת לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים כֶּסֶף לְאִישׁ
.terra in ibi ſtetit non & ,Aſſur rex eſt reverſus & :*uni*
אֶחָד וַיָּשָׁב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא־עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ׃
ipſa nónne ,fecit quæ omnia & ,Menachem *verborum reſiduum* Et
21 וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַחֵם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם
Jacuitque ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta
22 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב
ejus filius Pechachiah regnavit & :ſuis patribus cum Menachem
מְנַחֵם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ פְּקַחְיָה בְנוֹ
,Jehudah regis Hazariah anno quinquageſimo anno In .eo pro
23 תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת חֲמִשִּׁים שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
Someron in Iſrael ſuper Menachem filius Pechachiah regnavit
מָלַךְ פְּקַחְיָה בֶן־מְנַחֵם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
receſſit non :Domini oculis in malum Fecitque .annis duobus
24 שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר
.Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis à
מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
eum percuſſit & ,ejus *triſtata* Remaliahu filius Pechach eum *ſuper ligavit* Et
25 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ שָׁלִישׁוֹ וַיַּכֵּהוּ
;Arjeh cum & ,Arghob cum *regis* domus palatio in Someron in
בְשֹׁמְרוֹן בְּאַרְמוֹן בֵּית־הַמֶּלֶךְ אֶת־אַרְגֹּב וְאֶת־הָאַרְיֵה
,eum interfecit & :Ghilhaditarum filiis de viri quinquaginta eo cum &
וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי גִלְעָדִים וַיְמִיתֵהוּ
omnia & ,Pechachiah *verborum reſiduum Et* .eo pro regnavitque
26 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי פְקַחְיָה וְכָל־
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,fecit quæ
אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Hazariah anno ,ſecundo & quinquageſimo anno In .Iſrael
27 יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה לַעֲזַרְיָה
Iſrael ſuper Remaliahu filius Pechach regnavit ,Jehudah regis
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ עַל־יִשְׂרָאֵל
.annis viginti Someron in
בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

14 Et aſcendit Manahē fili⁹ Gadi
de Therſa: venítque in Sama-
riam, & percuſſit Sellum filiū
Jabes in Samaria, & interfecit
15 eum, regnavítque pro eo. Re-
liqua autē verborum Sellū, &
conjuratio ejus, per quā teten-
dit inſidias, nónne hæc ſcripta
ſunt in libro Sermonum dierū
16 regum Iſrael? Tunc percuſſit
Manahem Thapſam, & omnes
qui erant in ea, & terminos e-
jus de Therſa: noluerant enim
aperire ei: & interfecit omnes
prægnantes ejus, & ſcidit eas.
17 Anno trigeſimo nono Azariæ
regis Iuda, regnavit Manahem
filius Gadi ſuper Iſrael decem
18 annis in Samaria. Fecítque
quod erat malum coram Do-
mino: non receſſit à peccatis
Jeroboam filii Nabat, qui pec-
care fecit Iſrael cunctis dieb⁹
19 ejus. Veniebat Phul rex Aſſy-
riorum in terram, et dabat Ma-
nahē Phul mille talenta argen-
ti, ut eſſet ei in auxilium, & fir-
20 maret regnum ejus. Indixítq;
Manahem argentum ſup Iſrael
cunctis potentibus et divitib⁹,
ut daret regi Aſſyriorū, quin-
quaginta ſiclos argenti p ſin-
gulos: reverſúſque eſt rex Aſ-
ſyriorum, & non eſt moratus
21 in terra. Reliqua autem ſermo-
num Manahē, & univerſa quæ
fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in
libro Sermonum dierum regū
22 Iſrael? Et dormivit Manahem
cum patribus ſuis: regnavít-
que Phaceia filius ejus pro eo.
23 Anno quinquageſimo Azariæ
regis Juda, regnavit Phaceia
filius Manahem ſuper Iſrael in
24 Samaria biennio. Et fecit
quod erat malum coram Do-
mino: non receſſit à peccatis
Jeroboam filii Nabat, qui pec-
25 care fecit Iſrael. Conjuravit
autem adverſùs eum Phacee
filius Romeliæ, dux ejus, &
pcuſſit eum in Samaria in tur-
re domûs regiæ, juxta Argob,
& juxta Arie, & cum eo quin-
quaginta viros de filiis Galaa-
ditarum, & interfecit eum, re-
26 gnavítque pro eo. Reliqua au-
tem ſermonum Phaceia, & u-
niverſa quæ fecit, nónne hæc
ſcripta ſunt in libro Sermonum
27 dierum regum Iſrael? Anno
quinquageſimo ſecundo Aza-
riæ regis Juda, regnavit Pha-
cee filius Romeliæ ſuper Iſra-
el in Samaria viginti annis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς (χ)Γαδδὶ ἐκ Θαρ-
σιλά, καὶ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε
τὸν Σελλοὺμ υἱὸν (ψ) Ἰαβὶς ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ
15 ἐθανάτωσεν (ω) αὐτόν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
λόγων Σελλοὺμ, καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ (α) ἣν
συνεστράφη, ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένα (β) ἐπὶ βι-
βλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσ-
16 ραήλ. Τότε ἐπάταξε (γ) Μαναὴμ καὶ τὴν
Θερσὰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὅρια
αὐτῆς ἀπὸ Θερσὰ, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ,
καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας
17 ἀνέρρηξε. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (δ) ἐννά-
τῳ τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε
Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ (ε) ἐν
18 Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πα-
σῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξή-
19 μαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέ-
βη Φουὰ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ (ζ Μαναὴμ ἔδωκε τῷ Φουὰ χίλια τά-
λαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ (η) μετ'
20 αὐτοῦ. Καὶ ἐξήνεγκε Μαναὴμ τὸ ἀργύριον
ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ πᾶν δυνατὸν (θ) ἰσχύϊ,
δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκον-
τα (ι) σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί. καὶ ἀπέστρε-
ψε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ
21 ἐν τῇ γῇ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (κ) Μα-
ναὴμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (λ) οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα (μ) ἐπὶ βιβλίῳ λό-
γων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;
22 Καὶ ἐκοιμήθη (ν) Μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε (ξ) Φακεσίας υἱὸς
23 αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Ἀ-
ζαρίου (ο) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε (π)
Φακεσίας υἱὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν
24 Σαμαρείᾳ (ρ) δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁ-
μαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρ-
25 τε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν
Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου
τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀργὸβ καὶ μετὰ τοῦ (σ) Ἀ-
ρία, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα (τ) ἄνδρες
ἀπὸ τῶν τετρακοσίων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν,
26 καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων (†) Φακεσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίη-
σεν, ἰδού εἰσι γεγραμμένα (υ) ἐπὶ βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.
27 Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀζαρίου
(φ) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Φακεὲ υἱὸς
Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσιν
ἔτη.

Et aſcendit Manaem filius Gad- 14
di de(f)Tharſila, & venit in Sa-
mariam, & percuſſit Sellum fi-
lium Jabis in Samaria, & occi-
dit (g) eum. Et reliqua verbo- 15
rum Sellum, & conjuratio ejus,
quam conjuravit, ecce ſunt ſcri-
pta in libro Verborum dierum re-
gibus Iſrael. Tunc percuſſit (h) 16
Manaem & ipſam Therſa, & o-
mnia quæ in ea, & terminos ejus
de Therſa; quoniam non (i) ape-
ruerant ei: & percuſſit eam, &
prægnantes diſcidit. In anno tri- 17
geſimo & nono Azariæ regis Ju-
da regnavit Manaem filius Gad-
di ſuper Iſrael in Samaria decem
annos. Et fecit malum in oculis 18
Domini: non receſſit ab omnibus
peccatis Hieroboam filii Nabat,
qui peccare fecit Iſrael. In die- 19
bus ejus aſcendit Phua rex Aſſy-
riorum ſuper terram. Et Manaem
dedit ipſi Phua mille talenta ar-
genti, ut eſſet manus ejus (k)
ſecum. Et extraxit Manaem ar- 20
gentum ſuper Iſrael, ſuper omnem
potentem facultate, ad dandum
regi Aſſyriorum, quinquaginta
ſiclos viro uni. Et revertit rex
Aſſyriorum, & non ſtetit ibi in
terra. Et reliqua verborum Ma- 21
naem, & omnia quæcunque fecit,
nónne ecce hæc ſcripta in libro
Verborum dierum regibus Iſrael?
Et dormivit Manaem cum patri- 22
bus ſuis: & regnavit Phaceſias
filius ejus pro eo. In anno quin- 23
quageſimo Azariæ regis Ju-
da regnavit Phaceſias filius
Manaem ſuper Iſrael in Sa-
maria duos annos. Et fecit ma- 24
lum in oculis Domini: non re-
ceſſit à peccatis Hieroboam filii
Nabat, qui peccare fecit Iſrael.
Et conjuravit ſuper eum Phacee 25
filius Rhomeliæ triſtata ejus: &
percuſſit eum in Samaria ante
domum regis cum Arbog, & cum
Aria, & ſecum quinquaginta
viri de (l) quadringentis, & in-
terfecit eum: & regnavit pro eo.
Et reliqua verborum Phaceſiæ, & 26
omnia quæcunque fecit, ecce ſunt
ſcripta in libro Verborum dierum
regibus Iſrael. In anno quinqua- 27
geſimo & ſecundo Azariæ regis
Juda regnavit Phacee filius
Rhomeliæ ſuper Iſrael in Sama-
ria viginti annos.

MS.A. (χ) Γεδδεὶ ἐκ Θερσιλά, (ψ) Ἰαβεὶς (ω) αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσεν
ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ (α) ἣν συνεστράφη, (β) ἐπὶ βιβλίου (γ) Μαναὴν τὴν
Θερσὰ (δ) ἐνάτῳ Ἀζαρία βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Μαναὴν (ε)
δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ (ζ) Μαναὴν (η) σὺν αὐτῷ, τοῦ ἐνισχῦσαι
τὸ βασίλειον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐξήνεγκεν (θ) ἐν ἰσχύϊ, (ι) σίκλους ἀρ-
γυρίου τῷ (κ) Μαναὴν (λ) οὐχὶ ταῦτα (μ) ἐπὶ βιβλίου (ν) Μαναὴν (ξ)
Φακείας υἱὸς Μαναὴν ἀντ' αὐτοῦ. (ο) βασιλέως (π) Φακείας υἱὸς Μαναὴν
(ρ) * δέκα ἔτη. (σ) Ἀριέ, (τ) ἄνδρας (†) Φακείου (υ) ἐπὶ βιβλίου (φ)
βασιλέως

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וּסְלִיק מְנַחֵם בַּר גָּדִי מִתִּרְצָה וַאֲתָא לְשֹׁמְרוֹן וּמְחָא יַת שַׁלּוּם בַּר יָבֵשׁ בְּשֹׁמְרוֹן
15 וְקַטְלֵיהּ וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי׃ וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי שַׁלּוּם וּמְרָדֵיהּ דִּי מְרַד הָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סִפְרֵי
16 פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּכֵין מְחָא מְנַחֵם יַת תִּפְסַח וְיַת כָּל דִּי בָהּ וְיַת תְּחוּמַהָא
17 מִתִּרְצָה אֲרֵי לָא פְתַחַת תַּרְעָהָא לְאַשְׁלָמָא וּמְחָהּ וְיַת כָּל מְעַדְיָתְהָא בַּזַּע׃ בִּשְׁנַת
תְּלָתִין וּתְשַׁע שְׁנִין לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ מְנַחֵם בַּר גָּדִי עַל יִשְׂרָאֵל עֲסַר
18 שְׁנִין בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מֵעַל חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל
19 כָּל יוֹמוֹהִי׃ אֲתָא פוּל מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל אַרְעָא וִיהַב מְנַחֵם לְפוּל אֲלַף כִּכְּרִין דִּכְסַף
20 לְאַשְׁלָמָא יְדוֹהִי עִמֵּיהּ לְאַתְקָפָא מַלְכוּתָא בִּידֵיהּ׃ וּרְמָא מְנַחֵם יַת כַּסְפָּא עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל
כָּל גִּבָּרֵי חֵילָא לְמִתַּן לְמַלְכָּא דְאַתּוּר חַמְשִׁין סִלְעִין דִּכְסַף לְגַבְרָא חַד וְתָב מַלְכָּא דְאַתּוּר
21 וְלָא אַנְזִיק תַּמָּן בְּאַרְעָא׃ וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי מְנַחֵם וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר
22 פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב מְנַחֵם עִם אֲבָהָתוֹהִי וּמְלַךְ פְּקַחְיָה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃
23 בִּשְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ פְּקַחְיָה בַּר מְנַחֵם עַל
24 יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן תַּרְתֵּין שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מֵחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב
25 יַת יִשְׂרָאֵל׃ וּמְרַד עֲלוֹהִי פֶּקַח בַּר רְמַלְיָהוּ גִּבָּרֵיהּ וּמְחָהִי בְּשֹׁמְרוֹן בְּאִדְרוֹן בֵּית מַלְכָּא
26 יַת אַרְגּוֹב וְיַת אַרְיָא וְעִמֵּיהּ חַמְשִׁין גַּבְרָא מִבְּנֵי גִלְעָדָאֵי וְקַטְלֵיהּ וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי׃ וּשְׁאַר
פִּתְגָּמֵי פְקַחְיָה וְכָל דִּי עֲבַד הָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
27 בִּשְׁנַת חַמְשִׁין וְתַרְתֵּין שְׁנִין לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ פֶּקַח בַּר רְמַלְיָהוּ עַל
יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן עַסְרִין שְׁנִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcendit Menahhem fili⁹ Gadi de Thirſzah, & venit in Somron, & per- 14
cuſſit Sallum filium Jabes in Somron, & occîdit illum, & regnavit pro eo.
Et reliquum verborum Sallum, & conjuratio ej⁹ quam conjuravit, ecce il- 15
la ſcripta ſunt in *libris* verborum dierum regum Iſrael. Tunc percuſſit 16
Menahhem Thiphzah & omnes qui erant in ea, & omnes terminos ejus à
Thirſzah, quia non aperuerat portam ad pacem ineundam, & percuſſit il-
lam, & omnes prægnantes ejus diffidit. Anno tricefimo nono annorum 17
Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Menahhem filius Gadi
ſup Iſrael decē annis in Somron. Et fecit quod malū erat ante Dñm: non 18
declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael omni-
b⁹ dieb⁹ ſuis. Venit Pul rex Athur contra terram, & dedit Menahhem Pu- 19
lo mille talenta argenti ad pacificandas manus ipſius ſecum, ut firmaret
regnum in manu ſua. Et impoſuit Menahhem argentum Iſraeli & omnib⁹ 20
potentib⁹ ſubſtantiâ ad dandum regi Athur, quinquaginta ſiclos argenti vi-
ro cuique, & rediit rex Athur, & non nocuit ibi in terra. Et reliquum ver- 21
borum Menahhem, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro ver-
borum dierum Regum Iſrael? Et cubuit Menahhem cum patribus ſuis, & 22
regnavit Pekahhiah filius ejus pro eo. Anno quinquageſimo annorum 23
Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Pekahhiah filius Me-
nahhem ſuper Iſrael in Somron duobus annis. Et fecit quod malum erat 24
ante Dominum: non declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui pec-
care fecit Iſrael. Et conjuravit contra eum Pekahh filius Remaliahu baro 25
ejus, & percuſſit illum in Somron in conclavi domus regis cum Argob &
Arjeh, & cum eo quinquaginta viri de filiis *Gilghadæorum*, & occidit il-
lum, & regnavit pro eo. Et reliquum verborum Pekahhiah, & omnia quæ 26
fecit, ecce illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum Iſrael. Anno 27
quinquageſimo & ſecundo annorum Ghazariah regis tribus domus Jehu-
dah, regnavit Pekahh fili⁹ Remaliah ſuper Iſrael in Somron viginti annis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܠܩ ܡܢܚܡ ܒܪ ܓܕܝ ܡܢ ܬܪܨܐ܂ ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ܂ ܘܡܚܝܗܝ ܠܫܠܘܡ ܒܪ ܝܒܝܫ 14
ܒܫܡܪܝܢ܂ ܘܩܛܠܗ܂ ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܘܡ܂ ܘܩܛܪܐ ܕܩܛܪ܂ ܗܐ 15
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܗܝܕܝܢ ܡܚܐ ܡܢܚܡ ܠܬܦܣܚ 16
ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ܂ ܘܠܬܚܘܡܝܗ ܡܢ ܬܪܨܐ܂ ܡܛܠ ܕܠܐ ܦܬܚܘ ܠܗ ܬܪܥܐ܂ ܘܡܚܝܗ܂
ܘܠܟܠܗܝܢ ܒܛܢܬܗ ܨܪܐ܂ * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ 17
ܐܡܠܟ ܡܢܚܡ ܒܪ ܓܕܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ܂ ܥܣܪ ܫܢܝܢ܂ * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ 18
ܡܪܝܐ܂ ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܟܠܗܘܢ
ܝܘܡܘܗܝ܂ * ܘܐܬܐ ܦܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܐܪܥܐ܂ ܘܝܗܒ ܡܢܚܡ ܠܦܘܠ܂ ܐܠܦ 19
ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ܂ ܕܢܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܡܗ܂ ܘܢܫܪܪ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ܂ * ܘܐܪܡܝ ܡܢܚܡ ܥܠ 20
ܐܝܣܪܝܠ ܟܣܦܐ܂ ܥܠ ܥܬܝܪܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܕܢܬܠ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ ܚܡܫܝܢ ܡܬܩܠܝܢ
ܕܟܣܦܐ ܥܠ ܓܒܪܐ ܚܕ܂ ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ ܘܠܐ ܩܡ ܬܡܢ ܒܐܪܥܐ܂ * ܘܫܪܟܐ 21
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܢܚܡ܂ ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܫܟܒ ܡܢܚܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ܂ ܘܐܡܠܟ ܦܩܚܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܒܫܢܬ 22 23
ܚܡܫܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܐܡܠܟ ܦܩܚܝܐ ܒܪ ܡܢܚܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ܂
ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ܂ * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ 24
ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܡܪܕ ܥܠܘܗܝ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܓܢܒܪܗ܂ ܘܩܛܠܗ ܒܫܡܪܝܢ 25
ܒܐܣܛܪܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ܂ ܘܥܡ ܐܪܓܘܒ ܘܐܪܝܐ܂ ܘܥܡܗ ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝ
ܓܠܥܕ܂ ܘܩܛܠܗ܂ ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܦܩܚܝܐ܂ ܘܟܠ ܡܕܡ 26
ܕܥܒܕ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܒܫܢܬ ܚܡܫܝܢ 27
ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܐܡܠܟ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ
ܒܫܡܪܝܢ܂ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ܂

* Aſcendens Mahanim filius Gadi è Terſa, & 14
Samariam ingreſſus, percuſſit Salum Jabiſi
filium in Samaria, eoque interfecto regnavit
poſt ipſum. Reliqua geſtorum Salum, & con- 15
ſpiratio quam fecit, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Tunc percuſſit Ma- 16
hanim Taphſahum & quotquot erant in ea,
necnon confinia ejus à Terſa; eò quòd non
aperuiſſent ei portam: vaſtavit eam, &
omnes gravidas ejus exenteravit. Anno tri- 17
geſimonono Oziæ regis Juda regnavit Ma-
hanim filius Gadi ſuper Iſraelem in Samaria,
decem annos. Fecítque quod malum erat co- 18
ram Domino, nec deflexit à peccatis Ieroba-
ami filii Nabati qui peccare fecerat Iſrae-
lem, cunctis diebus ſuis. Invadente autem 19
Phule rege Athur terram *illam*, dedit Ma-
hanim ipſi Phuli mille argenti talenta, ut
opem ſibi ferret, regnúmque per eum obti-
neret. (Quam pecuniam ut daret regi Athur, 20
indixit Mahanim Iſraeli, *nempè* ditioribus ter-
ræ, quinquagenos argenti ſiclos in virũ unum-
quemque) reverſúſque eſt rex Athur, nec ſub-
ſtitit ibi in *ea* regione. Reliqua geſtorum Ma- 21
hanimi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in
libro annalium regum Iſraelis. Poſthæc oc- 22
cubuit Mahanim cum patribus ſuis, & regna-
vit Phecahia filius ejus poſt ipſum. Anno 23
quinquageſimo Oziæ regis Iuda, regnavit
Phecahia filius Mahanimi ſuper Iſraelem
in Samaria, duobus annis. Fecítque quod 24
malum erat coram Domino, neque declinavit
à peccatis Ierobaami filii Nabati qui peccare
fecerat Iſraelem. Conſpirans autem in eum 25
Phecah filius Romeliæ heros ejus, interfecit
eum in Samaria, in palatio regio: ductis enim
ſecum Regaob & Ani cum quaquaginta viris
è filiis Gelaad, interfecit eum, & regnavit
poſt ipſum. Reliqua geſtorum Phecahiæ, & 26
quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro an-
nalium regum Iſraelis. Anno quinquageſi- 27
mo ſecundo Oziæ regis Juda, regnavit Phe-
cah Romeliæ filius ſuper Iſraelem in Samaria,
viginti annos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وصعد محنين بن جادي من ترصا * فدخل سمرين * وضرب سالوم بن يابيس * وقتله 14
وملك بعده * وسائر امور سالوم * وغدره الذي غدر عليه * فانه مكتوب في سفر بنيامين 15
الذي لملوك اسرائيل * عند ذلك ضرب محنين تفساح وكل الذي فيها * وتخومها من 16
ترصا * لما لم يفتحوا له الباب * فاخربها وبعج جميع النساء الحوامل * وفي سنة تسع وثلثين 17
من ملك عوزيا ملك يهودا * ملك محنين بن جدي على اسرائيل بسمرين * واقام ملكا عشر
سنين * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل عن خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي 18
باسرائيل جميع ايامه * فاتي فول ملك الموصل على الارض * فاعطي محنين فول الف قنطار 19
فضة * لتكون يده معه حتي ياخذ المملكة بيده * والقي محنين على اسرائيل فضة * على 20
جميع اغنياء الشعب في كل الارض * خمسين مثقالا فضة على كل رجل * ليعطي فول الملك *
ورجع ملك الموصل * ولم يقم علي البلاد * وسائر امور محنين * وكل الذي صنع * فانه 21
مكتوب في سفر بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع محنين مع ابائه * وملك بعده 22
ابنه فقحيا * وفي السنة الخمسين من ملك عوزيا ملك يهودا * ملك فقحيا بن محنين على 23
اسرائيل بسمرين * واقام ملكا سنتين اثنتين * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل عن 24
خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي باسرائيل * ومرد عليه فقاح بن رومليا جبار * وقتله 25
بسمرين في قصر الملك * وساق لرغاب واني ومعهما خمسين رجلا من بني جلعاد * فقتله
وملك مكانه * وسائر امور فقحيا * وجميع الذي صنع * فمكتوب في سفر اخبار ملوك 26
اسرائيل * في اثني وخمسين سنة لعوزيا ملك يهودا * ملك فقاح بن رومليا علي اسرائيل بسمرين 27
عشرين سنة *

* *Aſcendit Mahanin Gadi filius è Therſa,* 14
& Samariam ingreſſus percuſſit Salumem
Jabiſi filium, eoque perempto regnavit poſt
ipſum. Reliquæ res geſtæ Salumis, & 15
conjuratio quâ rebellavit in illum, ſcriptæ
ſunt in libro chronicorum regum Iſraelis.
Tunc percuſſit Mahanin Taphſahum & 16
quicquid erat in ea, & limites ejus à Ter-
ſa, quia non aperuerant ei portam; vaſta-
vit eam, & mulieres omnes prægnantes
diffidit. Anno trigeſimonono regni Oziæ 17
regis Judæ, regnavit Mahanin filius Gadi
ſuper Iſraelem in Samaria, manſitque rex
annis decem. Sceleratè ſe geſſit coram 18
Deo, nec receſſit à peccatis Jerobaami filii
Nabati qui peccavit in Iſraelem, cunctis
diebus ſuis. Aggrediente autem Phule 19
rege Mauſel regionem illam, dedit Maha-
nin Phuli mille quintalia argenti, quatenus
eſſet ſibi adjumento ut regnum manu ſuâ
occuparet. Impoſuit verò Mahanin Iſrae- 20
litis opulentioribus quibuſque populi, qui
erant in tota ea regione pecuniã, nimirum
quinquagenos argenti ſiclos cuilibet viro,
quam daret Phuli regi: reverſúſque eſt
rex Mauſel, nec manſit in ea regione. Re- 21
liquæ res geſtæ Mahanini, & omnia quæ
fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum,
regum Iſraelis. Mahanino cum majori- 22
bus ſuis occumbente, regnavit poſt eum fi-
lius ejus Phecahia. Anno quinquageſimo 23
regni Oziæ regis Juda, regnavit Phecahia
filius Mahanini ſuper Iſraelem in Sama-
ria, manſitque rex annis duobus. Scele- 24
ratè ſe geſſit coram Deo, neque divertit à
criminibus Jerobaami filii Nabati qui pec-
cavit in Iſraelem. Contra hunc conjurans 25
Phecah filius Romeliæ heros ipſius, inter-
fecit eum in Samaria in palatio regio: du-
ctis enim Rogab & Ani, & cum his quin-
quaginta viris è filiis Galaad, interfecit
eum, & regnum occupavit loco ipſius. Re- 26
liquæ res geſtæ Phecahiæ, & omnia quæ
fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Iſraelis. Anno quinquageſimo ſe- 27
cundo Oziæ regis Juda, regnavit Phecah
filius Romeliæ ſuper Iſraelem in Samaria,
annis viginti.

Jarobham peccatis à recessit non:Domini oculis in malum Fecitque
28 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִן־חַטֹּאות יָרָבְעָם
regis Pechach diebus In .Israel fecit peccare qui ,Nebat filii
29 בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי פֶּקַח מֶלֶךְ
& ,Hijon tulit & ,Assur rex pileser--Tiglath venit Israel
יִשְׂרָאֵל בָּא תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּקַּח אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־
& ,Chasor & ,Chedes & ,Janoach & ,mahachah Beth Abel
אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֶת־יָנוֹחַ וְאֶת־קֶדֶשׁ וְאֶת־חָצוֹר וְאֶת־
eos transtulit &:Naphthali terram omnem ,Galilah & ,Ghilhad
הַגִּלְעָד וְאֶת־הַגָּלִילָה כֹּל אֶרֶץ נַפְתָּלִי וַיַּגְלֵם
filium Pecach *super* Elah filius Hoseah *ligatione ligavit* Et .Assur in
30 אַשּׁוּרָה׃ וַיִּקְשָׁר־קֶשֶׁר הוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה עַל־פֶּקַח בֶּן־
anno in ,eo pro regnavitque ,eum occidit &,eum percussit &,Remaliahu
רְמַלְיָהוּ וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בִּשְׁנַת
omnia & ,Pecach *verborum residuum Et* .Huzzijah filii Jotham vigesimo
31 עֶשְׂרִים לְיוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי פֶקַח וְכָל־
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa ecce ,fecit quæ
אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
,Israel regis Remaliahu filii Pecach secundo anno In .Israel
32 יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
quinque & viginti Filius .Jehudah regis Huzziahu filius Jotham regnavit
33 מָלַךְ יוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
:Jerusalaim in regnavit annis sedecim & ,*ipsum regnando in* erat annorum
שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם
oculis in rectum fecit Et .Sadoc filia Jerusah ejus matris nomen &
34 וְשֵׁם אִמּוֹ יְרוּשָׁא בַּת־צָדוֹק׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
Veruntamen .fecit ,ejus pater Huzzijahu fecit quæ omnia juxta:Domini
35 יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה עֻזִּיָּהוּ אָבִיו עָשָׂה׃ רַק
:excelsis in *suffientes & ,immolantes* populus adhuc *;recesserunt* non excelsa
הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת
verborum residuum Et.superiorem Domini domus portam ædificavit ipse
36 הוּא בָּנָה אֶת־שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הָעֶלְיוֹן׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
verborum libro *super* scripta ipsa nonne ,fecit quæ omnia &,Jotham
יוֹתָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי
mittere Dominus cœpit ipsis diebus In ?Jehudah regum dierum
37 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְהַשְׁלִיחַ
Jacuitque .Remaliahu filium Pecach & ,Aram regem Resin Jehudah in
38 בִּיהוּדָה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וְאֵת פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ׃ וַיִּשְׁכַּב
David civitate in suis patrib' cum est sepultus & ,suis patrib' cum Jotham
יוֹתָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד
.eo pro ejus filius Achaz regnavitque :sui patris
אָבִיו וַיִּמְלֹךְ אָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XVI. יו

regnavit ,Remaliahu filii Pecach annno decimoseptimo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מָלַךְ
Achaz annorum viginti Filius .Jehudah regis Jotham filius Achaz
2 אָחָז בֶּן־יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה אָחָז
non & :Jerusalaim in regnavit annis sedecim & ,*ipsum regnando in*
בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְלֹא־
David sicut sui Dei DOMINI oculis in rectum fecit
עָשָׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו כְּדָוִד
suum filium etiam & :Israel regum via in abiit Et .ejus pater
3 אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם אֶת־בְּנוֹ
quas ,gentium abominationes secundùm ignem per fecit transire
הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ כְּתֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
immolavit Et .Israel filiorum *faciebus* à *eos* DOMINUS expulit
4 הוֹרִישׁ יְהוָה אֹתָם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְזַבֵּחַ
lignum omne subter & ,collibus *super* & ,excelsis in suffivit &
וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ
.*frondosum*
רַעֲנָן׃

Versio VULG. LAT.

28 Et fecit quod erat malum coram Domino: non recessit à peccatis Jeroboam filii Nabat, 29 qui peccare fecit Israel. In diebus Phacee regis Israel venit Theglath-phalasar rex Assur, & cepit Aion, & Abel Domū, Maacha & Janoc, & Cedes, & Asor, & Galaad, & Galilæam, & universam terram Nephthali: & transtulit eos in 30 Assyrios. Conjuravit autē, & tetendit insidias Osee fili' Ela contra Phacee filiū Romeliæ, & percussit eum, & interfecit: regnavítque pro eo vigesimo 31 anno Joatham filii Oziæ. Reliqua autem sermonū Phacee, & universa quæ fecit, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Israel? 32 Anno secundo Phacee, filii Romeliæ regis Israel, regnavit Joathā filius Oziæ regis Juda. 33 Viginti quinque annorum erat cùm regnare cœpisset, & sedecim annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Je- 34 rusa, filia Sadoc. Fecítque ꝙ erat placitum coram Domino: juxta omnia quæ fecerat Ozi- 35 as pater suus, operatus est. Veruntamen excelsa non abstulit, adhuc populus immolabat, & adolebat incensum in excelsis: ipse ædificavit portam domûs 36 Domini sublimissimam. Reliqua autem sermonū Joatham, & universa quæ fecit, nónne hæc scripta sunt in libro Ver- 37 borum dierum regum Juda? In diebus illis cœpit Domin' mittere in Judam, Rasin regem Syriæ, & Phacee filiū Romeliæ. 38 Et dormivit Joatham cum patrib' suis, sepultúsque est cum eis in civitate David patris sui, & regnavit Achaz filius ejus pro eo.

CAP. XVI.

1 ANno decimo septimo Phacee filii Romeliæ, regnavit Achaz filius Joatham regis Juda. 2 Viginti annorum erat Achaz cùm regnare cœpisset, et sedecim annis regnavit in Jerusalem: non fecit quod erat placitū in conspectu Dñi Dei sui, 3 sicut David pater ejus. Sed ambulavit in via regum Israel: insuper & filium suum consecravit, transferens per ignem secundùm idola gentium: quæ dissipavit Dominus coram fi- 4 liis Israel. Immolabat quoq; victimas, & adolebat incensū in excelsis, et in collibus, et sub omni ligno frondoso.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

28 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ 29 υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεὲ βασιλέως Ἰσραὴλ ἦλθε Θαγλαθφελλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν Αἲν καὶ (χ) τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Θαμααχὰ καὶ τὴν Ἀνιὼχ καὶ τὴν Κενὲζ καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ τὴν (ψ) Γαλαὰν καὶ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν γῆν (ω) Νεφθαλὶ, καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς Ἀσ- 30 συρίους. Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Ὠσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ (α) ἐθανάτωσεν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' (β) αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ (γ) 31 Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἀζαρίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (δ) ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων 32 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ. Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου (ε) βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν (ζ) Ἰωάθαμ υἱὸς Ἀ- 33 ζαρίου βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (η) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (θ) Ἱερου- 34 σὰ θυγάτηρ Σαδώκ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίη- 35 σεν Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, (ι) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. αὐτὸς ᾠκοδόμησε 36 τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ἐπάνω. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (κ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰού- 37 δα; Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος (λ) ἐξαποστέλλειν ἐν Ἰούδα τὸν Ῥαασσὼν βασι- 38 λέα Συρίας, καὶ τὸν Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων (μ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et fecit malum in oculis Domini: 28 *non recessit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. In diebus Phacee* 29 *regis Israel venit Thalgath Phellasar rex Assyriorum, & cepit Ain, & Abel, & Thamacha, & Anioch, & Cenez, & Asor, & (m)Galaan, & Galilæam, omnem terram Nephthali: & emigravit eos in Assyrios. Et* 30 *conjuravit conjurationem Osee filius Ela super Phacee filium Romeliæ, & percussit eum, & interfecit: & regnavit pro eo in anno vigesimo Joatham filii Azariæ. Et reliqua verborum Phacee,* 31 *& omnia, quæcunq; fecit, ecce hæc scripta in libro Verborum dierum regibus Israel. In anno* 32 *secundo Phacee filii Romeliæ regis Israel regnavit Joatham filius Azariæ regis Juda. Filius* 33 *viginti & quinq; annorum erat in regnando ipsum: & sex & decem annos regnavit in Hierusalem: & nomen matris ejus Hierusa filia Sadoc. Et fecit rectum* 34 *in oculis Domini secundū omnia, quæcunq; fecerat Azarias pater ejus. Veruntamen excelsa non* 35 *abstulit: adhuc populus sacrificabat, & adolebat in excelsis. Hic ædificavit portā domûs Domini, (n) quæ suprà. Et reliqua verbo-* 36 *rum Joatham, & omnia quæcunque fecit, nónne hæc scripta in libro Verborum dierum regibus Juda? In diebus illis cœpit Do-* 37 *minus emittere in Judam Raasson regem Syriæ, & Phacee filium Romeliæ. Et dormivit Joa-* 38 *tham cum patribus suis: & sepultus est cum patribus suis in civitate David patris sui. Et regnavit Achaz filius ejus pro eo.*

MS.A. (χ) τὴν Καβὲλ βεθμααχὰ καὶ τὴν Ἰανὼχ καὶ (ψ) Γαλαὰδ (ω) Νεφθαλείμ, (α) ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ (β) αὐτοῦ καὶ ἐν (γ) *Ἰωάθαν (δ) ἰδοὺ ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου (ε) βασιλέως (ζ) Ἰωάθαν (η) ἓξ καὶ δέκα (θ) Ἱερους (ι) ὅτι ὁ [illegible] βιβλίου (λ) ἐξαποστέλλειν τὸν (μ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 ἘΝ ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωάθαμ βα- 2 σιλέως Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν (α) Ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου (β) θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐπορεύθη ἐν (γ) ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καί γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ, κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος 4 ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

CAP. XVI.

IN anno septimo et decimo Phacee filii Romeliæ regnavit Achaz 1 *filius Joatham regis Juda. Filius* 2 *viginti annorum erat Achaz in regnando ipsum, & sex & decem annos regnavit in Hierusalem. Et non fecit rectum in oculis Domini Dei sui fideliter, sicut David pater ejus. Et ambulavit* 3 *in via regum Israel: etiam (o) filium suum traduxit in ignē secundùm abominationem gentium, quas sustulerat Dominus à facie filiorum Israel. Et sacrificabat,* 4 *& adolebat in excelsis, & super colles, et sub omni ligno frondoso.*

MS.A. (α) Ἀχαὰζ (β) θεοῦ πιστῶς, (γ) ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέως Ἰσραὴλ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מִן חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת יִשְׂרָאֵל ׃ בְּיוֹמֵי פֶּקַח
29 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲתָא תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מַלְכָּא דְאַתּוּר וּשְׁבָא יַת עִיּוֹן וְיַת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה
וְיַת יָנוֹחַ וְיַת קֶדֶשׁ וְיַת חָצוֹר וְיַת גִּלְעָדָה וְיַת גְּלִילָא כָּל אַרְעָא שִׁבְט נַפְתָּלִי וְאַגְלִנּוּן
30 לְאַתּוּר ׃ וּמְרִיד מְרָדָא הוֹשֵׁעַ בַּר אֵלָה עַל פֶּקַח בַּר רְמַלְיָהוּ וּמְחָהִי וְקַטְלֵיהּ וּמְלַךְ
31 תְּחוֹתוֹהִי בִּשְׁנַת עַסְרִין לְיוֹתָם בַּר עֻזִּיָּה ׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי פֶּקַח וְכָל דִּי עֲבַד הָא אִנּוּן כְּתִיבִין
32 עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל ׃ בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לְפֶקַח בַּר רְמַלְיָהוּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
33 מְלַךְ יוֹתָם בַּר עֻזִּיָּה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה ׃ בַּר עַשְׂרִין וְחַמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְשִׁית
34 עַשְׂרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְרוּשָׁא בַּת צָדוֹק ׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד
35 עֻזִּיָּה אֲבוּהִי עֲבַד ׃ לְחוֹד בָּמָתָא לָא עֲדָרָא עוֹד כְּעַן עַמָּא מְדַבְּחִין וּמַסְּקִין בּוּסְמַיָּא עַל
36 בָּמָתָא הוּא בְּנָא יַת תְּרַע בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ עִלָּאָה ׃ וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי יוֹתָם וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא
37 אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה ׃ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן שָׁרֵי יְיָ לְגָרָאָה
38 בִּדְבֵית יְהוּדָה רְצִין מַלְכָּא דַאֲרָם וְיַת פֶּקַח בַּר רְמַלְיָה ׃ וּשְׁכִיב יוֹתָם עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד אֲבוּהִי וּמְלַךְ אָחָז בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי ׃

יו

1 בִּשְׁנַת שְׁבַע עַסְרֵי שְׁנִין לְפֶקַח בַּר רְמַלְיָה מְלַךְ אָחָז בַּר יוֹתָם מֶלֶךְ דְּבֵית יְהוּדָה ׃ בַּר
2 עַשְׂרִין שְׁנִין אָחָז כַּד מְלַךְ וְשִׁית עַסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְלָא עֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ אֱלָהֵיהּ
3 כְּדָוִד אֲבוּהִי ׃ וַאֲזַל בְּאוֹרַח מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְאַף יַת בְּרֵיהּ אַעֲבַר בְּנוּרָא כְּתוֹעֲבַת עַמְמַיָּא
4 דְּתָרֵיךְ יְיָ יַתְהוֹן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ וְדַבַּח וְאַסֵּיק בּוּסְמִין עַל בָּמָתָא וְעַל רָמָתָא
וּתְחוֹת כָּל אִילָן עֲבוֹף ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fecit quod malum erat ante Dñm: non declinavit à peccatis Jarabgham 28 filii Nebat, qui peccare fecit Israel. In diebus Pekahh regis Israel venit 29 Thiglath Pilezzer rex Athur, & captivavit Ghion, & Abel-Beth-Maghachah, & Janoahh, & Kedes, & Hhaszor, & Gilghad, & Galil, omnem terram Naphthali, & migrare fecit eos in Athur. Et conjuravit conjura- 30 tionem Hoseagh filius Elah contra Pekahh filium Remaliah, & percussit eum & occidit eum, & regnavit pro eo anno vicesimo Jotham filii Ghuziah. Et reliquum verborum Pekahh, & omnia quæ fecit, ecce illa scri- 31 pta sunt in libro verborum dierum regum Israel. Anno secundo Pekahh 32 filii Remaliahu regis Israel, regnavit Jotham filius Ghuziah regis tribus domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat quando regnavit, 33 & sedecim annis regnavit in Jerusalem: & nomen matris eis Jerusa filia Szadoq. Et fecit quod rectum erat ante Dñm: juxta omnia quæ fecerat 34 Ghuziah pater ejus, fecit. Veruntamen excelsa non recesserant; adhuc 35 usque populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsa: ipse ædificavit portam domus sanctuarii Dñi superiorem. Et reliquum verborum 36 Jotham, & omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? In diebus ipsis cœpit Dñs immittere in 37 populum domus Jehudah Reszin regem Aram, & Pekahh filium Remaliah. Et cubuit Jotham cum patribus suis, & sepultus est cum patribus 38 suis in civitate David patris sui: & regnavit Ahhaz filius ejus pro eo.

CAP. XVI.

ANno septimodecimo annorū Pekahh filii Remaliah regnavit Ahhaz 1 filius Jotham regis domus Jehudah. Filius viginti annorum erat Ahhaz 2 cùm regnavit, & sedecim annos regnavit in Jerusalem: & non fecit quod rectum erat ante Dñm Deum suum, sicut David pater suus. Sed ambulavit 3 in via regum Israel: & etiam filium suum transire fecit per ignem, secundùm abominationes gentium quas expulerat Dominus à facie filiorum 4 Israel. Et sacrificavit & adolevit aromata super excelsa, & super colles, & sub omni arbore frondosa.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܫܢܝ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ
29 ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܕܦܩܚ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܐ ܬܓܠܬ ܦܠܐܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ.
ܘܕܒܪ ܠܥܝܘܢ. ܘܠܐܒܝܠ ܡܚܘܠܐ ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܢܝܚܘܢ. ܘܠܩܕܫ. ܘܠܚܨܘܪ.
30 ܘܠܓܠܥܕ. ܘܠܓܠܝܠܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܫܒܐ ܐܢܘܢ ܠܐܬܘܪ. * ܘܥܒܕ ܩܛܪܐ ܗܘܫܥ
ܒܪ ܐܠܐ ܥܠ ܦܩܚ ܒܪ ܪܘܡܠܝܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܘܩܛܠܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ
31 ܠܝܘܬܡ ܒܪ ܥܘܙܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܦܩܚ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
32 ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܕܦܩܚ ܒܪ ܪܘܡܠܝܐ ܡܠܟܐ
33 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪ ܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ
ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܝܪܘܫܐ ܒܪܬ ܨܕܘܩ.
34 * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܥܘܙܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪܡ ܒܝܬ ܕܒܚܐ ܠܐ ܐܥܒܪ.
35 ܘܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚ ܗܘܐ. ܘܡܣܝܡ ܗܘܐ ܒܣܡܐ ܥܠ ܒܝܬ ܕܒܚܐ. ܗܘ ܒܢܐ ܬܪܥܐ
36 ܥܠܝܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܬܡ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
37 ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܫܪܝ ܡܪܝܐ ܠܡܓܪܝܘ ܒܝܗܘܕܐ.
38 ܠܪܨܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ. ܘܠܦܩܚ ܒܪ ܪܘܡܠܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܘܬܡ ܥܡ
ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܫܠܡ * ܝܘ *

1 * ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܠܦܩܚ ܒܪ ܪܘܡܠܝܐ ܡܠܟܐ
2 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪ ܝܘܬܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܐܚܙ ܟܕ
ܐܡܠܟ. ܘܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ.
3 ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܦ ܒܪܗ ܐܥܒܪ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ
4 ܢܡܘܣܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܕܒܚ ܘܣܡ ܥܠ ܒܝܬ ܕܒܚܐ
ܘܥܠ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܥܒܝܢ.

* Et fecit quod malum erat coram Domino, 28
neque divertit à peccatis Jerobaami filii Nabati
qui peccare fecerat Iſraelem. In diebus 29
Phecahi regis Iſrael venit Teglath-palaſar
rex Athur, & abduxit Jionem, & Abelmeholam,
totámq; Beth-maacham, Niahum,
Cades, Haſur, Gelaad, Galilæam, totámque
terram Nephtali; & captivos duxit eos in
Athur. Fecit autem conſpirationem Hoſea 30
filius Elæ contra Phecahum filium Romeliæ,
& percuſſit ac interfecit eum, regnavítq;
poſt ipſum anno ſecundo Jothami filii Oziæ.
Reliqua geſtorum Phecahi, & quicquid fecit, 31
ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum
Iſraelis. Anno ſecundo Phecahi filii Romeliæ 32
regis Iſrael, regnavit Jotham filius Oziæ
regis Juda. Vigintiquinque natus erat annos 33
quando regnavit, & ſexdecim annos regnavit
in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Jeruſa
filia Sadoc. Fecit quod rectum erat coram 34
Domino, quemadmodum fecerat Ozia
pater ejus. Verùm altaria non abolevit; 35
quin adhuc populus ſacrificabant, & thura
ponebant ſuper altaria. Is ædificavit portam
domûs Domini ſuperiorem. Reliqua 36
geſtorum Jothami, & quicquid fecit, ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Judæ.
In diebus illis cœpit Dominus ſtimulare contra 37
Judam, Raſanem regem Aram, & Phecahum
filium Romeliæ regem Iſraelis. Occumbente 38
verò Jothamo cum patribus ſuis, &
ſepulto cum patribus ſuis in civitate Davidis,
regnavit Ahas filius ejus poſt ipſum.

CAP. XVI.

ANno decimooctavo Phecahi filii Romeliæ, 1
regis Iſrael, regnavit Ahaz filius Jothami
regis Juda. Natus erat annos viginti 2
Ahaz quando regnavit, & ſexdecim annis
regnavit in Jeruſalem. Non fecit quod rectum
erat coram Domino Deo ſuo, ſicut David
pater ſuus: Sed ambulavit in via regum Iſraelis, 3
quin filium ſuum traduxit per ignem
juxta conſuetudinem gentium quas deleverat
Dominus à conſpectu filiorum Iſrael. Præterea 4
ſacrificavit & adolevit ſuper altaria &
ſuper colles, & ſub quacunque arbore condenſa.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * وصنع السوء قدام الله* ولم يعدل من خطايا يوربعام بن نابط الذي خطّي باسرائيل* وفي ايام
29 فقاح جاء تغلتفلاسار ملك الموصل* وساق عيون وابل محولا* والكل بيت معكا* ونياح وقدس*
30 وحاصور وجلعاد* والجليل* وجميع ارض نفتالي* فاجلاهم الي الموصل* وعمد هوساع بن الاعلي
31 فقاح بن روملينا فضربه وقتله وملك بعده في سنة اثنتين من ملك يوثام بن عوزيا* وساير
32 امور فقاح وكل شي صنع* فانها مكتوبة في سفر ايامين الذي لملوك اسرائيل* وفي سنتين
33 من ملك فقاح بن روملينا ملك اسرائيل* ملك يوثام بن عوزيا ملك يهودا* وهو ابن خمس
34 وعشرين سنة* واقام ملكا باورشليم ست عشر سنة* واسم امه يا روشا ابنة صادوق* وصنع حسنا
35 قدام الله* كما صنع عوزيا ابوه* ولكن الصواعد لم يبعدها* وكان الشعب بعد يذبحون ويصعدون
36 بخورات علي الصواعد* وهو بني الباب العلوي الذي في بيت الرب* وساير امور يوثام وكل شي
37 صنع* فانه مكتوب في سفر ايامين الذي لملوك يهودا* وفي تلك الايام ابتدي الرب ان
38 يغري بيهودا راصان ملك الارمن* وفقاح بن روملينا ملك اسرائيل* واضطجع يوثام مع ابائه
ودفن معهم في قرية داود* وملك بعده ابنه احاز*

* الفصل السادس عشر*

1 * في السنة الثامنة عشر من ملك فقاح بن روملينا ملك اسرائيل* ملك احاز بن يوثام ملك
2 يهودا* وهو ابن عشرين سنة* واقام ملكا باورشليم ست عشر سنة* ولم يصنع احاز حسنا قدام
3 الله الهه مثل داود ابيه* وسلك ما سلكوا به ملوك اسرائيل* وذلك انه القي ابنه في النار
4 مثل سنة الامم التي اباد الله من قدام بني اسرائيل* فانه ذبح وبخر علي الصواعد وعلي
الروابي* وتحت كل شجرة كثيرة الاغصان*

* *Hic etiam ſceleratè ſe geſſit coram Deo,* 28
neque receſſit à peccatis Jerobaami filii
Nabati qui peccaverat in Iſraelem. In 29
diebus Phecahi venit Teglathbalſar rex
Mauſel, abduxitque Jionem, Abel-meholam,
totam Beth-maacham, Niahum, Cades,
Haſor, Galaad, Galilæam, totámque
terram Nephtali, & captivos duxit eos
ad Mauſel. Porrò Hoſea filius Elæ, con- 30
ſpiratione factâ contra Phecahum Romeliæ
filium, percuſſit eum, eóque interfecto
regnavit poſt ipſum anno ſecundo regni
Jothami filii Oziæ. Reliquæ res geſtæ 31
Phecahi, & omnia quæ fecit, ſcripta ſunt
in libro chronicorum regum Iſraelis, An- 32
no ſecundo regni Phecahi filii Romeliæ
regis Iſraelis, regnavit Jotham filius O-
ziæ regis Judæ, Quum vigeſimum quin- 33
tum annum ageret: manſitque rex in Je-
ruſalem ſexdecim annis: nomen matris e-
jus, Jaruſa filia Sadoci. Is rectè ſe geſ- 34
ſit coram Deo, uti ſe geſſerat Ozia pater
ejus. Veruntamen excelſa non amovit, 35
ſed populus adhuc ſacrificabant, et thura
ponebant ſuper excelſa. Idem extruxit
portam ſupremam quæ eſt in domo Domini.
Reliquæ res geſtæ Jothami, & 36
omnia quæ fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Judæ. Iis diebus cepit 37
Dominus concitare in Judam, Riſanem
regem Armeniæ, & Phecahum filium
Romeliæ regem Iſraelis. Demum occum- 38
bente Jothamo cum patribus ſuis, & unà
cum eis ſepulto in civitate Davidis, re-
gnavit poſt ipſum filius ejus Ahaz.

CAP. XVI.

ANno decimooctavo regni Phecahi 1
filii Romeliæ, regis Iſraelis, regnavit A-
haz filius Jothami regis Judæ, Cùm 2
vigeſimum annum ageret: manſitque rex
in Jeruſalem ſexdecim annos. Non rectè
ſe geſſit Ahaz coram Deo, Deo ſuo, ut
David pater ejus; Sed ambulavit quem- 3
admodum ambulaverunt reges Iſraelis.
Nam filium ſuum in ignem injecit pro
more gentium quas Deus extinxerat à
conſpectu filiorum Iſrael. Et is quidem 4
ſacrificabat & adolebat ſuper excelſa et
ſuper colles, & ſubter omnem arborem
ramis abundantem.

מלכים ב : יו

rex Remaliahu filius Pecach & ,Aram rex Reſin aſcendit Tunc
5 אָז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ־
non & ,Achaz *ſuper coarctaverunt* & ; prælium in Jeruſalaim Iſrael
יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַםִ לַמִּלְחָמָה וַיָּצֻרוּ עַל־אָחָז וְלֹא
Aram rex Reſin reſtituit illo tempore In .expugnare potuerunt
6 יָכְלוּ לְהִלָּחֵם׃ בָּעֵת הַהִיא הֵשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם
Aramim & :Eloth de Jehudæos exſtirpavit & ;Aram ipſi Elath
אֶת־אֵילַת לַאֲרָם וַיְנַשֵּׁל אֶת־הַיְּהוּדִים מֵאֵילוֹת וַאֲרוֹמִים
miſit Et .hanc diem ad uſque ibi habitaverunt & ,Elath in venerunt
7 בָּאוּ אֵילַת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח
:dicendo ,Aſſur regem peleſer-Tiglath ad nuncios Achaz
אָחָז מַלְאָכִים אֶל־תְּגְלַת פְּלֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר לֵאמֹר
,Aram regis *vola* de me ſerva & ,aſcende *:ego* tuus filius &,tuus Serv⁹
עַבְדְּךָ וּבִנְךָ אָנִי עֲלֵה וְהוֹשִׁעֵנִי מִכַּף מֶלֶךְ־אֲרָם
,argentum Achaz tulit Et.me *ſuper inſurgentium* ,Iſrael regis *vola* de &
8 וּמִכַּף מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלָי׃ וַיִּקַּח אָחָז אֶת־הַכֶּסֶף
domus theſauris in & ,Domini domo inventum aurum &
וְאֶת־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה וּבְאֹצְרוֹת בֵּית
eum *ad* exaudivit Et .munus Aſſur regi miſit & *:regis*
9 הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ־אַשּׁוּר שֹׁחַד׃ וַיִּשְׁמַע אֵלָיו
,eam cepit & ,Dammeſec in Aſſur rex aſcendit & ,Aſſur rex
מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶל־דַּמֶּשֶׂק וַיִּתְפְּשֶׂהָ
perrexit Et .interemit Reſin & ;Chir in eam fecit tranſmigrare &
10 וַיַּגְלֶהָ קִירָה וְאֶת־רְצִין הֵמִית׃ וַיֵּלֶךְ
:Dammeſec Aſſur regis peleſer-Tiglath occurſum in Achaz rex
הַמֶּלֶךְ אָחָז לִקְרַאת תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר דּוּמֶּשֶׂק
Achaz rex miſit & :Dammeſec in quod altare viditque
וַיַּרְא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּדַמָּשֶׂק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז
omne *ad* ejus *exemplar* & ,altaris ſimilitudinem ſacerdotem Urijah ad
אֶל־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־דְּמוּת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־תַּבְנִיתוֹ לְכָל־
omnia juxta :altare ſacerdos Urijah Exſtruxitque .ejus opus
11 מַעֲשֵׂהוּ׃ וַיִּבֶן אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל
Urijah fecit ſic ,Dammeſec è Achaz rex miſit quæ
אֲשֶׁר־שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק כֵּן עָשָׂה אוּרִיָּה
rex venit Et .Dammeſec è Achaz *regem venire ad uſque* ,ſacerdos
12 הַכֹּהֵן עַד־בּוֹא הַמֶּלֶךְ־אָחָז מִדַּמָּשֶׂק׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ
rex acceſſit & :altare rex vidit & ,Dammeſec è
מִדַּמֶּשֶׂק וַיַּרְא הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ
,ſuum holocauſtum ſuffivit Et .illud ſuper *fecit aſcendere* & ,altare *ſuper*
13 עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל עָלָיו׃ וַיַּקְטֵר אֶת־עֹלָתוֹ
ſanguinem ſparſit & ;ſuum libamen libavit & ,ſuum *munus* &
וְאֶת־מִנְחָתוֹ וַיַּסֵּךְ אֶת־נִסְכּוֹ וַיִּזְרֹק אֶת־דַּם־
,æreum altare Et .altare ſuper ei qui ,pacificorum
14 הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֵת הַמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
domus *faciebus* à fecit appropinquare & ,*Domini facies ad* quod
אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה וַיַּקְרֵב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת
ſuper illud *dedit* & :Domini domum inter *ab* & ,altare inter *ab*
מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־
Urijah Achaz rex Præcepitque .aquilonem ad altaris *femur*
15 יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפוֹנָה׃ וַיְצַוֵּהוּ הַמֶּלֶךְ אָחָז אֶת־אוּרִיָּה
holocauſtum ſuffi majus altare Super :dicendo ,ſacerdoti
הַכֹּהֵן לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ הַגָּדוֹל הַקְטֵר אֶת־עֹלַת־
,ejus *munus* & ,*regis* holocauſtum &,veſpertinum *munus* & ,matutinum
הַבֹּקֶר וְאֶת־מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת־עֹלַת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־מִנְחָתוֹ
,eorũ libamina & ,eorũ *munus* & ,terræ populi univerſi holocauſtum &
וְאֵת עֹלַת כָּל־עַם הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
victimæ ſanguinem univerſum & ,holocauſti ſanguinem omnem &
וְכָל־דַּם עֹלָה וְכָל־דַּם זֶבַח
fecit Et.quærendum ad mihi erit æreum altare &:ſparges illud ſuper
16 עָלָיו תִּזְרֹק וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת יִהְיֶה־לִּי לְבַקֵּר׃ וַיַּעַשׂ
.Achaz rex præcepit quæ omnia juxta ,ſacerdos Urijah
אוּרִיָּה הַכֹּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ אָחָז׃

Verſio VULG. LAT.

5 Tunc aſcendit Raſin rex Syriæ,
& Phacee filius Romeliæ
rex Iſrael,in Jeruſalem ad præliandum :
cúmque obſiderent
Achaz, non valuerunt ſuperare
6 eum. In tempore illo reſtituit
Raſin rex Syriæ,Ailam Syriæ,
& ejecit Judæos de Aila:
& Idumæi venerunt in Ailam,
& habitaverunt ibi uſque in
7 diem hanc. Miſit autem Achaz
nuntios ad Theglathphalaſar
regem Aſſyriorũ,dicens ; Servus
tuus , & filius tuus ego
ſum : aſcende , & ſalvum me
fac de manu regis Syriæ, &
de manu regis Iſrael,qui conſurrexerunt
8 adverſùm me. Et
cùm collegiſſet argentum &
aurum, quod inveniri potuit
in domo Domini, & in theſauris
regis, miſit regi Aſſyriorum
9 munera. Qui & acquievit
voluntati ejus : aſcendit enim
rex Aſſyriorum in Damaſcum,
& vaſtavit eam:et tranſtulit
habitatores ej⁹ Cyrenen,
10 Raſin autem interfecit. Perrexítque
rex Achaz in occurſum
Theglathphalaſar regi Aſſyriorum
in Damaſcum:cúmq,
vidiſſet altare Damaſci, miſit
rex Achaz ad Uriam ſacerdotem
exemplar ejus,& ſimilitudinem
juxta omne opus ejus.
11 Extruxítque Urias ſacerdos altare
: juxta omnia quæ præceperat
rex Achaz de Damaſco,
ita fecit ſacerdos Urias, donec
veniret rex Achaz de Damaſco.
12 Cúmque veniſſet rex de
Damaſco,vidit altare,& veneratus
eſt illud:aſcendítque &
immolavit holocauſta,et ſacrificium
13 ſuum, Et libavit libamina,
& fudit ſanguinẽ pacificorum,
quæ obtulerat ſuper
14 altare. Porrò altare æreum,ꝙ
erat coram Domino, tranſtulit
de facie templi, & de loco altaris,
& de loco templi Dñi :
poſuitq; illud ex latere altaris
15 ad Aquilonem. Præcepit quoque
rex Achaz Uriæ ſacerdoti,
dicens ; Super altare majus offer
holocauſtum matutinum,et
ſacrificium veſpertinũ , & holocauſtum
regis, & ſacrificium
ejus, & holocauſtum univerſi
populi terræ, & ſacrificia eorum,
& libamina eorum : &
omnem ſanguinẽ holocauſti,
& univerſum ſanguinem victimæ
ſuper illud effundes:altare
vero æreum erit paratum
16 ad voluntatẽ meã. Fecit igitur
Urias ſacerdos juxta omnia
quæ præceperat rex Achaz.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

5 Τότε ἀνέβη Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ
Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς
Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ
6 Ἄχαζ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πολεμεῖν. Ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ (δ) ἐπέστρεψε Ῥαασὼν βασιλεὺς
Συρίας τὴν (ε) Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ
ἐξέβαλε τοὺς Ἰουδαίους ἐξ (ζ) Αἰλὰθ, καὶ
Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς (η) Αἰλὰθ, καὶ κατῴκησαν
7 ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἀπέστειλεν
Ἄχαζ ἀγγέλους (θ) πρὸς Θαλγαθφελλασὰρ
βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων, Δοῦλός σου καὶ
υἱός σου ἐγὼ, ἀνάβηθι, (ι) σῶσόν με ἐκ χειρὸς
βασιλέως Συρίας, καὶ ἐκ χειρὸς
βασιλέως Ἰσραὴλ, τῶν ἐπανισταμένων
8 ἐπ' ἐμέ. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ (κ) ἀργύριον
καὶ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου
κυρίου καὶ (λ) οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε
9 τῷ βασιλεῖ (μ) δῶρα. Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς
Ἀσσυρίων· καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων
εἰς Δαμασκὸν, καὶ συνέλαβεν αὐτὴν,
καὶ ἀπῴκισεν (ν) αὐτὴν, καὶ τὸν Ῥαασὼν
10 βασιλέα ἐθανάτωσε. Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς
(ξ) Ἄχαζ εἰς Δαμασκὸν εἰς ἀπαντὴν
Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων
εἰς Δαμασκόν. καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον
(ο) ἐν Δαμασκῷ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ
βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα τὸ
ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν (π) ῥυθμὸν αὐτοῦ
11 καὶ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησεν
Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον, κατὰ πάντα
ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐκ (ρ) Δαμασκοῦ.
12 Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον,
(σ) καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἐθυμίασε τὴν
ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυσίαν (τ) αὐτοῦ,
13 Καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεε τὸ αἷμα
τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
14 τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου. Καὶ προσήγαγε
τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου (υ) κυρίου ἀπὸ τοῦ
ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον
τοῦ οἴκου κυρίου· καὶ ἔδειξεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ
15 θυσιαστηρίου κατὰ Βορρᾶν. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς
Ἄχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων,
Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν
ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινὴν,
καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ
τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν (φ)
παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν (χ)
καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως,
καὶ πᾶν αἷμα θυσίας (ψ) ἐπ'
αὐτῷ ἐκχεεῖς. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν
16 ἔσται μοι (ω) εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ἐποίησεν
Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ.

MS.A.(δ) * ἀπέστρεψεν (ε) Αἰλὰμ (ζ) Αἰλὰμ, (η) Αἰλὰμ, (θ) πρὸς βασιλέα (ι) καὶ σῶσόν (κ) τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον (λ) οἴκου βασιλέως, (μ) Ἀσσυρίων δῶρα. (ν) αὐτὴν Κυρήνην, * καὶ τὸν Ῥαασὼν ἐθανάτωσε. (ξ) Ἄχαζ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἀγλαθφαλασὰρ βασιλεῖ (ο) τὸ ἐν (π) ῥυθμὸν εἰς πᾶσαν (ρ) Δαμασκοῦ, οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως ἔρχεσθαι τὸν βασιλέα Ἄχαζ ἀπὸ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκοῦ, καὶ εἶδεν (σ) καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη (τ) αὐτῷ. Καὶ ἔσπεισεν τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεεν (υ) κυρίου καὶ ἀπὸ τοῦ (φ) τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ τὴν (χ) καὶ * σπονδὴν (ψ) ἐπ' αὐτὸ προσχεεῖς. (ω) εἰς πρωΐ.

Tunc aſcẽdit Rhaaſſon rex Syriæ, 5
& Phacee filius Romeliæ rex Iſrael
in Hieruſalem ad bellum: &
obſidebant ſuper Achaz: & non
potuerunt expugnare. In tempore 6
illo reſtituit Rhaaſſon rex Syriæ
ipſam Ælath ipſi Syriæ: &
ejecit Judæos de Ælath, & Idumæi
venerunt in Ælath, &
habitaverunt ibi uſq; in diẽ hanc.
Et miſit Achaz nuntios ad Thalgath 7
Phellaſar regem Aſſyriorum,
dicens; Servus tuus, & filius tuus
ego: Aſcende, ſalva me de manu
regis Syriæ, & de manu regis
Iſrael inſurgentium ſuper
me. Et ſumpſit Achaz argentum, 8
& aurum inventum in theſauris
domûs domini, & domûs regis:
& miſit regi dona. Et audivit eum 9
rex Aſſyriorum. Et aſcendit
rex Aſſyriorum in Damaſcum: et
cepit eam, & tranſtulit eam, &
Rhaaſſon regem interfecit. Et ivit 10
rex Achaz in Damaſcum in obviã
Thalgath Phellaſar regi Aſſyriorum
in Damaſcum. Et vidit
altare in Damaſco: & miſit rex
Achaz ad Uriam ſacerdotem ſimilitudinem
altaris, & rythmum
ejus, (b) & omnem facturam ejus.
Et ædificavit Urias ſacerdos 11
altare juxta omnia, quæcunq; miſerat
rex Achaz è (c) Damaſco.
et vidit rex altare, & (d) aſcendit 12
ſuper illud: & adolevit holocauſtoſim
ſuam, & ſacrificium
ſuum, Et libationem (e) ſuam: 13
et effudit ſanguinem pacificorum
ſuorum ſuper (f) altare æneum,
quod ante Dominum. Et adduxit 14
faciem domûs Domini, ab eo quod
inter altare, & ab eo quod inter
domum Domini. Et oſtendit illud
ſuper femur altaris ad Aquilonẽ.
Et mandavit rex Achaz Uriæ ſacerdoti, 15
dicens; Super altare magnum
offer holocauſtoſim matutinam,
& ſacrificium veſpertinum,
& holocauſtoſim regis, &
ſacrificium ejus, & holocauſtoſim
univerſi populi, & ſacrificium
eorum & libationem eorum:
& omnem ſanguinem
holocauſti, & omnem ſanguinem
ſacrificii ſuper illud effundes. Et
altare æneum erit mihi in (g) mane.
Et fecit Urias ſacerdos juxta 16
omnia quæcunq; mandavit ei rex
Achaz.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 בְּכֵן סְלִיק רְצִין מַלְכָּא דַאֲרָם וּפֶקַח בַּר רְמַלְיָה מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִירוּשְׁלֶם לְאַגָחָא קְרָבָא
6 וְצָרוּ עַל אָחָז וְלָא יְכִילוּ לְאַגָחָא׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא אֲתִיב רְצִין מַלְכָּא דַאֲרָם יַת אֵילַת
7 לַאֲרָם וְתָרִיךְ יַת יְהוּדָאֵי מֵאֵילַת וַאֲרַמָּאֵי אֲתוֹ לְאֵילַת וִיתִיבוּ תַמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּשְׁלַח
אָחָז אִזְגַּדִּין לְוַת תִּגְלַת פְּלֶסֶר מַלְכָּא דְאַתּוּר לְמֵימַר עַבְדָּךְ וּבְרָךְ אֲנָא סַק וּפְרוּקְנִי מִיַּד
8 מַלְכָּא דַאֲרָם וּמִיַּד מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּקָמוּ עֲלָי׃ וּנְסֵיב אָחָז יַת כַּסְפָּא וְיַת דַּהֲבָא דְּאִשְׁתְּכַח
9 בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וּבְאוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא וְשַׁדַּר לְמַלְכָּא דְאַתּוּר שׁוֹחֲדָא׃ וְקַבֵּיל מִנֵּיהּ
מַלְכָּא דְאַתּוּר וּסְלִיק מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל דַּמֶּשֶׂק וְאַחֲדַהּ וְאַגְלֵי עַמָּא דִי בַהּ לְקִרְיָנָא וְיַת
10 רְצִין קְטַל׃ וַאֲזַל מַלְכָּא אָחָז לִקְדָמוּת תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מַלְכָּא דְאַתּוּר לְדוּמֶּשֶׂק וַחֲזָא
יַת מַדְבְּחָא דִי בְדַמֶּשֶׂק וְשַׁדַּר מַלְכָּא אָחָז לְוַת אוּרִיָּה כַהֲנָא יַת דְּמוּת מַדְבְּחָא וְיַת
11 תִּקּוּסֵיהּ לְכָל עוֹבָדוֹהִי׃ וּבְנָא אוּרִיָּה כַהֲנָא יַת מַדְבְּחָא כְּכֹל דִּשְׁלַח מַלְכָּא אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק
12 כֵּן עֲבַד אוּרִיָּה כַהֲנָא עַד דַּאֲתָא מַלְכָּא אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק׃ וַאֲתָא מַלְכָּא מִדַּמֶּשֶׂק וַחֲזָא
13 מַלְכָּא יַת מַדְבְּחָא וְקָרֵיב מַלְכָּא עַל מַדְבְּחָא וְאַסֵּיק עֲלוֹהִי׃ וְאַסֵּיק יַת עֲלָתֵיהּ וְיַת
14 מִנְחָתֵיהּ וְנַסֵּיךְ יַת נִסְכֵּיהּ וּזְרַק יַת דַּם נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא דִי לֵיהּ עַל מַדְבְּחָא׃ וְיַת מַדְבְּחָא
דִנְחָשָׁא דִי קֳדָם יְיָ וְקָרֵיב מִן קֳדָם בֵּיתָא מִבֵּין מַדְבְּחָא וּמִבֵּין בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וִיהַב יָתֵיהּ
15 עַל שִׂדָּא דְמַדְבְּחָא צִפּוּנָא׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא אָחָז יַת אוּרִיָּה כַהֲנָא לְמֵימַר עַל מַדְבְּחָא רַבָּא
אַסֵּיק יַת עֲלַת צַפְרָא וְיַת מִנְחַת רַמְשָׁא וְיַת עֲלַת מַלְכָּא וְיַת מִנְחָתֵיהּ וְיַת עֲלַת
כָּל עַמָּא דְאַרְעָא וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן וְכָל דַּם עֲלָתָא וְכָל דַּם נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא
16 עֲלוֹהִי תִּזְרוֹק וּמַדְבְּחָא דִנְחָשָׁא יְהֵי לִי לְבַקָּרָא׃ וַעֲבַד אוּרִיָּה כַהֲנָא כְּכֹל דְּפַקֵּיד
מַלְכָּא אָחָז׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Tunc aſcendit Reſzin rex Aram, & Pekahh filius Remaliah rex Iſrael in 5
Jeruſalem ad ineundum bellum, & obſederunt Ahhaz, nec potuerunt expugnare.
In tempore illo reſtituit Reſzin rex Aram Eilath ipſi Aram, & 6
expulit Jehudæos ex Eilath; & *Aramæi* venerunt in Eilath, & ſederunt
ibi uſq, ad diem hanc. Et miſit Ahhaz nuncios ad Theglath Pelezzer regem 7
Athur dicendo : Servus tuus, & filius tuus ego ſum; aſcende & libera
me de manu regis Aram, & de manu regis Iſrael, qui ſurrexerunt
contra me. Et accepit Ahhaz argentum & aurum quod inventum eſt in 8
domo ſanctuarii Domini & in theſauris domus regis, & miſit regi Athur
munus. Et paruit ei rex Athur, & aſcendit rex Athur contra Dammeſeq, 9
& cepit eam,& migrare fecit populum,qui erat in ea,in *Kirjana*,&Reſzin
occîdit.Et ivit rex Ahhaz in occurſum Theglath Pelezzer regis Athur in 10
Dummeſeq, & vidit altare quod erat in Dammeſeq : & miſit rex Ahhaz
ad Uriah ſacerdotem ſimilitudinem altaris & exemplar ejus in omni factura
ejus. Et ædificavit Uriah ſacerdos altare:juxta omnia quæ miſerat 11
rex Ahhaz ex Dammeſeq;ſic fecit Uriah ſacerdos,quouſq; venit rex Ahhaz
de Dammeſeq. Et venit rex ex Dammeſeq, & vidit rex altare, & acceſſit 12
rex ad altare, & obtulit ſuper illud : Et obtulit holocauſtum ſuum, & munus 13
ſuum, & libavit libationem ſuam; & ſparſit *ſanguinem victimæ* ſanctitatum
quæ erat illi, ſuper altare. Altare,inquam, æneum quod erat ante 14
Dominum, applicuit à facie domus inter altare & inter domum ſanctuarii
Domini, & dedit illud ad latus altaris Septentrionem verſus. Et præcepit 15
rex Ahhaz Uriah ſacerdoti, dicendo:Super altare magnum incende holocauſtum
auroræ & munus veſperæ, & holocauſtum regis & munus ejus,
& holocauſtum omnis populi terræ, & munera eorum, & libationes eorum,
& omnem ſanguinem holocauſti, & omnem ſanguinem victimæ ſanctitatum
ſuper illud ſparges, & altare æneum erit mihi ad requirendum. 16
Et fecit Uriah ſacerdos juxta omnia quæ præceperat rex Ahhaz.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܠܩ ܪܨܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܘܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܘܪܫܠܡ 5
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ܂ ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܕܢܬܟܬܫܘܢ ܥܡܗ܂ * ܒܙܒܢܐ ܗܘ܂ ܐܗܦܟ ܪܨܝܢ 6
ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ܂ ܠܐܝܠܬ ܠܐܪܡ܂ ܘܐܦܩ ܠܝܗܘܕܐ ܡܢ ܐܝܠܬ܂ ܘܐܪܡܝܐ ܐܬܘ ܠܐܝܠܬ܂ ܘܝܬܒܘ
ܬܡܢ܂ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ܂ * ܘܫܕܪ ܐܚܙ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ ܘܐܡܪ܂ 7
ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܘܒܪܟ܂ ܣܩ ܘܦܪܘܩܝܢܝ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܪܡ܂ ܘܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠܝ܂ * ܘܢܣܒ ܐܚܙ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 8
ܘܒܓܙܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܫܕܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܩܘܪܒܢܐ܂ * ܘܫܡܥܗ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ 9
ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܐܚܕܗ܂ ܘܐܓܠܝܗ ܠܩܝܪ܂ ܘܩܛܠ ܠܪܨܝܢ܂ * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ 10
ܐܚܙ ܠܐܘܪܥܗ ܕܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܚܙܐ ܡܕܒܚܐ ܕܒܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܫܕܪ
ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܠܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ܂ ܕܡܘܬܗ ܕܡܕܒܚܐ ܘܨܘܪܬܗ ܘܟܠܗ ܥܒܕܗ܂ * ܘܒܢܐ ܐܘܪܝܐ 11
ܟܗܢܐ ܡܕܒܚܐ܂ ܐܝܟ ܕܫܕܪ ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ܂ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ܂ ܥܕܠܐ
ܢܐܬܐ ܐܚܙ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ܂ * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܚܙܐ ܐܚܙ ܡܠܟܐ ܡܕܒܚܐ܂ 12
ܘܩܪܒ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܡܕܒܚܐ܂ ܘܣܠܩ ܠܥܠ ܡܢܗ܂ * ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܘܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ܂ ܘܢܣܟ 13
ܢܘܣܟܐ܂ ܘܪܣ ܕܡܐ ܕܢܟܣܬܐ ܕܫܠܡܘܗܝ ܥܠ ܡܕܒܚܐ܂ * ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܩܪܒܗ 14
ܡܢ ܩܕܡ ܐܦܝ ܒܝܬܐ܂ ܡܢ ܒܝܬ ܡܕܒܚܐ܂ ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܪܝܐ܂ ܘܣܡܗ ܥܠ ܓܒܗ ܕܡܕܒܚܐ
ܡܢ ܓܪܒܝܐ܂ * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܠܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܪܒܐ ܐܣܩ 15
ܥܠܬܐ ܕܨܦܪܐ܂ ܘܩܘܪܒܢܐ ܕܪܡܫܐ܂ ܘܥܠܬܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܩܘܪܒܢܗ܂ ܘܥܠܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܐܪܥܐ܂ ܘܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܘܢܘܣܟܝܗܘܢ܂ ܘܟܠܗ ܕܡܐ ܕܥܠܬܐ܂ ܘܟܠܗ ܕܡܐ ܕܕܒܚܐ܂
ܥܠܘܗܝ ܪܘܣ܂ ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܢܗܘܐ ܠܝ ܠܒܥܘܬܐ܂ * ܘܥܒܕ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ܂ ܐܝܟ 16
ܕܦܩܕܗ ܡܠܟܐ ܐܚܙ܂

Tunc aſcendit Raſan rex Aram, & Phecah filius Romeljæ rex Iſraelis in Jeruſalem, ut bellum gererent cum ea: at non potuerunt expugnare eam. 5 Eodem tempore Raſan rex Aram recuperavit Ilath Aramæis, & expulſo Juda ex Ilath, venerunt Aramæi in Ilath, ibíque ſederunt ad hunc uſque diem. 6 Ahaz verò miſſis legatis ad Teglathpalaſar regem Athur, dixit; Servus tuus ſum & filius tuus, aſcende & aſſere me de manibus regis Aram, & è manibus regis Iſraelis, qui adverſantur mihi. 7 Tollénſque Ahaz argentum & aurum quod inventum fuit in domo Domini & in theſauro regio, miſit regi Athur munus. 8 Auſcultavit ei rex Athur, & aſcendit rex Athur contra Damaſcum, cepit eam, tranſtulítque eam in Kir, Raſane interfecto. 9 Abiit autem rex Ahaz obviàm Teglah-palaſari regi Athur in Damaſcum, & videns altare in Damaſco, miſit Ahaz rex Uriæ ſacerdoti ſimilitudinem altaris illius, & ſtructuram ejus, totúmque artificium ejus. 10 Et extruxit Uria ſacerdos altare: quale miſerat rex Ahaz è Damaſco, tale fecit Uria ſacerdos antequam veniret Ahaz rex è Damaſco. 11 Cùm itaque veniſſet rex è Damaſco, vidit rex Ahaz altare, & accedens rex ad altare, conſcendit illud; 12 Obtulítque ſuper illud holocauſta & oblationes, libavit libamina, ſparſítque ſanguinem pacificorum ſuorum ſuper altare. 13 Altare verò æneum quod erat ante Dominum, longiùs amovit ab anteriore parte domûs, ab *ea videlicet parte quæ eſt* inter altare & inter Dominum; & collocavit illud à latere altaris, Aquilonem verſús. 14 Præcepítque rex Ahaz Uriæ ſacerdoti, & ait illi; Super altare magnum offer holocauſtum matutinum, & oblationem veſpertinam, holocauſtum regis & oblationem ejus, holocauſtum totius populi terræ & oblationem ac libamen eorum; omnem quoque ſanguinem holocauſti, & omnem ſanguinem ſacrificiorum, ſuper illud ſpargito: altare verò æneum erit mihi ad precandum. 15 Fecítque Uria ſacerdos prout mandaverat ei rex Ahaz. 16

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* عِنْدَ ذَلِكَ صَعِدَ رَاصَانُ مَلِكُ الأَرْمَنِ * وَفَقَاحُ بْنُ رُومَلِيَا مَلِكُ اسْرَائِيلَ إِلَى اورُسَلِيمَ لِيُقَاتِلُوهَا * 5
فَلَمْ يُطِيقُوا اقْتِتَالَهَا فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ * وَدَارَ رَاصَانُ مَلِكُ الأَرْمَنِ ايْلَةَ إِلَى الأَرْمَنِ * وَاخْرَجَ يَهُودَا مِنْ 6
ايْلَةَ * وَالأَرْمَنُ أَتَوْا إِلَى ايْلَةَ وَأَقَامُوا فِيهَا إِلَى الْيَوْمِ * وَبَعَثَ آحَازُ مَلِكُ يَهُودَا إِلَى تَغْلَثْفَلَسَّارَ 7
مَلِكِ الْمَوْصِلِ فَقَالَ * انِّي عَبْدُكَ وَابْنُكَ * اصْعَدْ خَلِّصْنِي مِنْ يَدِ مَلِكِ الأَرْمَنِ * وَمِنْ يَدِ مَلِكِ
اسْرَائِيلَ الَّذِينَ قَدْ أَقَامُوا عَلَيَّ * وَأَخَذَ آحَازُ الْفِضَّةَ وَالذَّهَبَ الَّذِي وُجِدَ فِي بَيْتِ اللّٰهِ * وَفِي 8
خِزَانَةِ الْمَلِكِ * فَبَعَثَهُ إِلَى مَلِكِ الْمَوْصِلِ هَدِيَّةً * فَسَمِعَ مِنْهُ مَلِكُ الْمَوْصِلِ * وَصَعِدَ مَلِكُ الْمَوْصِلِ 9
عَلَى دِمَشْقَ * فَأَخَذَهَا وَأَجْلَاهَا إِلَى قِيرٍ * وَقَتَلَ رَاصَانَ مَلِكَ الأَرْمَنِ * وَانْطَلَقَ الْمَلِكُ آحَازُ 10
لِيَسْتَقْبِلَ تَغْلَثْفَلَسَّارَ مَلِكَ الْمَوْصِلِ بِدِمَشْقَ * وَأَبْصَرَ الْمَذْبَحَ الَّذِي بِدِمَشْقَ * فَبَعَثَ الْمَلِكُ
آحَازُ إِلَى اورِيَّا الْكَاهِنِ أَنْ يَصْنَعَ لَهُ صُورَةَ الْمَذْبَحِ وَبِنَاءَهُ وَجَمِيعَ عَمَلِهِ * فَصَنَعَ اورِيَّا الْكَاهِنُ 11
مَذْبَحًا * كَمَا أَمَرَ بِهِ الْمَلِكُ آحَازُ مِنْ دِمَشْقَ * كَذَلِكَ صَنَعَهُ اورِيَّا الْكَاهِنُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
آحَازُ الْمَلِكُ مِنْ دِمَشْقَ * وَأَبْصَرَ آحَازُ الْمَذْبَحَ * فَاقْتَرَبَ إِلَى الْمَذْبَحِ * وَصَعِدَ فَوْقَهُ * وَأَصْعَدَ 12 13
عَلَيْهِ صَوَاعِدَ وَقَرَابِينَ وَخَمْرًا صَافِيًا * وَنَضَحَ دِمَاءَ الْكَوَامِلِ الَّتِي لَهُ عَلَى الْمَذْبَحِ * وَالْمَذْبَحُ 14
النُّحَاسُ الَّذِي قُدَّامَ الرَّبِّ قَرَّبَهُ مِنْ قُدَّامِ وَجْهِ الْبَيْتِ مَا بَيْنَ الْمَذْبَحِ وَبَيْتِ الرَّبِّ * فَوَضَعَهُ
عَلَى جَانِبِ الْمَذْبَحِ مِنَ الْجَرْبِيِّ * وَأَمَرَ آحَازُ الْمَلِكُ اورِيَّا الْكَاهِنَ * فَقَالَ لَهُ * عَلَى الْمَذْبَحِ 15
الْكَبِيرِ تَكُونُ تُصْعِدُ صَاعِدَةَ الصَّبَاحِ وَقُرْبَانَ الْعَشِيِّ * وَصَاعِدَةَ الْمَلِكِ وَقُرْبَانَهُ *
وَصَاعِدَةَ جَمِيعِ شَعْبِ الأَرْضِ وَقُرْبَانَهُمْ وَخَمْرَهُمْ * وَجَمِيعَ دَمِ الصَّاعِدَةِ وَجَمِيعَ دِمَاءِ الذَّبَائِحِ
تَنْضِحُ عَلَيْهِ * وَالْمَذْبَحُ النُّحَاسُ يَكُونُ لِلطِّلْبَةِ * وَصَنَعَ اورِيَّا الْكَاهِنُ كَمَا أَمَرَ 16
الْمَلِكُ آحَازُ *

Tunc aſcenderunt Raſan rex Armeniæ, & Phecah Romeliæ filius rex Iſraelis ad Jeruſalem ut oppugnarent eam: ſed non potuerunt expugnare eam tunc temporis. 5 *At Raſan rex Armeniæ traduxit Ailam ad Armenos, expulſiſque Judæis ex Aila, venerunt Armeni in Ailam, moratique ſunt in ea ad hodiernum uſque diem.* 6 *Miſit autem Ahaz rex Judæ ad Teglatphalſarem regem Mauſel, & dixit; Equidem ſervus ac filius tuus ſum: aſcende, & ſerva me de manu regis Armenorum, & de manu regis Iſraelis, qui me obſederunt.* 7 *Et accipiens Ahaz argentum & aurum quod invenit in domo Dei & in theſauro regis, miſit illud regi Mauſel munus.* 8 *Quamobrem obtemperans ei rex Mauſel, aſcendit rex Mauſel contra Damaſcum, cepit eam tranſtulitque ad Kir, & occidit Raſanem regem Armenorum.* 9 *Profectus autem rex Ahaz ut obviàm iret Teglatphalſari regi Mauſel in Damaſcum, quum vidiſſet aram quæ erat in Damaſco, miſit rex Ahaz ad Uriam ſacerdotem ut faceret ſibi formam & ſtructuram illius aræ cum omni ejus opificio.* 10 *Fabrefecitque Uria ſacerdos aram: prout mandaverat ei rex Ahaz è Damaſco, ſic fabrefecit eam Uria ſacerdos antequam veniret rex Ahaz è Damaſco.* 11 *Ahaz viſâ arâ, acceſſit ad aram, & conſcendit illam;* 12 *Obtulit ſuper eam holocauſta, & munera, & vinum purum; ſparſitque ſanguines ſacrificiorum perfectorum ſuorum ſuper aram.* 13 *Et aram æneam quæ erat coram Domino, removens ab anteriore domûs parte quæ erat inter aram & domum Domini, collocavit eam ad aræ latus Aquilonare.* 14 *Et præcepit Ahaz rex Uriæ ſacerdoti, dixitque ad eum; Super aram magnam offeres holocauſtum matutinum, & oblationem veſpertinam; holocauſtum regis & oblationem ipſius; holocauſtum totius populi terræ & oblationem ac vinum eorum; omnem denique ſanguinem holocauſti, omneſque ſacrificiorum ſanguines ſparges ſuper illam: ara autem ænea erit pro precibus.* 15 *Et fecit Uria ſacerdos quemadmodum præcepit ei rex Ahaz.* 16

removit & , *fulcimentorum* clauſuras Achaz rex abſcidit Et
17 וַיְקַצֵּץ הַמֶּלֶךְ אָחָז אֶת־הַמִּסְגְּרוֹת הַמְּכֹנוֹת וַיָּסַר
bubus *deſuper* fecit *deſcendere* mare & , concham eis *deſuper*
מֵעֲלֵיהֶם וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־הַיָּם הוֹרִד מֵעַל הַבָּקָר
.lapideum pavimentum ſuper *ipſum dedit* & : eo ſub qui , æreis
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר תַּחְתֶּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל מַרְצֶפֶת אֲבָנִים׃
ingreſſum & , domo in ædificaverant quod ſabbathi *operimentum* Et
18 וְאֶת־מֵיסַךְ הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר־בָּנוּ בַבַּיִת וְאֶת־מְבוֹא
.Aſſur *regis faciebus à*, DOMINI domum fecit circuire extrinſecum regis
הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה הֵסֵב בֵּית יְהוָה מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
ſcripta ipſa nonne , fecit quæ Achaz *verborum reſiduum* Et
19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָחָז אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים
Achaz *Jacuitque* ? Jehudah regum dierum verborum libro *ſuper*
20 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב אָחָז
: David civitate in ſuis patribus cum eſt ſepultus & , ſuis patribus cum
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד
.eo pro ejus filius Chizchijahu regnavit &
וַיִּמְלֹךְ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XVII. יז

filius Hoſeah regnavit , Jehudah regis Achaz duodecimo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לְאָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ הוֹשֵׁעַ בֶּן־
oculis in malum Fecitque .annis novem Iſrael ſuper Someron in Elah
2 אֵלָה בְשֹׁמְרוֹן עַל־יִשְׂרָאֵל תֵּשַׁע שָׁנִים׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי
.ej᷒ *facies ad* fuerunt qui Iſrael reges ſicut non veruntamen :DOMINI
יְהוָה רַק לֹא כְּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃
Hoſeah ei fuit & , Aſſur rex Salmaneſer aſcendit eum Adverſùs
3 עָלָיו עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיְהִי־לוֹ הוֹשֵׁעַ
Hoſeah in Aſſur rex invenit Et .munus ei reddebatque : ſervus
4 עֶבֶד וַיָּשֶׁב לוֹ מִנְחָה׃ וַיִּמְצָא מֶלֶךְ־אַשּׁוּר בְּהוֹשֵׁעַ
non & , Ægypti regem So ad nuncios miſit quòd , conjurationē
קֶשֶׁר אֲשֶׁר שָׁלַח מַלְאָכִים אֶל־סוֹא מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְלֹא־
eum clauſit & : *anno in annum ſecundùm* Aſſur regi munus *fecit aſcendere*
הֶעֱלָה מִנְחָה לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר כְּשָׁנָה בְשָׁנָה וַיַּעַצְרֵהוּ
Aſſur rex aſcendit Et .carceris domo in eum vinxit & , Aſſur rex
5 מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּאַסְרֵהוּ בֵּית כֶּלֶא׃ וַיַּעַל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר
.annis tribus eam *ſuper coarctavit* & , Someron aſcendit & :terrā omnē in
בְּכָל־הָאָרֶץ וַיַּעַל שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃
, Someron Aſſur rex cepit Hoſeah nono anno In
6 בִּשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְהוֹשֵׁעַ לָכַד מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־שֹׁמְרוֹן
, Chelach in eos fecit habitare & ; Aſſur in Iſrael tranſtulit &
וַיֶּגֶל אֶת־יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה וַיֹּשֶׁב אֹתָם בַּחְלַח
cùm , fuit Et .Medorum civitatibus & , Gozan flumine Chabor in &
7 וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי מָדָי׃ וַיְהִי כִּי־
eos aſcendere *facienti* , ſuo Deo DOMINO Iſrael filii peccâſſent
חָטְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּעֲלֶה אֹתָם
timuerunt & , Ægypti regis Parhoh *manu ſub à* , Ægypti terra è
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִתַּחַת יַד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיִּירְאוּ
ejecerat quas , gentium decretis in ambulaverunt Et *alios* deos
8 אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
.fecerunt quæ , Iſrael regum & , Iſrael filiorū *faciebus* à DOMINUS
יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ׃
DOMINO *ſuper rectum non quod* , verba Iſrael filii *occultaverunt* Et
9 וַיְחַפְּאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא־כֵן עַל־יְהוָה
turre à , ſuis urbibus cunctis in excelſa ſibi ædificaverunt & ; ſuo Deo
אֱלֹהֵיהֶם וַיִּבְנוּ לָהֶם בָּמוֹת בְּכָל־עָרֵיהֶם מִמִּגְדַּל
, ſtatuas ſibi ſtatuerunt Et *munitionis* civitatem ad uſque cuſtodum
10 נוֹצְרִים עַד־עִיר מִבְצָר׃ וַיַּצִּבוּ לָהֶם מַצֵּבוֹת
lignum omne ſubter & , elevatum collem omnem ſuper , lucos &
וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ
.*frondoſum*
רַעֲנָן׃

Verſio VULG. LAT.

17 Tulit autē rex Achaz cælatas
baſes, & luterē, qui erat deſupér
: & mare depoſuit de bobus æreis, qui ſuſtentabant illud,
& poſuit ſuper pavimentum
18 ſtratum lapide. Muſach
quoque ſabbati, quod ædificaverat in templo, & ingreſſum
regis exteriùs, convertit in
templum Domini, propter regem
19 Aſſyriorum. Reliqua autē
verborum Achaz, quæ fecit,
nónne hæc ſcripta ſunt in libro
Sermonum dierum regum
20 Juda ? Dormivítque Achaz
cum patribus ſuis, & ſepultus
eſt cum eis in civitate David,
& regnavit Ezechias filius ejus
pro eo.

CAP. XVII.

1 ANno duodecimo Achaz regis
Juda, regnavit Oſee fili᷒ Ela
in Samaria ſuper Iſrael novem
2 annis. Fecítque malum coram
Domino : ſed non ſicut reges
Iſrael, qui ante eum fuerant.
3 Contra hunc aſcendit Salmanaſar
rex Aſſyriorū, & factus
eſt ei Oſee ſervus, reddebátq;
4 illi tributa. Cúmque deprehendiſſet
rex Aſſyriorum Oſee,
quòd rebellare nitens miſiſſet
nuntios ad Sua regem
Ægypti, ne præſtaret tributa
regi Aſſyriorum, ſicut ſingulis
annis ſolitus erat, obſedit
eum, & vinctum miſit in carcerem.
5 Pervagatúſque eſt omnem
terram : & aſcendens
Samariam, obſedit eam tribus
6 annis. Anno autem nono Oſee,
cepit rex Aſſyriorum Samariam,
& tranſtulit Iſrael in
Aſſyrios : poſuítque eos in
Hala, & in Habor, juxta fluviū
Gozan, in civitatibus Medorum.
7 Factum eſt enim, cùm
peccâſſent filii Iſrael Domino
Deo ſuo, qui eduxerat eos
de terra Ægypti, de manu
Pharaonis regis Ægypti, coluerunt
8 deos alienos. Et ambulaverunt
juxta ritum gentium,
quas conſumpſerat Dominus
in conſpectu filiorum
Iſrael, & regum Iſrael : quia
9 ſimiliter fecerant. Et offenderunt
filii Iſrael verbis non rectis
Dominum Deum ſuum :
& ædificaverunt ſibi excelſa
in cunctis urbibus ſuis, à turre
cuſtodū uſq; ad Civitatem
10 munitam. Fecerúntque ſibi
ſtatuas, & lucos, in omni colle
ſublimi, & ſubter omne
lignum nemoroſum :

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τὰ συγκλείσματα
τῶν μεχωνὼθ, καὶ μετῆρεν ἀπ᾽
αὐτῶν τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν
ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν (χ) τῶν
ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν
18 λιθίνην. Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας
ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὴν εἴσοδον
τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου
ἀπὸ προσώπου (ψ) βασιλέως Ἀσσυρίων.
19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἄχαζ ὅσα ἐποίησεν,
οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;
20 Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, καὶ (ω) ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ,
καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽
αὐτοῦ.

Et concidit rex Achaz clauſuras ipſarum Mechonoth, & 17
tranſtulit ab eis luterem : &
mare dejecit à bobus aneis, quæ
ſub eo : & dedit illud ſuper
baſim lapideam. Et fundamentum 18
(h) cathedræ ædificavit in
domo Domini : & introitum regis
(i) exteriorem convertit in
domum Domini à facie regis
Aſſyriorum. Et reliqua verborum 19
Achaz quæcunque fecit,
nónne hæc ſcripta in libro
Verborum dierum regibus Juda ? Et dormivit Achaz cum 20
patribus ſuis : & ſepultus eſt
in civitate David. Et regnavit
Ezecias filius ejus pro eo.

MS. A. (χ) τῶν δέκα ὑποκάτω (ψ) τοῦ βασιλέως (ω) ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 ἘΝ ἔτει (α) δωδεκάτῳ τοῦ Ἄχαζ βασιλέως
Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ὡσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐν
2 Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη. Καὶ ἐποίησε
τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν
οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν ἔμπροσθεν
3 αὐτοῦ. Ἐπ᾽ αὐτὸν ἀνέβη (β) Σαλαμανασὰρ
βασιλεὺς Ἀσσυρίων. καὶ ἐγενήθη
αὐτῷ Ὡσηὲ δοῦλος, καὶ ἐπέστρεψεν
4 αὐτῷ μαναά. Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων
ἐν τῷ Ὡσηὲ ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν
ἀγγέλους (γ) πρὸς Σηγὼρ βασιλέα Αἰγύπτου,
καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναὰ τῷ βασιλεῖ
Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. καὶ ἐπολιόρκησεν
αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων,
καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς.
5 Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ
τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκησεν
6 (δ) ἐπ᾽ αὐτὴν τρία ἔτη. Ἐν
ἔτει (ε) ἐννάτῳ Ὡσηὲ συνέλαβε βασιλεὺς
Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν, καὶ ἀπῴκισεν
(ζ Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ κατῴκησεν
αὐτοὺς ἐν (η) Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ
7 ποταμοῖς Γωζὰν, καὶ ὄρη Μήδων. Καὶ ἐγένετο
(θ) ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ
κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς
Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθησαν
8 θεοὺς ἑτέρους, Καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς
δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος
(ι) ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ
9 βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν, Καὶ
ὅσοι (κ) ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγους,
οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν· (λ) καὶ
ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς (μ) ὑψηλὰ ἐν πάσαις
ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων
10 ἕως πόλεως ὀχυρᾶς, Καὶ
ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ
βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου
ἀλσώδους·

CAP. XVII.

IN anno duodecimo Achaz 1
regis Juda regnavit Oſee filius
Ela in Samaria ſuper Iſrael novem
annos. Et fecit malum in 2
oculis Domini : veruntamen
non ſicut reges Iſrael, qui fuerant
ante eum. Super ipſum 3
aſcendit Salamanaſſar rex Aſſyriorum.
Et factus eſt ei Oſee
ſervus, & reddidit ei (a) Manaa.
Et invenit rex Aſſyriorum 4
in Oſee (b) injuſtitiam ; quoniam
miſerat nuntios ad Sigor
regem Ægypti : & non attulerat
Manaa regi Aſſyriorum in
(c) anno illo. Et oppugnavit
eum rex Aſſyriorum, & ligavit
eum in domo cuſtodiæ. Et 5
aſcendit rex Aſſyriorum in omnem
terram, & aſcendit in
Samariam, & oppugnavit ſuper
eam tribus annis. In anno 6
nono Oſee cepit rex Aſſyriorum
Samariam : & tranſtulit Iſrael
in Aſſyrios : & collocavit
eos in Alae, & in Abor fluviis
Gozan, & (d) ore Medorum.
Et factum eſt, (e) quia peccaverunt 7
filii Iſrael Domino Deo
ſuo, qui eduxerat eos de terra
Ægypti de ſub manu Pharaonis
regis Ægypti, & timuerunt
deos alios, Et ambulaverunt 8
juſtificationibus gentium,
quas ſuſtulerat Dominus
à facie filiorum Iſrael, & reges
Iſrael, (f) quicunque fecerunt,
Et quicunque induti 9
ſunt filii Iſrael verbis, non
ſic contra Dominum Deum ſuum
: & ædificaverunt ſibi
excelſa in omnibus civitatibus
ſuis à Turre cuſtodum uſque
ad Civitatem munitam : Et 10
ſtatuerunt ſibi titulos, & lucos
in omni colle excelſo, &
ſub omni ligno frondoſo :

MS. A. δωδεκάτῳ Ἄχαζ βασιλεῖ (β) Σαλαμανασὰρ (γ) πρὸς Σωὰ (δ) ἐν αὐτῇ (ε) ἐνάτῳ (ζ) τὸν Ἰσραὴλ (η) Ἀλλαὲ (θ) ὅτι (ι) ἀπὸ (κ) ἠμφιάσαντο (λ) καὶ ὧν ᾠκοδόμησε (μ) ὑψηλῶν ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וְקַצֵּץ מַלְכָּא אָחָז יַת גְּדַנְפֵּי בְסִיסַיָּא וְאַעְדִּי מִנְּהוֹן יַת כִּיּוֹרָא וְיַת יַמָּא אַחֵית מֵעַל תּוֹרַיָּא
18 דִּנְחָשָׁא דִּתְחוֹתוֹהִי וִיהַב יָתֵיהּ עַל רִצְפַּת אַבְנַיָּא : וְיַת טִקּוּס שַׁבְּתָא דִּי בְנוֹ בְּבֵיתָא וְיַת
19 מַעֲלָנָא דְמַלְכָּא בָּרָאָה אַסְחַר לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ מִן קֳדָם מַלְכָּא דְאַתּוּר : וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי
20 אָחָז דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה : וּשְׁכֵיב אָחָז
עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד וּמְלַךְ חִזְקִיָּה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי :

יז

בִּשְׁנַת תַּרְתֵּי עַסְרֵי לְאָחָז מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ הוֹשֵׁעַ בַּר אֵלָה בְשֹׁמְרוֹן עַל
יִשְׂרָאֵל תְּשַׁע שְׁנִין : וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לְחוֹד לָא כְּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל דַּהֲווֹ קֳדָמוֹהִי : עֲלוֹהִי
סְלֵיק שַׁלְמַנְאֶסֶר מַלְכָּא דְאַתּוּר וַהֲוָה לֵיהּ הוֹשֵׁעַ עַבְדָּא וַאֲתֵיב לֵיהּ תִּקְרוּבְתָּא : וְאַשְׁכַּח
מַלְכָּא דְאַתּוּר בְּהוֹשֵׁעַ מְרָדָא דִּי שְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוָת סוֹא מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וְלָא אַסֵּיק
תִּקְרוּבְתָּא לְמַלְכָּא דְאַתּוּר כְּשַׁנָא בְשַׁנָא וְאַחֲדֵיהּ מַלְכָּא דְאַתּוּר וְאַסְרֵיהּ בְּבֵית אֲסִירֵי :
וּסְלֵיק מַלְכָּא דְאַתּוּר בְּכָל אַרְעָא וּסְלֵיק לְשֹׁמְרוֹן וְצָר עֲלַהּ תְּלָת שְׁנִין : בִּשְׁתָּא תְשִׁיעֵתָא
לְהוֹשֵׁעַ כְּבַשׁ מַלְכָּא דְאַתּוּר יַת שֹׁמְרוֹן וְאַגְלֵי יַת יִשְׂרָאֵל לְאַתּוּר וְאוֹתֵיב יַתְהוֹן בַּחֲלַח
וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְקִרְוֵי מָדַי : וַהֲוָה כַּד חָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ אֱלָהֲהוֹן דְּאַסֵּיק יַתְהוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִתְּחוֹת יַד פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וּדְחִילוּ טַעֲוַת עַמְמַיָּא : וַאֲזַלוּ בִּגְזֵרַת
9 עַמְמַיָּא דְתָרֵיךְ יְיָ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל דַּעֲבַדוּ : וַאֲמַרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִלִּין
דְּלָא כַשְׁרִין קֳדָם יְיָ אֱלָהֲהוֹן וּבְנוֹ לְהוֹן בָּמָן בְּכָל קִרְוֵיהוֹן מִמִּגְדַּל תַּקִּיף עַד קִרְוִין כְּרִיכָן :
10 וַאֲקִימוּ לְהוֹן קָמָן וַאֲשֵׁירִין עַל כָּל רָמָא מְנַטְלָא וּתְחוֹת כָּל אִילָן עַבּוּף :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et confregit rex Ahhaz peripherias baſium, et amovit ab eis pelves, et mare 17
depoſuit de bobus æneis, qui erant ſub illo, et dedit illud ſup̄ pavimentum
lapidum. Et exemplar Sabtha, quod conſtruxerant in domo, et introitum 18
regis exteriùs avertit in domum ſanctuarii Dn̄i propter regem Athur.
Et reliquum verborum Ahhaz et quæ fecit, ecce illa ſcripta ſunt in libro 19
verborum dierum regum domus Jehudah. Et cubuit Ahhaz cum patribus 20
ſuis, et ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate David: et regnavit Hhizkiahu
filius ejus pro eo.

CAP. XVII.

ANno duodecimo Ahhaz regis tribus domus Jehudah, regnavit Hoſeagh 1
filius Elah in Somron ſuper Iſrael novem annis: Et fecit quod malum erat 2
ante Dn̄m: tantummodo non ſicut reges Iſrael qui fuerunt ante illum. Contra 3
eum aſcendit Salmanezzer rex Athur, et fuit illi Hoſeagh ſervus, et reddidit
illi munus. Et invenit rex Athur in Hoſeagh conjurationem, quòd miſerat 4
nuncios ad Zzo regem Miſzraim, et non afferret munus regi Athur
annuatim: et clauſit illum rex Athur, et vinxit illum in domo vinctorum. Et 5
aſcendit rex Athur in omnem terram, et aſcendit in Somron, et obſedit illam
tribus annis. Anno nono Hoſeagh ſubegit rex Athur Somron, et migrare 6
fecit Iſrael in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhabor
fluvio Gozan et urbibus Madai. Et fuit quando peccaverunt filii Iſrael ante 7
Dn̄m Deum ſuum, qui eduxerat illos de terra Miſzraim, ne eſſent ſub manu
Pargho regis Miſzraim, et venerati ſunt idola gentium. Et ambulaverunt 8
in decretis gentium, quas expulerat Dn̄s à facie filiorum Iſrael, et regum Iſrael
quæ faciebant. Et dixerunt filii Iſrael locutiones quæ non rectæ erant 9
ante Dn̄m Deum ſuum, et ædificaverunt ſibi excelſa in omnibus urbibus
ſuis, à turri forti uſq; ad urbes munitas. Et ſtatuerunt ſibi ſtatuas, et lucos 10
ſuper omnem collem elatum, et ſub omni arbore frondoſa.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * ܘܦܣܩ ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܣܦܝ̈ܩܐ ܕܡܟܘܢ̈ܬܐ. ܘܐܥܒܪ ܡܢܗܘܢ ܟܢ̈ܫܐ. ܘܝܡܐ ܐܚܬ ܡܢ
ܬܘܪ̈ܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܣܡܗ ܥܠ ܪܨܦܐ ܕܟܐܦ̈ܐ. * ܘܐܦ ܒܝܬܐ ܕܫܒܬܐ ܕܒܢܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 18
19 ܘܡܥܠܢܐ ܕܡܠܟܐ ܕܠܒܪ ܐܦܢܝ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܘܫܪܟܐ
ܕܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܐܚܙ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪ̈ܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ.
20 * ܘܫܟܒ ܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ
ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *

1 * ܒܫܢܬ ܬܪܬܥܣܪܐ ܕܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܗܘܫܥ ܒܪ ܐܠܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ
2 ܒܫܡܪܝܢ. ܬܫܥ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܐܝܟ ܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܗܘܘ
3 ܩܕܡܘܗܝ. * ܥܠܘܗܝ ܣܠܩ ܫܠܡܢܐܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܗܘܫܥ ܥܒܕܐ.
4 ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܘܗܒܬܐ. * ܘܐܫܟܚ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܒܗܘܫܥ ܡܪܕܐ: ܡܛܠ ܕܫܕܪ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܘܬ
ܣܘܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܠܐ ܐܣܩ ܡܘܗܒܬܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܫܢܐ. ܘܐܚܕܗ
5 ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܣܪܗ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܣܠܩ
6 ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܟܪܗ ܥܠܝܗ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. * ܒܫܢܬܐ ܬܫܥܐ ܕܗܘܫܥ. ܟܒܫ ܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܫܒܐ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܬܘܪ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܚܠܚ ܘܒܚܒܘܪ ܢܗܪܐ
7 ܓܘܙܢ ܘܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܕܝ. * ܘܗܘܐ ܟܕ ܚܛܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܕܐܣܩ
ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܗ ܕܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܕܚܠܘ ܠܐܠܗ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ.
8 * ܘܗܠܟܘ ܒܢܡܘܣ̈ܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܠܠܘ ܒܢ̈ܝ
9 ܐܝܣܪܝܠ ܡ̈ܠܐ ܕܠܐ ܫܦܝܪ̈ܢ. ܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܗܢܘܢ ܘܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܒܢܘ ܠܗܘܢ
10 ܒܡ̈ܬܐ ܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪ̈ܝܗܘܢ. ܡܢ ܡܓܕܠܐ ܕܢܛܘܪ̈ܐ ܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܚܣܝܢܬܐ. * ܘܐܩܝܡܘ
ܠܗܘܢ ܩܝܡ̈ܬܐ ܘܕܚܠ̈ܬܐ ܥܠ ܟܠ ܪܡܬܐ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܕܥܒܝܢ.

Secuit etiam rex Ahaz antes basis, & sejunxit ab eis labra: lacum depoſuit à bobus æneis, & collocavit illum ſuper podiolum lapideum. 17 Præterea domum ſabbathi, quæ extructa erat in æde Domini, & ingreſſum portæ extimæ, ſepto conjunxit cum domo Domini à conſpectu regis Athur. 18 Reliqua geſta Ahazi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Judæ. 19 Demum occubuit Ahaz cum patribus ſuis, & ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate David: regnavítque Hezecia filius ejus poſt ipſum. 20

CAP. XVII.

ANno duodecimo Ahazi regis Juda, regnavit Hoſea filius Elæ ſuper Iſraelem in Samaria, novem annis. 1 Fecit quod malum erat coram Domino, ſed non ut reges Iſraelis, qui præceſſerant eum. 2 Contra hunc aſcendit Salmanaſar rex Athur, factúſque eſt ei Hoſea ſervus, & afferebat ei munera. 3 Deprehenſâ autem rex Athur in Hoſea rebellione (miſerat enim legatos ad Sau regem Ægypti, nec offerebat munera regi Athur ut quotannis) concluſit eum rex Athur, & vinxit in carcere. 4 Nam pervaſit rex totam *ejus* regionem, & aſcendens contra Samariam, obſedit eam tribus annis. 5 Tum demum anno nono Hoſeæ ſubegit rex Athur Samariam, ductíſq; filiis Iſrael captivis in Athur, collocavit eos in Helah & in Hobar-fluvii Gozan civitatibus Mediæ. 6 Factúmque eſt ut cùm peccâſſent Iſraelitæ contra Dominum Deum ſuum qui eduxerat eos è terra Ægypti, de ſub manu Pharaonis regis Ægypti, & coluiſſent deos alios: 7 Ambulâſſent in ritibus gentium quas deleverat Dominus à conſpectu filiorum Iſraelis; 8 Et protuliſſent filii Iſraelis verba indecentia in Dominum Deum ſuum, tam ipſi quàm reges eorum: ſtruxiſſent ſibi aras in omnibus civitatibus ſuis, à Turre cuſtodum uſque ad urbem munitam: 9 Erexiſſent ſibi ſtatuas & numina ſuper omnem collem excelſum, & ſubter omnem arborem opacam: 10

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وقطع الملك احاز الجوانح القايمة وابعدها من السقول* واحدر البحر عن الثيران* فوضعه على
18 رصيف الحجارة* وبيت السبت الذي بناه في بيت الرب* ومدخل باب البراني اطافه بيت الرب
19 من قدام ملك الموصل * وساير امور احاز* وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر
20 بيامين الذي لملوك يهودا *واضطجع احاز مع ابايه* ودفن معهم في قرية داود* وملك
بعده حزقيا ابنه *

* Deinde truncavit rex Ahaz alas erectas ſemovitque è baſibus: depoſuit mare à bobus, & collocavit illud ſuper podiolum lapideum. 17 Domum quoque ſabbathi, quam ædificavit in domo Domini, & introitum portæ exterioris, effecit ut cingerent domum Domini à facie regis Mauſel. 18 Reliquæ res geſtæ Ahazi, & omnia quæ fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Juda. 19 Occumbente Ahazo cum majoribus ſuis, & cum iiſdem ſepulto in civitate Davidis, regnavit poſt eum Hezecia filius ejus. 20

• الفصل السابع عشر •

1 * وفي السنة الثانية عشر من ملك احاز ملك يهودا ملك هوشاع بن الا على اسرايل بشمرين
2 سبع سنين *وعمل السوء قدام الله* ولكن ليس مثل ملوك اسرايل الذين كانوا قبله *وصعد
3 عليه سلمانعسار ملك الموصل وكان له هوشاع عبدا وقرب اليه هدايا * فوجد سلمانعسار في
4 هوشاع غدرا* من اجل انه بعث الرسل بالهدايا الي ساوو ملك مصر* ولم يصعد هدايا لملك
5 الموصل مثل كل سنة* فاخذه ملك الموصل* واسره في الحبس *وصعد ملك الموصل على جميع
6 الارض* وصعد على شمرين * فنزل عليها ثلاثة سنين *وفي السنة التاسعة من ملك هوشاع
اخرب ملك الموصل شمرين * واجلي بني اسراييل الي الموصل* واسكنهم بحلاح وبخابار نهر
7 غوزان قري ماداي *ولما اخطوا بنو اسرايل للرب الههم الذي اخرجهم من ارض مصر من
8 تحت يد فرعون ملك مصر* وعبدوا الهة اخر *وسلكوا بسنن الامم التي اهلكها الرب من
9 قدام بني اسرايل *وقال بنو اسرايل قولا ليس حسنا على الرب الاههم* هم وملوكهم *وبنوا
10 صواعد للاصنام في جميع قراهم* من رابية المحارس الي القرية العظيمة *واقاموا لهم انصاب
واصنام على كل رابية عالية* وتحت كل شجرة ظليلة *

CAP. XVII.

ANno duodecimo regni Ahazi regis Juda, regnavit Hoſea filius Elæ ſuper Iſraelem in Samaria, ſeptem annis. 1 Sceleratè ſe geſſit coram Deo, ſed non ut reges Iſraelis, qui præceſſerant eum. 2 Contra hunc aſcendit Salmanaſar rex Mauſel, factuſque eſt ei Hoſea ſervus, & pendebat ei tributum. 3 Poſtea deprehendens Salmanaſar dolum in Hoſea, eò quòd miſiſſet nuntios cum muneribus ad Saum regem Ægypti, neque penderet tributum regi Mauſel, uti conſueverat ſingulis annis; apprehendit eum rex Mauſel, & vinctum conjecit in carcerem. 4 Pervadens enim rex Mauſel regionem ejus univerſam, & contra Samariam aſcendens, eâque tribus annis obſeſſâ; 5 Anno tandem nono regni Hoſeæ vaſtavit rex Mauſel Samariã, & filios Iſraelis abduxit in Mauſel, & habitare fecit eos in Helah & in Hebar-fluminis Gozan civitatibus Mediæ. 6 Cùm enim peccâſſent filii Iſraelis in Dominum Deum ſuum qui eduxerat eos de terra Ægypti, è ditione Pharaonis regis Ægypti, & ſerviviſſent diis alienis: 7 Ambulâſſent in ritibus gentium quas Dominus perdiderat à conſpectu filiorum Iſraelis: 8 Et locuti eſſent Iſraelitæ ſermonem minimè honeſtum de Domino Deo ſuo, tam ipſi quàm reges eorum: ædificâſſent altaria idolis in omnibus civitatibus ſuis, à colle excubiarum uſque ad urbem maximam: 9 Erexiſſent ſibi ſtatuas & idola ſuper omnem collem editum, & ſubter omnem arborem umbroſam; 10

מלכים ב: יז

tranſtulerat quas gentes ſicut excelſis omnibus in ibi ſuffiverunt Et
וַיְקַטְּרוּ־שָׁם בְּכָל־בָּמוֹת כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־הֶגְלָה 11
irritandum ad *mala verba* fecerunt & : eorum *faciebus* à DOMINUS
יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ דְּבָרִים רָעִים לְהַכְעִיס
: *eis* DOMINUS dixit quibus , idolis ſervierunt Et .DOMINUM
אֶת־יְהוָה׃ וַיַּעַבְדוּ הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם 12
, Iſrael in DOMINUS fecit teſtificari Et .hoc *verbum* facietis Non
לֹא תַעֲשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיָּעַד יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל 13
: dicendo , *videntis omnis* ,prophetarum omnium *manu in* Jehudah in &
וּבִיהוּדָה בְּיַד כָּל־נְבִיאוֹ כָל־חֹזֶה לֵאמֹר
,mea decreta,mea præcepta cuſtodite & , malis veſtris viis à Revertimini
שֻׁבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְשִׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי
miſi quam & ,veſtris patrib⁹ præcepi quam legem omnē juxta
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבֹתֵיכֶם וַאֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי
: audierunt non Et .prophetarum meorū ſervorum *manu in* vos ad
אֲלֵיכֶם בְּיַד עֲבָדַי הַנְּבִיאִים׃ וְלֹא שָׁמֵעוּ 14
non qui , ſuorū patrum cervicē juxta ſuam cervicem induraverūt &
וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא
,ej⁹ decreta contempſerunt Et .ſuo Deo DOMINO *in* crediderunt
הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיִּמְאֲסוּ אֶת־חֻקָּיו 15
ej⁹ teſtificationes & ,eorum patrib⁹ cum *excidit* quod ej⁹ pactum &
וְאֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבוֹתָם וְאֵת עֵדְוֹתָיו
,ſunt facti vani &,vanitatē poſt ambulaverūt & :eis *in* eſt teſtificat⁹ quibus
אֲשֶׁר הֵעִיד בָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ
, *eis* DOMINUS præcepit quibus,eorū *circuitus* quæ gentes poſt &
וְאַחֲרֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם
DOMINI præcepta omnia dereliquerunt Et .illæ ſicut *faciendum non ad*
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת כָּהֶם׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה 16
, lucum fecerunt & :vitulos duos ,conflatile ſibi fecerunt & ,ſui Dei
אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה שְׁנֵים עֲגָלִים וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁירָה
.Bahal ſervierunt & ,cœlorum militiæ univerſæ ſe incurvaverunt &
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבָּעַל׃
divinaverunt &,ignem per ſuas filias & ,ſuos filios fecerūt tranſire Et
וַיַּעֲבִירוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ וַיִּקְסְמוּ 17
oculis in malum *faciendum ad ſe vendiderunt* & :augurabantur &,divinationes
קְסָמִים וַיְנַחֵשׁוּ וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
, Iſrael *in* valde Dominus eſt iratus Et .eum *irritandum ad* ,DOMINI
יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ וַיִּתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל 18
.ſola Jehudah tribus niſi remanſit non:*ſuis faciebus deſuper* eos removit &
וַיְסִרֵם מֵעַל פָּנָיו לֹא נִשְׁאַר רַק שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃
: ſui Dei DOMINI præcepta cuſtodivit non Jehudah Etiam
גַּם־יְהוּדָה לֹא שָׁמַר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם 19
reprobavit Et .fecerunt quæ Iſrael decretis in ambulaverunt &
וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיִּמְאַס 20
manu [illegible] eos tradidit & ; eos afflixit & , Iſrael ſemen omne *in* Dominus
יְהוָה בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיְעַנֵּם וַיִּתְּנֵם בְּיַד
ſe ſcidit Quoniam .*ſuis faciebus* à eos projiceret donec : diripientium
שֹׁסִים עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃ כִּי־קָרַע 21
: Nebat filiū Jarobham cōſtituerunt regē & ,David domo *deſuper* Iſrael
יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד וַיַּמְלִיכוּ אֶת־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט
eos fecit peccare &,Dominum poſt à , Iſrael Jarobham *fugavit* &
וַיַּדַּא יָרָבְעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהֶחֱטִיאָם
peccatis univerſis in Iſrael filii ambulaverunt Et .grande peccatum
חֲטָאָה גְדוֹלָה׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־חַטֹּאות 22
removit Donec .*eo* ab receſſerunt non : fecit quæ Jarobham
יָרָבְעָם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא־סָרוּ מִמֶּנָּה׃ עַד אֲשֶׁר־הֵסִיר 23
omniū *manu in* fuerat locut⁹ ſicut ,*ſuis faciebus deſuper* Iſrael Dominus
יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד כָּל־
ſua terra *deſuper* Iſrael *eſt tranſlatus* & : prophetarū ſuorū ſervorū
עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ
.hanc diem ad uſque Aſſur in
אַשּׁוּרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et adolebant ibi incenſū ſuꝑ
aras in morē gentium, quas
tranſtulerat Dñs à facie eo-
rum : fecerúntque verba peſ-
12 ſima irritantes Dñm. Et co-
luerunt immunditias,de quib⁹
præcepit eis Dñs ne facerent
13 verbū hoc. Et teſtificatus eſt
Dñs in Iſrael & in Juda, per
manū omniū prophetarū &
Videntiū, dicens ; Revertimi-
ni à viis veſtris peſſimis, &
cuſtodite præcepta mea,& ce-
remonias , juxta omnē legem
quā præcepi patribus veſtris:
& ſicut miſi ad vos in manu
ſervorū meorū prophetarum.
14 Qui non audierunt, ſed indu-
raverunt cervicem ſuā juxta
cervicē patrū ſuorū, qui no-
luerunt obedire Dño Deo ſuo.
15 Et abjecerunt legitima ej⁹, &
pactū, quod pepigit cū patri-
bus eorum, & teſtificationes,
quibus conteſtatus eſt eos :
ſecutiq; ſunt vanitates,et vanè
egerunt : & ſecuti ſunt gen-
tes, quæ erant per circuitum
eorū, ſuꝑ quibus præceperat
Dñs eis, ut non facerent ſicut
16 & illæ faciebant. Et dereli-
querunt omnia præcepta Do-
mini Dei ſui : fecerúntq; ſibi
conflatiles duos vitulos, & lu-
cos , & adoraverunt univer-
ſam militiam cœli : ſervie-
17 rúntque Baal, Et conſecrave-
runt filios ſuos, & filias ſu-
as , per ignem : & divi-
nationibus inſerviebant &
auguriis : & tradiderunt ſe ut
facerent malū corā Domino,
18 ut irritarent eū. Iratúſq; eſt
Dominus vehementer Iſraeli,
& abſtulit eos à conſpectu ſuo,
& non remanſit niſi tribus
19 Iuda tantummodò. Sed nec
ipſe Iuda cuſtodivit mandata
Domini Dei ſui ; verùm am-
bulavit in erroribus Iſrael ,
20 quos operatus fuerat. Proje-
citq; Dñs omne ſemen Iſrael,
& afflixit eos, & tradidit eos in
manu diripientiū , donec pro-
21 jiceret eos à facie ſua : Ex eo
jā tēpore, quo ſciſſ⁹ eſt Iſrael
à domo David , et conſtitue-
runt ſibi regē Jeroboam filiū
Nabat : ſeparavit enim Jero-
boam Iſrael à Dño, & pecca-
re eos fecit peccatū magnum.
22 Et ambulaverunt filii Iſrael
in univerſis peccatis Jeroboam
quæ fecerat: et non receſſerūt
23 ab eis , Uſquequò Dñs aufer-
ret Iſrael à facie ſua,ſicut locu-
tus fuerat in manu omniū ſer-
vorū ſuorū prophetarū: tranſ-
latúſq; eſt Iſrael de terra ſua
in Aſſyrios, uſq; in diem hanc.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς,
καθὼς τὰ ἔθνη (ν) ἃ ἀπῴκησε κύριος
ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν (ξ) κοινω-
νοὺς, καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον.
12 Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε κύ-
ριος αὐτοῖς, Οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα (ο) τοῦτο
13 τῷ κυρίῳ. Καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ (π) ἐν τῷ Ἰούδα καὶ ἐν χειρὶ πάν-
των τῶν προφητῶν αὐτοῦ παντὸς ὁρῶντος,
λέγων, Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ
τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν
ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπ-
έστειλα (ρ) αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου
14 τῶν προφητῶν. Καὶ οὐκ (σ) ἤκουσαν, καὶ ἐ-
σκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον
15 τῶν πατέρων (τ) αὐτῶν. Καὶ τὰ μαρτύρια
αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλα-
ξαν, καὶ ἐπορεύθησαν (υ) ὀπίσω τῶν ματαίων,
καὶ ἐματαιώθησαν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν
περικύκλῳ αὐτῶν, ὧν ἐνετείλατο κύριος
16 αὐτοῖς (φ) μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. Ἐγκατ-
έλιπον τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο (χ) δα-
μάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλση, καὶ προσεκύνησαν
πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐλάτρευσαν
17 τῷ Βάαλ. Καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς
θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, καὶ (ψ) ἐμαντεύ-
οντο μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθη-
σαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
18 κυρίου παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη
κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστη-
σεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ οὐχ
19 ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ἰούδα μονωτάτη. Καί
γε Ἰούδας οὐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς (ω) κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς
δικαιώμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν, (α) καὶ
20 ἀπεώσαντο τὸν κύριον. Καὶ ἐθυμώθη κύρι-
ος παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλευσεν
αὐτοὺς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπα-
ζόντων αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀ-
21 πὸ προσώπου αὐτοῦ. Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπ-
άνωθεν οἴκου (β) Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἰ-
εροβοὰμ υἱὸν Ναβάτ· καὶ ἐξέωσεν Ἰεροβο-
ὰμ τὸν Ἰσραὴλ (γ) ἐξόπισθε κυρίου, καὶ ἐξή-
22 μαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην. Καὶ ἐπο-
ρεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ
Ἱεροβοὰμ (δ) ἧς ἐποίησεν, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ'
23 αὐτῆς Ἕως οὗ μετέστησε κύριος τὸν Ἰσραὴλ
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε κύ-
ριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ
τῶν προφητῶν. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰσραὴλ ἐπά-
νωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης.

Et adolebāt ibi in omnibus ex- 11
celſis, ſicut gentes, quas tranſtu-
lit Dominus à facie eorum : &
fecerunt (g) participes, & (h)
ſculpſerunt ad irritandum Do-
minum. Et ſervierunt idolis, de 12
quibus dixit Dominus eis; Non
facietis verbum hoc (i) Domi-
no. Et teſtificatus eſt Dominus 13
in Iſrael, & in Juda, & in
manu omnium prophetarū ſuo-
rum, omnis Videntis, dicens ;
Revertimini à viis veſtris ma-
lis, & cuſtodite mandata mea,
& juſtificationes meas, & o-
mnem legem quam mandavi
patribus veſtris, quæcunq; miſi
eis in manu ſervorum meorum
prophetarum. Et non audierunt, 14
& induraverunt dorſum ſuum
ſuper dorſum patrum (k) ſuorū.
Et teſtimonia ejus, quæcunque 15
conteſtatus eſt eis, non cuſtodie-
runt, & ambulaverunt poſt va-
na, & evanuerunt, & poſt gen-
tes, quæ in circuitu ipſorum, de
quibus mandaverat Domin⁹ eis
non facere ſecundùm iſtas. De- 16
reliquerunt mandata Domini
Dei ſui: & fecerunt ſibi fuſile,
duas vitulas: & fecerunt (l) lu-
cos, & adoraverunt omnem
virtutem cœli, & ſervierunt
Baal. Et traduxerunt filios ſu- 17
os, & filias ſuas in igne, & va-
ticinati ſunt vaticinia, & (m)
augurati ſunt. Et venditi ſunt
ad faciendum malum in oculis
Domini ad irritandum eum. Et 18
indignatus eſt Dominus valdè in
Iſrael, & amovit eos à facie
ſua : & non remanſit niſi tri-
bus Juda ſolitaria. Etiam Ju- 19
das non cuſtodivit mandata
Domini Dei ſui : & ambulave-
runt in juſtificationib⁹ Iſrael,
quas fecerant, & abjecerunt (n)
Dominum. Et indignat⁹ eſt Do- 20
minus omni ſemini Iſrael, &
commovit eos, & dedit eos in
manu diripientium eos, quoad-
uſq; ejecit eos à facie ſua : (o)
Quia maximè Iſrael deſuper 21
domo David, & regem fecerūt
Hieroboam filium Nabat. Et
expulit Hieroboam ipſum Iſra-
el à poſt Dominum, & peccare
fecit eos peccatum magnum. Et 22
ambulaverunt filii Iſrael in o-
mni peccato Hieroboam, quod
fecit: non receſſerunt ab eo, Do- 23
nec removit Dominus ipſum Iſ-
rael à facie ſua, ſicut locutus eſt
Dominus in manu omnium ſer-
vorum ſuorum prophetarum. Et
tranſlat⁹ eſt Iſrael deſuper terra
ſua in Aſſyrios uſq; in diē hāc.

MS. A. (ν) ἃ ἀπῴκισεν κύριος ἀπὸ προσώπου (ξ) κοινωνοὺς, ἐχάραξαν
(ο) τοῦτο κυρίῳ. (π) ἐν Ἰούδα (ρ) αὐτοὺς πρὸς ὑμᾶς ἐν (σ) ἤκουσαν
αὐτῶν, καὶ (τ) αὐτῶν, οἳ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπ-
έρριψαν τοὺς ἀκριβασμοὺς * αὐτῶν, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ ἣν ἔκο-
ψεν σὺν πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια (υ) ὀπίσω * ἐθνῶν τῶν
περικυκλωσάντων αὐτοὺς, ὧν (φ) τοῦ μὴ (χ) δαμάλεις, καὶ προσεκύνησαν
(ψ) ἐμαντεύοντο· καὶ ἐπράθησαν (ω) τοῦ κυρίου θεοῦ (α) καὶ ἀπώσαντο τὸν
κύριον ἐν παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, (β) Δαυὶδ, ἐβασίλευσαν (γ) ἐξόπι-
σθεν (δ) ἣ ἐποίησεν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואסיקו בוסמין תמן על כל במתא כעממיא דאגלי יי מן קדמיהון ועבדו קדמוהי פתגמין 11
בישין לארגזא קדם יי׃ ופלחו ית בעליא די אמר יי להון לא תעבדון ית פתגמא הדין׃ 12
ואסהיד יי בישראל וביהודה ביד כל ספר כל מילף למימר תובו מאורחתכון בישתא 13
ותרו פקודי וקימי ככל אוריתא דפקדית ית אבהתכון ודשלחית לותכון ביד עבדי
נבייא׃ ולא קבילו ואקשיאו ית קדלהון כקדלא דאבהתהון דלא הימינו במימרא דיי 14
אלההון׃ וקצו בקימוהי ובגזרתיה די גזר עם אבהתהון ובסהדותיה דאסהיד בהון וטעו 15
בתר טעותא והוו ללמא ובתר עממיא די בסחרניהון די פקיד יי יתהון בדיל דלא למעבד
כותהון׃ ושבקו ית כל פקודיא דיי אלההון ועבדו להון מתכא תרין עגלין ועבדו 16
אשירתא וסגידו לכל חילי שמיא ופלחו ית בעלא׃ ואעברו ית בניהון וית בנתיהון בנורא 17
וקסמו קסמין ונחישו וחשיבו למעבד דביש קדם יי לארגזא קדמוהי׃ והוה רגז מן קדם 18
יי לחדא בישראל ואגלנון מארעא בית שכנתיה לא אשתאר לחוד שבטא דבית יהודה
בלחודוהי׃ אף דבית יהודה לא נטרו ית פקודיא דיי אלההון ואזלו בגזירת ישראל 19
דעבדו׃ וקץ יי בכל זרעא דישראל ועננון ומסרנין ביד בזוזין עד דאגלנון מאתר בית 20
שכנתיה׃ ארי אתפליגו בית ישראל על דבית יהודה ואמליכו ית ירבעם בר נבט ואטעי 21
ירבעם ית ישראל מבתר פולחנא דיי וחיבנון חובא רבא׃ ואזלו בני ישראל בכל חובי 22
ירבעם דעבד לא סטו מנה׃ עד דאגלי יי ית ישראל מארעא בית שכנתיה כמא דמליל 23
ביד כל עבדוהי נבייא וגלו ישראל מעל ארעהון לאתור עד יומא הדין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et adoleverunt aromata ibi in omnibus excelſis,ſicut gentes quas migrare 11
fecerat Dñs à facie eorum, et fecerunt *coram eo* res malas ad irritandum
Dñm. Et ſervierunt *Beghalaja* de quibus Dñs dixerat illis : Non faciatis 12
rem iſtam. Et obteſtat⁹ eſt Dñs in Iſrael et in Jehudah per manum omnis 13
ſcribæ [*&*] omnis doctoris,dicendo:Redite à viis veſtris malis,et ſervate
præcepta mea et decreta mea,juxta omnem legem quam præcepi patribus
veſtris,et quam miſi ad vos per manū ſervorū meorū Prophetarū.Et non 14
audierunt,ſed induraverunt cervicem ſuam juxta cervices patrū ſuorū, *qui*
non crediderunt in dictum Dñi Dei ſui. Et ſpreverunt decreta illius,et pa- 15
cta ejus quæ pepigerat cum patribus eorum, et obteſtationes ejus quibus
obteſtatus fuerat in eos,et erraverunt poſt errores,et fuerunt in nihilum,
et [*iverunt*] poſt gentes quæ erant in circuitu eorum, de quibus præcepe-
rat Dñs eis,ne facerent ſicut illæ. Et dereliquerūt omnia præcepta Dñi Dei 16
ſui,et fecerunt ſibi conflatile,duos vitulos;et fecerunt lucū,et adoraverunt
omnem exercitum cœlorum,et coluerunt Baghla: Et tranſire fecerunt fili- 17
os ſuos et filias ſuas per ignem,et hariolati ſunt hariolationes, et augurati
ſunt,et excogitaverunt facere quod malum erat ante Dñm, ut irritarent
illum. Et fuit indignatio à Dño valdè in Iſrael,et migrare fecit eos de ter- 18
ra domus majeſtatis ſuæ,nec relicta eſt niſi tribus *domus* Jehudah ſola. Eti- 19
am homines domus Jehudah non cuſtodierunt præcepta Dñi Dei ſui, ſed
ambulaverunt in decretis Iſrael quæ fecerant. Et abominatus eſt Dñs omne 20
ſemen Iſrael,et afflixit eos,et tradidit illos in manum diripientiū, quouſq; 21
migrare fecit illos de loco domus majeſtatis ſuæ. Quia litigaverunt [*viri*]
domus Iſrael adverſum [*populum*] domus Jehudah, et regem creârunt Ja-
rabgham filium Nebat;et errare fecit Jarabgham Iſrael,ne [*iret*] poſt cul- 22
tum Dñi,et peccare fecit illos peccatum magnum. Et ambulaverunt filii Iſ-
rael in omnibus peccatis Jarabgham quæ fecerat;non declinaverunt ab eis: 23
Quouſq; migrare fecit Dñs Iſrael de terra domus majeſtatis ſuæ, ſicut lo-
cutus fuerat ꝑ manu omnium ſervorum ſuorum Prophetarum: et migrârunt Iſrael de terra ſua in Athur uſque ad diem hanc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܡܘ ܬܡܢ ܒܣܡ̈ܐ ܥܠ ܐܓܘ̈ܪܐ ܀ ܐܝܟ ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܥܒܕܘ 11
ܥܒ̈ܕܐ ܕܒܝܫܝܢ ܠܡܪܓܙܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܦܠܚܘ ܠܦܬܟܪ̈ܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ. ܠܐ 12
ܬܥܒܕܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܗܢܐ. * ܘܐܣܗܕ ܡܪܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܘܒܝܗܘܕܐ ܒܝܕ ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ 13
ܢܒܝ̈ܐ. ܘܟܠ ܚܙܝ̈ܐ. ܘܐܡܪ. ܬܘܒܘ ܡܢ ܐܘܪ̈ܚܬܟܘܢ ܒܝ̈ܫܬܐ. ܘܛܪܘ ܦܘܩܕ̈ܢܝ ܘܢܡܘܣ̈ܝ. ܐܝܟ
ܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܬ ܠܐܒܗ̈ܬܟܘܢ. ܘܐܝܟ ܕܫܕܪܬ ܠܗܘܢ ܒܝܕ ܥܒ̈ܕܝ ܢܒܝ̈ܐ. * ܘܠܐ ܫܡܥܘ. 14
ܘܩܫܝܘ ܩܕܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܠܐ ܕܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܐܣܠܝܘ 15
ܩܝ̈ܡܝ ܘܦܘܩܕ̈ܢܝ ܕܦܩܕܬ ܠܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܘܣܗܕ̈ܘܬܐ ܕܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܠܐ ܡܕܡ.
ܘܣܪܝܘ ܠܐ ܡܕܡ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܥܡ̈ܡܐ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܢܥܒܕܘܢ ܐܝܟܘܬܗܘܢ.
* ܘܫܒܩܘ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܢܣܟܬܐ ܬܪܝܢ ܥܓ̈ܠܝܢ. 16
ܘܥܒܕܘ ܕܒܚ̈ܐ ܠܦܬܟܪ̈ܐ. ܘܣܓܕܘ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠ. * ܘܐܥܒܪܘ 17
ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܘܒܢ̈ܬܗܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܘܩܣܡܘ ܩܣܡ̈ܐ. ܘܢܚܫܘ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ ܠܡܪܓܙܘܬܗ. * ܘܪܓܙ ܡܪܝܐ ܛܒ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ 18
ܐܫܬܚܪ. ܐܠܐ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܐܦ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܠܐ ܢܛܪܘ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ 19
ܐܠܗܗܘܢ. ܘܗܠܟܘ ܒܢܡܘܣܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܪܓܙܘܗܝ
ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܐܣܠܝ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗ ܙܪܥܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܟܪ ܐܢܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ 20
ܒܐܝܕܝ̈ ܒܙܘܙ̈ܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܡܛܠ ܕܦܪܩܘ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ 21
ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܐܛܥܝ ܝܘܪܒܥܡ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ
ܒܬܪ ܡܪܝܐ. ܘܐܚܛܝ ܐܢܘܢ ܚܛܗܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܗܠܟܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܠܗܘܢ ܚܛܗ̈ܘܗܝ 22
ܕܝܘܪܒܥܡ ܕܥܒܕ. ܘܠܐ ܣܛܘ ܡܢܗܘܢ. * ܥܕܡܐ ܕܐܥܒܪ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. 23
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܝܕ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܢܒܝ̈ܐ. ܘܐܓܠܝ ܐܢܘܢ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܗܘܢ
ܠܐܬܘܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

* Et poſuiſſent iſti thura ſuper aras, more gen- 11
tium quas Dominus extinxerat à conſpectu
eorum: denique res peſſimas feciſſent ad iram
Domini provocandam: Et coluiſſent numi- 12
na de quibus dixerat eis Dominus, Ne faciatis
rem iſtam. Cúmque conteſtatus eſſet Do- 13
minus in Iſraelē & in Judam per omnes ſer-
vos ſuos prophetas, omnéſque Videntes, ac
dixiſſet; Revertimini à viis veſtris malis, &
ſervate præcepta & ſtatuta mea ſecundùm le-
ges quas præſcripſi majorib' veſtris, & quem-
admodum miſi ad eos p ſervos meos prophe-
tas: Et non obtemperâſſent, imò cervicem 14
ſuam indurâſſent præ cervice majorũ ſuorũ,
& non credidiſſent in Dominũ Deum ſuum:
Statuta & præcepta mea ſpreviſſēt quæ man- 15
daveram majoribus eorum, & conteſtationes
quas conteſtat' fueram in eos: nihilũ ſectati,
nihil profeciſſent: ſed ſectati eſſent gentes de
quibus præceperat eis Dñs ne facerent ſicut i-
pſæ: Et derelictis omnibus mandatis Dñi 16
Dei ſui, feciſſent ſibi fuſilia, *nempe* duos vitu-
los, & feciſſent ſacrificia idolis: adorâſſent o-
mnes cœlorũ exercitus, et coluiſſent Baalem:
Traduxiſſent filios filiáſque ſuas per ignem: 17
divinationibus & veneficiis uſi eſſent: deniq;
ſcelera corã Domino perpetrare deſignâſſent
ut eum ad iram provocarent. Propterea Dñs 18
vehementer in Iſraelem iratus, amovit eos
à conſpectu ſuo, ut nonniſi ſola trib' Juda re-
manſerit. At neque filii Judæ ſervaverunt 19
præcepta Dñi Dei ſui, ſed ambulantes juxta
mores Iſraelitarum, ꝑpetrârunt mala coram
Domino, & ad iram concitârunt eum cunctis
diebus. Aſpernatus ergò Dominus totum ſe- 20
men Iſraelis, infames reddidit eos, & tradidit
eos in manum prædonum, adeóque projecit
eos à conſpectu ſuo: Eò quòd receſſerint Iſ- 21
raelitæ ab obſequio Davidis, & regem ſuper
ſe conſtituerint Jerobaamum Nabati filium.
Jerobaamus enim ſeduxit Iſraelitas à Domi-
no, & induxit eos ad peccata graviſſima; Et 22
inceſſerunt Iſraelitæ in omnibus peccatis à
Jerobaamo commiſſis, neque deflexerunt ab
eis. Adeo ut ejecerit Dominus Iſraelem è 23
conſpectu ſuo, quemadmodum prædixerat
Dominus per omnes prophetas, et tranſtule-
rit filios Iſraelis è terra ipſorum in Athur ad
hunc uſque diem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ووضعوا هناك البخورات علي الصواعد * مثل الامم الذين ابادهم الرب من قدامهم * وفعلوا 11
افعالا سيية ليغضبوا قدام الرب * وعبدوا الاصنام الذين قال لهم الرب * لا تفعلوا هذا الفعل 12
* واشهد الرب علي اسرايل ويهودا * علي يد جميع عبيده الانبياء وجميع المعلمين * وقال توبوا 13
من طرايقكم السيية * واحفظوا وصاياي وعهودي * مثل الشرايع التي اوصيت ابايكم * كالذي
ارسلت اليهم علي لسان عبيدي الانبياء * فلم يسمعوا ولووا رقابهم مثل رقاب ابايهم * ولم 14
يومنوا بالرب الههم * واحقوا عهودي ووصاياي التي اوصيت ابايهم * والشهادات التي اشهدت * 15
وذهبوا في اثر لا شي وشي لم ينفعهم * لانهم ذهبوا في اثر الامم التي امر الرب ان لا يفعلوا
مثلهم * وتركوا وصايا الله الههم * وصنعوا لهم الهة مسبوكة عجلين اثنين * وصنعوا ذبايح 16
للاصنام * وسجدوا لجميع نجوم السماء * وعبدوا باعل الصنم * وطردوا بنيهم وبناتهم في النار * 17
وتخرصوا الخروص * وتكهنوا * وتفكروا ان يصنعوا السوء قدام الله ليغضبوه * وغضب 18
الرب جدا علي اسرايل * وابعدهم من قدامه * ولم يبق الا سبط يهودا فقط * وايضا فان بني 19
يهودا لم يحفظوا وصايا الرب الاههم * وسلكوا طريق اسرايل ليعملوا السوء قدام الله *
واغضبوه جميع الايام * ورفض الرب جميع زرع اسرايل * واسلمهم بيد النهابين * واهانهم حتي 20
طرحهم من قدامه * لانه افترق يوربعام باسرايل من بيت داود * وملكوا عليهم يوربعام 21
بن ناباط * فاضل اسرايل يوربعام عن طريق الرب * واخطاء بهم خطايا عظيمة * وسلك بنو 22
اسرايل في جميع خطايا يوربعام التي صنع * ولم يعدلوا عنها * حتي ابعد الرب اسرايل 23
من بين يديه * كما قال الرب علي السنة جميع الانبياء * واجلا بني اسرايل من ارضهم
الي الموصل الي اليوم *

* *Impoſuiſſent ibi thura altaribus illis pro* 11
more gentium quas perdiderat Dominus
à conſpectu eorum: actiones denque ne-
farias commiſiſſent quibus iram Domini
concitarent. Adorantes idola de quibus 12
dixerat eis Dominus, Ne perpetretis hu-
juſcemodi facinora. Cúmque teſtatus eſſet 13
Dominus adverſùs Iſraelem & Judam
per omnes ſervos ſuos prophetas, omneſq;
doctores, ac dixiſſet, Revertimini à viis
veſtris ſceleratis, & cuſtodite præcepta
& fœdera mea ſecundùm leges quas præ-
cepi majoribus veſtris, juxta illa quæ ad
eos miſi per linguam ſervorum meorum
prophetarum: Nec tamen auſcultâſſent, imò 14
torva reddidiſſent colla ſua ut colla ma-
jorum ſuorum, neq; credidiſſent in Domi-
num Deum ſuum: Parvipendiſſent ſtatu- 15
ta & præcepta mea quæ mandaveram
patribus eorum, & teſtimonia quibus con-
teſtatus ſum; & abiiſſent poſt nihil, rem
ſcilicet quæ non proderat eis: quandoqui-
dem abierant per veſtigia gentium quas
Dominus imitari vetuerat: Dereliquerant 16
præcepta Dei, Dei ſui, & fabricârant ſibi
deos fuſiles, geminos vitulos: ſacrificia fe-
cerant idolis, omnia cæli ſydera coluerant,
& Baalem idolum adoraverant: Filios 17
& filias ſuas in ignem injecerant, tem-
pora obſervaverant, & præſtigiis uſi fu-
erant, animoq; decreverant ſcelerate ſe
gerere coram Deo, quatenus eum ad iram
provocarent. Idcirco Dominus vehementi 18
furore percitus in Iſraelitas, ejecit eos à
conſpectu ſuo, nec remanſit niſi ſola tribus
Juda. Imò etiam nè filii quidem Juda 19
ſervaverunt præcepta Domini Dei ſui, ſed
inceſſerunt viam Iſraelis, ut ſcelera co-
ram Deo committerent; & irritaverunt
eum cunctis diebus. Sic reſpuit Dominus 20
univerſum ſemen Iſraelis, & tradidit eos
in manum diripientium; & eatenus
aſpernatus eſt eos, ut abjecerit eos à con-
ſpectu ſuo. Nam ſeparante Jerobaamo Iſra- 21
elitas à domo Davidis, creârunt hi regē
ſuper ſe Jerobaamum Nabati filium:
Jerobaamus verò Iſraelitas avocavit à
via Domini, & commiſit in eos peccata
graviſſima: Tum inceſſerunt Iſraelitæ in 22
omnibus Jerobaami peccatis quæ commi-
ſerat, nec receſſerunt ab eis. Ita ut ejice- 23
ret Dominus Iſraelitas à ſe, quemadmo-
dum prædixerat Dominus per linguas o-
mnium prophetarum; et transferret Iſrae-
litas è terra ipſorum ad Mauſel in hunc
uſque diem.

מלכים ב: יז

,Chamath è & ,Havva è & ,Cutha è & , Babel è Aſſur rex Adduxitque
24 וַיָּבֵא מֶלֶךְ־אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה וּמֵעַוָּא וּמֵחֲמָת
: Iſrael filiis pro Someron civitatib' in fecit habitare &:Sepharvaim &
וּסְפַרְוַיִם וַיֹּשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
,fuit Et .ejus urbibus in habitaverunt & ,Someron poſſederunt &
25 וַיִּרְשׁוּ אֶת־שֹׁמְרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ׃ וַיְהִי
miſit & : DOMINUM timuerunt non ,ibi *eorum ſeſſionis* principio in
בִּתְחִלַּת שִׁבְתָּם שָׁם לֹא יָרְאוּ אֶת־יְהוָה וַיְשַׁלַּח
Dixeruntque .eis *in occidentes erant* & , leones eos in DOMINUS
26 יְהוָה בָּהֶם אֶת־הָאֲרָיוֹת וַיִּהְיוּ הֹרְגִים בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
feciſti habitare &,feciſti trāſmigrare quas Gentes :dicendo , Aſſur regi
לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וַתּוֹשֶׁב
: terræ Dei judicium *cognoverunt non* , Someron civitatib' in
בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן לֹא יָדְעוּ אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ
quòd eo , eos *interimentes ipſi* ecce & , leones eos in miſit &
וַיְשַׁלַּח־בָּם אֶת־הָאֲרָיוֹת וְהִנָּם מְמִיתִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר
rex præcepit Et .terræ Dei judicium *ſcientes ipſi non*
27 אֵינָם יֹדְעִים אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ וַיְצַו מֶלֶךְ
quos ſacerdotibus de unum illuc facite *Ire* : dicendo , Aſſur
אַשּׁוּר לֵאמֹר הֹלִיכוּ שָׁמָּה אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
eos doceat & : illuc *ſedeant* & , *eant* & : inde feciſtis tranſmigrare
הִגְלִיתֶם מִשָּׁם וְיֵלְכוּ וְיֵשְׁבוּ שָׁם וְיֹרֵם אֶת־
quos ſacerdotibus è unus venit Et .terræ Dei judicium
28 מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ וַיָּבֹא אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
docens fuit & , Bethel in habitavit & ,Someron de fecerāt tranſmigrare
הִגְלוּ מִשֹּׁמְרוֹן וַיֵּשֶׁב בְּבֵית־אֵל וַיְהִי מוֹרֶה
gens facientes fuerunt Et .DOMINUM timerent quomodo eos
29 אֹתָם אֵיךְ יִרְאוּ אֶת־יְהוָה׃ וַיִּהְיוּ עֹשִׂים גּוֹי
fecerant quæ , excelſorum domo in poſuerunt & ,ſuos deos *gens*
גּוֹי אֱלֹהָיו וַיַּנִּיחוּ בְּבֵית הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ
.ibi *habitantes ipſi quibus* , ſuis urbibus in *gens gens* , Someronitæ
הַשֹּׁמְרֹנִים גּוֹי גּוֹי בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יֹשְׁבִים שָׁם׃
fecerunt Chuth viri & : Benoth Succoth fecerunt Babel viri Et
30 וְאַנְשֵׁי בָבֶל עָשׂוּ אֶת־סֻכּוֹת בְּנוֹת וְאַנְשֵׁי־כוּת עָשׂוּ
fecerunt Havvæi Et .Aſima fecerunt Chamath viri & ,Nerghal
31 אֶת־נֵרְגַל וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת־אֲשִׁימָא׃ וְהָעַוִּים עָשׂוּ
igni *in* ſuos filios *comburentes* Sepharvæi & : Tartach & , Nibchaz
נִבְחַז וְאֶת־תַּרְתָּק וְהַסְפַרְוִים שֹׂרְפִים אֶת־בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ
timentes fuerunt Et .Sepharvæorum diis Hanamelech &,Adramelech
32 לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵ סְפָרִים׃ וַיִּהְיוּ יְרֵאִים
,excelſorum ſacerdotes eorum *partes* ſibi fecerunt & : DOMINUM
אֶת־יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת
DOMINUM .excelſorum domo in eis *facientes fuerunt* &
33 וַיִּהְיוּ עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבָּמוֹת׃ אֶת־יְהוָה
judicium juxta *ſervientes erant* ſuis diis & , *timentes fuerunt*
הָיוּ יְרֵאִים וְאֶת־אֱלֹהֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים כְּמִשְׁפַּט
hanc diem ad Uſque .inde *eos* fecerant tranſmigrare quas , gentium
34 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתָם מִשָּׁם׃ עַד הַיּוֹם הַזֶּה
,DOMINUM *timentes ipſi* non *: prima judicis* juxta *facientes ipſi*
הֵם עֹשִׂים כַּמִּשְׁפָּטִים הָרִאשֹׁנִים אֵינָם יְרֵאִים אֶת־יְהוָה
,eorum judicium juxta & , eorum decreta juxta *facientes* ipſi neque
וְאֵינָם עֹשִׂים כְּחֻקֹּתָם וּכְמִשְׁפָּטָם
filiis DOMINUS præcepit quæ , præceptū juxta & ,legē juxta &
וְכַתּוֹרָה וְכַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־בְּנֵי
exciderat Et .Iſrael *ejus* nomen impoſuit cui Jahacob
35 יַעֲקֹב אֲשֶׁר־שָׂם שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּכְרֹת
timebitis Non : dicendo ,eis præceperat & , pactum eis cum DOMINUS
יְהוָה אִתָּם בְּרִית וַיְצַוֵּם לֵאמֹר לֹא תִירְאוּ
,eis ſervietis nec , eis vos incurvabitis nec , alienos deos
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־תִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וְלֹא תַעַבְדוּם
.eis immolabitis nec
וְלֹא תִזְבְּחוּ לָהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

24 Adduxit autē rex Aſſyriorū de Babylone, & de Cutha, & de Auab, & de Emath, & de Sepharuaim : & collocavit eos in civitatibus Samariæ pro filiis Iſrael : qui poſſederunt Samariam, & habitaverunt in 25 urbibus ejus. Cúmque ibi habitare cœpiſſent, non timebāt Dominum : & immiſit in eos Dominus leones, qui interficiebant eos. 26 Nuntiatúmque eſt regi Aſſyriorum, & dictum ; Gentes, quas tranſtuliſti, & habitare feciſti in civitatibus Samariæ, ignorant legitima Dei terræ : & immiſit in eos Dn̄s leones, et ecce interficiunt eos, eò quòd ignorent ritum 27 Dei terræ. Præcepit autem rex Aſſyriorum, dicens; Ducite illuc unum de ſacerdotib', quos indè captivos adduxiſtis, et vadat, & habitet cum eis: & doceat eos legitima Dei terræ. 28 Igitur cùm veniſſet unus de ſacerdotibus his, qui captivi ducti fuerant de Samaria, habitavit in Bethel, & docebat eos quomodò colerent Dominum. 29 Et unaquæque gens fabricata eſt deum ſuum : poſuerúntque eos in fanis excelſis, quæ fecerant Samaritæ, gens & gens in urbibus ſuis, in quibus ha- 30 bitabat. Viri enim Babylonii fecerunt Sochothbenoth : viri autem Chutæi fecerūt Nergel: & viri de Emath fecerunt A- 31 ſima. Porrò Heuæi fecerunt Nebahaz & Tharthac. Hi autem qui erant de Sepharuaim, comburebant filios ſuos igni, Adramelech et Anamelech di- 32 is Sepharuaim, Et nihilòminùs colebant Dominum. Fecerunt autem ſibi de noviſſimis ſacerdotes excelſorū, et ponebant eos in fanis ſublimibus. 33 Et cùm Dn̄m colerēt, diis quoque ſuis ſerviebant juxta conſuetudinem gentium, de quibus tranſlati fuerant Samariā: 34 Uſque in præſentem diem morem ſequuntur antiquum: non timent Dominum, neque cuſtodiunt ceremonias ejus, judicia, & legem, & mandatum, quod præceperat Dominus filiis Jacob, quem cognomina- 35 vit Iſrael: Et percuſſerat cum eis pactum, et mandaverat eis, dicens ; Nolite timere deos alienos, & non adoretis eos, neque colatis eos, & non immoletis eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

24 Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τοὺς ἐκ (ε) Χουθά, ἀπὸ Ἀϊά, καὶ ἀπὸ Αἰμάθ, καὶ (ζ) Σεπφαρουαΐμ, καὶ κατῳκίσθησαν ἐν πόλεσι Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ (η) κατῳκίσθησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. 25 Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας (θ) αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτέννοντες ἐν αὐτοῖς. 26 Καὶ (ι) εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες, Τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ (κ) ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας οὐκ ἔγνωσαν (λ) τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν (μ) εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού εἰσι θανατοῦντες αὐτούς, καθότι οὐκ οἴδασι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 27 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων, (ν) Ἀπαγάγετε ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ (ξ) κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 28 Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων (ο) ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθήλ, καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς (π) πῶς φοβηθῶσι τὸν κύριον. 29 Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν· καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ (ρ) Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς (σ) κατῴκουν. 30 Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν (τ) Σωκχὼθ Βενίθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χοὺθ ἐποίησαν τὴν Ἐργέλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμὰθ ἐποίησαν τὴν Ἀσιμάθ. 31 Καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν (υ) Ἐβλαζὲρ καὶ τὴν Θαρθάκ, καὶ ὁ Σεπφαρουαΐμ ἡνίκα κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ (φ) Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀνημελὲχ θεοῖς Σεπφαρουαΐμ. 32 Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν (χ) ὑψηλῶν. 33 Καὶ τὸν κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν (ψ) ἀπῴκισαν αὐτοὺς ἐκεῖθεν. 34 Ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. αὐτοὶ φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ κατὰ τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετείλατο (ω) κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ, οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. 35 Καὶ διέθετο (α) κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ (β) θυσιάσετε αὐτοῖς·

Et adduxit rex Aſſyriorū è Babylone, (p) qui de Chuthæ, ab Aia, & ab Emath, & Sepphar-uaim : & habitaverunt in civitatibus Samariæ pro filiis Iſrael, & hæreditârunt Samariam, & habitaverunt in civitatibus ej'. 24 *Et factum eſt in principio (q)* 25 *ſeſſionis eorum, non timuerunt Dominum : & miſit Dominus in eis leones, & erant interficientes in eis. Et dixerunt regi* 26 *Aſſyriorum, dicentes ; Gentes, quas tranſtuliſti, & pro aliis ſedere feciſti in civitatibus Samariæ, non cognoverunt judicium Dei terræ : & miſit in eos leones : & ecce ſunt occidentes eos, ſicut non noverunt judicium Dei terræ. Et mandavit rex* 27 *Aſſyriorum, dicens ; Abducite (r) hinc, & eant, & habitent ibi : & illuminabunt eos judicium Dei terræ. Et adduxerunt* 28 *unum ſacerdotum, quos tranſtulerunt de Samaria : & ſedit in Bethel : & fuit illuminans eos, quomodò timeant Dominum. Et fuerunt facientes gentes gen-* 29 *tes deos ſuos : & poſuerunt in domo excelſorum, quæ fecerant Samaritæ, gentes gentes in civitatibus ſuis, in quibus habitabant. Et viri Babylonis fece-* 30 *runt ipſam Socchoth Benith : & viri Chuth fecerunt Ergel : & viri Æmath fecerunt Aſimath, Et Euei fecerunt Eblazer, &* 31 *Tharthac : & Sepphauraim (ſ) tunc comburebant filios ſuos in igne, ipſi (t) Adramelech, & Anemelech diis Sepphauraim. Et (u) erant timentes Dominū.* 32 *Et collocârunt abominationes ſuas in domibus excelſorū, quæ fecerāt in Samaria, gens gens in civitate, in qua habitabant in ea. Et erant timētes Dominū. Et fecerunt (x) ſibi ſacerdotes excelſorum : & fecerunt (y) eis in domo excelſorum. Et Dominum* 33 *timebant : & diis ſuis ſerviebant juxta judicium gentium, undè tranſtulerāt eos indè. uſ-* 34 *que in diem hanc (z) ipſi faciebant juxta judicium earum. (aa) Ipſi timent ; & ipſi faciunt ſecundùm juſtificationes earū, & ſecundùm judicium earum, & ſecundùm legem, & ſecundùm mandatum, quod mandavit Dominus filiis Jacob, cujus poſuit nomen ejus Iſrael. Et diſ-* 35 *poſuit Dominus cum eis teſtamentum, & mandavit eis, dicens ; Non timebitis deos alienos, & non adorabitis eos : & non ſervietis eis, & non ſacrificabitis eis.*

MS. A. (ε) Χουά, καὶ ἀπὸ (ζ) Σεφφαρουαΐμ, (η) κατῴκησαν (θ) αὐτῶν ἐκεῖ οὐκ (ι) εἶπον (κ) ἀντεκάθισαν (λ) τὰ κρίματα (μ) κύριος εἰς (ν) Ἀπφέρατε ἐκεῖθεν, (ξ) κατοικείτωσαν (ο) ὧν ἤγαγον ἀπὸ (π) ὅπως (ρ) Σαμαρῖται, ἔθνη ἐν (σ) αὐτοὶ κατῴκουν ἐν αὐταῖς. Καὶ (τ) Σοκχὼθ βενιθεί, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμὰθ (υ) Ἀβλαζὲρ καὶ τὴν Ναιβὰς καὶ τὴν Θαρθάκ, καὶ τὴν Σεφφαρουαΐμ (φ) Ἀδραμέλεκ καὶ Ἀμημελὲχ θεοῖς Ἐφφαρουαΐμ. (χ) ὑψηλῶν. Τὸν κύριον (ψ) ἀπῴκησεν (ω) κύριος υἱοῖς (α) κύριος διαθήκην (β) θυμιάσετε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 וְאַיְתִי מַלְכָּא דְאַתּוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה וּמֵעַוָּה וּמֵחֲמָת וּמִסְפַּרְוַיִם וְאוֹתֵיב בְּקִרְוֵי שֹׁמְרוֹן
25 חֲלָף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִירִיתוּ יַת שֹׁמְרוֹן וִיתִיבוּ בְּקִרְוָהָא׃ וַהֲוָה בְּשֵׁרָיוּת לְמִיתַּבְהוֹן תַּמָּן לָא
26 הֲווֹ דָחֲלִין מִן קֳדָם יְיָ וְגָרֵי יְיָ בְּהוֹן יַת אַרְיְוָתָא וַהֲווֹ קָטְלִין בְּהוֹן׃ וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא דְאַתּוּר
לְמֵימַר עַמְמַיָּא דְּאַגְלֵיתָא וְאוֹתֵיבְתָּא בְּקִרְוֵי שֹׁמְרוֹן לָא הֲווֹ יָדְעִין יַת דִּין אֱלָהָא דְאַרְעָא
וְגָרֵי בְהוֹן יַת אַרְיְוָתָא וְהָא אִנּוּן מְקַטְּלִין יַתְהוֹן בְּדִלֵית אִנּוּן יָדְעִין יַת דִּין אֱלָהָא דְאַרְעָא׃
27 וּפַקֵּיד מַלְכָּא דְאַתּוּר לְמֵימַר אוֹבִילוּ לְתַמָּן חַד מִכַּהֲנַיָּא דְּאַגְלֵיתוּנוּן מִתַּמָּן וְיֵזְלוּן וְיֵתְבוּן
28 תַּמָּן וְיַלְּפוּן יַת דִּין אֱלָהָא דְאַרְעָא׃ וַאֲתָא חַד מִכַּהֲנַיָּא דְּאִתְגְּלִיאוּ מִשֹּׁמְרוֹן וִיתֵיב בְּבֵיתאֵל
29 וַהֲוָה מַלֵּיף יַתְהוֹן אֵכְדֵין יְדַחֲלוּן מִן קֳדָם יְיָ׃ וַהֲווֹ עָבְדִין עַמָּא עַמָּא טַעֲוָתֵיהוֹן וְאַחִיתוּ
30 בְּבָמָתָא דַּעֲבַדוּ שֹׁמְרוֹנָאֵי עַמָּא עַמָּא בְּקִרְוֵיהוֹן דְּאִנּוּן יָתְבִין תַּמָּן׃ וֶאֱנָשֵׁי בָבֶל עֲבַדוּ יַת
31 סֻכּוֹת בְּנוֹת וֶאֱנָשֵׁי כוּת עֲבַדוּ יַת נֵרְגַל וֶאֱנָשֵׁי חֲמָת עֲבַדוּ יַת אֲשִׁימָא׃ וְעַוָּאֵי עֲבַדוּ
נִבְחַז וְיַת תַּרְתָּק וֶאֱנָשׁ סְפַרְוַיִם מוֹקְדִין יַת בְּנֵיהוֹן בְּנוּרָא לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ טַעֲוַת
32 סְפַרְוָיִם׃ וַהֲווֹ דָחֲלִין מִן קֳדָם יְיָ וַעֲבַדוּ לְהוֹן מִקְצָתְהוֹן כּוּמְרֵי בָמָתָא וַהֲווֹ עָבְדִין לְהוֹן
33 בְּבֵית בָּמָתָא׃ מִן קֳדָם יְיָ הֲווֹ דָחֲלִין וְיַת טַעֲוָתְהוֹן הֲווֹ פָלְחִין כְּנִימוֹסֵי עַמְמַיָּא דְּאַגְלִיאוּ
34 יַתְהוֹן מִתַּמָּן׃ עַד יוֹמָא הָדֵין אִנּוּן עָבְדִין כְּנִמּוּסֵי קַדְמָאֵי לֵיתְנוּן דָּחֲלִין מִן קֳדָם יְיָ וְלֵיתְנוּן
עָבְדִין בִּגְזֵירָתְהוֹן וּכְדַחֲזֵי לְהוֹן וּכְאוֹרַיְתָא וּכְתַפְקֶידְתָּא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת בְּנֵי יַעֲקֹב דְּשַׁוִּי שְׁמֵיהּ
35 יִשְׂרָאֵל׃ וּגְזַר יְיָ עִמְּהוֹן קְיָם וּפַקְּדִנּוּן לְמֵימַר לָא תִדְחֲלוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וְלָא תִסְגְּדוּן
לְהוֹן וְלָא תִפְלְחוּנוּן וְלָא תְדַבְּחוּן לְהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

24 Et adduxit rex Athur [*homines*] ex Babel, et ex *Chutha*, et ex Ghavah, et ex Hhamath, et ex Szepharvaim, et collocavit in urbib' Somron pro filiis Iſrael, et hæreditaverunt Somron, et ſederunt in urbib' ej'. 25 Et fuit cùm inciperent habitare illi ibi, non timuerunt Dn̄m; et incitavit Dn̄s in eos leones, et occidebant de illis. 26 Et dixerunt regi Athur dicendo: Gentes quas migrare feciſti et collocâſti in urbib' Somron, non cognoverunt judiciū Dei terræ: et incitavit in illos leones, et ecce illi occidūt eos, eo quod illi non cognoſcunt judiciū Dei terræ. 27 Et præcepit rex Athur, dicendo: Deducite illuc quendā de ſacerdotib' quos migrare feci indè, et eant et ſedeant ibi, et doceant illos judiciū Dei terræ. 28 Et venit un' de ſacerdotibus quos tranſtulerant ex Somron, et ſedit in Beth-el, et docuit illos quomodo timerent à facie Dn̄i. 29 Et fecerunt gentes ſingulæ idola ſua, et repoſuerunt [*in*] *excelſis quæ* fecerant Somronæi, gentes ſingulæ in urbib' ſuis, in quibus ipſæ ſedebant. 30 Et homines Babel fecerunt Szuchoth-Benoth, et homines Chuth fecerunt Nergal, et homines Hhamath fecerunt Aſimah. 31 Et *Ghavæi* fecerunt Nibhhaz et Tharthaq : et hominis Szepharvaim comburebant filios ſuos igni, ipſi Adramelech, et Ghanamelech idolis Szepharvaim. 32 Et timuerunt à facie Dn̄i, et fecerunt ſibi ex parte eorum ſacerdotes excelſorum, et ſacrificaverunt illis in æde excelſorum. 33 A facie Dn̄i timebant, et tamen idolis ſuis ſerviebant, juxta ritus gentium, unde migrare fecerant eos. 34 Uſq; ad diem hanc ipſi faciunt juxta ritus antiquos, neque ipſi timent à facie Dn̄i, neq; faciunt juxta ſtatuta eorū: et cùm videbatur illis nec juxta legē, nec juxta præcepta quæ præcepit Dn̄s filiis Jaghakob cui impoſuit nomen Iſrael. 35 Et pepigerat Dominus cum illis fœdus, et præceperat eis, dicendo : Non timebitis idola gentium, *et* non adorabitis ea, et non coletis ea, neque ſacrificabitis eis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 * ܘܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܡܢ ܒܒܠ. ܘܡܢ ܟܘܬ. ܘܡܢ ܥܘܐ ܘܡܢ ܚܡܬ. ܘܡܢ
ܣܦܪܘܝܡ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ ܚܠܦ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܪܬܘܗ̇ ܠܫܡܪܝܢ.
25 ܘܝܬܒܘ ܒܩܘܪܝܗ̇. * ܘܡܢ ܕܫܪܝܘ ܗܘ ܕܢܬܒܘܢ ܬܡܢ. ܠܐ ܕܚܠܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ
26 ܒܗܘܢ ܐܪܝܘܬܐ. ܘܗܘܘ ܡܩܛܠܝܢ ܒܗܘܢ. * ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ.
ܥܡܡܐ ܕܐܓܠܝܬ ܘܐܘܬܒܬ ܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܫܕܪ
ܒܗܘܢ ܐܪܝܘܬܐ. ܘܗܐ ܡܩܛܠܝܢ ܒܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ.
27 * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܘܐܡܪ. ܐܘܒܠܘ ܠܬܡܢ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܐܓܠܝܬܘܢ ܡܢ ܬܡܢ.
28 ܘܢܐܙܠ ܘܢܬܒ ܬܡܢ. ܘܢܠܦ ܐܢܘܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ
ܕܐܓܠܝ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܢܕܚܠܘܢ
29 ܠܡܪܝܐ. * ܘܗܘܘ ܦܠܚܝܢ ܥܡ ܥܡ ܠܐܠܗܗ. ܘܫܒܩܘ ܒܝܬ ܕܚܠܬܐ
ܕܥܒܕܘ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܡ ܥܡ ܒܩܘܪܝܗܘܢ. ܐܝܟܐ ܕܝܬܒܝܢ ܬܡܢ. * ܘܐܢܫܐ ܕܒܒܠ
30 ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ ܠܣܘܟܘܬ ܒܢܘܬ. ܘܐܢܫܐ ܕܟܘܬ ܦܠܚܝܢ ܠܢܪܓܠ. ܘܐܢܫܐ ܕܚܡܬ. ܦܠܚܝܢ
31 ܠܐܫܝܡܐ. * ܘܥܘܝܐ. ܦܠܚܝܢ ܠܢܒܚܙ. ܘܠܬܪܬܩ. ܘܣܦܪܘܝܐ ܡܘܩܕܝܢ ܒܢܝܗܘܢ
32 ܒܢܘܪܐ. ܠܐܕܪܡܠܟ ܘܠܥܢܡܠܟ ܐܠܗܐ ܕܣܦܪܘܝܡ. * ܘܗܘܘ ܕܚܠܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ
33 ܠܗܘܢ ܡܢܗܘܢ ܟܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܕܚܠܬܐ. ܘܗܘܘ ܦܠܚܝܢ ܠܗܘܢ ܒܒܝܬ ܕܚܠܬܐ. * ܠܡܪܝܐ
ܕܚܠܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܐܠܗܝܗܘܢ ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܓܠܘ
34 ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܗܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܘܠܐ ܕܚܠܝܢ
ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܝܢ ܐܝܟ ܩܝܡܐ ܘܐܝܟ ܕܝܢܐ ܘܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܘܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ
35 ܠܒܢܝ ܝܥܩܘܒ. ܕܣܡ ܫܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܝܡ ܡܪܝܐ ܩܝܡܐ ܥܡܗܘܢ. ܘܦܩܕ
ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܦܠܚܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ
ܬܕܒܚܘܢ ܠܗܘܢ.

* Deinde adductis rex Athur è Babel, & è Cuath, ex Ava, ex Hemath, & è Sepharvim *colonis*; habitare fecit eos in civitatibus Samariæ pro filiis Iſrael, & poſſederunt Samariam, & habitaverunt in civitatibus ejus. 24
Principio autem cùm illic habitâſſent, non colebant Dominum: quapropter immiſit in eos Dominus leones qui trucidabant eos. 25
Quod cùm indicâſſent regi Athur, & dixiſſent ei, Gentes illæ quas tranſtuliſti & habitare feciſti in civitatibus Samariæ, neſciunt ritum Dei terræ; quarè is mittit in eos leones, & ecce trucidant eos, quia neſciunt ritum Dei terræ illius: 26
Præcepit rex Athur dicens, Perducite eò unum è ſacerdotibus quos inde tranſtuliſtis, ut abeat, & ibi reſideat, doceâtque eos ritum Dei terræ illius. 27
Veniens itaque unus ex iis ſacerdotibus quos tranſtulerat à Samaria, conſedit in Beth-il, & docebat eos quomodo Deum colerent. 28
Attamen quæque gens deum ſuum colebant, & reſervârunt domus excelſorum, quas fecerant in Samaria, quælibet gens in civitatibus ſuis ubi degebant. 29
Et quidem incolæ Babelis colebant Sochoth-benoth: incolæ Cuth colebant Nergel: incolæ Hemath colebant Aſima: 30
Avæi colebant Jebzah & Tartac: Sepharvitæ filios ſuos igne comburebant Ardamelecho & Amaleco diis Sepharvim. 31
Et quanvis Dominum colerent, tamen creabant ſibi ex ſeipſis ſacerdotes excelſorũ, & colebant ea in phanis excelſorum. 32
Dominum reverebantur, & deos ſuos colebant juxta ritum gentium. Iraque migraverunt Iſraelitæ de terra ſua ad hunc uſque diem, 33
Eò quòd Dominum dereliquerint, & non coluerint Dominum, neque fecerint ſecundùm pactum, judicium, legem, atque præceptum quod præſcripſerat Dominus filiis Jacob, cui impoſuerat nomen Iſraelis: 34
Et quibuſcum pepigerat Dominus fœdus, & præceperat eis, ac dixerat; Ne colatis deos alios, nec adoretis eos, nec ſerviatis eis, neque ſacrificetis eis: 35

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * وجاب ملك الموصل من اهل بابل * ومن اهل كوث * ومن اهل عاوا * ومن اهل حماة * ومن
اهل سفرويم * فاقعدهم واسكنهم في قري سمرين مكان بني اسرائيل * وورثوا سمرين * وقعدوا في
25 قراها * ومن اول ما سكنوا الارض لم يكونوا يعرفوا الرب ولا يخافوه * فبعث الرب عليهم الاسود *
26 وكانت تقتل منهم * لانهم لم يكونوا يعرفوا شريعة الله * واحكام الرب اله الارض * فامر الملك
27 ملك الموصل * وقال * ابعثوا لهم واحدا من الكهنة الذين اجليتهم من ثم * فيذهب ويقعد
28 عندهم * ويكون بينهم * ويعلمهم شريعة واحكام اله الارض * فارسل اليهم واحدا من الكهنة
الذين اجلاهم من سمرين * فسكن في بيت ايل * وكان هناك يعلمهم كيف يعبدون الله
29 * وكانوا يعبدون شعب شعب الهه * وتركوا بيوت الصواعد التي صنعوها في سمرين * شعب
30 شعب في قراهم حيث هم سكان * واهل بابل يعبدون ساحوث بنوث * واهل كوث يعبدون
31 نرغال * واهل حماة يعبدون السما * والعوائيون يعبدون نبراح وترتاف * والسفرويون يحرقون
32 بنيهم بالنار لأدرملخ والعمالقي الهة سفرويم * فكانوا يتنسكون للرب * وصنعوا لهم منهم
33 سدنة الصواعد * وكانوا يعبدونها في بيوت الصواعد * للرب كانوا يتنسكون * ولآلهتهم
34 كانوا يعبدون مثل سنة الامم * واجلوا بنو اسرائيل من ارضهم الي اليوم * حين
تركوا الرب وعملوا مثل سنة الامم * ولم يخافوا الرب * ولم يصنعوا مثل العهد ومثل
الاحكام * ومثل الناموس * ومثل الوصية الذي امر الرب بني يعقوب الذي سماه اسرائيل
35 * واقام الرب ميثاقا معهم * واوصاهم وقال * لا تتنسكوا لالهة اخر * ولا تسجدوا لها * ولا
تعبدوها * ولا تذبحوا لها *

* *Præterea adduxit rex Mauſel è civibus Babelis, & è civibus Kevath, è civibus Ava, è civibus Hamath, & è civibus Sepharvim, & ſedere atque habitare fecit eos in civitatibus Samariæ loco Iſraelitarũ, et poſſiderunt Samariã, & habitaverunt in civitatibus ejus.* 24
Hi cùm primùm terram illam inhabitarent, nec Dominum noverant, nec timebant eum: quare miſit in eos Dominus leones qui multos ex eis interficiebant. 25
Eò quòd ignorarent legem Dei & ritus Domini Dei terræ. 26
Præcepit itaque rex, nempe rex Mauſel, & ait, Mittite ad eos unum è ſacerdotibus quos inde tranſtuli, ut eat, habitetque apud eos, inter eos maneat, doceatque eos legem & ritus Dei terræ illius. 27
Et miſit ad eos unum è ſacerdotibus quos tranſtulerat è Samaria; atque is in Beth-il commoratus, ibi docebat eos qualiter Deum ſervirent. 28
Nihilominus gens quælibet deo ſuo ſerviebat, reſervantes phana excelſorum quæ fecerant in Samaria, quælibet gens in civitatibus ſuis ubi degebant. 29
Cives Babelis ſerviebant Sachoth-benoth, cives Cuth ſerviebant Nergali, cives Hamath ſerviebant Aſimæ, 30
Avæi adorabant Jebzahum & Tartacum, Sepharvitæ filios ſuos igne comburebant Ardamelecho & Amaleco diis Sepharvim. 31
Igitur Dominum colebant, ac ſimul creatis ſibi ex ſeipſis excelſorum miniſtris, adorabant ea in phanis excelſorum. 32
Dominum colebant, & deos ſuos adorabant ex more gentium. Porrò filii Iſraelis demigrârunt de terra ſua in hunc uſque diem, 33
Quia deſerentes Dominum faciebant juxta morem gentium, neque Dominum timebant, neque ſe gerebant ſecundùm pactum, nec ſecundùm judicia, nec ſecundùm legem, nec ſecundùm præceptum quod mandaverat Dominus filiis Jacobi quem vocaverat Iſraelem. 34
Et quanvis pepigiſſet cum eis Dominus pactum, & præcepiſſet eis, ac dixiſſet, Ne colatis deos alienos, nec adoretis eos, nec ſerviatis illis, nec ſacrificetis eis: 35

Ægypti terra è vos fecit aſcendere qui ,DOMINUM Sed

36 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

ei & ,timebitis eum ,extento brachio in & , magna fortitudine in

בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ

, judicia & , ſtatuta Et .ſacrificabitis ei & ,flectetis genu

37 תִשְׁתַּחֲווּ וְלוֹ תִזְבָּחוּ׃ וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים

cunctis *faciendū ad* ,cuſtodietis ,vobis ſcripſit quæ ,præceptum & ,legem &

וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת כָּל־

quod pacti Et *.alios* deos timebitis non & : diebus

38 הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וְהַבְּרִית אֲשֶׁר־

.alios deos timebitis non & : obliviſcamini ne vobiſcum *exciâi*

כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃

vos liberabit ipſe &,timebitis veſtrum Deum DOMINUM Sed

39 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל אֶתְכֶם

quinimò ,audierunt non Et .veſtrorū inimicorū omniū manu è

40 מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמֵעוּ כִּי אִם־

gentes Fuerúntque *.facientes ipſi primum ſuum judicium* juxta

41 כְּמִשְׁפָּטָם הָרִאשׁוֹן הֵם עֹשִׂים׃ וַיִּהְיוּ הַגּוֹיִם

etiam *,ſervientes fuerunt* ſuis ſculptilibus & ,DOMINUM timentes iſtæ

הָאֵלֶּה יְרֵאִים אֶת־יְהוָה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם־

ipſi ,eorū patres fecerunt quod ſecundū : eorū filiorum filii & ,eorū filii

בְּנֵיהֶם ׀ וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם הֵם

.hanc diem ad uſque *facientes*

עֹשִׂים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XVIII. יח

regnavit ,Iſrael regis Elah filii Hoſeah tertio anno in fuit Et

1 וַיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ

quinque & viginti Filius .Jehudah regis Achaz filius Chizchijahu

2 חִזְקִיָּה בֶּן־אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ

regnavit annis novem & viginti & , *ipſum regnando in* erat annorum

שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ

Fecitque .Zechariah filia Abi ej' matris nomen & : Jeruſalaim in

3 בִּירוּשָׁלָםִ וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִי בַּת־זְכַרְיָה׃ וַיַּעַשׂ

.ejus pater David fecit quæ omnia juxta,DOMINI oculis in rectum

הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה דָּוִד אָבִיו׃

ſuccidit & , ſtatuas contrivit & ,excelſa removit Ipſe

4 הוּא הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבֹת וְכָרַת אֶת־

quia ; Moſeh fecerat quem , *æris* ſerpentem confregit & , lucum

הָאֲשֵׁרָה וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי

vocavit & : ei *ſuffientes* Iſrael filii *erant* illos dies ad uſque

עַד־הַיָּמִים הָהֵמָּה הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא־

non eum poſt & : ſperavit Iſrael Deo DOMINO In .Nechuſtan eum

5 לוֹ נְחֻשְׁתָּן׃ בַּיהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא־

.ejus facies ad fuerunt qui & ,Jehudah reges cunctos inter *ille ſicut* fuit

הָיָה כָמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃

,ej' præcepta cuſtodivitque : eo *poſt à* declinavit non,Domino *in* adhæſit Et

6 וַיִּדְבַּק בַּיהוָה לֹא־סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו

: eo cū Dominus fuit Et .Moſeh Dominus præcepit quæ

7 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְהָיָה יְהוָה עִמּוֹ

,Aſſur regem *in* rebellavitque : agebat *prudenter* ,egrediebatur quem omni in

בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ־אַשּׁוּר

,Hazzah ad uſque Peliſtæos percuſſit Ipſe .ipſi ſervivit non &

8 וְלֹא עֲבָדוֹ׃ הוּא־הִכָּה אֶת־פְּלִשְׁתִּים עַד־עַזָּה

fuit Et *.munitionis* civitatē ad uſque cuſtodum turri à ,ej' terminos &

9 וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד־עִיר מִבְצָר׃ וַיְהִי

ſeptimus annus ipſe) , Chizchijahu regis quarto anno in

בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ הִיא הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית

Aſſur rex Salmaneſer aſcendit (,Iſrael regis Elah filii Hoſeah

לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר

.eam *ſuper coarctavit* & ,Someron *ſuper*

עַל־שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ׃

Verſio VULG. LAT.

36 Sed Dominum Deum veſtrum, qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna,& in brachio extento,ipſum timete, & illum adorate,et ipſi immolate. 37 Ceremonias quoque, & judicia,& legem,& mandatū, quod ſcripſit vobis, cuſtodite ut faciatis cunctis diebus : & non timeatis deos alienos. 38 Et pactum, quod percuſſit vobiſcum, nolite obliviſci : nec colatis deos alienos. 39 Sed Dominum Deum veſtrum timete, & ipſe eruet vos de manu omniū inimicorum veſtrorum. 40 Illi verò non audierunt, ſed juxta conſuetudinem ſuam priſtinā perpetrabant. 41 Fuerunt igitur gentes iſtæ timentes quidem Dominum,ſed nihilominùs & idolis ſuis ſervientes : nam & filii eorum,& nepotes,ſicut fecerunt patres ſui, ita faciunt uſque in præſentem diem.

CAP. XVIII.

1 ANno tertio Oſee filii Ela regis Iſrael,regnavit Ezechias filius Achaz regis Juda. 2 Vigintiquinque annorum erat, cùm regnare cœpiſſet :& vigintinovem annis regnavit in Jeruſalem:nomen matris ejus Abi filia Zachariæ. 3 Fecitque quod erat bonum coram Domino, juxta omnia quæ fecerat David pater ejus. 4 Ipſe diſſipavit excelſa, & contrivit ſtatuas,et ſuccîdit lucos, confregítque ſerpentem æneum, quem fecerat Moyſes:ſiquidem uſque ad illud temp' filii Iſrael adolebant ei incenſum:vocavítq; nomen ejus,Noheſtan. 5 In Domino Deo Iſrael ſperavit:itaque poſt eum non fuit ſimilis ei de cunctis regibus Juda,ſed neque in his qui ante eum fuerunt : 6 Et adhæſit Domino,& non receſſit à veſtigiis ejus,fecítque mandata ejus,quæ præceperat Dominus Moyſi. 7 Unde & erat Dominus cum eo,et in cunctis,ad quæ procedebat, ſapienter ſe agebat. Rebellavit quoque contra regem Aſſyriorum, & non ſervivit ei. 8 Ipſe percuſſit Philiſthæos uſque ad Gazam, & omnes terminos eorum, à Turre cuſtodum uſque ad Civitatem munitam. 9 Anno quarto regis Ezechiæ, qui erat annus ſeptimus Oſee filii Ela regis Iſrael, aſcendit Salmanaſar rex Aſſyriorum in Samariam, & oppugnavit eam,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

36 Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ ϗ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε, (γ) ϗ αὐτῷ προσκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε. 37 Τὰ δικαιώματα ϗ τὰ κρίματα ϗ τὸν νόμον ϗ τὰς ἐντολάς, ἃς ἔγραψεν (δ) ὑμῖν ποιεῖν, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, ϗ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους. 38 Καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε. ϗ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους. 39 (ε) Ἀλλ' ἢ τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, ϗ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. 40 Καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιοῦσι. 41 Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες· καί γε (ζ) οἱ υἱοὶ ϗ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Quia tantùm Domino, qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna, & in brachio excelſo: Ipſum timebitis, & ipſum adorabitis, ei ſacrificabitis. 37 Juſtificationes, & judicia, & legem, & mandata, quæ ſcripſit vobis facere ſervabitis omnibus diebus : & non timebitis deos alios. 38 Et teſtamenti, quod diſpoſuit vobiſcum, non obliviſcemini : & non timebitis deos alios. 39 Sed Dominum Deum veſtrum timebitis, & ipſe eruet vos de omnib' inimicis veſtris. 40 (bb) Et non audietis in judicio eorum, quod ipſi faciunt. 41 Et fuerunt gentes hæ timentes Dominum : & ſculptilibus ſuis erant ſervientes. Etiam filii, & filii filiorum eorum, ſicut fecerant patres eorum, faciunt uſque in diem hanc.

MS. A. (γ) καὶ προσκυνήσεται αὐτῷ, ϗ αὐτῷ θυμιάσεται. Καὶ τὰ δικαιώματα (δ) ὑμῖν, φυλάσσεσθαι ποιεῖν πάσας (ε) Ὅτι ἀλλ' ἢ (ζ) οἱ υἱοὶ * τῶν υἱῶν

ΚΕΦ. ιη.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν ἔτει (α) τρίτῳ τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα. 2 Υἱὸς εἴκοσι ϗ πέντε (β) ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, ϗ (γ) εἴκοσι ϗ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἄβου θυγάτηρ (δ) Ζαχαρίου. 3 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ ὑψηλά, ϗ συνέτριψε (ε) τὰς στήλας, ϗ (ζ) ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, ϗ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε (η) Μωυσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ· ϗ ἐκάλεσεν (θ) αὐτὸν Νεεσθάν. 5 Ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ ἤλπισε, ϗ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ (ι) ἐν βασιλεῦσιν Ἰούδα, (κ) ϗ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 6 Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπέστη ὄπισθεν αὐτοῦ, ϗ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο (λ) Μωυσῇ. 7 Καὶ ἦν κύριος μετ' (μ) αὐτοῦ, ϗ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει, συνῆκε. ϗ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, ϗ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ. 8 Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης, ϗ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ϗ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς. 9 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς (ν) ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ἀνέβη Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, ϗ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν,

CAP. XVIII.

1 ET factum eſt in anno tertio Oſeæ filii Ela regis Iſrael regnavit Ezechias filius Achaz regis Juda. 2 Filius viginti & quinque annorum in regnando ipſum : & viginti & novem annos regnavit in Hieruſalem : & nomen matri ejus Abu filia Zachariæ. 3 Et fecit rectum in oculis Domini ſecundùm omnia, quæcunque fecerat David pater ejus. 4 Ipſe ſuſtulit excelſa, & contrivit ſtatuas, & exterminavit lucos, & ſerpentem æneum, quem fecerat Moyſes : quoniam uſque ad dies illos erant filii Iſrael adolentes ei : & (a) vocabat eum Neſthan. 5 In Domino Deo Iſrael ſperavit : & poſt eum non fuit ſimilis ei in regibus Juda, & in iis qui fuerunt ante eum : 6 Et adhæſit Domino : non receſſit à poſt eum : & cuſtodivit mandata ejus, quæcunque mandavit Moyſi. 7 Et fuit Dominus cum eo : & in omnibus quæ faciebat, intellexit. Et rebellavit in rege Aſſyriorum, & non ſervivit ei. 8 Ipſe percuſſit alienigenas uſque Gazam, & uſque ad terminum ejus à Turre cuſtodum, & uſque ad Civitatem munitam. 9 Et factum eſt in anno quarto regis Ezeciæ (ipſe annus ſeptimus Oſeæ filio Ela regi Iſrael) aſcendit Salamanaſſar rex Aſſyriorum ſuper Samariam: & obſidebat ſuper eam;

MS. A. (α) τρίτῳ Ὡσηὲ (β) ἐτῶν ἦν ἐν τῷ (γ) εἰκοσιεννέα (δ) Ζαχχαίου. (ε) πάσας τὰς (ζ) ἐξωλέθρευσεν (η) Μωσῆς, (θ) αὐτοῦ Νεσθάν. (ι) ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν (κ) ϗ τοῖς (λ) Μωσῆς. (μ) αὐτοῦ, ἐν (ν) ὁ ἐνιαυτὸς ἕβδομος Ὡσηὲ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

36 אֱלָהֵן קֳדָם יְיָ דְּאַסִּיק יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּחֵיל רַב וּבִדְרַע מְרָמַם יָתֵיהּ תִּדְחֲלוּן

37 וְקֳדָמוֹהִי תִסְגְּדוּן וְעַל מַדְבְּחֵיהּ תְּדַבְּחוּן׃ וְיָת קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא וְאוֹרַיְתָא וְתַפְקֵידְתָּא דִּכְתַב

38 לְכוֹן תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד כָּל יוֹמַיָּא וְלָא תִדְחֲלוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא׃ וּקְיָמָא דִּגְזָרִית עִמְּכוֹן לָא

39 תִתְנַשּׁוֹן וְלָא תִדְחֲלוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא׃ אֱלָהֵן מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן תִּדְחֲלוּן וְהוּא יְשֵׁיזֵב

40 יָתְכוֹן מִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן׃ וְלָא קַבִּילוּ אֱלָהֵן כְּנִמּוֹסֵיהוֹן קַדְמָאֵי אִנּוּן עָבְדִין׃ וַהֲווֹ

41 עַמְמַיָּא הָאִלֵּין דָּחֲלִין מִן קֳדָם יְיָ וְיָת צַלְמָנֵיהוֹן הֲווֹ פָלְחִין אַף בְּנֵיהוֹן וּבְנֵי בְנֵיהוֹן כְּמָא

דַּעֲבַדוּ אֲבָהָתְהוֹן אִנּוּן עָבְדִין עַד יוֹמָא הָדֵין׃

יח

1 וַהֲוָה בִּשְׁנַת תְּלָת לְהוֹשֵׁעַ בַּר אֵלָה מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ חִזְקִיָּה בַּר אָחָז מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית

2 יְהוּדָה׃ בַּר עַסְרִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְעַסְרִין וּתְשַׁע שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם

3 4 אִמֵּיהּ אֲבִי בַּת זְכַרְיָה׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד דָּוִד אֲבוּהִי׃ הוּא אַעְדִּי יַת בָּמָתָא

וְתַבַּר יַת קָמָתָא וְקַץ יַת אֲשֵׁירָתָא וּפַסִּיק יַת חִוְיָא דִנְחָשָׁא דַּעֲבַד מֹשֶׁה אֲרֵי עַד יוֹמַיָּא

5 הָאִנּוּן הֲווֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַסְּקִין בּוּסְמִין לֵיהּ וַהֲווֹ קָרַן לֵיהּ נְחוּשְׁתָּן׃ בְּמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָא

דְּיִשְׂרָאֵל אִתְרְחִיץ וּבַתְרוֹהִי לָא הֲוָה כְּוָתֵיהּ בְּכֹל מַלְכַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה וְדַהֲווֹ קֳדָמוֹהִי׃

6 וְאִדְּבַק בְּדַחַלְתָּא דַּייָ לָא סְטָא מִבָּתַר פּוּלְחָנֵיהּ וּנְטַר פִּקּוּדוֹהִי דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃ וַהֲוָה

7 8 מֵימְרָא דַּייָ בְּסַעֲדֵיהּ בְּכָל אֲתַר דְּנָפֵיק מַצְלַח וּמְרִיד בְּמַלְכָּא דְּאַתּוּר וְלָא פַלְחֵיהּ׃ הוּא קְטַל

9 יַת פְּלִשְׁתָּאֵי עַד עַזָּה וְיַת תְּחוּמָהָא מִמִּגְדַּל תְּקוֹף עַד קִרְוִין כְּרִיכָן׃ וַהֲוָה בְּשַׁתָּא רְבִיעֵיתָא

לְמַלְכָּא חִזְקִיָּה הִיא שַׁתָּא שְׁבִיעֵיתָא לְהוֹשֵׁעַ בַּר אֵלָה מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל סְלִיק שַׁלְמַנְאֶסֶר

מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל שֹׁמְרוֹן וְצָר עֲלַהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Sed dominum qui eduxit vos de terra Ægypti in virtute magna et in brachio excelſo,ipſum timebitis,et ante eum adorabitis, et ſup altare ejus ſacrificabitis. 36 Et ſtatuta,et judicia,et legem,et præceptum quæ ſcripſit vobis, 37 cuſtodietis faciendo omnibus diebus: et non timebitis idola populorum. Et pactum quod pepigi vobiſcum non obliviſcemini, nec timebitis Errores gentium. 38 Sed Dn̄m Deum veſtrum timebitis,et ipſe liberabit vos de manu omnium auctorum inimicitiarum veſtrarum. 39 Et non obſequuti ſunt,ſed juxta ritus ſuos antiquos illi faciebant. 40 Et gentes iſtæ timuerunt à facie Domini,& tamen ſimulacris ſuis ſervierunt, et etiam filii eorum et filii filiorum eorum,ſicut fecerant patres eorum,ſic illi faciunt uſque ad diem hanc. 41

CAP. XVIII.

ET fuit anno tertio Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael, regnavit Hhizkiah 1 filius Ahhaz regis tribus domus Jehudah. Filius viginti et quinque annorum erat quando regnavit;et viginti et novem annis regnavit in Jeruſalem: 2 et nomen matris ejus Abi filia Zechariah. Et fecit quod rectum erat ante 3 Dn̄m,ſecundùm omnia quæ fecit David pater ejus.Ipſe abſtulit excelſa, & 4 fregit ſtatuas,et ſuccîdit lucos, et rupit ſerpentē æreum quem fecerat Moſeh; quia uſq; ad dies illos filii Iſrael adolebant aromata ei : et vocabant illum,Nehhuſtan.In dicto Dn̄i Dei Iſrael confiſus eſt:et poſt eum non fuit 5 ſicut ille in omnibus regibus domus Jehudah, et in eis qui fuerunt ante eum.Et adhæſit timori Dn̄i:non declinavit à cultu ejus,ſed cuſtodivit præcepta 6 ejus quæ præceperat Dn̄s Moſi. Et fuit dictum Domini in auxilium 7 ejus,in omni loco quo exibat,proſperabat : et rebellavit in regem Athur, 8 et non ſervivit illi. Ipſe occîdit Peliſthæos uſque ad Ghaza et terminos ejus, à turri valida uſque ad urbes munitas. Et fuit anno quarto regis 9 Hhizkiah (ipſe eſt annus ſeptimus Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael) aſcendit Salmaneſzer rex Athur contra Somron, et obſedit eam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

36 * ܐܠܐ ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ ܕܐܣܩܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܚܝܠܐ ܪܒܐ. ܘܒܕܪܥܐ ܪܡܐ. ܠܗ ܦܠܘܚܘ
37 ܘܠܗ ܣܓܘܕܘ. ܘܠܗ ܕܒܚܘ. * ܘܩܝܡܐ ܘܕܝܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܟܬܒ ܠܟܘܢ.
38 ܛܪܘ ܘܥܒܕܘ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܬܛܥܘܢ ܩܝܡܐ ܕܐܩܝܡܬ
39 ܥܡܟܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ. * ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܚܠܘ. ܘܗܘ ܢܦܨܐ ܠܟܘܢ
40 ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. * ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗܘܢ ܩܕܡܝܐ ܥܒܕܝܢ
41 ܗܘܘ. * ܘܗܘܘ ܐܦ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܡܪܝܢ. ܕܚܠܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܓܠܝܦܝܗܘܢ
ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ. ܐܦ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܦ ܒܢܝ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܥܒܕܝܢ
ܗܘܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܫܠܡ *

1 * ܒܫܢܬ ܬܠܬ ܠܗܘܫܥ ܒܪ ܐܝܠܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܚܙܩܝܐ ܒܪ ܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
2 * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ:
3 ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܐܒܝ ܒܪܬ ܙܟܪܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ.
4 * ܘܗܘ ܐܥܒܪ ܒܝܬ ܢܟܣܐ. ܘܬܒܪ ܩܝܡܬܐ. ܘܦܣܩ ܕܚܠܬܐ. ܘܦܫܦܫ ܚܘܝܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܡܘܫܐ.
ܡܛܠ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܛܥܘ ܒܬܪܗ. ܘܣܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܒܣܡܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܬܐ
5 ܗܠܝܢ. ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ ܢܚܫܬܢ. * ܘܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܬܟܠ. ܘܒܬܪܗ ܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܗ
6 ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܦܠܐ ܒܐܝܠܝܢ ܕܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܬܢܩܦ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ
7 ܒܬܪܗ. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܗ. ܘܠܟܠ
8 ܕܐܙܠ ܗܘܐ. ܡܨܠܚ ܗܘܐ. ܘܡܪܕ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܠܐ ܦܠܚܗ. * ܘܗܘ ܡܚܐ ܠܦܠܣܛܝܐ.
ܥܕܡܐ ܠܥܙܐ ܘܠܬܚܘܡܝܗ. ܡܢ ܡܓܕܠܐ ܕܢܛܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ.
9 * ܘܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܚܙܩܝܐ. ܗܝ ܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ ܠܗܘܫܥ ܒܪ ܐܝܠܐ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܣܠܩ ܫܠܡܢܐܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܐܚܕ ܠܗ.

Sed colite Dominum qui extraxit vos è terra Ægypti magno cum robore & brachio excelſo: ipſum colite, ipſum adorate, ipſi ſacrificate: 36 Et ſtatuta, judicia, leges, atque præcepta quæ præſcripſit vobis, ſervate & facite cunctis diebus. 37 Ne revereamini deos alios, & ne obliviſcamini fœderum quæ pepigi vobiſcum. 38 Ne revereamini deos gentium; Sed Dominum Deum veſtrum reveremini, & ipſe liberabit vos de manu omnium inimicorum veſtrorum. 39 At non obtemperârunt, imò juxta priſtinam conſuetudinem ſuam faciebant. 40 Gentes igitur illæ quæ habitabant in Samaria, Dominum reverebantur, & ſculptilia ſua colebant: & tam filii eorum, quàm nepotes eorum, quemadmodum fecerant patres eorum, *ita* faciebant ipſi quoque ad hunc uſque diem. 41

CAP. XVIII.

ANno tertio Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, regnavit Hezecia filius Ahazi regis Juda. 1 Vigintiquinque natus erat annos quando regnavit, & viginti novem annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus, Achi filia Zachariæ. 2 Fecit quod rectum erat coram Domino, ut fecerat David pater ejus. 3 Hic enim abſtulit altaria, ſtatuas confregit, ſcidit cultus, & concîdit ſerpentem æneum quem fecerat Moſes: nam aberrârât poſt eum Iſraelitæ; & thura ponebant ei ad illos uſque dies, vocabántque eum Neheſtan. 4 In Domino Deo Iſraelis ſperavit, & poſt ipſū nullus fuit ejus ~~ſimilis~~ inter omnes reges Judæ, neque inter eos qui præceſſerant eum. 5 Adhæſitque Domino, nec receſſit ab eo, cuſtodiens præcepta ejus prout mandaverat Dñs Moſi. 6 Quapropter aderat ei Dominus, & quocunque pergebat, vincebat. 7 Is rebellavit contra regem Athur, & non præſtitit illi obſequium. Is etiam percuſſit Paleſtinos uſque ad Aza & limites ejus, à Turre cuſtodū uſque ad Urbem magnam. 8 Anno quarto regis Hezeciæ, qui erat annus ſeptim' Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, aſcendit Salmanaſar rex Athur contra Samariam, & obſedit eam; 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 * بل اعبدوا الرب الذي اصعدكم من ارض مصر بالعز الكثير والذراع العال• اياه فاعبدوا•
37 له فاسجدوا• له اذبحوا * والعهود والشرايع والوصايا التي كتبوها لكم• احفظوها واعملوا بها
38 جميع الايام * ولا تنسكوا لالهة اخر• والعهود التي عاهدتكم لا تنسوها• ولا تنسكوا لالهة الامم
39 40 * بل الرب الاهكم اخشوا• فهو يحييكم من يد جميع اعدايكم * فلم يسمعوا• لكن مثل
41 سننهم الاولي كانوا يفعلون * وكانوا ايضا هاولاء الامم الذين سكنوا بسمرين يخافون
الله• ولاصنامهم كانوا يعبدون• وايضا بنوهم وبنو بنيهم كما صنع اباوهم كانوا يصنعون
هم ايضا الي اليوم•

Sed ſervite Domino qui extraxit vos è terra Ægypti multa cum majeſtate & brachio ſublimi: ipſi ſervite, ipſum adorate, ipſi ſacrificate: 36 *Et fœdera, leges, atque præcepta vobis præſcripta ſervate & facite cunctis diebus.* 37 *Deos alios ne colatis; fœdera quæ pepigi vobiſcum; ne obliviſcamini; & ne colatis deos gentium:* 38 *Sed Dominum Deum veſtrum timete, ipſéque vos ſervabit è manu omnium inimicorum veſtrorum.* 39 *Attamen non auſcultârunt, ſed juxta priſcos ſuos mores agebant.* 40 *Et hæ quoque gentes quæ habitârunt in Samaria, Deum timebant, & idola ſua colebant: & filii ac nepotes etiam eorum, uti fecerant patres eorum,* ita *faciebant ipſi quoque in hunc uſque diem.* 41

* الفصل الثامن عشر *

1 2 * وفي السنة الثالثة من ملك هوشاع بن الا ملك اسرايل• ملك حزقيا بن احاز ملك يهودا * وهو
ابن خمس وعشرين سنة• واقام ملكا باورسليم خمسا وعشرين سنة • واسم امه اكي ابنة
3 4 زكريا * وصنع حسنا قدام الله• كما صنع داود ابوه * وهو ابعد الصواعد• وكسر الانصاب• وقطع
الانساك• وقطع الحية النحاس التي كان موسي صنعها في البرية• لان بني اسرايل صلوا لها
5 وعبدوها• واسموها نحستان * وبالرب الاه اسرايل اعتصم • وبعده لم يكن مثله في جميع ملوك
6 يهودا• ولا ايضا في الذين كانوا من قبله * ولزم الرب• ولم يعدل من وراه• وحفظ وصاياه كما امر
7 الرب موسي * وكان الرب معه• وحيث كان يذهب فانه كان يغلب• وعرد علي ملك الموصل فلم
8 9 يخدمه * وهو ضرب الفلسطينين الي عزة وتخومها• من صرح الحارس الي القرية العظمة * وفي السنة
الرابعة من ملك حزقيا ملك يهودا التي هي السنة السابعة من ملك هوشاع بن الا ملك
اسرايل صعد سلمانعسار ملك الموصل علي شمرين• فنزل عليها وقلعها•

CAP. XVIII.

ANno tertio regni Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, regnavit Hezecia filius Ahazi regis Juda, 1 *Cùm vigeſimum quintum annum ageret; manſitque rex in Jeruſalem annis vigintiquinq; nomen matris ejus, Achi filia Zachariæ.* 2 *Rectè ſe geſſit coram Deo, uti ſe geſſerat David pater ejus.* 3 *Is enim amovit aras, ſtatuas confregit, idola concîdit, denique ſerpentem ſecuit æneum quem Moſes fabricaverat in deſerto, eò quòd Iſraelitæ per eum aberrâſſent, et adorâſſent eum, vocantes eum Neheſtan.* 4 *Et in Domino Deo Iſraelis fiduciam collocavit, nec fuit ei ſimilis inter omnes reges Juda* qui *poſt ipſum, nec etiam inter eos qui ante ipſum fuerunt.* 5 *Adhæſit Domino, nec receſſit ab eo, ſervans mandata ejus quemadmodum præceperat Dominus Moſi.* 6 *Et aderat ei Dominus, & quocunque pergebat, vincebat. Rebellavit contra regem Mauſel, & non ſervivit ei.* 7 *Is etiam percuſſit Philiſtæos ad Gazam uſque & limites ejus, ab Arce excubiarum ad Urbem uſque maximam.* 8 *Anno quarto regni Hezeciæ regis Juda, qui ſeptimus eſt annus regni Hoſeæ filii Elæ regis Iſraelis, invaſit Salmanaſar rex Mauſel Samariam, obſedit eam, & ſubvertit illam.* 9

מלכים ב: יח

,Chizchijah ſexto anno in ,annorum trium fine à eam ceperunt Et
10 וַיִּלְכְּדֻהָ מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים בִּשְׁנַת־שֵׁשׁ לְחִזְקִיָּה
.Someron eſt capta (,Iſrael regis Hoſeah nonus annus ipſe)
הִיא שְׁנַת־תֵּשַׁע לְהוֹשֵׁעַ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִלְכְּדָה שֹׁמְרוֹן׃
eos *collocavit*&,Aſſur in Iſrael Aſſur rex fecit tranſmigrare Et
11 וַיֶּגֶל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה וַיַּנְחֵם
quòd Eò .Madai civitates &,Ghozan flumen Chabor in &,Chalach in
12 בַּחְלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי מָדָי׃ עַל ׀ אֲשֶׁר
ſunt tranſgreſſi & ,ſui Dei DOMINI *voce in* audierunt non
לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ
;DOMINI ſervus Moſeh præcepit quæ omnia ,ejus pactum
אֶת־בְּרִיתוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה
regis anno decimoquarto In Et .fecerunt nec ,audierunt non &
13 וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא עָשׂוּ׃ וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ
civitates omnes *ſuper* Aſſur rex Sancherib aſcendit Chizchijahu
חִזְקִיָּהוּ עָלָה סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל כָּל־עָרֵי
Jehudah rex Chizchijah Miſitque .eas cepit & ,munitas Jehudah
14 יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתְפְּשֵׂם׃ וַיִּשְׁלַח חִזְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה
: me *deſuper* recede ,Peccavi : dicendo ,Lachis in Aſſur regem ad
אֶל־מֶלֶךְ־אַשּׁוּר ׀ לָכִישָׁה ׀ לֵאמֹר ׀ חָטָאתִי שׁוּב מֵעָלַי אֵת
Chizchijah *ſuper* Aſſur rex impoſuit & : feram ,*me ſuper dederis* quòd
אֲשֶׁר־תִּתֵּן עָלַי אֶשָּׂא וַיָּשֶׂם מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־חִזְקִיָּה
.auri talenta triginta &,argenti talenta trecenta Jehudah *regem*
מֶלֶךְ־יְהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כִּכַּר־כֶּסֶף וּשְׁלֹשִׁים כִּכַּר זָהָב׃
,DOMINI domo repertum argentum omne Chizchijah Deditque
15 וַיִּתֵּן חִזְקִיָּה אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה
Chizchijah abſcidit illo tempore In .regiæ domus theſauris in &
16 וּבְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֵת הַהִיא קִצַּץ חִזְקִיָּה אֶת־
Chizchijahu obtexerat *quæ firmamenta* & ,DOMINI templi valvas
דַּלְתוֹת הֵיכַל יְהוָה וְאֶת־הָאֹמְנוֹת אֲשֶׁר צִפָּה חִזְקִיָּה
Aſſur rex miſit Et .Aſſur regi *ea* dedit & ,Jehudah rex
17 מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּתְּנֵם לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ־אַשּׁוּר
ad Lachis de Rab-ſacheh & ,Rab-ſaris & ,Tarthan
אֶת־תַּרְתָּן וְאֶת־רַב־סָרִיס ׀ וְאֶת־רַב־שָׁקֵה מִן־לָכִישׁ אֶל־
, aſcenderunt & : Jeruſalaim in gravi *virtute in* Chizchijahu regem
הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּחֵיל כָּבֵד יְרוּשָׁלִָם וַיַּעֲלוּ
ſteterunt & ,venerunt & aſcenderunt & : Jeruſalaim in venerunt &
וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ
.fullonis agri *ſtrata* in quæ ,ſuperioris piſcinæ aquæductu in
בִּתְעָלַת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה אֲשֶׁר בִּמְסִלַּת שְׂדֵה כוֹבֵס׃
filius Eljachim eos ad eſt egreſſus& ,regem *ad* vocaverunt Et
18 וַיִּקְרְאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם אֶלְיָקִים בֶּן־
filius Joach & ,ſcriba Sebnah & ,domum ſuper qui Chilchijahu
חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְשֶׁבְנָה הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־
nunc Dicite : Rabſacheh eos ad Dixitque .*commemorans* Aſaph
19 אָסָף הַמַּזְכִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַבְשָׁקֵה אִמְרוּ־נָא
Quæ : Aſſur rex magnus rex dicit Sic : Chizchijahu ad
אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה
,labiorum verbum tantùm Dixiſti ?es fiſus cui ,hæc fiducia
20 הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ׃ אָמַרְתָּ אַךְ־דְּבַר־שְׂפָתַיִם
quia ,es fiſus *quo ſuper* nunc : prælium ad fortitudo & ,conſilium
עֵצָה וּגְבוּרָה לַמִּלְחָמָה עַתָּה עַל־מִי בָטַחְתָּ כִּי
fulcro ſuper tibi ſperâſti ecce Nunc ? me in fuiſti rebellis
21 מָרַדְתָּ בִּי׃ עַתָּה הִנֵּה בָטַחְתָּ לְּךָ עַל־מִשְׁעֶנֶת
vir innitatur cui : Ægypto *ſuper* iſto *colliſo cannæ*
הַקָּנֶה הָרָצוּץ הַזֶּה עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִסָּמֵךְ אִישׁ
Parhoh ſic : eam perforabit &, ejus *volam* in ingredietur & ,*eum ſuper*
עָלָיו וּבָא בְכַפּוֹ וּנְקָבָהּ כֵּן פַּרְעֹה
.eo *ſuper* confidentibus omnibus Ægypti rex
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְכָל־הַבֹּטְחִים עָלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

10 Et cepit. Nam poſt annos tres, anno ſexto Ezechiæ, id eſt, nono anno Oſee regis Iſrael, capta eſt Samaria. 11 Et tranſtulit rex Aſſyriorũ Iſrael in Aſſyrios, collocavítque eos in Hala & in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum: 12 Quia non audierunt vocem Domini Dei ſui, ſed prætergreſſi ſunt pactũ ejus: omnia, quæ præceperat Moyſes ſerv⁹ Domini, non audierunt, neque fecerunt. 13 Anno quartodecimo regis Ezechiæ, adſcendit Sennacherib rex Aſſyriorum ad univerſas civitates Juda munitas: & cepit eas. 14 Tunc miſit Ezechias rex Juda nuntios ad regem Aſſyriorum in Lachis, dicens; Peccavi, recede à me: & omne, quod impoſueris mihi, feram. Indixit itaque rex Aſſyriorum Ezechiæ regi Judæ trecenta talenta argenti, & triginta talenta auri. 15 Deditque Ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo Domini, & in theſauris regis. 16 In tempore illo confregit Ezechias valvas templi Domini, & laminas auri, quas ipſe affixerat, & dedit eas regi Aſſyriorum. 17 Miſit autem rex Aſſyriorum Tharthan, & Rabſaris, & Rabſacen, de Lachis ad regem Ezechiam, cum manu valida, Ieruſalem: qui cùm aſcendiſſent, venerunt Ieruſalem, & ſteterunt juxta aquæductum piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri fullonis. 18 Vocaverúntque regem: egreſſus eſt autem ad eos Eliacim filius Helciæ, præpoſitus domûs, & Sobna ſcriba, & Ioahe filius Aſaph à commentariis. 19 Dixitque ad eos Rabſaces; Loquimini Ezechiæ; Hæc dicit rex magnus, rex Aſſyriorum; Quæ eſt iſta fiducia, quâ niteris? 20 Forſitan iniſti conſilium, ut præpares te ad prælium. In quo confidis, ut audeas rebellare? 21 An ſperas in baculo arundineo atque confracto Ægypto, ſuper quem ſi incubuerit homo, comminutus ingredietur manum ejus, & perforabit eam? ſic eſt Pharao rex Ægypti, omnibus qui confidunt in ſe.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ κατελάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ Ἐζεκίᾳ, (ξ) αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Ὠσηὲ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, 11 καὶ συνελήφθη Σαμάρεια. Καὶ ἀπῴκισεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζὰν καὶ ὄρη (ο) Μήδων, 12 Ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο (π) Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν. 13 Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου ἀνέβη (ρ) Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα 14 τὰς ὀχυρὰς, καὶ συνέλαβεν αὐτάς. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχὶς, λέγων, Ἡμάρτηκα, ἀποστράφηθι ἀπ' (σ) ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμὲ, βαστάσω. καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου. 15 Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου 16 τοῦ βασιλέως. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζεκίας τὰς θύρας (τ) ναοῦ, καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρύσωσεν Ἐζεκίας (υ) ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ (φ) 17 Ἀσσυρίων. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαφὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. 18 Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐζεκίαν. καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὶμ (χ) υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ (ψ) Σωμνὰς ὁ γραμματεὺς (ω) καὶ Ἰωὰς ὁ υἱὸς Σαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. 19 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, Εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων, † Τί ἡ πεποίθησις 20 αὕτη ἣν πέποιθας; Εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων, Βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον. (α) νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν 21 ἐμοί; Νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον· ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν. οὕτως Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

10 Et cepit eam (b) à fine trium annorum in anno ſexto Ezeciæ: ipſe annus nonus Oſiæ regi Iſrael: & capta eſt Samaria. 11 Et tranſtulit rex Aſſyriorum Samariam in Aſſyrios, & poſuit eos in Alae, & in Abor fluvio Gozan, & ore Medorum: 12 Pro eo quòd non audierunt vocem Domini Dei ſui, & tranſgreſſi ſunt teſtamentum ejus, omnia quæcunque mandavit Moyſes ſervus Domini: & non audierunt, & non fecerunt. 13 Et quarto & decimo anno regis Ezeciæ aſcendit Sennacherim rex Aſſyriorum ſuper civitates Juda munitas, & cepit eas. 14 Et miſit Ezecias rex Juda nuntios ad regem Aſſyriorum in Lachis, dicens; Peccavi, recede à me: quodcunque impoſueris ſuper me, portabo. Et impoſuit rex Aſſyriorum ſuper Ezeciam regem Juda trecenta talenta argenti, & triginta talenta auri. 15 Et dedit Ezecias omne argentum inventum in domo Domini, & in theſauris domus regis. 16 In tempore illo concidit Ezecias januas templi; & (c) [illegible]mata, quæ deauraverat Ezecias rex Juda: & dedit ea regi Aſſyriorum. 17 Et miſit rex Aſſyriorum ipſum Tharthan, & Raphis, & Rhapſacem è Lachis ad regẽ Ezeciam in virtute gravi ſuper Hieruſalem. Et aſcenderunt, & venerunt in Hieruſalem: & ſteterunt in aquæ-ductu piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri fullonis. 18 Et clamaverunt ad Ezeciam. Et venerunt ad eum Eliacim filius Chelciæ œconomus, & Somnas ſcriba, & Joas filius Saphat, commonefaciens. 19 Et dixit ad eos Rhapſaces, Dicite nunc ad Ezeciam; Hæc dicit rex magnus, rex Aſſyriorum; Quid fiducia hæc quâ fidiſti? 20 Dixiſti, (d) tantùm verba labiorum, Conſilium, & virtus ad prælium. Nunc igitur quo fretus rebellâſti in me? 21 Nunc ecce fidiſti tibi ſuper virgam arundineam fractam iſtam, ſuper Ægyptum? Quicunque innixus fuerit vir ſuper eam; & intrabit in manum ejus, & perforabit eam. Sic Pharao rex Ægypti omnibus confidentibus ſuper (e) eum.

MS. A. (ξ) ἐστὶ ἐνιαυτὸς ἔνατος (ο) Μήδων, "Ὅτι (π) Μωσῆς δοῦλος (ρ) Σεναχηρεὶμ (σ) ἐμοῦ· ἐὰν (τ) ναοῦ κυρίου, καὶ τὰ (υ) βασιλεὺς (φ) Ἀσσυρίων. * τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαβσαρεὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην (χ) ὁ υἱὸς Χελκίου (ψ) Σομνὰς (ω) καὶ * Ἰωσαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. † Τίς ἡ (α) καὶ νῦν τίνι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְכַבְּשׁוּהָ מִסּוֹף תְּלָת שְׁנִין בִּשְׁנַת שִׁית לְחִזְקִיָּה הִיא שְׁנַת תְּשַׁע לְהוֹשֵׁעַ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
11 אִתְכְּבִישַׁת שֹׁמְרוֹן׃ וְאַגְלֵי מַלְכָּא דְאַתּוּר יָת יִשְׂרָאֵל לְאַתּוּר וְאַשְׁרִנּוּן בַּחְלַח וּבְחָבוֹר נְהַר
12 גּוֹזָן וְקִרְוֵי מָדָי׃ עַל דְּלָא קַבִּילוּ לְמֵימַר דַּייָ אֱלָהָהוֹן וַעֲבַרוּ יָת קְיָמֵיהּ יָת כָּל דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה
13 עַבְדָּא דַייָ וְלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרֵיהּ וְלָא עֲבַדוּ רְעוּתֵיהּ׃ וּבְאַרְבַּע עַשְׂרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא חִזְקִיָּה
14 סְלִיק סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל כָּל קִרְוַיָּא דְבֵית יְהוּדָה כְּרִיכָתָא וְאַחֲדִנּוּן׃ וּשְׁלַח חִזְקִיָּה
מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה לְוָת מַלְכָּא דְאַתּוּר לְלָכִישׁ לְמֵימַר חָבֵית אִסְתַּלַּק מִנִּי יָת
דְּתִרְמֵי עֲלַי אֲקַבֵּל וּרְמָא מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל חִזְקִיָּה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה תְּלָת מְאָה
15 כַּכְּרִין דִּכְסַף וּתְלָתִין כַּכְּרִין דִּדְהַבָא׃ וִיהַב חִזְקִיָּה יָת כָּל כַּסְפָּא דְאִשְׁתְּכַח בֵּית מַקְדְּשָׁא
16 דַייָ וּבְגִנְזֵי בֵּית מַלְכָּא׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא קַלֵּיף חִזְקִיָּה יָת דָּשֵׁי הֵיכְלָא דַייָ וְיָת סְקוֹפַיָּא דְּחַפֵּי
17 חִזְקִיָּה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וִיהַבִנּוּן לְמַלְכָּא דְאַתּוּר׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא דְאַתּוּר יָת תַּרְתָּן
וְיָת רַב סָרִיס וְיָת רַב שָׁקֵה מִן לָכִישׁ לְוָת מַלְכָּא חִזְקִיָּה בְּמַשְׁרְיָן סַגִּיאָן לִירוּשְׁלֶם וּסְלִיקוּ
וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם וּסְלִיקוּ וַאֲתוֹ וְקָמוּ בְּמֵיזִקַת בְּרֵיכְתָא עִלָּיְתָא דִּי בִּכְבִישׁ חֲקַל מַשְׁטַח
18 קַצָּרַיָּא׃ וּקְרוֹ לְמַלְכָּא וּנְפַק לְוָתְהוֹן אֶלְיָקִים בַּר חִלְקִיָּה דִּמְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָה סָפְרָא
19 וְיוֹאָח בַּר אָסָף דִּמְמַנָּא עַל דָּכְרָנַיָּא׃ וַאֲמַר לְהוֹן רַב שָׁקֵה אֲמַרוּ כְעַן לְחִזְקִיָּה כִּדְנַן אֲמַר
20 מַלְכָּא רַבְּתָא מַלְכָּא דְאַתּוּר מָה רְחַצְנָא הָדֵין דְּאִתְרְחֵיצְתָּא׃ אֲמַרְתְּ בְּרַם בְּמַמְלַל סִפְוָן
21 בְּמִילַךְ וּגְבוּרָא אַעְבֵּיד קְרָבָא כְּעַן עַל מַן אִתְרְחֵיצְתָּא אֲרֵי מְרַדְתָּא בִּי׃ כְּעַן הָא אִתְרְחֵיצְתָּא
לָךְ עַל סְמַךְ קַנְיָא רְעִיעָא הָדֵין עַל מִצְרַיִם דְּאִם יִסְתְּמֵיךְ גַּבְרָא עֲלוֹהִי וְיֵיעוֹל בִּידֵיהּ
וִיבַזְעִנֵּיהּ כֵּן פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְכָל דְּמִתְרַחֲצִין עֲלוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et ſubegerunt illam in fine trium annorum: anno ſexto Hhizkiah (ipſe eſt annus nonus Hhoſeagh regis Iſrael) ſubacta eſt Somron. 11 Et migrare fecit rex Athur Iſrael in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhabor fluvio Gozan et urbib⁹ Madai. 12 Eò ꝙ non audierunt dicto Dñi Dei ſui, ſed tranſgreſſi ſunt pactũ ejus, omnia quæ præceperat Moſeh famulus Dñi, & non audierunt dicto ejus, nec fecerunt voluntatẽ ejus. 13 Et quartodecimo anno regis Hhizkiah aſcendit Szanherib rex Athur contra omnes urbes domus Jehudah munitas, et cepit eas. 14 Et miſit Hhizkiah rex tribus domus Jehudah ad regem Athur in Lachis, dicendo: Peccavi, aſcende à me; quod impoſueris mihi, ſuſcipiam: et impoſuit rex Athur Hhizkiah regi tribus domus Jehudah trecenta talenta argenti, et triginta talenta auri. 15 Et dedit Hhizkiah omne argentum quod inventum eſt in domo ſanctuarii Domini et in theſauris domus regis. 16 In tempore illo abraſit Hhizkiah portas templi Domini, et limina quæ obduxerat Hhizkiah rex tribus domus Jehudah, et dedit illa regi Athur. 17 Et miſit rex Athur Thartan et Rab-zzarizz, et Rabſakeh ex Lachis ad regem Hhizkiah cum copiis multis in Jeruſalem: et aſcenderunt et venerunt in Jeruſalem: aſcenderunt, inquam, et venerunt et ſteterunt in aquæductu piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri extenſionis fullonũ. 18 Et vocaverunt regem: et exivit ad eos Eljakim filius Hhilkiah, qui præpoſitus erat ſup domum, et Sebna ſcriba, et Joahh filius Azzaph qui præpoſitus erat ſup monimenta. 19 Et dixit illis Rabſakeh: Dicite nunc Hhizkiah: Sic dixit rex magnus rex Athur: Quæ eſt fiducia hæc qua confidis? 20 Dixiſti, verùm in loquela labiorum in conſilio et fortitudine faciã bellum: nunc in quo confiſus es, quòd rebellâſti in me? 21 Nunc eia confiſus es ſuper ſuſtentaculo arundinis conquaſſatæ hujus ſuper Ægypto; cui ſi innitatur quiſpiam, intrabit in manum ejus, & transfiget eam: ſic eſt Pargho rex Miſzraim omnibus qui confidunt in eo.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܟܒܫܗ ܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܒܫܢܬ ܫܬ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܗܝ ܗܘܬ ܬܫܥ 10
ܠܗܘܫܥ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܟܒܫܬ ܫܡܪܝܢ. * ܘܐܓܠܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܐܝܣܪܝܠ 11
ܠܐܬܘܪ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܚܠܚ ܘܒܚܒܘܪ ܢܗܪܐ ܕܓܘܙܢ. ܘܒܩܘܪܝܐ ܕܡܕܝ. * ܥܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܠܩܠܗ 12
ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܥܒܪܘ ܥܠ ܩܝܡܗ. ܘܟܠ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ
ܫܡܥܘ ܘܠܐ ܥܒܕܘ. * ܘܒܫܢܬ ܐܪܒܥܣܪܐ ܠܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ. ܣܠܩ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ 13
ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ ܥܫܝܢܬܐ. ܘܚܪܒ ܐܢܝܢ. * ܘܫܕܪ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ 14
ܕܝܗܘܕܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܠܟܝܫ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܟܠܬ. ܗܦܘܟ ܡܢܝ. ܘܡܕܡ ܕܬܪܡܐ
ܥܠܝ ܐܫܩܘܠ. ܘܐܪܡܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܬܠܬ ܡܐܐ
ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܘܬܠܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. * ܘܝܗܒ ܚܙܩܝܐ ܟܠܗ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ 15
ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܩܨܨ ܚܙܩܝܐ ܬܪܥܐ 16
ܕܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܐܣܩܘܦܬܐ ܕܚܦܐ ܗܘ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ. * ܘܗܦܟ ܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܠܬܪܬܢ. ܘܠܪܒܣܪܝܣ ܘܠܪܒܫܩܐ. ܡܢ ܠܟܝܫ ܠܘܬ 17
ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܒܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܣܠܩܘ ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܩܡܘ
ܒܡܩܒܠܢܐ ܕܢܩܥܬܐ ܥܠܝܬܐ. ܕܒܫܒܝܠ ܚܩܠܐ ܕܩܨܪܐ. * ܘܩܪܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܢܦܩ ܠܘܬܗܘܢ 18
ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܝܘܐܚ ܒܪ ܐܣܦ ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܐܡܪ 19
ܠܗܘܢ ܪܒܫܩܐ. ܐܡܪܘ ܠܚܙܩܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ ܪܒܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܡܢܘ ܗܘ
ܬܘܟܠܢܐ ܕܐܬܬܟܠܬ. * ܘܐܡܪܬ ܕܐܝܬ ܠܟ ܡܠܬܐ ܕܣܦܘܬܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ ܠܩܪܒܐ 20
ܗܫܐ. ܘܥܠ ܡܢ ܐܬܬܟܠܬ. ܕܡܪܕܬ ܒܝ. * ܗܐ ܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܚܘܛܪܐ ܕܩܢܝܐ 21
ܪܥܝܥܐ. ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܕܡܐ ܕܐܣܬܡܟ ܓܒܪܐ ܥܠܘܗܝ. ܥܐܠ ܒܐܝܕܗ. ܘܢܩܒ ܠܗ.
ܗܟܢܐ ܗܘ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܬܬܟܠܝܢ ܥܠܘܗܝ.

Et poſt annos tres ſubjugavit eam. Anno 10
ſexto Hezeciæ regis Juda, qui erat annus
nonus Hoſeæ regis Iſrael, ſubjugata fuit
Samaria. Tranſtulítque rex Athur Iſrae- 11
lem in Athur, & collocavit eos in He-
lah & in Hobar-fluvii Gozan, civitati-
bus Mediæ: Eò quòd non auſcultârint 12
vocem Domini Dei ſui, ſed tranſgreſſi
fuerint fœdus ejus; quicquid præceperat
eis Moſes ſervus Domini, nec audierint,
nec fecerint. Anno decimoquarto regis 13
Hezeciæ aſcendit Sanherib rex Athur con-
tra omnes civitates Judæ munitas, & va-
ſtavit eas. Quarè mittens Hezecia ad 14
regem Athur in Lachis, dixit; Peccavi,
revertere à me; & quæcunque impoſueris
mihi, feram. Cúmque impoſuiſſet rex A-
thur Hezeciæ regi Juda trecenta argenti
talenta, & auri talenta triginta; Dedit 15
Hezecia totam pecuniam quæ inventa eſt
in æde Domini & in theſauro ædis regiæ.
Eodem tempore decorticavit Hezecia fo- 16
res templi Domini, & limina, quæ ob-
duxerat ipſemet Hezecia rex Juda, &
dedit ea regi Athur. Sed rurſus miſit 17
rex Athur Tarthanem, & Rabſiſacem, at-
que Rabſacem de Lachis ad regem Heze-
ciam magno cum exercitu in Jeruſalem.
Qui aſcendentes & ad Jeruſalem uſque
ingreſſi, ſteterunt in clivo laci ſuperioris
qui eſt in via agri fullonis; Et regem 18
vocârunt. Cúmque egreſſus eſſet ad eos
Eliacim filius Helciæ præfectus domûs, &
Sebna ſcriba, & Joah filius Aſaphi, à
commentariis; Dixit ad eos Rabſace, Di- 19
cite ad Hezeciam, Sic dicit rex magnus,
rex Athur, Quænam eſt hæc fiducia quâ
confidis, Et ais ineſſe tibi ſermonem la- 20
biorum, & animum, ac vires ad bellum?
Cui jam confiſus es quòd contra me re-
bellâſti? Ecce confiſus es fulcro arundi- 21
neo quaſſato, *nempe* Ægyptio, quo cùm
quis innititur, manum ejus penetrat ac
perfodit, talis eſt Pharaon rex Ægypti o-
mnibus ipſi confidentibus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 * من بعد ثلاثة سنين. وهي السنة السادسة من ملك حزقيا ملك يهوذا. التي هي التاسعة
11 لهوشاع ملك اسرائيل انقلعت سمرين * واجلا ملك الموصل اسرائيل الى الموصل وانزلهم بحلاح
12 وبخبر نهر عوزان قري ماداي * حين لم يسمعوا قول الرب الههم. وتعدوا ميثاقه. وكل الذي
13 اوصاهم موسى عبد الرب لم يسمعوا ولم يعملوه * وفي السنة الرابعة عشر من ملك حزقيا ملك يهوذا.
14 صعد سنحاريب ملك الموصل الى جميع قرى يهوذا الكبار فاخذها * وبعث حزقيا ملك يهوذا
الى سنحاريب ملك الموصل. وهو نازل على لخيس * وقال له. اني قد اخطات اليك. فاقطع ما
تطلبه مني. فادفعه اليك وارحل عني. فقطع ملك الموصل على حزقيا ثلاثماية قنطار فضة.
15 وثلاثين قنطار ذهبا * فاعطاه حزقيا جميع الفضة التي وجدها في بيت الرب. وفي بيت خزانة الملك.
16 * وفي ذلك الزمان قشر حزقيا فضة وذهب ابواب بيت الرب والاسكفات. التي لبسها ملوك يهوذا.
17 فاعطاها لملك الموصل * وعاد ملك الموصل فارسل كبير الحراس وكبير الشرط من ارض
لخيس التي هو نازل عليها. الى حزقيا الملك. ومعهم جيش عظيم الى اوروشليم. فصعدوا الى
18 اوروشليم واقاموا في مصعد البحيرة العلوية التي في حقل القصار * ونادوا الملك. فخرج اليهم
19 الياقيم بن حلقيا الخازن. وسبنا كاتب الملك. ويواح بن اساف الوزير * فقال لهم كبير
الشرط. قولوا لحزقيا. هكذا يقول لك الملك الكبير ملك الموصل. ما هذا التوكل الذي
20 توكلت * وقلت ان فيك كلام المنطق. وفكر * وجبروه للحرب * والآن على من الذي
21 توكلت حين تمردت علي وتوكلت على المصري. فانك انما اتكلت على عماد القصبة المضطربة.
اذا ما اتكا الرجل عليها دخلت في يده. وهكذا فرعون ملك مصر وجميع الذين
يتوكلون عليه.

* *Poſt annos tres, videlicet anno ſexto* 10
regni Hezeciæ regis Juda, qui nonus erat
Hoſeæ regis Iſraelis, ſubverſa fuit Sa-
maria: Tranſtulitque rex Mauſel Iſrae- 11
lem in Mauſel, & habitare fecit eos in
Helah & in Hobar-fluminis Gozan, ci-
vitatibus Mediæ; Eò quòd non obtem- 12
peráſſent dicto Domini Dei ſui; ſed
tranſgreſſi fœdus ejus, nihil eorum quæ
præceperat eis Moſes ſervus Domini,
audîſſent, vel feciſſent. Anno quar- 13
todecimo regni Hezeciæ regis Juda,
invaſit Sanherib rex Mauſel maximas
quaſque civitates Judæ, & cepit eas.
Quapropter mittens Hezecia rex Ju- 14
da ad Sanherib regem Mauſel dum
obſideret Lachis, dixit ad eum, Equi-
dem in te peccavi; indicito quid à
me petas, daboque tibi, ut diſcedas
à me. Et cùm indixiſſet rex Mau-
ſel Hezeciæ trecenta argenti quinta-
lia, auri verò quintalia triginta; De- 15
dit illi Hezecia totam pecuniam quam
reperit in domo Domini & in ærario re-
gio. Eo tempore decorticavit Heze- 16
cia argentum & aurum januarum &
liminum domûs Domini, quibus texerant
ea reges Juda, & dedit ea regi Mau-
ſel. At denuò rex Mauſel miſit prin- 17
cipem cuſtodum & principem militum
è regione Lachis quam obſidebat, ad re-
gem Hezeciam, ſtipatos ingenti exer-
citu, Jeroſolymam: qui aſcendentes Je-
roſolymam, ſteterunt in aſcenſu laci ſu-
perioris qui eſt in agro fullonis. Cùm- 18
que regem inclamâſſent, prodierunt ad
eos Eliacim filius Helciæ theſaurarius,
& Sebna ſcriba regis, & Joab filius
Aſaphi, prorex. Quibus dixit princeps 19
militiæ, Dicite Hezeciæ; Sic tibi dicit
rex maximus, rex Mauſel; Quænam eſt
hæc fiducia quâ fretus es? Ais te ha- 20
bere ſermonem rationis, conſiderationem,
& robur ad bellum. At cuinam con- 21
fiſus es quando contra me rebellâſti, &
in Ægyptio ſpem collocâſti? Sanè con-
fiſus es fulcro arundinis agitatæ, cui
cùm quis innititur, manum ipſius perfo-
rat: talis eſt Pharaon rex Ægypti &
omnes qui fidunt ipſi.

nonne : confidimus nostro Deo DOMINO In : me ad dixeritis si Et
22 וכי־תאמרון אלי אל־יהוה אלהינו בטחנו הלוא־
dixitque ? *ejus* altaria & ,*ejus* excelsa Chizchijahu removit cujus hic
הוא אשר הסיר חזקיהו את־במתיו ואת־מזבחתיו ויאמר
vos incurvabitis *hujus altaris facies Ad* : Jerusalaim ad & ,Jehudah ad
ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו
regi meo domino *nunc* fidejube nunc Et ? Jerusalaim in
בירושלם: 23 ועתה התערב נא את־אדני את־מלך
tibi dare potueris si ,equos millia duo tibi dabo & , Assur
אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם־תוכל לתת לך
unius ducis *facies* facies vertere quomodo Et .eos super equitantes
רכבים עליהם: 24 ואיך תשיב את פני פחת אחד
Ægypto *super tibi* confidas & , minimorum mei domini servorum
עבדי אדני הקטנים ותבטח לך על־מצרים
super ascendi DOMINO absque num Nunc ? equites *in* & ,*currum in*
לרכב ולפרשים: 25 עתה המבלעדי יהוה עליתי על־
Ascende : me ad dixit DOMINUS ? illũ *disperdendum ad* ,istum locum
המקום הזה להשחתו יהוה אמר אלי עלה
,Chilchijahu filius Eljachim Dixitque .eam *corrumpas &* ,hanc terram *super*
26 על־הארץ הזאת והשחיתה: ויאמר אליקים בן־חלקיהו
tuos servos ad *nunc* Loquere : Rabsacheh ad Joach & ,Sebnah &
ושבנה ויואח אל־רבשקה דבר־נא אל־עבדיך
,Jehudaicè nobiscũ loquaris ne & (,*nos audientes* siquidem) , Arameicè
ארמית כי שמעים אנחנו ואל־תדבר עמנו יהודית
: Rabsacheh eos ad Dixitque .murum super qui populi auribus in
27 באזני העם אשר על־החמה: ויאמר אליהם רבשקה
loquendum ad ,me" dominus me misit te ad & ,tuũ dominũ ad Num
העל אדניך ואליך שלחני אדני לדבר את־
,murum super *sedentes* viros *super* nónne ? ista verba
הדברים האלה הלא על־האנשים הישבים על־החמה
? vobiscum suæ urinæ aquam *bibendum ad* & , suum stercus *edendum ad*
לאכל את־חריהם ולשתות את־שיניהם עמכם:
, Jehudaicè magna voce *in* exclamavit & , Rabsacheh Stetitque
28 ויעמד רבשקה ויקרא בקול־גדול יהודית
.Assur regis magni regis verbum Audite : dixit & ,est locutus &
וידבר ויאמר שמעו דבר־המלך הגדול מלך אשור:
poterit non quia , Chizchijahu *vobis imponat* Ne : rex dixit Sic
29 כה אמר המלך אל־ישא לכם חזקיהו כי־לא יוכל
vos faciat sperare ne Et .ejus manu è vos eruere
30 להציל אתכם מידו: ואל־יבטח אתכם
; DOMINUS nos eruet Eruendo : dicendo ,DOMINO in Chizchijahu
חזקיהו אל־יהוה לאמר הצל יצילנו יהוה
Ne .Assur regis manu in hæc civitas tradetur non &
31 ולא תנתן את־העיר הזאת ביד מלך אשור: אל־
mecum Facite ; Assur rex dixit sic quia : Chizchijahu *ad* audiatis
תשמעו אל־חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו־אתי
,*suam vitem vir* comedite & , me ad egredimini & , benedictionem
ברכה וצאו אלי ואכלו איש־גפנו
Usque .suæ cisternæ aquas *vir* bibite & : *suam ficum vir &*
32 ואיש תאנתו ושתו איש מי־בורו: עד־
terram , vestram terram sicut ,terram ad vos tollam & ,*me venire*
באי ולקחתי אתכם אל־ארץ כארצכם ארץ
olivæ terram , vinearum & , panis terram , *musti* & , frumenti
דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית
ad audiatis ne & : moriemini non & ,vivite & ;mellis & ,*recentis* olei
יצהר ודבש וחיו ולא תמתו ואל־תשמעו אל־
.nos eruet DOMINUS : dicendo , *vos incitaverit* cùm Chizchijahu
חזקיהו כי־יסית אתכם לאמר יהוה יצילנו:
manu è ,suam terram *vir* gentium Dii eruerunt eruendo Num
33 ההצל הצילו אלהי הגוים איש את־ארצו מיד
? Assur regis
מלך אשור:

Versio VULG. LAT.

22 Quòd si dixeritis mihi, In Domino Deo nostro habemus fiduciam: nónne iste est, cujus abstulit Ezechias excelsa & altaria: & præcepit Iudæ & Ierusalem, Ante altare hoc adorabitis in Ierusalem? 23 Nunc igitur transite ad dominũ meum regem Assyriorum, & dabo vobis duo millia equorũ, & videte an habere valeatis 24 ascensores eorum. Et quo modo potestis resistere ante unum satrapam de servis domini mei minimis? An fiduciam habes in Ægypto pro- 25 pter currus & equites? Numquid sine Domini voluntate ascendi ad locum istum, ut demolirer eum? Dominus dixit mihi; Ascende ad terram 26 hanc, & demolire eam. Dixerunt autem, Eliacim filius Helciæ, & Sobna, & Ioahe, Rabsaci; Precamur ut loquaris nobis servis tuis Syriacé: siquidem intelligimus hanc linguam: & non loquaris nobis Iudaicè, audiente populo, qui 27 est sup murum. Respondítque eis Rabsaces, dicens; Numquid ad dominum tuum, & ad te misit me dominus meus, ut loquerer sermones hos, & non potiùs ad viros, qui sedent super murum, ut comedant stercora sua, & bibant uri- 28 nam suam vobiscum? Stetit itaque Rabsaces, & exclamavit voce magnâ Iudaicè, & ait; Audite verba regis magni, 29 regis Assyriorum. Hæc dicit rex, Non vos seducat Ezechias: non enim poterit 30 eruere vos de manu mea. Neque fiduciam vobis tribuat super Dñm, dicens; Eruens liberabit nos Dominus, & non tradetur civitas hæc in manu 31 regis Assyriorum. Nolite audire Ezechiam. Hæc enim dicit rex Assyriorum; Facite mecum quod vobis est utile, & egredimini ad me: & comedet unusquisque de vinea sua, & de ficu sua, & bibetis aquas de cisternis vestris: 32 Donec veniam, & transferam vos in terram, quæ similis est terræ vestræ, in terram fructiferam, & fertilem vini, terram panis & vinearum, terrã olivarũ, & olei ac mellis, & vivetis, & non moriemini. Nolite audire Ezechiam, qui vos decipit, dicens; Dominus 33 liberabit nos. Numquid liberaverunt dii gentium terram suam de manu regis Assyriorum?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

22 Καὶ ὅτι εἶπας πρὸς μὲ, Ἐπὶ κύριον θεὸν πεποίθαμεν· οὐχὶ αὐτὸς (β) οὗτος ἀπέστησεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ ϗ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, ϗ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ ϗ τῇ Ἱερουσαλήμ, Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου (γ) προσκυνήσετε ἐν Ἱερουσαλήμ; 23 Καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου (δ) βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι (ε) σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς. 24 Καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; ϗ ἤλπισας σεαυτῷ (ζ) ἐπ' Αἴγυπτον εἰς ἅρματα ϗ ἱππεῖς. 25 (η) Καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπε πρὸς μὲ, Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην 26 ϗ διάφθειρον αὐτήν. Καὶ εἶπεν Ἐλιακὶμ υἱὸς Χελκίου ϗ (θ) Σωμνᾶς ϗ Ἰωὰς πρὸς Ῥαψάκην, Λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, ϗ οὐ λαλήσεις (ι) μεθ' ἡμῶν Ἰουδαϊστὶ, ϗ ἱνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶ τοῦ λαοῦ (κ) τοῦ ἐπὶ τοῦ 27 τείχους; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, (λ) Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου ϗ πρὸς σὲ ἀπέστειλέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, ϗ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' (μ) 28 ὑμῶν ἅμα; Καὶ ἔστη Ῥαψάκης ϗ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ, ϗ ἐλάλησε ϗ εἶπεν, Ἀκούσατε τοὺς λόγους (ν) τοῦ μεγάλου 29 βασιλέως Ἀσσυρίων. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς (ξ) Ἐζεκίας λόγοις, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ 30 (ο) χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων, (π) Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. 31 Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου· ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, ϗ ἐξέλθατε πρὸς μὲ, ϗ πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, ϗ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγεται, ϗ πίεται ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ, 32 Ἕως ἔλθω ϗ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς (ρ) γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου ϗ (σ) οἴνου ϗ ἄρτου ϗ ἀμπελώνων, γῆ ἐλαίας ἐλαίου ϗ μέλιτος, ϗ ζήσετε ϗ οὐ μὴ ἀποθάνητε. ϗ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέγων, Κύριος ῥύσεται ὑ- 33 μᾶς. Μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;

22 Et quoniam dixisti ad me, Super Dominum Deum confidimus; nónne hic ipse amovit Ezecias excelsa ejus, & altaria ejus: & dixit ad Judam, & Hierusalem, Coram altare hoc adorabitis in Hierusalem? 23 Et nunc (f) miscete vos, quæso, domino meo regi Assyriorum: & dabo tibi bis mille equos; si poteris dare tibi ascensores super eos. 24 Et quomodò avertes faciem toparchæ unius ex servis domini mei minimis? Et sperasti tibi super Ægyptum in curribus, & equitibus. 25 Et nunc nunquid sine Domino ascendimus super locum hunc ad corrumpendum eum? Dominus dixit ad me; Ascende super terram istam, & corrumpe eam. 26 Et dixit Eliacim filius Chelchiæ, & Somnas, & Joas, ad Rhapsacem; Loquere, quæso, ad servos tuos Syriacè, quoniam audimus nos: & non loquêris nobiscum Judaicè. Et ut quid loqueris in auribus populi, qui super murum? 27 Et dixit ad eos Rhaphsaces; Nunquid ad dominum tuum, & ad te misit me dominus meus loqui verba hæc? Nónne ad viros sedentes super murum, ad comedendum stercus suum, & bibendum urinam suam vobiscum simul? 28 Et stetit Rhapsaces, & clamavit voce magnâ Judaicè, & locutus est, & dixit; Audite verba magni regis Assyriorum: 29 Hæc dicit rex, Ne elevet vos Ezecias verbis: quoniam non poterit vos eruere de manu ejus: 30 Et non faciat vos sperare Ezecias in Dominum, dicens; Eruens, eruet Dominus: non tradetur civitas hæc in manu regis Assyriorum. 31 Nolite audire Ezeciam: quoniã hæc dicit rex Assyriorum, Facite mecum benedictionem: & exite ad me: & (g) bibet vir vitem suam; & vir ficum suam comedet: & bibet aquam cisternæ suæ: 32 Quoadusque veniam, & accipiam vos in terram, sicut terra vestra, terra frumenti, & vini, & panis, & vinearum, terra (h) olivæ olei, & mellis; & vivetis, & non moriemini. Et nolite audire Ezeciam: quoniam decipiet vos, dicens; Dominus eruet vos. 33 Nunquid eruentes eruerunt dii gentium, unusquisque suam regionem de manu regis Assyriorum?

MS. A. (β) οὗτος οὗ ἀπέστησεν (γ) προσκυνήσατε (δ) τῷ βασιλεῖ (ε) σαυτῷ (ζ) εἰς Αἴγυπτον (η) Νῦν οὖν μὴ (θ) Σομνὰς ϗ Ἰωσαφὰτ (ι) πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστὶ ἐν τοῖς (κ) τούτου ἐπὶ (λ) Μὴ πρὸς τὸν (μ) ὑμῶν; Καὶ (ν) τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. (ξ) Ἐζεκίας, ὅτι (ο) χειρός μου. Καὶ (π) Ἐξελούμενος ἐξελεῖται ἡμᾶς κύριος, (ρ) ἡ γῆ (σ) οἴνου καὶ ἀμπελώνων καὶ ἄρτων, γῆ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וארי תימרון לי על מימרא דיי אלהנא אתרחצנא הלא הוא דאעדי חזקיה ית במתוהי
וית מדבחוהי ואמר לאנש יהודה וליתבי ירושלם קדם מדבחא הדין תסגדון בירושלם:
23 וכען אתערב כען עם רבוני עם מלכא דאתור ואתן לך תרין אלפין סוסון אם תכול
24 למנאה לך רכבין עליהון: ואיכדין את מתני לאתבא ית אפי חד משלטוני עבדי רבוני
25 ועריא ואתרחצת לך על מצראי לרתיכין ולפרשין: כען הבר ממימרא דיי סלקית על
26 אתרא הדין לחבלותה יי אמר לי סק לאתרא הדין וחבלנה: ואמר אליקים בר חלקיה
ושבנה ויואח לרב שקה מלל כען עם עבדך ארמית ארי שמעין אנחנא ולא תמלל
27 עמנא יהודית קדם עמא דעל שורא: ואמר להון רב שקה העל רבונך ועלך שלחני רבוני
למללא ית כל פתגמיא האלין הלא על גבריא דיתבין על שורא למיכל ית מפקתהון
28 ולמשתי ית מימי רגליהון בצירא עמכון: וקם רב שקה וקרא בקל רב יהודית ומליל
29 ואמר שמעו פתגמא דמלכא דרבתא מלכא דאתור: כדנן אמר מלכא לא יטעי יתכון
30 חזקיה ארי לא יכול לשזבא יתכון מן ידיה: ולא ירחיץ יתכון חזקיה על מימרא דיי
31 למימר שזבא ישיזבננא יי ולא תתמסר קרתא הדא ביד מלכא דאתור: לא תקבלון מן
חזקיה ארי כדנן אמר מלכא דאתור עבידו עמי שלמא ופוקו לותי ואכלו גבר פרי גופניה
32 וגבר פרי תינוהי ושתו גבר מי גוביה: עד מיתי ואדבר יתכון לארעא טבא כארעכון
ארעא עבור וחמר ארעא חקלין וכרמין ארעא דזיתהא עבדין משחא והיא עבדא דבש
33 וחיון ולא תמותון ולא תקבלון מן חזקיה ארי יטעי יתכון למימר יי ישיזבננא: השזבא
שזיבא דחלת עממיא גבר ית ארעיה מיד מלכא דאתור:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

22 Quod si dixeritis mihi: In dicto Dñi Dei nostri confidimus, nonne ipse est cujus abstulit Hhizkiah excelsa et altaria? et dixit hominibus Jehudah atq; habitatoribus Jerusalem: Ante altare hoc adorabitis in Jerusalem. 23 Et nunc fidejube nunc domino meo regi Athur, et dabo tibi duo millia equorum, si poteris numerare tibi equitantes super eos. 24 Et quomodo cogitas convertere faciem unius è principibus servis domini mei parvulis, ut confidas in *Ægyptiis* propter currus et equites? 25 Nunc autem num præter dictum Dñi ascendi in locum hunc ad perdendũ eum? Dñs dixit mihi: Ascende in locũ hunc, et dissipa eum. 26 Et dixit Eljakim filius Hhilkiah et Sebna et Joahh ad Rabsakeh: Loquere quæso cum servis tuis Syriacè, siquidem intelligimus: et ne loquaris nobiscũ Judaicè coram populo qui est sup murum. 27 Et dixit illis Rabsakeh: Nunquid ad dñm tuum et ad te misit me dñs meus ut loquerer *omnia* verba hæc? nónne ad viros qui sedent sup murum, ut comedant egestionem suam, et bibant aquas pedum suorum in obsidione vobiscum? 28 Et stetit Rabsakeh, et clamavit voce magna Judaicè, et locutus est & dixit: Audite verba regis magni nostri regis Athur. 29 Sic dixit rex: Ne decipiat vos Hhizkiah, quia non poterit eripere vos de manu *ejus*. 30 Et ne confidere faciat vos Hhizkiah in dicto Dñi dicendo: Liberando liberabit nos Dñs, & non tradetur urbs hæc in manum regis Athur. 31 Ne obtemperetis Hhizkiah: nam sic dixit rex Athur: Facite mecum pacem, et exite ad me, & comedite unusquisq; fructus vineæ suæ, & quisq; fruct⁹ ficus suæ, et bibite unusquisque aquam cisternæ suæ: 32 Quousq; veniam et tollam vos in terram bonam, ut terram vestram, terram frumenti et vini, terram agrorum et vinearum, terram in qua olivæ faciunt oleum, et ipsa facit mel; et vivite et non moriamini: neq; acquiescatis Hhizkiah, quia seducet vos dicendo: Dominus liberabit nos. 33 Num liberando liberaverunt *Timores* gentium unusquisque terram suam de manu regis Athur?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܢ ܬܐܡܪܘܢ ܠܝ. ܕܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܬܟܝܠܝܢܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܘ ܕܐܥܒܪ ܚܙܩܝܐ ܒܝܬ ܕܒܚܘܗܝ 22
ܘܡܕܒܚܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܐܘܪܫܠܡ. ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܚܕ ܬܣܓܕܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܗܫܐ ܐܬܥܪܒܘ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܣܘܣܘܬܐ. ܐܢ ܬܫܟܚ 23
ܠܟ ܦܪܫܐ ܕܬܪܟܒ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܝܟܢܐ ܡܗܦܟ ܐܢܬ ܐܦܐ ܕܚܕ ܦܚܬܐ ܙܥܘܪܐ ܕܥܒܕܘܗܝ 24
ܕܡܪܝ ܪܒܐ. ܘܐܬܬܟܠܬ ܠܟ ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܥܠ ܡܪܟܒܬܐ ܘܥܠ ܦܪܫܐ. * ܘܗܫܐ ܠܡܐ ܒܠܥܕ 25
ܡܢ ܡܪܝܐ ܣܠܩܬ ܥܠ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܠܡܚܒܠܘܬܗ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܣܩ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ
ܘܚܒܠܝܗ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܘܫܒܢܐ ܘܝܘܐܚ. ܠܪܒܫܩܐ. ܡܠܠ ܥܡ 26
ܥܒܕܝܟ ܐܪܡܐܝܬ. ܡܛܠ ܕܫܡܥܝܢ ܚܢܢ. ܘܠܐ ܬܡܠܠ ܥܡܢ ܝܗܘܕܐܝܬ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܥܠ
ܫܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܪܒܫܩܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܘܬܟܘܢ ܘܠܘܬ ܡܪܟܘܢ. ܫܕܪܢܝ ܡܪܝ ܠܡܡܠܠ 27
ܠܟܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܐܠܐ ܠܓܒܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܨܐܬܗܘܢ. ܘܠܐ
ܢܫܬܘܢ ܬܝܢܝܗܘܢ ܥܡܟܘܢ. * ܘܩܡ ܪܒܫܩܐ. ܘܩܪܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܝܗܘܕܐܝܬ. ܘܡܠܠ 28
ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܪܒܐ ܕܐܬܘܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ. 29
ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܦܨܝܘܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܠܐ ܢܬܟܠܟܘܢ ܚܙܩܝܐ ܥܠ ܡܪܝܐ: ܘܢܐܡܪ 30
ܕܡܦܨܐ ܡܦܨܐ ܠܢ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܠܐ ܬܫܡܥܘܢ 31
ܠܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܥܒܕܘ ܥܡܝ ܫܠܡܐ. ܘܦܘܩܘ ܠܘܬܝ.
ܘܐܟܘܠܘ ܐܢܫ ܓܦܬܗ. ܘܐܢܫ ܬܐܢܬܗ. ܘܐܫܬܘ ܐܢܫ ܡܝܐ ܕܓܘܒܗ. * ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ 32
ܘܐܕܒܪܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܟ ܐܪܥܟܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ. ܐܪܥܐ ܕܠܚܡܐ ܘܕܟܪܡܐ. ܐܪܥܐ ܕܙܝܬܐ
ܘܕܡܫܚܐ ܘܕܕܒܫܐ. ܘܚܝܘ. ܘܠܐ ܬܡܘܬܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܠܚܙܩܝܐ. ܘܠܐ ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ.
ܘܢܐܡܪ ܠܟܘܢ. ܕܡܪܝܐ ܡܦܨܐ ܠܢ. * ܕܠܡܐ ܫܘܙܒܘ ܐܠܗܝ ܥܡܡܐ. ܟܠܢܫ 33
ܐܪܥܗ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ.

* Quòd ſi mihi dicas, Domino Deo noſtro confidimus, annon is eſt cujus excelſa & aras abſtulit Hezecia, dixítque ad Judam & Jeruſalem, Coram uno altari adorabitis in Jeruſalem? 22 Jam verò habete commercium cum domino meo rege Athuræo, dabóque tibi duo millia equorũ, *& experiemur* num ſuppetant tibi equites iis imponendi. 23 Quomodo ergò propulſares faciem uni᷒ ex inclytis inter minimos dñi mei ſubditos, & confideres Ægyptio, & curribus, & equitibus? 24 Adhæc, num citra *juſſum* Domini ad hanc terram vaſtandam aſcendi? Dominus ipſe mihi dixit, Aſcende ad terram iſtam, & vaſta eam. 25 Dixit verò Eliacim Helciæ filius, & Sebna, & Joah ad Rabſacem, Alloquere ſervos tuos Aramicè, nam intelligimus; & ne alloquaris nos Judaicè coram populo ſuper murum aſtante. 26 Reſpondit eis Rabſace, Nequaquam ad vos & ad dominum veſtrum miſit me dominus meus, ut hujuſmodi ſermones vobiſcum haberem; ſed ad viros qui muris aſſident, quò minùs edant ſtercus ſuũ, & bibant urinas ſuas vobiſcum. 27 Stans itaque Rabſace clamavit altâ voce, & Judaicè locutus dixit, Audite ſermonem magni regis Athur. 28 Ita dicit rex, Ne imponat vobis Hezecia, quoniam non poteſt vos liberare de manibus meis. 29 Neque adducat vos Hezecia ut Domino fidatis, dicátque; Procul dubio liberabit nos Dominus, neque tradetur urbs iſta in manus regis Athur. 30 Ne audiatis Hezeciam, quoniam ſic dicit rex Athur; Inite mecum pacem, & prodite ad me, & comedite quiſque vites ſuas, & quiſque ficus ſuas, & bibite quiſque aquas putei ſui; 31 Donec veniam & ducam vos ad terram quæ veſtræ terræ ſimilis eſt, terram frugiferam & fructiferam, terram frumenti & vinearum, terram olivarum, olei, ac mellis; & vivite, nec moriamini: & ne audiatis Hezeciam, néve ſeducat vos Hezecia, dicátque vobis; Dominus liberabit nos. 32 Num liberare potuerunt dii gentium, quiſque terram ſuam de manibus regis Athur? 33

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وان قلت لي * انما على الرب الهنا توكلنا * فليس هو هذا ابعد حزقيا الصواعد والذبائح * وقال 22
ليهودا ولاوروسليم * ان قدام مذبح واحد تسجدون باوروسليم * والان فادخلوا في طاعة سيدي 23
الملك ملك الموصل * فاعطيك الفي فرس من الخيل * ان كان فرسان فتركبهم علينا * وكيف 24
ترد وجه واحد من احرار عبيد سيدي الصغار * وتوكلت علي المصري ليعطيك مراكب وخيلا
* والان فتحسب اني معزل من الرب * او بغير ارادته صعدت علي هذه الارض لاخربها * قال الياقيم 25 26
بن حلقيا * وسبنا الكاتب * ويواح الوزير لكبير الشرط * تكلم مع عبيدك باللغة الارمانية فانا
نعرفها * ونسمع * ولا تكلم عبيدك بالعبرانية قدام الشعب القيام علي السور * فقال لهم 27
كبير الشرط * ليس اليكم ولا لسيدكم بعثني الملك سيدي لاقول هذا القول * بل للقوم
الذين جلوس علي السور اقول ذلك * لئلا ياكلوا رجيعهم ويشربوا ابوالهم معكم في الحصار
* وقام كبير الشرط * فنادي بصوت عال بالعبرانية وقال * اسمعوا قول الملك الاكبر ملك 28
الموصل * هكذا يقول الملك * لا يطغيكم حزقيا ملككم * لانه لا يقدر ان ينجيكم من يدي * 29
* ولا يقول حزقيا توكلوا علي الرب * فانه ينجيكم ولا يسلم هذه المدينة في يد ملك الموصل 30
* فلا تسمعوا من حزقيا من اجل اني هكذا يقول ملك الموصل * اصنعوا معي خيرا وانا اصنع 31
معكم اكثر مما تصنعوا * واخرجوا الي فياكل كل احد كرمه وتينه وزيتونه * ويشرب كل
احد ماء جبه * حتي اتي واسوقكم الي ارض مثل ارضكم * ارض الفاكهة والثمار ارض البركة 32
والبر والكروم * ارض الزيتون والسمن والعسل * وعيشوا ولا تموتوا * ولا تسمعوا من حزقيا * ولا
يطغيكم ويقول ان الرب ينجيني * فلعل ان استطاع اله من الهة الامم ان ينجي ارضه 33
من يدي ملك الموصل *

* *Quòd ſi mihi dixeris, Domino quidem Deo noſtro fidimus; annon ecce removit Hezecia aras & ſacrificia, dixitque ad Judam & Jeruſalem, Ante unam eandemque aram adorabitis in Jeruſalem?* 22 *Nunc autem redite in obſequium domini mei regis, regis Mauſil, dabo tibi bis mille equos præſtantes, & videamus num adſint equites quos contra nos equitare jubeas.* 23 *Quomodo ergò repellis faciem unius è minimis nobilibus inter ſubditos domini mei, & fidis Ægyptio ut ſuppeditet tibi currus & equos?* 24 *Jam verò, num arbitraris me rejectum à Domino; aut abſq; ejus voluntate invaſiſſe me regionem iſtam ad evertendum eam?* 25 *Dixerunt Eliachim Helciæ filius, & Sebna ſcriba, & Joab prorex, ad principem militiæ; Alloquere ſervos tuos idiomate Aramæo, quoniam callemus illud, & audiemus: & ne alloquaris ſervos tuos Hebraicè coram populo ſuper murum præſente.* 26 *Ait illis princeps militiæ, Non ad vos, neque ad dominum veſtrum miſit me rex dominus meus, ut loquerer hæc verba; ſed turbæ ſuper murum ſedenti hæc dico, ne ſtercora ſua comedant, & urinas ſuas vobiſcum bibant in obſidione.* 27 *Et ſurgens princeps militiæ altâ voce exclamavit Hebraicè, ac dixit, Audite verba regis maximi, regis Mauſel.* 28 *Sic ait rex, Ne ſeducat vos Hezecia rex veſter; non enim poterit eruere vos è manibus meis.* 29 *Et ne dicat Hezecia, Domino confidite, ipſeque ſervabit vos, nec tradet urbem iſtam in manum regis Mauſel.* 30 *Ne aures inquam, præbeatis Hezeciæ; nam ſic dicit rex Mauſel, Beneficium in me conferte, & ego majora quàm quæ conferetis, in vos conferam: & egredimini ad me, ut edat unuſquiſque vineas, ficus, & oleas ſuas, & bibat unuſquiſque aquam putei ſui:* 31 *Quoad veniam, ducamque vos ad terram ſimilem terræ veſtræ, terram pomiferam & fructiferam; terram benedictionis, frumenti, & vinearum; terram olearum, butyri, & mellis; & vivite, & ne moriamini, & ne audiatis Hezeciam, neque ſeducat vos, ac dicat, Dominus quidem liberabit me.* 32 *Num enim potuit ullus deus è diis gentium ſalvare terram ſuam è manibus regis Mauſel?* 33

מלכים ב: יט

,Henah , Sepharvaim deus ubi ? Arphad & ,Chamath deus Ubi
34 איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנע
omnes inter Quis ? mea manu è Someron eruerunt *quòd* ,Hivvah &
35 ועוה כי־הצילו את־שמרון מידי׃ מי בכל־
eruet *quòd* ?mea manu è ſuam terram eruerint qui ,terrarum deos
אלהי הארצות אשר־הצילו את־ארצם מידי כי־יציל
non & ,populus tacuerunt Et ? mea manu è Jeruſalaim Dominus
36 יהוה את־ירושלם מידי׃ והחרישו העם ולא־
Non : dicendo ,*ipſum* regis præceptum quia : verbum ei reſponderunt
ענו אתו דבר כי־מצות המלך היא לאמר לא
,domum ſuper qui ,Chilchijahu filius Eljachim *Venitque* .ei reſpondeatis
37 תענהו׃ ויבא אליקים בן־חלקיה אשר־על־הבית
Chizchijahu ad *commonefaciens* Aſaph filius Joach & ,ſcriba Sebna &
ושבנא הספר ויואח בן־אסף המזכיר אל־חזקיהו
.Rabſacheh verba ei nunciaverunt & ,veſtibus ſciſſis
קרועי בגדים ויגדו לו את דברי רבשקה׃

CAP. XIX. יט

ſe operuit &,ſua veſtimenta ſcidit&,Chizchijahu *regem audire ſecundũ*,fuit Et
1 ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את־בגדיו ויתכס
qui ,Eljachim miſit Et .Domini domum eſt ingreſſuſque,ſacco *in*
2 בשק ויבא בית יהוה׃ וישלח את־אליקים אשר־
opertos ſacerdotum ſeniores & ,ſcribam Sebnam & ,domum ſuper
על־הבית ושבנא הספר ואת זקני הכהנים מתכסים
:eum ad dixerunt Et .Amos filium prophetam Jeſahjahu ad ; ſaccis *in*
3 בשקים אל־ישעיהו הנביא בן־אמוץ׃ ויאמרו אליו
dies *blaſphemiæ* & ,increpationis & ,anguſtiæ Dies :Chizchijahu dixit Sic
כה אמר חזקיהו יום־צרה ותוכחה ונאצה היום
.pariendi non *vis* & ,*uteri rupturam* ad uſque filii venerunt quia : hæc
הזה כי־באו בנים עד־משבר וכח אין ללדה׃
, Rabſacheh verba omnia tuus Deus Dominus audiat fortè Si
4 אולי ישמע יהוה אלהיך את ׀ כל־דברי רב־שקה
Deum probris *afficiendum ad*,ſuus dominus Aſſur rex *eum* miſit quem
אשר שלחו מלך־אשור ׀ אדניו לחרף אלהים
levabis & : tuus Deus Dominus audivit quæ verbis *in* argueret &,viventẽ
חי והוכיח בדברים אשר שמע יהוה אלהיך ונשאת
regis ſervi Veneruntque .*invento* reſiduo pro orationem
5 תפלה בעד השארית הנמצאה׃ ויבאו עבדי המלך
dicetis Sic : Jeſahjahu illis Dixitque .Jeſahjahu ad Chizchijahu
6 חזקיהו אל־ישעיהו׃ ויאמר להם ישעיהו כה תאמרון
faciebus à timeas Ne : Dominus dixit Sic : veſtrum dominum ad
אל־אדניכם כה ׀ אמר יהוה אל־תירא מפני
Aſſur regis pueri affecerunt probris quibus ,audiſti quæ verborum
הדברים אשר שמעת אשר גדפו נערי מלך־אשור
revertetur & ,auditum audiet & ,ſpiritum eo in *dans* ego Ecce .me
7 אתי׃ הנני נתן בו רוח ושמע שמועה ושב
eſt reverſus Et .ſua terra in gladio *in* eũ cadere faciam & ;ſuam terram in
8 לארצו והפלתיו בחרב בארצו׃ וישב
;Libnah *ſuper* pugnantem Aſſur regem invenit & , Rabſacheh
רב־שקה וימצא את־מלך אשור נלחם על־לבנה
Tirhacah de Audivitque .Lachis de erat profectus quòd audierat nam
9 כי שמע כי נסע מלכיש׃ וישמע אל־תרהקה
,eſt reverſus & :tecum *pugnandum ad* eſt egreſſus Ecce :dicendo ,Chus rege
מלך־כוש לאמר הנה יצא להלחם אתך וישב
ad dicetis Sic :dicendo ,Chizchijahu ad nuncios miſit &
10 וישלח מלאכים אל־חזקיהו לאמר׃ כה תאמרון אל־
quo tuus deus te decipiat Ne : dicendo ,Jehudah regem Chizchijahu
חזקיהו מלך־יהודה לאמר אל־ישאך אלהיך אשר
regis manu in Jeruſalaim tradetur Non : dicendo ,*eo in confidens* tu
אתה בטח בו לאמר לא תנתן ירושלם ביד מלך
Aſſur reges fecerunt quæ audiſti tu Ecce .Aſſur
11 אשור׃ הנה ׀ אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור
? liberaberis tu & ,eas perdendo , terris univerſis
לכל־הארצות להחרימם ואתה תנצל׃

Verſio VULG. LAT.

34 Ubi eſt de' Emath,& Arphad?
ubi eſt deus Sepharuaim, Ana,
& Aua?numquid liberaverũt
35 Samariam de manu mea? Qui-
nam illi ſunt in univerſis diis
terrarũ, qui eruerunt regionẽ
ſuã de manu mea,ut poſſit eru-
ere Domin' Jeruſalem de ma-
36 nu mea? Tacuit itaque popu-
lus, & non reſpondit ei quid-
quam:ſiquidem præceptum re-
gis acceperant,ut non reſpon-
37 derent ei. Venítque Eliacim
filius Helciæ,præpoſit' domûs,
& Sobna ſcriba,& Joahe fili'
Aſaph à commentariis, ad E-
zechiã, ſciſſis veſtibus,& nun-
tiaverunt ei verba Rabſacis.

CAP. XIX.

1 QUæ cùm audiſſet Ezechias
rex,ſcidit veſtimenta ſua,& o-
pertus eſt ſacco,ingreſſúſq; eſt
2 domum Domini. Et miſit Eli-
acim præpoſitum domûs, &
Sobnam ſcribam, & ſenes de
ſacerdotibus,opertos ſaccis,ad
Iſaiam prophetã filium Amos.
3 Qui dixerunt, Hæc dicit Eze-
chias ; Dies tribulationis, &
increpationis, & blaſphemiæ,
dies iſte : venerunt filii uſque
ad partum, & vires non habet
4 parturiens. Si fortè audiat Do-
minus Deus tuus univerſa ver-
ba Rabſacis, quẽ miſit rex Aſ-
ſyriorum dominus ſuus,ut ex-
probraret Deum viventem, &
argueret verbis, quæ audivit
Dominus Deus tuus: & fac o-
rationem pro reliquiis,quæ re-
5 pertæ ſunt. Venerunt ergò ſer-
6 vi regis Ezechiæ ad Iſaiã. Di-
xítque eis Iſaias, Hæc dicetis
domino veſtro ;Hæc dicit Do-
minus;Noli timere à facie ſer-
monum, quos audîſti, quibus
blaſphemaverunt pueri regis
7 Aſſyriorum me. Ecce,ego im-
mittam ei ſpiritum, & audiet
nuntium, & revertetur in ter-
ram ſuam, & dejiciam eum
8 gladio in terra ſua. Reverſ' eſt
ergò Rabſaces, & invenit re-
gem Aſſyriorum expugnantem
Lobnam:Audierat enim quòd
9 receſſiſſet de Lachis. Cúmque
audîſſet de Tharaca rege Æthi-
opiæ, dicentes;Ecce, egreſſus
eſt ut pugnet adverſùm te : &
iret contra eum, miſit nuntios
10 ad Ezechiã,dicens;Hæc dicite
Ezechiæ regi Juda ; Non te ſe-
ducat Deus tuus, in quo habes
fiduciam:neq; dicas, Non tra-
detur Jeruſalem in man' regis
11 Aſſyriorũ. Tu enim ipſe audî-
ſti quæ fecerunt reges Aſſyrio-
rum univerſis terris, quo mo-
do vaſtaverũt eas : num ergò
ſolus poteris liberari?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

34 Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αἰμὰθ, ϗ (τ) Ἀρφάδ; ποῦ
ἐστιν ὁ θεὸς (υ) Σεπφαουραΐμ, Ἀνὰ, ϗ (φ)
Ἀβὰ, ὅτι ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρός
35 μου; Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, οἳ
ἐξείλαντο τὰς (χ) γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου,
ὅτι ἐξελεῖται κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χει-
36 ρός μου; Καὶ ἐκώφευσαν ϗ οὐκ ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως, λέγων,
37 Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐ-
λιακὶμ (ψ) υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, ϗ Σω-
μνὰς ὁ γραμματεὺς, ϗ Ἰωὰς υἱὸς (ω) Σα-
φὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς (α) Ἐζεκίαν,
διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια, ϗ ἀνήγγειλαν αὐ-
τῷ τοὺς λόγους Ῥαψάκου.

*Ubi eſt deus Æmath, & Ar-
phad? ubi eſt deus Sepphauraim,* 34
*Ana,& Aba; quia eruerunt Sa-
mariam de manu mea? Quis in* 35
*omnibus diis terrarum, qui eru-
erint terras ſuas de manu mea;
quoniam eruet Dominus Hieru-
ſalem de manu mea? Et muti-* 36
*verunt, & non reſponderunt ei
verbum : quoniam mandatum
erat regis, dicens; Non reſpon-* 37
*debitis ei. Et intravit Eliacim fi-
lius Chelchiæ œconomus,& Se-
mnas ſcriba, & Joas filius Sa-
phat commonefaciens, ad Eze-
ciam,diſciſſi veſtimenta, & an-
nuntiaverunt ei verba Rham-
pſacis.*

MS. A. (τ) Ἀρφάτ; (υ) Σεπφαρουαΐμ, (φ) Αὐὰ, μὴ ἐξείλαντο
(χ) γαίας (ψ) ὁ τοῦ Χελκείου ὁ οἰκονόμος * ὁ υἱὸς Χελκίου, ϗ Σομνὰς
(ω) Ἀσάφ (α) τὸν Ἐζεκίαν,

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐ-
ζεκίας, ϗ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια (α) αὐτοῦ, ϗ
περιεβάλετο σάκκον, ϗ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον
2 κυρίου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλιακὶμ τὸν οἰκονό-
μον, ϗ (β) Σωμνὰν τὸν γραμματέα, ϗ τοὺς
πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκ-
κοις, πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην υἱὸν (γ) Ἀ-
3 μώς. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει Ἐ-
ζεκίας, Ἡμέρα θλίψεως ϗ ἐλεγμοῦ ϗ παρ-
οργισμοῦ (δ) ἡ ἡμέρα αὕτη· ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕ-
4 ως ὠδίνων, ϗ ἰσχὺς οὐκ ἔστι τῇ τικτούσῃ. Εἴ
πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός (ε) σου πάντας
τοὺς λόγους Ῥαψάκου, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν
βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδί-
ζειν θεὸν ζῶντα, ϗ βλασφημεῖν (ζ) ἐν λό-
γοις οἷς ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, ϗ λήψῃ
προσευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκο-
5 μένου. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως
6 Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ἡσαΐας, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν,
Τάδε λέγει κύριος, (η) Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ
τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ
7 παιδάρια βασιλέως (θ) Ἀσσυρίων. Ἰδοὺ ἐ-
γὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, ϗ ἀκούσεται (ι)
ἀγγελίαν, ϗ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ·
ϗ † καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐ-
8 τοῦ. Καὶ (κ) ἐπέστρεψε Ῥαψάκης, ϗ εὗρε τὸν
βασιλέα Ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ Λοβνὰ,
9 ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν (λ) ἐκ Λαχίς. Καὶ
ἤκουσε περὶ Θαρακὰ βασιλέως Αἰθιόπων,
λέγων, Ἰδοὺ (μ) ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ·
ϗ (ν) ἐπέστρεψε, ϗ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
10 Ἐζεκίαν, (ξ) λέγων, Μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ
θεός σου ἐφ᾽ ᾧ σὺ πέποιθας (ο) ἐν αὐτῷ,
λέγων, Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς
11 χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων. Ἰδοὺ σὺ ἤκου-
σας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων
πάσαις ταῖς (π) γαίαις τοῦ ἀναθεματίσαι αὐ-
τάς· ϗ σὺ ῥυσθήσῃ;

CAP. XIX.

ET factum eſt, ut audivit rex 1
*Ezecias; & diſcidit veſtimenta
ſua, & indutus eſt ſaccum, &
intravit in domum Domini. Et* 2
*miſit Eliacim œconomum, &
Somnam ſcribã, & ſeniores ſa-
cerdotũ indutos ſaccis, ad Eſaiã
prophetã filiũ Amos. Et dixerũt* 3
*ad eum; Hæc dicit Ezecias,
Dies tribulationis, & argutio-
nis, & irritationis, dies hæc:
quoniam venerunt filii uſque ad
dolores partûs: & fortitudo non
eſt parienti. Si quo modo exau-* 4
*diet Dominus Deus tuus omnia
verba Rhapſacis; quem miſit e-
um rex Aſſyriorũ dominus ejus
ad exprobrandum Deum vivum,
& (a) blaſphemandum in ver-
bis, quæ audivit Dominus Deus
tuus: & aſſumes deprecationem
pro reſiduo, quod invenitur. Et* 5
*venerunt pueri regis Ezeciæ ad
Eſaiam. Et dixit eis Eſaias;* 6
*Hæc dicetis ad dominũ veſtrũ,
Hæc dicit Dominus; Nè time-
as à verbis quæ audiſti, quæ
blaſphemaverunt pueri regis Aſ-
ſyriorum. Ecce ego do in eo ſpi-* 7
*ritum: & audiet nuntium, &
revertetur in terram ſuam. Et
proſternã eum in gladio in ter-
ra ejus. Et reverſus Rhapſaces:* 8
*& invenit regem Aſſyriorum
bellantem ſuper Lobna: quoni-
am audivit, quia promoverat è
Lachis. Et audivit de Tharaca* 9
*rege Æthiopum, dicens; Ecce
exivit bellare tecum. Et rever-
tit, & miſit nuntios ad Ezeci-
am, (b) dicens; Nè extollat te* 10
*Deus tuus, in quo tu confidiſti
in eo, dicens; Non tradetur Hie-
ruſalem in manus regis Aſſyri-
orum. Ecce tu audiſti omnia,* 11
*quæcunque fecerunt reges Aſſy-
riorum omnibus terris anathe-
mando eas: & tu eripieris?*

MS.A. (α) ἑαυτοῦ, (β) Σομνὰν (γ) Ἀμμώς. (δ) ἡμέρα (ε) σου τοὺς (ζ)
λόγους οὓς ἤκουσεν (η) Μὴ φοβοῦ ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων (θ) Ἀσσυρίων ἐμέ.
Ἰδοὺ (ι) ἀγγελίας, † καταβάλλω (κ) ἀπέστρεψεν (λ) ἀπὸ Λαχείς. (μ) ἐξῆλθον (ν)
ἀπέστρεψεν, (ξ) λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τοῦ λέ-
γειν, Μὴ * ἐπαιρέτω σε (ο) ἐπ᾽ αὐτῷ, (π) * γαίαις τοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 אן דחלת חמת וארפד ואן דחלת ספרוים הלא טלטילונון ואגליאונון ארי שיזבו ית
35 שמרון מן ידי׃ מן בכל דחלת מדינתא דשיזיבו ית ארעהון מן ידי ארי ישיזיב יי ית
36 ירושלם מן ידי׃ ושתיקו עמא ולא אתיבו יתיה פתגמא ארי תפקידת מלכא היא למימר
37 לא תתיבוניה׃ ואתא אליקים בר חלקיהו דממנא על ביתא ושבנא ספרא ויואח בר אסף
דממנא על דכרניא לות חזקיהו מבזעין לבושיהון וחויאו ליה ית פתגמי רבשקה׃

יט

1 והוה כד שמע מלכא חזקיה ובזע ית לבושוהי ואתכסי בסקא ועל לבית מקדשא דיי׃
2 ושלח ית אליקים די ממנא על ביתא ושבנא ספרא וסבי כהניא כד מכסן סקיא לות
3 ישעיה נביא בר אמוץ׃ ואמרו ליה כדנן אמר חזקיהו יום עקא וחסודין וניאוצא יומא
4 הדין ארי אקיפתנא עקא כאתתא דיתבא על מתברא וחיל לית לה למילד׃ מאים שמיע
קדם יי אלהך ית כל פתגמי רבשקה דשלחיה מלכא דאתור רבוניה לחסדא עמא דיי
קימא ויעביד פורענותא על כל פתגמיא דשמיעין קדמוהי יי אלהך ותתחנן בצלו על
5 שארא הדין דאשתאר׃ ואתו עבדי מלכא חזקיה לות ישעיה׃ ואמר להון ישעיה כדנן
6 תימרון לרבונכון כדנן אמר יי לא תדחל מן קדם פתגמיא דשמעת דחסידו עולימי מלכא
7 דאתור קדמי׃ הא אנא יהיב ביה רוחא וישמע בסורא ויתוב לארעיה ואעלגיה בחרבא
8 בארעיה׃ ותב רב שקה ואשכח ית מלכא דאתור מגיח קרבא על לבנה ארי שמע ארי
9 נטל מלכיש׃ ושמע על תרהקא מלכא דכוש למימר הא נפק לאגחא קרבא עמך ותב
10 ושלח אזגדין לות חזקיה למימר׃ כדנן תימרון לחזקיה מלך שבטא דבית יהודה למימר
11 לא יטענך אלהך דאת רחיץ ביה למימר לא תתמסר ירושלם ביד מלכא דאתור׃ הא
את שמעתא ית דעבדו מלכא דאתור לכל מדינתא לגמרותהון ואת מדמי לאשתיזבא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ubi eſt deus Hhamath et Arpad? et ubi deus Zzeparvaim? nónne *tulerunt* 34
eos et migrare *fecerunt* illos? nimirũ liberaverunt Somron de manu mea. 35
Quis eſt in omnib' diis provinciarũ qui liberaverit terrã ſuã de manu mea,
quòd liberet Dñs Jeruſalem de manu mea? Et tacuerunt popul',et non re- 36
ſponderũt illi verbũ,quia mandatũ regis erat,dicendo: Ne reſpondeatis ei.
Et venit Eljakim filius Hhilkiah,qui præpoſitus erat ſup domum,& Sebna 37
ſcriba,et Joahh fili' Azzaph,qui præpoſit' erat ſup monimenta,ad Hhizki-
ah,[*cùm*] diſcidiſſent veſtimenta ſua, et indicaverunt illi verba Rabſakeh.

CAP. XIX.

ET fuit cùm audiſſet rex Hhizkiah, ſcidit veſtimenta ſua, et operuit ſe 1
ſacco, et ingreſſus eſt in domũ ſanctuarii Dñi. Et miſit Eljakim,qui præpo- 2
ſitus erat ſup domũ,et Sebna ſcribam, et ſeniores ſacerdotũ, opertos ſac-
cis, ad Jeſaghjah prophetã filiũ Amoſz. Et dixerunt illi: Sic dixit Hhizki- 3
ah: Dies anguſtiæ, et opprobriorũ, et blaſphemiæ eſt dies hæc; quia circui-
vit nos anguſtia, ſicut mulierẽ quæ ſedet ſup ſellam parturientis, et virtus
non eſt illi pariendi. Utinam audita ſint à Dño Deo omnia verba Rabſakeh, 4
quem miſit rex Athur dominus ejus, ut exprobraret populo Dei permanentis, ut
faciat ultionẽ ſup omnibus verbis quæ audita ſunt à Dño Deo tuo: et de-
precare oratione pro reliquo quod relictũ eſt. Venerunt ergo ſervi re- 5
gis Hhizkiah ad Jeſaghjah. Et dixit illis Jeſaghjah: Sic dicetis domino ve- 6
ſtro: Sic dixit Dñs: Ne *timeas* propter verba quæ audiſti, quib' exprobra-
verunt juvenes regis Athur mihi. Ecce ego pono in illo ſpiritũ, et audiet 7
nuncium, et redibit in terrã ſuã; et proſternã eum gladio in terra ſua. Et re-
diit Rabſakeh, et invenit regem Athur ineuntẽ bellũ contra Libna, quia au- 8
diverat quòd profectus eſſet de Lachis. Et audivit de Thirhacah rege
Chus, dicendo: Ecce exivit ad ineundum bellum tecum: et rediit, et miſit 9
nuncios ad Hhizkiah, dicendo: Sic dicetis ad Hhizkiah regem tribus do- 10
mus Jehudah, dicendo: Ne decipiat te Deus tuus in quo confidis, dicendo:
Non tradetur Jeruſalem in manu regis Athur. Ecce tu audiſti quæ fecerunt 11
reges Athur omnibus provinciis devaſtando eas, et tu exiſtimas liberari?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 * ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܐܠܗܐ ܕܚܡܬ ܘܐܪܦܕ. ܘܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܐܠܗܐ ܕܣܦܪܘܝܡ. ܘܢܥܐ ܘܥܘܐ. ܕܠܡܐ
35 ܦܨܝܘ ܠܫܡܪܝܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܡܢܘ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܠܗܐ ܕܐܪܥܬܐ ܗܠܝܢ ܦܨܝ ܐܪܥܗ ܡܢ ܐܝܕܝ.
36 ܕܢܦܨܐ ܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܫܬܩܘ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܦܢܝܘ ܠܗ ܦܬܓܡܐ. ܡܛܠ
37 ܕܡܠܟܐ ܦܩܕ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܦܢܘܢ ܠܗ ܦܬܓܡܐ. * ܘܐܬܐ ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ ܪܒ ܒܝܬܐ.
ܘܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܝܘܐܚ ܒܪ ܐܣܦ ܡܗܕܟܪܢܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܟܕ ܡܨܪܝܢ ܡܐܢܝܗܘܢ.
ܘܚܘܝܘܗܝ ܡܠܘܗܝ ܕܪܒܫܩܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

1 * ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ. ܨܪܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܬܟܣܝ ܣܩܐ. ܘܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
2 * ܘܫܕܪ ܠܐܠܝܩܝܡ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܠܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܠܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܟܕ ܡܟܣܝܢ ܣܩܐ.
3 ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. ܝܘܡܐ ܕܐܘܠܨܢܐ
4 ܘܕܟܘܣܝܐ. ܘܕܪܘܓܙܐ. ܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܡܛܝܘ ܚܒܠܐ ܕܒܢܝܐ ܘܚܝܠܐ ܠܝܬ ܠܡܘܠܕܐ. * ܟܒܪ
ܢܫܡܥ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܡܠܘܗܝ ܕܪܒܫܩܐ. ܕܫܕܪܗ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܡܪܗ ܠܡܚܣܕܘ ܠܐܠܗܐ
ܚܝܐ. ܘܢܟܣܝܘܗܝ ܒܡܠܐ ܕܫܡܥ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܬܨܠܐ. ܘܬܒܥܐ ܥܠ ܫܪܟܐ ܕܐܫܬܟܚܘ.
5 6 * ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܫܥܝܐ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܡܪܟܘܢ.
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܐ ܕܫܡܥܬ. ܕܓܕܦܘ ܛܠܝܐ ܕܡܠܟܐ
7 ܕܐܬܘܪ ܥܠܝ. * ܗܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܒܗ ܪܘܚܐ. ܘܢܫܡܥ ܫܡܥܐ. ܘܢܗܦܘܟ ܠܐܪܥܗ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ
8 ܒܚܪܒܐ ܒܐܪܥܗ. * ܘܗܦܟ ܪܒܫܩܐ. ܘܐܫܟܚ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܟܕ ܡܩܪܒ ܥܠ ܠܒܢܐ.
9 ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܕܫܩܠ ܡܢ ܠܟܝܫ. * ܘܫܡܥ ܥܠ ܬܪܗܩ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫ. ܕܢܦܩ
10 ܠܡܬܟܬܫܘ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ. ܘܐܡܪ. * ܗܟܢܐ
11 ܬܐܡܪܘܢ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܐ ܢܛܥܝܟ ܐܠܗܟ ܕܬܟܝܠ ܐܢܬ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܐܢܬ
ܕܠܐ ܡܫܬܠܡܐ ܐܘܪܫܠܡ ܒܐܝܕܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܗܐ ܐܢܬ ܫܡܥܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ ܠܟܠܗܝܢ ܐܪܥܬܐ. ܕܐܚܪܒܘ ܐܢܝܢ. ܘܐܢܬ ܡܬܦܨܐ ܐܢܬ.

* Ubinam ſunt dii Hemath & Rephad? ubi ſunt 34
dii Sepharvim, & Naa, & Ava? num liberârunt
Samariam de manibus meis? Quis ex 35
omnibus regionum iſtarum diis liberavit regionem
ſuam de manibus meis, ut liberet
Dominus Jeroſolymam de manibus meis?
Tacuerunt autem populus, nec reddiderunt 36
ei reſponſum; quoniam rex præceperat
ac dixerat, Ne reddatis ei reſponſum. Venit 37
itaque Eliacim Helciæ filius præfectus
domûs, & Sebna ſcriba, & Joah filius Aſaphi
à commentariis, ad Hezeciam ſciſſis veſtibus,
& indicârunt ei verba Rab-ſace.

CAP. XIX.

Quæ cùm audiſſet rex Hezecia, ſcidit veſtimenta 1
ſua, operuit ſe ſacco, & ingreſſus
eſt domum Domini. Miſitque Eliacim domûs 2
præfectum, & Sebnam ſcribam, atque
ſeniores ſacerdotum ſaccis indutos ad Eſaiam
prophetam filium Amos: Qui dixerunt 3
ei, Sic dicit Hezecia; Dies anguſtiæ,
correptionis, & iræ eſt dies iſte; quoniam inſtant
dolores fœtûs, & non adſunt vires in
parturiente. Fortaſſis audiet Dñs Deus tuus 4
verba Rab-ſace quem miſit rex Athur dominus
ejus ad afficiendum probris Deum viventem,
& arguet eum pro verbis quæ audivit
Dominus Deus tuus: precaberis itaque & orabis
pro reliquis qui reſidui ſunt. Venientibus 5
ergò ſervis Hezeciæ regis ad Eſaiam,
Dixit illis Eſaia; Sic dicetis domino veſtro, 6
Sic dicit Dominus, Ne metuas verba quæ audîſti,
quibus blaſphemârunt legati regis Athur
coram me. Ecce indam ei ſpiritum, & 7
auditâ famâ revertetur in terram ſuam, &
gladio dejiciam eum in terra ipſius. Rabſace 8
verò reverſus convênit regem Athur oppugnantem
Lebnam: audierat enim profectum
eſſe eum de Lachis. Audiens autem de Tarhace 9
rege Cus quòd prodiiſſet ad pugnandum
contra eum, denuò miſit rex Athur legatos
ad Hezeciam, dicens; Sic dicetis Hezeciæ 10
regi Judæ, Ne te ſeducat Deꝰ tuus cui confidis
ac dicis, Nequaquam tradetur Jeruſalem
in manus regis Athur. Ecce tu met audîſti 11
quid fecerit rex Athur cunctis regionibꝰ, quomodo
ſcilicet vaſtârit eas: & tu evaderes?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 35 * فاين اله حماة ورفاد* واين اله سفرويم وناع وعاوا* العلهم نجوا سمرين من يدي *ومن من
36 جميع الهة هذه الارض نجا ارضه من يدي* حتي ينجي الرب اورسليم من يدي * فسكت
37 الشعب* ولم يرد عليه جوابا* لان الملك حزقيا تقدم وقال* لا تردوا عليه قولا * واتي الياقيم
بن حلقيا* وشبنا الكاتب* ويواح بن اساف الوزير الي حزقيا مشقوقة ثيابهم* فاخبروه قول
كبير الشرط *

* الفصل التاسع عشر *

1 2 * فلما سمع الملك حزقيا شق ثيابه* ولبس مسحا* ودخل بيت الله * وبعث الياقيم الخازن* وشبنا
3 الكاتب* وشيوخ الكهنة لابسين المسوح الي اشعيا النبي بن اموص* يقولون له* هكذا يقول حزقيا*
اليوم يوم الضيق* والنقمة والرجز اليوم * لانه قد بلغ المخاض للولادة وليس قوة في الوالدة*
4 * فلعل يسمع الرب الهك قول كبير الاشراط الذي ارسله سيده الملك الموصلي يعير الله
5 الحي* ويجازيه بالقول الذي سمع الرب الهك* فتطلب وتصلي على البقية التي تبقت *واتي
6 عبيد حزقيا الملك الي اشعيا النبي * فقال لهم اشعيا النبي* هكذا تقولون لسيدكم* هكذا يقول
7 الله* لا تخف من القول الذي سمعت* حين افتري قدامي رسول ملك الموصل* فاني اضع فيه
8 روحا* ويسمع خبرا* فيرجع الي ارضه* واطرحه للقتل في ارضه *ورجع كبير الشرط فوجد ملك
9 الموصل يقاتل على لبنا* لانه سمع انه قد رحل من لخيش* من اجل انه سمع ان ترهاق ملك
10 الحبشة وكوش قد خرج ليقاتله* فرجع وبعث رسلا الي حزقيا ملك يهودا يقول له * لا يطغيك
11 الهك الذي تتوكل عليه* وتقول انه لا يسلم اورسليم بيد ملك الموصل *هوذا قد سمعت كل
شي صنع ملوك الموصل بجميع الارض التي اخربوها* وانت تسلم وتنجو*

* *Ubinam eſt deus Hamath, et Rephad?* 34
ubinam eſt deus Sepharvim, Naa, et Ava?
num ſalvâ uni Samariam de manibus
meis? Et quis ex omnibus diis bujus terræ 35
liberavit terram ſuam de manibus
meis, ut liberet Dominus Jeroſolymam de
manibus meis? Obticuit autem populus, 36
nullumque dedit illi reſponſum; quoniam
rex Hezecia prædixerat, Nullum
reddatis ei ſermonem. Venerunt itaque 37
Eliacim filius Helciæ, et Sebna ſcriba, ac
Joab filius Aſaphi prorex, ad Hezeciam
laceris veſtibus, et retulerunt ei ſermonem
principis militiæ.

CAP. XIX.

Audiens autem hæc rex Hezecia, laceravit 1
veſtes ſuas, induit ſe cilicio,
& ingreſſus eſt domum Dei. Interim miſit 2
Eliacimum theſaurarium, & Sebnam
ſcribam, atque ſeniores ſacerdotum ciliciis
indutos, ad Eſaiam prophetam filium
Amos, ut dicerent ei; Sic dicit 3
Hezecia, Dies hæc dies eſt calamitatis,
& ultio ac furor imminet hodie: nam
inſtante partûs dolore, deſunt vires in
parturiente. Forſitan audiet Dominus 4
Deus tuus verba principis militiæ, quem
miſit dominus ejus rex Mauſelicus ut
probra jaceret in Deum viventem, & rependet
ei pro verbis quæ audivit Dominus
Deus tuus: ideo precaberis & orabis
pro reſiduo quod supereſt. Cùm ergò 5
veniſſent ſervi Hezeciæ regis ad Eſaiam
prophetam, Ait illis Eſaia propheta; 6
Sic ait Deus, Ne timeto ſermonem
quem audîſti cùm blaſphemaret coram
me nuntius regis Mauſel: Ego enim 7
poſiturus ſum in eo ſpiritum, audietque
famam, & redibit in terram ſuam,
& proſtituam eum cædi in terra ſua.
Poſthæc reverſus princeps militiæ offendit 8
regem Mauſel pugnantem adverſùs
Lebnam: audierat enim quòd is jam diſceſſiſſet
è Lachis; Eò quòd audîſſet 9
Terbacem regem Æthiopiæ et Chus, jam
egreſſum eſſe ad bellum cum eo gerendum.
Miſitque rurſus nuntios ad Hezeciam
regem Judæ, biſce mandatis; Ne 10
te ſeducat Deus tuus in quo confidis, et
dicas eum minimè traditurum Jeroſolymam
in manum regis Mauſel. Ecce jam 11
audîſti omnia quæ fecerunt reges Mauſel
in tota terra quam everterunt: et tu
exemptus ac liber eſſes?

,mei patres deleverũt quos ,gentium dii eas liberaverunt Num
12 הַהִצִּילוּ אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אֲבוֹתַי אֶת־
. rex *ipſe* Ubi ?Telaſar in qui ,Heden filios &,Reſeph &,Haran &,Ghozan
13 גּוֹזָן וְאֶת־חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי־עֶדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַאשָּׂר׃ אַיּוֹ מֶלֶךְ־
? Hivvah &,Henah,Sepharvaim civitatis rex & ,Arphad rex & ,Chamath
חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ לָעִיר סְפַרְוָיִם הֵנַע וְעִוָּה׃
; eas legit & ,nunciorum manu de literas Chizchijahu tulit Et
14 וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת־הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵם
.*Domini facies ad* Chizchijahu eas expandit &,DOMINI domum aſcendit &
וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃
Deus DOMINE : dixit & , *Domini facies ad* Chizchijahu oravit Et
15 וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
omnium *tu* ſolus Deus *ipſe* tu ,Cherubim *habitans*. , Iſrael
יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל
.terram & , *cælos* feciſti tu : terræ regnorum
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃
,tuos oculos DOMINE aperi : audi & ,tuam aurem DOMINE Inclina
16 הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ
exprobrandum ad ipſum miſit *qui* , Sancherib verba audi. & : vide &
וּרְאֵה וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ לְחָרֵף
Aſſur reges vaſtaverunt,DOMINE Verè .*viventi Deo*
17 אֱלֹהִים חָי׃ אָמְנָם יְהוָה הֶחֱרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
eorum deos *dederunt* Et .eorum terram & , gentes
18 אֶת־הַגּוֹיִם וְאֶת־אַרְצָם׃ וְנָתְנוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם
,hominis manuum opus *quinimo* , *ipſi* dii non quia : ignem in
בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם־מַעֲשֵׂה יְדֵי־אָדָם
,noſter Deus DOMINE nunc Et .eos perdiderunt &,lapis & lignum
19 עֵץ וָאֶבֶן וַיְאַבְּדוּם׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
, terræ regna omnia ſcient & : ej⁹ manu de obſecro nos fac ſalvos
הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ
filius Jeſahjahu miſit Et .*tu* ſolus Deus DOMINUS tu quod
20 כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃ וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן־
: Iſrael Deus DOMINUS dixit Sic : dicendo ,Chizchijahu ad Amos
אָמוֹץ אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
.audivi , Aſſur regem Sancherib *ad* me *ad* oráſti quibus
אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי אֶל־סַנְחֵרִב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר שָׁמָעְתִּי׃
,te Contempſit : eum ſuper DOMINUS eſt locutus quod , verbum Hoc
21 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ
filia movit caput te poſt , Sijon filia virgo te ſubſannavit
לָעֲגָה לְךָ בְּתוּלַת בַּת־צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ הֵנִיעָה בַּת
quem ſuper &,es convitiatus & , affeciſti probris Quem .Jeruſalaim
22 יְרוּשָׁלִָם׃ אֶת־מִי חֵרַפְתָּ וְגִדַּפְתָּ וְעַל־מִי
ſanctum *Super* ? tuos oculos excelſum leváſti & , vocem exaltáſti
הֲרִימוֹתָ קּוֹל וַתִּשָּׂא מָרוֹם עֵינֶיךָ עַל־קְדוֹשׁ
,*meum* dominũ probris affeciſti tuorum nunciorum *manu In* .Iſrael
23 יִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד מַלְאָכֶיךָ חֵרַפְתָּ אֲדֹנָי
altitudinem aſcendi ego meorum curruum multitudine In : dixiſti &
וַתֹּאמֶר בְּרֹכֶב רִכְבִּי אֲנִי עָלִיתִי מְרוֹם
, ejus cedrorum *ſtaturam* ſuccidam & , Lebanon latera ,montium
הָרִים יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן וְאֶכְרֹת קוֹמַת אֲרָזָיו
ſaltum , ejus finis *diverſorium* ingrediar & , ejus *abietum electionem*
מִבְחוֹר בְּרֹשָׁיו וְאָבוֹאָה מְלוֹן קִצֹּה יַעַר
; alienas aquas bibi & , fodi Ego .ejus Charmeli
24 כַּרְמִלּוֹ׃ אֲנִי קַרְתִּי וְשָׁתִיתִי מַיִם זָרִים
.*munitionis* rivos omnes meorum pedum planta *in* ſiccavi &
וְאַחְרִב בְּכַף־פְּעָמַי כֹּל יְאֹרֵי מָצוֹר׃
,*quondam diebus à* feci *illud* , longè à audiſti non Nunquid
25 הֲלֹא־שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק אֹתָהּ עָשִׂיתִי לְמִימֵי קֶדֶם
acervos , deſolandum ad erit & ,illud adduxi nunc ?illud plaſmavi &
וִיצַרְתִּיהָ עַתָּה הֲבֵיאתִיהָ וּתְהִי לַהְשׁוֹת גַּלִּים
.munitas civitates *deſtructos*
נִצִּים עָרִים בְּצֻרוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

12 Numquid liberaverũt dii gen-
tiũ ſingulos, quos vaſtaverunt
patres mei, Gozan videlicèt,
& Haran, & Reſeph, & filios
Eden, qui erant in Thelaſſar?
13 Ubi eſt rex Emath, & rex Ar-
phad, & rex civitatis Sephar-
14 vaim, Ana, & Aua? Itaque
cùm accepiſſet Ezechias lite-
ras de manu nuntiorum, & le-
giſſet eas, aſcendit in domum
Domini, & expandit eas corã
15 Domino. Et oravit in conſpe-
ctu ejus, dicens; Domine Deus
Iſrael, qui ſedes ſuper Cheru-
bim, tu es Deus ſolus regum
omnium terræ: tu feciſti cœ-
16 lum & terram. Inclina aurem
tuam, & audi: aperi, Domine,
oculos tuos, & vide: audi o-
mnia verba Sennacherib, qui
miſit ut exprobraret nobis De-
17 um viventem. Verè, Domine,
diſſipaverunt reges Aſſyriorũ
18 gentes, & terras omnium. Et
miſerunt deos eorum in ignẽ:
non enim erant dii, ſed opera
manuum hominum ex ligno et
lapide, & perdiderunt eos.
19 Nunc igitur, Domine Deus no-
ſter, ſalvos nos fac de manu e-
jus, ut ſciant omnia regna ter-
ræ, quia tu es Dominus Deus
20 ſolus. Miſit autem Iſaias filius
Amos ad Ezechiã, dicens; Hæc
dicit Dominus Deus Iſrael;
Quæ deprecatus es me ſuper
Sennacherib rege Aſſyriorũ,
21 audivi. Iſte eſt ſermo, quem
locutus eſt Dominus de eo;
Sprevit te, & ſubſannavit te,
virgo filia Sion: poſt tergum
tuum caput movit, filia Jeruſa-
22 lem. Cui exprobrâſti, & quẽ
blaſphemâſti? contra quem ex-
altâſti vocem tuam, & elevâſti
in excelſum oculos tuos? con-
23 tra ſanctum Iſrael. Per ma-
num ſervorum tuorum expro-
brâſti Domino, & dixiſti; In
multitudine curruum meorum
aſcendi excelſa montium in
ſummitate Libani, & ſuccîdi
ſublimes cedros ejus, et electas
abietes illius. Et ingreſſus ſum
uſque ad terminos ejus, & ſal-
24 tum Carmeli ejus Ego ſuccî-
di. Et bibi aquas alienas, &
ſiccavi veſtigiis pedum meo-
25 rũ omnes aquas clauſas. Num-
quid non audîſti quid ab ini-
tio fecerim? Ex diebus anti-
quis plaſmavi illud, & nunc
adduxi: erúntque in ruinam
collium pugnantium civitates
munitæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 (ϛ) Μὴ ἐξαιρούμενοι ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ
θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πα-
τέρες μου, τήν τε Γωζὰν, καὶ τὴν Χαῤ-
ῥὰν, καὶ τὴν (σ) Ῥαφὶς, καὶ υἱοὺς (τ) Ἐ-
13 δὲμ τοὺς ἐν Θαεσθέν; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς
(υ) Αἰμὰθ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφάδ; (φ)
καὶ ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως (χ)
14 Σεπφαρουαῒν, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔ-
λαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς (ψ)
τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτά. καὶ ἀνέβη
εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν (ω) αὐτὰ
15 Ἐζεκίας ἐναντίον (α) κυρίου. Καὶ εἶπεν,
Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν
χερουβὶμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις
ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας
16 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Κλῖνον κύριε
τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἄνοιξον κύριε τοὺς
ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ, καὶ ἄκουσον τοὺς
λόγους Σενναχηρεὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν
17 θεὸν ζῶντα. Ὅτι ἀληθείᾳ κύριε ἠρήμω-
18 σαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ (β) ἔθνη, Καὶ
ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ,
(γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν
19 αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶ-
σον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται
πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι (δ) σὺ
20 κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡ-
σαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων,
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
θεὸς Ἰσραὴλ, Ἃ προσηύξω πρός με περὶ
Σενναχηρεὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα.
21 Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε)
ἐπ' αὐτὸν, Ἐξουδένωσέ σε καὶ ἐμυκτήρι-
σέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιὼν, (ζ) ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱ-
22 ερουσαλήμ. Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα
ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φω-
νὴν, καὶ (θ) ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
23 μούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν
χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ
εἶπας, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου
ἐγὼ (ι) ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων (κ)
μηροὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγε-
θος τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυ-
παρίσσων αὐτοῦ, καὶ (λ) ἦλθον εἰς μέσον
24 δρυμοῦ καὶ Καρμήλου. Ἐγὼ ἔψυξα καὶ ἔ-
πιον ὕδατα ἀλλότρια, καὶ ἐξηρήμωσα τῷ
ἴχνει τοῦ ποδός μου πάντας (μ) ποταμοὺς
25 περιοχῆς. Ἔπλασα αὐτὴν, συνήγαγον
αὐτήν. καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσι-
ῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς.

Nunquid eruentes eruerunt eos 12
dii gentium, quos corruperunt
patres mei, Gozam, & Char-
ram, & Raphis, & filios E-
dem, qui Thaeſthen? ubi eſt 13
rex Æmath, & rex Arphad?
& ubi eſt rex civitatis Sepphar-
uaim, Ana, & Aba? Et ſum- 14
pſit Ezecias libros de manu
nuntiorum, & legit eos. Et a-
ſcendit in domum Domini; &
expandit eos Ezecias ante
Dominum. (c) Et dixit; Do- 15
mine Deus Iſrael, qui ſedes ſu-
per Cherubim, tu es Deus ſolus
in omnibus regnis terræ: tu fe-
ciſti cælum, & terram. Incli- 16
na, Domine, aurem tuam, & au-
di: aperi, Domine, oculos tuos,
& vide: & audi verba Sen-
nacherim, quæ miſit ad expro-
brandum Deum vivum. Quo- 17
niam (d) veritate, Domine, de-
ſolaverunt reges Aſſyriorum
gentes: Et dederunt deos eo- 18
rum in ignem (quoniam non dii
ſunt, ſed opera manuum homi-
num, ligna, & lapis,) &
diſperdiderunt eos. Et nunc, 19
Domine Deus noſter, ſalva nos
de manu ejus: & cognoſcent
omnia regna terræ, quia tu Do-
minus Deus ſolus. Et miſit E- 20
ſaias filius Amos ad Ezeciam,
dicens; Hæc dicit Dominus
Deus virtutum Deus Iſrael;
Quæ deprecatus es ad me de
Sennacherim rege Aſſyriorum,
audivi. Hoc eſt verbum, quod 21
locutus eſt Dominus ſuper eum;
Sprevit te, & ſubſannavit te
virgo filia Sion: ſuper te ca-
put ſuum movit filia Hieruſa-
lem. Quem exprobrâſti, & 22
quem blaſphemâſti? Et ſuper
quem exaltâſti vocem, & ele-
vâſti in ſublime oculos tuos?
in ſanctum Iſrael. In manu 23
nuntiorum tuorum exprobrâſti
Dominum, & dixiſti; In mul-
titudine curruum meorum ego
(e) aſcendam in altitudinem
montium, (f) femora Libani:
& concidi magnitudinem cedri
ejus, & electa cupreſſorum ejus,
& veni (g) in medium ſylvæ,
& Carmeli: Ego (h) ſiccavi, 24
& bibi aquas alienas, & deſo-
lavi veſtigio pedis mei omnes
fluvios (i) clauſuræ, (k) Fin- 25
xi eam, duxi eam. Et fuit
in tumulos demigrationum op-
pugnantium civitates (l) mu-
nitas.

MS. A. (ϛ) Μὴ ἐξείλαντο αὐτοὺς (σ) Ῥαφὲθ, (τ) Ἐδὼμ τοὺς ἐν Θαλασσάρ; (υ) Αἰθὰμ, (φ) καὶ βασιλεὺς (χ) Σεφφαρουαῒμ, Αἰνὰ, καὶ Αὐγά; (ψ) ἀγγέλων (ω) αὐτὸ (α) κυρίου. Καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας εἰς πρόσωπον κυρίου, καὶ εἶπεν, (β) ἔθνη καὶ τὴν γῆν αὐτῶν, Καὶ ἔδωκαν (γ) ὅτι οἱ θεοί (δ) σὺ εἶ κύριος (ε) πρὸς αὐτὸν, (ζ) ἐπὶ σὲ κεφαλὴν ἐκίνησεν (η) καὶ ἐβλασφήμησας; (θ) ἦρες (ι) ἀνέβην εἰς (κ) μου μηροὺς (λ) εἰσῆλθον εἰς μέρος τέλους αὐτοῦ, δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. Ἐγὼ ἐφύλαξα καὶ ἔπιον (μ) τοὺς ποταμοὺς περιοχῆς. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτὴν, καὶ ἤγαγον αὐτήν. καὶ ἐγενήθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 הֲשֵׁיזָבָא יָתְהוֹן דַּחֲלַת עַמְמַיָא דְחַבִּילוּ אֲבָהָתַי יַת גּוֹזָן וְיַת חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי עֶדֶן דְּבִתְלַסָּר׃
13 אָן מַלְכָּא דַחֲמָת וּמַלְכָּא דְאַרְפָּד וּמַלְכָּא דִּלְקַרְתָּא סְפַרְוַיִם הָא טַלְטִילוּנוּן וְאַגְלִיאוּנוּן׃
14 וּנְסֵיב חִזְקִיָּה יַת אִגְּרָתָא מִיַּד אִזְגַּדַּיָּא וּקְרָנוּן וּסְלֵיק לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ וּפַרְסִינוּן חִזְקִיָּה קֳדָם
15 יְיָ׃ וְצַלִּי חִזְקִיָּהוּ קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא עֵיל מִן כְּרוּבַיָא אַתְּ הוּא
16 יְיָ וְלֵית בַּר מִנָּךְ לְכָל מַלְכְוָת אַרְעָא אַתְּ עֲבַדְתָּא יַת שְׁמַיָא וְיַת אַרְעָא׃ גְּלֵי קֳדָמָךְ יְיָ דִּין
וּשְׁמִיעַ קֳדָמָךְ יְיָ וְאִתְפְּרַע וַעֲבֵיד פּוּרְעֲנוּתָא עַל כָּל פִּתְגָּמֵי דְסַנְחֵרִיב דִּשְׁלָחֵיהּ לְחַסָּדָא
17 18 עַמָּא דַיְיָ קַיָּמָא׃ בְּקוּשְׁטָא יְיָ אַחֲרִיבוּ מַלְכֵי אַתּוּר יַת עַמְמַיָא וְיַת אַרְעֲהוֹן׃ וּמוֹקְדִין יַת
טַעֲוָתְהוֹן בְּנוּרָא אֲרֵי לָא טַעֲוָן דְּאִית בְּהוֹן צְרוֹךְ אִנּוּן אֱלָהִין עוֹבַד יְדֵי אֱנָשָׁא אָעָא וְאַבְנָא
19 וְאַבְדוּנוּן׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהָנָא פְּרוֹקְנָא כְעַן מִן יְדֵיהּ וְיִדְעוּן כָּל מַלְכְוָת אַרְעָא אֲרֵי אַתְּ יְיָ אֱלֹהִים
20 לֵית בַּר מִנָּךְ׃ וּשְׁלַח יְשַׁעְיָה בַר אָמוֹץ לְוַת חִזְקִיָּה לְמֵימַר כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
21 דִּבְעֵיתָא מִן קֳדָמַי עַל סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר שְׁמִיעַ קֳדָמַי׃ דֵּין פִּתְגָּמָא דִּי גְזַר יְיָ עֲלוֹהִי
22 מְבַסְרָא לָךְ מְמִיקָא עֲלָךְ מַלְכוּת כְּנִשְׁתָּא דְצִיּוֹן בַּתְרָךְ רֵישֵׁיהוֹן מְנִידִין עַמָּא דִירוּשְׁלֶם׃ יַת
מַן חַסֵּדְתָּא וְעַל מַן אִתְרַבְרַבְתָּא וּקְדָם מַן אֲרֵמְתָּא קָלָא וּזְקַפְתָּא לְרוּמָא עֵינָךְ אֲמַרְתָּ מִלִּין
23 דְּלָא כָשְׁרִין קֳדָם קַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד אִזְגַּדָּךְ חַסֵּדְתָּא עַמָּא דַיְיָ וַאֲמַרְתְּ בִּסְגִיאוּת רְתִיכַי
אֲנָא סְלֵקִית לִתְקוֹף כְּרַכֵּיהוֹן אַף אֵיחוֹד בֵּית מַקְדְּשְׁהוֹן וְאֶקְטוֹל שְׁפַר גִּבָּרֵיהוֹן מִבְחַר
24 שִׁלְטוֹנֵיהוֹן וְאַכְבֵּישׁ קִרְיַת תּוּקְפֵּיהוֹן וְאֵשֵׁיצֵי סַגֵּי מַשִּׁרְיָתְהוֹן׃ אֲנָא הֲוֵיתִי חָפֵיר גּוּבִין
25 וְשָׁתֵי מַיִן נוּכְרָאִין וּטְפַחֵית בְּפַרְסַת רִגְלֵי עַמָּא דְעִמִּי כָּל מֵי נַהֲרִין עֲמִיקִין׃ הֲלָא שְׁמַעְתָּא
מִלְּקַדְמִין מָה דַעֲבַדִית לְפַרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם הֲלָא עַל דְּשַׁלִּיט בְּהוֹן וְאַף עֲלָךְ אִתְנַבִּיאוּ
נְבִיֵּי יִשְׂרָאֵל וְלָא תַבְתָּא וְדָא חֲזָיָא קֳדָמַי מִיּוֹמֵי קֶדֶם לְמֶעְבַּד לָךְ אַף אַתְקְנְתָּא כְעַן
אַיְתִיתַהּ וְדָא הֲוָת לָךְ לְתַקְלָא עַל דַּהֲוָאָה קֳדָמָךְ כְּאִתְרְגוּשַׁת גַּלִּין דִּשְׁחוּ קִרְוִין כְּרִיכָן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Num liberaverunt eos dii gentium quas perdiderunt patres mei, Gozan, 12
et Hharan, et Reſzeph, et filios Gheden qui erant in Thalaſſar? Ubi eſt rex 13
Hhamath, et rex Arphad, et rex qui erat in urbe Zzepharvaim, nónne ſuſtu-
lerunt illos et migrare fecerunt eos? Et accepit Hhizkiah epiſtolas de manu 14
nunciorum, et legit eas: et aſcendit in domũ ſanctuarii Dñi, et expandit eas
Hhizkiah ante Dominum. Et oravit Hhizkiahu ad Dominum, et dixit: 15
Domine Deus Iſrael, cujus majeſtas manet *ſupra* Cherubaja, tu es Do-
minus, præter quem non eſt alius, omnium regnorum terræ; tu feciſti cœ-
lum et terram. Appareat ante te, Domine, judicium; et audiatur Domine 16
ante te, et ulciſcere, et fac ultionem ſup omnibus verbis Zzanhherib, qui
miſit ut exprobraret populo Dei permanentis. In veritate, Dñe, deſtruxe- 17
runt reges Athur gentes et terram earum. Et incenderunt ſimulachra ea- 18
rum igne, quía non erant dii in quibus eſſet uſus, ſed opera manuum homi-
num, lignum et lapis, et perdiderunt eos. Et nunc Dñe Deus noſter, libera 19
nos quæſo de manu illius, ut cognoſcant omnia regna terræ quòd tu es Dñs
Deus, nec præter te alius. Et miſit Jiſaghjah filius Amoſz ad Hhizkiah di- 20
cendo: Sic dixit Dñs Deus Iſrael: Quod deprecatus es ad me ſuper Zzan-
hherib rege Athur, auditum eſt à me. Hoc eſt verbum quod decrevit Dñs 21
in illum: deſpexit te, *deriſit* te regnum congregationis Szion, poſt te capi-
ta ſua moverunt populi Jeruſalem. Cui exprobrâſti? et ſup quem magnifi- 22
câſti te? et ad quem extuliſti vocem tuam? et elevâſti in altum oculos tuos,
dixiſti loquelas quæ non erant rectæ ante ſanctum Iſrael? Per manum 23
nunciorum tuorum exprobrâſti populo Domini, et dixiſti: In multitudine
curruum meorũ ego aſcendi in fortitudinem arcium eorum: etiam capiam
domum ſanctuarii eorum, et occidam pulchritudinem robuſtorum illorum,
electionem principum ipſorum, et ſubjiciam urbem fortitudinis eorum, &
perdam multitudinem exercituũ ipſorum. Ego fodi ciſternas, et bibi aquas 24
alienas, et calcavi plantã pedum populi qui mecum erat omnes aquas flu-
minũ profundorũ. Nónne audiſti ab antiquis quid fecerim Parghoh regi 25
Miſzraim, *nonne* eò quòd poteſtatẽ exercuiſſet in eos? et etiam ſup te va-
ticinati ſunt prophetæ Iſrael, et non converſus es, et hoc proſpectum eſt à
me à dieb⁹ antiquis fieri tibi: etiã paravi, nunc evenire feci illud: et hoc
fuit tibi in offendiculum, eò quod fuerit ante te ſicut tumultus fluctuum qui deſtruxerunt urbes munitas,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܕܠܡܐ ܦܪܩܘ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܥܡܡܐ ܕܚܒܠܘ ܐܒܗ̈ܝ. ܠܓܘܙܢ. ܘܠܚܪܢ. ܘܠܪܨܦ. ܘܠܒܢ̈ܝ
13 ܥܕܢ ܕܒܬܠܣܪ. * ܐܝܟܘ ܡܠܟܐ ܕܚܡܬ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܪܦܕ. ܘܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܣܦܪܘܝܡ.
14 ܘܕܢܥ. ܘܕܥܘܐ. * ܘܢܣܒ ܚܙܩܝܐ ܐܓܪܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܩܪܐ ܐܢܝܢ. ܘܣܠܩ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. ܘܦܪܫ ܐܢܝܢ ܚܙܩܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܨܠܝ ܚܙܩܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ.
15 ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܝܟ. ܥܠ ܟܠܗܝܢ
ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܕܐܪܥܐ. ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ. * ܐܪܟܢ ܡܪܝܐ ܐܕܢܟ ܘܫܡܥ. ܦܬܚ ܡܪܝܐ
16 ܥܝܢ̈ܝܟ ܘܚܙܝ. ܘܫܡܥ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘ̈ܗܝ ܕܣܢܚܪܝܒ. ܕܫܕܪ ܠܡܚܣܕܘ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ.
17 * ܫܪܝܪܐܝܬ ܡܪܝܐ. ܚܪܒܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܡܡܐ ܘܐܪܥܬܗܘܢ. * ܘܐܘܩܕܘ ܠܐܠܗܝܗܘܢ ܒܢܘܪܐ.
18 ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܘ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܥܒܕ ܐܝܕܝܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ. ܩܝܣܐ ܘܟܐܦܐ. ܘܐܘܒܕܘ ܐܢܘܢ.
19 * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܦܪܘܩܝܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܐܢܬ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܝܟ. * ܘܫܕܪ ܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
20 ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܥܝܬ ܡܢܝ ܥܠ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܫܡܥܬ.
21 * ܘܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ ܥܠܘܗܝ ܡܪܝܐ. ܫܛܬܟܝ ܘܡܝܩܬܟܝ ܒܬܘܠܬܐ ܒܪܬ ܨܗܝܘܢ.
22 ܘܒܬܪܟܝ ܡܢܝܕܐ ܪܫܗ̇ ܒܪܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. * ܠܡܢ ܚܣܕܬ. ܘܩܕܡ ܡܢ ܓܕܦܬ ܘܥܠ ܡܢ
23 ܐܪܝܡܬ ܩܠܟ. ܐܪܝܡܬ ܠܥܠ ܥܝܢ̈ܝܟ ܠܘܬ ܩܕܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܕ ܐܝܙܓܕ̈ܝܟ
ܚܣܕܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܬ. ܒܣܘܓܐܐ ܕܡܪܟܒܬܝ. ܐܢܐ ܐܣܩ ܠܪܘܡܐ ܕܛܘܪ̈ܐ. ܘܠܫܦܘܠܘܗܝ
ܕܠܒܢܢ. ܘܐܦܣܘܩ ܩܘܡܬܐ ܕܐܪ̈ܙܘܗܝ. ܘܓܒܝܐ ܕܒܪܘ̈ܬܘܗܝ. ܘܐܥܘܠ ܠܪܘܡܐ ܕܫܘܠܗ
24 ܕܚܘܪܫܐ ܕܟܪܡܠܐ. * ܐܢܐ ܐܚܦܘܪ. ܘܐܫܬܐ ܡܝܐ ܢܘܟܪ̈ܝܐ. ܘܐܘܒܫ ܒܦܪ̈ܣܬܐ ܕܪ̈ܟܫܝ. ܟܠܗܘܢ
25 ܢܗܪ̈ܘܬܐ ܥܡܝܩܬܐ. * ܠܐ ܫܡܥܬ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܥܒܕܬܗ̇ ܠܗ̇. ܘܡܢ ܝܘܡܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܒܪܝܬܗ̇
ܠܗ̇. ܘܗܫܐ ܐܝܬܝܬܗ̇ ܕܬܗܘܐ ܠܚܘܪܒܐ ܘܠܚܪܒܐ. ܐܝܟ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܚܣܝܢ̈ܬܐ.

* Num liberârunt dii gentium quas interfecerunt patres mei, Gozan, & Haran, & Raſaph, & incolas Eden quæ eſt Dalaſar? 12
Ubi eſt rex Hemath, & rex Rephad, & rex urbis Sepharvim, & Naa, & Ava. 13
Accepit ergò Hezecia literas de manu legàtorum; et cùm legiſſet eas, aſcendit in domum Domini, et expandit eas Hezecia coram Domino: 14
Oravítque Hezecia coram Domino, dicens; Domine potentiſſimè, Deus Iſraelis, qui ſedes ſuper Cherubim, tu ſolus es Deus ſuper omnia orbis regna, tu feciſti cœlum ac terram. 15
Inclina Domine aurem tuam et audi, aperi mi Domine oculos tuos et vide: audi omnia verba Sanherib qui miſit ad afficiendum probris Deum viventem. 16
Reverà Domine, vaſtaverunt reges Athur gentes et regiones earum, 17
Et deos earum igni ſuccenderunt: quia non erant dii, ſed opus manuum hominum, è ligno et ex lapide; ideóque perdiderunt eos. 18
Itaque nunc Domine Deus noſter, ſerva nos de manibus eorum, ut ſciant omnia orbis regna te ſolum eſſe Dominum Deum. 19
Miſit autem Eſaia filius Amôs ad Hezeciam, dicens; Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Quæ precat' es me contra Sanherib regém Athur, exaudivi. 20
Hoc eſt reſponſum quod pronuntiavit in eum Dominus, Contemnit ac ſubſannat te virgo filia Sionis, et poſt te movet caput ſuum filia Jeruſalem. 21
Quemnam probris affeciſti? coram quo blaſphemâſti? et contra quem extuliſti vocem tuam? Extuliſti oculos tuos in altum contra Sanctum Iſraelis, 22
Et per legatos tuos probris affeciſti Dominum, ac dixiſti, Copiâ curruum meorum ego aſcendam in juga montium, et ad radices Libani, præcidámque ſtaturas cedrororum ejus, et electiſſimas abietes ejus, et penetrabo uſque ad apicem extremitatis ſaltûs Charmeli. 23
Ego fodiam, bibámque aquas peregrinas, et ungulis equorum meorum exſiccabo profundos quoſque fluvios. 24
Annon audîſti quòd jampridem fecerim eam, et à priſcis diebus condiderim illam? (i. *urbem Jeruſalem*) et nunc adducerem eam ut ſit in deſertum et ſolitudinem velut urbes illæ magnæ. 25

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * ألعل سلم ونجا آلهة الشعوب لواحد منهم أرضه التي أخربوها آبائي * غوزان وحران وراصاف
13 وأبناء عدان الذين في دالاسر * أين ملك حماه * وملك رفاد * وملك القرية سفروييم * وناع وعاوا *
14 * فأخذ حزقيا الكتاب من يد الرسول فقرأه * وصعد إلى بيت الله * ونشر حزقيا الكتاب قدام
15 الرب * وصلى حزقيا قدام الله وقال * يا رب العزيز إله إسرائيل * الجالس على الكاروبيم * وأنت هو الله
16 وحدك على جميع ممالكات الأرض * أنت صنعت السموات والأرض * أنصت يا رب بسمعك
واسمع * افتح يا رب عينيك وانظر واسمع جميع قول سنحاريب الذي بعث يعير الله الحي *
17 18 * الحق يا رب أن ملوك الموصل أخربوا شعوب الأرض * وأرضهم وآلهتهم أوقدوها بالنار من أجل
19 أنها ليست آلهة * ولكنها صنعة أيدي الناس من الخشب والحجارة * وأحرقوها * والآن يا ربنا
20 وإلهنا خلصنا من يديه * ليتعلم جميع ممالكات الأرض أنك أنت الرب الإله وحدك * وبعث
إشعيا النبي بن أموصيا إلى حزقيا وقال * هكذا يقول الرب إله إسرائيل * كمثل ما صليت بين يدي
21 بسبب ملك الموصل * فقد سمعت صلاتك * وكل القول الذي قلته عليه * وقال إشعيا نبوة
على ملك الموصل * قال الرب * إنك تحقرك وتستهزئ بك البكر ابنة صهيون * وتنود برأسها
22 وراك بنات أورشليم * لمن عيرت * وقدام من افتريت * وعلى من رفعت صوتك * رفعت عينيك
23 إلى العلو على قدوس إسرائيل * وبيد رسلك عيرت الرب * وقلت * إن بكثرة مراكبي أنا
أصعد إلى علو الجبال وأسافل لبنان * وقيام أرزه فأقطع وخيار سربينه * وأدخل إلى علو غابة
24 25 غاب الكرمل * أنا أحفر وأشرب الماء * وأنشف بحوافر خيلي جميع الأنهار العظيمة * أما سمعت
أني صنعتها من قديم الدهر * وأعددتها من الأيام الأولى * والآن جئتها لتصيرها خرابا صلدا
مثل المداين العظيمة *

Num vel unus è diis gentiū exemit aut liberavit terrā ſuam quā everterunt majores mei, Gozanum, Harranem, Raſaphū, & Adanenſes qui erant in Dalaſar? 12
Ubi ſunt rex Hamathæ, rex Rephadis, & rex civitatis Sepharvim, et Naæ, et Avæ? 13
Accepit autem Hezecia epiſtolam de manu nuntii, eâq; lectâ aſcendit in domū Dei, et explicavit Hezecia epiſtolā corā Domino: 14
Tum oravit Hezecia Deū, & ait; O Domine fortiſſime, De⁹ Iſraelis, qui ſedes ſuper Cherubinos, quiq; ſolus es Deus ſuper omnia regna terræ, tu feciſti cœlos ac terram: 15
Præbe O Domine auditū tuū & audi; aperi O Domine oculos tuos & vide: audi inquā totū ſermonem Senharibi, qui miſit ad convitiandū Deo viventi. 16
Verum quidem eſt O Domine, quòd reges Mauſel deſtruxerunt populos terræ, 17
Et tam terrā quàm deos eorū igni combuſſerunt: quoniam hi non erant dii, ſed opus manuum humanarum ex lignis & lapidibus, ideo combuſſerunt eos. 18
Nunc autem O Domine & Deus noſter, libera nos de manibus ejus, ut diſcant omnia regna terræ te ſolū eſſe Dominū Deum. 19
Tum miſit Eſaja propheta filius Amoſiæ ad Hezeciam, & ait, Sic dicit Domin⁹ De⁹ Iſraelis, Quemadmodū orâſti corā me cauſâ regis Mauſel, exaudivi orationem tuam totumq; ſermonem quem de ipſo locutus es. 20
Protulitque Eſaja prophetiā iſtam de rege Mauſel; Ait Dominus, Te quidem contemnet, teque irridebit virgo filia Sionis, & agitabunt caput ſuum poſt te filiæ Jeruſalem. 21
Cuinā convitiatus es? corā quo blaſphemâſti? & contra quem edidiſti vocē tuā? Oculos tuos in ſublime extuliſti contra Sanctū Iſraelis. 22
Et per nuntios tuos convitiatus es Domino, & dixiſti, Equidē cum multitudine curruū meorū conſcendā ſummitatē montium & ima Libani, & erectas cedros ejus lectiſſimaſq; cupreſſos ej⁹ truncabo, & ad extremū uſque verticem ſylvæ Charmeli penetrabo. 23
Ego fodiam, & bibam aquam, & ungulis equorum meorum fluvios omnes vel maximos exſiccabo. 24
Annon audîſti quòd ego fecerim eā à priſcis temporibus, & ab anteactis diebus condiderim eam? tu verò jam venires ut redigas eam in ruinam ſolitariam, ut reliquas civitates magnas, 25

מלכים ב : כ

herba erunt ,*pudefacti* &,ſunt contriti,manu abbreviati earũ habitatores Et
26 וְיֹשְׁבֵיהֶן קִצְרֵי־יָד חַתּוּ וַיֵּבֹשׁוּ הָיוּ עֵשֶׂב
.*ſegetis facies ad* vento percuſſa & ,tectorum herba ,germinis olus & ,agri
שָׂדֶה וִירַק דֶּשֶׁא חֲצִיר גַּגּוֹת וּשְׁדֵפָה לִפְנֵי קָמָה׃
tuum iraſci & : novi tuum ingredi & ,tuum egredi &,tuum ſedere Et
27 וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְאֵת הִתְרַגֶּזְךָ
ponã &,meas aures in aſcendit tuꝰ tumultꝰ &,me *ad te iraſci* *Pro* .me *ad*
28 אֵלָי׃ יַעַן הִתְרַגֶּזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְאָזְנָי וְשַׂמְתִּי
te faciã redire &,tuis labiis in meum camum &,tuis naribus in meũ hamum
חַחִי בְּאַפֶּךָ וּמִתְגִּי בִּשְׂפָתֶיךָ וַהֲשִׁבֹתִיךָ
anno iſto Comede :ſignum tibi hoc Et .*ea in* veniſti *qua* ,*via in*
29 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־בָּאתָ בָּהּ׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה
tertio anno *in* & :ſponte *germinatum* ſecundo anno *in* & ,*ſerotinum*
סָפִיחַ וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית סָחִישׁ וּבַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית
addet Et.earum fructũ comedite & ,vineas plantate & ,metite & ,ſeminate
30 זִרְעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִרְיָם׃ וְיָסְפָה
fructum faciet & ,deorſum radicem ,*reſidua* ,Jehudah *domus* *evaſio*
פְּלֵיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שֹׁרֶשׁ לְמָטָּה וְעָשָׂה פְרִי
monte de evaſio & ,reſiduum egredietur Jeruſalaim de Quia .ſurſum
31 לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלִַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר
ad Dominus dixit ſic Quamobrem .hoc faciet Domini Zelus .Sijon
32 צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־
;ſagittã illuc jaciet non & ,hanc urbem *ad* ingredietur Non :Aſſur regem
מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם חֵץ
.aggerem eam *ſuper* effundet non & ,clypeo eam præoccupabit non &
וְלֹא־יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃
,ingredietur non hanc civitatẽ *ad* &;revertetur *eam per* ,venit qua *via* In
33 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא
,me propter ,*eã ſervandum ad* hanc civitatem *ad* protegam Et.Dominꝰ dicit
34 נְאֻם־יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי
angelus eſt egreſſus & ,illa nocte *in* fuit Et.meũ ſervum David ,ꝓpter &
35 וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ
.millia quinque & octoginta centum Aſſur *caſtrametatione* in percuſſit &,Dñi
יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אָלֶף
.mortuorum cadavera ipſi omnes ecce & ,mane *in manicaverunt* Et
וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃
habitavit &,Aſſur rex Sancherib eſt reverſus & :abiit &,eſt profectus Et
36 וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב
,*ſui dei* Niſroch domo *ſe incurvante* ipſo ,fuit Et ,Nineveh in
37 בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו
ipſi Et .gladio in eum percuſſerunt ejus filii Sareſer & , Adramelech &
וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה
ejus filius Eſarchadon regnavit & : Ararat terram evaſerunt
נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ
.eo pro
תַּחְתָּיו׃

CAP. XX. כ

venit Et .moriendum ad Chizchijahu ægrotavit illis diebus In
1 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא
dixit Sic ,eum ad dixitque ,propheta Amos filius Jeſahjahu eum ad
אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר
.vives non & ,*tu moriens* quia ,tuæ domui Præcipe :Dominus
יְהוָה צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה׃
: dicendo ,Dominum ad oravit & ,parietem ad *ſuas facies* vertit Et
2 וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃
tuas facies ad ambulaverim quòd quæſo memento ;Domine Obſecro
3 אָנָּה יְהוָה זְכָר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ
.fecerim tuis oculis in bonum & ,perfecto corde in & ,veritate in
בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי
.magno fletu Chizchijahu flevit Et
וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָּדוֹל׃

Verſio VUL. LAT.

26 Et qui ſedent in eis, humiles manu, contremuerunt & confuſi ſunt, facti ſunt velut fœnũ agri, & virens herba tectorũ, quæ arefacta eſt antequàm veniret ad maturitatem. 27 Habitaculũ tuum, & egreſſum tuũ, & introitum tuum, & viam tuam ego præſcivi, & furorem tuum contra me. 28 Inſanîſti in me, & ſuperbia tua aſcendit in aures meas: ponam itaque circulum in naribus tuis, & camũ in labiis tuis, & reducam te in viam, per quam veniſti. 29 Tibi autem, Ezechia, hoc erit ſignũ: Comede hoc anno quæ repereris: in ſecundo autẽ anno, quæ ſpontè naſcũtur: porrò in tertio anno ſeminate & metite: plantate vineas, & comedite fructum earum. 30 Et quodcunque reliquum fuerit de domo Juda, mittet radicem deorſùm, & faciet fructum ſurſùm. 31 De Jeruſalem quippe egredientur reliquiæ, & quod ſalvetur de monte Sion: zelus Domini exercituum faciet hoc. 32 Quam ob rem hæc dicit Dominus de rege Aſſyriorum; Non ingredietur urbem hanc, nec mittet in eam ſagittam, nec occupabit eam clypeꝰ, nec circumdabit eam munitio. 33 Per viam, quâ venit, revertetur: & civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. 34 Protegámque urbem hanc, & ſalvabo eam propter me, & propter David ſervum meum. 35 Factum eſt igitur in nocte illa, venit Angelus Domini, & percuſſit in caſtris Aſſyriorum centum octoginta quinque millia. Cúmque diluculò ſurrexiſſet, vidit omnia corpora mortuorum: & recedens abiit, 36 Et reverſus eſt Sennacherib rex Aſſyriorum, & manſit in Ninive. 37 Cúmq; adoraret in templo Neſroch deũ ſuum, Adramelech & Saraſar filii ejus percuſſerunt eum gladio, fugerúntque in terrã Armeniorum, et regnavit Aſarhaddon filius ejus pro eo.

CAP. XX.

1 IN diebꝰ illis ægrotavit Ezechias uſque ad mortem: & venit ad eum Iſaias filius Amos propheta, dixítque ei; Hæc dicit Dominus Deus, Præcipe domui tuæ: morieris enim tu, & non vives. 2 Qui convertit faciem ſuam ad parietẽ, et oravit Dominũ, dicens; 3 Obſecro, Dñe, memento, quæſo, quomodò ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfefecto, et quod placitum eſt coram te, fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu magno.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρὶ, ἔπτηξαν καὶ κατῃσχύνθησαν· ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ, ἢ χλωρὰ βοτάνη, (ν) χλόη δωμάτων, καὶ (ξ) πάτημα ἀπέναντι ἑστηκότος. 27 Καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἔξοδόν (ο) σου ἔγνων, καὶ τὸν θυμόν (π) σου ἐπ' ἐμέ, 28 Διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμὲ, καὶ τὸ στρῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσί μου. καὶ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυκτῆρσί σου, καὶ (ρ) χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσί σου, καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ. 29 Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον· (ς) φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα, (σ) καὶ ἔτει τρίτῳ σπορὰ καὶ ἄμητος καὶ φυτεία ἀμπελώνων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. 30 Καὶ προσθήσει (τ) τὸ διασεσωσμένον οἴκου Ἰούδα τὸ ὑπολειφθὲν ῥίζαν (υ) κάτω, καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω. 31 Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο. 32 Οὐχ οὕτως; Τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων, Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, καὶ οὐ (φ) προφθάσει ἐπ' αὐτὴν θυρεὸς, καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ πρὸς αὐτὴν πρόσχωμα. 33 Τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει κύριος. 34 Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως (χ) ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου. 35 Καὶ ἐγένετο (ψ) νυκτὸς, καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά. καὶ 36 ἀπῆρε καὶ ἐπορεύθη Καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευή. 37 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ (ω) Μεσερὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ (α) Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ (β) οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ· καὶ αὐτοὶ (γ) ἐσώθησαν εἰς γῆν (δ) Ἀραράθ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν (ε) ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

26 Et inhabitantes in eis infirmati ſunt manu: contremuerunt, & confuſi ſunt. Fuerunt fœnum agri, vel virens herba, herba tectorum, & conculcatio coram ſtante. 27 Et ſeſſionem tuam, & exitum tuum novi, & furorem tuum ſuper me, 28 Eò quòd iratus ſis ſuper me. Et ſtrepitus tuus aſcendit in aures meas. Et ponam hamos meos in naribus tuis, & frenum in labiis tuis: & redire faciam te viâ, quâ veniſti in ea. 29 Et hoc tibi ſignum: Comede hoc anno (m) ſpontè nata, & anno ſecundo germinantia: & anno tertio ſatio, & meſſis, & plantatio vinearum: & comedetis fructum earum. 30 Et adjiciet quod ſalvatũ eſt de domo Juda, ipſum reſiduum radicem deorſùm, & faciet fructum ſurſùm. 31 Quoniam de Hieruſalem egredietur reſiduum, & is qui ſalvus evadit, de monte Sion. Zelus Domini virtutum faciet hoc. 32 (n) Nónne ſic? Hæc dicit Dominus ad regem Aſſyriorum; Non ingredietur in civitatem hanc, & non jaculabitur illuc jaculum: & non præveniet ſuper eam clypeus, & non effundet ad eam aggerem. 33 Viâ quâ venit, in ea revertetur, & in civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. 34 Et protegam ſuper civitatem hanc propter me, & propter David ſervum meum. 35 Et factum eſt nocte, & exivit angelus Domini, & percuſſit in caſtris Aſſyriorum centum octuaginta quinq; millia. Et ſurrexerunt manè: & ecce omnes corpora mortua. 36 Et promovit, & ivit, Et revertit Sennacherim rex Aſſyriorum, & habitavit in Nineve. 37 Et factum eſt, ipſo adorante in domo Meſerach dei ſui, & Adramelech & Saraſar filii ejus percuſſerunt eum in gladio. Et ipſi evaſerunt in terram (o) Ararath: & regnavit Aſordan filius ejus pro eo.

MS.A. (ν) ἡ χλόη (ξ) πατήματα (ο) σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἔγνων, (π) σου, Διὰ τὸ (ρ) χαλινὸν τοῖς (ς) φαγῇ (σ) καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ (τ) τὸ διασεσωσμένον (υ) κάτω, ποιήσει (φ) προφθάσει αὐτὴν (χ) ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ (ψ) ἕως νυκτὸς, (ω) Ἐσορὰχ (α) Ἀδρεμέλεχ (β) υἱοὶ (γ) διεσώθησαν (δ) Ἀραδάδ. (ε) υἱὸς

ΚΕΦ. κʹ.

1 ἘΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας εἰς θάνατον. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς (α) Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου, (β) ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ. 2 Καὶ (β) ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ηὔξατο πρὸς κύριον, (δ) λέγων, 3 Κύριε, μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ (ε) καρδίᾳ πλήρει, καὶ τὸ ἀγαθὸν (ζ) ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

CAP. XX.

1 IN diebus illis ægrotavit Ezecias (a) ad mortem. Et intravit ad eum Eſaias filius Amos propheta, et dixit ad eum; Hæc dicit Dominus; Præcipe (b) domui tuæ: (c) morieris tu, et non vives. 2 Et (d) convertit Ezecias ad murũ, et precatus eſt ad Dominum, dicens; 3 Domine, memento nunc, (e) quæcunq; ambulavi coram te in veritate, et corde (f) pleno: et bonum in oculis tuis feci. Et ploravit Ezecias ploratu magno.

MS.A. (α) Ἀμμὼς (β) ὅτι ἀποθνήσκεις (γ) ἐπέστρεψεν (δ) λέγων, Ὦ δὴ κύριε, (ε) ἐν καρδίᾳ (ζ) ἐνώπιόν σου

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 ויתביהון אתקצר חיליהון אתברו ובהיתו הוו כעשב חקליא וכירוק דתאה כעשב
27 אגריא דישלוק עד דלא מטא למהוי שובלין: ומתבך בעיצא ומפקך לאגחא קרבא
28 ומיתך לארעא דישראל גלי קדמי וית דארגזותא קדמי גלי: חלף דארגזתא על מימרי
ואתרגשותך סלקת לקדמי ואשוי שירין בליסתך וזמם בספותך ואתיבנך בארחא
29 דאתיתא בה: ודין לך אתא אכול בשתא חדא כתין ובשתא תניניתא כתכתין ובשתא
30 תליתאה זרועו וחצודו וצובו כרמין ואכולו אבהון: ויוספון משיזביא דבית יהודה
31 דאשתארון כאילן די משלח שורשוהי לרע ומרים נופיה לעלא: ארי מירושלם יפקון
שאר צדיקיא ושיזבת מקימי אוריתא מטורא דציון במימרא דיי צבאות תתעביד דא:
32 בכן כדנן אמר יי למלכא דאתור לא יעול לקרתא הדא ולא יקשית תמן גיר ולא יקדמנה
33 בתריסין ולא יצבר עלה מליתא: באורחא דאתא בה יתוב ולקרתא הדא לא יעול אמר
34 35 יי: ואגין על קרתא הדא למפרקה בדיל מימרי ובדיל דוד עבדי: והוה בליליא ההוא
ונפק מלאכא דיי וקטל במשרית אתוראה מאה ותמנן וחמשא אלפין ואקדימו בצפרא
36 והא כולהון פגרין מתין: ונטל ואזל ותב סנחריב מלכא דאתור ויתיב בנינוה: והוה
37 הוא סגיד בית נסרוך טעותיה ואדרמלך ושראצר בנוהי קטלוהי בחרבא ואנון אשתיזבו
לארעא קרדו ומלך אסרחדון בריה תחותוהי:
כ
1 ביומיא האנון מרע חזקיהו לממת ואתא לותיה ישעיה בר אמוץ נביא ואמר ליה כדנן
2 אמר יי פקיד על אנש ביתך ארי מאת את ולא תחי ממרעך: ואסחר ית אפוהי לכותל
3 בית מקדשא וצלי קדם יי למימר: קבל בעותי יי אדכר כען ית דפלחית קדמך בקשוט
ובלבב שלים ודתקין קדמך עבדית ובכא חזקיה בכיא סגיאה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

26 Et habitatorum earum abbreviata eſt virtus, fracti ſunt & confuſi ſunt; fuerunt ſicut herba agrorum, & ſicut olus virens, ſicut herba tectorum quæ *aduritur antequam* eo uſq; perveniat ut ſint ei ſpicæ. 27 Et ſeſſio tua in conſilio, & exitus tuus ad ineundum bellum, & adventꝰ tuus in terram Iſrael manifeſta ſunt ante me, & id quo irritâſti me manifeſtum. 28 Eò quòd irritâſti dictum meũ, & tumultꝰ tuus aſcendit ante me, ponam hamos in maxilla tua, & capiſtrũ in labiis tuis, & redire faciam te per viã qua veniſti. 29 Et hoc tibi ſignũ: Comede anno *uno* ſpõte naſcẽtia, & anno ſecundo ſpõte cadentia, & anno tertio ſeminate & metite, & plantate vineas, & comedite proventus earum. 30 Et creſcent liberati domus Jehudah qui relicti ſunt, ſicut arbor quæ emittit radices ſuas deorſum, & tollit ramos ſuos ſurſum. 31 Quia de Jeruſalem exibunt reliquiæ juſtorum, & ſalvatio ſtabilientium legem ex monte Szion in dicto Dñi Szebaoth fiet hoc. 32 Ideò ſic dixit Dñs de rege Athur: Non intrabit in urbem hanc, nec conjiciet in eam jaculum, neq; præoccupabit eam clypeis, neq; acervabit juxta eam aggerem. 33 Per viam qua venit redibit, & ad urbem hanc non intrabit, dixit Dñs. 34 Et protegam urbem hanc, ut liberem eam propter *verbum meum*, & propter David ſervum meum. 35 Et fuit nocte illa, exiit angelus Dñi, & occîdit in exercitu Athuræo centum & octoginta quinq; millia: & anticipaverunt auroram, & ecce omnes illi cadavera mortuorum. 36 Et profectus eſt & abiit, & rediit Zzanhherib rex Athur, & ſedit in Nineveh. 37 Et fuit cùm adoraret in æde Nizzroch idoli ſui, Adramelech & Sareſzer filii ejus occiderunt illum gladio; & ipſi evaſerunt in terram Kardu: & regnavit Azzarhhadon filius ejus pro eo.

C A.P. XX.

1 IN diebus illis ægrotavit Hhizkiah uſq; ad mortem: & venit ad eum Jeſaghjah filiꝰ Amoſz propheta, & dixit illi: Sic dixit Dñs: Præcipe hominibꝰ domꝰ tuæ, quia morieris tu, & non vives ex morbo tuo. 2 Et vertit faciẽ ſuã ad parietem domꝰ ſanctuarii: & oravit ante Dñm dicendo: 3 Suſcipe deprecationẽ meã Dñe, memento quæſo ꝙ ſervierim tibi in veritate & corde perfecto, & ꝙ rectũ eſt ante te fecerim: & flevit Hhizkiah fletu magno.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܕܥܡܘܡܝܗܝܢ ܐܟܪܝ ܚܝܠܗܘܢ܂ ܘܐܬܬܒܪܘ ܘܒܗܬܘ܂ ܘܗܘܘ ܐܝܟ ܥܣܒܐ ܕܕܒܪܐ܂ ܘܐܝܟ ܝܘܪܩܐ
27 ܕܬܐܐ܂ ܘܐܝܟ ܥܡܝܪܐ ܕܐܓܪܐ܂ ܘܐܝܟ ܫܘܒܠܐ ܩܕܡ ܫܘܒܠܐ܂ * ܡܘܬܒܟ ܘܡܦܩܟ ܘܡܥܠܟ
28 ܝܕܥܬ܂ ܘܕܐܬܚܪܝܬ ܥܠܝ܂ * ܡܛܠ ܕܐܬܚܪܝܬ ܥܠܝ ܘܐܬܪܘܪܒܬ ܥܠܝ܂ ܘܫܘܥܝܬܟ ܣܠܩܬ
ܒܐܕܢܝ܂ ܐܪܡܐ ܚܟܐ ܒܢܚܝܪܝܟ܂ ܘܙܡܐܡܐ ܒܣܦܘܬܟ܂ ܘܐܗܦܟܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ܂
29 * ܘܗܢܐ ܠܟ ܢܗܘܐ ܐܬܐ܂ ܐܟܘܠ ܗܕܐ ܫܢܬܐ ܣܦܝܚܐ܂ ܘܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ܂ ܟܠ ܫܢܬܐ܂ ܣܦܝܚܐ܂
30 ܘܒܫܢܬܐ ܕܬܠܬܐ ܙܪܘܥܘ ܘܚܨܘܕܘ܂ ܘܢܨܒܘ ܟܪܡܐ܂ ܘܐܟܘܠܘ ܦܐܪܝܗܘܢ܂ * ܘܬܘܣܦ ܫܪܟܐ
31 ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܕܐܫܬܚܪܘ܂ ܥܩܪܐ ܠܬܚܬ܂ ܘܬܥܒܕ ܦܐܪܐ ܠܥܠ܂ * ܡܛܠ ܕܡܢ
ܐܘܪܫܠܡ ܢܦܩ ܫܪܟܐ܂ ܘܦܠܝܛܘܬܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܨܗܝܘܢ܂ ܛܢܢܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܢܥܒܕ
32 ܗܕܐ܂ * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ ܠܐ ܢܥܘܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ܂ ܘܠܐ ܢܫܕܐ
33 ܬܡܢ ܓܐܪܐ܂ ܘܠܐ ܢܩܕܡܝܗ ܒܣܟܪܐ܂ ܘܠܐ ܢܣܝܡ ܥܠܝܗ ܟܡܐܢܐ܂ * ܐܠܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ ܒܗ
34 ܢܗܦܘܟ܂ ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܢܥܘܠ܂ * ܘܐܓܢ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ܂ ܘܐܦܪܩܝܗ ܡܛܠܬܝ ܘܡܛܠ
35 ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ܂ * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ܂ ܘܢܦܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܩܛܠ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܐܬܘܪܝܐ܂
ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ܂ ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܘܚܙܘ܂ ܘܗܐ ܟܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܡܝܬܐ܂
36 * ܘܫܩܠܘ ܘܐܙܠܘ܂ ܘܗܦܟ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܂ ܘܝܬܒ ܒܢܝܢܘܐ܂ * ܘܟܕ ܣܓܕ ܗܘܐ
37 ܒܒܝܬ ܢܫܪܘܟ ܐܠܗܗ܂ ܐܕܪܡܠܟ ܘܫܪܐܨܪ ܒܢܘܗܝ܂ ܩܛܠܘܗܝ ܒܣܝܦܐ܂ ܘܗܢܘܢ ܐܬܦܠܛܘ
ܠܐܪܥܐ ܕܐܪܪܛ܂ ܘܐܡܠܟ ܣܪܚܕܘܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * * ܒܝܘܡܬܐ 1
ܗܢܘܢ܂ ܐܬܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܠܡܡܬ܂ ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ ܦܩܘܕ ܥܠ ܒܝܬܟ܂ ܡܛܠ ܕܡܐܬ ܐܢܬ܂ ܘܠܐ ܚܝܐ ܐܢܬ܂ * ܘܐܗܦܟ ܚܙܩܝܐ 2
ܐܦܘܗܝ ܠܫܘܪܐ܂ ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܐܡܪ܂ * ܐܘ ܡܪܝܐ܂ ܐܬܕܟܪ ܕܗܠܟܬ ܩܕܡܝܟ 3
ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܠܒܐ ܫܠܡܐ܂ ܘܕܫܦܝܪ ܩܕܡܝܟ ܥܒܕܬ܂ ܘܒܟܐ ܚܙܩܝܐ ܒܟܝܐ ܪܒܐ܂

26 Quarum cives defecerunt viribus, confracti ſunt, & pudore ſuffuſi; factíq; ſunt quaſi herba deſerti, velut olus viride, ſicut fœnũ tecti, & ut folia tritici antequam in culmum aſſurgat? 27 Seſſionem tuam, & ingreſſum egreſſúmq; tuum ego novi & quòd audacter egeris coram me. 28 Quoniam arroganter egiſti, teque contra me extuliſti, & blaſphemia tua aſcendit in aures meas; injiciam hamum in nares tuas, & fiſcellam in labia tua, reducámq; te per viã per quam veniſti. 29 Illud autem eſto ſignum quod tibi eveniet; Comedes anno præſenti frumentum ſponte naſcens, anno ſecundo ſponte renaſcens, anno verò tertio ſeretis ac metetis, plantabitis vineas, & comedetis fructus earũ. 30 Et reliquiæ domûs Judæ, quæ ſuperſunt, jacient *denuò* radicem deorſum, & ſurſum fructus reddent: 31 Quoniam è Jeruſalem prodibunt reliquiæ, & effugium de monte Sion, æmulatio Dñi potentiſſimi id efficiet. 32 Propterea ſic dicit Dñs de rege Athur, Nequaquam ingredietur urbem iſtam, nec jaculabitur illuc ſagittam, nec præveniet eam clypeo, nec ponet contra eam inſidias: 33 Sed viâ quâ venit, eâdem revertetur, & urbem iſtam minimè ingredietur: 34 Nam protegam urbem iſtam, & liberabo eam propter me, & propter Davidem ſervum meum. 35 Factum eſt igitur eâdem nocte, ut egreſſus Angelus Dñi trucidârit in caſtris Athuræi centũ octogintaquinque millia: cúmq; manè prætervertiſſent & aſpexiſſent, ecce erant omnia corpora mortua: 36 Quare profecti abierunt, & reverſus eſt Sanherib rex Athur, et manſit in Ninve: 37 Dúmq; adoraret in æde Neſroch dei ſui, Edramelech et Seraſar filii ejus gladio trucidârunt eum; ipſi verò proripuerunt ſe in terram Ardat: regnavítque Serahdom filius ejus poſt ipſum.

CAP. XX.

1 ILlis diebus cùm ægrotâſſet Hezecia ad mortem, venit ad eum Eſaia propheta fili⁹ Amos, et dixit ei, Sic dicit Dñs; Præcipe de domo tua, quia moriturus es, et non vives. 2 Quapropter Hezecia vultu ad parietem verſo precatus eſt Dominum, et ait; 3 Eja Domine recordare quòd vero perfectóque animo coram te ambulârim, et quod rectum erat corã te geſſerim: flevítq; Hezecia fletu magno.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * الذين سكانها ضعفت قوتهم * وانكسروا وخزوا. وكانوا مثل عشب الارض * ومثل خضرة النبات *
27 ومثل حشيش الحقل * ومثل الظل قدام القامة * مقعدك ومدخلك ومخرجك فاني اعرفه. فلماذا
28 تتكبر * حين اجترات وتعظمت علي * وافتراك صعد الي * فاني القي الخزام في منخريك * واللجام
29 في شفتيك * واردك الي الطريق التي جيت فيها * وقال اشعيا النبي لحزقيا * وهذه تكون آية *
تاكل هذه السنة خصبا * والسنة الثانية خصب الخصب * والسنة الثالثة فازرعوا واحصدوا *
30 واغرسوا كروما وكلوا ثمارها * ويزدادون بقية بني يهودا الذين بقوا يثبتون عقارا اسفل * فتصنع
31 ثمارا فوق * لان من اورشليم يخرج الباقي * والانفلات من صهيون * لحمية الرب العزيز يفعل هكذا *
32 * من اجل ان هكذا يقول الرب علي ملك الموصل. انه لا يدخل هذه المدينة * ولا يرمي فيها
33 سهما * ولا يدور عليها * ولا يحوطها بالسلاح ولا يكمن عليها كمينا * لكن في الطريق التي جاء
34 فيها يرجع * والي هذه المدينة لا يدخل يقول الرب * واجل علي هذه المدينة * واخلصها من
35 اجلي ومن اجل داود عبدي * ولما كان في تلك الليلة نزل ملاك الرب * فقتل في عسكر
الموصل مية الف وخمسة وثمانين الف نفس * فلما اصبحوا وراوا فنظروا * واذا جميع الاجساد ميتة *
36 * فرحلوا وانطلقوا * ورجع سنحاريب ملك الموصل * وجلس في نينوي * وفيما هو يسجد في بيت 37
نصراخ الهه ادرمليخ وساراصار * فقتلاه بنوه بالسيف * وانفلتوا الي ارض اراراط. وملك بعده ابنه
1 سرحدوم * * الفصل العشرون * * وفي تلك الايام مرض حزقيا ليموت. فاتي اشعيا
بن اموص النبي * فقال له * هكذا يقول لك الرب * اوصي علي بيتك من اجل انك ميت وليس
2 تحيا * فحول حزقيا وجهه الي الحايط * وصلي قدام الرب وقال * اوه يا رب اذكر اني سلكت 3
قدامك بالخير وبسلامة القلب * وان حسنا قدامك صنعت * وبكي حزقيا بكاء عظيما *

26 Quarum incolæ defecerunt viribus, confracti, & pudore ſuffuſi ſunt, et evaſerunt velut gramen terræ, & ut olus viride, ceu fœnum agri, & velut umbra ante columnam? 27 Seſſionis tuæ, & introitûs exitûſque tui locum planè cognoſco: quorſum ergò ſuperbis? 28 Cùm audacter et arroganter contra me te geſſeris, & blaſphemia tua ad me aſcenderit, hamum injiciam in nares tuos, & frænum in labia tua, teque retroagam per viam quâ veniſti. 29 Inſuper dixit Eſaia propheta Hezeciæ, Hoc autem erit in hujus rei *argumentum, Comedes hoc anno ubertatem, anno ſequenti ubertatem ubertatis, anno verò tertio ſeretis ac metetis, plantabitis vineas & comedetis fructus earum. 30 Et reſiduum filiorum Judæ, qui ſuperſunt, ampliores extruent radices deorſum, & fructus supernè producent: 31 Quoniam de Jeruſalem egredietur reſiduum, & evaſio de Sion; ob ardorem Domini potentiſſimi ſic fiet. 32 Nam ita dicit Dominus de rege Manſel, Profectò non ingredietur hanc urbem, nec ſagittam jaculabitur in eam, nec circuibit eam, nec armis cinget illam, nec inſidias tendet adverſùs eam: 33 Sed eâdem viâ quâ venit, redibit; & urbem iſtam nequaquam ingredietur, ait Dominus. 34 Et urbem hanc protegam, & ſervabo eam propter me & propter Davidem ſervum meum. 35 Itaque contigit eâdem nocte ut deſcendens Angelus Domini perimeret in exercitu Manſelæo centum millia & octogintaquinque millia hominum, cúmque manè ſurrexiſſent, & aſpicientes vidiſſent quòd ecce milites omnes mortui jacerent; 36 Profecti abierunt: & Sanherib rex Manſel reverſus manſit in Ninive. 37 Ubi dum adoraret in æde Nſrach deæ Adromelechi & Saraſaris, occiderunt eum filii ſui gladio, & fugerunt in terram Ararat: regnavitq; poſt eum filius ejus Serhaddom.*

CAP. XX.

1 IIs diebus Hezeciâ ad mortem ægrotante, venit Eſaia filius Amoſi propheta, & dixit illi, Sic tibi dicit Dominus, Conſule domui tuæ, quia moriturus es & nequaquam vives. 2 Quapropter Hezecia converſâ ad parietem facie, oravit coram Domino, & ait; 3 Obſecro mi Domine, memento me ambulâſſe coram te bonis operibus integróque animo, & rectè me geſſiſſe coram te: flevítque Hezecia fletu magno.

מלכים ב : כ

verbum & ,*medium* *urbem* fuerat egreſſus non Jeſahjahu ,fuit Et
4 וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא הָעִיר הַתִּיכֹנָה וּדְבַר־
Chizchijahu ad dic & ,Revertere : dicendo ,eum ad fuit Domini
5 יְהוָה הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ
Audivi :tui patris David Deus Dominus dixit Sic:mei populi ducem
נְגִיד עַמִּי כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי
die in ;te *ſanans* ego ecce :tuam lachrymam vidi ;tuam orationem
אֶת־תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם
tuis diebus *ſuper* addam Et .Domini domum aſcendes tertia
6 הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָה׃ וְהֹסַפְתִּי עַל־יָמֶיךָ
civitatem & ,te eruam Aſſur .regis *vola* de & ,annos quindecim
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִכַּף מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֵת הָעִיר
David propter & ,me propter ,iſtam civitatem *ſuper* protegam & ;iſtam
הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד
,tulerunt Et .ficuum maſſam Tollite:Jeſahjahu Dixitque.meum ſervum
7 עַבְדִּי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ קְחוּ דְּבֶלֶת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ
:Jeſajahu ad Chizchijahu Dixitque .*vixit* & ,ulcus ſuper poſuerunt &
8 וַיָּשִׂימוּ עַל־הַשְּׁחִין וַיֶּחִי׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ
die in ſim aſcenſurus & ,me Dominus ſit ſanaturus quòd ,ſignum Quod
מָה אוֹת כִּי־יִרְפָּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַּיּוֹם
à ſignum tibi Hoc :Jeſajahu Dixitque ?Domini domum tertio
9 הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה־לְּךָ הָאוֹת מֵאֵת
Ivit :eſt locutus quod ,verbum Dominus ſit facturus quòd,Domino
יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֵּר הָלַךְ
Dixitque ?gradibus decem revertatur *ſi* gradibus decem umbra
10 הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם־יָשׁוּב עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיֹּאמֶר
ſed : *Non* .gradibus decem declinare umbræ eſt Leve :Chizchijahu
יְחִזְקִיָּהוּ נָקֵל לַצֵּל לִנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִּי
Jeſajahu clamavit Et .gradibus decem retrorſum umbra revertatur
11 יָשׁוּב הַצֵּל אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיִּקְרָא יְשַׁעְיָהוּ
quos ,*gradibus in* umbram reduxit & :Dominum ad propheta
הַנָּבִיא אֶל־יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת־הַצֵּל בַּמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר
tempore In .gradibus decem retrorſum Achaz *gradibus in* deſcenderat
12 יָרְדָה בְּמַעֲלוֹת אָחָז אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ בָּעֵת
,literas Babel rex Baladan filius Baladan Berodach miſit illo
הַהִיא שָׁלַח בְּרֹאדַךְ בַּלְאֲדָן בֶּן־בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ־בָּבֶל סְפָרִים
.Chizchijahu ægrotâſſet quòd,audierat quoniam:Chizchijahu ad *munus* &
וּמִנְחָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ׃
domum omnem eis oſtendit &,Chizchijahu eos *ſuper* audivit Et
13 וַיִּשְׁמַע עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת־כָּל־בֵּית
& ,aromata & ,aurum & ,argentum,ſuam deſiderabilem
נְכֹתֹה אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֵת
quod omne & ,ſuorum vaſorum domum & , optimum *oleum*
שֶׁמֶן הַטּוֹב וְאֵת בֵּית כֵּלָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
non quod ,*verbum* fuit Non .ſuis theſauris in eſt inventum
נִמְצָא בְּאוֹצְרֹתָיו לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־
.ſua poteſtate omni in & , ſua domo in Chizchijahu eis oſtenderit
הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ׃
dixitque ,Chizchijahu regem ad propheta Jeſahjahu venit Et
14 וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר
? te ad venerunt unde & ,iſti viri dixerunt Quid :eum ad
אֵלָיו מָה־אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ
.Babel de ,venerunt longinqua terra De :Chizchijahu Dixitque
וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל׃
:Chizchijahu Dixitque ? tua domo in viderunt Quid :ait Et
15 וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ
quod ,*verbum* fuit non :viderunt ,mea domo in quæ Omnia
אֵת כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר
:Chizchijahu ad Jeſahjahu dixit Et .meis theſauris in eis oſtenderim non
16 לֹא־הֶרְאִיתִם בְּאֹצְרֹתָי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ
: Domini verbum Audi
שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

4 Et antequàm egrederetur Iſaias
as mediam partem atrii , factꝰ eſt ſermo Domini ad eum,
5 dicens ; Revertere, & dic Ezechiæ duci populi mei ; Hæc
dicit Dominus Deꝰ David patris tui ; Audivi orationem
tuã, & vidi lachrymas tuas: et
ecce ſanavi te, die tertio aſcen-
6 des templum Domini. Et addam diebꝰ tuis quindecim annos:
ſed et de manu regis Aſſyriorum liberabo te, & civitatem
hanc, & protegam urbem
iſtam propter me & propter
7 David ſervum meum. Dixitq; Iſaias, Afferte maſſam ficorũ.
Quam cùm attuliſſent, & poſuiſſent ſuper ulcus ejus, cura-
8 tus eſt. Dixerat autem Ezechias ad Iſaiam ; Quod erit ſignũ,
quia Dominus me ſanabit, &
quia aſcenſurus ſum die tertiâ
9 templum Domini ? Cui ait Iſaias; Hoc erit ſignum à Domino,
quòd facturus ſit Dominus ſermonem, quem locutus
eſt: Vis ut aſcendat umbra decem lineis,
an ut revertatur
10 totidem gradibus? Et ait Ezechias ; Facile eſt, umbram creſcere
decẽ lineis: nec hoc volo
ut fiat, ſed ut revertatur retror-
11 ſùm decem gradibus. Invocavit itaque Iſaias propheta Dominum,
& reduxit umbram ꝑ
lineas, quibus jam deſcenderat
in horologio Achaz, retror-
12 ſùm decem gradibus. In tempore illo miſit Berodach Baladan,
filius Baladan, rex Babyloniorum, literas & munera
ad Ezechiam : audierat enim
13 quòd ægrotâſſet Ezechias. Lætatus eſt autem in adventu eorum
Ezechias, & oſtendit eis
domum aromatum, & aurum
& argentum, & pigmenta varia,
unguenta quoque, & domum vaſorum ſuorum, & omnia
quæ habere poterat in
theſauris ſuis. Non fuit quod
non monſtraret eis Ezechias
in domo ſua, & in omni po-
14 teſtate ſua. Venit autem Iſaias
propheta ad regem Ezechiam,
dixitque ei ; Quid dixerunt viri
iſti ? aut undè venerunt ad
te ? Cui ait Ezechias ; De terra
longinqua venerunt ad me,
15 de Babylone. At ille reſpondit,
Quid viderunt in domo
tua ? Ait Ezechias ; Omnia
quæcunque ſunt in domo mea,
viderunt: nihil eſt ꝙ non monſtraverim
eis in theſauris meis.
16 Dixit itaque Iſaias Ezechiæ,
Audi ſermonem Domini ;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆμα
5 κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ἐπίστρεψον,
καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον
τοῦ (η) λαοῦ μου, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς προσευχῆς
σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί
σε· (θ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (ι) ἀναβήσῃ
6 εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ προσθήσω ἐπὶ
τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη· καὶ ἐκ χειρὸς
βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν
πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
ταύτης (κ) δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν
7 μου. Καὶ (λ) εἶπε, Λαβέτωσαν παλάθην σύκων,
(μ) καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ ὑγιάσει.
8 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν,
Τί τὸ σημεῖον ὅτι (ν) ἰάσεταί με κύριος,
καὶ ἀναβήσομαι εἰς (ξ) οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ
9 τῇ τρίτῃ; Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας, Τοῦτο
τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι ποιήσει κύριος
τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα
(ο) βαθμοὺς, ἐὰν ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμούς;
10 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι
δέκα (π) βαθμούς· οὐχὶ, (ρ) ἀλλ' ἐπιστραφήτω
ἡ (σ) σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα
11 βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἐβόησεν Ἡσαΐας
ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν
ἡ σκιὰ ἐν τοῖς (τ) ἀναβαθμοῖς εἰς
12 τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. Ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἀπέστειλε (†) Μαρωδὰχ Βαλαδὰν υἱὸς
Βαλαδὰν βασιλεὺς Βαβυλῶνος βιβλία καὶ
μαναὰ πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι
13 ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς
Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ
νεχωθὰ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, (υ) τὰ
ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸν οἶκον
τῶν σκευῶν, καὶ ὅσα ηὑρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς
αὐτοῦ, οὐκ (φ) ἦν λόγος ὃν οὐκ ἔδειξεν
αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
14 καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν
Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί ἐλάλησαν οἱ
ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ; καὶ
εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἥκασι
15 πρὸς μὲ, ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπε, Τί
εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ (χ) εἶπε, Πάντα
ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἶδον· οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ
μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ (ψ) καὶ τὰ
16 ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας
πρὸς Ἐζεκίαν, Ἄκουσον (ω) λόγον κυρίου,

Et erat Eſaias in atrio medio. Et 4
verbum Domini factum eſt ad eum,
dicens ; Revertere, & dices 5
ad Ezeciam ducem populi mei;
Hæc dicit Dominus Deus David
patris tui ; Audivi deprecationem
tuam, vidi lachrymas tuas. Ecce
ego ſanabo te: die tertiâ aſcendes
in domum Domini. Et adjiciam 6
ad dies tuos quinq; & decem annos:
& de manu regis Aſſyriorum
ſalvabo te, & civitatem hanc:
& protegam ſuper civitatẽ hanc
propter me, & propter David
ſervum meum. Et (g) dixit ; Ca- 7
piant palatham ficorum, & ponant ſuper ulcus : & ſanabitur.
Et dixit Ezecias ad Eſaiam ; 8
Quodnam ſignum, quia ſanabit
me Dominus , & aſcendam in
domum Domini die tertiâ? Et di- 9
xit Eſaias ; Hoc ſignum à Domino,
quia faciet Dominus verbum,
quod locutus eſt: Ibit umbra decem
gradus, (h) ſi revertet decem
gradus? Et dixit Ezecias ; Leve 10
umbram declinare decem gradus.
Nequaquàm: ſed revertatur umbra
in (i) aſcenſionibus decem
gradus retrorſùm. Et clamavit 11
Eſaias propheta ad Dominum: &
revertit umbra in (k) aſcenſionibus
in poſteriora decem gradus.
In tempore illo miſit Marodach 12
(l) Baladan filius Baladan rex
Babylonis libros, & (m) Manaa
ad Ezeciam: quoniam audiverat,
quia ægrotavit Ezecias. Et ga- 13
viſus eſt ſuper iis Ezecias: & oſtendit
eis totam domũ ipſius (n)
Nechotha, argentum, & aurum,
aromata, & oleum bonum, & domum
vaſorum, & quæcunq; inventa
ſunt in theſauris ſuis. Non
fuit verbum, quod non oſtenderit
eis Ezecias in domo ſua, & in omni
(o) poteſtate ſua. Et intra- 14
vit Eſaias propheta ad regem Ezeciam,
& dixit ad eum ; Quid
locuti ſunt viri iſti? & undè venerunt
ad te? Et dixit Ezecias ;
De terra longinqua venerunt ad
me, de Babylone. Et dixit ; Quid 15
viderunt in domo tua? Et dixit ;
Omnia quæcunq; in domo mea,
viderunt: non fuit in domo mea,
quod non oſtenderim eis, ſed &
quæ in theſauris meis. Et dixit 16
Eſaias ad Ezeciam , Audi verbum Domini ;

MS.A. (η) λαοῦ, Τάδε (θ) ἐν τῇ (ι) * ἀναβήσεται εἰς τὸν οἶκον (κ) διὰ μὲ (λ) εἶπεν Ἡσαΐας, Λαβέτωσαν (μ) * καὶ ἐλήμφθη καὶ ἐπιθέτωσαν (ν) ἰάσεταί κύριός με, καὶ (ξ) τὸν οἶκον (ο) ἀναβαθμοὺς, * Καὶ εἶπεν (π) ἀναβαθμούς· (ρ) ἀλλὰ (σ) σκιὰ δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. (τ) ἀναβαθμοῖς * κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. (†) Μερωδὰχ (υ) καὶ τὰ (φ) ἦν τόπος ὃν (χ) εἶπεν Ἐζεκίας, Πάντα (ψ) καὶ ἐν (ω) τὸν λόγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַהֲוָה יְשַׁעְיָה לָא נְפַק לְדָרְתָא מְצִיעֲאָה וּפִתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃
5 תּוּב וְתֵימַר לְחִזְקִיָּה מַלְכָּא דְעַמִּי כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּדָוִד אֲבוּךְ שְׁמִיעַ קֳדָמַי צְלוֹתָךְ
6 גְּלִיאָ קֳדָמַי דִּמְעָתָךְ הָא אֲנָא מַסֵּי לָךְ בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה תִּסַּק לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וְאוֹסִיף
עַל יוֹמָךְ חֲמֵשׁ עַסְרֵי שְׁנִין וּמִיַּד מַלְכָּא דְאַתּוּר אֲשֵׁיזְבִנָּךְ וְיָת קַרְתָּא הָדָא וְאָגֵין עַל קַרְתָּא
7 הָדָא בְּדִיל מֵימְרִי וּבְדִיל דָּוִד עַבְדִּי׃ וַאֲמַר יְשַׁעְיָהוּ יִסְּבוּן דְּבֵלֶת תְּאֵנִין וּנְסִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ עַל
8 שִׁיחֲנָא וְאִתַּסִּי׃ וַאֲמַר חִזְקִיָּהוּ לִישַׁעְיָהוּ מָא אָת אֲרֵי יַסֵּי יְיָ לִי וְאֶסַּק בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה לְבֵית
9 מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וַאֲמַר יְשַׁעְיָה דֵּין לָךְ אָתָא מִן קֳדָם יְיָ אֲרֵי יַעְבֵּיד יְיָ יָת פִּתְגָמָא דְּמַלֵּיל הֲיָהָךְ
10 טוּלָא עֲסַר שָׁעִין אִם יְתוּב עֲסַר שָׁעִין׃ וַאֲמַר חִזְקִיָּה קַלִּילָא דָא דִיהָךְ טוּלָא עֲסַר שָׁעִין
11 בְּרַם נִסָּא יְתוּב טוּלָא לַאֲחוֹרוֹהִי עֲסַר שָׁעִין׃ וְצַלִּי יְשַׁעְיָה נְבִיאָ קֳדָם יְיָ וַאֲתֵיב יָת טוּלָא
12 בְּצוּרַת אֶבֶן שָׁעַיָּא דִּנְחַתַת בְּמַסְּקָנָא דְאָחָז שִׁמְשָׁא לַאֲחוֹרוֹהִי עֲסַר שָׁעִין׃ בְּעִדָּנָא הַהוּא
שְׁלַח בְּרוֹדַךְ בַּלְאֲדָן בַּר בַּלְאֲדָן מַלְכָּא דְבָבֶל אִגְּרָן וְקֻרְבָּנִין לְוָת חִזְקִיָּה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי
13 אִתְמְרַע חִזְקִיָּה׃ וְקַבֵּל מִנְּהוֹן חִזְקִיָּה וְאַחֲזִינוּן יָת כָּל בֵּית גִּנְזוֹהִי יָת כַּסְפָּא וְיָת דַּהֲבָא וְיָת
בּוּסְמַיָּא וְיָת מִשְׁחָא טָבָא וְיָת בֵּית מָנוֹהִי וְיָת כָּל דְּאִשְׁתְּכַח בְּגִנְזוֹהִי לָא הֲוָה
14 מִדַּעַם דְּלָא אַחֲזִינוּן חִזְקִיָּה בְּבֵיתֵיהּ וּבְכָל שׁוּלְטָנֵיהּ׃ וַאֲתָא יְשַׁעְיָה נְבִיָּא לְוָת
מַלְכָּא חִזְקִיָּה וַאֲמַר לֵיהּ מָה אֲמַרוּ לָךְ גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין וּמְנָן אֲתוֹ לְוָתָךְ וַאֲמַר חִזְקִיָּה
15 מֵאַרְעָא רְחִיקָא אֲתוֹ לְוָתִי מִבָּבֶל׃ וַאֲמַר מָה חֲזוֹ בְּבֵיתָךְ וַאֲמַר חִזְקִיָּה יָת כָּל
16 דִּי בְּבֵיתִי חֲזוֹ לָא הֲוָה מִדַּעַם דִּי לָא אַחֲזֵיתִנּוּן בְּגִנְזַי׃ וַאֲמַר יְשַׁעְיָהוּ לְחִזְקִיָּה קַבֵּל
פִּתְגָמָא דַיְיָ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et factum eſt, Jeſaghjah nondum exierat in atrium medium, & verbum 4
prophetiæ à Domino fuit cum eo, dicendo : Redi, & dicito Hhizkiah re- 5
gi populi mei : Sic dixit Dñs Deus David patris tui : Audita eſt à me
oratio tua, apparuerunt ante me lachrymæ tuæ : ecce ego ſano te, die ter-
tio aſcendes in domum ſanctuarii Domini. Et addam ſuper dies tuos quin- 6
decim annos : & de manu regis Athur liberabo te & urbem hanc, & pro-
tegam urbem iſtam propter *verbum meum*, & propter David ſervum me-
um. Et dixit Jeſaghjahu : *Accipiant* maſſam ficuum: & acceperunt & po- 7
ſuerunt ſuper ulcus, & ſanatum eſt. Et dixerat Hhizkiah ad Jeſaghjah : 8
Quod ſignum erit quòd ſanabit Dñs me, & aſcendam die tertio in domum
ſanctuarii Domini ? Et dixit Jeſaghjah : Hoc tibi erit ſignum à Dño quòd 9
faciet Dominus verbum quod locutꝰ eſt, an procedet umbra decem horis,
an recedet decem horis ? Et dixit Hhizkiah : Facile eſt hoc quòd proce- 10
dat umbra decem horis: ſed hoc ſit ſignum, redeat umbra retrorſum decem
horis. Et oravit Jeſaghjah propheta Dominum, & reduxit umbram per 11
figuram lapidis horarum quibus deſcenderat in aſcenſu Ahhaz Sol retror-
ſum decem horis. Tempeſtate illa miſit Berodach Baladan filius Baladan 12
rex Babel epiſtolas & munera ad Hhizkiah, quia audierat quòd ægrotâſſet
Hhizkiah. Et accepit eos Hhizkiah, & oſtendit illis *omnem domum the-* 13
ſaurorum ſuorum, argentum & aurum, & aromata, & unguentũ bonum, &
domum vaſorũ ſuorũ, & omne quod inventũ eſt in theſauris ſuis: non fuit
quicquam quod non oſtenderit illis Hhizkiah in domo ſua , & in omni
imperio ſuo. Et venit Jeſaghjah propheta ad regem Hhizkiah, & dixit ei : 14
Quid dixerunt *tibi* viri hi, & undè venerunt ad te ? & dixit Hhizkiah : De
terra longinqua venerunt *ad me*, de Babel. Et dixit, Quid viderunt in 15
domo tua ? & dixit Hhizkiah : Omnia quæ ſunt in domo mea viderunt,
nec fuit quicquam quod non oſtenderim illis in theſauris meis. Et dixit 16
Jeſaghjah ad Hhizkiah ; Audi verbum Domini :

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܫܥܝܐ ܠܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܡܢ ܕܪܬܐ ܡܨܥܝܬܐ. ܘܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܟܕ ܐܡܪ. 4
* ܗܦܘܟ ܘܐܡܪ ܠܚܙܩܝܐ ܡܕܒܪܢܗ ܕܥܡܝ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. 5
ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ ܘܚܙܝܬ ܕܡܥܬܟ. ܗܐ ܡܐܣܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ ܬܣܩ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܘܣܦ ܥܠ ܝܘܡܝܟ ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܘܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܐܦܨܝܟ. 6
ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܓܢ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܦܪܘܩܝܗ ܡܛܠܬܝ. ܘܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ.
* ܘܐܡܪ ܐܫܥܝܐ. ܢܣܒܘܢ ܕܒܠܬܐ ܕܬܐܢܐ. ܘܢܣܝܡܘܢ ܥܠ ܫܘܚܢܐ. ܘܡܬܚܠܡ. * ܘܐܡܪ 7 8
ܚܙܩܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܡܢܐ ܗܝ ܐܬܐ ܕܡܐܣܐ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܘܐܣܩ ܐܢܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܫܥܝܐ. ܗܕܐ ܠܟ ܐܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ. 9
ܢܗܠܟ ܛܠܠܐ ܥܣܪܐ ܕܪ̈ܓܝܢ. ܐܘ ܢܗܦܘܟ ܥܣܪܐ ܕܪ̈ܓܝܢ. * ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. ܦܫܝܩܐ ܗܝ ܗܕܐ 10
ܕܢܗܠܟ ܛܠܠܐ ܥܣܪܐ ܕܪ̈ܓܝܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܢܗܦܘܟ ܛܠܠܐ ܠܒܣܬܪܗ. ܥܣܪܐ ܕܪ̈ܓܝܢ.
* ܘܩܪܐ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܗܦܟ ܛܠܠܐ ܒܕܪ̈ܓܐ ܕܢܚܬ ܒܗܘܢ ܫܡܫܐ. ܒܕܪ̈ܓܐ 11
ܕܐܚܙ. ܥܣܪܐ ܕܪ̈ܓܝܢ. * ܒܗܘ ܙܒܢܐ. ܫܕܪ ܡܪܘܕܟ ܒܠܕܢ ܒܪ ܒܠܕܢ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. 12
ܐܓܪ̈ܬܐ ܘܩܘܪ̈ܒܢܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܟܕ ܫܡܥ ܕܐܬܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܘܚܝܐ. * ܘܚܕܝ ܒܗܘܢ ܚܙܩܝܐ. 13
ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܒܝܬ ܓܙܘ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܒܣܡ̈ܐ ܘܡܫܚܐ ܛܒܐ. ܘܟܠܗ ܒܝܬ
ܡܐܢܘܗܝ. ܘܟܠ ܕܡܫܬܟܚ ܒܓܙܘܗܝ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܕܡ ܚܙܩܝܐ. ܕܠܐ ܚܘܝ ܐܢܘܢ
ܒܒܝܬܗ. ܘܒܟܠܗ ܒܝܬ ܫܘܠܛܢܗ. * ܘܐܬܐ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. 14
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܡܪܘ ܠܟ ܗܠܝܢ ܓܒܪ̈ܐ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܘ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ.
ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ. ܡܢ ܒܒܠ ܐܬܘ ܠܘܬܝ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܚܙܘ ܒܒܝܬܟ. ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. 15
ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܝ ܚܙܘ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܡܕܡ ܒܒܝܬܝ. ܕܠܐ ܚܘܝܬ ܐܢܘܢ ܒܓܙܝ. * ܘܐܡܪ 16
ܐܫܥܝܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܫܡܥ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ.

* Eſaiá ex atrio mediano nondum egreſſo, 4
factus eſt ſuper eum ſermo Domini, dicendo;
Revertere, dic Hezeciæ rectori populi mei; 5
Sic dicit Dominus Deus Davidis patris tui,
Audivi precationem tuam, & lachrymam
tuam vidi: ecce ſanitatem tibi reſtituam, &
die tertio aſcendes in domum Domini: Su- 6
peraddam diebus tuis quindecim annos, &
de manibus regis Athur liberabo te & civi-
tatem iſtam: & hanc civitatem protegam, &
ſervabo eam propter me, & propter Davi-
dem ſervum meum. Et ait Eſaia, Accipiant 7
palatham ficuum, imponant ulceri, & ſani-
tatem recuperabit. Dixit autem Hezecia ad 8
Eſaiam, Quodnam erit ſignum quòd Do-
minꝰ ſit me ſanaturus, & tertio die ſim aſcen-
ſurus in ædem Domini? Reſpondit Eſaia, 9
Hoc eſto tibi ſignum à Domino quòd factu-
rus ſit Dominus ſermonem quem dixit: Pro-
gredietur umbra decem gradibus, aut retro-
gredietur decem gradibus. Ait Hezecia, Le- 10
ve hoc eſſet progredi umbram decem gradi-
bus: non ita, ſed retrogrediatur umbra de-
cem gradibus. Invocavit igitur Eſaia pro- 11
pheta Dominum, & retrogreſſa eſt umbra per
eoſdem gradus per quos ſol deſcenderat in
gradibus Ahazi, decem gradibus. Eodem 12
tempore miſit Merodach-beldan filius Belda-
nis rex Babelis literas cum muneribus ad
Hezeciam, cùm audiſſet ægrotâſſe Hezeciam,
& revixiſſe. Et lætatꝰ eſt eis (i. *nuntiis*) He- 13
zecia, & oſtendit eis cellam gazæ ſuæ, argen-
tum & aurum, aromata & unguenta optima,
totam ſuæ ſupellectilis cellam, & quicquid
reperiebatur in theſauris ſuis; nihil denique
reliquit Hezecia quod non oſtenderet eis,
cùm domi ſuæ, tum in omni domo ditionis
ſuæ. Venit autem Eſaia propheta ad Hezeci- 14
am regem, & ait illi, Quid dixêre tibi viri
illi? & unde venerunt ad te? Reſpondit He-
zecia; E terra longinqua, è Babel venerunt
ad me. Dixit *ille*, Quid viderunt domi tuæ, 15
Reſpondit Hezecia, Quicquid eſt domi meæ,
viderunt; nihílque obmiſi domi meæ quod
non oſtenderim eis in theſauro meo. Dixit 16
Eſaia ad Hezeciam, Audi ſermonem Domini:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واسعيا لم يكن خرج الي وسط الدار * فاوحي الرب الي اسعيا * ان ارجع الي حزقيا مدبر الشعب * 4 5
وقل له * هكذا يقول الله اله داود ابيك * اني قد سمعت صلاتك وابصرت دموعك * وانا اشفيك * وفي
اليوم الثالث تصعد الي بيت الله * وازيدك علي عمرك خمسة عشر سنة * واخلصك من يد ملك 6
الموصل انت وهذه المدينة * واخلصها من اجلي ومن اجل داود عبدي * وقال اسعيا لحزقيا * 7
خذ من ورق التين واجعله علي الجرح فتبرا وتحيا * فقال حزقيا لاسعيا * ما هي العلامة التي 8
قال الرب انه يشفيني حتي اصعد في يوم الثالث الي بيت الله * فقال له اسعيا * هذه اية لك من 9
عند الله ليصنع الرب القول الذي قال * يسير الظل عشر درجات * او يرجع عشر درجات *
* قال حزقيا * هذا امر يسير ان يسير الظل عشر درجات ولكن ليس هكذا * بل يرجع الظل 10
الي وراه عشر درجات * فدعي اسعيا للرب * فرجع الظل في الدرج * ونزل في درج احاز الشمس 11
الي ورايه عشر درجات * وفي ذلك الزمان بعث مردوخ بلدان بن بلدان ملك بابل كتبا 12
وهدايا الي حزقيا * حين سمع ان حزقيا مرض وعاش * ففرح بهم حزقيا وجعلهم في بيت 13
خزانته * فضة وذهبا وافاوي وادهانا طيبة * واخذ حزقيا رسل الملك واراهم خزاين
وجميع بيوت انيته * وكل شي في خزانته * لم يترك حزقيا شي الا اراهم * في بيته وفي
جميع بيت سلطانه * فاتي اسعيا النبي الي حزقيا الملك * فقال له * ما الذي قالوا هولاء 14
القوم * ومن اي مكان اتوك * فقال حزقيا * من الارض البعيدة التي هي بابل اتوني *
* فقال * ما الذي ابصروا في بيتك * فقال حزقيا * كل شي في بيتي قد ابصروه * وما 15
تركت شي في بيتي الا وقد اريتهم اياه * وكذلك في خزانتي * فقال اسعيا لحزقيا * اسمع 16
قول الله *

* *Cùm Eſaia nondum egreſſus eſſet ad me-* 4
dium uſque atrium, revelavit Dominus
Eſaiæ, dixitque, Revertere ad Hezeciam 5
rectorem populi, & dic illi; Sic ait Deus,
Deus Davidis patris tui; Equidem audivi
orationem tuam, & vidi lachrymas tuas:
& ego ſanabo te, & die tertio aſcendes
ad domum Dei: Et adjiciam tibi ad æta- 6
tatem tuam, quindecim annos, & eripiam
te de manu regis Mauſel, te inquam, &
urbem iſtam, et aſſeram eam propter me et
propter Davidem ſervum meum. Tum di- 7
xit Eſaia Hezeciæ, Sume de foliis ficuum,
& adapta vulneri, & ſanaberis ac vives.
Dixit autem Hezecia Eſaiæ, Quod eſt in- 8
dicium quod dixit Dominus me ita ſanan-
dum ut aſcendam die tertio ad domum
Dei? Ait illi Eſaia, Hoc eſto tibi indi- 9
cium à Domino quòd facturus ſit Domi-
nus rem quam dixit; Procedet umbra
decem gradibus, aut retrocedet decem
gradibus. Ait Hezecia, Facile nego- 10
tium eſt procedere umbram decem gradi-
bus: verùm non ita, ſed retrocedat umbra
decem gradibus. Tunc rogante Eſaiâ Do- 11
minum, retroceſſit umbra per gradus, de-
ſcenditque ſol in gradibus Ahazi re-
trorſum, decem gradibus. Eodem quo- 12
que tempore miſit Mardoc-boldan filius
Boldanis, rex Babelis, epiſtolas cum
muneribus ad Hezeciam, cùm audiſſet
Hezeciam ægrotâſſe & revixiſſe. Et 13
lætatus eſt eis Hezecia, repoſuitque ea
in cella ſua: argentum, aurum, præ-
ſtantiſſimos odores, & unguenta ſua-
viſſima: deinde duxit Hezecia lega-
tos regis, & oſtendit eis theſauros
ſuos, omnia armamentaria ſua, &
quicquid erat in ærario ſuo: nihil re-
liquit Hezecia, quod non oſtenderit
eis, tam in domo ſua, quàm in tota
æde dominii ſui. Venit autem Eſaia 14
propheta ad Hezeciam regem, & ait
illi; Quid tibi dixerunt homines illi?
& quo de loco venerunt ad te? Re-
ſpondit Hezecia, E regione illa remo-
ta, nempe Babele, ad me venerunt.
Iterum dicens, Quid viderunt in do- 15
mo tua? reſpondit Hezecia, Quic-
quid eſt domi meæ, inſpexerunt; ni-
hilque reliqui domi meæ, quod non
oſtenderim eis, eodémque modo in æra-
rio meo. Tum dixit Eſaia Hezeciæ, 16
Audias dictum Dei:

quæ & ,tua domo in quod omne deferetur & ,*venientes* dies Ecce
17 הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא ׀ כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר
remanebit Non .Babel in ,hanc diem ad usque ,tui patres *thesaurizârunt*
אָצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא־יִוָּתֵר
quos ,te de egredientur qui ,tuis filiis de Et .Dominus dixit ,*verbum*
18 דָּבָר אָמַר יְהוָה׃ וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר
Dixitque .Babel regis palatio in eunuchi erunt & :tollent ,generabis
19 תּוֹלִיד יִקָּח וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר
.es locutus quod ,Domini verbum est Bonum :Jesahjahu ad Chizchijahu
חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
? meis diebus in sit futura veritas & pax *si* Nonne : dixit Et
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם־שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בְיָמָי׃
fecit quod & ,ejus fortitudo omnis & ,Chizchijahu *verborum residuum* Et
20 וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה
,civitatem in aquas introduxit & ,aquæductum & , piscinam
אֶת־הַבְּרֵכָה וְאֶת־הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת־הַמַּיִם הָעִירָה
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa nonne
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Menasseh regnavit & ,suis patribus cum Chizchijahu *Jacuitque* ? Jehudah
21 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה
.eo pro eius filius
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXI. כא

quinquaginta & ,*ipsum regnando in* Menasseh annorum duodecim Filius
1 בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים
.Chephsibah ejus matris nomen Et .Jerusalaim in regnavit annis quinque &
וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֶפְצִי־בָהּ׃
, gentium abominationes juxta , Domini oculis in malum Fecitque
2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם
,est Conversusque .Israel filiorum *faciebus* à Dominus expulit quas
3 אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב
erexit & :eius pater Chizchijahu perdiderat quæ ,excelsa ædificavit &
וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר אִבַּד חִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם
rex Achab fecerat sicut ,Lucum fecit & ,Bahal ipsi altaria
מִזְבְּחֹת לַבַּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחְאָב מֶלֶךְ
.eis servivit & ,cœlorum militiæ omni se incurvavit & ,Israel
יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃
,Dominus dixit qua , Domini domo in altaria extruxit Et
4 וּבָנָה מִזְבְּחֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
universæ aras extruxit Et .meum nomen ponam Jerusalaim In
5 בִּירוּשָׁלַם אָשִׂים אֶת־שְׁמִי׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־
fecit transire Et .Domini domus atriis duobus in ,cœlorum militiæ
6 צְבָא הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃ וְהֶעֱבִיר
fecit & ,est auguratus & ,tempora observavit & ,ignem per suum filium
אֶת־בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְעָשָׂה
Domini oculis in malum *faciendum ad* multiplicavit *sciolos* & ,pythonem
אוֹב וְיִדְּעֹנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
,domo in ,fecerat quod , Luci sculptile posuit Et .irritandum ad
7 לְהַכְעִיס׃ וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה בַּבַּיִת
; eius filium Selomoh ad & ,David ad Dominus dixerat qua
אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְנוֹ
tribubus cunctis de elegi quam ,Jerusalaim in & , hac domo In
בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל שִׁבְטֵי
addam non Et .sempiternum in meum nomen ponam , Israel
8 יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וְלֹא אֹסִיף
,eorū patribus dedi quam ,terra è Israel pedem *faciendū moveri ad*
לְהָנִיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם
,eis præcepi quæ ,omnia juxta *faciendum ad* custodierint *si tantum*
רַק ׀ אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
.Mosch meus servus eis præcepit quam , legem omnem juxta &
וּלְכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה׃

Versio VULG. LAT.

17 Ecce dies venient, & auferentur omnia, quæ sunt in domo tua, & quæ condiderunt patres tui usque in diē hanc, in Babylonem: non remanebit quidquam, ait Dominus. 18 Sed & de filiis tuis qui egredientur ex te, quos generabis, tollentur, et erunt eunuchi in palatio regis Babylonis. 19 Dixit Ezechias ad Isaiam; Bonus sermo Domini, quem locutus es: sit pax & veritas in diebus meis. 20 Reliqua autem sermonum Ezechiæ, & omnis fortitudo ejus, & quomodò fecerit piscinam, & aquæductum, & introduxerit aquas in civitatem, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonū dierum regum Juda? 21 Dormivítque Ezechias cum patribus suis, & regnavit Manasses fili⁹ ejus pro eo.

CAP. XXI.

1 Duodecim annorū erat Manasses cùm regnare cœpisset, & quinquaginta quinque annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus, Haphsiba. 2 Fecítque malum in conspectu Domini, juxta idola gentium, quas delevit Dominus à facie filiorum Israel. 3 Conversúsq; est, & ædificavit excelsa, quæ dissipaverat Ezechias pater ejus: & erexit aras Baal, & fecit lucos sicut fecerat Achab rex Israel, & adoravit omnem militiam cœli, & coluit eam. 4 Extruxítque aras in domo Domini, de qua dixit Dominus; In Jerusalem ponam nomen 5 meum. Et extruxit altaria universæ militiæ cœli in duobus 6 atriis templi Domini. Et traduxit filium suum per ignem: & ariolatus est, & observavit auguria, & fecit pythones, & aruspices multiplicavit, ut faceret malum coram Domino, 7 & irritaret eum. Posuit quoque idolum luci, quem fecerat, in templo Domini: super quod locutus est Dominus ad David, & ad Salomonē filium ejus; In templo hoc, & in Jerusalem, quam elegi de cunctis tribubus Israel, ponam nomen 8 meum in sempiternum. Et ultrà non faciam commoveri pedem Israel de terra, quam dedi patribus eorum: si tamen custodierint opere omnia quæ præcepi eis, & universam legem quam mandavit eis servus meus Moyses.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

17 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ οὐχ (†) ὑπολειφθήσεται ῥῆμα ὃ εἶπε (α) κύριος. 18 Καὶ οἱ υἱοί σου οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ οὓς γεννήσεις, λήψεται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. 19 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν, Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν (β) ἐλάλησεν, ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου. 20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησε, τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν, καὶ (γ) εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ (δ) βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 21 Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

17 Ecce dies veniunt: & tollentur omnia quæ in domo tua, & quæcunq; thesaurizaverunt patres tui usq; in diem hanc, in Babylonem: & non remanebit verbum (p) quod dixit Dominus. 18 Et filii tui, qui egredientur ex te, quos generabis, (q) capientur, & erunt (r) eunuchi in domo regis Babylonis. 19 Et dixit Ezecias ad Esaiam; Bonum est verbum Domini, quod locutus est: sit (s) pax in diebus meis. 20 Et reliqua verborum Ezeciæ, & omnis potentatus ejus, & quæcunque fecit, fontem, & aquæductum, & introduxit aquā in civitatem, nonne hæc scripta in libro Verborum dierum regibus Juda? 21 Et dormivit Ezecias cum patribus (t) suis. Et regnavit Manasses filius ejus pro eo.

MS.A. (†) ὑπολημφθήσεται (α) ὁ κύριος. (β) ἐλάλησεν· καὶ εἶπεν, Μὴ οὐκ ἂν εἰρήνη καὶ ἀλήθεια ἔσται ἐν ἡμέραις μου; (γ) καὶ εἰσήνεγκεν τὸ ὕδωρ (δ) βιβλίῳ * τῶν ἡμερῶν

ΚΕΦ. κα΄.

1 Υἱὸς δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ πεντήκοντα, καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (α) Ἀψιβά. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 3 Καὶ (β) ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ (γ) κατέσκαψεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ (δ) ἀνέστησε θυσιαστήριον τῇ Βάαλ, καὶ ἐποίησε (ε) τὰ ἄλση καθὼς ἐποίησεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. 4 Καὶ ᾠκοδόμησε (ζ) θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ κυρίου, ὡς εἶπε, Ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσω (η) τὸ ὄνομά μου. 5 Καὶ ᾠκοδόμησε (θ) θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ (ι) ἐν ταῖς 6 δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. Καὶ διῆγε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ, καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο, καὶ ἐποίησε (κ) τεμένη, καὶ γνώστας ἐπλήθυνε τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς 7 κυρίου παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἔθηκε (λ) τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ (μ) καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἣ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν (ν) τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου (ξ) 8 εἰς τὸν αἰῶνα, Καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες φυλάξουσι (ο) πάντα ὅσα (π) ἐνετειλάμην, κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου (ρ) Μωϋσῆς.

CAP. XXI.

1 FILIUS duodecim annorū erat Manasses in regnando ipsum: & quinquaginta & quinque annos regnavit in Hierusalem: & nomen matri ejus, Apsiba. 2 Et fecit malum in oculis Domini, juxta abominationes gentium, quas sustulit Dominus à facie filiorum Israel. 3 Et revertit, & ædificavit excelsa, quæ diruerat Ezecias pater ejus, & erexit altare Baal: & fecit lucos, sicut fecerat Achaab rex Israel: & adoravit omnem (a) virtutem cæli: & servivit eis. 4 Et ædificavit altare in domo Domini, (b) quomodò dixit, In Hierusalem ponam nomen meum. 5 Et ædificavit (c) altare omni virtuti cæli in duobus atriis domûs Domini: 6 Et traduxit filios suos in igni, & (d) ariolabatur, & augurabatur, & fecit (e) delubra, & (f) Gnostas multiplicavit faciendo malum in oculis Domini ad irritandum eum. 7 Et posuit sculptile luci in domo, quā dixit Dominus ad David, & ad Salomon filium ejus; In domo hac, & in Hierusalem, quam elegi de omnibus tribubus Israel, (g) & ponam nomen meum in seculum. 8 Et non adjiciam commovere pedem Israel de terra, quā dedi patribus eorum: (h) qui modò custodient omnia, quæcunque mandavi juxta omne mandatum, quod mandavit eis servus meus Moyses.

MS.A. (α) Ὀφσιβά. (β) ἀπέστρεψεν (γ) κατέσκαψεν (δ) * ἀπέστρεψεν τὸ θυσιαστήριον (ε) ἄλση (ζ) τὸ θυσιαστήριον (η) τὸν θρόνον μου. Καὶ (θ) τὸ θυσιαστήριον (ι) ἐν πάσαις αὐλαῖς (κ) θελητὴν, καὶ γνώστας (λ) τὸ * γλυπτὸν τοῦ οἴκου ἐν τῷ * ἄλσει ὡς ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ, ὡς εἶπεν (μ) καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην (ν) Ἰσραήλ, (ξ) ἐκεῖ εἰς τὸν (ο) τοῦ ποιεῖν πάντα (π) ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πᾶσαν ἐντολὴν (ρ) Μωσῆς.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 הא יומיא אתן ויתנטל כל די בביתך דגנזו אבהתך עד יומא הדין ויתוב לבבל לא
18 ישתאר מדעם אמר יי : ומבנך די יפקון מנך דתוליד ידבר ויהון רברבין בהיכלא דמלכא
19 דבבל : ואמר חזקיה לישעיה תקין פתגמא דיי דמללתא ואמר הלא אם שלם וקשוט יהי
20 ביומי : ושאר פתגמי חזקיה וכל גבורתיה ודעבד ית ברכתא וית מזיקתא ואיתי ית
21 מיא לקרתא הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית יהודה : ושכיב
חזקיהו עם אבהתוהי ומלך מנשה בריה תחותוהי :

כא

1 בר תרתא עסרי שנין מנשה כד מלך וחמשין וחמש שנין מלך בירושלם ושום אמיה
2 חפצי בה : ועבד דביש קדם יי כתועבת עממיא דתריך יי מן קדם בני ישראל : ותב 3
ובנא ית במתא דאביד חזקיה אבוהי ואקים אגורין לבעלא ועבד אשירתא כמא דעבד
4 אחאב מלכא דישראל וסגיד לכל חילי שמיא ופלח יתהון : ובנא אגורין בבית מקדשא
5 דיי דאמר יי בירושלם אשרי ית שכנתי : ובנא אגורין לכל חילי שמיא בתרתין דרתא
6 דבית מקדשא דיי : ואעבר ית בריה בנורא ועונן ונחיש ועבד בדין וזכורו אסגי למעבד
7 דביש קדם יי לארגזא קדמוהי : ושוי ית צלם אשירתא דעבד בביתא דאמר יי לדוד
ולשלמה בריה בביתא הדין ובירושלם דאתרעיתי מכל שבטיא דישראל אשרי
8 ית שכנתי לעלם : ולא אוסיף לטלטלא ית ישראל מן ארעא דיהבית לאבהתהון
להוד אם יטרון למעבד ככל תפקידתא דפקידתנון ולכל אוריתא דפקיד יתהון
עבדי משה :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 Ecce dies veniunt, & tolletur omne quod est in domo tua, quod thesaurizârunt patres tui usq; ad diem hanc; & *revertetur* ad Babel: non relinquetur quicquam, dixit Dn̄s. 18 Et de filiis tuis qui exibunt de te quos gignes, accipiet: & erunt magnates in palatio regis Babel. 19 Et dixit Hhizkiah ad Jesaghjah, Rectum est verbum Domini quod locutus es: & dixit, Nónne *si* pax & veritas erit in diebus meis? 20 Et reliquum verborum Hhizkiah & omnis fortitudo ejus, & quomodo fecerit piscinam & aquæductum & induxerit aquas in urbem; nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? 21 Et cubuit Hhizkiah cum patribus suis, & regnavit Menasseh filius ejus pro eo.

CAP. XXI.

1 Filius duodecim annorum erat Menasseh quando regnavit: & quinquaginta quinq; annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ejus Hhephszibah. 2 Et fecit quod malum erat ante Dominum juxta abominationes gentium, quas expulerat Dn̄s à facie filiorum Israel. 3 Et conversus reædificavit excelsa, quæ dissipârat Hhizkiah pater ejus: & statuit aras Baghala, & fecit lucum sicut fecerat Ahhab rex Israel, & adoravit omnes virtutes cœlorum, & coluit eas. 4 Et ædificavit aras in domo sanctuarii Dn̄i de quo dixerat Dn̄s, In Jerusalem collocabo majestatem meam. 5 Et ædificavit aras omnibus virtutibus cœlorum in duobus atriis domus sanctuarii Dn̄i. 6 Et transire fecit filium suum per ignem, & ariolat⁹ est atq; auguratus, & fecit pythones & divinatores: multiplicavit facere quod malum erat ante Dn̄m ut irritaret eum. 7 Et posuit simulachrum luci quem fecerat in domo, de qua dixerat Dn̄s David & Selomoh filio ejus, In domo hac & in Jerusalem, in qua mihi complacui præ omnib⁹ tribub⁹ Israel, ponam majestatem meam in seculum. 8 Nec addam transferre Israelem de terra quam dedi patribus eorum: tantummodo si custodierint facere juxta *omne præceptum quod* præcepi eis, & secundùm omnē legem quam præcepit eis serv⁹ me⁹ Mosch.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܐܬܝܢ. ܘܢܫܬܩܠ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܟ. ܘܣܝܡܬܐ ܕܣܡܘ ܐܒܗܝܟ ܥܕܡܐ *
ܠܝܘܡܢܐ. ܢܐܙܠ ܠܒܒܠ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܟ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝܟ ܕܢܦܩܝܢ 18
ܡܢܟ. ܕܡܘܠܕ ܐܢܬ. ܢܕܒܪܘܢ ܘܢܗܘܘܢ ܡܗܝܡܢܐ ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܠܟܐ ܕܒܒܠ.
19 ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܛܒ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪܬ. ܘܐܡܪ. ܐܠܘ ܢܗܘܐ ܫܠܡܐ ܘܩܘܫܬܐ *
20 ܢܗܘܐ ܒܝܘܡܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܕܥܒܕ ܢܩܥܐ
21 ܘܡܪܙܒܐ. ܘܐܥܠ ܡܝܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ
ܚܙܩܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ. ܡܢܫܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܦܣܘܩܐ̈ * ܟܐ *

1 ܒܪ ܬܪܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܡܢܫܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ *
2 ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܦܨܝܒܗ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܛܢܦܘܬܐ
3 ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ. ܘܒܢܐ ܒܝܬ ܦܬܟܪܐ ܘܡܕܒܚܐ
ܕܐܥܒܪ ܚܙܩܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܩܝܡ ܡܕܒܚܐ ܠܒܥܠ. ܘܥܒܕ ܐܫܝܪܬܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܚܐܒ
4 ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܓܕ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܠܚ ܐܢܘܢ. * ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ
5 ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܐܣܝܡ ܫܡܝ. * ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ
6 ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܒܬܪܬܝܢ ܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܥܒܪ ܒܪܗ ܒܢܘܪܐ. ܘܩܣܡ
ܘܢܚܫ. ܘܥܒܕ ܙܟܘܪܐ ܘܝܕܘܥܐ. ܘܐܣܓܝ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܪܓܙܘܬܗ.
7 ܘܣܡ ܨܠܡܐ ܘܦܬܟܪܐ ܕܥܒܕ. ܒܒܝܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. *
ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܕܓܒܝܬ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܣܝܡ ܫܡܝ
8 ܠܥܠܡ. * ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܢܕܗ ܪܓܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ
ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ. ܘܟܠܗ ܢܡܘܣܐ
ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܥܒܕܝ ܡܘܫܐ.

* Ecce dies venient quibus auferetur quicquid 17
eſt domi tuæ ; & theſaurus quem majores tui
ad hunc uſque diem recondiderunt, ibit in
Babelem, nullâ re tibi relictâ, dicit Dominus.
Et de filiis tuis qui ex te prodibunt quos 18
generabis, abducentur, & erunt eunuchi in
palatio regis Babelis. Reſpondit Hezecia 19
Eſaiæ, Bonus eſt ſermo Domini quem protuliſti
: Tum dixit, O utinam pax & veritas
ſit in diebus meis. Reliqua geſta Hezeciæ,& 20
tota fortitudo ejus,utque fecerit piſcinam &
aquæductum , & introduxerit aquas in civitatem
; ecce ſcripta ſunt in libro annalium
regum Juda. Deinde occubuit Hezecia cum 21
patribus ſuis, regnavítque Manaſſe filius ejus
poſt ipſum.

CAP. XXI.

NAtus erat annos duodecim Manaſſe 1
quando regnavit, & annis quinquagintaquinque
regnavit in Jeruſalem : nomen matris
ejus, Hebſibah. Fecit quod malum erat 2
coram Domino, ſecundùm abominationes
gentium quas perdiderat Dominus à conſpectu
filiorum Iſraelis. Nam reædificavit excelſa 3
& altaria quæ extirpârat Hezecia pater
ejus : aras erexit Baali : fecit idola quemadmodum
fecerat Ahab rex Iſraelis ; & adoravit
cunctas cœli militias, & coluit eas. Item 4
extruxit aras in domo Domini, de qua dixerat
Dominus, In Jeruſalem ponam nomen
meum : Et ædificavit altaria cunctis cœli militiis 5
in utroque atrio domûs Domini : Filium 6
ſuum traduxit per ignem : divinationibus
& præſtigiis uſus eſt: inſtituit hariolos & pythones
: multáq; ſcelera commiſit coram Domino,
ut irritaret eum. Præterea ſimulacra 7
& idola quæ fecit, collocavit in ea domo de
qua dixerat Dominus Davidi & Salomoni filio
ejus, In hac domo et in Jeruſalem, quas
elegi ex omnibus tribubus Iſraelis, ibi collocabo
nomen meum in æternum : Nec deinceps 8
movebo pedem Iſraelis è terra quam dedi
patribus eorum,dummodo ſervent ac faciant
quicquid præcepi ëis, totámque legem
quam mandavit eis ſervus meus Moſes.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * هذه أيام تأتي ويحمل كل شيء في خزائنك وفي بيتك * والخزائن التي حفظها آباؤك إلى اليوم
18 إلى بابل تذهب * ولا يترك لك شيء يقول الله * ومن بنيك الذين يخرجون منك ويلدهم
19 يوجدون ويكونوا خداما في هيكل ملك بابل * فقال حزقيا لأشعيا * حسنا القول الذي
20 قلت * أحب أن يكون خيرا وبرا في أيامي * وسائر أمور حزقيا وجميع جبروته * وصنعه
البحيرة والساقية * وإدخال الماء إلى المدينة * فإنه مكتوب في سفر بيامين الذي لملوك
21 يهودا * واضطجع حزقيا مع آبائه *

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * وملك بعده ابنه منسا * وهو ابن اثني عشر سنة * وأقام ملكا بأورشليم خمسة وخمسين
2 سنة * واسم أمه حفصيبه * وصنع السوء قدام الله مثل نجاسات الأمم الذين أبادهم الله من
3 قدام بني إسرائيل * ورجع وبنى الصواعد التي كان أبوه حزقيا قلعها * وأقام مذبحا للباعل
4 وصنع أيضا حجا كما صنع أخاب ملك إسرائيل * وسجد لجميع نجوم السماء وعبدها * وبنى
5 مذابح في بيت الله في الموضع الذي قال الله * إني بأورشليم أحل نوريتي * وبنى مذابح
6 لجميع جنود السماء في داري بيت الله * وأحرق ابنه بالنار * وتخرص وتحسس * وصنع العيافين
7 والعرافين * وأكثر من صنيع الشر قدام الله ليغضبه * وجعل صنم معبوده في بيت الله
في البيت الذي قال الله لداود ولسليمان ابنه * في هذا البيت وبأورشليم التي اخترت من
8 جميع أسباط إسرائيل * أضع اسمي فيها إلى الدهر * ولا أعود أيضا أن أقلقل رجل إسرائيل
من الأرض التي وهبت لآبائهم * إن حفظوا وصنعوا كل الذي أوصيتهم فقط * وجميع الشرائع
التي أوصاهم عبدي موسى *

* *Ecce dies venturi ſunt, quibus deportabitur* 17
quicquid eſt in ærario tuo & in domo
tua; & theſauri quos repoſuerunt
patres tui ad hunc uſque diem, in Babelem
ibunt, & nihil tibi relinquetur, dicit
Deus. De filiis etiam tuis, qui ex te prodibunt, 18
quos geniturus es, capientur, &
erunt miniſtri in aula regis Babelis. Dixit 19
Hezecia ad Eſaiam, Optimus eſt ſermo
quem dixiſti, optarem ut res proſperè
ſanctéque ſuccederent diebus meis. Reliquæ 20
res geſtæ Hezeciæ, & præclara
quæque facta ipſius, quòd lacum & aquæductum
fecerit, & aquam in urbem
induxerit; ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Juda. Tandem occubuit Hezecia 21
cum patribus ſuis.

CAP. XXI.

* *Poſt hunc regnavit Manaſſe filius ejus,* 1
cùm duodecimum annum ageret : manſitque
rex in Jeruſalem quinquaginta
quinque annis: nomen matris ejus erat
Hebſibah. Scelera commiſit coram Deo, 2
juxta turpitudines gentium quas perdiderat
Deus à conſpectu filiorum Iſraelis.
Nam rurſus ædificavit excelſa quæ 3
pater ipſius Hezecia demolitus fuerat, &
aram erexit Baali. Præterea feſtum inſtituit,
quemadmodum fecerat Achab rex
Iſraelis: genuflexit omnibus cœli ſyderibus,
& adoravit ea: Ædificavit altaria 4
in domo Dei, in loco illo de quo dixerat
Dominus; In Jeruſalem habitare
faciam lumen meum. Item ædificavit altaria 5
cunctis exercitibus cœli in utroque
atrio domûs Dei : Filium ſuum igne 6
combuſſit : tempora conjectavit, uſus eſt
veneficiis, auſpices & pythones inſtituit,
multáque coram Deo ſcelera commiſit, ut
ad iram provocaret eum. Idolum quod 7
ipſe adorabat, collocavit in domo Dei, in
domo de qua dixerat Deus Davidi &
Salomoni filio ejus; In domo iſta & in
Jeruſalem quam elegi ex omnibus tribubus
Iſraelis, in ea ponam nomen meum in
perpetuum: Neque movebo deinceps pedem 8
Iſraelis de terra quam dedi patribus
eorum, ſi modò ſervaverint & fecerint
omnia quæ mandavi eis, & omnes leges
quas præcepit eis ſervus meus Moſes.

מלכים ב : כא

præ malum faciendum ad ,Menaſſeh eos fecit errare &:audierunt non Et
9 וְלֹא שָׁמֵעוּ וַיַּתְעֵם מְנַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת־הָרָע מִן־
eſt Locutuſque .Iſrael filiorum faciebus à Dñs delevit quas ,gentibus
10 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר
fecit quod eo Pro :dicendo ,prophetarum ſuorũ ſervorũ manu in Dñs
11 יְהוָה בְּיַד־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה
,omnib⁹ præ pej⁹ faciendo ,iſtas abominationes Jehudah rex Menaſſeh
מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֵרַע מִכֹּל
Jehudah etiam fecit peccare &:ej⁹ facies ad qui ,Emorræi fecerunt quæ
אֲשֶׁר־עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר לְפָנָיו וַיַּחֲטִא גַם־אֶת־יְהוּדָה
inducens ego Ecce :Iſrael Deus Dominus dixit ſic Idcirco.ſuis idolis in
12 בְּגִלּוּלָיו׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא
tinniant ,illud audientium omnium quòd,Jehudah &,Jeruſalaim ſuper malum
רָעָה עַל־יְרוּשָׁלִַם וִיהוּדָה אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעָיו תִּצַּלְנָה
& ,Someron lineam Jeruſalaim ſuper extendam Et.ejus aures ambæ
13 שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ וְנָטִיתִי עַל־יְרוּשָׁלִַם אֵת קָו שֹׁמְרוֹן וְאֶת־
abſtergit quemadmodũ ,Jeruſalaim delebo & ,Achab domus pondus
מִשְׁקֹלֶת בֵּית אַחְאָב וּמָחִיתִי אֶת־יְרוּשָׁלִַם כַּאֲשֶׁר־יִמְחֶה
derelinquam Et .ſuam faciem ſuper vertit & abſterſit ſcutellam
14 אֶת־הַצַּלַּחַת מָחָה וְהָפַךְ עַל־פָּנֶיהָ׃ וְנָטַשְׁתִּי אֵת
eruntq; :eorũ inimicorum manu in eos tradam & ,meæ hæreditatis reſiduos
שְׁאֵרִית נַחֲלָתִי וּנְתַתִּים בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ
fecerunt quòd Eò .ſuis inimicis omnibus direptionem in &,rapinam in
15 לְבַז וְלִמְשִׁסָּה לְכָל־אֹיְבֵיהֶם׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ
qua die à ,me irritantes fuerunt & ,meis oculis in malum
אֶת־הָרַע בְּעֵינַי וַיִּהְיוּ מַכְעִסִים אֹתִי מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
etiam Et .hanc diem ad uſque & Ægypto ex eorum patres ſunt egreſſi
16 יָצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְגַם
impleret donec ,valde multum Menaſſeh effudit innoxiũ ſanguinẽ
דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה הַרְבֵּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר־מִלֵּא
fecit peccare quo ,ſuum peccatum præter ,os ad ore Jeruſalaim
אֶת־יְרוּשָׁלִַם פֶּה לָפֶה לְבַד מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־
verborum reſiduum Et .Domini oculis in malum faciendum ad Jehudah
17 יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
ipſa nónne,peccavit quod ej⁹ peccatum &,fecit quæ univerſa &,Menaſſeh
מְנַשֶּׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא־הֵם
Jacuitque ? Jehudah regum dierum verborum libro ſuper ſcripta
18 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב
horto in ſuæ domus horto in eſt ſepultus &,ſuis patribus cum Menaſſeh
מְנַשֶּׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּגַן־בֵּיתוֹ בְּגַן־
duorum & viginti Filius •.eo pro ejus filius Amon regnavitque :Huzza
19 עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
:Jeruſalaim in regnavit annis duobus & ,ipſum regnando in Amon annorum
שָׁנָה אָמוֹן בְּמָלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
Fecitque .Jotbah de Charus filia Meſullemeth ejus matris nomen &
20 וְשֵׁם אִמּוֹ מְשֻׁלֶּמֶת בַּת־חָרוּץ מִן־יָטְבָה׃ וַיַּעַשׂ
.ſuus pater Menaſſeh fecerat ſicut ,Domini oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו׃
ſervivitque :ſuus pater ambulavit qua via omni in ambulavit Et
21 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד
.eis ſe incurvavit & ,ſuus pater ſervierat quibus ,idolis
אֶת־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם׃
ambulavit non & ,ſuorum patrum Deum Dominum dereliquit Et
22 וַיַּעֲזֹב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא הָלַךְ
interfecerunt &,eũ ſuper Amon ſervi conjuraverunt Et .Domini via in
23 בְּדֶרֶךְ יְהוָה׃ וַיִּקְשְׁרוּ עַבְדֵי־אָמוֹן עָלָיו וַיָּמִיתוּ
omnes terræ populus percuſſit Et .ſua domo in regem
24 אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ׃ וַיַּךְ עַם־הָאָרֶץ אֵת כָּל־
terræ populus conſtituit regem & :Amon regem ſuper conjurantes
הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ
.eo pro ejus filium Joſijahu
אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

Verſio VUL. LAT.

9 Illi verò non audierũt: ſed ſeducti ſunt à Manaſſe, ut facerent malum, ſuper gentes quas contrivit Dominus à facie filiorum Iſrael. 10 Locutúſque eſt Dominus in manu ſervorum ſuorum Prophetarum, dicens; 11 Quia fecit Manaſſes rex Juda abominationes iſtas peſſimas, ſuper omnia quæ fecerunt Amorrhæi ante eum, & peccare fecit etiam Judam in immunditiis ſuis: 12 Propterea hæc dicit Dominus Deus Iſrael, Ecce ego inducam mala ſuper Jeruſalem et Judam: ut quicunque audierit, tinniant ambæ aures ejus. 13 Et extendam ſuper Jeruſalem funiculum Samariæ, et pondus dom⁹ Achab: et delebo Jeruſalem, ſicut deleri ſolent tabulæ: et delens vertam, et ducam crebriùs ſtylum ſup faciem ejus. 14 Dimittam verò reliquias hæreditatis meæ, et tradam eas in manus inimicorum ejus: erúntque in vaſtitatem, et in rapinam cunctis adverſariis ſuis: 15 Eò quòd fecerint malum coram me, et perſeveraverint irritantes me; ex die quâ egreſſi ſunt patres eorum ex Ægypto, uſque ad hanc diem. 16 Inſuper & ſanguinem innoxium fudit Manaſſes multum nimis, donec impleret Jeruſalem uſque ad os: abſque peccatis ſuis, quibus peccare fecit Judam, ut faceret malum coram Domino. 17 Reliqua autem ſermonum Manaſſe, & univerſa quæ fecit, & peccatum ejus quod peccavit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonũ dierum regum Juda? 18 Dormivítque Manaſſes cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in horto domûs ſuæ, in horto Oza: & regnavit Amon filius ejus pro eo. 19 Viginti duorum annorum erat Amon cùm regnare cœpiſſet: duobus quoq; annis regnavit in Jeruſalẽ: Nomen matris ejus Meſſalemeth, filia Harus de Jeteba. 20 Fecítque malũ in conſpectu Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater ejus. 21 Et ambulavit in omni via, per quam ambulaverat pater ejus: ſervivítque immunditiis, quibus ſervierat pater ejus, & adoravit eas. 22 Et dereliquit Dominum Deum patrum ſuorũ, & non ambulavit in via Domini. 23 Tetenderúntque ei inſidias ſervi ſui, et interfecerunt regem in domo ſua. 24 Percuſſit autem populus terræ omnes, qui conjuraverant contra regem Amon: & conſtituerunt ſibi regem Joſiam filium ejus pro eo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφάνισε κύριος ἐκ 10 προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέ- 11 γων, Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος (σ) ὁ ἔμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτε (τ) καί 12 γε τὸν Ἰούδαν ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, Οὐχ οὕτως· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ (υ) φέρω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδαν, ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει ἀμφότερα 13 τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ (φ) τὸ στάθμιον οἴκου Ἀχαάβ· καὶ ἀπαλείψω τὴν Ἱερουσαλήμ, καθὼς ἀπαλείφεται (χ) ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον 14 αὐτοῦ. Καὶ ἀπώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, 15 (ψ) Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς (ω) ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐ- 16 τῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα ἕως οὗ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ στόμα εἰς στόμα, πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀ- 17 φθαλμοῖς κυρίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βα- 18 σιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη (α) ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ Ὀζά. καὶ ἐβασίλευσεν (β) Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. 19 Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν (γ) Ἀμὼς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, (δ) καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (ε) Μεσολλὰμ θυγάτηρ Ἀροῦς ἐξ (ζ) 20 Ἰετέβα. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ 21 πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, 22 καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς. Καὶ ἐγκατέλιπε τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐ- 23 πορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες (η) Ἀμὼς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐθανά- 24 τωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν (θ) ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα (ι) Ἀμώς, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et non audierunt, & decepit eos Manaſſes ad faciendum malum in oculis Domini ſuper gentes, quas deleverat Dominus à facie filiorum Iſrael. 9 *Et locutus eſt* 10 *Dominus in manu ſervorum ſuorum prophetarum, dicens; Pro iis* 11 *quæ fecit Manaſſes rex Juda, abominationes iſtas malas, ex omnibus quæ fecerat Amorrhæus, (i) qui antè, & peccare fecit etiam Judã in idolis ſuis; (k) Non* 12 *ſic: Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Ecce ego porto mala ſuper Hieruſalem, & Judam; ita ut omnis audientis perſonaturæ ſint ambæ aures ejus. Et extendam* 13 *ſuper Hieruſalem menſuram Samariæ, et pond⁹ domûs Achab. Et extergam Hieruſalem; ſicut extergitur (l) Alabaſtrum, quod abſtergitur, & convertitur ſuper faciem ſuam. Et expellam reſiduum hæreditatis meæ: & tradam* 14 *eos in manus inimicorum ſuorum, & erunt in direptionem & in prædam omnib⁹ inimicis ſuis; Pro* 15 *eo, quòd fecerunt malum in oculis meis, & fuerunt irritantes me à die, quâ eduxi patres eorum ex Ægypto, & uſq; in diem hanc. Etiam ſanguinem innocentem effudit Manaſſes multum valdè;* 16 *quoaduſq; implevit Hieruſalem, os ad os, (m) præter peccata ſua, quibus peccare fecit Judam ad faciendum malum in oculis Domini. Et reliqua verborum Ma-* 17 *naſſe, & omnia quæcunq; fecit, & peccatum ejus, quod peccavit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regib⁹ Juda? Et dor-* 18 *mivit Manaſſes cum patrib⁹ ſuis: et ſepultus eſt in horto dom⁹ ſuæ, in horto Oza. Et regnavit Amos filius ejus pro eo. Filius viginti* 19 *& duorum annorum Amos in regnando ipſum: & duos annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Meſollam, filia Arus de Jeteba. Et fecit malum* 20 *in oculis Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater ejus. Et ambula-* 21 *vit in omni via quâ ambulaverat pater ejus: & ſervivit idolis, quib⁹ ſervierat pater ejus, & adoravit ea. Et dereliquit Domi-* 22 *num Deum patrum ſuorum: et non ambulavit in via Domini. Et con-* 23 *jurârunt pueri Amos adverſus eum: & interfecerunt regem in domo ejus. Et percuſſit populus* 24 *terræ omnes, qui conjuraverant ſuper regem Amos: & regem fecit populus terræ Joſiam filium ejus pro eo.*

MS.A. (σ) ἔμπροσθεν, (τ) καί γε Ἰούδας ἐν (υ) φέρω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ κακὰ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν, (φ) τὸ *σταθμὸν (χ) τὸ ἀλάβαστρον ἀπαλειφόμενον (ψ) Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησαν (ω) ἡμέρας *ταύτης. Καί γε αἷμα (α) ἐν κήπῳ (β) Ἀμμὼν (γ) Ἀμμὼν (δ) καὶ *δώδεκα ἔτη (ε) Μασαλαμείθ (ζ) Ἰεταχάλ. (η) Ἀμμὼν (θ) πᾶς ὁ λαὸς (ι) Ἀμμών,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ולא קבילו ואטעינון מנשה למעבד ית דביש מן עממיא דשיצי יי מן קדם בני ישראל׃
10 ומליל יי ביד עבדוהי נביא למימר׃ 11 חלף דעבד מנשה מלך שבטא דבית יהודה ית
תועבתא האלין אבאיש מכל דעבדו אמוראי דקדמוהי וחייב אף ית דבית יהודה בפולחן
12 טעותיה׃ בכין כדנן אמר יי אלהא דישראל הא אנא מיתי בישתא על ירושלם ויהודה דכל
13 דישמעינה יצלן תרתין אודנוהי׃ ואגוד על ירושלם ית חוט חורבן שומרון וית מתקולת
צדות בית אחאב ואמחי ית ירושלם כמא דמתמחיא צלוחיתא מתמחיא ומתהפכא
14 על אפהא׃ וארטוש ית שארא דאחסנתי ואמסרנון ביד בעלי דבביהון ויהון לבז ולתבר
15 לכל סנאיהון׃ חלף דעבדו ית דביש קדמי והוו מרגזין קדמי מן יומא דנפקו אבהתהון
16 ממצרים ועד יומא הדין׃ ואף דם זכי דאשד מנשה סגי לחדא עד די מלא ית ירושלם
17 סיפא בסיפא בר מחובוהי דחייב ית דבית יהודה למעבד דביש קדם יי׃ ושאר פתגמי
מנשה וכל דעבד וחובוהי דחב הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית
18 יהודה׃ ושכיב מנשה עם אבהתוהי ואתקבר בגן ביתיה בגן עזא ומלך אמון בריה
19 תחותוהי׃ בר עסרין ותרתין שנין אמון כד מלך ותרתין שנין מלך בירושלם ושום
20 21 אמיה משולמת בת חרוץ מן יטבה׃ ועבד דביש קדם יי כמא דעבד מנשה אבוהי׃ ואזל
22 בכל ארחא דהליך אבוהי ופלח ית טעותא דפלח אבוהי וסגיד להון׃ ושבק ית פולחנא
23 דיי אלהא דאבהתוהי ולא הליך באורחא דתקנא קדם יי׃ ומרדו עבדי אמון עלוהי
24 וקטלו ית מלכא בביתיה׃ וקטל עמא דארעא ית כל דמרדו על מלכא אמון ואמליכו
עמא דארעא ית יאשיה בריה תחותוהי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et non attenderunt, ſed errare fecit illos Menaſſeh, ita ut facerent pejus 9
quàm gentes, quas perdiderat Dñs à facie filiorum Iſrael. Et locutus eſt 10
Dñs per manum ſervorũ ſuorum prophetarum, dicendo: Propterea quòd 11
fecit Menaſſeh rex tribus domus Jehudah abominationes has, fecit pejus
omnibus quæ fecerunt Emorræi, qui [*fuerunt*] ante ipſum: & peccare
fecit etiam homines domus Jehudah in cultu idolorum ſuorum. Ideo ſic 12
dixit Dñs Deus Iſrael, Ecce ego adducam malum ſuper Jeruſalem & Jehudah, [*adeò*] ut omnis qui audierit illud, tinniant ambæ aures ejus. Et exten- 13
dã ſup Jeruſalem filũ deſolationis Somron, & pond⁹ *excidii* dom⁹ Ahhab;
& abſtergam Jeruſalem ſicut abſtergitur lecythus, abſtergitur & vertitur
ſuper faciem ſuam. Et derelinquam reſiduum hæreditatis meæ, & tradam 14
illos in manum auctorum inimicitiarum ſuarum, & erunt in direptionem
& confractionem omnibus odientibus ſe. Eò quòd fecerunt quod malum 15
erat ante me, & irritaverunt me à die qua exierunt patres eorum ex
Miſzraim uſq; ad diem hanc. Etiam ſanguis innocens quem effudit Menaſ- 16
ſeh, [*fuit*] multus valdè, adeò ut impleret Jeruſalem ab extremo ad extremum, præter peccata ejus quibus peccare fecit [*populum*] domus Jehudah,
faciendo quod malum erat ante Dñm. Et reliquum verborum Menaſſeh 17
& omnia quæ fecit, & peccata ejus quæ peccavit; nónne illa ſcripta ſunt
in libro verborum dierum *regis* domus Jehudah? Et jacuit Menaſſeh cum 18
patrib⁹ ſuis, & ſepult⁹ eſt in horto domus ſuæ in horto Ghuza, & regnavit
Amon fili⁹ ejus pro eo. Fili⁹ viginti & duorũ annorum erat Amon quando 19
regnavit, & duob⁹ annis regnavit in Jeruſalem, & nomen matris ej⁹ Meſulemet filia Hharuſz de Jatbah. Et fecit quod malum erat ante Dñm, ſicut 20
fecerat Menaſſeh pater ej⁹. Et ambulavit in omni via qua ambulaverat pa- 21
ter ejus, & coluit idola quæ coluerat pater ejus, & adoravit ea. Et deſe- 22
ruit cultum Dñi Dei patrum ſuorum, nec ambulavit in *via* quæ *recta erat*
ante Dñm. Et conjuraverunt ſervi Amon in eum, & occiderunt regem in 23
domo ſua. Et occidit popul⁹ terræ omnes qui conjuraverant adverſum regem Amon, & regem conſtituit populus terræ Joſiah filium ejus pro eo. 24

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܠܐ ܫܡܥܘ܂ ܘܐܛܥܝ ܐܢܘܢ ܡܢܫܐ܂ ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ * 9
ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܐܝܠ܂ * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕ ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܢܒܝ̈ܐ܂ * ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܒܪ ܚܙܩܝܐ 10
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܣܘܥܪ̈ܢܐ ܗܠܝܢ܂ ܘܐܒܐܫ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܡܘܪ̈ܝܐ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ܂ ܘܐܚܛܝ 11
ܠܝܗܘܕܐ ܒܦܬܟܪ̈ܘܗܝ܂ * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ܂ ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ 12
ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ܂ ܕܟܠ ܕܫܡܥܝܗ܂ ܬܨܠܢ ܬܪܬܝܗܝܢ ܐܕܢ̈ܘܗܝ܂ * ܘܐܪܡܐ 13
ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܚܒܠܐ ܕܫܡܪܝܢ܂ ܘܡܬܩܠܬܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ܂ ܘܐܡܚܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ܂ ܘܐܘܒܕܝܗ
ܡܛܠ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܒܝܗܘܕܐ܂ * ܘܐܫܒܘܩ ܫܪܟܐ ܕܝܪܬܘܬܝ܂ ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ 14
ܒܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ܂ ܘܢܗܘܘܢ ܠܒܙܬܐ ܘܠܡܕܘܫܐ܂ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ܂ * ܡܛܠ 15
ܕܥܒܕܘ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡܝ܂ ܘܗܘܘ ܡܪܓܙܝܢ ܠܝ܂ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܢܦܩܘ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ܂
ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ܂ * ܐܦ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܐܫܕ ܡܢܫܐ܂ ܣܓܝܐܐ ܛܒ܂ ܥܕܡܐ ܕܡܠܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ 16
ܦܘܡܐ ܠܦܘܡܐ܂ ܣܛܪ ܡܢ ܚܛܗ̈ܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܝܗܘܕܐ܂ ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ * ܘܫܪܟܐ 17
ܕܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܡܢܫܐ܂ ܘܟܠܗܝܢ ܕܥܒܕ܂ ܘܚܛܗ̈ܘܗܝ ܕܚܛܐ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ
ܕܦܘܢܩܐ ܕܡ̈ܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ * ܘܫܟܒ ܡܢܫܐ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ܂ ܘܐܬܩܒܪ ܒܓܢܬܐ ܕܒܝܬܗ܂ 18
ܒܓܢܬܐ ܕܓܙܐ܂ ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܘܢ 19
ܟܕ ܐܡܠܟ܂ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ܂ ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ܂ ܡܫܠܡܬ ܒܪܬ ܚܪܘܨ
ܡܢ ܝܛܒܐ܂ * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ܂ * ܘܗܠܟ 20 21
ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܐ ܕܗܠܟ ܐܒܘܗܝ܂ ܘܦܠܚ ܠܦܬܟܪ̈ܐ ܕܦܠܚ ܐܒܘܗܝ܂ ܘܣܓܕ ܠܗܘܢ܂
* ܘܫܒܩ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗ̈ܘܗܝ܂ ܘܠܐ ܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܡܪܕܘ ܥܒܕ̈ܘܗܝ 22 23
ܕܐܡܘܢ ܥܠܘܗܝ܂ ܘܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬܗ܂ * ܘܩܛܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܟܠ ܕܡܪܕܘ ܥܠ 24
ܡܠܟܐ ܐܡܘܢ܂ ܘܐܡܠܟܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ܂

* Sed cùm non obtẽperâſſent, & ſeduxiſſet eos Manaſſe, pejùs agens quàm gentes quas perdiderat Dominus à conſpectu filiorum Iſrael; 9 Dixit Dñs per ſervos ſuos prophetas, 10 Quia fecit Manaſſe filius Hezeciæ rex Judæ actiones hujuſmodi, & pejùs egit quàm omnes Amoræi qui præceſſerunt eum, & peccare fecit Iudam per ſimulacra ſua: 11 Propterea ſic dicit Dominus Deus Iſraelis, Ecce *talem* adducturus ſum calamitatem ſuper Iudam & ſuper Ieruſalem, ut quiſquis audierit eam, tinniant ambæ aures ejus. 12 Iacturus enim ſum ſuper Ieruſalem filum Samariæ & libram familiæ Ahabi, & percuſſurus Ieruſalem ac perditurus eam, propter univerſum malum quod Manaſſe perpetravit in Iuda. 13 Quod reſtat ex hæreditate mea, deſeram; & tradam eos in manum inimicorum eorum, & erunt in direptionem & conculcationem cunctis hoſtibus ſuis: 14 Eò quòd ſcelera perpetrârint coram me, & irritaverint me ab ea die quâ egreſſi ſunt patres eorum ex Ægypto ad hunc uſque diem. 15 Adhæc ſanguinem innoxiũ fudit Manaſſe quamplurimũ, ita ut impleret Ieruſalem undequaque; præter ſua ipſius peccata quibus peccare fecit Iudam, & *ipſe* malum perpetravit coram Domino. 16 Cætera geſta Manaſſe, & quicquid fecit, & peccata quæ commiſit; ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iuda. 17 Occubuit autem Manaſſe cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in viridario domûs ſuæ, *nempè* in viridario ærarii, regnavítq; Amon filius ejus poſt ipſum. 18 Vigintiduos natus erat annos Amon quando regnavit, & duobus annis regnavit in Ieruſalem: nomen matris ejus, Maſelmath filia Harus, de Ietbath. 19 Hic etiam fecit quod malum erat coram Domino, quemadmodum fecerat Manaſſe pater ejus: 20 Et ambulavit in omnib⁹ viis in quib⁹ ambulaverat pater ejus: Coluit enim ſimulacra quæ coluerat pater ejus, & adoravit ea: 21 Deſeruit Dñm Deum patrũ ſuorum, et non ambulavit in via Dñi. 22 Conſpirantes autem ſervi Amonis contra eum, interfecerunt eum domi ſuæ. 23 Populus verò terræ interfecerunt omnes qui conſpiraverant in Amonem regem, et regem creârunt populus terræ Ioſiam filium ejus poſt ipſum. 24

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلم يسمعوا * فاطغاهم منسا * وعملوا السوء مثل الامم الذين اباد‌هم الرب من قدام بني 9
اسرائيل * وقال الرب على السنة عبيده الانبياء * حين صنع منسا بن حزقيا ملك يهودا هذه 10 11
الافعال * واخطاء في كل شي صنع مثل الاموراييين الذين كانوا قبله * وخطي ليهودا
باصنامه * من اجل هذا هكذا يقول الله اله اسرائيل * اني سأتي البلوي على يهودا وعلى 12
اورشليم * حتى كل من سمع به ينتصب كلتا اذنيه * والقي على اورشليم حبل سمرين وميزان 13
بيت احاب * واضرب اورشليم واهلكها من اجل جميع النجاسة التي صنع منسا في يهودا *
* واترك بقية وراثتي * واسلمهم في يد اعدائهم * ويكونوا نهبا * ويدوسهم جميع اعدائهم * 14
* حين صنعوا الخطايا قدامي * وكانوا يغضبوني من يوم خرج اباوهم من ارض مصر الى 15
اليوم * ومنسا اهرق دما زكيا كثيرا جدا * حتى ملأ اورشليم جانبا فجانبا * سوى خطاياه 16
التي خطي بيهودا * وصنع السوء قدام الرب * وساير امور منسا * وكل شي صنع * والخطايا 17
التي اخطأ بها * فانها مكتوبة في سفر بيليامين الذي لملوك يهودا * واضطجع منسا مع 18
ابايه * وقبر في جنان بيته في جنان الخزانة * وملك بعده امون ابنه * وهو ابن اثني وعشرين 19
سنة * واقام ملك باورشليم سنتين * واسم امه سلمات ابنة حدوص الذي من يطبات *
* وصنع السوء قدام الله * كما صنع منسا ابوه * وسلك كل الطريق التي سلك ابوه * وعبد 20 21
الاصنام التي عبدها ابوه وسجد لها * وترك الرب اله ابايه * ولم يسلك في طريق الرب * 22
* فتمردوا عبيد امون عليه * فقتلوه في بيته * وقتلوا شعب الارض جميع الذين تمردوا على 23 24
الملك امون * وملكوا شعب الارض يوسيا ابنه بعده *

At non auſcultârunt; ſeduxit enim illos Manaſſe, & ſceleratè ſe geſſerunt more gentium quas Dominus perdiderat à conſpectu filiorum Iſraelis. 9 *Quapropter dixit Dominus per linguas ſervorum ſuorum prophetarum,* 10 *Quandoquidem perpetravit Manaſſe filius Hezeciæ talia facinora, & in omnibus quæ fecit, peccavit ut Amoræi qui præceſſerunt eum, & ſuis idolis peccavit in Judam:* 11 *Hac de re ſic dicit Deus, Deus Iſraelis, Equidem adducam* tantam *calamitatem ſuper Judam & ſuper Jeruſalem, ut quiſquis audierit eam, præbeat utranque aurem.* 12 *Faciam enim ſuper Jeruſalem funiculum Samariæ, & ſtateram domûs Achabi, & percutiam Jeruſalem, perdámque eam propter omnẽ ſpurcitiam quam fecit Manaſſe in Juda:* 13 *Reſiduum hæreditatis meæ deſtituam, & tradam eos in manum hoſtium ſuorum; direptioni patebunt, & conculcabunt eos omnes hoſtes eorum,* 14 *Eò quòd peccata commiſerint coram me, & me ad iram concitârint ab eo die quo patres eorum egreſſi ſunt è terra Ægypti ad hodiernum uſque.* 15 *Præterea Manaſſe fudit ſanguinis innoxii quamplurimum, adeo ut impleret Jeruſalem ab extremo ad extremum, ultra peccata ſua quæ commiſit in Judam, ſceleratè ſe gerens coram Domino.* 16 *Reliquæ res geſtæ Manaſſis, & quicquid fecit, & peccata quæ commiſit; ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Judæ.* 17 *Tandem occumbens Manaſſe cum patribus ſuis, ſepultus fuit in viridario domûs ſuæ, in viridario ærarii, regnavitque poſt eum Amon filius ejus.* 18 *Dum annum ageret vigeſimum ſecundum, manſitque rex in Jeruſalem annis duobus, nomen matris ejus erat Salmath filia Hadus qui erat ex Jetbath.* 19 *Is nephariè ſe geſſit coram Deo, uti ſe geſſerat Manaſſe pater ejus:* 20 *Et omnem prorſùs viam inceſſit, quam inceſſerat pater ejus: adoravit enim idola quæ adoraverat pater ipſius, & genuflexit eis:* 21 *Et derelicto Domino Deo majorum ſuorum, non ambulavit in via Domini.* 22 *Unde rebellantes ſervi Amonis in ipſum, peremerunt eum domi ſuæ.* 23 *At populus terræ trucidatis omnibus iis qui rebellârant in regem Amonem, regem conſtituerunt populus terræ Joſiam filium ejus poſt ipſum.* 24

מלכים ב׳ : כב

libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,fecit quæ Amon *verborum reſiduũ* Et
25 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָמוֹן אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
ſuo ſepulchro in eum ſepelivit Et ?Jehudah regum dierum verborum
26 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בִּקְבֻרָתוֹ
.eo pro ejus filius Joſijahu regnavitque :Huzza horto in
בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXII. כב

uno & triginta & ,*ipſum regnando in* Joſijahu annorum octo Filius
1 בֶּן־שְׁמֹנֶה שָׁנָה יֹאשִׁיָּהוּ בְמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת
filia Jedidah ejus matris nomen & :Jeruſalaim in regnavit anno
שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַת־
ambulavit & :Domini oculis in rectum Fecitque .Boſcath de Hadajah
2 עֲדָיָה מִבָּצְקַת׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ
.ſiniſtram & ,dexteram declinavit non &,ſui patris David via omni in
בְּכָל־דֶּרֶךְ דָּוִד אָבִיו וְלֹא־סָר יָמִין וּשְׂמֹאול׃
rex miſit ,Joſijahu regis anno decimooctavo *in* fuit Et
3 וַיְהִי בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ שָׁלַח הַמֶּלֶךְ
,Domini domum ſcribam Meſullam filii Aſaliahu filium Saphan
אֶת־שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ בֶן־מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה
,magnum ſacerdotem Chilchijahu ad Aſcende :dicendo
4 לֵאמֹר׃ עֲלֵה אֶל־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
collegerunt *quod* ,Domini domum *illatum argentum conſummet* &
וְיַתֵּם אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אָסְפוּ
facientium manui eam tradant Et .populo à *abaci* cuſtodes
5 שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֵת הָעָם׃ וְיִתְּנֻה עַל־יַד עֹשֵׂי
eam tradant & :Domini domo in præfectis ,opus
הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בְּבֵית יְהוָה וְיִתְּנוּ אֹתוֹ
roborandum ad Domini domo in quod opus facientibus
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה לְחַזֵּק אֶת־
,cæmentariis & ,ædificatoribus & ,Fabris .domus *ſciſſuram*
6 בֶּדֶק הַבָּיִת׃ לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים וְלַגֹּדְרִים
roborandum ad ,*excisionis* lapides & ,ligna emendum ad &
וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־
datur quod ,argentum eis *cum* ſupputetur non Tantùm .domum
7 הַבָּיִת׃ אַךְ לֹא־יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף הַנִּתָּן
Dixitque .*facientes ipſi* fide in ſed ,eorum manum ad
8 עַל־יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים׃ וַיֹּאמֶר
legis Librum :ſcribam Saphan ad magnus ſacerdos Chilchijahu
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל־שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה
ad librum Chilchijah dedit & :Domini domo in inveni
מָצָאתִי בְּבֵית יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּה אֶת־הַסֵּפֶר אֶל־
,regem ad ſcriba Saphan venit Et .illum legitque ,Saphan
9 שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ׃ וַיָּבֹא שָׁפָן הַסֹּפֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ
tui ſervi Conflaverunt :dixit & ,rem regi retulit &
וַיָּשֶׁב אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר הִתִּיכוּ עֲבָדֶיךָ
manum ad illud dederant & ,domo in eſt inventum quod ,argentum
אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בַבַּיִת וַיִּתְּנֻהוּ עַל־יַד
Nunciavitque .Domini domo in præfectis ,opus facientium
10 עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בֵּית יְהוָה׃ וַיַּגֵּד
:ſacerdos Chilchijahu mihi dedit Librum :dicendo ,regi ſcriba Saphan
שָׁפָן הַסֹּפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן
regem audire ſecundùm ,fuit Et .*regis facies ad* Saphan illum legitq;
11 וַיִּקְרָאֵהוּ שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ
præcepit Et .ſua veſtimenta ſcidit & ,legis libri verba
12 אֶת־דִּבְרֵי סֵפֶר הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ וַיְצַו
& ,Saphan filio Achicham & ,ſacerdoti Chilchijah rex
הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן וְאֶת־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֶת־
ſervo Haſajah & ,ſcribæ Saphan & ;Michajah filio Hachbor
עַכְבּוֹר בֶּן־מִיכָיָה וְאֵת שָׁפָן הַסֹּפֵר וְאֵת עֲשָׂיָה עֶבֶד־
:dicendo ,regis
הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃

Verſio VULG. LAT.

25 Reliqua autem ſermonum Amon quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum 26 dierum regum Juda? Sepeliéruntque eum in ſepulchro ſuo, in horto Oza: & regnavit Joſias filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

1 OCto annorum erat Joſias cùm regnare cœpiſſet, triginta & uno anno regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Idida, filia Hadaia de Beſecath. 2 Fecítque quod placitum erat coram Domino, & ambulavit p̱ omnes vias David patris ſui: non declinavit ad dexteram, ſive ad ſiniſtram. 3 Anno autem octavodecimo regis Joſiæ, miſit rex Saphan filium Aſlia, filii Meſſulam, ſcribam 4 templi Domini, dicens ei; Vade ad Helciam ſacerdotẽ magnum, ut conflẹtur pecunia, quæ illata eſt in templum Domini, quam collegerunt jani-5 tores templi à populo, Detúrque fabris per præpoſitos domûs Dñi: qui & diſtribuant eã his qui operantur in templo Dñi, ad inſtauranda ſartatecta 6 templi: Tignariis videlicèt & cæmentariis, & iis qui interrupta componunt: & ut emantur ligna, & lapides de lapicidinis ad inſtaurandum templũ 7 Domini. Veruntamen non ſupputetur eis argentum quod accipiunt, ſed in poteſtate ha-8 beant, & in fide. Dixit autem Helcias pontifex ad Saphan ſcribam; Librum Legis reperi in domo Domini: dedítque Helcias volumen Saphan, qui 9 & legit illud. Venit quoque Saphan ſcriba ad regem, & renuntiavit ei quod præceperat, & ait; Conflaverunt ſervi tui pecuniam, quæ reperta eſt in domo Domini: & dederunt ut diſtribueretur fabris à præfectis operum templi Domini. 10 Narravit quoque Saphan ſcriba regi, dicens; Librum dedit mihi Helcias ſacerdos. Quem cùm legiſſet Saphan coram re-11 ge, Et audiſſet rex verba libri Legis Domini, ſcidit veſti-12 menta ſua: Et præcepit Helciæ ſacerdoti, & Ahicam filio Saphan, & Achobor filio Micha, & Saphan ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis, dicens;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (κ) Ἀμὼς ὅσα ἐποίησεν, (λ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (μ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 26 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ (ν) τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὀζὰ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et reliqua verborum Amos, quæcunq; fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda? 25 Et ſepelierunt eum in ſepulchro ejus in horto Oza: 26 & regnavit Joſias filius ejus pro eo.

MS.A. (κ) Ἀμμὼν (λ) οὐχ ἰδοὺ (μ) ἐπὶ βιβλίου (ν) τάφῳ ἐν κήπῳ

ΚΕΦ. κβʹ.

1 ΥἹὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (α) Ἰεδία θυγάτηρ Ἐδεϊὰ ἐκ Βασουρώθ. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς 3 αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ (β) καὶ ἀριστερά. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ, ἐν τῷ μηνὶ (γ) τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν (δ) Σαπφὰν υἱὸν Ἐζελίου υἱοῦ Μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οἴκου 4 κυρίου, λέγων, Ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν (ε) ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ. 5 Καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκαν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ (ζ) ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι τὸ βεδὲκ τοῦ 6 οἴκου, Τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς, τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδὲκ τοῦ 7 οἴκου. Πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει 8 (η) αὐτοὶ ποιοῦσι. Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς (θ) Σαπφὰν τὸν γραμματέα, Βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε Χελκίας (ι) τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφὰν, καὶ 9 ἀνέγνω αὐτό. Καὶ εἰσῆλθεν (κ) ἐν οἴκῳ κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (λ) ἀπέστρεψε τῷ βασιλεῖ ῥῆμα, καὶ εἶπεν, Ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν (μ) ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα (ν) καθεσταμένων ἐν οἴκῳ 10 κυρίου. Καὶ εἶπε (ξ) Σαπφὰν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. καὶ ἀνέγνω αὐτὸ (ο) 11 Σαπφὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους (π) βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ (ρ) διέρρηξε τὰ ἱμάτια 12 ἑαυτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ (σ) Σαπφὰν, καὶ τῷ Ἀχοβὼρ υἱῷ Μιχαίου, καὶ τῷ (τ) Σαπφὰν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ (υ) Ἀσαΐᾳ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων,

CAP. XXII.

FILIUS octo annorum Joſias in regnando ipſum: & triginta & unum annum regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Jedia, filia Edeia de Baſuroth. 1 Et fecit rectum in oculis Domini, & ambulavit in omni via David *patris ſui: non receſſit ad dexteram, & ſiniſtram. 2 Et factum eſt in octavo & decimo anno regis Joſiæ in menſe octavo miſit rex Sapphan filium Ezeliæ filii Meſollam ſcribam domûs Domini, dicens; 3 Aſcende ad Chelciam ſacerdotem magnum: & (a) ſigna argentum illatum in domo Domini, quod collegerunt cuſtodes liminis à populo: 4 Et dent illud ſuper manum facientium opera, qui præpoſiti ſunt in domo Domini. 5 Et dedit illud facientibus opera, qui in domo Domini, ad fulciendum Bedec domûs, Fabris, & ædificatoribus, & cæmentariis, & ad emendum ligna, & lapides exciſos ad confirmandum Bedec domûs. 6 Veruntamen non ſupputabant eis argentum, quod dabatur eis: quoniam in fide ipſi faciunt. 7 Et dixit Chelcias ſacerdos magnus ad Sapphan ſcribam, Librum legis inveni in domo Domini. 8 Et dedit Chelcias librum ad Sapphan: & legit illum. Et (b) intravit in domo Domini ad regem: & retulit regi verbum, & dixit; 9 Conflaverunt ſervi tui argentum inventum in domo Domini: et dederunt illud ad manum facientium opera præfectorum in domo Domini. Et dixit Sapphan ſcriba ad regem, dicens; 10 Librum dedit mihi Chelcias ſacerdos. Et legit illum Sapphan coram rege. Et factum eſt, ut audivit rex verba libri legis, & 11 diſcidit veſtimenta ſua. Et mandavit rex Chelciæ ſacerdoti, & 12 Achicam filio Sapphan, & Achobor filio Michææ, et Sapphã ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis, dicens;*

MS.A. (α) Ἐδιδὰ θυγάτηρ Ἰεδιδὰ (β) ἢ ἀριστερά. (γ) τῷ ἑβδόμῳ ἐξαπέστειλεν (δ) Σεφφὰν υἱὸν Ἐσσελίου υἱὸν Μεσσαλλὰμ τὸν γραμματέα τοῦ οἴκου, λέγων, (ε) εἰς οἶκον (ζ) ἔργα ἐν (η) αὐτὸ (θ) Σαφφὰν (ι) πρὸς Σαφφὰν, καὶ ἀνέγνω (κ) εἰς οἶκον (λ) ἐπέστρεψεν (μ) ἐν τῷ οἴκῳ (ν) τῶν καθεσταμένων (ξ) Σαφφὰν (ο) Σαφφὰν (π) τοῦ βιβλίου (ρ) ἔρρηξεν (σ) Σαφφὰν, (τ) Σαφφὰν τῷ (υ) Ἰασαὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי אָמוֹן וְכָל דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי דְבֵית
26 יְהוּדָה׃ וּקְבַר יָתֵיהּ בִּקְבוּרְתֵּיהּ בְּגִנַּת עֻזָּא וּמְלַךְ יֹאשִׁיָּה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

כב

1 בַּר תַּמְנֵי שְׁנִין יֹאשִׁיָּה כַּד מְלַךְ וּתְלָתִין וַחֲדָא שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְדִידָה בַת
2 עֲדָיָה מִבָּצְקַת׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ וַאֲזַל בְּכָל אוֹרַח דָּוִד אֲבוּהִי וְלָא סְטָא לְיַמִּינָא
3 וְלִסְמָלָא׃ וַהֲוָה בִּתְמַנֵי עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ שְׁלַח מַלְכָּא יָת שָׁפָן בַּר אֲצַלְיָה
4 בַּר מְשׁוּלָּם סַפְרָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ לְמֵימָר׃ סַק לְוָת חִלְקִיָּה כַּהֲנָא רַבָּא וְיַתְקֵין יָת
5 כַּסְפָּא דְּאִתָּעַל בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ דִּי כְנַשׁוּ אֲמַרְכְּלַיָּא מִן עַמָּא׃ וְיִתְּנוּנֵיהּ עַל יְדֵי עָבְדֵי
עֲבִידְתָּא דִּמְמַנַּן בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיִתְּנוּן יָתֵיהּ לְעָבְדֵי עֲבִידְתָּא דִּבְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ
6 לְתַקָּפָא יָת בִּדְקָא דְבֵיתָא׃ לְנַגָּרַיָּא וּלְאַרְדִּיכְלַיָּא וּלְאַרְגוֹבְלַיָּא וּלְמִזְבַּן אָעִין וְאַבְנִין פְּסִילָן
7 לְתַקָּפָא יָת בֵּיתָא׃ בְּרַם לָא מִתְחַשַּׁב עִמְּהוֹן כַּסְפָּא דְּמִתְיְהַב עַל יְדֵיהוֹן אֲרֵי בְהֵימְנוּתָא
8 אִנּוּן עָבְדִין׃ וַאֲמַר חִלְקִיָּה כַּהֲנָא רַבָּא לְשָׁפָן סַפְרָא סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא אַשְׁכַּחִית בְּבֵית
9 מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וִיהַב חִלְקִיָּה יָת סִפְרָא לְשָׁפָן וְקָרָהִי׃ וַאֲתָא שָׁפָן סַפְרָא לְמַלְכָּא וַאֲתֵיב יָת
מַלְכָּא פִּתְגָמָא וַאֲמַר טְקִיסוּ עַבְדָּךְ יָת כַּסְפָּא דְּאִשְׁתְּכַח בְּבֵיתָא וִיהֲבוּהִי עַל יְדֵי עָבְדֵי
10 עֲבִידְתָּא דִּמְמַנַּן בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וְחַוִּי שָׁפָן סַפְרָא לְמַלְכָּא לְמֵימַר סִפְרָא יְהַב לִי
11 חִלְקִיָּה כַּהֲנָא וּקְרָהִי שָׁפָן קֳדָם מַלְכָּא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא יָת פִּתְגָמֵי סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא
12 וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יָת חִלְקִיָּה כַּהֲנָא וְיָת אֲחִיקָם בַּר שָׁפָן וְיָת עַכְבּוֹר בַּר
מִיכָיָה וְיָת שָׁפָן סַפְרָא וְיָת עֲשָׂיָה עַבְדָּא דְמַלְכָּא לְמֵימַר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reliquum verborum Amon & *omnia* quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt 25 in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et *ſepelivit* illum in 26 ſepulchro ſuo in horto Ghuza, & regnavit Joſiah filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

FIlius octo annorum erat Joſias quando regnavit: & triginta & uno 1 annis regnavit in Jeruſalem: & nomen matris ejus Jedidah, filia Ghadiah ex Baſzkath. Et fecit quod rectum erat ante Dominum, & ambulavit in 2 omni via David patris ſui: nec declinavit ad dexteram aut ad ſiniſtram. Et fuit octavodecimo anno regis Joſiahu, miſit rex Saphan filium Aſzaliah 3 filii Meſulam ſcribam in domum ſanctuarii Domini, dicendo: Aſcende 4 ad Hhilkiah ſacerdotem magnum, ut conflet argentum quod inductum eſt in domum ſanctuarii Domini, quod congregaverunt præfecti theſaurorum ex populo. Et dent illud in *manus* facientium opus qui præfecti 5 ſunt in domo ſanctuarii Domini: dent, inquam, illud facientibus opus quod eſt in domo ſanctuarii Domini, ad reficiendum ruinas domus. Fabris 6 & architectis, & lapicidis, & ad emendum ligna & lapides dolatos ad reficiendam domum. Verùm non computatum eſt cum eis argentum, quod 7 datum fuit in manibus eorum, quia in fide illi faciebant. Et dixit Hhilkiah ſacerdos magnus ad Szaphan ſcribam: Librum legis inveni in do- 8 mo ſanctuarii Domini: & dedit Hhilkiah librum ipſi Szaphan, & legit illum. Et venit Szaphan ſcriba ad regem, & retulit regi verbum: & 9 dixit, Conflârunt ſervi tui argentum quod inventum eſt in domo, & dederunt illud in *manus* facientium opus qui præpoſiti ſunt in domo ſanctuarii Domini. Et nunciavit Szaphan ſcriba regi, dicendo: Librum 10 dedit mihi Hhilkiah ſacerdos: & legit illum Szaphan ante regem. Et 11 fuit cùm audîſſet rex verba libri legis, ſcidit veſtimenta ſua. Et præcepit 12 rex Hhilkiah ſacerdoti, & Ahhikam filio Saphan, & Ghachbor filio Michajah, & Saphan ſcribæ, & Ghaſſajah ſervo regis, dicendo:

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܘܢ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܕܒܪܝܡܝܢ 25
ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܗ. ܒܓܢܬܐ ܕܓܙܐ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. 26

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *

* ܒܪ ܬܡܢܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܝܘܫܝܐ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. 1
ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܝܕܝܕܐ ܒܪܬ ܥܕܝܐ ܡܢ ܒܨܩܬ. * ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܟܠܗ 2
ܐܘܪܚܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܣܡܠܐ. * ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܬܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ 3
ܕܝܘܫܝܐ. ܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܫܦܢ ܒܪ ܐܨܠܝܐ ܒܪ ܡܫܠܡ ܣܦܪܐ. ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܟܕ ܐܡܪ. * ܣܩ 4
ܠܘܬ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܢܫܠܡ ܟܣܦܐ ܕܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܟܢܫܘ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ ܡܢ
ܥܡܐ. * ܘܢܫܠܡܘܢܝܗ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܦܩܝܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܫܠܡܘܢܝܗ ܠܥܒܕܝ 5
ܥܒܕܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܚܙܩܘ ܒܕܩܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܠܢܓܪܐ ܘܠܦܣܘܠܐ. ܘܠܐܪܕܟܠܐ 6
ܘܠܡܙܒܢ ܩܝܣܐ ܘܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ ܠܡܚܕܬܘ ܒܕܩܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܒܪܡ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܚܫܒ 7
ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ ܟܣܦܐ ܕܡܬܝܗܒ ܗܘܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ.
* ܘܐܡܪ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܐܫܟܚܬ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 8
ܘܝܗܒܗ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܠܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܠܫܦܢ ܣܦܪܐ ܘܩܪܝܗܝ. * ܘܐܬܐ ܫܦܢ ܣܦܪܐ 9
ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܕܢܬܠ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ. ܐܫܠܡܘ ܥܒܕܝܟ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ
ܒܒܝܬܐ. ܘܐܫܠܡܘܗܝ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܦܩܝܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝ ܫܦܢ 10
ܣܦܪܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܟܬܒܐ ܝܗܒ ܠܝ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܩܪܝܗܝ ܫܦܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.
* ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܨܪܐ ܠܡܐܢܘܗܝ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ 11 12
ܠܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܠܐܚܝܩܡ ܒܪ ܫܦܢ. ܘܠܥܟܒܘܪ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܘܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܘܠܥܣܝܐ
ܥܒܕܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ.

Reliqua geſta Amonis, & quicquid fecit; 25
ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum
Juda. Sepelierunt autem eum in ſepulchro 26
ipſius, in viridario ærarii: & regnavit Joſia
filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXII.

ANnos octo nat' erat Joſia quando regnavit, 1
et annis triginta uno regnavit in Jeruſalem;
nomen matris ejus fuit Iedida filia Azariæ,
de Bezcath. Fecit quod rectum erat coram 2
Domino, ambulans omnino in via Davidis
patris ſui, neque deflectens ad dexteram
aut ad ſiniſtram. Anno decimo octavo regis 3
Joſiæ, miſit rex Saphanem filium Elſiæ filii
Maſlam ſcribam, in domum Domini, dicendo;
Aſcende ad Helciam ſacerdotem magnum, 4
reddátque pecuniam illatam in domum Domini,
quam januæ cuſtodes collegerunt à populo:
Et tradant eam curatoribus operis, 5
quibus cura demandata eſt in domo Domini;
ut dent eam facientibus opus quod *requiritur*
in domo Domini, ad reſtaurandum quæ reſtauranda
ſunt in domo Domini: Fabris lignariis, 6
lapicidis, & architectis; & ad emendum
ligna lapidéſque cæduos pro redintegratione
domûs Domini. Veruntamen non 7
ſubducebatur cum eis ratio pecuniæ quæ tradebatur
in manus eorum, quia bonâ fide agebant.
Tum dixit Helcia ſummus ſacerdos ad 8
Saphanem ſcribam, Librum legis inveni in
domo Domini: cúmque dediſſet Helcia ſacerdos
librum legis Saphani ſcribæ, legit eum.
Veniens autem Saphan ſcriba ad regem, ut 9
reſponſum regi redderet, ait; Reddiderunt
ſervi tui pecuniam quæ inventa eſt in domo,
& tradiderunt eam curatorib' operis, quibus
demandata eſt cura domûs Domini. Indicavit 10
quoque Saphan ſcriba regi, dicens, Librum
quendam dedit mihi Helcia ſacerdos;
legítque eum Saphan coram rege. Et cùm 11
audîſſet rex ſermones libri legis, ſcidit veſtimenta
ſua; Juſsítque rex Helciæ ſacerdoti, & 12
Ahicamo filio Saphanis, Abachori filio Michæ,
Saphani ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis,
& ait;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * وسائر امور امون * وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر بيناميين الذي لملوك يهودا *
26 * وقبروه في قبره في جنان الخزاين *

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * وملك بعده ابنه يوسيا وهو ابن ثمان سنين * واقام ملك باورشليم احدى وثلاثين
2 سنة * واسم امه يديدا ابنة عوريا التي من برقث * وصنع حسنا قدام الله * وسلك في
3 جميع الطريق التي سلكها داود ابوه * ولم يعدل عنها يمينا ولا شمالا * وفي سنة ثمانية
عشر من ملك يوسيا * بعث الملك سافان بن الصيا بن مسلم الكاتب الى بيت الله يقول *
4 * اصعد الى حلقيا الكاهن الكبير * فيسلم الفضة التي دخلت بيت الله * الذي جمع ذلك
5 حفظة الابواب من الشعب * ويسلموها الى النجارين وصناع العمل في بيت الله * ليجددوا
6 تجديدا في بيت الله * ويسلموها الى النجارين والنقاشين والبنايين * ليشتروا خشبا وحجارة
7 منحوتة لعمران بيت الله * ولم يكن يحاسبهم على الفضة التي تجري على ايديهم * لانهم
8 بالامانة كانوا يعملون * فقال حلقيا الكاهن الكبير لسافان الكاتب * اني وجدت سفرا من
9 الناموس في بيت الله * فاعطاه حلقيا الكاهن سفر الناموس للكاتب فقراه * واتى سافان الكاتب
ليعلم الملك * فقال سلموا عبيدك الفضة التي وجدت في بيت الله * الى صناع العمل
10 والقومة الذين في بيت الله * واخبر سافان الملك وقال * سفرا من الناموس اعطاني حلقيا
11 12 الكاهن * فقراه سافان قدام الملك * فلما سمع الملك قول سفر الناموس شق ثيابه * وامر
الملك حلقيا واحيعام بن سافان * وعبكور بن ميخا * وسافان الكاتب * وعسايا عبد الملك وقال *

Reliquæ res geſtæ Amonis, & quicquid 25
fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Judæ. Hoc itaque ſepulto in 26
proprio ſepulchro, in viridario gazarum;

CAP. XXII.

REgnavit poſt eum Joſia filius ejus, 1
dum annum ageret octavum; manſitque
rex in Jeruſalem triginta & uno annis:
nomen matris ejus erat Jedida filia Azariæ,
quæ erat è Bezcath. Hic rectè ſe 2
geſſit coram Deo, & ambulavit omnino
in via in qua ambulavit David pater ejus,
& non aberravit ab ea dextrorſum neque
ſiniſtrorſum. Anno decimooctavo regni 3
Joſiæ, miſit rex Saphanem filium Elſiæ
filii Miſellamis ſcribam, in domum Dei,
dicens; Aſcende ad Helciam ſummum 4
ſacerdotem, ut det pecuniam quæ illata
eſt in domum Dei, quam cuſtodes liminum
collegerunt à populo. Eámque tradetis 5
fabris lignariis, & opificibus domûs
Dei, quatenus reficiant quod reparandum
occurrit in domo Dei. Eam inquam 6
tradetis fabris lignariis, & ſculptoribus,
atque murariis, ut emant ligna
& lapides dolatos in reſtaurationem domûs
Dei. Nemo autem exigebat ab eis 7
rationem pecuniæ quæ expendebatur per
manus eorum, quia bonâ fide agebant.
Tum dixit Helcia ſummus ſacerdos ad 8
Saphanem ſcribam, Equidem inveni librum
unum legis in domo Dei; deditque
Helcia ſacerdos librū legis illi Scribæ, qui
legit eum. Deinde veniens Saphan ſcriba 9
ut referret regi, dixit, Dederunt ſervi tui
pecuniam quæ reperta eſt in domo Dei,
opificibus, & præfectis qui ſunt in domo
Dei. Tum narravit Saphan regi, & ait; 10
Librum unum legis dedit mihi Helcia ſacerdos;
& legit eum Saphan coram rege.
Cùm autem audiſſet rex verba libri 11
legis, laceravit veſtimenta ſua: Simúlque 12
præcepit rex Helciæ, & Abiamo
filio Saphanis, & Abchori filio Michæ,
Saphani ſcribæ, & Aſaiæ miniſtro
regis, & ait;

מלכים ב : כג

omni pro & ,populo pro & ,me pro Dominum inquirite ,Ite
13 לכו דרשו את־יהוה בעדי ובעד העם ובעד כל־
ira magna quia ,hujus inventi libri verba ſuper Jehudah
יהודה על־דברי הספר הנמצא הזה כי־גדולה חמת
audierunt non quòd eò ,nos in :eſt ſuccenſa ipſa quæ ,Domini
יהוה אשר־היא נצתה בנו על אשר לא־שמעו
ſcriptum omne juxta faciendum ad ,hujus libri verba ſuper noſtri patres
אבתינו על־דברי הספר הזה לעשות ככל־הכתוב
,Saphan&,Hachbor &,Achicham &,ſacerdos Chilchijahu abiit Et .nobis ſuper
14 עלינו: וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועכבור ושפן
Ticvah filii Sallum uxorem ,prophetiſſam Chuldah ad Haſajah &
ועשיה אל־חלדה הנביאה אשת שלם בן־תקוה
Jeruſalaim in habitans ipſa & ,veſtium cuſtodis Charchas filii
בן־חרחס שמר הבגדים והיא ישבת בירושלם
Dñs dixit Sic ,eos ad Dixitque .eam ad ſunt locuti &:Secunda in
15 במשנה וידברו אליה: ותאמר אליהם כה־אמר יהוה
Sic .me ad vos miſit qui viro Dicite :Iſrael Deus
16 אלהי ישראל אמרו לאיש אשר־שלח אתכם אלי: כה
ſuper & ,iſtum locum ad malum adducens ego Ecce:Dominus dixit
אמר יהוה הנני מביא רעה אל־המקום הזה ועל־
.Jehudah rex legit quem ,libri verba omnia ,ejus habitatores
ישביו את כל־דברי הספר אשר קרא מלך יהודה:
pro ,alienis diis ſuffierunt &,me dereliquerunt quod eo Pro
17 תחת אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים למען
meus furor eſt ſuccenſus & :ſuarum manuum opere omni in me irritare
הכעסני בכל מעשה ידיהם ונצתה חמתי
,Jehudah regem ad Et .extinguetur non & ,iſto loco in
18 במקום הזה ולא תכבה: ואל־מלך יהודה
:eum ad dicetis ſic ,Dominum requirendum ad vos mittentem
השלח אתכם לדרש את־יהוה כה תאמרו אליו
,audiſti quæ verba :Iſrael Deus Dominus dixit Sic
כה־אמר יהוה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת:
,Domini faciebus à es humiliatus & ,tuum cor eſt emollitum Propterea
19 יען רך־לבבך ותכנע מפני יהוה
ſuper & ,iſtum locum ſuper ſum locutus quæ te audiendo in
בשמעך אשר דברתי על־המקום הזה ועל־
;maledictionem in & ,deſolationem in exiſtendum ad ,ejus habitatores
ישביו להיות לשמה ולקללה
,audivi ego etiam &:meæ facies ad fleviſti & ,tua veſtimenta ſcidiſti &
ותקרע את־בגדיך ותבכה לפני וגם אנכי שמעתי
,tuos patres ad te colligam ego ecce Idcirco .Dominus dixit
20 נאם־יהוה: לכן הנני אספך על־אבתיך
tui oculi videbunt non & ;pace in ,tua ſepulchra ad colligêris &
ונאספת אל־קברתיך בשלום ולא־תראינה עיניך
retulerũt Et .hunc locum ſuper inducens ego quod ,malum omne in
בכל הרעה אשר־אני מביא על־המקום הזה וישבו
.verbum regi
את־המלך דבר:

CAP. XXIII. כג

, Jehudah ſeniores omnes eum ad ſe congregaverunt & :rex miſit Et
1 וישלח המלך ויאספו אליו כל־זקני יהודה
vir omnis & ,Domini domum rex Aſcenditque .Jeruſalaim &
2 וירושלם: ויעל המלך בית־יהוה וכל־איש
, ſacerdotes & ,eo cum Jeruſalaim habitatores omnes & , Jehudah
יהודה וכל־ישבי ירושלם אתו והכהנים
.magnum ad uſque & ,parvo à populus omnis & , prophetæ &
והנביאים וכל־העם למקטן ועד־גדול
inventi ,fœderis libri verba omnia eorũ auribus in Legitque
ויקרא באזניהם את־כל־דברי ספר הברית הנמצא
.DOMINI domo in
בבית יהוה:

Verſio VULG. LAT.

13 Ite & conſulite Dominum ſuper me, & ſuper populo, & ſuper omni Juda, de verbis voluminis iſtius, quod inventum eſt: magna enim ira Domini ſuccenſa eſt contra nos: quia non audierunt patres noſtri verba libri hujus, ut facerent omne quod ſcriptum eſt nobis. 14 Ierunt itaque, Helcias ſacerdos, & Ahicam, & Achobor, & Saphan, & Aſaia, ad Holdam prophetidem, uxorem Sellum, filii Thecuæ, filii Araas cuſtodis veſtium, quæ habitabat in Jeruſalem in Secunda: locutique ſunt ad eam. 15 Et illa reſpondit eis, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Dicite viro, qui miſit vos ad me; 16 Hæc dicit Dominus; Ecce, ego adducam mala ſuper locum iſtum, & ſuper habitatores ejus, omnia verba Legis 17 quæ legit rex Judæ: Quia dereliquerunt me, & ſacrificaverunt diis alienis, irritantes me in cunctis operibus manuum ſuarum: & ſuccendetur indignatio mea in loco hoc, 18 & non extinguetur. Regi autem Juda, qui miſit vos ut conſuleretis Dominum, ſic dicetis; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Pro eo quòd audiſti 19 verba voluminis, Et perterritum eſt cor tuum, & humiliatus es coram Domino, auditis ſermonibus contra locum iſtũ, & habitatores ejus, quòd videlicèt fierent in ſtuporem & in maledictum: & ſcidiſti veſtimenta tua, & fleviſti coram me, & ego audivi, ait Do- 20 minus: Idcircò colligam te ad patres tuos, & colligêris ad ſepulchrum tuum in pace, ut non videant oculi tui omnia mala quæ inducturus ſum ſuper locum iſtum.

CAP. XXIII.

1 ET renuntiaverũt regi quod dixerat. Qui miſit: & congregati ſunt ad eum omnes ſenes 2 Juda & Jeruſalem. Aſcenditque rex templum Domini, & omnes viri Juda, univerſique qui habitabant in Jeruſalem cum eo ſacerdotes & prophetæ, et omnis populus à parvo uſque ad magnum: legitque cunctis audientibus omnia verba libri fœderis, qui inventus eſt in domo Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ (φ) Ἰούδα, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου (χ) ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν, ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν. 14 Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχικὰμ, καὶ Ἀχοβὼρ, καὶ (ψ) Σαπφὰν, καὶ Ἀσαΐας πρὸς Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν (ω) μητέρα Σελλὴμ υἱοῦ (α) Θεκκὰν υἱοῦ Ἀρὰς τοῦ ἱματιοφύλακος· καὶ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Μασενᾶ· 15 καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν. Καὶ εἶπεν (β) αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς μὲ, 16 Τάδε λέγει κύριος, (γ) Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, πάντας τοὺς λόγους (δ) τοῦ βιβλίου οὓς 17 ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰούδα, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται (ε) θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται. 18 Καὶ πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητῆσαι τὸν κύριον, τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας, 19 Ἀνθ' ὧν ὅτι ἡπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ (ζ) προσώπου, ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς κατάραν, καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιόν μου, 20 (η) καί γε ἐγὼ ἤκουσα, λέγει κύριος. Οὐχ (θ) οὕτως· ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς (ι) τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἰμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον.

Ite, exquirite Dominum pro me, & pro omni populo, & pro univerſo Juda, & de verbis libri inventi hujus: quoniam magna eſt ira Domini accenſa in nobis, pro eo, quòd non audiverunt patres noſtri verba libri hujus ad faciendum juxta omnia quæ ſcripta ſunt (c) ſuper nos. 13 *Et ivit Chelcias ſacerdos & Achicam, & Achobor, & Saphan, & Aſaias ad Oldam propheti ſſam, (d) matrem Sellem filii Thecuan filii Aras cuſtodis veſtium. Et ipſa habitabat in Hieruſalem in Maſena. Et locuti ſunt ad eam.* 14 *Et dixit eis, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Dicite viro, qui miſit vos ad me;* 15 *Hæc dicit Dominus, Ecce ego adduco mala ſuper locum hunc, & ſuper inhabitantes eum, omnia verba libri, quæ legit rex Juda,* 16 *Pro eo quòd dereliquerunt me, & adolebant diis aliis: ut irritarent me in operib' manuum ſuarum: & ſuccendetur indignatio mea in loco iſto, & non extinguetur.* 17 *Et ad regem Juda, qui miſit vos inquirere Dominum, hæc dicetis ad eum; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; (e) Verba, quæ audiſti,* 18 *Propterea quòd perterritum eſt cor tuum, & confuſus es à facie, (f) ut audîſti quæcunq; locutus ſum ſuper locum iſtum, & ſuper inhabitantes eum, ut ſint in perditionem, & in maledictionem, & diſcidiſti veſtimenta tua, & ploráſti coram me; etiam ego audivi, dicit Dominus:* 19 *(g) Non ſic: Ecce ego adjicio te ad patres tuos; & colligêris in ſepulchrum tuum in pace: & (h) non aſpicietur in oculis tuis, in omnibus malis quæ ego ipſe adduco ſuper locum hunc.* 20

MS.A. (φ) Ἰούδα, περὶ (χ) ἡ ἐκκεκαυμένη (ψ) Σαφὰν, (ω) γυναῖκα Σελλοὺμ (α) Θεκκοὺ (β) πρὸς αὐτοὺς, Τάδε (γ) Ἰδοὺ ἐπάγω (δ) τοῦ βιβλίου (ε) ὁ θυμὸς (ζ) προσώπου κυρίου, ὡς (η) καὶ ἐγὼ (θ) οὕτως· ἐγὼ προστίθημι (ι) τὸν τόπον σου ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ

ΚΕΦ. κγ'.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. 2 Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ (α) λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω (β) ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου.

CAP. XXIII.

ET retulerunt regi verbum. 1 *Et miſit rex, & congregavit ad ſe omnes ſeniores Juda, & Hieruſalem. Et aſcendit rex in domum Domini,* 2 *& omnis vir Juda, & omnes habitantes in Hieruſalem cum eo, & ſacerdotes, & prophetæ, & omnis populus à parvo & uſq; ad magnum. Et legit in auribus eorum omnia verba libri teſtamenti inventi in domo Domini.*

MS.A. (α) λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως (β) ἐν τοῖς ὠσὶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 איזילו תבעו מן קדם יי עלי ועל עמא ועל כל דבית יהודה על פתגמי ספרא דאשתכח
הדין ארי סגיאה חימתא דיי דהיא דליקת בנא על דלא קבילו אבהתנא לפתגמי ספרא
14 הדין למעבד ככל דכתיב עלנא: ואזל חלקיה כהנא ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה לות
חולדא נביתא אתת שלום בר תקוה בר חרחס נטר לבושיא והיא יתבא בירושלם בבית
15 אולפנא ומלילו עמיה: ואמרת להון כדנן אמר יי אלהא דישראל אמרו לגברא דשלח
16 יתכון לותי: כדנן אמר יי הא אנא מיתי בישתא על אתרא הדין ועל יתבוהי ית כל
17 פתגמי ספרא דקרא מלך שבטא דבית יהודה: חלף דשבקו פולחני ואסיקו בוסמין
לטעות עממיא בדיל לארגזא קדמי בכל עובדי ידיהון וידלק רוגזי באתרא הדין ולא
18 יטפי: ולמלך שבטא דבית יהודה דשלח יתכון למתבע אולפן מן קדם יי כדנן תימרון
19 ליה כדנן אמר יי אלהא דישראל פתגמא די שמעתא: חלף דזע לבך ואתכנעתא מן
קדם יי במשמעך דגזרית על אתרא הדין ועל יתבוהי למהוי לצדו וללוטא ובזעתא ית
20 לבושך ובכיתא קדמי ואף קדמי שמיע אמר יי: בכן הא אנא כניש לך לות אבהתך
ותתכניש לקברך בשלם ולא יחזין עינך בכל בישתא די אנא מיתי על אתרא הדין
ואתיבו ית מלכא פתגמא:

כג

1 ושלח מלכא וכנשו לותיה כל סבי יהודה וירושלם: וסליק מלכא לבית מקדשא דיי
2 וכל אנש יהודה ויתבי ירושלם עמיה וכהניא וספריא וכל עמא למזעירא ועד רבא וקרא
קדמיהון ית כל פתגמי ספרא דקימא דאשתכח בבית מקדשא דיי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ambulate, quærite à Domino ſuper me, et ſuper populo, et ſuper *omni [homine] domus* Jehudah, propter verba libri qui inventus eſt, *hujus*, quoniam magna eſt ira Dñi, ea quæ incenſa eſt in nos, eò quòd non attenderunt patres noſtri verbis libri hujus, ut facerent ſecundùm omne quod ſcriptum eſt nobis. 13 Et abiit Hhilkiah ſacerdos, et Ahhikam, et Ghachbor, et Saphan, & Ghaſſajah ad Hhuldah prophetiſſam, uxorem Salum filii Thikvah filii Hharhhazz cuſtodis veſtimentorum: et ipſa ſedebat in Jeruſalem in domo doctrinæ: et locuti ſunt cum illa. 14 Et dixit illis, Sic dixit Dominus Deus Iſrael, Dicite viro qui miſit vos ad me. 15 Sic dixit Dñs, Ecce ego induco malum ſuper locum hunc, et ſuper habitatores ejus, nimirum omnia verba libri quem legit rex tribus domus Jehudah 16 Eò quòd dereliquerunt cultum meum & adoleverunt aromata idolis gentium, ut irritarent me in omnibus operibus manuum ſuarum; ardebit indignatio mea in locum iſtum, nec extinguetur. 17 Et regi tribus domus Jehudah qui miſit vos ad quærendum oraculum à Domino, ſic dicetis ei, Sic dixit Dominus Deus Iſrael, *verbum quod* audîſti. 18 Quia timuit cor tuum et humiliatus es à facie Domini, cùm audîſſes quæ decrevi ſuper locum hunc, et ſuper habitatores ejus futuros in vaſtationem et maledictionem, et ſcidiſti veſtimenta tua, et ploràſti ante me, et etiam ante me auditum eſt, dixit Dominus: 19 Propterea ecce ego congregabo te ad patres tuos, et congregaberis in ſepulchrum tuum in pace: et non videbunt oculi tui omne malum quod ego inducam ſuper locum hunc. 20 Et reſponderunt regi verbum.

CAP. XXIII.

ET miſit rex: et congregaverunt ad eum omnes ſeniores Jehudah et Jeruſalem. 1 Et aſcendit rex in domum ſanctuarii Domini, et omnes homines Jehudah, et habitatores Jeruſalem cum eo, et ſacerdotes et *ſcribæ*, et omnis populus à parvo uſq; ad magnum: et *legit* illis omnia verba libri fœderis, qui inventus fuerat in domo ſanctuarii Domini. 2

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܙܠܘ ܫܐܠܘ ܡܢ ܡܪܝܐ ܚܠܦܝ ܘܥܠ ܥܡܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܝܗܘܕܐ. ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ
ܗܢܐ ܕܐܫܬܟܚ. ܡܛܠ ܕܪܒܐ ܗܝ ܚܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܝܩܕܐ ܒܢ. ܥܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܐܒܗܝܢ
ܠܦܬܓܡܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܗܢܐ. ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܝܢ. * ܘܐܙܠ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܐܚܝܩܡ. 14
ܘܥܟܒܘܪ. ܘܫܦܢ. ܘܥܣܝܐ ܠܘܬ ܚܘܠܕܐ ܢܒܝܬܐ. ܐܢܬܬܗ ܕܫܠܘܡ ܒܪ ܬܩܘܐ ܒܪ ܚܣܚܣ ܢܛܪ
ܡܐܢܐ. ܘܗܝ ܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܐܘܪܫܠܡ ܒܡܫܢܝܬܐ. ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ 15
ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܡܪܘ ܠܓܒܪܐ ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܘܬܝ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ 16
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ. ܟܠܗܘܢ
ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܕܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܥܠ ܕܫܒܩܘܢܝ. ܘܣܡܘ ܒܣܡܐ ܠܐܠܗܐ 17
ܐܚܪܢܐ. ܘܐܪܓܙܘܢܝ ܒܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ. ܢܣܩ ܪܘܓܙܝ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܘܒܕܟܘܢ. * ܘܠܡܠܟܐ 18
ܕܝܗܘܕܐ ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܡܛܠ ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ. ܪܟܟ ܠܒܟ: ܘܐܬܟܢܥܬ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: 19
ܟܕ ܫܡܥܬ ܩܕܡܝ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ: ܕܢܗܘܘܢ ܠܫܡܡܐ ܘܠܠܘܛܬܐ:
ܘܨܪܝܬ ܠܢܚܬܝܟ: ܘܒܟܝܬ ܩܕܡܝ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܫܡܥܬ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܡܛܠܗܢܐ. ܗܐ 20
ܟܢܫ ܐܢܐ ܠܟ ܠܘܬ ܐܒܗܝܟ. ܘܬܬܟܢܫ ܠܩܒܪܟ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ ܥܝܢܝܟ ܒܒܝܫܬܐ
ܟܠܗ. ܕܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܬܝܒܘ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ.

13 * Ite, conſulite Dominum pro me, pro populo, & pro toto Juda de ſermonibus libri hujus qui inventus eſt: nam magnus eſt furor Domini quo in nos exarſit, eò quòd non auſcultaverint majores noſtri verba hujus libri, ut facerent prout præſcribitur nobis. 14 Abiit itaque Helcia ſacerdos, & Ahicam, & Abachor, & Saphan, & Aſaia ad Holdi propheтiſſam uxorem Salomis filii Tecuæ filii Hadhas cuſtodis veſtium (habitabat autem hæc in Jeruſalem, in repetitione (i. *collegio*) & allocuti ſunt eam. 15 Quæ dixit ad eos, Ita dicit Dominus Deus Iſraelis, Dicite viro illi qui vos ad me miſit, 16 Ita dicit Dominus Deus Iſraelis; Ecce adducturus ſum calamitatem ſuper locũ iſtum, & ſuper omnes habitatores ejus, omnes *ſcilicet* ſermones libri quos legit rex Judæ. 17 Quia dereliquerunt me, & thura poſuerunt diis aliis, & irritaverunt me opere manuum ſuarum; accendetur furor meus contra locum iſtum, & perdam vos. 18 Regi verò Iudæ, qui miſit vos ad conſulendum Dominum, ſic dicite; Sic ait Dominus Deus Iſraelis, 19 Quia propter ſermones quos audîſti, elanguit cor tuum, & extimuiſti Dominum audiens quæ dixi de loco iſto, & habitatorib⁹ ejus, futurum *ſcilicet* admirationi & execrationi; & ſcidiſti veſtimenta tua, & fleviſti coram me; Ego quoque audivi, dicit Dominus. 20 Propterea ecce collecturus ſum te apud patres tuos, & colligêris ad ſepulchrum tuum in pace, et non videbunt oculi tui totam miſeriam quam adducturus ſum ſuper locum iſtum. Et retulerunt regi reſponſum.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

1 * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ 2
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܥܡܗ ܝܗܘܕܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܥܡܗ.
ܘܟܗܢܐ ܘܢܒܝܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܟܠܗܘܢ
ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ ܕܩܝܡܐ. ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

CAP. XXIII.

1 * Tunc miſit rex, et congregati ſunt ad eum omnes ſeniores Iudæ et Ieruſalem: 2 Aſcendénſque rex in domum Domini unà cum omnibus Judæis, cunctiſque habitatoribus Ieruſalem, ſacerdotibus, prophetis, et univerſo populo, à minimo ad maximum; legit coram eos cunctos ſermones libri fœderis, qui repertus fuerat in Domo Domini:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * اذهبوا فاسالوا من الرب على وعلى جميع الشعب * وعلى جميع يهودا وعلى قول هذا السفر
الذي وجد * لانه كبير هو الغضب الذي غضب الرب علينا * حين لم يسمع اباونا قول
الرب في هذا السفر ليفعل الذي هو مكتوب فيه * فذهب حلقيا الكاهن * واحيقام 14
وعبكور * وسافان الكاتب * وعسايا الى حلدى النبية امراة سالوم بن تقوا بن حدحاس
حافظ الاداة * وهي كانت ساكنة باورسليم جالسة بالخشوع * فكلموها وقالوا لها * فقالت 15
هكذا يقول الرب اله اسرايل * قولوا للرجل الذي ارسلكم الي * هكذا يقول الرب * هوذا اني 16
مبلوى على هذا المكان وعلى سكانه * جميع اقاويل هذا السفر الذي قراه ملك يهودا *
17 * حين تركوني ووضعوا البخورات لالهة اخر * واغضبوني بافعال ايديهم * سيتقد غضبي في هذا
المكان يقول الرب فابيدكم * ولملك يهودا الذي بعثكم لتسالوا من الرب هكذا تقولون 18
هكذا يقول الرب اله اسرايل * القول الذي سمعت على انه مرض قلبك * وفزعت من 19
قدام الرب لما سمعت الذي قلت على هذا المكان وعلى سكانه * انه يكون للخزي واللعنة *
20 فشققت ثيابك وبكيت قدامي * فانا ايضا قد سمعت يقول الرب * من اجل هذا فاني اضمك
الى ابايك * فتنضم الى قبرك سالما * ولا تنظر عيناك شي من البلوى الذي اتي بها على هذا
المكان * فردوا على الملك الجواب *

13 *Ite & ſciſcitamini à Domino de me, de toto populo, de univerſo Juda, déque verbis hujus libri qui repertus eſt: nam ingens eſt ira quâ percitus eſt Dominus contra nos, quum non obtemperaverint majores noſtri dictis Domini hoc in libro contentis, ut agerent quod ſcriptum eſt in eo.* 14 *Abiit ergò Helcia ſacerdos, Abiamus, Abchor, & Saphan ſcriba, atque Aſaia ad Holdam prophetiſſam uxorem Salomis filii Tecuæ filii Hadhaſi cuſtodis ſupellectilium, (habitabat autem illa in Jeruſalem, ſedens in humilitate) & allocuti ſunt eam, & dixerunt ei.* 15 *Quibus illa reſpondit, Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Dicite viro qui ad me miſit;* 16 *Sic ait Dominus, Ecce illaturus ſum miſeriam in hunc locum & in habitatores ejus, omnia videlicet verba ejus libri quem legit rex Juda.* 17 *Quia dereliquerunt me, & thura poſuerunt diis alienis, meque manuum ſuarum actionibus ad iram provocaverunt; efferbuit furor meus in locum iſtum, ait Dominus; & perdam vos.* 18 *Regi verò Judæ, qui vos miſit ut Dominum ſciſcitaremini, ſic dicetis; Ita dicit Dominus Deus Iſraelis,* 19 *Quandoquidem ob ſermonem quem audîſti, ægrotavit cor tuum, & extimuiſti Dominum auditis his quæ dixi de loco iſto deque habitatoribus ejus, fore ſcilicet illum in infamiam et execrationem, laceratiſq; veſtimentis tuis fleviſti coram me; Ego quoq; jam audivi, dicit Dominus.* 20 *Hanc ob rem aggregaturus ſum te ad patres tuos, & aggregaberis ad ſepulchrum tuum pacificus; & non videbunt oculi tui quicquam miſeriæ quam illaturus ſum in hunc locum. Et retulerunt regi reſponſum.*

* الفصل الثالث والعشرون *

1 * فبعث الملك فجمع اليه جميع شيوخ بني يهودا واورسليم * وصعد الملك الى بيت الرب * 2
وجميع بيت يهودا * وجميع سكان اورسليم معه * والكهنة والانبياء * وجميع الشعب من الصغير
الى الكبير * فقرا قدامهم جميع اقاويل سفر الميثاق الذي وجد في بيت الله *

CAP. XXIII.

1 *Quamobrem mittens rex convocavit ad ſe omnes ſeniores filiorum Judæ & Jeruſalem:* 2 *Et aſcendens rex in domum Domini, totáque domus Judæ, cunctíque cives Jeruſalem cum eo, necnon ſacerdotes, & prophetæ, univerſus denique populus à minimo ad maximum; recitavit coram eis verba libri teſtamenti, qui inventus fuerat in domo Dei.*

Domini facies ad fœdus excidit & ,columnam ſuper rex ſtetit Et
3 ויעמד המלך על־העמוד ויכרת את־הברית לפני יהוה
,ejus teſtimonia & ,ejus præcepta cuſtodiendum ad &,Dñm poſt eundum ad
ללכת אחר יהוה ולשמר מצותיו ואת־עדותיו
verba ſtabiliendum ad ,anima tota in & ,corde toto in ejus decreta &
ואת־חקתיו בכל־לב ובכל־נפש להקים את־דברי
omnis ſtetit & :hoc libro ſuper ſcripta quæ , hujus fœderis
הברית הזאת הכתבים על־הספר הזה ויעמד כל־
,magno ſacerdoti Chilchijahu rex præcepit Et.fœdere in populus
4 העם בברית: ויצו המלך את־חלקיהו הכהן הגדול
templo de educendum ad abaci cuſtodibus & ,ſecundi ſacerdotibus &
ואת־כהני המשנה ואת־שמרי הסף להוציא מהיכל
,Luco & ,Bahal ipſi facta vaſa omnia ,Domini
יהוה את כל־הכלים העשוים לבעל ולאשרה
Jeruſalaim extra ea combuſſit & :cœlorum militiæ univerſæ &
ולכל צבא השמים וישרפם מחוץ לירושלם
.el---Beth eorum pulverem tulit & ;Chidron campeſtribus in
בשדמות קדרון ונשא את־עפרם בית־אל:
ſuffivit & ,Jehudah reges dederant quos ,ſacrificulos fecit ceſſare Et
5 והשבית את־הכמרים אשר נתנו מלכי יהודה ויקטר
& : Jeruſalaim circuitibus & , Jehudah urbibus in excelſis in
בבמות בערי יהודה ומסבי ירושלם ואת־
militiæ omni & ,influentiis & ,Lunæ & ,Soli ,Bahal ſuffientes
המקטרים לבעל לשמש ולירח ולמזלות ולכל צבא
extra Domini domo è Lucum fecit educere Et .cœlorum
6 השמים: ויצא את־האשרה מבית יהוה מחוץ
;Chidron valle in eum combuſſit &.,Chidron torrentem in Jeruſalaim
לירושלם אל־נחל קדרון וישרף אתה בנחל קדרון
ſepulchrum ſuper ejus pulverem projecit & :pulverem in comminuit et
וידק לעפר וישלך את־עפרה על־קבר
domo in qui ,proſtitutorum domos diruit Et .populi filiorum
7 בני העם: ויתץ את־בתי הקדשים אשר בבית
.Luco domos ibi texentes mulieres quibus ;Domini
יהוה אשר הנשים ארגות שם בתים לאשרה:
excelſa contaminavit &,Jehudah urbib' de ſacerdotes omnes eduxit Et
8 ויבא את־כל־הכהנים מערי יהודה ויטמא את־הבמות
deſtruxit &:ſebah-Beer ad uſq; Ghebah à ſacerdotes illic ſuffiebant quibus
אשר קטרו־שמה הכהנים מגבע עד־באר שבע ונתץ
,civitatis principis Jehoſuah portæ oſtium quæ ,portarum excelſa
את־במות השערים אשר־פתח שער יהושע שר־העיר
aſcendebant non Veruntamen.civitatis porta in viri ſiniſtram ad quæ
9 אשר־על־שמאול איש בשער העיר: אך לא יעלו
comedebant quinimo,Jeruſalaim in Dñi altare ad excelſorum ſacerdotes
כהני הבמות אל־מזבח יהוה בירושלם כי אם־אכלו
valle in quod ,Topheth polluit Et.ſuorum fratrum medio in infermẽtata
10 מצות בתוך אחיהם: וטמא את־התפת אשר בגי
ſuam filiam & ,ſuum filium virum traducere non pro Hinnom filii
בני־הנם לבלתי להעביר איש את־בנו ואת־בתו
dederant quos ,equos fecit ceſſare Et .Molech ipſi ignem per
11 באש למלך: וישבת את־הסוסים אשר נתנו
cubiculum ad Domini domus introitu ab Soli Jehudah reges
מלכי יהודה לשמש מבא בית־יהוה אל־לשכת
Solis currus & ;ſuburbanis in quod eunuchi melech-Nethan
נתן־מלך הסריס אשר בפרורים ואת־מרכבות השמש
,Achaz cœnaculi tectũ ſuper quæ aras Et .igni in combuſſit
12 שרף באש: ואת־המזבחות אשר על־הגג עלית אחז
Menaſſeh fecerat quæ altaria & ,Jehudah reges fecerant quas
אשר־עשו מלכי יהודה ואת־המזבחות אשר־עשה מנשה
,inde cucurrit & ,rex deſtruxit ,Domini domus atriis duobus in
בשתי חצרות בית־יהוה נתץ המלך וירץ משם
.Chidron torrentem in eorum pulverem fecit projicere &
והשליך את־עפרם אל־נחל קדרון:

Verſio VULG. LAT.

3 Stetitque rex ſuper gradum :
& fœdus percuſſit coram Do-
mino, ut ambularent poſt Do-
minum, & cuſtodirent præce-
pta ejus, & teſtimonia, & ce-
remonias, in omni corde, & in
tota anima, & ſuſcitarent ver-
ba fœderis hujus, quæ ſcripta
erant in libro illo: acquievitq;
4 popul' pacto. Et præcepit rex
Helciæ pontifici, & ſacerdoti-
bus ſecundi ordinis, & janito-
ribus, ut projicerent de tem-
plo Domini omnia vaſa, quæ
facta fuerant Baal, et in luco, et
univerſæ militiæ cœli: et com-
buſſit ea foris Jeruſalẽ in con-
valle Cedron, & tulit pulverẽ
5 eorum in Bethel. Et delevit
aruſpices, quos poſuerant re-
ges Juda ad ſacrificandum in
excelſis ꝑ civitates Juda, & in
circuitu Jeruſalem: & eos, qui
adolebant incenſum Baal, &
Soli, & Lunæ, & duodecim ſi-
6 gnis, & omni militiæ cœli. Et
efferri fecit lucũ de domo Do-
mini foras Jeruſalem in con-
valle Cedron, & combuſſit eũ
ibi, & redegit in pulverem, et
projecit ſuꝑ ſepulchra vulgi.
7 Deſtruxit quoque ædiculas ef-
fœminatorum, quæ erant in
domo Domini, pro quibus
mulieres texebant quaſi do-
8 munculas luci. Congregavit-
que omnes ſacerdotes de ci-
vitatibus Juda : & contami-
navit excelſa, ubi ſacrifica-
bant ſacerdotes, de Gabaa uſ-
que Berſabee : & deſtruxit a-
ras portarum in introitu oſtii
Joſue principis civitatis, quod
erat ad ſiniſtram portæ civita-
9 tis. Veruntamen non aſcende-
bant ſacerdotes excelſorum ad
altare Domini in Jeruſalem :
ſed tantùm comedebãt azyma
10 in medio fratrũ ſuorum. Con-
taminavit quoque Topheth,
quod eſt in convalle filii En-
nom : ut nemo conſecraret fi-
lium ſuum aut filiam per ignẽ,
11 Moloch. Abſtulit quoq; equos,
quos dederant reges Juda, So-
li, in introitu templi Domini
juxta exedram Nathanmelech
eunuchi, qui erat in Pharurim:
currus autem Solis combuſſit
12 igni. Altaria quoque, quæ e-
rant ſuper tecta cœnaculi A-
chaz, quæ fecerant reges Juda,
et altaria quæ fecerat Manaſſes
in duobus atriis templi Domi-
ni, deſtruxit rex: et cucurrit in-
dè, & diſperſit cinerem eorum
in torrentem Cedron.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στύλον, ϗ διέθετο
διαθήκην ἐνώπιον κυρίου, τοῦ πορεύεσθαι ὀ-
πίσω κυρίου, (γ) τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ, ϗ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ϗ τὰ δικαιώ-
ματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ ϗ ἐν πάσῃ ψυ-
χῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης
ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον
τοῦτο. ϗ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.
4 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ
ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ ϗ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώ-
σεως ϗ τοῖς (δ) φυλάσσουσι τὸν σταθμὸν, τοῦ
ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ
σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βάαλ ϗ τῷ ἄλσει
ϗ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ· ϗ κατέκαυ-
σεν αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἐν σαδημὼθ Κέ-
δρων, ϗ ἔλαβε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθήλ.
5 Καὶ κατέκαυσε τοὺς χωμαρεὶμ οὓς (ε) ἔδωκαν
βασιλεῖς Ἰούδα, ϗ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψη-
λοῖς ϗ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα (ζ) ϗ τοῖς περι-
κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, ϗ τοὺς θυμιῶντας (η)
τῷ Βάαλ, ϗ τῷ ἡλίῳ, ϗ τῇ σελήνῃ, ϗ τοῖς
μαζουρὼθ, ϗ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.
6 Καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξω-
θεν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν χειμάῤῥουν (θ) Κέδρων,
ϗ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Κέ-
δρων, ϗ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν· ϗ ἔῤῥιψε τὸν
7 χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ. Καὶ
καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν (ι) καδησὶμ τῶν ἐν
τῷ οἴκῳ κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ
8 χεττιεὶμ τῷ ἄλσει. Καὶ ἀνήγαγε πάντας τοὺς
ἱερεῖς ἐκ (†) πόλεων Ἰούδα, (κ) ϗ ἐμίανε τὰ
ὑψηλὰ οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ (λ)
Γαιβὰλ ϗ ἕως Βηρσαβεέ. ϗ καθεῖλε τὸν
οἶκον τῶν πυλῶν (μ) τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς
πύλης Ἰησοῦ ἄρχοντος (ν) τῆς πόλεως, τῶν
ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πό-
9 λεως. Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψη-
λῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν Ἱερου-
σαλὴμ, ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ
10 τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ ἐμίανε (ξ) τὸν
Ταφὲθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ (ο) Ἐννὸμ, τοῦ
(π) διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ
καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μο-
11 λὸχ ἐν πυρί. Καὶ (ρ) κατέκαυσε τοὺς
ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα τῷ
ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου εἰς τὸ γαζοφυ-
λάκιον Νάθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου (σ) ἐν
φαρουρείμ. ϗ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν
12 πυρὶ, Καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώ-
ματος τοῦ ὑπερῴου Ἄχαζ, ἃ ἐποίησαν βασι-
λεῖς Ἰούδα. ϗ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε
Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυ-
ρίου (τ) καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς ϗ κατέσπα-
σεν ἐκεῖθεν, ϗ ἔῤῥιψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν
χειμάῤῥουν Κέδρων.

Et ſtetit rex ad columnam : & 3
diſpoſuit teſtamentum coram Do-
mino, eundi poſt Dominum, &
cuſtodiendi mandata ejus, & te-
ſtimonia ejus, & juſtificationes
ejus in omni corde, & in omni a-
nima, erigendi verba teſtamenti
hujus ſcripta ſuper librum hunc.
Et ſtetit omnis populus in teſta-
mento. Et mandavit rex Chelciæ 4
ſacerdoti magno, & ſacerdotibus
* ſecundi ordinis, & cuſtodibus
liminis, educere è templo Do-
mini omnia vaſa facta Baal, &
(a) luco, & omni virtuti cœli;
& combuſſit ea extra Hieruſa-
lem in (b) Sademoth Cedron: &
ejecit pulverem eorum in Bethel.
Et combuſſit (c) Chomarim, (quos 5
dederant reges Juda, & adole-
bant in excelſis, & in civitatibus
Juda, & quæ circa Hieruſalem,)
& eos qui adolebant Baal, &
Soli, & Lunæ, & ipſis (d) Ma-
zuroth, & univerſæ virtuti cœli.
Et extraxit lucum è domo Do- 6
mini extra Hieruſalem in torren-
tem Cedron: & combuſſit eum in
torrente Cedron, & comminuit
in pulverem : & projecit pulve-
rem ejus in ſepulchrum filiorum
populi. Et diruit domum ipſorum 7
(e) Cadeſim, qui in domo Domi-
ni, ubi mulieres texebant illic
Chettiim luco. Et eduxit omnes 8
ſacerdotes è civitatibus Juda: et
contaminavit excelſa, ubi adole-
bant ibi ſacerdotes, à Gebal, &
uſq; Berſabee. Et diruit domum
portarum, quæ juxta oſtium por-
tæ Jeſu principis (g) civitatis, ex
iis quæ à ſiniſtris viri in (h) por-
ta civitatis. Veruntamen non a- 9
ſcendebant ſacerdotes excelſorum
ad altare Domini in Hieruſalem:
(i) quoniã tantùm comedebant a-
zyma in medio fratrum ſuorum.
Et contaminavit ipſum (k) Taphet, 10
qui in valle filii Ennom, ad (l)
traducendũ virum filium ſuum,
et virum filiam ſuam ipſi Moloch
in igni. Et combuſſit equos, quos 11
dederant reges Juda Soli in in-
troitu domûs Domini, in gazo-
phylacium Nathan (m) regis Eu-
nuchi in (n) Pharurim. Et cur-
rum Solis combuſſit igni, Et al- 12
taria, quæ ſuper ſolarium cœnacu-
li Achaz, quæ fecerant reges Ju-
da. Et altaria, quæ fecerat Ma-
naſſes in duobus atriis domûs
Domini, diruit rex, et demolitus
eſt indè: et projecit pulverem eo-
rum in torrentem Cedron.

MS.A. (γ) ϗ τοῦ (δ) φυλάσσουσιν, ἐξαγαγεῖν (ε) ἔδωκεν βασιλεὺς (ζ) ϗ ἐν τοῖς (η) τῇ Βάαλ, (θ) Κέδρων, * ϗ ἐλέπτυνεν (ι) καδησὶν (†) πόλεως (κ) ϗ ἐμίαναν (λ) Γαβαὰ (μ) τὸν παρὰ (ν) τῆς πύλης, τῶν (ξ) τὸν Θοφθὰ (ο) Ἐννομὸμ, (π) διάγειν (ρ) κατέκαυσαν τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεὺς (σ) ὃς ἐν (τ) ϗ καθεῖλεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וקם מלכא על אסטונא וגזר ית קימא קדם יי למהך בתר פולחנא דיי ולמטר פקודוהי
וית סהדותוהי וית קימוהי בכל לבא ובכל נפש לקימא ית פתגמי קימא הדין דכתיבין
על ספרא הדין וקבילו כל עמא עליהון קימא: ופקיד מלכא ית חלקיהו כהנא רבא וית 4
סגן כהניא וית אמרכליא לאפקא מהיכלא דיי ית כל מניא דעבידין לבעלא ולאשירתא
ולכל חילי שמיא ואוקדנון מברא לירושלם במישר קדרון ואוביל ית עפרהון לביתאל:
ובטיל ית כומריא די הבו מלכיא דבית יהודה ואסיקו בוסמין על במתא בקרויא דבית 5
יהודה ובסחרני ירושלם וית דאסיקו בוסמין לבעלא ולשמשא ולסהרא ולמזלתא
ולכל חילי שמיא: ואפיק ית אשירתא מבית מקדשא דיי מברא לירושלם למישר קדרון 6
ואוקיד יתה בנחלא דקדרון ואדקה לעפרא ורמא ית עפרה לקברי בני גליא: ותרע ית 7
בתי הקדש טעותא די בבית מקדשא דיי די נשיא מחין תמן מכולין לאשרתא: ואיתי ית 8
כל כומריא מקרויא דבית יהודה וסאיב ית במתא דאסיקו בוסמין תמן כומריא מגבע
עד באר שבע ותרע ית במת תרעיא די קדם תרע יהושע רב קרתא די על שמאלא גברא
במעליה תרע קרתא: ברם לא סלקין כהניא כומרי במתא לדבחא על מדבחא דיי 9
בירושלם אלהין אכלו פטיר בגו אחיהון: וסאיב ית תופת די בחילת בר הנום בדיל דלא 10
לאעברא גבר ית בריה וית ברתיה בנורא למולך: ובטל ית סוסותא דיהבו מלכיא 11
דבית יהודה לשמשא ממעלנא דבית מקדשא דיי ללשכת נתן מלך גוזאה דבפרוריא
וית רתיכי שמשא אוקיד בנורא: וית אגוריא די על אגר עלית אחז דעבדו מלכיא דבית 12
יהודה וית אגוריא דעבד מנשה בתרתין דרת בית מקדשא דיי תרע מלכא וארחיק
מתמן ורמא ית עפרהון לנחלא דקדרון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſtetit rex ſuper gradum, & iniit fœdus ante Dominum, ut ambularent 3
poſt cultum Domini, & ut cuſtodirent præcepta ejus, & teſtimonia ejus, &
decreta ejus in omni corde, & in omni anima, ad ſtabiliendum verba fœ-
deris hujus, quæ ſcripta ſunt in libro hoc : & ſuſceperunt omnis populus
ſuper ſe fœdus. Et præcepit rex Hhilkiahu ſacerdoti magno, & vicario 4
ſacerdotum, & præfectis theſaurorum, ut proferrent de templo Domini
omnia vaſa quæ facta fuerant ipſi Baghla, & luco, & omnibus virtutibus
cœlorum : & incendi fecit ea extra Jeruſalem in *valle* Kidron, & detu-
lit pulverem eorum in Bethel. Et abſtulit ſacrificulos quos dederant reges 5
domus Jehudah ut adolerent aromata ſuper excelſa in urbib' domus Jehu-
dah , & in circuitibus Jeruſalem , & etiam eos qui ſuffiebant aromata
Baghla, & Soli, & Lunæ, & ſiderib', & omnibus virtutibus cœlorum. Et 6
ejecit lucum de domo ſanctuarii Dñi extra Jeruſalem in *vallem* Kidron, &
combuſſit eum in torrentem Kidron, & comminuit eum in pulverem, &
projecit pulverem ejus in ſepulchra filiorum Galia. Et diruit domunculas 7
rerum conſecratarum idolis, quæ erant in domo ſanctuarii Dñi, in qua mu-
lieres texebant menſuras luco. Et venire fecit omnes ſacrificulos de urbi- 8
bus dom' Jehudah, & prophanavit excelſa ubi adolebant aromata ſacrifi-
culi à Ghebagh, uſq; ad *Beer-ſebagh*; & diruit excelſa janitorum quæ
erant ante portam Jehoſuagh magiſtri civitatis , quæ erant ad ſiniſtram
viri *cùm ingreditur portam* urbis. Verùm non aſcendebant *ſacerdotes* ſa- 9
crificuli excelſorum ut ſacrificarent ſuper altare Domini in Jeruſalem, ſed
comedebant azymum in medio fratrum ſuorum. Et prophanavit Thopheth 10
quod erat in valle filii Hinom, ne tranſire faceret quiſquam filium ſuum,
& filiã ſuam per ignem ipſi Molech. Et abſtulit equos, quos dederant reges 11
dom' Jehudah Soli, *ab* introitu domus ſanctuarii Dñi ad cubiculũ Nathan-
Melech eunuchi, quod erat in ſuburbanis : & currus Solis combuſſit igni.
Et aras quæ erant juxta tectũ excelſum Ahhaz, quas fecerant reges domus 12
Jehudah, & aras quas fecerat Manaſſeh in duob' atriis dom' ſanctuarii Dñi,
diruit rex & procul indè fecit: & projecit pulverẽ earũ in torrentẽ Kidron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܘܕܐ ․ ܘܓܙܪ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܗܠܟܘ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ․ 3
ܘܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܣܗܕܘܬܗ ܘܩܝܡܘܗܝ ․ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ ․
ܕܢܩܝܡܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܩܝܡܐ ܗܢܐ ․ ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ ․ ܘܩܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܩܝܡܐ ․
* ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ․ ܘܠܟܗܢܐ ܕܬܪܘܬܐ ․ ܘܠܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ ․ ܠܡܦܩܘ 4
ܡܢ ܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ ․ ܡܐܢܐ ܟܠܗܘܢ ܕܥܒܝܕܝܢ ܠܒܥܠܐ ․ ܘܠܦܬܟܪܐ ․ ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ
ܕܫܡܝܐ ․ ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ ․ ܘܫܩܠܘ ܠܥܦܪܗܘܢ ܠܒܝܬ
ܐܝܠ ․ * ܘܒܛܠܗ ܠܟܘܡܪܐ ܕܐܩܝܡܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ․ ܠܡܣܡ ܒܣܡܐ ܥܠ ܐܓܘܪܐ ܒܩܘܪܝܐ ․ 5
ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ․ ܘܒܚܕܪܝܗ̇ ܕܐܘܪܫܠܡ ․ ܘܠܐܝܠܝܢ ܕܡܣܩܝܢ ܗܘܘ ܒܣܡܐ ܠܒܥܠܐ ܆ ܘܠܫܡܫܐ
ܘܠܣܗܪܐ ܘܠܡܘܙܠܬܐ ܆ ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ ․ * ܘܐܦܩܗ ܠܐܫܝܪܬܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ․ 6
ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܠܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ ․ ܘܐܘܩܕܗ ܬܡܢ ܘܫܚܩܗ ܐܝܟ ܥܦܪܐ ․ ܘܫܕܐ ܥܦܪܗ ܥܠ
ܩܒܪܐ ܕܒܢܝ ܥܡܐ ․ * ܘܣܬܪ ܒܬܐ ܕܙܢܝܬܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ․ ܘܕܢܫܐ ܕܡܙܩܪܢ ܗܘܝ ܬܡܢ 7
ܟܣܘܬܐ ܠܦܬܟܪܐ ․ * ܘܐܝܬܝ ܠܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ ․ ܘܛܡܐ ܠܐܓܘܪܐ ܕܣܡܘ 8
ܬܡܢ ܟܗܢܐ ܒܣܡܐ ․ ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ ․ ܘܣܬܪ ܠܐܓܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܥܠܢܐ
ܕܬܪܥܐ ܕܝܫܘܥ ܪܒ ܡܕܝܢܬܐ ․ ܕܠܣܡܠܗ ܕܓܒܪܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ․ * ܒܪܡ ܠܐ ܣܠܩܝܢ 9
ܗܘܘ ܟܗܢܐ ܕܒܝܬܐ ܠܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ․ ܐܠܐ ܐܢ ܐܟܠܘ ܦܛܝܪܐ ܥܡ ܐܚܝܗܘܢ ․
* ܘܣܬܪ ܠܐܓܘܪܐ ܕܬܘܦܬ ܕܒܢܚܠܐ ܕܒܪܗܢܘܡ ․ ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ․ ܠܡܥܒܪܘ 10
ܓܒܪ ܒܪܗ ܘܒܪܬܗ ܒܢܘܪܐ ܠܡܠܟܘܡ ․ * ܘܒܛܠ ܪܟܫܐ ܕܝܗܒܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܫܡܫܐ 11
ܕܡܥܠܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ․ ܠܐܣܛܘܐ ܕܢܬܢ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ․ ܕܒܦܪܘܕܐ ․ ܘܡܪܟܒܬܐ
ܕܫܡܫܐ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ ․ * ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܠ ܐܓܪܐ ܕܥܠܝܬܐ ܕܐܚܙ ܆ ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܆ 12
ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܒܬܪܬܝܢ ܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ․ ܣܬܪ ܡܠܟܐ ․ ܘܐܪܗܛ ܡܢ ܬܡܢ ․
ܘܫܕܐ ܥܦܪܗܘܢ ܠܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ ․

* Deinde ſtetit rex ſuper columnam, & pactum 3
pepigit coram Domino ſecuturos ſe Dominum,
ejuſque præcepta, teſtimonia, atque
ſtatuta toto corde totóque animo ſervaturos,
exequendo ejus fœderis ſermones in eo libro
conſcriptos: & conſenſit univerſus populus
pacto. Tunc præcepit rex Helciæ ſacerdoti 4
magno, & ſacerdotibus poſterioris ordinis,
atque cuſtodibus januarum, ut efferrent è
domo Domini cuncta vaſa quæ facta fuerant
Baali & idolis, ac toti militiæ cœli; & combuſſerunt
ea extra Jeruſalem in valle Cedron,
& aſportari juſſit pulverem eorum in Beth-il.
Trucidârunt etiam ſacrificos illos quos inſtituerant 5
reges Judæ ad imponendum altaribus
thura in civitatibus Judæ & *locis* Jeroſolymæ
finitimis, quíque thus adolebant Baali, ſoli,
lunæ, planetis, toti denique militiæ cœleſti.
Ejecit quoque idolum è domo Domini extra 6
Ieruſalem ad vallem Cedron, ibíque combuſtũ
redegit in pulverem, & projecit pulverem
ej⁹ ſuper ſepulchra filiorũ populi. Evertit 7
domos ſcortatorum quæ erant in domo
Domini, & mulierum quæ texebant veſtes
idolis quæ illic erant. Adduxerunt omnes ſacerdotes 8
è civitatibus Iudæ, & polluerunt
altaria in quibus adoleverant ſacerdotes thura,
à Dan uſque ad Birſebaa. Diruit altaria
portarum, quæ erant ad oſtiũ portæ Ieſu præfecti
urbis quæ erant ſitæ ad ſiniſtram viri in
porta urbis. Cæterùm non aſcendebant ſacerdotes 9
excelſorum ad altare Domini in Ieruſalem,
niſi priùs comederent azymum cum
fratribus ſuis. Evertit aras quæ erant in Taphath 10
quæ eſt in valle Bar-honum, quas ad
hoc extruxerant reges Iudæ, ut traduceret quis
filium ſuum & filiam ſuam per ignem Amelecho.
Interfecit equos quos dederant reges Iudæ 11
Soli qui erat in oſtio domûs Domini, in
hoſpitio Nathanis eunuchi regis, quod erat
in Peruda; currus verò Solis igni combuſſit.
Altare quod erat ſuper tectum cœnaculi 12
Ahazi, quod fecerant reges Iuda, & altaria
quæ fecerat Manaſſe in utroque atrio
domûs Domini; demolitus eſt rex, & inde
illico aſportavit, projecítque pulverem eorum
in torrentem Cedron.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقام الملك على المنبر * واقام ميثاقا قدام الرب ليسلكوا وري الرب * وليحفظوا وصاياه 3
وشهاداته وعهوده بكل قلوبهم وبكل نفوسهم * ليتمّوا اقاويل هذا الميثاق المكتوب في هذا
السفر * وقام جميع الشعب بهذا الميثاق * وامر الملك حلقيا الكاهن الكبير والكهنة الذين وراه 4
وحفظة الابواب * ان يخرجوا من بيت الله جميع الادوات التي كانت عملت لباعل الصنم *
والانساك ولجميع جنود السماء * فاحرقوا خارجا من اورشليم في وادي قدرون * وطرح ترابها الى
بيت ايل * وقتل السدنة الذين اقاموهم ملوك يهودا ليضعوا البخورات على الصواعد في قرى 5
يهودا وحوالي اورشليم * الذين كانوا يبخرون لباعل الصنم * وللشمس * والقمر والكواكب وجميع
جنود السماء * واخرج النسيكة من بيت الله خارجا من اورشليم الى وادي قدرون * فاحرقها 6
بالنار * وجعلها مثل التراب * وطرح ترابها على قبور بني الشعب * وقلع بيوت الزناة الذين في 7
بيت الرب * والنسوان الذين كن ينسجن الثياب للانساك هناك * واتى بجميع الكهنة من 8
قرى يهودا * وقلع الصواعد التي جعلوا الكهنة فيها البخورات * من دان الى بير سبع * وقلع
الصاعدة التي في مدخل باب الخلاص * التي في المدينة * التي على شمال الرجل * ولم تكن 9
تصعد كهنة الصواعد الى مذبح الرب باورشليم * اذا ما اكلوا الفطير مع اخوتهم * وقلع 10
الصواعد التي صنع ملوك يهودا في تفات الذي في وادي جهنم * ليلقي الرجل ابنه وبنته
في النار لاملخ * وقتل الخيل التي اعطى ملوك يهودا للشمس * في مدخل البيت في حزانة 11
ناثان امين الملك الذي في فرودا * ومركبة الشمس احرقها بالنار * والمذبح الذي ذبح عليه 12
احاز ملك يهودا الذي صنع العجلين * والمذابح الذي صنع منسا في كلتي داري بيت
الله * قلعها الملك * وذهب من هناك والقى ترابها في وادي قدرون *

* *Tum ſtans rex ſuper ſuggeſtum, fœdus* 3
inivit coram Domino ſe Dominum ſecúturos,
ejúſque præcepta, teſtimonia, &
fœdera totis cordibus totiſque animis ſuis
ſervaturos, exequendo dicta hujus teſtamenti
in eo libro conſcripta: approbavítque
totus populus ejuſmodi fœdus. Deinde 4
præcepit rex Helciæ ſummo ſacerdoti,
& ſacerdotibus qui poſt eum erant,
atque portarum cuſtodibus, ut extraherent
è domo Domini cuncta inſtrumenta
quæ fabricata fuerant pro Baale ſimulacro,
idolis, & omnibus cœli exercitibus:
& combuſta fuerunt extra Jeruſalem
in valle Cedron, & pulvis eorum
projectus in Beth-il. Tum interfecit 5
miniſtros quos creaverant reges
Juda ut thura ſuperponerent aris in
civitatibus Juda & circum Jeruſalem,
qui adolebant Baali idolo, & ſoli, lunæ,
ſyderibus, cunctiſque cœli exercitibus.
Et extrahens idolum è domo 6
Dei extra Jeruſalem in vallem Cedron,
combuſſit illud igni, redegit in
pulverem, projecitque pulverem ejus
ſuper ſepulchra filiorum populi. Præ- 7
tereà extirpavit lupanaria quæ erant in
domo Dei, et mulieres quæ veſtes pro
idolis ibi texebant: Et adduxit omnes 8
ſacerdotes è civitatibus Juda. Aras
evulſit quibus imponebant thura ſacerdotes,
à Dan uſque ad Bir-ſabaa. Evulſit
etiam aram illam quæ erat in
ingreſſu portæ ſalutis, quæ erat in urbe
ad lævam hominis introeuntis.
Porrò non aſcendebant ſacerdotes ex- 9
celſorum ad altare Domini in Jeruſalem,
antequam comederent azymum
cum fratribus ſuis. Item evertit ex- 10
celſa quæ ad hoc fecerant reges Judæ
in Taphath quæ eſt in valle Gehennam,
ut in ignem projiceret quis filium
ſuum aut filiam ſuam Amalecho.
Interfecit equos quos obtulerant reges 11
Juda Soli, in ingreſſu domûs, in cella
Nathanis regii in Pheruda curatoris:
& currum Solis igni combuſſit. A- 12
ram ſuper quam ſacrificaverat Ahaz
rex Judæ, qui fabricaverat duos vitulos,
& aras quas extruxerat Manaſſe
in utroque atrio domûs Dei;
evertit rex, indéque profectus projecit
pulverem earum in vallem Cedron.

מלכים ב׃ כג

dextera à quæ Jerusalaim *facies ad* quæ excelsa Et
13 וְאֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר׀ עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר מִימִין
Israel rex Selomoh ædificaverat quæ *destructionis* montis
לְהַר־הַמַּשְׁחִית אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
,Moab abominationi Chemos & ,Sidoniorum abominationi Hastoreth
לְעַשְׁתֹּרֶת׀ שִׁקֻּץ צִידֹנִים וְלִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב
censuit esse immunda ,Hammon filiorum abominationi Milchom &
וּלְמִלְכֹּם תּוֹעֲבַת בְּנֵי־עַמּוֹן טִמֵּא
,Lucos succidit & ,statuas contrivit Et .rex
14 הַמֶּלֶךְ׃ וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וַיִּכְרֹת אֶת־הָאֲשֵׁרִים
etiam Et .hominum ossibus eorum locum replevitque
15 וַיְמַלֵּא אֶת־מְקוֹמָם עַצְמוֹת אָדָם׃ וְגַם אֶת־
Jarobham fecerat quod excelsum ,el--Beth in quod altare
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל הַבָּמָה אֲשֶׁר עָשָׂה יָרָבְעָם
altare etiam ,Israel fecit peccare qui ,Nebat filius
בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל גַּם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ
contrivit ,excelsum combussitque : destruxit excelsum & , ipsum
הַהוּא וְאֶת־הַבָּמָה נָתָץ וַיִּשְׂרֹף אֶת־הַבָּמָה הֵדַק
vidit & , Josijahu se vertit Et .Lucum combussit & ,pulverem in
16 לְעָפָר וְשָׂרַף אֲשֵׁרָה׃ וַיִּפֶן יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּרְא אֶת־
ossa tulit & ,misit & : monte in ibi quæ sepulchra
הַקְּבָרִים אֲשֶׁר־שָׁם בָּהָר וַיִּשְׁלַח וַיִּקַּח אֶת־הָעֲצָמוֹת
verbũ juxta ,illud *contaminavit* & ,altare super combussit & ,sepulchris è
מִן־הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיְטַמְּאֵהוּ כִּדְבַר
prædicavit qui , Dei vir prædicaverat quod ,Domini
יְהוָה אֲשֶׁר קָרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא אֶת־
ego quod hoc indicium Quid : ait Et .hæc *verba*
17 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוּן הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי
viri Sepulchrum : civitatis viri eum ad dixerunt Et ? *videns*
רֹאֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר אִישׁ־
verba prædicavit & ,Jehudah de venit qui , Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה וַיִּקְרָא אֶת־הַדְּבָרִים
: Dixitque .el--Beth altare super fecisti quæ , hæc
18 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבַּח בֵּית־אֵל׃ וַיֹּאמֶר
liberaverunt & : ejus ossa moveat ne *Vir* .illum Dimittite
הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ אַל־יָנַע עַצְמֹתָיו וַיְמַלְּטוּ
.Someron de venerat qui , prophetæ ossa ,ejus ossa
עַצְמֹתָיו אֵת עַצְמוֹת הַנָּבִיא אֲשֶׁר־בָּא מִשֹּׁמְרוֹן׃
civitatibus in quæ , excelsorum domos omnes etiam Et
19 וְגַם אֶת־כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר׀ בְּעָרֵי
fecit removere,irritandum ad Israel reges fecerant quas Someron
שֹׁמְרוֹן אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס הֵסִיר
fecerat quæ opera omnia juxta eis Fecitque .Josijahu
יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה
qui , excelsorum sacerdotes omnes *mactavit* Et .el-Beth in
20 בְּבֵית־אֵל׃ וַיִּזְבַּח אֶת־כָּל־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר־
: ea super hominum ossa combussit & , altaria super ibi
שָׁם עַל־הַמִּזְבְּחוֹת וַיִּשְׂרֹף אֶת־עַצְמוֹת אָדָם עֲלֵיהֶם
: dicendo ,populo omni rex præcepit Et .Jerusalaim est reversus &
21 וַיָּשָׁב יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר
libro *super* scriptum sicut , vestro Deo Domino Pesach Facite
עֲשׂוּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר
, hoc Pesach sicut est factum non Quoniam .hujus fœderis
22 הַבְּרִית הַזֶּה׃ כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה
omnibus & ; Israel judicaverunt qui , Judicum diebus à
מִימֵי הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְכֹל
octavo *in Quinimo* • .Jehudah regum & , Israel regum diebus
23 יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃ כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה
Domino hoc Pesach est factum ,Josijahu regis anno decimo
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה
.Jerusalaim in
בִּירוּשָׁלִָם׃

Versio VULG. LAT.

13 Excelsa quoque, quæ erant in
Jerusalem ad dexteram partem
montis Offensionis, quæ ædificaverat
Salomon rex Israel
Astaroth idolo Sidoniorum, &
Chamos offensioni Moab, &
Melchom abominationi filiorum
14 Ammon, polluit rex. Et
contrivit statuas, & succìdit
lucos : replevítque loca eorum
15 ossibus mortuorum. Insuper
& altare, quod erat in
Bethel, & excelsum, quod fecerat
Jeroboam filius Nabat,
qui peccare fecit Israel : &
altare illud, & excelsum destruxit,
atque combussit, &
comminuit in pulverem, succendítque
16 etiam lucum. Et
conversus Josias, vidit ibi sepulchra,
quæ erant in monte :
misitque & tulit ossa de sepulchris,
& combussit ea super altare,
& polluit illud juxta verbum
Domini, quod locutus
est vir Dei, qui prædixerat
17 verba hæc. Et ait; Quis est
titulus ille, quem video? Respondeúntque
ei cives urbis
illius; Sepulchrum est hominis
Dei, qui venit de Juda, &
prædixit verba hæc, quæ fecisti
18 super altare Bethel. Et ait;
Dimittite eum, nemo commoveat
ossa ejus. Et intacta manserunt
ossa illius, cum ossibus
prophetæ qui venerat de Samaria.
19 Insuper & omnia fana
excelsorum quæ erant in
civitatibus Samariæ, quæ fecerant
reges Israel ad irritandum
Dominũ, abstulit Josias :
& fecit eis, secundùm omnia
opera quæ fecerat in Bethel.
20 Et occìdit universos sacerdotes
excelsorum, qui erant ibi
super altaria : & combussit
ossa humana super ea : reversúsque
21 est Jerusalem, Et præcepit
omni populo, dicens;
Facite Phase Domino Deo vestro,
secundùm quod scriptum
22 est in libro fœderis hujus. Nec
enim factum est Phase tale à
diebus Judicum, qui judicaverunt
Israel, & omnium dierum
regum Israel, & regum
23 Juda, Sicut in octavo decimo
anno regis Josiæ factum
est Phase istud Domino in Jerusalem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ τὸν (υ) οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ
(φ) τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ (χ)
Μοσθὰθ, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν βασιλεὺς
Ἰσραὴλ τῇ Ἀστάρτῃ προσοχθίσματι
Σιδωνίων, καὶ τῷ (ψ) Χαμὼς προσοχθίσματι
Μωὰβ, καὶ τῷ (ω) Μολὸχ βδελύγματι
14 υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βασιλεύς. Καὶ
συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ (α) ἐξωλόθρευσε
τὰ ἄλση, καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων
15 ἀνθρώπων. Καί γε τὸ θυσιαστήριον
τὸ ἐν Βαιθὴλ τὸ ὑψηλὸν ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ
υἱὸς Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ,
καί γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο (β)
τὸ ὑψηλὸν κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τοὺς
λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν, καὶ
16 κατέκαυσε τὸ ἄλσος. Καὶ ἐξένευσεν
Ἰωσίας καὶ εἶδε τοὺς τάφους (γ) τοὺς ἐκεῖ
ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἔλαβε
τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκαυσεν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐμίανεν αὐτὸ,
κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος
τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι Ἱεροβοὰμ ἐν
τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐπιστρέψας
ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον
τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος
17 τοὺς λόγους τούτους. Καὶ εἶπεν, Τί τὸ σκόπελον
ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ (δ) εἶπον
αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, Ὁ ἄνθρωπος
τοῦ (ε) θεοῦ ὁ ἐξεληλυθὼς (ζ) ἐξ Ἰούδα,
καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὓς
ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθήλ.
18 Καὶ εἶπεν, Ἄφετε αὐτὸν, ἀνὴρ μὴ (η) κινησάτωσαν
τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. καὶ (θ) ἐρρύσθησαν
τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου
19 τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. Καί γε
(ι) πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς
ἐν ταῖς πόλεσι Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν
βασιλεῖς Ἰσραὴλ παροργίζειν κύριον, ἀπέστησεν
(κ) Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς
πάντα τὰ ἔργα ἃ (λ) ἐποίησεν ἐν
20 Βαιθήλ. Καὶ ἐθυσίασε πάντας τοὺς ἱερεῖς
τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων,
καὶ κατέκαυσε τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων
ἐπ' αὐτὰ, καὶ ἐπεστράφη εἰς Ἱερουσαλήμ.
21 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ
λαῷ, λέγων, Ποιήσατε πάσχα τῷ κυρίῳ
θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται (μ) ἐπὶ
22 βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης. Ὅτι οὐκ ἐγενήθη
τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν
κριτῶν οἳ (ν) ἔκρινον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ
(ξ) πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ βασιλέων Ἰούδα.
23 Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου ἐγενήθη
τὸ πάσχα (ο) τῷ κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

Et domum, quæ ad faciem Hierusalem, quæ à dextris montis 13
Mosthath, quam ædificaverat Salomon rex Israel Astartæ offendiculo
Sidoniorum, & Chamos offendiculo Moab, & Moloch
abominationi filiorum Ammon,
contaminavit rex. Et contrivit 14
statuas: & exterminavit lucos,
& implevit loca eorum ossibus
hominum. Etiam altare, quod in 15
Bethel, excelsum, quod fecerat
Hieroboam filius Nabat, qui peccare
fecit Israel, etiam altare illud
excelsum demolitus est, &
contrivit lapides ejus, & comminuit
in pulverem, & combussit
lucum. Et vertit se Josias, & 16
vidit sepulchra, quæ ibi in (o)
civitate, & misit, & tulit ossa
è sepulchris, & combussit super
altare, et contaminavit illud juxta
verbum Domini, quod locutus
est homo Dei in stando Hieroboam
in festivitate ad altare. Et
conversus levavit oculos suos
ad sepulchrum hominis Dei, qui
locutus fuerat verba hæc. Et dixit; 17
Quid(p) scopulus ille, quem
ego video? Et dixerunt ei viri
civitatis; Homo Dei, qui venit è
Juda, & invocavit verba hæc,
quæ invocavit super altare Bethel.
Et dixit, Sinite eum. Vir 18
non moveant ossa ejus. Et salvata
sunt ossa ejus, cum ossibus prophetæ,
qui venerat è Samaria.
Etiam omnes domos excelsorum, 19
quæ in civitatibus Samariæ, quas
fecerant reges Israel, ad irritandum
Dominum, amovit Josias:
& fecit in eis omnia opera, quæ
fecerat in Bethel. Et immolavit 20
omnes sacerdotes excelsorum, qui
erant ibi, super altaria: & combussit
ossa hominum super ea.
Et reversus est in Hierusalem.
Et mandavit rex omni populo, 21
dicens; Facite Pascha Domino
Deo nostro: sicut scriptum est super
librum testamenti hujus. Quoniã 22
non fuit factũ(q) Pascha hoc
à diebus Judicum, qui judicabant
Israel, & omnibus diebus
regum Israel, & regum
Juda. Sed tantùm octavo & 23
decimo anno regis Josiæ factum
est Pascha Domino in Hierusalem.

MS.A. (υ) οἶκον ἐπὶ (φ) ἐκ δεξιῶν (χ) Μοσθ, (ψ) * Μαχὼς (ω)
Ἀμελχὸμ (α) ἐξωλέθρευσεν (β) καὶ τὸ (γ) οἱ ἐκεῖ (δ) εἶπαν (ε) θεοῦ
ἐστιν ὁ (ζ) ἐκ τοῦ Ἰούδα, (η) κινησάτω τὰ (θ) * ἐρρύσθησαν (ι) εἰς πάντας
(κ) Ἰωσίας βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ * ἀπέστησεν ἐν αὐτοῖς (λ) ἐποίησε
(μ) ἐπὶ βιβλίῳ (ν) ἔκριναν (ξ) πασῶν ἡμερῶν (ο) τοῦτο τῷ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְיַת בָּמָתָא דִּי עַל אַפֵּי יְרוּשְׁלֶם דְּמִדָּרוֹם לְטוּר זֵיתַיָּא דִּי בְנָא שְׁלֹמֹה מַלְכָּא
דְּיִשְׂרָאֵל לְעַשְׁתּוֹרֶת שִׁקּוּץ צִידוֹנָאֵי וְלִכְמוֹשׁ שִׁקּוּץ מוֹאֲבָאֵי וּלְמִלְכּוֹם רִחוּק בְּנֵי
14 עַמּוֹן סָאֵיב מַלְכָּא׃ וְתַבַּר יַת קָמָתָא וְקַץ יַת אֲשֵׁרָתָא וּמַלֵּא יַת אַתְרֵהוֹן גַּרְמֵי
15 אֱנָשָׁא׃ וְאַף יַת אֱגוֹרָא דִּי בְבֵיתְאֵל בָּמָתָא דַּעֲבַד יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת
יִשְׂרָאֵל אַף יַת אֱגוֹרָא הַהִיא וְיַת בָּמָתָא תָּרַע וְאוֹקִיד יַת בָּמָתָא אַדְקַהּ לְעַפְרָא
16 וְאוֹקִיד אֲשֵׁרָתָא׃ וְאִתְפְּנִי יֹאשִׁיָּהוּ וַחֲזָא יַת קִבְרַיָּא דְּתַמָּן בְּטוּרָא וּשְׁלַח וּנְסִיב
יַת גַּרְמַיָּא מִן קִבְרַיָּא וְאוֹקִיד עַל אֱגוֹרַיָּא וְסָאֲבֵיהּ כְּפִתְגָּמָא דַּייָ דְּמַלֵּל נְבִיָּא
17 דַּייָ דְּאִתְנַבֵּי יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר מָה צִיּוּנָא הָדֵין דִּי אֲנָא חָזֵי וַאֲמַרוּ לֵיהּ
אֱנָשֵׁי קַרְתָּא קִבְרָא דִּנְבִיָּא דַּייָ דַּאֲתָא מִשִּׁבְטָא דִיהוּדָה וְאִתְנַבֵּי יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין
18 דַּעֲבַדְתָּא עַל אֱגוֹרַיָּא בְּבֵיתְאֵל׃ וַאֲמַר שְׁבוּקוּ מִנֵּיהּ אֱנָשׁ לָא יְנִיד גַּרְמוֹהִי
19 וְשֵׁיזִבוּ גַּרְמוֹהִי עִם גַּרְמֵי נְבִיָּא שִׁקְרָא דַּאֲתָא מִשֹּׁמְרוֹן׃ וְאַף יַת כָּל בָּתֵּי בָמָתָא
דִּי בְקִרְוֵי שֹׁמְרוֹן דִּי עֲבַדוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא פַּלֵּי יֹאשִׁיָּהוּ וַעֲבַד לְהוֹן כְּכָל עֲבִידָא
20 דַּעֲבַד בְּבֵיתְאֵל׃ וּנְכִיס יַת כָּל כּוּמְרֵי בָמָתָא דִּי תַמָּן עַל אֱגוֹרַיָּא וְאוֹקִיד יַת גַּרְמֵי
21 אֱנָשָׁא עֲלֵיהוֹן וְתָב לִירוּשְׁלֶם׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יַת כָּל עַמָּא לְמֵימַר עֲבִידוּ פִּסְחָא
22 קֳדָם יְיָ אֱלָהָכוֹן כְּמָא דִכְתִיב עַל סִפְרָא דִּקְיָמָא הָדֵין׃ אֲרֵי לָא אִתְעֲבֵיד כְּפִסְחָא
הָדֵין מִיּוֹמֵי נְגִידַיָּא דְּדָנוּ יַת יִשְׂרָאֵל וְכָל יוֹמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכַיָּא דְּבֵית
23 יְהוּדָה׃ אֱלָהֵן בִּתְמָנֵי עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ אִתְעֲבַד פִּסְחָא הָדֵין קֳדָם יְיָ
בִּירוּשְׁלֶם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et excelsa quæ erant coram Jerusalem, ab Austro *montis olivarum*, quæ 13
ædificaverat Selomoh rex Israel Ghastoreth abominationi Tsidonæorum,
& Chamos abominationi Moabæorum, & Milchom immunditiæ filiorum
Ghamon, prophanavit rex. Et fregit statuas & succìdit lucos, & implevit 14
loca eorum ossibus hominum. Et etiam aram quæ erat in Bethel, 15
excelsum quod fecerat Jarabgham filius Nebat qui peccare fecit Israel,
etiam aram illam & excelsum avertit, & incendit excelsum, *comminuendo*
in pulverem, & incendit lucum. Et respexit Josiahu, & vidit sepulchra 16
quæ ibi erant in monte; & misit & accepit ossa de sepulchris, &
incendit super aram, & prophanavit eam juxta verbum Domini, quod
locutus fuerat propheta Domini qui prophetârat res istas. Et dixit, 17
Quid titulus hic quem ego video? et dixerunt ei homines civitatis,
Sepulchrum prophetæ Domini est, qui venerat de tribu Jehudah, et prophetaverat
res istas quas fecisti contra *aras* in Bethel. Et dixit, Sinite 18
illum; homo non moveat ossa ejus: et liberaverunt ossa ejus cum ossibus
prophetæ mendacii, qui venerat de Somron. Et etiam omnes domos 19
excelsorum quæ erant in urbibus Somron, quas fecerant reges Israel
ad irritandum Dñm extirpavit Josiahu, et fecit illis juxta omnia opera
quæ fecerat in Bethel. Et jugulavit sacrificulos excelsorum qui erant ibi 20
super aras, et combussit ossa hominum super eas, et rediit in Jerusalem.
Et præcepit rex omni populo, dicendo: Facite PIZZHHA ante Dominum 21
Deum vestrum, sicut scriptum est in libro fœderis hujus. Quia non factum 22
est PIZZHHA tale à diebus ducum qui judicaverunt Israel, et omnibus
diebus regum Israel, et regum domus Jehudah. Sed octavo decimo 23
anno regis Josiahu factum est PIZZHHA hoc ante Dominum in Jerusalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܡܕܒܚܐ ܕܩܕܡ ܐܘܪܫܠܡ ܀ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܛܘܪܐ ܡܚܒܠܢܐ : ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܥܣܬܪܘܬ ܛܥܝܘܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ : ܘܠܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒ :
ܘܠܡܠܟܘܡ ܕܚܠܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܀ ܛܡܐ ܡܠܟܐ. * ܘܬܒܪ ܩܝܡܬܐ. ܘܦܣܩ ܕܚܠܬܐ. 14
ܘܡܠܐ ܐܬܪܘܬܗܘܢ ܓܪܡܐ ܕܐܢܫܐ. * ܘܐܦ ܡܕܒܚܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ ܀ ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ 15
ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܀ ܐܦ ܠܗ ܠܡܕܒܚܐ ܗܘ ܣܚܦ. ܘܡܕܒܚܐ.
ܘܐܘܩܕܗ ܠܡܕܒܚܐ. ܘܕܩܗ ܐܝܟ ܥܦܪܐ. ܘܐܘܩܕ ܕܚܠܬܐ. * ܘܐܬܦܢܝ ܝܘܫܝܐ. ܘܚܙܐ 16
ܬܡܢ ܩܒܪܐ ܕܒܛܘܪܐ. ܘܫܕܪ ܢܣܒ ܓܪܡܐ ܡܢ ܩܒܪܐ ܀ ܘܐܘܩܕ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܛܡܐܗ:
ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܩܪܐ ܓܒܪܗ ܕܐܠܗܐ. ܕܩܪܐ ܗܘܐ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ 17
ܡܠܟܐ. ܡܢܘ ܢܝܫܐ ܗܢܐ ܕܚܙܐ ܐܢܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢܫܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܩܒܪܐ ܗܘ
ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܀ ܘܩܪܐ ܗܠܝܢ ܡܠܐ ܕܥܒܕܬ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ
ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܫܒܘܩܘܗܝ. ܠܐ ܐܢܫ ܢܙܝܥ ܓܪܡܘܗܝ. ܘܫܒܩܘ ܓܪܡܘܗܝ. 18
ܓܪܡܐ ܕܢܒܝܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. * ܐܦ ܟܠܗܘܢ ܒܬܐ ܕܒܡܠܟܘܬܐ. ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܕܫܡܪܝܢ 19
ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܓܙܘ ܠܡܪܝܐ ܀ ܐܥܒܪ ܝܘܫܝܐ. ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܢܟܣ ܠܟܠܗܘܢ ܟܘܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܣܡܘ ܒܣܡܐ 20
ܥܠ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܘܩܕ ܓܪܡܐ ܕܐܢܫܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ 21
ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܀ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ
ܕܩܝܡܐ ܗܢܐ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܥܒܕ ܐܝܟ ܦܨܚܐ ܗܢܐ ܀ ܡܢ ܝܘܡܬܐ ܕܕܝܢܐ ܕܕܢܘ 22
ܠܐܝܣܪܝܠ ܀ ܘܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܐܠܐ 23
ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܝܘܫܝܐ ܀ ܐܬܥܒܕ ܦܨܚܐ ܗܢܐ ܠܡܪܝܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ:

* Item altaria quæ erant ante Jeruſalem ad 13
dexteram montis corrumpentis, quæ ſtruxerat Solomon rex Iſraelis, Eſtherothi deæ
Sidoniorum, Chamoſo deo Moabitarum,
& Malchomo deo filiorum Ammon; evertit rex: Statuas confregit, deos concîdit, 14
& locum eorum oſſibus humanis implevit. Altare quoque quod erat in Beth- 15
il, & excelſa quæ fecerat Jerobaam Nabati filius qui peccare fecerat Iſraelem;
illud etiam diruit unà cum excelſo; ſed
excelſum combuſſit, & pulveris inſtar
comminuit: deos etiam combuſſit. Tum 16
converſus Joſias vidit ibi ſepulchra quædam in monte, mitténſque tulit oſſa de ſepulchris, & combuſſit ſuper altare; &
prophanavit illud, juxta ſermonem Domini, quem recitaverat propheta Dei, qui
recitaverat hujuſmodi ſermones. Deinde 17
dixit rex, Quid eſt ſignum iſtud quod
video? Dicunt ei cives urbis illius, Sepulchrum eſt prophetæ Dei, qui venerat
ex Juda, & res iſtas quas feciſti, recitaverat de altari quod eſt in Beth-il. Qui 18
dixit, Sinite eum, nemo turbet ejus oſſa: ſic ſervaverunt ejus oſſa, *nempe* oſſa
prophetæ qui venerat è Samaria. Omnes 19
denique ædes excelſorum, quæ erant in civitate Samariæ, quas fecerant reges Iſraelis ad irritandum Dominum; abſtulit Joſia, & fecit eis juxta factum quod fecerat in Beth-il. Nam mactatis omnibus 20
excelſorum ſacrificulis qui thura poſuerant
ſuper altaria, oſſa humana ſuper his combuſſit. Tum Jeroſolymam reverſus, Præ- 21
cepit rex univerſo populo, dicens; Celebrate paſcha Domino Deo veſtro ſicut
ſcriptum eſt in hoc fœderis libro. Nun- 22
quam enim celebratum fuerat paſcha huic
ſimile à tempore Judicum qui judicaverant Iſraelem, cunctis diebus regum Iſraelis & regum Judæ. Sed anno decimo- 23
octavo ipſius regis Joſiæ, celebratum fuit
hoc paſcha Domino in Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * والصواعد التي قدام اورسليم من يمين الجبل المفسد الذي بناه * سليمان ملك اسرايل
لعستروث الهة الصيدانيين * ولكاموس نسيكة المواببيين * ولملكوم نسيكة بني عمون *
14 قلعها الملك يوسيا * وكسر الانصاب * وقطع الانساك * وملا اماكنها عظام الناس
15 * وايضا المذبح الذي في بيت ايل * والصواعد الذي صنع يوربعام بن ناباط * التي خطي
باسرايل * وايضا لذلك المذبح وتلك الصاعدة قلعها * واحرق الصاعدة ودقها مثل التراب *
16 واحرق الانساك * والتفت يوسيا فابصر قبور انساك في الجبل * فبعث واخذ العظام من
القبور * فاحرقها علي المذبح ونجسه * مثل قول الرب الذي قال نبي الله سمعيا الذي نادي
17 بهذا القول * فقال الملك * ما هذا المثال الذي اراه * فقالوا له اهل القرية بيت ايل * هذا
سمعيا نبي الله الذي جاء من يهودا * وقص جميع هذا القول الذي فعلته انت * ونادي
18 به علي مذبح بيت ايل * فقال اتركوه * لا يقترب احد الي قبره * ولا يحرك احد عظامه *
19 فبقي قبره سالما * وجسده فيه باقيا * وايضا جميع بيوت الصواعد التي في قري سمرين *
الذي صنعت ملوك اسرايل ليغضبوا الرب * ابعدها يوسيا * وصنع بها مثل ما صنع
20 في بيت ايل * وذبح جميع سدنة الصواعد الذين كانوا يصعدون البخورات علي
21 المذبح * واحرق عظام الناس عليها * ورجع الي اورسليم * وامر الملك جميع الشعب
22 وقال * اعملوا فصحا للرب الهكم * كما هو مكتوب في سفر هذا الميثاق * من
اجل انه لم يعمل مثل هذا الفصح من يوم القضاة الذين قضوا في اسرايل * ولا في
23 جميع ملوك اسرايل وملوك يهودا * الا في سنة ثمانية عشر للملك يوسيا عمل هذا
الفصح باورسليم للرب *

Excelſa quæ erant ante Jeruſalem ad 13
*dexteram montis exitialis quem ædificaverat Salomon rex Iſraelis Aſtarothi
deæ Sidoniorum, & Chamoſo idolo
Moabitarum, & Malchomo idolo filiorum Ammon; evertit rex Joſia, Con-* 14
*fractis ſtatuis, & conciſis idolis: &
eorum loca humanis oſſibus impleri juſſit.
Aram etiam quæ erat in Beth-il, &* 15
*excelſa quæ fecerat Jerobaam Nabathi
filius, quibus peccaverat in Iſraelem;
eam inquam aram, & illud excelſum
evertit; excelſum autem igne cumbuſſit
& pulveris inſtar comminuit: idola
quoque ſuccendit. Deinde converſus* 16
*Joſia vidit in monte ſepulchra deorum:
quare mittens tulit oſſa è ſepulchris,
& combuſſit ea ſuper aram, & contaminavit illam, juxta Domini ſententiam quam dixerat propheta Dei Semeia
qui hanc ſententiam prædicaverat. Poſtea* 17
*dixit rex, Quod eſt hoc ſimulachrum
quod video? Reſponderunt ei cives urbis Beth-il, Hic eſt Semeia propheta Dei,
qui veniens ex Juda narravit has res
omnes quas tu feciſti, & prædicavit eas
adverſùs aram Beth-il. Dixit, Sinite* 18
*eum, nemo ad ſepulchrum ejus accedat,
nemoque ipſius oſſa loco moveat: quare
ſepulchrum ejus intactum remanſit, &
corpus ejus extat in illo. Omnes item* 19
*ædes excelſorum quæ erant in civitatibus Samariæ, quas extruxerant reges
Iſraelis ut Dominum ad iram concitarent; ſummovit Joſia, fecitque eis quemadmodum fecerat in Beth-il. Omnes* 20
*denique excelſorum miniſtros qui thus
offerebant ſuper altare, jugulavit; &
oſſa humana ſuper illa combuſſit: deinde
reverſus eſt in Jeruſalem. Tum præ-* 21
*cepit rex toti populo, & ait, Celebrate
paſcha Domino Deo veſtro, quemadmodum ſcriptum eſt in libro fœderis hujus.
Non enim celebratum fuerat* aliud *huic* 22
*paſchati ſimile à die Judicum qui judicaverant in Iſraele, neque ſub ullo
regum Iſraelis et regum Judæ. Sed* 23
anno decimo octavo Regis Joſiæ celebratum fuit illud paſcha Domino in Jeruſalem.

מלכים ב: כג

, Teraphim & , *sciolos* & , pythones etiam Et
24 וְגַם אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־הַתְּרָפִים
conspiciebantur quæ , abominationes omnes & , idola &
וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ
statueret ut : Josijahu *expurgavit* Jerusalaim in & , Jehudah terra in
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן הָקִים
invenit quem libro *super* scripta legis verba
אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא
fuit non ipse sicut Et .DOMINI domo sacerdos Chilchijahu
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה׃ וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה 25
,suo corde toto in DOMINUM ad sit reversus qui rex *ejus facies ad*
לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ
legem omnem juxta sua validitate tota in & , sua anima tota in &
וּבְכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל תּוֹרַת
Veruntamen .ipse sicut surrexit non eum post & : Moseh
מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ׃ אַךְ 26
est iratus quo magni sui *nasi* ira ab DOMINUS est reversus non
לֹא־שָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־חָרָה
eum irritavit quibus , irritationes omnes *super* , Jehudah *in* ejꝰ *nasum*
אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל כָּל־הַכְּעָסִים אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ
desuper removebo Jehudah Etiam : DOMINUS dixit Et .Menasseh
מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה גַּם אֶת־יְהוּדָה אָסִיר מֵעַל 27
civitatem reprobabo & : Israel removi sicut , *meis faciebus*
פָּנַי כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל וּמָאַסְתִּי אֶת־הָעִיר
, dixi qua domum & , Jerusalaim elegi quam , hanc
הַזֹּאת אֲשֶׁר־בָּחַרְתִּי אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
quæ omnia & , Josijahu *verborum residuum Et* .ibi meum nomen Erit
יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל־אֲשֶׁר 28
dierum verborum libro *super* scripta ipsa nónne ,fecit
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
rex Nechoh Parhoh ascendit ejꝰ diebus In ? Jehudah regum
לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ בְּיָמָיו עָלָה פַרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ־ 29
rex abiit & : Perath flumen *super* Assur regem *super* Ægypti
מִצְרַיִם עַל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־נְהַר פְּרָת וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
Meghiddo in eum occidit & , ejus occursum in Josijahu
יֹאשִׁיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיְמִיתֵהוּ בִּמְגִדּוֹ
mortuum sui servi eum fecerunt equitare Et .eum *ipsum videre secundùm*
כִּרְאֹתוֹ אֹתוֹ׃ וַיַּרְכִּבֻהוּ עֲבָדָיו מֵת 30
eum sepelierunt & , Jerusalaim eum adduxerunt & , Meghiddo è
מִמְּגִדּוֹ וַיְבִאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקְבְּרֻהוּ
,Josijahu filium Jehoachaz terræ populus Tulitque .suo sepulchro in
בִּקְבֻרָתוֹ וַיִּקַּח עַם־הָאָרֶץ אֶת־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ
.suo patre pro eum constituerunt regem & , eum unxerunt &
וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו׃
, *ipsum regnando in* Jehoachaz annorum trium & viginti Filius
בֶּן־עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ 31
ejus matris nomen Et .Jerusalaim in regnavit mensibus tribus &
וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ
,DOMINI oculis in malum Fecitque .Libnah de Irmejahu filia Chamutal
חֲמוּטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה 32
Parhoh eum ligavit Et .sui patres fecerunt quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ וַיַּאַסְרֵהוּ פַרְעֹה 33
dedit & : Jerusalaim in *regnando in* , Chamath terra in Riblah in Nechoh
נְכֹה בְרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת בִּמְלֹךְ בִּירוּשָׁלִָם וַיִּתֶּן־
.auri talentum & ,argenti talenta centum terram super mulctam
עֹנֶשׁ עַל־הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר־כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב׃
pro Josijahu filium Eljachim Nechoh Parhoh constituit regem Et
וַיַּמְלֵךְ פַּרְעֹה נְכֹה אֶת־אֶלְיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת 34
Jehoachaz & : Jehojachim ejꝰ nomen vertit & ,suo patre Josijahu
יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת־יְהוֹאָחָז
.ibi est mortuus & ,Ægyptum venit & ,tulit
לָקַח וַיָּבֹא מִצְרַיִם וַיָּמָת שָׁם׃

Verſio VULG. LAT.

24 Sed & pythones, & ariolos, &
figuras idolorum, & immunditias, & abominationes, quæ
fuerant in terra Juda & Jeruſalem, abſtulit Joſias: ut ſtatueret verba legis, quæ ſcripta
ſunt in libro, quem invenit
Helcias ſacerdos in templo
25 Domini. Similis illi non fuit
ante eũ rex, qui reverteretur
ad Dominum in omni corde
ſuo, & in tota anima ſua, & in
univerſa virtute ſua, juxta
omnem legem Moyſi: neque
26 poſt eũ ſurrexit ſimilis illi. Veruntamen non eſt averſus Dominus ab ira furoris ſui magni, quo iratus eſt furor ejus
contra Judam: propter irritationes, quibus provoca-
27 verat eum Manaſſes. Dixit itaq;
Dominus; Etiam Judam auferam à facie mea, ſicut abſtuli Iſrael: & projiciam civitatem hanc, quam elegi, Jeruſalem, & domum, de qua
dixi; Erit nomen meum ibi.
28 Reliqua autẽ ſermonũ Joſiæ,
et univerſa quæ fecit, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Juda?
29 In diebus ejus aſcendit Pharao
Nechao rex Ægypti, contra
regem Aſſyriorum, ad flumen
Euphraten: & abiit Joſias rex
in occurſum ejus: & occiſus
eſt in Mageddo, cùm vidiſſet
30 eum. Et portaverunt eum ſervi ſui mortuum de Mageddo:
& pertulerunt in Jeruſalem,
& ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo. Tulitque populus
terræ Joachaz filium Joſiæ: &
unxerunt eum, & conſtituerunt eum regem pro patre
31 ſuo. Viginti trium annorum
erat Joachaz cùm regnare
cœpiſſet, & tribus menſibus
regnavit in Jeruſalem: nomen
matris ejus Amital, filia Iere-
32 miæ, de Lobna. Et fecit malum coram Domino, juxta
omnia quæ fecerant patres
33 ejus. Vinxítque eum Pharao
Nechao in Rebla, quæ eſt in
terra Emath, ne regnaret in
Jeruſalẽ: & impoſuit mulctã
terræ, centũ talentis argenti,
34 & talento auri. Regémque
conſtituit Pharao Nechao Eliacim filium Ioſiæ pro Joſia
patre ejus: vertítque nomen
ejus Ioakim: porrò Ioachaz
tulit, & duxit in Ægyptum,
& mortuus eſt ibi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

24 Καί γε τοὺς θελητὰς, (π) καὶ τοὺς γνωριστὰς, καὶ τὰ θεραφὶν, καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆρεν Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου (ρ) τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου. 25 Ὅμοιος αὐτῷ οὐκ (σ) ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον (τ) Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ. 26 Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τῆς μεγάλης οὗ ἐθυμώθη (υ) ὀργῇ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς παροργισμοὺς, οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς. 27 Καὶ εἶπε κύριος, Καί γε (φ) τὸν Ἰούδα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ (χ) ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον οὗ εἶπον, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων (ψ) ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 29 Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην· καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας εἰς (ω) ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν (α) αὐτὸν Νεχαὼ ἐν Μαγεδδὼ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν. 30 Καὶ ἐπεβίβασαν (β) αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδὼ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ (γ) ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 31 Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (δ) τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ (ε) Λοβνά. 32 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 33 Καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν (ζ) Ῥαβλαὰμ ἐν γῇ Ἐμὰθ τοῦ μὴ βασιλεύειν (η) ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου. 34 Καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν (θ) Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. καὶ τὸν (ι) Ἰωάχαζ ἔλαβε καὶ εἰσήνεγκεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

24 Etiam (r) Thelitas, & cognitores, & Theraphin, & idola, & omnia offendicula, quæ fuerunt in terra Juda, & in Hieruſalem, ſuſtulit Joſias, ut firmaret verba legis ſcripta ſuper librum, quem invenit Chelcias ſacerdos in domo Domini. 25 Similis ei non fuit ante eum rex: qui reverterit ad Dominum in toto corde ſuo, & in tota anima ſua, & in tota fortitudine ſua ſecundùm omnem legem Moyſi: Et poſt eum non ſurrexit ſimilis ei. 26 Verumtamen non eſt averſus Dominus à furore iræ ſuæ magnæ, quo indignatus eſt irâ ſuâ in Juda ſuper irritationes, quibus irritavit eum Manaſſes. 27 Et dixit Dominus; Etiam Judam removebo à facie mea, ſicut removi Iſrael: & abjiciam civitatem hanc, quam elegeram, ipſam Hieruſalem; & domum (ſ) quâ dixi, Erit nomen meum ibi. 28 Et reliqua verborum Joſiæ, & omnia quæ fecit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda? 29 In diebus autem ejus aſcendit Pharao Nechao rex Ægypti ſuper regem Aſſyriorum ſuper flumen Euphratem. Et ivit Joſias in occurſum ejus. Et interfecit eum Nechao in Mageddo, in videndo eum. 30 Et reportârunt eum pueri ejus mortuum de Mageddo, & adduxerunt eum in Hieruſalem, & ſepelierunt eum in ſepulchro (t) ejus. Et ſumpſit populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & unxerunt eum, & regem fecerunt eum pro patre ejus. 31 Filius viginti & trium annorum erat Joachaz in regnando ipſum, & tres menſes regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Amital, filia Heremiæ de Lobna. 32 Et fecit malum in oculis Domini, ſecundùm omnia, quæcunque fecerant patres ejus. 33 Et tranſtulit eum Pharao Nechao in Rablaam in terra Emath, ut non regnaret in Hieruſalem: & dedit mulctam ſuper terrã centum talenta argenti, & (u) centum talenta auri. 34 Et regem fecit Pharao Nechao ſuper eos Eliacim filium Joſiæ regis Juda, pro Joſia patre ejus: & convertit nomen ejus Joacim. Et ipſũ Joachaz cepit, & adduxit in Ægyptum & mortuus eſt ibi.

MS. A. (π) καὶ γνωριστὰς, καὶ θεραφεὶν, (ρ) τοῦ γεγραμμένου ἐπὶ τῷ βιβλίῳ, ᾧ εὗρεν (σ) ἐγενήθη (τ) Μωυσέως, (υ) ἐν τῇ ὀργῇ (φ) τὸν Ἰούδαν (χ) ἀπώσομαι (ψ) τῶν ἡμερῶν (ω) ἀπάντησιν αὐτῷ, (α) αὐτὸν ἐν Μαγεδδὼ (β) αὐτὸν νεκρὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐκ Μαγεδδὼ, (γ) ἐβασίλευσεν (δ) τρεῖς μῆνας. (ε) Λοβενά. (ζ) Δεβλαὰ ἐν γῇ Αἰμὰθ (η) αὐτὸν ἐν (θ) Ἰωσίας (ι) Ἰωάχας.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 וְאַף יַת בִּדִּין וְיַת זְכוּרוּ וְיַת צַלְמָנַיָּא וְיַת טַעֲוָתָא וְיַת כָּל שִׁקּוּצַיָּא דְּאִתְחֲזִיאוּ בְּאַרְעָא דְּבֵית
יְהוּדָה וּבִירוּשְׁלֶם פַּלֵּי יֹאשִׁיָּה בְּדִיל לְקַיָּמָא יַת פִּתְגָמֵי אוֹרָיְתָא דִּכְתִיבִין עַל סִפְרָא
25 דְּאַשְׁכַּח חִלְקִיָּה כַּהֲנָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ׃ וּכְוָתֵיהּ לָא הֲוָה קֳדָמוֹהִי מַלְכָּא דְּתָב לְפוּלְחָנָא
דַּיְיָ בְּכָל לִבֵּיהּ וּבְכָל נַפְשֵׁיהּ וּבְכָל נִכְסוֹהִי כְּכֹל אוֹרָיְתָא דְּמֹשֶׁה וּבָתְרוֹהִי לָא קָם כְּוָתֵיהּ׃
26 בְּרַם לָא תָב יְיָ מִתְּקוֹף רוּגְזֵיהּ רַבָּא דִּתְקֵיף רוּגְזֵיהּ בִּדְבֵית יְהוּדָה עַל כָּל אַרְגָּזוּתָא דִּי
27 אַרְגֵּיז קֳדָמוֹהִי מְנַשֶּׁה׃ וַאֲמַר יְיָ אַף יַת דְּבֵית יְהוּדָה אַגְלֵי מֵאֲרַע בֵּית שְׁכִנְתִּי כְּמָא דְּאַגְלֵיתִי
יַת יִשְׂרָאֵל וְאַרְחֵיק יַת קַרְתָּא הָדָא דְּאִתְרְעֵיתִי בִּירוּשְׁלֶם וּבְבֵיתָא דַּאֲמָרִית יְהֵי שְׁמִי
28 תַּמָּן׃ וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמִין לְמַלְכַיָּא
29 דְּבֵית יְהוּדָה׃ בְּיוֹמוֹהִי סְלֵיק פַּרְעֹה חֲגִירָא מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם עַל מַלְכָּא דְּאַתּוּר עַל נְהַר
30 פְּרָת וַאֲזַל מַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ לִקְדָמוּתֵיהּ וְקַטְלֵיהּ בִּמְגִדּוֹ כַּד חֲזָא יָתֵיהּ׃ וְאַחֲתוּהִי עַבְדּוֹהִי
כַּד מִית מִמְּגִדּוֹ וְאַיְתִיאוּהִי לִירוּשְׁלֶם וְקַבְרוּהִי בִּקְבוּרְתֵּיהּ וּדְבַר עַמָּא דְּאַרְעָא יַת יְהוֹאָחָז
31 בַּר יֹאשִׁיָּהוּ וּמְשַׁחוּ יָתֵיהּ וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ תְּחוֹת אֲבוּהִי׃ בַּר עַסְרִין וּתְלָת שְׁנִין יְהוֹאָחָז כַּד
32 מְלַךְ וּתְלָתָא יַרְחִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ חֲמוּטַל בַּת יִרְמְיָה מִן לִבְנָה׃ וַעֲבַד
33 דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּכָל דַּעֲבַדוּ אֲבָהָתוֹהִי׃ וְאַסְרֵיהּ פַּרְעֹה חֲגִירָא בְּרִבְלָה בְּאַרְעָא דַּחֲמָת
מִלְּמִמְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וּרְמָא מַגְבֵּיתָא עַל עַמָּא דְּאַרְעָא מְאָה כִּכְּרֵי כַסְפָּא וְכִכְּרָא דְּדַהֲבָא׃
34 וְאַמְלֵיךְ פַּרְעֹה חֲגִירָא יַת אֶלְיָקִים בַּר יֹאשִׁיָּהוּ תְּחוֹת יֹאשִׁיָּהוּ אֲבוּהִי וְשַׁוִּי יַת שְׁמֵיהּ
יְהוֹיָקִים וְיַת יְהוֹאָחָז דְּבַר וַאֲתָא לְמִצְרַיִם וּמִית תַּמָּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Etiam Pythones & divinatores, et ſimulachra, et idola, et cunctas abomi- 24
nationes quæ videbantur in terra domꝰ Jehudah, et in Jeruſalem delevit
Joſiah, ut firmaret verba legis quæ ſcripta erant in libro quem invene-
rat Hhilkiah ſacerdos in domo ſanctuarii Dñi. Et ſicut ille non fuit ante 25
eum rex qui rediret ad cultum Dñi in toto corde ſuo, et tota anima ſua,
et omnibus facultatibus ſuis, juxta omnem legem Moſeh; et poſt illum non
ſurrexit ſicut ille. Verùm non eſt reverſus Dñs à furore indignationis ſuæ 26
magnæ, quo invaluerat indignatio ejus contra [*populum*] *domus* Jehudah
propter omnem irritationem qua irritaverat eum Menaſſeh. Et dixerat 27
Dñs, Etiam homines domus Jehudah migrare faciam de terra domus majeſtatis meæ, ſicut migrare feci Iſrael, et reprobabo civitatem hanc, in qua
mihi complacueram, *in* Jeruſalem, et *in domo* de qua dixeram, Erit nomen
meum ibi. Et reliquum verborum Joſiahu, et omnia quæ fecit; nónne ea 28
ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? In diebus 29
illius aſcendit Parghoh claudus rex Miſzraim contra regẽ Athur ad fluvium Perath, et ivit rex Joſiah in occurſum illius, et occidit eum in Megido
quum vidiſſet eum. Et depoſuerunt eum ſervi ſui mortuum ex Megido, et 30
attulerũt illũ in Jeruſalem, et ſepelierunt eũ in ſepulchro ſuo, et accepit populꝰ terræ Jehoahhaz filiũ Joſiahu, et unxerunt eũ, et regem conſtituerunt eũ
pro patre ſuo. Filiꝰ viginti et triũ annorũ erat Jehoahhaz quando regnavit, 31
et tribꝰ menſibus regnavit in Jeruſalem; et nomen matris ejus Hhamutal
filia Jermiah de Libnah. Et fecit quod malum erat ante Dñm, juxta omnia 32
quæ fecerant patres ejus. Et vinxit illum Parghoh claudꝰ in Riblah in ter- 33
ra Hhamath ne regnaret ſuper Jeruſalem, et impoſuit mulctã ſuper populum terræ centũ talenta argenti, et talentũ auri. Et regem conſtituit Par- 34
ghoh claudus Eljakim filium Joſiah pro Joſiah patre ejus, et poſuit nomen ejus Jehojakim et ipſum Jehoahhaz accepit, et venit in Miſzraim, et
mortuus eſt ibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 * ܘܐܦ ܐܚܘܕܐ ܘܝܕܘܥܐ : ܘܨܠܡܐ ܘܦܬܟܪܐ : ܘܟܠܗ ܛܢܦܘܬܐ ܕܐܬܚܙܝܬ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܘܒܫܘܩܐ ܕܐܘܪܫܠܡ . ܚܒܠ ܝܘܫܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܩܝܡ ܦܬܓܡܐ ܕܢܡܘܣܐ
ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܐܫܟܚ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܟܘܬܗ ܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ 25
ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ . ܕܐܬܦܢܝ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗ ܘܒܟܠܗ ܚܝܠܗ.
ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܐܘܪܝܬܐ ܕܡܘܫܐ. ܘܒܬܪܗ ܠܐ ܩܡ ܐܟܘܬܗ. * ܒܪܡ ܠܐ ܐܬܦܢܝ ܪܘܓܙܗ 26
ܕܡܪܝܐ ܪܒܐ ܕܐܬܚܡܬ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܪܘܓܙܐ ܕܐܪܓܙܗ ܡܢܫܐ . * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܐܦ ܠܝܗܘܕܐ 27
ܡܥܒܪ ܐܢܐ ܡܢ ܩܕܡܝ . ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܣܠܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܕܓܒܝܬ
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܒܝܬܐ ܕܐܡܪܬ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܫܝܐ. ܘܟܠ 28
ܡܕܡ ܕܥܒܕ . ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܝܘܡܘܗܝ ܣܠܩ 29
ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ . ܥܠ ܡܒܘܓ ܕܥܠ ܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܝܘܫܝܐ
ܠܐܘܪܥܗ . ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܦܪܥܘܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܥܠܝܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ. ܗܦܘܟ ܡܢܝ.
ܘܠܐ ܫܡܥܗ ܠܦܪܥܘܢ: ܘܡܚܝܗܝ ܦܪܥܘܢ. ܘܩܛܠܗ ܒܡܓܕܘ . ܟܕ ܚܙܝܗܝ ܬܡܢ.
* ܘܫܩܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܟܕ ܡܝܬ ܡܢ ܡܓܕܘ . ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ . ܘܩܒܪܘܗܝ 30
ܬܡܢ ܒܩܒܪܗ. ܘܕܒܪܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܘܫܝܐ . ܘܡܫܚܘܗܝ ܘܐܡܠܟܘܗܝ
ܚܠܦ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܝܗܘܐܚܙ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܡܠܟ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ 31
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܡܛܠ ܒܪܬ ܐܪܡܝܐ ܡܢ ܠܒܢܐ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ 32
ܩܕܡ ܡܪܝܐ . ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ. * ܘܐܣܪܗ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܕܒܠܬ 33
ܒܐܪܥܐ ܕܚܡܬ . ܟܕ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܪܡܝ ܡܕܐܬܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܡܐܐ ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ.
ܘܥܣܪܐ ܕܕܗܒܐ ܟܟܪܝܢ. * ܘܐܡܠܟ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܠܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܝܘܫܝܐ ܚܠܦ 34
ܝܘܫܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܫܢܝ ܫܡܗ ܝܘܝܩܝܡ. ܘܠܝܗܘܐܚܙ ܕܒܪ ܘܥܠ ܠܡܨܪܝܢ.
ܘܡܝܬ ܬܡܢ.

24 Hariolos etiam, & pythones, & idola, atque deos, omnémque obſcœnitatem quæ viſa eſt in terra Judæ, & in vicis Jeruſalem; penitùs extirpavit Joſia, ut aſſereret ſermones libri legis ſcriptos in libro quē invenit Helcia ſacerdos in domo Domini. 25 Demum par illi non fuit rex ante ipſum, qui ſe converterit ad Dominum toto corde, toto animo, totíſque viribus ſuis, ut ſcriptum eſt in lege Moſis; nec poſt eum exortus eſt par ipſi. 26 Attamen haud averſus eſt furor Domini magnus quo concitatus fuerat contra Judam, propter iram ad quam provocaverat eum Manaſſe: 27 Adeo ut diceret Dominus, Etiam Judam auferam à conſpectu meo, quemadmodum abſtuli Iſraelem: & deteſtabor hanc urbem quam elegeram, *nempe* Jeruſalem, & domum de qua dixeram fore ibi nomen meum. 28 Reliqua geſta Joſiæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda. 29 In diebus ejus aſcendit Pharaon claud' rex Ægypti contra Mabog quæ eſt ſecus fluvium Euphratem, ivítque rex Joſia obviàm illi ut oppugnaret eum. Dixit autem illi Pharaon, Nequaquam adverſùs te veni, declina à me: ſed eo Pharaoni minimè acquieſcente, pcuſſit eum Pharaon, & occîdit eum in Mageddo cùm vidiſſet eum illic. 30 Tulerúntque eum ſervi ipſius mortuum è Mageddo, & vexerunt eum in Jeruſalem, ibíque ſepelierunt eum in ſepulchro ipſius. Quarè populus terræ tulerunt Jehuahazem Joſiæ filiū, & unxerunt eum, regémq; conſtituerunt eum loco patris ejus. 31 Viginti tres annos nat' erat Jehuahaz quando regnavit, & trib' menſib' regnavit in Jeruſalē: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, de Lebna. 32 Fecit quod malum erat corā Domino, quemadmodum fecerant majores ejus. 33 Hunc vinxit Pharaon claudus rex Ægypti in Deblath in regione Hemath, mox ut regnaverat in Jeruſalem; & impoſuit mulctam regioni *ejus*, centum talenta argenti, auri verò decem talenta. 34 Et regem conſtituit Pharaon claudus Eliacimum Joſiæ filium loco Joſiæ patris ejus: & vocavit nomen ejus Iojacimum. Iehuahazem verò abduxit & ingreſſus eſt Ægyptum, ubi ille mortuus eſt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * وايضا السحر والخراصين والعرافين * والاصنام والانساك * وجميع النجاسة التي ظهرت في ارض
يهودا * وفي اسواق اورشليم * اباذها يوسيا * لكي يقيم اقاويل الرب في سفر التورية المكتوبة في السفر
25 الذي وجد حلقيا الكاهن في بيت الله * ومثل يوسيا لم يكن قبله * لانه اقبل الى الله بجميع
26 قلبه وبجميع قوته * كما هو مكتوب في توراة موسى * وبعده لم يقم مثله * ولكن لم يرجع غضب
27 الرب العظيم الذي غضب على يهودا * الغضب الذي اغضبه منسا * وقال الرب * وايضا يهودا
فاني ابعده من قدامي كما ابعدت اسرائيل * وارفض هذه المدينة التي احببت اورشليم * والبيت
28 الذي قلت ان يكون فيه اسمي * وساير امور يوسيا وكلما صنع * فانه مكتوب في سفر
29 بنيامين الذي لملوك يهودا * وفي ايامه صعد فرعون الاعرج ملك مصر الى منبج الذي على
نهر الفرات * فذهب الملك يوسيا نحوه ليقاتله * فقال له فرعون * اذهب ليس اليك جيت * فتنحى
عني واحذر هذا الاله العظيم الذي معي * فلم يسمع منه يوسيا * فضربه فرعون بسهم في
30 الذروة * فقتله في مجدو حين ابصره هناك * فاخذوه عبيده لما مات في مجدو * وحملوه الى
اورشليم * وقبروه هناك في قبره * فاخذ شعب الارض ياهوحاز بن يوسيا * فمسحوه وملكوه عليهم
31 مكان ابيه * وهو ابن ثلاثة وعشرين سنة * واقام ملكا باورشليم ثلاثة اشهر * واسم امه
32 33 حمطول ابنة ارميا من لبنا * فصنع السوء قدام الله * كما صنع منسا * فاسر فرعون
الاعرج ملك مصر في دبلاث من ارض حماة لما ملك باورشليم * وطرح وظيفة على
34 الارض مائة قنطار فضة وعشر قناطير ذهبا * وملك فرعون الاعرج الياقيم بن يوسيا
مكان يوسيا ابيه * وسمي اسمه يوياقيم * واما ياهوحاز فاخذ فرعون معه اسيرا * ودخل به الى
مصر * فمات هناك *

24 *Atque etiam magos, obſervatores tempeſtatum, atque divinos, idola, & deos, omnem denique turpitudinem quæ conſpiciebatur in terra Juda & in vicis Jeruſalem; abolevit Joſia, ut exequeretur dicta à Domino in libro legis ſcriptæ in eo codice quem repererat Helcia ſacerdos in domo Dei.* 25 *Similis Joſiæ nemo rex præceſſit (nam toto corde ſuo, totiſque viribus ſuis ad Deum acceſſit, uti ſcriptum eſt in lege Moſis) nemoque ſimilis poſt illum ſucceſſit.* 26 *Nihilominus haud receſſit ingens furor Domini quo commotus fuerat contra Judam, furor ad quem cierat eum Manaſſe,* 27 *Et propter quem dixerat Dominus, Quin etiam Judam à me rejiciam quemadmodum rejeci Iſraelem, & reſpuam hanc urbem quam dilexeram Jeroſolymam, & ædem in qua dixeram futurum nomen meum.* 28 *Reliquæ res geſtæ Joſiæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Juda.* 29 *In diebus autem ejus aſcendente Pharaone claudo rege Ægypti in Manbag quæ eſt ſecus fluviū Euphratem, proceſſit ad eum Joſias rex ut oppugnaret eum: & cùm dixiſſet ei Pharaon, Ito, non veni contra te, recede à me, & cave hunc deum maximum qui mecum eſt; Joſia tamen non obtemperâſſet ei: Pharaon ſagittâ percuſſit eum in gutture, & occîdit eum in Mageddo, quum illic vidiſſet eum.* 30 *Et accipientes eum ſervi ſui cùm mortuus eſſet in Mageddo, devexerunt eum ad Jeruſalem, ibique ſepelierunt eum in ſepulchro ipſius. Et populus terræ tulit Jehuhazem Joſiæ filium, unxerunt eum, regemq; ſuper ſe creârunt loco patris ejus,* 31 *Dum vigeſimum tertium annum ageret: manſitque rex in Jeruſalem tribus menſibus: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, de Lebna.* 32 *Hic ſceleratè ſe geſſit corā Deo, quemadmodum ſe geſſerat Manaſſe.* 33 *Et mancipavit illum ſibi Pharaon claudus rex Ægypti in Deblath quæ eſt de regione Hamath, ubi regnâſſet in Jeruſalem: & impoſuit mulctam regioni illi centum argenti quintalia, & auri quintalia decem.* 34 *Regemque creavit Pharaon claudus Eliacimum Joſiæ filium loco Joſiæ patris ejus, & vocavit nomen ejus Joſacimum: Jehuhazem verò vinctū duxit ſecū Pharaon, induxitq; in Ægyptum, ibiq; mortuus eſt.*

מלכים ב : כד

fecit æstimare Verũtamen .Parhoh ipsi Jehojachim dedit aurũ & argentũ Et
35 וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נָתַן יְהוֹיָקִים לְפַרְעֹה אַךְ הֶעֱרִיךְ
viro : Parhoh os super argentum dandum ad terram
אֶת־הָאָרֶץ לָתֵת אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי פַרְעֹה אִישׁ
populo aurum & ,argentum exigebat suã æstimationẽ secundũ
כְּעֶרְכּוֹ נָגַשׂ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב אֶת־עַם
annorum quinque & viginti Filius .Nechoh Parhoh dandum ad ,terræ
36 הָאָרֶץ לָתֵת לְפַרְעֹה נְכֹה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
:Jerusalaim in regnavit annis undecim & ,ipsum regnando in Jehojachim
יְהוֹיָקִים בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
Fecitque .Rumah de Pedaiah filia Zebudah ejus matris nomen &
37 וְשֵׁם אִמּוֹ זְבִידָּה בַת־פְּדָיָה מִן־רוּמָה׃ וַיַּעַשׂ
.ejus patres fecerunt quæ omnia juxta ,DOMINI oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃

CAP. XXIV. כד

Jehojachim ei fuit & : Babel rex Nebuchadnesar ascendit ej⁹ diebus In
1 בְּיָמָיו עָלָה נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְהִי־לוֹ יְהוֹיָקִים
DOMINUS misit Et .eum in rebellavit &,est reversus &,annis tribus servus
2 עֶבֶד שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיָּשָׁב וַיִּמְרָד־בּוֹ׃ וַיְשַׁלַּח יְהוָה ׀
, Moab agmina & , Aram agmina & , Chasdim agmina eum in
בּוֹ אֶת־גְּדוּדֵי כַשְׂדִּים וְאֶת־גְּדוּדֵי אֲרָם וְאֵת ׀ גְּדוּדֵי מוֹאָב
; eũ disperdendum ad ,Jehudah in eos misit & ,Hammõ filiorum agmina &
וְאֵת גְּדוּדֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיְשַׁלְּחֵם בִּיהוּדָה לְהַאֲבִידוֹ
.prophetarũ suorũ servorũ manu in fuerat locut⁹ quod,Domini verbũ juxta
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃
desuper removendum ad , Jehudah in fuit DOMINI os super Veruntamen
3 אַךְ ׀ עַל־פִּי יְהוָה הָיְתָה בִּיהוּדָה לְהָסִיר מֵעַל
etiam Et .fecit quæ omnia secundũ ,Menasseh peccatis in ,sui faciebus
4 פָּנָיו בְּחַטֹּאת מְנַשֶּׁה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וְגַם
sanguine Jerusalaim replevit & ; effudit quem ,innocentem sanguinem
דַּם־הַנָּקִי אֲשֶׁר שָׁפָךְ וַיְמַלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלִַם דָּם
,Jehojachim verborum residuum Et .parcere DOMINUS noluit & : innoxio
5 נָקִי וְלֹא־אָבָה יְהוָה לִסְלֹחַ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים
dierum verborũ libro super scripta ipsa nónne , fecit quæ omnia &
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
regnavitque : suis patribus cum Jehojachim Jacuitque ? Jehudah regum
6 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹיָקִים עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ
, Ægypti rex ultra addidit non Et .eo pro ejus filius Jehojachin
7 יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְלֹא־הֹסִיף עוֹד מֶלֶךְ מִצְרַיִם
Ægypti flumine à Babel rex tulerat quia : sua terra de exeundum ad
לָצֵאת מֵאַרְצוֹ כִּי־לָקַח מֶלֶךְ בָּבֶל מִנַּחַל מִצְרַיִם
Filius .Ægypti regis erat quicquid , Perath flumen ad usque
8 עַד־נְהַר פְּרָת כֹּל אֲשֶׁר הָיְתָה לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ בֶּן־
mensibus tribus & ; ipsum regnando in Jehojachin annorum decem octo
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
Elnathan filia Nechusta ejus matris nomen & : Jerusalaim in regnavit
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַת־אֶלְנָתָן
omnia juxta ,DOMINI oculis in malum Fecitque .Jerusalaim de
9 מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל
servi ascenderunt illo tempore In .ejus pater fecerat quæ
10 אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו׃ בָּעֵת הַהִיא עָלָה עַבְדֵי
.obsidionem in civitas venit & ,Jerusalaim Babel regis Nebuchadnesar
נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר׃
coarctantes ej⁹ servi & : civitatẽ super Babel rex Nebuchadnesar Venitque
11 וַיָּבֹא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים
,Babel regem ad Jehudah rex Jehojachin est egressus Et .eam super
12 עָלֶיהָ׃ וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל
.ejus eunuchi & ,ejus principes & ,ejus servi & ,ejus mater & ipse
הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו
.eum regnandi octavo anno in , Babel rex eum suscepit Et
וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה לְמָלְכוֹ׃

Versio VUL. LAT.

35 Argentum autem & aurũ dedit Joakim Pharaoni, cùm indixiſſet terræ per ſingulos, ut conferretur juxta præceptum Pharaonis : & unumquemque juxta vires ſuas exegit, tam argentum quàm aurum de populo terræ, ut daret Pharaoni 36 Nechao. Viginti quinque annorum erat Joakim cùm regnare cœpiſſet : & undecim annis regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus Zebida fi- 37 lia Phadaia de Ruma. Et fecit malum coram Domino, juxta omnia quæ fecerant patres ej⁹.

CAP. XXIV.

1 IN diebus ejus aſcendit Nabuchonodoſor rex Babylonis, & fact⁹ eſt ei Joakim ſerv⁹ trib⁹ annis: & rurſũ rebellavit cõtra 2 eũ. Immiſitq; ei Dñs latrunculos Chaldæorũ, & latrunculos Syriæ, & latrunculos Moab, & latrunculos filiorum Ammon: & immiſit eos in Judam, ut diſperderent eum, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat per ſervos ſuos pro- 3 phetas. Factum eſt autem hoc per verbum Domini contra Judam, ut auferret eum coram ſe, propter peccata Ma- 4 naſſe univerſa quæ fecit, Et propter ſanguinem innoxium, quem effudit, & implevit Jeruſalem cruore innocentium : & ob hanc rem noluit Do- 5 minus propitiari. Reliqua autem ſermonum Joakim, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regum Juda ? Et dormivit Joakim cum pa- 6 tribus ſuis : Et regnavit Joa- 7 chin filius ejus pro eo. Et ultrà non addidit rex Ægypti, ut egrederetur de terra ſua : tulerat enim rex Babylonis, à rivo Ægypti uſque ad fluvium Euphraten, omnia quæ 8 fuerant regis Ægypti. Decem & octo annorum erat Joachin cùm regnare cœpiſſet, & tribus menſibus regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus Noheſta filia Elnathan de Je- 9 ruſalem. Et fecit malum corã Domino, juxta omnia quæ fe- 10 cerat pater ej⁹. In tempore illo aſcenderunt ſervi Nabuchodonoſor regis Babylonis in Jeruſalẽ, et circũdata eſt urbs 11 munitionibus. Venitq; Nabuchodonoſor rex Babylonis ad civitatem cum ſervis ſuis, ut 12 oppugnarẽt eã. Egreſſúſq; eſt Joachin rex Juda ad regẽ Babylonis, ipſe, et mater ej⁹, et ſervi ej⁹, et principes ej⁹, et eunuchi ej⁹ : et ſuſcepit eũ rex Babylonis anno octavo regni ſui.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακὶμ τῷ (κ) Φαραώ, πλὴν ἐτιμογράφησε τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραώ· ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς 36 γῆς (λ) τοῦ δοῦναι τῷ Φαραὼ Νεχαώ. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰελδάφ 37 θυγάτηρ (μ) Φαδαΐλ ἐκ Ῥυμά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (ν) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

MS. A. (κ) Φαραὼ Νεχαώ, πλὴν ἐτιμογράφησε (λ) δοῦναι (μ) Εἰεδδιλά ἐκ Ῥυμά. (ν) ἐνώπιον κυρίου,

Et argentum, & aurum dedit Joacim Pharaoni. Veruntamen æſtimari fecit terram ad dandũ argentum (x) ſuper os Pharaonis. 35 Vir ſecundùm æſtimationem ſuã dabant argentum & aurum cum populo terræ, ad dandum Pharaoni Nechao. Filius viginti & 36 quinque annorum Joacim in regnando ipſum : & undecim annos regnavit in Hieruſalem : & nomen matri ejus Jeldaph filia Phadail de Ruma. Et fecit ma- 37 lũ in oculis Domini, juxta omnia quæcunq; fecerant patres ejus.

ΚΕΦ. κδ'.

1 ἘΝ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ἰωακὶμ δοῦλος τρία ἔτη· καὶ ἐπέστρεψε καὶ 2 ἠθέτησεν (α) ἐν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε κύριος αὐτῷ τοὺς (β) μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας, καὶ τοὺς μονοζώνους Μωάβ, καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς (γ) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα τοῦ κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν 3 ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα, (δ) ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρ- 4 τίαις Μανασσῆ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε. Καί γε (ε) τὸ αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἠθέλησε 5 κύριος ἱλασθῆναι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (ζ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡ- 6 μερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη (η) Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν (θ) Ἰωαχὶμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 7 Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι (ι) βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βα- 8 σιλέως Αἰγύπτου. Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν (κ) Ἰωαχὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (λ) Νέσθα θυγάτηρ Ἐλλανα- 9 θὰμ ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐ- 10 ποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (μ) ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν 11 περιοχῇ. Καὶ (ν) εἰσῆλθεν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς (ξ) πόλιν, καὶ οἱ 12 παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν (ο) ἐπ' αὐτήν. Καὶ ἐξῆλθεν (π) Ἰωαχὶμ βασιλεὺς Ἰούδα ἐπὶ βασιλέα Βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, (ρ) καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν (σ) αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος (τ) ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

MS. A. (α) αὐτῷ. Καὶ (β) μονοζώνους * Συρίας, (γ) ἐν γῇ (δ) ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου (ε) αἷμα (ζ) οὐχ (η) Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν πατέρων, καὶ (θ) Ἰωακεὶμ (ι) βασιλεὺς * ἐξελθεῖν ἐκ γῆς (κ) Ἰωακεὶμ (λ) Ναίσθα θυγάτηρ Ἐλλαμαθὰμ (μ) ἀνέβη βασιλεὺς (ν) εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς (ξ) τὴν πόλιν, (ο) τὴν ἐπ' αὐτήν. (π) Ἰωακεὶμ (ρ) καὶ εὐνοῦχοι (σ) αὐτοὺς (τ) ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς

CAP. XXIV.

IN diebus ejus aſcendit Nabuchodonoſor rex Babylonis. Et factus eſt ei Joacim ſervus tribus annis. Et revertit, & rebellavit in 1 eo. Et miſit Dominus ei accinctos Chaldæorum, & accinctos Syriæ, & accinctos Moab, & accinctos filiorum Ammon : & emiſit eos in terram Juda (a) ad prævalendum juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu 2 ſervorum ſuorum prophetarum. Verùm (b) ſuper indignationem Domini fuit in Juda, ad removendum eũ à facie ſua, in (c) 3 peccatis Manaſſe, juxta omnia quæcunq; fecerat: (d) Etiam ſanguinem innocentem effuderat: & impleverat Hieruſalẽ ſanguine innoxio. Et noluit Dominus 4 propitiari. Et reliqua verborum Joacim, & omnia quæcunque fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierũ regib⁹ Juda? Et dormivit Joacim cum 5 patribus ſuis. Et regnavit Joachim filius ejus pro eo. Et non ad- 6 jecit ultrà rex Ægypti exire de terra ſua; quoniam cepit rex Babylonis à torrente Ægypti uſq; ad flumen Euphratẽ, omnia quæcunq; erant regis Ægypti. Filius 7 octo & decem annorum Joachim in regnando ipſum : & tres menſes regnavit in Hieruſalem, & nomen matri ejus Neſthba filia Ellanaſthbam de Hieruſalem. Et fe- 8 cit malum in oculis Domini, juxta omnia quæcunq; fecerat pa- 9 ter ejus. In tempore illo aſcendit Nabuchodonoſor rex Babylonis in Hieruſalem : & venit civitas in 10 clauſulam. (e) Et intravit Nabuchodonoſor rex Babylonis ad ci- 11 vitatem, & pueri ejus obſidebant ſuper eam. Et egreſſus eſt Joachim rex Juda ſuper regem Babylonis, ipſe, & pueri ejus, & ma- 12 ter ejus, & principes ejus, & eunuchi ejus : Et cepit eum rex Babylonis in octavo anno regni ſui.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא יְהַב יְהוֹיָקִים לְפַרְעֹה בְּרַם רְמָא מַנְבִּיתָא עַל עַמָּא דְאַרְעָא לְמִתַּן יַת כַּסְפָּא
עַל מֵימְרָא דְפַרְעֹה גְּבַר כַּד חֲזֵי טַקֵּיס יַת כַּסְפָּא וְיַת דַּהֲבָא מִן עַמָּא דְאַרְעָא לְמִתַּן לְפַרְעֹה
35 חֲגִירָא׃ בַּר עַסְרִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין יְהוֹיָקִים כַּד מְלַךְ וַחֲדָא עַסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם
37 אִמֵּיהּ זְבוּדָה בַת פְּדָיָה מִן רוּמָה׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַדוּ אֲבָהָתוֹהִי׃

כד

1 בְּיוֹמוֹהִי סְלִיק נְבוּכַד נֶאצַּר מַלְכָּא דְבָבֶל וַהֲוָה לֵיהּ יְהוֹיָקִים עַבְדָּא תְּלָת שְׁנִין וְתָב וּמְרִיד
2 בֵּיהּ׃ וְגָרֵי יְיָ בֵּיהּ יַת מַשְׁרְיַת כַּסְדָּאֵי וְיַת מַשְׁרְיַת אֲרָם וְיַת מַשְׁרְיַת מוֹאָב וְיַת מַשְׁרְיַת בְּנֵי
3 עַמּוֹן וְגָרְנוּן בִּדְבֵית יְהוּדָה לְאוֹבָדֵיהוֹן כְּפִתְגָמָא דַייָ דִּי מַלֵּיל בְּיַד עַבְדוֹהִי נְבִיַּיָּא׃ בְּרַם עַל
דְּאַרְגִּיזוּ קֳדָם יְיָ הֲוָת דָּא בִּדְבֵית יְהוּדָה לְאַגְלָיוּתְהוֹן מֵאַרְעָא בֵּית שְׁכִנְתֵּיהּ בְּחוֹבֵי מְנַשֶּׁה
4 כְּכֹל דַּעֲבַד׃ וְאַף דַּם זַכַּי דַּאֲשַׁד וּמְלָא יַת יְרוּשְׁלֶם חוֹבַת דַּם זַכַּי הֲוָת רַעֲוָא קֳדָם יְיָ דְּלָא
5 לְמִשְׁבַּק׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יְהוֹיָקִים וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי
6 דְבֵית יְהוּדָה׃ וּשְׁכִיב יְהוֹיָקִים עִם אֲבָהָתוֹהִי וּמְלַךְ יְהוֹיָכִין בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וְלָא אוֹסֵיף
7 עוֹד מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְמִפַּק מֵאַרְעֵיהּ אֲרֵי נְסֵיב מַלְכָּא דְבָבֶל מִנַּחַל מִצְרַיִם עַד נְהַר פְּרָת
8 כֹּל דַּהֲוָה לְמַלְכָּא דְמִצְרָיִם׃ בַּר תַּמְנֵי עַסְרֵי שְׁנִין יְהוֹיָכִין כַּד מְלַךְ וּתְלָתָא יַרְחִין מְלַךְ
9 בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ נְחֻשְׁתָּא בַּת אֶלְנָתָן מִירוּשְׁלֶם׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד
10 אֲבוּהִי׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא סְלִיקוּ עַבְדֵי נְבוּכַד נֶאצַּר מַלְכָּא דְבָבֶל לִירוּשְׁלֶם וְעַלַּת קַרְתָּא
11 בִּצְיָרָא׃ וַאֲתָא נְבוּכַד נֶאצַּר מַלְכָּא דְבָבֶל עַל קַרְתָּא וְעַבְדוֹהִי צָיְרִין עֲלַהּ׃ וּנְפַק יְהוֹיָכִין
12 מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה עַל מַלְכָּא דְבָבֶל הוּא וְאִמֵּיהּ וְעַבְדוֹהִי וְרַבְרְבוֹהִי וְגִבָּרוֹהִי וּדְבַר
יָתֵיהּ מַלְכָּא דְבָבֶל בִּשְׁנַת תַּמְנֵי לְמַלְכוּתֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et argentum et aurum dedit Jehojakim ipſi Parghoh: verùm impoſuit tri- 35 butum ſuper populum terræ, ut daret argentum juxta dictum Parghoh, unicuiq; prout viſum eſt, ordinavit argentum et aurum ex populo terræ ut da- 36 ret Parghoh claudo. Filius viginti et quinq; annorũ erat Jehojakim quando regnavit, et undecim annis regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ejus Zebudah filia Pedajah ex Rumah. Et fecit quod malum erat ante Domi- 37 num juxta omnia quæ fecerant patres ejus.

CAP. XXIV.

IN diebus ejus aſcendit Nebucadneſzar rex Babel, et fuit illi Jehojakim 1 ſervus tribus annis, ſed rediit et rebellavit in eum. Et immiſit Dominus in 2 eum exercitus Chazzdæorum et exercitus Aram, et exercitus *Moab*, et exercitus filiorũ Ghamon; miſit eos, inquam, in homines domus Jehudah, ut perderent eos, juxta verbum Dñi, ꝙ locutus fuerat per manũ ſervorũ ſuorum prophetarum. Certè quod irritâſſent Dñm, fuit hoc in [*populo*] *domus* 3 Jehudah, ut migrare faceret eos de terra dom⁹ majeſtatis ſuæ, propter peccata Menaſſeh juxta omnia quæ fecerat. Et etiam propter ſanguinẽ inno- 4 centẽ quem effuderat et impleverat Jeruſalem *reatu ſanguinis innocentis*, fuit voluntas Dñi non parcere. Et reliquũ verborum Jehojakim, et omnia 5 quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ dierum regum domus Jehudah ? Et cubuit Jehojakim cum patribus ſuis, et regnavit Jehojachin 6 filius ejus pro eo. Et non addidit ampliùs rex Miſzraim exire de terra ſua, 7 quia ceperat rex Babel à fluvio Miſzraim uſq; ad fluvium Perath, omnia quæ fuerant regis Miſzraim. Fili⁹ octodecim annorũ erat Jehojachin quan- 8 do regnavit, et tribus menſib⁹ regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ejus Nehhuſta filia Elnathan de Jeruſalem. Et fecit ꝙ malum erat ante Dñm, 9 juxta omnia quæ fecerat pater ejus. In tempore illo aſcenderunt ſervi Ne- 10 buchadneſzar regis Babel contra Jeruſalem, et venit civitas in obſeſſio- 11 nem. Et venit Nebuchadneſzar rex Babel contra urbem, et ſervi ejus obſi- 12 debant eam. Et exivit Jehojachin rex tribus domus Jehudah ad regem Babel, ipſe et mater ejus, et ſervi ejus, et magnates ejus, et barones ej⁹ : et cepit illũ rex Babel anno octavo regni ejus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 * ܘܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܝܗܒ ܝܘܝܩܝܡ ܠܦܪܥܘܢ. ܒܪܡ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܐܪܡܝ ܥܠ ܐܪܥܐ.
ܥܠ ܡܠܬܐ ܦܘܡܗ ܕܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܘܝܩܝܡ. ܟܕ 36
ܐܡܠܟ. ܘܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܙܒܝܕܐ ܒܪܬ ܦܕܝܐ ܡܢ ܪܡܬܐ.
37 * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 * ܒܝܘܡܘܗܝ ܣܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܝܘܝܩܝܡ ܥܒܕܐ
ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܗܦܟ ܘܡܪܕ ܒܗ. * ܘܓܪܝ ܒܗ ܡܪܝܐ ܓܝܣܐ ܕܟܠܕܝܐ: ܘܓܝܣܐ 2
ܕܐܕܘܡ: ܘܓܝܣܐ ܕܡܘܐܒ: ܘܓܝܣܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܓܪܝ ܐܢܘܢ ܒܝܗܘܕܐ. ܕܢܘܒܕܘܢ ܐܢܘܢ.
ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܢܒܝܐ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܐ 3
ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܕܢܥܒܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܡܛܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܡܢܫܐ: ܘܡܛܠ ܟܠ ܕܥܒܕ:
4 5 * ܘܐܦ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܕܐܫܕ. ܘܡܠܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܕܡܐ ܙܟܝܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܫܒܩ. * ܘܫܪܟܐ
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ
6 7 ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܝܩܝܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܝܟܝܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܠܐ
ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ ܠܡܦܩ ܡܢ ܐܪܥܗ. ܡܛܠ ܕܢܣܒ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܡܢ
8 ܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܥܕܡܐ ܠܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܒܪ ܬܡܢܥܣܪܐ
ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܝܘܝܟܝܢ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ
9 ܢܚܘܫܬܐ ܒܪܬ ܐܠܢܬܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ.
10 * ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܣܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܬܝܗܒܬ ܡܕܝܢܬܐ
11 ܒܐܘܠܨܢܐ. * ܘܐܬܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܨܪܝܢ ܥܠܝܗ. * ܘܢܦܩ
12 ܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܗܘ ܘܐܡܗ ܘܥܒܕܘܗܝ. ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ
ܘܡܗܝܡܢܘܗܝ. ܘܕܒܪܗ ܥܡܗ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܒܫܢܬ ܬܡܢܐ ܠܡܠܟܘܬܗ.

Argentum & aurum illud pendit Jojacimus 35
Pharaoni, ſed idem argentum & aurum impoſuit regioni juxta verbum oris Pharaonis
claudi. Vigintiquinque natus erat annos Jo- 36
jacim quando regnavit, & undecim annis
regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus
fuit Zebida filia Perajæ, de Rama. Is ma- 37
lum fecit coram Domino, quemadmodum
fecerat Manaſſe.

CAP. XXIV.

IN diebus ejus aſcendit Nebuchadnaſar rex 1
Babelis contra Jeruſalem, factúſque eſt ei Jojacim ſervus annis tribus; ſed verſus defecit
ab eo. Concitavit autem in eum Dominus 2
turmas Chaldæorum, turmas Adum, turmas
Moab, & turmas filiorum Ammon: hos inquam concitavit in Judam ut perderent eum,
ſecundùm ſermonem Domini quem locutus
fuerat per ſervos ſuos prophetas ex ore Domini. Contigit autem hæc ira contra Judam 3
ut amoveret eos à ſe, propter peccata Manaſſis & omnia quæ perpetraverat, Et ſangui- 4
nem innoxium quem effuderat: implevit enim Jeroſolymam ſanguine innoxio; ideo noluit Dominus parcere. Cætera geſtorum Jo- 5
jacimi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in
libro annalium regum Judæ. Poſtquam oc- 6
cubuit Jojacim cum patribus ſuis, regnavit
Jojachin filius ejus poſt ipſū. Porrò rex Ægy- 7
pti non eſt deinceps egreſſus è terra ſua, quia
rex Babelis occupaverat à fluvio Ægypti uſque ad flumen Euphratem quicquid pertinebat ad regem Ægypti. Annos octodecim 8
natus erat Jojachin quando regnavit, & tribus menſibus regnavit in Jeruſalem: nomen
matris ejus fuit Neheſta filia Elithanis, de Jeruſalem. Fecítque malum coram Domino, 9
quemadmodum fecerat pater ejus. Eo tem- 10
pore aſcendit Nebuchadnaſar rex Babelis
contra Jeruſalem, fuítque civitas arctè concluſa. Et veniente Nebuchadnaſare rege Ba- 11
belis contra civitatem, dum ſervi ipſius obſiderent eam; Egreſſus eſt Jojachin rex Judæ 12
ad regem Babelis, ipſe & mater ipſius, ſervi,
magnates, & eunuchi ipſius: abduxítque eum
ſecum rex Babelis anno regni ſui octavo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

35 * والفضة والذهب اعطاها يوياقيم لفرعون. لانها اخذت من شعب الارض علي اسم فرعون من
كل واحد من الشعب. بقدر ما يحمل كذلك كانوا يعطون فضة وذهبا علي اسم فرعون الاعرج
36 * وكان يوياقيم يوم ملكه فرعون ابن خمسة وعشرين سنة. واقام احدي عشر سنة ملكا
37 باورسليم. واسم امه زبيدا ابنة فرايا من الرامة * وصنع يوياقيم السو قدام الله كما عمل اباوه.

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * وفي ايامه صعد بختنصر ملك بابل علي اورسليم. فصار له يوياقيم عبدا ثلاثة سنين. ورجع
2 يوياقيم وتمرد عليه * واغري به الرب جيوش الكلدانيين * وجيوش ادوم * وجيوش مواب * وجيوش
بني عمون * وسلطهم علي يهودا ليهلكوهم كما قال الرب. وكالذي تكلم به علي السن عبيده
3 الانبياء من فم الرب * وكان غضب كبير علي يهودا ليبعدهم من قدامه. من اجل خطايا منسا
4 وكل شي صنع * والدم الزكي الذي اهرق وملا اورسليم دما زكيا. ولم يحب الرب ان يترك
5 انتقام الدماء التي اهرقها منسا * وساير امور يوياقيم وكل شي صنع. فانه مكتوب في سفر
6 7 تبيانين الذي لملوك يهودا * واضطجع يوياقيم مع ابايه. وملك يوياخين بعده * ولم يعد ايضا
ملك مصر ان يخرج الي الشام. لان ملك بابل اخذ من نهر مصر الي نهر الفرات جميع الذي
8 كان لملك مصر * وكان يوياخين يوم ملك ابن ثمانية عشر سنة. واقام ملكا باورسليم ثلاثة
9 10 شهور. واسم امه نحشتا ابنة اليانان من اورسليم * فصنع السو قدام الله كما صنع اباوه * وفي
11 ايامه ايضا صعد بختنصر ملك بابل الي اورسليم فحاصرها * واقام بختنصر ملك بابل علي الارض
12 وعبيده نزول علي اورسليم * فخرج يوياخين ملك يهودا الي ملك بابل هو وامه وعبيده وكبراوه
وامناوه. فساقه ملك بابل معه وسباه.

Argentum & aurum illud pendit Jojacim 35
Pharaoni, quoniam exacta fuerunt à populo terræ nomine Pharaonis, ab unoquoq; ſcilicet populi: prout ferre quiſque poterat,
eâdem ratione pendebant argentum et aurum nomine Pharaonis claudi. Erat au- 36
tem Jojacim quâ die regem creavit eum
Pharaon, natus annos vigintiquinq;: manſitque annis undecim rex in Jeruſalem:
nomen matris ejus fuit Zebida filia Pherajæ, ex Rama. Sceleratè autem ſe geſſit 37
Jojacim coram Deo, quemadmodum ſe
geſſerant majores ejus.

CAP. XXIV.

Hujuſce temporibus aſcendit Bochtonaſſar rex Babelis contra Jeruſalem, factuſque eſt illi Jojacim ſervus tribus an- 1
nis; ſed adverſùs Jojacim rebellavit in
eum. Laceſſivit autem in eum Dominus 2
turmas Chaldæorum, & turmas Edom,
turmas Moab, & turmas filiorum Ammon; & immiſit eos contra Judam ut
perderent eum, prout dixerat Dominus, & ut locutus fuerat per linguas
ſervorum ſuorum prophetarum ex ore
Domini. Erat enim ira maxima contra 3
Judam, ut removeret eos à ſe, propter
ſcelera Manaßis, & omnia quæ fecerat, Et 4
ſanguinem inſontem quem profuderat, implens Jeroſolymam ſanguine innoxio: nec
volebat Dominus prætermittere ultionem
ſanguinum quos effuderat Manaſſe. Reli- 5
quæ res geſtæ Jojacimi, & quicquid fecit,
ſcriptum eſt in libro chronicorū regū Juda. Demum occumbente Jojacimo cum pa- 6
tribus ſuis, regnavit poſt eū Jojachin. Nec 7
perrexit ampliùs rex Ægypti procedere
in Syriam, quia rex Babelis ceperat à flumine Ægypti uſque ad flumen Euphratem
quicquid erat regis Ægypti. Erat autem 8
Jojachin quâ die regnavit, annos natus
decem & octo; manſitq; rex in Jeruſalem
tribus menſibus: nomen matris ejus erat
Nibeſta filia Eliathanis, de Jeruſalem.
Is ſceleratè ſe geßit coram Deo, uti ſe 9
geſſerant patres ejus. Hujus etiam diebus 10
aſcendens Bochtonaſſar rex Babelis in
Jeruſalem, obſedit eam; Cúmque verſa- 11
retur Bochtonaſſar rex Babelis in ea regione dum ſervi ipſius obſiderent Jeroſo-
lymam, Prodivit Jojachin rex Judæ ad 12
regem Babelis unà cum matre ſua, ſervis
ſuis, principibus, & fidentioribus ſuis:
abduxitque eum ſecum rex Babelis, &
in captivitatem adegit.

thesauros & ,DOMINI domus thesauros omnes inde eduxit Et
13 וַיּוֹצֵא מִשָּׁם אֶת־כָּל־אוֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאוֹצְרוֹת
Selomoh fecerat quæ aurea vasa universa concidit & : regis domus
בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְקַצֵּץ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה
.DOMINUS est locutus sicut ,DOMINI templo in Israel rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּהֵיכַל יְהוָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃
& , principes universos & , Jerusalaim omnem transtulit &
14 וְהִגְלָה אֶת־כָּל־יְרוּשָׁלַםִ וְאֶת־כָּל־הַשָּׂרִים וְאֵת ׀
,artificem omnem & : captivorum millia decem virtute fortes omnes
כָּל־גִּבּוֹרֵי הַחַיִל עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים גּוֹלֶה וְכָל־הֶחָרָשׁ
transtulit Et .terræ populi tenuitatem præter remansit non : inclusorem &
15 וְהַמַּסְגֵּר לֹא נִשְׁאַר זוּלַת דַּלַּת עַם־הָאָרֶץ׃ וַיֶּגֶל
, regis uxores & , regis matrem & : Babel in Jehojachin
אֶת־יְהוֹיָכִין בָּבֶלָה וְאֶת־אֵם הַמֶּלֶךְ וְאֶת־נְשֵׁי הַמֶּלֶךְ
captivitatem fecit ire terræ arietes & , ejus eunuchos &
וְאֶת־סָרִיסָיו וְאֵת אוּלֵי הָאָרֶץ הוֹלִיךְ גּוֹלָה
septem virtutis viros omnes Et .Babel in Jerusalaim de
16 מִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה׃ וְאֵת כָּל־אַנְשֵׁי הַחַיִל שִׁבְעַת
facientes fortes omnes ,mille inclusorem & , artificem & , millia
אֲלָפִים וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף הַכֹּל גִּבּוֹרִים עֹשֵׂי
.Babel in captivitatem Babel rex eos adduxitque : bellum
מִלְחָמָה וַיְבִיאֵם מֶלֶךְ־בָּבֶל גּוֹלָה בָּבֶלָה׃
: eo pro ejus patruum Matthaniah Babel rex constituit regem Et
17 וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־מַתַּנְיָה דֹדוֹ תַּחְתָּיו
unius & viginti Filius .Sidchijahu ejus nomen vertit &
18 וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת
regnavit annis undecim & : ipsum regnando in Sidchijahu anni
שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
.Libnah de Irmejahu filia Chamutal ej⁹ matris nomen Et .Jerusalaim in
בִּירוּשָׁלָםִ וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
fecerat quæ omnia juxta , DOMINI oculis in malum fecit Et
19 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
,Jerusalaim in erat DOMINI naso super Quia .Jehojachim
20 יְהוֹיָקִים׃ כִּי ׀ עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַםִ
rebellavit & : suis faciebus desuper eos ipsum projicere donec,Jehudah in &
וּבִיהוּדָה עַד־הִשְׁלִכוֹ אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד
.Babel regem in Sidchijahu
צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃

CAP. XXV. כה

, decimo mense in , ejus regnandi nono anno in fuit Et
1 וַיְהִי בִשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי
omnis & ipse , Babel rex Nebuchadnesar venit ,mensis decima in
בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־
exstruxerunt & : eam super est castrametatus &,Jerusalaim super ej⁹ potentia
חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלַםִ וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ
, obsidionē in civitas venit Et undiquaque vallum eam super
2 עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר
.Sidchijahu regis annum undecimum ad usque
עַד עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃
panis erat non & : civitate in fames prævaluit & , mensis nona In
3 בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם
belli viri omnes & ,civitas est erupta Et .terræ populo
4 לְעַם הָאָרֶץ׃ וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה ׀
: regium hortū juxta qui , muros duos inter portæ via nocte
הַלַּיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר ׀ בֵּין הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ
.solitudinis via abiit & : circumquaque civitatem super Chasdim &
וְכַשְׂדִּים עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלֶךְ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃
comprehenderunt & , regem post Chasdim exercitus sunt persecuti Et
5 וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחַר הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂגוּ
.eo desuper sunt dispersi ej⁹ exercitus omnis & : Jericho campestribus in eum
אֹתוֹ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹ נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃

Versio VULG. LAT.

13 Et protulit indè omnes thesau-
ros domûs Domini, & thesau-
ros domûs regiæ : & concîdit
universa vasa aurea, quæ fece-
rat Salomon rex Israel in tem-
plo Domini juxta verbum Do-
14 mini. Et transtulit omnem Je-
rusalem, & universos princi-
pes, & omnes fortes exercitûs,
decem millia, in captivitatem;
& omnem artificem & cluso-
rem: nihîlque relictum est, ex-
ceptis pauperibus populi ter-
15 ræ. Transtulit quoque Joachin
in Babylonem, & matrem re-
gis, & uxores regis, & eunu-
chos ejus: & judices terræ du-
xit in captivitatem de Jerusa-
16 lem in Babylonem. Et omnes
viros robustos, septem millia,
& artifices, & clusores mille,
omnes viros fortes & bellato-
res : duxítque eos rex Babylo-
17 nis captivos in Babylonē. Et
constituit Matthaniam patruū
ejus pro eo : imposuítque no-
18 men ei, Sedeciam. Vigesimum
& primum annum ætatis ha-
bebat Sedecias cùm regnare
cœpisset, & undecim annis re-
gnavit in Jerusalem : nomen
matris ejus erat Amital, filia
19 Jeremiæ, de Lobna. Et fecit
malum coram Domino, juxta
omnia quæ fecerat Joakim.
20 Irascebatur enim Domin⁹ con-
tra Jerusalem & contra Judā,
donec projiceret eos à facie
sua : recessítque Sedecias à re-
ge Babylonis.

CAP. XXV.

1 FActum est autē anno nono
regni ejus, mense decimo, de-
cimâ die mensis, venit Nabu-
chodonosor rex Babylonis, i-
pse & omnis exercitus ejus, in
Jerusalem, & circumdederunt
eam: & extruxerunt in circui-
2 tu ejus munitiones. Et clausa
est civitas atque vallata usque
ad undecimum annū regis Se-
3 deciæ, Nonâ die mensis: præ-
valuítq; fames in civitate, nec
4 erat panis populo terræ. Et in-
terrupta est civitas : & omnes
viri bellatores nocte fugerūt,
per viam portæ, quæ est inter
duplicem murum ad hortum
regis, (porrò Chaldæi obside-
bant in circuitu civitatē:) fû-
git itaque Sedecias ꝑ viā quæ
ducit ad campestria solitudi-
5 nis. Et persecutus est exerci-
tus Chaldæorum regem, com-
prehendítque eum in planitie
Jericho: & omnes bellatores,
qui erant cum eo, dispersi sunt,
& reliquerunt eum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ (υ) ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θη-
σαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς
οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ συνέκοψε πάντα
τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλωμὼν (φ)
ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου κατὰ τὸ
14 ῥῆμα κυρίου. Καὶ ἀπῴκισε (χ) τὴν Ἱερουσαλὴμ
ϗ πάντας τοὺς ἄρχοντας ϗ τοὺς δυνατοὺς ἰ-
σχύϊ αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλω-
τίσας, ϗ πᾶν τέκτονα ϗ τὸν συγκλείοντα, ϗ
15 οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. Καὶ
ἀπῴκισε τὸν (ψ) Ἰωαχὶμ εἰς Βαβυλῶνα, ϗ
τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως, ϗ τὰς γυναῖκας τοῦ
βασιλέως, ϗ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ, ϗ τοὺς ἰσχυ-
ροὺς τῆς γῆς (ω) ἀπήγαγεν εἰς ἀποικεσίαν ἐξ
16 Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα· Καὶ πάντας τοὺς
ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους, ϗ τὸν τέ-
κτονα ϗ τὸν συγκλείοντα χιλίους, πάντες δυ-
νατοὶ ποιοῦντες πόλεμον· ϗ ἤγαγεν αὐτοὺς
βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βα-
17 βυλῶνα. Καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος τὸν (α) Βατθανίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ,
ϗ (β) ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, (γ) Σεδεκία.
18 Υἱὸς (δ) εἴκοσι ϗ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Σεδεκί-
ας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ ἕνδεκα ἔτη ἐ-
βασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῇ μη-
τρὶ αὐτοῦ (ε) Ἀμιτὰλ θυγάτηρ (ζ) Ἱερεμίου.
19 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (η) ἐνώπιον κυρίου,
20 κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωακίμ. Ὅτι ἐπὶ
τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ϗ ἐν τῷ
Ἰούδᾳ, (θ) ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ. ϗ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βα-
σιλεῖ Βαβυλῶνος.

Et exportavit indè omnes the- 13
sauros domûs Domini, & the-
sauros domûs regis: & con-
cîdit omnia vasa aurea, quæ
fecerat Salomon rex Israel in
templo Domini, juxta verbum
Domini. Et transtulit ipsam 14
Hierusalem, & omnes princi-
pes, & potentes fortitudine, (ſ)
captivitatis decem millia capti-
vans, & omnem fabrum & in-
clusorem: & non remansit, nisi
mendici terræ. Et transtulit i- 15
psum Joachim in Babylonem,
& matrem regis, & uxores re-
gis, & eunuchos ejus : & for-
tes terræ abduxit in demigrati-
onem è Hierusalem in Babylo-
nem : Et omnes viros virtu- 16
tis, septem mille, & fabrum, &
inclusorem, mille : omnes po-
tentes facientes bellum. Et du-
xit eos rex Babylonis transmi-
grationem in Babylonem. Et re- 17
gem fecit rex Babylonis ipsum
(g) Batthaniam filium ejus pro
eo, & imposuit nomen ejus, Se-
decia. Filius viginti & unius 18
annorum Sedecias in regnando
ipsum: & undecim annos regna-
vit in Hierusalem : & nomen
matri ejus Amital, filia Hiere-
miæ. Et fecit malum in conspe- 19
ctu Domini, juxta omnia quæ
fecerat Joacim. Quoniam super 20
indignationem Domini erat in
Hierusalem, & in Juda; quo-
adusque abjecit eos à facie sua.
Et rebellavit Sedecias in rege
Babylonis.

MS. A. (υ) ἐξήνεγκεν πάντας (φ) βασιλεὺς (χ) πᾶσαν τὴν (ψ) Ἰωακεὶμ (ω) ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν (α) Μεθθανίαν (β) ἔθηκεν (γ) Σεδεκίαν. (δ) εἴκοσι ἐτῶν Σεδεκίας (ε) Ἀμιτὰθ (ζ) Ἱερεμίου ἀπὸ Λομνά. Καὶ (η) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, (θ) ὡς

ΚΕΦ. κέ.

1 ΚΑὶ (α) ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ (β) ἐννά-
τῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ (γ) δε-
κάτῳ, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ (δ) ὁ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος, ϗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ
Ἱερουσαλήμ· ϗ παρενέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὴν, ϗ
ᾠκοδόμησεν ἐπ᾽ αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ.
2 Καὶ ἦλθεν (ε) ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἐν-
3 δεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως Σεδεκίου (ζ) Ἐννά-
τῃ τοῦ μηνός. καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ
4 πόλει, ϗ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. Καὶ
ἐῤῥάγη ἡ πόλις, ϗ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πο-
λέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης (η) τῆς ἀνα-
μέσον τῶν τειχῶν, αὕτη (θ) ἐστὶ τοῦ κήπου τοῦ
βασιλέως, ϗ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύ-
5 κλῳ. ϗ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν Ἀραβά· Καὶ ἐδί-
ωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βα-
σιλέως, ϗ κατέλαβον αὐτὸν ἐν (ι) Ἀρα-
βὼθ Ἱεριχὼ, ϗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διε-
σπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

CAP. XXV.

ET factum est in anno nono 1
regni ejus in mense (a) decimo,
venit Nabuchodonosor rex Ba-
bylonis, & omnis virtus ejus
super Hierusalem. Et castrame-
tatus est super eam, & edifica-
vit super eam circummurale in
circuitu. Et venit civitas in 2
clausuram usq; ad undecimum
annum regis Sedeciæ Nonâ men- 3
sis. Et invaluit fames in civi-
tate : & non erant panes popu-
lo terræ. Et scissa est civitas : 4
& omnes viri belli exierunt
nocte viam portæ, quæ inter
muros, (hæc est horti regis:) &
Chaldæi super civitatem in cir-
cuitu. Et ivit viam (b) Ara-
ba : Et persecuta est virtus Chal- 5
dæorum post regem : & cepit
eum in Araboth Hiericho : &
omnis virtus ejus dispersa est
desuper eo.

MS. A. (α) ἐγένετο (β) ἐνάτῳ (γ) * δευτέρῳ, πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθεν (δ) βασιλεὺς (ε) * εἰς πόλιν περιοχῆς (ζ) Ἐνάτῃ (η) τῆς ἀναμέσον (θ) ἥ ἐστιν (ι) Ῥαβὼθ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְאַפֵּיק מִתַּמָּן יָת כָּל אוֹצְרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיָת אוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא וְקַצִּיץ יָת כָּל מָנֵי
14 דְהַבָא דַעֲבַד שְׁלֹמֹה מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּהֵיכְלָא דַייָ כְּמָא דִי מַלֵּיל יְיָ׃ וְאַגְלֵי יָת כָּל יְרוּשְׁלֶם
וְיָת כָּל רַבְרְבַיָּא וְיָת כָּל גִּבָּרֵי חֵילָא עַסְרָא אַלְפִין בְּגָלוּתָא וְכָל אוּמָנַיָּא וְתָרְעַיָּא לָא
15 אִשְׁתְּאַר אֱלָהֵן חֲשִׁיכֵי עַמָּא דְאַרְעָא׃ וְאַגְלֵי יָת יְהוֹיָכִין לְבָבֶל וְיָת אִמָּא דְמַלְכָּא וְיָת נְשֵׁי
16 דְמַלְכָּא וְיָת רַבְרְבָנוֹהִי וְיָת רַבְרְבֵי אַרְעָא אוֹבִיל בְּגָלוּתָא מִירוּשְׁלֶם לְבָבֶל׃ וְיָת כָּל גִּבָּרֵי
חֵילָא שַׁבְעָא אַלְפִין אוּמָנַיָּא וְתָרְעַיָּא אַלְפִין כּוּלְהוֹן גִּבָּרִין גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא וְאַיְתִנוּן
17 מַלְכָּא דְבָבֶל בְּגָלוּתָא לְבָבֶל׃ וְאַמְלֵיךְ מַלְכָּא דְבָבֶל יָת מַתַּנְיָה אַח אֲבוּהִי תְּחוֹתוֹהִי
18 וְשַׁוִּי יָת שְׁמֵיהּ צִדְקִיָּה׃ בַּר עַסְרִין וַחֲדָא שְׁנִין צִדְקִיָּהוּ כַּד מְלַךְ וַחֲדָא עַסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ
19 בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ חֲמוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִן לִבְנָה׃ וַעֲבַד דְבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד
20 יְהוֹיָקִים׃ אֲרֵי עַל דְאַרְגִיזוּ קֳדָם יְיָ הֲוָת בִּירוּשְׁלֶם וּבִיהוּדָה עַד דְאַגְלֵי יָתְהוֹן מֵאַרְעָא בֵית
שְׁכִנְתֵּיהּ וּמְרִיד צִדְקִיָּהוּ בְּמַלְכָּא דְבָבֶל׃

כה

1 וַהֲוָה בְּשַׁתָּא תְשִׁיעֵיתָא לְמִמְלְכֵיהּ בְּיַרְחָא עֲשִׂירָאָה בַּעֲשָׂרָא לְיַרְחָא אֲתָא נְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא דְבָבֶל הוּא וְכָל מַשִּׁרְיָתֵיהּ עַל יְרוּשְׁלֶם וּשְׁרָא עֲלַהּ וּבְנוֹ עֲלַהּ כַּרְקוֹם סְחוֹר סְחוֹר׃
2 וְעָלַת קַרְתָּא בִּצְיָרָא עַד חֲדָא עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא צִדְקִיָּהוּ׃ בְּתִשְׁעָא לְיַרְחָא וּתְקֵיף כַּפְנָא
3 בְּקַרְתָּא וְלָא הֲוָה מֵיכַל לְעַמָּא דְאַרְעָא׃ וְאִתְרַעַת קַרְתָּא וְכָל גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא בְּלֵילְיָא
4 בְּאוֹרַח תַּרְעָא בֵּין שׁוּרַיָּא דִי עַל גִּנְתָּא דְמַלְכָּא וְכַסְדָּאֵי שָׁרָן עַל קַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר וַאֲזַל
5 בְּאוֹרַח מֵישְׁרָא׃ וּרְדַפוּ מַשִּׁרְיַת כַּסְדָּאֵי בָּתַר מַלְכָּא וְאַדְבִּיקוּ יָתֵיהּ בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ וְכָל
מַשִּׁרְיָתֵיהּ אִתְבַּדַּרַת מִנֵּיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et abstulit inde omnes thesauros domus sanctuarii Dñi , et thesauros do- 13
mus regis; et confregit omnia vasa auri, quæ fecerat Selomoh rex Israel in
templo Dñi, sicut fuerat locutus Dñs. Et migrare fecit omnem Jerusalem, 14
et omnes magnates, et omnes robustos robore decem millia in migratio-
nem, et omnes artifices et janitores; non relicti sunt nisi pauperes populi
terræ. Et migrare fecit Jehojachin in Babel et matrem ipsius regis, et uxo- 15
res regis, et principes ejus, et magnates terræ adduxit in captivitatem à Je-
rusalem in Babel. Et omnes robustos exercitus septem millia, artifices, & 16
janitores, mille; omnes istos viros robustos facientes bellū, adduxit, inquam,
eos rex Babel in captivitatem in Babel. Et regem constituit rex Babel 17
Matthaniah patruum illius pro illo, et posuit nomen ejus Szidkiah.
Filius viginti et unius annorum Szidkiah quando regnavit, et undecim an- 18
nis regnavit in Jerusalē: et nomen matris ejus Hhamutal filia Jirmiahu ex
Libnah. Et fecit ꝙ malum erat ante Dñm, juxta omnia quæ fecerat Jehoja- 19
kim. Nam propterea ꝙ provocaverunt ad indignationem Dñm, fuit hoc in 20
Jerusalem, et Jehudah, quousque migrare fecit eos de terra domus majesta-
tis suæ: et rebellavit Szidkiah in regem Babel.

CAP. XXV.

ET fuit anno nono regni ejus mense decimo, decima mensis venit Nebu- 1
chadneszar rex Babel, ipse et omnes exercit⁹ ej⁹ contra Jerusalē, et castra-
metatus est adversus eam, et ædificavit contra eam vallum in circuitu. Et 2
venit urbs in obsidionem usq; ad undecimū annum regis Szidkiahu. Nona 3
mensis invaluit fames in civitate, nec fuit victus populo terræ. Et diruta est 4
civitas, et omnes viri bellatores fugerunt nocte per viam portæ, inter mu-
ros juxta hortum regis : et Chazzdæi castrametabantur contra urbem un-
dique, et abiit per viam planitiei. Et secuti sunt exercitus Chazzdæorum 5
post regem, et apprehenderunt eum in planitiebus Jerihho: & omnis ex-
ercitus ejus dispersus est ab eo.

Versio SYRIAC

Versio A R

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * ܘܐܦܩ ܡܢ ܬܡܢ܇ ܟܠܗ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܩܨܨ ܟܠܗܘܢ
ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ.
14 * ܘܐܓܠܝ ܠܟܠܗ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܠܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ.
15 ܒܫܒܝܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܫܩܠܐ ܘܪܗܛܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ. ܐܠܐ ܡܣܟܢܐ ܕܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܓܠܝ
ܠܝܘܝܟܝܢ ܠܒܒܠ. ܘܠܐܡܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܢܫܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܡܗܝܡܢܘܗܝ. ܘܠܪܘܪܒܢܐ
16 ܕܐܪܥܐ. ܐܘܒܠ ܒܫܒܝܬܐ ܠܒܒܠ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ.
ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܕܫܩܠܐ ܘܪܗܛܐ ܐܠܦ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ
17 ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܫܒܝܬܐ ܠܒܒܠ. * ܘܐܡܠܟ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܡܬܢܝܐ ܕܕܗ. ܚܠܦܘܗܝ.
18 ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܨܕܩܝܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܨܕܩܝܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ
19 ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܡܘܛܠ ܒܪܬ ܐܪܡܝܐ ܡܢ ܠܒܢܐ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ
20 ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܝܗܘܝܩܝܡ. * ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ.
ܥܕܡܐ ܕܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܡܪܕ ܨܕܩܝܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. * ܫܘܠܡܗ * ܟܗ *

1 * ܘܒܫܢܬܐ ܬܫܝܥܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܒܝܪܚܐ ܥܣܝܪܝܐ ܒܥܣܪܐ. ܐܬܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ
ܕܒܒܠ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܒܢܐ ܥܠܝܗ ܩܠܩܘܡܐ
2 ܡܢ ܚܕܪܐ. * ܘܐܬܐܚܕܬ ܡܕܝܢܬܐ ܒܨܘܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܕܩܝܐ.
3 * ܘܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܠܡܠܟܐ ܨܕܩܝܐ. ܒܝܪܚܐ ܚܡܝܫܝܐ. ܒܬܫܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܟܕ ܥܫܢ
4 ܟܦܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܚܡܐ ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܬܬܒܥܬ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ
ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܥܪܩܘ ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܒܠܠܝܐ: ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ ܕܥܠ ܓܢܬܐ
5 ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠܕܝܐ ܚܕܝܪܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܐܘܪܚܐ ܕܦܩܥܬܐ. * ܘܪܕܦܘ ܚܝܠܐ ܕܟܠܕܝܐ
ܒܬܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܕܪܟܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ ܐܬܒܕܪ ܡܢܗ.

Et extulit illinc totum theſaurum domûs 13
Domini & theſaurum domûs regis, & concî-
dit omnia vaſa aurea quæ fecerat Salomon
rex Iſraelis in templo Domini, juxta id quod
prædixerat Dominus. Tranſtulit etiam totam 14
Jeroſolymam, cunctos magnates, omnéſque
pollentes viribus, *nempe* decē millia, in capti-
vitatē; omnéſq; ſatellites et curſores, nec reli-
quit niſi pauperes populi terræ. Tranſtulit 15
quoque Jojachinū in Babelē: & matrē regis,
& uxores regis, eunuchos ejus, & magnates
terræ; captivos perduxit è Jeruſalem in Ba-
belem. Omnes etiam viros potentes, *nempe* 16
ſeptem millia, & ſatellites atque curſores mil-
le, omnes denique viros bellatores abduxit
rex Babelis captivos in Babelem. Regē au- 17
tem conſtituit rex Babelis Methaniam patruū
ejus pro eo, & vocavit nomen ejus Sedeciam.
Annos vigintiunū nat⁹ erat Sedecias quando 18
regnavit, & undecim annis regnavit in Jeru-
ſalem: nomen matris ejus erat Hamtol filia
Jeremiæ, ex Lebna. Fecítque quod malum 19
erat coram Domino, quemadmodum fecerat
Jojacim. Quarè perſeveravit ira Domini 20
contra Judam & contra Jeruſalem, donec
projiceret eos à conſpectu ſuo. Sed rebellante
Sedeciâ contra regem Babelis,

CAP. XXV.

ANno regni ſui nono, decimâ *die* menſis 1
decimi; venit Nebuchadnaſar rex Babelis,
ipſe cum omnibus copiis ſuis contra Jeruſa-
lem, & caſtrametatus eſt circum eam, extru-
ctis undique adverſùs eam propugnaculis:
Adeóque arctè fuit obſeſſa civitas uſque ad 2
annum undecimū regis Sedeciæ. Anno autē 3
undecimo regis Sedeciæ, menſe quinto, nono
die ejuſdem menſis; cùm invaluiſſet fames in
civitate, nec eſſet panis populo terræ, Et per- 4
rupta eſſet civitas; omnes viri bellatores fu-
gerunt, & noctu ab urbe exeuntes per viam
portæ murorum, quæ erat ſecus viridarium
regis (Chaldæis interim civitatem obſidenti-
bus) perrexerunt per viam planitiei. Sed 5
exercitus Chaldæorum regem perſequentes,
apprehenderunt regem in planitie Jericho,
totâ ſuâ militiâ ab eo diſperſâ.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * وفي السنة الثامنة من ملك بختنصر * اخرج من ثم جميع ما في كنز بيت الرب * وما في كنز
بيت الملك * وقطع جميع آنية الذهب الذي كان سليمان ملك اسرائيل عملها لبيت الله * كما
14 قال الله * واجلى جميع اوروشليم * وجميع الرؤساء * وجميع جباري القوة عشرة آلف رجل جلاهم
15 بختنصر * وجميع الاشراط * وجميع الرجال * ولم يترك الا مساكين الشعب وضعفاء الارض * واخذ
يوياخين الملك واجلاه الى بابل * وام الملك ونسوان الملك * وامنائه وكل كبراء الارض * ساقهم في
16 السبي من اوروشليم الى بابل * وجميع رجال القوة سبعة آلف * والحرس والاشراط الف * وجميع
17 الرجال المقاتلة * اتى بهم ملك بابل في السبي الى بابل * واخذ ملك بابل متنيا عم يوياخين *
18 فجعله ملكا مكانه على اوروشليم * وسما اسمه صدقيا * وكان صدقيا يوم ملك ابن احدى وعشرين
19 سنة * واقام ملكا على اوروشليم احدى عشرة سنة * واسم امه حمطول ابنة ارميا من لبنا * فصنع
20 سوءا قدام الله * كما صنع يوياقيم * وكان غضب الرب على يهودا وعلى اوروشليم * حتى طرحهم من
قدامه * وعصى صدقيا على بختنصر ملك بابل *

* الفصل الخامس والعشرون *

1 * وفي السنة التاسعة من مملكة صدقيا * في عشرة ايام من الشهر العاشر منها * صعد بختنصر
ملك بابل هو وكل جيوشه * فنزل على اوروشليم وبنى عليها ابراجا من حولها * وحاصرها وضيق
2 عليها * واقام يحاصرها الى السنة الحادية عشرة من ملك صدقيا الملك * وفي تسعة ايام من 3
4 الشهر الرابع منها * اشتد الجوع في اوروشليم * ولم يقدر شعب الارض على طعام * فعوى جميع
الرجال المقاتلة * وهربوا وخرجوا من المدينة في الليل من الابواب التي الى جانب بستان الملك *
وخرج صدقيا الملك معهم * وكانوا رجال الكلدانيين محيطين بالمدينة * فانطلق الملك صدقيا
5 والرجال الذين معه في طريق السهل * وطرد جيش الكلدانيين خلف الملك * فادركوه في
غور اريحا وحده * وجميع جيشه قد افترق عنه *

* *Itaque anno regni ſui octavo deprompſit* 13
inde Bochtonaſſar quicquid erat in theſau-
ro dom⁹ Domini, et quicquid erat in the-
ſauro domûs regiæ, conciditque omnia va-
ſa aurea quæ Salomon rex Iſraelis fabri-
caverat pro domo Dei, quemadmodum
prædixerat Deus: Et deportavit to:â Je- 14
roſolymam; & omnes principes, omnéſq;
robore valentes, nempe *decem millia viro-*
rum deportavit Bochtonaſſar cum omnib⁹
ſtipatoribus omnibúſque peditibus; nec niſi
pauperrimam plebem, & imbecillimos re-
gionis reliquit. Cepit etiam Jojachinum 15
regem, & deportavit eum in Babelem: ma-
trem quoque regis, & uxores regis, confi-
dentiores ejus, omnéſque regionis princi-
pes, captivos abduxit è Jeruſalem in Ba-
belem. Item viros omnes robuſtos, nempe 16
ſeptem millia, & cuſtodes ac ſtipatores
mille, omnes denique viros belligeros ab-
duxit rex Babelis captivos in Babelem.
Deinde tulit rex Babelis Mathniam Joja- 17
chini patruum, & creavit eum loco ipſius
regem ſuper Jeruſalem, imponens illi no-
men Sedeciæ. Erat autem Sedecia quo 18
die regnavit, annos natus viginti unum;
manſitque rex ſuper Jeruſalem annis un-
decim: nomen matris ejus erat Hamtol fi-
lia Jeremiæ, de Lebna. Hic nephariè ſe 19
geſſit coram Deo, quemadmodum ſe geſſe-
rat Jojacim. Quamobrem erat ira Do- 20
mini contra Judam et contra Jeruſalem,
ut abjiceret à ſe. Rebellavit autem Sede-
cia contra Bochtonaſſarem regem Babelis.

CAP. XXV.

Quamobrem anno regni Sedeciæ nono, 1
decimâ die menſis decimi ejuſdem anni *a-*
ſcendens Bochtonaſſar rex Babelis unà
cum omnibus turmis ſuis, caſtra poſuit cir-
cum Jeruſalem, & ædificatis circum eam
turribus, obſedit ac preſſit eam; Manſit- 2
que in ejus obſidione uſque ad undecimum
annum regni Sedeciæ regis. Die verò no- 3
nâ quarti menſis ejuſdem anni, *fame* ita
crudeſcente in Jeruſalem ut populus terræ
cibum habere non poſſent, Obſtrepue- 4
runt omnes viri bellatores, & fugientes
exierunt ab urbe noctu per portas quæ
erant ad latus horti regii, exivitq; Sede-
cia rex unà cum ipſis, dum milites Chal-
dæorum urbem obſiderent. Abeunte itaq;
rege Sedeciâ, & viris qui erant cum ipſo
per viam planitiei, Perſecutus eſt Chal- 5
dæorum exercitus regem, & aſſecuti ſunt
eum in planitie Jerichuntina ſolum, quòd
univerſa turma ipſius jam eſſet ab eo
diſſipata.

מלכים ב: כה

regem ad eum fecerunt aſcendere & ,regem comprehenderunt Et
6 וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ
filios Et .judicium eo cum ſunt locuti & : Riblah in Babel
7 בָּבֶל רִבְלָתָה וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ מִשְׁפָּט: וְאֶת־בְּנֵי
,cæcavit Sidchijahu oculos & : eius oculis in jugulaverunt Sidchijahu
צִדְקִיָּהוּ שָׁחֲטוּ לְעֵינָיו וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר
menſe *in* Et .Babel eum adduxerunt & ,compedibus in eum vinxit &
8 וַיַּאַסְרֵהוּ בַנְחֻשְׁתַּיִם וַיְבִאֵהוּ בָּבֶל: וּבַחֹדֶשׁ
decimus nonus annus ipſe ; menſis ſeptima *in* quinto
הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה
Nebuzaradan venit ;Babel regis Nebuchadneſar regis annus
שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן
combuſſit Et .Jeruſalaim Babel regis ſervus laniorum magiſter
9 רַב־טַבָּחִים עֶבֶד מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם: וַיִּשְׂרֹף
domos omnes & :regiam domum & , Domini domum
אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־בָּתֵּי
Et .igni *in* combuſſit magnam domum omnem & , Jeruſalaim
10 יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־בֵּית גָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ: וְאֶת־
Chaſdim exercitus omnis *deſtruxerunt circumquaque* Jeruſalaim muros
חוֹמֹת יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים
remanentium populi reſiduum Et .laniorum magiſtro qui
11 אֲשֶׁר רַב־טַבָּחִים: וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים
, Babel regem ad *fuerant delapſi* qui *cadentium* & ,civitate in
בָּעִיר וְאֶת־הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל־הַמֶּלֶךְ בָּבֶל
.laniorum magiſter adan-Nebuzar tranſtulit ,multitudinis reſiduum &
וְאֵת יֶתֶר הֶהָמוֹן הֶגְלָה נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים:
vinitores *in* laniorum magiſter reliquit terræ *tenuitate* de Et
12 וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר רַב־טַבָּחִים לְכֹרְמִים
, Domini domo quæ æreas columnas Et .agricolas *in* &
13 וּלְיֹגְבִים: וְאֶת־עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית־יְהוָה
domo in quod , æreum mare & , baſes &
וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־בְּבֵית
.Babel in eorum æs tulerunt & ,Chaſdim confregerunt ,Domini
יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת־נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה:
& , pſalteria & , ſcopas & , ollas Et
14 וְאֶת־הַסִּירֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־
,*eis in* miniſtrabant quibus , ærea vaſa omnia & ,cochlearia
הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְתוּ בָם
: aurum ,auru m quod : pelves & , acerras Et .tulerunt
15 לָקָחוּ: וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב
Columnas .laniorum magiſter tulit *: argentum ,argentum quod* &
16 וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כָּסֶף לָקַח רַב־טַבָּחִים: הָעַמּוּדִים
Selomoh fecerat quas , baſes & , unum mare , duas
שְׁנַיִם הַיָּם הָאֶחָד וְהַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה שְׁלֹמֹה
vaſorum omnium æris pondus erat non : Domini *domui*
לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה מִשְׁקָל לִנְחֻשְׁתָּם כָּל־הַכֵּלִים
, unius columnæ altitudo cubitorum decem Octo .iſtorum
17 הָאֵלֶּה: שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד
trium *coronamenti* altitudo & , æreum eam ſuper *coronamentum* &
וְכֹתֶרֶת עָלָיו נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת שָׁלֹשׁ
coronamentum ſuper malogranata & , retiaculum & ; cubitorum
אַמָּה וּשְׂבָכָה וְרִמֹּנִים עַל־הַכֹּתֶרֶת
ſuper ſecundæ columnæ iſta ſicut & , ærea Omnia ; *circumquaque*
סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לָעַמּוּד הַשֵּׁנִי עַל־
ſacerdotem Serajah , laniorum magiſter tulit Et .retiaculum
18 הַשְּׂבָכָה: וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹּהֵן
tres & ,ſecundum ſacerdotem Sephaniahu & , primum
הָרֹאשׁ וְאֶת־צְפַנְיָהוּ כֹּהֵן מִשְׁנֶה וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת
abaci cuſtodes
שֹׁמְרֵי הַסַּף:

Verſio VULG. LAT.

6 Apprehenſum ergò regem du-
xerunt ad regem Babylonis in
Reblatha: qui locutus eſt cum
7 eo judicium. Filios autem
Sedeciæ occîdit coram eo, &
oculos ejus effôdit, vinxit-
que eum catenis, & addu-
8 xit in Babylonem. Menſe
quinto, ſeptimâ die menſis,
ipſe eſt annus nonus deci-
mus regis Babylonis: venit
Nabuzardan princeps exer-
citûs, ſervus regis Babylo-
9 nis, in Jeruſalem. Et ſuc-
cendit domum Domini, &
domum regis: & domos Je-
ruſalem, omnémque domum
10 combuſſit igni. Et muros
Jeruſalem in circuitu deſtru-
xit omnis exercitus Chaldæ-
orum, qui erat cum princi-
11 pe militum. Reliquam au-
tem populi partem, quæ re-
manſerat in civitate, & per-
fugas qui transfugerant ad
regem Babylonis, & reli-
quum vulgus, tranſtulit Nabu-
12 zardan princeps militiæ. Et
de pauperibus terræ reliquit
13 vinitores & agricolas. Co-
lumnas autem æreas, quæ
erant in templo Domini, &
baſes, & mare æreum, quod
erat in domo Domini, con-
fregerunt Chaldæi, & tranſ-
tulerunt æs omne in Babylo-
14 nem. Ollas quoque æreas,
& trullas, & tridentes, &
ſcyphos, & mortariola, &
omnia vaſa ærea, in quibus
15 miniſtrabant, tulerunt. Nec-
non & thuribula, & phia-
las, quæ aurea, aurea; &
quæ argentea, argentea; tu-
16 lit princeps militiæ: Id eſt,
columnas duas, mare unum,
& baſes quas fecerat Salo-
mon in templo Domini: non
erat pondus æris omnium
17 vaſorum. Decem & octo
cubitos altitudinis habebat
columna una: & capitellum
æreum ſuper ſe altitudinis
trium cubitorum: & retia-
culum, & malogranata ſu-
per capitellum columnæ, o-
mnia ærea: ſimilem & co-
lumna ſecunda habebat or-
18 natum. Tulit quoque prin-
ceps militiæ Saraiam ſacer-
dotem primum, & Sopho-
niam ſacerdotem ſecundum,
& tres janitores.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς (κ) βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
(λ) Ῥεβλαθά· καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρί-
7 σιν. Καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ'
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σε-
δεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
8 πέδαις, καὶ ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐν
τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, (μ)
αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ Να-
βουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, (ν) ἦλ-
θε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἑστὼς ἐν-
ώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
9 λήμ. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ
τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς
οἴκους Ἱερουσαλήμ, καὶ (ξ) πᾶν οἶκον ἐν-
10 έπρησεν ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ τὸ τεῖχος
Ἱερουσαλὴμ (ο) κυκλόθεν κατέσπασεν ἡ
11 δύναμις τῶν Χαλδαίων. Καὶ τὸ περισσὸν
τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει, καὶ
τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ (π) ἐνέπεσον πρὸς
τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν
τοῦ στηρίγματος μετῆρε (ρ) Ναβουζαρδὰν
12 ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς
γῆς ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμ-
13 πελουργοὺς καὶ εἰς (σ) γαβίν. Καὶ τοὺς
στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρί-
ου, καὶ (τ) τὰς μεχωνὼθ, καὶ τὴν θά-
λασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου
συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἦραν τὸν
14 χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ τοὺς
λέβητας, καὶ τὰ ἰαμὶν, καὶ τὰς φιάλας,
καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ πάντα τὰ σκεύη
τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐ-
15 τοῖς, ἔλαβε· Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιά-
λας (υ) τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔ-
16 λαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος, Στύλους δύο, καὶ
τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ (φ) τὰς μεχωνὼθ
ἃς ἐποίησε Σαλωμὼν τῷ οἴκῳ κυρίου. οὐκ
ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευ-
17 ῶν. Ὀκτωκαίδεκα (χ) πήχεων ὕψος
τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ χωθὰρ ἐπ'
αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χω-
θὰρ τριῶν (ψ) πήχεων· σαβαχὰ, καὶ
ῥοαὶ ἐπὶ (ω) τῷ χωθὰρ κύκλῳ τὰ πάντα
χαλκᾶ, καὶ (†) κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ
18 δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχά. Καὶ ἔλαβεν
ὁ ἀρχιμάγειρος (α) τὸν Σαραίαν ἱε-
ρέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφονί-
αν υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τοὺς τρεῖς
τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν.

Et ceperunt regem, & duxe- 6
runt eum ad regem Babylonis in
(c) Rheblatha: Et locutus eſt
cum eo judicium. Et filios Se-
deciæ jugulavit ante oculos e- 7
jus: & oculos Sedeciæ ex-
cæcavit: & ligavit eum in
compedibus, & duxit in Ba-
bylonem. Et in menſe quinto, 8
ſeptimâ menſis (ipſe annus no-
nus & decimus Nabuchodo-
noſor regi Babylonis) venit
Nabuzardan (d) princeps co-
quorum ſtans coram rege Baby-
lonis, in Hieruſalem. Et in- 9
cendit domum Domini, & do-
mum regis, & omnes domos
Hieruſalem, & omnem (e) do-
mum incendit princeps co-
quorum. Et murum Hieruſa- 10
lem in circuitu diruit virtus
Chaldæorum. Et reſiduum po- 11
puli quod remanſerat in civi-
tate, & (f) eos, qui procubu-
erant, qui delapſi erant ad re-
gem Babylonis, & reliquum
(g) firmamenti tranſtulit Na-
buzardan princeps coquorum.
Et de mendicis terræ reliquit 12
princeps coquorum in vinitores,
& in (h) Gabin. Et columnas 13
æneas, quæ in domo Domini, &
ipſas (i) Mechonoth, & mare
æneum, quod in domo Domi-
ni, contriverunt Chaldæi: &
tulerunt æs eorum in Babylo-
nem. Et lebetes, & (k) Ja- 14
min, & phialas, & mortario-
la, & omnia vaſa ænea, in qui-
bus miniſtrant in eis, cepit: Et 15
thuribula, & phialas aureas,
& argenteas cepit princeps co-
quorum, Columnas duas, & 16
mare unum, & Mechonoth,
quas fecerat Salomon domui
Domini. Non erat pondus æris
omnium vaſorum. Octo & 17
decem cubitorum altitudo co-
lumnæ unius, & (l) Chothar
ſuper eam æneum: & altitudo
ipſius Chothar trium cubitorum;
(m) Sabacha, & mala puni-
ca ſuper Chothar in circuitu,
omnia ænea: & juxta hæc
columna ſecundæ ſuper Saba-
cha. Et tulit princeps coquo- 18
rum Saraam ſacerdotem pri-
mum, & Sophoniam (n) fili-
um ſecundi ordinis, & tres
qui cuſtodiebant limen.

MS. A. (κ) τὸν βασιλέα (λ) Δεβλαθά· (μ) αὐτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ (ν) καὶ ἦλθεν (ξ) πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρί. Καὶ τὸ (ο) κύκλῳ κατέλυσεν πᾶσα στρατεία Χαλδαίων *ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ τὸ περισσὸν (π) ἐνέπεσαν πρὸς βασιλέα (ρ) ὁ Ναβουζαρδὰν (σ) γηβείν. (τ) τοὺς μεχανὼθ, (υ) τὰς ἀργυρᾶς καὶ τὰς χρυσᾶς ἔλαβεν (φ) τὰ μεχωνὼθ ἃ ἐποίησεν (χ) πηχῶν (ψ) πηχῶν· σαβὰχ, (ω) τοῦ (†) κατὰ τὰ αὐτὰ (α) τὸν Σαραία

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וַאֲחַדוּ יָת מַלְכָּא וְאַסִּיקוּ יָתֵיהּ לְוָת מַלְכָּא דְבָבֶל לְרִבְלָת וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ פִּתְגָמֵי דִינִין:
7 וְיָת בְּנוֹהִי דְצִדְקִיָּהוּ נְכִיסוּ לְעֵינוֹהִי וְיָת עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עַוַּר וְאַסְרֵיהּ בְּשִׁלְשְׁלָן דִּנְחָשׁ
8 וְאוֹבְלֵיהּ לְבָבֶל: וּבְיַרְחָא חֲמִשָׁאָה בְּשַׁבְעָא לְיַרְחָא הִיא שְׁנַת תְּשַׁע עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא דְבָבֶל אֲתָא נְבוּזַרְאֲדָן רַב קָטוֹלַיָּא עַבְדָּא דְמַלְכָּא דְבָבֶל לִירוּשְׁלֶם:
9 וְאוֹקִיד יָת מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיָת בֵּית מַלְכָּא וְיָת כָּל בָּתֵּי יְרוּשְׁלֶם וְיָת כָּל בָּתֵּי רַבְרְבַיָּא אוֹקֵיד
10 בְּנוּרָא: וְיָת שׁוּרֵי יְרוּשְׁלֶם סְחוֹר סְחוֹר תְּרַעוּ כָּל מַשְׁרִית כַּסְדָּאֵי דְעִם רַב קָטוֹלַיָּא: וְיָת
11 שְׁאָר עַמָּא דְאִשְׁתְּאַרוּ בְקַרְתָּא וְיָת שְׁמִיעַיָּא דְאִשְׁתְּמַעוּ עַל מַלְכָּא דְבָבֶל וְיָת שְׁאָר
12 הֲמוֹנָא אַגְלֵי נְבוּזַר אֲדָן רַב קָטוֹלַיָּא: וּמִחֲשִׁיכֵי עַמָּא דְאַרְעָא אַשְׁאַר רַב קָטוֹלַיָּא לְמֶהֱוֵי
13 מַפְלְחִין בְּחַקְלִין וּבְכַרְמִין: וְיָת עַמּוּדֵי נְחָשָׁא דִבְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיָת בְּסִיסַיָּא וְיָת יַמָּא
14 דִנְחָשָׁא דִי בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ תַּבַּרוּ כַסְדָּאֵי וְאוֹבִילוּ יָת נְחָשֵׁיהוֹן לְבָבֶל: וְיָת דּוּדַיָּא וְיָת
15 מַגְרוֹפְיָתָא וְיָת מְזַמְּרַיָּא וְיָת בָּזִיכַיָּא וְיָת כָּל מָנֵי נְחָשָׁא דַהֲווֹ מְשַׁמְּשִׁין בְּהוֹן נְסִיבוּ: וְיָת
16 מַחְתְּיָתָא וְיָת מִזְרְקַיָּא דִי דַהֲבָא דַּהֲבָא וְדִי כַסְפָּא כַּסְפָּא נְסִיב רַב קָטוֹלַיָּא: עַמּוּדַיָּא תְּרֵין
יַמָּא חַד וּבְסִיסַיָּא דַעֲבַד שְׁלֹמֹה לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ לָא הֲוָה מַתְקַל לִנְחָשְׁתְּהוֹן דְּכָל מָנַיָּא
17 הָאִלֵּין: תַּמְנֵי עַסְרֵי אַמִּין רוּמֵיהּ דְעַמּוּדָא חַד וְקָרוּנְתְּהוֹן עֲלוֹהִי דִנְחָשָׁא וְרוּמָא
דְקָרוּנְתְּהוֹן תְּלָת אַמִּין וּסְרִיגְתָּא וְרִמּוֹנַיָּא עַל קָרוּנְתְּהוֹן סְחוֹר סְחוֹר כּוּלָּא נְחָשָׁא וּכְאִלֵּין
18 לְעַמּוּדָא תִּנְיָנָא עַל סְרִיגְתָּא: וּדְבַר רַב קָטוֹלַיָּא יָת שְׂרָיָה כַּהֲנָא רַבָּא וְיָת צְפַנְיָה סְגַן
כַּהֲנַיָּא וְיָת תְּלָתָא אֲמַרְכָּלַיָּא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Comprehenderunt itaque regem, et adduxerunt illum ad regem Babel in 6
Riblath: et locutus eſt cum illo verba judiciorum. Et filios Szidkiahu jugu- 7
laverunt in oculis ejus, et oculos Szidkiahu excæcavit, et vinxit eum ca-
tenis æreis, et deduxit eum ad Babel. Et menſe quinto, ſeptima menſis, ipſe 8
eſt annus nonuſdecimus annorum Nebuchadneſzar regis Babel, venit Ne-
buzaradan magiſter homicidarum, ſervus regis Babel in Jeruſalem. Et in- 9
cendit *ſanctuarium* Domini, et domum regis, et omnes domos Jeruſalem,
et omnes domos magnatum incendit igni. Et muros Jeruſalem undique 10
diruit omnis exercitus Chazzdæorum qui erat cum magiſtro homicida-
rum. Et reliquum populi qui relicti fuerant in urbe, et tranſfugas qui ſeſe 11
dediderant regi Babel, et reliquum turbæ migrare fecit Nebuzaradan ma-
giſter homicidarum. Et de pauperibus populi terræ reliquit magiſter ho- 12
micidarum, ut colerent agros et vineas. Et columnas æreas in domo ſan- 13
ctuarii Domini, et baſes, & mare æreum, quod erat in domo ſanctuarii Do-
mini ruperunt Chazzdæi, et detulerunt æs eorum in Babel. Et ollas, et ſco- 14
pas, et pſalteria, & cochlearia, & omnia vaſa ærea in quibus miniſtrabant
ſacerdotes, abſtulerunt. Et thuribula, & pelves, quæ ex auro aurea, & quæ 15
ex argento argentea; tulit magiſter homicidarum. Columnas duas, mare 16
unum, et baſes quas fecerat Selomoh domui ſanctuarii Domini, non erat
pondus æri ipſorum omnium vaſorum illorum. Octodecim cubitorum erat 17
altitudo columnæ unius, et corona ejus ſuper eam ærea; et altitudo coro-
narum ſingularum, erat trium cubitorum, et retiaculum, et malogranata
ſuper coronas per circuitum, omnia ærea erant: & ſimilia his erant co-
lumnæ alteri ſuper retiaculum. Et cepit magiſter homicidarum Sara- 18
jah ſacerdotem magnum, et Szephania vicarium ſacerdotum, & tres cuſto-
des theſauri

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * ܘܐܚܕܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܀ ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܕܒܠܬ. ܘܡܠܟܘ
ܥܡܗ ܕܝܢܐ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܨܕܩܝܐ ܡܠܟܐ ܀ ܢܟܤ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܥܝܢܘܗܝ ܀ 7
ܘܠܥܝܢܘܗܝ ܕܨܕܩܝܐ ܥܘܪ. ܘܐܣܪܗ ܒܫܫܠܬܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܒܒܠ ܀ * ܒܝܪܚܐ ܚܡܝܫܝܐ 8
ܒܬܫܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܗܘܝܘ ܫܢܬ ܬܫܥܣܪܐ ܠܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܀ ܐܬܐ
ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܘܬܐ ܥܒܕܗ ܕܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ ܀ * ܘܐܘܩܕ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 9
ܘܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܀ ܘܟܠ ܒܬܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܀ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ.
ܘܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܚܕܪ ܚܕܪ ܀ ܣܚܦ ܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܟܠܕܝܐ ܕܥܡ ܪܒ ܢܚܘܬܐ. * ܘܫܪܟܐ 10 11
ܕܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ ܀ ܘܢܦܠܐ ܕܢܦܠܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ : ܘܫܪܟܐ ܕܚܝܠܐ ܀
ܐܓܠܝ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܘܬܐ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ ܀ * ܘܡܢ ܡܣܟܢܐ ܕܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܀ 12
ܫܒܩ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܘܬܐ. ܠܟܪܡܐ ܘܠܦܠܚܐ. * ܘܠܥܡܘܕܐ ܕܢܚܫܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܀ 13
ܘܟܘܝܪܐ : ܘܝܡܐ ܕܢܚܫܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܀ ܬܒܪܘ ܟܠܕܝܐ ܀ ܘܫܩܠܘ ܢܚܫܗܘܢ ܀
ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܒܒܠ. * ܘܩܕܪܐ ܘܠܒܝܪܐ. ܘܡܙܠܓܐ ܘܟܦܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ 14
ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܗܘܢ ܢܣܒܘ. * ܘܡܚܬܝܬܐ ܘܡܙܪܩܝܬܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ ܀ ܘܟܣܐ ܀ ܢܣܒ 15
ܪܒ ܢܚܘܬܐ. * ܘܢܣܒ ܥܡܘܕܐ ܬܪܝܢ ܀ ܘܝܡܐ ܚܕ ܀ ܘܟܘܝܪܐ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 16
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܬܬܩܠ ܢܚܫܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ ܀
* ܬܡܢܥܣܪܐ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗ ܕܥܡܘܕܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܟܘܬܪܬܐ ܥܠܘܗܝ ܕܢܚܫܐ. 17
ܘܪܘܡܗ ܕܟܘܬܪܬܐ ܬܠܬ ܐܡܝܢ. ܘܣܒܟܬܐ ܘܪܘܡܢܐ ܥܠ ܟܘܬܪܬܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܘܟܠܗ ܕܢܚܫܐ.
ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܠܥܡܘܕܐ ܕܬܪܬܝܢ. ܘܟܠܗ ܕܢܚܫܐ. * ܘܕܒܪ ܪܒ ܢܚܘܬܐ ܠܣܪܝܐ ܪܫܐ ܕܟܗܢܐ. 18
ܘܠܨܦܢܝܐ ܟܗܢܐ ܕܬܪܝܢ ܀ ܘܠܬܠܬܐ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ.

Et cùm apprehendiſſent regem, adduxerunt 6
eum ad regem Babelis in Deblath : ubi rati-
onibus cum eo ſubductis, Filios quidem 7
Sedeciæ regis jugulavit rex Babelis in præ-
ſentia ipſius ; Sedeciæ verò excæcatis oculis,
vinxit eum catenis, & perduxit in Babelem.
Menſe quinto, nono ejuſdem menſis *die* (is 8
eſt annus decimus nonus Nebuchadnaſaris
regis Babelis) venit Nebuzardan dux ſatel-
litum, ſervus regis Babelis Jeroſolymam, Et 9
ſuccendit domum Domini, & domum regis;
& omnes domos Jeroſolymæ, cunctaſque
domos magnatum igni ſuccendit. Murum 10
autem Jeroſolymæ per circuitum everterunt
omnes Chaldæorum copiæ quæ erant cum
duce ſatellitum. Reliquum verò populum 11
qui remanſerant in civitate, & defectores
qui defecerant ad regem Babelis, necnon re-
liquum militiæ, tranſtulit Nebuzardan dux
ſatellitum, perduxitque in Babelem. * Ex 12
pauperibus autem populi terræ reliquit Ne-
buzardan dux ſatellitum, in vinitores & agri-
cultores. Porrò columnas æneas quæ erant 13
in domo Domini, & labra, & mare æneum
quæ erant in domo Domini, comminuerunt
Chaldæi, & æs eorum acceperunt ac detule-
runt in Babelem. Item cacabos, lebetes, 14
ahena, radulas, & omnia vaſa ænea quibus
miniſtrabatur, acceperunt. Thuribula ve- 15
rò, & acerras aureas & argenteas, atque cra-
teres, tulit dux ſatellitum. Tulit etiam co- 16
lumnas duas, & mare unum, ac labra, quæ
fecerat rex Salomon pro domo Domini : non
erat autem pondus æri omnium vaſorum
iſtorum. Octodecim cubitorum erat alti- 17
tudo unius ex his columnis, eique *impoſita*
erat lagena ænea : altitudo verò lagenæ tri-
um erat cubitorum, & lagena quælibet cincta
erat encarpis & malogranatis, totaque ænea:
eodemque modo ſuper alteram columnam
extabat lagena tota ænea. Abduxit etiam 18
dux ſatellitum Sariam ſummum ſacerdotem,
& Sephaniam ſacerdotem ſecundum ab eo,
& tres liminum cuſtodes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * فاخذوا الملك واصعدوه الي بختنصر ملك بابل الي دبلث فكلمه بحجته * فاخذ بختنصر ملك 7
بابل اولاد صدقيا فذبحهم قدامه * ثم قلع عيني صدقيا واعماه * وربطه بالسلاسل الحديد
وحمله الي بابل * وجعله في منزل المطالبات الي يوم موته * وفي تسعة ايام من الشهر الخامس 8
من السنة التاسعة عشر من ملك بختنصر ملك بابل * جاء نبوزردان كبير الاشراط
عند ملك بابل الي اورشليم * فاخذ واحرق بيت الله * وبيت الملك * وجميع بيوت اورشليم * 9
وكل منزل جليل * وجميع بيوت الكبراء احرقها بالنار * وقلع سور اورشليم مستديرا 10
11 ونقضوه جميع جيش الكلدانيين الذين مع كبير الشرط * واخذ كبير الشرط ساير الشعب
الذين بقوا في المدينة * والاساري الذين وقعوا لملك بابل * وساير الجيش الذي كان باورشليم
12 اجلاهم نبوزردان كبير الشرط الذي لملك بابل * وسباهم وساقهم الي بابل * وجعل
13 نبوزردان من مساكين الارض وضعفائها كرامين وفلاحين * والاعمدة النحاس الذي في
بيت الله * والسطول وبحر النحاس الذي في بيت الله كسره الكلدانيون * واخذوا جميع
14 النحاس * فحملوه ووردوه الي بابل * والاقداس والمراجل * والقدور * والسكارج * وجميع ادوات
15 النحاس التي كانوا يستخدمون بها في بيت الله اخذوها * والمجامر * والادراج الذهب والفضة *
16 والكووس * واخذ كبير الشرط الاعمدة النحاس الاثنين * والبحر النحاس الواحد * والسطول التي
17 صنعهم سليمان الملك لبيت الله * ولم يكن وزنا يحصي لنحاس هذه الاواني * وهذه العمد كان
طول كل عمود ثمانية عشر ذراعا للواحد منها * وعليه اجانة من نحاس طولها ثلاثة
18 اذرع * ونخل ورمان علي الاجانة حولها * وكلها نحاس * واخذ ايضا كبير الشرط
عبد بختنصر * ساريا كبير الكهنة * وصفنيا الكاهن الذي يصير من بعده * وثلاثة
حفظة الابواب *

Captum regem adduxerunt ad Bochto- 6
naſſarem regem Babelis in Diblath :
ubi cauſâ ipſius examinatâ, * *Accepit* 7
Bochtonaſſar rex Babelis filios Sedeciæ,
& jugulavit eos in præſentia ipſius : tum
effoſſis Sedeciæ oculis obcæcavit eum,
ferreiſque catenis vinctum devexit ca-
ptivum in Babelem, conjecitque in domum
examinationum uſq; ad diem obitûs ejus.
Die nonâ menſis quinti anni decimi noni 8
regni Bochtonaſſaris regis Babelis, Ne-
buzardan ſtipatorum præfectus apud re-
gem Babelis venit in Jeruſalem, Et ac- 9
cepit combuſſitque domum Dei, & do-
mum regiam ; omnes etiam domos Je-
roſolymorum, cunctas ædes magnificas,
omneſque domos magnatum igni com-
buſſit : Muros Jeruſalem evulſerunt cir- 10
cumquaque & everterunt omnes Chal-
dæorum turmæ quæ erant cum præfecto
ſtipatorum. Deinde accipiens præfectus 11
ſtipatorum reſiduum vulgus quod ſuper-
erat in urbe, & mancipia quæ contige-
rant regi Babelis, & reliquas turmas
quæ erant in Jeruſalem ; deportavit eos
Nebuzardan qui ſtipatorum præfectus
erat apud regem Babelis, & captivos
abduxit in Babelem. Reliquit autem 12
Nebuzardan ex pauperrimis ac tenuiſſi-
mis terræ, vinitores & agricolas. Præ- 13
terea columnas æneas quæ erant in domo
Dei, & baſes ac mare æneum quæ erant
in domo Dei, fregerunt Chaldæi ; &
totum æs accipientes, vexerunt illud, ac
miſerunt in Babelem. Item lebetes, & 14
ahena, ollas, & crateres, omniaque vaſa
ænea quibus utebantur in domo Dei,
abſtulerunt : Nec non thuribula, & a- 15
cerras aureas atque argenteas, caliceſ-
que. Accepit etiam præfectus ſtipato- 16
rum columnas æneas duas, & mare
æneum unum, ac baſes, quæ fecerat Sa-
lomon rex pro domo Dei : erat autem
innumerabile pondus æris horum vaſo-
rum. Earum enim columnarum quælibet 17
columna erat longitudinis decem & octo
cubitorum, & cuique ſuperpoſita erat
lagena ænea longitudinis trium cubito-
rum, et unaquaque lagena ſepta erat
palmis et malis punicis ; atque hæc
omnia erant ænea. Item cepit ſtipa- 18
torum præfectus, ſervus Bochtonaſſaris,
Sariam ſacerdotem maximum, et Se-
phaniam ſacerdotem ſecundum ab ipſo,
et tres liminum cuſtodes.

מלכים ב : כה

ſuper præfectus *ipſe* qui ,unum eunuchum tulit civitate de Et
19 וּמִן־הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הוּא פָקִיד עַל־
, regis *facies videntibus* ex viros quinque & , *belli* viros
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַחֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ
exercentem , militiæ principem ſcribam & ,civitate in ſunt inventi qui
אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת הַסֹּפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּצְבִּא
inventos , terræ populo de viros ſexaginta & ;terræ populum
אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים
fecit ire & ,laniorum magiſter Nebuzaradan eos tulit Et .civitate in
20 בָּעִיר׃ וַיִּקַּח אֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ
, Babel rex eos percuſſit Et .Riblah in Babel regem *ſuper* eos
21 אֹתָם עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל
Jehudah eſt tranſlatus & ;Chamath terra in Riblah in eos interfecit &
וַיְמִיתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה
quem , Jehudah terra in *relicto* populo Et .ſua terra *deſuper*
22 מֵעַל אַדְמָתוֹ׃ וְהָעָם הַנִּשְׁאָר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר
eis *ſuper* præfecit & ,Babel rex Nebuchadneſar fecerat remanere
הִשְׁאִיר נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת
principes omnes audierunt Et .Saphan filii Achicham filium Ghedaliahu
23 גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׂרֵי
Babel rex præfeciſſet quòd , viri & ipſi , *virtutum*
הַחֲיָלִים הֵמָּה וְהָאֲנָשִׁים כִּי־הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־
filius Iſmahel & ;Miſpah in Ghedaliahu ad venerunt & ,Ghedaliahu
גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־
Tanchumeth filius Serajah & ,Careah filius Jochanan & ,Nethaniah
נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־תַּנְחֻמֶת
.eorum viri & ipſi ,Mahachathi filius Jaazaniahu & ,Netophathites
הַנְּטֹפָתִי וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶּן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃
Ne :eis dixitque ,eorum viris & ,Ghedaliahu eis juravit Et
24 וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ וּלְאַנְשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר לָהֶם אַל־
regi ſervite & ,terra in Manete .Chaſdim *ſervis à* timeatis
תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ
Iſmahel venit ſeptimo menſe in ,fuit Et .vobis erit bene & ,Babel
25 בָּבֶל וְיִטַב לָכֶם׃ וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל
viri decem & ,regni ſemine de Eliſamah filii Nethaniah filius
בֶּן־נְתַנְיָה בֶּן־אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
, Jehudæos & ;eſt mortuus & ,Ghedaliahu percuſſeruntque ,eo cum
אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּמֹת וְאֶת־הַיְּהוּדִים
omnis *ſurrexerunt* Et .Miſpah in eo cum erant qui , Chaſdim &
26 וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ בַּמִּצְפָּה׃ וַיָּקֻמוּ כָל־
venerunt & , *virtutum* principes & ,magnum ad uſque *&* parvo à populus
הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ
trigeſimo in ,fuit Et .Chaſdim *faciebus* à timuerunt quia : Ægyptum
27 מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים׃ וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים
, Jehudah regis Jehojachin tranſmigrationis anno ſeptimo &
וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה
-Evil levavit , menſis ſeptima & vigeſima in ,menſe duodecimo *in*
בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל
regis Jehojachin caput *,ejus regnandi* anno *in* Babel rex merodach
מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־
dedit & : bona eo cum eſt locutus Et .carceris domo de Jehudah
28 יְהוּדָה מִבֵּית כֶּלֶא׃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־
.Babel in ſecum qui , regum thronum *deſuper* ejus thronum
כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃
ejus *facies ad* ſemper panem comedebat & ,ejus *carceris* veſtes mutavit Et
29 וְשִׁנָּא אֵת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו
dabatur *jugis* portio ejus *ſolita* portio Et .ſuæ vitæ diebus omnibus
30 כָּל־יְמֵי חַיָּו׃ וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת תָּמִיד נִתְּנָה־
.ejus vitæ diebus omnibus *,ſuo die in* *diei* *res* rege à ei
לּוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו׃

Verſio VULG. LAT.

19 Et de civitate eunuchum unũ, qui erat præfectus ſuper bellatores viros: & quinque viros de his qui ſteterant coram rege, quos reperit in civitate: & Sopher principem exercitûs, qui probabat tyrones de populo terræ: & ſexaginta viros è vulgo, qui inventi
20 fuerant in civitate. Quos tollens Nabuzardan princeps militum, duxit ad regem Ba-
21 bylonis in Reblatha. Percuſſitq; eos rex Babylonis, & interfecit eos in Reblatha in terra Emath: & tranſlatus eſt
22 Juda de terra ſua. Populo autem qui relictus erat in terra Juda, quem dimiſerat Nabuchodonoſor rex Babylonis, præfecit Godoliam filium A-
23 hicam filii Saphan. Quod cùm audîſſent omnes duces militũ, ipſi & viri qui erant cũ eis, videlicèt, quòd conſtituiſſet rex Babylonis Godoliam: venerunt ad Godoliam in Maſpha, Iſmahel filius Nathaniæ, & Johanan filius Caree, & Saraia filius Thanehumeth Netophathites, & Jezonias filius Maachathi, ipſi
24 & ſocii eorum. Juravítque Godolias ipſis & ſociis eorum, dicens; Nolite timere ſervire Chaldæis: manete in terra, & ſervite regi Babylonis, &
25 benè erit vobis. Factum eſt autem in menſe ſeptimo, venit Iſmahel filius Nathaniæ, filii Eliſama de ſemine regio, & decem viri cum eo: percuſſerúntque Godoliam, qui & mortuus eſt: ſed & Judæos & Chaldæos, qui erant cum
26 eo in Maſpha. Conſurgénſque omnis populus à parvo uſque ad magnum, & principes militum, venerunt in Ægyptum,
27 timentes Chaldæos. Factum eſt verò in anno trigeſimo ſeptimo tranſmigrationis Joachin regis Juda, menſe duodecimo, vigeſimâ ſeptimâ die menſis: ſublevavit Evilmerodach rex Babylonis, anno quo regnare cœperat, caput Joachin regis Juda de carcere.
28 Et locutus eſt ei benignè: & poſuit thronum ejus ſuper thronũ regũ, qui erant cum eo
29 in Babylone. Et mutavit veſtes ejus, quas habuerat in carcere, & comedebat panem ſemper in conſpectu ejus cun-
30 ctis diebus vitæ. Annonam quoque conſtituit ei ſine intermiſſione, quæ & dabatur ei à rege per ſingulos dies, omnibus diebus vitæ ſuæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἐκ τῆς πόλεως (β) ἔλαβον εὐνοῦχον ἕνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης (γ) τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, ϗ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, ϗ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, (δ) ϗ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς
20 εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, ϗ (ε) ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
21 (ζ) Ῥεβλαθά. Καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς (η) ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς (θ) εἰς Ῥεβλαθὰ ἐν γῇ Αἱμάθ. ϗ ἀπῳκίσθη Ἰού-
22 δας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς (ι) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα οὓς κατέλιπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ κατέστησεν (κ) ἐπ' αὐτῶν τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀ-
23 χικὰμ (λ) υἱὸν Σαφάν. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως (μ) αὐτοὶ ϗ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν, ϗ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς (ν) Μασσηφάθ, ϗ Ἰσμαὴλ υἱὸς (ξ) Ναθανίου, ϗ (ο) Ἰωνὰ υἱὸς Καρήθ, ϗ Σαραίας υἱὸς (π) Θανεμὰθ ὁ Νετωφαθίτης, ϗ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ (ρ) Μαχαθί, αὐτοὶ ϗ οἱ ἄνδρες
24 αὐτῶν. Καὶ ὤμοσε (σ) Γοδολίας αὐτοῖς ϗ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε πάροδον (τ) τῶν Χαλδαίων, καθίσατε ἐν τῇ γῇ, ϗ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ϗ
25 καλῶς ἔσται ὑμῖν. Καὶ ἐγενήθη (υ) ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλισαμὰ ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων, ϗ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, ϗ (φ) ἐπάταξε τὸν Γοδολίαν ϗ ἀπέθανε, ϗ τοὺς Ἰουδαίους ϗ τοὺς Χαλδαίους, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν Μασση-
26 φά. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ (χ) ἕως μεγάλου ϗ οἱ ἄρχοντες (ψ) τῶν δυνάμεων, ϗ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ
27 προσώπου τῶν Χαλδαίων. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ ϗ ἑβδόμῳ ἔτει (ω) τῆς ἀποικίας τοῦ Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνός, ὕψωσεν (α) Εὐιλμαρωδὲκ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν (β) Ἰωακὶμ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, ϗ ἐξήγαγεν αὐτὸν
28 ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἀγαθά, ϗ ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βα-
29 βυλῶνι. Καὶ (γ) ἠλλοίωσε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ· ϗ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς ἐνώπιον
30 αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἑστιατορία αὐτοῦ ἑστιατορία (δ) διαπαντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

19 Et de civitate tulerunt eunuchũ unum, qui erat præfectus virorum bellatorum, & quinque viros ex iis qui videbant faciem regis, inventos in civitate, & ſcribam principis virtutis, qui ordinabat populum terræ, & ſexaginta viros de populo terræ in-
20 ventos in civitate. Et cepit eos Nabuzardan princeps coquorum: & duxit eos ad regem Ba-
21 bylonis in Rheblatha. Et percuſſit eos rex Babylonis, & interfecit eos in Rheblatha in terra Amath. Et tranſlatus eſt Judas de-
22 ſuper terra ſua. Et (o) populus relictus in terra Juda quos reliquit Nabuchodonoſor rex Babylonis; & conſtituit ſuper eos Godoliam filium Achicham (p) fi-
23 lium Saphan. Et audierunt omnes principes virtutũ: ipſi, & viri eorum, quia conſtituit rex Babylonis Godoliam: & venerunt ad Godoliã in Maſſephath, & Iſmael filius Nathaniæ, & Jona filius Careth, & Saraas filius Thanamath Netophathites, & Jezonias filius Machathi, ipſi & viri eorum.
24 Et juravit Godolias eis, & viris eorum: & dixit eis, Nè timeatis (q) tranſitum Chaldæorum: Sedete in terra, & ſervite regi Babylonis: & benè erit vobis.
25 Et factum eſt, in ſeptimo menſe venit Iſmael filius Nathaniæ filii Eliſama de ſemine regum, & decem viri cum eo, & percuſſit Godoliam, (& mortuus eſt,) & Judæos, & Chaldæos, qui erant cum eo in Maſſepha.
26 Et ſurrexit omnis populus à parvo uſq; ad magnum, & principes virtutum, & intrârunt in Ægyptum; quoniam timuerunt à facie Chaldæorũ.
27 Et factum eſt in trigeſimo & ſeptimo anno tranſmigrationis Joachim regis Juda in duodecimo menſe, ſeptimâ & vigeſimâ menſis, exaltavit Euialmarodec rex Babylonis in anno regni ſui caput Joachim regis Juda: & eduxit eum è domo cuſtodiæ ejus.
28 Et locutus eſt cum eo bona: & dedit thronum ejus ſuper thronos regum, qui cum ipſo in Babylone.
29 Et mutavit veſtimenta cuſtodiæ ejus: & comedebat panem ſemper in conſpectu ejus omnibus diebus vitæ ſuæ.
30 Et demenſum ejus, demenſum perpetuò dabatur ei è domo regis, (r) verbum diei in die ſuo, omnibus diebus vitæ ejus.

MS. A. (β) ἔλαβεν (γ) ἐπὶ τῶν (δ) ϗ * ἑπτὰ ἄνδρας (ε) ἀπήγαγεν (ζ) Δεβλαθά. (η) βασιλεὺς (θ) ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰθάμ. (ι) ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οὓς (κ) ἐπ' αὐτῷ (λ) υἱοῦ (μ) αὐτοῦ (ν) Μασσηφά, (ξ) Μαθθανίου, (ο) Ἰωανὰ (π) Θανεμὰν ὁ Νεσωφαθείτης, (ρ) Μαχαθθεί, (σ) αὐτοῖς Γοδολίας ϗ (τ) Χαλδαίων, (υ) τῷ ἑβδόμῳ (φ) ἐπάταξαν (χ) ϗ ἕως (ψ) τῆς δυνάμεως, (ω) τῆς μετοικεσίας τοῦ Ἰωακεὶμ (α) Εὐειλμαρωδὲχ (β) Ἰωακεὶμ βασιλέως (γ) ἠλλοίωσαν (δ) θεράποντος

Βασιλειῶν δ'.

תרגום יונתן. Targum JONATHAN.

19 וּמִן קַרְתָּא דְּבַר גַּוָּזָא חַד דְּהוּא מְמַנָּא עַל גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא וְחַמְשִׁין גַּבְרִין דְּחָזַן אַפֵּי
מַלְכָּא דְּאִשְׁתְּכַחוּ בְקַרְתָּא וְיָת סָפְרָא רַב חֵילָא דִּכְנֵשׁ יַת עַמָּא דְּאַרְעָא וְשִׁתִּין גַּבְרָא מֵעַמָּא
20 דְּאַרְעָא דְּאִשְׁתְּכַחוּ בְּקַרְתָּא׃ וּדְבַר יַתְהוֹן נְבוּזַר אֲדָן רַב קָטוֹלַיָּא וְאוֹבִיל יַתְהוֹן לְוָת
21 מַלְכָּא דְבָבֶל לְרִבְלָת׃ וּמְחָא יַתְהוֹן מַלְכָּא דְבָבֶל וְקַטְלִנּוּן בְּרִבְלָה בְּאַרְעָא דַחֲמָת וּגְלוֹ
22 דְבֵית יְהוּדָה מֵעַל אַרְעֲהוֹן׃ וְעַמָּא דְּאִשְׁתְּאַר בְּאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה דְּאַשְׁאַר נְבוּכַדְנֶאצַּר
23 מַלְכָּא דְבָבֶל וּמַנִּי עֲלֵיהוֹן יַת גְּדַלְיָה בַּר אֲחִיקָם בַּר שָׁפָן׃ וּשְׁמַעוּ כָל רַבָּנֵי חֵילְוָתָא אִנּוּן
וְגַבְרֵיהוֹן אֲרֵי מַנִּי עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא דְבָבֶל יַת גְּדַלְיָה וַאֲתוֹ לְוָת גְּדַלְיָה לְמִצְפַּיָא וְיִשְׁמָעֵאל
בַּר נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בַּר קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בַּר תַּנְחוּמֶת דְּמִנְּטוֹפָא וְיַאֲזַנְיָה בַּר מַעֲכַת אִנּוּן
24 וְגַבְרֵיהוֹן׃ וְקַיֵּים לְהוֹן גְּדַלְיָה וּלְגַבְרֵיהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן לָא תִדְחֲלוּן מֵעַבְדֵי כַסְדָּאֵי תִּבוּ
25 בְּאַרְעָא וּפְלַחוּ יַת מַלְכָּא דְבָבֶל וְיִיטַב לְכוֹן׃ וַהֲוָה בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה אֲתָא יִשְׁמָעֵאל בַּר
נְתַנְיָה בַּר אֱלִישָׁמָע מִזַּרְעָא דְמַלְכוּתָא וְעַסְרָא גַבְרִין עִמֵּיהּ וּמְחוֹ יַת גְּדַלְיָה וּמִית וְיַת
26 יְהוּדָאֵי וְיַת כַּסְדָּאֵי דַּהֲווֹ עִמֵּיהּ בְּמִצְפַּיָא׃ וְקָמוּ כָל עַמָּא מִזְּעֵירָא וְעַד רַבָּא וְרַבָּנֵי חֵילְוָתָא
27 וַאֲתוֹ לְמִצְרַיִם אֲרֵי דְחִילוּ מִן קֳדָם כַּסְדָּאֵי׃ וַהֲוָה בִתְלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְגָלוּת יְהוֹיָכִין
מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בִּתְרֵי עֲשַׂר יַרְחִין בְּעֶשְׂרִין וְשִׁבְעָא לְיַרְחָא רַבֵּי אֱוִיל מְרוֹדַךְ
מַלְכָּא דְבָבֶל בִּשְׁנַת מַמְלְכֵיהּ יַת רֵישׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מִבֵּית אֲסִירֵי׃
28 וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ פִּתְגָּמִין תַּקְנִין וִיהַב יַת כּוּרְסֵיהּ עֵיל מִן כּוּרְסֵי מַלְכַיָּא דִּי עִמֵּיהּ בְּבָבֶל׃
29 וְשַׁנִּי יַת לְבוּשֵׁי אֲסוּרֵיהּ וַאֲכִיל לַחְמָא תְדִירָא קֳדָמוֹהִי כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃ וְשֵׁירוּתֵיהּ
30 שֵׁירוּת תְּדִירָא מִתְיְהֵבָא לֵיהּ מִן קֳדָם מַלְכָּא פִּתְגָם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ex civitate accepit eunuchum unum qui erat præpoſitus ſuper viros 19
bellatores, & *quinquaginta* viros qui videbant faciem regis, qui inventi
ſunt in civitate; & ſcribam magiſtrum exercitus, qui congregabat populũ
terræ; & ſexaginta viros de populo terræ, qui inventi fuere in civitate. Et 20
accepit illos Nebuzaradan magiſter homicidarũ, & adduxit illos ad regem
Babel in Riblath. Et percuſſit illos rex Babel, & occidit illos in Riblah 21
in terra Hhamath, migravit igitur [*populus*] domus Jehudah de terra ſua.
Et populo qui relictus fuerat in terra domus Jehudah, quem reliquerat 22
Nebuchadneſzar rex Babel, præfecit eis Gedaliah filiũ Ahhikã filii Saphan.
Et audierunt omnes magſtri exercituũ ipſi & viri *eorum*, quòd præfeciſſet 23
eis rex Babel Gedaliah, & venerunt ad Gedaliah in Miſzpeia, & Jiſmaghel
filius Nethaniah, & Johhanan filius Kareahh, & Serajah filius Thanhhu-
meth, qui erat ex Netopha, & Jaazaniah filius *Maghachath*, ipſi & viri
eorum. Et juravit illis Gedaliah & viris eorum, & dixit illis, Ne metuatis 24
à ſervis Chazzdæorum: ſedete in terra, & ſervite regi Babel, & bene erit
vobis. Et fuit menſe ſeptimo, venit Jiſmaghel filius Nethaniah filii 25
Eliſamagh ex ſemine regni, & decem viri cum eo, & percuſſerunt Geda-
liah, & mortuus eſt, & Jehudæos & Chazzdæos, qui erant cum illo in
Miſzpeia. Et ſurrexerunt omnis populus à parvo uſque ad magnum, & 26
magiſtri exercituum, & venerunt in Miſzraim, quia timuerunt à Chazz-
dæis. Et fuit triceſimo & ſeptimo anno tranſmigrationis Jehojachin re- 27
gis tribus domus Jehudah, duodecimo menſe, viceſima & ſeptima menſis
magnificavit Evil-Merodach rex Babel anno regni ſui caput Jehojachin
regis tribus domus Jehudah de domo vinctorum. Et locutus eſt cum 28
eo verba recta, & poſuit ſedẽ ejus ſuper ſedes regum qui ſecum erant in Ba-
bel. Et mutavit veſtimenta carceris illius, & comedit panem jugiter 29
coram illo omnibus diebus vitæ ſuæ. Et victus ejus, victus perpetuus da- 30
batur ei à rege portio per ſingulos dies omnibus diebus vitæ ſuæ.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܪ ܡܗܝܡܢܐ ܚܕ : ܕܦܩܝܕ ܗܘܐ ܥܠ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ : ܘܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ 19
ܕܚܙܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܣܦܪܐ. ܘܠܪܒܝ ܚܝܠܐ ܕܡܚܝܠܝܢ
ܗܘܘ ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܫܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܐܫܬܟܚܘ. ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ.
*ܘܕܒܪ ܐܢܘܢ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܩܛܘܠܐ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܕܒܠܬ. *ܘܡܚܐ 20 21
ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܒܕܒܠܬ ܒܐܪܥܐ ܕܚܡܬ. ܘܓܠܐ ܝܗܘܕܐ ܡܢ ܐܪܥܗ.
*ܘܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܝܠܝܢ ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. 22
ܐܩܝܡ ܥܠܝܗܘܢ ܠܓܕܠܝܐ ܒܪ ܐܚܝܩܡ ܒܪ ܫܦܢ. *ܘܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܪܒܝ ܚܝܠܐ ܗܢܘܢ 23
ܘܓܒܪܝܗܘܢ. ܕܐܩܝܡ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܓܕܠܝܐ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܓܕܠܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܐܫܡܥܝܠ
ܒܪ ܢܬܢܝܐ. ܘܝܘܚܢܢ ܒܪ ܩܘܪܚ ܘܣܪܝܐ ܒܪ ܬܢܚܡܬ ܛܘܒܝܐ. ܘܝܙܢܝܐ ܒܪ ܡܥܟܬܐ. ܗܢܘܢ
ܘܓܒܪܝܗܘܢ. *ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܓܕܠܝܐ ܘܠܓܒܪܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܟܠܕܝܐ. 24
ܬܒܘ ܒܐܪܥܐ. ܘܦܠܘܚܘ ܠܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܢܛܐܒ ܠܟܘܢ. *ܘܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. 25
ܐܬܐ ܐܫܡܥܝܠ ܒܪ ܢܬܢܝܐ ܒܪ ܐܫܡܥܝܠ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܥܡܗ.
ܘܡܚܐܘܗܝ ܠܓܕܠܝܐ. ܘܡܝܬ. ܘܐܦ ܠܝܗܘܕܝܐ ܘܠܟܠܕܝܐ ܕܗܘܘ ܥܡܗ ܒܡܨܦܝܐ.
*ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܪܒܝ ܚܝܠܐ. ܘܥܠܘ 26
ܠܡܨܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܘ ܡܢ ܟܠܕܝܐ. *ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܠܓܠܘܬܗ 27
ܕܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܥܣܪ. ܒܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܐܪܝܡ ܐܘܝܠ
ܡܪܘܕܟ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܫܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܠܟܗ. ܠܪܫܗ ܕܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܦܩܗ ܡܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. *ܘܡܠܠ ܥܡܗ ܛܒܬܐ. ܘܐܪܝܡ ܟܘܪܣܝܗ ܥܠ ܡܢ 28
ܟܘܪܣܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܬ ܥܡܗ ܒܒܒܠ. *ܘܫܢܝ ܠܒܘܫܝ ܐܣܘܪܘܗܝ. ܘܐܟܠ
ܠܚܡܐ ܩܕܡܘܗܝ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. *ܘܦܪܢܣܬܗ ܦܘܪܢܣܐ ܐܡܝܢܝܐ 29
ܡܬܝܗܒܐ ܗܘܬ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܟܠܝܘܡ. ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ.

ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܣܦܪ ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ.

Et ex urbe abduxit eunuchum unum qui 19
præfectus erat viris bellatoribus, & quinque
viros qui apparebant coram rege, qui inventi fuerunt in urbe; & ſcribam, & duces exercituum qui animos addebant populo terræ, & ſexaginta viros ex populo terræ, qui
inventi ſunt, qui remanſerant in urbe. Hos 20
cùm abduxiſſet Nebuzardan dux ſatellitum,
& perduxiſſet ad regem Babelis in Deblath;
Percuſſit rex Babelis, & interfecit eos in 21
Deblath in terra Hemath. Itaque Juda è
propria terra tranſlato, Populo qui reman- 22
ſerat in terra Judæ, quos reliquerat Nebuchadnaſar rex Babelis, præfecit Gedaljam fi-
lium Ahicem filii Saphan. Audientes autem 23
cuncti duces exercituum tam ipſi quàm milites eorum, quòd præfeciſſet rex Babelis Gedaljam, venerunt ad Gedaljam in Maſphjam
Iſmael filius Nethanjæ, & Johannes filius
Corah, Saria filius Tenahmath Tobia, & Jezanja filius Maathath, ipſi ac milites eorum.
Juravitque Gedalja tam ipſis quàm militibus 24
eorum, & dixit eis, Ne metuatis Chaldæos,
habitate in terra, & ſervite regi Babelis,
& benè erit vobis. Menſe autem ſeptimo 25
venit Iſmael filius Nethanjæ filii Iſmaelis de
ſemine regio unà cum viris decem, & percuſſerunt Gedaljam & mortuus eſt: tam
Judæos quàm Chaldæos qui cum eo erant, *occiderunt* in Maſphja. Tum ſurgentes totus 26
terræ populus à minimo ad maximum, omneſque duces exercituum, ingreſſi ſunt Æ-
gyptum; eò quòd Chaldæos metuiſſent.
Anno trigeſimo ſeptimo à tranſmigratione 27
Jojachini regis Juda, menſe duodecimo, vigeſimo ſeptimo ejuſdem menſis *die*; elevavit Evel-merodach rex Babelis anno regni
ſui primo, caput Jojachini regis Iuda. Edu-
xit enim illum è carcere, Humaniter allocu- 28
tus eſt eum, prætulitque ſolium ejus ſoliis
regum qui ſecum erant in Babele: Et im- 29
mutatis veſtibus vinculorum ejus, panem
coram eo ſemper comedebat cunctis diebus
vitæ ſuæ: Et dum ille veſceretur, ſemper 30
cibus huic dabatur à conſpectu regis Babelis,
quotidie, cunctis diebus vitæ ipſius.

Librorum voluminis regnorum filiorum
Iſraelis & Juda
FINIS.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ومن المدينة خادما واحدا الذي كان وكيل على ذوي الحرب * وسبعة رجال من 19
ناظري وجه الملك الذين وجدوا في القرية * وكاتب رئيس الجيش يجيش شعب الارض * وتسعة
رجال من الرعية الموجودين في وسط المدينة * واخذهم نبوزردان كبير الشرط * وسار بهم الى 20
ملك بابل * فاماتهم في دبلات في ارض حماة * واجلا اليهود عن ارضهم * 21

Ex urbe verò miniſtrum unum præpoſi- 19
tum his qui rem bellicam profitebantur;
ſeptem viros ex iis qui vultum regis
aſpiciebant, qui inventi fuerunt in urbe; ſcribam principis exercitûs, exercitûs inquam populi terræ; & novem è
plebe viros qui reperti ſunt intra urbem.
His captos deduxit Nebuzardan præ- 20
fectus ſtipatorum, ad regem Babelis:
Qui morte affecit eos in Deblath in 21
terra Hamath. Sic migrârunt Judæi è
terra ſua.

* هذه الجملة *

Hæc eſt ſumma.

القوم الذي اجلا بختنصر في السنة السابعة من يهودا * ثلاثة الف وثلاثة وعشرون * وفي
سنة ثمانية عشر لبختنصر جلا من اورشليم ثمان مية واثنان وثلاثون * وفي سنة ثلاثة وعشرين
من ملك بختنصر اجلا نبوزردان كبير الشرط سبع مية وخمسة واربعين * فذلك الجملة
اربعة الف وست مية * ولما كان في سنة سبع وثلاثين لجلوة يوياخين ملك يهودا * في 27
الشهر الثاني في خمسة وعشرين منه * رفع اويل مروداخ ملك بابل في اول سنة ملكه يوياخين
ملك يهودا * واخرجه من الحبس * وخاطبه بخطاب حسن * وجعل كرسيه اعلا من كراسي 28
الملوك الذين معه في بابل * وغير ثياب حبسه * واكل طعام بختنصر دائما طول ايام حياته * 29
* ووظيفته وظيفة دائمة معطاة من عند الملك * رسم يوم بيومه طول ايام حياته * 30

Populus quem anno ſeptimo tranſtulit
Bochtonaſſar è Judæ; fuerunt ter mille &
viginti tres. Anno decimo octavo Bochtonaſſaris migrârunt è Jeruſalem octingenti trigintaduo. Anno demum vigeſimotertio regni Bochtonaſſaris traduxit
Nebuzardan ſtipatorum præfectus ſeptingentos quadragintaquinque. Horum ſumma eſt, quater mille ſexcenti. Anno au-
tem trigeſimoſeptimo à tranſmigratione 27
Jojachini regis Juda, menſe ſecundo,
vigeſimaquintâ ejuſdem, exaltavit Avil-
merodach rex Babelis primo regni ſui an-
no Jojachinum regem Judæ. Nam edu-
xit illum è carcere, Blandis excepit eum 28
verbis, & reddidit thronum ejus ſubli-
miorem thronis regum qui cum eo erant
in Babele: Et immutatis carceris ſui 29
veſtibus, comedebat cibum Bochtonaſſaris
ſemper cunctis diebus vitæ ſuæ. Et de- 30
menſum ejus erat demenſum perpetuum
à rege conceſſum ſtatis quibuſque diebus
quandiu vixit.

* كمل كتاب اسفار الملوك *

* ولله الشكر * والسبح * والمجد * والقدس * والعظمة الى الابد *

Voluminis librorum Regum
FINIS.

Deo autem gratiarum actio, laus,
gloria, poteſtas, atque majeſtas
in perpetuum.

דברי הימים א: א

CAP. I. א

.Jepheth & , Cham , Sem , Noach .Lemech , Methuselach , Chanoch .Jared , Mahalalel , Chenan .Enos , Seth , Adam
2 1 4 3 אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ׃ קֵינָן מַהֲלַלְאֵל יָרֶד׃ חֲנוֹךְ מְתוּשֶׁלַח לָמֶךְ׃ נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת׃
, Aſchenaz , Ghomer filii Et .Tiras & , Meſech & , Tubal & , Javan & , Madai & , Maghog & , Ghomer , Jepheth Filii
6 5 בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃ וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז
, Miſraim & , Chus ; Cham Filii .Dodanim & , Chitthim , Tarſis & , Eliſah , Javan filii Atque .Togharmah & , Riphath &
8 7 וְדִיפַת וְתוֹגַרְמָה׃ וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישָׁה כִּתִּים וְרוֹדָנִים׃ בְּנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרָיִם
.Dedan & , Seba , Rahamah filii & : Sabthecha & , Rahama & , Sabtha & , Chavilah & , Seba , Chus filii Et .Chenahan & , Put
9 פּוּט וּכְנָעַן׃ וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּא וְרַעְמָא וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָא שְׁבָא וּדְדָן׃
, Ludim genuit Miſraim Et .terra in potens eſſe cœpit Ipſe .Nimrod genuit Chus Et
11 10 וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרוֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבּוֹר בָּאָרֶץ׃ וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִיִּים
inde ſunt egreſſi quibus Chaſluchim & , Patruſim Et .Naphtuchim & , Lehabim & , Hanamim &
12 וְאֶת־עֲנָמִים. וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתֻּחִים׃ וְאֶת־פַּתְרֻסִים וְאֶת־כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם
, Jebuſæum Et .Cheth & , ſuum primogenitum Sidon genuit Chenahan Et .Caphtorim & , Peliſtim
14 13 פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתֹּרִים׃ וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידוֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת׃ וְאֶת־הַיְבוּסִי
& , Arvadæum Et .Sinæum & , Harchæum & , Chivvæum Et .Ghirgaſæum & , Emoræum &
16 15 וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֵת הַגִּרְגָּשִׁי׃ וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַעַרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי׃ וְאֶת־הָאַרְוָדִי וְאֶת
, Chul & , Hus & , Aram & , Lud & , Arpachſad & , Aſſur & , Heilam ; Sem Filii .Chamathæum & , Semaræum
17 הַצְּמָרִי וְאֶת־הַחֲמָתִי׃ בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם וְעוּץ וְחוּל
: filii duo ſunt nati Heber ipſi Et .Heber genuit Selach & : Selach genuit Arpachſad Et .Meſech & , Ghether &
19 18 וְגֶתֶר וָמֶשֶׁךְ׃ וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר׃ וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים
, Almodad genuit Joctan Et .Joctan , ejus fratris nomen Et .terra eſt diviſa ejus diebus in quia , Pelegh unius nomen
20 שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן׃ וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד
Et .Diclah & , Uſal & , Adoram Et .Jerach & , Chaſarmaveth & , Seleph &
22 21 וְאֶת־שָׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יָרַח׃ וְאֶת־הֲדוֹרָם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה׃ וְאֶת־
filii iſti Omnes .Jobab & , Chavilah & , Ophir Et .Seba & , Abimael & , Hebal
23 עֵיבָל וְאֶת־אֲבִימָאֵל וְאֶת־שְׁבָא׃ וְאֶת־אוֹפִיר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי
ipſe , Abram .Terach , Nachor , Serugh .Rehu , Pelegh , Heber .Selach , Arpachſad , Sem .Joctan
25 24 יָקְטָן׃ שֵׁם ׀ אַרְפַּכְשַׁד שָׁלַח׃ עֵבֶר פֶּלֶג רְעוּ׃ שְׂרוּג נָחוֹר תָּרַח׃ אַבְרָם הוּא
27 26 , Chedar & , Nebajoth , Iſmael Primogenitus .eorum generationes Hæ .Iſmael & , Iſchac , Abraham Filii .Abraham
29 28 אַבְרָהָם׃ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל׃ אֵלֶּה תֹּלְדוֹתָם בְּכוֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וְקֵדָר
. *ipſi* Iſti .Chedmah & , Naphis , Jethur .Tema & , Chadad , Maſſa , Dumah & , Miſmah .Mibſam & , Adbeel &
31 30 וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ מִשְׁמָע וְדוּמָה מַשָּׂא חֲדַד וְתֵימָא׃ יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה אֵלֶּה הֵם
.Iſmael filii
בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER PRIMUS
PARALIPOMENON,
HEBRAICE
DIBREH AIAMIM.

CAP. I.

ADam, Seth, Enos, Cainan, Malaleel, Jared, 1 2
Henoch, Mathuſale, Lamech, Noe, Sem, 3 4
Cham, & Japheth. Filii Japheth; Gomer, & Ma- 5
gog, & Madai, & Javan, Thubal, Moſoch, Thiras.
Porrò filii Gomer; Aſcenez, & Riphath, & Tho- 6
gorma. Filii autem Javan; Eliſa & Tharſis, Ce- 7
thim & Dodanim. Filii Cham; Chus, & Meſraim, 8
& Phut, & Chanaan. Filii autem Chus; Saba, & 9
Hevila, Sabatha, & Regma, & Sabathacha. Porrò
filii Regma; Saba, & Dadan. Chus autem genuit 10
Nemrod: iſte cœpit eſſe potens in terra. Meſraim 11
verò genuit Ludim, & Anamim, & Laabim, et
Nephthuim, Phetruſim quoque et Caſluim: de 12
quibus egreſſi ſunt Philiſthiim, et Caphtorim.
Chanaan verò genuit Sidonem primogenitum 13
ſuum, Hethæum quoque, Et Jebuſæum, et Amor- 14
rhæum, et Gergeſæum, Heuæumque et Aracæum, 15
et Cinæum; Aradium quoque, et Samaræum, 16
et Hamathæum. Filii Sem; Ælam, et Aſſur, et Ar- 17
phaxad, et Lud, et Aram, et Hus, et Hul, et Ge-
ther, et Moſoch. Arphaxad autem genuit Sale, 18
qui et ipſe genuit Heber. Porrò Heber nati ſunt 19
duo filii, nomen uni Phaleg, quia in diebus ejus
diviſa eſt terra; et nomen fratris ejus Jectan.
Jectan autem genuit Elmodad, et Saleph, et Aſar- 20
moth, et Jare; Adoram quoque, et Huzal, et De- 21
cla, Hebal etiam, et Abimael, et Saba, necnon Et 22 23
Ophir, et Hevila, et Jobab. Omnes iſti filii Je-
ctan. Sem, Arphaxad, Sale, Heber, Phaleg, Ragau, 24 25
Serug, Nachor, Thare, Abram, iſte eſt Abraham. 26 27
Filii autem Abraham, Iſaac et Iſmahel. Et hæ ge- 28 29
nerationes eorũ. Primogenitus Iſmahelis, Naba-
joth, et Cedar, et Adbeel, et Mabſam, Et Maſma, 30
et Duma, Maſſa, Hadad, et Thema, *Jetur, Naphis,* 31
Cedma. Hi ſunt filii Iſmaelis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

ܬܘܒ ܣܦܪ ܕܒܪ̈ܝ ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡ̈ܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܡܬܩܪܐ ܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 2 * ܐܕܡ : ܫܝܬ. ܐܢܘܫ. * ܩܝܢܢ : ܡܗܠܠܐܝܠ. ܝܪܕ. * ܚܢܘܟ. ܡܬܘܫܠܚ. ܠܡܟ.
3 4 * ܢܘܚ. ܫܝܡ. ܚܡ. ܘܝܦܬ. * ܒܢ̈ܝ ܝܦܬ . ܓܡܪ. ܘܡܓܘܓ ܘܡܕܝ. ܘܝܘܢ. ܘܬܘܒܠ.
5 6 ܘܡܫܟ. ܘܬܝܪܣ. * ܒܢ̈ܝ ܓܡܪ. ܐܫܟܢܙ. ܘܕܝܦܪ. ܘܬܘܓܪܡܐ. * ܘܒܢ̈ܝ ܝܘܢ . ܐܠܝܫܐ.
7 8 ܘܬܪܫܝܫ. ܘܟܬܝܡ. ܘܕܘܕܢܝܡ. * ܘܒܢ̈ܝ ܚܡ . ܟܘܫ. ܘܡܨܪܝܢ. ܘܦܘܛ. ܘܟܢܥܢ.
9 * ܘܒܢ̈ܝ ܟܘܫ . ܣܒܐ. ܘܚܘܝܠܐ. ܣܒܬܐ. ܘܪܥܡܐ. ܘܣܒܬܟܐ. ܘܒܢ̈ܝ ܪܥܡܐ . ܫܒܐ.
10 11 ܘܕܪܢ. * ܘܟܘܫ ܐܘܠܕ ܠܢܡܪܘܕ. ܗܘ ܕܫܪܝ ܕܢܗܘܐ ܓܢܒܪܐ ܒܐܪܥܐ. * ܘܡܨܪܝܢ ܐܘܠܕ
12 ܠܠܘܕܝܢ. ܘܠܝܥܒܝܢ. ܘܠܠܗܒܝܢ. ܘܠܝܦܬܘܚܝܢ. *ܘܠܦܬܪܘܣܝܢ. ܘܠܟܣܠܘܚܝܢ.
13 ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܩܦܕܘܩܝܐ. * ܘܟܢܥܢ ܐܘܠܕ ܠܨܝܕܢ ܒܘܟܪܗ. ܘܠܚܬܝܐ.
14 15 * ܘܠܝܒܘܣܝܐ. ܘܠܐܡܘܪܝܐ. ܘܠܓܪܓܫܝܐ. * ܘܠܚܘܝܐ. ܘܠܥܪܩܝܐ. ܘܠܣܝܢܝܐ.
16 17 * ܘܠܐܪܘܕܝܐ. ܘܠܨܡܪܝܐ. ܘܠܚܡܬܝܐ. * ܒܢ̈ܝ ܫܝܡ. ܥܝܠܡ. ܘܐܣܘܪ. ܘܐܪܦܟܫܪ.
18 ܘܠܘܕ. ܘܐܪܡ. ܘܥܘܨ. ܘܚܘܠ. ܘܓܬܪ. ܘܡܫ. * ܘܐܪܦܟܫܪ . ܐܘܠܕ ܠܫܠܚ ܫܠܚ
19 ܐܘܠܕ ܠܥܒܪ. * ܘܠܥܒܪ ܐܬܝܠܕܘ ܬܪ̈ܝܢ ܒܢܝ̈ܢ. ܫܡܗ ܕܚܕ ܦܠܓ . ܡܛܠ ܕܒܝܘ̈ܡܬܗ
20 ܐܬܦܠܓܬ ܐܪܥܐ. ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܝܩܛܢ. * ܘܝܩܛܢ ܐܘܠܕ ܠܐܠܡܘܕܕ. ܘܠܫܠܦ.
21 22 ܘܠܚܨܪܡܘܬ. ܘܠܝܪܚ. * ܘܠܗܕܘܪܡ. ܘܠܐܘܙܠ. ܘܠܕܩܠܐ. * ܘܠܥܘܒܠ. ܘܠܐܒܝܡܐܝܠ.
23 ܘܠܫܒܐ. * ܘܠܐܘܦܝܪ. ܘܠܚܘܝܠܐ. ܘܠܝܘܒܒ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܩܛܢ. * ܫܝܡ.
24 25 ܐܪܦܟܫܪ. ܫܠܚ. * ܥܒܪ. ܦܠܓ. ܪܥܘ. * ܣܪܘܓ. ܢܚܘܪ. ܬܪܚ. * ܐܒܪܡ ܕܗܘ
26 27 ܐܒܪܗܡ. * ܒܢ̈ܝ ܐܒܪܗܡ ܐܝܣܚܩ ܘܐܝܫܡܥܝܠ. * ܘܗܠܝܢ ܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܒܘܟܪܗ
28 29 ܕܐܝܫܡܥܝܠ. ܢܒܝܘܬ. ܘܩܕܪ. ܘܐܪܒܠ. ܘܡܒܣܡ. * ܘܡܫܡܥ. ܘܪܘܡܐ. ܘܡܣܐ.
30 31 ܘܗܕܪ. ܘܬܝܡܢܐ. * ܘܢܛܘܪ. ܘܢܦܫ. ܘܐܩܕܡܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܐܝܫܡܥܝܠ.

SEQUITUR
LIBER RERUM ACTARUM
TEMPORIBUS REGUM JUDÆ,
Qui vocatur
DIBRE-JAMIN.

CAPUT PRIMUM.

ADam, Seth, Enos, Cainan, Mah- 1 2
lalael, Jared, Henoch, Mathuſalah, 3
Lamech, Noe, Sem, Ham, Japhet. 4
Filii Japheth, Gomer, & Magog, & 5
Madai, & Javan, et Thubel, &
Moſoch, & Thiras. Filii Gomer, 6
Aſchenez, Diphar, & Thogorma.
Filii verò Javan, Eliſa, Tharſis, Chetim, 7
& Dodanim. Filii Ham, Chus, *Meſraim,* 8
Phut, & Chanaan. Filii Chus, Seda, He- 9
vila, Sebtha, Raama, Sabechta. Filii
Raama, Seba, & Daran. Chus genuit et- 10
iam Nemrod qui cœpit eſſe potens in
terra. Meſraim autem genuit Ludim, 11
Iaabim, Lahabim, Iaphtuhim, Phatruſim 12
& Chaſluhim, unde egreſſi ſunt Phili-
ſthæi, & Cappadoces. Porrò Chanaan 13
genuit Saidon primogenitum ſuum, &
Hethæos, Iebuſæos, Amoræos, Gergeſæ- 14
os, Hevæos, Aracæos, Sinæos, Aradæos, 15 16
Semaræos, & Hamathæos. Filii Sem, 17
Ilam, Aſud, Arphachſar, Lud, Aram, Us,
Hul, Gether, & Mas. Arphachſar ge- 18
nuit Saleh: Saleh autem genuit Aber.
Abero nati ſunt duo filii: nomen unius 19
Phalegh, quia temporibus ejus diviſa
fuit terra: nomen autem fratris ejus,
Iectan. Iectan verò genuit Elmodad, 20
Saleph, Haſarmoth, Iareh, Hadoram, 21
Uzel, Decla, Obal, Abimel, Seba, 22
Ophir, Hevila, Iobab: omnes iſti ſunt 23
filii Iectan. Sem, Arphachſar, Saleh, 24
Aber, Phalegh, Aru, Serugh, Nahor, 25 26
Tareh, Abram qui eſt Abraham. Filii 27 28
Abraham, Iſhac, et Iſmael; Quorum hæ 29
ſunt genealogiæ. Primogenitus Iſmae-
lis, Nabajoth, Cedar, Arbel, Mabſam,
Maſmaa, Reuma, Maſa, Hadad, Themna, 30
Netur, Nephes, et Acdama: hi ſunt 31
filii Iſmaelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕ΄ΝΩΝ Α΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 2 ΑΔάμ, Σήθ, (α) Ἐνώς, Καὶ Καϊνὰν, Μαλελεὴλ, Ἰάρεδ, Ἐνώχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ, Νῶε.
3 4 5 υἱοὶ Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ. Υἱοὶ Ἰάφεθ, Γαμὲρ, (β) Μαγὼγ, Μαδαῒμ, Ἰωϋὰν, Ἐλισὰ, Θοβὲλ, Μοσὸχ,
6 7 ϗ Θίρας. (γ) Καὶ οἱ υἱοὶ Γαμὲρ, (δ) Ἀσχανὰζ, ϗ Ῥιφὰθ, ϗ (ε) Θοργαμά. (ζ) Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωϋὰν, Ἐλισὰ,
8 9 ϗ Θαρσὶς, Κίτιοι, ϗ Ῥόδιοι. Καὶ υἱοὶ Χὰμ, Χοὺς, ϗ (η) Μεσραῒμ, Φοὺδ, ϗ Χαναάν. Καὶ υἱοὶ
10 Χοὺς, Σαβὰ, ϗ Εὐιλὰ, ϗ Σαβαθὰ, ϗ Ῥεγμὰ, ϗ Σεβεθαχά. ϗ υἱοὶ Ῥεγμὰ, Σαβὰ, ϗ Δαδάν. Καὶ
17 Χοὺς ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο (θ) εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς (ι) γῆς. Υἱοὶ Σὴμ,
27 28 Αἰλὰμ, ϗ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα, Ἔβερ, Φαλὲγ, Ῥαγὰν, Σερούχ, Ναχὼρ, Θάρρα,
29 Ἀβραάμ. Υἱοὶ δὲ Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, ϗ Ἰσμαήλ. Αὗται δὲ αἱ (κ) γενέσεις αὐτῶν· πρωτότοκος
30 Ἰσμαὴλ, Ναβαιὼθ, ϗ Κηδὰρ, (λ) Ναβδεὴλ, Μασσὰμ, Μασμὰ, (μ) Ἰδουμὰ, Μασσὴ, (ν) Χονδὰν,
31 Θαιμὰν, (ξ) Ἰετοὺρ, Ναφὲς, (ο) Κεδμά· οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ.

PARALIPOMENON I.

CAP. I.

ADam, Seth, Enos, Et Cainan, Malcleel, Jared, Enoch, Mathuſala, 1 2
Lamech, Noe. (a) Filii Noe, Sem, Cham, Japheth. Filii Japheth; 3 5
Gamer, Magog, Madaim, Joyan, (b) Eliſa, Thobel, Moſoch, & Thiras. 4
Et filii Gamer, Aſchanaz, & Riphath, & Thorgama. Et filii 6 7
Joyan, (c) Eliſa, & Tharſis, Citii, & (d) Rhodii. Et filii Cham; 8
Chus, & Meſraim, Phud, & Chanaan. Et filii Chus; Saba, & Euila, 9
& Sabatha, & Regma, & Sebethacha. Et filii Regma; Saba, & Dadan.
Et Chus genuit Nebrod. Hic cœpit eſſe gigas, (e) venator ſuper terrã. 10
(f) Filii Sem, Ælam, & Aſſur, & Arphaxad, Sala, Eber, Phaleg, 17
Ragan, Seruch, Nachor, Tharra, (g) Abraham. Filii autem Abraham, 27 28
Iſaac, & Iſmael. Hæ autem generationes eorum: Primogenitus
Iſmael, Nabæoth, & Cedar, Nabdeel, Maſſam, Maſma, Iduma, Maſſe, 29
Chondam, Thæman, Jettur, Naphes, Cedma. Hi filii Iſmael. 30
31

MS. A.

Παραλειπομένων βασιλέων Ἰούδα α΄. (α) Ἐνώς, Καϊνὰν, (β) Μαγὼγ, Μαδαΐ, (γ) Καὶ υἱοὶ (δ) Ἀσχενὲζ, (ε) Θορράμ. (ζ) Καὶ υἱοὶ (η) Μεσραΐμ,
11 12 Φοὺτ, (θ) τοῦ εἶναι (ι) γῆς. Καὶ Μεσραῒμ ἐγέννησεν τοὺς Λωδιεὶμ, ϗ τοὺς Ἀναμιεὶμ, ϗ τοὺς Λαβεὶν, ϗ τοὺς * Νεφθαλὶμ, Καὶ τοὺς Πατροσωνιεὶμ ϗ τοὺς Χασλωνιεὶμ,
13 14 ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, ϗ τοὺς Χαφοριεὶμ. Καὶ Χαναὰν ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον, ϗ τὸν Χετταῖον, Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, ϗ τὸν Ἀμορραῖον,
15 16 ϗ τὸν Γεργεσαῖον, Καὶ τὸν Εὐαῖον, ϗ τὸν Ἀρουκαῖον, ϗ τὸν Ἀσενναῖον, Καὶ τὸν Ἀράδιον, ϗ τὸν Σαμαραῖον, ϗ τὸν Ἀμαθί. Υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ,
17 18 ϗ Ἀσσοὺρ, ϗ Ἀρφαξὰδ, ϗ Λοὺδ, ϗ Ἀράμ. ϗ υἱοὶ Ἀράμ, Ὢς ϗ Οὔλ, ϗ Γαθὲρ, ϗ Μοσόχ. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησεν τὸν Καϊνὰν, ϗ Καϊνὰν ἐγέννησεν
19 τὸν Σαλὰ, ϗ Σαλὰ ἐγέννησεν τὸν Ἔβερ. Καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλὲκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· ϗ ὄνομα
20 21 τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν. Καὶ Ἰεκτὰν ἐγέννησεν τὸν Ἐλμωδὰδ, ϗ τὸν Σαλὲφ, ϗ τὸν Ἀραμὼθ, Καὶ τὸν Κεδουρὰμ, ϗ τὸν Αἰζήλ, ϗ τὸν Δεκλὰμ,
22 23 Καὶ τὸν Γεμιὰν, ϗ τὸν Ἀβιμεὴλ, ϗ τὸν Σαβὰν, Καὶ τὸν Οὐφεὶρ, ϗ τὸν Εὐὶ, ϗ τὸν Ὠβάμ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. Υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ, ϗ Ἀσσοὺρ,
24 25 καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα, Ἔβερ, Φαλὲκ, Ῥαγαῦ, Σερούχ, Ναχὼρ, Θάρα, Ἀβράμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. Υἱοὶ δὲ Ἀβραάμ, (κ) γενέσεις πρωτοτόκου Ἰσμαήλ,
26 27 28 (λ) ϗ Ναβδεὴλ, Μαβσὰν, (μ) ϗ Ἰδουμὰ, (ν) Χοδδὰδ, (ξ) ϗ Ἰετοὺρ, (ο) ϗ Κεδμάμ. οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

بسم الله الرحمن الرحيم

السفر الاول من كتاب اخبار الايام الذي يسمي بالعبرانية دبرا هيامين

1 2 3 *آدم * شيث * انوش * قينان * مهلاليل * يرد * اخنوخ * متوشلح * لامخ * نوح * سام حام *
4 5 يافث * بنو يافث * الترك * وياجوج * وماهات * واليونانية * والصين * وخراسان * وفارس *
6 7 *وبنو الترك * الصقالبة * وافرنجه * والبرجان * وبنو اليونانية * المصيصة * وطرسوس * وقبرس *
8 9 واذنه * وبنو حام * الحبشة * ومصر * وقبط * وكنعان * وبنو كوش * سبا * وزويلة * وزغاوه *
10 والفافوا * والدمس * وبنو الفافوا * السند * والهند * وكوش اولد نمرود * وهو بدأ ان يكون
11 جبارا في الارض * ومصرايم اولد الصعيديين * والبهنسانيين * والتنيسيين * والفرمانيين *
12 13 *واليمنيين * والاسكندرانيين * الذين خرجوا من ثم الفلسطينيون * والدمياطيون * وكنعان
14 15 اولد صيدون بكره * وحاث * واليبوسيين * والاموريين * والجرجوسانيين * والحويين *
16 17 والعرقيين * والاطرابلسيين * والارواديين * والصماريين * والحماويين * وبنو سام * خورستان *
18 وارمن * وبنو ارمن * الغوطة والحولة * والغرامقة * وماس * والموصل * وارفخشد اولد سالح *
19 وسالح اولد عابر * واولد عابر ابنين * احدهما قاسم * من اجل ان في ايامه تقسمت اهل الارض *
20 21 واسم اخيه قحطان * واولد قحطان * المذاذ * وسالف * وحصرموت * ويارح * وهدورم * وازيل *
22 23 ودقلا * واوبال * وابيمايل * وسبا * واوفير * وزويلة ويوبب * فهاولاء كلهم ولد قحطان * وهذا ما
24 25 26 توالد لسام * ارفخشد اولد سالح * سالح اولد عابر * عابر اولد فالغ * فالغ اولد ارعوا * ارعو
27 28 اولد ساروغ * ساروغ اولد ناحور * ناحور اولد تارح * تارح اولد ابرم وهو ابراهيم * وبنو ابراهيم
29 30 اسحق * واسمعيل * وبنو اسمعيل * نبيوث بكره * وقيدار * وادبل * ومبسم * ومسمع * ودوما *
31 ومسا * وحدد * وتيما * ويطور * ونفيس * وقدما * هاولاء بنو اسماعيل بن ابراهيم *

In nomine Dei Miſericordis Clementiſſimi.

LIBRI ANNALIUM,

qui Hebraicè vocatur

DIBRE-HAJAMIM,

Volumen Primum.

CAP. I.

ADAM, Seth, Enos, Cainan, 1
Mahalalael, Jared, Enoch, Mathuſalah, 2
Lamech, Noe, Sam, Ham, 3
Japheth. Filii Japheth, Turchæ, 4
Jagog, Mahat, Græcia, Sin, Choraſan, 5
& Perſia. Filii Turcharum, 6
Slavonia, Francia, & Jargjan. Filii 7
Græciæ, Miſſa, Tharſus, Cyprus,
& Adena. Filii Ham, Æthiopia, 8
Ægyptus, Coptitæ, & Chanaan.
Filii Chus, Saba, Zevila, Zoghava, 9
Alphacu, & Aldams. Filii Alphacu,
Sindia, & Hindia. Præterea 10
Chus genuit Nemrodem: & is cepit
eſſe potens in terra. Meſraim genuit 11
Saydæos, Bahanſæos, Tenniſæos, Caramanæos,
Alyamanæos, & Alexandrinos, 12
è quibus prodiêre Paleſtini,
& Demiatæi. Chanaan genuit Saidon 13
primogenitum ſuum, & Heth, Et 14
Jebuſæos, Amoræos, Gergoſæos, Heveos, 15
Aracæos, Tripolitanos, Arudæos, 16
Semaritas, & Hamathenſes.
Filii Sem, Choraſtan, & Armenia. 17
Filii Armeniæ, Alghûta, Albûla,
Gharameca, Mas, & Mauſel. Arphachſad 18
genuit Saleh: Saleh genuit
Eber: Eber etiam genuit duos filios, 19
quorum alter eſt Caſem, quòd temporibus
ejus diviſi fuerint incolæ terræ:
nomen autem fratris ejus, Cahtan.
Genuitque Cahtan Elmodadum, Saleph, 20
Haſarmoth, Jarch, Haduram, 21
Ozil, Decla, Obal, Abimael, Saba, 22
Ophir, Zevila, Jobab: omnes iſti ſunt 23
filii Cahtan. Hi verò ſunt qui progeniti 24
fuerunt Samo: Arphachſad genuit
Saleh, Saleh genuit Eber, Eber genuit 25
Phalegh, Phalegh genuit Aru, Aru genuit 26
Sarugh, Sarugh genuit Naborem,
Nabor genuit Tarch, Tareh genuit 27
Abram, is eſt Abraham. Filii Abrahami, 28
Iſhac, & Iſmael. Filii Iſmaelis, 29
Nabajoth primogenitus ejus, Cedar, Adbal,
Mabſam, Maſmaa, Duma, Maſa, 30
Hadad, Tema, Netur, Nephis, 31
& Cadma: hi ſunt filii Iſmaelis filii
Abrahami.

דִּבְרֵי הַיָּמִים א: ב

filii Et .Suah & ,Iſbach & ,Midian & ,Medan & ,Jochſan & ,Zimran peperit ; Abraham concubinæ Cheturah filii Et
32 וּבְנֵי קְטוּרָה פִּילֶגֶשׁ אַבְרָהָם יָלְדָה אֶת־זִמְרָן וְיָקְשָׁן וּמְדָן וּמִדְיָן וְיִשְׁבָּק וְשׁוּחַ וּבְנֵי
filii iſti Omnes .Eldahah & ,Habidah & ,Chanoch & ,Hepher & ,Ephah ,Midian filii Et .Dedan & , Seba ,Jochſan
33 יָקְשָׁן שְׁבָא וּדְדָן׃ וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנוֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי
,Jehus & ,Rehuel ,Eliphaz ,Heſau Filii .Iſrael & ,Heſau ,Iſchac Filii .Iſchac Abraham genuit Et .Cheturah
35 34 קְטוּרָה׃ וַיּוֹלֶד אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק עֵשָׂו וְיִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז רְעוּאֵל וִיעוּשׁ
Filii .Hamalech & ,Timnah & ,Chenaz ,Ghahetham & ,Sephi ,Omar & ,Teman ,Eliphaz Filii .Corach & ,Jahalam &
37 36 וְיַעְלָם וְקֹרַח׃ בְּנֵי אֱלִיפָז תֵּימָן וְאוֹמָר צְפִי וְגַעְתָּם קְנַז וְתִמְנָע וַעֲמָלֵק׃ בְּנֵי
,Eſer & ,Diſon & ,Hanah & ,Sibhon & ,Sobal & ,Lotan ,Sehir filii Et .Mizzah & ,Sammah ,Zerach ,Nachath , Rehuel
38 רְעוּאֵל נַחַת זֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה׃ וּבְנֵי שֵׂעִיר לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה וְדִישֹׁן וְאֵצֶר
,Hebal & ,Manachath & ,Haljan ,Sobal Filii .Timnah ,Lotan ſoror & :Homam & ,Chori ,Lotan filii Et .Diſan &
40 39 וְדִישָׁן׃ וּבְנֵי לוֹטָן חֹרִי וְהוֹמָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע׃ בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְיָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל
,Ithran & ,Esban & ,Chamran ,Diſon filii & : Diſon ,Hanah Filii .Hanah & ,Ajah ,Sibhon filii & : Onam & ,Sephi
41 שְׁפִי וְאוֹנָם וּבְנֵי צִבְעוֹן אַיָּה וַעֲנָה׃ בְּנֵי עֲנָה דִּישׁוֹן וּבְנֵי דִישׁוֹן חַמְרָן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן
qui reges iſti Et .Aran & ,Hus ,Diſan Filii .Jabachan ,Zahavan & ,Bilhan , Eſer Filii .Cheran &
43 42 וּכְרָן׃ בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן יַעֲקָן בְּנֵי דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
ejus civitatis nomen & ,Behor filius Belah :Iſrael filios *in regem regnare ante* ,Edom terra in regnaverunt
מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ
regnavit & ,Jobab eſt mortuus Et .Boſrah de Zerach filius Jobab eo pro regnavit & ,Belah eſt mortuus Et .Dinhabah
45 44 דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ
Midian *percutiens* ,Bedad filius Hadad eo pro regnavi & ,Chuſam eſt mortuus Et .Temani terra de Chuſam eo pro
46 תַּחְתָּיו חוּשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חוּשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן־בְּדַד הַמַּכֶּה אֶת־מִדְיָן
.Maſrechah de Samlah eo pro regnavit & ,Hadad eſt mortuus Et .Havith ejus civitatis nomen Et .Moab agro in
47 בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֲוִית׃ וַיָּמָת הֲדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃
Bahalchanan eo pro regnavit & ,Saul eſt mortuus Et .flumine Rechoboth de Saul eo pro regnavit & ,Samlah eſt mortuus Et
49 48 וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן
,ejus uxoris nomen & : Pahi ejus urbis nomen & ,Hadad eo pro regnavit & ,Bahalchanan eſt mortuus Et .Hachbor filius
50 בֶּן־עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת בַּעַל חָנָן וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
dux ,Timnah *millenarius* ,Edom *millenarii* fuerunt Et .Hadad eſt mortuus Et .Mezahab filiæ Matred filia ,Mehetabel
51 מְהֵיטַבְאֵל בַּת־מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב׃ וַיָּמָת הֲדָד וַיִּהְיוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף
.Mibſar dux ,Teman dux ,Chenaz Dux .Pinon dux ,Elah dux ,Aholibamah Dux .Jetheth dux , Haljah
53 52 עַלְיָה אַלּוּף יְתֵת׃ אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃ אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף מִבְצָר׃
.Edom duces Iſti .Hiram dux ,Magdiel Dux
54 אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם׃

CAP. II. ב

.Zebulun & , Iſſachar ; Jehudah & , Levi , Simhon , Reuben : Iſrael filii Iſti
1 אֵלֶּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה יִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן׃

Verſio VULG. LAT.

Filii autem Ceturæ concubinæ Abraham, quos
genuit; Zamran, Iecſan, Madan, Madian, Jeſboc, 32
& Sue. Porrò filii Iecſan; Saba, & Dadan. Filii
autem Dadan; Aſſurim, & Latuſſim, & Laomim.
Filii autem Madian; Epha, & Epher, & Henoch,
& Abida, & Eldaa: omnes hi, filii Ceturæ. 33
Genuit autem Abraham Iſaac: cujus fuerunt filii,
Eſau & Iſrael. Filii Eſau; Eliphaz, Rahuel, 34
Jehus, Ihelom, & Core. Filii Eliphaz; Theman, 35
Omar, Sephi, Gathan, Cenez, Thamna, Amalec. 36
Filii Rahuel; Nahath, Zara, Samma, Meza. Filii 37 38
Seir; Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Diſon, Eſer,
Diſan. Filii Lotan; Hori, Homam. Soror autem
Lotan fuit Thamna. Filii Sobal; Alian, & Ma- 39
nahath, & Ebal, Sephi, & Onam. Filii Sebeon; 40
Aia & Ana. Filii Ana; Diſon. Filii Diſon;
Hamram, & Eſeban, & Jethran, & Charan. Filii 41
Eſer; Balaan, & Zauan, & Jacan. Filii Diſan; 42
Hus & Aran. Iſti ſunt reges, qui imperaverunt 43
in terra Edom, antequàm eſſet rex ſuper filios
Iſrael; Bale filius Beor: & nomen civitatis ejus,
Denaba. Mortuus eſt autem Bale, & regnavit
pro eo Iobab filius Zare de Boſra. Cúmque & 44
Iobab fuiſſet mortuus, regnavit pro eo Huſam de 45
terra Themanorum. Obiit quoque & Huſam, 46
& regnavit pro eo Adad filius Badad, qui percuſſit Madian in terra Moab: & nomen civitatis
ejus, Auith. Cúmque & Adad fuiſſet mortuus,
regnavit pro eo Semla de Maſreca. Sed & 47
Semla mortuus eſt, & regnavit pro eo Saul de 48
Rohoboth, quæ juxta amnem ſita eſt. Mortuo 49
quoque Saul, regnavit pro eo Balanan filius
Achobor. Sed & hic mortuus eſt, & regnavit 50
pro eo Adad: cujus urbis nomen fuit Phau, & appellata eſt uxor ejus Meetabel filia Matred filiæ
Mezaab. Adad autem mortuo, duces pro regibus 51
in Edom eſſe cœperunt; dux Thamna, dux Alua,
dux Ietheth, Dux Oolibama, dux Ela, dux Phi- 52
non, Dux Cenez, dux Theman, dux Mabſar, 53
Dux Magdiel, dux Hiram. Hi duces Edom. 54

CAP. II.

Filii autem Iſrael; Ruben, Simeon, Levi, Iuda, 1
Iſſachar, & Zabulon,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܒܢܝ̈ܗ ܕܩܛܘܪܐ ܦܠܩܬܗ ܕܐܒܪܗܡ ܀ ܙܡܪܢ. ܘܝܩܫܢ. ܘܡܕܢ. ܘܡܕܝܢ. ܘܣܒܩ.
33 ܘܫܘܚ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܩܫܢ. ܫܒܐ. ܘܕܪܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܕܝܢ. ܥܝܦܐ. ܘܥܦܪ. ܘܚܢܘܟ.
34 ܘܐܒܝܕܢ. ܘܐܠܕܥܐ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܗ ܕܩܛܘܪܐ. * ܘܐܘܠܕ ܐܒܪܗܡ ܠܐܝܣܚܩ.
35 ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܚܩ ܥܣܘ. ܘܐܝܣܪܝܠ. * ܒܢܘܗܝ ܕܥܣܘ ܐܠܝܦܙ. ܘܪܥܘܐܝܠ.
36 ܘܝܥܘܫ. ܘܥܝܠܡ. ܘܩܘܪܚ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܠܝܦܙ ܀ ܬܝܡܢ. ܘܐܘܡܪ. ܘܨܘܦ. ܘܓܥܬܡ.
37 38 ܘܩܢܙ. ܘܬܡܢܥ. ܘܥܡܠܝܩ. * ܒܢܘܗܝ ܕܪܥܘܐܝܠ. ܢܚܬ. ܘܙܪܚ. ܫܡܐ. ܘܡܙܐ. * ܒܢܘܗܝ
39 ܕܣܥܝܪ ܀ ܠܘܛܢ. ܫܘܒܠ. ܘܨܒܥܘܢ. ܘܥܢܐ. ܘܕܘܫܢ. ܘܐܣܪ. ܘܕܝܫܢ. * ܒܢܘܗܝ ܕܠܘܛܢ ܀
40 ܚܘܪܪ. ܘܗܘܡܡ. ܘܚܬܗ ܕܠܘܛܢ ܬܡܢܥ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܘܒܠ ܀ ܥܢܘܢ. ܘܡܢܚܬ.
41 ܘܥܘܒܠ. ܘܫܘܦܪ. ܘܐܘܝܡ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܨܒܥܘܢ ܀ ܐܢܐ. ܘܥܢܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܥܢܐ ܀ ܕܝܫܘܢ.
42 ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܝܫܘܢ ܀ ܚܡܪܢ. ܘܐܫܟܢ. ܘܝܬܪܢ. ܘܟܪܢ. * ܒܢܘܗܝ ܕܐܣܪ ܀ ܟܠܚܢ.
43 ܘܙܡܘܢ. ܘܝܥܩܢ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܝܫܢ ܀ ܥܘܨ. ܘܐܪܡ. * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܠܟܘ ܒܐܪܥܐ
ܕܐܕܘܡ. ܥܕܡ ܕܠܐ ܢܡܠܟ ܡܠܟܐ ܒܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܒܐܕܘܡ ܀ ܒܠܥ ܒܪ ܒܥܘܪ.
44 ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܕܝܗܒ. * ܘܡܝܬ ܒܠܥ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܝܘܒܒ ܀ ܒܪ ܙܪܚ ܡܢ ܒܘܨܪ.
45 * ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܚܫܘܡ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ. * ܘܡܝܬ ܚܫܘܡ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܗܕܕ ܒܪ
46 47 ܒܕܕ ܀ ܕܩܛܠ ܠܐܕܘܡܝܐ ܀ ܒܦܩܥܬܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܓܘܝܬ. * ܘܡܝܬ ܗܕܕ.
48 ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܫܡܠܐ ܡܢ ܡܣܪܩܐ. * ܘܡܝܬ ܫܡܠܐ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܫܐܘܠ ܡܢ ܪܚܒܘܬ
49 ܢܗܪܐ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܒܥܠܚܢܢ ܒܪ ܥܟܒܘܪ. * ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܗܕܕ.
50 ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܀ ܦܥܘ. ܘܫܡܐ ܕܐܢܬܬܗ ܡܗܝܛܒܐܝܠ. ܒܪܬ ܡܛܪܝܕ. ܒܪ ܡܝܙܗܒ.
51 ܘܡܝܬ ܗܕܕ. * ܘܗܘܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܕܘܡ. ܪܒܐ ܬܡܢܥ. ܪܒܐ ܥܢܘܐ. ܪܒܐ ܐܝܬܝܬ. * ܪܒܐ
52 53 ܐܗܠܝܒܡܐ. ܪܒܐ ܐܝܠܐ. ܪܒܐ ܦܝܢܘܢ. * ܪܒܐ ܩܢܙ. ܪܒܐ ܬܝܡܢ. ܪܒܐ ܡܒܨܪ. * ܪܒܐ
54 ܡܓܕܝܐܝܠ. ܪܒܐ ܓܝܪܡ. ܗܠܝܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܕܘܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܪܘܒܝܠ. ܫܡܥܘܢ. ܠܘܝ. ܝܗܘܕܐ. ܐܝܣܟܪ. ܙܒܘܠܘܢ.

Filii Centuræ concubinæ Abrahami, 32
ſunt Zamran, Jacſan, Madan, Medjan,
Sebac, & Sevah. Filii Jacſan, Seba,
& Daran. Filii Medjan, Epha, & 33
Apher, Henoch, Abidan, & Eldaa:
hi omnes ſunt filii Centuræ. Genuit 34
ergò Abraham Iſhacum: filii verò
Iſhaci ſunt, Eſau, & Iſrael. Filii Eſau, 35
Eliphaz, Ravel, Jeus, Ilam, & Corah. Filii Eliphaz, Theman, Omar, 36
Suph, Gaatham, Cenaz, Themnaa,
& Amalec. Filii Ravelis, Nahath, 37
Zerah, Sama, & Maza. Filii Seir, 38
Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Doſan,
Aſar, & Daiſan. Filii Lotanis, Horar, 39
& Homam; ſoror autem Lotanis,
Themna. Filii Sobal, Anuan, Man- 40
hath, Obal, Sophar, & Ojam. Filii
Sebeon, Ana, & Aana. Filii Aanæ, 41
Diſon. Filii Diſonis, Hamran, Aſcan,
Jethran, & Charan. Filii Aſar, 42
Chalhan, Zamon, & Jaacan. Filii
Diſon, Us, & Aram. Hi ſunt reges 43
qui regnârunt in terra Adum: antequam regnaret rex ullus inter Iſraelitas, regnavit in Adum Balaa filius
Beor: & nomen civitatis ejus, Daihab. Mortuo Balao, regnavit poſt 44
eum Jobab filius Zarch de Boſar. Poſt 45
hunc regnavit Heſom de terra Auſtrali. Mortuo Heſom, regnavit poſt 46
eum Hadad filius Badad, qui interfecit Adumæos in campis Moabitarum: nomen civitatis ejus, Gavith. Mortuo Hadade, regnavit poſt 47
eum Samla de Maſerca. Mortuo 48
Samla, regnavit poſt eum Saul de
Rahboth fluminis. Mortuo Saule, 49
regnavit poſt eum Beelhanan filius
Abchor. Poſt hunc regnavit Hadad: 50
& nomen civitatis ejus Phau: nomen
autem uxoris ejus, Maheruael filia
Matrid filii Mizahab: deinde mortuus eſt Hadad. Principes autem A- 51
dum fuerunt, princeps Tamna, princeps Anua, princeps Ithith, Princeps 52
Ahlibama, princeps Ila, princeps Phinon, Princeps Cenaz, princeps The- 53
man, princeps Mabſar, Princeps 54
Magdiel, princeps Ghiram: iſti ſunt
principes Adum.

CAP. II.

Hi ſunt filii Iſraelis: Rubil, Simeon, 1
Levi, Juda, Iſachar, Zebolon,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ ὑοὶ Χεττούρας παλλακῆς Ἀβραάμ· ϗ ἔτεκεν (π) αὐτῷ τ̃ Ζεμβρὰμ, Ἰεξὰν, Μαδιὰμ, Μαδὰμ, Σοβὰκ, Σωέ. ϗ ὑοὶ
33 (ρ) Ἰεξὰν, Δαιδὰν ϗ Σαβαΐ. Καὶ ὑοὶ Μαδιὰμ, Γεφὰρ, ϗ Ὀφὲρ, ϗ Ἐνὼχ, ϗ Ἀβιδὰ, ϗ (σ) Ἐλδαδά· πάντες ἦτοι
34 35 ὑοὶ Χεττούρας. Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τ̃ Ἰσαάκ. ϗ ὑοὶ Ἰσαὰκ, (τ) Ἰακὼβ, ϗ Ἡσαῦ. Ὑιοὶ Ἡσαῦ, Ἐλιφὰζ, ϗ Ῥα-
36 γουὴλ, ϗ Ἰεὺλ, ϗ Ἰεγλὸμ, ϗ Κορέ. Ὑιοὶ Ἐλιφὰζ, Θαιμὰν, ϗ Ὠμὰρ, Σωφὰρ, ϗ (υ) Γοωθὰμ, ϗ (φ) Κενὲζ, ϗ
37 38 Θαμνὰ, ϗ Ἀμαλήκ. Καὶ ὑοὶ Ῥαγουὴλ, Ναχὲς, Ζαρὲ, (χ) Σομὲ, ϗ Μοζέ. Ὑιοὶ Σηὶρ, Λωτὰν, Σωβὰλ,
39 Σεβεγὼν, Ἀνὰ, Δησὼν, (ψ) Ὠσὰρ, ϗ Δισάν. Καὶ ὑοὶ Λωτὰν, Χορρὶ, ϗ Αἱμὰν, ἀδελφὴ ἣ Λωτὰν Θαμνά.
40 Ὑιοὶ Σωβὰλ, (ω) Ἀλὼν, Μαχανὰθ, Ταιβὴλ, Σωφὶ, ϗ Ὠνάν. ὑοὶ ἣ Σεβεγὼν, (α) Ἀϊὰ, ϗ Σωνάν.
41 42 ὑοὶ Σωνὰν, Δαισών. Ὑιοὶ ἣ Δαισὼν, Ἐμβρὼν, ϗ Ἀσεβὼν, ϗ Ἰεθρὰμ, ϗ Χαρράν. Καὶ ὑοὶ (β) Ὠσὰρ,
43 Βαλαὰμ, ϗ Ζουκὰμ, ϗ Ἀκάν. ὑοὶ Δισὰν, Ὦς, ϗ Ἀράν. Καὶ ἦτοι οἱ βασιλεῖς (γ) αὐτῶν· Βαλὰκ
44 ὑὸς Βεὼρ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά. Καὶ ἀπέθανε Βαλὰκ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἰωβὰβ
45 ὑὸς Ζαρὰ ἐκ Βοσόῤῥας. Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβὰβ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἀσὸμ (δ) ἐκ γῆς Θαι-
46 μανῶν. Καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἀδὰδ ὑὸς Βαρὰδ, ὁ πατάξας Μαδιὰμ ἐν
47 τῷ πεδίῳ Μωὰβ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ (ε) Γεθαίμ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (ζ)
48 Σεβλὰ ἐκ Μασεκκάς. (η) Καὶ ἀπέθανε Σεβλὰ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ (θ) Ῥωβὼθ τ̃
49 50 παρὰ ποταμόν. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (ι) Βαλαεννὼρ ὑὸς Ἀχωβώρ. Καὶ ἀπ-
έθανε (κ) Βαλαεννὼρ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (λ) Ἀδὰδ ὑὸς Βαρὰδ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, (μ)
51 52 Φογώρ. Ἡγεμόνες Ἐδώμ· ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλαδὰ, ἡγεμὼν (ν) Ἰεθὲρ, Ἡγεμὼν Ἐλιβαμὰς,
53 54 ἡγεμὼν Ἠλὰς, ἡγεμὼν Φινὼν, Ἡγεμὼν Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν (ξ) Βαβσὰρ, Ἡγεμὼν
Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν (ο) Ζαφωίν· ἦτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ.

Et filii Chetturæ concubinæ Abrahæ. Et genuit ei Zembram, Jexan, 32
Madiam, Madam, Sobac, Soe. Et filii Jexan, (b) Dædan, & Sabai. Et 33
filii Madiam, Gephar, & Opher, & Enoch, & Abida, & Eldada.
Omnes hi filii Chetturæ. Et genuit Abraham, Iſaac. Filii Iſaac, Ja- 34
cob, & Eſau. Filii Eſau, Eliphaz, & Raguel, & Jeul, & Jeglom, 35
& Core. Filii Eliphaz, Thæman, & Omar, Sophar, & Goothæm, & 36
Cenez, & Thamna, & Amalec. Et filii Raguel, Naches, Zare, Some, 37
& Moze. Filii Seir, Lotan, Sobal, Sebegon, Ana, Deſon, Oſar, & 38
Diſan. Et filii Lotan, Chorri, & Æman: Soror autem Lotan Thamna. 39
Filii Sobal, Alon, Machanath, Tebel, Sophi, & Onan. Filii autem Sebegon, 40
Aeth, et Sonan. Filii Sonan, Dæſon. Filii autem Deſon, Emeron, & Aſebon, 41
& Jethram, & Charran. Et filii Oſar, Balaam, & Zucam, & Acan. Filii 42
Diſan, Os, & Aran. Et hi (i) reges eorum. Balac filius Beor: & no- 43
men civitati ejus, Dennaba. Et mortuus eſt Balac: & regnavit pro eo 44
Jobab filius Zara de Boſorra. Et mortuus eſt Jobab: & regnavit pro eo 45
Aſom de terra Thæmanon. Et mortuus eſt Aſom, & regnavit pro eo 46
Adad filius Barad, qui percuſſit Madiam in campo Moab: & nomen
civitati ejus, Gethem. Et mortuus eſt Adad; & regnavit pro eo 47
Sebla de Maſecca. Et mortuus eſt Sebla: & regnavit pro eo Saul 48
de Roobóth, qui trans flumen. Et mortuus eſt Saul: & regnavit pro 49
eo Balaennor filius Achobor. Et mortuus eſt Balaennor: & regnavit pro 50
eo (k) Adad filius Barad: et nomen civitati ejus, (l) Phogor. Duces Edom, 51
Dux Thamna, Dux Golada, Dux Jether: Dux Elibamas, Dux Elas, 52
Dux Phinon: Dux Cenez, Dux Thæman, Dux Babſar: Dux Mage- 53 54
diel, Dux (m) Zaphoin. Hi duces Edom.

MS.A. (π) ὑὸν αὐτῷ τὸν Ζεμβρὰν, ϗ Ἰεκσὰν, ϗ Μαδὰν, ϗ Μαδιὰν, Ἰεσβὼκ, Σωυέ. (ρ) Ἰεκσὰν, Σαβὰ ϗ Δαιδάν. καὶ ὑοὶ Δαιδὰν, Ῥαγουὴλ, ϗ Ναβδαιὴλ, ϗ Ἀσσουριεὶμ, ϗ Λατουσιεὶμ, ϗ Λοωμείν. Καὶ ὑοὶ Μαδιὰμ, Γαιφὰρ, (σ) Ἐλδαά· (τ) ϗ Ἡσαῦ ϗ Ἰακώβ. (υ) Γοθὰμ, (φ) Κεζέζ. Θαμνὰ ἣ ἡ παλλακὴ Ἐλιφὰζ ἔτεκεν * αὐτῇ τὸν Ἀμαλήκ. Καὶ ὑοὶ Ῥαγουὴλ, Ναχὲθ, (χ) Σομμὲ, ϗ Μοχέ. Καὶ ὑοὶ (ψ) ϗ Ἀσὰρ, ϗ Ῥισάν. (ω) Ἰωλὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γαοβὴλ, ϗ Σωφὰρ, (α) Ἀιὰ, ϗ Ὠνάμ. Οὗτοι ἣ ὑοὶ Ἀνὰ, Δαισών. ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀνά. Καὶ ὑοὶ Δαισὰν, Ἀμαδὰ, ϗ Ἰεσεβὰν, ϗ Ἰεθρὰν, (β) Ἀσὰς, Βαλαὰν, ϗ Ἀζουκὰν, ϗ Ἰωακὰν, ϗ Οὐκάμ. ὑοὶ ἣ Δαισὼν, Ὦς, ϗ Ἀῤῥάν. (γ) αὐτῶν, οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς ὑοῖς Ἰσραήλ· Βαλὰκ (δ) ἐκ τ̃ γῆς (ε) Γεθθάμ. (ζ) Σαμαὰ ἐκ (η) Ἀπέθανεν ἣ Σαμαὰ, ϗ (θ) Ῥοωβὼθ (ι) Βαλαεννὼν ὑὸς Ἀχοβώρ. (κ) Βαλαεννὼν ὑὸς Ἀχοβὼρ, ϗ (λ) Ἀδὰδ, ϗ ὄνομα (μ) Φογὼρ, ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Ματράδ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἦσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ· * Ἡγεμόνες Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλὰς (ν) Ἰεθὲθ, (ξ) Μαβσὰς, (ο) Ἡράμ· ἦτοι

ΚΕΦ. β′.

1 (α) Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ὑῶν Ἰσραήλ· Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, (β) Ἰούδα, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλὼν,

MS.A. (α) Καὶ ταῦτα (β) Ἰούδας,

CAP. II.

Hæc (a) nomina filiorum Iſrael: Ruben, Symeon, Levi, Juda, Iſſachar, Zabulon,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 * وبنوا قنطورا من ابراهيم * زمران * ويقسان * ومدان * ومدين * ويسبق * وسوح * وبنوا
33 يقسان * سبا * ودان * وبنو ددان * اسوريم * ولطسيم * واميم * وبنوا مدين * عفا * وعافر *
34 واحنوح * وابيداع * والدعا * هولاء بنوا قنطورا امراة ابراهيم * واولد ابراهيم اسحاق * وبنوا
35 اسحاق * عيص * ويعقوب وهو اسرايل * وبنو عيص * اليفاز رعوايل * يعوس * ويعلم * وقورح *
36 * وبنوا اليفاز * تيمن * واومر * وصفوا * عغتم * وقنز * وتمنع كانت سرية لاليفاز بن العيص
37 38 فولدت له عماليق * وبنوا رعوايل * نحث * وزرح * وسما * ومزا * وبنو ساعير * لوطن * وسوبل *
39 وصبعون * واعنا * وديسون * اصر * ديسن * وبنو لوطن * حوري * وهومم * واخت لوطن
40 تمناع * وبنو سوبل * علوان * ومنحت * وعوبال وسفو * واونام * وبنوا صبعون * ايا * واعنا * وهو
41 الذي استخرج البغال حين كان يرعى حمير ابيه صبعون في البرية * وبنو عانا * ديسون *
42 واهليبما * وبنو ديسون * حمدان * واسبان * ويثرن * وكرن * وبنو اصر بلهان وزعون * وعقن *
وبنو ديسن * عوص * واران *

43 * وهاولاء الملوك الذين ملكوا في ارض ادوم * قبل ان يملك ملكا لبني اسرايل *

44 اول من ملك في ادوم * بالع بن باعور * واسم قريته دنهبه * * ومات بالع * وملك
45 46 بعده يوبب بن زرح من البصرة * ومات يوبب * وملك بعده حاسوم من ارض اليمن * ومات
حاسوم * وملك بعده هدد بن بدد الذي قتل المدينيين في صياع مواب * واسم قريته عويت *
47 48 * ومات هدد * وملك بعده سملا من المشرق * ومات سملا * وملك بعده ساوول من رحبة
49 50 النهر * ومات ساوول * وملك بعده بعلحنن بن عكبور * ومات وملك بعده هدر * واسم
51 قريته فاعوا * واسم امراته مهطيال ابنة مطراد ابن ماء الذهب * ومات هدر * وهذه
52 53 اسماء صناديد ادوم * تمناع * علون * يتيت * اهليبما * ايلا * فينون * قنز * تيمن * مبصر *
* مجديال * عيرم *

Filii verò Centuræ ex Abrahamo geniti, 32
Zamran, Jecſan, Maddan, Medjan,
Jesbac, & Suah. Filii Jecſan, Saba,
& Dedan. Filii Dedanis, Aſurim,
Lotſim, & Ommim. Filii Med- 33
janis, Epha, Apher, Enoch, Abidan, &
Eldaa: hi ſunt filii Centuræ uxoris
Abrahami. Genuit ergò Abrahamus Iſha- 34
cum: filii Iſhaci ſunt Eſau, & Jacob,
is eſt Iſrael. Filii Eſau, Eliphaz, Ra- 35
vael, Jeus, Jaalam, & Corah. Filii 36
Eliphaz, Teman, Omar, Saphu, Gaa-
tam, & Cenaz: Temnaa etiam quæ
erat concubina Eliphazi filii Eſau, pe-
perit ei Amalecum. Filii Ravaelis, 37
Nabath, Zerah, Samma, & Meza.
Filii Seir, Lotan, Sobal, Sebeon, Aena, 38
Diſon, Aſar, Daiſan. Filii Lotanis 39
Huri, Homam, & ſoror Lotanis Tem-
na. Filii Sobal, Alvan, Manhath, 40
Obal, Saphu, & Onam. Filii Sebeo-
nis, Ana, & Aena; is produxit mulos
cùm paſceret aſinos patris ſui Sebeonis
in deſerto. Filii Aenæ, Diſon, & 41
Ablibama. Filii Diſonis, Hamdan,
Asban, Jethran, & Charan. Filii Aſa- 42
ris, Belhan, Zaavan, & Acan. Filii
Daiſanis, Us, & Aran.

Hi ſunt reges qui regno potiti ſunt in terra Edom, antequam regnâſſet rex ullus inter filios Iſraelis. 43

Primus qui regnavit in Edom, fuit Balaa
filius Beoris: & nomen civitatis ejus
Denbaba. Mortuus eſt autem Balaa, 44
regnavitque poſt eum Jobab filius Zerah
è Baſra. Cùmque mortuus eſſet Jobab, 45
regnavit poſt eum Haſom è regione Al-
yunan. Mortuus eſt autem Haſom, regna- 46
vitque poſt eum Hadad filius Badadis,
qui Medjanitas peremit in pagis Moab:
& nomen civitatis ejus, Avith. Mor- 47
tuo Hadade, regnavit poſt eum Samla
è Maſrec. Mortuus eſt autem Samla, 48
regnavitque poſt eum Saul è Rababath
fluvii. Cùmque mortuus eſſet Saul, re- 49
gnavit poſt eum Baalhanan filius Ach-
boris. Hoc mortuo regnavit poſt ipſum 50
Hadar: & nomen civitatis ejus, Phau:
nomen verò uxoris illius, Mahtael filia
Matrad filii Aquæ-aureæ. Deinde
mortuus eſt Hadar. Hæc autem ſunt 51
nomina nobilium Edom: Tamna, Alvan,
Jethbith, Ablibama, Ila, Phinon, 52
Cenaz, Teman, Mabſar, Maghdiel, 53
Iram.

* الفصل الثاني *

1 * وهولاء بنو يعقوب اسرايل * روبال * سمعون * لاوي * يهودا * ايساخر * زبولون *

CAP. II.

Hi ſunt filii Jacobi Iſraelis: Ru- 1
bel, Simeon, Levi, Jehuda, Iſachar,
Zabulon,

דִּבְרֵי הַיָּמִים א׃ ב

.Bath de ei ſunt nati tres ,Selah & ,Onan & ,Her ;Jehudah Filii .Aſer & ,Ghad ,Naphtali ,Binjamin & ,Joſeph ,Dan

3 2 דָּן יוֹסֵף וּבִנְיָמִן נַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה שְׁלוֹשָׁה נוֹלַד לוֹ מִבַּת

peperit ejus nurus Thamar Et .eum occidit & ,Domini oculis in malus Jehudah primogenitus Her fuit Et .Chenahanitide Suah

4 שׁוּעַ הַכְּנַעֲנִית וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִיתֵהוּ׃ וְתָמָר כַּלָּתוֹ יָלְדָה

,Zimri ,Zerah filii Et .Chamul & ,Cheſron ,Peres Filii .quinque ,Jehudah filii Omnes .Zerah & ,Peres ei

6 5 לּוֹ אֶת־פֶּרֶץ וְאֶת־זָרַח כָּל־בְּנֵי יְהוּדָה חֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־פֶרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל׃ וּבְנֵי זֶרַח זִמְרִי

eſt prævaricatus qui ,Iſrael turbator Hachar ,Charmi filii Et quinque ii omnes :Darah & ,Chalchol &,Heman & ,Ethan &

7 וְאֵיתָן וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וָדָרַע כֻּלָּם חֲמִשָּׁה׃ וּבְנֵי כַּרְמִי עָכָר עוֹכֵר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָעַל

.Chelubai & ,Ram & ,Jerachmeel ,ei ſunt nati qui Cheſron filii Et .Hazariah ,Ethan filii Et .anathemate in

9 8 בַּחֵרֶם׃ וּבְנֵי אֵיתָן עֲזַרְיָה׃ וּבְנֵי חֶצְרוֹן אֲשֶׁר נוֹלַד־לוֹ אֶת־יְרַחְמְאֵל וְאֶת־רָם וְאֶת־כְּלוּבָי׃

genuit Nachſon Et .Jehudah filiorum principem Nachſon genuit Haminadab & : Haminadab genuit Ram Et

11 10 וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן נְשִׂיא בְּנֵי יְהוּדָה׃ וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד

Iſai Et .Iſai genuit Hobed & ,Hobed genuit Bohaz Et .Bohaz genuit Salma & ,Salma

13 12 אֶת־שַׂלְמָא וְשַׂלְמָא הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז׃ וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי׃ וְאִישַׁי

.quintum Raddai ; quartum Nethanel .tertium Simha & ; ſecundum Abinadab & ; Eliab ſuum primogenitum genuit

14 הוֹלִיד אֶת־בְּכֹרוֹ אֶת־אֱלִיאָב וַאֲבִינָדָב הַשֵּׁנִי וְשִׁמְעָא הַשְּׁלִישִׁי׃ נְתַנְאֵל הָרְבִיעִי רַדַּי הַחֲמִישִׁי׃

.tres Haſahel & ,Joab & ,Abiſai ,Serujah filii Et .Abighail & Serujah ,eorum ſorores Et .ſeptimum David ,ſextum Oſem

16 15 אֹצֶם הַשִּׁשִּׁי דָּוִיד הַשְּׁבִעִי׃ וְאַחְיֹתֵיהֶם צְרוּיָה וַאֲבִיגָיִל וּבְנֵי צְרוּיָה אַבְשַׁי וְיוֹאָב וַעֲשָׂה־אֵל שְׁלֹשָׁה׃

Hazubah genuit Cheſron filius Chaleb Et .Iſmahelita Jether Hamaſa pater Et .Hamaſa genuit Abighail Et

18 17 וַאֲבִיגַיִל יָלְדָה אֶת־עֲמָשָׂא וַאֲבִי עֲמָשָׂא יֶתֶר הַיִּשְׁמְעֵאלִי׃ וְכָלֵב בֶּן־חֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־עֲזוּבָה

,Ephrath Chaleb ſibi accepit & :Hazubah eſt mortua Et .Ardon & ,Sobab & ,Jeſer ,ejus filii iſti Et .Jerioth & ,mulierem

19 אִשָּׁה וְאֶת־יְרִיעוֹת וְאֵלֶּה בָנֶיהָ יֵשֶׁר וְשׁוֹבָב וְאַרְדּוֹן׃ וַתָּמָת עֲזוּבָה וַיִּקַּח־לוֹ כָלֵב אֶת־אֶפְרָת

ad Cheſron eſt ingreſſus poſtea Et .Beſalel genuit Uri & : Uri genuit Chur Et .Chur ei peperit &

21 20 וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־חוּר׃ וְחוּר הוֹלִיד אֶת־אוּרִי וְאוּרִי הוֹלִיד אֶת־בְּצַלְאֵל׃ וְאַחַר בָּא חֶצְרוֹן אֶל־

genuit Segub Et .Segub ei peperit & ,annorum ſexaginta filius *ipſe* & ,eam accepit ipſe & ,Ghilhad patris Machir filiam

22 בַּת־מָכִיר אֲבִי גִלְעָד וְהוּא לְקָחָהּ וְהוּא בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־שְׂגוּב׃ וּשְׂגוּב הוֹלִיד

: eis ab Jair *villas* ,Aram & ,Gheſur accepit Et .Ghilhad terra in civitates tres & viginti ei fuerunt & ; Jair

23 אֶת־יָאִיר וַיְהִי־לוֹ עֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד׃ וַיִּקַּח גְּשׁוּר־וַאֲרָם אֶת־חַוֺּת יָאִיר מֵאִתָּם

Chaleb in Cheſron *mori poſt* Et .Ghilhad patris Machir filii iſti Omnes .civitates ſexaginta ejus *filias* & ,Chenath

24 אֶת־קְנָת וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ שִׁשִּׁים עִיר כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי מָכִיר אֲבִי־גִלְעָד׃ וְאַחַר מוֹת־חֶצְרוֹן בְּכָלֵב

primogeniti Jerachmeel filii fuerunt Et .Tecoah patrem Aſchur ei peperit & ,Abiah Cheſron uxor & , Ephrata

25 אֶפְרָתָה וְאֵשֶׁת חֶצְרוֹן אֲבִיָּה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־יְרַחְמְאֵל בְּכוֹר

; Hatarah ejus nomen & ,Jerachmeel ipſi altera uxor fuit Et .Achijah ,Oſem & ,Oren & ,Bunah & ,Ram primogenitus ,Cheſron

26 חֶצְרוֹן הַבְּכוֹר רָם וּבוּנָה וָאֹרֶן וָאֹצֶם אֲחִיָּה׃ וַתְּהִי אִשָּׁה אַחֶרֶת לִירַחְמְאֵל וּשְׁמָהּ עֲטָרָה

,Sammai Onam filii fuerunt Et .Hecher & Jamin & Mahas ,Jerachmeel primogeniti Ram filii fuerunt Et .Onam mater ipſa

28 27 הִיא אֵם אוֹנָם׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־רָם בְּכוֹר יְרַחְמְאֵל מַעַץ וְיָמִין וָעֵקֶר׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־אוֹנָם שַׁמַּי

.Moſid & Achban ei peperit & : Abihail Abiſur uxoris nomen Et .Abiſur &,Nadab,Sammai filii & :Jadah &

29 וְיָדָע וּבְנֵי שַׁמַּי נָדָב וַאֲבִישׁוּר׃ וְשֵׁם אֵשֶׁת אֲבִישׁוּר אֲבִיהָיִל וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַחְבָּן וְאֶת־מוֹלִיד׃

Verſio VULG. LAT.

Dan,Joſeph,Benjamin,Nephthali,Gad,et Aſer. Filii
Juda;Her,Onan, & Sela: hi tres nati ſunt ei de filia 2 3
Sue Chananitide. Fuit autẽ Her primogenitus Juda,
mal⁹ corã Dño,& occîdit eum. Thamar autẽ nur⁹
ej⁹ peperit ei Phares & Zara. Omnes ergò filii Juda, 4
quinque. Filii autẽ Phares;Heſron & Hamul. Filii
quoq; Zaræ;Zamri,et Ethan,et Eman,Chalchal quõ- 5 6
que,& Dara,ſimul quinq; .Filii Charmi;Achar,qui 7
turbavit Iſrael,& peccavit in furto anathematis.
Filii Ethan; Azarias. Filii autem Heſron qui na- 8 9
ti ſunt ei; Jerameel,& Ram,& Calubi. Porrò 10
Ram genuit Aminadab. Aminadab autem genuit
Nahaſſon, principem filiorum Juda. Nahaſſon 11
quoque genuit Salma,de quo ortus eſt Booz. Booz 12
verò genuit Obed,qui & ipſe genuit Iſai. Iſai au- 13
tem genuit primogenitũ Eliab, ſecundum Abina-
dab,tertium Simmaa, Quartum Nathanael, quin- 14
tum Raddai, Sextum Aſom,ſeptimũ David. Quo- 15 16
rum ſorores fuerunt, Saruia, & Abigail. Filii
Saruiæ; Abiſai,Joab,& Aſael,tres. Abigail autẽ ge- 17
nuit Amaſa, cujus pater fuit Jether Iſmahelites.
Caleb verò filius Heſron accepit uxorem nomine 18
Azuba,de qua genuit Jerioth: fuerúntque filii ejus,
Jaſer,& Sobab,& Ardon. Cúmq; mortua fuiſſet 19
Azuba,accepit uxorem Caleb, Ephrata: quæ pe-
perit ei Hur. Porrò Hur genuit Uri: & Uri genu- 20
it Bezeleel. Poſt hæc ingreſſus eſt Heſron ad fili- 21
am Machir patris Galaad,& accepit eam cùm eſſet
annorum ſexaginta: quæ peperit ei Segub. Sed & 22
Segub genuit Jair,& poſſedit viginti tres civitates
in terra Galaad. Cepítque Geſſur,& Aram,op- 23
pida Jair,& Canath,& viculos ejus ſexaginta civi-
tatũ: omnes iſti, filii Machir patris Galaad. Cùm 24
autem mortuus eſſet Heſron, ingreſſus eſt Caleb ad
Ephrata. Habuit quoque Heſron uxorem Abia, quæ
peperit ei Aſhur patrem Thecuæ. Nati ſunt autem 25
filii Jerameel primogeniti Heſron;Ram primogeni-
tus ejus,& Buna,& Aram,& Aſom,& Achia. Duxit 26
quoque uxorem alterã Jerameel,nomine Atara,quæ
fuit mater Onam. Sed & filii Ram primogeniti 27
Jerameel,fuerunt Moos,Jamin,& Achar. Onam au- 28
tem habuit filios;Semei,& Jada. Filii autẽ Semei;
Nadab, & Abiſur. Nomen verò uxoris Abiſur, 29
Abihail,quæ peperit ei Ahobban,& Molib.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 * ܘܕܢ. ܘܝܘܣܦ. ܘܒܢܝܡܝܢ. ܢܦܬܠܝ. ܓܕ. ܐܫܪ. * ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܝܪ. ܘܐܘܢܢ.
3 ܘܫܝܠܐ. ܗܠܝܢ ܬܠܬܐ ܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܡܢ ܒܬܫܘܥ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܘܗܘܐ ܥܝܪ ܒܘܟܪܗ ܕܝܗܘܕܐ.
4 ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ. * ܘܬܡܪ ܟܠܬܗ ܝܠܕܬ ܠܗ ܠܦܪܨ. ܘܠܙܪܚ. ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ
5 6 ܝܗܘܕܐ ܚܡܫܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܦܪܨ. ܚܨܪܘܢ. ܘܚܡܘܐܝܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܙܪܚ. ܙܡܪܝ. ܘܐܝܬܢ.
7 ܘܗܝܡܢ. ܘܟܠܟܘܠ. ܘܕܪܕܥ. ܟܠܗܘܢ ܚܡܫܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܟܪܡܝ. ܥܟܪ ܥܟܘܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ.
8 9 ܕܥܒܕ ܒܚܪܡܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܝܬܢ. ܥܙܪܝܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܚܨܪܘܢ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ. ܪܚܡܐܝܠ.
10 ܘܪܡ. ܘܣܠܟܝ. * ܘܪܡ ܐܘܠܕ ܠܥܡܝܢܕܒ. ܘܥܡܝܢܕܒ ܐܘܠܕ ܠܢܚܫܘܢ ܪܫܐ ܕܒܢܝ
11 12 ܝܗܘܕܐ. * ܘܢܚܫܘܢ ܐܘܠܕ ܠܫܠܡܐ. ܘܫܠܡܐ ܐܘܠܕ ܠܒܥܙ. * ܘܒܥܙ ܐܘܠܕ ܠܥܘܒܪ. ܘܥܘܒܪ
13 ܐܘܠܕ ܠܐܝܫܝ. * ܘܐܝܫܝ ܐܘܠܕ ܠܒܘܟܪܗ ܠܐܠܝܐܒ. ܘܠܐܒܝܢܕܒ ܬܢܝܢܐ. ܘܫܡܥܐ ܬܠܝܬܝܐ.
14 15 * ܘܢܬܢܐܝܠ ܪܒܝܥܝܐ. ܘܕܪܝ ܚܡܝܫܝܐ. ܘܐܘܣܡ ܫܬܝܬܝܐ. * ܘܐܠܝܗܘ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܕܘܝܕ
16 ܬܡܝܢܝܐ. * ܘܬܪܬܝܢ ܐܚܘܬܗܘܢ. ܨܪܘܝܐ. ܘܐܒܝܓܝܠ. ܘܒܢܝܗ ܕܨܪܘܝܐ ܐܒܝܫܝ. ܘܝܘܐܒ
17 18 ܘܥܣܐܝܠ ܬܠܬܐ. * ܘܐܒܝܓܝܠ ܝܠܕܬ ܠܥܡܫܐ. ܘܐܒܘܗܝ ܕܥܡܫܐ ܝܬܪ. * ܘܟܠܒ
ܒܪ ܚܨܪܘܢ. ܐܘܠܕ ܡܢ ܥܪܘܒܐ ܐܢܬܬܗ ܠܝܕܝܥܘܬ. ܘܗܠܝܢ ܒܢܝܗ. ܕܟܪ. ܐܫܪ. ܘܝܘܒܒ.
19 20 ܘܐܕܘܢ. * ܘܡܝܬܬ ܥܪܘܒܐ. ܘܢܣܒ ܠܗ ܟܠܒ ܠܐܦܪܬ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܚܘܪ. * ܘܚܘܪ ܐܘܠܕ
21 ܠܐܘܪܝ. ܘܐܘܪܝ ܐܘܠܕ ܠܒܨܠܐܝܠ. * ܘܒܬܪܟܢ ܥܠ ܚܨܪܘܢ ܥܠ ܒܪܬܗ ܕܡܟܝܪ ܐܒܘܗܝ
ܕܓܠܥܕ. ܘܢܣܒܗ ܘܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܪ ܫܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܣܓܘܒ.
22 * ܘܣܓܘܒ ܐܘܠܕ ܠܝܐܝܪ. ܘܗܘܝ ܠܗ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܩܘܪܝܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ.
24 * ܘܒܬܪ ܕܡܝܬ ܚܨܪܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܟܠܒ ܒܐܦܪܬ. ܘܝܠܕܬ ܗܘܬ ܠܗ
25 ܒܢܝܐ. ܠܐܫܬܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܬܩܘܥ. * ܘܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܝܪܚܡܐܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܚܨܪܘܢ.
26 ܐܪܡ. ܘܒܥܢܐ. ܐܪܢ. ܘܐܘܣܡ ܚܬܗܘܢ. * ܘܐܢܬܬܐ ܐܚܪܬܐ ܗܘܬ ܠܝܪܚܡܐܝܠ. ܘܫܡܗ
27 ܥܛܪܐ. ܘܗܝ ܗܘܬ ܐܡܗ ܕܐܘܢܝܡ. * ܘܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܐܪܡ ܒܘܟܪܗ ܕܝܪܚܡܐܝܠ.
28 ܡܥܣ. ܘܢܒܝܢ. ܘܥܬܪ. * ܘܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܐܘܢܝܡ. ܣܒܝ. ܘܝܘܕܐ. ܘܒܢܘܗܝ
29 ܕܣܒܝ. ܢܕܒ. ܘܐܒܝܫܘܪ. * ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܕܐܒܝܫܘܪ. ܐܒܝܚܝܠ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ
ܠܐܚܒܢ ܘܠܡܘܠܕ.

Dan,Joſeph,Benjamin,Nephtali, Gad, 2
Aſer. Filii Judæ, Ir, Onan, & Sila : 3
hi tres nati ſunt ei ex Bath-ſua Cha-
nanæa: fuit autem Ir primogenitus Ju-
dæ nepharius coram Domino, quapro-
pter occidit illum. Thamar autem nu- 4
rus illius peperit illi Phares, & Zarah:
omnes *itaque* filii Judæ fuerunt quin-
que. Filii Phares,Heſron,& Hemuel. 5
Filii Zarahi, Zamri, Ethan, Heman, 6
Chalchol,& Dardaa : hi omnes, quin-
que. Filii Charmi, Achar perturba- 7
tor Iſraelis, qui crimen commiſit in
anathemate. Filii Ethan,Azaria. Filii 8 9
Heſron, qui nati ſunt ei, Rahmael,
Ram, & Salchi. Ram genuit Amina- 10
dab: Aminadab autem genuit Nahſon
principem filiorum Iudæ. Nahſon ge- 11
nuit Salma : Salma genuit Booz.
Booz genuit Obar : Obar genuit Iſai. 12
Iſai genuit primogenitum ſuum Eli- 13
ab, Abinadab ſecundum, Sama terti-
um, Nathanael quartum, *Dari quin-* 14
tum, Oſom ſextum, *Elihu ſeptimum,* 15
David octavum : Duas præterea ſoro- 16
res eorum, *nempe* Suriam, & Abiga-
lem. Filii Suriæ,Abiſai,Ioab,& Aſael,
tres. Abigal genuit Amaſam : pater 17
autem Amaſæ fuit Iether. Chaleb fi- 18
lius Heſronis genuit ex Aruba uxore
ſua Iediutham : & hi ſunt filii iſtius,
Dechar, Aſer,Iobab, & Adon. Mor- 19
tuâ verò Arubâ ſumpſit ſibi Chaleb
Ephratham quæ peperit illi Hu-
rem. Hur genuit Uri : Uri verò ge- 20
nuit Baſlielem. Poſthac congreſſus 21
eſt Heſron cum filia Machiris patris
Gelaad : accepit autem eam dum an-
num ageret ſexageſimum, & pepere-
rat ei Segub. Segub genuit Iair, & 22
is habuit viginti tres civitates in terra
Gelaad. Poſthæc mortuus eſt Heſron 24
in terra Chaleb in Ephrath : pepe-
rerat ei quoque filios , Eſthoërem pa-
trem Thecoa. Filii Irahmelis primo- 25
geniti Heſronis, fuerunt Aram, Baana,
Aran, & Oſem ſoror eorum. Aliam 26
quoque uxorem habuit Irahmel, nomi-
ne Atra,eaque fuit mater Onim. Por- 27
rò filii Arami primogeniti Irahmelis,
fuerunt Maas, Nabin, & Otar. Filii 28
Onim fuerunt Sabi, & Ioda filii Sabi,
Nadab, & Abiſur. Nomen verò uxo- 29
ris Abiſuris, Abihel, quæ peperit ei
Ahban, & Molid.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 3 Δὰν, Ἰωσὴφ, (γ) Βενιαμὶν, Νεφθαλὶ, Γὰδ, Ἀσήρ. Υἱοὶ Ἰούδα, Ἢρ, Αὐνὰν, Σηλώμ· τρεῖς ἐγεννή-
θησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς Σαύας τῆς (δ) Χαναανίτιδος. καὶ (ε) ἦν Ἢρ ὁ πρωτότοκος Ἰούδα πο-
4 νηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ Θάμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρὲς, καὶ
5 6 τὸν Ζαρά. πάντες υἱοὶ Ἰούδα πέντε. Υἱοὶ Φαρὲς, Ἐσρὼμ, καὶ Ἰεμουήλ. Καὶ υἱοὶ Ζαρὰ, Ζαμβρὶ, καὶ
7 (ζ) Αἰθὰμ, καὶ Αἰμουὰν, καὶ Καλχὰλ, καὶ (η) Δαρδὰδ, πάντες πέντε. Καὶ υἱοὶ Χαρμὶ, Ἀχὰρ ὁ ἐμποδο-
8 9 στάτης Ἰσραὴλ, ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα. Καὶ υἱοὶ (θ) Αἰθὰμ, Ἀζαρίας. Καὶ υἱοὶ Ἐσρὼμ οἳ ἐτέχθη-
10 σαν αὐτῷ, ὁ (ι) Ἰεραμεὴλ, καὶ ὁ (κ) Ἀρὰμ, καὶ ὁ (λ) Χαλέβ. Καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ
11 Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσὼν ἄρχοντα (μ) οἴκου Ἰούδα, Καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν (ν) Σαλμὼν,
12 καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοὸζ, Καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν (ξ) Ὠβὴδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσ-
13 σαὶ, Καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιὰβ, Ἀμιναδὰβ ὁ δεύτερος, (ο) Σαμαὰ ὁ
14 15 τρίτος, Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, (π) Ζαβδαὶ ὁ πέμπτος, (ρ) Ἀσὰμ ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἕβδομος.
16 (σ) Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουΐα, καὶ Ἀβιγαία. καὶ υἱοὶ (τ) Σαρουΐα, Ἀβισὰ, καὶ (υ) Ἰωὰβ, καὶ Ἀσα-
17 ὴλ, τρεῖς. Καὶ Ἀβιγαία ἐγέννησε τὸν (φ) Ἀμεσσάβ. καὶ πατὴρ (χ) Ἀμεσσὰβ Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλίτης.
18 Καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἐσρὼμ ἔλαβε τὴν (ψ) Γαζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἱεριώθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς,
19 (ω) Ἰασὰρ, καὶ Σουβὰβ, καὶ Ἀρδών. Καὶ ἀπέθανε Γαζουβὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλὲβ τὴν (α)
20 Ἐφράθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὤρ· Καὶ Ὢρ ἐγέννησε τὸν Οὐρί· καὶ Οὐρὶ ἐγέννησε τὸν Βεσελεήλ.
21 Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν (β) Ἐσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα Μαχὶρ πατρὸς Γαλαάδ, καὶ (γ) αὐτὸς ἔ-
22 λαβεν αὐτὴν, καὶ αὐτὸς (δ) ἑξηκονταπέντε ἐτῶν ἦν· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ε) Σερούχ. Καὶ Σερούχ
23 ἐγέννησε τὸν (ζ) Ἰαΐρ· καὶ ἦσαν αὐτῷ (η) εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ Γαλαάδ. Καὶ ἔλαβε (θ)
Γεδσοὺρ καὶ Ἀρὰμ τὰς κώμας (ι) Ἰαῒρ ἐξ αὐτῶν, τὴν Καναὰθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἑξήκοντα πό-
24 λεις. πᾶσαι αὗται υἱῶν Μαχὶρ πατρὸς Γαλαάδ. Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν (κ) Ἐσρὼν, ἦλθε Χαλὲβ
25 εἰς Ἐφραθά. καὶ ἡ γυνὴ (λ) Ἐσρὼν Ἀβιά· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (μ) Ἀχὼ πατέρα Θεκωέ. Καὶ
ἦσαν (ν) οἱ υἱοὶ Ἰεραμεὴλ πρωτοτόκου Ἐσρὼν, ὁ πρωτότοκος Ῥὰμ, καὶ (ξ) Βαναὰ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ
26 Ἀσὰν ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ (ο) Ἰεραμεὴλ, καὶ ὄνομα αὐτῇ (π) Ἀτάρα· αὕτη ἐστὶ
27 28 μήτηρ (ρ) Ὀζόμ. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ῥὰμ πρωτοτόκου (σ) Ἰεραμεὴλ, Μαὰς, καὶ (τ) Ἰαμὶν, καὶ Ἀκόρ. Καὶ ἦ-
29 σαν υἱοὶ (υ) Ὀζὸμ, Σαμαῒ, καὶ Ἰαδαέ. καὶ υἱοὶ (φ) Σαμαῒ, Ναδὰβ καὶ Ἀβισούρ. Καὶ ὄνομα τῆς γυναι-
κὸς Ἀβισοὺρ, (χ) Ἀβιχαία· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ψ) Ἀχαβὰρ, καὶ τὸν (ω) Μωήλ.

Dan, Joſeph, Benjamin, Nephthali, Gad, Aſer. Filii, Juda Er, Aynan, Selom: 2 3
tres nati ſunt ei ex filia Saua Chananitide. Et fuit Er primogenitus Juda
malus ante Dominum: & occidit eum. Et Thamar nurus ejus peperit 4
ei Phares, & Zara. Omnes filii Juda, quinque. Filii Phares; Eſrom, & 5
Jemuel. Et filii Zara; Zambri, & Æthan, & Æmuam, & Calchal, & 6
Darad, omnes quinque. Filii Charmi, Achar (b) impeditor Iſrael, qui præ- 7
varicatus eſt in anathema. Et filii Æthan, Azarias. Et filii Eſrom, qui 8 9
nati ſunt ei; Hieramael, & (c) Aram, & Chaleb. Et Aram genuit Amina- 10
dab; & Aminadab genuit Naaſſon, principem domûs Judæ. Et Naaſſon 11
genuit Salmon. Et Salmon genuit Booz. Et Booz genuit Obed. Et Obed 12
genuit Jeſſe. Et Jeſſe genuit primogenitum ſuum Eliab: Aminadab, ſe- 13
cundus: Samaa, tertius: Nathanael, quartus: (d) Zabdai, quintus: Aſam, 14 15
ſextus: David, ſeptimus. Et ſoror eorum Sarvia, & Abigæa. Et filii Sa- 16
ruiæ Abiſa, & Joab, et Aſael, tres. Et Abigæa genuit Ameſſalo, et pater 17
Ameſſalo Jothor Iſmaelita. Et Chaleb filius Eſron accepit Gazuba uxo- 18
rem, et Jerioth. Et hi filii ejus; Jaſar, et Subab, et Ardon. Et mortua eſt 19
Gazuba: et accepit ſibi Chaleb ipſam Ephrath: et peperit ei Or. Et Or ge- 20
nuit Uri. Et Uri genuit Beſeleel. Et poſt hæc intravit Eſron ad filiam 21
Machir patris Galaad: et ipſe accepit eam: et ipſe ſexaginta (e) quinque
annorum erat. Et peperit ei Seruch. Et Seruch genuit Jair. Et fuerunt ei 22
viginti et tres civitates in Galaad. Et accepit Gedſur et Aram (f) pa- 23
gos Jair ab eis, ipſum Chanath, et (g) pagos ejus, ſexaginta civitates. Omnes
hæ filiorum Machir patris Galaad. Et poſtquàm mortuus eſt Eſron, ve- 24
nit Chaleb in Ephratha. Et uxor Eſron Abia: et peperit ei Aſcho patrem
Thecoe. Et fuerunt filii Hierameel primogeniti Eſron; primogenitus 25
Rham, et Banaa; et Aram, (h) et Aſan frater ejus. Et fuit uxor alia ipſi 26
Hierameel: et nomen ei, Atara. Hæc eſt mater Ozom. Et fuerunt filii Rham 27
primogeniti Hierameel; Maas; et Jamin, et Acor. Et fuerunt filii Ozom; 28
Samai, et Jadae. Et filii Samai; Nadab, et Abiſur. Et nomen uxoris Abiſur, 29
Abichæa: et peperit ei Achabar, et Moel.

MS. A. (γ) Βενιαμεὶν, Νεφθαλεὶμ, (δ) Χαναανίτιδος. (ε) ἦν * ἀνὴρ ὁ (ζ) Αἰθὰν, καὶ Αἰμὰν, (η) Δαρὰ, (θ) Αἰθὰν, (ι) Ἰεραμεὴλ, (κ) Ὀρὰμ, (λ) Χαλὲβ,
καὶ Ἀράμ. Καὶ Ἀρὰμ (μ) τοῦ οἴκου (ν) Σαλμὰν, καὶ Σαλμὰν (ξ) Ἰωβὴδ, καὶ Ἰωβὴδ (ο) Σαμαὰ (π) Ῥαδδαὶ (ρ) Ἀσὸμ (σ) Καὶ ἀδελφὴ (τ) Σαρουΐας, Ἀβιασὰ,
(υ) Ἰωάβ, (φ) Ἀμεσσά. (χ) Ἀμεσσὰ Ἰεθὲρ (ψ) Ἀζουβὰ (ω) Ἰωασὰρ, καὶ Σωβὰβ, καὶ Ὀρνά. (α) Φραθ, (β) Ἐσρὼμ (γ) ἔλαβεν (δ) ἦν ἑξήκοντα ἐτῶν· καὶ (ε) Σεγούβ.
Καὶ Σεγοὺβ (ζ) Ἀεὶρ (η) εἴκοσι τρεῖς (θ) Γεσοὺρ (ι) Ἰααρεὶρ (κ) Ἐσρὼμ, (λ) Ἐσρὼμ (μ) Ἀσδὼδ (ν) υἱοὶ Ἰερεμεὴλ * πρωτότοκος (ξ) Βαανὰ, καὶ Ἀρὰν, καὶ
Ἀσὸμ (ο) Ἰερεμεὴλ, (π) Ἑτέρα (ρ) Ὀωνομά. (σ) Ἰερεμεὴλ, (τ) Ἰαβεὶν, (υ) Ὀωνομὰ, Σαμμαῒ, (φ) Σαμμαῒ, (χ) Ἀβιγαία (ψ) Ὀζὰ, (ω) Μωλὶδ· Υἱοὶ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 3 * يوسف * بنيامين * نفتالي * جاد * دان * اسير * وبنو يهودا * عير * اونان * شيلا * هاولاء الثلاثة
بنو يهودا من بانوسع الكنعانية * وعير بكر يهودا كان رديا قدام الله * فاماته * وتامار 4
5 كنة يهودا ولدت له فارص * وزارح * فكل بني يهودا خمسة * وبنو فارص * حصرون *
6 وحمول * وبنو زارح * زمري * وايثان * وهامان وكالكال * وداريداع * هاولاء خمسة * وبنوا 7
8 9 كرمي * عاخر معكر اسرائيل * الذي مكر بالحرم * وبنو ايثان * عازريا * وبنو حصرون *
10 رحمائيل * ورام * وسكلي * ورام اولد عميناداب * وعميناداب * اولد نحسون الكبير في اولاد
11 12 يهودا * ونحسون اولد سالاما * وسالاما اولد النعازار * والنعازار اولد عوفار * وعوفار اولد
13 14 ايساء * وايسي اولد اليعب بكره * ابيناداب الثاني * شما الثالث * نثنائيل الرابع * اداري
15 16 الخامس * اصوم السادس * اليهو السابع * داود الثامن * واخواتهم صوريا * وابيغال * وبنو
17 صوريا * ابيشاي اول * يواب الثاني * عسوئيل الثالث * وابيغال ولدت عمسا * وابو عمسا
18 يانور * وكالاب بن حصرون اولد من عرفا امراته ليديعث * وهاولاء بنوا داخار * اسير
19 20 ويوباب * وادون * وماتت عرفا * فتزوج كالاب افرث * فولدت له الحور * والحور اولد
21 اوري * واوري اولد بصلئيال * وبعد ذلك حصرون تزوج بنت ماخير ابي جلعاد *
22 واتخذها له وكان ابن ستين سنة * فولدت له ساغب * وساغب اولد ليائير * وصارت له
23 ثلاثة وعشرون ضيعة في ارض جلعاد * واتخذ غاسور وآران ضياع يائير * كلها ستون
24 ضيعة * كل هاولاء اولاد جلعاد * ومن بعد ذلك مات حصرون في ارض كالاب بافرث * وكان
25 له اولاد اسوبار ابو تقع * وكان بنو رحمائيل بكر حصرون * آرام * وبعنا * وآران *
26 27 واصوم اخوهم * وصار لارحاميل امراة اخرى * واسمها عطري * وهي ام اونام * وكان
28 بنو آرام بكر ارحاميل * معاص * وبغيان * وعاطا * هاولاء بنو اونام * ساقي * ويوداع * وبنو
29 ساقي * ناداب * وابيسور * واسم امراة ابيسور ابيخال * فولدت له الحابان * ولاموليد *

Joſeph, Benjamin, Nephtali, Gad, Dan, 2
Aſer. Filii Jebudæ, Ir, Onan, Sila: 3
iſti tres fuerunt filii Jebudæ ex Ba-
thuſaa Chananæa: cùmque Ir primo-
genitus Jebudæ flagitioſus eſſet coram
Deo, morte affecit eum. Thamar quoque 4
nurus Jebudæ peperit ei Phares, &
Zarahum: omnes igitur filii Jebudæ
fuerunt quinque. Filii Phares, Heſron, 5
& Hemul. Filii Zarahi, Zamri, E- 6
than, Heman, Chalichal, & Dardaa;
iſti quinque. Filii Charmi, Achar, 7
turbator Iſraelis; qui fraudem commi-
ſit in anathemate. Filii Ethanis, 8
Azaria. Filii Heſronis, Rahmael, Ram, 9
& Sachli. Ram genuit Aminada- 10
bum: Aminadab genuit Nahſonem ma-
ximum inter natos Jebudæ. Nahſon 11
genuit Salmam: Salma genuit Elia-
zarum: Eliazar genuit Obar: Obar 12
genuit Iſai. Iſai genuit Eliabum pri- 13
mogenitum ſuum: Abinadab fuit ſe-
cundus, Samma tertius, Nathanael 14
quartus, Adari quintus, Oſom ſextus, 15
Elihu ſeptimus, David octavus.
Item duæ ſorores eorum fuêre Suria, 16
& Abigal: filii Suriæ, Abiſai pri-
mus, Joab ſecundus, Aſuiel ter-
tius. Abigal verò genuit Amaſam: 17
pater autem Amaſæ, Jetur. Porrò Cha- 18
leb filius Heſronis genuit ex Araba u-
xore ſuâ Jediathem. Et hi ſunt filii De-
charis, Aſer, Jobab, & Adon. Mortuâ 19
Arabâ uxorem duxit Chaleb Ephratham
quæ peperit ei Hurem. Hur genuit 20
Uri: Uri genuit Baſlielem. Deinde 21
Heſron uxorem duxit filiam Machiris
patris Galaad: duxit autem illam cùm
natus eſſet annos ſexaginta, peperitque
ei Segbebum. Segbeb genuit Jairem, 22
cui fuerunt vigintitres civitates in terra
Galaadis. Accepit etiam Giſſurem, 23
& Aranem civitates Jairis: fuerunt
autem omnes ſexaginta civitates:
Omnes iſti fuerunt filii Galaadis. Poſt 24
hæc mortuus eſt Heſron in terra Cha-
leb in Ephratha, fueruntque ei filii Eſ-
tuer pater Tecoa. Filii Rahmaelis pri- 25
mogeniti Heſronis, fuerunt Aram, Baana,
Aran, & Eſom ſoror eorum. Habuit 26
etiam Rahmael uxorem alteram, nomine
Atra, quæ fuit mater Onami. Filii A- 27
rami primogeniti Rahmaelis fuerunt
Maas, Nabian, & Aata. Hi ſunt filii 28
Onami, Sabi, & Joda. Filii Sabi, Na-
dab, & Abiſur. Nomen autem uxo- 29
ris Abiſuris, Abihel quæ peperit ei Ha-
banem & Amolidum.

דברי הימים א׃ ג

.Seſan Iſchi filii Et .Iſchi Appaim filii Et .filiis abſque Seled eſt mortuus & : Appaim & ,Seled ,Nadab filii Et

31 30 וּבְנֵי נָדָב סֶלֶד וְאַפָּיִם וַיָּמָת סֶלֶד לֹא בָנִים׃ וּבְנֵי אַפַּיִם יִשְׁעִי וּבְנֵי יִשְׁעִי שֵׁשָׁן

filii Et .filiis abſque Jether eſt mortuus Et .Jonathan & ,Jether ,Sammai fratris Jadah filii Et .Achlai , Seſan filii Et

33 32 וּבְנֵי שֵׁשָׁן אַחְלָי׃ וּבְנֵי יָדָע אֲחִי שַׁמַּי יֶתֶר וְיוֹנָתָן וַיָּמָת יֶתֶר לֹא בָנִים׃ וּבְנֵי

Seſan ipſi & : filiæ *quinimo* ,filii Seſan ipſi fuerunt non Et .Jerachmeel filii fuerunt Iſti .Zaza & ,Peleth ,Jonathan

34 יוֹנָתָן פֶּלֶת וְזָזָא אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי יְרַחְמְאֵל׃ וְלֹא־הָיָה לְשֵׁשָׁן בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וּלְשֵׁשָׁן

.Hathai ei peperit & ; uxorem in ſuo ſervo Jarchah ſuam filiam Seſan dedit Et .Jarchah ejus nomen & ,Miſrita ſervus

35 עֶבֶד מִצְרִי וּשְׁמוֹ יַרְחָע׃ וַיִּתֵּן שֵׁשָׁן אֶת־בִּתּוֹ לְיַרְחָע עַבְדּוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־עַתָּי׃

.Hobed genuit Ephlal & ,Ephlal genuit Zabad Et .Zabad genuit Nathan & ,Nathan genuit Hathai Et

37 36 וְעַתַּי הוֹלִיד אֶת־נָתָן וְנָתָן הוֹלִיד אֶת־זָבָד׃ וְזָבָד הוֹלִיד אֶת־אֶפְלָל וְאֶפְלָל הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃

.Elhaſah genuit Cheles & ,Cheles genuit Hazariah Et .Hazariah genuit Jehu & ,Jehu genuit Hobed Et

39 38 וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יֵהוּא וְיֵהוּא הוֹלִיד אֶת־עֲזַרְיָה׃ וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת־חָלֶץ וְחֶלֶץ הוֹלִיד אֶת־אֶלְעָשָׂה׃

genuit Jechamiah & ,Jechamiah genuit Sallum Et .Sallum genuit Siſmai & ,Siſmai genuit Elhaſah Et

41 40 וְאֶלְעָשָׂה הוֹלִיד אֶת־סִסְמָי וְסִסְמָי הוֹלִיד אֶת־שַׁלּוּם׃ וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת־יְקַמְיָה וִיקַמְיָה הוֹלִיד אֶת־

.Chebron patris Mareſah filii & : Ziph pater ipſe ; ejus primogenitus Meſah ,Jerachmeel fratris Chaleb filii Et .Eliſamah

42 אֱלִישָׁמָע׃ וּבְנֵי כָלֵב אֲחִי יְרַחְמְאֵל מֵישָׁע בְּכֹרוֹ הוּא אֲבִי־זִיף וּבְנֵי מָרֵשָׁה אֲבִי חֶבְרוֹן׃

genuit Rechem & :Jorcheham patrem Racham genuit Semah Et .Semah & ,Rechem &,Tappuach &,Chorach,Chebron filii Et

44 43 וּבְנֵי חֶבְרוֹן קֹרַח וְתַפֻּחַ וְרֶקֶם וָשָׁמַע׃ וְשֶׁמַע הוֹלִיד אֶת־רַחַם אֲבִי יָרְקְעָם וְרֶקֶם הוֹלִיד

& ,Charan peperit Chaleb concubina Hephah Et .Bethſur pater Mahon & ; Mahon ,Sammai filius Et .Sammai

46 45 אֶת־שַׁמָּי׃ וּבֶן־שַׁמַּי מָעוֹן וּמָעוֹן אֲבִי בֵית־צוּר׃ וְעֵיפָה פִּילֶגֶשׁ כָּלֵב יָלְדָה אֶת־חָרָן וְאֶת־

.Sahaph & ,Hephah & ,Pelet & ,Gheſan & ,Jotham & ,Reghem ,Jahdai filii Et .Ghazez genuit Charan & :Ghazez & ,Moſa

47 מוֹצָא וְאֶת־גָּזֵז וְחָרָן הוֹלִיד אֶת־גָּזֵז׃ וּבְנֵי יָהְדָּי רֶגֶם וְיוֹתָם וְגֵישָׁן וָפֶלֶט וְעֵיפָה וָשָׁעַף׃

,Machbenah patrem Seva ,Madmannah patrem Sahaph peperit Et .Tirchanah & ,Seber peperit ,Mahachah Chaleb Concubina

49 48 פִּלֶגֶשׁ כָּלֵב מַעֲכָה יָלַד שֶׁבֶר וְאֶת־תִּרְחֲנָה׃ וַתֵּלֶד שַׁעַף אֲבִי מַדְמַנָּה אֶת־שְׁוָא אֲבִי מַכְבֵּנָה

.Chiriathjeharim pater Sobal ;Ephratha primogeniti Chur filii Chaleb filii fuerunt Iſti .Hachſah ,Chaleb filia & :Ghibha patrẽ &

50 וַאֲבִי גִבְעָא וּבַת־כָּלֵב עַכְסָה׃ אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי כָלֵב בֶּן־חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה שׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים׃

.requietionũ dimidiũ *videnti* ,Chiriathjeharim patri Sobal filii fuerunt Et .Bethghader pater Chareph :Bethlechem pater Salma

52 51 שַׂלְמָא אֲבִי בֵית־לֶחֶם חָרֵף אֲבִי בֵית־גָּדֵר׃ וַיִּהְיוּ בָנִים לְשׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים הָרֹאֶה חֲצִי הַמְּנֻחוֹת׃

.Eſthaulithæus &,Sorbathæus ſunt egreſſi iſtis Ab .Miſraathæus &,Sumathæus &,Puthæus & ,Ithræus ,Chiriathjeharim familiæ Et

53 וּמִשְׁפְּחוֹת קִרְיַת יְעָרִים הַיִּתְרִי וְהַפּוּתִי וְהַשֻּׁמָתִי וְהַמִּשְׁרָעִי מֵאֵלֶּה יָצְאוּ הַצָּרְעָתִי וְהָאֶשְׁתָּאֻלִי׃

ſcribarum familiæ Et .Sorhi *Manachti* dimidium & ,Joab domus coronæ Nethophathi & , Bethlechem , Salma Filii

55 54 בְּנֵי שַׂלְמָא בֵּית לֶחֶם וּנְטוֹפָתִי עַטְרוֹת בֵּית יוֹאָב וַחֲצִי הַמָּנַחְתִּי הַצָּרְעִי׃ וּמִשְׁפְּחוֹת סוֹפְרִים

.Rechab domus patris Chamath de *venientes* Chinim Iſti .Suchathim ,Simhathim ,Tirhathim ,Jahabes inhabitantium

יֹשְׁבֵי יַעְבֵּץ תִּרְעָתִים שִׁמְעָתִים שׂוּכָתִים הֵמָּה הַקִּינִים הַבָּאִים מֵחַמַּת אֲבִי בֵית־רֵכָב׃

CAP. III. ג

, Daniel ſecundus : *Izrehelitidi* Achinoham ,Amnon Primogenitus .Chebron in ei *eſt natus* qui ,David filii fuerunt iſti Et

1 וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי דָוִיד אֲשֶׁר נוֹלַד־לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אַמְנֹן לַאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שֵׁנִי דָּנִיֵּאל

.Chaghith filius Adoniah ,Quartus .Gheſur regis Talmai filiæ,Mahachah filius Abſalom Tertius .*Carmelitidi* Abigail *ipſi*

2 לַאֲבִיגַיִל הַכַּרְמְלִית׃ הַשְּׁלִשִׁי לְאַבְשָׁלוֹם בֶּן־מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר הָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית׃

ibi regnavit Et .Chebron in ei ſunt nati Sex .ſua uxore Heglah de ,Ithreham Sextus .Abital *ipſi* ,Sephatiah Quintus

4 3 הַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה לַאֲבִיטָל הַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אִשְׁתּוֹ׃ שִׁשָּׁה נוֹלַד־לוֹ בְחֶבְרוֹן וַיִּמְלָךְ־שָׁם

.Jeruſalaim in regnavit annis tribus & , triginta & : menſibus ſex & , annis ſeptem

שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וּשְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ׃

Verſio VULG. LAT.

Filii autem Nadab fuerunt;Saled,& Apphaim. Mortuus 30
eſt autem Saled abſque liberis. Filius verò Apphaim, 31
Jeſi :qui Jeſi genuit Seſan. Porrò Seſan genuit Oholai.
Filii autem Jada fratris Semei;Jether,& Jonathan.Sed et 32
Jether mortuꝰ eſt abſque liberis. Porrò Jonathan genuit 33
Phaleth,& Ziza.Iſti fuerunt filii Jerameel. Seſan autem 34
non habuit filios,ſed filias;& ſervum Ægyptium nomine
Jeraa. Deditque ei filiam ſuam uxorem :quæ peperit ei 35
Ethei. Ethei autem genuit Nathan,et Nathan genuit Zabad. 36
Zabad quoque genuit Ophlal,& Ophlal genuit Obed, 37
Obed genuit Jehu,Jehu genuit Azariam, Azarias 38
genuit Helles,& Helles genuit Elaſa, Elaſa genuit Siſamoi, 39
Siſamoi genuit Sellum, Sellum genuit Icamiam, 40
Icamia autem genuit Eliſama. Filii autem Caleb fratris 41
Jerameel;Meſa primogenitus ejus,ipſe eſt pater Ziph:& 42
filii Mareſa patris Hebron. Porrò filii Hebron;Core,& 43
Taphua,& Recem,& Samma. Samma autem genuit Raham, 44
patrem Jercaam, & Recem genuit Sammai. Filius 45
Sammai,Maon:& Maon pater Bethſur. Epha autẽ concubina 46
Caleb peperit Haran, & Moſa, & Gezez.Porrò
Haran genuit Gezez. Filii autem Jahaddai;Regom, & 47
Joathan, & Geſan, & Phalet,& Epha,& Saaph. Concubina 48
Caleb Maacha peperit Saber, & Tharana. Genuit 49
autem Saaph pater Madmena,Sue patrem Machbena,
& patrem Gabaa. Filia verò Caleb, fuit Achſa. Hi 50
erant Caleb,filii Hur, primogeniti Ephrata,Sobal pater
Cariathiarim, Salma pater Bethlehem, Hariph pater 51
Bethgader. Fuerunt autem filii Sobal patris Cariathiarim, 52
Qui videbat dimidium requietionum. Et de cognatione 53
Cariathiarim;Jethrei,& Aphuthei,& Semathei,
& Maſerei. Ex his egreſſi ſunt Saraitæ, & Eſthaolitæ.
Filii Salma; Bethlehem, & Netophathi, Coronæ domûs 54
Ioab,& Dimidiũ requietionis Sarai. Cognationes quoque 55
ſcribarum habitantium in Jabes,Canentes,atque Reſonantes
, & In tabernaculis commorantes. Hi ſunt
Cinæi, qui venerunt de Calore patris domûs Rechab.

CAP. III.

DAvid vero hos habuit filios, qui ei nati ſunt in Hebron; 1
primogenitum Amnon ex Achinoam Iezrahelitide,
ſecundum Daniel de Abigail Carmelitide, Tertium 2
Abſalom filium Maacha filiæ Tholmai regis Geſſur,
quartum Adoniam filium Aggith, Quintum Saphatiam 3
ex Abital,ſextum Jethraham de Egla uxore ſua. Sex ergò 4
nati ſunt ei in Hebron,ubi regnavit ſeptem *annis*, &
ſex menſibus. Triginta autem & *tribus annis* regnavit
in Jeruſalem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

30 *ܘܒܢܘܗܝ ܕܢܕܒ. ܣܠܕ. ܘܦܠܪܝܡ. ܘܡܝܬ ܣܠܕ ܕܠܐ ܒܢܝܐ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܦܠܪܝܡ. ܐܫܥܝܐ.
31 32 ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܫܥܝܐ ܫܘܫܢ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܘܫܢ ܐܚܠܝ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܕܥ ܐܚܘܗܝ ܕܫܒܝ
33 ܝܬܪ. ܘܝܘܢܬܢ. ܘܡܝܬ ܝܬܪ ܕܠܐ ܒܢܝܐ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܢܬܢ. ܠܦܬ. ܘܥܙܐ. ܗܠܝܢ ܗܘܘ
34 ܒܢܘܗܝ ܕܝܪܚܡܐܝܠ. *ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܫܘܫܢ ܒܢܝܐ ܕܟܪܐ. ܐܠܐ ܒܢܬܐ ܢܩܒܬܐ. ܘܠܫܘܫܢ ܗܘܐ
35 ܚܬܢܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܫܡܗ ܝܪܕܚܐ. *ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܘܫܢ ܒܪܬܗ ܠܐܢܬܬܐ.
36 37 ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܥܬܝ. ܘܥܬܝ ܐܘܠܕ ܠܢܬܢ. ܘܢܬܢ ܐܘܠܕ ܠܕܒܝܪ. *ܘܕܒܝܪ ܐܘܠܕ ܠܐܦܝܠ.
38 39 ܘܐܦܝܠ ܐܘܠܕ ܠܝܘܒܒ. *ܘܝܘܒܒ ܐܘܠܕ ܠܝܗܘ. ܘܝܗܘ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. *ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ
40 ܠܚܠܨ. ܘܚܠܨ ܐܘܠܕ ܠܐܠܥܫܐ. *ܘܐܠܥܫܐ ܐܘܠܕ ܠܫܡܫܝ. ܘܫܡܫܝ ܐܘܠܕ ܠܫܠܘܡ.
41 42 *ܘܫܠܘܡ ܐܘܠܕ ܠܐܠܩܡܝܐ. ܘܐܠܩܡܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܠܝܫܡܥ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܟܠܒ ܐܚܘܗܝ
43 ܕܝܪܚܡܐܝܠ. ܐܠܝܫܡܥ ܒܘܟܪܗ. ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܙܝܦ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܪܝܫܐ ܐܒܘܗܝ ܕܚܒܪܘܢ.
44 ܩܘܪܚ ܘܬܦܘܚ. ܘܪܩܡ ܘܫܡܥ. *ܘܫܡܥ ܐܘܠܕ ܠܪܚܡ ܐܒܘܗܝ ܕܝܪܩܥܡ. ܘܝܪܩܥܡ
46 ܐܘܠܕ ܠܫܡܝ. ** *ܘܥܘܦܢܐ ܕܪܚܡܬܗ ܕܟܠܒ. ܝܠܕܬ ܠܚܘܪܢ.
ܘܚܘܪܢ ܐܘܠܕ ܠܓܘܙܢ.**
50 *ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܟܠܒ ܒܪ ܚܘܪ ܒܘܟܪܗ ܕܐܦܪܬܐ. ܫܘܒܠ ܐܬܝܠܕ ܒܩܘܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ.
51 52 *ܫܡܠܐ ܐܬܝܠܕ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. ܐܒܝ ܐܬܝܠܕ ܒܓܕܪ. *ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܠܫܘܒܠ ܒܩܘܪܝܬܐ
ܢܥܪܝܢ. ܥܛܪܘܬ. ܝܘܒܠ. ܚܨܪܝ. ܣܦܪܝܡ. ܢܛܘܦܬ. ܫܡܠܐ. ܫܡܘܥܬܝܡ. ܣܟܒ. ܚܡܐ.
ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝܐ ܗܘܘ ܠܫܘܒܠ ܒܩܘܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ. *ܦܣܘܩܐ * ܢ *

1 *ܘܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܗܘܘ ܠܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܫܡܐ ܕܒܪܗ ܒܘܟܪܗ. ܚܡܢܘܢ ܡܢ ܐܚܝܢܥܡ
ܝܙܪܥܝܠܝܬܐ. ܬܢܝܢܐ ܟܠܒ. ܡܢ ܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܕܡܢ ܛܘܪ ܟܪܡܠܐ. *ܬܠܝܬܝܐ
2 ܐܒܫܠܘܡ. ܒܪ ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܬܠܡܝ ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. ܪܒܝܥܝܐ ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ.
3 *ܚܡܝܫܝܐ ܫܦܛܝܐ ܒܪ ܐܒܝܛܠ. ܫܬܝܬܝܐ ܐܝܬܪܥܡ. ܕܡܢ ܥܓܠܐ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ.
4 *ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܫܬܐ. ܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܡܠܟ ܬܡܢ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܫܬܐ
ܝܪܚܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ.

Filii Nadab,Saled, & Phelarim : mortuus 30
eſt autem Saled ſine liberis. Filii 31
Phelarim , Eſaia : filii Eſaiæ, Suſan :
filii Suſanis, Ahli. Filii Jojadæ fratris 32
Sabi, Jether, & Jonathan : & Jether quidem
mortuus eſt ſine liberis : Filii verò 33
Jonathanis, Lapheth, & Uza : hi fuerunt
filii Irahmelis. Cæterùm Suſan non habuit 34
filios maſculos, ſed filias fœminas.
Fuitque Suſani gener vir quidam è
Meſra , Jardahus nomine. Huic enim 35
dedit Suſan filiam ſuam uxorem , quæ
peperit illi Athi. Athi genuit Nathanem 36
: Nathan genuit Dabir : Dabir 37
genuit Aphil : Aphil genuit Iobab :
Iobab genuit Iehu:Iehu genuit Azariam; 38
Azaria genuit Hales : Hales genuit Eleaſam 39
: Eleaſa genuit Samſi : Samſi genuit 40
Salum : Salum genuit *Elcamjam* : 41
Elcamja denique genuit *Eliſemaum*.
Verùm filii Chaleb fratris *Irahmelis*, fuerunt 42
Eliſemai primogenitus ejus , is eſt
pater Ziph. Filii Mareſæ patris Hebronis, 43
Corah, Taphuh, Recem, & Sema.
Sema genuit Rahamum patrem Ieracaam: 44
Ieracaam genuit Sami.

Præterea Ophna concubina Chalebi genuit 46
Horanem : Horan autem genuit
Gozan.

Iſti fuerunt filii Chalebi filii Hur primogeniti 50
Ephrathæ : Sobal natus eſt in civitate
Naarin. Samla natus eſt in Bethlehem. 51
Abi natus eſt in Gader. Sobal 52
autem *hos* habuit filios in civitate Naarin,
Atroth, Jobal, Haſri, Sepherjam, Netuphath,
Samla, Semuethim,Sechab,Hama:
hos omnes liberos habuit Sobal in civitate
Naarin.

CAP. III.

HOs autem habuit filios David in Hebron 1
: nomen filii ejus primogeniti,
Hamnon ex Ahineem Iezraelitide : ſecundi,
Chaleb ex Abigale uxore Nabalis
qui erat ex monte Charmelo : Tertii 2
Abiſalom filius Maachæ filiæ Tholmai
regis Geſſur: quarti, Adonia filius Hagith
: Quinti, Sephatja filius Aphitalis: 3
ſexti , Ithuream qui *natus eſt* ex Eghla
uxore Davidis. Hi ſex liberi nati ſunt 4
Davidi in Hebron, ubi regnavit ſeptem
annos & ſex menſes : triginta tres autem
annos regnavit in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 31 Καὶ υἱοὶ Ναδὰβ, Σαλὰδ, ϗ (α) Ἀπφαίν. ϗ ἀπέθανε Σαλὰδ οὐκ ἔχων τέκνα. Καὶ υἱοὶ (β) Ἀπφαὶν, Ἰσε-
32 μιήλ. ϗ υἱοὶ (γ) Ἰσεμιὴλ, Σωσάν. ϗ υἱοὶ Σωσὰν, (δ) Δαδαΐ. Καὶ υἱοὶ (ε) Δαδαῒ, Ἀχισαμὰς, Ἰεθὲρ, Ἰ-
33 ωνάθαν. ϗ ἀπέθανεν Ἰεθὲρ οὐκ ἔχων τέκνα. Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν, Φαλὲθ, ϗ (ζ) Ὀζάμ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ (η)
34 Ἱεραμεήλ. Καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσὰν υἱοὶ, ἀλλ᾽ ἢ θυγατέρες· ϗ τῷ Σωσὰν παῖς Αἰγύπτιος, ϗ ὄνομα αὐτῷ Ἰ-
35 ωχήλ. Καὶ ἔδωκε Σωσὰν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ (θ) τῷ Ἰωχὴλ παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, ϗ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ι) Ἐ-
36 37 θὶ, Καὶ Ἐθὶ ἐγέννησε τὸν Ναθὰν, ϗ Ναθὰν ἐγέννησε τὸν Ζαβὲδ, Καὶ Ζαβὲδ ἐγέννησε τὸν (κ) Ἀφαμὴλ, ϗ
38 39 Ἀφαμὴλ ἐγέννησε τὸν (λ) Ὠβὴδ, Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰηοὺ, ϗ Ἰηοὺ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, Καὶ Ἀ-
40 ζαρίας ἐγέννησε τὸν Χελλὴς, ϗ Χελλὴς ἐγέννησε τὸν Ἐλεασὰ, Καὶ Ἐλεασὰ ἐγέννησε τὸν Σοσομαΐ, ϗ Σοσομαῒ
41 ἐγέννησε τὸν (μ) Σαλοὺμ, Καὶ Σαλοὺμ ἐγέννησε τὸν (ν) Ἰεχεμίαν, ϗ Ἰεχεμίας ἐγέννησε τὸν (ξ) Ἐλισαμὰ, ϗ
42 Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ ἀδελφοῦ (ο) Ἱεραμεὴλ, Μαρισὰ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ· οὗτος πα-
τὴρ Ζίφ· ϗ υἱοὶ Μαρισὰ πατρὸς Χεβρών. Καὶ υἱοὶ Χεβρὼν, Κορὲ, ϗ (π) Θαπφοὺς, ϗ Ῥεκὸμ, ϗ Σαμαά. Καὶ
43 44 Σαμαὰ ἐγέννησε τὸν Ῥαὲμ πατέρα (ρ) Ἰεκλὰν, ϗ Ἰεκλὰν ἐγέννησε (σ) τὸν Σαμαΐ. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ Μαών· ϗ
45 Μαὼν πατὴρ (τ) Βαιθσούρ. Καὶ Γαιφὰ ἡ παλλακὴ Χαλὲβ ἐγέννησε τὸν (υ) Ἀρὰμ, ϗ τὸν Μοσὰ, ϗ τὸν (φ) Γεζουέ.
46 Καὶ υἱοὶ Ἀδδαῒ, Ῥαγὲμ, ϗ Ἰωάθαμ, (χ) ϗ Σωγὰρ, ϗ Φαλὲκ, ϗ Γαιφὰ, ϗ (ψ) Σαγαέ. Καὶ ἡ παλλακὴ Χα-
47 48 λὲβ Μωχὰ ἐγέννησε τὸν (ω) Σαβὲρ, ϗ τὸν Θαράμ. Καὶ ἐγέννησε (α) Σαγαὲ πατέρα Μαδμηνὰ, ϗ τὸν
49 (β) Σαοὺ πατέρα (γ) Μαχαβηνὰ, ϗ πατέρα (δ) Γαιβάλ. ϗ θυγάτηρ Χαλὲβ, (ε) Ἀχά. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ
50 Χαλέβ. υἱοὶ Ὢρ πρωτοτόκου Ἐφραθά· Σωβὰλ πατὴρ Καριαθιαρείμ, Σαλωμὼν πατὴρ (ζ) Βαιθὰ, Λαμ-
51 μὼν πατὴρ Βαιθαλαὲμ, ϗ Ἀρὶμ πατὴρ Βεθγεδώρ. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Σωβὰλ πατρὶ Καριαθιαρείμ, (η) Ἀ-
52 ραὰ, ϗ Αἰσὶ, ϗ Ἀμμανὶθ, Καὶ οὐμασφαὲ, πόλεις Ἰαΐρ, Αἰθαλὶμ, ϗ Μιφιθὶμ, ϗ Ἡσαμαθὶμ, ϗ Ἡ-
53 μασαραΐμ· ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ Σαραθαῖοι, (θ) ϗ υἱοὶ Ἐσθαάμ. Υἱοὶ Σαλωμὼν, (ι) Βαιθαλαὲμ ὁ
54 Νετωφατὶ, Ἀταρὼθ οἴκου (κ) Ἰωὰβ, ϗ ἥμισυ τῆς (λ) Μαλαθὶ, Ἡσαρὶ, Πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦν-
55 τες ἐν (μ) Ἰαβὶς Θαργαθιΐμ, ϗ Σαμαθιΐμ, ϗ Σωχαθίμ. οὗτοι οἱ Κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἱμὰθ πα-
τρὸς οἴκου Ῥηχάβ.

Et filii Nadab; Salad, & Apphain. Et mortuus eſt Salad non habens filios. 30
Et filii Apphain, (i) Iſemiel. Et filii Iſemiel, Soſan. Et filii Soſan, Dadai. 1
Et filii Dadæ; Achiſamas, Jither, Jonathan. Et mortuus eſt Jether non 32
habens filios. Et filii Jonathan; Phaleth, & Ozam. Hi fuerunt filii Hie- 33
rameel. Et non fuerunt Soſan filii, ſed filiæ. Et ipſi Soſan erat puer 34
Ægyptius: & nomen ei, (k) Jochel. Et Soſan dedit filiam ſuam Jochel 35
puero ſuo in uxorem: & peperit ei Ethi. Et Ethi genuit Nathan. Et Na- 36
than genuit Zabed. Et Zabed genuit (l) Aphamel. Et Aphamel genuit 37
Obed. Et Obed genuit Jeu. Et Jeu genuit Azariam. Et Azarias genuit 38 39
Chelles. Et Chelles genuit Eleaſa. Et Eleaſa genuit Soſomai. Et Soſomai 40
genuit Salum. Et Salum genuit Jechemiam. Et Jechemias genuit Eliſa- 41
ma. Et Eliſama genuit Iſmael. Et filii Chaleb fratris Hierameel, (m) 42
Meriſa primogenitus ejus. Hic pater Ziph. Et filii Meriſa patris Chebron.
Et filii Chebron, Core, & Thapphus, & Recom, & Samaa. Et Samaa ge- 43 44
nuit Raem patrem Jeclan. Et Jeclan genuit Samai. Et filius ejus Maon. 45
Et Maon pater Bethſur. Et Gæpha concubina Chaleb genuit Aram, 46
& Moſa, & Gezue. Et filii Addai, Rhagem, & Joatham, 47
& Sagar, & Phalech, & Gæpha, & (n) Sagae. Et 48
concubina Chaleb Mocha genuit Saber, & Tharam. Et genuit Sagae pa- 49
trem Madmena, & Sau patrem Machabena, & patrem Gæbal. Et filia
Chaleb, Aſcha. Hi fuerunt filii Chaleb. Filii Or primogeniti Ephrata; So- 50
bal pater Cariathiarim, Salomon pater Bætha, Lammon pater Bæthalaem, 51
& Arim pater Bethgedor. Et fuerunt filii Sobal patri Cariathiarim; (o) 52
Araa, & Æſi, & Ammanith, Et (p) umaſphae, civitates Jair, Æthalim, 53
& Mephithim, & Samathim, & Maſaraim. Ex his exierunt Sarathæi,
& (q) filii Eſthaam. Filii Salomon; Bæthalaem, (r) Netophathi, Ataroth 54
domûs Joab, (s) & dimidium Malathi, Eſari. (t) Cognationes ſcribarum 55
habitantes in Jabis, (u) Thargathiim, et Samathiim, & Sochathim. Hi ſunt
Cinei, qui venerunt ex Hæmath patre domûs Rhecab.

MS. A. (α) Ἀφφαίμ. (β) Ἀφφαὶμ, Ἰεσεί. (γ) Ἰεσεὶ, (δ) Ἀαδαΐ. (ε) Ἰεδδαῒ, Ἀχισαμμὰ, καὶ Ἰεθὲρ, ϗ Ἰωνάθαν. (ζ) Ὀζαζά. (η) Ἱερεμεήλ. (θ) Ἰωχὴλ (ι) Ἰεθθὶ, Καὶ Ἰεθθεὶ (κ) Ὀφλὰδ, ϗ Ὀφλὰδ (λ) Ἰωβὴδ, Καὶ Ἰωβὴδ (μ) Σελλοὺμ, Καὶ Σελλοὺμ (ν) Ἰεκομίαν, ϗ Ἰεκομίας (ξ) Ἐλισαμά. Καὶ υἱοὶ Χαλὲμ (ο) Ἱερεμεὴλ, Μαρισὰς πρωτότοκος (π) Θαφφοὺ, ϗ Ῥοκὸμ, ϗ Σεμαά. *ἐγέννησεν (ρ) Ἰορκαὰν, ϗ Ἰορκαὰν (σ) Σαμμαΐ. (τ) Βηθσούρ. (υ) Ἀῤῥὰν, ϗ τὸν Ἰωσὰ, (φ) Γεζουέ. ϗ Ἀῤῥὰν ἐγέννησεν τὸν Γεζουέ. Καὶ υἱοὶ Ἰαδαΐ, Ῥεγέμ, (χ) ϗ Γηρεὼμ, ϗ Φαλὲτ, (ψ) Σαγάφ. (ω) Σεβὲρ, ϗ τὸν Θαρχνά. (α) Σαγὰφ (β) Σαοὺλ (γ) Μαχαμηνὰ, (δ) Γαιβαά. (ε) Ἀχσά. (ζ) Βαιθλαμμὼν πατὴρ Βεθλεέμ. Ἀρεὶ (η) Ἀραὰ, Ἐσεὶ, Ἀμμανὶθ, Οὐμασφὰς, Καριαθιαρεὶρ, Αἰθαλεὶμ, ϗ Ἠφιθεὶν, ϗ Ἡσαμαθεὶν, ϗ Ἡμασαραεὶν· (θ) ϗ οἱ Ἐσθαωλαῖοι. (ι) Βαιθλεὲμ ϗ Νετωφαθὶ, (κ) Ἰωβὰβ, (λ) Μανὰθ, Ἡσαρεὶ, (μ) Γάβης, Ἀργαθιεὶμ, ϗ Σαμαθιεὶμ, Σωκαθιείμ.

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν Χεβρών· ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν τῇ Ἀχινάαμ τῇ (α) Ἰ-
2 εζραηλίτιδι· ὁ δεύτερος (β) Δαμνιὴλ τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ· Ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ, υἱὸς Μωχὰ
3 θυγατρὸς (γ) Θολμαῒ βασιλέως (δ) Γεδσούρ· ὁ τέταρτος Ἀδωνία υἱὸς Ἀγγίθ· Ὁ πέμπτος (ε) Σα-
4 φατία τῆς Ἀβιτάλ· ὁ ἕκτος (ζ) Ἰεθραὰμ τῇ Ἀγλᾷ γυναικὶ αὐτοῦ. Ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρών.
ϗ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη, ϗ ἑξάμηνον· ϗ τριάκοντα ϗ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

MS. A. (α) Ἰσραηλίτιδι· (β) Δαλουΐα (γ) Θολμεῒ (δ) Γεσούρ· (ε) Σαφατίας (ζ) Ἰεθραὰμ

CAP. III.

ET hi fuerunt filii David, qui nati ſunt ei in Chebron; Primogenitus 1
Amnon, Achinaam Jezraelitidi: ſecundus Damniel, Abigææ Carmeliæ:
Tertius Abeſſalom, filius Mocha filiæ Tholmai regis Gedſur: quartus 2
Adonia, filius Angith: Quintus Saphatia, ipſius Abital: ſextus Jethraam, 3
ex Agla uxore ejus. Sex nati ſunt ei in Chebron: & regnavit ibi ſeptem 4
annos, & ſex menſes. Et triginta & tres annos regnavit in Hieruſalem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وَبَنُو نَادَاب • سَالِدُ • وَأَفْلَرِيمْ * وَمَاتَ سَالِدُ بِغَيْرِ بَنِينَ * وَبَنُو أَفْلَرِيمْ • إِسْعِيَا * وَبَنُو 30 31
إِسْعِيَا • سُوسَانُ • وَبَنُو سُوسَان • أَحْلِي * وَبَنُو يَادَاع • أَحِي • سَاقِي • يَاثَار وَيُونَاثَان * وَمَاتَ 32
يَاثَار بِلَا بَنِينَ * وَبَنُو يُونَاثَان • لَفَث • وَأُورَا • هَاؤُلَاءِ كُلُّهُمْ بَنُو يَرْحَامِيلَ * وَلَمْ يَكُنْ 33 34
لِسُوسَانَ أَوْلَادٌ ذُكُورَة بَلْ بَنَات • وَصَارَ لِسُوسَانَ صِهْرٌ مِنَ الْمِصْرِيِّينَ • وَاسْمُهُ يَارِدَاع * أَعْطَاهُ 35
سُوسَانُ ابْنَتَهُ • فَوَلَدَتْ لَهُ الْعَاتِي * وَالْعَاتِي أَوْلَدَ نَاثَانَ • وَنَاثَانُ أَوْلَدَ أَدْبِير * وَأَدْبِير أَوْلَدَ 36 37
أَفِيَالَ • وَأَفِيَالُ أَوْلَدَ لِيُوبَاف * وَالْيُوبَاف أَوْلَدَ يَاهُو • وَيَاهُو أَوْلَدَ عَزَرِيَّا * وَعَزَرِيَّا أَوْلَدَ حَالَاصَ * 38 39
وَحَالَاصُ أَوْلَدَ عَسْمَا * وَعَسْمَا أَوْلَدَ سَمْسِي • وَسَمْسِي أَوْلَدَ سَالُوم * وَسَالُوم أَوْلَدَ الْقَمْيَا • وَالْقَمْيَا 40 41
أَوْلَدَ الْيَسْمَع * وَبَنُو كَالِيب أَخِي يَرْحَامِيل • السَّمِّي بِكْرُهُ وَهُوَ أَبُو يَزَاف * وَبَنُو مَرِسَا أَبِي 42 43
حَبْرُون • قَرْح • وَتَافُوح • وَرَقَام • وَاسْمَع * وَاسْمَع أَوْلَدَ رَاحَامَ أَبَا يَارِقْعَم * وَيَرِقْعَم أَوْلَدَ 44
سَامِي **

Filii Nadabi, Saled, & Ephlarim: ſed 30
mortuus eſt Saled abſque liberis. Filii 31
Ephlarimi, Eſaja: filii Eſajæ, Suſan:
filii Suſanis, Abli. Filii Jadai, Achi, 32
Sabi, Jether, & Jonathan: mortuus eſt
autem Jether abſque liberis. Filii 33
Jonathanis, Lapheth, & Uza: hi omnes
ſunt filii Jerhamelis. Suſan non ha- 34
buit filios maſculos, ſed filias. Habuit-
que Suſan generum ex Ægyptiis nomi-
ne Jaredaum. Cui cùm dediſſet Su- 35
ſan filiam ſuam, peperit hæc illi Ati.
Ati genuit Nathanem: Nathan genuit 36
Adbir. Adbir genuit Aphielem: A- 37
phiel genuit Jobabum. Jobab genuit 38
Jehu: Jehu genuit Azariam. Azaria 39
genuit Haleſum: Hales genuit Aſmam.
Aſma genuit Samſum: Samſa genuit 40
Salumum. Salum genuit Elcimiam: 41
Elcimia genuit Eliſemaum. Porrò 42
filii Chalebi fratris Jerhamelis, El-
ſamma primogenitus ejus, atque is eſt
pater Jezephi. Filii Mareſæ patris 43
Hebronis, Corah, Taphuh, Racam, &
Aſmaa. Aſmaa genuit Rahamum pa- 44
trem Jericaami: Jericaam genuit
Sami.

* وَعُوفِينَا جَارِيَةُ كَالَابَ وَلَدَتْ حُورَانَ • وَحُورَانُ أَوْلَدَ غُوزَانَ ** 46

** Ophina quoque ancilla Chalebi peperit* 46
Horanem, Horan genuit Ghozanem.

* هَاؤُلَاءِ بَنُو كَالَابَ بْنِ حُورٍ بِكْرِ أَفْرَث • سَافِلُ وُلِدَ فِي ضَيْعَةِ نَعْرَان * وَسَامِلَا وُلِدَ فِي 50 51
بَيْتِ لَحْمِ • أَبِي وَلَدُوهُ فِي عَادَار * وَصَارَ بَنُونَ لِسَفَالَ فِي ضَيْعَةِ نَعْرَان • عَطْرُوث • وَيُوَافِيل * 52
وَحَصْرِي • سَافِيرِيمْ سَاخِب • حَامَا • هَاؤُلَاءِ بَنُو سُوفِيل فِي ضَيْعَةِ نَعْرِين •

** Hi ſunt filii Chalebi filii Huris primo-*
geniti Ephrathæ: Sabel natus eſt in ci- 50
vitate Naarân. Sâmla natus eſt in
Beth lehem: Abi genuerunt in Ga- 51
dar. Sabel autem hos habuit liberos
in civitate Naaran, Athrothem, Joabe- 52
lem, Haſri, Sapheriamum, Sachebum,
Hamam: hi fuerunt filii Sobelis in civi-
tate Naarin.

• اَلْفَصْلُ اَلثَّالِثُ •

* وَبَنُو دَاوُدَ بِحَبْرُونَ • وَاسْمُ ابْنِهِ بِكْرِهِ حَمْنُونُ • مِنْ أَحِينعَامَ الَّتِي هِيَ مِنْ إِيزْرَعِيل • 1
وَالثَّانِي كَالَابُ مِنْ أَبِيغَالَ امْرَأَةِ نَابَالَ مِنْ جَبَلِ كَرْمِلَا * وَالثَّالِثُ أَبِيسَالُومُ مِنْ مَعْكَا ابْنَةِ 2
تُولْمَايَ مَلِكِ غَاسُورَ • وَالرَّابِعُ أَدُونِيَا مِنْ حَاجِيث * وَالْخَامِسُ سَافَطِيَّا مِنْ أَبِيطَالَ • وَالسَّادِسُ 3
إِيرْعَامُ الَّذِي مِنْ حَاجِلَ امْرَأَةِ دَاوُدَ * هَاؤُلَاءِ الْبَنُونَ السِّتَّةُ الَّذِينَ وُلِدُوا لَهُ فِي حَبْرُونَ • وَمَلَكَ 4
هُنَاكَ سَبْعَةَ سِنِينَ وَسِتَّةَ أَشْهُرٍ • وَثَلَاثَةً وَثَلَاثِينَ سَنَةً مَلَكَ بِأُورُسَلِيمَ •

CAP. III.

FIlii Davidis in Hebrone nati: nomen
filii ejus primogeniti, Hamnon ex Abi- 1
noame quæ erat ex Jezraele: ſecundus
fuit Chaleb ex Abigale uxore Nabalis de
monte Charmelo. Tertius Abiſalom è
Maacha filia Tholmai regis Geſſur: 2
quartus Adonia è Gaithe. Quintus Se-
phatia ex Abitale: ſextus Ethraam qui 3
natus eſt ex Hegla uxore Davidis. Hi
ſunt ſex filii qui nati ſunt ei in Hebrone: 4
Regnavit enim illic ſeptem annis, & ſex
menſibus: annis verò triginta tribus re-
gnavit in Jeruſalem.

,Ibhar Et .Hammiel *filiæ* Bathſuah *ipſi* quatuor Selomoh & ,Nathan & ,Sobab & Simha : Jeruſalaim in ei ſunt nati iſti Et
5 6 וְאֵלֶּה נוּלְּדוּ־לוֹ בִּירוּשָׁלָיִם שִׁמְעָא וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת־שׁוּעַ בַּת־עַמִּיאֵל׃ וְיִבְחָר
filii Omnes .novem ,Eliphelet & ,Eljadah & ,Eliſamah Et .Japhiah & ,Nephegh & ,Noghah Et .Eliphelet & ,Eliſamah &
7 8 9 וֶאֱלִישָׁמָע וֶאֱלִיפָלֶט׃ וְנֹגַהּ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפֶלֶט תִּשְׁעָה׃ כֹּל בְּנֵי
,ejus filius Aſa ,ejus filius Abijah ,Rechabham ,Selomoh filius Et .corū ſororem Thamar & ,concubinarum filios præter David
10 דָוִיד מִלְּבַד בְּנֵי־פִילַגְשִׁים וְתָמָר אֲחוֹתָם׃ וּבֶן־שְׁלֹמֹה רְחַבְעָם אֲבִיָּה בְנוֹ אָסָא בְנוֹ
Jotham ,ejus filius Hazariah ; ejus filius Amaſiahu .ejus filius Joas ,ejus filius Achaziahu,ejus filius Joram .ejus filius Jehoſaphat
11 12 יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ׃ יוֹרָם בְּנוֹ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ יוֹאָשׁ בְּנוֹ׃ אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ עֲזַרְיָה בְנוֹ יוֹתָם
,Joſijahu filii Et .ejus filius Joſijahu ,ejus filius Amon .ejus filius Menaſſeh ,eius filius Chizchiiahu ,ejus filius Achaz .eius filius
13 14 15 בְּנוֹ׃ אָחָז בְּנוֹ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ מְנַשֶּׁה בְנוֹ׃ אָמוֹן בְּנוֹ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ׃ וּבְנֵי יֹאשִׁיָּהוּ
,eius filius Jechoniah ,Jehojachim filii Et .Sallum quartus ,Sidchijahu tertius ,Jehoiachim ſecundus ,Jochanan primogenitus
16 הַבְּכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי יְהוֹיָקִים הַשְּׁלִשִׁי צִדְקִיָּהוּ הָרְבִיעִי שַׁלּוּם׃ וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכָנְיָה בְנוֹ
,Hoſamah ,Jechamiah ,Senazar & ,Pedaiah & ,Malchiram Et .eius filius Sealthiel ,Aſſir ,Jechoniah filii Et .eius filius Sidchijah
17 18 צִדְקִיָּה בְנוֹ׃ וּבְנֵי יְכָנְיָה אַסִּר שְׁאַלְתִּיאֵל בְּנוֹ׃ וּמַלְכִּירָם וּפְדָיָה וְשֶׁנְאַצַּר יְקַמְיָה הוֹשָׁמָע
.corum ſoror Selomith & ,Chananiah & ,Meſullam Zerubbabel filius & : Simhi & ,Zerubbabel ,Pedaiah filii Et .Nedabiah &
19 וּנְדַבְיָה׃ וּבְנֵי פְדָיָה זְרֻבָּבֶל וְשִׁמְעִי וּבֶן־זְרֻבָּבֶל מְשֻׁלָּם וַחֲנַנְיָה וּשְׁלֹמִית אֲחוֹתָם׃
,Rephaiah filii : Jeſahaja & ,Pelatiah ,Chananiah filius Et .quinque cheſed-Juſab,Chaſadiah &,Berechiah & ,Ohel &,Chaſubah Et
20 21 וַחֲשֻׁבָה וָאֹהֶל וּבֶרֶכְיָה וַחֲסַדְיָה יוּשַׁב חֶסֶד חָמֵשׁ׃ וּבֶן־חֲנַנְיָה פְּלַטְיָה וִישַׁעְיָה בְּנֵי רְפָיָה
,Bariah & ,Ighal & ,Chattus ,Semahajah filii Et .Semahajah ,Secheniah filii Et .Secheniah filii ,Obadiah filii , Arnan filii
22 בְּנֵי אַרְנָן בְּנֵי עֹבַדְיָה בְּנֵי שְׁכַנְיָה׃ וּבְנֵי שְׁכַנְיָה שְׁמַעְיָה וּבְנֵי שְׁמַעְיָה חַטּוּשׁ וְיִגְאָל וּבָרִיחַ
; Hodaieuahu Eliohenai filii Et .tres Hazricam & ,Chizchijah & ,Eliohenai ,Nehariah filius Et .ſex ,Saphat & ,Nehariah &
23 24 וּנְעַרְיָה וְשָׁפָט שִׁשָּׁה׃ וּבֶן־נְעַרְיָה אֶלְיוֹעֵינַי וְחִזְקִיָּה וְעַזְרִיקָם שְׁלֹשָׁה׃ וּבְנֵי אֶלְיוֹעֵינַי הוֹדַיְוָהוּ
.ſeptem Hanani & ,Delaiah & ,Jochanan & ,Haccub & ,Pelaiah & , Eljaſib &
וְאֶלְיָשִׁיב וּפְלָיָה וְעַקּוּב וְיוֹחָנָן וּדְלָיָה וַעֲנָנִי שִׁבְעָה׃

CAP. IV. ד

Jachath & : Jachath genuit ,Subal filius Reaiah Et .Sobal & ,Chur & ,Charmi & Cheſron ,Peres ; Jehudah Filii
1 2 בְּנֵי יְהוּדָה פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְכַרְמִי וְחוּר וְשׁוֹבָל׃ וּרְאָיָה בֶן־שׁוֹבָל הוֹלִיד אֶת־יַחַת וְיַחַת
,Idbas & ,Iſma & , Iſrehel , Hetam *patris* hæc Et .Sorhathi familiæ Iſtæ .Lahad & ,Achumai genuit
3 הוֹלִיד אֶת־אֲחוּמַי וְאֶת־לָהַד אֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת הַצָּרְעָתִי׃ וְאֵלֶּה אֲבִי עֵיטָם יִזְרְעֶאל וְיִשְׁמָא וְיִדְבָּשׁ
Ephratha primogeniti Chur filii Iſti .Chuſah pater Hezer & ,Ghedor pater Penuel Et .Selelphoni eorum ſororis nomen &
4 וְשֵׁם אֲחוֹתָם הַצְלֶלְפּוֹנִי׃ וּפְנוּאֵל אֲבִי גְדֹר וְעֵזֶר אֲבִי חוּשָׁה אֵלֶּה בְנֵי־חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה
,Naharah ei peperit Et .Naharah & ,Chelah ,uxores duæ fuerunt Tecoah patri Aſchur Et .Bethlechem patris
5 6 אֲבִי בֵּית לָחֶם׃ וּלְאַשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ הָיוּ שְׁתֵּי נָשִׁים חֶלְאָה וְנַעֲרָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ נַעֲרָה אֶת־
,Jeſohar ,Sereth ,Chelah filii Et .Naharah filii Iſti .Haachaſtari & , Temni & ,Chepher & ,Achuzam
7 אֲחֻזָּם וְאֶת־חֵפֶר וְאֶת־תֵּימְנִי וְאֶת־הָאֲחַשְׁתָּרִי אֵלֶּה בְּנֵי נַעֲרָה׃ וּבְנֵי חֶלְאָה צֶרֶת יִצְחָר
honorabilis Jabahes fuit Et .Harum filii Acharchel familias & ; Haſobebah & ,Hanub genuit Chos Et .Ethnan &
8 9 וְאֶתְנָן׃ וְקוֹץ הוֹלִיד אֶת־עָנוּב וְאֶת־הַצֹּבֵבָה וּמִשְׁפְּחוֹת אֲחַרְחֵל בֶּן־הָרוּם׃ וַיְהִי יַעְבֵּץ נִכְבָּד
.dolore cum peperi Quia : dicendo ,Jahabes eius nomen vocavit eius mater Et .ſuis fratribus *præ*
מֵאֶחָיו וְאִמּוֹ קָרְאָה שְׁמוֹ יַעְבֵּץ לֵאמֹר כִּי יָלַדְתִּי בְּעֹצֶב׃

Verſio VULG. LAT.

Porrò in Jeruſalem nati ſunt ei filii; Simmaa, & Sobab,& Nathan, & Salomon, quatuor de Bethſabee 5
filiâ Ammiel. Jebaar quoque,& Eliſama, Et Eliphaleth, & Noge, & Nepheg, & Japhia ; Necnôn 6 7
Eliſama,& Eliada, & Elipheleth, novē : Omnes hi, 8
filii David, abſq; filiis concubinarū : habuerúntque 9
ſororē Thamar. Filius autem Salomonis,Roboam: 10
cujus Abia fili⁹ genuit Aſa. De hoc quoque natus eſt
Joſaphat , Pater Joram:qui Joram genuit Ochoziā, 11
ex quo ortus eſt Ioas : Et huj⁹ Amaſias filius genuit 12
Azariam. Porrò Azariæ filius Ioathan Procreavit 13
Achaz patrē Ezechiæ,de quo nat⁹ eſt Manaſſes. Sed 14
& Manaſſes genuit Amon patrē Ioſiæ. Filii autem 15
Ioſiæ fuerunt,primogenit⁹ Iohanan,ſecund⁹ Ioakim,
terti⁹ Sedecias,quart⁹ Sellum. De Ioakim nat⁹ eſt Iechonias,& Sedecias. Filii Iechoniæ fuerunt; Aſir, 16 17
Salathiel, Melchiram, Phadaia, Senneſer, & Iecemia,Sama,& Nadabia. De Phadaia orti ſunt Zorobabel & Semei. Zorobabel genuit Moſollam, Hananiam,& Salomith ſororē eorū : Haſaban quoque, 18 19 20
& Ohol,& Barachian,et Haſadian,Ioſabheſed,quinque. Fili⁹ autē Hananiæ; Phaltias pater Ieſeiæ,cuj⁹ 21
filius,Raphaia.Huj⁹ quoque filius,Arnan, de quo natu⁹ eſt Obdia,cuj⁹ fili⁹ fuit Sechenias. Filius Secheniæ,Semeia : cujus filii,Hattus,& Iegaal,& Baria,& 22
Naaria, & Saphat, ſex numero. Filius Naariæ; Elioenai,& Ezechias,& Ezricam,tres. Filii Elioenai; 23 24
Oduia,& Eliaſub,& Pheleia,& Accub,& Iohanan,
& Dalaia,& Anani,ſeptem.

CAP. IV.

Filii Iuda;Phares,Heſron,& Charmi,& Hur,& Sobal. Raia verò fili⁹ Sobal genuit Iahath,de quo nati ſunt Ahumai & Laad. Hæ cognationes Sarathi. 1 2
Iſta quoq; ſtirps Etam ; Iezrahel,et Ieſema, & Iedebos. Nomen quoque ſororis eorum , Aſalelphuni. 3
Phanuel autem pater Gedor,& Ezer pater Hoſa.Iſti 4
ſunt filii Hur primogeniti Ephrata patris Bethlehem.
Aſſur verò patri Thecuæ erant duæ uxores, Halaa,et 5
Naara. Peperit autē ei Naara,Oozam,et Hepher,& 6
Themani,& Ahaſthari.Iſti ſūt filii Naara. Porrò filii 7
Halaa;Sereth,Iſaar,et Ethnan.Cos autē genuit Anon, 8
& Soboba,& cognationē Aharehel filii Arum. Fuit 9
autē Iabes inclytus præ fratribus ſuis, et mater ejus
vocavit nomen illius Iabes, dicens; Quia peperi
eum in dolore.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܒܢܝܐ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܫܡܘܥ. ܫܟܘܒ. ܢܬܢ.
6 ܫܠܝܡܘܢ. ܘܝܒܚܪ. * ܘܐܠܝܫܡܥ. ܘܐܠܝܕܥ. ܘܐܠܝܦܠܛ. ܘܢܘܓܗ. ܘܢܦܓ.
7 8 ܘܢܦܝܓ. ܘܐܠܝܫܥ. * ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܘܝܕ. ܘܬܡܪ ܚܬܗܘܢ.
9 10 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ. ܐܒܝܐ ܒܪܗ. ܐܣܐ ܒܪܗ. ܝܗܘܫܦܛ ܒܪܗ.
11 12 * ܝܘܪܡ ܒܪܗ. ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ. ܝܘܐܫ ܒܪܗ. * ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ. ܥܘܙܝܐ ܒܪܗ. ܝܘܬܡ ܒܪܗ.
13 14 * ܐܚܙ ܒܪܗ. ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ. ܡܢܫܐ ܒܪܗ. * ܐܡܘܢ ܒܪܗ. ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ
15 ܕܝܘܫܝܐ. ܒܘܟܪܗ ܝܘܚܢܢ. ܕܬܪܝܢ ܝܘܝܩܝܡ. ܕܬܠܬܐ ܨܕܩܝܐ. ܕܐܪܒܥܐ ܫܠܘܡ.
16 17 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ. ܝܘܟܢܝܐ ܒܪܗ. ܨܕܩܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܟܢܝܐ.
18 ܐܣܪܬܐܝܠ ܒܪܗ. * ܡܠܟܘܡ ܒܪܗ. ܦܪܝܐ ܒܪܗ. ܫܐܨܪ ܒܪܗ. ܢܩܡܝܐ ܒܪܗ.
19 ܫܡܘܥ ܒܪܗ. ܢܕܒܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܢܕܒܝܐ. ܙܪܘܒܒܠ ܘܫܡܥܝ. ܘܒܢܝ
20 ܙܪܘܒܒܠ. ܡܫܠܡ ܘܚܢܢܝܐ. ܘܫܠܟܬ ܚܬܗܘܢ. * ܘܚܫܝܒܐ. ܘܝܗܘܐܝܠ.
21 ܘܒܪܝܥܐ ܘܚܣܕܝܐ. * ܒܢܝ ܚܢܢܝܐ . ܦܠܛܝܐ. ܘܐܫܥܝܐ. ܐܪܦܝܐ ܒܪܗ. ܐܪܢܘܢ ܒܪܗ.
22 ܥܘܒܝܐ ܒܪܗ ܕܐܫܥܝܐ. * ܘܒܪܗ ܕܫܟܢܝܐ ܫܡܥܝܐ. ܘܒܪܗ ܕܫܡܥܝܐ. ܚܛܘܫ.
23 ܘܢܓܐܝܠ. ܘܥܙܪܝܐ. ܘܚܙܩܝܐ. * ܘܗܘܕܝܐ. ܘܠܝܫܒ . ܘܦܠܝܐ. ܘܝܥܩܘܒ. ܘܝܘܚܢܢ.
ܘܕܠܝܐ. ܘܥܢܢ.

Atque hæc ſunt nomina liberorum 5
qui nati ſunt ei in Jeruſalem : Semu,
Sechob, Nathan, Salomon, Jebhar, 6
Eliſemaa , Elidaa , Eliphelet, Nogah , Nepheg , Nephig, & Eliſaa. 7 8
Hi omnes fuerunt filii Davidis;et Thamar ſoror eorum. Filii Salomonis, 9 10
Rehabaam fuit filius ejus, Abia filius ejus, Aſa filius ejus, Joſaphat filius ejus, Joram filius ejus, Ehazia filius ejus, Joas, filius ejus, Amoſia filius ejus, Ozia filius ejus, Jotham 11 12
filius ejus, Ahaz filius ejus, Hezecia filius ejus, Manaſſe filius ejus, 13
Amon filius ejus, Joſia filius ejus. 14
Filii Ioſiæ, primogenitus ejus Iohanan , ſecundus Iojacim , tertius Sedecia , quartus Salum. Filii Iojacimi, Iochania filius ejus, Sedecia filius ejus. Filii Iochaniæ, Aſraftel filius ejus, Malchom filius ejus , Pheraja filius ejus , Saaſar filius ejus, Necamia filius ejus , Semu filius ejus, 15 16 17 18
Nedabia filius ejus. filii Nedabiæ, 19
Zorobabel, & Semei : Filii Zorobabelis, Maſlam, Hanania, & Selcath ſoror eorum : Item Heſiba, Iehuel , Beriaa, & Heſedia. Filii Hananiæ,Phelatia, Uſaja, Arphaja filius ejus, Arnon filius ejus , Ubia filius Uſaiæ. Filius Sechaniæ, Semaja ; filius Semajæ, Hatus, & Negael, Azaria, Hezecia, Hodia, Leſib , Phelaja , Iacob, 20 21 22 23
Iohanan,Delaja,& Anan.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

1 2 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܦܪܨ ܘܚܨܪܘܢ. ܘܟܪܡܝ. ܘܚܢܘܪ. ܘܫܘܒܠ. * ܘܠܝܐ ܒܪ
ܫܘܒܠ . ܐܘܠܕ ܠܢܚܬ. ܘܢܚܬ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܡܝ . ܘܠܥܕ. ܗܠܝܢ ܫܪܒܬܐ ܕܪܚܒܥܡ.
3 4 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܡܝܢܕܒ. ܐܚܝܙܪܥܐܝܠ. ܘܢܫܡܐ. ܘܕܒܫ. * ܘܦܓܘܐܝܠ. ܘܚܘܫܝܐ.
5 6 ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܚܘܪ ܒܘܟܪܗ ܕܐܦܪܬܐ ܕܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܠܐܚܝܫܘܪ
ܐܒܘܗܝ ܕܬܩܘܥ . ܗܘܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܢܫܝܢ. * ܘܝܠܕܬ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ. ܠܐܚܝܪܡ. ܘܠܛܦܪ.
ܘܠܬܝܡܢ. ܘܠܚܪܫܬܪ. ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝܗ ܕܚܕܐ ܡܢܗܝܢ.
9 * ܘܗܘܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܚܒܝܒ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ. ܥܝܢܝ.

CAP. IV.

Iſti verò ſunt filii Iudæ : Phares, 1
Heſron,Charmi,Ianor, & Sobal:Leja 2
filius Sobalis genuit Nahath ; Nahath genuit Ahimi, et Ied : hæ ſunt genealogiæ Rehabaami. Atque hi ſunt filii 3
Aminadabi ; Ahizareel , Neſma, &
Dibas , Pheguel, & Huſia : hi ſunt 4
filii Huris primogeniti Ephrathæ, qui
fuit pater ipſius , ex Beth-lehem.
Ahiſur pater Tecue duas habuit uxores ; Quarum una peperit Ahiram, 5 6
Tepher, Theman,& Hareſtar : hi ſunt
filii unius illarum.

Fuit autem unus ex iis charus patri 9
matrique ſuæ, & vocavit nomen ejus,
Oculi mei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμαά, Σωβάβ, Νάθαν, (η) ϗ Σαλωμών· τέσσαρες τῇ Βηρσαβεὲ θυ-
6 7 γατρὶ Ἀμιήλ· Καὶ (θ) Ἐβαάρ, ϗ Ἐλισά, Καὶ Ἐλιφαλήθ, ϗ Ναγαί, ϗ (ι) Ναφέκ, ϗ Ἰαφιέ, Καὶ Ἐλι-
8 σαμά, ϗ (κ) Ἐλιαδά, ϗ Ἐλιφαλά, ἐννέα. Πάντες υἱοὶ Δαυίδ, πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, ϗ Θήμαρ (λ)
9 ἀδελφὴ αὐτῶν. Υἱοὶ Σαλωμών, Ῥοβοάμ, Ἀβιὰ (μ) υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωρὰμ
10 11 υἱὸς αὐτοῦ, (ν) Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζαρίας υἱὸς αὐτοῦ, (ξ) Ἰωάθαν υἱὸς
13 14 αὐτοῦ, Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ, (ο) Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, (π) Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ.
15 Καὶ υἱοὶ Ἰωσία, πρωτότοκος Ἰωανάν, ὁ δεύτερος Ἰωακίμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος (ρ) Σαλούμ.
16 17 Καὶ υἱοὶ Ἰωακίμ, Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ (σ) Ἰεχονία, Ἀσίρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ,
18 19 Μελχιράμ, ϗ Φαδαΐας, ϗ Σανεσάρ, ϗ (τ) Ἰεκιμία, ϗ Ὡσαμάθ, ϗ Ναβαδίας. Καὶ υἱοὶ Φαδαΐας, Ζορο-
20 βάβελ, ϗ Σεμεΐ. ϗ υἱοὶ Ζοροβάβελ, (υ) Μοσολλάμ, ϗ Ἀνανία, ϗ Σαλωμεθὶ ἀδελφὴ αὐτῶν, Καὶ (φ) Ἀσουβέ,
21 ϗ Ὀόλ, ϗ Βαραχία, ϗ Ἀσαδία, ϗ (χ) Ἀσοβέδ, πέντε. Καὶ υἱοὶ Ἀνανία, (ψ) Φαλεττία, ϗ Ἰεσίας υἱὸς αὐ-
22 τοῦ, (ω) Ῥαφὰλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀρνὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβδία υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱὸς Σεχενία, Σα-
23 μαΐα· ϗ (†) υἱοὶ Σαμαΐα, (α) Χαττούς, ϗ Ἰωήλ, (β) ϗ Βερρί, ϗ Νωαδία, ϗ (γ) Σαφάθ, ἕξ. Καὶ υἱοὶ Νωαδία,
24 (δ) Ἐλιθενάν, ϗ Ἐζεκία, ϗ (‥) Ἐζρικάμ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ (ε) Ἐλιθενάν, Ὀδολία, ϗ Ἐλιασεβών, ϗ Φα-
δαΐα, ϗ (ζ) Ἀκούβ, ϗ Ἰωανάν, ϗ Δαλααΐα, ϗ Ἀνάν, ἑπτά.

Et hi nati ſunt ei in Hieruſalem; Semaa, Sobab, Nathan, & Salomon: 5
quatuor ipſi Berſabee filiæ Amiel. Et Ebaar, & Eliſa, Et Eliphaleth, 6 7
& Nagai, & Naphec, & Japhie, Et Eliſama, & Eliada, & Eliphala, 8
novem. Omnes filii David, præter filios concubinarum: et Themar 9
ſoror eorum. Filii Salomon; (a) Roboam, Abia filius ejus, Aſa filius 10
ejus, Joſaphat filius ejus, Joram filius ejus, Ochozias filius ejus, Joas 11
filius ejus, Amaſias filius ejus, Azarias filius ejus, Joathan filius ejus, 12
Achaz filius ejus, Ezecias filius ejus, Manaſſes filius ejus, Amon filius 13 14
ejus, Joſia filius ejus. Et filii Joſia; primogenitus Joanan, ſecundus Joa- 15
cim, tertius Sedecias, quartus Salum. Et filii Joacim; Jechonias filius 16
ejus, Sedecias filius ejus. Et filii Jechoniæ; Aſir, Salathiel filius ejus, 17
Melchiram, & Phadaias, & Saneſar, & Jecimia, & Oſamath, & Na- 18
badias. Et filii Phadaias; Zorobabel, & Semei. Et filii Zorobabel; Mo- 19
ſollam, & Anania, & Salomethi ſoror eorum, Et Aſube, & Ool, et Bara- 20
chia, et Aſadia et Aſobed, quinque. Et filii Anania; Phalettia, et Je- 21
ſias filius ejus, Raphal filius ejus, Orna filius ejus, Abdia filius ejus,
Sechenias filius ejus. Et filius Sechenia, Samaia. Et filii Sa- 22
maia; Chattus, et Joel, et Berri, et Noadia, et (b) Saphath, ſex.
Et filii Noadia; (c) Elithenan, et Ezecia, et Ezricam, tres. Et filii Elithenan; Odolia, et Eliaſebon, et Phadaia, et Acub, et Joanan, et Dalaaia, et Anan, ſeptem. 23 24

MS.A. (η) Σαλωμών· (θ) Ἰεβαάρ, ϗ Ἐλισαμά, Καὶ Ἐλιφαλέτ, (ι) Ναφέγ, (κ) Ἐλιεδά, ϗ Ἐλιφαλέτ, (λ) ἡ ἀδελφὴ (μ) ὁ υἱὸς (ν) Ὀζίας (ξ) Ἰωνάθαν (ο) Ἀμὼς (π) Ἰωσίας (ρ) Σαλούμ. (σ) Ἰεχονίου, (τ) Ἰεκενία, ϗ Ὡσαμώ, ϗ Ναβαδίας. Καὶ υἱοὶ Σαλαθιὴλ, Ζοροβάβελ, ϗ Σεμεΐ. (υ) Μοσολλαμὸς, (φ) Ἀσεβά, (χ) Ἀσοβαέσδ, (ψ) Φαλετία, ϗ Ἰεσεία (ω) Ῥαφαία (†) υἱὸς (α) Χεττούς, (β) Βερία, (γ) Σαφάτ, (δ) Ἐλιωηναί, (‥) Ἐσρικάμ, (ε) Ἐλιωνναί, Ὠδουΐα, ϗ Ἐλιασεΐβ, (ζ) Ἀκκούβ, ϗ Ἰωανάμ, ϗ Δαλαΐα, ϗ Ἀνανί, ἑπτά.

ΚΕΦ. Δ'.

1 2 (α) ΚΑὶ υἱοὶ Ἰούδα, Φαρές, Ἐσρώμ, ϗ Χαρμί, ϗ Ὥρ, (†) Σουβάλ, Καὶ (β) Ῥάδα υἱὸς αὐτοῦ. ϗ Σουβὰλ ἐγέν-
3 νησε τὸν Ἰέθ. ϗ Ἰὲθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαί, ϗ τὸν (γ) Λαάδ· αὗται αἱ γενέσεις τοῦ (δ) Ἀραθί. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Αἰ-
4 τάμ, (ε) Ἰεζραήλ, ϗ Ἰεσμάν, ϗ Ἰεβδάς· ϗ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν (ζ) Ἐσηλεββών. Καὶ Φανουὴλ πατὴρ
5 Γεδώρ, ϗ (η) Ἰαζὴρ πατὴρ Ὠσάν· οὗτοι υἱοὶ Ὥρ (θ) τοῦ πρωτοτόκου Ἐφραθὰ πατρὸς (ι) Βαιθλαέν. Καὶ τῷ
6 (κ) Ἀσοὺρ πατρὶ (λ) Θεκωὲ ἦσαν δύο γυναῖκες, (μ) Ἀωδά, ϗ Θοαδά. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ (ν) Ἀωδὰ τὸν Ὠ-
7 χαία, ϗ τὸν Ἠφάλ, ϗ τὸν Θαιμάν, ϗ τὸν (ξ) Ἀασθήρ· πάντες οὗτοι υἱοὶ (ο) Ἀωδάς. Καὶ υἱοὶ (π) Θοαδάς, Σερέθ,
8 ϗ Σαάρ, ϗ (ρ) Ἐσθανάμ. Καὶ Κὼς ἐγέννησε τὸν (σ) Ἐνώβ, ϗ τὸν (τ) Σαβαθά. ϗ γεννήσεις ἀδελφοῦ Ῥηχάβ,
9 υἱοῦ (υ) Ἰαρίν. Καὶ ἦν Ἰγαβὴς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ϗ ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (φ)
Ἰγαβής, λέγουσα, Ἔτεκον ὡς γαβής.

MS.A. (α) Υἱοὶ Ἰούδα, (†) ϗ Σουβάλ, (β) Ῥεϊὰ υἱὸς (γ) Λαάδ· (δ) Σαραθί. (ε) Ἰεζραήλ, ϗ Ἰεσμά, ϗ Ἰγαβής· (ζ) Ἐσηλλελφών. (η) Ἐζέρ (θ) πρωτοτόκου (ι) Βαιθλαέμ. (κ) Ἀχχούρ (λ) Θεκωὴ (μ) Ἀλαὰ ϗ Νοορά. (ν) ἡ Νοορὰ τὸν Ὠχαζάμ, (ξ) Ἀθηρά· (ο) Νοορά. (π) Ἀλαά, Σαρέθ, (ρ) Ἐθνάδ. (σ) Ἐγνώβ, (τ) Σωβηβά. (υ) Ἰαρείμ. (φ) Ἰαγβής,

CAP. IV.

ET filii Juda; Phares, Eſrom, et Charmi, et Or, Subal, Et (a) Rada filius 1 2
ejus: Et Subal genuit Jeth. Et Jeth genuit Achimai, et Laad. Hæ ſunt
(b) generationes ipſius Arathi. Et hi (c) filii Ætham; Jezrael, et Jeſman, 3
et Jebdas: et nomen ſororis eorum, (d) Eſelebbon. Et Phanuel pater Ge- 4
dor: et Jaſer pater Oſan. Hi filii Or primogeniti Ephratha patris Baetha-
laen. Et ipſi Aſur patri Thecoe fuerunt duæ uxores, (e) Aoda, & Tho- 5
ada. Et Aoda peperit ei Ochaa, & Ephal, & Thæman, et Aaſther. 6
Omnes hi filii Aodæ. Et filii Thoadæ; Sereth, et Saar, et Eſthanam. Et 7 8
Cos genuit Enob, et Sabatha, et (f) generationes fratris Rechab filii Ja-
rin. Et fuit (g) Igabes glorioſus ſuper fratres ſuos: & mater vocabat 9
nomen ejus, Igabes, dicens; Peperi, (h) ſicut Gabes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * وهذه أسماء الأولاد الذين ولدوا له بأوروسليم * ساماع * وأسحوف * وناثان * وسليمان *
6 7 هاولاء أربعة بنين من برسبا ابنة عاميئيل * ويوحافار * واليسمع * والبدع * واليفلاط *
8 9 وحاء * وناغاه * ونافاغ * ويفياغ * واليساع * هاولاء أيضا تسعة بنين لداود * وتامار
10 أختهم * وكل هاولاء تسعة عشر * وتامار * سوى بنات جواريه * وبنو سليمان * أرحبعام *
11 أبيا بن أرحبعام أسا بن أبيا * يوسافاط بن أسا * يورام بن يوسافاط * أحزيا بن يورام * يواش
12 13 بن أحزيا * أموصيا بن يواش * عوزيا بن أموصيا * يوثام بن عوزيا * أحاز بن يوثام *
14 15 حزقيا بن أحاز * منسا بن حزقيا * أمون بن منسا * يوسيا بن أمون * وبنو يوسيا باركهم
أبوهم وقال * الله يخلصكم من الشر ولا يسلط عليكم * ويعطيكم الله ما تسألوه *
16 بكرهن يوحنا * والثاني يواقيم * والثالث صدقيا * والرابع سالوم * بنو يواقيم * يوحنيا *
17 18 وصادقيا * وابن يوحنيا * إسبلسول * وملكم * وفاريا * وإسعاصار * ونعميا * وأسموع *
19 ونادفيا * وبنو نادفيا * زروبابل * وسمعي * وبنو زروبابل ماسلام * وحانانيا * وطلعث أختهم *
20 21 وهي من المكتوبين * وهيبل * وباريعا * وحسدا * وبنو حننيا * فالطيا * واسعيا *
22 وارفيا بنوه * اريون ابنه * عوفديوا ابن أسعيا * وبنو سكنيا * سمعيا * وابن سمعيا *
23 حطوش * وناغابيل * وعازريا * وحارقيا * ويهودا * واليساف * وافليوا * ويعقوب *
ويوحانان * ودليو * وعنان *

Atque hæc ſunt nomina filiorum qui 5
nati ſunt ei in Jeruſalem: Semaa, Eſ-
chob, Nathan, Salomon: hos quatuor
liberos habuit ex Berſabee filia A-
mielis: Item Jochabar, Eliſemaa, E- 6
lidaa, Eliphelet, Hai, Neghab, 7
Nephegh, Japhiaa, & Eliſaa. 8
Hi quoque ſunt novem filii Davidis; & 9
Thamar ſoror eorum: omnes iſti ſunt
novemdecim, & Thamar; præter fili-
as ancillarum ejus. Filii Salomo- 10
nis, Arhabaam, Abia filius Arhaba-
ami, Aſa filius Abiæ, Joſaphat fi-
lius Aſæ, Joram filius Joſaphati, 11
Ahazia filius Jorami, Joas filius
Ahaziæ, Amaſia filius Joaſi, Ozia 12
filius Amoſiæ, Jotham filius Oziæ,
Ahaz filius Jothami, Hezecia filius 13
Ahazi, Manaſſe filius Hezeciæ, Amon 14
filius Manaſſis, Joſia filius Amonis.
Filiis Joſiæ benedixit pater eorum di- 15
cens; Servet vos Deus à malo, ne
dominetur in vos, detque vobis Deus
quicquid petieritis ab eo: fuit autem
primogenitus ejus Johannes, ſecundus
Joacim, tertius Sedecia, quartus Sa-
lum. Filii Joacimi, Jochania, & Se- 16
decia. Filius Jochaniæ, Eſbeſol, 17
Malchom, Pharia, Eſaaſar, Necamia, 18
Aſmoa, & Nedabia. Filii Nedabiæ, 19
Zerobabel: & Semei: filii Zerobabe-
lis, Maſlam, Hanania, & Taleat
ſoror eorum, quæ eſt ex inſcriptis:
Adhæc Jehael, Beriaa, & Heſda. 20
Filii Hananiæ, Phaltia, Aſejæ; Arphiæ 21
verò filii, Arnon filius ejus: Obadia fi-
lius Aſejæ. Filii Sechaniæ, Semaja: 22
filius Semajæ, Hattus, Negael, Azaria,
Hezecia, Jehuda, Eliſab, Aphlio, 23
Jacob, Johanan, Delio, & Anan.

* الفصل الرابع *

1 2 * هاولاء بنو يهودا * فارص * وحصرون * وكرمي * وينوار * وسوافيل * واليا بن
3 سوافيل أولد نباث * نباث أولد حامي * وليّاد أولد أرحبعام * وهاولاء بنو عميناداب *
4 أحيزرعايال * نسما * ديبوس * رعوايل * حوسيا * هاولاء بنو حور بنو أفراث * الذين
5 6 كان أبوهم من بيت لحم * وأسحور أبو تقوع صار له امرأتان * فولدت الواحدة
9 حيرام * ولتافلو * وليتمان * ولحستحار * وصار محبوبا من أمه وأبيه *
فسموا اسمه عيني *

CAP. IV.

HI ſunt filii Jehudæ, Phares, Heſ- 1
ron, Charmi, Jenuar, & Suabel.
Porrò Elaja filius Suabelis genuit Na- 2
bathum; Nabath genuit Hami; &
Lejad genuit Arhabaamum. Hi ſunt 3
filii Aminadabi, Abizariel, Neſma,
Dibus, Raguel, & Huſia: hi ſunt filii 4
Huris filii Ephrathæ, quorum pater erat
ex Beth-lehem. Aſhuri verò patri 5
Tecue fuerunt uxores duæ. Harum 6
una peperit Hiramum, Tapharem, Te-
manem, & Haſtaharem.
Fuit iſte dilectus à matre patreque ſuo, 9
ideoque vocaverunt nomen ejus, Oculi
mei:

דברי הימים א: ד

,meum terminum multiplicaveris & ,mihi benedixeris benedicendo Si :dicendo ,Iſrael Deum Jahabes invocavit Et
10 וַיִּקְרָא יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם־בָּרֵךְ תְּבָרְכֵנִי וְהִרְבִּיתָ אֶת־גְּבוּלִי
Chelub Et ,petiit quod Deus attulit Et *,me dolere non pro* ,malo à feceris & ,mecum tua manus fuerit &
11 וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי וְעָשִׂיתָ מֵּרָעָה לְבִלְתִּי עׇצְבִּי וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵת אֲשֶׁר־שָׁאָל׃ וּכְלוּב
& ,Bethrapha genuit Eſthon Et .Eſthon pater Ipſe .Mechir genuit ,Suchah frater
12 אֲחִי־שׁוּחָה הוֹלִיד אֶת־מְחִיר הוּא אֲבִי אֶשְׁתּוֹן׃ וְאֶשְׁתּוֹן הוֹלִיד אֶת־בֵּית רָפָא וְאֶת־
filii & :Seraiah & ,Hothniel ,Chenaz filii Et .Rechah viri Iſti .Nachas urbis patrem Techinnah & Paſeach
13 פָּסֵחַ וְאֶת־תְּחִנָּה אֲבִי עִיר נָחָשׁ אֵלֶּה אַנְשֵׁי רֵכָה׃ וּבְנֵי קְנַז עׇתְנִיאֵל וּשְׂרָיָה וּבְנֵי
quia ,artificum vallis patrem Joab genuit Seraiah Et .Hophrah genuit Mehonothai Et .Chethath ,Hothniel
14 עׇתְנִיאֵל חֲתַת׃ וּמְעוֹנֹתַי הוֹלִיד אֶת־עׇפְרָה וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת־יוֹאָב אֲבִי גֵּיא חֲרָשִׁים כִּי
:Jehalelel filii Et .Chenaz & ,Elah filii & :Naham & Elah ,Hiru ,Jephunneh filii Chaleb filii Et .fuerunt artifices
16 15 חֲרָשִׁים הָיוּ׃ וּבְנֵי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה עִירוּ אֵלָה וָנָעַם וּבְנֵי אֵלָה וּקְנַז׃ וּבְנֵי יְהַלֶּלְאֵל
,Miriam genuit & :Jalon & ,Hepher & ,Mered & ,Jether ,Hezrah filius Et .Aſarel & ,Tiriah ;Ziphah & ,Ziphi
17 זִיף וְזִיפָה תִּירְיָא וַאֲשַׂרְאֵל׃ וּבֶן־עֶזְרָה יֶתֶר וּמֶרֶד וְעֵפֶר וְיָלוֹן וַתַּהַר אֶת־מִרְיָם
Cheber & ,Ghedor patrem Jered peperit Jehudiah eius uxor Et .Eſthemoah patrem Isbach & ,Sammai &
18 וְאֶת־שַׁמַּי וְאֶת־יִשְׁבָּח אֲבִי אֶשְׁתְּמֹעַ׃ וְאִשְׁתּוֹ הַיְהֻדִיָּה יָלְדָה אֶת־יֶרֶד אֲבִי גְדוֹר וְאֶת־חֶבֶר
filii Et .Mered accepit quam ,Parhoh filiæ Bithiah filii iſti Et .Zanoach patrem Jechutiel & ,Socho patrem
19 אֲבִי שׂוֹכוֹ וְאֶת־יְקוּתִיאֵל אֲבִי זָנוֹחַ וְאֵלֶּה בְּנֵי בִּתְיָה בַת־פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח מָרֶד׃ וּבְנֵי
Rinnah &,Amnon ,Simon filii Et .Hamahachathi Eſthemoah & ,Hagharmi ,Chebilah patris Nacham ſororis Hodijah uxoris
20 אֵשֶׁת הוֹדִיָּה אֲחוֹת נַחַם אֲבִי קְעִילָה הַגַּרְמִי וְאֶשְׁתְּמֹעַ הַמַּעֲכָתִי׃ וּבְנֵי שִׁימוֹן אַמְנוֹן וְרִנָּה
,Lechah pater Her ,Jehudah filii Selah Filii .Zocheth-Ben & ,Zocheth ,Ishi filii Et .Tilon & ,Chanan filius
21 בֶּן־חָנָן וְתוֹלוֹן וּבְנֵי יִשְׁעִי זוֹחֵת וּבֶן־זוֹחֵת׃ בְּנֵי שֵׁלָה בֶן־יְהוּדָה עֵר אֲבִי לֵכָה
,Joas & ,Chozeba viri & ,Jochim Et .Asbeah domo in byſſini operis domus familiæ & :Mareſah pater Lahadah &
22 וְלַעְדָּה אֲבִי מָרֵשָׁה וּמִשְׁפְּחוֹת בֵּית־עֲבֹדַת הַבֻּץ לְבֵית אַשְׁבֵּעַ׃ וְיוֹקִים וְאַנְשֵׁי כֹזֵבָא וְיוֹאָשׁ
habitatores & ,figuli Iſti .antiqua verba & :Lechem *Jaſubi* & ,Moab in ſunt dominati qui ,Saraph &
23 וְשָׂרָף אֲשֶׁר־בָּעֲלוּ לְמוֹאָב וְיָשֻׁבִי לָחֶם וְהַדְּבָרִים עַתִּיקִים׃ הֵמָּה הַיּוֹצְרִים וְיֹשְׁבֵי
,Zerah ,Jarib ,Jamin & ,Nemuel ,Simhon Filii .ibi habitaverunt ſuo opere in rege cum ;maceriæ & ,plantationum
24 נְטָעִים וּגְדֵרָה עִם־הַמֶּלֶךְ בִּמְלַאכְתּוֹ יָשְׁבוּ שָׁם׃ בְּנֵי שִׁמְעוֹן נְמוּאֵל וְיָמִין יָרִיב זֶרַח
,eius filius Zacchur,ejus filius Chamuel ,Miſmah filii Et .ejus filius Miſmah ,eius filius Mibſam ,eius filius Sallum .Saul
26 25 שָׁאוּל׃ שַׁלֻּם בְּנוֹ מִבְשָׂם בְּנוֹ מִשְׁמָע בְּנוֹ׃ וּבְנֵי מִשְׁמָע חַמּוּאֵל בְּנוֹ זַכּוּר בְּנוֹ
omnem & :multi filii non eius fratribus Et .ſex filiæ & ,ſexdecim filii Simhi ipſi Et .eius filius Simhi
27 שִׁמְעִי בְנוֹ׃ וּלְשִׁמְעִי בָּנִים שִׁשָּׁה עָשָׂר וּבָנוֹת שֵׁשׁ וּלְאֶחָיו אֵין בָּנִים רַבִּים וְכֹל
.Chaſarſuhal & ,Moladah & ,Beerſebah in habitaverunt Et .Jehudah filios ad uſque multiplicaverunt non ſuam familiam
28 מִשְׁפַּחְתָּם לֹא הִרְבּוּ עַד־בְּנֵי יְהוּדָה׃ וַיֵּשְׁבוּ בִּבְאֵר־שֶׁבַע וּמוֹלָדָה וַחֲצַר שׁוּעָל׃
29 ,Chaſarſuſim in & ,Bethmarchaboth in Et .Sichlagh in & ,Chormah in & ,Bethuel in Et .Tolad in & ,Heſem in & ,Bilhah in Et
31 30 וּבְבִלְהָה וּבְעֶצֶם וּבְתוֹלָד׃ וּבִבְתוּאֵל וּבְחׇרְמָה וּבְצִקְלָג׃ וּבְבֵית מַרְכָּבוֹת וּבַחֲצַר סוּסִים
,Rimmon ,Hain & ,Hetam eorum villæ Et .David *regnare uſque* ,eorum civitates Hæ .Saharaim in & ,Bethbiri in &
32 וּבְבֵית בִּרְאִי וּבְשַׁעֲרָיִם אֵלֶּה עָרֵיהֶם עַד־מְלֹךְ דָּוִיד׃ וְחַצְרֵיהֶם עֵיטָם וָעַיִן רִמּוֹן
Hæc .Bahal ad uſque iſtarum civitatum circuitibus qui earum viculi omnes Et .quinque civitates ,Haſan & ,Tochen &
33 וְתֹכֶן וְעָשָׁן עָרִים חָמֵשׁ׃ וְכׇל־חַצְרֵיהֶם אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בָּעַל זֹאת
Joſibiah filius Jehu & ,Joel Et .Amaſiah filius Joſah & ,Jamlech & ,Meſobab Et .ipſis eorum genealogia & ,eorum habitatio
35 34 מוֹשְׁבֹתָם וְהִתְיַחְשָׂם לָהֶם׃ וּמְשׁוֹבָב וְיַמְלֵךְ וְיוֹשָׁה בֶּן־אֲמַצְיָה׃ וְיוֹאֵל וְיֵהוּא בֶּן־יוֹשִׁבְיָה
Ziza Et .Benaiah & ,Jeſimiel & ,Hadiel & ,Haſaiah & ,Jeſochaiah & ,Jahacobah & ,Eliohenai Et .Haſiel filii Seraiah filii
37 36 בֶּן־שְׂרָיָה בֶּן־עֲשִׂיאֵל׃ וְאֶלְיוֹעֵינַי וְיַעֲקֹבָה וִישׁוֹחָיָה וַעֲשָׂיָה וַעֲדִיאֵל וִישִׂימִאֵל וּבְנָיָה׃ וְזִיזָא
.Semahaiah filii Simri filii Jedaiah filii ,Allon filii Siphhi filius
בֶּן־שִׁפְעִי בֶן־אַלּוֹן בֶּן־יְדָיָה בֶּן־שִׁמְרִי בֶּן־שְׁמַעְיָה׃

Verſio VULG. LAT.

Invocavit verò Jabes Deum Iſrael, dicens; Si benedicens
benedixeris mihi, & dilataveris terminos meos, & fuerit 10
manus tua mecum, & feceris me à malitia non opprimi.
Et præſtitit Deus quæ precatus eſt. Caleb autem frater
Sua genuit Mahir, qui fuit pater Eſthon. Porrò Eſthon 11
genuit Bethrapha, & Pheſſe, & Tehinna patrem urbis 12
Naas: hi ſunt viri Recha. Filii autem Cenez; Othoniel,
& Saraia. Porrò filii Othoniel, Hatath, & Maonathi. 13
Maonathi genuit Ophra, Sarai autem genuit Joab patrẽ
Vallis artificum: ibi quippe artifices erant. Filii verò 14
Caleb filii Jephone, Hir, & Ela, & Naham. Filii quoque 15
Ela; Cenez. Filii quoque Jaleleel; Siph, & Zipha, Thiria,
& Aſrael. Et filii Ezra; Jether, & Mered, & Epher, & 16
Jalon, genuítq; Mariam, & Sammai, & Jesba patrem Eſ- 17
thamo. Uxor quoq; ejus Judaia, peperit Jared patrẽ Ge-
dor, & Heber patrem Socho, & Icuthiel patrem Zanoe. 18
Hi autem filii Bethiæ filiæ Pharaonis, quam accepit Me-
red. Et filii uxoris Odaiæ ſororis Naham patris Ceila;
Garmi, & Eſthamo, qui fuit de Machati. Filii quoq; Si- 19
mon; Amnon, & Rinna filius Hanan, & Thilon. Et filii 20
Jeſi; Zoheth, & Benzoheth. Filii Sela, filii Juda; Her pa-
ter Lecha, & Laada pater Mareſa, & cognationes domûs 21
operantium byſſum in domo juramenti. Et qui ſtare fe-
cit Solem, virique Mendacii, & Securus, & Incendens, qui 22
principes fuerunt in Moab, & qui reverſi ſunt in Lahem.
Hæc autem verba vetera. Hi ſunt figuli habitantes in
Plantationibus, & in Sepibus, apud regem in operibus 23
ejus, commoratique ſunt ibi. Filii Simeon; Namuel &
Jamin, Jarib, Zara, Saul. Sellum filius ejus, Mapſam 24
filius ejus, Maſma filius ejus. Filii Maſma; Hamuel 25
filius ejus, Zachur filius ejus, Semei filius ejus. Filii 26
Semei ſedecim, & filiæ ſex: fratres autem ejus non ha- 27
buerunt filios multos, & univerſa cognatio non potuit
adæquare ſummam filiorum Juda. Habitaverunt au-
tem in Berſabee, & Molada, & Haſarſuhal, Et in Bala, 28
& in Aſom, & in Tholad, Et in Bathuel, & in Horma, 29
& in Siceleg, Et in Bethmarchaboth, & in Haſarſu- 30
ſim, & in Bethberai, & in Saarim. Hæ civitates eorum 31
uſque ad regem David. Villæ quoque eorum; Etam, &
Aen, Remmon, & Thochen, et Aſan, civitates quinque. 32
Et univerſi viculi eorum per circuitum civitatum iſta-
rum uſque ad Baal. Hæc eſt habitatio eorum, et ſedium 33
diſtributio. Moſobab quoque, et Jemlech, et Joſa
filius Amaſiæ, Et Joel, et Jehu filius Joſabiæ filii Sa- 34
raiæ filii Aſiel, Et Elioenai, & Iacoba, & Iſuhaia, 35
et Aſaia, et Adiel, et Iſmiel, et Banaia, Ziza quoque 36
filius Sephei filii Allon filii Idaia filii Semri filii Sa- 37
maia.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܒܪܟܘ ܢܒܪܟܟ ܡܪܝܐ. ܘܢܣܓܐ ܠܬܚܘܡܟ. ܘܬܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܡܟ.
11 ܘܢܦܪܩܟ ܡܢ ܒܝܫܐ. ܕܠܐ ܢܫܬܠܛܘܢ ܒܟ. ܘܢܬܠ ܠܟ ܡܕܡ ܕܫܐܠܬ ܐܢܬ ܡܢܗ. * ܘܟܠܒ
12 ܐܚܘܗܝ ܕܐܚܝܙ. ܐܘܠܕ ܠܡܚܝܪ. ܗܘ ܕܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܕܐܫܬܘܢ. * ܘܐܫܬܘܢ ܐܘܠܕ
ܠܪܘܦܐ. ܘܪܘܦܐ ܐܘܠܕ ܠܦܫܚܝ. ܘܦܫܚܝ ܐܘܠܕ ܠܬܚܝܐ. ܘܬܚܝܐ ܐܘܠܕ ܠܝܥܙܝܪ.**
15 * ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝܐ ܕܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܘܒܘܟܪܘܗܝ ܕܟܠܒ. ܫܡܗ ܗܘܐ
ܐܝܠܐ. ܘܫܡܐ ܕܬܪܝܢܐ. ܢܥܡ. ܘܫܡܗ ܕܬܠܝܬܝܐ. ܩܢܙ. ܘܫܡܗ ܕܪܒܝܥܝܐ
ܐܣܝܦ. ܘܫܡܗ ܕܚܡܝܫܝܐ. ܝܡܘܐܝܠ. ܘܫܡܗ ܕܫܬܝܬܝܐ. ܝܗܪܘܒ. ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ
ܗܘܘ ܕܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ.**
19 * ܘܒܢܝ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ: ܚܬܗ ܕܢܚܘܡ ܐܒܘܗܝ ܕܩܥܝܠܐ. ܙܡܪܝ. ܘܐܫܬܡܘܥ.
20 ܘܡܟܝܬ. ܘܐܫܬܡܥ. ܘܐܫܝܡܘܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܫܝܡܘܢ. ܐܡܘܢ. ܘܕܘܡܝܐ.
ܘܙܪܚ ܘܫܠܐ.**
24 * ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܝܡܘܐܝܠ. ܘܝܡܝܢ. ܘܐܚܪ. ܘܝܟܝܢ. ܘܨܘܚܪ. ܘܪܝܒ. ܘܙܪܚ.
25 ܘܫܐܘܠ. * ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܕܫܠܐ ܒܪܗ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܡܥܘܢ. ܡܒܫܡ ܒܪܗ.
26 27 ܡܫܡܥ ܒܪܗ. ܫܡܥܬܝ ܒܪܗ. ܚܡܘܐܝܠ ܒܪܗ. ܫܡܥܝ ܒܪܗ. * ܘܗܘܘ ܠܫܡܥܝ ܒܢܝܐ
ܫܬܬܥܣܪ. ܘܫܬ ܒܢܬܐ. ܘܠܐܚܘܗܝ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܟܠ ܫܪܒܬܗܘܢ ܠܐ
28 ܣܓܝܘ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܘ ܠܘܬܗܘܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܝܬܒܘ ܥܡܗܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܒܐܪ
29 ܫܒܥ. ܘܡܘܠܕܐ ܘܕܪܬ ܫܘܥ. * ܘܒܠܗܐ ܘܥܨܡ. ܘܐܠܬܠܕ. * ܘܢܫܝܠ.
30 31 ܘܚܪܡܐ. ܘܚܨܪܓܕܐ. ܘܚܫܡܘܢ. ܘܚܬܦܠܛ. ܘܨܝܩܠܓ. * ܘܡܪܡܪܢܐ. ܘܫܡܫܠܐ.
32 ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܥܕܡܐ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܥܡ ܟܦܪܝܗܝܢ. * ܘܥܝܟܝܡ. ܘܥܝܢ. ܘܪܡܘܢ. ܘܐܬܟܢ.
33 ܘܐܥܫܢ. ܩܘܪܝܐ ܚܡܫ. * ܘܟܠ ܟܦܪܝܗܝܢ ܕܐܝܟ ܚܕܪܝ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܕܐܪܩܝܐ. ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ
ܕܡܘܬܒܗܘܢ. ܘܗܘܝ ܒܫܡܐ ܪܒ. ܘܡܘܬܒܗܝܢ ܒܣܝܡ. ܫܠܝܢ ܘܫܝܢܐ ܐܝܟ ܚܕܪܝܗܝܢ.
***

Et ait illi, Benedicendo benedicat ti- 10
bi Dominus, & terminum tuum am-
plificet: ſit manus ejus tecum, ſervet-
que te à malo, ne dominetur tui:
concedatque tibi quicquid rogave-
ris eum. Verùm Chaleb frater Ahiz 11
genuit Mehir qui fuit pater Eſtonis. 12
Eſton genuit Rupham, Rupha ge- 13
nuit Phaſhi, Phaſhi genuit Tehiam,
Tehia genuit Jaazir,

Hi fuerunt filii Chaleb filii Jophnæ: 15
primogeniti filiorum Chaleb nomen
erat Ela, nomen ſecundi Naam, no-
men tertii Cenaz, nomen quarti
Aſiph, nomen quinti Jemuel, *nomen*
ſexti Jaharob: hi fuerunt *filii Chaleb*
filii Jophnæ.

Filii uxoris Uriæ, ſororis Nahum 19
patris Ceilæ, fuerunt Zamri, Eſte-
mu, Machith, Eſtemaa, & Aſimon.
Filii Aſimon, Amon, Dumia, Zarah, & 20
Sela.

Hi ſunt filii Judæ; Iemuel, Iamin, 24
Ahar, Iachin, Sohar, Rib, Zarah, &
Saul. Hi ſunt filii Selæ filii Iudæ. 25
Filii Simeonis, Mebſam filius ejus, 26
Maſmaa filius ejus, Semaati filius
ejus, Hemel filius ejus, Semei filius
ejus. Habuit autem Semei filios ſex- 27
decim, & ſex filias: at frater ejus
haud multos habuit liberos: qua-
propter omnes familiæ eorum non fu-
erunt multæ quoad veniſſent ad eos
filii Judæ, Et habitâſſent cum eis in 28
civitatibus Bir-ſebaa, in Molada in
Dorath-ſue, Belha, Eſem, Elochlad, 29
Neſel, Herma, Haſar-geda, Haſmon, 30
Hethphelet, Seneglag, Marmarana, 31
& Samſala: has civitates *coluerunt* uſ-
que ad regem Davidem, cum pagis
earum. Item Ecim, & Ecin, Re- 32
mon, Atchen, & Aaſen civitates quin-
que: Præterea pagos omnes circum- 33
jacentes civitatibus illis Aracæorum.
Iſtæ fuerunt civitates habitationis eo-
rum, erantque celeberrimi nominis,
jucundiſſimæ habitationis, tranquil-
litate ac pace undique fruentes.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐπεκαλέσατο (χ) Ἰγαβὴς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσῃς με, ϗ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου,
ϗ (ψ) ᾖ ἡ χείρ σου μετ᾽ ἐμοῦ, ϗ (ω) ποιήσῃς γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. ϗ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ᾐτήσα-
11 12 το. Καὶ Χαλὲβ πατὴρ (α) Ἀχὰ ἐγέννησε τὸν Μαχίρ· οὗτος πατὴρ Ἀσσαθών· (β) Ἐγέννησε τὸν Βαθραίαν, ϗ τὸν
13 Βεσσηὲ, ϗ τὸν Θαιμὰν πατέρα πόλεως Ναὰς ἀδελφοῦ Ἐσελὼμ τοῦ Κενεζί· οὗτοι ἄνδρες (γ) Ῥηχάβ. Καὶ υἱοὶ
14 Κενὲζ, Γοθονιὴλ, ϗ Σαραΐα. ϗ υἱοὶ Γοθονιὴλ, Ἀθάθ. Καὶ Μαναθὶ ἐγέννησε τὸν (δ) Γοφερά. ϗ (ε) Σαραΐα ἐ-
15 γέννησε τὸν (ζ) Ἰωὰβ, πατέρα Ἀγεαδδαίρ, ὅτι τέκτονες ἦσαν. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ υἱοῦ Ἰεφοννὴ, (η) Ἢρ, Ἀδὰ,
16 17 ϗ Νοόμ. ϗ υἱοὶ (θ) Ἀδὰ, Κενέζ. (ι) Καὶ υἱοὶ Ἀλεὴλ, Ζὶβ, ϗ Ζεφὰ, ϗ Θιριὰ, ϗ Ἐσερήλ. Καὶ υἱοὶ Ἐσρὶ,
Ἰεθὲρ, Μωρὰδ, ϗ (κ) Ἄφερ, ϗ Ἰαμών· ϗ ἐγέννησεν Ἰεθὲρ τὸν (λ) Μαρὼν, ϗ τὸν Σεμεΐ, ϗ τὸν Ἰεσβὰ πατέρα
18 Ἐθαμών. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὕτη (μ) Ἀδία ἔτεκε τὸν Ἰαρὲδ πατέρα Γεδὼρ, ϗ τὸν Ἀβὲρ πατέρα Σωχὼν, ϗ
19 τὸν (ν) Χετιὴλ πατέρα Ζαμών. καὶ οὗτοι υἱοὶ (ξ) Βεθθία θυγατρὸς Φαραὼ, ἣν ἔλαβε Μαρήδ. Καὶ υἱοὶ γυναι-
20 κὸς τῆς (ο) Ἰδουίας ἀδελφῆς Ναχαὶμ πατρὸς Κεϊλὰ, Γαρμὶ, ϗ Ἐθαιμὼν, Νωχαθί. Καὶ υἱοὶ (π) Σεμὼν, Ἀ-
21 μνὼν, ϗ (ρ) Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, ϗ Ἰνών. ϗ υἱοὶ Σεΐ, Ζωὰν, ϗ υἱοὶ Ζωὰβ, Υἱοὶ Σηλὼμ υἱοῦ Ἰούδα, Ἢρ πατὴρ (σ)
22 Ληχὰβ, ϗ Λααδὰ πατὴρ (τ) Μαρισά. ϗ γενέσεις οἰκείων (υ) Ἐφραθαβὰκ τῷ οἴκῳ Ἐσοβὰ, Καὶ Ἰωακὶμ, ϗ ἄν-
δρες Χωζηβὰ, ϗ Ἰωὰς, ϗ Σαράφ, οἳ κατῴκησαν ἐν Μωάβ· ϗ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς (χ) Ἀβεδηρὶν, Ἀθουκιείμ.
23 Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀταὶμ ϗ (ψ) Γαδηρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν,
24 25 ϗ (ω) κατῴκησαν ἐκεῖ. Υἱοὶ (α) Συμεὼν, Ναμουὴλ, ϗ Ἰαμὶν, Ἰαρὶβ, (β) Ζαρὲς, Σαοὺλ, Σαλὲμ υἱὸς αὐτοῦ,
26 (γ) Μαβασὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, Σε-
27 μεῒ υἱὸς αὐτοῦ. (δ) Τῷ Σεμεῒ υἱοὶ ἑκκαίδεκα, ϗ (ε) θυγατέρες ἕξ· ϗ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί.
28 ϗ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα. Καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεὲ, (ζ) ϗ Μωλαδὰ,
29 30 ϗ ἐν Ἐσερσουὰλ, Καὶ ἐν Βαλαὰ, (η) ϗ ἐν Αἰσὲμ, ϗ ἐν Θωλὰδ, Καὶ ἐν Βαθουὴλ, ϗ ἐν Ἑρμὰ, ϗ ἐν Σι-
31 κελὰγ, Καὶ ἐν (θ) Βαιθμαειμαὼθ, ϗ Ἡμισουσεωσὶν, ϗ οἴκου Βαρουσεωρίμ· αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν
32 ἕως βασιλέως Δαυίδ. Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Αἰτὰν, ϗ Ἢν, (ι) Ῥεμνὼν, ϗ Θοκκὰ, ϗ Αἰσὰρ, πόλεις
33 πέντε. Καὶ πᾶσαι (κ) ἐπαύλεις αὐτῶν (λ) κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βάαλ· αὕτη (μ) κατάσχεσις αὐτῶν,
34 35 ϗ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Καὶ Μοσωβὰβ, ϗ (ν) Ἰεμολὸχ, ϗ Ἰωσία υἱὸς Ἀμασία, Καὶ Ἰωὴλ, ϗ Ἰηοὺ
36 υἱὸς (ξ) Ἀσαβία, υἱὸς Σαραῦ, υἱὸς Ἀσιὴλ, Καὶ (ο) Ἐλιωναῒ, ϗ Ἰωκαβὰ, ϗ Ἰασουΐα, ϗ Ἀσαΐα, ϗ (π) Ἰεδι-
37 ὴλ, ϗ Ἰσμαὴλ, ϗ (ρ) Βαναίας, Καὶ Ζουζὰ υἱὸς (σ) Σαφαῒ, υἱοῦ Ἀλὼν, υἱοῦ Ἰεδιὰ, υἱοῦ Σεμρὶ, υἱοῦ Σαμαίου.

Et invocavit Igabes Deum Iſrael, dicens; Si benedicens benedixeris me, 10
& multiplicaveris fines meos, & fuerit manus tua mecū, & feceris cog-
nitionem ad non humiliandum me. Et adduxit Deus omnia, quæcunque
petiit. Et Chaleb pater Aſcha genuit Machir. Hic pater Aſſathon: (i) Genuit 11 12
Bathræam, & Beſſee, & Thæman patrem civitatis Naas fratris Eſelom
Cenezi. Hi viri Rhecab. Et filii Cenez; Gothoniel, & Saraia. Et filii 13
Gothoniel, (k) Athath. Et Manathi genuit Gophera. Et Saraia genuit (l) 14
Jobab patrem Ageaddair: quoniam fabri erant. Et filii Chaleb filii Je- 15
phonne; Er, Ada, & Noom. Et filii Ada, Cenez. Et filii Aleel; Zib, & 16
Zepha, & Thiria, & Eſerel. Et filii Eſri; Jether, Morad, & Apher, & 17
Jamon. Et Jether genuit Maron, & Semei, et Jesba patrem Eſthæmon:
Et uxor ejus hæc Adia peperit Jared patrem Gedor, & Aber patrem So- 18
chon, & (m) Chetiel patrem Zamon. Et hi filii Betthia filiæ Pharao, quā
accepit Mored. Et filii uxoris Iduiæ ſororis Nachaim patris Ceila; Gar- 19
mi, & Eſthæmon Nochathi. Et filii Semon; Amnon, & Ana filius Phana, 20
& Inon. Et filii Sei, Zoan. Et filii Zoab, Filii Selom filii Juda; Er 21
pater Lechab, et Laada pater Mariſa. Et (n) generationes domeſticorum
Ephrathabac domui Eſoba, Et Joacim, et viri Chozeba, et Joas, et Sa- 22
raph, qui habitabant in Moab. Et reduxit eos (o) Abederim, Athuciim.
Hi figuli habitantes in Atain, et Gadira cum rege: in (p) regno ejus 23
invaluerunt, et habitârunt ibi. Filii Semeon, Namuel, et Jamin, Jarib, 24
Zares, Saul, Salem filius ejus, Mabaſam filius ejus, Maſma filius ejus, 25
Amuel filius ejus, Sabud filius ejus, Zacchur filius ejus, Semei filius ejus. 26
Ipſi Semei filii ſex et decem, et filiæ ſex. Et fratribus earum non fuerunt 27
filii multi. Et omnes patriæ eorum non abundârunt, ut filii Juda. Et ha- 28
bitaverunt in Berſabee, et Molada, et in Eſerſual, Et in Balaa, et in Æſem, 29
et in Tholad, Et in Bathuel, et in Herma, et in Sicelag, Et in Bethma-
rimoth, et Hemiſuſeoſim, et domûs Baruſeorim. Hæ civitates eorum uſque 30 31
ad regem David. Et villæ earum, Ætan, et En, Remmon, et Thocca, et 32
Æſar, civitates quinque: Et omnes villæ earum in circuitu civitatum 33
harū uſque Baal. Hæc poſſeſſio eorum, et diſtributio eorum. Et Meſobab, 34
et Jemoloch, et Joſia filius Amaſia, Et Joel, et Jeu filius Aſabia, filius Sa- 35
ray, filius Aſiel, Et Elionai, et Jocaba, et Jaſuia, et Aſaia, et Jediel, et Iſmael, et Baneas, 36
Et Zuza filius Saphai, filii Alom, filii Jedia, filii Semri, filii Samææ. 37

MS.A. (χ) Γαβὴς (ψ) ἦν ἡ (ω) ποιήσεις (α) Ἀχᾶς (β) Καὶ Ἀσσαθὼν ἐγέννησεν τὸν Βαθρεφὰ, ϗ τὸν Φεασὴ, καὶ τὸν Θανὰ πατέρα (γ) Ῥηφά. (δ) Γοφορά. (ε) Σαρία (ζ) Ἰωὰβ, πατέρα Γησρασείμ, ὅτι (η) Ἠρὰ, Ἀλὰ, ϗ Ναάμ. (θ) Ἀλὰ, (ι) Καὶ υἱὸς Ἰαλελεὴλ, Ζιφαὶ, ϗ Ζαιφὰ, ϗ Θηριὰ, ϗ Ἐσοραήλ. (κ) Γαφὲρ, ϗ Ἰαλών· (λ) Μαιὼν, ϗ τὸν Σεμμαΐ, ϗ τὸν Ἰεσαβὰ (μ) Ἰδία (ν) Ἰεκθιὴλ (ξ) Βεθθία (ο) Ἰουδαίας ἀδελφῆς Ναχὲμ, ϗ Δανὰ πατὴρ Κεϊλὰ, ϗ Σωμιαὼν πατὴρ Ἰωμάμ. καὶ υἱοὶ Ναὴμ πατρὸς Κεεϊλὰ, Ὀταρμὶ, ϗ Ἰεθημαὶ Μαχαθά. Καὶ (π) Σεμιὼν, (ρ) Ῥαννὼν υἱὸς Ἀνὰν, ϗ Θιλών. ϗ υἱοὶ Ἐσζωχὰθ, ϗ υἱοὶ Ζωχάθ. Υἱοὶ Σηλὼμ * υἱοὶ (σ) Ληχὰδ, (τ) Μαρησά. (υ) Ἐβδαθαββοὺς (χ) Ἀβεδδηρὶν, (ψ) Γαδηρὰ (ω) κατῴκησαν (α) Συμεὼν (β) Ζαρὲ, (γ) Μαβασὰν (δ) Καὶ τῷ (ε) θυγατέρες τρεῖς. ϗ (ζ) ϗ Σαμαὰ, ϗ Μωλαδὰ, ϗ Ἐσερσουὰλ, (η) ϗ Βοασὸμ, καὶ Θωλὰδ, Καὶ Βαθουὴλ, ϗ Ἑρμὰ, (θ) Βαιθμαρχαβὼθ, καὶ Ἡμισουσεωσὶμ, καὶ οἶκον Βαρουμσεωρείμ· αὗται πόλεις (ι) Ῥεμμὼν, καὶ Θοκκὰν, καὶ Αἰσὰν, (κ) αἱ ἐπαύλεις (λ) τῶν κύκλῳ (μ) ἡ κατάσχεσις (ν) Ἀμαλὴκ, ϗ Ἰωσίας (ξ) Ἰσαβία, υἱὸς Σαραία, (ο) Ἐλιωνηΐ, ϗ Ἰακαβὰ, (π) Ἐδιὴλ, (ρ) Βαναία, (σ) Σεφεὶν, υἱοῦ Ἀλλὼν, υἱοῦ Ἐδιὰ, υἱοῦ Σαμαρὶ, υἱοῦ Σαμαίου.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

10 * وقالوا له يباركك الرب * ويكثر قومك * ويكون يدك معك * لانك ولدت في بيت
11 12 لحم * وكالاب اخو احيا اولد ماحير * وهو ابو اسدون * واسدون اولد رافا * ورافا اولد فيساح *
وفيساح اولد تحيا * وتحيا اولد ياعازار **

Et dixerunt ei, Benedicat tibi Dominus, gentem tuam multiplicet, & adſit tibi manus ejus, eò quòd natus ſis in Bethlehem. 10 *Chaleb autem frater Abiæ genuit Mahirem qui fuit pater Eſtonis.* 11 *Eſton genuit Rapham, Rapha genuit Phiſahum, Phiſah genuit Tebiam, Tebia genuit Jaazerem.* 12

15 * هولاء بنو كالاب * بكره الا * والثاني نعم * والثالث قنز * والرابع اسيف * والخامس
يامِيال * والسادس يهروف * هاولاء بنو كالاب بن يوفنا **

Hi ſunt filii Chalebi; primogenitus ejus Ela, ſecundus Naam, tertius Cenez, quartus Aſiph, quintus Jamiel, ſextus Jaharob; iſti ſunt filii Chalebi filii Jophcunæ. 15

19 * وبنو امراة اوريا اخت ناحوم ابي قعيلا * زمري * واسمع وماكيث * واسميع * واسيمون *
20 21 * وبنو اسيمون * امون * وادعوا * ورارح * وسالا * هولاء بنو يهودا اخي ناحوم * ابود
فعلو **

Filii uxoris Uriæ, ſororis Nahumi patris Ceilæ; Zamri, Eſtemaus, Machith, Aſmius & Aſimon. 19 *Filii Aſimonis, Amon, Adimus, Zarah, & Sela.* 20 *Hi ſunt filii Judæ fratris Nahumi; Abod, Phaalus.* 21

24 * وبنو شيلا بن يهودا * ياموبيل * ويامين * وهار * وياجين * وصاحار * واراف * ورارح *
25 26 وسافال * هولاء بنوا شيلا بن يهودا * وبنو سمعون * باسوم * ومسمع * وسمعث * وحامل *
27 وزكي * وسمعي * وكان لسمعي اولاد ستة عشر وستة بنات * وما كان لاخيه اولاد كثير
28 ولا كانوا قومهم كثيرا * حتى جاوا اليهم بنو يهودا * وقعدوا معهم في قري بير سبع *
29 30 وفي مولدا * وفي دارت سوع * وفي بلها * وفي عاصم * وبالتلاد * وانسال * والحرما * وبحاصر
31 عاد * وبحمسن * والحفلط * سقالع * وعمارمنا * واسوماسلا * هولاء الضياع حتى الى
32 ملك داود وسناهم * وعافون * وعنقان * ورامون * وادكون * وعاسون * خمس ضياع *
33 * وكل التي التي حوالي الضياع التي للعمرونيين * هاولاء الضياع واراضهم * وصار لهم
اسما كبيرا ومجالس حسنة * وهدو وسلام حولهم **

Filii Selæ filii Jehudæ, Jimuel, Jamin, Har, Jachin, Sahar, Ariab, Zarah, & Sebel. 24 *Iſti ſunt filii Sillæ filii Judæ.* 25 *Filii Simeonis, Baſum,* 26 *Meſmaa, Semeath, Hemel, Zachxi, & Semei.* 27 *Fuerunt autem Semei filii ſexdecim, & ſex filiæ: ſed ejus fratri non fuerunt multi filii, nec erat gens illorum copioſa, donec venirent ad eos filii Juda,* 28 *Et cum iis commorarentur in civitatibus Bir-ſebaa, & in Molada, in Darath ſue,* 29 *In Belha, Eſem, Eltolad,* 30 *Anſal, Horma, Haſar-geda, Hamſan, Hephelet,* 31 *Seceleg, Maremana, & Aſumaſela: hæ ſunt civitates, & ſuburbana eorum uſque ad regnum Davidis.* 32 *Præterea Acon, Ican, Remon, Adchon, & Aaſon, quinque civitates;* 33 *Cum ſuburbiis omnibus quæ erant circum civitates Atronæorum: hæ ſunt civitates & regiones eorum. Cæterùm habebant iſti nomen celebre, habitacula pulchra, & tranquillitatem ac pacem undequaque.*

דברי הימים א: ה

Introitum ad abierunt Et .multitudinem in eruperunt ſuorum patrum domo & ,ſuis familiis in *prælati nominibus in venientes* Iſti
39 38 אלה הבאים בשמות נשיאים במשפחותם ובית אבותיהם פרצו לרוב׃ וילכו למבוא
latam terram & ,bonum & ,pingue paſcuum invenerunt Et .*ſuo pecori paſcuum quærendum ad* ,vallis orientem ad uſque Ghedor
40 גדר עד למזרח הגיא לבקש מרעה לצאנם׃ וימצאו מרעה שמן וטוב והארץ רחבת
diebus in nomina per ſcripti iſti venerunt Et .antè ibi habitantes Cham de quia : *tranquillam* & ,quietam & ,*manibus*
41 ידים ושקטת ושלוה כי מן חם הישבים שם לפנים׃ ויבאו אלה הכתובים בשמות בימי
eos interfecerunt & , ibi ſunt inventa quæ habitacula & ,eorum *tentoria* percuſſerunt & , Jehudah regis Jechizchijahu
יחזקיהו מלך יהודה ויכו את אהליהם ואת המעינים אשר נמצאו שמה ויחרימם
montē in abierunt Simhon filiis de eis ex Et .ibi *eorum pecori* paſcuum quoniam : eis pro habitaverunt & ,hanc diem ad uſque
42 עד היום הזה וישבו תחתיהם כי מרעה לצאנם שם׃ ומהם מן בני שמעון הלכו להר
percuſſerunt Et .eorum capite in Ishi filii Huzziel & ,Rephaiah & ,Nehariah & ,Pelatiah & : quingenti viri , Sehir
43 שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועזיאל בני ישעי בראשם׃ ויכו
.hanc diem ad uſque ibi habitaverunt & :Hamalec *ipſi evaſionis* reſiduum
את שארית הפלטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה׃

CAP. V. ה

filiis ejus primogenitura eſt data ,ſui patris *ſtrata ipſum violando in &*,primogenit⁹ ipſe quia : Iſrael primogeniti Reuben filii Et
1 ובני ראובן בכור ישראל כי הוא הבכור ובחללו יצועי אביו נתנה בכרתו לבני
primogenitura &,eo ex *ducē in &*,*ſuis fratrib⁹ in* fuit fortis Jehudah Quia.primogenitura in *genealogizandū ad* non & :Iſrael filii Joſeph
2 יוסף בן ישראל ולא להתיחש לבכרה׃ כי יהודה גבר באחיו ולנגיד ממנו והבכרה
Gogh ; ejus filius Semahajah ,Joel Filii .Charmi & ,Cheſron ,Pallu & Chanoch , Iſrael primogeniti Reuben Filii .Joſeph ipſi
4 3 ליוסף׃ בני ראובן בכור ישראל חנוך ופלוא חצרון וכרמי׃ בני יואל שמעיה בנו גוג
Tilgath *tranſtulit* quem : ejus filius Beerah .ejus filius Bahal ; ejus filius Reaiah ; ejus filius Michah .ejus filius Simhi ; ejus filius
6 5 בנו שמעי בנו׃ מיכה בנו ראיה בנו בעל בנו׃ בארה בנו אשר הגלה תלגת
,ſuas generationes per *genealogizando in* ,ſuas familias per ejus fratres Et .Reubenitæ ipſi *prælatus* ipſe : Aſſur rex Pilneeſer
7 פלנאסר מלך אשור הוא נשיא לראובני׃ ואחיו למשפחתיו בהתיחש לתלדותם
.Behalmeon &,Nebo ad uſq; &,Haroher in *ſedens* ipſe : Joel filii Semah filii Hazaz filius Belah Et .Zechariahu & ,Jehiel caput
8 הראש יעיאל וזכריהו׃ ובלע בן עזז בן שמע בן יואל הוא יושב בערער ועד נבו ובעל מעון
.Ghilhad terra in fuerant *multiplicatæ* eorū *acquiſitiones* quia : Perath flumine à deſerti ingreſſum ad uſque habitavit orientē ad Et
9 ולמזרח ישב עד לבוא מדברה למן הנהר פרת כי מקניהם רבו בארץ גלעד׃
omnibus ſuper ,eorum *tentoriis* in habitaverunt & ; eorū manum per *ceciderunt* &,Hagerilm cum bellum fecerunt Saul diebus in Et
10 ובימי שאול עשו מלחמה עם ההגראים ויפלו בידם וישבו באהליהם על כל
Sapham & , *caput* Joel .Salchah uſque Baſan terra in habitaverunt eorū regione ē Ghad filii Et .Ghilhad ad orientis *faciebus*
12 11 פני מזרח לגלעד׃ ובני גד לנגדם ישבו בארץ הבשן עד סלכה׃ יואל הראש ושפם
,Sebah & ,Meſullam & ,Michael ,ſuorum patrum domum ſecundùm eorum fratres Et .Baſan in Saphat & ,Jahanai & : ſecundus
13 המשנה ויעני ושפט בבשן׃ ואחיהם לבית אבותיהם מיכאל ומשלם ושבע
filii ,Michael filii ,Ghilhad filii ,Jaroach filii ,Churi filii ,Abichail filii Iſti .ſeptem ,Heber & Ziah & ,Jahachan ,Jorai &
14 ויורי ויעכן וזיע ועבר שבעה׃ אלה בני אביחיל בן חורי בן ירוח בן גלעד בן מיכאל בן
.ſuorum patrum domum per *caput* Guni filii Habdiel filius Achi .Buz filii ,Jachdo filii , Jeſiſai
15 ישישי בן יחדו בן בוז׃ אחי בן עבדיאל בן גוני ראש לבית אבותם׃

Verſio VULG. LAT.

Iſti ſūt nominati principes in cognationib⁹ ſuis,& in do-
mo affinitatū ſuarū multiplicati ſūt vehementer.Et pro- 38
fecti ſūt ut ingrederentur in Gador uſq;ad Orientē vallis, 39
et ut quærerent paſcua gregib⁹ ſuis.Inveneruntq; paſcuas
uberes,& valdè bonas,& terrā latiſſimā et quietā et fer- 40
tilē,in qua antè habitaverant de ſtirpe Cham.Hi ergò ve-
nerūt,quos ſuprà deſcripſim⁹ nominatim,in diebus Eze- 41
chiæ regis Juda: & percuſſerūt tabernacula eorū,& habi-
tatores qui inventi fuerant ibi, & deleverunt eos uſq; in
præſentē diem : habitaveruntq; pro eis, quoniam uberi-
mas paſcuas ibidem repererunt. De filiis quoque Si-
meon abierunt in montem Seir viri quingenti,habentes 42
principes Phalthiam & Naariam & Raphaiam & Oziel
filios Jeſi : Et percuſſerunt reliquias, quæ evadere po-
tuerant, Amalecitarum,& habitaverunt ibi pro eis uſque 43
ad diem hanc.

CAP. V.

Filii quoque Ruben primogeniti Iſrael; (ipſe quippè
fuit primogenit⁹ ejus:ſed cùm violâſſet thorū patris 1
ſui,data ſunt primogenita ejus filiis Joſeph,filii Iſrael,&
non eſt ille reputatus in primogenitum. Porrò Judas,
qui erat fortiſſimus inter fratres ſuos,de ſtirpe ejus prin- 2
cipes germinati ſunt : primogenita autem reputata ſunt
Joſeph.) Filii ergò Ruben primogeniti Iſrael ; Enoch,
& Phallu,Eſron,& Carmi. Filii Joel;Samia filius ejus, 3
Gog filius ejus,Semei filius ejus, Micha filius ejus,Reia 4
filius ejus, Baal filius ejus, Beera filius ejus,quem ca- 5
ptivum duxit Thelgathphalnaſar rex Aſſyriorum,& fuit 6
princeps in tribu Ruben. Fratres autem ejus, & uni-
verſa cognatio ejus, quando numerabantur per familias 7
ſuas,habuerunt principes,Jehiel et Zachariam. Porrò 8
Bala filius Azaz, filii Samma, filii Joel, ipſe habitavit in
Aroer uſque ad Nebo et Beelmeon. Contra Orientalem 9
quoque plagam habitavit uſque ad introitum eremi, et
flumen Euphraten.Multum quippe jumentorū numerum
poſſidebant in terra Galaad. In diebus autē Saul præli- 10
ati ſunt contra Agareos, et interfecerunt illos,habitave-
runtque pro eis in tabernaculis eorū,in omni plaga,quæ
reſpicit ad Orientē Galaad. Filii verò Gad è regione eo- 11
rum habitaverunt in terra Baſan uſque Selcha : Joel in 12
capite,et Saphan ſecund⁹:Janai autē,et Saphat,in Baſan.
Fratres verò eorū ſecundū domos cognationū ſuarū;Mi- 13
chael,et Moſollā,et Sebe,et Jotai,et Jachan,et Zie,et He-
ber,ſeptē.Hi filii Abihail,filii Huri,filii Jara,filii Galaad, 14
filii Michael,filii Jeſeſi,filii Jeddo,filii Buz.Fratres quoq; 15
filii Abdiel,filii Guni,princeps domûs in familiis ſuis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

38 ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܬܡܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ ܘܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܐܙܠܘ
39 40 ܠܡܥܠܢܐ ܕܓܕܪ. ܥܕܡܐ ܠܡܕܢܚܗ ܕܢܚܠܐ. ܠܡܒܥܐ ܪܥܝܐ ܠܥܢܗܘܢ. * ܘܐܫܟܚܘ
ܪܥܝܐ ܕܛܒ ܡܫܡܢ. ܘܐܪܥܐ ܪܘܝܚܐ ܘܫܦܝܪܐ. ܘܫܝܢܐ ܘܫܠܝܐ ܗܘܐ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܐܢܘܢ ܥܡܪܝܢ
41 ܗܘܘ ܒܗ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܓܒܪܐ ܕܐܬܟܬܒܘ ܗܘܘ ܒܝܘܡܝ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ
ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܚܪܒܘ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܘܟܠܗܝܢ ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܕܐܝܬ ܬܡܢ. ܣܟܪܘ
ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܪܥܝܐ ܕܥܢܗܘܢ. ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܬܡܢ.
42 * ܘܡܢܗܘܢ ܘܡܢ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܐܙܠܘ ܠܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܓܒܪܐ ܚܡܫܡܐܐ. ܘܗܠܝܢ
ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܐܙܠܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܦܠܛܝܐ. ܘܡܬܝܬܐ. ܘܪܦܝܐ. ܘܥܘܙܝܐܝܠ. ܘܗܠܝܢ ܐܪܒܥܐ
43 ܓܒܪܝܢ ܒܢܝ ܐܝܫܝ. ܐܙܠܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܩܛܠܘ ܠܟܠ ܫܪܟܐ ܕܐܫܬܚܪ ܠܥܡܠܩܝܐ.
ܘܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܫܠܡܘ * ܗ *
1 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܪܘܒܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܡܛܠ ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܗ ܕܐܒܘܗܝ. ܘܟܕ ܛܡܐ
ܠܥܪܣܐ ܕܐܒܘܗܝ. ܐܬܝܗܒܬ ܒܘܟܪܘܬܗ ܠܝܘܣܦ ܐܚܘܗܝ ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܗܠܝܢ
2 ܬܪܝܗܘܢ ܐܬܝ ܒܘܪܟܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܢܦܘܩ ܡܠܟܐ
3 ܡܫܝܚܐ. ܘܒܘܟܪܘܬܐ ܠܝܘܣܦ ܬܬܝܗܒ. * ܒܢܘܗܝ ܕܪܘܒܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܢܘܟ.
4 ܘܦܠܘ. ܘܚܨܪܘܢ. ܘܟܪܡܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܟܪܡܝ. ܫܡܥܝܐ ܒܪܗ. ܘܕܘܐܓ ܒܪܗ. ܫܡܥܝܐ
5 6 ܒܪܗ. * ܡܝܟܐ ܒܪܗ. ܐܘܪܝܐ ܒܪܗ. ܒܠܥ ܒܪܗ. * ܥܒܕܝܐ ܒܪܗ. ܕܫܒܐ ܠܗ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ
7 ܕܐܬܘܪ. ܗܘ ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. * ܘܐܚܘܗܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܟܕ ܐܬܝܠܕܘ
8 ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܪܝܫܐ ܗܘܐ ܥܙܪܝܐܝܠ. ܬܢܝܢܐ ܙܟܪܝܐ. * ܘܒܠܥ ܒܪ ܥܘܙܝ. ܒܪ ܫܡܥܝ. ܒܪ
9 ܝܘܐܝܠ. ܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܥܕܘܥܝܪ: ܥܕܡܐ ܠܢܒܘ. ܘܥܠ ܦܩܥܬܐ ܕܡܥܘܢ. * ܘܠܡܕܢܚܐ
ܕܡܕܢܚܗ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܬܬܚܡ. ܒܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܡܛܠ ܕܐܣܓܝܘ ܗܘܘ
10 ܘܩܢܝܢܝܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܥܒܕܘ ܩܪܒܐ ܥܡ ܛܝܝܐ
ܕܝܬܒܝܢ ܒܣܟܐ. ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܝܬܒܘ ܒܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܦܝ ܡܕܢܚܐ
11 ܕܓܠܥܕ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܓܕ. ܝܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܗ
12 ܕܣܝܒܐ ܘܕܣܠܟܐ. * ܘܝܘܐܝܠ ܢܦܩ ܗܘܐ ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܕܐܢ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܘܡܠܦ ܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܝܬܝܪ. ** ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ
14 15 ܕܐܒܝܚܝܠ ܒܪ ܚܘܪܝ. ܒܪ ܙܪܚ. ܒܪ ܓܠܥܕ. ܒܪ ܡܟܝܪ. * ܒܪ ܥܒܕܐܝܠ. ܒܪ ܐܝܠܝ. ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܗܘܢ.

Atque hæc ſunt nomina magnatum qui erant 38
ibi,juxta familias & domos eorum paternas.
Perrexerunt autem uſque ad aditum Gedar , 39
uſque ad Orientalem partem vallis,ut quære-
rent paſcua ovibus ſuis. Et cùm repeririſſent 40
paſcua optima et pinguia , et regionem am-
plam et optimam,ubi pax cum tranquillitate
vigebat(nam ipſimet fuerant olim in ea com-
morati) Adduxerunt viros illos qui recenſiti 41
fuerant temporibus Hezeciæ regis familiæ Ju-
daicæ,et deſtructis habitationibus eorum, et
cunctis aquæ ſcatebris quæ illic erant,ad ho-
diernum uſque diem obturatis, habitârunt
loco eorum, eò quòd paſcua gregis illorum
optima eſſent ibi. Deinde tam ex illis, quàm 42
è filiis Simeonis abierunt ad montem Gebel,
viri quingenti (atque hæc ſunt nomina viro-
rum qui præibant illis ; Phelatia, Mathitha,
Rephaia, & Uziel : hi quatuor viri, filii Iſci
præibant illis) Et peremerunt ſuperſtites o- 43
mnes qui remanſerant Amalecitis,et habitâ-
runt loco illorum ad hunc uſque diem.

CAP. V.

Filii Rubil primogeniti Iſraelis(is enim erat 1
primogenitus patris ſui, ſed cùm prophanaſ-
ſet torum patris ſui,data fuerunt ejus primo-
genita Joſepho fratri ipſius, *filio Iſraelis. Et*
ſuper hos duos ex omnibus tribubus Iſraelis,
veniūt benedictiones. Ex Juda egredietur rex 2
Chriſtus,& primogenita tradentur Joſepho)
Filii *inquam* Rubil primogeniti Iſraelis, He- 3
noch,Phalu,Heſron,et Charmi.Filii Charmi, 4
Semaja filius ejus , Doeg filius ejus , Se-
maja filius ejus, Micha filius ejus,Uria filius 5
ejus,Balaa filius ejus,Abdia filius ejus, quem 6
captivum duxit Teglathpalſar rex Athur ; is
erat princeps tribûs Rubelitarum.Fratrū au- 7
tem ejus per generationes ſuas, quum propa-
gati eſſent per proſapias ſuas , princeps fuit
Azrael,ſecundus Zacharia,Et Balaa filius Uzi, 8
filii Semei, filii Joelis : is habitabat in Aduir
uſq; ad Nobu;& ſuper planitie Meonis. Uſq; 9
ad Orientales partes ipſius,uſque ad limitem
fluvio Euphrate definitum. Nam multiplicati
fuerant tam ipſi quàm poſſeſſiones eorum in
terra Gelaad ; Et temporibus Saulis bellum 10
geſſêre cum Arabibus habitantibus in Sacca,
traditique fuerunt in manus eorum ; adeoq;
morati ſunt in tentoriis eorum ſuper totam
ſuperficiem Orientalem terræ Gelaad. Filii 11
Gad habitaverunt ex adverſo illorū in terra
Mathnin uſq; ad terminū Sibæ & Salchæ. Et 12
Joel prodibat in fronte eorū, jus dicebat eis,
et libros apprimè docebat eos. Iſti ſunt filii A- 14
bihel filii Huri, filii Zarah, filii Gelaad, filii Ma-
chir, Filii Abdiel, filii Ili, primarii patrū ſuorū. 15

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

38 Οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύν-
39 θησαν εἰς πλῆθος, Καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν Γέραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ, τοῦ ζητῆσαι νομὰς
40 τοῖς κτήνεσιν (τ) αὐτῶν. Καὶ εὗρον νομὰς πλείονας καὶ ἀγαθάς· καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν, καὶ εἰρήνη
41 καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χὰμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν. Καὶ ἤλθοσαν οὗτοι (υ) οἱ γεγραμμένοι ἐπ'
ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν (φ) τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς Μιναίους οὓς εὕρο-
σαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ᾤκησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν
42 αὐτῶν ἐκεῖ. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σηὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ (χ) Φα-
43 λαεττία, καὶ Νωαδία, καὶ Ῥαφαΐα, καὶ Ὀζιὴλ υἱοὶ Ἰεσὶ ἄρχοντες αὐτῶν· Καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοίπους τοὺς
καταλειφθέντας τοῦ (ψ) Ἀμαλὴκ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Hi ſunt qui tranſierunt in nominibus principum in generationibus ſuis: & 38
in domibus patriarum ſuarum multiplicati ſunt in multitudine: Et ive- 39
runt uſque ad veniendum Gerara uſque ad Orientem Gai, ad quærendum
paſcua pecoribus ſuis. Et invenerunt paſcua plura, & bona: & terra 40
lata coram eis: & pax, & quies: quoniam ex filiis Cham habitantium ibi
anteà. Et venerunt hi ſcripti ſuper nomen in diebus Ezeciæ regis Juda: & 41
percuſſerunt domos eorum, & Minæos, quos invenerunt ibi, & anathe-
mârunt eos uſque in diem hanc: & habitaverunt pro eis: quoniam pà-
ſcua pecoribus ſuis ibi. (q) Et ex eis de filiis Symeon iverunt in montē Seir 42
viri quingenti, & Phalaettia, & Noadia, & Rhaphaia, et Oziel filii
Jeſi principes eorum. Et percuſſerunt reſiduos, qui remanſerant de Amalec 43
(r) uſque in diem hanc.

MS. A. (τ) ἑαυτῶν. (υ) γεγραμμένοι (φ) τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν (χ) Φαλεττία, (ψ) Ἀμαλὴκ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς

ΚΕΦ. ε΄.

1 ΚΑὶ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· ὅτι οὗτος ὁ (α) πρωτότοκος, καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε (β) τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ (γ) Ἰωσὴφ υἱῷ Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς
2 πρωτοτόκια, Ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ
3 4 Ἰωσήφ· (δ) Υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ, Ἐνὼχ, καὶ Φαλλοὺς, (ε) Ἀσρὼμ, καὶ Χαρμί. Υἱοὶ Ἰωήλ,
5 (ζ) Σεμεΐ, καὶ Βαναία υἱὸς αὐτοῦ. καὶ υἱοὶ Γοὺγ υἱοῦ (η) Σεμεΐ, Υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ, υἱὸς αὐτοῦ Ῥηχὰ, υἱὸς (θ) αὐτοῦ
6 7 Ἰωήλ, Υἱὸς αὐτοῦ Βεὴλ, ὃν μετῴκισε Θαγλαφαλνασὰρ βασιλεὺς Ἀσσούρ· οὗτος ἄρχων τῶν Ῥουβήν. Καὶ
(ι) ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ (κ) πατριᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἄρχων Ἰωήλ,
8 καὶ Ζαχαρία, Καὶ (λ) Βαλὲκ υἱὸς (μ) Ἀζοὺζ, υἱὸς Σαμὰ, υἱὸς Ἰωήλ· οὗτος κατῴκησεν ἐν Ἀροὴρ, καὶ ἐπὶ
9 Ναβαὺ, καὶ (ν) Βεελμαών. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐ-
10 φράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἐν ἡμέραις Σαοὺλ (ξ) ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς
παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς αὐτῶν πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς Γα-
11 12 λαάδ. Υἱοὶ Γὰδ κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν ἐν γῇ Βασὰν ἕως (ο) Σελά. Ἰωὴλ (π) πρωτότοκος,
13 καὶ Σαφὰμ ὁ δεύτερος, καὶ (ρ) Ἰανὶν ὁ γραμματεὺς ἐν Βασάν. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πα-
τριῶν αὐτῶν, Μιχαὴλ, (σ) Μοσολλὰμ, καὶ Σεβεὲ, καὶ Ἰωρεὲ, καὶ (τ) Ἰωαχὰν, καὶ Ζουὲ, καὶ (†) Ὠβὴδ, ἑπτά.
14 Οὗτοι υἱοὶ Ἀβιχαία υἱοῦ Οὐρὶ, υἱοῦ (υ) Ἰδαΐ, υἱοῦ Γαλαάδ, υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ (φ) Ἰεσαΐ, υἱοῦ Ἰεδδαΐ, υἱοῦ (χ) Βοὺζ
15 Ἀδελφοῦ υἱοῦ Ἀβδιὴλ, υἱοῦ Γυνὶ, ἄρχων οἴκου πατριῶν.

CAP. V.

ET filii Ruben primogeniti Iſrael. Quoniam hic primogenitus: et in 1
aſcendendo ſuper cubile patris ſui, dedit benedictionem ejus filio (a) ſuo
Joſeph filio Iſrael: et non eſt in genealogia computatus in primogenitu-
ram: Quoniam Judas potens fortitudine, et in fratribus ſuis, et in du- 2
cem ex ipſo, et benedictio ipſius Joſeph. Filii Ruben primogeniti Iſrael; 3
Enoch, et Phallus, Aſrom, et Charmi. Filii Joel; (b) Semei, et Banæa filius 4
ejus. Et filii Gug filii Semei, Filius ejus Micha, filius ejus Recha, filius 5
ejus Joel, Filius ejus Beel; quem tranſtulit Thaglaphallaſar rex Aſſur. 6
Hic princeps eorum, qui ipſius Ruben. Et fratres ejus patriâ ſuâ in gene- 7
alogiis ſuis ſecundùm generationes ſuas; princeps Joel, et Zacharia, Et 8
Balec filius Azuz, filius Sama, filius Joel. Hic habitavit in Aroer, et ſu-
per Nabay, et Beelmaſſon: Et ad Orientem habitavit uſque ad contigua 9
deſerti, à flumine Euphrate, quoniam pecora eorum multa in terra Galaad.
Et in diebus Saul fecerunt bellum adverſus (c) incolas, et ceciderunt in 10
manus eorum ii, qui habitabant in tabernaculis ſuis, omnes ad Orientem
ipſius Galaad. Filii Gad è regione eorum habitârunt in terra Baſan uſq; 11
Sela. Joel primogenitus, et Saphan ſecundus: et Janin ſcriba in Baſan: Et 12 13
fratres eorum ſecundùm domos patriarum ſuarum; Michael, Moſollam,
et Sebee, et Joree, et Joachan, et Zue, et Obed, ſeptem. Hi filii Abichæa filii 14
Uri, filii Idai, filii Galaad, filii Michael, filii Jeſai, filii Jeddai, filii Buz, 15
Fratris filii Abdiel, filii Guni, princeps domûs patriarum,

MS. A. (α) πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ἐν (β) εὐλογίαν (γ) τῷ Ἰωσὴφ (δ) Καὶ υἱοὶ (ε) Ἐσρὼν, (ζ) Σεμεΐν, (η) Σεμεεὶ, (θ) αὐτοῦ Βαὰλ, Υἱὸς αὐτοῦ Βεηρὰ, ὃν μετῴκισεν Θαγλαθ-φελνασὰρ (ι) οἱ ἀδελφοὶ (κ) πατριᾷ αὐτοῦ (λ) Βαλὲ (μ) Ὀζοὺζ, (ν) Βεελμαών. (ξ) ἐποιήσαντο (ο) Σελχά. (π) ὁ πρωτότοκος, (ρ) Ἰαναὶ (σ) καὶ Μοσολλὰμ, καὶ Σοβαθὲ, (τ) Ἰαχὰν, (†) Ἰωβὴδ, (υ) Ἀδαΐ, (φ) Ἰεσσαΐ, (χ) Ἀχιβοὺζ, Υἱοῦ Ἀβδιὴλ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

38 * وهذه اسماء الكبراء الذين اثبتت اسماوهم *
39 40 * وجاوا الي دخول عادار حتي شرقي التخوم * وطلبوا رعي غنمهم * ووجدوا رعيا جيدا سمينا
41 في ارض كبيرة جيدة * وهدو وسلام كانوا هناك * لانهم كانوا جلسوا فيها قديما * فجاوا
هولاء الرجال الذين هم مكتوبون في زمان حزقيا ملك يهودا * وضربوا فياطيهم * وسدوا
مجاري الماء التي كانت ثم الي هذا اليوم * وقعدوا في مواضعهم لاجل رعي غنمهم *
42 لانه كان حسنا خصيبا * ومنهم من بني سمعون مضوا الي جبل اعلف خمس ماية رجل *
* وهذه اسماء الرجال مقدميهم *
43 فالطيا * ونانيا * ورافيا * وعوزاييل * هاولاء اربعة من بني ايشع مضوا في تقدمتهم * وضربوا
كلما وجدوه للعمالقة * وقعدوا في مواضعهم الي هذا اليوم *

* الفصل الخامس *

1 * وبنو روبيل بكر اسراييل * لانه كان بكر ابيه ونجس فراش ابيه * لاجل ذلك نقل البكورية
2 عنه ليوسف بن اسراييل * وعلي هذين الاثنين تجي البكورية من ساير اسباط بني اسراييل *
3 4 * فمن يهودا يخرج الملك ماسيا * والبكورية اعطيت ليوسف * بنو روبيل بكر اسراييل *
5 6 احنوخ * وافولو * وحصرون * وكرمي * بنو كرمي * سمعيا * دواغ * ميخا * اوريا * بالاع * افيديا
7 الذي جلاه تيغلث فلاسر ملك الموصل * هو صار رييس اسباط بني روبال * واخوته
8 جموعهم حيث انتسروا باجمعهم * ورييسهم عزراييل * والثاني زخريا * وبالاع بن عوزي * بن
9 سمعي * بن يوال * هو الذي ملك في عدوعير الي تخوم نابو * ودخل في برية دعاعون * علي
شرقيها حتي الي تخوم البرية من نهر الفرات * لانهم كثروا جدا ومواشيهم في ارض جلعاد *
10 * وبنو ساوول نصبوا الحرب مع سكان سقا * واعطيوا بايديهم * وسكنوا في مواطنهم وساير
11 ارض المشرق التي في جلعاد * وبنو دان سكنوا بحاذيهم في ارض متنين * حتي الي تخوم
12 سافيا وسلاخا * وطوبيل خرج من نسلهم * وصار يحكم عليهم ويعلمهم تعاليم حسنة **
14 15 * هاولاء بنو جاد * ابيخال بن حوري * بن يارح * بن جلعاد * بن ميكيل * بن عافاديل * بن
عالي * وهم روساء رهطهم *

Hæc ſunt nomina principum quo- 38
rum deprehenſa ſunt nomina.
Et venerunt ad ingreſſum Gheder, uſque 39
ad Orientalem termini plagam, quærentes
paſcua pro ovibus ſuis. Invenerunt autem 40
paſcua optima & pinguia in regione ſpa-
tioſa & optima, ubi tranquillitas &
pax regnabant; quoniam ipſi quondam
illic habitaverant. Venerunt inquam, 41
viri iſti qui conſcripti fuerant tempore
Hezeciæ regis Judæ, & habitacula eo-
rum deſtruentes, & aquæ fluenta quæ
illic extabant, obſtruentes ad hunc uſque
diem; occupârunt loca eorum propter
paſcua ovium ſuarum: erant enim optima
& fertiliſſima. Præterea ex iis, nempè 42
è filiis Simeonis, perrexerunt ad montem
Azlaph quingenti viri,
(Atque hæc ſunt nomina viro-
rum, ducum eorum:
Phelatia, Mahibha, Raſhia, & Uzael:
hi quatuor è filiis Iſeæ prodierunt in fron-
te illorum) Et deſtruxerunt quicquid ad 43
Amalecitas pertinere deprehenderunt, et
habitaverunt in regionibus eorum ad hunc
uſque diem.

CAP. V.

FIlii Rubilis primogeniti Iſraelis (nam 1
is erat quidem primogenitus patris ſui,
ſed quia polluit lectum patris ſui, hac de
cauſa tranſtulit ab eo primogenita ad
Joſephum Iſraelis filium: et his duobus
ex univerſis tribubus Iſraelitarum con-
tingunt primogenita. Nam ex Juda e- 2
greſſurus eſt rex Meſsia, et primogenita
data fuerunt Joſepho) Filii inquam Ru- 3
bilis primogeniti Iſraelis, fuerunt Eh-
noch, Apollo, Heſron, et Charmi, Filii 4
Charmi, Semaia, Docg, Micha, Uria, 5
Balaus, Et Abedia quem captivum 6
abduxit Tiglath-palaſar rex Muſelis:
idem fuit princeps familiarum Rubeli-
tarum, Omniumque fratrum ſuorum 7
quando ſeſe dilataverunt omnes: quo-
rum primus erat Azrail, ſecundus Za-
charias. Porrò Balaus filius Uzi, filii 8
Semei, filii Joelis, ipſe eſt qui regnavit
in Aduer uſque ad limites Nebu, et pene-
travit in ſolitudinem Maonis, Ad O- 9
rientalem ipſius plagam, uſque ad termi-
nos ſolitudinis à flumine Euphrate:
admodum enim creverant ipſi et
armenta eorum in terra Galaad.
Filii verò Saulis bellum commiſêre cum 10
incolis Saccæ; cúmque traditi fuiſſent in
manus eorum, occupaverunt patriam il-
lorum, totamque terram Orientalem quæ
eſt in Galaad. Et filii Dan habitaverunt 11
è regione ipſorum in terra Mubnin uſq;
ad limites Sabiæ et Selachæ. Ex ho- 12
rum ſtirpe ortus eſt Tobil, imperabat
eis, et optimis documentis erudiebat
illos. Hi ſunt fili Gad, 14
Abihel filius Huri, filii Zareh, filii Ga-
ladis, filii Machiris, Filii Abdielis, 15
filii Eli. Hi erant primores familiarum
ſuarum,

דברי הימים א: ו

sunt genealogizati hi Omnes .eorum exitus *super* Saron suburbanis universis in & ,ejus *filiis* in & ,Basan in ,Ghilhad in habitaverũt Et
17 16 וישבו בגלעד בבשן ובבנתיה ובכל־מגרשי שרון על־תוצאותם׃ כלם התיחשו
Menasseh tribus dimidiæ & ,Ghaditæ & Reuben Filii .Israel regis Jarobham diebus in & ,Jehudah regis Jotham diebus in
18 בימי יותם מלך־יהודה ובימי ירבעם מלך־ישראל׃ בני־ראובן וגדי וחצי שבט־מנשה
,millia quatuor & quadraginta , bellum doctis & ,arcum tendentib⁹ & ,gladiũ & ,scutum portantibus viris ,*virtutis* filiis de
מן־בני־חיל אנשים נשאי מגן וחרב ודרכי קשת ולמודי מלחמה ארבעים וארבעה אלף
sunt *adjuti* Et .Nodab & ,Naphis & ,Jetur & ,Hageriim cum bellum fecerunt Et .pugnam egredientes sexaginta & ,septingenti &
20 19 ושבע־מאות וששים יצאי צבא׃ ויעשו מלחמה עם־ההגריאים ויטור ונפיש ונודב׃ ויעזרו
fuit exorabilis & ,bello in clamaverunt Deum ad quia ;eis cum qui universi & ,Hageriim eorũ manu in sunt traditique ,eis *super*
עליהם וינתנו בידם ההגריאים וכל שעמהם כי לאלהים זעקו במלחמה ונעתור
,millia quinquaginta & ducentas pecudes & ,millia quinque eorũ camelos,*eorũ possessiones captivaverunt* Et .eo in speraverũt quia , eis
21 להם כי־בטחו בו׃ וישבו מקניהם גמליהם חמשים אלף וצאן מאתים וחמשים אלף
: bellum Deo à quia ;corruerunt multi vulnerati Quia .millia centum *hominis animam* & ,millia duo asinos &
22 וחמורים אלפים ונפש אדם מאה אלף׃ כי־חללים רבים נפלו כי מהאלהים המלחמה
,Chermon Bahal ad usq; Basan à ,terra in habitaverũt Menasseh tribus dimidiæ filii Et .transmigrationẽ ad usq; eis pro habitaverũt &
23 וישבו תחתיהם עד־הגלה׃ ובני חצי שבט מנשה ישבו בארץ מבשן עד־בעל חרמון
, Hazriel & ,Eliel & ,Ishi & ,Hepher & ,eorũ patrum domus capita isti Et .fuerãt multiplicati ipsi : Chermon montẽ & ,Senir &
24 ושניר והר־חרמון המה רבו׃ ואלה ראשי בית־אבותם ועפר וישעי ואליאל ועזריאל
sunt prævaricati Et .suorũ patrum domui capita ,*nominum* viri ,robore fortes viri Jachdiel & ,Hodaviah & ,Irmeiah &
25 וירמיה והודויה ויחדיאל אנשים גבורי חיל אנשי שמות ראשים לבית אבותם׃ וימעלו
suscitavit Et .eorũ *faciebus* à Deus fecit disperdere quos , terræ populorum deos post sunt fornicati & ,suorũ patrum Deum in
26 באלהי אבותיהם ויזנו אחרי אלהי עמי־הארץ אשר־השמיד אלהים מפניהם׃ ויער
,Reubeniten ,eos transtulit & : Assur regis Pilneser Tilgath spiritum & ,Assur regis Pul spiritum Israelis Deus
אלהי ישראל את־רוח פול מלך־אשור ואת־רוח תלגת פלנסר מלך אשור ויגלם לראובני
.hanc diem ad usque ,Ghozan fluvium & ,Harah & Chabor & ,Chalach in eos adduxit Et .Menasseh tribum dimidiã & ,Ghaditẽ &
ולגדי ולחצי שבט מנשה ויביאם לחלח וחבור והרא ונהר גוזן עד היום הזה׃

CAP. VI. ו

,Aharon ,Hamram filii Et .Huzziel & ,Chebron & ,Ishar ,Hamram ,Chehath filii Et .Merari & ,Chehath ,Gherson ;Levi Filii
3 2 1 בני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני קהת עמרם יצהר וחברון ועזיאל׃ ובני עמרם אהרן
genuit Pinechas : Pinechas genuit Elhazar .Ithamar & ,Elhazar ,Abihu & Nadab,Aharon filii Et .Miriam & ,Moseh &
4 ומשה ומרים ובני אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר׃ אלעזר הוליד את־פינחס פינחס הליד
Zerachiah & ,Zerachiah genuit Huzzi Et .Huzzi genuit Bucchi & :Bucchi genuit Abisuah Et .Abisuah
6 5 את־אבישוע׃ ואבישוע הוליד את־בקי ובקי הוליד את־עזי׃ ועזי הוליד את־זרחיה וזרחיה
genuit Achitub Et .Achitub genuit Amariah & ,Amariah genuit Meraioth Meraioth genuit
8 7 הוליד את־מריות׃ מריות הוליד את־אמריה ואמריה הוליד את־אחיטוב׃ ואחיטוב הוליד
Jochanan Et.Jochanan genuit Hazariah & : Hazariah genuit Achimahas Et .Achimahas genuit Sadoch & ; Sadoch
10 9 את־צדוק וצדוק הוליד את־אחימעץ׃ ואחימעץ הוליד את־עזריה ועזריה הוליד את־יוחנן׃ ויוחנן
Hazariah genuit Et .Jerusalaim in Selomoh ædificavit quam ,domo in est functus sacerdotio qui ipse ; Hazariah genuit
11 הוליד את־עזריה הוא אשר כהן בבית אשר־בנה שלמה בירושלם׃ ויולד עזריה
.Achitub genuit Amariah & : Amariah
את־אמריה ואמריה הוליד את־אחיטוב׃

Versio VULG. LAT.

Et habitaverunt in Galaad, & in Basan, & in viculis ejus, & in cunctis suburbanis Saron, usque ad terminos. 16
Omnes hi numerati sunt in diebus Joathan regis Juda, & in diebus Jeroboam regis Israel. 17
Filii Ruben, & Gad, & dimidiæ tribûs Manasse, viri bellatores, scuta portantes & gladios, & tendentes arcum, eruditique ad prælia, quadraginta quatuor millia et septingenti sexaginta, procedentes ad pugnã. 18
Dimicaverunt contra Agareos: Ituræi verò, & Naphis, & Nodab, Præbuerũt ejs auxiliũ. 19
Traditiq; sunt in manus eorum Agarei, et universi qui fuerant cum eis, quia Deum invocaverunt cùm præliarentur: & exaudivit eos, eò quòd credidissent in eum. 20
Ceperúntque omnia quæ possederant, camelorum quinquaginta millia, & ovium ducenta quinquaginta millia, & asinos duo millia, & animas hominum centum millia. 21
Vulnerati autem multi corruerunt: fuit enim bellum Domini. Habitaverúntque pro eis usque ad transmigrationem. 22
Filii quoque dimidiæ tribûs Manasse, possederunt terram à finibus Basan usq; Baal, Hermon, & Sanir, et montem Hermon: ingens quippe numerus erat. 23
Et hi fuerunt principes dom⁹ cognationis eorum; Epher, et Jesi, et Eliel, et Ezriel, et Jeremia, et Odoia, et Jediel, viri fortissimi et potentes, et nominati duces in familiis suis. 24
Reliquerunt autem Deum patrum suorum, et fornicati sunt post deos populorũ terræ, quos abstulit De⁹ coram eis. 25
Et suscitavit Deus Israel spiritum Phul regis Assyriorum, et spiritum Thelgathphalnasar regis Assur: et transtulit Ruben, et Gad, et dimidiam tribum Manasse, et adduxit eos in Lahela, et in Habor, et Ara, et fluvium Gozan, usque ad diem hanc. 26

CAP. VI.

Filii Levi; Gerson, Caath, et Merari. 1
Filii Caath; Amram, Isaar, Hebron, et Oziel. 2
Filii Amram; Aaron, Moyses, & Maria. 3
Filii Aaron; Nadab et Abiu, Eleazar et Ithamar. 4
Eleazar genuit Phinees, et Phinees genuit Abisue, 5
Abisue verò genuit Bocci, et Bocci genuit Ozi. 6
Ozi genuit Zaraiam, et Zaraias genuit Meraioth. 7
Porrò Meraioth genuit Amariam, et Amarias genuit Achitob, 8
Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Achimaas, 9
Achimaas genuit Azariam, Azarias genuit Johanan, 10
Johanan genuit Azariam: ipse est qui sacerdotio functus est, in domo quam ædificavit Salomon in Jerusalem. 11
Genuit autem Azarias Amariam, et Amarias genuit Achitob,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 *ܘܝܬܒܘ ܒܡܬܢܝܢ. ܘܒܟܦܪܝܗ̇. * ܟܠܗܘܢ ܐܬܝܠܕܘ ܒܝܘܡܝ ܝܘܬܡ ܡܠܟܐ ܕܒܝܬ
17
18 ܝܗܘܕܐ. ܘܒܝܘܡܝ ܝܘܪܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܓܕ. ܘܦܠܓܗ
ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܓܒܪܐ ܕܫܩܠܝܢ ܣܝܦܐ ܘܬܪܣܐ. ܘܢܓܕܝܢ ܩܫܬܐ. ܘܝܕܥܝܢ ܩܪܒܐ. ܐܪܒܥܝܢ
19 ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘ ܠܩܪܒܐ. ܘܥܒܕܘ
20 ܩܪܒܐ ܥܡ ܥܡܡܐ ܕܣܩܐ. * ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܥܘ ܡܢ ܡܪܝܐ ܒܩܪܒܐ.
21 ܘܫܡܥ ܩܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܬܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. * ܘܒܙܘ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܐ ܘܩܢܝܢܐ. ܓܡܠܐ
ܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܥܢܐ. ܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܡܪܐ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܢܦܫܬܐ
22 ܕܒܢܝܢܫܐ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. * ܡܛܠ ܕܩܛܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܢܦܠܘ ܡܢ ܡܫܟܢܝܗܘܢ ܒܩܪܒܐ. ܘܝܬܒܘ
23 ܒܕܘܟܬܗܘܢ ܥܠ ܡܫܟܢܝܗܘܢ. * ܘܒܢܝ ܦܠܓܗ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܝܬܒܘ ܒܐܪܥܐ
24 ܕܡܬܢܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ ܕܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܚܪ. ܘܬܡܢ ܣܓܝܘ ܘܐܬܪܒܝܘ. * ܘܗܠܝܢ
ܪܝܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܥܦܐ. ܘܫܘܒ. ܘܐܠܕܥܐ. ܘܥܙܪܝܐܝܠ. ܘܐܕܘܡܝܐ. ܘܐܘܪܝܐ. ܘܚܙܐܝܠ.
25 ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܓܒܪܐ ܕܫܡܐ. ܕܗܘܘ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܟܦܪܘ ܒܐܠܗܐ
26 ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܛܥܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܥܝܪ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܗܘܢ. ܪܘܚܗ ܕܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܫܒܐ ܠܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ
ܘܠܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܘܠܦܠܓܗ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܚܠܚ
ܘܠܚܒܘܪ ܢܗܪܐ ܕܓܘܙܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܕܝ. ܘܬܡܢ ܝܬܒܝܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

1 *ܩܦܠܐܘܢ * ܘ * ܒܢܘܗܝ ܕܠܘܝ. ܓܪܫܘܢ. ܩܗܬ. ܘܡܪܪܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ.
2
3 ܥܡܪܡ. ܘܐܝܣܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ. ܘܥܘܙܝܐܝܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܥܡܪܡ. ܡܘܫܐ. ܘܐܗܪܘܢ. ܘܡܪܝܡ.
4 ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܢܕܒ. ܘܐܒܝܗܘ. ܘܐܠܥܙܪ. ܘܐܝܬܡܪ. * ܘܐܠܥܙܪ ܐܘܠܕ ܠܦܝܢܚܣ.
5 ܘܦܝܢܚܣ ܐܘܠܕ ܠܐܒܝܫܘܥ. * ܘܐܒܝܫܘܥ ܐܘܠܕ ܠܐܒܝܩܪ. ܘܐܒܝܩܪ ܐܘܠܕ ܠܥܙܝ. * ܘܥܙܝ ܐܘܠܕ
6
7 ܠܙܪܚܝܐ. ܘܙܪܚܝܐ ܐܘܠܕ ܠܡܪܘ. * ܘܡܪܘ ܐܘܠܕ ܠܐܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܛܘܒ. * ܘܐܚܝܛܘܒ
8
9 ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. ܘܨܕܘܩ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܡܥܨ. * ܘܐܚܝܡܥܨ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܝܘܚܢܢ.
10 * ܘܝܘܚܢܢ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܗܘ ܫܡܫ ܒܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ.
11 * ܘܐܘܠܕ ܥܙܪܝܐ ܠܐܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܛܘܒ.

Habitabant autẽ in Mathnin, & in pagis ejus. 16
Omnes isti propagárunt sese temporib⁹ Jothami regis familiæ Judaicæ, et temporibus Jerobaami regis Israelis. 17
Et filii Rubil, & Gad, & dimidiæ tribûs Manassis, homines ferentes enses & clypeos, jaculantes arcu, gnari bellorum, quadraginta quatuor millia, sexcenti sexaginta sex: 18
Omnes isti prodierunt ad bellum, & præliũ gesserunt contra habitatores Sacæ: 19
Traditique fuerunt in man⁹ eorũ, eò quòd Dominum in bello deprecati sunt, et audivit clamorẽ eorũ, quia fiduciam collocârant in eo. 20
Prædatique sunt opes multas et armenta: camelorum *scilicet* quinquaginta millia, ovium ducenta quinquaginta millia: asinorum duo millia, animarum deniq; humanarum centũ millia: 21
Nam interfecti multi corruerant è tentoriis eorum in prælio: ita habitaverunt loco illorũ, super tentoriis illorũ. 22
Porrò filii dimidiatæ tribûs Manassis habitaverunt in terra *Mathnin* usque ad planitiem montis Hermon, usq; ad Har; ibiq; creverunt et multiplicati sunt. 23
Hi sunt primarii domorum paternarum eorum; Apha, Sob, Eldaa, Azriel, Adumia, Uria, et Hezael, viri valentes robore, viri celebres, qui erant primores familiæ patrum suorum. 24
Sed cùm negâssent Deum patrum suorum, et errâssent post deos gentium terræ, quas consumpserat Dominus à conspectu eorum; 25
Excitavit Dominus Deus Israelis in eos spiritum Teglath-palsaris regis Athur, qui captivam duxit tribum Rubelitarum, et tribum Gaditarum, ac dimidiam tribum Manassis, et asportavit eos ad Helah, et ad Hobar fluminis Gozan civitates Mediæ, ubi commorantur ad hunc usq; diem. 26

CAP. VI.

Filii Levi, Gerson, Cahath, et Merari. 1
Filii Cahath, Amram, Iesshar, Hebron, et Uziel. 2
Filii Amram, Mose, Aharon, et Mariam. 3
Filii Aharonis, Nadab, Abihu, Elazar, et Ithamar. 4
Elazar genuit Phinehes, 5
Phinehes genuit Abisuem, Abisu genuit Abicarem, 6
Abicar genuit Azi, Azi genuit Zerahiam, Zerahia genuit Maru, 7
Maru genuit Amariam, Amaria genuit Ahitob, 8
Ahitob genuit Sadoc, Sadoc genuit Ahimees, 9
Ahimees genuit Azariam, Azaria genuit Johanan, 10
Johanan genuit Azariam, et Azarias iste ministravit in domo quam ædificavit Salomon in Jerusalem. 11
Genuit autem Azaria Amariam, Amaria genuit Ahitob.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Κατῴκουν ἐν Γαλαὰδ, ἐν Βασὰν, ϗ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ϗ πάντα τὰ περίχωρα Σαρὼν ἕως ἐξ-
17 όδου. Πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις (ω) Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα, ϗ ἐν ἡμέραις Ἱερο-
18 βοὰμ βασιλέως Ἰσραήλ. Υἱοὶ Ῥουβὴν (α) ϗ Γὰδ ϗ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐξ υἱῶν δυνάμεως, ἄν-
δρες αἴροντες ἀσπίδας ϗ μάχαιραν, ϗ (β) τείνοντες τόξον, ϗ δεδιδαγμένοι πόλεμον, (γ) τεσσα-
19 ράκοντα ϗ τέσσαρες χιλιάδες ϗ ἑπτακόσιοι (δ) ϗ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν. Καὶ ἐποί-
20 ουν πόλεμον μετὰ τῶν (ε) Ἀγαρηνῶν, ϗ Ἰτουραίων, ϗ Ναφισαίων, ϗ Ναδαβαίων, Καὶ κατίσχυ-
σαν ἐπ' αὐτῶν· ϗ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν (ζ) Ἀγαραῖοι, ϗ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι
πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ϗ ἐπήκουσεν αὐτοῖς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ᾐχμα-
21 λώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καμήλους πεντακισχιλίας, ϗ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλι-
22 άδας, ὄνους δισχιλίους, ϗ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας. Ὅτι τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ
23 τοῦ Θεοῦ ὁ πόλεμος. ϗ κατῴκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως (η) μετοικεσίας. Καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασ-
σῆ κατῴκησαν (θ) ἀπὸ Βασὰν ἕως Βαὰλ, Ἑρμὼν, ϗ Σανὶρ, ϗ ὄρος Ἀερμών· ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐ-
24 πληθύνθησαν. Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν· Ὀφὲρ, ϗ (ι) Σεῒ, ϗ Ἐλιὴλ, (κ) ϗ Ἱε-
ρεμία, ϗ Ὠδουία, ϗ Ἰεδιήλ· ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοὶ, ἄρχοντες τῶν οἴκων πατρι-
25 ῶν αὐτῶν. Καὶ ἠθέτησαν ἐν Θεῷ πατέρων αὐτῶν, ϗ ἐπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς,
26 οὓς ἐξῆρεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἐπήγειρεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα (λ) Φαλὼχ βα-
σιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ τὸ πνεῦμα (μ) Θαγλαφελλασὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ μετῴκισε τὸν Ῥουβὴν,
ϗ τὸν Γαδδὶ, ϗ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ϗ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς (ν) Χαὰχ, ϗ Χαβὼρ, ϗ ἐπὶ πο-
ταμὸν Γωζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Hab:tabant in Galaad, in Baſan, & in pagis earum, (d) Et omnia adjacen- 16
tia Saron uſq; ad exitum. (e) Omnium computatio in diebus Joatham 17
regis Judæ, & in diebus Hieroboam regis Iſrael. Filii Ruben, & Gad, 18
& dimidium tribûs Manaſſe ex filiis virtutis, viri levantes clypeos, &
gladiũ, & tendentes arcũ, & docti bellũ, quadraginta & quatuor mille,
& ſeptingenti et ſexaginta egredientes in aciẽ. Et faciebãt bellũ cum A- 19
garenis, & Ituræis, & Naphiſæis, et Nadabæis, Et invaluerunt ſuper eos. 20
Et dati ſunt in manus eorũ Agaræi, et omnia tabernacula eorũ: quoniã ad
Deũ clamaverunt in prælio: & exaudivit eos: quoniã ſperaverũt in eum:
Et captivârunt (f) apparatum eorum, camelos quinquies mille, & ovium 21
ducenta quinquaginta millia, aſinos bis mille, & animas virorum (g) cen-
tum millia: Quia cæſi multi ceciderunt, quoniam à Deo bellum. (h) Et 22
habitârunt pro eis uſque ad tranſmigrationem. Et dimidii tribûs Ma- 23
naſſe, habitârunt à Baſan uſque Baal, Ermon, & Sanir, & montem Aer-
mon. (i) Et in Libano ipſi abundârunt. Et hi principes domûs patriarum 24
eorum; Opher, & Sei, & Eliel, & Hieremia, & Oduia, & Jediel, viri
fortes virtute, viri nominati, principes domorum patriarum ſuarum. Et 25
prævaricati ſunt in Deum patrum ſuorum, & fornicati ſunt poſt deos po-
pulorum terræ, quos ſuſtulerat Deus à facie eorum. Et ſuſcitavit Deus 26
Iſrael ſpiritum Phaloch regis Aſſur & ſpiritum Thaglaphallaſar regis
Aſſur: & tranſtulit Ruben, & Gaddi, & dimidium tribûs Manaſſe:
& duxit eos in Chaach, & Chabor, & ſuper flumen Gozan uſque in
diem hanc.

MS. A. (ω) Ἰωθὰν (α) ϗ Γαδδὶ (β) ἐντείνοντες (γ) τέσσαρες ϗ τεσσεράκοντα χιλιάδες (δ) ἑξήκοντα (ε) Ἀγαραίων, (ζ) οἱ Ἀγαρεῖοι, (η) τῆς μετοικεσίας. (θ) ἐν γῇ ἀπὸ (ι) Ἰεσεῒ, (κ) ϗ Ἰεζιὴλ, ϗ Ἱερεμία, (λ) Φαλὼς (μ) Θαγλαδφελνασὰρ (ν) Χαλὰ,

ΚΕΦ. ϛ'.

1 2 Υἱοὶ Λευὶ, Γεδσὼν, Καὰθ, ϗ Μεραρεί. Καὶ υἱοὶ Καὰθ, (α) Ἀμβρὰμ, ϗ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, ϗ Ὀ-
3 ζιήλ. Καὶ υἱοὶ (β) Ἀμβρὰμ, Ἀαρὼν, ϗ Μωυσῆς, ϗ Μαριάμ. ϗ υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ, ϗ Ἀβιοὺδ,
5 Ἐλεάζαρ, ϗ Ἰθάμαρ. Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεὲς, Φινεὲς ἐγέννησε τὸν Ἀβισοὺ, Ἀβισοὺ ἐγέν-
4 6 νησε τὸν (γ) Βωκκὶ, ϗ Βωκκὶ ἐγέννησε τὸν Ὀζὶ, Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν (δ) Ζαραΐα, Ζαραΐα ἐγέννησε
7 8 τὸν (ε) Μαριὴλ, Καὶ Μαριὴλ ἐγέννησε τὸν (ζ) Ἀμαρία, ϗ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ, Καὶ
9 Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, ϗ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμάας, Καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀ-
10 ζαρίαν, ϗ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωανὰν, Καὶ Ἰωανὰν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, οὗτος ἱεράτευσεν ἐν
11 τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐγέννησεν Ἀζαρίας τὸν (η) Ἀμαρία, ϗ Ἀμαρία
ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ,

CAP. VI.

Filii Levi; Gedſon, Caath, & Merari. Et filii Caath; Ambram, 1 2
& Iſſaar, Chebron, & Oziel. Et filii Ambram; Aaron, & Moyſes, & 3
Maria. Et filii Aaron; Nadab, & Abiud, Eleazar, & Ithamar. Eleazar 4
genuit Phinees: Phinees genuit Abiſu: Abiſu genuit Bocci: & Bocci 5
genuit Ozi. Ozi genuit Zaræa: Zaræa genuit (a) Mariel: Et Mariel 6 7
genuit Amaria: & Amaria genuit Achitob: Et Achitob genuit Sadoc: 8
& Sadoc genuit Achimaas: Et Achimaas genuit Azariam: & Aza- 9
rias genuit Joanan: Et Joanan genuit Azariam. Hic ſacerdotio fun- 10
ctus eſt in domo, quam ædificavit Salomon in Hieruſalem. Et Azarias 11
genuit Amaria: & Amaria genuit Achitob:

MS. A. (α) Ἀμρὰμ, (β) Ἀμρὰμ, (γ) Βωκαὶ, καὶ Βωκαὶ (δ) Ζαραΐαν, Ζαραΐας (ε) Μαραιὼθ, Καὶ Μαραιὼθ, (ζ) Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας (η) Ἀμαρίαν, ϗ Ἀμαρίας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * فقعدوا بمثنان ومناها * كل هاولاء توالدوا في ايام يوثام ملك يهوذا * وايام يوربعام ملك 17
اسرائيل * وبنو روبال * وبنو جاد * ونصف سبط منسا * قوم محاربون بالسيوف والسلاح عارفون 18
بالحرب * وعددهم اربعة وثمانون الفا وسبع مائة وستون * هاولاء كلهم صنعوا الحرب مع 19
سكان ساقا * واسلموا بايديهم وسبوهم جميعهم * لانهم كانوا طايعين لله * وكان يسمع 20
صلاتهم لاتكالهم عليه * وغنموا اموالا كثيرة * جمالا خمسين الفا * غنما مايتي الف * 21
وخمسين الفا حميرا * اناسا مية الف * لان سقط قتلي كثير بالسيف * وقعدوا في مواطنهم 22
الي اليوم * لان الحرب كان من عند الله * ونصف سبط منسا قعدوا في ارض متنان * 23
حتي الي البرية برية جبل حورين * ثم حتي الي زعر الجبل الكبير الذي بحرمون * حتي
الي هور * وكثروا وعظموا * وهاولاء روساء بيت ابايهم * عفي * باسو * الدعا * عزراييل * 24
اودوميا * اوريا * حازاييل * رجال جبابرة رجال مسمون * وهم روساء بيت ابايهم * فكفروا 25
بالله اله ابايهم * وعبدوا الهة شعوب الارض الذين اهلكهم الله من بين ايديهم * فاثار الله 26
عليهم روح بالق ملك السريان * فاهلك سبط روبال * وسبط جاد ونصف سبط منسا *
وسباهم الي ارضه * واتي بهم الي حلح والي حافار خلف نهر كوزن * وضياع مادي *
وسكنوا فيها الي اليوم *

Et habitabant in Mathnan & ſuburbiis 16
ejus. Omnes iſti propagati ſunt diebus 17
Jothami regis Judæ, & diebus Jero-
baami regis Iſraelis. Filii Rubilis, & filii 18
Gadis, & dimidia tribus Manaſſis, gens
belligerans enſibus & armis, belli perita,
octoginta quatuor millia, ſeptingenti ac
ſexaginta numero; Hi omnes bello cum 19
incolis Saccæ commiſſo, Potiti ſunt 20
eorum, & prædati ſunt eos omnes: cùm
enim Deo obtemperarent, exaudiebat
preces eorum, ob eorum in ipſo fiduciam:
Et opima ceperunt ſpolia, nempe ca- 21
melorum quinquaginta millia, ovium
ducenta millia, quinquaginta millia aſino-
rum, hominum centum millia: Multi 22
quippe gladio confoſſi corruerant: &
occupaverunt patriam eorum ad hodier-
num uſque diem: à Deo namque erat
hoc prælium. Et verò dimidia tribus 23
Manaſſis habitârunt in terra Mathnan
uſque ad ſolitudinem, nempè ſolitudi-
nem montis Horin, & uſque ad Zogar
montem magnum qui eſt in Hermon,
uſque ad Hor; & ingenti numero cre-
verunt. Hi ſunt autem principes fami- 24
liarum patrum eorum: Epha, Baſu,
Eldaa, Ezrael, Odomia, Uria, & Hazael,
viri robuſtiſſimi, viri nominati, utpote
principes familiarum patrum ſuorum.
Verùm cùm negâſſent Deum, Deum pa- 25
trum ſuorum, & coluiſſent deos genti-
um terræ, quas Deus perdiderat à
conſpectu ipſorum; Suſcitavit Deus 26
adverſùs eos ſpiritum Balac regis Syro-
rum, qui perdidit tribum Rubelis, tri-
bum Gadis, & dimidiam tribum Ma-
naſſis, & captivos abduxit eos in terram
ſuam, tranſtulitque eos ad Helah & ad
Haphar, cis flumen Chozan, aliiſque ci-
vitates Mediæ, in quibus habitârunt
ad hinc uſque diem.

* الفصل السادس *

1 * وبنو لاوي * جرسون * وقاهث * ومراري * وبنو قاهث عمرم * ويصهر * وحبرون * وعزانيل * 2
* وبنو عمرم * هرون * موسي * ومريم * وبنو هرون * ناداب * وابيهو * واليعازار * وايثمار * 3
4 * واليعازار اولد فنحاس * فنحاس اولد افيسوع * افيسوع اولد افيقار * افيقار اولد عوزا * 5
6 * عوزا اولد زرحيا * وزرحيا اولد ماروا * وماروا اولد امريا * وامريا اولد اخيطوب * اخيطوب 7 8
اولد صادوق * صادوق اولد اخيمعص * اخيمعص اولد عازريا * عازريا اولد يوحنا * يوحنا 9 10
اولد عازريا * عازريا كان يخدم بيت الله الذي بناه سليمان بن داود * واولد عازريا اميري * 11
اميري اولد اخيطوب *

CAP. VI.

Filii Levi, Gerſon, Cahath, Meriri. 1
Filii Cahath, Amram, Jiſhar, Hebron, 2
& Azael. Filii Amrami, Haron, 3
Moſes, & Mariam. Filii Haronis,
Nadab, Abihu, Eliazar, & Ithamar.
Eliazar genuit Phenhaſum, Phenhas ge- 4
nuit Abiſuem, Abiſu genuit Abicarem, 5
Abicar genuit Ozam, Oza genuit Zi- 6
rabiam, Zirabia genuit Maru, Maru, 7
genuit Amariam, Amaria genuit Achi-
tobum, Achitob genuit Sadocum, Sadoc 8
genuit Achimeeſum, Achimeer genuit A- 9
zariã, Azaria genuit Johannem, Johannes 10
genuit Azariam; Azarias hic miniſtra-
bat domui Dei, quam ædificaverat Sa-
lomon filius Davidis. Genuit ergò 11
Azarias Amiram, Amira genuit Achi-
tobum,

דברי הימים א: ו

genuit Chilchijah & :Chilchijah genuit Sallum Et .Sallum genuit Sadoc & : Sadoc genuit Achitub Et
13 12 ואחיטוב הוליד את־צדוק וצדוק הוליד את־שלום: ושלום הוליד את־חלקיה וחלקיה הוליד את־
Dominus *tranſportando in* abiit Jehoſadac Et .Jehoſadac genuit Seraiah & : Seraiah genuit Hazariah Et .Hazariah
15 14 עזריה: ועזריה הוליד את־שריה ושריה הוליד את־יהוצדק: ויהוצדק הלך בהגלות יהוה
filiorũ nomina hæc Et .Merari & ,Chehath ,Gherſom : Levi Filii .Neſar-Nebuchad manũ per ,Jeruſalaim & ,Jehudah
17 16 את־יהודה וירושלם ביד נבכדנאצר: בני לוי גרשם קהת ומררי: ואלה שמות בני־
: Muſi & ,Machali ,Merari Filii .Huzziel & ,Chebron & ,Ishar & ,Hamram ; Chehath filii Et .Simhi & ,Libni ; Gherſom
19 18 גרשום לבני ושמעי: ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל: בני מררי מחלי ומשי
Hiddo,ejus filius Joach .ej' filius Zimmah,ej' filius Jachath,ej' filius Libni,Gherſom Ipſi *ſuos patres ad* Levi familiæ iſtæ &
21 20 ואלה משפחות הלוי לאבתיהם: לגרשום לבני בנו יחת בנו זמה בנו: יואח בנו עדו
Elchanah .ejus filius Aſſir ; ejus filius Corach,ejus filius Hamminadab,Cheath Filii .ejus filius Jeathrai :ej' filius Zerach :ejus filius
23 22 בנו זרח בנו יאתרי בנו: בני קהת עמינדב בנו קרח בנו אסיר בנו: אלקנה
.ejus filius Saul & ,ejus filius Huzziah ,ejus filius Uriel ,ejus filius Tachath .ejus filius Aſſir & ;ejus filius Ebjaſaph &,ejus filius
24 בנו ואביסף בנו ואסיר בנו: תחת בנו אוריאל בנו עזיה בנו ושאול בנו:
,ejus filius Eliab .ejus filius Nachath & ,ejus filius Sophai ,Elchanah filii : Elchanah .Achimoth & ,Hamaſai ,Elchanah filii Et
27 26 25 ובני אלקנה עמשי ואחימות: אלקנה בנו אלקנה צופי בנו ונחת בנו: אליאב בנו
,ejus filius Libni ,Machali ,Merari Filii .Abijah & ,Vaſni primogenitus ,Semuel filii Et .ejus filius Elchanah ,ejus filius Jerocham
29 28 ירחם בנו אלקנה בנו: ובני שמואל הבכר ושני ואביה: בני מררי מחלי לבני בנו
ſtatuit quos iſti Et .ejus filius Haſaiah ,ejus filius Chachijah ,ejus filius Simha .ejus filius Huzzah ,ejus filius Simhi
31 30 שמעי בנו עזה בנו: שמעא בנו חגיה בנו עשיה בנו: ואלה אשר העמיד
conventus tentorii tabernaculi facies ad miniſtrantes fuerunt Et .arcæ requie à ,Domini domus cantici *manus ſuper* David
32 דויד על־ידי־שיר בית יהוה ממנוח הארון: ויהיו משרתים לפני משכן אהל־מועד
.ſuo *ſervitio ſuper* ſuum *judicium* juxta ſteterunt & : Jeruſalaim in Domini domum Selomoh *ædificare uſque* ,cantico in
בשיר עד־בנות שלמה את־בית יהוה בירושלם ויעמדו כמשפטם על־עבודתם:
,Elchanah Filii .Semuel filii Joel filius cantor Heman ,Cheathitarum filiis de ; eorum filii & ,*ſtantes* iſti Et
34 33 ואלה העמדים ובניהם מבני הקהתי הימן המשורר בן־יואל בן־שמואל: בן־אלקנה
Filii .Hamaſai filii ,Machath filii ,Elchanah filii ,Suph Filii .Toach filii , Eliel filii ,Jerocham filii
36 35 בן־ירחם בן־אליאל בן־תוח: בן־ציף בן־אלקנה בן־מחת בן־עמשי: בן־
,Ishar Filii .Corach filii ,Ebjaſaph filii , Aſſir filii ,Tachath Filii .Sephaniah filii ,Hazariah filii ,Joel filii , Elchanah
38 37 אלקנה בן־יואל בן־עזריה בן־צפניה: בן־תחת בן־אסיר בן־אביסף בן־קרח: בן־יצהר
.Simha filii Berechiahu filius Aſaph : ejus dexteram *ſuper ſtans* Aſaph ejus frater Et .Iſrael filii ,Levi filii ,Chehath filii
39 בן־קהת בן־לוי בן־ישראל: ואחיו אסף העמד על־ימינו אסף בן־ברכיהו בן־שמעא:
,Zimmah filii ,Ethan Filii .Hadaiah filii ,Zerach filii ,Ethni Filii .Malcijah filii ,Bahaſeiah fiiii ,Michael Filii
42 41 40 בן־מיכאל בן־בעשיה בן־מלכיה: בן־אתני בן־זרח בן־עדיה: בן־איתן בן־זמה
, Chiſi filius Ethan : ſiniſtram ad eorum fratres Merari filii Et .Levi filii ,Gherſom filii ,Jachath Filii .Simhi filii
44 43 בן־שמעי: בן־יחת בן־גרשם בן־לוי: ובני מררי אחיהם על־השמאול איתן בן־קישי
.Chilchijah filii , Amaſiah filii ,Chaſabiah Filii .Malluch filii , Abdi filii
45 בן־עבדי בן־מלוך: בן־חשביה בן־אמציה בן־חלקיה:

Verſio VULG. LAT.

Achitob genuit Sadoc, & Sadoc genuit Sellum, 12 Sellum genuit Helciam, & Helcias genuit Azariam, 13 Azarias genuit Saraiam, & Saraias genuit Joſedec. 14 Porrò Joſedec egreſſus eſt, quando tranſtulit Dominus 15 Judam & Jeruſalem per manus Nabuchodonoſor. Filii ergò Levi; Gerſon, Caath, & Merari. Et hæc 16 nomina filiorum Gerſon; Lobni, & Semei. Filii Caath; 17 Amram, & Iſaar, & Hebron, & Oziel. Filii Merari; 18 Moholi & Muſi. Hæ autem cognationes Levi ſecundùm familias eorum. 19 Gerſom, Lobni filius ejus, Jahath 20 filius ejus, Zamma filius ejus, Joah filius ejus, Addo 21 filius ejus, Zara filius ejus, Jethrai filius ejus. Filii Caath; 22 Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aſir filius ejus, Elcana filius ejus, Abiaſaph filius ejus, Aſir filius ejus, 23 Thahath filius ejus, Uriel filius ejus, Ozias filius 24 ejus, Saul filius ejus. Filii Elcana; Amaſai & Achimoth, 25 Et Elcana. Filii Elcana; Sophai filius ejus, 26 Nahath filius ejus, Eliab filius ejus, Jeroham filius 27 ejus, Elcana filius ejus. Filii Samuel; primogenitus 28 Vaſſeni, & Abia. Filii autem Merari, Moholi: Lobni 29 filius ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus, Sammaa 30 filius ejus, Haggia filius ejus, Aſaia filius ejus. Iſti ſunt, quos conſtituit David ſuper cantores domûs 31 Domini, ex quo collocata eſt arca: Et miniſtrabant 32 coram tabernaculo teſtimonii, canentes donec ædificaret Salomon domum Domini in Jeruſalem: ſtabant autem juxta ordinem ſuum in miniſterio. Hi verò 33 ſunt qui aſſiſtebant cum filiis ſuis: de filiis Caath; Heman cantor filius Johel, filii Samuel, Filii Elcana, filii 34 Jeroham, filii Eliel, filii Thohu, Filii Suph, filii El- 35 cana, filii Mahath, filii Amaſai, Filii Elcana, filii 36 Johel, filii Azariæ, filii Sophoniæ, Filii Thahath, 37 filii Aſir, filii Abiaſaph, filii Core, Filii Iſaar, 38 filii Caath, filii Levi, filii Iſrael. Et frater ejus A- 39 ſaph, qui ſtabat à dextris ejus: Aſaph filius Barachiæ, filii Samaa, Filii Michael, filii Baſaiæ, filii Mel- 40 chiæ, Filii Athanai, filii Zara, filii Adaia, Filii 41 Ethan, filii Zamma, filii Semei, Filii Jeth, filii Ger- 42 ſom, filii Levi. Filii autem Merari fratres eorum, 43 ad ſiniſtram; Ethan filius Cuſi, filii Abdi, filii Ma- 44 loch, Filii Haſabiæ, filii Amaſiæ, filii Helciæ, 45

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 *ܘܐܚܝܛܘܒ ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. ܘܨܕܘܩ ܐܘܠܕ ܠܫܠܘܡ. * ܘܫܠܘܡ ܐܘܠܕ ܠܚܠܩܝܐ.
13 14 ܘܚܠܩܝܐ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. * ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܣܪܝܐ. ܘܣܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. * ܘܨܕܘܩ
15 ܐܫܬܒܝ ܟܕ ܐܓܠܝ ܡܪܝܐ ܠܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܐܘܪܫܠܡ . ܠܒܒܠ ܠܘܬ ܢܒܘܟܕܢܨܪ.
16 * ܒܢܘܗܝ ܕܠܘܝ. ܓܪܫܘܢ. ܘܩܗܬ. ܘܡܪܪܝ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܬܐ ܕܒܢܝ ܓܪܫܘܢ . ܠܒܢܝ
17 18 ܘܫܡܥܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ . ܥܡܪܡ. ܘܝܨܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ. ܘܥܘܙܝܐܝܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ
19 20 ܡܚܠܝ. ܘܡܘܫܝ. ܘܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝܐ ܠܐܒܗܬܗܘܢ. * ܓܪܫܘܢ ܒܪܗ. ܢܚܬ ܒܪܗ
21 22 ܙܡܐ ܒܪܗ. * ܝܘܐܚ ܒܪܗ. ܐܕܘ ܒܪܗ. ܝܬܘܪ ܒܪܗ. * ܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ . ܥܡܝܢܕܒ ܒܪܗ.
23 24 ܩܘܪܚ ܒܪܗ. ܐܣܝܪ ܒܪܗ. * ܘܐܠܩܢܐ ܒܪܗ. ܐܟܢܣܦ ܒܪܗ. * ܬܚܬ ܒܪܗ. ܐܘܪܝܐܝܠ ܒܪܗ.
25 ܥܘܙܝܐ ܒܪܗ. ܫܐܘܠ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܠܩܢܐ. ܥܡܣܝ. ܘܐܚܝܡܘܬ. * ܗܘ ܐܠܩܢܐ ܒܪܗ.
26 27 ܨܘܦ ܒܪܗ. ܢܚܬ ܒܪܗ. ܙܪܚ ܒܪܗ. ܫܡܥܐ ܒܪܗ. ܡܪܝ ܒܪܗ. * ܐܠܝܒ ܒܪܗ. ܓܕܝܐܝܠ
28 ܒܪܗ. ܐܠܩܢܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܝ ܫܡܘܐܝܠ . ܒܪܗ ܒܘܟܪܐ ܝܘܐܝܠ. ܘܫܡܐ ܕܒܪܗ ܬܢܝܢܐ
29 ܐܒܝܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ. ܡܚܠܝ ܒܪܗ. ܠܒܢܝ ܒܪܗ. * ܫܡܥܝ ܒܪܗ. ܥܙܐ ܒܪܗ. ܫܡܥܝܐ
30 31 ܒܪܗ. ܥܣܝܐ ܒܪܗ. * ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܟܠܗܘܢ ܕܐܩܝܡ ܕܘܝܕ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬܗ
32 ܕܡܪܝܐ: ܒܕܘܟܬܐ ܕܣܝܡܐ ܗܘܬ ܩܒܘܬܐ. * ܘܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܡܫܟܢ ܙܒܢܐ.
ܒܬܫܒܚܬܐ ܪܘܪܒܬܐ . ܥܕܡܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܩܝܡ
33 ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. ܥܠ ܛܟܣܝܗܘܢ. * ܘܗܠܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܗܢܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ. ܡܢ
34 ܒܢܝ ܩܗܬ . ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝܐ . ܗܝܡܢ. ܘܝܘܐܝܠ ܒܪ ܫܡܘܐܝܠ. * ܒܪ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ
35 ܝܪܚܘܡ. ܒܪ ܐܠܝܐܝܠ . ܒܪ ܬܘܚ. * ܒܪ ܨܘܦ. ܒܪ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ ܚܡܬ. ܒܪ ܡܘܫܝ. ܒܪ ܐܠܩܢܐ.
36 37 ܒܪ ܝܘܐܝܠ . ܒܪ ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܨܦܢܝܐ. * ܒܪ ܬܚܬ. ܒܪ ܐܣܝܪ. ܒܪ ܐܟܫܝܦ. ܒܪ ܩܘܪܚ. * ܒܪ
38 39 ܝܨܗܪ. ܒܪ ܩܗܬ. ܒܪ ܠܘܝ. ܒܪ ܐܝܣܪܝܐܝܠ . * ܘܐܚܘܗܝ ܐܣܦ ܕܩܐܡ ܥܠ ܝܡܝܢܗ ܕܐܣܦ ܒܪ
40 ܒܪܟܝܐ. ܒܪ ܫܡܥܝܐ. * ܒܪ ܡܝܟܐܝܠ. ܒܪ ܡܥܣܝܐ. ܒܪ ܡܠܟܝܐ. * ܒܪ ܐܬܢܝ. ܒܪ ܙܪܚ.
41 42 ܒܪ ܐܪܝܐ. * ܒܪ ܐܝܬܢ. ܒܪ ܙܡܐ. ܒܪ ܫܡܥܝ. * ܒܪ ܝܘܚܐ. ܒܪ ܓܪܫܘܢ. ܒܪ ܠܘܝ.
43 44 * ܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ ܐܚܘܗܘܢ. ܕܐܩܝܡ ܥܠ ܣܡܠܐ . ܐܝܬܢ ܒܪ ܩܝܫ . ܒܪ ܥܡܪ.
45 ܒܪ ܡܠܘܟ. * ܒܪ ܚܫܒܝܐ. ܒܪ ܐܡܘܨܝܐ. ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܒܪ ܢܛܘܪ.**

Ahitob genuit Sadoc, Sadoc genuit Salum, 12 Salum genuit Helciam, Helcia genuit 13 Azariam, Azaria genuit Seraiam, 14 Seraia genuit Sadoc. 15 Captus autem fuit Sadoc quando tranſtulit Dominus homines Judæ, & Jeroſolymam, in Babelem ad Nebuchadnaſarem. 16 Filii Levi, Gerſon, Cahath, & Merari. 17 Atque hæc ſunt nomina filiorum Gerſonis, Lebni, & Semei. 18 Filii verò Cahath, Amram, Jeſhar, Hebron, & Uziel. 19 Denique filii Merari, Mahli, & Muſi. Hæ ſunt genealogiæ Levitarum per patres ſuos: 20 Gerſon filius ejus, Nahath filius ejus, Zema filius ejus, 21 Joah filius ejus, Adu filius ejus, Jathur filius ejus. 22 Filii Cahath, Aminadab filius ejus, Corah filius ejus, Aſir filius ejus, 23 Helcana filius ejus, Achenſaph filius ejus, 24 Tahoth filius ejus, Uriel filius ejus, Uzia filius ejus, Saul filius ejus. 25 Filii Helcanæ, Amſi, & Ahimoth; 26 Hujus filius Helcana, Soph filius ejus, Nahath filius ejus, Zarah filius ejus, Semala filius ejus, 27 Mari filius ejus, Eliab filius ejus, Gadhiel filius ejus, Helcana filius ejus. 28 Filii Samuelis: filius ejus primogenitus, Joel: & nomen filii ejus ſecundi, Abia. 29 Filii verò Merari: Mahli filius ejus, 30 Lebni filius ejus, Semei filius ejus, Aza filius ejus, Semaia filius ejus, Aſaia filius ejus. 31 Hi ſunt autem omnes quos conſtituit David ut eſſent miniſtrantes in domo Domini, in loco ubi poſita erat arca, 32 Et miniſtrarent coram Domino in tentorio temporis, magnis canticis, donec ædificâſſet Salomon ædem Domini quæ erat in Jeruſalem, & conſtituiſſet eos pro dignitatibus ſuis in officiis ſuis. 33 Hi ſunt inquam miniſtri, tam ipſi quàm filii eorũ: E filiis Cahath, è ſtirpe Levitarum, Heman, & Joel filius Samuelis, 34 Filii Helcanæ, filii Jarhum, filii Eliel, filii Tohu, 35 Filii Soph, filii Helcanæ, filii Hamath, filii Muſi, 36 Filii Helcanæ, filii Joel, filii Azariæ, filii Sephaniæ; 37 Filii Tahath, filii Aſir, filii Achſiph, filii Corah, 38 Filii Jeſhar, filii Cahath, filii Levi, filii Iſraelis. 39 Deinde frater ejus Aſaph qui ſtabat ad dexteram Aſaphi filii Barachiæ, filii Semaiæ, 40 Filii Michaelis, filii Maaſiæ, filii Malachiæ, 41 Filii Ethni, filii Zarah, filii Ariæ, 42 Filii Ethan, filii Zema, filii Semei, 43 Filii Johæ, filii Gerſonis, filii Levi. 44 Filii Merari fratris eorũ, quos ſtatuerat à ſiniſtra, Ethan filiꝰ Kiſi, filii Amar, filii Maluch, 45 Filii Haſabiæ, filii Amuſiæ, filii Helaciæ, filii Natur,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 13 Καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν (θ) Σαλώμ, Καὶ Σαλὼμ ἐγέννησε τὸν Χελκίαν,
14 καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, Καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν (ι) Σαραία, καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν (κ) Ἰωσα-
15 16 δάκ. Καὶ Ἰωσαδὰκ ἐπορεύθη ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰούδα (λ) καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ. Υἱοὶ
17 Λευὶ, (μ) Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρεί. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν (ν) Γεδσὼν, Λοβενὶ, καὶ Σεμεΐ.
18 19 Υἱοὶ Καὰθ, (ξ) Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ. Υἱοὶ Μεραρεὶ, Μοολὶ, καὶ ὁ Μουσί. καὶ αὗται
20 αἱ πατριαὶ τοῦ Λευὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν. (ο) Τῷ Γεδσὼν, τῷ Λοβενὶ υἱῷ αὐτοῦ, Ἰεὲθ υἱὸς αὐτοῦ, (π) Ζαμ-
21 22 μὰθ υἱὸς αὐτοῦ, (ρ) Ἰωὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρὶ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοὶ (σ)
23 Καὰθ, Ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ υἱὸς αὐτοῦ, (τ) Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, (υ) Ἀβισὰφ
24 υἱὸς αὐτοῦ, (φ) Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, (χ) Ὀζία υἱὸς αὐτοῦ, Σαοὺλ υἱὸς αὐ-
25 26 τοῦ. Καὶ υἱοὶ Ἑλκανὰ, (ψ) Ἀμεσαὶ, καὶ Ἀχιμὼθ, Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σουφὶ υἱὸς αὐτοῦ, (ω) Καιναὰθ
27 28 υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοὶ Σαμουήλ, ὁ πρωτότοκος
29 30 Σανὶ, καὶ Ἀβιά. Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, Λοβενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεΐ υἱὸς αὐτοῦ, (α) Ὀζὰ υἱὸς αὐτοῦ, (β) Σαμαὰ
31 υἱὸς αὐτοῦ, Ἀγγία υἱὸς αὐτοῦ, (γ) Ἀσαΐας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων
32 ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς (δ) τοῦ μαρτυρίου
ἐν ὀργάνοις, ἕως οὗ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔστησαν (ε) κατὰ τὴν κρίσιν αὐ-
33 τῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. Καὶ οὗτοι οἱ ἑστηκότες, καὶ (ζ) υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Καὰθ, Αἱμὰν
34 35 ὁ ψαλτῳδὸς υἱὸς Ἰωὴλ, υἱοῦ Σαμουήλ, Υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ (η) Ἱεροβοὰμ, υἱοῦ Ἐλιήλ, υἱοῦ (θ) Θοοὺ, Υἱοῦ
36 Σοὺφ, υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Μαὰθ, υἱοῦ (ι) Ἀμαθὶ, Υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Ἰωὴλ, υἱοῦ (κ) Ἀζαρία, υἱοῦ (λ) Σαφα-
37 38 νία, Υἱοῦ Θαὰθ, υἱοῦ (μ) Ἀσὴρ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορὲ, Υἱοῦ (ν) Ἰσσαὰρ, υἱοῦ Καὰθ, υἱοῦ Λευὶ, υἱοῦ
39 40 Ἰσραήλ. (ξ) Καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀσὰφ ὁ ἑστηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ· Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχία, υἱοῦ Σαμαὰ, Υἱοῦ
41 42 Μιχαήλ, υἱοῦ Βαασία, υἱοῦ Μελχία, Υἱοῦ Ἀθανὶ, υἱοῦ (ο) Ζααραΐ, υἱοῦ (π) Ἀδαΐ, Υἱοῦ (ρ) Αἰ-
43 44 θὰμ, υἱοῦ (σ) Ζαμμὰμ, υἱοῦ Σεμεΐ, Υἱοῦ Ἰεὲθ, υἱοῦ (τ) Γεδσὼν, υἱοῦ Λευί. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ (υ) οἱ
45 ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν· (φ) Αἰθὰμ υἱὸς (χ) Κισὰ, υἱοῦ (ψ) Ἀβαΐ, υἱοῦ Μαλὼχ, Υἱοῦ Ἀσεβὶ,

Et Achitob genuit Sadoc: & Sadoc genuit Salom: Et Salom genuit 12 13
Chelciam: & Chelcias genuit Azariam: Et Azarias genuit Sarea: 14
& Sareas genuit Joſadac. Et (b) Joſadac ivit in tranſmigratione 15
cum Juda, & Hieruſalem in manum Nabuchodonoſor. Filii Levi; Ged- 16
ſon, Caath, & Merari. Et hæc nomina filiorum Gedſon; Lobeni, & 17
Semei. Filii Caath; Ambram, & Iſſaar, Chebron, & Oziel. Filii Me- 18 19
rari; Mooli, & Muſi. Et hæ (c) patriæ Levi ſecundùm patrias eorum.
Ipſi Gedſon, (d) ipſi Lobeni filio ejus, Jeth filius ejus, Zammath filius 20
ejus, Joab filius ejus, Addi filius ejus, Zara filius ejus, Jethri filius ejus. 21
Filii Caath; (e) Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aſer filius ejus, 22
Elcana filius ejus, Abiſaph filius ejus, Aſer filius ejus, Thaath filius ejus, 23 24
Uriel filius ejus, Ozia filius ejus, Saul filius ejus. Et filii Elcana; Ameſſi, & (f) 25
Achimoth, Helcana filius ejus, Suphi filius ejus, Cænaath filius ejus, 26
Eliab filius ejus, Hieroboam filius ejus, Elcana filius ejus. (g) Filii 27 28
Samuel; primogenitus Sani, & Abia. Filii Merari; Mooli, Lobeni filius 29
ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus. Samaa filius ejus, Angia filius 30
ejus, Aſaias filius ejus. Et iſti, quos conſtituit David ſuper manus ca- 31
nentium in domo Domini in requietione arcæ. Et fuerunt miniſtrantes 32
coram tabernaculo teſtimonii in organis; quoaduſque ædificavit Salo-
mon domum Domini in Hieruſalem. Et ſteterunt juxta judicium ſuum
ſuper miniſteria ſua. Et hi aſſiſtentes, & filii eorum de filiis Caath;
Æman cantor pſalmorum filius Joel, filii Samuel, Filii Elcana, filii He- 33
roboam, filii Eliel, filii Thou, Filii Suph, filii Elcana, filii Maath, filii 34
Amathi, Filii Elcana, filii Joel, filii Azaria, filii Saphania, Filii Thaath, 35
filii Aſer, filii Abiaſaph, filii Core, Filii Iſaar, filii Caath, filii Levi, filii 36 37
Iſrael. Et frater ejus Aſaph ſtans in dextera ejus: Aſaph filius Barachia, 38
filii Samaa, Filii Michael, filii Baaſia, filii Melchia, Filii Athani, filii 39
Zarai, filii Adai, Filii Æthan, filii Zammam, filii Semei, Filii Jeeth, filii 40 41
Gedſon, filii Levi. Et filii Merari fratres eorum à ſiniſtris: Æthan filius Ciſa, filii Abai, filii Maloch, Filii Aſebi, 42 43
44 45

MS.A. (θ) Σελλοὺμ, Καὶ Σελλοὺμ (ι) Σαραίαν, (κ) Ἰωσεδέκ. Καὶ Ἰωσεδὲκ (λ) καὶ * Ἰσραὴλ ἐν χερσὶν (μ) Γηρσὼν, (ν) Γηρσὼν, (ξ) Ἀμρὰμ, (ο) Τῷ Γηρσὼν,
(π) Ζαμμὰ (ρ) Ἰωὰχ (σ) Καὰθ, Ἰσσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ (τ) Ἀσεὶρ (υ) καὶ Ἀβισὰφ (φ) Ἀσεὶρ (χ) Ὀζίας (ψ) Ἀμασὶ, (ω) Κναὰθ * αὐτοῦ, (α) Ἀζὰ (β) Σαμὰ (γ) Ἀ-
σαΐα (δ) οἴκου μαρτυρίου (ε) κατὰ τὴν * κρᾶσιν αὐτῶν (ζ) οἱ υἱοὶ (η) Ἱερεὰμ, (θ) Θουὲ, (ι) Ἀμὰς, (κ) Ἀζαρίου, (λ) Σαφανίου, (μ) Ἀσεὶρ, (ν)
Ἰσσαὰρ, (ξ) Καὶ ἀδελφὸς (ο) Ἀζαρίου, (π) Ἀδαΐα, (ρ) Οὐρὶ, (σ) Ζαμμὰ, (τ) Γηρσὼν, (υ) ἀδελφοὶ αὐτῶν (φ) Αἰθὰν (χ) Κεισὰν, (ψ)
Ἀβδὶ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 13 * أَخِيطُوبُ أَوْلَدَ صَادُوقَ • صَادُوقُ أَوْلَدَ سَالُومَ * سَالُومُ أَوْلَدَ حَلْقِيَّا • وَحَلْقِيَّا أَوْلَدَ
14 15 عَزَرِيَّا * عَزَرِيَّا أَوْلَدَ سَرَايَا • سَرَايَا أَوْلَدَ صَادُوقَ * صَادُوقُ سُبِيَ حَيْثُ سَبَى بُخْتُنَصَّرُ بَنِي
16 17 يَهُودَا بِأَمْرِ ٱللهِ إِلَى بَابِلَ * وَبَنُو لَاوِي • جَرْسُونُ • وَقَاهَثُ • وَمَرِيرِي * وَهٰذِهِ أَسْمَاءُ بَنِي
18 19 جَرْسُونَ • لَافِنِي • وَسِمْعِي * وَبَنُو قَاهَثَ • عَمْرَمُ وَيَصْهَرُ • وَحَبْرُونُ • وَعَارُوِيئِيلُ * وَبَنُو
20 مَرِيرِي • مَاحَالِي • وَمُوسِي • هَاؤُلَاءِ نَسْلُ ٱللَّاوِيِّينَ لِبَيْتِ آبَائِهِمْ * جَرْسُونُ • وَيَحَثُ • وَزَامَا •
21 22 23 * وَيُوحُ • أَدُوا • زَارِحُ • يَاثُورُ * وَبَنُو قَاهَثَ • عَمِّينَدَابُ • فُورَحُ * وَأَسِيرُ * وَهَلْقَانَا • وَأَكْنَاسِفُ •
24 * وَتَاحِثُ • زَارِحُ • سَمُوِيلُ • مَارِيُّ **

Achitob genuit Sadocum, Sadoc ge- 12
nuit Salomum, Salom genuit Chele- 13
ciam. Chelecia genuit Azariam,
Azaria genuit Seraiam, Seraia genuit 14
Sadocum, Sadoc abductus eſt in ca- 15
ptivitatem quando Bochtonaſſar per-
miſſu divino familiam Judæ capti-
vam duxit in Babelem. Filii Levi; 16
Gerſon, Cahath, & Meriri. Atque hæc 17
ſunt nomina filiorum Gerſonis; Lebni,
& Semei. Filii Cahathi; Amram, 18
Jeſhar, Hebron, & Azoel. Filii 19
Meriri; Mahali, & Muſi. Hi ſunt
ſoboles Levitica per familias eorum
paternas: Gerſon, Nahath, Zema, 20
Joab, Addo, Zarah, & Jathur. 21
Filii Cahathi, Aminadab, Co- 22
rah, Aſir, Helcana, Achneſeph, 23
Tahath, Zarah, Samuel, Mari, 24

27 28 * الْيَعُ • قَدْحَايِيلُ * وَبَنُو سَمُوِيلَ • ابْنُهُ بِكْرُهُ يُوَالُ * وَالثَّانِي أَفِيَّا * وَبَنُو مَرِيرِي • مَحْلِي •
29 30 لَافِنِي * سِمْعِي • عَازَا • سِمْعِيَّا • حَاجِيَّا • عَاسِيَّا * هَاؤُلَاءِ كُلُّهُمْ أَقَامَهُمْ دَاوُدُ ٱلْمَلِكُ بَيْنَ
31 32 يَدَيِ ٱلْمُسَبِّحِينَ فِي بَيْتِ ٱللهِ فِي مَوْضِعِ وَقَارِ صُنْدُوقِ ٱلْعَهْدِ * يَخْدُمُونَ قُدَّامَ ٱللهِ فِي
مَسْكَنِ خِبَاءِ ٱلْمَحْضَرِ بِتَسْبِيحَاتٍ عَظِيمَةٍ • حَتَّى بَنَى سُلَيْمَانُ ٱلْبَيْتَ فِي أُورُشَلِيمَ • فَأَقَامَهُمْ
33 عَلَى نَوَامِيسِهِمْ • وَعَلَى صَنَائِعِهِمْ * وَهٰؤُلَاءِ ٱلْخُدَّامُ هُمْ وَبَنُوهُمْ مِنْ بَنِي قَاهَثَ مِنْ نَسْلِ
34 35 ٱللَّاوِيِّينَ • هَامَانُ • وَأُوِيَالُ بَنِي سَمُوِيلَ * بْنِ هَلْقَانَا • بْنِ يَرْحُومَ • بْنِ إِلِيَالَ • بْنِ نَاحُورَ * بْنِ
36 أَصَافَ • بْنِ هَلْقَانَا • بْنِ حَامَثَ • بْنِ مُوسِي * بْنِ هَلْقَانَا • بْنِ يُوَالَ • بْنِ عَزَرِيَّا • بْنِ صَفْنِيَّا •
37 38 * بْنِ تَاحَاثَ • بْنِ أَسِيرَ • بْنِ أَكْشِيفَ • بْنِ فُورَحَ * بْنِ يَصْهَرَ • بْنِ قَاهَثَ • بْنِ لَاوِي • بْنِ
39 إِسْرَائِيلَ * وَأَخُوهُمْ أَصَافُ • وَٱلَّذِينَ يَقُومُونَ عَلَى ٱلْيَمِينِ • أَصَافُ بْنُ بَرَاخِيَا • بْنِ سِمْعِيَا •
40 41 * بْنِ مِيخَائِيلَ • بْنِ عَمَسَا • بْنِ مَلْكِيَّا * بْنِ أَدِي • بْنِ زَارِحَ • بْنِ عَزِيَّا * بْنِ أَثَانَ • بْنِ
42 43 رِمَّا • بْنِ سِمْعِي * بْنِ يُوحَا • بْنِ جَرْسُونَ • بْنِ لَاوِي * وَبَنُو مَرِيرِي أَخُوهُمْ ٱلَّذِينَ يَقُومُونَ
44 45 عَلَى ٱلشِّمَالِ • أَثَانُ بْنُ قِيسَ • بْنِ عَمْرِي • بْنِ مَالُوحَ * بْنِ حَاشَفِيَّا • بْنِ أَمُوصِيَّا • بْنِ
حَلْقِيَّا • بْنِ نَاطُورَ **

Eliab, Cadhael. Filii Samuelis: filius 27
ejus primogenitus Joel, ſecundus 28
Abia. Filii Meriri; Mahali, Lebni, 29
Semei, Aza, Semaia, Hagia, Aſia. 30
Hos omnes conſtituit David rex coram 31
canentibus in domo Dei, in loco re-
verentiæ arcæ fœderis; ut miniſtrarent 32
coram Deo in habitaculo tentorii con-
ventûs, magnis concentibus, donec æ-
dificaret Salomon ædem in Jeruſalem, &
ſtatueret eos juxta normas & functio-
nes eorum. Hi inquam ſunt miniſtri, 33
tam ipſi quàm filii eorum: E filiis Ca-
hathi de ſtirpe Levitarum, Haman,
& Ojel, uterque filius Samuelis, Filii 34
Helcanæ, filii Jarhumi, filii Elielis,
filii Nahoris, Filii Aſaphi, filii Hel- 35
canæ, filii Hamathi, filii Muſi, Filii 36
Helcanæ, filii Joelis, filii Azariæ,
filii Sephaniæ, Filii Tahathi, filii 37
Aſiris; filii Achſiphi, filii Corahi,
Filii Jeſharis, filii Cahathi, filii Levi, 38
filii Iſraelis. Item frater eorum Aſaph, 39
& ii qui ſtabant ad dexteram; Aſaph
filius Barachiæ, filii Semaiæ, Filii 40
Michaelis, filii Amaſæ, filii Mala-
chiæ, Filii Ailmæ, filii Zarahi, filii 41
Ariæ, Filii Ethanis, filii Zemmæ, filii 42
Semei, Filii Jochæ, filii Gerſonis, filii 43
Levi. Filii verò Meriri fratris eorum, 44
qui ſtabant ad levam, Ethan filius
Cis, filii Amri, filii Maluchi, Filii 45
Haſabiæ, filii Amoſiæ, filii Helciæ, filii
Natoris,

46 corum fratres Et .Levi filii ,Merari filii , Musi filii ,Machali Filii .Semer filii , Bani filii , Amsi Filii

48 47 בֶּן־אַמְצִי בֶּן־בָּנִי בֶּן־שָׁמֶר׃ בֶּן־מַחְלִי בֶּן־מוּשִׁי בֶּן־מְרָרִי בֶּן־לֵוִי׃ וַאֲחֵיהֶם

,holocausti altare super *suffientes* ejus filii & ,Aharon Et .Dei domus *tabernaculi* ministerium omne ad dati ,Levitæ

49 הַלְוִיִּם נְתוּנִים לְכָל־עֲבוֹדַת מִשְׁכַּן בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וְאַהֲרֹן וּבָנָיו מַקְטִירִים עַל־מִזְבַּח הָעוֹלָה

præceperat quæ omnia secundùm Israel *super* expiandum ad & ,sanctorum *sanctuatis* opus omne ad suffimenti altare super &

וְעַל־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת לְכֹל מְלֶאכֶת קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים וּלְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה

Huzzi ,ej' filius Bucchi .ejus filius Abisuah,ejus filius Pinechas ,ejus filius Elhazar ,Aharon filii isti Et .Dei servus Moseh

51 50 מֹשֶׁה עֶבֶד הָאֱלֹהִים׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְעָזָר בְּנוֹ פִּינְחָס בְּנוֹ אֲבִישׁוּעַ בְּנוֹ׃ בֻּקִּי בְנוֹ עֻזִּי

Achimahas ,ejus filius Sadoc .ejus filius Achitub ,ejus filius Amariah ,ejus filius Meraioth .ejus filius Zerachiah ,ejus filius

53 52 בְנוֹ זְרַחְיָה בְנוֹ׃ מְרָיוֹת בְּנוֹ אֲמַרְיָה בְנוֹ אֲחִיטוּב בְּנוֹ׃ צָדוֹק בְּנוֹ אֲחִימַעַץ

erat ipsis quia ,Chehathi familiam per Aharon filiis ,eorum termino in ,eorum palatia per eorum habitacula ista Et .ejus filius

54 בְּנוֹ׃ וְאֵלֶּה מוֹשְׁבוֹתָם לְטִירוֹתָם בִּגְבוּלָם לִבְנֵי אַהֲרֹן לְמִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי כִּי לָהֶם הָיָה

, urbis *agrum* Et .ejus circuitibus in ejus suburbana & , Jehudah terra in Chebron eis dederunt Et .sors

56 55 הַגּוֹרָל׃ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ׃ וְאֶת־שְׂדֵה הָעִיר

,Chebron , *retractus* Jehudah urbes dederunt Aharon filiis Et .Jephunneh filio Chaleb dederunt ,eorum villas &

57 וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן נָתְנוּ אֶת־עָרֵי יְהוּדָה הַמִּקְלָט אֶת־חֶבְרוֹן

: ejus suburbana & ,Chilen Et .ejus suburbana & ,Esthemoah & ,Jatthir & ; ejus suburbana & , Libnah &

58 וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־יַתִּר וְאֶת־אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת־חִילֵן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ

tribu de Et .ejus suburbana & , Bethsemes & : ejus suburbana & ,Hasan Et .ejus suburbana & ,Debir

60 59 אֶת־דְּבִיר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת־עָשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּטֵּה

Omnes .ejus suburbana & ,Hanathoth & : ejus suburbana & ,Hallemeth & : ejus suburbana & ,Ghebah Binjamin

בִנְיָמִן אֶת־גֶּבַע וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עָלֶמֶת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עֲנָתוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ כָּל־

tribu dimidia de , tribus familia de residuis Chehath filiis Et .eorum *familiis in* urbes tredecim ,eorum urbes

61 עָרֵיהֶם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עִיר בְּמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם׃ וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפַּחַת הַמַּטֶּה מִמַּחֲצִית מַטֵּה

, Aser tribu de & , Isaschar tribu de ,suas familias per Ghersom filiis Et .decem urbes ,sorte in Menasseh dimidii

62 חֲצִי מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל עָרִים עָשֶׂר׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹם לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר

tribu de suas familias per Merari Filiis .tredecim civitates ,Basan in Menasseh tribu de & , Naphtali tribu de &

63 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וּמִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה

Levitis Israel filii dederunt Et .duodecim civitates ,sortem in Zebulun tribu de & ,Ghad tribu de & ,Reuben

64 רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם

tribu ex & ,Simhon filiorum tribu ex & ,Jehudah filiorum tribu ex *sorte in* dederunt Et .earum suburbana & ,civitates

65 אֶת־הֶעָרִים וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶם׃ וַיִּתְּנוּ בַגּוֹרָל מִמַּטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן וּמִמַּטֵּה

fuerunt & :Chehath filiorum familiis de Et .nomina per *eas* vocabant quas , has urbes ,Binjamin filiorum

66 בְּנֵי בִנְיָמִן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־יִקְרְאוּ אֶתְהֶם בְּשֵׁמוֹת׃ וּמִמִּשְׁפְּחוֹת בְּנֵי קְהָת וַיְהִי

,Ephraim monte in ejus suburbana & ,Sechem *retractus* urbes eis dederunt Et .Ephraim tribu de sui termini urbes

67 עָרֵי גְבוּלָם מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ בְּהַר אֶפְרָיִם

.ejus suburbana & , Ghazer &

וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃

Versio VULG. LAT.

46 Filii Amasai, filii Boni, filii Somer, 47 Filii Moholi, filii Musi, filii Merari, filii Levi. 48 Fratres quoque eorum Levitæ, qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domûs Dñi. 49 Aaron verò, et filii ej' adolebant incensũ sup altare holocausti, et sup altare thymiamatis, in omne opus Sancti sanctorum: & ut precarentur pro Israel, juxta omnia quæ præceperat Moyses servus Dei. 50 Hi sunt autem filii Aaron; Eleazar filius ejus, Phinees filius ejus, Abisue filius ejus, 51 Bocci filius ejus, Ozi filius ejus, Zarahia filius ejus, 52 Meraioth filius ejus, Amarias filius ejus, Achitob filius ejus, 53 Sadoc filius ejus, Achimaas filius ejus. 54 Et hæc habitacula eorum per vicos atque confinia, filiorum scilicet Aaron, juxta cognationes Caathitarum: ipsis enim sorte contigerant. 55 Dederunt igitur eis Hebron in terra Juda, & suburbana ejus per circuitum: 56 Agros autem civitatis, & villas, Caleb filio Jephone. 57 Porrò filiis Aaron dederunt civitates ad confugiendum; Hebron, & Lobna & suburbana ejus, Jether quoque & Esthemo cum suburbanis suis, 58 Sed & Helon & Dabir cum suburbanis suis, 59 Asan quoque & Bethsemes & suburbana earum. 60 De tribu autem Benjamin; Gabee & suburbana ejus, & Almath cum suburbanis suis, Anathoth quoque cum suburbanis suis: omnes civitates, tredecim, per cognationes suas. 61 Filiis autem Caath residuis de cognatione sua, dederunt ex dimidia tribu Manasse in possessionem urbes decem. 62 Porrò filiis Gersom per cognationes suas, de tribu Issachar, & de tribu Aser, & de tribu Nephthali, & de tribu Manasse in Basan, urbes tredecim. 63 Filiis autem Merari per cognationes suas, de tribu Ruben, & de tribu Gad, & de tribu Zabulon, dederunt sorte civitates duodecim. 64 Dederunt quoque filii Israel Levitis civitates, & suburbana earum: 65 Dederúntque per sortem, ex tribu filiorum Juda, & ex tribu filiorum Simeon, & ex tribu filiorum Benjamin, urbes has quas vocaverunt nominibus suis, 66 Et his qui erant de cognatione filiorum Caath, fuerúntque civitates in terminis eorum de tribu Ephraim. 67 Dederunt ergò eis urbes ad confugiendum; Sichem cum suburbanis suis in monte Ephraim, & Gazer cum suburbanis suis,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

47 48 *ܒܪ ܡܚܠܝ. ܒܪ ܡܘܫܝ. ܒܪ ܡܪܪܝ. ܒܪ ܠܘܝ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܫܪܟܢ ܡܩܪܒܝܢ
49 ܡܐܢܐ ܕܡܫܟܢܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. * ܘܐܗܪܘܢ ܘܒܢܘܗܝ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܡܩܪܒܝܢ ܥܠܘܬܐ.
ܘܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܦܝܠܣܐ ܕܒܣܡܐ. ܠܟܠ ܡܐܢܐ ܕܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܠܡܚܣܝܘ ܥܠ
50 ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܐܠܝܥܙܪ
51 52 ܒܪܗ. ܐܒܝܫܘܥ ܒܪܗ. * ܒܩܝ ܒܪܗ. ܥܙܝ ܒܪܗ. ܙܪܚܝܐ ܒܪܗ. * ܡܪܘ ܒܪܗ. ܐܡܪܝܐ ܒܪܗ.
53 54 ܐܚܝܛܘܒ ܒܪܗ. ܨܕܘܩ ܒܪܗ. * ܐܚܝܡܥܨ ܒܪܗ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܝܢ ܕܩܘܪܝܐ ܕܡܛܝ ܠܗܘܢ
ܥܡ ܬܚܘܡܝܗܝܢ ܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܠܫܪܒܬܐ ܕܩܗܬ. ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ ܡܛܐ
55 ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܚܒܪܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܟܦܪܝܗ ܕܚܕܪܝܗ
56 ܕܒܗ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܚܩܠܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܕܚܕܪܝܗ. ܝܗܒܘ ܠܟܠܒ ܒܪ
57 ܝܦܢܐ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܝܗܒܘ ܠܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܫܘܙܒܢܘܬܐ. ܝܗܒܘ ܠܟܗܢܐ
ܠܚܒܪܘܢ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܠܒܢܐ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܝܬܪ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܠܚܡ
58 59 ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܐܫܬܡܘ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. * ܘܠܕܒܝܪ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. * ܘܠܥܫܢ
60 ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܥܛܪܐ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܠܒܝܬ ܫܡܫ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܒܢܝܡܝܢ. ܝܗܒܘ ܠܓܒܥ ܘܟܦܪܘܢܝܗ. ܠܥܠܡܬ ܘܟܦܪܘܢܝܗ. ܠܥܢܬܘܬ ܘܟܦܪܘܢܝܗ.
61 ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ ܕܝܪܬܘ ܡܢ ܫܒܛܐ
62 ܕܫܪܒܬܐ ܕܡܢܫܐ. ܒܡܢܝܢܐ ܩܘܪܝܐ ܥܣܪ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܓܪܫܘܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܡܢ
ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܫܝܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ
63 ܢܦܬܠܝ. ܒܡܬܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܠܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܒܝܬ ܪܘܒܝܠ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܕܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ. ܒܡܢܝܢܐ ܩܘܪܝܐ
64 65 ܬܪܬܥܣܪܐ. * ܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܟܦܪܘܢܝܗܝܢ. * ܘܝܗܒܘ
ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܩܘܪܝܐ
66 ܗܠܝܢ ܕܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗܝܢ. ܒܫܡ ܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܩܗܬ. * ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܥܡ ܬܚܘܡܝܗܝܢ ܡܢ
67 ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܠܩܘܪܝܐ ܕܡܫܘܙܒܢܘܬܐ. ܠܫܟܝܡ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ
ܒܛܘܪܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܘܠܝܥܙܝܪ ܘܠܟܦܪܘܢܝܗ.

47 Filii Mahli, fili Musi, filii Merari, filii Levi. 48 Fratres autem eorum *reliqui* Levitæ offerebant omnia utensilia tabernaculi dom' Dei. 49 Aharon verò & filii ejus, super altare offerebant holocausta; & super altare acetabulorum thuris, utensilia quæque sancti sanctorum, ad expiandum Israelem, prout mandaverat Moses servus Domini. 50 Hi verò sunt filii Aharonis, Eliazar filius ejus, Abisu filius ejus, 51 Baci filius ejus, Azi filius ejus, Zerahia filius ejus; 52 Maru filius ejus, Amaria filius ejus, Ahitob filius ejus, 53 Sadoc filius ejus, Ahimees filius ejus. 54 Hæc autem sunt nomina civitatum quæ cum terminis suis contigerunt familiis filiorum Aharonis. Familiæ Cahathi (his enim contigit sors prima) 55 Dederunt Hebronem in terra Judæ cum pagis omnibus illi circunjacentibus qui erant in terra Judæ. 56 Omnes autem agros ejusdem civitatis, & quotquot adjacebant ei, dederunt Chalebo *Jophnæ* filio. 57 Itaque filiis Aharonis *dederunt* omnes civitates effugii. Sacerdotibus dederunt Hebronem & pagos ejus, Lebnam & pagos ejus, Jathar & pagos ejus, Lehem & pagos ejus, Estemu & pagos ejus, 58 Debir & pagos ejus, 59 Asan & pagos ejus, Etra & pagos ejus, 60 Bethsemes & pagos ejus. De tribu Benjaminis dederunt Gebaa & pagos ejus, Almoth et pagos ejus, Anathoth et pagos ejus: omnes civitates tredecim per familias eorum. 61 Filiis autem Cahath, qui hæreditatem consecuti sunt à tribu familiæ Manassis, civitates numero decem. 62 Filii Gersonis per familias suas, à tribu Isachar, à tribu Aseritarum, à tribu Manassis, et à tribu Nephtalitarum *obtinuerunt* in Mathnin civitates tredecim. 63 Filiis Merari per familias suas, à tribu Rubelitarum, à tribu Danitarum, et à tribu Zebolonitarum *datæ fuerunt* duodecim numero civitates. 64 Has civitates cum pagis earum dederunt Israelitæ Levitis. 65 Dederunt autem è tribu domûs Judæ, è tribu filiorum Simeon, et è tribu Benjamin, civitates illas quas nuncupabant nomine familiarum Cahathitarum. 66 Præterea istæ fuêre civitates cum limitibus suis è tribu Aphremitarum: 67 Dederunt enim eis in urbes effugii, Sechim et pagos ejus in monte tribûs Aphremitarum, et Jaazir cum pagis ejus,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

46 47 Υἱοῦ (ω) Ἀμεσσία, υἱοῦ Βανὶ, υἱοῦ (α) Σεμὴρ, Υἱοῦ Μοολὶ, υἱοῦ (ϐ) Μουσὶ, υἱοῦ Μεραρὶ, υἱοῦ Λευί. (γ) Καὶ οἱ
48 ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, οἱ Λευῖται (δ) οἱ δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας
49 σκηνῆς οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ Ἀαρὼν καὶ (ε) υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων,
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν (ζ) ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ,
50 κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὲς υἱὸς
51 52 αὐτοῦ, Ἀβισοὺ υἱὸς αὐτοῦ, (η) Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὶ υἱὸς αὐτοῦ, (θ) Σαραΐα υἱὸς αὐτοῦ, (ι) Μαρι-
53 54 ὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ, Σαδὼκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμάας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ
αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῇ (κ)
55 πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Κααθὶ, ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ
56 Ἰούδα, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς. Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς
57 ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννή. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν
58 Χεβρὼν, καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν (λ) Σελνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ
τὴν Ἐσθαμὼ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν (μ) Ἰεθὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δα-
59 βὶρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν Ἀσὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὰ
60 περισπόρια (ν) αὐτῆς. Καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν τὴν Γαβαὶ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, (ξ) καὶ τὴν Γα-
λεμὰθ καὶ τὰ περισπόρια (ο) αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθὼθ καὶ τὰ περισπόρια (π) αὐτῆς. πᾶσαι αἱ πό-
61 λεις αὐτῶν τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν
62 πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, κλήρῳ πόλεις δέκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς (ρ) Γεδ-
σὼν κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, (σ) ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλὶ, ἐκ φυλῆς
63 Μανασσῆ ἐν τῇ Βασὰν, πόλεις (τ) τρισκαίδεκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυ-
64 λῆς Ῥουβὴν, ἐκ φυλῆς Γὰδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, κλήρῳ πόλεις δεκαδύο. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
65 ραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν. Καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα,
καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν (υ) Συμεὼν, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσαν αὐτὰς ἐπ'
66 ὀνόματος. Καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν. ἐκ φυλῆς Ἐφραίμ.
67 Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Συχὲμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει
Ἐφραὶμ, καὶ τὴν Γαζὲρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

Filii Amessia, filii Bani, filii Semer, Filii Mooli, filii Musi, filii Merari, filii 46 47
Levi. Et fratres eorum ſecundùm domos patriarum ſuarum, Levitæ dati 48
in (h) omnem operationem miniſterii tabernaculi domûs Dei. *Et Aa-* 49
ron, & filii ejus adolentes ſuper altare holocauſtomatum, & ſuper altare
thymiamatum in omnem operationem, (i) ſancta ſanctorum, & ad pro-
pitiandum pro Iſrael juxta omnia, quæcunque mandavit Moyſes puer
Dei. Et hi filii Aaron; Eleazar filius ejus, Phinees filius ejus, Abiſu fi- 50
lius ejus, Bocci filius ejus, Ozi filius ejus, Saraia filius ejus, Mariel filius 51 52
ejus, Amaria filius ejus, Achitob filius ejus, Sadoc filius ejus, Achimaas 53
filius ejus. Et hæ habitationes eorum in pagis eorum, in terminis eorum, 54
filiis Aaron, patriæ eorum, ipſis Caathi: quoniam ipſis facta eſt ſors. Et 55
dederunt eis Chebron in terra Juda, & (k) adjacentia ejus in circuitu
ejus. Et campos civitatis, & pagos ejus dederunt Chaleb filio Jephonne. 56
Et filiis Aaron dederunt civitates refugiorum; Chebron, & Lobna, & 57
adjacentia ejus, Et (l) Selna, & adjacentia ejus, & Eſthamo, & adjacen- 58
tia ejus, & Jethar, & adjacentia ejus, & Dabir, & adjacentia ejus, Et 59
Aſan, & adjacentia ejus, & Bethſamys, & adjacentia ejus. Et de tribu 60
Benjamin Gabai, & adjacentia ejus, & Galemath, & adjacentia ejus, et
Anathoth, et adjacentia ejus. Omnes civitates eorum, tres & decem ci-
vitates ſecundùm patrias eorum. Et filiis Caath reliquis, (m) ex pa- 61
triis, ex tribu, ex dimidio tribûs Manaſſe, ſorte civitates decem. Et filiis 62
Gedſon ſecundùm patrias eorum de tribu Iſſachar, de tribu Aſer, de tribu
Nephthali, de tribu Manaſſe in Baſan civitates tres et decem. Et filiis 63
Merari ſecundùm patrias eorum de tribu Ruben, de tribu Gad, de tribu
Zabulon, ſorte civitates duodecim. Et dederunt filii Iſrael Levitis 64
civitates, et adjacentia earum. Et dederunt in ſorte de tribu filiorum 65
Juda, et de tribu filiorum Symeon, et de tribu filiorum Benjamin civi-
tates has: quas vocaverunt eas in nomine. Et de familiis filiorum 66
Caath, et fuerunt civitates finium eorum de tribu Ephræm. Et dede- 67
runt eis civitates refugiorum, Sychem; et adjacentia ejus in mon-
te Ephræm, et Gazer, et adjacentia ejus,

MS.A. (ω) Μαασία, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Ἀμασαὶ, υἱοῦ Βααννὶ, (α) Σεμμὴρ, (β) Ὀμουσὶ, (γ) Καὶ ἀδελφοὶ (δ) δεδομένοι (ε) οἱ υἱοὶ (ζ) ἁγίαν (η) Βοκκαὶ (θ) Ζαραΐα (ι) Μεραιὼθ (κ) πατριᾷ τοῦ Κααθὶ, (λ) Νηλὼν (μ) Ἰεθὲρ (ν) αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθθὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμεὶν τὴν Γαβεὲ (ξ) καὶ Γαλημὲθ (ο) αὐτῆς, καὶ τὴν Λαβεὲ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθὼθ (π) αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀγχὼς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. πᾶσαι (ρ) Γηρσὼν (σ) ἐκ (τ) δεκατρεῖς. (υ) Συμεὼν τὰς πόλεις ταύτας

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

47 48 * بن ماحلي * بن موسي * بن مريري بن لاوي * واخوتهما اللاويون الذين يعطوهم
49 الصنايع في خباء المحضر التي في بيت الله * وهرون وبنوه يقربون الذبايح على المذبح
وعلي مذبح الادراج البخور * وكل صنايع قدس القدس * للغفران على اسرايل * كما امر
50 51 موسي عبد الرب * وهولاء بنو هرون * اليعازار ابنه * فنحاس * ابيسوع * باقي * امريا *
52 53 احيطوب * عازي * زارحيا * صادوق * احيمعص * وهذه اسماء الضياع التي قسمت على
54 55 امهم وتخومها * لبني هرون لامة قاهت * وهم الذين اعطوا الجزء الاول * اعطوا حبرون
56 بارض يهودا * وساير المدن التي حولها التي في ارض يهودا * وساير الحقول التي حول
57 ضياعهم اعطوا لكالاب بن يوفنا * ولاولاد هرون اعطوا الضياع السفلية * واعطوا الائمة
حبرون ومناها * هذه الضياع الخمسة * وهي سمويل ومناها * والياثار ومناها * والاستمع
ومناها **

Filii Mahalis, filii Muſi, filii Meriri, 47
filii Levi. Horum duorum fratres Le- 48
vitæ, erant qui dabant eis opera in
tentorio conventûs, quod erat in domo
Dei. Haron & filii ejus offerebant 49
ſacrificia ſuper altare; & ſuper altare
acerrarum, thus, & omnia opera ſancti
ſanctorum ad indulgentiam petendam
pro Iſraele, quemadmodum præceperat
Moſes ſervus Domini. *Hi ſunt filii Haronis,* 50
Eliazar filius ejus, Phenhas, Abiſu, Baci, 51 52
Amaria, Achitob, Azi, Zerahia, 53
Sadoc, Achiſema. Hæc ſunt nomina 54
civitatum quæ cum ſuis limitibus diſ-
tributæ fuerunt inter gentem illorum.
Filiis Haronis, genti Cahathi (nam his
data fuit pars prima) Dederunt He- 55
bronem in terra Jehudæ cum ſuburbiis
omnibus quæ adjacebant illi, quæ erant
in terra Jehudæ. Omnia autem præ- 56
dia quæ circumjacebant civitatibus eo-
rum, dederunt Chalebo filio Jophen-
næ. Filiis ergò Haronis dederunt ci- 57
vitates inferiores: & dedêre ſacerdoti-
bus Hebronem cum ſuburbiis ejus; has
etiam quinque civitates, nempe Samue-
lem cum ſuburbiis ejus, Jatharum cum
ſuburbiis ejus, Eſtemaum cum ſuburbiis
ejus,

59 60 * ولعسان ومناها * والالحام ومناها * والعطرا ومناها * وبيت شمس ومناها * ومن سبط
بنيامين اعطوا عافر ومناها * وعلموت ومناها * وعناتوت ومناها * ساير الضياع ثلاثة
61 عشر ضيعة لثلثة عشر امة * ولبني قاهت الذين ورثوا من سبط منسا * عدد الضياع
62 عشرة * وبني جرسون لامهم من سبط ايساخر * وسبط اشير * ومن سبط منسا * ومن
63 سبط نفتالي * ثلاثة عشر ضيعة * ولبني مراري لامهم من سبط روبال * ومن سبط
64 بني زبولون * اثنا عشر ضيعة * واعطوا بنو اسرايل اللاويين هذه الضياع ومناها *
65 * واعطوا لسبط بني يهودا * وسبط بني شمعون * وسبط بني بنيامين * الضياع التي كانوا
66 67 يسموها باسم بني قاهت * فكان الضياع وتخومها من سبط افرام * الضياع الملجية *
ولسكيم ومناها في جبل سبط افرام * وليعازار ومناها *

Aſanem cum ſuburbanis ejus, Elihamum 59
cum ſuburbanis ejus: item Atram cum
ſuburbanis ejus, Beth-ſemes cum ſub-
urbanis ejus. Ex tribu Benjaminis 60
dederunt Aberum & ſuburbia ejus,
Almoth & ſuburbia ejus, Anathoth
& ſuburbia ejus: omnes civitates tre-
decim pro tredecim familiis. Filiis Ca- 61
hathi, qui hæreditatem acceperunt à
tribu Manaſsis, datæ fuerunt *civitates*
numero decem. Filiis Gerſonis in familias 62
ſuas, à tribu Iſacharis, à tribu Aſiris, tribu
Manaſsis, & tribu Nephtali; tredecim
civitates. Filiis Merari per familias 63
ſuas, à tribu Rubelis, & à tribu filiorum
Zabulonis; duodecim civitates. Dede- 64
runt ergò Iſraelitæ Levitis has civitates
cum ſuburbiis earum. Dederunt autem 65
à tribu filiorum Judæ, tribu filiorum
Simeonis, & tribu filiorum Benjaminis,
civitates quas nuncupabant nomine Ca-
hathitarum. Fuerunt ergò civitates 66
cum terminis ſuis à tribu Aphremi,
Civitates nimirum *vindices, Sechim, e-* 67
juſque ſuburbia in monte tribûs Aphremi,
Jaazer ejuſque ſuburbia,

,Ghathrimmon & ; ejus ſuburbana & ,Ajalon Et .ejus ſuburbana & ,Bethchoron & ;ejus ſuburbana & ,Jochmeham Et

69 68 ואת־יקמעם ואת־מגרשיה ואת־בית חורון ואת־מגרשיה: ואת־אילון ואת־מגרשיה ואת־גת־רמון

familiæ ; ejus ſuburbana & ,Bilham & ; ejus ſuburbana & ,Haner ,Menaſſeh tribu dimidia ex Et .ejus ſuburbana &

70 ואת־מגרשיה: וממחצית מטה מנשה את־ענר ואת־מגרשיה ואת־בלעם ואת־מגרשיה למשפחת

& : ejus ſuburbana & ,Baſan in Gholan ,Menaſſeh tribus dimidiæ familia de Gherſom Filiis *reſiduorum* Chehath filiorum

71 לבני־קהת הנותרים: לבני גרשום ממשפחת חצי מטה מנשה את־גולן בבשן ואת־מגרשיה ואת־

.ejus ſuburbana & ,Dobrath : ejus ſuburbana & ,Chedes Iſſaſchar tribu de Et .ejus ſuburbana & ; Haſtaroth

72 עשתרות ואת־מגרשיה: וממטה יששכר את־קדש ואת־מגרשיה את־דברת ואת־מגרשיה:

& ; ejus ſuburbana & ,Maſal ,Aſer tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Hanem & ;ejus ſuburbana & , Ramoth Et

74 73 ואת־ראמות ואת־מגרשיה ואת־ענם ואת־מגרשיה: וממטה אשר את־משל ואת־מגרשיה ואת־

Naphthali tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Rechob & ; ejus ſuburbana & ,Chuchoch Et .ejus ſuburbana & ,Abdon

76 75 עבדון ואת־מגרשיה: ואת־חוקק ואת־מגרשיה ואת־רחב ואת־מגרשיה: וממטה נפתלי את־

Filiis .ejus ſuburbana & ,Chiriathaim & : ejus ſuburbana & ,Chammon & ; ejus ſuburbana & ,Galil in Chedes

77 קדש בגליל ואת־מגרשיה ואת־חמון ואת־מגרשיה ואת־קריתים ואת־מגרשיה: לבני

Jarden trans de Et .ejus ſuburbana & ,Thabor ;ejus ſuburbana & ,Rimmono ,Zebulun tribu de reſiduis Merari

78 מררי הנותרים ממטה זבלון את־רמונו ואת־מגרשיה את־תבור ואת־מגרשיה: ומעבר לירדן

.ejus ſuburbana & ,Jahaſah & ; ejus ſuburbana & ,deſerto in Beſer ,Reuben tribu de ,Jarden orientem ad Jerecho

ירחו למזרח הירדן ממטה ראובן את־בצר במדבר ואת־מגרשיה ואת־יהצה ואת־מגרשיה:

& ,Ghilhad in Ramoth Ghad tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Mephahath & ;ejus ſuburbana & ,Chedemoth Et

80 79 ואת־קדמות ואת־מגרשיה ואת־מיפעת ואת־מגרשיה: וממטה־גד את־ראמות בגלעד ואת־

.ejus ſuburbana & ,Jahazer & ,ejus ſuburbana & ,Chesbon Et .ejus ſuburbana & ,Machanaim & ;ejus ſuburbana

81 מגרשיה ואת־מחנים ואת־מגרשיה: ואת־חשבון ואת־מגרשיה ואת־יעזיר ואת־מגרשיה:

CAP. VII. ז

,Jachamai & , Jeriel & ,Rephaiah & ,Huzzi ,Tolah filii Et .quatuor ,Simron & ,Jaſub ,Puah & ,Tolah , Iſſachar filiis Et

2 1 ולבני יששכר תולע ופואה ישיב ושמרון ארבעה: ובני תולע עזי ורפיה ויריאל ויחמי

diebus in eorum Numerus .ſuas generationes per robore fortes Tolah *Ipſi* .ſuorũ patrum domũ per *capita* Semuel & ,Ibſam &

ויבשם ושמואל ראשים לבית־אבותם לתולע גבורי חיל לתלדותם מספרם בימי

,Hobadiah & ,Michael ,Izrachiah filii Et .Izrachiah Huzzi filii Et .ſexcenti & ,millia duo & viginti David

3 דויד עשרים ושנים־אלף ושש מאות: ובני עזי יזרחיה ובני יזרחיה מיכאל ועבדיה

exercitus *turmæ* ſuorum patrum domum per ſuas generationes per eis *ſuper* Et .ipſi omnes *capita* quinque : Iiſiah ,Joel &

4 ויואל ישיה חמשה ראשים כלם: ועליהם לתלדותם לבית אבותם גדודי צבא

fortes Iſſachar familias omnes per eorum fratres Et .filios & ,uxores multiplicaverũt quia : millia ſex & ,triginta ,belli

5 מלחמה שלשים וששה אלף כי־הרבו נשים ובנים: ואחיהם לכל משפחות יששכר גבורי

,Belah filii Et .tres Jedihael &,Becher &,Belah,Binjamin .omnes per *eos genealogizando* millia ſeptem & octoginta ,viribus

7 6 חילים שמונים ושבעה אלף התיחשם לכל: בנימן בלע ובכר וידיעאל שלשה: ובני בלע

eos genealogizando & ; viribus potentes *patrum* domus *capita* quinque ,Hiri & ,Jeremoth &,Huzziel & ,Huzzi & ,Esbon

אצבון ועזי ועזיאל וירימות ועירי חמשה ראשי בית אבות גבורי חילים והתיחשם

.quatuor & ,triginta & ,millia duo & viginti

עשרים ושנים אלף ושלשים וארבעה:

Verſio VULG. LAT.

Jecmaam quoque cum ſuburbanis ſuis, & Bethoron ſimiliter, 68 Necnon & Helon cum ſuburbanis ſuis, & Gethremmon in eundem modum. 69 Porrò ex dimidia tribu Manaſſe; Aner & ſuburbana ejus, Baalam & ſuburbana ejus : his videlicèt, qui de cognatione filiorum Caath reliqui erant. 70 Filiis autem Gerſom, de cognatione dimidiæ tribûs Manaſſe, Gaulon in Baſan & ſuburbana ejus, & Aſtharoth cum ſuburbanis ſuis. 71 De tribu Iſſachar, Cedes & ſuburbana ejus, & Dabereth cum ſuburbanis ſuis, 72 Ramoth quoq; & ſuburbana ejus, & Anem cum ſuburbanis ſuis. 73 De tribu verò Aſer; Maſal cum ſuburbanis ſuis, & Abdon ſimiliter, 74 Hucac quoque & ſuburbana ejus, et Rohob cum ſuburbanis ſuis. 75 Porrò de tribu Nephthali; Cedes in Galilæa et ſuburbana ejus, Hamon cum ſuburbanis ſuis, et Cariathaim et ſuburbana ejus. 76 Filiis autem Merari reſiduis : de tribu Zabulon; Remmono et ſuburbana ejus, et Thabor cum ſuburbanis ſuis : 77 Trans Jordanem quoque ex adverſo Jericho contra Orientem Jordanis, de tribu Ruben; Boſor in ſolitudine cum ſuburbanis ſuis, et Jaſſa cum ſuburbanis ſuis, 78 Cademoth quoque et ſuburbana ejus, et Mephaat cum ſuburbanis ſuis. 79 Necnon et de tribu Gad; Ramoth in Galaad et ſuburbana ejus, et Manaim cum ſuburbanis ſuis, 80 Sed et Heſebon cum ſuburbanis ſuis, et Jezer cum ſuburbanis ſuis. 81

CAP. VII.

Porrò filii Iſſachar; Thola, et Phua, Jaſub, et Simeron, quatuor. 1 Filii Thola; Ozi, et Raphaia, et Jeriel, et Jemai, et Jebſem, et Samuel, principes per domos cognationum ſuarum. De ſtirpe Thola viri fortiſſimi numerati ſunt in diebus David, viginti duo millia ſexcenti. 2 Filii Ozi; Izrahia, de quo nati ſunt Michael, et Obadia, et Johel, et Jeſia, quinque omnes principes. 3 Cúmque eis per familias et populos ſuos, accincti ad prælium, viri fortiſſimi, triginta ſex millia : multas enim habuerunt uxores, et filios. 4 Fratres quoque eorum per omnem cognationem Iſſachar, robuſtiſſimi ad pugnandum, octoginta ſeptem millia numerati ſunt. 5 Filii Benjamin; Bela, et Bechor, et Jadiel, tres. 6 Filii Bela; Esbon, et Ozi, et Oziel, er Jerimoth, et Urai, quinque principes familiarum, et ad pugnandum robuſtiſſimi : numerus autem eorum, viginti duo millia et triginta quatuor. 7

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

68 * ܘܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܘܐܝܠܘܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܓܬܪܡܘܢ
69
70 ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܝܗܒܘ ܠܥܢܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇.
71 ܘܝܒܠܝܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܩܗܬ ܕܝܪܬܘ. * ܘܠܒܢܝ̈ ܓܪܫܘܢ ܡܢ
ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܠܥܘܠܢ ܕܒܡܬܢܝܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܥܫܬܪܘܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇.
72 * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܪܩܡ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܕܒܪܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܥܝܠܡ ܘܟܦܪܢܝܗ̇.
73
74 * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܫܝܪ. ܡܫܠ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܥܒܪܘܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܚܩܝܩ
75
76 ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܕܗܒ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܢܦܬܠܝ. ܪܩܡ ܕܒܓܠܝܠܐ
77 ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܚܡܘܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܩܘܪܝܬܝܡ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܡܪܪܝ:
78 ܕܝܪܬܘ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܙܒܘܠܘܢ. ܐܪܡܘܢܝ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܬܒܘܪ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܘܡܥܒܪܐ
ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ ܡܢ ܡܕܢܚܗ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ̈ ܪܘܒܝܠ. ܒܨܪ ܕܒܡܕܒܪܐ
79 ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܡܦܘܦܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܝܗܨ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܩܕܡܘܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܡܘܐܦܬ
80 ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܪܡܬ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. ܡܚܠܡ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܝܥܙܝܪ ܘܟܦܪܢܝܗ̇.
81 ܚܫܒܘܢ ܘܟܦܪܢܝܗ̇. * ܩܦܠܐܘܢ * ܙ * * ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܟܪ. ܬܘܠܥ. 1
ܘܦܘܐ. ܝܫܘܒ. ܘܫܡܪܘܢ. ܐܪܒܥܐ ܒܢܘܗܝ. * ܒܢܝ̈ ܬܘܠܥ. ܥܙܝ. ܐܪܦܝܐ. ܝܘܐܝܠ. 2
ܠܚܡܝ. ܘܝܒܫܡ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܪܫܝ̈ ܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܬܘܠܥ.
ܚܝܠܬܢܝ̈ ܚܝܠܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܠܡܢܝܢܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܒܝܘܡܝ̈ ܕܘܝܕ. ܥܣܪܝܢ
ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܥܘܙ. ܐܝܙܪܚܝܢ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܝܙܪܚܝܢ. ܡܠܟܐܝܠ. 3
ܘܥܘܒܕܝܐ ܘܝܘܐܝܠ. ܘܐܫܥܝܐ. * ܐܪܒܥܐ ܪܫܝ̈ ܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. 4
ܚܝܠܬܢܝ̈ ܚܝܠܐ. ܘܓܢܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ. ܣܓܝܘ ܓܝܪ ܗܢܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ.
5 ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܐܚܝܗܘܢ. * ܟܠ ܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܟܪ. ܚܝܠܬܢܝ̈ ܚܝܠܐ. ܬܡܢܝܢ ܘܫܒܥܐ
6 ܐܠܦܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗ̈ܐ ܕܒܢܝ̈ ܒܢܝܡܝܢ ܟܠܗ. ܒܠܥ. ܐܟܒܪ. ܐܫܟܠ. ܓܪܐ. ܘܢܥܡܢ.
7 ܐܚܝ. ܘܐܪܘܫ. ܘܡܦܝ. ܘܚܬܝܡ. ܘܐܕܪ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܒܠܥ. ܐܨܒܘܢ. ܥܙܝ. ܘܙܥܝܠ.
ܘܝܪܡܘܬ. ܘܥܙܪܝ. ܚܡܫܐ ܪܫܝ̈ ܒܝܬ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܚܝܠܬܢܝ̈ ܚܝܠܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ.
ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ.

Beth-horon & pagos ejus, Ailon & pagos ejus, 68 Gethremon & pagos ejus. 69 Ex dimidia tribu Manaſſis dederunt Anath cum pagis ejus, & Jablin ac pagos ejus. 70 Familiæ filiorum Cahath, qui hæreditatem conſecuti ſunt, Et filiis Gerſonis, ex dimidia tribu Manaſſis *dederunt* Olanem quæ eſt in Mathnin, & pagos ejus, Aſtor & pagos ejus. 71 Ex tribu Iſachar, Recem & pagos ejus, Debroth & pagos ejus, 72 Ilam & pagos ejus. 73 Ex tribu Aſeritarum, Maſal & pagos ejus, 74 Ebron et pagos ejus, Akic et pagos ejus, 75 Dahab et pagos ejus. 76 A tribu Nephtalitarum, Recem quæ eſt in Galilæa, et pagos ejus, Hamon et pagos ejus, Curiathim et pagos ejus. 77 A tribu Meraritarum qui hæreditatem obtinuerunt à tribu Zebolonitarum, Armoni, et pagos ejus, Tabor et pagos ejus. 78 Trans Jordanem autem Jericho, ab Orientali ripa Jordanis, à tribu Rubelitarum, Boſar quæ eſt in deſerto, et pagos ejus, Mephophath et pagos ejus, Jahas et pagos ejus, 79 Kedmoth et pagos ejus, Moaphath et pagos ejus, 80 Ramoth et pagos ejus, Mahalam et pagos ejus, 81 Jaazir et pagos ejus, Hesbon et pagos ejus.

CAP. VII.

Filii Iſachar, Tola, Phua, Sub, et Semron : hi quatuor filii ejus. 1 Filii Tolai, 2 Azi, Arphia, Joel, Lehmi, Jebſam, et Samuel, primores domorum paternarum ſuarum : atque hi ſunt filii Tolai, valentes robore, per familias et genealogias eorum, juxta numerum eorum : erant autem in diebus Davidis viginti duo millia, ſexcenti. Filii Uz, Izarhon : 3 filii Izarhonis, Melchael, Obadia, Joel, et Iſua; Quatuor 4 primores omnium familiarum ſuarum per domos patrum ſuorum, valentium robore, ac belligerorum, triginta ſex millium : multiplicati ſunt enim ipſi et uxores eorum, filii ac fratres eorum. Omnes 5 familiæ domûs Iſachar, valentes robore, octoginta ſeptem millia. Hæc ſunt nomina 6 filiorum Benjamin, Balaa, Achbar, Aſchol, Gera, Naaman, Ahi, Arus, Maphi, Hithim, et Adar. Filii Balai, Esbeon, 7 Azi, Zael, Jarmoth, et Azri; quinque principes domorum paternarum, valentes robore : fuitque numerus eorum viginti duorum millium, triginta quatuor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

68 69 Καὶ τὴν Ἰεκμαὰν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, Καὶ τὴν (φ) Αἰλὼν
70 καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν Γεθρεμμὼν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτ. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ
τὴν (χ) Ἀνὰρ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν (ψ) Ἰεμβλάαν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, κατὰ (ω) πατριὰν
71 τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις. Τοῖς υἱοῖς (α) Γεδσὼν ἀπὸ πατριῶν ἡμίσους φυλῆς (β) Μανασσῆ
τὴν (γ) Γωλὰν ἐκ τῆς Βασὰν καὶ τὰ (δ) περισπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν (ε) Ἀσηρὼθ καὶ τὰ περισπόλια αὐτῆς·
72 Καὶ ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ τὴν Κέδες καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν (ζ) Δεβρεὶ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς,
73 καὶ τὴν (η) Δαβὼρ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, (θ) Καὶ τὴν Ῥαμὼθ, καὶ τὴν Αἰνὰν καὶ τὰ περισπόρεια
74 αὐτῆς· Καὶ ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ τὴν (ι) Μαασὰλ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀβδὼν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς,
75 76 Καὶ τὴν (κ) Ἀκὰκ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥοὼβ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς· Καὶ ἀπὸ
φυλῆς (λ) Νεφθαλὶ τὴν Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν (μ) Χαμὼθ, καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς, καὶ τὴν Καριαθαὶμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ τοῖς καταλοίποις
77 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν (ν) τὴν Ῥεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.
(ξ) Ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τὴν Ἱεριχὼ κατὰ δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν τὴν
78 Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰασὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν (ο) Καδμὼθ
79 καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν (π) Μαεφλὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· (ρ) Ἐκ φυλῆς Γὰδ τὴν
80 (σ) Ῥαμμὼθ Γαλαὰδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μααναὶμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ
81 τὴν Ἐσεβὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

Et Jecmaan, & adjacentia ejus, & Bethoron, & adjacentia ejus, Et 68 69
Ælon, & adjacentia ejus, & Gethremmon, & adjacentia ejus: Et 70
de dimidio tribûs Manaſſe; Anar, & adjacentia ejus, & Jemblaan, &
adjacentia ejus, ſecundùm patriam filiis Caath reliquis. Filiis Gedſon 71
de familiis dimidiæ tribûs Manaſſe; Golan è Baſan, & ſuburbana ejus, & Aſeroth, & ſuburbana ejus: Et de tribu Iſſachar; Cedes, 72
& adjacentia ejus, & Deberi, & adjacentia ejus, & Dabor, &
adjacentia ejus, Et Ramoth, & Ænan, & adjacentia ejus: Et de tribu 73 74
Aſer; Maſaal, & adjacentia ejus, & Abdon, & adjacentia ejus,
Et Acac, & adjacentia ejus, & Roob, & adjacentia ejus: Et de 75 76
tribu Nephthali; Cedes in Galilæa, & adjacentia ejus, & Chamoth, &
adjacentia ejus, & Cariathaim, & adjacentia ejus. Filiis Merari re- 77
liquis de tribu Zabulon; Rhemmon, & adjacentia ejus, & Thabor, &
adjacentia ejus. De trans Jordanem Hiericho (n) ad Occidentem Jor- 78
danis: de tribu Ruben; Boſor in deſerto, & adjacentia ejus, & Jaſa,
& adjacentia ejus, Et Cadmoth, & adjacentia ejus, & Maephla, & 79
adjacentia ejus: De tribu Gad; Rhammoth Galaad, & adjacentia e- 80
jus, & Manaim, & adjacentia eius, Et Eſebon & adjacentia eius, & 81
Jazer, & adjacentia ejus.

MS. A. (φ) Ἠλὼν (χ) Ἐνὴρ (ψ) Ἰβλάαμ (ω) πατριὰς (α) Γηρσὼν * ἡμίσους (β) Μαννασσῆ (γ) Γαυλὼν (δ) περισπόρια (ε) Ῥαμὼθ καὶ τὰ περισπόρια (ζ) Γαδὲρ (η) Ἀμὼς (θ) Καὶ τὴν Ἀνὰμ (ι) Μασὰλ (κ) Ἰακὰκ (λ) Νεφθαλεὶμ (μ) Χαμὼν (ν) τὴν Ἰεκομὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Κάδης καὶ τὰ περισπόρια αὐτ, καὶ τὴν Ῥεμμὼθ καὶ τὰ (ξ) Ἐν τῷ πέραν (ο) Καμηδὼθ (π) Φαὰθ (ρ) Καὶ ἐκ (σ) Ῥαμὼθ

ΚΕΦ. ζʹ.

1 2 (α) ΚΑὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, Θωλὰ, καὶ Φουὰ, καὶ Ἰασοὺβ, καὶ (β) Σεμβρὼν, τέσσαρες. Καὶ υἱοὶ Θωλὰ,
Ὀζὶ, (γ) Ῥαφαΐα, καὶ Ἰριὴλ, καὶ (δ) Ἰαμαὶ, καὶ (ε) Ἰεμασὰν, καὶ Σαμουὴλ, ἄρχοντες (ζ)
οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ Θωλὰ, ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ,
3 εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. Καὶ υἱοὶ Ὀζὶ, (η) Ἰεζραΐα. καὶ υἱοὶ (θ) Ἰεζραΐα, Μιχαὴλ, (ι)
4 Ἀβδιοὺ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰεσία, πέντε, ἄρχοντες πάντες. (κ) Καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν,
κατ' οἴκους (λ) πατριῶν αὐτῶν, ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι
5 ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς. Καὶ (μ) ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατριὰς Ἰσσάχαρ, (ν) καὶ ἰσχυροὶ
6 δυνάμει, ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων. (ξ) Υἱοὶ Βενιαμὶν, καὶ Βαλὲ,
7 καὶ Βαχὶρ, καὶ Ἰεδιὴλ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ Βαλὲ, (ο) Ἐσεβὼν, καὶ Ὀζὶ, καὶ Ὀζιὴλ, καὶ Ἰεριμοὺθ, καὶ
Οὐρὶ, πέντε, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες. καὶ τριάκοντα τέσσαρες.

CAP. VII.

ET filiis Iſſachar; Thola, & Phua, & Jaſub, & Semeron, quatuor. 1
Et filii Thola; Ozi, Raphaia, & Feriel, & Jamai, & Jemaſan, & 2
Samuel, principes domorum patriarum ſuarum (a) ipſi Thola, fortes
virtute ſecundùm generationes ſuas: numerus eorum in diebus David,
viginti & duo millia, & ſexcenti. Et filii Ozi, Jezraia. Et filii Jezraia; 3
Michael, Abdiu, & Joel, & Jeſia, quinque, principes omnes. Et ſuper eos, 4
ſecundùm generationes ſuas, ſecundùm domos patriarum ſuarum,
fortes ad pugnandum in prælio, triginta & ſex millia: quoniam multiplicaverunt uxores, & filios. Et fratres eorum in omnes (b) patri- 5
as Iſſachar, & fortes virtute, octuaginta et ſeptem millia, (c) numerus eorum omnium. Filii Benjamin; et Bale, et Bachir, et Jediel, 6
tres. Et filii Bale; Eſebon, et Ozi, et Oziel, et Jeremuth, et Uri, quin- 7
que: principes domorum patriarum, fortes virtute: et numerus eorum,
viginti et duo millia, et triginta quatuor.

MS. A. (α) Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἰσσάχαρ, (β) Σαμερὼμ, (γ) καὶ Ῥαφαΐα, (δ) Ἰεμοὺ, (ε) Ἰεβασὰμ, (ζ) κατ' οἶκον (η) Ἰεζριά. (θ) Ἰεζριὰ, (ι) καὶ Ὀβδιὰ, (κ) Καὶ μετ' αὐτῶν, (λ) πατρικοὺς αὐτ, (μ) οἱ ἀδελφοὶ (ν) ἰσχυροὶ δυνάμει, (ξ) * Βενιαμεὶν, καὶ Βοχὸρ, καὶ Ἰαδιὴλ, τρεῖς. (ο) Ἀσεβὼν,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

68 69 * وبيت حوريب ومناها * ولايلون * ولغاثرمون ومناهما * ولنصف سبط منسا * عناب *
70 71 ويافيلين * ومناهما * ولامة بني قاهث الذين اورثوا * لبني جرسون من نصف منسا *
72 عوالان التي في متنان * وعاستور * ومناهما * ومن سبط ايساخر * رقيم * ودبروث *
ومناهما **

74 75 76 * ومن سبط اشير * ماشل * وعفرون * وعاقق * وداهب * ومناهما * ومن سبط نفتالي * رقيم
الذي في الجليل * وهامون * وقرياتيم * ومناهما * ومن سبط مراري الذين ورثوا من 77
سبط زبولون * ارمني * وتابور * ومناهما * وفي قرب اردن اريحوا ومن شرقي الاردن * من 78
79 80 سبط روبيل * بسري التي في البرية * ومافوث * وياهص * وقرموث * ومعفث * ورموث *
81 ومحلب * ويعازير * وحسبون * ومناها *

Beth-horeb ejuſque ſuburbia, Ailon, & 68
Gathremon cum utriuſque ſuburbiis. 69
A dimidia tribu Manaſſis, Anab, & 70
Jabilin cum utriuſque ſuburbanis. Familiæ filiorum Cahathi qui hæreditatem
reliquerunt Filiis Gerſonis, à dimidia 71
tribu Manaſſis, Olan quæ eſt in Mathnan, & Aſtor, earumque ſuburbiis.
A tribu Iſacharis, Recem, & Debroth 72
cum ſuburbiis earum.

A tribu Aſiris, Maſel, Ebron, 74
Acac, Dabab, earumque ſuburbia. 75
A tribu Nephtali, Recem quæ eſt in Ga- 76
lilæa, Hamon, & Cariathim cum ſuburbiis earum. A tribu Merari qui hæ- 77
reditatem aſſecuti ſunt à tribu Zabulonis, Armoni, & Thabor, earumque
ſuburbia. Et ſecus Jordanem Jericho, 78
ab Orientali parte Jordanis; à tribu
Rubilis, Boſra quæ eſt in ſolitudine, & 79
Maphoth, & Jabas, Kermoth, Moa- 80
pheth, Remmoth Mahalab, Jaazir, & 81
Heſbon, earumque ſuburbia.

* الفصل السابع *

1 2 * وبنو ايساخر * تولع * وفوا * وياسب * وسمرين * وهاولاء الاربعة بنوه * بنو تولع *
عازي * ارفيا * يوابيل * لاحمي * ويوسام * وسمويل * روساء بيت ابايهم * هاولاء بنو
3 تولع شديدوا القوه * وعددهم في ايام الملك داود اثنان وعشرون الفا وستماية * وبنو
4 عوزي * يزرحان * وبنو ازرحان * ميخاييل * وعوفديا * يوال * ايوسوا * اربعة روساء
لكل اسباط بيت ابايهم * شديدوا القوه * وصناع في القتال * وعددهم ستة وثلاثون
5 الفا * لانهم كثيرون هم ونساءهم وبنوهم واخوتهم * وكل امم بني ايساخر جبابرة
6 في القوه * سبعة وثمنون الفا * وهذه اسماء بني بنيامين * بالع * اداخور * واشحل *
7 غارا * نعمن * احي * رواس * مافي * حافيم * ادار * بنو بالع * اسواعون * وعازي *
وايرابيل * ويرموث * وعازاري * خمسة روساء بيت ابايهم * شديدوا القوه * وعددهم *
اثنان وعشرون الفا واربعة وثلاثون *

CAP. VII.

Filii Iſacharis, Tola, Phua, Jaſeb 1
& Semrin: hi quatuor ſunt filii ejus.
Filii Tolai, Azi, Arphia, Joel, Le- 2
hemi, Joſam, & Samuel, principes
familiarum patrum ſuorum: hi ſunt
filii Tolai, ſtrenui ac robuſti; quorum
numerus in diebus Davidis erat viginti duorum millium, ſexcentorum. Filii Uzi, Jezrahan; filii 3
Ezrahan, Michael, Obadia, Joel,
Ajoſua, Quatuor principes omnium 4
familiarum domorum patrum ſuorum,
fortiſſimorum robore, & bellicæ artis
peritiſſimorum, triginta ſex millium
numero: plurimi enim erant ipſi &
mulieres, filii ac fratres eorum.
Omnes autem gentes filiorum Iſa- 5
charis erant valentes robore, octoginta
ſeptem millia. Hæc ſunt nomina fili- 6
orum Benjaminis, Balee, Adachor,
Aſchel, Ghera, Naaman, Abi, Ruas,
Maphi, Haphim, Adar. Filii Balee, 7
Eſuaon, Azi, Izael, Jarmoth, &
Azari, quinque principes domûs paternæ, robore potentes: quorum numerus erat viginti duorum millium, triginta quatuor.

דִּבְרֵי הַיָּמִים א: ז.

isti omnes : Halameth & ,Hanathoth & ,Abijah &,Jeremoth & ,Homri & ,Eliohenai & ,Elihezer &,Johas &,Zemirah,Becher filii Et
וּבְנֵי בֶכֶר זְמִירָה וְיוֹעָשׁ וֶאֱלִיעֶזֶר וְאֶלְיוֹעֵינַי וְעָמְרִי וִירֵמוֹת וַאֲבִיָּה וַעֲנָתוֹת וְעָלָמֶת כָּל־אֵלֶּה 8
filii Et .ducenta & ,millia viginti ,robore fortes *suorum patrum* domus *capita* suas generationes p *eos genealogizando* Et .Becher filii
בְּנֵי בָכֶר׃ וְהִתְיַחְשָׂם לְתֹלְדוֹתָם רָאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם גִּבּוֹרֵי חָיִל עֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ וּבְנֵי 9 10
filii isti Omnes .Achisachar & Tharsis &,Zethan &,Chenahanah & ,Ehud & ,Binjamin & ,Jehus ,Bilhan filii & : Bilhan ,Jedihael
יְדִיעֲאֵל בִּלְהָן וּבְנֵי בִלְהָן יְעִישׁ וּבִנְיָמִן וְאֵהוּד וּכְנַעֲנָה וְזֵיתָן וְתַרְשִׁישׁ וַאֲחִישָׁחַר׃ כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי 11
,Suphim Et .bellum ad militiam egredientes ,ducenti & ,millia septendecim , viribus fortes *patrum* principes Jedihael
יְדִיעֲאֵל לְרָאשֵׁי הָאָבוֹת גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים שִׁבְעָה עָשָׂר אֶלֶף וּמָאתַיִם יֹצְאֵי צָבָא לַמִּלְחָמָה׃ וְשֻׁפִּם 12
Filii .Bilhah filii Sallum & ,Jeser & ,Ghuni & ,Jachasiel , Naphthali Filii .Acher filii Chusim Hir filii Chuppim &
וְחֻפִּם בְּנֵי עִיר חֻשִׁם בְּנֵי אַחֵר׃ בְּנֵי נַפְתָּלִי יַחֲצִיאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשַׁלּוּם בְּנֵי בִלְהָה׃ בְּנֵי 13 14
uxorem accepit Machir Et .Ghilhad patrem Machir peperit Aramijah ejꝰ concubina : peperit quem Hasriel ,Menasseh
מְנַשֶּׁה אַשְׂרִיאֵל אֲשֶׁר יָלָדָה פִּילַגְשׁוֹ הָאֲרַמִּיָּה יָלְדָה אֶת־מָכִיר אֲבִי גִלְעָד׃ וּמָכִיר לָקַח אִשָּׁה 15
.filiæ Selophchad ipsi Fuerúntque .Selophchad secundi nomen Et .Mahachah ejꝰ sororis nomen & ,Suphim & ,Chuppim ipsi
לְחֻפִּים וּלְשֻׁפִּים וְשֵׁם אֲחֹתוֹ מַעֲכָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי צְלָפְחָד וַתִּהְיֶנָה לִצְלָפְחָד בָּנוֹת׃
.Rechem & ,Ulam ejꝰ filii & ; Seres ejꝰ fratris nomen & , Peres ejꝰ nomen vocavit &,filium Machir uxor Mahachah peperit Et
וַתֵּלֶד מַעֲכָה אֵשֶׁת־מָכִיר בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶשׁ וְשֵׁם אָחִיו שָׁרֶשׁ וּבָנָיו אוּלָם וָרָקֶם׃ 16
peperit , Molecheth ejus soror Et .Menasseh filii ,Machir filii , Ghilhad filii Isti .Bedan Ulam· filii Et
וּבְנֵי אוּלָם בְּדָן אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה׃ וַאֲחֹתוֹ הַמֹּלֶכֶת יָלְדָה אֶת־ 17 18
Ephraim filii Et .Aniham & ,Licchi & ,Sechem & ,Achian ,Semidah filii fuerunt Et .Machalah & ,Abihezer & , Ishod
אִישְׁהוֹד וְאֶת־אֲבִיעֶזֶר וְאֶת־מַחְלָה׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי שְׁמִידָע אַחְיָן וָשֶׁכֶם וְלִקְחִי וַאֲנִיעָם׃ וּבְנֵי אֶפְרַיִם 19 20
Suthelach & ,ejꝰ filius Zabad Et .ejꝰ filius Tachath & ,ejꝰ filius Elhadah & ,ejꝰ filius Tachath & ,ejꝰ filius Bered & ; Suthelach
שׁוּתָלַח וּבֶרֶד בְּנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ וְאֶלְעָדָה בְנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ׃ וְזָבָד בְּנוֹ וְשׁוּתֶלַח 21
.corũ *acquisitiones* *capiendum ad* descenderant quia : terra in nati Ghath viri eos occiderũt Et .Elhad &,Hezer &,ejꝰ filius
בְּנוֹ וְעֵזֶר וְאֶלְעָד וַהֲרָגוּם אַנְשֵׁי־גַת הַנּוֹלָדִים בָּאָרֶץ כִּי יָרְדוּ לָקַחַת אֶת־מִקְנֵיהֶם׃
,suam uxorem ad est ingressus Et .eum consolandũ ad ejus fratres venerunt & ,multis diebus eorum pater Ephraim luxit Et
וַיִּתְאַבֵּל אֶפְרַיִם אֲבִיהֶם יָמִים רַבִּים וַיָּבֹאוּ אֶחָיו לְנַחֲמוֹ׃ וַיָּבֹא אֶל־אִשְׁתּוֹ 22 23
ædificavit Et .Seerah ejus filia Et .ejus domo in fuit *malo in quia* ,Berihah ejus nomen vocavit & :filiũ peperit &,concepit &
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ בְּרִיעָה כִּי בְרָעָה הָיְתָה בְּבֵיתוֹ׃ וּבִתּוֹ שֶׁאֱרָה וַתִּבֶן 24
Tachã & ,ejus filius Telach & ,Reseph & ,ejꝰ filiꝰ Rephach Et .Seerah Uzen , & ; superiorem & ,inferiorem Bethchoron.
אֶת־בֵּית־חוֹרוֹן הַתַּחְתּוֹן וְאֶת־הָעֶלְיוֹן וְאֵת אֻזֵּן שֶׁאֱרָה׃ וְרֶפַח בְּנוֹ וְרֶשֶׁף וְתֶלַח בְּנוֹ וְתַחַן 25
,eorũ possessio Et .ejus filius Jehosuah ,ejus filius Non .ejus filiꝰ Elisamah ,ejus filius Hammihud ,ejus filius Lahadan .ejus filius
בְּנוֹ׃ לַעְדָּן בְּנוֹ עַמִּיהוּד בְּנוֹ אֱלִישָׁמָע בְּנוֹ׃ נוֹן בְּנוֹ יְהוֹשֻׁעַ בְּנוֹ׃ וַאֲחֻזָּתָם 26 27 28
,Hazah ad usq; ejꝰ *filiæ* &,Sechem & ,ejꝰ *filiæ* &,Ghezer occidentẽ ad & ,Naharã orientẽ ad & ;ejꝰ *filiæ* & ,Beth-el eorũ habitationes &
וּמֹשְׁבוֹתָם בֵּית־אֵל וּבְנֹתֶיהָ וְלַמִּזְרָח נַעֲרָן וְלַמַּעֲרָב גֶּזֶר וּבְנֹתֶיהָ וּשְׁכֶם וּבְנֹתֶיהָ עַד־עַיָּה
,Dor .ejus *filias* & ,Meghiddo .ejus *filias* & ,Tahanach .ejus *filias* & ,Beth-sean Menasseh filiorum *manus super* Et .ejus *filias* &
וּבְנֹתֶיהָ׃ וְעַל־יְדֵי בְנֵי־מְנַשֶּׁה בֵּית־שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ תַּעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ דּוֹר 29
.Israel filii , Joseph filii habitaverunt his In .ejus *filias* &
וּבְנוֹתֶיהָ בְּאֵלֶּה יָשְׁבוּ בְּנֵי יוֹסֵף בֶּן־יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

Porrò filii Bechor; Zamira, & Joas, & Eliezer, & Elioenai,
& Amri, & Jerimoth, & Abia, & Anathoth, & Almath : 8
omnes hi, filii Bechor. Numerati ſunt autem per familias
ſuas principes cognationum ſuarum, ad bella fortiſſimi, 9
viginti millia & ducenti. Porrò filii Jadihel, Balan.
Filii autem Balan ; Jehus, & Benjamin, & Aod, & Cha- 10
nana, & Zethan, & Tharſis, & Ahiſahar. Omnes hi
filii Jadihel, principes cognationum ſuarum, viri for- 11
tiſſimi, decem & ſeptem millia & ducenti, ad prælium
procedentes. Sepham quoque, & Hapham filii Hir : &
Haſim filii Aher. Filii autem Nephthali ; Jaſiel, & Guni, 12
& Jeſer, & Sellum, filii Bala. Porrò filius Manaſſe, 13
Eſriel : concubináque ejus Syra peperit Machir patrem 14
Galaad. Machir autem accepit uxores filiis ſuis Hap-
phim & Saphan : & habuit ſororem nomine Maacha : 15
nomen autem ſecundi, Salphaad, natæque ſunt Salphaad
filiæ. Et peperit Maacha uxor Machir filium, voca-
vítque nomen ejus, Phares : porrò nomen fratris ejus, 16
Sares : & filii ejus; Ulam, & Recen. Filius autem Ulam,
Badan. Hi ſunt filii Galaad, filii Machir, filii Manaſſe. 17
Soror autem ejus Regina peperit Virumdecorum, &
Abiezer, & Mohola. Erant autem filii Semida; Ahin, 18
& Sechem, & Leci, & Aniam. Filii autem Ephraim; 19
Suthala, Bared filius ejus, Thahath filius ejus, 20
Elada filius ejus, Thahath filius ejus, hujus filius
Zabad, Et hujus filius Suthala, & hujus filius
Ezer & Elad : occiderunt autem eos viri Geth in- 21
digenæ, quia deſcenderant ut invaderent poſſeſſiones
eorum. Luxit igitur Ephraim pater eorum multis die-
bus, & venerunt fratres ejus ut conſolarentur eum. In- 22
greſſúſque eſt ad uxorem ſuam : quæ concepit, & pepe- 23
rit filium, & vocavit nomen ejus Beria, eò quòd in ma-
lis domûs ejus ortus eſſet : Filia autem ejus fuit Sa-
ra, quæ ædificavit Bethoron inferiorem & ſuperiorem, 24
& Ozenſara. Porrò filius ejus Rapha, & Reſeph, &
Thale, de quo natus eſt Thaan, Qui genuit Laadan: Hu- 25
jus quoque filius Ammiud, qui genuit Elizama, De 26
quo ortus eſt Nun, qui habuit filium Joſue. Poſſeſſio 27
autem eorum & habitatio, Bethel cum filiabus ſuis, & 28
contra Orientem Noran, ac Occidentalem plagam Ga-
zer & filiæ ejus, Sichem quoque cum filiabus ſuis, uſque
ad Aza cum filiabus ejus. Juxta filios quoque Manaſſe,
Bethſan & filias ejus, Thanach & filias ejus, Mageddo 29
et filias ejus, Dor et filias ejus : in his habitaverunt filii
Joſeph, filii Iſrael.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܟܒܪ ·. ܙܡܘܪܐ. ܘܝܥܘܫ. ܘܐܠܝܥܙܪ: ܘܐܠܝܢܝ. ܘܥܡܪܝ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܐܒܝܐ. 8
ܘܥܢܬܘܬ. ܘܥܠܡܘܬ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܟܒܪ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ 9
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܒܪܝܫܝ ܒܝܬ ܐܒܗܘܬܗܘܢ ·. ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ: ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ
ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܫܟܘܠ. ܒܠܗܢ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܒܠܗܢ ·. ܝܥܘܫ. 10
ܘܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܝܗܘܪ. ܘܟܢܢܝܐ. ܘܙܝܬܢ. ܘܬܪܫܝܫ. ܘܐܚܫܪܚ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ 11
ܕܐܫܟܘܠ. ܒܪܝܫܝ ܐܒܗܘܬܗܘܢ. ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܫܒܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ:
ܕܢܦܩܝܢ ܒܚܝܠܐ ܠܩܪܒܐ. * ܫܦܦ ܘܚܦܝܦ ܒܢܘܗܝ ܕܥܘܕ. ܒܢܝ ܚܘܫܐ. * ܒܢܝ ܢܦܬܠܝ 12 13
ܝܫܐܝܠ. ܘܓܘܢܝ. ܘܝܫܪ. ܘܫܠܘܡ. * ܒܢܘܗܝ ܕܒܠܗܐ. * ܒܢܘܗܝ ܕܡܢܫܐ ܕܝܠܕܬ ܠܗ 14
ܦܠܓܫܬܗ ·. ܐܝܣܪܟܐܝܠ ܘܐܕܘܢܝܐ. ܘܝܠܕܬ ܠܡܟܝܪ ܐܒܘܗܝ ܕܓܠܥܕ. * ܘܡܟܝܪ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ 15
ܚܕܐ ܒܪܬ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܫܡܐ ܕܚܬܗ ܡܥܟܐ. ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܪܒܐ. ܨܠܦܚܕ ܘܨܠܦܚܕ ܠܐ
ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ·. ܐܠܐ ܒܢܬܐ. * ܘܐܦ ܡܥܟܐ ܐܡܗ ܕܡܟܝܪ ·. ܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܦܪܫ. 16
ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܫܪܫ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܘܠܡ. ܪܩܡ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܪܩܡ ·. ܒܕܢ. ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ 17
ܕܓܠܥܕ ܒܪ ܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. * ܘܚܬܗ ܡܥܟܐ ܝܠܕܬ ܠܐܫܝܪ. ܘܠܐܒܝܥܙܪ. * ܘܠܫܡܝܪܐ. 18 19
ܘܠܐܠܝܢܘܢ. ܘܫܝܡ. ܘܠܐܝܬܡ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܦܪܝܡ ·. ܫܘܬܠܚ. ܘܒܟܪ ܒܪܗ. ܘܬܚܬ 20
ܒܪܗ. ܘܐܠܕܥܐ ܒܪܗ. ܘܐܚܬ ܒܪܗ. * ܘܙܒܘܪ ܒܪܗ. ܘܫܘܬܠܚ ܒܪܗ. ܘܠܥܙܪ ܒܪܗ. ܐܢܫܐ ܒܢܝ 21
ܓܬ ܕܐܬܝܠܕܘ ܒܐܪܥܐ ·. ܢܚܬܘ ܗܘܘ ܠܡܣܒ ܢܟܣܝܗܘܢ. * ܘܡܛܠ ܕܐܬܟܪܝ ܗܘܐ ܠܐܦܪܝܡ 22
ܐܒܘܗܘܢ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܬܘ ܗܘܘ ܐܚܘܗܝ ܠܡܒܝܐܘܬܗ. ܘܠܡܫܟܢܘ ܟܪܝܘܬܗ. * ܘܐܬܐ 23
ܠܘܬ ܐܢܬܬܗ. ܘܒܛܢܬ ܗܘܬ ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܒܪܝܥܐ. ܡܛܠ ܕܒܝܫ ܗܘܐ ܠܗ
ܒܒܝܬܗ. * ܘܒܪܬܗ ܕܐܫܬܚܪܬ ܥܠ ܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ ܘܥܠܝܬܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܝܢ 24
ܡܕܝܢܬܐ ܐܣܝܐ ܗܘܬ. * ܡܛܠ ܕܐܣܝܬܐ ܗܘܬ ·. ܘܡܐܣܝܐ ܗܘܬ ܠܡܕܝܢܬܗܝܢ. * ܘܐܣܝܬܗ ܠܥܕܢ 25 26
ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ. ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܢܘܢ ܐܒܘܗܝ ܕܗܘܫܥ. ** *ܘܩܢܝܢܗܘܢ ܘܡܥܡܪܗܘܢ ·. 28
ܒܝܬ ܐܝܠ ܘܩܘܪܝܗ. ܘܫܟܝܡ ܘܩܘܪܝܗ. ܘܥܢܘܬ ܘܩܘܪܝܗ. * ܥܠ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ 29
ܡܢܫܐ. ܒܝܬ ܫܟܝܡ ܘܩܘܪܝܗ. ܬܥܢܟ ܘܩܘܪܝܗ. ܘܡܓܕܘ ܘܩܘܪܝܗ. ܕܘܪ
ܘܩܘܪܝܗ. ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܥܡܪܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ.

Filii Achbaris, Zemora, Jaüs, Eliazar, 8
Elani, Amri, Jarmoth, Abia, Anathoth,
& Almoth : omnes iſti filii Achbaris :
Quorum cenſus per familias ſuas, per 9
primores paternæ familiæ ſuæ, per ge-
nerationes ſuas, valentium robore, fuit
viginti duorum millium, ducentorum. Hi 10
ſunt filii Aſcholis, Belhan : filii Belha-
nis, Jaüs, Benjamin, Ihur, Chanania,
Zeton, Tarſis, & Ahaſrah. Omnes iſti 11
ſunt filii Aſcholis per primores familia-
rum ſuarum paternarum, per generatio-
nes ſuas, valentes robore, ſeptendecim
millia ducenti, procedentes in exercitum
ad pugnam. Saphan, & Hephis, filii 12
Udis, filii Huſæ. Filii Nephtali, Jeſhael, 13
Guni, Jaſar, & Salum : iſti ſunt filii
Belhæ. Filii Manaſſis quos peperit ei 14
concubina ſua, Iſarchel, & Adonia : pe-
perit etiam Machir patrem Gelaad. Ma- 15
chir autem accepit uxorem unam filiam
magnatum, cujus ſororis nomen erat Maa-
cha ; nomen autem fratris ſui *majoris erat*
Salefhad, qui Salefhad non *habuit filios*,
ſed filias. Præterea Maacha mater Ma- 16
chiris peperit filium, vocavitque nomen
ejus Pheres, & nomen fratris ejus Seres.
Filii Alum, Recem : Filii Recem, Beran: 17
hi ſunt filii Gelaadis filii Machiris filii
Manaſſis. Soror autem ejus Maacha pe- 18
perit Aſher, Abiazar, Semira, Alinon, 19
Sim, et Itheam. Filii Aphremi, Suthe- 20
lah, et Bachar filius ejus, Tahath filius
ejus, Eldaa filius ejus, Ahath filius ejus,
Zabor filius ejus, Suthelah filius ejus, Laa- 21
zar filius ejus. Homines quidam incolæ Gath,
qui nati fuerant in terra illa, deſcenderunt ut
raperent facultates eorũ: Quapropter cùm 22
triſtatus eſſet Aphrem pater eorum diebus
multis, venerunt fratres ejus ad conſolan-
dum illum, et animum ejus dolore mitigan-
dum. Tum acceſſit ad uxorem ſuam, quæ 23
concipiens peperit ei filium, et vocavit no-
men ejus Beria, eò quòd improbus eſſet erga
illam in domo illius. Ejus autem filia quæ 24
remanſit, Beth-horoni inferiori ac ſuperiori
et reliquis omnibus *civitatibus* medebatur
eadem ejus filia; Quia medica erat, et mede- 25
batur civitatibus earum. Ipſáque curavit 26
Adanem filium Amihudi de filiis Anon pa-
tris Hoſeæ. Horum autẽ poſſeſſio & cu- 28
bilia erant Beth-il & oppida ejus, Sechim &
ejꝰ oppida, Anoth ejúſq; oppida, Secꝰ termi- 29
num filiorũ Manaſſis: Beth-ſechim & oppida
ejꝰ, Taanach et oppida ejꝰ, Magedo et oppida
ejꝰ, Dor & oppida ejus: hujuſmodi civitates
cultas reddidêre filii Joſephi filii Iſraelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ ὑιοὶ (π) Βαχὶρ, Ζεμιρὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ (ρ) Ἐλιθενὰν, καὶ Ἀμβρία, καὶ (σ) Ἰεειμοὺθ, καὶ Ἀβιοὺδ,
9 καὶ Ἀναθὼθ, καὶ (τ) Ἐλησμέθ· πάντες οὗτοι ὑιοὶ (υ) Βαχίρ. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις
10 αὐτῶν, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. Καὶ ὑιοὶ (φ) Ἰεδιὴλ,
Βαλαάν. καὶ ὑιοὶ Βαλαὰν, (χ) Ἰαὺς, καὶ Βενιαμὶν, καὶ (ψ) Ἀὼθ, καὶ Χαναανὰ, καὶ Ζαιθὰν, καὶ Θαρσὶ, καὶ Ἀχισαάρ.
11 Πάντες οὗτοι ὑιοὶ (ω) Ἰεδιὴλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες καὶ διακόσιοι,
12 ἐκπορευόμενοι δυνάμει (α) πολεμεῖν. Καὶ (β) Σαπφὶν, καὶ Ἀπφὶν, καὶ ὑιοὶ Ὢρ, (γ) Ἀσὼμ,
13 ὑιὸς αὐτοῦ Ἀόρ. Ὑιοὶ Νεφθαλὶ, Ἰασιὴλ, (δ) Γωνὶ, καὶ Ἀσὴρ, καὶ Σελλοὺμ, (ε) ὑιοὶ αὐτοῦ, Βαλαὰμ ὑιὸς αὐτοῦ.
14 Ὑιοὶ Μανασσῆ, Ἐσριὴλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα, (ζ) ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ Μαχὶρ πατέρα Γαλαάδ.
15 Καὶ Μαχὶρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ (η) Ἀπφὶν καὶ Σαπφὶν· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ (θ) Μωχά, καὶ ὄνομα
16 τῷ δευτέρῳ (ι) Σαπφαάδ. ἐγεννήθησαν δὲ τῷ Σαπφαὰδ θυγατέρες. Καὶ ἔτεκε (κ) Μωχὰ γυνὴ
Μαχὶρ ὑιὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ (λ) Σοῦρος· ὑιοὶ αὐτοῦ, Οὐλὰμ,
17 18 καὶ Ῥοκόμ. Καὶ ὑιοὶ Οὐλὰμ, Βαδάμ· οὗτοι ὑιοὶ Γαλαὰδ, ὑιοῦ Μαχὶρ, ὑιοῦ Μανασσῆ. Καὶ ἡ ἀδελφὴ
19 αὐτοῦ ἡ Μαλεχὲθ ἔτεκε τὸν (μ) Ἰσοὺδ, καὶ τὸν Ἀβιέζερ, καὶ τὸν (ν) Μαελά. Καὶ ἦσαν ὑιοὶ
20 Σεμιρὰ, (ξ) Ἀΐμ, καὶ Συχὲμ, καὶ (ο) Λακὶμ, καὶ Ἀνιάν. Καὶ ὑιοὶ Ἐφραΐμ, (π) Σωθαλὰθ, καὶ Βαρὰδ
(ρ) ὑιὸς αὐτοῦ, καὶ Θαὰθ ὑιὸς αὐτοῦ, (σ) Ἐλαδὰ ὑιὸς αὐτοῦ, (τ) Σαὰθ ὑιὸς αὐτοῦ, (υ) καὶ Ζαβὰδ
21 ὑιὸς αὐτοῦ, Σωθελὲ ὑιὸς αὐτοῦ, (φ) καὶ Ἀζὲρ, καὶ Ἐλεάδ. καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς (χ) οἱ ἄνδρες Γὲθ οἱ
22 τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν (ψ) τοῦ λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ ἐπένθησεν Ἐφραΐμ (ω) ὁ πατὴρ
23 αὐτῶν ἡμέρας πολλάς· καὶ ἦλθον (α) ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, καὶ ἔτεκεν ὑιόν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (β) Βεριὰ, ὅτι ἐν
24 κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου. Καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ (γ) Σαρά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις.
25 καὶ ᾠκοδόμησε (δ) τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. καὶ ὑιοὶ † Ἀζὰν Σεηρὰ, Καὶ Ῥαφὴ ὑιὸς
26 αὐτοῦ, (ε) Σαρὰφ καὶ Θαλεὲς ὑιοὶ αὐτοῦ, Θαὲν ὑιὸς αὐτοῦ. Τῷ Λααδὰν ὑιῷ αὐτοῦ, ὑιὸς Ἀμιοὺδ, ὑιὸς Ἐλισαμαῒ,
27 28 Ὑιὸς Νοὺν, ὑιὸς Ἰεσουὲ, ὑιοὶ αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία αὐτῶν Βαιθὴλ καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῆς, (ζ) κατ᾽ ἀνατολὰς (η) Νοαρὰν, πρὸς δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ Συχὲμ
29 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως Γάζης, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Καὶ ἕως ὁρίων ὑιῶν Μανασσῆ, (θ) Βαιθσαὰν
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, (ι) Θανὰχ καὶ αἱ κῶμαι (κ) αὐτῆς, Μαγεδδὼ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Δὼρ
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. (λ) ἐν ταύτῃ κατῴκησαν ὑιοὶ Ἰωσὴφ ὑιοῦ Ἰσραήλ.

Et filii Bachir; Zembra, & Joas, et Eliezer, & Elithenan, & Amaria, 8
& Jerimuth, & Aviud, & Anathoth, & Elcemeth : omnes hi filii Bachir.
Et numerus eorum ſecundùm generationes eorum, principes domorum 9
patriarum eorum, fortes virtute, viginti millia, et ducenti. Et filii 10
Jediel, Balaan. Et filii Balaan; Jaus, & Benjamin, & Aoth, et Chanana,
et Zaithan, & Tharſi, et Achiſaar. Omnes hi filii Jediel, principes 11
patriarum, fortes virtute, ſeptem & decem millia, & ducenti, egredientes
virtute ad bellandum. Et Sapphin, & Apphin, & filii Or, (d) Aſom 12
filius ipſius Aor. Filii Nephthali; Jaſiel, Goni, & Aſer, & Sellum, fi- 13
lii (e) ejus, Balam filius ejus. Filii Manaſſe; Eſriel, quem peperit con- 14
cubina ejus Syra : (f) peperit autem ei & Machir patrem Galaad. Et 15
Machir accepit uxorem ipſi Apphin, & Sapphin : & nomen ſororis
(g) ejus, Moocha : & nomen ſecundo, Sapphaad. Natæ autem
ſunt ipſi Sapphaad, filiæ. Et peperit Moocha uxor Machir fili- 16
um : & vocavit nomen ejus, Phares : & nomen fratris ejus, Su-
ros. Filii ejus, Ulam, & Rocom. Et filii Ulam, Badam. Hi filii Ga- 17
laad, filii Machir, filii Manaſſe. Et ſoror ejus Malecheth peperit Iſud, & 18
Abiezer, & Maela. Et fuerunt filii Semira; Aim, & Sychem, & La- 19
cim, & Anian. Et filii Ephraim, Sothalath, & Barad filius ejus, & 20
Thaath filius ejus, Elada filius ejus, Saath filius ejus, & Zabad filius
ejus, Sothele filius ejus, & Azer, & Elead. Et occiderunt eos viri 21
Geth, qui nati erant in terra : quoniam deſcenderant ad capiendum pe-
cora eorum. Et luxit Ephræm pater eorum dies multos : & venerunt 22
fratres ejus ad conſolandum eum. Et intravit ad uxorem ſuam : & 23
concepit in utero, & peperit filium : & vocavit nomen ejus, Beria;
quoniam in malis factus eſt in domo (h) mea. Et filia ejus Saraa & in 24
illis reſiduis. Et ædificavit Bethoron inferiorem, & ſuperiorem. (i) Et
filii Ozan; Seera, Et Raphe filius ejus, Saraph, & Thalees filii ejus, 25
Thaen filius ejus. Ipſi Laadan filio ejus, filius Amiud, filius Eliſa- 26
mai, Filius Noun, filius Jeſue; filii ejus. Et poſſeſſio eorum, & habi- 27 28
tatio eorum, Bethel & pagi ejus, ad Orientem Noaran : ad Occidentem,
Gazer & pagi ejus, & Sychem & pagi ejus, (k) uſque Gazan, Et 29
pagi ejus, Et uſque ad fines filiorum Manaſſe, Bethſaan & pagi
ejus, Thanach et pagi ejus, Mageddo et pagi ejus, Dor et pagi ejus.
In (l) hac habitârunt filii Joſeph filii Iſrael.

MS. A. (π) Βοχὸρ, Ζαμιρίας, (ρ) Ἐλιωηναὶ, (σ) Ἰεειμὼθ, καὶ Ἀβιοὺ, (τ) Ἐλμαθέμ· (υ) Βοχόρ. (φ) Ἀδιὴλ, (χ) Ἰεοὺς, (ψ) Ἀμειὸδ, καὶ Χανανὰν, καὶ Ἠθὰν, καὶ Θαρσεὶς, (ω) Ἀδιὴρ, (α) τοῦ πολεμεῖν. (β) Σαφεὶμ, καὶ Ἀφεὶμ, (γ) Ἀασὸβ, (δ) καὶ Γουνὶ, καὶ Σαὰρ, (ε) ὑιοὶ Βαλαά. Ὑιοὶ Μανασσὴ, (ζ) ἔτεκεν τὸν Μαχεὶρ (η) Ἀφφεὶμ καὶ Σεφφείμ· (θ) Μοοχὰ, (ι) Σαλπαάδ. καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Σαλπαὰδ (κ) Μοοχὰ (λ) Σορός· ὑιὸς αὐτοῦ, Οὐλάμ. Καὶ ὑιοὶ Οὐλὰμ, Βαδάν· (μ) Σοὺδ, (ν) Μοολά. (ξ) Ἀεὶν, (ο) Λακειὰ, καὶ Ἀνιάμ. (π) Σωθαλὰ, (ρ) ὑιοὶ (σ) Ἐλεαδὰ (τ) Νομεὲ (υ) Ζαβὲδ (φ) Ἐζὲρ ὑιὸς αὐτοῦ, καὶ Ἐλεάδ. (χ) ἄνδρες Γαὶθ (ψ) λαβεῖν (ω) πατὴρ (α) οἱ ἀδελφοὶ (β) Βαριὰ, (γ) Σααρά· (δ) Βαιθωρὼν † Ὀζὰν (ε) καὶ Ῥασὲφ, καὶ Θαλὲ ὑιοὶ αὐτοῦ. Τῷ Γαλααδὰ ὑιῷ αὐτοῦ, Καδααν ὑιὸς αὐτοῦ, Ἀμιοὺδ ὑιὸς αὐτοῦ, Ἐλισαμὰ ὑιὸς αὐτοῦ, Νοὺμ ὑιὸς αὐτοῦ, Ἰησουὲ ὑιὸς αὐτοῦ. Καὶ κατασχέσεις (ζ) κατὰ (η) Νααρὰν, (θ) Βαιθσὰν (ι) Θααναχ (κ) αὐτῆς, καὶ Βαλαὰδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδὼ (λ) ἐν ταύταις κατῴκησαν οἱ ὑιοὶ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * وبنو الكافر * رامور * ويوعاس * والبعازار * والعزيث * وعمريث * ويرموث * وافيا * وعاناثوث
9 وعاليموث * كل هاولاء بنو الكافر * وعددهم بجملتهم وهم روساء بيت اباهم وموالدهم *
10 جبابرة القوة * اثنان وعشرون الفا ومايتان * وهاولاء بنو اشحل * بلهان * وبنو بلهان *
11 ياعوس * وبنيامين * واهود * واكنعنيا * ورابون * وبرساس * وحسراس * هاولاء بنو اشحل
12 شديدوا القوة * سبعة وعشرون الفا ومايتان * يخرجون الى الحرب * وسافان * وحافاس * بنو عواد *
13 14 بنو حوشا * بنو نفتالي * الهاصال * وعوني * وايصر * وسالوم * هاولاء بنو بلها * بنو منسا
15 الذين ولدت له جاريته * اسراخيل * وادونيا * وولدت ماخير ابا جلعاد * وماخير اخذ امراه
واحدة ابنة قوم كبار * واسم اختها معكا * واسم اخيه الكبير صالفحد * ولم يكن له
16 بنون الا بنات * ومعكا ايضا امه التي تزوجت * ولدت ابنا وسمت اسمه فارس * واسم اخيه
17 18 سرس * وبنو اوليم * ارقم * وبنو ارقم * برون * وهاولاء بنو جلعاد بن ماخير * بن منسا * واخته
19 20 معكا ولدت اشحور * وابيعازار * وسمريا * واعيلون * وسام * وانيعم * وبنو افرام * سوثالاح *
21 وباحار ابنه * وتاحث ابنه * والدعا * واحاث * ورافور * وسوباح * والبعازار * وانسا بنو عاث *
22 الذين ولدوا في الارض * وقتلهم اهل عاث * واستعجلوا ونزلوا ياخذون اموالهم * وحزن ابوهم
23 افرايم اياما كثيرة * وعزوه اخوته وسلوا قلبه * ودخل على زوجته * فحبلت وولدت ابنا *
24 واسمته بارياعا * لانه نهب بيته * وابنته وجدوها في بيت حورين السفلانية * وهاولاء الذين
25 26 وجدوا * اسيث ابنته * لانها كانت حكيمة تطبب اعلالهم * وطببت العادان بن عميهادان
من بني امون * واسم ابيه هوشع **

Filii Chaberis, Zamor, Juas, Eliazar, 8
Elazi, Amri, Jarmoth, Abia, Anathoth,
& Alimoth : omnes iſti filii Chaberis.
Numerus horum omnium qui principes 9
erant domorum ſuarum paternarum, eorumque
poſterorum ſtrenuorum ac fortium,
erat viginti duorum millium, ac du-
centorum. Hi ſunt filii Aſchelis, Belhan: 10
filii Belhanis, Jaus, Benjamin, Ibur, Achnania,
Zaton, Tarſes, & Haſras : Iſti 11
ſunt filii Aſchelis, fortes ac robuſti, vi-
ginti ſeptem millia ducenti, exeuntes ad
prælium. Saphan, & Haphas, filii Ouadis, 12
filii Huſæ. Filii Nephtali, Ihaſel, Guni, 13
Aiſar, & Salum : iſti ſunt filii Belhæ.
Filii Manaſſis, quos peperit ei ancilla ſua, 14
fuerunt Eſrachel, & Adonia : eadem pe-
perit Machirem patrem Galaadis. Porrò 15
Machir duxit uxorem quandam filiam
hominum magnatum; hujus ſororis nomen
erat Maacha, illius autem fratris
natu majoris nomen Saleſhad, qui non
habuit filios, ſed filias. Item Maacha ma- 16
ter ejus, quæ matrimonio conjuncta fuit,
peperit filium, & vocavit nomen ejus
Phereſum; nomen autem fratris ejus Se-
reſum. Filii ulim, Arcam : filii Arca 17
mi, Beron; atque hi ſunt filii Galaadis, fi-
lii Machiris, filii Manaſſis. Ejus autem 18
ſoror Maacha genuit Ashorem, Abiazarem,
Samariam, Ailonem, Samum, & 19
Aniamum. Filii Aphremi, Sutalah, & 20
Bachar filius ejus, Tabath filius ejus, El-
daa, Abath, Zabor Sutab, Eliazar, & 21
Anſa, incolæ Gath, qui nati fuerant in
terra illa. Hos occiderunt incolæ Gath, &
illico deſcenderunt ad rapiendas opes eo-
rum : Quare contriſtatum patrem eorum 22
Ephraimum diebus multis, conſolati ſunt
fratres ejus, & demulſerunt cor ejus. De- 23
inde cum uxore ſua congreſſus eſt, quæ
concepit peperitque filium, vocavitq; nomen
ejus Bariaa, quia furatus eſt domum
ejus; Et filiam ejus invenerunt in Beth- 24
horin inferiore : hi verò ſunt qui inventi
fuerunt, Oſiath ejus filia, quoniam erat 25
medica, & medebatur morbis eorum;
Eademque medicata eſt Eladani filio Am- 26
mihadanis de filiis Amon, cujus patris
nomen erat Hoſaa.

28 29 * وميراثهم ومواطنهم * بابيتيل * ونابلس * وعانات * ومنابها * وعلى تخوم منسا بيت نابلس * وتعنخ *
ومعدو * ودوار * ومنابها * هذه الضياع التي سكن بنو يوسف بن اسرايل فيها *

Horum hæreditas & regiones erant 28
Bethel, Neapolis, & Anath, cum ſuburbiis
earum; Et ſecus terminos Manaſſis, 29
Beth-neapolis, Taanach, Magbeddo, Do-
var, earumque ſuburbia : hæ ſunt civita-
tes in quibus habitaverant filii Joſephi fi-
lii Iſraelis.

דברי הימים א: ח

Ipſe .Malchiel & ,Cheber : Beriah filii Et .eorum ſoror , Serach & , Berihah & , Iſvi & ,Iſvah & ,Imnah , Aſer Filii
31 30 בני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם: ובני בריעה חבר ומלכיאל הוא
,Paſ.ch Japhlet filii Et .eorum ſororé Suha & ,Chotham & , Somer & ,Japhlet genuit Cheber Et .Birzavith pater
33 32 אבי ברזות: וחבר הוליד את־יפלט ואת־שומר ואת־חותם ואת שועא אחותם: ובני יפלט פסך
,ejus fratris Helem filius Et .Aram & ,Jechubbah,Rouhgah & , Achi ,Semer filii Et .Japhlet filii Iſti .Haſvath & ,Bimhal &
35 34 ובמהל ועשות אלה בני יפלט: ובני שמר אחי ורוהגה יחבה וארם: ובן־הלם אחיו
, Hod & ,Beſer .Imrah & ,Beri & ,Suhal & ,Charnepher & ,Suach ,Sophach Filii .Hamal & ,Seles & ,Imnah & ,Sophach
37 36 צופח וימנע ושלש ועמל: בני צופח סוח וחרנפר ושועל וברי וימרה: בצר והוד
,Channiel & ,Arach ,Hulla filii Et .Ara & ,Piſphah & ,Jephunneh , Jether filii Et .Beera & ,Ithran & ,Silſah & ,Sammah &
39 38 ושמא ושלשה ויתרן ובארא: ובני יתר יפנה ופספה וארא: ובני עלא ארח וחניאל
eos genealogizando & , *prælatorum* capita ,viribus fortes , electi familiarum domus *capita* Aſer filii iſti Omnes .Riſia &
40 ורציא: כל־אלה בני־אשר ראשי בית־האבות ברורים גבורי חילים ראשי הנשיאים והתיחשם
.millia ſex & , viginti viri eorum numerus : bello in militiam ad
בצבא במלחמה מספרם אנשים עשרים וששה אלף:

CAP. VIII. ח

Raphah & , quartum Nochah .tertium Achrach & ,ſecundum Asbel , ſuum primogenitum Belah genuit Binjamin Et
2 1 ובנימן הוליד את־בלע בכרו אשבל השני ואחרח השלישי: נוחה הרביעי ורפא
, Ghera Et .Achoach & ,Nahaman & , Abiſuah Et .Abiud & , Ghera & , Addar ,Belah ipſi filii fuerunt Et .quintum
4 3 החמישי: ויהיו בנים לבלע אדר וגרא ואביהוד: ואבישוע ונעמן ואחוח: וגרא
5 in eos transtulit & ,Ghebah habitantium familiarum *capita ipſi* iſti : Echud filii iſti Et .Churam & , Sephuphan &
6 ושפופן וחורם: ואלה בני אחוד אלה הם ראשי אבות ליושבי גבע ויגלום אל־
genuit Sacharaim Et .Achichud & ,Huzzah genuit & ; eos transtulit ipſe : Gherah & ,Achijah & ,Nahaman Et .Manachath
8 7 מנחת: ונעמן ואחיה וגרא הוא הגלם והוליד את־עזא ואת־אחיחד: ושחרים הוליד
, Sibiah & ,Jobab ,ſua uxore Chodes de genuit Et ſuas uxores Baharah & , Chuſim ipſas *eum mittendo à* ,Moab agro in
9 בשדה מואב מן־שלחו אתם חושים ואת־בערא נשיו: ויולד מן־חדש אשתו את־יובב ואת־צביא
genuit Chuſim de Et *.patrum capita* ejus filii iſti : Mirmah & , Sachiah & , Jehus Et ,Malcham & ,Meſa &
11 10 ואת־מישא ואת־מלכם: ואת־יעוץ ואת־שכיה ואת־מרמה אלה בניו ראשי אבות: ומחשים הוליד
.ejus *filias* & ,Lod & ,Ono ædificavit Ipſe .Samed & ,Misham & ,Heber ,Elphahal filii Et .Elphahal & ,Abitub
12 את־אביטוב ואת־אלפעל: ובני אלפעל עבר ומשעם ושמד הוא בנה את־אונו ואת־לד ובנתיה:
,Achio Et .Ghath habitatores fugaverunt Ipſi .Aialon habitantiũ familiarum *capita* ipſi : Semah & ,Beribah Et
14 13 ובריעה ושמע המה ראשי האבות ליושבי אילון המה הבריחו את־יושבי גת: ואחיו
,Zebadiah Et .Berihah filii Jocha & ,Iſphah & ,Michael Et .Hader & ,Harad & ,Zebadiah Et .Jeremoth & , Saſac
16 15 ששק וירמות: וזבדיה וערד ועדר: ומיכאל וישפה ויוחא בני בריעה: וזבדיה
17 , Elihenai Et .Zabdi & ,Zichri & ,Jachim Et .Elphahal filii Jobab & , Izliah & ,Iſmeral Et .Cheber & ,Chizchi & ,Meſullam &
19 18 ומשלם וחזקי וחבר: וישמרי ויזליאה ויובב בני אלפעל: ויקים וזכרי וזבדי: ואליעיני
20 ,Habdon Et .Eliel & , Heber & , Iſphan Et .Simhi filii Simrath & ,Beraiah & ,Hadaiah Et .Eliel & , Sillethai &
22 21 וצלתי ואליאל: ועדיה ובראיה ושמרת בני שמעי: וישפן ועבר ואליאל: ועבדון
23 ,Samſerai Et .Saſac filii Peniel & , phdeiah Et ,Hanthothijah & , Helam & , Chananiah Et .Chanan & , Zichri &
25 24 וזכרי וחנן: וחנניה ועילם ועניתתיה: ויפדיה ופניאל בני ששק: ושמשרי
26 .ſuas generationes *ad patrum capita Iſta* .Jerocham filii Zichri & ,Elijah & , Jahareſiah Et .Hathaliah & ,Sechariah &
28 27 ושחריה ועתליה: ויערשיה ואליה וזכרי בני ירחם: אלה ראשי אבות לתלדותם
.Mahachah ejus uxoris nomen & : ghibhon-Abi habitaverunt Ghibbon in Et .Jeruſalaim in habitaverunt *iſta Capita*
29 ראשים אלה ישבו בירושלם: ובגבעון ישבו אבי גבעון ושם אשתו מעכה:

Verſio VULG. LAT.

Filii Aſer ; Jemna, & Jeſua, & Jeſſui, & Baria, & Sara 30 ſoror eorum. Filii autem Baria ; Heber, & Melchiel: 31 ipſe eſt pater Barſaith. Heber autem genuit Jephlat, 32 & Somer, & Hotham, & Suaa ſororem eorum. Filii 33 Jephlat ; Phoſech, & Chamaal, & Aſoth : hi filii Jephlat. Porrò filii Somer ; Ahi, & Roaga, & Haba, 34 & Aram. Filii autẽ Helem fratris ejus; Supha, & Jemna, 35 & Selles, & Amal. Filii Supha ; Sue, Harnapher, 36 & Sual, & Beri, & Jamra, Boſor, & Hod, & 37 Samma, & Saluſa, & Jethran, & Bera. Filii Jether 38 ; Jephone, & Phaſpha, & Ara. Filii autem 39 Olla ; Aree, & Haniel, & Reſia. Omnes hi filii 40 Aſer, principes cognationum, electi atque fortiſſimi duces ducum : numerus autem eorum ætatis quæ apta eſſet ad bellum, viginti ſex millia.

CAP. VIII.

BEnjamin autem genuit Bale primogenitum ſuum, 1 Asbel ſecundum, Ahara tertium, Nohaa quartum, 2 & Rapha quintum. Fuerúntque, filii Bale ; Addar, 3 & Gera, & Abiud, Abiſue quoque & Naaman, & 4 Ahoe, Sed & Gera, & Sephuphan, & Huram. Hi 5 6 ſunt filii Ahod, principes cognationum habitantium in Gabaa, qui tranſlati ſunt in Manahath. Naman 7 autem, & Achia, & Gera, ipſe tranſtulit eos, & genuit Oza, & Ahiud. Porrò Saharaim genuit in regione 8 Moab, poſtquàm dimiſit Huſim & Bara uxores ſuas. Genuit autem de Hodes uxore ſua Jobab, & Sebia, 9 & Moſa, & Molchom, Jehus quoque, & Sechia, & 10 Marma. Hi ſunt filii ejus, principes in familiis ſuis. Mehuſim verò genuit Abitob, & Elphaal. Porrò filii 11 12 Elphaal ; Heber, & Miſaam, & Samad : hic ædificavit Ono, & Lod, et filias ejus. Baria autẽ et Sama, 13 principes cognationum habitantium in Aialon : hi fugaverunt habitatores Geth. Et Ahio, & Seſac, et Jerimoth, 14 Et Zabadia, et Arod, et Heder, Michael 15 16 quoque, et Jeſpha, et Joha, filii Baria. Et Zabadia, 17 et Moſollam, et Hezeci, et Heber, Et Jeſamari, et 18 Jezlia, et Jobab filii Elphaal, Et Jacim, et Zechri, 19 et Zabdi, Et Elioenai, et Selethai, et Eliel, Et Adaia, 20 21 et Baraia, et Samarath, filii Semei. Et Jeſphan, 22 et Heber, et Eliel, Et Abdon, et Zechri, et Hanan, 23 Et Hanania, et Ælam, et Anathothia, Et Jephdaia, 24 25 et Phanuel, filii Seſac. Et Samſari, et Sohoria, et 26 Otholia, Et Jerſia, et Elia, et Zechri, filii Jeroham. 27 Hi patriarchæ, et cognationum principes, qui habitaverunt 28 in Jeruſalem. In Gabaon autem habitaverunt 29 Abigabaon, et nomen uxoris ejus, Maacha :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 31 * ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܐܫܝܪ: ܝܡܢܐ. ܫܘܐ. ܫܘܝ. ܘܒܪܝܥܐ. ܘܣܪܚ ܚܬܗܘܢ. * ܘܒܢܝ̈
32 ܒܪܝܥܐ. ܚܒܪ. ܘܡܠܟܝܐܝܠ. ܕܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܒܪ ܙܝܬ. * ܘܚܒܪ ܐܘܠܕ ܠܦܠܛ. ܘܠܫܡܝܪ.
33 ܘܠܚܘܬܡ. ܘܠܫܘܥ ܚܬܗܘܢ. * ܘܒܢܘ̈ܗܝ ܕܦܠܛ. ܦܣܟ. ܘܒܡܗܠ. ܘܥܣܘܬ. ܗܠܝܢ
ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܦܠܛ.**

Filii Aſir, Jemna, Seva, Sevi, Beria, & Sarah 30 ſoror eorum. Filii Beriæ, Habar, & 31 Malchiel qui eſt pater Bar-zith. Haphar 32 genuit Phelet, Somir, Hothom, & Sue ſororẽ 33 eorum. Filii Pheleti, Phaſach, Bemhal, & Aſuth : hi ſunt filii Pheleti.

39 40 * ܐܪܚ. ܚܢܢܐܝܠ. * ܗܠܝܢ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܐܫܝܪ. ܪ̈ܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܒܕܪ̈ܝܗܘܢ ܓܢܒܪ̈ܐ
ܚܝܠܬ̈ܢܐ. ܪ̈ܫܐ ܕܪ̈ܘܪܒܢܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ ܒܚܝܠܐ ܕܩܪܒܐ ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ
ܐܠܦܝ̈ܢ ܓܒܪ̈ܝܢ.
*ܦܣܘ̈ܩܘܗܝ * ܡ *

Arah, Hananael. Hi ſunt filii Aſir, primores 39 familiarum patrum ſuorum, ſuis ſeculis 40 valentiſſimi robore, principes magnatum : quorum cenſus in militia bellica ſecundùm numerum eorum, fuit viginti ſex millium virorum.

CAP. VIII.

1 2 * ܘܒܢܝܡܝܢ ܐܘܠܕ ܠܒܠܥ ܒܘܟܪܗ. ܘܠܟܒܪ ܬܢܝܢܐ. ܘܠܫܟܘܠ ܬܠܝܬܝܐ. * ܘܠܓܪܐ
ܪܒܝܥܝܐ. ܘܠܢܥܡܢ ܚܡܝܫܝܐ. ܘܠܐܚܝ ܫܬܝܬܝܐ. ܘܠܐܪܘܫ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܠܡܘܬܡ ܬܡܝܢܝܐ.
3 ܘܠܚܘܫܡ ܬܫܝܥܝܐ. ܘܠܐܕܪ ܥܣܝܪܝܐ. * ܘܗܘܘ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܒܠܥ. ܥܒܕܘ. ܘܓܪܐ. ܘܐܒܝܗܘܪ.
4 5 ܘܐܒܝܫܘܥ. ܘܢܥܡܢ. ܘܐܚܝܐ. * ܘܫܦܝܡ. ܘܚܘܦܡ. ܘܐܚܝܪܡ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ̈
6 ܐܒܝܗܘܪ. ܘܗܠܝܢ ܪ̈ܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܗܘܢ ܒܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܐܫܬܢܝܘ ܠܡܕܒܪܐ ܕܢܥܡܢ.**

BEnjamin autem genuit Balaa primogenitum 1 ſuum, Chebar ſecundum, Sechol tertium, 2 Gera quartum, Naaman quintum, Ahi ſextum, Arus ſeptimum, Mothim octavum, Hoſim nonum, & Adar decimum. Fuerunt 3 autem filii Balai, Abdo, Gera, Abihur, 4 Abiſu, Naaman, Ahia, Sophim, 5 Hopham, & Ahiram. Hi ſunt filii Abi- 6 huris, & hi ſunt primores patrum ſuorum per familias ſuas : hi migrârunt in deſertum Naaman.

11 * ܘܐܘܠܕ ܡܢ ܚܪܫ ܐܢܬܬܗ. ܠܝܘܒܒ. ܘܠܨܒܝܐ. ܘܠܡܠܟܘܡ. * ܘܠܡܢܫܐ. ܘܠܣܪܝܐ.
12 ܘܠܝܪܡܘܢܐ. ܘܠܫܒܠܘܢ. * ܗܠܝܢ ܒܢܘ̈ܗܝ. ܪ̈ܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ. * ܘܡܚܫܝܡ ܐܘܠܕ ܠܐܝܗܘܒܛ
13 14 ܘܠܐܠܝܦܠܓܝ. * ܘܒܢܘ̈ܗܝ ܕܐܠܝܦܠܓܝ. ܥܘܒܝܪ. ܘܡܫܠܡ. ܘܫܡܝܪ. ܘܗܘ
15 16 ܒܢܐ ܠܐܘܢܘ ܘܠܠܘܕ ܘܠܟܘܦܪܢܝܗ̇. * ܘܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ. ܥܠ ܥܡܘܪ̈ܝ ܓܬ. * ܫܝܫܩ.
ܘܝܪܡܘܬ. * ܘܙܒܕܝܐ. ܘܥܙܘܪ. ܘܥܕܝ. * ܘܡܢܟܐܝܠ. ܘܐܢܫܝܦܝ. ܘܥܒܪܘܢ. ܘܙܒܕܝ.**

Genuit inquam ex Haras uxore ſuâ, Jobabum, 9 Sebiam, Malchumum, Manaſſem, 10 Sariam, Jermonam, & Sebalum : hi ſunt filii ejus, primores *familiarum* paternarum. 11 Mahſim genuit Ihubat, & Elipheleghi. 12 Filii Elipheleghi, Obir, Maſlam, & Somir : & is ædificavit Jo, Lud ac pagos 13 ejus, 14 Fuítque princeps patrum ſuper habitatores Gath. Siſac, Jermoth, 15 Zebadia, Azur, Adi, Manchel, Anſiphi, 16 Ebron, Zabdi,

24 25 ܘܚܢܢܝ. ܘܚܢܢܝܐ. ܘܥܘܠܡ. ܘܥܢܬܘܬ. * ܘܦܪܝܐ ܘܦܢܘܐܝܠ. ܘܒܢܝ̈ ܫܝܫܩ ܘܫܡܫܪܐ.**

Hanani, Hanania, Ulam, Anathoth, Pheraja, 24 & Phael, & filii Siſac, & Semiræ. 25

28 * ܗܠܝܢ ܪ̈ܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܒܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܩܕܡ ܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܩܕܡ.
29 * ܘܒܓܒܥܘܢ ܝܬܒ ܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܕܓܒܥܘܢ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ. ܡܥܟܐ.

Hi ſunt primores patrum per generationes 28 ſuas : hi ſunt qui antea habitabant in Jeruſalem. 29 In Gebaon autem habitabat pater Gebaonis, cujus uxoris nomen erat Maacha.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

30 31 Υἱοὶ Ἀσὴρ, Ἰεμνὰ, ϗ (μ) Σουιὰ, ϗ Ἰσουὶ, ϗ Βεριὰ, ϗ Σορὲ ἀδελφὴ αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ (ν) Βεριὰ, Χάβερ,
32 ϗ Μελχιήλ· (ξ) οὗτος πατὴρ Βερθαΐθ. Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν (ο) Ἰαφλὴτ, ϗ τὸν (π) Σαμὴρ, ϗ τὸν Χωθὰν,
33 34 ϗ τὴν Σωλὰ ἀδελφὴν αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ (ρ) Ἰαφλὴτ, Φασὲχ, ϗ Βαμαὴλ, ϗ Ἀσὶθ· οὗτοι υἱοὶ (σ) Ἰαφλήτ. Καὶ
35 υἱοὶ (τ) Σεμμὴρ, Ἀχὶ, ϗ Ῥοογὰ, ϗ Ἰαβὰ, ϗ Ἀρὰμ, Καὶ Βανὴ Ἐλὰμ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, (υ) Σωφὰ, ϗ Ἰμανὰ, καὶ
36 37 Σηλλὴς, ϗ Ἀμάλ. Υἱοὶ (φ) Σωφὰς, Σουὲ, ϗ Ἀρναφὰρ, ϗ (χ) Σουδὰ, ϗ Βαρὶν, ϗ Ἰμερὰν, Καὶ Βασὰν, ϗ
38 39 Ὠὰ, ϗ (ψ) Σαμὰ, ϗ Σαλισὰ, ϗ (ω) Ἰεθερὰ, ϗ Βεηρά. Καὶ υἱοὶ (α) Ἰεθὴρ, Ἰεφινὰ, ϗ Φασφὰ, ϗ Ἀρά. Καὶ
40 υἱοὶ (β) Ὠλὰ, Ὠρὲχ, (γ) Ἀνιὴλ, ϗ Ῥασιά. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσὴρ, πάντες ἄρχοντες πατριῶν, ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄρχοντες ἡγούμενοι. (δ) ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ (ε) πολεμεῖν, ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἰκοσιὲξ χιλιάδες.

MS. A. (μ) Ἰεσουὰ, ϗ Ἰεσουὶ, ϗ Βαριὰ, ϗ Σαρὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν. (ν) Βαριὰ, (ξ) αὐτὸς πατὴρ Βερζαΐθ. (ο) Ἰαφαλὴτ, (π) Σωμὴρ, (ρ) Ἰαφαλὴτ, Φεσὴχ, Βαμαὴλ, (σ) Ἰαφαλήτ. (τ) Σωμὴρ, Ἀχιοὺ, Ῥαογὰ, ϗ Ὀβὰ, ϗ Ἀρὰμ, Καὶ υἱὸς Ἐλὰμ ἀδελφοῦ (υ) Σωφὰρ, (φ) Σωφὰ, Συὲ, Ἀρναφὰρ, (χ) Σουὰλ, ϗ Βαρὶ, ϗ Ἰεμρὰ, Καὶ Βασὰρ, (ψ) Σαμμὰ, (ω) Ἰεθὲρ, (α) Ἰεθὲρ, (β) Ὠλὰ, (γ) ϗ Ἀνιὴλ, (δ) ἀριθμὸς (ε) πολεμεῖν, ἄνδρες

Filii Aser, Jemna, & Suia, & Isui, & Beria, & Sore soror eorum. 30
Et filii Beria; Chaber, & Melchiel. Hic pater Berthaith. Et Chaber ge- 31 32
nuit Japhlet, & Samer, & Chothan, & Sola sororem eorum. Et filii 33
Japhlet; Phasec, & Bamael, & Asith. Hi filii Japhlet. Et filii Sem- 34
mer; Achi, et Rooga, & Jaba & Aram, Et (m) Bane Elam fratris ejus, 35
Sopha, & Imana, & Selles, & Amal. Filii Sophas, Sue, & Arnaphar, 36
& Suda, & Barin, & Imran, Et Basan, & Oa, & Sama, & Salisa, 37
& Jethra, & Beera. Et filii Jether; Jephina, et Phaspha, et Ara. Et 38 39
filii Ola; Orech, Aniel, & Risia. Omnes hi filii Aser, omnes principes 40
patriarum, electi, fortes virtute, (n) principes duces. Numerus eorum in aciem ad pugnandum, numerus eorum viri viginti sex millia.

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε (α) Βαλὲ πρωτότοκον αὐτοῦ, ϗ Ἀσβὴλ τὸν δεύτερον, (β) Ἀαρὰ τὸν τρίτον,
2 3 (γ) Νωὰ τὸν τέταρτον, ϗ (δ) Ῥαφὰ τὸν πέμπτον. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Βαλὲ, (ε) Ἀδὶρ, ϗ Γηρὰ, ϗ Ἀβιοὺδ,
4 5 6 Καὶ (ζ) Ἀβεσσουὲ, ϗ (η) Νοαμὰ, ϗ Ἀχιὰ, Καὶ Γηρὰ, ϗ Σεφουφὰμ, ϗ Οὐράμ. Οὗτοι υἱοὶ (θ) Ἀώδ, οὗτοί
7 εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν τοῖς κατοικοῦσι Γαβεέ· ϗ μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς (ι) Μαχαναθὶ, Καὶ Νοομὰ, καὶ
8 Ἀχιὰ, ϗ Γηρά· οὗτος (κ) ἰεγλαὰμ, ϗ ἐγέννησε τὸν Ἀζὰ, ϗ τὸν (λ) Ἰαχιχώ. Καὶ (μ) Σααρὶν ἐγέν-
9 νησεν ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν (ν) Ὠσὶν ϗ τὴν Βααδὰ γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ ἐγέννησεν
10 ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναικὸς αὐτοῦ τὸν (ξ) Ἰωβὰβ, ϗ τὸν Σεβιὰ, ϗ τὸν (ο) Μισὰ, ϗ τὸν (π) Μελχὰς, Καὶ
11 τὸν (ρ) Ἰεβοὺς, ϗ τὸν (σ) Ζαβιὰ, ϗ τὸν Μαριμά· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν. Καὶ ἐκ τῆς (τ) Ὠσὶν ἐγέννησε
12 τὸν (υ) Ἀβιτὼλ, ϗ τὸν Ἀλφαάλ. Καὶ υἱοὶ (φ) Ἀλφαὰλ, Ὠβὴδ, (χ) Μισαὰλ, Σεμμήρ· οὗτος ᾠκοδόμη-
13 σε τὴν (ψ) Ὠνὰν, ϗ τὴν (ω) Λὼδ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς· Καὶ (α) Βεριὰ, ϗ Σαμά· οὗτοι ἄρχοντες τῶν
14 πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν (β) Αἰλὰμ, ϗ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας Γέθ. Καὶ (γ) ἀδελφὸς αὐτοῦ
15 16 Σωσὴκ, ϗ (δ) Ἀριμὼθ, Καὶ Ζαβαδία, ϗ Ὠρὴδ, ϗ Ἔδερ, Καὶ Μιχαὴλ, ϗ (ε) Ἰεσφὰ, ϗ Ἰωδὰ, υἱοὶ
17 18 Βεριά. Καὶ Ζαβαδία, ϗ Μοσολλὰμ, ϗ Ἀζακὶ, ϗ Ἀβὰρ, Καὶ (ζ) Ἰσαμαρὶ, ϗ Ἰεζλίας, ϗ Ἰωβὰβ, υἱοὶ
19 20 Ἐλφαάλ. Καὶ Ἰακὶμ, ϗ (η) Ζαχρὶ, ϗ Ζαβδὶ, Καὶ (θ) Ἐλιωναῒ, ϗ Σαλαθὶ, ϗ Ἐλιηλὶ, Καὶ Ἀδαΐα,
21 22 23 ϗ (ι) Βαραΐα, ϗ Σαμαρὰθ, υἱοὶ (κ) Σαμαΐθ· Καὶ Ἰεσφὰν, ϗ Ὠβὴδ, ϗ Ἐληὴλ, Καὶ Ἀβδὼν, ϗ (λ)
24 25 Ζεχρὶ, ϗ Ἀνὰν, Καὶ Ἀνανία, ϗ Ἀμβρὶ, ϗ (μ) Αἰλὰμ, ϗ Ἀναθὼθ, Καὶ Ἰαθὶν, ϗ Ἰεφαδίας, ϗ Φα-
26 27 νουὴλ, υἱοὶ Σωσήκ. Καὶ (ν) Σαμσαρὶ, ϗ Σααρίας, ϗ Γοθολία, Καὶ Ἰαρασία, ϗ (ξ) Ἐριὰ, ϗ Ζεχρὶ (ο)
28 υἱὸς Ἰερωάμ. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν· (π) ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.
29 Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαών· ϗ ὄνομα (ρ) γυναικὶ αὐτοῦ (σ) Μοαχά.

MS. A. (α) τὸν Βαλὲ (β) ϗ Ἀαρὰ (γ) Καὶ Νωὰ (δ) Ῥαφὴ (ε) Ἀρὲδ, (ζ) Ἀβισουὲ, (η) Μααμὰν, Καὶ Γηρὰ, ϗ Σωφὰν, ϗ Ἀχιρὰμ, ϗ Ἰωΐμ. Οὗτοι (θ) Ὠδ, (ι) Μαναχαθὶ, (κ) ἴσλααμ, (λ) Ἰαχιχάδ. (μ) Σααρὴμ (ν) Ὠσὶμ ϗ τὴν Βααρὰ (ξ) Ἰωβὰβ, (ο) Μωσὰ, (π) Μελχὰμ, (ρ) Ἰεοὺς, (σ) Σεβιὰ, (τ) Ὠσὶμ (υ) Ἀβιτὼβ, (φ) Ἀλφαὰ, (χ) ϗ Μισαὰλ, (ψ) Ὠνὼ, (ω) Λὼδ, (α) Βαριγὰ, (β) Ἀλὰμ, (γ) οἱ ἀδελφοὶ (δ) Ἰαριμοὺθ, Καὶ Ἀζαβαδία, ϗ Ἀρὼδ, ϗ Ὠδὲρ, (ε) Ἐσφὰκ, ϗ Ἰωαχὰ, ϗ Ἰεζιὰ, υἱοὶ Βαριγά. (ζ) Ἰεσαμαρὶ, ϗ Ἰεζλία, (η) Ζεχρὶ, (θ) Ἐλιωηναΐ, ϗ Σαλθὶ, Ἐλιηλὶ, (ι) Βαριγὰ, ϗ Βαραΐα, (κ) Σαμαΐ. Καὶ Ἐσφὰν, (λ) Ζοχρὶ, (μ) Ἀηλὰμ, ϗ Ἀναθωθιὰ, Καὶ Ἀθεὶν, καὶ (ω) Ἰεφαδία, (ν) Σαμσαρία, ϗ Σααρία, ϗ Γοθολίας, (ξ) Ἠλιὰ, (ο) υἱοὶ Ἰερμάμ. (π) ἀρχηγοὶ (ρ) τῇ γυναικὶ (σ) Μααχά. Καὶ υἱὸς αὐτῇ πρωτότοκος

CAP. VIII.

ET Benjamin genuit Bale primogenitum suum, & Asbel secundum, 1
Aara tertium, Noa quartum, & Rapha quintum. Et fuerunt filii Bale; 2 3
Adir, & Gera, & Abiud. Et Abessue, & Noama, (a) & Achia: Et Ge- 4 5
ra, & Sephupham, & Uram. Hi filii Aod: hi sunt principes patriarum 6
habitantibus Gabee. Et transtulerunt eos in Machanathi. Et Nooma, & 7
Achia, & Gera: hic (b) Ieglaam: & genuit Aza, & Iachicho. Et Sa- 8
arin genuit in campo Moab, postquam ipse dimisit Osin, et Baada (c) uxo-
rem suam. Et genuit ex Ada uxore sua Jolab, & Sebia, & Misa, & 9
Melchas, Et Jebus, & Zabia, & Marma. Hi principes patriarum. Et 10 11
(d) de Osin genuit Abitol, & Alphaal. Et filii Alphaal; Obed, Misaal, 12
Semmer. Hic ædificavit Onan, & Lod, & pagos ejus. Et Beria, & Sa- 13
ma: hi principes patriarum, habitantibus Ælam: & hi persequuti sunt
eos, qui habitabant Geth. Et (e) frater ejus Sosec, & Arimoth, Et Za- 14 15
badia, & Ored, & Eder, Et Michael, & Jespha, & Joda, filii Beria. 16
Et Zabadia, & Mosollam, & Azaci, & Abar, Et Isamari, & Jezlias, et 17 18
Jobab, filii Eliphaal. Et Jacim, & Zachri, & Zabdi, Et Elionai, et Sa- 19 20
lathi, et Elieli, Et Adaia, et Baraia, et Samarath, filii Samaith. Et Jes- 21 22
phan, et Obed, et Eleel, Et Abdon, et Zechri, et Anan, Et Anania, et Am- 23 24
bri, et Ælam, et Anathoth, Et Jathin, et Jephadias, et Phanuel, filii 25
Sosec. Et Samsari, et Saarias, et Gotholia, Et Jarasia, et Eria, et Ze- 26 27
chri (f) filius Iroam. Hi principes patriarum secundum generationes 28
suas: principes hi habitârunt in Hierusalem. Et in Gabaon habitavit (g) pa- 29
ter Gabaon: et nomen uxori ejus, Moacha.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 31 * وبنو اسير * يمنا * واسوا * واسوي * وبرياعا * وسراح اختهم * وبنو برياعا * حافار * وميخاييل
32 33 هو ابو برزيات * واحفر اولد بالط * وسامير * وحوثام * وايسوع اختهم * وبنو بالط * اراح *
حانانييل **

* Filii Asiris, Jemna, Asua, Asui, Barjaa, & Serab soror eorum. Filii Barjaæ, Habar, & Michael qui fuit pater Barziathæ. Abbar genuit Baletum, Semirum, Hothamum, & Jesuam sororem eorum. Filii Baleti, Arab, Hananael, 30 31 32 33

40 * هاولاء كلهم بنو اسير روساء بيت اباىهم * وعددهم سته وعشرون الفا *

* Omnes isti sunt filii Asiris, principes familiarum suarum paternarum: quorum numerus erat viginti sex millium, 40

* الفصل الثامن *

1 2 * وبنيامين اولد بالع بكره * واحابر * واشكول * والغار * والنعمن * واحي * واروس *
3 4 واميم * واحسيم * وادار * وصار لبالع بنين * وهم افواد * واعرا * وافيهود * وافيسع *
5 6 ونعمن * واحيا * وسافيم * وحوفيم * واحيرام * وهاولاء بنوا افيهود الروساء على جميعهم *
ودخلوا الي برية نعمن **

CAP. VIII.

* BEnjamin autem genuit Balaum primogenitum suum, & Ababerem, Escholem, Gharem, Naamanem, Achium, Arusum, Amtimum, Abisimum, & Adarem. Balaus habuit filios, & sunt Aphuad, Agra, Abibud, Abisaa, Naaman, Abia, Saphim, Hophim, & Abiram. Hi sunt autem filii Abibudis principes omnium, & hi ingressi sunt desertum Naamanem. 1 2 3 4 5 6

9 10 * واولد افيهود من حرس امراته ليوباب * لصافيا * ولملكوم * ايوب * ولمناسا * ولساريا *
11 12 وليرمانا * ولياصيفس * هاولاء بنو ريس الاباء * محسيم اولد لحاطوف * ولاليفاع * وبنو
13 اليفاع * عوبير * ومسلم * وسامير * وهو الذي بنى لابوب * ولاليود * ومناها * وصاروا روساء
14 15 امه اباىهم * لانهم جلسوا في غزه * وسيساف * ويرموث * ورافديا * وعازور * وعادي
16 * ومانحيل * ونسيفي * وعبرون * وزبري **

* Genuit inquam Abibud ex Harase uxore sua, Jobabum, Sebiam, Malchiamum, Jobum, Manassem, Sariam, Jermanam, & Jasibasum: hi sunt filii principis patrum. Mabsim genuit Chatobum, et Eliphagbum. Filii Eliphagbi, Obir, Maslam, et Samir (atque is est qui ædificavit Abubem, et Eliudem, earumque suburbia,) Factique sunt principes gentis patrum suorum; habitaverunt enim in Gaza. Sisac autem, et Jermoth, Zebadia, Azur, Adi, Menachel, Nesiphi, Ebron, Zabri. 9 10 11 12 13 14 15 16

24 25 * وحاناني * وحانينيا * وعولام * وعاناثوث * وفريا * وفينائيل * بنو سيساف * وسمريا **

* Hanani, Hanania, Ælam, Anathoth, Pharia, et Phinael, filii Sisac, et Samariæ: 24 25

28 29 هم روساء بيت اباىهم ونسلهم * وهم قعدوا باوروشليم ابتداء * وفي جبعون قعد ابو جبعون *
واسم امراته معكا *

Isti primores familiæ suæ paternæ, stirpisque suæ, commorati sunt initio in Jerusalem. In Gabaone verò habitavit pater Gabaonis: et nomen uxoris ejus, Maacha. 28 29

genuit Michloth Et .Zecher & ,Achio & ,Ghedor Et .Nadab & ,Bahal & ,Chis & ,Sur & ; Habdon primogenitus ejus filius Et
31 30 ובנו הבכור עבדון וצור וקיש ובעל ונדב: וגדור ואחיו וזכר: ומקלות הוליד
32 genuit Ner Et .suis fratribus cum Jerusalaim in habitaverunt suorum fratrum regione è isti etiam Et .Simeah
33 את־שמאה ואף המה נגד אחיהם ישבו בירושלם עם־אחיהם: ונר הוליד
.Esbahal & ,Abinadab & , Malchisuah & ,Jehonathan genuit Saul & : Saul genuit Chis & : Chis
את־קיש וקיש הוליד את־שאול ושאול הוליד את־יהונתן ואת־מלכי־שוע ואת־אבינדב ואת־אשבעל:
.Achaz & ,Taareah & ,Melech & ,Pithon : Michah filii Et .Michah genuit Meribbahal & : Meribbahal ,Jehonathan filius Et
35 34 ובן־יהונתן מריב בעל ומריב בעל הוליד את־מיכה: ובני מיכה פיתון ומלך ותארע ואחז:
.Mosa genuit Zimri Et .Zimri & ,Hazmaveth & ,Halemeth genuit Jehohaddah & :Jehohaddah genuit Achaz Et
36 ואחז הוליד את־יהועדה ויהועדה הוליד את־עלמת ואת־עזמות ואת־זמרי וזמרי הוליד את־מוצא:
ista & ; filii sex Asel ipsi Et .ejus filius Asel , ejus filius Elhasah , ejus filius Raphah : Binha genuit Mosa Et
38 37 ומוצא הוליד את־בנעא רפה בנו אלעשה בנו אצל בנו: ולאצל ששה בנים ואלה
.Asel filii isti omnes .Chanan & ,Hobadiah & ,Sehariah & , Ismahel & ; ejus primogenitus Hazricham : eorum nomina
שמותם עזריקם בכרו וישמעאל ושעריה ועבדיה וחנן כל־אלה בני אצל:
viri Ulam filii fuerunt Et .tertius Eliphelet & ,secundus Jehus ,ejus primogenitus Ulam : ejus fratris Hesech filii Et
40 39 ובני עשק אחיו אולם בכורו יעוש השני ואליפלט השלשי: ויהיו בני־אולם אנשים
.Binjamin filiis de isti Omnes .quinquaginta & ,centum ,filiorum filios & ,filios multiplicantes & ,arcum tendentes robore fortes
גברי־חיל דרכי קשת ומרבים בנים ובני בנים מאה וחמשים כל־אלה מבני בנימן:

CAP. IX. ט

Babel in sunt translati ,Jehudah & : Israel regum libro *super* scripti ipsi ecce & ; *sunt genealogizati* Israel omnis Et
1 וכל־ישראל התיחשו והנם כתובים על־ספר מלכי ישראל ויהודה הגלו לבבל
.Nethinim & ,Levitæ , sacerdotes , Israel ,suis urbibus in sua possessione in qui primi *habitantes* Et .*sua prævaricatione in*
2 במעלם: והיושבים הראשנים אשר באחזתם בעריהם ישראל הכהנים הלוים והנתינים:
,Hammihud filius Huthai .Menasseh & ,Ephraim filiis de & ; Binjamin filiis de & ,Jehudah filiis de habitaverunt Jerusalaim in Et
4 3 ובירושלם ישבו מן־בני יהודה ומן־בני בנימן ומן־בני אפרים ומנשה: עותי בן־עמיהוד
filiis de Et .ejus filii & ,primogenitus Hasaiah Siloni de Et .Jehudah filii Peres filiis de , Bani filii ,Imri filii ,Homri filii
6 5 בן־עמרי בן־אמרי בן־בנימן בני־פרץ בן־יהודה: ומן־השילוני עשיה הבכור ובניו: ומן־בני־
.Hasenuah filii , Hodaviah filii ,Mesullam filius Sallu ,Binjamin filiis de Et .nonaginta & ,sexcenti eorū fratres & ,Jehuel ,Zerach
7 זרח יעואל ואחיהם שש־מאות ותשעים: ומן־בני בנימן סלוא בן־משלם בן־הודויה בן־הסנאה:
eorū fratres Et .Ibnijah filii , Rehuel filii ,Sephathiah fili⁹ Mesullam & ;Michri filii Huzzi fili⁹ Elah & :Jerocham fili⁹ Ibneiah Et
9 8 ויבניה בן־ירחם ואלה בן־עזי בן־מכרי ומשלם בן־שפטיה בן־רעואל בן־יבניה: ואחיהם
.suorū patrū domū *ad patrum capita* viri isti Omnes .sex & , quinquaginta & , nongenti ,suas generationes per
לתלדותם תשע מאות וחמשים וששה כל־אלה אנשים ראשי אבות לבית אבתיהם:
filii ,Meraioth filii ,Sadoc filii ,Mesullam filii ,Chilchijah fili⁹ Hazariah Et .Jachin & ,Jehojarib & ,Jedahiah sacerdotibus de Et
11 10 ומן־הכהנים ידעיה ויהויריב ויכין: ועזריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־מריות בן־
filii , Hadiel filius Mahasai & : Malchijah filii ,Paschur filii ,Jerocham filius Adaiah Et .Dei domus ducis Achitub
12 אחיטוב נגד בית האלהים: ועדיה בן־ירחם בן־פשחור בן־מלכיה ומעשי בן־עדיאל בן־
.Immer filii ,Mesillemith filii ,Mesullam filii ,Jachzerah
יחזרה בן־משלם בן־משלמית בן־אמר:

Versio VULG. LAT.

Filiúsque ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Nadab. 30 Gedor quoque, & Ahio, & Zacher, & 31 Macelloth. 32 Et Macelloth genuit Samaa: habitaveruntque ex adverso fratrū suorum in Jerusalē cum fratribus suis. 33 Ner autē genuit Cis, & Cis genuit Saul. Porrò Saul genuit Jonathan, & Melchisua, & Abinadab, & Esbaal. 34 Filius autem Jonathan, Meribbaal: & Meribbaal genuit Micha. 35 Filii Micha; Phithon, & Melech, & Tharaa, & Ahaz. 36 Et Ahaz genuit Joada: & Joada genuit Alamath, et Azmoth, & Zamri: porrò Zamri genuit Mosa, 37 Et Mosa genuit Baana, cujus fili⁹ fuit Rapha, de quo ortus est Elasa, qui genuit Asel. 38 Porrò Asel sex filii fuerunt his nominibus, Ezricam, Bocru, Ismael, Saria, Obdia, & Hanan: omnes hi filii Asel. 39 Filii autē Esec fratris ejus; Ulam primogenitus, & Jehus secundus, & Eliphalet tertius. 40 Fueruntq; filii Ulam viri robustissimi, et magno robore tendentes arcum: et multos habentes filios ac nepotes, usque ad centum quinquaginta. Omnes hi, filii Benjamin.

CAP. IX.

1 UNiversus ergò Israel dinumeratus est: & summa eorum scripta est in libro Regum Israel, & Juda: translatique sunt in Babylonem propter delictum suum. 2 Qui autem habitaverunt primi in possessionibus, & in urbibus suis; Israel, & Sacerdotes, & Levitæ, & Nathinæi. 3 Commorati sunt in Jerusalem de filiis Juda, & de filiis Benjamin, de filiis quoque Ephraim, & Manasse. 4 Othei filius Ammiud, filii Amri, filii Omrai, filii Bonni, de filiis Phares filii Juda. 5 Et de Siloni; Asaia primogenitus, & filii ejus. 6 De filiis autem Zara; Jehuel, et fratres eorum, sexcenti nonaginta. 7 Porrò de filiis Benjamin; Salo filius Mosollam, filii Oduia, filii Asana: 8 Et Jobania filius Jeroham: et Ela filius Ozi, filii Mochori: et Mosollam filius Saphatiæ, filii Rahuel, filii Jebaniæ, 9 Et fratres eorum per familias suas, nongenti quinquagintasex. Omnes hi, principes cognationum per domos patrum suorum. 10 De sacerdotibus autem; Jedaia, Joiarib, et Jachin: 11 Azarias quoque filius Helciæ, filii Mosollam, filii Sadoc, filii Maraioth, filii Achitob, pontifex domûs Dei. 12 Porrò Adaias filius Jeroham, filii Phassur, filii Melchiæ: et Maasai filius Adiel, filii Jezra, filii Mosollam, filii Mosollamith, filii Emmer.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 Filius ejus primogenitus, Ebron, tum Cis, Balaa, Nadab, 31 Gud, Ahib, Izabar, & Macloth. 32 Macloth genuit centum; & hi quoque habitabant è regione fratrum suorum in Jerusalem. 33 Præterea Mir genuit Cis, Cis genuit Saulem, Saul genuit Jonathanem, Malchisuem, Jasui, & Esbosulem. 34 Filius autem Jonathanis claudus erat pedibus. Jasui filium habuit Merabeelem, & Merabeel genuit Micham. 35 Filii Michæ, Pethion, Melech, Taraa, Ahor, & Aran. 36 Merabeel quoque genuit Jehujadaum, Jehujadaa genuit Almoth, & Azmoth, & Zamri: Zamri verò genuit Mosiam: 37 Mosia genuit Chenaniam, Chenania genuit Zopham; hujus filius Elasa, hujus filius Asal. 38 Asal sex habuit liberos; Azri primogenitus ejus, Cim secundus, Ismael tertius, tum Seadia, Obadia, & Hanan: hi sunt omnes filii Asalis. 39 Filii verò Esiki fratris ejus, Ulam primogenitus ejus, Jëus secundus, Eliphelet tertius. 40 Filii Ulami erant viri robustissimi, tenentes arcum: et ipsi docebant filios ac nepotes suos centum quinquaginta: omnes isti ex tribu filiorum Benjamin.

CAP. IX.

1 MAchinati sunt autem omnes filii Israelis & filii Juda iniquitatem, ii qui migraverunt in Babelem propter iniquitatem suam: 2 Qui priùs sedebant in hæreditate & in civitatibus suis, Israel, sacerdotes, Levitæ, & advenæ. 3 In Jerusalem enim habitabant ex Judæis, Benjaminitis, Aphremitis, & Manassitis; 4 Zeüri filius Amihud, filii Aamri, filii Emri, filii Benjamin, filiorum Phares, filiorum Judæ. 5 Item è regione Silonæa, Asaia primogenit⁹ ej⁹, & Basia frater ipsius. 6 Et è filiis Zarahi, Javael, & fratres eorum sexcenti nonaginta. 7 E filiis verò Benjaminis, Salu filius Maslami, filii Hadiæ, filii Jahbanæ; 8 Et Jochania filius Jarhumi: hi sunt filii Azi filii Machir. Præterea Maslam filius Arubelis filii Ichaniæ, 9 Et fratres eorum per generationes suas, nongenti nonaginta novem: omnes isti viri valentes robore, centuriones, per familias suas. 10 Item è sacerdotibus, Jonadab, Jodaa, Zachim, 11 Azaria fili⁹ Helciæ, filii Maslam, filii Sadoc, filii Maru, filii Ahitob cujus domus sita erat ex adverso domûs Domini. 12 Et Azaria filius Jarhum, filii Phashur, filii Malachiæ: & Mansi filius Odiaelis, filii Johanan, filii Maslam, filii Masdaoth, filii Amar:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ὁ ὑὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, ϗ (τ) Σοὺρ, ϗ Κὶς, ϗ Βααλ, (υ) καὶ Ναδὰβ, ϗ Νὴρ,
31 32 Καὶ Γεδοὺρ, ϗ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ϗ Ζακχοὺρ, ϗ Μακελώθ. Καὶ Μακελὼθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά. καὶ
33 γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ Νὴρ
ἐγέννησε τὸν Κὶς, ϗ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, ϗ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, ϗ τὸν Μελχισουὲ, ϗ
34 τὸν Ἀμιναδὰβ, ϗ τὸν (φ) Ἀσαβάλ. Καὶ ὑὸς Ἰωνάθαν (χ) Μεριβαάλ. ϗ (ψ) Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν
35 36 Μιχά. Καὶ ὑοὶ Μιχὰ, Φιθὼν, ϗ (ω) Μελὰχ, ϗ Θαρὰχ, ϗ Ἀχάζ. Καὶ Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν (α)
Ἰαδά. ϗ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν (β) Σαλαμαὰθ, ϗ τὸν Ἀσμὼθ, ϗ τὸν (γ) Ζαμβεί. ϗ Ζαμβεὶ ἐγέν-
37 νησε τὸν Μαισά. Καὶ Μαισὰ ἐγέννησε τὸν Βαανά· Ῥαφαΐα ὑὸς αὐτοῦ, (δ) Ἐλασὰ ὑὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ
38 ὑὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ ὑοί· ϗ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ (ε) πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ
39 Ἰσμαὴλ, καὶ Σαραΐα, ϗ Ἀβδία, ϗ (ζ) Ἀνὰν, ϗ Ἀσά. πάντες οὗτοι ὑοὶ Ἐσήλ. Καὶ ὑοὶ (η) Ἀσὴλ
40 ἀδελφοῦ αὐτοῦ, (θ) Αἰλὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ (ι) Ἰὰς ὁ δεύτερος, ϗ Ἐλιφαλὲτ ὁ τρίτος. Καὶ ἦσαν
ὑοὶ (κ) Αἰλὰμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, ϗ πληθύνοντες ὑοὺς ϗ ὑοὺς τῶν ὑῶν, (λ) ἑκατὸν
πεντήκοντα. πάντες οὗτοι ἐξ ὑῶν Βενιαμίν.

Et filius ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Nadab, 30
& Ner, Et Gedur, & (b) frater ejus, & Zachur, & Maceloth. Et 31 32
Maceloth genuit Samaa: & quidem hi è regione fratrum ſuorum habitarunt in Hieruſalem cum fratribus ſuis. Et Ner genuit Cis: & Cis 33
genuit Saul: & Saul genuit Jonathan, & Melchiſue, & Aminadab, &
Aſabal. Et filius Jonathan Meribaal: & Meribaal genuit Micha. 34
Et filii Michæ; Phithon, et Melach, & Tharach, et Achaz. Et Achaz 35 36
genuit Jada. Et Jada genuit Salaimath, & Aſmoth, et Zambri. Et Zambri genuit Meſa. Et Meſa genuit Baana: Raphæa filius ejus, Elaſa fi- 37
lius ejus, Eſel filius ejus. Et Eſel ſex filii: & hæc nomina eorum; 38
Ezricam primogenitus ejus, & Iſmael, & Saraia, & Abdia, & Anan,
& Aſa: omnes hi filii Eſel. Et filii Aſel fratris ejus; Ælam primo- 39
genitus ejus, & Jas ſecundus, & Eliphalet tertius. Et fuerunt filii
Ælam viri fortes potentiâ, tendentes arcum, & multiplicantes filios, & 40
filios filiorum, centum quinquaginta. Omnes hi ex filiis Benjamin.

MS. A. (τ) Ἰσοὺρ, (υ) καὶ Νὴρ, ϗ Ναδὰβ, Καὶ Γεδοὺρ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Ζακχοὺρ, ϗ Μακελώθ. * ἐγέννησεν τὸν Σαμεά. ϗ οὗτοι (φ) Ἰεβαάλ. (χ) Μεφιβαάλ. (ψ) Μεφιβαὰλ (ω) Μηλὼθ, καὶ Θαρεὲ, ϗ Χααζ. Καὶ Χαὰζ (α) Ἰωιαδά. ϗ Ἰωιαδὰ (β) Γαλεμαὲθ, (γ) Ζαμεί. ϗ Ζαμεὶ (δ) Ἐλεασὰ (ε) ὁ πρωτότοκος (ζ) Ἀνάν. πάντες (η) Ἐσελὲκ τοῦ ἀδελφοῦ (θ) Οὐλὰμ ὁ πρωτότοκος (ι) Ἰδιὰς (κ) Οὐλὰμ (λ) ἑκατὸν ἐνενήκοντα.

ΚΕΦ. Θʹ.

1 ΚΑὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν· ϗ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ
2 ϗ Ἰούδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, Καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον
3 ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, ϗ οἱ δεδομένοι. Καὶ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ κατῴκησαν ἀπὸ τῶν ὑῶν Ἰούδα, ϗ ἀπὸ τῶν ὑῶν Βενιαμὶν, ϗ ἀπὸ τῶν ὑῶν Ἐφραὶμ, καὶ
4 (α) Μανασσῆ. Καὶ Γωθὶ, ϗ ὑὸς Σαμιοὺδ, ὑοῦ (β) Ἀμεὶ, ὑοῦ Ἀμβραὶμ, ὑοῦ Βουνὶ, ὑοῦ ὑῶν Φαρὲς,
5 6 ὑοῦ Ἰούδα. Καὶ (γ) ἐκ τῶν Σηλωνὶ, Ἀσαΐα πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ (δ) οἱ ὑοὶ αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ὑῶν Ζα-
7 ρὰ, Ἰεήλ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι ϗ (ε) ἐννενήκοντα. Καὶ ἐκ τῶν ὑῶν Βενιαμὶν (ζ) Σαλὼμ ὑὸς
8 Μοσολλὰμ, ὑοῦ Ὠδουΐα, ὑοῦ (η) Ἀσινοῦ, Καὶ (θ) Ἰεμναὰ ὑὸς Ἰεροβοὰμ, καὶ Ἠλώ· οὗτοι ὑοὶ Ὀζὶ ὑ-
9 οῦ Μαχίρ· ϗ Μοσολλὰμ ὑὸς Σαφατία, ὑοῦ Ῥαγουὴλ, ὑοῦ (ι) Ἰεμναΐ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ
γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντηκονταέξ, πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐ-
10 11 τῶν. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, Ἰωδαὲ, ϗ (κ) Ἰωαρὶμ, ϗ Ἰαχὶν, Καὶ (λ) Ἀζαρία ὑὸς Χελκία, ὑοῦ Μοσολ-
12 λὰμ, ὑοῦ Σαδὼκ, ὑοῦ (μ) Μαραϊὼθ, ὑοῦ Ἀχιτὼβ (ν) ἡγουμένου οἴκου τοῦ Θεοῦ, Καὶ (ξ) Ἀδαΐα ὑὸς Ἰ-
ραὰμ, ὑοῦ Φασχὼρ, ὑοῦ (ο) Μελχία, ϗ Μαασαία ὑὸς Ἀδιὴλ, ὑοῦ (π) Ἐζιρά, ὑοῦ Μοσολλὰμ, ὑοῦ (ρ) Μα-
σελμὼθ, ὑοῦ Ἐμμήρ,

CAP. IX.

ET omnis Iſrael (a) computatio eorum: & hi deſcripti in libro regum 1
Iſrael, & Juda, cum iis qui tranſlati ſunt in Babylonem in ſuis iniqui-
tatibus, Et qui habitabant anteà in poſſeſſionibus eorum (b) in civi- 2
tatibus Iſrael, ſacerdotes, Levitæ, et dediti. Et in Hieruſa- 3
lem habitaverunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin, et de filiis
Ephraim, et Manaſſe. (c) Et Gnothi, et filius Samiud, filii Amri, filii 4
Ambraim, filii Buni, (d) filii filiorum Phares, filii Juda. Et de iis qui 5
Seloni; Aſaia primogenitus ejus, et filii ejus. De filiis Zaræ; Jeel, et 6
fratres (e) eorum ſexcenti et nonaginta. Et de filiis Benjamin; Salom 7
filius Moſollam, filii Oduia, filii Aſinu. Et Jemnaa filius Hieroboam, 8
et Elo. Hi filii Ozi, filii Machir. Et Moſollam filius Saphatia filii Ra-
guel, filii Jemnai, Et fratres eorum ſecundùm generationes ſuas, nongen- 9
ti quinquaginta ſex: omnes (f) viri principes patriarum ſecundùm domos
patriarum ſuarum. Et de ſacerdotibus; Jodae, et Joarim, et Jachin, Et 10 11
Azaria filius Chelciæ, filii Moſollam, filii Sadoc, filii Maraioth, filii Achi-
tob (g) ducis domûs Dei. Et Adaia filius Iraam, filii Phaſchor, filii Mel- 12
chiæ: et Maaſæa filius Adiel, filii Ezira, filii Moſollam, filii Maſelmoth,
filii Emmer:

MS. A. (α) Μανασσῆ. Γωθὶ ὑὸς Ἀμιούδ, (β) Ἀμρὶ ὑοῦ ὑῶν Φαρὲς, (γ) ἀπὸ τοῦ Σηλωνὶ, Ἀσὰ ὁ πρωτότοκος (δ) ὑοὶ αὐτοῦ. (ε) ἐνενήκοντα. (ζ) Σηλὼ (η) Ἀσανουά, (θ) Ἰεβναὰ ὑὸς Ἱερὰμ, ϗ Ἠλὰ ὑὸς Ὀζὶ, ὑοῦ Μοχρί· ϗ Μασελλὰμ (ι) Ἰεβαναΐ, (κ) Ἰωαρείβ, (λ) Ἀζαρίας ὑὸς Χελκίου, (μ) Μαριὼθ, (ν) ἡγούμενος (ξ) Σαδίας ὑὸς Ἰεραὰμ, (ο) Μηχίου, ϗ Μασαὶ (π) Ἰεζρίου, (ρ) Μοσολλαμὼθ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

30 31 * وابنه بكره عبرون * وقيس * وبالاع * وناداف * وعاواد * واحياف * وارفاد * ومقلاووث
32 33 * ومقلاووث اولد سمايه * وهم ايضا كانوا يسكنون تحادي اخوتهم في يروسليم * ونير اولد
34 قيس * وقيس اولد ساوول * ساوول اولد يوناتان * ولماليكسوع * ولياسوي * ولاسوبال * وابن
يوناتان مفيبست كان اعرج برجليه * ولياسوي كان له ابنا اسمه مرباعل * ومرباعل اولد ميخا
35 36 * وبنو ميخا * فيثون * واملخ * وترع * واحور * واران * ومرباعيل اولد ياهوداع * وياهوداع اولد
37 لعلموث * ولعزموث * ولزمري * وزمري اولد اموصيا * اموصيا اولد احنعيا * احنعيا اولد ارفا *
38 والعسا ابنه واصل * واصل ابنه صار له ستة بنين * عزري * قيم * اسمعيل * سعديا * عوفديا *
39 40 حنان * هاولاء كلهم بنو اصل * وبنو اعساف اخيه * اولام * يوعس * واليفلط * وكان بنو اولام رجالا
جبابرة يرمون بالقسي * وكانوا يعلمون بنيهم وبني بنيهم مائة وخمسين * هاولاء من سبط
بنيامين *

Hujus filius primogenitus fuit Ebron, & 30
Cis, Balaa, Nadab, Gavad, Abiab, Ezbad, 31
& Maclaoth. Maclaoth autem genuit Se- 32
majam: & hi quoque habitabant ex ad-
verſo fratrum ſuorum in Jeruſalem. Ner 33
genuit Ciſum, Cis genuit Saulem, Saul ge-
nuit Jonathanem, Melechſuam, Jaſiu, et
Aſubalem. Mephibbeſeth verò filius Jo- 34
nathanis claudus erat pedibus ſuis. Jeſiu
etiam filium habuit nomine Merobbaalem,
Merobbaal genuit Micham. Filii Michæ, 35
Pethion, Amlech, Taraa, Abor, & Aran.
Merobbael etiam genuit Jehudaam, Je- 36
hudaa genuit Almothem, Azmothem, &
Zamri: Zamri genuit Amoſiam, Amòſia 37
genuit Achnaijam, Achnaija genuit Ar-
pham, cujus filius Elaaſa, & Aſal: Hu-
jus filius Aſal ſex habuit filios, nempe 38
Azri, Cimum, Iſmaelem, Saadiam, Oba-
diam, Hananem: hi omnes filii Aſalis.
Filii Aſacis fratris ejus, Ulam, Jubas, & 39
Eliphelet. Fuerunt autem filii Ulami, viri 40
fortiſſimi, jaculantes arcubus: docebantq;
filios ac nepotes ſuos centum quinqua-
ginta: iſti erant ex tribu Benjamin.

* الفصل التاسع *

1 2 * وفكر عليهم بنو اسرائيل الشر * وهولاء هم الذين دخلوا الى بابل في نفاقهم * وكانوا يسكنون
3 اولا في ميراثهم وفي ضياعهم * اسرائيل وايمة ولاويون ومجاورون * في يروسليم كانوا يقعدون *
4 من بني يهودا * ومن بني بنيامين * ومن بني افرام * ومن بني منسا * وراعورا بن عميهود * بن
5 عمري * بن ماري * بن بنيامين * وبني فارص * بني يهودا * من بلد سلونيا جبابرة ابكاره *
6 7 وبصيا اخوه * ومن بني زارح * ياعويل * واخوتهم ستماية وتسعون * ومن بني بنيامين * سالوا
8 بن مسلم * بن يهودا * بن يهفنيا * ويوحنيا بن اروحم * هاولاء بنو عازي * بن ميخار * ومسلم بن
9 ارعوفال * بن يوحنيا * واخوتهم وجماعتهم تسع مائة وتسع وتسعون * كلهم رجال اقوياء روساء
10 11 مبين لامهم * ومن الايمة يوناداب * ويوداع * وياكم * وعازريا بن حلقيا * بن مسلم * بن
صادوق * بن مروا * بن حاطب الذي كان مسكنه تحادي مسكن بيت المقدس
12 * وعازريا بن ياروحام * بن فاسهور * بن ملكيا * ومنازي بن عوديال * بن يوحنا * بن مسلم
بن ماسوراث * بن امير *

CAP. IX.

COmmenti ſunt autem in ſeipſos filii 1
Iſraelis malum: atque hi ſunt qui Babe-
lem ſunt ingreſſi propter ſcelus ſuum, Qui 2
priùs habitabant in poſſeſſione ſua & in
civitatibus ſuis. Iſrael, ſacerdotes, Levi-
tæ, & accolæ In Jeruſalem reſidebant, è 3
Judæis, è Benjaminitis, ex Aphremitis, &
ex Manaſſitis: Et Zaura filius Ammihu- 4
dis, filii Amri, filii Mari, filii Benjamin,
filiorum Phares, filiorũ Judæ E regione 5
Seloniæ, robuſtiſſimorum inter primogeni-
tos ejus: tum Baſia frater ejus. Item 6
è filiis Zarahi, Javel, & fratres eorum
ſexcenti nonaginta. Et è filiis Benja- 7
min, Salu filius Maſlami, filii Judæ, fi-
lii Jabbaniæ: Et Jochania filius Aru- 8
hami: hi ſunt filii Azi filii Michris.
Item Maſlam filius Arubelis filii Jocha-
niæ: Et fratres eorum, quorum ſumma 9
erat nongentorum nonaginta novem: omnes
viri fortiſſimi, duces centum militũ per
gentes ſuas. E ſacerdotibus autem, Jo- 10
nadab, Jodaa, Jachim, Et Azaria 11
filius Heleciæ, filii Maſlami, filii Sado-
ci, filii Maru, filii Chatebis, cujus ha-
bitaculum erat è regione domûs Sanctu-
arii. Deinde Azaria filius Jeroha- 12
mi, filii Phaſchuris, filii Malachiæ, &
Manzi filius Odielis, filii Johannis fi-
lii Maſlami, filii Maſuratha, filii A-
meris:

ſervitii opere robore fortes ;ſexaginta & ,ſeptingenti & ,mille *ſuorum patrum* domum per *capita* eorum fratres Et
13 וַאֲחֵיהֶם רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים גִּבּוֹרֵי חֵיל מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת
Bachbacchar Et .Merari filiis de Chaſabiah filii ,Hazricham filii ,Chaſub filius Semahajah ; Levitis de Et .Dei domus
15 14 בֵּית־הָאֱלֹהִים׃ וּמִן־הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן־חַשּׁוּב בֶּן־עַזְרִיקָם בֶּן־חֲשַׁבְיָה מִן־בְּנֵי מְרָרִי׃ וּבַקְבַּקַּר
:Jeduthun filii ,Ghalal filii ,Semahajah filius Hobadiah Et .Aſaph filii ,Zichri filii,Michah filius Matthaniah & ,Ghalal & ,*artifex*
16 חֶרֶשׁ וְגָלָל וּמַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא בֶּן־זִכְרִי בֶּן־אָסָף׃ וְעֹבַדְיָה בֶּן־שְׁמַעְיָה בֶּן־גָּלָל בֶּן־יְדוּתוּן
,Talmon & ,Haccub & ,Sallum ,janitores Et .Netophathi villis in *habitantis* ,Elchanah filii , Aſa filius , Berechiah &
17 וּבֶרֶכְיָה בֶּן־אָסָא בֶּן־אֶלְקָנָה הַיּוֹשֵׁב בְּחַצְרֵי נְטוֹפָתִי׃ וְהַשֹּׁעֲרִים שַׁלּוּם וְעַקּוּב וְטַלְמֹן
filiorum turmas per janitores ipſi ,orientem ad regis porta in huc uſque Et .*caput* Sallum eorũ fratres & ;Achiman &
18 וַאֲחִימָן וַאֲחֵיהֶם שַׁלּוּם הָרֹאשׁ׃ וְעַד־הֵנָּה בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ מִזְרָחָה הֵמָּה הַשֹּׁעֲרִים לְמַחֲנוֹת בְּנֵי
,*ſervitii* opus ſuper Corchitæ , ſui patris domũ per ejꝰ fratres & ,Corach filii ,Ebiaſaph filii , Choræ filius Sallum Et .Levi
19 לֵוִי׃ וְשַׁלּוּם בֶּן־קוֹרֵא בֶּן־אֶבְיָסָף בֶּן־קֹרַח וְאֶחָיו לְבֵית־אָבִיו הַקָּרְחִים עַל מְלֶאכֶת הָעֲבֹדָה
Elhazar filius Pinechas Et .introitus cuſtodes DOMINI *turmam ſuper* eorum *patres* & : tabernaculi liminum cuſtodes
20 שֹׁמְרֵי הַסִּפִּים לָאֹהֶל וַאֲבֹתֵיהֶם עַל־מַחֲנֵה יְהוָה שֹׁמְרֵי הַמָּבוֹא׃ וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
.*conventus tentorio* oſtii janitor Meſſelemiah filius Zechariah .eo cum DOMINI *facies ad* eos ſuper erat dux
21 נָגִיד הָיָה עֲלֵיהֶם לְפָנִים יְהוָה עִמּוֹ׃ זְכַרְיָה בֶּן מְשֶׁלֶמְיָה שֹׁעֵר פֶּתַח לְאֹהֶל מוֹעֵד׃
fundavit Ipſos .*eos genealogizando* ſuis villis cum Ipſi .duodecim & , ducenti liminibus in janitores *in* electi ii Omnes
22 כֻּלָּם הַבְּרוּרִים לְשֹׁעֲרִים בַּסִּפִּים מָאתַיִם וּשְׁנֵים עָשָׂר הֵמָּה בְחַצְרֵיהֶם הִתְיַחְשָׂם הֵמָּה יִסַּד
tentorii domo in DOMINI domus portis *ſuper* eorum filii & , ipſi Et .ſua fide in Videns Semuel & , David
23 דָּוִיד וּשְׁמוּאֵל הָרֹאֶה בֶּאֱמוּנָתָם׃ וְהֵם וּבְנֵיהֶם עַל־הַשְּׁעָרִים לְבֵית־יְהוָה לְבֵית־הָאֹהֶל
ſuis villis in eorum fratres Et .meridiem & ,aquilonem ,*mare* ,orientẽ ad , janitores erant *ventos* quatuor Ad .*cuſtodias ad*
25 24 לְמִשְׁמָרוֹת׃ לְאַרְבַּע רוּחוֹת יִהְיוּ הַשֹּׁעֲרִים מִזְרָח יָמָּה צָפוֹנָה וָנֶגְבָּה׃ וַאֲחֵיהֶם בְּחַצְרֵיהֶם
ipſi janitorum *potentes* quatuor *iſti* fide in Nam .eis cum tempus ad tempore de *dierum* ſeptimo in veniendo
26 לָבוֹא לְשִׁבְעַת הַיָּמִים מֵעֵת אֶל־עֵת עִם־אֵלֶּה׃ כִּי בֶאֱמוּנָה הֵמָּה אַרְבַּעַת גִּבֹּרֵי הַשֹּׁעֲרִים הֵם
quia ;*pernoctabant* Dei domus *circuitus* Et .Dei domus theſauros ſuper & ,cubicula ſuper erant Et .Levitæ
27 הַלְוִיִּם וְהָיוּ עַל־הַלְּשָׁכוֹת וְעַל־הָאֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וּסְבִיבוֹת בֵּית־הָאֱלֹהִים יָלִינוּ כִּי־
,ea inferebant numero in Quia .*ſervitii* vaſa ſuper ipſis ex Et .*mane ad mane ad &* *clave* ſuper ipſi Et .cuſtodia eos ſuper
28 עֲלֵיהֶם מִשְׁמֶרֶת וְהֵם עַל־הַמַּפְתֵּחַ וְלַבֹּקֶר לַבֹּקֶר׃ וּמֵהֶם עַל־כְּלֵי הָעֲבוֹדָה כִּי־בְמִסְפָּר יְבִיאוּם
,vinũ & ,ſimilam ſuper & ,*ſanctitatis* vaſa omnia ſuper & ,vaſa ſuper erãt conſtituti ipſis ex Et .ea educebant numero in &
29 וּבְמִסְפָּר יוֹצִיאוּם׃ וּמֵהֶם מְמֻנִּים עַל־הַכֵּלִים וְעַל כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְעַל־הַסֹּלֶת וְהַיַּיִן
Levitis de Mathithiah Et .aromatici unguenti unguentarii ſacerdotum filiis de Et .aromata & , thus & , oleum &
31 30 וְהַשֶּׁמֶן וְהַלְּבוֹנָה וְהַבְּשָׂמִים׃ וּמִן־בְּנֵי הַכֹּהֲנִים רֹקְחֵי הַמִּרְקַחַת לַבְּשָׂמִים׃ וּמַתִּתְיָה מִן־הַלְוִיִּם
ſuper ,eorũ fratribus de Chehathitarum filiis de Et .ſartaginum opus ſuper fide in , Corchitæ Sallum primogenitus ipſe
32 הוּא הַבְּכוֹר לְשַׁלֻּם הַקָּרְחִי בֶּאֱמוּנָה עַל מַעֲשֵׂה הַחֲבִתִּים׃ וּמִן־בְּנֵי הַקְּהָתִי מִן־אֲחֵיהֶם עַל־
.*ſabbatho ſabbatho* parandum ad ,diſpoſitionis panem
לֶחֶם הַמַּעֲרָכֶת לְהָכִין שַׁבַּת שַׁבָּת׃

Verſio VULG. LAT.

Fratres quoque eorum principes per familias ſuas, mille 13 ſeptingenti ſexaginta, fortiſſimi robore ad faciendũ opus miniſterii in domo Dei. De Levitis autem; Semeia filius 14 Haſſub, filii Ezricam, filii Haſebia, de filiis Merari. Bacbacar quoque carpentarius, & Galal, & Mathania filius 15 Micha, filii Zechri, filii Aſaph: Et Obdia filius Semeiæ, 16 filii Galal, filii Idithun: & Barachia filius Aſa, filii Elcana, qui habitavit in atriis Netophati. Janitores autem; 17 Sellum, & Accub, & Telmon, et Ahimam, & frater eorum Sellum princeps. Uſque ad illud tempꝰ, in porta regis ad 18 Orientem, obſervabant per vices ſuas de filiis Levi. Sellum verò filius Core, filii Abiaſaph, filii Core, cum fratribus 19 ſuis, & domo patris ſui, hi ſunt Coritæ ſuper opera miniſterii, cuſtodes veſtibulorum tabernaculi: & familiæ eorum per vices caſtrorum Domini cuſtodientes introitũ. Phinees autẽ filius Eleazari, erat dux eorum coram Dño. 20 Porrò Zacharias filius Moſollamia, janitor portæ tabernaculi 21 teſtimonii. Omnes hi electi in oſtiarios per portas, 22 ducenti duodecim: & deſcripti in villis propriis: quos conſtituerunt David, & Samuel Videns, in fide ſua, Tam ipſos, quàm filios eorum, in oſtiis domûs Domini, 23 & in tabernaculo, vicibus ſuis. Per quatuor ventos erant 24 oſtiarii: id eſt, ad Orientem, & ad Occidentem, & ad Aquilonem, & ad Auſtrum. Fratres autem eorum 25 in viculis morabantur, & veniebant in ſabbatis ſuis de tempore uſque ad tempus. His quatuor Levitis creditus 26 erat omnis numerus janitorum, & erant ſuper exedras, & theſauros domûs Domini. Per gyrum quoque 27 templi Domini morabantur in cuſtodiis ſuis: ut cùm tempus fuiſſet, ipſi manè aperirent fores. De horum genere 28 erant & ſuper vaſa miniſterii: ad numerum enim & inferebantur vaſa, & efferebantur. De ipſis, & qui credita 29 habebant utenſilia ſanctuarii, præerant ſimilæ, & vino, & oleo, & thuri, & aromatibus. Filii autem ſacerdotum 30 unguenta ex aromatibus conficiebant. Et 31 Mathathias Levites primogenitus Sellum Coritæ, præfectus erat eorum quæ in ſartagine frigebantur. Porrò 32 de filiis Caath fratribus eorum, ſuper panes erant propoſitionis, ut ſemper novos per ſingula ſabbata præpararent.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 ܘܐܚܝܗܘܢ ܪ̈ܫܐ ܕܒܝܬ ܐ̈ܒܗܘܗܝ. ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܥܒܕܝܢ *
14 ܒܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܡܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܚܣܘܡ. ܒܪ ܥܙܪܩܝܡ. ܒܪ ܚܫܒܝܐ. *ܘܡܢ
15 ܒܢ̈ܝ ܡܪܪܝ. ܝܪܚܘܡ ܒܪ ܚܕܘܫ. ܒܪ ܐܠܠ. ܡܬܢܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܒܪ ܙܒܕܝ. ܒܪ ܐܣܦ. *ܘܥܘܒܕܝܐ 16
ܒܪ ܫܡܥܝܐ. ܒܪ ܟܠܠ. ܒܪ ܝܪܬܘܢ. ܘܒܪܟܝܐ ܒܪ ܐܣܦ. ܒܪ ܚܠܩܢܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܪܡܬܐ.
17 18 * ܫܠܘܡ. ܘܝܥܩܘܒ. ܘܬܠܢ. ܘܚܡܢܘܢ. ܘܐܚܝܗܘܡ. ܘܫܠܘܡ. * ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܬܪܥܐ
19 ܡܕܢܚܝܐ ܕܡܠܟܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܬܪ̈ܥܐ ܕܩܝܡܝܢ ܒܗܘܢ ܡܛܪ̈ܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܠܘܝ. * ܘܫܠܘܡ ܒܪ
ܩܘܪܐ. ܒܪ ܐܟܫܝܦ. ܒܪ ܩܘܪܚ. ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢ̈ܝ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ.
ܘܢܛܪܝܢ ܬܪܥܗ ܕܡܫܟܢܐ. ܘܐܒܗ̈ܬܐ ܕܒܢܝܗܘܢ ܥܠ ܡܫܪ̈ܝܬܐ. ܘܗܢܘܢ ܗܘܘ ܢܛܪܝܢ ܡܥܠܢܐ
20 ܘܡܦܩܢܐ. * ܘܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ. ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ.
21 * ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܡܫܠܡ. ܢܛܪ ܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܩܝܡܝܢ ܠܬܪ̈ܥܐ. ܡܐܬܝܢ
22 ܘܬܪܥܣܪ. ܗܠܝܢ ܐܬܚܫܒܘ ܒܕܪܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܘܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ
23 ܒܗܝܡܢܘܬܗܘܢ. * ܘܗܢܘܢ ܐܩܝܡܘ ܠܗܘܢ. ܠܗܘܢ ܘܠܒܢܝܗܘܢ. ܕܢܛܪܘܢ ܬܪ̈ܥܐ
24 ܬܪ̈ܥܐ: ܘܠܒܢܝܗ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܒܝܬܐ ܕܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܡܛܪ̈ܬܐ. * ܠܐܪ̈ܒܥ ܪ̈ܘܚܝܢ ܦܬܝܚܝܢ
25 ܗܘܘ ܬܪ̈ܥܐ. ܠܡܕܢܚܐ ܘܠܡܥܪܒܐ. ܘܠܓܪܒܝܐ ܘܠܬܝܡܢܐ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܗܠܝܢ
ܢܛܪܝܢ ܗܘܘ ܒܕܘܪܗܘܢ. ܘܠܐ ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܚܕܐ ܒܫܒܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܡܢ ܥܕܢ ܠܥܕܢ.
26 * ܡܛܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘܘ ܗܢܘܢ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܠܐܪ̈ܒܥ ܪ̈ܘܚܝܢ ܕܬܪ̈ܥܐ ܗܠܝܢ.
ܠܘܝ̈ܐ ܩܝܡܝܢ ܘܢܛܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܗܢܘܢ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ. ܘܥܠ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ
27 ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܪܝܟܝܢ ܗܘܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܕܐ ܗܘܬ ܡܛܪܬܗܘܢ ܥܠ
28 ܬܪ̈ܥܐ. * ܘܟܠ ܨܦܪ ܘܨܦܪ ܡܣܥܪܝܢ ܗܘܘ ܠܟܠܗܘܢ ܡܐܢ̈ܐ ܕܬܫܡܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܡܢܝܢܐ
29 ܡܥܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܡܢܝܢܐ ܡܦܩܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. * ܘܡܢܗܘܢ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ.
ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܐܢ̈ܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܥܠ ܡܐܢ̈ܐ.
30 ܥܠ ܚܡܪܐ ܘܥܠ ܡܫܚܐ. ܘܥܠ ܠܒܘܢܬܐ ܘܥܠ ܒܣ̈ܡܐ ܕܟܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢ̈ܝ ܟܗ̈ܢܐ
31 ܡܬܩܢܝܢ ܒܣ̈ܡܐ ܠܒܝܬ ܩܛܪ̈ܐ. ܘܩܘܪܒܢܐ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ ܡܬܩܪܒ ܗܘܐ. * ܘܡܬܝܬܐ
32 ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܗ ܕܫܠܘܡ. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܥܠ ܥܒܕܐ ܟܣܝܐ. * ܘܐܦ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ
ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܚܝܗܘܢ. ܘܥܠ ܠܚܡܐ ܕܣܕܪ̈ܐ. ܠܡܛܝܒܘܬܗ ܣܘܪܐ ܒܫܒܬܐ ܒܫܒܬܐ.

Et fratres eorum primores paternæ familiæ 13 ſuæ, mille ſeptingenti ſexaginta, valentes robore, incumbentes operibus domûs Domini. Item è Levitis, Semaia filius Heſom, filii Ezarkim, 14 filii Heſabiæ. E filiis Merari, Jarhum 15 filius Hedos, filii Elal: Mathania filius Michæ, filii Zabdi, filii Aſaph: Et Obadia 16 filius Semaiæ, filii Chelal, filii Irithun: Barachia filius Aſaph, filii Helcanæ qui habitabat in Rama: Salum, Jacob, Talan, 17 Hamnon, Ahihom, & Salum. Hucuſque 18 Orientalis janua regis: hæ ſunt januæ in quibus ſtabant excubiæ filiorum Levi. Salum 19 verò filius Coræ, filii Achſiph, filii Corah, & fratres ejus, & filii familiâs ejus paternæ, præerant operibus, & obſervabant januam tabernaculi: patres eorum præerant caſtris: ipſi verò obſervabant ingreſſum & egreſſum: Et Phinhes filius Eliazar erat olim dux eorũ, 20 & Dominus aderat illi. Zacharia Maſlami 21 filius obſervabat oſtium tabernaculi temporis. Omnes iſti aſtabant januis, ducenti duodecim 22 numero: hi recenſiti fuerant ſuo ſeculo: hi ſunt quos David ac Samuel propheta ſuâ fide ſtatuerant. Ipſi enim ſtatuerant 23 iſtos & filios eorum, ut cuſtodirent limina domûs Domini, domum tabernaculi temporis, & excubias. Quatuor ventis patebant 24 ea limina; Orientali, Occidentali, Aquilonari, & Auſtrali: Et fratres eorum prædicti 25 cuſtodiam agebant vice ſuâ, nec niſi ſemel ſeptimo quoque die ſucceſſivis temporibus ingrediebantur. Nam fideliter iſti iidem ſe 26 gerebant; quoniam ad quatuor ventos eorum liminum ſtabant Levitæ, & cuſtodiam agebant: iidémque præerant rebus agendis, & ærario domûs Domini: Circunvallabant 27 domum Domini, & pernoctabant: hujuſmodi enim erat cuſtodia eorum ad limina. Et ſingulis quibúſque matutinis inviſebant 28 omnia vaſa miniſterii, quia numerata inferebant ea, & numerata depromebant: Et quidam è Levitis curam habebant vaſorum, 29 & omnium operum Sanctuarii, altaris, et inſtrumentorum *ejus*, vini & olei, thuris et aromatum puriſſimorum. E filiis porrò 30 ſacerdotum quidam parabant aromata pro acerris: munus autem à Levitis offerebatur. Mathitha è Levitis (is erat primogenitus 31 Salumi) fideliter præerat operibus ſecretis. Quidam etiam è filiis Cahath præerant fratribus 32 ſuis, et pani ordinum, ad præparandum eſcam per ſingula ſabbatha.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ (σ) ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων (τ) πατριῶν αὐτῶν, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, ἰσχυροὶ
14 δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς Ἀσοὺβ, υἱοῦ Ἐζρι-
15 κὰμ, υἱοῦ (υ) Ἀσαβία ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί. Καὶ Βακβακὰρ, καὶ (φ) Ἀρὴς, καὶ Γαλαὰλ, καὶ Ματθανίας
16 υἱὸς Μιχὰ, υἱοῦ Ζεχρὶ, υἱοῦ Ἀσάφ· Καὶ (χ) Ἀβδία υἱὸς Σαμία, υἱοῦ Γαλαὰλ, υἱοῦ Ἰδιθοὺν, καὶ Βαρα-
17 χία υἱὸς Ὀσσὰ, υἱοῦ Ἑλκανὰ, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις (ψ) Νετωφατί. Οἱ πυλωροὶ, (ω) Σα-
18 λὼμ, Ἀκοὺμ, Τελμὼν, καὶ Διμὰν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν· Σαλὼμ ὁ ἄρχων, Καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύ-
19 λῃ τοῦ βασιλέως (ι) κατ' ἀνατολάς. (α) αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί. Καὶ (β) Σελλοὺμ υἱ-
ὸς Κορὲ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ Κορεῖται ἐπὶ τῶν
ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβο-
20 λῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν
21 κυρίου, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ. Ζαχαρίας υἱὸς (γ) Μοσολλαμὶ πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
22 τυρίου. Πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ (δ) ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις (ε) διακόσιοι καὶ δεκαδύο· οὗτοι ἐν
ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. τούτους ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ Βλέπων τῇ πί-
23 στει αὐτῶν. Καὶ οὗτοι καὶ (ζ) οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ (η) κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τῆς
24 σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν. Κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι, κατ' ἀνατολὰς, θάλασσαν, Βοῤῥᾶν,
25 Νότον. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ
26 εἰς καιρὸν, μετὰ τούτων· Ὅτι ἐν πίστει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. (θ) καὶ οἱ Λευῖται ἦ-
27 σαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ Θεοῦ (ι) παρεμβάλλουσιν, Ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ
28 φυλακή· καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρωῒ πρωῒ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐ-
29 πὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ (κ) εἰσοίσουσι, καὶ ἐν ἀριθμῷ (λ) ἐξοίσουσι. Καὶ ἐξ αὐ-
τῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα (μ) σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τοῦ οἴ-
30 νου, τοῦ ἐλαίου, τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν ἀρωμάτων. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ
31 μύρου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα. Καὶ (ν) Ματθαθίας ἐκ τῶν Λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σα-
32 λὼμ τῷ Κορίτῃ, ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως. Καὶ Βα-
ναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως, τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον
κατὰ σάββατον.

Et fratres eorum principes domorum patriarum ſuarum, mille & ſe- 13
ptingenti & ſexaginta, fortes virtute ad operationem miniſterii domûs
Dei. Et de Levitis; Samæa filius Aſob, filii Ezricam, filii Aſabia, de fi- 14
liis Merari. Et Bacbacar, & Ares, & Galaal, & Matthanias fi- 15
lius Micha, filii Zechri, filii Aſaph. Et Abdia filius Samia, filii Gala- 16
al, filii Idithun: Et Barachia filius Oſſa, filii Elcana, habitans in (b)
pagis Notephati. Janitores; Salom, Acum, Telmon, & Diman, & 17
fratres eorum: Salom princeps, Et uſque huc in porta regis ad Orien- 18
tem. (i) Hæ portæ caſtrorum filiorum Levi. Et Sellum filius Core, 19
filii Abiaſaph, filii Core: & fratres ejus ad (k) domum patris ejus, (l)
Coritæ ſuper opera miniſterii, cuſtodientes (m) cuſtodias tabernaculi.
Et (n) patres eorum ſuper caſtra Domini, cuſtodientes introitum. Et 20
Phinees filius Eleazari dux fuit ſuper eos ante Dominum. Et hi cum
eo: Zacharias filius Moſollami janitor portæ tabernaculi teſtimonii. 21
Omnes electi (o) ſuper portam in portis, ducenti & duodecim: hi in 22
villis ſuis: (p) computatio eorum. Hos ſtatuit David, & Samu-
el Videns, fide ipſorum. Et hi, & filii eorum ſuper portas in domo 23
Domini, & in domo tabernaculi ad (q) cuſtodiendum. Ad quatuor 24
ventos erant portæ, ad Orientem, Mare, Aquilonem, Auſtrum. Et 25
fratres eorum in villis ſuis ad ingrediendum ſecundùm ſeptem dies
à tempore in tempus cum his: Quoniam in fide ſunt quatuor po- 26
tentes (r) portarum. Et Levitæ erant ſuper paſtophoria, & ſuper
theſauros domûs Dei (ſ) caſtrametantur, Quoniam ſuper eos cuſtodia: 27
& hi ſuper claves, manè manè ad aperiendum portas templi. Et ex eis 28
ſuper vaſa miniſterii: quoniam in numero inferent, & in numero ef-
ferent. Et ex eis præfecti ſuper vaſa, & ſuper omnia vaſa ſancta, & 29
ſuper ſimilam, vinum, oleum, thus, & aromata. Et de filiis ſacer- 30
dotum erant unguentarii unguenti, & in (t) aromata. Et Mattha- 31
thias ex Levitis (hic primogenitus Salom Coritæ) in fide ſuper opera
ſacrificii ſartaginis (u) magni ſacerdotis. Et Banaias Caathita ex 32
fratribus eorum ſuper panes propoſitionis, ad præparandum, ſabbatum
per ſabbatum.

MS. A. (σ) οἱ ἀδελφοὶ (τ) πατριῶν, χίλιοι ἑπτακόσιοι ἐνενήκοντα, (υ) Ἀσαβίου υἱοῦ υἱῶν Μεραρί. (φ) Ἀρὴς, καὶ Γωλὴκ, (χ) Ὀβδία υἱὸς Σαμίου, υἱοῦ Γωλὴλ, υἱοῦ Ἰδυθὼν, καὶ Βαραχίας υἱὸς Ἀσὰ, (ψ) Νετωφαθί. Καὶ οἱ (ω) Σαλλὼμ, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Τελμὰν, (†) κατ' (α) αὗται πύλαι (β) Σαλλὼμ υἱὸς Χωρὴ, (γ) Μοσολλὰμ (δ) ταῖς πύλαις ἐν ταῖς (ε) διακόσιοι δεκαδύο· (ζ) υἱοὶ αὐτῶν (η) κυρίου, ἐν (θ) οἱ Λευῖται (ι) παρεμβάλουσιν, (κ) εἰσοίσουσιν αὐτὰ, καὶ (λ) ἐξοίσουσιν αὐτά. Καὶ (μ) τὰ σκεύη (ν) Ματταθίας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * واخوتهم روساء بيت اباهم الف وسبع ماية وستون * رجال اقوياء * ويصنعون الصنايع في بيت
14 15 الله * ومن اللاويين * سمعيا بن حوسام * بن عزراقيم * بن حاسفيا * ومن بني مراري * ياروحاب بن
16 حادوس * بن عالل * ماثنين بن ماثيقا * بن زافدي * بن اصاف * وعقديا بن سمعيا * بن كالل * بن
17 ياروثون * وابرخيا بن اصاف * بن هلقانا الذي كان يسكن في رمثا * سالوم * ويعقوب * وطالين *
18 وحامون * واخوتهم * وسالوم * ومالسكين باب الملك الشرقي * هاولاء البوابين الذين كانوا يقومون
19 علي ساعات بني لاوي * وسالوم بن قورا * بن اكوسيف * بن قرح * واخوتهم روساء بيت اباهم
الذين كانوا يقومون علي الصنايع * ويحفظون ابواب قبة الزمان * واباوهم علي الامة * وهم الذين
20 يحرسون المداخل والمخارج علي الصناع * وفنحاس بن العازار كان مقدما عليهم من قديم
21 22 والله معه * وزخريا بن مسلم معه يحرس قبة الزمان * هاولاء الذين يقومون بوابين * وعددهم
مئتان واثنا عشر * وهولاء الذين احتصيوا في زمانهم للخدمة * هاولاء الذين صنع داود
23 وسمويل النبي بامانتهم * وهم الذين قاموا اولادهم من بعدهم يحفظون ابواب بيت المقدس *
24 25 والمسكن والساعات * وكانت الابواب مفتوحة للشرق * والغرب * والبحري * والقبلة * واخوتهم
الذين كانوا يحرسون بعدهم * ما كانوا يمكنوهم ان يحرسوا الا يوما واحدا في كل اسبوع
26 * لانهم بالامانة كانوا يحرسون * لان علي الاربعة ابواب كانوا اللاويون يقومون يحرسون *
27 وهاولاء كانوا مستوليين علي الصنايع * وعلي بيت مال الله *. وكانوا يدورون علي بيت الله
28 ويرقدون فيه * لان هذا حفظهم علي الابواب * وفي كل بكرة سحر يفتقدون جميع الآنية
29 التي تعمل * لانها كانت تدخل بعدد * وتخرج بعدد * وهم اللاويين المتحكمين علي
الصنايع * وعلي الآنية * وعلي المذبح * وعلي آنيته * وعلي الخمر * وعلي الزيت * وعلي اللبان * وعلي
30 المعجونات الذكية * ومن بني الكهنة الذين كانوا يصنعون المعجونات التي هي بخور
31 الجامر * والمعرفة من كل شي كانت تعرف علي ايدي اللاويين * وابكار سالوم هم الذين
32 كانوا علي الصنايع المسنون * وايضا اولاد قاهث المسلطون علي اخوتهم * وعلي الخبز الذي
كان من سبت الي سبت *

Et fratres eorum principes familiæ ſuæ 13
paternæ, mille ſeptingenti ſexaginta, vi-
ri fortiſſimi, incumbentes operibus in do-
mo Dei. Præterea ex Levitis, Semeia, 14
filius Huſami, filii Azracami, filii Haſa-
biæ. Et è filiis Merari, Jerohab filius 15
Hadoſi, filii Alelis: Mathnin filius
Mathicæ, filii Zabedi, filii Aſaphi:
Obadia filius Semeiæ, filii Chalelis, fi- 16
lii Jeruthunis: Abrachia filius Aſaphi,
filii Helcanæ qui habitabat in Ramatha:
Salum, Jacob, Talen, Hamon: & 17
fratres eorum, ac Salum, Qui occu- 18
pabant oſtium regis Orientale: hi erant
janitores qui præerant ſtatutis horis Le-
vitarum. Salum autem filius Coræ, fi- 19
lii Achuſiphi, filii Corahi, & fratres
eorum primores paternæ domûs ſuæ, erant
qui præerant operibus, & cuſtodiebant
limina teſtudinis temporis: patres eorum
præerant plebi, ipſi verò obſervabant
aditus per quos operarii ingrediebantur
& egrediebantur: Et Phinhas Eliaza- 20
ris filius fuerat olim anteſignanus eorum,
cui Deus aderat. Et Zacharia Maſla- 21
mi filius unà cum illo cuſtodiebat teſtu-
dinem temporis. Hi ſunt qui erant ja- 22
nitores, & numerus eorum, ducenti duo-
decim: & hi ſunt qui ſuo tempore nu-
merati fuerant ad miniſterium: hi ſunt
quos David ac Samuel propheta conſti-
tuerant in demandatis ſibi officiis. Hi 23
denique ſunt quorum poſteri ſucceſſerunt
eis in cuſtodia liminum Sanctuarii, ædis,
& horarum. Porrò limina aperta erant
versùs Orientem, Occidentem, Meridi- 24
em, & Aquilonem. Et horum fratres
qui cuſtodiā poſt eos obibant, non ſtatue- 25
bantur in cuſtodia, niſi unico die ſin-
gulis hebdomadis. Fideliter enim ex-
cubias obibant, quia ad prædicta quatu- 26
or limina ſtabant Levitæ in excubiis, &
iidem præerant operibus, et ærario Dei:
Circumdabant domum Dei, & cuba-
bant in ea; talis enim erat eorum cuſto- 27
dia ad portas. Et ſingulis diebus matu-
tinis recenſebant omnia vaſa quæ fiebant: 28
per numerum enim inferebantur, & per
numerum aſportabantur. Ipſique Levi-
tæ curam gerebant operum, ac vaſo- 29
rum, & altaris atque inſtrumentorum
ejus, vini, olei, thuris, & maſſarum
odoris puriſſimi. E filiis verò ſacerdo-
tum erant ii qui conficiebant maſſas odo- 30
rum, nempe thus pro acerris. Diſtri-
butio autem rerum omnium fiebat per
manus Levitarum. Primogeniti Salumi
erant qui præerant operibus ſecretis. 31
Filii denique Cahathi præerant fratribus
ſuis, & pani qui erat à ſabbatho ad 32
ſabbathum.

דברי הימים א׃ י

capita Isti .opere in eos super nocte & die quia ; *soluti* cubiculis in Levitarum *patrum* *capita* cantores isti Et

33 ואלה המשררים ראשי אבות ללוים בלשכת פטירים כי־יומם ולילה עליהם במלאכה׃ אלה ראשי

34 ,Ghibhon-Abi habitaverunt Ghibhon in Et .Jerusalaim in habitaverunt Isti .capita suas generationes per Levitis *patrum*

35 האבות ללוים לתלדותם ראשים אלה ישבו בירושלם׃ ובגבעון ישבו אבי־גבעון

,Ghedor Et .Nadab &,Ner &,Bahal &,Chis &,Sur & ;Habdon primogenitus ej' filius Et .Mahachah ej' sororis nomen & ; Jehiel

36 יעואל ושם אחתו מעכה׃ ובנו הבכור עבדון וצור וקיש ובעל ונר ונדב׃ וגדור

37 Jerusalaim in habitaverunt suos fratres contra ipsi etiam Et .Simam genuit Michloth Et .Michloth &,Zechariah &,Achio &

38 ואחיו וזכריה ומקלות׃ ומקלות הוליד את־שמאם ואף־הם נגד אחיהם ישבו בירושלם

& , Malchisuah &,Jehonathan genuit Saul & : Saul genuit Chis & , Chis genuit Ner Et .suis fratrib' cũ

39 עם־אחיהם׃ ונר הוליד את־קיש וקיש הוליד את־שאול ושאול הוליד את־יהונתן ואת־מלכי־שוע ואת־

, Pithon , Michah filii Et .Michah genuit Meribbahal & : Meribbahal Jehonathan filius Et .Esbahal & , Abinadab

40 אבינדב ואת־אשבעל׃ ובן־יהונתן מריב בעל ומרי־בעל הוליד את־מיכה׃ ובני מיכה פיתון

41 Zimri Et .Zimri & , Hazmaveth & ,Halemeth genuit Jaharah & :Jaharah genuit Achaz Et .Tachreah & ,Melech &

42 ומלך ותחרע׃ ואחז הוליד את־יערה ויערה הוליד את־עלמת ואת־עזמות ואת־זמרי וזמרי

sex Asel ipsi Et .ej' filius Asel ,ejus filius Elhasah ,ej' filius Rephaiah & : Binha genuit Mosa Et .Mosa genuit

43 הוליד את־מוצא׃ ומוצא הוליד את־בנעא ורפיה בנו אלעשה בנו אצל בנו׃ ולאצל ששה

44 .Asel filii Isti .Chanan & ,Hobadiah & , Sahariah & , Ismahel & , *Bockru* Hazricham : eorum nomina ista & ; filii

בנים ואלה שמותם עזריקם בכרו וישמעאל ושעריה ועבדיה וחנן אלה בני אצל׃

CAP. X. יוד

.Gbilboah monte in vulnerati ceciderunt & ,Pelistim *jaciebus* à Israel vir fugit Et .Israel cum pugnaverunt Pelistim Et

1 ופלשתים נלחמו בישראל וינס איש־ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר גלבע׃

Malchisuah & ,Abinadab & ,Jonathan Pelistim percusserũt & :ej' filios *post* & ,Saul *post* Pelistim sunt persecuti Et

2 וידבקו פלשתים אחרי שאול ואחרי בניו ויכו פלשתים את־יונתן ואת־אבינדב ואת־מלכי־שוע

.jaculatoribus à est vulneratus & ,arcu in jacientes eum invenerunt & ,Saul contra bellum est aggravatum Et .Saul filios

3 בני שאול׃ ותכבד המלחמה על־שאול וימצאהו המורים בקשת ויחל מן־היורים׃

.*me in* illudant & ,isti incircuncisi veniant fortè ne ,eo in me perfode & ,tuũ gladiũ Evagina : *sua vasa ferentem* ad Saul Dixitque

4 ויאמר שאול אל־נשא כליו שלף חרבך ודקרני בה פן־יבאו הערלים האלה והתעללו־בי

,*ejus vasa ferens* vidit Et .eum super *cecidit* & ,gladium Saul accepit Et .valde timebat quia : *ejus vasa ferens* noluit Et

5 ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח שאול את־החרב ויפל עליה׃ וירא נשא־כליו

omnis & ,ejus filii tres & ,Saul est mortuus Et .est mortuus & ,gladium super ipse etiam *cecidit* & ,Saul esset mortuus quòd

6 כי־מת שאול ויפל גם־הוא על־החרב וימת׃ וימת שאול ושלשת בניו וכל־

,Saul essent mortui quòd & ,fugissent quòd valle in qui Israel viri omnes viderunt Et .sunt mortui pariter ejus domus

7 ביתו יחדו מתו׃ ויראו כל־איש ישראל אשר־בעמק כי נסו וכי־מתו שאול

venerunt & ,crastino à fuit Et .eis in habitaverunt & ,Pelistim venerunt Et .fugerunt atq; ,suas urbes dereli querunt & :ejus filii &

8 ובניו ויעזבו עריהם וינסו ויבאו פלשתים וישבו בהם׃ ויהי ממחרת ויבאו

.Ghilboah monte in jacentes ejus filios & ,Saul invenerunt & ;cæsos expoliandum ad Pelistim

פלשתים לפשט את־החללים וימצאו את־שאול ואת־בניו נפלים בהר גלבע׃

Verſio VULG. LAT.

Hi ſunt principes cantorũ per familias Levitarum, qui in exedris morabantur, ut die ac nocte jugiter ſuo miniſterio deſervirent. 33 Capita Levitarum, per familias ſuas principes, manſerunt in Jeruſalem. 34 In Gabaon autem commorati ſunt, pater Gabaon Jehiel, & nomen uxoris ej', Maacha. 35 Filius primogenitus ejus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Ner, & Nadab, 36 Gedor quoque, & Ahio, & Zacharias, & Macelloth. 37 Porrò Macelloth genuit Samaan: iſti habitaverunt è regione fratrum ſuorum in Jeruſalem, cum fratribus ſuis. 38 Ner autem genuit Cis: & Cis genuit Saul: & Saul genuit Jonathan, & Melchiſua, & Abinadab, & Esbaal. 39 Filius autem Jonathan, Meribbaal: & Meribbaal genuit Micha. 40 Porrò filii Micha; Phithon, & Melech, & Tharaa, & Ahaz. 41 Ahaz autẽ genuit Jara, & Jara genuit Alamath, & Azmoth, & Zamri. 42 Zamri autem genuit Moſa. Moſa verò genuit Banaa: cujus filius Raphaia, genuit Elaſa: de quo ortus eſt Aſel. 43 Porrò Aſel ſex filios habuit his nominibus; Ezricam, Bocru, Iſmahel, Saria, Obdia, Hanan. Hi ſunt filii Aſel. 44

CAP. X.

PHiliſthiim autem pugnabant contra Iſrael, fugerúntque viri Iſrael Palæſthinos, & ceciderunt vulnerati in monte Gelboe. 1 Cúmque appropinquâſſent Philiſthæi perſequentes Saul, & filios ejus, percuſſerunt Jonathan, & Abinadab, & Melchiſua, filios Saul. 2 Et aggravatum eſt prælium contra Saul, invenerúntq; eum ſagittarii, & vulneraverunt jaculis. 3 Et dixit Saul ad armigerum ſuum; Evagina gladium tuum, & interfice me: ne fortè veniant incircumciſi iſti, & illudant mihi. 4 Noluit autem armiger ejus hoc facere, timore perterritus: arripuit ergò Saul enſem, & irruit in eum. Quod cùm vidiſſet armiger ejus, videlicèt, mortuum eſſe Saul, irruit etiam ipſe in gladium ſuum, & mortuus eſt. 5 Interiit ergò Saul, & tres filii ejus, & omnis domus illius pariter concidit. 6 Quod cùm vidiſſent viri Iſrael, qui habitabant in campeſtribus, fugerunt: & Saul ac filiis ejus mortuis, dereliquerunt urbes ſuas, & huc illúcque diſperſi ſunt: venerúntque Philiſthiim, & habitaverunt in eis. 7 Die igitur altero detrahentes Philiſthiim ſpolia cæſorum, invenerunt Saul, & filios ejus jacentes in monte Gelboe. 8

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

[illegible]

4 [illegible]

[illegible]

[illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

[illegible]

8 [illegible]

[illegible]

Iſti miniſtri, præcipui patres Levitarum, excubias obibant in diverſoriis quæ erant circum ædem: quoniã ipſi præerant operib' diu noctúque. 33 Iidémque erant præcipui patres Levitarum p genealogias ſuas: atque hi degebant in Jeruſalem. 34 In Gebeon autẽ degebat pater Gebeonis: & nomen filii ejus primogeniti, Joel: nomen verò uxoris ejus, Maacha: 35 Filius ejus ſecundus, Ebron, tum Sur, Ciſon, 36 Balaa, Ner, Nadab, Gedod, Ahia, Zacharia, et 37 Macloth: Macloth genuit Samaſũ. 38 Et hi quoque ex adverſo fratrũ ſuorũ habitabant cum fratribus ſuis in Jeruſalẽ. Ner autem genuit 39 Cis, Cis genuit Saulem, Saul genuit Jonathanem, Malchiſuem, Jaſui, & Eſboſulem. Jaſui 40 verò filium habuit nomine Merabeelem, & Merabeel genuit Micham. Filii Michæ, Pi- 41 thon, Imelech, & Ahaz. Ahaz genuit Jaza- 42 niã, Jazania genuit Almoth, Almoth genuit Zamri; Zamri genuit Moſam, Moſa genuit 43 Chanaaniam, cujus fili' Arphaia, hujus filius Aſal, hujus filius Elaaſa. Aſal ſex habuit fi- 44 lios, quorum hæc ſunt nomina; Azi primogenitus ejus, Cim ſecundus, Aſmaa filius ejus, Seadia filius ejus, Obadia filius ejus, Hanan, filius ejus: hi ſunt filii Aſalis.

CAP. X.

PHiliſthæis pugnantib' adverſus Iſraelitas, 1 fugerũt viri Iſraelitæ à Philiſthæis, & corruerunt interfecti multi in monte Gelboe. Tum 2 aſſecuti Philiſthæi Saulem ac filios ejus, trucidârunt Philiſthæi Jonathanem, & Jeſui, & Malchiſuem filios Saulis. Invaluit autem 3 prælium contra Saulem, et invenerunt eum homines ſagittarii, arcu jaculandi artis peritiſſimi; quos cùm vidiſſet Saul, & vehementer extimuiſſet eos, Ait Saul armigero ſuo, 4 Diſtringe gladium tuum, eóque me transverberato, antequam veniant præputiati iſti, me trucident & excrucient: renuente verò armigero ejus, quòd ſummo pavore correptus eſſet, exemit Saul gladium tuum, corruitque ſuper eum. Videns autem armiger ejus 5 mortuum eſſe Saulem, corruit ipſe quoque ſuper enſem ſuum, & mortuus eſt cum illo. Sic mortuus eſt Saul cum tribus filiis ſuis, 6 & armigero ſuo; & ſtrenuiſſimi quique *milites* ejus eâdem die ſimul occubuerunt. Vi- 7 dentes igitur omnes Iſraelitæ qui erant in altera convallis parte, quique erant trans Jordanem, terga dediſſe populum Iſraeliticum, & Saulem ac filios ejus interfectos; derelictis civitatibus fugerunt: venerúntque Philiſthæi, & inhabitârunt eas. Accidit autem ut poſte- 8 ro die venientes Philiſthæi ad ſpoliandũ interfectos, invenirent Saulem & tres filios ejus cæſos ac proſtratos in monte Gelboe.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν διατεταγμέναι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα καὶ νὺξ
34 ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχον-
35 τες οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαὼν (ξ) Ἰεήλ· καὶ ὄνο-
36 μα γυναικὸς αὐτοῦ Μοωχά. Καὶ (ο) υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, καὶ (π) Σοὺρ, καὶ Κὶς, καὶ Βα-
37 38 ὰλ, καὶ Νὴρ, καὶ Ναδὰβ, Καὶ Γεδοὺρ, καὶ (ρ) ἀδελφὸς, καὶ Ζακχοὺρ, καὶ Μακελώθ. Καὶ Μακελὼθ ἐ-
γέννησε τὸν (σ) Σαμαά. καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ (τ) ἐν
39 μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κὶς, καὶ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, καὶ Σαοὺλ ἐ-
40 γέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουὲ, καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ τὸν (υ) Ἀσαβάλ. Καὶ υἱὸς Ἰωνά-
41 θαν (φ) Μεριβαάλ. καὶ Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν Μιχά. Καὶ υἱοὶ Μιχὰ Φιθὼν, καὶ (χ) Μαλὰχ, καὶ
42 Θαράχ. Καὶ (ψ) Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδά. καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Γαλεμὲθ, καὶ τὸν (ω) Γαζμὼθ, καὶ τὸν
43 Ζαμβρί. καὶ Ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν (α) Μαασά. Καὶ Μαασὰ ἐγέννησε τὸν (β) Βαανὰ, καὶ Ῥαφαΐα
44 υἱὸς αὐτοῦ, (γ) Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοί· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ (δ) Σαραΐα, καὶ Ἀβδία, καὶ (ε) Ἀνὰν καὶ Ἀσά.
οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ.

Et hi cantores principes patriarum Levitarum (z) ordinatæ vices, quoniam dies ac nox ſuper eos in operibus. 33 *Hi principes patriarum Levitarum ſecundùm generationes ſuas, principes hi habitârunt in Hieruſalem.* 34 *Et in Gabaon habitavit pater Gabaon Jeel: & nomen uxoris ejus, Moocha.* 35 *Et filius ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Ner, & Nadab,* 36 *Et Gedur, & (y) frater, & Zacchur, & Macelath.* 37 *Et Maceloth genuit Samaa. Et hi in medio fratrum ſuorum habitârunt in Hieruſalem (z) in medio fratrum ſuorum.* 38 *Et Ner genuit Cis: & Cis genuit Saul: & Saul genuit Jonathan, & Melchiſue, & Aminadab, & Aſabal.* 39 *Et filius Jonathan, Meribaal. Et Meribaal genuit Micha:* 40 *Et filii Micha; Phithon, & Malach, & Tharach.* 41 *(aa) Et Achaz genuit Jada: & Jada genuit Galemeth, & Gaſmoth, & Zambri. Et Zambri genuit Maſſa:* 42 *Et Maſſa genuit Baana, & Raphæa filius ejus, Elaſa filius ejus, Eſel filius ejus.* 43 *Et Eſel ſex filii: & hæc nomina eorum; Ezricam primogenitus ejus, & Iſmael, & Saraia, & Abdia, & Anan, & Aſa: hi filii Eſel.* 44

MS. A. (ξ) Ἰειήλ· (ο) ὁ υἱὸς (π) Ἰσεὶρ, (ρ) ἀδελφοὶ Ζαχχοὺρ, (σ) Σαμά. (τ) μετὰ τῶν ἀδελφῶν (υ) Βαάλ. (φ) Μεριβαάλ. καὶ Μεριβαὰλ (χ) Μαλὼχ, καὶ Θαρά. (ψ) Χαὰζ (ω) Ἀζμὼθ, (α) Μασά. Καὶ Μασὰ (β) Βανά, Ῥαφαΐα (γ) Ἐλεασὰ (δ) Σαρία (ε) Ἀμάν. οὗτοι

ΚΕΦ. ι'.

1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν (α) πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον
2 τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουέ. Καὶ κατεδίωξαν (β) οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω (γ) τῶν υἱ-
ῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ καὶ τὸν Μελχισουὲ υἱοὺς Σαούλ.
3 Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαούλ· καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξόται (δ) ἐν τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπό-
4 νεσαν ἀπὸ τῶν τόξων. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου,
καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσί μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο
ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν (ε), καὶ ἐπέπεσεν ἐπ'
5 αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ ἔπεσε (ζ) καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομ-
6 φαίαν (η) αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ πᾶς ὁ οἶκος
7 αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε. Καὶ εἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ἰσραὴλ, καὶ
ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον· καὶ ἦλθον (θ) οἱ ἀλλόφυ-
8 λοι, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ, καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ (ι) σκυλεύειν τοὺς
τραυματίας, καὶ εὗρον τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γελβουέ.

CAP. X.

ET alienigenæ pugnaverunt adverſùs Iſrael. Et (a) fugerunt à facie alienigenarum: & ceciderunt vulnerati in monte Gelbue. 1 *Et perſequuti ſunt alienigenæ poſt Saul, & poſt filios ejus: & percuſſerunt alienigenæ Jonathan, & Aminadab, & Melchiſue filios Saul.* 2 *Et ingravatum eſt prælium ſuper Saul: & invenerunt eum ſagittarii in arcubus* et laboribus; *& (b) laboraverunt ab arcubus.* 3 *Et dixit Saul ei, qui portabat vaſa ejus; Educ gladium tuum, & interfice me in eo; ne veniant incircumciſi iſti, et illudant mihi. Et non voluit portans vaſa ejus, quoniam timebat valdè. Et cepit Saul gladium, & incubuit ſuper eum.* 4 *Et vidit portans vaſa ejus, quia mortuus eſt Saul: & cecidit etiam ipſe ſuper gladium ſuum.* 5 *Et mortuus eſt Saul: & tres filii ejus in die illa: & univerſa domus ejus in idipſum mortua eſt.* 6 *Et vidit omnis vir Iſrael, qui in valle, quia fugit Iſrael, & quia mortuus eſt Saul, & filii ejus: & dereliquerunt civitates ſuas, & fugerunt. Et venerunt alienigenæ, & habitaverunt in eis.* 7 *Et factum eſt ſequenti die, & venerunt alienigenæ ad ſpoliandum cæſos: & invenerunt Saul, & filios ejus jacentes in monte Gelbue.* 8

MS. A. (α) πρὸς Ἰσραὴλ, (β) ἀλλόφυλοι (γ) υἱῶν (δ) ἐν τοῖς τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσεν (ε) αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν (ζ) καί γε αὐτὸς (η) αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἀπέθανεν (θ) ἀλλόφυλοι, (ι) σκυλεῦσαι

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 * وهاولاء خدام روساء اللاويين الذين يحرسون حوالي البيت * لانهم كانوا متحكمين علي
34 صنايع النهار والليل * وهاولاء كانوا روساء اباء اللاويين في مواليدهم * وهم كانوا يسكنون
35 في اورسليم * وفي جبعون كان يسكن ابو جبعون * واسم بكره يوال * وامراته معكا
36 37 * وابنه الثاني عبرون * وصور * وقيسون وبالع * ونير * وناداب * وقادود * واحيا * واسخريا * ومقالوث
38 39 * ومقالوث اولد لساماص * وهاولاء كانوا يسكنون مع اخوتهم في اورسليم * ونير اولد قيس *
40 وقيس اولد شاوول * وشاوول اولد يوناثان * ولملكيسع * وليوسوي * ولاسعوسالوا * وليوسوي
41 42 اولد ابنا وسماه مرباعيل * ومرباعيل اولد ميخا * وبنو ميخا * فاثون * وملح * واحاز * واحاز
43 اولد عارنيا * وعارنيا اولد لعلامث * اولد زمري * اولد امصيا * اولد كانيعنيا * وارفيا ابنه *
44 اعطادا اولد ابنه اصيل * واولد عمسا ابنه * وصار لاصيل ستة بنين * وهذه اسماوهم * عوري *
قيم * اسمع * سعديا * عوبديا * حانان * هاولاء بنو اصيل *

Hi ergò erant miniſtri principum Levitarum, qui excubias agebant circa domum, quoniam ipſi præerant operibus diurnis nocturniſque. 33 *Et iſti erant præcipui patres Levitarum in genealogiis ſuis, iidemque habitabant in Jeruſalem.* 34 *In Gabaone vero habitabat pater Gabaonis: & nomen primogeniti ejus, Joel; uxoris autem ejus, Maacha:* 35 *Filii ejus ſecundi, Ebron, & Sur, Ciſon, Balee, Ner, Nadab, Cadod, Abia, Zacharia, & Macalath:* 36 37 *Macaloth genuit Samaſum. Hi quoque habitabant cum fratribus ſuis in Jeruſalem.* 38 *Ner genuit Cis, Cis genuit Saulem, Saul genuit Jonathanem, Melechiaſuem, Juſui, & Esboſclum.* 39 *Juſui genuit filium, & vocavit eum Merbaelem, Merbael genuit Micham:* 40 *Filii Michæ, Pheton, Amlach, & Abaz:* 41 *Abaz genuit Azaniam, Azania genuit Alamethum, qui genuit Zamri, qui genuit Amaſiam:* 42 *Is genuit Chaneaniam, & hujus filius fuit Arphia: Et tada genuit filium ſuum Aſilem, genuitque Amaſam filium ſuum.* 43 *Aſil ſex habuit filios, quorum hæc ſunt nomina; Uzi, Cim, Aſmaa, Saadia, Obadia, Hanan: hi ſunt filii Aſilis.* 44

* الفصل العاشر *

1 * وكان الفلسطينيون يحاربون اسرايل * فهرب رجال اسرايل من الفلسطينيين * ووقع منهم
2 قتلاء كثير في جبل جلبوع * ولحق الفلسطينيون شاوول وبنيه فقتلوهم * وهم يوناثان *
3 وامينا داب * وملكيسوع بنو شاوول * لان الحرب اشتد علي شاوول * واصابه الرماة بسهامهم
4 فجرحوه * فلما جرح شاوول * قال لحامل سلاحه * جرد سيفك واقتلني به * ليلا يجيوا الغلف
فيهزاوا بي * ولم يرد حامل سلاحه ان يمد يدك اليه * لانه كان يخوف جدا * فجرد شاوول سيفه
5 واتكا عليه فمات * فلما راي حامل سلاحه ان شاوول قد مات * القي هو ايضا نفسه علي
6 7 سيفه فمات معه * وفي ذلك اليوم قتل شاوول وبنوه الثلاثة * وحامل سلاحه معا * ولما
راوا بنو اسرايل ومن في مخاض الاردن * ان قد هرب رجال اسرايل * وقد مات شاوول
8 وبنوه * تركوا الضياع وهربوا * فجاوا الفلسطينيون وسكنوا فيها * ومن بعد ذلك
بيوم واحد جاوا الفلسطينيون ليسلبوا القتلاء * فوجدوا شاوول واولاده الثلاثة مقتولين
مطروحين في جلبوع *

CAP. X.

PRæliantibus autem Paleſtinis adverſùs Iſraelem, terga verterunt viri Iſraelitæ Paleſtinis, & occubuerunt ex eis cæſi multi in monte Gilboe. 1 *Et aſſecuti Paleſtini Saulem & filios ejus; peremerunt eos; nempe Jonathanem, Aminadabum, et Malchiſuem filios Saulis.* 2 *Nam bello contra Saulem ingraveſcente, offenderunt eum ſagittarii, & vulnerârunt eum: cúmque vulneratus eſſet Saul,* 3 *Dixit ad armigerum ſuum, Exime gladium tuum, eoque me interfice, ne veniant incircuncisi, & illudant mihi. Sed cùm nollet armiger ejus manum ſuam extendere in eum, eò quòd vehementer exterritus eſſet; exemit Saul proprium enſem, eique innixus interiit.* 4 *Cùm autem vidiſſet armiger ejus Saulem jam interiiſſe, projecit ipſe quoque ſeipſum ſuper gladium ſuum, & mortuus eſt cum eo.* 5 *Eodem itaque die ſimul occubuerunt Saul, tres ejus filii, atque armiger ejus.* 6 *Cùm autem vidiſſent Iſraelitæ & qui erant in tractu vallis Jordanis, fugiſſe viros Iſraëlitas, & mortuum eſſe Saulem ac filios ejus; derelictis civitatibus aufugerunt: venientes verò Paleſtini, habitârunt in eis.* 7 *Poſt exactum diem unum redeuntes Paleſtini ad ſpoliandos cæſos, repererunt Saulem treſque filios ejus occiſos projectos in monte Gelboe:* 8

nunciandum ad ,*undiquaque* Pelistim terram in miserunt & ; *ejus vasa* & , ejus caput tulerunt & ,eum spoliaverunt Et
9 וַיַּפְשִׁיטֻהוּ וַיִּשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר
.Daghon domo *affixerunt ejus calvariam* & ,sui Dei domo ejus arma posuerunt Et .populo atque , suis *doloribus*
10 אֶת־עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ תָקְעוּ בֵּית דָּגוֹן׃
tulerunt & ,*virtutis vir omnis* surrexerunt Et .Saul ipsi Pelistim fecerunt quæ omnia Ghilhad Jabes *omnis* audierunt Et
12 11 וַיִּשְׁמְעוּ כֹּל יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־אִישׁ חַיִל וַיִּשְׂאוּ
;Jabes in quercum subter eorum *ossa* sepelierunt & ,Jabes in ea attuleruntque :ej⁹ filiorũ corpora & , Saul corpus
אֶת־גּוּפַת שָׁאוּל וְאֵת גּוּפֹת בָּנָיו וַיְבִיאוּם יָבֵישָׁה וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹתֵיהֶם תַּחַת הָאֵלָה בְּיָבֵשׁ
verbum *super*,Dominum *in* est prævaricatus qua *sua prævaricatione in* Saul est mortuus Et .diebus septem jejunaverunt &
13 וַיָּצוּמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃ וַיָּמָת שָׁאוּל בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר מָעַל בַּיהוָה עַל־דְּבַר
,eũ interfecit & : DOMINO *in* quæsivit non Et .quærendum ad *pythone in interrogandum ad* etiam & : custodivit non quod DOMINI
14 יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁמָר וְגַם־לִשְׁאוֹל בָּאוֹב לִדְרוֹשׁ׃ וְלֹא־דָרַשׁ בַּיהוָה וַיְמִיתֵהוּ
.Isai filium David ad regnum convertit &
וַיַּסֵּב אֶת־הַמְּלוּכָה לְדָוִיד בֶּן־יִשָׁי׃

CAP. XI. יא

etiam , heri Etiam *nos* tua caro & ,tuum os Ecce : dicendo ,Chebron in David ad Israel omnis sunt congregati Et
2 1 וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִיד חֶבְרוֹנָה לֵאמֹר הִנֵּה עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃ גַּם־תְּמוֹל גַּם־
Tu : tibi tuus Deus DOMINUS Dixitque .Israel *introducens & educens* tu ,*regem* Saul *existendo in* etiã,nudiusterti⁹
שִׁלְשׁוֹם גַּם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ אַתָּה הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אַתָּה
ad Israel seniores omnes Veneruntque .Israel meũ populũ super dux eris tu & , Israel meũ populũ pasces
3 תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
regem in David Unxeruntque .DOMINI *facies ad* Chebron in fœdus David eis *excidit* & , Chebron in regem
הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם דָּוִיד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִיד לְמֶלֶךְ
ipsa ; Jerusalaim in Israel omnis & , David ivit Et .Semuel manum per DOMINI verbum juxta , Israel super
4 עַל־יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה בְּיַד־שְׁמוּאֵל׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִיד וְכָל־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלִַם הִיא
cepit Et .huc ingredieris Non : David ad Jebus habitatores Dixeruntque .terræ habitatores Jebusæi ibi & : Jebus
5 יְבוּס וְשָׁם הַיְבוּסִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמְרוּ יֹשְׁבֵי יְבוּס לְדָוִיד לֹא תָבוֹא הֵנָּה וַיִּלְכֹּד
erit , *primo* in Jebusæum *percutiens* Omnis : David Dixitque .David civitas ipsa .Sion *munitionem* David
6 דָּוִיד אֶת־מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד כָּל־מַכֵּה יְבוּסִי בָּרִאשֹׁנָה יִהְיֶה
vocaverunt Idcirco.*munitione* in David habitavit Et .*caput in* fuit & .Seruiah filius Joab *primo* in ascendit Et.*principẽ in & caput in*
7. לְרֹאשׁ וּלְשָׂר וַיַּעַל בָּרִאשׁוֹנָה יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וַיְהִי לְרֹאשׁ׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִיד בַּמְּצָד עַל־כֵּן קָרְאוּ־
.urbis residuum *vivificavit* Joab Et .gyrum ad usq; & *Millo* à *circuitu à* urbem Ædificavitq; .David Civitatem eam
8 לוֹ עִיר דָּוִיד׃ וַיִּבֶן הָעִיר מִסָּבִיב מִן־הַמִּלּוֹא וְעַד־הַסָּבִיב וְיוֹאָב יְחַיֶּה אֶת־שְׁאָר הָעִיר׃
eo cum *se roborantes* ,David qui ,fortium .*capita* isti Et .eo cum exercituũ Dominus & :crescendo & ,eundo David abiit Et
10 9 וַיֵּלֶךְ דָּוִיד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה צְבָאוֹת עִמּוֹ׃ וְאֵלֶּה רָאשֵׁי הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִיד הַמִּתְחַזְּקִים עִמּוֹ
qui fortium numerus iste Et .Israel super Domini verbũ juxta ,eum *regnare faciendũ ad*,Israel omni cum ejus regno in
11 בְמַלְכוּתוֹ עִם־כָּל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיכוֹ כִּדְבַר יְהוָה עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵלֶּה מִסְפַּר הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר
.una vice in *occisos* trecentos contra suã hastã suscitavit Ipse .*triariorum caput* Chachmoni filius Jasobham:David ipsi
לְדָוִיד יָשָׁבְעָם בֶּן־חַכְמוֹנִי רֹאשׁ הַשָּׁלִשִׁים הוּא־עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת חָלָל בְּפַעַם אֶחָת׃

Versio VULG. LAT.

Cúmq; spoliâssent eum, & amputâssent caput,armísque 9
nudâssent, miserunt in terrã suã, ut cirumferretur,& ostenderunt idolorum templis, & populis : Arma autem 10
ejus consecraverunt in fano dei sui,& caput affixerunt in
templo Dagon. Hoc cùm audîssent viri Jabes Galaad, 11
omnia scilicèt quæ Philisthiim fecerant sup Saul, Con- 12
surrexerunt singuli virorũ fortiũ, & tulerunt cadavera
Saul & filiorũ ej⁹ : attulerúntq; ea in Jabes, & sepelierunt ossa eorũ subter quercũ, quæ erat in Jabes, & jejunaverunt septem diebus. Mortuus est ergò Saul propter 13
iniquitates suas, eò quòd prævaricatus sit mandatũ Dñi
ꝙ præceperat , & non custodierit illud : sed insuper etiã
pythonissam consuluerit, Nec speraverit in Dño:propter 14
ꝙ interfecit eũ,& trãstulit regnũ ej⁹ ad David filiũ Isai.

CAP. XI.

COngregatus est igitur omnis Israel ad David in Hebron, dicens ; Os tuũ sumus,& caro tua. Herì quoq; & 1 2
nudiustertiùs, cùm adhuc regnaret Saul, tu eras qui educebas,& introducebas Israel : tibi enim dixit Dñs Deus
tuus ; Tu pasces populũ meũ Israel, & tu eris princeps
sup eũ. Venerunt ergò omnes majores natu Israel ad regem in Hebron,& iniit David cũ eis fœdus corã Dño : 3
unxerúntq; eum regẽ super Israel , juxta sermonẽ Dñi,
quem locutus est in manu Samuel. Abiit quoq; David,& 4
omnis Israel, in Jerusalem : hæc est Jebus, ubi erant
Jebusæi habitatores terræ. Dixerúntq; qui habitabant in 5
Jebus ad David , Non ingrediêris huc. Porrò David
cepit arcem Sion, quæ est Civitas David, Dixítque; 6
Omnis qui percusserit Jebusæũ in primis, erit princeps
& dux Ascendit igitur primus Joab filius Saruiæ, & fa- 7
ctus est princeps. Habitavit autẽ David in arce, & idcircò appellata est, Civitas David. Ædificavítq; ur- 8
bem in circuitu à Mello usq; ad gyrũ, Joab autẽ reliqua
urbis extruxit. Proficiebátq; David vadens & crescens, 9
& Dñs exercituum erat cum eo. Hi principes virorum 10
fortium David, qui adjuverunt eum ut rex fieret super
omnem Israel , juxta verbum Dñi, ꝙ locutus est ad Israel. Et iste numerus robustorũ David ; Jesbaam filius 11
Hachamoni princeps inter triginta : iste levavit hastam
suam super trecentos vulneratos unâ vice.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * ܘܦܣܩܘ ܪܫܝܗܘܢ. ܘܫܠܚܘ ܡܐܢܝܗܘܢ. ܘܫܕܪܘ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܡܚܘܙܐ
10 ܘܩܘܪܝܐ. ܠܡܣܒܪܘ ܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ. ܘܠܥܡܗܘܢ. * ܘܣܡܘ ܡܐܢܝܗܘܢ ܘܙܝܢܝܗܘܢ.
11 ܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ. ܘܦܓܪܝܗܘܢ. ܩܒܥܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ. * ܘܫܡܥܘ ܥܡܡܐ ܕܝܒܝܫ
12 ܓܠܥܕ. ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ. * ܘܩܡܘ ܟܠ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܠܠܝܐ
ܟܠܗ. ܘܫܩܠܘ ܦܓܪܗ ܕܫܐܘܠ ܘܦܓܪܐ ܕܒܢܘܗܝ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ. ܘܐܝܬܝܘ
ܠܝܒܝܫ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. ܘܢܣܒܘ ܓܪܡܝܗܘܢ. ܘܩܒܪܘ ܐܢܘܢ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ ܕܒܝܒܝܫ.
13 ܘܨܡܘ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܥܠ ܕܐܫܩܪ ܒܡܪܝܐ. ܘܡܕܡ ܕܦܩܕܗ. ܠܐ ܢܛܪܗ.
14 * ܘܬܘܒ ܫܐܠ ܒܙܟܘܪܐ. ܘܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܠܐ ܫܐܠ. ܘܐܬܥܒܪܬ ܡܠܟܘܬܗ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ.
1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ * * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ
2 ܠܗ. ܕܗܐ ܕܡܟ ܚܢܢ ܘܒܣܪܟ. * ܘܐܦ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ ܩܕܡ ܐܬܡܠܝ. ܟܕ ܫܐܘܠ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠܝܢ.
ܐܢܬ ܢܦܩ ܗܘܝܬ ܘܥܐܠ. ܒܪܝܫܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܙܠ. ܐܢܬ ܬܪܥܐ ܠܥܡܝ
3 ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ
ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܒܡܘܡܬܐ ܒܚܒܪܘܢ.
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܝܡܘ ܠܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܩܝܡܘ ܡܠܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ
4 ܢܒܝܐ: ܕܡܠܠ ܗܘܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܘܪܫܠܡ.
5 ܕܗܝ ܡܬܩܪܝܐ ܗܘܬ ܝܒܘܣ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܬܡܢ ܗܘܘ ܝܒܘܣܝܐ ܡܥܡܪܢܝܗ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪܝܢ
ܐܢܫܐ ܝܒܘܣܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܥܘܠ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܠܨ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܒܫ
6 ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܗܢܝܢ ܕܡܬܩܪܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܟܠ ܕܩܛܠ ܠܝܒܘܣܝܐ
ܒܩܕܡܝܬܐ ܗܘ ܢܗܘܐ ܪܝܫܐ ܘܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܟܕ ܣܠܩ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܒܩܕܡܝܬܐ.
7 ܐܩܝܡܗ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܪܝܫܐ ܘܪܒ ܚܝܠܐ. * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܝܢ
8 ܗܘܐ ܠܗܝܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܒܢܝܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܚܪܝܨܐ ܕܠܒܪ. ܘܝܗܒ ܕܘܝܕ
9 ܝܡܝܢܐ ܠܫܪܟܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. * ܘܕܘܝܕ ܐܙܠ ܗܘܐ ܘܪܒ. ܘܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ
10 ܥܡܗ. * ܘܗܠܝܢ ܪܝܫܐ ܕܓܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܕܡܬܚܝܠܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܠܡܡܠܟܘܬܗ
11 ܡܠܟܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ ܡܢܝܢܐ
ܕܓܢܒܪܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܝܬܒ ܒܡܘܬܒܐ ܩܕܡܝܐ. ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ. ܗܘܐ ܓܕܥܘܢ ܓܢܒܪܐ.
ܗܘ ܫܡܛ ܣܦܣܪܗ. ܘܩܛܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ.

Quarè capitibus eorum truncatis, vestibúsq; 9
detractis,miserunt in terram Philisthæorũ,civitates,urbes,ac pagos,nuntiatũ in phanis suis
& populo suo. Et vestes quidẽ atque arma il- 10
lorum posuerunt in phanis suis,corpora verò
eorũ affixerunt muro Beth-jasanis. Audien- 11
tes autẽ incolæ Jabes-gelaadis quod fecerant
Philisthæi Sauli, Surrexerunt omnes viri for- 12
titudine præditi , totâq; nocte pergentes abstulerunt corpus Saulis & corpora filiorũ ejus
à muro Beth-jasanis,attulerunt in Jabes,ibique cremârunt:deinde sumentes ossa eorum,
sepelierunt sub terebintho quæ erat in Jabes,
& jejunaverunt septem diebus. Mortuus est 13
itaque Saul(eò quòd perfidè cum Dño se gessisset, et ꝙ præceperat ei,minimè custodisset:
Præterea consuluisset pythones, Dñm verò 14
Deum suum non consuluisset) translatúmque
fuit regnum ejus ad Davidem filium Isai.

CAP. XI.

ITaq; congregati sunt omnes Israelitæ apud 1
Davidẽ in Hebron,et dixerunt ei;Sanguis tu⁹
sum⁹ & caro tua. Tam herì quã nudiustertius, 2
quum Saul esset rex sup nos, tu egrediebaris
& ingrediebaris in fronte Israelis:tibiq; dixit Dñs, Vade,tu pasces populũ meum Israelem,tuque rector eris sup omnes tribus Israelis. Quapropter accedentib⁹ cunctis Israeli- 3
tarũ senioribus ad regẽ in Hebron,sacramento se obligavit eis rex David in Hebron corã
Dño, ac tum constituerunt Davidem ut esset
rex super Israelẽ:sic eventu comprobata sunt
verba Samuelis-prophetæ, quæ locutus fuerat nomine Dñi. Deinde cùm profectus esset 4
David cum omnib⁹ Israelitis in Jerusalẽ,quæ
Jebus antea vocabatur,ubi erant Jebusæi indigenæ regionis illius; Dixerũt homines de- 5
gentes in Jebus ad Davidẽ, Nequaquã ingredieris hûc. Attamen coacto David universo
populo,expugnavit civitates Sionis : eæ sunt
quæ vocatæ fuerunt civitates Davidis. Tunc 6
edixit David, Quicunq; primus occiderit virũ Jebusæũ,is caput erit et dux militiæ;quarè
cùm prim⁹ ascendisset Joab Suriæ filius,constituit eum rex David caput ac ducẽ militiæ.
Habitavítque David in civitatibus Sionis,ac 7
proinde vocabãt eas,Civitates Davidis. Cin- 8
xítque David ædificio civitatẽ à fossis exterioribus: præbuitq; David dexterã cæteris hominib⁹ qui erant in iis civitatibus.Sic David 9
proficiebat indies, ac ditescebat; & Dñs potentissim⁹ aderat illi. Hi autẽ sunt præcipui 10
inter viros Davidis, qui cum eo promovebãt
regnũ ipsius,ut regem constituerent eum sup
universum Israelem, juxta verbum Domini
quod pronuntiaverat de Israele. Hi sunt *in-* 11
quam numeri virorum Davidis: Primã sedem
obtinens,caput triginta *virorum*, erat Gedehu strenuissimus:is gladium exemit, trecentósque viros unã horâ interfecit.

nt eum, & amputâssent caput, armisque 9
unt in terrâ suâ, ut circumferretur, & ci
rum templis, & populis: Arma autem 10
unt in fano dei sui, & caput affixerunt in
Hoc cùm audissent viri Jabes Galaad, 11
quæ Philisthiim fecerant sup Saul, Con 12
guli virorū fortiū, & tulerunt cadaver
j⁹: attulerúntq; ea in Jabes, & sepelie
ubter quercū, quæ erat in Jabes, & jeju
n diebus. Mortuus est ergò Saul propter 13
eò quòd prævaricatus sit mandatū Dñi
& non custodierit illud: sed insuper etiā
sulueerit, Nec speraverit in Dño: propter 14
& trāstulit regnū ej⁹ ad David filiū Isai.

CAP. XI.

s est igitur omnis Israel ad David in He 1
Os tuū sumus, & caro tua. Heri quoq; & 2
cùm adhuc regnaret Saul, tu eras qui edu
ucebas Israel: tibi enim dixit Dñs Deus
s populū meū Israel, & tu eris princeps
nt ergò omnes majores natu Israel ad re 3
n, & iniit David cū eis fœdus corā Dño:
n regē super Israel, juxta sermonē Dñi
t in manu Samuel. Abiit quoq; David, & 4
n Jerusalem: hæc est Jebus, ubi erant
tores terræ. Dixerúntq; qui habitabant in 5
d, Non ingrediêris huc. Porrò David
on, quæ est Civitas David. Dixitque 6
cusserit Jebusæū in primis, erit princeps
it igitur primus Joab filius Sarviæ, & fa
s. Habitavit autē David in arce, & id 7
est, Civitas David. Ædificavitque 8
à Mello usq; ad gyrū, Joab autē reliqua
Proficiebátq; David vadens & crescens, 9
num erat cum eo. Hi principes virorum 10
qui adjuverunt eum ut rex fieret super
juxta verbum Dñi, q locutus est ad Is
umerus robustorū David; Jesbaam filius 11
rinceps inter triginta: iste levavit hastam
centos vulneratos unâ vice.

garè capitibus eorum truncatis, vestibúsque
ractis, miserunt in terram Philisthæorū, ci
tates, urbes, ac pagos, nuntiatū in phanis suis
populo suo. Et vestes quidē atque arma il
um posuerunt in phanis suis, corpora verò
rū affixerunt muro Beth-jasanis. Audien
autē incolæ Jabes-gelaadis quod fecerant
ilisthæi Sauli, Surrexerunt omnes viri for
dine præditi, totâq; nocte pergentes abs
erunt corpus Saulis & corpora filiorū ejus
uro Beth-jasanis, attulerunt in Jabes, ibi
cremârunt: deinde sumentes ossa eorum,
elierunt sub terebintho quæ erat in Jab
ejunaverunt septem diebus. Mortuus
que Saul (eò) quòd perfidè cum Dño se
, et q præceperat ei, minimè custodie
terea consuluisset pythones, Dñm ve
um suum non consuluisset) transtulit
regnum ejus ad Davidem filium Isai.

CAP. XI.

q; congregati sunt omnes Israelitæ
vidē in Hebron, et dixerunt ei; Sanguis
⁹ & caro tua. Tam heri quā nudiustertius
m Saul esset rex sup nos, tu egrediebaris
ingrediebaris in fronte Israelis: tibique di
Dñs, Vade, tu pasces populū meum Israe
, tuque rector eris sup omnes tribus Israe
Quapropter accedentib⁹ cunctis Israeli
ū senioribus ad regē in Hebron, sacramen
se obligavit eis rex David in Hebron cor
io, ac tum constituerunt Davidem ut esse
super Israelē: sic eventu comprobata fu
rba Samuelis prophetæ, quæ locutus fu
nomine Dñi. Deinde cùm profectus esse
vid cum omnib⁹ Israelitis in Jerusalem
bus antea vocabatur, ubi erant Jebusæi i
genæ regionis illius; Dixerūt homines
ntes in Jebus ad Davidē, Nequaquam ingre
ris hûc. Attamen coacto David universo
pulo, expugnavit civitates Sion: ea
vocatæ fuerunt civitates Davidis. Dixit
xit David, Quicunq; primus occiderit
Jebusæū, is caput erit et dux militiæ
n prim⁹ ascendisset Joab Sariæ filius
um rex David caput ac ducē militi
inde vocabat eas, Civitates Davidis
que David ædificio civitatē à fossa
bus: præbuit; David dextera cunct
bus qui erant in iis civitatibus. Sic Da
oficiebat indies, ac ditescebat, & Dñs
ssimus qui erant illi. Hi autē fuerunt
ter viros Davidis, qui cum eo promove
b ipsius, ut regem constituerent Davidem
versum Israelem, juxta verbum Domini
d pronuntiaverat de Israele. Hi sunt
numeri virorum Davidis: Primâ sedem
inens, caput triginta virorum, erat Gede
fremuissimus: is gladium exemit, trecen
que viros unâ horâ interfecit.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, ϗ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων
10 κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ϗ τῷ λαῷ. Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτῶν ἐν
11 οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν· ϗ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγών. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
12 Γαλαὰδ (κ) ἅπαντα ἃ ἐποίησαν (λ) οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ϗ τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἠγέρθησαν ἐκ
Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς, ϗ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ ϗ (μ) τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἤνεγκαν
αὐτὰ εἰς Ἰαβὶς, ϗ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβίς· ϗ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.
13 Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησεν (ν) τῷ θεῷ κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διότι
οὐκ ἐφύλαξεν, ὅτι ἐπηρώτησεν Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι, ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης,
14 Καὶ οὐκ (ξ) ἐζήτησε κύριον. ϗ ἀπέκτεινεν (ο) αὐτὸν, ϗ ἐπέστρεψε τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ
υἱῷ Ἰεσσαί.

Et exuerunt eum: & tulerunt caput ejus, & vasa ejus: & miserunt 9
in terram alienigenarum in circuitu ad evangelizandum (c) idolis suis, & populo. Et posuerunt vasa eorum in domo dei sui: 10
& caput ejus posuerunt in domo Dagon. Et audierunt omnes habitantes 11
(d) Galaad omnia, quæ fecerant alienigenæ ipsi Saul, &
Israel. Et suscitati sunt in Galaad omnis vir potens, & tulerunt 12
corpus Saul, & corpus filiorum ejus: & attulerunt ea in Jabis:
& sepelierunt ossa eorum sub quercu in Jabis: & jejunârunt
septem dies. Et mortuus est Saul in suis iniquitatibus, quibus iniquè 13
egit Deo, (e) super verbum Domini: quoniam non observavit:
quia interrogavit Saul in ventriloquo ad quærendum, & respondit ei
Samuel propheta. Et non quæsivit Dominum: et interfecit eum, & 14
convertit regnum ad David filium Jessæ.

MS. A. (κ) πάντα (λ) ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ἐν τῷ (μ) τὰ σώματα (ν) τῷ κυρίῳ κατὰ (ξ) ἐξεζήτησεν τὸν κύριον Σαούλ. ϗ (ο) αὐτὸν, καθότι οὐκ ἠρώτησεν ἐν κυρίῳ, ϗ ἐπέστρεψεν

ΚΕΦ. ιά.

1 Καὶ ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν, λέγοντες, Ἰδοὺ ὀστᾶ σου ϗ σάρκες σου ἡμεῖς.
2 Καὶ ἐχθὲς ϗ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων ϗ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ· ϗ (α)
εἶπεν Ἰσραὴλ κύριός σοι, Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, ϗ (β) σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ
3 Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα (†) εἰς Χεβρών. ϗ διέθετο αὐτοῖς
ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἔναντι κυρίου· ϗ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ
4 κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουήλ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ϗ (γ) ἄνδρες αὐτοῦ εἰς
5 Ἱερουσαλήμ, αὕτη Ἰεβοὺς, ϗ ἐκεῖ οἱ Ἰεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν (δ) γῆν Εἶπον τῷ Δαυὶδ, Οὐκ
6 εἰσελεύσῃ ὧδε. ϗ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Πᾶς
τύπτων Ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, ϗ ἔσται εἰς ἄρχοντα ϗ εἰς στρατηγόν. ϗ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις
7 Ἰωὰβ υἱὸς (ε) Σαρουΐα, ϗ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν
8 9 αὐτὴν, πόλιν Δαυίδ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν (ζ) κύκλῳ. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος
10 ϗ μεγαλυνόμενος, ϗ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἦσαν
τῷ Δαυὶδ, οἱ κατισχύοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραήλ, τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν
11 κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυίδ· (η) Ἰεσεβαδὰ
υἱὸς (θ) Ἀχαμὰν πρῶτος τῶν τριάκοντα· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί.

CAP. XI.

Et venit omnis Israel ad David in Chebron, dicentes; 1
Ecce ossa tua, & carnes tuæ nos. Et herì, & nudiustertiùs, 2
cùm esset Saul rex, tu fuisti educens, & introducens Israel.
Et dixit (a) Israel Dominus tibi, Tu pasces populum meum Israel:
& tu eris in ducem super Israel. Et venerunt omnes seniores 3
Israel ad regem in Chebron. Et disposuit eis rex David testamentum
in Chebron ante Dominum: Et unxerunt David in regem super
Israel juxta verbum Domini per manum Samuel. Et ivit rex, & 4
(b) viri ejus in Hierusalem, (hæc Jebus:) & ibi Jebusæi habitantes
terram (c) Dixerunt David, Non ingrediêris huc. Et cepit 5
arcem Sion: hæc est civitas David. Et dixit David; Omnis 6
percutiens Jebusæum in primis, & erit in principem, & in ducem.
Et ascendit super eam in primis Joab filius Saruiæ: & factus
est in principem. Et sedit David in arce. Propter hoc vocavit 7
eam, Civitatem David. Et ædificavit civitatem in (d) circuitu. 8
Et procedebat David procedens, & crescens: & Dominus omnipotens 9
cum eo. Et hi principes potentium, qui fuerunt ipsi David, 10
qui invalescebant cum eo in regno ejus cum omni Israel, ad faciendum
regnare eum juxta verbum Domini super Israel. Et hic numerus 11
potentium David; (e) Jescbada filius Achaman primus ipsorum
triginta. Hic eduxit gladium suum (f) semel super trecentos
vulneratos in tempore uno.

MS. A. (α) εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοί, (β) σὺ εἰς (†) ἐν (γ) ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, (δ) γῆν. Εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ, (ε) Σαρουΐας, (ζ) κύκλῳ. ϗ ἐπολέμησεν, ϗ ἔλαβεν τὴν πόλιν. Καὶ ἐπορεύετο (η) Ἰεσβαὰμ (θ) Ἀχαμανὶ * πρωτότοκος τῶν

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فسلبوه ثيابه* واخذوا راسه وسلاحه* فارسلوها الي ارض فلسطين* والي الضياع والمدن والمني* 9
ليبشروا بيوت اصنامهم وامهم * وجعلوا ثيابه وسلاحه في بيت اوثانهم* وجعلوا راسه في بيت 10
باسان *فسمع اهل جلعاد ما صنع الفلسطينيون بشاوول وباسرايل *فقام كل رجل قوي من 11 12
جلعاد* ومضوا واخذوا جسد شاوول واجساد اولاده * وجاوا بهم الي نابلس ودفنوهم هناك تحت
اللوز* وصاموا سبعة ايام *ومات شاوول بخطاياه التي اخطاء قدام الله* كقول الرب* لانه لم يحفظ 13
ما وصاه به* ومضي وسال المنجمة* ولم يسال الله * ولم يسلك طريقه * كما قال له شموال النبي 14
فقتله* ورد الملك الي داود بن يسي*

* الفصل الحادي عشر *

* واجتمع كل رجال اسرايل الي داود في حبرون * وقالوا نحن دمك ولحمك * من امس ومن اول 1 2
امس * وحين كان شاوول ملكا علينا* انت الذي كنت تدخل وتخرج امام بني اسرايل*
وقال الله لك انك الذي تمسك اسرايل شعبي* وتكون مقدما ومدبرا لاسرايل* وجاوا الشيوخ 3
كلهم الي الملك الي حبرون* فعاهدهم داود بين يدي الرب* ومسحوا داود ملكا علي اسرايل*
كقول الرب من فم شموال النبي *ومضي داود وجميع رجاله الي يروشليم* وهي التي كانت 4
قديما تسمي يابوس * لان فيها كانوا يسكنون اليابوسيون في تلك الارض* وقال اناس من 5
سكان اوروشليم لداود * لا تدخل لنا الي هاهنا* فجمع داود الامة كلها* وكبس ضيعة صيون
التي سميت ضيعة داود *وقال داود ايضا* كل من يحارب يابوس ويطلع وياخذها اولا* يكن 6
رييسا مقدما علي جيش اسرايل* فطلع يواب بن صوريا اولا فاخذها* فاقامه داود الملك
رييسا علي الجيش *وقعد داود في صيون* ولاجل ذلك سميت ضيعة داود *وبني داود حوالي 7 8
الضيعة الي برا* واعطي داود امانا لساير الناس الذين في الضياع *وارتفع داود وعظم* 9
وكان الله معه ضابط الكل *وهاولاء روساء رجال داود الذين ملكوا بملكه* واقامهم 10
الملك علي ساير اسرايل* مثل كلمة الله التي تكلم علي اسرايل *وهذا عدد رجال داود* 11
يجلس في المجلس لاول رييس ثلاثين* وهو جدحوا الجبار الذي سل سيفه* وقتل ثلاثماية
رجل في ساعة واحدة*

Et exuentes vestes ejus, tollentesque caput 9
& arma ipsius, miserunt ea in terram
Palestinæ, & in civitates, urbes, & suburbia;
ut annuntiarent ædibus idolorum
suorum & genti suæ. Vestes & arma 10
ipsius collocârunt in æde simulachrorum
suorum, caput autem ipsius posuerunt in
Beth-jasan. Sed cùm audîssent incolæ 11
Galaadis quod fecerant Palestini Sauli
& Israelitis, Surrexerunt viri quique 12
robustissimi Galaaditæ, & abeuntes tulerunt
corpus Saulis, & corpora filiorum
ejus; & asportantes ea Neapolim, ibidem
sepelierunt ea subter amygdalum, & jejunaverunt
septem diebus. Sic mortuus 13
est Saul propter peccata sua quæ perpetraverat
coram Deo; secundùm sermonem
Domini, quia non servaverat quæ
mandaverat ei; Et abiens consuluerat 14
astrologam potiùs quàm Deum consuleret;
nec ambulaverat in via ejus, quemadmodum
dixerat ei Samuel propheta:
propterea interfecit eum, revolvitque regnum
ad Davidem filium Jesse.

CAP. XI.

Convenientes enim cuncti viri Israelis 1
apud Davidem in Hebron, dixerunt, Nos
sanguis tuus & caro tua sumus. Ab 2
herì & nudiustertius, dumque regnaret
Saul super nos, tu eras qui ingrediebaris
& egrediebaris ante filios Israelis:
Deus etiam tibi dixit te recturum Israelem
populum meum, teque fore ducem ac
rectorem Israelis. Tum venientibus cunctis 3
senioribus ad regem in Hebron, fœdus
iniuit cum eis David coram Domino, &
unxerunt Davidem in regem super Israelem,
juxta sermonem Domini ore Samuelis
prophetæ prolatum. Post hæc abiit David 4
cum universis copiis suis in Jerusalem
quæ olim vocabatur Jebus, quòd in
ea degerent Jebusæi, in regione illa: Et 5
dixerunt quidam è civibus Jerusalem
ad Davidem, Nequaquam ingredieris hûc
ad nos. Sed collectâ David universâ plebe,
subegit civitatem Sion, quæ nuncupata
fuit, Civitas Davidis. Dixit præterea 6
David, Quicunque oppugnaverit Jebus,
& prior ascendens ceperit eam, erit præpositus
militiæ [illegible]. Joab ergò Suriæ
filius ascendit prior & cepit eam: ac proinde
creavit illum David rex imperatorem
exercitûs. Habitavitque David in 7
Sion, quæ fuit ob id vocata, Civitas Davidis.
Struxitque David ædificium circa 8
civitatem extrinsecùs, deditque David
liberum commeatum cunctis hominibus
qui erant in oppidis. Et exaltatus est David, 9
ac magnificatus, & Deus omnitenens
aderat ei. Hi sunt capita heroum Davidis, 10
qui imperium obtinebant in regno
ipsius, quos constituerat rex super universum
Israelem, juxta verbum Dei quod
locutus fuerat de Israele. Hic inquam 11
est numerus heroum Davidis: Primum
locum occupans, dux triginta, erat Gedebu
gigas, qui districto gladio suo trecentos
eâdem horâ viros interfecit.

דברי הימים א: יא

;dammim--Paſ in David cum fuit Iſte .potentes tres inter Ipſe .Achochitæ *Dodo* filius Elhazar eum poſt Et

13 12 ואחריו אלעזר בן־דודו האחוחי הוא בשלושה הגברים׃ הוא־היה עם־דויד בפס דמים

faciebus à *fugerant* populus & ,*hordeis* plena agri pars erat Et .prælium ad ibi erant congregati Peliſtim &

והפלשתים נאספו־שם למלחמה ותהי חלקת השדה מלאה שעורים והעם נסו מפני

.magna ſalute Dominus ſervavit & : Peliſtim percuſſerũt & ,*eã* liberaverũt & ,*partis* medio in ſteterunt Et : Peliſtim

14 פלשתים׃ ויתיצבו בתוך־החלקה ויצילוה ויכו את־פלשתים ויושע יהוה תשועה גדולה׃

Peliſtim *caſtrametatio* & : Hadullam ſpeluncam ad David ad ,petram ad *capitibus* triginta è tres deſcenderunt Et

15 וירדו שלושה מן־השלושים ראש על־הצר אל־דויד אל־מערת עדלם ומחנה פלשתים

,David deſideravit Et .Beth-lechem in tunc Peliſtim *præfectus* Et .arce in tunc David Et .Rephaim valle in *caſtrametans*

17 16 חנה בעמק רפאים׃ ודויד אז במצודה ונציב פלשתים אז בבית לחם׃ ויתאו דויד

caſtrametationem in tres irruperunt Et .porta in quæ ,Beth-lechem ciſterna de aquas mihi *propinabit Quis* : dixit &

18 ויאמר מי ישקני מים מבור בית־לחם אשר בשער׃ ויבקעו השלשה במחנה

noluit Et .David ad attulerunt &,acceperunt & ;porta in quæ ,lechem-Beth ciſterna è aquas hauſerunt & , Peliſtim

פלשתים וישאבו־מים מבור בית־לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל־דויד ולא־אבה

virorum ſanguinẽ Nunquid .hoc *faciendo à* ,meo Deo à mihi Abſit : dixit Et .Domino eas libavit ſed , eas bibere David

19 דויד לשתותם וינסך אתם ליהוה׃ ויאמר חלילה לי מאלהי מעשות זאת הדם האנשים

tres fecerunt Hæc .eas bibere voluit non & ,eas attulerunt *ſuis animabus in* Quia ? eorum *animabus in* bibam iſtorum

האלה אשתה בנפשותם כי בנפשותם הביאום ולא אבה לשתותם אלה עשו שלשת

trecentos contra ſuam lanceam ſuſcitavit ipſe & : trium *caput* erat ipſe Joab frater Abſai Et .potentes

20 הגבורים׃ ואבשי אחי־יואב הוא היה ראש השלושה והוא עורר את־חניתו על־שלש מאות

tres ad uſque *&* ,*principem in* eis fuit & ,glorioſus duos inter tribus Ex .tres inter nomen *non* & , *occiſos*

21 חלל ולא־שם בשלושה׃ מן־השלושה בשנים נכבד ויהי להם לשר ועד־השלשה

duos percuſſit ipſe : Cabſeel de operibus *multi* ,*virtutis* viri filii Jehojadah filius Benaiah .pervenit non

22 לא־בא׃ בניה בן־יהוידע בן־איש־חיל רב־פעלים מן־קבצאל הוא הכה את שני

virum percuſſit ipſe Et .nivis die in ciſternæ medio in leonem percuſſit & ,deſcendit ipſe Et .Moab *leones*

23 אריאל מואב והוא ירד והכה את־הארי בתוך הבור ביום השלג׃ והוא הכה את־האיש

eum ad deſcendit Et .texentium liciatorium ſicut lancea Ægyptii manu in Et .*cubito in* quinque menſuræ virum Ægyptium

המצרי איש מדה חמש באמה וביד המצרי חנית כמנור ארגים וירד אליו

.Jehojadah filius Benaiahu fecit Hæc .ejus lancea in eum occidit & ,Ægyptii manu è lanceam rapuit & ,virga cum

24 בשבט ויגזל את־החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו׃ אלה עשה בניהו בן־יהוידע

.pervenit non tres ad Et .*ipſe glorioſus* ipſe ecce triginta Ex .potentes tres inter nomen ei Et

25 ולו־שם בשלושה הגברים׃ מן־השלושים הנו נכבד הוא ואל־השלושה לא־בא

.Beth-lechem de *Dodo* filius Elchanan. , Joab frater Haſahel *virtutum* potentes Et .ſuũ auditum ad David eum poſuit Et

26 וישימהו דויד על־משמעתו׃ וגבורי החילים עשהאל אחי יואב אלחנן בן־דודו מבית לחם׃

Hilai ,Chuſathites Sibbechai .Hantothites Abihezer ,Techohites Hicches filius Hira .Pelonites Cheles ,Harodites Sammoth

29 27 28 שמות ההרורי חלץ הפלוני׃ עירא בן־עקש התקועי אביעזר הענתותי׃ סבכי החשתי עילי

.Netophathites Bahanah filius Cheled ,Netophathites Maharai .Achochites

30 האחוחי׃ מהרי הנטופתי חלד בן־בענה הנטופתי׃

Verſio VULG. LAT.

Et poſt eum Eleazar filius patrui ejus Ahohites, qui erat inter tres potentes. Iſte fuit cum David in Pheſdomim, quando Philiſthiim congregati ſunt ad locum illum in prælium : & erat ager regionis illius plenus hordeo, fugerátque populus à facie Philiſthinorum. Hi ſteterunt in medio agri, et defenderunt eum: cúmq; percuſſiſſent Philiſthæos, dedit Dominus ſalutem magnam populo ſuo. Deſcenderunt autem tres de triginta principibus ad petram, in qua erat David, ad ſpeluncam Odollam, quando Philiſthiim fuerant caſtrametati in valle Raphaim. Porrò David erat in præſidio, et ſtatio Philiſthinorum in Bethlehem. Deſideravit igitur David, et dixit; O ſi quis daret mihi aquã de ciſterna Bethlehem, quæ eſt in porta. Tres ergò iſti per media caſtra Philiſthinorum perrexerunt, & hauſerunt aquam de ciſterna Bethlehem, quæ erat in porta, & attulerunt ad David ut biberet : qui noluit, ſed magis libavit illam Domino, Dicens; Abſit ut in conſpectu Dei mei hoc faciam, & ſanguinem iſtorum virorum bibam : quia in periculo animarum ſuarum attulerunt mihi aquam. Et ob hanc cauſam noluit bibere. Hæc fecerunt tres robuſtiſſimi. Abiſai quoque frater Joab ipſe erat princeps trium , & ipſe levavit haſtam ſuam contra trecentos vulneratos, & ipſe erat inter tres nominatiſſimus, Et inter tres ſecundos inclytus, & princeps eorum : veruntamen uſq; ad tres primos non pervenerat. Banaias filius Joiadæ viri robuſtiſſimi, qui multa opera perpetrârat, de Cabſeel: ipſe percuſſit duos ariel Moab: & ipſe deſcendit, & interfecit leonem in media ciſterna tempore nivis. Et ipſe percuſſit virum Ægyptium, cujus ſtatura erat quinque cubitorum, & habebat lanceam ut liciatorium texentium : deſcendit igitur ad eum cum virga, & rapuit haſtam, quam tenebat manu: & interfecit eum haſtâ ſuâ. Hæc fecit Banaias filius Joiadæ , qui erat inter tres robuſtos nominatiſſimus, Inter triginta primus , veruntamen ad tres uſque non pervenerat : poſuit autem eum David ad auriculam ſuam. Porrò fortiſſimi viri in exercitu, Aſahel frater Joab, & Elchanan filius patrui ejus de Bethlehem , Sammoth Arorites, Helles Phalonites, Ira filius Acces Thecuites, Abiezer Anathothites, Sobbochai Huſathites, Ilai Ahohites, Maharai Netophathites , Heled filius Baana Netophathites. 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܒܬܪܗ ܗܘܐ ܐܠܥܙܪ. ܒܪ ܕܕܗ ܡܢ ܕܗܘܚ. ܗܘ ܗܘܐ ܥܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܟܕ
13 ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ ܒܦܣܝܢ ܕܡܝܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܩܪܒܐ ܗܘܘ ܥܒܕܝܢ ܬܡܢ. ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܚܩܠܐ
14 ܙܪܝܥܐ ܣܥܪܐ. ܘܥܡܐ ܐܬܒܕܪ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܩܡܘ ܒܓܘ ܚܩܠܐ ܘܦܪܩܘܗܝ. ܘܡܚܘ
15 ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ. * ܘܢܚܬܘ ܬܠܬܐ ܡܢ ܓܢܒܪܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܥܪܬܐ
16 ܕܐܪܠܡ. ܘܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܫܪܝܐ ܗܘܬ ܒܦܩܥܬܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܕܘܝܕ ܒܛܘܪܐ ܗܘܐ
17 ܒܡܫܟܢܐ. ܘܓܒܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܐܬܪܓܪܓ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ. ܡܢ ܢܫܩܝܢܝ
18 ܡܝܐ ܕܐܫܬܝܬ ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܝܬ ܠܚܡ. ܕܐܝܬ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܬܠܬܐ
ܓܒܪܝܢ ܗܠܝܢ. ܦܪܨܘ ܘܥܠܘ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܙܠܘ ܘܡܠܘ ܡܝܐ ܡܢ ܓܘܒܐ
ܪܒܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܘܐܝܬܝܘ ܘܩܪܒܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܨܒܐ
19 ܠܡܫܬܝܗ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܟ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ. ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܥܒܕ ܗܕܐ ܩܕܡ
ܐܠܗܝ. ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘ ܘܐܙܠܘ ܒܢܦܫܗܘܢ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܬܝܗ ܐܢܘܢ. ܗܠܝܢ
20 ܥܒܕܘ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܐ. * ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܗܘ ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ: ܘܗܘ ܫܡܛ
21 ܣܝܦܗ ܥܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܝܩܝܪ ܛܒ. * ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܡܝܩܪ ܗܘܐ. ܘܗܘܐ
22 ܠܗܘܢ ܪܝܫܐ. ܘܩܪܒܐ ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܚܝܠܐ.
ܕܣܓܝܐܝܢ ܗܘܝ ܥܒܕܘܗܝ. ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܕܩܒܨܐܝܠ. ܗܘ ܩܛܠ ܬܪܝܢ ܓܢܒܪܐ ܡܘܐܒܝܐ.
23 ܘܗܘ ܢܚܬ ܘܩܛܠ ܐܪܝܐ ܒܥܒܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܓܐ. * ܘܗܘ ܩܛܠ ܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ.
ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܐܪܟܗ ܗܘܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܘܟܕ ܐܚܝܕ ܗܘܐ ܡܨܪܝܐ ܪܘܡܚܐ ܒܐܝܕܗ ܗܘܐ
ܕܢܓܪܐ. ܐܝܟ ܢܘܠܐ ܕܓܪܕܝܐ. ܘܢܚܬ ܠܘܬܗ ܒܫܒܛܐ. ܘܚܛܦܗ ܠܪܘܡܚܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ
24 ܕܡܨܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܒܪܘܡܚܗ. * ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܫܡܗ ܝܕܝܥ
25 ܗܘܐ ܝܬܝܪ. ܡܢ ܬܠܬܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܡܢ ܬܠܬܐ ܡܝܩܪ ܗܘܐ. ܘܩܪܒܐ ܐܝܟ
ܬܠܬܐ ܥܒܕ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܢܛܘܪܐ ܥܠ ܪܘܡܚܗ. ܘܥܠ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ.
26 * ܘܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܐܠܚܢܢ ܒܪ ܕܕܗ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. * ܫܡܘܬ ܡܢ ܛܘܪ ܡܥܪܒܐ.
27 28 ܚܠܨ ܡܢ ܦܠܛܘܢ. * ܥܝܪܐ ܒܪ ܥܩܫ ܕܡܢ ܬܩܘܥ. ܘܐܒܝܥܙܪ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. * ܣܒܝ ܕܡܢ
29 30 ܚܫܘܒܬ. ܥܠܝ ܕܡܢ ܚܘܚ. * ܡܗܪܝ ܕܡܢ ܢܛܘܦܬ. ܚܠܕ ܒܪ ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܢܛܘܦܬ.

12 Poſt hunc erat Eliazar filius patrui ejus, de civitate Dahoh : is erat præfectus trecentorum virorum. 13 Quum eſſet cum Davide in Phaſi aquarum, ubi Philiſthæi bellum gerebant, eſſétque ibi ager conſitus hordeo, & populus diſſipatus eſſet à conſpectu Philiſthæorum; 14 Stiterunt ſe in medio agro, & vendicârunt eum, cæſis Philiſthæis : præſtitítque Dominus victoriam magnam. 15 Præterea deſcendentibus tribus ex heroibus ad Davidem in ſpeluncam Arlam, dum caſtra Philiſthæorum poſita eſſent in planitie gigantum, 16 David autem habitaret in tentorio, & viri Philiſthæorum in Beth-lehem; 17 Deſiderio motus David ait, Utinam præberet aliquis mihi ex aqua quam bibi è ciſterna illa magna Bethlehemitica quæ eſt in porta civitatis! 18 Statim atque id audiêre tres illi viri, perruperunt ac penetrârunt acies Philiſthæorum, & pergentes hauſerunt aquã ex eadem ciſterna magna quæ erat in Beth-lehem in porta civitatis, acceptámque & allatam obtulerunt Davidi : qui tamen noluit eam bibere, ſed effudit eam coram Domino, 19 Dicens, Avertat à me Dominus ut id committam coram Deo meo: homines iſti egreſſi abierunt periculo ſanguinis propriæ cervicis : noluítque eam bibere. Hæc præſtiterunt tres illi heroes. 20 Præterea Abiſai frater Joabi : is erat dux triginta, idémque gladium exemit adverſùs trecentos quos occidit : is erat honoratiſſimus. 21 Majore habebatur in honore quàm illi triginta quorum dux erat, & bellum æquè ac triginta gerebat. 22 Benaja Jojadai filius, vir ſtrenuus ac fortis, cujus præſtantiſſima erant facinora, ex oppido Cabſiele : is interfecit duos gigantes Moabitas : idémque deſcendit & occîdit leonem in ſylva tempore nivis. 23 Idem etiam occîdit virum Ægyptium, virum robuſtiſſimum , procerum quinque cubitorum : cùm enim Ægyptius haſtam manu teneret, cujus cuſpidis craſſities erat veluti jugi textorum; deſcendit ad eum cum baculo, arreptâque ex Ægyptii manibus haſtâ, confodit eum propriâ ipſius haſtâ. 24 Hæc omnia præſtitit Benaja Jojadai filius, & nomen ejus celebrius erat quàm illorum trium virorum: 25 Tribus quidem illis honoratior erat, & prælium ut tres faciebat. Hunc conſtituit David ut eſſet cuſtos lanceæ ſuæ, & heroum fortiſſimorum. 26 Aſael frater Joabi, Elhanan fili' patrui ejus, à Beth-lehem: 27 Semoth è monte regio, Halas è Palton: 28 Ira filius Ecis è Tecoa, & Abiazar ex Anathoth : 29 Sabi ex Heſubath, Ali ex Hoh : 30 Mahri ex Netophath, Halad filius Baanæ è Notphath :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 13 Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδαΐ ὁ Ἀχωχί· οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ (ι) δυνατοῖς. Οὗτος ἦν
μετὰ Δαυὶδ ἐν (κ) Φασοδαμὶν, ϗ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, ϗ ἦν μερὶς τοῦ ἀ-
14 γροῦ πλήρης κριθῶν, ϗ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, ϗ
15 ἔσωσεν αὐτὴν, ϗ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην. Καὶ κατέβησαν
(λ) τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλὰμ, ϗ (μ)
16 παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, ϗ (ν) τὸ
17 σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε (ξ) ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, ϗ εἶπε, Τίς ποτιεῖ με ὕ-
18 δωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύ-
λων· ϗ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, ϗ ἔλαβον ϗ ἦλθον πρὸς
19 Δαυίδ. ϗ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ, ϗ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, Καὶ εἶπεν, Ἵλεώς μοι ὁ
θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; ὅτι ἐν ψυχαῖς
20 αὐτῶν (ο) ἤνεγκαν· ϗ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί. Καὶ (π) Ἀ-
βισὰ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, οὗτος ἦν ἄρχων (ρ) τῶν τριῶν· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ (σ) τρια-
21 κοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ (τ) ἑνὶ, ϗ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν. Ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς
22 δύο ἔνδοξος, ϗ ἦν (υ) αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, ϗ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο. Καὶ (φ) Βαναία υἱὸς Ἰ-
ωδαὲ υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ Καβασαήλ· οὗτος ἐπάταξε τοὺς δύο ἀριὴλ Μωὰβ,
23 ϗ οὗτος κατέβη ϗ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος. Καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα
τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν, ϗ (χ) ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων, ϗ
κατέβη ἐπ' αὐτὸν (ψ) Βαναία ἐν ῥάβδῳ, ϗ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τὸ δόρυ, ϗ ἀπ-
24 έκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. Ταῦτα ἐποίησε (ω) Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ, ϗ τούτῳ ὄνομα ἐν
25 τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἦν ἔνδοξος οὗτος, ϗ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρ-
26 χετο· ϗ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. Καὶ (α) δυνατοὶ τῶν δυνάμεων, Ἀσαὴλ
27 ἀδελφὸς Ἰωὰβ, Ἐλεανὰν υἱὸς (β) Δωδὼ ἐκ Βηθλεέμ, (γ) Σαμαὼθ ὁ Ἀρωρὶ, Χέλλης ὁ (δ) Φελω-
28 29 νὶ, Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκὶς ὁ Θεκωὶ, Ἀβιέζερ ὁ Ἀναθωθὶ, (ε) Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ, Ἠλὶ ὁ (ζ) Ἀχωνὶ,
30 Μαραῒ ὁ Νετωφαθὶ, (η) Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ ὁ Νετωφαθί,

Et poſt eum Eleazar filius (g) Dodai, Achochi. Hic fuit in tribus po- 12
tentibus. Hic fuit cum David in Phaſodamin: & alienigenæ congre- 13
gati ſunt ibi ad prælium: & erat pars agri plena hordeorum: & populus
fugit à facie alienigenarum. Et ſtetit in medio partis, & ſalvavit eam, 14
& percuſſit alienigenas: & fecit Dominus ſalutem magnam. Et de- 15
ſcenderunt tres de triginta principibus in petram ad David in ſpeluncam
Odollam: & caſtra alienigenarum in valle gigantum. Et David 16
tunc in munitione: & ſtatio alienigenarum tunc in Bethleem. Et con- 17
cupivit David, & dixit; Quis potabit me aqua de ciſterna Bethleem,
quæ in porta? Et perruperunt illi tres caſtra alienigenarum, & aquati 18
ſunt aquam de ciſterna, quæ in Bethleem, quæ erat in porta. Et tulerunt,
& venerunt ad David. Et noluit David bibere illam, & libavit illam
Domino, Et dixit; Propitius mihi Deus à faciendo verbum hoc. Si 19
ſanguinem virorum horum bibam in animabus eorum? quoniam in ani-
mabus ſuis attulerunt. Et noluit bibere illam. Hæc fecerunt tres poten-
tes. Et Abiſa frater Joab hic fuit princeps trium: hic eduxit gladium 20
ſuum ſuper trecentos vulneratos in tempore uno: & hic fuit nominatus
in tribus: De tribus ſuper duos glorioſus, & fuit eis in principem: 21
& uſque ad tres non pervenit. Et Banæa filius Jodae filius viri po- 22
tentis: multa opera ejus de Cabaſael. Hic percuſſit duos Ariel Moab:
& hic deſcendit, & percuſſit leonem in ciſterna in die nivis. Et hic 23
percuſſit virum Ægyptium hominem (h) conſpicuum quinque cubito-
rum: & in manu Ægyptii lancea tanquam liciatorium texentium, &
deſcendit ſuper eũ Banæa in virga: & abſtulit de manu Ægyptii lanceã,
& interfecit eum in lancea ejus. Hæc fecit Banæa filius Jodae, & huic 24
nomen in tribus potentibus: Super triginta fuit honoratus hic: & ad 25
tres non pervenit. Et conſtituit eum David ſuper patriam ſuam. Et 26
potentes virtutum; Aſael frater Joab, Eleanan filius Dodoe de Beth-
leem, Samaoth Arori, Chelles Pheloni, Ora filius Eccis Thecoi, Abi- 27 28
ezer Anathothi, Sobochæ uſathi, Eli Achoni, Marai Netophathi, 29 30
Cib[illegible] filius Nooza Netophathi,

MS. A. (ι) δυνατός. (κ) Φασοδομὶν, (λ) οἱ τρεῖς (μ) ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων παρεμβεβλήκει ἐκ τῇ (ν) τὸ ὑπόστεμα τῶν (ξ) ἐν τῇ Βηθλεέμ. (ο) ἤνεγκαν * αὐτόν· ϗ οὐκ (π) Ἀβεσὰ ὁ ἀδελφὸς (ρ) τῶν * τριῶν· οὗτος (σ) ἑξακοσίους (τ) ἑνὶ, οὗτος (υ) αὐτὸς εἰς (φ) Βαναίας (χ) ἐν τῇ χειρὶ (ψ) Βαναίας (ω) Βαναίας (α) οἱ δυνατοὶ (β) Δωδωαὶ (γ) Σαμαὼθ Θαδὶ, (δ) Φαλλωνὶ, Ὠραὶ υἱὸς Ἐκκὴς (ε) ϗ Σοββαχαὶ ὁ Ἀσωθὶ, (ζ) Ἀχώϊς, Μοοραὶ (η) Ἐλὰδ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθὶ, Ἠθοὺ υἱὸς Ῥηβαὶ ἐκ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 13 * وبعده صار العازار بن داود من دحوح * وهو صار رييسا علي ثلاثماية رجل * وهو كان مع
داود بن ايسي * وهو الذي اتي اليه بالماء من جب بيت لحم * والفلسطينيون يحاربون داود كان
14 هناك حقل واحد مزروعة شعيرا * فلما تبدد الامة من قدام الفلسطينيين * قام هذا الرجل
15 في الحقل * وخلص داود * واهلك الفلسطينيين * وصنع الله به خلاصا عظيما * ونزل ثلاثة من
الثلاثين رييسا من عند داود من الصخرة الي مغارة عرلم * وعسكر الفلسطينيين قعود في برية
16 17 الجبابرة * وداود نازل في المسكن * والرجال الفلسطينيون في بيت لحم * فاشتهي داود وقال * من
18 يعطيني من الجب الكبير الذي في بيت لحم في باب الضيعة ماء اشربه * فسمعه من ساعته
الثلاثة الرجال الابطال * فنزلوا من عنده * وشقوا عسكر الفلسطينيين * ومضوا وملوا الماء من
الجب الكبير الذي في باب بيت لحم * واخذوه وجاوا به * واعطوه لداود * فلم يشا داود ان
19 يشربه * وسكبه قدام الله * وقال حاش لي ان افعل هذا الفعل قدام الاهي * لان هذا دم هولاء
20 الرجال الذين اتوه بانفسهم * ولم يشربه * هذا صنع الثلاثة رجال الابطال * وهذه اسماوهم *
ابيساي اخو يواب بن صوريا * وهو رييس في الثلاثة * وهو جرد سيفه علي ثلاثماية رجل * فقتلهم
21 في ساعة واحدة * وله اسم في الثلاثة رؤساء * وهو اعظم من الاثنين * ورييس عليهما * ولم
22 يات الي الثلاثة * وبنايا بن يوياداع بن ايساي * جبار قوي ويحسن في صناعته اكثر من
قافصيال * وهو الذي قتل الجبارين * وهما مواب وارسل * وهو الذي نزل الي الجب * وقتل
23 السبع في يوم الثلج * وقتل الرجل المصري الذي كان طويلا * وطوله خمسة اذرع * وفي
يد المصري رمح غلظ سنانه مثل نول الحياك * فاتي اليه بنايا بن يوياداع بعصاه * فاخذ الرمح
24 من يده وطعنه برمحه * هذا صنيع بنايا * وله كان اسم اكبر من ثلاثة رجال * وما كان
25 26 يحصر الي الثلاثة * واقامه داود علي كل ماله * وهولاء علي الاقوياء * عسايل اخو يواب *
27 والحنين بن عمه * وداود من بيت لحم * واسموث من جبل الملك * وحالص الذي من
28 29 فلطون * وعيرا بن عاقيس الذي من تقوح * وافيعزار الذي من عناثوث * وسابي
30 الذي من حسبون * وعالي الذي من حوح * ومهري الذي من نوطاف * وخلد بن
بعني الذي من نوطاف *

Poſt hunc erat Eliazar filius Davidis è 12
Dahob, qui erat dux trecentorũ virorum:
Is erat cum Davide filio Iſai, atq; is eſt 13
qui attulit ei aquam è ciſterna Bethlehe-
mitica. Præterea Paleſtinis bellum cum
Davide gerentibus, erat illic ager qui-
dam hordeo conſitus; cúmque diſperſus
populus à conſpectu Paleſtinorum, Sitit 14
ſe vir iſte in agro illo, Davidem eri-
puit, ac perdidit Paleſtinos: fecitque
per eum Deus ſalutem magnam.
Item cùm ex illis triginta ducibus tres 15
deſcendiſſent à Davide, è petra ad ſpe-
luncam Arlam, copiis Paleſtinorum ſe-
dentibus in deſerto gigantum, Davide 16
autem habitante in domicilio, & viris
Paleſtinis in Beth-lehem; Deſiderio mo- 17
tus David ait, Quis det mihi è ciſterna
magna quæ eſt in Beth-lehem in porta
civitatis, aquam bibendam? Hoc itaque 18
ſtatim audito à tribus illis ſtrenuiſſimis
viris, deſcenderunt ab eo, & perruptis co-
piis Paleſtinorum abierunt, hauſerunt a-
quam è ciſterna magna quæ erat in por-
ta Beth-lehem, & ſumentes eam attule-
runt dederuntque Davidi: noluit autem
David eam bibere, ſed effudit eam coram
Deo, Et ait, Abſit à me ut tantum faci- 19
nus perpetrem coram Deo meo: hæc enim
ſanguis eſt horum virorum qui vitæ ſuæ
periculo attulerunt eam: quare non bi-
bit illam. Hoc fecerunt tres illi ſtrenuiſſi-
mi viri. Hæc autem ſunt nomina eorum; 20
Abiſai frater Joabi, filius Suriæ, idemque
præcipuus erat inter hos tres. Idem quo-
que ſtrinxit gladium ſuum adverſùs tre-
centos viros, & unicâ horâ trucidavit
illos: quare inter tres hos duces celeber-
rimum conſecutus eſt nomen, Et præſtan- 21
tior erat reliquis duobus, ac princeps
amborum: attamen ad tres illos non per-
venit. Deinde Benaja filius Jojadai fi- 22
lii Iſai, gigas fortiſſimus, & in arte ſua
præſtantiùs ſe gerens quàm Cabſiel: is
etiam trucidavit duos gigantes, nempe
Moabum, & Arſalem: idemque deſcen-
dit in foveam, & occîdit leonem in
diebus nivis. Præterea occîdit virum 23
Ægyptium qui procerus erat, longitudo
enim ejus erat quinque cubitorum: &
quidem licèt Ægyptius lanceam manu
geſtaret, cujus craſſitudo mucronis erat
inſtar jugi textoris, aggreſſus tamen eſt
eum Benaja Jojadai filius baculo, ra-
puit lanceam ex ejus manu, eumque pro-
priâ lanceâ confodit. Hoc fuit præ- 24
clarum Benajæ facinus: adeoque cele-
brius obtinuit nomen præ tribus hiſce
viris, tametſi ad tres illos non pervene-
rit: Quamobrem præpoſuit eum David 25
cunctis opibus ſuis. Hi quoque præpo- 26
ſiti erant robuſtiſſimis: Aſael frater Joabi,
Elhanin filius patrui ipſius, & David
Bethlehemita: Aſmoth è monte regio, 27
& Halas Phaltonenſis: Ira Aphiſi fi- 28
lius Tecuita, Abiazar qui ex Ana-
thoth: Sabi ex Haſbon, & Ali ex Hob: 29
Mahri è Notapheth, & Holed filius Baa- 30
ni Notaphites:

.Harbathites Abiel , Ghahas torrentibus de Churai .Pirhatonites Benaiah , Binjamin filiorum Ghibhath de Ribai filius Ithai
31 32 אִיתַי בֶּן־רִיבַי מִגִּבְעַת בְּנֵי בִנְיָמִן בְּנָיָה הַפִּרְעָתֹנִי׃ חוּרַי מִנַּחֲלֵי גָעַשׁ אֲבִיאֵל הָעַרְבָתִי׃
Achiam .Hararites Saghe filius ,Jonathan ,Ghizonites Hasem Filii :Sahalbonites Eliachba , Bacharumites Hazmaveth
33 34 עַזְמָוֶת הַבַּחֲרוּמִי אֶלְיַחְבָּא הַשַּׁעַלְבֹנִי׃ בְּנֵי הָשֵׁם הַגִּזוֹנִי יוֹנָתָן בֶּן־שָׁגֵה הַהֲרָרִי׃ אֲחִיאָם
Naharai ,Charmelites Chesro .Pelonites Achijah , Mecherathites Chepher .Ur filius Eliphal ,Hararites Sachar filius
35 36 בֶּן־שָׂכָר הַהֲרָרִי אֱלִיפַל בֶּן־אוּר׃ חֵפֶר הַמְּכֵרָתִי אֲחִיָּה הַפְּלֹנִי׃ חֶצְרוֹ הַכַּרְמְלִי נַעֲרַי
37 Joab *vasa ferens* Berothites Nacharai , Hammonites Selech .Geri filius Mibchar , Nathan frater Joel .Ezbai filius
38 בֶּן־אֶזְבָּי׃ יוֹאֵל אֲחִי נָתָן מִבְחָר בֶּן־הַגְרִי׃ צֶלֶק הָעַמּוֹנִי נַחְרַי הַבֵּרֹתִי נֹשֵׂא כְּלֵי יוֹאָב
39 , Reubenites Siza filius Hadina .Achlai filius Zabad ,Chittæus Urijah .Ithræus Ghareb , Ithræus Hirah .Serujah filii
40 41 בֶּן־צְרוּיָה׃ עִירָא הַיִּתְרִי גָּרֵב הַיִּתְרִי׃ אוּרִיָּה הַחִתִּי זָבָד בֶּן־אַחְלָי׃ עֲדִינָא בֶּן־שִׁיזָא הָראוּבֵנִי
42 ,Samah : Hasterathites Huzziah .Mithnites Josaphath &,Mahachah filius Chanan .triginta eo *super* & , Reubenitæ ipsi *caput*
43 רֹאשׁ לָראוּבֵנִי וְעָלָיו שְׁלוֹשִׁים׃ חָנָן בֶּן־מַעֲכָה וְיוֹשָׁפָט הַמִּתְנִי׃ עֻזִּיָּא הָעַשְׁתְּרָתִי שָׁמָע
44 , Jeribai & , Machavites Eliel .Tisites ejus frater Jocha & , Simri filius Jedihael .Haroherites Chotham filii Jehiel &
45 46 וִיעוּאֵל בְּנֵי חוֹתָם הָעֲרֹעֵרִי׃ יְדִיעֲאֵל בֶּן־שִׁמְרִי וְיֹחָא אָחִיו הַתִּיצִי׃ אֱלִיאֵל הַמַּחֲוִים וִירִיבַי
.Mesobaiah Jahasiel & , Hobed & , Eliel .Moabites Ithmah & , Elnaham filii Jehosaviah &
47 וְיוֹשַׁוְיָה בְּנֵי אֶלְנָעַם וְיִתְמָה הַמּוֹאָבִי׃ אֱלִיאֵל וְעוֹבֵד וְיַעֲשִׂיאֵל הַמְּצֹבָיָה׃

CAP. XII. יב

.belli auxiliatores potentes inter ipsi Et .Chis filii Saul *faciebus* à clausum adhuc Siclagh in David ad *venientes* isti Et
1 וְאֵלֶּה הַבָּאִים אֶל־דָּוִיד לְצִיקְלַג עוֹד עָצוּר מִפְּנֵי שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וְהֵמָּה בַּגִּבּוֹרִים עֹזְרֵי הַמִּלְחָמָה׃
, Achiherer *Caput* .Binjamin de Saul fratribus de , arcu *in sagittis in & , lapidibus in , sinistrantes & , dextrantes* arcu Armati
2 נֹשְׁקֵי קֶשֶׁת מַיְמִינִים וּמַשְׂמִאלִים בָּאֲבָנִים וּבַחִצִּים בַּקָּשֶׁת מֵאֲחֵי שָׁאוּל מִבִּנְיָמִן׃ הָרֹאשׁ אֲחִיעֶזֶר
3 Ismahaiah Et .Hantothites Jehu & ,Berachah & ; Hazmaveth filii Phelet & , Jeziel & , Ghibhathites Semahah filii Joas &
4 וְיוֹאָשׁ בְּנֵי הַשְּׁמָעָה הַגִּבְעָתִי וִיזוּאֵל וָפֶלֶט בְּנֵי עַזְמָוֶת וּבְרָכָה וְיֵהוּא הָעַנְּתֹתִי׃ וְיִשְׁמַעְיָה
, Elhuzai .Ghederathites Jozabad & , Jochanan & ,Jachaziel & ,Irmeiah & : triginta super & ,triginta inter fortis Ghibhonites
5 הַגִּבְעוֹנִי גִּבּוֹר בַּשְּׁלֹשִׁים וְעַל־הַשְּׁלֹשִׁים וְיִרְמְיָה וְיַחֲזִיאֵל וְיוֹחָנָן וְיוֹזָבָד הַגְּדֵרָתִי׃ אֶלְעוּזַי
Chorchites Jasobham &,Johezer &,Hazarel &,Isijahu &,Elchanah .Charuphites Sephathiahu &,Semariahu & ,Behaliah &,Jerimoth &
6 וִירִימוֹת וּבְעַלְיָה וּשְׁמַרְיָהוּ וּשְׁפַטְיָהוּ הַחֲרוּפִי׃ אֶלְקָנָה וְיִשִּׁיָּהוּ וַעֲזַרְאֵל וְיוֹעֶזֶר וְיָשָׁבְעָם הַקָּרְחִים׃
fortes , deserto in munitione ad David ad sunt divisi Ghadi de Et .Ghedor de Jerocham filii Zebadiah & , Johelah Et
7 8 וְיוֹעֵאלָה וּזְבַדְיָה בְּנֵי יְרֹחָם מִן־הַגְּדוֹר׃ וּמִן־הַגָּדִי נִבְדְּלוּ אֶל־דָּוִיד לַמְצַד מִדְבָּרָה גִּבֹּרֵי
montes super capræ sicut & : eorum facies leonis facies & ,*clypeum & , scutum disponentes* , bellum ad militiæ viri , *virtute*
הַחַיִל אַנְשֵׁי צָבָא לַמִּלְחָמָה עֹרְכֵי צִנָּה וָמָגֵן וּפְנֵי אַרְיֵה פְּנֵיהֶם וְכִצְבָאיִם עַל־הֶהָרִים
.tertius Eliab , secundus Hobadiah *:caput* Hezer .festinandum ad
9 לְמַהֵר׃ עֵזֶר הָרֹאשׁ עֹבַדְיָה הַשֵּׁנִי אֱלִיאָב הַשְּׁלִשִׁי׃

Versio VULG. LAT.

Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum Benjamin, Banaia Pharatonites, Hurai de torrente Gaas, Abiel Arbathites, Azmoth Bauramites, Eliaba Salabonites. Filii Assem Gezonites, Jonathan filius Sage Ararites, Ahiam filius Sachar Ararites, Eliphal filius Ur, Hepher Mecherathites, Ahia Phelonites, Hesro Carmelites, Narai filius Asbai, Joël frater Nathan, Mibahar filius Agarai, Selec Ammonites, Naarai Berothites armiger Joab filii Saruiæ. Ira Jethræus, Gareb Jethræus, Urias Hethæus, Zabad filius Oholi, Adina filius Siza Rubenites princeps Rubenitarum, & cum eo triginta: Hanan filius Maacha, & Josaphat Mathanites, Ozia Astarothites, Samma & Jehiel filii Hotham Arorites, Jedihel filius Samri, & Joha frater ej9 Thosaites, Eliel Mahumites, & Jeribai & Josaia filii Elnaem, & Jethma Moabites, Eliel, & Obed, & Jasiel de Masobia. 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46

CAP. XII.

HI quoque venerunt ad David in Siceleg, cùm adhuc fugeret Saul filium Cis, qui erant fortissimi & egregii pugnatores, 1 Tendentes arcum, & utrâque manu fundis saxa jacientes, & dirigentes sagittas: de fratribus Saul ex Benjamin 2 Princeps Ahiezer, & Joas, 3 filii Samaa, Gabaathites, & Jaziel & Phallet filii Azmoth, & Baracha, & Jehu Anathotites. Samaias quoq; 4 Gabaonites fortissimus inter triginta & sup triginta. Jeremias, Jeheziel, & Johanan, & Jesabad Gaderothites. Et Eluzai, & Jerimuth, & Baalia, & Samaria, & 5 Saphatia Haruphites. Elcana, & Jesia, & Azareel, & 6 Joëzer, & Jesbaam de Carehim: Joëla quoque, & 7 Zabadia, filii Jeroham de Gedor. Sed & de Gaddi 8 transfugerunt ad David, cùm lateret in deserto, viri robustissimi, & pugnatores optimi, tenentes clypeũ & hastam: facies eorum quasi facies leonis, & veloces quasi capreæ in montibus; Ezer princeps, Obdias secundus, Eliab tertius, 9

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

31 * ܐܬܝ ܒܪ ܪܒܝ ܕܡܢ ܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܒܢܝܐ ܒܪ ܦܪܥܬܘܢ. * ܗܕܝ ܕܡܢ
32 ܢܚܠܓܝܫ. ܐܒܝܐܝܠ ܒܪ ܥܪܒܬܘܢ. * ܥܘܙܒܢ ܕܡܢ ܡܪܚܡ. ܐܠܝܦܐ ܕܡܢ ܫܥܠܒܡ.
33 34 * ܒܢܝ ܫܝܡ ܕܡܢ ܥܙܘܢ. ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܓܐ ܕܡܢ ܛܘܪ ܟܪܡܠܐ. * ܐܚܝܪܡ ܒܪ ܣܟܡܝ ܕܡܢ
35 ܛܘܪ ܒܝܬܐ. ܐܠܝܦܘܢ ܒܪ ܐܘܪ ܕܡܢ ܒܓܪܬܘܢ. * ܚܦܪ ܕܡܢ ܡܟܪܬܝܡ. ܐܚܝܐ ܕܡܢ ܚܨܪ.
36 37 * ܚܨܪܝ ܕܡܢ ܟܪܡܠܐ. ܠܥܙܪ ܕܡܢ ܐܘܒܝ. * ܝܘܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܢܬܢ. ܡܟܚܕ ܕܡܢ ܓܕ.
38 39 * ܨܠܩ ܥܡܘܢܝܐ. ܡܚܙܝ ܒܪܘܬܝܐ. ܫܩܠ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ ܕܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. * ܥܝܪܐ ܕܡܢ ܝܬܝܪ.
40 41 ܥܪܒ ܕܡܢ ܝܬܪ. * ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. * ܥܕܝܢܘ ܒܪ ܣܪܐ ܕܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܗܘܝܘ
42 43 ܡܩܒܠ ܗܘܐ ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܚܢܢ ܒܪ ܡܥܟܐ. ܥܙܝ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. * ܝܘܫܦܛ ܕܡܢ
44 45 ܥܫܬܪܘܬ. ܫܡܥ ܘܥܡܐܝܠ ܒܢܝ ܚܘܬܡ ܕܡܢ ܥܪܥܪ. * ܝܕܥܐܝܠ ܒܪ ܫܡܪܝ. ܘܝܘܚܐ
46 ܐܚܘܗܝ. * ܥܡܘܙܘܬ ܘܥܡܐܝܠ. ܡܘܚܡ. ܡܘܣܝܐܝܠ. ܪܝܒܝ ܘܐܣܘܥ ܒܪܗ. ܐܚܡܐܝܠ ܘܝܬܡܐ
47 ܡܘܐܒܝܐ. * ܐܠܝܐܝܠ. ܘܝܬܡܐ. ܘܥܘܒܝܪ. ܠܫܐܝܠ. ܘܐܫܟܝܪ.

31 * Athi filius Rabai ex Gebaath Benjaminitarum, Benaia filius Peraaton: 32 Hadi è Nehelghis, Abiel filius Arabton: 33 Uzban è Merham, Elipha è Salbam: 34 Filii Sem ex Azon, Jonathan Sagæ *filius* è monte Charmelo: 35 Ahiram Sachami *filius* è monte Baita, Eliphon Uri filius è Begarton: 36 Haphar è Mechartim, Ahia ex Hasar: 37 Hesri à Charmelo, Laazar ex Ubai: 38 Joel frater Jonathanis, Mechad è Gad: 39 Salac Ammonites, Mahzi Berothites portitor instrumentorum bellicorum Joabi filii Suriæ: 40 Ira de Jathir, Arab ex Jather: 41 Uria, Hethæus, 42 Adinu filius Sara è tribu Rubelitarum, & iste præpositus erat triginta viris: 43 Hanan filius Maachæ, Azi ex Anathoth; 44 Josaphat ex Astaroth, Sama & Amael filii Hotham ex Arharoth: 45 Jedael filius Samri, & Joha frater ejus: 46 Amuzoth, & Amael, Moham, Mosiel, Ribai, & Asua filius ejus, Ahmael, & Jethma Moabitæ. 47 Eliel, & Jethma, & Obir, Lasael, & Aschir.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܒܩܪܒܐ. ܘܗܠܝܢ ܥܠܘ ܥܡ
ܕܘܝܕ ܠܡܕܝܢܬܐ ܨܢܩܠܓ. ܟܕ ܥܪܩ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܐܘܠ ܒܪ ܩܝܫ. ܘܗܠܝܢ ܒܓܢܒܪܘܬܐ.
ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܠܘܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܠܘ ܨܒܐ. ܩܛܠܝܢ ܗܘܘ ܠܫܐܘܠ ܒܪ ܩܝܫ.
ܡܛܠ ܕܓܢܒܪܐ ܗܘܘ. ܘܓܒܪܐ ܗܘܘ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܘܝܕ ܠܡܫܒܩ ܐܢܘܢ
2 ܠܡܩܛܠܗ ܠܫܐܘܠ. * ܡܛܠ ܕܐܚܝܕܝܢ ܗܘܘ ܩܫܬܬܐ ܒܣܡܠܝܗܘܢ. ܘܣܝܦܐ
ܒܝܡܝܢܗܘܢ. ܘܩܫܬܬܗܘܢ ܡܛܝܒܢ ܗܘܘ ܒܓܐܪܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܘܝܕ ܠܡܩܛܠܗ ܠܫܐܘܠ.
3 ܕܗܘ ܗܘܐ ܪܝܫܐ. ܪܝܫ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܓܢܒܪܘܗܝ ܕܕܘܝܕ
ܕܥܡܗ. ܐܚܝܥܙܪ ܘܝܘܐܫ ܒܪܗ. ܘܝܘܐܝܠ ܕܡܢ ܡܟܫܐ. ܫܡܥܝܐ ܕܡܢ ܓܒܥܬ. ܦܠܛ ܘܒܪܟܝܐ
4 ܒܢܝ ܥܪܒܘܬ. ܝܗܘ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. * ܫܡܥܝܐ ܕܡܢ ܓܒܥܘܢ. ܗܘ ܗܘܐ ܡܩܒܠ ܥܠ
5 ܬܠܬܝܢ. ܘܥܒܕ ܩܪܒܐ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ. ܐܪܡܝܐ. ܢܚܙܐܝܠ. ܙܒܘܪ. ܥܙܪ. * ܓܕܝ. ܝܪܡܘܬ.
6 ܒܥܠܝܐ. ܥܙܪܝ. ܫܡܪܝܐ. ܫܦܛܝܐ. ܚܒܪ. * ܐܠܩܢܐ. ܝܫܘܥ. ܥܙܪܐܝܠ. ܫܒܢܐ. ܐܣܦ.
7 8 * ܝܘܐܒ. ܙܟܪܝܐ. ܒܢܘܗܝ ܕܝܪܚܘܡ ܕܡܢ ܓܕܪ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܓܕ. ܐܬܓܒܝܘ
ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܦܩ ܥܡܗ ܠܡܨܪܘܬ ܕܒܡܕܒܪܐ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܚܝܠܐ. ܘܡܫܡܚܝ ܒܩܘܡܬܐ.
ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܐܚܝܕܝ ܣܝܦܐ ܘܬܪܣܐ. ܚܙܘܗܘܢ ܕܐܪܝܘܬܐ. ܘܐܠܘ
9 ܡܬܟܬܫܝܢ ܗܘܘ ܥܡ ܛܘܪܐ. ܥܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. * ܥܙܪܐ. ܪܝܫܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܥܘܒܕܝܐ. ܬܢܝܢܐ. ܐܠܝܐܒ. ܬܠܝܬܝܐ.

CAP. XII.

OMnes isti Davidis heroes aderant cum eo in bello, & isti ingressi *sunt cum Davide* civitatem Senaclag, cùm fugeret à conspectu Saulis filii Cis: hi inquam cum fortitudine aderant omnes Davidi; qui, si voluisset, occidissent Saulem filium Cis, quippe qui gigantes essent & viri bello assueti: at noluit David permittere eis ut occiderent Saulem. 1 Arcus enim lævâ, gladios dexterâ suâ tenebant, & arcus eorum instructi erant sagittis: noluit autem David occidere Saulem, eò quòd esset caput ac princeps tribûs Benjaminitarum. 2 Atque hæc sunt nomina heroum Davidis qui erant cum ipso; Ahiazar, & Joas filius ejus, Joël qui erat è Machsa, Semeia qui è Gebeath, Pelet & Barachia filii Arbothis, Jehu qui ex Anathoth, 3 Semeia qui è Gebeone: is erat præfectus triginta, & bellum æquè ac omnes gerebat: Eremia, Nahzael, Zabor, Azar: 4 Gadi, Jarmuth, Bealia, Azri, Semaria, Sephatia, Heber: 5 Elcana, Jesua, Azrael, Sebna, Asaph: 6 Joah, Zacharia, filii Jarhum qui erat è Gedar. 7 E tribu quoque Gaditarum selecti fuerunt à Davide ut secum procederent ad Masroth quæ est in solitudine, viri valentissimi robore, & ingentis staturæ; viri in bello strenuissimi, enses clypeósque ferentes, quorum species speciem leoninam referebat; qui, si contra montem certassent, eradicassent eum. 8 Ezra caput horum gigantum, Obadia secundus, Eliab tertius, 9

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

31 32 Αἰρὶ υἱὸς Ῥεβιὲ ἐκ βουνοῦ Βενιαμὶν, Βαναίας ὁ Φαραθωνὶ, Οὐρὶ ἐκ (θ) Ναχαλὶ Γάας, Ἀβιὴλ ὁ (ι)
33 Γαραβαιθὶ, Ἀζβὼν ὁ Βαρωμὶ, Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνὶ, (κ) Υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου, Ἰωνάθαν υἱὸς
34 (λ) Σωλὰ ὁ Ἀραρὶ, (μ) Ἀχὶμ υἱὸς Ἀχὰρ ὁ Ἀραρὶ, (ν) Ἐλφὰτ υἱὸς Θυροφὰρ Ὁ Μεχωραθρὶ,
35 36 Ἀχία ὁ Φελωνὶ, (ξ) Ἠσερὶ ὁ Χαρμαδαὶ, Νααρὶ υἱὸς Ἀζοβαὶ, Ἰωὴλ (ο) υἱὸς Νάθαν, (π) Με-
37 38 βαὰλ υἱὸς Ἀγαρὶ, Σελὴ ὁ Ἀμμωνὶ, (ρ) Ναχὼρ ὁ Βηρωθὶ, αἴρων σκεύη (σ) υἱῷ Σαρουία, Ἰρὰ ὁ Ἰε-
39 40 θρὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθρὶ, Οὐρία ὁ Χεττὶ, Ζαβὲτ υἱὸς Ἀχαιὰ, Ἀδινὰ υἱὸς (τ) Σαιζὰ τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων,
41 42 καὶ (†) ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα, Ἀνὰν υἱὸς (υ) Μωχὰ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ (φ) Ματθανὶ, Ὀζία ὁ Ἀσταρωθὶ, (χ)
43 44 Σαμαθὰ καὶ Ἰειὴλ υἱοὶ Χωθὰμ τοῦ Ἀραρὶ, Ἰεδιὴλ υἱὸς (ψ) Σαμερὶ, καὶ Ἰωζαὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Θωσαΐ,
45 46 (ω) Ἐλιὴλ ὁ Μαωὶ, καὶ Ἰαριβὶ, καὶ Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ, (α) Ἐλλαὰμ, καὶ Ἰεθαμὰ ὁ Μωαβίτης, (β) Δαλιὴλ,
καὶ Ὠβὴθ, καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ Μεσωβία.

Æri filius Rebie de (i) colle Benjamin, Banæas Pharathoni, Uri de 31 32
Nachali Gaas, Abiel Garabæthi, Azbon Baromi, Eliaba Salaboni, Filius 33
Asam Gizonitæ, Jonathan filius Sola Arari, Achim filius Achar Arari, 34
Elphat filius Thyrophar Mechorathri, Achia Phelloni, Esere Charmadai, 35 36
Naaræ filius Azobæ, Joel filius Nathan, Mebaal filius Agari, Sele Am- 37 38
moni, Nachor Berothi, portans vasa (k) filio Saruiæ, Ira Jethri, Gaber Je- 39 40
thri. Uria Chetti, Zabet filius Achaia, Adina filius Saza (l) ipsius 41 42
Ruben princeps, & super eum triginta, Anan filius Moocha, & Josa- 43
phat Matthani, Ozia Astarothi, Samatha, & Jeiel filii Chotham A- 44
rari, Jediel filius Semeri, & Jozac frater ejus Thosai, Eliel Maoi, 45 46
& Jaribi, & Josia filius ejus, Ellaam, & Jethama Moabites, Daliel,
& Obeth, & Jessiel Mesobia.

MS.A. (θ) Ναχαλὴ (ι) Σαραβεθθεὶ, Ἀζμὼθ ὁ Βαρσαμὶ, (κ) Υἱοὶ Ἀσὰμ ὁ Γωϋνὶ, (λ) Σαγὴ (μ) Ἀχιὰμ υἱὸς Σαχὰρ (ν) Ἐλιφαὰλ υἱὸς Ὠραφὲρ Ὁ Μεχουραθὶ, Ἀχία (ξ) Ἀσαραὶ ὁ Καρμηδὶ, Νοορὰ υἱὸς Ἀζβὶ, (ο) ἀδελφὸς (π) Μαβὰρ υἱὸς Ἀγαραὶ, Σελλὴκ ὁ (ρ) Νααραὶ ὁ Βηρωθ, (σ) Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουΐας, Ἰρὰς ὁ Ἰεθερὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθερὶ, Οὐρίας Χετθὶ, Σαβὰτ υἱὸς Ὀλὶ, (τ) Σεχὰ (†) ἐπὶ (υ) Μαχὰ, (φ) Μαθθανὶ, (χ) Σαμμὰ (ψ) Σαμαρὶ, καὶ Ἰωαζὰβ (ω) Ἰελιὴλ ὁ Μαωὶν, καὶ Ἰαειβαὶ, (α) Ἐλναὰμ, καὶ Ἰεθεμὰ (β) Ἀλιὴλ, καὶ Ἰωβὴδ, καὶ Ἐασιὴλ ὁ

ΚΕΦ. ιβ΄.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ, ἔτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ υἱοῦ Κίς·
2 καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ, Καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται
3 ἐν λίθοις καὶ τόξοις. ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ ἐκ Βενιαμὶν (α) Ὁ ἄρχων Ἀχιέζερ, καὶ (β) Ἰωὰς υἱὸς
(γ) Ἀσμὰ τοῦ Γαβαθίτου, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰωφαλὴτ υἱοὶ Ἀσμὼθ, καὶ (δ) Βερχία, καὶ Ἰηοὺλ ὁ Ἀναθωθὶ,
4 Καὶ Σαμαίας ὁ Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα (ε) Ἱερεμία, καὶ Ἰεζιὴλ,
5 καὶ Ἰωανὰν, καὶ (ζ) Ἰωαζαβὰθ ὁ Γαδαραθιῒμ, Ἀζαὶ, καὶ Ἀριμοὺθ, καὶ Βαδαιὰ, καὶ (η) Σαμαραῖα, καὶ
6 Σαφατίας ὁ Χαραιφιὴλ, Ἐλκανὰ, καὶ Ἰησουνὶ, καὶ Ὀζριὴλ, καὶ Ἰωζαρὰ, καὶ Σοβοκὰμ, καὶ οἱ Κορῖται,
8 Καὶ Ἰηλία, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ (θ) Ἰροὰμ, καὶ οἱ τοῦ Γεδώρ. Καὶ ἀπὸ τοῦ Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ
7 (ι) ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες παρατάξεως πολέμου, αἴροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ πρόσω-
9 πον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων (κ) τῷ τάχει· Ἀζὰ ὁ
ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος, Ἐλιὰβ ὁ τρίτος,

CAP. XII.

ET hi, qui venerunt ad David in Siceleg: cùm adhuc comprimere- 1
tur à facie Saul filii Cis. Et hi in potentibus, adjuvantes in bello, (a) Et 2
arcu à dextris, & à sinistris, & funditores in lapidibus, & arcubus:
De fratribus Saul de Benjamin Princeps Achiezer, & Joas filius As- 3
ma Gabathitæ, & Joel, & Jophalet filii Asmoth, & Berchia, &
Jeul Anathothi, Et Samaias Gabaonites potens in triginta, & super 4
triginta, Hieremia, & Jeziel, & Joanan, & Joazabath Gadarathiim,
Azai, & Arimuth, & Badaia, & Samaraia, & Saphatias, Charæphiel, 5
Elcana, & Jesuni, & Oziel, & Jozara, & Sobocam, & (b) Cori- 6
tæ, Et Jelia, & Zabadia filii Iroam, (c) & qui ipsius Gedor. Et 7 8
de Gaddi discesserunt ad David à (d) deserto fortes, potentes, viri aciei
belli, levantes clypeos, & lanceas, & facies leonis facies eorum, & leves,
sicut capreæ super montes, velocitate; Aza princeps; Abdia secundus, 9
Eliab tertius,

MS.A. (α) Ἄρχων (β) Ἰωρὰς (γ) Σαμαὰ τοῦ Ταβαθίτου, καὶ Ἀζιὴλ, καὶ Φαλὴτ (δ) Βαραχία, (ε) καὶ Ἱερεμίας, (ζ) Ἰωζαβὰδ ὁ Γαδηρωθὶ, Ἐλιωζὶ, καὶ Ἰαριμοὺθ, (η) Σαμαρία, καὶ Σαφατία ὁ Ἀρουφὶ, Ἠλκανὰ, καὶ Ἰεσιὰ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἰωζαὰρ, καὶ Ἰεσβαὰμ, οἱ Κορῖται, Καὶ Ἰωηλὰ, (θ) Ἰεροὰμ, υἱοὶ τοῦ Γεδώρ. (ι) ἐπὶ τῆς (κ) ἐν τάχει· Ἀζὲρ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

31 * أَبِي بن رَابِي ٱلَّذِي مِن قِعِي مِن بَنِي بِنيامين وبنيا بن فرعون * وحادي ٱلَّذِي مِن
32 33 نحلطوس * وأفيال بن عرفاتون * وعوريقان ٱلَّذِي مِن أرحم * والافيا ٱلَّذِي مِن سالافم * وبني
34 سيم ٱلَّذِي مِن عارون * ويوناثن بن ساغا ٱلَّذِي مِن طور كرملا * وأحاريم بن سكن ٱلَّذِي مِن
35 جبل بيتا * واليفون بن أور ٱلَّذِي مِن بعرتون * وحافار ٱلَّذِي مِن مكرتيم * وأحيا ٱلَّذِي مِن
36 حاصار * وحصري ٱلَّذِي مِن كرملا * ولاعازار ٱلَّذِي مِن أوبي * ويوال أخو ناثان * ومكحد ٱلَّذِي
37 38 مِن عدو * وصالع ٱلَّذِي مِن أمينا * ونحاري ٱلَّذِي مِن بريتا حامل سلاح يواب بن صوريا *
39 40 * وعير ٱلَّذِي مِن يائيثين * وعارب ٱلَّذِي مِن يانار * وأوريا الجالاني * وعاديثوا بن سارا مِن سبط
41 42 روبال * هاولاء كانوا روساء علي ثلثين ثلثين * حانان بن معكا * عازي ٱلَّذِي مِن عنانوث *
43 * يوسافاط ٱلَّذِي مِن عستروث * سامع * وعامائيل ابنا حوثام ٱلَّذِي مِن عرعروث * يادوعيل
44 45 بن سمري * ويوحيا أخوه * عامروث * وعانيال * وماواحيم * وماصوييل * رياني * ويسوا ابنه * أحماييل *
46 ويثما * ومافيا * والييل * ويموا * وعوفير * وعسايبل * وإسكار *
47 * الفصل الثاني عشر *

1 * هاولاء كلهم جبابرة داود الذين كانوا يقومون معه في الحرب * وهم الذين دخلوا مع داود
إلي صقلاغ الضيعة * حيث كان هاربا من قدام ساوول بن قيس * وهم في جبروتهم كانوا
يقومون بين يدي داود * ولو أراد داود لقتلوا ساوول بن قيس * لانهم كانوا جبابرة صناعا في
2 الحرب * لكن لم يدعهم داود يقتلوا ساوول * وكانوا يرمون بالقسي بشمالهم * والسيوف
بيمينهم * وقسيهم مملوة سهاما * ولم يرد داود أن يقتل ساوول * هاولاء روساء علي سبط بني
3 بنيامين * وهذه أسماء رجال داود الذين كانوا معه * أحيعزار * يواش ابنه * يوال الذي من
4 مكسا * سمعيا الذي من جباعات * بالاط * وابرخيا بنو عاروث * ياهو الذي من عاناثوث * سمعيا
الذي من قعون * هاولاء روساء علي ثلاثين * وصناع الحرب مثل الجماعة * ارميا * حازاييل *
5 6 زافود * عادر * عادي * يرموث * باعليا * عازري * سمريا * سافطيا * حافار * القانا * يسوا * عزراييل * سفنا *
7 8 أسع * نوح * اسخريا * بنو يرحوم الذي من عادار * ومن سبط جاد تبع داود وخرج معه إلي
مصروث التي في البرية * رجال أقوياء شديدوا البأس * طوال القامة * أصحاب حرب ومجاهدات *
حاملين الدرق والسيوف * مثل الاسود في مناظرهم * سريعين مثل الغزلان علي الجبال في
9 سرعتهم * عزريا رييسهم * عوبديا * إلياب *

Athi filius Rabi Gabaathites de filiis 31
Benjamin, & Bania filius Pharatonis:
Hadi Nabaltosites, & Abiel filius Ar- 32
batonis. Uziban ex Arham, & Ela- 33
phia è Salabame: Filii Sein qui erat 34
ex Azone, & Jonathan Saghe filius
è monte Charmelo: Abarim Sachanis 35
filius è monte Baita, & Eliphon Uri fi-
lius è Bagartone: Haphar è Machar- 36
tim, & Abia ex Hasare: Hasri è 37
Charmelo, & Laazar ex Ubai: Joel 38
frater Nathanis, & Machad è Ghaddo:
Salaa ex Amina, & Mahazi è Barthia, 39
armiger Joabi filii Suria: Ir ex Ja- 40
thire, & Areb ex Jathare: Uria Ge- 41
thæus: Et Adinu Saræ filius è tribu 42
Rubelis. Hi erant præpositi tricenis vi-
ris; Hanan Maacha filius, Azi qui 43
ex Anathoth: Josaphat qui ex Asta- 44
roth, Sameus, & Amael filii Hotha-
mis, ex Arharoth: Jaduel Samri fili- 45
us, & Jobia frater ejus: Amezoth, 46
Aniel, Muahim, Masuiel, Rejaba, &
Jesua filius ejus, Abmael, Jethma, &
Mabia: Eliel, Jethmu, Obir, Asa- 47
el, & Eschar.

CAP. XII.

OMnes isti sunt gigantes Davidis, 1
qui assistebant ei in bello, iidemque in-
gressi sunt cum Davide civitatem Si-
celeg, ubi profugus erat à conspectu
Saulis filii Cis: iidem quoque astabant
cum fortitudine sua Davidi, & si an-
nuisset David, occidissent quidem Sau-
lem filium Cis; quoniam gigantes erant,
& bellicæ artis peritissimi: at non per-
misit illis David necem Saulis. Arcu- 2
bus levâ jaculabantur, & gladios dex-
terâ suâ tenebant, ac eorum quidem ar-
cus pleni erant sagittis: verùm noluit
David interficere Saulem. Hi sunt præ-
fecti tribûs Benjaminitarum. Et hæc 3
sunt nomina virorum Davidis, qui comi-
tabantur eum; Abiazar, Joas filius
ejus, Joel qui è Machsa, Semeia qui
è Gabaath, Balat, & Abrachia filii
Arechoth, Jehu qui ex Anathoth, Se- 4
meia qui è Gabaone: hi erant præfe-
cti super triginta, & bellicosi ut reli-
qui omnes, Eremia, Hazael, Zabod,
Adar: Adi, Jarmuth, Baalia, Az- 5
ri, Samaria, Sephatia, Heber: Elcana, 6
Jesua, Azrael, Sebna, Asaph: Nob, 7
Ischaria, filii Jarhum qui erat è Gedar.
Ex tribu Gad secuti sunt Davidem, 8
& exierunt cum eo ad Masroth quæ est
in deserto, viri fortissimi atque gene-
rosissimi, proceri staturâ, belli ac cer-
taminis arte præditi, scutis ensibusque
instructi, leonibus aspectu similes, ce-
leritate veloces sicut cervi super mon-
tes. Horum caput Azria: Obadia, Eliab, 9

10 .nonus Elzabad ,octavus Jochanan .ſeptimus Eliel ,ſextus Hatthai .quintus Irmejah ,quartus Miſmannah
12 11 מִשְׁמַנָּה הָרְבִיעִי יִרְמְיָה הַחֲמִשִׁי׃ עַתַּי הַשִּׁשִּׁי אֱלִיאֵל הַשְּׁבִעִי׃ יוֹחָנָן הַשְּׁמִינִי אֶלְזָבָד הַתְּשִׁיעִי׃
major & ,minor centum *ad* unus ;exercitus *capita*,Ghad filiis de Iſti .undecimus Machbanai ,decimus Irmejahu
14 13 יִרְמְיָהוּ הָעֲשִׂירִי מַכְבַּנַּי עַשְׁתֵּי עָשָׂר׃ אֵלֶּה מִבְּנֵי־גָד רָאשֵׁי הַצָּבָא אֶחָד לְמֵאָה הַקָּטָן וְהַגָּדוֹל
fugaverunt & ,ſuas ripas omnes ſuper *replens* ipſe & , primo menſe in Jarden tranſierunt qui *ipſi* Iſti .mille *ad*
15 לְאָלֶף׃ אֵלֶּה הֵם אֲשֶׁר עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וְהוּא מְמַלֵּא עַל־כָּל־גְּדֹיתָיו וַיַּבְרִיחוּ
.David ad *munitionem* ad Jehudah & ,Binjamin filiis de venerunt Et.occidentem ad &,orientem ad *valles* omnes
16 אֶת־כָּל־הָעֲמָקִים לַמִּזְרָח וְלַמַּעֲרָב׃ וַיָּבֹאוּ מִן־בְּנֵי בִנְיָמִן וִיהוּדָה עַד־לַמְּצַד לְדָוִיד׃
vos ſuper mihi ſit ,*me juvandum ad* me ad veniſtis *pacem ad* Si :eis dixit & ,reſpondit &,*eorũ facies ad* David eſt egreſſus Et
17 וַיֵּצֵא דָוִיד לִפְנֵיהֶם וַיַּעַן וַיֹּאמֶר לָהֶם אִם־לְשָׁלוֹם בָּאתֶם אֵלַי לְעָזְרֵנִי יִהְיֶה־לִּי עֲלֵיכֶם
.increpet & ,noſtrorum patrum Deus videat,meis *volis* in iniquitate abſq; *meis anguſtiatoribus* me decipiendũ ad ſi Sed .pariter cor
לֵבָב לְיָחַד וְאִם־לְרַמּוֹתַנִי לְצָרַי בְּלֹא חָמָס בְּכַפַּי יֵרֶא אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְיוֹכַח׃
quia,*tuo adjutori* pax & ,tibi pax pax ,Iſai fili tecum &,David Tui .*triariorum caput* Hamaſai induit ſpiritus Et
18 וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלוֹשִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן־יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי
cum *eum veniendo in*,David *ſuper ſunt delapſi* Menaſſeh de Et .*agminis capita in eos dedit* &,David eos ſuſcepit &:tuus Deus te juvat
19 עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד׃ וּמִמְּנַשֶּׁה נָפְלוּ עַל־דָּוִיד בְּבֹאוֹ עִם
noſtris capitib⁹ *In*:dicendo ,Peliſtim *ſatrapæ* eũ dimiſerunt conſilio in quia;eos *juverũt* non & :prælium in Saul contra Peliſtim
פְּלִשְׁתִּים עַל־שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְלֹא עֲזָרֻם כִּי בְעֵצָה שִׁלְּחֻהוּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר בְּרָאשֵׁינוּ
,Michael &,Jedihael &,Jozabad &,Hadnah,Menaſſeh de eum ad *ſunt delapſi* Siclagh ad *ipſum eundo In* .Saul ſuum dñm ad *cadet*
20 יִפּוֹל אֶל־אֲדֹנָיו שָׁאוּל׃ בְּלֶכְתּוֹ אֶל־צִיקְלַג נָפְלוּ עָלָיו מִמְּנַשֶּׁה עַדְנָה וְיוֹזָבָד וִידִיעֲאֵל וּמִיכָאֵל
quia ,turmam contra *David cum* ſunt auxiliati hi Et .Menaſſeh in qui millium *capita*,Sillethai &,Elihu &,Jozabad &
21 וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיהוּא וְצִלְּתָי רָאשֵׁי הָאֲלָפִים אֲשֶׁר לִמְנַשֶּׁה׃ וְהֵמָּה עָזְרוּ עִם־דָּוִיד עַל־הַגְּדוּד כִּי־
ad uſq; ,ei *auxiliandũ ad* David ad veniebant diem in *diei* tempus ad Quia ,exercitu in principes fuerunt & :*hi omnes virtute* fortes
22 גִבּוֹרֵי חַיִל כֻּלָּם וַיִּהְיוּ שָׂרִים בַּצָּבָא׃ כִּי לְעֶת־יוֹם בְּיוֹם יָבֹאוּ עַל־דָּוִיד לְעָזְרוֹ עַד־
,Chebron in David ad venerunt ,*militiam* ad *expediti capitum* numeri iſti Et .Dei *caſtrametationem* quaſi *magnam caſtrametationẽ*
23 לְמַחֲנֶה גָדוֹל כְּמַחֲנֵה אֱלֹהִים׃ וְאֵלֶּה מִסְפְּרֵי רָאשֵׁי הֶחָלוּץ לַצָּבָא בָּאוּ עַל־דָּוִיד חֶבְרוֹנָה
.octin & millia ſex ,haſtam &,clypeũ portantes Jehudah Filii .Domini os juxta eum ad Saul regnum *convertendum ad*
24 לְהָסֵב מַלְכוּת שָׁאוּל אֵלָיו כְּפִי יְהוָה׃ בְּנֵי יְהוּדָה נֹשְׂאֵי צִנָּה וָרֹמַח שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁמֹנֶה
,Levi filiis De .centum & ,millia ſeptem ,pugnam ad *virtute* fortes Simhon filiis De .*exercitus* expediti genti
26 25 מֵאוֹת חֲלוּצֵי צָבָא׃ מִן־בְּנֵי שִׁמְעוֹן גִּבּוֹרֵי חַיִל לַצָּבָא שִׁבְעַת אֲלָפִים וּמֵאָה׃ מִן־בְּנֵי הַלֵּוִי
.ſeptingenti & ,millia tria eo cum & ,Aharon *ipſi* dux Jehojadah Et .ſexcenti & ,millia quatuor
27 אַרְבַּעַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וִיהוֹיָדָע הַנָּגִיד לְאַהֲרֹן וְעִמּוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

Maſmana quartus,Jeremias quintus, Ethi ſextus,Eliel 10
ſeptimus, Johanan octav⁹,Elzebad nonus, Jeremias 11
decim⁹,Machbanai undecimus. Hi de filiis Gad prin- 12
cipes exercit⁹:noviſſimus centũ militibus præerat,& ma- 13
xim⁹,mille. Iſti ſunt qui tranſierunt Jordanẽ menſe pri- 14
mo,quando inundare conſuevit ſup ripas ſuas: & omnes 15
fugaverũt qui morabantur in vallibus ad Orientalẽ pla-
gam,& Occidentalẽ. Venerunt autẽ & de Benjamin, & 16
de Juda,ad præſidiũ in quo morabatur David. Egreſſúſ- 17
que eſt David obviàm eis,& ait;Si pacificè veniſtis ad me
ut auxiliemini mihi,cor meũ jungatur vobis:ſi autẽ inſi-
diamini mihi pro adverſariis meis,cùm ego iniquitatẽ in
manibus non habeã,videat Deus patrum noſtrorũ, & ju-
dicet. Spirit⁹ verò induit Amaſai principẽ inter triginta, 18
& ait;Tui ſum⁹, ô David,& tecũ,fili Iſai:pax,pax tibi,et
pax adjutorib⁹ tuis:te enim adjuvat De⁹ tu⁹.Suſcepit ergò
eos David,& cõſtituit principes turmæ.Porrò de Manaſſe 19
transfugerũt ad David,quando veniebat cum Philiſthiim
adverſ⁹ Saul, ut pugnaret:& non dimicavit cum eis;quia
inito conſilio remiſerunt eum principes Philiſthinorum,
dicentes;Periculo capitis noſtri revertetur ad dominũ ſuũ
Saul. Quando igitur reverſ⁹ eſt in Siceleg, transfugerũt 20
ad eum de Manaſſe,Ednas,& Jozabad,& Jedihel, & Mi-
chael,& Ednas,& Jozabad,& Eliu,& Salathi, principes
milliũ in Manaſſe. Hi præbuerunt auxiliũ David adverſ⁹ 21
latrunculos:omnes enim erant viri fortiſſimi,& facti ſunt
principes in exercitu. Sed & p ſingulos dies veniebãt ad 22
David ad auxiliandũ ei,uſque dum fieret grandis numer⁹,
quaſi exercit⁹ Dei. Iſte quoq; eſt numerus principũ exer- 23
citûs,qui venerũt ad David,cùm eſſet in Hebron,ut trans-
ferrent regnũ Saul ad eum, juxta verbũ Dñi. Filii Juda 24
portantes clypeũ & haſtã,ſex millia octingenti expediti
ad præliũ. De filiis Simeon, virorũ fortiſſimorũ ad pu- 25
gnandũ,ſeptẽ millia centũ. De filiis Levi,quatuor millia 26
ſexcenti. Joiada quoque princeps de ſtirpe Aaron, & cũ 27
eo tria millia ſeptingenti.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 11 * ܐܫܘܪ ܪܒܝܥܝܐ. ܐܪܡܝܐ ܚܡܝܫܝܐ. * ܐܬܪ ܫܬܝܬܝܐ. ܐܠܝܐܝܠ ܫܒܝܥܝܐ. * ܝܘܚܢܢ
12 ܬܡܝܢܝܐ. ܐܠܝܙܒܪ ܬܫܝܥܝܐ. * ܐܪܡܝܐ ܥܣܝܪܝܐ. ܫܦܛܝܐ ܚܕܥܣܪ. * ܗܠܝܢ ܡܢ ܒܢܝ ܓܕ
13 14 ܪܫܐ ܕܚܝܠܐ. ܕܡܢܗܘܢ ܗܘܘ ܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܡܐܐ. ܘܐܚܪܢܐ ܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܠܦ.
15 * ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܥܒܪܘܗܝ ܠܝܘܪܕܢܢ ܒܝܪܚܐ ܕܢܝܣܢ. ܟܕ ܡܠܐ ܥܠ ܟܐܦܘܗܝ. ܘܥܪܩܘ
ܗܘܘ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܪܐ ܗܘܐ ܒܡܕܒܪܐ. ܠܡܕܢܚܐ ܘܠܡܥܪܒܐ. ܘܗܠܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܪܫܝ ܚܝܠܐ.
ܕܐܬܘ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܠܡܫܠܡܘ ܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܕܢܫܬܡܠܐ ܡܠܬܗ
16 ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܕܡܠܠ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܘ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢ ܒܢܝ
17 ܝܗܘܕܐ. ܟܕ ܡܛܘ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. * ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܐܢ ܗܘ ܕܒܫܠܡܐ ܐܬܝܬܘܢ ܘܠܡܥܕܪܢܘܬܝ. ܡܪܝܐ ܢܦܪܘܥ ܠܟܘܢ ܚܕ ܬܪܝܢ ܒܛܒܬܐ
ܕܐܝܬ ܒܠܒܟܘܢ. ܘܐܢ ܗܘ ܕܠܡܫܠܡܘܬܝ ܐܬܝܬܘܢ ܠܒܥܠܕܒܒܝ. ܟܕ ܠܐ ܕܣܟܠܬ ܠܐ
ܣܟܠܬ ܒܟܘܢ. ܘܠܐ ܚܛܝܬ ܡܕܡ ܕܥܘܠܐ ܒܐܝܕܝ. ܝܕܥ ܗܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝ. ܘܗܘ ܢܬܒܥ
18 ܡܢܢ: ܡܢ ܕܡܥܘܠ ܥܠ ܚܒܪܗ. * ܘܪܘܚܐ ܕܓܢܒܪܘܬܐ ܠܒܫܬ ܠܥܡܣܐ ܒܪ ܝܬܪ ܪܝܫܐ
ܕܬܠܬܝܢ. ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܬܐ ܠܟ ܕܘܝܕ. ܬܐ ܠܟ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܘܐܢܐ ܥܡܟ ܫܠܡܐ ܠܟ.
ܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܫܠܡܐ ܝܗܝܒ ܠܟ ܡܢ ܡܥܕܪܢܟ. ܡܛܠ ܕܡܥܕܪܢܟ ܒܟܠ ܫܥܐ.
19 ܐܠܗܟ ܗܘ. ܘܩܒܠ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܒܪܫ ܚܝܠܐ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ
ܡܢܫܐ ܐܬܘ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܐܙܠ ܗܘܐ ܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܡ ܫܐܘܠ ܠܐ ܨܒܘ
ܗܘܘ ܠܡܐܙܠ ܠܩܪܒܐ ܘܠܡܥܕܪܘܗܝ ܠܫܐܘܠ. ܡܛܠ ܕܣܢܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܙܠܘ ܐܬܚܒܪܘ
ܥܡ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܚܢܢ ܐܙܠܝܢܢ ܩܕܡܝܐ ܘܢܦܠܝܢܢ ܥܠ ܫܐܘܠ
20 ܡܪܢ. ܟܕ ܐܙܠ ܠܨܢܩܠܓ. ܘܢܬܟܡܢ ܠܗ. ܘܢܐܚܕܝܘܗܝ ܟܕ ܚܝ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ.
21 ܥܕܐ. ܙܒܘܪ. ܝܕܝܐܝܠ. ܡܢܟܝܐܝܠ. ܐܠܝܗܘ. ܘܝܘܙܒܪ. ܪܫܝ ܐܠܦܐ ܕܒܝܬ ܡܢܫܐ. * ܘܗܢܘܢ
ܐܙܠܘ ܗܘܘ ܘܥܕܪܘ ܠܕܘܝܕ. ܟܕ ܐܙܠ ܗܘܐ ܥܠ ܓܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܝܢ ܗܘܘ
ܒܚܝܠܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܟܠܗ ܚܝܠܐ. ܘܐܝܟ ܕܨܒܝܢ ܗܘܘ. ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ.
22 * ܘܟܠܝܘܡ ܝܘܡ: ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܠܡܐܟܠ ܠܚܡܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܡܛܠ
24 ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܛܒ. ** * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܫܩܠܝ ܣܝܦܐ ܘܐܚܝܕܝ ܪܘܡܚܐ. ܫܬܐ
25 ܐܠܦܝܢ ܘܬܡܢܐ ܡܐܐ ܓܢܒܪܐ ܕܚܝܠܐ ܬܩܝܦܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܓܢܒܪܐ ܕܚܝܠܐ ܠܡܩܪܒܐ. ܬܡܢܝܐ
26 27 ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ. ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܝܗܘܝܕܥ ܪܝܫܐ
ܗܘܐ ܕܒܝܬ ܐܗܪܘܢ. ܘܕܥܡܗ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ.

Aſur quartus, Eremia quintus, Athar ſex- 10
tus, Eliel ſeptimus, Johanan octavus, E- 11
lizabar nonus, Eremia decimus, Sephatia 12
undecimus. Iſti de filiis Gad erant duces 13
militiæ;quorum quidam imperabant centum, 14
alii vero imperabant mille *viris*. Hi ſunt 15
qui trajecerunt Jordanem menſe Niſan quum
ad labra uſque plenus eſſet: & totum ex-
ercitum qui caſtrametabatur in deſerto,
Orientem & Occidentem verſûs fugârunt.
Hi ergò ſunt numeri ducum exercitûs, qui
venientes contulerant ſeſe ad Davidem in
Hebron, ut traderent ei regnum Saulis:
quatenus impleretur verbum Samuelis pro-
phetæ, quod locutus fuerat ex ore Domi-
ni. Venerunt etiam quidam ex filiis Ben- 16
jamin, & ex filiis Juda: quibus, cùm ad
caſtra perveniſſent apud Davidem, Ob- 17
viàm egreſſus David, benedixit eis, & ait
illis, Si pacis animo & ad auxilium nobis
ferendum veniſtis, duplum rependat vobis
Dominus, pro re quam habetis in animo.
Verùm ſi ad decipiendum me veniſtis, ut
me tradatis hoſtibus meis (quum nullam
in vos culpam commiſerim, nihílque in-
honeſtum ſit in manibus meis: novit hoc
enim Deus patrum meorum) ipſe corri-
piat è nobis eum qui ſocio ſuo injurius
eſt. Tum ſpiritus fortitudinis induit Ama- 18
ſam filium Jetheris ducem triginta, & re-
ſpondens dixit Davidi, Veni David, veni
fili Iſai; ego ſum tecum, pax tibi, ne ti-
meto: pax etiam tibi data eſt ab adjutore
tuo: nam adjutor quidem tuus omni mo-
mento, Deus tuus eſt. Suſcepit ergò eos
David, & ſtatuit eos David in fronte ex-
ercitûs. Ex tribu verò filiorum Manaſſe ad 19
Davidem confluxerunt *ii qui*, cùm proceſ-
ſiſſet ad bellum gerendum cum Philiſthæis,
noluerant ad bellum procedere cum Saule
ad auxiliandum Sauli, quia odio perſeque-
bantur eum: hi enim conſpiraverant cum
principibus Philiſthæorum, & dixerant eis,
Nos primi ibimus, & irruemus in Saulem
dominum noſtrum euntem in Senaclag, ob-
ſidebimus eum, vivúmque capiemus. Et hæc 20
ſunt nomina eorum; Ada, Zabor, Jadiel,
Manchiel, Elihu, & Jozabar, tribuni Manaſ-
ſitarum. Iidem iſti abierant opémque tu- 21
lerant Davidi,quando proceſſit adverſùs tur-
mam: omnes enim erant valentiſſimi ro-
bore, imperabant toti exercitui, eóque pro
ut volebant, utebantur: Et ſingulis diebus 22
ingrediebantur apud Davidem, ut pane co-
ram eo veſcerentur; quia ſummo eos proſ
ſequebatur amore.
Filii Judæ gladios ferentes, & lanceas ge- 24
ſtantes, erant ſexies mille octingenti robore
validiſſimi. E filiis Simeon, ſtrenuiſſimi bel- 25
latores,octies mille ſeptingenti. E filiis Levi, 26
quater mille ſexcenti. Jehojada princeps 27
erat familiæ Aharonis: & qui comitabantur
eum, erant ter mille ſeptingenti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 11 (λ) Μασμανὰ ὁ τέταρτος, (μ) Ἱερεμίας ὁ πέμπτος, (ν) Ἰεθὶ ὁ ἕκτος, (ξ) Ἐλιὰβ ὁ ἕβδομος,
12 13 (ο) Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, (π) Ἐλιαζὲρ ὁ ἔννατος, Ἱερεμία ὁ δέκατος, (ρ) Μελχαβαναὶ
14 ὁ ἑνδέκατος. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἷς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς, καὶ μέγας τοῖς
15 χιλίοις. Οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ· καὶ οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν
κρηπῖδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.
16 17 Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν καὶ Ἰούδα εἰς βοήθειαν τοῦ Δαυίδ. Καὶ Δαυὶδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν
(σ) αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρὸς μὲ, (τ) εἴη μοι καρδία
καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς, ἴδοι ὁ θεὸς
18 τῶν πατέρων (υ) ὑμῶν καὶ ἐλέγξαιτο. Καὶ πνεῦμα (φ) ἐνέδυσε τὸν Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριάκοντα,
καὶ εἶπεν, (χ) Πορεύου καὶ ὁ λαός σου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, εἰρήνη εἰρήνη σοι, καὶ εἰρήνη
τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι ἐβοήθησέ σοι ὁ θεός σου. καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν
19 αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς
ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαοὺλ εἰς πόλεμον· καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν
τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων, Ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον
20 αὐτοῦ Σαούλ. Ἐν τῷ (ψ) πορευθῆναι τὸν Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μανασσῆ,
Ἐδνὰ, καὶ (ω) Ἰωζαβὰθ, καὶ Ῥωδιὴλ, καὶ Μιχαὴλ, καὶ (α) Ἰωσαβαὶθ, καὶ
21 Ἐλιμοὺθ, καὶ Σεμαθὶ, ἀρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶ τοῦ Μανασσῆ. Καὶ (†) αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ
ἐπὶ τὸν γεδδοὺρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες· καὶ ἦσαν ἡγούμενοι (β) ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ
22 δυνάμει, Ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς (γ) δύναμις τοῦ
23 θεοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς, οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν τοῦ
24 (δ) ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν Σαοὺλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου. Υἱοὶ Ἰούδα (ε) θυρεοφόροι
25 καὶ δορατοφόροι, ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως. Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνατοὶ
26 ἰσχύος εἰς παράταξιν, ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατόν. (ζ) Τῶν υἱῶν Λευὶ, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι.
27 Καὶ (η) Ἰωαδὰς ὁ ἡγούμενος (θ) τῷ Ἀαρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

Maſmana quartus, Hieremias quintus; Jethi ſextus, Eliab ſeptimus; 10 11
Joanan octavus, Eliazer nonus; Hieremia decimus, Melchabanai undecimus. 12 13
Hi ex filiis Gad principes militiæ, unus ipſis centum parvus, 14
& magnus ipſis mille. Hi, qui tranſierunt Jordanem in menſe 15
primo, (& hic repletus ſuper omnem crepidinem ſuam,) & perſequuti
ſunt omnes habitantes vallium ab Oriente uſque ad Occidentem. Et venerunt 16
de filiis Benjamin, & Juda, in auxilium David. Et David 17
exivit in obviam eorum, & dixit eis; Si ad pacem veniſtis
ad me; (e) ſit mihi cor per ſe ſuper vos: & ſi ad tradendum me
inimicis meis non in veritate manus; videat Deus patrum (f) veſtrorum,
& arguat. Et ſpiritus induit ipſum Amaſæ principem 18
triginta, & dixit; Vade, (g) & populus tuus David filius Jeſſæ;
pax, pax tibi, & pax auxiliatoribus tuis: quoniam auxiliatus
eſt tibi Deus tuus. Et ſuſcepit eos David, & conſtituit
eos principes virtutum. Et de Manaſſe acceſſerunt ad David, 19
(h) in veniendo alienigenas ſuper Saul ad bellum. Et non adjuvit
eos: quoniam in conſilio (i) factum eſt à ducibus alienigenarum
dicentium; In capitibus virorum iſtorum revertet ad
dominum ſuum (k) Saul. In eundo David in Sicelag, acceſſerunt 20
ei de Manaſſe, Edna, & Jozabath, & Rodiel, & Michael, &
Joſabæth, & Elimuth & Semathi, principes millium ſunt ipſius
Manaſſe. Et ipſi pugnârunt unà cum David ſuper (l) Geddur: 21
quoniam potentes fortitudinis omnes. Et fuerunt duces (m) in exercitu,
in virtute: Quoniam (n) diem ex die veniebant ad David, 22
ad virtutem magnam, ſicut virtus Dei. Et hæc nomina principum 23
militiæ, qui venerunt ad David in Chebron ad convertendum
regnum Saul ad eum, juxta verbum Domini. Filii Juda ſcutiferi, 24
& haſtiferi, ſex mille, & octingenti, potentes aciei. De 25
filiis Symeon potentes fortitudinis in aciem, ſeptem millia, & centum.
De filiis Levi, quatuor mille, & ſexcenti. Et Joadas dux ipſi Aaron, 26 27
& cum eo tria millia, & ſeptingenti.

MS.A. (λ) Μασμὰν (μ) Ἰερεμία (ν) Ἐθθεὶ (ξ) Ἐλιὴλ (ο) Ἰωνὰν (π) Ἐλεζαβὰδ ὁ ἔνατος, Ἱερεμίας (ρ) Μαχαβαναὶ (σ). αὐτοῖς, (τ) εἰ ἐμοὶ (υ) ἡμῶν καὶ ἐλέγξαι. (φ) ἐνεδυνάμωσεν τὸν Ἀμασαὶ τὸν ἄρχοντα (χ) Πορεύου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ὁ λαός σου, εἰρήνη εἰρήνη σοι, εἰρήνη (ψ) πορευθῆναι αὐτὸν εἰς (ω) Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰεδιὴλ, (α) Ἰωζαβὲδ, καὶ Ἐλιοὺδ, καὶ Γαλαθὶ, (†) οὗτοι (β) ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, Ὅτι (γ) δύναμις θεοῦ. (δ) ἀποστρέψαι (ε) θυρεοφόροι, ἓξ (ζ) Καὶ υἱῶν (η) Ἰωδαὲ (θ) τῶν Ἀαρὼν,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 11 * امانا * مانا * ارميا * الي * الالاب * يونا * العازر * ارميا * ملكيا * احد عشرهم هاولاء
12 13 من بني جاد * روساء الحرب * كل واحد علي الف * وهم الذين عبروا الاردن في شهر
14 15 نيسان * اذ هو ممتلي الي سعفيه * وهزموا ساير العساكر الذين كانوا في البريه * في
الشرق والغرب * وهاولاء روساء الجند الذي اجتمعوا عند داود في قريه حبرون * ليجعلوه
16 ملكا بعد موت ساوول * ليتم كلمه صموييل النبي التي تكلم بها من فم الرب * فجاوا
17 بنو بنيامين وبنو يهودا * حتي بلغوا عسكر داود * فخرج داود اليهم يحاربهم * فبارك عليهم
وقال لهم * ان كان جيتم للسلم ولمعونتنا * فان الرب يعطيكم اثنين بواحد علي كل ما
في قلوبكم * وان كنتم جيتم لتنصروا بنا وتسلمونا الي اعدايينا * فاني لم اخطي اليكم
ولا عملت شيا قبيحا * الله اله اباي يعلم ذلك * وهو يحكم بيننا * ومن يخطي علي صاحبه *
18 * وروح الجبريه البسه الله لعمسا بن ناثان رييس ثلاثين * فالتفت وقال لداود * تعال يا داود *
تعال يا ابن ايسي * وانا معك * السلم لك * لا تخف * والسلم اعطي لك من معينك * لان معينك
19 في كل وقت الاهك * فقبلهم داود واقامهم روساء علي الجيش * ومن سبط منسا خرج مع
داود حين خرج الي حرب الفلسطينيين * ولم يخرجوا مع ساوول * ومضوا عقدوا مع كبراء
الفلسطينيين وقالوا لهم * نحن نمضي قبلكم * ونقع علي ساوول حين يمضي الي صقلاغ
20 ونهجم ونقبض عليه وهو حي * وهذه اسماوهم * عدا * ورافور * وايداعيل * ومانكال * واليهو *
21 ويوزافار روساء الوف بيت منسا * هاولاء مضوا الي داود * واعانوه حين مضي الي الحرب * لان
جميعهم كانوا جبابره جدا * وهم صاروا متحكمين علي الجيش * ويصنعون ما يريدون *
22 23 24 * وكانوا كل يوم ياكلون علي مايده داود * لانه كان يحبهم جدا * ** * وبنو
25 يهودا كانوا حاملين رماحا وسيوفا * ستون الفا وثمان مايه جبابره اقويا * ومن بني سمعون
26 27 جبابره في القوه * ثمانيه الف وسبع مايه * ومن بني لاوي * اربعه الف وست مايه * ويوياداع
الكبير الذي كان من قسمه هرون * كان معه ثلاثه الاف وتسع مايه *

Amana, Mana; Eremia, Ali, Elalaib, Jona, Elazar; Eremia, Malachia: 10 11
Hi undecim erant è filiis Gad, 12
belli præfecti, quorum quilibet imperabat 13
mille viris. Hi ſunt qui trajicientes 14
Jordanem menſe Niſan dum plenus 15
erat uſque ad labra, acies omnes quæ
erant in deſerto, fugaverunt ad Orientem
& Occidentem. Hi ſunt duces
militum qui confluxerant ad Davidem
in civitatem Hebron, ut regem crearent
eum poſt mortem Saulis: ut expleretur
verbum Samuelis prophetæ,
quod prædixerat ex ore Domini. Venientibus 16
ergò filiis Benjamin & filiis
Judæ, adeóque ad caſtra Davidis pervenientibus,
Egreſſus David ut oppugnaret 17
eos, benedixit eis, & ait
illis; Si pacis cauſâ & in auxilium
noſtrum venitis, duplam Dominus reddat
vobis mercedem pro quacunque re
quam animo verſatis: ſin autem venitis
animo lædendi nos, & tradendi
nos inimicis noſtris, quum nullam vobis
injuriam intulerim, nec quicquam turpe
egerim (novit hoc Deus, Deus patrum
meorum) ipſemet judicet inter nos, &
puniat eum qui peccat in ſodalem ſuum.
Tunc ſpiritu fortitudinis induit 18
Deus Amaſam filium Nathanis ducem
triginta, & converſus dixit Davidi,
Venias O David, venias O fili
Iſai: ego quoque ſum à partibus tuis;
pax tibi, ne metuas: & pax tibi data
eſt ab adjutore tuo: tuus enim perpetuus
adjutor, Deus tuus eſt. Quare
excepit eos David, & conſtituit eos
principes exercitûs. Ex tribu Manaſſe 19
illi prodiêre cum Davide quando
proceſſit ad oppugnandos Paleſtinos,
(non enim prodierunt cum Saule, ſed
euntes conſpirârunt cum Paleſtinorum
ducibus, & dixerunt eis, Nos antecedemus
vos; & aggrediemur Saulem
euntem in Siceleg, & irruentes vivum
capiemus) Quorum hæc ſunt 20
nomina; Ada, Zabor, Idael, Manchel,
Elihu, & Jozabar, tribuni Manaſſitarum.
Hi contulerunt ſeſe ad Davidem, 21
opemque tulerunt ei quando
proceſſit ad bellum: omnes enim erant
valentiſſimi, ipsique imperabant militiæ,
& agebant quicquid libebat: Et 22
ſingulis diebus comedebant ſuper menſa
Davidis, quia ſummoperè diligebat eos.
Filii Judæ lanceas gladióſque geſtantes, 24
erant ſexaginta millia octingenti
ſtrenuiſſimi & fortiſſimi. E filiis Simeonis, 25
valentiſſimorum robore octo
millia ſeptingenti. E filiis Levi, quatuor 26
millia ſexcenti. Cum Jojadaë 27
magno, qui erat ex ſorte Haronis, erant
tria millia nongenti.

דברי הימים א׃ יג

Saul fratribus Binjamin filiis de Et .duo & , viginti principes ejus patris domus & *robore* fortis adoleſcens Sadoc Et
29 28 וְצָדוֹק נַעַר גִּבּוֹר חָיִל וּבֵית־אָבִיו שָׂרִים עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ וּמִן־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲחֵי שָׁאוּל
,millia viginti ,Ephraim filiis de Et .Saul domus cuſtodiam *cuſtodientes* eorum.multitudo adhuc uſque Et .millia tria
30 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעַד־הֵנָּה מַרְבִּיתָם שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת בֵּית שָׁאוּל׃ וּמִן־בְּנֵי אֶפְרַיִם עֶשְׂרִים אֶלֶף
,millia decem octo Menaſſeh tribu dimidia ex Et .*ſuorum patrum* domo in *nominum* viri ,robore fortes ,octingenti &
31 וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת גִּבּוֹרֵי חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת לְבֵית אֲבוֹתָם׃ וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף
temporibꝰ in intelligentiâ ſcientes Iſſaſchar filiis de Et .David *faciendum regnare ad veniendum ad* ,nomina per ſunt *nuncupati* qui
32 אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לָבוֹא לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד׃ וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לָעִתִּים
exercitus egredientes Zebulun De .eorum *os ſuper* eorū fratres omnes Et .*ducenta* eorum *capita* ,Iſrael faceret quid *ſciendum ad*
33 לָדַעַת מַה־יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁיהֶם מָאתַיִם וְכָל־אֲחֵיהֶם עַל־פִּיהֶם׃ מִזְּבוּלֻן יוֹצְאֵי צָבָא
Naphthali de Et .corde & corde non in *aciē ſtruendā* ad &,millia quinquaginta bellicis inſtrumentis omnibꝰ cum bellum *diſponentes*
34 עֹרְכֵי מִלְחָמָה בְּכָל־כְּלֵי מִלְחָמָה חֲמִשִּׁים אָלֶף וְלַעֲדֹר בְּלֹא־לֵב וָלֵב׃ וּמִנַּפְתָּלִי
octo & viginti ,prælium *ordinantes* Danitis de Et .millia ſeptem & triginta ,*lancea* & clypeo cum eis cum & ,mille principes
35 שָׂרִים אָלֶף וְעִמָּהֶם בְּצִנָּה וַחֲנִית שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה אָלֶף׃ וּמִן־הַדָּנִי עֹרְכֵי מִלְחָמָה עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה
de ,Jarden trans *de* Et .millia quadraginta ,bellum diſponendum ad *exercitus* egredientes Aſer de Et .ſexcenti & ,millia
37 36 אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וּמֵאָשֵׁר יוֹצְאֵי צָבָא לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה אַרְבָּעִים אָלֶף׃ וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִן־
viri iſti Omnes .millia viginti & ,centum *belli militiæ vaſis* omnibꝰ *in* Menaſſeh tribu dimidia &,Ghaditis &,Reubenitis
38 הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בְּכֹל כְּלֵי צְבָא מִלְחָמָה מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי
etiam & ,Iſrael univerſum ſup David regē conſtituendū ad,Chebron in venerūt perfecto corde in aciei inſtructores *belli*
מִלְחָמָה עֹדְרֵי מַעֲרָכָה בְּלֵבָב שָׁלֵם בָּאוּ חֶבְרוֹנָה לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְגַם
,comedentes tribus diebus David cum ibi fuerunt Et .David *regnare faciendum ad* ,uno corde Iſrael reſiduum omne
39 כָּל־שֵׁרִית יִשְׂרָאֵל לֵב אֶחָד לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד׃ וַיִּהְיוּ־שָׁם עִם־דָּוִיד יָמִים שְׁלוֹשָׁה אֹכְלִים
adferentes Naphthali & ,Zebulun &,Iſſaſchar ad uſque eis propinqui etiam Et .eorum fratres eis præparaverāt quia:bibentes &
40 וְשׁוֹתִים כִּי־הֵכִינוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם׃ וְגַם הַקְּרוֹבִים־אֲלֵיהֶם עַד־יִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן וְנַפְתָּלִי מְבִיאִים
pecus &,boves &,oleū &,vinū &,paſſas uvas & ,palathas ,*farinæ* eſcam ,bobus *in* & ,mulis *in* & ,camelis *in* & ,aſinis *in* panem
לֶחֶם בַּחֲמוֹרִים וּבַגְּמַלִּים וּבַפְּרָדִים וּבַבָּקָר מַאֲכָל קֶמַח דְּבֵלִים וְצִמּוּקִים וְיַיִן וְשֶׁמֶן וּבָקָר וְצֹאן
.Iſrael in lætitia quia :multitudine in
לָרֹב כִּי שִׂמְחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

CAP. XIII. יג

:Iſrael *concionem* omnem ad David ait Et .*ducem omnem ad centenorum & millium principibus* cum David conſilium iniit Et
2 1 וַיִּוָּעַץ דָּוִיד עִם־שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת לְכָל־נָגִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכֹל קְהַל יִשְׂרָאֵל
.Iſrael terras omnes in *reſiduos* noſtros fratres ad mittamus ,*dividemus* ,noſtro Deo Domino à & ,bonum vobis *ſuper* Si
אִם־עֲלֵיכֶם טוֹב וּמִן־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִפְרְצָה נִשְׁלְחָה עַל־אַחֵינוּ הַנִּשְׁאָרִים בְּכֹל אַרְצוֹת יִשְׂרָאֵל
.nos ad congregentur & ,ſuorum ſuburbanorum urbibus in Levitas & ,ſacerdotes eis cum Et
וְעִמָּהֶם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם בְּעָרֵי מִגְרְשֵׁיהֶם וְיִקָּבְצוּ אֵלֵינוּ׃

Verſio VULG. LAT.

Sadoc etiam puer egregiæ indolis, & domus patris ejus, principes viginti duo. 28 De filiis autem Benjamin fratribus Saul, tria millia: magna enim pars eorum adhuc ſequebatur domū Saul. 29 Porrò de filiis Ephraim, viginti millia octingenti, fortiſſimi robore, viri nominati in cognationibus ſuis. 30 Et ex dimidia tribu Manaſſe, decem & octo millia, ſinguli per nomina ſua venerunt ut conſtituerent regem David. 31 De filiis quoque Iſſachar viri eruditi, qui noverant ſingula tempora ad præcipiendū quid facere deberet Iſrael, principes ducenti: omnis autem reliqua tribus, eorum conſilium ſequebatur. 32 Porrò de Zabulon qui egrediebantur ad prælium, & ſtabant in acie inſtructi armis bellicis, quinquaginta millia venerunt in auxiliū, non in corde duplici. 33 Et de Nephthali, principes mille: & cum eis inſtructi clypeo & haſtâ, triginta & ſeptem millia. 34 De Dan etiam præparati ad prælium, viginti octo millia ſexcenti. 35 Et de Aſer egredientes ad pugnā, & in acie provocantes, quadraginta millia. 36 Trans Jordanem autem de filiis Ruben, & de Gad, & dimidia parte tribûs Manaſſe, inſtructi armis bellicis, centum viginti millia. 37 Omnes iſti viri bellatores expediti ad pugnandum, corde perfecto venerunt in Hebron, ut conſtituerent regem David ſuper univerſum Iſrael: ſed & omnes reliqui ex Iſrael, uno corde erant, ut rex fieret David. 38 Fuerúntque ibi apud David tribus diebus comedentes & bibentes, præparaverant enim eis fratres ſui. 39 Sed & qui juxta eos erant uſque ad Iſſachar, & Zabulon, & Nephthali, afferebant panes in aſinis, & camelis, & mulis, & bobus, ad veſcendum: farinam, palathas, uvam paſſam, vinum, oleum, boves, arietes, ad omnem copiam: gaudium quippe erat in Iſrael. 40

CAP. XIII.

INiit autem conſilium David cum tribunis, & centurionibus, & univerſis principibus, 1 Et ait ad omnem cœtum Iſrael; Si placet vobis, & à Domino Deo noſtro egreditur ſermo, quem loquor: mittamus ad fratres noſtros reliquos in univerſas regiones Iſrael, & ad Sacerdotes, & Levitas, qui habitant in ſuburbanis urbium, ut congregentur ad nos. 2

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 * ܘܨܕܘܩ ܥܠܝܡܐ ܓܢܝܒܐ ܛܒ. ܘܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܪܘܪܒܢܐ. * ܘܡܢ
29 ܒܢܘܗܝ ܕܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܐܬܩܛܠ ܫܐܘܠ.
30 ܗܘܘ ܢܛܪܝܢ ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
ܘܬܡܢܡܐܐ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܓܒܪܐ ܕܫܡܐ. ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ.
31 * ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ. ܕܐܬܝܕܥܘ ܒܫܡܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܩܕܡܝܐ ܐܬܘ ܠܡܡܠܟܘܬܐ.
32 ܘܗܢܘܢ ܐܬܘ ܠܡܡܠܟܘ ܠܕܘܝܕ ܒܡܠܟܘܬܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܟܪ. ܡܐܬܝܢ ܪܝܫܢܐ
ܚܟܝܡܝܢ ܒܚܟܡܬܐ ܒܕܪܗܘܢ. ܘܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ ܫܦܝܪܐ ܘܬܪܝܨܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ
33 ܐܚܝܗܘܢ. ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܡܕܡ ܕܗܢܘܢ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܙܒܘܠܘܢ
ܢܦܩܘ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܥܒܕܝܢ ܩܪܒܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܒܡܐܢܝܗܘܢ
ܕܩܪܒܐ. ܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ ܥܡ ܐܝܠܝܢ ܕܦܠܝܓܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܠܟܘܬܗ
34 ܕܕܘܝܕ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܢܦܬܠܝ. ܪܒ ܐܠܦܐ. ܘܥܡܗܘܢ ܗܘܘ ܡܕܒܪܝܢ ܓܒܪܐ ܕܐܚܝܕܝܢ ܣܟܪܐ
35 ܘܣܝܦܐ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. * ܘܡܢ ܕܒܝܬ ܕܢ. ܢܦܩܘ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ ܥܣܪܝܢ ܘ
36 ܬܡܢܝܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܡܢ ܕܒܝܬ ܐܫܝܪ. ܢܦܩܘ ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܩܪܒܐ
37 ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܡܢ ܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ ܘܡܢ ܓܕ
ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܟܕ ܡܙܝܢܝܢ ܒܡܐܢܝ ܩܪܒܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ
38 ܐܠܦܝܢ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܢܚܬܘ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܬܘ
ܠܚܒܪܘܢ. ܠܡܡܠܟܘ ܠܕܘܝܕ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ
39 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܘ ܒܠܒܐ ܫܦܝܐ. ܠܡܡܠܟܘ ܠܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܘ ܬܡܢ
ܥܡ ܕܘܝܕ. ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܟܕ ܐܟܠܝܢ ܗܘܘ ܘܫܬܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܚܝܗܘܢ ܗܘܘ ܡܛܝܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ
40 ܡܣܝܒܪܢܘܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܫܒܛܐ ܕܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܕܩܪܝܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܫܒܛܐ
ܕܐܝܣܟܪ. ܘܕܙܒܘܠܘܢ. ܘܕܢܦܬܠܝ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܒܚܡܪܐ ܘܒܓܡܠܐ ܘܒܟܘܕܢܐ
ܠܚܡܐ ܘܩܡܚܐ. ܘܕܒܠܐ. ܘܩܛܝܦܐ ܕܥܢܒܐ. ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ. ܘܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. ܒܣܘܓܐܐ
1 ܣܓܝܐܐ. ܡܛܠ ܕܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * ܘܐܬܡܠܟ ܕܘܝܕ
2 ܥܡ ܪܒܝ ܐܠܦܐ ܘܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. ܘܥܡ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ
ܠܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܫܦܝܪ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܢܒܥܐ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.
ܘܢܣܓܐ ܠܢ ܬܘܪܥܬܐ ܕܐܚܝܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܥܡܪ ܥܡܗܘܢ
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܒܩܘܪܝܗܘܢ ܘܒܡܕܝܢܬܗܘܢ.

* Et Sadoc juvenis generoſiſſimus, & domus ejus paterna ac fratres ejus, viginti duo principes. 28 E Benjaminitis fratribus Saulis, tria millia: & hi uſque ad diem quo occiſus fuit Saul, obſervabant cuſtodiam domûs Saulis. 29 E filiis Aphrem, viginti millia octingenti viri valentiſſimi robore, viri celeberrimi, per familias ac domos paternas eorum. 30 Ex dimidia tribu Manaſſe, decem & octo millia virorum, qui celebri nomine pollebant: atque hi primi venerunt ad Davidem in regno ſtatuendum. 31 E filiis Iſſachar, ducenti principes ſapientiâ peritiſſimi in ævo ſuo, & optima rectáque opera facientes coram Domino: quorum fratres omnes illud agebant, quod ii præcipiebant. 32 Ex tribu Zebolonitarum egreſſa ſunt virorum valentiſſimorum robore, bellum toto animo atque inſtrumentis ſuis bellicis gerentium, quinquaginta millia, ad inferendum bellum iis qui in dubium revocabant regnum Davidis. 33 E filiis Nephtali, principes mille, ducentes ſecum viros clypeis & gladiis inſtructos triginta ſeptem millia. 34 E Danitis egreſſa ſunt virorum belligerorum viginti octo millia ſexcenti. 35 Ex Aſiritis prodiére virorum bello gerendo ſtrenuiſſimorum quadraginta millia. 36 Ex transjordaninis autem, de tribu Rubelitarum, è Gaditis, & ex dimidia tribu Manaſſe, bellicis armis inſtructorum centum viginti millia. 37 Omnes iſti viri robore valentiſſimi corde integro deſcenderunt ab bellum, & venerunt in Hebron ad initiandum regno Davidem ſuper univerſum Iſraelem: quin & omnes principes Iſraelis candidâ mente venerunt ad conſtituendum Davidem regem ſuper Iſraelem: 38 Et manſerunt ibi apud Davidem tribus diebus edentes & bibentes: nam fratres eorum præbebant eis annonam. 39 Atque hæc ſunt nomina tribuum quæ afferebant eis *annonam*, quippe quæ vicinæ eis eſſent; tribus Iſacharitarum, Zebolonis, & Nephtalitarum, aſinis, camelis, ac mulis advehebant eis panem, farinam, palathas, cartallos uvarum, vinum, oleum, oves, ac boves, ſummâ copiâ: maxima enim lætitia erat apud Iſraelem. 40

CAP. XIII.

DEinde conſilium iniit David cum tribunis & centurionibus, cunctíſque magnatibus & præfectis Iſraelis: 1 Dixítque David cunctis cœtibus Iſraelis, Si vobis conſentaneum videtur, rogemus Dominum Deum noſtrum, & reſtauremus nobis labes fratrum noſtrorum exiſtentium in cunctis civitatibus Iſraelis, & collocemus cum eis ſacerdotes & Levitas in civitatibus & oppidis eorum. 2

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Καὶ Σαδὼκ νέος δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες (ι) εἰκοσιδύο. Καὶ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν
τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ, τρεῖς χιλιάδες· καὶ ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν (†) φυλακὴν οἴκου Σαοὺλ.
30 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραὶμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατριῶν
31 αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, δεκαοκτὼ (κ) χιλιάδες, καὶ οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι
32 τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς,
33 γινώσκοντες τί ποιῆσαι (λ) Ἰσραὴλ, διακόσιοι, καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν
ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ
34 Δαυὶδ οὐ χεροκένως. Καὶ ἀπὸ (μ) Νεφθαλὶ ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασι,
35 τριακονταεπτὰ χιλιάδες. Καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον, (ν) εἰκοσιοκτὼ χιλιάδες
36 καὶ ὀκτακόσιοι. Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, (ξ) τεσσαράκοντα χιλιάδες.
37 Καὶ ἐκ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι
38 σκεύεσι πολεμικοῖς, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες. Πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παράταξιν
ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ· καὶ ἦλθον εἰς Χεβρὼν τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ ὁ
39 κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ (ο) μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες
40 καὶ πίνοντες, ὅτι (π) ἡτοίμασαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. Καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ἰσσάχαρ
καὶ Ζαβουλὼν καὶ (ρ) Νεφθαλὶ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμιόνων
καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα
εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰσραήλ.

Et Sadoc juvenis potens fortitudine, & de paterna domo ejus principes 28
viginti duo. Et de filiis Benjamin fratribus Saul, tria millia: & adhuc 29
(o) plurima pars eorum intendebat in cuſtodiam domûs Saul. Et de filiis 30
Ephræm, viginti millia, & octingenti, potentes fortitudine, viri nominati
per domos patriarum ſuarum. Et de dimidio tribûs Manaſſe, decem 31
octo millia, et qui nominati fuerunt in nomine ad faciendum regnare
ipſum David. Et de filiis Iſſachar, cognoſcentes intelligentiam in (p) 32
tempora, cognoſcentes, quid faciat Iſrael, (q) ducenti, & omnes fratres
eorum cum eis. Et de Zabulon procedentes in aciem belli in omnibus vaſis 33
bellicis, quinquaginta millia ad auxiliandum David (r) non manibus
vacuis. Et de Nephthali, principes mille, & cum eis in ſcutis & lanceis 34
triginta ſeptem millia. Et de Danitis inſtructi ad bellum, viginti octo 35
millia, & octingenti. Et de Aſer ingredientes auxiliari in bello, quadraginta 36
millia. Et de trans Jordanem de Ruben, & Gaddi, & de dimidio 37
tribûs Manaſſe in omnibus vaſis bellicis, centum viginti millia.
Omnes hi viri bellatores inſtruentes aciem in animo pacifico. Et venerunt 38
in Chebron ad faciendum regnare David ſuper omnem Iſrael. Et reſiduus
Iſrael anima una ad faciendum regnare David. Et fuerunt ibi diebus 39
tribus comedentes, & bibentes: quoniam præparârant fratres eorum.
Et confines eis uſq; ad Iſſachar, & Zabulon, & Nephthali afferebant 40
eis ſuper camelos, & aſinos, & mulos, & ſuper vitulos cibaria,
farinas, palathas, uvas paſſas, vinum, & oleum, vitulos, & oves
in multitudine: quoniam lætitia in Iſrael.

MS.A. (ι) εἴκοσι καὶ δύο. Καὶ ἐκ τῶν (†) φυλάκων (κ) χιλιάδες, οἱ (λ) Ἰσραὴλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, διακόσιοι, (μ) Νεφθαλεὶμ (ν) εἴκοσι καὶ ὀκτὼ (ξ) τεσσεράκοντα
(ο) μία. Καὶ ἦσαν (π) ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ (ρ) Νεφθαλεὶμ,

ΚΕΦ. ιγ.

1 2 ΚΑὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, παντὶ ἡγουμένῳ. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ (α) πάσῃ ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ, Εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου (β) τοῦ θεοῦ ἡμῶν εὐοδωθῇ,
ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ' αὐτῶν
οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς,

CAP. XIII.

Et conſultavit David cum chiliarchis, & centurionibus, omni duce. 1
Et dixit David univerſæ Eccleſiæ Iſrael; Si ſuper vos bonum, & à 2
Domino Deo noſtro proſperabitur; mittamus ad fratres noſtros reliquos
in omni terra Iſrael: & cum eis ſacerdotes Levitæ in civitatibus
poſſeſſionis ſuæ: & congregabuntur ad nos.

MS.A. (α) τῇ πάσῃ (β) θεοῦ ὑμῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * وصادوق الشاب جبار في الجيوش * وبيت ابيه واخوته روساء * اثنان وعشرون رييسا من
29 بيت ابيه * ومن بني بنيامين اخوة ساوول * ثلاثة الف * وهم كانوا الي يوم قتل ساوول
30 يحرسون بيته * ومن بني افريم * عشرون الفا وثمان مائة رجالا جبابرة رجالا معروفين * ومن
31 نصف سبط منسا * ثمانية عشر الف * رجال صاروا معروفين * لانهم الذين اتوا ليجعلوا
32 داود ملكا * ومن بني ايساخر * روساء عارفون بالحكمة في زمانهم * وصناع صنايع حسنة
33 مستوية قدام الله * مايتان * وساير اخوتهم كانوا يصنعون كلما يامروهم به * ومن سبط
زابلون * منهم جبابرة في القوة * وصناع في الحرب بكل سلاح * خمسون الفا * ليقيموا الحرب
34 على كل من يخالف في ملك داود * ومن بني نفتالي * الروساء الف رييس * ومعهم رجال
36 متسلحين بالدرق والرماح * سبعة وثلاثون الفا * ومن سبط اشير الذين خرجوا ليعينوا
35 داود في الحرب * رجال جبابرة اربعون الفا * ومن سبط دان خرج رجال صانعي الحروب *
37 ثمانية وعشرون الفا وتسع مائة * ومن عدوة الاردن * من بني رءبال وبني جاد ونصف
38 سبط منسا * مربيين بكل سلاح مائة وعشرون الفا * هاولاء الذين خرجوا للحرب رجال اقوياء
بقلوب ذكية * فجاوا الي حبرون * واقاموا لداود الملك على ساير بني اسرايل * وعلي كبراء
39 اسرايل * وكان مجيهم بقلوب ذكية * ليقيموا داود ملكا على اسرايل * واقاموا عند داود
40 ثلاثة ايام ياكلون ويشربون * لان اخوتهم اعطوهم الطعام * وهذه اسماء الاسباط الذين كانوا
يجيبون اليهم ويقدمون اليهم * سبط ايساخر * زابلون * نفتالي * هاولاء كانوا ياتونهم بالخبز
على حمير * وجمال * وبغال * ودقيقا * وقواسير عنب * وخمرا * وزيتا * وغنما * وبقرا كثيرا لان
فرحا كثيرا كان في اسرايل *

Et Sadoc juvenis inter bellatores fortiſſimus, & familia patris ejus, ac 28
fratres ejus principes, viginti duo ſcilicèt
principes ex ejus paterna domo. Ex 29
Benjaminitis fratribus Saulis, tria millia; qui uſq; ad diem quo interfectus
fuit Saul cuſtodiebant domum ejus. Ex 30
Ephraimitis, viginti millia octingenti,
viri fortiſſimi, viri celeberrimi. E di- 31
midia tribu Manaſſis, octodecim millia
virorum, qui celebres inde facti ſunt,
quòd venerint ad creandum Davidem
regem. Ex filiis Iſacharis, principes 32
ſuis temporibus ſapientiſſimi, & bonis
coram Deo rectiſque actionibus inſtantes,
ducenti: quorum reliqui fratres
exequebantur quicquid ii præcipiebant.
Ex tribu Zabolonis prodierunt valenti- 33
um robore, & bellum quovis armorum
genere gerentium, quinquaginta millia;
ut bellum inferrent iis omnibus qui
adverſarentur regno Davidis. Princi- 34
pes è Nephtalitis erant mille principes,
quos comitabantur triginta ſeptem millia
virorum ſcutis & lanceis inſtructorum.
Ex tribu Aſir, qui egreſſi ſunt ad opem 36
Davidi ferendum in bello, fuerunt viri
robuſtiſſimi quadragies mille. Ex 35
tribu Dan prodiêre virorum bellicoſorum
viginti octo millia nongenti. Ex 37
his autem qui erant trans Jordanem,
è Rubelitis, Gaditis, & dimidiâ tribu
Manaſſis, centum viginti millia
omni armorum genere inſtructa. Hi ſunt 38
qui ſinceris cordibus exierunt ad bellum,
viri fortiſſimi; & venientes in Hebron
confirmârunt Davidi regnum ſuper omnes
Iſraelitas, & ſuper omnes magnates
Iſraelis: venerunt inquam ſinceris
cordibus ut crearent Davidem regem
ſuper Iſraelem. Et tridno manſe- 39
runt apud Davidem edentes & bibentes;
quoniam fratres eorum ſuppeditabant
eis cibum. Atque hæc ſunt nomina 40
tribuum quæ advehebant & offerebant
eis; tribus Iſacharis, Zabolonis, Nephtali:
hæ aſinis, camelis, ac mulis advehebant
illis panem, farinam, uvarum caniſtra,
vinum, oleum, oves, ac boves
plurimos: maximum enim gaudium erat
in Iſraele.

* الفصل الثالث عشر *

1 * فتملك داود على كبراء الوف ومئين * وساير الكبراء والمدبرين * والحكماء في اسرايل * فقال
2 داود لساير بني اسرايل * ان كان حسن في اعينكم * ان نجمع ونبعث الينا صندوق عهد الله *
ونطلب منه ان يزيد لنا في وصايع اخوتنا الذين يسكنون في ضياع اسرايل * وياتي
يوياداف الكاهن معهم * وكهنة ولاويون * بقراهم وساير مداينهم *

CAP. XIII.

Cum ergò regnâſſet David ſuper 1
tribunos, & centuriones, omnéſque
principes, rectores, ac judices in Iſraele;
Dixit David cunctis Iſraeli- 2
tis, Si congruum vobis videtur, colligamus
& adducamus ad nos arcam
fœderis Dei, & obſecremus eum
ut augeat agmina fratrum noſtrorum
habitantium in oppidis Iſraelis veniáq;
cum eis Jojadac ſacerdos, & ſacerdotes
ac Levitæ unà cum civitatibus
& cunctis oppidis eorum.

:ſic faciendum ad ,concio omnis dixerunt Et .Saul diebus in eam requiſivimus non quia :nos ad noſtri Dei *arcam* *reducemus* Et

4 3 וְנָסֵבָּה אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ כִּי־לֹא דְרַשְׁנֻהוּ בִּימֵי שָׁאוּל׃ וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל לַעֲשׂוֹת כֵּן

introitum ad uſq; & Ægypti *Sihor* à Iſrael omnem David congregavit Et .populi omnis oculis in verbũ fuit rectũ quia

5 כִּי־יָשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי כָל־הָעָם׃ וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל מִן־שִׁיחוֹר מִצְרַיִם וְעַד־לְבוֹא

-Chiriath in Bahalathah Iſrael omnis &,David aſcendit Et.Chiriathjeharim è Dei arcam *adducendum ad*,Chamath

6 חֲמָת לְהָבִיא אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִקִּרְיַת יְעָרִים׃ וַיַּעַל דָּוִיד וְכָל־יִשְׂרָאֵל בַּעֲלָתָה אֶל־קִרְיַת

,nomẽ eſt invocatũ quam ,Cherubim ſedentis Domini Dei arcam indè *faciendũ aſcẽdere ad*,Jehudah in quæ ,jeharim

יְעָרִים אֲשֶׁר לִיהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְהוָה יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם׃

.*plauſtro in ducentes* ejus frater &,Huzzah & :Abinadab domo è novum plauſtrum ſuper Dei arcam *equitare* fecerunt Et

7 וַיַּרְכִּיבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עַל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה מִבֵּית אֲבִינָדָב וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ נֹהֲגִים בָּעֲגָלָה׃

,pſalteriis in & ,citharis in & ,canticis in & ,fortitudine omni *in* *Dei* *facies ad* *ludentes* Iſrael omnis &,David Et

8 וְדָוִיד וְכָל־יִשְׂרָאֵל מְשַׂחֲקִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים בְּכָל־עֹז וּבְשִׁירִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים

continendum ad ,ſuam manum Huzzah miſit &,Chidon aream ad uſq; venerunt Et .tubis in & ,cymbalis in & ,tympanis in &

9 וּבְתֻפִּים וּבִמְצִלְתַּיִם וּבַחֲצֹצְרוֹת׃ וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן כִּידֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶת־יָדוֹ לֶאֱחֹז

:arcam ad ſuam manum miſit quòd eò eum percuſſit &,Huzzah in Dñi *naſus* eſt iratus Et .boves *labaſcebant* quia ,arcam

10 אֶת־הָאָרוֹן כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּעֻזָּא וַיַּכֵּהוּ עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח יָדוֹ עַל־הָאָרוֹן

Peres ipſum locum vocavit & :Huzzah in diviſionẽ Dominus diviſit quia ,David fuit ira Et .*Dei* *facies ad* ibi eſt mortu° &

11 וַיָּמָת שָׁם לִפְנֵי אֱלֹהִים׃ וַיִּחַר לְדָוִיד כִּי־פָרַץ יְהוָה פֶּרֶץ בְּעֻזָּא וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פֶּרֶץ

arcam me ad introducam Quomodo :dicendo ,illa die in Deum David timuit Et .hanc diem ad uſq;Huzzah

12 עֻזָּא עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּרָא דָוִיד אֶת־הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר הֵיךְ אָבִיא אֵלַי אֵת אֲרוֹן

edom-Hobed domum ad eã fecit declinare ſed:David civitatem ad ſe ad arcam David fecit declinare non Et ? Dei

13 הָאֱלֹהִים׃ וְלֹא־הֵסִיר דָּוִיד אֶת־הָאָרוֹן אֵלָיו אֶל־עִיר דָּוִיד וַיַּטֵּהוּ אֶל־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם

Dominus benedixit Et .menſibus tribus ejus domo in ,edom-Hobed domo *cum* Dei arca manſit Et .Ghittæi

14 הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עִם־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם בְּבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־

.ei quæ omnibus & ,edom-Hobed domui

בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃

CAP. XIV.

ei ædificandum ad,lignorum artifices &,parietis artifices & ,cedrina ligna &,David ad nuncios Sor rex Chiram miſit Et

1 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִיד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחָרָשֵׁי קִיר וְחָרָשֵׁי עֵצִים לִבְנוֹת לוֹ

propter ejus regnum deſuper eſſet elevatum quòd ,Iſrael ſuper regem Dñs eum confirmâſſet quòd,David Cognovitque.domum

2 בָּיִת׃ וַיֵּדַע דָּוִיד כִּי־הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשֵּׂאת לְמַעְלָה מַלְכוּתוֹ בַּעֲבוּר

nomina iſta Et .filias &,filios adhuc David genuit Et.Jeruſalaim in uxores adhuc David accepit Et .Iſrael ſuum populum

4 3 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקַּח דָּוִיד עוֹד נָשִׁים בִּירוּשָׁלִָם וַיּוֹלֶד דָּוִיד עוֹד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת

.Elphelet & ,Eliſuah & ,Ibchar Et .Selomoh &,Nathan :Sobab & ,Sammuah ;Jeruſalaim in ei *fuerunt* *qui* *natorum*

5 הַיְלוּדִים אֲשֶׁר הָיוּ־לוֹ בִּירוּשָׁלִָם שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב נָתָן וּשְׁלֹמֹה׃ וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְאֶלְפָּלֶט׃

David eſſet unctus quòd Peliſtim audierunt Et .Eliphelet & ,Beheljadah & ,Eliſamah Et .Japhiah &,Nephegh &,Noghah Et

8 6 וְנֹגַהּ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וּבְעֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־נִמְשַׁח דָּוִיד

7 .*corũ facies ad* eſt egreſſus &,David audivit Et.David quærendum ad Peliſtim omnes aſcenderunt Et .Iſrael omnem ſuper *regem in*

לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִיד וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיֵּצֵא לִפְנֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

Et reducamus arcam Dei noſtri ad nos, non enim requiſivimus
eam in diebus Saul. Et reſpondit univerſa multitudo 3
ut ita fieret : placuerat enim ſermo omni populo. 4
Congregavit ergò David cunctum Iſrael, à Sihor Ægypti,
uſque dum ingrediaris Emath, ut adduceret arcam 5
Dei de Cariathiarim. Et aſcendit David, & omnis vir 6
Iſrael, ad collem Cariathiarim, qui eſt in Juda, ut afferret
indè arcam Domini Dei ſedentis ſuper Cherubim, ubi
invocatum eſt nomen ejus. Impoſuerúntque arcam Dei 7
ſuper plauſtrum novum, de domo Abinadab : Oza autem,
& frater ejus, minabant plauſtrum. Porrò David, 8
& univerſus Iſrael, ludebant coram Deo omni virtute in
canticis, & in citharis, & pſalteriis, & tympanis, & cymbalis,
& tubis. Cùm autem perveniſſent ad Aream 9
Chidon, tetendit Oza manum ſuam, ut ſuſtentaret arcam
: bos quippe laſciviens paululùm inclinaverat eam.
Iratus eſt itaque Dominus contra Ozam, & percuſſit 10
eum, eò quòd tetigiſſet arcam : & mortuus eſt ibi coram
Domino. Contriſtatúſque eſt David, eò quòd diviſiſſet 11
Dominus Ozam : vocavítque locum illum ; Diviſio
Ozæ, uſque in præſentem diem. Et timuit Deum 12
tunc temporis, dicens ; Quomodò poſſum ad me introducere
arcam Dei ? Et ob hanc cauſam non adduxit 13
eam ad ſe, hoc eſt, in civitatem David, ſed avertit in
domum Obededom Gethæi. Manſit ergò arca Dei in 14
domo Obededom tribus menſibus : & benedixit Dominus
domui ejus, & omnibus quæ habebat.

CAP. XIV.

Miſit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David, & 1
ligna cedrina, & artifices parietum, lignorúmque : ut
ædificarent ei domum. Cognovítque David quòd confirmâſſet 2
eum Dominus in regem ſuper Iſrael, & ſublevatum
eſſet regnum ſuum ſuper populum ejus Iſrael.
Accepit quoque David alias uxores in Jeruſalem : genuítque 3
filios, & filias. Et hæc nomina eorum, qui nati 4
ſunt ei in Jeruſalem ; Samua, & Sobad, Nathan, &
Salomon, Jebahar, & Eliſua, & Eliphalet, Noga 5
quoque, & Napheg, & Japhia, Eliſama, & Baaliada, 6
& Eliphalet. Audientes autem Philiſthiim eò quòd 7
unctus eſſet David in regem ſuper univerſum Iſrael, aſcenderunt 8
omnes ut quærerent eum : quod cùm audiſſet
David, egreſſus eſt obviàm eis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 * ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܘܢܐܬܘܢ ܠܘܬܢ. ܘܢܒܥܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܢܬܟܫܦ ܩܕܡܘܗܝ ܥܠ ܚܛܗܝܢ.
4 ܡܛܠ ܕܠܐ ܨܠܝܢ ܗܘܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪܘ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܠܡܥܒܕ
5 ܗܟܢܐ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ
6 ܕܐܢܛܝܘܟܝ. ܠܡܝܬܝܘ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܢܥܪܝܢ. * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ ܠܩܘܪܝܐ ܢܥܪܝܢ ܕܐܝܬܝܗ ܒܬܚܘܡ ܐܪܥܐ ܕܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܫܩܠ ܡܢ ܬܡܢ
7 ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ ܪܡܐ. ܕܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܣܡܘܗ
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܥܓܠܬܐ ܚܕܬܐ ܣܝܡܐ. ܘܫܩܠܘܗ ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝܢܕܒ. ܘܥܙܐ ܘܐܚܘܗܝ
8 ܕܒܪܝܢ ܗܘܘ ܠܥܓܠܬܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܬܫܒܚܬܐ
9 ܘܒܟܢܪܐ. ܘܒܢܒܠܐ ܘܒܨܠܨܠܐ. ܘܒܡܨܠܬܐ. * ܘܟܕ ܡܛܘ ܠܐܕܪܐ ܕܪܡܝܢ. ܘܐܘܫܛ ܥܙܐ
10 ܐܝܕܗ. ܠܡܣܡܟܘܬܗ ܠܩܒܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܪܗܛܘ ܗܘܘ ܬܘܪܐ ܠܐܕܪܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ
ܥܠ ܥܙܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܐܘܫܛ ܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܠ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܩܕܡ
11 ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܐܫ ܗܘܐ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܬܒܪ ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܠܥܙܐ ܬܒܪܐ. ܘܐܬܩܪܝ
12 ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܬܒܪܗ ܕܥܙܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܕܚܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܒܝܘܡܐ ܗܘ
13 ܘܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܐܥܠ ܠܘܬܝ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܕܬܥܘܠ ܠܘܬܗ ܩܒܘܬܐ
14 ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܕܢܥܠܘܢܗ ܠܒܝܬܗ ܕܥܒܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. * ܘܝܬܒܬ
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܒܝܬܗ ܕܥܒܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ. ܘܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܒܝܬܗ ܕܥܒܕ
1 ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. ܘܠܟܠܗ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ * ܝܕ * ܩܦܠܐܘܢ * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܗ ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܐܘܡܢܐ ܕܫܘܪܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܩܝܣܐ ܕܢܒܢܘܢ ܠܗ
2 ܒܝܬܐ. * ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܕܓܒܝܗܝ ܡܪܝܐ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܬܪܝܡܬ
3 ܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠ. ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܢܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
4 ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܡܢ ܚܒܪܘܢ. ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܘܒܢܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܒܢܝܐ
5 ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܫܡܘܥ. ܫܘܟܒ. ܢܬܢ. ܘܫܠܝܡܘܢ. * ܘܝܒܚܪ. ܘܐܠܝܫܥ.
6
7 ܘܐܠܝܦܠܛ. * ܘܢܝܚ. ܘܢܦܓ. ܘܢܦܝܐ. * ܘܐܠܝܫܡܥ. ܘܐܠܝܕܥ. ܘܐܠܝܦܠܛ. * ܘܫܡܥܘ
8 ܦܠܫܬܝܐ. ܕܐܬܡܫܚ ܕܘܝܕ ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܠܩܘ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ
ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܒܥܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗܘܢ.

Congregentur etiam & confluant ad nos, rogentque 3
Dominum Deum noſtrum, & deprecemur
eum pro peccatis noſtris ; cùm non
oraverimus eum diebus Saulis. Dicentibus 4
autem cunctis cœtibus ita faciendum eſſe,
Congregavit David omnes Iſraelitas à fluvio 5
Ægypti uſque ad ingreſſum Antiochiæ, ut adducerent
arcam Domini de civitate Naarin.
Aſcendit igitur David cum univerſo Iſraele 6
in civitatem Naarin quæ eſt in termino terræ
tribûs Judæ, ut aſportarent inde arcam Domini
Dei ſedentis ſuper Cherubinos excelſos,
ſuper quos invocatum fuerat nomen ejus. Et 7
arcâ Domini plauſtro novo impoſitâ & ſublatâ,
exierunt è domo Abinadab. Et Aza 8
quidem ac fratres ejus plauſtrum ducebant;
David autem & omnes Iſraelitæ magnificè
canebant coram Domino cantica, adhibitis
citharis, nablis, cymbalis, ac ſiſtris. Cúmque 9
perveniſſent ad aream Remin, extendit
Aza manum ſuam ad fulciendam arcam, eò
quòd cucurriſſent boves ad aream. Quare 10
percitus irâ Dominus in Azam, percuſſit eum
ibi, quòd manum ſuam extendiſſet ſuper arcam,
& mortuus eſt ibidem coram arca. Diſplicuit 11
autem Davidi, quòd ruinâ labefactâſſet
Dominus Azam : quapropter vocatus
fuit locus ille, Ruina Azæ, in hunc uſque diem.
Timuitque David Dominum die illo, 12
& ait, Quomodo introducerem ad me arcam
Domini ? Nec voluit ut intraret ad ſe 13
arca, in civitatem Davidis : ſed dixit David
ut aſportarent eam in domum Obar-
edom Gethæi. Confidente autem arcâ Domini 14
in domo Obar-edom Gethæi tribus
menſibus, benedixit Dominus domum Obar-
edom Gethæi, & cuncta quæ poſſidebat.

CAP. XIV.

Miſit autem Hiram rex Sur legatos ad Davidem, 1
miſitque ad eum ligna cedrina, fabros
murarios, & fabros lignarios, ut ædificarent
ei domum. Tunc ſentiens David electum ſe 2
à Domino ut eſſet rex ſuper Iſraelem, regnumque
ſuum ſublimè elatum, adeo ut eſſet
rex ſuper populum ejus Iſraelem; Duxit David 3
uxores de Jeruſalem poſt adventum ſuum
ex Hebron, natique ſunt ei filii ac filiæ.
Atque hæc ſunt nomina filiorum qui nati 4
ſunt ei in Jeruſalem, Somua, Sochub, Nathan,
Salomon, Jebhar, Eliſaa, Eliphelet, 5
Nih, Nepheg, Nephia, Eliſemaa, Elidaa, & 6
Eliphelet. Audientes autem Philiſthæi unctum 7
fuiſſe Davidem ut regnaret ſuper univerſum 8
Iſraelem, aſcenderunt omnes Philiſthæi
quæſitum Davidem. Quo audito David,
proceſſit obviàm illis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ (†) ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ᾽ ἡμερῶν Σαοὺλ.
4 Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι (γ) εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ
5 λαοῦ. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁρίων Αἰγύπτου καὶ (δ) ἕως εἰσόδου Ἡμὰθ
6 τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ πόλεως Ἰαρίμ. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυίδ· καὶ πᾶς Ἰσ-
ραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυίδ, ἣ ἦν τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ κυρίου
7 καθημένου ἐπὶ (ε) χερουβὶμ, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ (ζ) ἐπ᾽
8 ἅμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ· καὶ Ὀζὰ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν. Καὶ Δαυὶδ
ϗ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν ψαλτῳδοῖς, ϗ ἐν κινύραις,
9 ϗ ἐν νάβλαις, (η) ἐν τυμπάνοις, ϗ ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν σάλπιγξι. Καὶ ἦλθοσαν ἕως τῆς (θ)
ἅλωνος· ϗ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μό-
10 σχος. Καὶ ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὀζὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα
11 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε
κύριος διακοπὴν ἐν Ὀζὰ, καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον, Διακοπὴ Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
12 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσοίσω (ι) τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ
13 πρὸς ἐμαυτόν; Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν (κ) εἰς πόλιν Δαυίδ, καὶ
14 ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (λ) Γεθαίου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐν οἴκῳ Ἀβεδδαρὰ
(μ) τρεῖς μῆνας. ϗ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς (ν) Ἀβεδδαρὰ, ϗ πάντα τὰ αὐτοῦ.

Et transferamus arcam Dei noſtri ad nos; quoniam non (a) quæſierunt 3
eam à diebus Saul. Et dixit univerſa Eccleſia facere ſic; quoniam re- 4
ctum fuit verbum in oculis univerſi populi. Et convocavit David omnem 5
Iſrael à finibus Ægypti, & uſque ad introitum Hemath ad inferendum
arcam Dei è civitate Jarin. Et (b) adduxit eam David: & omnis Iſ- 6
rael aſcendit in civitatem David, quæ erat ipſius Juda, ad educendum
indè arcam Dei Domini ſedentis ſuper Cherubim, ubi invocatum eſt no-
men ejus. Et impoſuerunt arcam Dei ſuper plauſtrum novum è domo 7
Aminadab. Et Oza, & fratres ejus ducebant plauſtrum. Et David, & 8
omnis Iſrael ludentes ante Deum in omni virtute, & in (c) cantoribus,
& in citharis, & in nablis, in tympanis, & in cymbalis, & in tubis.
Et venerunt uſque ad (d) aream: & extendit Oza manum ſuam ad 9
ſuſtentandam arcam, quoniam inclinaverat eam vitulus. Et indignatus 10
eſt Dominus irâ ſuper Oza, & percuſſit eum ibi propterea quòd exten-
diſſet manum ſuam ſuper arcam: & mortuus eſt ibi ante Deum. Et tri- 11
ſtatus eſt David, quia diſcidit Dominus ſciſſuram in Oza, & vocavit
locum illum, Sciſſura Oza, uſque in diem hanc. Et timuit David Deum 12
in die illa, dicens; Quomodò introducam arcam Dei ad me? Et non 13
fecit divertere David arcam ad ſe in civitatem David, & fecit eam de-
clinare in domum (e) Abeddara Gethæi. Et ſedit arca Dei in domo 14
Abeddara tres menſes. Et benedixit Deus Abeddara, & omnia ejus.

MS.A. (†) οὐκ ἐξεζήτησε (γ) εὐθὴς (δ) ἕως Ἡμὰθ (ε) Χερουβεὶν, (ζ) ἐπὶ (η) ϗ ἐν (θ) ἅλωνος Χειδών· καὶ (ι) πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ; Καὶ οὐκ (κ) εἰς τὴν πόλιν (λ) Χετταίου. (μ) τρεῖς * ἡμέρας. (ν) τοῦ Ἀβεδδαρὰ,

ΚΕΦ. ιδʹ.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ (α) οἰκοδό-
2 μους, καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν (β)
κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσ-
3 ραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι γυναῖκας ἐν Ἱερουσαλήμ· ϗ (γ) ἐτέχθησαν Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ ϗ θυγατέ-
4 ρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· (δ) Σαμαὰ,
5 6 Σωβὰβ, Νάθαν, ϗ Σαλωμὼν, Καὶ (ε) Βαὰρ, ϗ Ἐλισὰ, ϗ Ἐλιφαλὴθ, Καὶ Ναγὲθ, ϗ (ζ)
7 8 Ναφὰθ, ϗ Ἰαφιὲ, Καὶ (η) Ἐλισαμαὲ, ϗ Ἐλιαδὲ, ϗ Ἐλιφαλά. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐ-
χρίσθη Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· ϗ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν (θ)
Δαυίδ. ϗ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς.

CAP. XIV.

ET miſit Chiram rex Tyri nuntios ad David, & ligna cedrina, & ædi- 1
ficatores, & fabros lignorum ad ædificandam ei domum. Et novit 2
David, quia paravit eum Dominus in regem ſuper Iſrael: quoniam au-
ctum eſt in altitudinem regnum ſuum propter populum ejus Iſrael. Et 3
accepit David adhuc uxores in Hieruſalem, & nati ſunt David adhuc
filii, & filiæ. Et hæc nomina eorum, qui nati ſunt, (a) qui fuerunt ei in 4
Hieruſalem; Samaa, Sobab, Nathan, & Salomon, Et Baar, & Eliſa, & 5
Eliphaleth, Et Nageth, & Naphath, & Japhie, Et Eliſamae, & 6 7
Eliade, & Eliphala. Et audierunt alienigenæ, quia unctus eſt David 8
rex ſuper omnem Iſrael. Et aſcenderunt omnes alienigenæ ad quæren-
dum David. Et audivit David, & egreſſus eſt in occurſum eis.

MS.A. (α) οἰκοδόμους τοίχων, ϗ (β) κύριος ἐπὶ Ἰσραὴλ, (γ) ἐτέχθησαν αὐτῷ ἔτι (δ) Σαμμαοὺ, ϗ Σωβὰβ, (ε) Ἰεβαὰρ, ϗ Ἐλισαοὺ, ϗ Ἐλιφαλὴτ, (ζ) (ζ) Ναφὰγ, (η) Ἐλισαμὰ, ϗ Βαλλιαδὰ, ϗ Ἐλιφαλέτ. (θ) Δαυίδ. Καὶ ἐξῆλθεν Δαυὶδ ὡς ἤκουσεν εἰς ὑπάντησιν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 * ويأتون إلينا يصلون قدام الله* ونطلب منه من أجل ذنوبنا* لأنهم لم يطلبوا الصندوق*
4 ولم يطلبوا قدامه في أيام شاوول* فقال سائر الأسباط* نفعل هكذا* لأن هذا الكلام مستقيم
5 في إسرائيل جميعه* فخرج داود وسائر بني إسرائيل من بحر مصر حتى أتوا تخوم أنطاكية*
6 ليجيبوا صندوق عهد الله من ضيعة نعريم* وطلعوا إلى ضيعة نعرين التي في بيت لحم
وسبط يهوذا* ليطلعوا من هناك صندوق عهد الله الإله والرب الجالس على الكروبين التي
7 عليها سمي اسمه* ووضعوا صندوق عهد الله على عجلة جديدة* وأخرجوه من بيت
8 أميناداب* وكان عازا وإخوته يدبرون العجلة* وكان داود وجميع بني إسرائيل يسبحون
9 قدام الرب بكل قوة بتسبيحات* وبعيدان* وصنوج* وصلاصل* ومزاهر* فلما جاؤا إلى أندر
10 رامين جرت الثيران إلى الأندر* فمد عازا يده ليسند الصندوق* فغضب الله على عازا* فضربه
11 هناك فقتله* لأنه بسط يده على الصندوق* ومات هناك قدام صندوق عهد الله* وحزن داود
12 أن الله فتح ثلمة بموت عازا وسمي ذلك المكان ثلمة عازا* وفزع داود من الله في ذلك اليوم
13 وقال* كيف يدخل صندوق الله إلي* وما أحب داود أن يدخل إليه صندوق الله* ولا إلى
14 ضيعة داود وقال داود* امضوا به إلى بيت عافور الأدومي القبلي* فمضوا به إليه* ومكث
فيه ثلاثة شهور* وبارك الله في بيت عافور وكل من كان فيه*

Veniant inquam ad nos, oréntque coram 3
Deo, & rogemus eum pro peccatis noſtris:
quoniam non requiſiverunt arcam, nec
oraverunt coram ea in diebus Saulis.
Dixerunt omnes tribus, Ita faciemus: 4
nam hujuſcemodi verba conſentanea fue-
runt apud univerſam Iſraelem. Egreſſi 5
ſunt ergò David & omnes Iſraelitæ, à
mari Ægyptiaco donec pervenerunt ad li-
mites Antiochiæ, ut afferrent arcam fœde-
ris Dei ex oppido Naarim. Et aſcendentes 6
ad oppidū Naarin quod ſitum eſt in Beth-
lehem & tribu Juda, ut inde transferrent
arcam fœderis Dei, Dei inquam ac Domini
inſidentis Cherubinis à quibus nomen ſuū
accepit; Impoſuerunt arcam fœderis Dei 7
plauſtro novo, & eduxerunt eam è domo
Aminadabi. Et Aza ac fratres ejus rege-
bant plauſtrum; David autem & omnes 8
Iſraelitæ totis viribus canebant coram Do-
mino laudes, adhibitis fidibus, cymbalis,
tintinnabulis, & citharis. Cùm autem per- 9
veniſſent ad aream Ramin, cucurrerunt
boves ad aream: quapropter extendit Aza
manum ſuā ut ſuſtentaret arcam. At ira- 10
tus in Azam Deus, percuſſit eum illic, &
morte affecit, eò quòd manum ſuam exten-
diſſet ad arcam; et mortuus eſt ibi coram
arca fœderis Dei. Et contriſtatus eſt Da- 11
vid, quòd ruptionem aperuiſſet Deus morte
Azæ: vocatúſque fuit locus ille, Ruptio
Azæ. Extimuitque David Deum eo die, 12
& ait; Quomodo ingrederetur ad me arca
Dei? Ideóque noluit David ut ingredere- 13
tur arca Dei ad ſe, neque in civitatem Da-
vidis; ſed dixit David, Ducite eam in
domum Aboris Edomæi Auſtralis: & du-
xerunt eam illuc. Ubi cùm manſiſſet tri- 14
bus menſibus, benedixit Deus domui Abo-
ris, & omnibus qui degebant in ea.

* الفصل الرابع عشر *

1 * فبعث حيرام ملك صور
2 رسلا إلى داود* وخشب الأرز* وصناعا نقاشين* ونجارين الخشب* ليبنوا له بيتا* ولذلك عرف داود
3 أن الله معه* واختاره أن يكون ملكا على إسرائيل* ورفع ملكه* واتخذ داود نساء من أورشليم
4 بعد ما أتى من حوريب* وولد له بنين وبنات* وهذه أسماء بنيه المولودين له بأورشليم*
5 6 ساموع* وسويبع* وناثان* وسليمان* ويافحار* واليشع* والفليط* وأنيح* ونافع* ونافاع* واليسمع*
7 8 واليداع* واليلفاط* وسمع الفلسطينيون أن داود قد مسح ليملك على إسرائيل* فطلع
جميعهم ليحاربوه* فسمع داود وخرج يحاربهم*

CAP. XIV.

MIſit autem Hiram rex Tyri nuntios 1
ad Davidem, et ligna cedrina, & artifices
ſculptores, fabróſque lignarios, ut ædifi-
carent ei domum. Quapropter cognoſcens 2
David quòd adeſſet ſibi Deus, & elegiſſet
eum ut eſſet rex ſuper Iſraelem, & exal-
tâſſet regnum ejus; Duxit ſibi David u- 3
xores de Jeruſalem poſt reditum ſuum ex
Horeb, genuitque ſibi filios & filias. At- 4
que hæc ſunt nomina filiorū qui nati ſunt
ei in Jeruſalem. Samua, Sobab, Nathan, et
Salomon: Jebihar, Eliſaa, Elphalit, Anih, 5
Naphegh, Naphaa, Eliſemaa, Elidaa, & 6
Elidaphat. Audientes autem Palæſtini 7
quòd David unctus jam eſſet ut regnaret 8
ſuper Iſraelem, aſcenderunt omnes ut op-
pugnarent eum: quod audiens David, e-
greſſus eſt ad eos oppugnandos.

,Pelistim ad ascendam Num :dicendo ,*Deo in* David *interrogavit* Et.Rephaim valle in sunt diffusi &,venerunt Pelistim Et
10 9 ופלשתים באו ויפשטו בעמק רפאים: וישאל דויד באלהים לאמר האעלה על־פלשתים
ibi eos percussit Et.perasim-Bahal in ascenderũt Et.tua manu in eos tradam &,Ascende:Dominꝰ ei dixit Et?mea manu in eos trades &
11 ונתתם בידי ויאמר לו יהוה עלה ונתתים בידך: ויעלו בבעל־פרצים ויכם שם
loci nomen vocaverunt Idcirco .aquæ divisionem secundùm meã manũ per meos inimicos Deus *Rupit* :David dixit & :David
דויד ויאמר דויד פרץ האלהים את־אויבי בידי כפרץ מים על־כן קראו שם־המקום
,Pelistim adhuc addiderũt Et.igne in *sunt combusti* &,David dixit Et .suos deos ibi Dereliqueruntq; .Perasim Bahal ipsius
13 12 ההוא בעל פרצים: ויעזבו־שם את־אלהיהם ויאמר דויד וישרפו באש: ויסיפו עוד פלשתים
,eos *desuper* circunda :eos post ascendes Non ;Deus ei dixit Et *:Deo in* David adhuc *interrogavit Et* .valle in sunt diffusi &
14 ויפשטו בעמק: וישאל עוד דויד באלהים ויאמר לו האלהים לא תעלה אחריהם הסב מעליהם
:prælium in egredieris tunc ,*mororum* capitibus in gressus sonitum *te audire circa*,erit Et .*mororum* adverso ex eos ad venies &
15 ובאת להם ממול הבכאים: ויהי כשמעך את־קול הצעדה בראשי הבכאים אז תצא במלחמה
,Deus ei præcepit queãdmodũ David fecit Et .Pelistim *castrametationem percutiendum ad tuas facies ad* Deus est egressus quia
16 כי־יצא האלהים לפניך להכות את־מחנה פלשתים: ויעש דויד כאשר צוהו האלהים
.terras universas in David nomen est egressum Et.Ghazerah ad usque & Ghibhon à Pelistim *castrametationem* percusserunt &
17 ויכו את־מחנה פלשתים מגבעון ועד־גזרה: ויצא שם־דויד בכל־הארצות
.gentes omnes super ejus pavorem dedit Dominus Et
ויהוה נתן את־פחדו על־כל־הגוים:

CAX. XV. טו

portandũ ad Non:David dixit Tunc .tentorium ei tetendit & ,Dei *arcæ* locum paravit &,David civitate in domos sibi fecit Et
2 1 ויעש־לו בתים בעיר דויד ויכן מקום לארון האלהים ויט־לו אהל: אז אמר דויד לא לשאת
in usq; ei ministrandum ad & ,Dei arcam portandum ad Dñs elegit *eis in quia*:Levitæ nisi Dei arcam
את־ארון האלהים כי אם־הלוים כי־בם בחר יהוה לשאת את־ארון האלהים ולשרתו עד־
quem suum locum in Domini arcam *faciendum ascendere ad* ,Jerusalaim in Israel omnem David Congregavitq; .seculum
3 עולם: ויקהל דויד את־כל־ישראל אל־ירושלם להעלות את־ארון יהוה אל־מקומו אשר־
.viginti & centum ejus fratres &,princeps Uriel ,Chehath filiis .Levitas & ,Aharon filios David *collegit* Et .ei paraverat
5 4 הכין לו: ויאסף דויד את־בני אהרן ואת־הלוים: לבני קהת אוריאל השר ואחיו מאה ועשרים:
.triginta & centum ejus fratres &,princeps Joel,Ghersom filiis .viginti & ducenti ejꝰ fratres &,princeps Hasaiah,Merari filiis
7 6 לבני מררי עשיה השר ואחיו מאתים ועשרים: לבני גרשם יואל השר ואחיו מאה ושלשים:
filiis .octoginta ejus fratres &,princeps Eliel ,Chebron filiis .ducenti ejus fratres &,princeps Semahaiah,Elisaphan filiis
10 8 לבני אליצפן שמעיה השר ואחיו מאתים: לבני חברון אליאל השר ואחיו שמונים: לבני
9 ,Levitas & ;sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc David Vocavitque .duodecim & centũ ejꝰ fratres &,princeps Hamminadab,Huzziel
11 עזיאל עמינדב השר ואחיו מאה ושנים עשר: ויקרא דויד לצדוק ולאביתר הכהנים וללוים
.*Levitis patrum* capita Vos :eis dixit Et .Hamminadab & ,Eliel & ,Semahaiah ,Joel Et ,Hasaiah ,Uriel
12 לאוריאל עשיה ויואל שמעיה ואליאל ועמינדב: ויאמר להם אתם ראשי האבות ללוים
Quia .ei præparavi ad Israel Dei Domini arcam facietis ascendere & ,vestri fratres & ,vos Sanctificamini
13 התקדשו אתם ואחיכם והעליתם את ארון יהוה אלהי ישראל אל־הכינותי לו: כי
.*judicium* secundùm eum quæsivimus non quia ,nobis in noster Deus Dominus *rupit* vos non principio à
למבראשונה לא אתם פרץ יהוה אלהינו בנו כי־לא דרשנהו כמשפט:

Versio VULG. LAT.

Porrò Philisthiim venientes, diffusi sunt in valle Raphaim. 9
Consuluítque David Dominum, dicens; Si ascendam 10
ad Philisthæos, & si trades eos in manu mea? Et dixit ei
Dominus; Ascende, & tradam eos in manu tua. Cúmque 11
illi ascendissent in Baalpharasim, percussit eos ibi David,
& dixit; Divisit Deus inimicos meos per manum meam,
sicut dividuntur aquæ: & idcircò vocatum est nomen illius
loci, Baalpharasim. Dereliquerúntque ibi deos suos, 12
quos David jussit exuri. Aliâ etiam vice Philisthiim 13
irruerunt, & diffusi sunt in valle. Consuluítque rursum 14
David Deum, & dixit ei Deus; Non ascendas post
eos, recede ab eis, & venies contra illos ex adverso
pyrorum. Cúmque audieris sonitum gradientis in cacumine 15
pyrorum, tunc egrediêris ad bellum. Egressus
est enim Deus ante te, ut percutiat castra Philisthiim.
Fecit ergò David sicut præceperat ei Deus, & percussit 16
castra Philisthinorum, de Gabaon usque Gazera. Divulgatúmque 17
est nomen David in universis regionibus, &
Dominus dedit pavorem ejus super omnes gentes.

CAP. XV.

FEcit quoque sibi domos in civitate David: & ædificavit 1
locum arcæ Dei, tetendítque ei tabernaculum.
Tunc dixit David; Illicitum est ut à quocunque portetur 2
arca Dei nisi à Levitis, quos elegit Dominus ad portandum
eam, & ad ministrandum sibi usque in æternum.
Congregavítque universum Israel in Jerusalem, ut afferetur 3
arca Dei in locum suum, quem præparaverat ei.
Necnon & filios Aaron, & Levitas. De filiis Caath, 4
Uriel princeps fuit; & fratres ejus centum viginti. 5
De filiis Merari, Asaia princeps; & fratres ejus ducenti 6
viginti. De filiis Gersom, Joël princeps; & fratres ejus 7
centum triginta. De filiis Elisaphan, Semeias princeps; 8
& fratres ejus ducenti. De filiis Hebron, Eliel princeps; 9
& fratres ejus octoginta. De filiis Oziel, Aminadab 10
princeps; & fratres ejus centum duodecim. Vocavítque 11
David Sadoc & Abiathar sacerdotes, & Levitas,
Uriel, Asaiam, Joël, Semeiam, Eliel, & Aminadab:
Et dixit ad eos; Vos qui estis principes familiarum Leviticarum, 12
sanctificamini cum fratribus vestris, & afferte
arcam Domini Dei Israel, ad locum qui ei præparatus
est: Ne ut à principio, quia non eratis præsentes, percussit 13
nos Dominus; sic & nunc fiat, illicitum quid nobis
agentibus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 10 ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܘ. ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ: ܐܣܩ *
11 ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܬܬܠ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܐܬܠ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܣܠܩ
ܠܡܫܪܐ ܕܬܪܥܬܐ. ܘܚܪܒ ܐܢܘܢ ܬܡܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ: ܬܪܥ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܝ ܩܕܡܝ. ܐܝܟ
12 ܬܪܥܬܐ ܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܘ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܡܫܪܐ ܕܬܪܥܬܐ. * ܘܫܒܩܘ ܬܡܢ
ܦܬܟܪܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܢܒܪܘܗܝ. ܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܘܕܪܘ ܥܦܪܗܘܢ ܒܪܘܚܐ.
13 14 ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܣܩ. ܘܫܪܘ ܗܘܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܫܐܠ ܬܘܒ *
ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܣܩ. ܐܬܦܢܝ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܙܠ ܩܒܠ ܐܢܘܢ ܡܢ
15 ܡܩܘܒܠܗܘܢ. * ܘܡܐ ܕܫܡܥܬ ܩܠܐ ܕܝܠܠܬܐ ܒܪܫܗ ܕܛܘܪܐ. ܗܝܕܝܢ ܬܦܘܩ ܠܩܪܒܐ. ܡܛܠ
16 ܕܢܦܩ ܗܘ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝܟ. ܠܡܚܪܒܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ
ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܚܪܒ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܢ ܓܒܥܘܢ. ܘܥܕܡܐ
17 ܠܓܕܪ. * ܘܢܦܩ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܪܝܐ ܝܗܒ ܕܚܠܬܗ ܥܠ ܟܠܗܘܢ
1 ܥܡܡܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܛܘ * ܘܒܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܬܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܢܐ ܗܘܐ
2 ܕܘܟܬܐ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܘܠܡܐܢܐ ܕܡܫܟܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܠܘܝܐ ܠܡܫܩܠ
ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܘܠܡܐܢܐ ܕܡܫܟܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܗܘܢ ܠܠܘܝܐ ܓܒܐ ܡܪܝܐ. ܠܡܫܡܫܘ
3 ܘܠܡܫܩܠ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܡܫܡܫܘܬܗ ܠܥܠܡ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
4 ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܫܩܠܘܗ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܠܕܘܟܬܐ ܕܒܢܐ ܠܗ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܒܢܘܗܝ
5 ܕܐܗܪܘܢ. ܘܠܠܘܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ. ܠܐܘܪܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ
6 ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ. ܠܥܣܐܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ. * ܠܒܢܘܗܝ
7 8 ܕܓܪܫܘܢ. ܠܝܘܐܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܐܠܝܨܦܢ. ܫܡܥܝܐ
9 ܩܫܝܫܐ ܘܐܚܘܗܝ. ܡܐܬܝܢ. * ܠܒܢܘܗܝ ܕܚܒܪܘܢ. ܠܐܠܝܐܒ ܩܫܝܫܐ ܘܐܚܘܗܝ. ܬܡܢܝܢ.
10 * ܠܒܢܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐܝܠ. ܠܥܡܝܢܕܒ ܩܫܝܫܐ ܘܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܨܕܘܩ
11 ܟܗܢܐ. ܘܠܐܒܝܬܪ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܠܐܘܪܝܠ ܘܠܥܡܣܐ. ܘܠܝܘܐܝܠ. ܘܠܥܣܝܐ ܘܠܫܡܥܝܐ. ܘܠܐܘܪܝܠ.
12 ܘܠܥܡܝܢܕܒ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܠܘܝܐ. ܐܬܩܕܫܘ ܐܢܬܘܢ ܘܐܚܝܟܘܢ.
ܘܐܥܒܪܘܗܝ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܕܘܟܬܐ ܕܡܛܝܒܐ ܗܘܬ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܙܒܢ.
13 * ܕܠܐ ܢܬܪܘܥ ܡܪܝܐ ܒܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܒܥܝܢܝܗܝ ܐܝܟ ܕܝܢܐ.

* Venientibus ergò Philisthæis, & castra figentibus 9
in convalle gigantum, Consuluit David 10
Dominum; & ait, Ascendámne contra Philisthæos,
& trades eos in manus meas? Respondit
ei, Ascende tradámque eos in manus tuas.
Ascendit ergò ad Planitiem ruptionis, ibique 11
profligavit eos David; ac dixit, Perrupit Dominus
hostes meos coram me quasi ruptionem
aquarum. Propterea vocaverunt nomen loci
illius, Planitiem ruptionis. Reliquerunt autem 12
illic idola sua; dixítque David heroibus
suis, Comburite illa igni, & pulverem eorum
per ventum spargite. Iterùm quoque Philisthæis 13
ascendentibus, & castra in convalle
gigantum figentibus, Denuo consuluit David 14
Dominum: qui dixit illi, Ne ascendas; reflecte
ab eis, & vade, occurre illis à fronte:
Cúmq; audieris rumorem ululatûs in vertice 15
montis, tunc prodibis ad certamen; tunc enim
egredietur Dominus ante te, ad profligandas
acies Philisthæorum. Fecítque David eo modo 16
quo præceperat ei Dominus, profligavítq;
acies Philisthæorũ à Gebeon ad Gedar usque.
Deinde egressus est David ad omnes urbes, indidítque 17
Dñs pavorem ejus cunctis gentibus.

CAP. XV.

CUmque ædificâsset sibi palatia in civitatibus 1
Davidis, struxissétq; locum pro arca Domini
& vasis tabernaculi; Tunc dixit David 2
Levitis ut ferrent arcam Domini & vasa tabernaculi;
Levitas enim Dominus elegerat
ad ministrandum, & portandum arcam Domini,
eique perpetuò ministrandum. Et convocavit 3
David universum Israelem in Jerusalem,
ut transferrent arcam Domini ad locum
quem ædificaverat ei. Convocavit quoq; David 4
filios Aharonis & Levitas, dixítque eis,
Ac filiis Cahath, Urieli seniori, & fratribus 5
ejus centum viginti: Et filiis Merari, Asaeli 6
seniori, & fratribus ejus ducentis viginti:
Filiis Gerson, Joeli seniori, & fratribus ejus 7
centum triginta: Filiis Elisaphan, Semeiæ 8
seniori, & fratribus ejus ducentis: Filiis 9
Hebron, Eliabo seniori, & fratribus ejus octoginta:
Filiis Uziel, Aminadabo seniori, & 10
fratribus ejus centum duodecim. Convocavit 11
etiam David Sadoc sacerdotem, & Abitharem,
ac Levitas, Urielem, & Amasam, Joelem,
Asaiam, Semeiam, Urielem, & Aminadabum:
Et dixit eis, Vos præcipui patres Levitarũ 12
sanctificate vosipsos & fratres vestros,
ut transferatis arcam Domini Dei Israelis
in locum qui jamdudum extructus est ei:
Ne ruptionem faciat Dominus Deus noster, 13
eò quòd non quæsiverimus eum pro
debito.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 10 Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, ϗ (ι) συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ,
λέγων, Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; ϗ εἶπεν (κ) αὐτῷ κύριος,
11 Ἀνάβηθι, ϗ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἀνέβη εἰς Βααλ Φαρασὶν, ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ
Δαυίδ. ϗ εἶπε Δαυίδ, Διέκοψεν ὁ θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου, ὡς διακοπὴν ὕδατος· διὰ τοῦτο
12 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Διακοπὴ Φαρασίν. Καὶ (λ) ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν οἱ
13 ἀλλόφυλοι· ϗ εἶπε Δαυὶδ κατακαῦσαι (†) ἐν πυρί. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι, ϗ συνέπεσαν (μ) ἔτι ἐν
14 τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ ἔτι ἐν θεῷ. ϗ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω
15 αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, ϗ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν
φωνὴν τοῦ (ν) συσσεισμοῦ αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε (ξ) εἰσελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον· ὅτι ἐξῆλθεν ὁ
16 θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ
17 ὁ θεός. ϗ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαὼν ἕως Γαζηρά. Καὶ ἐγένετο (ο) ὄνομα
Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ϗ κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

Et alienigenæ venerunt, & (b) conſederunt in valle Gigantum. Et in- 9 10
terrogavit David per Deum, dicens; Si aſcendero ſuper alienigenas,
& dabis eos in manus meas? Et dixit ei Dominus; Aſcende, & dabo eos
in manus tuas. Et aſcendit in Baal Pharaſin: & percuſſit eos ibi Da- 11
vid. Et dixit David; Conſcidit Deus inimicos meos in manu mea, tan-
quam ſciſſuram aquæ. Propterea vocavit nomen loci illius, Sciſſura Pha-
raſin. Et dereliquerunt ibi deos ſuos alienigenæ. Et dixit David com- 12
burere in igne. Et adjecerunt adhuc alienigenæ, & conſederunt adhuc 13
in valle Gigantum. Et interrogavit David adhuc in Deo. Et dixit 14
ei Deus; Non ibis poſt eos: avertere ab eis, & aderis eis prope pyros.
Et erit in audiendo te vocem concuſſionis ipſarum ſummitatum pyrorum, 15
tunc ingredieris in prælium: quoniam egreſſus eſt Deus ante te ad per-
cutiendũ caſtra alienigenarũ. Et fecit, ſicut mandavit ei Deus: & percuſ- 16
ſit caſtra alienigenarum à Gabaon uſq; Gazera. Et factum eſt nomen Da- 17
vid in univerſa terra: & Dominus dedit timorem ejus ſuper omnes gentes.

MS.A. (ι) Συνέπεσε (κ) αὐτῷ, Ἀνάβηθι, (λ) ἐγκατέλειπεν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν· ϗ εἶπεν (†) αὐτοὺς ἐν (μ) ἐκεῖ ἐν (ν) συνσεισμοῦ τοῦ ἄκρου τ (ξ) ἐξελεύσῃ (ο) τὸ ὄνομα

ΚΕΦ. ιέ.

1 Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυὶδ, ϗ ἡτοίμασε τὸν τόπον (α) τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ, ϗ ἐποί-
2 ησεν αὐτῇ σκηνήν. Τότε εἶπε Δαυὶδ, Οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐ-
3 τοὺς ἐξελέξατο κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν κυρίου, ϗ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος. (β) Καὶ ἐξεκκλησίασε
Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ (γ) ἐν Ἰερουσαλήμ, τοῦ (δ) ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν (ε) κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν
4 5 ἡτοίμασεν αὐτῇ. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν (ζ) τοὺς Λευίτας. Τῶν υἱῶν Κααθ Οὐριὴλ ὁ
6 ἄρχων ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν εἴκοσι. Τῶν υἱῶν Μεραρὶ (η) Ἀσαΐα ὁ ἄρχων ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (θ)
7 8 διακόσιοι εἴκοσι. Τῶν υἱῶν (ι) Γεδσὼν Ἰωὴλ ὁ ἄρχων ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν (κ) τριάκοντα. Τῶν
9 υἱῶν (λ) Ἐλισαφὰτ Σεμεῒ ὁ ἄρχων ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι. Τῶν υἱῶν (μ) Χεβρὼμ Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων
10 11 ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκοντα. Τῶν υἱῶν Ὀζιὴλ Ἀμιναδὰβ ὁ ἄρχων ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν δεκαδύο. Καὶ
ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, ϗ τοὺς Λευίτας, τὸν Οὐριὴλ, Ἀσαΐαν, ϗ Ἰωὴλ, ϗ
12 (ν) Σεμαΐαν, ϗ Ἐλιὴλ, ϗ Ἀμιναδὰβ, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἁγιά-
13 σθητε ὑμεῖς ϗ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, ϗ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ. Ὅτι οὐκ
ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι, διέκοψεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ (ξ) ἐξεζητήσαμεν ἐν κρίματι.

CAP. XV.

Et fecit ſibi domos in civitate David; & paravit locum arcæ Dei: 1
& fecit ei tabernaculum. Tunc dixit David; Non eſt tollere arcam Dei, 2
niſi Levitas: quoniam eos elegit Dominus tollere arcam Domini, & mi-
niſtrare ſibi uſque in ſeculum. Et convocavit David omnem Iſrael in 3
Hieruſalem ad adducendum arcam Domini in locum, quem paraverat
ei. Et congregavit David filios Aaron (a) Levitas: De filiis Caath; 4 5
Uriel princeps, & fratres ejus, centum viginti. De filiis Merari, A- 6
ſaia princeps, & fratres ejus, ducenti (b) viginti: De filiis Gedſon, 7
Joel princeps, & fratres ejus, centum triginta. De filiis Eliſaphat, 8
Semei princeps, & fratres ejus, ducenti. De filiis Chebron, Eliel princeps, 9
& fratres ejus, octuaginta. De filiis Oziel, Aminadab princeps, & fra- 10
tres ejus, centum duodecim. Et vocavit David Sadoc, & Abiathar ſa- 11
cerdotes, & Levitas, Uriel, Aſaiam, & Joel, & Semæam, & Eliel, &
Aminadab: Et dixit eis; Vos principes patriarum Levitarum: Purifica- 12
mini vos & fratres veſtri, & efferetis arcam Dei Iſrael, ubi paravi ei:
Quoniam eò quòd antea vos non (c) fuiſtis, diſcidit Deus noſter in nobis: 13
quoniam non exquiſivimus in judicio.

MS.A. (α) τῆς κιβωτοῦ (β) Καὶ συνήγαγεν Δαυὶδ (γ) εἰς (δ) ἀνενεγκεῖν (ε) τοῦ θεοῦ εἰς (ζ) ϗ τοὺς (η) Ἀσαΐας (θ) διακόσιοι ϗ πεντήκοντα. Τῶν (ι) * Βηρσὼν (κ) ϗ τεσσαράκοντα. (λ) Ἐλισαφὰν Σεμαΐα (μ) Χεβρὼν (ν) Σεμεΐαν, (ξ) ἐζητήσαμεν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 10 * وجاوا الفلسطينيون الي برية الجبابرة * فسال داود الله وقال. اطلع الي الفلسطينيين
11 تسلمهم في يدي * فقال له الرب * انا فاعل ذلك * فطلع داود الي برية تعرف بثلمة * وقتلهم
هناك وقال * قد اثلم الله اعداءنا قدامنا كمثل ثلمة الماء * ومن اجل ذلك سمي الموضع
12 برية الثلمة * وخلوا اوثانهم هناك * فقال داود لرجاله * احرقوهم بالنار واذروا ترابهم في الريح *
13 14 * ثم عاد الفلسطينيون * وطلعوا وجلسوا في برية الجبابرة * فسال داود الرب * فقال لا تطلع
15 اليهم * بل ارجع عنهم واسبقهم من قدامهم * وحين تسمع صوت الجلبة في الغيضة اخرج
16 للحرب * فاني قدامك لاهلك جماعة الفلسطينيين * فعمل داود كما امر الله * واهلك جماعة
17 الفلسطينيين من جبعون الي غادار * وخرج اسم داود على جميع الارض * وملك داود ساير
المدن * وجعل الله خوفه وهيبته في قلوب الامم *

* الفصل الخامس عشر *

1 * وبني داود له بيوتا في ضيعته * واعد مواضع لصندوق عهد الرب * ولثياب قبة الزمان *
2 * وقال داود * ليس من ياخذ صندوق الله الا اللاويين * لانهم الذين اختارهم للخدمة
3 قدامه الي الابد * فجمع داود جميع اسرائيل الي اورشليم * ليطلعوا صندوق عهد الله الي
4 5 الموضع الذي بناه له * وجمع داود بني هرون واللاويين * وبني قاهث * وقال لهم * ولاوريال
6 الكبير واخوته * وهم مائة وعشرون * ولبني مراري * عسايل الكبير واخوته * وهم مئتان وعشرون *
7 8 * ولبني جرشون * يوال الكبير واخوته * وهم مئة وثلاثون * ولبني اليصفن * شمعيا الكبير واخوته *
9 10 وهم مئتان * ولبني حبرون * اليئف الكبير واخوته * وهم ثمانون * ولبني عوزاييل * عميناداب
11 واخوته * وهم مائة واثنا عشر * ودعي داود صادوق وابيثار الكاهنين * واللاويين * اوريال *
12 وعسايا * ويوال * وشمعيا * اليئف * وعميناداب * وقال لهم * انتم روساء اباء اللاويين *
فتطهروا انتم واخوتكم * واطلعوا بصندوق عهد الله اله اسرائيل الي المكان الذي اعد له *
13 * ولا يبتلينا الرب الاهنا * لانه لم يدننا مثل ذنوبنا *

Cùm itaque veniſſent Paleſtini ad de- 9
ſertum gigantum, Conſuluit David 10
Deum, ac dixit, Si aſcendero ad Pale-
ſtinos, tradéſne illos in manus meas?
Ait illi Dominus, Hoc ſum præſtiturus.
Quare David aſcendit in deſertum quod 11
vocatur Ruptionis, ibique trucidavit eos;
& ait; Perrupit jam Deus inimicos
noſtros ante nos, ut perrumpitur aqua:
& hac de cauſa vocatus eſt locus ille,
Deſertum ruptionis. Reliquerant autem 12
ibi ſimulachra ſua, dixitque David co-
piis ſuis, Succendite ea igni, & pulverem
eorum per ventum ſpargite. Denuo aſcen- 13
dentes Paleſtini, caſtrametati ſunt in de-
ſerto gigantum. Quare David Dominum 14
conſuluit: qui dixit, Ne aſcendas ad eos,
ſed diverte ab eis, & à fronte præveni
eos: utque audieris vocem clamoris in 15
ſylva, egredere ad bellum; nam te præce-
dam ut perdam cœtum Paleſtinorum. Fe- 16
cit ergò David quemadmodum præcepit
ei Deus, perdiditque cœtum Paleſtino-
rum, à Gabaone ad Gadarem uſque. Et 17
divulgatum eſt nomen Davidis per uni-
verſam terram: & potitus eſt David o-
mnium urbium: imbuitque Deus timore
ac terrore ejus animos gentium.

CAP. XV.

Adhæc ædificavit ſibi David ædes in 1
civitate ſua, locáque paravit pro arca
fœderis Domini, & pro inſtrumentis te-
ſtudinis temporis. Tum dixit David, Ne- 2
mo præter Levitas portabit arcam Dei;
quoniam ipſos elegit ad miniſtrandum co-
ram ſe in æternum. Congregavit ergò 3
David omnes Iſraelitas in Jeruſalem, ut
adducerent arcam fœderis Dei ad locum
quem extruxerat illi. Et collegit David 4
filios Haronis, ac Levitas, Et filios Ca- 5
hath; dixitque ad eos, & ad Urielem pri-
matem, ac fratres ejus qui erant centum
viginti: Et ad filios Meriri, Iſaelem 6
primatem, & fratres ejus qui erant du-
centi viginti: Ad filios Gerſonis, Joë- 7
lem primatem, & fratres ejus qui erant
centum triginta: Ad filios Eliſaphanis, 8
Semeiam primatem, & fratres ejus qui e-
rant ducenti: Ad filios Hebronis, Elia- 9
bum primatem; ac fratres ejus qui erant
octoginta. Ad filios denique Uzaelis, 10
Amminadabum, & fratres ejus qui erant
centum duodecim. Præterea convocavit 11
David Sadocum & Abitharem ſacerdo-
tes, necnon Levitas Urielem, Amaſaïn,
Joëlem, Aſiam, Semeiam, Eliabum, &
Amminadabum; Dixitque ad eos, Vos 12
præcipui patres Levitarum, ſanctificate
vos & fratres veſtros, ut adducatis ar-
cam fœderis Dei, Dei Iſraelis ad locum
illi paratum: Ne labefactet nos Domi- 13
nus Deus noſter, néve judicet nos ſecun-
dùm delicta noſtra.

דברי הימים א׃ טו

Levi filii tulerunt Et .Iſrael Dei Domini arcam *faciēdū aſcendere ad* ,Levitæ & ,ſacerdotes ſunt ſanctificati Et

15 14 וַיִּֽתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־הַלְוִיִּם אֵת

David Dixitque .ſe ſuper *perticis* in ſuo humero in ,Domini verbū juxta Moſeh præcepit quemadmodum ,Dei arcam

16 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה כִּדְבַר יְהוָה בִּכְתֵפָם בַּמֹּטוֹת עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד

,facientes audire ,cymbalis & ,citharis & ,pſalteriis ,*cantici vaſis in* cantores ſuos fratres *ſtatuendum ad* ,Levitarum principib⁹

לְשָׂרֵי הַלְוִיִּם לְהַעֲמִיד אֶת־אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים בִּכְלֵי־שִׁיר נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת וּמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִיעִים

filiis de & ,Berechiahu filiū Aſaph ej⁹ fratrib⁹ de & ,Joel filium Heman Levitæ ſtatuerunt Et .lætitia in *voce in* exaltando

17 לְהָרִים־בְּקוֹל לְשִׂמְחָה׃ וַיַּעֲמִידוּ הַלְוִיִּם אֵת הֵימָן בֶּן־יוֹאֵל וּמִן־אֶחָיו אָסָף בֶּן־בֶּרֶכְיָהוּ וּמִן־בְּנֵי

,Semiramoth & ,Jahaziel & ,Ben ,Zechariahu ſecundi eorum fratres eis cum Et .Chuſaiahu filium Ethan eorum fratribus Merari

18 מְרָרִי אֲחֵיהֶם אֵיתָן בֶּן־קוּשָׁיָהוּ׃ וְעִמָּהֶם אֲחֵיהֶם הַמִּשְׁנִים זְכַרְיָהוּ בֵּן וְיַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת

Jehiel & ,Hobededom & ,Michneiahu & ,Eliphelehu & ,Mattithiahu & ,Mahaſeiahu & ,Benaiahu & ,Eliab ,Hunni & ,Jechiel &

וִיחִיאֵל וְעֻנִּי אֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל

,Semiramoth & ,Haziel & ,Zechariah Et .*faciendū audire ad* ,æneis cymbalis in Ethā & ,Aſaph ,Heman cantores Et .janitores

20 19 הַשֹּׁעֲרִים׃ וְהַמְשֹׁרְרִים הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן בִּמְצִלְתַּיִם נְחֹשֶׁת לְהַשְׁמִיעַ׃ וּזְכַרְיָה וַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת

,Michneiahu & ,Eliphelehu & ,Mathithiahu Et .Halamoth ſuper *nablis* in ,Benaiahu & ,Mahaſeiahu & ,Eliab & ,Hunni & ,Jechiel &

21 וִיחִיאֵל וְעֻנִּי וֶאֱלִיאָב וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּבְנָיָהוּ בִּנְבָלִים עַל־עֲלָמוֹת׃ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ

,*exaltatione* in Levitarum princeps Chenaniahu Et .Lenaſeah Haſeminith ſuper citharis in ,Hazaziahu & ,Jehiel & ,edom-Hobed &

22 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ בְּכִנֹּרוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית לְנַצֵּחַ׃ וּכְנַנְיָהוּ שַׂר־הַלְוִיִּם בְּמַשָּׂא

,Jehoſaphat & ,Sebaniahu Et .arcæ janitores Elchanah & ,Berechiah Et .*ipſe* intelligens quia ,*exaltatione in præerat*

24 23 יָסֹר בַּמַּשָּׂא כִּי מֵבִין הוּא׃ וּבֶרֶכְיָה וְאֶלְקָנָה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ וּשְׁבַנְיָהוּ וְיוֹשָׁפָט

:Dei *arcæ facies ad* tubis *in* *tubicinantes* ſacerdotes Elihezer & ,Benaiahu & ,Zechariahu & ,Hamaſai & ,Nethanel &

וּנְתַנְאֵל וַעֲמָשַׂי וּזְכַרְיָהוּ וּבְנָיָהוּ וֶאֱלִיעֶזֶר הַכֹּהֲנִים מַחְצְצְרִים בַּחֲצֹצְרוֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָאֱלֹהִים

faciendum aſcendere ad *euntes* ,*millium*⁹ *principes* & ,Iſrael ſeniores & ,David fuit Et .arcæ janitores Jechijah & ,edom-Hobed &

25 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיחִיָּה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ וַיְהִי דָוִיד וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים הַהֹלְכִים לְהַעֲלוֹת

portantes Levitas *Deum adjuvando in* ,fuit Et .lætitia in edom-Hobed domo è Domini fœderis arcam

26 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מִן־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם בְּשִׂמְחָה׃ וַיְהִי בֶּעְזֹר הָאֱלֹהִים אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי

Levitæ omnes & ,byſſino pallio *in* amictus David Et .arietes ſeptem & ,*juvencos* ſeptem immolabant & ,Domini fœderis arcam

27 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה־פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ וְדָוִיד מְכֻרְבָּל בִּמְעִיל בּוּץ וְכָל־הַלְוִיִּם

omnis Et .lineum Ephod David ſuper & :cantores ,*elevationis* princeps Chenaniah & ,cantores & ,arcam portantes

28 הַנֹּשְׂאִים אֶת־הָאָרוֹן וְהַמְשֹׁרְרִים וּכְנַנְיָה הַשַּׂר הַמַּשָּׂא הַמְשֹׁרְרִים וְעַל־דָּוִיד אֵפוֹד בָּד׃ וְכָל־

facientib⁹ audire cymbalis in & ,tubis in & ,buccinæ ſonitu in & ,jubilo in Domini fœderis arcam *facientes* aſcendere Iſrael

יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִעִים

Saul filia Michal & ,David civitatem ad uſq; veniente Domini fœderis arca ,fuit Et .citharis & ,*nablis* in

29 בִּנְבָלִים וְכִנֹּרוֹת׃ וַיְהִי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בָּא עַד־עִיר דָּוִיד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל

.ſuo corde in eum deſpexit & ;ludentem & ſaltantem David regem vidit & ,feneſtram per *ſe præbebat conſpicuam*

נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּוִיד מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק וַתִּבֶז לוֹ בְּלִבָּהּ׃

Cap. XV.

Verſio VULG. LAT.

Sanctificati ſunt ergò Sacerdotes, & Levitæ, ut portarent arcam Domini Dei Iſrael. 14 Et tulerunt filii Levi arcam Dei, ſicut præceperat Moyſes juxta verbum Domini, humeris ſuis, in vectibus. 15 Dixítque David principibus Levitarum, ut conſtituerent de fratribus ſuis cantores in organis muſicorum, nablis videlicèt, & lyris, & cymbalis, ut reſonaret in excelſis ſonitus lætitiæ. 16 Conſtituerúntque Levitas; Heman filium Joel, & de fratribus ejus, Aſaph filium Barachiæ: de filiis verò Merari, fratribus eorum, Ethan filium Caſaiæ. 17 Et cum eis fratres eorum: in ſecundo ordine, Zachariam, & Ben, & Jaziel, & Semiramoth, & Jahiel, & Ani, Eliab, & Banaiam, & Maaſiam, & Mathathiam, & Eliphalu, & Maceniam, & Obededom, & Jehiel, janitores. 18 Porrò cantores; Heman, Aſaph, & Ethan, in cymbalis æneis concrepantes. 19 Zacharias autem, & Oziel, & Semiramoth, & Jahiel, & Ani, & Eliab, & Maaſias, & Banaias, in nablis arcana cantabant. 20 Porrò Mathathias, & Eliphalu, & Macenias, & Obededom, & Jehiel, & Ozaziu, in citharis pro octava canebant epinicion. 21 Chonenias autem princeps Levitarum, prophetiæ præerat, ad præcinendam melodiam: erat quippe valdè ſapiens. 22 Et Barachias, & Elcana, janitores arcæ. 23 Porrò Sebenias, & Joſaphat, & Nathanael, & Amaſai, & Zacharias, & Banaias, & Eliezer, ſacerdotes, clangebant tubis coram arca Dei: & Obededom, et Jehias, erant janitores arcæ. 24 Igitur David, et omnes majores natu Iſrael, et tribuni, ierunt ad deportandam arcam fœderis Domini de domo Obededom, cum lætitia. 25 Cúmque adjuviſſet Deus Levitas, qui portabant arcam fœderis Domini, immolabantur ſeptem tauri, et ſeptem arietes. 26 Porrò David erat indutus ſtolâ byſſinâ, et univerſi Levitæ qui portabant arcam, cantoréſque, et Chonenias princeps prophetiæ inter cantores: David autem etiam indutus erat ephod lineo. 27 Univerſúſque Iſrael deducebant arcam fœderis Domini in jubilo, et ſonitu buccinæ, et tubis, et cymbalis, et nablis, et citharis concrepantes. 28 Cúmque perveniſſet arca fœderis Domini uſque ad civitatem David, Michol filia Saul proſpiciens per feneſtram, vidit regem David ſaltantem atque ludentem, et deſpexit eum in corde ſuo. 29

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 ܘܐܬܩܕܫܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܠܡܥܒܪܘ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܩܠܘ ܠܘܝܐ
15 ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܒܡܐܡܪܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܩܠܘ ܗܢܘܢ ܒܟܬܦܬܗܘܢ.
16 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܪ̈ܫܢܐ ܕܠܘܝܐ. ܕܢܩܝܡܘܢ ܠܐܚܝܗܘܢ ܕܚܝܝܢ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܡܐܢܐ
ܕܙܡܪܐ. ܒܟܢܪܐ ܘܒܩܝܬܪܐ ܘܒܨܠܨܠܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܥܝܢ ܒܪܡܘܬܐ ܩܠܗܘܢ ܒܚܕܘܬܐ.
17 * ܘܐܩܝܡܘ ܠܘܝܐ ܠܗܝܡܢ ܒܪ ܝܘܐܝܠ. ܘܡܢ ܐܚܘܗܝ ܠܐܣܦ ܒܪ ܒܪܟܝܐ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܡܪܪܝ.
18 ܐܚܝܗܘܢ. ܠܐܝܬܢ ܒܪ ܩܘܫܝܗܘ. * ܘܥܡܗܘܢ ܐܚܘܗܘܢ ܬܢܝܢܐ. ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܢܥܐܝܠ. ܘܝܘܚܐܝܠ.
ܘܐܠܝܐܒ. ܘܒܢܝܐ ܘܐܣܐ ܘܡܬܝܬܐ. ܘܐܠܝܦܠܗܘ ܘܡܩܝܗܘ. ܘܥܘܒܕ ܐܕܘܡ ܘܝܘܐܝܠ.
19 20 ܘܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ * ܥܠ ܬܪ̈ܥܐ. ܘܗܝܡܢ ܘܐܣܦ. ܘܐܝܬܢ ܡܫܒܚܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ
ܡܫܒܚܝܢ ܒܡܙܡܘܪܐ ܕܡܐܢܝ ܢܚܫܐ ܠܬܫܡܫܬܐ. ܥܙܪܝܐ ܥܙܝܐܝܠ ܘܝܘܚܐܝܠ. ܘܝܥܢܝ
21 ܘܐܠܝܐܒ. ܘܡܥܫܝܐ ܘܒܢܝܐ. * ܘܕܡܫܒܚܝܢ ܒܡܐܢܝ ܙܡܪܐ. ܡܬܝܬܐ ܘܡܩܝܗܘ. ܘܥܘܒܕ
ܐܕܘܡ ܘܥܘܙܝܐܝܠ. ܘܥܘܙܢܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܒܚܝܢ ܒܟܢܪܐ. ܟܠ ܝܘܡ ܘܝܘܡ. ܒܫܥܐ ܬܠܬ
22 ܘܒܫܬ ܘܒܬܫܥ. * ܘܒܢܝܐ ܪܝܫܐ ܕܠܘܝܐ ܫܩܝܠ ܗܘܐ ܟܠ ܝܘܡ ܡܘܒܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܪܐ ܡܛܝܒ
23 ܗܘܐ ܠܗ. * ܘܒܪܟܝܐ ܘܐܠܩܢܐ. ܦܪܢܣܝܢ ܗܘܘ ܠܐܪܘܢܐ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ. * ܘܫܒܢܐ
24 ܘܝܘܫܦܛ. ܘܢܬܢܐܝܠ ܘܥܡܣܝ. ܘܙܟܪܝܐ ܘܒܢܝܐ. ܘܐܠܝܥܙܪ. ܗܠܝܢ ܟܗܢܐ ܕܩܪܝܢ ܗܘܘ
25 ܒܩܪ̈ܢܬܐ ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܘܒܕ ܐܕܘܡ ܘܐܚܝܐ. ܦܪܢܣܝܢ ܗܘܘ ܠܐܪܘܢܐ. * ܘܗܘܐ
ܕܘܝܕ ܘܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܒܘ̈ܬܐ ܕܐܠܦܐ. ܐܙܠܝܢ ܠܡܣܩܘ ܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܩܐ
26 ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܥܘܒܕ ܐܕܘܡ ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܥܕܪ ܡܪܝܐ
ܠܠܘܝܐ. ܕܫܩܝܠܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܕܒܚܘ ܫܒܥܐ ܬܘܪܝܢ. ܘܫܒܥܐ
27 ܕܟܪܝܢ. * ܘܕܘܝܕ ܠܒܝܫ ܗܘܐ ܢܚܬܐ ܕܒܘܨܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܐܪܘܢܐ. ܠܒܝܫܝܢ ܐܦ
ܗܢܘܢ ܢܚܬܐ ܕܒܘܨܐ. ܘܥܠ ܢܚܬܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܕܒܘܨܐ. ܠܒܝܫ ܗܘܐ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ.
28 * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܣܩܝܢ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ.
ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܒܩܠܐ ܕܩܪ̈ܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܟܦܝܦܬܐ. ܘܡܪܝܡܝܢ ܩܠܗܘܢ ܥܕܡܐ
29 ܠܫܡܝܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܩܪܒܬ ܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠܬ ܘܡܛܬ
ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܡܠܟܝܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܕܝܩܐ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܘܚܙܬܗ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ
ܕܡܫܬܥܐ. ܘܫܛܬܗ ܒܠܒܗ.

Itaque ſanctificârunt ſe ſacerdotes & Levitæ, ut transferrent arcam Domini Dei Iſraelis: 14 Et portârunt Levitæ arcā Dñi, quemadmodum præceperat Moſes ex edicto Domini, ipſi inquam portârunt humeris ſuis. 15 Præcepit inſuper David principibus Levitarum, ut conſtituerent frâtres ſuos qui vivi erant & canebant inſtrumentis muſicis, nablis *ſcilicet*, citharis, ac cymbalis, ad reſonandum ſublatis cum lætitia vocibus. 16 Conſtituerunt autem Levitæ Hemanem filium Joelis, & è fratribus ejus Aſaphum filium Barachiæ; & è filiis Merari fratribus ſuis, Ethanem filium Caſiahu: 17 Et cum iis fratrem ſuum ſecundum Zachariam filium Neaelis, & Johielem, & Eliabum, Benaiam, Aſam, Mathitham, Eliphelehum, Mekiahum, Obar-edom, & Joaclem. 18 Omnes iſti præerant januis, & canebant; Heman, Aſaph, & Ethan. 19 Omnes iſti canebant pſalteriis inſtrumentorum æneorū in miniſterium, Azaria, Aziael, Johiel, Jaani, Eliab, Maaſia, & Benaia. 20 Qui autem inſtrumentis muſicis canebant, Mathitha, Mekiahu, Obar-edom, Uziael, & Uzania: omnes iſti fidibus canebant ſingulis quibúſque diebus, horâ tertiâ, ſextâ, & nonâ. 21 Benaia verò princeps Levitarum onus quotidie portabat, quia locus erat ei paratus. 22 Barachia, & Helcana providebant arcæ quicquid illi neceſſarium erat. 23 Sebna autem, & Joſaphat, Nathaniel, Amſi, Zacharia, Benaia, & Eliazar, hi ſacerdotes erant tubis canentes ante arcā Domini. 24 Obar-edom, & Ahia erant inſpectores arcæ. David autem, & ſeniores Iſraelis, atque tribuni, procedebant ad adducendam arcam fœderis Domini de domo Obar-edom ad civitatē Davidis, magna cum lætitia. 25 Cúmque opem tuliſſet Dominus Levitis portantibus arcam in qua erat fœdus Domini, immolaverunt ſeptem boves & ſeptem arietes. 26 Porrò David indutus erat veſtibus lineis, & omnes Levitæ qui portabant arcam, induti quoque erant veſtibus lineis: & ſuper veſtimenta ſua David linea indutus erat ephod lineo. 27 Itaque David & omnes Iſraelitæ deducebant arcam in qua erat fœd⁹ Domini, cum canticis, & ſonitu buccinarum rectarum et inflexarum, vocem attollentes in cœlum uſque. 28 Accidit autem ut cùm arca in qua erat fœdus Domini, propiùs acceſſiſſet, & ingreſſa eſſet ac perveniſſet in civitatem Davidis; Malchel filia Saulis proſpiceret per feneſtram, viderétque Davidem regem ludentem, ac proinde deſpiceret eum in corde ſuo. 29

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 15 Καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν (ο) Θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβον
οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο Μωυσῆς ἐν λόγῳ Θεοῦ κατὰ τὴν γραφὴν,
16 ἐν ἀναφορεῦσιν (π) ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἄρχουσι τῶν Λευιτῶν, Στήσατε τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς ἐν (ρ) ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις, καὶ κυμβάλοις τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος
17 ἐν φωνῇ εὐφροσύνης. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται τὸν Αἰμὰν υἱὸν Ἰωὴλ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἀσὰφ
18 υἱὸς Βαραχία· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ Αἰθὰν υἱὸς Κισαίου· Καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῶν οἱ δεύτεροι, Ζαχαρίας, καὶ (σ) Ὀζιὴλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰειὴλ, καὶ (τ) Ἐλιωὴλ,
καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Βαναία, καὶ (υ) Μαασαία, καὶ Ματθαθία, καὶ Ἐλιφενὰ, καὶ Μακελλία, καὶ Ἀβδεδὸμ,
19 καὶ Ἰειὴλ, καὶ Ὀζίας, οἱ πυλωροί. Καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, Αἰμὰν, Ἀσὰφ, καὶ Αἰθὰν ἐν κυμβάλοις χαλ-
20 κοῖς τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι. Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιὴλ, Σεμιραμὼθ, Ἰειὴλ, (φ) Ὠνὶ, Ἐλιὰβ, Μαασαίας,
21 Βαναίας ἐν νάβλαις ἐπὶ (χ) ἀλαιμώθ. Καὶ Ματταθίας, καὶ (ψ) Ἐλιφαλοὺ, καὶ Μακενία, καὶ Ἀβδε-
22 δὸμ, καὶ Ἰειὴλ, καὶ Ὀζίας ἐν κινύραις ἀμασενὶθ τοῦ ἐνισχῦσαι. Καὶ Χωνενία ἄρχων τῶν Λευιτῶν ἄρ-
23 24 χων τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν. Καὶ Βαραχία καὶ (ω) Ἐλκανὰ πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ. Καὶ (α)
Σομνία, καὶ Ἰωσαφὰτ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Ἀμασαῒ, καὶ (β) Ζαχαρία, καὶ Βαναία, καὶ Ἐλιέζερ
οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ (γ) Ἰεϊὰ
25 πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλίαρχοι (δ) οἱ πο-
26 ρευόμενοι τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης (ε) ἐξ οἴκου Ἀβδεδὸμ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν Θεὸν τοὺς Λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ (ζ)
27 ἔθυσαν ἀνὰ ἑπτὰ μόσχους, (η) καὶ ἀνὰ ἑπτὰ κριούς. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος (θ) ἐν στολῇ βυσσίνῃ,
καὶ πάντες οἱ Λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, καὶ (ι) Χωνενίας ὁ
28 ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾀδόντων, καὶ ἐπὶ Δαυὶδ στολὴ βυσσίνη. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κι-
βωτὸν διαθήκης κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφὲρ, καὶ ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις,
29 (κ) ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις. Καὶ ἐγένετο (λ) ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου, καὶ
ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυίδ. καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν
βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

Et purificati ſunt ſacerdotes & Levitæ ad efferendam arcam Dei Iſrael. 14
Et tulerunt filii Levitarum, arcam Dei, ſicut mandaverat Moyſes in 15
verbo Dei ſecundum ſcripturam, in ſupportatoriis (d) ſuper ſe. Et 16
dixit David principibus Levitarum; Conſtituite fratres veſtros can-
tores in organis, nablis, citharis, & cymbalis ad reſonandum in ſub-
lime in voce lætitiæ. Et conſtituerunt Levitæ Æman (e) filium Joel: 17
de fratribus ejus Aſaph filius Barachia: & de filiis Merari fratribus
ejus Æthan filius Ciſæi: Et cum eis fratres eorum, (f) ſecundi, 18
Zacharias, & Oziel, & Semiramoth, & Jeiel, & Elioel, & E-
liab, & Banæa, & Maaſaia, & Matthathia, & Eliphena, &
Macellia, & Abdedom, & Jeiel, & Ozias, janitores. Et pſal- 19
morum cantores, Æman, Aſaph, & Æthan in cymbalis æneis ad
faciendum audiri: Zacharias, & Oziel, & Semiramoth, Jeiel, 20
Oni, Eliab, Maaſeas, Banæas in nablis ſuper (g) Alæmoth. Et 21
Mattathias, & Eliphalu, & Macenia, & Abdedom, & Jeiel,
& Ozias in citharis (h) Amaſenith ad vincendum. Et Chonenia 22
princeps Levitarum (i) princeps cantorum; quoniam intelligens erat.
Et Barachia, & Elcana janitores arcæ. Et Somnia, & Joſaphat, 23 24
& Nathanael, & Amaſai, & Zacharia, & Banaia, & Eliezer
ſacerdotes clangentes tubis ante arcam Dei. Et Abdedom, & Ibia
janitores arcæ Dei. Et erat David, & ſeniores Iſrael, & Chili- 25
archi procedentes ad educendam arcam teſtamenti è domo Abdedom
in lætitia. Et factum eſt in conſortando Deum Levitas levantes 26
arcam teſtamenti Domini, & immolaverunt ſeptem vitulos, &
ſeptem arietes. Et David indutus in ſtola byſſina, & omnes Levitæ 27
levantes arcam teſtamenti Domini, & pſalmorum cantores, & Chone-
nias princeps cantorum canentium. Et ſuper David (k) ſtola byſſina.
Et omnis Iſrael educentes arcam teſtamenti Domini in ſignificatione, 28
& in voce (l) Sopher, & in tubis, et in cymbalis, reſonantes in na-
blis, et in citharis. (m) Et factum eſt, arca teſtamenti Domini, et 29
venit uſque ad civitatem David. Et Melchol filia Saul proſpexit per
feneſtram, et vidit regem David ſaltantem, et ludentem: et ſprevit eum in anima ſua.

MS.A. (ο) τοῦ κυρίου Θεοῦ (π) ἐφ᾽ ἑαυτούς. (ρ) ὀργάνοις ᾠδῶν, νάβλαις, καὶ κινύραις, (σ) Ἰηοὺλ, καὶ Σιμιραμώθ, (τ) Ἀνὶ, (υ) Μαασία, καὶ Ματταθίας, καὶ Ἐλιφαλὰ, καὶ Μακενία, (φ) καὶ Ἀνανὶ, καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Μαασίας, καὶ Βαναίας (χ) ἀλημώθ. (ψ) Ἐλιφαλαίας, καὶ Μακενίας, (ω) Ἠλκανὰ (α) Σωβενία, (β) Ζαχαρίας, καὶ Βαναὶ, (γ) Ἰεαία (δ) πορευόμενοι (ε) κυρίου ἐξ (ζ) ἔθυσαν ἑπτὰ (η) καὶ ἑπτὰ (θ) στολῇ (ι) Χενενίας (κ) ἀναφωνοῦνται νάβλαις (λ) κιβωτὸς τῆς διαθήκης

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * فتطهروا الكهنة ليطلعوا بصندوق عهد الله * واخذ اولاد اللاويين صندوق الله * كما
15 امر موسي بكلمة الله * كما هو مكتوب * ليحملوه بتسابيح * فقال داود لروساء الكهنة
16 اللاويين * اقيموا اخوتكم مسبحين باواني التسبيح * ويكونوا يعلوا اصواتهم بالفرح *
17 * فاقام اللاويون لهامان بن يوال من اخوتهم * واصاف بن برخيا * ومن بني مريري آثان
18 بن كيسا * واخوتهم معهم * وزخريا بن ناعاييل * ويوحاييل * واليال * وبانيا * واسا * وماتيثيا *
19 والبقليهو * ومافيهو * وعافور * وادوم * ويوعاييل * هولاء كلهم الذين يقومون على الابواب
20 ويسبحون * وهامان * واصاف * واثان * هاولاء كلهم يسبحون تسبيحات آنية النحاس *
وللخدمة * عازريا * وعزاييل * ويوحاييل * وعافار * واليف * ومعسيا * وبانيا * يسبحون الله *
21 * ومانيثيا * ومافيهو * وعافور * وادوم * وعزاييل * وعوزنيا * هاولاء يسبحون بالبوقات كل يوم في
22 ثلاثة ساعات * وستة ساعات * وتسعة ساعات * وكبراء اللاويين كانوا ياخذون نوبا في
23 كل يوم * لان لهم مواضع مصلحة * ويوحنا وهلقانا يتفقدون التابوت في كل ما يصلح
24 له * وسابنيا * ويوساطف * ونانانييل * وعمسيا * وزخريا * وبنيا * والبعازار * هاولاء الكهنة الذين
كانوا يضربون بالقرون قدام صندوق الله * وعافور * وادوم * واخيا * كانوا يتفقدون
25 التابوت * وداود والكهنة وكبراء الالاف * طلعوا بالتابوت من بيت عافور الادومي الي
26 صيعة داود بفرح عظيم * وحين اعان الله اللاويين الذين اطلعوا صندوق العهد *
27 ذبحوا سبع ثيران ذكور * وكان داود لابس ثيابا فاخرة * واللاويون والمسبحون نحو مايتين
28 كانوا لابسين ثيابا فاخرة * وكان فوق ثياب داود ميزره فاخره * واطلع داود وجميع
بني اسرايل صندوق عهد الرب بتسبيحات واصوات القرون مبسوطات وملتويات * وكانوا
29 يرفعون اصواتهم الي العلو * وحين دخل صندوق الله الي صيعة داود تطلعت ملكال ابنة
ساوول امراته * فابصرت داود يطرب قدامه * فاستهزت به في نفسها

Sanctificârunt ergò ſe ſacerdotes, ut ad- 14
ducerent arcam fœderis Dei. Et tule- 15
runt filii Levitarum arcam Dei, ut præ-
ceperat Moſes ex edicto Dei, quemadmo-
dum ſcriptum eſt; ut geſtarent eam cum
canticis. Tum dixit David ad principes ſa- 16
cerdotũ Levitas, Inſtituite fratres veſtros
ut canant inſtrumentis muſicis, attollántq;
voces ſuas cum gaudio. Inſtituerunt 17
ergò Levitæ Hemanem filium Joelis è fra-
tribus ſuis, & Aſaphum filium Barachiæ:
& è filiis Meriri, Ethanem filium Chiſæ;
fratréſque eorum cum ipſis: Zachariam 18
filium Naaelis, & Johaelem, Elielem,
Banaiam, Aſam, Mathitham, Eliphcli-
hum, Makihum, Aborem, Edomum, &
Joäelem: Omnes iſti præerant januis, 19
& canebant. Heman, Aſaph, & Ethan;
Hi omnes canebant muſicam inſtrumen- 20
torum æneorum, & ad miniſterium a-
ptorum. Azâria, Azael, Johael, Aphar,
Eliab, Maaſia, & Banaia Deum celebra-
bant. Mathitha, Makihu, Abor, E- 21
dom, Azael, & Vzania; hi buccinis
canebant ſingulis diebus horâ tertiâ,
horâ ſextâ, & horâ nonâ. Prin- 22
cipes Levitarum alternis utebantur ſingu-
lis diebus, quoniam loca erant eis parata.
Johannes, & Helcana proſpiciebant 23
arcæ in omnibus illi requiſitis. Sabina, 24
Joſataph, Nathanael, Amaſia, Zacha-
ria, Bania, & Eliazar; hi erant ſa-
cerdotes buccinis clangentes coram arcâ
Dei. Abor, Edom, & Achia proſpi-
ciebant arcæ. Denique David, ſacer- 25
dotes, atque tribuni educebant arcam
è domo Aboris Edomæi ad civitatem
Davidis ingenti cum lætitia. Et ubi 26
adjuvit Deus Levitas qui eduxerant ar-
cam fœderis, mactaverunt ſeptem bo-
ves maſculos. Cæterùm David indu- 27
tus erat veſtibus præſtantiſſimis; & Le-
vitæ atque cantores ducenti circiter, erant
induti veſtibus præſtantiſſimis: & ſuper
veſtes Davidis erat pallium præſtantiſ-
ſimum. Sic deducebat David omnéſ- 28
que Iſraelitæ arcam fœderis Domini
cum canticis & vocibus tubarum pla-
narum & inflexarum, & attollebant
voces ſuas ad excelſum uſque. Cúm- 29
que ingreſſa eſſet arca Dei civitatem
Davidis, proſpiciens Melchal filia Sau-
lis, uxor ipſius, vidit Davidem ge-
ſtientem coram illa, & deſpexit eum a-
pud ſemetipſam.

דברי הימים א: יו

CAP. XVI. יו

,ascensiones appropinquare fecerũt &:David ei tetenderat quod ,tentorii medium in eam constituerunt & ,Dei arcam attulerunt Et

1 וַיָּבִ֙יאוּ֙ אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֔ים וַיַּצִּ֣יגוּ אֹת֔וֹ בְּת֣וֹךְ הָאֹ֔הֶל אֲשֶׁ֥ר נָטָֽה־ל֖וֹ דָּוִ֑יד וַיַּקְרִ֛יבוּ עֹל֥וֹת

.Domini nomine in populo benedixit & :pacifica & ,ascensione faciẽdo ascendere ab David cõplevit Et .Dei facies ad pacifica &

2 וּשְׁלָמִ֖ים לִפְנֵ֥י הָאֱלֹהִֽים׃ וַיְכַ֣ל דָּוִ֔יד מֵהַעֲל֥וֹת הָעֹלָ֖ה וְהַשְּׁלָמִ֑ים וַיְבָ֥רֶךְ אֶת־הָעָ֖ם בְּשֵׁ֥ם יְהוָֽה׃

.lagenam &,pulchrum carnis frustũ &,panis placentam unicuique ,mulierem ad usq; & viro à ,Israel viro omni divisit Et

3 וַיְחַלֵּק֙ לְכָל־אִ֣ישׁ יִשְׂרָאֵ֔ל מֵאִ֖ישׁ וְעַד־אִשָּׁ֑ה לְאִ֗ישׁ כִּכַּר־לֶ֙חֶם֙ וְאֶשְׁפָּ֔ר וַאֲשִׁישָֽׁה׃

Deum Dominum laudandum ad &,confitendum ad &,recordandum ad & ,ministros Levitis de Domini *arcæ facies ad dedit* Et

4 וַיִּתֵּ֞ן לִפְנֵ֨י אֲר֧וֹן יְהוָ֛ה מִן־הַלְוִיִּ֖ם מְשָׁרְתִ֑ים וּלְהַזְכִּיר֙ וּלְהוֹד֣וֹת וּלְהַלֵּ֔ל לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י

,Benajahu & ,Eliab & ,Mathithiah & ,Jechiel & ,Semiramoth & ,Jehiel ;Zechariah ejus secundus & ,*caput* Asaph .Israel

5 יִשְׂרָאֵֽל׃ אָסָ֥ף הָרֹ֖אשׁ וּמִשְׁנֵ֣הוּ זְכַרְיָ֑ה יְעִיאֵ֡ל וּשְׁמִֽירָמ֡וֹת וִֽיחִיאֵ֡ל וּמַתִּתְיָ֡ה וֶֽאֱלִיאָ֡ב וּבְנָיָ֡הוּ

Jachaziel & Benajahu Et .faciens audire cymbalis in Asaph & ,citharis in & ,*nablorum vasis in* Jehiel & , Edom-Hobed &

6 וְעֹבֵ֤ד אֱדֹם֙ וִֽיעִיאֵ֔ל בִּכְלֵ֣י נְבָלִ֔ים וּבְכִנֹּר֑וֹת וְאָסָ֖ף בַּֽמְצִלְתַּ֥יִם מַשְׁמִֽיעַ׃ וּבְנָיָ֥הוּ וְיַחֲזִיאֵ֖ל

Domino confitendũ ad ,*caput in* David *dedit* tunc ipsa die In .Dei fœderis *arcæ facies ad* jugiter tubis in ,sacerdotes

7 הַכֹּהֲנִ֑ים בַּחֲצֹצְר֣וֹת תָּמִ֔יד לִפְנֵ֖י אֲר֥וֹן בְּרִית־הָאֱלֹהִֽים׃ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא אָ֣ז נָתַ֤ן דָּוִיד֙ בָּרֹ֔אשׁ לְהֹד֖וֹת לַיהוָ֑ה

,ei Cantate .ejus *adinventiones* populis in notificate ,ejus *nomine in* invocate ,Domino Confitemini.ejus fratrum &,Asaph manum per

9 8 בְּיַד־אָסָ֖ף וְאֶחָֽיו׃ הוֹד֤וּ לַֽיהוָה֙ קִרְא֣וּ בִשְׁמ֔וֹ הוֹדִ֥יעוּ בָעַמִּ֖ים עֲלִילֹתָֽיו׃ שִׁ֤ירוּ לוֹ֙

Quærite .Dominum quærentium cor Lætetur.ejus *sanctitatis* nomine in Laudamini .ejus mirabilibꝰ omnibꝰ *in meditamini* :ei psallite

11 10 זַמְּרוּ־ל֔וֹ שִׂ֖יחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָֽיו׃ הִֽתְהַלְלוּ֙ בְּשֵׁ֣ם קָדְשׁ֔וֹ יִשְׂמַ֕ח לֵ֖ב מְבַקְשֵׁ֥י יְהוָֽה׃ דִּרְשׁ֤וּ

.ejus oris judiciorum &,ejus prodigiorũ;fecit quæ ejꝰ mirabiliũ Recordamini.semper ejus *facies* quærite:ejus fortitudinẽ &,Dñm

12 יְהוָה֙ וְעֻזּ֔וֹ בַּקְּשׁ֥וּ פָנָ֖יו תָּמִֽיד׃ זִכְר֗וּ נִפְלְאֹתָיו֙ אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה מֹפְתָ֖יו וּמִשְׁפְּטֵי־פִֽיהוּ׃

Recordamini .ejus judicia terra universa in ,noster Deus Dominus Ipse .ejus electi Jahacob filii,ejus servi Israel Semen

15 13 14 זֶ֚רַע יִשְׂרָאֵ֣ל עַבְדּ֔וֹ בְּנֵ֥י יַעֲקֹ֖ב בְּחִירָֽיו׃ ה֚וּא יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ בְּכָל־הָאָ֖רֶץ מִשְׁפָּטָֽיו׃ זִכְר֤וּ

illud statuit Et.Ischac ad sui juramenti &,Abraham cum *excidit* Quod .generationibus mille præcepit *verbum*,ejus pacti seculum in

17 16 לְעוֹלָם֙ בְּרִית֔וֹ דָּבָ֥ר צִוָּ֖ה לְאֶ֥לֶף דּֽוֹר׃ אֲשֶׁ֤ר כָּרַת֙ אֶת־אַבְרָהָ֔ם וּשְׁבוּעָת֖וֹ לְיִצְחָֽק׃ וַיַּעֲמִידֶ֤הָ

.vestræ hæreditatis *funiculum* Chenahan terram dabo Tibi :Dicendo ,*seculi* pactum Israeli ,præceptum in Jahacob ipsi

18 לְיַעֲקֹב֙ לְחֹ֔ק לְיִשְׂרָאֵ֖ל בְּרִ֥ית עוֹלָֽם׃ לֵאמֹ֗ר לְךָ֙ אֶתֵּ֣ן אֶֽרֶץ־כְּנָ֔עַן חֶ֖בֶל נַחֲלַתְכֶֽם׃

populum ad regno de &,gentem ad gente de ambulaverunt Et .ea in peregrinantes & ,*parum* quasi ,*numeri viros vos existendo* In

20 19 בִּֽהְיֽוֹתְכֶם֙ מְתֵ֣י מִסְפָּ֔ר כִּמְעַ֖ט וְגָרִ֥ים בָּֽהּ׃ וַיִּֽתְהַלְּכוּ֙ מִגּ֣וֹי אֶל־גּ֔וֹי וּמִמַּמְלָכָ֖ה אֶל־עַ֥ם

ne meis prophetis in &,meos *unctos in* tangatis Ne .reges eis *super* corripuit &,*eos opprimendũ ad* homini permisit Non .alterum

22 21 אַחֵֽר׃ לֹֽא־הִנִּ֤יחַ לְאִישׁ֙ לְעָשְׁקָ֔ם וַיּ֥וֹכַח עֲלֵיהֶ֖ם מְלָכִֽים׃ אַֽל־תִּגְּעוּ֙ בִּמְשִׁיחָ֔י וּבִנְבִיאַ֖י אַל־

,ejus gloriam gentibus in Narrate .ejus *salutem* diem in die de *evangelizate* :terra omnis Domino Cantate .malignemini

24 23 תָּרֵֽעוּ׃ שִׁ֤ירוּ לַֽיהוָה֙ כָּל־הָאָ֔רֶץ בַּשְּׂר֥וּ מִיּֽוֹם־אֶל־י֖וֹם יְשׁוּעָתֽוֹ׃ סַפְּר֤וּ בַגּוֹיִם֙ אֶת־כְּבוֹד֔וֹ

.deos omnes super ipse terribilis & ,valde laudabilis & ,Dominus magnus Quia .ejus mirabilia populis omnibus in

25 בְּכָל־הָעַמִּ֖ים נִפְלְאֹתָֽיו׃ כִּי֩ גָד֨וֹל יְהוָ֤ה וּמְהֻלָּל֙ מְאֹ֔ד וְנוֹרָ֥א ה֖וּא עַל־כָּל־אֱלֹהִֽים׃

.fecit cœlos Dominus Et .*vana populorum* dii omnes Nam

26 כִּ֨י כָּל־אֱלֹהֵ֤י הָעַמִּים֙ אֱלִילִ֔ים וַֽיהוָ֖ה שָׁמַ֥יִם עָשָֽׂה׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XVI.

Attulerunt igitur arcam Dei, & constituerunt eam in medio tabernaculi, quod tetenderat ei David: & obtulerunt holocausta, & pacifica coram Deo. 1 Cúmque complêsset David offerens holocausta, & pacifica, benedixit populo in nomine Domini. 2 Et divisit universis per singulos, à viro usque ad mulierem, tortam panis, & partem assæ carnis bubalæ, & frixam oleo similam. 3 Constituítque coram arca Domini de Levitis, qui ministrarent, & recordarentur operum ejus, & glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israel; 4 Asaph principem, & secundum ejus Zachariam: Porrò Jahiel, & Semiramoth, & Jehiel, & Mathathiam, & Eliab, & Banaiam, & Obededom: Jehiel super organa psalterii, & lyras: Asaph autem ut cymbalis personaret: 5 Banaiam verò, & Jaziel sacerdotes, canere tubâ jugiter coram arca fœderis Domini. 6 In illo die fecit David principem ad confitendum Domino, Asaph, & fratres ejus. 7 Confitemini Domino, & invocate nomen ejus: notas facite in populis adinventiones ejus. 8 Cantate ei, & psallite ei: & narrate omnia mirabilia ejus. 9 Laudate nomen sanctum ejus: lætetur cor quærentium Dominum. 10 Quærite Dominum, & virtutem ejus: quærite faciem ejus semper. 11 Recordamini mirabilium ejus, quæ fecit: signorum illius, & judiciorum oris ejus. 12 Semen Israel servi ejus: filii Jacob electi ejus. 13 Ipse Dominus Deus noster: in universa terra judicia ejus. 14 Recordamini in sempiternum pacti ejus: sermonis, quem præcepit in mille generationes. 15 Quem pepigit cum Abraham: & juramenti illius cum Isaac. 16 Et constituit illud Jacob in præceptum: & Israel in pactum sempiternum, 17 Dicens; Tibi dabo terram Chanaan: funiculum hæreditatis vestræ. 18 Cùm essent pauci numero: parvi & coloni ejus. 19 Et transierunt de gente in gentem: & de regno ad populum alterum. 20 Non dimisit quemquam calumniari eos: sed increpavit pro eis reges. 21 Nolite tangere christos meos: et in prophetis meis nolite malignari. 22 Cantate Dño omnis terra: annuntiate ex die in diẽ salutare ejus. 23 Narrate in gentibus gloriã ejus: in cunctis populis mirabilia ejus. 24 Quia magnus Dñs, & laudabilis nimis: & horribilis super omnes deos. 25 Omnes enim dii populorum, idola: Dominus autem cœlos fecit. 26

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

1 * ܘܐܝܬܝܘܗ̇ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܣܡܘܗ̇ ܒܕܘܟܬܗ̇ . ܒܓܘ ܡܫܟܢܐ ܕܢܨܒ ܠܗ ܕܘܝܕ.
2 ܘܩܪܒ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ ܠܡܩܪܒܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. ܒܪܟ ܠܥܡܐ
3 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܦܠܓ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ
ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܓܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܢܬܬܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܝܢܘܩܐ. ܠܟܠ ܚܕ ܘܚܕ.
ܓܪܝܨܬܐ ܕܠܚܡܐ ܚܕܐ. ܘܡܢܬܐ ܚܕܐ. ܘܚܒܝܨܐ ܚܕ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ.
4 * ܘܐܩܝܡ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܘܝܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܡܟܪܙܝܢ ܘܡܘܕܝܢ
5 ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܐܣܦ ܪܫܗܘܢ. ܬܪܝܢܗ ܙܟܪܝܐ. ܘܝܘܐܝܠ
ܘܢܘܚܝܐܝܠ. ܘܡܬܝܬܐ ܘܐܠܝܒ. ܘܒܢܝܐ ܘܐܣܦ. ܘܥܡܝܢܕܒ ܘܐܣܦ. ܘܢܚܙܐܝܠ ܘܐܣܦ.
6 * ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܩܪܝܢ ܒܩܪܢܬܐ ܐܡܝܢܐܝܬ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܦܬܚ
7 ܦܘܡܗ ܕܘܝܕ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܗܘ ܘܪܫܐ ܟܠܗܘܢ ܕܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ.
ܥܠ ܢܛܪܐ ܕܐܣܦ ܘܕܐܚܘܗܝ. ܘܗܠܝܢ ܪܫܐ ܕܬܫܒܚܬܐ ܕܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ.
8 ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܘܩܪܘ ܫܡܗ. ܐܘܕܥܘ ܒܥܡܡܐ ܥܒܕܘܗܝ. * ܫܒܚܘ ܠܗ.
9 10 ܘܐܘܕܘ ܠܗ. ܐܫܬܥܘ ܟܠܗܘܢ ܬܕܡܪܬܗ. * ܐܫܬܒܗܪܘ ܒܫܡܐ ܕܩܘܕܫܗ. ܢܚܕܐ ܠܒܐ ܕܟܠ
11 ܕܒܥܝܢ ܠܡܪܝܐ ܘܠܪܒܘܬܗ. * ܨܠܘ ܩܕܡܘܗܝ ܐܡܝܢܐܝܬ. * ܐܬܕܟܪܘ ܬܕܡܪܬܗ ܕܥܒܕ.
12 13 ܬܕܡܪܬܗ ܘܕܝܢܐ ܕܦܘܡܗ. * ܙܪܥܗ ܕܐܒܪܗܡ ܥܒܕܗ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܥܩܘܒ ܓܒܝܐ ܕܓܒܐ.
14 15 * ܗܘܝܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܒܟܠܗ̇ ܐܪܥܐ ܢܡܘܣܘܗܝ. * ܐܬܕܟܪܘ ܠܥܠܡ ܕܝܬܝܩܝ ܕܝܠܗ.
16 ܡܠܬܐ ܕܦܩܕ ܠܐܠܦ ܕܪܝܢ. * ܕܝܡܐ ܠܐܒܪܗܡ. ܘܕܝܬܝܩܝ ܕܝܗܒ ܠܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܚܩ. ܘܓܙܪ ܥܡ
17 18 ܝܥܩܘܒ ܠܥܠܡ. * ܠܐܝܣܪܝܠ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܕܝܬܝܩܝ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
19 ܠܟܘܢ ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܗ̇. ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܦܠܓܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. * ܟܕ ܗܘܝܬܘܢ ܐܢܫܐ ܡܢܝܢܐ.
20 ܒܨܝܪܐ ܘܬܘܬܒܐ ܒܗ̇. * ܘܐܫܬܒܝܬܘܢ ܡܢ ܥܡܐ ܠܥܡܐ. ܘܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܠܡܠܟܘܬܐ
21 ܐܚܪܬܐ. * ܠܐ ܫܒܩ ܠܫܠܝܛܢܐ ܕܢܗܪܘܢܟܘܢ. ܘܟܐܐ ܡܛܠܬܟܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ.
22 23 * ܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ ܠܡܫܝܚܝ. ܘܠܢܒܝܝ ܠܐ ܬܒܐܫܘܢ. * ܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܟܠܗ̇ ܐܪܥܐ.
24 25 ܣܒܪܘ ܟܠܝܘܡ ܦܘܪܩܢܗ. * ܐܫܬܥܘ ܒܥܡܡܐ ܫܘܒܚܗ. * ܡܛܠ ܕܪܒ ܗܘ
26 ܡܪܝܐ ܘܡܫܒܚ ܛܒ. ܘܕܚܝܠ ܗܘ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܦܬܟܪܐ ܕܥܡܡܐ
ܨܠܡܐ ܐܢܘܢ. ܘܡܪܝܐ ܫܡܝܐ ܥܒܕ.

CAP. XVI.

Itaque adduxerunt arcam Domini, & posuerunt eam in loco suo, intra tabernaculum quod fixerat ei David: ac tum obtulit holocausta & pacifica. 1 Cúmque finem fecisset David offerendi holocausta & pacifica, benedixit populo Israelitico in nomine Domini potentissimi. 2 Tum distribuit universo populo, cunctis Israelitis, tam viris quàm mulieribus, tam adolescentibus quàm ubera sugentibus, cuique placentam panis unam, partem unam, & laganum unum: tum abierunt totus populus, quisque domum suam. 3 Deinde instituit ante arcam Domini Levitas ministrantes coram Domino, prædicantes, & gratias ac laudem Domino Deo Israelis agentes. 4 Horum præcipuus erat Asaph, secundus Zacharia, tum Joijel, Nuhiel, Mathitha, Eliab, Benaia, Asaph, Aminadab, Asaph, Nehzael, & Asaph. 5 Omnes isti erant sacerdotes qui buccinis clangebant jugiter coram arca Domini. 6 Tunc aperuit os suum David eo die, ipse ac principes omnes sacerdotum & Levitarum, ad laudandum Dominũ pro tutela Asaphi & fratrũ *ejus*: atq; *hæc* sunt *præcipua* capita laudationum quas eo die protulit David coram arca Domini. 7 Gratias agite Domino, & invocate nomen ejus: vulgate inter populos opera ejus. 8 Celebrate eum, & gratias agite illi: narrate universa portenta ipsius. 9 Gloriamini in nomine sanctitatis ejus: lætetur cor omnium expetentium Dominum 10 & amplitudinem ejus. Precamini eum assiduè. 11 Memoriâ repetite prodigia quæ fecit, portenta ejus, & judicia oris ejus. 12 O semen Abrahæ servi ejus, & filii Jacob, electi quos elegit: 13 Ipse Dominus Deus noster, cujus leges in universa terra. 14 Memores semper estote fœderis ejus, verbi quod præcepit in mille sæcula, 15 Quod jurejurando asseruit Abrahæ: & fœderis quod dedit filiis Isahac, & excidit cum Jacobo in sempiternum. 16 Israelitis dedit fœdus in seculum seculorum. 17 Et ait illis, Vobis daturus sum terram Chanaan sortem hæreditatis vestræ. 18 Cùm essetis *exigui* numeri homines, pauci, & advenæ in illa; 19 Et captivi abduceremini à populo ad populum, & à regno ad regnum aliud: 20 Non permisit principibus lædere vos; imò reges propter vos castigavit, & dixit eis: 21 Ne accedatis ad unctos meos, & prophetis meis ne officiatis. 22 Canite Domino omnis terra, evangelizate singulis diebus salutem ejus. 23 Narrate inter populos gloriam ejus: 24 Quoniam magnus est Dominus, & summè laudandus, & tremendus præ cunctis regibus. 25 Omnia enim idola gentium sunt simulachra, Dominus autem cœlum condidit. 26

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 ΚΑὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ,
2 καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον (α) τοῦ Θεοῦ. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα
3 καὶ σωτηρίου, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου. Καὶ διεμέρισε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς
καὶ ἕως γυναικὸς, τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν, καὶ ἀμορίτην. 4 Καὶ ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ
διαθήκης κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν λειτουργοῦντας ἀναφωνοῦντας, καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν (β) κύριον
5 τὸν Θεὸν Ἰσραήλ· Ἀσὰφ ὁ ἡγούμενος, καὶ (γ) δευτερεύων αὐτῷ Ζαχαρίας, (δ) Ἰεϊήλ, Σεμιραμὼθ,
(ε) καὶ Ἰεϊὴλ, Ματταθίας, Ἐλιὰβ, καὶ Βαναίας, καὶ Ἀβδεδὸμ· καὶ Ἰεϊὴλ ἐν ὀργάνοις,
(ζ) νάβλαις, κινύραις, καὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν· 6 Καὶ Βαναίας, καὶ Ὀζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν
ταῖς σάλπιγξι διαπαντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ. 7 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε
ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐν χειρὶ Ἀσὰφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ᾨΔΗ'. 8 Ἐξομολογεῖσθε
τῷ κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. 9 Ἄσατε
αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ, διηγήσασθε πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε κύριος. 10 Αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι
ἁγίῳ αὐτοῦ, εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ. 11 Ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύσατε,
ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός. 12 (η) Μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε,
τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. 13 Σπέρμα Ἰσραὴλ παῖδες αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
14 Αὐτὸς κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. 15 (θ) Μνημονεύομεν εἰς αἰῶνα διαθήκης
αὐτοῦ, λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεὰς, 16 Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ
τῷ Ἰσαάκ. 17 Ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον, 18 Λέγων,
Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν. 19 Ἐν τῷ (ι) γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ,
(κ) ὡς ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ. 20 Καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ
βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον. 21 Οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξε (λ) περὶ αὐτῶν
βασιλεῖς. 22 Μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. 23 Ἄσατε τῷ κυρίῳ
πᾶσα ἡ γῆ, ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν (μ) σωτηρίαν αὐτοῦ. 24 Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι
τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. 25 Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. 26 Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν
(ν) οὐρανοὺς ἐποίησε.

CAP. XVI.

ET attulerunt arcam Dei, & conſtituerunt eam in medio tabernaculi, 1
quod fixerat ei David: & obtulerunt holocauſtomata, & (a) ſalutaris
ante Deum. Et conſummavit David offerens holocauſtomata, & (b) ſalutaris: 2
& benedixit populum in nomine Domini. Et diſtribuit omni viro 3
Iſrael à viro, & uſque ad mulierem, viro (c) panem unum piſtum, &
(d) amoritem. Et conſtituit ad faciem arcæ teſtamenti Domini de Levitis 4
miniſtrantes, reſonantes, & ad confitendum, & laudandum
Dominum Deum Iſrael: Aſaph dux, & ſecundus ei Zacharias, Jeiel, 5
Semiramoth, & Jeiel, Mattathias, Eliab, & Banæas, & Abdedom:
& Jeiel in organis, nablis, citharis: & Aſaph in cymbalis reſonans.
Et Banæas, & Oziel ſacerdotes in tubis perpetuò ante arcam 6
teſtamenti Dei. In die illa tunc conſtituit David in principio ad laudandum 7
Dominum in manu Aſaph, & fratrum ejus. CANTICUM.
Confitemini Domino: invocate eum in nomine ejus: notas facite 8
in populis adinventiones ejus. Cantate ei, & hymnum dicite ei: narrate 9
omnibus mirabilia ejus, quæ fecit Dominus. Laudate in nomine ſancto 10
ejus: lætabitur cor quærens beneplacitum ejus. Quærite Dominum, 11
& confortamini: quærite faciem ejus ſemper. Mementote mirabilium 12
ejus, quæ fecit: prodigiorum, & judiciorum oris ejus. Semen 13
Iſrael, pueri ejus: filii Jacob, electi ejus. Ipſe Dominus Deus noſter: 14
in univerſa terra judicia ejus. (e) Memores ſimus in ſeculum teſtamenti 15
ejus: verbi ejus, quod mandavit in mille generationes: Quod 16
diſpoſuit ad Abraham: & juramentum ſuum Iſaac. Statuit illud Jacob 17
in præceptum: Iſrael (f) teſtamentum æternum, Dicens; Tibi dabo 18
terram Chanaan, funiculum hæreditatis veſtræ. Cùm eſſent ipſi pauci 19
numero, (g) quaſi parvi facti ſunt, & incoluerunt in ea: Et 20
iverunt de gente in gentem: & de regno ad populum alterum. Non permiſit 21
virum opprimere eos: & corripuit pro eis reges. Nolite tangere 22
Chriſtos meos: & in prophetis meis nolite malignari. Cantate Domino 23
omnis terra: annuntiate de die in diem (h) ſalutem ejus. Narrate 24
in gentibus gloriam ejus: in omnibus populis mirabilia ejus. Quoniam 25
magnus Dominus, & laudabilis valdè: terribilis eſt ſuper omnes
deos. Quoniam omnes dii gentium idola: & Deus noſter cælos fecit. 26

MS.A. (α) τοῦ κυρίου. Καὶ (β) τὸν κύριον Θεὸν (γ) δεύτερος ὢν αὐτῷ (δ) ὁ Ἰεϊὴλ, (ε) Ἰαθιὴλ, (ζ) ἐν νάβλαις, καὶ κινύραις, (η) Μνημονεύσατε (θ) Μνημονεύων εἰς (ι) λέγεσθαι αὐτοὺς (κ) ἕως (λ) ὑπὲρ αὐτῶν (μ) τὸ σωτήριον αὐτοῦ. * Ὅτι μέγας κύριος (ν) οὐρανὸν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل السادس عشر *

1 * وجاوا بالصندوق ووضعوه في وسط القبة في الموضع الذي اسسه له داود * وقدموا ذبايح
2 محرقات قدام صندوق الله * فلما فرغ داود تقدمة الذبايح بارك الشعب * وقسم لهم 3
لجميعهم رغيفا واحدا لكل نفس وجزة من اللحم * ومضي كل واحد منهم الي بيته *
4 * وتولي اللاويون الخدمة قدام تابوت عهد الله * وسبحوا الرب اله اسرايل * واساف رييسهم 5
وزخريا * ويواعيل * ويواحيل * ومانيثا * واليعب * وبنيا * واساف * وعميناداب * وسيف * ونحزيال *
6 واسيف * هاولاء كلهم الكهنة الذين يضربون بالقرون قدام صندوق عهد الرب * وبعد 7
ذلك فتح داود فاه هو وكل رؤساء الكهنة واللاويين * وسبحوا الرب على حفظ اساف واخوته *
8 وهم رؤساء التسبيحات التي قالها داود قدام صندوق الله في ذلك اليوم * وقال اشكروا
9 الرب وابتهلوا على اسمه * عرفوا بين الامم صنايعه * سبحوا له ومجدوه * وحدثوا بساير جبروته *
10 * سبحوا لاسم قدسه * يفرح قلب كل من يريد الرب * اطلبوا قوة الرب * صلوا قدامه دايما * 11
12 * اذكروا جبروته الذي صنع * واحكام فمه * ذرية ابراهيم عبيده بنو يعقوب الذي اختار 13
14 * هو الرب الهنا * ونواميسه في ساير الارض * اذكروا الي الابد عهده * كلمته التي امر بها الي 15
16 الف جيل * الذي عاهد ابراهيم عليها * واقسم لاسحق * وجعله ليعقوب الي الابد * ولاسرايل 17
18 اعطاهم عهدا الي ابد الابدين * قال * لكم اعطي ارض كنعان نحلة ميراث * لكم اذ 19
20 كنتم اناس قليلي العدد * وسكانا فيها * وكنتم من امة الي امة * ومن ملك الي
21 ملك * ولم اعطي المسلطين عليكم ان يوذوكم * ولاجلكم اهبطت الملوك * وقلت
22 لهم * لا تتقدموا الي مسحاي * ولا تصنعوا سوء بانبيايي * سبحوا الرب كل الارض * 23
24 بشروا كل يوم بيوم خلاصه * حدثوا في الامم كرمه * لان الله عظيم ومسبح جدا * 25
26 وهو مخوف اكثر من ساير الملوك * لان جميع الهة الامم اشباح * والله صنع
السماء *

CAP. XVI.

ALlatâ itaque arcâ, & in medio 1
teſtudinis, in loco quem fundaverat ei
David, collocatâ; obtulerunt ſacrificia
cremata coram arca Dei. Et cùm ab- 2
ſolviſſet David oblationem ſacrificiorum,
benedixit populo: Et eorum o- 3
mnium unicuique diſtribuit panem unum,
& fruſtum carnis; & abierunt ſinguli
domum ſuam. Tunc aggreſſi ſunt 4
Levitæ miniſterium coram arca fœderis
Dei, & laudaverunt Dominum Deum
Iſraelis. Aſaph erat princeps eo- 5
rum, tum Zacharia, Joael, Joabel,
Mathitha, Eliab, Bania, Aſaph, Am-
minadab, Siph, Nahziel, & Aſiph:
Hi omnes erant ſacerdotes illi, qui tu- 6
bis canebant coram arca fœderis Domini.
Poſthæc aperuit David os ſuum, 7
ipſe & omnes principes ſacerdotum &
Levitarum, & laudaverunt Dominum
ob conſervationem Aſaphi & fratrum
ejus, qui erant præfecti canticorum
quæ protulit David coram arca Dei eo
die. Dixit autem, Gratias agite Do- 8
mino, & celebrate nomen ejus: prædicate
inter gentes præclara facta ipſius.
Laudate eum, & glorificate eum, 9
& narrate omnem potentiam ejus. Lau- 10
date ſanctum nomen ejus: lætetur cor
omnium amantium Dominum, petite robur
Domini. Aſſiduas coram eo fun- 11
dite preces. Mementote fortitudinis quam 12
præſtitit, & judiciorum oris ejus.
Progenies Abrahæ, ſervi ejus; filii 13
Jacob quem elegit: Ipſe eſt Dominus 14
Deus noſter, cujus leges in tota terra.
Memores in perpetuum eſtote fœderis ejus, 15
verbi ejus quod præcepit mille æva:
De quo pactum inivis cum Abraha- 16
mo, & juravit Iſhaco; quódque ſta-
tuit Jacobo in ſempiternum. Cum Iſ- 17
raelitis etiam pepigit fœdus æternò duraturum,
Dicens, Vobis dabo terram 18
Chanaan poſſeſſionem hæreditariam:
Vobis inquam cùm eſſetis homines pau- 19
ci numero, & inquilini in ea: Et 20
iretis à gente ad gentem, & à regno
ad regnum. Nec permiſi his qui 21
vobis imperabant, nocere vobis: &
cauſâ veſtri deturbavi reges, & di-
xi eis; Ne accedatis ad unctos me- 22
os, neque injuriam inferatis prophetis
meis. Laudate Dominum univerſa 23
terra, prædicate ſingulis diebus ſa-
lutem ejus. Narrate inter gentes ma- 24
jeſtatem ejus: Quoniam Deus maxi- 25
mus eſt & glorioſiſſimus, & ipſe ter-
ribilis eſt præ omnibus regibus. Omnes 26
enim dii gentium, idola; Deus autem
cœlum fecit.

דברי הימים א: יז

,gloriam Domino *tribuite* : populorum familiæ Domino *Tribuite* .ejus loco in lætitia & ,fortitudo ;eo coram *elegantia &* ,*Decor*
27 28 הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ׃ הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד
.ſanctitatis decore in Domino vos incurvate :ej⁹ *facies ad* venite & ,*munus* levate :ej⁹ nominis gloriã Domino *Tribuite* .*fortitudinem* &
29 וָעֹז׃ הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ׃
,gentibus in dicant & : terra exultet & ,cœli Lætentur .*nutet* ne ,*orbis firmabitur* etiam : *terra omnis ejus faciebus* à Pavete
30 31 חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
faciebus à ſylvæ ligna *perſonabunt* Tunc .eo in quod omne & , ager exultet :ejus plenitudo & ,mare Tonet .regnavit Dominus
32 33 יְהוָה מָלָךְ׃ יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ׃ אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
,dicite Et .ejus miſericordia ſeculum in quoniam ,bonus quoniã Domino Confitemini .terram judicare venit quia ,*Domini*
34 35 יְהוָה כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ׃ הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְאִמְרוּ
gloriandum ad ,*tuæ ſanctitatis* nomini *gratias agendum ad* ,gentibus de nos erue & ,nos congrega & ,noſtra ſalus Deus nos Serva
הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
: Amen ,populus omnis dicant Et .ſeculum in uſque & , ſeculo à Iſrael Deus Dominus Benedictus .tua laude in
36 בִּתְהִלָּתֶךָ׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן
jugiter arca coram *miniſtrandum ad* ,ej⁹ fratres & ,Aſaph Domini fœderis *arcæ facies ad* ibi dereliquit Et .Dominum *laude* &
37 וְהַלֵּל לַיהוָה׃ וַיַּעֲזָב־שָׁם לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לְאָסָף וּלְאֶחָיו לְשָׁרֵת לִפְנֵי הָאָרוֹן תָּמִיד
.janitores ,Choſah & ,Jedithun fili⁹ ,edom-Hobed & :octo & ſexaginta eorũ fratres & ,edom-Hobed Et .*ſuo die in diei rem in*
38 לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְעֹבֵד אֱדֹם וַאֲחֵיהֶם שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה וְעֹבֵד אֱדֹם בֶּן־יְדִיתוּן וְחֹסָה לְשֹׁעֲרִים׃
aſcenſiones faciendum aſcendere Ad. Ghibhon in quod excelſo in Domini *tabernaculi facies ad* ſacerdotes ejus fratres & ,ſacerdotẽ Sadoc Et
39 40 וְאֵת צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה בַּבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת
.Iſrael *ſuper* præcepit quam Domini lege in ſcriptum omne juxta & :*veſpera in* & ,mane in jugiter *aſcenſionis* altare ſuper Domini
לַיהוָה עַל־מִזְבַּח הָעֹלָה תָּמִיד לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב וּלְכָל־הַכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה אֲשֶׁר צִוָּה עַל־יִשְׂרָאֵל׃
ſeculum in Quoniam :Domino confitendum ad ,nomina per ſunt *nuncupati* qui ,*purorum* reſiduum & ,Jeduthũ & ,Heman eis cum Et
41 וְעִמָּהֶם הֵימָן וִידוּתוּן וּשְׁאָר הַבְּרוּרִים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לְהוֹדוֹת לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם
filii Et .Dei cantici inſtrumentis & ,*facientes audire* ,cymbalis & , tubis Jeduthun & Heman eis cum Et .ejus miſericordia
42 חַסְדּוֹ׃ וְעִמָּהֶם הֵימָן וִידוּתוּן חֲצֹצְרוֹת וּמְצִלְתַּיִם לְמַשְׁמִיעִים וּכְלֵי שִׁיר הָאֱלֹהִים וּבְנֵי
.ſuæ domui benedicendum ad David *circuivit* & :ſuam domum in unuſquiſque populus omnis abierunt Et .portam ad Jeduthun
43 יְדוּתוּן לַשָּׁעַר׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ וַיִּסֹּב דָּוִיד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ׃

CAP. XVII. יז

,cedrina domo in *habitans* ego Ecce : prophetam Nathan ad David dixit & ,ſua domo in David habitaret cùm ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִיד בְּבֵיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־נָתָן הַנָּבִיא הִנֵּה אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית הָאֲרָזִים
.tecum Deus quia : fac tuo corde in quod Omne : David ad Nathan dixit Et .cortinis ſub Domini fœderis arca &
2 וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה תַּחַת יְרִיעוֹת׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִיד כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ עֲשֵׂה כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃

Verſio VULG. LAT.

Confeſſio & magnificentia coram eo : fortitudo & gaudium 27
in loco ejus. Afferte Domino familiæ populorum: 28
afferte Domino gloriam & imperium. Date Dominò 29
gloriam, nomini ejus, levate ſacrificium, & venite in conſpectu
ejus : & adorate Dominũ in decore ſancto. Commoveatur 30
à facie ejus omnis terra : ipſe enim fundavit orbem
immobilem. Lætentur cœli, & exultet terra : & 31
dicant in nationibus, Dominus regnavit. Tonet mare, 32
& plenitudo ejus : exultent agri, & omnia quæ in eis ſunt.
Tunc laudabunt ligna ſaltûs coram Domino : quia venit 33
judicare terram. Confitemini Domino, quoniam bonus 34
: quoniam in æternum miſericordia ejus. Et dicite, 35
Salva nos Deus ſalvator noſter : & congrega nos, &
erue de gentibus, ut confiteamur nomini ſancto tuo, &
exultemus in carminibus tuis. Benedictus Dominus 36
Deus Iſrael ab æterno uſque in æternum : & dicat omnis
populus ; Amen, & hymnum Domino. Reliquit 37
itaque ibi coram arca fœderis Domini, Aſaph & fratres
ejus, ut miniſtrarent in conſpectu arcæ jugiter,
per ſingulos dies, & vices ſuas. Porrò Obededom, 38
& fratres ejus ſexaginta octo ; & Obededom filium
Idithun, & Hoſa, conſtituit janitores. Sadoc autem ſacerdotem, 39
& fratres ejus ſacerdotes, coram tabernaculo
Domini in excelſo, quod erat in Gabaon, Ut offerrent 40
holocauſta Domino ſuper altare holocautomatis jugiter,
manè & veſperè, juxta omnia quæ ſcripta ſunt in lege
Domini, quam præcepit Iſraeli. Et poſt eum Heman, 41
& Idithun, & reliquos electos, unumquemque vocabulo
ſuo ad confitendum Domino : Quoniam in æternum miſericordia
ejus. Heman quoque & Idithun canentes tubâ, 42
& quatientes cymbala, & omnia muſicorum organa,
ad canendum Deo ; filios autem Idithun fecit eſſe portarios.
Reverſúſque eſt omnis populus in domum ſuam 43
: & David, ut benediceret etiam domui ſuæ.

CAP. XVII.

Cum autem habitaret David in domo ſua, dixit ad 1
Nathan prophetam ; Ecce ego habito in domo cedrina:
arca autem fœderis Domini ſub pellibus eſt. Et ait 2
Nathan ad David ; Omnia, quæ in corde tuo ſunt, fac :
Deus enim tecum eſt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 28 * ܬܫܒܘܚܬܐ ܘܫܘܦܪܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܥܘܫܢܐ ܘܪܒܘܬܐ ܒܡܩܕܫܗ. * ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܐܘܡܘܬܐ
29 ܕܥܡܡܐ. ܐܘܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܝܩܪܐ ܘܥܘܫܢܐ. * ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܫܡܗ. ܩܪܒܘ
ܩܘܪܒܢܐ. ܘܐܘܕܘ ܩܕܡܘܗܝ ܒܨܠܘܬܐ ܕܦܘܡܟܘܢ. ܘܣܓܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܩܘܕܫܐ.
30 31 * ܬܬܙܝܥ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܬܬܩܢ ܬܐܒܝܠ ܕܠܐ ܬܙܘܥ * ܢܚܕܘܢ ܫܡܝܐ ܘܬܫܒܚ ܐܪܥܐ.
32 ܘܢܐܡܪܘܢ ܒܝܬ ܥܡܡܐ. ܡܪܝܐ ܐܡܠܟ. * ܢܫܒܚ ܝܡܐ ܒܡܠܝܘܬܗ. ܘܢܚܕܘܢ ܚܩܠܬܐ ܘܟܠ
33 ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ. * ܗܝܕܝܢ ܢܫܒܚܘܢ ܐܝܠܢܐ ܕܥܒܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܐܬܐ ܠܡܕܢܗ ܠܐܪܥܐ. ܢܕܘܢ
34 ܬܐܒܝܠ ܒܟܐܢܘܬܐ. ܘܢܟܘܣ ܠܥܡܡܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ. ܘܠܥܠܡ
35 ܛܝܒܘܬܗ. * ܦܪܘܩܝܢ ܡܪܝܐ. ܦܪܘܩܝܢ. ܘܟܢܫܝܢ ܘܦܨܝܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܡܡܐ. ܠܡܘܕܝܘ
36 ܠܫܡܐ ܕܩܘܕܫܟ. ܘܢܫܒܚ ܬܫܒܚܬܟ. * ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܡܪܐ ܕܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܥܠܡܐ
ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡܐ. ܘܢܐܡܪ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܡܝܢ. ܒܦܘܡܐ ܒܣܝܡܐ ܘܕܟܝܐ. ܢܫܒܚܘܢ
37 ܠܐܠܗܗܘܢ. * ܘܫܒܩ ܬܡܢ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܐܣܦ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܠܡܫܡܫܘ
38 ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܐܢܫ ܐܢܫ ܒܝܘܡܗ. * ܘܥܘܒܕ ܐܕܘܡ ܘܐܚܘܗܝ. ܫܬܝܢ ܘܬܡܢܝܐ.
39 ܘܥܘܒܕ ܐܕܘܡ ܙܥܘܪܐ. ܒܪܗ ܕܝܘܬܡ. ܘܚܣܘ. ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܢܛܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܒܪܝܐ. * ܘܨܕܘܩ
ܟܗܢܐ. ܘܐܚܘܗܝ ܟܗܢܐ. ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ.
40 ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܥܘܢ. * ܟܕ ܡܩܪܒܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܬܐ.
ܐܡܝܢܐܝܬ ܒܨܦܪܐ ܘܒܪܡܫܐ. ܘܥܒܕܝܢ ܟܠ ܡܐ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ: ܕܝܗܒ ܠܗ
41 ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ: ܠܡܠܦܘ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܩܝܡܝܢ
ܒܬܫܒܘܚܬܐ. ܗܝܡܢ ܘܐܪܝܬܘܢ. ܘܫܪܟܐ ܕܐܢܫܐ ܙܕܝܩܐ ܕܠܐ ܝܕܝܥܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ.
42 ܠܡܘܕܝܘ ܠܡܪܝܐ ܡܛܠ ܕܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. * ܘܗܢܘܢ ܗܠܝܢ ܐܢܫܐ ܙܕܝܩܐ. ܡܫܒܚܝܢ
ܗܘܘ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܡܐܢܝ ܙܡܪܐ. ܘܠܐ ܒܛܒܠܐ. ܘܠܐ ܒܨܢܨܠܐ. ܘܠܐ ܒܩܪܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ. ܘܟܦܝܦܬܐ
ܒܨܠܨܠܐ. ܐܠܐ ܒܦܘܡܐ ܒܣܝܡܐ. ܘܒܨܠܘܬܐ ܕܟܝܬܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ. ܘܒܬܡܝܡܘܬܐ ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ
ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ܡܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܪܐ
43 ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. * ܘܫܪܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܥܡܐ ܐܢܫ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. ܠܡܒܪܟܘ
ܠܒܢܝ ܒܝܬܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *
1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܒܝܬܗ.
ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܚܙܝ ܕܐܢܐ ܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܕܡܛܠܠ ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ
2 ܝܬܒܐ ܒܓܘ ܡܫܟܢܐ ܕܣܥܪܐ. * ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܟܠ ܡܐ ܕܒܠܒܟ. ܙܠ ܥܒܕ.

Laus & decentia corã ipſo, fortitudo & magnificentia 27
in ſanctuario ejus. Gratias agite 28
Domino nationes gentium, fatemini coram
Domino honorem & fortitudinem ejus. Fatemini 29
Domino laudem nominis ejus. Ferte
oblationes, & gratias agite coram eo oratione
oris veſtri : adorate Dominum laudibus
ſanctis. Tremat à conſpectu ejus univerſa 30
terra, & firmetur orbis ne nutet. Lætentur 31
cœli, & laudem dicat terra : dicántque inter
gentes, Dñs regnavit. Laudem canat mare 32
cum plenitudine ſua, & lætentur agri, & quicquid
eſt in eis. Tunc laudem dicent arbores 33
ſylvæ coram Domino qui venturus eſt ad judicandũ
terram. Judicabit orbem cum æquitate,
& arguet populos cum fide. Dixit etiam, 34
Gratias agite Domino, quia bonus eſt, &
in perpetuum bonitas ejus. Serva nos Domine, 35
ſerva nos : & congrega nos, & coge nos
de medio gentium, ut gratias agamus nomini
tuo ſancto, & canamus laudes tuas. Benedictus 36
ſit Dominus dominorum Iſraelis à ſeculis
uſque ad ſecula : & dicat univerſus populus,
Amen. Ore jucundo & puro celebrent
Deum ſuum. Reliquit autem ibi coram arca 37
fœderis Domini Aſaphum & fratres ejus, ut
aſſiduè miniſtrarent coram Domino, ſuo quiſque
die: Et Obar-edom ac fratres ejus ſexaginta 38
octo : & Obar-edom *natu* minorem,
Jothami filium, & Haſu: omnes iſti erant cuſtodes
januarum exteriorum. Sadoc autẽ ſacerdos, 39
& fratres ejus ſacerdotes, omnes iſti
erant ſacerdotes qui miniſtrabant coram tabernaculo
Dñi ſumma cum jucunditate, in civitate
Gebeon ; Aſſiduè offerentes holocauſta 40
Domino ſuper altare holocauſti, manè ac
veſperè ; & agentes quicquid ſcriptum eſt in
lege Domini, quam dederat per manum Moſis,
ut docerent filios Iſraelis. Atq; hæc ſunt 41
nomina virorum qui inſtabant laudibus, Heman,
& Erithun, aliique probi homines quorum
ignota ſunt nomina ; ut gratias agerent
Dño, quòd in æternum ſit bonitas ejus. Iidẽ 42
autem iſti probi homines, nequaquam inſtrumentis
muſicis, neque tympanis, neque ſiſtris,
neque tubis rectis aut inflexis, neque cymbalis
canebant : ſed ore jucundo, & oratione purâ
atque perfectâ, cum innocentia & integritate
canebãt Dño Deo fortiſſimo, Domino Iſraelis, 43
omnium ſervorũ Domino Deniq; dimiſit
David populũ, & abierunt popul⁹, quiſque
domum ſuam, ad benedicendum familiæ
ſuæ.

CAP. XVII.

Contigit autẽ ut cùm reſediſſet David domi 1
ſuæ, diceret David Nathani prophetæ, Vide
quomodo ego habitem in domo trabibus
cedrinis laqueata; arca verò Dñi habitet intra 2
tabernaculũ villoſum. Dixit Nathan Davidi,
Quicquid eſt in corde tuo, vade, fac.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 28 Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν (ξ) τόπῳ αὐτοῦ. Δότε τῷ κυρίῳ αἱ πα-
29 τριαὶ τῶν ἐθνῶν, δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν. Δότε τῷ κυρίῳ δόξαν (ο) ὀνόματι αὐτοῦ· λάβετε
30 δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε (π) κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ. Φοβηθήτω
31 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, κατορθωθήτω ἡ γῆ, καὶ μὴ σαλευθήτω. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς,
32 καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, Κύριος (ρ) βασιλεύων. Βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν
33 τῷ πληρώματι, καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ
34 προσώπου κυρίου, ὅτι ἦλθε κρῖναι τὴν γῆν. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
35 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ εἴπατε, Σῶσον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας (σ) ἡμῶν, καὶ ἄθροισον ἡμᾶς,
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου.
36 Εὐλογημένος κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, Ἀ-
37 μήν. καὶ ᾔνεσαν τῷ κυρίῳ. Καὶ (τ) κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν Ἀσὰφ καὶ τοὺς
38 ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαπαντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Καὶ (υ) Ἀβ-
δεδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ (φ) Ἀβδεδὸμ υἱὸς (χ) Ἰδιθὼν, καὶ Ὀσὰ, εἰς τοὺς
39 πυλωρούς. Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐναντίον (ψ) τῆς σκηνῆς κυ-
40 ρίου ἐν βαμᾷ τῇ ἐν Γαβαὼν, Τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλο-
καυτωμάτων διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοεσπέρας, καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου ὅσα ἐνε-
41 τείλατο (ω) ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ Μωυσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ. Καὶ μετ' αὐτοῦ Αἱμὰν καὶ (α) Ἰδι-
θὼν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
42 Καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὄργανα τῶν ᾠδῶν τοῦ θεοῦ, (β) οἱ δὲ υἱοὶ
43 Ἰδιθὼν εἰς τὴν πύλην. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ
τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Gloria, & laus ad faciem ejus: fortitudo, & gloriatio in (i) loco ejus. Date 27 28
Domino patriæ gentium: date Domino gloriam, & fortitudinem. Date 29
Domino gloriam nomini ejus: (k) Sumite dona, & afferte ad faciem
ejus: & adorate Dominum in (l) atriis ſanctis ejus. Timeat à facie 30
ejus omnis terra: (m) dirigatur terra, & non commoveatur. Læte- 31
tur cœlum, & exultet terra: & dicant in gentibus, Dominus regnans.
Tonabit mare (n) cum plenitudine: & lignum agri, & omnia quæ in eo. 32
Tunc lætabuntur ligna ſylvæ à facie Domini: quoniam venit judicare 33
terram. Confitemini Domino, quoniã bonũ: quoniam in ſeculum miſeri- 34
cordia ejus. Et dicite, Salva nos Deus ſalutis noſtræ, & collige nos, & 35
erue nos de gentibus: ad laudandum nomen ſanctum tuum, & gloriandum
in laudationibus tuis. Benedictus Dominus Deus Iſraël à ſeculo, & 36
uſq; in ſeculum: & dicet omnis populus, Amen. Et laudem de-
derunt Domino. Et (o) reliquerunt ibi ante arcam teſtamenti Domi- 37
ni Aſaph, & fratres ejus ad miniſtrandum ante arcam ſemper, quod
diei in diem. (Et Abdedom & fratres ejus, ſexaginta & octo. 38
Et Abdedom filius Idithun, & Oſa, in janitores.) Et Sadoc ſacerdo-
tem, & fratres ejus ſacerdotes ante tabernaculum Domini in Bama, 39
quæ in Gabaon, Ad offerendum holocauſtomata Domino ſuper altare 40
holocauſtomatum ſemper manè, & veſperè, & ſecundùm omnia ſcri-
pta in lege Domini, quæcunque mandavit ſuper filios Iſraël in manu
Moyſi ſervi Dei. Et cum eo Æman, & Idithun, & reliqui electi in 41
nomine ad laudandum Dominum; quoniam in ſeculum miſericordia
ejus. Et cum eis tubæ, & cymbala ad reſonandum, & organa canto- 42
rum Dei. Filii autem Idithun ad portam. Et ivit omnis populus, unuſ- 43
quiſq; ad domũ ſuam. Et revertit David ad benedicendũ domum ſuam.

MS.A. (ξ) τῷ τόπῳ (ο) ὀνόματος (π) τῷ κυρίῳ (ρ) ἐβασίλευσεν. Βοήσει θάλασσα (σ) ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ (τ) κατέλειπεν ἐκεῖ ἐναντίον (υ) Ἀβδεδὸμ (φ) Ἀβ-
δεδὸμ (χ) Ἰδιθὼμ, καὶ Ὠσηὲ, εἰς πυλωρούς. (ψ) σκηνῆς (ω) ἐφ' υἱοὺς (α) Ἰδιθὼμ, (β) καὶ οἱ υἱοὶ

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησε Δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰ-
2 δοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρρεων. Καὶ εἶπε
Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι (α) θεὸς μετὰ σοῦ.

MS.A. (α) ὁ θεὸς

CAP. XVII.

ET factum eſt, ut habitavit David in domo ſua, & dixit David ad 1
Nathan prophetam; Ecce ego habito in domo cedrina: & arca teſta-
menti Domini ſub pellibus. Et dixit Nathan ad David; Omne quod in 2
anima tua, fac: quoniam Deus tecum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 28 * المجد قدامه * العظمة والكبرياء في قدسه * اشكروا الرب جميع الامم * اشكروا قدام الرب بكرمه
29 وقوته * اشكروا الرب بكريم اسمه * خذوا القرابين واشكروا قدامه بصلوات افواهكم * اسجدوا
30 31 للرب بتسبيحات القدس * تفزع من قدامه كل الارض * خلق الدنيا بلا خوف * تفرح
32 السماء * وتسبح الارض * وتقول الامم الرب قد ملك * يسبح البحر بما فيه * وتفرح الحقول وكل ما
33 عليها * وتسبح ايضا الشجر الذي في الغياض قدام الرب الذي ياتي ليدين الارض * ويدين
34 الدنيا بالحق * ويوبخ الامم على الامانة * الليلويا * ثم قال * اشكروا الرب بالحسنى * والى الابد رافته *
35 * وقال نجنا يا الله خلاصنا * وخلصنا من الامم * لنشكر اسمك القدوس * ونسبح تسابيحك *
36 * باركوا الله اله اسرائيل من الآن وكل اوان * والى ابد الابدين * يقول الشعب امين * بفم طيب
37 ذكي سبحوا الاهكم * فلما اتموا الصلاة تركوا اساف واخوته بين يدي صندوق عهد
38 الله * ليخدموا قدام الله دائما * كل انسان في يومه * وعابور الادومي * واخوته ثمانية وستون * وابنه
39 الصغير يوثم * وحاسو * هولاء يحفظون الابواب البرانية * وصادوق الكاهن واخوته يخدمون بين
40 يدي صندوق عهد الله * في سكة كبيرة في ضيعة جبعون * يقدمون الذبائح لله على مذبح
القدس دائما باكرا ومساء * ويكملون كل ما هو مكتوب في شريعة الله * الذي امر به موسى
41 بني اسرائيل عن امر الله * وهذه اسماء الرجال الذين كانوا يقدمون التسابيح * هامان * واريثون *
42 وجماعة اناس صالحين قد ستر اسماؤهم * وكانوا يشكرون الله لان الى الابد رافته * وهاولاء
الناس الصالحون كانوا يسبحون * ليس بانية التسبيحات * لا بالمزاهر * ولا بالطبول * ولا بالقرون
الملتويات ولا بالمبسوطات * بل كانوا يسبحون بالفم الطيب * بالصلوات المقبولة والاتضاع
43 يمجدون الله * واطلق داود الشعب * ومضى كل انسان الى بيته * ورجع داود الى بيته ليباركهم *

Gloria coram ipſo eſt, majeſtas & fa- 27
ſtus in ſanctuario ejus. Gratias agite 28
Domino gentes univerſæ, gratias agite
coram Domino ob honorem & fortitudi-
nem ejus. Gratias agite Domino ob ho- 29
norem nominis ejus: tollite oblationes,
éique gratias agite precibus oris veſtri:
adorate Dominum canticis ſanctis. Ti- 30
meat eum tota terra: condidit orbem ſi-
ne timore. Lætetur cœlum, concinat ter- 31
ra: dicántque populi, Regnavit jam Do-
minus. Laudem dicat mare cum his 32
quæ continentur in eo: geſtiant campi &
quicquid ſuper iis exiſtit. Laudem quo- 33
que dicant arbores quæ ſunt in ſylvis,
coram Domino qui venturus eſt ad judi-
candam terram. Terram veritate judica-
bit, & gentes arguet de fide. Alleluja.
Præterea dixit, Gratias agite Domino 34
pro benignitate, & clementiâ ejus in per-
petuum duraturâ. Dixit etiam, Libera 35
nos O Deus ſalus noſtra, & eripe nos à
gentibus, ut gratias agamus nomini tuo
ſanctiſſimo, laudéſque tuas canamus.
Benedicite Deo, Deo Iſraëlis, è nunc, & 36
omni momento, & in ſempiterna ſecula:
dicat populus, Amen; ore jucundo & pu-
ro canite Deo veſtro. Abſolutâ oratio- 37
ne, dimiſerunt Aſaphum & fratres ejus
ante arcam fœderis Dei, ut jugiter coram
Deo miniſtrarent, quilibet ſuo die. A- 38
bor autem Edomæus, et fratres ejus ſexa-
ginta octo, & Jotham filius ejus natu
minimus, & Haſu; iſti cuſtodiebant ja-
nuas exteriores. Sadoc ſacerdos & fra- 39
tres ejus miniſtrabant coram arca fœderis
Dei in ampliſſima platea, in oppido Ga-
baone: Sacrificia Deo aſſiduè offeren- 40
tes ſuper altare ſanctuarii, manè ac ve-
ſperè: & peragentes quicquid ſcriptum
eſt in lege Dei, quicquid præceperat Mo-
ſes Iſraëlitis ex edicto Dei. Porrò hæc 41
ſunt nomina virorum qui laudes offere-
bant, Heman, & Erithun, & copia pro-
borum virorum, quorum ſuppreſſa ſunt no-
mina: gratias autem Deo agebant, quòd
in æternum benignitas ejus. Homines ve- 42
rò iſti probi canebant, non inſtrumentis
muſicis, non fidibus, neque tympanis, neque
cornibus rectis aut inflexis; ſed canebant
ore jucundo, precibus acceptabilibus &
humilitate Deum glorificabant. Tum di- 43
miſit David populum, & diſceſſit: quili-
bet domum ſuam: & David reverſus eſt
domum ſuam, ut benediceret eis.

* الفصل السابع عشر *

1 * ولما وصل الى بيته * قال لناثان النبي * الا ترى اني ساكن في بيت مظلل مصنوع
بالارز * وصندوق عهد الله ساكن في قبة الرمان الشعر * وكانت قبة الرمان ثلاثة طبقات
بعضها فوق بعض * الواحدة منسوجة بالذهب والديباج * والثانية ادم وكيمخت * والثالثة
2 شعر * فقال ناثان النبي * كل ما في نفسك اصنعه * فان الله معك *

CAP. XVII.

CUmque perveniſſet domum ſuam, di- 1
xit ad Nathanem prophetam; Annon a-
nimadvertis quomodo ego habitem in æde
tecta, cedris elaboratâ; arca verò fœde-
ris Dei habitet in pilea teſtitudine tem-
poris? (Conſtabat enim teſtudo temporis
tribus contignationibus ſibi invicem im-
minentibus, quarum una erat auro & ſe-
rico raſo contexta, ſecunda ex pelle &
ſacrino, tertia ex pilis. Reſpondit Nathan 2
propheta, Quicquid habes in animo fac,
quia Deus tecum eſt.

דברי הימים א׃ יז

Sic : meum servum David ad *dices* & ,Vade : dicendo ,Nathan ad Dei verbum fuit & ,ipsa nocte in fuit Et
4 3 ויהי בלילה ההוא ויהי דבר אלהים אל־נתן לאמר׃ לך ואמרת אל־דויד עבדי כה
qua die à domo in habitavi non Quia .habitandum ad domum mihi ædificabis tu Non : Dominus dixit
5 אמר יהוה לא אתה תבנה־לי הבית לשבת׃ כי לא ישבתי בבית מן־היום אשר
ambulavi quibus omnibus In *tabernaculo de & ,tentorium in tentorio de* fui & : hanc diem ad usque Israel feci ascendere
6 העליתי את־ישראל עד היום הזה ואהיה מאהל אל־אהל וממשכן׃ בכל אשר־התהלכתי
: dicendo ,meũ populum *pascendum ad* præcepi quibus Israel *judicum* uni sum locutus verbũ nunquid : Israel omni cum
בכל־ישראל הדבר דברתי את־אחד שפטי ישראל אשר צויתי לרעות את־עמי לאמר
: exercituum Dominus dixit Sic : David meo servo dices sic nunc Et ? cedrinam domum mihi ædificâstis non quid Ut
7 למה לא־בניתם לי בית ארזים׃ ועתה כה־תאמר לעבדי לדויד כה אמר יהוה צבאות
omnibus in tecum fui Et .Israel meũ populum super *ducem existendum ad ,pecore post de caula* è te tuli Ego
8 אני לקחתיך מן־הנוה מן־אחרי הצאן להיות נגיד על עמי ישראל׃ ואהיה עמך בכל
.terra in qui magnorum nomen juxta nomen tibi feci & *:tuis faciebus* à tuos inimicos omnes succidi & *;ivisti* quæ
אשר הלכת ואכרית את־כל־אויביך מפניך ועשיתי לך שם כשם הגדולים אשר בארץ׃
filii addent non & :ultrà commovebitur non & *,se sub* habitabit & ,eum plantavi & ,Israel meo populo locum posui Et
9 ושמתי מקום לעמי ישראל ונטעתיהו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד ולא־יוסיפו בני־
,Israel meum populum super judicibus præcepi quibus diebus à Et .principio in quemadmodum ,eum *atterere* ,iniquitatis
10 עולה לבלתו כאשר בראשונה׃ ולמימים אשר צויתי שפטים על־עמי ישראל
,tui dies fuerint completi cum ,erit Et .Dominus tibi ædificabit domum & :tibi annunciavi & ,tuos inimicos omnes humiliavi &
11 והכנעתי את־כל־אויביך ואגד לך ובית יבנה־לך יהוה׃ והיה כי־מלאו ימיך
.ejus regnum stabiliam & ;tuis filiis de erit quod ,te post tuum semen suscitabo & ,tuis patribus cum *eundum ad*
ללכת עם־אבתיך והקימותי את־זרעך אחריך אשר יהיה מבניך והכינותי את־מלכותו׃
:filium in mihi erit ipse & ,patrem in ei ero Ego .seculum in usque ejus solium firmabo & ,domum mihi ædificabit Ipse
13 12 הוא יבנה־לי בית וכננתי את־כסאו עד־עולם׃ אני אהיה־לו לאב והוא יהיה־לי לבן
meo regno in & ,mea domo in eum statuam Et .te ante fuit qui eo ab removi sicut,eo *cum* à removebo non meã misericordiã &
14 וחסדי לא־אסיר מעמו כאשר הסירותי מאשר היה לפניך׃ והעמדתיהו בביתי ובמלכותי
sic ,hanc visionem universam juxta & ,hæc verba omnia Juxta .seculum in usq; firmus erit ejus thronus & : seculum in usque
15 עד־העולם וכסאו יהיה נכון עד־עולם׃ ככל הדברים האלה וככל החזון הזה כן
quæ & ,Deus Domine ego Quis : dixit & *,Domini facies ad* sedit & ,David rex venit Et .David ad Nathan est locutus
16 דבר נתן אל־דויד׃ ויבא המלך דויד וישב לפני יהוה ויאמר מי־אני יהוה אלהים ומי
,lõginquũ ad tui servi domum super es locutus & ,Deus tuis oculis in hoc fuit parum Et ?hucusq; me venire fecisti quia,mea dom'
17 ביתי כי הביאתני עד־הלם׃ ותקטן זאת בעיניך אלהים ותדבר על־בית־עבדך למרחוק
glorificandum ad ,te *ad* David ultrà addet Quid .Deus Domine *excellentiæ* hominis dispositionem secundùm me vidisti &
18 וראיתני כתור האדם המעלה יהוה אלהים׃ מה־יוסיף עוד דויד אליך לכבוד
omnem fecisti tuum cor secundùm & ,tuum servum propter Domine .nôsti tuum servum tu Et ? tuum servum
19 את־עבדך ואתה את־עבדך ידעת׃ יהוה בעבור עבדך וכלבך עשית את־כל־
.*magnificentias* omnia *notificandum ad* ,hanc magnitudinem
הגדולה הזאת להדיע את־כל־הגדלות׃

Verſio VULG. LAT.

Igitur nocte illâ factus eſt ſermo Dei ad Nathan, dicens; 3
Vade, & loquere David ſervo meo, Hæc dicit Dominus; 4
Non ædificabis tu mihi domum ad habitandum. Neque 5
enim manſi in domo, ex eo tempore quo eduxi Iſrael,
uſque ad diem hanc : ſed fui ſemper mutans loca taber-
naculi, & in tentorio Manens cum omni Iſrael. Num- 6
quid locutus ſum ſaltem uni Judicum Iſrael, quibus præ-
ceperã ut paſcerent populum meũ, & dixi; Quarè non æ-
dificâſtis mihi domum cedrinam? Nunc itaque ſic lo- 7
quêris ad ſervum meum David, Hæc dicit Dominus
exercituum; Ego tuli te, cùm in paſcuis ſequereris gre-
gem, ut eſſes dux populi mei Iſrael. Et fui tecum quo- 8
cunque perrexiſti : & interfeci omnes inimicos tuos co-
ram te, fecíque tibi nomen quaſi unius magnorum, qui
celebrantur in terra. Et dedi locum populo meo Iſrael: 9
plantabitur, & habitabit in eo, & ultrà non commove-
bitur : nec filii iniquitatis atterent eos, ſicut à principio,
Ex diebus quibus dedi Judices populo meo Iſrael, & hu- 10
miliavi univerſos inimicos tuos. Annuntio ergò tibi, q
ædificaturus ſit tibi Dñs domũ. Cúmq; impleveris dies 11
tuos, ut vadas ad patres tuos, ſuſcitabo ſemen tuũ poſt te,
quod erit de filiis tuis : & ſtabiliam regnum ejus. Ipſe 12
ædificabit mihi domum, & firmabo ſolium ejus uſque
in æternum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in 13
filium: & miſericordiam meam non auferam ab eo, ſic-
ut abſtuli ab eo qui ante te fuit. Et ſtatuam eum in 14
domo mea, & in regno meo uſque in ſempiternum : &
thronus ejus erit firmiſſimus in perpetuum. Juxta omnia 15
verba hæc, & juxta univerſam viſionem iſtam, ſic locutus
eſt Nathan ad David. Cúmque veniſſet rex David, & 16
ſediſſet coram Domino, dixit; Quis ego ſum, Domine
Deus, & quæ domus mea, ut præſtares mihi talia? Sed 17
& hoc parum viſum eſt in conſpectu tuo, ideóque locu-
tus es ſuper domum ſervi tui etiam in futurum : & feci-
ſti me ſpectabilem ſuper omnes homines, Domine Deus.
Quid ultrà addere poteſt David, cùm ita glorificaveris 18
ſervum tuum, & cognoveris eum? Domine, propter 19
famulum tuum juxta cor tuum feciſti omnem magnificen-
tiam hanc, & nota eſſe voluiſti univerſa magnalia.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܙܠ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ
4 ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. ܕܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܡܪܬ ܒܒܝܬܐ. ܡܢ
5 ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܘܝܬ ܡܫܢܐ ܡܢ ܡܫܟܢܐ
6 ܠܡܫܟܢܐ. * ܗܐ ܟܡܐ ܕܗܠܟܬ ܘܗܘܝܬ ܒܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܀ ܕܠܡܐ ܡܠܬܐ ܡܠܠܬ
ܥܡ ܚܕ ܡܢ ܕܝܢܐ ܀ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܦܩܕܬ ܠܗܘܢ ܠܡܕܢ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܀
7 ܕܠܡܢܐ ܠܐ ܒܢܝܬܘܢ ܠܝ ܒܝܬܐ ܕܡܛܠܠ ܒܐܪܙܐ. * ܗܫܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ.
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܢܐ ܕܒܪܬܟ ܡܢ ܕܝܪܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܥܢܐ: ܠܡܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ
8 ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܝ. * ܘܗܘܝܬ ܥܡܟ ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܐܙܠܬ. ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ
9 ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܥܒܕܬ ܠܟ ܫܡܐ ܪܒܐ ܐܝܟ ܫܡܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܒܐܪܥܐ. * ܘܐܣܝܡ ܕܘܟܬܐ
ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܨܒܝܘܗܝ. ܘܢܫܪܐ ܒܕܘܟܬܗ. ܘܠܐ ܢܙܘܥ ܬܘܒ ܘܠܐ ܢܘܣܦܘܢ ܒܢܝ
10 ܥܘܠܐ ܠܡܫܒܝܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡܝܢ. * ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܫܠܛܬܟ ܕܬܕܘܢ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܘܐܫܠܝܟ ܠܟ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܚܘܝܟ ܡܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܩܝܡܐ ܠܟ ܠܥܠܡ.
11 * ܘܡܐ ܕܢܫܠܡܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܝܟ. ܘܐܙܠܬ ܘܐܬܟܢܫܬ ܠܘܬ ܐܒܗܝܟ. ܘܐܩܝܡ ܙܪܥܟ ܡܢ ܒܬܪܟ.
12 ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܘܐܬܩܢ ܡܠܟܘܬܗ. * ܗܘ ܢܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܘܐܬܩܢ
13 ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ. * ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܠܐܒܐ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܝ ܠܒܪܐ. ܘܛܝܒܘܬܝ
14 ܠܐ ܢܥܒܪ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. * ܘܐܩܝܡܝܘܗܝ
ܒܒܝܬܝ ܘܒܡܠܟܘܬܝ. ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܘܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܠܗ
15 ܠܥܠܡ. * ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܝܟ ܟܠܗ ܚܙܘܐ ܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܢܬܢ
16 ܢܒܝܐ ܥܡ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܝܬܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܫܘܝܬ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟ
17 ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܘܡܢܘ ܒܝܬܝ. ܕܐܝܬܝܬܢܝ ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܙܥܪܬ ܗܝ ܗܕܐ ܒܥܝܢܝܟ
ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܕܡܠܠܬ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ ܡܢ ܠܘܩܕܡܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢܫܐ ܕܦܠܚܝܢ
18 ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܡܦܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܚܫܘܟܐ ܠܢܘܗܪܐ. ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. * ܘܡܢܐ
ܢܫܬܒܗܪ ܬܘܒ ܕܘܝܕ ܠܡܡܠܠܘ ܩܕܡܝܟ. ܝܕܝܥܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܥܒܕܟ. ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ.
19 * ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܬ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܒܠܒܗ ܕܥܒܕܟ. ܥܒܕܬ ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܬܐ
ܗܠܝܢ. ܠܡܪܘܡܗ ܠܥܒܕܟ.

Sed eâdem nocte factum eſt verbum Domini 3
ad Nathanem prophetam, & dixit ad eum;
Vadas, ac talia dicas ſervo meo Davidi; Tu 4
non extrues mihi ædem ad habitandũ in ea:
Non enim habitavi domum ab eo die quo e- 5
duxi Iſraelem ex Ægypto ad hanc uſque
diem, ſed itabam à tentorio in tentorium.
Ecce quandiu ambulavi inter omnes Iſraeli- 6
tas, nunquid ullum verbum feci ulli ex judi-
cibus Iſraelitarum, quos præfeci ad judican-
dum populum meum Iſraelem, & dixi eis;
Quarè non extruitis mihi ædẽ cedro laquea-
tam? Igitur ſic dices ſervo meo Davidi, Sic 7
dicit Dominus potentiſſimus; Ego te duxi è
tugurio à ſequendis ovibus, ut eſſes rex ſuper
populum meum Iſraelem: Et fui tecum quo- 8
cunque perrexiſti, perdidi omnes hoſtes tuos
à conſpectu tuo, fecíque tibi nomen celebre,
par nomini maximorũ qui ſunt in terra. Et 9
locum figam populo meo Iſraeli, & habitare
faciam eum, ſedebítque in loco ſuo, nec mo-
vebitur ampliùs, nec ultrà captivum abdu-
cent eum ſcelerati ut antea. Ab eo die quo 10
te judicem conſtitui ſuper populum meum Iſ-
raelem, pacatum etiam te reddidi ab omnib'
inimicis tuis, & indicavit tibi Dñs regnum
perpetuò tibi duraturum. Et cùm exacti fue- 11
rint dies vitæ tuæ, ieris, teque receperis ad pa-
tres tuos; erigam poſt te ſemen tuum quod
prodibit è dorſo tuo, ſtabiliámq; regnũ tuũ.
Is ædificabit mihi ædem nomini meo, & fir- 12
mabo ſolium regni ejus in æternum. Ego 13
ero illi ceu pater, & ipſe erit mihi ceu filius,
& beneficia mea non recedent ab eo, quem-
admodum amovi à Saule qui te præceſſit:
Sed præficiã eum domui meæ & regno meo, 14
in ſeculum ſeculorum; & ſolium regni ejus
erit illi ſtabile in perpetuum. Juxta omnes 15
ſermones iſtos, & ſecundùm totam hanc vi-
ſionem, ita locutus eſt Nathan propheta cum
Davide. Quamobrem veniens rex David, 16
ſedit coram Domino, & ait; Cujus momenti
ſum ego apud te Domine dominorum, &
quid eſt domus mea, ut tantopere me promo-
veris? Parúmne tibi videtur dominorum 17
Domine, quod jamdudum locutus es de do-
mo ſervi tui? An verò omnes homines qui
cultum tuum toto animo exercent, è tenebris
in lucem profers O Domine dominorum?
Quid verò glorietur ulteriùs David loqui 18
coram te? nota ſunt opera ſervi tui Domine
dominorum. Quia nôſti quid inſit animo 19
ſervi tui, has omnes illi magnificentias com-
parâſti, ad extollendum ſervum tuum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς (β) Νάθαν· Πορεύου καὶ εἶ-
πον πρὸς Δαυὶδ (γ) τὸν δοῦλόν μου, Οὕτως εἶπε κύριος, Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ
5 κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ. Ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως
6 τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ καὶ ἐν (δ) καλύμματι. Ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ
Ἰσραήλ· εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν (ε) φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ οἷς ἐνετειλάμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν
7 λαόν μου, λέγων, Ὅτι οὐκ (ζ) ᾠκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον; Καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ
μου Δαυὶδ, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, (η) Ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν
8 ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ· Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπο-
ρεύθης, καὶ (θ) ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνο-
9 μα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ
καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ (ι) προσθήσει υἱ-
10 ὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς (κ) ἀρχῆς, Καὶ ἀφ᾽ ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν
λαόν μου Ἰσραήλ· καὶ ἐταπείνωσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, (λ) καὶ οἶκον οἰ-
11 κοδομήσει σοι κύριος. Καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν (μ) ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πα-
τέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν
12 13 βασιλείαν αὐτοῦ. Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Ἐγὼ
ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ᾽ αὐτοῦ,
14 ὡς ἀπέστησα ἀπὸ (ν) τῶν ὄντων ἔμπροσθέν σου. Καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασι-
15 λείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται (ξ) ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος. Κατὰ πάντας τοὺς
16 λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ
ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγὼ κύριε ὁ θεός; καὶ
17 τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος; Καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεὸς, καὶ
ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπεῖδές με ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕ-
18 ψωσάς με κύριε ὁ θεός. Τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶ-
19 δας, Καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην.

Et factum eſt in nocte illa, & factum eſt verbum Domini ad Nathan; 3
Vade, & dic ad David ſervum meum; Sic dixit Dominus, Non tu 4
ædificabis mihi domum, ad habitandum me in ea. Quoniam non habitavi 5
in domo, à die quâ eduxi Iſrael; uſque in diem hanc, & fui in (a) taber-
naculo, & in tegmine, In omnibus quæ tranſivi in omni Iſrael: Si loquens 6
locutus ſum ad unam tribuum Iſrael, quibus mandaveram paſcere populum
meum, dicens; Quia non ædificâſtis mihi domum cedrinam? Et nunc 7
ita dices ſervo meo David, Hæc dicit Dominus omnipotens; Ego aſ-
ſumpſi te de mandra de poſt greges, ut eſſes in ducem ſuper populum
meum Iſrael: Et fui tecum in omnibus, quibus iviſti: & exterminavi 8
omnes inimicos tuos à facie tua: & feci tibi nomen juxta nomen ma-
gnorum, qui ſuper terram. Et ponam locum populo meo Iſrael; & plan- 9
tabo eum, & habitabit apud ſe: & non (b) ſolicitabitur ultrà: & non
adjiciet filius iniquitatis humiliare eum, ſicut (c) principio, Et à die- 10
bus, quibus conſtitui Judices ſuper populum meum Iſrael. Et humiliavi
omnes inimicos tuos: & augebo te; & domum ædificabit tibi Dominus.
Et erit, quando impleti fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis: 11
& ſuſcitabo ſemen tuum poſt te, qui erit de ventre tuo: & parabo
regnum ejus. Ipſe ædificabit mihi domum: & erigam thronum ejus 12
uſque in ſeculum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in filium. Et 13
miſericordiam meam non removebo ab eo, ſicut removi ab iis qui erant
ante eum. (d) Et fideliter ſtatuam eum in domo mea, & in regno ſuo uſq; 14
in ſeculum: & thronus ejus erit erectus uſque in ſeculum. Secundùm 15
omnia verba hæc, & ſecundùm omnem viſionem hanc, ſic locutus eſt
Nathan ad David. Et venit rex David, & ſedit è regione Domini, & 16
dixit; Quis ſum ego, Domine Deus? & quæ domus mea, quia dilexiſti
me uſque in ſeculum? Et facta ſunt parva hæc coram te, Deus: & locu- 17
tus es ſuper domum pueri tui (e) à longinquis, & inſpexiſti me, tanquam
viſio hominis: Et exaltâſti me, Domine Deus. Quid adjiciet ultrà David 18
ad te, ad (f) glorificandum? Et tu ſervum tuum nôſti: Et (g) juxta 19
cor tuum feciſti omnem magnificentiam.

MS.A. (β) Νάθαν, λέγων, Πορεύου (γ) τὸν παῖδά μου, (δ) κατδύματι (ε) φυλὴν Ἰσραὴλ, ἑνὶ τῶν κριτῶν Ἰσραὴλ οἷς (ζ) ᾠκοδομήκατέ (η) Ἔλαβόν σε (θ) ἐξωλέθρευσα (ι) προσθήσει ἀδικία τοῦ (κ) ἀπ᾽ ἀρχῆς, (λ) καὶ * οἰκοδομήσει (μ) αἱ ἡμέραι σου κοιμηθήσῃ (ν) τῶν ἔμπροσθέν (ξ) ἀνορθώμενος

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 4 * فلما كان في تلك الليلة حلت كلمة الله على ناثان النبي * وقال له * قل لداود عبدي *
5 هكذا أمر الله * إنك لا تبني بيتا أسكن فيه * لأني ما سكنت بيتا منذ أطلعت
6 إسرائيل من مصر * بل كنت ساكنا في موضع راحة * وكنت أمشي فيها في سائر
بني إسرائيل * فهل قلت كلمة لواحد من حكماء بني إسرائيل أمرته أن يدين بني إسرائيل *
7 أو قلت لهم * لم لا تبنوا لي بيتا مظللا بخشب الصنوبر * والآن هكذا قل لعبدي
8 داود * أنا أخذتك من خلف الغنم لتكون ملكا على بني إسرائيل شعبي * وكنت معك
في كل بلد عبرت به * وأهلكت سائر أعدائك من قدامك * وصنعت لك اسما كبيرا كاسم
9 الكبراء التي في الأرض * فأغرس موضعا لبني إسرائيل وأحلهم يسكنون فيه * ولا تخاف
10 قلوبهم * ولا يصنعون نفاقا مثل الزمان الأول * ومن يوم جعلتك حاكما على بني إسرائيل *
11 وأنجيتك من سائر أعدائك * والرب يعرفك أنك لا تبني له بيتا * بل إذا تمت أيامك
لتضطجع مع آبائك * أنا أقيم من نسلك بعدك الذي يكون من صلبك * وأثبت
12 13 ملكه * وهو يبني لي بيتا * وأثبت كرسيه إلى الأبد * وأنا أكون له أبا * وهو يكون لي
14 ابنا * وخيراتي لا أزيلها عنه كما أزلتها عن غيره * وأسلطه في بيتي وملكي إلى أبد
15 الآبدين * وكرسي ملكه يكون دائما إلى الأبد * بسائر هذا الكلام كلم ناثان النبي
16 داود * فجاء داود * وجلس بين يدي الله وقال * من هو أنا يا رب * ومن هو بيتي * حتى
17 أحببتني إلى الأبد * أنا صغير قدامك يا رب يا الله * أن تتكلم على بيت عبدك من
قديم * ونظرت علي مثل رؤيا إنسان * وأعليتني يا رب الأرباب * لأنك أنت الذي تخرج
18 من الظلام إلى النور * فماذا يفتخر داود قدامك * وماذا يصنع من التسابيح والمجد لك *
19 * أنت الذي تعرف ما في قلب عبدك * وصنعت له جميع العظائم *

Eâdem verò nocte advenit verbum Dei 3
Nathani prophetæ, dixitque ad eum;
Dicito Davidi ſervo meo, Ita præcepit 4
Dominus, Tu ne ædifices domum in
qua habitem: Quia nullam inhabitavi 5
domum è quo Iſraelem eduxi ex Æ-
gypto; ſed habitabam in loco quietis,
Et in ea ambulabam inter omnes filios 6
Iſraelis. Num ullum verbum dixi cui-
quam ex Judicibus Iſraelitarum, quos
præfeceram ad jus dicendum Iſraelitis?
aut dixi eis, Quare non ædificatis
mihi domum lignis tectam abiegnis?
Nunc ergò, ſic dicito ſervo meo Da- 7
vidi, Ego te aſſumpſi à ſequendis ovi-
bus, ut eſſes rex ſuper filios Iſraelis
populum meum: Et adſui tibi in omni 8
regione ad quam perrexiſti, & exter-
minavi omnes hoſtes tuos à conſpectu
tuo, & comparavi tibi nomen maxi-
mum, par nomini magnatum qui ſunt
in terra. Et locum defigam Iſraelitis, 9
& collocabo eos ut habitent in eo, nec
trepident corda eorum, nec impiè ſe
gerant ut priſtino tempore. Et ab eo 10
die quo ſtatui te judicem ſuper Iſrae-
litas, ſimul te liberavi ab omnibus ini-
micis tuis. Itaque notum facit tibi
Dominus te non ædificaturum ſibi do-
mum; Sed cùm finierint dies tui, ut 11
occumbas cum patribus tuis, ego poſt te
ſuſcitabo è ſtirpe tua eum qui futu-
rus eſt è dorſo tuo, ejuſque regnum
firmabo, Et ipſe ædificabit mihi do- 12
mum, ſtabiliamque thronum ejus in
æternum. Et ego ero illi pater, & ipſe 13
erit mihi filius, & beneficia mea non
amovebo ab eo, quemadmodum amovi
ab aliis. Domui meæ & regno meo præ- 14
ficiam eum in ſecula ſempiterna, &
thronus regni ejus erit in æternum pe-
rennis. Omnia verba iſta cùm retuliſſet 15
Nathan propheta Davidi, Venit David, 16
ſedit coram Deo, & ait, Quis ego ſum
O Domine mi, & quæ domus mea,
ut in ſeculum uſque me dilexeris?
Minimus (i. indignus) ego ſum coram 17
te O Domine Deus, ut multò antè loquaris
de domo ſervi tui, & humano intuitu
me reſpexeris, meque evexeris O Domine
dominorum. Tu enim es qui è tenebris
ad lucem producis: Qua ergò de re 18
gloriabitur ante te David? & quaſnam
tibi laudes atque glorias componat?
Tu nôſti quid lateat in corde ſervi tui. 19
Omnigenis autem magnificentiis cumu-
lâſti eum,

דברי הימים א: יח

,Iſrael tuus populus ſicut quis Et.noſtris aurib⁹ in audivimus quos omnes juxta ,te præter Deus nec ,*tu ſicut* non Domine
21 20 יְהוָה אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
,terribilia & ,magnitudines ,nomen tibi *ponendum ad* ,populum ſibi *redimendum ad* ,Deus perrexit quam terra in una gens.
גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ הָאֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ עָם לָשׂוּם לְךָ שֵׁם גְּדֻלּוֹת וְנֹרָאוֹת
populum in tibi Iſrael tuum populum *dediſti* Et .gentes ,Ægypto ex redemiſti quem tui populi *faciebus à expellendum ad*
22 לְגָרֵשׁ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר־פָּדִיתָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם׃ וַתִּתֵּן אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם
,tuo ſervo ſuper es locutus quod verbum ,Domine nunc Et .Deum in eis fuiſti Domine tu Et .ſeculum in uſque
23 עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ
,ſeculum in uſque tuū nomen magnificetur & ,permaneat Et .es locutus ſicut fac Et .ſeculū in uſq; confirmetur ej⁹ domo ſuper &
24 וְעַל־בֵּיתוֹ יֵאָמֵן עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיֵאָמֵן וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם
tu Etenim .*tuas facies ad* firma tui ſervi David domus & : Iſraeli Deus ,Iſrael Deus exercituum Dominus ,*dicendo*
25 לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית־דָּוִיד עַבְדְּךָ נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ כִּי אַתָּה
Domine nunc Et .*tuas facies ad orandum ad* ,tuus ſervus invenit Ideo .domum ei *ædificandū ad* ,tui ſervi aurem *revelâſti* me⁹ De⁹
26 אֱלֹהַי גָּלִיתָ אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ׃ וְעַתָּה יְהוָה
,tui ſervi domui benedicere cœpiſti nunc Et .hoc bonum tuo ſervo ſuper es locutus & : Deus ipſe tu
27 אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל־עַבְדְּךָ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה הוֹאַלְתָּ לְבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ
.ſeculum in benedicta & ,benedixiſti Domine tu Quia .*tuas facies ad* ſeculum in *exiſtendum ad*
לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה יְהוָה בֵּרַכְתָּ וּמְבֹרָךְ לְעוֹלָם׃

CAP. XVIII. יח

percuſſit Et .Peliſtim manu de ejus *filias* & ,Ghath tulit Et .eos humiliavit & ,Peliſtim David percuſſit & ,*ſic* poſt fuit Et
2 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח אֶת־גַּת וּבְנֹתֶיהָ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ אֶת־
ipſum eundo in ,Chamath in Sobah regem Hadarhezer David percuſſit Et .munus deferentes ,David ſervi Moabitæ fuerūt & ,Moab
3 מוֹאָב וַיִּהְיוּ מוֹאָב עֲבָדִים לְדָוִיד נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־הֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה חֲמָתָה בְּלֶכְתּוֹ
millia viginti & ,equites millia ſeptem & ,currus mille eo ab David accepit Et .Perath flumine in ſuā *manum* ſtatuendū ad
4 לְהַצִּיב יָדוֹ בִּנְהַר פְּרָת׃ וַיִּלְכֹּד דָּוִיד מִמֶּנּוּ אֶלֶף רֶכֶב וְשִׁבְעַת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
juvandum ad ,Darmeſec Aram venit Et .currus centum eo ex reſervavit & ,currum omnem David ſubnervavit & : peditū virorū
5 אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר דָּוִיד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ וַיָּבֹא אֲרַם דַּרְמֶשֶׂק לַעְזוֹר
fuit & ,Darmeſec Aram in David poſuit Et .virorum millia duo & viginti Aram *in* David percuſſit & ,Sobah *regem* Hadarheſer
6 לַהֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ דָּוִיד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃ וַיָּשֶׂם דָּוִיד בַּאֲרַם דַּרְמֶשֶׂק וַיְהִי
clypeos David tulit Et .perrexit *quò* omnibus in David Dominus ſervavit Et .munus deferentes ,ſervi Davidi *Aram*
7 אֲרָם לְדָוִיד עֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיּוֹשַׁע יְהוָה לְדָוִיד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּקַּח דָּוִיד אֵת שִׁלְטֵי
Hadarhezer urbibus Chun de & Tibchath de Et .Jeruſalaim eos adduxit & : Hadarhezer ſervis ſuper erant qui ,aureos
8 הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ עַל עַבְדֵי הֲדַרְעָזֶר וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלָםִ׃ וּמִטִּבְחַת וּמִכּוּן עָרֵי הֲדַרְעֶזֶר
.ænea vaſa & ,columnas & ,æneum mare . Selomoh fecit *eo in* : valde multum æs David tulit
לָקַח דָּוִיד נְחֹשֶׁת רַבָּה מְאֹד בָּהּ עָשָׂה שְׁלֹמֹה אֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־הָעַמּוּדִים וְאֵת כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת׃

Verſio VULG. LAT.

Domine, non eſt ſimilis tui : & non eſt alius Deus abſque te, ex omnibus, quos audivimus auribus noſtris. 20 Quis enim eſt alius, ut populus tuus Iſrael, gens una in terra, ad quam perrexit Deus, ut liberaret, & faceret populum ſibi, & magnitudine ſuâ atque terroribus ejiceret nationes à facie ejus, quem de Ægypto liberârat? 21 Et poſuiſti populum tuum Iſrael tibi in populum uſque in æternum, & tu, Domine, factus es Deus ejus. 22 Nunc igitur, Domine, ſermo, quem locutus es famulo tuo, & ſuper domum ejus, confirmetur in perpetuum, & fac ſicut locutus es. 23 Permaneátque & magnificetur nomen tuum uſque in ſempiternum : & dicatur; Dominus exercituum, Deus Iſrael, & domus David ſervi ejus permanens coram eo. 24 Tu enim, Domine Deus meus, revelâſti auriculam ſervi tui, ut ædificares ei domum : & idcircò invenit ſervus tuus fiduciam, ut oret coram te. 25 Nunc ergò, Domine, tu es Deus : & locutus es ad ſervum tuum tanta beneficia. 26 Et cœpiſti benedicere domui ſervi tui, ut ſit ſemper coram te : te enim, Domine, benedicente, benedicta erit in perpetuum. 27

CAP. XVIII.

Factum eſt autem poſt hæc, ut percuteret David Philiſthiim, & humiliaret eos, et tolleret Geth, et filias ejus, de manu Philiſthiim. 1 Percuterétque Moab, et fierent Moabitæ ſervi David, offerentes ei munera. 2 Eo tempore percuſſit David etiam Adarezer regem Soba regionis Hemath, quando perrexit ut dilataret imperium ſuum uſque ad flumen Euphraten. 3 Cepit ergò David mille quadrigas ej⁹, et ſeptē millia equitū, ac viginti millia virorū peditū, ſubnervavítq; omnes equos curruū, exceptis centū quadrigis, quas reſervavit ſibi. 4 Supervenit autem et Syrus Damaſcen⁹, ut auxiliū præberet Adarezer regi Soba : ſed et hujus percuſſit David viginti duo millia virorum. 5 Et poſuit milites in Damaſco, ut Syria quoque ſerviret ſibi, et offerret munera. Adjuvítque eum Dominus in cunctis, ad quæ perrexerat. 6 Tulit quoque David pharetras aureas, quas habuerant ſervi Adarezer, et attulit eas in Jeruſalem. 7 Necnon de Thebath et Chun, urbibus Adarezer, æris plurimum, de quo fecit Salomon mare æneum, et columnas, et vaſa ænea. 8

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Indè *autem* nôſti dominorū Domine, quia non eſt ſimilis tui, neq; eſt Deus niſi tu, juxta omnia quæ audivimus auribus noſtris. 20 Et quis unquā in terra populus apud te eſt ſicut popul⁹ tuus Iſrael? quos ut ſalvares, apparuiſti de cœlo : quorū gratiâ calamitates maximas et horrendas, et flagella graviſſima fabricâſti contra Ægyptios, quoad educeres eos è medio corū : 21 Et populū tuū Iſraelē tibi diſpoſuiſti ut eſſet tibi populus in æva ſempiterna : & tu Domine, Deum eorum te reddidiſti. 22 Itaque Domine, verbum quod protuliſti de ſervo tuo deq; filiis dom⁹ ejus, aſſere in ſempiternum uſque, et fac ut locutus es. 23 Et vera comprobentur opera tua in perpetuū, nomenq; tuum ſemper glorificetur in orbe : ſintq; dicentes, Dn̄s potentiſſimus, dominorum Dominus, Deus Iſraelis eſt : & domus Davidis ſervi tui firma ſit coram te in ſempiternum. 24 Quandoquidem tu Deus meus, ſecretum revelâſti ſervo tuo, & dixiſti ei; Extrue tibi domum; propterea ſervus tuus animo deſtinavit orationem iſtam coram te fundere. 25 Denique Domine, tu Deus meus es; & omnia verba tua recta quæ dixiſti ſervo tuo, ſunt optima. 26 *Exhibe te* igitur ad benedicendum domui ſervi tui, ut permaneat coram te in ſeculum ſeculorum : quandoquidem tu Domine, dominorum Domine, locutus es; et ex benedictione tua benedicuntur dom⁹ juſtorum in perpetuum. 27

CAP. XVIII.

Contigit his geſtis, ut vaſtaret David Philiſthæos, et peſſumdaret eos, caperetque David lineam dimenſionis è manu Philiſthæorum : caperet etiam Gath et oppida ejus parva ipſi adjacentia, à Philiſthæis. 1 Vaſtavit quoque Moabitas, factique ſunt Moabitæ ſervi tributarii. 2 Præterea interfecit David Hadarezerem regem Niſibin, quum abiit, et in fluvio Euphrate limitem præſcripſit. 3 Cepitque David ab eo mille currus, et ſeptem millia equitum: et extirpatis David omnibus curribus, reliquit ex eis centum currus. 4 Cúmque veniſſent cives Adum et Damaſci ad opem ferendam Hadarezeri regi Niſibin, trucidavit David ex Adumæis viginti duo millia virorum. 5 Et conſtituit David præfectos in Damaſco, factiq; ſunt Damaſceni ſervi Davidis ferentes vectigal : & ſervavit Dn̄s Davidem in omni loco ad quem perrexit. 6 Accepit autem David umbulos aureos qui appenſi erant equis ſervorū Hadarezeris, et attulit eos in Jeruſalem. 7 Et ex Tebah, et Beruthi civitatibus Hadarezeris accepit David æris quamplurimum, ex quo confecit David mare æneum, columnas æneas, boves æneos, plurimaque vaſa ænea. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 21 Κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ (ο) ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ, κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ
οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ (π) ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι
(ρ) λαὸν ἑαυτῷ, τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ
22 σου (σ) οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη. Καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως
23 αἰῶνος, καὶ σὺ (τ) κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ νῦν κύριε ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας
πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως (υ) αἰῶνος· καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας,
24 Καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων, Κύριε κύριε παντοκράτωρ
25 (φ) θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου. Ὅτι (χ) σὺ
κύριος ὁ θεός μου ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου (ψ) τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον, διὰ τοῦτο εὗρεν
26 ὁ παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου. Καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ αὐτὸς (ω) θεὸς, καὶ ἐλάλησας
27 ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. Καὶ νῦν (α) ἤρξαι τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός
σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ κύριε εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν
αἰῶνα.

Domine, non eſt ſimilis tibi: & non eſt Deus præter te, juxta omnia quæcunque audivimus in auribus noſtris: 20
Et non eſt, ſicut populus tuus Iſrael, gens ultrà ſuper terram, quomodò (h) deduxit ſe Deus ad redimendum populum ſibi, ad ponendum ſibi nomen magnum, & illuſtre, ad ejiciendum à facie populi tui quos redemiſti ex Ægypto, gentes. 21
Et dediſti populum tuum Iſrael tibi ipſi populum uſque in ſeculum: & tu Dominus factus es eis in Deum. 22
Et nunc, Domine, verbum tuum, quod locutus es ad puerum tuum, & ſuper domum ejus, fidele ſit uſque in ſeculum. Et fac, ſicut locutus es: 23
Et fidele ſit, & magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum, dicentibus; Domine, Domine omnipotens Deus Iſrael, & domus David pueri tui erecta coram te. 24
Quoniam tu Dominus Deus meus (i) aperuiſti aurem pueri tui ad ædificandum ei domum; propter hoc invenit puer tuus deprecari ad faciem tuam. 25
Et nunc, Domine, tu es ipſe Deus: & locutus es ſuper ſervum tuum bona hæc. 26
Et nunc incipe benedicere domum pueri tui, ut ſit in ſeculum coram te. Quoniam tu, Domine, benedixiſti; (k) & benedic in ſeculum. 27

MS. A. (ο) ἔστιν πλὴν (π) ἔθνος ἐπὶ (ρ) ἑαυτῷ λαὸν, τοῦ (σ) οὗ (τ) κύριε αὐτοῖς (υ) αἰῶνος. * λεγόντων, (φ) ὁ θεὸς (χ) σὺ κύριε ἤνοιξας (ψ) οἰκοδομῆσαι
(ω) ὁ θεὸς, (α) ἤρξω

ΚΕΦ. ιη΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Γὲθ
2 καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξε τὴν Μωὰβ, καὶ ἦσαν (α) Μωὰβ παῖδες τῷ
3 Δαυὶδ φέροντες δῶρα. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν (β) Ἀδρααζὰρ βασιλέα Σουβὰ Ἡμὰθ, πορευομένου
4 αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ (γ) αὐτῶν χίλια
ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ
5 ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. Καὶ ἦλθε Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι (δ) Ἀδρααζὰρ
6 βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἔθετο
Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα. καὶ
7 (ε) ἔσωσε κύριος Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ
8 ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας (ζ) Ἀδρααζὰρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκ τῆς (η) Ματαβὲθ
καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν (θ) Ἀδρααζὰρ ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ
αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.

CAP. XVIII.

ET factum eſt poſt hæc, & percuſſit David alienigenas, & fugavit eos, & cepit Geth, & pagos ejus de manu alienigenarum. 1
Et percuſſit Moab, & fuerunt (a) Moab pueri David, ferentes munera. 2
Et percuſſit David Adraazar regem Suba (b) Emath, eunte illo ſtatuere manum ſuam ſuper flumen Euphratem. 3
Et cepit David de eis mille currus, & ſeptem millia equorum, et viginti millia virorum peditum. Et diſſolvit David omnes currus: & reliquit ex eis centum currus. 4
Et venit Syrus è Damaſco ad auxiliandum Adraazar regi Suba. Et percuſſit David in Syro viginti & duo millia virorum. 5
Et poſuit David præſidium in Syria, quæ ad Damaſcum: & fuerunt David in pueros ferentes munera. Et ſalvavit Dominus David in omnibus ad quæ ivit. 6
Et cepit David torques aureos, qui fuerant ſuper pueros Adraazar, & attulit eos in Hieruſalem. 7
Et de Matabeth, & de electis civitatibus, quæ Adraazar, cepit David æs multum valdé. Ex eo fecit Salomon mare æneum, & columnas, et vaſa ænea. 8

MS. A. (α) Μωαβῖται (β) Ἀδραζὰρ (γ) αὐτῷ (δ) Ἀδρεαζὰρ (ε) ἔσωζεν κύριος τὸν Δαυὶδ (ζ) Ἀδρεαζὰρ, (η) Ματεβὲθ (θ) Ἀδρεαζὰρ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

20 * لأني عرفت أن ليس مثلك يا رب الأرباب * ولا إله إلا أنت كما سمعنا بآذاننا * وأي شعب مثل
21 شعبك إسرائيل على الأرض * أنت تجليت من السماء ونجيتهم * ومن أجلهم صنعت بالمصريين
ضربات كثيرة * حتى نجيتهم من بينهم * وأعددت لك شعب إسرائيل * ليكون لك شعبا إلى
22 الأبد * وأنت يا رب صرت لهم إلها * والآن الكلمة التي قلت يا رب على عبدك وعلى بيته
23 تكون حقا إلى الأبد * ويكون كما قلت * وتحقق أمورك إلى أبد الآبدين * ويتمجد اسمك
24 إلى الأبد في الدنيا يا رب يا ضابط الكل * ويقولون الرب القوي رب الأرباب إله إسرائيل *
وبيت داود عبدك يكون مستقيما قدامك إلى الأبد * لأنك الإله الذي كشفت السر
25 لعبدك * لتبني له بيتا * من أجل هذا طهر عبدك قلبه ليصلي هذه الصلوة قدامك *
26 * لأنك أنت الرب * وجميع قولك حق * الذي وعدت عبدك بالخيرات * وأنا أسألك يا رب أن
27 تبارك بيت عبدك * وليكن قدامك إلى أبد الآبدين * لأنك أنت رب الأرباب الذي
باركت * وقلت أن من بركاتك تتبارك بيوت الصالحين إلى أبدا *

Quia novi neminem eſſe tui ſimilem O Domine dominorum, nec eſſe Deum præter te, quemadmodum percepimus auribus noſtris. 20
At quis populus comparetur populo tuo Iſraeli ſuper terram? Tu de cœlo apparuiſti, & liberâſti eos: & propter illos exercuiſti in Ægyptios multa flagella, donec eripueris eos è medio illorum. 21
Et parâſti tibi populum Iſraeliticum, ut eſſet tibi populus in ſempiternum uſque, & tu O Domine factus es ipſis Deus. 22
Nunc itaque, verbum quod dixiſti O Domine, de ſervo tuo & de domo ipſius, perſiſtat in æternum uſque, & ſit ut dixiſti. 23
Pateat veritas actionum tuarum in ſeculum ſeculorum: & in æternum glorificetur in orbe nomen tuum O Domine omnia tenens: & dicant, Dominus fortis, Dominus dominorum, eſt Deus Iſraelis. Domus autem Davidis ſervi tui, recta ſemper exiſtat coram te: 24
Quandoquidem tu es Deus qui ſecretum revelâſti ſervo tuo de ædificanda ei domo. Hanc ob cauſam mundavit ſervus tuus cor ſuum, ut hujuſmodi oratione te deprecaretur. 25
Quia tu Dominus es, & omnia verba tua vera, qui ſervo tuo bona pollicitus es; 26
Rogo te mi Domine, ut benedicas domum ſervi tui, & perſiſtat coram te in æterna ſecula: quoniam tu es, Domine dominorum, qui benedixiſti, & aſſeruiſti tuis benedictionibus jugiter eſſe benedicendas proborum domos. 27

* الفصل الثامن عشر *

1 * ومن بعد ذلك أهلك داود الفلسطينيين * وأخذ منهم غزة وبناها * وأباد مواب * وصاروا
2 عبيدا لداود يعطوه الخراج * وقتل داود هدد بن عزر ملك نصيبين * حين لم يدع
3 من يجوز نهر الفرات * وأخذ داود منه ألف مركب * وسبعة ألف فارس * وعشرين ألف رجل *
4 وحل داود المراكب * واختار منها مية مركب * وجاء سيرس ملك دمشق ليعين هدد بن
5 عزر ملك نصيبين * فقتل داود من رجال سيرس * وهم السريان * اثنين وعشرين ألف رجل *
6 * وأقام داود العمال والحارس في دار دمشق * وصاروا عبيدا لداود يعطوه الخراج * وكان
7 الرب ينجي داود من كل موضع يتوجه إليه * وأخذ داود صفائح ذهب كانت معلقة
8 على خيل عبيد هدد بن عزر * وأحضرها إلى أورشليم * وأخذ من حمص وبعلبك ضياع
هدد بن عزر نحاسا كثيرا * ومنه صنع داود أبحر نحاس * وآنية نحاس كثيرة جدا *

CAP. XVIII.

POſthæc deſtruxit David Paleſtinos, & cepit ab eis Gazam cum ſuburbiis ejus. 1
Conſumpſit etiam Moabitas, factique ſunt ſervi Davidi, pendentes ei vectigal. 2
Item occidit David Hadadum filium Ezeris, regem Niſibin, quando nemini permittebat trajicere fluvium Euphratem. 3
Cepitque David ab eo mille currus, ſeptem millia equitum, & viginti millia peditum: Et diſſolutis David reliquis curribus, reſervavit ex eis centum currus. 4
Veniente autem Cyro rege Damaſci ut præſidio eſſet Hadado filio Ezeris regi Niſibin, interfecit David è militibus Cyri, nempe Syris, vigintiduo millia virorum. 5
Tum conſtituit David actores & cuſtodes in urbe Damaſcena, factique ſunt ſervi Davidis pendentes ei vectigal: & Dominus eripiebat Davidem ex omni loco ad quem pergebat. 6
Abſtulit autem David laminas aureas quæ appenſæ erant equis ſervorum Hadadi filii Ezeris, & aſportavit eas in Jeruſalem. 7
Abſtulit etiam ex Hemes & Baalbec oppidis Hadadi filii Ezeris, copiam æris, ex quo confecit David maria ænea, & alia permulta vaſa ænea. 8

miſit Et .Sobah regis Hadarhezer exercitum omnem David percuſſiſſet quòd ,Chamath rex Tohu audivit Et
10 9 וַיִּשְׁמַע תֹּעוּ מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִיד אֶת־כָּל־חֵיל הֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־
,Hadarhezer cum pugnavit quòd eò ,ei benedicendũ ad & , pacem *ad ei optandum ad* ,David regem ad ſuũ filium Adoram
הֲדוֹרָם־בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ־דָּוִיד לִשְׁאוֹל־לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַרְעֶזֶר
ipſa Etiam .ænea & ,argentea & aurea vaſa omnia & : Hadarhezer erat Tohu bellorum vir quia ; eũ percuſſit &
וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעוּ הָיָה הֲדַרְעָזֶר וְכֹל כְּלֵי זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם 11
filiis de & ,Moab de & ,Edom de ; gentibus univerſis ex tulerat quod ,auro & argento cum Domino David rex fecit ſanctificare
הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר נָשָׂא מִכָּל־הַגּוֹיִם מֵאֱדוֹם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי
decim--octo ,ſalis Valle in Edom percuſſit Serujah filius Abſai Et .Hamalec de & ,Peliſtim de & ,Hammon
עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק׃ וְאַבְשַׁי בֶּן־צְרוּיָה הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵיא הַמֶּלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר 12
omnibus in David Dominus ſervavit & : David ſervi Edomæi omnes fuerunt & ; *præſides* Edom in poſuit Et .millia
אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִיבִים וַיִּהְיוּ כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִיד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִיד בְּכֹל 13
Joab Et .ſuo populo omni juſtitiam & ,judicium *faciens erat* & ; Iſrael univerſum ſuper David Regnavitque .perrexit quæ
אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִיד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃ וְיוֹאָב 15 14
Ebjathar filius Abimelech & , Achitub filius Sadoc Et .*commemorans* Achilud filius Jehoſaphat & ,exercitum ſuper Serujah filius
בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד מַזְכִּיר׃ וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר 16
.regis manũ ad primi David filii Et.Pelethi &,Cherethi ſuper Jehojadah filius Benaiahu Et .ſcriba Sauſah & ; ſacerdotes
כֹּהֲנִים וְשַׁוְשָׁא סוֹפֵר׃ וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי־דָוִיד הָרִאשֹׁנִים לְיַד הַמֶּלֶךְ׃ 17

CAP. XIX. יט

Faciam : David Dixitque .eo pro ejus filius regnavit & ,Hammon filiorum rex Nachas eſt mortuus & , hæc poſt fuit Et
2 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶעֱשֶׂה־
eũ conſolandũ ad nuncios David Miſitque .miſericordiã mecum ejus pater fecit etenim : Nachas filio Chanun cum miſericordiã
חֶסֶד עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כִּי־עָשָׂה אָבִיו עִמִּי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִיד מַלְאָכִים לְנַחֲמוֹ
principes dixerunt Et .cum *conſolandum ad* ,Chanun ad Hammon filiorum terram in David ſervi venerunt Et .ſuo patre ſuper
עַל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִיד אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן לְנַחֲמוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי 3
propterea Nonne ? conſolantes te ad miſit quia ,tuis oculis in tuum patrem David *honorans* Nũquid : Chanun ad Hammon filiorũ
בְנֵי־עַמּוֹן לְחָנוּן הַמְכַבֵּד דָּוִיד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלֹא בַּעֲבוּר
,eos raſit &,David ſervos Chanun tulit Et ? te ad ejus ſervi venerunt,terram *ped.b⁹ luſtrandũ ad & ſubvertendũ ad & inquirendũ ad*
לַחְקֹר וְלַהֲפֹךְ וּלְרַגֵּל הָאָרֶץ בָּאוּ עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִיד וַיְגַלְּחֵם 4
.viros *ſuper* David ipſi nunciaverũt & ,abierunt Et .eos dimiſit & *: podicem* ad uſque mediũ per eorum tunicas præſcidit &
וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי עַד־הַמִּפְשָׂעָה וַיְשַׁלְּחֵם׃ וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּידוּ לְדָוִיד עַל־הָאֲנָשִׁים 5
germinet donec ,Jericho in Manete : rex dixit Et (.valde affecti ignominia viri erant quia) :eorũ occurſũ in miſit Et
וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד אֲשֶׁר־יְצַמַּח
mille Hammon filii & ,Chanun miſit & : David cum fœtuiſſent quòd Hammon filii viderunt Et .revertemini & ,veſtra barba
זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי הִתְבָּאֲשׁוּ עִם־דָּוִיד וַיִּשְׁלַח חָנוּן וּבְנֵי עַמּוֹן אֶלֶף 6
.equites & *currum* ,Sobah de &,Mahachah Aram de & ,Nicharaim Aram de ſibi mercede *conducendum ad* ,argenti talenta
כִּכַּר־כֶּסֶף לִשְׂכֹּר לָהֶם מִן־אֲרַם נַהֲרַיִם וּמִן־אֲרַם מַעֲכָה וּמִצּוֹבָה רֶכֶב וּפָרָשִׁים׃

Verſio VULG. LAT.

Quod cùm audiſſet Thou Rex Hemath,percuſſiſſe videli- 9
cèt David omnem exercitum Adarezer regis Soba, Miſit 10
Adoram filium ſuum ad regem David , ut poſtularet
ab eo pacem, & congratularetur ei, quòd percuſſiſſet
& expugnâſſet Adarezer : adverſarius quippè erat Thou
Adarezer. Sed & omnia vaſa aurea,& argentea, & æ-
nea, conſecravit David rex Domino, cum argento & 11
auro,quod tulerat ex univerſis gentibus,tam de Idumæa,
& Moab,& filiis Ammon,quàm de Philiſthiim & Ama-
lec. Abiſai verò filius Saruiæ percuſſit Edom in valle 12
Salinarum,decem & octo millia : Et conſtituit in Edom 13
præſidium, ut ſerviret Idumæa David : ſalvavítque Do-
minus David in cunctis, ad quæ perrexerat. Regnavit 14
ergò David ſuper univerſum Iſrael , & faciebat judi-
cium atque juſtitiam cuncto populo ſuo. Porrò Joab 15
filius Saruiæ erat ſuper exercitum , & Joſaphat filius
Ahilud à commentariis. Sadoc autem filius Achitob, 16
& Ahimelec filius Abiathar , ſacerdotes : & Suſa,
ſcriba. Banaias quoque filius Joiadæ ſuper legiones 17
Cerethi,& Phelethi : porrò filii David,primi ad manum
regis.

CAP. XIX.

Accidit autem ut moreretur Naas rex filiorum Am- 1
mon, & regnaret filius ejus pro eo. Dixítque David, 2
Faciam miſericordiam cum Hanon filio Naas : præſtitit
enim mihi pater ejus gratiam. Miſitque David nun-
tios ad conſolandum eum ſuper morte patris ſui. Qui
cùm perveniſſent in terram filiorum Ammon,ut conſo-
larentur Hanon ; Dixerunt principes filiorum Ammon
ad Hanon ; Tu forſitan putas, quòd David honoris cau- 3
ſâ in patrem tuum miſerit qui conſolentur te : nec ani-
madvertis,quòd ut explorent, & inveſtigent,& ſcruten-
tur terram tuam,venerint ad te ſervi ejus. Igitur Hanon 4
pueros David decalvavit , & raſit, & præcîdit tuni-
cas eorum à natibus uſque ad pedes,& dimiſit eos. Qui 5
cùm abiiſſent, & hoc mandâſſent David, miſit in oc-
curſum eorum, (grandem enim contumeliam ſuſtinue-
rant,) & præcepit ut manerent in Jericho, donec creſce-
ret barba eorum, & tunc reverterentur. Videntes au- 6
tem filii Ammon, quòd injuriam feciſſent David, tam
Hanon, quàm reliquus populus, miſerunt mille talenta
argenti,ut conducerent ſibi de Meſopotamia,& de Syria
Maacha, & de Soba,currus & equites.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܡܥ ܦܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ܂ ܕܚܪܒ ܕܘܝܕ ܚܝܠܘܬܗ ܕܗܕܪܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ܀ 9
* ܘܫܕܪ ܠܝܘܪܡ ܒܪܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ ܕܢܫܐܠ ܒܫܠܡܗ ܘܢܒܪܟܝܘܗܝ܂ ܥܠ 10
ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܗܕܪܥܙܪ܂ ܘܩܛܠܗ܂ ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܡܩܛܘܠܢܐ ܗܕܪܥܙܪ܂ ܘܒܐܝܕܗ
ܕܝܘܪܡ ܗܘܐ܂ ܡܐܢܐ ܕܣܐܡܐ܂ ܘܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ܂ * ܐܦ ܡܢܗܘܢ ܩܕܫ ܡܠܟܐ 11
ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ܂ ܥܡ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܟܒܫ܂ ܡܢ ܐܕܘܡܝܐ܂
ܘܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ܂ ܘܡܢ ܡܘܐܒܝܐ܂ ܘܡܢ ܦܠܫܬܝܐ܂ ܘܡܢ ܥܡܠܩܝܐ܂ * ܘܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܘܪܝܐ܂ 12
ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ܂ ܗܘ ܚܪܒ ܠܐܕܘܡܝܐ ܒܢܚܠܐ ܕܡܠܚܐ܂ ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ܂
* ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܕܘܡܝܐ ܫܠܝܛܢܐ܂ ܘܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܐܕܘܡܝܐ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ܂ ܘܦܪܩ 13
ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܒܟܠ ܕܐܙܠ ܗܘܐ܂ * ܘܐܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ 14
ܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ܂ * ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܘܪܝܐ܂ ܫܠܝܛ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘܬܐ܂ 15
ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ ܡܕܒܪܢܐ܂ * ܘܨܕܘܩ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ܂ ܘܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܒܝܬܪ܂ 16
ܟܗܢܐ܂ ܘܣܪܝܐ ܣܦܪܐ܂ * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ܥܠ ܩܫܬܐ ܘܥܠ ܩܠܥܐ܂ ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ܂ 17
ܪܘܪܒܢܐ ܗܘܘ܂

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ܂ ܘܡܝܬ ܢܚܫ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ܂ ܘܐܡܠܟ ܚܢܘܢ ܒܪܗ 1
ܒܬܪܗ܂ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ܂ ܡܥܒܕ ܐܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܚܢܘܢ ܒܪ ܢܚܫ܂ ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ 2
ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܐ܂ ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܒܝܐܘ ܠܗ܂ ܥܠ ܐܒܘܗܝ܂ ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ
ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ܂ ܠܘܬ ܚܢܘܢ܂ ܠܡܒܝܐܘ ܠܗ܂ * ܘܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ 3
ܠܚܢܘܢ ܡܪܗܘܢ܂ ܡܝܩܪ ܡܝܩܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܐܒܘܟ ܒܚܝܘܗܝ܂ ܡܛܠ ܕܗܐ ܫܕܪ ܠܟ
ܡܒܝܐܢܐ܂ ܡܛܠ ܕܢܒܚܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܡܦܩܢܐ ܘܡܥܠܢܐ܂ ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܒܕܘܗܝ
ܠܘܬܢ܂ * ܘܕܒܪ ܚܢܘܢ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ܂ ܘܓܪܥ ܦܠܓܗ ܕܕܝܩܢܗܘܢ ܘܦܠܓܗ ܕܪܫܗܘܢ܂ 4
ܘܦܣܩ ܟܘܬܝܢܝܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܥܓܒܬܗܘܢ܂ ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ܂ * ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ܂ ܘܫܕܪ 5
ܠܐܘܪܥܗܘܢ ܕܓܒܪܐ܂ ܡܛܠ ܕܟܠܝܡܝܢ ܗܘܘ ܛܒ܂ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ܂ ܐܬܒܘ ܒܝܪܝܚܘ ܥܕܡܐ
ܠܡܐ ܕܬܪܒܐ ܕܝܩܢܝܟܘܢ܂ ܘܗܝܕܝܢ ܬܗܦܟܘܢ܂ * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܣܟܠܘ ܒܥܒܕܘܗܝ 6
ܕܕܘܝܕ܂ ܘܫܕܪ ܚܢܘܢ ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܐܓܪ ܠܗܘܢ ܐܠܦ ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ܂ ܡܢ ܐܪܡ
ܢܗܪܝܢ܂ ܘܡܢ ܚܪܢ܂ ܘܡܢ ܢܨܝܒܝܢ܂ ܘܡܢ ܐܕܘܡ܂ ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ܂

Audiens autem Phul rex Antiochenorum, 9
quòd cæde vaſtâſſet David copias Hada-
rezeris regis Niſibin ; Miſit Joram filium 10
ſuum ad regem Davidem, ut precaretur ei
ſalutem,& benediceret ei, quòd cum Ha-
darezere decertâſſet, & percuſſiſſet eum :
erat enim Hadarezer vir bellicoſiſſimus.
Tulerat autem Joram manu ſuâ , vaſa ar-
gentea , vaſa aurea,& vaſa ænea : E qui- 11
bus etiam *quædam* rex David Domino con-
ſecravit unà cum argento & auro ꝙ abſtu-
lerat ab omnib⁹ gentib⁹ quas ſubjugârat ;
ab Adumæis, ab Ammonitis, à Moabitis,à
Philiſthæis,& ab Amalecitis. Et verò Abi- 12
ſai filius Suriæ,frater Joabi, trucidavit *ex*
Adumæis in valle Salis decem & octo mil-
lia virorum. Adeoque præfectos conſti- 13
tuit David ſuper Adumæos, factique ſunt
omnes Adumæi ſervi Davidi : ſervabat
autem Dominus Davidem quocunque
proficiſcebatur. Itaque regnavit David 14
ſuper totum Iſraelem , et exercebat David
judicium & juſtitiam in totum populum.
Porrò Joab Suriæ filius imperabat univer- 15
ſis copiis : Jehoſaphat Ahiludis filius erat
gubernator : Sadoc filius Ahitobi, & 16
Ahimelech filius Abitharis erant ſacerdo-
tes : Saria,ſcriba : Benaia Jojadai filius 17
præerat ſagittariis et fundibulariis : filii
verò Davidis erant principes.

CAP. XIX.

Contigit poſthæc ut moreretur Nahas 1
rex Ammonitarum, regnaretque poſt eum
Hanon filius ejus. Quare dixit David, 2
Sanè beneficio proſequar Hanonem filium
Nahaſi, quemadmodum beneficio proſe-
quutus eſt me pater ejus : miſitque David
conſolatum eum de patre ipſius. Cùm ergò
perveniſſent ſervi Davidis in terram Am-
monitarum ad Hanonem, ut conſolarentur
eum ; Dixerunt magnates Ammonitarum 3
ad Hanonem dominum ſuum, Summo qui-
dem proſequebatur honore David patrem
tuum dum viveret, ut jam mittat tibi con-
ſolatores : animo explorandi urbem, et
exitûs aditûſque recognoſcendi, miſit Da-
vid ſervos ſuos ad nos. Tollens igitur 4
Hanon ſervos Davidis, raſit dimidias bar-
bas et dimidia capita eorum , et tunicas
eorum totondit ad imos uſque umbilicos
eorum,tum dimiſit illos. Quod cùm in- 5
dicâſſent Davidi,miſit obviàm viris (erant
enim rubore ſuffuſi) et ait illis rex,Manete
in Jericho donec repullulent barbæ ve-
ſtræ, tum revertemini. Videntes autem 6
Ammonitæ ſe deliquiſſe in ſervos Davidis,
miſerunt Hanon et Ammonitæ ad condu-
cendum ſibi mille talentis argenteis ex
Aram interamni, ex Haran, è Niſibin, et
ex Adum,currus et equites :

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἤκουσε (ι) Θωὰ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν (κ) Ἀδρααζὰρ βασι-
10 λέως Σουβά· Καὶ ἀπέστειλε τὸν (λ) Ἀδουρὰμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι
αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν (μ) Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν,
11 ὅτι ἀνὴρ πολέμιος (ν) Θωὰ ἦν τῷ (ξ) Ἀδρααζάρ. Καὶ πάντα τὰ σκεύη (ο) τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ
ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ
χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδουμαίας, καὶ Μωὰβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν
12 ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλήκ. Καὶ (π) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν
13 ἁλῶν, ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουρὰς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι παῖ-
14 δες Δαυίδ. καὶ ἔσωζε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάν-
15 τα Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποιῶν (†) κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ
16 τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος, Καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέ-
17 λεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ (ρ) οἱ ἱερεῖς, καὶ Σουσὰ γραμματεὺς, Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ (σ) Χερεθὶ
καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· καὶ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.

Et audivit Thoa rex Emath, quia percussit David omnem virtutem 9
Adraazar regis Suba: Et misit Aduram filium suum ad regem Da- 10
vid ad interrogandum eum, quæ ad pacem, & ad benedicendum eum
pro eo quòd impugnavit Adraazar, & percussit eum: quoniam vir (c)
hostilis Thoa erat ipsi Adraazar. Et omnia vasa aurea, & argentea, & 11
ænea, & hæc sanctificavit rex David Domino cum argento, & auro, quod
ceperat ex omnibus gentibus, ex Idumæa, & Moab, & ex filiis Ammon,
& ex alienigenis, & ex Amalec. Et Abesa filius Saruiæ percussit 12
Idumæam in valle Salinarum, octo & decem millia. Et posuit in valle 13
præsidia: & fuerunt omnes Idumæi pueri David. Et salvavit Domi-
nus David in omnibus ad quæ ibat. Et regnavit David super omnem 14
Israel: & erat faciens judicium & justitiam omni populo suo. Et Joab 15
filius Saruiæ super militiam: & Josaphat filius Achilud à commenta-
riis: Et Sadoc filius Achitob, & Achimelech filius Abiathar, sacerdotes: 16
& Susa scriba: Et Banæas filius Jodae super Cherethi, & super Phe- 17
lethi. Et filii David primi (d) vicarii regis.

MS.A. (ι) Θοὺ (κ) Ἀδραζὰρ (λ) Δουρὰμ (μ) Ἀδραζὰρ, (ν) Θοὺ (ξ) Ἀδραζάρ. (ο) χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν Δαυὶδ τῷ (π) Ἀβισαὶ (†) κρίματα (ρ) ἱερεῖς, (σ) Χερηθὶ καὶ τοῦ Φαλεθθί·

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐ-
2 τοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱοῦ Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
μετ᾽ ἐμοῦ ἔλεος. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦλ-
3 θον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν (α) Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ εἶπον (β) ἄρ-
χοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν, Μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι
παρακαλοῦντας; (γ) οὐχὶ, ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν (δ) πόλιν, καὶ τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες
4 αὐτοῦ πρὸς σέ; Καὶ ἔλαβεν Ἀνὰν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς, καὶ ἀφεῖλε τῶν μαν-
5 δυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς. Καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ
τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασι-
6 λεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἀνακάμψατε. Καὶ εἶδον (ε) οἱ
υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι ᾐσχύνθη λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν Ἀνὰν καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν χίλια τάλαντα ἀργυρίου
τοῦ μισθώσασθαι (ζ) ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας (η) Μααχὰ καὶ παρὰ Σωβὰλ ἅρμα-
τα καὶ ἱππεῖς.

CAP. XIX.

ET factum est post hæc, mortuus est Naas rex filiorum Ammon: et 1
regnavit Anan filius ejus pro eo. Et dixit David, Faciam misericor- 2
diam cum Anan filio Naas: sicut fecit pater ejus mecum misericordiam.
Et misit nuntios David ad consolandum eum de patre ejus. Et venerunt 3
pueri David in terram filiorum Ammon ad Anan ad consolandum eum.
Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Anan; Nunquid glorificans
David patrem tuũ corã te misit tibi, qui consolentur? Nónne, ut explorent
civitatem, et ad speculandam terram venerunt pueri ejus ad te? Et cepit 4
Anan pueros David, et rasit eos, et abstulit de mantellis eorum dimidium
usque ad (a) tunicam: et dimisit eos. Et venerunt annuntiare David de 5
viris: et misit in obviàm eis; quia erant inhonorati valdé: et dixit rex;
Sedete in Hiericho, donec exoriantur barbæ vestræ: et revertite. Et vi- 6
derunt filii Ammon, quia confusus est populus David: & misit Anan, et
filii Ammon, mille talenta argenti, ad conducendum mercede sibi è
Syria Mesopotamiæ, & è Syria Maacha, et à Sobal, currus et
equites.

MS. A. (α) Ἀμμὼν τοῦ (β) οἱ ἄρχοντες Ἀμμὼν (γ) οὐχ οὕτως ἐραυνήσουσιν (δ) πόλιν, τοῦ (ε) υἱοὶ (ζ) αὐτοὺς ἐκ (η) Μαχὰ καὶ ἐκ Σουβά

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وسمع فاويل ملك انطاكية ان داود اهلك جميع جنود هدد بن عزر ملك نصيبين * 9
* فبعث ابنه يورام الي عند داود الملك يساله الصلح والسلامة وان يبارك عليه * من 10
اجل انه حارب هدد بن عزر وقتله * لانه كان يناصب هدد بن عزر * فانفذ مع يورام
ابنه الذهب * والفضة * والثياب المذهبات * وانية النحاس * وثم قدس الملك داود 11
الرب مع المال والفضة التي اخذ من جميع الامم الذين ملكهم * من الادوميين *
ومن الموابيين * وبني عمون * والفلسطينيين * والعمالقيين * وابيساي اخو يواب 12
قتل الادوميين بعسكر صغير * ثمانية عشر الف رجل * واقام داود علي الادوميين 13
مسلطين وعمالا * وصاروا عبيدا له * ونجاه الله في كل موضع يسير اليه * وملك 14
علي اسرايل * وكان يعمل بالحق والصدق في جميع شعبه * وكان يواب بن صوريا 15
مسلطا علي الجيوش كلها * ويوسافاط بن اخيلود مدبرا * وصادوق بن اخيطوب 16
واخيملك بن ابيثار كاهنين * وساريا المعلم * وبنو يوياداع علي الرماة بالقوس والمقلاع * 17
وبنو داود كانوا كبراوهم *

Cúmque audîsset Phauil rex Antiochiæ 9
interemptos à Davide omnes milites
Hadadi filii Ezeris regis Nisibin, Misit 10
filium suũ Joramum ad Davidem regem,
fœdera pacemque ab eo postulatum, eique
gratulatum, quòd Hadadum filium
Ezeris oppugnâsset & occidisset (erat
enim infensus Hadado filio Ezeris) &
cum Joramo filio suo misit aurum, ar-
gentum, vestes auratas, & vasa ænea.
Et tam his David rex Dominum sancti- 11
ficavit, quàm opibus & argento quod
abstulerat ab omnibus gentibus quarum
potitus fuerat, nempe ab Edomæis, à
Moabitis, Ammonitis, Palestinis, &
Amalecitis. Porrò Abisai frater Jo- 12
abi exiguo exercitu interfecit Edo-
mæos, nempe decem & octo millia
virorum. Et constituit David super 13
Edomæos, præfectos & actores, factique
sunt ei servi: salvabat enim illum Deus
in quocunque loco ad quem pergebat.
Demum regnavit super Israëlem, & jus 14
ac veritatem decernebat universo populo
suo. Joab autem Suriæ filius præerat 15
omnibus copiis: Josaphat Achiludis
filius erat gubernator: Sadoc filius A- 16
chitobi, et Achimelech filius Abitharis,
ambo sacerdotes: Saria, doctor. De- 17
nique filii Joiadai præerant jaculantibus
arcu et fundâ: filii verò Davidis erant
eorum principes.

* الفصل التاسع عشر *

* وبعد هذا مات ناحاش ملك بني عمون * وملك عمون ابنه * فقال داود * ساصنع 1 2
جميلا مع عمون بن ناحاش * كما صنع ابوه معي معروفا * فارسل داود عبيده ليعزوه
في ابيه * فمضوا اليه * فقالوا كبراء بني عمون لعمون * اتري كان داود يكرم 3
اباك في حياته * حتي ينفذ اليك معزيين * ليس الامر كذلك * وانما بعث ليجس
المدينة * ويعرف مدخلها ومخرجها * فاخذ عمون عبيد داود * حلق لحاهم * وخرق 4
ثيابهم وارسلهم * فعرفوا داود بذلك * فبعث داود لهم رسلا قالوا لهم * الملك يقول 5
لكم * اقعدوا في اريحا حتي تنبت لحاكم * وتدخلون المدينة * ثم راي بنو عمون انهم 6
قد اخطوا الي عبيد داود * فبعث عمون الف بدرة الي ارام نهريم * والي ملك حران * والي
نصيبين وادوم *

CAP. XIX.

POsthæc mortuo Nabaso rege Ammoni- 1
tarum, et Ammone filio ejus regnum oc-
cupante, Dixit David, Beneficio utar 2
erga Ammonem filium Nabasi, quemad-
modum usus est pater ejus erga me be-
neficio. Quapropter misit David servos
suos ut consolarentur eum de patre
ipsius; qui cùm adiissent illum, Dixerunt 3
magnates Ammonitarum ad Ammonem,
Putásne Davidem adeò honorâsse pa-
trem tuum dum viveret, ut mitteret ad
te consolatores? non ita se res habet;
imò verò misit exploratum urbem, et
cognitum ingressum et egressum ejus.
Quare accipiens Ammon servos Davidis, 4
rasit barbas eorum, et laceravit vestes
eorum, et amandavit illos. Quod 5
cùm significâssent Davidi, misit ad eos
David legatos qui dixerunt eis, Regis
mandatum est ut maneatis in Jericho
donec renascantur barbæ vestræ, tum
urbem ingrediamini. Deinde animad- 6
vertentibus Ammonitis injuriam se intu-
lisse servis Davidis, misit Ammon cen-
tum talenta ad Aram-naharaim, ad
regem Harran, ad Nisibin, et E-
dom;

דברי הימים א: כ

ſunt caſtrametati & venerunt Et .ejus populum & ,Mahachah regem & ,curruum millia triginta & duo ſibi mercede conduxerũt Et
וַיִּשְׂכְּרוּ לָהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶכֶב וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה וְאֶת־עַמּוֹ וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ 7
& ,Joab miſit &,David audivit Et .bellum ad venerunt &,ſuis urbibus de ſunt congregati Hammon filii Et .Medba *facies ad*
לִפְנֵי מֵידְבָא וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת 8
ſeorſum venerunt qui reges & : urbis *oſtio* prælium diſpoſuerũt & ,Hammon filii ſunt egreſſi Et. fortium exercitum omnem
כָּל־צְבָא הַגִּבּוֹרִים׃ וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הָעִיר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבַדָּם 9
aciem direxit &;Iſrael in *electo omni* ex elegit & ; retro & *facies ſe ad* prælii facies eſſet quòd ,Joab vidit Et .agro in
בַּשָּׂדֶה׃ וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה פְנֵי־הַמִּלְחָמָה אֵלָיו פָּנִים וְאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ 10
.Hammon filiorum occurſum in aciem direxerunt & ,ſui fratris Abſai manu in dedit populi reſiduum Et .Aram occurſum in
לִקְרַאת אֲרָם׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעַרְכוּ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11
.te ſervabo & ,te *præ* fuerint *fortes* Hammon filii ſi Et .ſalutem in mihi eris & , Aram me *præ* fuerit *fortis* Si :Dixitque
וַיֹּאמֶר אִם־תֶּחֱזַק מִמֶּנִּי אֲרָם וְהָיִיתָ לִּי לִתְשׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ מִמְּךָ וְהוֹשַׁעְתִּיךָ׃ 12
.faciat ſuis oculis in bonum Dominus Et .noſtri Dei urbibus pro & ,noſtro populo pro confortemur & ,Confortare
חֲזַק וְנִתְחַזְּקָה בְּעַד־עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ 13
quòd viderũt Hammon filii Et .ejus *faciebus* à fugerũt & :prælium in Aram *facies ad* ,eo cum qui populus & ,Joab appropinquavit Et
וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לִפְנֵי אֲרָם לַמִּלְחָמָה וַיָּנוּסוּ מִפָּנָיו׃ וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־ 14 15
vidit Et .Jeruſalaim Joab eſt ingreſſus Et .civitatē ſunt ingreſſi &,ejus fratris Abſai *faciebus* à ipſi etiam fugerunt & ,Aram fugiſſet
נָס אֲרָם וַיָּנוּסוּ גַם־הֵם מִפְּנֵי אַבְשַׁי אָחִיו וַיָּבֹאוּ הָעִירָה וַיָּבֹא יוֹאָב יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא 16
Sophach & : flumen trans qui *Aram* eduxerunt & ,nuncios miſerunt & , Iſrael *facies ad* eſſent cæſi quòd , *Aram*
אֲרָם כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְשׁוֹפַךְ
, Jarden tranſivit & , Iſrael omnem congregavit & ,Davidi eſt nunciatum Et .eos ante Hadarhezer exercitus princeps
שַׂר־צְבָא הֲדַרְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִיד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר הַיַּרְדֵּן 17
fugit Et .eo cum pugnaverũt & ,prælium in Aram occurſum in David aciem direxit Et .eos contra aciem direxit & ,eos ad venit &
וַיָּבֹא אֲלֵהֶם וַיַּעֲרֹךְ אֲלֵהֶם וַיַּעֲרֹךְ דָּוִיד לִקְרַאת אֲרָם מִלְחָמָה וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס 18
& ; peditum virorũ millia quadraginta & ,curruum millia ſeptem Aram de David occidit Et .Iſrael *faciebus* à Aram
אֲרָם מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִיד מֵאֲרָם שִׁבְעַת אֲלָפִים רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וְאֵת
cum fecerunt pacem & , Iſrael *facies ad* eſſent cæſi quòd ,Hadarhezer ſervi viderunt Et .interemit exercitus principem Sophach
שׁוֹפַךְ שַׂר־הַצָּבָא הֵמִית׃ וַיִּרְאוּ עַבְדֵי הֲדַרְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִימוּ עִם־ 19
.ultrà Hammon filios ſervare Aram noluit Et .ei ſervierunt & ,David
דָּוִיד וַיַּעַבְדֻהוּ וְלֹא־אָבָה אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ אֶת־בְּנֵי־עַמּוֹן עוֹד׃

CAP. XX. כ

terram *corrupit* & ,militiæ robur Joab duxit & , reges *egrediendi* tempore , anni reverſionis tempore fuit Et
וַיְהִי לְעֵת תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג יוֹאָב אֶת־חֵיל הַצָּבָא וַיַּשְׁחֵת אֶת־אֶרֶץ 1
.eam deſtruxit & ,Rabbah Joab percuſſit Et .Jeruſalaim in *manens* David & :Rabbah obſedit & ,venit & ; Hammon filiorũ
בְּנֵי־עַמּוֹן וַיָּבֹא וַיָּצַר אֶת־רַבָּה וְדָוִיד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם וַיַּךְ יוֹאָב אֶת־רַבָּה וַיֶּהֶרְסֶהָ׃
: precioſum lapidem ea in & ,auri talenti pondus *eam* invenit & : ejus capite *deſuper* eorum regis coronam David tulit Et
וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת־עֲטֶרֶת־מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאָהּ מִשְׁקַל כִּכַּר־זָהָב וּבָהּ אֶבֶן יְקָרָה 2
.valde *multum* eduxit urbis *ſpolium* & : David caput ſupra fuit &
וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִיד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

Conduxerúntque triginta duo millia curruum, & regem 7 Maacha cum populo ejus. Qui cùm veniſſent, caſtrametati ſunt è regione Medaba. Filii quoque Ammon congregati de urbibus ſuis, venerunt ad bellum. Quod cùm 8 audiſſet David, miſit Joab, & omnem exercitum virorum fortium : Egreſſique filii Ammon, direxerunt aciem juxtà 9 portam civitatis : reges autem, qui ad auxilium ejus venerant, ſeparatim in agro ſteterunt. Igitur Joab, in- 10 telligens bellum ex adverſo & poſt tergum contra ſe fieri, elegit viros fortiſſimos de univerſo Iſrael, & perrexit contra Syrum. Reliquam autem partem populi 11 dedit ſub manu Abiſai fratris ſui: & perrexerunt contra filios Ammon. Dixítque ; Si vicerit me Syrus, auxilio 12 eris mihi : ſi autem ſuperaverint te filii Ammon, ero tibi in præſidium. Confortare : et agamus viriliter pro po- 13 pulo noſtro, & pro urbibus Dei noſtri : Dominus autem, quod in conſpectu ſuo bonum eſt, faciet. Perrexit ergò 14 Joab, & populus qui cum eo erat, contra Syrum ad prælium : & fugavit eos. Porrò filii Ammon videntes 15 quòd fugiſſet Syrus, ipſi quoque fugerunt Abiſai fratrem ejus, & ingreſſi ſunt civitatem, reverſúſque eſt etiam Joab in Jeruſalem. Videns autem Syrus quòd 16 cecidiſſet coram Iſrael, miſit nuntios, & adduxit Syrum, qui erat trans fluvium : Sophach autem princeps militiæ Adarezer, erat dux eorum. Quod cùm nuntiatum 17 eſſet David, congregavit univerſum Iſrael, & tranſivit Jordanem, irruítque in eos, & direxit ex adverſo aciem, illis contrà pugnantibus. Fûgit autem Syrus Iſrael : 18 & interfecit David de Syris ſeptem millia curruum, & quadraginta millia peditum, et Sophach exercitûs principem. Videntes autem ſervi Adarezer ſe ab Iſrael eſſe 19 ſuperatos, transfugerunt ad David, & ſervierunt ei : noluítque ultrà Syria auxilium præbere filiis Ammon.

CAP. XX.

FActum eſt autem poſt anni circulum, eo tempore, quo 1 ſolent reges ad bella procedere, congregavit Joab exercitum, et robur militiæ, et vaſtavit terram filiorum Ammon; perrexítque et obſedit Rabba : porrò David manebat in Jeruſalem, quando Joab percuſsit Rabba, et deſtruxit eam. Tulit autem David coronam Melchom de 2 capite ejus, et invenit in ea auri pondo talentum, et pretioſiſsimas gemmas, fecítque ſibi indè diadema : manubias quoque urbis plurimas tulit :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܓܪܘ ܠܗܘܢ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܚܪܢ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. 7
ܘܠܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. ܘܠܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܘܫܪܘ ܩܕܡ ܡܕܒܐ.
ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܐܬܟܢܫܘ ܡܢ ܩܘܪܝܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܩܪܒܐ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܝܘܐܒ 8
ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܣܕܪܘ ܩܪܒܐ ܩܕܡ ܬܪܥܐ. ܘܡܠܟܐ 9
ܕܐܬܘ ܗܢܘܢ ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܫܪܝܢ ܗܘܘ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܦܩܥܬܐ. * ܘܚܙܐ ܝܘܐܒ ܕܩܫܝܢ 10
ܥܠܘܗܝ ܩܪܒܐ. ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܓܒܐ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܕܪ ܩܪܒܐ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ ܝܗܒ ܠܐܒܝܫܝ 11
ܐܚܘܗܝ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܢܥܫܢܘܢ ܥܠܝ 12
ܐܕܘܡ. ܬܐܬܐ ܬܦܨܝܢܢܝ. ܘܐܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܢܥܫܢܘܢ ܥܠܝܟ. ܐܬܐ ܘܐܦܨܝܟ ܡܢܗܘܢ.
* ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ ܥܠܝܗܘܢ. ܥܠ ܐܦܝ ܥܡܢ. ܘܥܠ ܐܦܝ ܩܘܪܝܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܡܪܝܐ 13
ܢܥܒܕ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܩܪܒ ܝܘܐܒ ܘܥܡܐ ܕܐܝܬ ܥܡܗ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ 14
ܐܕܘܡܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܟܕ ܚܙܘ ܕܥܪܩܘ ܐܕܘܡܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܐܦ ܗܢܘܢ 15
ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܘܥܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܕܘܡܝܐ ܕܐܬܬܒܪܘ 16
ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܕܪܘ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܦܩܘ ܠܐܕܘܡܝܐ ܕܐܝܬ ܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܬܘ
ܠܚܝܠܡ. ܘܫܒܘܟ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܟܢܫ ܠܟܠܗ 17
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܣܕܪ ܕܘܝܕ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡܝܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ.
* ܘܥܪܩܘ ܐܕܘܡܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܕܘܡܝܐ. ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܪܟܒܐ 18
ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܪܓܠܝܐ. ܘܫܒܘܟ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ ܐܬܩܛܠ ܬܡܢ. * ܘܟܕ ܚܙܘ 19
ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ ܕܐܬܬܒܪܘ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܦܠܚܘܗܝ. ܘܠܐ
ܨܒܘ ܐܕܘܡܝܐ ܠܡܥܕܪܘ ܬܘܒ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ *

* ܘܗܘܐ ܠܫܢܬܐ ܐܚܪܬܐ ܒܙܒܢܐ ܕܢܦܩܝܢ ܡܠܟܐ. ܘܟܢܫ ܝܘܐܒ ܚܝܠܘܬܐ. ܘܐܬܐ ܘܫܪܐ 1
ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܚܕ ܠܗ. ܘܫܪܐ ܥܠ ܪܒܬ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܪܒܬܐ. ܘܕܘܝܕ ܝܬܝܒ ܗܘܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܚܕ ܝܘܐܒ ܠܪܒܬ ܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܘܣܚܦܗ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܬܓܐ ܕܡܠܟܗܘܢ 2
ܡܢ ܪܝܫܗ. ܘܬܩܠܗ. ܘܐܫܟܚ ܒܗ ܡܬܩܠܐ ܕܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ ܟܐܦܐ ܛܒܬܐ.
ܘܣܡܗ ܕܘܝܕ ܒܪܝܫܗ. ܘܡܫܠܚܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܦܩ ܣܓܝܐܐ ܕܛܒ.

Et conduxerunt ſibi triginta duo millia equi- 7 tum, & regem Haran, regem Adum, regem Aram interamnis, et regem Niſibin, cum exercitibus eorum: qui venientes caſtrametati ſunt ante Madabam: Ammonitæ quoq; congregati ſunt de civitatibus ſuis, & venerunt ad prælium. David his auditis, miſit Joabum & 8 omnes copias ſtrenuiſſimorum. Et Ammoni- 9 tæ quidem aciem inſtruxerunt ante portam: illi verò reges, tam ipſi quàm exercitus eorũ, caſtra habebant ſeorſim in campis. Animad- 10 vertens autem Joab validum eſſe contra ſe præliũ à fronte & à tergo, ſelegit ſibi ex omnibus robuſtiſſimis Iſraelis, & bellũ inſtruxit adverſùs Adumæos: Reliquum verò popu- 11 lum commiſit Abiſaio fratri ſuo, qui *aciem* inſtruxit adverſùs Ammonitas. Et ait illi, Si 12 validiores me fuerint Adumæi, venies ut eripias me: ſin Ammonitæ validiores te fuerint, veniam, & eripiam te ab eis: Forti ſis animo, 13 et prævalebis eis: pro populo noſtro, et pro civitatibˀ Dei *res agitur*: cæterùm Dñs faciat ꝙ bonum ſibi videbitur. Itaq; accedente 14 Joabo & populo quem ſecum habebat, ut dimicaret adverſùs Adumæos, fugerunt à conſpectu illius. Et Ammonitæ videntes quòd 15 terga dediſſent Adumæi, fugerunt ipſi quoq; à conſpectu Abiſai fratris illius, & receperunt ſe in urbem: Joab autem reverſus eſt Jeroſolymam. Sed videntes Adumæi fractos 16 ſe eſſe corã Iſraelitis, miſerunt nuntios, & eduxerunt Adumæos qui erant trans flumen, & venerunt in Hilam, Seboch Hadarezeris militiæ duce eos præcedente. Hoc cùm nuntiatũ 17 eſſet Davidi, congregavit univerſum Iſraelē, & venit ad eos, & inſtructâ David contra Adumæos acie, prælioque cum eis commiſſo; Fugerunt Adumæi à conſpectu Iſraelitarum: 18 interfecitq; David ex Adumæis ſeptem millia curruum, et quatuor millia virorum peditum: et Seboch dux militiæ Hadarezeris fuit ibidem occiſus. Quare videntes ſervi Hadare- 19 zeris fractos ſe eſſe corã Iſraelitis, manˀ dedére Davidi, et obſequium præſtiterunt ei: nec voluerunt Adumæi auxilio eſſe ampliùs Ammonitis.

CAP. XX.

COntigit autē anno ſequenti, ſub id tempˀ 1 quo ſolent reges egredi, et coactis Joab copiis veniret & caſtrametaretur adverſùs terram Ammonitarũ, & concluderet illã. Tũ obſedit Rabath urbē illorũ maximam (Davide interim Jeroſolymis ſedente) tandem cepit Joab Rabath urbē illorum, eamq; funditùs evertit. Porrò David accepit coronam regis eorũ de 2 capite ejˀ, eâq; ponderatâ, invenit in ea pondus talenti aurei; erant etiam in ea gemmæ optimæ: & impoſuit eam David capiti ſuo: prædã quoq; urbis quamplurimã aſportavit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων, ϗ τὸν βασιλέα (θ) Μααχὰ ϗ τὸν
λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἦλθον ϗ παρενέβαλον κατέναντι (ι) Μηδαβά. ϗ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πό-
8 λεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν
9 στρατιὰν τῶν δυνατῶν. Καὶ ἐξῆλθον (κ) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν
10 πυλῶνα τῆς πόλεως· ϗ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ εἶδεν Ἰω-
ὰβ ὅτι (λ) γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον ϗ ἐξόπισθε, ϗ ἐξελέξατο
11 ἐκ παντὸς (μ) νεανίου ἐξ Ἰσραὴλ, ϗ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ Σύρου. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ
12 ἔδωκεν ἐν χειρὶ (ν) Ἀβεσαὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ (ξ) παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. Καὶ εἶπεν,
Ἐὰν (†) κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος, ϗ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· ϗ ἐὰν (ο) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κρατήσωσιν
13 ὑπὲρ σὲ, ϗ σώσω σε. Ἀνδρίζου, ϗ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν ϗ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
14 ϗ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει. Καὶ παρετάξατο Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ
15 κατέναντι Σύρων εἰς πόλεμον, ϗ ἔφυγον (π) ἀπ' αὐτῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγον (ρ) οἱ
Σύροι, ϗ ἔφυγον ϗ αὐτοὶ ἀπὸ (σ) προσώπου Ἀβεσαὶ, ϗ ἀπὸ προσώπου Ἰωὰβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ (τ) ἦλθον εἰς τὴν
16 πόλιν. ϗ ἦλθεν Ἰωὰβ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶδεν (υ) ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους· ϗ ἐξήγαγον τὸν Σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ (φ) Σωφὰθ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως
17 (χ) Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, ϗ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, ϗ
διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παρετάξατο (ψ) ἐπ' αὐτούς· καὶ παρατάσσεται
18 Δαυὶδ ἐξεναντίας τοῦ (ω) Σύρου εἰς πόλεμον, ϗ ἐπολέμησαν αὐτόν. Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ (α)
προσώπου Ἰσραήλ. καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων, ϗ (β) τεσσαρά-
19 κοντα χιλιάδας πεζῶν, ϗ τὸν (γ) Σωφὰθ ἀρχιστράτηγον δυνάμεως (δ) ἀπέκτεινε. Καὶ εἶδον
παῖδες (ε) Ἀδρααζὰρ ὅτι ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, ϗ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ, ϗ ἐδούλευσαν
αὐτῷ· ϗ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἔτι.

Et mercede conduxerunt ſibi duo & triginta millia curruum, & regem 7
Maacha, & populum ejus. Et venerunt, & caſtrametati ſunt è regione
Medaba. Et filii Ammon congregati ſunt ex civitatibus ſuis: & venerunt
ad bellandum. Et audivit David, & miſit Joab, & omnem militiam 8
potentium. Et exierunt filii Ammon: & aciem inſtruunt in prælium 9
apud portã civitatis. Et reges, qui venerant, caſtrametati ſũt per ſe in cam-
po. Et vidit Joab, quia facti ſũt adverſis facieb⁹ ad præliandũ adverſùs 10
ſe ad faciẽ, et à tergo: et elegit ex omni juvene ex Iſrael: et (b) aciem ſtru-
xerũt adverſùs Syrũ: Et reſiduũ populi dedit in manu Abeſai fratris ſui: et 11
(c) ſtruxerunt aciem ex adverſo filiorũ Ammon. Et dixit; Si invaluerit ſu- 12
per me Syrus; & eris mihi in ſalutem: &, ſi filii Ammon invaluerint ſuper
te; & ſalvabo te. Viriliter age: & confortemur pro populo noſtro, & 13
pro civitatibus Dei noſtri: & Dominus, quod bonum in oculis ſuis, faciet.
Et aciem ſtruxit Joab, & populus, qui cum eo, contra Syros in prælium: 14
& fugerunt ab eis. Et filii Ammon viderunt, quia fugerunt Syri: et fu- 15
gerunt etiam ipſi à facie Abeſai, (d) et à facie Joab fratris ejus: et ve-
nerunt in civitatem. Et venit Joab in Hieruſalem. Et vidit Syrus quia fu- 16
gavit eum Iſrael: & miſit nuntios, et eduxerunt Syrum de trans flumine:
et Sophath princeps militiæ virtutis Adraazar ante eos. Et annuntia- 17
tum eſt David: et congregavit omnem Iſrael: et tranſivit Jordanem,
et venit ſuper eos: et inſtruxit aciem ſuper eos. Et ſtruit aciem David
ex adverſo Syri in prælium: (e) et impugnaverunt eum. Et 18
fugit Syrus à facie Iſrael: & occîdit David de Syro ſeptem millia cur-
ruum, & quadraginta millia peditum: & Sophath principem militiæ vir-
tutis interfecit. Et viderunt pueri Adraazar, quia ceciderunt à facie 19
Iſrael: & diſpoſuerunt cum David, et ſervierunt ei. Et noluit Syrus
auxiliari filiis Ammon ultrà.

MS.A. (θ) Μωχὰ (ι) τοῦ Μηδαβά. ϗ υἱοὶ (κ) υἱοὶ (λ) γέγοναν (μ) νεανίου Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο (ν) Ἀβεσσὰ (ξ) παρετάξαντο (†) κρατήσει (ο) υἱοὶ (π) ἀπ' αὐτοῦ. (ρ) Σύροι, (σ) προσώπου Ἰωὰβ, ϗ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ (τ) εἰσῆλθον (υ) Σύρος (φ) Σωφὰχ (χ) Ἀδρεαζὰρ (ψ) πρὸς αὐτούς· (ω) Σύρου, καὶ ἐπολέμησεν (α) προσώπου Δαυίδ. ϗ (β) τεσσεράκοντα (γ) Σωβὰχ τὸν ἀρχιστράτηγον (δ) ἀπέκτειναν. (ε) Ἀδραζὰρ

ΚΕΦ. κ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, ϗ ἤγαγεν Ἰωὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν
τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. καὶ (α) ἦλθε καὶ περιεκάθισε τὴν (β) Ῥαββά· ϗ Δαυὶδ (γ)
2 ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ ἐπάταξεν Ἰωὰβ τὴν (δ) Ῥαββὰ, ϗ κατέσκαψεν αὐτήν. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον
Μολχὸμ (ε) τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, ϗ ἐν αὐτῷ
λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Δαυίδ· ϗ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα.

MS.A. (α) ἦλθαν ϗ περιεκάθισε (β) Ῥαββὰθ· (γ) ἐκάθητο (δ) Ῥαββὰθ, (ε) βασιλέως

CAP. XX.

ET factum eſt in ſequenti anno in exitu regum, et duxit Joab omnem 1
virtutem militiæ, et corruperunt regionem filiorum Ammon. Et ve-
nit, et obſedit Rabba. Et David ſedit in Hieruſalem. Et percuſſit Joab Rab-
ba, et diruit eam. Et cepit David coronam (a) Molchom regis eorum de 2
capite ejus: et inventum eſt pondus ejus talentum auri: et in ea lapis
pretioſus: et fuit ſuper caput David. Et ſpolia civitatis extulit multa
valdè:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* يكتروا لهم مراكب وفرسانا اثنين وثلاثين الفا * واجتمعوا جميعهم الي بني عمون * وجاوا 7
الي الحرب * وسمع داود بذلك * فارسل يواب بن صوريا * وساير الاجناد الجبابرة * وخرج بنو 8
عمون وصنعوا الحرب قدام باب المدينة * وساير الملوك واجنادهم كانوا جلوسا معهم وحدهم في
الحقل * فنظر يواب ان الحرب قد اشتد عليه * فانتقي له من كل رجال اسرائيل * وصنع 10
الحرب حذاء ادوم * ودفع بقية العسكر لابيشاي اخيه * ونصب الحرب مع بني عمون * وقال 11 12
لاخيه ابيشاي * ان اشتد الحرب علي تجي وتعينني * وان اشتد عليك جيت اليك * ونشتد 13
ونحارب لاجل قومنا وضياع الهنا * والله يصنع ما يعلم انه الصلاح * وتقدم يواب والشعب 14
الذين معه لمحاربة الادوميين * وهربوا من قدامه * ولما راوا بنو عمون انه قد هرب 15
الادوميون * هربوا هم ايضا من قدام ابيشاي اخيه وعادوا الي الضيعة * ورجع يواب الي
يروسليم * فلما راوا الادوميون انهم قد تبددوا قدام بني اسرائيل * بعثوا الرسل واخرجوا 16
الادوميين الذين في عدوة النهر * وجاوا الي حيلام * وسبح رييس عسكر هدد بن عزر
قدامهم * وعرفوا داود بذلك * فجمع ساير اسرائيل وعدا الاردن وجاء عليهم * واجتمع 17
العسكريون بين يدي الادوميين وحاربهم * فهربوا من بين يديه * وقتل منهم سبعة 18
الف مركب * واربعين الف رجل * وقتل سبح رييس عسكر هدد بن عزر * فلما نظروا 19
عبيد ذلك تعبدوا لداود * ولم ترجع الادوميون لمعونة بني عمون *

ut conducerent ſibi curruum et equitum 7
triginta duo millia: qui omnes Ammo-
nitis adſtipati venerunt ad bellum. His 8
à Davide auditis, expedivit Joabum
filium Suriæ cum robuſtiſſimis quibuſque
militibus. Prodeuntes igitur Ammonitæ 9
diſpoſuêre bellum ante portam urbis, re-
liqui autem reges cum ſuis copiis caſtra-
metati ſunt non procul ab eis ſeorſim in
campo. Videns autem Joab urgeri ſe 10
bello, delegit ſibi quoſdam ex omnibus vi-
ris Iſraelitis, aciemque compoſuit è regi-
one Edomæorum: Reliquum verò exer- 11
citum tradidit Abiſaio fratri ſuo, qui
pugnam conſeruit cum Ammonitis.
Dixerat autem fratri ſuo Abiſaio, Si 12
bello premar, adeſto in ſubſidium meum:
ſin tu premaris, adero tibi. Ceterùm 13
forti animo ſimus, & pugnemus pro gente
noſtra, & civitatibus Dei noſtri: faciat-
que Deus quod expedire noverit. Tum 14
accedente Joabo & populo qui erat cum
ipſo, ad certamen cum Edomæis com-
mittendum, eo conſpecto fugerunt. Iti- 15
demque videntes Ammonitæ terga ver-
tiſſe Edomæos, fugerunt ipſi quoque à
conſpectu Abiſai fratris ejus, reverſique
ſunt in urbem: Joab autem reverſus eſt
Jeroſolymam. Videntes Edomæi ſe 16
diſperſos ante Iſraelitas, miſſis nuntiis
evocârunt Edomæos qui erant citra flu-
vium, tum venerunt ad Hilam, Sebcho
duce militiæ Hadadi filii Ezeris eos præ-
cedente. Quod cùm ſignificatum eſſet 17
Davidi, collegit omnes Iſraelitas, &
trajecto Jordane proceſſit adverſùs eos:
& compoſitis militibus ex adverſo
Edomæorum, manuque cum eis conſertâ,
Fugerunt à conſpectu ejus: peremitque 18
ex eis ſeptem millia curruum, & qua-
draginta millia peditum; & occîdit
Sebchum ducem exercitûs Hadadi filii
Ezeris. Hujus ſervi cùm id vidiſſent, 19
ſubdidêre ſe Davidi; nullamque impo-
ſterum Edomæi opem tulerunt Am-
monitis.

* الفصل العشرون *

* وفي ثاني سنة في زمان خروج الملوك * جمع يواب العساكر كلها * واهلك ارض عمون * 1
وجلس علي مدينتهم الكبيرة * وداود جالس في يروسليم * فملك يواب مدينتهم واخربها
* واخذ داود تاج ملكم الههم من علي راسه * وكان وزنه قنطار ذهب * وكان فيه جواهر 2
فاخرة لا تعرف قيمتها * فتركه داود علي راسه * والسبي الذي اخذ من المدينة
كان عظيما *

CAP. XX.

ANno ſecundo, tempore egreſſûs re- 1
gum, congregavit Joab omnes exercitus,
& deſtruxit terram Ammonitarum, ob-
ſeditque urbem illorum maximam, Da-
vide Jeroſolymis interim ſedente: Cùmq;
potitus eſſet Joab urbis eorum, & ever-
tiſſet eam; Tollens David diadema 2
Melechi dei ipſorum ex ejus capite (erat
autem centum librarum auri pondo, præ-
ſtantiſſimis & ignoti pretii conſertũ gem-
mis) impoſuit David capiti ſuo. Spolia
quæ diripuit ex urbe, fuerunt opima:

urbibus universis David fecit sic Et .serris in & ,ferreis *tribulis* in & ,serra in serravit & ,eduxit ,ea in qui populum Et
3 ואת העם אשר בה הוציא וישר במגרה ובחריצי הברזל ובמגרות וכן יעשה דויד לכל ערי
cum Ghezer in bellum stetit & ,postea fuit Et .Jerusalaim populus omnis & ,David est reversus & : Hammon filiorum
4 בני עמון וישב דויד וכל העם ירושלם׃ ויהי אחרי כן ותעמד מלחמה בגזר עם
cum bellum adhuc fuit Et .sunt humiliati & ,*gigantis* natis de Sippai Chusathites Sibbechai percussit Tunc .Pelistim
5 פלשתים אז הכה סבכי החשתי את ספי מילדי הרפא ויכנעו׃ ותהי עוד מלחמה את
liciatorium velut ejus hastæ lignum & :Ghittæum Gholiath fratrem Lachmi Jahir filius Elchanan percussit & ,Pelistim
פלשתים ויך אלחנן בן יעור את לחמי אחי גלית הגתי ועץ חניתו כמנור
ipse etiam Et .quatuor & viginti ,sex & sex ejus digiti & ,mensuræ vir erat & ,Ghath in bellum adhuc fuit Et .texentiū
6 ארגים׃ ותהי עוד מלחמה בגת ויהי איש מדה ואצבעתיו שש ושש עשרים וארבע וגם הוא
sunt nati Isti .David fratris Simha filius Jehonathan eum percussit & : Israel probris afficiebat Et .Rapha ipsi erat natus
8 7 נולד להרפא׃ ויחרף את ישראל ויכהו יהונתן בן שמעא אחי דויד׃ אל נולדו
.ejus servorum manum per & ,David manum per ceciderunt Et .Ghath in Rapha ipsi
להרפא בגת ויפלו ביד דויד וביד עבדיו׃

CAP. XXI. כא

principes ad & ,Joab ad David Dixitque .Israel *numerandum ad* David incitavit & ; Israel contra *satan* stetit Et
2 1 ויעמד שטן על ישראל ויסת את דויד למנות את ישראל׃ ויאמר דויד אל יואב ואל שרי
: Joab Dixitque .eorū numerum sciam ut ,me ad afferte &:Dan ad usq;& Sebah--Beer à Israel numerate ,Ite :populi
3 העם לכו ספרו את ישראל מבאר שבע ועד דן והביאו אלי ואדעה את מספרם׃ ויאמר יואב
quid ut ? *servus in* meo domino ipsi omnes rex mi dñe non Nunquid .vicibus centum *ipsi* sicut suo populo *super* Dominus Addat
יוסף יהוה על עמו כהם מאה פעמים הלא אדני המלך כלם לאדני לעבדים למה
,Joab est egressus Et .Joab *super* prævaluit regis verbum Et ? Israeli delictum ad erit quid ut ? meus dñs hoc *quæret*
4 יבקש זאת אדני למה יהיה לאשמה לישראל׃ ודבר המלך חזק על יואב ויצא יואב
omnis fuit Et .David *ad* populi *census* numerum Joab Deditque .Jerusalaim venit & ,Israel universum per ambulavit &
5 ויתהלך בכל ישראל ויבא ירושלם׃ ויתן יואב את מספר מפקד העם אל דויד ויהי כל
educentiū virorū millia septuaginta & quadringenta Jehudah Et .gladii *educentis viri* millia centum & ,millia mille Israel
ישראל אלף אלפים ומאה אלף איש שלף חרב ויהודה ארבע מאות ושבעים אלף איש שלף
oculis in *fuit malum* Et .Joab ipsi regis verbum fuit abominabile quia :eorū medio in *recensuit* non Binjamin & Levi Et .gladiū
7 6 חרב׃ ולוי ובנימן לא פקד בתוכם כי נתעב דבר המלך את יואב׃ וירע בעיני
feci quia ,valde Peccavi : Deum ad David Dixitque .Israel percussit & : hoc verbum *super* Dei
8 האלהים על הדבר הזה ויך את ישראל׃ ויאמר דויד אל האלהים חטאתי מאד אשר עשיתי את
Ghad ad Dominus est locutus Et .valde egi insipienter quia ,tui servi iniquitatem obsecro fac transire nunc & : hanc rem
9 הדבר הזה ועתה העבר נא את עוון עבדך כי נסכלתי מאד׃ וידבר יהוה אל גד
tibi elige te super *extendens* ego ,Tria : Dominus dixit Sic :dicendo ,David ad *loquêris* & ,Vade :dicendo David videntem
10 חזה דויד לאמר׃ לך ודברת אל דויד לאמר כה אמר יהוה שלוש אני נטה עליך בחר לך
.tibi Recipe ,Dominus dixit Sic : ei dixitque ,David ad Ghad venit Et .tibi faciam & ,his ex unum
11 אחת מהנה ואעשה לך׃ ויבא גד אל דויד ויאמר לו כה אמר יהוה קבל לך׃

Verſio VULG. LAT.

Populum autem, qui erat in ea, eduxit: & fecit ſuper 3
eos tribulas, & trahas, & ferrata carpenta tranſire, ita
ut diſſecarentur, & contererentur: ſic fecit David cun-
ctis urbibus filiorum Ammon: & reverſus eſt cum omni
populo ſuo in Jeruſalem. Poſt hæc initum eſt bellum
in Gazer adverſùm Philiſthæos: in quo percuſſit Sobo- 4
chai Huſathites, Saphai de genere Raphaim, & humili-
avit eos. Aliud quoque bellum geſtum eſt adverſùs
Philiſthæos, in quo percuſſit Adeodat' filius Saltus Beth- 5
lehemites fratrem Goliath Gethæi, cujus haſtæ lignum
erat quaſi liciatoriū texentium. Sed & aliud bellum ac-
cidit in Geth, in quo fuit homo longiſſim', ſenos habens 6
digitos, id eſt, ſimul viginti quatuor: qui & ipſe de Rapha
fuerat ſtirpe generat'. Hic blaſphemavit Iſrael: & per-
cuſſit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi ſunt 7
filii Rapha in Geth, qui ceciderunt in manu David &
ſervorum ejus.

CAP. XXI.

COnſurrexit autem Satan contra Iſrael: & concitavit 1
David ut numeraret Iſrael. Dixítq; David ad Joab, & 2
ad principes populi; Ite, & numerate Iſrael à Berſabee
uſque Dan: & afferte mihi numerum ut ſciam. Reſpon- 3
dítque Joab; Augeat Dominus populum ſuum centu-
plùm, quàm ſunt: nónne, domine mi rex, omnes ſervi tui
ſunt? quarè hoc quærit dominus meus, quod in peccatum
reputetur Iſraeli? Sed ſermo regis magis prævaluit: 4
egreſſúſque eſt Joab, & circuivit univerſum Iſrael; & re-
verſus eſt Jeruſalem: Dedítque Davidi numerum eorū, 5
quos circuierat: & inventus eſt omnis numerus Iſrael,
mille millia & centum millia virorū educentium gladiū:
de Juda autem quadringenta ſeptuaginta millia bellato-
rum. Nam Levi, & Benjamin non numeravit: eò quòd 6
Joab invitus exequeretur regis imperiū. Diſplicuit au- 7
tem Deo quod juſſum erat: & percuſſit Iſrael. Dixítque 8
David ad Deum, Peccavi nimis ut hoc facerem: obſecro,
aufer iniquitatem ſervi tui, quia inſipienter egi. Et locu- 9
tus eſt Dñs ad Gad Videntem Davidis, dicens; Vade, & 10
loquere ad David, & dic ei; Hæc dicit Dominus, Trium
tibi optionem do: unum, quod volueris, elige, & faciam
tibi. Cúmque veniſſet Gad ad David, dixit ei; Hæc 11
dicit Dominus, Elige quod volueris:

Verſio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
4 [illegible]
[illegible]
5 [illegible]
[illegible]
6 [illegible]
[illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]

Populum verò qui erat in ea, eduxit, et vin- 3
xit eos catenis & vinculis ferreis, ſeris atq;
carceribus; adeoque conſtrinxit omnes: eo-
demque modo fecit omnib' *hominibus* qui
inventi ſunt in civitatibus Ammonitarum:
& neminé ex iis interfecit, ſed abiens habi-
tare fecit eos in pagis terræ Iſraelis. Deinde
reverſus eſt David & omnes qui erant cum
illo, in Jeruſalé. Poſthæc iterū commiſſum 4
fuit prælīū in Aza cum Philiſthæis, ac tunc
Sabchi qui erat ex Hamſath, interfecit Su-
phi qui erat è filiis gigantū. Inito rurſum 5
bello cū Philiſthæis, Elhanan Jairi filius in-
terfecit Lahmi qui erat è filiis Gedphæ Con-
tumelioſæ, fratré Goliadis gigantis Gethæi,
cuj' lanceæ cuſpis craſſa erat ceu jugū tex-
torum. Rurſus factum eſt bellū in Gath, & 6
erat ibi vir quidam gigas *monſtruoſæ* molis,
qui ſenos habebat digitos in manib' pedi-
buſque, *videlicet* vigintiquatuor numero:
Et hic nat' erat Contumelioſæ. Hunc, quòd 7
contumeliis affeciſſet Iſraelé, occidit Jona-
than filius Samæ fratris Davidis. Quatuor 8
iſti nati erant Contumelioſæ in Gath, fracti-
que ſunt per manum Davidis & manū ſer-
vorum ejus.

CAP. XXI.

SUrrexit auté Satan Iſraeli, & *præcipitem* 1
tulit Davidé ad numerandū Iſraelé. *Dixit* 2
enim David Joabo Suriæ filio & primorib'
populi, Ite numerate populū Iſraeliticum è
Bir-ſebaa uſque ad Dan, & redite ad me, ut
ſciā numerū populi. Dixit Joab Davidi re- 3
gi, Augeat Dñs De' tu' populū ſuū tantun-
dem centū vicib', oculis dñi mei regis cer-
nentibus: at quandoquidem ſervi tui ſunt
omnes, ad quid dñs noſter rex vellet hoc ne-
gotiū? Sed cùm regis imperiū prævaluiſſet 4
Joabo, egreſſus Joab obivit totū Iſraelem,
tum rediit Jeroſolymā: Deditq; Joab Da- 5
vidi numerū & cenſum populi. Fuit autem
ſumma Iſraelitarū, millies mille, & centum
millia virorū peditū ſtringentiū gladium:
et tribus familiæ Judæ fuerunt numero qua-
dringenta ſeptuaginta millia virorū ſtrin-
gentium gladiū. Levitæ verò et ſacerdotes, 6
necnon trib' Benjaminitarum non fuerunt
numerati cum eis: quia ſprevit Joab juſſum
regis, nec voluit Joab numerare eos. Inviſa 7
fuit ea res Dño, quòd numeráſſet David
Iſraelem. Quapropter dixit David Dño, 8
Graviter peccavi in re quam feci hoc in ne-
gotio: ſed nunc aufer delicta ſervi tui, quo-
niā graviter offendi. Cúmq; manè præter- 9
vertiſſet David, factum eſt verbum Dñi ad
Gad prophetā, et ait illi; Vade dictū Davi- 10
di, Sic ait Dñs; Tria tibi mala ſum illatur',
elige tibi unum ex iis quod tibi faciam.
Veniens itaque Gad propheta, dixit illi, 11
Sic ait Dominus; Accipe tibi,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ (ζ) ἐξήγαγε, ϗ διέπρισε πρίοσι, ϗ ἐν σκεπάρνοις (η) σιδηροῖς, ϗ ἐν διασχίζουσι· ϗ οὕτως ἐποίησε Δαυὶδ (θ) τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμών. ϗ ἀνέστρεψε Δαυὶδ ϗ πᾶς ὁ λαὸς
4 αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, ϗ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γαζὲρ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε (ι) Σοβοχαὶ Σωσαθὶ τὸν Σαφοὺτ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, ϗ ἐταπείνωσεν
5 αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς (κ) Ἰαὶρ τὸν
6 Λαχμὶ ἀδελφὸν Γολιὰθ τοῦ (λ) Γεθθαίου, ϗ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ, ϗ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, ϗ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ ϗ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες, καὶ
7 οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων· Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς (μ) Σαμαὰ
ἀδελφοῦ Δαυίδ. οὗτοι (ν) ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, ϗ (ξ) ἔπεσον
ἐν χειρὶ Δαυὶδ, ϗ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.

Et populum, qui in ea, eduxit, & diſſecuit ſerris, & in aſciis ferreis, & 3
in (b) tribulis. Et ſic fecit David omnibus filiis Ammon. Et revertit
David, & omnis populus ejus in Hieruſalem. Et factum eſt poſt hæc, & 4
factum eſt adhuc bellum in Gazer cum alienigenis. Tunc percuſſit So-
bochai Soſathi ipſum Saphut de filiis gigantibus: & humiliavit eum.
Et factum eſt adhuc prælium cum alienigenis: & percuſſit Eleanan fili- 5
us Jair ipſum Lachmi fratrem Goliath Gethæi: & lignum lanceæ ejus,
tanquam liciatorium texentium. Et factum eſt adhuc prælium in Geth: 6
& fuit vir ſupra modum magnus, & digiti ejus, ſex, & ſex, viginti
quatuor: & hic erat prognatus ex gigantibus: Et exprobravit Iſrael. 7
Et percuſſit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi fuerunt ipſi
Rapha in Geth: omnes erant quatuor gigantes: & ceciderunt in ma-
nu David, & in manu puerorum ejus.

MS. A. (ζ) ἐξήνεγκεν, (η) σιδηροῖς· ϗ οὕτως (θ) πᾶσιν ταῖς πόλεσιν υἱῶν (ι) Σεβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τὸν Σεφφὶ (κ) Ἀδεὶρ τὸν Λεεμεὶ (λ) Γεθθαίου, ϗ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος (μ) Σαμαὰς υἱὸς ἀδελφοῦ (ν) ἐγένοντο Ῥαφὰ (ξ) ἔπεσαν

ΚΕΦ. κα΄.

1 2 ΚΑὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ϗ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραήλ. Καὶ (α) εἶπεν
ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ ϗ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως, Πορεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν
3 Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ ϗ ἕως Δὰν, ϗ ἐνέγκατε πρός με, ϗ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Προσθείη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως, ϗ οἱ (β) ὀφθαλμοὶ τοῦ
κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες· πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες. ἱνατί ζητεῖ (γ) κύριός
4 μου τοῦτο; ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν (δ) τῷ Ἰσραήλ. Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ (ε) βασιλέως ἴσχυσεν ἐπὶ
5 Ἰωὰβ, ϗ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ, ϗ διῆλθεν ἐν (ζ) παντὶ Ἰσραὴλ, ϗ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυίδ. ϗ ἦν πᾶς Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες ϗ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν· (η) ϗ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι (θ) ϗ ἑβδομήκοντα χιλιά-
6 δες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν. Καὶ τὸν Λευὶ ϗ τὸν Βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν,
7 (ι) ὅτι κατίσχυσε λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάβ. Καὶ πονηρὸν (κ) ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ πράγμα-
8 τος τούτου, ϗ ἐπάταξε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεὸν, Ἡμάρτηκα σφόδρα, ὅτι
9 ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ϗ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα. Καὶ
10 ἐλάλησε κύριος πρὸς (λ) Γὰδ τὸν ὁρῶντα, λέγων, Πορεύου ϗ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων, (μ) Οὕ-
11 τω λέγει κύριος, Τρία αἴρω ἐγὼ ἐπὶ σὲ, (ν) ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, ϗ ποιήσω σοι. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Οὕτως λέγει κύριος, Ἔκλεξαι σεαυτῷ

CAP. XXI.

ET (a) ſtetit diabolus in Iſrael: & incitavit David ad numerandum 1
Iſrael. Et dixit rex David ad Joab, & ad principes virtutis; Ite, 2
numerate Iſrael à Berſabee, & uſque Dan: & afferte ad me: &
cognoſcam numerum eorum. Et dixit Joab; Adjiciat Dominus ad 3
populum ſuum, ſicut ipſi, centupliciter: & oculi domini mei regis viden-
tes: (b) omnes domino meo pueri. ut quid quærit dominus meus hoc?
ut non fiat in peccatum ipſi Iſrael. Verbum autem regis valuit ſuper 4
Joab. Et exivit Joab, & tranſiit in omni Iſrael, & venit in Hieruſa-
lem. Et dedit Joab numerum viſitationis populi ipſi David. Et fuit o- 5
mnis Iſrael mille millia, & centum millia virorum educentium gladium.
Et filii Juda, quadringenta & ſeptuaginta millia virorum educentium
gladium. Et ipſum Levi, & Benjamin non numeravit in medio eorum: 6
quia (c) oppreſſerat verbum regis ipſum Joab. Et malum (d) coram 7
Deo de re hac: & percuſſit Iſrael. Et dixit David ad Deum; Pecca- 8
vi valdè, quia feci rem hanc: & nunc aufer, quæſo, malum pueri tui;
quoniam deſipui valdé. Et locutus eſt Dominus ad Gad videntem, di- 9
cens; Vade, & loquere ad David, dicens; Sic dicit Dominus, Tria 10
feram ego ſuper te: elige tibi unum ex eis, & faciam tibi. Et venit 11
Gad ad David, & dixit ei; Sic dicit Dominus, Elige tibi

MS. A. (α) εἶπεν Δαυὶδ (β) ὀφθαλμοὶ * κυρίου (γ) ὁ κύριός (δ) τῷ λαῷ Ἰσραήλ. (ε) βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ Ἰωὰβ, (ζ) παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ, (η) ϗ Ἰούδας (θ) ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδες (ι) ὅτι προσώχθισεν ὁ λόγος (κ) ἐφάνη ἐναντίον (λ) Γὰδ ὁρῶντα Δαυὶδ, λέγων, (μ) Οὕτως (ν) ϗ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 * والشعب الذي كان فيها اخرجهم وشدهم بالسلاسل جميعهم * وكذلك صنع بسائر بني
4 عمون * ولم يقتل انسانا منهم * ورجع داود وكل من معه الي يروشليم * وبعد ذلك كان الحرب
5 بغزة مع الفلسطينيين * وقتل سبخي الذي من حمسث من اولاد الجبابرة * وكان ايضا
الحرب معهم * وقتل قلياد بن يايير اخو قلياد الفلسطيني الجلعادي الذي من غزة * فكان
6 سنان رمحه غليظا مثل نول النساج * وصار ايضا حرب في غزة * وكان هناك رجل جبار عدد
7 اصابعه ستة ستة * وكان من بني الجبابرة * عدد اصابع يديه ورجليه اربعة وعشرون * وهو
8 ايضا عير اسرائيل * فقتله يوناداب بن شاما اخي داود * والذين افتروا بغزة * هلكوا
بيد داود وعبيده *

Populum verò qui erat in ipſa, eduxit, 3
& catenis ligavit omnes: idemque fecit
omnibus Ammonitis, neminem ex eis in-
terficiens. Deinde reverſus eſt David &
omnes qui erant cum eo, Jeroſolymam.
Poſthæc factum eſt bellum in Gaza con- 4
tra Paleſtinos, & occiſus fuit Sabchi qui
erat ex Hamſath, de filiis gigantum.
Rurſus bello cum iiſdem commiſſo, inter- 5
fectus fuit Goliad filius Jairi, frater Go-
liadis Paleſtini Galaaditis qui erat è Ga-
za, cujus lanceæ mucro erat craſſus velut
jugum textoris. Fuit etiam prælium in 6
Gaza, eratque ibi vir quidam gigas, qui
digitos habebat numero ſenos, eratque de
filiis gigantum, adeoque numerus digito-
rum manuum ac pedum ejus erat vigin-
tiquatuor. Hunc etiam quòd probris af- 7
fecisſet Iſraelem, interfecit Jonadab fili-
us Sammæ fratris Davidis. Sic omnes 8
qui blaſphemaverant in Gaza, perierunt
per manum Davidis & ſervorum ejus.

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * وقام شيطان لاسرائيل * وحرك قلب داود ليحصي اسرائيل كله * فقال داود الملك ليواب
2 بن صوريا رئيس القوة * امضوا واحصوا بني اسرائيل من دان الي بير سبع * وائتوني باحصائهم
3 لاعرف عددهم * فقال يواب لداود * الرب الاهك يضاعف امته مثلهم ومثلهم مية مرة *
وعينا سيدي ترى الكل * لان جميعهم عبيدك * فلماذا امر سيدي بهذا العدد * واخاف
4 ان يكون هذا خطية في اسرائيل * وشدت كلمة الملك على يواب * فخرج هو والقوم
5 الذين معه كما امر الملك * واحصوا جميع اسرائيل * ورجع يواب الي يروشليم * واعطي
داود حساب عدد امة بيت اسرائيل خاصة * فكان عددهم ثمانية مية الف يتقلدون
6 السيوف * وسبط يهودا خمس مية الف رجل متقلدين بالسيوف * واللاويين والكهنة وسبط
7 بنيامين لم يعدهم * لان يواب خالف كلام الملك ولم يرد ان يعدهم فغضب الرب وضرب
8 الشعب * لاجل ان داود عد اسرائيل * فقال داود اخطات جدا بما فعلت من ذلك * اغفر الان
9 10 لعبدك ذنوبه * وكلم الله جاد النبي وقال * امض الي داود وقل له * هكذا قال الله * ثلاثة
11 ضربات احل بك * فاختر منها واحدة * فجاء جاد النبي ودخل الي داود وقال له * كذا وكذا
يقول الله * اختر لك واحدة منها *

CAP. XXI.

EXurgens autem Satan contra Iſrae- 1
lem, movit animum Davidis ad recenſen-
dos omnes Iſraelitas. Dixitque David 2
rex ad Joabum filium Suriæ principem
militiæ, Ite, recenſete Iſraelitas à Dan
uſque ad Bir-ſebaa, & afferte mihi ſum-
mam eorum, ut ſciam numerum eorum.
Dixit Joab Davidi, Dominus Deus tuus 3
centuplicatam reddat plebem ſuam, &
oculi domini mei videant omnes: quan-
doquidem omnes ſunt ſervi ejus, quor-
ſum præcepit dominus meus enumeratio-
nem iſtam? timeo enim ne id peccato
vertatur in Iſraele. At dureſcente ſer- 4
mone regis in Joabum, egreſſus eſt ipſe &
turba quæ erat cum eo, quemadmodum
præcepit rex; numeratiſque omnibus Iſ-
raelitis, reverſus eſt Joab in Jeruſalem,
Deditque Davidi ſummam numeri plebis 5
præſertim Iſraeliticæ: fuit autem nume-
rus eorum, octingenta millia præcincto-
rum gladiis: tribus verò Juda, quin-
genta millia virorum præcinctorum gla-
diis. Levitas autem & ſacerdotes, atque 6
tribum Beniamin, nequaquam numera-
vit; quia Joab neglexit juſſum regis, nec
voluit recenſere eos. Quamobrem ira- 7
tus Dominus percuſſit populum, eò quòd
David numerâſſet Iſraelem. Et dixit 8
David, Graviter peccavi id agendo: con-
dona jam ſervo tuo culpas ſuas. Deus 9
autem Gadem prophetam allocutus ait,
Vade ad Davidem, & dic illi, Sic dicit 10
Deus, E tribus flagellis quæ ſum immiſ-
ſurus in te, unum elige. Venit igitur 11
Gad propheta, & ingreſſus ad Davidem
ait illi, Talia & talia dicit Deus; opta
tibi unum ex his:

.*apprehendente in* tuorū inimicorū gladiū & ,tuorū hostiū *faciebus* à esse deficiens mensibus tribus *si Et* : famem annis tribus *Si*

12 אִם־שָׁלוֹשׁ שָׁנִים רָעָב וְאִם־שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נִסְפֶּה מִפְּנֵי־צָרֶיךָ וְחֶרֶב אוֹיְבֶיךָ ׀ לְמַשֶּׂגֶת

.Israel termino omni in *corrumpentem* DOMINI angelum & ,terra in pestem & ,DOMINI gladium diebus tribus *si Et*

וְאִם־שְׁלֹשֶׁת יָמִים חֶרֶב יְהוָה וְדֶבֶר בָּאָרֶץ וּמַלְאַךְ יְהוָה מַשְׁחִית בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל

quæso Incidam .*valde* mihi Angustia : Ghad ad David dixit Et .verbum me mittenti respondebo quid vide nunc Et

13 וְעַתָּה רְאֵה מָה־אָשִׁיב אֶת־שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־גָּד צַר־לִי מְאֹד אֶפְּלָה־נָּא

pestilentiam DOMINUS dedit Et .incidam ne *hominis* manū in & , valde ej⁹ miserationes multæ quia ,DOMINI manum in

14 בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָיו מְאֹד וּבְיַד־אָדָם אַל־אֶפֹּל׃ וַיִּתֵּן יְהוָה דֶּבֶר

:eam *corrumpendum ad*,Jerusalaim in angelum Deus misit Et .virorum millia septuaginta Israel de *cecidit* & : Israel in

15 בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח הָאֱלֹהִים ׀ מַלְאָךְ ׀ לִירוּשָׁלִַם לְהַשְׁחִיתָהּ

.*tuā manū remitte* nunc : *Multum : corrumpenti* angelo dixit Et .malo super est *dulī⁹ pœnitudine* & ,DOMINUS vidit ,*corrumpere secundū* &

וּכְהַשְׁחִית רָאָה יְהוָה וַיִּנָּחֶם עַל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית רַב עַתָּה הֶרֶף יָדֶךָ

Domini angelum vidit & ,suos oculos David levavit Et .Jebusæi Ornan aream juxta *stans* DOMINI angelus Et

16 וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד עִם־גֹּרֶן אָרְנָן הַיְבוּסִי׃ וַיִּשָּׂא דָוִיד אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה

,David cecidit Et .Jerusalaim contra extentum ,ejus manu in evaginatum ej⁹ gladium & ; cœlos inter & , terram inter stantem

עֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם וַיִּפֹּל דָּוִיד

? *populo in numerandum ad* , dixi ego Nonne : Deum ad David dixit Et .suas facies super , saccis in operti seniores &

17 וְהַזְּקֵנִים מְכֻסִּים בַּשַּׂקִּים עַל־פְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־הָאֱלֹהִים הֲלֹא אֲנִי אָמַרְתִּי לִמְנוֹת בָּעָם

quæso sit ,meus Deus Domine ? fecerunt quid oves istæ Et .malefeci malefaciendo & : peccavi qui ipse ego Et

וַאֲנִי־הוּא אֲשֶׁר־חָטָאתִי וְהָרֵעַ הֲרֵעוֹתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ יְהוָה אֱלֹהַי תְּהִי נָא

,David ad *dicendū ad*,Ghad ad dixit Domini angelus Et .*plagam in* non tuū populū in & ,mei patris domū in & ,me in tua manus

18 יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי וּבְעַמְּךָ לֹא לְמַגֵּפָה׃ וּמַלְאַךְ יְהוָה אָמַר אֶל־גָּד לֵאמֹר לְדָוִיד

est locutus quod ,Ghad *verbo in* David ascendit Et .Jebusæi Ornan area in Domino altare erigendum ad David ascenderet quòd

19 כִּי ׀ יַעֲלֶה דָוִיד לְהָקִים מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבֻסִי׃ וַיַּעַל דָּוִיד בִּדְבַר־גָּד אֲשֶׁר דִּבֶּר

triturabat Ornan Et .se *abscondentes* eo cum ej⁹ filii quatuor & , angelum vidit & ,Ornan est conversus Et .Domini nomine in

20 בְּשֵׁם יְהוָה׃ וַיָּשָׁב אָרְנָן וַיַּרְא אֶת־הַמַּלְאָךְ וְאַרְבַּעַת בָּנָיו עִמּוֹ מִתְחַבְּאִים וְאָרְנָן דָּשׁ

David ipsi se incurvavit & , area de est egressus Et .David vidit & , Ornan aspexit & ,Ornan ad David venit Et .*tritica*

21 חִטִּים׃ וַיָּבֹא דָוִיד עַד־אָרְנָן וַיַּבֵּט אָרְנָן וַיַּרְא אֶת־דָּוִיד וַיֵּצֵא מִן־הַגֹּרֶן וַיִּשְׁתַּחוּ לְדָוִיד

pleno argento In .Domino altare eo in ædificabo & , areæ locum mihi Da : Ornan ad David Dixitque .terram in *facies*

22 אַפַּיִם אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־אָרְנָן תְּנָה־לִּי מְקוֹם הַגֹּרֶן וְאֶבְנֶה־בּוֹ מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּכֶסֶף מָלֵא

bonum rex meus domin⁹ faciat & ,tibi Tolle : David ad Ornan dixit Et .populo *desuper* plaga *restinguetur* &,mihi eum da

23 תְּנֵהוּ לִי וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל הָעָם׃ וַיֹּאמֶר אָרְנָן אֶל־דָּוִיד קַח־לָךְ וְיַעַשׂ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב

Dixitque .dedi omnia : *murem in* , *tritica* & , *ligna in* tribulas & , *ascensiones ad bovem* dedi , Vide .suis oculis in

24 בְּעֵינָיו רְאֵה נָתַתִּי הַבָּקָר לָעֹלוֹת וְהַמּוֹרִגִּים לָעֵצִים וְהַחִטִּים לַמִּנְחָה הַכֹּל נָתָתִּי׃ וַיֹּאמֶר

ascendere faciendo & ,Domino ,tibi quod *tollam* non quia : pleno argento in emam emendo sed,Nequaquam :Ornan ad David rex

הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לְאָרְנָן לֹא כִּי־קָנֹה אֶקְנֶה בְּכֶסֶף מָלֵא כִּי לֹא־אֶשָּׂא אֲשֶׁר־לְךָ לַיהוָה וְהַעֲלוֹת

.*sexcentorum pondere* aureos siclos , loco in Ornan ipsi David dedit Et .gratis *ascensionem*

25 עוֹלָה חִנָּם׃ וַיִּתֵּן דָּוִיד לְאָרְנָן בַּמָּקוֹם שִׁקְלֵי זָהָב מִשְׁקַל שֵׁשׁ מֵאוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

Aut tribus annis famem : aut tribus menſibus te fugere 12 hoſtes tuos, & gladium eorum non poſſe evadere : aut tribus diebus gladium Domini, & peſtilentiam verſari in terra, & angelum Domini interficere in univerſis finibus Iſrael : nunc igitur vide quid reſpondeam ei, qui miſit me. Et dixit David ad Gad ; Ex omni parte me an- 13 guſtiæ premunt : ſed melius mihi eſt, ut incidam in manus Domini, quia multæ ſunt miſerationes ejus, quàm in manus hominum. Miſit ergò Dominus peſtilentiam 14 in Iſrael : & ceciderunt de Iſrael ſeptuaginta millia virorum. Miſit quoque angelum in Jeruſalem, ut percu- 15 teret eam : cúmque percuteretur, vidit Dominus, & miſertus eſt ſuper magnitudine mali : & imperavit angelo, qui percutiebat ; Sufficit, jam ceſſet manus tua. Porrò angelus Domini ſtabat juxta aream Ornan Jebuſæi. Levánſque David oculos ſuos, vidit angelum Domini 16 ſtantem inter cœlum & terram, & evaginatum gladium in manu ejus, & verſum contra Jeruſalem : & ceciderunt, tam ipſe quàm majores natu veſtiti ciliciis, proni in terram. Dixítque David ad Deum ; Nonne ego ſum, 17 qui juſſi ut numeraretur populus? Ego, qui peccavi : ego qui malum feci : iſte grex quid commeruit? Domine Deus meus, vertatur, obſecro, manus tua in me, & in domum patris mei : populus autem tuus non percutiatur. Ange- 18 lus autem Domini præcepit Gad, ut diceret Davidi ut aſcenderet, extruerétque altare Domino Deo in area Ornan Jebuſæi. Aſcendit ergò David juxta ſermonem Gad, 19 quem locutus ei fuerat ex nomine Domini. Porrò Or- 20 nan cùm ſuſpexiſſet, & vidiſſet angelum, quatuórque filii ejus cum eo, abſconderunt ſe : nam eo tempore terebat in area triticum. Igitur cùm veniret David ad Ornan, conſpexit eum Ornan, & proceſſit ei obviàm de area, & adoravit eum pronus in terram. Dixítque ei David ; Da mihi locum areæ tuæ, ut ædificem in ea altare 21 Domino : ita ut quantum valet argenti accipias, & ceſſet plaga à populo. Dixit autem Ornan ad David ; Tol- 23 le, & faciat dominus meus rex quodcunq; ei placet : ſed & boves do in holocauſtum, & tribulas in ligna, & triticum in ſacrificium : Omnia libens præbebo. Dixítque 24 ei rex David ; Nequaquàm ita fiet, ſed argentum dabo quantum valet : neque enim tibi auferre debeo, & ſic offerre Domino holocauſta gratuita. Dedit ergò David 25 Ornan pro loco ſiclos auri juſtiſſimi ponderis ſexcentos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * ܐܘ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܟܦܢܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܐܘ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܠܡܣܟܢܘ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܟ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ
ܪܕܦ ܠܟ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܫܠܝܛ ܒܟ. ܐܘ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܚܪܒܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܫ
13 ܐ ܚܙܝ ܘܕܘܩ ܡܢܐ ܦܬܓܡܐ ܐܬܠ ܠܡܢ ܕܫܕܪܢܝ ܠܘܬܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܕ.
ܐܠܨܬ ܠܝ ܛܒ. ܢܫܬܠܡ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܕܣܓܝܐܝܢ ܪܚܡܘܗܝ ܛܒ. ܘܒܐܝܕܝܐ ܕܒܢܝܢܫܐ.
14 ܠܐ ܢܫܬܠܡ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܡܘܬܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ
15 ܓܒܪܐ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܡܠܐܟܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܚܪܒܘܬܗ. ܘܟܕ ܡܚܪܒ ܠܗ. ܚܙܝܗ
ܡܪܝܐ. ܘܐܬܦܝܣ ܡܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܡܠܐܟܐ ܕܡܚܪܒ. ܣܦܝܩ ܚܪܒܬ. ܡܟܝܠ ܟܒܘܫ
16 ܐܝܕܟ. ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܘܬ ܐܕܪܗ ܕܐܪܢ ܝܒܘܣܝܐ. * ܘܐܪܝܡ ܕܘܝܕ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ
ܠܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܩܐܡ ܒܝܬ ܫܡܝܐ ܠܐܪܥܐ. ܘܫܠܝܦܐ ܣܦܣܪܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ
ܐܘܪܫܠܡ. ܘܢܦܠ ܕܘܝܕ ܘܣܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܥܡܗ. ܘܡܟܣܝܢ ܗܘܘ ܣܩܐ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ
17 ܐܦܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܢܐ ܚܛܝܬ. ܘܐܣܟܠܬ ܣܘܟܠܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܗܠܝܢ
ܥܢܐ ܬܡܝܡܬܐ ܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܬܗܘܐ ܐܝܕܟ ܒܝ ܘܒܒܝܬ ܐܒܝ.
18 ܘܡܢ ܥܡܐ ܢܬܟܠܐ ܡܘܬܢܐ. * ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܓܕ. ܣܩ ܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܢܣܩ ܢܒܢܐ
19 ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܒܐܕܪܗ ܕܐܪܢ ܝܒܘܣܝܐ. * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܓܕ ܕܐܡܪ ܒܫܡܗ
20 21 ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܠܡܠܐܟܐ ܕܡܚܪܒ ܒܥܡܐ. ܕܟܒܫ ܐܝܕܗ. ܘܠܐ ܚܪܒ ܬܘܒ. * ܘܐܬܐ
ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܪܢ. ܘܐܬܦܢܝ ܐܪܢ ܘܚܙܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܣܓܕ ܠܗ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܢܦܩ
22 ܐܪܢ ܡܢ ܐܕܪܗ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܪܢ. ܗܒ ܠܝ ܕܘܟܬܐ ܕܐܕܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܒܢܐ ܒܗ ܡܕܒܚܐ
23 ܠܡܪܝܐ. ܒܟܣܦܐ ܘܒܛܝܡܐ ܛܒܐ ܗܒܝܗܝ ܠܝ. ܘܢܬܟܠܐ ܡܘܬܢܐ ܡܢ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܐܪܢ
ܠܕܘܝܕ. ܣܒ ܠܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܢܥܒܕ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܐܢܐ
ܬܘܪܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܥܠܬܐ. ܘܦܕܢܐ ܠܩܝܣܐ. ܘܚܛܐ ܠܩܘܪܒܢܐ. ܘܟܠ ܡܕܡ
24 ܕܡܬܒܥܐ. ܐܢܐ ܝܗܒ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܐܪܢ. ܚܣ ܠܝ. ܡܙܒܢ ܙܒܢ
ܐܢܐ ܡܢܟ ܒܟܣܦܐ ܘܒܛܝܡܐ. ܐܝܟ ܕܫܘܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܣܒ ܐܢܐ ܕܝܠܟ. ܘܐܣܩ
25 ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܥܠܬܐ ܕܡܓܢ. * ܘܝܗܒ ܕܘܝܕ ܠܐܪܢ. ܕܘܟܬܐ ܗܝ ܕܐܕܪܐ. ܒܚܡܫܝܢ
ܐܣܛܝܪܝܢ

Aut tres annos cum fame ſuper terram ; aut 12 tribus menſibus miſerum eſſe coram inimico tuo, ita ut perſequatur te & potiatur tui ; vel tribus diebus gladium Domini in Iſraele : perpende jam & diſpice quod reſponſū redditurus ſis ei qui me miſit ad te. Dixit Da- 13 vid ad Gad, Vehementer angor : tradamur in manus Domini, quoniam multæ ſunt miſerationes ejus valdè ; in manum autem hominum non tradamur. Poſuit ergò Dominus mor- 14 talitatem in Iſrael, & ceciderunt ex Iſraele ſeptuaginta millia virorum. Miſit etiam Do- 15 minus angelum in Jeruſalem ad vaſtandam eam : cúmque vaſtaret eam, vidit eum Dominus, & ſatisfactus de malo *commiſſo* dixit angelo vaſtanti ; Satis vaſtâſti, corripe jam manum tuam. Angelus autem Domini conſtiterat prope aream Aran Jebuſæi : Quare ſub- 16 latis David oculis, viſóque angelo Domini inter cœlum ac terram conſiſtente, & gladium ſuum diſtrictum manu tenente, & Jeroſolymis imminente ; procidit David & ſeniores qui erant cum ipſo, tecti ciliciis prociderunt in facies ſuas. Dixítque David ad Do- 17 minum, Ego quidem peccavi, & graviſſima eſt ſtultitia quam commiſi ; oves verò iſtæ ſimplices quid fecerunt Domine Deus meus? ſit man⁹ tua contra me & contra domum patris mei, à populo verò ceſſet mortalitas. Tunc angelus Dñi dixit Gadi ; Aſcende, dic 18 Davidi ut aſcendat extruátque aram Domino in area Aran Jebuſæi. Aſcendit ergò Da- 19 vid juxta ſermonem Gadis, quem retulerat nomine Domini ; Vidítque David angelum 20 qui vaſtabat in populo, jam corripuiſſe manum ſuam, nec ampliùs vaſtare. Cúmque 21 veniſſet David ad Aran, & converſus Aran vidiſſet Davidem, adoravit Davidem vultu ad terram uſque *demiſſo*, & egreſſus eſt Aran ex area ſua. Tum dixit David Arani, Da 22 mihi locum hujus areæ, ut extruam in eo arā Domino : pecuniâ & bono pretio da mihi eum, ut ceſſet mortalitas à populo. Dixit 23 Aran Davidi, Accipe tibi Domine mi rex, faciátque dominus meus rex quicquid ſibi placuerit. Ego boves do in holocauſtum, plauſtrum in ligna, & frumentum in oblationem ; quicquid tandem requiritur, ego dabo. Ait 24 autem rex David Arani, Abſit, omnino à te emam pecuniâ & pretio æquipollenti : non enim accipiam quod tuum eſt, offerámque Domino holocauſtum gratis *acquiſitum*. E- 25 mit ergò David ab Arane illum areæ locum quinquaginta ſtateribus :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ἢ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, καὶ (ξ) μάχαιρα ἐχθρῶν σε
τοῦ (ο) ἐξολοθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγγελος κυρίου
(π) ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραήλ. καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ (ρ) ἀποστείλαντι λόγον.
13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ, Στενά μοι καὶ τὰ (σ) τρία σφόδρα· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας
14 κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. Καὶ ἔδωκε
15 κύριος θάνατον ἐν Ἰσραήλ, καὶ (τ) ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἀπέστειλεν
ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ (υ) ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, καὶ ὡς (φ) ἐξωλόθρευεν, εἶδε
κύριος, καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ· καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ (χ) ἐξολοθρεύοντι, Ἱκανούσθω σοι,
16 ἄνες τὴν χεῖρά σου. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἐπῆρε Δαυὶδ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς (ψ) καὶ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔπεσε Δαυὶδ καὶ
17 οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν,
Οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών, κακοποιῶν ἐκακοποίησα, καὶ ταῦτα
τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; κύριε ὁ θεός, γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοί, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός
18 μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, κύριε. Καὶ ἄγγελος (ω) κυρίου εἶπε τῷ Γὰδ τοῦ
19 εἰπεῖν πρὸς Δαυίδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον (α) κυρίῳ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ
20 ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γάδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι κυρίου. Καὶ ἐπέστρεψεν Ὀρνά, καὶ
εἶδε τὸν βασιλέα, (β) καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ μεθ᾽ ἀχαβίν. καὶ Ὀρνὰ ἦν ἀλοῶν πυρούς.
21 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά, καὶ Ὀρνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ τῷ προσώπῳ
22 ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά, Δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἅλω, καὶ οἰκοδομήσω
ἐπ᾽ αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτόν, καὶ παύσεται ἡ (γ) πληγὴ ἐκ
23 τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυίδ, Λάβε σεαυτῷ, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ
ἀγαθὸν ἐναντίον (δ) ἑαυτοῦ· ἴδε, δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ τὸ (ε) ἄροτρον εἰς ξύλα, καὶ τὸν
24 σῖτον εἰς θυσίαν, τὰ πάντα (ζ) δέδωκα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνά, Οὐχί, ὅτι ἀγοράζων
(η) ἀγοράσω ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ, ὅτι οὐ μὴ λάβω ἃ ἐστί σοι κυρίῳ, τοῦ ἀνενέγκαι (θ) ὁλοκαύτωσιν
25 δωρεὰν κυρίῳ. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ (ι) ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξακοσίους.

Vel tres annos famis, vel tres menſes fugere te à facie inimicorum 12
tuorum, (& (e) gladius inimicorum tuorum ad exterminandum,)
vel tres dies gladium Domini, & mortem in terra: &
angelus Domini exterminans in omni hæreditate Iſrael. Et nunc
vide, quod reſpondeam ei, qui me miſit, verbum. Et dixit David 13
ad Gad; Anguſta mihi (f) etiam tria iſta valdè. Incidam
nunc in manus Domini, quoniam multæ miſerationes ejus valdè: &
in manus hominum non incidam. Et dedit Dominus mortem in 14
Iſrael: & ceciderunt ex Iſrael ſeptuaginta millia virorum. Et miſit 15
Deus angelum in Hieruſalem ad exterminandam eam: & ut exterminabat;
vidit Dominus, & pœnituit ſuper malo: & dixit angelo
exterminanti, Sufficiat tibi; remitte manum tuam. Et angelus
Domini ſtans in area Orna Jebuſæi. Et elevavit David oculos 16
ſuos, & vidit angelum Domini ſtantem inter terram & cœlum:
& gladius ejus eductus in manu ejus, extentus ſuper Hieruſalem.
Et cecidit David, & ſeniores induti in ſaccis, ſuper faciem
ſuam. Et dixit David ad Deum; Nónne ego dixi ad numerandum 17
in populo? Et ego ſum qui peccavi: malefaciens malefeci:
& hæ oves quid fecerunt? Domine Deus, fiat manus tua in
me, & in domo patris mei, & non in populo tuo ad perditionem, (g)
Domine. Et angelus Domini dixit ipſi Gad, ut diceret ad David, 18
ut aſcenderet ad ſtatuendum altare Domino in area Orna Jebuſæi.
Et aſcendit David juxta verbum Gad, quod locutus eſt in nomine 19
Domini. Et convertit ſe Orna, & vidit regem, & quatuor filios 20
ejus cum eo (b) cum Hachabin: & Orna erat triturans frumenta.
Et venit David ad Orna: & (i) Orna exiit ex area, & adoravit 21
David facie ſuper terram. Et dixit David ad Orna, Da mihi locum 22
tuum areæ: & ædificabo ſuper illum altare Domino: in argento
digno da mihi illum: & ceſſabit plaga de populo. Et dixit Orna 23
ad David, Accipe tibi: & faciat dominus meus rex, quod bonum
coram ſe. Vide, dedi juvencos in holocauſtoſim, & (k) aratrum in
ligna, & frumentum in ſacrificium: omnia dedi. Et dixit rex David 24
ad Orna, Nequaquàm: quoniam emens emam in argento digno: quoniam
non ſumam, quæ ſunt tibi, Domino, ad offerendum holocauſtoſim
gratis Domino. Et dedit David Orna (l) in loco ejus ſiclos auri ponderis ſexcentos. 25

MS.A. (ξ) μάχαιραν (ο) ἐξολεθρεῦσαι, (π) ἐξολεθρεύων πάσῃ (ρ) ἀποστείλαντί με λόγον. (σ) τρία ταῦτα σφόδρα· (τ) ἔπεσαν (υ) ἐξολεθρεῦσαι (φ) ἐξωλέθρευσεν, (χ) ἐξολεθρεύοντι, (ψ) καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ; (ω) κυρίου τῷ Γὰδ εἶπεν τῷ εἰπεῖν (α) τῷ κυρίῳ (β) καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ κρυβόμενοι. καὶ Ὀρνὰ (γ) πληγὴ τοῦ (δ) αὐτοῦ· ἰδού, (ε) ἄροτρον καὶ τὰς ἁμάξας εἰς ξύλα, (ζ) δέδωκα. (η) ἀγοράζω (θ) εἰς ὁλοκαύτωσιν (ι) περὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * اما ثلاثة سنين جوع في ارضك * واما ثلاثة شهور تكون مطرودا قدام اعدائك * واما
ثلاثة ايام يكون موت بارضك * وسيف الله بيد ملاكه يقتل في بني اسرائيل * فانظر الآن
13 ماذا تجيب الذي ارسلني اليك * فقال داود * ان الثلاثة لشديدة علي جدا من كل وجه *
14 ولكن اقع بيد الله * ولا اقع بيد الناس * لان رحمته كثيرة جدا * فبعث الله موتا في
15 اسرائيل * فمات منهم سبعون الف رجل * وبعث الله ملاكا الي يروشليم ليهلكها * فلما
اهلك فيها نظر الله واسف علي الشر * فقال الله للملاك الذي يهلك اكفف يدك عن
16 القتل * وكان ملاك الله قائما عند اندر اران اليابوسي * فرفع داود عينيه * فراي
ملاك الله قائما بين السماء والارض * وبيده سيف مجرد وهو يشير به الي اروشليم * فوقع
17 داود والكهنة لابسين المسوح الي الارض * وقال داود للرب * انا فعلت هذا واخطات
وصنعت الشر * فهولاء الخراف ما الذي صنعوا يا رب * تكون يدك في وفي بيت ابي *
18 ولا تهلك شعبك * فقال ملاك الله لجاد النبي * قل لداود اطلع وابن مذبحا لله في
19 اندر اران اليابوسي * فطلع داود كما امر جاد النبي * الذي تكلم بامر الله
20 21 * ونظر داود الملاك الذي كان يهلك الامة * قد كف يده وما اهلك شي اخر * فجاء
داود الي عند اران * فالتفت اران * فراي الملك داود واربعة من اولاده معه * فسجد
22 له علي الارض * وخرج اليه من اندر * وكان حنطة * فقال له * اعطني مكان هذا
23 الاندر ابنيه مذبحا لله * لينقطع الموت من الشعب * فقال له * خذه يا سيدي * واصنع
كلما حسن عندك * وخذ هذه الثيران للذبيحة * والمحاريث للحطب * والحنطة للقربان *
24 وكل شي انا دافعه لك * فقال له * لست افعل هذا * لكن اشتريها منك بالثمن الذي
25 ترضاه * لاني لا اخذ لك شي باطلا فاصعد قربانا لله * ودفع له الثمن مائتي استير
من ذهب *

Vel triennium famis in terra tua; vel 12
tribus menſibus expelli coram hoſtibus tuis;
vel triduo graſſari peſtem in terra tua,
& gladium Dei per manum Angeli ſui
ſtragem in Iſraelitis edere: vide jam
quid reſpondeas ei qui me miſit ad te.
Dixit David, Equidem tria mihi ſunt 13
undique graviſſima: verùm incidam in
manum Dei, & non incidam in manum
hominum, quia plurima eſt miſericordia
ipſius. Immiſit ergò Deus peſtilentiam in 14
Iſraelem, mortuique ſunt ex eis ſeptuaginta
millia virorũ. Miſitq; Deus angelũ 15
in Jeroſolymã ut perderet eã: ſed cũ perdidiſſet
aliquot in ea, reſpexit Deus, &
diſplicuit ei tantum malum; quare dixit
Deus ad angelum qui perdebat, Cohibe
manum tuam à clade: ſtabat autem
angelus Dei prope aream Aranis
Jebuſæi. Sublátis itaque David oculis 16
ſuis, vidit angelum Dei ſtantem inter
cœlum ac terram, enſem diſtrictum
manu tenentem, eoque Jeroſolymam verſùs
innuentem: quapropter David ac
ſacerdotes ciliciis induti in terram cecidêre.
Dixitque David ad Dominum, 17
Ego id feci, peccavi, & culpam commiſi:
iſti verò agnelli quid fecerunt
O Domine? vertatur manus tua in me
& in domum patris mei, populum verò
tuum ne perdas. Tum dixit angelus 18
Dei Gadi prophetæ; Dic Davidi,
Aſcende, & extrue altare Dei in area
Aranis Jebuſæi. Aſcendens itaque 19
David prout mandaverat illi Gad propheta,
qui locutus fuerat ex præcepto
divino; Vidit David angelum illum 20
qui populum perdebat, jam cohibuiſſe
manum ſuam, & nihil ampliùs perdidiſſe.
Cùm demum perveniſſet David 21
ad Aranem, converſus Aran, videnſque
regem Davidem & quatuor
è filiis ejus cum ipſo, adoravit eum in
terram uſque, tum egreſſus eſt ex area
ſuâ quæ erat triticea. Dixit autem 22
ad eum, Da mihi hunc areæ locum ut
ædificem illud altare Deo, quatenus
ceſſet peſtis à populo. Qui reſpondit 23
ei, Accipe illum O domine mi, &
fac quicquid libuerit: accipe etiam bos
boves pro victima, aratra pro lignis, &
triticum pro oblatione; omnia enim do
tibi. Ait illi, Non faciam hoc, ſed 24
quo libuerit pretio à te emam illa: nihil
enim à te gratis accipiam, ut offeram
inde ſacrificium Deo. Quare ſoluto 25
illi pretio nempe ducentis auri
ſtateribus,

דברי הימים א: כב

ei respondit & ,DOMINUM ad clamavit & : pacifica & , ascensiones obtulit & , DOMINO altare David ibi ædificavit Et
26 וַיִּבֶן שָׁם דָּוִיד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיַּעֲנֵהוּ
.suâ vaginam in suum gladium convertit & , angelo DOMINUS Dixitque .ascensionis altare super cœlis è igne in
27 בָאֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לַמַּלְאָךְ וַיָּשֶׁב חַרְבּוֹ אֶל־נְדָנָהּ׃
.ibi immolavit & , Jebusæi Ornan area in DOMINUS eum exaudivit quòd , David videndo in , illo tempore In
28 בָּעֵת הַהִיא בִּרְאוֹת דָּוִיד כִּי־עָנָהוּ יְהוָה בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבוּסִי וַיִּזְבַּח שָׁם׃
.Ghibhon in Bamah in , illo tempore in holocausti altare & ,deserto in Moseh fecit quod DOMINI tabernaculum Et
29 וּמִשְׁכַּן יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹשֶׁה בַמִּדְבָּר וּמִזְבַּח הָעוֹלָה בָּעֵת הַהִיא בַּבָּמָה בְּגִבְעוֹן׃
.DOMINI angeli gladii faciebus à erat territus quia : Deum quærendum ad , illud ante ire David potuit non Et
30 וְלֹא־יָכֹל דָּוִיד לָלֶכֶת לְפָנָיו לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים כִּי נִבְעַת מִפְּנֵי חֶרֶב מַלְאַךְ יְהוָה׃

CAP. XXII. כב

congregandum ad,David dixit Et .Israeli ascensionem in altare hoc & , Dei DOMINI domus ipsa Hæc : David Dixitque
1 2 וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה־מִּזְבֵּחַ לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִכְנוֹס
.Dei domum ædificandum ,Ghasith lapides cædendū ad latomos statuit Et .Israel terra in qui peregrinos
אֶת־הַגֵּרִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲמֵד חֹצְבִים לַחְצוֹב אַבְנֵי גָזִית לִבְנוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃
.pondus non multitudine in æs & : David præparavit juncturas ad & , portarum fores ad clavos ad multitudine in ferrum Et
3 וּבַרְזֶל ׀ לָרֹב לַמִּסְמְרִים לְדַלְתוֹת הַשְּׁעָרִים וְלַמְחַבְּרוֹת הֵכִין דָּוִיד וּנְחֹשֶׁת לָרֹב אֵין מִשְׁקָל׃
dixit Et .David ad multitudine in cedrina ligna Sorim & , Sidonim attulerunt quia , numero absque cedrina ligna Et
4 5 וַעֲצֵי אֲרָזִים לְאֵין מִסְפָּר כִּי־הֵבִיאוּ הַצִּידֹנִים וְהַצֹּרִים עֲצֵי אֲרָזִים לָרֹב לְדָוִיד׃ וַיֹּאמֶר
nomen ad ,excellentiam ad ;magnificandum ad ,DOMINO ædificandum ad domus & : tenellus & ,puer meus filius Selomoh : David
דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנִי נַעַר וָרָךְ וְהַבַּיִת לִבְנוֹת לַיהוָה לְהַגְדִּיל ׀ לְמַעְלָה לְשֵׁם
Selomoh vocavit Et .suam mortē ante multitudine in David paravit Et .ei nunc parabo : terris omnibus in , gloriam ad &
6 וּלְתִפְאֶרֶת לְכָל־הָאֲרָצוֹת אָכִינָה נָּא לוֹ וַיָּכֶן דָּוִיד לָרֹב לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיִּקְרָא לִשְׁלֹמֹה
,Ego ;suum filium Selomoh ad David Dixitque .Israel Deo DOMINO domum ædificandū ad ei præcepit & , suum filium
7 בְנוֹ וַיְצַוֵּהוּ לִבְנוֹת בַּיִת לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ אֲנִי
multitudine in Sanguinē:dicendo,DOMINI verbū me super fuit Et .mei Dei DOMINI nomini domum ædificare ,meo corde cum fuit
8 הָיָה עִם־לְבָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיְהִי עָלַי דְּבַר־יְהוָה לֵאמֹר דָּם לָרֹב
.meas facies ad terram in effudisti multos sanguines quia , meo nomini domū ædificabis non : fecisti magna bella & , effudisti
שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא־תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי דָּמִים רַבִּים שָׁפַכְתָּ אַרְצָה לְפָנָי׃
erit Selomoh quia : circuitu à suis inimicis omnib' ab ei requiem dabo & , quietis vir erit ipse ,tibi natus filius Ecce
9 הִנֵּה־בֵן נוֹלָד לָךְ הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה וַהֲנִיחוֹתִי לוֹ מִכָּל־אוֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה
,filium in mihi erit ipse & ,meo nomini domum ædificabit Ipse .ej' dieb' in Israel super dabo quietem & ,pacem & ,ej' nomen
10 שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וָשֶׁקֶט אֶתֵּן עַל־יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו׃ הוּא־יִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן
,tecum DOMINUS erit mi fili Nunc .seculum in usque Israel super ejus regni solium firmabo & : patrem in ei ego &
11 וַאֲנִי־לוֹ לְאָב וַהֲכִינוֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ עַתָּה בְנִי יְהִי יְהוָה עִמָּךְ
.te super est locutus quemadmodum ,tui Dei DOMINI domum ædificabis & ,prosperabis &
וְהִצְלַחְתָּ וּבָנִיתָ בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֶיךָ׃

Versio VULG. LAT.

Et ædificavit ibi altare Domino : obtulítque holocausta, 26
& pacifica, & invocavit Dominum, & exaudivit eum in
igne de cœlo super altare holocausti. Præcepítque Dominus 27
angelo : & convertit gladium suum in vaginam.
Protinus ergò David, videns quòd exaudîsset eum Dominus 28
in area Ornan Jebusæi, immolavit ibi victimas.
Tabernaculum autem Domini, quod fecerat Moyses in 29
deserto, & altare holocaustorum, eâ tempestate erat in
excelso Gabaon. Et non prævaluit David ire ad altare, 30
ut ibi obsecraret Deum : nimio enim fuerat in timore
perterritus, videns gladium angeli Domini.

CAP. XXII.

DIxítque David ; Hæc est domus Dei, & hoc altare in 1
holocaustum Israel. Et præcepit ut congregarentur 2
omnes proselyti de terra Israel, & constituit ex eis latomos
ad cædendos lapides & poliendos, ut ædificaretur
domus Dei. Ferrum quoque plurimum ad clavos januarum, 3
& ad commissuras atque juncturas præparavit David :
& æris pondus innumerabile. Ligna quoque cedrina 4
non poterant æstimari, quæ Sidonii & Tyrii deportaverant
ad David. Et dixit David ; Salomon filius 5
meus puer parvulus est & delicatus : domus autem,
quam ædificari volo Domino, talis esse debet ut in cunctis
regionibus nominetur : præparabo ergò ei necessaria.
Et ob hanc causam ante mortem suam omnes
præparavit impensas. Vocavítque Salomonem filium suum : 6
& præcepit ei ut ædificaret domum Domino Deo
Israel. Dixítque David ad Salomonem ; Fili mi, voluntatis 7
meæ fuit ut ædificarem domum nomini Domini
Dei mei : Sed factus est sermo Domini ad me, dicens ; 8
Multum sanguinem effudisti, & plurima bella bellâsti :
non poteris ædificare domum nomini meo, tanto effuso
sanguine coram me : Filius, qui nascetur tibi, erit vir 9
quietissimus : faciam enim eum requiescere ab omnibus
inimicis suis per circuitum : & ob hanc causam Pacificus
vocabitur : & pacem & otium dabo in Israel cunctis
diebus ejus. Ipse ædificabit domum nomini meo, 10
& ipse erit mihi in filium, & ego ero illi in patrem :
firmabóque solium regni ejus super Israel in æternum.
Nunc ergò, fili mi, sit Dominus tecum, & prosperare, & 11
ædifica domum Domino Deo tuo, sicut locutus est
de te.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ . ܘܩܪܒ ܥܠܘ̈ܬܐ ܘܢܟܣ̈ܬܐ ܕܟܪ̈ܐ . ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ *
27 ܘܥܢܝܗܝ . ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ . ܘܐܟܠܬ ܥܠܘܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܥܠ ܡܕܒܚܐ . * ܘܐܡܪ
28 ܡܪܝܐ ܠܡܠܐܟܐ ܟܕ ܚܙܐ . ܐܗܦܟ ܣܦܣܪܟ ܒܬܥܪܗ . * ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܟܕ ܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܥܢܝܗܝ
29 ܡܪܝܐ . ܘܕܒܚ ܬܡܢ ܕܒܚ̈ܐ ܪ̈ܘܪܒܐ . * ܘܨܠܝ ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܡܘܫܐ
30 ܒܡܕܒܪܐ . ܟܕ ܢܦܩܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ . * ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ . ܘܕܚܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܛܒ .
ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܐܙܠ ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ . ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܣܦܣܪܐ
ܕܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *

1 2 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ . ܕܗܢܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ . ܘܗܢܐ ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܡܪ
ܕܘܝܕ ܠܡܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܓܝܘܪ̈ܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܢܩܝܡܘܢ ܡܢܗܘܢ
3 ܦܣܘܠܐ . ܘܢܦܣܠܘܢ ܟܐܦܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . * ܘܐܩܝܡܘ ܡܢܗܘܢ ܢܦܚ̈ܐ ܚܪ̈ܫܐ
ܦܪܙܠܐ . ܠܡܢܦܚܘ ܦܪ̈ܘܥܐ . ܘܐܙ̈ܡܡܐ ܘܡܩ̈ܒܠܐ ܕܦܪܙܠܐ . ܐܦ ܕܘܝܕ . ܘܢܚܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܠܝܬ
4 ܠܗ ܡܬܩܠܐ . * ܘܩܝ̈ܣܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܢܝܢܐ . ܡܛܠ ܕܐܝܬܝܘ ܨܘܪ̈ܝܐ ܘܨܝܕܢܝ̈ܐ .
5 ܩܝ̈ܣܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܣܓܝܐܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ . * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ . ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ . ܥܕܟܝܠ ܛܠܝܐ ܗܘ
ܪܟܝܟܐ . ܘܟܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܒܟܬܒܐ ܕܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ . ܘܢܪܘܪܒܝܘܗܝ ܠܥܠ .
ܠܫܡܐ ܘܠܪܒܘܬܐ ܘܠܫܘܒܚܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ . ܐܛܝܒ ܠܗ ܗܫܐ ܟܠܡܕܡ
6 ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ ܠܒܝܬܐ . ܘܡܕܡ ܠܐ ܢܚܣܪ . * ܘܩܪܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ . ܘܐܡܪ ܠܗ . * ܐܢܬ
7
8 ܥܬܝܕ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . * ܡܛܠ ܕܫܕܪ ܠܘܬܝ ܒܝܕ ܢܒܝܐ .
ܘܐܡܪ ܠܝ . ܕܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܫܕܬ . ܘܩܪ̈ܒܐ ܪ̈ܘܪܒܐ ܥܒܕܬ . ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ .
9 ܡܛܠ ܕܕܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܫܕܬ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡܝ . * ܒܪܐ ܕܝܢ ܕܡܬܝܠܕ ܠܟ . ܗܘ ܢܗܘܐ ܓܒܪܐ
ܫܝܢܐ . ܘܐܢܝܚ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܚܕܪܝܢ ܠܗ . ܫܠܝܡܘܢ ܢܗܘܐ
10 ܫܡܗ . ܘܫܝܢܐ ܘܫܠܝܐ ܢܗܘܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܬܗ . * ܘܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ
ܠܫܡܝ . ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܝ ܒܪܐ . ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܐܒܐ . ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ
11 ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ . * ܘܗܫܐ ܒܪܝ . ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟ . ܘܬܨܠܚ . ܘܬܒܢܐ
ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ . ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܥܠܝܟ .

Et extruxit ibi David aram Domino, obtulítque 26
holocausta & pacifica, agnos : & oravit
Dominum, et exaudivit eum ; & descendens ignis
de cœlo, devoravit holocausta quæ erát
super altari. Dixítque Dominus ad Angelū, 27
cùm *hæc* vidisset, Repone gladiū tuum in vaginam
suam. Eodem tempore, cùm vidisset 28
David quòd exaudîsset eum Dominus, mactavit
ibi victimas magnas : Et oravit illic ante 29
tabernaculum quod fecerat Moses in deserto,
in exitu filiorum Israel ex Ægypto. Eodem 30
tempore vehementer expavit David, nec poterat
ire oratum coram Domino ; eò quòd
extimuisset gladium angeli Domini.

CAP. XXII.

DIxítque David, Hæc est domus Domini 1
Dei, & hæc ara holocaustorū Israelis. Tum 2
edixit David ut convocarent omnes advenas
qui erant in terra Israelitica, & ex iis constituerent
latomos qui cæderent lapides pro
domo Domini : Alios constituerent fabros 3
ferrarios, ad conflandum bipennes, scalpra,
vectésque ferreos. Paravit quoque David æs
plurimum cui non erat pondus, Et ligna 4
cedrina quibus non erat numerus : nam Tyrii
& Sidonii quamplurima ligna cedrina adduxerant
ad Davidem. Dicebat enim David, 5
Salomon filius meus adhuc puer est parvulus,
de ipso autem dicitur in libro quòd
sit ædificaturus ædem Dño, quódque sit eum
sublimè exaltaturus ad nomen, majestatem,
atque gloriam super universas urbes : parabo
ergò ei quicquid requiritur pro domo, ut nil
desit. Deinde vocàvit Salomonem filium 6
suum, & ait illi ; Tu ædificaturus es ædem 7
Domino Deo, Domino dominorum Israelis.
Misit enim ad me per prophetam, & dixit 8
mihi ; Multum sanguinem fudisti, & certamina
magna gessisti : tu non ædificabis ædem
nomini meo, quia sanguinem multum fudisti
super terram coram me. Verùm filius qui 9
naturus est tibi, ipse erit vir pacificus ; pacificum
enim reddam eum ab omnibus inimicis
qui circundant eum : Salomon erit nomen
ejus, & pax atque tranquillitas erit super totum 10
Israelem in diebus ejus. Et ipse ædificabit
ædem nomini meo, ipséque erit mihi
ceu filius, & ego ero illi ceu pater : & firmabo
soliū regni ejus super Israelē in seculū seculorum. 11
Nunc ergò fili mi, sit Dominus
tecum, prosperè agas, & ædifices ædem Domino
Deo tuo, quemadmodum dixit mihi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ᾠκοδόμησεν (κ) ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον κυρίῳ, ϗ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα ϗ σωτηρίου. καὶ
ἐβόησε πρὸς κύριον, ϗ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως,
27 ϗ (λ) κατηνάλωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· ϗ (μ) κατέθηκε
28 τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν (ν) κολεὸν αὐτῆς. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι (ξ) ἐπήκουσεν
29 αὐτῷ κύριος ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου, ϗ ἐθυσίασεν ἐκεῖ. Καὶ σκηνὴ κυρίου ἣν ἐποίησε
Μωυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ϗ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν Βαμὰ (ο) ἐν Γαβαών.
30 Καὶ οὐκ (†) ἐδύνατο Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν (π) αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν θεὸν, (ϙ) ὅτι οὐ
κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου κυρίου.

Et ædificavit ibi David altare Domino: & obtulit holocauſtomata, & 26
ſalutaris. Et clamavit ad Dominum: & exaudivit eum in igne de cœlo
ſuper altare holocauſtoſis: (m) & conſumpſit holocauſtoſim. Et dixit 27
Dominus ad angelum: & depoſuit gladium in vaginam ejus. In 28
tempore illo in videndo David, quia exaudivit eum Dominus in area
Orna Jebuſæi, & immolavit ibi. Et tabernaculum Domini quod fecerat 29
Moyſes in deſerto, & altare holocauſtomatum in tempore illo in Bama
in Gabaon. Et non potuit David ire ante illud ad exquirendum 30
Deum; quoniam (n) non feſtinâſſet à facie gladii angeli Domini.

MS. A. (κ) Δαυὶδ ἐκεῖ (λ) καταναλωσεν (μ) καθῆκεν (ν) κολεόν. Ἐν τῷ (ξ) εἰσήκουσεν (ο) τῇ ἐν Γαβαωνί. (†) ἠδύνατο (π) αὐτοῦ ζητῆσαι (ϙ) ὅτι κατέσπευσεν

ΚΕΦ. κβʹ.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὗτός ἐστιν ὁ (α) οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ, ϗ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν
2 τῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς (β) προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ, ϗ
3 κατέστησε λατόμους λατομῆσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ. Καὶ σίδηρον πολὺν εἰς
τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων ϗ τῶν πυλῶν, καὶ τοὺς στροφεῖς ἡτοίμασε Δαυὶδ ϗ χαλκὸν εἰς πλῆθος,
4 οὐκ ἦν σταθμός· Καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι ἐφέροσαν οἱ Σιδώνιοι ϗ οἱ Τύριοι ξύλα
5 κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυίδ, Σαλωμὼν ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπαλὸν, ϗ
ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω, εἰς ὄνομα ϗ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν·
6 ἑτοιμάσω αὐτῷ. ϗ ἡτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσε Σαλωμὼν
7 τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ϗ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον (γ) τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν
Δαυὶδ Σαλωμὼν, Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ.
8 Καὶ (δ) ἐγένετό μοι λόγος κυρίου, λέγων, Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, ϗ πολέμους μεγάλους ἐποίησας,
οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας (ε) ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον
9 ἐμοῦ. Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, ϗ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμὼν ὄνομα αὐτῷ, ϗ εἰρήνην ϗ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς
10 ἡμέραις αὐτοῦ. Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ϗ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν, κἀγὼ (ζ) αὐτῷ εἰς
11 πατέρα, ϗ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν υἱέ μου ἔσται μετὰ
σοῦ κύριος, ϗ εὐοδώσει, καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ.

CAP. XXII.

ET dixit David, Hæc eſt domus Domini Dei : & hoc altare in holocauſtoſim 1
ipſi Iſrael. Et dixit David congregare omnes proſelytos, qui 2
in terra Iſrael : & conſtituit lapicidas ad cædendum lapides politos
ad ædificandam domum Deo. Et ferrum multum ad clavos oſtiorum, 3
& portarum, & (a) juncturas paravit David : & æs in multitudine,
non erat pondus : Et ligna cedrina, non erat numerus : quoniam 4
afferebant Sidonii & Tyrii ligna cedrina in multitudine ipſi David.
Et dixit David; Salomon filius meus puerulus tener eſt : & domus 5
ædificanda Domino ad magnificentiam ſurſum, ad nomen, & ad
gloriam in omnem terram: parabo ei. Et paravit David in multitudine
ante finem ſuum. Et vocavit Salomon filium ſuum : & mandavit 6
ei ædificare domum Domino Deo Iſrael. Et dixit David ad Salomon; 7
Fili, mihi fuit in animo ædificare domum nomini Domini Dei. Et factum 8
eſt mihi verbum Domini, dicens; Sanguinem in multitudine effudiſti,
& bella magna feciſti : non ædificabis domum nomini meo : quoniam
ſanguines multos effudiſti ſuper terram coram me. Ecce filius naſcitur 9
tibi : hic erit vir quietis : & quieſcere eum faciam ab omnibus
inimicis ſuis in circuitu : quoniam Salomon nomen ei, & pacem &
quietem dabo ſuper Iſrael in diebus ejus. Hic ædificabit domum nomini 10
meo : & hic erit mihi in filium : & ego ei in patrem : & erigam
thronum regni ejus in Iſrael uſque in ſeculum. Et nunc, fili mi, (b) erit 11
tecum Dominus, & (c) proſperabit : & ædificabis domum Domino Deo tuo; quomodò locutus eſt de te.

MS. A. (α) οἶκος τοῦ θεοῦ, (β) προσηλύτοις ἐν (γ) τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. (δ) ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ λόγος (ε) ἐπὶ τῆς γῆς (ζ) αὐτῷ ἔσομαι εἰς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وبناه مذبحا للرب * واصعد عليه الذبائح المحرقة * حرفانا بالسلامة والخلاص * وصلي قدام
27 28 الله * فاستجاب له * ونزلت نار واكلت الذبائح * وقال الله للملاك * ارجع ورد سيفك * وفي
ذلك الزمان لما راي داود ان الله استجاب له في اندر اران اليابوسي * ذبح هناك ذبائح كثيرة
29 * وصلي قدام الله في قبة الزمان التي صنعها موسي في البرية عند خروج بني اسرائيل من
30 مصر * ومذبح القرابين كان بكابون في ذلك الزمان * وخاف داود ولم يمض هناك * لانه كان يخاف
من سيف ملك الرب *

Ædificavit locum illum in altare Domino, obtulitque ſuper illud victimas crematas, nempe agnos, pro incolumitate & ſalute : oravitque Deum, & exaudivit illum : deſcenditque ignis, & victimas devoravit. 26
Dixitque Deus angelo, Recede, & repone gladium tuum. 27
Eodem tempore cùm vidiſſet David ſe à Deo exauditum in area Aranis Jebuſæi, permultas mactavit ibi victimas; 28
Preceſque fudit coram Deo in teſtudine temporis, quam fecerat Moſes in deſerto cùm egreſſi eſſent Iſraelitæ ex Ægypto. 29
Altare verò oblationum erat tunc temporis in Gabaone; Timuitque David eò ſe conferre, quippe qui timeret gladium angeli Domini. 30

* الفصل الثاني والعشرون *

1 2 * فقال * هذا يكون بيت الله الاهي * وهذا المذبح لذبائح اسرائيل * وجمع داود ساير الغرباء
الذين كانوا في اسرائيل * وامر ان يعين منهم قطاعين للحجر ليقطعوا الحجارة لبناء
3 بيت الله * وان يعين منهم حدادين * ليصنعوا معاول لقطع الحجارة * واحديد ومحلي *
4 وهيا داود نحاسا كثيرا ما لا وزن له * ومن خشب الارز ما لا عدد له * وكذلك من
5 الصنوبر * لان الصوريين والصيداويين اتوا الي داود بخشب الارز * وقال داود * ابني
سليمان الي الان صبي صغير * وفيه قال الكتاب انه يبني بيت الله * وان الله يعظمه
فوق الصفة * ويجله علي ساير المدن * وينبغي ان اعد له كلما يحتاج اليه في حياتي *
6 فاستعد داود كلما يحتاج اليه البيت * حتي لم يعوز شي * ودعي سليمان ابنه * وقال
7 8 له * انت تبني بيتا لله الاله رب الارباب * لانه ارسل الي علي لسان جاد النبي قايلا * ان
دما كثيرا سفكت وحروبا كثيرة صنعت * فانت من اجل ذلك لا تبني لي بيتا لاسمي *
9 لان دما كثيرا دفقت علي الارض قدامي * لكن الابن المولود لك يكون فطنا * واريحه
من ساير اعدايه الذي حواليه * ويكون اسمه سليمان * لان سلامة وراحة تكون لساير
10 اسرائيل في ايامه * وهو يبني بيتا لاسمي * ويكون لي كالولد * وانا اكون له مثل اب * واثبت
11 كرسي ملكه الي ابد الابدين * والان يا ابني يكون الله معك * وتبني بيتا للرب
الهك * كما قال لي *

CAP. XXII.

ET ait, Hæc erit domus Dei, Dei mei; & hoc altare pro ſacrificiis Iſraelis. 1
Collectis igitur David omnibus advenis qui erant in Iſraele, præcepit ut ex iis deſtinarentur cæſores lapidum, ad cædendos lapides pro ædificio domûs Dei: 2
Et ut ex iiſdem deſtinarentur fabri ferrarii ad conficiendum bipennes ad cædendos lapides, & ſcalpra, vecteſque. Paravitque David æris quamplurimum absque pondere, 3
Et ligna cedrina innumera, eodémque modo abietes : quoniam Tyrii & Sidonii attulerunt Davidi ligna cedrina. 4
Dicebat enim David, Filius meus Salomon eſt adhùc puer parvulus, déque ipſo affirmat ſcriptura quòd is ædificaturus eſt ædem Dei, quódque Deus magnificaturus eſt eum ſuprà quàm quod narrari queat, & glorioſum redditurus ſuper omnes urbes : oportet itaque præparem illi, dum vivo, quicquid neceſſarium eſt: paravitque David quicquid neceſſarium erat ædi, ita ut nihil ei deſideraretur. 5
Tum advocato Salomone filio ſuo, dixit ei; 6
Tu ædificaturus es ædem Deo, Deo inquam dominorum Domino. 7
Nam ipſe miſit ad me per linguam Gadis prophetæ, dicens, Quia multum ſanguinem fudiſti, & multa bella geſſiſti; tu propterea non extrues mihi ædem nomini meo: quia multum ſanguinis profudiſti ſuper terram in conſpectu meo. 8
Sed filius tibi genitus prudens erit, eumque tranquillum reddam à cunctis hoſtibus ejus qui circumjacent illi : Salomon erit nomen ejus, quia pax & tranquillitas erit toti Iſraeli in diebus ejus; 9
Et is ædificabit domum nomini meo. Erit mihi ceu filius, & ego ero illi ceu pater : & firmabo ſolium regni ejus in ſempiterna ſecula. 10
Quare fili mi, adſit tibi Deus ut extruas domum Domino Deo tuo, quemadmodum dixit mihi: 11

.tui Dei DOMINI legem . custodiendũ ad & ,Israel super tibi præcipiat &,intelligẽtiã &,intellectũ Dominus tibi det Veruntamẽ
12 אַךְ יִתֶּן־לְּךָ יְהוָה שֶׂכֶל וּבִינָה וִיצַוְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמוֹר אֶת־תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
.Israel super Moseh DOMINUS præcepit quæ judicia & ,*statuta* *faciendũ ad* custodieris si,prosperabis Tunc
13 אָז תַּצְלִיחַ אִם־תִּשְׁמוֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־יִשְׂרָאֵל
centum talenta auri DOMINI *domui* præparavi *mea afflictione in* ecce Et .paveas ne & ,timeas ne ; roborare &,Confortare
14 חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃ וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית־יְהוָה זָהָב כִּכָּרִים מֵאָה־
,præparavi lapides & ,ligna Et .fuit multitudine in quia , *pondus non ferro &* ,*æri Et* .talenta millia mille argẽti & ,millia
אֶלֶף וְכֶסֶף אֶלֶף אֲלָפִים כִּכָּרִים וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וַאֲבָנִים הֲכִינוֹתִי
omni in sapiens omnis & ; ligni & ,lapidis *scalptores &* , *cæsores* , *opificum* facientes multitudine in tecum Et .addes eis *super* &
15 וַעֲלֵיהֶם תּוֹסִיף׃ וְעִמְּךָ לָרֹב עֹשֵׂי מְלָאכָה חֹצְבִים וְחָרָשֵׁי אֶבֶן וָעֵץ וְכָל־חָכָם בְּכָל־
Præcepitque .tecum DOMINUS erit & ,fac & , Surge .numerus non *ferro &* ,*æri &* , *argento* , *Auro* .*opificio*
16 מְלָאכָה׃ לַזָּהָב לַכֶּסֶף וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּם וַעֲשֵׂה וִיהִי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְצַו
17 *requiem dabit* Et ? vobiscum vester Deus DOMINUS Nonne .suo filio Selomoh *juvandum ad* , Israel principibus cunctis David
18 דָּוִיד לְכָל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל לַעְזֹר לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ הֲלֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם וְהֵנִיחַ
Nunc .ejus *populi facies ad &* ,DOMINI *facies ad* terra est subjecta & ,terræ habitatores mea manu in dedit quia ,*circuitu à vobis*
19 לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֵת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ׃ עַתָּה
DOMINI sanctuarium ædificate & ,surgite Et .vestrum Deum DOMINUM quærendũ ad vestrã animã &,vestrũ cor præbete
תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה
.DOMINI nomini *ædificatæ* , *domui* Dei *sanctitatis* vasa & ,DOMINI fœderis arcam introducendũ ad , Dei
הָאֱלֹהִים לְהָבִיא אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת הַנִּבְנֶה לְשֵׁם־יְהוָה׃

CAP. XXIII. כג

, Israel principes omnes cõgregavit Et .Israel super suũ filium Selomoh cõstituit regem & ;dierum satur⁹ &,senex David Et
1 וְדָוִיד זָקֵן וְשָׂבַע יָמִים וַיַּמְלֵךְ אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל
2 ,sua capita per eorũ numerus fuit Et .supra & ,annorum triginta filio à Levitæ sunt numerati Et .Levitas & , sacerdotes &
3 וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וַיִּסָּפְרוּ הַלְוִיִּם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמָעְלָה וַיְהִי מִסְפָּרָם לְגֻלְגְּלֹתָם
,præfecti &;millia quatuor & viginti ,DOMINI domus opus super *urgendũ* ad ipsis Ex .millia octo & triginta ,viros per
4 לִגְבָרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה אָלֶף׃ מֵאֵלֶּה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף וְשֹׁטְרִים
quæ *vasis in* DOMINUM laudantes millia quatuor & , janitores millia quatuor Et .millia sex , judices &
5 וְשֹׁפְטִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים׃ וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים שֹׁעֲרִים וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים מְהַלְלִים לַיהוָה בַּכֵּלִים אֲשֶׁר
.Simhi & ,Lahadan ,Ghersuni Ipsi .Merari & ,Chehath ,Gherson ipsi Levi filiis *partitiones David eos est partitus* Et .laudandũ ad feci
6 עָשִׂיתִי לְהַלֵּל׃ וַיֶּחָלְקֵם דָּוִיד מַחְלְקוֹת לִבְנֵי לֵוִי לְגֵרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ לַגֵּרְשֻׁנִּי לַעְדָּן וְשִׁמְעִי׃
7 *capita* Isti .tres Haran &,Chaziel &,Selomith , Simhi Filii .tres Joel & ,Zetham & ,Jechiel *caput* Lahadan Filii
8 בְּנֵי לַעְדָּן הָרֹאשׁ יְחִיאֵל וְזֵתָם וְיוֹאֵל שְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי שִׁמְעִי שְׁלֹמוֹת וַחֲזִיאֵל וְהָרָן שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה רָאשֵׁי
9 .Lahadan ipsi *patrum*
הָאָבוֹת לְלַעְדָּן׃

Versio VULG. LAT.

Det quoque tibi Dominus prudentiam & sensum, ut regere possis Israel, & custodire legem Dñi Dei tui. 12 Tunc enim proficere poteris, si custodieris mandata & judicia, quæ præcepit Dominus Moysi ut doceret Israel: confortare & viriliter age, ne timeas, neque paveas. 13 Ecce ego in paupertate mea præparavi impensas domûs Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum: æris verò & ferri non est pondus, vincitur enim numer⁹ magnitudine: ligna & lapides præparavi ad universa impendia. 14 Habes quoque plurimos artifices, latomos, & cæmentarios, artificésque lignorum, & omnium artium ad faciendum opus prudentissimos, 15 In auro & argento & ære & ferro, cujus non est numerus. Surge igitur, & fac, & erit Dominus tecum. 16 Præcepit quoque David cunctis principibus Israel, ut adjuvarent Salomonem filium suum. 17 Cernitis, inquiens, quòd Dominus Deus vester vobiscum sit, & dederit vobis requiem per circuitum, & tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras, & subjecta sit terra coram Domino, & coram populo ejus. 18 Præbete igitur corda vestra & animas vestras, ut quæratis Dominum Deum vestrum: & consurgite, & ædificate sanctuarium Domino Deo, ut introducatur arca fœderis Domini, & vasa Domino consecrata, in domum, quæ ædificatur nomini Domini. 19

CAP. XXIII.

IGitur David senex & plenus dierum, regem constituit Salomonem filium suum super Israel. 1 Et congregavit omnes principes Israel, & Sacerdotes atque Levitas. 2 Numeratíque sunt Levitæ, à triginta annis, & suprá: & inventa sunt triginta octo millia virorum. 3 Ex his electi sunt, & distributi in ministerium domûs Domini, viginti quatuor millia: præpositorum autem & judicum sex millia. 4 Porrò quatuor millia janitores: & totidem psaltæ canentes Domino in organis, quæ fecerat ad canendum. 5 Et distribuit eos David per vices filiorum Levi; Gerson videlicèt, & Caath, et Merari. 6 Filii Gerson; Leedan, et Semei. 7 Filii Leedan; princeps Jahiel, et Zethan, et Joel, tres. 8 Filii Semei; Salomith, et Hosiel, et Aran, tres: isti principes familiarum Leedan. 9

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܗܘ ܢܬܠ ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܘܢܒܝܘܬܐ. ܘܢܫܠܛܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܛܪ ܢܡܘܣܘܗܝ ܕܡܪܝܐ
13 ܐܠܗܟ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܟ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܬܟܫܪ. * ܘܐܢ ܬܛܪ ܘܬܥܒܕ ܦܘܩܕܢܐ ܗܠܝܢ
ܘܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܡܠܦܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܗܝܕܝܢ ܐܬܚܝܠ
14 ܘܐܬܠܒܒ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒ. * ܘܗܐ ܟܠܡܕܡ ܐܛܝܒܬ ܠܟ. ܟܠܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ
ܠܒܢܝܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܛܝܒܬ ܠܟ ܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. ܐܛܝܒܬ ܠܟ ܕܣܐܡܐ
ܐܠܦ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪܝܢ. ܘܢܚܫܐ ܘܦܪܙܠܐ ܐܛܝܒܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܢܝܢܐ. ܘܠܝܬ
ܒܢܝܢܫܐ ܕܡܗܠܟܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܡܣܟܘ ܡܬܩܠܐ ܕܟܠܗܘܢ. ܡܛܠ
15 ܕܣܓܝܐܐ ܐܢܘܢ. ܩܝܣܐ ܘܟܐܦܐ ܐܛܝܒܬ ܠܟ. ܘܬܘܣܦ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܣܓܐ ܥܒܕܝ ܥܒܕܬܐ.
16 ܦܣܘܠܐ ܘܪܕܘܠܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܩܝܣܐ. * ܘܥܒܕܝ ܕܗܒܐ. ܘܥܒܕܝ ܣܐܡܐ. ܘܥܒܕܝ ܢܚܫܐ. ܘܥܒܕܝ
17 ܦܪܙܠܐ. ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܡܢܝܢܐ. ܐܬܠܒܒ ܘܥܒܕ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܠܥܘܕܪܢܟ. * ܘܦܩܕ ܕܘܝܕ
18 ܠܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܥܕܪܘ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. * ܡܛܠ ܕܗܐ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܟܘܢ ܥܡܟܘܢ. ܘܡܥܕܪ ܠܟܘܢ. ܘܡܓܢ ܥܠܝܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܣܚܪܢܝܟܘܢ. ܘܗܐ
ܐܫܠܡ ܩܕܡܝܟܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ. ܘܬܬܟܒܫ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܩܕܡ ܥܡܗ.
19 * ܘܗܫܐ ܐܛܝܒܘ ܠܒܟܘܢ ܘܢܦܫܟܘܢ. ܠܡܫܦܟܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܩܘܡܘ ܘܒܢܘ
ܡܩܕܫܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܐܥܠܘ ܠܗ ܠܐܪܘܢܐ ܕܒܗ ܣܝܡܐ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܡܐܢܝ
ܡܩܕܫܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܒܢܘ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܪܒܐ ܘܝܩܝܪܐ ܕܐܬܩܪܝ ܥܠܝܢ * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *
1 * ܘܕܘܝܕ ܣܒ ܘܣܒܥ ܝܘܡܬܐ. ܘܐܡܠܟ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܢܫ
2 ܠܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. * ܘܐܬܡܢܝܘ ܠܘܝܐ ܡܢ ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ.
3 ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܓܒܪܐ ܒܪܝܫ ܪܝܫ. ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܡܢܗܘܢ ܕܘܝܕ
4 ܦܩܝܕܐ ܥܠ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܓܒܪܝܢ. ܥܠ ܐܠܦܐ. ܘܫܬܐ
ܕܝܢܐ. ܘܣܦܪܐ ܥܠ ܡܐܐ. * ܕܢܗܘܘܢ ܚܝܪܝܢ ܒܒܢܝܢܐ. ܘܡܬܦܛܠܝܢ ܘܙܗܝܪܝܢ ܒܥܘܕܪܢܗܘܢ.
5 ܘܒܩܢܝܢܗܘܢ. ܘܒܦܠܚܘܬܗܘܢ. ܘܒܚܘܫܒܢܗܘܢ. ܘܒܥܘܬܪܗܘܢ. ܘܒܙܕܩܬܐ ܕܝܠܗܘܢ
ܕܢܣܥܪܘܢ ܡܣܟܢܐ. ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܥܠ ܡܣܟܢܐ ܘܥܠ ܚܫܝܟܐ. ܪܒܝ ܒܬܐ. ܘܦܩܝܕܐ
ܕܢܗܘܘܢ ܙܢܝܢ ܘܡܣܥܪܝܢ ܡܣܟܢܐ. ܚܕ ܥܠ ܥܣܪܐ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܡܬܚܣܪ ܠܗܘܢ.
6 * ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܒܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܒܡܦܠܓܘܬܗܘܢ. ܠܒܢܘܗܝ ܕܠܘܝ ܠܓܪܫܘܢ. ܩܗܬ.
7 8 ܘܡܪܪܝ. * ܠܓܪܫܘܢ. ܠܥܕܢ. ܘܫܡܥܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܠܥܕܢ. ܪܫܗܘܢ ܢܚܠܐܝܠ. ܘܝܘܬܡ
9 ܘܝܘܐܝܠ. ܬܠܬܐ. * ܒܢܘܗܝ ܕܫܡܥܝ. ܫܠܡܘܬ ܘܚܙܐܝܠ. ܘܗܪܢ. ܬܠܬܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܪܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܫܡܥܝ.

Et ipse tibi largiatur sapientiam & prophetiam, præficiátque te Israeli, & custodias leges Domini Dei tui, quemadmodum præcepit tibi: tunc enim prosperè tibi cedet. 12 Nam si custodieris & feceris hæc mandata, & leges, atque judicia, quemadmodum præcepit Domin⁹ Mosi ut doceret Israelem; tunc forti atque virili sis animo, ne timeas, neque formides. 13 Cæterùm, ecce omnia paravi tibi, quicquid *videlicet* requiritur ad structuram domûs Domini. 14 Paravi tibi talentorũ auri centum millia: paravi tibi argenti millies mille talenta: æris autẽ ac ferri paravi tibi quod non habet numerum: nullus enim hominum qui gradiuntur super terrã, nôsset supputare summam librarum ejus, eò quòd plurima sit. Ligna quoque & lapides paravi tibi, quibus adjicies. Auge etiam *numerum* operariorum, lapicidarum, murariorum, & fabrorum lignariorum, 15 Opificum auri, & opificum argenti, artificum æris, & artificum ferri, quibus non est numerus: forti sis animo, & fac, eritque Dñs in auxilium tuum. 16 Monuit præterea David omnes seniores Israelis, et ait illis; Opẽ ferte Salomoni filio meo, 17 Quoniam ecce Dñs Deus vester adest vobis, et auxiliatur vobis, protegítque vos undequaque; & ecce tradidit corã vobis omnes habitatores terræ, & subigetur terra coram Dño et coram populo ejus. 18 Quapropter parate cor vestrũ et animam vestram ad preces coram Dño Deo vestro fundendas: & surgentes ædificate Sanctuariũ Dño Deo, eóque inferte arcã in qua repositũ est fœd⁹ Dñi Dei nostri, & vasa sanctuarii Domini Dei nostri; et ædem extruite pro augustissimo nomine ipsius, quod invocatum est super nos. 19

CAP. XXIII.

DAvid senio confectus et satur dierũ, Salomonem filium suum initiavit regno sup Israelem. 1 Tum convocavit omnes sacerdotũ ac Levitarum seniores: 2 Et cùm numerati fuissẽt Levitæ à nato triginta annos et supra, fuit numerus virorum per singula capita, triginta octo millia. 3 Ex his constituit David præfectos operibus domûs Domini, viginti quatuor viros super singulis quibusque millenis; & senos judices atq; scribas singulis quibusque centenis: 4 Ut curã haberent ædificii, et instarent ac satagerent auxilii eorum, possessionum, agriculturæ, supputationũ, et opum eorum: necnon eleemosynarũ, ut prospicerent pauperibus: creavit enim David sup pauperes et inopes, œconomos et præfectos, ut alerent, prospiceréntque pauperibus, unum sup denos quósque, et nihil eis deesse paterentur. 5 Et statuit eos David omnes in munerib⁹ eorum: è filiis Levi, Gersonẽ, Cahathum, et Merari. 6 E Gersonitis, Laadanẽ, et Semei. 7 Filii Laadanis, primogenit⁹ ej⁹ Nahlael, Jotham, et Joel, tres. 8 Filii Semajæ, Selmoth, Hezael, et Aran, tres: hi erant præcipui patres Semei. 9

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ἀλλ' ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ Ἰσραὴλ, ϗ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ
13 τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Τότε (η) εὐοδώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα
ϗ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ
14 πτοηθῇς. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον κυρίου χρυσίου ταλάντων
ἑκατὸν χιλιάδας, ϗ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, ϗ χαλκὸν καὶ σίδηρον, οὗ οὐκ ἔστι σταθμὸς,
15 ὅτι εἰς πλῆθός ἐστι· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες. Καὶ μετὰ σοῦ πρόσθες
εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα, τεχνῖται καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σοφὸς
16 ἐν παντὶ ἔργῳ, Ἐν χρυσίῳ (θ) καὶ ἀργυρίῳ, χαλκῷ ϗ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνάστηθι
17 καὶ ποίει, ϗ κύριος μετὰ σοῦ. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ (ι) τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀντιλαβέσθαι
18 τῷ Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ. Οὐχὶ κύριος μεθ' ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι ἔδωκεν
(κ) ἐν χερσὶν ὑμῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ
19 ἐναντίον (†) λαοῦ αὐτοῦ. Νῦν δότε καρδίας ὑμῶν ϗ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητῆσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν,
καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα (λ) τῷ θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης
κυρίου, καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι κυρίου.

Sed det tibi ſapientiam, & intellectum Dominus, & confortet te ſuper 12
Iſrael, & ad cuſtodiendum, & faciendum legem Domini Dei tui.
Tunc (d) proſperabit, ſi obſervaveris facere præcepta, & judicia quæ mandavit 13
Dominus Moyſi ſuper Iſrael. Viriliter age, & confortare: ne timeas,
neque paveas. Et ecce ego ſecundùm inopiam meam paravi in 14
domum Domini, auri talentorum centum millia, & argenti talentorum
mille millia, & æs, & ferrum, cujus non eſt pondus, quoniam in multitudine
eſt: & ligna, & lapides paravi, (e) & ad hæc adde. Et tecum 15
adde, in multitudine de facientibus opera, artifices, & ædificatores
lapidum, & fabri lignorum, & omnis ſapiens in omni opere, In auro, 16
& argento, ære, & in ferro, (f) non eſt numerus: Surge, & fac: &
Dominus tecum. Et mandavit David omnibus principibus Iſrael adjuvare 17
Salomon filium (g) ſuum: Nonne Dominus vobiſcum? & requieſcere 18
fecit vos in circuitu: quia dedit in manus (h) veſtras habitantes
terram: & ſubjecta eſt terra ante Dominum, & ante populum
ejus. Nunc date corda veſtra, & animas veſtras ad quærendum Domino 19
Deo veſtro: & ſuſcitamini, & ædificate ſanctificationem Deo
veſtro, ad inferendum arcam teſtamenti Domini, & vaſa ſancta Dei in
domum ædificatam nomini Domini.

MS. A. (η) εὐοδωθήσει (θ) ἐν ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ, (ι) τοῖς παισὶν ἄρχουσιν (κ) ἐν χειρὶ ὑμῶν (†) τῷ λαῷ (λ) κυρίῳ τῷ θεῷ

ΚΕΦ. κγʹ.

1 ΚΑὶ Δαυὶδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ (α) ἀνθ'
2 αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ συνήγαγε (β) τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ ϗ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευΐτας.
3 Καὶ ἠριθμήθησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, ϗ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ
4 κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα ϗ ὀκτὼ χιλιάδας. (γ) Ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα (δ) οἴκου
5 κυρίου εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι. Καὶ τέσσαρες χιλιάδες
πυλωροὶ, καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ κυρίῳ (ε) ἐν ὀργάνοις οἷς ἐποίησε τοῦ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ.
6 7 Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ (ζ) Γεδσὼν, Καὰθ, ϗ Μεραρί. Καὶ τῷ (η)
8 9 Γεδσὼν, Ἐδὰν, καὶ Σεμεΐ. Υἱοὶ τῷ Ἐδὰν, ἄρχων Ἰεϊὴλ, ϗ (θ) Ζηθὰν, ϗ Ἰωὴλ, τρεῖς. (ι) Υἱοὶ
Σεμεΐ, Σαλωμὶθ, (κ) Ἰεϊὴλ, ϗ Δὰν, τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες (λ) πατριῶν τῶν Ἐδάν.

CAP. XXIII.

Et David ſenex, & plenus dierum: & regnare fecit Salomon filium 1
ſuum pro ſe ſuper Iſrael. Et congregavit omnes principes Iſrael, 2
& ſacerdotes & Levitas. Et (a) numeraverunt Levitæ à trigeſimo 3
anno, & ſuprà: & factus eſt numerus eorum per caput
eorum in viros triginta, & octo mille. De (b) iis qui urgerent opera, 4
ſuper opera domûs Domini, viginti quatuor mille: & ſcribæ, & judices,
ſex mille: Et quatuor mille janitores: & quatuor mille laudantes Dominum 5
in organis, quæ fecerat ad laudem dicendam Domino. Et diſtribuit 6
eos David, diurnas (c) vices filiis Levi, Gedſon, Caath, & Merari.
Ipſi Gedſon, Edan, & Semei. Filii Edan; princeps Jiel, & Zethan, 7 8
& Joel, tres. Filii Semei; Salomith, Jiel, & Dan, tres. Hi 9
principes patriarum Edan.

MS. A. (α) ἀντ' αὐτοῦ (β) πάντας τοὺς (γ) Ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ (δ) οἴκου εἰκοσιτέσσαρες (ε) ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς ἐποίησαν (ζ) Γηρσὼν, Καὰθ, Μεραρί. (η) Γηρσὼν, τῷ Λααδὰν, ϗ τῷ Σεμεΐ. Υἱῷ Λααδὰν, ὁ ἄρχων (θ) Ζαιθὸμ, (ι) Καὶ υἱοὶ (κ) ϗ Ἀζιὴλ, ϗ Ἀρὰν, (λ) τῶν πατριῶν τῷ Λααδάν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وهو يعطيك الحكمة والنبوة * وتملك على اسرائيل * وتحفظ شرائع الله الهك مثل ما امرت 12
* بعد ذلك تصلح انت ان حفظت الوصايا والشرائع والاحكام * كما امر الرب لموسي ان يعلم 13
اسرائيل * تتعظم وتتجبر * ولا تخاف ولا ترعب * وهوذا كل شي قد اعددته لك كما يراد لبناء 14
البيت * بقدرات ذهب الف بدرة * وفضة الف بدرة * ونحاسا وحديدا لا عدد له * وسائر
الناس الذين على الارض لا يعرفون يحسبون وزن ارطالها لكثرتها * وخشبا وحجارة * فتضيف
اليها مثلها من عندك * واكثر صناع الصنائع * قطاعين الحجر * والبنائين * ونجارين 15
الخشب * وصناع الذهب * والفضة * والنحاس * والحديد * حتى لا يكون لهم عدد * 16
وانتبه واعمل * والله معك * وقال داود لسائر بني اسرائيل * اعينوا سليمان ابني * فان 17 18
الرب معكم * ويحفظكم من يد اعدائكم الذين حولكم * وهوذا قد ملككم
سائر سكان الارض * والان فصلوا واصلحوا قلوبكم قدام الله * وقوموا وابنوا مقدسا 19
لاسمه * وضعوا تابوت عهد الله الهنا * وانية القدس للرب الهنا * وابنوا بيتا على اسمه
العظيم الذي سمي علينا *

Ipſéque tibi det ſapientiam atque prophetiam, 12
regnes ſuper Iſraelem, & obſerves leges Dei, Dei tui, ut tibi jubetur.
Poſthec tu proſper eris, ſi obſerves mandata, 13
leges, ac judicia, quemadmodum præcepit Dominus Moſi ut doceret Iſraelem;
magnificentiam & vires acquires, & non metues neque formidabis. En 14
autem omnia tibi paravi, prout requiritur ad extruendam domum, auri talenta
mille, & argenti mille talenta: æs autem ac ferrum innumerabile, adeo ut
omnes homines qui ſunt ſuper terram, nequeant ſupputare pondus librarum eorum,
præ multitudine: ligna præterea, ac lapides. His totidem à te ipſo adjicies;
Et multiplica artifices, nempe lapicidas, fabros murarios, & lignarios, 15
Et auri, argenti, æris, ac ferri opifices, ita 16
ut numerum excedant. Firmo itaque ſis animo, & fac: & Deus tecum ſit.
Tum dixit David omnibus Iſraelitis, 17
Adjuvate Salomonem filium meum: Dominus 18
enim aderit vobis, & ſervabit vos è manu hoſtium veſtrorum qui circa
vos ſunt: & ecce jam poſſediſtis omnes habitatores terræ. Nunc ergò orate, 19
& componite corda veſtra coram Deo: & ſurgentes ædificate Sanctuarium nomini
ejus: & arcam fœderis Dei, Dei noſtri, & vaſa Sanctuarii, collocate Domino
Deo noſtro: & ædificate domum ſub nomine ipſius maximo quod invocatum
eſt ſuper nos.

* الفصل الثالث والعشرون *

* وشاخ داود وشبع من ايامه * واقام سليمان ابنه ملكا على اسرائيل * وجمع سائر كهنة 1 2
الرب واللاويين * وعدهم الرجال من ابن اثنين وثلاثين سنة الى فوق ذلك * فكان عدد 3
الرؤساء ثمانية وثلاثين الفا * واقام داود فيهم رؤساء على صنائع بيت الله اربعة وعشرين الفا * 4
وديانين ومعلمين ستة الف * يكونون يشرفون على البناء * ويسعون بقوتهم واموالهم 5
وصدقاتهم للمساكين * وافكارهم واقوالهم * واقام داود على المساكين والفقراء مدبرين
وقومة * يكونون مدبرين وحافظين * لكل عشرة واحدا * حتى لا يعوزهم شي * اقامهم 6
من سائر مقدمي بني لاوي * جرسون * وقاهث * ومراري * وجرسون * والعادان * وشمعي * ومن 7 8
بني عادان * كبيرهم واحاييل * ويوثام * ويوييل ثلاثة * ومن بني شمعيا * شمعوث * وحازاييل * 9
وآران * هؤلاء رؤساء بيت شمعيا *

CAP. XXIII.

Cum ſenuiſſet David, & ſaturatus 1
eſſet diebus ſuis, Salomonem filium ſuum conſtituit regem ſuper Iſraelem.
Deinde congregans omnes Domini ſacer- 2
dotes ac Levitas, Numeravit eos, 3
nempe viros à nato triginta duos annos & deinceps: fuitque numerus præcipuorum,
triginta octo millia. Inter quos 4
conſtituit David præpoſitos operibus domûs Dei, viginti quatuor millia; judicum
verò atque præceptorum ſex millia:
ut præeſſent ædificio; & viribus, pe- 5
cuniis, eleemoſynis, cogitationibus ac verbis
ſuis, curam agerent pauperum. Præ- 6
poſuitque David pauperibus et egenis gubernatores et præfectos, ut regerent ac
tuerentur eos; denis quibuſque unum, ut nil ipſis deeſſet. Præpoſuit autem eos ex
omnibus præcipuis filiis Levi, Gerſone,
Cahathe, et Merari. Et quidem è Gerſone, 7
Eladanem, et Semei. E filiis Adanis, 8
Vachaelem natu majorem, Jothamum,
et Joelem, tres. E filiis Semaiæ, Semao- 9
them, Hazaelem, et Aranem: hi erant capita familiæ Semaiæ.

דברי הימים א: כג

,Jehus & ; ſecundus Zizah & ,*caput* Jachath fuit Et .quatuor Simhi filii Iſti .Berihah & ,Jehus & ,Zinah ,Jachath,Simhi filii Et
10 11 וּבְנֵי שִׁמְעִי יַחַת זִינָא וִיעוּשׁ וּבְרִיעָה אֵלֶּה בְנֵי־שִׁמְעִי אַרְבָּעָה׃ וַיְהִי־יַחַת הָרֹאשׁ וְזִיזָה הַשֵּׁנִי וִיעוּשׁ
,Huzziel &,Chebron ,Iſhar ,Hamram ,Chehath Filii .una *viſitatione* in patris domui fuerunt Et .filios multiplicaverũt non Berihah &
12 וּבְרִיעָה לֹא־הִרְבּוּ בָנִים וַיִּהְיוּ לְבֵית אָב לִפְקֻדָּה אֶחָת׃ בְּנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל
ejus filii & ,ipſe ſanctitatum ſanctitatẽ *ipſum ſanctificandum ad* Aharon eſt ſeparatus Et .Moſeh & ,Aharon ,Hamram Filii .quatuor
13 אַרְבָּעָה׃ בְּנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וַיִּבָּדֵל אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוֹ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא־וּבָנָיו
viri Moſeh Et .ſeculum in uſque ejus nomine in *benedicendũ ad & ,ipſum miniſtrandum ad Domini facies ad ſuffiendum ad* ,ſeculum in uſque
14 עַד־עוֹלָם לְהַקְטִיר לִפְנֵי יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ עַד־עוֹלָם׃ וּמֹשֶׁה אִישׁ
.*caput* Sebuel ,Gherſom Filii .Elihezer & ,Gherſom ,Moſeh Filii .Levi tribu *ſuper* vocabuntur ejus filii Dei
15 16 הָאֱלֹהִים בָּנָיו יִקָּרְאוּ עַל־שֵׁבֶט הַלֵּוִי׃ בְּנֵי מֹשֶׁה גֵּרְשׁוֹם וֶאֱלִיעֶזֶר׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹם שְׁבוּאֵל הָרֹאשׁ׃
17 Filii .ſuprà ſũt multiplicati Rechabiah filii & : alii filii Elihezer ipſi *fuit* non Et .*caput* Rechabiah ,Elihezer filii fuerũt Et
18 וַיִּהְיוּ בְנֵי־אֱלִיעֶזֶר רְחַבְיָה הָרֹאשׁ וְלֹא־הָיָה לֶאֱלִיעֶזֶר בָּנִים אֲחֵרִים וּבְנֵי רְחַבְיָה רָבוּ לְמָעְלָה׃ בְּנֵי
Filii .quartus Jechamham & ,tertius Jachaziel ,ſecundus Amariah ,*caput* Jerijahu :Chebron Filii .*caput* Selomith ,Iſhar
19 20 יִצְהָר שְׁלֹמִית הָרֹאשׁ׃ בְּנֵי חֶבְרוֹן יְרִיָּהוּ הָרֹאשׁ אֲמַרְיָה הַשֵּׁנִי יַחֲזִיאֵל הַשְּׁלִישִׁי וִיקַמְעָם הָרְבִיעִי׃ בְּנֵי
,Elhazar eſt mortuus Et .Chis & ,Elhazar ,Machali Filii .Muſi & ,Machali ,Merari Filii .ſecundus Iſijah & ,*caput* Michah ,Huzziel
21 22 עֻזִּיאֵל מִיכָה הָרֹאשׁ וְיִשִּׁיָּה הַשֵּׁנִי׃ בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי בְּנֵי מַחְלִי אֶלְעָזָר וְקִישׁ׃ וַיָּמָת אֶלְעָזָר
,Jeremoth & ,Heder & ,Machali ,Muſi Filii .earum fratres Chis filii eas *tulerunt* Et .filiæ *quinimo* ,filii ei fuerunt non &
23 וְלֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וַיִּשָּׂאוּם בְּנֵי־קִישׁ אֲחֵיהֶם׃ בְּנֵי מוּשִׁי מַחְלִי וְעֵדֶר וִירֵמוֹת
,ſua capita per nominum *numero in ſuis viſitationibus patrum capita ,ſuorum patrum domus* Levi filii Iſti .tres
24 שְׁלוֹשָׁה׃ אֵלֶּה בְנֵי־לֵוִי לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִפְקוּדֵיהֶם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם
Dominus *requiem Dedit* :David dixit Quoniam .ſuprà & ,annorum viginti filio à ,Domini domus *ſervitium ad opificium faciens*
25 עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה׃ כִּי אָמַר דָּוִיד הֵנִיחַ יְהוָה
& ,tabernaculum portare non Levitis etiam Et .ſeculum in uſque Jeruſalem in habitavit & ,*ſuo populo* Iſrael Deus
26 אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לְעַמּוֹ וַיִּשְׁכֹּן בִּירוּשָׁלַ͏ִם עַד־לְעוֹלָם׃ וְגַם לַלְוִיִּם אֵין־לָשֵׂאת אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־
,annorum viginti filio à ,Levi filiorum numerus *ipſi poſterioribus* David *verbis in* Quia .ejus *ſervitium* ad ejus vaſa omnia
27 כָּל־כֵּלָיו לַעֲבֹדָתוֹ׃ כִּי בְדִבְרֵי דָוִיד הָאַחֲרוֹנִים הֵמָּה מִסְפַּר בְּנֵי־לֵוִי מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
in & ,cubiculis in & ,atriis in Domini domus *ſervitio* in Aharon filiorum manũ ad eorum *ſtatio* Quia .ſuprà &
28 וּלְמָעְלָה׃ כִּי מַעֲמָדָם לְיַד בְּנֵי־אַהֲרֹן לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה עַל־הַחֲצֵרוֹת וְעַל־הַלְּשָׁכוֹת וְעַל־
laganis in & ,*munere* in ,ſimila in & ,*diſpoſitionis* pane in Et .Dei domus *ſervitii* opere & ,ſanctitate omni in ,munditia
29 טָהֳרַת לְכָל־קֹדֶשׁ וּמַעֲשֵׂה עֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וּלְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת וּלְסֹלֶת לְמִנְחָה וְלִרְקִיקֵי
laudandũ ad &,confitendũ ad *mane in mane in* ſtandũ ad Et .*menſuratione* &,menſura omni in & ,*frixo* in & ,ſartagine in &,infermẽtatorũ
30 הַמַּצּוֹת וְלַמַּחֲבַת וְלַמֻּרְבֶּכֶת וּלְכָל־מְשׂוּרָה וּמִדָּה׃ וְלַעֲמֹד בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר לְהֹדוֹת וּלְהַלֵּל
,*numero in* ,ſolennitates ad & ,*neomenias* ad ,ſabbatha ad ,Domino *aſcenſiones facere aſcendere* omne ad Et .veſperi ſic & ,Dominum
31 לַיהוָה וְכֵן לָעָרֶב׃ וּלְכֹל הַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה לַשַּׁבָּתוֹת לֶחֳדָשִׁים וְלַמֹּעֲדִים בְּמִסְפָּר
,*ſanctitatis* cuſtodiam & ,*conventus tentorii* cuſtodiam cuſtodient Et .*Domini facies ad* jugiter eis ſuper *normam* juxta
32 כְּמִשְׁפָּט עֲלֵיהֶם תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל־מוֹעֵד וְאֵת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ
.Domini domus *ſervitio* in ,ſuorum fratrum Aharon filiorum cuſtodiam &
וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי אַהֲרֹן אֲחֵיהֶם לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

Porrò filii Semei;Leheth,& Ziza,& Jaus,& Baria:iſti filii Semei,quatuor. 10 Erat autem Leheth prior, Ziza ſecundus: 11 porrò Jaus et Baria non habuerunt plurimos filios,et idcircò in una familia,unâq; domo,computati ſunt. 12 Filii Caath ; Amram,& Iſaar,Hebron, & Oziel, quatuor. 13 Filii Amram ;Aaron, & Moyſes.Separatúſque eſt Aaron ut miniſtraret in Sancto ſanctorum, ipſe & filii ejus in ſempiternum, & adoleret incenſum Dño ſecundùm ritũ ſuũ,ac benediceret nomini ejus in perpetuũ. 14 Moyſi quoque hominis Dei filii annumerati ſunt in tribu Levi. 15 Filii Moyſi ;Gerſom,& Eliezer. 16 Filii Gerſom ;Subuel primus. 17 Fuerunt autem filii Eliezer ;Rohobia primus: & non erant Eliezer filii alii. Porrò filii Rohobia multiplicati ſunt nimis. 18 Filii Iſaar ;Salomith primus. 19 Filii Hebron ;Jerian primus,Amarias ſecundus, Jahaziel tertius, Jecmaam quartus. 20 Filii Oziel;Micha primus,Jeſia ſecundus. 21 Filii Merari ;Moholi,& Muſi.Filii Moholi ;Eleazar, & Cis. 22 Mortuus eſt autem Eleazar, & non habuit filios, ſed filias:acceperúntque eas filii Cis fratres earum. 23 Filii Muſi ;Moholi,& Eder,& Jerimoth,tres. 24 Hi filii Levi in cognationibus & familiis ſuis, principes per vices,& numerum capitum ſingulorum,qui faciebant opera miniſterii domûs Dñi,à viginti annis & ſuprá. 25 Dixit enim David ;Requiem dedit Dñs Deus Iſrael populo ſuo, & habitationem Jeruſalẽ uſque in æternum. 26 Nec erit officii Levitarum ut ultrà portent tabernaculum, & omnia vaſa ejus ad miniſtrandum. 27 Juxta præcepta quoque David noviſſima,ſupputabitur numerus filiorũ Levi à viginti annis & ſuprá. 28 Et erunt ſub manu filiorum Aaron in cultum domûs Domini,in veſtibulis,& in exedris, & in loco purificationis, & in ſanctuario, & in univerſis operibus miniſterii templi Domini. 29 Sacerdotes autem,ſuper panes propoſitionis,et ad ſimilæ ſacrificiũ,& ad lagana azyma,& ſartaginem,& ad torrendum, & ſuper omne pondus atque menſuram. 30 Levitæ verò,ut ſtent manè ad confitendum & canendum Domino:ſimilitérque ad veſperá, 31 Tam in oblatione holocauſtorũ Dñi, quàm in ſabbatis & Calendis & ſolennitatibus reliquis, juxta numerum, & ceremonias uniuſcujuſque rei,jugiter coram Domino. 32 Et cuſtodiant obſervationes tabernaculi fœderis, & ritum ſanctuarii, & obſervationem filiorũ Aaron fratrum ſuorum, ut miniſtrent in domo Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 11 * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܫܡܥܝ. ܢܚܬ. ܙܒܕܐ. ܝܥܘܫ. ܒܪܝܥܐ. ܗܠܝܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܫܡܥܝ ܐܪܒܥܐ. * ܘܗܘܐ
ܢܚܬ ܩܕܡܝܐ. ܘܙܒܕܐ ܬܪܝܢܐ. ܘܝܥܘܫ ܘܒܪܝܥܐ. ܘܒܪܝܥܐ ܠܐ ܐܣܓܝ ܠܗ ܒܢܝܐ. ܘܗܘܐ
12 ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܢ ܫܪܒܬܐ ܚܕܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܩܗܬ. ܥܡܪܡ ܘܝܫܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ ܘܥܘܙܝܐܝܠ.
13 ܐܪܒܥܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܡܪܡ. ܐܗܪܘܢ ܘܡܘܫܐ. ܘܐܬܓܒܝ ܐܗܪܘܢ. ܠܡܫܡܫܘ ܒܩܘܕܫ ܩܘܕܫܝܐ.
ܗܘ ܘܒܢ̈ܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܠܡܩܪܒܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܦܝܪܡܐ ܕܒܣ̈ܡܐ. ܠܡܫܡܫܘܬܗ
14 ܘܠܡܒܪܟܘ ܠܫܡܗ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܡܘܫܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܩܪܝ ܫܒܛܐ ܕܠܘܝ̈ܐ.
15 16 * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܘܫܐ. ܓܪܫܘܡ. ܘܐܠܝܥܙܪ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܓܪܫܘܡ. ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡܝܐ. * ܘܗܘܘ
17 ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܝܥܙܪ. ܐܪܚܝܡܐ ܩܕܡܝܐ. ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܐܠܝܥܙܪ ܒܢܝܐ ܐܚܪ̈ܢܐ. ܘܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܪܚܝܡܐ.
18 19 ܪܒܝ ܩܕܡܝܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܝܫܗܪ. ܫܠܡܘܬ ܩܕܡܝܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܚܒܪܘܢ. ܝܗܘܕܐ ܩܕܡܝܐ.
20 ܐܡܪܝܐ ܬܪܝܢܐ. ܢܚܙܐܝܠ ܬܠܝܬܝܐ. ܢܩܡܥܡ ܪܒܝܥܝܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܙܝܐܝܠ. ܡܝܟܐ
21 ܩܕܡܝܐ. ܫܘܚ ܬܪܝܢܐ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܪܪܝ. ܡܚܠܝ ܘܡܘܫܝ. ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܚܠܝ. ܐܠܝܥܙܪ.
22 ܘܩܝܫ. * ܘܡܝܬ ܐܠܝܥܙܪ. ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. ܐܠܐ ܒܢܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܐܢܝܢ ܒܢ̈ܘܗܝ
23 24 ܕܩܝܫ. * ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܘܫܝ. ܡܚܠܝ. ܘܥܕܪ. ܘܝܪܡܘܢ. ܬܠܬܐ. * ܗܠܝܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܠܘܝ
ܠܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܪ̈ܝܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ ܠܡܢܝܢܗܘܢ. ܠܡܢܝܢܐ ܕܫܡܗ̈ܝܗܘܢ. ܠܓܒܪܝܢ
25 ܥܒܕܝܢ. ܥܒܕܐ ܥܠ ܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ. * ܡܛܠ ܕܐܡܪ
ܕܘܝܕ. ܐܢܝܚ ܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܗ. ܘܫܪܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܗܫܐ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.
26 27 * ܘܐܦ ܠܠܘܝ̈ܐ ܢܛܥܢܘܢ ܡܫܟܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢ̈ܝ ܬܫܡܫܬܗ. * ܡܛܠ ܕܒܦܘܩܕܢܗ
28 ܕܕܘܝܕ ܐܚܪܝܐ. ܫܠܡ ܡܢܝܢܐ ܕܒܢ̈ܝ ܠܘܝ. ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ. * ܡܛܠ
ܕܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܥܠ ܓܢܒ ܒܢ̈ܝ ܐܗܪܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܝܠܝܢ
ܕܩܪܝܢ ܒܩܪ̈ܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܥܩܝܡܬܐ. ܘܥܠ ܬܘܢ̈ܐ ܕܣܝܡܝܢ ܒܗܘܢ ܡܐܢ̈ܝ ܩܘܕܫܐ
29 ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܠܚܡܐ ܕܣܕܪ̈ܐ. ܘܠܣܠܬܐ. ܘܠܓܪ̈ܝܨܬܐ ܦܛܝܪ̈ܬܐ. ܘܠܟܠ ܕܡܫܒܚܝܢ ܘܡܘܕܝܢ.
30 * ܕܢܗܘܘܢ ܩܝܡܝܢ ܟܠܗ ܨܦܪ ܘܨܦܪ. ܘܡܘܕܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܦ ܟܠܗ ܪܡܫ ܘܪܡܫ.
31 * ܘܡܣܩܝܢ ܥܠܘ̈ܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܒܫܒ̈ܬܐ ܘܒܪ̈ܝܫܝ ܝܪ̈ܚܐ ܘܒܥܐܕ̈ܐ. ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܙܕܩ ܠܗܘܢ.
32 ܐܡܝܢܐܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܢܛܪܘܢ ܢܛܘܪܬܐ ܕܡܐܢ̈ܝ ܡܫܟܢܐ. ܘܡܐܢ̈ܝ ܩܘܕܫܐ. ܢܛܪܘܢ
ܢܛܘܪܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܗܪܘܢ ܐܚܘ̈ܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܡܬܒܥܐ ܠܡܫܡܫܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

Filii Semei, Nahath, Zebda, Jeus, Beria: hi ſunt filii Semei, quatuor: 10 Inter quos Nahath erat natu maximus, Zebda ſecundus, tum Jeus, & Beria. 11 Beria verò haud plures habuit liberos, unde paternæ domûs eorum unica erat familia. 12 Filii Cahath, Amram, Jeshar, Hebron, & Uziel, quatuor. 13 Filii Amram, Aharon, & Moſe : & quidem Aharon electus fuit ad miniſtrandum in ſancto ſanctorum,ipſe & filii ejus in æternum uſque, ad offerendum coram Domino acerras thuris, ad miniſtrandum ei,et benedicendum nomen ejus in ſempiternum uſque: 14 Moſe verò propheta Domini appellatus eſt, Tribus Levitarum : 15 Filii Moſis, Gerſom, & Eliazar. 16 Filii Gerſom , Semuel primogenitus ejus. 17 Fuerunt autem filii Eliazar, Arhima primogenitus ejus, nec alios Eliazar habuit filios. Filii Arhimæ,Ribi primogenitus ejus. 18 Filii Jeshar, Selmoth primogenitus ejus. 19 Filii Hebron,Juda primogenitus ejus, Amaria ſecundus, Nehzael tertius, Necmaem quartus. 20 Filii Azjaelis,Micha primogenitus ejus,Suah ſecundus. 21 Filii Merari, Mahli, & Muſi.Filii Mahli, Eliazar, & Cis. 22 Mortuus eſt autem Eliazar, nec habuit filios, ſed filias, quas duxerunt filii Cis. 23 Filii Muſi, Mahli, Adar, & Jermon, tres. 24 Iſti ſunt filii Levi per domos ſuas paternas, præcipui patres juxta numerum ſuum, ſecundùm numerum nominum ſuorum viritìm,præpoſiti operibus domûs Domini, ab annis viginti & ſuprá. 25 Dixit enim David,Requiem dedit Dominus dominorum Iſraeli populo ſuo, & habitavit in Jeruſalem ex nunc in ſeculum uſque. 26 Iiſdẽ quoque Levitis portandum erit tabernaculũ & ómnia vaſa miniſteriorum ejus. 27 Nam poſtremo Davidis imperio abſolutus fuerat numerus filiorum Levi,à nato viginti annos & deinceps. 28 Statuit enim illos ad latus filiorũ Aharonis, ut præeſſent in domo Domini iis qui clangebant tubis rectis & curvis, & cellis in quib⁹ condebant vaſa Sanctuarii Domini, 29 Pani ordinum, ſimilæ, placentis azymis : omnibúſque canentibus, & gratias agentibus, 30 Ut eſſent aſſidui ſingulis matutinis, & gratias agerent, laudaréntque Dominum;eodémque modo ſingulis veſperis : 31 Ut offerrent holocauſta Domino ſabbathis,Kalendis menſium, ac feſtis, pro ipſorum numero ac ritu debito, *idque* jugiter coram Domino: 32 Obſervarent cuſtodiam vaſorum tabernaculi, & vaſorum Sanctuarii :·*denique* obſervarent cuſtodiam filiorum Aharonis fratrum ſuorum, quoties res exigebat ut miniſtrarent in domo Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 11 Καὶ τοῖς ὑοῖς Σεμεῒ, Ἰὲθ, καὶ (μ) Ζιζὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Βεειὰ· οὗτοι ὑοὶ Σεμεῒ τέσαρες. Καὶ
ἦν Ἰὲθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζὰ ὁ δεύτερος. καὶ Ἰωὰς, καὶ (†) Βεειὰ οὐκ ἐπλήθυναν ὑὸς, καὶ ἐγένον-
12 το εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν. Ὑιοὶ Καὰθ, (ν) Ἀμβρὰμ, Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, (ξ) Ὀζιὴλ,
13 τέσαρες. Ὑιοὶ (ο) Ἀμβρὰμ, Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆς. καὶ διεστάλη Ἀαρὼν τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁ-
γίων, αὐτὸς καὶ οἱ ὑοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾷν ἐναντίον τοῦ κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύ-
14 χεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὑοὶ αὐτοῦ ἐκλήθη-
15 16 σαν εἰς φυλὴν τοῦ Λευί. Ὑιοὶ Μωυσῆ, Γηρσὰμ, καὶ Ἐλιέζερ. Ὑιοὶ Γηρσὰμ, Σουβαὴλ ὁ ἄρχων.
17 Καὶ ἦσαν ὑοὶ τῷ Ἐλιέζερ, (π) Ῥαβιὰ ὁ ἄρχων. καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ ὑοὶ ἕτεροι· καὶ ὑοὶ
18 19 (ρ) Ῥαβιὰ ηὐξήθησαν εἰς ὕψος. Ὑιοὶ (σ) Ἰσαὰρ, Σαλωμὼθ ὁ ἄρχων. Ὑιοὶ Χεβρὼν, Ἰερειὰ ὁ
20 ἄρχων, Ἀμαριὰ ὁ δεύτερος, (τ) Ἰεζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰεκεμίας ὁ τέταρτος. Ὑιοὶ Ὀζιὴλ, Μιχὰ
21 ὁ ἄρχων, καὶ (υ) Ἰσιὰ ὁ δεύτερος. Ὑιοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, (φ) καὶ ὁ Μουσί. ὑοὶ Μοολὶ, Ἐ-
22 λεάζαρ, καὶ Κίς. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ· καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ ὑοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ
23 24 ἔλαβον αὐτὰς ὑοὶ Κὶς ἀδελφοὶ αὐτῶν. Ὑιοὶ Μουσὶ, Μοολὶ, καὶ Ἐδὲρ, καὶ Ἰαριμὼθ, τρεῖς. Οὗ-
τοι ὑοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐ-
τῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν (χ) ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουρ-
25 γίας οἴκου κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. Ὅτι εἶπε Δαυὶδ, Κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς (ψ)
26 Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος. Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴ-
27 ροντες τὴν σκηνὴν (ω) καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς· Ὅτι ἐν τοῖς λό-
28 γοις Δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ (α) ἀριθμὸς ὑῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω· Ὅτι ἔστησεν
αὐτοὺς (β) ἐπὶ χειρὶ Ἀαρὼν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς, καὶ ἐπὶ τὰ παστοφό-
ρια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου τοῦ (γ) θεοῦ,
29 Καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς (δ) προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα
30 τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς τήγανον, καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην, καὶ εἰς πᾶν μέτρον, Καὶ τοῦ στῆναι πρωῒ τοῦ
31 (ε) αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ (ζ) οὕτω τὸ ἑσπέρας, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομέ-
νων ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς (η) νουμηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς,
32 κατὰ ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντὸς τῷ κυρίῳ. Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς σκη-
νῆς τοῦ (θ) μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς ὑῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τοῦ
λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου.

Et (d) filiis Semei; Jeth, & Ziza, & Joas, & Beria: hi filii Semei 10
quatuor. Et fuit Jeth princeps, & Ziza ſecundus. Et Joas, & Be- 11
ria non multiplicaverunt filios: & facti ſunt in domum patriæ in com-
putationem unam. Filii Caath; Ambram, Iſaar, Chebron, Oziel, qua- 12
tuor. Filii Ambram; Aaron, & Moyſes. Et ſeparatus eſt Aaron ad 13
ſanctificandum ſancta ſanctorum, ipſe, & filii ejus uſque in ſeculum,
ad adolendum ante Dominum, miniſtrandum, & deprecandum in no-
mine ejus uſque in ſeculum. Et Moyſes homo Dei: filii ejus vocati 14
ſunt in tribum Levi. Filii Moyſi; Gerſam, & Eliezer. Filii Ger- 15 16
ſam, Subael princeps. Et fuerunt filii Eliezer, Rabia princeps. Et non 17
fuerunt Eliezer filii alii. Et filii Rabia aucti ſunt in ſublime. Filii 18
Iſaaar, Salomoth princeps. Filii Chebron; Hieria princeps, Amaria ſe- 19
cundus, Jeziel tertius, Jecemias quartus. Filii Oziel; Micha prin- 20
ceps, & Iſia ſecundus. Filii Merari; Mooli & Muſi. Filii Mooli; 21
Eleazar, & Cis. Et mortuus eſt Eleazar: & non fuerunt ei filii, ſed 22
filiæ. Et acceperunt eas filii Cis fratres earum. Filii Muſi; Mooli, & 23
Eder, & Jarimoth, tres. Hi filii Levi ſecundùm domos patriarum ſu- 24
arum principes patriarum ſuarum ſecundùm recognitionem ſuam, jux-
ta numerum nominum ſuorum, juxta caput ipſorum; facientes o-
pera miniſterii domûs Domini, à vigeſimo anno, & ſuprá. Quoniam 25
dixit David; Requiem dedit Dominus Deus Iſrael populo ſuo: &
habitavit in Hieruſalem uſque in ſeculum. Et Levitæ non erant le- 26
vantes tabernaculum, & omnia vaſa ejus ad miniſterium ejus; Quoni- 27
am in ſermonibus David noviſſimis eſt numerus filiorum Levi à vigeſi-
mo anno, & ſuprá: Quoniam ſtatuit eos in manu Aaron ad miniſtran- 28
dum in domo Domini in atriis, & in paſtophoriis, & in purgatione omni-
um ſanctorum, & in operibus miniſterii domûs Dei, Et in panibus pro- 29
poſitionis, & in ſimila ſacrificii, & in laganis azymis, & in ſartagi-
ne, & in conſperſa, (e) & in omni menſura, Et ad ſtandum manè ad 30
laudandum, & confitendum Domino, & ſic veſperè, Et ſuper omnia, 31
quæ offeruntur holocauſta Domino in ſabbathis, & in Neomeniis, & in
feſtivitatibus, juxta numerum, juxta judicium ſuper eis ſemper Domi-
no. Et cuſtodient cuſtodias tabernaculi teſtimonii, & cuſtodiam ſan- 32
cti, & cuſtodias filiorum Aaron fratrum ſuorum, ad miniſtrandum in
domo Domini.

MS. A. (μ) Ζιζὰ, * οὗτοι (†) Βαειὰ (ν) Ἀμρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, (ξ) καὶ Ὀζιὴλ, (ο) Ἀμρὰμ, (π) Ῥααβιὰ (ρ) Ῥααβιὰ (σ) Ἰσσαὰρ, Σαλουμὼθ (τ). Ἰαζιὴλ (υ) Ἰεσσιὰ (φ) καὶ Μουσί. (χ) ὀνομάτων, κατὰ (ψ) τῷ Ἰσραὴλ λαῷ (ω) καὶ πάντα τὰ σκεύη (α) ἀριθμὸς τῶν * Λευιτῶν Λευὶ (β) ἐπὶ χεῖρα (γ) θεοῦ, Εἰς (δ) προθέσεως, εἰς (ε) αἰνεῖν, ἐξομολογεῖσθαι (ζ) οὕτως (η) νεομηνίαις (θ) μαρτυρεῖν, καὶ τὰς φυλακὰς ὑῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 11 * ومن بني سمعوب * ناحب * ربدا * يعوس * برياعا * ولم يكن لبرياعا بنين * وكان لبيت
12 13 ابيهم امة واحدة * وبنو قاهث عمرم * ايصهر * حبرون * عرايل * اربعة * وبنو عمرم * هرون *
وموسي * ومريم اختهم * واختير هرون ان يخدم في قدس القدس هو وبنوه الي ابدا * ويبخروا
14 ويصعدوا الذبايح قدام الله * ويدعوا باسمه * وموسي نبي الله وسموا بنيه باسم سبط لاوي
15 16 * وبنو موسي * قرسوم * والبعازار * وبنو قرسوم * اسمويل * وصار له بنون * وصار ابن
17 لالبعازار * وهو ارحبيا الجليل * ولم يكن للعازر ولد اخر * وبنو ارحبيا * رابيقي ابنه
18 19 الجليل * وابن ايصاهر * سلموث * وابن حبرون * يودا * امريا * حارابيل * نقوميم * بنو
20 21 22 حارابيل * ميخا * سوح * بنو مراري * محالي * وموسي * بنو محالي * البعازار * وقيس * ومات
23 البعازار ولم يكن له بنون * الا بنات واخذ بناته لبني قيس * وبنو موسي * محلي *
24 وعادار * واريموث * هاولاء بنو لاوي لبيت ابايهم * وروساوهم * فهذه اسماوهم * كل انسان
25 يقوم على خدمته من ابن عشرين سنة الي فوق * لان داود قال * ان الله رب اسرايل
26 يريح * شعبه * ويكون في اروسليم الي الابد * واللاويون كانوا يرفعون قبة الشهادة والاتها
27 كلها * وان عدد اللاويين كان مكتوبا في الفاظ داود الاخيرة * من ابن عشرين
28 سنة الي فوق ذلك * لانه اقامهم بجانب بني هرون ليخدموا بيت الرب على الابواب * وقوم
منهم يضربون بالقرون * وقوم على الصناديق الذي كان يوضع فيها ثياب قدس الرب
29 30 * وعلي خبز الوجه * وكلما للخدمة * وعلي كل من يسبح الرب * يكونون يقومون في كل
31 بكرة يسبحون الرب * وفي كل عشية * وعلي كل شي ياتون به لذبايح الرب في السبوت وروس
32 الشهور والاعياد * على عددهم وكاحكامهم * كما يصلح لهم دايما قدام الله * ويكونوا
يحفظون باب قبة الشهادة * وباب القدس * وثياب بني هرون اخوتهم اذا طلبوهم لخدمة
بيت الرب *

E filiis Semaotbis, Nabethum, Zebdam, 10
Jeuſem, & Briaam. Nullos autem ha- 11
buit Bariaa filios, quapropter unica fuit
gens domûs eorum paternæ. Filii Ca- 12
hathis, Amram, Iſahar, Hebron, Azael,
quatuor. Filii Amrami, Haron, & Mo- 13
ſes, ac Mariam ſoror eorum. Haron ele-
ctus eſt ut miniſtraret in ſancto ſancto-
rum, tam ipſe quàm filii ejus in æter-
num, utque thus adolerent, offerrent
ſacrificia coram Deo, & invocarent no-
men ejus. Filios verò Moſis prophetæ 14
Dei, vocaverunt nomine tribûs Levi.
Filii Moſis, Gerſom, & Eleazar. Fi- 15
lii Gerſomis, Samuel qui plures habuit 16
filios. Eliazar filium habuit, nempe 17
Arhimam præclarum, nec alios habuit
Elazar filios. Filii Arhimæ, Raibi fi-
lius ejus præcipuus. Filius Iſaharis, Sel- 18
moth. Filius Hebronis, Juda, Amaria, 19
Hazael, Necomim. Filii Hazaelis, Micha, 20
Suah. Filii Merari, Mahali & Muſi. 21
Filii Mahali, Eliazar, & Cis. Mor- 22
tuus eſt autem Eliazar, nec habuit filios
ſed filias, ductæque fuerunt ejus filiæ
in uxores à filiis Cis. Filii Muſi, Mah- 23
li, Adar, & Arimoth. Hi ſunt filii 24
Levi per domos paternas & capita eo-
rum, & hæc ſunt nomina eorum; quo-
rum quilibet fungebatur officio ſuo, à
nato viginti annos & deinceps. Dixit 25
enim David, Deus Dominus Iſraelis re-
quiem dabit populo ſuo, & erit Jeroſo-
lymis in perpetuum. Levitæ quoque fe- 26
rebant teſtudinem fœderis & omnia va-
ſa illius. Numerus autem Levitarum 27
ſcriptus erat in poſtremis eloquiis Davi-
dis; à nato viginti annos & deinceps.
Statuerat enim eos ad latus filiorum Ha- 28
ronis, ut miniſtrarent domui Domini ad
januas: & quidam ex eis clangebant
buccinis: alii verò præpoſiti erant arcis
in quibus reponebantur vaſa Sanctuarii
Domini, Et panibus propoſitis, & rebus 29
omnibus quæ pertinebant ad miniſterium:
& omnibus iis qui Dominum celebrant,
ut ſurgentes ſingulis matutinis laudarent 30
Dominum, & ſingulis veſperis: O- 31
mnibus deniq; rebus quæ afferebantur pro
ſacrificiis Domini, ſabbathis, initiis
menſium, & feſtis, ſecundùm numerum
ac leges eorum, prout decebat eos, jugiter
coram Deo: Et ut cuſtodirent oſtium 32
teſtudinis fœderis, januam Sanctuarii,
& veſtes filiorum Haronis fratrum ſuo-
rum, ſiquando poſtularent eas pro mini-
ſterio domûs Domini.

דברי הימים א׃ כד

CAP. XXIV. כד

, *sui patris facies ad* Abihu & ,Nadab est mortu' Et .Ithamar &,Elhazar,Abihu &,Nadab,Aharon filii,eorū partitiones Aharon filiis Et
1 ולבני אהרן מחלקותם בני אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר׃ וימת נדב ואביהוא לפני אביהם
2 Achimelech & ,Elhazar filiis de Sadoc & ,David eos divisit Et .Ithamar & ,Elhazar sunt functi sacerdotio & .eis fuerūt non filii &
3 ובנים לא היו להם ויכהנו אלעזר ואיתמר׃ ויחלקם דויד וצדוק מן בני אלעזר ואחימלך
filiis præ virorum capitibus in plures Elhazar filii sunt inventi Et .eorum ministerio in eorum *visitationem ad* ,Ithamar filiis de
4 מן בני איתמר לפקדתם בעבדתם׃ וימצאו בני אלעזר רבים לראשי הגברים מן בני
.octo *suorum patrum domui* Ithamar filiis & : sedecim *patrum domui capita* Elhazar filiis :eos diviserunt & ;Ithamar
איתמר ויחלקום לבני אלעזר ראשים לבית אבות ששה עשר ולבני איתמר לבית אבותם שמונה׃
, Elhazar filiis de ; Dei principes & ,sanctitatis principes fuerunt quia ; istis cum istos , sortibus in eos diviserunt Et
5 ויחלקום בגורלות אלה עם אלה כי היו שרי קדש ושרי האלהים מבני אלעזר
,sacerdote Sadoc &,principibus & , rege coram Levi de scriba Nethanel filius Semahaiah eos descripsit Et .Ithamar filiis *in* &
6 ובבני איתמר׃ ויכתבם שמעיה בן נתנאל הסופר מן הלוי לפני המלך והשרים וצדוק הכהן
juncta juncta & , Elhazar ipsi *adjuncta* una patris domus : Levitarū & , sacerdotum *patrum capitibus* & ,Abiathar filio Achimelech &
ואחימלך בן אביתר וראשי האבות לכהנים וללוים בית אב אחד אחז לאלעזר ואחז אחז
7 .quarta Sehorim ipsi , tertia Charim Ipsi .secunda Jedahaiah ipsi ,Jehojarib ipsi prima sors exivit Et .Ithamar ipsi
8 לאיתמר׃ ויצא הגורל הראשון ליהויריב לידעיה השני׃ לחרם השלישי לשערים הרבעי׃
9 .decima Sechaniah , nona Jesuah .octava Abijah , septima Hacchos Ipsi .sexta Mijamin , quinta Malchijah Ipsi
10 למלכיה החמישי למימן הששי׃ להקוץ השביעי לאביה השמיני׃ לישוע התשעי לשכניהו העשרי׃
11 Bilghah .quartadecima Jesebab , decimatertia Chuppah .duodecima Jachim , undecima Eljaib
12 לאלישיב עשתי עשר ליקים שנים עשר׃ לחפה שלשה עשר לישבאב ארבעה עשר׃ לבלגה
13
14 , decima nona Pethaciah .octavadecima Pisses , septimadecima Chezir .sextadecima Immer , quintadecima
15 חמשה עשר לאמר ששה עשר׃ לחזיר שבעה עשר להפצץ שמנה עשר׃ לפתחיה תשעה עשר
16 Mahaziahu , vigesima & tertia Deliahu .vigesima & secunda Ghamul , vigesima & una Jachin .vigesima Jechezchel
17 ליחזקאל העשרים׃ ליכין אחד ועשרים לגמול שנים ועשרים׃ לדליהו שלשה ועשרים למעזיהו
18 Aharon *manu in eorum normam* secundū Domini domum ad *ingrediendū ad* ,eorū *servitio* in eorum *revisio Isti* .vigesima & quarta
19 ארבעה ועשרים׃ אלה פקדתם לעבדתם לבוא לבית יהוה כמשפטם ביד אהרן
.Subael , Hamram filiis ; *residuis* Levi *filiis* Et .Israel Deus Dominus ei præcepit quemadmodum ,eorum patris
20 אביהם כאשר צוהו יהוה אלהי ישראל׃ ולבני לוי הנותרים לבני עמרם שובאל
21 .Jachath , Selomoth filiis .Selomoth ,Ishari *Ipsi* .Jeliah *caput* , Rechabiahu filiis , Rechabiahu .Jechdeiahu , Subael filiis
22 לבני שובאל יחדיהו׃ לרחביהו לבני רחביהו הראש ישיה׃ ליצהרי שלמות לבני שלמות יחת׃
23 Frater .Samir , Michah filiis .Michah Huzziel filii .quartus Jechamam , tertius Jachaziel ,secund' Amariahu ,Jerijahu filii Et
24 ובני יריהו אמריהו השני יחזיאל השלישי יקמעם הרביעי׃ בני עזיאל מיכה לבני מיכה שמור׃ אחי
25 ,Beno , Jahaziahu ,Merari Filii .Beno ,Jahaziahu Filii .Musi & ,Machali ,Merari Filii .Zechariahu ,Jesijah filiis :Jesijah ,Michah
26 מיכה ישיה לבני ישיה זכריהו׃ בני מררי מחלי ומושי בני יעזיהו בנו׃ בני מררי ליעזיהו בנו
27 .Jerachmeel Chis filii , Chis Ipsi .filii ei *fuit* non &,Elhazar Machali .Hibri & ,Zacchur & ,Soham &
28 ושהם וזכור ועברי׃ למחלי אלעזר ולא היה לו בנים׃ לקיש בני קיש ירחמאל׃
29

Versio VULG. LAT.

CAP. XXIV.

Porrò filiis Aaron hæ partitiones erāt: Filii Aaron; 1
Nadab, & Abiu, & Eleazar, & Ithamar. Mortui sunt 2
autem Nadab & Abiu ante patrem suum absque liberis:
sacerdotióque functus est Eleazar, & Ithamar.
Et divisit eos David, id est, Sadoc de filiis Eleazari, 3
& Ahimelech de filiis Ithamar, secundū vices suas &
ministeriū. Inventique sunt multò plures filii Eleazar
in principib' viris, quā filii Ithamar. Divisit autē eis, 4
hoc est, filiis Eleazar, principes p familias sedecim: et
filiis Ithamar per familias & domos suas octo. Porrò 5
divisit utrasque inter se familias sortib' : erant enim
principes sanctuarii, & principes Dei, tam de filiis Eleazar
quā de filiis Ithamar. Descripsitq; eos Semeias 6
fili' Nathanael scriba Levites, coram rege & principibus,
& Sadoc sacerdote, & Ahimelech filio Abiathar,
principib' quoque familiarum sacerdotalium &
Leviticarum: unam domū, quæ cæteris præerat, Eleazar:
& alteram domum, quæ sub se habebat cæteros, Ithamar.
Exivit autem sors prima Joiarib, secunda Je- 7
dei, Tertia Harim, quarta Seorim, Quinta Melchia, sex- 8 9
ta Maiman, Septima Accos, octava Abia, Nona Jesua, 10 11
decima Sechenia, Undecima Eliasib, duodecima Ja- 12
cim, Tertiadecima Hoppha, decimaquarta Isbaab, De- 13 14
cimaquinta Belga, decimasexta Emmer, Decimase- 15
ptima Hezir, decimaoctava Aphses, Decimanona Phe- 16
teia, vigesima Hezechiel, Vigesimaprima Jachin, vi- 17
gesimasecunda Gamul, Vigesimatertia Dalaiau, vige- 18
simaquarta Maaziau. Hæ vices eorum secundùm mi- 19
nisteria sua, ut ingrediantur domū Domini, & juxta
ritū suum sub manu Aaron patris eorum: sicut præce-
perat Domin' De' Israel. Porrò filiorū Levi, qui reli- 20
qui fuerant, de filiis Amram erat Subael, & de filiis
Subael, Jehedeia. De filiis quoq; Rohobiæ princeps Je- 21
sias. Isaari verò filius Salemoth, filiúsque Salemoth 22
Jahath: Filiúsq; ejus Jeriau primus, Amarias secund', 23
Jahaziel tertius, Jecmaan quartus. Filius Oziel, Mi- 24
cha: filius Micha, Samir. Frater Micha, Jesia: filiúsq; 25
Jesiæ, Zacharias. Filii Merari; Moholi & Musi. Filius 26
Oziau, Benno. Filius quoque Merari; Oziau & So- 27
am & Zachur & Hebri. Porrò Moholi filius, Elea- 28
zar, qui non habebat liberos. Filius verò Cis, Jera- 29
meel.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 *ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܗܪܘܢ ܦܠܓܘܬܗܘܢ. ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܗܪܘܢ · ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘܐ. ܘܐܠܝܥܙܪ
2 ܘܐܝܬܡܪ. *ܘܡܝܬܘ ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘܐ ܒܚܝ̈ܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ ܐܒܘܗܘܢ · ܘܒܢ̈ܝܐ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ·
3 ܘܫܡܫܘ ܐܠܝܥܙܪ ܘܐܝܬܡܪ. *ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ. ܨܕܘܩ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܐܠܝܥܙܪ · ܘܐܚܝܡܠܟ
4 ܡܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܬܡܪ. ܒܡܢܝܢܗܘܢ ܒܬܫܡܫܬܗܘܢ. *ܘܐܫܬܟܚܘ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܠܝܥܙܪ
ܣܓܝܐܝܢ ܒܪܝܫ ܐܢܫ. ܡܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܬܡܪ. ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܠܝܥܙܪ ܒܪܝܫ ܐܢܫ
ܠܒܝܬ ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܫܬܬܥܣܪ ܡܢܝܢܐ. ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܝܬܡܪ ܠܒܝܬ
5 ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܒܪܝܫ ܐܢܫ ܬܡܢܝܐ. *ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܒܦܣ̈ܐ. ܗܠܝܢ ܥܡ ܗܠܝܢ. ܡܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ
6 ܕܐܠܝܥܙܪ. ܘܡܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܝܬܡܪ. *ܘܟܕ ܟܬܒ ܐܢܘܢ ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܡܬܢܝܐܝܠ ܣܦܪܐ ܡܢ ܠܘܝܐ.
ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ · ܘܩܕܡ ܩܫܝ̈ܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܒܝܬܪ · ܪ̈ܫܝ
7 ܐܒܗ̈ܬܐ ܕܟܗܢ̈ܐ ܘܕܠܘܝ̈ܐ. ܒܝܬ ܐܒܐ ܚܕ ܦܛܪܝܪܟ. ܠܐܠܝܥܙܪ. ܘܚܕ ܐܚܪܢܐ ܠܐܝܬܡܪ. *ܘܣܠܩ
8 ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ ܠܝܗܘܝܕܥ. ܬܢܝܢܐ ܠܝܕܥܝܐ. ܬܠܝܬܝܐ ܠܚܪܡ. ܪܒܝܥܝܐ ܠܣܥܘܪܝܡ.
9
10 *ܚܡܝܫܝܐ ܠܡܠܟܝܐ. ܫܬܝܬܝܐ ܠܡܝܡܝܢ. *ܫܒܝܥܝܐ ܠܐܩܘܣ. ܬܡܝܢܝܐ ܠܐܒܝܐ.
11
12 *ܬܫܝܥܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܥܣܝܪܝܐ ܠܫܟܢܝܐ. *ܚܕܥܣܪ ܠܐܠܝܫܒ. ܬܪܥܣܪ ܠܐܠܝܩܪܒ.
13 *ܬܠܬܥܣܪ ܠܚܘܦܐ. ܐܪܒܥܣܪ ܠܐܚܙܝܐ · *ܚܡܫܬܥܣܪ ܠܒܓܠܐ. ܫܬܬܥܣܪ
14
15 ܠܦܬܚܝܐ. *ܫܒܥܬܥܣܪ ܠܐܚܙܝܐ. ܬܡܢܬܥܣܪ ܠܦܣܝܢ. *ܬܫܥܬܥܣܪ ܠܦܬܚܝܐ. ܥܣܪܝܢ
16
17 ܠܚܙܩܝܐܝܠ. *ܚܕ ܘܥܣܪܝܢ ܠܝܟܝܢ. ܬܪܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܠܓܡܘܠ. *ܬܠܬܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܕܠܝܐ.
18
19 ܐܪܒܥܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܡܥܕܝܐ. *ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܡܢܝܢܗܘܢ ܘܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܢܡܘܣܗܘܢ ܕܡܬܚܝܒܝܢ ܗܘܘ. ܡܢ ܡܠܟܗ ܕܐܗܪܘܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ
20 ܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . *ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܠܘܝ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܡܪܡ. ܫܒܘܐܝܠ.
21 ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܫܒܘܐܝܠ. ܝܚܕܝܐ. ܘܐܪܚܒܝܐ. *ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܪܚܒܝܐ ܒܘܟܪܗ ܝܫܘܥ. ܘܙܚܪ.
22
23 ܘܫܠܡܘܬ. *ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܫܠܡܘܬ. ܢܚܬ. ܘܐܪܡܝܐ. ܘܚܙܐܝܠ. ܘܢܫܡܝܡ.
24
25 *ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܙܝܐܝܠ ܡܝܟܐ. ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܝܟܐ · ܫܡܪ ܘܝܫܘܥ. *ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܝܫܘܥ ·
26 ܙܟܪܝܐ. *ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܪܪܝ · ܡܚܠܝ. ܘܡܘܫܝ. *****

CAP. XXIV.

Filiorum verò Aharonis, *hæc fuit* distribu- 1
tio: Filii Aharonis, Nadab, & Abihu, Eli-
azar, & Ithamar. Sed cùm mortui essent 2
Nadab & Abihu vivente Aharone patre
suo, nec habuissent filios, ministerio functi
sunt Eliazar & Ithamar. Itaque distribuit 3
eos David; Sadocum *quidem* è filiis Eliazar,
Ahimelechum verò de filiis Ithamar, pro
numero & officio eorum: Et inventi sunt 4
filii Eliazar plures, quoad hominum capita,
quàm filii Ithamar: nam filii Eliazar per hominum
capita, juxta domos paternas eorum
distributi, fuerunt sexdecim numero: filii verò
Ithamar juxta domos eorum paternas, per
hominum capita, octo. Distribuit autem 5
illos sortib' promiscuè, tam de filiis Eliazar
quàm de filiis Ithamar. Cùm enim Semaia 6
filius Mathnielis, scriba de *genere* Levitarum,
descripsisset eos coram rege Davide, & coram
senioribus Israelis; Sadoc sacerdote, &
Ahimelech filio Abitharis præcipuis sacerdotum
ac Levitarum patribus, *nempe* domum
patriarchæ unam Eliazaris, & unam alteram
Ithamaris; Ascendit sors prior Jehujadao, 7
secunda Jedaiæ, Tertia Haramo, quarta 8
Seorimo, Quinta Melechiæ, sexta Mia- 9
mini, Septima Acoso, octava Abiæ, 10
Nona Elisao, decima Sechaniæ, Undeci- 11
ma Elisabo, duodecima Elicarabo. Deci- 12
ma tertia Huphæ, decima quarta Ehaziæ, 13
Decima quinta Beghlæ, decima sexta Pethi- 14
hæ, Decima septima Ehaziæ, decima octa- 15
va Pasino, Decima nona Pethihæ, vigesima 16
Hezechieli, Vigesima prima Jachimo, vi- 17
gesima secunda Ghemuli, Vigesima tertia 18
Delaiæ, vigesima quarta Meadiæ. Isti secun- 19
dùm numerum & officia eorum, ingrediebantur
domum Domini, juxta leges eorum
prout tenebantur, ex consilio Aharonis patris
eorum: quemadmodum præceperat Dominus
dominorum Israelis. Quod autem ad 20
filios Levi residuos; è filiis quidem Amrami,
Sebol: è filiis Sebol, Jahdia, & Arhabia.
E filiis Arhabiæ, primogenitus ejus 21
Jesua, tum Sahar, & Selmoth. E filiis Sel- 22
moth, Nahath, Eremia, Hezael, & Nesamim. 23
Filii Azaelis, Micha. E filiis Michæ, Samar, 24
& Jesua. E filiis Jesuæ, Zacharia. Filii 25
Merari, Mahli, & Musi. 26

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδʹ.

1 2 Καὶ (α) τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, (β) καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. Καὶ ἀπέθανε Να-
δὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ
3 υἱοὶ Ἀαρών. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, καὶ (†) Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν
4 Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργείαν αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. Καὶ εὑ-
ρέθησαν (γ) οἱ υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθάμαρ. καὶ διεῖλεν
αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἑκκαίδεκα, (δ) τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ᾽ οἴ-
5 κους πατριῶν ὀκτώ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁ-
6 γίων, καὶ ἄρχοντες κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ. Καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς (ε)
Σαμαίας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ Λευὶ κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σα-
δὼκ (ζ) ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχιμέλεχ (η) υἱὸς Ἀβιάθαρ, καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευι-
7 τῶν οἴκου πατριᾶς, εἷς εἷς τῷ Ἐλεάζαρ, καὶ εἷς εἷς τῷ Ἰθάμαρ. Καὶ ἐξῆλθεν (ʹ) ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος
8 9 τῷ (θ) Ἰωαρὶμ, τῷ Ἰεδία ὁ δεύτερος, Τῷ (ι) Χαρὶβ ὁ τρίτος, (κ) τῷ Σεωρὶμ ὁ τέταρτος, Τῷ
10 11 Μελχία ὁ πέμπτος, τῷ Μεϊαμὶν ὁ ἕκτος, (λ) Τῷ Κὼς ὁ ἕβδομος, τῷ Ἀβιὰ ὁ ὄγδοος, Τῷ Ἰ-
12 ησοῦ ὁ (μ) ἔννατος, τῷ Σεχενία ὁ δέκατος, Τῷ (ν) Ἐλιαβὶ ὁ ἑνδέκατος, τῷ (ξ) Ἰακὶμ ὁ δω-
13 14 δέκατος, Τῷ (ο) Ὀπφᾶ ὁ τρισκαιδέκατος, τῷ (π) Ἰεσβαὰλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος, Τῷ Βελγὰ
15 ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμὴρ ὁ ἑκκαιδέκατος, Τῷ (ρ) Χηζὶν ὁ ἑπτακαιδέκατος, τῷ (σ) Ἀφεσὴ
16 17 ὁ ὀκτωκαιδέκατος, Τῷ (τ) Φεταΐα ὁ ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἐζεκὴλ ὁ εἰκοστὸς, Τῷ (υ) Ἀχὶμ ὁ εἷς καὶ
18 εἰκοστὸς, τῷ (φ) Γαμοὺλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστὸς, Τῷ (χ) Ἀδαλαὶ ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς, τῷ (ψ) Μαασαὶ
19 ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργείαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶ-
κον κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἀαρὼν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θε-
20 ὸς Ἰσραήλ. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς (ω) Ἀμβρὰμ, Σωβαήλ. τοῖς υἱοῖς Σω-
21 22 βαὴλ, Ἰεδία, Τῷ Ῥααβία ὁ ἄρχων. Καὶ τῷ Ἰσααρὶ, Σαλωμώθ. τοῖς υἱοῖς Σαλωμώθ, (α) Ἰ-
23 24 άθ. Υἱοὶ Ἐχδιοὺ, Ἀμαδία ὁ δεύτερος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, (β) Ἰεκμοὰμ ὁ τέταρτος. (γ) Τοῖς
25 26 υἱοῖς Ὀζιὴλ, Μιχά. υἱοὶ Μιχὰ, Σαμήρ. (δ) Ἀδελφὸς Μιχὰ, Ἰσία. υἱὸς Ἰσία, Ζαχαρία. Υἱοὶ Μερα-
27 ρὶ, Μοολὶ (ε) καὶ ὁ Μουσί. υἱοὶ (ζ) Ὀζία Τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζία· υἱοὶ αὐτοῦ (η) Ἰσοὰμ, καὶ Σακχοὺρ,
28 29 καὶ Ἀβαί. Τῷ Μοολὶ (θ) Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί. Τῷ Κὶς,
υἱοὶ τοῦ Κὶς, Ἰραμεήλ.

CAP. XXIV.

ET filii (a) Aaron distributione, Nadab, & Abiud, & Eleazar, & 1
Ithamar. Et mortuus est Nadab, & Abiud, ante patrem suum: & filii non 2
fuerunt eis. Et sacerdotio functus est Eleazar, & Ithamar, filii Aaron. Et 3
distribuit eos David, & Sadoc de filiis Eleazari et Achimelech de filiis
Ithamar, secundùm recognitionem eorum, secundùm ministerium eorum,
secundùm domos patriarum suarum. Et inventi sunt filii Eleazar plures 4
in principes potentum præ filiis Ithamar. Et distribuit eos, filiis Eleazar
principes in domibus patriarum, sex & decem: filiis Ithamar secundùm
domos patriarum, octo. Et distribuit eos per sortes hos ad hos: quoniam 5
fuerunt principes sanctorum, & principes Domini in filiis Eleazar, &
in filiis Ithamar. Et scripsit eos Samaias filius Nathanael scriba de Levi 6
coram rege, & principibus: & (b) Sadoc sacerdos, & Achimelech filius
Abiathar, & principes patriarum sacerdotum, & Levitarum: de (c)
domo patriæ, una una Eleazaro, & una una Ithamar. Et exiit sors 7
prima Joarim, Jedia secunda, Charib tertia, Seorim quarta, Mel- 8 9
*chiæ quinta, Meciamin sexta, *Cos septima, Abiæ octava; Jesu nona,* 10 11
Secheniæ decima, Eliabi undecima, Jacim duodecima, Opphæ tertiade- 12 13
cima, Jesbaal quartadecima, Belga quintadecima, Emmer sextadecima, 14
Chezin septimadecima, Aphese octavadecima, Phetææ decimanona, 15 16
Ezecel vigesima, Achim una & vigesima, Gamul secunda & vigesima, 17
Adallai tertia & vigesima, Maasæ quarta & vigesima. Hæc recogni- 18 19
tio eorum juxta ministerium eorum ad ingrediendum in domum Domini
juxta judicium eorum per manum Aaron patris eorum, sicut mandavit
Dominus Deus Israel. Et filiis Levi residuis, filiis Ambram, Sobael: 20
filiis Sobael, Jedia, (d) Ipsi Raabia princeps. Et ipsi Isaari, Sala- 21 22
moth: filiis Salamoth, Jath, Filii Ecdiu, Amadia secundus, Jaziel 23
tertius, Jecmoam quartus. Filiis Oziel, Micha: filii Micha, Samer: 24
Frater Micha, Isia: filius Isia, Zacharia. Filii Merari; Mooli, & Musi. 25 26
(e) Filii Ozia Ipsius Merari ipsi Ozia. Filii ejus; Isoam, & Sacchur, 27
& Abai. Ipsi Mooli; Eleazar, & Ithamar. Et mortuus est Eleazar: & 28
non fuerunt ei filii. Ipsi Cis; filii Cis, Hierameel. 29

MS.A. (α) τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσεις· υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ, (β) Ἐλεάζαρ (†) Ἀχιμέλεχ (γ) υἱοὶ (δ) καὶ τοῖς (ε) Σαμμαίας (ζ) τοῦ ἱερέως, (η) υἱοῦ (ʹ) ὁλοκλήρους (θ) Ἰαρεὶβ, τῷ Ἰδεία (ι) Χαρὴμ (κ) τῷ Σεωεὶν (λ) Τῷ Ἀκκὼς (μ) ἔνατος, (ν) Ἐλιασεὶβ (ξ) Ἐλιακεὶμ (ο) Ὀφφᾶ (π) Ἰεβαὰλ (ρ) Ἰεζεὶρ (σ) Ἀφεσσὴ (τ) Φεθεΐα (υ) Ἰαχεὶν (φ) Γαμουὴλ (χ) Δαλαία (ψ) Μοοζὰλ (ω) Ἀμρὰμ, Σουβαὴλ, Ἰαδαία, Ἀραδεία. Τῷ Ῥααδία ὁ ἄρχων Ἰεσίας. Καὶ τῷ Ἰσσααρὶ, (α) Ἰνάθ. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιοῦ, Ἀμαρίας ὁ δεύτερος, (β) Ἰεκαμία (γ) Υἱοὶ Ὀζιὴλ, (δ) Ἀδελφοῖς Μιχὰ, Ἀσία. υἱοὶ Ἰσία, Ζαχαρίας. (ε) καὶ Μουσί. (ζ) Ὀζία, υἱοὶ Βοννὶ, Υἱοὶ Μεραρὶ τῷ Ὀζία· (η) Ἰσοὰμ, καὶ Ζακχοὺρ, καὶ Ὠβδί. (θ) Ἐλεάζαρ. * Τῷ Κεὶς, υἱοὶ τοῦ Κεὶς, Ἰεραμαήλ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* الفصل الرابع والعشرون *

1 2 * ولبني هرون بقسمهم * وبنو هرون ايضا ناداب * وابيهوا واليعازار وايثمار * ومات ناداب
وابيهوا قدام هرون ابيهما في حياته * ولم يكن لهما اولاد * وصار اليعازار وايثمار بنو هرون
3 كاهنين * فقسم داود خدمة الكهنوت على صادوق من بني اليعازار * واحيملخ من بني
4 ايثمار * وعددهم والمتحكمين عليهم * كعددهم من بنيهم * وبنو اليعازار اكثر من بني
ايثمار * فقسم بني اليعازار على رياسة بيت ابايهم * وكان بنو اليعازار ستة عشر رييسا * وبنو
5 ايثمار ثمانية * وقسمهم بالقرعة * وصار هاولاء كبراء في القدس * ورؤساء من الله * متحكمين على
6 الكهنة بني اليعازار وبني ايثمار * وكتبهم سمعيا بن ناثانييل الحاذق في بني لاوي * قدام
الملك والرؤساء والكهنة * وصادوق الكاهن * واحيملخ بن ابيثار * ورؤساء الكهنة واللاويين من
7 بيت الاباء الاول اليعازار والثاني ايثمار * فطلعت القرعة الاولى ليهوياداع * الثانية لادعيا
8 9 * الثالثة لحارام * الرابعة لسوعورم * الخامسة لملكيا * السادسة لميمين * السابعة لاقوص *
10 11 الثامنة لافيا * التاسعة لاليسع * العاشرة لاشخنيا * الحادية عشر لاليسف * الثانية عشر
12 13 لاليعرف * الثالثة عشر لحوفا * الرابعة عشر لاحديا * الخامسة عشر لبغلا * السادسة عشر
14 15 16 لامير * السابعة عشر لاحزيا * الثامنة عشر لفاصين * التاسعة عشر لفاتحيا * العشرون
17 18 لحزقيال * الحادية والعشرون لياخيم * الثانية والعشرون لغامل * الثالثة والعشرون
19 لداليا * الرابعة والعشرون لمعديا * هذه عددهم وصنايعهم التي يدخلون فيها الى
20 بيت الرب كقسمهم من يد هرون ابيهم * كما امر الله اله اسرائيل * وبنو لاوي
الذين وجدوا في ذلك الوقت * من بني عمرم * سوبل * ومن بني سوبل * يحديا *
21 22 واحبيا * ومن بني احبيا * كبيرهم يوسيا * يصهار * صلموث * ومن بني صلموث *
23 24 ناحاث * ورميا * وحازاييل * وناقوميم * من بني عازاييل * ميخا * ومن بني ميخا *
25 26 سامر * ويوسا * ومن بني يوسا * زخري * ومن بني مريري * محلي * وموسي *
وفارس * وداود *

****

CAP. XXIV.

QUod autem ad filios Haronis, & di- 1
stributionem eorum; filii quoq; Haronis fu-
erunt Nadab, Abibu, Eliazar, & Itha-
mar. Quia verò mortui sunt Nadab 2
& Abibu ante Haronem patrem suum,
ipso vivente, nec habuerunt liberos; fa-
cti sunt Eliazar & Ithamar filii Haro-
nis, sacerdotes. Distribuit enim David 3
ministerium sacerdotii inter Sadocum de
filiis Eliazaris, & Achimelechum de
filiis Ithamaris, & inter numerum ac
præpositos eorum, juxta numerum, de
posteris eorum. At filii Eliazaris plures 4
erant quàm filii Ithamaris: cùm enim
distribuisset filios Eliazaris secundùm
principatum familiarum eorum paterna-
rum, fuerunt filii Eliazaris sexdecim
principes, filii verò Ithamaris, octo. Dis- 5
tribuit autem illos sorte: & facti sunt
isti præcipui in Sanctuario, & principes
à Deo, præpositi sacerdotibus filiis Elia-
zaris & filiis Ithamaris. Nam Semaija 6
filius Nathanielis peritissimus inter Levi-
tas descripsit eos coram rege, principibus,
sacerdotibus, Sadoco sacerdote, Achime-
lecho filio Abutharis, & præcipuis inter
domos paternas sacerdotum & Levita-
rum; Eliazarem priorem, secundum
Ithamarem: Ascenditq; sors prior Je- 7
hujadao, secunda Edaiæ, Tertia Ha- 8
ramo, quarta Souramo, Quinta Mel- 9
chiæ, sexta Miamini, Septima Acoso, 10
octava Abiæ, Nona Elisao, decima 11
Aschaniæ, undecima Elisabo, duode- 12
cima Elicarabo, Decima tertia Huphæ, 13
decima quarta Abadiæ, Decima quinta 14
Beghlæ, decima sexta Omairo, Decima 15
septima Abaziæ, decima octava Phase-
no, Decima nona Phatahiæ, vigesima 16
Hezechieli, Vigesima prima Jachimo, 17
vigesima secunda Ghameli; Vigesima 18
tertia Daliæ, vigesima quarta Meadiæ.
Hæc sunt eorum numerus & officia pro 19
quibus ingrediebantur domum Domini,
prout distributi fuerant per manum Haro-
nis patris eorum, quemadmodum præcepe-
rat Deus, Deus Israelis. Porrò filii Le- 20
vi, qui tunc temporis aderant; è filiis
Amrami, Sobal: è filiis Sobal, Jahdia,
& Achabia: E filiis Achabiæ, major 21
natu Josia, Jeshar, Selmoth: E filiis 22
Selmoth, Nahath, Ramia, Hazael, & 23
Nacomim: De filiis Azaelis, Micha: 24
de filiis Michæ, Samer, & Josa. De 25
filiis Josæ, Zachri. De filiis Meriri, 26
Mahli, Musi, Phares, & David.

ſortes ipſi etiam projecerunt Et *ſuorum patrum* domum per Levitarum filii Iſti .Jeremoth & ,Heder & ,Machali ,Muſi filii Et

30 31 וּבְנֵי מוּשִׁי מַחְלִי וְעֵדֶר וִירִימוֹת אֵלֶּה בְּנֵי הַלְוִיִּם לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיַּפִּילוּ גַם־הֵם גּוֹרָלוֹת

patrum ;*Levitarum & ſacerdotum* *patrum capitum* & ,Achimelech & ,Sadoc & ;*regis* David *facies ad* Aharon filios ſuos fratres contra

לְעֻמַּת אֲחֵיהֶם בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי דָּוִיד הַמֶּלֶךְ וְצָדוֹק וַאֲחִימֶלֶךְ וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אָבוֹת

.minorem ſuum fratrem contra *caput*

הָרֹאשׁ לְעֻמַּת אָחִיו הַקָּטָן׃

CAP. XXV. כה

.cymbalis in & ,*nablis* in ,citharis in *prophetantes* Jeduthũ & ,Hemã & ,Aſaph filios *ſervitium* in exercitus principes & David diviſit Et

1 וַיַּבְדֵּל דָּוִיד וְשָׂרֵי הַצָּבָא לַעֲבֹדָה לִבְנֵי אָסָף וְהֵימָן וִידוּתוּן הַנִּבְּאִים בְּכִנֹּרוֹת בִּנְבָלִים וּבִמְצִלְתָּיִם

;Aſaph filii ,Aſarelah & ,Nethaniah & ,Joſeph & ,Zacchur : Aſaph filiis :*ſuum ſervitium* ad operis viri eorum numerus fuit &

2 וַיְהִי מִסְפָּרָם אַנְשֵׁי מְלָאכָה לַעֲבֹדָתָם׃ לִבְנֵי אָסָף זַכּוּר וְיוֹסֵף וּנְתַנְיָה וַאֲשַׂרְאֵלָה בְּנֵי אָסָף

Matthithiahu & ,Chaſabiahu ,Jeſaiahu & ,Seri & ,Ghedaliahu ,Jeduthũ Filii .Jeduthun .regis *manus* ad *prophetantis*,Aſaph *manum* ad

3 עַל יַד־אָסָף הַנִּבָּא עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ לִידוּתוּן בְּנֵי יְדוּתוּן גְּדַלְיָהוּ וּצְרִי וִישַׁעְיָהוּ חֲשַׁבְיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ

,Heman filii :Heman *Ipſi* .Dominum laudandum & confitendum ad *prophetantis* ,cithara in Jeduthun eorum patris *manus* ad ſex

4 שִׁשָּׁה עַל יְדֵי אֲבִיהֶם יְדוּתוּן בַּכִּנּוֹר הַנִּבָּא עַל־הֹדוֹת וְהַלֵּל לַיהוָה׃ לְהֵימָן בְּנֵי הֵימָן

,Mallothi, Joſbechaſah,Ezer-Romãthi &,Ghiddalthi,Eliathah,Chanani,Chananiah,Jeremoth et,Sebuel,Huzziel,Mathaniahu,Bucchijahu

בֻּקִּיָּהוּ מַתַּנְיָהוּ עֻזִּיאֵל שְׁבוּאֵל וִירִימוֹת חֲנַנְיָה חֲנָנִי אֱלִיאָתָה גִּדַּלְתִּי וְרֹמַמְתִּי עֶזֶר יָשְׁבְּקָשָׁה מַלּוֹתִי

Deus Deditque .cornu exaltandum ad Dei verbis in regis videntis Heman filii iſti Omnes .Machazioth ,Hothir

5 הוֹתִיר מַחֲזִיאוֹת׃ כָּל־אֵלֶּה בָנִים לְהֵימָן חֹזֵה הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרֶן וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים

,*nablis* ,cymbalis in ,Domini domus cantico in,ſui patris *manus* ad iſti Omnes .tres filias & ,quatuordecim filios Heman

6 לְהֵימָן בָּנִים אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת שָׁלוֹשׁ׃ כָּל־אֵלֶּה עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם בַּשִּׁיר בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם נְבָלִים

ſuis fratribus cum eorum numerus fuit Et .Heman & ,Jeduthun & ,Aſaph ,regis *manus* ad ,Dei domus *ſervitium* ad citharis &

7 וְכִנֹּרוֹת לַעֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ אָסָף וִידוּתוּן וְהֵימָן׃ וַיְהִי מִסְפָּרָם עִם־אֲחֵיהֶם

:*regione è* cuſtodiam ,ſortes projecerunt Et .octo & octoginta ducenti intelligentis omnis ,Domini *canticum* doctis

8 מְלֻמְּדֵי־שִׁיר לַיהוָה כָּל־הַמֵּבִין מָאתַיִם שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנָה׃ וַיַּפִּילוּ גּוֹרָלוֹת מִשְׁמֶרֶת לְעֻמַּת

Ghedaliahu ; Joſeph Ipſi .Aſaph ipſi prima ſors eſt egreſſa Et .*diſcipulo* cum faciens intelligere ,magnus ſic parvus ſicut

9 כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל מֵבִין עִם־תַּלְמִיד׃ וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לְאָסָף לְיוֹסֵף גְּדַלְיָהוּ

,ejus filiis ,Iſri ipſi Quarta .duodecim ejus fratres & ,ejus filii ,Zacchur Tertia .duodecim ejus filii & ,ejꝰ fratres & ipſe ;ſecunda

10 11 הַשֵּׁנִי הוּא־וְאֶחָיו וּבָנָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁלִשִׁי זַכּוּר בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הָרְבִיעִי לַיִּצְרִי בָּנָיו

ejꝰ fratribꝰ & ejus filiis ,Bucchijahu Sexta .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Nethaniahu Quinta .duodecim ejus fratribus &

12 13 וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַחֲמִישִׁי נְתַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשִּׁשִּׁי בֻּקִּיָּהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו

.duodecim ,ejus fratribus & ejus filiis ,Jeſaiahu Octava .duodecim ejus fratribus & ejus filiis ,Jeſarelah Septima .duodecim

14 15 שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁבִעִי יְשַׂרְאֵלָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁמִינִי יְשַׁעְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ; Simhi Decima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis , Matthaniahu Nona

16 17 הַתְּשִׁיעִי מַתַּנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הָעֲשִׂירִי שִׁמְעִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Chaſabiah Duodecima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Hazarel Undecima

18 19 עַשְׁתֵּי־עָשָׂר עֲזַרְאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁנֵים עָשָׂר לַחֲשַׁבְיָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Matthithiahu Quartadecima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Subael Tertiadecima

20 21 לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוּבָאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְאַרְבָּעָה עָשָׂר מַתִּתְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Chananiahu Sextadecima .duodecim ejus fratribus &,ejus filiis ,Jeremoth Quintadecima

22 23 לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לִירֵמוֹת בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְשִׁשָּׁה עָשָׂר לַחֲנַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis,Chanani Octavadecima .duodecim ejus fratribus &,ejꝰ filiis ,Joſbechaſah Septimadecima

24 25 לְשִׁבְעָה עָשָׂר לְיָשְׁבְּקָשָׁה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לִשְׁמוֹנָה עָשָׂר לַחֲנָנִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Eliathah Vigeſima .duodecim ejus fratribus &,ejus filiis ,Mallothi Nonadecima

26 27 לְתִשְׁעָה עָשָׂר לְמַלּוֹתִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְעֶשְׂרִים לֶאֱלִיָּתָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

Verſio VULG. LAT.

Filii Muſi; Moholi, Eder, & Jerimoth. Iſti filii Levi ſecundũ domos familiarũ ſuarum. 30 Miſerúntque & ipſi 31 ſortes contra fratres ſuos filios Aaron, corã David rege, & Sadoc, & Ahimelech, & principibus familiarum Sacerdotalium & Leviticarum, tã majores quàm minores: omnes ſors æqualiter dividebat.

CAP. XXV.

1 IGitur David & magiſtratus exercitꝰ, ſegregaverunt in miniſterium filios Aſaph, & Heman, & Idithun: qui prophetarent in citharis, & pſalteriis, et cymbalis, ſecundùm numerũ ſuũ dedicato ſibi officio ſervientes. 2 De filiis Aſaph; Zacchur, & Joſeph, & Nathania, & Aſarela, filii Aſaph: ſub manu Aſaph prophetantis juxta regẽ. 3 Porrò Idithun: filii Idithun; Godolias, Sori, Jeſeias, & Haſabias, & Mathathias, ſex, ſub manu patris ſui Idithun, qui in cithara prophetabat ſuper confitentes & laudantes Dñm. 4 Heman quoque: filii Heman; Bocciau, Mathaniau, Oziel, Subuel, & Jerimoth, Hananias, Hanani, Eliatha, Geddelthi, & Romemthiezer, & Jeſbacaſſa, Mellothi, Othir, Mahazioth: 5 Omnes iſti filii Heman Videntis regis in ſermonibꝰ Dei, ut exaltaret cornu: dedítq; Deus Heman filios quatuordecim, & filias tres. 6 Univerſi ſub manu patris ſui ad cantandũ in templo Domini diſtributi erant, in cymbalis, & pſalteriis, & citharis, in miniſteria domûs Domini juxta regẽ: Aſaph, videlicèt, & Idithun, & Heman. 7 Fuit autem numerꝰ eorum cum fratribus ſuis, qui erudiebant canticũ Domini, cuncti doctores, ducenti octogintaocto. 8 Miſerúntque ſortes per vices ſuas, ex æquo tam major quàm minor, doctus pariter, & indoctus. 9 Egreſſáq; eſt ſors prima Joſeph, qui erat de Aſaph. Secunda Godoliæ, ipſi & filiis ejus, & fratribus ejus duodecim. 10 Tertia Zachur, filiis & fratribꝰ ejus duodecim. 11 Quarta Iſari, filiis & fratribus ejus duodecim. 12 Quinta Nathaniæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 13 Sexta Bocciau, filiis & fratribus ejus duodecim. 14 Septima Iſreela, filiis & fratribus ejꝰ duodecim. 15 Octava Jeſaiæ, filiis & fratribus ejꝰ duodecim. 16 Nona Mathaniæ, filiis & fratribꝰ ejꝰ duodecim. 17 Decima Semeiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 18 Undecima Azareel, filiis & fratribus ejus duodecim. 19 Duodecima Haſabiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 20 Tertiadecima Subael, filiis et fratribus ejus duodecim. 21 Quartadecima Mathathiæ, filiis & fratribꝰ ejꝰ duodecim. 22 Quintadecima Jerimoth, filiis & fratribꝰ ejus duodecim. 23 Sextadecima Hananiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 24 Septimadecima Jeſbacaſſæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 25 Octavadecima Hanani, filiis & fratribus ejus duodecim. 26 Nonadecima Mellothi, filiis & fratribus ejus duodecim. 27 Vigeſima Eliatha, filiis & fratribus ejus duodecim.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

1 * ܦܠܓܗ * ܒܗ * ܘܦܪܫ ܕܘܝܕ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܚܝܠܐ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܣܦ. ܘܗܝܡܢ
ܘܝܪܘܬܘܢ. ܒܢܝܗܘܢ ܕܥܙܪܡ ܒܪܗ. ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܒܢܝ ܠܘܝܐ ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܪܡܝܘ
ܐܦ ܗܢܘܢ ܦܣܐ. ܠܘܩܒܠ ܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ. ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. ܘܨܕܘܩ ܘܐܚܝܡܠܟ
ܪܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. ܒܡܫܘܚܬܐ ܘܡܢܝܢܐ. ܙܥܘܪܐ ܐܝܟ ܐܚܘܗܝ ܪܒܐ. ܘܗܘܐ
2 ܡܢܝܢܐ ܕܓܒܪܐ ܕܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ ܠܬܫܡܫܬܗܘܢ. * ܒܢܝܗܘܢ ܕܐܣܦ. ܙܟܘܪ.
ܘܝܘܣܦ. ܘܢܬܢܝܐ. ܘܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܢܝܗܘܢ ܕܐܣܦ ܗܠܝܢ ܕܐܫܠܡ ܡܠܟܐ ܠܝܪܘܬܢ ܠܡܫܒܚܘ.
3 * ܒܢܝܗܘܢ ܕܝܪܘܬܢ. ܥܙܪܝܐ. ܘܐܫܥܝܐ. ܚܫܒܝܐ. ܘܡܬܬܐ. ܘܝܪܘܬܢ. ܫܬܐ ܗܠܝܢ ܐܫܬܠܡܘ
4 ܠܝܪܘܬܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܒܚܝܢ ܒܟܢܪܐ. ܘܡܘܕܝܢ ܠܡܪܝܐ. * ܡܢ ܒܢܝܗܘܢ ܕܗܝܡܢ.
7 ܒܩܝܐ. ܡܬܢܝܐ. ܥܙܐܝܠ. ܫܒܘܐܝܠ. ܝܪܡܘܬ. ܚܢܢܝܐ.** * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ. ܥܡ
ܐܚܝܗܘܢ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܗܠܝܢ ܡܫܒܚܢܐ.
8 9 ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܐ. * ܙܥܘܪܐ ܐܝܟ ܩܫܝܫܐ ܐܬܡܢܝ. ܡܠܦܐ ܐܝܟ ܡܬܠܡܕܢܐ. * ܘܢܦܩ
ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ ܠܐܣܦ. ܠܝܘܣܦ. ܬܪܝܢܐ ܠܓܕܠܝܐ. ܗܘ ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
10 11 * ܬܠܝܬܝܐ. ܠܙܥܘܪ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܪܒܝܥܝܐ ܠܢܨܪܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
12 13 * ܚܡܝܫܝܐ ܠܠܬܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܫܬܝܬܝܐ ܠܒܩܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ
14 15 ܬܪܥܣܪ. * ܫܒܝܥܝܐ ܠܣܪܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܡܝܢܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ
16 17 ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܫܝܥܝܐ ܠܡܬܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܥܣܝܪܝܐ. ܫܡܥܝܠ.
18 19 ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܚܕܥܣܪܝܐ. ܥܙܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܪܥܣܪܝܐ
20 ܚܫܒܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܠܬܥܣܪܝܐ. ܫܘܒܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
21 22 * ܐܪܒܥܣܪܝܐ. ܡܬܬܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܚܡܫܬܥܣܪܝܐ. ܝܪܡܘܬ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ
23 24 ܬܪܥܣܪ. * ܫܬܬܥܣܪܝܐ. ܚܢܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܫܒܥܬܥܣܪܝܐ.
25 ܐܠܝܫܒܥ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܡܢܬܥܣܪܝܐ. ܚܢܢܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
26 27 * ܬܫܥܬܥܣܪܝܐ. ܠܡܠܘܬܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܥܣܪܝܢܝܐ. ܐܠܝܒ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.

CAP. XXV.

1 SEgregavit quoque David cum principibus ſuis ſubſidia pro officiis filiorum Aſaphi, Hemanis, & Irithunis, *nempe* filios Azrami filii ejus (hi ſunt filii Levitarũ per domos eorum paternas) Atque hi etiam ſortes jecerunt è regione frãtrum ſuorum filiorum Aharonis coram David rege, & Sadoco atque Ahimelecho primis patribus ſacerdotum & Levitarum, cenſu ac numero: minor æquè ac frater ejus major, ita numerati fuêre. Fuítque numerus virorum exercentium miniſterium ſecundùm officia ſua; 2 De filiis Aſaph, Zachuri, Joſeph, Nethania, & Iſrael; necnon filii Aſaph quos tradiderat rex Iruthani ad canendum. 3 De filiis Iruthan, Azaria, Eſaja, Heſabia, Mathitha, & Iruthan: *hi* ſex traditi fuerant Iruthani patri ſuo, ut canerent fidibus, & gratias agerent Domino. 4 *De* filiis Heman, Becaia, Methania, Ezael, Sebul, Jermoth, Hanania: 7 Iſti connumerati fuerunt cum fratribus ſuis, & canticis Dominum celebrabant. Fuit inquam numerus horum cantorum, ducenti octoginta octo. 8 Junior æquè ac ſenior numeratus fuit, diſcens æquè ac docens. 9 Et prodiit ſors prima in Aſaphum Joſepho: ſecunda Gedaliæ, qui cum fratribus & filiis ſuis erant duodeni: 10 Tertia Zeuri, & filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 11 Quarta Naſri, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 12 Quinta Lethaniæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 13 Sexta Becaiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 14 Septima Sarieli, & filiis ac fratribꝰ ejꝰ duodecim: 15 Octava Eſaiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 16 Nona Methaniæ, & filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 17 Decima Semaeli, & filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 18 Undecima Azaeli, & filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 19 Duodecima Heſabiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 20 Decima tertia Subali, et filiis ac fratribꝰ ejꝰ duodecim: 21 Decima quarta Mathithæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 22 Decima quinta Jermoth, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 23 Decima ſexta Hanania, et filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 24 Decima ſeptima Eliſabo, & filiis ac fratribus ejꝰ duodecim: 25 Decima octava Hanani, & filiis ac fratribꝰ ejus duodecim: 26 Decima nona Maluthi, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 27 Vigeſima Eliabo, & filiis ac fratribus ejus duodecim:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσὶ, Μοολὶ, ϗ Ἐδὲρ, ϗ Ἰεριμώθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.
31 Καὶ ἔλαβον ϗ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐναντίον τοῦ βασιλέως, ϗ Σαδὼκ, ϗ
Ἀχιμέλεχ, (ι) ϗ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν (κ) πατριάρχαι Ἀραὰβ, καθὼς οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι.

MS. A. (ι) ϗ ἀρχόντων πατριῶν (κ)* πατριαὶ Ἀρὼς,

ΚΕΦ. κε'.

1 Καὶ ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ϗ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ἀσὰφ, ϗ Αἰμὰν,
ϗ (α) Ἰδιθοὺν, τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις, ϗ ἐν νάβλαις, ϗ ἐν κυμβάλοις. ϗ ἐγένετο
2 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· Υἱοὶ Ἀσὰφ, (β)
3 Σακχοὺρ, Ἰωσὴφ, ϗ Ναθανίας, ϗ (γ) Ἐραὴλ· υἱοὶ Ἀσὰφ (δ) ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως. Τῷ (ε) Ἰδιθοὺν,
υἱοὶ Ἰδιθοὺν, Γοδολίας, (ζ) ϗ Σουρὶ, ϗ Ἰσέας, ϗ Ἀσαβίας, ϗ Ματταθίας, ἓξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰδιθοὺν,
4 ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν ϗ αἴνεσιν τῷ κυρίῳ. Τῷ Αἰμὰν, υἱοὶ Αἰμὰν, (η) Βουκίας,
ϗ Ματθανίας, ϗ Ὀζιὴλ, ϗ Σουβαὴλ, ϗ (θ) Ἰεριμὼθ, ϗ Ἀνανίας, ϗ (ι) Ἀνὰν, ϗ Ἐλιαθὰ, ϗ
5 (κ) Γοδολλαθὶ, ϗ Ῥωμετθιέζερ, ϗ Ἰεσβασακὰ, ϗ Μαλλιθὶ, ϗ Ὠθηρὶ, ϗ Μεαζώθ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ
τῷ Αἰμὰν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις θεοῦ, ὑψῶσαι κέρας. ϗ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αἰμὰν
6 υἱοὺς (λ) τεσσαρεσκαίδεκα, ϗ θυγατέρας τρεῖς. Πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν
(μ) οἴκῳ θεοῦ, ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν νάβλαις, ϗ ἐν (ν) κινύραις εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐχόμενα
7 τοῦ βασιλέως, ϗ Ἀσὰφ, ϗ Ἰδιθοὺν, ϗ Αἰμάν. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν (ξ) μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς
8 αὐτῶν δεδιδαγμένοι ᾄδειν κυρίῳ πᾶς συνιῶν, διακόσιοι (ο) ὀγδοήκοντα ϗ ὀκτώ. Καὶ ἔβαλον ϗ αὐτοὶ κλήρους
9 ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν ϗ κατὰ τὸν μέγαν τελείων ϗ μανθανόντων. Καὶ ἐξῆλθεν (†) ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος
υἱῶν αὐτοῦ ϗ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ Ἀσὰφ τῷ Ἰωσὴφ, Γοδολίας· ὁ δεύτερος (π) Ἡνιά, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ
10 11 αὐτοῦ δεκαδύο· Ὁ τρίτος Ζακχοὺρ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ρ) δεκαδύο· Ὁ τέταρτος (σ) Ἰεσρὶ,
12 υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (τ) δεκαδύο· Ὁ πέμπτος (υ) Νάθαν, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (φ) δεκαδύο·
13 14 Ὁ ἕκτος (χ) Βουκίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) δεκαδύο· Ὁ ἕβδομος (ω) Ἰσεριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ
15 16 ἀδελφοὶ αὐτοῦ (α) δεκαδύο· Ὁ ὄγδοος (β) Ἰωσία, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (γ) δεκαδύο· Ὁ ἔννατος
17 Ματθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (δ) δεκαδύο· Ὁ δέκατος (ε) Σεμεΐα, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ
18 19 ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ζ) δεκαδύο· Ὁ ἑνδέκατος (η) Ἀσεριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (θ) δεκαδύο· Ὁ δωδέκατος
20 Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ι) δεκαδύο· Ὁ τρισκαιδέκατος Σουβαὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ
21 22 αὐτοῦ (κ) δεκαδύο· Ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος (λ) Ματταθίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (μ) δεκαδύο· Ὁ
23 πεντεκαιδέκατος Ἰεριμὼθ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ν) δεκαδύο· Ὁ ἑκκαιδέκατος (ξ) Ἀνανία, υἱοὶ
24 αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ο) δεκαδύο· Ὁ ἑπτακαιδέκατος (π) Ἰεσβασακὰ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ρ) δεκαδύο·
25 26 Ὁ ὀκτωκαιδέκατος (σ) Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (τ) δεκαδύο· Ὁ ἐννεακαιδέκατος
27 (υ) Μαλλιθὶ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (φ) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς (χ) Ἐλιαθὰ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
(ψ) δεκαδύο·

MS. A. (α) Ἰδιθοὺμ, (β) Ζακχοὺρ, ϗ Ἰωσὴφ, (γ) Ἰεσιήλ· (δ) ἐχόμενα (ε) Ἰδιθοὺμ, υἱοὶ Ἰδιθοὺμ, (ζ) Σουρὶ, ϗ Ἰεσιὰ, ϗ Σεμεῒ, ϗ Ἀσαβίας, ϗ Ματταθίας, ἓξ (η) Βοκκίας, (θ) Ἰεριμοὺθ, (ι) Ἀνανὶ, (κ) Γεδολλαθὶ, ϗ Ῥωμεμθιέζερ, ϗ Σεβακατὰν, ϗ Μελλωθὶ, ϗ Ἰωεθιρὶ, ϗ Μααζιώθ. (λ) δεκατέσσαρες, (μ) οἴκῳ κυρίου, (ν) κινύραις, * ἐχόμενα (ξ) μετὰ τῶν ἀδελφῶν (ο) ὀγδοηκονταοκτώ. (†) ὁλόκληρος (π) Ἡνία, ἀδελφοὶ αὐτοῦ ϗ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα· (ρ) δώδεκα· (σ) Ἰεσδρὶ, (τ) δώδεκα· (υ) Ναθανίας, (φ) δώδεκα· (χ) Κοκκίας, (ψ) δώδεκα· (ω) Ἰσρεηλὰ, (α) δώδεκα· (β) Ἰσίας, (γ) δώδεκα· Ὁ ἔνατος (δ) δώδεκα· (ε) Σεμεῒ, (ζ) δώδεκα· (η) Ἐζειὴλ, (θ) δώδεκα· (ι) δώδεκα· (κ) δώδεκα· (λ) Ματθίας, (μ) δώδεκα· (ν) δώδεκα· (ξ) Ἀνανίας, (ο) δώδεκα· (π) Ἰεσβακατὰν, (ρ) δώδεκα· (σ) Ἀνανὶ, (τ) δώδεκα· (υ) Μελληθὶ, (φ) δώδεκα· (χ) Ἐλιαθὰ, (ψ) δώδεκα·

Et filii Muſi, Mooli, & Eder, & Jerimoth. Hi filii Levitarum 30
ſecundùm domos patriarum ſuarum. Et acceperunt etiam ipſi ſortes, 31
ſicut fratres eorum filii Aaron coram rege, & Sadoc, & Achimelech,
& principes patriarum ſacerdotum, & Levitarum, (f) patriarcha
Araab; ſicut fratres ejus juniores.

CAP. XXV.

ET ſtatuit David rex, & principes virtutis, ad opera filios Aſaph, 1
& Æman, & Idithum (a) prophetantes in citharis, & in nablis, &
in cymbalis. Et fuit numerus eorum juxta caput eorum, qui operabantur
in operibus ſuis: Filii Aſaph; Saccur, Joſeph, & Nathanias, & Erael: 2
filii Aſaph (b) adhærentes regi. Ipſi Idithum: filii Idithum; Godolias, 3
& Suri, & Iſaas, & Aſabias, & Matthathias, ſex (c) poſt patrem
ſuum Idithum, in cithara pulſantes confeſſionem & laudem Domino.
Ipſi Æman: filii Æman; Bucias, & Matthanias, & Oziel, & Subael, 4
& Jerimoth, & Ananias, & Anan, & Heliatha, & Godollathi,
& Romethiezer, & Jesbaſaca, & Mallithi, & Otheri, & Meazoth.
Omnes hi filii Æman (d) pulſanti ad regem in verbis Dei ad 5
exaltandum cornu. Et dedit Deus ipſi Æman filios quatuordecim, &
filias tres. Omnes hi cum patre ſuo cantantes hymnos in domo Dei, in 6
cymbalis, & in nablis, & in citharis, ad ſervitutem domûs Dei, juxta
regem, & Aſaph, & Idithum, & Æman. Et fuit numerus eorum 7
(e) poſt fratres ſuos, docti cantare Domino, omnis intelligens, ducenti
octuaginta & octo. Et jecerunt & ipſi ſortes vicium diurnarum juxta 8
parvum, & juxta magnum, perfectorum, & diſcentium. Et exiit 9
ſors prima filiorum ejus, & fratrum ejus ipſi Aſaph ipſius Joſeph,
Godolias: ſecundus Henia, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Tertius 10
Zacchur, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Quartus Jeſri, filii 11
ejus, & fratres ejus duodecim: Quintus Nathan, filii ejus, & fratres 12
ejus duodecim: Sextus Bucias, filii ejus, & fratres ejus duodecim: 13
Septimus Iſeriel, filii ejus, & fratres ejus, duodecim: Octavus 14 15
Joſia, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Nonus Matthanias, filii 16
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus Semeia, filii ejus, et fratres 17
ejus duodecim: Undecimus Aſriel, filii ejus, et fratres ejus duodecim: 18
Duodecimus Aſabia, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Tertiuſdecimus 19 20
Subael, filii ejus, et fratres ejus, duodecim: Quartuſdecimus 21
Matthathias, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Quintuſdecimus Jerimoth, 22
filii ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus ſextus Anania, filii 23
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus ſeptimus Jesbaſaca, filii 24
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus octavus Ananias, filii ejus, 25
et fratres ejus duodecim: Decimus nonus Mallithi, filii ejus, et fratres 26
ejus duodecim: Vigeſimus Heliatha, filii ejus, et fratres ejus duodecim: 27

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وكبراء المقدمين في الصنايع بنو اصاف * هامان * ويارونان * وابنه عزرام * هاولاء بنو لاوي
31 * وطرحوا هم ايضا القرعة مثل اخوتهم قدام داود الملك * وصادوق * واحيمليخ رييس ابآء الكهنة
رووس بيوت اللاويين وروساء ابآيهم * وكان عدد الكبار مثل الشباب *

* الفصل الخامس والعشرون *

1 * واقام داود وروساء القوة بني اصاف على صنايع المسبحين بالالات والصلاصل وغيرها *
2 وصار عددهم كروساءهم يصنعون اعمالهم * وبنو اصاف * زكري * ويوسف * وناثنيا *
3 واسراييل * وبنو اصاف قريبين من داود الملك * وبنو اديثون * دوفيا * وسور * ياسا * وساماي *
4 وساويا * ومطاثيس * وهم سبعة مع ابيهم اديثون * يسبحون بالقيثار ويشكرون الله * وبنو هامان *
بقعيا * ومثنيا * وعازاريل * وسابول * ولصوري * ويارامات * وحاننيا * والنافات * وجادولات * وكلياس
5 من بني عوث * وتاماسكان * ومبني * وعون * ومارون * هاولاء بنو هامان الذي تحرك الملك من
6 كلام الله ليعلو قرنه * ووهب الله لهامان اربعة عشر بنين وثلاثة بنات * وكانوا مع ابيهم
7 8 يسبحون الله في بيته بالارغن وغيره عند داود الملك * مع اصاف * وهامان * واديثون * وكان
9 10 11 عددهم بعدد اخوتهم * وهم كلهم متعلمين يسبحون الله * وكانوا مايتين وثمانية وثمانين
12 13 * ويقارعوا على مراتبهم الصغير والكبير * كاملين ويعرفون بفهم * فطلعت القرعة الاولى
14 15 لاصاف وبنيه اثنا عشر * قادليا وبنيه اثنا عشر * ساحور وبنيه اثنا عشر * نصاري وبنيه
16 17 18 اثنا عشر * ناثان واخوته وبنيه اثنا عشر * بقعيا وبنيه اثنا عشر * يسرايل وبنيه اثنا عشر
19 20 * اسعيا وبنيه واخوته اثنا عشر * متنيا وبنيه اثنا عشر * سامعي وبنيه اثنا عشر * عازاييل
21 22 وبنيه اثنا عشر * حاصريا وبنيه اثنا عشر * سوبل وبنيه اثنا عشر * متيا وبنيه اثنا عشر
23 24 25 * يرموث وبنيه اثنا عشر * حننيا وبنيه اثنا عشر * اليفس وبنيه اثنا عشر * حماني وبنيه
26 27 اثنا عشر * ماروث وبنيه اثنا عشر * الياف وبنيه اثنا عشر *

* Præcipui inter præpoſitos officiis erant 30
filii Aſaph, Heman, & Jeruthan, & filius
ejus Azram: hi ſunt filii Levi. Atque hi 31
* etiam ſortem jecerunt ut fratres ſui coram
Davide rege, Sadoco, & Achimelicho
patriarchâ ſacerdotum qui erant principes
familiarum Leviticarum, primarii patrum
ſuorum: fuit autem numerus majorum
ut juniorum.

CAP. XXV.

* PRæterea David & principes militiæ 1
præfecerunt filios Aſaphi officiis canentium
inſtrumentis, tympanis, aliiſque:
fuitque numerus eorum juxta
præfectos eorum, & fungebantur muneribus
ſuis. Filii Aſaphi, Zachri, & 2
Joſeph, Nethania, & Iſrael: & filii
Aſaphi propiores erant Davidi regi.
Filii Idithunis, Dophia, Sur, Jaſa, Semei, 3
Scona, & Matathis, qui cum patre ſuo
Idithune ſeptem erant, citharis canebant,
& Deo gratias agebant. Filii Hemanis, 4
Becaia, Methania, Ezeriel, Sebul,
Leſſuri, Jeremath, Hanania, Eliaphath,
Gedulath, Kelias de filiis Aueth, Tameſcan,
Mebni, Aven, & Maroth. Hi 5
ſunt filii Hemanis, ad cujus cornu elevandum
motus fuit rex verbis divinis:
dederat enim Deus Hemani quatuordecim
filios, & tres filias: Qui cum patre 6
ſuo Deum laudabant in æde ipſius,
organo cæteriſque inſtrumentis, apud Davidem
regem, unà cum Aſapho, Hemane,
& Idithune: Et aſcripti erant in numerum 7
fratrum ſuorum, et erant omnes
edocti, Deumque laudabant. Erant autem
ducenti octoginta octo: Et ſortiti 8
ſunt dignitates ſuas parvus ac magnus,
perfectè periti ac perſpicaces. Et prima 9
quidem ſors prodiit Aſapho et filiis ejus
duodecim: Gedaliæ et filiis ejus duodecim:
Zachuri et filiis ejus duodecim: 10
Naſari et filiis ejus duodecim: 11
Nathani et fratribus ac filiis ejus duodecim: 12
Becaiæ & filiis ejus duodecim: 13
Jeſraeli & filiis ejus duodecim: 14
Eſajæ & filiis ac fratribus ejus duodecim: 15
Methaniæ & filiis ejus duodecim: 16
Semei & filiis ejus duodecim: 17
Azaeli & filiis ejus duodecim: Haſariæ 18
& filiis ejus duodecim: Subali & filiis 19
ejus duodecim: Mathithæ & filiis 20
ejus duodecim: Jermotho & filiis ejus 21
duodecim: Hananiæ & filiis ejus duodecim: 22
Eliphaſo & filiis ejus duodecim: 23
Hanani & filiis ejus duodecim: Marothi 24
& filiis ejus duodecim: Eliabo 25
& filiis ejus duodecim: 26
27

ej^9 fratribus & ,ejus filiis ,Ghiddalti vigeſima & Secunda .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Hothir ipſi vigeſima & Una

28 לְאַחַד וְעֶשְׂרִים לְהוֹתִיר בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לִשְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים לְגִדַּלְתִּי בָּנָיו וְאֶחָיו 29

, Romamthiezer vigeſima & Quarta .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Machazioth vigeſima & Tertia .duodecim

30 שְׁנֵים עָשָׂר׃ לִשְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים לְמַחֲזִיאוֹת בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים לְרוֹמַמְתִּי עֶזֶר 31

.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis

בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

CAP. XXVI. כו

Zechariahu , filii Meſelemiahu ipſi Et .Aſaph filiis de Core filius Meſelemiahu Chorchim janitorum *Partitionibus*

1 לְמַחְלְקוֹת לְשֹׁעֲרִים לַקָּרְחִים מְשֶׁלֶמְיָהוּ בֶן־קֹרֵא מִן־בְּנֵי אָסָף׃ וְלִמְשֶׁלֶמְיָהוּ בָּנִים זְכַרְיָהוּ 2

Eliohenai , ſextus Jehochanan , quintus Helam .quartus Jathniel , tertius Zebadiahu ,ſecundus Jedihael ,primogenitus

3 הַבְּכוֹר יְדִיעֲאֵל הַשֵּׁנִי זְבַדְיָהוּ הַשְּׁלִישִׁי יַתְנִיאֵל הָרְבִיעִי׃ עֵילָם הַחֲמִישִׁי יְהוֹחָנָן הַשִּׁשִּׁי אֶלְיְהוֹעֵינָי

Nethanel & ,quartus Sachar & , tertius Joach ,ſecũdus Jehoſabad ,primogenitus Semahiah , filii Edom-Hobed *ipſi* Et .ſeptimus

4 הַשְּׁבִיעִי׃ וּלְעֹבֵד אֱדֹם בָּנִים שְׁמַעְיָה הַבְּכוֹר יְהוֹזָבָד הַשֵּׁנִי יוֹאָח הַשְּׁלִישִׁי וְשָׂכָר הָרְבִיעִי וּנְתַנְאֵל

ejus filio Semahiah Et .Deus ei benedixit quia ; octavus Pehullethai ,ſeptimus Iſſaſchar , ſextus Hammiel .quintus

5 הַחֲמִישִׁי׃ עַמִּיאֵל הַשִּׁשִּׁי יִשָּׂשכָר הַשְּׁבִיעִי פְּעֻלְּתַי הַשְּׁמִינִי כִּי בֵרְכוֹ אֱלֹהִים׃ וְלִשְׁמַעְיָה בְנוֹ 6

Elzabad Hobed & ,Rephael & ,Hothni , Semahiah Filii .*ipſi virtute fortes quia* : ſui patris domui dominantes filii ſunt nati

7 נוֹלַד בָּנִים הַמִּמְשָׁלִים לְבֵית אֲבִיהֶם כִּי־גִבּוֹרֵי חַיִל הֵמָּה׃ בְּנֵי שְׁמַעְיָה עָתְנִי וּרְפָאֵל וְעוֹבֵד אֶלְזָבָד

vir eorũ fratres & ,eorũ filii & ipſi : edom-Hobed filiis de iſti Omnes .Semachiahu & , Elihu ; *virtutis* filii ,ej^9 fratres

8 אֶחָיו בְּנֵי־חָיִל אֱלִיהוּ וּסְמַכְיָהוּ׃ כָּל־אֵלֶּה מִבְּנֵי ׀ עֹבֵד אֱדֹם הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם אִישׁ־

.decem octo *virtutis* filii fratres & , filii Meſelemiahu Et .edom-Hobed duo & ſexaginta,*ſervitium* ad fortitudine in *virtutis*

9 חַיִל בַּכֹּחַ לַעֲבֹדָה שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם לְעֹבֵד אֱדֹם׃ וְלִמְשֶׁלֶמְיָהוּ בָּנִים וְאַחִים בְּנֵי־חָיִל שְׁמוֹנָה עָשָׂר׃

.*caput in* ſuus pater eum poſuit & , primogenitus fuerat non nam :*caput* Simri filii Merari filiis de Choſah *ipſi* Et

10 וּלְחֹסָה מִן־בְּנֵי־מְרָרִי בָּנִים שִׁמְרִי הָרֹאשׁ כִּי לֹא־הָיָה בְכוֹר וַיְשִׂימֵהוּ אָבִיהוּ לְרֹאשׁ׃

Iſtis .tredecim Choſah *ipſi* fratres & , filii Omnes .quartus Zechariahu , tertius Tebaliahu ,ſecundus Chilchijahu

11 חִלְקִיָּהוּ הַשֵּׁנִי טְבַלְיָהוּ הַשְּׁלִישִׁי זְכַרְיָהוּ הָרְבִעִי כָּל־בָּנִים וְאַחִים לְחֹסָה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר׃ לְאֵלֶּה 12

projecerunt Et .Domini domo in miniſtrandũ ad ; ſuos fratres contra *cuſtodiæ* virorum *capitibus* , janitorum *partitiones*

13 מַחְלְקוֹת הַשֹּׁעֲרִים לְרָאשֵׁי הַגְּבָרִים מִשְׁמָרוֹת לְעֻמַּת אֲחֵיהֶם לְשָׁרֵת בְּבֵית יְהוָה׃ וַיַּפִּילוּ

: Selemiahu ipſi orientẽ ad ſors cecidit Et .*portæ & portæ ſuorum patrum* domum per magnus ſic ,parvus Sicut : ſortes

14 גוֹרָלוֹת כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל לְבֵית אֲבוֹתָם לְשַׁעַר וָשָׁעַר׃ וַיִּפֹּל הַגּוֹרָל מִזְרָחָה לְשֶׁלֶמְיָהוּ

,auſtrũ ad edom-Hobed Ipſi .aquilonem ad ejus ſors eſt egreſſa & , ſortes projecerunt intellectu *in* cõſiliario ej^9 filio Zechariahu &

15 וּזְכַרְיָהוּ בְנוֹ יוֹעֵץ בְּשֶׂכֶל הִפִּילוּ גּוֹרָלוֹת וַיֵּצֵא גוֹרָלוֹ צָפוֹנָה׃ לְעֹבֵד אֱדֹם נֶגְבָּה

contra cuſtodiã ,aſcenſionis *ſtrata in projectionis* porta cum occidentẽ ad Choſah & ,Suppim Ipſi .*collectionum* domus ej^9 filiis &

16 וּלְבָנָיו בֵּית הָאֲסֻפִּים׃ לְשֻׁפִּים וּלְחֹסָה לַמַּעֲרָב עִם שַׁעַר שַׁלֶּכֶת בַּמְסִלָּה הָעוֹלָה מִשְׁמָר לְעֻמַּת

.duo *duo collectiones* ad & ,quatuor diem per meridiẽ ad , quatuor diem per aquilonẽ ad , ſex Levitæ orientẽ Ad .cuſtodiam

17 מִשְׁמָר׃ לַמִּזְרָח הַלְוִיִּם שִׁשָּׁה לַצָּפוֹנָה לַיּוֹם אַרְבָּעָה לַנֶּגְבָּה לַיּוֹם אַרְבָּעָה וְלָאֲסֻפִּים שְׁנַיִם שְׁנָיִם׃

filiorum & ,Chorchitarum filiorum janitorũ *partitiones* Iſta .*cellulæ* duo , *ſtratæ* quatuor occidentẽ ad *cellulam* Ad

18 לַפַּרְבָּר לַמַּעֲרָב אַרְבָּעָה לַמְסִלָּה שְׁנַיִם לַפַּרְבָּר׃ אֵלֶּה מַחְלְקוֹת הַשֹּׁעֲרִים לִבְנֵי הַקָּרְחִי וְלִבְנֵי 19

: Gerſunitarum filii Lahadan Filii .ſanctitatum theſauros & , Dei domus theſauros ſuper Achiah , Levitæ Et .Merari

20 מְרָרִי׃ וְהַלְוִיִּם אֲחִיָּה עַל־אוֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּלְאֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים׃ בְּנֵי לַעְדָּן בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי

21 domus theſauros ſuper ,ejus frater Joel &,Zetham ,Jechieli Filii .Jechieli , *Gerſunni* , Lahadan .*patrum capita* Lahadan *Ipſi*

22 לְלַעְדָּן רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְלַעְדָּן הַגֵּרְשֻׁנִּי יְחִיאֵלִי׃ בְּנֵי יְחִיאֵלִי זֵתָם וְיוֹאֵל אָחִיו עַל־אֹצְרוֹת בֵּית

.theſauros ſuper dux Moſeh filii Gerſom filius Sebuel Et ; Hozzieli *ipſi* ,Chebroni *ipſi* ,Ishari *ipſi* Hamrami .Domini

23 יְהוָה׃ לַעַמְרָמִי לַיִּצְהָרִי לַחֶבְרוֹנִי לָעָזִּיאֵלִי׃ וּשְׁבֻאֵל בֶּן־גֵּרְשׁוֹם בֶּן־מֹשֶׁה נָגִיד עַל־הָאֹצָרוֹת׃ 24

.ejus filius Selomith &,ejus filius Zichri &,ejus filius Joram &,ejus filius Jeſajahu & ,ejus filius Rechabiahu , Eliezer ejus fratres Et

25 וְאֶחָיו לֶאֱלִיעֶזֶר רְחַבְיָהוּ בְנוֹ וִישַׁעְיָהוּ בְנוֹ וְיֹרָם בְּנוֹ וְזִכְרִי בְנוֹ וּשְׁלֹמוֹת בְּנוֹ׃

, *patrum capita* & , rex David fecit ſanctificare *quos ſanctitatum* theſauros omnes ſuper ej^9 fratres & Selomith Ipſe

26 הוּא שְׁלֹמוֹת וְאֶחָיו עַל כָּל־אֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ דָּוִיד הַמֶּלֶךְ וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת

.exercitus principes & , *centuriarum &* , *millium principes ad*

לְשָׂרֵי־הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וְשָׂרֵי הַצָּבָא׃

Verſio VULG. LAT.

Vigeſimaprima Othir, filiis & fratribus ejus duodecim. 28 Vigeſimaſecunda Geddelthi, filiis & fratribus ejus duodecim. 29 Vigeſimatertia Mahazioth, filiis & fratribus ejus 30 duodecim. Vigeſimaquarta Romemthiezer, filiis & fratribus ejus duodecim. 31

CAP. XXVI.

DIviſiones autem janitorum; de Coritis Meſelemia, 1 filius Core, de filiis Aſaph. Filii Meſelemiæ; Zacharias 2 primogenitus, Jadihel ſecundus, Zabadias tertius, Jathanael quartus, Ælam quintus, Johanan ſextus, Elioenai 3 ſeptimus. Filii autem Obededom; Semeias primogenitus, 4 Jozabad ſecundus, Joaha tertius, Sachar quartus, Nathanael quintus, Ammiel ſextus, Iſſachar ſeptim^9, Phol- 5 lathi octavus: quia benedixit illi Domin^9. Semeiæ autem 6 filio ejus nati ſunt filii, præfecti familiarum ſuarum: erant enim viri fortiſſimi. Filii ergò Semeiæ; Othni, & Ra- 7 phael, & Obed, Elzabad, fratres ejus viri fortiſſimi: Eliu quoque, & Samachias. Omnes hi, de filiis Obededom: 8 ipſi, & filii, & fratres eorum fortiſſimi ad miniſtrandum, ſexaginta duo de Obededom. Porrò Meſelemiæ filii, & 9 fratres eorum robuſtiſſimi, decem & octo. De Hoſa au- 10 tem, id eſt, de filiis Merari; Semri princeps, (non enim habuerat primogenitum, & idcircò poſuerat eum pater ejus in principem,) Helcias ſecundus, Tabelias tertius, 11 Zacharias quartus: omnes hi filii, & fratres Hoſa, tredecim. Hi diviſi ſunt in janitores, ut ſemper principes cu- 12 ſtodiarum, ſicut & fratres eorum, miniſtrarent in domo Dñi. Miſſæ ſunt ergò ſortes ex æquo, & parvis, & ma- 13 gnis, per familias ſuas, in unamquamque portarum. Ce- 14 cidit ergò ſors Orientalis, Selemiæ. Porrò Zachariæ filio ejus, viro prudentiſſimo, & erudito, ſortitò obtigit plaga Septentrionalis. Obededom verò & filiis ejus ad 15 Auſtrum: in qua parte domûs erat ſeniorum concilium. Sephim & Hoſa ad Occidentem, juxta portam, quæ du- 16 cit ad viam aſcenſionis: cuſtodia contra cuſtodiam. Ad 17 Orientem verò Levitæ ſex: & ad Aquilonem quatuor per diem: atque ad Meridiem ſimiliter in die quatuor: & ubi erat concilium, bini & bini. In cellulis quoque 18 janitorum ad Occidentem quatuor in via, biníque per cellulas. Hæ ſunt diviſiones janitorum, filiorum Core 19 & Merari. Porrò Achias erat ſuper theſauros domûs Dei, 20 & vaſa ſanctorum. Filii Ledan, filii Gerſonni: de Ledan 21 principes familiarum, Ledan, & Gerſonni, Jehieli. Filii 22 Jehieli; Zathan, & Joel fratres ejus, ſuper theſauros domûs Domini, Amramitis, et Iſaaritis, et Hebronitis, 23 et Ozihelitis. Subael autem filius Gerſon, filii Moyſi, 24 præpoſitus theſauris. Fratres quoque ejus Eliezer, cu- 25 jus filius Rahabia, et hujus filius Iſaias, et hujus filius Joram, hujus quoque filius Zechri, et hujus filius Selemith. Ipſe Selemith, et fratres ejus, ſuper theſauros ſanctorum, 26 quæ ſanctificavit David rex, et principes familiarum, et tribuni, et centuriones, et duces exercitûs,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 * ܕܚܕ ܘܥܣܪܝܢ. ܠܝܬܪܝ. ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܬܪܝܢ ܘܥܣܪܝܢ. ܠܪܒܝ. 29

ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܬܠܬܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܡܚܙܝܘܬܐ. ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. 30

* ܕܐܪܒܥܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܪܘܡܢܝ. ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. 31

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܘ *

* ܦܘܠܓܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܢܛܘܪܐ. ܡܫܠܡܐ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܘܣܦ. 1

* ܘܠܡܫܠܡܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܕܟܪܐ ܫܒܥܐ. ܙܟܪܝܐ ܒܘܟܪܗ. ܝܕܝܥܐܝܠ ܬܪܝܢܐ. ܙܟܪܝܐ 2

ܬܠܝܬܝܐ. ܢܬܢܐܝܠ ܪܒܝܥܝܐ. ܥܝܠܡ ܚܡܝܫܝܐ. * ܝܘܚܢܢ ܫܬܝܬܝܐ. ܝܕܥܝ 3

ܫܒܝܥܝܐ. * ܘܠܥܘܒܕܐܕܘܡ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. ܫܡܥܝܐ ܒܘܟܪܗ. ܝܗܘܙܒܢ ܬܪܝܢܐ. 4

ܝܘܐܚ ܬܠܝܬܝܐ. ܣܒܪ ܪܒܝܥܝܐ. ܡܬܠܠ ܚܡܝܫܝܐ. * ܓܡܝܐܝܠ ܫܬܝܬܝܐ. ܐܝܣܟܪ 5

ܫܒܝܥܝܐ. ܦܘܥܠܝ ܬܡܝܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܒܪܟܗ ܡܪܝܐ. * ܘܠܫܡܥܝܐ ܒܪܗ ܐܬܝܠܕܘ 6

ܒܢܝܐ ܕܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ ܐܢܘܢ. * ܒܢܘܗܝ ܕܫܡܥܝܐ. 7

ܓܬܐܝܠ. ܘܟܕܐܝܠ. ܘܥܘܒܕܐܝܠ. ܘܙܟܪܝܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܘܐܠܝܐ. ܘܣܡܟܝܐ.

* ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܘܒܕܐܕܘܡ. ܗܢܘܢ. ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܐܚܝܗܘܢ. ܓܢܒܪܐ 8

ܚܝܠܐ. ܕܚܝܠܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ. ܫܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܘܒܕܐܕܘܡ. * ܘܠܡܫܠܡܝܐ 9

ܒܪܗ ܩܫܝܫܐ. ܒܢܝܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ ܠܬܡܢܬܥܣܪ. * ܘܠܚܘܫܐ ܡܢ ܒܢܝ ܡܪܪܝ. ܒܢܝܐ 10

ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܘܒܪܗ ܩܫܝܫܐ ܡܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܩܝܡ ܐܒܘܗܝ ܠܬܪܝܢܐ. ܪܫܐ. ܘܠܐ

ܐܫܡܗ ܫܡܐ ܕܒܘܟܪܘܬܐ. * ܚܠܩܝܐ ܬܪܝܢܐ. ܛܒܠܝܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܙܟܪܝܐ ܪܒܝܥܝܐ. ܟܠ 11

ܒܢܝܐ ܘܐܚܘܗܝ ܕܚܘܫܐ ܠܬܠܬܥܣܪ. * ܠܗܠܝܢ ܐܬܦܠܓܘ ܬܪܥܐ. ܐܢܫ ܐܢܫ ܡܛܪܬܗ 12

ܠܘܩܒܠ ܐܚܝܗܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ. *******

* Vigeſima prima Jathari, & filiis ac fratribus 28 ejus duodecim: Vigeſima ſecunda Rabai, et 29 filiis ac fratribus ejus duodecim: Vigeſima 30 tertia Mehaziotho, & filiis ac fratribus ejus duodecim: Vigeſima quarta Romani, & 31 filiis ac fratribus ejus duodecim.

CAP. XXVI.

DIſtributiones janitorum, quos conſtituit 1 rex David cuſtodes: Meſalia de *filiis Joſeph*. Meſalia ſeptem habuit filios maſculos, Za- 2 chariam primogenitum ſuum, Jedielem ſecundum, Zachariam tertium, Nathanielem quartum, Ilam quintum, Johanan ſextum, 3 Jadei ſeptimum. Obar-edom quoque fi- 4 lios habuit, Semaiam primogenitum ſuum, Jehozaban ſecundum, Joah tertium, Sabar quartum, Matlal quintum, Gamiel ſextum, 5 Iſachar ſeptimum, Poali octavum: nam benedixerat illi Dominus. Semaiæ filio ejus 6 nati ſunt filii, qui auctoritate pollebant in familia ſua paterna, eò quòd eſſent valentes robore. Filii Semaiæ, Gathael, Chadhael, 7 Obdael, Zacharia ſtrenuiſſimus heros, Elia, & Semachia. Omnes iſti de filiis Obar- 8 edom, tam ipſi quàm filii & fratres eorum fortitudine pollentes, fortitudine inquam ad *obeunda* munera Sanctuarii; erant ſexaginta duo filii Obar-edom. Meſaliæ filio ejus na- 9 tu maximo fuerunt filii valentes robore decem & octo. Hoſa quoque de filiis Merari, 10 filios habuit valentes robore: & quia filius ejus natu maximus mortuus fuerat, pater ejus natu ſecundum ſubſtituit caput; ſed non inſignivit eum nomine primogenituræ. Hel- 11 cia ſecundus, Tebalia tertius, Zacharia quartus: omnes filii & fratres Hoſæ, tredecim. In hos diſtributæ fuerunt januæ, *certa* uni- 12 cuique cuſtodia ex adverſo fratrum ſuorum, ut eſſent miniſtrantes in Sanctuario.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Ὁ εἰκοστὸς (ω) πρῶτος Ὠθηεὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (α) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς δεύτερος (β) Γοδολλαθὶ,
30 υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (γ) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς τρίτος Μεαζὼθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (δ) δεκα-
31 δύο· Ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥωμεττιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ (ε) ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο.

Vigeſimus primus Otberi, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Vi- 28 29
geſimus ſecundus Godollathi, filii ejus, & fratres ejus duodecim:
Vigeſimus tertius Meazoth, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Vi- 30 31
geſimus quartus Romethiezer, filii ejus, & fratres ejus duodecim.

MS. A. (ω) καὶ πρῶτος Ἰεθιρὶ, (α) δώδεκα· (β) Γεδδελθὶ, (γ) δώδεκα· Ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς Μααζιὼθ, (δ) δώδεκα· Ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστὸς Ῥωμθιέζερ, (ε) οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα.

ΚΕΦ. κϛʹ.

1 2 (α) ΚΑὶ εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν, υἱοὶ Κορεὶμ Μοσελλεμία ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ. Καὶ τῷ (β) Μοσελ-
λεμίᾳ υἱὸς Ζαχαρίας ὁ πρωτότοκος, Ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, (γ) Ζαβαδία ὁ τρίτος, (δ) Ἰενουὴλ ὁ
3 τέταρτος, (ε) Ἰωλὰμ ὁ πέμπτος, (ζ) Ἰωνάθαν ὁ ἕκτος, (η) Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος, Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγ-
4 δοος. Καὶ τῷ Ἀβδεδὸμ υἱοὶ, (θ) Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, (ι) Ἰωζαβὰθ ὁ δεύτερος, (κ) Ἰωὰθ ὁ τρί-
5 τος, (λ) Σαχὰρ ὁ τέταρτος, Ναθαναὴλ ὁ πέμπτος, Ἀμιὴλ ὁ ἕκτος, Ἰσσάχαρ ὁ ἕβδομος, (μ) Φε-
6 λαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός. Καὶ τῷ (ν) Σαμαίᾳ υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ (ξ) τοῦ πρω-
7 τοτόκου Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ ἦσαν. Υἱοὶ (ο) Σαμαῒ, Ὠθνὶ, καὶ
Ῥαφαὴλ, καὶ (π) Ὠβὴδ, καὶ Ἐλζαβὰθ, καὶ Ἀχιοὺδ, υἱοὶ δυνατοὶ, Ἐλιοὺ, καὶ Σαβαχία, καὶ Ἰσ-
8 βακώμ. Πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀβδεδὸμ, αὐτοὶ (ρ) καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποι-
9 οῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἑξηκονταδύο τῷ (σ) Ἀβδεδόμ. Καὶ τῷ (τ) Μοσελλε-
10 μίᾳ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ (υ) δεκακαιοκτὼ δυνατοί. Καὶ τῷ Ὀσᾷ (φ) τῶν υἱῶν Μεραρὶ υἱοὶ φυλάσσοντες
τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐκ ἦν (χ) πρωτότοκος· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄρχοντα τῆς διαιρέ-
11 σεως τῆς δευτέρας. Χελκίας ὁ δεύτερος, (ψ) Ταβλαὶ ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος. πάντες οὗ-
12 τοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ Ὀσᾷ (ω) τρισκαίδεκα. Τούτοις (α) αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι
13 τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔβαλον κλήρους κα-
14 τὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα. Καὶ ἔπε-
σεν ὁ κλῆρος τῶν (β) πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σελεμίᾳ, καὶ Ζαχαρίᾳ. (γ) υἱοὶ Σωὰζ τῷ Μελχίᾳ ἔβα-
15 16 λον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος Βορρᾶ. Τῷ (δ) Ἀβδεδὸμ Νότον κατέναντι οἴκου (ε) Ἐσεφίμ. Εἰς
δεύτερον τῷ Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην (ζ) παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως· φυλακὴ κατέν-
17 αντι φυλακῆς. Πρὸς ἀνατολὰς ἓξ τὴν ἡμέραν· Βορρᾶ τῆς ἡμέρας (η) τέσσαρες· Νότον τῆς ἡμέ-
18 ρας τέσσαρες· καὶ εἰς τὸν Ἐσεφὶμ δύο Εἰς διαδεχομένους· καὶ τῷ (θ) Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ
τὴν πύλην τοῦ παστοφορίου τρεῖς. φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡ-
μέρας ἓξ, καὶ τῷ Βορρᾷ τέσσαρες, καὶ τῷ Νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφὶμ δύο εἰς διαδεχομένους, καὶ (ι)
19 πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὸν τρίβον δύο διαδεχομένους. Αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν πυλωρῶν
20 τοῖς (κ) υἱοῖς τοῦ Κορὲ, καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν
21 οἴκου κυρίου, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων. Υἱοὶ (λ) Λαδὰν οὗτοι, υἱοὶ τῷ Γηρσωνί·
22 τῷ (μ) Λαδὰν ἄρχοντες πατριῶν τῷ (ν) Λαδὰν, τῷ Γηρσωνὶ Ἰειήλ. (ξ) Υἱοὶ Ἰειὴλ, Ζεθὸμ, καὶ
23 Ἰωὴλ, (ο) οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου. Τῷ (π) Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ
24 25 Ὀζιήλ. Καὶ Σουβαὴλ ὁ τοῦ Γηρσὼμ τοῦ Μωυσῆ (ρ) ἐπὶ τῶν θησαυρῶν. Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ (σ) Ἐ-
26 λιέζερ Ῥαβίας (τ) υἱὸς, καὶ Ἰωσίας, καὶ Ἰωρὰμ, καὶ Ζεχρὶ, καὶ Σαλωμώθ. Αὐτὸς Σαλωμὼθ καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν,
χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως,

CAP. XXVI.

ET ad diſtributiones portarum, filii (a) Coreim Moſellemia de 1
filius Aſaph. Et Moſellemiæ filius Zacharias primogenitus, Jadiel 2
ſecundus, Zabadia tertius, Jenuel quartus, Jolam quintus, Jo- 3
nathan ſextus, Elionai ſeptimus, Abdedom octavus. Et ipſi Abde- 4
dom filii, Samæas primogenitus, Jozabath ſecundus, Joath tertius,
Sachar quartus, Nathanael quintus, Amiel ſextus, Iſſachar ſepti- 5
mus, Phelathi octavus: quoniam benedixit eum Deus. Et Samææ 6
filio ejus nati ſunt filii (b) ipſius primogeniti Rhoſæ in domum
paternam ejus: quoniam potentes fuerunt. Filii Samai, Othni, & 7
Raphael, & Obed, & Elzabath, & Achiud, filii potentes, Eliu, &
Sabachia, & Isbacom. Omnes de filius Abdedom, ipſi, & filii co- 8
rum, & fratres eorum facientes potenter in operatione, omnes ſexa-
ginta duo ipſi Abdedom. Et Moſellemiæ filii, & fratres decem 9
& octo potentes. Et ipſi Oſa de filius Merari filii cuſtodientes prin- 10
cipatum, quoniam non fuit primogenitus. Et fecit eum pater ejus
(c) principem diſtributionis ſecundæ, Chelchias ſecundus, Tablai 11
tertius, Zacharias quartus. Omnes hi filii, & fratres Oſa, trede-
cim: His diſtributiones portarum principibus potentum (d) diur- 12
na vices, ſicut fratres eorum ad miniſtrandum in domo Domi-
ni. Et miſerunt ſortes juxta parvum & juxta magnum ſecun- 13
dùm domos patriarum eorum ad portam, & portam. Et cecidit 14
ſors earum, quæ ad Orientem, Selemiæ, (e) & Zachariæ. Filii So-
az ipſi Melchiæ jecerunt ſortes, & exiit ſors ad Aquilonem:
Ipſi Abdedom Auſtrum è regione domûs (f) Eſephim. In ſecun- 15 16
do, ipſi Oſa ad Occidentem (g) poſt portam paſtophorii (h) aſcen-
ſionis, cuſtodia è regione cuſtodiæ: Ad Orientem (i) ſex die, A- 17
quiloni die quatuor, Auſtrum die quatuor: & ad Eſephim (k)
duo In excipientibus: & ipſi Oſa ad Occidentem poſt portam pa- 18
ſtophorii tres: cuſtodia è regione cuſtodiæ aſcenſionis, ad Orientem
die ſex, & Aquiloni quatuor, & Auſtro quatuor, & Eſephim duo
(l) in excipientibus, & ad Occidentem quatuor, & ad ſemitam
duo excipientes. Hæ diſtributiones janitorum filiis Core, & filiis 19
Merari. Et Levitæ fratres eorum ſuper theſauros domûs Domini, 20
& ſuper theſauros ſanctificatorum. Filii Ladan hi: filii ipſi Ger- 21
ſoni, ipſi Ladan principes patriarum Ladan ipſi Gerſoni Jiel. Filii 22
Jiel Zethom, & Joel, fratres ſuper theſauros domûs Domini. Ipſi 23
Ambram; & Iſſaar, Chebron, & Oziel. Et Subael, qui Gerſam, 24
qui Moyſi ſuper theſauros. Et fratri ejus Eliezer Rabias filius, & 25
Joſias, et Joram, et Zechri, et Salamoth: Ipſe Salamoth, et fra- 26
tres ejus ſuper omnes theſauros ſanctorum, quæ ſanctificavit Da-
vid rex, & principes patriarum, chiliarchi et centuriones, et duces virtutis:

MS. A. (α) Καὶ διαίρεσις τῶν πυλῶν υἱοῖς Κορὲ, Μοσολλὰμ υἱὸς Κωρηὲ ἐκ τῶν (β) Μασελλαμίᾳ υἱοὶ (γ) Ζαβαδίας (δ) Ναθανὰ (ε) Ἰενουηλωλὰμ (ζ) Ἰωνὰν (η) Ἐλιωηναὶ ὁ ἕβδομος. Καὶ τῷ Ἀβδοδὸμ (θ) Σαμείας (ι) Ἰωζαβὰδ (κ) Ἰωαὰ (λ) Σαχὰρ (μ) Φολλαθὶ (ν) Σαμείᾳ (ξ) τῷ πρωτοτόκῳ (ο) Σεμεία, Γοθνὶ, (π) Ἰωβὴδ, καὶ Ἐλζαβὰδ, καὶ Ἀχιοῦ, υἱοὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ, Ἐλιοῦ, καὶ Σαμαχίας, καὶ Ἰεβακώβ. (ρ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες (σ) Ἀβδοδόμ. (τ) Μεσολλεμίᾳ (υ) δεκαοκτὼ καὶ δυνατοί. (φ) ἀπὸ τῶν (χ) αὐτῷ πρωτότοκος· (ψ) Ταβελίας (ω) δεκατρεῖς. (α) ἡ διαίρεσις (β) κατὰ ἀνατολὰς (γ) υἱῷ Ἰωίας (δ) Ἀβδοδὸμ (ε) Ἀσαφείν. Τῷ Σεφιείμ, τῷ Ὡσᾷ πρὸς δυσμὰς (ζ) τοῦ πασοφορίου τῆς ἀναβάσεως·* φυλακῆς. Κατ᾽ ἀνατολὰς (η) τέσσαρες·* καὶ εἰς τὸ Ἀσαφεὶν δύο δύο (θ) Ἰὰς (ι) πρὸς δυσμὰς (κ) υἱοῖς Κορὲ, (λ) Λεδὰν, υἱοὶ (μ) Λεδὰν (ν) Λααδὰν, (ξ) Καὶ υἱοὶ Ἰειὴλ, Ζοθὸμ, (ο) ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐπὶ (π) Ἀμερμὶ, καὶ Ἰσαακὶ, (ρ) ἡγούμενος ἐπὶ (σ) τῷ Ἐλιέζερ (τ) υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ὠσαίας,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 29 * أثار وبنيه اثنا عشر * ياأروب وبنيه اثنا عشر * مكريوث وبنيه اثنا عشر * رومان وبنيه
30 31 اثنا عشر * وعددهم اربعه وعشرون رئيسا *

Athari & filiis ejus duodecim: 28
Iaarobo & filiis ejus duodecim: 29
Mahazjotho & filius ejus duodecim: 30
Romani & filiis ejus duodecim: horum numerus, viginti quatuor præfecti. 31

* الفصل السادس والعشرون *

1 * ودخل في قسمة اولاد قورح اجزاء البوابين الذين اقامهم داود الملك حراسا * ماسليا بن
2 يوسف من بني اصاف * وصار لماسليا سبعة بنين * زخريا بكره * يوديعيل * زخريا *
3 4 ناثانيل * عاليم * يوحنا * يودع السابع * وكذلك عافار ادوم * وكان له ثمانيه اولاد * سمعيا
5 بكره * يهزافان * يوخ * سافر * مطلال * عمانيل * ايساخر * فاعالي الثامن * لان الله
6 7 باركه * سمعيا ابنه ولد له اولاد اقوياء جبابره * ومتحكمين علي بيت ابيهم * وبنو سمعيا *
8 عاغانيل * وكاداحيل وعوفيديل * وزخريا * جبابره اقوياء * واليا ايضا * وسمكيا * هاولاء
كلهم من بني عافار الادومي * وهم واخوتهم اثنان وستون * شديدي القوه * مقدمين
9 علي صنايع بيت المقدس * كلهم بنو عافار الادومي * وماسليا بنوه واخوته جبابره القوه
10 ثمانيه عشر * والخاسا من بني مريري له اولاد جبابره القوه * وابنه الكبير مات * واقام ابوه
11 اخاه الذي بعده رئيسا * وما اسماه باسم الميت * حلقيا الثاني * توفيلايا الثالث * زخريا
12 الرابع * كل بنيه واخوته الذين لخاسا ثلاثه عشر * يقومون علي الابواب روساء * يخدمون
في بيت الله * * * * * * *

CAP. XXVI.

PRæterea ingreſſæ ſunt in portionem filiorum Corahi diſtributiones janitorum quos David rex conſtituerat cuſtodes; Meſalia filius Joſephi, de filiis Aſaphi. 1 *Fueruntque Meſaliæ ſeptem filii, Zacharia primogenitus ejus,* 2 *Jodiael, Zacharia, Nathanael, Alim,* 3 *Johannes, Jodaa ſeptimus.* 4 *Eodemque modo Abar-edom, qui octo filios habebat, nempe Semajam primogenitum ſuum, Jebuzaban, Joab, Saber, Matlal, Gamael, Iſachar, Phaali octavus;* 5 *quoniam Deus benedixerat illi.* 6 *Semajæ filio ipſius nati ſunt filii fortes, gigantes, & imperium habentes ſuper domum patris ſui.* 7 *Filii Semajæ, Gaathiel, Cadabiel, Obedel, & Zacharia, gigantes robuſti; item Elia, & Semachia.* 8 *Omnes iſti erant de filiis Abar-Edomæi, & hi cum fratribus ſuis erant ſexaginta duo, ſtrenui ac robuſti, præpoſiti operibus Sanctuarii: omnes inquam filii Abaris Edomæi.* 9 *Meſaliæ quoque filii ac fratres, erant gigantes fortiſſimi decem & octo.* 10 *Elhaſa quoque de filiis Meriri, filios habebat gigantes robuſtiſſimos: & hujus filio natu maximo defuncto, primarium ſubſtituit pater ejus fratrem ipſius natu ſecundum: at non vocavit eum nomine defuncti.* 11 *Helcia erat ſecundus, Tubilaia tertius, Zacharia quartus; omnes filii et fratres quos habebat Haſa, tredecim erant,* 12 *Præſidentes januis ut præpoſiti, miniſtrantes in domo Dei.*

Semuel ſanctificavit quod omne Et .DOMINI domum roborandum ad,fecerunt ſanctificare *ſpolio* de & , bellis De
27 28 מן־המלחמות ומן־השלל הקדישו לחזק לבית יהוה: וכל ההקדיש שמואל
, Selomith *manum ſuper ſanctificans omnis* : Seruiah filius Joab & , Ner filius Abner & , Chis filius Saul & , Videns
הראה ושאול בן־קיש ואבנר בן־נר ויואב בן־צרויה כל המקדיש על יד־שלמית
.*judices* & , *præfectos in* Iſrael ſuper *externo operi* ejus filii & , Chenaniahu Ishari *Ipſi* .ejus fratrum &
29 ואחיו: ליצהרי כנניהו ובניו למלאכה החיצונה על־ישראל לשטרים ולשפטים:
: occidentē ad Jarden trans à , Iſrael *præfectura* ſuper ſeptingenti & mille ,*virtutis filii* ejʼ fratres & ,Chaſabiahu Chebroni
30 לחברוני חשביהו ואחיו בני־חיל אלף ושבע מאות על פקדת ישראל מעבר לירדן מערבה
ejʼ generationes *ad* Chebroni ipſi , *caput* Jerijah Chebroni *Ipſi* .*regis ſervitium* ad & , DOMINI opus omne ad
31 לכל מלאכת יהוה ולעבדת המלך: לחברוני יריה הראש לחברוני לתלדתיו
.Ghilhad Jahazer in *virtute* fortes eis in ſunt inventi & ,ſunt quæſiti David regni quadrageſimo anno In .*patres* per
לאבות בשנת הארבעים למלכות דויד נדרשו וימצא בהם גבורי חיל ביעזיר גלעד:
,Ghaditas &,Reubenitas ſuper rex David eos conſtituit & : familiarum *capita* ſeptingenti & , mille *virtutis* viri ejus fratres Et
32 ואחיו בני־חיל אלפים ושבע מאות ראשי האבות ויפקידם דויד המלך על־הראובני והגדי
.regis *verbum* & , Dei *verbum omne* ad Menaſſitarum tribum dimidiam &
וחצי שבט המנשי לכל־דבר האלהים ודבר המלך:

CAP. XXVII. כז

eorum præfecti & , *centuriarum &* , *millium principeſque* , *patrum capita* , ſuum numerum ſecundùm Iſrael filii Et
1 ובני ישראל למספרם ראשי האבות ושרי האלפים והמאות ושטריהם
.anni menſes omnes per *menſe in menſe egredientis & ,ingredientis* , diviſionum rem omnem *ad* regi miniſtrantes
המשרתים את־המלך לכל דבר המחלקות הבאה והיצאת חדש בחדש לכל חדשי השנה
filius Jaſobeham primo menſe in prima diviſione Super .millium quatuor & viginti , una Diviſio
2 המחלקת האחת עשרים וארבעה אלף: על המחלקת הראשונה לחדש הראשון ישבעם בן
menſe in exercituum principum cunctorū *caput* Peres filiis De .millia quatuor & viginti ejʼ diviſione *ſuper* & , Zabdiel
3 זבדיאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: מן־בני־פרץ הראש לכל־שרי הצבאות לחדש
ejʼ diviſione *ſuper* & : dux Micloth & ; ejʼ diviſio & , Achochites Dodai ſecundi menſis *partitione* ſuper Et .primo
4 הראשון: ועל מחלקת החדש השני דודי האחוחי ומחלקתו ומקלות הנגיד ועל מחלקתו
; *caput* ſacerdotis Jehojadah filius Benaiahu , tertio menſe tertii exercitus Princeps .millia quatuor & viginti
5 עשרים וארבעה אלף: שר הצבא השלישי לחדש השלישי בניהו בן־יהוידע הכהן ראש
ejus *partitio* & : triginta ſuper & , triginta fortis Benaiahu Ipſe .millia quatuor & , viginti ejus diviſione *ſuper* &
6 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: הוא בניהו גבור השלשים ועל־השלשים ומחלקתו
.eum poſt ejus filius Zebadiah & , Joab frater Hazael quarto menſe in Quarti .ejus filius Hammizabad
7 עמיזבד בנו: הרביעי לחדש הרביעי עשהאל אחי יואב וזבדיה בנו אחריו
.Iſrach Samhuth princeps quinto menſe in Quinti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
8 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: החמישי לחדש החמישי השר שמהות היזרח
in & : Tecohites Hicches filius Hira ſexto menſe Sexti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
9 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: הששי לחדש הששי עירא בן־עקש התקועי ועל
; Ephraim filiis de Pelonites Cheles , ſeptimo menſe in Septimi .millia quatuor & viginti ,ejʼ diviſione
10 מחלקתו עשרים וארבעה אלף: השביעי לחדש השביעי חלץ הפלוני מן־בני אפרים
; Zarchi Chuſathites Sibbechai , octavo menſe in Octavi .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
11 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: השמיני לחדש השמיני סבכי החשתי לזרחי
Hannethotites Abihezer , nono menſe in Noni .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
12 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: התשיעי לחדש התשיעי אביעזר הענתתי
Netophathites Maharai , decimo menſe in Decimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; *Benjamitæ*
13 לבנימיני ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: העשירי לחדש העשירי מהרי הנטופתי
Benaiah , menſe undecimo in Undecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Zarchi
14 לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: עשתי־עשר לעשתי עשר החדש בניה
duodecimo Duodecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Ephraim filiis de Pirhathonites
15 הפרעתוני מן־בני אפרים ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: השנים עשר לשנים עשר
tribus ſuper Et .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & , Hothniel , Netophathites Cheldai ,menſe
16 החדש חלדי הנטופתי לעתניאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף: ועל שבטי
Chaſabiah Levi .Mahachah filius Sephatiahu , *Simhonitæ* : Zichri filius Elihezer , dux *Reubenitæ* ; Iſrael
17 ישראל לראובני נגיד אליעזר בן־זכרי לשמעוני שפטיהו בן־מעכה: ללוי חשביה
.Michael filius Homri Iſſaſchar .David fratribus de Elihu Jehudah .Sadoc Aharon .Chemuel filius
18 בן־קמואל לאהרן צדוק: ליהודה אליהו מאחי דויד ליששכר עמרי בן־מיכאל:
Hoſeah Ephraim *Filiis* .Hazriel filius Jeremoth Naphthali *Ipſi* : Hobadiahu filius Iſmahajahu Zebulun *Ipſi*
19 20 לזבולן ישמעיהו בן־עבדיהו לנפתלי ירימות בן־עזריאל: לבני אפרים הושע
filius Iddo , Ghilhadah Menaſſeh *Dimidiæ* .Pedaiahu filius Joel Menaſſeh *tribus Dimidiæ* .Hazaziahu filius
21 בן־עזזיהו לחצי שבט מנשה יואל בן־פדיהו: לחצי המנשה גלעדה ידו בן
.Iſrael tribuum principes Iſti .Jerocham filius Hazarel Dan *Ipſi* .Abner filius Jahaſiel Binjamin .Zechariahu
22 זכריהו לבנימן יעשיאל בן־אבנר: לדן עזראל בן־ירחם אלה שרי שבטי ישראל:
multiplicandum ad DOMINUS dixit quia : infra & annorum viginti filio à eorum numerum David levavit non Et
23 ולא־נשא דויד מספרם למבן עשרים שנה ולמטה כי אמר יהוה להרבות
ſervor hoc *in* fuit & ; complevit non & , numerare cœpit Seruiah filius Joab .cœlorum ſtellas veluti Iſrael
24 את־ישראל ככוכבי השמים: יואב בן־צרויה החל למנות ולא כלה ויהי בזאת קצף
theſauros ſuper Et .David regis dierum verborum numerum in numerus aſcendit non & : Iſrael ſuper
25 על־ישראל ולא עלה המספר במספר דברי־הימים למלך דויד: ועל אצרות
filius Jehonathan turribus in & , villis in & , urbibus in , *agro* in theſauros ſuper & : Hadiel filius Hazmaveth regis
המלך עזמות בן־עדיאל ועל האצרות בשדה בערים ובכפרים ובמגדלות יהונתן בן
ſuper Et .Chelub filius Heſri , terræ cultura in agri opus facientes ſuper Et .Huzzijahu
26 עזיהו: ועל עשי מלאכת השדה לעבדת האדמה עזרי בן־כלוב: ועל־
27 ſuper Et .Siphmites Zabdi , vini cellaria *in* vineis in quæ ſuper Et .Ramathites Simhi vineas
הכרמים שמעי הרמתי ועל שבכרמים לאצרות היין זבדי השפמי: ועל־
28 ſuper Et .Johas olei cellaria ſuper & : Ghederites Bahalcanan , *planicie* in quæ ſycomoros & oliveta
הזיתים והשקמים אשר בשפלה בעל חנן הגדרי ועל־אצרות השמן יועש: ועל־
29 camelos ſuper Et .Hadlai filius Saphat ,vallibus in boves ſuper & : Saronites Sitrai ,Saron in *paſcentes* boves
הבקר הרעים בשרון שטרי השרוני ועל־הבקר בעמקים שפט בן־עדלי: ועל־הגמלים
30 iſti Omnes .Hagherites Jaziz *pecus* ſuper Et .Meronothites Jechdeiahu aſinas ſuper & : Iſmehelites Obil
אוביל הישמעלי ועל־האתנות יחדיהו המרנתי: ועל־הצאן יזיז ההגרי כל־אלה
31 : ipſe ſcriba & , intelligens vir conſiliarius David patruus Jehonathan Et .David regi quæ ſubſtantiæ principes
שרי הרכוש אשר למלך דויד: ויהונתן דוד־דויד יועץ איש־מבין וסופר הוא
32 .regis *ſocius* Archites Chuſai & , regis conſiliarius Achithophel Et .regis filiis cum Chachmoni filius Jechiel &
33 ויחיאל בן־חכמוני עם־בני המלך: ואחיתפל יועץ למלך וחושי הארכי רע המלך:
.Joab regis exercitus princeps & ,Ebjathar & ,Benaiahu filius Jehojadah Achithophel poſt Et
34 ואחרי אחיתפל יהוידע בן־בניהו ואביתר ושר־צבא למלך יואב:

Verſio VULG. LAT.

De bellis, & manubiis præliorum, quæ conſecrave- 27
rant ad inſtaurationem, & ſupellectilem templi Do-
mini. Hæc autem univerſa ſanctificavit Samuel Vi- 28
dens, & Saul filius Cis, & Abner filius Ner, & Joab
filius Saruiæ: omnes, qui ſanctificaverant ea per
manum Selemith, & fratrum ejus. Iſaaritis verò 29
præerat Chonenias, & filii ejus, ad opera forinſecùs
ſuper Iſrael, ad docendum & judicandum eos. Por-
rò de Hebronitis Haſabias,& fratres ejus viri fortiſ- 30
ſimi, mille ſeptingenti, præerant Iſraeli trans Jorda-
nem contra Occidentem, in cunctis operibus Domi-
ni, & in miniſterium regis. Hebronitarum autem 31
princeps fuit Jeria, ſecundùm familias & cognatio-
nes eorū. Quadrageſimo anno regni David recenſiti
ſunt, & inventi ſunt viri fortiſſimi in Jazer Galaad,
Fratréſque ejus robuſtioris ætatis, duo millia ſeptin- 32
genti principes familiarum. Præpoſuit autem eos Da-
vid rex Rubenitis,& Gadditis, & dimidiæ tribui Ma-
naſſe, in omne miniſterium Dei, & regis.

CAP. XXVII.

Filii autem Iſrael ſecundùm numerum ſuum, princi- 1
pes familiarum, tribuni, & centuriones, & præfecti,
qui miniſtrabant regi juxta turmas ſuas, ingredientes
& egredientes per ſingulos menſes in anno, viginti
quatuor millibus ſinguli præerant. Primæ turmæ in 2
primo menſe Jesboam præerat filius Zabdiel, & ſub
eo viginti quatuor millia. De filiis Phares, prin- 3
ceps cunctorum principum in exercitu menſe primo.
Secundi menſis habebat turmam Dudia Ahohites, & 4
poſt ſe alter nomine Macelloth, qui regebat partem
exercitûs, vigintiquatuor millium. Dux quoque tur- 5
mæ tertiæ in menſe tertio, erat Banaias filius Joiadæ
ſacerdos: & in diviſione ſua vigintiquatuor millia.
Ipſe eſt Banaias fortiſſimus inter triginta, & ſuper 6
triginta: præerat autem turmæ ipſius Amizabad filius
ejus. Quartus, menſe quarto, Aſahel frater Joab, 7
& Zabadias filius ejus poſt eum: & in turma ejus vi-
gintiquatuor millia. Quintus, menſe quinto, prin- 8
ceps Samaoth Jezerites: & in turma ejus viginti-
quatuor millia. Sextus, menſe ſexto, Hira filius 9
Acces Thecuites: & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Septimus, menſe ſeptimo, Helles Phallo- 10
nites de filiis Ephraim: & in turma ejus vigintiqua-
tuor millia. Octavus, menſe octavo, Sobochai Hu- 11
ſathites de ſtirpe Zarahi: & in turma ejus viginti-
quatuor millia. Nonus, menſe nono, Abiezer Ana- 12
thothites de filiis Jemini: & in turma ejus vigin-
tiquatuor millia. Decimus, menſe decimo, Marai, 13
& ipſe Netophathites, de ſtirpe Zarai: & in turma
ejus vigintiquatuor millia. Undecimus, menſe un- 14
decimo, Banaias Pharathonites de filiis Ephram:
& in turma ejus vigintiquatuor millia. Duodeci- 15
mus, menſe duodecimo, Holdai Netophathites, de
ſtirpe Gothoniel: & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Porrò tribubus præerant Iſrael; Rubenitis, 16
dux Eliezer filius Zechri: Simeonitis, dux Saphatias
filius Maacha. Levitis, Haſabias filius Camuel: 17
Aaronitis, Sadoc. Juda, Eliu frater David: Iſ- 18
ſachar, Amri filius Michael. Zabulonitis, Jeſmaias 19
filius Abdiæ: Nephthalitibus, Jerimoth filius Oz-
riel. Filiis Ephraim, Oſee filius Oraziu: dimidiæ 20
tribui Manaſſe, Joel filius Phadaiæ. Et dimidiæ 21
tribui Manaſſe in Galaad, Jaddo filius Zachariæ:
Benjamin autem, Jaſiel filius Abner. Dan verò, 22
Ezrihel filius Jeroham: hi principes filiorum Iſrael.
Noluit autem David numerare eos à viginti annis in- 23
feriùs: quia dixerat Dominus ut multiplicaret Iſrael
quaſi ſtellas cœli. Joab filius Saruiæ cœperat nu- 24
merare, nec complevit: quia ſuper hoc ira irruerat
in Iſrael: & idcircò numerus eorum qui fuerant
recenſiti, non eſt relatus in faſtos regis David. Su- 25
per theſauros autem regis fuit Azmoth filius Adiel.
His autem theſauris, qui erant in urbibus, & in vi-
cis, & in turribus, præſidebat Jonathan filius O-
ziæ. Operi autem ruſtico, & agricolis qui exerce- 26
bant terram, præerat Ezri filius Chelub. Vinea- 27
rúmque cultoribus, Semeias Romathites: cellis
autem vinariis, Zabdias Aphonites. Nam ſuper 28
oliveta & ficeta, quæ erant in campeſtribus, Ba-
lanan Gederites: ſuper apothecas autem olei, Jo-
as. Porrò armentis, quæ paſcebantur in Saron, 29
præpoſitus fuit Setrai Saronites: & ſuper boves in
vallibus, Saphat filius Adli: Super camelos ve- 30
rò, Ubil Iſmahelites: & ſuper aſinos, Jadias Me-
ronathites. Super oves quoque, Jaziz Agareus: 31
omnes hi, principes ſubſtantiæ regis David. Jo- 32
nathan autem patruus David, conſiliarius, vir pru-
dens & literatus: Ipſe & Jahiel filius Hachamoni
erant cum filiis regis. Achitophel etiam conſili- 33
arius regis, & Chuſai Arachites amicus regis. Poſt 34
Achitophel fuit Joiada filius Banaiæ, & Abiathar.
Princeps autem exercitûs regis erat Joab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 Ἃ ἔλαβεν (υ) ἐκ πόλεων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ᾽ αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν
28 οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν (φ) ἁγίων τοῦ θεοῦ Σαμουὴλ τοῦ προφήτου, καὶ
Σαοὺλ τοῦ Κὶς, καὶ Ἀβεννὴρ τοῦ Νὴρ, καὶ Ἰωὰβ τοῦ (χ) Σαρουία, πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σα-
29 λωμὼθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Τῷ (ψ) Ἰσσααρὶ Χωνενία, καὶ υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ
30 τὸν Ἰσραὴλ τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν. Τῷ Χεβρωνὶ Ἀσαβίας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνα-
τοὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς, εἰς
31 πᾶσαν λειτουργίαν (ω) κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως. (α) Τοῦ Χεβρωνὶ Οὐρίας ὁ ἄρχων
(β) τῶν Χεβρωνὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς, ἐν τῷ (γ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασι-
32 λείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος. Καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ (δ) δισχίλιοι ἑπτακόσιοι οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, καὶ κατέστησεν
αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ Ῥουβηνὶ, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ (ε) εἰς πᾶν
πρόσταγμα κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

Quæ (m) cepit ex civitatibus, & de ſpoliis, & ſanctificavit de ipſis, 27
ut non deficeret ædificatio domûs Dei: Et ſuper omnia ſancta Dei (n) 28
Samuel prophetæ, & Saul filii Cis, & Abenner filii Ner, & Joab filii
Sarviæ, omne quod ſanctificaverant per manum Salomoth, & fra-
trum (o) ejus. Ipſi Iſſaari Chonenia, & (p) filii operationum, quæ ex- 29
trà, ſuper Iſrael, ad ſcribendum, & dijudicandum. Ipſi Chebroni Aſa- 30
bias, & fratres ejus, filii potentes, mille & ſeptingenti ſuper recognitio-
nem Iſrael, trans Jordanem ad Occidentem, in omne miniſterium Domini,
& operationem regis. Ipſius Chebroni Urias princeps eorum, qui Chebroni 31
ſecundùm generationes eorum ſecundùm patrias, in quadrageſimo anno
regni ejus (q) recogniti ſunt, & inventus eſt vir potens in eis in Jazer
Galaaditidis, Et fratres ejus filii potentes bis mille ſeptingenti, principes 32
patriarum: & conſtituit eos David rex ſuper Rubeni, & Gaddi, & di-
midium tribûs Manaſſe ad omne præceptum Domini, & verbum regis.

MS.A. (υ) ἐκ τῶν πολέμων (φ) ἁγίων Σαμουὴλ (χ) Σαρουίας, (ψ) Ἰσααρὶ Χωχενίας, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς (ω) τῷ κυρίῳ καὶ (α) τῷ Χεβρωνὶ Ἰωρίας (β) τῷ Χεβρωνὶ (γ) τεσσαρακοστῷ (δ) χίλιοι ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν, (ε) εἰς πάντα λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ λόγου

ΚΕΦ. κζ΄.

1 ΚΑὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ
γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες (α) τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, (β)
πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ,
2 διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ
πρώτου, (γ) Ἰσβοὰζ ὁ τοῦ Ζαβδιὴλ, (δ) ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλι-
3 άδες· Ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.
4 Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδία (ε) ὁ ἐκ Χὼκ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ζ)
αὐτοῦ, καὶ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες
5 ἄρχοντες δυνάμεως. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας ὁ τοῦ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων,
6 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (η) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Αὐτὸς Βαναίας (θ) ὁ δυνα-
τώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ι) αὐτοῦ Ζαβὰδ ὁ υἱὸς
7 αὐτοῦ. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, καὶ (κ) Ζαβαδίας
8 υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (λ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ
πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγούμενος Σαμαὼθ (μ) ὁ Ἰεσραὲ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐ-
9 τοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕκτος (ν) τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ (ξ) Ὀδουίας ὁ τοῦ Ἐκκῆς
10 ὁ Θεκωίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ
τῷ ἑβδόμῳ Χελλὴς ὁ ἐκ Φαλλοῦς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ο) εἴκοσι
11 καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ (π) Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τῷ Ζαραῒ, καὶ
12 ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ρ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ (σ) ἔννατος τῷ μηνὶ τῷ (τ)
ἐννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ (υ) ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσα-
13 ρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ (φ) Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζα-
14 ραῒ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (χ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ
τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν (†) ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ψ)
15 εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον (ω) Χολδία ὁ ἐκ
16 Νετωφαθὶ τῷ Γοθονιὴλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (α) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ
ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Ζεχρί. τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ
17 18 τοῦ Μααχά. Τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τοῦ Καμουήλ. τῷ Ἀαρὼν, Σαδώκ. Τῷ Ἰούδα, Ἐλιὰβ τῶν
19 ἀδελφῶν Δαυίδ. τῷ Ἰσσάχαρ, (β) Ἀμβρὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ. Τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαίας ὁ τοῦ Ἀβδίου.
20 τῷ Νεφθαλὶ, (γ) Ἰερειμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ. Τῷ Ἐφραὶμ, Ὡσὴ ὁ τοῦ Ὀζίου. τῷ ἡμίσει φυλῆς
21 Μανασσῆ, Ἰωὴλ (δ) υἱὸς Φαδαΐα. Τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ (ε) ἐν γῇ Γαλαὰδ,
22 Ἰαδαῒ ὁ τοῦ (ζ) Ζαδαίου. τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, (η) Ἰασιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ. Τῷ Δὰν,
23 (θ) Ἀζαριὴλ ὁ τοῦ (ι) Ἰρωάβ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. Καὶ οὐκ ἔλαβε
Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι (κ) εἶπε κύριος πληθῦναι
24 τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ Ἰωὰβ (λ) ὁ τοῦ Σαρουία ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ
λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε. καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ (μ) ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ
25 ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως,
Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὀδιήλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ
26 ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου. (ν) Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐρ-
27 γαζομένων (ξ) Ἐσδρὶ ὁ τοῦ Χελούβ. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεῒ (ο) ὁ ἐκ Ῥαήλ, καὶ
28 θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ Σεφνί. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων, καὶ
ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, (π) Βαλλανὰν ὁ Γεδωρίτης· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν
29 τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, Σατραῒ ὁ Σαρωνίτης·
30 καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, Σωφὰτ ὁ τοῦ (ρ) Ἀδλί. Ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, (σ)
31 Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ (τ) Μεραθών. Καὶ ἐπὶ τῶν προβά-
32 των, (υ) Ἰαζὶζ ὁ Ἀγαρίτης. πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. Καὶ Ἰω-
νάθαν ὁ πατράδελφος Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος (φ) συνετός· καὶ Ἰεὴλ ὁ τοῦ (χ) Ἀχα-
33 μὶ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. (ψ) Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χουσὶ (ω) ὁ πρῶ-
34 τος φίλος τοῦ βασιλέως. Καὶ (α) μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ ἐχόμενος (β) Ἰωδαὲ ὁ τοῦ Βαναίου, καὶ
Ἀβιάθαρ· καὶ Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

CAP. XXVII.

ET filii Iſrael juxta numerum ſuum principes patriarum, chiliarchi, & 1
centuriones, & ſcribæ miniſtrantes regi, & ad omne verbum regis ſe-
cundùm diſtributiones, (a) omne verbum, ingredientis, & egredientis,
menſem ex menſe, in omnes menſes anni, diſtributio una viginti & qua-
tuor millia. Et ſuper diſtributionem primam menſis primi, Isboaz filius 2
Zabdiel, ſuper diſtributionem ejus, viginti & quatuor millia: De filiis 3
Phares, princeps omnium principum virtutis, menſis primi. Et ſuper 4
diſtributionem menſis ſecundi Dodia, qui de Choc: & (b) ſuper diſtributi-
onem ejus, & Macelloth præfectus, & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia, principes virtutis. Tertius menſe tertio Banaias 5
filius Jodae (c) ſacerdos princeps: & ſuper diſtributionem ejus viginti &
quatuor millia. Ipſe Banaias potentior triginta, & ſuper triginta: & 6
ſuper diſtributionem ejus Zabad filius ejus. Quartus in menſem quar- 7
tum Aſael frater Joab, & Zabadias filius ejus, & fratres: & ſuper
diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Quintus menſi quinto 8
præfectus Samaoth filius Jeſrae: & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia. Sextus menſi ſexto Oduias filius Ecces Thecoita: 9
& ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Septimus men- 10
ſi ſeptimo Chelles, qui de Phallus, de filiis Ephræm: & ſuper diſtribu-
tionem ejus viginti & quatuor millia. Octavus menſi octavo Sobochai 11
uſathi ipſi Zarai: & ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor
millia. Nonus menſi nono Abiezer, qui ex Anathoth, qui de terra 12
Benjamin: & ſuper diſtributionem ejus quatuor, & viginti millia.
Decimus menſi decimo Meera, qui ex Netophathi, ipſi Zarai, & ſuper di- 13
ſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Undecimus menſi undeci- 14
mo Banaias, qui ex Pharathon, de filiis Ephræm: & ſuper diſtributio-
nem ejus, viginti & quatuor millia. Duodecimus in menſem duodeci- 15
mum, Choldia, qui ex Netophathi, ipſi Gothoniel: & ſuper diſtribu-
tionem ejus viginti & quatuor millia. Et ſuper tribus Iſrael, ipſi 16
Ruben præfectus Eliezer, qui ipſius Zechri: Ipſi Symeon, Saphatias,
qui ipſius Maacha: Ipſi Levi, Aſabias, qui ipſius Chamuel: Ipſi 17
Aaron, Sadoc: ipſi Juda, Eliab de fratribus David: Ipſi Iſſachar, 18
Ambri, qui ipſius Michael: Ipſi Zabulon, Samaias, qui Abdiæ: Ipſi 19
Nephthali, Jerimoth, qui ipſius Oziel: Ipſi Ephræm, Oſe, qui Oziæ: Dimi- 20
dio tribûs Manaſſe, Joel filius Phadaia: Dimidio tribûs Manaſſe, quod 21
in terra Galaad, Jadai, qui Zadæi: Filiis Benjamin, Jaſiel, qui ipſius
Abenner: Ipſi Dan, Azariel, qui ipſius Iroab. Hi patriarchæ tribuum Iſ- 22
rael. Et non cepit David numerum eorum à viginti annis, & infrà: quo- 23
niam dixerat Dominus multiplicare Iſrael, ſicut aſtra cœli. Et Joab Sa- 24
ruiæ cœpit numerare in populo, & non conſummavit, & facta eſt in
his ira ſuper Iſrael: & non eſt relatus numerus in librum ver-
borum dierum regis David. Et ſuper theſauros regis, Aſmoth, 25
qui ipſius Odiel: & ſuper theſauros, qui in agro, & in pagis,
& in villis, & in turribus, Jonathan, qui Oziæ: Et ſuper 26
agricolas terram operantes, Eſdri, qui ipſius Chelub. Et ſuper 27
(d) cellas, Semei, qui de Rael: & ſuper theſauros, qui in
cellis vini, Zabdi, qui ipſius Sephni. Et ſuper oliveta, & ſu- 28
per ſycomoros, quæ in campeſtri, Ballanan Gedorita: ſuper the-
ſauros autem olei, Joas. Et ſuper boves paſcuales, qui in Sa- 29
ron, Satrai Saronita: & ſuper boves, qui in vallibus, Sophat,
qui ipſius Adli. Super camelos autem, Abias Iſmaelita. Super 30
aſinos autem Jadias, qui de Merathon. Et ſuper oves, Ja- 31
ziz Agarita. Omnes hi præfecti ſubſtantiæ David regis. Et Jo- 32
nathan patruus David conſiliarius, homo intelligens. Et Jeel,
qui ipſius Achami, cum filiis regis. Achitophel conſiliarius regis: 33
& Chuſi (e) primus amicus regis: Et (f) poſt hunc Achito- 34
phel, ſequens Jodae, qui Banææ, & Abiathar, & Joab
princeps militiæ regis.

MS.A. (α) τῷ λαῷ καὶ εἰς πᾶν λόγον (β) εἰς πάντα λόγον (γ) Ἰσβοὰμ (δ) καὶ ἐπὶ (ε) ὁ Ἀωθὶ, καὶ (ζ) αὐτοῦ * εἴκοσι (η) τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. (θ) δυνατώτερος (ι) αὐτῶν Ἀμιραζὰθ υἱὸς (κ) Ζαβδίας ὁ υἱὸς (λ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (μ) ὁ Ἰεζραὴλ, (ν) μηνὶ (ξ) Εἰρὰ υἱὸς Ἐκκῆς (ο) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (π) Σοβοχαὶ, καὶ ἐπὶ τῆς (ρ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (σ) ἔνατος (τ) ἐνάτῳ (υ) ἐκ γῆς (φ) Μοοραὶ ὁ ἐκ Νετωφὰτ (χ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (†) τῶν (ψ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (ω) Χολδαὶ ὁ ἐκ Νετωφατὶ (α) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (β) Ἀμαρὶ (γ) Ἰερειμὼθ (δ) ὁ τοῦ Φαδαΐα. (ε) ἐν Γαλαὰδ, Ἰαδδαῒ (ζ) Ζαβδίου. (η) Ἀσιὴλ (θ) Ἐζριὴλ (ι) Ἰωράμ. (κ) κύριος εἶπεν πληθῦναι (λ) ὁ τῆς Σαρουία (μ) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· (ν) Ἐπὶ δὲ τῶν (ξ) Ἐζραὶ (ο) ὁ Ῥαμαθαῖος, καὶ (π) Βαλαναὰ ὁ Γεδώρ· (ρ) Ἀδαί. (σ) Οὐβίας (τ) Μαραθών. (υ) Ἰωζὶζ (φ) συνετὸς, καὶ γραμματεὺς αὐτὸς· καὶ Ἰεριὴλ (χ) Ἀχαμανὶ (ψ) Καὶ Ἀχιτόφελ (ω) πρῶτος (α) μετ᾽ αὐτὸν (β) Ἰωαδαὲ

דברי הימים א׳: כח

CAP. XXVIII. כח

principes &,regi miniſtrantium diviſionum principes &,tribuum principes ,Iſrael principes omnes David congregavit Et
1 וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת־כָּל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל שָׂרֵי הַשְּׁבָטִים וְשָׂרֵי הַמַּחְלְקוֹת הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ וְשָׂרֵי
omnem ad & ,potentibus & eunuchis cum ejus filiorũ &,regis poſſeſſionis &,ſubſtãtiæ omnis principes &,centuriarũ principes &,millium
הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְשָׂרֵי כָל־רְכוּשׁ־וּמִקְנֶה לַמֶּלֶךְ וּלְבָנָיו עִם־הַסָּרִיסִים וְהַגִּבּוֹרִים וּלְכָל־
meo corde cum Ego:meꝰ populꝰ & mei fratres me Audite:ait &,ſuos pedes ſuper rex David ſurrexit Et .Jeruſalaim in virtute fortem
2 גִּבּוֹר חָיִל אֶל־יְרוּשָׁלָם׃ וַיָּקָם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ עַל־רַגְלָיו וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי אַחַי וְעַמִּי אֲנִי עִם־לְבָבִי
:mihi dixit Deus Et .ædificandum ad præparavi &,noſtri Dei pedum ſcabello &,Domini fœderis arcæ quietis domum ædificare
3 לִבְנוֹת בֵּית מְנוּחָה לַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וְלַהֲדֹם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ וַהֲכִינוֹתִי לִבְנוֹת׃ וְהָאֱלֹהִים אָמַר לִי
omni ex me in Iſrael Deus Dominus elegit Et .effudiſti ſanguines & ,tu bellorum vir quia:meo nomini domum ædificabis Non
4 לֹא־תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי אִישׁ מִלְחָמוֹת אַתָּה וְדָמִים שָׁפָכְתָּ׃ וַיִּבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בִּי מִכֹּל
,mei patris domũ Jehudah domo in &,ducem in elegit Jehudah in nam:ſeculum in Iſrael ſuper regem in exiſtendum ad ,mei patris domo
בֵּית־אָבִי לִהְיוֹת לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם כִּי בִיהוּדָה בָּחַר לְנָגִיד וּבְבֵית יְהוּדָה בֵּית אָבִי
(Dñs mihi dedit filios multos nam) meis filiis omnibꝰ ex Et.Iſrael univerſum ſup faciendũ regnare ad voluit me in mei patris filiis in &
5 וּבִבְנֵי אָבִי בִּי רָצָה לְהַמְלִיךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וּמִכָּל־בָּנַי כִּי רַבִּים בָּנִים נָתַן לִי יְהוָה
ipſe,tuus filius Selomoh :mihi Dixitque .Iſrael ſuper Domini regni thronum ſuper ſedendum ad ,meũ filium Selomoh in elegit &
6 וַיִּבְחַר בִּשְׁלֹמֹה בְנִי לָשֶׁבֶת עַל־כִּסֵּא מַלְכוּת יְהוָה עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לִי שְׁלֹמֹה בִנְךָ הוּא־
uſque ejus regnum firmabo Et .patrem in illi ero ego & ,filiũ in mihi eum in elegi quia :mea atria & ,meam domũ ædificabit
7 יִבְנֶה בֵיתִי וַחֲצֵרוֹתָי כִּי־בָחַרְתִּי בוֹ לִי לְבֵן וַאֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב׃ וַהֲכִינוֹתִי אֶת־מַלְכוּתוֹ עַד־
cœtus Iſrael omnis oculis in nunc Et .hanc diem ſecundùm mea judicia &,mea præcepta faciendũ ad fuerit robuſtꝰ ſi ,ſeculum in
8 לְעוֹלָם אִם־יֶחֱזַק לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתַי וּמִשְׁפָּטַי כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל קְהַל־
,bonam terram poſſideatis ut :veſtri Dei Domini mandata cuncta quærite & cuſtodite noſtri Dei auribꝰ in &,Domini
יְהוָה וּבְאָזְנֵי אֱלֹהֵינוּ שִׁמְרוּ וְדִרְשׁוּ כָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְמַעַן תִּירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
corde in ei ſervi &,tui patris Deum ſcito mi fili Selomoh tu Et .ſeculum in uſque vos poſt veſtros filios faciatis hæreditare &
9 וְהִנְחַלְתֶּם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וְאַתָּה שְׁלֹמֹה־בְנִי דַּע אֶת־אֱלֹהֵי אָבִיךָ וְעָבְדֵהוּ בְּלֵב
,eum quæſieris Si .intelligens cogitationum figmentum omne &,Dominus inquirens corda omnia etenim :voluntaria anima in & ,perfecto
שָׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ חֲפֵצָה כִּי כָל־לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ יְהוָה וְכָל־יֵצֶר מַחֲשָׁבוֹת מֵבִין אִם־תִּדְרְשֶׁנּוּ
:ſanctuario domum ædificandũ ad te in elegit Dominus quòd nunc Vide .æternum in te execrabitur,eum dereliqueris ſi &;tibi invenietur
10 יִמָּצֵא לָךְ וְאִם־תַּעַזְבֶנּוּ יַזְנִיחֲךָ לָעַד׃ רְאֵה עַתָּה כִּי־יְהוָה בָּחַר בְּךָ לִבְנוֹת־בַּיִת לַמִּקְדָּשׁ
,ejus cœnaculorũ &,ejꝰ cellariorũ &,ejus domorum & ,porticus exemplar ſuo filio Selomoh David dedit Et .fac & confortare
11 חֲזַק וַעֲשֵׂה׃ וַיִּתֵּן דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ אֶת־תַּבְנִית הָאוּלָם וְאֶת־בָּתָּיו וְגַנְזַכָּיו וַעֲלִיֹּתָיו
,Domini domus atriis in eo cum ſpiritu in fuerat quod omnis exemplar Et.propitiatorii domus &,intrinſecorum ejus cubiculorum &
12 וַחֲדָרָיו הַפְּנִימִים וּבֵית הַכַּפֹּרֶת׃ וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר הָיָה בָרוּחַ עִמּוֹ לְחַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה
ſacerdotum diviſionibus in Et .ſanctitatum theſauris in & ,Dei domus theſauris in,undiquaque cubiculis omnibus in &
13 וּלְכָל־הַלְּשָׁכוֹת סָבִיב לְאֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּלְאֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים׃ וּלְמַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים
pondere in ,auro In .Domini domus ſervitii vaſis omnibus in &:Domini domus ſervitii opere omni in & ,Levitarum &
14 וְהַלְוִיִּם וּלְכָל־מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה וּלְכָל־כְּלֵי עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה׃ לַזָּהָב בַּמִּשְׁקָל
.ſervitii & ſervitii vaſis omnibus in ,pondere in argenteis vaſis omnibus in ;ſervitii & ſervitii vaſis omnibus in ,auri
לַזָּהָב לְכָל־כְּלֵי עֲבוֹדָה וַעֲבוֹדָה לְכֹל כְּלֵי הַכֶּסֶף בְּמִשְׁקָל לְכָל־כְּלֵי עֲבוֹדָה וַעֲבוֹדָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXVIII.

COnvocavit igitur David omnes principes Iſrael, duces 1
tribuum, & præpoſitos turmarum, qui miniſtrabant
regi : tribunos quoque & centuriones, & qui præerant
ſubſtantiæ & poſſeſſionibus regis, filióſque ſuos cum eunuchis,
& potentes, & robuſtiſſimos quoſque in exercitu,
Jeruſalem. Cúmque ſurrexiſſet rex, & ſtetiſſet, ait ; 2
Audite me fratres mei, & populus meus : Cogitavi ut ædificarem
domum, in qua requieſceret arca fœderis Domini,
& ſcabellum pedum Dei noſtri : & ad ædificandum,
omnia præparavi. Deus autem dixit mihi ; Non ædificabis 3
domum nomini meo, eò quòd ſis vir bellator, & ſanguinem
fuderis. Sed elegit Dominus Deus Iſrael me de 4
univerſa domo patris mei, ut eſſem rex ſuper Iſrael
in ſempiternum : de Juda enim elegit principes : porrò
de domo Juda, domum patris mei : & de filiis
patris mei, placuit ei ut me eligeret regem ſuper cunctum
Iſrael. Sed & de filiis meis (filios enim mihi multos 5
dedit Dominus) elegit Salomonem filium meum, ut
ſederet in throno regni Dñi ſuper Iſrael. Dixítque mihi ; 6
Salomon filius tuus ædificabit domũ meam, & atria mea:
ipſum enim elegi mihi in filiũ, & ego ero ei in patré. Et 7
firmabo regnum ejus uſque in æternum, ſi pſeveraverit facere
præcepta mea, & judicia, ſicut & hodié. Nunc ergò 8
coram univerſo cœtu Iſrael, audiente Deo noſtro, cuſtodite
& perquirite cuncta mandata Domini Dei noſtri: ut
poſſideatis terram bonam, & relinquatis eam filiis veſtris
poſt vos uſque in ſempiternum. Tu autem, Salomon fili 9
mi, ſcito Deum patris tui, & ſervito ei corde perfecto, &
animo voluntario: omnia enim corda ſcrutatur Dominus,
& univerſas mentium cogitationes intelligit. Si quæſieris
eum, invenies : ſi autem dereliqueris eum, projiciet
te in æternum. Nunc ergò quia elegit te Dominus ut ædificares 10
domum Sanctuarii, confortare, & perfice. Dedit 11
autem David Salomoni filio ſuo deſcriptionem porticûs,
& templi, et cellariorum, et cœnaculi, et cubiculorum
in adytis, & domûs propitiationis, Necnon & omnium 12
quæ cogitaverat atriorum, et exedrarum per circuitum
in theſauros domûs Domini, et in theſauros ſanctorum,
Diviſionúmque Sacerdotalium et Leviticarum 13
in omnia opera domûs Domini, et in univerſa vaſa miniſterii
templi Domini. Aurũ in pondere per ſingula vaſa 14
miniſterii. Argenti quoque pondus pro vaſorum et operum
diverſitate.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ *

* ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܫܒܛܐ: ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܚܘܬܐ 1
ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܡܠܟܐ: ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܐܠܦܐ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܐܘܬܐ. ܘܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܩܢܝܢܐ
ܘܡܪܥܝܬܐ ܕܡܠܟܐ: ܘܕܒܢܘܗܝ: ܥܡ ܡܗܝܡܢܐ: ܘܥܡ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܘܟܕ ܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܡܥܘܢܝ ܐܚܝ ܘܥܡܝ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܒܠܒܝ ܗܘܐ ܗܘܐ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ 2
ܕܢܝܚܐ. ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐܬܪܐ ܕܡܥܡܪܗ ܕܐܠܗܢ. ܘܡܛܝܒܬ ܗܘܝܬ ܟܠܡܕܡ
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ ܩܪܒܬܢܐ. 3
ܘܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ ܕܐܫܕܬ ܕܡܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܓܒܢܝ ܠܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. 4
ܡܢ ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܓܒܐ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܓܒܐ ܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܡܢ ܒܝܬ
ܐܒܝ. ܓܒܢܝ ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ. ܕܣܓܝܐܝܢ ܒܢܝܐ 5
ܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܓܒܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܪܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܡܪ ܠܝ. ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟ. ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܝ ܘܕܪܬܝ. ܡܛܠ ܕܠܗ ܓܒܝܬ ܕܢܗܘܐ ܠܝ 6
ܒܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܒܐ. * ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ. ܘܐܢ ܗܘ ܕܠܐ ܢܨܒܐ ܠܡܥܒܕ 7
ܦܘܩܕܢܝ ܘܕܝܢܝ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ 8
ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.. ܛܪܘ ܘܒܥܘ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܬܐܪܬܘܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ.
ܘܬܫܠܡܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܘܠܐ ܬܬܚܪܒ. * ܘܐܦ ܐܢܬ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܝܠܦ ܟܠܡܕܡ 9
ܕܦܩܕܢܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܦܠܘܚܝܘܗܝ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܘܒܨܒܝܢܐ ܕܢܦܫܐ ܕܠܐ ܡܢ ܐܘܠܨܢ.
ܡܛܠ ܕܟܠ ܕܐܝܬ ܒܠܒܐ. ܝܕܥ ܡܪܝܐ. ܘܟܠ ܕܡܬܪܥܝܢ ܒܢܝܢܫܐ ܒܪܥܝܢܝܗܘܢ.
ܡܣܬܟܠ. ܐܢ ܬܒܥܝܘܗܝ ܢܫܟܚܟ: ܘܐܢ ܬܫܒܩܝܘܗܝ ܢܘܒܕܟ. * ܕܥ ܘܚܙܝ ܕܡܪܝܐ 10
ܓܒܟ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܐ ܩܕܝܫܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܓܒܪ ܘܥܒܕ. * ܘܝܗܒ 11
ܕܘܝܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܕܡܘܬܐ ܕܦܪܣܛܕܐ. ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܕܐܣܛܘܐ. ܘܕܥܠܝܬܐ.
ܘܐܣܛܘܐ ܓܘܝܐ. ܘܐܣܛܘܐ ܒܪܝܐ. ܘܕܥܠܝܐ ܘܕܬܚܬܝܐ. * ܘܕܒܝܬ ܓܙܐ. ܘܕܒܝܬ ܠܡܫܡܫܬܐ 12
ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܕܒܝܬ ܛܒܚܐ. ܘܕܒܝܬ ܡܫܩܝܢܐ. ܘܕܒܝܬ ܢܛܘܪܝ ܫܪܓܐ.****

CAP. XXVIII.

POſt hæc convocavit David cunctos principes 1
Iſraelis, & primores tribuum, duces turmarum,
qui miniſtrabant regi, chiliarchas,
centuriones, & eos qui præerant poſſeſſionibus
& pecuariæ regis & filiorum ejus, eunuchos,
& robore valentes. Qui cùm veniſſent
omnes in Jeruſalem, Dixit eis; Audite me fratres 2
mei, & popule mi. Equidem ſtatueram
apud meipſum ædificare domum quietis pro
arca fœderis Domini, & in locum habitationis
Dei noſtri ; & omnia paraveram ad extruendam
domum. Sed Dominus dixit mihi, 3
Ne ædifices domum nomini meo, quia vir es
bellator, & quia vir es qui multum ſanguinem
fudiſti. Me quidem elegit Dominus Deus Iſraelis 4
ex toto domo patris mei, ut ſim rex ſuper
Iſraelem in æternum : nam ex tribu domûs
Judæ elegit ſibi regem, & ex tribu domûs
Judæ elegit ſibi domum patris mei, è domo
verò patris mei elegit me ut rex eſſem ſuper
Iſraelem. Item ex omnibus filiis meis (multos 5
enim filios dedit mihi Dominus) elegit
Salomonem filium meum ut ſederet ſuper ſolium
excelſi regni Iſraelis : Et dixit mihi, Salomon 6
filius tuus ipſe ædificabit domum meam,
& atrium meum, nam ipſum elegi ut ſit
mihi filius, & ego ero illi pater : Et ſtabiliam 7
ſolium regni ejus in æternum, etiamſi noluerit
exercere præcepta & judicia mea, ut hodie.
Nunc igitur præſente univerſo Iſraele populo 8
Domini, & in præſentia Domini Dei noſtri
cuſtodite & quærite præcepta ejus ; ut vos hæreditariò
poſſideatis terram hanc in perpetua
ſecula, & poſſidendam tradatis filiis veſtris in
ſeculum ſeculorum, & non vaſtetur. Tu quoq; 9
Salomon fili mi, diſce quicquid præcepit mihi
Dominus Deus; eúmque cole corde integro,
voluntariè, ſine coactu ; nam quicquid eſt in
corde, novit Dominus ; & quicquid mortales
animis concipiunt, intelligit. Si quæſieris
eum, præſtò erit tibi ; quòd ſi dereliqueris
eum, perdet te. Scito & conſidera quòd Dominus 10
elegit te ad ædificandum domum nomini
ſanctiſſimo Domini ; forti ac virili ſis
animo, & fac. Tum dedit David Salomoni 11
filio ſuo exemplar paraſtadum, & menſuram
domûs, et xyſti, et cœnaculorum, porticum
interiorum, et porticum exteriorum, ſuperiorum
et inferiorum, Gazophylacii, officinæ 12
domûs Domini, coquinæ, domûs pincernarum,
et domûs tuentium lucernas,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κη΄.

1 Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν κριτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων, καὶ τοὺς γαζοφύλακας, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων (α) αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, σὺν τοῖς εὐνούχοις, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν Ἰερουσαλήμ. 2 Καὶ ἔστη (β) Δαυὶδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου (γ) ἀδελφοί μου, καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, καὶ στάσιν ποδῶν κυρίου ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια. 3 Καὶ ὁ θεὸς εἶπεν, Οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ, καὶ (δ) αἷμα ἐξέχεας. 4 Καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου (ε) πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰούδᾳ ᾕρέτικε τὸ βασίλειον, καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ γενέσθαι (ζ) με εἰς βασιλέα ἐπὶ παντὶ Ἰσραήλ. 5 Καὶ ἀπὸ πάντων (η) τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς υἱοὺς (θ) ἔδωκέ μοι κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας κυρίου (ι) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 6 Καὶ εἶπέ μοι ὁ θεὸς, Σαλωμὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλήν μου, 7 ὅτι ᾕρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου υἱὸν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα· Καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ 8 ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ κρίματά μου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου, καὶ ἐν ὠσὶ θεοῦ ἡμῶν, (κ) φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου (λ) τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ (†) κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ᾽ 9 ὑμᾶς ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν Σαλωμὼν (μ) υἱὲ, γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας (ν) ἐτάζει κύριος, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. ἐὰν ζητήσῃς αὐ- 10 τὸν, εὑρεθήσεταί σοι, καὶ ἐὰν (ξ) καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος. Ἴδε νῦν, ὅτι κύριος ᾕρέ- 11 τικέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα, ἴσχυε καὶ ποίει. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ, (ο) καὶ τῶν ζακχῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὑπερῴων, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, καὶ 12 τοῦ οἴκου τοῦ ἐξιλασμοῦ, Καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου, καὶ πάντων τῶν πα- 13 στοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων, Καὶ τῶν (π) καταλυμάτων, καὶ τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησί- 14 μων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου. Καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν,

CAP. XXVIII.

Et evocavit David omnes principes Iſrael, principes (a) judicum, & omnes principes diurnarum vicium, quæ circa corpus regis, & principes millium, & centuriarum, & (b) cuſtodes theſauri, & eos, qui ſuper ſubſtantiam ipſius, & omnem poſſeſſionem regis, & filiorum ejus, cum eunuchis, & potentes, & bellatores militiæ in Hieruſalem. Et ſtetit David in medio Eccleſiæ, & dixit; 2 Audite me, fratres mei, & populus meus. Mihi factum eſt ſuper cor ædificare domum requietis arcæ teſtamenti Domini, & (c) ſtationem pedum Domini noſtri: & paravi quæ ad habitationem apta. Et 3 Deus dixit; Non ædificabis mihi domum, ad cognominandum nomen meum in ea: quoniam homo bellator es tu, & ſanguinem effudiſti. Et elegit Dominus Deus Iſrael in me, de omni domo patris mei, eſſe 4 regem ſuper Iſrael in ſeculum: & in Juda elegit (d) regnum, & de domo Juda domum patris mei. Et in filiis patris mei, in me voluit: ut eſſem ego in regem ſuper omnem Iſrael. Et de omnibus filiis meis, (quia 5 multos filios dedit mihi Dominus) elegit in Salomon filio meo, ſedere ipſum ſuper thronum regni Domini ſuper Iſrael. Et dixit mihi Deus; 6 Salomon filius tuus ædificabit domum meam, & atrium meum: quoniam elegi in eo, eſſe meum filium, & ego ero ei in patrem: Et dirigam 7 regnum ejus uſque in ſeculum; ſi invaluerit ad cuſtodiendum mandata mea, & judicia mea, ſicut dies hæc. Et nunc (e) ad faciem univerſæ eccle- 8 ſiæ Domini, & in auribus Dei noſtri, obſervate, et quærite omnia mandata Domini Dei noſtri, ut hæreditetis terram bonam, & in hæreditatem tradatis filiis veſtris poſt vos uſque in ſeculum. Et nunc, Salomon fili, noſce 9 Deum patrum tuorum, & ſervi ei in corde perfecto, & animâ volente: quoniam omnia corda ſcrutatur Dominus, & omnem (f) cogitationem cognoſcit. Si quæſiveris eum, invenietur tibi: & ſi deliqueris eum, dereliquet te in finem. Vide nunc, quia Dominus elegit te ædificare 10 ſibi domum in ſanctificationem. Confortare, & fac. Et dedit David Salo- 11 mon filio ſuo exemplar (g) templi, & domorum ejus, & (h) Zacchon ejus, & cœnaculorum, & apothecarum interiorum, & domûs (i) propitiationis: Et exemplar, quod habuit in ſpiritu ſuo, atriorum do- 12 mûs Domini, & omnium paſtophoriorum, quæ in circuitu, quæ ad apothecas domûs Domini, & apothecarum ſanctorum, (k) Et diverſoriorum, & vicium ſacerdotum, & Levitarum, 13 ad omnem operationem miniſterii domûs Domini, et apothecarum miniſterialium vaſorum cultûs domûs Domini: (l) Et menſuram ponderis eorum, et aureorum, et argenteorum: 14

MS.A. (α) αὐτοῦ, * καὶ τοὺς δυνάστας (β) Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐμ μέσῳ (γ) ἀδελφοί, καὶ (δ) αἵματα (ε) τοῦ πατρός (ζ) με βασιλέα ἐπὶ τῷ παντὶ (η) υἱῶν (θ) δέδωκέν (ι) ἐπὶ Ἰσραήλ. (κ) φυλάσσεσθαι (λ) θεοῦ (†) κατακληρονομήσεται (μ) υἱέ μου, (ν) ἐξετάζει (ξ) καταλείψεις (ο) καὶ ζακχῶ (π) καταλυμάτων, τῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثامن والعشرون *

1 * وجمع داود سائر رؤساء بني اسرائيل * وكبراء الحكام والاسباط * والالاف * والمئين *
2 والمتحكمين على المواشي * واولاده المؤتمنين * شديدي القوة الذين باورسليم * ووقف داود في
وسط الجماعة وقال لهم * اسمعوا مني يا قومي ويا اخوتي * انا كان في قلبي ان ابني بيتا * موضع
راحة لصندوق عهد الله * موضع مسكن الهنا * واستعددت كل شي لبناء البيت *
3 4 * فقال لي الرب * لا تبني بيتا لاسمي * لانك رجل حربي دفقت دماء كثيرة * والرب اله
اسرائيل اختارني من جميع بيت ابي * لاكون ملكا على اسرائيل الى الابد * لانه من بيت
يهودا اختار له ملكا * ومن امة يهودا اختار له بيتا * وهو بيت ابي * ومن بيت ابي اختارني ملكا
5 على اسرائيل * ومن جميع اولادي الكثيرين الذين وهبهم الله لي * اختار سليمان ابني
6 ليجلس على كرسي الملك العظيم الذي للرب على اسرائيل * وقال الله لي * ان سليمان
ابنك هو الذي يبني لي بيتا ويبني صحنه * لاني اصطفيته ان يكون لي ابنا * وانا اكون
7 8 له ابا * واثبت كرسي ملكه الى الابد * اذا حفظ وصاياي واحكامي كمثل اليوم * وقال
داود * الان قدام سائر اسرائيل جماعة الله تشكرون الله الهنا وتحفظون وصاياه * لكي ترثوا
انتم ايضا هذه الارض الى ابد الابدين * ويرثوها اولادكم بعدكم الى ابد الابدين * اذ
9 هم لم يفسدوا * وانت يا ابني سليمان * تكون تعرف كل ما اوصانا الرب الاله به * فاعبده
بقلب سليم ونفس مستقيمة بغير ضجر * لان الله يفحص كل قلب ويعرف كل فكر * واذا
10 طلبته وجدته * واذا اخليته رفضك الى الابد * انظر الان * الرب قد اختارك لتبني له
11 بيتا وموضع قدس الله * فتقوا واعمل * واري داود سليمان ابنه مثال الهيكل كله *
ومقدار الرواقات الفوقانية * والاسطوانات الجوانية * والبيت الذي لغفران الخطايا *
12 * والاسطوانات البرانية * والفوقانية والتحتانية * والبيت الذي يوضع فيه اواني بيت الله *
وبيت الطبخ * وبيت السقايين والمسارج *

* *

CAP. XXVIII.

Congregatis itaque David cunctis 1 proceribus filiorum Iſraelis, ſuperioribus rectorum atque tribuum, chiliarchis, centurionibus, præfectis armentorum, ſuis denique filiis arcanorum participibus, ſtrenuis ac generoſis, qui erant in Jeruſalem; Stetit David in media conci- 2 one, & ait illis, Audite me O popule mi, & O fratres mei. Erat mihi in animo ædificare domum, locum quietis pro arca fœderis Dei, locum habitationis Dei noſtri; & omnia paraveram pro ſtructura domûs: Verùm dixit mihi Dominus, 3 Nequaquam ædificabis domum nomini meo, quoniam es vir generoſus, & multos ſanguines fudiſti. Dominus autem 4 Deus Iſraelis, cùm elegerit me ex tota domo patris mei, ut ſim rex ſuper Iſraelem in æternum (nam è domo Judæ eligens ſibi regem, & è gente Judæ eligens ſibi domum, eámque domum patris mei; ex mea domo paterna me regem elegit ſuper Iſraelem) Ex omnibus filiis 5 meis, qui plures ſunt, quos conceſſit mihi Deus, elegit Salomonem filium meum ut inſideret ſolio auguſtiſſimi imperii quod Dominus habet ſuper Iſraelem. Dixitque mihi Deus, Salomon 6 filius tuus ipſe quidem eſt qui ædificaturus eſt mihi domum, & ædificaturus atrium ejus: nam ipſum elegi ut ſit mihi filius, & ego ero illi pater: Et 7 confirmabo ſolium regni ejus in æternum, dummodò cuſtodiat præcepta mea & judicia mea, ſicut hodie. Tum dixit Da- 8 vid, Itaque coram univerſo Iſraele cœtu Dei gratias agetis Deo, Deo noſtro, ejuſque mandata ſervabitis; ut hæreditario jure poſſideatis etiam vos terram iſtam in ſeculum ſeculorum, & poſſideant eam filii veſtri poſt vos in ſecula ſempiterna, modò non depraventur. Tu quoque O fili mi Salomon, ediſce 9 omnia quæ præcepit nobis Dominus Deus, eumque corde ſincero & rectâ mente cole, ſine tædio: nam Deus omnia corda ſcrutatur, & novit omnes cogitationes: cùm quæſieris eum, invenies illum; cùm verò deſerueris eum, reſpuet te in æternum. Adverte jam, Dominus 10 elegit te ut ædificares ipſi domum & locum Sanctuarii Dei: ſume igitur animos & perfice. Deinde oſtendit David 11 Salomoni filio ſuo typum totius templi, & menſuram porticuum ſuperiorum, & clathrorum interiorum, & domûs remiſſionis peccatorum: Item 12 clathrorum exteriorum, tam ſuperiorum quàm inferiorum, & domûs in qua ponebantur vaſa domûs Dei, & coquinæ, & domûs pincernarum, & lucernarum.

argenteis candelabris & :ej⁹ lucernarũ & candelabri & candelabri pondere in ,aureis eorũ lucernis & ,aureis candelabris in pond⁹ Et
15 וּמִשְׁקָל לִמְנֹרוֹת הַזָּהָב וְנֵרֹתֵיהֶם זָהָב בְּמִשְׁקַל־מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ וְלִמְנֹרוֹת הַכֶּסֶף
,*dispositionis* mensis pondus auri Et .candelabri *& candelabri servitium* secundùm,ejus lucernis & candelabro pondere in
16 בְּמִשְׁקָל לִמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ כַּעֲבוֹדַת מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה׃ וְאֶת־הַזָּהָב מִשְׁקָל לְשֻׁלְחֲנוֹת הַמַּעֲרֶכֶת
aureis crateribus & ,mundũ aurum *mediis calamis* & ,*sparsoriis &* ,*tridentibus* Et .argenteis mensis argentum &;*mensæ* & *mensæ*
17 לְשֻׁלְחַן וְשֻׁלְחָן וְכֶסֶף לְשֻׁלְחֲנוֹת הַכָּסֶף׃ וְהַמִּזְלָגוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַקְּשָׂוֹת זָהָב טָהוֹר וְלִכְפוֹרֵי הַזָּהָב
purificatum aurum suffimenti altari Et .*crateri & crateri* pondere in argenteis crateribus & ,*crateri* & *crateri* ,pondere in
18 בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר וְלִכְפוֹרֵי הַכֶּסֶף בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר׃ וּלְמִזְבַּח הַקְּטֹרֶת זָהָב מְזֻקָּק
Omnia .Domini fœderis arcam super tegentib⁹ & expandentib⁹ aurum Cherubim quadrigæ *exemplari* & ,pondere in
19 בַּמִּשְׁקָל וּלְתַבְנִית הַמֶּרְכָּבָה הַכְּרֻבִים זָהָב לְפֹרְשִׂים וְסֹכְכִים עַל־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָֹה׃ הַכֹּל
:suo filio Selomoh David Dixitque .*exemplaris* opera omnia ,fecit intelligere me super Domini manu de scriptura in
20 בִּכְתָב מִיַּד יְהוָֹה עָלַי הִשְׂכִּיל כֹּל מַלְאֲכוֹת הַתַּבְנִית׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ
te derelinquet non & ,*te debilitabit* non ,tecum meus Deus Deus Dñs quia :*consterneris* ne & ,timeas ne ,fac & roborare & ,Confortare
חֲזַק וֶאֱמַץ וַעֲשֵׂה אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת כִּי יְהוָֹה אֱלֹהִים אֱלֹהַי עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ
servitium omne in,Levitarum & sacerdotum divisiones ecce Et .Domini domus *servitii* opus omne *conficere ad usque*
21 עַד־לִכְלוֹת כָּל־מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָֹה׃ וְהִנֵּה מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל־עֲבוֹדַת
omnibus popul⁹ omnis &,principes & ,*servitio* omni sapientia in spontaneo omni opere omni in tecum & ;Dei domus
בֵּית הָאֱלֹהִים וְעִמְּךָ בְכָל־מְלָאכָה לְכָל־נָדִיב בַּחָכְמָה לְכָל־עֲבוֹדָה וְהַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם לְכָל־
.tuis verbis
דְּבָרֶיךָ׃

CAP. XXIX. כט

;grande *opificium* &:tenellũ &,puerum ,Deus *eo in* elegit unum meũ filiũ Selomoh :cœtum omnẽ ad rex David dixit Et
1 וַיֹּאמֶר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְכָל־הַקָּהָל שְׁלֹמֹה בְנִי אֶחָד בָּחַר־בּוֹ אֱלֹהִים נַעַר וָרָךְ וְהַמְּלָאכָה גְדוֹלָה
:aurum ad ,aurum mei Dei domui præparavi *mea fortitudine omni in* Et .*Deo Domino* sed ,ædes *homini* non quia
2 כִּי לֹא לְאָדָם הַבִּירָה כִּי לַיהוָֹה אֱלֹהִים׃ וּבְכָל־כֹּחִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית־אֱלֹהַי הַזָּהָב לַזָּהָב
,*variegationis* et,*fuci* lapides,*impletionũ* et ,*onychis* lapides ,ligna ad ,ligna et :ferrum ad ferrum :æs ad æs et :argentum ad argentũ et
וְהַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וְהַנְּחֹשֶׁת לַנְּחֹשֶׁת הַבַּרְזֶל לַבַּרְזֶל וְהָעֵצִים לָעֵצִים אַבְנֵי־שֹׁהַם וּמִלּוּאִים אַבְנֵי־פוּךְ וְרִקְמָה
peculiare mihi est,mei Dei domum erga *mea voluntate in* adhuc Et.multitudine in marmoreos lapides & ,preti osum lapidem omnem &
3 וְכֹל אֶבֶן יְקָרָה וְאַבְנֵי־שַׁיִשׁ לָרֹב׃ וְעוֹד בִּרְצוֹתִי בְּבֵית אֱלֹהַי יֶשׁ־לִי סְגֻלָּה
talenta millia Tria .sanctuarii domui præparavi omnibus ex ,*supra* mei Dei domui dedi ;argentum & ,aurum
4 זָהָב וָכָסֶף נָתַתִּי לְבֵית־אֱלֹהַי לְמַעְלָה מִכָּל־הֲכִינוֹתִי לְבֵית הַקֹּדֶשׁ׃ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים כִּכְּרֵי
,aurum ad aurum *Ad* .domorum parietes *liniendum ad* purgati argenti talenta millia septem & ,Ophir auro de auri
5 זָהָב מִזְּהַב אוֹפִיר וְשִׁבְעַת אֲלָפִים כִּכַּר־כֶּסֶף מְזֻקָּק לָטוּחַ קִירוֹת הַבָּתִּים׃ לַזָּהָב לַזָּהָב
. hodie suam manum *complendum ad*,offert sponte quisquis et :artificum manum per opus omne ad et ,argentum ad argentum *ad* &
וְלַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וּלְכָל־מְלָאכָה בְּיַד חָרָשִׁים וּמִי מִתְנַדֵּב לְמַלֹּאות יָדוֹ הַיּוֹם
centuriarum et ,*millium principes* et ,Israel tribuum principes et ,familiarum principes obtulerunt sponte Et .Domino
6 לַיהוָֹה׃ וַיִּתְנַדְּבוּ שָׂרֵי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת
.regis operis principes in et
וּלְשָׂרֵי מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ׃

Versio VULG. LAT.

Sed & in candelabra aurea, & ad lucernas eorum, aurum 15 pro mensura uniuscujusque candelabri & lucernarum. Similiter & in candelabra argentea, & in lucernas eorum, pro diversitate mensuræ, pondus argenti tradidit. Aurũ 16 quoq; dedit in mensas propositionis pro diversitate mensarũ: similiter & argentũ in alias mensas argenteas. Ad 17 fuscinulas quoque, & phialas, et thuribula ex auro purissimo, et leunculos aureos, pro qualitate mensuræ pond⁹ distribuit in leunculũ & leunculũ. Similiter & in leones argenteos diversum argenti pondus separavit. Altari autẽ, 18 in quo adoletur incensũ, aurum purissimũ dedit: ut ex ipso fieret similitudo quadrigæ cherubim, extendentiũ alas, & velantiũ arcã fœderis Dñi. Omnia, inquit, venerũt scri- 19 pta manu Dñi ad me, ut intelligerẽ universa opera exemplaris. Dixit quoque David Salomoni filio suo; Viriliter 20 age, & confortare, & fac: ne timeas, & ne paveas: Dñs enim Deus meus tecũ erit, & non dimittet te, nec derelinquet, donec pficias omne op⁹ ministerii domûs Dñi. Ecce 21 divisiones Sacerdotũ & Levitarum, in omne ministeriũ domûs Dñi assistunt tibi, & parati sunt, & noverunt tam principes quàm popul⁹ facere omnia præcepta tua.

CAP. XXIX.

LOcutúsque est David rex ad omnẽ ecclesiã; Salomo- 1 nem filium meum unum elegit Deus, adhuc puerum, & tenellum: opus namq; grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo. Ego autem totis viribus meis 2 præparavi impensas domûs Dei mei: aurũ ad vasa aurea, & argentum in argentea, æs in ænea, ferrum in ferrea, ligna ad lignea: & lapides onychinos, & quasi stibinos, & diversorum colorum, omnémque pretiosum lapidem, & marmor Parium abundantissimé. Et super hæc, quæ ob- 3 tuli in domum Dei mei de peculio meo aurum & argentum, do in templum Dei mei, exceptis his, quæ præparavi in ædem sanctã. Tria millia talenta auri de auro Ophir: 4 & septem millia talentorũ argenti probatissimi ad deaurandos parietes templi. Et, ubicunque opus est aurum de 5 auro, & ubicunque opus est argentum de argento, opera fiant per manus artificum: & si quis spontè offert, impleat manum suam hodiè, & offerat quod voluerit Domino. Polliciti sunt itaque principes familiarum, & 6 proceres tribuum Israel, tribuni quoque, & centuriones, & principes possessionum regis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܘܟܬܐ ܕܣܝܡܝܢ ܗܘܘ ܡܢܪ̈ܬܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܫܪ̈ܓܝܗܘܢ ܕܕܗܒܐ. ܥܡ ܦܬܝ̈ܠܬܗܘܢ ܘܨܒ̈ܬܗܘܢ 15
ܘܡܐܢ̈ܝܗܘܢ ܕܡܫܚܐ. ܟܠܗܝܢ ܟܬܒ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. * ܦܬܘܪ̈ܐ ܕܣܐܡܐ. 16
ܘܦܬܘܪ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܡܙܪ̈ܩܐ ܕܣܐܡܐ ܘܡܙܪ̈ܩܐ ܕܕܗܒܐ. * ܪ̈ܕܝܕܐ ܘܡܣܪ̈ܩܬܐ. ܘܡܫ̈ܘܠܐ ܕܣܐܡܐ. ܠܐ ܗܘܐ 17
ܡܢܝܢܐ ܠܡܬܩܠܗ ܕܕܗܒܗܘܢ ܕܡܐܢ̈ܐ ܗܠܝܢ. ** * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܚܣܢ 20
ܘܐܬܓܢܒܪ. ܘܥܒܕ. ܘܠܐ ܬܙܘܥ. ܡܛܠ ܕܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܥܡܟ. ܠܐ ܢܫܒܩܟ ܘܠܐ
ܢܥܙܒܟ. ܥܕܡܐ ܠܡܫܠܡܘ ܒܢܝܢܐ ܕܟܠܗܘܢ ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܐ 21
ܦܘܠܓ̈ܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܠܘ̈ܝܐ. ܐܫܠܛܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܘܬܟ
ܐܢܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܡܥܒܕܝܢ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܬܫܡ̈ܫܬܐ. ܘܗܢܘܢ ܥܒܕܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܚܟܝܡܘܬܐ. ܟܠ
ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܐ ܐܫܠܛܬ ܥܠܝܗܘܢ ܫܠܝ̈ܛܢܐ
ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ. ܕܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܝܨܝܦܝܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܟܠ ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܡܬܒܥܝܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܛ *
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫ̈ܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܫܠܝܡܘܢ ܗܢܐ ܒܪܝ. ܛܠܝܐ ܗܘ 1
ܙܥܘܪܐ. ܘܠܗ ܓܒܐ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܚܟܝܡ ܘܣܘܟܠܬܢ ܗܘ.
ܘܥܒܕܐ ܗܢܐ ܕܐܫܬܥܒܕ ܠܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܙܥܘܪܐ. ܪܒܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܠܒܪܢܫܐ ܠܐ ܐܫܬܥܒܕ
ܗܟܢܐ. ܐܬܚܝܠܘ ܘܐܬܓܢܒܪܘ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܚܙܐ ܠܟܘܢ. * ܟܠ ܩܢܝ̈ܢܝ ܘܟܠ 2
ܢܟ̈ܣܝ ܐܛܝܒܬ. ܟܠܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܕܗܒܐ ܠܕܗܒܐ. ܘܣܐܡܐ
ܠܣܐܡܐ. ܘܢܚܫܐ ܠܢܚܫܐ. ܘܦܪܙܠܐ ܠܦܪܙܠܐ. ܘܩܝܣܐ ܠܩܝܣܐ. ܘܐܪܙܐ ܠܐܪܙܐ. ܟܐܦ̈ܐ
ܛܒ̈ܬܐ ܘܡܪ̈ܓܢܝܬܐ. * ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ ܠܒܝܬܐ ܐܛܝܒܬ ܘܐܬܩܢܬ ܠܗ 3
ܡܢ ܡܣܟܢܘܬܝ. ܘܟܣܦܐ ܐܛܝܒܬ ܠܢܦܩܬܗ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܝ. ܡܢ ܡܣܟܢܘܬܝ.
* ܐܠܦ ܐܠ̈ܦܝܢ ܟܟܪ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܡܢ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܬܪ̈ܝܢ ܐܠܦ ܐܠ̈ܦܝܢ ܟܟܪ̈ܝܢ 4
ܕܟܣܦܐ. ܠܡܚܦܝܘ ܫܘܪ̈ܝ ܕܒܝܬܐ. * ܠܐܝܟܐ ܕܡܬܒܥܐ ܕܗܒܐ. ܢܬܐܟܠ ܕܗܒܐ. ܘܠܐܝܟܐ ܕܡܬܒܥܐ 5
ܣܐܡܐ. ܢܬܐܟܠ ܣܐܡܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕ̈ܐ. ܕܢܫܬܠܡ ܥܒܕܐ ܒܙܒܢܗ. ܥܒܕܐ
ܠܐ ܢܬܘܚܪ. ܐܠܐ ܢܫܬܠܡ ܐܝܟ ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ ܒܫܘܒܚܗ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ 6
ܕܐܒܗ̈ܬܐ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܠ̈ܦܐ ܘܕܡ̈ܐܘܬܐ. ܘܕܪ̈ܝܫܢܐ
ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܥܒܕ̈ܐ ܕܡܠܟܐ.

Et loci in quo posita erant candelabra aurea, 15 & lucernæ eorum aureæ, cum ellychniis, ornamentis, & vasis olei eorum. Omnia scripsit David, dedítque Salomoni filio suo. Quoad 16 mensas argenteas, & mensas aureas, pelves argenteas, & pelves aureas, Radulas, fuscinu- 17 las, & cola argentea; innumerum erat pondus auri istorum vasorum.

Dixit ergò David Salomoni filio suo, Forti ac 20 virili sis animo, & fac: ne timeas, neque formides: quia Dominus dominorum tecum est, non deseret te, neque derelinquet donec absolveris fabricam omnium ministeriorum domûs Dñi. Ecce autem distributiones sacerdo- 21 tum & Levitarum: eos præfeci omnibus officiis domûs Domini: penes te sunt: ipsique sapienter facient omnia opera quæ pertinent ad ministerium domûs Domini. Et ecce præfeci eisdem *ministeriis* præpositos ac principes, ut ipsi curam habeant, & agant omnia opera quæ requiruntur.

CAP. XXIX.

PRæterea dixit David rex ad omnes cœtus 1 Israelis, Salomon hic filius meus, puer parvus est; ipsum tamen elegit Domin⁹ ex omnibus filiis meis, quòd puer sit sapiens ac prudens. Opus autem hujusmodi quod commissum est ei, nequaquam parvi est momenti, imò maximi; quandoquidem nulli mortalium tale quid demandatum est. Forti igitur atque virili animo estote in hoc *opere*, quoniam Dominum Deum nostrum respicit. Omnes 2 facultates meas & opes meas paravi, quicquid *scilicet* requiritur pro domo Domini Dei mei; aurum ad aurea, argentum ad argentea, æs ad ærea, ferrum ad ferrea, lignum ad lignea, cedrum ad cedrina; lapides optimos, & margaritas, Et quicquid necessarium est ipsi do- 3 mui, jam apparavi & instruxi ex paupertate mea: pecuniam denique pro sumptibus domûs Dei mei, ex paupertate mea præparavi; *Nempe* millies mille talenta auri, auri *inquam* 4 optimi, & bis millies mille talenta argenti ad obducendum parietes domûs. Ubi necessa- 5 rium erit aurum, insumetur aurum; & ubi necessarium erit argentum, insumetur argentum; & *id* quidem ad quælibet opera: ut absolvatur opus mense statuto, nec retardetur opus, sed perficiatur prout exigit dignitas ejus. Tum congregati primates patrum, & 6 principes tribuum Israelis, chiliarchi, centuriones, & *præpositi* eorum qui administrabant negotia regis;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 16 λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τῶν λύχνων. Ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως,
17 ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν. Καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὸν
18 σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν (ρ) ἀργυρῶν, καὶ θυΐσκων κεφουρὲ, ἑκάστου σταθμοῦ. Καὶ (σ) τῶν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν (τ) χερουβὶμ τῶν διαπε-
19 πετασμένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου. Πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς κυρίου ἔδωκε
20 Δαυὶδ Σαλωμὼν, κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς, ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει (υ) σε καὶ οὐ μή σε ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου. καὶ (φ) ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ζακχῶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπερῷα καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ
21 τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου κυρίου. Καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν (χ) οἴκου κυρίου, καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

Candelabrorum pondus dedit ei: & lucernarum. Dedit ei ſimiliter pondus menſarum propoſitionis, cujuſq; menſæ aureæ, & ſimiliter argentearum. Et fuſcinularum, & libatoriorum, & phialarum aurearum: & (m) pondus aureorum, & argenteorum, & thuribulorum Cephure, cujuſq; ponderis. Et (n) altaris thymiamatum ex auro probato, pondus oſtendit ei; & exemplar currûs ipſorum Cherubim expanſorum alis, & obumbrantium ſuper arcam teſtamenti Domini. Omnia in ſcriptura (o) manûs Domini dedit David Salomon, ſecundùm aſſiſtentem ſibi intelligentiam (p) confectionis exemplaris. Et dixit David Salomon filio ſuo; Confortare, et viriliter age, & fac: ne timeas, neq; paveas: quoniam Dominus Deus meus tecum: non dimittet te, et non derelinquet, quoadusq; tu conſummes omnẽ operationem miniſterii dom⁹ Domini. (q) Et ecce exemplar templi, et dom⁹ ej⁹, et Zaccho ej⁹, et cœnacula, et apothecas interiores, et domũ propitiationis, & exemplar domûs Domini. Et ecce vices ſacerdotum, & Levitarum ad omne miniſterium domûs Domini; & tecum in (r) omni tractatione, & omnis promptus in ſapientia ſecundùm omnem artem, & principes, & omnis populus ad omnia verba tua. 15 16 17 18 19 20 21

MS.A. (ρ) ἀργυρῶν, κεφφουρὲ, (σ) τὸ τοῦ (τ) χερουβεὶν (υ) σε οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι (φ) εἶδον (χ) οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ

ΚΕΦ. κθʹ.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, Σαλωμὼν ὁ υἱός μου εἰς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος,
2 νέος καὶ ἁπαλὸς, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ (β) ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ κυρίῳ θεῷ. Κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον θεοῦ μου χρυσίον, ἀργύριον, χαλκὸν, σίδηρον, ξύλα, λίθους (γ) Σοὰμ, καὶ πληρώσεως (δ) λίθους
3 πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ Πάριον πολύν. Καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ θεοῦ μου, ἔστι μοι ὃ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς
4 ὧν ἡτοίμακα (ε) εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων, Τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ Σουφὶρ, καὶ ἑπτακισχίλια τάλαν-
5 τα ἀργυρίου δοκίμου, (ζ) ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους (η) τοῦ ἱεροῦ, Εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν τεχνιτῶν· καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι
6 τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ; Καὶ (θ) προεθυμήθησαν ἄρχοντες (ι) πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ (κ) οἰκοδόμοι τοῦ βασιλέως.

CAP. XXIX.

ET dixit David rex omni Eccleſiæ; Salomon filius meus, in quem elegit in eo Dominus, juvenis, & tener: & opus magnum: quoniam non (a) homini, ſed Domino Deo. Juxta omnem potentiam paravi in domum Dei mei, (b) aurum, argentum, æs, ferrum, ligna, lapides (c) Soam, & plenitudinis, lapides pretioſos, & varios, et omnem lapidem pretioſum, (d) & Parium multum. Et ultrà in benè ſentiendo me in domo Dei mei, eſt mihi quod reſervavi aurum & argentum, & ecce dedi in domum Dei mei in altitudinem, præter ea, quæ paravi in domum ſanctorum, Ter mille talenta auri è Suphir, & ſeptem millia talenta argenti probati, ad liniendum in eis parietes templi, In aurum auro, & in argentum argento: & in omne opus per manum artificum. Et quis (e) promptus implere manus ſuas hodiè Domino? Et prompti fuerunt principes patriarum, & principes filiorũ Iſrael, et Chiliarchi, et centuriones, et præſides operũ, et (f) ædificatores regis. 1 2 3 4 5 6

MS.A. (β) ἀνθρώπῳ ἡ οἰκοδομὴ, ἀλλ' ἢ (γ) Σοὸμ, (δ) καὶ λίθους (ε) εἰς οἶκον (ζ) ἐξαλειφθῆναι (η) τοῦ ἱεροῦ, * διὰ χειρὸς τεχνιτῶν· (θ) προεθυμώθησαν (ι) τῶν πατριῶν, (κ) οἰκονόμοι τοῦ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وموضع المناير الذهب واغشيتها * واواني الرب * وكل شي كتبه داود واعطاه سليمن ابنه *
16 17 * وموايد الفضة * وموايد الذهب * وقصع الفضة والذهب * ومغارف * ومناشل * والمصفيات الفضة
الذي يروق بها * كل ذلك فوق العدد وزن ذهبهم * وكذلك الثياب * وكذلك موايد الخبز * جميعها
18 ذهب * وكذلك الفضة * والكاسات الذهب والفضة * ووزن فضة وذهب كل واحد منها * وكذلك الذي
لمذبح البخور الذي من ذهب خالص * ومثال الدارات التي للكروبين التي اجنحتها مبسوطة
19 تظلل تابوت عهد الله * المكتوبة كلها من عند الله * واوري داود سليمن ابنه مثال ما يعمل *
20 بالفهم الذي صار فيه * وقال داود لسليمن ابنه تقوي وتثبت واعمل ولا تخف * لان الله الهي
معك * لا يخليك ولا يضيعك * حتى تكمل كل شي من بناء بيت الله * والان فقد اريتك كل
21 شي * وكل مثالات الهيكل واسطواناته * وما فوقه وداخله * وبيت الصندوق * ومثال بيت الله * والان
هذه مراتب الكهنة واللاويين ليخدموا في بيت الله * ومعك يكونون جميع المراتب * كل من
فيه حكمة بكل الصنايع * والروساء والشعب كله يمسكون كل ما تقوله وتامر به *

* الفصل التاسع والعشرون *

1 * وقال داود الملك لجماعة اسرايل * ان سليمان ابني هذا الذي اصطفاه الله من جميع بني
صبي صغير * والامر الذي احتاج الله له ليس بصغير بل هو كبير عظيم * وما اعطاه امر هذه
البنية الا لانه شاب حكيم عارف * وهو الذي يتقوي ويثبت على عمل هذا * لانها ليست
2 للناس بل للرب الاله * وكوني كلها اعددت ساير ما اقتنيته * وكل مالي الذي جمعته لبيت
الله * ذهب على ذهب * وفضة على فضة * ونحاس على نحاس * وحديد على حديد * وخشب على خشب *
وارز على ارز * وحجارة رفيعة * ولولو * وحجارة كبار معتبرة ليس لها قيمة ولا مثل * وكل حجر رفيع *
3 * وكل ما يحتاج اليه البيت اعددته بضعفي * ومال جمعته بمسكنتي للنفقة في بيت الله المقدس *
4 * الف الف بدرة من الذهب المصفى الصافي * والفي الف بدرة مال لاذهاب حيطان البيت *
5 * الموضع الذي للذهب يذهب * والفضة تعمل لموضع يصلح لها * وهذه الصنايع تحكم صنعتها
6 في شهرها * ولا يتاخر صنعه * الا تحكم على ما يصلح بحسابها * وجمع داود الكتاب * كبراء
الاباء * وروساء اسباط اسرايل * وروس الالوف والمئين * وقوما يتولون صنايع الملك *

Et loci candelabrorum aureorum, et operculorum eorum, & vaſorũ Domini. Quæ omnia ſcriptis mandavit David, deditque Salomoni filio ſuo. Menſas item argenteas & menſas aureas, pelves argenteas & aureas, Cochlearia, fuſcinulas, & phialas argenteas quibus libabatur: quæ omnia auri ſui pondere numerum excedebant. Sic etiam reliqua vaſa, eodémque modo menſas panis totas aureas, ſic etiam argenteas, tum crateres aureos & argenteos, & pondus argenti vel auri ſingulorum ex iis. Sic ea quæ ſpectabant altare ſuffitûs, quod erat ex auro puro; & exemplar atriorum pro Cherubinis quorum alæ erant extenſæ ut protegerent arcã fœderis Dei: Quæ quidem omnia ſcripta fuerant ex mandato divino. Oſtendit ergò David Salomoni filio ſuo figuram agendorum, eo ſenſu quo extructa fuerunt: Tum dixit David Salomoni filio ſuo, Forti atque conſtanti ſis animo, fac; & ne timeto; quia Deus, Deus meus tecum eſt, & non deſeret nec perdet te, donec perfeceris omnia quæ pertinent ad ædificium domûs Dei. Jam oſtendi tibi omnia, tam figuras omnes templi & clathrorum ejus, externa quæque & interna ipſius, quàm domûs arcæ, & figuram domûs Dei. Jam verò hæ ſunt recenſiones ſacerdotum & Levitarum, ut miniſtrent in domo Dei: & penes te erunt omnes recenſiones omniũ qualiſcunque artis ſcientiâ peritorum: denique principes & univerſus populus obtemperabunt omnibus dictis & imperatis tuis. 15 16 17 18 19 20 21

CAP. XXIX.

TUm dixit David rex cœtui Iſraelis, Salomon filius meus iſte quem Deus elegit inter omnes filios meos, puer quidẽ parvus eſt; & negotium ad quod elegit eum Deus, haud exiguum, ſed magnum eſt & arduum: nec tamen commiſit ei negotium tanti ædificii, niſi quia adoleſcens eſt ſapiens ac peritus: ipſéque fortis & conſtans erit in hoc agendo; quoniam id non homines, ſed Dominum Deum ſpectat. Ego quidem pro omnibus viribus meis, quicquid poſſidebam, et omnes opes meas quas collegeram, præparavi pro domo Dei. Aurum auro accumulavi, argentum argento, æs æri, ferrum ferro, ligna lignis, cedros cedris: lapillos quoque præſtantes & uniones, lapideſque prægrandes ac raros, inæſtimabilis pretii & incomparabiles, omnémque lapidem præſtantiſſimum; Omnia denique neceſſaria domui, ego pro imbecillitate mea et opibus quas meâ paupertate collegi, paravi ut impenderentur in ædem Dei ſacroſanctam: Millies mille talenta auri purgati ac puri, & bis mille millia talentorum argenti, ad inaurandos parietes ædis. Locus inaurandus, aurabitur; argentum verò adhibebitur in loco ipſi congruente, atque horum quidem artificiorum opus debito menſe abſolvatur; nullúmque retardetur opus, ſed debito modo & numero abſolvatur. Deinde congregavit David ſcriba patriarchas, & primates tribuum Iſraelis, tribunos, centuriones, & eos qui curam gerebant operum regis: 1 2 3 4 5 6

דברי הימים א׃ כט

decem talenta argenti &,millia decem ſolidos & ,millia quinque talenta auri ,Dei domus *ſervitium* ad dederunt Et
7 ויתנו לעבודת בית־האלהים זהב ככרים חמשת־אלפים ואדרכנים רבו וכסף ככרים עשרת
dederunt,lapides *eo cum inventum* Et .talenta millia centum ferri & ;talenta millia octo & millia decem æris & , millia
8 אלפים ונחשת רבו ושמונת אלפים ככרים וברזל מאה־אלף ככרים׃ והנמצא אתו אבנים נתנו
perfecto corde in quia :*ipſorū offerre ſponte ſuper* populus ſunt lætati Et .Gherſunitæ Jechiel manum *ſuper* ,Domini domus theſaurum in
9 לאוצר בית־יהוה על יד־יחיאל הגרשני׃ וישמחו העם על־התנדבם כי בלב שלם
.*concionis* omnis oculis in Domino David benedixit Et .magna lætitia eſt lætatus rex David etiam & :Domino obtulerunt ſponte
10 התנדבו ליהוה וגם דויד המלך שמח שמחה גדולה׃ ויברך דויד את־יהוה לעיני כל־הקהל
,potentia & ,magnificentia Dñe Tibi .ſeculum in uſq; & ſeculo à noſtri patris Iſrael Deus Domine tu Benedictus:David ait Et
11 ויאמר דויד ברוך אתה יהוה אלהי ישראל אבינו מעולם ועד־עולם׃ לך יהוה הגדלה והגבורה
,*opulentia* Et .*caput omne ad exaltatus* & regnum Domine *tibi* ,terra in & ,cœlis in cuncta quia :*decor* & ,victoria & , gloria &
12 והתפארת והנצח וההוד כי־כל בשמים ובארץ לך יהוה הממלכה והמתנשא לכל לראש׃ והעשר
.omnia confortare &,magnificare tua *manu* in in &:fortitudo & virtus,tua *manu* in Et.*omnes in dominans* tu & ,*tuis faciebus* à gloria &
והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל׃
obtineamus quòd,meꝰ populꝰ quis &,ego quis Etenim .tuæ gloriæ nomen *laudantes* & ,tibi *nos confitentes* noſter Deus nunc Et
13
14 ועתה אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך׃ וכי מי אני ומי עמי כי־נעצר
,*tuis facies ad nos* peregrini Nam .tibi dedimus tua manu de &,omnia te à nam ?hoc ſecundùm offerendum ſponte ad potentiā
15 כח להתנדב כזאת כי־ממך הכל ומידך נתנו לך׃ כי־גרים אנחנו לפניך
,hæc copia omnis noſter Deus Domine.expectatio non & ,terram ſuper noſtri dies umbra ſicut:noſtri patres omnes ſicut advenæ &
16 ותושבים ככל־אבתינו כצל ימינו על־הארץ ואין מקוה׃ יהוה אלהינו כל ההמון הזה
probans tu quòd,mi Deus novi Et .omnia *tibi* &,*illud* tua manu de,*tuæ ſanctitatis* nomini domum tibi ædificandum ad paravimus quam
17 אשר הכינונו לבנות־לך בית לשם קדשך מידך היא ולך הכל׃ וידעתי אלהי כי אתה בחן
vidi ,hic ſunt reperti qui,tuū populū nunc & ,hæc univerſa obtuli ſponte mei cordis rectitudine in Ego .voles rectitudines & ,cor
לבב ומישרים תרצה אני בישר לבבי התנדבתי כל־אלה ועתה עמך הנמצאו־פה ראיתי
formatione ad ſeculum in hoc cuſtodi,noſtrorū patrū Iſrael & ,Iſchac, Abraham Deus Domine.tibi offerendū ſponte ad gaudio cum
18 בשמחה להתנדב־לך׃ יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל אבתינו שמרה־זאת לעולם ליצר
,tua præcepta *cuſtodiendum ad*,perfectum cor da meo filio Selomoh Et .te ad eorum cor para & ,tui populi cordis cogitationum
19 מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך׃ ולשלמה בני תן לבב שלם לשמור מצותיך
:eccleſiæ univerſæ David dixit Et .præparavi quam ædem *ædificandum ad* & ,omnia *faciendum ad* & ,tua ſtatuta & ,tua teſtimonia
20 עדותיך וחקיך ולעשות הכל ולבנות הבירה אשר־הכינותי׃ ויאמר דויד לכל־הקהל
,ſe inclinaverunt Et .ſuorum patrum Deo Domino eccleſia omnis benedixerūt Et .veſtro Deo Domino quæſo Benedicite
ברכו־נא את־יהוה אלהיכם ויברכו כל־הקהל ליהוה אלהי אבתיהם ויקדו
.regi & ,Domino ſe *incurvaverunt* &
וישתחוו ליהוה ולמלך׃

Verſio VULG. LAT.

Dederúntq; in opera domûs Dei auri talenta quinq; millia,& ſolidos decē millia: argenti talenta decē millia: & æris talenta decē & octo millia: ferri quoque centū millia talentorū. 7

Et apud quemcunq; inventi ſunt lapides, dederunt in theſauros domûs Dñi, per manum Jahiel Gerſonitis. 8

Lætatúſque eſt populus, cùm vota ſpontè promitterent: quia corde toto offerebant ea Dño: ſed & David rex lætatus eſt gaudio magno. 9

Et benedixit Dño coram univerſa multitudine, & ait; Benedictꝰ es, Dñe Deꝰ Iſrael patris noſtri, ab æterno in æternum. 10

Tua eſt, Dñe, magnificentia, & potentia, & gloria, atq; victoria: & tibi laus: cuncta enim quæ in cœlo ſunt, & in terra, tua ſunt: tuum Dñe regnū, & tu es ſup omnes principes. 11

Tuæ divitiæ, & tua eſt gloria: tu dominaris omniū, in manu tua virtus & potentia: in manu tua magnitudo, & imperiū omnium. 12

Nunc igitur, Deus noſter, confitemur tibi, & laudamꝰ nomen tuum inclytū. 13

Quis ego, & quis populꝰ meꝰ, ut poſſimus hæc tibi univerſa promittere? tua ſunt omnia: & quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi. 14

Peregrini enim ſumus coram te, & advenæ, ſicut omnes patres noſtri. Dies noſtri quaſi umbra ſup terrā, & nulla eſt mora. 15

Dñe Deus noſter, omnis hæc copia, quam paravimus ut ædificaretur domus nomini ſancto tuo, de manu tua eſt, & tua ſunt omnia. 16

Scio, Deus meus, ꝙ probes corda, & ſimplicitatē diligas, undè & ego in ſimplicitate cordis mei lætus obtuli univerſa hæc: & populū tuum, qui hîc repertus eſt, vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. 17

Dñe Deus Abrahā, & Iſaac, & Iſrael, patrum noſtrorū, cuſtodi in æternū hanc voluntatē cordis eorū, & ſemper in venerationē tuî mens iſta ꝑmaneat. 18

Salomoni quoq; filio meo da cor perfectū, ut cuſtodiat mandata tua, teſtimonia tua, & ceremonias tuas, & faciat univerſa: & ædificet ædem, cujus impenſas paravi. 19

Præcepit autē David univerſæ eccleſiæ; Benedicite Dño Deo noſtro. Et benedixit omnis eccleſia Domino Deo patrum ſuorum: & inclinaverunt ſe, & adoraverunt Deum, & deinde regem. 20

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܝܬܝܘ ܠܥܒܕܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܗܒܐ ܟܟܪܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܒܪܐ ܛܒܐ ܠܡܥܡܘܕܝܬܐ 7
ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܟܣܦܐ ܟܟܪܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܢܚܫܐ ܩܘܪܢܬܝܐ. ܟܟܪܐ ܫܒܥܝܢ
ܐܠܦܝܢ. ܘܦܪܙܠܐ ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪܝܢ. * ܘܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܒܥܐ ܗܘܐ ܠܗ. 8
ܐܝܬܝܘ ܠܒܝܬ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܓܪܫܘܢ ܓܙܒܪܐ. * ܘܚܕܝܘ ܟܠܗ ܥܡܐ 9
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܡܘܗܒܬܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܠܒܐ ܫܠܡܐ ܩܪܒ ܐܢܝܢ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.

* ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܕܘܝܕ * ܐܦ ܕܘܝܕ ܚܕܝ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܫܒܚ ܬܫܒܘܚܬܐ ܪܘܪܒܬܐ
ܠܡܪܝܐ. * ܘܒܪܟ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܒܪܝܟ 10
ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܒܘܢ. ܡܢ ܥܠܡܐ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡܐ. * ܡܛܠ ܕܕܝܠܟ 11
ܡܪܝܐ ܪܒܘܬܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܘܗܕܪܐ ܘܫܘܒܗܪܐ ܘܐܝܩܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܫܠܝܛ
ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ. ܕܝܠܟ ܗܝ ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܚܟܡܬܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ ܘܝܕܥܬܐ. * ܘܥܘܬܪܐ 12
ܘܐܝܩܪܐ. ܡܢ ܩܕܡܝܟ ܗܘ. ܘܐܢܬ ܫܠܝܛ ܒܟܠ ܡܕܡ. ܘܕܝܠܟ ܗܝ ܚܝܠܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܐܢܬ
ܡܪܝܡ ܘܡܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܪܝܬܐ ܕܐܢܬ ܒܪܝܬ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܘܕܝܢܢ 13
ܠܟ. ܘܡܫܒܚܝܢܢ ܠܫܡܐ ܕܪܒܘܬܟ. * ܡܛܠ ܕܡܢܐ ܐܢܐ. ܘܡܢܐ ܥܡܝ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܟܠܗܘܢ 14
ܡܠܦܢܝ ܝܠܦܬ. ܡܛܠ ܕܐܘܪܚ ܚܝܐ ܗܝ ܥܕܪܬܢܝ. ܘܐܢܬܝܘ ܣܒܪܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.
* ܡܛܠ ܕܚܢܢ ܡܬܕܡܝܢܢ ܠܗܠܐ ܕܩܕܪܐ. ܘܬܘܬܒܐ ܚܢܢ ܩܕܡܝܟ. ܙܥܘܪܝܢ ܒܥܠܡܐ. 15
ܘܐܢܬ ܫܠܛܬ ܒܐܒܗܬܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܦܩܕܬ ܐܢܘܢ ܕܒܐܝܕܐ ܐܘܪܚܐ ܢܗܠܟܘܢ ܘܢܬܢܛܪܘܢ. * ܘܠܟ 16
ܚܢܢ ܡܫܒܚܝܢܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܬܦܪܘܩ ܐܢܢ ܡܢ ܟܠ ܕܡܚܒܠܝܢ ܠܢ. ܘܡܚܣܕܝܢ ܠܢ
ܥܡܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ. ܕܐܝܟܘ ܐܠܗܟܘܢ ܕܦܠܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ. * ܘܝܕܥܬ ܐܢܐ ܐܠܗܝ 17
ܕܐܢܬ ܒܚܢ ܠܒܐ. ܘܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܢܬ ܪܥܐ. ܘܐܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܒܝ ܫܒܚܬ ܗܠܝܢ
ܟܠܗܝܢ. ܘܐܦ ܗܫܐ ܥܡܟ ܕܐܫܬܟܚ ܗܪܟܐ. ܚܙܐ ܐܢܬ ܕܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܠܟ.
ܘܐܡܪܝܢ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܒܪܗܡ ܘܕܐܝܣܚܩ ܘܕܐܝܣܪܝܠ ܐܒܗܬܢ. ܛܪ ܠܥܠܡ ܟܠܗܝܢ 18
ܕܐܫܬܘܕܝܬ ܠܢ. ܘܐܦܢܐ ܠܒܢ ܠܕܚܠܬܟ. * ܐܢܐ ܕܘܝܕ ܒܗܠܝܢ ܐܡܪܬ ܘܐܡܪܬ. 19
ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܐܦ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܗܒ ܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܝܟ ܘܣܗܕܘܬܟ
ܘܩܝܡܟ. ܘܠܡܥܒܕ ܟܠܡܐ ܕܦܩܕܬ. ܘܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܛܝܒܬ. ܡܛܠ ܕܢܬܩܕܫ
ܫܡܟ ܪܒܐ. ܘܢܫܬܒܚ ܒܥܠܡܐ ܕܒܪܝܬ ܩܕܡ ܕܚܠܝܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܥܡܐ 20
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܒܪܟ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܗܘܢ.
ܘܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܪܟܘ ܐܦ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.

* Obtulerunt pro operibus domûs Domini, auri talenta quinque millia: ſtanni optimi pro aquæductibus ducenta millia: argenti talenta viginta millia: æris Corinthii talenta ſeptuaginta millia: ferri centies mille talenta. 7

Argentum denique & aurum, quantum neceſſarium erat ipſi *domui*, intulerunt in theſaurum domûs Domini per manum Gerſonis theſaurarii. 8

Et gaviſus eſt univerſus populus Iſraelis muneribus iſtis, quoniam corde perfecto obtulit ea David coram Domino. 9

Canticum Davidis.

David etiam gaviſus eſt ingenti gaudio, cecinitque cantica ſolennia Domino: Et benedixit David Domino coram omnibus cœtibus Iſraelis, dixítque David; Benedictus ſis Dominus Deus Iſraelis patris noſtri, à ſeculis ad ſecula: 10

Tua eſt enim Domine, majeſtas, & fortitudo, gloria, & decus, faſtus, & honor: quia tu imperas cœlo ac terræ. 11

Tuum Domine eſt regnum, & ſapientia, robur, & ſcientia: Divitiæ & honor à te ſunt, tuque rebus omnibus dominaris: tua eſt potentia & fortitudo, tuque attollis & magnificas omnes creaturas quas condidiſti. 12

Nunc igitur Domine Deus noſter, gratias agimus tibi, & laudamus nomen majeſtatis tuæ. 13

Quid enim ſum ego, & quid populus meus? nam pluſquam omnes docentes me didici quia via vitæ tua opem tulit mihi, & tu es ſpes noſtra Domine Deus noſter. 14

Nos enim ſimiles ſumus vapori ollæ, & advenæ ſumus coram te, exigui in mundo: tu tamen dominatus es jampridem patribus noſtris, & hortatus es eos quânam viâ ambulandum erat eis ut ſervarentur. 15

Teque celebramus Domine Deus noſter, ut liberes nos ab omnibus lædentibus nos: nam probro nos afficiunt gentes, & dicunt nobis, Ubi eſt Deus noſter quem colitis? 16

Novi Domine mi, quòd tu cor ſcrutaris, & fide tu placaris: unde ego in fide cordis mei hæc omnia cecini. Quin etiam nunc populus tuus qui iſtic adeſt, vides quod magna cum lætitia te celebrant ac dicunt; 17

Domine Deus Abrahæ, Iſahac, & Iſraelis patrum noſtrorum, conſerva in perpetuum ea omnia quæ pollicitus es nobis, & reflecte cor noſtrum ad timorem tuum. 18

Ego David talia effatus loquor; Domine mi Deus, etiam Salomoni filio meo da cor perfectum, ut cuſtodiat præcepta & teſtimonia tua, pactúmque tuum; & peragat quicquid præcepiſti, & ædificet ædem quam præparavi: ut ſanctificetur nomen tuum magnum, & celebretur in mundo quem condidiſti ob oculos (*i. ad uſum*) timentium te. 19

Deinde dixit David toti populo Iſraelitico, Benedicite Dominum Deum veſtrum: ſic benedixit totus populus Domino Deo patrum ſuorum, & procidentes adoraverunt Dominum, & benedixerunt etiam regi Davidi: 20

Verſio G

Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τ οἴκου κυρίου χρυσί
...χιλιάδας, ϗ χαλκοῦ τάλαντα
...Καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος,
(λ) Γεδσωνί· Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ
...τῷ κυρίῳ. ϗ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράν
...τῆς ἐκκλησίας, λέγων, Εὐλογητ
...ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος. Σοὶ κύριε ἡ μεγ
...ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ
...βασιλεύς, καὶ ἔθνος. Παρὰ σοῦ
...πάσης ἀρχῆς, ϗ ἐν χειρί σου ἰσχὺς
...τὰ πάντα. Καὶ νῦν κύριε ἐξομολ
...ἐγώ, καὶ τίς ὁ λαός (ν) μου
...ϗ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι.
...οἱ πατέρες ἡμῶν. ὡς σκιὰ αἱ ἡμέρ
..., (ο) πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτ
..., ἐκ χειρός σου ἐστί, ϗ σοὶ τὰ
...δικαιοσύνην ἀγαπᾷς. ἐν ἁπλότητ
...σοι τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν
..., καὶ Ἰσραήλ, τῶν πατέρων
...(π) αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς
...ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σ
...τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν
...τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ
...καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα

nedicite dominum Deum no

MS. A. (λ) Γερσωνί· Καὶ ηὐφράνθη (μ
... (ο) τῷ κυρίῳ,

وعشرين الف فضة، ونحاس
بعوه * ميتي الف بدرة كل
ذهب بحيث يصلح له وجعل
من العطايا التي اعطاها داود
مستقيم كامل اعطاها * وسبح
ك يا رب اله اسرائيل ابينا الذي
والجلالة * والكرامة * لانك
يا رب تقلع الملوك والشعوب
المسلط على كل شي وفي
لكل * والآن نشكرك يا الهنا
دفعنا هذه الاشياء لك والكل
اباينا كلهم * الذين كلهم
كثيرا لبني بيت
كل القلوب وتحب العفاف
اليوم دعوه هاهنا بفرح
الحسنة الذي في قلب
* واجعل لسليمان ابني قلبا
ليقدس اسمك العظيم
قال داود * كل جماعة
سجدوا للرب الاله * وباركوا داود

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου κυρίου χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια, καὶ χρυσοῦς μυρίους, ϗ ἀργυρίου ταλάντων δέκα χιλιάδας, ϗ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, ϗ σιδήρου ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν. 8 Καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ (λ) Γεδσωνί. 9 Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ κυρίῳ. ϗ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως. 10 Καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων, Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος. 11 Σοὶ κύριε ἡ μεγαλωσύνη, ϗ ἡ δύναμις, ϗ τὸ καύχημα, ϗ ἡ νίκη, ϗ ἡ ἰσχύς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ϗ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις· ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς, καὶ ἔθνος. 12 Παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος ϗ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις κύριε, ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, ϗ ἐν χειρί σου ἰσχὺς ϗ δυναστεία, ϗ ἐν χειρὶ (μ) σου παντοκράτωρ μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα. 13 Καὶ νῦν κύριε ἐξομολογούμεθά σοι, ϗ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχήσεώς σου. 14 Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ, καὶ τίς ὁ λαός (ν) μου ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ πάντα, ϗ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι. 15 Ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου, ϗ παροικοῦντες ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν. ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν (ξ) ἐπὶ γῆς, ϗ οὐκ ἔστιν ὑπομονή. 16 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, (ο) πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου, ἐκ χειρός σου ἐστὶ, ϗ σοὶ τὰ πάντα. 17 Καὶ ἔγνων κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς. ἐν ἁπλότητι καρδίας προεθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι. 18 Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ, τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν (π) αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ. 19 Καὶ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου, καὶ τὰ προστάγματά σου, 20 καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, Εὐλογήσατε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία (ρ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν (σ) κυρίῳ, καὶ τῷ βασιλεῖ.

Et dederunt in opera domûs Domini talenta auri quinque mille, & aureos decem mille, & argenti talentorum decem millia, & æris talenta decem & octo mille, & ferri talentorum millia centum: 7 Et quibus inventus eſt apud eos lapis, dederunt in apothecas domûs Domini per manum Jiel Gedſoni. 8 Et lætatus eſt populus pro promptitudine: quoniam in corde pleno prompti fuerunt Domino. 9 Et David rex lætatus eſt magnoperè: Et benedixit rex David Dominum in conſpectu Eccleſiæ, dicens; Benedictus es, Domine Deus Iſrael pater noſter, à ſeculo & uſque in ſeculum. 10 Tibi, Domine, magnificentia, & virtus, & gloriatio, & (g) victoria, & fortitudo: quoniam tu omnium, quæ in cœlo, & quæ ſuper terram, dominaris. 11 (h) A facie tua turbatur omnis rex, & gens. A te divitiæ, & (i) gloria: tu omnium principaris, Domine, princeps omnis principatûs: & in manu tua, fortitudo, & potentatus: & in manu tua (k) omnipotens, magnificare, & confortare omnia. 12 Et nunc, Domine, confitemur tibi, & laudamus nomen gloriationis tuæ. 13 Et quis ſum ego, & quis populus meus, quia valuimus prompti eſſe tibi juxta hæc? Quoniam tua ſunt omnia: & de tuis dedimus tibi. 14 Quoniam incolæ ſumus ante te, & peregrinantes, ſicut omnes patres noſtri. Tanquam umbra, dies noſtri ſuper terram: & non eſt dilatio. 15 Domine Deus noſter, (m) ad omnem multitudinem hanc, quam paravi ad ædificandum domum nomini ſancto tuo, de manu tua eſt, & tibi omnia. 16 Et novi, Domine, quia tu es ſcrutans corda, & juſtitiam diligis. In ſimplicitate cordis promptè obtuli omnia hæc: & nunc populum tuum inventum hîc vidi in lætitia promptè offerentem tibi. 17 Domine Deus Abraam, & Iſaac, & Iſrael patrum noſtrorum, cuſtodi (n) hæc in cogitatione cordis populi tui in ſeculum: & dirige corda eorum ad te. 18 Et Salomon filio meo da cor bonum ad faciendum mandata tua, & teſtimonia tua, & præcepta tua, & ad perducendum ad finem (o) apparatum domûs tuæ. 19 Et dixit David omni Eccleſiæ; Benedicite dominum Deum noſtrum. Et benedixit univerſa Eccleſia Dominum Deum patrum ſuorum. Et flectentes genua adoraverunt Dominum, & regem. 20

MS. A. (λ) Γηρσωνί· Καὶ ηὐφράνθη (μ) σου ἔλεος παντοκράτωρ (ν) σου (ξ) ἐπὶ τῆς γῆς, (ο) πρὸς τὸ (π) αἰῶνα, κατεύθυνον (ρ) τὸν κύριον θεὸν τῶν (σ) τῷ κυρίῳ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدفعوا لصناع بيت الله خمسين الف بدرة ذهب * وعشرين الف فضة * وقسطيرا 7
ورصاصا جيدا للمجاري * من الاندلس من سوس جابوه * ميتي الف بدرة * وكل 8
من وجد عنده حجر رفيع دفعه لبيت الله * والمال والذهب بحيث يصلح له * وجعل
بيت مال الله لقرسون القربري * وفرح جميع شعب الله بهذه العطايا التي اعطاها داود 9
قدام الله * وفرح داود فرحا عظيما * لانه بقلب مستقيم كامل اعطاها * وسبح 10
تسبيحات عظيمة لله قدام جميع الشعب * وقال * تباركت يا رب اله اسرائيل ابينا الي
ابد الابدين * لان لك يا رب العظمة * والقوة * والتسبحة * والجلالة * والكرامة * لانك يا 11
رب المسلط على السموات والارض السفلي * ومن وجهك يا رب تقلق الملوك والشعوب *
ويسبحك كل فم * وعندك الغناء والمجد * وانت المسلط على كل شي وعلي 12
الرؤساء * بيدك القوة والجبروت * ترفع وتضع * وتقوت الكل * والان نشكرك يا الهنا * 13
ونسبح اسم مجدك * فاي شي انا * وما هو هذا الشعب * دفعنا هذه الاشياء لك والكل 14
لك * وانما دفعنا لك من ما لك * لانا غرباء قدامك مثل ابائنا كلهم * الذين كالفي 15
على الارض * لان ليس لنا ثبات * يا ربنا والاهنا * اعددت كثيرا ليبني بيت لاسمك 16
المقدس * والكل من عندك * علمت يا رب انك فاحص كل القلوب وتحب العدل * 17
بسلامة قلبي دفعت هذه الاشياء * والذي وجد شعبك اليوم دفعوه هاهنا بفرح * الله 18
اللهم اله ابائنا ابراهيم واسحق ويعقوب * احفظ هذه الافكار الحسنة الذي في قلب هذا
الشعب لك * واجعل قلوبهم مستقيمة لك في كل زمان * واجعل لسليمان ابني قلبا 19
صالحا * ليحفظ وصاياك وشرايعك واوامرك * ويبني البيت ليقدس اسمك العظيم *
ويسبح في الدنيا التي خلقت قدام اصفيائك * ثم قال داود * كل جماعة 20
اسرائيل سبحوا الله الهنا * فسبحوا كلهم لله الاههم * وسجدوا للرب الاله * وباركوا داود
الملك *

* Dederuntq; artificibus domûs Dei quinquaginta millia talentorum auri, viginti millia argenti; ſtanni ac plumbi optimi pro canalibus, quod ex Andalos è Sus attulerunt, ducenta millia talentorum. 7 Et quiſquis habebat lapidem præſtantem, dedit illum domui Dei; necnon argentum & aurum ubicunque requirebatur. 8 Demandatus autem fuit theſaurus Dei Gerſoni Gezbaræo. Cæterùm gaviſus eſt univerſus Dei populus ejuſmodi muneribus quæ David obtulit coram Domino: 9 & gaviſus eſt David gaudio magno; recto enim & perfecto corde obtulerat ea. Quamobrem ſummis Deum laudibus celebravit coram univerſo populo, & ait; Benedictus ſis O Domine Deus Iſraelis patris noſtri, in ſecula ſeculorum: 10 Tua eſt enim O Domine, magnificentia, robur, laus, majeſtas, & honor; quia tu O Domine, dominaris in cœlum ac terram hanc infimam; & vultum tuum O Domine, formidant reges & populi; & omne os te celebrat. 11 Penes te ſunt divitiæ & gloria, túque in res omnes & in principes dominaris: in manu tua eſt robur & potentia: attollis, ac deprimis, ac omnia nutris. 12 Itaque gratias agimus tibi O Deus noſter, & nomen gloriæ tuæ laudamus. 13 Quid ſum ego, & quid eſt hic populus? has quidem res tibi dedimus; at cùm omnia tua ſint, tibi ſanè dedimus ex eo quod tuum eſt. 14 Nos enim peregrini ſumus coram te ſicut omnes majores noſtri, ſimiles umbræ ſuper terram, quia nulla nobis eſt conſiſtentia. 15 O Domine ac Deus noſter, multa quidem paravi ut ædificetur domus nomini tuo ſacroſancto; ſed omnia à te ſunt. 16 Novi O Domine, te eſſe ſcrutatorem omnium cordium, & rectitudine oblectari: in ſinceritate cordis mei obtuli res iſtas; & quæ reperit hodie populus tuus, hîc tibi cum hilaritate obtulerunt. 17 Deus, O Deus, Deus patrum noſtrorum Abrahami, Iſhaci, & Jacobi, conſerva has bonas cogitationes, quas in corde ſuo populus hic habet erga te, et mentes eorum effice rectas erga te omni tempore. 18 Et inde Salomoni filio meo mentem bonam, ut cuſtodiat præcepta, leges, et mandata tua; ædificetque domum, ut ſanctificetur nomen tuum maximum et glorificetur in mundo quem creâſti coram electis tuis. 19 Dixit præterea David, Univerſa congregatio Iſraelis, laudate Deum, Deum noſtrum: et laudaverunt omnes Deum, Deum ſuum, et adoraverunt Dominum Deum; et benedixerunt Davidi regi. 20

דברי הימים ב: א

arietes ,mille *juvencos* illius diei craſtino in Domino *aſcenſiones fecerunt aſcendere* & ,victimas Domino Immolaveruntque
21 ויזבחו ליהוה זבחים ויעלו עלות ליהוה למחרת היום ההוא פרים אלף אילים
die in *Domini facies ad* biberũt & ,comederũt Et .Iſrael omni multitudine in victimas &,eorũ libamina & ,mille agnos ,mille
22 אלף כבשים אלף ונסכיהם וזבחים לרב לכל ישראל: ויאכלו וישתו לפני יהוה ביום
Sadoc & ,ducem *in* Domino unxerunt & ,David filium Selomoh ſecundò regẽ conſtituerunt & ,magna lætitia in illa
ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן דויד וימשחו ליהוה לנגיד ולצדוק
omnis *eum ad audierunt* Et.eſt proſperatus &,ſuo patre David pro *regem in* Domini ſolium ſuper Selomoh Seditque .ſacerdotem *in*
23 לכהן: וישב שלמה על כסא יהוה למלך תחת דויד אביו ויצלח וישמעו אליו כל
.rege Selomoh ſub manum dederunt David regis filii omnes etiam & ,potentes & ,principes univerſi Et .Iſrael
24 ישראל: וכל השרים והגברים וגם כל בני המלך דויד נתנו יד תחת שלמה המלך:
fuit non *qui* regni *decorem eum ſuper* dedit Et .Iſrael omnis oculis in *excellentia in* Selomoh Dominus magnificavit Et
25 ויגדל יהוה את שלמה למעלה לעיני כל ישראל ויתן עליו הוד מלכות אשר לא היה
ſuper regnavit quibus dies Et .Iſrael univerſum ſuper regnavit Iſai filius David Et .Iſrael ſuper eum ante *rege omni ſuper*
27 26 על כל מלך לפניו על ישראל: ודויד בן ישי מלך על כל ישראל: והימים אשר מלך על
eſt mortuus Et .tribus & triginta regnavit Jeruſalaim in & ,annis ſeptem regnavit Chebron In .anni quadraginta , Iſrael
28 ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלוש: וימת
regis David *verba* Et .eo pro ejus filius Selomoh regnavitque :gloria & ,*opulentia* ,diebus ſaturus ,bona *canitie* in
29 בשיבה טובה שבע ימים עשר וכבוד וימלך שלמה בנו תחתיו: ודברי דויד המלך
verbis in & ,prophetæ Nathan *verbis* in & ,videntis Semuel verbis in *ſcripta ipſa* ecce ,*poſtrema & prima*
הראשנים והאחרנים הנם כתובים על דברי שמואל הראה ועל דברי נתן הנביא ועל דברי
ſuper & ,Iſrael ſuper &,eum ſuper tranſierunt quæ temporum &,ejus fortitudine & ,ejus regno omni Cum .videntis Ghad
30 גד החזה: עם כל מלכותו וגבורתו והעתים אשר עברו עליו ועל ישראל ועל
.terrarum regna univerſa
כל ממלכות הארצות:

Verſio VULG. LAT.

Immolaverúntque victimas Domino : & obtulerunt 21 holocauſta die ſequenti, tauros mille, arietes mille, agnos mille, cum libaminibus ſuis, & univerſo ritu abundantiſſimè in omnem Iſrael. Et comederunt, & biberunt 22 coram Domino in die illo cum grandi lætitia. Et unxerunt ſecundò Salomonem filium David. Uuxerunt autem eum Domino in principem, & Sadoc in pontificem. Seditque 23 Salomon ſuper ſolium Domini in regem pro David patre ſuo, & cunctis placuit : & paruit illi omnis Iſrael. Sed & univerſi principes, & potentes, & cuncti 24 filii regis David dederunt manum, & ſubjecti fuerunt Salomoni regi. Magnificavit ergò Dominus Salomonem 25 ſuper omnem Iſrael : & dedit illi gloriam regni, qualem nullus habuit ante eum rex Iſrael. Igitur David filius 26 Iſai regnavit ſuper univerſum Iſrael. Et dies, quibus 27 regnavit ſuper Iſrael, fuerunt quadraginta anni : in Hebron regnavit ſeptem annis, & in Jeruſalem annis trigintatribus. Et mortuus eſt in ſenectute bona, plenus 28 dierum, & divitiis, & gloriá : & regnavit Salomon filius ejus pro eo. Geſta autem David regis priora, & 29 noviſſima, ſcripta ſunt in libro Samuelis Videntis, & in libro Nathan prophetæ, atque in volumine Gad Videntis : Univerſique regni ejus, & fortitudinis, & tem- 30 porum, quæ tranſierunt ſub eo, ſive in Iſrael, ſive in cunctis regnis terrarum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 [illegible]
22 [illegible]
23 [illegible]
24 25 [illegible]
26 [illegible]
27 [illegible]
28 [illegible]
29 [illegible]
30 [illegible]

* Et mactaverunt victimas coram Domino, & 21 obtulerunt holocauſta coram Dño poſt diem illum; boves mille, arietes mille, agnos mille, multáq; libamina : plurima quoque ſibimetipſis immolaverunt ſacrificia filii Iſraelis : Et 22 comederunt ac biberunt eâ die coram Domino magna cum lætitia, & regno inaugurârunt Salomonem filium Davidis, & Sadocum conſtituerunt ſacerdotem. Sedítque Salomon ſu- 23 per ſolium regni Domini, ut regno ſuccederet loco Davidis : & proſperè egit ; nam obedivit ei totus Iſrael, Omnéſque filii regis Da- 24 vidis manus dedêre Salomoni filio ejus. Et 25 ſublimè evexit Dominus Salomonem coram univerſo Iſraele, dedítq; ei majeſtatem regni, quam nemo regum Iſraelitarum qui præceſſerant eum, adæquârat. Itaque David filius 26 Iſai inſtituit in regno ſuo Salomonem filium ſuum ſuper univerſum Iſraelem. Dies autem 27 quibus David regnum occupavit ſuper univerſum Iſraelem, fuerunt anni quadraginta : *nam* in Hebron regnum exercuit ſeptem annis, & in Jeruſalem regnũ exercuit triginta tribus annis ſup univerſum Iſraelem & Judam : Deinde mortuus eſt David filius Iſai in ſe- 28 nectutibus bonis: ſenuit, & ſatiatus eſt diebus vitæ ſuæ, & divitiis atque gloriâ mundi excelluit : ſucceſſítque in regnum Salomon filius ejus poſt ipſum. Res autem geſtæ Davi- 29 dis regis Iſraelitarum, tam priores quàm poſteriores, ſcriptæ ſunt in hiſtoria Samuelis prophetæ, in hiſtoria Nathanis prophetæ, & in hiſtoria Gadis prophetæ ; Unà cum toto 30 regno & fortitudine ipſius, & temporum *viciſſitudinibus* quæ tum ipſi, tum Iſraeli, totíque regno terræ ſuæ contigerunt : fecit enim David quod bonum erat coram Domino, & cunctis diebus vitæ ſuæ nihil prætergreſſus eſt ex iis omnibus quæ præcepit ei.

דברי הימים ב: א

CAP. I. א

Dixitque ſublime in eum magnificavit & ,eo cum ejus Deus Dominus & :ſuo regno *ſuper* David filius Selomoh ſe roboravit Et
2 1 ויתחזק שלמה בן דויד על מלכותו ויהוה אלהיו עמו ויגדלהו למעלה: ויאמר
capitibus Iſrael *omni prælato* omni & ,judicibus & ,*centuriarum & millium principibus* ,Iſrael univerſo Selomoh
שלמה לכל ישראל לשרי האלפים והמאות ולשפטים ולכל נשיא לכל ישראל ראשי
; Dei *conventus tentorium* erat ibi nam:Ghibbon in quod,excelſum in eo cum *concio* omnis & ,Selomoh ierunt Et *patrum*
3 האבות: וילכו שלמה וכל הקהל עמו לבמה אשר בגבעון כי שם היה אהל מועד האלהים
.deſerto in Domini famulus Moſch fecit quod
אשר עשה משה עבד יהוה במדבר:

Verſio VULG. LAT.

Liber ſecundus PARALIPOMENON, Hebraicè
DIBRE HAIAMIM.

CAP. I.

Confortatus eſt ergò Salomon filius David in regno ſuo, 1 & Dominus Deus ejus erat cum eo, & magnificavit eum in excelſum. Præcepítque Salomon univerſo Iſraeli, tri- 2 bunis, & centurionibus, & ducibus, & judicibus omnis Iſrael, & principibus familiarum: Et abiit cum univerſa 3 multitudine in Excelſum Gabaon, ubi erat tabernaculum fœderis Dei, quod fecit Moyſes famulus Dei in ſolitudine.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܣܦܪܐ ܬܪܝܢ ܕܒܪܝܡܝܢ *
* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]

Liber ſecundus
PARALIPOMENON.
CAPUT I.

* Quum itaque ſe confirmâſſet Salomon filius 1 Davidis in regno ſuo, & Dñs Deus aſſiſtens ei magnificâſſet eum præ omnibus regibus terræ; Dixit Salomon cunctis Iſraelitis, tribunis, cen- 2 turionibus, judicibus, & omnibus principibus primis patribus : Abierúntque Salomon 3 & totus populus qui erat cum eo, ad convivium magnum quod erat in Gebeone civitate : illic enim erat tabernaculum feſtivitatis Domini, quod fecerat Moſes ſervus Domini in deſerto, è regione arcæ Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους
22 χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν, καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραήλ. Καὶ
ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐναντίον (τ) τοῦ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς. καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμὼν
23 υἱὸν Δαυίδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυρίῳ εἰς βασιλέα, καὶ Σαδὼκ εἰς ἱερωσύνην. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνου
24 Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ (υ) εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς Ἰσραήλ. Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάσται, καὶ
25 πάντες υἱοὶ (φ) Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ. Καὶ ἐμεγάλυνε κύριος τὸν Σαλωμὼν
ἐπάνωθεν (χ) παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσ-
26 27 θεν αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ Ἔτη (ψ) τεσσαράκοντα, ἐν Χεβρὼν ἔτη ἑπτά,
28 καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τριακονταρία. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐν (ω) γήρει καλῷ, πλήρης ἡμερῶν, πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβα-
29 σίλευσε Σαλωμὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, γε-
γραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ
30 βλέποντος, Περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας τῆς γῆς.

Et ſacrificavit David Domino ſacrificia, & obtulit holocauſtomata Deo 21
craſtinâ primæ diei, vitulos mille, arietes mille, agnos mille, & libami-
na eorum, & ſacrificia in multitudine univerſo Iſrael. Et comederunt, 22
& biberunt ante Dominum in illa die cum gaudio: & regem fecerunt
ſecundò Salomon filium David: & unxerunt eum Domino in regem, &
Sadoc in ſacerdotium. (p) Et ſedit Salomon ſuper thronum David pa- 23
tris ſui, & (q) beneplacuit: & obedierunt ei omnis Iſrael. Principes, 24
& potentes, & omnes filii David regis patris ſui ſubjecti fuerunt ei. Et 25
magnificavit Dominus Salomon (r) deſuper omnis Iſrael: & dedit ei
gloriam (ſ) regis, quod non fuit ſuper omnem regem ante eum. Et David 26
filius Jeſſæ regnavit ſuper Iſrael Annos quadraginta: in Chebron annos 27
ſeptem, & in Hieruſalem annos triginta tres. Et obiit in ſenectute bo- 28
na, plenus diebus, divitiis, & gloriâ. Et regnavit Salomon filius ejus
pro eo. Reliqua autem verba regis David priora, & poſteriora, ſcripta 29
ſunt in verbis Samuel Videntis, & ſuper verba Nathan prophetæ, & ſu-
per verba Gad Videntis De omni regno ejus, & potentatu ejus, & 30
(t) tempora, quæ fuerunt ſuper eum, & ſuper Iſrael, & ſuper omnia regna terræ.

MS.A. (τ) κυρίου ἐν (υ) ηὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσεν (φ) τοῦ βασιλέως Δαυὶδ πατρὸς (χ) ἐναντίον παντὸς (ψ) τεσσαράκοντα, (ω) γήρει   MS.A. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα, α΄.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وذبح الملك ذبائح لله من بعد ذلك اليوم * وهي الف ثور * والف كبش * والف خروف * وسميذ 21
كثير * وذبائح كثيرة للشعب * فاكلوا وشربوا قدام الله بفرح كبير عظيم * واقام داود 22
سليمن ابنه بعده ملكا * ومسح سليمن ملكا قدام الله بفرح عظيم * واقام صادوق للكهنوة *
* وجلس سليمن على كرسي داود ابيه * وسمع له واطاعه سائر اسرائيل والجبابرة ذوي القوة * 23
* واطاعوه جميع بني داود اخوته * وكل بني المملكة * وعظم الله سليمن قدام بني اسرائيل * 24 25
واعطاه من بهاء الملك ما لم يعطه احد ملوك بني اسرائيل الذين كانوا قبله * وملك داود 27
ملك اربعين سنة * ملك بحبرون سبع سنين * وباورشليم ثلاثة وثلاثين سنة * ملك على سائر
اسرائيل ويهوذا * ومات داود بن ايسي بشيخوخة صالحة * بعد ان شاخ وشبع من ايامه بغناه 28
ومجد كثير * وقام في الملك ابنه سليمن بعده * والفاظ داود ملك اسرائيل الاولة والاخيرة 29
هي مكتوبة في كتاب شموال النبي * وفي الفاظ ناثان النبي * والفاظ جاد النبي * وسائر 30
ملكه وجبروته * والدهور التي عبرت عليه وعلى كل ملوك نسله *

Poſtero die immolavit rex ſacrificia Deo, 21
nempe mille tauros, mille arietes, mille
agnos, & ſimilaginem plurimam: permul-
tæ quoque victimæ fuerunt à populo;
unde comederunt ac biberunt coram Deo 22
magnâ & ingenti lætitiâ. Conſtituitque
David Salomonem filium ſuum poſt ſe
regem, unxitque Salomonem in regem co-
ram Deo ſumma cum exultatione, &
Sadocum ad ſacerdotium obeundum con-
ſtituit. Seditque Salomon ſuper thro- 23
num Davidis patris ſui, & obſequium
atque obedientiam præſtiterunt ei omnes
Iſraelitæ, & gigantes virtute præditi:
Obtemperaverunt etiam ei omnes filii Da- 24
vidis, fratres ipſius, omneſque regnicolæ.
Et magnificavit Deus Salomonem 25
coram filiis Iſraelis, talemque largitus
eſt ei regni ſplendorem, qualem non con-
ceſſerat ulli regum Iſraelitarum qui præ-
ceſſerant eum. Exercuit autem David 27
regnum annis quadraginta: regnavit He-
brone ſeptem annis, Jeroſolymis verò tri-
ginta tribus annis regnavit ſuper univer-
ſum Iſraelem & Judam. Mortuo Da- 28
vide filio Iſai in ſenectute bona, poſt-
quam ſenuerat & ſaturatus fuerat die-
bus ſuis, magna cum opulentia &
gloriâ; ſucceſſit ei in regno Salomon filius
ejus. Porrò acta Davidis regis Iſraeli- 29
tarum, tam priora quàm poſteriora, ſcri-
pta ſunt in libro Samuelis prophetæ, &
in geſtis Nathanis prophetæ, & geſtis Ga-
dis prophetæ, Cum toto regno & poten- 30
tiâ ipſius, & temporum varietatibus quæ
contigerunt ipſi & omnibus regibus pro-
ſapiæ ipſius.

* تم السفر الاول من كتاب بريوميين * الذي يسمى بالعبرانية
دبراهياميم * الذي تفسيرها اخبار الايام *

Finis libri primi Barjomin, qui vocatur Hebraicè Dibre-hajamim, hoc eſt, Hiſtoriæ dierum.

* ولله واهب العقل التسبيح * والمجد * والكرامة * الى ابد الابدين *

Deo autem largitori intellectûs, laus, gloria, & honor in ſecula ſeculorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐνίσχυσε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
2 ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς πάντα Ἰσραήλ, τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς ἑκα-
3 τοντάρχοις, καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν. Καὶ ἐπο-
ρεύθη Σαλωμὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία (a) εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαβαών, οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου
τοῦ θεοῦ, ἣν ἐποίησε Μωυσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ.

PARALIPOMENON LIBER II.

CAP. I.

ET conforiatus eſt Salomon filius David ſuper regnum ſuum: & Do- 1
minus Deus ejus cum eo: & magnificavit eum in altitudinem. Et 2
(a) dixit Salomon ad omnem Iſrael, Chiliarchis, & centurionibus, &
judicibus, & omnibus principibus coram Iſrael, principibus patriarum.
Et ivit Salomon, & univerſa Eccleſia, ad (b) excelſam, quæ in Ga- 3
baon, ubi erat ibi tabernaculum teſtamenti Dei, quod fecit Moyſes puer
Domini in deſerto.

MS.A. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β΄.   (a) μετ᾽ αὐτοῦ εἰς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* السفر الثاني من كتاب اخبار الايام *

* الفصل الاول *

* وتحكم سليمان بن داود في ملكه * والرب الهه معه * وعظمه فوق سائر ملوك الارض * 1
* وقال سليمان لسائر كبراء الالوف والمئين * والرؤساء * والحكماء * وروس الاباء * وكل الامة * 2
* ان يمضوا الى وليمة عظيمة صنعها في جبعون الصنيعة * لان هناك اصلح عيدا للرب * 3
وكذلك موسى صنع عيدا للرب في البرية قدام صندوق العهد *

IN NOMINE DEI Piiſſimi Clementiſſimi.

VOLUMEN SECUNDUM libri Hiſtoriarum dierum.

CAP. I.

AMplificatus Salomon filius Davidis 1
in regno ſuo (Dominus enim Deus ejus
aderat illi, & magnificaverat eum præ
omnibus regibus terræ) Dixit Salomon 2
ad omnes chiliarchos, & centuriones,
principes ac judices, & capita patrum,
totámque plebem, ut abirent ad con- 3
vivium ſplendidum quod inſtruxerat in
Gabaone civitate; illic enim paraverat
feſtum Domino (pari modo Moſes feſtum
Domino celebraverat in deſerto coram ar-
ca fœderis,

דברי הימים ב: א

.Jeruſalaim in tabernaculum ei extendit nam:David ei *præparando in*,Chiriathjeharim de David fecerat aſcendere Dei Arcam Sed
4 אֲבָל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הֶעֱלָה דָוִיד מִקִּרְיַת יְעָרִים בַּהֵכִין לוֹ דָוִיד כִּי נָטָה־לוֹ אֹהֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
, Selomoh illud requiſivit & *:Domini tabernaculi facies ad* ibi ,Chur filii Uri filius Beſalel fecit quod æneum altare Et
5 וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר שָׂם לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה וַיִּדְרְשֵׁהוּ שְׁלֹמֹה
illud ſuper obtulit & *:conventus tentorio in* quod ,*Domini facies ad* æneum altare ad illuc Selomoh Aſcenditque .cœtus &
6 וְהַקָּהָל׃ וַיַּעַל שְׁלֹמֹה שָׁם עַל־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר לְאֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו
Selomoh Dixitque .tibi dem quod Poſtula :ei dixitque ;Selomoni Deus *eſt viſus* ipſa nocte In .mille *aſcenſiones*
7 8 עֹלוֹת אָלֶף׃ בַּלַּיְלָה הַהוּא נִרְאָה אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁאַל מָה אֶתֶּן־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה
,Deus Domine Nunc .eo pro me feciſti regnare & ,magnam miſericordiam meo patre David cum feciſti Tu : Deo
9 לֵאלֹהִים אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־דָּוִיד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל וְהִמְלַכְתַּנִי תַּחְתָּיו׃ עַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים
,ſapientiā Nunc .terræ pulverem ſicut,multum populū ſuper me feciſti regnare tu quia:meo patre David cum tuū verbum *ſit verum*
10 יֵאָמֵן דְּבָרְךָ עִם דָּוִיד אָבִי כִּי אַתָּה הִמְלַכְתַּנִי עַל־עַם רַב כַּעֲפַר הָאָרֶץ׃ עַתָּה חָכְמָה
?magnum hunc tuum populum judicabit quis quoniam :ingrediar & ,*iſtius populi facies ad* egrediar ut ,mihi da ſcientiam &
וּמַדָּע תֶּן־לִי וְאֵצְאָה לִפְנֵי הָעָם־הַזֶּה וְאָבוֹאָה כִּי־מִי יִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַזֶּה הַגָּדוֹל׃
animam &,gloriam &,ſubſtantias ,*opulentiam* poſtulâſti non &,tuo corde cum hoc fuit quod Pro :Selomoh ad Deus dixit Et
11 וַיֹּאמֶר־אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה זֹאת עִם־לְבָבֶךָ וְלֹא־שָׁאַלְתָּ עֹשֶׁר נְכָסִים וְכָבוֹד וְאֵת נֶפֶשׁ
quem ,meum populum judices *quo* ,ſcientiam &,ſapientiam tibi petiſti & ,poſtulâſti non multos dies etiam &,te habentium odio
שֹׂנְאֶיךָ וְגַם־יָמִים רַבִּים לֹא שָׁאָלְתָּ וַתִּשְׁאַל־לְךָ חָכְמָה וּמַדָּע אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹט אֶת־עַמִּי אֲשֶׁר
regibus ſic fuerit non ut ,tibi dabo gloriā &,ſubſtantias & *opulentiā* &:tibi data ſcientia & ,Sapientia .*illū ſuper* te feci regnare
12 הִמְלַכְתִּיךָ עָלָיו׃ הַחָכְמָה וְהַמַּדָּע נָתוּן לָךְ וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד אֶתֶּן־לָךְ אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כֵן לַמְּלָכִים
:*conventionis tentorii faciebus à* Jeruſalaim ,Ghibhon in quod excelſo Selomoh venit Et .ſic erit non te poſt & ,te ante qui
13 אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃ וַיָּבֹא שְׁלֹמֹה לַבָּמָה אֲשֶׁר־בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלִַם מִלִּפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
duodecim & ,currus quadringenti & mille ei *fuit* & :equites & ,*currum* Selomoh congregavit Et .Iſrael ſuper regnavit &
14 וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים־עָשָׂר
aurum & argentum rex Præbuitque .Jeruſalaim in rege cum & ,*currus* urbibus in eos collocavit &,equites mille
15 אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
Selomoni qui ,equorum exitū Et.multitudine in *planitie* in quæ,ſycomoros ſicut dedit cedros & ,lapides ſicut Jeruſalaim in
16 בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה
quadrigam Ægypto ex educebant &,aſcendebant Et.precio in accipiebant *congregationem*,regis *negotiatorum congregationē* &:Ægypto ex
17 מִמִּצְרָיִם וּמִקְוֵא סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִקְוֵא יִקְחוּ בִּמְחִיר׃ וַיַּעֲלוּ וַיּוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם מֶרְכָּבָה
.educebāt eorū manum per ,Aram regibus & Chittim regibus univerſis ſic &:centum & quinquaginta *in* equū &,argenteis ſexcentis in
בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יוֹצִיאוּ׃

CAP. II. ב

.ſuo regno domum & ,DOMINI nomini domum *ædificandum ad* Selomoh dixit &
1 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Arcam autem Dei adduxerat David de Cariathiarim, in 4 locum quem præparaverat ei, & ubi fixerat illi tabernaculum, hoc eſt, in Jeruſalem. Altare quoque æneum, quod 5 fabricatus fuerat Beſeleel filius Uri filii Hur, ibi erat coram tabernaculo Domini: quod & requiſivit Salomon, & omnis eccleſia. Aſcenditque Salomon ad altare æneum, 6 coram tabernaculo fœderis Domini, & obtulit in eo mille hoſtias. Ecce autem in ipſa nocte apparuit ei Deus, 7 dicens; Poſtula quod vis, ut dem tibi. Dixitque Salomon Deo; 8 Tu feciſti cum David patre meo miſericordiā magnam: & conſtituiſti me regem pro eo. Nunc ergò, 9 Domine Deus, impleatur ſermo tuus, quem pollicitus es David patri meo: tu enim me feciſti regem ſuper populum tuum multum, qui tam innumerabilis eſt, quàm pulvis terræ. Da mihi ſapientiam & intelligentiam, ut ingrediar 10 & egrediar coram populo tuo: quis enim poteſt hunc populum tuum dignè, qui tam grandis eſt, judicare? Dixit autem Deus ad Salomonem; Quia hoc magis placuit 11 cordi tuo, & non poſtulâſti divitias, & ſubſtantiam, & gloriam, neque animas eorum qui te oderant, ſed nec dies vitæ plurimos: petîſti autem ſapientiam & ſcientiam, ut judicare poſſis populum meum, ſuper quem conſtitui te regem: Sapientia & ſcientia data ſunt tibi: 12 divitias autem & ſubſtantiam & gloriam dabo tibi, ita ut nullus in regibus nec ante te nec poſt te fuerit ſimilis tuî. Venit ergò Salomon ab Excelſo Gabaon in Jeruſalem coram 13 tabernaculo fœderis, & regnavit ſuper Iſrael. Congregavítque 14 ſibi currus & equites, & facti ſunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & fecit eos eſſe in urbibus quadrigarum, & cum rege in Jeruſalem. Præbuítque rex argentum & aurum in Jeruſalem 15 quaſi lapides, & cedros quaſi ſycomoros, quæ naſcuntur in campeſtribus multitudine magnâ. Adducebantur 16 autem ei equi de Ægypto, & de Coa, à negotiatoribus regis, qui ibant, & emebant pretio. Quadrigam 17 equorum ſexcentis argenteis, & equum centum quinquaginta: ſimiliter de univerſis regnis Hethæorum, & à regibus Syriæ, emptio celebrabatur.

CAP. II.

DEcrevit autem Salomon ædificare domum nomini 1 Domini, & palatium ſibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܫܩܠܗ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܟܦܪܢܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܛܝܒ ܗܘܐ ܠܗ ܕܘܝܕ ܕܘܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܢܨܒ 4
ܗܘܐ ܠܗ ܡܫܟܢܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܒܣܠܝܐܝܠ ܒܪ ܐܘܪܝ ܒܪ ܚܘܪ.• 5
ܣܝܡ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܥܝܗ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ، ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܣܩ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ، ܠܘܬ ܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܡܫܟܢܐ ܕܙܒܢܐ.• 6
ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܘܬܐ ܐܠܦ. * ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܐܬܓܠܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ، ܒܚܠܡܐ 7
ܕܠܠܝܐ.• ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܐܠ ܡܕܡ ܘܐܬܠ ܠܟ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ، ܠܡܪܝܐ. ܐܢܬ 8
ܥܒܕܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ ܛܝܒܘܬܐ ܪܒܬܐ.• ܘܐܡܠܟܬܢܝ ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܐܬܪܗ. * ܘܗܫܐ ܗܟܝܠ 9
ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ.• ܢܫܬܪܪܘܢ ܡܠܝܟ ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܐܡܠܟܬܢܝ
ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ.• ܕܣܓܝ ܗܘ ܐܝܟ ܥܦܪܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܗܫܐ ܗܒ ܠܝ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ ܘܐܦܩ.• 10
ܕܐܥܘܠ ܘܐܦܘܩ ܩܕܡ ܐܦܘܗܝ ܕܥܡܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܡܢܘ ܡܫܟܚ ܠܡܕܢܗ ܠܥܡܟ ܗܢܐ
ܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ، ܚܠܦ ܕܗܘܬ ܗܕܐ ܒܪܥܝܢܟ.• ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܢܟܣܐ 11
ܘܐܝܩܪܐ.• ܘܠܐ ܢܦܫܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܕܬܚܐ ܒܗܘܢ.•
ܫܐܠܬ ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ.• ܕܬܕܘܢ ܠܥܡܝ ܕܐܡܠܟܬܟ ܒܡܠܟܘܬܐ ܥܠܘܗܝ.• * ܘܐܦ 12
ܡܕܡ ܕܠܐ ܫܐܠܬ. ܝܗܒܬ ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ. ܘܥܘܬܪܐ ܘܢܟܣܐ ܘܐܝܩܪܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܟ
ܒܡܠܟܐ ܟܠܗܘܢ ܕܩܕܡܝܟ ܗܘܘ.• ܘܡܢ ܒܬܪܟ ܠܐ ܢܩܘܡ ܐܟܘܬܟ. * ܘܐܬܐ ܫܠܝܡܘܢ، 13
ܠܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܓܒܥܘܢ ܡܕܝܢܬܐ: ܕܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܐܘܪܫܠܡ: ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ
ܕܙܒܢܐ.• ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܢܫ ܫܠܝܡܘܢ، ܪܟܫܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܐܠܦ 14
ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܪܟܫܐ. ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܐܣܝܡ ܐܢܘܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܢܗܘܢ،
ܗܘܘ ܥܡ ܡܠܟܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܟܣܦܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܐܝܟ ܟܐܦܐ. ܘܐܪܙܐ .• 15
ܥܒܕ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܒܣܦܬܗ ܕܝܡܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܪܟܫܐ ܗܘܘ ܕܝܠܗ ܕܫܠܝܡܘܢ، ܡܢ ܡܨܪܝܢ.• 16
ܘܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܐܦܠܝܛܐ.• ܬܓܪܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܐܦܠܝܛܐ ܒܙܒܢܐ. * ܘܣܠܩܝܢ 17
ܘܙܒܢܝܢ ܪܟܫܐ ܡܢ ܡܨܪܝܢ.• ܒܫܬܡܐܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܣܘܣܝܐ. ܒܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ.• ܘܗܟܢܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܡܠܟܐ ܚܬܝܐ. ܘܡܠܟܝ ܐܕܘܡ. ܘܒܐܝܕܝܗܘܢ ܡܦܩܝܢ.

* ܦܘܠܓܐ * ܒ *

* ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ، ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ.• 1

Quam David aſportari curaverat è civitate 4 pagorum, *illuc* ubi David locum paraverat ei; fixerat enim illi tentorium in Jeruſalem. Et 5 altare æneum quod fecerat Baſliel filius Uri filii Hur, poſitum erat ante tabernaculum Domini: hoc petiit Salomon totúſque cœtus Iſraelis, Obtulítque Salomon ibi coram Do- 6 mino ſuper altare æneum quod erat in tabernaculo feſtivitatis, obtulit inquam ſuper illud holocauſta mille. Eâdem nocte apparuit Do- 7 minus Salomoni in ſomnio nocturno, dixitq; ad eum Dominus, Pete aliquid ut dem tibi. Reſpondit Salomon Domino, Tu maximâ 8 clementiâ uſus es erga Davidem patrem meum, méque in regno ſubſtituiſti loco ipſius. Itaque Domine Deus meus, veritate jam com- 9 probentur verba tua quæ locutus es cum Davide patre meo. Quandoquidem præpoſuiſti me huic populo qui plurimus eſt ut pulvis terræ, Da mihi quæſo ſapientiam & ſcientiam, 10 ut ingredi & egredi poſſim in fronte hujus populi: alioquin quis poſſit judicare populum tuum hunc magnum? Dixit Dominus Sa- 11 lomoni, Quandoquidem fuit hoc in animo tuo, & non poſtulâſti tibi opes & *honorem*, nec animas inimicorum tuorum, nec petîſti tibi longos dies quibus vivas, ſed petîſti tibi ſapientiam & ſcientiam ad judicandum populum meum ſuper quem te conſtitui in regno; Etiam quod non petîſti do tibi, ſapientiam, & 12 ſcientiā, divitias, opes, & honorem; ita ut non fuerit tibi ſimilis inter omnes reges qui te præceſſerunt, nec ſimilis tibi ſit ſucceſſurus. Cùm 13 ergò veniſſet Salomon ad convivium magnū quod erat in Gebeone civitate ſitâ ad Orientalem plagam Jeroſolymorū è regione tabernaculi feſtivitatis, regnavit ſuper univerſum Iſraelem. Deinde congregavit Salomon currus 14 & equites, habuítque mille quadringentos currus, & duodecim millia equitum: & currus quidem collocavit in civitatibus, aliquot verò apud regem erant Jeroſolymis. Et red- 15 didit rex argentum in Jeruſalem quaſi lapides, & cedros reddidit quaſi arenam quæ eſt in littore maris, *ſummâ* copiâ. Equos autem Salo- 16 moni ex Ægypto & ex urbe Aphelitarum mercatores regis ex Aphelitarum urbe *oriundi*, pretio emebant. Aſcendebant enim, & 17 currum emebant ex Ægypto ſexcentis argenteis, equum verò centū quinquaginta: idèmq; *præſtabant* pro omnibus regibus Hithæis, & regibus Edom, ſuíſque manibus educebant.

CAP. II.

CUm autem decreviſſet Salomon ædifica- 1 re domum nomini Domini, & domum ſuam regiam;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρὶμ, ὅτι ἡτοίμασεν (β) αὐτῇ Δαυὶδ,
5 ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου
6 υἱοῦ Ὢρ, ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκηνῆς κυρίου· καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμὼν καὶ ἡ (γ) ἐκκλησία, Καὶ ἤνεγκε
Σαλωμὼν ἐκεῖ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ (δ) ἤνεγκεν ἐπ᾽
7 αὐτῷ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν. Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη (ε) θεὸς τῷ Σαλωμὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησαι τί
8 σοι δῶ. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς τὸν θεὸν, Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς
9 με ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς, (ζ) πιστωθήτω δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ (η) τὸν πατέρα μου, ὅτι σὺ
10 ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν, ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς. Νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον τοῦ
11 λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον; Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Σαλωμὼν,
Ἀνθ᾽ ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον χρημάτων, οὐδὲ δόξαν, (θ) οὐδὲ τὴν
ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ᾐτήσω, καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνῃς
12 τὸν λαόν μου, ἐφ᾽ ὃν (ι) ἐβασίλευσά σε ἐπ᾽ αὐτὸν, Τὴν σοφίαν, καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦτον
(κ) καὶ χρήματα καὶ δόξαν δώσω σοι, (λ) ὡς οὐκ ἐγενήθη ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου,
13 καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτως. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν ἐκ βαμὰ τῆς ἐν Γαβαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ (μ) πρὸ προσώπου τῆς
14 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένοντο
αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες (ν) ἱππέων· καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσι
15 τῶν ἁρμάτων, καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως (ξ) ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς (ο) τὸ ἀργύριον
καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθοις, καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς συκαμίνους (π) τὰς ἐν τῇ
16 πεδινῇ εἰς πλῆθος. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων (ρ) Σαλωμὼν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ
17 βασιλέως πορεύεσθαι, (σ) καὶ ἠγόραζον, Καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἓν ἑξακοσίων
ἀργυρίου, (τ) καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι (υ) τῶν Χετταίων
καὶ τοῖς βασιλεῦσι Συρίας ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔφερον.

Sed arcam Dei eduxerat David de civitate Cariathiarim, quoniam 4
paravit ei David: quoniam fixit ei tabernaculum in Hieruſalem.
Et altare æneum, quod fecit Beſeleel filius uriæ filii Or, ibi erat 5
ante tabernaculum Domini. Et exquiſivit illud Salomon, & Eccleſia:
Et obtulit Salomon ibi ſuper altare æneum coram Domino, 6
quod in tabernaculo: & obtulit ſuper illud holocauſtoſim millenariam.
In nocte illa apparuit Deus Salomoni, & dixit ei; Poſtula, 7
quid tibi dem. Et dixit Salomon ad Deum, Tu feciſti cum 8
David patre meo miſericordiam magnam: & regnare feciſti me
pro eo. Et nunc, Domine Deus, fidele ſit, quæſo, (c) nomen tuum 9
ſuper David patre meo: quoniam tu regnare feciſti me ſuper populum
multum, tanquàm pulvis terræ. Nunc ſapientiam, & intellectum 10
da mihi: & egrediar coram populo hoc, & ingrediar:
quoniam, quis judicabit populum tuum magnum hunc? Et dixit 11
Deus ad Salomon; Pro eo, quòd factum eſt hoc in corde tuo, & non
poſtulâſti divitias (d) pecuniarum, neque gloriam, neque animam adverſariorum,
& dies multos non poſtulâſti, & poſtulâſti tibi ſapientiam,
& intellectum, ut judices populum meum, ſuper quem regnare
feci te ſuper eum; Sapientiam & intellectum do tibi: & divitias, 12
& pecunias, & gloriam dabo tibi, quomodò non fuit ſimilis tibi in
regibus, qui ante te, & poſt te non erit ità. Et venit Salomon de Bama, 13
quæ in Gabaon, in Hieruſalem (e) ante faciem tabernaculi teſtimonii:
& regnavit ſuper Iſrael. Et congregavit Salomon currus, 14
& equites: & fuerunt ei mille, & quadringenti currus, & duodecim
millia equitum. Et reliquit ea in civitatibus curruum, & (f)
populus cum rege in Hieruſalem. Et poſuit rex argentum & aurum 15
in Hieruſalem, tanquàm lapides; & cedros in Judæa, tanquàm ſycomoros.
quæ in campeſtri, in multitudine. Et exitus equorum Salomon 16
ex Ægypto: & pretium mercatorum regis (g) ad eundum, & emebant,
Et aſcendebant, & educebant ex Ægypto, currum unum ſexcentis argenti, & equum quinquaginta & centum argenti. Et ſic omnibus regibus Chettæorum, & regibus 17
Syriæ, in manibus ſuis afferebant.

MS.A. (β) αὐτῇ σκηνὴν Δαυὶδ εἰς Ἱερουσαλήμ. (γ) ἐκκλησία ὅλη, Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ Σαλωμὼν ἐπὶ (δ) ἀνήνεγκεν ἐπ᾽ αὐτοῦ (ε) ὁ θεὸς (ζ) πιστωθήτω τὸ (η) πατέρα μου (θ) οὐδὲ ψυχὴν (ι) ἐβασίλευσας ἐπ᾽ (κ) καὶ δόξαν, καὶ χρήματα (λ) ὡς σὺ οὐκ (μ) ἀπὸ (ν) ἵππων· (ξ) Ἱερουσαλήμ. (ο) τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν (π) ἐν τῇ (ρ) τῶν Σαλωμὼν (σ) ἠγόραζον, Καὶ (τ) καὶ ἵππων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ οὕτως (υ) τῶν Γεθθαίων καὶ βασιλεῦσι

ΚΕΦ. β΄.

1 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

CAP. II.

Et dixit Salomon ædificare domum nomini Domini, & domum regno ſuo. 1

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * واطلعه داود من الضيعة ومن سائر المدن * الى الموضع الذي كان اصلح فيه داود
5 مكانا * وبنى له مجلسا في اورشليم * ومذبح نحاس الذي عمله باصلاييل بن اوري بن حور *
6 وجعله قدام قبة الزمان * وطلب سائر الشعب * ان يصنع سليمان هناك على مذبح النحاس
7 قدام الله الذبائح * فقدم عليه في تلك الليلة الف ذبيحة * وتجلى الله على سليمان في الرؤيا
8 في تلك الليلة وقال له اطلب * وكل شيء تطلبه انا اعطيك * قال سليمان لله * انت اعطيت
9 داود ابي انعاما كثيرة * واقمتني على الملك * والآن يا ربي والهي ثبت ما قلت لداود ابي *
10 لانك اجلستني ملكا على هذه الامة * وهم كثير قدامك مثل تراب الارض * فاعطني الحكمة
والمعرفة اكون ادخل واخرج في هذه الامة * لانه من يقدر يحكم على هذه الامة العظيمة *
11 * فقال الله له * لاجل انك طلبت هذا * ولم تطلب مالا ولا كبرياء * ولا نفوس اعدائك * ولا
طلبت حياة ايام كثيرة * بل طلبت حكمة ومعرفة لتدبير الامة التي اقمتك عليها ملكا *
12 * انا اعطيتك ما لم تطلبه مني * حكمة ومعرفة * ومالا ومواشي * ومملكة لم تكن لسائر
13 الملوك الذين قبلك * وبعدك لا يكون مثلك * واتى سليمان الى الوليمة العظيمة التي
كانت في جبعون الضيعة شرقي يروشليم قدام قبة العيد * وملك سليمان على بني اسرائيل *
14 * وجمع رجاله وخيله * فصار له الف واربع مائة زوجا * واثنا عشر خيالة * واقامهم على
15 الضياع اثنين اثنين * ومنهم من اقام مع الملك في يروشليم * وحمل سليمن الى اورشليم
16 ذهبا مثل الحجارة * ومن خشب الارز عدد الرمل الذي على شاط البحر * وكانوا يشترون
لسليمان خيلا من مصر * ومن مدينة القبليين تجار الملك * ومن المدن القبلية تشتري بمال *
17 * وكانوا يطلعون في الاوقات قوم يشترون الزوج من مصر بستمائة مثقال ذهب * ويشترون
الفرس بمائة وخمسين مثقالا * وكذلك ملوك الحثيين وملوك ادوم بايديهم كان يشتري
الامتعة *

Quam David eduxerat ex urbe & ex omnibus 4
ſuburbiis, ad locum in quo David
ſtationem paraverat: nam domicilium extruxerat
ei in Jeruſalem: Et aram æneam, 5
quam fecerat Baſalael filius uri filii
Hur, & collocârat coram teſtudine temporis)
Et cùm poſtulâſſet univerſus populus
ut faceret ibi Salomon ſuper illam 6
aram æneam ſacrificia coram Deo; obtulit
ſuper eam nocte illâ mille victimas.
Et apparuit Deus Salomoni in ſomnio eâdem 7
nocte, dixitque ad eum; Pete, &
quicquid petieris, dabo tibi. Dixit Salomon 8
Deo, Tu largitus es Davidi patri
meo beneficia plurima, et me in regno conſtituiſti:
Nunc igitur ô Domine & Deus 9
meus, confirma quæ dixiſti Davidi patri
meo. Quandoquidem collocâſti me regem
ſuper hanc plebem quæ copioſiſſima eſt coram
te, ceu pulvis terræ; Da mihi ſapientiam 10
& ſcientiam quâ ingredi & egredi
poſſim inter hanc plebem: quis enim regere
valeat plebem tam ingentem? Ait 11
illi Deus, Quoniam id poſtulâſti, & non
poſtulâſti opes, neque magnificentiam, neque
animas inimicorum tuorum, neque
poſtulâſti vitam multorum dierum, ſed
poſtulâſti ſapientiam & ſcientiam ad regendam
plebem ſuper quam conſtitui te regem;
Ego tibi do quod à me non poſtulâſti, 12
ſapientiam, & ſcientiam, opes, &
armenta, & regnum quale non fuit ulli
regum qui te præceſſerunt, & poſt te nullus
erit tibi ſimilis. Venit itaque Salomon 13
ad convivium ſplendidum quod fiebat
in Gabaone civitate ad Orientalem Jeroſolymorum
plagam ſitâ coram teſtudine
feſti: regnavitque Salomon ſuper filios
Iſraelis; Et coactis peditibus & equitibus 14
ſuis, fuerunt ei mille quadringentæ
bigæ, & duodecim millia equitum quos
civitatibus præfecit binos, nonnullis apud
regem manentibus in Jeruſalem. Advexitque 15
Salomon ad Jeruſalem aurum
quaſi lapides, & è lignis cedrinis ut numerum
arenæ quæ adjacet litori maris.
Emebant quoque Salomoni equos ex 16
Ægypto & ex urbe Auſtralium, mercatores
regis: & quidem ex urbibus Auſtralibus
emebantur pecuniâ. Et aſcendebant 17
interdum nonnulli, & par equorum
emebant ex Ægypto ſexcentis auri talentis
& equum emebant centum quinquaginta
talentis. Similiter per manus regum
Hithæorum & regum Edomæorum emebat
ſupellectilia.

* الفصل الثاني *

1 * وامر سليمان ببناء بيت لاسم الله * وبيت لملكه *

CAP. II.

Deinde præcepit Salomon ædificium domûs nomini Dei, & domûs ſuæ regiæ. 1

eos ſuper *confortantes* & ,monte in cædentiũ virorũ millia octoginta & ,*bajulationis* virorum millia ſeptuaginta Selomoh numeravit Et
2 וַיִּסְפֹּר שְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ סַבָּל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף אִישׁ חֹצֵב בָּהָר וּמְנַצְּחִים עֲלֵיהֶם
David cum feciſti Sicut : dicendo ,*Sor* regem Churam ad Selomoh miſit Et .ſexcentos & millia tria
3 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־חוּרָם מֶלֶךְ־צֹר לֵאמֹר כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם־דָּוִיד
,mei Dei Domini nomini domum *ædificans* ego Ecce .ea in habitandũ ad domum ſibi *ædificandũ ad* , cedros ei miſiſti & ,meo patre
4 אָבִי וַתִּשְׁלַח־לוֹ אֲרָזִים לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת לָשֶׁבֶת בּוֹ׃ הִנֵּה אֲנִי בוֹנֶה־בַיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי
, ſabbathis ,veſpere & mane *aſcenſiones* & ,jugem diſpoſitionẽ &,aromaticũ ſuffimentũ *ejus facies ad* ſuffiendũ ad ,eam ſanctificandũ ad
לְהַקְדִּישׁ לוֹ לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת־סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעֶרֶב לַשַּׁבָּתוֹת
quippe : magna ,*ædificans* ego quam domus Et .Iſrael ſuper hoc ſeculum in :noſtri Dei Domini ſolennitatibꝰ & , *menſibus* &
5 וְלֶחֳדָשִׁים וּלְמוֹעֲדֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה גָּדוֹל כִּי־
non cœlorum cœli & , cœli *Nam* ? domũ ei ædificandũ ad *poteſtatem* obtinebit quis Et .diis omnibus præ noſter Deꝰ magnus
6 גָדוֹל אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־הָאֱלֹהִים׃ וּמִי יַעֲצָר־כֹּחַ לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת כִּי הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא
ſapientem virum mihi mitte nunc Et .*ejus facies ad* ſuffiendũ ad *quinimo* ? domũ ei ædificem ut , ego quis & : eũ *comprehendent*
7 יְכַלְכְּלֻהוּ וּמִי אֲנִי אֲשֶׁר אֶבְנֶה־לּוֹ בַיִת כִּי אִם־לְהַקְטִיר לְפָנָיו׃ וְעַתָּה שְׁלַח־לִי אִישׁ־חָכָם
cum ,*aperturas aperire* ſcientẽ & ,hyacintho & ,coccino & ,purpura in & ,ferro in & ,ære in & ,argento in & ,auro in faciendũ ad
לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל וּבָאַרְגְּוָן וְכַרְמִיל וּתְכֵלֶת וְיֹדֵעַ לְפַתֵּחַ פִּתּוּחִים עִם־
, abiegna , cedrina ligna mihi mitte Et .meus pater David præparavit quos ,Jeruſalaim in & ,Jehudah in mecũ qui ſapientibus
8 הַחֲכָמִים אֲשֶׁר עִמִּי בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר הֵכִין דָּוִיד אָבִי׃ וּשְׁלַח־לִי עֲצֵי אֲרָזִים בְּרוֹשִׁים
.tuis ſervis cum mei ſervi ecce Et .Lebanon ligna cædere *ſcientes* tui ſervi quòd novi ego nam :Lebanon de *breſilia* &
וְאַלְגּוּמִּים מֵהַלְּבָנוֹן כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר עֲבָדֶיךָ יוֹדְעִים לִכְרוֹת עֲצֵי לְבָנוֹן וְהִנֵּה עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ׃
ligna ſcindentibus cæſoribus ecce Et .mirabilis & magna ,*ædificans* ego quam domus quia,multitudinẽ in ligna mihi parandũ ad Et
10 9 וּלְהָכִין לִי עֵצִים לָרֹב כִּי הַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה גָּדוֹל וְהַפְלֵא׃ וְהִנֵּה לַחֹטְבִים לְכֹרְתֵי הָעֵצִים
,millia viginti batos vini & ;millia viginti coros hordeorũ & :millia viginti coros tuis ſervis percuſſorum triticorũ dedi
נָתַתִּי חִטִּים מַכּוֹת לַעֲבָדֶיךָ כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף וּשְׂעֹרִים כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף וְיַיִן בַּתִּים עֶשְׂרִים אֶלֶף
,*ſuo populo cum Domini amore in* : Selomoh ad miſit & ,*ſcriptura in* Sor rex Churam dixit Et .millia viginti batos olei &
11 וְשֶׁמֶן בַּתִּים עֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַיֹּאמֶר חוּרָם מֶלֶךְ־צֹר בִּכְתָב וַיִּשְׁלַח אֶל־שְׁלֹמֹה בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־עַמּוֹ
: terram & , cœlos fecit qui , Iſrael Deus Dominꝰ Benedictus:Churam Dixitque .regem eos ſuper te *dedit*
12 נְתָנְךָ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר חוּרָם בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
.*ſuo regno* domum & ,Domino domum ædificaret ut ,intelligentiã &,intellectũ ſcientẽ ,ſapientẽ filiũ regi David dedit qui
אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִיד הַמֶּלֶךְ בֵּן חָכָם יוֹדֵעַ שֵׂכֶל וּבִינָה אֲשֶׁר יִבְנֶה־בַּיִת לַיהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃
,*Soræus vir* ejus pater & ,Dan filiabus de mulieris Filium ; mei patris Churam intelligentiã ſcientẽ ſapientẽ virum miſi nunc Et
14 13 וְעַתָּה שָׁלַחְתִּי אִישׁ־חָכָם יוֹדֵעַ בִּינָה לְחוּרָם אָבִי׃ בֶּן־אִשָּׁה מִן־בְּנוֹת דָּן וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי
,coccino *in* & ,byſſo *in* & ,hyacintho *in* ,purpura *in* ;lignis *in* &,lapidibus *in* ,ferro *in* ,ære *in* ,argento in & ,auro in facere ſcientem
יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף בַּנְּחֹשֶׁת בַּבַּרְזֶל בָּאֲבָנִים וּבָעֵצִים בָּאַרְגָּמָן בַּתְּכֵלֶת וּבַבּוּץ וּבַכַּרְמִיל
David mei dñi ſapientibus & tuis ſapientibus cum ei dabitur quæ ,cogitationẽ omnẽ cogitandũ ad & ,*aperturã omnem aperiendũ ad* &
וּלְפַתֵּחַ כָּל־פִּתּוּחַ וְלַחְשֹׁב כָּל־מַחֲשָׁבֶת אֲשֶׁר יִנָּתֶן־לוֹ עִם־חֲכָמֶיךָ וְחַכְמֵי אֲדֹנִי דָּוִיד
.tuis patris
אָבִיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

Et numeravit ſeptuaginta millia virorum portantium humeris, 2
& octoginta millia qui cæderent lapides in montibus,
præpoſitóſque eorum tria millia ſexcentos. Miſit 3
quoque ad Hiram regem Tyri, dicens; Sicut egiſti cum
David patre meo, & miſiſti ei ligna cedrina ut ædificaret
ſibi domum, in qua & habitavit: Sic fac mecum, ut ædificem 4
domum nomini Dñi Dei mei, ut conſecrem eam ad
adolendum incenſum coram illo, & fumiganda aromata,
& ad propoſitionem panum ſempiternam, & ad holocautomata
manè, & veſperè, ſabbatis quoque, & neomeniis;
& ſolennitatibus Domini Dei noſtri in ſempiternum,
quæ mandata ſunt Iſraeli. Domus enim, quam 5
ædificare cupio, magna eſt: magnus eſt enim Deus noſter
ſuper omnes deos. Quis ergò poterit prævalere, ut ædificet 6
ei dignam domum? ſi cœlum, & cœli cœlorum
capere eum nequeunt: quantus ego ſum, ut poſſim ædificare
ei domum? ſed ad hoc tantùm, ut adoleatur incenſum
coram illo. Mitte ergò mihi virum eruditum, qui 7
noverit operari in auro, & argento, ære, & ferro, purpurâ,
coccino, & hyacintho, & qui ſciat ſculpere cælaturas,
cum his artificibus, quos mecum habeo in Judæa &
Jeruſalem, quos præparavit David pater meus. Sed & 8
ligna cedrina mitte mihi, & arceuthina, & pinea de Libano:
ſcio enim quòd ſervi tui noverint cædere ligna de
Libano, & erunt ſervi mei cum ſervis tuis, Ut parentur 9
mihi ligna plurima. Domus enim, quam cupio ædificare,
magna eſt nimis, & inclyta. Prætereà operariis, 10
qui cæſuri ſunt ligna, ſervis tuis dabo in cibaria tritici
coros viginti millia, & hordei coros totidem, & vini viginti
millia metretas, olei quoque ſata viginti millia.
Dixit autem Hiram rex Tyri per literas quas miſerat Salomoni; 11
Quia dilexit Dominus populum ſuum, idcircò
te regnare fecit ſuper eum. Et addidit, dicens; Benedictus 12
Dominus Deꝰ Iſrael, qui fecit cœlũ & terram, qui
dedit David regi filium ſapientem & eruditum & ſenſatum
atque prudentem, ut ædificaret domum Domino, &
palatium ſibi. Miſi ergò tibi virum prudentem & ſcientiſſimum 13
Hiram, patrem meum, Filium mulieris de filiabus 14
Dan, cujus pater fuit Tyrius, qui novit operari in auro,
& argento, ære, & ferro, & marmore, & lignis, in
purpura quoque, & hyacintho, & byſſo, & coccino: &
qui ſcit cælare omnem ſculpturam, & adinvenire prudenter
quodcunq; in opere neceſſarium eſt, cum artificibus
tuis, & cum artificibus domini mei David patris tui.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* Numeravit Salomon ſeptuaginta millia virorum 2
bajulantium vectes, & octoginta millia
virorum cædentium lapides in monte, quibus
præerant tria millia ſexcenti. Miſitque 3
Salomon ad Hiram regem Sur, & ait illi;
Quemadmodum exhibuiſti erga Davidem patrem
meum beneficium maximum, & miſiſti
ei cedros ad ædificandum ſibi domum in qua
habitaret; Ita nunc (cùm ego ædificaturus 4
ſim domum nomini Domini Dei mei ad ſanctificandum
eum, & offerendum ei acerras
thuris, ad accendendas jugiter lucernas, &
ad offerendum ſacrificia tum matutino cùm
veſpertino tempore, ſabbathis, initiis menſium,
& feſtis Domini Dei noſtri: hoc *enim*
præſcriptum eſt toti Iſraeli: Et Domûs quam 5
ego ædificaturus ſum, maxima futura ſit; quia
maximus quidem eſt Deus noſter omnium
regum; Et quis obtineat vim ædificandi ei 6
domum, quandoquidem cœlum & cœli cœlorum
non ſufficiunt illi? & quanti ſum ego
ut ædificem ei domum, aut offeram ei acerras
thuris?) Mitte mihi virum aliquem industrium 7
qui *ſciat* operari in auro, argento,
ære, ferro, purpurâ, *pannis* ianthini & flavi
coloris, & byſſo; quique ſciat claves componere
unà cum peritis qui ſunt in Juda &
Jeruſalem, quos paravit David pater meus.
Mitte quoque mihi ligna cedrina, pinea, & 8
abiegna è Libano; ſcio enim ſervos tuos
gnaros eſſe cædendi cedros è Libano: &
ecce ſervi mei cum ſervis tuis. Afferent mihi 9
ligna multa, quia domus quam ædificaturus
ſum, maxima futura eſt & admiranda.
Ego verò adducam lignarios peritos, & ego 10
in alimentum ſervorum tuorum dabo tritici
coros vicies mille, hordei vicies mille,
vini quadrantes vicies mille, & olei quadrantes
vicies mille. Reſpondit Hiram rex Sur 11
per ſcriptum, miſitque Salomoni, et ait illi;
Quia dilexit Dominus populum ſuum, conſtituit
te regem ſuper eos. Dicebat etiam 12
Hiram, Benedictus ſit Dominus dominorum
Iſraelis, qui creavit cœlum ac terram, dedítque
Davidi filium ſapientem, ſcientem,
et prudentem, qui ſuopte ingenio
ſtatuit ædificare domum Domino, et domum
pro regno ſuo. Nunc itaque mitto 13
tibi virum ſapientem, ſagacitate præditum,
Hiramum: Is filius eſt mulieris cujuſdam 14
viduæ de familia Dan, pater autem ejus
erat vir induſtrius, ſciens operari in auro,
argento, ære, ferro, lapidibus, lignis, purpurâ,
flavo ſerico, byſſo, ianthino, et rubro
colore; componere claves pro foribus,
et exercere omnem artem à Domino ſibi conceſſam;
eſt autem de peritis tuis et peritis
domini noſtri patris tui.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατό-
μων ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ
3 βασιλέα Τύρου, λέγων, Ὡς ἐποίησας (α) μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰ-
4 κοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ· Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ (β) ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυ-
ρίου Θεοῦ μου, ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμιᾶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διαπαντὸς, καὶ
τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοδείλης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς (γ)
5 νουμηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς (δ) τοῦ κυρίου Θεοῦ ἡμῶν· εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ὁ οἶ-
6 κος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας, ὅτι (ε) μέγας κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. Καὶ τίς ἰσχύ-
σει (ζ) οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσι (η) τὴν δόξαν αὐτοῦ·
7 καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτοῦ. Καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι
ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ,
καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον (θ) γλύψαι γλυφὴν μετὰ
8 τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, (ι) ἃ ἡτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου. Καὶ ἀπό-
στειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἴδασι
9 κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μετὰ τῶν παίδων μου Πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύ-
10 λα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἔνδοξος. Καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς
κόπτουσι ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα σῖτον εἰς δόματα τοῖς παισί σου (κ) κόρων πυροῦ εἴκοσι χιλιάδας,
καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου (λ) μέτρων εἴκοσι
11 χιλιάδας. Καὶ εἶπε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς (μ) Σαλωμὼν, λέγων, Ἐν
12 τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς (ν) βασιλέα. Καὶ εἶπε Χιρὰμ, Εὐλο-
γητὸς κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ τῷ βασι-
λεῖ υἱὸν σοφὸν, καὶ ἐπιστάμενον ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ, καὶ οἶκον τῇ
13 βασιλείᾳ (†) αὐτοῦ. Καὶ νῦν (ξ) ἀπέστειλά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν, (ο) Χιρὰμ τὸν πατέρα
14 μου, Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δὰν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ,
καὶ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ, καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῇ
ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ γλύψαι γλυφὰς, καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν, ὅσα
ἂν δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν Δαυὶδ κυρίου μου (π) πατρός σου.

Et congregavit Salomon ſeptuaginta millia virorum portantium humeris, 2
& octuaginta millia lapicidarum in monte: & præſides ſuper eos ter
mille ſexcenti. Et miſit Salomon ad Chiram regem Tyri, dicens; Sicut 3
feciſti cum David patre meo, & miſiſti ei cedros ad ædificandum ſibi
domum ad habitandum in ea: Et ecce ego filius ejus ædifico domum 4
nomini Domini Dei mei, ad ſanctificandum illam ei, ad adolendum co-
ram eo (a) thymiama, & propoſitionem perpetuò, & ad offerendum
holocauſtomata ſemper, manè, & veſperè, & in ſabbatis, & in Neome-
niis, & in feſtivitatibus Domini Dei noſtri: in ſeculum hoc ſuper Iſra-
el. Et domus, quam ego ædifico, magna: quoniam magnus Dominus 5
Deus noſter ſupra omnes deos. Et quis valebit ædificare ei domum? 6
quoniam cœlum, & cœlum cœli non ferunt gloriam ejus. Et quis ego æ-
dificans ei domum? ſed tantùm ad adolendum coram eo. Et nunc 7
mitte mihi virum ſapientem, & ſcientem facere in auro, & in argento,
& in ære, & in ferro, & in purpura, & in coccino, & in hyacintho,
& ſcientem ſculpere ſculpturam cum ſapientibus, qui mecum in Juda,
& in Hieruſalem, (b) quæ paravit David pater meus. Et mitte mihi ligna 8
cedrina, & arceuthina, et pinea de Libano: quoniam ego novi quia ſervi 9
tui nôrũt cædere ligna de Libano. Et ecce pueri tui cum pueris meis Ibunt
parare mihi ligna in multitudine: quoniã dom⁹ quam ego ædifico, magna,
& glorioſa. Et ecce operantibus, cædentibus ligna, in cibaria dedi frumen- 10
tum, in data pueris tuis, cororum tritici viginti millia, & hordeorum, co-
rorum viginti millia, & vini menſurarum viginti millia, & olei
menſurarum viginti millia. Et dixit Chiram rex Tyri, in ſcri- 11
ptura, & miſit ad Salomon, dicens; In diligendo Dominum popu-
lum ſuum, dedit te ſuper eos regem. Et dixit Chiram; Benedi- 12
ctus Dominus Deus Iſrael, qui fecit cœlum, & terram, qui dedit Da-
vid regi filium (c) ſapientem, & ſcientem ſcientiam, & intellectum,
qui ædificabit domum Domino, & domum regno ſuo. Et nunc 13
miſi tibi virum ſapientem, & ſcientem intellectum, Chiram
(d) patrem meum, (Mater ejus de filiabus Dan; & pater ejus 14
vir Tyrius,) ſcientem facere in auro, & in argento, & in ære, & in fer-
ro, & in lapidibus, & lignis, & texere in purpura & in hyacintho, &
in byſſo, & in coccino, & ſculpere ſculpturas, & excogitare omnem excogitationem, quæcunque dederis ei cum ſapientibus tuis, & ſapientibus David domini mei patris tui.

MS.A. (α) μετὰ τοῦ πατρός μου Δαυὶδ, καὶ (β) υἱὸς (γ) νεομηνίαις, (δ) κυρίου τοῦ Θεοῦ (ε) μέγας ὁ Θεὸς (ζ) αὐτῷ οἰκοδομῆσαι οἶκον; (η) αὐτοῦ τὴν δό-
ξαν· καὶ (θ) τοῦ γλύψαι (ι) ὧν (κ) πυροῦ κόρων εἴκοσι (λ) κάδων εἴκοσι (μ) Σαλωμὼν, Ἐν τῷ (ν) εἰς βασιλέα. (†) ἑαυτοῦ. (ξ) ἀπέσταλκά (ο) τὸν Χιρὰμ
τὸν παῖδά μου, (π) τοῦ πατρός

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

2 * فبناهما سليمان * واقام عمالين على البناء سبعين الفا * وقطاعين الحجر في الجبل ثمانين
3 الفا * ورؤساء عليهم ثلاثة الف وستماية * وبعث سليمان الى عند حيرام ملك صور وقال له *
كما عملت مع داود ابي معروفا كبيرا * فارسلت اليه خشب الارز حتى بنى له بيتا ليسكنه *
4 * انا ايضا اريد ان ابني بيتا لاسم الله الهي * يقدس له فيه * ويقرب قدامه ادراج البخور *
ويسرج سرجا دايما * وذبايح تقرب باكرا ومساء * وفي السبوت * ورووس الشهور * والاعياد * لله الاهنا الى
5 الابد * هذا الامر على ساير بني اسرايل * والبيت الذي انا ابنيه كبير جدا * لان الاهنا
6 اعظم من ساير الملوك * ومن له قوة ان يبني له بيتا * لان السماء وسماء السماء لا تسعه * فمن
7 انا حتى ابني له بيتا * واطلع ادراج البخور * والان ابعث لي رجلا حكيما يعمل لي الذهب *
والفضة * والنحاس * والحديد * والديباج * والسوسنجرد * ونسيج الذهب والحرير * ويعرف عمل المثالات
8 بحكمة * التي في يهودا وفي يروسليم التي كان عملها ابي * وابعث لي خشب الارز * والصنوبر *
والاشكر الذي في لبنان * لاني اعلم ان عبيدك يعرفون يقطعون خشب الارز * وها عبيدي
9 10 مع عبيدك * حتى ياتوني بخشب كثير * لان البيت كبير * وهو عجيب * وانا اتي بنجارين
صناع * واعطي حنطة قوتا لعبيدك عشرين الف كر * وشعيرا عشرين الف كر * وخمرا
11 عشرين الف كيل * وعشرين الف ربع زيت * فبعث حيرام الملك الى سليمن في كتابه *
12 من اجل محبة الله في امته اقامك عليهم ملكا * تبارك رب الارباب اله اسرايل * الذي خلق
السموات والارض * الذي اعطى داود ابنا حكيما له معرفة وبيان * فهو من معرفته بنا
13 14 بيتا لله وبيتا للملكة * والان قد بعثت اليك رجلا حكيما عارفا بالصنايع * بحيرام بن
امراة ارملة من بيت دان * وابوه كان رجلا صانعا * وكان يعرف يصنع الذهب * والفضة
والنحاس * والحديد * والحجارة * والخشب * والارجوان * والثياب المطرزة * والسوسنجرد * ويصنع
مفاتيح الابواب * ويعمل ساير الصنايع التي قد اعطيها من الله في الحكماء * وهو من حكماء
سيدي داود ابيك *

Et ædificium utriuſque aggreſſus Salo- 2
mon, adhibuit operarios pro ædificio
ſeptuaginta millia, cædentes lapidem in
monte octoginta millia, præfectóſque
ſuper eos ter mille ſexcentos. Tum 3
miſit Salomon ad Hiramum regem Ty-
ri, dixitque ad eum; Quemadmodum
uſus es cum Davide patre meo bene-
ficentiâ magnâ, & miſiſti ei ligna ce-
drina ut extrueret ſibi domum quam
inhabitaret: Ita volenti mihi domum 4
ædificare nomini Dei, Dei mei, in qua
ſacra celebrentur ei, offerantur coram
eo thuris acerræ, lucernæ perpetuò ac-
cendantur, & ſacrificia matutino ve-
ſpertinóque tempore, & ſabbathis, Ka-
lendis menſium, & diebus feſtis Deo,
Deo noſtro in perpetuum offerantur
(huic enim præcepto tenentur omnes Iſ-
raëlitæ) Et cùm domus quam ego 5
ædificatura ſum, maxima futura ſit,
eò quòd Deus noſter ſit omnium re-
gum maximus; (Quis autem poſſit 6
ei domum ædificare, quem cœlum &
cœli cœlum non capit? proinde quis
ego ſum ut ædificem illi domum, &
offeram, thuris acerras?) Mitte quæ- 7
ſo mihi virum cordatum, qui faciat
mihi aurum, argentum, æs, ferrum,
ſericum raſum, ſericum pictum, &
textum aureum ſericumque; & nove-
rit prototypa cum ſagacitate formare,
quæ ſunt in Juda & in Jeruſalem,
quæ formari juſſerat pater meus. Mit- 8
te etiam mihi ligna cedrina, abiegna,
& pinea quæ ſunt in Libano; novi
enim ſervos tuos peritos eſſe ſecandi
ligna cedrina. Et ecce ſervi mei comi-
tabuntur ſervos tuos, ut adducant ad me 9
ligna multa, quia domus maxima erit &
admiranda. Ceterùm ego adducam 10
fabros lignarios, dabóque alimentum
ſervis tuis, tritici coros viginti millia,
hordei viginti millia cororum, vini vi-
ginti millia menſurarum, & viginti mil-
lia quadrantium olei. Reſpondit Hiram 11
rex Salomoni per epiſtolam ſuam; Ex
amore Dei erga plebem ſuam regem te
conſtituit ſuper eam. Benedictus ſit Do- 12
minus dominorum Deus Iſraelis, qui cre-
avit cœlos ac terram, qui conceſſit Da-
vidi prolem ſapientem, ſcientiâ & in-
tellectu præditam, quæ ſuâpte ſcientiâ
domum extruxit Deo, & domum pro
regno ſuo. Ceterùm mitto ad te virum 13
cordatum artium peritum, Hiramum fi- 14
lium cujuſdam mulieris viduæ, de fa-
milia Danis: pater ejus homo erat arti-
fex, & ſciebat elaborare aurum, argen-
tum, æs, ferrum, lapides, ligna, purpu-
ram, veſtes acupictas, & ſericum pictum,
claves januarum conflare, demùm exer-
cere omnes artes à Deo ſibi conceſſas in-
ter ſapientes: eſtque de ſapientibus do-
mini mei Davidis patris tui.

ligna cædemus nos Et .ſuis ſervis mittat ,meus dominus dixit quæ ,vinum & oleum ,*hordea* & ,*tritica* nunc Et
15 16 ועתה החטים והשערים השמן והיין אשר אמר אדני ישלח לעבדיו׃ ואנחנו נכרת עצים
.Jeruſalaim *in* ea facies aſcendere tu & :Japho mare *ſuper* *ratibus* tibi ea afferemus & ,*tuã neceſſitatẽ omnẽ ſecundũ* ,Lebanon de
מן הלבנון ככל צרכך ונביאם לך רפסדות על ים יפו ואתה תעלה אתם ירושלם׃
David eos dinumeravit qua dinumerationem poſt Iſrael terra in qui peregrinos viros omnes Selomoh numeravit Et
17 ויספר שלמה כל האנשים הגירים אשר בארץ ישראל אחרי הספר אשר ספרם דויד
millia ſeptuaginta eis ex Fecitque .ſexcenti & millia tria & ,millia quinquaginta & ,centum ſunt inventi & :ſuus pater
18 אביו וימצאו מאה וחמשים אלף ושלשת אלפים ושש מאות׃ ויעש מהם שבעים אלף
.populum operari faciendum ad *confortiantes* ſexcenti & millia tria & :monte in cæſores millia octoginta &,*bajulationis*
סבל ושמנים אלף חצב בהר ושלשת אלפים ושש מאות מנצחים להעביד את העם׃

CAP. III. ג

quando ,ſuo patri David fuerat *viſus* qui ,Moriah monte in Jeruſalaim in Domini domum ædificare Selomoh cœpit Et
1 ויחל שלמה לבנות את בית יהוה בירושלם בהר המוריה אשר נראה לדויד אביהו אשר
.ſui regni quarto anno *in* ,ſecundo in ,ſecundo menſe in ædificare cœpit Et .Jebuſæi Ornan area in David loco in paravit
2 הכין במקום דויד בגרן ארנן היבוסי׃ ויחל לבנות בחדש השני בשני בשנת ארבע למלכותו׃
;ſexaginta cubitorum ,prima menſura in ,cubitorum longitudo .Dei domum *ædificandum ad* ,Selomoh *eſt fundatus iſtæ* Et
3 ואלה הוסד שלמה לבנות את בית האלהים הארך אמות במדה הראשונה אמות ששים
altitudo & :viginti cubitorum,dom⁹ latitudinis *facies ſuper* longitudinis *facies ſuper* quæ porticus Et .viginti cubitorum latitudo &
4 ורחב אמות עשרים׃ והאולם אשר על פני הארך על פני רחב הבית אמות עשרים והגבה
:bono auro eam texit & ,abiegnis lignis texit magnam domum Et .mundo auro intrinſecus eam texit & :viginti & centum
5 מאה ועשרים ויצפהו מפנימה זהב טהור׃ ואת הבית הגדול חפה עצי ברושים ויחפהו זהב טוב
Texitque .Parvaim aurum aurum & :gloriam ad precioſo lapide domum texit Et .catenas & ,palmas eã ſuper fecit aſcẽdere &
6 7 ויעל עליו תמרים ושרשרות׃ ויצף את הבית אבן יקרה לתפארת והזהב זהב פרוים׃ ויחף
ſanctitatis domum Fecitque .parietibus in Cherubim *aperuit* & :auro ejus *fores* &,ejus parietes & ,*limina* ,trabes ,domum
8 את הבית הקרות הספים וקירותיו ודלתותיו זהב ופתח כרובים על הקירות׃ ויעש את בית קדש
bono auro eam texit & :viginti cubitorum ej⁹ latitudo & ,viginti cubitorum ,domus *latitudinis facies ſuper* ej⁹ longitudo : ſanctitatum
הקדשים ארכו על פני רחב הבית אמות עשרים ורחבו אמות עשרים ויחפהו זהב טוב
domo in Fecitque .auro texit cœnacula & ,auri quinquaginta ſeclorum clavorum pondus Et .ſexcentis talentis
9 10 לככרים שש מאות׃ ומשקל למסמרות לשקלים חמשים זהב והעליות חפה זהב׃ ויעש בבית
carum longitudo Cherubim alarum Et .auro eos texerunt & :puerorum opere duos Cherubim ſanctitatum ſanctitatis
11 קדש הקדשים כרובים שנים מעשה צעצעים ויצפו אתם זהב׃ וכנפי הכרובים ארכם
alam *ad attingens* quinq; cubitorum altera ala & :domus parietem *tangens* ,quinque cubitorum una Ala .viginti cubitorum
אמות עשרים כנף האחד לאמות חמש מגעת לקיר הבית והכנף האחרת אמות חמש מגיע לכנף
adhærens quinque cubitorum altera ala & :dom⁹ parietẽ ad *tangens*,quinq; cubitorum unius Cherub ala Et .alterius Cherub
12 הכרוב האחר׃ וכנף הכרוב האחד אמות חמש מגיע לקיר הבית והכנף האחרת אמות חמש דבקה
eorum facies & ,ſuos pedes ſuper *ſtantes* ipſi & :viginti cubitos expanſæ iſtorum Cherubim Alæ .alterius Cherub alæ
13 לכנף הכרוב האחר׃ כנפי הכרובים האלה פרשים אמות עשרים והם עמדים על רגליהם ופניהם
.Cherubim *illud ſuper fecit aſcendere* & :byſſo & ,cocco & ,purpura & ,hyacintho velum Fecitque .domum *ad*
14 לבית׃ ויעש את הפרכת תכלת וארגמן וכרמיל ובוץ ויעל עליו כרובים׃

Verſio VULG. LAT.

Triticum ergò,& hordeũ,& oleum,& vinum,quæ pollicitus es,domine mi,mitte ſervis tuis. 15 Nos autẽ cædem⁹ 16 ligna de Libano,quot neceſſaria habueris,& applicabim⁹ ea ratib⁹ ꝑ mare in Joppe:tuũ autẽ erit transferre ea in Jeruſalẽ. Numeravit igitur Salomon omnes viros proſelytos, 17 qui erant in terra Iſrael, poſt dinumerationẽ, quam dinumeravit David pater ej⁹,& inventi ſunt centũ quinquaginta millia, & tria millia ſexcenti. Fecitque ex eis 18 ſeptuaginta millia,qui humeris onera portarent,& octoginta millia,qui lapides in montibus cæderent:tria autem millia & ſexcentos præpoſitos operum populi.

CAP. III.

Et cœpit Salomon ædificare domum Dñi in Jeruſalẽ in 1 monte Moria, qui demonſtrat⁹ fuerat David patri ejus,in loco,quẽ paraverat David in area Ornan Jebuſæi. Cœpit 2 autẽ ædificare menſe ſecundo,anno quarto regni ſui. Et 3 hæc ſunt fundamenta,quæ jecit Salomon,ut ædificaret domũ Dei,longitudinis cubitos in menſura prima ſexaginta, latitudinis cubitos viginti. Porticũ verò ante frontẽ, quæ 4 tendebatur in longũ juxta menſurã latitudinis domûs, cubitorũ viginti : porrò altitudo centũ viginti cubitorũ erat: & deauravit eam intrinſec⁹ auro mundiſſimo. Domũ 5 quoque majorem texit tabulis ligneis abiegnis,& laminas auri obryzi affixit ꝑ totũ:ſculpſitq; in ea palmas,& quaſi catenulas ſe invicẽ complectentes. Stravit quoque pavimentũ 6 templi pretioſiſſimo marmore,decore multo. Porrò 7 aurũ erat probatiſſimũ,de cujus laminis texit domũ,et trabes ejus,& poſtes,& parietes,& oſtia:& cælavit Cherubim in parietib⁹. Fecit quoque domũ Sancti ſanctorum: 8 longitudinẽ juxta latitudinẽ domûs, cubitorũ viginti:& latitudinẽ ſimiliter viginti cubitorũ:& laminis aureis texit eam, quaſi talentis ſexcentis. Sed & clavos fecit 9 aureos,ita ut ſinguli clavi ſiclos quinquagenos appenderent:cœnacula quoque texit auro. Fecit etiam in domo 10 Sancti ſanctorũ Cherubim duos, opere ſtatuario: & texit eos auro. Alæ Cherubim viginti cubitis extendebantur, 11 ita ut una ala haberet cubitos quinque, & tangeret parietem domûs:& altera quinque cubitos habens, alam tangeret alterius Cherub. Similiter Cherub alteri⁹ ala,quinque 12 habebat cubitos, & tangebat parietem:& ala ejus altera quinq; cubitorũ, alam Cherub alterius contingebat. Igitur alæ utriuſque Cherubim expanſæ erant, & extendebantur 13 per cubitos viginti : ipſi autem ſtabant erectis pedibus, & facies eorum erant verſæ ad exteriorem domum. Fecit quoque velum ex hyacintho, purpura, 14 cocco, & byſſo : & intexuit ei Cherubim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Cæterùm triticum, & hordeum, vinum, & oleum quæ Dominus meus mittere decrevit ſervis ſuis, mittat : 15 Et nos cædemus cedros è Libano pro voluntate tua & pro menſuris à te *præſcriptis*, & adducemus tibi : ponemus enim eas in mare Suph, tu verò devehi curabis in Jeruſalem. 16 Itaque congregavit Salomon omnes viros advenas qui erant in regione Iſraelitica, poſt cenſum quo numeraverat eos David pater ejus; 17 Et invenit centum quinquaginta millia bajulantium vectes, & octoginta millia ſecantium lapides in monte, & tria millia ſexcenta præpoſitorum qui populum ad opus urgebant. 18

CAP. III.

Coepítque Salomon ædificare domum Domini in Jeruſalem, in monte Amoræorum, in loco quem paraverat David pater ejus in area quam emerat ab Arane Jebuſæo. 1 Cœpit autem ſtructuram ædificii menſe ſecundo, anno quarto regni ſui. 2 Hæ verò ſunt menſuræ quas menſus eſt Salomon ad ædificandã domum Domini : 3 longitudo domûs erat ſexaginta cubitorum , menſurâ Sanctuarii: altitudo ejus, triginta cubitorum : latitudo verò,viginti cubitorum. Deinde porticum fecit à fronte ipſius, 4 cujus longitudo à fronte latitudinis domûs erat viginti cubitorum ; & obduxit eam intrinſecùs auro mundo. Domum majorem laqueavit lignis abiegnis,& cœlum domûs obduxit auro optimo,pinxítque ſuper illud figuras palmarum & liliorum. 5 In eadem domo inſeruit gemmas optimas ad decorem, totámque obduxit auro optimo. 6 Deniquetam domum inde à fronte porticûs,quàm parietes & paraſtades ejus obduxit auro optimo, pinxítq; ſuper illud figuras palmarũ & liliorum. 7 Fecit etiam domum ſancti ſanctorum, cujus longitudo reſpondens latitudini domûs erat viginti cubitorum, & latitudo viginti cubitorum,& obduxit eam ſexcentis auri optimi talentis. 8 Fecit quoq; in Sanctuario duos Cherubinos opere firmo,& obduxit illos auro. 10 Longitudo alarum Cherubinorum erat viginti cubitorum:ala una quinq; cubitorũ pertingebat parietem domûs,& ala altera quinq; cubitorũ pertingebat alã alterius Cherubini. 11 Sic alterius Cherubini ala quinq; cubitorum pertingebat parietem dom⁹, & ala altera quinq; cubitorum pertingebat alam alterius Cherubini. 12 Horum Cherubinorum alæ pandebant ſe in cubitos viginti:ipſi verò ſtabant pedibus ſuis, et vultus eorum erant introrſum *verſi*. 13 Fecit præterea velum ex hyacintho, purpurâ, coccino, ex byſſo, impoſuítque ei Cherubinos, et arcam intra illud collocavit. 14

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ νῦν τὸν σῖτον ϗ τὴν κριθὴν, ϗ τὸ ἔλαιον, ϗ τὸν οἶνον (ρ) ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν
16 αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου, ϗ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ
17 θάλασσαν Ἰόππης, ϗ (σ) σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς
προσηλύτους (τ) τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ϗ
18 εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες ϗ τρισχίλιοι (υ) ἑξακόσιοι. Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα
χιλιάδας νωτοφόρων, ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων, ϗ τρισχιλίους ἑξακοσίους (φ) ἐργοδιώκτας
ἐπὶ τὸν λαόν.

MS.A. (ρ) ὃν εἶπεν (σ) συνάξεις (τ) ἐν γῇ (υ) ϗ ἑξακόσιοι. (φ) τοὺς ἐργοδιώκτας

Et nunc frumentum, & hordeum, & oleum, & vinum, quæ dixit dominus 15
meus, mittat pueris ſuis. Et nos cædemus ligna de Libano juxta 16
omnem uſum tuum, & adducemus ea ratibus ad mare Joppes: & tu
adduces ea in Hieruſalem. Et congregavit Salomon omnes viros proſelytos, 17
qui in terra Iſrael poſt numerum, quo numeravit eos David pater
ejus: & inventi ſunt centum quinquaginta millia, & ter mille ſexcenti.
Et fecit ex eis ſeptuaginta millia portantium humeris, & octuaginta
millia lapicidarum, & ter mille ſexcentos exactores operum ſuper 18
populum.

ΚΕΦ. γ΄.

1 ΚΑὶ ἤρξατο Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄρει τοῦ (α) Ἀμωρία, οὗ ὤφθη
2 κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἤρξατο
3 οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα ἤρξατο
Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· μῆκος πήχεων ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα,
4 ϗ εὖρος πήχεων εἴκοσι. Καὶ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων
εἴκοσι, ϗ ὕψος (β) πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ.
5 Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, ϗ κατεχρύσωσε χρυσίῳ καθαρῷ, ϗ ἔγλυψεν
6 7 ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας ϗ χαλαστά. Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν· (γ) Καὶ ἐχρύσωσε χρυσίῳ
χρυσίου τοῦ ἐκ Φαρουΐμ· καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, ϗ τοὺς (δ) τοίχους αὐτοῦ, ϗ τοὺς πυλῶνας, ϗ
8 τὰ ὀροφώματα, ϗ τὰ θυρώματα χρυσίῳ, ϗ ἔγλυψε (ε) χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοίχων. Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ
ἁγίου τῶν ἁγίων, μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ (ζ) πρόσωπον πλάτος τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, ϗ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, ϗ ἐχρύσωσεν
9 αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς (η) χερουβὶμ εἰς τάλαντα ἑξακόσια. Καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ
10 ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου, καὶ τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσε (θ) χρυσίῳ. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ
11 τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων (ι) χερουβὶμ δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. Καὶ αἱ πτέρυγες
τῶν χερουβὶμ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, ϗ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου
τοῦ οἴκου, ϗ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ (κ) χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου.
13 (λ) Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶμ τούτων διαπεπετασμέναι πήχεων εἴκοσι, ϗ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ
14 τοὺς πόδας αὐτῶν, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα (μ) ὑακίνθου,
ϗ πορφύρας, ϗ κοκκίνου, ϗ βύσσου, ϗ ὕφανεν ἐν αὐτῷ (ν) χερουβίμ.

CAP. III.

ET cœpit Salomon ædificare domum Domini in Hieruſalem in monte 1
(a) ipſius Amoria, ubi apparuerat Dominus David patri ejus, in loco,
quem paravit David, in area Orna Jebuſæi. Et cœpit ædificare in 2
menſe ſecundo, in anno quarto regni ſui. Et hæc incœpit Salomon ad ædificandam
domum Dei: (b) longitudo cubitorum, menſura prima cubitorum 3
ſexaginta: & latitudo cubitorum viginti. Et Ælam ad faciem 4
domûs: longitudo ſuper faciem latitudinis domûs cubitorum viginti:
& altitudo cubitorum centum viginti: & deauravit eam ab intùs auro
mundo. Et domum magnam texit lignis cedrinis, & deauravit auro 5
mundo: & ſculpſit ſuper eam palmas, & (c) catenas dependentes. Et 6
ornavit domum lapidibus pretioſis ad gloriam: Et deauravit auro, de 7
auro, quod de Pharuim. Et deauravit domum, & parietes ejus, & poſtes,
& tecta, & oſtia, auro: & ſculpſit Cherubim ſuper parietes. Et fecit 8
domũ ſancti ſanctorũ: longitudo ejus ad faciẽ (d) latitudinem domûs cubitorũ
viginti: et longitudo cubitorũ viginti: & deauravit eam auro mundo
in Cherubim ad talenta ſexcenta. Et pondus clavorum, pondus unius, 9
quinquaginta ſicli auri: Et (e) cœnaculum deauravit auro. Et fecit in domo, 10
ſancto ſanctorum, Cherubim duo, opus ex lignis: & deauravit ea
auro: Et alæ ipſorum Cherubim, longitudo cubitorum viginti; & ala 11
una cubitorum quinq; tangens parietem domûs: & ala altera cubitorum
quinq; tangens alam Cherubim alterius. Et alæ Cherubim horum 13
expanſæ, cubitorum viginti: & ipſa ſtantia ſuper pedes ſuos: &
facies eorum ad domum. Et fecit velum de hyacintho & purpura, & 14
coccino, & byſſo: & texuit in eo Cherubim.

MS. A. (α) Ἀμορία, (β) πήχεων * εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν. Καὶ (γ) Καὶ χρυσίῳ χρυσοῦ τοῦ ἐκ Φαρουαίμ· (δ) τοίχους,
καὶ τοὺς (ε) Χερουβεὶν (ζ) πρόσωπον πλάτους πήχεων εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτὸ (η) χερουβεὶν (θ) ἐν χρυσίῳ. (ι) χερουβεὶν
12 (κ) χερουβ (λ) Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, ϗ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ
χερουβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ πτέρυγες τῶν χερουβεὶν διαπεπετασμέναι (μ) ἐξ ὑακίνθου, (ν) χερουβείν.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 16 * واما الحنطة والشعير وما امر به سيدي فيرسله * ونحن نقطع له خشب الارز كما يريد *
وينقل بقدر ما يحتاج * ونأتي به اليه * ونرميه في بحر سوف ويطلع انت به الى بيت المقدس *
17 18 * فجمع سليمان كل الرجال المجاورين في ارض اسرائيل بعد العدد الذي عدهم ابوه * فوجدهم
مية الف وثلاثة وخمسين الفا وستماية * منهم سبعون الفا عتالين * وثمانون الفا قطاعين في
الجبل * وثلاثة الف وستماية روساء على البناء *

Quod autem ad triticum, hordeum, & 15
reliqua quæ præcepit dominus meus, mittat
ea: Et nos cædemus ei ligna cedrina 16
prout cupit, & pro ea quam requirit menſura,
& ad eum afferemus; projiciemus
enim ea in mare Suph, tu verò aſportari
curabis ad domum ſacroſanctam. Congregavit 17
igitur Salomon omnes viros qui
coloni erant in terra Iſraelis, poſt numerum
quo numeraverat eos pater ejus; Invenitque 18
eos centum millia, & quinquaginta
tria millia, ſexcenta; è quibus ſeptuaginta
millia erant bajuli, octoginta
millia cæſores in monte, & tria millia
ſexcenta præpoſiti ædificio.

* الفصل الثالث *

1 * وابتدا سليمان ببناء البيت في جبل الاموريين * في الموضع الذي رسمه داود ابوه *
2 في الاندر الذي اشتراه من اران اليابوسي * وابتدي فيه البناء في الشهر الثاني من
3 السنة الرابعة من ملكه * وهذا قياس المكان الذي قاسه سليمان ليبني فيه البيت
المقدس للرب * طوله ستون باعا بمساحة القدس * وعلوه ثلاثون باعا * وعرضه عشرون باعا *
4 * والرواق الذي جعل امام وجهه * طوله على عرض البيت عشرون باعا * وعلوه عشرون
5 باعا * واذهبها من داخل ومن خارج * والبيت اسقفه خشب الارز * واذهب سماء البيت
6 بذهب جيد * وصور عليه شبه النخل والنيلوفر * واصلح فيه جواهر رفيعه بذهب
7 جيد * واذهب البيت من داخل حيطانه واسكفاته ذهبا جيدا * وصور عليه شبه
8 النخل والنيلوفر * وصنع بيت قدس القدس * طوله على قياس عرض البيت عشرون
10 باعا * وعرضه عشرون باعا * وصفحه بذهب جيد من ستماية بدره * وصنع فيه كروبين
11 12 اثنين * صنعه متقنه مصفحه بذهب * طول اجنحتهم عشرون باعا * كل جناح
13 خمسة باعات * متصله بحايط البيت مظلله * وهما قيام على ارجلهما * ووجوههما الى داخل *
14 * وصنع سترا على المذبح * وفيه صبغ الارجوان والالوان الحمر وغيرها * وابريسم معمولا
بالذهب * وصور فيه شبه الكروبين * وجعل صندوق العهد من داخله *

CAP. III.

DEinde aggreſſus eſt Salomon ædificium 1
domûs in monte Amoræorum, in loco
quem deſtinârat David pater ejus, in
area quam emerat ab Arane Jebuſæo.
Aggreſſus eſt autem ædificium ejus ſecundo 2
menſe anni quarti regni ſui. Atque 3
hæc eſt dimenſio loci quem menſus eſt
Salomon ut ædificaret in eo domum ſanctam
Domino. Longitudo ejus erat ſexaginta
ulnarum, menſurâ Sanctuarii: altitudo
ejus, triginta ulnarum: & latitudo
ejus, viginti ulnarum. Longitudo 4
verò porticûs quæ ante frontem ejus extructa
fuit, reſpondebat latitudini domûs,
eritque viginti ulnarum, & altitudo
viginti ulnarũ: & inauravit eã intrinſecùs
& extrinſecùs. Domum texit lignis 5
cedrinis, & laqueare domûs auravit auro
optimo, pinxitque ſuper illud figuras
palmarum & nymphææ. Et aptavit in 6
eo gemmas præſtantiſſimas auro optimo
inſertas: Et tam domum intùs, quàm 7
parietes ac limina ejus inauravit auro
optimo, pinxitque ſuper illud ſpecies palmarum
& nymphææ. Deinde fecit domum 8
ſancti ſanctorum, cujus longitudo
reſpondebat menſuræ latitudinis domûs,
nempe viginti ulnarum; & latitudo ejus
viginti ulnarum: & obduxit eam laminis
auri optimi, talentis ſcilicet ſexcentis.
Fecitq; in ea Cherubinos duos ſtabilis artificii, 10
aureis laminis opertos: Quorum 11
longitudo alarum erat viginti ulnarum, 12
qualibet ala quinque ulnarum, pertingens
ad parietem domûs, & obumbrans.
Stabat uterque pedibus, & facies utriuſque 13
erat introrſum verſa. Fecit quoque 14
velum ſuper altare, fecitque in eo
purpuram, & rubeos alióſque colores,
& ſericum auro contextum, depinxit in
eo formas Cherubinorum, & in illud intulit
arcam fœderis.

cubitorum ,ejus *caput ſuper* quod,*operimentū* &,longitudine quinq; & triginta cubitorum duas columnas domum ante fecit Et
15 וַיַּעַשׂ לִפְנֵי הַבַּיִת עַמּוּדִים שְׁנַיִם אַמּוֹת שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ אֹרֶךְ וְהַצֶּפֶת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁוֹ אַמּוֹת
.catenis in *dedit* & ,centum malogranata Fecitque .columnarum caput ſuper *dedit* & ,oraculo in catenas fecit Et .quinque
16 חָמֵשׁ׃ וַיַּעַשׂ שַׁרְשְׁרוֹת בַּדְּבִיר וַיִּתֵּן עַל־רֹאשׁ הָעַמֻּדִים וַיַּעַשׂ רִמּוֹנִים מֵאָה וַיִּתֵּן בַּשַּׁרְשְׁרוֹת׃
nomen &,Jachin dexteræ nomen Vocavitque .ſiniſtra à *unam* & ,dextera à unam ,*palatii facies ſuper* columnas ſtatuit Et
17 וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּדִים עַל־פְּנֵי הַהֵיכָל אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מֵהַשְּׂמֹאול וַיִּקְרָא שֵׁם־הַיְמָנִי יָכִין וְשֵׁם
.Bohaz ſiniſtræ
הַשְּׂמָאלִי בֹּעַז׃

CAP. IV. ד

.ejus *ſtatura* cubitorum decem & ,ejus latitudo cubitorum viginti & ,ejus longitudo cubitorum viginti :æneum altare fecit Et
1 וַיַּעַשׂ מִזְבַּח נְחֹשֶׁת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רָחְבּוֹ וְעֶשֶׂר אַמּוֹת קוֹמָתוֹ׃
,ejus *ſtatura cubito in* quinque & :circuitu rotundum ejus labium ad ejus labio à *cubito in* decem ,fuſile mare Fecitque
2 וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוּצָק עֶשֶׂר בָּאַמָּה מִשְּׂפָתוֹ אֶל־שְׂפָתוֹ עָגוֹל סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתוֹ
decem illud circundantium *circum circum* illud ſubter boum imago Et .*circùm* illud circundabat *cubito in* triginta linea &
3 וְקָו שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב׃ וּדְמוּת בְּקָרִים תַּחַת לוֹ סָבִיב סָבִיב סוֹבְבִים אֹתוֹ עֶשֶׂר
:boves duodecim ſuper *Stans* .illius *fuſura in* fuſorum *bovis* ordines duo :*circùm* mare *ambientes* , *cubito in*
4 בָּאַמָּה מַקִּיפִים אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנַיִם טוּרִים הַבָּקָר יְצוּקִים בְּמֻצַקְתּוֹ׃ עוֹמֵד עַל־שְׁנֵים עָשָׂר בָּקָר
,orientem ad *reſpicientes* . tres & ,meridem ad *reſpicientes* tres & ,*mare ad reſpicientes* tres & ,aquilonem ad *reſpicientes* tres
שְׁלֹשָׁה פֹנִים צָפוֹנָה וּשְׁלוֹשָׁה פֹּנִים יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה
labii opus ſicut ejus labium & ,palmi ej' denſitas Et .intrinſecus eorū poſteriora omnia & : deſuper eos ſuper mare &
5 וְהַיָּם עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶם בָּיְתָה׃ וְעָבְיוֹ טֶפַח וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׂפַת־
,dextera à quinque *dedit* & ,decem conchas fecit Et .*capiebat* millia tria battos *comprehendens* :lilii floris calicis
6 כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשַׁנָּה מַחֲזִיק בַּתִּים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים יָכִיל׃ וַיַּעַשׂ כִּיּוֹרִים עֲשָׂרָה וַיִּתֵּן חֲמִשָּׁה מִיָּמִין
.eo in *ſacerdotibus ſe lavandum ad* mare & :eas in impellebant *aſcenſionis* opus ,eis in lavandum ad ſiniſtra à quinque &
וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאול לְרָחְצָה בָהֶם אֶת־מַעֲשֵׂה הָעוֹלָה יָדִיחוּ בָם וְהַיָּם לְרָחְצָה לַכֹּהֲנִים בּוֹ׃
fecit Et .ſiniſtra à quinque &,dextra à quinque templo in *dedit* & ,eorū normā ſecundùm decem aurea candelabra fecit Et
8 7 וַיַּעַשׂ אֶת־מְנֹרוֹת הַזָּהָב עֶשֶׂר כְּמִשְׁפָּטָם וַיִּתֵּן בַּהֵיכָל חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאול׃ וַיַּעַשׂ
atrium fecit Et .centum aureas crateras fecit & :ſiniſtra à quinque & ,dextera à quinque ,templo in repoſuit & ,decem menſas
9 שֻׁלְחָנוֹת עֲשָׂרָה וַיַּנַּח בַּהֵיכָל חֲמִשָּׁה מִיָּמִין וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאול וַיַּעַשׂ מִזְרְקֵי זָהָב מֵאָה׃ וַיַּעַשׂ חֲצַר
dextero *humero* ab *dedit* mare Et .ære texit eorum *fores* & ,atrio ipſi *fores* & ,magnum *auxilii* atriū &,ſacerdotū
10 הַכֹּהֲנִים וְהָעֲזָרָה הַגְּדוֹלָה וּדְלָתוֹת לָעֲזָרָה וְדַלְתוֹתֵיהֶם צִפָּה נְחֹשֶׁת׃ וְאֶת־הַיָּם נָתַן מִכֶּתֶף הַיְמָנִית
facere Churam complevit & :pelves & ,ſcopas & ,lebetes Churam fecit Et.meridiē *ad regione* è orientē ad
11 קֵדְמָה מִמּוּל נֶגְבָּה׃ וַיַּעַשׂ חוּרָם אֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם לַעֲשׂוֹת אֶת־
caput ſuper coronas & ,*orbes* & ,duas Columnas .Dei domo in Selomoh regi fecit quod *opificium*
12 הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּבֵית הָאֱלֹהִים׃ עַמּוּדִים שְׁנַיִם וְהַגֻּלּוֹת וְהַכֹּתָרוֹת עַל־רֹאשׁ
.columnarum caput ſuper *quæ* ,coronarum *orbes duos* operiendum ad duo retiacula & ,duarum columnarum
הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃
operiendum ad uni retiaculo malogranatorum ordines Duo .retiaculis duobus in quadringenta malogranata Et
13 וְאֶת־הָרִמּוֹנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנַיִם טוּרִים רִמּוֹנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת
ſuper fecit conchas & ,fecit baſes Et .*columnarum facies ſuper* quæ coronarum *orbes duos*
14 אֶת־שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת עָשָׂה וְאֶת־הַכִּיֹּרוֹת עָשָׂה עַל־
,tridentes & ,ſcopas & ,lebetes Et .illud ſubter duodecim boves & ,unum Mare .baſes
16 15 הַמְּכֹנוֹת׃ אֶת־הַיָּם אֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחְתָּיו׃ וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְלָגוֹת
planitie In .*terſo* ære Domini domo in Selomoh regi ejus pater Churam fecit eorum vaſa omnia &
17 וְאֶת־כָּל־כְּלֵיהֶם עָשָׂה חוּרָם אָבִיו לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה נְחֹשֶׁת מָרוּק׃ בְּכִכַּר
vaſa omnia Selomoh fecit Et .Seredathah inter & ,Succoth inter ,*terræ denſitatibus* in rex ea fudit Jarden
18 הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בַּעֲבִי הָאֲדָמָה בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין צְרֵדָתָה׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה כָּל־הַכֵּלִים
.æris pondus inveſtigabatur non nam :*valde* multudine in hæc
הָאֵלֶּה לָרֹב מְאֹד כִּי לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃

Verſio VULG. LAT.

Ante fores etiam templi duas columnas, quæ triginta & quinque cubitos habebant altitudinis: porrò capita earum, quinque cubitorum. 15 Necnon & quaſi catenulas in oraculo, & ſuperpoſuit eas capitibus columnarum: malogranata etiam centum, quæ catenulis interpoſuit. 16 Ipſas quoque columnas poſuit in veſtibulo templi, unam à dextris, & alteram à ſiniſtris: eam, quæ à dextris erat, vocavit Jachin; & quæ ad lævam, Booz. 17

CAP. IV.

FEcit quoque altare æneum viginti cubitorum longitudinis, & viginti cubitorum latitudinis, & decem cubitorum altitudinis. 1 Mare etiam fuſile decem cubitis à labio uſque ad labium, rotundum per circuitum: quinque cubitos habebat altitudinis, & funiculus triginta cubitorum ambiebat gyrum ejus. 2 Similitudo quoque boum erat ſubter illud, & decem cubitis quædam extrinſecùs cælaturæ, quaſi duobus verſibus alvum maris circuibant. 3 Boves autem erant fuſiles: Et ipſum mare ſuper duodecim boves impoſitum erat, quorum tres reſpiciebant ad Aquilonem, & alii tres ad Occidentem: porrò tres alii Meridiem, & tres qui reliqui erant, Orientem, habentes mare ſuperpoſitum: poſteriora autem boum erant intrinſecùs ſub mari. 4 Porrò vaſtitas ejus habebat menſuram palmi, & labium illius erat quaſi labium calicis, vel repandi lilii: capiebátque tria millia metretas. 5 Fecit quoque conchas decem: & poſuit quinque à dextris, & quinque à ſiniſtris, ut lavarent in eis omnia, quæ in holocauſtum oblaturi erant: porrò in mari ſacerdotes lavabantur. 6 Fecit autem & candelabra aurea decem, ſecundùm ſpeciem quâ juſſa erant fieri: & poſuit ea in templo, quinque à dextris, & quinque à ſiniſtris. 7 Necnon & menſas decem: & poſuit eas in templo, quinque à dextris, & quinq; à ſiniſtris: phialas quoque aureas centum. 8 Fecit etiam atrium ſacerdotum, & baſilicam grandem: & oſtia in baſilica, quæ texit ære. 9 Porrò mare poſuit in latere dextro contra Orientem ad Meridiem. 10 Fecit autem Hiram lebetes, & creagras, & phialas: & complevit omne opus regis in domo Dei: 11 Hoc eſt, columnas duas, & epiſtylia, & capita, & quaſi quædam retiacula, quæ capita tegerent ſuper epiſtylia. 12 Malogranata quoque quadringenta, & retiacula duo, ita ut bini ordines malogranatorum ſingulis retiaculis jungerentur, quæ protegerent epiſtylia, & capita columnarum. 13 Baſes etiam fecit, & conchas, quas ſuperpoſuit baſibus: 14 Mare unum, boves quoque duodecim ſub mari. 15 Et lebetes, & creagras, & phialas. 16 Omnia vaſa fecit Salomoni Hiram pater ejus in domo Domini ex ære mundiſſimo. In regione Jordanis fudit ea rex in argilloſa terra, inter Sochot & Saredatha. 17 Erat autem multitudo vaſorum innumerabilis, ita ut ignoraretur pondus æris. 18

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܕܒܝܬܐ ܪܒܐ ܬܪܬܝܢ ܐܣܛܘܢܐ. ܐܘܪܟܗܘܢ ܕܐܡܝܢ ܬܡܢܬܥܣܪܐ. ܘܪܘܡܐ ܕܥܠ 15
ܪܝܫܗܘܢ. ܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܫܫܠܬܐ ܐܡܝܢ ܚܡܫܝܢ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܥܠ ܪܝܫ 16
ܐܣܛܘܢܐ. ܘܥܒܕ ܪܘܡܢܐ ܡܐܐ. ܘܐܣܪ ܒܗܘܢ ܒܫܫܠܬܐ. * ܘܐܩܝܡ ܐܣܛܘܢܐ ܩܕܡ 17
ܗܝܟܠܐ. ܚܕ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܕܗܘ ܕܐܩܝܡ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܝܟܝܢ.
ܘܫܡܗ ܕܗܘ ܕܡܢ ܣܡܠܐ. ܒܥܙ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܕ * ܘܥܒܕ ܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ. 1
ܕܥܣܪ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. * ܘܥܒܕ ܝܡܐ ܕܢܚܫܐ. 2
ܕܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ ܣܦܬܗ ܠܣܦܬܗ. ܡܪܒܥ ܡܢ ܚܘܕܪ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. ܘܚܘܛܐ
ܕܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܚܕܪ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܣܛܪܘܗܝ. ** * ܘܗܘܐ ܩܐܡ ܥܠ ܬܪܥܣܪ ܬܘܪܝܢ. 4
ܕܬܠܬܐ ܡܢܗܘܢ ܦܢܝܢ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܬܠܬܐ
ܦܢܝܢ ܠܬܝܡܢܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܝܡܐ ܥܠ ܥܠܝܗܘܢ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܚܨܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܠܓܘ.
* ܘܥܘܒܝܗ ܦܫܛܐ. ܘܣܦܬܗ ܕܝܡܐ. ܐܝܟ ܣܦܬܗ ܕܟܣܐ ܚܘܕܪܢܝܐ. ܘܗܘܐ ܫܦܝܪ ܛܒ. 5
ܘܥܒܕ ܩܘܦܐ ܥܣܪܐ. ܘܣܡ ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫܐ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܫܩܠܝܢ ܒܗܘܢ
ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܬܐ. * ܘܥܒܕ ܟܝܘܪܐ ܥܣܪܐ. ܘܣܡ ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ: ܘܚܡܫܐ ܡܢ 6
ܣܡܠܐ. ܠܡܫܝܘ ܒܗܘܢ ܟܗܢܐ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܪܓܠܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܡܢܪܬܐ ܕܕܗܒܐ ܥܣܪ. 7
ܒܕܡܘܬܗܘܢ. ܘܣܡ ܐܢܝܢ ܒܗܝܟܠܐ. ܚܡܫ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫ ܡܢ ܣܡܠܐ.
* ܘܥܒܕ ܦܬܘܪܐ ܥܣܪܐ. ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫܐ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܥܒܕ ܡܨܠܝܬܐ 8
ܕܕܗܒܐ ܕܟܝܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܪܬܐ ܚܕܐ ܪܒܬܐ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܐܚܕ ܬܪܥܐ 9
ܘܡܘܟܠܐ. ܢܚܫܐ. * ܘܝܡܐ ܣܡ ܡܢ ܓܒܐ ܕܓܪܒܝܐ: ܘܚܙܐ ܠܪܘܚ ܬܝܡܢܐ.**** 10
* ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ ܕܣܓܝܐܝܢ ܛܒ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܬܡܢܝܢܐ ܡܬܩܠܐ 18
ܕܢܚܫܐ ܕܡܐܢܐ ܗܠܝܢ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ.

Item fecit ante domum majorem duas columnas longitudine cubitorum decem & octo; & altitudo capitellorum quæ erant ſuper verticem illarum, erat quinque cubitorum. 15 Fecit etiam catenas cubitorum quinquaginta, quas impoſuit vertici columnarum: fecítque malogranata centum, quæ vinxit iiſdem catenis. 16 Duas autem columnas *iſtas* erexit ante templum, unam à dextera, alteram à ſiniſtra: & vocavit nomen ejus quam erexit à dextera, Jachin; nomen verò ejus quam à ſiniſtra, Booz. 17

CAP. IV.

ITem fecit altare æneum, cujus longitudo erat decem cubitorum, latitudo decem cubitorum, & decem cubitorū altitudo. 1 Fecit quoq; mare fuſum, decem *habens* cubitos à labro ad labrum, circunquaque quadratum, quinque cubitorum altitudine, quod linea triginta cubitorum cingebat ex omnibus lateribus. 2 Stabat hoc ſuper duodecim boves quorum tres reſpiciebant ad Aquilonem, tres reſpiciebant ad Occidentem, tres reſpiciebant ad Auſtrum, & tres reſpiciebant ad Orientem; mare autem ſuper eos impoſitum erat, & poſteriora eorum omnia erant introrſus. 4 Craſſities ejus palmaris erat, & labrū maris ut labrum calicis rotundi, erátque pulcherimum. 5 Fecit præterea decem vectes, & poſuit quinq; à dextera, & quinq; à ſiniſtra, quibus portaretur altare holocauſti. 6 Fecit inſuper labra decem, & poſuit quinq; à dextera, & quinq; à ſiniſtra, ut in iis lavarent ſacerdotes manus ac pedes ſuos. 7 Fecit quoq; aurea candelabra decem, debitâ formâ, poſuítq; ea in templo, quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra. 8 Præterea fecit menſas decem, quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra. Fecítque cola ex auro puriſſimo centum viginti. 9 Item fecit atrium unum ingens pro ſacerdotibus & Levitis, & januas ſeráſque obduxit ære. 10 Porrò mare collocavit à latere partis Aquilonaris, & reſpiciebat ad ventum Auſtralem. 18 Fecit ergò Salomon hæc omnia vaſa, quæ plurima erant: nec ſupputari poterat pondus æris vaſorum iſtorum quæ fecit Salomon.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήχεων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, ϗ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήχε-
16 ων πέντε. Καὶ ἐποίησε (ξ) Σερσερὼθ ἐν τῷ δαβὶρ, ϗ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων· ϗ ἐποίησε ῥοΐσκους
17 ἑκατὸν, ϗ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν, (ο) ϗ τὸν
ἕνα ἐξ εὐωνύμων· ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, ϗ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν, Ἰσχύς.

Et fecit ante domum columnas duas: cubitorum triginta quinq; altitudo, 15
& capita earum, cubitorum quinque. Et fecit (f) Serſeroth in Dabir: & 16
dedit ſuper capita columnarum. Et fecit malogranata centum: & poſuit
ſuper catenas dependentes. Et ſtatuit columnas ad faciem templi, unam 17
à dextris, & unam à ſiniſtris: & vocavit nomen ejus, quæ à dextris,
Directio; & nomen ejus, quæ à ſiniſtris, Fortitudo.

MS.A. (ξ) Σερσερὼθ ἐν τῷ δαβεὶρ, ϗ ἔθηκεν ἐπὶ (ο) ϗ ἕνα

ΚΕΦ. δ'.

1 Καὶ ἐποίησε (α) θυσιαστήριον χαλκοῦν, εἴκοσι πήχεων (β) τὸ μῆκος, ϗ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, ϗ δέκα
2 πήχεων τὸ ὕψος. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτὴν, (γ) δέκα πήχεων τὴν διαμέτρησιν, στρογγύλην κυ-
3 κλόθεν, ϗ πέντε πήχεων τὸ ὕψος, ϗ τὸ κύκλωμα (δ) τριάκοντα πήχεων. Καὶ ὁμοίωμα μόσχων (ε) ὑποκά-
τω αὐτῆς κύκλῳ κυκλοῦσιν αὐτήν· δέκα πήχεις (ζ) περιέχουσι τὸν λουτῆρα κυκλόθεν· δύο γένη ἐχώνευσαν
4 τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν. Ἡ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόσχους, οἱ τρεῖς βλέποντες Βορρᾶν, ϗ οἱ (η)
τρεῖς δυσμὰς, ϗ οἱ τρεῖς Νότον, ϗ οἱ τρεῖς κατ' ἀνατολὰς, ϗ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω, ἦσαν τὰ ὀπίσθια
5 αὐτῶν ἔσω. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς, ϗ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, (θ)
6 χωροῦσα μετρητὰς τρισχιλίους. ϗ ἐξετέλεσε. Καὶ ἐποίησε λουτῆρας δέκα, ϗ (ι) ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν
καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων ϗ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, ϗ ἡ
θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐ-
7 8 τῶν, ϗ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ. πέντε ἐκ δεξιῶν ϗ πέντε ἐξ ἀριστερῶν. Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, ϗ ἔθηκεν ἐν
9 τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν ϗ πέντε ἐξ εὐωνύμων, ϗ ἐποίησε φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐ-
10 λὴν τῶν ἱερέων, ϗ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, ϗ (†) θύρας τῇ αὐλῇ, ϗ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ. Καὶ
11 τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι. Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τὰς κρε-
άγρας, ϗ τὰ πυρεῖα, ϗ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. ϗ συνετέλεσε Χιρὰμ ποι-
12 ῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε (κ) Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, Στύλους δύο, ϗ ἐπ' αὐ-
τῶν γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, ϗ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρὲθ
13 ἅ ἐστιν (λ) ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, Καὶ κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα, ϗ δύο γένη ῥο-
14 ΐσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλὰθ τῶν χωθαρὲθ ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων· Καὶ (˝) τὰς
15 μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα, ϗ τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ (μ) τοὺς μεχωνὼθ, Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, ϗ τοὺς
16 μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς, Καὶ τοὺς ποδιστῆρας, ϗ τοὺς (ν) ἀναλημπτῆρας, ϗ τοὺς λέβητας, ϗ τὰς
κρεάγρας, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε Χιρὰμ, ϗ ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου χαλκοῦ κα-
17 θαροῦ. Ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοκχὼθ ϗ ἀναμέσον
18 (ξ) Σαρηδαθά. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ.

CAP. IV.

Et fecit altare æneum: viginti cubitorum longitudo, & viginti cubi- 1
torum latitudo, & decem cubitorum altitudo. Et fecit mare fuſile, decem 2
cubitorum (a) diametrum, rotundum in circuitu, & quinq; cubitorum al-
titudinem: & ambitus triginta (b) cubitorum. Et ſimilitudo vitulorum 3
ſubter illud in circuitu circundant illud, decem cubiti ambiunt luterem
in circuitu: duo (c) genera fuderunt vitulos in fuſura ipſorum, Quâ fe- 4
cerunt eos duodecim vitulos: tres ſpectantes Aquilonem, & tres Occi-
dentem, & tres Auſtrum, & tres ad Orientem: Et mare ſuper eos ſur-
ſum: erant poſteriora eorum intùs. Et craſſities ejus palmaris, & labium 5
ejus, tanquam labium calicis, (d) ſculpta germinibus lilii, capiens metre-
tas ter mille. Et (e) conſummavit. Et fecit luteres decem: & poſuit 6
quinque à dexteris, & quinque à ſiniſtris, ad lavandum in eis opera
holocauſtomatum, & abſtergendum in eis: & mare ad lavandum ſe
ſacerdotes in eo. Et fecit candelabra aurea decem juxta judicium ſuum, 7
& poſuit in templo, quinq; à dextris, & quinque à ſiniſtris. Et fecit 8
menſas decem, & poſuit in templo, quinque à dextris, & quinque à ſini-
ſtris. Et fecit phialas aureas centum. Et fecit atrium ſacerdotum, & 9
atrium magnum, & portas atrio, & poſtes earum inauratas ære. Et mare 10
poſuit ab angulo domûs à dextris (f) tanquam ad Orientem è regione. Et 11
fecit Chiram (g) fuſcinulas, & thuribula, & focum altaris, & omnia va-
ſa ejus. Et conſummavit Chiram facere omne opificium, quod fecit Salo-
moni (h) regi in domo Dei, columnas duas, & (i) ſuper eas Golath ipſi 12
Chothareth ſuper capita columnarum duo, & retiacula duo ad cooperi-
endum (k) capita ipſarum Chothareth, quæ ſunt ſuper capita columnarum,
Et (l) tintinnabula aurea quadringenta ad duo retiacula, & duo genera 13
malogranatorum in retiaculo uno ad cooperiendum ambas Golath ipſa-
rum Chothareth, quæ ſunt deſuper columnas. Et fecit Mechonoth de- 14
cem: & luteres fecit ſuper Mechonoth: Et mare unum, & vitulos duo- 15
decim ſubter illud: Et (m) podiſteras, et analempteras, et lebetes, & fuſci- 16
nulas, & omnia vaſa eorum, quæ fecit Chiram, & obtulit regi Salomon
in domo Domini de ære puro. In adjacente Jordanis fudit ea rex in craſ- 17
ſitie terræ in domo Soccboth, et inter Saredatha. Et fecit Salomon omnia vaſa hæc in multitudine valdè: quoniam non (n) defecit pondus æris. 18

MS. A. (α) τὸ θυσιαστήριον (β) μῆκος * ϗ τὸ εὖρος πήχεων δέκα. Καὶ (γ) πήχεων δέκα τὴν (δ) πήχεων τριάκοντα. Καὶ (ε) ὑποκάτωθεν (ζ) περιέχουσαι τὸ (η) τρεῖς βλέποντες δυσμὰς, ϗ οἱ τρεῖς βλέποντες Νότον, ϗ οἱ τρεῖς βλέποντες κατὰ ἀνατολὰς, (θ) χωροῦσα (ι) ἐπέθηκεν (†) τὰς θύρας (κ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ (λ) ἐπάνω τῶν, (˝) τὰς (μ) τὰς μεχωνὼθ, (ν) ἀναλήμπτορας, (ξ) Σαδαθά.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وصنع قدام البيت عمودين طولهما ثمانية عشر ذراعا * وراس العمود خمسة باعات *
* وعمل سلاسل خمسين باعا * وعلقها براس الاعمدة * وصنع مائة رمانة في السلاسل *
* واقام عمودين اخرين قدام الهيكل * واحدا عن اليمين * والاخر عن الشمال * واسم الذي
عن اليمين ياكين * واسم الذي عن الشمال باعاز *

* *Ante domum fecit duas columnas, quarum longitudo erat octodecim cubitorum; capitellum verò columnæ erat quinque ulnarum.* 15
* *Fecitque catenas quinquaginta ulnarum, & appendit eas capitello columnarum: & in catenis fecit centum mala punica.* 16
* *Erexit etiam duas alias columnas ante templum, unam à dextera, alteram à ſiniſtra: nomen ejus quæ erat à dextera, Jachin; nomen verò illius quæ à ſiniſtra, Booz.* 17

* الفصل الرابع *

* وصنع مذبح نحاس * طوله عشر باعات * وعرضه عشرة * وارتفاعه عشرة * وصنع بحر
الذبيحة مثله * عشر باعات من شفته الى شفته مربعا كما يدور * وسمكه خمسة باعات *
ويحيط بالبحر خيط فيه ثلثون باعا * **

CAP. IV.

* *Præterea fecit altare æneum, cujus longitudo erat decem ulnarum, decem latitudo, & decem altitudo.* 1 *Et fecit mare ſacrificii illi ſimile, decem ulnarum à labio* uno *ad labium* alterum, *circunquaque quadratum: profunditas ejus erat quinque ulnarum, & linea triginta ulnarum hoc mare cingebat:* 2

* وهو منصوب على اثني عشر ثورا * من كل جانب ثلاثة * والبحر من فوقهم * 4
واطرافهم كلها من داخل * وشفة البحر مثل شفة الكاس المدور * وهو حسن جدا * 5
وجعل عشرة حمالين * من اليمين خمسة * ومن الشمال خمسة * يحملون المذبح الذي
للذبيحة * وصنع عشرة قصاري * من اليمين خمسة * ومن الشمال خمسة * تكون 6
مملوة ماء لغسل ايدي الكهنة وارجلهم * وصنع عشر منابر ذهب كناموسهم * ووضعهم 7
في الهيكل يمينا وشمالا * وعمل ايضا عشر موايد * ووضعهم في الهيكل * خمسة عن 8
اليمين وخمسة عن الشمال * وعمل مصفيات ذهب نقي مية وعشرين * وصنع صحنا 9
كبيرا للكهنة واللاويين * وصفح الابواب والمغالق بالنحاس * ووضع البحر من الجانب 10
البحري * ينظر الى جانب القبلة * ******

* *Erectumque erat ſuper duodecim boves ex omni plaga ternos, & mare impoſitum erat eis; omnium autem poſtremæ partes introrſum verſæ erant:* 4 *Labium verò maris erat inſtar labii crateris rotundi, & erat pulcherrimum.* 5 *Fecit etiam decem bajulos, à dextris quinque, & à ſiniſtris quinque, ut portarent altare ſacrificii.* *Fecit quoque decem labra, à dextera quinque, & à ſiniſtra quinque, ut plena eſſent aquâ pro lotione manuum ac pedum ſacerdotum.* 6 *Item fecit decem candelabra aurea ſecundùm* debitam *ipſis normam, & collocavit ea in templo ad dexteram & ad ſiniſtram.* 7 *Et fecit menſas decem, & poſuit eas in templo, quinque ad dexteram, & quinque ad ſiniſtram.* 8 *Fecitque phialas ex auro mundo centum viginti.* *Fecit præterea atrium maximum pro ſacerdotibus ac Levitis, & tam januas quàm ſeras æneis laminis contexit.* 9 *Mare illud collocavit ad latus marinum, & reſpiciebat ad plagam Meridionalem.* 10

* وعمل سليمان جميع هذه الاواني كثيرة جدا * فوق العدد والوزن من النحاس 18
والثياب الذي صنع في بيت الله *

* *Itaque fecit Salomon omnia vaſa iſta quamplurima, præter numerum ac pondus æris & vaſorum quæ fecit in domo Dei.* 18

דברי הימים ב: ה ו

paren eas ſuper & ,menſas & ,aureum altare & ; Dei domus quæ vaſa omnia Selomoh fecit Et
19 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית הָאֱלֹהִים וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָנוֹת וַעֲלֵיהֶם לֶחֶם
concluſo auro oraculi facies ad judicium ſecundum eas ſuccendendum ad ,eorum lucernas & ,candelabra Et .facierum
20 הַפָּנִים׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת וְנֵרֹתֵיהֶם לְבַעֲרָם כַּמִּשְׁפָּט לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר׃
auro acerras & ,cochlearia & ,pelves & ,pſalteria Et .auri perfectiones hoc auro forcipes & ,lucernas & ,florem Et
21 22 וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרוֹת וְהַמֶּלְקָחַיִם זָהָב הוּא מִכְלוֹת זָהָב׃ וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב
.auro templo ipſi domus fores & ,ſanctitatum ſanctitati ipſi interiores ejus fores domus oſtium & :concluſo
סָגוּר וּפֶתַח הַבַּיִת דַּלְתוֹתָיו הַפְּנִימִיּוֹת לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים וְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב׃

CAP. V. ה

:ſui patris David ſanctificationes Selomoh intulit & : Domini domo in Selomoh fecit quod opus omne eſt perfectũ Et
1 וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי דָּוִיד אָבִיו
Selomoh congregavit Tunc .Dei domus theſauris in dedit vaſa omnia & ,aurum & ,argentum &
2 וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־כָּל־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ אָז יַקְהֵיל שְׁלֹמֹה
faciendum aſcendere ad ,Jeruſalaim in Iſrael filiis patrum prælatos ,tribuum capita omnia & ,Iſrael ſeniores
אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְרוּשָׁלִָם לְהַעֲלוֹת אֶת־
,ſolemnitate in Iſrael viri omnes regem ad ſunt congregati Et .Sijon ipſa :David civitate è Domini fœderis arcam
3 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִיד הִיא צִיּוֹן׃ וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בֶּחָג
, arcam fecerunt aſcendere Et .arcam Levitæ ſuſtulerunt & ,Iſrael ſeniores omnes venerũt Et .ſeptimi menſis ipſa
5 4 הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַלְוִיִּם אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־הָאָרוֹן
rex Et .Levitæ ſacerdotes ea fecerunt aſcendere tentorio in quæ ſanctitatis vaſa omnia & ,conventus tentorium &
6 וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל הֶעֱלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ
non & ,numerabantur non qui ,bovem & ,pecus immolantes ,arcam ante eum ad condicti , Iſrael cœtus omnis & ,Selomoh
שְׁלֹמֹה וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו לִפְנֵי הָאָרוֹן מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא
ad ,domus oraculum ad ,ſuum locum ad Domini fœderis arcam ſacerdotes adduxerunt Et .multitudine præ ſupputabantur
7 יִמָּנוּ מֵרֹב׃ וַיָּבִיאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־
, arcæ locum ſuper alas expandentes Cherubim fuerunt Et .Cherubim alas ſubter ad ,ſanctitatum ſanctitatem
8 קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ וַיִּהְיוּ הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם עַל־מְקוֹם הָאָרוֹן
de vectium capita videbantur & ,vectes elongaverunt Et .deſuper ejus vectes ſuper & ,arcam ſuper Cherubim tegebant &
9 וַיְכַסּוּ הַכְּרוּבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִיכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־
duæ niſi arca in Non .hanc diem ad uſque ibi fuit Et .forinſecus apparebant non & ,oraculi facies ſuper arca
10 הָאָרוֹן עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיְהִי־שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי
fuit Et .Ægypto ex cos egrediendo in Iſrael filiis cum Dominus excidit quas ,Choreb in Moſeh dedit quas , tabulæ
11 הַלֻּחוֹת אֲשֶׁר־נָתַן מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיְהִי
Levitæ Et .partitiones obſervare non (:ſe ſanctificaverũt inventi ſacerdotes omnes nam):ſanctitate de ſacerdotes egrediendo in
12 בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ כִּי כָּל־הַכֹּהֲנִים הַנִּמְצְאִים הִתְקַדָּשׁוּ אֵין לִשְׁמוֹר לְמַחְלְקוֹת׃ וְהַלְוִיִּם
, cymbalis in , byſſo induti ,eorum fratribus & ,eorum filiis & ,Idithun ipſi ,Heman ipſi ,Aſaph ipſi ,ipſis omnibus cantores
הַמְשֹׁרְרִים לְכֻלָּם לְאָסָף לְהֵימָן לִידִתוּן וְלִבְנֵיהֶם וְלַאֲחֵיהֶם מְלֻבָּשִׁים בּוּץ בִּמְצִלְתַּיִם
.tubis in buccinantes viginti & centum ad ſacerdotes eis cum & : altaris orientem ad ſtantes ,citharis & ,pſalteriis in &
וּבִנְבָלִים וְכִנֹּרוֹת עֹמְדִים מִזְרָח לַמִּזְבֵּחַ וְעִמָּהֶם כֹּהֲנִים לְמֵאָה וְעֶשְׂרִים מַחְצְרִים בַּחֲצֹצְרוֹת׃
vocem elevare circa & ,Domino confitendo & laudando ,unam vocem faciendum audire ad ,cantantib⁹ & ,buccinantibus unus veluti erat Et
13 וַיְהִי כְאֶחָד לַמְחַצְּרִים וְלַמְשֹׁרְרִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל־אֶחָד לְהַלֵּל וּלְהֹדוֹת לַיהוָה וּכְהָרִים קוֹל
domus & :ej⁹ miſericordia ſeculum in quoniã ,bonus quoniã ,Dominum laudando in & ,cantici vaſis in & ,cymbalis in & , tubis cum
בַּחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתַּיִם וּבִכְלֵי הַשִּׁיר וּבְהַלֵּל לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְהַבַּיִת
impleverat quippe : nubis faciebus à miniſtrandũ ad ſtare ſacerdotes poterant non Et .Domini domus nube eſt impleta
14 מָלֵא עָנָן בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמוֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא
.Dei domum Domini gloria
כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים׃

CAP. VI. ו

.caligine in habitandum ad dixit Dominus : Selomoh ait Tunc
1 אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לִשְׁכּוֹן בָּעֲרָפֶל׃

Verſio VULG. LAT.

Fecítque Salomon omnia vaſa dom⁹ Dei, & altare aureum, & menſas, & ſuper eas panes propoſitionis : Candelabra quoque cum lucernis ſuis, ut lucerent ante oraculum juxta ritum, ex auro puriſſimo : Et florentia quædã, & lucernas, & forcipes aureos : omnia de auro mundiſſimo facta ſunt. Thymiateria quoque, & thuribula, & phialas, & mortariola, ex auro puriſſimo. Et oſtia cælavit templi interioris, id eſt, in Sancta ſanctorum : & oſtia templi forinſecùs aurea. Sícque completum eſt omne opus, quod fecit Salomon in domo Domini.

CAP. V.

INtulit igitur Salomon omnia, quæ voverat David pater 1 ſuus: argentũ, & aurũ, & univerſa vaſa poſuit in theſauris dom⁹ Dei. Poſt quæ congregavit majores natu Iſrael, & 2 cunctos principes tribuum, & capita familiarũ de filiis Iſrael in Jeruſalem, ut adducerent arcam fœderis Domini de civitate David, quæ eſt Sion. Venerunt itaque ad re- 3 gem omnes viri Iſrael in die ſolenni menſis ſeptimi. Cúmq; veniſſent cuncti ſeniorũ Iſrael, portaverunt Le- 4 vitæ arcam, Et intulerunt eam, & omnem paraturam ta- 5 bernaculi. Porrò vaſa ſanctuarii, quæ erant in tabernaculo, portaverunt Sacerdotes cum Levitis. Rex autem Sa- 6 lomon, & univerſus cœtus Iſrael, & omnes qui fuerunt congregati ante arcam, immolabant arietes, & boves abſque ullo numero: tanta enim erat multitudo victimarũ. Et intulerunt Sacerdotes arcã fœderis Dñi in locũ ſuum, 7 id eſt, ad oraculũ templi, in Sancta ſanctorũ ſubter alas Cherubim: Ita ut Cherubim expanderent alas ſuas ſuper 8 locũ, in quo poſita erat arca, & ipſam arcã tegerent cum vectib⁹ ſuis. Vectium autẽ, quib⁹ portabatur arca, quia 9 paululùm longiores erant, capita patebant ante oraculũ: ſi verò quis paululùm fuiſſet extrinſecùs, eos videre non poterat. Fuit itaq; arca ibi uſq; in præſentẽ diem. Nihilque 10 erat aliud in arca, niſi duæ tabulæ, quas poſuerat Moyſes in Horeb, quando legẽ dedit Dñs filiis Iſrael egredientib⁹ ex Ægypto. Egreſſis autẽ Sacerdotib⁹ de ſanctu- 11 ario, (omnes enim Sacerdotes, qui ibi potuerant inveniri, ſanctificati ſunt: nec adhuc in illo tempore vices, & miniſteriorũ ordo inter eos diviſus erat,) Tam Levitæ quàm 12 cantores, id eſt, et qui ſub Aſaph erant, & qui ſub Eman, et qui ſub Idithun, filii, et fratres eorũ, veſtiti byſſinis, cymbalis, et pſalteriis, et citharis concrepabant, ſtantes ad Orientalẽ plagã altaris, et cum eis Sacerdotes centũ viginti canentes tubis. Igitur cunctis pariter, et tubis, et vo- 13 ce, et cymbalis, et organis, et diverſi generis muſicorum concinentib⁹, et vocẽ in ſublime tollentib⁹; longè ſonitus audiebatur, ita ut cùm Dñm laudare cœpiſſent et dicere; Confitemini Dño quoniam bon⁹, quoniã in æternũ miſericordia ej⁹; impleretur dom⁹ Dei nube, Nec poſſent Sa- 14 cerdotes ſtare & miniſtrare propter caliginem. Compleverat enim gloria Domini domum Dei.

CAP. VI.

TUnc Salomon ait, Dominus pollicitus eſt ut habitaret 1 in caligine :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

1 * ܘܫܠܡܬ ܟܠܗ ܥܒܝܕܬܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܬܝ ܫܠܝܡܘܢ ܩܘܕܫܐ
ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ. ܘܐܥܠ ܣܡ ܐܢܘܢ ܒܝܬ ܓܙܐ 2
ܕܡܪܝܐ. * ܗܝܕܝܢ ܟܢܫ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܪܝܫܝ ܫܒܛܐ. ܘܪܘܪܒܢܐ
ܕܐܒܗܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܝܬܝܘ ܠܩܒܘܬܐ
ܕܐܝܬ ܒܗ ܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܕܗܝ ܚܒܪܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ 3
ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܒܝܪܚܐ ܕܐܒܐ ܕܥܐܕܐ ܕܡܛܠܠܐ. ܗܘ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ 4
ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܩܠܘ ܟܗܢܐ ܠܩܒܘܬܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܡܫܟܢܐ 5
ܕܥܐܕܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܗܘܘ ܒܡܫܟܢܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. * ܘܡܠܟܐ 6
ܫܠܝܡܘܢ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܛܝܒܘ. ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܕܒܚܝܢ ܥܢܐ
ܘܬܘܪܐ ܕܠܐ ܡܬܡܢܝܢ ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܣܘܓܐܗܘܢ. * ܘܐܝܬܝܘ ܟܗܢܐ ܠܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ. 7
ܘܣܡܘܗ ܠܩܒܘܬܐ ܒܕܘܟܬܗ ܒܒܝܬ ܩܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܬܚܝܬ ܓܦܝܗܘܢ ܕܟܪܘܒܐ. * ܘܗܘܘ 8
ܟܪܘܒܐ ܦܪܝܣܝܢ ܥܠ ܕܘܟܬܗ ܕܩܒܘܬܐ. ܘܡܟܣܝܢ ܗܘܘ ܟܪܘܒܐ ܥܠ ܩܒܘܬܐ ܘܥܠ ܡܘܫܚܬܗ.
ܡܢ ܠܥܠ. * ܘܐܘܪܟܘ ܩܘܦܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 9
* ܠܐ ܐܝܬ ܒܩܒܘܬܐ. ܐܠܐ ܬܪܬܝܢ ܠܘܚܐ ܕܟܐܦܐ ܕܣܡ ܬܡܢ ܡܘܫܐ. ܕܐܝܬܝ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ. 10
ܕܗܘ ܕܐܬܩܝܡ ܕܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܗܘܐ 11
ܟܕ ܢܦܩܘ ܟܗܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܬܫܡܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܬܡܢ. ܥܠܘ
ܠܒܝܬ ܬܫܡܫܬܐ.** * ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܟܗܢܐ ܠܡܩܡ ܘܠܡܫܡܫܘ ܡܢ ܩܕܡ ܥܢܢܐ. ܡܛܠ 14
ܕܐܬܡܠܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܙܝܘܐ ܕܡܥܡܪܗ. * ܫܠܡܬ ܦܢܩܝܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܕܒܪܝܡܝܢ *

* ܦܢܩܝܬܐ ܬܢܝܢܬܐ ܕܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܠܡܫܪܐ ܒܥܪܦܠܐ. 1

CAP. V.

ABſoluto autem toto opere quod fecerat 1 Salomon in domo Domini, attulit Salomon ſacra Davidis patris ſui, argentum, aurum, & vaſa ; & congregans ea intulit condiditque in ærario Domini. Tunc convocavit 2 Salomon omnes ſeniores Iſraelis, capita tribuum, & præcipuos patres filiorum Iſraelis; & convenerunt regem Salomonem Jeroſolymis, ut adducerent arcam in qua erat fœd⁹ Dñi, è civitate Davidis, quæ eſt Hebron. Congregati ſunt igitur, & venerunt ad re- 3 gem Salomonem in Jeruſalem, menſe frugum feſti tabernaculorum, nempe menſe ſeptimo. Venerunt inquam, omnes ſeniores 4 Iſraelis, tuleruntque ſacerdotes arcam ; Et adduxerunt arcam Domini cum taber- 5 naculo feſti, cunctiſque vaſis Sanctuarii quæ erant in tabernaculo; adduxerunt autem ea ſacerdotes & Levitæ. Interim rex Salo- 6 mon totuſque populus Iſraelis qui ſe paraverant, ſtabant coram arca, & ſacrificabant oves ac boves quæ præ multitudine nec numerari nec ſupputari *poterant*. Attule- 7 runt autem ſacerdotes arcam Domini, & collocârunt arcam in loco ſuo, in domo ſancti ſanctorum ſub alis Cherubinorum. Erant enim Cherubini expanſi ſuper locum 8 arcæ, tegebantque Cherubini ſupernè tam arcam quàm vectes ejus. Porrò vectes lon- 9 gi erant, & conſpiciebantur foris : & fuerant illic in hodiernum uſque diem. Ni- 10 hil erat in arca præter duas tabulas lapideas quas ibi collocârat Moſes, quas detulerat è monte Sinai, videlicet fœd⁹ quod dederat Dominus filiis Iſrael, quando egreſſi ſunt ex Ægypto. Factumq; eſt ut cùm exirent ſacer- 11 dotes è domo miniſterii (omnes enim ſacerdotes qui aderant ibi, ingreſſi fuerant domum miniſterii) Non potuerint ſacerdotes 14 perſeverare ad miniſtrandum, propter nubem : impleta enim fuerat domus Domini ſplendore habitationis ejus.

Primæ partis Chronicorum finis.

Secunda pars libri Chronicorum.

CAP. VI.

TUnc ait Salomon, Domine, tu dixiſti te 1 habitare in nebula.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς
20 τραπέζας, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως, Καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ
21 κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσίου καθαροῦ, Καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν,
22 καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ, Καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, (ο) ϗ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησε Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου.

MS. A. (ο) εἰς τὰς

Et fecit Salomon omnia vaſa domûs Domini, & altare aureum, & men- 19
ſas, (& ſuper eas panes propoſitionis,) Et candelabra, & lucernas lu- 20
minis juxta judicium, & ad faciem Dabir, de auro mundo; Et anſulæ 21
earum, & lucernæ eorum: & phialas, & mortariola, & thuribula de
auro mundo: Et oſtium domûs interius in ſancta ſanctorum, & januas 22
domûs templi aureas. Et conſummatum eſt omne opificium quod fecit Salomon in domo Domini.

ΚΕΦ. ε΄.

1 Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, (α) ϗ
2 τὰ σκεύη, καὶ ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου. Τότε ἐξεκκλησίασε (β) Σαλωμὼν πάντας τοὺς
πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους (γ) πατριῶν υἱῶν Ἰσ-
3 ραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη Σιών. Καὶ
4 ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα (δ) πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ, οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος. Καὶ ἦλ-
5 θον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖται τὴν (ε) κιβωτὸν, Καὶ τὴν
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱ-
6 ερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ φοβούμενοι,
καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους ϗ πρόβατα, οἳ οὐκ (ζ) ἀριθμηθή-
7 σονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους. Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυ-
ρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὑποκάτω τῶν πτερύγων
8 τῶν χερουβίν. Καὶ ἦν τὰ χερουβὶν διαπεπετακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβω-
9 τοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ χερουβὶν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν, Καὶ
(η) ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον
10 τοῦ δαβὶρ, οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν
δύο πλάκες ἃς ἔθηκε Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ, ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν
11 (θ) αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ
12 ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν. Καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλ-
τῳδοὶ πάντες τοῖς υἱοῖς (ι) Ἀσὰφ τῷ Αἱμὰν τῷ Ἰδιθοὺν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
(κ) αὐτοῦ τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἑστηκότες
(λ) κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν (μ) εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγ-
13 ξι. Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ
τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ. ϗ ὡς ὕψωσε (†) φωνὴν ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν
ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν, ϗ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ ὁ
14 οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης κυρίου. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώ-
που τῆς (ν) νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

CAP. V.

Et intulit Salomon ſancta David patris ſui, argentum, & aurum, & 1
vaſa, (a) quæ dederat in theſaurum domûs Domini. Tunc convocavit 2
Salomon omnes ſeniores Iſrael, et omnes principes tribuum, duces patria-
rum filiorum Iſrael in Hieruſalem ad educendam arcam teſtamenti Do-
mini è civitate David: hæc eſt Sion. Et convenerunt ad regem uni- 3
verſus Iſrael in feſtivitate: hic eſt menſis ſeptimus. Et venerunt omnes 4
ſeniores Iſrael: & tulerunt (b) omnes Levitæ arcam, (c) Et tabernacu- 5
lum teſtimonii, & omnia vaſa ſancta, quæ in tabernaculo: & eduxerunt
eam ſacerdotes, & Levitæ. Et rex Salomon, & omnis ſynagoga Iſrael, 6
& (d) qui timebant, & qui adhæſerant eis, ante arcam immolantes vitu-
los, & oves, (e) qui non numerabuntur, & qui non computabuntur præ
multitudine. Et introduxerunt ſacerdotes arcam teſtamenti Domini in 7
locum ſuum, in Dabir domûs, in ſancta ſanctorum, ſubter alas Cherubim.
Et erant Cherubim expandentia alas ſuas ſuper locum arcæ: & coope- 8
riebant Cherubim ſuper (f) arcam, & ſuper geſtatoria ejus deſuper: Et 9
eminebant geſtatoria: et aſpiciebantur capita geſtatoriorum è ſanctis in
faciem Dabir: non aſpiciebantur extrà: & fuerunt ibi uſque in diem
hanc. Non erat in arca, niſi duæ tabulæ, quas poſuit Moyſes in Choreb, 10
quæ diſpoſuit Dominus cum filiis Iſrael, in exeundo eos de terra Ægypti.
Et factum eſt in exeundo ſacerdotes è ſanctis, (quoniam omnes ſacerdo- 11
tes, qui inventi ſunt, erant ſanctificati, non erant diſpoſiti per vicem,) Et 12
Levitæ pſalmorum cantores omnes (g) filiis Aſaph, ipſi Æman, ipſi Idithum,
& filiis ejus, & fratribus ejus, qui induti erant ſtolas byſſinas, in cym-
balis, & in nablis, & in cithatis, ſtantes è regione altaris, & cum eis ſa-
cerdotes centum viginti clangentes tubis. Et facta eſt una vox in clan- 13
gendo, & in canendo, & in reſonando, voce unâ ad confitendum, & lau-
dandum Dominum. Et dum elevarent vocem in tubis, & in cymbalis, & in
organis canticorum; & dicebant; Confitemini Domino, quoniam bonum;
quoniam in ſeculum miſericordia ejus. Et domus impleta eſt nube (h) 14
gloriæ Domini. Et non poterant ſacerdotes ſtare ad miniſtrandum à facie
nubis: quoniam impleverat gloria Domini domum Dei.

MS.A. (α) ϗ τὰ σκεύη ἔδωκεν (β) Σαλωμὼν τοὺς (γ) τῶν πατριῶν (δ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ε) κιβωτὸν, Καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν ϗ τὴν σκηνὴν τοῦ (ζ) ἀριθμηθήσονται οὐδὲ λογισθήσονται (η) ὑπερεῖχον (θ) αὐτοὺς (ι) τῷ Ἀσὰφ (κ) αὐτῶν (λ) κατὰ ἀνατολὰς τοῦ (μ) ϗ εἴκοσι σαλπίζοντες σάλπιγξιν. (†) τὴν * φωνὴν (ν) νεφέλης δόξης κυρίου, ὅτι ἐνέπλησεν ἡ δόξα

ΚΕΦ. ϛ΄.

1 Τότε εἶπε Σαλωμὼν, Κύριος εἶπε (α) τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ,

MS.A. (α) τοῦ κατοικῆσαι ἐν

CAP. VI.

Tunc dixit Salomon; Dominus dixit habitare in caligine: 1

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الخامس *

* واتي سليمان بحريمة داود ابيه * بمال وذهب وثياب قد جمعها * وادخلها بيت الله * وبعد 1 2
ذلك جمع ساير كهنة بني اسرايل وروساهم * فحضروا اليه باورسليم ليطلعوا صندوق
عهد الرب من ضيعة داود التي هي حبرون * واجتمعوا في الشهر الكبير في عيد المظال * وهو 3
الشهر السابع لاسرايل * وجاوا اليه * واخذوا الكهنة الصندوق * واطلعوه الي بيت الرب * 4 5
وفيه انية القدس بكمالها التي كانت في قبة الزمان * طلع بها اللاويون والكهنة * والملك 6
سليمان * وامة اسرايل كلهم الذين حضروا قدام الصندوق * وذبحوا غنما وبقرا لا عدد لها ولا
حساب من كثرتها * واتوا بالصندوق * واطلعوه الي قدس القدس تحت اجنحة الكروبين * 7
* لانهم مظللون على موضع الصندوق * وكانوا يغطوه والخشب الذي يحمل به الحمالون 8
من فوق * وكان خشبه طوالا * وكان روسها ترى من تحت الصندوق من داخل البيت * وما 9
كانوا يروا من برا * وصار ذلك هناك الي هذه الغاية * وما كان في الصندوق الا لوحي 10
الشهادة الذي جعلهما موسي فيه * الذي اخذهما من طور سينا * وهذا العهد الذي
اعطاه الله لبني اسرايل حين خرجوا من ارض مصر * ولما خرجوا الكهنة من بيت 11
الخدمة * * *

* لم تطلق ساير الكهنة الذين دخلوا هناك الي بيت الخدمة ان يقربوا من بهاء الضباب * 14
لانه امتلي بيت الله من بهجته ومن مجده *

CAP. V.

Poſthæc attulit Salomon votum Davidis patris ſui, monetam, aurum, & 1
vaſa quæ collegerat, & intulit ea in domum Dei. Deinde congregavit omnes 2
ſacerdotes filiorum Iſraelis, & proceres eorum: qui convenerunt eum in Jeruſalem, ut deducerent arcam fæderis Domini è civitate Davidis, quæ eſt Hebron.
Congregati ſunt, inquam, menſe maximo, feſto tabernaculorum (is eſt menſis 3
ſeptimus apud Iſraelitas) Et cùm 4
veniſſent ad eum, acceperunt ſacerdotes arcam, Et deduxerunt eam in domum 5
Domini, in qua jam erant vaſa Sanctuarii univerſa quæ erant in teſtudine
temporis. Deportârunt ea Levitæ, & ſacerdotes, Rex Salomon, & univerſa 6
plebs Iſraelitarum qui aderant coram arca: & immolaverunt oves ac boves quibus nullus erat numerus aut ſupputatio
præ multitudine. Attulerunt itaque ar- 7
cam, & deduxerunt eam ad ſanctum ſancti ſub alas Cherubinorum: Obum- 8
brabant enim locum arcæ, & tam eam quàm ligna quibus geſtabant eam bajuli,
ſuprà tegebant. Hæc verò ligna lon- 9
ga erant, & capita eorum conſpiciebantur ex inferiori parte arcæ ab his qui erant intra domum; non autem conſpiciebantur ab his qui erant foris: & manſerunt hæc ibi ad præſens uſque tempus.
Nihil autem erat in arca, niſi duæ tabulæ 10
fæderis, quas poſuerat in ea Moſes, quaſque acceperat è monte Sinai: atque hoc eſt fædus quod dederat Deus filiis Iſrael, cùm exiviſſent è terra Ægypti.
Et cum egreſſi eſſent ſacerdotes è domo 11
miniſterii,

Nulli ſacerdotum qui ingreſſi fuerant 14
illuc in domum miniſterii, permiſſum fuit ſacrificare, ob ſplendorem nebulæ: impleta enim fuerat domus Dei majeſtate & gloriâ ipſius.

* الفصل السادس *

* وقال سليمان * رب انت قلت ان اسكن بالزوبعة * 1

CAP. VI.

Tun dixit Salomon; Domine mi, 1
tu dixiſti, Habitabo in turbine;

דברי הימים ב׃ ו

benedixit & ſuas facies rex convertit Et .ſecula tuæ ſeſsioni locum & ,tibi habitaculum ,domum ædificavi ego Et
וַאֲנִי בָּנִיתִי בֵית־זְבֻל לָךְ וּמָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ 2 3
qui ,Iſrael Deus Dominus Benedictus : ait Et ſtans Iſrael concio omnis Et .Iſrael eccleſiæ univerſæ
אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר 4
eduxi qua die A : dicendo ,complevit ejus manus per & ,meo patri David ſuo ore in eſt locutus
דִּבֶּר בְּפִיו אֵת דָּוִיד אָבִי וּבְיָדָיו מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי 5
exiſtendum ad ,domum ædificandum ad Iſrael tribubus cunctis è civitatem in elegi non ,Ægypti terra è meũ populum
אֶת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת
exiſtendum ad ,Jeruſalaim in elegi Et .Iſrael meũ populum ſuper ducem exiſtendum ad ,virum in elegi non & : ibi meũ nomen
שְׁמִי שָׁם וְלֹא־בָחַרְתִּי בְאִישׁ לִהְיוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶבְחַר בִּירוּשָׁלִַם לִהְיוֹת 6
,mei patris David corde cum fuit Et .Iſrael meũ populum ſuper exiſtendum ad David in elegi & ,ibi meum nomen
שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִיד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִיד אָבִי 7
quod Pro : meum patrem David ad Dominus dixit Et .Iſrael Dei Domini nomini domum ædificandum ad
לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִיד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר 8
ædificabis non tu Sed .tuo corde cum fuit quia ,benefeciſti ,meo nomini domum ædificandum ad ,tuo corde cum fuit
הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבוֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה 9
ſuum verbum Dominus ſtatuit Et .meo nomini domum ædificabit ipſe ,tuis lumbis de egrediens ,tuus filius ſed ,domum
הַבָּיִת כִּי בִנְךָ הַיּוֹצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ 10
ædificavi & ,Dominus eſt locutus ſicut ,Iſrael thronum ſuper ſedi & ,meo patre David pro ſurrexi & ,fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקוּם תַּחַת דָּוִיד אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה
quod ,Domini pactum ibi quis arcam ibi poſui Et .Iſrael Dei Domini nomini domum
הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂים שָׁם אֶת־הָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר 11
.ſuas volas extendit & ,Iſrael concionem omnem contra Domini altaris facies ad ſtetit Et .Iſrael filiis cum exciderat
כָּרַת עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו׃ 12
quinque & ,ejus longitudo cubitorum quinque , auxilii loci medio in illam dedit & , æris concham Selomoh fecit Quoniam
כִּי־עָשָׂה שְׁלֹמֹה כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וַיִּתְּנֵהוּ בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ 13
omnem contra ſua genua ſuper ſe genuflexit & ,illud ſuper Stetitque .ejus ſtatura trium cubitorum & ,ejus latitudo cubitorum
אַמּוֹת רָחְבּוֹ וְאַמּוֹת שָׁלוֹשׁ קוֹמָתוֹ וַיַּעֲמֹד עָלָיו וַיִּבְרַךְ עַל־בִּרְכָּיו נֶגֶד כָּל־
Deus tu ſicut non ,Iſrael Deus Domine : ait Et .cœlos ad ſuas palmas extendit & , Iſrael concionem
קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיְמָה׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים 14
cuſtodiſti Qui .ſuo corde toto in tuas facies ad ambulantibus tuis ſervis miſericordiã &,pactum cuſtodiens :terra in & ,cœlis in
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃ אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ 15
.hanc diem ſecundùm impléſti tua manu in & ,tuo ore in es locutus & ,ei es locutus quod meo patri David tuo ſervo
לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
Non : dicendo ,ei es locutus quod ,meo patri David tuo ſervo cuſtodi Iſrael Deus DOMINE nunc Et
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא־ 16
ſuam viam tui filii cuſtodierint ſi tantùm , Iſrael thronum ſuper ſedens ,meis faciebus à vir tibi excidetur
יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
[illegible] facies ad ambulâſti quemadmodum ,mea lege in ambulandum ad
לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃

Verſio VULG. LAT.

Ego autem ædificavi domum nomini ejus , ut habitaret 2
ibi in perpetuum. Et convertit rex faciem ſuam, 3
& benedixit univerſæ multitudini Iſrael, (nam omnis
turba ſtabat intenta,) & ait ; Benedictus Dominus 4
Deus Iſrael, qui quod locutus eſt David patri meo,
opere complevit, dicens ; A die, quâ eduxi populum 5
meum de terra Ægypti , non elegi civitatem de cunctis
tribubus Iſrael , ut ædificaretur in ea domus nomini
meo : neque elegi quemquam alium virum, ut eſſet dux
in populo meo Iſrael, Sed elegi Jeruſalem, ut ſit nomen 6
meum in ea,& elegi David, ut conſtituerem eum ſuper
populum meum Iſrael. Cúmque fuiſſet voluntatis 7
David patris mei, ut ædificaret domum nomini Domini
Dei Iſrael, Dixit Dominus ad eum ; Quia hæc fuit voluntas 8
tua,ut ædificares domum nomini meo, benè quidem
feciſti hujuſcemodi habere voluntatem : Sed non 9
tu ædificabis domum : verùm filius tuus, qui egredietur
de lumbis tuis, ipſe ædificabit domum nomini meo.
Complevit ergò Dominus ſermonem ſuum , quem locutus 10
fuerat : & ego ſurrexi pro David patre meo , &
ſedi ſuper thronum Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus:&
ædificavi domum nomini Domini Dei Iſrael. Et poſui 11
in ea arcam, in qua eſt pactum Domini , quod pepigit
cum filiis Iſrael. Stetit ergò coram altari Domini ex 12
adverſo univerſæ multitudinis Iſrael, & extendit manus
ſuas. Siquidem fecerat Salomon baſim æneam , & 13
poſuerat eam in medio baſilicæ , habentem quinque cubitos
longitudinis, & quinque cubitos latitudinis , &
tres cubitos altitudinis : ſtetítque ſuper eam : & deinceps
flexis genibus contra univerſam multitudinẽ Iſrael,
& palmis in cœlum levatis, Ait ;Domine Deus Iſrael, 14
non eſt ſimilis tuî Deus in cœlo & in terra : qui cuſtodis
pactum & miſericordiam cum ſervis tuis , qui ambulant
coram te in toto corde ſuo : Qui præſtitiſti ſervo 15
tuo David patri meo quæcunque locutus fueras ei :
et quæ ore promiſeras, opere compléſti, ſicut & præſens
tempus probat. Nunc ergò,Domine Deus Iſrael, imple 16
ſervo tuo patri meo David quæcunque locutus es,
dicens ; Non deficiet ex te vir coram me, qui ſedeat ſuper
thronum Iſrael: ita tamen ſi cuſtodierint filii tui vias
ſuas, et ambulaverint in lege mea, ſicut & tu ambulâſti
coram me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 * ܘܐܢܐ ܡܒܢܐ ܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܟ. ܕܘܟܬܐ ܠܡܬܒܟ ܠܥܠܡܝܢ. * ܘܐܗܦܟ ܡܠܟܐ
3 ܦܪܨܘܦܗ. ܘܒܪܟ ܠܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܝܡܝܢ.
4 * ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܠܠ ܒܦܘܡܗ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܒܡܠܬܗ
5 ܐܫܪ ܡܕܡ ܕܐܡܪ. * ܕܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܠܐ ܓܒܝܬ
ܠܝ ܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ.
6 * ܘܓܒܝܬ ܠܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ.
7 8 ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ
9 ܒܠܒܟ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܫܦܝܪ ܥܒܕܬ ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ. * ܐܢܬ ܕܝܢ ܠܐ ܬܒܢܐ
10 ܒܝܬܐ. ܐܠܐ ܒܪܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܘܗܝ
ܕܐܡܪ. ܘܩܡܬ ܡܢ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܝܬܒܬ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܝ
11 ܡܪܝܐ. ܘܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܛܝܒܬ ܕܘܟܬܐ ܠܐܪܘܢܐ
12 ܕܒܗ ܣܝܡܐ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܕܝܗܒ ܠܐܒܗܝܢ ܟܕ ܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܩܡ
ܫܠܝܡܘܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܕܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܫܛ ܐܝܕܘܗܝ
13 ܠܘܬ ܫܡܝܐ. * ܥܒܕ ܓܝܪ ܫܠܝܡܘܢ ܐܣܛܘܢܐ ܚܕ ܕܢܚܫܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܗܘܐ ܒܡܨܥܬܗ ܕܕܪܬܐ. ܘܚܡܫ
ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. ܘܬܪܬܝܢ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܣܠܩ ܗܘܐ ܩܡ ܥܠܘܗܝ. ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ.
ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܒܗ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܫܛ ܐܝܕܘܗܝ ܒܨܠܘܬܐ. ܩܕܡ ܥܡܐ
14 ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܫܡܝܐ. * ܘܨܠܝ. ܘܐܡܪ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܝܬ ܐܟܘܬܟ. ܐܢܬ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܕܨܒܝܢܟ ܐܝܟ ܕܝܬܒܬ ܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܡܬܥܒܕܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ.
ܕܢܛܪ ܐܢܬ ܩܝܡܐ ܘܚܣܕܐ ܠܥܒܕܝܟ. ܕܡܗܠܟܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܬܪܝܨܘܬܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ.
15 * ܕܢܛܪܬ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܟ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܗ. ܘܡܠܠܬ ܒܦܘܡܟ ܘܫܡܠܝܬ ܒܨܒܝܢܟ
16 ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܛܪ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ
ܠܗ. ܕܠܐ ܢܬܒܛܠ ܠܟ ܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ
ܒܢܝܟ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ ܒܬܪܝܨܘܬܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܗܠܟܬ ܐܢܬ ܩܕܡܝ.

Et ego ædificans ædificavi domum tibi, locum 2
habitationis tuæ perpetuæ. Deinde converſâ 3
rex facie, benedixit omnibus cœtibus
Iſraelis(omnes enim cœtus Iſraelis aderant)
Et ait, Benedictus Dominus Deus Iſraelis , 4
qui Davidem patrem meum ore proprio eſt
allocutus, & verbo ſuo confirmavit quod dixit
: Quòd ſcilicet ab eo die quo eduxi populum 5
meum Iſraelem è terra Ægypti, non
elegi mihi civitatem ullam ex omnibus tribubus
Iſraelis ad ædificandum domum ut eſſet
ibi nomen meum ; Sed elegi Davidem ut 6
eſſet rex ſuper populum meum Iſraelem.
Cúmq; David pater meus animo concepiſſet 7
ædificare domum nomini Dñi Dei Iſraelis ,
Dixit Davidi patri meo, Quandoquidem animo 8
ſtatuiſti ædificare domum nomini meo,
rectè feciſti quòd id animo ſtatueris : Tu 9
tamen non ædificabis domum, ſed filius tuus
qui è dorſo tuo prodíturus eſt, ipſe ædificabit
domum nomini meo. Et quidem confirmavit 10
Dominus ſermones ſuos quos dixerat :
nam ſurgens loco Davidis patris mei, & inſidens
ſolio Iſraelis, quemadmodum dixerat
mihi Dominus ; ædificavi domum nomini
Domini Dei Iſraelis, Et locum paravi arcæ 11
in qua repoſitum eſt fœdus Domini quod dederat
majoribus noſtris cùm eduxiſſet eos è
terra Ægypti. Deinde ſtetit Salomon ante 12
altare Domini coram univerſis cœtibus Iſraelis,&
expandit manus ſuas cœlum verſùs.
(Fecerat enim Salomon podium quoddam 13
æneum , & erexerat illud in medio atrio ,
quinque cubitorum altitudine , & duorum
cubitorum latitudine) Hoc conſcendens ſtetit
ſuper illud ; tum flexis genibus, ſpectante eum
toto populo Iſraelis ; manibuſque in oratione
coram populo Iſraelitico cœlũ verſùs
expanſis, Oravit,ac dixit ; Dñe dominorum 14
Iſraelis, non eſt tui ſimilis. Tu es Dominus,
cujus voluntates, dum ſedes in cœlo ſurſum,
fiunt ſuper terram deorſum : qui ſervas fœdus
& clementiam ſervis tuis rectè coram te ambulantibus
toto corde ſuo : Qui Davidi ſervo 15
tuo patri meo præſtitiſti quod dixeras ei ;
& quæ ore tuo locutus fueras, tuâ voluntate
perfeciſti, ut hodierno die. Nunc ergò Domine 16
dominorum Iſraelis , ſerva ſervo tuo
Davidi patri meo quod pollicitus es illi, non
defuturum tibi filium à conſpectu meo, qui
ſedeat ſuper ſoliũ Iſraelis ; dummodo obſervent
filii tui vias ſuas, ambulando coram me
legitimè , quemadmodum ambulâſti tu coram
me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ ἕτοιμον (β) τοῦ κατασκηνῶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας.
3 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραήλ, καὶ πᾶσα
4 ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παρειστήκει. καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, (†) ὡς ἐλάλησεν ἐν
5 στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων, Ἀπὸ τῆς ἡμέρας
ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ,
τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ (γ) εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον
6 ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελεξάμην (δ) τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην
7 ἐν Δαυὶδ (ε) τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρός
8 μου, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ (ζ) πατέρα
μου, Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι
9 ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου. Πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται
10 ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸν (η) λόγον
τοῦτον, ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγενήθην ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραήλ, καθὼς
11 ἐλάλησε κύριος· καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, Καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν
12 κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου
13 ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας (θ) αὐτοῦ. Ὅτι ἐποίησε Σαλωμὼν βάσιν
χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ
πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ τὰ γόνατα (ι) ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν,
14 Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων
τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισί σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ·
15 Ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ (κ) ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί
16 σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, φύλαξον τῷ παιδί
σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων, Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος
ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ
μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

Et ego ædificavi domum nomini tuo ſanctam tibi, & paratam ad habitandum 2
in ſæcula. Et convertit rex faciem ſuam, & benedixit omnem 3
Eccleſiam Iſrael, (& omnis Eccleſia Iſrael adſtabat,) & dixit; Benedictus 4
Dominus Deus Iſrael, quomodò locutus eſt in ore ſuo ad David
patrem meum, & in manibus ſuis implevit, dicens; A die, quâ eduxi 5
populum meum è terra Ægypti, non elegi in civitate de omnibus tribubus
Iſrael, ad ædificandum domum, ut eſſet nomen meum ibi: & non
elegi in viro, ut eſſet in ducem ſuper populum meum Iſrael. Et elegi 6
Hieruſalem, ut fieret nomen meum ibi: & elegi in David, ut eſſet ſuper
populum meum Iſrael. Et factum eſt ſuper cor David patris mei, ædificare 7
domum nomini Domini Dei Iſrael. Et dixit Dominus ad David 8
patrem meum; Quoniam factum eſt ſuper cor tuum ædificare domum
nomini meo, rectè feciſti, quoniam factum eſt ſuper cor tuum.
Veruntamen tu non ædificabis domum: quoniam filius tuus, qui egredietur 9
de lumbo tuo, hic ædificabit domum nomini meo. Et ſuſcitavit 10
Dominus verbum hoc, quod locutus eſt. Et factus ſum pro David patre
meo: & ſedi ſuper thronum Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus: &
ædificavi domum nomini Domini Dei Iſrael: Et poſui ibi arcam; in 11
qua ibi teſtamentum Domini, quod diſpoſuit ipſi Iſrael. Et ſtetit è regione 12
altaris Domini ante omnem Eccleſiam Iſrael, & expandit manus
ſuas. Quoniam fecerat Salomon baſim æneam: & poſuerat eam in 13
medio atrii ipſius templi: quinque cubitorum longitudo ejus, et quinque cubitorum
latitudo ejus, & (a)trium cubitorum altitudo ejus: & ſtetit
ſuper eam: & cecidit ſuper genua coram omni Eccleſia Iſrael. Et expandit
manus ſuas ad cælum, Et dixit; Domine Deus Iſrael, non eſt ſimilis 14
tibi Deus in cælo, & ſuper terram, cuſtodiens teſtamentum, & miſericordiam
pueris tuis ambulantibus ante te in toto corde: Quæ cuſtodiſti 15
puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei, dicens: Et locutus es
in ore tuo: & in manu tua implevisti, ſicut dies hæc. Et nunc, Domine 16
Deus Iſrael, cuſtodi puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei, dicens;
Non deficiet tibi vir à facie mea ſedens ſuper thronum Iſrael, tantùm
ſi cuſtodierint filii tui viam ſuam, ambulando in lege mea, ſicut ambulâſti coram me.

MS.A. (β) τοῦ κατοικῆσαι εἰς (†) ὃς (γ) εἶναι ὄνομά (δ) ἐν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι * τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά (ε) ὥστε εἶναι ἐπὶ τοῦ λαοῦ (ζ) τὸν πατέρα (η) λόγον αὐτοῦ, ὃν (θ) ἑαυτοῦ. (ι) αὐτοῦ ἔναντι (κ) ἐλάλησας ἐν τῷ στόματι

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وانا ابني لك مسكنا • واهي لك موضعا لسكناك الى الابد * والتفت سليمان وبارك 2 3
على جموع بني اسرائيل • وكان قايما معهم * وقال • تبارك الرب اله اسرائيل • الذي تكلم 4
مع داود ابي • وحقق كل شي وقال * من يوم اخرجت امتي اسرائيل من مصر • 5
ما اخترت لي ضيعة من كل اسباط بني اسرائيل • لابني هناك بيتا لاسمي * واخترت 6
داود ليكون ملكا على امتي * وكان في قلب داود ابي ليبني لاسم الله اله اسرائيل 7
بيتا * فقلت له • اذ كنت قد نويت بقلبك ان تبني بيتا لاسمي • قبلت منك 8
اذ نويت بقلبك * وانت لا تبني لي بيتا لاسمي • لكن ابنك الذي يخرج من 9
صلبك هو يبني بيتا لاسمي * وحققت يا رب قولك الذي قلته لداود ابي • وجلست 10
على كرسي اسرائيل كما امرتني • وبنيت بيتا لاسم الرب * وجددت موضعا لصندوق 11
عهدك الذي اعطيته لآبائنا • حين اخرجتهم من ارض مصر * وقام سليمان قدام 12
مذبح الله بحضن جميع بني اسرائيل • وبسط يديه الى السماء * وكان قد صنع 13
عمودا واحدا • واقامه في وسط الدار • ارتفاعه خمسة باعات • وعرضه باعان •
فطلع فجلس عليه وجثي على ركبتيه • وكانوا جميع بني اسرائيل ينظرون
اليه • وبسط يديه للصلاة • وساير بني اسرائيل ينظرونه * وصلى وقال • رب 14
الارباب اله اسرائيل • ليس مثلك يا رب • الذي مسكنك في علو السماء • وارادتك تصنع
في اسفل الارض • الذي حفظت وصايا عبيدك الذين يمشون بالحق قدامك بكل قلوبهم
* وحفظت لداود عبدك ابي • وتعهدت وقلت له • وكلمته بفيك • وبارادتك اتممت له في هذا 15
اليوم * والآن يا رب الارباب اله اسرائيل • تمم لعبدك داود ما قلته له • انه لا يزول لك من 16
قدامي ابن يجلس على كرسي اسرائيل • ان حفظ بنوك عهدي ومشوا بنواميسي • كما
مشيت انت قدامي •

Et ego ædificarem tibi domicilium, & 2
pararem tibi locum pro habitatione tua
ſempiterna? Deinde converſus Salomon 3
benedixit cœtibus filiorum Iſraelis, cum
quibus aſtabat, Et ait; Benedictus ſit 4
Dominus Deus Iſraelis, qui locutus eſt
cum Davide patre meo, & omnia eventu
comprobavit, ac dixit; Ab eo die quo 5
eduxi plebem meam Iſraelem ex Ægypto,
non elegi mihi civitatem ullam ex
omnibus tribubus Iſraelitarum, ut extruerem
ibi domum nomini meo: Et 6
elegi Davidem ut eſſet rex ſuper plebem
meam. Et cùm eſſet in animo Davidis patris 7
mei ædificare nomini Dei, Dei Iſraelis,
domum; Dixiſti ei, Quandoquidem 8
animo tuo decreviſti ædificare domum
nomini meo, gratum habui cùm id animo
decreviſti: Tu tamen nequaquam ædificabis 9
mihi domum nomini meo; ſed
filius tuus qui egredietur è dorſo tuo, is
ædificabit domum nomini meo. Jam 10
verò exitu comprobâſti O Domine mi,
ſermonem tuum quem dixiſti Davidi patri
meo; & cùm ſediſſem ſuper ſolio
Iſraelis, ut præcepiſti mihi, ædificavi domum
nomini Domini, Et renovavi locum 11
arcæ fœderis tui quod dediſti parentibus
noſtris cùm eduxiſti eos de terra
Ægypti. Stetitque Salomon ante aram 12
Dei, in præſentia omnium Iſraelitarum,
extenditque manus ſuas cælum verſùs,
(Fecerat enim columnam quandam, & 13
erexerat eam in medio atrio; cujus altitudo
erat quinque ulnarum, latitudo
verò duarum ulnarum: hanc conſcendens
ſedit ſuper eam, tum in genua procubuit
intuentibus eum omnibus Iſraelitis)
extendit inquam manus ſuas ad
orandum, videntibus eum omnibus
Iſraelitis, Et oravit, ac dixit; Domine 14
dominorum, Deus Iſraelis, non eſt tui
ſimilis O Domine mi, cujus habitatione
in ſummo cœlo exiſtente, tua tamen voluntas
fit in ima terra: qui ſervas teſtamenta
ſervorum tuorum qui ſincerè coram
te ambulant integris mentibus: Et 15
promiſſa præſtitiſti Davidi ſervo tuo patri
meo; prædixiſti ei, ore proprio allocutus
es eum, tuâque voluntate hodie
perſolviſti ei. Itaque O Domine dominorum, 16
Deus Iſraelis, reipſâ comproba
ſervo tuo Davidi quod pollicitus es ei,
non defuturum tibi à conſpectu meo
filium ſedentem ſuper ſolium Iſraelis;
dummodo cuſtodiant filii tui pactum meũ,
& ambulent in legibus meis quemadmodum
tu ambulâſti coram me.

habitabit verè *numquid* Nam .David tuo ſervo es locutus quod ,tuum verbum *ſit verum* , Iſrael Deus Domine nunc Et
18 17 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֵן דְּבָרְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְדָוִיד׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב
hæc domus *quia etiam* ,te *ſuſtinebunt* non cœlorum cœli & cœli Ecce ? terram ſuper homine cum Deus
אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עַל־הָאָרֶץ הִנֵּה שָׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה
ad *audiendum ad* ,meus Deus Domine ejus deprecationem ad & ,tui ſervi orationem ad reſpicias Et ? ædificavi quam
19 אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־
iſtam domum *ad apertos tuos oculos exiſtendos Ad* .*tuas facies ad* orat tuus ſervus quam ,orationem *ad* & ,*præconium*
20 הָרִנָּה וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ׃ לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְתֻחוֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה
orabit quam orationem *ad audiendum ad* , *ibi* tuum nomen *ponendum ad* dixiſti quo locum *ad* ,nocte ac die
יוֹמָם וָלַיְלָה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ לָשׂוּם שִׁמְךָ שָׁם לִשְׁמוֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל
in oraverint quam ,Iſrael tui populi & tui ſervi *deprecationes ad* exaudias Et .iſto loco in tuus ſervus
21 עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תַּחֲנוּנֵי עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־
quiſpiam peccaverit Si .parces & ,exaudies & , cœlis è tuæ *ſeſſionis* loco è exaudies tu & : iſto loco
22 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִמְּקוֹם שִׁבְתְּךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃ אִם־יֶחֱטָא אִישׁ
tu Et : iſta domo in tuo altari coram juramentū venerit & : eū *faciendum jurare ad* ,juramentum eo *in tulerit* & ,ſuum *ſocium* in
23 לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה
juſtificando & ; ejus caput in ejus viam dando ,impio reddendo ,tuos ſervos judicabis & ,facies & , cœlis de audies
תִּשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהָשִׁיב לְרָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק
,tibi peccaverint cum ,*inimici facies ad* Iſrael tuus populus fuerit caſus ſi Et .ejus juſtitiam ſecundùm ei dando ,juſtum
24 צַדִּיק לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ וְאִם־יִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ
audies tu Et ; iſta domo in *tuas facies ad* fuerint deprecati & ,oraverint & ,tuum nomen fuerint confeſſi & ,fuerint converſi &
25 וְשָׁבוּ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ לְפָנֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע
, eis dediſti quam , terram ad eos reduces & , Iſrael tui populi peccato parces & , cœlis de
מִן־הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁיבוֹתָם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לָהֶם
, iſto loco in oraverint & ,tibi peccaverint cùm ,pluvia fuerit non & , *cœlos detineri In* .eorum patribus &
26 וְלַאֲבֹתֵיהֶם׃ בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
peccato parces & , cœlis exaudies tu Et : eos affixeris cùm ,fuerint converſi ſuo peccato à ,tuū nomen fuerint confeſſi &
27 וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ מֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת
ſuper pluviam dabis & : *ea in* ambulent quam bonam viam *ad* eos docebis nam : Iſrael tui populi & ,tuorum ſervorum
עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶל־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה מָטָר עַל־
ſegetum percuſſio ,fuerit *cùm* peſtis ,terra in fuerit *cùm* Fames .hereditatem in tuo populo dediſti quam ,tuam terram
28 אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃ רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן
omniſque,plaga omnis ; *ſuarum portarum* terra in ejus inimicus *ei dederit anguſtiam cùm* : fuerit cùm bruchus & ,locuſta ,rubigo &
וְיֵרָקוֹן אַרְבֶּה וְחָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבָיו בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע וְכָל־
cognoverint *cùm*,Iſrael tuo populo omni & ,homini omni fuerit quæ ,deprecationem omnem ,orationem Omnem : infirmitas
29 מַחֲלָה׃ כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם וּלְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּ
: iſtam domum ad ſuas volas expanderit & ,ſuum dolorem & ,ſuam plagam unuſquiſque
אִישׁ נִגְעוֹ וּמַכְאֹבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Et nunc, Domine Deus Iſrael , firmetur ſermo tuus, 17
quem locutus es ſervo tuo David. Ergóne credibile 18
eſt ut habitet Deus cum hominibus ſuper terram ? Si
cœlum & cœli cœlorum non te capiunt, quantò magis
domus iſta , quam ædificavi ? Sed ad hoc tantùm facta 19
eſt,ut reſpicias orationem ſervi tui , & obſecrationem
ejus, Domine Deus meus : & audias preces, quas fundit
famulus tuus coram te : Ut aperias oculos tuos ſuper 20
domum iſtam diebus ac noctibus , ſuper locum,
in quo pollicitus es ut invocaretur nomen tuum, Et 21
exaudires orationem , quam ſervus tuus orat in eo : &
exaudias preces famuli tui, & populi tui Iſrael. Quicunque
oraverit in loco iſto, exaudi de habitaculo tuo,
id eſt, de cœlis, & propitiare. Si peccaverit quiſpiam 22
in proximum ſuum, & jurare contra eum paratus venerit,
ſéque maledicto conſtrinxerit coram altari in domo
iſta : Tu audies de cœlo, & facies judicium ſervorum 23
tuorum , ita ut reddas iniquo viam ſuam in caput
proprium, & ulciſcaris juſtum, retribuens ei ſecundùm
juſtitiam ſuam. Si ſuperatus fuerit populus tuus Iſrael 24
ab inimicis, (peccabunt enim tibi,) & converſi egerint
pœnitentiam, & obſecraverint nomen tuum, & fuerint
deprecati in loco iſto, Tu exaudies de cœlo, & propitiare 25
peccato populi tui Iſrael, & reduc eos in terram,
quam dediſti eis , & patribus eorum. Si clauſo cœlo, 26
pluvia non fluxerit propter peccata populi, & deprecati
te fuerint in loco iſto, et confeſſi nomini tuo, & converſi
à peccatis ſuis , cùm eos afflixeris, Exaudi de 27
cœlo, Domine, & dimitte peccata ſervis tuis & populi
tui Iſrael, & doce eos viam bonam, per quam ingrediantur :
et da pluviam terræ , quam dediſti populo tuo
ad poſſidendum. Fames ſi orta fuerit in terra, et peſtilentia, 28
ærugo, et aurugo, et locuſta, et bruchus ; et
hoſtes , vaſtatis regionibus, portas obſederint civitatis ,
omníſque plaga et infirmitas preſſerit : Si quis 29
de populo tuo Iſrael fuerit deprecatus , cognoſcens plagam
et infirmitatem ſuam , et expanderit manus ſuas in
domo hac,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܢܬܩܝܡܘܢ ܗܫܐ ܡܠܝܟ . ܕܡܠܠܬ *
18 ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ ܥܒܕܟ . * ܡܛܠ ܕܒܫܪܪܐ ܐܫܪܝ ܡܪܝܐ ܫܟܝܢܬܗ ܥܡ ܥܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܥܠ ܐܪܥܐ . ܗܐ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܠܐ ܡܣܝܦܩܝܢ ܠܟ . ܐܦܠܐ ܗܢܐ ܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ .
19 * ܘܬܬܦܢܐ ܠܘܬ ܨܠܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܠܘܬ ܒܥܘܬܗ . ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ . ܠܡܫܡܥ ܨܠܘܬܐ
20 ܘܒܥܘܬܐ ܕܥܒܕܟ ܡܫܕܐ ܩܕܡܝܟ ܝܘܡܢܐ . * ܗܐ ܒܒܥܘܬܐ ܩܕܡܝܟ . ܠܡܫܡܥ ܩܠܐ
ܕܨܠܘܬܗ ܕܡܢ ܕܐܬܐ ܘܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ . ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ . ܗܘ ܒܐܬܪܐ ܕܐܡܪܬ
21 ܠܡܫܪܝܘ ܫܟܝܢܬܟ ܬܡܢ . * ܠܡܫܡܥ ܨܠܘܬܐ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܡܨܠܐ
ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ . ܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܡܘܬܒܟ ܡܢ ܫܡܝܐ . ܘܬܫܡܥ ܘܬܫܒܘܩ .
22 * ܐܢܫ ܕܢܣܟܠ ܠܚܒܪܗ ܒܚܛܝܬܐ . ܘܢܣܝܡ ܥܠܘܗܝ ܡܘܡܬܐ ܠܡܘܡܝܘܬܗ . ܘܢܐܬܐ
23 ܘܢܐܡܐ ܩܕܡ ܡܕܒܚܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ . * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗ . ܡܢ ܐܬܪܟ ܡܢ
ܫܡܝܐ . ܘܬܕܘܢ ܥܒܕܝܟ . ܠܡܚܝܒܘ ܠܚܝܒܐ . ܘܠܡܗܦܟܘ ܐܘܪܚܗ ܒܪܫܗ .
24 ܘܠܡܙܕܩܘ ܠܙܕܝܩܐ . ܘܠܡܦܪܥܘ ܠܗ ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܗ . * ܘܐܢ ܢܬܬܒܪ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ .
ܡܢ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟ . ܟܕ ܢܚܛܘܢ ܩܕܡܝܟ : ܘܢܬܦܢܘܢ ܠܘܬܟ : ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ ܪܒܐ :
25 ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ . * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ : ܘܬܫܒܘܩ
ܠܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܡܟ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܬܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ . ܘܠܐܒܗܝܗܘܢ .
26 * ܘܟܕ ܢܬܐܚܕܘܢ ܫܡܝܐ : ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܛܪܐ ܟܕ ܢܚܛܘܢ ܩܕܡܝܟ . ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ
ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ : ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ ܪܒܐ . ܘܡܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܢܬܦܢܘܢ : ܡܛܠ ܕܬܥܢܐ ܐܢܘܢ .
27 * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ . ܘܬܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ
ܕܐܝܣܪܝܠ . ܡܛܠ ܕܬܠܦ ܐܢܘܢ ܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ ܕܢܗܠܟܘܢ ܒܗ . ܘܬܬܠ ܡܛܪܐ ܕܒܘܪܟܬܐ
28 ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܒܝܪܬܘܬܐ ܠܥܡܟ . * ܘܟܦܢܐ ܟܕ ܢܗܘܐ ܒܐܪܥܐ . ܘܡܘܬܢܐ ܟܕ ܢܗܘܐ :
ܫܘܚܢܐ ܘܫܘܢܩܐ . ܘܩܡܨܐ ܦܪܚܐ . ܘܙܚܠܐ ܟܕ ܢܗܘܐ : ܘܟܕ ܢܥܝܩܘܢ ܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܐ
29 ܒܐܪܥܗܘܢ ܘܒܡܕܝܢܬܗܘܢ : ܟܠ ܡܚܘܬܐ ܘܟܠ ܟܐܒܐ . * ܟܠ ܨܠܘܬܐ ܘܒܥܘܬܐ ܕܬܗܘܐ
ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢܫܐ ܠܟܠܗ ܥܡܟ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܢܕܥܘܢ ܓܒܪ ܟܐܒܐ ܕܠܒܗ . ܘܢܐܬܐ
ܘܢܦܪܘܣ ܐܝܕܘܗܝ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ .

Nunc etiã Dñe Deus Iſraelis, rati nunc ſint 17
ſermones tui quos locut⁹ es ad Davidem
patrem meum ſervum tuum. Quandoquidẽ 18
verè collocavit Dñs habitationẽ ſuã cum
populo ſuo Iſraele ſuper terrã (ſanè cœlũ et
cœli cœlorũ non capiunt te, quantò minùs
hæc domus quam ædificavi ?) Converteris 19
igitur ad orationem ſervi tui, & ad precationem
ejus Domine Deus, ut audias orationem
& obſecrationem quam ſervus tuus
fundit coram te hodie. Fiat quæſo, coram 20
te, ut audias voces orationis ej⁹ qui venerit
& oraverit coram te in domo iſta nocte
dieque, in loco iſto in quo habitationem
tuam te collocaturum dixiſti : Ut audias 21
orationem ſervi ac populi tui Iſraelis, quam
orabit coram te in loco iſto : tu inquam
audias è loco manſionis tuæ, de cœlo ; audias,
& parcas. Si quis injuriam ſocio ſuo 22
intulerit, & is præſcripſerit illi juramentũ
ut eum jurare faciat ; ille verò venerit ac
juraverit coram altari tuo in domo iſta : Tu 23
exaudies vocem orationis ejus è loco tuo,
de cœlo ; & annuens judicabis ſervos tuos,
condemnans reum, et reflectens viam ejus
in caput ipſius : juſtum verò innocentem
declarans, eique rependens ſecundùm juſtitiam
ejus. Item ſi fractus fuerit populus 24
tuus Iſrael ab hoſtibus tuis , cùm peccaverint
coram te ; ad te autem converſi confiteantur
nomini tuo magno, et orent obſecrentque
te in domo iſta : Tu exaudies è 25
cœlo, et condonabis peccata populi tui
Iſraelis, et reduces eos in terram quam dediſti
eis et patribus eorum. Cùm præcluſi 26
fuerint cœli , nec fuerit pluvia, ipſis in te
peccantib⁹ ; oraverint autem coram te in loco
iſto, confeſſi fuerint nomini tuo magno,
et à peccatis ſuis ſeſe converterint ut præſtò
ſis eis : Tu quoque exaudies vocem orationis 27
eorum de cœlo, et remittes peccata
ſervi et populi tui Iſraelis ; quaten⁹ doceas
eos viam tuam optimam per quam ambulent :
et dabis pluviam benedictionis ſuper
terram quam dediſti hæreditariam populo
tuo. Cùm fuerit fames in terra, cùm fuerit 28
mortalitas, ulc⁹ atq; cruciatus; et locuſta volitans
aut bruch⁹ cùm acciderit; cùmq; infeſtârint
eos hoſtes in terra et civitatib⁹ eorũ;
quæcunque demũ calamitas, et quicunque
dolores : Omnem orationem et obſecrationem 29
quæ erit à quibuſcunq; hominibus,
ab univerſo populo tuo Iſraele, iis *nimirum*
quorum quiſque cordis ſui dolorem patiens
veniet, manuſq; ſuas in domo iſta expandet:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί σου τῷ Δαυίδ.
18 Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει (†) θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ
19 ἀρκέσουσί σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα; Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδός σου καὶ
ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου
20 προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον, Τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας
καὶ νυκτὸς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς
21 (λ) ἧς προσεύχεται ὁ παῖς σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον· Καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ παιδός σου,
καὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς
22 κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ. Ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ
λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ οἴκῳ
23 τούτῳ, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου, τοῦ ἀποδοῦναι
τῷ ἀνόμῳ, καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν (μ) αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, τοῦ ἀποδοῦναι
24 (ν) αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ
ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ (ξ) ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ (ο)
25 προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις (π) λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας
26 αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί
σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
27 αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως
ἔσῃ (ρ) ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παίδων καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν
τὴν ἀγαθὴν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ
28 σου εἰς κληρονομίαν. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοφθορία καὶ
ἴκτερος, ἀκρὶς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται, (σ) καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν
29 πόλεων αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πληγὴν (τ) καὶ πάντα πόνον, Καὶ πᾶσα προσευχὴ, καὶ πᾶσα δέησις ἣ ἐὰν
γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἁφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν
αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

Et nunc, Domine Deus Iſrael, fidele ſit, quæſo, verbum tuum, quod 17
locutus es puero tuo David. Quoniam ſi verè habitabit Deus cum hominibus 18
ſuper terram? Si cœlum, & cœlum cœli non ſufficient tibi;
& quæ domus hæc, quam ædificavi? Et inſpicies ſuper deprecationem 19
pueri tui, & ſuper orationem meam, Domine Deus, ad exaudiendum
orationem, & deprecationem, quam puer tuus deprecatur ante
te hodiè; ut ſint oculi tui aperti ſuper domum hanc die ac nocte, ad locum 20
hunc, quem dixiſti invocari nomen tuum ibi, ad audiendum deprecationem,
quam deprecatur puer tuus in loco hoc. Et audies orationem 21
pueri tui, & populi tui Iſrael, quæcunque deprecati fuerint in
loco hoc. Et tu exaudies (b) in loco habitationis tuæ è cœlo: & audies,
& propitius eris. Si peccaverit vir proximo ſuo, & ſumpſerit ſuper 22
eum maledictionem ad maledicendum ei, & venerit, & maledixerit
coram altari in domo hac, *Et tu exaudies de cœlo, & facies, & judicabis* 23
ſervos tuos ad retribuendum iniquo, & retribuendum vias
ejus in caput ejus, & ad juſtificandum juſtum, ad retribuendum ei ſecundùm
juſtitiam ejus. Et, ſi percuſſus fuerit populus tuus Iſrael coram 24
inimico, (ſi peccaverint tibi,) & reverterint, & confeſſi fuerint
nomini tuo, & deprecati fuerint, & oraverint ante te in domo hac;
Et tu exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis populi tui Iſrael: & 25
reduces eos in terram, quam dediſti eis, & patribus eorum. Cùm cohibitum 26
fuerit cœlum, & non fuerit pluvia, (quoniam peccabunt tibi,) &
deprecabuntur in loco hoc, & laudabunt nomen tuum, & à peccatis
ſuis reverteut, quoniam humiliabis eos; Et tu exaudies de cœlo, & 27
propitius eris peccatis (c) puerorum, & populi tui Iſrael: quia manifeſtabis
eis viam bonam, in qua ibunt in ea: & dabis pluviam ſuper
terram tuam, quam dediſti populo tuo in hæreditatem. Fames ſi facta 28
fuerit ſuper terram, mors ſi facta fuerit, aeris corruptio, et icteritia, locuſta,
& bruchus ſi fuerit, & ſi tribulaverit eum inimicus coram civitatibus
ipſorum, ſecundùm omnem plagam, & omnem laborem, Et (d) 29
omnis deprecatio, & omnis oratio, quæcunque facta fuerit omni homini,
& omni populo tuo Iſrael, ſi noverit homo tactum ſuum, & languorem
ſuum, & expanderit manus ſuas ad domum hanc;

MS.A. (†) ὁ θεὸς (λ) ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται εἰς (μ) αὐτοῦ, τοῦ (ν) ἑκάστῳ κατὰ (ξ) ἐξομολογήσονται (ο) προσεύξονται (π) τοῦ λαοῦ (ρ) τῶν ἁμαρτιῶν τῶν παίδων σου καὶ (σ) ἐὰν θλίψῃ (τ) καὶ πᾶν πόνον,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وأيضا يا رب حقق قولك الذي تكلمت به معه * لان بالامانة صنع الله مسكنه 17 18
مع شعبه على الارض * ها السماء وسماء السماء لا تستطيع لعظمتك * لكن هذا البيت
الذي بنيته لك * تلتفت فيه لصلاة عبدك وطلبته * يا ربي والهي اسمع الصلاة 19
التي يصليها امامك في هذا اليوم * وها يكون امامك ان تسمع صلاة كل 20
من ياتي اليك في هذا البيت ليلا ونهارا * في هذا الموضع الذي سكنت قدسك *
* اسمع صلوات شعبك وعبيدك الذين يصلون قدامك في هذا الموضع * وانت تسمع 21
من السماء ومن علو قدسك ومسكنك * وتستجيب وتغفر * ان كان انسان يخطي 22
على صاحبه * ويقطع عليه ايمانا ويحلفه * ويجي يحلف قدام مذبحك في هذا البيت *
* وانت تسمع صلاتهم من مسكنك في السماء * وتدين عبيدك * وتجازي المجرم على 23
قدر افعاله * وان انكسر شعبك قدام اعدايهم * اذا اخطوا قدامك * فيرجعوا اليك 24
ويامنوا باسمك العظيم * ويطلبوا اسمك في هذا البيت * وانت تسمع من السماء * وتغفر 25
خطايا شعبك وتردهم الى الارض التي اعطيتها لاباييهم * واذا منعت السماء المطر * اذا اخطوا 26
قدامك * ويصلون في هذا الموضع * ويشكرون اسمك العظيم * ويرجعون عن خطاياهم *
* فانت تستجيب لهم * وتسمع صوت صلواتهم من السماء * وتغفر خطايا عبيدك. وشعبك 27
اسرايل * وتعلمهم طرقك الحسنة ليسعوا فيها * وتحوط بركاتك الارض التي اعطيتها
لعبيدك ميراثا * واذا كان جوع في الارض * او موت * او عقور وعذاب * وجراد وطير يهلك 28
الزرع * واذا اضطهدهم اعداوهم في ارضيهم وضياعهم * بكل عذاب ووجع * فكل 29
صلاة وطلبة تكون للبشريين * تكون لشعبك ليحمل كل رجل وجع قلبه * ويجي
ويبسط يديه في هذا البيت *

Ratum fac etiam O Domine mi, ſermonem 17
tuum quem habuiſti cum eo. Quandoquidem 18
certiſſimè fecit habitationem
ſuam Deus cum populo ſuo ſuper terram,
(en tamen cœlum & cœli cœlum
impar eſt majeſtati tuæ) ergò in domo
iſta quam ædificavi tibi, Convertaris 19
ad orationem & petitionem ſervi tui: O
Domine & Deus meus, audi orationem
quam fundit coram te hodiè. Et fiat 20
coram te quæſo, ut audiatur oratio cujuſcunque
ad te accedentis in domum
iſtam noctu diuque, locum videlicet
iſtum in quo collocâſti Sanctuarium tuum.
Exaudi orationes populi tui & ſervorum 21
tuorum qui coram te orabunt hoc in loco:
tu inquam audias è cœlo, ab excelſo
Sanctuario & habitaculo tuo, exaudias,
& parcas. Si quopiam in amicum 22
ſuum peccante, is juramentum illi
præſcribat, eumque ad jurandum cogat;
illeque veniens juret ante aram
tuam in domo iſta: Tu exaudies orationem 23
eorum ex habitaculo tuo in cœlo,
jus dices ſervis tuis, & reum pro ratione
actuum ejus remunerabis. Si profligatus 24
fuerit populus tuus coram hoſtibus
tuis, quòd in te peccaverint; ad te autem
converſi credant in nomen tuum
maximum, & quærant nomen tuum in
hac domo: Tu quoque audies è cœlo, 25
& dimittes peccata populi tui, & reduces
eos in terram quam dediſti patribus
eorum. Cùm cœlum retinuerit 26
pluviam, quòd in te peccaverint; ſi
orent in loco iſto, gratias agant nomini
tuo magno, retrahantque ſe à peccatis
ſuis: Tu exaudies eos, & audies vocem 27
precum eorum de cœlo, dimitteſque peccata
ſervorum tuorum, & populi tui
Iſraelis, & docebis eos vias tuas
bonas ut ambulent in eis, & complectentur
benedictiones tuæ terram quam
dediſti ſervis tuis hæreditatem. Cùm 28
fuerit fames in terra, aut mortalitas,
aut ulcera & cruciatus, aut locuſta
& volucre ſeminibus pernicioſum:
cúmque perſecuti fuerint eos inimici
eorum in terra & civitatibus eorum:
demum inſtante quovis cruciatu ac
dolore: Quæcunque oratio & petitio 29
fiet à mortalibus, fiet à populo tuo ad hoc
ut toleret unuſquiſque dolorem cordis
ſui, accedendo & expandendo manus
ſuas in hac domo:

דבר הימים ב: ז

:ejus cor *noſces* quia,ſuas vias omnes juxta unicuiq; dabis &,parces & ,tuæ ſeſſionis *parato loco* ,cœlis de exaudies tu Et
30 ואתה תשמע מן־השמים מכון שבתך וסלחת ונתתה לאיש ככל־דרכיו אשר תדע את־לבבו
quibus ,diebus omnibus tuis viis in *ambulandū ad* te timeant Ut .hominum filiorum cor noſti tu ſolus tu nam
31 כי־אתה לבדך ידעת את־לבב בני האדם׃ למען ייראוך ללכת בדרכיך כל־הימים אשר־
Iſrael tuo populo de non qui alienigenam ad etiam Et .noſtris patribus dediſti quam ,terræ facies ſuper *viventes* ipſi
32 הם חיים על־פני האדמה אשר נתתה לאבתינו׃ וגם אל־הנכרי אשר לא־מעמך ישראל
,extentum tuum brachium & ,robuſtam tuam manum & ,magnum tuum nomen propter longinqua terra è veniens & ,ipſe
הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך הגדול וידך החזקה וזרועך הנטויה
omnia ſecundū facies & : tuæ ſeſſionis *parato loco* de. cœlis de exaudies tu Et .iſta domo in oraverint & venerint &
33 ובאו והתפללו אל־הבית הזה׃ ואתה תשמע מן־השמים ממכון שבתך ועשית ככל
tuus populus ſicut , te *timendum ad* & ,tuum nomen terræ populi omnes ſciant ut ; alienigena te *ad clamaverit* quibus
אשר־יקרא אליך הנכרי למען ידעו כל־עמי הארץ את־שמך וליראה אתך כעמך
tuus populus fuerit egreſſus *Cùm* .ædificavi quam hanc domum ſuper eſt invocatum tuum nomen quòd ,*ſciendum ad* & ; Iſrael
34 ישראל ולדעת כי־שמך נקרא על־הבית הזה אשר בניתי׃ כי־יצא עמך
; *ea in* elegiſti quam ,hujus civitatis via te ad oraverint & ; eos miſeris qua viam per ſuos inimicos contra bellum ad
למלחמה על־איביו בדרך אשר תשלחם והתפללו אליך דרך העיר הזאת אשר בחרת בה
facies & ; eorum deprecationē & ,eorum orationem cœlis de exaudies Et .tuo nomini ædificavi quam domus &
35 והבית אשר־בניתי לשמך׃ ושמעת מן־השמים את־תפלתם ואת־תחנתם ועשית
eos tradideris & ,eos contra fueris *exacerbatus* & (peccet non qui homo non nam) ; tibi peccaverint *Cùm* .eorū judicium
36 משפטם׃ כי יחטאו־לך כי אין אדם אשר לא־יחטא ואנפת בם ונתתם
ad *reverti fecerint* Et : propinquam vel longinquam terram ad eos ducentes captivos ,eos duxerint captivos & ,*inimici facies ad*
37 לפני אויב ושבום שוביהם אל־ארץ רחוקה או קרובה׃ והשיבו אל־
: dicendo ,ſuæ captivitatis terra in te ad oraverint & ,fuerint converſi & ,*illuc* fuerint ducti captivi *quò* ,terra in ſuum cor
לבבם בארץ אשר נשבו־שם ושבו והתחננו אליך בארץ שבים לאמר
ſuæ captivitatis terra in ſua anima tota in & ſuo corde toto in te ad fuerint converſi Et .egim' impiè &,egimus iniquè,Peccavim'
38 חטאנו העוינו ורשענו׃ ושבו אליך בכל־לבם ובכל־נפשם בארץ שבים
quam domus & ,elegiſti quam civitatis &,eorū patribus dediſti quam ,eorū terræ via oraverint & ; eos duxerūt captivos quam
אשר־שבו אתם והתפללו דרך ארצם אשר נתתה לאבותם והעיר אשר בחרת ולבית אשר־
:eorū judiciū facies & ; eorum *preces* & ,eorū orationem ,tuæ ſeſſionis *loco parato* de ,cœlis de exaudies Et .tuo nomini ædificavi
39 בניתי לשמך׃ ושמעת מן־השמים ממכון שבתך את־תפלתם ואת־תחנתיהם ועשית משפטם
orationē ad intentæ tuæ aures & ,aperti tui oculi quæſo ſint meus Deus Nunc .tibi peccaverunt qui ,tuo populo parces &
40 וסלחת לעמך אשר חטאו־לך׃ עתה אלהי יהיו־נא עיניך פתחות ואזניך קשבות לתפלת
induantur Deus Dñe tui Sacerdotes.tuæ fortitudinis arca & tu ,tuā requiē in Deus Domine ſurge nunc Et .hujus loci
41 המקום הזה׃ ועתה קומה יהוה אלהים לנוחך אתה וארון עזך כהניך יהוה אלהים ילבשו
.tui ſervi David miſericordiarū memento :tui Chriſti *facies* avertas ne Deus Domine .bono in lætentur tui *pii* & , ſalute
42 תשועה וחסידיך ישמחו בטוב׃ יהוה אלהים אל־תשב פני משיחך זכרה לחסדי דויד עבדך׃

CAP. VII. ז

Domini gloria & ; victimas & ,*aſcenſionem comedit* & , cœlis è deſcendit ignis & , orare Selomoh *complere ſecundùm* Et
1 וככלות שלמה להתפלל והאש ירדה מהשמים ותאכל העלה והזבחים וכבוד יהוה
.domum replevit
מלא את־הבית׃

Verſio VULG. LAT.

Tu exaudies de cœlo, de ſublimi ſcilicèt habitaculo tuo, & propitiare, & redde unicuique ſecundùm vias ſuas, quas nôſti eum habere in corde ſuo: (tu enim ſolus nôſti corda filiorum hominum:) 30 Ut timeant te, & ambulent in viis tuis cunctis diebus, quibus vivunt ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus noſtris. 31 Externū quoque, qui non eſt de populo tuo Iſrael, ſi venerit de terra longinqua, propter nomen tuum magnum, & propter manum tuam robuſtam, & brachium tuum extentum, & adoraverit in loco iſto, 32 Tu exaudies de cœlo firmiſſimo habitaculo tuo, & facies cuncta, pro quibus invocaverit te ille peregrinus: ut ſciant omnes populi terræ nomen tuum, & timeant te ſicut populus tuus Iſrael: & cognoſcant, quia nomen tuum invocatum eſt ſuper domum hanc, quam ædificavi. 33 Si egreſſus fuerit populus tuus ad bellum contra adverſarios ſuos per viam in qua miſeris eos, adorabunt te contra viam, in qua civitas hæc eſt, quam elegiſti, & domus, quam ædificavi nomini tuo: 34 Tu exaudies de cœlo preces eorum, & obſecrationem, & ulciſcaris. 35 Si autem peccaverint tibi, (neque enim eſt homo, qui non peccet,) & iratus fueris eis, & tradideris hoſtibus, et captivos duxerint eos in terram longinquam, vel certè quæ juxtà eſt, 36 Et converſi in corde ſuo, in terra, ad quam captivi ducti fuerant, egerint pœnitentiam, et deprecati te fuerint in terra captivitatis ſuæ, dicentes, Peccavimus, iniquè fecimus, injuſtè egimus: 37 Et reverſi fuerint ad te in toto corde ſuo, et in tota anima ſua, in terra captivitatis ſuæ, ad quam ducti ſunt, adorabunt te contra viam terræ ſuæ, quam dediſti patribus eorum, et urbis, quam elegiſti, & domûs, quam ædificavi nomini tuo: 38 Tu exaudies de cœlo, hoc eſt, de firmo habitaculo tuo, preces eorum, et facias judicium, et dimittas populo tuo, quamvis peccatori: 39 Tu es enim Deus meus: aperiantur, quæſo, oculi tui, et aures tuæ intentæ ſint ad orationem quæ fit in loco iſto. 40 Nunc igitur conſurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu et arca fortitudinis tuæ: Sacerdotes tui, Domine Deus, induantur ſalutem, et ſancti tui lætentur in bonis. 41 Dñe Deꝰ, ne averteris faciem chriſti tui: memento miſericordiarum David ſervi tui. 42

CAP. VII.

Cumq; complêſſet Salomon fundens preces, ignis deſcendit de cœlo, et devoravit holocauſta et victimas: et majeſtas Domini implevit domum. 1

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܒܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ ܠܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܬܦܪܘܥ ܠܟܠ ܚܕ
ܐܝܟ ܟܠܗܝܢ ܐܘܪܚܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܐܢܬ ܝܕܥ ܠܒܗ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܝܕܥ ܐܢܬ ܒܠܚܘܕܝܟ ܠܒܗܘܢ
31 ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܕܚܠܘܢ ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܬܟ. ܟܠܗܘܢ
32 ܝܘܡܝ̈ܐ ܕܚܝܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. * ܐܦ ܥܠ ܢܘܟܪܝܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܡܟ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܪ̈ܚܝܩܬܐ ܡܛܠ ܫܡܟ. ܡܛܠ ܕܢܫܡܥܘܢ ܫܡܥܗ ܕܫܡܟ
33 ܪܒܐ. ܘܢܐܬܘܢ ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܐܬܪܟ
ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܢܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܢܘܟܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡ̈ܐ
ܕܐܪܥܐ ܫܡܟ. ܘܢܕܚܠܘܢ ܡܢܟ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܕܥܘܢ ܕܫܡܟ ܐܬܩܪܝ ܥܠ ܒܝܬܐ
34 ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. * ܘܡܐ ܕܢܦܩ ܥܡܟ ܠܩܪܒܐ ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܫܕܪ ܐܢܘܢ.
ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ ܠܟ. ܘܒܝܬܐ
35 36 ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. * ܘܡܐ
ܕܢܚܛܘܢ ܩܕܡܝܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܪܢܫܐ ܕܠܐ ܚܛܐ. ܘܬܪܓܙ ܐܢܬ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܬ
ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ: ܘܢܫܒܘܢ ܐܢܘܢ ܫܒܝܗܘܢ. ܠܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ ܐܘ ܩܪܝܒܬܐ.
37 * ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ: ܘܢܬܘܒܘܢ: ܘܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܫܒܝܗܘܢ ܢܐܡܪܘܢ. ܕܚܛܝܢ ܘܐܪܓܙܢ
38 ܘܐܥܘܠܢ: * ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܘܬܟ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܒܡܕܝܢ̈ܬܐ
ܕܫܒܝܗܘܢ ܕܫܒܘ ܐܢܘܢ: ܘܢܨܠܘܢ ܠܘܬ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ
39 ܠܟ. ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܕܘܟܬܟ. ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ.
40 ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. ܘܬܫܒܘܩ ܠܥܡܟ ܕܚܛܐ ܩܕܡܝܟ. * ܘܡܛܠ ܟܠܗ. ܢܗܘܝܢ ܥܝܢܝܟ
41 ܦܬܝܚܢ. ܘܐܕܢܝܟ ܨܝܬܢ ܠܨܠܘܬܐ ܕܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܡܟܝܠ ܩܘܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܢܝܚܟ.
42 ܐܢܬ ܘܐܪܘܢܐ ܕܥܘܫܢܟ. ܟܗܢ̈ܝܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܢܠܒܫܘܢ ܦܘܪܩܢܐ. ܘܙܕܝܩ̈ܝܟ ܢܚܕܘܢ ܒܛܒܬܟ.
* ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܬܗܦܟ ܐܦܝ̈ܟ ܡܢ ܡܫܝܚܟ. ܐܬܕܟܪ ܛܝܒܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܕܘܝܕ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

1 ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܨܠܝܘ. ܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.
ܘܐܟܠܬ ܥܠܬܐ ܘܕܒܚܐ. ܘܐܝܩܪܐ ܕܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܡܠܝ ܒܝܬܐ.

Tu audies vocē orationis eorum de cœlo, & remittes culpas eorum, & rependes unicuiq; ſecundùm omnes vias ſuas, utpote cognoſcens cor ejus: tu enim ſolus nôſti cor cujuſlibet hominis. 30 Hac ratione timebunt ita ut ambulent coram te in viis tuis quandiu vixerint ſuper terram quam dediſti patribus eorum. 31 Præterea, quoad alienum qui non fuerit ex populo tuo Iſraele, tamen advenerit è longinquis urbibus propter nomen tuum (audient enim famam nominis tui magni, & venientes orabunt coram te eo die in domo iſta) 32 Tu exaudies è loco tuo, de cœlo, & facies prout orabit coram te alienus ille: ut cognoſcant omnes terræ gentes nomen tuum, ut revereantur te ſicut populus tuus Iſrael, & ſciant nomen tuum invocatum eſſe ſup domum iſtam quam ædificavi. 33 Cùm prodierit populus tuus ad bellum contra hoſtes ſuos, viâ quâ mittes eos; & oraverint coram te in itinere *ſuſcepto* pro terra quam dediſti patribus eorum, civitate quam elegiſti tibi, & domo quam ædificavi nomini tuo: 34 Audies è cœlo orationem & precationem eorum, & expedies cauſam illorum. 35 Cùm peccaverint in te (quandoquidem nullus eſt qui non peccet) & iratus contra eos tradideris eos coram hoſtibus eorum; & qui ceperint eos abducant illos in regionē longinquā ſive propinquam: 36 Oraverint autem corā te, reſipuerint, & in urbibus eorum qui captivos duxerunt eos dixerint, Peccavimus, iram excitavimus, & deliquimus: 37 Et ex toto corde ſuo totâque animâ ſuâ ad te converſi in urbibus eorum qui captivos duxerunt eos, oraverint verſùs terram quam dediſti patribus eorum, civitatem quam elegiſti tibi, & domum quam ædificavi nomini tuo: 38 Exaudies è cœlo, de loco tuo orationem & petitionem eorum, perageſque cauſam eorum, & dimittes populo tuo qui peccaverit in te. 39 Denique Deus meus, ſint oculi tui aperti, & aures tuæ intentæ ad orationem hujus loci. 40 Tum demum exurge Domine dominorum in requiem tuam, tu & arca fortitudinis tuæ: ſacerdotes tui Domine dominorum, induas ſalute, & juſti tui fruantur bonis tuis. 41 Domine dominorum, ne repellas faciem uncti tui: recordare benefactorum ſervi tui Davidis. 42

CAP. VII.

Cum autem Salomon finem feciſſet orandi, ignis è cœlo deſcendit, & holocauſta atque ſacrificia devoravit; & gloriā habitationis Domini impleta eſt domus. 1

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, (υ) καὶ ἱλάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς
31 αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι (φ) μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων, Ὅπως (χ) φοβῶνται
πάσας ὁδούς σου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν (ψ) ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν
32 ἡμῶν. Καὶ πᾶς ἀλλότριος ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἐστὶν αὐτός, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ
ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιάν, (ω) καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλόν, καὶ ἔλθωσι καὶ
33 (α) προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, (β) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου,
καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά
σου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαί σε, ὡς ὁ λαός σου Ἰσραήλ, καὶ τοῦ γνῶναι (γ) ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ
34 τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησα. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ
ἀποστελεῖς αὐτούς, καὶ (δ) προσεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης ἣν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ,
35 καὶ οἴκου οὗ (†) ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, Καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (ε) τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς
36 δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ
ἁμαρτήσεται, καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν, καὶ (ζ) αἰχμαλωτεύσουσιν
37 αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς, Καὶ (η) ἐπιστρέψωσι καρδίαν
αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καί γε (θ) ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν,
38 λέγοντες, (ι) Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ (κ) καρδίᾳ καὶ
ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων (λ) αὐτούς, ὅπου ᾐχμαλώτευσαν αὐτούς, καὶ προσεύξωνται ὁδὸν
γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ (μ) ᾠκοδόμησα
39 τῷ ὀνόματί σου, Καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ
40 τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίματα, καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ (ν) ἁμαρτάνοντί σοι. Καὶ νῦν κύριε,
41 ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου. Καὶ νῦν
ἀνάστηθι κύριε ὁ θεὸς εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. (ξ) ἱερεῖς σου κύριε ὁ θεὸς
42 ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ οἱ υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς. Κύριε ὁ θεός, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
τοῦ χριστοῦ σου, μνήσθητι τὰ ἐλέη Δαυὶδ τοῦ δούλου σου.

Et tu exaudies de cælo, de parato habitaculo tuo, & propitiaberis, & 30
dabis viro juxta vias ejus, ſicut cognoveris cor ejus, (quoniam ſolus cognoſcis
cor filiorum hominum,) ut (e) timeant omnes vias tuas omnibus 31
diebus, quibus ipſi vixerint ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus
noſtris. Et omnis alienus, qui non de populo tuo Iſrael eſt ipſe, & venerit 32
de terra longè propter nomen tuum magnum, & manum tuam validam,
& brachium tuum excelſum, & venerint, & deprecati fuerint
in loco hoc; Et tu exaudies de cælo, de parato habitaculo tuo: & facies 33
juxta omnia quæcunque invocaverit te alienus: ut cognoſcant omnes
populi terræ nomen tuum, & (f) ad timendum te, ſicut populus tuus Iſrael,
& ad cognoſcendum, quia nomen tuum invocatum eſt ſuper domum
hanc, quam ædificavi. Si autem exiverit populus tuus in bellum ſuper 34
inimicos ſuos in via, quâ miſeris eos, & deprecati fuerint ad te ad viã civitatis
hujus, quam elegiſti in ea, & domûs, quam ædificavi nomini tuo:
Et audies de cælo deprecationem eorum, & orationem eorum: & facies 35
juſtificationem eorum. Quoniam peccabunt tibi, (quia non erit homo, 36
qui non peccabit,) & (g) percuties eos, & trades eos ad faciem inimicorum,
& captivabunt eos, captivos abducentes eos in terram inimicorum,
in terram longinquam, vel propè, Et converterint cor ſuum in terra eorum, 37
quò tranſlati fuerint illuc, & converterint ſe, & oraverint te in
captivitate ſua, dicentes, Peccavimus, iniquè egimus, injuſtè fecimus,
Et reverterint ad te in toto corde, et in tota anima ſua in terra captivantium 38
eos, quò captivos abduxerunt eos, & deprecati fuerint viam terræ
ſuæ, quam dediſti patribus ipſorum, & civitatis, quam elegiſti, &
domûs, quam ædificavi nomini tuo; Et audies de cælo, de parato habitaculo 39
tuo, deprecationem eorum, & orationem eorum: & facies judicia:
& propitius eris populo peccanti tibi. Et nunc, Domine, ſint, 40
quæſo, oculi tui aperti, & aures tuæ exaudientes ad orationem loci hujus.
Et nunc exurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu, & arca fortitudinis
tuæ. Sacerdotes tui, Domine Deus, induantur ſalutem: & (h) filii 41
tui lætentur in bonis: Domine Deus,
ne avertas faciem chriſti tui: recordare miſericordias David ſervi tui. 42

MS. A. (υ) καὶ ἰάσῃ, καὶ (φ) μονώτατος (χ) φοβοῦνται τὰς ὁδούς σου πάσας (ψ) ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς (ω) καὶ βραχίονά (α) προσεύξονται (β) Καὶ εἰσακούσῃ (γ) ὅτι ἐπικέκληται τὸ
ὄνομά σου ἐπὶ (δ) προσεύξονται (†) ᾠκοδόμησα (ε) τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ (ζ) αἰχμαλωτεύσουσιν οἱ αἰχμαλωτεύοντες εἰς (η) ἐπιστρέψουσιν (θ) ἐπιστρέψουσιν
(ι) Ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψουσιν (κ) καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν (λ) αὐτούς, καὶ προσεύξωνται (μ) οἰκοδόμησα (ν) ἁμαρτόντι σοι. Νῦν κύριε, (ξ) οἱ ἱερεῖς

ΚΕΦ. ζʹ.

1 Καὶ ὡς συνετέλεσε (α) Σαλωμὼν προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας, καὶ δόξα κυρίου ἔπλησε τὸν οἶκον.

MS. A. (α) Σολομὼν

CAP. VII.

ET ut conſummavit Salomon deprecans; & ignis deſcendit de cælo: & devoravit holocauſtomata, & ſacrificia; & gloria Domini implevit domum: 1

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

30 * وانت تسمع صوت صلواتهم من السماء * وتغفر ذنوبهم وتكافي الرجل مثل طرايقه * لانك
31 انت الذي تعرف وحدك طريق كل البشر * لاجل ذلك يخافون * ويمشون بين يديك في
32 طرايقك كل ايام حياتهم على الارض التي اعطيت لابايهم * وايضا الغريب الذي ليس هو
من شعبك اسراييل الذي ياتي من ارض بعيدة من اجل سماعهم باسمك العظيم ويدك
33 وذراعك العالي * وياتون ويصلون قدامك في هذا البيت * وانت تسمع من مكانك المقدس
وتصنع للغريب مثل ما يصلي بين يديك * لتعرف كل شعوب الارض اسمك * ويطيعوا
34 قدامك مثل شعبك اسراييل * وتعرف ان اسمك سمي على هذا البيت الذي بنيته * واذا
خرج شعبك للحرب لاعدايهم في الطريق الذي توجههم فيها * يصلون بين يديك في الارض
35 التي ورثها لابايهم * والقرية * التي اخترت ان تكون لك * والبيت الذي لاسمك * تسمع
36 من السماء دعايهم وصلاتهم * وتصنع حكمهم * لانهم قد يخطيون امامك * لان ليس ذي لحم
37 الا ويخطي * فتسخط عليهم وتسلمهم في ايدي اعدايهم * ويسبوهم الى ارض بعيدة * ويصلون
38 قدامك ويرجعون اليك في مدن سبيهم * ويقولون اخطانا واجرمنا واسخطناك * فيرجعون
اليك من كل قلوبهم ومن كل نفوسهم في مكان سبيهم * ويصلون اليك في طريق الارض
39 التي اعطيت لابايهم * والقرية التي اخترت ان تكون لك * والبيت الذي لاسمك * فتسمع
40 من السماء صلاتهم ودعاهم واصنع حكمهم * وتسمح لشعبك الذي اخطا قدامك * وايضا
41 يا رب تكون عيناك مفتوحتين * واذناك تنصت لصلاة هذا الموضع * وايضا تقوم يا رب
42 الارباب لنياحك انت وانية عظمتك * كهنتك يا رب الارباب البسهم خلاصك * ويفرحون
بخيراتك * لا ترد وجه مسيحك * واذكر فضايل عبدك *

Tu audies vocem orationum eorum de 30
cælo, & dimittes culpas eorum, & remunerabis
quemlibet ſecundùm vias ejus;
quia tu ſolus es qui nôſti viam omnium
mortalium. Hac de cauſa timebunt, 31
& ambulabunt coram te in viis tuis
cunctis diebus quibus vivent ſuper terram
quam dediſti patribus eorum. Quin 32
etiam extraneum qui non fuerit de populo
tuo Iſraele, tamen venerit è terra
longinqua eò quòd audierint de nomine
tuo maximo, & manu brachióque tuo
ſublimi; venerint inquam, & oraverint
coram te in domo iſta: Tu audies è loco 33
tuo ſancto, facieſque extraneo ſecundùm
id quod orabit coram te; ut cognoſcant
omnes populi terræ nomen tuum, &
obedientiam tibi præſtent ſicut populus
tuus Iſrael; & ſciant invocatum eſſe
nomen tuum ſuper hanc domũ quam ædificavi.
Cùm exiturus popul⁹ tuus pugnatum 34
adverſùs inimicos ſuos, in quãcunque
viam miſeris eos; orabunt coram te
in terra quam dediſti hæreditariam patribus
eorum, & civitate quam elegiſti
ut eſſet tua, et domo quæ nomini tuo dicata
eſt. Audies è cælo clamorem et 35
orationem eorum, et jus dices eis. Quoniam 36
in te quandoque peccabunt (nullus
eſt enim carne præditus qui non peccet)
unde iratus eis trades eos in manus inimicorum
eorum, qui captivos abducent
eos in regionem longinquam: Si te oraverint, 37
et convertantur ad te in urbibus
captivitatis ſuæ, dixerintque, Peccavimus,
deliquimus, teque ad iram provocavimus:
Convertantur inquam, ad te 38
totis cordibus totiſque animis ſuis in loco
captivitatis ſuæ, teque orent cauſâ terræ
quam dediſti patribus eorum, et civitatis
quam elegiſti ut eſſet tua, et domûs
quæ nomini tuo dicata eſt: Audies è 39
cælo orationem et clamorem eorum, jus
dices eis, et parces populo tuo qui peccaverit
in te. Præterea O mi Domine, erunt 40
oculi tui aperti, et aures tuæ auſcultantes
orationem hujus loci. Adhæc exurges 41
O Domine dominorum, ad requiem
tuam, tu et vaſa majeſtatis tuæ: ſacerdotes
tuos, O Domine dominorum, indue
tuâ ſalute, gaudeántque bonis tuis.
Ne des repulſam uncto tuo, ſed recordare 42
virtutum ſervi tui.

* الفصل السابع *

1 * ولما تم سليمان صلاته * نزلت نار من السماء * واكلت الذبايح * وكرامة سكينة
الله ملت البيت *

CAP. VII.

Cumque abſolviſſet Salomon orationem 1
ſuam, deſcendit ignis de cælo, devoravitque
ſacrificia, et gloria habitationis
Dei replevit domum,

.DOMINI domum DOMINI gloria replevit quia ,DOMINI domum in ingredi ſacerdotes potuerunt non Et
2 וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לָבוֹא אֶל־בֵּית יְהוָה כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃
terram in *faciebus* ſe incurvaverunt & ; domum ſuper DOMINI gloria & ,*ignem deſcendendo in* , *videntes* Iſrael filii omnes Et
3 וְכֹל ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֹאִים בְּרֶדֶת הָאֵשׁ וּכְבוֹד יְהוָה עַל־הַבָּיִת וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה
, rex Et .ejus miſericordia ſeculum in quoniam , bonus quoniam ,DOMINO *confitendo* & : adoraverunt & ,pavimentum ſuper
4 עַל־הָרִצְפָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְהוֹדוֹת לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְהַמֶּלֶךְ
viginti boves , victimam Selomoh rex immolavit Et .DOMINI *facies ad* victimam *immolantes* , populus omnis &
5 וְכָל־הָעָם זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אֶת־זֶבַח הַבָּקָר עֶשְׂרִים
ſacerdotes Et .populus univerſus & , rex Dei domum dedicaverunt & : millia viginti & centum oves &,millia duo &
6 וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם׃ וְהַכֹּהֲנִים
quoniam ,DOMINO confitendũ ad rex David fecit quæ , DOMINI *cantici vaſis in* Levitæ & , *ſtantes* ſuis cuſtodiis in
עַל־מִשְׁמְרוֹתָם עֹמְדִים וְהַלְוִיִּם בִּכְלֵי־שִׁיר יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְהֹדוֹת לַיהוָה כִּי־
ſtantes Iſrael omnis & ,eos contra *buccinantes* ſacerdotes Et .eorũ manũ per David *laudando in* ,ejꝰ miſericordia ſeculũ in
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ בְּהַלֵּל דָּוִיד בְּיָדָם וְהַכֹּהֲנִים מַחְצְצְרִים נֶגְדָּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹמְדִים׃
adipes & ,*aſcenſiones* ibi fecit quoniam :DOMINI *domus facies ad quod* , *atrii* medium Selomoh ſanctificavit Et
7 וַיְקַדֵּשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם הָעֹלוֹת וְאֵת חֶלְבֵי
.adipes & ,*munus* & ,holocauſtum ſuſtinere poterat non ,Selomoh fecit quod , æneum altare quia : pacificorũ
הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה לֹא יָכוֹל לְהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הַחֲלָבִים׃
ingrediendo ab , valde magnus cœtus ,eo cum Iſrael omnis & , diebus ſeptem illo tempore in ſolemnitatem Selomoh fecit Et
8 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת־הֶחָג בָּעֵת הַהִיא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מְאֹד מִלְּבוֹא
ſeptem fecerunt altaris dedicationem nam :*retentionis feſtum* octavo die in fecerunt Et .Ægypti torrentem ad uſque Chamath
9 חֲמָת עַד־נַחַל מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצָרֶת כִּי ׀ חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ עָשׂוּ שִׁבְעַת
, ſua *tentoria* ad populum dimiſit ſeptimi menſis tertia & vigeſima die in Et .diebus ſeptem ſolemnitatẽ & ,diebus
10 יָמִים וְהֶחָג שִׁבְעַת יָמִים׃ וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שִׁלַּח אֶת־הָעָם לְאָהֳלֵיהֶם
Complevitque .ſuo populo Iſrael & , Selomoh & , David DOMINUS fecit quod bono ſuper corde *bonos* & , lætos
11 שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִיד וְלִשְׁלֹמֹה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ וַיְכַל
ſua domo in & ,Domini domo in *faciendũ ad* ,Selomoh cor in *veniens* omne & , *regis* domum & ,Domini domum Selomoh
שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַבָּא עַל־לֵב שְׁלֹמֹה לַעֲשׂוֹת בְּבֵית־יְהוָה וּבְבֵיתוֹ
mihi iſtum locum *in* elegi & ,tuã orationem Audivi : ei ait & ,nocte in Selomoh *ad* Dominus apparuit Et .fecit proſperè
12 הִצְלִיחַ׃ וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה בַּלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ וּבָחַרְתִּי בַּמָּקוֹם הַזֶּה לִי
miſero ſi & : terram *comedendũ ad* ,*locuſtæ ſuper præcipiam en* & , pluvia fuerit non & , *cœlos cohibuero En* .ſacrificii domum in
13 לְבֵית זָבַח׃ הֵן אֶעֱצֹר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהֵן־אֲצַוֶּה עַל־חָגָב לֶאֱכוֹל הָאָרֶץ וְאִם־אֲשַׁלַּח
, oraverint & , *eos ſuper* meũ nomen eſt invocatum quos meus populus ſe humillaverint Et .meum populum in peſtilentiã
14 דֶּבֶר בְּעַמִּי׃ וְיִכָּנְעוּ עַמִּי אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עֲלֵיהֶם וְיִתְפַּלְלוּ
ſanabo &,eorũ peccato parcã & , cœlis de exaudiam ego & : malis ſuis viis à fuerint converſi & ,*meas facies* exquiſiverint &
וִיבַקְשׁוּ פָנַי וְיָשֻׁבוּ מִדַּרְכֵיהֶם הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם וְאֶסְלַח לְחַטָּאתָם וְאֶרְפָּא
.hujus loci orationem ad intentæ meæ aures & , aperti erunt mei oculi Nunc .eorum terram
15 אֶת־אַרְצָם׃ עַתָּה עֵינַי יִהְיוּ פְתֻחוֹת וְאָזְנַי קַשֻּׁבוֹת לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Nec poterant ſacerdotes ingredi templum Domini, eò 2
quòd impleſſet majeſtas Domini templum Domini. Sed 3
& omnes filii Iſrael videbant deſcendentem ignem, &
gloriam Domini ſuper domum : & corruentes proni in
terram ſuper pavimentum ſtratum lapide, adoraverunt,
& laudaverũnt Dominum ; Quoniam bonus, quoniam
in ſeculum miſericordia ejus. Rex autem, & omnis 4
populus, immolabant victimas coram Domino. Mactavit 5
igitur rex Salomon hoſtias, boum viginti duo millia,
arietum centum viginti millia : & dedicavit domum
Dei rex, & univerſus populus. Sacerdotes autem ſtabant 6
in officiis ſuis : & Levitæ in organis carminũ Domini,
quæ fecit David rex ad laudandum Dominum ;
Quoniam in æternum miſericordia ejus, hymnos David
canentes per manus ſuas : porrò ſacerdotes canebant
tubis ante eos, cunctúſque Iſrael ſtabat. Sanctificavit 7
quoque Salomon medium atrii ante templum Domini :
obtulerat enim ibi holocauſta & adipes pacificorũ : quia
altare æneum, quod fecerat, non poterat ſuſtinere holocauſta,
& ſacrificia, & adipes. Fecit ergò Salomon 8
ſolennitatem in tempore illo ſeptem diebus, & omnis
Iſraël cum eo, eccleſia magna valdè, ab introitu Emath
uſque ad torrentem Ægypti. Fecitque die octavo 9
collectam, eò quòd dedicâſſet altare ſeptem diebus,
& ſolennitatem celebrâſſet diebus ſeptem. Igitur in 10
die vigeſimotertio menſis ſeptimi dimiſit populos ad
tabernacula ſua, lætantes atque gaudentes ſuper bono,
quod fecerat Dominus Davidi, & Salomoni, & Iſraeli
populo ſuo. Complevítque Salomon domum Domini, 11
& domum regis, & omnia quæ diſpoſuerat in corde ſuo,
ut faceret in domo Domini, & in domo ſua, & proſperatus
eſt. Apparuit autem ei Dominus nocte, & ait ; 12
Audivi orationen tuam, et elegi locum iſtum mihi in
domum ſacrificii. Si clauſero cœlum, et pluvia non 13
fluxerit, et mandavero et præcepero locuſtæ, ut devoret
terram, et miſero peſtilentiam in populum meum;
Converſus autem populus meus, ſuper quos invocatum 14
eſt nomen meum, deprecatus me fuerit, et exquiſierit faciem
meam, et egerit pœnitentiam à viis ſuis peſſimis:
et ego exaudiam de cœlo, et propitius ero peccatis eorum,
et ſanabo terram eorum. Oculi quoque mei erunt 15
aperti, et aures meæ erectæ ad orationem ejus, qui
in loco iſto oraverit.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 *ܘܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘܘ ܟܗܢܐ ܠܡܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܡܠܝ ܗܘ ܒܝܬܐ ܐܝܩܪܐ ܕܒܝܬ
3 ܡܫܪܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܚܙܝܢ ܗܘܘ ܟܕ ܢܚܬܐ ܢܘܪܐ. ܘܐܝܩܪ ܡܫܪܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܕܐܬܡܠܝ ܒܝܬܐ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܥܠ ܪܨܝܦܐ. ܘܣܓܕܘ. ܘܐܡܪܝܢ
4 ܚܕ ܠܚܒܪܗ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ. ܘܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. *ܘܡܠܟܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ
5 ܡܕܒܚܝܢ ܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. *ܘܕܒܚ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܚܐ: ܬܘܪܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ.
ܘܥܢܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܕܬܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ.
6 *ܘܟܗܢܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܘܠܘܝܐ. ܒܡܐܢܝ ܬܫܒܘܚܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܬܫܒܚܬܗܘܢ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ. ܘܠܥܠܡ
ܛܝܒܘܬܗ. ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܟܗܢܐ ܡܫܒܚܝܢ ܒܩܪܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܥܩܝܡܬܐ. ܘܟܠܗ
7 ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܐܡ. *ܘܩܕܫ ܫܠܝܡܘܢ ܓܘܗ ܕܕܪܬܐ ܕܩܕܡ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ
ܐܩܪܒ ܕܒܚܐ. ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ. ܙܥܘܪ ܗܘܐ. ܘܠܐ
8 ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܩܒܠܘ ܕܒܚܐ ܘܣܡܝܕܐ. ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. *ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܗ ܒܙܒܢܐ
ܗܘ. ܥܐܕܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܟܢܘܫܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝ
9 ܘܥܕܡܐ ܠܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. *ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܕܥܐܕܐ. ܘܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ
10 ܕܚܘܕܬܗ ܕܒܝܬܐ. ܗܘܘ ܟܢܝܫܝܢ ܒܡܢܝܢܐ ܚܡܫܬܥܣܪ ܝܘܡܝܢ. *ܘܒܡܘܠܝܗ
ܕܝܪܚܐ ܕܬܫܪܝ ܫܪܐ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. ܘܒܪܟܘܗ ܠܡܠܟܐ ܘܐܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܚܕܝܢ ܘܒܣܝܡ
ܠܒܗܘܢ. ܟܕ ܡܘܕܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܛܒܬܐ ܕܥܒܕ
11 ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܘܠܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. *ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܠܡ ܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܠܡܒܢܝܗ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ
12 ܠܡܥܒܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܐܨܠܚ ܗܘܐ. *ܘܐܬܓܠܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ
ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ. ܘܓܒܝܬ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܠܝ. ܠܒܝܬܐ ܕܕܒܚܐ.
13 *ܐܢ ܐܚܘܕ ܫܡܝܐ ܘܠܐ ܢܚܘܬ ܡܛܪܐ. ܘܐܢ ܐܦܩܘܕ ܥܠ ܩܡܨܐ ܘܢܐܟܘܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܢ
14 ܐܫܕܪ ܡܘܬܢܐ ܒܥܡܝ. *ܘܢܬܘܒܘܢ ܥܡܝ ܕܐܬܩܪܝ ܫܡܝ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܡܢܝ
ܘܢܬܦܢܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܢܐ ܐܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܐܐܣܐ
15 ܐܪܥܗܘܢ. *ܘܗܫܐ ܥܝܢܝ ܢܗܘܝܢ ܦܬܝܚܢ. ܘܐܕܢܝ ܨܝܬܢ ܠܨܠܘܬܐ ܕܐܬܪܐ ܗܢܐ.

Nec poterant ſacerdotes ingredi domũ Do- 2
mini, quòd impleta eſſet ipſa domus gloriâ
habitationis Domini. Omnes autem Iſrae- 3
litæ videntes ignem deſcendiſſe, & gloriâ habitationis
Domini repletam eſſe domum, humi
procubuerunt in facies ſuas ſuper pavimentum,
& adorârunt; dicebántque alter ad
alterum, Gratias agite Domino, quoniam bonus
eſt, & in æternum benignitas ejus. Rex 4
verò & totus populus ſacrificabant ſacrificia
Domino. Et rex quidem Salomon ſacrificavit 5
hæc ſacrificia ; boum viginti duo millia, &
ovium centum viginti millia: & renovârunt
domũ Dñi Salomon rex & populꝰ univerſus.
Interea ſacerdotes fungebantur muneribus 6
ſuis, & Levitæ inſtrumentis muſicis canebant
coram Domino, & ita dicebant canticis ſuis;
Gratias agite Domino, quoniam bonus eſt,
& in æternũ benignitas ejus ; *& reliqua, ut*
in canticis Davidis: ſacerdotes verò canebãt
tubis rectis & inflexis, aſtante univerſo populo
Iſraelis. Conſecravítque Salomon in- 7
ternam partem atrii quod erat ante domum
Domini, quoniam illic obtulit ſacrificia & adipem
pacificorum ; eò quòd altare æneum
quod fecerat Salomon, parvum eſſet, nec poſſet
capere ſacrificia, ſimilaginem, & adipem
pacificorum. Celebravit etiam Salomon eo- 8
dem tempore feſtum, ſeptem diebus (totus
autem Iſrael erat cum eo, cœtus ingentes *qui
affluxerant* ab Antiochia uſque ad fluvium
Ægypti) coram Domino Deo noſtro: Septẽ 9
dies feſtivitatis, & ſeptem dies renovationis
domûs, qui ſimul collecti componebant numerum
quatuordecim dierum. Die demum 10
plenilunii menſis Teſri (*Octobris*) dimiſit rex
populum : ſic populus, benedicto rege, redierunt
in civitates ſuas læti & hilares animo,
gratias agentes, laudéſque dicentes pro cunctis
beneficiis quæ contulerat Dominus Davidi
ſervo ſuo, Salomoni ejus filio, & Iſraeli
populo ſuo. Factúmque eſt ut cùm abſolviſ- 11
ſet rex Salomon ædificium domûs Domini &
domûs regiæ ; & quicquid decreverat Salomon
facere in domo Domini & domo regiâ,
proſperè ſucceſſiſſet ; Apparuit Dominus 12
Salomoni eâdem nocte, & dixit ei ; Audivi
orationem tuam, & locum hunc elegi mihi
pro domo ſacrificiorum. Si me cœlum clau- 13
dere volente quin decidat pluvia, ſi me locuſtæ
præcipere volente ut terram exedat, ſi me
peſtilentiam in populum meum excitare volente ;
Reſipiſcant populus meus ſuper quos 14
invocatum eſt nomen meum, orent ac deprecentur
me, ſeſéque convertant à viis ſuis pravis :
ego quoque audiam è cœlo, dimittam
peccata eorum, & curabo terram eorum.
Jam ergò oculi mei erunt aperti, & aures 15
meæ attentæ orationi hujus loci.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι ἔπλησε δόξα κυ-
3 ρίου τὸν οἶκον. Καὶ (β) πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ
τὸν οἶκον· καὶ (γ) ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον, καὶ προσεκύνησαν καὶ ᾔνουν
4 τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύον-
5 τες θύματα ἔναντι κυρίου. Καὶ (δ) ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὴν θυσίαν μόσχων εἴκοσι καὶ
δύο χιλιάδας, (ε) βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ὁ βασι-
6 λεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς (ζ) αὐτῶν ἑστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀρ-
γάνοις ᾠδῶν κυρίου τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι κυρίου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναν-
7 τίον αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἑστηκώς. Καὶ ἡγίασε Σαλωμὼν τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρί-
ου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλ-
κοῦν ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν, (η) οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ μαναὰ καὶ τὰ στέατα.
8 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ,
9 ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἱμὰθ καὶ ἕως χειμάρρου Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησε ἐν τῇ ἡμέ-
10 ρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου (θ) ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτήν. Καὶ ἐν
τῇ τρίτῃ (ι) καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραι-
νομένους, καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ, καὶ (κ) τῷ Σαλωμῶντι, καὶ
11 τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασι-
λέως. καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμὼν τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ
12 αὐτοῦ, (λ) εὐωδώθη. Καὶ (μ) ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἤκουσα τῆς
13 προσευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ εἰς (ν) οἶκον θυσίας. Ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν
καὶ μὴ γένηται ὑετὸς, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θά-
14 νατον ἐν τῷ λαῷ μου, Καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' (ξ) οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐ-
τοὺς, καὶ προσεύξωνται καὶ (ο) ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν
τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ
15 ἰάσομαι τὴν γῆν (π) αὐτῶν. Καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα
τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου.

Et non poterant ſacerdotes intrare in domum Domini in tempore illo : 2
quoniam impleverat gloria Domini domum. Et omnes filii Iſrael vi- 3
debant deſcendentem ignem : (& gloria Domini ſuper domum :) &
ceciderunt in faciem ſuper terram, ſuper pavimentum ſtratum lapide, &
adoraverunt, & laudaverunt Dominum, quoniam bonum, quoniam in
ſeculum miſericordia ejus. Et rex, & omnis populus immolantes vi- 4
ctimas ante Dominum. Et ſacrificavit rex Salomon ſacrificium vitu- 5
lorum viginti & duo millia, pecorum centum & viginti millia. Et de-
dicavit domum Dei rex, & omnis populus. Et ſacerdotes ſtantes ſuper 6
cuſtodias ſuas, & Levitæ in organis canticorum Domini, (a) ipſius David
regis, ad confitendum ante Dominum, quoniam in ſeculum miſericordia
ejus, in hymnis David per manum ipſorum. Et ſacerdotes clangentes tu-
bis ante eos, & omnis Iſrael ſtans. Et ſanctificavit Salomon medium 7
atrii, quod in domo Domini : quoniam fecit ibi holocauſtomata, &
adipes ſalutarium : quoniam altare æneum, quod fecerat Salomon, non
ſufficiebat capere holocauſtomata, & (b) Manaa, & adipes. Et fecit 8
Salomon feſtivitatem in tempore illo ſeptem dies : & omnis Iſrael cum
eo, Eccleſia magna valdè ab introitu Æmath, & uſque ad torrentem
Ægypti. Et fecit in die octava Exodion : quoniam dedicationem al- 9
taris fecit ſeptem diebus (c) feſtivitatem. Et in tertia & vigeſima 10
menſis ſeptimi miſit populum ad tabernacula eorum lætantes, & bono
corde ſuper bonis, quæ fecerat Dominus ipſi David, & Salomoni, &
Iſrael populo ſuo. Et conſummavit Salomon domum Domini, & do- 11
mum regis, & omnia quæcunque voluit in animo Salomon facere in do-
mo Domini, & in domo ſua, proſperatus eſt. Et apparuit Dominus 12
ipſi Salomon nocte, & dixit ei; Audivi deprecationem tuam, & ele-
gi in loco hoc mihi in domum ſacrificii. Si cohibuero cælum, & non 13
fuerit facta pluvia, & ſi mandavero locuſtæ devorare lignum, et ſi
miſero mortem in populo meo: Et (d) ſi confuſus fuerit populus meus, 14
ſuper quos invocatum eſt nomen meum ſuper eos, et deprecati fuerint, et
quæſierint faciem meam, et averterint ſe à viis ſuis malis ; et ego exau-
diam de cælo, et propitius ero peccatis eorum, et ſanabo terram eorum.
Et nunc oculi mei erunt aperti, et aures meæ exaudientes ad deprecatio- 15
nem loci hujus.

MS. A. (β) πάντες υἱοὶ (γ) ἔπεσαν (δ) ἐθυσίασεν Σολομὼν τὴν (ε) καὶ βοσκημάτων (ζ) ἑαυτῶν (η) οὐκ ἐποίει δέξασθαι (θ) ἑπτὰ ἡμέρας ἐποίησεν ἑορτήν. (ι) καὶ εἰκάδι τοῦ (κ) τῷ Σαλωμὼν, καὶ τῷ (λ) εὐοδώθη. (μ) ὤφθη ὁ θεὸς τῷ (ν) οἶκον τοῦ θυσιάσαι. Ἐὰν συσχῶ (ξ) οὓς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' (ο) ζητήσωσιν (π) αὐτῶν. Νῦν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وما كان الكهنة يستطيعون يدخلون بيت الله * لانه امتلي من وقار الله * وكل 2 3
بني اسرايل ابصروا النار اذ نزلت * وبهجة سكينة الله شملت البيت * ووقعوا علي
وجوههم علي الارض علي الرصيف وسجدوا * وقال كل منهم لصاحبه * اشكروا الله المحمود
والي الابد رافته * **

* وذبح سليمن ذبايح كثيرة * ثيرانا اثنين وعشرين الفا * وغنما ميه الف وعشرين الفا * 5
وتجدد بيت الله * وكان الملك والكهنة وال اسرايل قياما علي تسابيحهم * واللاويون بثياب 6
التسبحة * وكانوا يسجدون قدام الله * وكانوا يقولون في تسابيحهم تسابيح داود * اشكروا
الرب والي الابد رحمته * وكانوا يسبحون بالقرون المبسوطة والملتوية * والشعب قيام * وقدس 7
سليمان داخل الدار التي قدام بيت الله * لانه رفع هناك ذبايح وشحم التمام * لان مذبح
النحاس الذي صنعه سليمان كان صغيرا * لم يسع الذبايح والسميذ وشحم التمام * وصنع 8
في ذلك الزمان سبعة ايام عيد * وكل جموع اسرايل من انطاكية الي تخوم مصر * قدام
الله * سبعة ايام عيد وسبعة تجديد البيت * وجميع حسابهم اربعة عشر يوما * وفي 9 10
نصف الشهر من تشرين بعث الملك الشعب * وبارك عليهم وصرفهم الي ديارهم وهم فرحون
القلب * ويشكرون ويسبحون الله علي كل الخيرات التي صنع لداود عبده * ولسليمن
ابنه * ولاسرايل شعبه * ولما كمل سليمان بيت الله وبيت الملك * وكل شي صنعه في 11
بيت الله وبيت الملك كان متقنا * تجلي الله له وقال * قد سمعت صلاتك * واخترت هذا 12
البيت للذبيحة * ان اردت ان امنع السماء الا تمطر * والجراد ان ياكل الارض * او 13
وجهت الموت علي امتي * ويفكر شعبي الذي سمي اسمي عليه * يصلون 14
ويطلبون بين يدي * ويرجعون عن طرقهم الردية * وانا اسمع واغفر خطاياهم *
واطب ارضهم * والان تكون عيناي مفتوحتين * واذناي ناصتتين لصلوات 15
هذا الموضع *

Nec poterant ſacerdotes ingredi domum 2
Dei, eò quòd impleta eſſet gloriâ Dei.
Omnes autem Iſraelitæ videntes ignem 3
cùm deſcenderet, & domum ſplendore
habitationis Dei circunfuſam; proni cor-
ruerunt in terram ſuper pavimentum, &
adoraverunt, unoquoque ad ſocium ſuum
dicente, Gratias agite Deo laudando cu-
jus æterna eſt clementia.

Deinde immolavit Salomon ſacrificia 5
quamplurima, nempe boum viginti duo
millia, pecudum verò centum viginti mil-
lia. Et renovata fuit domus Dei; Re- 6
ge, ſacerdotibus, & gente Iſraeliticâ ſu-
is canticis inſtantibus; & Levitis in-
ſtrumenta muſica pulſantibus, Deumque
adorantibus. Dicebant autem in ſuis can-
ticis, canticis nimirum Davidis, Grati-
as agite Domino cujus æterna eſt miſeri-
cordia: canebant etiam tubis rectis &
curvis, aſtante populo. Et ſanctificavit 7
Salomon internam partem atrii quod erat
ante ædem Dei: illic enim obtulit ſacrifi-
cia & adipes perfectorum, quoniam al-
tare æneum quod fecerat Salomon, par-
vum erat, incapax victimarum, ſimila-
ginis, & adipis perfectorum. Eodem 8
tempore celebravit ſeptem dies feſtos unà
cum omnibus congregationibus Iſraelis,
ab Antiochia uſque ad terminos Ægypti,
coram Deo: Septem dies feſtos, & ſe- 9
ptem dies renovationis templi, quorum
ſumma univerſa fuit quatuordecim die-
rum. Medio menſe Teſrin dimiſit rex 10
populum, & benedixit eis, remiſitque
eos in patrias eorum, hilares corde, grati-
as agentes, & laudantes Deum pro
cunctis beneficiis in Davidem ſervum ſu-
um, Salomonem filium ejus, & Iſrae-
lem populum ſuum collatis. Cùm abſol- 11
viſſet Salomon domum Dei & domum
regiam; & quicquid fecerat in domo
Dei & domo regiâ, aptiſſimum eſſet;
Apparuit ei Deus, & dixit, Jam audi- 12
vi orationem tuam, & elegi domum iſtam
pro ſacrificio. Si voluero impedire cæ- 13
lum quin pluat, & ut locuſta terram de-
voret, vel immittam mortalitatem in
plebem meam; Populus autem meus ſu- 14
per quem invocatum eſt nomen meum, re-
cogitaverit, oraverint ac ſupplicaverint
me, & abſtinuerint à viis ſuis pravis:
ego etiam audiam, & condonabo culpas
eorum, & medebor terræ eorum. De- 15
nique erunt oculi mei aperti, & aures
meæ auſcultantes preces hujus loci.

דברי הימים ב: ח

meũ cor & ,mei oculi erunt Et .ſeculum in uſque ibi meũ nomẽ *exiſtendum ad* ,hanc domum ſanctificavi & ,elegi nunc Et
16 וְעַתָּה בָּחַרְתִּי וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה לִהְיוֹת־שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי
quæ ,omnia juxta *faciendum ad &*,tuus pater David ambulavit ſicut ,*meas facies ad* ambulaveris ſi tu Et .diebus cunctis ibi
17 שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃ וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר
,tuo patri David *excidi* quemadmodum ,tui regni ſolium ſuſcitabo Et : cuſtodieris mea judicia & ,mea ſtatuta & ,tibi præcepi
18 צִוִּיתִיךָ וְחֻקַּי וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמוֹר׃ וַהֲקִימוֹתִי אֵת כִּסֵּא מַלְכוּתֶךָ כַּאֲשֶׁר כָּרַתִּי לְדָוִיד אָבִיךָ
,mea præcepta & ,mea ſtatuta dereliqueritis &,vos fueritis averſi ſi Et .Iſrael in dominans vir tibi ſuccidetur Non : dicendo
19 לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאִם־תְּשׁוּבוּן אַתֶּם וַעֲזַבְתֶּם חֻקּוֹתַי וּמִצְוֹתַי
deſuper eos evellam Et .eis vos incurvaveritis & ,alienis diis ſervieritis & ,ambulaveritis & :*veſtras facies ad* dedi quæ
20 אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וּנְתַשְׁתִּים מֵעַל
,parabolã in eã dabo & ;*meis faciebus deſuper* projiciã ,meo nomini ſanctificavi quam iſtam domum & ,eis dedi quam ,mea terra
אַדְמָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי לִשְׁמִי אַשְׁלִיךְ מֵעַל פָּנָי וְאֶתְּנֶנּוּ לְמָשָׁל
fecit *quo In* ,dicet & ,erit ſtupori ,eam *ſuper* tranſeunti omni excelſa fuit quæ iſta domus Et .populis cunctis *in dicteriũ in* &
21 וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ וְהַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר הָיָה עֶלְיוֹן לְכָל־עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְאָמַר בַּמֶּה עָשָׂה
ſuorũ patrum Deum DOMINUM dereliquerint quòd Eo : dicent Et ? huic domui & huic terræ ſic DOMINUS
22 יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃ וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם
idcirco : eis ſervierint & , eis ſe incurvaverint & , alienos Deos *in* apprehenderint & , Ægypti terra è eos eduxit qui
אֲשֶׁר הוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִיקוּ בֵּאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּעַבְדוּם עַל־כֵּן
.hoc malum omne eos ſuper adduxit
הֵבִיא עֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת׃

CAP. VIII. ח

quas civitates Et : ſuam domum &,DOMINI domum Selomoh ædificavit quibus ,annorum viginti fine à fuit Et
1 וַיְהִי מִקֵּץ עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר
2 Chamath Selomoh abiit Et .Iſrael filios ibi fecit habitare & ;eas Selomoh ædificavit , Selomoni Churam dedit
3 נָתַן חוּרָם לִשְׁלֹמֹה בָּנָה שְׁלֹמֹה אֹתָם וַיּוֹשֶׁב שָׁם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה חֲמַת
.Chamath in ædificavit quas *fiſcorum* urbes univerſas &,deſerto in Tadmor ædificavit Et .eam *ſuper* prævaluit & ; Sobah
4 צוֹבָה וַיֶּחֱזַק עָלֶיהָ׃ וַיִּבֶן אֶת־תַּדְמֹר בַּמִּדְבָּר וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בַּחֲמָת׃
.vectis & , *portarum* ,*murorum* , *munitionis* civitates ,inferiorem Beth-choron & , ſuperiorem Beth-choron ædificavit Et
5 וַיִּבֶן אֶת־בֵּית חוֹרוֹן הָעֶלְיוֹן וְאֶת־בֵּית חוֹרוֹן הַתַּחְתּוֹן עָרֵי מָצוֹר חוֹמוֹת דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃
omne & ,equitum urbes & ,*currus* urbes omnes & ,Selomoni fuerũt quæ *fiſcorum* urbes omnes &,Bahalath Et
6 וְאֶת־בַּעֲלָת וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לִשְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל־עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים וְאֵת כָּל־
de *reſiduum* populum Omnem.ſuæ *ditionis* terra univerſa in & ,Lebanõ in &,Jeruſalaim in ædificare *deſideravit* quod Selomoh *deſideriũ*
7 חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַםִ וּבַלְּבָנוֹן וּבְכֹל אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן
remanſerant qui eorum filiis de : *ipſi* Iſrael de non qui , Jebuſæis & ,Chivvæis & ,Perizzæis & ,Emoræis & ,Chittæis
8 הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא מִיִּשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ מִן־בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נוֹתְרוּ
.hanc diem in uſq; *tributum in* Selomoh *eos fecit aſcendere &* :Iſrael filii *eos* conſumpſerunt non quos ,terra in eos poſt
אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־כִלּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֵם שְׁלֹמֹה לְמַס עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Elegi enim, & ſanctificavi locum iſtum, ut ſit nomen 16 meum ibi in ſempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum, ibi cunctis diebus. Tu quoque ſi ambu- 17 laveris coram me, ſicut ambulavit David pater tuus, & feceris juxta omnia quæ præcepi tibi, & juſtitias meas judiciáque ſervaveris: Suſcitabo thronum regni tui, ſic- 18 ut pollicitus ſum David patri tuo, dicens; Non auferetur de ſtirpe tua vir, qui ſit princeps in Iſrael. Si au- 19 tem averſi fueritis, & dereliqueritis juſtitias meas, & præcepta mea, quæ propoſui vobis, & abeuntes ſervieritis diis alienis, & adoraveritis eos, Evellam vos de 20 terra mea, quam dedi vobis: & domum hanc, quam ſanctificavi nomini meo, projiciam à facie mea, & tradam eam in parabolam, & in exemplum cunctis populis. Et 21 domus iſta erit in proverbium univerſis tranſeuntibus: & dicent, ſtupentes; Quarè fecit Dominus ſic terræ huic, & domui huic? Reſpondebúntque; Quia dere- 22 liquerunt Dominum Deum patrum ſuorum, qui eduxit eos de terra Ægypti, & apprehenderunt deos alienos, & adoraverunt eos, & coluerunt: idcircò venerunt ſuper eos univerſa hæc mala.

CAP. VIII.

EXpletis autem viginti annis, poſtquàm ædificavit Sa- 1 lomon domum Domini & domum ſuam: Civitates, 2 quas dederat Hiram Salomoni, ædificavit, & habitare ibi fecit filios Iſrael. Abiit quoque in Emath Su- 3 ba, & obtinuit eam. Et ædificavit Palmiram in de- 4 ſerto, & alias civitates munitiſſimas ædificavit in Emath. Extruxítque Bethoron ſuperiorem, & Betho- 5 ron inferiorem, civitates muratas habentes portas & vectes & ſeras: Balaath etiam & omnes urbes fir- 6 miſſimas, quæ fuerunt Salomonis, cunctáſque urbes quadrigarum, & urbes equitum: omnia quæcunque voluit Salomon atque diſpoſuit, ædificavit in Jeruſalem, & in Libano, & in univerſa terra poteſtatis ſuæ. O- 7 mnem populum, qui derelictus fuerat de Hethæis, & Amorrhæis, & Pherezæis, & Heuæis, & Jebuſæis, qui non erant de ſtirpe Iſrael, De filiis eorum, & de po- 8 ſteris, quos non interfecerant filii Iſrael, ſubjugavit Salomon in tributarios, uſque in diem hanc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 [illegible]
17 [illegible]
[illegible]
18 [illegible]
[illegible]
19 [illegible]
[illegible]
20 [illegible]
[illegible]
21 [illegible]
[illegible]
22 [illegible]
[illegible]
[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
3 4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
[illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Jam etiam elegi mihi domum iſtam, ut ſit in 16 ea habitatio mea ſempiterna; & benefacta mea & voluntates meæ exerceantur in ea cunctis diebus. Quod autem ad te, Si am- 17 bulaveris coram me quemadmodum ambulavit David pater tuus, in ſinceritate cordis & rectitudine, faciendo quicquid præcepi tibi, & præcepta legéſque meas cuſtodieris; Con- 18 firmabo ſolium regni tui in æternum, quemadmodum juravi Davidi patri tuo dicens ei, Non deficiet tibi filius à conſpectu meo ſtans ſuper ſolium Iſraelis. Quòd ſi averſi omni- 19 no fueritis vos & filii veſtri à viis meis, nec cuſtodieritis præcepta mea & leges meas quas propoſui vobis; colueritis idola gentiũ, & adoraveritis ea; Diſperdam vos de ter- 20 ra iſta quam dedi vobis; & domũ iſtam quam conſecravi nomini meo, evellam è conſpectu meo; erítque Iſrael in proverbium & fabulam inter omnes gentes: Domus hæc ever- 21 tetur, & quiſquis præterierit juxta eam, conſiſtet, caput agitabit, manúque ſignum edet, ac dicet; Quam ob cauſam ſic fecit Dominus magnæ huic civitati, & domui iſti? Et re- 22 ſpondebitur, Quia dereliquerunt teſtamentũ Domini Dei patrum ſuorum, qui eduxerat eos de terra Ægypti, & abeuntes coluerunt deos gentium, ſervierunt eis, & adoraverunt eos; hac de cauſa induxit ſuper eos Dominus hujuſmodi miſerias.

CAP. VIII.

FUit præterea, exactis viginti annis quibus 1 ædificavit Salomon domum Domini & domum ſuam regiam; Ut civitates illas quas 2 dederat Hiram Salomoni, extrueret Salomon, & collocaret in eis filios Iſraelis. De- 3 inde profectus eſt Salomon Antiochiam, obſedit eam, & funditùs evertit. Tum ædifi- 4 cavit Thadmorem quæ deſerta erat ceu ſolitudo, & omnes civitates horreorum. Ædi- 5 ficavit etiam Beth-horonem ſuperiorem, & Beth-horonem inferiorem, Omnes civita- 6 tes horreorum quæ erant Salomonis, civitates curruum, & civitates equitum: quicquid denique pro voto ſuo Salomon ædificare voluit in Jeruſalem, & in Libano, & in tota terra imperii ſui. Omnem populum qui ſuper- 7 erat ex Amoræis, Hethæis, Pherezæis, Hevæis, & Jebuſæis, qui non erant ex Iſraelitis; (Fi- 8 lios *ſcilicet* eorum, qui remanſerant poſt eos in terra, quos Iſraelitæ conſumere non potuerant) adegit Salomon ut eſſent ſibi ſervi, agricolæ, & tributarii in hunc uſque diem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον, τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ (ς) ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσον-
17 ται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου
ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην (σ) σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου
18 καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃ, Καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί
19 σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι (τ) ἡγούμενος ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἐὰν ἀποστρέψητε ὑμεῖς,
καὶ ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε
20 καὶ λατρεύητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, Καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐ-
τοῖς· καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν (υ) ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω (φ) ἐκ προσώπου μου, καὶ
21 δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς πᾶς ὁ
διαπορευόμενος (χ) αὐτὸν ἐκστήσεται, καὶ ἐρεῖ, Χάριν τίνος ἐποίησε κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ
22 οἴκῳ τούτῳ; Καὶ ἐροῦσι, Διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόν-
τα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐδούλευσαν
(ψ) αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.

Et nunc elegi, & ſanctificavi domum hanc, ut ſit ibi nomen meum uſ- 16
que in ſeculū: & erunt oculi mei, & cor meum ibi omnibus diebus. Et tu, 17
ſi ambulaveris coram me, ſicut David pater tuus, & feceris ſecundùm
omnia, quæ mandavi tibi, & præcepta mea, & judicia mea cuſtodie-
ris; Et ſuſcitabo thronum regni tui, ſicut diſpoſui David patri tuo, 18
dicens; Non auferetur tibi dux vir in Iſrael. Et, ſi averteritis vos, & 19
dereliqueritis præcepta mea, & mandata mea, quæ dedi ante vos, &
iveritis, & ſervieritis diis aliis, & adoraveritis eos; Et auferam vos de 20
terra, quam dedi (e) eis: & domum hanc, quam ſanctificavi nomini
meo, avertam à facie mea, & dabo eam in parabolam, & in narrati-
onem in omnibus gentibus. Et domus hæc excelſa, omnis tranſiens eam 21
ſtupebit, & dicet; Cujus gratiâ fecit Dominus terræ huic, & domui
huic? Et dicent; Quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum 22
ſuorum, qui eduxit eos è terra Ægypti: & ſuſceperunt deos alios, &
adoraverunt eos, & ſervierunt eis: & propter hoc induxit ſuper eos
omne malum hoc.

MS. A. (ς) ἐπ' αἰῶνος, (σ) σοι, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς, Καὶ ἀναστήσω (τ) ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν (υ) ἡγίακα (φ) ἀπὸ προσώπου (χ) πρὸς αὐτὸν (ψ) αὐτοῖς, διὰ τὸ ἐπήγαγεν

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον (α) αὐτοῦ,
2 Καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν Χιρὰμ τῷ (β) Σαλωμὼν, ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμὼν, καὶ κατῴκισεν
3 4 ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν (γ) εἰς Βαισωβὰ, καὶ κατίσχυσεν αὐτήν. Καὶ ᾠκοδόμησε
5 τὴν (δ) Θοεδμὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν Ἡμάθ. Καὶ
ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· τείχη, πύλαι,
6 καὶ μοχλοί· Καὶ τὴν (ε) Βαλαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ
πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, (ζ) καὶ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων· καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμὼν
κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
7 Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου,
8 καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου οἳ οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ (η) Ἰσραὴλ, Ἀλλ' ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλει-
φθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ (θ) ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλω-
μὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

CAP. VIII.

ET factum eſt poſt viginti annos, in quibus ædificavit Salomon do- 1
mum Domini, & domum ſuam: Et civitates quas dedit Chiram Sa- 2
lomoni, ædificavit eas Salomon, & habitare fecit ibi filios Iſrael. Et 3
venit Salomon in (a) Beſoba, & obtinuit eam. Et ædificavit Thoed- 4
mor in deſerto, & omnes civitates munitas, quas ædificavit in He-
math. Et ædificavit Bethoron ſuperiorem, & Bethoron inferi- 5
orem, civitates munitas, (b) mœnia, portæ, & vectes: Et ipſam 6
Balaath, & omnes civitates munitas, quæ erant Salomoni: & omnes
civitates curruum, & civitates equitum: & quæcunque concupivit
Salomon ſecundùm (c) deſiderium ædificare in Hieruſalem, & in Li-
bano, & in omni regno ſuo. Omnis populus reſiduus de Chettæo, & 7
Amorrhæo, & Pherezæo, & Euæo, & Jebuſæo, qui non ſunt de Iſra-
el, Sed erant de filiis eorum, qui remanſerant poſt eos in terra, quos 8
non exterminaverant filii Iſrael; & adduxit eos Salomon in tributum
uſque in diem hanc.

MS.A. (α) ἑαυτοῦ, (β) Σαλωμὼν, * καὶ κατῴκισεν (γ) εἰς Αἱμὰθ Σωβὰ, καὶ (δ) Θεδμὸρ (ε) Βααλὰς, (ζ) καὶ πάσας τὰς (η) Ἰσραὴλ, Ἦσαν (θ) ἐξωλέθρευσαν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * انا الذي اخترت هذا البيت ليكون فيه مسكني * والاعمال الحسنة وارادتي تصنعون فيه
17 كل الايام * وان انت مشيت قدامي كما مشي داود ابوك بسلامة قلب وبالاستواء * وتصنع كلما
18 وصيتك * وتحفظ اوامري ونواميسي * اثبت كرسي ملكك الي الابد * كما حلفت لداود
19 ابيك * وقلت لا يزول ولد لك من قدامي ملكا لاسرائيل * فان رددت وجهك انت واولادك
عن طريقي * ولا تحفظوا نواميسي ووصاياي التي اعطيت قدامكم * وتعبدوا اوثان الامم
20 وتسجدوا لها * ابددكم من هذه الارض التي اعطيتها لكم * وهذا البيت الذي قدسته
21 لاسمي اقلعه من قدامي * ويكون اسرائيل مثلا وحديثا بين كل الامم * وهذا البيت يكون
خرابا * وكل من يعبر عليه يقف ويحرك راسه * ويقول لم صنع الله هذا بهذه القرية العظيمة
22 وبهذا البيت * فيقال * لاجل تخليتهم عهود الله اله اباىهم الذي اخرجهم من ارض مصر *
وعبدوا اوثان الامم وسجدوا لها * من اجل ذلك انزل الله بهم هذا البلاء *

Ego ſum qui elegi domum iſtam, ut in ea ſit habitatio mea; et bona opera, meamque voluntatem exerceatis in ea cunctis diebus. 16 *Et ſi tu ambulaveris coram me, quemadmodum ambulavit David pater tuus, integro et recto animo, feceris quicquid præcepi tibi, et mandata mea legeſque meas ſervaveris;* 17 *Stabiliam thronum regni tui in æternum, quemadmodum juravi Davidi patri tuo, et dixi, Non deerit tibi proles à conſpectu meo regens Iſraelem.* 18 *Sin autem faciem tuam averteris tu et filii tui à via mea, nec ſervaveritis leges et præcepta mea quæ propoſui vobis; ſed colueritis idola gentium, et adoraveritis ea:* 19 *Diſperdam vos de terra iſta quam dedi vobis; et domum iſtam quam conſecravi nomini meo, extirpabo à conſpectu meo; eritque Iſrael proverbium et fabula inter omnes gentes:* 20 *Domus iſta deſtruetur, et quicunque tranſierit juxta eam, ſe ſiſtet, caputque ſuum movebit, ac dicet; Cur fecit hoc Deus huic magnæ civitati, et huic domui?* 21 *Reſpondebitur, Quia dereliquerunt fœdera Dei, Dei majorum ſuorum, qui eduxerat eos è terra Ægypti, coluerunt idola gentium, et adoraverunt ea; idcirco immiſit in eos Deus tantam miſeriam.* 22

* الفصل الثامن *

CAP. VIII.

1 2 * وكان بعد عشرين سنة * لما بني سليمان بيت الله وبيت ملكه * والضياع التي اعطي
3 حيرام لسليمان بناها سليمان * واسكن فيها بني اسرائيل * ومر سليمان الي انطاكية *
4 5 ونزل عليها وقلعها * وبني تدمير التي كانت خرابا في البرية * وبنا ضياعها كلها * وبني
6 حورين الفوقانية * وحورين السفلانية * وكل الضياع والمخازن التي كانت لسليمان *
وضياع مروجة * وضياع مفردة * وكل شهوات اشتهاها سليمان * بناها في البيت المقدس
7 وفي لبنان * وكل ارض تحت سلطانه * وكل امة فضلت من الاموريين * والحيثيين *
والفرزيين * والحويين * واليبوسيين * الذين ما كانوا من بني اسرائيل * الذين بقوا من
8 بعدهم في الارض التي لم يقدروا بنو اسرائيل يهلكوهم * جعلهم سليمان عبيدا * ويدفعون
الجزية الي هذا اليوم *

Poſt annos viginti, quum ædificâſſet Salomon domum Dei, et domum regni ſui, 1 *Oppida quæ dederat Hiram Salomoni, ædificavit Salomon, et habitatores collocavit in eis Iſraelitas.* 2 *Deinde perrexit Salomon Antiochiam, obſedit eam, et extirpavit illam.* 3 *Ædificavit etiam Tadmirem quæ diruta jacebat in deſerto, et ædificavit omnia ipſius oppida.* 4 *Ædificavit quoque Horanem ſuperiorem, et Horanem inferiorem,* 5 *Omnia oppida et horrea quæ habebat Salomon, oppida duplicia, oppidaque ſimplicia; quicquid denique placuit Salomoni, ædificavit in domo ſancta, in Libano, et quacunque regione ditioni ſuæ ſubdita.* 6 *Item plebem univerſam quæ ſupererat ex Amoræis, Hethæis, Pherezæis, Hevæis, et Jebuſæis, qui non erant ex Iſraelitis,* 7 *qui remanſerant poſt eos in terra, quos filii Iſrael perdere non potuerant; Servos reddidit Salomon, et vectigal in hunc uſque diem pendebant.* 8

דברי הימים ב: ט

,ejus *triariorũ* principes & ,*belli* viri ipſi nam *: ſuo* opere in ſervos in Selomoh *dedit* non quos Iſrael filiis de Et
9 ומן־בני ישראל אשר לא־נתן שלמה לעבדים למלאכתו כי־המה אנשי מלחמה ושרי שלישיו
dominantes , ducenti & quinquaginta ,Selomoh regi qui ,*adſtantes* principes iſti Et .ejus equitũ & ,ejus *currus* principes &
10 ושרי רכבו ופרשיו׃ ואלה שרי הנציבים אשר־למלך שלמה חמשים ומאתים הרדים
habitabit Non : dixit Etenim .ei ædificavit quam domũ in David civitate de Selomoh fecit aſcendere Parhoh filiam Et .*populũ in*
11 בעם׃ ואת־בת־פרעה העלה שלמה מעיר דויד לבית אשר בנה־לה כי אמר לא־תשב
fecit aſcendere Tunc .Domini arca *eas ad* eſt ingreſſa *quas* ; *ipſæ* ſanctitas quia : Iſrael regis David domo in *mihi* uxor
12 אשה לי בבית דויד מלך־ישראל כי־קדש המה אשר־באה אליהם ארון יהוה׃ אז העלה
faciendũ aſcendere ad ,*die in diei verbo in* Et *: porticus facies ad* ædificavit quod ,Domini altare ſuper ,Domino *aſcenſiones* Selomoh
13 שלמה עלות ליהוה על מזבח יהוה אשר בנה לפני האולם׃ ובדבר־יום ביום להעלות
,infermentatorũ ſollennitate in : annum per vicibus tribus ſollennitatibus & ,*noviluniis* & ,ſabbathis in Moſeh præceptum juxta
כמצות משה לשבתות ולחדשים ולמועדות שלוש פעמים בשנה בחג המצות
ſacerdotum diviſiones ſui patris David *judicium* juxta ſtatuit Et .tabernaculorũ ſollennitate in & ,hebdomadarũ ſollennitate in &
14 ובחג השבעות ובחג הסכות׃ ויעמד כמשפט דויד־אביו את־מחלקות הכהנים
janitores & ,*ſuo die in diei verbo in* ſacerdotibus coram *miniſtrandũ ad* &,*laudandũ ad* ,ſuis cuſtodiis ſuper Levitas & ,ſuo *ſervitio ſuper*
על־עבדתם והלוים על־משמרותם להלל ולשרת נגד הכהנים לדבר־יום ביומו והשוערים
ſuper regis præcepto à declinaverũt non Et .Dei viri David præceptũ ſic quia *: portam & portam* ad ſuis diviſionibus in
15 במחלקותם לשער ושער כי כן מצות דויד איש־האלהים׃ ולא סרו מצות המלך על־
,Domini domus eſt fundata diem in uſq; Selomoh opus omne *fuit paratũ* Et .theſauris in & ,re omni in Levitis & ,ſacerdotib*
16 הכהנים והלוים לכל־דבר ולאצרות׃ ותכן כל־מלאכת שלמה עד־היום מוסד בית־יהוה
maris *labium ſuper* Eloth in & ,Heſiongheber in Selomoh ivit Tunc .Domini *domus perfecta fuit : eũ complere ad uſque* &
17 ועד־כלתו שלם בית יהוה׃ אז הלך שלמה לעציון־גבר ואל־אילות על־שפת הים
Selomoh ſervis cum *venerunt* & ,maris gnaros ſervos & ,naves ſuorũ ſervorũ manũ per Churam eũ ad miſit Et .Edom terram in
18 בארץ אדום׃ וישלח־לו חורם ביד־עבדיו אניות ועבדים יודעי ים ויבאו עם־עבדי שלמה
.Selomoh regem ad attulerunt & ; auri talenta quinquaginta & quadringenta inde tulerunt & : Ophir in
אופירה ויקחו משם ארבע־מאות וחמשים ככר זהב ויביאו אל־המלך שלמה׃

CAP. IX. ט

gravi *virtute in* Jeruſalaim in ænigmatib* in Selomoh tentandũ ad venit & ,Selomoh *auditum* audivit Seba regina Et
1 ומלכת־שבא שמעה את־שמע שלמה ותבוא לנסות את־שלמה בחידות בירושלם בחיל כבד
quicquid eo cum eſt locuta & ,Selomoh ad venit &*:preciosum lapidẽ* &,multitudine in aurũ &,aromata portãtib* camelis &,valde
מאד וגמלים נשאים בשמים וזהב לרב ואבן יקרה ותבוא אל־שלמה ותדבר עמו את כל־אשר
.ei indicaverit non quod ,Selomoh à *verbum* latuit non & :ejus verba omnia Selomoh ei indicavit Et .ſuo corde *cum* erat
2 היה עם־לבבה׃ ויגד־לה שלמה את־כל־דבריה ולא־נעלם דבר משלמה אשר לא הגיד לה׃
aſſiſtentiã & ,ej* ſervorũ *habitationẽ* & ,ej* menſæ *cibum* Et :ædificaverat quam domũ & ,Selomoh ſapientiam Seba regina vidit Et
3 4 ותרא מלכת־שבא את חכמת שלמה והבית אשר בנה׃ ומאכל שלחנו ומושב עבדיו ומעמד
.ſpirit* ea in ultrà erat non & :Domini domũ aſcẽdebat *quo* ,ej* aſcenſũ &,eorũ veſtimẽta &,ej* pincernas &,eorũ veſtimẽta &,ej* miniſtrorũ
משרתיו ומלבושיהם ומשקיו ומלבושיהם ועליתו אשר יעלה בית יהוה ולא־היה עוד בה רוח׃

Verſio VULG. LAT.

Porrò de filiis Iſrael non poſuit ut ſervirent operibus regis: ipſi enim erant viri bellatores, et duces primi, & principes quadrigarũ & equitũ ejus. 9 Omnes autẽ principes exercitûs regis Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta, qui erudiebant populum. 10 Filiã verò Pharaonis tranſtulit de civitate David, in domũ quam ædificaverat ei. Dixit enim rex ;Non habitabit uxor mea in domo David regis Iſrael, eò ꝙ ſanctificata ſit : quia ingreſſa eſt in eam arca Dñi. 11 Tunc obtulit Salomon holocauſta Dño ſuper altare Dñi, quod extruxerat ante porticũ, 12 Ut ꝑ ſingulos dies offerretur in eo juxta præceptũ Moyſi in ſabbatis & in calendis, et in feſtis diebus ter ꝑ annum, id eſt, in ſolennitate azymorũ, & in ſolennitate hebdomadarũ, & in ſolennitate tabernaculorũ. 13 Et conſtituit juxta diſpoſitionẽ David patris ſui, officia Sacerdotũ in miniſteriis ſuis: & Levitas in ordine ſuo, ut laudarent, & miniſtrarent corã Sacerdotib*, juxta ritum uniuſcujuſq; diei: & janitores in diviſionibus ſuis ꝑ portã & portã : ſic enim præceperat David homo Dei. 14 Nec prætergreſſi ſunt de mandatis regis, tam Sacerdotes quàm Levitæ, ex omnib* quæ præceperat, & in cuſtodiis theſaurorũ. 15 Omnes impenſas præparatas habuit Salomon, ex eo die quo fundavit domum Dñi, uſq; in diẽ quo ꝑfecit eam. 16 Tunc abiit Salomon in Aſiongaber, & in Ailath ad oram Maris rubri, quæ eſt in terra Edom. 17 Miſit autẽ ei Hiram ꝑ manus ſervorũ ſuorum naves, & nautas gnaros maris, & abierunt cum ſervis Salomonis in Ophir, tulerúntq; indè quadringenta quinquaginta talenta auri, & attulerunt ad regem Salomonem. 18

CAP. IX.

Regina quoque Saba, cùm audìſſet famam Salomonis, venit ut tentaret eum in ænigmatibus in Jeruſalem, cum magnis opibus, & camelis qui portabant aromata, & auri plurimum, gemmáſque pretioſas. Cúmque veniſſet ad Salomonem, locuta eſt ei quæcunque erant in corde ſuo. 1 Et expoſuit ei Salomon omnia quæ propoſuerat : nec quidquam fuit, quod non perſpicuum ei fecerit. 2 Quæ poſtquàm vidit, ſapientiam, ſcilicèt, Salomonis, & domum quam ædificaverat, 3 Necnon & cibaria menſæ ejus, & habitacula ſervorum, & officia miniſtrorum ejus, & veſtimenta eorum, pincernas quoque & veſtes eorum, & victimas quas immolabat in domo Domini : non erat præ ſtupore ultrà in ea ſpiritus. 4

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible]
[illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
[illegible]
14 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
[illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

1 [illegible]
[illegible]
[illegible]
2 [illegible]
3 4 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ex Iſraelitis autem nullos fecit Salomon ſervos in regno ſuo ; quoniam hi erant viri bellum exercentes, præfecti curruum, & equites ejus : 9 Iidémque præpoſiti erant & curatores qui pro rege Salomone curabant, ducenti quinquaginta, qui ad opus adigebant populum operibus occupatum. 10 Porrò filiam Pharaonis tranſtulit Salomon è civitate Davidis in domum quam ædificaverat ei: dixerat enim, Non habitabit mulier mecum in domo Davidis regis Iſrael, quum ſancta ſit eò quòd in eam ingreſſa ſit arca Domini. 11 Tunc offerebat Salomon ſacrificia Domino & pacifica ſuper altare Domini, quod extruxerat ante porticum. 12 Pro debito ſingulorum dierum offerebat, ſecundùm præceptum Moſis, ſabbathis, & diebus feſtis ; ter *ſcilicet* in anno, *nempe* in feſto die azymorum, in feſto jejunii, & in feſto tabernaculorum. 13 Et juxta legem Davidis patris ſui, conſtituit ſacerdotes in officiis ſuis: & Levitas in cuſtodiis ſuis, ad laudandum & miniſtrandum coram ſacerdotibus, ut quæque dies expoſcebat : & janitores juxta debitum ſuum, ut cuſtodirent januas ſingulis quibúſque diebus : quoniam ita præceperat David rex Iſraelis, qui regnum obtinuerat à Domino. 14 Nec uſpiam deflexit ab his quæ præceperat ei rex de ſacerdotibus, de Levitis, deque univerſo miniſterio domûs. 15 Et ad rem ſucceſſerunt omnia opera Salomonis ab eo die quo jacta fuêre fundamenta domûs Domini, uſque ad diem quo abſolutum fuit totum opus ejus. 16 Tunc profectus eſt Salomon ad Iſinu-geber civitatem quæ erat è regione Eloth, ſecus littus maris, in terra Edom. 17 Miſítque Hiram in navibus ſervos ſuos viros nautas, peritos gubernandi navigia marina, unà cum ſervis Salomonis ; qui abierunt in urbem Ophir, tulerunt indè quadringenta auri talenta, & advexerunt ad regem Salomonem. 18

CAP. IX.

Regina quoque Sabæ, auditâ famâ Salomonis, venit ad probandum Salomonem ænigmatibus : venit, inquam in Jeruſalem maximo cum exercitu, & camelis aromatibus, auro plurimo, optimíſque gemmis onuſtis. Adivit ergò regem Salomonem, & aperuit ei quicquid habebat in animo ſuo : 1 Cui rex Salomon omnia, adeóque ſecretum cordis ejus indicavit : nihilque regem latuit, quin indicaret ei 2 Cúmque vidiſſet regina Sabæ ſapientiam Salomonis, domum quam ædificaverat, 3 Cibum menſæ ipſius, conditionem ſervorum ejus, ſtatum miniſtrorum & veſtes eorum, pincernas & veſtes eorum, & victimas quas immolabat in domo Domini ; non fuit ampliùs in ea ſpiritus ad videndum. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· (ι) ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες
10 πολεμισταὶ ϗ ἄρχοντες, (κ) ϗ οἱ δυνατοὶ ϗ ἄρχοντες ἁρμάτων ϗ ἱππέων. Καὶ οὗτοι ἄρχοντες (λ) τῶν
11 προστατῶν βασιλέως Σαλωμὼν, πεντήκοντα ϗ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ. Καὶ τὴν θυγατέ-
ρα Φαραὼ (μ) ἀνήγαγε Σαλωμὼν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι εἶπεν, Οὐ
κατοικήσει (ν) ἡ γυνή μου ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κιβωτὸς
12 κυρίου. Τότε ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ (ξ) θυσιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησε κυρίῳ
13 ἀπέναντι τοῦ ναοῦ (ο) Κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωυσῆ ἐν τοῖς
σαββάτοις, ϗ ἐν τοῖς μησὶ, ϗ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, ϗ ἐν
14 τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, ϗ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν (π) Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων, (ρ) ϗ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· ϗ οἱ Λευῖται (σ) ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν,
τοῦ αἰνεῖν ϗ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· ϗ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς
15 διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην ϗ πύλην, ὅτι οὕτως (τ) ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Οὐ παρῆλθον τὰς
16 ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, ϗ εἰς τοὺς θησαυρούς. (υ) Καὶ ἡτοι-
17 μάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου. Τότε ᾤχετο
18 Σαλωμὼν εἰς Γασιὼν Γαβὲρ, ϗ εἰς τὴν (φ) Αἰλὰθ τὴν παραθαλασσίαν (†) ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ. Καὶ ἀπέστειλε Χι-
ρὰμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα ϗ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, ϗ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς
(χ) Σωφιρὰ, ϗ ἔλαβον ἐκεῖθεν (ψ) τὰ τετρακόσια ϗ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου, ϗ ἦλθον πρὸς τὸν βα-
σιλέα Σαλωμών.

Et de filiis Iſrael non dedit Salomon in pueros (d) regno ſuo: quoniam 9
ecce viri bellatores, & (e) principes, & potentes, & principes curru-
um, & equitum. Et hi principes ex iis qui adſtabant regi Salomon, 10
quinquaginta & ducenti exactores operum in populo. Et filiam Pha- 11
raonis adduxit Salomon de civitate David in domum quam ædificaverat
ei: quoniam dixit; Non habitabit uxor mea in civitate David regis Iſ-
rael, quoniam (f) ſancta eſt, quo intravit illuc arca Domini. Tunc ob- 12
tulit Salomon holocauſtomata Domino ſuper altare, quod ædificavit Do-
mino è regione templi Juxta verbum diei in die, ad offerendum juxta 13
mandata Moyſi in ſabbatis, & in menſibus, & in feſtivitatibus, tribus
temporibus anni, in feſtivitate azymorum, & in feſtivitate hebdoma-
darum, & in feſtivitate tabernaculorum. Et ſtatuit juxta judicium 14
David patris ſui diſtributiones ſacerdotum, (g) & ſecundùm miniſte-
ria eorum. Et Levitæ ſuper cuſtodias ſuas, ad laudandum, & mini-
ſtrandum coram ſacerdotibus juxta verbum diei in die. Et janitores ſe-
cundùm diſtributiones ad portam, & portam: quoniam ita mandata Da-
vid hominis Dei. Non tranſgreſſi ſunt mandata regis de ſacerdotibus 15
& Levitis in omni verbo, & in theſauris. Et paratum fuerat omne opi- 16
ficium, à qua die fundata eſt, (h) quoadusque perfecit Salomon domum
Domini. Tunc abiit Solomon in Gaſion Gaber, & in Ælath maritimam 17
in terra Idumea. Et miſit Chiram in manu puerorum ſuorum navigia, 18
& pueros ſcientes mare: & abierunt cum pueris Salomon in Sophira:
& tulerunt inde quadringenta & quinquaginta talenta auri: & (i) venerunt ad regem Salomon.

MS. A. (ι) ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες (κ) ϗ δυνατοὶ (λ) τῶν * προσταγμάτων τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, (μ) Σαλωμὼν ἀνήγαγεν ἐκ (ν) γυνή μου (ξ) θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι (ο) Καὶ κατὰ (π) Δαυὶδ τὰς (ρ) κατὰ τὰς (σ) κατὰ τὰς (τ) ἐντολὴ (υ) Καὶ * ἡτοίμασεν πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας * ἐτελειώθη ἕως οὗ ἐτελείωσεν Σαλωμὼν (φ) Αἰλὰμ (†) ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. (χ) Σωφηρὰ, (ψ) τετρακόσια ϗ

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, ϗ ἦλθε τοῦ πειράσαι Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερου-
σαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, ϗ κάμηλοι αἴρουσαι (α) ἀρώματα εἰς πλῆθος, ϗ χρυσίον, ϗ λίθον τίμι-
2 ον. ϗ ἦλθε πρὸς Σαλωμὼν, ϗ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν πάντα (β) ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. Καὶ ἀνήγγειλεν
αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, ϗ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.
3 4 Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν ϗ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε, Καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπε-
ζῶν, ϗ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, ϗ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, ϗ ἱματισμὸν (γ) αὐτῶν, ϗ οἰνοχόους αὐτοῦ, ϗ στο-
λισμὸν αὐτῶν, ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ (δ) ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

CAP. IX.

ET regina Saba audivit nomen Salomon, & venit ad tentandum Sa- 1
lomon in ænigmatibus in Hieruſalem in virtute gravi valdè: & cameli
portantes aromata in multitudine, & aurum, & lapidem pretioſum. Et 2
venit ad Salomon, & locuta eſt ad eum omnia quæcunque erant in ani-
ma ſua. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus: & non præteriit
verbum à Salomon, quod non annuntiaverit ei. Et vidit regina Saba ſapi- 3
entiam Salomon, & domum quam ædificavit, Et cibaria menſarum, 4
& ſeſſionem puerorum ejus, & ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtem
eorum, & pincernas ejus, & ornatum eorum, & holocauſtomata, quæ
offerebat in domo Domini: (a) & extra ſe facta eſt.

MS. A. (α) ἀρώματα ϗ χρυσίον εἰς πλῆθος, ϗ λίθον (β) ὅσα ἐν (γ) αὐτοῦ, (δ) ἀνέφερον

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * ومن بني اسرايل ما عمل سليمان عبيدا لملكه * لانهم الذين يصنعون الحرب في الحروب *
10 وهم كبراء اعماده وفرسانه * وهاولاء المتملكون الذين كانوا يعضدون سليمان الملك *
11 مايتان وخمسون الذين كانوا يعملون الصنايع * وسليمان اطلع بنت فرعون من قرية داود
الي البيت الذي بناه لملكه * لانه قال لا تقعد معي امراه في بيت داود * لانه مقدس قد
12 دخل اليه صندوق عهد الله * وبعد ذلك قرب سليمان ذبايح علي مذبح الله الذي بناه قدام
13 المذبح * وحساب كل يوم كان يطلع مثل ما امر موسي * في السبوت والاعياد * ثلاثة مرات
14 في السنة * في عيد الفطير * وعيد الصيام * وعيد المظلة * مثل ناموس داود ابيه * الكهنة علي
مراتبهم * واللاويون علي عوايدهم يسبحون ويمجدون قدام الكهنة * حساب اليوم في يومه *
والبوابون علي حقوقهم يكونوا * يحفظوا الابواب * لان هكذا امر داود ملك اسرايل * الذي
15 قام بالملك قدام الله * ولم يمل عن ما امر به الملك علي الكهنة وعلي اللاويين وعلي كل
16 خدمة البيت * وصنع سليمان كل الصنايع من يوم طرح اساس البيت الي يوم ختمه كل
17 اعماله * وبعد ذلك مر سليمان الضيعة الذي كانت تحاذي الوث علي شاط البحر بارض ادوم
18 وهدمها * وبعث حيرام عبيده في سفن * وهم رجال سفينيون ممن يعرف تدبيرها في البحر * مع
عبيد سليمان * فذهبوا الي اوفير مدينة الذهب * واخذوا من هناك اربعماية بدرة ذهبا *
وسلموها لسليمان *

Ex Iſraelitis autem non fecit Salomon 9
ſervos regni ſui, quoniam ipſi bellum
gerebant in præliis, ipſique erant principes
roboris ejus & equitum ejus: Et iidem 10
iſti erant dominatores qui opitulabantur
Salomoni regi, ducenti quinquaginta,
qui negotia peragebant. Salomon etiam 11
deduxit filiam Pharaonis è civitate Da-
vidis in ædem quam extruxerat in
Regiam ſuam: dixerat enim, Non habi-
tabit mecum mulier in domo Davidis,
quoniam ſancta eſt ob ingreſſum arcæ
fœderis Dei. Poſthæc obtulit Salomon 12
ſacrificia ſuper illud altare Dei, quod
extruxerat ante aram. Et cenſum diur- 13
num offerebat, quemadmodum præcepe-
rat Moſes, ſabbathis, & diebus feſtis;
ter quotannis, in feſto azymorum, feſto
jejunii, & feſto tabernaculorum. Juxta 14
legem Davidis patris ejus, ſacerdotes,
in officiis ſuis, & Levitæ ſecundùm con-
ſuetudines ſuas, laudabant & glorifi-
cabant coram ſacerdotibus, prout quæq;
dies expoſtulabat: Janitores etiam cu-
ſtodiebant januas ſecundùm ritus eorum,
quoniam ita præceperat David rex
Iſraelis, qui regnum exercuerat coram
Deo. Non deflexit ab his quæ manda- 15
verat ei rex quoad ſacerdotes, quoad
Levitas, & quoad omne miniſterium
domûs: Sed fecit Salomon quæcunque 16
agenda erant, ab eo die quo jecit funda-
menta domûs, ad eum uſque diem quo
abſolvit omnia ejuſdem opera. Poſthæc 17
perrexit Salomon ad oppidum illud
quod erat ex adverſo Eloth, prope littus
maris, in terra Edom, & deſtruxit
illud. Miſitque Hiram in navibus ſer- 18
vos ſuos, qui quidem erant viri nautæ ex
his qui callebant artem gubernandi eas
in mari, unà cum ſervis Salomonis; qui
abeuntes ad Ophir urbem auri, tulerunt
inde quadringenta auri talenta, dederunt-
que Salomoni.

* الفصل التاسع *

1 * وسمعت ملكة سابا خبر سليمان * فجات لامتحان سليمان في الاسرار * بقوة عظيمة جدا * وجمال
2 محملة عطرا وذهبا كثيرا * وفصوصا وجواهر واهدية لسليمن الملك * وكشفت له كل ما في
3 4 قلبها * ولم تخف عنه سرها * وسمعت ملكة سابا حكمة سليمان * وراءت البيت الذي بناه * وموايد
طعامه * وعبيده وخدامه ولباسهم * والبوابين ولباسهم * والمذبح الذي يذبح عليه في
بيت الله * وما اطاقت روحها ان تري شيا اخر *

CAP. IX.

AUdiens autem regina Sabæ famam 1
Salomonis, tentatum venit Salomonem
quæſtionibus abſtruſis, copioſiſſimo cum
comitatu, camelis onuſtis thure, auro plu-
rimo, lapillis, gemmis, ac muneribus pro
Salomone rege: Aperuit illi quicquid 2
habebat in animo, nec celavit ei ſecretum
ſuum. Et cùm audiſſet regina Sabæ 3
ſapientiam Salomonis, vidiſſetque domum
quam extruxerat, Menſas cibi illius, 4
ſervos ac miniſtros & veſtimenta eo-
rum, janitores & veſtimenta eorum, &
aram ſuper quam ſacrificabat in domo
Dei, impatiens videndi res alias,

דברי הימים ב׃ ט

credebam non Et .tua ſapientia *ſuper* & ,tuis *verbis ſuper* ,mea terra in audivi quod verbum *Veritas* : regem ad Dixitque
5 6 ותאמר אל־המלך אמת הדבר אשר שמעתי בארצי על־דבריך ועל־חכמתך׃ ולא־האמנתי
.tuæ ſapientiæ multitudinis dimidium mihi fuit indicatũ non ecce Et .mei oculi viderent & , venirem donec , eorum verbis
לדבריהם עד אשר־באתי ותראינה עיני והנה לא הגד־לי חצי מרבית חכמתך
audientes &,ſemper *tuas facies ad ſtantes* , iſti tui ſervi beati & , tui viri Beati .audivi quam *auditione ſuper* Addidiſti
7 יספת על־השמועה אשר שמעתי׃ אשרי אנשיך ואשרי עבדיך אלה העמדים לפניך תמיד ושמעים
Domino regem in ſuũ thronũ ſuper te *dandum ad* te *in* voluit qui ,benedictus tuus Deus DOMINUS Sit .tuã ſapientiam
8 את־חכמתך׃ יהי יהוה אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך על־כסאו למלך ליהוה
.juſtitiam &,judicium faciendũ ad regem in eos ſuper te *dedit* &,ſeculũ in eũ *ſtabiliendũ ad* ,Iſrael *erga* *tui Dei* *amore in* : tuo Deo
אלהיך באהבת אלהיך את־ישראל להעמידו לעולם ויתנך עליהם למלך לעשות משפט וצדקה׃
aroma ſicut fuit non Et .*precioſum lapidem* & ,valde multitudinẽ in aromata & , auri talenta viginti & , centum regi dedit Et
9 ותתן למלך מאה ועשרים ׀ ככר זהב ובשמים לרב מאד ואבן יקרה ולא היה כבשם
aurum attulerunt qui Selomoh ſervi & , Churam ſervi etiam Et .Selomoh regi Seba regina dedit quod , iſtud
10 ההוא אשר־נתנה מלכת־שבא למלך שלמה׃ וגם־עבדי חורם ועבדי שלמה אשר־הביאו זהב
domo in *elevationes* *coralliorum* lignis rex fecit Et .*precioſum lapidem* & , *coralliorum* ligna attulerunt , Ophir de
11 מאופיר הביאו עצי אלגומים ואבן יקרה׃ ויעש המלך את־עצי האלגומים מסלות לבית־
.Jehudah terra in antè ipſa ſicut viſa ſunt non Et .cantoribus *nabla* & , citharas & , regia domo in &,DOMINI
יהוה ולבית המלך וכנרות ונבלים לשרים ולא־נראו כהם לפנים בארץ יהודה׃
,eſt reverſa Et .regem ad attulerat quod præter ,poſtulavit quam ,ejus voluntatẽ omnẽ Sebah reginæ dedit Selomoh rex Et
12 והמלך שלמה נתן למלכת־שבא את־כל־חפצה אשר שאלה מלבד אשר־הביאה אל־המלך ותהפך
ſexcenta , *uno anno* in Selomoh ad veniebat quod auri pondus erat Et .ejus ſervi & , ipſa ſuã terram in abiit &
13 ותלך לארצה היא ועבדיה׃ ויהי משקל הזהב אשר־בא לשלמה בשנה אחת שש מאות
comites & , Harab reges omnes & ,adducentes *circumeuntes &* , *perveſtigantes* viros Præter .auri talenta ſex & ſexaginta &
14 וששים ושש ככרי זהב׃ לבד מאנשי התרים והסחרים מביאים וכל־מלכי ערב ופחות
ſexcenti : *protenſo* auro ſcuta ducenta Selomoh rex fecit Et .Selomoni argentum & , aurum adducentes , terræ
15 הארץ מביאים זהב וכסף לשלמה׃ ויעש המלך שלמה מאתים צנה זהב שחוט שש מאות
aſcendebat auri trecenti ; ductili auro clypeos trecentos Et .*uno* ſcuto ſuper *aſcendebat* *protenſo* *auro*
16 זהב שחוט יעלה על־הצנה האחת׃ ושלש־מאות מגנים זהב שחוט שלש מאות זהב יעלה
auro illud texit & ; grande *dentis* ſolium rex fecit Et .Lebanon ſaltus domo in rex eos *dedit* & : *uno* clypeo ſuper
17 על־המגן האחת ויתנם המלך בבית יער הלבנון׃ ויעש המלך כסא־שן גדול ויצפהו זהב
: ſeſſionis locum ad inde & hinc manus & , *appenſa* ſolio ipſi *auro in ſcabellum* & , ſolio gradus ſex Et .mundo
18 טהור׃ ושש מעלות לכסא וכבש בזהב לכסא מאחזים וידות מזה ומזה על־מקום השבת
.inde & hinc gradus ſex *ſuper ibi ſtantes* leones duodecim Et .manus juxta ſtantes leones duo &
19 ושנים אריות עמדים אצל הידות׃ ושנים עשר אריות עמדים שם על־שש המעלות מזה ומזה
Lebanon ſaltus domus vaſa omnia & ; aurea Selomoh regis potus vaſa omnia Et .*regno* *omni* ſic eſt factum Non
20 לא־נעשה כן לכל־ממלכה׃ וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית־יער הלבנון
.quicquam *in* Selomoh diebus in reputabatur argentũ Non .*concluſo* auro
זהב סגור אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה׃

Verſio VULG. LAT.

Dixítque ad regem ; Verus eſt ſermo, quem audieram in 5
terra mea de virtutibus & ſapientia tua. Non credebam 6
narrantibus, donec ipſa veniſſem, & vidiſſent oculi mei,
& probáſſem vix medietatem ſapientiæ tuæ mihi fuiſſe
narratam : viciſti famam virtutibus tuis. Beati viri tui, 7
& beati ſervi tui, qui aſſiſtunt coram te omni tempore, &
audiunt ſapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus be- 8
nedictus, qui voluit te ordinare ſuper thronum ſuum,
regem Domini Dei tui. Quia diligit Deus Iſrael, & vult
ſervare eum in æternum, idcircò poſuit te ſuper eum re-
gem, ut facias judicia atque juſtitiam. Dedit autem re- 9
gi centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis,
& gemmas pretioſiſſimas : non fuerunt aromata talia ut
hæc, quæ dedit regina Saba regi Solomoni. Sed & ſer- 10
vi Hiram cum ſervis Salomonis attulerunt aurum de O-
phir, & ligna thyina, & gemmas pretioſiſſimas : De 11
quibus fecit rex, de lignis ſcilicèt thyinis, gradus in do-
mo Domini, & in domo regia, citharas quoque, & pſal-
teria cantoribus : nunquam viſa ſunt in terra Juda li-
gna talia. Rex autem Salomon dedit reginæ Saba cun- 12
cta quæ voluít, & quæ poſtulavit, & multò plura quàm
attulerat ad eum: quæ reverſa, abiit in terrã ſuã cum ſervis
ſuis. Erat autem pondus auri, quod afferebatur Salo- 13
moni per ſingulos annos, ſexcenta ſexaginta ſex talenta
auri : Exceptâ eá ſummá, quam legati diverſarum gen- 14
tium, & negotiatores afferre conſueverant, omnéſque
reges Arabiæ, & ſatrapæ terrarum, qui comportabant
aurum & argentum Salomoni. Fecit igitur rex Salomon 15
ducentas haſtas aureas de ſumma ſexcentorum aureorum,
qui in ſingulis haſtis expendebantur. Trecenta quoque 16
ſcuta aurea trecentorum aureorum, quibus tegebantur
ſingula ſcuta : poſuítque ea rex in armamentario, quod
erat conſitum nemore. Fecit quoque rex ſolium ebur- 17
neum grande, & veſtivit illud auro mundiſſimo. Sex 18
quoque gradus, quibus aſcendebatur ad ſolium, & ſca-
bellum aureum, & brachiola duo altrinſecùs, & duos
leones ſtantes juxta brachiola, Sed & alios duodecim 19
leunculos ſtantes ſuper ſex gradus ex utraque parte: non
fuit tale ſolium in univerſis regnis. Omnia quoque va- 20
ſa convivii regis erant aurea, & vaſa domûs ſaltûs Liba-
ni ex auro puriſſimo. Argentum enim in diebus illis
pro nihilo reputabatur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܘܐܡܪܬ* ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܫܪܝܪܐ ܗܘܬ ܡܠܬܐ ܕܫܡܥܬ ܗܘܝܬ ܒܡܕܝܢܬܝ. ܥܠ ܨܒܘܬܟ
6 ܘܥܠ ܚܟܡܬܟ.* ܘܠܐ ܗܝܡܢܬ ܗܘܝܬ. ܥܕܡܐ ܠܡܐ ܕܐܬܝܬ ܘܚܙܝ ܥܝܢܝ. ܘܗܐ ܠܐ ܚܘܝܘܢܝ
7 ܦܠܓܗ. ܝܬܝܪܐ ܚܟܡܬܟ. ܘܥܒܪܬ ܥܠ ܫܡܥܐ ܕܫܡܥܬ.* ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ
8 ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܘܫܡܥܝܢ ܚܟܡܬܟ:* ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܒܪܟ. ܗܘ ܡܢ
ܓܒܟ. ܘܐܘܬܒܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ.
9 ܐܩܝܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ ܠܥܠܡ. ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ.* ܘܝܗܒܬ ܠܡܠܟܐ ܡܐܐ
ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܒܣܡܐ ܣܓܝܐܐ ܕܛܒ. ܘܟܐܦܐ ܛܒܬܐ. ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܘ ܐܝܟ ܒܣܡܐ
10 ܗܠܝܢ ܒܥܠܡܐ: ܕܝܗܒܬ ܡܠܟܬ ܫܒܐ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.* ܘܐܦ ܥܒܕܘܗܝ ܕܚܝܪܡ.
11 ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܝܬܝܘ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ.* ܘܐܝܬܝܘ ܩܝܣܐ ܕܐܒܢܘܣܐ.
ܠܟܢܟܠܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܢܪܐ ܠܡܫܒܚܢܐ. ܘܠܐ
12 ܐܬܚܙܝܘ ܐܟܘܬܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ.* ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܝܗܒ ܠܡܠܟܬ ܫܒܐ
ܟܠܡܕܡ ܕܫܐܠܬܗ. ܠܒܪ ܡܢ ܕܝܗܒ ܠܗ. ܘܚܘܝܬܗ ܠܗ ܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܠܒܗ.
13 ܘܩܡܬ ܐܙܠܬ ܠܡܕܝܢܬܗ. ܗܝ ܘܥܒܕܝܗ.* ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܬܐ ܗܘܐ
14 ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܫܢܬܐ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ.* ܠܒܪ ܡܢ ܡܟܣܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ: ܘܡܘܥܒܠܐ ܕܬܓܪܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܥܪܒܝܐ. ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ
15 ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܠܫܠܝܡܘܢ.* ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܬܪܝܣܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ.
16 ܘܡܐܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܚܦܐ ܠܬܪܝܣܐ ܚܕ.* ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܓܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ.
ܘܬܠܬܐ ܡܢܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܣܝܡܝܢ ܗܘܘ ܒܐܝܕܐ ܕܟܠ ܬܪܝܣ ܚܕ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬ
17 18 ܥܒܐ ܕܠܒܢܢ.* ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܟܘܪܣܝܐ ܕܫܢܐ. ܪܒܐ. ܘܚܦܝܗܝ ܕܕܗܒܐ ܕܟܝܐ.* ܘܫܬ
ܕܪܓܝܢ ܠܟܘܪܣܝܐ. ܘܣܦܬܗ ܕܟܘܪܣܝܐ. ܚܕܪܐ ܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܐܝܕܘܬܐ ܡܟܐ ܘܡܟܐ.
19 ܥܠ ܐܬܪܐ ܕܡܘܬܒܐ. ܘܬܪܝܢ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ ܒܣܛܪ ܐܝܕܘܬܐ.* ܘܬܪܥܣܪ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ
ܬܡܢ. ܥܠ ܫܬ ܕܪܓܝܢ. ܡܟܐ ܘܡܟܐ. ܘܠܐ ܐܬܥܒܕ ܗܟܢܐ. ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ.
20 *ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܬܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܕܗܒܐ. ܘܟܠ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬ ܓܙܗ
ܕܡܠܟܐ ܕܕܗܒܐ ܚܠܝܨܐ. ܘܟܣܦܐ ܠܐ ܚܫܝܒ ܗܘܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܐܝܟ ܡܕܡ.

Dixítque regi Salomoni, Verum erat verbum 5
quod audiveram in urbe mea de rebus tuis
& de ſapientia tua : Fidem tamen non ad- 6
hibui, donec venirem, viderentque oculi
mei, ſed ecce non indicârunt mihi dimidium:
ampliore *quidem* ſapientiâ polles, & ſuperas
famam quam audiveram. Beati ſervi tui iſti 7
qui ſtant coram te jugiter, & audiunt ſapien-
tiam tuam. Sitque Dominus ille Deus tuus 8
benedictus, qui te elegit, teque collocavit ſu-
per ſolium regni Iſraelis. Certè quia diligit
Dominus Iſraelem, ſtatuit te regem ſuper
eos in æternum, ad exercendum judicium &
juſtitiam. Deditque regi centum viginti au- 9
ri talenta, aromata plurima, & gemmas opti-
mas : nec viſa ſunt in orbe aromata ſimilia
his quæ dedit regina Sabæ regi Salomoni.
Adhæc ſervi Hirami & ſervi regis Salomonis 10
advexerunt aurum ex Ophir, Et advexerunt 11
ligna hebeni ad *conficiendos* cancellos domûs
Domini & domûs regis Salomonis, & citha-
ras pro cantoribus ; quibus ſimilia non fue-
rant conſpecta in terra Judæ. Rex quoque 12
Salomon dedit reginæ Sabæ quicquid ab eo
petiit, præter ea quæ ipſe *ſuâpte munificen-
tiâ* dederat illi, & declaravit ei quicquid a-
nimo ipſa conceperat : tum ſurgens reverſa
eſt in urbem ſuam cum ſervis ſuis. Porrò nu- 13
merus auri quod annuatim redibat ad Salo-
monem, erat ſexcentorum ſexaginta ſex auri
talentorum, Præter vectigalia urbium, 14
& ſarcinas mercatorum : Sed & omnes
Arabum reges, & principes terræ affe-
rebant argentum & aurum Salomoni. Fecit 15
quoque Salomon ducentos clypeos ex auro
optimo, & ducentis auri optimi talentis ob-
duxit unumquemque clypeum : Et trecenta 16
auri optimi ſcuta, & tres auri minæ colloca-
tæ fuerant in manubrio cujuſlibet ſcuti : re-
poſuitque ea rex in domo ſaltûs Libani. Fe- 17
cit præterea rex ſolium eburneum ingens, &
obduxit illud auro mundo. Sex gradus ha- 18
bebat ſolium illud, & ſolii margo rotunda
erat à tergo : fulcra manuaria hinc inde im-
minebant loco ſeſſionis, & bini leones ſta-
bant ponè fulcra manuaria : Duodeni quo- 19
que leones ſtabant illic ſuper ſex illos gradus
hinc inde : hujuſmodi non factum fuit in ul-
lo regno. Omnia vaſa miniſterii regis Salo- 20
monis erant aurea, & omnia vaſa ærarii re-
gis ex auro puriſſimo : Argentum verò die-
bus Salomonis nullius erat pretii.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου, ϗ
6 περὶ τῆς σοφίας σου. Καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ
ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου, (ε) προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκου-
7 σα. Μακάριοι οἱ (ζ) ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ (η) παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντὸς
8 (θ) καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου. Ἔστω κύριος ὁ θεός σου (ι) εὐλογημένος, ὃς (κ) ἠθέλησεν ἐν
σοὶ τοῦ δοῦναί σε (λ) ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς (μ) βασιλέα κυρίῳ θεῷ σου· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν
θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν (ν) εἰς αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ σε ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς βασιλέα τοῦ ποι-
9 ῆσαι (ξ) κρίμα καὶ δικαιοσύνην. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἀρώμα-
τα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα
10 Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμὼν ϗ οἱ παῖδες Χιρὰμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σα-
11 λωμὼν ἐκ Σουφὶρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ
πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠ-
12 δοῖς, καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασι-
λίσσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλω-
13 μών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν (ο) αὐτῆς. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σα-
14 λωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου, Πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγ-
μένων (π) καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. ϗ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ σατρα-
15 πῶν τῆς (ρ) γῆς, πάντες ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. Καὶ ἐποίησεν ὁ βα-
σιλεὺς Σαλωμὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ (σ) καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν
16 ἕνα θυρεόν. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα
17 ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ (τ) δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
18 θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. Καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ
τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο
19 λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας, Καὶ δώδεκα λέοντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν ϗ
20 ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν (υ) πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυ-
σίῳ, ϗ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ (φ) κατειλημμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν
ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς οὐθέν.

Et dixit ad regem; Verus eſt ſermo, quem audivi in terra (b) mea de 5
verbis tuis, & de ſapientia tuâ. Et non credidi ſermonibus, quoaduſq; 6
veni, & viderunt oculi mei: & ecce non eſt annuntiatum mihi dimi-
dium multitudinis ſapientiæ tuæ: adjeciſti ſuper auditionem, quam audi-
veram. (c) Beati viri tui, beati pueri hi, qui aſſiſtunt tibi ſemper, & 7
audiunt ſapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus benedictus; qui vo- 8
luit in te, ad dandum te ſuper thronum ſuum in regem Domino Deo
tuo. In diligendo Dominum Deum tuum, ipſum Iſrael, ad ſtatuendum
eum in ſeculum, & dedit te ſuper eos in regem, ad faciendum judicium,
& juſtitiam. Et dedit regi centum viginti talenta auri, & aromata 9
in multitudine plurima, & lapidem pretioſum. Et non fuit juxta aro-
mata illa, quæ dedit regina Saba regi Salomon. Et pueri Salomon, & 10
pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, & ligna (d) pinea,
& lapidem pretioſum. Et fecit rex ligna pinea, aſcenſiones domui Do- 11
mini, & domui regis, & citharas, & nablas cantoribus. Et nòn ap-
paruerant talia anteà in terra Juda. Et rex Salomòn dedit reginæ Sa- 12
ba omnia deſideria ejus, quæ poſtulavit, præter omnia quæ attulerat regi
Salomon. Et revertit in terram ſuam. Et fuit pondus auri allati ad Salo- 13
mon in anno unò, ſexcenta ſexaginta talenta auri Præter viros ſubjectos, 14
& mercatorũ, (e) quæ afferebant. Et de omnibus regibus Arabiæ, et ſatra-
parũ terræ, omnes afferebant aurum et argentũ regi Salomon. Et fecit rex 15
Salomon ducenta ſcuta aurea ductilia: ſexcenti aurei puri inerant 16
in uno ſcuto: Et trecentos clypeos ductiles aureos, (f) trecentorum
aureorum aſcendebat ſuper clypeum unumquemque. Et dedit eos rex
in domo ſylvæ Libani. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus 17
magnum: & deauravit eum auro probato: Et ſex gradus throno (g) illi- 18
gati auro, & brachiola hinc & hinc ſuper thronum ſeſſionis: & duo leo-
nes ſtantes apud brachiola: Et duodecim leones ſtantes ibi ſuper ſex 19
gradus hinc & hinc. Non factum eſt ſic in omni regno. Et omnia va- 20
ſa regis Salomòn ex auro, & omnia vaſa domûs ſylvæ Libani auro
incluſa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam.

MS. A. (ε) καὶ προσέθηκας (ζ) ἄνδρες, μακάριοι (η) παῖδές σου οὗτοι (θ) καὶ ἀκούουσιν σοφίαν (ι) ηὐλογημένος, (κ) ἠθέλησέν σοι τοῦ (λ) ἐπὶ θρόνου (μ)
βασιλέα τῷ λαῷ σου· ἐν (ν) εἰς τὸν αἰῶνα, (ξ) κρίσιν καὶ (ο) ἑαυτῆς. (π) καὶ ἐμπορευομένων (ρ) γῆς, ἔφερον (σ) καθαροὶ [* τῷ ἑνὶ θυρεῷ. ἑξακόσιοι χρυ-
σοῖ] ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν. Καὶ (τ) τοῦ δρυμοῦ (υ) πάσῃ βασιλείᾳ. (φ) κατειλημμένα. ϗ οὐκ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 6 * وقالت * حقا سمعت ورايت * وما كنت اصدق حتي جيت وابصرت بعيني * وما رايت
7 نصف حكمتك * وقد زاد ذلك علي ما سمعته * فطوبي لعبيدك القيام بين يديك في
8 كل يوم * ويسمعون حكمتك * والرب الهك مبارك الذي اصطفاك واجلسك
على كرسي ملك اسرايل * ولان الله احب اسرايل * فاقامك عليهم الي الابد * لتعمل
9 عليهم الحكم والصدق والحق * واعطته ميه وعشرين بدرة ذهب * وبخورات كثيرة
10 جيدة * ودرا وجواهر لم ير مثلها قط في الدنيا الذي اعطته لسليمان * وكذلك عبيد
11 سليمان وعبيد حيرام * اتوا اليه بذهب من اوفير * وبخشب الساج لقوايم بيت الله وبيت
12 ملك سليمان * وانابيب الصفارات للتسبيح * لم ير مثلها في ارض يهودا * واعطي الملك
سليمان لملكة سابا كل ما ارادت * وكشف لها اسرار قلبها * وانصرفت هي وعبيدها الي
13 مدينتها * وصار عدد الذهب الذي حصل لسليمان في سنة واحدة * ستماية وستة وستين
14 بدرة ذهب * غير مكوس المدن ودخل التجار * وكل ملوك العرب وسلاطين الارض كانوا
15 ياتون الي سليمان باموال وذهب * وصنع ميتي درقة كبارا وتراسا ذهبا جيدا * والبس
16 كل درقة ستماية مثقال ذهب * وثلاث ماية درقة ذهب جيد * وصنع مقبض كل درقة
17 ثلاثة امنان ذهب * واعطاها الملك لبني عابات لبنان * وصنع له كرسيا عظيما *
18 واكساه بالذهب النقي * وعمل له ست درجات * وحافات الكرسي معوجة الي خلف *
19 ويداه من الجانبين علي متكي المجلس فيهما سبعان قايمان بين يديه * واثنا عشر
سبعا قيام على ستة درجات من ههنا ومن ههنا * ولم يصنع احد من ساير ملوك الارض مثله
20 * وكان انية الملك كلها ذهبا * وكل انية خزانته ذهب كلها * وما كانت الفضة
تعد في ايامه *

Dixit, Vera audiveram, & vidi; Sed 5
non credebam, donec venirem & propriis 6
oculis cernerem: & licèt non viderim di-
midiam partem ſapientiæ tuæ, id tamen
ſuperat quæ audiveram. Beati ſervi tui 7
ſtantes coram te quotidie, & ſapientiã tu-
am audientes. Sitque benedictus Do- 8
minus Deus tuus qui te elegit, & col-
locavit ſuper ſolium regni Iſraelis.
Sanè quià Deus diligit Iſraelem, te
præpoſuit eis in æternum ut exerceres in
eos judicium, æquitatem, & verita-
tem. Deinde dedit ei centum viginti 9
talenta auri, odoramenta plurima et
optima, unguenta, ac gemmas, nil un-
quam tale viſum eſt in orbe, qualia erant
quæ dedit Salomoni. Pari modo ſervi 10
Salomonis et ſervi Hirami attulerunt
ei aurum ex Ophir, Et ligna braſilica 11
ad conficiendas columnas domûs Dei
et domûs regis Salomonis, et fiſtulas
tibiarum muſicarum; quibus ſimilia non-
dum viſa fuerant in terra Juda. Vi- 12
ciſſim rex Salomon dedit reginæ Sabæ
quicquid optavit, et indicavit ei ſe-
creta cordis ejus; deinde rediit ipſa
cum ſervis ſuis in urbem ſuam. Erat 13
autem numerus auri quod unico anno
proveniebat Salomoni, ſexcentorum ſex-
aginta ſex auri talentorum, Exceptis 14
urbium tributis, et negotiatione mer-
catorum. Omnes etiam reges Arabum
et imperatores terræ afferebant Salomo-
ni argentum et aurum. Fecit autem 15
ducenta ſcuta magna ſeu clypeos ex au-
ro optimò, et ſingulos clypeos obtexit
ſexcentis auri talentis: Et trecentas 16
parmas ex auro optimo, fecitque manu-
brium cujuſlibet parmæ è tribus auri mi-
nis; et dedit eas rex filiis Abathis è Li-
bano. Fecit quoque ſibi ſolium maxi- 17
mum, et texit illud auro puro: Fecit 18
illi ſex gradus: oræ ejuſdem ſolii erant
reflexæ: in brachiis ejus ab utroque late-
re ſuper ſedis fulcrum, duo ſtabant leo-
nes ab anteriori parte: Duodecim ſta- 19
bant leones ſuper ſex illos gradus hinc
inde: nemo regum terræ fecit huic ſimi-
le. Præterea cuncta regis vaſa erant 20
aurea, et omnia vaſa theſaurorum ejus
aurea erant: argentum verò in diebus
ejus nihili æſtimabatur.

דברי הימים ב : י

,aurum portantes Tarſis naves *veniebant* annis tribus in ſemel : Churam ſervis cum Tarſis *euntes* regis naves Nam
21 כִּי־אֳנִיּוֹת לַמֶּלֶךְ הֹלְכוֹת תַּרְשִׁישׁ עִם עַבְדֵי חוּרָם אַחַת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹאנָה אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ נֹשְׂאוֹת זָהָב
,*opulentia* in terræ regibus omnibus præ Selomoh rex eſt magnificatus Et .pavos & ,ſimias & ,elephantum dentes,argentum &
22 וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקוֹפִים וְתוּכִּיִּים׃ וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר
.ej⁹ corde in Deus dedit quam ,ej⁹ ſapientiã *audiendũ ad*,Selomoh *facies* *quærentes* terræ reges omnes Et .ſapientia &
23 וְחָכְמָה׃ וְכֹל מַלְכֵי הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן הָאֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃
;mulos & ,equos ,aromata & *armaturam* ,veſtes & ,aurea vaſa & ,argentea vaſa ,ſuum munus *vir* *deferentes* ipſi Et
24 וְהֵם מְבִאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת נֵשֶׁק וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים
.equitum millia duodecim & ,curruum & ,equorum *ſtabula* millia quatuor Selomoni *fuit* Et .*anno in anni verbum*
25 דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבַּעַת אֲלָפִים אֻרְיוֹת סוּסִים וּמַרְכָּבוֹת וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים
ad uſque & flumine à ,regibus omnibus in *dominans fuit* Et .Jeruſalaim in rege *cum &* ;*currus* urbibus in eos dimiſit Et
26 וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיְהִי מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמְּלָכִים מִן־הַנָּהָר וְעַד־
præbuit cedros & ,lapides ſicut Jeruſalaim in argentũ rex præbuit Et .Ægypti terminũ ad uſque & ,Peliſtim terram
27 אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַ͏ִם כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן
.terris cunctis de & ,Selomoh ad Ægypto ex equos *educentes* Et .multitudine in *planitie* in quæ ,ſycomoros quaſi
28 כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצִיאִים סוּסִים מִמִּצְרַיִם לִשְׁלֹמֹה וּמִכָּל־הָאֲרָצוֹת׃
prophetia in & ,prophetæ Nathan *verbis ſuper* ſcripta *ipſa* nonne ,noviſſimorum & ,primorum Selomoh verborũ *reſiduum* Et
29 וּשְׁאָר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־דִּבְרֵי נָתָן הַנָּבִיא וְעַל־נְבוּאַת
omnẽ ſuper Jeruſalaim in Selomoh regnavit Et ? Nebat filium Jarobham *ſuper* videntis Iheddi viſionibus in & ,Silonitæ Achijah
30 אֲחִיָּה הַשִּׁילוֹנִי וּבַחֲזוֹת יֶעְדּוֹ הַחֹזֶה עַל־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַ͏ִם עַל־כָּל־
regnavitque :ſui patris David civitate in eũ ſepelierunt & ;ſuis patribus cum Selomoh dormivit Et .annis quadraginta Iſrael
31 יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
.eo pro ejus filius Rechabham
רְחַבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. X. יוד

Jarobham *audire circa* ,fuit Et .eum *faciendum regnare ad* ,Iſrael omnis venerant Sechem quia ;Sechem in Rechabham abiit Et
1 וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָרָבְעָם
2 ,miſerunt Et .Ægypto de Jarobham eſt reverſus & ;regis Selomoh *faciebus* à fugerat qui Ægypto in *ipſe &* ,Nebat filius
בֶּן־נְבָט וְהוּא בְמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וַיָּשָׁב יָרָבְעָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ
3 tuus Pater :dicendo ,Rechabham ad ſunt locuti & :Iſrael omnis & ,Jarobham venit & ;eum vocaverunt &
וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ
4 ,nos ſuper *dedit* quod ,gravi ejus jugo de & ,dura tui patris ſervitute de allevia nunc & ,noſtrũ jugũ aggravavit
הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְעַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ
rex conſuluit Et .populus abiit & :me ad revertimini & ,dies tres Adhuc ,eos ad dixit Et .tibi ſerviemus &
5 וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלֶךְ הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ
6 *conſulentes vos* Quomodo :dicendo,*vivum ipſum exiſtendo in* ,ej⁹ *patris Selomoh facies ad ſtantes fuere* qui ſenes Rechabham
רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים לִפְנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים
,eis placueris & ,huic populo bono in fueris Si :dicendo,eum ad ſunt locuti Et ? verbum huic populo *reſpondendum ad*
7 לְהָשִׁיב לָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם־תִּהְיֶה לְטוֹב לְהָעָם הַזֶּה וּרְצִיתָם
quod ,ſenum conſilium reliquit Et .diebus omnibus ſervi tibi erunt & :bona verba eos ad fueris locutus &
8 וְדִבַּרְתָּ אֲלֵהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
.*ejus facies ad ſtantes* ,eo cum *evaſerant grandes* qui adoleſcentes conſuluit Et .ei cõſuluerant
יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃

Verſio VULG. LAT.

Siquidem naves regis ibant in Tharſis cum ſervis Hiram, ſemel in annis tribus: & deferebant indè aurum & argentum, & ebur, & ſimias, & pavos. 21 Magnificatus 22 eſt igitur Salomon ſuper omnes reges terræ præ divitiis & gloriâ. Omnéſq; reges terrarum deſiderabãt videre 23 faciem Salomonis, ut audirent ſapientiam, quam dederat Deus in corde ejus: Et deferebant ei munera, vaſa ar- 24 gentea, & aurea, & veſtes, & arma, & aromata, equos, & mulos, per ſingulos annos. Habuit quoque Salomon 25 quadraginta millia equorum in ſtabulis, & curruũ equitúmque duodecim millia, conſtituítque eos in urbibus quadrigarum, & ubi erat rex in Hieruſalem. Exer- 26 cuit etiam poteſtatem ſuper cunctos reges, à flumine Euphrate uſque ad terram Philiſthinorum, & uſque ad terminos Ægypti. Tantámque copiam præbuit argenti in 27 Jeruſalem quaſi lapidum; & cedrorum tantam multitudinem velut ſycomororũ, quæ gignuntur in campeſtribus. Adducebantur autem ei equi de Ægypto, cunctiſ- 28 que regionibus. Reliqua autem operum Salomonis pri- 29 orum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in verbis Nathan prophetæ, & in libris Ahiæ Silonitis, in viſione quoque Addo Videntis, contra Jeroboam filium Nabat. Re- 30 gnavit autem Salomon in Jeruſalem ſuper omnem Iſrael quadraginta annis. Dormivítque cum patribus ſuis, 31 & ſepelierunt eum in civitate David: regnavítque Roboam filius ejus pro eo.

CAP. X.

PRofectus eſt autem Roboam in Sichem: illuc enim 1 cunctus Iſrael convenerat, ut conſtituerent eum regem. Quod cùm audîſſet Jeroboam filius Nabat, qui erat in 2 Ægypto, (fugerat quippè illuc ante Salomonem,) ſtatim reverſus eſt. Vocaverúntque eum, & venit cum 3 univerſo Iſrael, & locuti ſunt ad Roboam, dicentes; Pater tuus duriſſimo jugo nos preſſit, tu leviora impera 4 patre tuo, qui nobis impoſuit gravem ſervitutem, & paululùm de onere ſubleva, ut ſerviamus tibi. Qui ait, 5 Poſt tres dies revertimini ad me. Cúmque abiiſſet populus, Iniit conſilium cum ſenibus, qui ſteterant co- 6 ram patre ejus Salomone dũ adhuc viveret, dicens; Quid datis conſilii ut reſpondeam populo? Qui di- 7 xerunt ei; Si placueris populo huic, & leniveris eos verbis clementibus, ſervient tibi omni tempore. At 8 ille reliquit conſilium ſenum, & cum juvenibus tractare cœpit, qui cum eo nutriti fuerant, & erant in comitatu illius.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 ܡܛܠ ܕܐܠܦܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ܂ ܕܐܙܠܢ ܗܘܝ ܠܬܪܫܝܫ ܥܡ *
ܥܒܕܘܗܝ ܕܚܝܪܡ܂ ܚܕܐ ܠܬܠܬ ܫܢܝܢ܂ ܐܬܝܢ ܗܘܝ܂ ܘܣܦܝܢܐ ܕܐܙܠܢ ܗܘܝ ܠܬܪܫܝܫ܂
22 ܛܥܝܢܢ ܗܘܝ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ܂ ܘܦܝܠܐ܂ ܘܩܘܦܐ܂ ܘܛܘܣܐ܂ * ܘܝܬܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܡܢ
23 ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܒܥܘܬܪܐ ܘܒܚܟܡܬܐ܂ * ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܒܥܝܢ ܠܡܚܙܐ
24 ܐܦܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ܂ ܘܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܐ ܕܝܗܒ ܡܪܝܐ ܒܠܒܗ܂ * ܘܐܢܫ ܐܢܫ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ
ܠܗ܂ ܟܠ ܚܕ ܩܘܪܒܢܗ܂ ܡܐܢܐ ܕܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ܂ ܘܢܚܬܐ܂ ܘܡܘܪܐ ܘܒܣܡܐ܂ ܘܪܟܫܐ
26 ܘܟܘܕܢܝܐ܂ ܒܫܘܠܛܢܐ ܟܠ ܫܢܐ ܫܢܐ܂ ** *ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܫܠܝܛ ܒܟܠܗܘܢ
ܡܠܟܘܬܐ܂ ܡܢ ܢܗܪܐ ܦܪܬ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܨܪܝܐ܂
27 * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ܂ ܟܣܦܐ ܐܝܟ ܟܐܦܐ܂ ܘܐܪܙܐ ܝܗܒ܂ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܝܡܐ
28 ܛܒ ܣܓܝ ܣܘܓܐܐ܂ * ܘܙܒܢܝܢ ܗܘܘ ܣܘܣܘܬܐ ܠܫܠܝܡܘܢ܂ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ
30 ܡܕܝܢܬܐ܂ ** *ܘܐܡܠܟ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܘܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ܂
31 * ܘܫܟܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ܂ ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ܂ ܘܐܡܠܟ ܪܚܒܥܡ
ܒܪܗ ܒܬܪܗ܂

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

1 * ܘܐܙܠ ܪܚܒܥܡ ܠܫܟܝܡ܂ ܡܛܠ ܕܠܫܟܝܡ ܐܙܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܠܡܩܝܡܘܬܗ ܡܠܟܐ܂
2 * * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܡܥ ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܬܘ ܘܐܡܪܘ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ
3
4 ܫܠܝܡܘܢ܂ * ܐܒܘܟ ܐܩܫܝ ܫܥܒܕܢ܂ ܘܐܢܬ ܫܒܘܩ ܐܢܬ ܡܢ ܫܥܒܕܗ ܕܐܒܘܟ ܩܫܝܐ܂
5 ܘܡܢ ܡܪܘܬܗ ܥܫܝܢܬܐ܂ ܘܢܦܠܚܟ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ܂ ܙܠܘ܂ ܘܡܟܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ܂
6 ܬܘܒܘ ܠܘܬܝ܂ ܘܐܙܠ ܥܡܐ ܠܘܬܗ܂ * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ܂ ܥܡ ܣܒܐ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ
ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ܂ ܐܒܘܗܝ ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ܂ ܘܐܡܪ ܗܘܐ܂ ܡܢܐ ܡܬܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ܂ ܕܐܗܦܘܟ
7 ܦܬܓܡܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ܂ * ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ܂ ܘܐܡܪܘ ܠܗ܂ ܐܢ ܬܗܘܐ ܛܒ ܠܥܡܐ
ܗܢܐ܂ ܘܬܬܪܘܐ ܒܡܠܬܐ ܪܟܝܟܬܐ܂ ܘܬܡܠܠ ܥܡܗܘܢ܂ ܒܡܠܐ ܛܒܬܐ܂ ܢܗܘܘܢ ܠܟ ܥܒܕܐ
8 ܛܒܐ ܘܦܠܚܐ܂ ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܟ܂ * ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ ܕܡܠܟܘܗܝ܂ ܘܐܙܠ ܐܬܡܠܟ
ܥܡ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ܂ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ܂

Siquidem naves habebat Salomon rex, quæ 21 proficiſcebantur in Tharſis unà cum ſervis Hirami, & ſemel ternis quibuſque annis revertebantur: naves autem quæ proficiſcebantur in Tharſis, onuſtæ erant argento & auro, elephantis, ſimiis, & pavonibus. Sic ante- 22 celluit rex Salomon omnes reges terræ, divitiis & ſapientiâ. Et omnes reges terræ cu- 23 piebant videre faciem Salomonis, & audire ſapientiam quam Dominus indiderat in cor ejus: Iidémque afferebant ei quiſque mu- 24 nus ſuum, vaſa argentea & aurea, veſtes, myrrham, & aromata, equos, & mulos, ordinatim ſingulis annis. Erátque Salomon 26 dominans in omnia regna, à fluvio Euphrate uſque ad terram Paleſtinorum, & uſque ad limitem Ægyptiorum. Et reddidit rex Sa- 27 lomon argentum Jeroſolymis ut lapides; cédróſque reddidit ut arenam quæ eſt ſecus littus maris, quamplurimas. Emebant etiam 28 equos Salomoni ex Ægypto & ex omnibus urbibus. Regnavit autem Salomon ſuper 30 Jeruſalem & ſuper Iſraelem annis quadragintà. Et cùm occubuiſſet Salomon cum patri- 31 bus ſuis, & ſepelîſſent eum in civitate Davidis patris ejus, regnavit Rehabaam filius ejus poſt ipſum.

CAP. X.

ABiit autem Rehabaam in Sechim, quoni- 1 am ad Sechim abierat univerſus Iſrael ad 2 conſtituendum eum regem. Quod cùm 3 audîſſent Jerobaam & totus Iſrael, venerunt, & dixerunt ad Rehabaam filium Salomonis; Pater tuus nimiâ nos preſſit ſervitute; tu 4 ergò remitte ſervitutem patris tui præduram, & dominium ejus aſperum, & ſerviemus tibi. Quibus ille dixit, Ite, & hinc ad 5 tres dies revertimini ad me. Cùm itaque reverſus eſſet ad eum populus, (Interea con- 6 ſuluerat rex Rehabaam ſenes qui ſerviebant Salomoni patri ſuo dum viveret, & dixerat; Quodnam conſilio veſtro reſponſum reddemus huic populo? Qui eum allocuti ſunt 7 dicentes, Si benignè reſpondeas huic populo, hilarem te præbeas eis, lenibúſque verbis excipias eos; erunt tibi ſervi boni & miniſtri cunctis diebus vitæ tuæ. Is autem ſpre- 8 to ſenum conſilio quod ei dederant, abiens conſuluit pueros qui cum eo adoleverant, quique aſſiſtebant ei;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

21 Ὅτι ναῦς τῷ (χ) βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιρὰμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν
ἤρχετο (ψ) πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ (ω) γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων,
22 23 καὶ πιθήκων. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ. Καὶ
πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔδωκεν ὁ
24 θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ
25 ἱματισμὸν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, (α) ἵπποις καὶ ἡμιόνοις, (β) τὸ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν
(γ) τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο
26 αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων
27 τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως (†) γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως (δ) ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ ἔδωκεν
ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους
28 τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμὼν καὶ ἐκ πάσης
29 τῆς γῆς. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμὼν οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι (ε) ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι
ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου, καὶ ἐν ταῖς
30 ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. Καὶ ἐβασίλευσεν (ζ) Σαλωμὼν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ
31 (η) τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Quoniam navis regi ibat in Tharſis cum pueris Chiram: ſemel per tres 21
annos veniebant navigia è Tharſis regi referta auro, & argento, & dentibus
elephantinis, & (h) ſimiis. Et magnificatus eſt Salomon ſuper 22
omnes reges & divitiis, & ſapientiâ. Et omnes reges terræ quærebant 23
faciem Salomon, ad audiendum ſapientiam ejus, quam dederat Deus
in corde ejus. Et ipſi afferebant unuſquiſque dona ſua, vaſa argentea, 24
& vaſa (i) aurea, & veſtem, ſtacten, & ſuavitates, equos, & mulos,
quod per annũ annũ. Et fuerunt Salomoni quatuor mille fœminæ equæ 25
ad currus, & duodecim millia equitum: & poſuit eos in civitatibus
curruum, & cum rege in Hieruſalem. Et fuit dux omnium regum à 26
flumine, & uſque ad terram alienigenarum, & uſque ad fines Ægypti.
Et dedit rex (k) aurum & argentum in Hieruſalem, tanquam lapides; 27
& cedros, tanquam ſycomoros, quæ in campeſtri, in multitudine. Et 28
exitus equorum ex Ægypto ipſi Salomon, & ex omni terra. Et reliqua 29
verba Salomon prima & noviſſima, ecce hæc ſcripta in ſermonibus
Nathan prophetæ, et in ſermonibus Achia Selonitæ, & in viſionibus Joel
Videntis contra Hieroboam filium Nabat. Et regnavit Salomon ſuper 30
omnem Iſrael quadraginta annos. Et dormivit (l) Salomon: & ſepelierunt 31
eum in civitate David patris ejus. Et regnavit Roboam filius
ejus pro eo.

MS. A. (χ) βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐπορεύετο (ψ) πλοῖον (ω) γέμον χρυσίου (α) καὶ ἵπποις (β) τὸ κατ᾽ ἐνιαυτόν. Καὶ (γ) τέσσαρες μυριάδες θήλειαι ἵππων εἰς (†) τῆς γῆς (δ) ὁρίου (ε) ἰδοὺ γεγραμμένοι (ζ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ (η) τεσσεράκοντα

ΚΕΦ. ι΄.

1 2 Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Συχὲμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν τοῦ
3 βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἀπέστειλαν
4 καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶσα ἡ (α) ἐκκλησία πρὸς Ῥοβοὰμ, λέγοντες, Ὁ
πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς,
5 καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορεύεσθε
6 ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔρχεσθε πρός με. καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ
τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας (β) ἐναντίον τοῦ Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν,
7 λέγων, Πῶς ὑμεῖς (γ) βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ, λέγοντες,
Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ εὐδοκήσῃς, καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους
8 ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων,
οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ· καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ᾽
αὐτοῦ τῶν ἑστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.

CAP. X.

Et venit Roboam in Sychem? quoniam in Sychem veniebat universus 1
Iſrael ad regem faciendum eum. Et factum eſt, ut audivit 2
Hieroboam filius Nabat, (& ipſe in Ægypto, ſicut fugerat
à facie Salomon regis, & habitaverat Hieroboam in Ægypto,) & revertit
Hieroboam ex Ægypto. Et miſerunt, & vocaverunt eum. Et venit 3
Hieroboam, & omnis Eccleſia ad Roboam, dicentes; Pater tuus 4
induravit jugum noſtrum: & nunc remitte de ſervitute patris tui dura,
& de jugo ejus gravi, quod dedit ſuper nos: & ſerviemus tibi. Et dixit 5
eis; Ite uſque ad tres dies, & venite ad me. Et abiit populus. Et congregavit 6
rex Roboam ſeniores, qui ſtabant coram Salomon patre ejus, in
vivendo eum, dicens; Quomodò vos conſulitis reſpondere populo huic
verbum? Et locuti ſunt ei dicentes; Si hodiè fueris ad bonum populo 7
huic, & benè placueris, & locutus fueris eis verba bona; & erunt tibi
pueri omnibus diebus. Et reliquit conſilium ſeniorum, qui conſuluerant 8
ei: & conſuluit cum pueris, qui nutriti fuerant cum eo, qui ſtabant coram
eo.

MS. A. (α) ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς βασιλέα Ῥοβοὰμ, (β) ἐναντίον Σαλωμὼν (γ) βούλεσθε

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 * لانه سفن كانت له تمضي الي ترسيس مع عبيد حيرام * وفي كل ثلاثة سنين تجي * وتمر
22 الي ترسيس * وتاتي محملة ذهبا وفضة * وافيلة وافردة * وطواويسا * وتعظم سليمان اكثر
23 من ساير ملوك الارض بالغناء والحكمة * وكان كل ملوك الارض يشتهون ان يبصروه *
24 وان يسمعوا حكمته التي جعلها الله في قلبه * وكانوا يحملون اليه الهدايا * ثيابا * وفضة *
ومرا * وبخورا * وعطرا * وخيلا * وبغالا * حساب كل سنة * *

Naves enim habebat quæ proficiſcebantur ad Tarſis unà cum ſervis Hirami, & ternis quibuſque annis revertebantur: abibant inquam, ad Tarſis, & redibant onuſtæ auro & argento, elephantibus, ſimiis, & pavonibus. 21 *Et major factus eſt Salomon cunctis regibus terræ, divitiis & ſapientiâ:* 22 *Ita ut omnes reges terræ optarent eum videre, & audire ſapientiam ejus, quam Deus poſuerat in cor ipſius:* 23 *Et ferrent ei munera, veſtes, argentum, myrrham, thus, aromata, equos, & mulos, annuo cenſu.* 24

26 * وصار سليمان متحكما علي ساير الملوك * من بحر الفرات الي ارض الفلسطينيين * وصير في
27 اورسليم مالا مثل الحجارة * وخشب الارز مثل الرمل الذي علي شاط البحر * وكانوا يشترون
28 له من مصر ومن ساير المدن خيلا * *

Et factus eſt Salomon poteſtatem exercens in omnes reges, à fluvio Eufrate uſque ad terram Paleſtinorum. 26 *Et poſuit in Jeruſalem argentum ceu lapides, & ligna cedrina inſtar arenæ quæ eſt ſecus littus maris.* 27 *Emebant autem ei ex Ægypto & ex omnibus urbibus equos.* 28

30 * وملك علي اورسليم واسرايل اربعين سنة * ومات سليمان مثل ابايه * ودفنوه في صيعة
31 داود ابيه * وملك بعده رحبعام *

Regnavit verò ſuper Jeruſalem & Iſraelem annis quadraginta. 30 *Tum Salomone, ut patribus ſuis, mortuo, & in civitate Davidis patris ſui ſepulto; regnavit poſt eum Rebabaamus.* 31

* الفصل العاشر *

1 2 * ومر رحبعام الي نابلس * لان اسرايل كله مضي الي نابلس ليقيموا لهم ملكا * * ولما
3 سمع يوربعام بموت سليمان عاد من ارض مصر * لانه كان هرب من سليمان اليها * ومكث
4 هناك زمانا * فاجتمع يوربعام مع اسرايل * وقالوا لرحبعام * ان اباك شد علينا اصرن *
والان خفف انت عنا من تعب ابيك العظيم ومن سلطنته العظيمة * ونحن نطيعك
5 6 * فقال لهم * امضوا * من الساعة الي ثلاثة ايام تعالوا الي * وشاور الملك الكهنة
الذين كانوا لمشورة سليمن ابيه اذا كان حيا * وقال لهم * ما تقولوا في هذه الامة
7 * فقالوا له * ان كنت تصنع خيرا تخاطبهم بالفاظ جميلة * فهم يصيروا لك عبيدا جيادا *
8 وخداما كل ايام حياتك * فترك مشورة الشيوخ الكهنة الذين يقفون قدامه * ومضي
شاور الشباب الذين تربوا معه *

CAP. X.

Deinde profectus eſt Rebabaamus Neapolim; omnes enim Iſraelitæ Neapolim ſe contulerant ut regem ſibi crearent, 1 *Quare Jerobaamus audità morte Salomonis, remeavit è terra Ægypti (in eam enim fugerat à Salomone, ibique longo tempore moratus fuerat) & initâ* 2 3 *Jerobaamus cum Iſraelitis concione, dixerunt Rebabaamo; Pater quidem tuus grave nobis impoſuerat onus; tu jam leva nos labore patris tui qui graviſſimus fuit tempore regni ipſius præduri, et nos obediemus tibi.* 4 *Dixit eis, Ite, hinc ad tres dies redite ad me.* 5 *Conſuluit autem rex ſacerdotes illos qui erant à conſiliis Salomonis patris ſui dum viveret, et dixit eis; Quid dicitis de hac turba?* 6 *Reſponderunt ei, Si rectè agas, blandis eos verbis alloquêris; et ipſi tibi erunt boni ſervi ac miniſtri cunctis diebus vitæ tuæ.* 7 *Ille verò derelicto conſilio ſenum ſacerdotum qui aſtabant ei, abiit et conſuluit adoleſcentes qui educati fuerant cum eo,* 8

דברי הימים ב : יא

Allevia : dicendo ,me ad sunt locuti qui ,huic populo verbum respondebimus & ,*consulentes* vos Quid : eos ad dixit Et
9 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מָה־אַתֶּם נוֹעָצִים וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר הָקֵל
Sic : dicendo ,eo cum *evaserant grandes* qui adolescentes eo cũ sunt locuti Et ? nos super tuus pater *dedit* quod jugo de
10 מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה
sic ; nobis *desuper* allevia tu & ,nostrum jugum aggravavit tuus Pater : dicendo , te ad sunt locuti qui populo dices
תֹאמַר לָעָם אֲשֶׁר־דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ כֹּה
addam ego & ,grave jugũ vos super fecit onerare me' pater nunc Et .mei patris lumbis *præ est grossus meus Parvus* : eos ad dices
11 תֹאמַר אֲלֵהֶם קָטָנִּי עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף
ad populus omnis & ,Jarobham venit Et .*aculeatis flagris* in ego & , *flagellis* in vos castigavit meus pater : vestro jugo super
12 עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי בָּעַקְרַבִּים׃ וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־
eis Responditque .tertio die in me ad Revertimini : dicendo , rex fuerat locut' quemadmodũ , tertio die in Rechabham
13 רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי׃ וַיַּעֲנֵם
,adolescentum consilium juxta eos ad est locutus Et .senum consilium Rechabham rex dereliquit & : *durum* rex
14 הַמֶּלֶךְ קָשָׁה וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֵת עֲצַת הַזְּקֵנִים׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים
ego & , flagellis in vos castigavit meus pater : illud super addam ego & ,vestrum jugum aggravavit meus Pater : dicendo
לֵאמֹר אָבִי הִכְבִּיד אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עָלָיו אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי
DOMINUS firmaret ut ,Deo *cum* à causatum erat nam :populum *ad* rex audivit non Et .*aculeatis flagris* in
15 בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה נְסִבָּה מֵעִם הָאֱלֹהִים לְמַעַן הָקִים יְהוָה
quòd Israel omnis Et .Nebat filium Jarobham ad Silonitæ Achijahu manũ per fuerat locutus quod ,suũ verbum
16 אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֲחִיָּהוּ הַשִּׁלוֹנִי אֶל יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל כִּי
hæreditas non Et ? David in pars nobis Quæ : dicendo , *regi* populus responderunt & , *eis* rex audisset non
לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ לָהֶם וַיָּשִׁיבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִיד וְלֹא־נַחֲלָה
filios Et .sua *tentoria* in Israel omnis abiit Et .David tuæ domui provide nunc :Israel tua *tentoria in Vir* .Isai filio in
17 בְּבֶן־יִשַׁי אִישׁ לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִיד וַיֵּלֶךְ כָּל־יִשְׂרָאֵל לְאֹהָלָיו׃ וּבְנֵי
qui ,Hadoram Rechabham rex misit Et .Rechabham *eos super* regnavit & ,Jehudah urbibus in habitantes Israel
18 יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם רְחַבְעָם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־הֲדֹרָם אֲשֶׁר
ascendendum ad se roboravit Rechabham rex & :est mortuus & , lapide Israel filii eũ *in* lapidaverunt & ,tributum super
עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ־בוֹ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת
.hanc diem ad usque David domum *in* Israel sunt prævaricati Et .Jerusalaim fugiendum ad currum in
19 בַּמֶּרְכָּבָה לָנוּס יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִיד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XI. יא

,bellum *facientis electi* millia octoginta & centum ,Binjamin & ,Jehudah domum congregavit & ,Jerusalaim Rechabham venit Et
1 וַיָּבֹא רְחַבְעָם יְרוּשָׁלִַם וַיַּקְהֵל אֶת־בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִן מֵאָה וּשְׁמוֹנִים אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה
,Dei virum Semahiahu ad DOMINI verbum fuit Et .Rechabham ad regnum *restituendum ad* , Israel cum *bellandum ad*
2 לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמַּמְלָכָה לִרְחַבְעָם׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָהוּ אִישׁ־הָאֱלֹהִים
: dicendo ,Binjamin & ,Jehudah in Israel universum ad & ,Jehudah regem Selomoh filium Rechabham ad Dic : dicendo
3 לֵאמֹר׃ אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יִשְׂרָאֵל בִּיהוּדָה וּבִנְיָמִן לֵאמֹר׃

Versio VULG. LAT.

Dixítque ad eos ; Quid vobis videtur ? vel respondere quid debeo populo huic, qui dixit mihi ; Subleva jugum quod imposuit nobis pater tuus ? 9 At illi responderunt ut juvenes, & nutriti cum eo in deliciis, atque dixerunt ; Sic loquéris populo, qui dixit tibi ; Pater tuus aggravavit jugum nostrum, tu subleva : & sic respondebis ei ; Minimus digitus meus grossior est lumbis patris mei. 10 Pater meus imposuit vobis grave jugum, & ego majus pondus apponam : pater meus cecîdit vos flagellis, ego verò cædam vos scorpionibus. 11 Venit ergò Jeroboam, & universus populus, ad Roboam die tertio, sicut præceperat eis. 12 Respondítque rex dura, derelicto consilio seniorum : 13 Locutúsque est juxta juvenum voluntatem ; Pater meus grave vobis imposuit jugum, quod ego gravius faciam : pater meus cecîdit vos flagellis, ego verò cædam vos scorpionibus. 14 Et non acquievit populi precibus : erat enim voluntatis Dei, ut compleretur sermo ejus, quem locutus fuerat per manum Ahiæ Silonitis ad Jeroboam filium Nabat. 15 Populus autem universus, rege duriora dicente, sic locutus est ad eum ; Non est nobis pars in David, neque hæreditas in filio Isai. Revertere in tabernacula tua Israel, tu autem pasce domum tuam David. Et abiit Israel in tabernacula sua. 16 Super filios autem Israel, qui habitabant in civitatibus Juda, regnavit Roboam. 17 Misítque rex Roboam Aduram, qui præerat tributis, & lapidaverunt eum filii Israel, & mortuus est : porrò rex Roboam currum festinavit ascendere, & fûgit in Jerusalem. 18 Recessítque Israel à domo David, usque ad diem hanc. 19

CAP. XI.

VEnit autem Roboam in Jerusalem, et convocavit universam domum Juda & Benjamin, centum octoginta millia electorum atque bellantium, ut dimicaret contra Israel, & converteret ad se regnum suum. 1 Factúsque est sermo Domini ad Semeiam hominem Dei, dicens ; 2 Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Juda, & ad vniversum Israel, qui est in Juda & Benjamin; 3

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 *ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܐ ܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܢܦܢܐ ܦܬܓܡܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ. ܕܡܠܠܘ
10 ܥܡܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܝ: ܕܐܩܠ ܡܢܢ ܫܘܥܒܕܐ ܕܫܥܒܕܢ ܐܒܘܟ. ܘܢܦܠܚܟ. *ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ
ܥܠܝܡܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ ܒܕܪܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܡܠܠܘ ܥܡܟ.
ܘܐܡܪܝܢ ܠܟ. ܕܐܒܘܟ ܐܣܓܝ ܫܥܒܕܢ. ܘܐܢܬ ܐܩܠ ܡܢ ܫܘܥܒܕܢ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܗܘܢ.
11 ܕܨܒܥܝ ܙܥܘܪܬܐ ܥܒܝܐ ܡܢ ܒܘܗܢܗ ܕܐܒܝ. *ܘܗܫܐ ܐܒܝ ܫܥܒܕܟܘܢ ܫܘܥܒܕܐ ܩܫܝܐ. ܘܐܢܐ
ܡܘܣܦ ܐܢܐ ܥܠ ܫܘܥܒܕܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܝܟܘܢ ܒܫܘܛܐ. ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܥܩܪܒܐ.
12 *ܘܟܕ ܗܦܟ ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܫܐܠ ܡܢܗܘܢ ܙܒܢܐ. ܘܐܡܪ
13 ܠܗܘܢ. ܕܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. *ܘܥܢܐ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܡܠܐ ܩܫܝܬܐ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ
14 ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ ܕܡܠܟܘܗܝ. *ܘܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐ ܕܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܐܒܝ ܐܣܓܝ ܫܥܒܕܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܡܘܣܦ ܐܢܐ ܥܠ ܫܘܥܒܕܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܝܟܘܢ
15 ܒܫܘܛܐ. ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܥܩܪܒܐ. *ܘܠܐ ܫܡܥܘܗ ܥܡܐ ܠܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܬ
ܗܦܟܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ. ܕܢܩܘܡ ܡܠܬܗ ܕܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܕܡܢ ܫܝܠܘ. ܥܠ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ
16 ܢܒܛ. *ܘܚܙܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܠܐ ܫܡܥ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ
ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ. ܠܝܬ ܠܢ ܡܢܬܐ ܒܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܒܒܪܗ ܕܐܝܫܝ. ܓܒܪ ܠܒܝܬܗ
17 ܗܦܘܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܫܐ ܚܙܝ ܒܝܬܟ ܕܘܝܕ. ܘܗܦܟܘ ܐܝܣܪܝܠ ܠܒܬܝܗܘܢ. *ܘܕܝܬܒܝܢ
18 ܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܪܚܒܥܡ. *ܘܫܕܪ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ
ܠܐܕܘܢܝܪܡ ܕܡܥܠܝܢ ܗܘܐ ܥܠ ܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܐܦܐ.
19 ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ. ܣܠܩ ܘܝܬܒ ܠܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. ܠܡܥܪܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. *ܘܡܪܕܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ

Et ait illis, Quod responsum vestro consilio reddemus huic populo qui me sunt allocuti dicentes, Leva nos servitute quâ nos oppressit pater tuus, & serviemus tibi? 9 Tum allocuti sunt eum pueri illi qui cum ipso nutriti fuerant in aulis, & dixerunt ei; Sic dices populo qui te sunt allocuti, dicentes; Pater tuus nimis oppressit nos, tu jam remitte oppressionem nostram : sic *inquam* dices eis, Digitus meus minimus crassior est pollice patris mei. 10 Jam ergò, pater meus durâ servitute vos oppressit, ego augebo oppressionem vestram: pater meus ferulis vos punivit, ego verò puniam vos loris) 11 Cùm inquam, reversus esset Jerobaam totusque populus die tertio, quemadmodum postulaverat ab eis tempus, ac dixerat, Revertimini ad me die tertio; 12 Respondit eis rex verba acerba : 13 Nam rex Rehabaam spreto consilio quod senes dederant ei, Allocutus est eos juxta verba puerorum, & ait illis; 14 Pater meus multùm subjecit vos, ego augebo subjectionem vestram: pater meus puniit vos ferulis, ego puniam vos loris. Non obedivit ergò populus regi (contigit enim ista rebellio permissu divino, ut veritate probaretur verbum Ahiæ prophetæ Silonitis de Jerobaamo Nabati filio) 15 Sed videntes omnes Israelitæ non acquievisse sibi regem, responderunt populus regi, & dixerunt, Nulla nobis est sors in Davide, neque hæreditas cum filio Isai: quisque domum suam redite Israel : jam prospice domui tuæ David. 16 Sic redierunt Israelitæ domos suas: Et qui sedebant in civitatibus Juda, regem creârunt super se Rehabaamum. 17 Cúmque misisset ad eos rex Rehabaam Aduniramum præfectum reddentium tributa, obruerunt eum omnes Israelitæ lapidibus, & mortuus est : quamobrem rex Rehabaam conscenso curru sedit in eo ut fugeret in Jerusalem. 18 Sic defecerunt Israelitæ à domo Davidis in hunc usque diem. 19

*ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

1 *ܘܟܕ ܐܬܐ ܪܚܒܥܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܟܢܫ ܡܢ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ ܘܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ.
2 ܘܢܗܦܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. *ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ
3 ܫܡܥܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. *ܐܡܪ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܠܟܠܗ ܫܒܛܐ
ܕܒܢܝܡܝܢ: ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ: ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ.

CAP. XI.

CUm ergò venisset Rehabaam in Jerusalem, congregavit ex Judæis & tribu Benjamin centum octoginta millia virorum stringentium gladium & bellicosorum, ut pugnarent contra Israelitas, & regnum reducerent ad Rehabaamum filium Salomonis. 1 Sed fuit sermo Domini ad Semajam, dixitque ad eum; 2 Dic Rehabaamo filio Salomonis, regi Juda; Benjaminitis quoque, toti Israeli, & reliquo populo dicito, 3

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς (δ) βουλεύεσθε, καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλη-
10 σαν πρός με, λέγοντες, Ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ ἐλάλησαν
αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' (ε) αὐτοῦ, λέγοντες, Οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλή-
σαντι πρὸς σέ, λέγων, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν· οὕτως
11 ἐρεῖς, Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐ-
παίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, (ζ) κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν
12 ὑμᾶς ἐν μάστιξι, (η) κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
πρὸς Ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεύς, λέγων, Ἐπιστρέψατε πρός (θ) με ἐν
13 τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρά, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὴν
14 βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων, λέγων, Ὁ
πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν, (ι) καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν
15 ὑμᾶς ἐν (κ) μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ,
ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, Ἀνέστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀ-
16 χιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ Καὶ παντὸς Ἰσραήλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐ-
τῶν. καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, (λ) Τίς ἡμῶν ἡ μερὶς ἐν Δαυὶδ καὶ κλη-
ρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί; (μ) εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ· νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ.
17 καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ ἄνδρες (ν) Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες
18 ἐν πόλεσιν (ξ) Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. Καὶ (ο) ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς Ῥο-
βοὰμ ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λίθοις, καὶ
ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα, τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.
19 Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Et dixit eis; Quid vos conſulitis, & reſpondebo verbum populo 9
huic, qui locuti ſunt ad me, dicentes; Remitte de jugo, quod de-
dit pater tuus ſuper nos? Et locuti ſunt ei pueri enutriti cum eo, 10
dicentes; Sic loquêris populo, qui locutus eſt ad te, dicens; Pater
tuus aggravavit jugum noſtrum, & tu remitte à nobis: Sic dices;
Parvus digitus meus craſſior lumbo patris mei. Et nunc pater 11
meus caſtigavit vos jugo gravi; & ego adjiciam ſuper jugum
veſtrum. Pater meus caſtigavit vos flagellis; & ego caſtigabo
vos in ſcorpionibus. Et venit Hieroboam, & omnis populus ad 12
Roboam, die tertiâ, ſicut locutus fuerat rex, dicens; Revertite
ad me in die tertia. Et reſpondit rex dura: & dereliquit rex 13
Roboam conſilium ſeniorum: Et locutus eſt ad eos juxta conſili- 14
um juniorum, dicens; Pater meus aggravavit jugum veſtrum; &
ego adjiciam ſuper illud: Pater meus caſtigavit vos in flagellis;
& ego caſtigabo vos in ſcorpionibus. Et non audivit rex popu- 15
lum: quoniam erat everſio à Deo, (a) dicens; Suſcitavit Domi-
nus verbum ſuum, quod locutus eſt in manu Achiæ Selonitæ de
Hieroboam filio Nabat, Et (b) omni Iſrael: quoniam non audi- 16
vit rex eos. Et reſpondit populus ad regem, dicens; Quæ noſtra
pars in David, & hæreditas in filio Jeſſæ? Ad tabernacula tua
Iſrael. Nunc vide domum tuam David. Et ivit omnis Iſrael ad
tabernacula ſua. Et viri Iſrael (c) & habitantes in civita- 17
tibus Juda, & (d) regem fecerunt ſuper ſe Roboam. Et miſit 18
ſuper eos Roboam rex Adoniram, qui ſuper tributum: & lapidave-
runt eum filii Iſrael lapidibus: & mortuus eſt. Et rex Roboam
feſtinavit aſcendere in currum, ad fugiendum in Hieruſalem. Et 19
prævaricatus eſt Iſrael in domo David uſq; in diem hanc.

MS. A. (δ) βούλεσθαι, καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον, (ε) αὐτοῦ, Οὕτως (ζ) καὶ ἐγὼ (η) καὶ ἐγὼ (θ) με τῇ (ι) κἀγὼ (κ) μάστιξιν, ἐγὼ (λ) Τίς ἡμῖν μέρις (μ) ἀπότρεχε εἰς τὰ (ν) Ἰσραὴλ οἱ (ξ) Ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτῶν τὸν Ῥοβοάμ. (ο) ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωρὰμ τὸν ἐπὶ

ΚΕΦ. ιά.

1 Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, καὶ ἐπολέμει πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν (α) βασιλείαν τῷ
2 3 Ῥοβοάμ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἶπον πρὸς Ῥο-
βοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν (β) καὶ πάντα Ἰούδαν καὶ Βενιαμίν, λέγων,

MS. A. (α) βασιλείαν ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο (β) καὶ πρὸς πάντα Ἰούδα

CAP. XI.

Et venit Roboam in Hieruſalem, & convocavit Judam, & Ben- 1
jamin centum octuaginta millia juvenum facientium bellum: (a) Et
bellabat adverſus Iſrael ad reſtituendum regnum ipſi Roboam. Et 2
factum eſt verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens; Dic 3
ad Roboam filium Salomon, & omnem Judam, & Benjamin, dicens;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 * وقال لهم * ما ترون فيما نقوله لهذه الامة * فانهم قالوا خفف عنا تعب ابيك * فقالوا له 10
الشباب الذين تربوا معه في الاسواق * هكذا تقول لهم * خنصري اعظم من ابهام ابي
* والآن ابي اتعبكم تعبا عظيما * انا اضعف تعبكم * ابي ساقكم بقضيب * انا اسوقكم 11
بسوط * فلما جاوا الي الملك رحبعام يوربعام والامة كلها في اليوم الثالث * كما كان قال 12
لهم * فقال لهم الملك الفاظا صعبة * وخلا مشورة الشيوخ التي اشاروا بها عليه * وخاطبهم 13 14
بالفاظ الصبيان * وقال لهم الملك رحبعام * ابي عظم خدمتكم * وانا ازيد على
عبوديتكم * ابي ادبكم بالقضيب * انا اودبكم بالسياط * فلم يسمع الشعب من 15
الملك * لان كلماته كانت مردودة بين يدي الله * ليصدق قول اخيا النبي الذي
من شيلوا * علي يوربعام بن ناباط * وراي كل اسرائيل ان الملك لم يطعهم * فاجاب 16
الشعب الملك جوابا وقالوا له * ما لنا نصيب في داود * ولا وراثة مع ابن ايسي * ومضوا
الي بيوتهم قايلين * انظر الآن بيتك يا داود * ومضوا الي منازلهم * وبنو اسرائيل الذين كانوا 17
ساكنين في قري يهودا ملكوا عليهم يوربعام * وبعث اليهم رحبعام ادونيرام الذي 18
يتحكم علي مودي الخراج * فرجموه كل اسرائيل بالحجارة ومات * فلما راي الملك ذلك
صعد ليجلس في عماريته وهرب الي يروسليم * ونافق بنو اسرائيل علي بيت داود الي 19
هذه الغاية *

Et dixit eis, Quid cenſetis reſpondendum huic plebi? dicunt enim, Leva nos labore patris tui. 9 *Dixerunt ei adoleſcentes qui cum eo educati fuerant in aulis, Sic reſpondebis eis; Digitus meus parvus major eſt pollice patris mei.* 10 *Nunc autem pater meus gravi vos labore fatigavit, ego duplicabo laborem veſtrum: pater meus virgâ vos rexit, ego loris vos regam.* 11 *Cùm itaque Jerobaamus & plebs tota veniſſent ad regem Rehabaamum die tertiâ, prout dixerat eis;* 12 *Duris excepit eos rex verbis, & derelicto ſenum conſilio quod dederant ei,* 13 *Allocutus eſt eos verbis adoleſcentium: dixitque ad eos rex Rehabaam, Pater meus magnum reddiderat miniſterium veſtrum, ego augebo ſervitutem veſtram: pater meus caſtigavit vos virgâ, ego caſtigabo vos loris.* 14 *Itaque non obtemperavit populus regi, quoniam verba ejus rejecta erant coram Domino, ut verax eſſet ſermo Achiæ prophetæ qui erat è Silo, de Jerobaamo Nabati filio.* 15 *Videns enim totus Iſrael quòd rex non auſcultaret ſibi, reſpondit populus regi in hunc modum, & dixerunt, Non eſt nobis ſors in Davide, neque hæreditas cum filio Iſai: ſicque rediêre domos ſuas, dicentes, Proſpice jam domui tuæ O David:* 16 *Et cùm profecti eſſent ad domicilia ſua, Et Iſraelitæ qui degebant in civitatibus Judæ, regem ſibi conſtituiſſent Jerobaamum;* 17 *Miſit ad eos Rehabaamus Adoniramum qui præfectus erat reddentium tributa: ſed obruerunt eum omnes Iſraelitæ lapidibus, & mortuus eſt.* 18 *Quod cùm vidiſſet rex, aſcendit ut ſederet in auriga ſua, fugeretque in Jeruſalem. Deſecerunt itaque Iſraelitæ à domo David in hoc uſque tempus.* 19

* الفصل الحادي عشر *

CAP. XI.

1 * وجاء رحبعام الي يروسليم * وجمع سبط يهودا وبنيامين * مية الف وثمانين الفا مجردين
2 السيوف للحرب * ليحاربوا اسرائيل كي يردوا الي الملك رحبعام * فحلت كلمة الله علي
3 شمعيا * وقال * قل لرحبعام ملك يهودا وسبط بنيامين * وكل اسرائيل * والامة كلها *
فقال لهم *

Rehabaamus Jeroſolymam perveniens, congregavit tribum Judæ & Benjaminis, centum octoginta millia ſtringentium gladios, ad bellum; ut pugnarent contra Iſraelitas, & reducerent eos ad regem Rehabaamum. 1 *Verùm adfuit verbum Dei Semaiæ, & ait;* 2 *Dic Rehabaamo regi Judæ & tribus Benjaminis, omnibus Iſraelitis, totique plebi. Qui cùm dixiſſet eis,* 3

verbũ est factũ me à quia,ſuã domũ in unuſquiſq; evertimini :veſtris fratrib' cum pugnabitis non & ,aſcendetis Non :Domin' dixit Sic
4 כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא־תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּ עִם־אֲחֵיכֶם שׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר
urbes ædificavit & :Jeruſalaim in Rechabham habitavit Et .Jarobhã contra eundo ab ſunt reverſi & ,Domini verba audierunt Et .hoc
5 הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ מִלֶּכֶת אֶל־יָרָבְעָם׃ וַיֵּשֶׁב רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלִָם וַיִּבֶן עָרִים
& ,Socho & ,ſur-Beth Et .Techoah & ,Hetham & ,lechem-Beth ædificavit Et .Jehudah in munitionem ad
6 7 לְמָצוֹר בִּיהוּדָה׃ וַיִּבֶן אֶת־בֵּית־לֶחֶם וְאֶת־עֵיטָם וְאֶת־תְּקוֹעַ׃ וְאֶת־בֵּית־צוּר וְאֶת־שׂוֹכוֹ וְאֶת־
& ,Sorhah Et .Hazechah & ,Lachis & ,Adoraim Et .Ziph & ,Mareſah & ,Ghath Et .Hadullam
8 9 עֲדֻלָּם׃ וְאֶת־גַּת וְאֶת־מָרֵשָׁה וְאֶת־זִיף׃ וְאֶת־אֲדוֹרַיִם וְאֶת־לָכִישׁ וְאֶת־עֲזֵקָה׃ וְאֶת־צָרְעָה וְאֶת־
,duces eis in *dedit &* ,munita roboravit Et .munitas urbes ,Binjamin in & ,Jehudah in quæ ,Chebron & ,Ajalon
10 11 אַיָּלוֹן וְאֶת־חֶבְרוֹן אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִן עָרֵי מְצוּרוֹת׃ וַיְחַזֵּק אֶת־הַמְּצוּרוֹת וַיִּתֵּן בָּהֶם נְגִידִים
,Jehudah ſibi fuit Et .valde multum *ad* eas roboravit & ;haſtas & ,ſcuta *urbe & urbe omni* in Et .vini & ,olei & ,cibi cellaria &
12 וְאֹצְרוֹת מַאֲכָל וְשֶׁמֶן וָיָיִן׃ וּבְכָל־עִיר וָעִיר צִנּוֹת וּרְמָחִים וַיְחַזְּקֵם לְהַרְבֵּה מְאֹד וַיְהִי־לוֹ יְהוּדָה
dereliquerunt Quoniam .*ſuo termino cuncto* de eum *ſuper* ſteterunt ,Iſrael univerſo in qui Levitæ & ,ſacerdotes Et .Binjamin &
13 14 וּבִנְיָמִן׃ וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר בְּכָל־יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ עָלָיו מִכָּל־גְּבוּלָם׃ כִּי־עָזְבוּ
ejus filii & ,Jarobham eos *fecit elongare* quia ;Jeruſalaim in & ,Jehudah in ierunt et : ſuam poſſeſſionem et ,ſua ſuburbana Levitæ
הַלְוִיִּם אֶת־מִגְרְשֵׁיהֶם וַאֲחֻזָּתָם וַיֵּלְכוּ לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלִָם כִּי־הִזְנִיחָם יָרָבְעָם וּבָנָיו
cunctis de *eos* poſt Et .fecit quos vitulis et ,*piloſis* et ,excelſis ſacerdotes ſibi conſtituit Et .Domino *fungendo ſacerdotio* à
15 16 מִכַּהֵן לַיהוָה׃ וַיַּעֲמֶד־לוֹ כֹּהֲנִים לַבָּמוֹת וְלַשְּׂעִירִים וְלָעֲגָלִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וְאַחֲרֵיהֶם מִכֹּל
Domino immolandum ad,Jeruſalaim veniebant ,Iſrael Deum Dominum *quærendum ad* ,ſuum cor *dantibus* ,Iſrael tribubus
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל הַנֹּתְנִים אֶת־לְבָבָם לְבַקֵּשׁ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִַם לִזְבּוֹחַ לַיהוָה
nam ;tribus annis Selomoh filium Rechabham *fortificaverunt* & ,Jehudah regnum roboraverunt Et .ſuorum patrum Deo
17 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיְחַזְּקוּ אֶת־מַלְכוּת יְהוּדָה וַיְאַמְּצוּ אֶת־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה לְשָׁנִים שָׁלוֹשׁ כִּי
filii Jerimoth filiam Machalath uxorem Rechabham ſibi accepit Et .tribus annis ,Selomoh & ,David via in ambulaverunt
18 הָלְכוּ בְּדֶרֶךְ דָּוִיד וּשְׁלֹמֹה לְשָׁנִים שָׁלוֹשׁ׃ וַיִּקַּח־לוֹ רְחַבְעָם אִשָּׁה אֶת־מָחֲלַת בֶּן־יְרִימוֹת בֶּן־
accepit, eam poſt Et .Zaham et ,Semariah et ,Jehus ,filios ei peperit Et .Iſai filii Eliab filiam Abihail ,David
19 20 דָּוִיד אֲבִיהַיִל בַּת־אֱלִיאָב בֶּן־יִשָׁי׃ וַתֵּלֶד לוֹ בָּנִים אֶת־יְעוּשׁ וְאֶת־שְׁמַרְיָה וְאֶת־זָהַם׃ וְאַחֲרֶיהָ לָקַח
Mahachah Rechabham amavit Et .Selomith et ,Ziza et ,Hatthai et ,Abijah ei peperit et :Abſalom filiam Mahachah
21 אֶת־מַעֲכָה בַת־אַבְשָׁלוֹם וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אֲבִיָּה וְאֶת־עַתַּי וְאֶת־זִיזָא וְאֶת־שְׁלֹמִית׃ וַיֶּאֱהַב רְחַבְעָם אֶת־מַעֲכָה
viginti genuit Et.ſexaginta cõcubinas & ,*ſumpſit* decem octo uxores quia:ſuis *pellicib'* &,ſuis uxorib' omnib' præ Abſalom filiam
בַת־אַבְשָׁלוֹם מִכָּל־נָשָׁיו וּפִילַגְשָׁיו כִּי נָשִׁים שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה נָשָׂא וּפִילַגְשִׁים שִׁשִּׁים וַיּוֹלֶד עֶשְׂרִים
quia ,ejus fratres inter ducem in Mahachah filium Abijah Rechabham *caput* in conſtituit Et .filias ſexaginta & ,filios octo &
22 וּשְׁמוֹנָה בָנִים וְשִׁשִּׁים בָּנוֹת׃ וַיַּעֲמֵד לָרֹאשׁ רְחַבְעָם אֶת־אֲבִיָּה בֶן־מַעֲכָה לְנָגִיד בְּאֶחָיו כִּי
urbib' cunctis in:Binjamin&,Jehudah terris cunctis in ſuis filiis omnib' de diſpergebat & ,faciebat *inſtruere* Et .eũ *faciendũ* regnare *ad*
23 לְהַמְלִיכוֹ׃ וַיָּבֶן וַיִּפְרֹץ מִכָּל־בָּנָיו לְכָל־אַרְצוֹת יְהוּדָה וּבִנְיָמִן לְכֹל עָרֵי
.uxorum *turbam* petivit & :*multitudine in* eſcam *eis dedit* & ,munitis
הַמְּצֻרוֹת וַיִּתֵּן לָהֶם הַמָּזוֹן לָרֹב וַיִּשְׁאַל הֲמוֹן נָשִׁים׃

CAP. XII. יב

,fuit Et .eo cum Iſrael omnis & ,DOMINI legem dereliquit ,illud roboràſſet cũ & ,Rechabhã regnum *cõfirmare ſecundũ* fuit Et
1 וַיְהִי כְּהָכִין מַלְכוּת רְחַבְעָם וּכְחֶזְקָתוֹ עָזַב אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃ וַיְהִי
2 mille In .Dominũ in fuerãt prævaricati nã:Jeruſalaim cõtra Ægypti rex Siſac aſcẽdit ,Rechabhã regis quinto anno in
3 בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלִַם כִּי מָעֲלוּ בַּיהוָה׃ בְּאֶלֶף
.Chuſim &,Succhiim,Lubim,Ægypto ex eo cũ venerit qui populi numer' non & :equitũ millib' ſexaginta in &,currib' ducentis &
וּמָאתַיִם רֶכֶב וּבְשִׁשִּׁים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֵין מִסְפָּר לָעָם אֲשֶׁר־בָּאוּ עִמּוֹ מִמִּצְרַיִם לוּבִים סֻכִּיִּים וְכוּשִׁים׃

Verſio VULG. LAT.

Hæc dicit Dñs ;Non aſcendetis,neque pugnabitis contra 4
fratres veſtros : revertatur unuſquiſque in domũ ſuã,quia
meâ hoc geſtũ eſt voluntate. Qui cùm audiſſent ſermonẽ
Dñi,reverſi ſunt,nec perrexerunt contra Jeroboã. Habi- 5
tavit autem Roboam in Jeruſalẽ, & ædificavit civitates
muratas in Juda. Extruxitque Beth-lehem, & Etam, & 6
Thecue, Bethſur quoque, & Socho, & Odollã, Necnon 7
& Geth, & Mareſa, & Ziph, Sed & Aduram, & Lachis, et 8
Azeca, Saraa quoque, & Aialon, & Hebron, quæ erant in 9
Juda et Benjamin, civitates munitiſſimas. Cúmq; clauſiſſet 10
eas muris, poſuit in eis principes, ciborúmq; horrea, hoc 11
eſt, olei, & vini. Sed & in ſingulis urbib' fecit armamen- 12
tarium ſcutorũ & haſtarũ, firmavítq; eas ſummâ diligen-
tiâ, & imperavit ſuper Judã & Benjamin. Sacerdotes autẽ 13
& Levitæ, qui erant in univerſo Iſrael, venerunt ad eum
de cunctis ſedib' ſuis, Relinquentes ſuburbana & poſſeſ- 14
ſiones ſuas, & tranſeuntes ad Judam & Jeruſalẽ : eò quòd
abjeciſſet eos Jeroboã, & poſteri ejus, ne ſacerdotio Dñi
fungerentur. Qui conſtituit ſibi ſacerdotes excelſorũ, & 15
dæmoniorũ, vitulorúmq; quos fecerat. Sed & de cunctis 16
tribub' Iſrael, quicunque dederant cor ſuũ ut quærerent
Dñm Deum Iſrael, venerunt in Jeruſalẽ ad immolandum
victimas ſuas coram Dño Deo patrũ ſuorum. Et robora- 17
verunt regnũ Juda, & confirmaverunt Roboam filiũ Salo-
monis p tres annos : ambulaverunt enim in viis David &
Salomonis, annis tantùm tribus. Duxit autẽ Roboam u- 18
xorem Mahalath, filiam Jerimoth, filii David : Abihail
quoque filiam Eliab filii Iſai, Quæ peperit ei filios, Je- 19
hus, & Somoriam, & Zoom. Poſt hanc quoque accepit 20
Maacha filiam Abſalom, quæ peperit ei Abia, & Ethai,
& Ziza, & Salomith. Amavit autem Roboam Maa- 21
cha filiam Abſalom, ſuper omnes uxores ſuas & con-
cubinas : nam uxores decem & octo duxerat, concubi-
nas autem ſexaginta : & genuit viginti octo filios & ſex-
aginta filias. Conſtituit verò in capite, Abiam filium 22
Maacha, ducem ſuper omnes fratres ſuos : ipſum enim
regem facere cogitabat, Quia ſapientior fuit, & poten- 23
tior ſuper omnes filios ejus, & in cunctis finibus Juda &
Benjamin, & in univerſis civitatibus muratis : præbuit-
que eis eſcas plurimas, & multas petivit uxores.

CAP. XII.

Cúmque roboratum fuiſſet regnum Roboam & con- 1
fortatum, dereliquit legem Domini, & omnis Iſrael cum
eo. Anno autem quinto regni Roboam, aſcendit Seſac 2
rex Ægypti in Jeruſalem (quia peccaverant Domino)
Cum mille ducentis curribus, & ſexaginta millibus e- 3
quitum : nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo
ex Ægypto, Libyes ſcilicèt, & Troglodytæ, & Æthiopes.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܣܩܘܢ. ܘܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ. ܘܗܦܘܟܘ ܓܒܪ ܠܒܝܬܗ. ܡܛܠ ܕ
ܡܢ ܩܕܡܝ ܗܘܬ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܘ ܠܡܐܙܠ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ.

Quæ ſequuntur diſcrepant ab Hebr. excerpta ſunt autem partim ex 12. partim 14. cap. lib. 3. Regum.

5 * ܘܒܢܐ ܝܪܒܥܡ ܠܫܟܝܡ ܒܛܘܪܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܝܬܒ ܒܗ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ
6 ܘܒܢܐ ܠܦܢܘܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܝܪܒܥܡ ܒܠܒܗ. ܘܬܗܦܘܟ ܡܠܟܘܬܐ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ.
7 * ܐܢ ܣܠܩ ܥܡܐ ܗܢܐ ܠܡܥܒܕ ܕܒܚܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܬܦܝܣ
ܠܒܗ ܕܥܡܐ ܗܢܐ ܠܘܬ ܡܪܗܘܢ. ܘܩܛܠܝܢ ܠܝ. ܘܡܗܦܟܝܢ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ
8 ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕ ܬܪܝܢ ܥܓܠܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܣܓܝ
ܠܟܘܢ ܠܡܣܩ. ܠܡܢܐ ܣܠܩܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܢܚܬܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܐܠܗܝܟ
9 10 ܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܐܣܩܘܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܣܡ ܚܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܕ ܣܡ ܒܕܢ. * ܘܗܘܬ
ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܠܚܛܗܐ. ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܥܡܐ ܩܕܡ ܥܓܠܐ ܥܕܡܐ ܠܕܢ. ܘܗܘܬ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ
11 ܠܚܛܗܐ. ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܝܪܒܥܡ. ܠܡܥܩܪܗ ܘܠܡܘܒܕܘܬܗ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ.
ܐܬܟܪܗ ܐܒܝܐ ܒܪܗ ܕܝܪܒܥܡ. ܘܐܡܪ ܝܪܒܥܡ ܠܐܢܬܬܗ. ܩܘܡܝ ܟܝ ܘܐܫܬܚܠܦܝ ܐܝܟ
ܐܢܬܬܐ ܕܡܬܪܡܝܐ. ܘܠܐ ܢܕܥܘܢ ܕܐܢܬܝ ܗܝ ܐܢܬܬܗ ܕܝܪܒܥܡ. ܘܙܠܝ ܠܫܝܠܘ. ܗܐ ܬܡܢ
12 ܐܝܬ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ. ܕܗܘ ܐܡܪ ܥܠܝ ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܘܥܘܠܝ ܠܘܬܗ. ܘܢܚܘܐ
13 ܠܟܝ ܡܢܐ ܕܗܘܐ ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܗܢܐ. * ܡܪܝܐ ܓܝܪ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܐܚܝܐ. ܗܐ ܐܢܬܬܗ
ܕܝܪܒܥܡ ܐܬܝܐ. ܠܡܫܐܠ ܡܢܟ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܒܪܗ ܕܟܪܝܗ. ܘܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ.
14 ܘܒܡܥܠܢܗ ܗܝ ܡܫܬܚܠܦܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܡܥ ܐܚܝܐ ܩܠܐ ܕܪܓܠܝܗ ܟܕ ܥܐܠܐ
ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܘܠܝ ܐܢܬܬܗ ܕܝܪܒܥܡ. ܠܡܢܐ ܡܫܬܚܠܦܐ ܐܢܬܝ. ܘܐܢܐ ܫܠܝܚ ܐܢܐ
15 ܠܘܬܟܝ ܕܐܡܠܠ ܥܡܟܝ ܩܫܝܬܐ. * ܙܠܝ ܐܡܪܝ ܠܝܪܒܥܡ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
16 ܐܢܐ ܐܪܝܡܬܟ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܝܗܒܬܟ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܢܣܒܬ ܡܠܟܘܬܐ
ܡܢ ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒܬܗ ܠܟ. ܘܠܐ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ. ܘܗܠܟ
17 ܒܢܡܘܣܝ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡܝ. * ܘܐܢܬ ܐܒܐܫܬ ܠܡܥܒܕ ܡܢ ܟܠ
ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܙܠܬ ܥܒܕܬ ܠܟ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܘܨܠܡܐ ܠܡܪܓܙܘܬܝ. ܘܠܦܘܠܚܢܝ ܫܕܝܬ ܒܣܬܪ ܨܘܪܟ.

Sic dicit Dominus, Ne aſcendatis, néve pu- 4
gnetis; revertimini quiſque domũ ſuam, quo-
niam à me facta eſt res iſta : qui auſcultantes
verbo Domini, reverſi ſunt ut abirent quiſque
domum ſuam. Ædificavit autem Jerobaamus 5
Sechim in monte tribûs Aphremitarũ, & ha-
bitavit in ea. Indéque egreſſus ædificavit
Phenuelem. Et dixit Jerobaam in corde ſuo, 6
Revertetur regnum ad domum Davidis, Si 7
populus hic aſcendat ad facienda ſacrificia in
domo Domini in Jeruſalem : nam reconcilia-
bitur animus populi hujus cum domino ſuo,
interficient me, & reſtituent regnũ Rehabaa-
mo filio Salomonis. Quamobrem cogitavit 8
rex, fecítque duos vitulos aureos, & dixit eis;
Superfluuum vobis eſſet aſcendere : quorſum
aſcenderetis, & deſcenderetis in Jeruſalem ?
Iſti ſunt dii tui Iſrael, qui eduxerũt te de terra
Ægypti. Et collocavit unum in Beth-il, al- 9
terum verò collocavit in Dan. Fuítque res 10
iſta cauſa peccati : nam populus abibat co-
ram vitulo uſque ad Dan : fuítque res iſta tan-
to crimini, ut totam Jerobaami domum extir-
paret perderétque de terra. Eodem tempo- 11
re morbo laboravit Abiamus Jerobaami fi-
lius : quarè dixit Jerobaam uxori ſuæ, Surge
quæſo, téque ſimula quaſi mulieré plebeiam,
ita ut neſciant te eſſe uxorem Jerobaam, &
vade in Silo : ecce ibi eſt Ahia propheta qui
prædixit mihi quando præficiend' eſſem huic
populo. Ipſum adibis, aperiétque tibi quid 12
eventurum ſit huic puero. Verùm à Domino 13
dictum jam fuerat ad Ahiam, Ecce uxor Jero-
baami venit poſtulatum à te oraculum de filio
ſuo qui ægrotus eſt; talia ac talia dices ei : in
ſuo autem ingreſſu aliam ſe ſimulat. Cùm 14
igitur audiſſet Ahia ſtrepitum pedum ejus in-
troeuntis in januam, dixit ad eam; Ingredere
uxor Jerobaami, cur aliam te ſimulas? ego ve-
rò miſſus ſum ad pronuntiandum contra te
verba dura. Vade dictum Jerobaamo ; Sic 15
dicit Dominus dominorum Iſraelis, Ego te
evexi è plebe, téque regem poſui ſuper po-
pulum meum Iſraelem : Abſtuli regnum de 16
domo Davidis, & dedi tibi : tu verò non
fuiſti ſicut David ſervus meus qui cuſtodivit
præcepta mea, & ambulavit in legibus meis
integro corde, faciens quod rectum erat co-
ram me. Imò tu pejus feciſti quàm omnes 17
reges qui te præceſſerunt, & abiens feciſti
tibi idola gentium & ſimulachra ad blaſphe-
mandum coram me; cultum verò meum pro-
jeciſti poſt collum tuum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ (γ) ἀναβήσεσθε, καὶ οὐ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· (δ) ἀποστρέφετε
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ (ε) ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου,
5 καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ἱεροβοάμ. Καὶ κατῴκησε Ῥοβοὰμ (ζ) εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
6 ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν (η) Βηθλεέμ, καὶ Αἰτάν, καὶ Θεκωέ,
7 8 Καὶ Βαιθσουρά, καὶ τὴν (θ) Σοχώθ, καὶ τὴν Ὀδολλάμ, Καὶ τὴν Γέθ, καὶ τὴν Μαρισάν, καὶ τὴν Ζίφ,
9 10 Καὶ τὴν (ι) Ἀδωραΐ, καὶ Λαχὶς, καὶ τὴν Ἀζηκά, Καὶ τὴν Σαραά, καὶ τὴν (κ) Αἰλώμ, καὶ τὴν
11 Χεβρών, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, πόλεις τειχήρεις. Καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς (λ) τειχήρεις, καὶ ἔδωκεν
12 ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἔλαιον καὶ οἶνον, Κατὰ (μ) πόλιν καὶ κατὰ
πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα· καὶ ἦσαν αὐτῷ Ἰούδα καὶ
13 Βενιαμίν. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων
14 τῶν ὁρίων· Ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν
πρὸς (ν) Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ἱεροβοὰμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (ξ) μὴ λειτουργεῖν
15 (ο) κυρίῳ. Καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ
16 τοῖς μόσχοις, ἃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ. Καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραήλ, οἳ ἔδωκαν καρδίαν (π)
αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι (†) κύριον θεὸν Ἰσραήλ· καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ θῦσαι κυρίῳ (ρ) θεῷ τῶν πατέρων
17 αὐτῶν. Καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα· καὶ κατίσχυσε (σ) Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν
18 εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη (τ) ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ καὶ Σαλωμὼν ἔτη τρία. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ῥοβοὰμ
γυναῖκα τὴν (υ) Μοολὰθ θυγατέρα (φ) Ἰεριμοὺθ υἱοῦ Δαυίδ, καὶ (χ) Ἀβιγαίαν θυγατέρα Ἐλιὰβ
19 20 τοῦ Ἰεσσαί. Καὶ (ψ) ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν Σαμορία, καὶ τὸν Ζαάμ. Καὶ μετὰ
ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιά, καὶ τὸν (ω) Ἰεθθί,
21 καὶ τὸν Ζηζά, καὶ τὸν Σαλημώθ. Καὶ ἠγάπησε Ῥοβοὰμ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ ὑπὲρ
πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε καὶ παλλακὰς ἑξήκοντα·
22 καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς (α) εἴκοσι καὶ ὀκτώ, καὶ θυγατέρας ἑξήκοντα. Καὶ κατέστησεν εἰς (β) ἄρχοντα Ἀβιὰ
23 τὸν τῆς Μααχὰ εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν. Καὶ ηὐξήθη
παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς, καὶ
ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολύ, καὶ ᾐτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

Hæc dicit Dominus; Non aſcendetis, & non bellabitis adverſus fratres 4
veſtros. Revertite unuſquiſque in domum ſuam: quoniam à me factum
eſt verbum hoc. Et obedierunt verbo Domini, & converſi ſunt à non eundo
ſuper Hieroboam. Et habitavit Roboam in Hieruſalem: & ædificavit 5
civitates munitas in Judæa. Et ædificavit Bethleem, & Ætan, 6
& Thecoe, Et Bethſura, & Sochoth, & Odollam, Et Geth, & Mariſan, 7 8
& Ziph, Et Adoræ, & Lachis & Azeca, Et Saraa, & 9 10
Alom, & Chebron, quæ eſt Juda & Benjamin, civitates muratas.
Et munivit ipſas muratas, & dedit in eis duces, & cellaria cibariorum, 11
oleum, & vinum, Ad civitatem & ad civitatem ſcuta, & lanceas. 12
Et confortavit eas in multitudine valdé. Et fuerunt ei Juda,
& Benjamin. Et ſacerdotes, & Levitæ, qui erant in omni Iſrael, convenerunt 13
ad eum ex omnibus finibus: Quoniam dereliquerunt Levitæ 14
tabernacula poſſeſſionis ſuæ, & iverunt ad Juda in Hieruſalem: quoniam
ejecit eos Hieroboam, & filii ejus, ad non miniſtrandum Domino.
Et conſtituit ſibi ſacerdotes excelſorum, & idolis, & vanis, & (b) vitulis, 15
quæ fecit Hieroboam. Et ejecit (c) eos de tribubus Iſrael, qui 16
dederant cor ſuum ad quærendum Dominum Deum Iſrael. Et venerunt
in Hieruſalem ſacrificare Domino Deo patrum ſuorum: Et confortaverunt 17
regnum Juda. Et confortavit Roboam (d) filium Salomon ad
annos tres: quoniam ivit in viis David & Salomon, annos tres. Et 18
accepit ſibi Roboam uxorem Moolath filiam Hieremuth filii David, et
Abigæam filiam Heliab, qui ipſius Jeſſe. Et peperit ei filios, Jeus, 19
et Samoria, et Zaam. Et poſt hæc accepit ſibi Maacha filiam Abeſſalom: 20
& peperit ei Abia, et Jetthi, & Zeza, et Salemoth. Et dilexit Roboam 21
Maacha filiam Abeſſalom ſuper omnes uxores ſuas, et concubinas ſuas:
quoniam uxores decem octo habuit, et concubinas ſexaginta. Et genuit
filios viginti et octo, et filias ſexaginta. Et conſtituit in principem A- 22
bia filium Maacha, in ducem in fratribus ejus: quoniam regem facere
cogitabat eum. Et crevit ſupra omnes filios ejus (e) in omnibus finibus 23
Juda, et Benjamin, et in civitatibus munitis: et dedit (f) eis alimenta,
multitudinem plurimam: et petivit multitudinem uxorum.

MS. A. (γ) ἀναβήσεται, οὐδὲ πολεμήσεται πρὸς (δ) ἀποστράφητε (ε) ὑπήκουσαν (ζ) ἐπὶ (η) Βαιθσεέμ, καὶ τὴν Αἰτανί, καὶ τὴν Θεκωέ, Καὶ τὴν Βαιθσουρά, (θ) Σοκχώθ, (ι) Ἀδωραΐμ (κ) Ἀιαλών, (λ) τείχεσιν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς (μ) πόλιν θυρεοὺς (ν) Ἰούδαν (ξ) τοῦ μὴ (ο) τῷ κυρίῳ. (π) ἑαυτῶν (†) τὸν κύριον (ρ) τῷ θεῷ (σ) Ῥοβοὰμ ὁ τοῦ Σαλωμὼν (τ) ταῖς ὁδοῖς (υ) Μολὰθ (φ) Ἐρμοὺθ (χ) Ἀβιαίαν (ψ) ἔτεκον αὐτῷ υἱοὺς, * καὶ τὸν Σαμαρίαν, καὶ τὸν Ζαάμ. (ω) Ἰεθθί, καὶ τὸν Ζιζά, καὶ (α) εἰκοσιοκτώ, (β) ἄρχοντα Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιὰ τὸν

ΚΕΦ. ιβ'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοβοάμ, καὶ ὡς κατεκρατήθη, ἐγκατέλιπε τὰς ἐντολὰς κυρίου,
2 καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν (α) τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοβοάμ, ἀνέβη
3 Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου (β) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἥμαρτον ἐναντίον κυρίου, Ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις
ἅρμασι καὶ ἑξήκοντα χιλιάσιν ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ
Αἰγύπτου, Λίβυες, (γ) Τρωγοδύται, καὶ Αἰθίοπες.

CAP. XII.

ET factum eſt, ut paratum fuit regnum Roboam, et ut invaluit; 1
dereliquit mandata Domini, et omnis Iſrael cum eo. Et factum eſt in 2
anno quinto regni Roboam, aſcendit Suſacim rex Ægypti ſuper Hieruſalem,
(quoniam peccaverant coram Domino,) In mille et ſexcentis 3
curribus, et ſexaginta millibus equorum. Et non erat numerus multitudinis,
quæ venit cum eo de Ægypto, Libyes, (a) Trogodytæ, et Æthiopes.

MS.A. (α) τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς (β) ἐπὶ * Ἰσραήλ, ὅτι (γ) Τρωγλοδύται,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

4 * هكذا قال الرب * لا تطلعوا ولا تحاربوا * بل يرجع كل رجل الي بيته * لان من بين
يدي كان هذا الامر * فسمعوا كلمة الله من فم النبي * ومضي كل انسان الي بيته
5 * وبني يوربعام نابلس في جبل سبط بيت افرام وجلس هناك * وخرج من هناك وبنا فنويل
6 7 * وقال يوربعام في قلبه * ان صعدت هذه الامة لتصنع ذبائح في بيت الله في اروسليم *
8 رجع الملك الي رحبعام بن سليمان * وفكر الملك وعمل عجلين ذهبا * وقال لهم * تتعبون
9 وتطلعون وتنزلون الي اروسليم * ها الاهاك يا اسرائيل اللذان اطلعاك من مصر * وجعل
10 احدهما في بيت ايل * والاخر في دان * فصارت هذه الكلمة للخطية * ومر الشعب عند
العجل الواحد الي دان * وكانت الخطية لكل بيت يوربعام ليقلع اصله من الارض
11 * وفي ذلك الزمان مرض أبيم بن يوربعام * فقال يوربعام لامراته * قومي متسكن كمثل
امراة فقيرة * ولا يعلم احد انك امراتي * وامضي الي سيلوا * فان ثم أحيا النبي * هو
12 قال لي انك تصير ملكا علي هذه الامة * فيكشف لك ما يكون من امر هذا الصبي
13 * وحلت كلمة الله علي أحيا النبي * ها امراة يوربعام تجي اليك تسال منك كلمة الله لاجل
14 ابنها انه مريض * قل لها هكذا وكذا * وهي تدخل اليك متسكن * فحين سمع أحيا
صوت رجليها في مدخل الباب * قال لها * ادخلي يا امراة يوربعام * لماذا تتنكري * وانا اقول
15 لك الفاظا صعبة * امضي وقولي ليوربعام * يقول رب الارباب اله اسرائيل * انا رفعتك عن
16 الشعب * وجعلتك ملكا عليهم * واخذت الملك من بيت داود * واعطيتك اياه * وما صرت
مثل داود عبدي * ولا حفظت وصاياي * ولا مشيت في نواميسي بقلبك كله
17 لتعمل حسنا بين يدي * بل عملت السيات اكثر من كل الملوك الذين
مضوا قدامك * وصنعت لك اوثانا واصناما يجدفون بين يدي * وطرحت مخافتي
خلفك *

Sic ait Dominus, Ne aſcendatis, neve 4
pugnetis, ſed revertatur unuſquiſque do-
mum ſuam, quoniam à me fuit res iſta;
acquieverunt verbo Dei prophetico ore
prolato, & abiit quiſque domum ſuam.
Deinde ædificavit Jerobaamus Neapolim 5
in monte tribûs Aphremiticæ, ibique
commoratus eſt. Inde egreſſus ædifica-
vit Phenuelem. Dixit autem 6
Jerobaam apud ſemetipſum, Si aſcende- 7
rit populus hic ad agenda ſacrificia in
domo Dei in Jeruſalem, revolvetur
regnum ad Rehabaamum filium Salomo-
nis. Quare cogitavit rex, fecitque 8
duos vitulos aureos, & ait illis; Fati-
gamini aſcendendo & deſcendendo in
Jeruſalem: ecce duo dei tui O Iſrael
qui te extraxerunt ex Ægypto. Poſuit- 9
que alterum eorum in Beth-il, alterum
in Dan. Quæ res ceſſit in peccatum; 10
quoniam populus vitulum unum con-
veniebat in Dan uſque: & hujus pec-
cati cauſa fuit tota domus Jerobaami,
ut radicitùs evelleretur è terra. Eo- 11
dem quoque tempore ægrotante Abiamo
Jerobaami filio, dixit Jerobaam uxori
ſuæ, Surge, & pauperculæ mulieris
inſtar larvata, ut nemo percipiat te eſſe
uxorem meam, vade in Silo: ibi enim
eſt Achia propheta qui prædixerat mihi
futurum me regem ſuper hunc populum:
Is indicabit tibi quid futurum ſit de re 12
hujus pueri. Interim advenit verbum 13
Dei ad Achiam prophetam dicentis, En
uxor Jerobaami te adit petitura à te
oraculum divinum de filio ſuo, eſt enim
ægrotus: talia ac talia dicas ei: in-
gredietur autem ad te ſimulata. Quam- 14
obrem ſtatim atque percepit Achia
ſtrepitum pedum ejus ad ingreſſum oſtii,
dixit ad eam, Ingredere O uxor Jero-
baami, cur aliam te ſimulas? equidem
ſententias acerbas ſum tibi dicturus.
Vade dictum Jerobaamo; Dicit Domi- 15
nus dominorum Deus Iſraelis, Ego præ-
tuli te populo, teque regem conſtitui
ſuper eos; Abſtuli regnum à domo Da- 16
vidis, & tradidi tibi: tu verò non fu-
iſti ſimilis Davidi ſervo meo, nec ſer-
vâſti mandata mea, nec ambulâſti in
legibus meis toto corde tuo, ut rectè te
gereres coram me: Sed plura commiſiſti 17
ſcelera quàm omnes reges qui te præ-
ceſſerunt, compoſuiſti tibi ſimulachra &
idola blaſphemantia coram me, & timo-
rem meum retro abjeciſti.

ad venit propheta Semahaiah Et .Jeruſalaim ad uſque venit & : Jehudah in quæ munitas urbes cepit Et
וַיִּלְכֹּד אֶת־עָרֵי הַמְּצֻרוֹת אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיָּבֹא עַד־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וּשְׁמַעְיָה הַנָּבִיא בָּא אֶל־ 4 5
dixit Sic : eos ad dixit & : Siſac *faciebus* à Jeruſalaim in erant congregati qui ,Jehudah principes & ,Rechabham
רְחַבְעָם וְשָׂרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר־נֶאֶסְפוּ אֶל־יְרוּשָׁלָ͏ִם מִפְּנֵי שִׁישָׁק וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר
,Iſrael principes ſe humiliaverunt Et. .Siſac manu in vos dereliqui ego etiam & ,me dereliquiſtis Vos : Dominus
יְהוָה אַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֹתִי וְאַף־אֲנִי עָזַבְתִּי אֶתְכֶם בְּיַד־שִׁישָׁק׃ וַיִּכָּנְעוּ שָׂרֵי־יִשְׂרָאֵל 6
,Semahaiah ad Domini verbum fuit ,ſe humiliâſſent quòd ,*Dominum videndo in* Et .Dominus Juſtus : dixerunt & , rex &
וְהַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ צַדִּיק יְהוָה׃ וּבִרְאוֹת יְהוָה כִּי נִכְנָעוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה 7
Jeruſalaim contra meus furor ſtillabit non & ,*evaſionem ad paululū quaſi* eis daboque : eos *corrumpā* non ,ſunt Humiliati :dicendo
לֵאמֹר נִכְנְעוּ לֹא אַשְׁחִיתֵם וְנָתַתִּי לָהֶם כִּמְעַט לִפְלֵיטָה וְלֹא תִתַּךְ חֲמָתִי בִּירוּשָׁלָ͏ִם
aſcendit Et .terrarum regnorum ſervitutem & ,meam ſervitutem ſcient & ,*ſervos in* ei erunt *Quoniam* .Siſac manum per
בְּיַד־שִׁישָׁק׃ כִּי יִהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים וְיֵדְעוּ עֲבוֹדָתִי וַעֲבוֹדַת מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת׃ וַיַּעַל 8 9
,regiæ domus theſauros & ,Domini domus theſauros tulit & , Jeruſalaim contra Ægypti rex Siſac
שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
eis pro Rechabham rex fecit Et .Selomoh fecit quos ,aureos clypeos tulit Et .tulit omnia
אֶת־הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתֵּיהֶם 10
tempore à ,erat Et *regis* domus oſtium *cuſtodientium* ,curſorum principum manum ad conſtituit & : æneos clypeos
מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי מִדֵּי־ 11
ſe *humiliādo in* Et .curſorum thalamum ad eos referebant & ,eos tollebant & , curſores veniebant ,Domini domum *regem ingredi*
בוֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה בָּאוּ הָרָצִים וּנְשָׂאוּם וֶהֱשִׁבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃ וּבְהִכָּנְעוֹ 12
.bona *verba fuit* Jehudah in etiam Et .conſumptionē ad *corrumpendum* ad non & ,Domini ira eo ab. eſt averſa
שָׁב מִמֶּנּוּ אַף־יְהוָה וְלֹא לְהַשְׁחִית לְכָלָה וְגַם בִּיהוּדָה הָיָה דְּבָרִים טוֹבִים׃
,*ipſum regnando in* ,Rechabham anni unius & quadraginta filius quia : regnavit & ,Jeruſalaim in Rechabham rex ſe roboravit Et
וַיִּתְחַזֵּק הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלַ͏ִם וַיִּמְלֹךְ כִּי בֶן־אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ 13
tribubus omnibus ex ibi ſuum nomen *ponendum ad* ,Dominus elegit quam urbe Jeruſalaim in regnavit annis decim-ſeptem &
וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַ͏ִם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי
.Dominum *quærendum ad* ,ſuū cor præparavit non quia ,malum fecit Et .Hammonitis Nahamah ejus matris nomen Et .Iſrael
יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ הָרָע כִּי לֹא הֵכִין לִבּוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה׃ 14
videntis Iddo & ,prophetæ Semahaiah verbis in ſcripta *ipſa* nonne ,noviſſima & prima Rechabham verba Et
וְדִבְרֵי רְחַבְעָם הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי שְׁמַעְיָה הַנָּבִיא וְעִדּוֹ הַחֹזֶה 15
eſt ſepultus & ,ſuis patribus cum Rechabham dormivit Et .diebus omnibus Jarobham & ,Rechabham bella & *? genealogizando in*
לְהִתְיַחֵשׂ וּמִלְחֲמוֹת רְחַבְעָם וְיָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר 16
.eo pro ejus filius Abijah regnavit & : David civitate in
בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XIII. יג

nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis Tribus .Jehudah ſuper Abijah regnavit & ,Jarobham regis decimo octavo anno In
בִּשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה עַל־יְהוּדָה׃ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַ͏ִם וְשֵׁם 1 2
Abijah junxit Et .Jarobham inter & ,Abijah inter fuit bellum Et .Ghibhah de Uriel filia ,Michaiahu ejus matris
אִמּוֹ מִיכָיָהוּ בַת־אוּרִיאֵל מִן־גִּבְעָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּה וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיֶּאְסֹר אֲבִיָּה 3
bellum eo cum diſpoſuit Jarobham Et .*electi viri* millium quadringenta *bello potentum* fortitudine in bellum
אֶת־הַמִּלְחָמָה בְּחַיִל גִּבּוֹרֵי מִלְחָמָה אַרְבַּע־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר וְיָרָבְעָם עָרַךְ עִמּוֹ מִלְחָמָה
, Ephraim monte in qui ,Semaraim monte *deſuper* Abijah ſurrexit Et .*virtute potente ,electo viro* millibus octingentis cum
בִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר גִּבּוֹר חָיִל׃ וַיָּקָם אֲבִיָּה מֵעַל לְהַר צְמָרַיִם אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרָיִם 4
. regnum dedit Iſrael Deus Dominus quòd ſcire *vobis* Nonne .Iſrael omnis & ,Jarobham ,me Audite : dixit &
וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל׃ הֲלֹא לָכֶם לָדַעַת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָתַן מַמְלָכָה 5
Selomoh ſervus Nebat filius Jarobham ſurrexit Et ? ſalis pacto ejus filiis & ,ipſi ,ſeculum in Iſrael ſuper David
לְדָוִיד עַל־יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם לוֹ וּלְבָנָיו בְּרִית מֶלַח׃ וַיָּקָם יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט עֶבֶד שְׁלֹמֹה 6
.ſuum dominum contra *rebellavit* & ; David filii
בֶּן־דָּוִיד וַיִּמְרֹד עַל־אֲדֹנָיו׃

Verſio VULG. LAT.

Cepítque civitates munitiſſimas in Juda, & venit uſque 4
in Jeruſalem. Semeias autem propheta ingreſſus eſt ad 5
Roboam, & principes Juda, qui congregati fuerant in
Jeruſalem, fugientes Seſac, dixítque ad eos; Hæc dicit
Dominus; Vos reliquiſtis me, & ego reliqui vos in manu
Seſac. Conſternatíque principes Iſrael & rex dixe- 6
runt; Juſtus eſt Dominus. Cúmque vidiſſet Dominus, 7
quòd humiliati eſſent, factus eſt ſermo Domini ad Semeiam,
dicens; Quia humiliati ſunt, non diſperdam eos,
dabóque eis pauxillum auxilii, & non ſtillabit furor meus
ſuper Jeruſalem per manum Seſac. Veruntamen ſervi- 8
ent ei, ut ſciant diſtantiam ſervitutis meæ, & ſervitutis
regni terrarum. Receſſit itaque Seſac rex Ægypti ab 9
Jeruſalem, ſublatis theſauris domûs Domini, & domûs
regis, omniáque ſecum tulit, & clypeos aureos, quos
fecerat Salomon, Pro quibus fecit rex æneos, & tradi- 10
dit illos principibus ſcutariorum, qui cuſtodiebant veſtibulum
palatii. Cúmque introiret rex domum Domi- 11
ni, veniebant ſcutarii, & tollebant eos, iterúmque referebant
eos ad armamentarium ſuum. Veruntamen quia 12
humiliati ſunt, averſa eſt ab eis ira Domini, nec deleti
ſunt penitùs: ſiquidem & in Juda inventa ſunt opera
bona. Confortatus eſt ergò rex Roboam in Jeruſalem, 13
atque regnavit: quadraginta autem & unius anni erat
cùm regnare cœpiſſet, & decem & ſeptem annis regnavit
in Jeruſalem, urbe, quam elegit Dominus, ut confirmaret
nomen ſuum ibi, de cunctis tribubus Iſrael:
nomen autem matris ejus Naama Ammanitis. Fecit au- 14
tem malum, & non præparavit cor ſuum ut quæreret Dominum.
Opera verò Roboam prima & noviſſima, ſcri- 15
pta ſunt in libris Semeiæ prophetæ, & Addo Videntis,
& diligenter expoſita: pugnaverúntque adverſùm ſe
Roboam & Jeroboam cunctis diebus. Et dormivit Ro- 16
boam cum patribus ſuis, ſepultúſque eſt in civitate David.
Et regnavit Abia filius ejus pro eo.

CAP. XIII.

ANno octavodecimo regis Jeroboam, regnavit Abia 1
ſuper Judam. Tribus annis regnavit in Jeruſalem, no- 2
ménque matris ejus Michaia, filia Uriel de Gabaa: &
erat bellum inter Abiam & Jeroboam. Cúmque iniiſ- 3
ſet Abia certamen, & haberet bellicoſiſſimos viros, &
electorum quadringenta millia: Jeroboam inſtruxit econtrà
aciem octingenta millia virorum, qui & ipſi electi
erant, & ad bella fortiſſimi. Stetit ergò Abia ſuper 4
montem Semeron, qui erat in Ephraim, & ait; Audi Je-
roboam, & omnis Iſrael. Num ignoratis quòd Domi- 5
nus Deus Iſrael dederit regnum David ſuper Iſrael in
ſempiternum, ipſi & filiis ejus in pactum ſalis? Et ſur- 6
rexit Jeroboam filius Nabat, ſervus Salomonis filii David:
& rebellavit contra dominum ſuum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ex CAPITE XII.

* ܘܐܬܥܫܢ ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܐ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܡܠܟ. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ 13
ܫܢܝܢ ܪܚܒܥܡ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܓܒܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܝܗܘܢ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܫܪܝܘ ܫܟܝܢܬܗ ܬܡܢ. ܘܫܡܐ
ܕܐܡܗ ܢܥܡܐ ܕܡܢ ܥܡܘܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܩܢ ܠܒܗ ܠܕܚܠܬܗ 14
ܕܡܪܝܐ. ܠܡܒܥܝܘܗܝ ܒܟܠܗ ܠܒܗ. * ܘܗܠܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܪܚܒܥܡ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. 15
ܠܡܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܚܝܘܗܝ. * ܘܫܟܒ 16
ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܒܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

* ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܒܝܐ ܥܠ 1
ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܡܥܟܐ 2
ܒܪܬ ܐܘܪܝܐܝܠ ܡܢ ܪܡܬܐ. * ܘܐܣܪ ܐܒܝܐ ܓܒܪܐ ܒܥܠܝ ܩܪܒܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܠܦܝܢ 3
ܓܒܪܐ ܥܠܝܡܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܢܫܩܠܘܢ ܡܘܒܠܗܘܢ ܕܢܐܙܠܘܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܩܪܒܐ ܥܡ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ
ܢܒܛ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܟܢܫ ܠܗ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܐ ܕܢܥܒܕ ܩܪܒܐ: ܒܬܡܢܐ ܡܐܐ
ܐܠܦܝܢ ܥܠܝܡܐ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܩܡ ܐܒܝܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܨܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ 4
ܕܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܪܡ ܝܕܥܝܢ 5
ܗܘܝܬܘܢ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܝܗܒ ܡܠܟܘܬܐ ܠܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ.
ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ. ܩܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. * ܘܩܡ ܝܘܪܒܥܡ ܥܒܕܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ 6
ܕܕܘܝܕ. ܘܡܪܕ ܥܠ ܡܪܗ.

Ex CAPITE XII.

Confirmavit autem ſe rex Rehabaam filius 13
Salomonis in Jeruſalem, & regnavit: natus
erat annos quadraginta unū Rehabaam quando
inauguratus eſt regno, & ſeptemdecim annis
regnavit in Jeruſalem civitate quam elegerat
ſibi Dominus ex omnibus tribubus Iſraelis
ad collocandum ibi habitaculum ſuum:
nomen matris ejus erat Naama quæ fuit Ammonitis.
Fecit autem malum coram Domi- 14
no, nec comparavit animum ſuum ad timorem
Domini, exquirendo eum toto corde
ſuo. Atque hæc fuerunt geſta Rehabaami 15
tam priora quàm poſteriora; committere
malum coram Domino Deo Iſraelis. Fuit etiam
bellum inter Rehabaamum filium Salomonis,
& inter Jerobaamum Nabati filium
omnibus diebus ejus. Denique cùm occu- 16
buiſſet Rehabaam cum patribus ſuis, & ſepultus
eſſet in civitate Davidis, regnum occupavit
Abia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XIII.

ANno decimo octavo regni Jerobaami fi- 1
lii Nabati regnum occupavit Abia ſuper tribum
Judæ. Tribus annis regnavit in Jeru- 2
ſalem: nomen matris ejus, Maacha filia Urielis
de Rama. Conſtrinxit autem Abia viros 3
belligeros, quadringenta millia virorum juvenum,
adeo ut ſuſciperent onus eundi &
bellum gerendi contra Jerobaamum Nabati
filium. Quare Jerobaam Nabati filius collectis
ſibi copiis, venit ad bellum gerendum
cum octingentis millibus juvenibus robuſtiſſimis.
Tum ſurgens Abia è monte Sema- 4
riam ſito in confinibus montis Aphremi, dixit;
Audi Jerobaam fili Nabat, & omnis Iſ-
rael: Fortè ſciebatis Dominum Deum Iſ- 5
raelis dediſſe regnum Davidis ſuper Iſraelem
in æternum, tum ipſi tum filiis ejus, pacto regio:
Jerobaamum verò ſervum Salomonis 6
filii Davidis ſurrexiſſe, & contra dominum
ſuum rebellâſſe,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 5 Καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν, αἳ ἦσαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ Σα-
μαίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοὰμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ἱερουσαλὴμ
ἀπὸ προσώπου Σουσακὶμ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Ὑμεῖς (δ) ἐγκαταλείπετέ με, καὶ
6 ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακίμ. Καὶ ᾐσχύνθησαν οἱ (ε) ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασι-
7 λεὺς, καὶ εἶπαν, Δίκαιος ὁ κύριος. Καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λό-
γος κυρίου πρὸς Σαμαίαν, λέγων, Ἐνετράπησαν, οὐ καταφθερῶ αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μι-
8 κρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου ἐν Ἱερουσαλήμ, Ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας, καὶ γνώσονται
9 τὴν δουλείαν μου, καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς. Καὶ ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς (ζ) Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
10 τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ ἔλαβε τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησε Σαλωμών. Καὶ (η) ἐποίησεν ὁ βα-
σιλεὺς Ῥοβοὰμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ᾽ αὐτῶν· καὶ κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτὸν Σουσακὶμ ἄρχοντας παρατρε-
11 χόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς
οἶκον κυρίου, εἰσεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες, καὶ οἱ παρατρέχοντες, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρα-
12 τρεχόντων. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτὸν, ἀπεστράφη ἀπ᾽ αὐτοῦ (θ) ὀργὴ κυρίου, καὶ οὐκ εἰς καταφθο-
13 ρὰν εἰς τέλος· καὶ γὰρ (ι) ἐν Ἰούδα ἦσαν λόγοι (κ) ἀγαθοί. Καὶ κατίσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ
ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐβασίλευσεν. καὶ (λ) τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐ-
τὸν, καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ πόλει ᾗ ἐξελέξατο κύριος ἐπονομά-
σαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν (μ) φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομ-
14 μὰ ἡ Ἀμμανῖτις. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν (ν) αὐτοῦ ἐκζητῆσαι
15 τὸν κύριον. Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ (ξ) ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σα-
μαία τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὼ τοῦ ὁρῶντος, καὶ (ο) πράξεις αὐτοῦ; (π) καὶ ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ
16 τὸν Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀπέθανε (ρ) Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη
ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et obtinuerunt civitates munitas, quæ erant in Juda, & venerunt in 4
Hieruſalem. Et Sameas propheta venit ad Roboam, & ad principes 5
Juda, qui congregati fuerant in Hieruſalem à facie Suſacim: & dixit
eis, Sic dixit Dominus; Vos dereliquiſtis me: & ego derelinquam
vos in manu Suſacim. Et confuſi ſunt principes Iſraël, & rex, & di- 6
xerunt; Juſtus eſt Dominus. Et cùm videret Dominus, quia confuſi 7
ſunt; & factum eſt verbum Domini ad Samaam, dicens; Confuſi ſunt,
non diſperdam eos: & dabo (b) eos, quaſi paululùm ad ſalutem: &
non ſtillabit furor meus in (c) Hieruſalem: Quoniam erunt in (d) pue- 8
ros: & cognoſcent ſervitutem meam, & ſervitutem regni terræ. Et 9
aſcendit Suſacim rex Ægypti ſuper Hieruſalem: & cepit theſauros
qui in domo Domini, & theſauros qui in domo regis, omnia cepit.
Et cepit ſcuta aurea, quæ fecerat Salomon. Et fecit rex Roboam ſcuta 10
ænea pro eis: & conſtituit ſuper eum (e) Suſacim principes curſorum,
cuſtodientes portam regis. Et fiebat, in ingrediendo regem in domum 11
Domini, ingrediebantur cuſtodes, & curſores, & qui revertebant in
obviàm curſorum. Et cùm ipſe confuſus eſſet, averſus eſt ab eo furor 12
Domini, & non ad perditionem in finem. Nam & in Juda fuerunt
verba bona. Et invaluit rex Roboam in Hieruſalem, & regnavit. Et 13
quadraginta & unius annorum Roboam, cùm ipſe regnavit: & ſeptem
& decem annos regnavit in Jeruſalem, in civitate, quam elegit Domi-
nus ad cognominandum nomen ſuum ibi de omnibus tribubus filiorum
Iſraël. Et nomen matris ejus Noomma Ammanites. Et fecit malum; 14
quoniam non direxit cor ſuum ad exquirendum Dominum. Et verba 15
Roboam prima & noviſſima, nonne ecce ſcripta in Verbis Sameæ prophe-
tæ, & Addo (f) Videntis, & actiones ejus? Et Roboam impugnavit
Hieroboam omnibus diebus. Et mortuus eſt Roboam cum patribus ſuis: 16
& ſepultus eſt in civitate David. Et regnavit Abia filius ejus pro eo.

MS.A. (δ) ἐγκατελείπατέ με, κἀγὼ (ε) ἄρχοντες Ἰούδα καὶ ὁ (ζ) Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν (η) ἐποίησεν Ῥοβοὰμ θυρεοὺς (θ) ἡ ὀργὴ (ι) ἐν τῷ Ἰούδα (κ) ἀγαθοὶ καὶ ἀρεστοὶ ἐν πᾶσιν. Καὶ κατίσχυσεν Ῥοβοὰμ ἐν (λ) τεσσεράκοντα (μ) φυλῶν Ἰσραὴλ, καὶ ὄνομα (ν) ἑαυτοῦ ἐκζητῆσαι κύριον. (ξ) οἱ ἔσχατοι (ο) αἱ πράξεις (π) καὶ ἐπολέμει Ῥοβοὰμ πρὸς Ἱεροβοὰμ (ρ) Ῥοβοὰμ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ ἐν πόλει

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 2 ΕΝ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροβοὰμ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ ἐπὶ Ἰούδαν. Τρία ἔτη ἐ-
βασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Οὐριὴλ ἀπὸ Γαβαών. καὶ πό-
3 λεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιὰ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοάμ. Καὶ παρετάξατο (α) Ἀβιὰ ἐν δυνάμει πολε-
μισταῖς δυνάμεως τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν· καὶ Ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πό-
4 λεμον ἐν ὀκτακοσίαις (β) χιλιάσιν, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως. Καὶ ἀνέστη Ἀβιὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους
5 Σομόρων, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς Ἰσραήλ· Οὐχ ὑ-
μῖν γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ (γ) ἔδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ
6 Δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, (δ) διαθήκην ἁλός; Καὶ ἀνέστη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ ὁ παῖς Σαλω-
μὼν (ε) τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου (ζ) αὐτοῦ·

CAP. XIII.

IN octavo & decimo anno regni Hieroboam regnavit Abia ſuper Ju- 1
dam: Tres annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Maacha 2
filia Uriel de Gabaon. Et bellum fuit inter Abia, & inter Hieroboam.
Et inſtruxit (a) Abia in virtute, bellatoribus virtutis, quadringentis mil- 3
libus virorum potentium. Et Hieroboam inſtruxit adverſus eum præ-
lium in octingentis millibus: potentes bellatores virtutis. Et ſurrexit 4
Abia à monte Somoron, qui eſt in monte Ephræm, & dixit; Audite
Jeroboam, & omnis Iſraël; Nónne vobis noſſe, quia Dominus Deus 5
Iſraël dedit regem ſuper Iſraël in ſeculum ipſi David, & filiis ejus,
(b) teſtamento ſalis? Et ſurrexit Jeroboam filius Nabat, puer Salomo- 6
nis ipſius David: & receſſit à domino ſuo.

MS.A. (α) Ἀβιὰ τὸν πόλεμον ἐν (β) χιλιάσιν δυνατῶν πολεμιστῶν δυνάμεως. (γ) δέδωκεν (δ) διαθήκην (ε) τῷ Δαυὶδ, (ζ) ἑαυτοῦ·

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Ex Cap. XII.

13 * ويعظم رحبعام بن سليمان في اورسليم وتملك * وكان لما جلس في الملك ابن احدي
واربعين سنة * وملك سبعة وعشرين سنة في اروسليم التي اختارها الله من ساير اسباط
14 اسرايل ليسكن نوره * واسم ام رحبعام نعما من بني عمون * وصنع رحبعام السوء قدام
15 الله * ولم يصلح قلبه بمخافة الله * ولا طلبه بقلبه * وهذه الفاظ رحبعام الاولة
والاخيرة * وعمل السيات قدام الله * وكان القتال بين رحبعام بن سليمان * وبين يوربعام بن
16 نباط كل ايام حياتهما * ومات رحبعام مثل اباييه * ودفن في قرية داود * وقام في الملك بعده
ابيا ابنه في سنة ثمانية عشر لملك يوربعام بن نباط *

* الفصل الثالث عشر *

1 2 * وقام ابيا بالملك على سبط بيت يهودا * وملك ثلاثة سنين في اروسليم * واسم امه
3 معكا ابنة اوريال من رمثا * وجمع ابيا رجالا شديدي الحرب اربعماية الف رجل
شبابا * فقاموا ومضوا ليصنعوا الحرب مع يوربعام بن نباط * فجمع يوربعام عسكرا عظيما *
4 وجاء للمحاربة في ثمان ماية الف رجل شبابا شديدي القوة * فقام ابيا من الجبل الذي
5 في صمريم * الذي في تخوم افرام * وقال * اسمع يا يوربعام بن نباط * وساير اسرايل * اما
تعلمون ان الله اله اسرايل اعطا الملك لداود عليكم الي الابد * ولبنيه اعطا عهد
6 الملك * وقام يوربعام بن نباط عبد سليمان * فعصي على مولاه *

Ex CAPITE XII.

Porrò magnificatus eſt Rebabaam filius 13
Salomonis in Jeruſalem, & regnavit:
erat autem, cùm ſedit in regno, natus an-
nos quadraginta unum: & annos vi-
ginti ſeptem regnavit in Jeruſalem quam
Deus elegerat ex omnibus tribubus Iſ-
raelis ut habitare faceret lumen ſuum:
nomen matris Rebabaami erat Naama de
filiis Ammon. Perpetravit autem ſcelus 14
Rebabaam coram Deo, neque ſincera fuit
mens ejus in timore Dei, neque eum ex
animo quæſivit. Hæ ſunt res geſtæ Re- 15
babaami priores ac poſteriores: perpetra-
vit autem ſcelera coram Deo: & fuit
bellum inter Rebabaamum filium Salo-
monis, & inter Jerobaamum Nabati fi-
lium quandiu vixerunt. Demum Reba- 16
baamo ut patribus ſuis mortuo, & in ci-
vitate Davidis ſepulto, ſucceſſit in re-
gno poſt ipſum Abia filius ejus, anno de-
cimo octavo regni Jerobaami filii Nabati.

CAP. XIII.

ITaque cùm inauguratus eſſet Abia re- 1
gno ſuper tribum domûs Judæ. Et tri- 2
bus annis regnâſſet in Jeruſalem; (hu-
jus matris nomen erat Maacha filia Uri-
elis è Ramatha) Collegit Abia viros 3
bello potentes, quadringenties mille viros
juvenes, qui ſurgentes abierunt ad bellum
gerendum contra Jerobaamum Nabati
filium. Jerobaam verò magno exercitu
coacto venit ad pugnam cum octingentis
millibus viris juvenibus robuſtiſſimis. Et 4
exurgens Abia è monte qui eſt in Sama-
rim, qui eſt in terminis Aphrem, dixit;
Audi O Jerobaam fili Nabati, & omnis
Iſrael: Annon ſcitis quod Deus, Deus 5
Iſraelis dederit regnum Davidi ſuper
vos in perpetuum, & filiis ejus dederit
pactum regni? Jerobaamus autem Na- 6
bati filius, ſervus Salomonis ſurgens de-
fecit ab hero ſuo;

;Puer erat Rechabham Et .Selomoh filium Rechabham contra ſe roboraverunt & ,*Belial* filii ,vacui viri eum ad ſe cõgregaverũt Et
7 וַיִּקָּבְצוּ עָלָיו אֲנָשִׁים רֵקִים בְּנֵי בְלִיַּעַל וַיִּתְאַמְּצוּ עַל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה וּרְחַבְעָם הָיָה נַעַר
:David filiorũ manu in,Domini *regni facies ad* vos roborari *dicentes* vos nunc Et .*eorum facies ad* ſe roboravit non &,corde tener &
8 וְרַךְ־לֵבָב וְלֹא הִתְחַזַּק לִפְנֵיהֶם׃ וְעַתָּה אַתֶּם אֹמְרִים לְהִתְחַזֵּק לִפְנֵי מַמְלֶכֶת יְהוָֹה בְּיַד בְּנֵי דָוִיד
,Domini ſacerdotes expuliſtis Nonne .*deos in* Jarobham vobis fecit quos ,aurei vituli vobiſcum & ,*multa turba vos &*
9 וְאַתֶּם הָמוֹן רָב וְעִמָּכֶם עֶגְלֵי זָהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יָרָבְעָם לֵאלֹהִים׃ הֲלֹא הִדַּחְתֶּם אֶת־כֹּהֲנֵי יְהוָֹה
filio tauro cum,ſuam manũ *implendum ad veniens* Omnis ?terrarum populi ſicut ſacerdotes vobis feciſtis & ,Levitas & ,Aharon filios
אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וְהַלְוִיִּם וַתַּעֲשׂוּ לָכֶם כֹּהֲנִים כְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת כָּל־הַבָּא לְמַלֵּא יָדוֹ בְּפַר בֶּן־
miniſtrantes ſacerdoteſq; ;eũ dereliquimꝰ non &,noſtri Dei Dñi nos Et .*diis* non ſacerdos erit & ,ſeptem arietibus & ,bovis
10 בָּקָר וְאֵילִם שִׁבְעָה וְהָיָה כֹהֵן לְלֹא אֱלֹהִים׃ וַאֲנַחְנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְנֻהוּ וְכֹהֲנִים מְשָׁרְתִים
ſuffimentum &;*veſpera in veſpera in &,mane in mane in aſcenſiones* Domino *ſuffientes* Et .opere in Levitæ & ,Aharon filii Domino
11 לַיהוָֹה בְּנֵי אַהֲרֹן וְהַלְוִיִּם בַּמְלָאכֶת׃ וּמַקְטִרִים לַיהוָֹה עֹלוֹת בַּבֹּקֶר־בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב־בָּעֶרֶב וּקְטֹרֶת־
:*veſpera in veſpera in* accendendum ad,ejus lucernæ &,aureum candelabrum &,mundam menſam ſuper panis propoſitio & ,*aromatum*
סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת לֶחֶם עַל־הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר וּמְנוֹרַת הַזָּהָב וְנֵרֹתֶיהָ לְבָעֵר בָּעֶרֶב בָּעֶרֶב
,Deus *caput in* nobiſcum ecce Et .eum dereliquiſtis vos & :noſtri Dei Domini cuſtodiam nos *cuſtodientes nam*
12 כִּי־שֹׁמְרִים אֲנַחְנוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֹתוֹ׃ וְהִנֵּה עִמָּנוּ בָרֹאשׁ הָאֱלֹהִים
Deo Domino cum pugnetis ne ,Iſrael Filii .vos contra taratantarizandũ ad vociferationis tubæ & ,ejus ſacerdotes &
וְכֹהֲנָיו וַחֲצֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה לְהָרִיעַ עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַל־תִּלָּחֲמוּ עִם־יְהוָֹה אֱלֹהֵי־
,Jehudah *facies ad* eſſent &,*eorum poſterioribus à ven.endum ad,inſidiam* fecit circuire Jarobham Et.proſperabimini non quia,veſtrorum patrũ
13 אֲבֹתֵיכֶם כִּי־לֹא תַצְלִיחוּ׃ וְיָרָבְעָם הֵסֵב אֶת־הַמַּאְרָב לָבוֹא מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּהְיוּ לִפְנֵי יְהוּדָה
:Dominum ad clamaverunt & ;retro & ,ante bellum eis ecce & ,Jehudah reſpexerunt Et .eorum *poſterioribus à inſidia* &
14 וְהַמַּאְרָב מֵאַחֲרֵיהֶם׃ וַיִּפְנוּ יְהוּדָה וְהִנֵּה לָהֶם הַמִּלְחָמָה פָּנִים וְאָחוֹר וַיִּצְעֲקוּ לַיהוָֹה
percuſſit Deus & ,Jehudah viro *vociferando in* fuit Et.Jehudah viri ſunt vociferati Et .tubis in *tubicinantes* ſacerdotes &
15 וְהַכֹּהֲנִים מַחְצְצְרִים בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וַיָּרִיעוּ אִישׁ יְהוּדָה וַיְהִי בְּהָרִיעַ אִישׁ יְהוּדָה וְהָאֱלֹהִים נָגַף אֶת־
Deus eos tradidit &,Jehudah *faciebus* à Iſrael filii Fugeruntque .Jehudah & Abijah *facies ad* Iſrael univerſum & ,Jarobham
16 יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אֲבִיָּה וִיהוּדָה׃ וַיָּנוּסוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי יְהוּדָה וַיִּתְּנֵם אֱלֹהִים
virorum millia quingenta ,Iſrael ex vulnerati ceciderũt Et.*multa* plaga ejꝰ populꝰ &,Abijah,eos *in* percuſſerunt Et.eorũ manu in
17 בְּיָדָם׃ וַיַּכּוּ בָהֶם אֲבִיָּה וְעַמּוֹ מַכָּה רַבָּה וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים מִיִּשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ
Deo Domino ſuper ſunt innixi quia ,Jehudah filii ſunt roborati & ;illo tempore in Iſrael filii ſe humiliaverũt Et.electorum
18 בָּחוּר׃ וַיִּכָּנְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא וַיֶּאֶמְצוּ בְּנֵי יְהוּדָה כִּי נִשְׁעֲנוּ עַל־יְהוָֹה אֱלֹהֵי
,Jeſanah & ;ejus *filias* & ,el--Beth ;civitates ,eo ab cepit & ,Jarobham poſt Abijah eſt perſecutus Et .ſuorum patrum
19 אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיִּרְדֹּף אֲבִיָּה אַחֲרֵי יָרָבְעָם וַיִּלְכֹּד מִמֶּנּוּ עָרִים אֶת־בֵּית־אֵל וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יְשָׁנָה
,Dñs eum percuſſit Et.Abijah diebus in ampliùs Jarobham fortitudinẽ retinuit non Et .ejus *filias* & ,Ephron & ;ejus *filias* &
20 וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־עֶפְרוֹן וּבְנֹתֶיהָ׃ וְלֹא־עָצַר כֹּחַ־יָרָבְעָם עוֹד בִּימֵי אֲבִיָּהוּ וַיִּגְּפֵהוּ יְהוָֹה
.filias ſedecim & ,filios duos & viginti genuit & :quatuordecim uxores ſibi accepit & ,Abijah ſe roboravit Et.eſt mortuus &
21 וַיָּמֹת׃ וַיִּתְחַזֵּק אֲבִיָּהוּ וַיִּשָּׂא־לוֹ נָשִׁים אַרְבַּע עֶשְׂרֵה וַיּוֹלֶד עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם בָּנִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה בָּנוֹת׃
.Hiddo prophetæ *diſſertatione* in ſcripta ,ejus verborum &,ejus viarum &, Abijah *verborum reſiduum* Et
22 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּה וּדְרָכָיו וּדְבָרָיו כְּתוּבִים בְּמִדְרַשׁ הַנָּבִיא עִדּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Congregatíq; ſunt ad eum viri vaniſſimi,& filii Belial: & 7
prævaluerunt contra Roboam filiũ Salomonis: porrò Roboam erat rudis,& corde pavido,nec potuit reſiſtere eis.
Nunc ergò vos dicitis ꝙ reſiſtere poſſitis regno Dñi, ꝙ 8
poſſidet per filios David, habetíſque grandẽ populi multitudinẽ,atque vitulos aureos,quos fecit vobis Jeroboam
in deos. Et ejeciſtis Sacerdotes Dñi, filios Aaron, atque 9
Levitas : & feciſtis vobis Sacerdotes ſicut omnes populi terrarũ : quicunque venerit,& initiaverit manũ ſuam in tauro de bobus, & in arietibus ſeptẽ, fit ſacerdos eorum
qui non ſunt dii. Noſter autem Dñs,Deus eſt, quem non 10
relinquimꝰ,Sacerdotéſq; miniſtrant Dño de filiis Aaron,
& Levitæ ſunt in ordine ſuo: Holocauſta quoque offerũt 11
Dño ꝑ ſingulos dies manè & veſperè, & thymiama juxta legis præcepta confectũ,& proponuntur panes in menſa mundiſſima, éſtque apud nos candelabrum aureum,& lucernæ ejus,ut accendantur ſemper ad veſperã: nos quippe cuſtodimus præcepta Dñi Dei noſtri,quem vos reliquiſtis.
Ergò in exercitu noſtro dux Deus eſt, & Sacerdotes ejus, 12
qui clangunt tubis, & reſonant contra vos: filii Iſrael nolite pugnare contra Dñm Deum patrum veſtrorum, quia
non vobis expedit. Hæc illo loquente, Jeroboam retrò 13
moliebatur inſidias. Cúmque ex adverſo hoſtium ſtaret,
ignorantem Judam ſuo ambiebat exercitu. Reſpiciénſq; 14
Judas vidit inſtare bellum ex adverſo & poſt tergum, & clamavit ad Dominum : ac Sacerdotes tubis canere cœperunt.
Omnéſque viri Juda vociferati ſunt : & ecce 15
illis clamantibus, perterruit Deus Jeroboam, & omnem
Iſrael qui ſtabat ex adverſo Abia, & Juda. Fugerúntque 16
filii Iſrael Judam : & tradidit eos Deus in manu
eorum. Percuſſit ergò eos Abia & populus ejus, plagâ 17
magnâ : & corruerunt vulnerati ex Iſrael quingenta
millia virorum fortium. Humiliatíque ſunt filii Iſrael 18
in tempore illo, & vehementiſſimè confortati filii Juda, eò quòd ſperâſſent in Domino Deo patrum ſuorum.
Perſecutus eſt autem Abia fugientem Jeroboam, & cepit 19
civitates ejus, Bethel & filias ejus, & Jeſana cum filiabus ſuis, Ephron quoque & filias ejus:
Nec valuit 20
ultrà reſiſtere Jeroboam in diebus Abia : quem percuſſit
Dominus, & mortuus eſt. Igitur Abia, confortato imperio 21
ſuo, accepit uxores quatuordecim : procreavítque viginti duos filios,& ſedecim filias.
Reliqua autem 22
ſermonum Abia,viarúmque et operum ejus, ſcripta ſunt diligentiſſimè in libro Addo Prophetæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et adſcitis ſibi viris impiis *ac* flagitioſis fortificâſſe ſe contra Rehabaamum filium Salomonis, dum Rehabaam puer eſſet ac teneræ ætatis, nec quicquam dicere nôſſet, aut populum conſolari de ſervitute quâ preſſerat eos Salomon pater ipſius. Jam verò quid diceretis ? abeuntes rejeciſtis à vobis regnum domûs Davidis, & abeuntes coluiſtis deos mortuos. Uni ego tribui impero, vos autem plures eſtis tribus, & habetis inter vos vitulum aureum quem fecit vobis Jerobaam Nabati filius. Vos depuliſtis ſacerdotes filii Aharonis, ac Levitas, & feciſtis vobis ſacerdotes è plebe terræ: & quicunque ingrediebatur ad offerendum munus, accipiebatis ab eo juvencum bovinum, & ſeptem arietes, fiebátq; ſacerdos eorũ qui non ſunt dii. Nos verò Dominum Deum noſtrum non dereliquimus; & ſacerdotes qui Domino miniſtrant, filii ſunt Aharonis; & Levitæ ſunt in muneribus ſuis: Offeruntque Domino ſacrificia quolibet mane & quolibet veſpere, acerras aromatum, & ordines panis ſuper menſas puras: candelabra aurea & lucernas eorum puer præpoſitus lucernis accendit quolibet veſpere: nos denique obſervamus obſervationes Domini Dei noſtri: Vos autem dereliquiſtis eum, & ſecuti eſtis deos mortuos, coluiſtis & adorâſtis eos, & Dominum Deum majorum veſtrorum deſeruiſtis; ideò vos haud proſperè agetis in mundo.

Et factum eſt ut cùm extuliſſent vocem ſuam viri domûs Judæ, profligaret Dominus Jerobaamum Nabati filium & Iſraelem coram Juda & coram Abia. Fugerunt enim Iſraelitæ à conſpectu filiorum Judæ; Vaſtavítque eos Abia dirâ clade, & ceciderunt ex Iſraelitis quinque millia virorum juvenum. Adeóque confracti ſunt Iſraelitæ eo tempore, Judæi verò fortificati, quia dicebant, Adminiculum noſtrum in Domino Deo majorum noſtrorum eſt. Et perſecutus eſt Abia Jerobaamum, cepítque ab eo civitates magnas, Bethil cum ruribus ejus, Selam cum ruribus ejus, & Ephronem cum ruribus ejus. Et imminutæ ſunt adhuc Jerobaami vires in diebus Abiæ: percuſſítque Dominus Jerobaamum, & mortuus eſt. Abia autem corroboratus eſt, duxítque ſibi quatuordecim uxores, & nati ſunt ei filii mares viginti ſex, & filiæ fœminæ ſexdecim. Reliquæ res geſtæ & viæ ejus ecce ſcriptæ ſunt in diſſertationibus Addo prophetæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι, καὶ (η) ἀνέστη πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ
Σαλωμὼν, καὶ Ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.
8 Καὶ νῦν (θ) ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυίδ.
καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολὺ, καὶ μεθ' ὑμῶν (ι) μόσχοι χρυσοῖ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἱεροβοὰμ εἰς θεούς.
9 Ἦ οὐκ (κ) ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς
ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς (λ) γῆς πάσης; ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας (μ) ἐν μόσχῳ
10 ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ, καὶ ἐγένετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ. Καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
οὐκ ἐγκατελίπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσι τῷ κυρίῳ (ν) οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ Λευῖται,
11 καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίαις (ξ) αὐτῶν θυμιῶσι τῷ κυρίῳ (ο) ὁλοκαύτωμα πρωῒ καὶ δείλης, καὶ θυμίαμα
συνθέσεως, καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ
καὶ οἱ λύχνοι τῆς καύσεως, ἀνάψαι δείλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν
12 πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς
αὐτοῦ, (π) καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' (ρ) ἡμᾶς. οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ μὴ πολεμήσητε
13 πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι οὐκ (σ) εὐοδωθήσεται ὑμῖν. Καὶ Ἱεροβοὰμ
ἀπέστρεψε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν Ἰούδα, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ
14 τῶν ὄπισθεν. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας, καὶ ἰδοὺ (τ) αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ
15 τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι. Καὶ ἐβόησαν ἄνδρες
Ἰούδα· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας Ἰούδα, καὶ κύριος ἐπάταξε τὸν Ἱεροβοὰμ καὶ τὸν Ἰσραὴλ
16 ἐναντίον Ἀβιὰ καὶ Ἰούδα. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν
17 αὐτοὺς κύριος (υ) εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν
18 μεγάλην· καὶ (φ) ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐταπεινώθησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύριον
19 θεὸν τῶν πατέρων (†) αὐτῶν. Καὶ κατεδίωξεν Ἀβιὰ ὀπίσω Ἱεροβοὰμ, καὶ προκατελάβετο παρ'
(χ) αὐτοῦ τὰς πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν (ψ) Ἰεσυνὰ καὶ τὰς κώμας
20 αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρὼν καὶ (ω) τὰς κώμας αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν Ἱεροβοὰμ ἔτι πάσας
21 τὰς ἡμέρας Ἀβιὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος, καὶ ἐτελεύτησε. Καὶ κατίσχυσεν Ἀβιὰ, καὶ ἔλαβεν
ἑαυτῷ γυναῖκας δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἰκοσιδύο (α) καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας.
22 Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιὰ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου
Ἀδδώ.

Et congregati ſunt ad eum viri peſtilentes, filii iniqui, & (c) ſurrexit 7
adverſus Roboam, qui Salomonis: & Roboam erat junior, & timidus
corde: & non reſtitit ad faciem ejus. Et nunc vos dicitis reſiſtere ad 8
faciem regni Domini per manum filiorum David. Et vos multitudo plurima:
& vobiſcum (d) vituli aurei, quos fecit vobis Hieroboam in deos.
Annon ejeciſtis ſacerdotes Domini filios Aaron, & Levitas, & feciſtis 9
vobis ſacerdotes de populo terræ (e) univerſæ? Qui accedit implere
manus in vitulo de bobus, & arietibus ſeptem; & factus eſt in
ſacerdotem ei, qui non eſt Deus. Et nos Dominum Deum noſtrum non 10
dereliquimus: & ſacerdotes ejus miniſtrant Domino, filii Aaron & Levitæ:
& in vicibus ſuis Adolent Domino holocauſtoma (f) manè & veſperi, 11
& thymiama compoſitionis, & propoſitiones panum ſuper menſam
mundam: & candelabrum aureum, & lucernæ (g) accenſionis ad accendendum
veſperi: quoniam cuſtodimus nos cuſtodias Domini Dei
patrum noſtrorum. Et vos dereliquiſtis eum. Et ecce nobiſcum in 12
principio Dominus, & ſacerdotes ejus, & tubæ ſignificationis ad ſignificandum
ſuper (h) nos. Filii Iſrael nolite bellare adverſus Dominum
Deum patrum noſtrorum, quia non proſperè ſuccedet vobis. Et Hieroboam 13
(i) convertit inſidias ad veniendum ei à poſterioribus, & factus
eſt ante Juda, & inſidiæ à poſterioribus. Et convertit ſe Judas, 14
& ecce eis prælium ab anterioribus, & à poſterioribus, & clamaverunt
ad Dominũ: & ſacerdotes clanxerunt tubis. Et (k) clamaverunt viri Juda.
Et factum eſt in clamando viros Juda, & Dominus percuſſit Hieroboam 15
& Iſrael coram Abia, & Juda. Et fugerunt filii Iſrael à facie Juda, 16
& tradidit eos Domin⁹ in manus eorum: Et percuſſit in eis Abia, & populus 17
ejus, plagam magnam: & ceciderunt vulnerati de Iſrael quingenta
millia viri potentes. Et humiliati ſunt filii Iſrael in die illa: et invaluerunt 18
filii Juda, quoniam ſperaverunt ſuper Dominum Deum patrum ſuorum.
Et perſecutus eſt Abia poſt Hieroboam: & cepit ab eo civitates, Bethel 19
& pagos ejus, & Jeſyna & pagos ejus, & Ephron & pagos ejus.
Et non habuit fortitudinem Hieroboam ultrà omnibus diebus Abia, et percuſſit 20
eum Dominus, et mortuus eſt. Et invaluit Abia, et accepit ſibi uxores 21
quatuordecim: & genuit filios viginti duos, & ſexdecim filias.
Et reliqua verba Abia, & actiones ejus, & verba ejus, ſcripta (l) in 22
libro prophetæ Addo.

MS.A. (η) ἀντέστη πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλωμὼν, (θ) λέγετε ὑμεῖς (ι) μόσχοι * πολλοὶ οὓς (κ) ἐξεβάλετο (λ) γῆς; πᾶς ὁ προσπορευόμενος (μ) ἐξ μόσχοις ἐκ βοῶν, καὶ κριοῖς (ν) υἱοὶ (ξ) ἑαυτῶν (ο) ὁλοκαυτώματα (π) καὶ σάλπιγγες (ρ) ὑμᾶς. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ πολεμήσεται (σ) εὐοδωθήσεται (τ) ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν (υ) εἰς χεῖρας (φ) ἔπεσον (†) ἑαυτῶν. (χ) αὐτοῦ πόλεις, (ψ) Ἀνὰ (ω) τὰς θυγατέρας αὐτῆς. (α) καὶ θυγατέρας δεκαέξ. Καὶ οἱ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجمع اليه رجالا منافقين بني السوء * وتعظم على رحبعام بن سليمان * وكان طفلا 7
قليل الايام * فلم يعرف ما يقول * ولم يعز الشعب على الخدمة التي اتعبهم بها سليمان
ابوه * والان فماذا تقولون * نافقتم وابعدتم عنكم ملك بيت داود * ونصبتم الهة 8
ميتة وعبدتموها * وانا ملكي سبط واحد * وانتم اسباط كثيرون * وابعدتم عنكم 9
الكهنة بني هرون واللاويين * وصنعتم لكم خدام الاوثان مثل شعوب الارض * وكل
من يدخل يقرب قربانا تاخذون منه ثورا من الوايلة وسبعة ذكور * وصار الخدام
ليس لله * ونحن لم نترك الله الهنا * والكهنة الذين يخدمون الله هم اولاد هرون * 10
* واللاويون باعمالهم يرفعون لله الذبايح في كل غداة وغداة ومساء ومساء * وادراج البخور 11
وصفوف الخبز على الموايد الذكية * والمناير الذهب وسرجها * والصبي خادم النور
يقدها في كل عشية ونحن نحفظ المحفوظات للرب الهنا * وانتم خليتموه وضللتم وراء الالهة 12
الميتة * وعبدتموها وسجدتم لها وخليتم الله اله ابايكم * لا افلحتم في الدنيا * *

Et collectis ad ſe viris impiis atque facinoroſis, 7
ſuperbivit in Rehabaamum filium
Salomonis dum puer eſſet paucorum dierum;
qui neſciens quid diceret, negavit
populo ſolatium ſervitutis quâ vexaverat
eos Salomon pater ejus. Jam verò 8
quid dicitis? deſciviſtis, & repuliſtis à
vobis regnum domûs Davidis; erexiſtis
deos mortuos, & adorâſtis eos: regnum
quidem meum eſt unica tribus, vos autem
plures eſtis tribus. Ejeciſtis à vobis 9
ſacerdotes filios Haronis, atque Levitas,
& creâſtis vobis idolorum miniſtros more
gentium terræ: à quocunque ingrediente
ad offerendum ſacrificium, accipitis
taurum bubulcum & ſeptem arietes,
fiúntque miniſtri alterius quàm Dei. Nos 10
autem non dereliquimus Deum, Deum noſtrum;
& ſacerdotes qui Deo miniſtrant,
ſunt filii Haronis: Et Levitæ, pro muneribus 11
ſuis, offerunt Deo ſacrificia quolibet
matutino ac veſpertino tempore, acerras
thuris, ordines panis ſuper menſas
mundas, & candelabra aurea, & lucernas
eorum, & puer lucis miniſter accendit
eas quolibet veſpere: nos demum ſervimus
quæ ſervanda ſunt erga Dominum
Deum noſtrum. Vos autem eo derelicto 12
aberrâſtis poſt deos mortuos, coluiſtis &
adorâſtis eos, Deum verò Deum patrum
veſtrorum dereliquiſtis: non proſperè
cedet vobis in hoc mundo.

15 * ولما رفعوا ال يهوذا اصواتهم للرب * كسر رجال بيت يوربعام بن ناباط واسرايل قدام يهوذا
16 وقدام ابيا * وهربوا بنو اسرايل قدام بني يهوذا * واهلكهم ابيا هلاكا كبيرا * فوقع من 17
رجال اسرايل خمسماية الف رجل شباب * وانكسروا بنو اسرايل في ذلك اليوم * وتعظم بنو 18
يهوذا * لانهم كانوا يقولون اعتضادنا بالله اله ابايتنا * وانهزم يوربعام قدام ابيا * وسار في 19
اثره * واخذ منه ضياعا كثيرة * بيت ايل وما حواليها * عفرون وما حواليها * سالا وما
حواليها واغار وما حواليها * وضعفت جنود يوربعام في ايام ابيا * وضرب الرب يوربعام فمات * 20
* وكبر ابيا * واخذ له نساء اربعة عشر * وولدن له بنين ستة وعشرين وبنات ستة عشر * 21
* وساير الفاظه مكتوبة فيما جمع الانبياء * 22

Cúmque extuliſſet ſtirps Judæ voces ſuas 15
ad Dominum profligavit copias domûs
Jerobaami filii Nabati & Iſraelis
in conſpectu Judæ & in conſpectu Abiæ.
Et aufugerunt Iſraelitæ coram filiis Judæ: 16
Conſumpſitque eos Abia ſtrage 17
magnâ; ceciderunt enim è copiis Iſraeliticis
quingenta millia virorum juvenum.
Adeóque contriti fuerunt eâ die 18
Iſraelitæ, Judæi verò corroborati, eò
quòd dicerent, Subſidium noſtrum conſiſtit
in Deo, Deo patrum noſtrorum.
Præterea cùm profligatus eſſet Jerobaamus 19
coram Abia, inſecutus eſt eum,
cepitque ab eo oppida multa, Bethel eíque
adjacentia, Ebronem eíque adjacentia,
Selam eíque adjacentia, Zaghbarem eíque
adjacentia. Itaque enervatæ ſunt copiæ 20
Jerobaami diebus Abiæ: Dominus inſuper
percuſſit Jerobaamum, & mortuus
eſt. Abia verò corroboratus eſt, duxitque 21
ſibi uxores quatuordecim, quæ pepererunt
ei filios viginti ſex, filias autem
ſexdecim. Reliqua geſta ipſius ſcripta 22
ſunt in his quæ congeſſerunt prophetæ.

דברי הימים ב: יד

CAP. XIV. יד

terra requievit ej* diebus In.eo pro ej* filius Aſa regnavit Et .David civitate in eum ſepelierūt &,ſuis patrib* cum Abijah *jacuit* Et
1 וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו בְּיָמָיו שָׁקְטָה הָאָרֶץ
:excelſa & ,aliena altaria removit Et .ſui Dei Domini oculis in rectum & bonum Aſa fecit Et .annis decem
2 עֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיָּסַר אֶת־מִזְבְּחוֹת הַנֵּכָר וְהַבָּמוֹת
3 ,ſuorum patrum Deum Dominum *quærendum ad* ,Jehudah dixit Et ,lucos ſuccidit & ,ſtatuas confregit &
4 וַיְשַׁבֵּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וַיְגַדַּע אֶת־הָאֲשֵׁרִים׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם
regnum requievit & :*apricationes* & ,excelſa Jehudah urbib* cunctis de removit Et .præceptū & ,legem *faciendum ad* &
5 וְלַעֲשׂוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה׃ וַיָּסַר מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה אֶת־הַבָּמוֹת וְאֶת־הַחַמָּנִים וַתִּשְׁקֹט הַמַּמְלָכָה
dedit requiem quia ,iſtis annis in bellum eo cum non & ,terra requievit quia,Jehudah in *munitionis* urbes ædificavit Et.*ejus facies ad*
6 לְפָנָיו׃ וַיִּבֶן עָרֵי מְצוּרָה בִּיהוּדָה כִּי־שָׁקְטָה הָאָרֶץ וְאֵין־עִמּוֹ מִלְחָמָה בַּשָּׁנִים הָאֵלֶּה כִּי־הֵנִיחַ
adhuc ,vectibus & ,*foribus* ,turribus & ,muro vallemus & ,has civitates Ædificemus :Jehudah ad dixit Et .*ei* Dominus
7 יְהוָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה נִבְנֶה אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְנָסֵב חוֹמָה וּמִגְדָּלִים דְּלָתַיִם וּבְרִיחִים עוֹדֶנּוּ
,ædificaverunt Et .undique nos fecit requieſcere &,quæſivimus:noſtrum Deum Dominum ,quæſivimus quia ,*noſtros facies ad* terra *ipſa*
הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ כִּי דָרַשְׁנוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דָּרַשְׁנוּ וַיָּנַח לָנוּ מִסָּבִיב וַיִּבְנוּ
portantium Binjamin de &;millia trecenta Jehudah de haſtam & ,ſcutum portans exercitus Aſa fuit Et .ſunt proſperati &
8 וַיַּצְלִיחוּ׃ וַיְהִי לְאָסָא חַיִל נֹשֵׂא צִנָּה וָרֹמַח מִיהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּמִבִּנְיָמִן נֹשְׂאֵי
Æthiops Zerach eos contra eſt egreſſus Et .*virtute fortes* iſti omnes :millia octoginta & ducenta ,arcum tendentiū &,clypeū
9 מָגֵן וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת מָאתַיִם וּשְׁמוֹנִים אָלֶף כָּל־אֵלֶּה גִּבּוֹרֵי חָיִל׃ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם זֶרַח הַכּוּשִׁי
diſpoſuerunt & :*ejus facies ad* Aſa eſt egreſſus Et .Mareſah ad uſq; venit & :trecentis curribus & ,millium mille exercitu cum
10 בְּחַיִל אֶלֶף אֲלָפִים וּמַרְכָּבוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיָּבֹא עַד־מָרֵשָׁה׃ וַיֵּצֵא אָסָא לְפָנָיו וַיַּעַרְכוּ
auxiliandum ad tecum non Domine :ait &,ſuum Deum Dominum ad Aſa clamavit Et .Mareſah *ad* Sephathah valle in bellum
11 מִלְחָמָה בְּגֵיא צְפַתָה לְמָרֵשָׁה׃ וַיִּקְרָא אָסָא אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמַר יְהוָה אֵין־עִמְּךָ לַעְזוֹר
Dominus .hanc *turbam ſuper* venimus tuo nomine in &,innitimur *te ſuper nam* ;noſter Deus Dñe nos adjuva:*fortitudini non* ,*multum inter*
בֵּין רַב לְאֵין כֹּחַ עָזְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־עָלֶיךָ נִשְׁעַנּוּ וּבְשִׁמְךָ בָאנוּ עַל־הֶהָמוֹן הַזֶּה יְהוָה
:Jehudah coram & ,Aſa *facies ad* Æthiopes Dominus percuſſit Et .*mortalis tecum dominetur* non :tu noſter Deus
12 אֱלֹהֵינוּ אַתָּה אַל־יַעְצֹר עִמְּךָ אֱנוֹשׁ׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הַכּוּשִׁים לִפְנֵי אָסָא וְלִפְנֵי יְהוּדָה
non ad Æthiopibus de cecidit & :Gherar ad uſque eo cum qui populus & ,Aſa eos eſt perſecutus Et .Æthiopes fugerunt &
13 וַיָּנֻסוּ הַכּוּשִׁים׃ וַיִּרְדְּפֵם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ עַד־לִגְרָר וַיִּפֹּל מִכּוּשִׁים לְאֵין
percuſſerunt Et.valde *multum ſpolium* tulerunt Et .ejus *caſtrametationis facies ad* & ,*Domini facies ad* ſunt contriti quia ,vita eis
14 לָהֶם מִחְיָה כִּי־נִשְׁבְּרוּ לִפְנֵי־יְהוָה וְלִפְנֵי מַחֲנֵהוּ וַיִּשְׂאוּ שָׁלָל הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּכּוּ אֵת
multa præda quia ,urbes omnes diripuerunt Et .eos ſuper Domini pavor fuit quia ,Gherar *circuitibus* civitates omnes
כָּל־הֶעָרִים סְבִיבוֹת גְּרָר כִּי־הָיָה פַחַד־יְהוָה עֲלֵיהֶם וַיָּבֹזּוּ אֶת־כָּל־הֶעָרִים כִּי־בִזָּה רַבָּה
; camelos & , multitudine in *pecus duxerunt captivum* & ;percuſſerunt *acquiſitionis tentoria* etiam Et .eis in erat
15 הָיְתָה בָהֶם׃ וְגַם־אָהֳלֵי מִקְנֶה הִכּוּ וַיִּשְׁבּוּ צֹאן לָרֹב וּגְמַלִּים
.Jeruſalaim in ſunt reverſi &
וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIV.

Dormivit autem Abia cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in civitate David: regnavítque Aſa filius ejus pro eo, in cujus diebus quievit terra annis decem. 1 Fecit autem Aſa quod bonum & placitum erat in conſpectu Dei ſui, & ſubvertit altaria peregrini cultûs, & excelſa, 2 Et confregit ſtatuas, lucóſque ſuccîdit: 3 Et præcepit Judæ ut quæreret Dominum Deum patrum ſuorum, & faceret legem, & univerſa mandata: 4 Et abſtulit de cunctis urbibus Juda aras, & fana, & regnavit in pace. 5 Ædificavit quoque urbes munitas in Juda, quia quietus erat, & nulla temporibus ejus bella ſurrexerant, pacem Domino largiente. 6 Dixit autem Judæ: Ædificemus civitates iſtas, & vallemus muris, & roboremus turribus, & portis, & ſeris, donec à bellis quieta ſunt omnia, eò quòd quæſierimus Dominum Deum patrum noſtrorum, & dederit nobis pacem per gyrum. Ædificaverunt igitur, & nullum in extruendo impedimentum fuit. 7 Habuit autem Aſa in exercitu ſuo portantium ſcuta & haſtas de Juda trecenta millia, de Benjamin verò ſcutariorum & ſagittariorum ducenta octoginta millia: omnes iſti viri fortiſſimi. 8 Egreſſus eſt autem contra eos Zara Æthiops cum exercitu ſuo, decies centena millia, & curribus trecentis: & venit uſque Mareſa. 9 Porrò Aſa perrexit obviàm ei, & inſtruxit aciem ad bellum in valle Sephata, quæ eſt juxta Mareſa: 10 Et invocavit Dominum Deum, & ait; Domine, non eſt apud te ulla diſtantia, utrùm in paucis auxilieris, an in pluribus: adjuva nos, Domine Deus noſter: in te enim, & in tuo nomine habentes fiduciam, venimus contra hanc multitudinem. Domine, Deus noſter tu es, non prævaleat contrà te homo. 11 Exterruit itaque Dominus Æthiopes coram Aſa & Juda: fugerúntque Æthiopes. 12 Et perſecutus eſt eos Aſa, & populus qui cum eo erat, uſque Gerara: & ruerunt Æthiopes uſque ad internecionem, quia Domino cædente contriti ſunt, & exercitu illius præliante: Tulerunt ergò ſpolia multa. 13 Et percuſſerunt civitates omnes per circuitum Geraræ: grandis quippe cunctos terror invaſerat: & diripuerunt urbes, & multam prædam aſportaverunt. 14 Sed & caulas ovium deſtruentes, tulerunt pecorum infinitam multitudinem, & camelorum: reverſíque ſunt in Jeruſalem. 15

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

1 * ܦܘܠܓܗ * ܝܕ * ܘܫܟܒ ܐܒܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܚܕ
ܡܠܟܘܬܗ ܐܣܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. ܒܙܒܢܗ ܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܡܢ ܫܓܘܫܝܐ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ.
2 * ܘܥܒܕ ܐܣܐ ܕܛܒ ܘܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. * ܘܥܩܪ ܡܕܒܚܐ ܕܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ
3 ܘܪܡܬܐ. ܘܬܒܪ ܩܝܡܬܐ. ܘܦܣܩ ܐܣܝܪܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܕܝܐ. ܬܘ ܢܨܠܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 4
ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܢ. * ܘܥܩܪ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. ܪܡܬܐ ܘܦܬܟܪܐ. ܘܫܠܝܬ 5
ܡܠܟܘܬܗ ܒܝܘܡܘܗܝ. ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܘܗܝ ܒܥܠܕܒܒܐ ܠܐ ܗܘܐ ܠܗ.
6 * ܘܒܢܐ ܩܘܪܝܐ ܚܣܝܢܬܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܫܠܝܬ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܐܢܫ
ܕܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ ܒܫܢܝܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܢܝܚܗ ܗܘܐ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܕܝܐ. 7
ܬܘ ܢܒܢܐ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ. ܘܢܚܕܪ ܐܢܝܢ ܫܘܪܐ ܘܡܓܕܠܐ. ܬܪܥܐ ܘܡܘܟܠܐ. ܥܕ ܫܠܝܐ ܐܪܥܐ
ܡܢ ܫܓܘܫܝܐ. ܡܛܠ ܕܒܥܝܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܐܦ ܗܘ ܒܥܢ. ܘܦܪܩܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܚܕܪܝܢ.
8 ܘܒܝܐܢ ܘܦܨܢ. * ܘܗܘܘ ܠܐܣܐ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܫܩܠܝ ܣܝܦܐ ܘܪܘܡܚܐ ܡܢ ܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. ܠܒܝܫܝ ܫܪܝܢܐ ܘܕܪܟܝ ܩܫܬܐ.
9 ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܢܦܩ ܠܘܬܗܘܢ ܙܪܚ
ܗܢܕܝܐ. ܒܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܠܦ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܪܟܒܬܐ ܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܬܘ ܘܡܛܝܘ ܥܕܡܐ
10 ܠܡܪܝܫܐ. * ܘܢܦܩ ܐܣܐ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ ܒܚܝܠܐ ܕܡܪܝܫܐ. * ܘܨܠܝ ܐܣܐ
11 ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܘܐܡܪ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܢ ܥܕܘܪܗ ܕܥܡܟ. ܟܕ ܡܫܠܡܬ ܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ.
ܒܐܝܕܝ ܙܥܘܪܐ. ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܒܐܪܥܐ ܕܬܟܝܠܝܢܢ ܥܠܝܟ ܟܐܢܐܝܬ.
ܥܕܪܝܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܥܕܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܫܡܟ ܐܬܝܢ ܥܠ ܚܝܠܐ ܗܢܐ ܪܒܐ. ܡܪܢ ܐܠܗܢ.
12 ܠܐ ܬܬܟܣܐ ܥܘܕܪܢܟ ܡܢܢ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܐܣܐ ܠܡܨܠܝܘ ܨܠܘܬܗ. ܐܒܕ ܡܠܐܟܗ
13 ܕܡܪܝܐ ܠܗܢܕܘܝܐ. ܩܕܡ ܐܣܐ ܘܩܕܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܪܩܘ ܗܢܕܘܝܐ. * ܘܪܕܦ ܐܢܘܢ ܐܣܐ ܘܥܡܐ
ܕܥܡܗ. ܥܕܡܐ ܠܓܕܪ. ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܗܢܕܘܝܐ ܕܠܐ ܡܢܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
14 ܘܩܕܡ ܚܝܠܘܬܗ. ܘܢܣܒܘ ܘܒܙܘ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. * ܘܚܪܒܘ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܚܕܪ
ܓܕܪ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܒܙܘ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܡܛܠ
15 ܕܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ. * ܘܐܦ ܡܫܟܢܐ ܕܥܪܒܝܐ ܫܩܠܘ. ܘܒܙܘ ܥܢܐ ܣܓܝܐܐ ܘܓܡܠܐ
ܘܐܬܘ ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ.

CAP. XIV.

Cum occubuiſſet Abia cum majoribus ſuis, & ſepultus eſſet in civitate Davidis, occupavit regnum ejus Aſa filius ejus poſt ipſum. Hujus tempore quievit terra à tumultib*, annis viginti. 1 Fecítque Aſa quod bonum & rectum erat coram Dño Deo ſuo: 2 Extirpavit enim aras deorum exterorum, & excelſa; confregit ſtatuas, idola concîdit. 3 Tum dixit Judæis, Venite, oremus ante Dñm Deum majorum noſtrorum: 4 Et evulſit ex omnib* civitatib* Judæorum excelſa & ſimulachra: quievítque regnum ejus in dieb* ejus, & ex omnibus finium accolis nullum habebat inimicum. 5 Ædificavit quoque civitates munitas in terra Judæ: cùm enim terra quieviſſet, & nemo eſſet qui bellum gereret contra eum iis annis (ſiquidem pacatum reddiderat eum Domin*) 6 Dixit Judæis, Venite, extruamus civitates iſtas, & circundemus eas muris ac turribus, portis ac ſeris, tantiſper dum terra quieſcit à tumultu: quia Dñm Deum noſtrum quæſivim*, ipſe viciſſim quæſivit nos, ſuâ nos eripuit clementiâ ab omnibus iis qui circum nos ſunt, conſolatus eſt nos, & liberavit nos. 7 Habebat autem Aſa virorum robore valentium, gladios lanceaſq; ferentium trecenta millia de domo Judæ; et de domo Benjaminis ducēta octoginta millia loricatorū tendentium arcum: hi omnes erant robuſtiſſimi. 8 Contra hos prodiit Zarah Indus plurimo cum exercitu millies milliū, & currib* trecentis millibus; qui venientes pervenerunt ad Mareſam uſque. 9 Proceſſit & Aſa contra eum, præliúmq; cum eo commiſit in valle Mareſæ. 10 Oravitque Aſa Dñm Deum ſuum, & ait; Tu Domine noſter, adjutor es populi tui: cùm tradideris exercitum copioſum in manus paucorum, cognoſcent omnes orbis incolæ nos æquo jure tibi fidere: adjuva nos Domine Deus noſter, adjuva nos, quia in tuo nomine aggredimur exercitū hunc magnum: Domine noſter, Deus noſter, ne remoretur potentia tua à nobis. 11 Statim atque finem fecit Aſa fundendi preces ſuas, profligavit Angelus Domini Indos coram Aſa, & coram Juda, & fugæ ſe dederunt Indi. 12 At perſecutus eſt eos Aſa & populus qui erat cum eo uſque in Gadar, corruerúntque ex Indis innumeri, quoniam confracti fuerant coram Domino & coram copiis ejus. Ita tulerunt iſti ceperúntq; prædam multam: 13 Vaſtârunt oppida quæque Gadari circunjacentia, quia pavor Domini invaſerat illos: diripuerunt omnes civitates, & quidem ſpolia multa erant eis. 14 Tentoria quoque Arabum abduxerunt, & diripuerunt oves quamplurimas, atque camelos, & abduxerunt in Jeruſalem. 15

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Καὶ ἀπέθανεν Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, ϗ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ
2 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα (α) δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν
ϗ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ (β) αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων ϗ τὰ ὑψηλὰ,
3 4 Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, ϗ ἐξέκοψε τὰ ἄλση, Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι (γ) τὸν κύριον θεὸν
5 τῶν πατέρων (δ) αὐτῶν, ϗ ποιῆσαι τὸν νόμον ϗ τὰς ἐντολάς. Καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν (ε)
6 πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια ϗ τὰ εἴδωλα, καὶ εἰρήνευσεν Πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ Ἰούδα, ὅτι εἰρή-
νευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσε (ζ) κύριος αὐτῷ.
7 Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα, Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας, ϗ ποιήσωμεν τείχη ϗ πύργους ϗ πύλας ϗ
μοχλοὺς, (η) ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν· ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν (θ) κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἐξ-
8 εζήτησεν ἡμᾶς, ϗ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν, καὶ (ι) εὐόδωσεν ἡμῖν. Καὶ ἐγένετο (κ) δύναμις τῷ
Ἀσὰ ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς ϗ δόρατα ἐν γῇ Ἰούδα τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν
9 πελτασταὶ καὶ τοξόται (λ) διακόσιαι ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμισταὶ δυνάμεως. Καὶ
ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρὲ (μ) ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσι ϗ ἅρμασι τριακοσίοις, ϗ ἦλ-
10 θεν ἕως Μαρησά. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ϗ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγ-
11 γι κατὰ Βορρᾶν Μαρησά. Καὶ ἐβόησεν Ἀσὰ πρὸς κύριον θεὸν αὐτοῦ, ϗ εἶπε, Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ πα-
ρὰ σοὶ σώζειν ἐν πολλοῖς ϗ ἐν ὀλίγοις, κατίσχυσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθα-
μεν, ϗ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν μὴ κατι-
12 σχυσάτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος. Καὶ ἐπάταξε κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον (ν)
13 Αἰθίοπες. Καὶ (ξ) κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως Γεδώρ. ϗ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε
μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ (†) ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,
14 ϗ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδώρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις
15 κυρίου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς. Καί
γε σκηνὰς (ο) κλήσεων, ϗ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς ἐξέκοψαν, ϗ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ ϗ καμήλους, ϗ
ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

CAP. XIV.

Et (a) mortuus eſt Abia cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in 1
civitate David. Et regnavit Aſa filius ejus pro eo. In diebus Aſa quie-
vit terra Juda decem annos. Et fecit bonum, & rectum coram Domi- 2
no Deo ſuo: Et removit altaria alienorum, & excelſa, Et contrivit 3
ſtatuas, & excîdit lucos, Et dixit ipſi Juda exquirere Dominum De- 4
um patrum ſuorum, & facere legem & mandata. Et removit de omni- 5
bus civitatibus Juda altaria, & idola. Et pacem habuit* Civitates 6
munitas in terra Juda, (c) quoniam pacem habuit terra: & non fuit
ipſi prælium in annis his: quoniam quietem dedit Dominus ei. Et dixit 7
ad Judam; Ædificemus civitates has, & faciamus mœnia, & tur-
res, & portas, & ſeras, (d) coram terra dominabimur: quoniam ſicut
exquiſivimus Dominum Deum noſtrum, exquiſivit nos: & quieſcere
fecit nos in circuitu, & (e) proſperè fecit nobis. Et fuit virtus ipſi Aſa 8
armigerorum levantium clypeos, & lanceas in terra Juda trecenta millia,
& in terra Benjamin peltati, & ſagittarii, ducenta & octuaginta millia:
omnes hi bellatores virtutis. Et egreſſus eſt ſuper eos Zare Æthiops in 9
virtute in mille millibus, & curribus trecentis: & venit uſque Ma-
reſa. Et exivit Aſa in occurſum ei: & inſtruxit prælium in valle ad 10
Aquilonem Mareſa. Et clamavit Aſa ad Dominum Deum ſuum, & 11
dixit; Domine, non eſt impoſſibile apud te ſalvare in multis, & in pau-
cis. (f) Conforta nos, Domine Deus noſter, quoniam in te confidimus: &
in nomine tuo venimus ſuper multitudinem plurimam hanc. (g) Domine
Deus noſter, non prævaleat adverſùs te homo. Et percuſſit Dominus 12
Æthiopes coram Juda: & fugerunt Æthiopes: Et perſequutus eſt eos 13
Aſa, & populus ejus uſque (h) Gedor. Et ceciderunt Æthiopes, ita
ut non eſſet in eis reſiduum: quoniam contriti ſunt coram Domino, &
coram virtute ejus. Et deprædati ſunt ſpolia multa: Et exciderunt 14
pagos eorum in circuitu Gedor: quoniam factus eſt pavor Domini ſu-
per eos. Et deprædati ſunt omnes civitates eorum, quoniam multa ſpo-
lia fuerunt eis. Etiam tabernacula (i) poſſeſſionum, & ipſos Alima- 15
zones exciderunt, & ceperunt oves multas, & camelos: & reverterunt in Hieruſalem.

MS. A. (α) ἔτη δέκα. Καὶ (β) ἑαυτοῦ. (γ) κύριον τὸν θεὸν τῶν (δ) ἑαυτῶν, (ε) τῶν πόλεων (ζ) αὐτῷ κύριος. Καὶ (η) ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν· (θ) κύριον θεὸν (ι) εὐόδωσεν (κ) τῷ Ἀσὰ δύναμις (λ) διακόσιαι πεντήκοντα χιλιάδες, (μ) Αἰθίοψ ἐν (ν) οἱ Αἰθίοπες. (ξ) κατεδίωξεν Ἀσὰ καὶ (†) ἐνώπιον τῆς (ο) κτήσεων, τοὺς Ἀμαζονεῖς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع عشر *

1 * ومات أبيا مثل آبائه ودفن في قرية داود * وملك بعده أسا ابنه * وفي أيامه استراحت
2 3 الأرض عشرين سنة من الحرب * وصنع حسنا قدام الله إلهه * وخرب مذابح الآلهة
4 5 الغريبة * وكسر قوالب الأصنام * وقال ليهوذا * تعالوا نصلي قدام الله إلهنا * وخرب من
سائر ضياع يهوذا جميع مذابح الأوثان * وهدي الملك في أيامه * ولم يبق له في نحوه
6 عدوا * وبنى ضياعا كبارا في أرض يهوذا * لأن الأرض استراحت في أيامه * وما كان إنسان
7 يصنع معه حربا في هذه السنين * لأن الله أراحه * وقال لبني يهوذا * تعالوا نبني هذه الضياع *
ونحصنها بأسوار * وجواسق * وأبواب * وأغلاق كبار حصينة * ما دامت الأرض هادية من
8 الحرب * لأن طلبنا الله إلهنا وهو طلبنا أكثر من كل من حوالينا * وعزانا ونجانا * وصار
لأسا رجالا حاملين السيوف والرماح من بيت يهوذا ثلثمائة ألف * ومن بيت بنيامين
9 لابسين الحديد ورماة بالقسي مائتا ألف * كل هؤلاء جبابرة القوة * فخرج عليهم
زرح ملك الهند في قوة عظيمة ألف ألف نفس * ومحامل ثلثين ألفا * وجاوا وبلغوا إلى
10 ضيعة تسمى مرسا * فخرج أسا ملك يهوذا إليه * وصنع معه حربا عظيما في وادي
11 مرسا * وصلى أسا قدام الله وقال * يا رب أعن شعبك حتى تسلم أمة عظيمة في أيدي
الصغار * لتعرف سكان الدنيا أنا نحن متوكلون عليك * أعنا يا رب وأعضدنا * لأنا على
12 اسمك خرجنا إلى هذا الجيش العظيم * لا تبعد جبروتك منا * وحين تم صلاته كسر
13 ملاك الرب الهنديين من قدامه وهربوا * واضطهدهم أسا هو والجيش الذين معه إلى
14 غادار * وقتل منهم بلا عدد * لأن الله كسرهم قدام عبيده * وأخذ سبيا عظيما * وخرب
سائر الضياع التي حول غادار * لأن مخافة الرب صارت عليهم عظيمة * ونهب سائر الضياع *
5 وأخذ منها غنيمة عظيمة كانت فيها * وسائر خيام العرب * وسبى غنما وجمالا كثيرين لا عدد
لها * ومضى بها إلى أورشليم *

CAP. XIV.

Mortuo Abiâ ut majoribus ſuis, & in 1
civitate Davidis ſepulto, regnavit poſt
eum Aſa filius ejus, cujus tempore ter-
ra viginti annis quievit à bello. Is re- 2
ctè ſe geſſit coram Deo, Deo ſuo: A- 3
ras enim deorum alienigenarum evertit,
idolorum typos confregit; Dixitque Ju- 4
dæis, Venite, oremus coram Domino Deo
noſtro. Deſtruxit in omnibus oppidis 5
Judæ cunctas idolorum aras, quievitque
regnum temporibus ejus, nec ullus reman-
ſit ei in ſuis finibus hoſtis. Ædificavit 6
civitates magnas in terra Judæ: nam
tranquillâ factâ temporibus ejus terrâ,
nemineque iis annis cum ipſo bellum
gerente (quippe cui Deus quietem dediſ-
ſet) Dixit Judæis, Venite, ædificemus 7
has civitates, & muris, turribus, januis,
& magnis ſolidiſque ſeris muniamus
eas, quamdiu terra eſt bello exempta.
Quia Deum, Deum noſtrum quæſivimus,
ipſe quoque nos quæſivit præter omnes qui
circumjacent nobis, conſolatus eſt nos, &
liberavit nos. Habebat autem Aſa ex 8
Judæis trecenta millia virorum gladios
& ſpicula geſtantium, & ex Benjamini-
tis ducenta millia indutorum ferro &
jaculantium arcub⁹: hi omnes erant robo-
re valente. Adversùs hos cùm prodiiſſet 9
Zarah rex Indiæ ingenti robore, nempe
millies millibus animabus, & trecentis
millibus vehiculis ſtipatus, & perveniſ-
ſent ad civitatem quandam quæ voca-
tur Mareſa; Prodiit ad eum Aſa rex 10
Judæ, & graviſſimum cum eo bellum
inivit in valle Mareſæ. Oravit autem 11
Aſa Deum, ac dixit; O mi Domine, fer
opem populo tuo ita ut gentem magnam
tradas in manus puſillorum: quatenus ag-
noſcant habitatores orbis nos te fretos
eſſe: adjuva nos mi Domine, & opitu-
lare nobis, quia nomine tuo freti proceſ-
ſimus contra exercitum hunc ingentem:
ne procul amoveas à nobis fortitudinem
tuam. Ejus oratione abſolutâ, profliga- 12
vit Angelus Domini Indos ante eum, &
fugerunt: Sed perſecutus eſt eos Aſa 13
& exercitus qui cum eo erat, ad Gada-
rem uſque, & innumeros ex iis occîdit
(nam Deus profligârat eos ante ſervos
ſuos) tulitque ſpolia opima: Deſtruxit 14
omnia oppida quæ adjacebant Gadari, quia
maximus Domini metus invaſerat eos:
cuncta ſpoliavit oppida, cepitque ex eis
prædam magnam in iis contentam, Et 15
omnia Arabum tentoria: plurimas & in-
numeras pecudes & camelos diripuit,
abduxitque in Jeruſalem.

CAP. XV. טו

,Jehudah omnis & ,Aſa ,me Audite :ei dixit & ,Aſa ante eſt egreſſus Et .Dei ſpiritus *eum ſuper* fuit ,Hoded *filius* Haſariahu Et
1 2 וַעֲזַרְיָהוּ בֶּן־עוֹדֵד הָיְתָה עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים׃ וַיֵּצֵא לִפְנֵי אָסָא וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁמָעוּנִי אָסָא וְכָל־יְהוּדָה
.vos derelinquet ,eū dereliqueritis ſi & :vobis invenietur ,eum quæſieritis ſi Et .eo cum *vos exiſtendo in* ,vobiſcum Dominus.Binjamin &
וּבִנְיָמִן יְהוָה עִמָּכֶם בִּהְיוֹתְכֶם עִמּוֹ וְאִם־תִּדְרְשֻׁהוּ יִמָּצֵא לָכֶם וְאִם־תַּעַזְבֻהוּ יַעֲזֹב אֶתְכֶם׃
Dominū ad *ſibi* anguſtia in revertetur Et .lege abſque &,doctore ſacerdote abſq; & ,*veritatis* Deo abſque Iſraeli multi dies Et
3 4 וְיָמִים רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל לְלֹא אֱלֹהֵי אֱמֶת וּלְלֹא כֹּהֵן מוֹרֶה וּלְלֹא תוֹרָה׃ וַיָּשָׁב בַּצַּר־לוֹ עַל־יְהוָה
multæ *conturbationes* ſed:ingredienti &,egredienti pax non illis temporibus in Et .eis invenietur &,eum quærent & :Iſrael Deum
5 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבַקְשֻׁהוּ וַיִּמָּצֵא לָהֶם׃ וּבָעִתִּים הָהֵם אֵין שָׁלוֹם לַיּוֹצֵא וְלַבָּא כִּי מְהוּמֹת רַבּוֹת
vos Et .anguſtia omni in eos conturbavit Deus quia,civitatē in civitas &,*gente in* gēs *ſunt contritæ* Et .terrarum habitatoribus cunctis in
6 7 עַל כָּל־יוֹשְׁבֵי הָאֲרָצוֹת׃ וְכֻתְּתוּ גוֹי־בְּגוֹי וְעִיר בְּעִיר כִּי־אֱלֹהִים הֲמָמָם בְּכָל־צָרָה׃ וְאַתֶּם
Hoded prophetiam & ,hæc verba Aſa *audire ſecundum* Et .veſtro operi merces eſt quia:veſtræ manus *remittantur* ne &,cōfortamini
8 חִזְקוּ וְאַל־יִרְפּוּ יְדֵיכֶם כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלַּתְכֶם׃ וְכִשְׁמֹעַ אָסָא הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהַנְּבוּאָה עֹדֵד
monte de cepit quas urbibus de & ,Binjamin & ,Jehudah terra omni de abominationes fecit tranſire &,eſt confortatus,prophetæ
הַנָּבִיא הִתְחַזַּק וַיַּעֲבֵר הַשִּׁקּוּצִים מִכָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּמִן־הֶעָרִים אֲשֶׁר לָכַד מֵהַר
advenas &;Binjamin &,Jehudah univerſum congregavit Et .Domini *porticus facies ad* quod ,Domini altare *innovavit* & :Ephraim
9 אֶפְרָיִם וַיְחַדֵּשׁ אֶת־מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר לִפְנֵי אוּלָם יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַגָּרִים
.eo cū ejꝰ Deus Dñs quod ,*eos videndo in*,multitudinē in Iſrael de eū ad *ſunt delapſi* quia :Simhon de & ,Menaſſeh & ,Ephraim de ,eis cum
עִמָּהֶם מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וּמִשִּׁמְעוֹן כִּי־נָפְלוּ עָלָיו מִיִּשְׂרָאֵל לָרֹב בִּרְאֹתָם כִּי־יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ׃
illo die in Domino immolaverunt Et .Aſa regni decimo quinto anno in ,tertio menſe in,Jeruſalaim ſunt cōgregati Et
10 11 וַיִּקָּבְצוּ יְרוּשָׁלַםִ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לִשְׁנַת חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לְמַלְכוּת אָסָא׃ וַיִּזְבְּחוּ לַיהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
,ſuorū patrū Deum Dominum *quærendum ad*,pactū in venerunt Et .millia ſeptem oves & ,ſeptingentos boves ;adduxerant *ſpolio* de
12 מִן־הַשָּׁלָל הֵבִיאוּ בָּקָר שְׁבַע מֵאוֹת וְצֹאן שִׁבְעַת אֲלָפִים׃ וַיָּבֹאוּ בַבְּרִית לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם
ad uſq; & parvo à ,moriatur ,Iſrael Deum Dominum quæſierit non qui omnis Et .ſua anima tota in & ,ſuo corde toto in
13 בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם׃ וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יִדְרֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל יוּמָת לְמִן־קָטֹן וְעַד־
ſunt lætati Et .buccinis & ,tubis in & ,jubilo in & ,magna voce in Domino Juraveruntque .mulierem ad uſq; & viro à ,magnum
14 15 גָּדוֹל לְמֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה׃ וַיִּשָּׁבְעוּ לַיהוָה בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִתְרוּעָה וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבְשׁוֹפָרוֹת׃ וַיִּשְׂמְחוּ
: eis eſt inventus & ;eum quæſierunt ſua voluntate tota in & ,juraverunt ſuo corde toto in quia :juramento ſuper Jehudah omnis
כָל־יְהוּדָה עַל־הַשְּׁבוּעָה כִּי בְכָל־לְבָבָם נִשְׁבָּעוּ וּבְכָל־רְצוֹנָם בִּקְשֻׁהוּ וַיִּמָּצֵא לָהֶם
luco fecit quia ,*hera* ab eam removere fecit rex Aſa matrem Mahachah etiam Et .*circuitu à* eis Dñs requiē præſtitit &
16 וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב׃ וְגַם־מַעֲכָה אֵם אָסָא הַמֶּלֶךְ הֱסִירָהּ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה לַאֲשֵׁרָה
.Iſrael de *receſſerunt* non excelſa Et .Chidron torrente in combuſſit & ,contrivit & ,ejus ſimulachrum Aſa excidit Et.*pavorem*
17 מִפְלָצֶת וַיִּכְרֹת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיָּדֶק וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ מִיִּשְׂרָאֵל
domum ,ſuas ſanctificationes & ,ſui patris ſanctificationes intulit Et .ſuis diebus omnibus perfectum fuit Aſa cor Attamen
18 רַק לְבַב־אָסָא הָיָה שָׁלֵם כָּל־יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדָשָׁיו בֵּית
.Aſa regni quintum & trigeſimum annum ad uſque fuit non bellum Et .vaſa & ,aurum & ,argentum ;Dei
19 הָאֱלֹהִים כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה לֹא הָיָתָה עַד שְׁנַת־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ לְמַלְכוּת אָסָא׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XV.

1 Azarias autē filiꝰ Oded, facto in ſe ſpiritu Dei, Egreſſꝰ 2 eſt in occurſū Aſa, & dixit ei; Audite me Aſa & omnis Juda & Benjamin: Dñs vobiſcū, quia fuiſtis cū eo. Si quæſieritis eū, invenietis: ſi autē dereliqueritis eū, derelinquet vos. 3 Tranſibūt autē multi dies in Iſrael abſq; Deo vero, et abſq; ſacerdote doctore, & abſq; lege. 4 Cúmq; reverſi fuerint in anguſtia ſua ad Dñm Deū Iſrael, et quæſierint eum, reperient eū. 5 In tempore illo non erit pax egredienti, & ingredienti, ſed terrores undiq; in cunctis habitatoribꝰ terrarū: 6 Pugnabit enim gens contra gentē, & civitas contra civitatē, quia Dñs conturbabit eos in omni anguſtia. 7 Vos ergò confortamini, & non diſſolvantur manus veſtræ: erit enim merces operi veſtro. 8 Quod cùm audiſſet Aſa, verba ſcilicèt & prophetiā Azariæ filii Oded prophetæ, confortatus eſt, & abſtulit idola de omni terra Juda, & de Benjamin, & ex urbibꝰ, quas ceperat, montis Ephraim, & dedicavit altare Dñi ꝙ erat ante porticū Dñi. 9 Congregavítq; univerſū Judā et Benjamin, et advenas cū eis de Ephraim, et de Manaſſe, & de Simeon: plures enim ad eū confugerant ex Iſrael, videntes quòd Dñs Deus illiꝰ eſſet cum eo. 10 Cúmque veniſſent in Jeruſalē menſe tertio, anno decimoquinto regni Aſa, 11 Immolaverunt Dño in die illa, de manubiis & præda quam adduxerant, boves ſeptingentos, & arietes ſeptē millia. 12 Et intravit ex more ad corroborandum fœdꝰ, ut quærerent Dñm Deum patrū ſuorū in toto corde, & in tota anima ſua. 13 Si quis autē, inquit, non quæſierit Dñm Deum Iſrael, moriatur, à minimo uſque ad maximū, à viro uſque ad mulierē. 14 Juraverúntque Dño voce magnâ in jubilo, & in clangore tubæ, & in ſonitu buccinarum, 15 Omnes qui erant in Juda cum execratione: in omni enim corde ſuo juraverūt, & in tota voluntate quæſierunt eum, & invenerunt: præſtitítque eis Dñs requiem per circuitū. 16 Sed & Maacham matrē Aſa regis ex auguſto depoſuit imperio, eò quòd feciſſet in luco ſimulacrum Priapi: ꝙ omne contrivit, & in fruſta comminuens combuſſit in torrente Cedron. 17 Excelſa autem derelicta ſunt in Iſrael: attamen cor Aſa erat perfectum cunctis diebus ejus. 18 Eáque quæ voverat pater ſuus, & ipſe, intulit in domum Domini, argentum, & aurum, vaſorúmque diverſam ſupellectilem. 19 Bellum verò non fuit uſque ad trigeſimum quintum annum regni Aſa.

Verſio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XV.

1 Porrò Azaria filius Azor ſpiritu Domini afflatus, 2 Prodiit ad Aſam, & dixit ei; Audi me Aſa & omnis Juda & Benjamin, Dominus vobiſcum eſt in ſecula perpetua: ſi quæratis eum, invenietur à vobis: ſi derelinquatis eum, derelinquet vos. 3 Multis retrò diebus Iſraelitæ, cùm Deum ſuum reverà non colerent, ſacerdotes ſuos non auſcultarent, nec legibus eorum acquieſcerent; tradebantur in manum inimicorum: 4 Sed cùm anguſtiâ premebantur, orabant Dñm Deum Iſraelis; & quærebant eum, & inveniebatur ab eis. 5 Et præteritis quidem illis vicibus, quandiu Deum noſtrum non colebamus, nulla pax erat egredienti, neque ingredienti, quia ſummum malum invaſerat omnes incolas terræ. 6 Et diſperdebamur inter omnigenas gentes, inter oppida, & inter urbes. 7 Quia relinquebamus Dñm Deum noſtrum, & vocem ſervorum ejus prophetarum audire nolebamus; ipſe quoque reddebat nobis mercedem operum noſtrorum. 8 Cùm ergò audîſſet Aſa hos Azariæ filii Azor prophetæ ſermones, confortatus eſt, & abolevit idola ex omni terra Judæ, & Benjaminis, & ex civitatibus quas ceperat in terra Aphrem: & renovavit altare Domini quod erat ante porticum. 9 Tum congregavit omnes Judæos & Benjaminitas, & ex civitatibus quas ceperat in terra Aphremitica, & advenas qui inter ipſos erant ex Aphremitis, Manaſſitis, & Simeonitis: multi enim ex Iſraelitis congregati venerunt ad eum videntes quòd Dominus Deus ejus aderat illi. 10 Hi Jeroſolymis congregati menſe tertio, anno quintodecimo regni Aſæ; 11 Victimas eâ die Domino mactaverunt è ſpoliis quæ adduxerant, boves ſeptingentos, & pecudum ſex millia. 12 Deinde jurejurando ſe aſtrinxerunt oraturos ſe coram Domino Deo majorum ſuorum, toto corde totâque animâ ſuâ: 13 Et quicunque non oraret coram Domino Deo Iſraelis, moreretur, ſive parvus eſſet, ſive magnus, vir vel mulier. 14 Juraverunt autem Domino altâ voce, tubis inflexis & rectis *adhibitis*. 15 Et gaviſi ſunt omnes Judæi de fama iſta quam audierunt, quòd *ſcilicet* cùm quæsîſſent eum toto corde ſuo, totoque animo ſuo orâſſent coram eo, inventus eſſet ab eis, & eripuiſſet eos ab omnibus finitimis. 16 Quinetiam Maacham matrem Aſæ proprio abdicavit regno, quòd feſtum celebrâſſet idolis ſuis: & diſſecuit Aſa idola ejus, combuſſitque ea in valle Cedron. 17 Altaria quidem non ſunt amota ex Iſraele, veruntamen animus Aſæ ſincerus fuit in timore Domini Dei ſui cunctis diebus ipſius. 18 Intulitque ſacra patris ſui & ſacra ſua in domum Domini, argentum, aurum, & vaſa.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιε'.

1 2 ΚΑὶ Ἀζαρίας υἱὸς (α) Ὠδὴδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀσὰ
καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου Ἀσὰ, καὶ πᾶς (β) Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· κύριος
μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὑρεθήσεται ὑμῖν, καὶ ἐὰν ἐγκαταλείπητε
3 αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ, καὶ οὐχ
4 ἱερέως (γ) ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὑρεθήσεται
5 αὐτοῖς. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν (δ) εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ,
6 ὅτι ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας. Καὶ πολεμήσει
7 ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. Καὶ
8 ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν. Καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι
τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν (ζ) Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ
βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν (η) κατέσχεν Ἱεροβοὰμ
9 ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ κυρίου. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν
Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ
Συμεὼν, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς
10 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ (θ) ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ
11 τῆς βασιλείας Ἀσά. Καὶ (ι) ἔθυσε τῷ κυρίῳ (κ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν,
12 (λ) μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. Καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν
13 πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς (μ) ψυχῆς αὐτῶν. Καὶ πᾶς (ν) ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ
(ξ) τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, (ο) ἀπὸ ἀνδρὸς
14 15 ἕως γυναικός. Καὶ (π) ὤμοσαν ἐν κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κερατίναις. Καὶ
(ρ) εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς (σ) ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει
16 ἐζήτησαν αὐτὸν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε (τ) κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν. Καὶ τὴν Μααχὰ
τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε (υ) τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον, καὶ
17 κατέκαυσεν ἐν χειμάῤῥῳ Κέδρων. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ (φ) οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν (χ) τῷ Ἰσραήλ.
18 ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσὰ ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ
19 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου (ψ) τοῦ θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη. Καὶ πόλεμος οὐκ
ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

CAP. XV.

ET Azarias filius (a) Oded: factus eſt ſuper eum ſpiritus Domini: 1
Et egreſſus eſt in obviam Aſa, & omni Juda, & Benjamin, & dixit; 2
Audite me Aſa, & omnis Juda, & Benjamin: Dominus vobiſcum,
dum vos eſtis cum eo. Et ſi exquiſieritis eum, invenietur vobis: ac,
ſi dereliqueritis eum, derelinquet vos. Et dies multi ipſi Iſrael (b) in 3
non Deo vero, & non ſacerdote monſtrante, & in non lege. (c) Et convertet 4
eos ad Dominum Deum Iſrael: & invenietur eis. Et in illo 5
(d) tempore non eſt pax egredienti, & ingredienti: quoniam pavor (e)
Domini ſuper omnes qui habitant regiones. Et bellabit gens adverſùs 6
gentem, & civitas adverſùs civitatem: quoniam Deus conturbavit eos
in omni tribulatione. Et vos confortamini, & non diſſolvantur (f) manus 7
veſtræ: quoniam eſt merces operationi veſtræ. Et in audiendo 8
verba hæc, & prophetiam (g) Adad prophetæ, & confortatus
eſt, & ejecit abominationes ab omni terra Juda, & Benjamin, &
à civitatibus, quas (h) tenuerat Hieroboam in monte Ephræm:
& dedicavit altare Domini, quod erat ante templum Domini.
Et convocavit Judam, & Benjamin, & proſelytos habitantes cum eo, 9
de Ephræm, & de Manaſſe, & de Symeon: quoniam appoſiti fuerant ad
eum multi de Iſrael, in videndo ipſos, quia Dominus Deus ejus cum eo.
Et congregati ſunt in Hieruſalem in menſe tertio in anno quinto & decimo 10
regni Aſa. Et ſacrificavit Domino in die illa de ſpoliis, quæ tulerant, 11
vitulos ſeptingentos, & oves ſeptem millia. Et (i) tranſivit in teſtamentum 12
quærere Dominum Deum patrum ſuorum, ex toto corde, & ex tota
anima ſua: Et omnis, quicunq; non exquiſierit Dominum Deum Iſrael, 13
morietur, à juniore uſq; ad ſeniorem, à viro uſq; ad mulierem. Et juraverunt 14
in Domino in voce (k) magna, & in tubis, & in corneis. Et 15
lætati ſunt omnis Juda de juramento: quoniam ex tota anima jurârunt:
& in omni voluntate quæſierunt eum, & inventus eſt eis: & dedit quietem
Dominus eis in circuitu. Et Maacha matrem ſuam removit, ut 16
non eſſet miniſtrans ipſi Aſtartæ, & concidit idolum, & combuſſit in
torrente Cedron. Tantummodò excelſa non removerunt: adhuc ſubſiſtebant 17
in Iſrael. Sed cor Aſa fuit (l) plenum omnibus diebus ejus. Et 18
intulit ſancta (m) David patris ſui, & ſancta domûs Dei, argentum, &
aurum, & vaſa. Et bellum non fuit cum eo uſq; ad quintum & trigeſimum annum regni Aſa. 19

MS. A. (α) Ἀδὰδ, (β) Ἰούδας (γ) ὑποδεικνύοντος, (δ) εἰρήνη τῷ * εἰσπορευομένῳ, ὅτι (ζ) Ἀζαρίου τοῦ (η) κατέσχεν ἐν ὄρει (θ) ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτι τῆς (ι) ἔθυσαν (κ) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ (λ) μόσχους * ἑπτὰ κριοὺς καὶ πρόβατα ἑπτὰ χιλιάδας. Καὶ (μ) ψυχῆς. Καὶ (ν) ὃ ἐὰν (ξ) κύριον θεὸν Ἰσραὴλ, (ο) καὶ ἀπὸ (π) ὤμοσεν ἐν τῷ κυρίῳ (ρ) ηὐφράνθησαν (σ) ψυχῆς αὐτῶν ὤμοσαν, (τ) αὐτοῖς κύριος (υ) τοῦ εἶναι (φ) οὐκ ἐξῆραν, ἔτι (χ) τῷ Ἰούδα, καὶ Ἰσραήλ. (ψ) κυρίου τοῦ θεοῦ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الخامس عشر *

1 2 * وعزريا بن عزار حلت عليه روح من قدام الله * فخرج من قدام آسا * وقال * اسمع يا آسا
ويهودا وبنيامين * الله معكم إلى الأبد * إن كنتم تطيعوه فإنكم تجدوه * وإن كنتم تخلوه
3 فهو يخليكم * لأن إسرائيل من أيام كثيرة لم يعبد إلهه الحق * ولم يقبل من كهنته *
4 ولا أطاع نواميسه * فأسلمه الله في أيدي الأعداء * وحين ضاق بهم صلوا قدام الله إله
5 إسرائيل * وطلبوه فوجدوه * ومرارا كثيرة إذ لم يعبدوا إلههم * ما كان سلامة للمار ولا للجائي *
ولا للذي يخرج ولا للذي يدخل * وجاءت عليهم حروب كثيرة من كل سكان الأرض *
6 7 * فتبددوا في مواضع شتى * وعدمت الضياع والمدن التي للأعداء * لأنا خلينا الرب إلهنا *
8 وما كنا نسمع لصوت عبيده الأنبياء * وهو أيضا كافانا بأفعالنا * فلما سمع آسا هذه الألفاظ
تقوى * ونحى الأصنام من سائر أرض يهودا وبنيامين ومن أفرايم * وفرحوا في مذبح الله الذي
9 كان في سروج * وجمع سائر يهودا وبنيامين * الضياع التي كانت من أرض أفريم ومجاورها *
ومن بني منسا وبني سمعون * لأن كثيرا من بني إسرائيل اجتمعوا وجاءوا إليه * حين رأوا أن الله
10 11 إلهه معه * واجتمعوا في أورشليم في الشهر الثالث * في السنة الخامسة عشر من ملك آسا * وذبحوا
12 لله في ذلك اليوم من الغنيمة * ثيرانا سبع مئة وغنما ستة آلاف * وحلفوا بأيمان أنهم يصلوا قدام
13 الله إله آبائهم * من خالص قلوبهم ونفوسهم * وأن كل من لا يصلي يموت * من الصغار إلى
14 الكبار ومن الرجال إلى النساء * وحلفوا للرب بصوت عال * وسبحوا بقرون مبسوطات ومعوجات *
15 * وفرح سائر بني يهودا بهذا الخبر الذي سمعوه يومئذ * لأن من قلبهم كله طلبوا الله *
ومن كل نفوسهم صلوا قدامه فوجدوه * ونجاهم وخلصهم من سائر أعدائهم الذين حول
16 تخومهم * وطرد آسا معكا أمه من ملكه * لأنها صنعت عيدا للأصنام * وكسر أصنامها
17 ودفنهم في وادي قدرون * والمذابح ما زالت في إسرائيل * وكان قلبه منقادا بمخافة الله سائر
18 أيام حياته * وجاء بآنية لبيت قدس الله ذهبا وثيابا * * *

CAP. XV.

AZariam autem Azaris filium divino 1
ſpiritu invadente, Egreſſus eſt è conſpectu 2
Aſæ, & dixit; Audi O Aſa, O Juda,
atque Benjamin, Adſit vobis Deus
in perpetuum: ſi obediatis ei, invenietis
eum: ſi derelinquatis eum, derelinquet
vos. Quoniam Iſrael multis 3
abhinc diebus non adoravit Deum ſuum
verum, ſacerdotibus ejus non acquievit,
nec obedivit legibus ejus; propterea tradidit
illum Deus in manus inimicorum.
At cum in anguſtia verſarentur, deprecati 4
ſunt Deum, Deum Iſraelis, & quæſierunt
eum, & invenerunt. Sæpiùs etiam 5
cùm non adorarent Deum ſuum, nulla
ſecuritas erat eunti aut venienti, neq;
egredienti aut ingredienti: imò plurimis
infeſtabantur bellis ab omnibus incolis
terræ; Ita ut illi in varia diſpergerentur 6
loca, oppida verò & urbes inimicorum
eſſent frequentia. Quia nimirum 7
Dominum Deum noſtrū derelinquebam⁹,
nec auſcultabam⁹ voci ſervorū ejus
prophetarum; ipſe quoque noſtris nos remunerabat
actionibus. Hujuſmodi ſermones 8
cum audîſſet Aſa, corroboratus
eſt, & abolevit idola ex tota terra Judæ
ac Benjaminis, & ex Ephraimo: &
gaviſi ſunt de ara Dei quæ erat in Sarug.
Deinde congregavit univerſum 9
Judam & Benjaminem, civitates quæ
erant de terra Ephraimi, & oppida circunjacentia,
è filiis Manaſſis, & è filiis
Simeonis: quia multi ex Iſraelitis congregati
fuerant & confluxerant ad eum,
cùm vidiſſent Deum, Deum ipſius illi
adeſſe. Itaque congregati ſunt in Jeruſalem 10
menſe tertio, anno quintodecimo
regni Aſæ: Et ſacrificaverunt Deo eodem 11
die de ſpoliis, boves ſeptingentos, &
ſexies mille oves. Et jurejurando affirmârunt 12
ſe oraturos coram Deo, Deo patrum
ſuorum, integris animis ac mentibus:
Et quiſquis non orâſſet, morte affectum 13
iri, tam parvos quam magnos,
tam viros quam mulieres. Jurârunt 14
autem Domino elatâ voce, laudéſque celebrârunt
buccinis rectis & curvis. Et 15
lætati ſunt omnes Judæi ob ejuſmodi rumorem
quem audierunt eo die: nam
cum toto corde ſuo Deum quæſiviſſent,
totiſque menſibus apud eum orâſſent, invenerunt
eum; liberavit, & eripuit eos
ab omnibus inimicis eorum, qui erant circum
limites eorum. Aſa etiam Maacham 16
matrem ſuam expulit è regno ſuo, eò
quòd feſtum celebrâſſet idolis; confregit
ejus idola, & ſepelivit ea in valle
Cedron. Et licèt altaria non ceſſarent 17
in Iſraele, tamen cor ejus pronum fuit ad
timorem Dei cunctis diebus vitæ ſuæ.
Præterea intulit vaſa in ædem ſanctam 18
Dei aurea & argentea.

דברי הימים ב: יו

CAP. XVI. יו

non pro ,Ramah ædificavit &,Jehudah contra Iſrael rex Bahaſa aſcendit Aſa regni ſexto & trigeſimo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ לְמַלְכוּת אָסָא עָלָה בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי
, Domini domus theſauris de aurum & ,argentum Aſa protulit Et .Jehudah *regi* Aſa ingredientem & ,egredientem *dare*
2 תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיֹּצֵא אָסָא כֶּסֶף וְזָהָב מֵאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה
inter &,te inter & me inter Fœdus :dicendo ,Darmeſec in *habitantem* ,Aram regem hadad-Ben ad miſit & :regiæ domus &
3 וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל־בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ אֲרָם הַיּוֹשֵׁב בְּדַרְמֶשֶׂק לֵאמֹר׃ בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין
,Iſrael rege Bahaſa cum tuum fœdus irrita,Vade.aurum &,argentum te ad miſi ecce :tuum patrem inter & meum patrẽ
אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ הָפֵר בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
,Iſrael urbes ad ,ſibi qui exercituum principes miſit & :Aſa regem ad hadad--Ben audivit Et .me *deſuper aſcendat* &
4 וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ אֶל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל
, Bahaſa *audire juxta* ,ſuit Et .Naphtali urbium theſauros omnes & ; maim--Abel & ,Dan & ,Hijon percuſſerunt &
5 וַיַּכּוּ אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל מָיִם וְאֵת כָּל־מִסְכְּנוֹת עָרֵי נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא
tulerunt & ,Jehudah univerſum aſſumpſit rex Aſa Et .ſuum opus ceſſare fecit & ,Ramah *ædificando ab* deſiit &
6 וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה וַיַּשְׁבֵּת אֶת־מְלַאכְתּוֹ׃ וְאָסָא הַמֶּלֶךְ לָקַח אֶת־כָּל־יְהוּדָה וַיִּשְׂאוּ
illo tempore in Et .Miſphah & ,Ghebah eis *in* ædificavit &:Bahaſa ædificabat quibus ,ejus ligna & ,Ramah lapides
7 אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶם אֶת־גֶּבַע וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וּבָעֵת הַהִיא
Domino *ſuper* es innixus non &,Aram *rege ſuper te innitendo In* :eum ad dixit & :Jehudah regem Aſa ad videns Chanani venit
בָּא חֲנָנִי הָרֹאֶה אֶל־אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּהִשָּׁעֶנְךָ עַל־מֶלֶךְ אֲרָם וְלֹא נִשְׁעַנְתָּ עַל־יְהוָה
,multitudine in exercitu in fuerunt Lubim & ,Æthiopes Nonne .tua manu de Aram regis exercitus evaſit idcirco :tuo Deo
8 אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן נִמְלַט חֵיל מֶלֶךְ־אֲרָם מִיָּדֶךָ׃ הֲלֹא הַכּוּשִׁים וְהַלּוּבִים הָיוּ לְחַיִל לָרֹב
ejus oculi Domini Quia ?tua manu in eos tradidit ,Domino *ſuper te innitendo in* & ,valde multiplicandum ad ,equitibus in & ,*curru in*
9 לְרֶכֶב וּלְפָרָשִׁים לְהַרְבֵּה מְאֹד וּבְהִשָּׁעֶנְךָ עַל־יְהוָה נְתָנָם בְּיָדֶךָ׃ כִּי יְהוָה עֵינָיו
tecum erunt *tunc à quia* ;hoc in egiſti Stulte .eum erga perfecto *ſuo corde cum ſe roborandum ad* ,terram totam *per* *perluſtrantes*
מְשֹׁטְטוֹת בְּכָל־הָאָרֶץ לְהִתְחַזֵּק עִם־לְבָבָם שָׁלֵם אֵלָיו נִסְכַּלְתָּ עַל־זֹאת כִּי מֵעַתָּה יֵשׁ עִמְּךָ
Aſa *confregit* & :hoc propter eo cum ira in quia ,*ſubverſionis* domo cum *dedit* &,videntem adverſus Aſa eſt iratus Et .bella
10 מִלְחָמוֹת׃ וַיִּכְעַס אָסָא אֶל־הָרֹאֶה וַיִּתְּנֵהוּ בֵּית הַמַּהְפֶּכֶת כִּי־בְזַעַף עִמּוֹ עַל־זֹאת וַיְרַצֵּץ אָסָא
regum libro in ſunt ſcripta ipſa ecce ,noviſſima & prima Aſa verba ecce Et .illo tempore in populo de
11 מִן־הָעָם בָּעֵת הַהִיא׃ וְהִנֵּה דִּבְרֵי אָסָא הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר הַמְּלָכִים
etiã Et.ejꝰ ægrotatio *ſupra* ad uſque,ſuis pedibus in ,ſui regni nono & ,trigeſimo anno in Aſa ægrotavit Et .Iſrael & ,Jehudah
12 לִיהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּחֱלֶא אָסָא בִּשְׁנַת שְׁלוֹשִׁים וָתֵשַׁע לְמַלְכוּתוֹ בְּרַגְלָיו עַד־לְמַעְלָה חָלְיוֹ וְגַם־
uno & quadrageſimo anno in eſt mortuꝰ & :ſuis patribꝰ cum Aſa *jacuit* Et .medicis *in quia* ,Dominum quæſivit non ſua *ægritudine* in
13 בְּחָלְיוֹ לֹא־דָרַשׁ אֶת־יְהוָה כִּי בָּרֹפְאִים׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיָּמָת בִּשְׁנַת אַרְבָּעִים וְאַחַת
impleverat quem lecto in eũ fecerunt accumbere Et.David civitate in ſibi foderat *quæ* ,*ſuis ſepulchris* in eũ ſepelierunt Et .*ſui regnare*
14 לְמָלְכוֹ׃ וַיִּקְבְּרֻהוּ בְקִבְרֹתָיו אֲשֶׁר כָּרָה־לוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיַּשְׁכִּיבֻהוּ בַּמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר מִלֵּא
.valde uſque magna combuſtione eum combuſſerunt & :opere *pigmentario in pigmentatis* ,*odoramentis omnimodis* & aromatibus
בְּשָׂמִים וּזְנִים מְרֻקָּחִים בְּמִרְקַחַת מַעֲשֶׂה וַיִּשְׂרְפוּ־לוֹ שְׂרֵפָה גְּדוֹלָה עַד־לִמְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVI.

ANno autem trigeſimo ſexto regni ejus, aſcendit Baa- 1
ſa rex Iſrael in Judam, & muro circumdabat Rama, ut
nullus tutè poſſet egredi & ingredi de regno Aſa. Pro- 2
tulit ergò Aſa argentum & aurum de theſauris domûs
Domini, & de theſauris regis, miſitque ad Benadad re-
gem Syriæ, qui habitabat in Damaſco, dicens; Fœdus 3
inter me & te eſt, pater quoque meus & pater tuus ha-
buêre concordiam: quam ob rem miſi tibi argentum &
aurum, ut rupto fœdere, quod habes cum Baaſa rege
Iſrael, facias eum à me recedere. Quo comperto, Bena- 4
dad miſit principes exercituum ſuorum ad urbes Iſ-
rael: qui percuſſerunt Ahion, & Dan, & Abel-maim,
& univerſas urbes Nephthali muratas. Quod cùm au- 5
diſſet Baaſa, deſiit ædificare Rama, & intermiſit opus
ſuum. Porrò Aſa rex aſſumpſit univerſum Judam, & 6
tulerunt lapides de Rama, & ligna quæ ædificationi præ-
paraverat Baaſa, ædificavítque ex eis Gabaa, & Maſpha.
In tempore illo venit Hanani propheta ad Aſa regem Ju- 7
da, & dixit ei; Quia habuiſti fiduciam in rege Syriæ, &
non in Domino Deo tuo, idcircò evaſit Syriæ regis exer-
citus de manu tua. Nónne Æthiopes & Libyes multò 8
plures erant, quadrigis & equitibus, & multitudine ni-
miâ: quos, cùm Domino credidiſſes, tradidit in manu
tua? Oculi enim Domini contemplantur univerſam 9
terram, & præbent fortitudinem his, qui corde perfecto
credunt in eum. Stultè igitur egiſti, & propter hoc ex
præſenti tempore adverſùm te bella conſurgent. Ira- 10
túſque Aſa adverſus Videntem, juſſit eum mitti in ner-
vum: valdè quippè ſuper hoc fuerat indignatus: &
interfecit de pópulo in tempore illo plurimos. Opera 11
autem Aſa prima & noviſſima, ſcripta ſunt in libro re-
gum Juda & Iſrael. Ægrotavit etiam Aſa anno trigeſimo 12
nono regni ſui, dolore pedum vehementiſſimo, & nec
in infirmitate ſua quæſivit Dominum, ſed magis in me-
dicorum arte confiſus eſt. Dormivítque cum patribus 13
ſuis: & mortuus eſt anno quadrageſimo primo regni
ſui. Et ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo quod foderat 14
ſibi in civitate David: poſuerúntque eum ſuper lectum
ſuum, plenum aromatibus & unguentis meretriciis, quæ
erant pigmentariorum arte confecta, & combuſſerunt
ſuper eum ambitione nimiâ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ * ܘܐܬܪܚܫ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܐܣܐ. 1
ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܐܣܐ. ܣܠܩ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܥܠ ܕܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܘܒܢܐ ܠܪܡܬܐ: ܒܬܪܥܝܬܐ ܕܠܐ ܢܫܒܩܘܢ ܗܘܘ ܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
* ܘܐܦܩ ܐܣܐ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܡܢ ܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܫܕܪ ܠܒܪ ܗܕܕ 2
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ: ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܡܘܡܬܐ ܐܝܬ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܒܝܢ ܐܒܝ 3
ܘܒܝܢ ܐܒܘܟ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܟ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܙܠ ܒܛܠ ܡܘܡܬܐ ܕܝܡܝܬ ܥܡ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܢܣܬܠܩ ܡܢܝ. * ܘܫܡܥ ܒܪ ܗܕܕ ܠܡܠܟܐ ܐܣܐ. ܘܫܕܪ ܪܒܝ ܚܝܠܐ ܕܐܝܬ ܠܗ. 4
ܘܐܬܘ ܘܟܒܫܘ ܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܚܕܘ ܠܐܝܢܘܢ ܘܠܐܒܠ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ
ܐܘܨܪܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܢܦܬܠܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܒܥܫܐ. ܦܣܩ ܗܘܐ ܡܢ ܠܡܒܢܝܗ 5
ܠܪܡܬܐ. ܘܒܛܠܗ ܗܘܐ ܠܟܠܗ ܥܒܕܗ. * ܘܐܣܐ ܡܠܟܐ. ܟܢܫ ܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ 6
ܝܗܘܕܐ. ܘܫܩܠ ܠܟܐܦܐ ܕܪܡܬܐ. ܘܠܩܝܣܐ ܕܡܛܝܒܝܢ ܗܘܘ ܕܢܒܢܘܢܗ ܠܒܥܫܐ. ܘܒܢܐ
ܒܗܘܢ ܡܠܟܐ ܐܣܐ. ܠܪܡܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܡܨܦܝܐ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܬܐ ܚܢܢ 7
ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܠܐ
ܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܥܪܘܩ ܚܝܠܐ ܕܐܕܘܡ ܡܢܟ. * ܘܐܙܠܘܢ 8
ܘܥܡ ܗܢܕܘܝܐ. ܘܥܡ ܡܠܟܐ ܕܥܡܗܘܢ. ܘܡܣܕܪܝܢ ܐܦܝ ܩܪܒܐ ܥܡܟ. ܘܢܗܘܘܢ ܚܝܠܐ ܘܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ
ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܟܕ ܬܒܥܐ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܢܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܡܛܠ ܕܥܝܢܘܗܝ 9
ܕܡܪܝܐ ܚܝܪܢ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܚܝܠܘ ܘܢܗܘܐ ܠܒܟܘܢ ܫܠܝܡ ܒܕܚܠܬܗ. ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܟܠܗ
ܬܕܡܪܬܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܢܩܪܘܒ ܩܪܒܐ ܚܠܦܝܟܘܢ. * ܘܪܓܙ ܐܣܐ ܥܠ 10
ܚܙܝܐ: ܘܐܚܒܫܗ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܗܘܐ ܕܠܐ ܚܙܐ ܗܘܐ: ܘܡܕܚܠ ܗܘܐ
ܠܥܡܐ ܒܫܘܪܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܥܒܪ ܗܘ ܐܣܐ ܒܗ ܒܙܒܢܐ. ܡܢ ܠܒܐ. * ܗܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܣܐ 11
ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܬܟܪܗ ܐܣܐ 12
ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܘܐܬܪܡܝ ܘܫܟܒ ܒܒܝܬܗ. * ܘܫܟܒ ܐܣܐ ܥܡ 13
ܐܒܗܘܗܝ: ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܗ. ܘܡܝܬ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܐܬܩܒܪ 14
ܒܩܒܪܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܒܥܪܣܐ ܕܡܠܝܐ ܒܣܡܐ. ܘܐܘܩܕܘ ܢܘܪܐ ܪܒܐ ܕܛܒ.

CAP. XVI.

COntigit autem bellum anno trigeſimo 1
quinto regni Aſæ, & anno trigeſimo ſexto
regni Aſæ aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra
Judæos, & ædificavit Ramatham eo conſilio
ne egredi aut ingredi permitterent Aſæ regi
Judæ. Quamobrem depromens Aſa argen- 2
tum & aurum ex ærario Domini & è domo
regia, miſit filio Hadadis regi Adum qui reſi-
debat Damaſci, dixítque ad eum; Juramen- 3
tum eſt inter me & te, & inter patrem meum
& patrem tuum: ecce miſi ad te argentum
& aurum: vade, rumpe fœdus quod jure-
jurando iniiſti cum Baaſa rege Iſraelis, ut abſ-
cedat à me. Et acquievit filius Hadadis re- 4
gi Aſæ, miſitque duces copiarum ſuarum; qui
venientes, & civitates Iſraelis obſidentes,
ceperunt Inonem, Abel-Beth-maachæ, &
omnia horrea civitatum domûs Nephtali.
Tunc cùm audiſſet Baaſa, deſtitit ab ædifi- 5
canda Ramatha, & intermiſit totum ædifi-
cium ſuum. Aſa autem rex, collectis omni- 6
bus Judæis, accepit lapides Ramathæ, & ligna
quæ parata fuerant ad ædificandam illam pro
Baaſa iiſque ædificavit rex Aſa Ramatham
Benjaminis, & Maſphiam civitatem. Eo- 7
dem tempore venit Hanan propheta ad Aſam
regem Judæ, & dixit ad eum; Quia innixus
es regi Adum, & non es innixus Domino
Deo tuo; propterea fugiet exercitus Adum
à te, Et euntes coibunt cum Indis & regi- 8
bus qui ſunt cum eis, componéntque ſe in
exercitus, currus, & equites quamplurimos.
At cùm rogaveris Dominum Deum, tradet
illos in manus tuas; Quoniam oculi Domini 9
rimantur univerſam terram. Itaque confor-
tamini, ſitque cor veſtrum integrum in ti-
more ejus, & intelligite omnia miracu-
la ejus; Dominus enim Deus veſter bel-
lum gerit pro vobis. Tunc indignatus Aſa 10
contra Videntem, conjecit eum in carcerem,
quia res quas non viderat, narrabat, & cor
populi terrebat: verùm hac de cauſa excidit
Aſa tunc temporis ex *animo* populi. En au- 11
tem res geſtæ Aſæ priores ac poſteriores, en
inquam ſcriptæ ſunt in libro regum Judæ &
Iſraelis. Demum afflictatus Aſa anno tri- 12
geſimo nono regni ſui, ægrotavit, jacuítque
domi ſuæ: Et occubuit Aſa cum patribus 13
ſuis, & ſepultus eſt in civitate ſua: mortuus
eſt autem anno quadrageſimo primo regni
ſui, Et ſepultus eſt in ſepulchro Davidis: 14
poſuerunt eum in lecto aromatum pleno, &
rogum accenderunt perquam maximum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛʹ.

1 Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ, ἀνέβη (α) βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν,
2 καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ (β)
ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἄδερ
3 βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων, Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ (γ) καὶ
σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον·
4 δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ
τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε
5 τὴν Ἀϊὼν, καὶ τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβελμαΐν, καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
6 ἀκοῦσαι Βαασὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον (δ) αὐτοῦ. Καὶ Ἀσὰ
(ε) βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησε
7 Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαὲ καὶ τὴν Μασφά. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης (ζ)
πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ (η) πεποιθέναι σε
8 ἐπὶ κύριον θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς
δύναμιν πολλὴν, εἰς θάρσος εἰς ἱππεῖς εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ (†) πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρέδωκεν
9 εἰς τὰς χεῖράς σου; Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατισχῦσαι ἐν
10 πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. (″) ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος. Καὶ
ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐλυμήνατο
11 Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι
12 ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσὰ (θ) ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ
τῆς βασιλείας (ι) αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ (κ) αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε
13 τὸν κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων (λ) αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν
14 ἐν τῷ (μ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι, ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ
ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ (ν) ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων
μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

CAP. XVI.

Et in octavo & trigeſimo anno regni Aſa, aſcendit rex Iſrael ſuper 1
Judam: & ædificavit Rama ad non dandum exitum & introitum
Aſa regi Juda. Et cepit Aſa argentum & aurum de theſauris domûs 2
Domini, & domûs regis, & miſit ad filium Ader (a) regis Syriæ habitantem
in Damaſco, dicens; Diſpone teſtamentum inter me & te, 3
& inter patrem meum & inter patrem tuum. Ecce miſi tibi aurum, &
argentum: Veni, & (b) diſſipa à me Baaſa regem Iſrael, & abeat à me.
Et audivit filius Ader regem Aſa: & miſit principes virtutis ſuæ 4
ſuper civitates Iſrael: & percuſſit Aion, & Dan, & Abelmain, &
omnia adjacentia Nephthali. Et factum eſt in audiendo Baaſa, deſtitit 5
ab ædificando ampliùs Rhama, & omiſit opus ſuum. Et Aſa rex accepit 6
omnem Judam, & cepit lapides Rhama, & ligna ejus, quæ ædificârat
Baaſa, & ædificavit in eis Gabae, & Maſſpha. Et in tempore illo venit 7
Anani propheta ad Aſa regem Juda, & dixit ei; In eo, quod confidiſti tu
ſuper regem Syriæ, & non confidiſti tu ſuper Dominum Deum tuum; propterea
ſalvata eſt virtus Syriæ à manu tua. Nónne Æthiopes, & Libyes 8
erant in virtute multa, (c) in confidentia, in equitibus in multitudine
plurima? Et in confidendo te ſuper Dominum tradidit eos in manus
tuas? Quoniam oculi Domini reſpiciunt in omnem terram ad confortandũ 9
in (d) omni corde pleno erga eum: Ignorâſti in hoc: amodò erit
tecum bellum. Et Aſa indignatus eſt prophetæ: & depoſuit eum in 10
cuſtodiam: quoniam iratus eſt in hoc. Et vaſtavit Aſa in populo in
tempore illo. Et ecce verba Aſa prima, & noviſſima, ſcripta in libro 11
regum Juda, & Iſrael. Et languit Aſa in anno nono & trigeſimo re- 12
gni ſui pedibus, (e) uſque valdè languit: & in languore ſuo non quæ-
ſivit Dominum, ſed medicos. Et dormivit Aſa cum patribus ſuis: & 13
obiit in quadrageſimo anno regni ſui. Et ſepelierunt eum in monumento, 14
quod foderat ſibi in civitate David: & accumbere fecerunt eum ſuper
lectum, & impleverunt aromatibus, & genera unguentorum unguentariorum:
& fecerunt ei funus magnum (f) uſque valdè.

MS.A. (α) Βαασὰ βασιλεὺς (β) χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ (γ) καὶ ἀναμέσον σου, (δ) ἑαυτοῦ. (ε) ὁ βασιλεὺς ἤγαγε πάντα (ζ) πρὸς βασιλέα Ἰούδα Ἀσὰ, καὶ (η) πεποιθέναι ἐπὶ (†) πεποιθέναι ἐπὶ (″) καὶ νῦν ἠγνόηκας (θ) ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτι τῆς (ι) ἑαυτοῦ (κ) ἑαυτοῦ οὐκ ἐξεζήτησεν κύριον, (λ) ἑαυτοῦ, (μ) τεσσαρακοστῷ καὶ ἑνὶ ἔτι (ν) ἐπλήρωσαν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل السادس عشر *

1 * وكان حرب عظيم في سنة خمس وثلثين لملك أسا * وفي سنة ست وثلثين لملكه طلع
بعسا ملك إسرائيل على بيت يهودا * وبني راماث * وما كانوا يخلوا لأسا ملك يهودا دخولا
2 ولا خروجا * فاخرج مالا وذهبا من بيت مال الرب * وبعث به لابن هدد ملك أدوم
3 الذي بدمشق * وقال له * إن بيني وبينك وبين أبي وأبيك إيمانا * وهوذا قد بعثت
اليك مالا * امض وبطل الإيمان التي حلفت بها مع بعسا ملك إسرائيل * لأنه تجبر على *
4 * فسمع ابن هدد الملك أسا * وبعث عظماه وكبراه فجاوا ونزلوا على ضياع بني إسرائيل *
5 واخذوا العيون ولأبيل وبيت معكا * وكل مخازن بيت نفتالي * فلما سمع بعسا تنحي
6 وما بني راماث * وبطل بناءه * وأمر أسا الملك فجمع ساير بني يهودا * واخذ حجارة راماث
7 وخشبها التي كان بعسا يريد يبنيها * فبناها هو لبنيامين * ومصفيا الضيعة * وفي ذلك
الزمان جاء صافان النبي إلى أسا ملك يهودا * وقال له * لأجل اتكالك على ملك أدوم *
8 ولم تتكل على الله إلهك * من أجل ذلك تهرب منك قوة أدوم * ويتجبرون هم والهنديون
والملوك الذين معهم * فيكونون عساكر وأزواجا وخيلا كثيرة عظيمة * وإذا طلبت
9 من الله إلهك يسلمهم في يديك * لأن عيني الرب تنظر في الأرض كلها * تقوي
ويكون قلبك بمخافة الرب * وامش في ساير طرقه * فإن الله إلهكم صنع لكم الحرب *
10 * فغضب أسا على صافان النبي * ورماه في الحبس * لأن شيا لم يراه لفظ به * وخوف قلب
11 الشعب * ومن أجل ذلك طيب أسا قلب الشعب * وساير الفاظه وحروبه مكتوبة في سفر
12 ملوك يهودا وإسرائيل * وتوجع أسا في تسعة وثلاثين سنة لملكه * واعتل ووقع في بيته *
13 14 * واضطجع مع آبايه * ومات في السنة احدي وأربعين لملكه * ودفن في قرية داود ووضع
فوق سرير مملوء عطرا * وأوقدوا قدامه وقودا كبيرا عظيما *

CAP. XVI.

Fuit autem bellum atrox anno trigeſimo 1
quinto regni Aſæ, & anno trigeſimo ſexto
regni ipſius aſcendit Baaſa rex Iſraelis
contra domum Judæ, extruxitque Ramatham,
& prccluſerunt Aſæ regi Judæ
ingreſſum & egreſſum. Sed proferens 2
argentum & aurum è theſauro Domini,
miſit illud filio Hadadis regi
Adum qui erat in Damaſco, dixitque ad
eum; Præterquam quòd inter me & 3
inter te, inter patrem meum patrémque
tuum interceſſit juramentum, en etiam
pecuniam mitto tibi: Vade, & irritum
fac juramentum quo te aſtrinxiſti cum
Baaſa rege Iſraelis, invaluit enim contra
me. Itaque auſcultans filius Hadadis 4
regi Aſæ, expedivit principes ac magnates
ſuos; qui venientes & caſtra ponentes
adverſùs civitates Iſraelitarum, ceperunt
Inonem, Aphelem, Beth-maacham, &
omnia armamentaria domûs Nephtali.
Quod cùm audiſſet Baaſa, receſſit, nec 5
ædificavit Ramatham, ſed deſtitit ab ædificio
ſuo. Tum præcepit rex Aſa, & 6
congregavit omnes Judæos, tulitque lapides
& ligna Ramathæ quam Baaſa ædificare
volebat, extruxitque eam ipſe pro
Benjamine, necnon Maſphiam civitatem.
Sub idem tempus accedens Saphan pro- 7
pheta ad Aſam regem Judæ, dixit ei;
Quia fiduciam tuam collocâſti in rege
Adum, & non es confiſus in Deo, Deo
tuo; idcircò fugiet à te robur Adum,
Et fortificabunt ſe unà cum Indis & re- 8
gibus qui ſunt cum eis; fiéntque exercitus,
quadrigæ, & equi multi ac magni.
Sed cùm rogaveris Deum, Deum tuum,
tradet eos in manus tuas: Nam oculi 9
Domini totam terram contemplantur.
Fortis ſis animo, ſitque mens tua in timbre
Domini, & ambula in omnibus viis
ejus; quia Deus, Deus veſter belligerat
pro vobis. Iratus autem Aſa contra 10
Saphanem prophetam, conjecit eum in
carcerem, quia quæ non viderat, locutus
fuerat, & animum populi terruerat: &
hac ratione refecit Aſa animum populi.
Reliqua geſta ipſius & prælia; ſcripta 11
ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis.
Denique Aſa trigeſimo nono regni ſui an- 12
no doloribus occupatus ægrotavit, ceciditque
in domo ſua; Et occubuit cum 13
patribus ſuis: mortuus eſt autem anno
quadrageſimo primo regni ſui, Et ſe- 14
pultus eſt in civitate Davidis: impoſitus
fuit lecto odoribus pleno, & combuſſerunt
ante eum uſtrinam magnam & ingentem.

CAP. XVII. יז

1 *dedit* & ,munitis Jehudah urbibus cunctis in exercitum *dedit* & .Iſrael contra invaluit & ,eo pro ejus filius Jehoſaphat regnavit Et
2 וימלך יהושפט בנו תחתיו ויתחזק על־ישראל׃ ויתן־חיל בכל־ערי יהודה הבצרות ויתן
ambulavit quia ,Jehoſaphat cum Dominus fuit Et-ejus pater Aſa ceperat quas ,Ephraim urbibus in & ,Jehudah terra in *præſides*
3 נציבים בארץ יהודה ובערי אפרים אשר לכד אסא אביו׃ ויהי יהוה עם־יהושפט כי הלך
non & ,ambulavit ejꝰ præceptis in &,quæſivit ſui patris Deum Sed .Behalim quæſivit non & ,primis ſui patris David viis in
4 בדרכי דויד אביו הראשנים ולא דרש לבעלים׃ כי לאלהי אביו דרש ובמצותיו הלך ולא
fuit & :Jehoſaphat ipſi *munus* Jehudah omnis dederunt &,ejꝰ manu in regnum Dominus Confirmavitq; .Iſrael opus ſecundùm
5 כמעשה ישראל׃ ויכן יהוה את־הממלכה בידו ויתנו כל־יהודה מנחה ליהושפט ויהי־
.Jehudah de lucos & ,excelſa fecit removere adhuc &,Domini viis in ſuũ cor elevavit Et.*multitudine in* gloria &,*opulentia* ei
6 לו עשר־וכבוד לרב׃ ויגבה לבו בדרכי יהוה ועוד הסיר את־הבמות ואת־האשרים מיהודה׃
docendum ad ,Michaiahu & ,Nethanel & ,Zechariah & ,Hobadiah & ,chail--Ben ſuos principes miſit ,*eo regnando* tertio anno in Et
7 ובשנת שלוש למלכו שלח לשריו לבן־חיל ולעבדיה ולזכריה ולנתנאל ולמיכיהו ללמד
,Adonijahu &,Jehonathan &,Semiramoth &,Haſael &,Zebadiahu &,Nethaniahu &,Semaiahu ,Levitas eis cum Et.Jehudah civitatibꝰ in
8 בערי יהודה׃ ועמהם הלוים שמעיהו ונתניהו וזבדיהו ועשהאל ושמרימות ויהונתן ואדניהו
legis liber eis cum Et.Jehudah in docuerũt Et .ſacerdotes Jehoram & ,Eliſamah eis cum & :Levitas,Thobadonijah &,Tobijahu &
9 וטוביהו וטוב אדוניה הלוים ועמהם אלישמע ויהורם הכהנים׃ וילמדו ביהודה ועמהם ספר תורת
quæ terrarum regna omnia ſuper Dñi pavor fuit Et .*populo in* docebant & ,Jehudah urbes univerſas *in* circuierunt Et .Dñi
10 יהוה ויסבו בכל־ערי יהודה וילמדו בעם׃ ויהי פחד יהוה על כל־ממלכות הארצות אשר
.vectigal argenti & ,munus Jehoſaphat ad *adducentes* Peliſtim de Et .Jehoſaphat cum pugnaverunt non & ,Jehudah *circuitu*
11 סביבות יהודה ולא נלחמו עם־יהושפט׃ ומן־פלשתים מביאים ליהושפט מנחה וכסף משא
.ſeptingentos & ,millia ſeptem hircos & ,ſeptingentos & ,millia ſeptem arietes *pecoris* ei *adducentes* Harabes Etiam
גם הערביאים מביאים לו צאן אילים שבעת אלפים ושבע מאות ותישים שבעת אלפים ושבע מאות׃
fuit multum opus Et .*fiſcorum* urbes & ,ædes Jehudah in ædificavit Et .ſublime ad uſq; *grandeſcens* &,vadens Jehoſaphat fuit Et
12 ויהי יהושפט הלך וגדל עד־למעלה ויבן ביהודה בירניות וערי מסכנות׃ ומלאכה רבה היה
13 principes Jehudah In.ſuorũ patrũ domũ per eorum *cenſus hic* Et .Jeruſalaim in *virtute* potentes ,*belli* viri & ,Jehudah urbibꝰ in ei
14 לו בערי יהודה ואנשי מלחמה גבורי חיל בירושלם׃ ואלה פקדתם לבית אבותיהם ליהודה שרי
octoginta & ducenti eo cũ &,princeps Jehochanan ejꝰ manũ ad Et.millia trecenta ,*virtute* potentes eo cũ &,princeps Hadnah,milliũ
15 אלפים עדנה השר ועמו גבורי חיל שלש מאות אלף׃ ועל־ידו יהוחנן השר ועמו מאתים ושמונים
,Binjamin de Et .*virtute potentis* millia ducenta eo cum & ;Domino *ſe devovens* Zichri filius Hamaſaiah ejus manum ad Et .millia
16 17 אלף׃ ועל־ידו עמסיה בן־זכרי המתנדב ליהוה ועמו מאתים אלף גבור חיל׃ ומן־בנימן
octoginta & centum eo cum & ,Jehozabad ejus manũ ad Et.millia ducenta,clypeo & arcu armati eo cum & ,Eljadah *virtute* potens
18 גבור חיל אלידע ועמו נשקי־קשת ומגן מאתים אלף׃ ועל־ידו יהוזבד ועמו מאה־ושמונים
.Jehudah omni in *munitionis* urbibus in rex *dabat* quos præter ,*regi miniſtrantes* Hi .*exercitus expediti* millia
19 אלף חלוצי צבא׃ אלה המשרתים את־המלך מלבד אשר־נתן המלך בערי המבצר בכל־יהודה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

REgnavit autem Joſaphat filius ejus pro eo, & invaluit 1
contra Iſrael. Conſtituítq; militũ numeros in cunctis ur- 2
bibꝰ Juda, quæ erant vallatæ muris. Præſidiáque diſpoſuit
in terra Juda, & in civitatibus Ephraim, quas ceperat Aſa
pater ejus. Et fuit Dñs cum Joſaphat, quia ambulavit in 3
viis David patris ſui primis: & non ſperavit in Baalim,
Sed in Deo patris ſui, & perrexit in præceptis illius, & 4
non juxta peccata Iſrael. Confirmavítque Dñs regnũ in 5
manu ejꝰ, & dedit omnis Juda munera Joſaphat: factæque
ſunt ei infinitæ divitiæ, & multa gloria. Cúmq; ſumpſiſſet 6
cor ejus audaciã propter vias Dñi, etiam excelſa & lucos
de Juda abſtulit. Tertio auté anno regni ſui, miſit de prin- 7
cipibus ſuis Benhail, & Obdiam, et Zachariam, et Na-
thanael, & Michæam, ut docerent in civitatibus Juda:
Et cum eis Levitas, Semeiam, & Nathaniam, et Zabadiam, 8
Aſael quoque, & Semiramoth, & Jonathan, Adoniámque
& Thobiam, & Thobadoniam, Levitas; & cum eis, Eliſa-
ma & Joran, Sacerdotes: Docebántq; populũ in Juda ha- 9
bentes librũ legis Dñi, & circuibant cunctas urbes Juda,
atque erudiebant populũ. Itaq; factꝰ eſt pavor Dñi ſuꝑ 10
omnia regna terrarũ, quæ erant ꝑ gyrum Juda, nec aude-
bant bellare contra Joſaphat. Sed & Philiſthæi Joſaphat 11
munera deferebant, & vectigal argenti: Arabes quoq, ad-
ducebant pecora, arietũ ſeptem millia ſeptingenta, et hir-
corũ totidem. Crevit ergò Joſaphat, & magnificatus eſt 12
uſq; in ſublime: atque ædificavit in Juda domos ad inſtar
turriũ, urbéſq; muratas. Et multa opera paravit in urbi- 13
bus Juda: viri quoq; bellatores, & robuſti erant in Jeruſa-
lem, Quorũ iſte numerus ꝑ domos atque familias ſingu- 14
lorum: In Juda principes exercitûs, Ednas dux, & cum eo
robuſtiſſimi viri trecenta millia. Poſt hunc Johanan 15
princeps, & cum eo ducenta octoginta millia. Poſt iſtũ 16
quoque Amaſias filiꝰ Zechri, conſecratus Dño, & cum eo
ducenta millia virorũ fortiũ. Hunc ſequebatur robuſtus 17
ad prælia Eliada, & cum eo tenentiũ arcum & clypeũ du-
centa millia. Poſt iſtũ etiã Jozabad, & cum eo centũ octo- 18
ginta millia expeditorũ militũ. Hi omnes erant ad ma- 19
num regis, exceptis aliis, quos poſuerat in urbibus mu-
ratis, in univerſo Juda.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

[illegible]

CAP. XVII.

JEhoſaphat filius ejus regno poſt ipſum po- 1
titus, munivit ſe adverſus Iſraelem: Statio-
narios enim collocavit viros ſtrenuiſſimos in 2
munitioribꝰ quibuſque civitatibus Judæorũ,
& poſuit præſidia in terra Judæ, & in terra
Aphremi, quam ceperat Aſa pater ipſius. E- 3
rátque Dominus cum Jehoſaphato, quia am-
bulabat in priſtinis Davidis patris ſui viis,
nec orabat idola. Quia Dominũ Deum pa- 4
tris ſui oravit, in mandatis ejus ambulavit,
leges ejus ſervavit, nec imitatus eſt opera Iſ-
raelis: Ideo confirmavit Dominus regnum 5
in manu ejus, & dederunt omnes Judæi mu-
nera Jehoſaphato; ita ut plurimis abundaret
divitiis & honore, Et confortatum eſſet cor 6
ejus in viis Domini. Præterea avulſit aras &
excelſa quæ erant in finibus Judæorum. An-
no regni ſui tertio mittens convocavit prin- 7
cipes ſuos & duces exercituum, Obadiam,
Zachariam, Mathnaelem, & Malachiam, ad
docendũ per civitates Judæ: Et unà cum eis 8
Levitas, Semaiam, Nethaniam, Zachariam,
Aſaelem, Netoram, Jonathanem, Adoniam,
& Tobiam, omnes hos Levitas; quibuſcum
erant Eliſemaa & Jehoram ſacerdotes. Hi 9
docebant in tota terra Judæ, habentes ſecum
librum legis Domini: obibant omnes Judæ
civitates, & docebant populum. Pervaſít- 10
que terror Domini cuncta regna & urbes cir-
cunjacentes Judæ, ne pugnarent contra Jeho-
ſaphatum. Imò ex urbibus Paleſtinorum af- 11
ferebant Joſaphato argentum, munera, & ve-
ctigalia: Et Arabes etiam pecudes afferebant,
arietes ſepties mille ſeptingentos, & hircos
ſepties mille ſeptingentos uno anno. Ita 12
Jehoſaphat promovebatur & diteſcebat, adeo
ut vehementer ditatus ædificârit in Juda pa-
latia & civitates armamentariorum; Ha- 13
berétque in terra Judæ ſupellectilem maxi-
mam, & viros bellatores fortiſſimos in Je-
ruſalem, Quorum hic eſt numerus per pa- 14
ternas eorum domos: De domo Iudæ, tri-
buni erant Adinu ſtrenuiſſimus, cui obſeque-
bantur heroum fortium trecenta millia: Io- 15
hanan dux, cui obſequebantur heroum forti-
um ducenta octoginta millia: Poſt hunc, 16
Semei Zarahi filius, qui Domino placuit, cum
quo erant ducenta millia robuſtorum. De 17
domo verò Benjaminis, heroes ſtrenuiſſi-
mi; is cui erat nomen Elidaa, cui obſeque-
bantur virorum arcu jaculantium & ſcuta
tenentium ducenta millia: Et Iehuzabar 18
ſtrenuiſſimus, cui obſequebantur centum o-
ctoginta millia bellatorum. Hi omnes famu- 19
labantur regi Iehoſaphato, præter eos quos
collocaverat rex in civitatibus munitis per
totam terram Iudæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 2 Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔ-
δωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πό-
3 λεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραίμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ Ἰω-
4 σαφάτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς (α) αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα, Ἀλλὰ
κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς (β) αὐτοῦ ἐξεζήτησε, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς (γ) αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ
5 (δ) οὐχ ὡς τὰ ἔργα τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ κατεύθυνε κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε πᾶς
6 Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφάτ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος καὶ δόξα πολλή. Καὶ ὑψώθη (ε) ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν ὁ-
7 δῷ κυρίου, (ζ) καὶ ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα. Καὶ (η) ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει
τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλε τοὺς ἡγουμένους (θ) αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Ἀβδίαν, καὶ (ι) Ζαχα-
8 ρίαν, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Μιχαίαν, (κ) τοῦ διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ Λευῖται, (λ) Σα-
μαίας, καὶ Ναθανίας, καὶ Ζαβδίας, καὶ (μ) Ἀσιήλ, καὶ Σεμιραμώθ, καὶ Ἰωνάθαν, καὶ (ν) Ἀδωνίας, καὶ Τωβίας, καὶ
9 Τωβαδωνίας, Λευῖται, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Ἐλισαμά, καὶ Ἰωράμ, οἱ ἱερεῖς. Καὶ ἐδίδασκον ἐν Ἰούδα, καὶ μετ' αὐ-
10 τῶν βίβλος νόμου κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις
11 κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς (ξ) κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ. Καὶ ἀπὸ τῶν
ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δόματα· καὶ οἱ Ἄραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων
12 ἑπτακισχιλίους (ο) ἑπτακοσίους. Καὶ ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος, καὶ ᾠκοδόμησεν (π) ἐν τῇ
13 Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις καὶ πόλεις ὀχυράς. Καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. καὶ (ρ) ἄνδρες πολεμι-
14 σταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ (σ) οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· καὶ τῷ Ἰούδα
15 χιλίαρχοι, (τ) Ἔδνας ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες· Καὶ μετ' αὐτὸν
16 Ἰωανὰν ὁ ἡγούμενος, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες· Καὶ μετ' αὐτὸν (υ) Ἀμασίας ὁ τοῦ Ζαρί,
17 ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. Καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν
18 δυνατὸς (φ) δυνάμεως καὶ Ἐλιαδά, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ διακόσιαι χιλιάδες. Καὶ μετ'
19 αὐτὸν Ἰωζαβάδ, καὶ μετ' (χ) αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου. Οὗτοι (ψ) οἱ λειτουρ-
γοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν (ω) ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.

CAP. XVII.

Et regnavit Joſaphat filius ejus pro eo: & invaluit Joſaphat ſu- 1
per Iſrael. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis: & 2
conſtituit duces in omnibus civitatibus Juda, & in civitatibus Ephræm,
quas ceperat Aſa pater ejus. Et fuit Dominus cum Joſaphat: quia am- 3
bulavit in (a) viis patris ſui primis: & non exquiſivit idola: Sed Do- 4
minum Deum patris ſui quæſivit: & in mandatis patris ſui ambulavit,
& non (b) ſicut opera Iſrael. Et direxit Dominus regnum in manu ejus: 5
& dedit omnis Juda munera ipſi Joſaphat: & factæ ſunt ei divitiæ,
& gloria multa. Et exaltatum eſt cor ejus in via Domini: & ſuſtulit 6
excelſa, & lucos de terra Juda. Et in anno tertio anno regni ſui, miſit 7
duces ſuos, & filios potentum, Abdiam, & Zachariam, & Nathanael,
& Michæam, ad docendum in civitatibus Juda. Et cum eis Levitæ, 8
Sameas, & Nathanias, & Zabdias, & Aſiel, & Semiramoth, & Jo-
nathan, & Adonias, & Tobias, & Tobadonias, Levitæ; & (c) qui cum
eis, Eliſama, & Joram, ſacerdotes. Et docuerunt in Juda: & cum eis 9
liber legis Domini: & tranſierunt in civitates Juda: & docebant po-
pulum. Et factus eſt pavor Domini ſuper omnia regna terræ in circui- 10
tu Juda: & non bellabant adverſùs Joſaphat. Et ab alienigenis affe- 11
rebant ad Joſaphat munera, & (d) argentum, & dona. Et Arabes affe-
rebant ei arietes ovium ſeptem millia (e) ſeptingentos. Et fuit Joſaphat 12
procedens (f) major uſq; in ſublime: & ædificavit in Judæa habita-
tiones, & civitates munitas. Et opera multa facta ſunt ei in Judæa. Et 13
viri bellatores, potentes, fortes in Hieruſalem. Et hic numerus eorum 14
ſecundùm domos patriarum ſuarum. Et ipſi Juda Chiliarchi, Ednas
princeps, & cum eo filii potentes virtutis, trecenta millia. Et poſt (g) 15
eum Joanan dux: & cum eo ducenta octuaginta millia. Et poſt eum 16
Amaſias, qui ipſius Zari, (h) promptè ſe offerens Domino: & cum eo
ducenta millia, potentes virtutis. Et de Benjamin potens virtutis & (i) 17
Eliada, & cum eo ſagittarii, & peltati, ducenta millia. Et poſt eum 18
Jozabad, & cum eo centum octuaginta millia, potentes belli. Hi mi- 19
niſtrantes regi, abſq; iis, quos dedit rex in civitatibus munitis in omni Juda.

MS.A. (α) ἑαυτοῦ (β) ἑαυτοῦ (γ) ἑαυτοῦ (δ) οὐχ ὡς τοῦ Ἰσραὴλ τὰ ἔργα. Καὶ κατηύθυνεν (ε) καρδία (ζ) καὶ ἔτι ἐξῆρεν (η) ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τοῦ (θ) ἑαυτοῦ (ι) τὸν Ζαχαρίαν, καὶ τὸν Ναθαναήλ, (κ) διδάσκειν (λ) Σαμαίας, (μ) Ἰασιήλ, (ν) Ἀδωνίαν, καὶ Τωβαδωνίαν, (ξ) τῇ κύκλῳ (ο) ἑπτακοσίους, τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. Καὶ (π) οἰκήσεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ (ρ) ἄνδρες δυνατοὶ πολεμισταὶ ἰσχύοντες (σ) οὗτος ἀριθμὸς (τ) Ἐδνάς, (υ) Μασαίας ὁ τοῦ Ζαχρί, (φ) δυνάμεως Ἐλιαδά, (χ) αὐτοῦ ὀγδοήκοντα (ψ) λειτουργοῦντες (ω) δέδωκεν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ألفصل السابع عشر *

* وملك بعده يوسافاط ابنه * فتجبر على اسرايل * وسلط رجالا على ضياع بيت يهودا * واقام 1 2
سلاطين في ارض يهودا * وفي ارض افرايم التي اخذها اسا ابوه * وكان الله مع يوسافاط * 3
لانه مشي في طرق داود ابيه * ولم يصلي للاصنام * بل صلي للرب اله ابيه * ومشي في 4
وصاياه * ونواميسه حفظ * ولم يصنع مثل افعال اسرايل * فاصلح الرب الملك بيده * واعطا 5
بيت يهودا قرابين ليوسافاط * فصار له غناء وكرامات كثيرة * وقوي قلبه في طرق الله * 6
وقلع ايضا مذابح ومواضع القرابين للاصنام التي كانت في حدود يهودا * وجدد الناموس
بعد اندراسه * وفي السنة الثالثة من ملكه انفذ دعا كبرايه وعظمايه * عوبديا * اسخريا * 7
مثانايل * ومالاخيا الذين يعلمون في ضياع يهودا * ومعهم اللاويين سمعيا * ومثانيا * وزخريا * 8
وعسوايل * وناطورا * ويوناثان * وادونيا * وطوبيا * وكان معهم اليسمع ويهورم الكهنة * وكانوا 9
يعلمون في ارض يهودا كلها * وكان معهم سفر ناموس الرب * وكانوا يدورون في ساير ضياع
يهودا ويعلمون الشعب * وكانت مخافة الله على كل المدن التي حول يهودا * وما كانوا 10
يحاربون يوسافاط * ومن مدن الفلسطينيين كانوا ياتون اليه بالمال والقرابين * وكذلك 11
ايضا العرب يجلبون غنما ذكورا كباشا سبعة الف وسبع مية * وتيوسا مثلها في كل سنة *
* وصار غنيا جدا * وبني في يهودا قصورا وضياعا للمخازن * واعمال عظيمة صارت له في 12 13
ارض يهودا * ورجالا محاربين قويين للحرب في اورشليم * وهذا عددهم لبيت اباءهم * من 14
بيت يهودا عظماء الالوف عدينوا الجبار * وله كان يخدم عظماء جبابرة ثلاثماية الف *
* ويوحنا الكبير وله كان يخدم جبابرة اقوياء مايتان وثمانون الفا * وسمعي بن زارح الذي 15 16
كان احسن قدام الله * معه مايتا الف اقوياء جبابرة * ومن بيت بنيامين عظماء القوة 17
الشداع * وكان يخدم قدامه الذين يرمون بالقسي ويحاربون بالاتراس مايتا الف * ويهوزافار 18
الجبار * وله كان يخدم مية الف وثمانون الفا * وهاولاء كلهم خدام يوسافاط الملك * غير 19
ما ولي في ضياع عظام في ساير ارض يهودا *

CAP. XVII.

Poſt eum regnavit Joſaphat filius e- 1
jus, & invaluit contra Iſraelem: Præ- 2
poſuitque viros oppidis domûs Judæ, &
præſidia collocavit in terra Judæ, & in
terra Ephraimi, quam ceperat Aſa pater
ejus. Aderat enim Dominus Joſapha- 3
to, eò quòd ambularet in viis Davidis pa-
tris ſui, nec oraret idola; Sed oraret 4
Dominum Deum patris ſui, ambularet in
præceptis ejus, leges ejus cuſtodiret, nec
faceret ſecundùm opera Iſraelis. Quare 5
florentiſſimum reddidit Dominus regnum
in manu ejus: & dederunt Judæi mune-
ra Joſaphato, & acquiſivit opes & ho-
norem permultum. Cùmque firmum eſſet 6
cor ejus in viis Dei, extirpavit etiam al-
taria & loca ubi ſacrificabatur idolis, quæ
erant intra limites Judæ; & legem red-
integravit quæ jam detrita fuerat. An-
no regni ſui tertio miſit vocatum proce- 7
res ac magnates ſuos, Obadiam, Sechari-
am, Mathanaelem, & Malachiam, qui
docebant per oppida Judæ: Et unà 8
cum eis Levitas Semaiam, Mathaniam,
Zachariam, Iſuelem, Netoram, Jonatha-
nem, Adoniam, & Tobiam: cum quibus
erant etiam Eliſemaus & Jeboramus ſa-
cerdotes. Iſti docebant per totam terram 9
Judæ, habentes ſecum librum legis Do-
mini: obibant inquam, omnia oppida Ju-
dæ, & docebant populum. Irruit ergò 10
pavor Dei ſuper omnes urbes quæ erant
circum Judam, ita ut bellum non infer-
rent Joſaphato. Quin etiam ex urbibus 11
Philiſthæorum afferebant ei argentum &
munera: eodémque modo Arabes addu-
cebant oves maſculas, nempe arietes, ſe-
pties mille ſeptingentos, totidémque hir-
cos ſingulis annis: Adeóque ſummè di- 12
ves evaſit, & ædificavit in Juda ca-
ſtra & oppida armamentariorum: Et 13
negotia magna fuerunt ei in terra Ju-
dæ; & viri bellatores ad pugnam for-
tiſſimi, in Jeruſalem: Atque hic eſt nu- 14
merus eorum per familias paternas; è
domo Judæ, chiliarchi erant Adnus gi-
gas, cui miniſtrabant heroes valentiſſimi
tercentum mille: Johannes magnus, cui 15
miniſtrabant heroes fortiſſimi ducenti
octoginta mille: Et Semei filius Zara- 16
bi, qui rectè ſe geſſerat coram Deo,
quem comitabantur bis centum mille he-
roes fortiſſimi. E domo verò Benjami- 17
nis, potentes robore Elidaus, coram quo
miniſtrabant ii qui jaculabantur arcu-
bus, & cum clypeis pugnabant, bis
centum mille: Et Jehozabar gigas, cui 18
miniſtrabant centum octoginta mille. Hi 19
omnes erant miniſtri Joſaphati regis:
præter eos quibus demandaverat civita-
tes majores in tota terra Judæ.

דברי הימים ב: יח

CAP. XVIII. יח

,Someron in Achab ad annorum fine in Descenditque .Achab *est factus gener &*:*multitudine in* gloria &,opulentia Jehosaphat ipsi *fuit* Et 1
וַיְהִי לִיהוֹשָׁפָט עֹשֶׁר וְכָבוֹד לָרֹב וַיִּתְחַתֵּן לְאַחְאָב׃ וַיֵּרֶד לְקֵץ שָׁנִים אֶל־אַחְאָב לְשֹׁמְרוֹן 2
Dixitque.Ghilhad Ramoth in *ascendere* ei persuasitque :eo cum qui populo &,*multitudine in* boves &,*pecus* Achab ei mactavit &
וַיִּזְבַּח־לוֹ אַחְאָב צֹאן וּבָקָר לָרֹב וְלָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ וַיְסִיתֵהוּ לַעֲלוֹת אֶל־רָמוֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר 3
,ego Sicut :ei dixit Et ?Ghilhad Ramoth mecum perges Nunquid :Jehudah regem Jehosaphat ad Israel rex Achab
אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה הֲתֵלֵךְ עִמִּי רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר לוֹ כָּמוֹנִי
hodie *ut* quæso *Inquire* :Israel regem ad Jehosaphat Dixitque .bello in tecum & :meus populus,tuus popul⁹ sicut &:tu sicut
כָמוֹךָ וּכְעַמְּךָ עַמִּי וְעִמְּךָ בַּמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרָשׁ־נָא כַיּוֹם 4
Ramoth in *ibimus* Num :eos ad dixit & ,viros quadringentos prophetas Israel rex congregavit Et.Domini verbum
אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִאִים אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת 5
hic Num :Jehosaphat Dixitque .regis manu in Deus tradet &,Ascende :dixerunt Et ?*cessabo* an ,bellum ad Ghilhad
גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה וְיִתֵּן הָאֱלֹהִים בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה 6
requirendum ad unus vir Adhuc :Jehosaphat ad Israel rex ait Et ?eo ab requiramus ut ,adhuc Domini propheta
נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לִדְרֹשׁ 7
Ipse .malum *in* suis diebus omnibus sed ,bonum *in me super vaticinans* ipse non quia ;eum odi ego & ,eo ab Dominum
אֶת־יְהוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיהוּ כִּי אֵינֶנּוּ מִתְנַבֵּא עָלַי לְטוֹבָה כִּי כָל־יָמָיו לְרָעָה הוּא
:dixit & ,unum eunuchum *ad* Israel rex Vocavitque .sic rex dicat Ne :Jehosaphat Dixitque .Imla filius Michajehu
מִיכָיְהוּ בֶן־יִמְלָא וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אַל־יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר 8
,suum solium super unusquisque *sedentes* Jehudah rex Jehosaphat & ,Israel rex Et .Imla filium Michajehu Festina
מַהֵר מִיכָהוּ בֶן־יִמְלָא׃ וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יוֹשְׁבִים אִישׁ עַל־כִּסְאוֹ 9
sibi fecit Et .*eorum facies ad vaticinantes* prophetæ omnes & ,Someron portæ ostium area in *sedentes* & ,vestibus induti
מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים וְיוֹשְׁבִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ 10
.eos *consumere ad usque Aram cornupetes* illis In :Dominus dixit Sic :dixit & ,ferrea cornua Chenahanah filius Sidkijahu
צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת־אֲרָם עַד־כַּלּוֹתָם׃
.regis manu in Dominus dabit & ,*prosperare* & ,Ghilhad Ramoth Ascende :dicendo ,sic *prophetantes* prophetæ omnes Et
וְכָל־הַנְּבִאִים נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ 11
ad bonum uno ore prophetarum verba Ecce :dicendo,eum ad est locutus,Michajehu vocandum ad perrexerat qui nuncius Et
וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ לִקְרֹא לְמִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה דִבְרֵי הַנְּבִאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־ 12
quod quia Dominus *Vivus* :Michajehu Dixitque .bonum loquaris & ,eis ex unum sicut tuum verbū obsecro Sitque .regem
הַמֶּלֶךְ וִיהִי־נָא דְבָרְךָ כְּאַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טּוֹב׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה כִּי אֶת־אֲשֶׁר 13
Ghilhad Ramoth in *ibimus* num Michah :eum ad rex Dixitque .regem ad venit Et .loquar illud ,meus Deus dixerit
יֹאמַר אֱלֹהַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָה הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד 14
quot ad Usque :rex eum ad dixit Et .vestra manu in tradetur &,prosperabimini &,Ascendite:dixit Et ?*abstinebo* an ,bellum ad
לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר עֲלוּ וְהַצְלִיחוּ וְיִנָּתְנוּ בְּיֶדְכֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה 15
? Domini nomine in veritatem nisi me ad loquaris non *quod* ,te *adjurans* ego vices
פְעָמִים אֲנִי מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק אֱמֶת בְּשֵׁם יְהוָה׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XVIII.

Fuit ergò Josaphat dives & inclytus multùm, & affinitate 1
conjunctus est Achab. Descendítque post annos ad 2
eum in Samariam: ad cujus adventum mactavit Achab
arietes & boves plurimos, ipsi, & populo qui venerat
cum eo: persuasítque illi ut ascenderet in Ramoth Galaad.
Dixítque Achab rex Israel ad Josaphat regem Juda, 3
Veni mecum in Ramoth Galaad. Cui ille respondit;
Ut ego, & tu: sicut populus tuus, sic & populus meus:
tecúmque erimus in bello. Dixítque Josaphat ad regem 4
Israel; Consule, obsecro, impræsentiarum sermonem Domini.
Congregavit igitur rex Israel prophetarum quadringentos 5
viros, & dixit ad eos; In Ramoth Galaad ad
bellandum ire debemus an quiescere? At illi; Ascende,
inquiunt, & tradet Deus in manu regis. Dixítque Josaphat; 6
Numquid non est hìc prophetes Domini, ut ab
illo etiam requiramus: Et ait rex Israel ad Josaphat; 7
Est vir unus, à quo possumus quærere Domini voluntatem:
sed ego odi eum, quia non prophetat mihi bonum,
sed malum omni tempore: est autem Michæas filius Jemla.
Dixítque Josaphat, Ne loquaris rex hoc modo. Vocavit 8
ergò rex Israel unum de eunuchis, & dixit ei; Voca
citò Michæam filium Jemla. Porrò rex Israel, & Josaphat 9
rex Juda, uterque sedebant in solio suo, vestiti cultu
regio: sedebant autem in area juxta portam Samariæ,
omnésque prophetæ vaticinabantur coram eis. Sedecias 10
verò filius Chanaana fecit sibi cornua ferrea, & ait;
Hæc dicit Dominus; His ventilabis Syriam, donec conteras
eam. Omnésque prophetæ similiter prophetabant, 11
atque dicebant; Ascende in Ramoth Galaad, & prosperaberis,
& tradet eos Dominus in manu regis. Nuntius 12
autem, qui ierat ad vocandum Michæam, ait illi; En
verba omnium prophetarum uno ore bona regi annuntiant:
quæso ergò te ut & sermo tuus ab eis non dissentiat,
loquarísque prospera. Cui respondit Michæas; 13
Vivit Dominus, quia quodcunq; dixerit mihi Deus meus,
hoc loquar. Venit ergò ad regem. Cui rex ait; Michæa, 14
ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum, an quiescere?
Cui ille respondit; Ascendite: cuncta enim prospera
evenient, & tradentur hostes in manus vestras. Dixítque 15
rex; Iterùm atque iterùm te adjuro, ut mihi non
loquaris, nisi quod verum est, in nomine Domini.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ * ܘܗܘܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ ܣܓܝ ܛܒ. ܘܐܬܩܪܒ 1
ܠܘܬ ܐܚܐܒ. * ܘܢܚܬ ܒܬܪ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܢܟܣ ܠܗ ܕܒܚܐ ܐܚܐܒ. 2
ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܣܓܝܐܐ ܕܠܗ. ܘܠܚܝܠܘܬܐ ܕܥܡܗ. ܘܡܠܟܗ ܕܢܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ 3
ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܬܣܩ ܥܡܝ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ.
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܣܩ ܐܢܐ ܐܟܘܬܟ. ܘܥܡܝ ܐܝܟ ܥܡܟ. ܘܪܟܫܝ ܐܝܟ ܪܟܫܟ. ܘܥܡܟ ܐܙܠ ܐܢܐ
ܠܩܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܫܐܠ ܗܐ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܦܬܓܡܗ 4
ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܢܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܢܒܝܐ ܐܝܟ ܐܪܒܥ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܢܐܙܠ 5
ܠܩܪܒܐ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܐܘ ܠܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܣܩ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܥܠܕܒܒܝܟ
ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ ܫܪܝܪܐ. ܘܢܫܐܠ 6
ܡܢܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܥܘܕ ܐܝܬ ܓܒܪܐ ܚܕ ܕܒܐܝܕܗ ܢܫܐܠ 7
ܠܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܢܐ ܣܢܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ. ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ. ܡܝܟܐ ܒܪ
ܝܡܠܐ ܫܡܗ. ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܢܐܡܪ ܡܠܟܐ ܗܟܢܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 8
ܠܡܗܝܡܢܐ ܚܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܪܗܒ ܐܝܬܐ ܠܝ ܠܡܝܟܐ ܒܪ ܝܡܠܐ. * ܘܡܠܟܐ 9
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܟܠ ܚܕ ܒܟܘܪܣܝܗ. ܘܠܒܝܫܝܢ
ܠܒܘܫܐ ܨܒܝܥܐ. ܘܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܓܠܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ
ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܨܕܩܝܐ ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܩܪܢܬܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ 10
ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܒܗܠܝܢ ܬܢܓܚ ܠܐܕܘܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܬܫܝܨ ܐܢܘܢ. ܘܬܫܠܡ ܠܓܡܪ
ܐܢܘܢ. * ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܨܠܚ. 11
ܘܢܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܥܠܕܒܒܝܟ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ. * ܘܐܝܙܓܕܐ ܕܐܙܠ ܠܡܩܪܐ ܠܡܝܟܐ 12
ܡܠܠ ܥܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܠܝܗܘܢ ܕܢܒܝܐ ܕܓܠܐ. ܫܘܝܢ ܐܢܝܢ ܒܛܒܬܐ ܐܝܟ ܚܕ. ܠܡܠܟܐ
ܢܗܘܘܢ ܡܠܝܟ ܒܣܝܡܢ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܢܬ ܐܦ ܐܡܪ
ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܡܕܡ ܕܢܪܡܐ ܐܠܗܐ ܒܠܒܝ. ܗܘ 13
ܐܡܠܠ. * ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܝܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܐܘ ܠܐ. 14
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܨܠܚ. ܘܢܫܠܡܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܡܐ ܙܒܢܝܢ 15
ܡܘܡܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܕܠܐ ܬܡܠܠ ܥܡܝ. ܐܠܐ ܫܪܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.

CAP. XVIII.

Cum ergò Josaphat divitiis & gloriâ vehementer 1
abundâsset, accessit ad Ahabum.
Cúmque post biennium descendisset ad Ahabum 2
in Samaria, mactavit illi Ahab & copiis
quæ cum eo erant, victimas, oves ac boves
ingenti copiâ; deinde consilio persuasit
ei ut ascenderet in Ramath-gelaad. Dicente 3
enim Ahabo rege Israelis ad Jehosaphatum
regem Judæ, Ascendésne mecum ad Ramath-gelaad?
respondit illi, Ascendam æquè ac tu,
& populus meus æquè ac populus tuus, &
equi mei ac equi tui; tecumque ibo ad bellum.
• Dixit insuper Jehosaphat ad regē Israelis, 4
Consule quæso ut hodie sermonem Domini.
Quarè convocatis rex Israel prophetis, 5
quadringentis circiter viris; ait illis, Ibimúsne
ad bellum in Ramath-gelaad, annon?
Responderunt, Ascende; traditurus est enim
Dominus hostes tuos in manus tuas. Rursus 6
dixit rex Jehosaphat, Annon extat hîc ullus
propheta Domini verus quem consulamus?
Respondit rex Israel Jehosaphato, 7
Extat adhuc homo quidam per quem consulamus
verbum Dñi: at ego odi eum, quòd non
bonum sed malum in me prophetet; Micha
Jemlæ filius est nomen ejus. Ait Jehosaphat,
Ne sic loquatur rex. Tunc accersito rex Israelis 8
quodam eunucho, dixit; Festina, adduc
ad me Micham Jemlæ filium. Interim rex 9
Israelis & Jehosaphat rex Judæ sedebāt uterque
in solio suo, vestibus induti versicoloribus;
sedebant, inquam, ad portam Samariæ, &
omnes illi prophetæ falsi prophetabant coram
eis. Adhæc fecit sibi Sedecia filius Chananææ 10
cornua ferrea, & dicebat ei; Sic dicit
Dominus, His feries Adumæos, donec absumas
illos, penitúsque conficias. Eodem modo 11
vaticinabantur omnes prophetæ, & dicebant;
Ascende contra Ramath-gelaad, eámq;
vincito: tradet enim Dominus hostes tuos in
manus tuas O rex. Nuntius autem qui abierat 12
accersitum Micham, locutus est ad eum, &
ait illi; Ecce verba prophetarum falsorū consentiunt
omnia in faustis regi prædicendis:
sint sermones tui jucundi ut uni⁹ illorū, & tu
quoque fausta prædicas. Respondit Micha, 13
Per Dominum Deum vivum, nihil aliud præter
id quo Deus imbuerit cor meum, eloquar.
Cùm regem adiisset, ait illi rex; Micha, ibimúsne 14
contra Ramath-gelaad, annon? Respondit
ei, Ascende, & vince eam; tradentur
enim in manus tuas. Dixit ad eum rex, Quoties 15
tandem adjuraturus sum te, ne mecum
loquaris nisi vera in nomine Domini?

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιη´.

1 2 Καὶ ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ, καὶ ἐπιγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Ἀχαάβ. Καὶ
κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν· καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους
πολλοὺς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠγάπα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς (α) Ῥαμὼθ
3 τῆς Γαλααδίτιδος. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα (β) Ἰούδα,
Εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς (γ) Ῥαμὼθ τῆς Γαλααδίτιδος; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὡς ἐγὼ, (†) οὕτω καὶ
4 σύ· ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ,
5 Ζήτησον δὴ σήμερον τὸν κύριον. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους
ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ πορευθῶ εἰς (δ) Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ
6 εἶπαν, Ἀνάβαινε, καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Οὐκ ἔστιν
7 ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ; Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ,
Ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων
περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακὰ, οὗτος Μιχαίας υἱὸς (ε) Ἰεμβλά.
8 Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Μὴ λαλείτω ὁ βασιλεὺς οὕτως. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ (ζ) βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα,
9 καὶ εἶπε, Τάχος Μιχαίαν υἱὸν (η) Ἰεμβλά. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα
καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς, καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας
10 πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται (θ) προεφήτευον ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ
Σεδεκίας υἱὸς (ι) Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτοις κερατιεῖς
11 τὴν Συρίαν (κ) ἕως ἂν συντελεσθῇ. Καὶ πάντες οἱ προφῆται (λ) προεφήτευον οὕτω, λέγοντες, Ἀνάβαινε
12 εἰς (μ) Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ
ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται
ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις
13 14 ἀγαθά. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, ὅτι ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρὸς με, αὐτὸ λαλήσω. Καὶ
ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Μιχαία, (ν) εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ
εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ εὐοδώσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ποσάκις ὁρκίζω σε ἵνα μὴ (ξ) λαλήσῃς πρὸς με πλὴν τὴν ἀλήθειαν
ἐν ὀνόματι κυρίου;

CAP. XVIII.

Et factæ ſunt ipſi Joſaphat adhuc divitiæ, & gloria multa: & 1
contraxit affinitatem in domo Achaab. Et deſcendit in fine annorum 2
ad Achaab in Samariam. Et immolavit ei Achaab oves, & vitulos
multos, & populo qui cum eo: & (a) diligebat eum, ut ſimul aſcenderet
ſecum in Rhamoth Galaaditidis. Et dixit Achaab rex Iſrael 3
ad Joſaphat regem Judæ; Si ibis mecum in Rhamoth Galaaditidis?
Et dixit ei; (b) Sicut ego, ita & tu: ſicut populus tuus, & populus
meus tecum ad bellum. Et dixit Joſaphat ad regem Iſrael, 4
Quære nunc hodiè Dominum. Et congregavit rex Iſrael prophetas 5
quadringentos viros: & dixit eis; Si ibo in Rhamoth Galaad ad
bellum, an ceſſabo? Et dixerunt, Aſcende: & dabit Deus in manus
regis. Et dixit Joſaphat; Non eſt hîc propheta Domini adhuc, & 6
inquiremus ab eo? Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; Adhuc vir 7
unus ad quærendum Dominum per eum, & ego odi illum: quoniam
non eſt prophetans de me in bona: quoniam omnes dies ejus in
mala. Hic Michæas filius Jembla. Et dixit Joſaphat, Ne loquatur
rex ita. Et vocavit rex eunuchum unum, & dixit; (c) Citò 8
Michæam filium Jembla. Et rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda, 9
ſedentes unuſquiſque ſuper thronum ſuum, & induti ſtolas, ſedentes
in platea oſtii portæ Samariæ. Et omnes prophetæ prophetabant coram
eis. Et fecit ſibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, & dixit; 10
Hæc dicit Dominus; In his cornupetes Syriam, quoadusque conſummata
fuerit. Et omnes prophetæ prophetabant ſic dicentes; Aſcende 11
in Rhamoth Galaad, & proſperaberis, & dabit Dominus in manus
regis. Et nuntius, qui iverat ad vocandum Michæam, locutus 12
eſt ei, dicens; Ecce locuti ſunt prophetæ in ore uno bona de rege.
Et ſint nunc verba tua, ſicut unius eorum, & loquêris bona. Et 13
dixit Michæas; Vivit Dominus, quoniam quicquid dixerit Dominus
ad me, id loquar. Et venit ad regem: & dixit ei rex; Michæa, 14
ſi vadam in Rhamoth Galaad ad bellum, an ceſſem? Et dixit;
Aſcende & proſperabis, & dabuntur in manus veſtras. Et dixit 15
ei rex; Quoties adjuro te, ut non loquaris ad me, niſi veritatem in
nomine Domini?

MS. A. (α) Ῥαμμὼθ (β) Ἰούδα, Πορεύσῃ (γ) Ῥαμμὼθ (†) οὕτως (δ) Ῥαμμὼθ (ε) Ἰεμλά. (ζ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον (η) Ἰεμλά. (θ) ἐπροφήτευον (ι) Χαναανὰ (κ) ἕως συντελεσθῇ. (λ) ἐπροφήτευον οὕτως, (μ) Ῥαμμὼθ (ν) εἰσπορευθῶ εἰς Ῥαμμὼθ (ξ) λαλήσεις πρὸς ἐμὲ πλὴν ἀλήθειαν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن عشر *

1 * وصار له غنا ونعمة عظيمة * فتقدم الي اخاب ملك شمرين * ونزل بعد سنتين الي
2 عند اخاب * فذبح له غنما وثيرانا * وللاجناد الذين معه * واشار عليه ان يطلع الي رامة
3 جلعاد * فقال اخاب ملك اسرايل ليوسافاط ملك يهودا * تطلع معي الي رامة جلعاد *
فقال له * انا اطلع مثلك * وقومي مثل قومك * وفرساني مثل فرسانك * ومعك اخرج الي
4 5 الحرب * وقال يوسافاط لملك اسرايل * سل اليوم قولا من عند الله * فجمع ملك اسرايل
رجالا اربعماية انبيآء * وقال لهم * نسير الي الحرب لرامة جلعاد ام لا * فقالوا له * اطلع والرب
6 7 يسلم اعداك في يديك * فقال يوسافاط * اتري ههنا نبي حق * فقال ملك اسرايل *
ههنا رجل واحد نسال كلمة الله منه * وانا ابغضه * لانه ما يتنبا علي خيرا بل شرا *
8 اسمه ميخا بن يملا * فقال يوسافاط * لا يقول الملك هذا * وارسل واحدا وقال له استعجل
9 لي ميخا * وكان الملكان جلوسا علي كراسيهما * لابسين لباسا عظيما في باب شمرين *
10 وساير الانبيآء الكذبة يتنبون قدامهما * وصنع صدقيا بن الكنعانية له قرونا من
11 حديد * وقال * هكذا يقول رب الارباب * بهولاء تنطح الادوميين حتي تفنيهم * وكان
كل الانبيآء يتنبون هكذا ويقولون * تطلع الي رامة جلعاد وتغلب * ويسلم الله اعداك
12 في يديك * والرسول الذي مضي الي ميخا كلمه وقال له * هذه الفاظ الانبيآء الكذبة
13 الذين قالوا خيرا قدام الملك * فتنبا له بخير * وتكون الفاظك جيدة قدامه * فقال
14 ميخا * حي هو الله انني ما انطق الا بما يطرحه الله في قلبي فانا اقوله * ومر ميخا الي
عند الملك * فقال له نطلع الي رامة جلعاد ام لا * فقال له * اطلع وانت تغلبها
15 ويغلبون بيدك * فقال له الملك * كم من مرة احلفك باسم الرب ان لا تكلمني
الا بالحقايق *

CAP. XVIII.

Ingentibus itaque divitiis & opibus 1
acquiſitis, neceſſitudine ſe conjunxit cum
Achabo rege Samariæ. Cúmque biennio 2
pôſt deſcendiſſet ad Achabum, mactavit
illi & militibus qui cum eo erant
oves & boves: tum conſilium dedit ei
ut aſcenderet ad Ramat-galaadis. Dixit 3
enim Achab rex Iſraelis ad Joſaphatum
regem Judæ; Aſcendas quæſo mecum
ad Ramat-galaadis. Reſpondit ei,
Ego aſcendam ſicut tu, & gens mea ſicut
gens tua, & equites mei ſicut equites
tui, tecúmque ad bellum procedam.
Deinde dixit Joſaphat regi Iſraelis, Pete 4
hodiè oraculum à Deo. Quamobrem 5
collectis rex Iſrael quadringentis viris
prophetis, dixit eis; Proficiſcemúrne ad
bellum contra Ramat-galaadis, annon?
Reſponderunt ei; Aſcende, tradétque
Dominus hoſtes tuos in manus tuas. Dixit 6
Joſaphat, Eſtne hîc aliquis propheta
verus? Reſpondit rex Iſraelis, Eſt 7
hîc homo quidam à quo peti poteſt oraculum
divinum: ſed ego odio proſequor
eum, quia non prædicit mihi fauſta ſed
infauſta: vocatur autem Micha filius
Jemlæ. Dixit Joſaphat, Ne dicat hoc
rex. Tum miſit quendam hiſce mandatis, 8
Fac citò veniat ad me Micha. Interea 9
ſedebat uterque rex in ſolio ſuo,
veſtibus uterque præclaris indutus, in
porta Samariæ; & omnes illi prophetæ
mendaces vaticinabantur coram eis: Et 10
Sedecia Chananææ filius adhibitis ſibi cornibus
ferreis, dicebat; Sic dicit Dominus
dominorum, His feries Adumæos donec
conficias eos. Eâdem quoque ratione 11
omnes illi prophetæ vaticinabantur, &
dicebant; Aſcendes ad Ramat-galaadis,
& vinces, tradétque Deus hoſtes tuos in
manus tuas. Nuntius autem qui abierat 12
ad Micham, allocutus eſt eum, & dixit
illi; Hi ſunt ſermones falſorum prophetarum
qui fauſta prædixerunt regi: prædic
igitur ei fauſta, ſintque ſermones
tui apud eum jucundi. Reſpondit Micha, 13
Per Deum vivum, nil proferam
niſi quod injecerit Deus in cor meum, illúdque
idem dicam. Cùm itaque Micha 14
ad regem perveniſſet, ait illi; Aſcendemúſne
ad Ramat-galaadis, annon?
Dixit illi; Aſcende, tu enim victurus es,
& illi manu tuâ ſuperandi. Dixit ei 15
rex, Quoties adjurabo te per nomen Domini
ut non niſi vera loquaris mihi?

דברי הימים ב׃ יח

Non :Dominus dixit Et .paſtor *eis* non *cui* ,*pecus* ſicut ,montes ſuper diſperſos Iſrael univerſum Vidi :ait Et
16 וַיֹּאמֶר רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפוֹצִים עַל־הֶהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶן רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־
,te ad dixi Nónne :Jehoſaphat ad Iſrael rex ait Et .pace in ſuam domum in *vir revertantur* :iſtis domini
17 אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ
ſedentem Dominum Vidi .Domini verbum audite Ideo :dixit Et ?malum *in quinimo* ,bonum *me ſuper* vaticinabitur non
18 לֹא־יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־לְרָע׃ וַיֹּאמֶר לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יוֹשֵׁב
decipiet Quis :Dominus dixit Et ,ejus ſiniſtram & ,ejus dexteram juxta *ſtantes* cœlorum exercitum omnem & ,ſuum ſolium ſuper
19 עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמְדִים עַל־יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה
eſt egreſſus Et .ſic dicente illo & ,ſic dicente iſto *dixit* Et ?Ghilhad Ramoth in corruat & ,aſcendat ut ,Iſrael regem Achab
20 אֶת־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְיַעַל וְיִפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה אֹמֵר כָּכָה וְזֶה אֹמֵר כָּכָה׃ וַיֵּצֵא
ero & ,Egrediar :dixit Et ?quo In :eum ad Dominus dixit Et .eum decipiã Ego :ait & ,*Domini facies ad* ſtetit & ,ſpiritus
21 הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃ וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי
dedit ecce nunc Et .ita fac & ,Egredere.prævalebis etiam & ,Decipies :dixit Et .ejus prophetarum omnium ore in *falſitatis ſpiritum in*
22 לְרוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם־תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן
filius Sidchijahu acceſſit Et .malum te contra eſt locutus Dominus & ,iſtorum tuorum prophetarum ore in *falſitatis* ſpiritum Dominus
23 יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־
? *te alloquendum ad* ,me à Domini ſpiritus tranſivit *via Quanam* :ait & ,maxillam ſuper Michajehu percuſſit & ,Chenahanah
כְּנַעֲנָה וַיַּךְ אֶת־מִיכָיְהוּ עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי לְדַבֵּר אֹתָךְ׃
rex Dixitque .te *abſcondendum ad* cubiculum per cubiculum ingredieris quo ,illo die in *videns* tu Ecce :Michajehu Dixitque
24 25 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר תָּבוֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵא׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
Sic :dicetis Et .regis filium Joas ad & ,civitatis principem Amon ad eum reducite & ,Michajehu Tollite :Iſrael
26 יִשְׂרָאֵל קְחוּ אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֻהוּ אֶל־אָמוֹן שַׂר־הָעִיר וְאֶל־יוֹאָשׁ בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲמַרְתֶּם כֹּה
.pace in *me reverti ad uſque* ,*oppreſſionis* aquam & ,*oppreſſionis* panem eum facite comedere & ,carceris domo hunc Ponite :rex dixit
אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהַאֲכִילֻהוּ לֶחֶם לַחַץ וּמַיִם לַחַץ עַד שׁוּבִי בְשָׁלוֹם׃
.univerſi populi Audite :ait Et .me per Dominus eſt locutus non ,pace in fueris reverſus revertendo Si :Michajehu dixit Et
27 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם־שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם לֹא־דִבֶּר יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃
:Jehoſaphat ad Iſrael rex Dixitque .Ghilhad Ramoth in Jehudah rex Jehoſaphat & ,Iſrael rex aſcendit Et
28 29 וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט
rex Et .prælium in ſunt ingreſſi Et .Iſrael rex ſe mutavit Et.tuis veſtib' te indue tu & ;prælium *in eundum* & ,*eſt Mutandum*
30 הִתְחַפֵּשׂ וָבוֹא בַמִּלְחָמָה וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וּמֶלֶךְ
rege cum *quinimo* ,magno *cum* ,parvo cum pugnabitis Non :dicendo ,ſibi qui *currus* principibus præceperat Aram
אֲרָם צִוָּה אֶת־שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לוֹ לֵאמֹר לֹא תִּלָּחֲמוּ אֶת־הַקָּטֹן אֶת־הַגָּדוֹל כִּי אִם־אֶת־מֶלֶךְ
ſunt verſi Et .*ipſe* Iſrael Rex :dixerunt ipſi & ,Jehoſaphat *currus* principes *videre ſecundũ*,fuit Et .tantùm Iſrael
31 יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֹבּוּ
.eo ab Deus illos *incitavit* & ,ei eſt auxiliatus Dominus & ,Jehoſaphat clamavit Et .pugnandum ad eum contra
עָלָיו לְהִלָּחֵם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט וַיהוָה עֲזָרוֹ וַיְסִיתֵם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ׃

Verſio VULG. LAT.

At ille ait ; Vidi univerſum Iſrael diſperſum in montibus, 16
ſicut oves abſque paſtore : & dixit Dominus, Non habent iſti dominos : revertatur unuſquiſque in domum
ſuam in pace. Et ait rex Iſrael ad Joſaphat ; Nónne dixi 17
tibi, quòd non prophetaret iſte mihi quidquam boni, ſed
ea quæ mala ſunt ? At ille, Idcircò, ait, audite verbum 18
Domini : Vidi Dominum ſedentem in ſolio ſuo, & omnẽ
exercitum cœli aſſiſtentem ei à dextris & à ſiniſtris. Et 19
dixit Dominus ; Quis decipiet Achab regem Iſrael, ut aſcendat & corruat in Ramoth Galaad ? Cúmque diceret
unus hoc modo, & alter alio : Proceſſit ſpiritus, & ſte- 20
tit coram Domino, & ait ; Ego decipiam eum. Cui Dominus ; In quo, inquit, decipies ? At ille reſpondit ; E- 21
grediar ; & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Dixítque Dominus ; Decipies, & prævalebis : egredere, & fac ita. Nunc igitur, ecce Dominus 22
dedit ſpiritum mendacii in ore omnium prophetarum
tuorum, & Dominus locutus eſt de te mala. • Acceſſit 23
autem Sedecias filius Chanaana, & percuſſit Michææ
maxillam, & ait ; Per quam viam tranſivit Spiritus Domini à me, ut loqueretur tibi ? Dixítque Michæas ; Tu 24
ipſe videbis in die illo, quando ingreſſus fueris cubiculum de cubiculo ut abſcondaris. Præcepit autem rex 25
Iſrael, dicens ; Tollite Michæam, & ducite eum ad Amon
principem civitatis, & ad Joas filium Amelech. Et dice- 26
tis, Hæc dicit rex ; Mittite hunc in carcerem, & date ei
panis modicum, & aquæ pauxillum, donec revertar in
pace. Dixítque Michæas ; Si reverſus fueris in pace, 27
non eſt locutus Dominus in me. Et ait ; Audite omnes
populi. Igitur aſcenderunt rex Iſrael & Joſaphat rex 28
Juda in Ramoth Galaad. Dixítque rex Iſrael ad Joſa- 29
phat ; Mutabo habitum, & ſic ad pugnam vadam, tu autem induere veſtibus tuis. Mutatóque rex Iſrael habitu,
venit ad bellum. Rex autem Syriæ præceperat ducibus 30
equitatûs ſui, dicens ; Ne pugnetis contra minimum, aut
contra maximum, niſi contra ſolum regem Iſrael. Ita- 31
que cùm vidiſſent principes equitatûs Joſaphat, dixerunt ;
Rex Iſrael eſt iſte. Et circumdederunt eum dimicantes :
at ille clamavit ad Dominum, & auxiliatus eſt ei, atque
avertit eos ab illo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 * ܘܐܡܪ. ܚܙܐ ܗܘܝܬ ܠܗ ܠܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܡܒܕܪܝܢ ܒܝܢ ܛܘܪ̈ܐ. ܘܕܡܝܢ ܠܥܢܐ ܕܠܝܬ
ܠܗ ܪܥܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܝܬ ܡܠܟܐ ܠܗܠܝܢ. ܢܗܦܟܘܢ ܟܠ ܓܒܪ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ.
17 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܗܢܐ ܛܒܬܐ.
18 ܐܠܐ ܐܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܚܙܝܬ ܠܡܪܝܐ ܝܬܒ
ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ ܕܫܡܝܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܝܡܝܢܗ ܘܡܢ ܣܡܠܗ. * ܘܐܡܪ 19
ܡܪܝܐ. ܡܢܘ ܢܦܬܝܘܗܝ ܠܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܣܩ ܘܢܬܩܛܠ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ.
20 ܚܕ ܐܡܪ ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ. ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. * ܘܢܦܩ ܪܘܚܐ ܘܩܡ ܩܕܡ
21 ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܒܡܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܦܘܩ
ܘܐܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܓܠܐ ܒܦܘܡܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܦܬܐ ܐܢܬ ܠܗ. ܘܬܟ
22 ܡܨܐ ܐܢܬ ܠܗ. ܦܘܩ. ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܪܘܚܐ
23 ܕܓܠܐ ܒܦܘܡܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܝܟ ܗܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܦܣܩ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. * ܘܩܪܒ ܨܕܩܝܐ
ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܡܝܟܐ ܥܠ ܦܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢ ܐܡܬܝ ܥܒܪܬ.
24 ܡܢܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡܟ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ.
25 ܕܬܥܘܠ ܐܢܬ ܠܬܘܢܐ ܠܓܘ ܡܢ ܬܘܢܐ ܠܡܛܫܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܪܘ ܠܡܝܟܐ.
26 ܘܐܚܕܘܗܝ ܒܝܬ ܐܡܘܢ ܪܒ ܩܪܝܬܐ. ܘܒܒܝܬܗ ܕܝܘܐܫ ܒܪ ܡܠܟܐ. * ܘܬܐܡܪܘܢ.
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܪܡܘܗܝ ܠܗܢܐ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܐܘܟܠܘܗܝ ܠܚܡܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܢܦܫܐ.
27 ܘܐܫܩܘܗܝ ܡܝܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܢܦܫܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܐ ܕܐܗܦܘܟ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܐܢ
ܡܗܦܟܘ ܗܦܟ ܐܢܬ. ܘܐܬܐ ܐܢܬ ܒܫܠܡܐ. ܠܐ ܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡܝ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܥܡܡܐ
28 ܟܠܗܘܢ. * ܘܣܠܩ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ.
29 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܙܕܝܢ ܘܐܬܐ. ܘܐܩܘܡ ܒܣܕܪܐ ܕܩܪܒܐ. ܘܐܢܬ ܠܒܫ
30 ܡܐܢܝ ܙܝܢܟ. ܘܐܙܕܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܩܡ ܒܣܕܪܐ ܕܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡܝܐ.
ܦܩܕ ܠܪ̈ܒܝ ܪܬܟܐ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ. ܠܐ ܥܡ
31 ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܥܡ ܪܒܐ. ܐܠܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܠܚܘܕ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܚܙܘ ܪ̈ܒܝ ܪܬܟܐ
ܕܗܘܘ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܡܪܝܢ. ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘܝܘ. ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ ܠܡܬܟܬܫܘ
ܥܡܗ. ܘܐܙܥܩ ܝܗܘܫܦܛ. ܘܡܪܝܐ ܥܕܪܗ. ܘܐܗܦܟ ܐܢܘܢ ܡܢܗ.

Tum dixit, Videbam univerſum Iſraelem 16
diſperſum inter montes, & ſimilem ovibus
paſtore carentibus : dicebátque Dominus,
Non habent hi regem, revertatur quiſque
domum ſuam in pace. Tunc dixit rex Iſ- 17
raelis ad Jehoſaphatum, Nónne dixeram tibi
quòd iſte non fauſta ſed infauſta de me prophetet ? Tum dixit Micha, Propter hoc 18
audi ſermonem Domini ; Vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium ſuum, & omnes cœleſtes exercitus aſtantes à dexteris & à ſiniſtris ejus : Et cùm diceret Dominus, Quis 19
pelliciet Ahabum regem Iſraelis, ut aſcendat & occidatur in Ramath-gelaadis ? unus
dicebat, Ego pelliciam eum, alter aiebat,
Ego pelliciam eum. Tandem prodiit ſpi- 20
ritus quidam, ſtetítque coram Domino, &
ait ; Ego pelliciam eum. Cui dicente Domino, Per quid ? Ego, inquit, egrediar, 21
eróque ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Ait illi, Pellicies eum, &
valebis in eum ; egredere, & fac ut dixiſti.
Quarè ecce Dominus indidit ſpiritum men- 22
dacem in os omnium tuorum prophetarum
iſtorum, & Dominus decrevit contra te malum. Tunc accedens Sedecia filius Chana- 23
næ, percuſſit Micham in maxillam, & dixit ei ; Quoto ab hinc tempore tranſivit à
me ſpiritus Domini ut alloqueretur te ? Re- 24
ſpondit Micha, Ecce deprehendes eo die quo
ingredieris conclave conclavi interius ad
abdendum te. Ait autem rex Iſraelis, Du- 25
cite Micham, & præcludite eum domi Amonis præfecti civitatis, & domi Joaſi filii
regis : Et dicetis, Ita præcepit rex, Con- 26
jicite hunc in carcerem, & alite eum pane ad conſervationem *tantùm* vitæ, &
date ei bibendum aquam ad conſervationem vitæ, quouſque redeam incolumis.
Dixit Micha, Si planè redieris & veneris 27
incolumis, nequaquam locutus eſt mecum
Dominus : tum ſubjunxit ; Audite populi omnes. Cùm igitur aſcendiſſet Jehoſaphat 28
rex Judæ & Ahab rex Iſraelis ad Ramath-
gelaad, Dixit rex Iſraelis ad Jehoſaphat, 29
Armis inſtruar, & veniens me ſiſtam in
acie bellica : tu quoque induere inſtrumentis tuis bellicis. Sic rex Iſraelis armatus
proceſſit, ſtitítque ſe in acie bellica. Rex 30
autem Adumæorum præceperat præfectis
curruum ſuorum triginta duobus, & dixerat eis ; Ne conſeratis manus neque cum
parvo, neque cum magno, ſed cum ſolo
rege Iſraelis. Contigit ergò ut cùm vi- 31
derent præfecti curruum Jehoſaphatum,
dicerent ; Rex Iſraelis eſt iſte ; & invaderent eum ad oppugnandum ipſum : ſed
ululanti Jehoſaphato auxiliatus eſt Dominus, avertítque eos ab ipſo :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ εἶπε, Εἶδον (ο) τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε
κύριος, Οὐκ ἔχουσιν (π) ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.
17 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, Οὐκ (ρ) εἶπόν σοι, ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ
18 ἀλλ' ἢ κακά; Καὶ εἶπε, Οὐχ οὕτως· ἀκούσατε λόγον κυρίου, (σ) Εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου
19 αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ παρειστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος,
Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραήλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν (τ) Ῥαμὼθ Γαλαάδ;
20 (υ) καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. Καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ
21 εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπε κύριος, Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα
ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις (φ) καὶ δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ ποίησον
22 (χ) οὕτω. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι (ψ) τῶν προφητῶν σου τούτων,
23 καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά. Καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς (†) Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ
τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (ω) Ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς
24 σέ; Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἰδοὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ (α) ταμεῖον ἐκ ταμείου τοῦ
25 κατακρυβῆναι. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραήλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς (β) Ἐμὴρ
26 ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωὰς ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως, Καὶ ἐρεῖτε, Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς,
Ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ
27 ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε κύριος
28 ἐν (γ) ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς
29 Ἰούδα εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, Κατακάλυψόν με,
καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ συνεκαλύψατο (δ) βασιλεὺς
30 Ἰσραήλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων
τοῖς μετ' αὐτοῦ, λέγων, Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ
31 μόνον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφάτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν, Βασιλεὺς
Ἰσραήλ ἐστι· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν. καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφάτ, καὶ κύριος ἔσωσεν αὐτόν,
καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ.

Et dixit; Vidi Iſrael diſperſos in montibus, tanquam oves, quibus 16
non eſt paſtor. Et dixit Dominus, Non habent ducem iſti: revertant
unuſquiſq; in domum ſuam in pace. Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; 17
Non dixi tibi, quia non prophetat de me bona, ſed mala? Et dixit, 18
Non ſic: Audite verbum Domini, Vidi Dominum ſedentem ſuper thronum
ſuum: & omnis virtus cœli aſſiſtebat à dextris ejus, & à ſiniſtris
ejus. Et dixit Dominus; Quis decipiet Achaab regem Iſrael, 19
& aſcendet, & cadet in Rhamoth Galaad? Et hic dixit ſic, & iſte
dixit ſic. Et egreſſus eſt ſpiritus, & ſtetit in conſpectu Domini, & dixit; 20
Ego decipiam eum. Et dixit Dominus; In quo? Et dixit; Exibo, 21
& ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit;
Decipies, & poteris: egredere, & fac ita. Et nunc ecce dedit Dominus 22
ſpiritum mendacem in ore prophetarum tuorum horum: & Dominus
locutus eſt ſuper te mala. Et appropinquavit Sedecias filius Chanaan, 23
& percuſſit Michæam ſuper maxillam, & dixit ei; Quali viâ tranſivit
ſpiritus Domini à me ad loquendum ad te? Et dixit Michæas; 24
Ecce videbis in die illa, in qua ingredieris cubiculum è cubiculo ad latendum.
Et dixit rex Iſrael, Capite Michæam: & reducite ad Emer 25
principem civitatis, & ad Joas principem filium regis: Et dicetis; Sic 26
dixit rex, Deponite hunc in domū cuſtodiæ: & comedat panē tribulationis,
& aquā tribulationis, quoaduſq; revertam ego in pace. Et dixit Michæas; Si 27
revertens reverteris in pace, non eſt locutus Dominus in me. Et dixit, Audite
populi omnes. Et aſcendit rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda in Rhamoth 28
Galaad. Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; (d) Cooperi me, & ingrediar 29
in prælium: & tu induere veſtimentum (e) meum. Et (f) cooperuit
ſe rex Iſrael, & intravit in prælium. Et rex Syriæ mandavit principibus 30
curruum, qui ſecum, dicens; Ne impugnetis parvum, & magnum,
ſed regem Iſrael ſolum. Et factum eſt, ut viderunt principes 31
curruum Joſaphat; & ipſi dixerunt, Rex Iſrael eſt. Et circundederunt
eum ad impugnandum. Et clamavit Joſaphat: & Dominus ſalvavit
eum: & avertit eos Deus ab eo.

MS. A. (ο) διεσπαρμένους τὸν Ἰσραὴλ ἐν (π) ἡγούμενον, ἀναστρεφέτω ἕκαστος (ρ) εἶπά σοι, Οὐ (σ) Εἶδον κύριον (τ) Ῥαμμὼθ (υ) καὶ * εἶπεν, Οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ (φ) καί γε δυνήσει, (χ) οὕτως. (ψ) πάντων τῶν (†) Χαναὰ, (ω) Ποίᾳ ὁδῷ (α) ταμιεῖον ἐκ ταμιείου (β) Σεμμὴρ τὸν ἄρχοντα (γ) ἐμοί. ἀκούσατε (δ) ὁ βασιλεὺς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال النبي * نظرت اسرائيل مبددا بين الجبال * وهم مثل غنم ليس لها راع * فقال الرب * 16
ليس لهاولاء ملك * يرجع كل رجل الي بيته بسلم * فقال ملك اسرائيل ليوسافاط * 17
اما قلت لك انه ما يتكلم بخير * فقال ميخا * لاجل هذا اسمع قول الرب * رايت الرب 18
جالسا علي كرسيه * وساير اجناد السماء قياما عن يمينه ويساره * فقال الرب * من الذي 19
يخبب لاحاب ملك اسرائيل ان يصعد ويقتل في رامة جلعاد * فقال واحد انا اخبب له *
واخر قال انا الطف به * فخرج روح من قدام الله وقال * انا اخبب له * فقال له الرب * باي 20
شي * فقال * انا اخرج واصير روحا كذابا في فم ساير انبيايه * فقال له الرب * انت 21
تقدر * اخرج اصنع كما قلت * فاعطي الرب روحا كذابا في فم ساير انبيايك * والرب 22
قطع عليك شرا * فتقدم صدقيا بن الكنعانية * فضرب ميخا علي فكه * وقال له * متي 23
عبر روح الله عني وكلمك * فقال ميخا النبي * نظرت في ذلك اليوم حين تدخل 24
الي البيت الداخلاني * وداخل البيت بيتا لتتخبا * وامر احاب ملك اسرائيل ان يحبس 25
ميخا النبي في بيت امون رييس الضيعة * في بيت يواس بن ملكي * وقال * قولوا * 26
كذا قال السيد الملك * اطرح هذا في بيت الحبس * واطعمه خبزا بقدر حفظ نفسه *
واسقه ماء بقدر * حتي ارجع بالسلامة * فقال ميخا * ان انت رجعت سالما فليس الله تكلم 27
في * ثم قال * اسمعوا يا معشر الامم هذا * فطلع يوسافاط ملك يهودا واحاب ملك 28
اسرائيل الي رامة جلعاد * فقال ملك اسرائيل ليوسافاط * البس سلاحي واقف في مصاف 29
الحرب * والبس انت لباس الحرب * وبرز ملك اسرائيل ووقف في الحرب * وملك الادوميين 30
امر المحاربين المعروفين بزوج زوج * وعدهم اثنان وثلاثون * وقال لهم * لا تحاربوا كبيرا
ولا صغيرا * الا ملك اسرائيل وحده * فلما نظروا المحاربون المسمون بالازواج ليوسافاط * 31
قالوا * ملك اسرائيل هذا * وجاوا ليحاربوه * فمال يوسافاط * واعانه الله وخلصه منهم *

Reſpondit propheta, Vidi Iſraelē diſperſum 16
inter montes, iique ſimiles erant ovibus
quibus non eſt paſtor: dicebátque Dominus,
Non habent hi regem, redeat unuſquiſque
domum ſuam incolumis. Dixit 17
autem rex Iſraelis ad Joſaphatum, Nónne
dixeram tibi quòd is non eſſet fauſta locuturus?
Tum dixit Micha, Propterea 18
audi oraculum Domini, Vidi Dominum
ſedentem in ſolio ſuo, totámque cœli militiam
aſtantem à dexteris & à ſiniſtris
ejus: Dicebátque Dominus, Quis eſt 19
qui perſuadeat Achabo regi Iſraelis ut
aſcendat et occidatur in Ramat-galaadis?
& dicente uno, Ego perſuadebo ei; altero
dicente, Ego blandiar ei: Prodiit 20
ſpiritus quidam è conſpectu Dei, & ait;
Ego perſuadebo illi. Tum dicente Domino,
Quâ ratione? Reſpondit, Ego egrediar, 21
& fiam ſpiritus mendax in ore
omnium prophetarum ejus. Ait illi Dominus,
Tu poteris; egredere, fac ut dixiſti,
Quocirca indidit Dominus ſpiritum 22
mendacem in os omnium prophetarum tuorum,
& Dominus decrevit in te malum.
Tunc accedens Sedecia Chananææ filius 23
percuſſit Micham in maxillam ejus, &
ait illi; Quandonam tranſiit à me ſpiritus
Domini, & allocutus eſt te? Reſpondit 24
Micha propheta, Videbis eo die, cùm
ingredieris domum intimam, & ultra
hanc domum, domum alteram, ut abſcondaris.
Tunc præcepit Achab rex Iſraelis 25
ut carceribus detineretur Micha propheta
in domo Amonis præfecti civitatis,
in domo ſcilicet Joaſi filii Malchi: Dicens; 26
Dicite, Sic ait dominus rex; Conjice
hunc in carceres, eíque tantum panis
præbe quantum ſufficit ad ejus vitam
conſervandam, & præbe aquam cum menſura,
donec revertar incolumis. Dixit 27
Micha, Si tu ſalvus revertaris, nequaquam
locutus eſt per me Deus: tum ſubdidit,
Audite hoc O cœtus populorum. Aſcendit 28
ergò Joſaphat rex Judæ, & Achab
rex Iſraelis, ad Ramath-galaadis: Dixítque 29
rex Iſraelis ad Joſaphatum, Meis
armis induar, & inter acies belli me ſiſtam:
induere tu quoque veſtimentis bellicis:
armavítque ſe rex Iſraelis, & in
bello ſe ſtitit. Porrò rex Adumæorum 30
præceperat militibus qui vocabantur Bini,
bini, quorum numerus erat triginta duo;
& dixerat eis, Ne pugnetis contra magnum
aut parvum, ſed contra ſolum
regem Iſraelis. Videntes itaque milites 31
illi qui vocabantur Bini, Joſaphatum;
dixerunt, Rex Iſraelis eſt hic, & venerunt
pugnatum contra eum. Declinavit autem
Joſaphat, opémque tulit ei Deus, eripuítque
eum ab ipſis.

,sua ſimplicitate in arcu in traxit vir Et .eum poſt à ſunt averſi ,Iſrael rex eſſet non quòd ,currus principes videre ſecundùm,fuit Et
32 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי לֹא הָיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו׃ וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ
33 ,caſtrametatione de me educes & ,tuã manum Verte :aurigæ ait Et .loricam inter & ,juncturas inter Iſrael regem percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לָרַכָּב הֲפֹךְ יָדְיךָ וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַמַּחֲנֶה
.veſperam ad uſq; Aram contra curru in ſtare ſe faciens erat Iſrael rex & ,illo die in bellum aſcendit Et.ſum infirmus quia
34 כִּי הָחֳלֵיתִי׃ וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה מַעֲמִיד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם עַד־הָעָרֶב
.ſolem occidere tempore in eſt mortuus Et
וַיָּמָת לְעֵת בּוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃

CAP. XIX יט

,videns Chanani filius Jehu ejus facies ad eſt egreſſus Et.Jeruſalaim in pace in ſuam domum ad Jehudah rex Jehoſaphat eſt reverſus Et
1 וַיָּשָׁב יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־בֵּיתוֹ בְּשָׁלוֹם לִירוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיֵּצֵא אֶל־פָּנָיו יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַחֹזֶה
2 faciebus à fervor te ſuper hoc in Et ?diliges Dominum habentes odio &,auxiliandum impio Nunquid :Jehoſaphat regem ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט הֲלָרָשָׁע לַעְזֹר וּלְשֹׂנְאֵי יְהוָה תֶּאֱהָב וּבָזֹאת עָלֶיךָ קֶּצֶף מִלִּפְנֵי
.Deum requirendum ad,tuum cor præparâſti & ,terra de lucos abſtuliſti quia,tecum ſunt inventa bona verba Sed .Domini
3 יְהוָה׃ אֲבָל דְּבָרִים טוֹבִים נִמְצְאוּ עִמָּךְ כִּי־בִעַרְתָּ הָאֲשֵׁרוֹת מִן־הָאָרֶץ וַהֲכִינוֹתָ לְבָבְךָ לִדְרֹשׁ הָאֱלֹהִים׃
ad eos reduxit &,Ephraim montem ad uſq; Beer-ſebah à populo cũ eſt egreſſus &,eſt reverſus &:Jeruſalaim in Jehoſaphat habitavit Et
4 וַיֵּשֶׁב יְהוֹשָׁפָט בִּירוּשָׁלָ͏ִם וַיָּשָׁב וַיֵּצֵא בָעָם מִבְּאֵר שֶׁבַע עַד־הַר אֶפְרַיִם וַיְשִׁיבֵם אֶל־
ad dixit Et.civitate & civitate in,munitis Jehudah civitatib' cunctis in,terra in judices Conſtituitque .ſuorum patrum Deum Dñm
5 6 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיַּעֲמֵד שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת לְעִיר וָעִיר׃ וַיֹּאמֶר אֶל־
pavor ſit nunc Et .judicii verbo in vobiſcum &:Domino ſed,judicabitis homini non quia ;facientes vos quid Videte :judices
7 הַשֹּׁפְטִים רְאוּ מָה־אַתֶּם עֹשִׂים כִּי לֹא לְאָדָם תִּשְׁפְּטוּ כִּי לַיהוָה וְעִמָּכֶם בִּדְבַר מִשְׁפָּט׃ וְעַתָּה יְהִי פַחַד־
etiam Et .muneris acceptio & ,facierum aſſumptio & ,iniquitas noſtro Deo Domino cum non quia ;facite & ,cuſtodite :vos ſuper Domini
8 יְהוָה עֲלֵיכֶם שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ כִּי־אֵין עִם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַוְלָה וּמַשֹּׂא פָנִים וּמִקַּח־שֹׁחַד׃ וְגַם
,litem ad & ,Dñi judicium ad Iſrael patrum capitibus de & ,ſacerdotibus & ,Levitis de Jehoſaphat conſtituit Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלַ͏ִם הֶעֱמִיד יְהוֹשָׁפָט מִן־הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּט יְהוָה וְלָרִיב
omnem Et .perfecto corde in & ,fide in ,Domini timore in agetis Sic :dicendo eis ſuper præcepit Et .Jeruſalaim ſunt reverſi &
9 10 וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיְצַו עֲלֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה תַעֲשׂוּן בְּיִרְאַת יְהוָה בֶּאֱמוּנָה וּבְלֵבָב שָׁלֵם׃ וְכָל־
,præceptum ad legem inter ,ſanguinem & ſanguinem inter ſuis urbibus in habitantibus veſtris fratribus de vos ſuper venerit quæ litem
רִיב אֲשֶׁר־יָבוֹא עֲלֵיכֶם מֵאֲחֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵיהֶם בֵּין־דָּם לְדָם בֵּין־תּוֹרָה לְמִצְוָה
,facietis ſic:veſtros fratres ſuper &,vos ſuper ira erit & ,Dominum in delinquẽt non & ,eos præmonebitis & ,judicia & ,ſtatuta
לְחֻקִּים וּלְמִשְׁפָּטִים וְהִזְהַרְתֶּם אֹתָם וְלֹא יֶאְשְׁמוּ לַיהוָה וְהָיָה־קֶצֶף עֲלֵיכֶם וְעַל־אֲחֵיכֶם כֹּה תַעֲשׂוּן
dux Iſmahel filius Zebadiahu &,Domini verbo omni in ,vos ſuper caput ſacerdos Amariahu ecce Et .delinquetis non &
11 וְלֹא תֶאְשָׁמוּ׃ וְהִנֵּה אֲמַרְיָהוּ כֹהֵן הָרֹאשׁ עֲלֵיכֶם לְכֹל דְּבַר־יְהוָה וּזְבַדְיָהוּ בֶן־יִשְׁמָעֵאל הַנָּגִיד
.bono cum Dominus erit &;facite &,Confortamini.veſtras facies ad Levitæ præfecti & ,regis verbo omni in Jehudah domus
לְבֵית־יְהוּדָה לְכֹל דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְשֹׁטְרִים הַלְוִיִּם לִפְנֵיכֶם חִזְקוּ וַעֲשׂוּ וִיהִי יְהוָה עִם־הַטּוֹב׃

CAP. XX. כ

.prælium ad Jehoſaphat contra Hammonitis de eis cum &,Hammon filii & ,Moab filii venerunt ,hæc poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ בְנֵי־מוֹאָב וּבְנֵי עַמּוֹן וְעִמָּהֶם מֵהָעַמּוֹנִים עַל־יְהוֹשָׁפָט לַמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

Cùm enim vidiſſẽt duces equitatûs,ꝙ non eſſet rex Iſrael, 32
reliquerũt eum. Accidit autẽ ut un' è populo ſagittã in 33
incertũ jaceret,& ꝑcuteret regẽ Iſrael inter cervicẽ & ſcapulas:at ille aurigæ ſuo ait;Converte manũ tuã, et educ me
de acie,quia vulnerat' ſum. Et finita eſt pugna in die illo: 34
porrò rex Iſrael ſtabat in curru ſuo contra Syros uſque ad
veſperam, & mortuus eſt occidente Sole.

CAP. XIX.

REverſ' eſt autẽ Joſaphat rex Juda in domũ ſuam pacifi- 1
cè in Jeruſalẽ. Cui occurrit Jehu filius Hanani Videns,& 2
ait ad eum;Impio præbes auxiliũ,& his qui oderunt Dñm
amicitiã jungeris, & idcircò irã quidẽ Dñi merebaris:Sed 3
bona opera inventa ſunt in te,eò quòd abſtuleris lucos de
terra Juda,et præparaveris cor tuũ ut requireres Dñm Deum patrũ tuorũ.Habitavit ergò Joſaphat in Jeruſalẽ : rur- 4
ſúmq; egreſſus eſt ad populũ de Berſabee uſq; ad montẽ Ephraim, et revocavit eos ad Dñm Deũ patrũ ſuorũ. Con- 5
ſtituítq; judices terræ in cunctis civitatib' Juda munitis ꝑ
ſingula loca,Et præcipiens judicib', Videte,ait,quid facia- 6
tis: non enim hominis exercetis judiciũ,ſed Dñi: & quod-
cunq; judicaveritis, in vos redundabit. Sit timor Dñi vo- 7
biſcum,& cum diligentia cuncta facite:non eſt enim apud
Dominum Deum noſtrum iniquitas,nec perſonarum acceptio, nec cupido munerum. In Jeruſalem quoque conſti- 8
tuit Joſaphat Levitas,& Sacerdotes, & principes familiarum ex Iſrael,ut judicium & cauſam Domini judicarent habitatoribus ejus. Præcepítque eis,dicens; Sic agetis in ti- 9
more Domini fideliter & corde perfecto. Omnem cau- 10
ſam, quæ venerit ad vos fratrum veſtrorum,qui habitant in
urbibus ſuis inter cognationem & cognationem, ubicunq;
quæſtio eſt de lege, de mandato, de ceremoniis, de juſtificationibus:oſtendite eis,ut non peccent in Dñm,& ne veniat ira ſuper vos & ſuper fratres veſtros : ſic ergò agentes
non peccabitis. Amarias autem ſacerdos & pontifex ve- 11
ſter, in his,quæ ad Deum pertinent, præſidebit:porrò Zabadias filius Iſmahel,qui eſt dux in domo Juda, ſuper ea opera erit, quæ ad regis officium pertinent:habetíſque magiſtros Levitas coram vobis. Confortamini, & agite diligenter, & erit Dominus vobiſcum in bonis.

CAP. XX.

POſt hæc congregati ſunt filii Moab, & filii Ammon, & 1
cum eis de Ammonitis,ad Joſaphat,ut pugnarẽt contra eũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܚܙܘ ܪ̈ܒܝ ܡܪ̈ܟܒܬܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܢܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ. *
33 * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܗܘܐ ܒܩܫܬܐ ܠܐ ܡܬܒܪܢܐ ܒܦܫܝܛܘܬܗ. ܘܡܚܝܗ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܬ
ܦܪ̈ܩܐ ܕܫܪܝܢܗ. ܘܐܡܪ ܠܡܕܒܪܢܐ ܕܪܟܒܗ. ܐܗܦܟ ܐܝܕܟ. ܘܐܦܩܢܝ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ
34 ܕܡܚܘܬܐ ܕܡܘܬܐ ܡܚܝܐ ܐܢܐ. * ܘܥܫܢ ܩܪܒܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܬܒ ܗܘܐ
ܒܡܪܟܒܬܐ: ܘܡܬܟܬܫ ܗܘܐ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. ܘܡܝܬ ܒܥܕܢ ܡܥܪܒ ܫܡܫܐ.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ * ܘܗܦܟ ܝܗܘܫܦܛ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ ܠܪܡܫܐ
2 ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗ ܒܪ ܚܢܢܝ ܚܙܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܡܥܕܪܘ ܠܪ̈ܫܝܥܐ
3 ܐܙܠܬ. ܘܠܣܢܐܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܪܚܡܬ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܪܓܙ ܡܪܝܐ ܥܠܝܟ. * ܐܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ.
ܕܣܘ̈ܥܪܢܐ ܛܒ̈ܐ ܐܫܬܡܥܘ ܥܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܕܡܐ ܙܟܝܐ ܠܐ ܐܫܕܬ ܒܐܪܥܐ. ܘܬܩܢܬ ܠܒܟ
4 ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܩܘܫܬܐ. * ܘܟܕ ܝܬܒ ܝܗܘܫܦܛ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܦܟ ܢܦܩ. ܡܢ ܒܝܪ
ܫܒܥ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܛܐ ܠܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܡܦܠܚܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
5 ܕܐܒܗܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܕܝ̈ܢܐ ܒܐܪܥܐ: ܒܟܠܗܝܢ ܩܘ̈ܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ ܪ̈ܘܪܒܬܐ: ܘܒܩܘ̈ܪܝܐ ܚܣܝ̈ܢܬܐ.
6 * ܘܐܡܪ ܠܕܝ̈ܢܐ. ܚܙܘ ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܠܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ ܕܝܢܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܐܠܐ
7 ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. * ܐܬܥܫܢܘ ܘܕܘܢܘ ܕܝܢܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ ܠܥܠܡ. ܘܛܪܘ
ܘܥܒܕܘ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܥܘܠܐ. ܘܡܣܒ ܒܐܦ̈ܐ. ܘܡܩܒܠ ܫܘܚܕܐ.
8 * ܘܐܦ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܩܝܡ ܝܗܘܫܦܛ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ ܘܡܢ ܟܗ̈ܢܐ: ܘܡܢ ܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ ܕܒܢܝ̈
9 ܐܝܣܪܝܠ. ܠܕܝܢܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܒܝܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܬܥܒܕܘܢ
10 ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. * ܘܟܠ ܕܝܢܐ ܕܢܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܡܢ
ܐܚܝܟܘܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܩܘ̈ܪܝܗܘܢ. ܒܝܬ ܕܡܐ ܠܕܡܐ. ܘܒܝܬ ܢܡܘܣܐ ܠܦܘܩܕܢܐ ܘܠܕܝܢܐ.
ܘܐܙܗܪܘܢ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܢܚܛܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܘܢܪܓܙ ܥܠܝܗܘܢ ܘܥܠ ܐܚܝܗܘܢ. ܘܗܟܢܐ
11 ܬܥܒܕܘܢ. ܘܠܐ ܬܚܛܘܢ. * ܗܐ ܐܩܝܡܬ ܥܠܝܟܘܢ ܟܗ̈ܢܐ ܕܢܕܘܢܘܢ ܕܝܢܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܕܝܢܐ
ܕܗܝܡܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ ܒܪ ܫܡܥܝܐ: ܓܠܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗ̈ܘܕܝܐ ܟܠܗܝܢ
ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܓܠܐ ܠܣܦܪ̈ܐ ܘܠܠܘܝ̈ܐ. ܘܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ ܟܠܗܝܢ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܐܬܥܫܢܘ ܘܥܒܕܘ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܒܥܘܕܪܢܟܘܢ ܠܥܠܡ.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܐܬܘ ܒܢܝ̈ ܡܘܐܒ
ܘܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ. ܘܥܡܗܘܢ ܓܒܪ̈ܐ ܡܩܪ̈ܒܢܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܩܪܒܐ ܥܡ ܝܗܘܫܦܛ.

Nam cùm vidiſſent præfecti curruum eum 32
non eſſe regem Iſraelis,deſtiterunt ab eo perſequendo. Interea quidam arcu jaculatus ante 33
ſe nullâ deditâ operâ, feriit regem Iſraelis inter commiſſuras loricæ ejus : quapropter dixit
aurigæ ſuo, Reflecte manum tuam,& educ me
extra caſtra, quia lethali vulnere ſum ſaucius.
Quoniam autem invaleſcebat eo die bellum, 34
rex Iſraelis ſedens in curru dimicabat adverſùs Adumæos ad veſperam uſque, & mortuus
eſt tempore occaſûs ſolis.

CAP. XIX.

IEhoſaphato domum ſuam ſub veſperam in- 1
columi in Jeruſalem reverſo, Egreſſus eſt ob- 2
viàm ei filius Hanani Videns,& dixit regi Joſaphato;Ad juvandos impios iviſti, & oſores
Domini dilexiſti : propterea indignatus eſt in
te Dominus. Credo tamen res bonas à te au- 3
ditas eſſe,quia ſanguinem innoxium in terram
non fudiſti,& diſpoſuiſti cor tuum ad orandũ
coram Domino in veritate. Cùm autem ſediſ- 4
ſet Joſaphat in Jeruſalem, iterum egreſſus eſt
ex urbe Birſebaa, & pervenit ad montem Aphremi,reduxítq; eos ad colendum Dominum
Deum patrum noſtrorum : Conſtituit judices 5
in terra,in cunctis civitatib' Judæ majoribus,
& urbibus munitioribus:Dixítque judicibus, 6
Videte quid agatis ; non enim pro hominibus
judicatis,ſed pro Domino Deo noſtro : Fortes 7
eſtote, & decernite judiciũ verum,ſítque Dominus vobiſcum in æternum: obſervate,& facite, quia nulla eſt apud Dominum Deum noſtrum iniquitas,aut aſſentatio,aut muneris acceptio. Jeroſolymis etiam conſtituerat Joſa- 8
ſaphat è Levitis, & è ſacerdotibus, & è præcipuis patribus Iſraelitarum, ad judicium Domini. Tum Jeroſolymam reverſus hortabatur 9
eos, & dicebat eis, Ita exercebitis timorem
Domini cum fide & corde integro: Et in qua- 10
cunque lite, quæ pervenerit ad vos à fratribus
veſtris qui commorantur in civitatib' veſtris,
inter ſanguinem & ſanguinem,& inter legem
& præceptum atque judicium; moneatis eos
ne delinquant coram Domino, ne iraſcatur
eis & fratribus eorum: ſic facientes, non delinquetis. Ecce præpoſui vobis ſacerdotes, ut 11
decernant judicium verum & judicium fidele
juxta præceptum Domini. Tum Zacharia filius Semaiæ patefecit omnibus Judæis cuncta
regis imperata, patefecit quoque Scribis ac
Levitis: omnia recitavit in præſentia eorum,
& dixit eis, Fortes eſtote, & facite,& Dominus perpetuò ſit in auxilium veſtrum.

CAP. XX.

HIs peractis, contigit ut Moabitæ & Am- 1
monitæ venirent ſtipati viris bellatoribus ad
pugnandum contra Joſaphatum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

32 33 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων, ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, (ε) ϗ ἀπέστρεψαν ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ
ἀνὴρ (ζ) ἔτεινε τόξον εὐστόχως, ϗ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος ϗ ἀναμέσον τοῦ θώρακος.
34 ϗ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ, Ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου, (η) ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα. Καὶ ἐτροπώθη
ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ (θ) ἅρματος ἐξεναντίας
Συρίας ἕως ἑσπέρας, ϗ ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου.

MS.A. (ε) ἀπέστρεψαν ἀπ᾽ (ζ) ἐνέτεινεν (η) ϗ ἐξάγαγέ (θ) ἅρματος ἕως ἑσπέρας ἐξεναντίας Συρίας, ϗ

ΚΕΦ. ιθ΄.

1 2 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον (α) αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν
αὐτοῦ Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης, ϗ εἶπεν αὐτῷ, (β) Βασιλεῦ Ἰωσαφὰτ, εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς,
3 ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου φιλιάζεις; διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ (γ) κυρίου. Ὅτι ἀλλ᾽ ἢ λόγοι ἀγαθοὶ (δ)
ηὑρέθησαν ἐν σοὶ, ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, ϗ (ε) κατεύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι
4 τὸν κύριον. Καὶ κατῴκησεν Ἰωσαφὰτ (ζ) εἰς Ἱερουσαλήμ· ϗ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως
5 ὄρους Ἐφραὶμ, ϗ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ κατέστησε (η) τοὺς κριτὰς
6 ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, ἐν πόλει ϗ πόλει. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς, Ἴδετε τί ὑμεῖς
7 ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ᾽ ἢ τῷ κυρίῳ, ϗ μεθ᾽ ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως. Καὶ νῦν γενέσθω
φόβος κυρίου ἐφ᾽ ὑμᾶς, ϗ φυλάσσετε ϗ (θ) ποιήσατε, ὅτι οὐκ ἔστι μετὰ κυρίου θεοῦ (ι) ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι
8 πρόσωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα. (κ) Καί γε ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφὰτ τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν
9 ϗ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν κυρίου, ϗ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐνετείλατο
10 πρὸς αὐτοὺς, λέγων, (λ) Οὕτω ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ, (μ) ϗ ἐν πλήρει καρδίᾳ. Πᾶς ἀνὴρ κρίσιν
τὴν ἐλθοῦσαν (ν) ἐφ᾽ ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν (ξ) τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν (ο) ἀναμέσον αἵματος
αἵματος, ϗ ἀναμέσον τοῦ προστάγματος ϗ ἐντολῆς, ϗ δικαιώματα ϗ κρίματα, ϗ διαστελεῖσθε αὐτοῖς, ϗ
οὐχ ἁμαρτήσονται (π) τῷ κυρίῳ, ϗ οὐκ ἔσται (ρ) ὀργὴ ἐφ᾽ ὑμᾶς, ϗ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· (σ) οὕτω ποιήσετε, ϗ
11 οὐχ ἁμαρτήσεσθε. Καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ᾽ ὑμᾶς (τ) εἰς πάντα λόγον κυρίου, ϗ Ζαβδίας υἱὸς
Ἰσμαὴλ (υ) ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον Ἰούδα (φ) πρὸς πάντα λόγον βασιλέως, ϗ οἱ γραμματεῖς ϗ οἱ Λευῖται πρὸ
προσώπου ὑμῶν. ἰσχύσατε (χ) ϗ ποιήσατε, ϗ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.

MS. A. (α) ἑαυτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς (β) Βασιλεῦ (γ) κυρίου. Ἀλλ᾽ ἢ (δ) εὑρέθησαν (ε) κατεύθυνας (ζ) ἐν (η) κριτὰς ἐν (θ) ποιήσετε, (ι) ὑμῶν (κ) Καὶ γὰρ ἐν (λ) Οὕτως (μ) καὶ πλήρεις καρδίας (ν) πρὸς ὑμᾶς (ξ) κατοικούντων ἐν (ο) ἀναμέσον αἵματος αἷμα ϗ ἀναμέσον προστάγματος (π) τῷ θεῷ, ϗ (ρ) ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀργὴ, ϗ (σ) οὕτως (τ) εἰς πᾶν λόγον (υ) ἡγούμενος (φ) πρὸς πᾶν λόγον (χ) ποιήσατε,

ΚΕΦ. κ΄.

1 Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ (α) υἱοὶ Μωὰβ, ϗ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ μετ᾽ αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναίων πρὸς Ἰωσαφὰτ εἰς
πόλεμον.

MS.A. (α) υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ οἱ υἱοὶ Μωὰβ, ϗ μετ᾽

Et factũ eſt, ut viderunt principes curruum, quia non erat rex Iſrael; & 32
averterunt ſe ab eo. Et vir tetendit arcum benè collimans, & percuſſit 33
regem Iſrael inter pulmonem & inter thoracem. Et dixit aurigæ, Con- 34
verte manũ tuam: educ me de prælio, quoniam (g) laboravi. Et profligatum eſt prælium in die illa: & rex Iſrael erat ſtans ſuper currum ex adverſo Syriæ uſque ad veſperam: & mortuus eſt occidente Sole.

CAP. XIX.

Et revertit Joſaphat rex Juda ad domum ſuam in Hieruſalem. Et exi- 1 2
vit in occurſum ejus Jehu, qui ipſius Anani, propheta. Et dixit ei, (a) Rex
Joſaphat, ſi peccatori tu auxiliaris, vel ei, qui odio habetur à Domino,
amicitiam jungis? Propter hoc facta eſt ſuper te ira Domini. Verun- 3
tamen verba bona inventa ſunt in te, quoniam ſuſtuliſti lucos à facie
Juda, & direxiſti cor tuum ad exquirendum Dominum. Et habitavit 4
Joſaphat in Hieruſalem: & rurſus exiit ad populum à Berſabee uſque
ad montem Ephræm: & redire fecit eos ad Dominum Deum patrum
eorum. Et conſtituit judices in omnibus civitatibus Juda munitis, in 5
civitate, & civitate. Et dixit judicibus; Videte, quid vos facitis: 6
quoniam non homini vos judicatis, ſed Domino, & vobiſcum verba
judicii. Et nunc fiat timor Domini ſuper vos, et obſervate, et facite: quia 7
non eſt cum Domino Deo noſtro injuſtitia, neq; admirari perſonam, neq;
accipere dona. Et etiam in Hieruſalem conſtituit Joſaphat de ſacerdo- 8
tibus, & de Levitis, & de patriarchis Iſrael ad judicium Domini, & ad
judicandum habitantes in Hieruſalem. Et mandavit ad eos, dicens; Sic 9
facietis in timore Domini, in veritate, & in pleno corde. Omnis vir, ju- 10
dicium quod venit ſuper vos fratrum veſtrorum habitantium in civitatibus ſuis, inter (b) ſanguinem ſanguinis, & inter præceptum, & mandatum, & juſtificationes, & judicia: & diſtinguetis eos: & non peccabunt Domino: & non erit ira ſuper vos, et ſuper fratres veſtros. Sic
facietis, et non peccabitis. Et ecce Amarias ſacerdos dux ſuper vos in 11
omne verbum Domini: et Zabdias filius Iſmael dux in domum Juda ad omne verbum regis: et (c) ſcribæ, et Levitæ ante faciem veſtram. (d) Confortamini, et facite: et erit Dominus cum bono.

CAP. XX.

Et poſt hæc venerunt filii Moab, et filii Ammon, et cum eis de (a) 1
Minæis adverſùs Joſaphat ad bellum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فلما رأي المحاربون أنه ليس ملك إسرائيل رجعوا إلي خلف * وإن رجلا يرمي عن 32 33
قوس قوي جدا * فجذبه وضرب ملك إسرائيل بين كتفيه في سرباله * فقال لغلامه
أخرجني من العسكر إلي برا * فإن ضربة الموت ضربت * واشتد الحرب في ذلك اليوم * 34
وكان ملك إسرائيل جالسا في الروج * ومكث يحارب الادوميين إلي العشاء * فمات عند
غروب الشمس *

* الفصل التاسع عشر *

* ورجع يوشافاط إلي بيته إلي يروسليم * وخرج صفنيا النبي بتلقاءه فقال له * مضيت 1 2
لتعين المنافق * ولعدو الله أحببت * من أجل ذلك تغضب الله عليك * ولكن أمن 3
أن ألفاظا جيادا سمعت عنك * لأنك لم تهرق دما زكيا علي الأرض * وأصلحت قلبك *
وصليت قدام الله ربك بالحق * وجلس الملك في المدينة * ثم رجع خرج إلي بير سبع * 4
وبلغ إلي جبل أفرام * وردهم ليعبدوا الرب إله إسرائيل إله آبائهم * وأقام الحقوق في سائر 5
ضياع يهودا العظيمات وقري الجبابرة * وقال للديانين * ابصروا ما تصنعون * فليس 6
للناس تدينون بل للرب إلهنا * واشتدوا واحكموا بالحق * ويكون الرب معكم إلي الأبد * 7
واحفظوا واعملوا * لأن ليس عند الله شرا * ولا أخذا بالوجوه * ولا أخذ البرطيل * وأقام 8
في بيت الله من اللاويين والكهنة * ورؤساء بيت إسرائيل لدين الله * ورجع إلي يروسليم 9
وأمرهم * هكذا تفعلون بمخافة الله وبالأمانة وبقلب سليم * كل حكم يجي إليكم بين 10
إخوتكم الجالسين في قراكم * بين الدم والدم * وبين الناموس والأمر * وحذروهم أن
لا يخطوا بين يدي الله لئلا يسخط عليهم * وهاأنذا قد أقمت عليكم كهنة ليدينوا 11
دينونة الحق بالأمانة كما أمر الرب * وزخريا بن شمعيا أوري لسائر الأحبار واللاويين
كل شي * وقال * اشتدوا واعملوا ويكون الله معينكم إلي الأبد *

* الفصل العشرون *

* ومن بعد ذلك جاوا بنو مواب وبنو عمون ومعهم رجال شجعان * ليصنعوا الحرب مع يوشافاط * 1

Quare videntes illi milites quòd non 32
eſſet rex Iſraelis, retrogreſſi ſunt. Qui- 33
dam autem qui arcu fortiſſimo jaculabatur, intendens eum, percuſſit regem Iſraelis inter utrumque humerum in loricam ejus: unde dixit puero ſuo, Educ me de caſtris foràs, quia plagâ mortali ſum vulneratus. At invaleſcente eâ 34
die bello, rex Iſrael ſedens in curru perſtitit pugnans adverſùs Adumæos ad veſperam uſque, & mortuus eſt ſub ſolis occubitum.

CAP. XIX.

Verùm Joſaphato domum ſuam in 1
Jeruſalem reverſo, Egreſſus eſt Saphania 2
propheta in occurſum ejus, & dixit illi, Abiiſti ad auxiliandum impio, & inimicum Dei dilexiſti: propterea indignatus eſt in te Deus. Credo tamen 3
bonas de te res auditas eſſe, eò quòd ſanguinem innocentem nequaquam fuderis ſuper terram, cor tuum rectè diſpoſueris, & coram Deo Domino tuo can-
didè oraveris. Sedit ergò rex in urbe, 4
tum converſus exiit ad Bir-ſabaa, pervenitque ad montem Aphrémi, ubi reduxit eos ad cultum Domini Dei Iſrae-
lis, Dei majorum ſuorum: Et redinte- 5
gravit ſtatuta in cunctis civitatibus Judæ majoribus, & oppidis gigantum:
Dixitque judicibus, Conſiderate quid a- 6
gatis, quandoquidem non hominibus judicatis, ſed Domino Deo noſtro: Fortis 7
animo eſtote, & judicate cum veritate, ſitque Dominus ob oculos veſtros in æternum: ſervate, & facite, quia nulla eſt apud Deum nequitia; neque perſonarum acceptio, neque muneris acce-
ptio. Conſtituerat etiam in domo Dei è 8
Levitis, ſacerdotibus, & præcipuis Iſraelitarum, ad judicium Dei. Deinde re- 9
diens in Jeruſalem præcepit eis, dicens, Ita dirimetis cum timore Dei, cum fide,
& mente ſincerâ, Omnem cauſam quæ 10
vobis occurret inter fratres veſtros habitantes in oppidis veſtris de diſcrimine inter ſanguinem & ſanguinem, & inter conſuetudinem ac præceptum: & hortamini eos ut non peccent coram Deo, ne
ſuccenſeat eis. Ecce jam præfeci vobis 11
ſacerdotes, ut verum judicium fideliter ferant, quemadmodum præcepit Dominus. Adhæc Zacharia Semajæ filius omnia declaravit omnibus ſacerdotibus ac Levitis; & dixit, Forti animo eſtote, & facite, ſitque Deus adjutor veſter in perpetuum.

CAP. XX.

Poſthæc venerunt Moabitæ & Am- 1
monitæ, & unà cum eis viri ſtrenui, ad bellum gerendum cum Joſaphato.

דבר הימים ב: כ

,Chaſeſonthamar in *ipſi* ecce & ; Aram de ,mare trans de *multa turba te ſuper* Venit : dicendo , Jehoſaphat *indicaverunt* &,venerũt Et

2 וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּידוּ לִיהוֹשָׁפָט לֵאמֹר בָּא עָלֶיךָ הָמוֹן רָב מֵעֵבֶר לַיָּם מֵאֲרָם וְהִנָּם בְּחַצְצוֹן תָּמָר

.Jehudah univerſo *ſuper* jejunium prædicavit & ,Dominum quærendũ ad *ſuas facies* Jehoſaphat *dedit* & ,timuit Et .Henghedi ipſa

3 הִיא עֵין גֶּדִי׃ וַיִּרָא וַיִּתֵּן יְהוֹשָׁפָט אֶת־פָּנָיו לִדְרוֹשׁ לַיהוָה וַיִּקְרָא־צוֹם עַל־כָּל־יְהוּדָה׃

.Dominum quærendũ ad venerunt Jehudah urbibus univerſis de etiam : *Domino à* quærendũ ad Jehudah ſunt congregati Et

4 וַיִּקָּבְצוּ יְהוּדָה לְבַקֵּשׁ מֵיְהוָה גַּם מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה בָּאוּ לְבַקֵּשׁ אֶת־יְהוָה׃

Domine : ait Et *novi* *atrii facies ad* ,Domini domo in , Jeruſalaim & ,Jehudah *concione* in Jehoſaphat ſtetit Et

6 5 וַיַּעֲמֹד יְהוֹשָׁפָט בִּקְהַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ בְּבֵית יְהוָה לִפְנֵי הֶחָצֵר הַחֲדָשָׁה׃ וַיֹּאמַר יְהוָה

tua manu in & ,gentium *regna cunctis in dominans tu* & : cœlis in Deus ipſe tu nonne,noſtrorũ patrum Deus

אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ הֲלֹא אַתָּה־הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכֹל מַמְלְכוֹת הַגּוֹיִם וּבְיָדְךָ

hujus terræ habitatores expuliſti noſter Deus tu Nonne *? conſiſtendum ad tecum* non & ,potentia & ,fortitudo

7 כֹּחַ וּגְבוּרָה וְאֵין עִמְּךָ לְהִתְיַצֵּב׃ הֲלֹא אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הוֹרַשְׁתָּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת

ea in tibi ædificaverũt & ,ea in habitaverũt Et ? ſeculum in tui amici Abraham ſemini eã dediſti & ,Iſrael tui populi *faciebus à*

8 מִלִּפְנֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַתִּתְּנָהּ לְזֶרַע אַבְרָהָם אֹהַבְךָ לְעוֹלָם׃ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּבְנוּ לְךָ בָּהּ

domus facies ad ſtabimus ,fames & ,peſtilentia & ,*judicandi* gladius ,malũ nos ſuper venerit Si : dicendo ,tuo nomini ſanctuarium

9 מִקְדָּשׁ לְשִׁמְךָ לֵאמֹר׃ אִם־תָּבוֹא עָלֵינוּ רָעָה חֶרֶב שְׁפוֹט וְדֶבֶר וְרָעָב נַעַמְדָה לִפְנֵי הַבַּיִת

.facies ſalvos & ,exaudies & ,*noſtra anguſtia præ* te ad clamabimus Et .hac domo in tuum nomen quia ,*tuas facies ad &* , *hujus*

הַזֶּה וּלְפָנֶיךָ כִּי שִׁמְךָ בַּבַּיִת הַזֶּה וְנִזְעַק אֵלֶיךָ מִצָּרָתֵנוּ וְתִשְׁמַע וְתוֹשִׁיעַ׃

terra è *eos veniendo in ,eos per venire* *Iſrael* *dediſti* non quos ,Sehir mons & ,Moab & ,Hammon filii ecce nunc Et

10 וְעַתָּה הִנֵּה בְנֵי־עַמּוֹן וּמוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר אֲשֶׁר לֹא־נָתַתָּה לְיִשְׂרָאֵל לָבוֹא בָהֶם בְּבֹאָם מֵאֶרֶץ

nos ejiciendũ ad veniendo ,nobis *ſuper retribuentes* ipſi ecce Et .eos diſperdiderũt non & ,eis *deſuper* declinaverunt quia , Ægypti

11 מִצְרָיִם כִּי סָרוּ מֵעֲלֵיהֶם וְלֹא הִשְׁמִידוּם׃ וְהִנֵּה־הֵם גֹּמְלִים עָלֵינוּ לָבוֹא לְגָרְשֵׁנוּ

facies ad fortitudo nobis in non nam ? eos *in* judicabis nonne ,noſter Deus .nos feciſti accipere hæreditate quam ,tua hæreditate de

12 מִיְּרֻשָּׁתְךָ אֲשֶׁר הוֹרַשְׁתָּנוּ׃ אֱלֹהֵינוּ הֲלֹא תִשְׁפָּט־בָּם כִּי אֵין בָּנוּ כֹּחַ לִפְנֵי

ſtantes Jehudah omnis Et .noſtri oculi te in ſed ,faciamus quid neſcimus nos Et .nos contra *venientis* ,*hujus multæ turbæ*

13 הֶהָמוֹן הָרָב הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה־נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ וְכָל־יְהוּדָה עֹמְדִים

filii , Jehiel filii Benaiah filii Zechariahu filius Jachaziel Et .eorum filii & ,eorum uxores ,eorum *pubes* etiam ,*Domini facies ad*

14 לִפְנֵי יְהוָה גַּם־טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם׃ וְיַחֲזִיאֵל בֶּן־זְכַרְיָהוּ בֶּן־בְּנָיָה בֶּן־יְעִיאֵל בֶּן־

,Jehudah omnis Attendite : ait Et .*concionis* medio in Domini ſpiritus eum ſuper fuit ,Aſaph filiis de Levites Mathaniah

15 מַתַּנְיָה הַלֵּוִי מִן־בְּנֵי אָסָף הָיְתָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה בְּתוֹךְ הַקָּהָל׃ וַיֹּאמֶר הַקְשִׁיבוּ כָל־יְהוּדָה

turbæ faciebus à conſternemini ne & ,timeatis ne Vos : vobis Dominus dixit Sic :Jehoſaphat rex ò & ,Jeruſalaim habitatores &

וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְהַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט כֹּה־אָמַר יְהוָה לָכֶם אַתֶּם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי הֶהָמוֹן

aſcenſionem per *aſcendentes* ipſi Ecce .eos contra deſcendite Cras .Deo ſed , bellum vobis non quia ,hujus *multæ*

16 הָרָב הַזֶּה כִּי לֹא לָכֶם הַמִּלְחָמָה כִּי לֵאלֹהִים׃ מָחָר רְדוּ עֲלֵיהֶם הִנָּם עֹלִים בְּמַעֲלֵה

.Jeruel *deſertum verſus* torrentis fine in eos invenietis & , Sis

הַצִּיץ וּמְצָאתֶם אֹתָם בְּסוֹף הַנַּחַל פְּנֵי מִדְבַּר יְרוּאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

Veneruntque nuntii, & indicaverunt Joſaphat, dicen- 2
tes ; Venit contra te multitudo magna, de his locis quæ
trans mare ſunt, & de Syria, & ecce conſiſtunt in Aſa-
ſonthamar, quæ eſt Engaddi. Joſaphat autem timore 3
perterritus, totum ſe contulit ad rogandum Dominum,
& prædicavit jejunium univerſo Juda. Congregatúſ- 4
que eſt Judas ad deprecandum Dominum : ſed & omnes
de urbibus ſuis venerunt ad obſecrandum eum. Cúm- 5
que ſtetiſſet Joſaphat in medio cœtu Juda, & Jeru-
ſalem, in domo Domini ante atrium novum, Ait ; Do- 6
mine Deus patrum noſtrorum, tu es Deus in cœlo, & do-
minaris cunctis regnis gentium, in manu tua eſt fortitu-
do & potentia, nec quiſquam tibi poteſt reſiſtere.
Nónne tu, Deus noſter, interfeciſti omnes habitatores 7
terræ hujus coram populo tuo Iſrael, & dediſti eam ſe-
mini Abraham amici tui in ſempiternum ? Habitave- 8
rúntque in ea, & exſtruxerunt in illa Sanctuarium nomi-
ni tuo, dicentes ; Si irruerint ſuper nos mala, gladius 9
judicii, peſtilentia, & fames, ſtabimus coram domo hac
in conſpectu tuo, in qua invocatum eſt nomen tuum :
& clamabimus ad te in tribulationibus noſtris, & exau-
dies, ſalvóſque facies. Nunc igitur ecce filii Ammon, 10
& Moab, & mons Seir, per quos non conceſſiſti Iſrael
ut tranſirent quando egrediebantur de Ægypto, ſed
declinaverunt ab eis, et non interfecerunt illos : Econ 11
rariò agunt, et nituntur ejicere nos de poſſeſsione, quam
tradidiſti nobis. Deus noſter, ergò non judicabis eos ? 12
In nobis quidem non eſt tanta fortitudo, ut poſsimus
huic multitudini reſiſtere, quæ irruit ſuper nos. Sed
cùm ignoremus quid agere debeamus, hoc ſolùm habe-
mus reſidui, ut oculos noſtros dirigamus ad te. Omnis 13
verò Juda ſtabat coram Domino, cum parvulis, et uxo-
ribus, et liberis ſuis. Erat autem Jahaziel filius Za- 14
chariæ, filii Banaiæ, filii Jehiel, filii Mathaniæ, Levites
de filiis Aſaph, ſuper quem factus eſt Spiritus Domini
in medio turbæ, Et ait ; Attendite omnis Juda, et 15
qui habitatis Jeruſalem, et tu rex Joſaphat : Hæc dicit
Dominus vobis ; Nolite timere, nec paveatis hanc
multitudinem : non eſt enim veſtra pugna, ſed Dei.
Cras deſcendetis contra eos : aſcenſuri enim ſunt per 16
clivum nomine Sis, et invenietis illos in ſummitate tor-
rentis, qui eſt contra ſolitudinem Jeruel.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 * ܘܐܬܘ ܘܚܘܝܘ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܬܐ ܠܘܩܒܠܟ ܚܝܠܐ ܣܓܝܐ ܡܢ ܥܒܪܐ ܕܝܡܐ
3 ܕܣܘܦ. ܘܗܐ ܫܪܝܢ ܒܐܝܪܝܚܘ ܗܝ ܥܝܢܓܕܝ. * ܘܕܚܠ. ܘܐܩܝܡ ܝܗܘܫܦܛ ܐܦܘܗܝ
ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܟܪܙ ܨܘܡܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܬܟܢܫܘ
4 ܘܬܘ ܢܨܠܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܐܦ ܡܢ
5 ܡܕܝܢܬܐ ܪܚܝܩܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܩܡ ܝܗܘܫܦܛ ܒܓܘ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ :
6 ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܝܬ ܒܐܘܪܫܠܡ : ܩܕܡ ܬܪܥܐ ܚܕܬܐ. * ܘܨܠܝ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ.
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܢ. ܐܢܬܘܗ ܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ. ܘܐܢܬ ܫܠܝܛ ܐܢܬ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ
7 ܕܥܠܡܐ. ܘܕܝܠܟ ܗܘ ܚܝܠܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܐܢܐ ܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟ ܡܨܠܐ ܐܢܐ. * ܘܐܢܬܘܗ
ܐܠܗܢ. ܐܘܒܕܬ ܠܥܡܘܡܝ ܐܪܥܐ ܗܕܐ. ܩܕܡ ܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܝܗܒܬܗ ܠܙܪܥܗ
8 ܕܐܒܪܗܡ ܪܚܡܟ ܠܥܠܡ. * ܘܝܬܒܘ ܒܗ. ܘܒܢܘ ܒܗ ܡܩܕܫܐ ܠܫܡܟ ܘܐܡܪܝܢ. * ܡܛܠ
9 ܕܡܩܕܫܐ ܐܝܬ ܒܝܢܬܢ. ܠܐ ܐܬܐ ܥܠܝܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܠܐ ܚܪܒܐ. ܘܠܐ ܕܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܘܬܢܐ.
ܘܠܐ ܟܦܢܐ. ܘܟܕ ܐܢܚܢܢ ܩܝܡܝܢ ܩܕܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܘܩܕܡܝܟ. ܡܛܠ ܕܫܡܟ ܐܬܩܪܝ ܒܒܝܬܐ
10 ܗܢܐ. ܘܟܕ ܐܬܝܢ ܘܡܨܠܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܢ. ܘܦܪܘܩܝܢ. * ܘܗܫܐ
ܗܐ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܛܘܪܐ ܕܓܒܠ ܘܡܘܐܒ. ܕܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܫܬܘܬܦܘ
ܥܡܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܐܦܩܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܥܒܪܬ ܫܘܥܒܕܐ ܕܡܨܪܝܐ ܡܢܗܘܢ.
11 12 * ܘܗܐ ܗܢܘܢ ܦܪܥܝܢ ܠܢ ܣܘܥܪܢܐ. ܘܐܬܝܢ ܕܢܦܩܘܢܢ ܡܢ ܝܪܬܘܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܢ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ
ܠܡܐܪܬ ܘܕܘܢ ܐܢܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܒܢ ܚܝܠܐ ܠܡܩܡ ܠܘܩܒܠܗܘܢ. ܐܝܬܐ ܥܠܝܗܘܢ ܚܪܒܐ
13 ܕܕܝܢܟ. ܘܚܢܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢܢ ܡܢܐ ܢܥܒܕ. ܡܛܠ ܕܥܝܢܝܢ ܠܘܬܟ ܚܝܪܢ. * ܘܟܠܗܘܢ
ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܥܡ ܛܠܝܗܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ. ܘܒܢܝܗܘܢ
14 ܘܒܢܬܗܘܢ. * ܘܥܠ ܚܙܐܝܠ ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܒܢܝܐ. ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܒܪ ܡܬܢܝܐ ܠܘܝܐ. ܡܢ ܒܢܘܗܝ
ܕܐܣܦ. ܢܚܬܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܐ ܕܓܢܒܪܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܩܐܡ ܗܘܐ ܩܕܡ ܥܡܐ
15 ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܟܠܟܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܥܡܘܪܘܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ.
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. ܘܠܐ ܬܙܘܥܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܚܝܠܐ ܗܢܐ
16 ܣܓܝܐܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܕܝܠܟܘܢ ܩܪܒܐ. ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܩܪܒܐ. * ܐܣܬܪܗܒܘ ܘܚܘܬܘ
ܠܘܩܒܠܗܘܢ. ܗܐ ܗܢܘܢ ܣܠܩܝܢ ܒܡܣܩܬܐ ܕܨܦܪܐ. ܘܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܒܫܘܥܐ ܕܢܚܠܐ.
ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܒܪܐ. ܘܗܢܘܢ ܣܠܩܝܢ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡܟܘܢ.

Quòd, cùm veniſſent *quidam* & indicâſſent 2
Ioſaphato, dicentes, Venit contra te exerci-
tus copioſus ex ulteriori parte maris rubri,
ecce caſtrametantur in Iericho, quæ eſt
Ingod, Extimuit, erexitque Ioſaphat vultum 3
ſuum ut deprecaretur Dominum : & in-
dixit jejunium omnibus Iudæis, dixitque
eis ; Congregamini, & venite oremus Do- 4
minum Deum noſtrum. Itaque congregati
ſunt & venerunt omnes Iudæi etiam è ci-
vitatibus remotis ; venerunt inquam, ad
precandum Dominum. Tunc ſtans Joſa- 5
phat in medio populi Judaici, in domo
Domini quæ erat in Jeruſalem, ante portam
novam ; Oravit his verbis : Domine De- 6
us patrum noſtrorum, tu es Deus in cœlo,
tu dominaris in omnia mundi regna, tuum-
que eſt robur & fortitudo :. ego jam ante
te ſtans oro. Tu quidem Deus noſter, con- 7
ſumpſiſti habitatores hujus terræ coram po-
pulo tuo Iſraele, & dediſti eam ſemini A-
brahami amici tui, in æternum ; Habitâ- 8
runt in ea, & ædificârunt in ea Sanctuarium
nomini tuo, dicentes ; Cùm jam Sanctua- 9
rium ſit inter nos, nullum invadet nos ma-
lum, neque gladius, neque judicium, neque
mortalitas, neque fames : ſtantibus enim
nobis ante domum iſtam & coram te (ſiqui-
dem nomen tuum invocatum eſt in domo
iſta) & venientibus atque orantibus coram
te in domo iſta, exaudies vocem orationis
noſtræ, & liberabis nos. Nunc ergò ecce 10
Ammonitæ, & Mons Gebel, atque Moab,
quibuſcum habere conſortium non permi-
ſiſti Iſraelitis ; quia de terra Ægypti edu-
xiſti eos, & amoviſti ſervitutem Ægypti-
orum ab eis, En ipſi par pari nobis re- 11
ferunt, & veniunt ad ejiciendum nos ex
hæreditate tua quam tribuiſti nobis poſſi-
dendam. Domine Deus noſter, præbe te, 12
& judica eos, quia non ſuppetunt nobis
vires ad reſiſtendum eis : adduc ſuper eos
gladium judicii tui, cùm nos ignoremus
quid agendum ſit : nam oculi noſtri ſunt in 13
te defixi. Interea omnes Judæi ſtabant co-
ram Dño unà cum parvulis & mulieribus
eorũ, & filiis ac filiab' eorũ. Tunc ſuper 14
Hazaelem filium Zachariæ, filii Benajæ, filii
Jojadai, filii Mathaniæ Levitæ, de filiis
Aſaphi ; deſcendit ſpiritus fortitudinis à
Dño dum ſtaret coram populo Iſraelitico,
Et dixit ; Audite omnes Judæi, & habitato- 15
res Jeruſalem, & rex Joſaphat : Sic dicit Do-
minus Deus veſter ; Vos ne timeatis neque
formidetis exercitum hunc copioſum : non
enim veſtrum eſt prælium, ſed Dñi ſanè præ-
liũ eſt : Properate, & deſcendite adverſùs 16
eos, en ipſi aſcendunt per clivũ matutini, et
invenietis eos in rupe vallis ex adverſo de-
ſerti : aſcendũt enim pugnaturi contra vos.

Verſio VULG. LAT. Cap. XX

...tque nuntii, & indicaverunt Joſaphat, dicen-
Venit contra te multitudo magna, de his locis quæ
mare ſunt, & de Syria, & ecce conſiſtunt in Aſa-
...amar, quæ eſt Engaddi. Joſaphat autem timore
...rritus, totum ſe contulit ad rogandum Dominum,
...rædicavit jejunium univerſo Juda. Congregatuſ-
...ſt Judas ad deprecandum Dominum: ſed & omnes
...bibus ſuis venerunt ad obſecrandum eum. Cùm-
...ſtetiſſet Joſaphat in medio cœtu Juda, & Jeru-
...m, in domo Domini ante atrium novum, Ait; Do-
...e Deus patrum noſtrorum, tu es Deus in cœlo, & do-
...aris cunctis regnis gentium, in manu tua eſt forti-
...& potentia, nec quiſquam tibi poteſt reſiſtere.
...ne tu, Deus noſter, interfeciſti omnes habitatores
...e hujus coram populo tuo Iſrael, & dediſti eam
...i Abraham amici tui in ſempiternum? Habita-
...que in ea, & extruxerunt in illa Sanctuarium
...uo, dicentes; Si irruerint ſuper nos mala, gladius
...icii, peſtilentia, & fames, ſtabimus coram domo
...conſpectu tuo, in qua invocatum eſt nomen tuum:
...clamabimus ad te in tribulationibus noſtris, & ex-
...s, ſalvóſque facies. Nunc igitur ecce filii Ammon,
...Moab, & mons Seir, per quos non conceſſiſti Iſrael
...tranſirent quando egrediebantur de Ægypto, ſed
...clinaverunt ab eis, et non interfecerunt illos: Ecce
...riò agunt, et nituntur ejicere nos de poſſeſſione, quam
...didiſti nobis. Deus noſter, ergò non judicabis eos?
...nobis quidem non eſt tanta fortitudo, ut poſſimus
...ic multitudini reſiſtere, quæ irruit ſuper nos. Sed
...m ignoremus quid agere debeamus, hoc ſolùm habe-
...us reſidui, ut oculos noſtros dirigamus ad te. Omnis
...rò Juda ſtabat coram Domino, cum parvulis, et
...us, et liberis ſuis. Erat autem Jahaziel filius Za-
...ariæ, filii Banaiæ, filii Jehiel, filii Mathaniæ, Levi-
...filiis Aſaph, ſuper quem factus eſt Spiritus Domini
...medio turbæ, Et ait; Attendite omnis Juda, &
...ui habitatis Jeruſalem, et tu rex Joſaphat: Hæc dicit
...ominus vobis; Nolite timere, nec paveatis hanc
...ultitudinem: non eſt enim veſtra pugna, ſed Dei.
...ras deſcendetis contra eos: aſcenſuri enim ſunt per
...ivum nomine Sis, et invenietis illos in ſummitate tor-
...ntis, qui eſt contra ſolitudinem Jeruel.

...ATINA.

Quòd, cùm veniſſent ... Ioſaphato, dicentes, Venit contra te exercitus copioſus ex ... ecce caſtrametantur in ..., quæ eſt Ingod, Extimuit ... ſuum ut deprecaretur Dominum: & indixit jejunium omnibus ... eis; Congregamini, & veniamus ... Dominum Deum noſtrum. Itaque ... ſunt & venerunt omnes ... vitatibus remotis; venerunt ... precandum Dominum. Tunc ... phat in medio populi Judæi, in ... Domini quæ erat in Jeruſalem, ... novam; Oravit his verbis: ... us patrum noſtrorum, tu ... tu dominaris in omnia ... que eſt robur & fortitudo ... te ſtans oro. Tu ... ſumpſiſti habitatores ... pulo tuo Iſraele, & ... brahami amici tui, in ... runt in ea, & ædificârunt ... nomini tuo, dicentes; ... rium ſit inter nos, ... lum, neque gladius, neque ... mortalitas, neque fames ... nobis ante domum iſtam ... dem nomen tuum invocatum ... iſta) & venientibus ... te in domo iſta, exaudi ... noſtræ, & liberabis nos. ... Ammonitæ, & Mons Gebal, ... quibuſcum habere ... ſiſti Iſraelitis; quia de ... xiſti eos, & amoviſti ... orum ab eis, En ipſi ... ferunt, & veniunt ad ... hæreditate tua quam ... dendam. Domine Deus ... & judica eos, quia non ... vires ad reſiſtendum eis: ... gladium judicii tui, ... quid agendum ſit: nam oculi ... te deſiſti. Interea omnes Judæi ... ram Dño unà cum parvulis & ... eorũ, & filiis ac filiab᷑ eorũ. ... Hazaelem filium Zachariæ, filii ... Jojadai, filii Mathaniæ Levitæ, ... Aſaphi; deſcendit ſpiritus ... Dño dum ſtaret coram populo ... Et dixit; Audite omnes Judæi, & ... res Jeruſalem, & rex Joſaphat: Sic dicit ... minus Deus veſter; Vos ne timeatis ... formidetis exercitum hunc copioſum: ... enim veſtrum eſt prælium, ſed Dñi ... lii eſt: Properate, & deſcendite ad ... eos, en ipſi aſcendunt per clivi ... invenietis eos in rupe vallis ex adverſo ... ſerti: aſcendũt enim pugnaturi contra vos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἦλθον ϗ ἀπήγγειλαν τῷ Ἰωσαφὰτ, λέγοντες, Ἥκει ἐπὶ Σὲ πλῆθος πολὺ (β) ἐκ πέραν τῆς θα-
3 λάσσης ἀπὸ Συρίας, ϗ ἰδού εἰσιν ἐν (γ) Ἀσασὰν Θαμὰρ, αὕτη ἐστὶν (†) Ἐγγαδί. Καὶ ἐφοβήθη, ϗ ἔδω-
4 κεν Ἰωσαφὰτ (δ) πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, ϗ (ε) ἐκήρυξεν νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδα. Καὶ
Συνήχθη (ζ) Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, ϗ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύ-
5 ριον. Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφὰτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐ-
6 λῆς τῆς καινῆς, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων (η) μου, οὐχὶ Σὺ εἶ (θ) θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω,
ϗ Σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν; ϗ ἐν τῇ χειρί Σου ἰσχὺς δυναστείας, ϗ οὐκ ἔστι
7 πρὸς Σὲ ἀντιστῆναι; Οὐχὶ (ι) Σὺ ὁ κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ
προσώπου (κ) τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ϗ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ ἠγαπημένῳ Σου εἰς τὸν
8 9 αἰῶνα; Καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ, ϗ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί Σου, λέγοντες, Ἐὰν
ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμὸς, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου ϗ ἐν-
αντίον Σου, ὅτι τὸ ὄνομά Σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ, ϗ βοησόμεθα πρὸς Σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, ϗ ἀ-
10 κούσῃ ϗ σώσεις. Καὶ νῦν ἰδοὺ (λ) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ Μωὰβ, ϗ ὄρος Σηείρ· εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσ-
ραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν, ϗ οὐκ (μ)
11 ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· Καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς (ν) ἀπὸ
12 τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν (ξ)
ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ' ἡμᾶς, ϗ οὐκ οἴδαμεν τί ποι-
13 ήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἢ ἐπὶ Σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Καὶ πᾶς (ο) Ἰούδα ἑστηκὼς (π) ἔναντι κυρίου, ϗ
14 τὰ παιδία αὐτῶν, ϗ αἱ (ρ) γυναῖκες αὐτῶν. Καὶ τῷ Ὀζιὴλ τῷ τοῦ Ζαχαρίου, τῶν υἱῶν Βαναίου,
τῶν υἱῶν (σ) Ἐλεϊὴλ, τοῦ Ματθανίου τοῦ Λευίτου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυ-
15 ρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε πᾶς Ἰούδα ϗ οἱ (τ) κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ὁ βα-
σιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε λέγει κύριος ὑμῖν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ (υ) πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ
16 ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. Αὔριον κατάβητε ἐπ' αὐ-
τούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν (φ) Ἀσεῖς, ϗ εὑρήσετε αὐτοὺς ἐπ' (χ) ἄκρου ποταμοῦ τῆς
ἐρήμου Ἰεριήλ.

Et venerunt, & indicârunt ipſi Joſaphat, dicentes; Venit ſuper te 2
multitudo plurima de trans mare à Syria: & ecce ſunt in Aſaſan Tha-
mar, hæc eſt Engadi. Et timuit, & dedit Joſaphat faciem ſuam ad 3
exquirendum Dominum: & prædicavit jejunium in omni Juda. Et 4
congregatus eſt Juda ad exquirendum Dominum: & de omnibus civita-
tibus Juda venerunt quærere Dominum. Et ſurrexit Joſaphat in Eccle- 5
ſia Juda in Hieruſalem in domo Domini ad faciem atrii novi; Et dixit; 6
Domine Deus patrum meorum, nónne tu es Deus in cœlo ſurſum, & tu
dominaris omnium regnorum gentium, & in manu tua fortitudo poten-
tatûs, & non eſt adverſùs te reſiſtere? Nónne tu Dominus, qui exter- 7
minâſti habitantes terram hanc à facie populi tui Iſrael, & dediſti eam
ſemini Abraham (b) dilecto tuo in ſeculum? Et habitârunt in ea, & 8
ædificârunt in ea ſanctificium nomini tuo, dicentes; Si ſupervenerint 9
ſuper nos mala, gladius, judicium, mors, fames; ſtabimus coram domo
hac, & coram te, quia nomen tuum in domo hac, & clamabimus ad
te de tribulatione, & audies, & ſalvabis. Et nunc ecce filii Ammon, 10
& Moab, & mons Seir, (in quos non dediſti ipſi Iſrael tranſire per eos,
exeuntibus ipſis de terra Ægypti, quoniam declinaverunt ab eis, et non
exterminaverunt eos:) Et nunc ecce ipſi aggrediuntur ſuper nos exire 11
ad ejiciendum nos ab hæreditate noſtra, quam dediſti nobis. Domine 12
Deus noſter, non judicabis in eis? Quoniam non eſt nobis fortitudo re-
ſiſtendi adverſùs multitudinem plurimam hanc venientem ſuper nos: &
non novimus quid faciamus eis, ſed ſuper te oculi noſtri. Et omnis 13
Juda ſtans ante Dominum, & pueri eorum, & uxores (c) eorum. Et 14
(d) ipſi Oziel filio Zachariæ, de filiis Banææ, de filiis Eliel, Matthaniæ
Levitæ de filiis Aſaph, factus eſt ſuper eum ſpiritus Domini in Eccleſia,
Et dixit; Audite omnis Juda, & habitantes in Hieruſalem, & rex 15
Joſaphat: Hæc dicit Dominus vobis ipſis; Ne timeatis, neque paveatis
à facie turbæ multæ hujus: quoniam non vobis eſt prælium, ſed Deo.
Cras deſcendite ſuper eos. Ecce aſcendunt ſecundùm aſcenſionem Aſis: 16
& invenietis eos ſuper extremum fluvii deſerti Jeriel.

MS.A. (β) ἐκ τοῦ πέραν (γ) Ἀνασὰν (†) Ἐνγαδδί. (δ) τὸ πρόσωπον (ε) ἐκήρυξαν (ζ) Ἰούδας (η) ἡμῶν, οὐχὶ (θ) ὁ θεὸς ἐν οὐρανῷ, ϗ (ι) Σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ἐξολεθρεύσας (κ) λαοῦ Σου (λ) υἱοὶ (μ) ἐξωλέθρευσαν (ν) ἐκ τῆς (ξ) ἰσχὺς ἡμῖν τοῦ (ο) Ἰούδας (π) ἐναντίον (ρ) γυναῖκας. Καὶ τῷ (σ) Ἐλεὴλ, (τ) κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ (υ) πτοηθῆτε (φ) Ἀσεὶ, (χ) ἄκρου τῆς ἐρήμου

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 * فجاوا قوم واخبروه بذلك * وقالوا * قد حضر اليك قوة عظيمة من بحار البحر الاحمر *
3 وهوذا هم نازلون على يريحا * وهي عنغاد * وفزع والتفت بوجهه الى الحائط * وصلي
4 قدام الله * وفرض صوما على بيت يهوذا * وقال تعالوا نطلب من الله الهنا * فاجتمعوا
5 وجاوا بيت يهوذا وساير الضياع البعيدة * فطلبوا من الرب * فقام يوسافاط في وسط
6 شعب يهوذا في داخل بيت الله الذي باورشليم * قدام باب الجديد * وصلي وقال *
يا رب اله ابائنا انت اله السماوات * وانت متحكم علي ساير الملوك الذين في الارض *
7 ولك القوة والجبروت * وانا قايم بين يديك اصلي * وانت يا رب ابدت كل سكان
هذه الارض بين يدي شعبك اسرايل * واعطيتها لزرع ابراهيم حبيبك الي الابد *
8 9 * وجلسوا فيها * وبنوا فيها قدسا لاسمك * ويقولون * ما دام بيننا لا يجي علينا شر *
ولا حكم ولا موت ولا جوع * وكل من يجي ويقوم قدام هذا البيت قدامك من
اجل اسمك الذي دعي على هذا البيت * ويصلي قدامك في هذا البيت * اسمع
10 صوت صلاته ونجيه * والان ها بني عمون * وجبل اغلف * ومواب * الذي امرت
11 اسرايل ان لا يختلط بهم * لان من مصر اخرجتهم ونجيتهم من عبودية المصريين * وها هم
12 يكافونا على ما فعلناه بهم * وقد اتوا لاخراجنا من ميراثنا الذي اورثتنا اياه * ربنا والهنا
تجلي واحكم عليهم * فليس لنا طاقة نقف قدامهم * انزل عليهم حرب حكمك *
13 ونحن لا ندري ما نصنع * واعيننا اليك شاخصة * وساير بيت يهوذا قيام قدامك
14 يا رب * وصبيانهم ونساوهم وبنوهم وبناتهم * وحزاييل بن زخريا * بن بنيو * بن يوياداع * بن
متونيا من اللاويين * من بني اساف * حلت عليه روح الجبروة من قدام الله *
15 * فقام وقال * اسمع يا ساير يهوذا * وسكان يروشليم ويوسافاط * هكذا قال الرب الهكم *
16 انتم لا تفزعوا * ولا تخافوا من هذا الجيش * لان ليس هذا الحرب لكم بل لله * عجلوا
وانزلوا عليهم * وهم يطلعون يحاربونكم مع طلوع الفجر * وتجدونهم مع الف الوادي
الذي بين يدي البرية *

Venientes autem quidam indicârunt hoc 2
illi, dicentes, Jam advenêre contra te
copiæ maximæ ex ulteriori parte maris
Rubri, & ecce obſident Jericho, quæ
eſt Ingad. Quare pavore correptus, 3
vertit faciem ſuam ad parietem, &
oravit ad Dominum: tum indicto Ju-
dæis jejunio, dixit; Venite, rogemus De-
um, Deum noſtrum. Cùm itaque congre- 4
gati veniſſent Judæi & oppida quæ-
que remota, Dominumque rogaviſſent;
Surrexit Joſaphat in medio populo Ju- 5
daico intra domum Dei quæ erat in Je-
ruſalem, ante oſtium novum, Et oravit, 6
ac dixit; O Domine Deus patrum no-
ſtrorum, tu es Deus cœlorum, tuque do-
minium habes in omnes reges qui ſunt
in terra, & tuum eſt robur & potentia:
& ego ſtans coram te oro. Tu O Do- 7
mine extinctis omnibus hujus terræ
incolis coram populo tuo Iſraele, de-
diſti eam ſemini Abrahæ dilecti tui,
in ſempiternum: Adeoque habitârunt 8
in ea, & extruxerunt in ea Sanctua-
rium nomini tuo; & dicunt, Quandiu 9
inter nos erit; nullum obveniet nobis ma-
lum, neque judicium, neque mortalitas,
neque fames: & quicunque venerit,
ſteteritque ante domum iſtam coram te
propter nomen tuum quod invocatum eſt
ſuper hanc domum, & oraverit coram
te in domo iſta; audi vocem orationis ejus,
& liberes eum. Jam verò ecce Am- 10
monitæ, & mons præputiatus, atque Mo-
abitæ, de quibus præceperas Iſraëli ne ſe
commiſceret cum eis, quòd ex Ægypto
eduxeris eos, & aſſerueris eos à ſervi-
tute Ægyptiorum: En, inquam, iſti re- 11
pendunt nobis pro iis quæ fecimus ipſis,
& venerunt ad deturbandum nos ex
hæreditate noſtra quam dediſti nobis.
Domine ac Deus noſter, fac conſpiciaris, 12
& judica eos; quia non poſſumus reſi-
ſtere eis: immitte in eos bellum judicii
tui: quid nobis agendum ſit neſcimus:
oculi noſtri in te ſunt intenti, Et tota 13
domus Judæ ſtat coram te O Domine,
cum juvenibus & uxoribus ſuis, & filiis
ac filiabus ſuis. Tunc in Hazaelem fi- 14
lium Zachariæ, filii Benajæ, filii Joja-
dai, filii Mathaniæ de Levitis, de filiis
Aſaphi; deſcendit ſpiritus fortitudinis
à Deo: Qui ſurgens dixit, Audite O 15
omnes Judæi, cives Jeroſolymorum,
& Joſaphat: Sic dicit Dominus Deus
veſter, Vos ne metuite, neque pertimeſci-
te exercitum iſtum, quia bellum hoc non
veſtrum ſed Dei eſt. Feſtini deſcendite 16
ad eos: aſcenſuri ſunt ipſi ut pugnent
contra vos ad ortum auroræ: & repe-
rietis eos ad lutus vallis quæ eſt contra
deſertum:

,timeatis ne ,Jeruſalaim & Jehudah vobiſcum Domini ſalutem videte & ,ſtate ,*conſiſtite* : hoc in pugnandâ *ad* vobis Non
17 לֹא לָכֶם לְהִלָּחֵם בָּזֹאת הִתְיַצְּבוּ עִמְדוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה עִמָּכֶם יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם אַל־תִּירְאוּ
,Jehudah omnis & :terram in *facies* Jehoſaphat *verticē flexit* Et .vobiſcum Dominus &,*eorū facies ad* egredimini Cras .*conſternemini* ne &
18 וְאַל־תֵּחַתּוּ מָחָר צְאוּ לִפְנֵיהֶם וַיהוָה עִמָּכֶם׃ וַיִּקֹּד יְהוֹשָׁפָט אַפַּיִם אַרְצָה וְכָל־יְהוּדָה
de &,Chehathitarum filiis de Levitæ ſurrexerunt Et .Domino ſe incurvando ,*Domini facies ad ceciderunt* Jeruſalaim habitatores &
19 וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם נָפְלוּ לִפְנֵי יְהוָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה׃ וַיָּקֻמוּ הַלְוִיִּם מִן־בְּנֵי הַקְּהָתִים וּמִן־
ſunt egreſſi & ,mane *in manicârunt* Et .*excellentiâ* in magna voce in Iſrael Deum Dominum laudandum ad ,Corchitarum filiis
20 בְּנֵי הַקָּרְחִים לְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל גָּדוֹל לְמָעְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיֵּצְאוּ
Dominū in Credite .Jeruſalaim habitatores & ,Jehudah me Audite : dixit & ,Jehoſaphat ſtetit,*eos egrediēdo in* Et.Tecoah deſertū per
לְמִדְבַּר תְּקוֹעַ וּבְצֵאתָם עָמַד יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם הַאֲמִינוּ בַּיהוָה
,Domino cantores conſtituit &,*populum ad* eſt conſiliatus Et .*proſperemini* & ,ejus prophetis *in* credite : *eſtote fideles* & ,veſtrū Deum
21 אֱלֹהֵיכֶם וְתֵאָמֵנוּ הַאֲמִינוּ בִנְבִיאָיו וְהַצְלִיחוּ׃ וַיִּוָּעַץ אֶל־הָעָם וַיַּעֲמֵד מְשֹׁרְרִים לַיהוָה
.ej⁹ miſericordia ſeculū in quoniā ,Domino Confitemini : *dicentes &* ,*expediti facies ad egrediendo in* :ſanctitatis decore in laudantes &
וּמְהַלְלִים לְהַדְרַת־קֹדֶשׁ בְּצֵאת לִפְנֵי הֶחָלוּץ וְאֹמְרִים הוֹדוּ לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
venientes ,Sehir montem & ,Moab ,Hammon filios contra *inſidiantes* Dominus *dedit* ,laude & ,*præconio* cum cœperunt tempore in Et
22 וּבְעֵת הֵחֵלּוּ בְרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְהוָה מְאָרְבִים עַל־בְּנֵי עַמּוֹן מוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר הַבָּאִים
.*diſperdenā ad &* ,*anathematizandū ad* ,Sehir montis habitatores contra Moab &,Hāmon filii ſteterunt Et .ſe pcuſſerūt &,Jehudah cōtra
23 לִיהוּדָה וַיִּנָּגֵפוּ׃ וַיַּעַמְדוּ בְּנֵי עַמּוֹן וּמוֹאָב עַל־יֹשְׁבֵי הַר־שֵׂעִיר לְהַחֲרִים וּלְהַשְׁמִיד
ſpeculam ad venit Jehudah Et.*vaſtationem* ad ſuo proximo *in* unuſquiſq; ſunt auxiliati,Sehir habitatores *in ipſos conſūmare ſecundū* Et
24 וּכְכַלּוֹתָם בְּיוֹשְׁבֵי שֵׂעִיר עָזְרוּ אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְמַשְׁחִית׃ וִיהוּדָה בָּא עַל־הַמִּצְפֶּה
ejus populus & ,Jehoſaphat venit Et .evaſio non & ,terra in *cadentia* cadavera *ipſi* ecce & , *turbam* ad reſpexerūt & ,*deſertum in*
25 לַמִּדְבָּר וַיִּפְנוּ אֶל־הֶהָמוֹן וְהִנָּם פְּגָרִים נֹפְלִים אַרְצָה וְאֵין פְּלֵיטָה׃ וַיָּבֹא יְהוֹשָׁפָט וְעַמּוֹ
abſque ſibi diripuerūt & ,*deſideriorum vaſa* & ,cadavera &,ſubſtantiā &,*multitudine in* eis in invenerūtque :eorū *ſpolium* diripiendū ad
לָבֹז אֶת־שְׁלָלָם וַיִּמְצְאוּ בָהֶם לָרֹב וּרְכוּשׁ וּפְגָרִים וּכְלֵי חֲמֻדוֹת וַיְנַצְּלוּ לָהֶם לְאֵין
,Berachah valle in ſunt congregati quarta die in Et .*ipſum multiplex* quia ,*ſpolium prædantes* tribus diebus *fuerunt* Et .*onere*
26 מַשָּׂא וַיִּהְיוּ יָמִים שְׁלוֹשָׁה בֹּזְזִים אֶת־הַשָּׁלָל כִּי רַב־הוּא׃ וּבַיּוֹם הָרְבִעִי נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק בְּרָכָה
ſunt reverſi Et .*hodie* uſque ,Berachah vallem illius loci nomen vocaverunt idcirco :Domino benedixerunt ibi quia
27 כִּי שָׁם בֵּרְכוּ אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאוּ אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק בְּרָכָה עַד־הַיּוֹם׃ וַיָּשֻׁבוּ
Dominus eos lætificavit Quoniā .lætitia *in* Jeruſalaim in *redeundū ad* ,eorū capite in Jehoſaphat &,Jeruſalaim & Jehudah vir omnis
כָּל־אִישׁ יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם וִיהוֹשָׁפָט בְּרֹאשָׁם לָשׁוּב אֶל־יְרוּשָׁלַם בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה
Dei pavor fuit Et .Domini domum in ,tubis in & ,citharis *in* & ,*nablis in* Jeruſalaim ſunt ingreſſi Et .ſuis inimicis de
28 29 מֵאוֹיְבֵיהֶם׃ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבַחֲצֹצְרוֹת אֶל־בֵּית יְהוָה׃ וַיְהִי פַּחַד אֱלֹהִים
,Jehoſaphat regnum Quievitq; .Iſrael inimicis cum Dominus pugnâſſet quòd *eos audiendo in* ,terrarum regna omnia ſuper
30 עַל כָּל־מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת בְּשָׁמְעָם כִּי נִלְחַם יְהוָה עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַתִּשְׁקֹט מַלְכוּת יְהוֹשָׁפָט
,*ipſum regnando in* annorum quinque & triginta *Filius*.Jehudah ſuper Jehoſaphat regnavit Et .undique *ab* ſuus Deus *ei dedit requiem* &
31 וַיָּנַח לוֹ אֱלֹהָיו מִסָּבִיב׃ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט עַל־יְהוּדָה בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ
.Silchi filia Hazubah ejus matris nomen & ,Jeruſalaim in regnavit annis quinque & viginti &
וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃

Verſio VULG. LAT.

Non eritis vos qui dimicabitis, ſed tantummodò confidenter ſtate, & videbitis auxiliū Dñi ſup vos, ò Juda, & Jeruſalē: nolite timere, nec paveatis: cras egrediemini contra eos, & Dñs erit vobiſcum. 17 Joſaphat ergò, & Juda, & omnes habitatores Jeruſalem, ceciderunt proni in terram corā Dño, & adoraverunt eum. 18 Porrò Levitæ de filiis Caath, & de filiis Core, laudabant Dñm Deū Iſrael voce magnâ, in excelſū. 19 Cúmq; manè ſurrexiſſent, egreſſi ſunt per deſertum Thecue: profectíſque eis, ſtans Joſaphat in medio eorū, dixit; Audite me viri Juda, & omnes habitatores Jeruſalē: credite in Dño Deo veſtro, & ſecuri eritis: credite prophetis ej⁹, & cuncta evenient proſpera. 20 Dedítque conſiliū populo, & ſtatuit cantores Dñi, ut laudarent eum in turmis ſuis, & antecederent exercitū, ac voce conſonâ dicerent; Confitemini Dño, quoniam in æternum miſericordia ej⁹. 21 Cúmq; cœpiſſent laudes canere, vertit Dñs inſidias eorū in ſemetipſos, filiorū ſcilicèt Ammon, & Moab & montis Seir, qui egreſſi fuerant ut pugnarent contra Judam, & percuſſi ſunt. 22 Namque filii Ammon, & Moab, conſurrexerunt adverſū habitatores montis Seir, ut interficerent & delerent eos: cúmq; hoc opere perpetrâſſent, etiā in ſemetipſos verſi, mutuis concidêre vulnerib⁹. 23 Porrò Juda cùm veniſſet ad ſpeculā, quæ reſpicit ſolitudinē, vidit procul omnē latè regionē plenā cadaveribus, nec ſupereſſe quemquā, qui necē potuiſſet evadere. 24 Venit ergò Joſaphat, & omnis populus cum eo, ad detrahenda ſpolia mortuorū: invenerúntque inter cadavera variam ſupellectilē, veſtes quoque, et vaſa pretioſiſſima, et diripuerunt, ita ut omnia portare non poſſent, nec per tres dies ſpolia auferre præ prædæ magnitudine. 25 Die autem quarto congregati ſunt in Valle benedictionis: etenim quoniam ibi benedixerant Dño, vocaverunt locū illum, Vallis benedictionis uſq; in præſentē diem. 26 Reverſúſque eſt omnis vir Juda, et habitatores Jeruſalem, et Joſaphat ante eos, in Jeruſalē cum lætitia magna, eò quòd dediſſet eis Dñs gaudium de inimicis ſuis. 27 Ingreſſíque ſunt in Jeruſalem cum pſalteriis, et citharis, et tubis, in domum Dñi. 28 Irruit autem pavor Dñi ſuper univerſa regna terrarum, cùm audîſſent quòd pugnâſſet Dñs contra inimicos Iſrael. 29 Quievítque regnum Joſaphat, et præbuit ei Deus pacem per circuitum. 30 Regnavit igitur Joſaphat ſuper Judam, et erat triginta quinque annorum cùm regnare cœpiſſet: viginti autem et quinque annis regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ejus Azuba filia Selahi. 31

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * ܘܗܝܕܝܢ ܩܘܡܘ. ܘܚܙܘ ܦܘܪܩܢܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ. ܝܗܘܕܝܐ ܘܥܡܘܪܝܗ
ܕܐܘܪܫܠܡ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒܘܢ. ܡܚܪ ܦܘܩܘ ܠܘܩܒܠܗܘܢ. ܘܐܕܘܢܝ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ
18 ܢܗܘܐ ܒܥܘܕܪܢܟܘܢ. * ܘܢܦܠ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܣܓܕ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ
19 ܘܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܢܦܠܘ ܣܓܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܠܘܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܩܗܬ.
20 ܘܡܢ ܒܢܝ ܩܘܪܚ. ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ.
ܘܢܦܩܘ ܠܡܕܒܪܐ ܕܬܩܘܥ. ܘܟܕ ܢܦܩܘ. ܩܡ ܝܗܘܫܦܛ ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘܢܝ ܝܗܘܕܝܐ
ܘܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܗܝܡܢܘ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܬܬܗܝܡܢܘܢ. ܘܗܝܡܢܘ
21 ܠܢܒܝܘܗܝ. ܘܬܬܦܪܢܣܘܢ. * ܘܩܡ ܒܡܨܥܬ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܬܘ ܢܘܕܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܫܒܚ
ܠܗܕܪܐ ܕܩܘܕܫܗ. ܟܕ ܢܦܩ ܩܕܡ ܚܝܠܢ. ܘܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܝܢ.
ܘܢܐܡܪ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ ܘܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. ܘܪܡܬܐ ܫܪܝ ܡܫܒܚܢ. ܘܛܘܪܐ ܫܪܝܘ
24 ܪܩܕܝܢ. ** * ܘܟܕ ܐܬܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܛܘܪܐ ܕܕܘܩܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܚܙܘ. ܗܐ ܟܠܗܘܢ ܦܓܪܝܗܘܢ
25 ܡܝܬܝܢ. ܘܪܡܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܐܢܫ ܕܦܠܛ ܡܢܗܘܢ. * ܘܐܬܐ ܝܗܘܫܦܛ ܘܥܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܙ ܒܙܬܗܘܢ. ܘܐܫܟܚܘ ܒܗܘܢ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܐ ܕܢܟܣܐ. ܘܩܢܝܢܐ ܘܦܓܕܐ.
26 ܘܪܟܫܐ ܘܡܐܢܐ ܕܪܓܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܠܗܘܢ ܟܡܐ ܕܨܒܘ: * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܟܕ
ܒܙܘ ܒܙܬܐ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܛܒ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܦܩܥܬܐ ܕܒܘܪܟܬܐ.
ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܒܘܪܟܬܐ
27 ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܗܦܟܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪܝܫܗܘܢ.
ܡܛܠ ܕܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܚܕܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܚܕܝ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ.
28 * ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܙܡܪܐ ܘܒܟܢܪܐ ܘܒܩܪܢܬܐ ܘܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬܗ
29 ܕܡܪܝܐ. * ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܠ ܡܠܟܘܬܗܘܢ. ܟܕ
30 ܫܡܥܘ ܕܡܪܝܐ ܡܬܟܬܫ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܫܬܠܝܬ ܡܠܟܘܬܗ
31 ܕܝܗܘܫܦܛ. ܘܐܢܝܚܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܐܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܒܪ ܬܠܬܝܢ
ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܗܘܫܦܛ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ. ܥܙܘܒܐ ܒܪܬ ܫܠܚܝ.

Tunc conſiſtite, & videte ſalutem quam Dominus facturus eſt vobiſcum. 17 Judæi & habitatores Jeruſalem ne metuatis, neque formidetis: cras prodite in conſpectum eorum, & Adonai Dominus dominorum erit in patrocinium veſtrum. 18 Tunc corruit Joſaphat pronus ſuper terram, & adoravit: omnes quoque Judæi & habitatores Jeruſalem procidentes adoravêre Dominū. 19 Et ſurrexerunt Levitæ de filiis Cahath & de filiis Corah, ad laudandum Dominū Deum Iſraelis altâ voce. 20 Deinde manè prætervertentes egreſſi ſunt ad deſertum Tecue: & cùm egrederentur, ſtetit Joſaphat, ac dixit; Audite me Iudæi, et habitatores Ieruſalem, Credite in Dominum Deum veſtrum, & fides ſervabitur vobis: credite prophetis ejus, & ſervabimini. 21 Tum ſtetit in medio populi, & ait; Venite, gratias agamus Domino, & laudemus majeſtatem ſanctitatis ejus, dum egredietur ante copias noſtras, & bellū geret pro nobis contra hoſtes noſtros; & dicam⁹, Gratias agite Dño, quoniam bonus eſt, & in æternum bonitas ejus: colles cœperunt laudare, & montes cœperunt exultare. 24 Cùm itaq; perveniſſent Judæi ad montē ſpecularū deſerti, & reſpexiſſent; ecce omnia corpora illorum erant mortua, & humi proſtrata, nemine ex eis evadente. 25 Quapropter venit Joſaphat & populus Iſraeliticus ad diripiendum ſpolia eorum: et invenientes inter eos ſpolia quamplurima, facultates, habenas, et equos, ſupellectiles deniq; optabiles, acceperunt ſibi quicquid voluerunt. 26 Factumque eſt triduo poſtquam ſpolia diripuerunt (erant enim perquamplurima) ut quarto die congregati in planitie Benedictionis (quoniam illic Dominum Deum benedixerant, icciřco vocatum fuerat nomen ejus loci, Benedictio, ad hunc uſque diem,) 27 Redirent omnes Judæi Jeroſolymā, et Joſaphat in fronte eorum; quippe qui Jeroſolymam cum gaudio redirent: nam lætificaverat eos Dominus de hoſtibus eorum. 28 Et Jeroſolymam pervenientes cum canticis, et citharis, atque buccinis inflexis et rectis; adierunt domum Domini. 29 Inceſſitque pavor Domini urbes omnes et regna earum, cùm audîſſent Dominum pugnare contra hoſtes Iſraelis. 30 Ita quievit regnū Joſaphati, quietē largiente ei Dño à conterminis ejus; 31 Regnavitque Joſaphat ſuper Judam. Annos triginta quinque natus erat Joſaphat quando potitus eſt regno, et annis viginti quinque regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Aruba filia Selhi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Οὐχ ὑμῖν ἐστι πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν κυρίου μεθ' ὑμῶν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.
μὴ (ψ) φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε αὔριον ἐξελθεῖν εἰς (ω) ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ κύριος μεθ' ὑμῶν.
18 Καὶ κύψας Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον (α) αὐτοῦ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες (β) Ἱερουσαλήμ, ἔπεσον
19 (γ) ἔναντι κυρίου προσκυνῆσαι κυρίῳ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καάθ, καὶ ἀπὸ τῶν
20 υἱῶν Κορέ, αἰνεῖν κυρίῳ (δ) θεῷ Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος. Καὶ ὤρθρισαν (ε) πρωΐ, καὶ ἐξ-
ῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ. καὶ ἐν τῷ (ζ) ἐξελθεῖν αὐτοὺς, ἔστη Ἰωσαφὰτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν,
Ἀκούσατέ μου Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ· ἐμπιστεύσατε (η) ἐν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καὶ
21 ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήτῃ αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ,
καὶ ἔστησε ψαλτῳδοὺς καὶ (θ) αἰνοῦντας, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς
22 δυνάμεως, καὶ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ (ι)
ἄρξασθαι αὐτοὺς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐπὶ
23 Μωὰβ καὶ ὄρος Σηεὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν
καὶ Μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηεὶρ, (κ) ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκτρῖψαι αὐτούς. καὶ ὡς συνετέ-
24 λεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηεὶρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ (λ) ἐξολοθρευθῆναι. Καὶ Ἰούδας ἦλθεν
ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐπέβλεψε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος· καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πε-
25 πτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν σωζόμενος. Καὶ (μ) ἐξῆλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦ-
σαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκῦλα, καὶ σκεύη ἐπιθυμη-
τὰ, καὶ ἐσκύλευσαν (ν) ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα,
26 ὅτι πολλὰ ἦν. (ξ) Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογί-
ας, ἐκεῖ γὰρ ηὐλόγησαν τὸν κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κοιλὰς Εὐλο-
27 γίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ἡγούμενος
28 αὐτῶν ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι (ο) εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθον
29 εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐ-
πὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς (π) ὅτι κύριος ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ὑπ-
30 εναντίους Ἰσραήλ. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφὰτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλό-
31 θεν. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν (ρ) Ἰούδαν, ὢν ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι
αὐτὸν, καὶ (σ) εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ
θυγάτηρ Σαλί.

Non vobis eſt (e) bellare. Hæc intelligite, & videte ſalutem Domini vo- 17
biſcum, Juda, et Hieruſalem. Ne timeatis, (f) neque paveatis cras exire
in occurſum eis: et Dominus vobiſcum. Et procumbens Joſaphat in fa- 18
ciem ſuam, et omnis Juda, et habitantes Hieruſalem, ceciderunt ante
Dominum adorare Dominum. Et ſurrexerunt Levitæ de filiis Caath, et 19
de filiis Core, laudem dicere Domino Deo Iſrael in voce magna in ſub-
lime. Et evigilârunt manè, et exierunt in deſertum Thecoe. Et in exe- 20
undo ipſos, ſtetit Joſaphat, et clamavit, et dixit; Audite me Juda, et ha-
bitantes in Hieruſalem: Confidite in Domino Deo noſtro, et fideles eritis:
confidite in (g) propheta ejus, et proſperabimini. Et conſuluit cum populo: 21
et ſtatuit pſalmorum cantores, et laudantes, ad confitendum et laudandũ
ſancta in exeundo ante virtutem: et dicebant; Confitemini Domino,
quoniam in ſeculum miſericordia ejus. Et in incipiendo eos laudatio- 22
nem, et confeſſionem, dedit Dominus (h) pugnare filios Ammon ſuper
Moab, et montem Seir, qui egreſſi fuerant ſuper Judam: et in fugam
verſi ſunt. Et ſurrexerunt filii Ammon, et Moab, ſuper habitantes mon- 23
tem Seir, ad exterminandum, et atterendum eos. Et, ut conſummaverunt
habitantes Seir; ſurrexerunt in ſe mutuò (i) ad exterminandum. Et Judas 24
venit ſuper ſpeculam deſerti, & inſpexit, & vidit multitudinem: et
ecce omnes mortui jacentes ſuper terram: non erat ſalvus. Et exiit 25
Joſaphat et populus ejus prædari ſpolia eorum: et invenerunt pecora
multa, & apparatum, & ſpolia, & vaſa deſiderabilia: & prædati ſunt
in eis. Et facti ſunt dies tres, prædantibus ipſis ſpolia; quoniam multa
fuerunt. Et factum eſt die quartâ, coadunati ſunt in Vallem benedicti- 26
onis: ibi enim benedixerunt Dominum. Propter hoc vocaverunt nomen
loci illius, Vallis benedictionis uſque in diem hanc. Et revertit omnis vir 27
Juda in Hieruſalem, & Joſaphat dux eorum in lætitia magna; quoni-
am lætificavit eos Dominus de inimicis eorum. Et ingreſſi ſunt in Hie- 28
ruſalem in nablis, & citharis, & in tubis in domum Domini. Et factus
eſt pavor Domini ſuper omnia regna terræ in audiendo eos, quia Domi- 29
nus pugnavit in adverſarios Iſrael. Et pacem habuit regnum Joſaphat: 30
& quietem dedit ei Deus ejus in circuitu. Et regnavit Joſaphat ſuper 31
Judam, cùm eſſet annorum triginta quinque in regnando ipſum: & vi-
ginti & quinque annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus
Azuba filia Sali.

MS. A. (ψ) φοβεῖσθαι. (ω) ἀπάντησιν, καὶ κύριος (α) ἑαυτοῦ (β) ἐν Ἱερουσαλήμ, (γ) ἐναντίον (δ) τῷ θεῷ (ε) τοπρωΐ, (ζ) ἐξελθεῖν, ἔστη (η) κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, (θ) αἰνοῦντας, * Ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, ὅτι (ι) ἐνάρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, τῆς ἐξομολογήσεως, (κ) ἐξολεθρεῦσαι καὶ ἐκτρῖψαι. καὶ ὡς (λ) ἐξολεθρευθῆναι. (μ) ἦλθεν (ν) ἑαυτοῖς· καὶ (ξ) Καὶ τῇ ἡμέρᾳ (ο) ηὔφρανεν (π) ὅτι * ἐπολέμησεν κύριος πρὸς (ρ) Ἰούδαν, ἐτῶν τριάκοντα ἐν τῷ (σ) εἰκοσιπέντε

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 * وفي تلك الساعة قفوا انظروا الخلاص الذي يصنعه الله * يا بيت يهودا وسكان اوروسليم
18 لا تخافوا ولا تجزعوا * غدا اخرج قدامكم * فادوناي رب الارباب يعضدكم * فوقع
19 يوسافاط على وجهه وسجد لله * وكل بيت يهودا وسكان يروسليم سجدوا للرب * وقام
20 اللاويون * وبنو قاهث * وبنو قورح * ومجدوا الرب اله اسرائيل بصوت عال * وبكروا
وخرجوا الى برية تقوع * ولما خرجوا قام يوسافاط وقال * اسمع يا بيت يهودا وسكان اوروسليم *
21 امنوا بالله الهكم وبالانبياء تخلصوا * وقال وسط الامة * هلم نشكر الرب ونمجد عظمة
قدسه * وحين خرجت العساكر ليصنعوا الحرب مع اعدايهم * قالوا * نشكر الرب
والى الابد رحمته * الروابي ابتدوا يسبحون الرب والجبال بدوا يفرحون *

* *

Tunc conſiſtite, & videte ſalutem quam 17
facturus eſt Deus. O domus Judæ, &
cives Jeroſolymorum, ne metuite, ne-
que pertimeſcite: cras proceſſurus ſum
ante vos, & Adonai Dominus domino-
rum opitulabitur vobis. Procidit ergò 18
Joſaphat in faciem ſuam, & adoravit:
& omnes Judæi atque cives Jeroſoly-
morum adoravêre Dominum. Et ſurgen- 19
tes Levitæ, & filii Cahathi, ac filii
Corahi, glorificavêre Dominum Deum
Iſraelis altâ voce. Tum manè ſur- 20
gentes exierunt ad deſertum Tecuæ;
& cùm exirent, ſtetit Joſaphat, &
dixit; Audi O domus Judæ, & cives
Jeroſolymorum: Credite Domino Deo
veſtro & prophetis, & ſervabimini.
Dixit etiam in medio populi; Agite, 21
gratias reddamus Domino, & celebremus
gloriã ſanctitatis ejus. Et cùm proceſſiſſent
exercitus ad bellum gerendum cum
hoſtibus ſuis, dixerunt; Gratias agimus
Domino, & in æternum miſericor-
dia ejus: colles cœperunt laudare Do-
minum, & montes exultare cœperunt.

24 * ويهودا جاء الى جبال دوقي الذين في البرية * ونظروا فاذا ساير جثثهم مرمية على
25 الارض * ولم ينج واحد منهم * فجاء يوسافاط وشعب اسرائيل يغنم غنيمتهم * فوجد
26 غنيمة عظيمة ومواشي وثيابا فاخرة * فاخذوا لهم كل ما ارادوا * ولما كان بعد
ثلاثة ايام حين غنموا * اجتمعوا في اليوم الرابع الى بقعة المباركة وباركوا الله الههم
27 هناك لاجل ذلك سمي ذلك الموضع البركة الى هذا اليوم * ورجع ساير بني يهودا
28 الى يروسليم * ويوسافاط يقدمهم بفرح * لان الله نجاهم من اعدايهم * بتسبيحات
29 وصفارات * وقرون ملتويات ومبسوطات * وجاوا الى بيت الله * ووقع خوف الله على ساير
30 المدن والملوك * حين سمعوا ان الله حارب اعداء بني اسرائيل * واستراح ملك يوسافاط
31 من الحرب * واراحه من ساير اعدايه الذين في تخومه * وكان حين ملك ابن
خمس وثلاثين سنة * وملك باوروسليم خمسا وعشرين سنة * واسم امه عزبا ابنة
سلحي *

Itaque Judæi ad montes Dauca qui 24
ſunt in deſerto pervenientes, proſpexe-
runt, & ecce omnia illorum cadavera
jacebant humi, nemine ex iis excepto.
Quare veniens Joſaphat cum populo 25
Iſraelitico ad capiendam prædam illo-
rum, invenit prædam ingentem, armen-
ta, & veſtes præcellentes, & acceperunt
ſibi quicquid voluerunt. Triduo poſt- 26
quàm prædam cepiſſent, quarto die con-
venerunt in planitie Benedictionis, &
benedixerunt ibi Deum, Deum ſuum
(hac de cauſa vocatus eſt locus ille,
Benedictio, ad hunc uſque diem.) Deinde 27
redeuntes omnes Judæi Jeroſolymam,
Joſaphato eos præcedente, cum gaudio,
eò quòd liberâſſet eos Deus ab hoſtibus
eorum, Cum canticis, fiſtulis, et buccinis 28
tam curvis quàm rectis; adierunt tem-
plum Dei. Et cecidit timor Dei ſuper 29
omnes civitates et reges, cùm audiſſent
quòd Deus expugnâſſet hoſtes filiorum
Iſraelis. Tranquillum itaque fuit re- 30
gnum Joſaphati à bello, et requiem
dedit illi ab omnibus inimicis ejus qui
erant in limitibus ejus. Erat autem, 31
quando regnavit, annos natus triginta
quinque; et regnavit Jeroſolymis an-
nos vigintiquinque: nomen matris ejus
erat Araba filia Selbi.

דברי הימים ב: כא

non excelſa Veruntamen .Domini oculis in rectum faciendo , ea ab declinavit non & , Aſa ſui patris via in ambulavit Et
33 32 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו אָסָא וְלֹא־סָר מִמֶּנָּה לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ אַךְ הַבָּמוֹת לֹא־
, primorum Jehoſaphat verborum reſiduum Et .ſuorum patrum Deo ſuum cor præparaverunt non populus adhuc & : receſſerunt
34 סָרוּ וְעוֹד הָעָם לֹא־הֵכִינוּ לְבָבָם לֵאלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט הָרִאשֹׁנִים
poſt Et .Iſrael regum librum ſuper eſt factus aſcendere qui ,Chanani filii Jehu verbis in ſcripta ipſa ecce ,noviſſimorū &
35 וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי אֲשֶׁר הֹעֲלָה עַל־סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאַחֲרֵי־
,ſecum illum junxit Et .faciendo fecit impiè ipſe : Iſrael rege Achaziah cum Jehudah rex Jehoſaphat ſe junxit ſic
36 כֵן אֶתְחַבַּר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה עִם אֲחַזְיָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא הִרְשִׁיעַ לַעֲשׂוֹת׃ וַיְחַבְּרֵהוּ עִמּוֹ
Mareſah de Dodavahu filius Elihezer eſt vaticinatus Et .Heſionghaber in naves fecerunt & :Tarſis in eundum ad naves faciendum ad
37 לַעֲשׂוֹת אֳנִיּוֹת לָלֶכֶת תַּרְשִׁישׁ וַיַּעֲשׂוּ אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃ וַיִּתְנַבֵּא אֱלִיעֶזֶר בֶּן־דֹּדָוָהוּ מִמָּרֵשָׁה
non & ,naves ſunt contritæ & ,tua opera Dominus interrupit ,Achaziahu cum te jungere Juxta : dicendo ,Jehoſaphat ſuper
עַל־יְהוֹשָׁפָט לֵאמֹר כְּהִתְחַבֶּרְךָ עִם־אֲחַזְיָהוּ פָּרַץ יְהוָה אֶת־מַעֲשֶׂיךָ וַיִּשָּׁבְרוּ אֳנִיּוֹת וְלֹא
.Tarſis in ire obtinuerunt
עָצְרוּ לָלֶכֶת אֶל־תַּרְשִׁישׁ׃

CAP. XXI. כא

.eo pro ejus filius Jehoram regnavit Et .David civitate in ſuis patribus cum eſt ſepultus & ,ſuis patribus cum Jehoſaphat jacuit Et
1 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
filii iſti omnes : Sephatiahu & ,Michael & ,Hazariahu & ,Zechariahu & ,Jechiel & ,Hazariahu ,Jehoſaphat filii fratres ei Et
2 וְלוֹ־אַחִים בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט עֲזַרְיָה וִיחִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ וַעֲזַרְיָהוּ וּמִיכָאֵל וּשְׁפַטְיָהוּ כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי
urbibus cum ,precioſorum & ,auri & ,argenti multa dona eorum pater eis dedit Et .Iſrael regis Jehoſaphat
3 יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם מַתָּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב וּלְמִגְדָּנוֹת עִם־עָרֵי
regnum ſuper Jehoram ſurrexit Et .primogenitus ipſe quia ,Jehoram dedit regnum Et .Jehudah in munitionum
4 מְצֻרוֹת בִּיהוּדָה וְאֶת־הַמַּמְלָכָה נָתַן לִיהוֹרָם כִּי־הוּא הַבְּכוֹר׃ וַיָּקָם יְהוֹרָם עַל־מַמְלֶכֶת
annorū duorum & triginta Filius .Iſrael principibus de etiam &,gladio in ſuos fratres omnes occidit & ,ſe roboravit & ,ſui patris
5 אָבִיו וַיִּתְחַזַּק וַיַּהֲרֹג אֶת־כָּל־אֶחָיו בֶּחָרֶב וְגַם מִשָּׂרֵי יִשְׂרָאֵל׃ בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה
fecerunt quemadmodum ,Iſrael regum viam per Ambulavitque .Jeruſalaim in regnavit annis octo & ,ipſum regnando in Jehoram
6 יְהוֹרָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ
corrumpere Dominus noluit Et .Domini oculis in malum fecit & : uxor ei fuit Achab filia nam;Achab domus
7 בֵּית אַחְאָב כִּי בַּת־אַחְאָב הָיְתָה לּוֹ אִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְלֹא־אָבָה יְהוָה לְהַשְׁחִית אֶת־
.diebus omnibus ejus filiis &,lucernam ei dandum ad,dixerat quemadmodum & ,David exciderat quod ,fœdus propter David domū
בֵּית דָּוִיד לְמַעַן הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת לְדָוִיד וְכַאֲשֶׁר אָמַר לָתֵת לוֹ נִיר וּלְבָנָיו כָּל־הַיָּמִים׃
,ſuis principib⁹ cū Jehorā tranſivit Et .regem ſe ſuper fecerunt regnare &,Jehudah manu ſub de ,Edom eſt prævaricatus ejus diebus In
9 8 בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה וַיַּמְלִיכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹרָם עִם־שָׂרָיו
eſt prævaricat⁹ Et .currus principes & ,eum ad circundantem ,Edom percuſſit & ,nocte ſurgens fuit Et .eo cum curru omni &
10 וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי קָם לַיְלָה וַיַּךְ אֶת־אֱדוֹם הַסּוֹבֵב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרֶכֶב׃ וַיִּפְשַׁע
quia ; ejus manu ſub à ,ipſo tempore in Libnah eſt prævaricata Tunc .hanc diem ad uſque Jehudah manu ſub de Edom
אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז תִּפְשַׁע לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא מִתַּחַת יָדוֹ כִּי
.ſuorum patrum Deum Dominum dereliquit
עָזַב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו׃

Verſio VULG. LAT.

Et ambulavit in via patris ſui Aſa , nec declinavit ab 32
ea, faciens quæ placita erant coram Domino. Verun- 33
tamen excelſa non abſtulit, & adhuc populus non dire-
xerat cor ſuum ad Dominum Deum patrum ſuorum.
Reliqua autem geſtorum Joſaphat priorum & noviſſi- 34
morum , ſcripta ſunt in verbis Jehu filii Hanani, quæ
digeſſit in Libros regum Iſrael. Poſt hæc iniit amicitias 35
Joſaphat rex Judá cum Ochozia rege Iſrael , cujus
opera fuerunt impiiſſima. Et particeps fuit ut facerent 36
naves, quæ irent in Tharſis : fecerúntque claſſem in
Aſiongaber. Prophetavit autem Eliezer filius Dodau 37
de Mareſa ad Joſaphat, dicens ; Quia habuiſti fœdus
cum Ochozia, percuſſit Dominus opera tua : contritæ-
que ſunt naves,nec potuerunt ire in Tharſis.

CAP. XXI.

DOrmivit autem Joſaphat cum patribus ſuis, & ſe- 1
pultus eſt cum eis in civitate David : regnavítque
Joram filius ejus pro eo. Qui habuit fratres, filios Jo- 2
ſaphat, Azariam, & Jahiel, & Zachariam, & Azariam,
& Michael, & Saphatiam: omnes hi, filii Joſaphat regis
Juda. Dedítque eis pater ſuus multa munera argenti, 3
& auri,& penſitationes, cum civitatibus munitiſſimis in
Juda : regnum autem tradidit Joram , eò quòd eſſet
primogenitus. Surrexit ergò Joram ſuper regnum pa- 4
tris ſui : cúmque ſe confirmâſſet, occîdit omnes fratres
ſuos gladio,& quoſdam de principibus Iſrael. Triginta 5
duorum annorum erat Joram cùm regnare cœpiſſet :
& octo annis regnavit in Jeruſalem. Ambulavítque 6
in viis regum Iſrael , ſicut egerat domus Achab : filia
quippe Achab erat uxor ejus, & fecit malum in con-
ſpectu Domini. Noluit autem Dominus diſperdere 7
domum David, propter pactum quod inierat cum eo :
& quia promiſerat ut daret ei lucernam, & filiis ejus
omni tempore. In diebus illis rebellavit Edom , ne 8
eſſet ſubditus Judæ, & conſtituit ſibi regem. Cúmque 9
tranſiſſet Joram cum principibus ſuis, & cuncto equi-
tatu qui erat ſecum, ſurrexit nocte , & percuſſit Edom
qui ſe circumdederat , & omnes duces equitatûs ejus.
Attamen rebellavit Edom , ne eſſet ſub ditione Juda, 10
uſque ad hanc diem : eo tempore & Lobna receſſit ne
eſſet ſub manu illius.Dereliquerat enim Dominum Deum
patrum ſuorum :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܐܙܠ ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ
33 ܡܪܝܐ. * ܒܪܡ ܢܥܠܬܐ ܠܐ ܥܒܪ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܥܡܐ ܠܐ ܐܬܩܢܘ ܠܒܗܘܢ ܠܐܠܗܐ
34 ܕܐܒܗܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܝܬ
35 ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐ ܒܪ ܚܢܢ. ܕܥܠܝܗ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܬܚܒܪ
ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܡ ܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘ ܪܫܝܥܐ. ܕܐܣܓܝ ܠܡܥܒܕ
36 ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܚܒܪ ܥܡܗ ܠܡܥܒܕ ܣܦܝܢܐ ܕܐܙܠܢ
37 ܠܬܪܫܝܫ. ܘܥܒܕܘ ܣܦܝܢܐ ܒܥܝܣܘܢܓܒܪ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܬܢܒܝ ܐܠܝܥܙܪ ܒܪ ܕܕܗ
ܡܢ ܡܪܫܐ ܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܝܗܘܫܦܛ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܘܬܦܬ ܥܡ ܐܚܙܝܐ. ܦܣܩ ܡܪܝܐ
ܥܒܕܝܟ ܟܠܗܘܢ. ܘܐܬܬܒܪܝ ܣܦܝܢܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܝ ܠܡܐܙܠ ܠܬܪܫܝܫ.

* ܫܠܡ * ܟܐ *

1 ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ
2 ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܗ ܝܗܘܪܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܗܘ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܐܚܐ ܒܢܝ
ܝܗܘܫܦܛ. ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܥܙܪܝܐ. ܢܚܝܐܝܠ. ܙܟܪܝܐ. ܥܙܪܝܐ. ܡܠܟܐܝܠ. ܫܦܛܝܐ.
3 ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܐܒܘܗܘܢ ܡܘܗܒܬܐ
ܣܓܝܐܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܘܗܒܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܚܣܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟܘܬܐ
4 ܝܗܒ ܠܝܗܘܪܡ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܗܘܐ ܒܪܗ ܒܘܟܪܐ. * ܘܟܕ ܩܡ ܝܗܘܪܡ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܐܒܘܗܝ. ܘܐܬܚܝܠ ܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܐܚܘܗܝ ܒܩܪܒܐ. ܘܐܦ ܡܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
5 ܩܛܠ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ
6 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܙܠ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܬ ܐܚܐܒ. ܡܛܠ
7 ܕܒܪܬܗ ܕܐܚܐܒ ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܚܒܠܘ
ܠܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܩܝܡܐ ܕܩܝܡ ܠܗ ܠܕܘܝܕ. ܕܢܬܠ ܠܗ ܢܘܗܪܐ ܘܠܒܢܘܗܝ:
8 ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܒܝܘܡܘܗܝ ܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝܐ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟܘ
9 ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܥܒܪ ܝܗܘܪܡ ܥܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܥܡܗ ܟܠܗܘܢ ܪܟܒܘܗܝ. ܘܗܘܐ
10 ܕܩܡ ܒܠܠܝܐ. ܘܩܛܠ ܠܐܕܘܡܝܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܕܪܟܒܐ. * ܘܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝܐ
ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܗܝܕܝܢ ܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܒܠܒܢܐ. ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܗ. ܡܛܠ ܕܫܒܩܗ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܘܗܝ.

Et ambulavit in omnibus viis Aſæ patris ſui, 32
nec receſſit ab eis, faciens quod rectum erat
coram Domino. Verùm excelſa non abole- 33
verat hucuſque, & populus non compoſue-
rant cor ſuum erga Deum patrum ſuorum.
Reliqua geſta Jehoſaphati, cùm priora tum 34
poſteriora, ecce ſcripta ſunt inter geſta Jehu
filii Hananis, de quo ſcriptū eſt in libro re-
gum Iſraelis. Poſt hæc acceſſit Joſaphat rex 35
Judæ ad Ehaziam regem Iſraelis illum flagi-
tioſum, qui plura ſcelera commiſit quàm o-
mnes reges Iſraelis : Acceſſit inquam, ad e- 36
um ut naves componeret quæ proficiſceren-
tur in Tharſis : compoſuerunt autem naves
in urbe Iſinu-geber. Et prophetavit Eliazar 37
filius patrui ejus in urbe Mareſa de Joſapha-
to, & dixit ei ; Propter tuum cum Ehazia
conſortium, concuſſit Dominus omnia opera
tua, ita confractæ ſunt naves, nec potuerunt
proficiſci in Tharſis.

CAP. XXI.

POſtquam occubuit Joſaphat cum patri- 1
bus ſuis,& ſepultus fuit penes patres ſuos in
civitate Davidis, ſucceſſit in regno Jehoram
filius ejus. Hic fratres habebat filios Joſa- 2
phati, quorum hæc ſunt nomina :Azaria,Na-
hiael, Zacharia, Azaria, Melchael, Sephatia:
hi omnes erant filii Joſaphati regis Judæ.
His dederat pater eorum dona multa, ar- 3
gentum & aurum, multaque munera,& ci-
vitates Judæ munitas : Jehoramo verò da-
tum fuit regnum, quippe qui eſſet filius ejus
natu maximus. Cùm ergò Jehoram patris 4
ſui regnum ſuſcepiſſet, ſeſeque confirmâſſet,
interfecit omnes fratres ſuos in bello,ſimulq;
quoſdam è ſenioribus Iſraelis interfecit. Na- 5
tus erat annos trigintaduos cùm regnum oc-
cupavit,& octo annos regnavit in Jeruſalem.
Ambulavit in viis regum Iſraelis, quemad- 6
modum fecerant Ahabitæ ; ſoror enim Ahabi
erat ejus uxor. Et quanvis malè ſe geſſiſſet
coram Domino, Noluit tamen Dominus ex- 7
tinguere domum Davidis, propter jusjuran-
dum quod juraverat Davidi, daturum ſe *ſci-
licet* ipſi & filiis ejus lucernam ſplendentem
cunctis diebus. In diebus ejus defecerunt 8
Adumæi ab obedientia Judæ, & conſtitue-
runt ſibi regem. Quapropter tranſivit Je- 9
horam cum ſuis ducibus, ſtipatus omnibus
curribus ſuis : & factum eſt ut nocte ſurgens
perimeret Adumæos, deficerentque ad eum
duces curruum. Nihilominus rebellârunt A- 10
dumæi ne eſſent ſub ditione Iudæ, in hunc
uſque diem. Eodem tempore defecerunt A-
dumæi qui habitabant in Lebna, ab ipſius im-
perio ; quia derelinquerat Dominum Deum
patrum ſuorum:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ (τ) ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (υ) Ἀσά, ϗ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
33 κυρίου. (φ) Ἀλλὰ ϗ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχε, ϗ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν (χ) καρδίαν αὐτῶν πρὸς
34 κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (ψ) αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ
35 γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰοὺ τοῦ Ἀνανὶ, ὃς κατέγραψε βιβλίον (ω) βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ μετὰ ταῦ-
36 τα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς (α) Ὀχοζίαν βασιλέα Ἰσραὴλ, ϗ οὗτος ἠνόμησεν, Ἐν
τῷ ποιῆσαι ϗ (β) πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν, τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. ϗ ἐποίησε
37 πλοῖα ἐν Γασιὼν Γαβέρ. Καὶ (γ) προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ (δ) Δωδία ἀπὸ Μαρισῆς ἐπὶ Ἰω-
σαφὰτ, λέγων, Ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, ἔθραυσε κύριος τὸ ἔργον σου, καὶ συνετρίβη τὰ πλοῖά
σου. ϗ οὐκ ἐδυνάσθη (ε) πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

Et ambulavit in viis patris ſui Aſa: & non declinavit à faciendo 32
rectum coram Domino. Sed & excelſa adhuc ſubſiſtebant: & ad- 33
huc populus non direxit cor ſuum ad Dominum Deum patrum ſuorum.
Et reliqua verba Joſaphat prima & ultima, ecce ſcripta in ſermonibus 34
Jehu filii Anani, (k) qui conſcripſit librum regum Iſrael. Et poſt hæc 35
communicavit Joſaphat rex Juda erga Ochoziam regem Iſrael: Et 36
(l) hic iniquè fecit in faciendo, & (m) eundo ad eum, ad faciendum
navigia ad eundum in Tharſis. Et fecit navigia in Gaſion Gaber. Et 37
prophetavit Eliezer filius Dodia de Mariſa ſuper Joſaphat, dicens;
Sicut amicitiam junxiſti Ochoziæ; (n) quaſſavit Dominus opus tuum,
& contrita ſunt navigia tua: & non potuerunt ire in Tharſis.

MS.A. (τ) ἐπορεύθη τ̃ (υ) Ἀσὰ, οὐκ (φ) Ἀλλὰ τὰ (χ) καρδίαν πρὸς κύριον θεὸν (ψ) ἑαυτῶν. (ω) βασιλέως (α) * Ὀζίαν (β) πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. ϗ ἐποίησεν πλοῖα (γ) ἐπροεφήτευσεν (δ) Ὠδία (ε) τοῦ πορευθῆναι

ΚΕΦ. κα΄.

1 ΚΑὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων (α) αὐτοῦ, ϗ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ· ϗ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ
2 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφὰτ ἕξ, Ἀζαρίας, ϗ Ἰεϊὴλ, ϗ Ζαχαρίας, ϗ Ἀζαρί-
3 ας, (β) ϗ Μιχαὴλ, ϗ Ζαφατίας· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πα-
τὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ, ἀργύριον ϗ χρυσίον, ϗ ὅπλα (γ) μετὰ τῶν πόλεων τετειχισμένων ἐν Ἰούδα,
4 ϗ τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωρὰμ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος. Καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ, ϗ ἐκραταιώθη, ϗ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσ-
5 ραήλ. (δ) Ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα ϗ δύο ἐτῶν, κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν (ε) αὐτοῦ, ϗ
6 ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος
7 Ἀχαάβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτοῦ (ζ) γυνὴ, ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου. Καὶ οὐκ ἐ-
βούλετο κύριος (η) ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυίδ· διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυίδ, ϗ ὡς
8 εἶπεν αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχνον ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
9 ἀπέστη Ἐδὼμ ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, ϗ (θ) ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα. Καὶ ᾤχετο Ἰωρὰμ μετὰ
τῶν ἀρχόντων, ϗ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ· ϗ ἐγένετο ϗ ἠγέρθη νυκτὸς, ϗ ἐπάταξεν Ἐδὼμ τὸν
10 κυκλοῦντα αὐτὸν, ϗ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, ϗ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν. Καὶ
ἀπέστη (ι) ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἀπέστη (κ) Λομνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπε (λ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (μ) αὐτοῦ.

CAP. XXI.

ET dormivit Joſaphat cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate 1
David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo. Et ei fratres, filii Jo- 2
ſaphat (a) ſex: Azarias, & Jeiel, & Zacharias, & (b) Azarias,
& Michael, & Zaphatias. Omnes hi filii Joſaphat regis Juda. Et 3
dedit eis pater eorum dona multa, argentum, & aurum, & arma cum
civitatibus muratis in Juda: & regnum dedit ipſi Joram, quoniam
hic primogenitus. Et ſurrexit Joram ſuper regnum (c) ſuum: & in- 4
valuit, & occidit omnes fratres ſuos in gladio, & de principibus Iſrael.
Cùm eſſet ipſe triginta & duorum annorum, conſtitutus eſt Joram 5
ſuper regnum ſuum: & octo annos regnavit in Hieruſalem. Et am- 6
bulavit in via regum Iſrael, ſicut fecerat domus Achab: quoniam filia
Achab erat ejus uxor. Et fecit malum coram Domino. Et noluit Do- 7
minus exterminare domum David, propter teſtamentum quod diſpo-
ſuerat ipſi David, et (d) ſicut dixerat ei, dare ei lucernam, & filiis ejus
omnes dies. In diebus illis receſſit Edom à Juda: & regnare fecerũt ſuper 8
ſe regem. Et abiit Joram cum (e) principibus, & omnis equitatus cum eo. 9
Et factum eſt, & ſurrexit nocte, & percuſſit Edom, qui circumde-
derat eum, & principes curruum: & fugit populus ad tabernacula
ſua. Et receſſit à Juda Edom uſque in diem hanc. Tunc receſſit 10
Lomna in tempore illo de manu ejus: quoniam dereliquit Dominum Deum patrum ſuorum.

MS.A. (α) ἑαυτοῦ, ϗ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ ἐν (β) ϗ Μισαὴλ, ϗ Σαφατίας· (γ) μετὰ πόλεων (δ) Ὢν αὐτὸς τριάκοντα (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) ἡ γυνὴ, (η) ἐξολεθρεῦσαι (θ) ἐβασίλευσεν (ι) Ἐδὼμ ἀπὸ χειρὸς Ἰούδα ἕως (κ) Λοβνὰ (λ) τὸν κύριον θεὸν (μ) ἑαυτοῦ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 33 * ومشي في طرق أسا أبيه * ولم يرجع عن فعل الحسنات قدام الله * غير أن مذابح
34 الأصنام لم يقلعها إلى هذه الغاية * ولم يصلح الشعب قلوبهم لإله آبائهم * وساير ألفاظ
يوسافاط الأولى والأخيرة * ها هي مكتوبة في ألفاظ ياهو بن صفنيا النبي * في كتاب سفر
35 ملوك بني إسرائيل * وبعد ذلك تقدم يوسافاط إلى عند أحزيا ملك بني إسرائيل ذلك المنافق *
36 الذي صنع كل شر أكثر من ساير ملوك إسرائيل * فتقدم إليه أن يصنع سفنا في عصيون
37 المدينة * ليمروا إلى ترسيس * وتنبأ ألعازار بن عمه في مسريا مدينته وتنبي على يوسافاط
وقال * لأجل اختلاطك مع أحزيا محق الرب ساير أعمالك * والسفن تتكسر ولا تقدر تمضي
إلى ترسيس *

Ambulavit in viis Aſæ patris ſui, nec 32
deſtitit ab agendis bonis operibus coram
Deo: Excepto tamen quòd altaria ido 33
lorum non avulſerat ad id uſque tem-
poris, neque diſpoſuerat populus cor ſuum
erga Deum majorum ſuorum. Reliquæ 34
res geſtæ Joſaphati priores ac poſterio-
res, ecce ſcriptæ ſunt inter res geſtas
Jehu filii Sephaniæ prophetæ, in libro
tomi regum Iſraelitarum. Poſtea con- 35
ſociavit ſe Joſaphat cum Abazia rege
illo Iſraelitarum impiiſſimo, qui omnia
iniquitatum genera plùs commiſit quàm
omnes reges Iſraelis: Conſociavit, in- 36
quam, ſe ei, ad faciendum naves in
urbe Eſion, ut irent in Tharſis. Qua- 37
propter prophetavit Eliazar filius pa-
trui ejus in urbe ſua Maſria: prophe-
tavit, inquam, contra Joſaphatum, &
ait; Ob tuum cum Abazia commerci-
um, irrita fecit Dominus cuncta opera
tua, & naves frangentur, nec poterunt
ire in Tharſis.

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * واضطجع يوسافاط مع آبائه * ودفن عند أبيه في قرية داود * وملك بعده يورام
2 ابنه * وكان له إخوة * وهذه أسماؤهم * عزريا * ميخايل إسخريا * عزريو * ملاخاييل *
3 سفطيا * هؤلاء بنو يوسافاط ملك يهودا * وأعطاهم أبوهم مواهب كثيرة وضياعا عظيمة
4 في يهودا * وأعطى يورام ابنه الملك لأنه الكبير * فقام بملك أبيه وتجبر * وقتل ساير
5 إخوته في الحرب * وأيضا من كهنة بني إسرائيل * وكان حين ملك ابن اثنين
6 وثلاثين سنة * وملك بأورشليم ثمانية سنين * ومشي في طرق ملوك إسرائيل * كما صنع
7 بيت أحاب * لأن أخت أحاب كانت امرأته * وصنع السوء قدام الله * ولم يشأ أن يهلك
بيت داود * لأجل العهود التي عاهد بها داود * أن يعطيه سراجا نيرا * ولأولاده ساير أيامه *
8 9 * وفي أيامه نافق الأدوميون من تحت يد ملوك يهودا * وأقاموا عليهم ملكا * فعبر يورام
مع عظمائه وساير كبرائه * وهو قام في الليل فحرب الأدوميين * فجاء إليه كبراء المعظمين *
10 * ونافقوا الأدوميون الذين في لبنان في ذلك الزمان من تحت يده * لأنه خلا الله
إله آبائه *

CAP. XXI.

DEmum Joſaphato cum majoribus 1
ſuis occumbente, & in civitate Davidis
prope patrem ſuum ſepulto, regnavit poſt
eum Joram filius ejus. Huic erant 2
fratres, quorum hæc ſunt nomina:
Azaria, Michael, Iſcharia, Azario, Ma-
lachael, Saphatia: hi erant filii Joſa-
phati regis Judæ. His dedit pater eo- 3
rum munera permulta, & civitates ma-
gnas in Juda; Joramo verò filio ſuo
dedit regnum, quia erat natu maximus.
Is regno patris ſui potitus & firmatus, 4
occidit omnes fratres ſuos in bello, &
aliquos etiam è ſacerdotibus Iſraelita-
rum. Erat autem cùm regnavit, natus 5
annos triginta duos; & regnavit in
Jeruſalem annis octo. Ambulavit in 6
viis regum Iſraelis, quemadmodum
fecerat familia Achabi; nam Achabi ſo-
ror erat uxor illius: denique ſcelerate
ſe geſſit coram Deo, Qui tamen no- 7
luit perdere domum Davidis propter fœ-
dera quæ pepigerat cum Davide, daturum
ſe lucernam fulgentem ipſi & filiis
ejus, cunctis diebus. Hujuſce tempori- 8
bus ſubtraxerunt ſe Edomæi ab imperio
regum Judæ, creato ſibi rege. Quamo- 9
brem profectus Joram cum magnatibus
omnibuſque proceribus ſuis, & noctu
ſurgens, deprædatus eſt Edomæos, &
ad eum ſe contulerunt maximi magna-
tum. Eodem tempore ſubtraxerunt ſe 10
Edomæi qui erant in Libano, ab ipſius
imperio; eò quòd dereliƈto Deo, Deo
majorum ſuorum,

דברי הימים ב: כב

venit Et .Jehudah compulit & ,Jerusalaim habitatores fecit fornicari &,Jehudah montibus in excelsa fecit ipse Etiam

12 11 גַּם־הוּא עָשָׂה בָמוֹת בְּהָרֵי יְהוּדָה וַיֶּזֶן אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וַיַּדַּח אֶת־יְהוּדָה: וַיָּבֹא

ambulâsti non quod Pro : tui patris David Deus Dominus dixit Sic : dicendo ,propheta Elijahu ab scriptura eum ad

אֵלָיו מִכְתָּב מֵאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִיד אָבִיךָ תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־הָלַכְתָּ

,Jehudah fecisti fornicari & ,Israel regum via in ambulâsti Et .Jehudah regis Asa viis in & ,tui patris Jehosaphat viis in

13 בְּדַרְכֵי יְהוֹשָׁפָט אָבִיךָ וּבְדַרְכֵי אָסָא מֶלֶךְ־יְהוּדָה: וַתֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּזְנֶה אֶת־יְהוּדָה

.occidisti te *præ* bonos tui patris *domum* ,tuos fratres etiam & ,Achab *domus fornicari secundũ* ,Jerusalaim habitatores &

וְאֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם כְּהַזְנוֹת בֵּית אַחְאָב וְגַם אֶת־אַחֶיךָ בֵית־אָבִיךָ הַטּוֹבִים מִמְּךָ הָרָגְתָּ:

tu Et *.tuam substantiam omnem* & ,tuas uxores *in* & ,tuos filios *in* & ,tuũ populum *in* magna *percussione percutiens* Dominus Ecce

15 14 הִנֵּה יְהוָה נֹגֵף מַגֵּפָה גְדוֹלָה בְּעַמֶּךָ וּבְבָנֶיךָ וּבְנָשֶׁיךָ וּבְכָל־רְכוּשֶׁךָ: וְאַתָּה

suscitavit Et *.diebus super diebus* infirmitate præ tua intestina egrediãtur donec,tuorũ *intestinorũ* infirmitate in,multis infirmitatib⁹ in

16 בָּחֳלָיִם רַבִּים בְּמַחֲלֵה מֵעֶיךָ עַד־יֵצְאוּ מֵעֶיךָ מִן־הַחֹלִי יָמִים עַל־יָמִים: וַיָּעַר

,eã sciderũt &,Jehudah in ascenderũt Et .Æthiopum *manum super* qui ,Harabum & , Pelistim spiritum Jehoram *super* Domin⁹

17 יְהוָה עַל־יְהוֹרָם אֵת רוּחַ הַפְּלִשְׁתִּים וְהָעַרְבִים אֲשֶׁר עַל־יַד כּוּשִׁים: וַיַּעֲלוּ בִיהוּדָה וַיְבַקְעוּהָ

Jehoachaz nisi ,filius ei remansit non & ;ej⁹ uxores &,ej⁹ filios etiã & , regia domo in *inventam* substantiã omnẽ *captiverũt* &

וַיִּשְׁבּוּ אֵת כָּל־הָרְכוּשׁ הַנִּמְצָא לְבֵית־הַמֶּלֶךְ וְגַם־בָּנָיו וְנָשָׁיו וְלֹא נִשְׁאַר־לוֹ בֵּן כִּי אִם־יְהוֹאָחָז

dies ad fuit Et *.sanitatem* non *ad* ,infirmitate ej⁹ intestinis in Dominus eũ percussit hoc totum post Et .ejus *filiorum* minor

19 18 קְטֹן בָּנָיו: וְאַחֲרֵי כָּל־זֹאת נְגָפוֹ יְהוָה בְּמֵעָיו לָחֳלִי לְאֵין מַרְפֵּא: וַיְהִי לְיָמִים

infirmitatib⁹ in est mortu⁹ &,ej⁹ infirmitate cum ej⁹ intestina sũt egressa,duorũ annorũ dierum finis *egrediẽdi temp⁹ secundũ* &,dieb⁹ ex

מִיָּמִים וּכְעֵת צֵאת הַקֵּץ לְיָמִים שְׁנַיִם יָצְאוּ מֵעָיו עִם־חָלְיוֹ וַיָּמָת בְּתַחֲלֻאִים

octo & *,ipso regnando in* erat duorũ & triginta *Filius* .suorũ patrũ cõbustionẽ secũdũm combustionẽ ej⁹ popul⁹ ei fecerũt non Et .malis

20 רָעִים וְלֹא־עָשׂוּ לוֹ עַמּוֹ שְׂרֵפָה כִּשְׂרֵפַת אֲבֹתָיו: בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם הָיָה בְמָלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה

.regum sepulchris in non sed ,David civitate in eũ sepelierũt Et .desiderio absq; ambulavitque : Jerusalaim in regnavit annis

שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וַיֵּלֶךְ בְּלֹא חֶמְדָּה וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד וְלֹא בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים:

CAP. XXII. כב

agmen occiderat primos omnes nam : eo pro *parvum* ejus filium Achazjahu Jerusalaim habitatores regẽ constituerũt Et

1 וַיַּמְלִיכוּ יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אֶת־אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ הַקָּטֹן תַּחְתָּיו כִּי כָל־הָרִאשֹׁנִים הָרַג הַגְּדוּד

duorum & quadraginta Filius .Jehudah regis Jehoram filius Achazjahu regnavit Et *.castrametationẽ* ad Harabibus cum *veniens*

2 הַבָּא בָעַרְבִים לַמַּחֲנֶה וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בֶּן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה: בֶּן־אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם

Etiam .Homri filia Hathaljahu ejus matris nomen Et .Jerusalaim in regnavit uno anno & *,ipso regnando in* Achazjahu annorum

3 שָׁנָה אֲחַזְיָהוּ בְמָלְכוֹ וְשָׁנָה אַחַת מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲתַלְיָהוּ בַת־עָמְרִי: גַּם־

oculis in malum fecit Et *.faciendum impiè ad ,ejus consiliaria fuerat* ejus mater nam :Achab domus viis in ambulavit ipse

4 הוּא הָלַךְ בְּדַרְכֵי בֵּית אַחְאָב כִּי אִמּוֹ הָיְתָה יוֹעַצְתּוֹ לְהַרְשִׁיעַ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי

.ei *corruptionem* ad ejus *patris mortem post* ,consiliarii ei fuerunt ipsi quippe : Achab domus sicut ,DOMINI

יְהוָה כְּבֵית אַחְאָב כִּי־הֵמָּה הָיוּ־לוֹ יוֹעֲצִים אַחֲרֵי מוֹת אָבִיו לְמַשְׁחִית לוֹ:

Aram regem Chazael *super* ,bellum ad Israel rege Achab filio Jehoram cum perrexit & : ambulavit eorũ consilio in Etiam

5 גַּם בַּעֲצָתָם הָלַךְ וַיֵּלֶךְ אֶת־יְהוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה עַל־חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם

.Joram Aramæi percusserunt Et .Ghilhad Ramoth in

בְּרָמוֹת גִּלְעָד וַיַּכּוּ הָרַמִּים אֶת־יוֹרָם:

Verſio VULG. LAT.

Inſuper & excelſa fabricat⁹ eſt in urbib⁹ Juda,& fornicari fecit habitatores Jeruſalẽ,& prævaricari Judam. 11 Allatæ ſunt autem ei literæ ab Elia propheta, in quibus 12 ſcriptũ erat; Hæc dicit Dñs De⁹ David patris tui; Quoniam non ambulâſti in viis Joſaphat patris tui,& in viis Aſa regis Juda, Sed inceſſiſti per iter regũ Iſrael,& fornicari feciſti Judã,& habitatores Jeruſalẽ,imitat⁹ fornicationẽ dom⁹ Achab;inſuper et fratres tuos,domũ patris tui, meliores te, occidiſti : 13 Ecce Dñs percutiet te plagâ magnâ,cum populo tuo,& filiis, & uxorib⁹ tuis,univerſâque ſubſtantiâ tuâ. 14 Tu autẽ ægrotabis peſſimo languore uteri tui, donec egrediantur vitalia tua paulatim per ſingulos dies. 15 Suſcitavit ergò Dñs contra Joram ſpiritũ Philiſthinorum,& Arabũ, qui confines ſunt Æthiopib⁹. 16 Et aſcenderunt in terrã Juda,& vaſtaverunt eam,diripuerúntque cunctam ſubſtantiam, quæ inventa eſt in domo regis,inſuper & filios ej⁹,& uxores : nec remanſit ei filius,niſi Joachaz, qui minimus natu erat. 17 Et ſuper hæc omnia,percuſſit eum Dñs alvi languore inſanabili. 18 Cúmque diei ſuccederet dies, & temporũ ſpatia volverentur, 19 duorũ annorum expletus eſt circulus : & ſic longâ conſumptus tabe, ita ut egereret etiam viſcera ſua, languore pariter et vitâ caruit. Mortuúſq; eſt in infirmitate peſſima, & non fecit ei populus ſecundùm morem combuſtionis, exequias,ſicut fecerat majorib⁹ ejus. Trigintaduorũ annorũ fuit,cùm regnare cœpiſſet,et octo annis regnavit in Jeruſalẽ. 20 Ambulavítque non rectè,& ſepelierunt eum in civitate David : veruntamen non in ſepulchro regum.

CAP. XXII.

COnſtituerunt autem habitatores Jeruſalem Ochoziam filium ejus minimum, regem pro eo : omnes enim majores natu, qui ante eum fuerant, interfecerant latrones Arabum, qui irruerant in caſtra : regnavítque Ochozias filius Joram regis Juda. 1 Quadraginta duorum annorum erat Ochozias cùm regnare cœpiſſet, & uno anno regnavit in Jeruſalem, & nomen matris ejus Athalia filia Amri. 2 Sed & ipſe ingreſſus eſt per vias domûs Achab : mater enim ejus impulit eum ut impiè ageret. 3 Fecit igitur malum in conſpectu Domini, ſicut domus Achab : ipſi enim fuerunt ei conſiliarii poſt mortem patris ſui, in interitum ejus. 4 Ambulavítque in conſiliis eorum. 5 Et perrexit cum Joram filio Achab rege Iſrael, in bellum contra Hazael regem Syriæ in Ramoth Galaad : vulneraverúntque Syri Joram.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 [illegible]

12 [illegible]

[illegible]

13 [illegible]

[illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

[illegible]

18 [illegible]

[illegible]

19 [illegible]

[illegible]

20 [illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

[illegible]

5 [illegible]

[illegible]

Is etiam fecerat excelſa in monte Judæ,vino potavit Nazaræos Jeroſolymorũ,& diſperſit Judæos. 11 Quamobrem delat⁹ fuit ad eum de ſermonib⁹ Eliæ prophetæ *quidã* quo ſic eũ alloquebatur; 12 Ita dicit Dñs De⁹ Davidis patris tui,Quia non ambulâſti in viis Jehoſaphati patris tui,& in viis Aſæ regis Judæ: Sed ambulâſti in viis regũ Iſraelis,& ſeduxiſti Judã & habitatores Jeruſalem ſcortatione dom⁹ Achabi; fratres quoq; tuos, filios patris tui, qui te meliores erant,occidiſti : 13 Ecce Dñs percuſſurus te eſt plagâ magnâ, & populum tuum, filios tuos , uxores tuas, omneſque facultates tuas. 14 Et tu diuturno morbo morieris,& cruciatu graviſſimo peribis; adeo ut præ morbo tuo affluant viſcera tua; & multis quidẽ annis in cruciatu jacebis. 15 Excitabit quoque Dñs contra Jehoramum, ſpiritum Paleſtinorum & Arabum commorantium inter Indos : 16 Qui aſcendentes contra Judam,vaſtabunt eos, & abducent totam prædam quæ reperietur in domo regis, adeoque filios ejus, & uxores ; nec relinquetur ei filius maſculus, præter Ehaziam filium ejus natu minimum. 17 Poſt hæc omnia vulnus erit in viſceribus ejus, 18 & morbo diuturno morietur , nullumque erit ei medicamentum. Contigit autem poſt multos dies , ut prophetæ verbo poſt 19 biennium expleto , effluerent viſcera ejus præ morbo ipſi⁹,& diro morbo moreretur, nulloſque præſtaret ei populus honores, quemadmodum præſtiterant patribus ejus. Natus erat annos triginta duos cùm eſt 20 regno potitus,& octo annis regnavit in Jeruſalem, periitque nemine dolente, & ſepultus fuit in civitate Davidis patris ejus, non tamen in monumento regum.

CAP. XXII.

CIves autem Jeruſalem regem inaugurârunt Ehaziam filium ejus loco ipſius : nam omnes natu majores interfecerat turma ; 1 venientes enim Arabes peremerunt caſtra Iſraelis : ſicque regnavit Ehazia filius Jehorami regis Judæ. Natus erat annos vi- 2 gintiduos Ehazia cùm inauguratus eſt regno,et anno uno regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Athalia filia Amri. Inceſſit hic in viis Ahabitarum, quippe qui fi- 3 lius eſſet ſororis Ahabi. Idemque peccata cumulavit , & ſcelera perpetravit coram 4 Dño ſicut domus Ahabi : ipſi enim erant ei conſultores poſt mortem patris ejus,ad perditionem ipſius ; quoniã ex eorum conſilio ſe gerebat. Profect⁹ eſt cum Joramo Ahabi 5 filio rege Iſraelis,ad bellum gerendum cum Hazaele rege Adum in Ramat-gelaad, ubi vulnerârunt Adumæi Joramum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ (ν) ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας (ξ)
12 ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπεπλάνησε τὸν Ἰούδαν. Καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐν γραφῇ παρὰ Ἠλιοῦ τοῦ προφήτου,
λέγων, Τάδε λέγει κύριος (ο) θεὸς Δαυὶδ τοῦ (π) πατρός σου, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ
13 Ἰωσαφὰτ τοῦ πατρός σου, καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, Καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων Ἰσραήλ,
καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας (ρ) ἐν Ἱερουσαλήμ, ὡς ἐξεπόρνευσεν (σ)
14 οἶκος Ἀχαάβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας, Ἰδοὺ κύριος
πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου, καὶ ἐν γυναιξί σου, καὶ ἐν
15 πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου. Καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου
16 μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. Καὶ ἐπήγειρε κύριος ἐπὶ Ἰωρὰμ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ τοὺς
17 Ἄραβας, καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν Αἰθιόπων. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ κατεδυνάστευον, καὶ ἀπέστρεψαν
πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας
18 αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱός, ἀλλ' ἢ Ὀχοζίας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ μετὰ (τ)
19 ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος εἰς τὴν κοιλίαν (υ) μαλακίαν ᾗ οὐκ ἔστιν ἰατρεία. Καὶ ἐγένετο
ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. καὶ ὡς ἦλθεν (φ) καιρὸς τῶν ἡμερῶν ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ
τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν, καθὼς ἐκφορὰν
20 πατέρων αὐτοῦ. Ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε (χ) ἐβασίλευσε, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπορεύθη οὐκ ἐν ἐπαίνῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἐν τάφοις
τῶν βασιλέων.

Nam & ipſe fecit excelſa in civitatibus Juda: & fornicari fecit habitantes 11
in Hieruſalem: & errare fecit Judam. Et venit ei (f) in ſcriptura 12
ab Elia propheta, dicens; Hæc dicit Dominus Deus David patris
tui; Pro eo, quòd non ambulâſti in via Joſaphat patris tui, & in viis
Aſa regis Juda, Et ambulâſti in viis regum Iſrael, & fornicari feciſti 13
Judã, & habitantes in Hieruſalẽ, ſicut exfornicata eſt domus Achaab, &
fratres tuos filios patris tui bonos ſuper te occidiſti: Ecce Dominus percutiet 14
te plagâ magnâ in populo tuo, & in filiis tuis, et in uxoribus tuis, &
in omni apparatu tuo: (g) Et tu in languore malo, in morbo ventris; 15
quoadusque egrediatur venter tuus cum languore ex diebus in dies. Et 16
ſuſcitavit Dominus ſuper Joram alienigenas, & Arabas, & confines
Æthiopum. Et aſcenderunt ſuper Judam, & (h) oppreſſerunt: & 17
averterunt omnem apparatum, quem invenerunt in domo regis, &
filios ejus, & filias ejus, et non remanſit ei filius, niſi (i) Ochozias minimus
filiorum ejus. Et poſt hæc omnia, percuſſit eum Dominus in ventrem 18
languore, cui non eſt curatio. Et factum eſt ex diebus in dies, & 19
quando venit tempus (k) dierum, duos dies, exivit (l) venter ejus cum
morbo; & mortuus eſt in languore malo. Et non fecit populus ejus (m)
funus, ſicut funus patrum ejus. Fuit triginta & duorum annorum, 20
quando regnavit: et octo annos regnavit in Hieruſalem. Et ambulavit non
in laude: & (n) ſepultus eſt in civitate David, & non in ſepulchris
regum.

MS. A. (ν) ἐν πόλεσιν (ξ) Ἱερουσαλήμ, καὶ (ο) ὁ θεὸς (π) πατρός σου, * καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ (ρ) Ἱερουσαλήμ, ὡς (σ) ὁ οἶκος (τ) ταῦτα ἐπάταξεν (υ) μαλακίᾳ ἐν ᾗ οὐκ (φ) ὁ καιρὸς (χ) ἐβασίλευσεν * ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ, καὶ

ΚΕΦ. κβ'.

1 Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Ὀχοζίαν (α) υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ,
ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε (β) τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς λῃστήριον, οἱ Ἄραβες καὶ
2 οἱ Ἀλιμαζονεῖς. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ (γ) βασιλέως Ἰούδα. (δ) Ὢν ἐτῶν εἴκοσι
Ὀχοζίας ἐβασίλευσε, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία
3 θυγάτηρ (ε) Ἀμβρί. Καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαάβ· ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος
4 τοῦ ἁμαρτάνειν. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὡς (ζ) οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν (η)
5 αὐτῷ σύμβουλοι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν, Καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς
αὐτῶν ἐπορεύθη. καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ (θ) Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ
βασιλέα Συρίας εἰς (ι) Ῥαμὼθ Γαλαάδ. καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωράμ.

CAP. XXII.

Et regem fecerunt habitantes in Hieruſalem Ochoziam filium ejus 1
parvum pro eo: quoniam omnes ſeniores occiderat ſuperveniens ſuper
eos agmen latronum, Arabes, & (a) Alimazones. Et regnavit Ochozias 2
filius Joram regis Juda: Cùm eſſet annorum (b) viginti Ochozias,
regnavit: & annum unum regnavit in Hieruſalem: Et nomen matri ejus
Gotholia filia Ambri. Et hic ambulavit in via domûs Achaab: quoniam 3
mater ejus erat conſiliaria peccandi. Et fecit malum coram Domino, 4
ſicut domus Achaab: quoniam ipſi erant ei conſiliarii, poſtquàm pater
ejus mortuus fuerat, ad exterminandum eum. Et in conſiliis eorum 5
ambulavit. Et ivit cum Joram filio Achaab rege Iſrael ad bellum ſuper
Azael regẽ Syriæ in Rhamoth Galaad. Et percuſſerunt ſagittarii Joram:

MS. A. (α) τὸν υἱὸν (β) τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτούς, οἱ (γ) βασιλεὺς (δ) Ὢν εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας, καὶ ἕνα ἐνιαυτὸν ἐβασίλευσεν (ε) Ζαμβεί. (ζ) ὁ οἶκος (η) αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, σύμβουλοι, τοῦ ἐξολεθρεῦσαι (θ) * Ἀχαὰμ εἰς πόλεμον (ι) Ῥεμμώθ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وصنع اوثانا في جبل يهودا * وسقا خمرا المختارين من بيت المقدس * وبدد بيت يهودا 11
* فبلغه الفاظ من ايليا النبي * وقال * هكذا يقول الله اله داود ابيك * اذ لم تسلك في 12
طرق يوسافاط ابيك وفي طرق اسا ملك يهودا * ومشيت في طرق ملوك اسرايل * واطغيت 13
يهودا وسكان اروسليم بزنا بيت احاب * وكذلك قتلت اخوتك الذين كانوا اخير منك
* والله اليوم يضربك ضربة عظيمة * ولامتك * ولبنيك * ولنسايك * ولساير ما لك * وانت 14 15
في علة عظيمة تموت * وتخرج امعاوك من جوفك * وتقع في عذاب سنين كثير * ويثير 16
الله عليك روح الفلسطينيين * والعرابيين الذين يسكنون مجاورين الهند * ويطلعون 17
على يهودا * ويخربوهم ويردون ساير السبي الذي في بيت الملك * وكذلك بنيه ونسايه *
ولا يخلّي له ابن ذكر الا احزيا ابنه الصغير فقط * ومن بعد هذه كلها ضربة تكون 18
في امعايه * وبوجع عظيم يموت * ولا يكون له عافية * وكان بعد ايام كثيرة * حين 19
كمل كلام النبي * خرج امعاوه من جوفه * ومات بعلة عظيمة * ولم يكرمه الشعب كما
صنعوا لابيه * وكان ابن اثنين وثلاثين سنة حين جلس في الملك * وملك في 20
اروسليم ثمانية سنين * ومضى بغير رحمة * ودفن في قرية داود ابيه * وليس في قبور
الملوك *

Idola feciſſet in monte Judæ, vinum 11
bibere compuliſſet electos ex æde ſacroſancta,
& domum Judæ diſſipâſſet.
Hac de cauſa pervenerunt ad eum ſermones 12
ab Elia propheta in hanc ſententiam;
Sic dicit Deus, Deus Davidis patris
tui: Cùm non ambulaveris in
viis Joſaphati patris tui, & in viis
Aſæ regis Judæ; Sed ambulaveris in 13
viis regum Iſraelis, & ſeduxeris Judam
ac cives Jeroſolymorum ſcortationibus
domûs Achabi; præterea occideris
fratres tuos qui te meliores erant:
Idcirco Deus hodie te, populumque tuum, 14
filios tuos, uxores tuas, & quicquid
tuum eſt, ſævâ plagâ percutiet: Et 15
tu graviſſimo morbo morieris, adeo ut inteſtina
tua diffluant è ventre tuo, & in
cruciatum incidas annis multis. Et excitabit 16
in te Deus ſpiritum Philiſthæorum,
& Arabum qui habitant in confinibus
Indiæ: Qui aſcendent contra Judæos, 17
prædabuntur eos, & reducent omnia
ſpolia quæ extant in domo regis,
eodemque modo filios & uxores ejus;
nec relinquetur ei filius maſculus, præter
ſolum Abaziam filium ejus natu
minimum. Poſt hæc omnia, plaga erit 18
in viſceribus ejus, & in graviſſimo atque
incurabili dolore morietur. Itaque contigit 19
poſt multos dies, cum expleta jam
eſſent verba prophetæ, ut inteſtina ejus
exirent è ventre ipſius, & graviſſimo
morbo moreretur, nullumque ei populus
honorem exhiberet quemadmodum fecerant
patri ipſius. Trigeſimum ſecundum 20
agebat annum cùm ſediſſet in regno,
& annis octo regnavit in Jeruſalem; demum
interiit abſque ulla commiſeratione,
& ſepultus eſt in civitate Davidis
patris ſui, ſed non in ſepulchris regum.

* الفصل الثاني والعشرون *

* وجلس احزيا ابنه بعده باروسليم * لان اخوته ابادهم الحرب * لان العرب جاوا واخربوا ساير 1
اسرايل * وملك احزيا بن يورام ملك يهودا وهو ابن اثنين وعشرين سنة * وملك باروسليم 2
سنة واحدة * واسم امه عثليا ابنة عمري * * ومشي في طرق بيت احاب * واخطا خطايا 3 4
كثير * وصنع الشر قدام الله مثل بيت احاب * لانهم كانوا مشورته بعد موت ابيه
وافسدوه * لانه كان يمشي في مشورتهم * ومضي مع يورام بن احاب ملك اسرايل * ليحارب 5
حازايل ملك ادوم في رامة جلعاد * فضرب الادوميون ليورام *

CAP. XXII.

Thronum occupavit poſt eum Abazia 1
filius ejus in Jeruſalem; nam fratres ejus
bello conſumpti fuerant, eò quod Arabes
veniſſent, totumque Iſraelem vaſtâſſent.
Itaque cùm regnâſſet Abazia filius 2
Jorami regis Judæ dum annum ageret
vigeſimum ſecundum, (regnavit autem
in Jeruſalem anno uno: & nomen
matris ejus, Athalia filia Amri)
Ambulavit in viis domûs Achabi, & 3
commiſit peccata multa, fecitque malum 4
coram Deo ſicut domus Achabi; quoniam
iſti, ut erant conſiliarii ejus poſt mortem
patris ejus, vitiaverunt eum: utpote
qui conſilium eorum ſequeretur. Cùm 5
autem abiiſſet cum Joramo filio Achabi
rege Iſraelis, ad pugnandum contra Hazaelem
regem Edom in Ramath-galaadis,
ſauciaverunt Edomæi Joramum:

Hazariahu Et.Aram rege Chazael cum *ipſo pugnãdo in* Ramah in eũ pcuſſerũt quib⁹ ,plagæ quia ,Izrehel in ſe *curandũ ad* eſt reverſus Et
6 וישב להתרפא ביזרעאל כי המכים אשר הכהו ברמה בהלחמו את־חזהאל מלך ארם ועזריהו
Deo à Et ·*ipſe ægrotans* quia ,Izrehel in Achab filium Jehoram *videndum ad* deſcendit Jehudah regis Jehoram filius
7 בן־יהורם מלך יהודה ירד לראות את־יהורם בן־אחאב ביזרעאל כי־חלה הוא׃ ומאלהים
quem ,Nimſi filium Jehu *ad* Jehoram cum eſt egreſſus ,*ipſo veniendo in* Et ·Joram ad *veniendũ ad* ,Achaziahu· *deſſectio* erat
היתה תבוסת אחזיהו לבוא אל־יורם ובבאו יצא עם־יהורם אל־יהוא בן־נמשי אשר
,Jehudah principes invenit & ,Achab domo cum Jehu *faciendo jus in* ,fuit Et ·Achab domũ *ſuccidendũ ad* ,Dominus eũ unxit
8 משחו יהוה להכרית את־בית אחאב׃ ויהי כהשפט יהוא עם־בית אחאב וימצא את־שרי יהודה
ipſe &) ,eũ cõprehenderũt &,Achaziahu quæſivit Et ·illos interfecit &,Achaziahu ipſi miniſtrantes Achaziahu fratrum filios &
9 ובני אחי אחזיהו משרתים לאחזיהו ויהרגם׃ ויבקש את־אחזיהו וילכדהו והוא
quæſivit qui ,*ipſe* Jehoſaphat Filius,dixerunt nam:eũ ſepelierũt &,eũ interemerũt & ,Jehu ad eũ adduxerũt &(,Someron in *latitans*
מתחבא בשמרון ויבאהו אל־יהוא וימיתהו ויקברהו כי אמרו בן־יהושפט הוא אשר־דרש
quòd ,vidit Achaziahu mater Athaliahu Et ·regnum *ad potentiã cõmendũ* ad,Achaziahu domui non &,ſuo corde toto in Dominum
10 את־יהוה בכל־לבבו ואין לבית אחזיהו לעצר כח לממלכה׃ ועתליהו אם אחזיהו ראתה כי־
regis filia Jehoſabhath accepit Et ·Jehudah domus *regni* ſemen omne interfecit & ,ſurrexit & :ſu⁹ fili⁹ eſſet mortuus
11 מת בנה ותקם ותדבר את־כל־זרע הממלכה לבית יהודה׃ ותקח יהושבעת בת־המלך
conclavi in ejus *lactatricem* & eum *dedit & ,interfectorum* ,regis filiorum medio è eum eſt furata & ,Achaziahu filium Joas
את־יואש בן־אחזיהו ותגנב אתו מתוך בני־המלך המומתים ותתן אתו ואת־מינקתו בחדר
facieb⁹ à ;Achaziahu ſoror erat ipſa nam;ſacerdotis Jehojadah uxor ,Jehoram regis filia Jehoſabhath eũ abſcondit & : lectorum
המטות ותסתירהו יהושבעת בת־המלך יהורם אשת יהוידע הכהן כי היא היתה אחות אחזיהו מפני
·terram ſuper *regnans* Hatthaliah & : annis ſex abſconditus Dei domo in eis cum fuit Et ·eũ interemit non & ,Hathaliahu
12 עתליהו ולא המיתתהו׃ ויהי אתם בבית האלהים מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על־הארץ׃

CAP. XXIII. כג

filium Iſmael & ,Jerocham filium Hazariahu,*centuriarum principes* aſſumpſit &,Jehojadah eſt confortat⁹ ſeptimo anno in Et
1 ובשנה השביעית התחזק יהוידע ויקח את־שרי המאות לעזריהו בן־ירחם ולישמעאל בן־
·fœdere in ſecum Zichri filium Eliſaphat & ,Hadaiahu filium Mahaſeiahu & , Hobed filium Hazariahu & ,Jehochanan
יהוחנן ולעזריהו בן־עובד ואת־מעשיהו בן־עדיהו ואת־אלישפט בן־זכרי עמו בברית׃
in venerunt & ;Iſrael *patrum capita* & , Jehudah urbib⁹ cunctis de Levitas congregaverunt &,Jehudah per circuiverunt Et
2 ויסבו ביהודה ויקבצו את־הלוים מכל־ערי יהודה וראשי האבות לישראל ויבאו אל־
eſt locut⁹ ſicut regnabit regis fili⁹ Ecce ; eos ad dixitque : rege cum Dei domo in fœdus *concio* omnis *excidit* Et.Jeruſalaim
3 ירושלם׃ ויכרת כל־הקהל ברית בבית האלהים עם־המלך ויאמר להם הנה בן־המלך ימלך כאשר דבר
janitoribus,Levitis &,ſacerdotib⁹ ſabbathũ *venientibus* vobis ex pars Tertia : facietis quod *verbum* Hoc ·David filios ſuper,Dominus
4 יהוה על־בני דויד׃ זה הדבר אשר תעשו השלשית מכם באי השבת לכהנים וללוים לשערי
·Domini domus atriis in populus omnis & ; fundamenti porta in pars tertia & , regis domo in pars tertia Et ·liminum
5 הספים׃ והשלישית בבית המלך והשלישית בשער היסוד וכל־העם בחצרות בית יהוה׃
omnis Et ·*ipſi* ſanctitas quia ,ingrediantur ipſi , Levitis miniſtri & ,ſacerdotes niſi DOMINI domum *ingrediatur* ne Et
6 ואל־יבוא בית־יהוה כי אם־הכהנים והמשרתים ללוים המה יבאו כי־קדש המה וכל־
·DOMINI cuſtodiam obſervent populus
העם ישמרו משמרת יהוה׃

Verſio VULG. LAT.

Qui reverſus eſt ut curaretur in Jezrahel: multas enim 6 plagas acceperat in ſupradicto certamine. Igitur Ochozias filius Joram rex Juda, deſcendit ut inviſeret Joram filium Achab in Jezrahel ægrotantem. Voluntatis quippè 7 fuit Dei adverſùs Ochoziam, ut veniret ad Joram: & cùm veniſſet, & egrederetur cum eo adverſùm Jehu filium Namſi, quem unxit Dominus ut deleret domum Achaab. Cùm ergò everteret Jehu domum Achaab, invenit 8 principes Juda, & filios fratrum Ochoziæ, qui miniſtrabant ei, & interfecit illos. Ipſum quoque perquirens 9 Ochoziam, comprehendit latitantem in Samaria: adductúmque ad ſe, occîdit, & ſepelierunt eum: eò quòd eſſet filius Joſaphat, qui quæſierat Dominum in toto corde ſuo: nec erat ultrà ſpes aliqua, ut de ſtirpe quis regnaret Ochoziæ. Siquidem Athalia mater ejus, 10 videns quòd mortuus eſſet filius ſuus, ſurrexit, & interfecit omnem ſtirpem regiam domûs Joram. Porrò Joſabeth 11 filia regis tulit Joas filium Ochoziæ, & furata eſt eum de medio filiorum regis, cùm interficerentur: abſcondítque eum cum nutrice ſua in cubiculo lectulorũ: Joſabeth autem, quæ abſconderat eum, erat filia regis Joram, uxor Joiadæ pontificis, ſoror Ochoziæ, & idcircò Athalia non interfecit eum. Fuit ergò cum eis in 12 domo Dei abſconditus ſex annis, quibus regnavit Athalia ſuper terram.

CAP. XXIII.

ANno autem ſeptimo confortatus Joiada, aſſumpſit 1 centuriones, Azariam videlicèt filium Jeroham, & Iſmahel filium Johanan, Azariam quoque filium Obed, & Mahaſiam filium Adaiæ, & Eliſaphat filium Zechri: & iniit cum eis fœdus. Qui circumeuntes Judam, congregaverunt 2 Levitas de cunctis urbibus Juda, & principes familiarum Iſrael, venerúntque in Jeruſalem. Iniit 3 ergò omnis multitudo pactum in domo Dei cum rege: dixítque ad eos Joiada, Ecce filius regis regnabit: ſicut locutus eſt Dominus ſuper filios David. Iſte eſt ergò 4 ſermo quem facietis: Tertia pars veſtrûm qui veniunt 5 ad Sabbatum, Sacerdotum, & Levitarum, & janitorum, erit in portis: tertia verò pars ad domum regis: & tertia ad portam, quæ appellatur Fundamenti: omne verò reliquũ vulgus ſit in atriis domûs Domini. Nec quiſpiam 6 alius ingrediatur domum Domini, niſi ſacerdotes, & qui miniſtrant de Levitis: ipſi tantummodò ingrediantur, quia ſanctificati ſunt: & omne reliquum vulgus obſervet cuſtodias Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 [illegible]
7 [illegible]
[illegible]
8 [illegible]
[illegible]
9 [illegible]
[illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
12 [illegible]
[illegible]

1 [illegible]
[illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Et cùm reverſus eſſet ad curandum ſe in Jezrael 6 à vulnere quo ſauciaverant eum in Ramatha dum pugnaret cum Hazaele rege Adum, deſcendit Ehazia ad inviſendum Joramum Ahabi filium in Jezraele. Et quidem à 7 Domino fuit ruina Ehaziæ, ut veniret ad Joramũ: cùm enim veniſſet, egreſſus eſt cum Joramo ad Jehu filium Iamſi, qui unctus fuerat juſſu Domini ad perdendam domum Ahabi. Tunc cùm diſceptaret Jehu cum gente Ahabi 8 invenit magnates Judæ, & filios fratrum Ehaziæ, qui miniſtrabant Ehaziæ, & interfecit eos. Deinde quæſivit Ehaziam, & apprehendit 9 eum dum deliteſceret in Samaria, & ad ſe perductum occîdit ac ſepelivit, quia dicebat, Filius Joſaphati illius eſt qui Deum oravit toto corde ſuo: nec erat domui Ehaziæ *facultas* reſtituendi robur regni. Porrò Athalia 10 mater Ehaziæ, videns mortuum eſſe filium ſuum, ſurrexit, & perdidit omnem prolem regiam domûs Judæ. Verùm Jehuſebaa filia regis 11 tulit Joaſam filium Ehaziæ, & è medio filiorum regis qui interficiebantur ſurreptum, abſcondit unà cum nutrice ipſius in cubiculo lecti ſui: abſcondit, inquam, eum Jehoſebaa filia regis Jorami, uxor Iojadai ſacerdotis (ipſa enim erat ſoror Ehaziæ) à conſpectu Athaliæ, & non fuit occiſus. Fuit autem abſconſus 12 apud illam in domo Domini, ſex annos; Athaliâ interim ſuper terram regnante.

CAP. XXIII.

ANno ſeptimo animoſior factus Iojada, 1 adduxit centuriones, Azariam Iarhumi filium, Iſmaelem filium Iohannis, Azariam filium Obedi, Semaiam filium Addo, & Eliſaphatum filium Zechri: Qui omnes juramento 2 conſpirârunt ſe Iudam perobituros. Quare cùm ex omnibus Iudæ civitatibus congregâſſent Levitas & præcipuos patres Iſraelis, & Ieroſolymam veniſſent, Totuſque populus 3 ille jurejurando ſe aſtrinxiſſent in domo Domini coram rege: dixit eis, Ecce filius regis, ipſe præerit vobis, quemadmodum locutus eſt Dominus cum Davide ſervo ſuo. Hæc 4 res facienda vobis eſt: Dimidia pars veſtrûm ingrediente ſabbatho ſacerdotum, Levitarum, & cuſtodum januarum: Tertia pars in 5 domo regis: tertia pars in porta coquorum: totus denique populus in atrio domûs Domini, excubias agant. Nemo ingrediatur domum 6 Domini, præter ſacerdotes & Levitas; hi ingredientur, quia ſancti ſunt: at totus popul⁹ obſervent cuſtodiam domûs Domini.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς (κ) Ἰεζραὲλ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι
ἐν (λ) Ῥαμὼθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας. ϗ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα
7 κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ εἰς (μ) Ἰεζραὲλ, ὅτι ἠῤῥώστει. Καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο
καταστροφὴ Ὀχοζίᾳ ἐλθεῖν πρὸς Ἰωράμ. καὶ ἐν τῷ (ν) ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐξῆλθε μετ᾽ αὐτοῦ Ἰωρὰμ πρὸς Ἰηοὺ
8 υἱὸν Ναμεσσεὶ χριστὸν (ξ) κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν Ἰηοὺ τὸν οἶκον Ἀχαὰβ,
καὶ εὗρε τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς (ο) Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ ἀπέκτεινεν
9 αὐτούς. Καὶ εἶπεν τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν· καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς Ἰηοὺ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν, ὅτι εἶπαν, Υἱὸς Ἰωσαφάτ ἐστιν, ὃς (π) ἐζήτησε
τὸν κύριον ἐν (ρ) ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Ὀχοζίᾳ κατισχῦσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.
10 Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ (σ) Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθνηκεν (τ) ὁ υἱὸς αὐτῆς, ϗ ἠγέρθη ϗ ἀπώλεσε πᾶν
11 τὸ σπέρμα τῆς (υ) βασιλείας ἐν οἴκῳ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν (φ) Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωὰς
υἱὸν (χ) Ὀχοζίου, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου (ψ) υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ (ω) εἰς ταμεῖον τῶν κλινῶν, ϗ ἔκρυψεν αὐτὸν (α) Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ
τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου γυνὴ (β) Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ
12 προσώπου (γ) τῆς Γοθολίας, ϗ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ ἦν (δ) μετ᾽ αὐτοῦ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος
ἓξ ἔτη, ϗ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Et revertit Joram, ut curaretur in Jezrael à plagis, quibus percuſſerunt 6
eum Syri in Rhamoth, in pugnando ipſum adverſùs Azael regem
Syriæ. Et Ochozias filius Joram rex Juda deſcendit ad viſendum Joram
filium Achaab in Jezrael, quoniam ægrotabat. Et à Deo facta eſt 7
ſubverſio Ochoziæ, ut veniret ad Joram. Et in veniendo ipſum, exiit
cum eo Joram ad Jehu filium Nameſſi (c) unctum Domini in domum
Achaab. Et factum eſt, quando ultus eſt Jehu domum Achaab; & 8
invenit principes Juda, & fratres Ochoziæ miniſtrantes Ochoziæ, &
interfecit eos. Et dixit quærere Ochoziam: & ceperunt eum curantem ſe 9
in Samaria: & duxerunt eum ad Jehu: & interfecit eum: & ſepelierunt
eum, quoniam (d) dixerunt; Filius Joſaphat eſt, qui exquiſivit Dominum
in toto corde ſuo. Et non erat in domo Ochoziæ ad obtinendam
virtutem pro regno. Et Gotholia mater Ochoziæ vidit, quia mortuus eſt 10
filius ſuus, & ſurrexit, & perdidit omne ſemen regni in domo Juda.
Et tulit Joſabeeth filia regis ipſum Joas filium Ochoziæ, & furata eſt 11
eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur, & dedit eum, & nutricem
ejus in cubiculum lectorum: & occultavit eum Joſabeeth filia
regis Joram, ſoror Ochoziæ, uxor Jodae ſacerdotis: & occultavit eum
à facie Gotholiæ: & non interfecit eum. Et fuit (e) cum eo in domo Dei 12
abſconditus ſex annos: & Gotholia regnavit ſuper terram.

MS. A. (κ) Ἰζραὲλ (λ) Ῥαμᾶ (μ) Ἰζραὲλ, (ν) ἐξελθεῖν, ἐξῆλθεν (ξ) κυρίου. Καὶ ἐγένετο (ο) Ὀχοζία, ϗ (π) * ἐκζητήσει (ρ) ὅλῃ καρδίᾳ (σ) Ὀχοζίᾳ (τ) αὐτοῦ ὁ υἱὸς, ϗ (υ) βασιλείας αὐτοῦ ἐν (φ) Ἰωσαβὲθ ἡ θυγάτηρ (χ) Ὀχοζία, (ψ) τῶν υἱῶν (ω) εἰς τὸ ταμεῖον (α) Ἰωσαβὲθ (β) Ἰωιαδὲ (γ) Γοθολίας, ϗ (δ) μετ᾽ αὐτοῦ ἐν

ΚΕΦ. κγʹ.

1 ΚΑὶ ἐν τῷ ἔτει (α) τῷ ὀγδόῳ ἐκραταίωσεν Ἰωδαὲ, ϗ ἔλαβε τοὺς (β) ἑκατοντάρχους, τὸν Ἀζαρίαν
υἱὸν Ἰωρὰμ, ϗ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωανὰν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν (γ) Ὠβὴδ, ϗ τὸν (δ) Μαασαίαν
2 υἱὸν (ε) Ἀδία, καὶ τὸν (ζ) Ἐλισαφὰν υἱὸν Ζαχαρίου, (η) μεθ᾽ ἑαυτοῦ εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐκύκλωσαν
τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, ϗ ἄρχοντας (θ) πατριῶν τοῦ
3 Ἰσραὴλ, ϗ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ διέθεντο (ι) πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα διαθήκην ἐν οἴκῳ
τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὁ υἱὸς
4 τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ. Νῦν ὁ λόγος οὗτος, ὃν ποιήσετε.
5 Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν ϗ εἰς τὰς πύλας
τῶν εἰσόδων, Καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, ϗ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, ϗ πᾶς
6 ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. Καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου, ἐὰν μὴ (κ) οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται
ϗ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσι, ϗ πᾶς ὁ λαὸς (λ) φυλασσέτω
φυλακὰς κυρίου.

CAP. XXIII.

ET in anno (a) octavo conſortatus eſt Jodae, & aſſumpſit centuriones, 1
Azariam filium Joram, & Iſmaël filium Joanan, & Azariam
filium Obed, & Maaſæam filium Adia, & Eliſaphan filium Zachariæ,
ſecum in domum (b) Domini: Et circumierunt Judam, & congregaverunt 2
Levitas de omnibus civitatibus Juda, & principes patriarum Iſrael,
et venerunt in Hieruſalem. Et diſpoſuerunt omnis Eccleſia Juda teſtamentum 3
in domo Dei cum rege. Et (c) oſtendit eis filium regis, et
dixit eis; Ecce filius regis regnet, ſicut locutus eſt Dominus, ſuper domum
David. Nunc verbum hoc eſt, quod facietis. Tertia pars ex vobis 4 5
ingrediantur ſabbatum ſacerdotum, et Levitarum, (d) et ad portas introituum:
et tertia pars in domo regis: et tertia in porta media: et omnis
populus in atriis domûs Domini. Et non ingrediatur in domum Domini, 6
niſi ſacerdotes, et Levitæ, & miniſtrantes (e) Levitarum. Hi ingredientur,
quoniam ſancti ſunt: et omnis populus cuſtodiat cuſtodias
Domini.

MS. A. (α) τῷ ἑβδόμῳ (β) ἑκατοντάρχας, (γ) Ἰωβὴδ, (δ) Μασίαν (ε) Ἀδαία, (ζ) Ἐλισαφὰτ (η) μετ᾽ αὐτοῦ (θ) τῶν πατριῶν (ι) πᾶσα ἐκκλησία (κ) ὁ ἱερεὺς (λ) φυλασσέσθω

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فرجع يتطبب في ايزرعال من الضربة التي ضرب في الرامة وهو يحارب حزايل ملك ادوم * 6
ونزل احزيا الي يورام * لانه كان من الرب رجوع احزيا ليلتقي الي يورام * وحين جاء خرج مع 7
يورام عند ياهو بن عماسي * وكان موهوبا من قدام الله ليهلك بيت احاب * وحين كان 8
يحارب ياهو مع بيت احاب * وجد روساء يهودا وبني اخي احزيا يخدمونه وقتلهم * وطلب 9
احزيا واستملكه * وكان مردولا في سمرين * فجاوا به اليه فقتله ودفنه * لانه قال انه ابن
يوسافاط الذي صلي قدام الله من قلبه كله * وما كان لبيت احزيا اعتضادا بقوة الملك
* فلما رات عثليا ام احزيا ان ابنها قد مات * نهضت وقتلت كل اولاد ملوك يهودا * واخذت 10 11
ياهوسبع ابنة يورام الملك * يواس بن احزيا * فسرقته من اولاد الملوك * واخفته هو ومرضعته
في مجلس بيتها * وخبت يهوسبع ابنة يورام الملك امراة يوياداع الكاهن يواس * لانها كانت
اخت احزيا * من قتل عثليا * بل كان مختبيا عندها في بيت الله ست سنين * وملكت 12
عثليا علي الارض *

Ideoque reverſus eſt ut curaret ſe 6
in Jezraele à vulnere quod inflictum
fuerat ei in Rama dum pugnaret contra
Hazaelem regem Edom, deſcenditque
Abazia ad Joramum: (Fuit autem à 7
Domino hæc Abaziæ reverſio animo veniendi
ad Joramum) & cùm perveniſſet,
egreſſus eſt cum Joramo ad Jehu
filium Jamſi, cui commiſſa fuerat à
Deo deſtructio domûs Achabi. Dum 8
ergò pugnabat Jehu cum domo Achabi,
invenit principes Judæ & nepotes Abaziæ
miniſtrantes ei, & occidit illos. Deinde 9
quæſivit Abaziam, & potitus eſt
ejus: cùm enim eſſet in Samaria deſpectus,
adduxerunt eum ad ipſum, & occidit
illum, tum ſepelivit (dicebat enim,
Quia filius eſt Joſaphati qui Deū oravit
ex toto animo ſuo) nullumque fuit domui
Abaziæ ſubſidium à potentia regni. Cùm 10
autem vidiſſet Athalia mater Abaziæ
quòd mortuus jam eſſet filius ſuus, ſurgens
trucidavit omnes filios regum Judæ.
Sed accipiens Jebuſebaa filia regis 11
Jorami Joaſum Abaziæ filium, eumque
furtim ſurripiens è filiis regum, abdidit
eum & nutricem ejus in cubiculo
domûs ſuæ. Jebuſebaa, inquam, filia
regis Jorami, uxor Jojadæ ſacerdotis,
eò quod eſſet ſoror Abaziæ, abſcondit
Joaſum à cæde Athaliæ, nec fuit interfectus:
Sed manſit abſconſus apud eam 12
in domo Dei ſex annos, dum regnaret
Athalia ſuper terram.

* الفصل الثالث والعشرون *

* وفي السنة السابعة من ملكها كبر يواس * فجمع يوياداع الكاهن العظماء * وهم عازريوا بن 1
يرحوم * واسماعيل بن يوحنا * وعازير بن عوبيد * وسمعان بن عادو * ويوسافاط بن لاوي * وحلفهم 2
باعيان * وامرهم ان يدوروا في يهودا * ويجمعوا اللاويين وروساء اباء اسرايل ليحلفوا * فحلف 3
الامة كلها ايمانا في بيت الله قدام الملك * وقال لهم * هذا ابن الملك * وهو يملك عليكم *
كما قال الله لداود عبدك * وهذا الكلام تصنعون * النصف منكم يكون في طريق مدخل 4
السبت * كهنة ولاويون وحراس الابواب * والثلث في بيت الملك * والسدس علي بيت الطباخين * 5
وساير الامة والذين يحرسون في بيت الله * لا يدخل احد الي بيت الله * الا الكهنة واللاويين * 6
لانهم مقدسون *

CAP. XXIII.

ANno autem ejus regni ſeptimo, 1
cùm grandior factus eſſet Joas, convocavit
Jojada ſacerdos magnates, nempe
Azariam filium Jarhumi, Iſmaelem filium
Johannis, Azirum filium Obedi, Simeonem
filium Addo, & Joſaphatum
filium Levi; Et juramento aſtrictis 2
præcepit ut Judam circumirent, & congregarent
Levitas & præcipuos patres
Iſraelis ad præſtandum juramentum.
Poſtquam ergò totam illam turbam ad 3
jusjurandum adegiſſet in domo Dei coram
rege, dixit eis; Hic eſt filius regis,
& hic regnaturus eſt ſuper vos, quemadmodum
dixit Deus Davidi ſervo ſuo.
Hæc igitur agenda ſunt vobis: Media 4
pars veſtri ſiſtat ſe in via introitûs ſabbathi,
tam ſacerdotes & Levitæ, quàm
cuſtodes portarum: Tertia pars in domo 5
regis: ſexta pars ad domum coquorum:
reliqua vero turba cum iis qui excubias
agunt, in domo Dei. Nemo Dei 6
templum ingrediatur, niſi ſacerdotes &
Levitæ, quoniam ii ſunt ſancti.

,rege cum estote Et .moriatur, domum in veniens & :sua manu in sua vasa & unusquisq; undiq; regem Levitæ circundent Et
והקיפו הלוים את־המלך סביב איש וכליו בידו והבא אל־הבית יומת והיו את־המלך 7
vir assumpserunt Et .sacerdos Jehojadah præcepit quæ oĩa juxta ,Jehudah universꝰ et ,Levitæ fecerũt Et .illũ egrediendo et ,illũ intrando in
בבאו ובצאתו׃ ויעשו הלוים וכל־יהודה ככל אשר־צוה יהוידע הכהן ויקחו איש את 8
dedit Et .divisiones sacerdos Jehojadah aperuerat non nam :sabbathum egredientibꝰ cum sabbathũ ad venientes suos viros
אנשיו באי השבת עם יוצאי השבת כי לא פטר יהוידע הכהן את־המחלקות׃ ויתן 9
domo quæ ,David regis quæ peltas & ,clypeos & ,lanceas centuriarum principibus sacerdos Jehojadah
יהוידע הכהן לשרי המאות את־החניתים ואת־המגנות ואת־השלטים אשר למלך דויד אשר בית
domus humerum ad usque ,dextero domus humero ab ,sua manu in suum missile vir & ,populũ omnẽ constituit Et .Dei
האלהים׃ ויעמד את־כל־העם ואיש שלחו בידו מכתף הבית הימנית עד־כתף הבית 10
.ornamentum & ,separationem eũ super dederunt & ,regis filium eduxerunt Et .circumquaq; regem super ,domui & ,altari sinistrum
השמאלית למזבח ולבית על־המלך סביב׃ ויוציאו את־בן־המלך ויתנו עליו את־הנזר ואת־העדות 11
,currentiũ populi vocem Hathaliahu audivit Et .rex Vivat:dixerunt atq; ,ejꝰ filii &,Jehojadah eũ unxerũt &,eum cõstituerũt regẽ Et
וימליכו אתו וימשחהו יהוידע ובניו ויאמרו יחי המלך׃ ותשמע עתליהו את־קול העם הרצים 12
,introitu in suam columnam super stans rex ecce & ,vidit Et .Domini domum populum ad venit & :regem laudantium &
והמהללים את־המלך ותבוא אל־העם בית יהוה׃ ותרא והנה המלך עומד על־עמודו במבוא 13
,cantici instrumentis cũ cantores & ,tubis in clangens & ,lætans terræ populus omnis & ,regem juxta tubæ & ,principes &
והשרים והחצצרות על־המלך וכל־עם הארץ שמח ותוקע בחצצרות והמשוררים בכלי השיר
sacerdos Jehojadah fecit egredi Et .conjuratio ,Conjuratio:dixit & ,sua vestimenta Hathaliahu scidit & :laudare scientes &
ומודיעים להלל ותקרע עתליהו את־בגדיה ותאמר קשר קשר׃ ויוצא יהוידע הכהן את 14
quoniã;gladio in moriatur, eam post veniens & ,ordines extra ad illã Educite :eos ad dixit &,exercitus præfectos centuriarũ principes
שרי המאות פקודי החיל ויאמר אלהם הוציאוה אל־מבית השדרות והבא אחריה יומת בחרב כי
:regis domus equorum portæ introitum ad venit & :manus ei imposuerunt Et .Domini domo eã interficiatis Non :sacerdos dixit
אמר הכהן לא תמיתוה בית יהוה׃ וישמו לה ידים ותבוא אל־מבוא שער־הסוסים בית המלך 15
.Domino populũ in existendũ ad ,regem inter & populum universũ inter & ,se inter fœdus Jehojadah excidit Et .ibi eã interfecerũt &
וימיתוה שם׃ ויכרת יהוידע ברית בינו ובין כל־העם ובין המלך להיות לעם ליהוה׃ 16
sacerdotẽ Mathan & :cõfregerunt ejꝰ simulachra & ,ejus altaria & ,eã destruxerunt & ,Bahal domum populus omnis sunt ingressi Et
ויבאו כל־העם בית־הבעל ויתצהו ואת־מזבחתיו ואת־צלמיו שברו ואת מתן כהן 17
est partitus quos ,Levitarũ sacerdotũ manũ per Domini domus præfectos Jehojadah posuit Et .altarium facies ad occiderunt Bahal
הבעל הרגו לפני המזבחות׃ וישם יהוידע פקדת בית יהוה ביד הכהנים הלוים אשר חלק 18
.David manꝰ juxta cantico in & lætitia in ,Moseh lege in scriptũ sicut ,Domini ascensiones ascendere faciendũ ad Domini domo in David
דויד על־בית יהוה להעלות עלות יהוה ככתוב בתורת משה בשמחה ובשיר על ידי דויד׃
,centuriarum principes Assumpsitq; .verbo omni in immundꝰ ingrediebatur nõ &:Domini domus portas super janitores constituit Et
ויעמד השוערים על־שערי בית יהוה ולא־יבוא טמא לכל־דבר׃ ויקח את־שרי המאות 19 20
introierũt & ,Domini domo de regem fecit descendere & :terræ populũ omnẽ & ,populo in dominantes & ,illustres &
ואת־האדירים ואת־המושלים בעם ואת כל־עם הארץ ויורד את־המלך מבית יהוה ויבאו
,terræ populus omnis sunt lætati Et .regni solium super regem fecerunt sedere et :regis domum superioris portæ medio in
בתוך־שער העליון בית המלך ויושיבו את־המלך על כסא הממלכה׃ וישמחו כל־עם־הארץ 21
.gladio in interfecerunt Hathaliahu Et .quievit urbs et
והעיר שקטה ואת־עתליהו המיתו בחרב׃

Versio VULG. LAT.

Levitæ autẽ circumdent regẽ, habentes singuli arma sua: 7
(& si quis aliꝰ ingressꝰ fuerit templũ, interficiatur:) sintque
cũ rege & intrante & egrediente. Fecerunt ergò Levitæ, 8
& universꝰ Juda, juxta oĩa quæ præceperat Joiada
pontifex: & assumpserunt singuli viros qui sub se erant, et
veniebãt ꝑ ordinẽ sabbati, cũ his qui impleverant sabbatũ,
et egressuri erant: siquidẽ Joiada pontifex non dimiserat
abire turmas, quæ sibi ꝑ singulas hebdomadas succedere
consueverant. Dedítq; Joiada sacerdos centurionibꝰ 9
lanceas, clypeósq; et peltas regis David, quas consecraverat
in domo Dñi. Constituítq; omnẽ populũ tenentiũ pugiones, 10
à parte templi dextra, usq; ad partẽ templi sinistrã,
corã altari, & templo, ꝑ circuitũ regis. Et eduxerunt 11
filiũ regis, & imposuerunt ei diadema, & testimoniũ, dederúntq;
in manu ejꝰ tenendã legẽ, & constituerunt eum
regẽ: unxit quoq; illũ Joiada pontifex, & filii ejꝰ: imprecatíq;
sunt ei, atq; dixerunt; Vivat rex. Quod cũ audisset 12
Athalia, vocẽ scilicèt currentiũ atq; laudantiũ regẽ, ingressa
est ad populũ in templũ Dñi. Cúmq; vidisset regẽ 13
stantẽ suꝑ gradũ in introitu, & princìpes, turmásq; circa
eũ, omnémq; populũ terræ gaudentẽ, atq; clangentẽ tubis,
& diversi generis organis concinentem, vocémque
laudantium, scidit vestimenta sua, & ait; Insidiæ, insidiæ.
Egressus autem Joiada pontifex ad centuriones, & 14
principes exercitûs, dixit eis; Educite illam extra septa
templi, & interficiatur foris gladio. Præcepítque sacerdos
ne occideretur in domo domini. Et imposuerunt 15
cervicibus ejus manus: cúmque intrâsset portam equorum
domûs regis, interfecerunt eam ibi. Pepigit autem 16
Joiada fœdus inter se, universúmque populum, & regem,
ut esset populus Domini. Itaq; ingressus est omnis 17
populus domum Baal, & destruxerunt eam: & altaria
ac simulacra illius confregerunt: Mathan quoque sacerdotem
Baal interfecerunt ante aras. Constituit autem 18
Joiada præpositos in domo Domini, sub manibus Sacerdotum,
& Levitarum, quos distribuit David in domo Domini;
ut offerrent holocausta Domino, sicut scriptum est
in lege Moysi, in gaudio & canticis, juxta dispositionẽ
David. Constituit quoque janitores in portis domûs 19
Domini, ut non ingrederetur eam immundus in omni
re. Assumpsítq; centuriones, & fortissimos viros ac 20
principes populi, & omne vulgus terræ, & fecerunt descendere
regem de domo Domini, & introire per medium
portæ superioris in domũ regis, & collocaverunt
eum in solio regali. Lætatúsque est omnis populus terræ, 21
& urbs quievit: porrò Athalia interfecta est gladio.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܚܕܪܘܢ ܠܘܝ̈ܐ ܠܡܠܟܐ܂ ܟܕ ܐܚܝܕܝܢ ܠܗ : ܟܠ ܚܕ ܡܐܢ̈ܝ ܩܪܒܗ ܒܐܝܕܗ܂ ܘܕܢܥܘܠ 7
ܠܒܝܬܐ ܓܘܝܐ܂ ܢܡܘܬ܂ ܘܗܘܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܡܥܠܢܗ ܘܒܡܦܩܢܗ܂ * ܘܥܒܕܘ ܠܘܝ̈ܐ 8
ܘܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ܂ ܘܕܒܪ ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ܂
ܐܝܠܝܢ ܕܢܛܪܝܢ ܗܘܘ ܒܡܥܠܢܗ ܕܫܒܬܐ܂ ܥܡ ܐܝܠܝܢ ܕܢܛܪܝܢ ܗܘܘ ܒܡܦܩܢܗ ܕܫܒܬܐ܂
ܡܛܠ ܕܫܪܐ ܗܘܐ ܐܢܘܢ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ܂ ܡܢ ܡܛܪ̈ܬܗܘܢ܂ * ܘܝܗܒ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܠܪ̈ܒܝ ܡܐܘܬܐ 9
ܪ̈ܘܡܚܐ܂ ܘܬܪ̈ܣܐ ܘܩܠ̈ܥܐ܂ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ܂ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܩܡ ܟܠܗ 10
ܥܡܐ܂ ܟܠ ܚܕ ܠܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ ܕܣܡܠܐ ܠܘܩܒܠ ܡܕܒܚܐ ܘܒܝܬܐ܂ ܘܚܕܪܘܗܝ ܠܡܠܟܐ܂
* ܘܐܦܩܘ ܠܒܪ ܡܠܟܐ܂ ܘܣܡܘ ܥܠ ܪܝܫܗ ܬܐܓܐ ܘܟܠܝܠܐ܂ ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܠܡܠܟܘܬܐ܂ 11
ܘܡܫܚܘܗܝ ܝܘܝܕܥ ܘܒܢܘܗܝ܂ ܘܐܡܪܘ ܢܚܐ ܡܠܟܐ܂ * ܘܫܡܥܬ ܥܬܠܝܐ ܩܠܐ ܕܥܡܐ ܕܚܕܐ 12
ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܡܠܟܐ܂ ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܚܙܬ ܘܗܐ ܡܠܟܐ ܩܐܡ ܥܠ 13
ܐܣܛܘܢܐ ܐܝܟ ܥܝܕܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܩܪ̈ܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܥܩܝܡܬܐ܂ ܩܥܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ ܘܟܠܗ
ܥܡܐ ܚܕܐ ܘܡܙܡܪܝܢ ܒܩܪ̈ܢܬܐ܂ ܘܡܙܡܪܝܢ ܒܡܙܡܘܪ̈ܐ܂ ܘܣܕܩܬ ܥܬܠܝܐ ܢܚܬܝܗ܂
ܘܐܡܪܬ܂ ܕܓܠܘܬܐ ܕܓܠܘܬܐ܂ * ܘܦܩܕ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܠܪ̈ܒܝ ܡܐܘܬܐ܂ ܕܡܩܝܡܝܢ ܥܠ ܚܝܠܐ܂ 14
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ܂ ܐܦܩܘܗ ܠܒܪ ܡܢ ܣܕܪ̈ܐ܂ ܘܟܠ ܕܥܐܠ ܒܬܪܗ܂ ܢܬܩܛܠ ܒܣܝܦܐ܂ ܡܛܠ ܕܐܡܪ
ܟܗܢܐ܂ ܠܐ ܬܬܩܛܠ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܥܒܕܘ ܠܗ ܕܘܟܬܐ܂ ܘܥܠܬ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܥܠܢܐ ܕܪ̈ܟܫܐ 15
ܘܬܡܢ ܐܬܩܛܠܬ܂ * ܘܝܡܐ ܝܘܝܕܥ ܒܡܘܡܬܐ ܠܒܢܝܗܘܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ܂ * ܘܥܠ 16 17
ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܒܝܬܗ ܕܒܥܠ܂ ܘܣܚܦܘܗܝ܂ ܘܡܕܒ̈ܚܘܗܝ ܬܒܪܘ ܫܦܝܦ܂ ܘܨܠܡܘܗܝ
ܕܩܘ܂ ܘܠܟܘܡܪܐ ܕܒܥܠ܂ ܩܛܠܘܗܝ ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ܂ * ܘܐܩܝܡ ܝܘܝܕܥ ܩܝܘ̈ܡܐ ܒܒܝܬܗ 18
ܕܡܪܝܐ܂ ܘܟܗ̈ܢܐ ܘܠܘܝ̈ܐ܂ ܕܦܠܓ ܕܘܝܕ܂ ܕܢܗܘܘܢ ܢܛܘܪ̈ܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܠܡܣܩܘ
ܥܠܘܬܐ܂ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ܂ ܒܚܕܘܬܐ ܘܒܬܫܒܘܚܬܐ܂ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ܂
* ܘܢܩܘܡܘܢ ܢܛܘܪ̈ܝ ܬܪ̈ܥܐ ܥܠ ܬܪ̈ܥܐ܂ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܕܠܐ ܢܥܠܘܢ ܠܬܡܢ ܡܣܝܒ̈ܐ܂ 19
* ܘܕܒܪ ܪ̈ܒܝ ܡܐܘܬܐ : ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܥܡܐ܂ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܘܐܬܘ ܒܬܪܥܐ ܥܠܝܐ 20
ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ܂ ܘܐܘܬܒܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ܂ * ܘܚܕܝܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ 21
ܘܒܩܪ̈ܢܬܐ ܡܙܡܪܝܢ܂ ܘܠܥܬܠܝܐ ܩܛܠܘ ܒܣܝܦܐ܂

Circundabunt Levitæ regem undequaque, 7
unoquoque instrumenta sua bellica manu tenente,
ut quisquis ædem internam ingredi
tentârit, morte afficiatur: estote ergò prope
regem dum ingredietur & dum egredietur.
Itaque fecerunt Levitæ & omnes Judæi prout 8
præceperat eis Jojada sacerdos, assumens
quilibet sodalem suum, tam hi qui excubias
agebant incipiente sabbatho, quàm qui excubias
agebant expirante sabbatho: nam Jojada
sacerdos dimittebat eos à stationibus
eorum. Dedit præterea Jojada sacerdos centurionibus 9
lanceas, clypeos, & pharetras regis
Davidis, quæ erant in domo Domini: Stetítque 10
totus populus, quisque à latere domûs
sinistro versùs altare & domum: tum cinxerunt
regem, Et eduxerunt filium regis, & 11
imposuerunt capiti ejus diadema et coronam,
inaugurârunt eum regno, ungentibus eum
Jojada & filiis ejus, & dixerunt; Vivat rex.
Audiens autem Athalia clamorem populi gestientis 12
& regem laudibus celebrantis, venit
ad regem in domum Domini. Ubi videns 13
quòd ecce rex stabat super columnam juxta
consuetudinem regum, & buccinæ curvæ ac
rectæ resonabant coram rege, & totus populus
lætꝰ clangebat tubis, & instrumentis musicis
canebat; laceravit Athalia vestes suas, &
ait; Mendaciũ, mendaciũ. Tunc præcepit Jojada 14
sacerdos centurionibꝰ qui præpositi erant
copiis, & ait illis; Educite eam extra ordines,
& quicunque introierit post eam, gladio
trucidetur: dixerat enim sacerdos, Ne moriatur
in domo Domini. Itaque parârunt ei locum, 15
ad quem ingressa per viam introitûs equorum,
ibidem affecta fuit morte. Deinde 16
juramento se astringente Jojadâ & universo
populo erga Dñm, Ingressus est universus 17
populus Israelis ædẽ Baalis, & funditùs everterunt
eam, aras ejus minutatim confregerunt,
statuas comminuerunt, & sacerdotem
Baalis ante aram trucidârunt. Deinde constituit 18
Jojada præfectos in domo Domini, &
sacerdotes ac Levitas quos distribuerat David,
ut essent custodes domûs Domini, ut offerrent
holocausta sicut scriptum est in ceremoniis
Mosis, cum gaudio & canticis per
Davidem *dispositis*; Et custodes liminum 19
starent ad limina in domo Domini, ne ingrederentur
illuc immundi. Adduxit præterea 20
centuriones, præfectos populi, totúmque
terræ populum: qui cùm venissent per portam
superiorem domûs regiæ collocârunt regem
in solio regni: Et lætabantur universus 21
terræ populus, tubísque canebant: Athaliam
autem gladio interfecerunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ (†) ἀνδρὸς σκεῦος σκεῦος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
8 εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται, καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως (μ) ἐκπορευομένου καὶ εἰσπορευομένου αὐτοῦ. Καὶ
ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα (ν) ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς· καὶ ἔλαβον
ἕκαστος τοὺς ἄνδρας (ξ) αὐτοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν (ο) Ἰωδαὲ
9 ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας. Καὶ (π) ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα ἃ ἦν τοῦ βασι-
10 λέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. Καὶ (ρ) ἔστησε τὸν λαὸν πάντα ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις (σ) αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμί-
ας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.
11 Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασίλευσαν
12 καὶ ἔχρισαν αὐτὸν (τ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ ἤκουσε Γοθολία
τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ (υ) τρεχόντων, καὶ ἐξομολογουμένων, ϗ αἰνούντων τὸν βασιλέα· ϗ εἰσῆλθε πρὸς τὸν
13 βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ εἶδε, ϗ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες
ϗ αἱ (φ) σάλπιγγες· ϗ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν βασιλέα, ϗ πᾶς ὁ (χ) λαὸς τῆς γῆς ηὐφράνθη, ϗ ἐσάλπι-
σαν (ψ) ταῖς σάλπιγξι, ϗ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις ᾠδοὶ, ϗ ὑμνοῦντες αἶνον· ϗ διέῤῥηξε Γοθολία
14 τὴν στολὴν (ω) αὐτῆς, ϗ (α) ἐβόησε, Ἐπιτιθέμενοι ἐπίθεσθε. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, ϗ ἐνετείλατο
Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις, ϗ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐκβάλετε αὐτὴν
ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ϗ (") εἰσέλθατε ὀπίσω αὐτῆς, ϗ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Μὴ ἀποθανέ-
15 τω ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν, ϗ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ
16 ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ ϗ τοῦ λαοῦ ϗ τοῦ βασιλέως, εἶναι λαὸν
17 τῷ κυρίῳ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βάαλ, ϗ κατέσπασαν αὐτὸν ϗ τὰ (β) θυσιαστήρια
αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν, ϗ τὸν Ματθὰν (γ) ἱερέα Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστη-
18 ρίων αὐτοῦ. Καὶ (δ) ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων ϗ (ε) Λευιτῶν, ϗ
ἀνέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων ϗ τῶν (ζ) Λευιτῶν, ἃς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου, ϗ (η) ἀνενέγ-
και ὁλοκαυτώματα (θ) κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ ϗ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυ-
19 ίδ. Καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου, ϗ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα.
20 Καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας, ϗ τοὺς δυνατοὺς, ϗ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, ϗ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, ϗ (ι)
ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, ϗ εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ
21 ἐκάθισαν τὸν βασιλέα (κ) ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας. Καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, ϗ ἡ πόλις ἡσύχασε,
ϗ τὴν Γοθολίαν (λ) ἐθανάτωσαν.

Et circumdabunt Levitæ regem in circuitu, *(f) viri vas, vas in manu ejus:* 7
Et ingrediens in domum morietur: & erunt cum rege, egrediente & in-
grediente eo. Et fecerunt Levitæ, & omnis Juda juxta omnia quæ- 8
cunque mandavit eis Jodae ſacerdos. Et aſſumpſerunt unuſquiſ-
que viros ſuos, à principio ſabbati uſque ad exitum ſabbati: quo-
niã nõn dimiſerat Jodae ſacerdos vices. Et dedit Jodae (g) gladios, 9
& clypeos, & arma, quæ erant regis David in domo (h) Dei:
Et ſtatuit populum omnem, unumquemque in armis ſuis, ab humero do- 10
mûs dextro uſque ad humerum (i) ſiniſtrum altaris & domûs, ſu-
per regem in circuitu. Et eduxit filium regis, & dedit ſuper eum 11
inſigne regale, & (k) teſtimonia : & regem fecerunt, & unxerunt
eum Jodae ſacerdos, & filii ejus: & dixerunt; Vivat rex. Et au- 12
divit Gotholia vocem populi, currentium, & confitentium, & laudan-
tium regem. Et intravit ad regem in domum Domini. Et vidit : & 13
ecce rex ſuper ſtationem ſuam, & ſuper introitum principes, & tu-
bæ, & principes circa regem : & omnis populus terræ lætatus eſt,
& clanxerunt tubis : & canentes in organis cantores, & celebrantes
laudem. Et diſcidit Gotholia ſtolam ſuam, & clamavit, (l) Con-
jurantes conjuratis. Et exivit Jodae ſacerdos : & mandavit 14
Jodae ſacerdos centurionibus, & ducibus virtutis, & dixit eis; E-
jicite eam extra domum, & intrate poſt eam, & moriatur gladio :
quoniam dixit ſacerdos, Non moriatur in domo Domini. Et (m) de- 15
derunt ei ſpatium : & tranſivit per portam equitum domûs regis : &
interfecerunt eam ibi. Et diſpoſuit Jodae teſtamentum inter ſe, & 16
populum, & regem, ut ſit populus Domino. Et intravit omnis po- 17
pulus terræ in domum Baal, & diruerunt eam, & altaria ejus, et
(n) idola ejus comminuerunt, et Matthan ſacerdotem Baal interfece-
runt ante altaria ejus. Et aggreſſus eſt Jodae ſacerdos (o) opera 18
domûs Domini per manum ſacerdotum, et Levitarum: et ſuſcitavit
vices ſacerdotum, et Levitarum, quas diſtinxit David ſuper domum
Domini, (p) et ad offerendum holocauſtomata Domino, ſicut ſcri-
ptum eſt in lege Moyſi in lætitia, et in canticis per manum David. Et 19
ſteterunt janitores ſuper portas domûs Domini: et non ingredietur im-
mundus ad omnem rem. Et aſſumpſit patriarchas, et potentes, et 20
principes populi, et omnem populum terræ: et aſcendere fecerunt re-
gem in domum Domini : et intravit per portam interiorem in domum regis : et ſedere fecerunt re-
gem ſuper thronum regni. Et lætatus eſt omnis populus terræ: et civitas quievit : et Gotholiam (q) interfecerunt. 21

MS. A. (†) ἀνδρὸς σκεῦος ἐν (μ) εἰσπορευομένου ϗ ἐκπορευομένου. Καὶ (ν) ἐνετείλατο Ἰωδαὲ (ξ) ἑαυτοῦ (ο) Ἰωδαὲ τὰς (π) ἔδωκεν τὰς (ρ) ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον (σ) ἑαυτοῦ, (τ) Ἰωδαὲ ϗ οἱ (υ) τῶν τρεχόντων, (φ) σάλπιγγες· ἄρχοντες (χ) λαὸς ηὐφράνθη, (ψ) ἐν σάλπιγξιν, (ω) ἑαυτῆς, (α) ἐβόησεν, ϗ εἶπεν, Ἐπιθέμενοι (") ἐξέλθατε (β) θυσιαστήρια, καὶ τὰ (γ) τὸν ἱερέα τῆς Βάαλ (δ) ἐνεχείρησεν (ε) τῶν Λευιτῶν, ϗ ἀνέστησεν (ζ) Λευιτῶν διέστειλεν (η) ἀνενέγκαι (θ) τῷ κυρίῳ, (ι) ἀνεβίβασαν (κ) ἐπὶ τὸν θρόνον (λ) ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * وَاللَّاوِيُّونَ يَتْبَعُونَ الْمَلِكَ وَهُمْ حَوَالَيْهِ * وَكُلُّ رَجُلٍ سِلَاحُهُ بِيَدِهِ * وَكُلُّ مَنْ يَدْخُلُ إِلَى بَيْتِ
8 اللهِ الْجَوَّانِيِّ يُقْتَلُ * وَيَكُونُونَ مَعَهُ فِي دُخُولِهِ وَخُرُوجِهِ * فَصَنَعُوا كَمَا أَمَرَهُمْ * وَمَضَى الرِّجَالُ
وَأَصْحَابُهُمُ الَّذِينَ يَحْرُسُونَ دُخُولَ السَّبْتِ وَخُرُوجَهُ * لِأَنَّ يُويَادَاعَ الْكَاهِنَ كَانَ يَصْرِفُهُمْ فِي أَوْقَاتِهِمْ
9 * وَأَعْطَى يُويَادَاعُ لِرُؤَسَاءِ الْمِئِينَ رِمَاحَ وَتِرَاسَ وَسُيُوفَ دَاوُدَ الْمَلِكِ * الَّتِي كَانَتْ فِي بَيْتِ اللهِ
10 * وَوَقَفَ الشَّعْبُ كُلُّهُ كُلُّ رَجُلٍ فِي جَنْبِ بَيْتِ الشِّمَالِ الَّذِي لِلْمَذْبَحِ وَالْبَيْتِ * وَهُمْ حَوَالَيِ الْمَلِكِ
11 * وَأَخْرَجُوا ابْنَ الْمَلِكِ * وَجَعَلُوا التَّاجَ عَلَى رَأْسِهِ * وَأَقَامُوهُ مَلِكًا * وَمَسَحَهُ يُويَادَاعُ الْكَاهِنُ
12 وَبَنُوهُ * وَقَالُوا لَهُ * يَعِيشُ الْمَلِكُ * فَسَمِعَتْ عَثَلْيَا صَوْتَ الشَّعْبِ يَفْرَحُونَ وَيُعَظِّمُونَ الْمَلِكَ *
13 فَجَاءَتْ إِلَى بَيْتِ اللهِ إِلَى الْمَلِكِ * فَنَظَرَتْ فَإِذَا الْمَلِكُ قَائِمًا عَلَى الْعَمُودِ كَمِثْلِ رُسُومِ الْمُلُوكِ *
وَقُرُونٌ مَبْسُوطَاتٌ وَقُرُونٌ مُلْتَوِيَاتٌ تَضْرِبُ قُدَّامَ الْمَلِكِ * وَسَائِرُ الشَّعْبِ يَفْرَحُونَ وَيَطْرَبُونَ
14 لِصَوْتِ الْقُرُونِ وَيُسَبِّحُونَ بِتَسَابِيحَ * فَخَرَقَتْ عَثَلْيَا ثِيَابَهَا وَقَالَتْ * كَذِبٌ كَذِبٌ * فَأَمَرَ
يُويَادَاعُ رُؤَسَاءَ الْمِئِينَ أَنْ يُخْرِجُوهَا إِلَى بَرَّا مِنْ بَيْنِ الصُّفُوفِ * وَمَنْ يَدْخُلْ خَلْفَهَا يُقْتَلْ *
15 لِأَنَّهُ قَالَ * لَا تُقْتَلْ فِي بَيْتِ اللهِ * فَأَصْلَحُوا لَهَا مَوْضِعًا * وَأُدْخِلَتْ فِي طَرِيقِ مَدْخَلِ
16 الْخَيْلِ * فَقُتِلَتْ هُنَاكَ * وَحَلَفَ يُويَادَاعُ بِأَيْمَانٍ بِحَضْرَةِ الشَّعْبِ وَالْمَلِكِ * بِأَنْ يَكُونَ سَائِرُ بَنِي
17 إِسْرَائِيلَ لِلهِ * وَدَخَلَ إِلَى بَيْتِ بَاعِلَ الصَّنَمِ وَخَرَّبَهُ * وَكَسَّرَ مَذَابِحَهُ * وَدَقَّ أَصْنَامَهُ * وَقَتَلَ
18 كَهَنَتَهُ قُدَّامَ مَذْبَحِهِ * وَصَنَعَ يُويَادَاعُ فِي بَيْتِ اللهِ حُكَّامًا كَهَنَةً وَلَاوِيِّينَ * الَّذِي قَسَمَ
دَاوُدُ أَنْ يَكُونُوا حُفَّاظًا عَلَى بَيْتِ اللهِ * لِيُصْعِدُوا الذَّبَائِحَ كَمَا هُوَ مَكْتُوبٌ فِي تَوْرَاةِ مُوسَى *
19 بِالتَّسَابِيحِ وَالْفَرَحِ عَلَى يَدَيْ دَاوُدَ * وَيُقِيمُوا بَوَّابِينَ عَلَى أَبْوَابِ بَيْتِ اللهِ * وَلَا تَدْخُلَ
20 هُنَاكَ الْأَنْجَاسُ * وَأَخَذَ رُؤَسَاءَ الْمِئِينَ * سَلَاطِينَ الشَّعْبِ * وَسَائِرَ أُمَّةِ الْأَرْضِ * وَجَاؤُوا إِلَى
21 الْبَابِ الْفَوْقَانِيِّ * وَأَجْلَسُوا الْمَلِكَ عَلَى كُرْسِيِّ الْمَمْلَكَةِ * وَفَرِحَ كُلُّ شَعْبِ الْأَرْضِ وَقَتَلُوا
عَثَلْيَا بِحَرْبَةٍ *

Levitæ regem comitentur cingentes eum : 7
& unuſquiſque arma ſua manu teneat,
ut ſiquis interiorem Dei ædem ingredi
velit, occidatur : comitentur autem
illum in ingreſſu & egreſſu ipſius. Fe- 8
cerunt ergò quemadmodum præcepit eis,
& abierunt viri illi cum ſodalibus
ſuis qui cuſtodiebant ingreſſum &
egreſſum ſabbathi : nam Jojada ſa-
cerdos dimittebat eos præſcriptis tem-
poribus. Deditque Jojada centurionibus 9
haſtas, clypeos, & enſes Davidis regis,
quæ extabant in domo Dei. Et cùm 10
collocâſſet univerſum populum, quen-
que virum ad latus ædis quod erat à
ſiniſtra altaris & ædis, regemque cin-
xiſſent ; Produxerunt filium regis, 11
& impoſito diademate capiti ejus, creâ-
runt eum regem, unxitque eum Jojada
ſacerdos & filii ejus, dixeruntque ei,
Vivat rex. Audiens autem Athalia 12
vocem populi geſtientis & magnifican-
tis regem, venit domum Dei ad regem :
Et reſpiciens, ecce ſtabat rex ſuper co- 13
lumnam de more regum, & tubæ por-
rectæ tubæque inflexæ perſonabant co-
ram rege, totus denique populus læta-
batur & concinebat ad voces tubarum,
laudeſque canebat : quapropter conſcidit
Athalia veſtimenta ſua, & dixit ; Fal-
lacia, fallacia. Juſſit autem Jojada 14
centurionibus ut educerent eam foras è
medio acierum, & quicunque poſt eam
ingrederetur, occideretur : dicebat enim,
Ne trucidetur in templo Dei. Et pa- 15
râru͏nt ei locum, in quem introducta per
viam introitûs equorum, fuit illic inter-
fecta. Poſthæc Jojada ſacramento af- 16
firmavit, annuente populo & rege, omnes
Iſraelitas fore Dei ſervos. Tum in- 17
greſſus in phanum Baalis idoli, deſtru-
xit illud, aras ejus confregit, ſtatuas
comminuit, & ſacrificos ejus trucida-
vit ante aram ipſius. Statuitque Jojada in 18
templo Dei præfectos, ſacerdotes ac Le-
vitas quos diſtribuerat David, ut eſſent
cuſtodes templi Dei, ut offerrent ſacri-
ficia prout ſcriptum eſt in lege Moſis,
cum canticis & gaudio, per manum Da-
vidis ; Et janitores præficerent januis 19
templi Dei, ne ingrederentur illuc im-
mundi. Deinde aſſumpſit centuriones, 20
imperatores populi, totamque terræ gen-
tem ; & portam ſuperiorem adeuntes,
collocârunt regem in ſolio regni. Et 21
lætatus eſt totus populus terræ, poſtquam
Athaliam haſtâ trucidârunt.

דברי הימים ב : כד

CAP. XXIV. כד

.ſebah-Beer de Sibiah ej' matris nomē Et .Jeruſalaim in regnavit annis quadraginta & ,ipſum regnando in Joas annorum ſeptem Filius
1 בן־שבע שנים יואש במלכו וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע׃
genuit & : duas uxores Jehojadah ei tulit Et .ſacerdotis Jehojadah diebus omnibus ,DOMINI oculis in rectum Joas fecit Et
2 3 ויעש יואש הישר בעיני יהוה כל־ימי יהוידע הכהן׃ וישא־לו יהוידע נשים שתים ויולד
,ſacerdotes congregavit Et .DOMINI domum innovandum ad ,Joas corde cum fuit ;hoc poſt fuit Et .filias & ,filios
4 5 בנים ובנות׃ ויהי אחרי־כן היה עם־לב יואש לחדש את־בית יהוה׃ ויקבץ את־הכהנים
domum roborandum ad argentum Iſrael univerſo de cōgregate & ,Jehudah civitates ad Egredimini : eis dixit & , Levitas &
והלוים ויאמר להם צאו לערי יהודה וקבצו מכל־ישראל כסף לחזק את־בית
Jehojadah rex vocavit Et .Levitæ feſtinaverunt non & : rem ad feſtinabitis vos & ;anno in anni tempore à veſtri Dei
6 אלהיכם מדי שנה בשנה ואתם תמהרו לדבר ולא מהרו הלוים׃ ויקרא המלך ליהוידע
ſervi Moſeh munus Jeruſalaim de & ,Jehudah de afferendum ad ,Levitis ſuper quæſiſti non Cur : ei dixit & ,caput
הראש ויאמר לו מדוע לא־דרשת על־הלוים להביא מיהודה ומירושלם את־משאת משה עבד
: Dei domum diruperunt ej' filii ,impia Hathaliahu Quia ? teſtimonii tentorium in ,Iſrael concione & ,DOMINI
7 יהוה והקהל לישראל לאהל העדות׃ כי עתליהו המרשעת בניה פרצו את־בית האלהים
porta in eā dederunt & ,unam arcam fecerunt & : rex dixit Et .Behalim ipſi fecerunt DOMINI domus ſanctificationes oēs etiam &
8 וגם כל־קדשי בית־יהוה עשו לבעלים׃ ויאמר המלך ויעשו ארון אחד ויתנהו בשער
ſervi Moſeh donum DOMINO afferendum ad ,Jeruſalaim in & ,Jehudah in vocem dederunt Et .foriſecus DOMINI domus
9 בית־יהוה חוצה׃ ויתנו־קול ביהודה ובירושלם להביא ליהוה משאת משה עבד־
,arcam in projecerunt & ,attulerunt & : populus omnis & ,principes omnes ſunt lætati Et .deſerto in Iſrael ſuper Dei
10 האלהים על־ישראל במדבר׃ וישמחו כל־השרים וכל־העם ויביאו וישליכו לארון
quod ,eos videre ut & ,Levitarū manum per , regis præfecturam ad arcam afferebat tempore in ,erat Et .complendum ad uſque
11 עד־לכלה׃ ויהי בעת יביא את־הארון אל־פקדת המלך ביד הלוים וכראותם כי־
eā reſtituebāt &,eā portabāt &,arcam evacuabant & : capitis ſacerdotis præpoſitus & ,regis ſcriba ingrediebatur &,argentū multū
רב הכסף ובא סופר המלך ופקיד כהן הראש ויערו את־הארון וישאהו וישבהו
facientem ad Jehojadah & , rex illud dedit Et .multitudine in argentū collegerunt & :die in diem ad fecerunt Sic .ſuo loco in
12 אל־מקמו כה עשו ליום ביום ויאספו כסף לרב׃ ויתנהו המלך ויהוידע אל־עושה
fabros etiam & ; Domini domū innovandū ad ,artifices & cæſores mercede conducentes fuerunt Et .Domini domus ſervitutis opus
מלאכת עבודת בית־יהוה ויהיו שכרים חצבים וחרשים לחדש בית יהוה וגם לחרשי
:eorū manū per opus ad medicina aſcendit & , opus facientes fecerunt Et .Domini domū fortificandū ad , æris & ferri
13 ברזל ונחשת לחזק את־בית יהוה׃ ויעשו עשי המלאכה ותעל ארוכה למלאכה בידם
regis facies ad attulerunt,eos cōſummare ſecundū Et .eā roboraverūt & :ſuā rectitudinē ſuper , Dei domum fecerunt ſtare &
14 ויעמידו את־בית האלהים על־מתכנתו ויאמצהו׃ וככלותם הביאו לפני המלך
.argētea & aurea vaſa &,cochlearia &,mortaria &,miniſterii vaſa ,Domini domus vaſa illud fecerūt & ,argenti reſiduū Jehojadah &
ויהוידע את־שאר הכסף ויעשהו כלים לבית־יהוה כלי שרת והעלות וכפות וכלי זהב וכסף
,diebus eſt ſaturatus & ,Jehojadah ſenuit Et .Jehojadah diebus cunctis jugiter Domini domo in aſcenſiones aſcendere facientes fuerunt Et
15 ויהיו מעלים עלות בבית־יהוה תמיד כל ימי יהוידע׃ ויזקן יהוידע וישבע ימים
bonum fecit quia , regibus cum David civitate in eū ſepelierunt Et .ipſum moriendo in annorū triginta & centū Filius .eſt mortuus &
16 וימת בן־מאה ושלשים שנה במותו׃ ויקברהו בעיר־דויד עם־המלכים כי־עשה טובה
.regi ſe incurvaverunt & ,Jehudah principes venerunt ,Jehojadah mori poſt Et .ejus domo & , Deo cum & ,Iſrael in
17 בישראל ועם־האלהים וביתו׃ ואחרי מות יהוידע באו שרי יהודה וישתחוו למלך
.eos ad rex audivit Tunc
אז שמע המלך אליהם׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXIV.

SEptem annorum erat Joas cùm regnare cœpiſſet : & 1
quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris
ejus Sebia de Berſabee. Fecítq; quod bonum eſt coram 2
Dño cunctis diebus Joiadæ ſacerdotis. Accepit autem ei 3
Joiada uxores duas, è quibus genuit filios & filias. Poſt 4
quæ placuit Joas ut inſtauraret domum Dñi. Congregavítq; 5
Sacerdotes, & Levitas, & dixit eis; Egredimini ad
civitates Juda, & colligite de univerſo Iſrael pecuniam
ad ſartatecta templi Dei veſtri, per ſingulos annos, feſtinatóq;
hoc facite: porrò Levitæ egére negligentiús. Vocavítq; 6
rex Joiadam principem, & dixit ei; Quarè tibi
non fuit curæ, ut cogeres Levitas inferre de Juda & de
Jeruſalem pecuniam, quæ conſtituta eſt à Moyſe ſervo
Dñi, ut inferret eam omnis multitudo Iſrael in tabernaculum
teſtimonii ? Athalia enim impiiſſima, & filii ejus, 7
deſtruxerunt domum Dei ; & de univerſis, quæ ſanctificata
fuerant in templo Dñi, ornaverunt fanum Baalim.
Præcepit ergò rex, & fecerunt arcam : poſuerúntq; eam 8
juxta portam domûs Dñi foriſecús. Et prædicatum eſt in 9
Juda et Jeruſalem, ut deferrent ſinguli pretium Domino,
quod conſtituit Moyſes ſervus Dei ſuper omnem Iſrael
in deſerto. Lætatique ſunt cuncti principes, & omnis 10
populus : & ingreſſi contulerunt in arcam Domini, atque
miſerunt ita ut impleretur. Cúmque tempus eſſet 11
ut deferrent arcam coram rege per manus Levitarum,
(videbant enim multam pecuniam,) ingrediebatur ſcriba
regis, & quem primus ſacerdos conſtituerat : effundebántque
pecuniam quæ erat in arca : porrò arcam reportabant
ad locum ſuum : ſicque faciebant per ſingulos
dies , & congregata eſt infinita pecunia. Quam dederunt 12
rex & Joiada his, qui præerant operibus domûs Dñi :
at illi conducebant ex ea cæſores lapidum, & artifices operū
ſingulorum, ut inſtaurarent domū Dñi: fabros quoque
ferri & æris, ut quod cadere cœperat, fulciretur.
Egerúntque hi qui operabantur induſtriè, & obducebatur 13
parietum cicatrix per manus eorum, ac ſuſcitaverunt
domum Domini in ſtatum priſtinum, & firmiter eam ſtare
fecerunt. Cúmque complêſſent omnia opera, detulerunt 14
coram rege & Joiada reliquam partem pecuniæ : de qua
facta ſunt vaſa templi in miniſterum, & ad holocauſta,
phialæ quoque, & cætera vaſa aurea & argentea : & offerebantur
holocauſta in domo Domini jugiter cunctis
diebus Joiadæ. Senuit autem Joiada plenus dierum, & 15
mortuus eſt cùm eſſet centum triginta annorum. Sepeliérúntque 16
eum in civitate David cum regibus , eò quòd
feciſſet bonum cum Iſrael, & cum domo ejus. Poſtquàm 17
autem obiit Joiada, ingreſſi ſunt principes Juda, & adoraverunt
regē: qui delinitus obſequiis eorū, acquievit eis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXIV.

NAtus erat ſeptem annos Joas cum regno 1
potiretur, & annis quadraginta regnavit in
Jeruſalem, nomen matris ejus, Soba ex urbe
Bir-ſebaa. Fecítque Joas quòd rectum erat 2
coram Domino, omnibus diebus vitæ Jojadæ
ſacerdotis. Accepit autem illi Jojada uxores 3
duas, quæ genuerunt ei filios & filias.
Poſt hæc factum eſt ut ſecretò conveniret 4
cum Joaſo de renovando domum Domini, &
reparando in ea quicquid neceſſarium erat.
Quare congregatis Jojada ſacerdos ſacerdotibus 5
& Levitis, dixit ; Exite ad civitates domûs
Judæ, et colligite ex omnibus civitatibus
Iſraelis argentum & aurum, ut quotannis reparetis
domum Dei veſtri: & vos feſtinate ad
perficiendum negotium. Vocavit autem rex 6
Jojadam ſacerdotem, & dixit ei ; Quare non
urges Levitas ut eant afferántque à Juda &
Jeruſalem dona Moſis ſervi Domini? Et cùm
congregâſſent Iſraelem ad tentorium feſti,
(Porrò Athalia oculo impietatis imbuta labefactârat 7
domum Domini; & omnes ſanctos
qui erant in domo Domini, reddiderat cultores
idolorum) Præcepit rex, & fecerunt 8
arcam quandam, poſuerúntque ad oſtium domûs
Domini, foris. Et promulgârunt in Juda 9
& Jeruſalem ut afferrent Domino portionem
Moſis ſervi Domini, quam præceperat
in deſerto : Et lætati ſunt cuncti principes, 10
totúſque populus. Afferebant ergò, poſtquam
fecerant arcàm quandam & poſuerant eam,
& injiciebant donec impleretur. Cúmque 11
viderent multam eſſe pecuniam in arca illa,
ingrediebatur ſcriba regis & œconomus
ſummi ſacerdotis, numerabant et colligabant
pecuniam, Dabántque eam agentibus negotia 12
domûs Domini ; qui conducebant ſibi
latomos & fabros lignarios, ut repararent
ædem Domini ; & fabros ferrarios & ærarios,
ut reſtaurarent ædem Dñi. Senio autem 15
confectus Jojada, & ſatur dierum, mortuus
eſt annos natus centum triginta: Et ſepelierunt 16
eum in civitate Davidis, in ſepulchro
regū, & dixerunt; Hoc modo præmiatur is qui
beneficia præſtat Iſraeli: & quidē erga domū
Dñi magnas adhibuerat curas. Mortuo Jojadā, 17
venerunt proceres Judæ, & adoraverūt
regem eò quòd auſcultâſſet eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδ΄.

1 ΩΝ (α) ἐτῶν ἑπτὰ Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (β) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱε-
2 ρουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (γ) Σαβιὰ ἐκ Βηρσαβεέ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπι-
3 ον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως. Καὶ (δ) ἔλαβεν Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας ἑαυτῷ, καὶ ἐ-
4 γέννησαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωὰς ἐπισκευάσαι
5 τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐξέλθατε εἰς τὰς
πόλεις Ἰούδα, καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον κατισχῦσαι τὸν οἶκον κυρίου ἐνιαυτὸν
6 κατ᾽ ἐνιαυτὸν, καὶ σπεύσατε λαλῆσαι. καὶ οὐκ (ε) ἔσπευσαν οἱ Λευῖται. Καὶ ἐκάλεσεν (ζ) ὁ βασι-
λεὺς Ἰωὰς τὸν Ἰωδαὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Διατί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ
εἰσενέγκαι ἀπὸ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ κεκριμένον ὑπὸ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, (η) ὅτι
7 ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου; Ὅτι Γοθολία ἦν ἡ ἄνομος, ϗ οἱ υἱοὶ αὐ-
8 τῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· (θ) ϗ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν (ι) ταῖς Βααλίμ. Καὶ εἶπεν ὁ βασι-
9 λεὺς, Γενηθήτω γλωσσόκομον, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου ἔξω. Καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν
10 Ἱερουσαλὴμ, (κ) εἰσενέγκαι κυρίῳ καθὼς εἶπεν Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ
11 ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες ϗ πᾶς ὁ λαὸς, ϗ εἰσέφερον ϗ (λ) ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη. Καὶ
ἐγένετο ὡς (μ) εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, ϗ ὡς εἶ-
δον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου,
ϗ ἐξεκένωσαν (ν) τὸ γλωσσόκομον, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
12 ϗ συνήγαγον ἀργύριον πολύ. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα (ξ) εἰς
ἐργασίαν οἴκου κυρίου· καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν (ο) οἶκον κυρίου, καὶ χαλ-
13 κεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, ϗ ἀνέβη μῆ-
14 κος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ, ϗ ἐνίσχυσαν. Καὶ ὡς
συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα ϗ πρὸς Ἰωδαὲ τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, ϗ ἐποίησαν σκεύη
εἰς οἶκον κυρίου, σκεύη λειτουργικὰ ὁλοκαυτωμάτων, ϗ θυΐσκας χρυσᾶς ϗ ἀργυρᾶς, ϗ π) ἀνήνεγκαν ὁ-
15 λοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ κυρίου διαπαντὸς πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαέ. Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδαὲ πλήρης ἡμερῶν, καὶ
16 (ρ) ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυ-
17 ὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ Ἰσραὴλ ϗ μετὰ τοῦ θεοῦ ϗ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο
μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδαὲ εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, ϗ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα. τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς
ὁ βασιλεύς.

CAP. XXIV.

ERat (a) ſeptem annorum Joas in regnando ipſum: & quadraginta 1
annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Sabia de Berſabee.
Et fecit Joas rectum coram Domino omnibus diebus Jodae ſacerdotis. 2
Et accepit Jodae duas uxores ſibi: & genuerunt filios, & filias. Et 3 4
factum eſt poſt hæc, & factum eſt ſuper cor Joas inſtaurare domum Do-
mini. Et congregavit ſacerdotes & Levitas, & dixit eis; Exite in 5
civitates Juda, & congregate ab omni Iſrael argentum ad confirman-
dam domum Domini, (b) annum per annum: & feſtinate loqui. Et
non feſtinaverunt Levitæ. Et vocavit rex Joas ipſum Jodae princi- 6
pem, & dixit ei; Cur non viſitâſti de Levitis, ad inferendum à Ju-
da, & Hieruſalem, quod (c) decretum fuit à Moyſe homine Dei, (d)
quia convocavit ipſum Iſrael in tabernaculum teſtimonii? Quoniam 7
Gotholia erat iniqua, & filii ejus diruerant domum Dei. Nam & ſan-
cta domus Domini fecerunt ipſis Baalim. Et dixit rex; Fiat capſula, 8
& ponatur in porta domûs Domini forinſecùs. Et prædicent in Juda, 9
& in Hieruſalem, inferre Domino, ſicut dixit Moyſes puer Dei ſuper
Iſrael in deſerto. Et (e) dederunt omnes principes, & omnis populus, 10
& intulerunt, & immiſerunt in capſulam, quoadusque impleta eſt.
Et factum eſt, (f) ut inferebant capſulam ad præſides regis per manum 11
Levitarum, & ut viderunt, quia abundavit argentum; & venit ſcri-
ba regis, & præſes ſacerdotis magni, et evacuaverunt (g) capſulam,
et reſtituerunt in loco ejus. Sic faciebant diem ex die: et congregaverunt
argentum multũ. Et dedit illud rex, et Jodae ſacerdos facientibus ope- 12
ra ad operationem domûs Domini. Et mercede conducebant lapicidas,
et fabros, ad inſtaurandam domum Domini, et fabros ferri et æris, ad
inſtaurandam domum Domini. Et faciebant facientes opera: et aſcen- 13
debat longitudo operum in manibus eorum: et ſuſcitaverunt domum Do-
mini ſuper ſtationem ejus, et confirmârunt. Et, ut conſummaverunt, 14
attulerunt ad regem, et ad Jodae, reſiduum argenti: et fecerunt vaſa
ad domum Domini, vaſa miniſtratoria holocauſtomatum, et mortariola
aurea, et argentea: et obtulerunt holocauſtoſes in domo Domini perpetuò
omnibus diebus Jodae. Et ſenuit Jodae plenus dierum: et obiit cùm eſſet 15
centum et triginta annorum in obeundo ipſum. Et ſepelierunt eum in 16
civitate David cum regibus: quoniam fecerat bonitatem cum Iſrael, et 17
cum Deo, et domo ejus. Et factum eſt poſt obitum Jodae, intrârunt
principes Juda, et adoraverunt regem. Tunc exaudivit eos rex:

MS. A. (α) ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν (β) τεσσεράκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) ἔλαβεν ἑαυτῷ Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας, καὶ (ε)* ἐπίστευσαν (ζ) Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς
τὸν (η) ὅτε (θ) καὶ τὰ (ι) τοῖς Βααλείμ. (κ) εἰσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ (λ) ἐνέβαλλον (μ) ἔφερον (ν) τὸ γλωσσόκομον, (ξ) εἰς τὴν ἐργασίαν (ο) οἴκου κυρίου,* Καὶ ἐποίουν (π) ἀν-
ήνεγκεν ὁλοκαύτωσιν (ρ) ἐτελεύτησεν ἐνὼν ἐτῶν ἑκατὸν ϗ τριάκοντα ἐν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* اَلْفَصْلُ اَلرَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ *

CAP. XXIV.

1 * وكان يواس ابن سبع سنين حين جلس ملكا * واقام ملكا في اروسليم اربعين سنه *
2 واسم امه صوبا من بير سبع المدينة * وعمل يواس حسنات قدام الله * كل ايام حياة
3 4 يوياداع الكاهن * وتزوج يوياداع امراتين * وولد له بنون وبنات * ومن بعد ذلك كان
يوياداع بقلبه في سر مع الملك يواس على بني بيت الله * وان يصنع فيه كلما يجب
5 * فجمع يوياداع الكاهن اللاويين * وقال لهم * امضوا الي قري يهودا * واجمعوا من ساير قري
اسرايل مالا وذهبا * واعملوا بيت ربكم * واعتنوا ببيت الهكم مثل كل سنة * واستعجلوا انتم
6 الي التمام * واستدعي الملك يوياداع وقال * لم لا تطلب من اللاويين ان يمضوا ويجمعوا
7 من يهودا ومن اروسليم مواهب موسي عبد الرب * ويجمعوا لاسرايل لمسكن العيد * لان
عثليا كانت علمت بني النفاق * واخربت بيت الله * وجعلت ساير القديسين الذين كانوا
8 في بيت الله يعبدون الاوثان * فامر الملك ان يصنع صندوقا * وجعله في بيت الله عند الباب
9 10 من برا * وامر الملك ليهودا ويروسليم * ان يجيبوا لله نصيبا مثل امر موسي * ففرح جميع
11 الروساء * وجابوا حتي امتلي الصندوق * ولما نظروا ان المال كثير في الصندوق *
12 دخل مشير الملك والكبير من بيت الكهنوة * وزنوا المال وصروه صررا * واعطوا الصناع
الذين يعملون في بيت الله * وكانوا يكترون لهم قطاعين الحجارة ونجارين * ويبتاعون
حديدا ونحاسا * وفي بيت الرب يعملون *

* *

15 16 * وشبع يوياداع الكاهن من ايامه * ومات ابن ماية وثلاثين سنة * ودفن في ضيعة داود
17 في مدفن الملوك * وقالوا هكذا يكافي الله كل من يعمل الحسنات في اسرايل * وهو كان
تعب في بيت الله تعبا كثيرا * ومن بعد موت يوياداع * جاوا كبراء يهودا * وسجدوا
للملك *

CAP. XXIV.

AGebat autem Joas annum ſepti- 1
mum, quando ſedit rex, manſitque rex
in Jeruſalem annis quadraginta, no-
men verò matris ejus erat Soba, ex urbe
Bir-ſebaa. Bona fecit opera Joas co- 2
ram Deo, quandiu vixit Jojada ſacer-
dos. Duxitque Jojada uxores duas, 3
natique ſunt ei filii & filiæ. Poſt hæc 4
decrevit apud ſe Jojada, quòd & oc-
cultè cum rege Joaſo tractabat, reæ-
dificare domum Dei, et reficere in ea
quicquid oportebat. Quapropter con- 5
gregavit Jojada ſacerdos Levitas, &
ait illis, Ite in civitates Juda, & ex
omnibus civitatibus Iſraelis cogite ar-
gentum & aurum, & reficite domum
Domini veſtri, & curam gerite do-
mûs Dei veſtri, ut ſolebatis ſingu-
lis annis: & accelerate vos executio-
nem. Advocavit etiam rex Jojadam, 6
& ait, Quare non rogas Levitas ut
abeant colligantque à Juda & Jeru-
ſalem dona Moſis ſervi Domini, &
congregent Iſraelem ad habitaculum
feſti? Nam Athalia homines impios do- 7
cuerat, & deſtruxerat domum Dei;
& ſanctos omnes qui erant in domo
Dei, adegerat ad colendum idola. Tum 8
juſſit rex ut fieret arca, & collocavit
eam in domo Dei prope januam, foris.
Præcepitque rex Judæ & Jeroſolymæ 9
ut Deo partem afferrent, quemadmo-
dum juſſerat Moſes. Qua de re ga- 10
viſi ſunt omnes principes, et attulerunt
adeo ut impleretur arca. Quoties au- 11
tem videbant multam eſſe pecuniam in
arca, ingrediebatur conſiliarius regis et
is qui maximus erat in domo ſacerdotii,
pendebant argentum, & colligabant
in faſciculos, Dabantque artificibus 12
qui operabantur in domo Dei; & con-
ducebant eis lapidum cæſores & fa-
bros lignarios, emebantque ferrum &
æs, ut laborarent in domo Domini.

Interim Jojada ſacerdos diebus ſuis 15
ſaturatus obiit natus annos centum
triginta, Et ſepultus eſt in civitate 16
Davidis in ſepulchro regum: & dixe-
runt, Ita remunerat Deus quemcunque
beneficia contulerit in Iſraelem: mul-
tum enim laborem impenderat in domo
Dei. Poſt mortem Jojadæ venerunt 17
principes Judæ, & adoraverunt re-
gem;

דברי הימים ב׃ כה

Jehudah cōtra ira fuit Et *doloribus* & , lucis servierūt & ,suorū patrū Dei DOMINI domum dereliquerūt Et

18 וַיַּעַזְבוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הָאֲשֵׁרִים וְאֶת־הָעֲצַבִּים וַיְהִי־קֶצֶף עַל־יְהוּדָה

non & ,*eos in* sunt testificati & : DOMINUM ad eos *convertendū ad* , prophetas eos *in* misit Et .hoc eorum *delicto in* Jerusalaim &

19 וִירוּשָׁלִַם בְּאַשְׁמָתָם זֹאת׃ וַיִּשְׁלַח בָּהֶם נְבִאִים לַהֲשִׁיבָם אֶל־יְהוָה וַיָּעִידוּ בָם וְלֹא

: eis dixit & , populum *desuper* stetit & ,sacerdotis Jehojadah filiū Zechariah induit Dei spiritus Et .*aurib' perceperunt*

20 הֶאֱזִינוּ׃ וְרוּחַ אֱלֹהִים לָבְשָׁה אֶת־זְכַרְיָה בֶּן־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּעֲמֹד מֵעַל לָעָם וַיֹּאמֶר לָהֶם

,Dominū dereliquistis quia :prosperabimini non Et ? Domini mandata *transgredientes* vos quid Ut : Deus dixit Sic

כֹּה ׀ אָמַר הָאֱלֹהִים לָמָה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־מִצְוֺת יְהוָה וְלֹא תַצְלִיחוּ כִּי־עֲזַבְתֶּם אֶת־יְהוָה

non Et .DOMINI domus atrio in , regis *præcepto in* ,*lapide* eū obruerunt & ,eū adversus cōjuraverunt Et .vos derelinquet &

21 22 וַיַּעֲזֹב אֶתְכֶם׃ וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו וַיִּרְגְּמֻהוּ אֶבֶן בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ בַּחֲצַר בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־

: dixit ,*eum mori secundū* Et .ej' filium interfecit &,eo cum ej' pater Jehojadah fecit quam misericordiæ rex Joas est recordat'

זָכַר יוֹאָשׁ הַמֶּלֶךְ הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹיָדָע אָבִיו עִמּוֹ וַיַּהֲרֹג אֶת־בְּנוֹ וּכְמוֹתוֹ אָמַר

,Jerusalaim & ,Jehudah in venerunt & ,Aram exercitus eū cōtra ascendit , anni revolutione in ,fuit Et .requirat &,Dominus Videat

23 יֵרֶא יְהוָה וְיִדְרֹשׁ׃ וַיְהִי ׀ לִתְקוּפַת הַשָּׁנָה עָלָה עָלָיו חֵיל אֲרָם וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם

venerunt hominum pauco in Quia .Darmesec regem ad miserunt eorū *spolium omne* & ; populo è populi principes omnes *corruperunt* &

24 וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת־כָּל־שָׂרֵי הָעָם מֵעָם וְכָל־שְׁלָלָם שִׁלְּחוּ לְמֶלֶךְ דַּרְמָשֶׂק׃ כִּי בְמִצְעַר אֲנָשִׁים בָּאוּ

:suorū patrū Deum Dominum dereliquerūt quia :vehemēti multitudine in exercitū eorū manu in tradidit Dominus &,Aram exercit'

חֵיל אֲרָם וַיהוָה נָתַן בְּיָדָם חַיִל לָרֹב מְאֹד כִּי עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם

sui servi eū cōtra *se colligârunt* : multis languoribus in eum dereliquerūt quia ,eo ab *ipsos eundo in* Et .judicia fecerunt Joas cum &

25 וְאֶת־יוֹאָשׁ עָשׂוּ שְׁפָטִים׃ וּבְלֶכְתָּם מִמֶּנּוּ כִּי־עָזְבוּ אֹתוֹ בְּמַחֲלֻיִם רַבִּים הִתְקַשְּׁרוּ עָלָיו עֲבָדָיו

non & : David civitate in eum sepelierunt & :est mortuus &,suo lecto *super* eū occiderūt & ,sacerdotis Jehojadah filiorum *sanguinib' in*

בִּדְמֵי בְּנֵי יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּהַרְגֻהוּ עַל־מִטָּתוֹ וַיָּמֹת וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד וְלֹא

filius Jehozabad & ,Hammonites Simhath filius Zabad :eum contra *sese colligantes* isti Et .regum sepulchris in eum sepelierunt

26 קְבָרֻהוּ בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים׃ וְאֵלֶּה הַמִּתְקַשְּׁרִים עָלָיו זָבָד בֶּן־שִׁמְעָת הָעַמּוֹנִית וִיהוֹזָבָד בֶּן־

scripta *ipsa* ecce : Dei domus fundamētum & ,eum super *onus fuerit multiplicatū* ,ejus filii Et .Moabites Simrith

27 שִׁמְרִית הַמּוֹאָבִית׃ וּבָנָיו וְרֹב הַמַּשָּׂא עָלָיו וִיסוֹד בֵּית הָאֱלֹהִים הִנָּם כְּתוּבִים

.eo pro ej' filius Amasiahu regnavit Et .regum libri Midras in

עַל־מִדְרַשׁ סֵפֶר הַמְּלָכִים וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXV. כה

Jehohaddan ej' matris nomē Et .Jerusalaim in regnavit annis novē & viginti Et .Amasiahu regnavit annorum quinque & viginti Filius

1 בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ אֲמַצְיָהוּ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָיִם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדָּן

,*se super* regnum esset roboratum cùm fuit Et .perfecto corde in non veruntamē ;Domini oculis in rectum Fecitque .Jerusalaim de

2 3 מִירוּשָׁלָיִם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא בְּלֵבָב שָׁלֵם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה עָלָיו

,Moseh libro in , lege in scriptā sicut quia : interemit non eorū filios Et .suum patrē regem *percutientes*,suos servos occidit &

4 וַיַּהֲרֹג אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הֵמִית כִּי כַכָּתוּב בַּתּוֹרָה בְּסֵפֶר מֹשֶׁה

.*morientur suo peccato in vir* sed ;patrib' *super* moriētur non filii & , filiis *super* patres moriētur Non :dicēdo,Dominus præcepit *quòd*

אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא־יָמוּתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים לֹא־יָמוּתוּ עַל־אָבוֹת כִּי אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יָמוּתוּ׃

Versio VULG. LAT.

Et dereliquerunt templum Domini Dei patrum suorum, 18 servierúntque lucis & sculptilibus, & facta est ira contra Judam & Jerusalem propter hoc peccatum. Mittebátque 19 eis prophetas ut reverterentur ad Dominum : quos protestantes, illi audire nolebant. Spiritus itaque Dei in- 20 duit Zachariam filium Joiadæ sacerdotem, & stetit in conspectu populi, & dixit eis ; Hæc dicit Dominus Deus ; Quarè transgredimini præceptum Domini, quod vobis non proderit, & dereliquistis Dominum ut derelinqueret vos ? Qui congregati adversùs eum, miserunt lapides 21 juxta regis imperium in atrio domûs Domini. Et non 22 est recordatus Joas rex misericordiæ, quam fecerat Joiada pater illius secum, sed interfecit filium ejus. Qui cùm moreretur ait ; Videat Dominus, & requirat. Cúmque 23 evolutus esset annus, ascendit contra eum exercitus Syriæ : venítque in Judam & Jerusalem, & interfecit cunctos principes populi, atque universam prædam miserunt regi in Damascum. Et certè cùm permodicus venisset 24 numerus Syrorum, tradidit Dominus in manibus eorum infinitam multitudinem, eò quòd dereliquissent Dominū Deum patrum suorum : in Joas quoque ignominiosa exercuêre judicia. Et abeuntes dimiserunt eum in languo- 25 ribus magnis : surrexerunt autem contra eum servi sui, in ultionem sanguinis filii Joiadæ sacerdotis, & occiderunt eum in lectulo suo, & mortuus est : sepelierúntque eum in civitate David, sed non in sepulchris regum. Insidiati 26 verò sunt ei, Zabad filius Semmaath Ammanitidis, & Jozabad filius Semarith Moabitidis. Porrò filii ejus ac sum- 27 ma pecuniæ quæ adunata fuerat sub eo, & instauratio domûs Dei, scripta sunt diligentiùs in Libro regum : regnavit autem Amasias filius ejus pro eo.

CAP. XXV.

Vigintiquinque annorum erat Amasias cùm regnare 1 cœpisset, & vigintinovem annis regnavit in Jerusalem, nomen matris ejus Joadan de Jerusalem. Fecítque bo- 2 num in conspectu Domini : veruntamen non in corde perfecto. Cúmque roboratum sibi videret imperium, 3 jugulavit servos, qui occiderant regem patrem suum, Sed filios eorum non interfecit, sicut scriptum est in li- 4 bro legis Moysi, ubi præcepit Dominus, dicens ; Non occidentur patres pro filiis, neque filii pro patribus suis, sed unusquisque in suo peccato morietur.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 * ܘܫܒܩܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܦܠܚܘ ܠܦܬܟܪܐ ܘܠܨܠܡܐ ܒܪ̈ܐ.
ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܥܠ ܕܣܓܝ ܚܛܗܐ ܗܢܐ. * ܘܫܕܪ ܠܘܬܗܘܢ ܒܝܕ 19
ܢܒܝܐ. ܠܡܦܢܝܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܘܐܣܗܕ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܬܦܢܝܘ.
* ܘܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܠܒܫܬ ܠܙܟܪܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܣܠܩ ܘܩܡ ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ 20
ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܡܢܐ ܥܒܪܬܘܢ ܥܠ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܬܟܫܪܘܢ. ܡܛܠ
ܕܫܒܩܬܘܢ ܐܘܪܚܝ. ܐܦ ܐܢܐ ܫܒܩ ܐܢܐ ܠܟܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܠܘܗܝ. ܘܪܓܡܘܗܝ 21
ܒܟܐܦܐ. ܒܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܒܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܐܬܕܟܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܛܝܒܘܬܐ 22
ܕܥܒܕ ܥܡܗ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܩܛܠ ܠܒܢܘܗܝ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܟܕ ܒܢܘܗܝ ܡܢ
ܡܬܩܛܠܝܢ ܗܘܘ ܐܡܪܝܢ. ܢܚܙܐ ܡܪܝܐ ܘܢܬܒܥ. * ܘܗܘܐ ܠܫܘܠܡܗ ܕܫܢܬܐ. ܣܠܩ ܠܘܬܗܘܢ 23
ܚܝܠܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܘ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܚܒܠܘ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܥܡܐ. ܘܟܠ
ܥܢܝܢܗܘܢ ܫܕܪܘ ܠܡܠܟܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. * ܡܛܠ ܕܒܡܘܥܛ ܗܘܘ ܓܒܪܐ ܕܐܬܘ ܥܡ ܚܝܠܐ 24
ܕܐܕܘܡ. ܘܡܪܝܐ ܐܫܠܡ ܠܗܘܢ ܚܝܠܐ ܕܣܓܝ ܛܒ. ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܥܠ ܕܥܒܕ ܝܘܐܫ. ܐܣܬܟܠܘ ܒܗ ܕܝܢܐ. ܘܟܕ ܐܙܠܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܠܘܬܗ.
* ܡܛܠ ܕܫܒܩܘܗܝ ܗܘܘ ܒܟܘܪܗܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ. ܒܕܡܐ 25
ܕܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܥܠ ܥܪܣܗ. ܘܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ
ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܘܬܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. ܙܒܘܪ 26
ܒܪ ܫܡܥܬ ܥܡܘܢܝܬܐ. ܘܝܗܘܙܒܪ ܒܪ ܢܛܘܪܬ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܘܒܢܘܗܝ. ܘܣܓܝܐܐ ܕܐܢܫܐ
ܕܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܚܛܗܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܦܘܫܩ 27
ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܗ * ܒܪ ܥܣܪܝܢ 1
ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܡܘܨܝܐ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܝܗܘܥܕܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ 2
ܠܐ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܩܛܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܩܛܠܘ 3
ܠܡܠܟܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܩܛܘܠܐ ܠܐ ܩܛܠ. ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܢܡܘܣܐ 4
ܕܡܘܫܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܐܒܗܐ ܥܠ ܒܢܝܐ. ܘܒܢܝܐ
ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܥܠ ܐܒܗܐ. ܐܠܐ ܐܢܫ ܒܚܛܗܘܗܝ ܢܡܘܬ.

Et deserentes domum Dñi Dei patrū suorum, 18 abierunt & coluerunt idola & simulachra : fuítque indignatio super Judā & super Jerusalē, eò quòd tantum scelus perpetrâssent. Et 19 *quanvis* misisset ad eos p prophetas ut revocaret eos à viis eorum, tamen non audierunt : obtestatus est eos, tamen non acquieverunt. Tunc spiritus Dñi induit Zachariam filiū Jo- 20 jadæ sacerdotis, qui ascendens, populóque eminens dixit eis ; Sic dicit Dominus, Quare transgressi estis mandata Domini ? infausti eritis : quia deseruistis viam meam, ego quoque desero vos. At illi conspirantes in eū obrue- 21 runt eum lapidib', ex præcepto regis, in atrio domûs Domini. Et non sensit rex Joas be- 22 neficia quæ contulerat in eum Jojada sacerdos pater ejus : imò interfecit filios ejus post *mortem* ipsius : & filii ejus cùm interficerentur, dicebant ; Inspiciat Dominus, et rependat. Contigit ergò ut anno vertente ascenderet 23 contra eum exercit' Adumæorū, & venientes contra Judam & contra Jerusalem, extinguerent omnes populi principes, totámque prædam eorum mitterent ad regem Damasci. Quanvis pauci essent homines qui venerant 24 cum exercitu Adumæorum, tamen Dominus tradidit eis exercitum multò numerosiorem ; eò quòd dereliquissent Dominum Deum patrum suorum. Ob id autem quod fecerat Joas, detestati sunt eum judices : & cùm ab eo discessissent, (Reliquerant autem illum multis 25 in morbis) dolum struxerunt in eum servi ipsius propter sanguinem filiorum Jojadæ sacerdotis, & interfecerunt eum super lectum ipsius ; & cùm mortu' esset, sepeliverunt eum in civitate Davidis patris ejus ; at non sepeliverunt eum in sepulchro regum. Hæc 26 verò sunt nomina illorum hominū qui dolum struxerunt in eum ; Zabor filius Semeath Ammonitidis, Iehuzabar filius Neturuth Moabitidis, cum filiis suis, aliisque permultis qui dolum struxerant in eum. Reliqua peccata 27 quæ commiserat in domo Dei, en scripta sunt in commentario libri regū : regnavítque Amosia filius ejus post ipsum.

CAP. XXV.

Annos vigintiquinque natus erat Amosia 1 cùm inauguratus est regno, & vigintinovem annis regnavit in Ierusalem : nomen autem matris ejus fuit Iehuadan ex Ierusalem. Fe- 2 cit quod rectum erat coram Domino, sed non integro corde. Fuit enim, cùm firmatum es- 3 set regnum in manu ipsius, interfecit servos suos qui occiderant regem patrem suum ; Fi- 4 lios autē homicidarū illorum non interfecit, quoniam ita scriptum est in libro legis Mosis, quam præcepit Dñs dicens ; Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus ; quisque pro peccatis suis morietur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ (σ) ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐδούλευον (τ) ταῖς Ἀστάρταις
19 καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἀπέστειλε
πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ
20 οὐκ (υ) ὑπήκουσαν. Καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπάνω
τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει κύριος, Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου; καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε·
21 ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον, καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ ἐλιθοβόλησαν
22 αὐτὸν δι' ἐντολῆς Ἰωὰς τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωὰς τοῦ ἐλέους οὗ (φ)
ἐποίησεν Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ὡς ἀπέθνησκεν, εἶπεν,
23 Ἴδοι κύριος καὶ (χ) κρινάτω. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις
Συρίας, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ (ψ) κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας
24 τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν (†) ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ Δαμασκοῦ. Ὅτι ἐν ὀλίγοις
ἀνδράσι (ω) παρεγένετο δύναμις Συρίας, καὶ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν
σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (¨) αὐτῶν· καὶ μετὰ Ἰωὰς ἐποίησε κρίματα.
25 Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις,
καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς
κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.
26 Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν (α) Ζαβὲδ ὁ τοῦ Σαμαὰθ ὁ Ἀμμανίτης, καὶ Ἰωζαβὲδ ὁ τοῦ (β)
27 Σαμαρὶθ ὁ Μωαβίτης, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε. καὶ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ γεγραμμένα
(γ) ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et dereliquerunt domum Domini Dei patrum ſuorũ: et ſerviebant Aſtartibus, 18
& idolis. Et facta eſt ira ſuper Judam, & ſuper Hieruſalem in
(h) die iſta. Et miſit ad eos prophetas ad reducendum ad Dominum: 19
& non audierunt. Et conteſtatus eſt eis: & non obedierunt. Et ſpiritus 20
Dei induit (i) Azariam filium Jodae ſacerdotem: & ſurrexit ſupra
populum, & dixit; Hæc dicit Dominus, Quid tranſgredimini
mandata Domini? & non proſperabimini: quoniam dereliquiſtis Dominum,
& derelinquet vos. Et irruerunt in eum, & lapidaverunt eum 21
per mandatum Joas regis in atrio domûs Domini. Et Joas non eſt 22
recordatus miſericordiæ, quam fecerat Jodae pater ejus ſecum: & interfecit
filium ejus. Et, dum moriebatur, dixit; Videat Dominus, &
judicet. Et factum eſt poſt conſummationem anni, aſcendit ſuper eum 23
virtus Syriæ, & venit ſuper Judam, & ſuper Hieruſalem: & corruperunt
omnes principes populi in populo: & omnia ſpolia eorum miſerunt
regi Damaſci: Quoniam in paucis viris advênit virtus Syriæ: & 24
Deus tradidit in manus eorum virtutem multam valdé: quoniam dereliquerunt
Dominum Deum patrum ſuorum: Et cum Joas (k) fecit judicium.
Et poſtquàm ipſi abierunt ab eo, in relinquendo eum in languoribus 25
magnis; & conjuraverunt in eum pueri ejus in ſanguinibus filii Jodae
ſacerdotis: & interfecerunt eum ſuper lectum ejus: & mortuus eſt:
& ſepelierunt eum in civitate David: & non ſepelierunt eum in ſepulchro
regum. Et conjurantes ſuper eum, Zabed (l) ipſius Samaath Ammanites, 26
& Jozabed ipſius Samareth Moabites. Et filii ejus omnes, 27
& acceſſerunt ei (m) quinque. Et reliqua ecce ſcripta ſuper ſcripturam
regum. Et regnavit Amaſias filius ejus pro eo.

MS.A. (σ) ἐγκατέλειπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, (τ) τοῖς εἰδώλοις καὶ ταῖς Ἀστάρταις, (υ) ἤκουσαν. (φ) ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ (χ) κρινέτω. (ψ) κατέφθειρεν (†) ἀπέστειλεν (ω) παρεγίνετο (¨) ἑαυτῶν· (α) Ζαβὲθ ὁ τοῦ Σαμαὰθ (β) Σαμαρὶθ (γ) ἐπὶ γραφὴν

ΚΕΦ. κε'.

1 ΩΝ (α) εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ἀμασίας, καὶ (β) εἰκοσιεννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ,
2 καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (γ) Ἰωαδαὲν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου,
3 ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ (δ) αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε
4 τοὺς παῖδας (δ) αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ· Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε,
κατὰ τὴν διαθήκην (ε) τοῦ νόμου κυρίου, καθὼς γέγραπται, ὡς ἐνετείλατο κύριος, λέγων,
Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ
ἁμαρτίᾳ (ζ) ἀποθανοῦνται.

MS. A. (α) πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν (β) εἴκοσι καὶ ἐννέα (γ) Ἰωαδὲν (δ) ἑαυτοῦ, (ε) νόμου κυρίου, (ζ) ἀποθανεῖται.

CAP. XXV.

Cum eſſet viginti & quinque annorum, regnavit Amaſias: & viginti 1
novem annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Joadaen
de Hieruſalem. Et fecit rectum in conſpectu Domini, ſed non in corde 2
pleno. Et factum eſt, ut conſtitutum eſt regnum in manu ipſius; & 3
interfecit pueros ſuos, qui occiderant regem patrem ipſius: Et filios 4
eorum non interfecit, juxta teſtamentum legis Domini; ſicut (a) ſcriptum
eſt, quomodò mandavit Dominus, dicens; Non morientur patres
pro filiis; & filii non morientur pro patribus: ſed unuſquiſque ſuo ipſius
peccato morientur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لانه سمع عنهم انهم خلوا بيت الله اله اباهم * وعبدوا الاصنام * وجاء سخط عظيم على 18
يهودا واروسليم * لما اخطوا هذه الخطية * وبعث اليهم من الانبياء * ليردوهم عن طرقهم 19
فلم يسمعوا * واشهد عليهم فلم يقبلوا * وروح الله حلت على زخريا بن يوياداع * فقام وطلع 20
فوق عمود وقال للشعب * هكذا قال الله * لم خالفتم وصاياه * ليس تفلحون * لانكم تركتم
طرقه قال الرب وانا اخليكم ايضا * فتنافقوا عليه ورجموه بامر الملك في دار بيت الله 21
* ولم يعمل الملك يواش معه الخير كما صنع معه ابوه * وقتل بنيه من بعده * ولما 22
كانوا اولاده يقتلون كانوا يقولون * ينظر الرب ويطلب * وفي اخر السنة طلعت 23
عليه جيوش ادوم * وجاوا على يهودا وعلى اروسليم * واهلكوا ساير عظماء الشعب *
وسبيهم كله انفذوه الى ملك دمشق * لان رجالا قليلا جاوا من ادوم * واسلم الله 24
اليهم جيشا عظيما جدا * لانهم خلوا الله اله اباهم * ولسوء اعمال يواش تنقصوا به
الديانون * ولما مضوا من عنده تركوه في مرض عظيم * فتكنت عليه عبيده لاجل 25
دم بني يوياداع الكاهن * فقتلوه ودفنوه في قرية داود * ولم يدفنوه في مدفن الملوك
* وهذه اسماء من تكنت عليه من عبيده * زابور بن سمعث العمونية * يهوزافار بن ناطروث 26
المواىية * وبنوه وكبراء الناس الذين تكنوا عليه * وساير الذنوب الذي صنع * 27
مكتوبه في اسفار الملوك *

Et quòd audiſſet de iis quòd derelictâ domo 18
Dei, Dei majorum ſuorum, adorâſſent
idola. Venit autem ira maxima in
Judam & Jeruſalem, cùm peccatum
iſtud commiſiſſent: Miſitque ad eos 19
quoſdam prophetas ut revocarent eos à
viis eorum, at non acquieverunt; & conteſtatus
eſt eos, at non obtemperaverunt.
Et cùm ſpiritus Dei deſcendiſſet ſuper 20
Zachariam Jojadæ filium, & ſurgens et
columnam conſcendens dixiſſet ad populum,
Sic dicit Deus, Quare violâſtis
præcepta ejus? haud proſperè cedet vobis:
quia dereliquiſtis vias ejus, dicit
Dominus, ego etiam vos derelinquam:
Conjurârunt in eum, & præcipiente rege 21
lapidaverunt eum in atrio domûs Dei.
Nec uſus eſt in eum rex Joas beneficentiâ 22
quâ uſus fuerat in eum Jojada pater
ejus; imo trucidavit liberos ejus poſt ipſum:
cùm autem trucidarentur filii ejus,
dicebant, Videat Dominus, et exigat. Anno 23
exacto aſcenderunt contra eum copiæ
Edomæorum, & venientes contra Judam
& contra Jeruſalem, & perdiderunt
præcipuos quoſque in populo, & omnia
eorum ſpolia miſerunt ad regem
Damaſci. Et verò pauci viri venerant 24
ex Edom, Deus tamen tradidit eis exercitum
quammaximum, quia dereliquerant
Deum, Deum majorum ſuorum. Præterea
ob turpitudinem operum Joaſi,
ſpreverunt eum judices: Et cùm diſceſſiſſent 25
ab eo, reliquerunt eum in morbo
graviſſimo. Et conjurantes in eum ſervi
ipſius propter ſanguinem filiorum Jojadæ
ſacerdotis, occiderunt eum, & ſepelierunt
in civitate Davidis, ſed non ſepelierunt
eum in ſepulchro regum. Atque hæc 26
ſunt nomina ſervorum ejus, qui conjuraverant
in eum; Zabor filius Semeath
Ammonitidis, Jehuzabar filius Nateruth
Moabitidis, cum filiis ſuis, & præcipui
quique conjuraverant in eum. Cætera 27
autem flagitia quæ perpetravit, ſcripta
ſunt in libris regum.

* الفصل الخامس والعشرون *

* وملك بعده اموصيا ابنه وهو ابن خمسة عشر سنة * وجلس في اروسليم ملكا تسعة 1
وعشرين سنة * وصنع حسنات قدام الله غير انه * لم يكن بقلب نقي * ولما تمكنت 2 3
يده في الملك قتل عبيده الذين قتلوا اباه * ولم يقتل اولادهم * لانه مكتوب في ناموس 4
موسى الذي امر به الله * لا تموت الاباء بسبب البنين * ولا البنون بسبب الاباء * بل كل
نفس توخذ بذنوبها *

CAP. XXV.

Poſt hunc regnavit Amoſia filius ejus 1
annum agens decimum quintum, ſeditque
rex in Jeruſalem vigintinovem annis.
Bona præſtitit opera coram Deo: verùm 2
id non fiebat corde puro. Cùm firmata 3
eſſet manus ejus in regno, trucidavit ſervos
ſuos qui interfecerant patrem ſuum:
Filios autem illorum non trucidavit, 4
quia ſcriptum eſt in lege Moſis, quam Deus
præcepit; Non morientur parentes
causâ filiorum, neque filii causâ parentum,
ſed qualibet anima proprias ob culpas
auferetur.

:Binjamin et,Jehudah omni in,centuriarum principes in &,millium principes in patrum domum per eos constituit &,Jehudah Amasiahu congregavit Et
5 ויקבץ אמציהו את יהודה ויעמידם לבית אבות לשרי האלפים ולשרי המאות לכל יהודה ובנימן
,hastam tenentis exercitum egredientis electi millia trecenta eos invenitque ;supra & annorum viginti filio à eos recensuit &
ויפקדם למבן עשרים שנה ומעלה וימצאם שלש מאות אלף בחור יוצא צבא אחז רמח
6 ,eum ad venit Dei vir Et .argenti talentis centum in robore fortium millia centum Israel de mercede conduxit Et .clypeum &
7 וצנה: וישכר מישראל מאה אלף גבור חיל במאה ככר כסף: ואיש האלהים בא אליו
,tu ingredere Quinimo .Ephraim filiis omnib⁹ ,Israel cum Dominus non quia : Israel exercit⁹ tecum veniat ne Rex : dicendo
8 לאמר המלך אל יבוא עמך צבא ישראל כי אין יהוה עם ישראל כל בני אפרים: כי אם בא אתה
.faciendum corruere &,adjuvandum ad Deo in fortitudo est nam :inimici facies ad Deus te corruere faciet :bellum ad roborare ,fac
עשה חזק למלחמה יכשילך האלהים לפני אויב כי יש כח באלהים לעזור ולהכשיל:
vir dixit Et ? Israel agmini dedi quæ talentis centum faciendum quid Et ; Dei hominem ad Amasiahu Dixitque
9 ויאמר אמציהו לאיש האלהים ומה לעשות למאות הככר אשר נתתי לגדוד ישראל ויאמר איש
eundum ad ,Ephraim de se ad venerat quod agmen in Amasiahu eos separavit Et .eo præ multum tibi dandum ad Domino Est :Dei
10 האלהים יש ליהוה לתת לך הרבה מזה: ויבדילם אמציהו להגדוד אשר בא אליו מאפרים ללכת
,est roboratus Amasiahu Et nasi ira in suum locum ad sunt reversi &,Jehudah contra valde eorum nasus est iratus Et .suum locum ad
11 למקומם ויחר אפם מאד ביהודה וישובו למקומם בחרי אף: ואמציהו התחזק
duxerunt captivos vivos millia decem Et .millia decem Sehir filios percussit & : salis vallem abiit & ,suum populum eduxit &
12 וינהג את עמו וילך גיא המלח ויך את בני שעיר עשרת אלפים: ועשרת אלפים חיים שבו
fecit reverti quos agminis filii Et .sunt rupti hi omnes & ,petræ capite à eos projecerunt & :petræ caput ad eos adduxerunt &,Jehudah filii
13 בני יהודה ויביאום לראש הסלע וישליכום מראש הסלע וכלם נבקעו: ובני הגדוד אשר השיב
tria eis ex percusserunt & :choron-Beth ad usq; & Someron à Jehudah urbes in sunt diffusi & ,bellum ad secum eundo ab ,Amasiahu
אמציהו מלכת עמו למלחמה ויפשטו בערי יהודה משמרון ועד בית חורון ויכו מהם שלשת
fillorum deos adduxit & ,Edomæos cædendo à Amasiahu venire post ,fuit Et .multam prædam diripuerunt & ,millia
14 אלפים ויבזו בזה רבה: ויהי אחרי בוא אמציהו מהכות את אדומים ויבא את אלהי בני
misit & ;Amasiahu in Domini nasus est iratus Et .suffivit eis & ,se incurvavit eorum facies ad & ,deos in sibi eos statuit & ,Sehir
15 שעיר ויעמידם לו לאלהים ולפניהם ישתחוה ולהם יקטר: ויחר אף יהוה באמציהו וישלח
,fuit Et ? tua manu è suum populum eruerunt non qui ,populi deos quæsisti quid Ut : eum ad dixit & ,prophetam eum ad
16 אליו נביא ויאמר אליו למה דרשת את אלהי העם אשר לא הצילו את עמם מידך: ויהי
: dixit & ,propheta cessavit Et ?te percutient quid ut ,tibi Cessa ?te dederunt regis consiliarium Nunquid :ei dixit & ,eum ad ipsum loquendo in
בדברו אליו ויאמר לו הליועץ למלך נתנוך חדל לך למה יכוך ויחדל הנביא ויאמר
,Jehudah rex Amasiahu est consiliat⁹ Et .meo consilio audisti non & ,hoc fecisti quia ;te corrumpendum ad Deus consilium cepit quod ,Novi
17 ידעתי כי יעץ אלהים להשחיתך כי עשית זאת ולא שמעת לעצתי: ויועץ אמציהו מלך יהודה
Israel rex Joas misit Et .faciebus nos videam⁹,Ito :dicendo ,Israel regem Jehu filii Jehoachaz filium Joas ad misit &
18 וישלח אל יואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לך נתראה פנים: וישלח יואש מלך ישראל
tuam filiam Da :dicendo ,Lebanon in quæ cedrum ad misit ,Lebanon in qui Paliurus :dicendo ,Jehudah regem Amasiahu ad
אל אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך
.paliurum conculcavit & ,Lebanon in quæ agri bestia transivit Et .uxorem in meo filio
לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח:

Versio VULG. LAT.

5 Congregavit igitur Amaſias Judam,& conſtituit eos per familias, tribunóſq; & centuriones in univerſo Juda & Benjamin: & recenſuit à viginti annis ſuprà,invenítque trecenta millia juvenũ, qui egrederentur ad pugnam, & tenerent haſtam & clypeum. 6 Mercede quoque conduxit de Iſrael centũ millia robuſtorũ, centũ talentis argenti. 7 Venit autem homo Dei ad illum,& ait ; O rex, ne egrediatur tecũ exercitus Iſrael : non eſt enim Dominus cum Iſrael,& cunctis filiis Ephraim: 8 Quòd ſi putas in robore exercitûs bella conſiſtere, ſuperari te faciet Deus ab hoſtibus: Dei quippè eſt adjuvare,& in fugam convertere. 9 Dixítq; Amaſias ad hominẽ Dei; Quid ergò fiet de centum talentis, quæ dedi militibus Iſrael ? Et reſpondit ei homo Dei;Habet Domin⁹ undè tibi dare poſſit multò his plura. 10 Separavit itaq; Amaſias exercitum, qui venerat ad eum ex Ephraim,ut reverteretur in locum ſuũ : at illi contra Judam vehementer irati, reverſi ſunt in regionem ſuam. 11 Porrò Amaſias confidenter eduxit populum ſuum,& abiit in vallem Salinarũ, percuſſítq; filios Seir decem millia. 12 Et alia decem millia virorum ceperunt filii Juda, & adduxerunt ad præruptum cujuſdam petræ, præcipitaverúntq; eos de ſummo in præceps , qui univerſi crepuerunt. 13 At ille exercitus, quẽ remiſerat Amaſias ne ſecum iret ad præliũ , diffuſus eſt in civitatibus Juda, à Samaria uſq; ad Bethoron, & interfectis tribus millibus, diripuit prædã magnam. 14 Amaſias verò poſt cædem Idumæorũ ,& allatos deos filiorũ Seir,ſtatuit illos in deos ſibi,& adorabat eos,& illis adolebat incenſum. 15 Quam ob rem irat⁹ Domin⁹ contra Amaſiam,miſit ad illũ prophetã, qui diceret ei ; Cur adorâſti deos, qui non liberaverunt populum ſuũ de manu tua? 16 Cúmq; hæc ille loqueretur,reſpondit ei; Num conſiliarius regis es ? quieſce ne interficiã te. Diſcedénſq; propheta, Scio, inquit, quòd cogitaverit Deus occidere te,quia feciſti hoc malũ,& inſuper non acquieviſti conſilio meo. 17 Igitur Amaſias rex Juda inito peſſimo conſilio, miſit ad Joas filium Joachaz filii Iehu, regem Iſrael, dicens; Veni, videamus nos mutuó. 18 At ille remiſit nuntios,dicens; Carduus qui eſt in Libano,miſit ad cedrũ Libani,dicens;Da filiã tuã filio meo uxorẽ: & ecce beſtiæ,quæ erant in ſylva Libani,tranſierunt, & conculcaverunt carduum.

Verſio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 Deinde congregavit Amoſia Judæos, & conſtituit eos per familias paternas, in tribunos & centuriones ; omnémque Judam et Benjaminem : & recenſens eos à nato viginti annos & deinceps,invenit eos eſſe trecenta millia virorum juvenum bello aptorum, gladios ſtringentium, & clypeos tenentium. 6 Ex Iſraelitis quoque mercede conduxit centum millia virorum ſtrenuiſſimorum, centum talentis argenti. 7 Venit autem ad eum propheta Domini, dixitque regi, Ne pergat tecum totus exercitus Iſraelis, quia non eſt Dominus cum toto Iſraele, neque cum omnibus Aphremitis. 8 Quia *ſi* tu pergas ad bellum gerendum, proſternet te Dominus coram hoſtibus tuis ; quia non glorificâſti Dominum qui eſt adjutor & elator. 9 Dixit Amoſia ad prophetam Domini, Quod crimen commiſi centum hæc talenta dando viris Iſraelitis ? Ait illi propheta Dei, Eſt apud Dominum Deum tuum *facultas* reddendi tibi his plura, duplo plura quàm quæ dediſti. 10 Separavit igitur Amoſia viros qui venerant ad eum ex Aphremitis, ut abirent in locum ſuum : & excanduit furor ejus vehementer in Iſraelitas,remiſitq; eos in locũ eorum *Deus* irâ furoris ſui. 11 *Proinde* Amoſia corroboratus duxit populum ſuum, abiitque ad vallem Salis, & occîdit ac trucidavit ex incolis montis Gebel decem millia : 12 Et decem millia vivorum ceperunt filii Judæ, & adduxerunt eos ad caput lapidum : venerunt autem omnes vincti catenis. 13 Filios autem gigantũ quos captivos adduxerat Amoſia quando profectus eſt ad bellum, præfecit civitatibus Judæ, Samaritanis, & civitatibus gentium : & vaſtatis earundem civitatum tribus millibus, diripuerunt prædam plurimam. 14 Poſtquàm verò veniſſet Amoſia, cùm rediret à cæde Adumæorum, attulerunt ei deos incolarum montis Gebel : ipſe autem erigens eos ante ſe, adoravit illos, & obtulit eis acerras thuris. 15 Quamobrem iratus Dominus in Amoſiam, miſit ad eum prophetam qui dixit illi, Cui oraviſti coram diis gentium, qui non potuerunt eripere cultores ſuos è manibus tuis ? 16 Contigit autem ut cùm allocutus eſſet eum propheta, ille reſponderet, Adoratio lignorum regibus conceſſa eſt. Tunc propheta recedens ab eo, dixit illi, Væ tibi ; quoniam ecce inivit contra te Dominus conſilium pernicioſum de perdendo te, quia non acquieviſti voci meæ. 17 Tunc inito conſilio Amoſia rex Judæorum, miſit ad Joaſum filium Jehuahazi, filii Jehu, regem Iſraelis ; & dixit ei, Age, alter alterius faciem videamus. 18 Miſit verò Joas rex Iſraelis ad Amoſiam regem Judæ, & ait illi, Prunus quæ eſt in Libano, miſit ad cedrum quæ eſt in Libano, & dixit ad eam ; Da filiam tuam filio meo uxorem : interea præteriens beſtia quæ eſt in Libano, conculcavit prunum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρ-
χους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. καὶ ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπ-
άνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας (η) ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατούς, κρατοῦντας δόρυ καὶ θυ-
6 7 ρεόν. Καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας δυνατοὺς ἰσχύϊ ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου. Καὶ
ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτόν, λέγων, Βασιλεῦ, οὐ (θ) πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραήλ, ὅτι
8 οὐκ ἔστι κύριος μετὰ Ἰσραὴλ πάντων τῶν υἱῶν Ἐφραίμ. Ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις, καὶ
9 (ι) τροπώσεταί σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστι παρὰ κυρίου (κ) καὶ ἰσχῦσαι καὶ τροπώσασθαι. Καὶ
εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, Καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει Ἰσ-
10 ραήλ; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, Ἔστι τῷ κυρίῳ δοῦναί σοι πλεῖστα τούτων. Καὶ διεχώρισεν Ἀ-
μασίας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραίμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον (λ) αὐτῶν· καὶ ἐ-
11 θυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ (μ) ἀπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον (ν) αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. Καὶ Ἀ-
μασίας κατίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν (ξ) αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν, καὶ ἐπάτα-
12 ξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηεὶρ, δέκα χιλιάδας. Καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, καὶ ἔφερον αὐ-
τοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, καὶ (ο) κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, καὶ πάντες διερ-
13 ρήγνυντο. Καὶ (π) υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πό-
λεμον, (ρ) καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας ἕως Βαιθωρῶν· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐ-
14 τοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασίαν (σ) πα-
τάξαντος τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἤνεγκε πρὸς (τ) αὐτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεὶρ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς (υ) αὐ-
15 τῷ εἰς θεούς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει, (φ) καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἔθυε. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐ-
πὶ (χ) Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ (ψ) προφήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ,
16 οἳ οὐκ (ω) ἐξείλοντο τὸν λαὸν ἑαυτῶν ἐκ χειρός σου; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι (α) αὐτῷ πρὸς
αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; (β) πρόσεχε ἵνα μὴ μαστιγωθῇς.
καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν, Ὅτι γινώσκω, ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε ὅτι ἐποί-
17 ησας τοῦτο, καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου. Καὶ ἐβουλεύσατο (γ) Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰ-
ούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰηοὺ βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων, (δ) Δεῦρο, καὶ ὀφθῶμεν
18 προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Ὁ (ε) ἀκ-
χοὺχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου
τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ. καὶ (ζ) ἦλθον τὰ θη-
ρία, καὶ κατεπάτησαν τὴν (η) ἀκχούχ.

Et congregavit Amaſias domum Juda, & erexit eos ſecundùm domos 5
patriarum eorum in Chiliarchos, et centuriones in omni Juda, & (b) Hie-
ruſalem. Et numeravit eos à vigeſimo anno, & ſuprà: & invenit eos
trecenta millia ad exeundum in prælium potentes, tenentes haſtam, &
clypeum. Et mercede conduxit de Iſrael centum millia, potentes forti- 6
tudine, centum talentis argenti. Et homo Dei venit ad eum, dicens; 7
Rex, non ibit tecum virtus Iſrael: quoniam non eſt Dominus cum Iſrael,
omnibus filiis Ephræm: Quoniam ſi exiſtimâris prævalere (c) in his; & 8
in fugam vertet te Dominus coram inimicis: quoniam eſt (d) à Domi-
no et prævalere, & in fugam verti. Et dixit Amaſias homini Dei; Et 9
quid faciam centum (e) talenta, quæ dedi virtuti Iſrael? Et dixit ho-
mo Dei; Eſt Domino dare tibi plura his. Et diſtinxit Amaſias (f) 10
virtuti quæ venerat ad ſe de Ephræm, abire in locum ipſorum. Et indi-
gnati ſunt valdè ſuper Judam: & reverterunt ad locum ſuum in ira in-
dignationis. Et Amaſias confortatus eſt, & aſſumpſit populum ſuum, 11
& ivit in vallem Salinarum: & percuſſit ibi filios Seir, decem millia.
Et decem millia ceperunt vivos filii Juda, & ducebant ſuper ſummi- 12
tatem præcipitii, & præcipitabant eos à ſummitate præcipitii: & omnes
diſrupti ſunt. Et filii virtutis, quos redire fecit Amaſias, ne irent ſecum 13
ad bellum, & impetum fecerunt ſuper civitates Juda à Samaria uſque
Bethoron: & percuſſerunt in eis tria millia: & prædati ſunt ſpolia
multa. Et factum eſt, poſtquàm venit Amaſias percuſſâ Idumeâ; & 14
attulit ad ſe deos filiorum Seir: & ſtatuit eos ſibi in deos: & coram
eis adorabat, & ipſe eis adolebat. Et facta eſt ira Domini ſuper Ama- 15
ſiam; & miſit ei prophetam: & dixit ei, Quid quæſiviſti deos po-
puli, qui non exemerunt populum ſuum de manu tua? Et factum eſt, 16
cùm is loqueretur ad ipſum; & dixit ei, Nunquid conſiliarium regis
dedi te? (g) Attende ne flagelleris. Et tacuit propheta, & dixit; (h)
Quoniam cognoſco, quia voluit ſuper te ad diſperdendum te, quia feci-
ſti hoc, & non exaudîſti conſilium meum. Et conſultavit Amaſias 17
rex Juda, & miſit ad Joas filium Joachaz filii Jehu regem Iſrael,
dicens; Veni, & conſpiciamur faciebus. Et miſit Joas rex Iſrael ad 18
Amaſiam regem Juda, dicens; (i) Anchuch, qui in Libano, miſit ad
cedrum, quæ in Libano, dicens; Da filiam tuam filio meo in uxorem:
& ecce venient beſtiæ agri, quæ in Libano. Et venerunt beſtiæ, & con-
culcârunt Anchuch.

MS. A. (η) δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον, κρατοῦντας (θ) παρελεύσεται μετὰ σοῦ (ι) τροπώσεται κύριος ἔναντι τῶν (κ) κατισχῦσαι ἐν τούτοις καὶ τροπώσεσθαι. (λ) ἑαυτῶν· (μ) ὑπέστρεψεν (ν) ἑαυτῶν (ξ) ἑαυτοῦ, (ο) κατεκρήμνισεν (π) οἱ υἱοὶ (ρ) ἐπέθεντο ἐπὶ (σ) πατάξαντα (τ) αὐτοὺς τοὺς (υ) ἑαυτῷ (φ) καὶ αὐτοῖς αὐτὸς ἔθυεν. (χ) Ἀμεσίαν, (ψ) προφήτας, καὶ εἶπον αὐτῷ, (ω) ἐξείλαντο (α) αὐτῷ, καὶ εἶπεν (β) πρόσεχε μὴ (γ) Ἀμασίας, καὶ ἀπέστειλεν (δ) Δεῦρο, ὀφθῶμεν (ε) ὀχὸζ ὁ (ζ) ἦλθαν (η) Ἀχούχ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجمع أموصيا بيت يهودا * وأقامهم في بيت آبائهم * ورؤساء الألوف والمئين * وكل يهودا 5
وبنيامين * وعدهم من ابن عشرين سنة إلي فوق * فوجدوهم ثلاثمائة ألف رجل شبان
يخرجون إلي الحرب ماسكي السيوف * واكتري من إسرائيل مية ألف رجل عظيمي القوة 6
بمية بدرة مال * وجاء نبي الله وقال له * لا تمض بكل جيش إسرائيل * لأن الله ليس هو معكم 7
ولا مع سائر بني أفريم * لأنك إن تصنع الحرب يهبطك الرب قدام أعدائك * لأنك لم 8
تمجد الله الذي هو المعين الرافع * فقال أموصيا لنبي الله * ما هي خطيتي التي عملتها 9
لأجل مية بدرة دفعتها لبني إسرائيل * فقال له نبي الله * ربك يعطيك أضعافا على ما أعطيت
* وأفرد أموصيا الرجال الذين جاوا إليه من بيت أفريم ليمضوا إلي مواضعهم * واشتد غضب 10
الله على بيت إسرائيل جدا * وردهم إلي مواضعهم بحنق وسخط * وتجبر أموصيا وأخذ جيشه معه 11
ومضي إلي وادي الملح * وقتل وأهلك من أهل جبل أغلف عشر ألف * وأسر عشر ألف * وجاوا 12
بهم بنو يهودا إلي رأس الحجر وكلهم مربوطين بالسلاسل * وبنو الجبابرة الذين سبا أموصيا * 13
سلطهم في قري يهودا والسامرة وفي ضياع الأمم * وخرب من الضياع ثلاثة آلاف * وغنم غنيمة
عظيمة * وكان من بعد أن جاء أموصيا من حرب الأدوميين * جاوا إليه بآلهة بني جبل أغلف * 14
فوقفهم بين يديه وسجد قدامهم * وأطلع لهم أدراج البخور * فسخط الله علي أموصيا * وبعث 15
إليه النبي فقال له * لم صليت قدام آلهة الأمم الذين لم يقدروا يخلصون من كان يعبدهم
من يديك * ولما كلمه النبي قال له * سجدت للخشب * وأنا أدفعك للملوك * وافترق 16
النبي منه * ثم قال له * الويل لك * قد قطع الرب عليك ليهلكك * لأنك لم
تسمع كلامي * وتشاور الملك أموصيا مع بيت يهودا * وبعث إلي يواس بن ياهو 17
ملك إسرائيل وقال * تجي ليري كل منا صاحبه * فبعث يواس إلي أموصيا وقال له * 18
البروتا الذي في لبنان بعث إلي الأرز وقال له * أعط ابنتك لابني زوجة * فجاز وحش
جبل لبنان فداسها *

Præterea congregavit Amoſia Judæos, 5
& diſpoſuit illos per domos eorum pa-
ternas ſub chiliarchis & centurionibus;
omnem inquam, Judam & Benjami-
nem: & numerans eos à nato viginti
annos & ſupra, invenerunt eos eſſe
trecenta millia virorum juvenum prode-
untium ad militiam, prendentium gla-
dios. Inſuper mercede conduxit ex Iſ- 6
raelitis centum millia ſummæ fortitudi-
nis virorum, centum talentis argenteis.
Veniens autem ad eum propheta Dei, 7
dixit illi; Ne ducas omnes copias Iſra-
elis, quia Deus non eſt vobiſcum neque
cum omnibus filiis Ephraimi. Nam ſi 8
bellum geſſeris, præcipitabit te Dominus
coram hoſtibus tuis, eò quòd non glo-
rificaveris Deum qui adjutor eſt & ex-
altator. Dixit Amoſia ad prophetam 9
Dei, Quodnam eſt peccatum meum quod
commiſi ob centum talenta quæ dedi Iſ-
raelitis? Ait illi propheta Dei, Dominus
tuus reddet tibi multò plura quàm quæ
dediſti. Itaque ſegregavit Amoſia vi- 10
ros qui venerant ad ſe ex Ephraimitis,
ut redirent ad loca ſua: & vehementer
exæſtuans ira Dei in Iſraelitas, remiſit
eos in regiones ſuas cum violentia &
furore. Quare ſumptis animis Amoſia, 11
duxit copias ſuas ſecum; & profectus
ad vallem Salis, peremit ac perdidit ex
incolis montis Aglaph decem millia;
Cepitque decem millia captivorum, quos 12
omnes catenis vinctos adduxerunt Judæi
ad caput lapidis. Filios autem gigan- 13
tum, quos ceperat Amoſia, conſtituit
præfectos in civitatibus Judæ & Sa-
mariæ, & in oppidis gentium; vaſta-
vitque oppidorum tria millia, cepitque
ſpolia maxima. Deinde contigit ut poſt- 14
quam rediiſſet Amoſia è bello Edomæo-
rum, afferrent ei deos incolarum montis
Aglaph; ipſeque ſtatuens eos ante ſe,
adoraret eos, & offerret eis acerras thu-
ris. Unde iratus in Amoſiam Deus, mi- 15
ſit illi prophetam qui diceret ei, Quor-
ſum orâſti coram diis gentium, qui non
valuerunt liberare de manibus tuis eos qui
colebant ipſos? Tum allocutus eum 16
propheta, dixit illi; Tu adorâſti ligna, et
ego tradam te regibus: ſic receſſit ab eo
propheta: tum dixit illi, Væ tibi; jam
decrevit Dominus te perdere, quòd non
audieris verba mea. Inivit autem con- 17
ſilium rex Amoſia cum domo Judæ, mi-
ſitque ad Joaſum filium Jehu regem Iſ-
raelis, & ait, Venias ut videamus nos
mutuò. Remittens verò Joas ad Amo- 18
ſiam, dixit ei; Abies quæ eſt in Libano
mittens ad cedrum, dixit ei; Da filiam
tuam filio meo uxorem: præteriens autem
fera montis Libani, conculcavit illam:

,malum in *te immiſcebis* quid ut : tua domo in ſede Nunc .honorificandū ad tuū cor te levavit & ,Edom percuſſiſti Ecce : Dixiſti
19 אָמַרְתָּ הִנֵּה הִכִּיתָ אֶת־אֱדוֹם וּנְשָׂאֲךָ לִבְּךָ לְהַכְבִּיד עַתָּה שְׁבָה בְּבֵיתֶךָ לָמָּה תִתְגָּרֶה בְּרָעָה
quæſierunt quia : manu in eos *dandum ad* ,*illud* Deo à quia ,Amaſiahu audivit non Et ? tecum Jehudah & ,tu cadas &
20 וְנָפַלְתָּ אַתָּה וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא־שָׁמַע אֲמַצְיָהוּ כִּי מֵהָאֱלֹהִים הִיא לְמַעַן תִּתָּם בְּיָד כִּי דָרְשׁוּ אֵת
quæ ,ſemes-Beth in ,Jehudah rex Amaſiahu & ,ipſe ,*facibus* ſe viderunt & , Iſrael rex Joas aſcendit Et .Edom deos
21 אֱלֹהֵי אֱדוֹם׃ וַיַּעַל יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ פָנִים הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר
filium Jehudah regem Amaſiahu Et .ſua *tentoria* ad unuſquiſque fugerunt & , Iſrael *facies ad* Jehudah eſt cæſus Et .Jehudah
22 23 לִיהוּדָה׃ וַיִּנָּגֶף יְהוּדָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ לְאֹהָלָיו׃ וְאֵת אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בֶּן־
porta à Jeruſalaim *muro in* rupit & , Jeruſalaim eū adduxit & :ſemes-Beth in Iſrael rex Joas cepit , Jehoachaz filii Joas
יוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז תָּפַשׂ יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שָׁמֶשׁ וַיְבִיאֵהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיִּפְרֹץ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלִַם מִשַּׁעַר
domo in inventa vaſa omnia & ,argentum & ,aurum omne Et .cubitis quadringentis *reſpicientis* portam ad uſque Ephraim
24 אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפּוֹנֶה אַרְבַּע מֵאוֹת אַמָּה׃ וְכָל־הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים הַנִּמְצְאִים בְּבֵית־
filius Amaſiahu vixit Et .Someron *rediit* & , *arrhaborum* filios & , regis domus *theſauros* & ,edom Hobed *cum* Dei
25 הָאֱלֹהִים עִם־עֹבֵד אֱדוֹם וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת בְּנֵי הַתַּעֲרֻבוֹת וַיָּשָׁב שֹׁמְרוֹן׃ וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן־
Amaſiahu *verborum reſiduum Et* .annis quindecim , Iſrael *regis* Jehoachaz *filii* Joas *mortem poſt* Jehudah rex Joas
26 יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי מוֹת יוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲמַצְיָהוּ
receſſit quo tempore à Et ? Iſrael & ,Jehudah regum libro in ſcripta *ipſa* ecce nonne , noviſſimorum & , primorum
27 הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וּמֵעֵת אֲשֶׁר־סָר
, Lachis in eum poſt miſerunt & : Lachis in fugit & ,Jeruſalaim in *ligationem* eum contra *ligaverunt* & ,*DOMINUM poſt* à Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלִַם וַיָּנָס לָכִישָׁה וַיִּשְׁלְחוּ אַחֲרָיו לָכִישָׁה
.Jehudah civitate in ſuis patribus cum eum ſepelierunt & , equos ſuper eū portaverunt Et .ibi eū interfecerunt &
28 וַיְמִיתֻהוּ שָׁם׃ וַיִּשָּׂאֻהוּ עַל־הַסּוּסִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר יְהוּדָה׃

CAP. XXVI. כו

ſuo patre pro eum conſtituerunt regē & (,annorum ſedecim filius ipſe &) Huzzijahu Jehudah populus omnis *ceperunt* Et
1 וַיִּקְחוּ כָּל־עַם יְהוּדָה אֶת־עֻזִּיָּהוּ וְהוּא בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו
ſedecim Filius .ſuis patribus cum rex *jacuit* poſtquam,Jehudah ipſi eam reſtituit &,Eloth ædificavit Ipſe .Amaſiahu
2 3 אֲמַצְיָהוּ׃ הוּא בָּנָה אֶת־אֵילוֹת וַיְשִׁבֶהָ לִיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
de Jecholiah ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis duobus & quinquaginta &,*ipſum regnando in* Huzzijahu annorum
שָׁנָה עֻזִּיָּהוּ בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכִילְיָה מִן־
Deum *quærendum ad* ,fuit Et .ejus pater Amaſiahu fecit quæ omnia juxta : DOMINI oculis in rectum fecit Et .Jeruſalaim
4 5 יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ וַיְהִי לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים
.Deus eum proſperari fecit DOMINUM *eum quærere* diebus in & : Dei *viſionibus in* intelligentis Zechariahu diebus in
בִּימֵי זְכַרְיָהוּ הַמֵּבִין בִּרְאֹת הָאֱלֹהִים וּבִימֵי דָּרְשׁוֹ אֶת־יְהוָה הִצְלִיחוֹ הָאֱלֹהִים׃
ædificavit & ; Aſdod murum & , Jabneh murum & ,Ghath murum rupit & , Peliſtim *in* pugnavit & eſt egreſſus Et
6 וַיֵּצֵא וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּפְרֹץ אֶת־חוֹמַת גַּת וְאֵת חוֹמַת יַבְנֵה וְאֵת חוֹמַת אַשְׁדּוֹד וַיִּבְנֶה
Gurbahal in *habitantes* Harabas contra & , Peliſtim contra Deus eū adjuvit Et .Peliſtim in & Aſdod in urbes
7 עָרִים בְּאַשְׁדּוֹד וּבַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּעְזְרֵהוּ הָאֱלֹהִים עַל־פְּלִשְׁתִּים וְעַל־הָעַרְבִיִּים הַיֹּשְׁבִים בְּגוּר־בָּעַל
fuit robuſtus quia ,Ægypti introitum ad uſque ej' nomē ivit & : Huzzijahu ipſi munus Hammonitæ dabant Et .Mehunim &
8 וְהַמְּעוּנִים׃ וַיִּתְּנוּ הָעַמּוֹנִים מִנְחָה לְעֻזִּיָּהוּ וַיֵּלֶךְ שְׁמוֹ עַד־לְבוֹא מִצְרַיִם כִּי הֶחֱזִיק
.*ſublimitatem* in uſque
עַד־לְמָעְלָה׃

Verſio VULG. LAT.

Dixiſti ; Percuſſi Edom, & idcircò erigitur cor tuum in ſuperbiam : ſede in domo tua , cur malum adverſùm te provocas,ut cadas & tu,& Juda tecum ? Noluit audire Amaſias,eò quòd Domini eſſet voluntas ut traderetur in manus hoſtium propter deos Edom. Aſcendit igitur Joas rex Iſrael, & mutuos ſibi præbuére conſpectus: Amaſias autem rex Juda erat in Bethſames Juda: Corruítque Juda coram Iſrael, & fûgit in tabernacula ſua. Porrò Amaſiam regem Juda,filium Joas filii Joachaz, cepit Joas rex Iſrael in Bethſames, & adduxit in Jeruſalem : deſtruxítque murum ejus à porta Ephraim uſque ad portam anguli,quadringentis cubitis. Omne quoque aurum, & argentum, & univerſa vaſa, quæ repererat in domo Dei, & apud Obededom, in theſauris etiam domûs regiæ, necnon & filios obſidum, reduxit in Samariam. Vixit autem Amaſias filius Joas rex Juda,poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, quindecim annis. Reliqua autem ſermonum Amaſiæ priorum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in libro regum Juda & Iſrael. Qui poſtquàm receſſit à Domino,tetenderunt ei inſidias in Jeruſalem. Cúmque fugiſſet in Lachis, miſerunt, & interfecerunt eum ibi. Reportantéſque ſuper equos,ſepelierunt eum cum patribus ſuis in civitate David. 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

CAP. XXVI.

OMnis autêm populus Juda, filium ejus Oziam annorum ſedecim conſtituit regem pro Amaſia patre ſuo. Ipſe ædificavit Ailath , & reſtituit eam ditioni Juda, poſtquàm dormivit rex cum patribus ſuis. Sedecim annorum erat Ozias cùm regnare cœpiſſet, & quinquaginta duobus annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Jechelia de Jeruſalem. Fecítque quod erat rectum in oculis Domini, juxta omnia quæ fecerat Amaſias pater ejus. Et exquiſivit Dominum in diebus Zachariæ intelligentis & videntis Deum : cúmq; requireret Dominum, direxit eum in omnibus. Denique egreſſus eſt, & pugnavit contra Philiſthiim,et deſtruxit murū Geth,et murum Jabniæ,murúmque Azoti : ædificavit quoque oppida in Azoto,& in Philiſthiim. Et adjuvit eum Deus contra Philiſthiim, & contra Arabes,qui habitabant in Gurbaal, & contra Ammonitas. Appendebántque Ammonitæ munera Oziæ : & divulgatum eſt nomen ejus uſq; ad introitum Ægypti propter crebras victorias. 1 2 3 4 5 6 7 8

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

19 * ܩܛܠܬ ܩܛܠܐ ܠܐܕܘܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܪܝܡ ܠܒܟ. ܐܫܬܒܗܪ ܘܬܒ ܒܒܝܬܟ. ܘܠܡܢܐ
20 ܡܬܓܪܐ ܐܢܬ ܒܒܝܫܬܐ. ܕܬܦܠ ܐܢܬ. ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܥܡܟ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܐܡܘܨܝܐ
21 ܘܣܠܩ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܣܠܩܘ ܘܚܙܘ ܐܦܐ ܚܕ
ܠܚܕ. ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܡܕܝܢܬܐ. ܒܬܚܘܡ ܐܪܥܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. **
23 * ܘܐܚܕ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܡܕܝܢܬܐ.
ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܦܪܥ ܒܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ
24 ܕܙܘܝܬܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܡܝܢ. * ܘܢܣܒ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܥܡ ܡܐܢܘܗܝ ܕܥܒܕ ܐܕܘܡ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܡܐܢܐ
25 ܕܕܗܒܐ. ܘܗܦܟ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܚܝܐ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ
26 ܝܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܣܘܥܪܢܘܗܝ ܕܐܡܘܨܝܐ
27 ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ
ܒܬܪ ܕܣܛܐ ܐܡܘܨܝܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܒܢܟܠܐ ܒܐܘܪܫܠܡ.
28 ܘܟܕ ܥܪܩ ܠܠܟܝܫ. ܫܕܪܘ ܒܬܪܗ ܠܠܟܝܫ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܬܡܢ. * ܘܫܩܠܘܗܝ ܥܠ ܪܟܫܐ.
ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܘ *

1 * ܘܕܒܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܥܘܙܝܐ ܒܪܗ. ܒܪ ܫܬܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. ܘܐܡܠܟܘܗܝ
2 ܒܡܠܟܘܬܐ ܒܬܪ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘ ܒܢܐ ܠܐܝܠܬ. ܘܦܢܝܗ ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܡܢ ܒܬܪ
3 ܕܫܟܒ ܡܠܟܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. * ܒܪ ܫܬܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܚܡܫܝܢ
4 ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܐܠܥܣܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ
5 ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܡܬܟܫܦ ܩܕܡܘܗܝ. ܒܟܠܗܘܢ
ܝܘܡܝ ܙܟܪܝܐ ܕܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗ ܒܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܡܬܩܢ ܠܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ.
6 * ܘܢܦܩ ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܣܛܝܢܝܐ. ܘܦܪܥ ܫܘܪܐ ܕܓܬ ܘܕܥܙܐ ܘܕܐܫܕܘܕ. **
8 ܘܗܘܐ ܐܙܠ ܫܡܗ. ܥܕܡܐ ܠܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܩܪܒܐ ܗܘܐ ܡܥܒܕ ܡܪܒܐ.

Cæde vaſtâſti Adumæos, iccirco elatus eſt animus tuus ? gloriare, & maneto domi tuæ : quorſum te provocas ad malum, ut cadas tu & totus Juda tecum ? Sed cùm non acquieviſſet Amoſia, aſcendit Joas rex Iſraelis, & Amoſia rex Judæ ; Aſcenderunt inquam, & alter alterius faciem viderunt in Beth-ſemes civitate *ſitâ* in termino terræ Judæorum. 19 20 21

Et apprehendens Joas rex Iſraelis Amoſiam regē Judæ in civitate Beth ſemes,adduxerunt eum in Jeruſalem : perrupitque in muro Jeroſolymæ à porta Aphrem, uſque ad portam anguli quadringentos cubitos : Et ablatis argento & auro, & vaſis quæ reperiebantur in domo Domini, cum vaſis Obaredomi,theſauris domûs regiæ, & vaſis domûs regiæ,& vaſis aureis ; reverſus eſt Samariam. Vixit verò Amoſia filius Joaſi rex Juda, poſt mortem Joaſi filii Jehuahazi regis Iſraelis, quindecim annis. Reliquæ res geſtæ Amoſiæ priores ac poſteriores, ecce ſcriptæ ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis. Poſtquam receſſit Amoſia à timore Domini, dolum ſtruxerunt in eum ſervi ipſius in Jeruſalem : cúmque fugiſſet in Lachis,miſerunt poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum illic : Et equis deportatum ſepelierunt cum patribus ejus in civitate Davidis. 23 24 25 26 27 28

CAP. XXVI.

TUnc aſſumens univerſus populus Judaicus Oziam filium ejus (natus erat annos ſexdecim) ſtatuerunt eum in regno poſt Amoſiam patrem ejus. Is ædificavit Iltan quam recuperaverat Judæis poſtquam occubuiſſet rex cum patribus ſuis. Itaque Ozia ſexdecim natus annos cùm regno potitus eſſet, quinquaginta duobus annis regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus erat Elaaſa, de Jeruſalem. Fecit quod rectum erat coram Domino, quemadmodum fecerat David pater ejus ; Eúmque deprecatus eſt quandiu vixit Zacharia qui inſtruebat eum in timore Domini : & Dominus dirigebat omnes vias ejus. Nam egreſſus pugnavit contra Paleſtinos, rupítque murum Gath, Azæ, & Aſdod. 1 2 3 4 5 6

Et divulgatum eſt nomen ejus uſque ad terram Ægypti , propter frequentia bella quæ gerebat. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Εἶπας, Ἰδοὺ (θ) ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ (ι) καρδία σου ἡ βαρεῖα· νῦν (κ)
20 κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἱνατί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, ϗ πεσῇ σὺ ϗ Ἰούδας μετὰ σοῦ; Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς θεοὺς
21 τῶν Ἰδουμαίων. Καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς ϗ Ἀμασίας βα-
22 σιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα. Καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ, ϗ (λ) ἔ-
23 φυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα τὸν τοῦ (μ) Ἰωὰς υἱοῦ Ἰωάχαζ κατέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας (ν) τετρακοσίους πήχεις.
24 Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον ϗ τὸ ἀργύριον, ϗ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου ϗ παρὰ τῷ Ἀβδεδὸμ, ϗ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, ϗ ἐπέστρεψεν εἰς Σα-
25 μάρειαν. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωά-
26 χαζ βασιλέα Ἰσραὴλ ἔτη δεκαπέντε. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίου οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰ-
27 δοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα ϗ Ἰσραήλ; Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασίας ἀπὸ κυρίου, ϗ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, ϗ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Λαχὶς· ϗ ἀπέστειλαν κατόπισθεν
28 αὐτοῦ εἰς Λαχὶς, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

Dixiſti; Ecce percuſſi Idumæam, & extollit te cor tuum grave. Nunc 19
ſede in domo tua: et ut quid conjicis in malum, & cades tu, & Judas tecum? Et non audivit Amaſias: quoniam à Domino factum eſt ad tra- 20
dendum eum in (k) manus: quoniam exquiſivit deos Idumæorum. Et 21
aſcendit Joas rex Iſrael: & conſpecti ſunt ſibi invicèm, ipſe, & Amaſi-
as rex Juda in Bethſamys, quæ eſt ipſius Juda. Et corruit Judas ad 22
faciem Iſrael, & fugit unuſquiſque in tabernaculum ſuum. Et Amaſi- 23
am regem Juda filium Joas filii Joachaz cepit Joas rex Iſrael, in Bethſamys: & induxit eum in Hieruſalem, & deſtruxit de muro Hieruſalem à porta Ephræm uſque ad portam anguli, quadringentos cubitos: Et 24
omne aurum, & argentum, & omnia vaſa inventa in domo Domini, & apud Abdedom, & theſauros domûs regis, & filios (l) commiſtionum: & revertit in Samariam. Et vixit Amaſias filius Joas rex Juda, poſt- 25
quàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, annos decem & quinque. Et reliqua verba Amaſiæ prima, & ultima, nónne ecce 26
ſcripta ſuper librum regum Juda, & Iſrael? Et in tempore, quo re- 27
ceſſit Amaſias à Domino, et (m) conjurârunt ſuper eum conjurationē, & fugit è Hieruſalem in Lachis: & miſerunt poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum ibi. Et aſſumpſerunt eum ſuper equos, & ſepelierunt 28
eum cum patribus ejus in civitate David.

MS.A. (θ) ἐπάταξας (ι) καρδία ἡ βαρεῖα, (κ) κάθησο ἐν (λ) ἔφυγον ἕκαστος (μ) Ἰωὰς * βασιλεὺς Ἰσραὴλ (ν) τριακοσίους

ΚΕΦ. κϛ′.

1 ΚΑὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν, ϗ (α) αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν, ϗ ἐβασίλευσαν
2 αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμασίου. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλὰθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ
3 Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Υἱὸς (β) ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀζίας, ϗ πεντήκοντα ϗ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχε-
4 λία ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασίας ὁ
5 πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ συνιόντος ἐν φόβῳ κυρίου,
6 ϗ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησε τὸν κύριον, ϗ εὐώδωσεν αὐτῷ κύριος. Καὶ ἐξῆλθε ϗ ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ κατέσπασε τὰ τείχη Γὲθ, ϗ (γ) τὰ τείχη Ἰαβνὴρ, ϗ τὰ τείχη Ἀζώτου, ϗ
7 ᾠκοδόμησε πόλεις Ἀζώτου, ϗ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους,
8 ϗ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας, ϗ ἐπὶ τοὺς Μιναίους. Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀζίᾳ, ϗ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω.

CAP. XXVI.

ET ſumpſit omnis populus terræ Oziam, (& ipſe filius ſexdecim anno- 1
rum,) & regnare fecerunt eum pro patre ſuo Amaſia. Ipſe ædificavit 2
Ælath: ipſe reſtituit eam Juda; poſtquàm dormivit rex cum patribus ſuis. Filius ſexdecim annorum regnavit Ozias: & quinquaginta 3
& duos annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Jechelia de Hieruſalem. Et fecit rectum in conſpectu Domini juxta omnia quæ- 4
cunque fecerat Amaſias pater ejus. Et fuit exquirens Dominum in di- 5
ebus Zachariæ (a) intelligentis in timore Domini: & in diebus ejus quæſivit Dominum: & proſperavit eum Dominus. Et exiit, & bellavit ad- 6
verſùs alienigenas: & demolitus eſt mœnia Geth, & mœnia Jabner, & mœnia Azoti: & ædificavit civitates Azoti, & in alienigenis. Et 7
confortavit eum Dominus ſuper alienigenas, & ſuper Arabas habitantes ſuper petram, & ſuper Minæos. Et dederunt Minæi dona Oziæ: & 8
fuit nomen ejus uſque ad introitum Ægypti: quoniam prævaluit uſque ſurſum.

MS. A. (α) αὐτὸς δέκα ϗ ἓξ ἐτῶν, (β) δεκαὲξ ἐτῶν (γ) τὰ τείχη Ἰαβεὶς,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

19 * وانت لما غلبت الادوميين ارتفع قلبك * وانا اشير عليك ان تقعد في بيتك
20 ولا تطلب الشر * لئلا تقع انت وبيت يهودا معك * فلم يسمع اموصيا * فطلع يواس
21 ملك اسرائيل * ونظر كل منهما وجه صاحبه في بيت شمس الضيعة التي في تخوم
ارض يهودا *

* *Sic tu cùm viceris Edomæos, elevatum eſt cor tuum. Ego verò conſilium do tibi ut te contineas domi tuæ, nec quæras malum, ne ſuccumbas tu & domus Judæ tecum. Verùm Amoſiâ non ob-* 19, 20 *temperante, aſcendit Joas rex Iſraelis. Cúmque alter alterius faciem vidiſſet* 21 *in Beth-ſemes civitate quæ jacet in limitibus terræ Judæ,*

23 * واخذ يواس ملك اسرائيل اموصيا ملك يهودا في بيت شمس الضيعة * واتى به الى يروسليم *
24 وثلم ثلمة عظيمة في سورها * من باب افريم الى باب الزاوية * مقدار اربعمائة باع * واخذ
منها مالا وذهبا وثيابا الذي وجد في بيت الله * وجميع ثياب عابور بن ادوم * وخزائن
25 الملك وثياب الملك * واواني الذهب الكثير * ورجع الى سمرين * وعاش اموصيا
26 ملك يهودا بعد موت يواس بن ياهوحاز ملك اسرائيل خمسة عشر سنة * وهذه الفاظ
27 اموصيا الاولة والاخيرة * مكتوبة في سفر ملوك يهودا واسرائيل * ومن بعد ان غير اموصيا
مخافة الله * نافقوا عليه عبيده نفاقا في اروسليم * فهرب الى لخيس * فطلبوه فذهب الى نابلس *
28 فوجهوا الى نابلس واخذوه * وقتلوه هناك * وحملوه على مركوب * ودفنوه مع ابائه في
قرية داود *

Prehendit Joas rex Iſraelis Amoſiam regem Judæ in Beth-ſemes civitate, & adduxit eum Jeroſolymam, labemque magnam perrupit in muro ejus, à porta Ephraimi ad portam angularem uſque, ſpatium videlicet quadringentorum cubitorum. Tulitque ab ea argentum, au- 23, 24 *rum, & veſtes quas reperit in domo Dei, & omnes veſtes Aboris filii Edom, æraria regis, veſtes regis, & vaſa aurea permulta; & reverſus eſt Samariam. Vixit autem Amoſia rex Judæ* 25 *poſt obitum Joaſi filii Jehuhazi regis Iſraelis, quindecim annis. Hæc Amo-* 26 *ſiæ geſta priora ac poſteriora, ſcripta ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis. Et poſtquam mutavit Amoſia timorem* 27 *Dei, conſtârunt in eum ſervi ipſius conjurationem in Jeruſalem, fugitque in Lachis: ubi cùm quæſîſſent eum, abiit Neapolim: ſed mittentes Neapolim tenuerunt eum, ibique interfecerunt: Tum jumento vexerunt, & ſepelie-* 28 *runt cum patribus ejus in civitate Davidis.*

* الفصل السادس والعشرون *

1 * واخذ سائر شعب يهودا عوزيا ابنه وهو ابن ستة عشر سنة * وملكوه ملكا بعد موت ابيه
2 * فبنى ايلات وردها الى بيت يهودا * من بعد ان مات الملك ابوه * وملك باروسليم اثنين 3
4 وخمسين سنة * واسم امه العاسو * وصنع حسنات قدام الله * كما صنع ابوه داود * وهكذا صلى 5
قدامه في ايام زكريا الكاهن الذي كان يجذبه الى مخافة الله * واصلح الله سائر طرقه
6 * وحارب الفلسطينيين * واخرب سور جات وعزة واردود *

8 * وبلغ اسمه الى ارض مصر * لانه كان يكثر الحروب *

CAP. XXVI.

DEinde ſumpſit univerſus Judæ po- 1 *pulus Oziam filium ejus dum annum ageret decimum ſextum, & unxerunt eum regem poſt mortem patris ejus. Ex-* 2 *truxit Ilatham, & reduxit eam ad domum Judæ poſtquam mortuus eſſet rex pater ejus. Regnavit autem in Je-* 3 *ruſalem quinquaginta duobus annis: & nomen matris ejus fuit Elaſu: Et* 4 *rectè ſe geſſit coram Deo, quemadmodum fecerat David pater ipſius: Atque* 5 *ita oravit coram illo in diebus Zachariæ ſacerdotis qui trahebat eum ad timorem Dei; & Deus dirigebat omnes vias ejus. Oppugnavit Philiſthæos,* 6 *evertitque murum Geth, Gazæ, & Azdodis:*

Pervenitque fama ejus in terram Ægypti, 8 *quia frequentia bella gerebat.*

.eas roboravit & : angulum ſuper & , vallis portam ſuper & ,anguli portam ſuper Jeruſalaim in turres Huzzijahu ædificavit Et
וַיִּבֶן עֻזִּיָּהוּ מִגְדָּלִים בִּירוּשָׁלַ͏ִם עַל־שַׁעַר הַפִּנָּה וְעַל־שַׁעַר הַגַּיְא וְעַל־הַמִּקְצוֹעַ וַיְחַזְּקֵם׃ 9
agricolæ ,planitie in & ,*humili loco* in & ,ei erat *multa acquiſitio* quia ,multas ciſternas *excidit* & ,deſerto in turres extruxit Et
וַיִּבֶן מִגְדָּלִים בַּמִּדְבָּר וַיַּחְצֹב בֹּרוֹת רַבִּים כִּי מִקְנֶה־רַּב הָיָה לוֹ וּבַשְּׁפֵלָה וּבַמִּישׁוֹר אִכָּרִים 10
egredientiũ bellum facientiũ exercitus Huzzijahu ipſi fuit Et .*erat humum diligens* quia ,Carmel in & ,montibus in vinitores &
וְכֹרְמִים בֶּהָרִים וּבַכַּרְמֶל כִּי־אֹהֵב אֲדָמָה הָיָה׃ וַיְהִי לְעֻזִּיָּהוּ חַיִל עֹשֵׂי מִלְחָמָה יוֹצְאֵי 11
principibus de Chananiahu manũ ad ,præfecti Mahaſeiahu & ,ſcribæ Jehihel manũ per eorum *cenſus numero in agmen in exercitum*
צָבָא לִגְדוּד בְּמִסְפַּר פְּקֻדָּתָם בְּיַד יְעוּאֵל הַסּוֹפֵר וּמַעֲשֵׂיָהוּ הַשּׁוֹטֵר עַל יַד־חֲנַנְיָהוּ מִשָּׂרֵי
militiæ exercitus eorũ manũ ad Et .ſexcenti & millia duo ,*virtute* fortium *patrum capitum* numerus Omnis .regis
הַמֶּלֶךְ׃ כֹּל מִסְפַּר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְגִבּוֹרֵי חָיִל אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וְעַל־יָדָם חֵיל צָבָא 12 13
contra regi auxiliandũ ad ,roboris fortitudine cũ bellum facientiũ quingentorũ & ,millium ſeptem & ,millium trecentorum
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת עוֹשֵׂי מִלְחָמָה בְּכֹחַ חָיִל לַעְזֹר לַמֶּלֶךְ עַל־
lapides & , arcus & , loricas & , galeas & ,haſtas & , clypeos exercitui cuncto Huzzijahu eis præparavit Et .inimicum
הָאוֹיֵב׃ וַיָּכֶן לָהֶם עֻזִּיָּהוּ לְכָל־הַצָּבָא מָגִנִּים וּרְמָחִים וְכוֹבָעִים וְשִׁרְיֹנוֹת וּקְשָׁתוֹת וּלְאַבְנֵי 14
jaciendũ ad angulis in & , turribus *ſuper exiſtendi ad ,cogitantis excogitationem* machinas Jeruſalaim in fecit Et .fundarum
קְלָעִים׃ וַיַּעַשׂ בִּירוּשָׁלַ͏ִם חִשְּׁבֹנוֹת מַחֲשֶׁבֶת חוֹשֵׁב לִהְיוֹת עַל־הַמִּגְדָּלִים וְעַל־הַפִּנּוֹת לִירוֹא 15
.eſt roboratus donec ,*ſe juvandũ ad* mirificavit quia , procul *ad uſque* ejus nomen eſt egreſſũ & *: grandibus lapidibus in &* , *ſagittis in*
בַּחִצִּים וּבָאֲבָנִים גְּדֹלוֹת וַיֵּצֵא שְׁמוֹ עַד־לְמֵרָחוֹק כִּי־הִפְלִיא לְהֵעָזֵר עַד כִּי־חָזָק׃
,Domini templũ in eſt ingreſſus & :ſuũ Deũ Dñm contra eſt prævaricat' & ,corrumpendũ ad ,ejus cor eſt elevatũ ,*ſe roborare juxta* Et
וּכְחֶזְקָתוֹ גָּבַהּ לִבּוֹ עַד־לְהַשְׁחִית וַיִּמְעַל בַּיהוָה אֱלֹהָיו וַיָּבֹא אֶל־הֵיכַל יְהוָה 16
.*virtutis* filii octoginta Domini ſacerdotes eo cum & :ſacerdos Hazariahu eum poſt *venit* Et .ſuffimenti altare ſuper *ſuffiendum ad*
לְהַקְטִיר עַל־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וַיָּבֹא אַחֲרָיו עֲזַרְיָהוּ הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ כֹּהֲנִים לַיהוָה שְׁמוֹנִים בְּנֵי־חָיִל׃ 17
Aharon filiorum ſacerdotum ſed ,Domino ſuffire Huzzijahu *tibi* Non : ei dixerunt & ,regem Huzzijahu contra ſteterunt Et
וַיַּעַמְדוּ עַל־עֻזִּיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־לְךָ עֻזִּיָּהוּ לְהַקְטִיר לַיהוָה כִּי לַכֹּהֲנִים בְּנֵי־אַהֲרֹן 18
,Huzziahu *ſævit Et* .Deo Domino à gloriã ad tibi non &,es prævaricat' quia ,ſanctuario de Egredere .ſuffire *ſanctificatorum*
הַמְקֻדָּשִׁים לְהַקְטִיר צֵא מִן־הַמִּקְדָּשׁ כִּי מָעַלְתָּ וְלֹא־לְךָ לְכָבוֹד מֵיְהוָה אֱלֹהִים׃ וַיִּזְעַף עֻזִּיָּהוּ 19
ſacerdotum facies ad ejus fronte in eſt orta lepra & ,ſacerdotibus cum *ipſum ſæviendo in* Et .*ſuffiendum ad* ſuffimentũ ſua manu in &
וּבְיָדוֹ מִקְטֶרֶת לְהַקְטִיר וּבְזַעְפּוֹ עִם־הַכֹּהֲנִים וְהַצָּרַעַת זָרְחָה בְמִצְחוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים
ecce & ,ſacerdotes omnes & , *caput* ſacerdos Hazzariahu eum *ad* reſpexit Et .ſuffimenti altare *deſuper* Domini domo in
בְּבֵית יְהוָה מֵעַל לְמִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וַיִּפֶן אֵלָיו עֲזַרְיָהוּ כֹהֵן הָרֹאשׁ וְכָל־הַכֹּהֲנִים וְהִנֵּה־ 20
.Dominus eum percuſſit quia , egredi *eſt compulſus* ipſe etiam Et .inde eũ feſtinare fecerunt & ,ſua fronte in leproſus ipſe
הוּא מְצֹרָע בְּמִצְחוֹ וַיַּבְהִלוּהוּ מִשָּׁם וְגַם־הוּא נִדְחַף לָצֵאת כִּי נִגְּעוֹ יְהוָה׃
domo è fuerat exciſus quia ,leproſus *libera* domo habitavit & ,*ſuæ mortis* diem ad uſque leproſus rex Huzzijahu fuit Et
וַיְהִי עֻזִּיָּהוּ הַמֶּלֶךְ מְצֹרָע עַד־יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בֵּית הַחָפְשׁוּת מְצֹרָע כִּי נִגְזַר מִבֵּית 21
primorum ,Huzzijahu *verborum reſiduum* Et .terræ populum *judicans* , regis domum ſuper ejus filius Jotham Et .Domini
יְהוָה וְיוֹתָם בְּנוֹ עַל־בֵּית הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֻזִּיָּהוּ הָרִאשֹׁנִים 22
cum eum ſepelierunt Et .ſuis patribus cum Huzzijahu dormivit Et .propheta Amos filius Jeſahjahu ſcripſit ,noviſſimorum &
וְהָאַחֲרֹנִים כָּתַב יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא׃ וַיִּשְׁכַּב עֻזִּיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־ 23
.eo pro ejus filius Jotham regnavit Et .*ipſe* Leproſus : dixerunt nam ;regibus qui , ſepulchri agro in ſuis patribus
אֲבֹתָיו בִּשְׂדֵה הַקְּבוּרָה אֲשֶׁר לַמְּלָכִים כִּי אָמְרוּ מְצוֹרָע הוּא וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXVII. כז

,ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & *: ipſo regnando in* ,Jotham annorum quinque & viginti Filius
בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יוֹתָם בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ 1
.Sadoc filia Jeruſah
יְרוּשָׁה בַּת־צָדוֹק׃

Verſio VULG. LAT.

Ædificavítque Ozias turres in Jeruſalem ſuper portam anguli, & ſuper portam vallis, & reliquas in eodem muri latere, firmavítque eas. 9 Extruxit etiam turres in ſolitudine, & effodit ciſternas plurimas, eò quòd haberet multa pecora, tam in campeſtribus, quàm in eremi vaſtitate : vineas quoque habüit & vinitores in montibus, & in Carmelo : erat quippe homo agriculturæ deditus. 10 Fuit autem exercitus bellatorum ejus, qui procedebant ad prælia, ſub manu Jehiel ſcribæ, Maaſiæque doctoris, & ſub manu Hananiæ, qui erat de ducibus regis. 11 Omníſque numerus principum per familias virorum fortium, duorum millium ſexcentorum. 12 Et ſub eis univerſus exercitus, trecentorum & ſeptem millium quingentorum : qui erant apti ad bella, & pro rege contra adverſarios dimicabant. 13 Præparavit quoque eis Ozias, id eſt, cuncto exercitui, clypeos, & haſtas, & galeas, & loricas, arcúſque & fundas ad jaciendos lapides. 14 Et fecit in Jeruſalem diverſi generis machinas, quas in turribus collocavit & in angulis murorum, ut mitterent ſagittas, & ſaxa grandia : egreſſúmque eſt nomen ejus procul, eò quòd auxiliaretur ei Dominus, & corroboràſſet illum. 15 Sed cùm roboratus eſſet, elevatum eſt cor ejus in interitum ſuum, & neglexit Dominum Deum ſuum : ingreſſúſque templum Domini, adolere voluit incenſum ſuper altare thymiamatis. 16 Statímque ingreſſus poſt eum Azarias ſacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta, viri fortiſſimi : 17 Reſtiterunt regi, atque dixerunt ; Non eſt tui officii Ozia, ut adoleas incenſum Domino, ſed Sacerdotum, hoc eſt, filiorum Aaron, qui conſecrati ſunt ad hujuſcemodi miniſterium : egredere de ſanctuario, ne contempſeris : quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domino Deo. 18 Iratúſque Ozias, tenens in manu thuribulum, ut adoleret incenſum, minabatur Sacerdotibus. Statímque orta eſt lepra in fronte ejus coram Sacerdotibus, in domo Domini ſuper altare thymiamatis. 19 Cúmque reſpexiſſet eum Azarias pontifex, & omnes reliqui Sacerdotes, viderunt lepram in fronte ejus, & feſtinatò expulerunt eum. Sed & ipſe perterritus acceleravit egredi, eò quòd ſenſiſſet illicò plagam Domini. 20 Fuit igitur Ozias rex leproſus uſque ad diem mortis ſuæ, & habitavit in domo ſeparata plenus leprâ, ob quam ejectus fuerat de domo Domini. Porrò Joatham filius ejus rexit domum regis, & judicabat populum terræ. 21 Reliqua autem ſermonum Oziæ priorum & noviſſimorum, ſcripſit Iſaias filius Amos, propheta. 22 Dormivítque Ozias cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in agro regalium ſepulchrorũ, eò quòd eſſet leproſus : regnavítq; Joatham filius ejus pro eo. 23

CAP. XXVII.

Vigintiquinqùe annorum erat Joatham cùm regnare cœpiſſet, & ſedecim annis regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus Jeruſa filia Sadoc. 1

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܒܢܐ ܠܗ ܥܘܙܝܐ ܡܓܕܠܐ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܙܘܝܬܐ ܘܥܠ ܬܪܥܐ ܡܥܪܒܝܐ . 9
ܘܐܚܕ ܐܢܝܢ ܒܩܪܢܬܗܘܢ . ܒܥܒܩܐ ܕܦܪܙܠܐ . * ܘܒܢܐ ܡܓܕܠܐ ܣܓܝܐܐ ܒܩܘܪܝܐ ܕܗܘܝ ܠܗ . 10
ܘܥܒܕ ܠܗ ܓܘܒܐ ܣܓܝܐܐ . ܡܛܠ ܕܒܥܝܪܐ ܣܓܝܐܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ . ܘܒܦܩܥܬܐ ܘܒܛܘܪܐ .
ܐܟܪܐ ܘܦܠܚܐ ܗܘܘ ܠܗ . ܡܛܠ ܕܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ ܗܘܐ ܠܗ . * ܘܗܘܘ ܠܥܘܙܝܐ . ܓܢܒܪܐ 11
ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ ܡܢܝܢܗܘܢ . * ܒܡܢܝܢܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ . ܘܫܬܡܐܐ . * ܘܐܚܪܢܐ 12 13
ܥܡܪܝ ܒܪܐ ܗܘܘ ܠܗ . ܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ . ܘܓܒܪܐ ܐܣܝܪܝ ܚܪܒܐ ܗܘܘ ܠܗ ܫܒܥܐ
ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫܡܐܐ . * ܕܗܘܘ ܩܝܡܝܢ ܩܕܡܘܗܝ . ܘܢܛܪܝܢ ܠܡܠܟܐ . * ܘܢܦܩ ܫܡܗ 14 15
ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ . ܥܕܡܐ ܕܐܬܥܬܪ ܗܘܐ ܛܒ . * ܘܟܕ ܥܬܪ ܗܘܐ ܒܩܢܝܢܐ . ܐܬܪܝܡ ܠܒܗ 16
ܛܒ ܛܒ . ܘܟܕܒ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ . ܘܥܠ ܗܘܐ ܠܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝܐ ܠܡܩܪܒܘ ܥܛܪܐ
ܕܒܣܡܐ . * ܘܥܠ ܗܘܐ ܒܬܪܗ ܥܘܙܝܐ ܟܗܢܐ . ܘܐܡܪ ܠܗ . * ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܠܟ ܡܠܟܐ . ܕܘܟܬܐ . 17 18
ܘܦܪܣ ܠܐ ܕܝܠܟ . ܕܬܣܩ ܒܣܡܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ . * ܘܗܝܕܝܢ ܐܬܚܡܬ ܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ 19
ܥܠ ܟܗܢܐ . ܘܦܩܕ ܕܢܦܩܘܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ . ܘܒܗ ܒܥܕܢܐ ܗܘ . ܢܦܩܬ ܓܪܒܐ
ܡܢ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ . ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܒܝܬ ܥܝܢܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ . ܟܕ ܥܠ ܠܡܩܪܒܘ ܒܣܡܐ
ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . * ܘܐܬܦܢܝ ܠܘܬܗ ܥܘܙܝܐ ܟܗܢܐ ܘܫܪܟܐ ܕܟܗܢܐ . ܘܚܙܘܗ ܕܡܣܪܗܒ ܗܘܐ 20
ܠܡܦܩ . ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܕܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ . * ܘܗܘܐ ܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ . ܝܬܒ ܒܓܪܒܗ . ܥܕܡܐ 21
ܠܡܘܬܗ . ܘܝܬܒ ܗܘܐ ܒܒܝܬܐ ܕܚܒܘܫܝܐ ܟܕ ܓܪܒ . ܡܛܠ ܕܓܕܦ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ .
ܘܝܘܬܡ ܒܪܗ . ܡܕܒܪ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ . ܘܕܐܢ ܗܘܐ ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ . * ܘܫܪܟܐ 22
ܕܡܠܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐ . ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ . ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ ܢܒܝܐ .
* ܘܫܟܒ ܥܘܙܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ . ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ ܩܒܘܪܐ . ܠܐ ܒܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܕܡܠܟܐ . ܡܛܠ 23
ܕܐܡܪܝܢ ܕܓܪܒ ܗܘ . ܘܐܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪܗ ܒܬܪܗ . * ܦܣܘܩܐ * ܟܪ *
* ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܘܬܡ . ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ . ܘܫܬܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ . ܐܡܠܟ 1
ܒܐܘܪܫܠܡ . ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ . ܝܪܘܫܐ ܒܪܬ ܨܕܘܩ .

Ædificavit quoque ſibi Ozia turres in Jeruſalem ſuper portam angularem & ſuper portam Occidentalem, & cinxit eas in angulis earum fibulis ferreis. 9 Multas etiam turres ædificavit in civitatibus quæ pertinebant ad eum : fecítque ſibi multos puteos, quòd plurimos greges haberet : & in planitiebus ac montib' aratores & agricolas habebat, quòd multa prædia poſſideret. 10 Habebat etiam Ozia viros fortiſſimos bellatores, 11 Numerò triginta duorum millium ſexcentorũ. 12 Alios etiã habebat commorantes in deſerto, *nempe* trecenta millia ; & viros gladio præcinctos habebat ſepties mille quingentos, 13 Qui ſingulis diebus aderant, & regem cuſtodiebant. 14 Pervulgatum eſt ergò nomen ejus in omnes urbes, adeóque ditiſſimus evaſit. 15 Cùm autem factus eſſet dives opum, extulit ſe animus ejus admodum, & ementitus eſt Dominum Deum ſuum : ingreſſus enim eſt in templum Domini ad offerendum acerras thuris. 16 Ingreſſus verò poſt eum Ozia ſacerdos, ait illi ; 17 Non eſt tuus O rex, locus iſte ; neque tui muneris eſt incenſum offerre ſuper altare. 18 Tunc iratus Ozia rex contra ſacerdotes, juſſit eos ejici è Sanctuario : at eodem tempore egreſſa lepra è Sanctuario, cecidit ſup frontem regis Oziæ, cùm ingreſſus eſſet ad offerenda thura in domo Domini. 19 Et converſus ad eum Ozia ſacerdos cæteríque ſacerdotes, viderunt eum properantem ad egrediendum ; quippe qui ſenſiſſet ſe à Domino percuſſum : 20 Sic manſit rex Ozia ſedens in lepra ſua uſque ad obitum ſuum : ſedebat ergò in domo ſolitaria leproſus, eò quòd blaſphemâſſet domum Domini : & Jotham filius ejus curam habebat domûs regiæ, & judicabat populum terræ. 21 Reliqua geſta Oziæ tam priora quàm poſteriora, ecce ſcripta ſunt in Eſaia filio Amos propheta. 22 Cùm occubuiſſet Ozia cum patribus ſuis, ſepelierunt eum in *communi* loco ſepulchrorum, non in ſepultura regum : (dicebant enim quòd leproſus eſſet) & regnavit Jotham filius ejus poſt ipſum. 23

CAP. XXVII.

Natus erat annos vigintiquinque Jotham cùm regno potitus eſſet, & ſexdecim annos regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus erat Jeruſa filia Sadoci. 1

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ᾠκοδόμησεν Ὀζίας (δ) πύργους ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν πύλην
10 τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίσχυσε. Καὶ ᾠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμη-
σε λάκκους πολλοὺς, ὅτι κτήνη πολλὰ (ε) ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφηλᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ ἀμπελουργοὶ
11 ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι (ζ) γεωργὸς ἦν. Καὶ ἐγένετο τῷ Ὀζίᾳ (η) δύναμις ποιοῦσα πό-
λεμον, καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς πόλεμον καὶ εἰσπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν
ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ γραμματέως, καὶ (θ) Μαασίου τοῦ κριτοῦ, διὰ χειρὸς Ἀνανίου
12 τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως. Πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξ-
13 ακόσιοι, Καὶ μετ᾽ αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ, τριακόσιαι χιλιάδες (ι) καὶ ἑπτακισχίλιοι, καὶ πεντακόσιοι·
14 οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. Καὶ (κ)
ἡτοίμασεν αὐτοῖς Ὀζίας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα (λ)
15 καὶ εἰς λίθους σφενδόνας. Καὶ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ, τοῦ εἶναι ἐπὶ
τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕ-
16 ως πόῤῥω· ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθηθῆναι ἕως οὗ κατίσχυσε. Καὶ ὡς κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐ-
τοῦ τοῦ καταφθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ (μ) αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι
17 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων. Καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἱε-
18 ρεῖς τοῦ κυρίου ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοί. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ (ν) εἶπαν αὐτῷ,
Οὐ σοὶ Ὀζία θυμιάσαι τῷ κυρίῳ, ἀλλ᾽ ἢ τοῖς ἱερεῦσιν (ξ) υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις (ο) θῦσαι.
ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ κυρίου
19 θεοῦ. Καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ (π) ναῷ· καὶ
ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν
20 ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων. Καὶ ἐπέστρεψε (ρ) πρὸς αὐτὸν Ἀζα-
ρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ κατέσπευσαν αὐ-
21 τὸν ἐκεῖθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν κύριος. (σ) Καὶ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς
ἦν λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ ἀφφουσὼθ ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι ἀπεσχίσθη
ἀπὸ οἴκου κυρίου. καὶ (τ) Ἰωάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.
22 Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι (υ) Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, (φ) γεγραμμένοι ὑπὸ Ἰεσσίου τοῦ προφήτου.
23 Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων (χ) αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν
τῷ πεδίῳ (ψ) τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν, Ὅτι λεπρός ἐστι. καὶ ἐβασίλευσεν (ω) Ἰωάθαμ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et ædificavit Ozias turres in Hieruſalem, & ſuper portam anguli, & 9
ſuper portam vallis, & ſuper angulos, & (b) confirmavit. Et ædifica- 10
vit turres in deſerto : & effodit ciſternas multas : quoniam pecora multa
erant ei in Sephela, & in campeſtri, & (c) vinitores in montana, & in
Carmelo : quoniam (d) agricultor erat. Et fuit Oziæ virtus faciens bel- 11
lum, & egrediens in aciem ad prælium, & (e) ingrediens in aciem ad
numerum : & fuit numerus eorum per manum Jiel ſcribæ, & Maaſiæ
judicis, per manum Ananiæ vicarii regis. Omnis numerus patriarcha- 12
rum potentium ad bellum, bis mille ſexcenti, Et cum eis virtus bella- 13
trix trecenta millia, & ſeptem mille & quingenti. Hi facientes bellum
in virtute fortitudinis ad auxiliandum regi ſuper adverſarios. Et pa- 14
ravit eis Ozias, omni virtuti clypeos, & haſtas, & galeas, & thora-
ces, & arcus, & ad lapides fundas. Et fecit in Hieruſalem machinas 15
fabrefactas (f) excogitantis, ut eſſent ſuper turres, & ſuper angulos,
ad jaciendum jaculis, & ſaxis magnis. Et auditus eſt apparatus eorum
uſque longè : quoniam mirificatus eſt habendo auxilium, quoadusque con-
fortatus eſt. Et poſtquàm confortatus eſt ; exaltatum eſt cor ejus ad 16
corrumpendum. Et injuſtè fecit in Dominum Deum ſuum : & intravit
in templum Domini ad adolendum ſuper altare thymiamatum. Et in- 17
travit poſt eum Azarias ſacerdos, et cum eo ſacerdotes Domini octuagin-
ta filii potentes : Et (g) ſteterunt ſuper Oziam regem, et dixerunt ei ; 18
Non tibi Ozia, adolere Domino, ſed ſacerdotibus filiis Aaron ſanctificatis
adolere. Egredere è ſanctuario, quoniam receſſiſti à Domino : et non erit
tibi hoc ad gloriam à Domino Deo. Et indignatus eſt Ozias : et in ma- 19
nu ejus thuribulū ad adolendū hymiama in templo. Et in iraſcendo eum
adverſùs ſacerdotes, et lepra exorta eſt in fronte ejus coram ſacerdotibus
in domo Domini ſuper altare thymiamatum. Et convertit ſe ad eum Aza- 20
rias ſacerdos primus, et ſacerdotes, et ecce ipſe leproſus in fronte. Et (h)
feſtinare fecerunt eum inde : nam et ipſe feſtinavit exire, quoniam arguerat
eum Dominus. Et Ozias rex fuit leproſus uſque ad diem obitûs ſui : et 21
in domo (i) Apphuſoth ſedit leproſus ; quoniam abſciſſus fuerat à domo
Domini. Et Joathan filius ejus ſuper regnum ejus, judicans populum
terræ. Et reliqua verba Oziæ prima, et noviſſima, ſcripta à (k) Jeſſia 22
propheta. Et dormivit Ozias cum patribus ſuis : et ſepelierunt eum cum 23
patribus ejus in campo ſepulturæ regum : quoniam dixerunt, Quia leproſus
eſt. Et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

MS. A. (δ) πύργον (ε) ὑπῆρχον (ζ) φιλογεωργὸς (η) δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον, καὶ ἐκπορευομέναι εἰς παράταξιν * εἰς ἀριθμόν· καὶ ὁ ἀριθμὸς (θ) Μαασαίου (ι) καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, καὶ πεντακόσιοι· (κ) ἡτοίμαζεν (λ) καὶ σφενδόνας εἰς λίθους. Καὶ (μ) ἑαυτοῦ, (ν) εἶπον (ξ) τοῖς υἱοῖς (ο) θυμιάσαι. (π) ναῷ· ἐν τῷ (ρ) ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς (σ) Καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ (τ) Ἰωάθαμ (υ) Ὀζίου τοῦ βασιλέως οἱ (φ) ἰδοὺ εἰσὶν γεγραμμένοι (χ) ἑαυτοῦ, (ψ) μετὰ τῆς (ω) * Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς

ΚΕΦ. κζ΄.

1 (α) Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ (β) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ.

CAP. XXVII.

Filius viginti et quinque annorum Joatham in regnando ipſum : et 1
ſex et decem annos regnavit in Hieruſalem : et nomen matris ejus Hie-
ruſa filia Sadoc :

MS.A. (α) Εἴκοσι καὶ πέντε (β) δεκαέξ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * وبني عوزيا له جواسق في أورشليم على باب الركن وعلي باب الغرب * وسدد في أركانها
10 مفاتيح الحديد * وجواسق كثيرة بناها في القرى * وصنع له مسرعات كثيرة * لأن صار
11 له مالا عظيما * وكان له في البراري والجبال أجراء * وفلاحين * ومواشي كثيرة * وكان له
12 13 جيوش جبابرة * وعددهم اثنان وثلاثون ألفا وستمائة * وآخرون سكان في البراري كانوا
14 ثلاثمائة ألف * ورجال متقلدون السيوف سبعة ألف وخمسمائة * وكل يوم يجيئون ويخدمون
15 16 الملك * وشاع اسمه في سائر المدن * وصار غنيا جدا * وحين كثرت أمواله تبجح جدا *
17 وكذب قدام الله الإله * ودخل هيكل الله ليطلع البخور * فدخل عوزيا الكاهن خلفه *
18 وقال له * ليس هذا موضعك * ولا يجب أن تتعدى على رتبة الكهنوت * وتطلع بخورا
19 على مذبح الله * وفي تلك الساعة انتهره * وأمر بإخراجه من بيت القدس * ووقع بين
20 عيني الملك برص حين دخل يقدم البخور في بيت الله * فالتفت عوزيا الكاهن والشعب *
21 ورأوا أنه مستعجل الخروج * لأنه عرف أن الله ضربه * ومكث أبرص إلى يوم وفاته * وكان
مقيما في بيته وحده حين تبرص * لأنه جدف على بيت الله * وأقام يوثام ابنه على
22 الملك * وكان يحكم على الشعب * وسائر ألفاظه الأولى والآخرة مكتوبة في سفر
23 أشعيا النبي * ومات عوزيا ودفن في قبر * وليس في قبور الملوك * لأنهم قالوا
إنه تبرص *

Præterea ædificavit ſibi Ozia propugna- 9
cula in Jeruſalem ad portam angula-
rem & ad portam Occidentalem, & fir-
mavit pilas eorum fibulis ferreis.
Arces quoque multas ædificavit in ci- 10
vitatibus, fecitque ſibi aquaria multa,
quia maximas habebat opes : & in de-
ſertis ac montibus operarios, & arato-
res, plurimaque armenta poſſidebat.
Habebat etiam copias gigantum, 11
Eratque numerus eorum triginta duo 12
millia, ſexcenti : Alios quoque habebat 13
degentes in deſertis, erantque trecenta
millia : & virorum enſibus accinctorum
ſeptem millia quingenta ; Qui quotidie 14
venientes miniſtrabant regi. Pervul- 15
gata eſt igitur fama ejus in omnes ur-
bes, & factus eſt admodum dives.
Et cùm abundâſſent opes ejus, intumuit 16
vehementer, & mentitus eſt coram Deo,
Deo ſuo : ingreſſus eſt enim templum
Dei ut offerret incenſum. At ingreſſus 17
poſt eum Ozia ſacerdos, dixit ei ; Non 18
eſt hic locus tuus, nec decet te uſurpare
officium ſacerdotale, & incenſum of-
ferre ſuper altare Dei. Eodem tem- 19
pore interminatus eſt illi rex, præcepit-
que eum ejici è Sanctuario. Sed decidit
inter oculos regis lepra, cùm ingreſſus
eſſet ad offerendum incenſum in domo
Dei : Et reſpicientes Ozia ſacerdos ac 20
populus, viderunt eum accelerantē egreſ-
ſum, eò quòd ſenſiſſet à Deo ſe per-
cuſſum. Manſit autem leproſus uſque 21
ad diem obitûs ſui, & morabatur domi
ſuæ ſolus, poſtquam factus eſt leproſus
quia blaſphemaverat in domum Dei,
præfecitque Jothamum filium ſuum re-
gno, ut populum judicaret. Reliqua i- 22
pſius geſta priora & poſteriora, ſcripta
ſunt in libro Eſaiæ prophetæ. Tandem 23
mortuus eſt Ozia, & in ſepulchro pecu-
liari, non in ſepulchris regum ſepultus :
dixerunt enim, Leproſus erat.

* الفصل السابع والعشرون *

CAP. XXVII.

1 * وملك يوثام ابنه بعده وهو ابن خمسة وعشرين سنة * وأقام ملكا ستة عشر سنة *
واسم أمه يروشا ابنة صادوق *

Poſt hunc regnavit Jotham filius 1
ejus, annos natus vigintiquinque,
manſitque rex ſexdecim annos : no-
men matris ejus fuit Jeruſa filia
Sadoci.

,Domini templum in eſt ingreſſus non veruntamē :ej° pater Huzzijahu fecit quæ omnia juxta DOMINI oculis in rectum Fecitque
וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה עֻזִּיָּהוּ אָבִיו רַק לֹא־בָא אֶל־הֵיכַל יְהוָה 2
.multum *ad* ædificavit *loci alti* muro in & ,excelſam Domini domus portam ædificavit Ipſe .*corrumpentes* populus adhuc &
וְעוֹד הָעָם מַשְׁחִיתִים׃ הוּא בָּנָה אֶת־שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הָעֶלְיוֹן וּבְחוֹמַת הָעֹפֶל בָּנָה לָרֹב׃ 3
filiorum rege cum pugnavit ipſe Et .turres & ,palatia ædificavit ſaltibus in & , Jehudah monte in ædificavit Urbéſque
וְעָרִים בָּנָה בְּהַר־יְהוּדָה וּבֶחֳרָשִׁים בָּנָה בִּירָנִיּוֹת וּמִגְדָּלִים׃ וְהוּא נִלְחַם עִם־מֶלֶךְ בְּנֵי־ 4 5
coros millia decem & ,argenti talenta centum ipſo anno in Hāmon filii ei dederunt Et .eos ſuper eſt roborat° & ,Hāmon
עַמּוֹן וַיֶּחֱזַק עֲלֵיהֶם וַיִּתְּנוּ־לוֹ בְנֵי־עַמּוֹן בַּשָּׁנָה הַהִיא מֵאָה כִּכַּר־כֶּסֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כֹּרִים
,Jotham eſt roboratus Et .tertio & , ſecundo anno in & ,Hāmon filii ei reddiderunt Hoc .millia decem *hordeorum &* ,*triticorum*
חִטִּים וּשְׂעוֹרִים עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים זֹאת הֵשִׁיבוּ לוֹ בְּנֵי עַמּוֹן וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וְהַשְּׁלִשִׁית׃ וַיִּתְחַזֵּק יוֹתָם 6
ſcripta *ipſa* ecce ,ejus viæ & ,ejus bella omnia & ,Jotham *verborū reſiduum* Et .*ſui Dei DOMINI facies ad* ſuas vias præparavit quia
כִּי הֵכִין דְּרָכָיו לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹתָם וְכָל־מִלְחֲמֹתָיו וּדְרָכָיו הִנָּם כְּתוּבִים 7
regnavit annis ſedecim & , *ipſum regnando in* erat annorū quinque & viginti Filius .Jehudah & , Iſrael regum libro in
עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ 8
.eo pro ej° filius Achaz regnavit & : David civitate in eum ſepelierūt & ,ſuis patribus cum Jotham *Jacuitque* .Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ 9

CAP. XXVIII. כח

Domini oculis in rectum fecit non & : Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & ,*ipſum regnando in* Achaz annorum viginti Filius
בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה אָחָז בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְלֹא־עָשָׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה 1
valle in ſuffivit° ipſe Et .Behalim ipſi fecit *conflatilia* etiam & : Iſrael regum *viis in* abiit Et .ejus pater David ſicut
כְּדָוִיד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם מַסֵּכוֹת עָשָׂה לַבְּעָלִים׃ וְהוּא הִקְטִיר בְּגֵיא 2 3
.Iſrael filiorum *facibus* à Dominus expulit quas gentium abominationes juxta igni in ſuos filios cōbuſſit & : hinnom-Ben
בֶן־הִנֹּם וַיַּבְעֵר אֶת־בָּנָיו בָּאֵשׁ כְּתֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
manu in ejus Deus Dominus eum Tradiditque .*frondoſo* ligno omni ſub & , colles ſuper & ,excelſis in ſuffiebat &,immolabat Et
וַיְזַבֵּחַ וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה אֱלֹהָיו בְּיַד 4 5
regis manu in etiam &,Darmeſec adduxerunt & ,magnam *captivitatem* eo ex *captivaverunt* & ,*eū in* ꝑcuſſerunt & , Aram regis
מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּכּוּ־בוֹ וַיִּשְׁבּוּ מִמֶּנּוּ שִׁבְיָה גְדוֹלָה וַיָּבִיאוּ דַּרְמָשֶׂק וְגַם בְּיַד־מֶלֶךְ
millia viginti & centum Jehudah in Remaljahu filius Pecach occidit Et .magna plaga *eo in* percuſſit & ,eſt traditus Iſrael
יִשְׂרָאֵל נִתָּן וַיַּךְ־בּוֹ מַכָּה גְדוֹלָה׃ וַיַּהֲרֹג פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ בִּיהוּדָה מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף 6
Ephraim potens Zichri occidit Et .ſuorum patrum Deum Dominum *ipſos deſerendo in* ; *virtutis* filios omnes , uno die in
בְּיוֹם אֶחָד הַכֹּל בְּנֵי־חָיִל בְּעָזְבָם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם׃ וַיַּהֲרֹג זִכְרִי גִּבּוֹר אֶפְרַיִם אֶת־ 7
Iſrael filii *duxerunt captivos* Et .*regis* ſecundum Elchanah & ; domus ducem Hazricham & , regis filium Mahaſejahu
מַעֲשֵׂיָהוּ בֶּן־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עַזְרִיקָם נְגִיד הַבָּיִת וְאֶת־אֶלְקָנָה מִשְׁנֵה הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל 8
.Someron in *ſpolium* adduxerūt Et .eis ab diripuerūt *multū ſpolium* etiā & ; filiarū &,filiorū:mulierū millia ducenta ſuis fratrib° de
מֵאֲחֵיהֶם מָאתַיִם אֶלֶף נָשִׁים בָּנִים וּבָנוֹת וְגַם־שָׁלָל רָב בָּזְזוּ מֵהֶם וַיָּבִיאוּ אֶת־הַשָּׁלָל לְשֹׁמְרוֹן׃
excandeſcentia in Ecce : eis dixitque,Someron in *venientis exercitus facies ad* eſt egreſſ° &,ej° nomē Hoded Domini propheta erat ibi Et
וְשָׁם הָיָה נָבִיא לַיהוָה עֹדֵד שְׁמוֹ וַיֵּצֵא לִפְנֵי הַצָּבָא הַבָּא לְשֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר לָהֶם הִנֵּה בַּחֲמַת 9
.*pertigit* cœlos ad uſque ,*ſævitia* in *eis in* occidiſtis & : veſtra manu in eos tradidit ,Jehudah cōtra veſtrorū patrū Dei Domini
יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבוֹתֵיכֶם עַל־יְהוּדָה נְתָנָם בְּיֶדְכֶם וַתַּהַרְגוּ־בָם בְּזַעַף עַד לַשָּׁמַיִם הִגִּיעַ׃

Verſio VULG. LAT.

Fecítque quod rectum erat coram Dño, juxta omnia quæ 2
fecerat Ozias pater ſuus, excepto quòd non eſt ingreſſus
templum Domini, & adhuc populus delinquebat. Ipſe 3
ædificavit portam domûs Domini excelſam, & in muro
Ophel multa conſtruxit. Urbes quoq; ædificavit in mon- 4
tibus Juda, & in ſaltibus caſtella & turres. Ipſe pugna- 5
vit contra regem filiorū Ammon, & vicit eos, dederúnt-
que ei filii Ammon in tempore illo centum talenta argen-
ti, & decem millia coros tritici, ac totidem coros hordei:
hæc ei præbuerūt filii Ammon, in anno ſecundo & tertio.
Corroboratúſq; eſt Joatham, eò quòd direxiſſet vias ſuas 6
coram Dño Deo ſuo. Reliqua autem ſermonū Joatham, & 7
omnes pugnæ ejus, & opera, ſcripta ſunt in libro regum
Iſrael & Juda. Vigintiquinque annorum erat cùm re- 8
gnare cœpiſſet, & ſedecim annis regnavit in Jeruſalem.
Dormivítque Joatham cum patribus ſuis, & ſepelierunt 9
eum in civitate David: & regnavit Achaz fili° ej° pro eo.

CAP. XXVIII.

VIginti annorū erat Achaz cùm regnare cœpiſſet : & 1
ſedecim annis regnavit in Jeruſalem: non fecit rectum in
conſpectu Dñi ſicut David pater ejus : Sed ambulavit in 2
viis regū Iſrael, inſuper & ſtatuas fudit Baalim. Ipſe eſt, 3
qui adolevit incenſū in valle Benennom, & luſtravit filios
ſuos in igne, juxta ritum gentiū, quas interfecit Dñs in ad-
ventu filiorum Iſrael. Sacrificabat quoque, & thymiama 4
ſuccendebat in excelſis, & in collibus, & ſub omni ligno
frondoſo. Tradidítque eum Dñs Deus ejus in manu regis 5
Syriæ, qui ꝑcuſſit eum, magnámq; prædam cepit de ejus
imperio, & adduxit in Damaſcū: manib° quoque regis Iſ-
rael tradit° eſt, & ꝑcuſſus plagâ grandi. Occiditq; Phacee, 6
filius Romeliæ, de Juda centū viginti millia in die uno, o-
mnes viros bellatores: eò ꝙ reliquiſſent Dñm Deum patrū
ſuorum. Eodem tempore occidit Zechri, vir potens ex 7
Ephraim, Maaſiā filiū regis, & Ezricam ducē domûs ejus,
Elcanam quoque ſecundū à rege. Ceperúntq; filii Iſrael 8
de fratribus ſuis ducenta millia mulierum, puerorum, &
puellarū, & infinitam prædam: ꝓtulerúntque eam in Sa-
mariam. Eâ tempeſtate erat ibi propheta Dñi, nomine 9
Oded: qui egreſſus obviàm exercitui venienti in Samariā,
dixit eis ; Ecce iratus Dñs Deus patrum veſtrorum contra
Juda, tradidit eos in manibus veſtris, & occidiſtis eos a-
trociter, ita ut ad cœlum pertingeret veſtra crudelitas,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܥܘܙܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܒܪܡ ܠܐ ܥܠ ܠܒܝܬܗ 2
ܕܡܪܝܐ. ܘܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܚܒܠܝܢ ܗܘܘ. * ܘܗܘ ܒܢܐ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 3
ܥܠܝܐ. ܘܥܠ ܫܘܪܐ ܕܐܫܬܪܝ ܒܢܐ ܣܓܝ ܛܒ. * ܘܩܘܪܝܐ ܒܢܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܚܪܫܬ 4
ܒܢܐ ܒܝܪܬܐ ܘܡܓܕܠܐ. * ܘܗܘ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܥܡܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܙܟܝ ܐܢܘܢ. 5
ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܫܢܬܐ ܗܝ. ܡܐܐ ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܐ
ܕܚܛܐ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܐ ܕܣܥܪܐ. ܗܢܐ ܟܠܗ ܡܘܗܒܬܐ. ܚܫܒܘ ܘܩܪܒܘ ܠܗ ܒܢܝ
ܥܡܘܢ. * ܘܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܘܕܬܠܬ. ܐܬܚܝܠ ܝܘܬܡ. ܡܛܠ ܕܬܩܢ ܐܘܪܚܬܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 6
ܐܠܗܗ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܬܡ. ܘܟܠܗܘܢ ܩܪܒܘܗܝ ܘܐܘܪܚܬܗ. ܗܐ ܟܬܝܒܢ 7
ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܬܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ 9
ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ 1
ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܚܙ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܫܦܝܪ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܕ ܡܕܒܚܐ 2
ܠܦܬܟܪܐ. * ܘܣܡ ܒܣܡܐ ܒܚܝܠܐ ܪܘܪܒܐ. ܘܥܒܪ ܒܪܗ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ 3
ܥܝܕܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܕܒܚ ܘܣܡ ܒܣܡܐ. ܒܥܠܘܬܐ 4
ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܥܠ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢܐ ܫܦܝܪܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܒܐܝܕܐ 5
ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗ ܩܛܠܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܫܒܘ ܡܢܗ ܫܒܝܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܕܪܡܣܘܩ.
ܘܐܦ ܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܫܬܠܡ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗ ܩܛܠܐ ܪܒܐ. * ܘܩܛܠ ܦܩܚ ܒܪ 6
ܪܡܠܝܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܚܕ ܝܘܡܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ
ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܥܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܩܛܠ ܙܟܪܝ ܓܢܒܪܐ ܕܡܢ 7
ܐܦܪܝܡ. ܘܠܡܥܣܝܐ ܒܪ ܡܠܟܐ. ܘܠܥܙܪܩܡ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܠܐܠܩܢܐ ܬܢܝܢܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܫܒܘ 8
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܚܝܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܥܡ ܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܬܗܘܢ. ܘܐܦ
ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܒܙܘ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܝܬܝܘܗ ܠܒܙܬܐ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܬܡܢ ܗܘܐ ܢܒܝܐ 9
ܕܡܪܝܐ. ܥܕܘܐ ܫܡܗ. ܘܢܦܩ ܩܕܡ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܐ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܐܡܪ. ܡܛܠ ܕܪܓܙ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܩܛܠܬܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܚܣܬܘܢ ܥܠܝܗܘܢ.

Fecit quod bonum erat coram Dño, quemad- 2
modum fecerat Ozia pater ejus : verùm non
eſt ingreſſus domum Dñi, & adhuc populus
corruptis erat moribus. Is ædificavit portam 3
domûs Dñi ſuperiorem ; & in muro qui ab-
ſolutus fuit, plurimùm ædificavit. Civitates 4
ædificavit in terra Judæ: & in Harſath ædifi-
cavit palatia, & turres. Idem pugnavit con- 5
tra populum Ammonitarum, & ſuperavit e-
os: dederuntq; ei Ammonitæ eo anno centum
talenta argenti, decies mille coros tritici, &
decies mille coros hordei: totum hoc munus
computaverunt et obtulerunt ei Ammonitæ.
Anno ſecundo & tertio confirmavit ſe Jo- 6
tham, quia rectè compoſuerat vias ſuas co-
ram Dño Deo ſuo. Reliqua geſta Jothami, o- 7
mnia bella, & viæ ejus, ſcripta ſunt in libro
regum Iſraelis & Judæ.
Occumbente demum Jothamo cum majori- 9
bus ſuis, & in civitate Davidis ſepulto, re-
gnavit Ahaz filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXVIII.

VIgintiquinque natus erat annos Ahaz 1
cùm regnavit, & ſexdecim annis regnavit in
Jeruſalem. Non fecit quod bonum erat coram
Dño Deo ſuo, ſicut David pater ejus : Sed 2
ambulavit in viis regum Iſraelis: tum enim
aras fecit idolis, Tum obtulit acerras thuris 3
in vallibus magnis, tum filium ſuum traduxit
per ignem ſecundùm conſuetudinē gentium
quas perdiderat Dñs à conſpectu filiorum Iſ-
raelis : Deniq; ſacrificavit & obtulit acerras 4
thuris ſuper aras & ſuper excelſa, & ſubter
quaſcunq; pulchras arbores. Quapropter tra- 5
didit eum Dñs Deus in manum regis Adumæ-
orum, qui, multis ex ejus *populo* cæde mactatis,
& magnâ ab eo captâ prædâ, rediêre Damaſ-
cum. Traditus etiam fuit in manus regis Iſ-
raelitarum, qui magnâ *gentem* ejus nece con-
fecit. Nam Pecahus Romeliæ filius uno die 6
trucidavit è *gente* regis Judæorum centum
viginti millia, qui omnes erant viri fortiſſimi;
eò quòd deſeruiſſent Dñm Deum patrum ſu-
orum. Interfecit etiam Zachri gigantē Aphre- 7
miticum , & Maaſiam regis filium, Ezarchi
œconomum, & Elcanam ſecundum à rege.
Et Iſraelitæ captivos duxerunt è fratribus ſu- 8
is hominum ducenta millia, cum filiis & fili-
abus eorum; plurimamq; prædam diripuerunt
ab eis, et advexerunt prædam in Samariam.
Erat autem ibi propheta Domini, cujus no- 9
men erat Addo, qui egreſſus obviàm exerci-
tui, venit Samariam, et dixit; Quod irâ perci-
tus Dominus Deus patrum veſtrorum contra
Judæos, tradiderit eos in manus veſtras; *ideo*
trucidâſtis eos, nec pepercistis eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα (γ) ἃ ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ εἰσ-
3 ῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου (δ) κυρίου τὴν
4 ὑψηλὴν, καὶ ἐν (ε) τείχει Ὀπὴλ ᾠκοδόμησε πολλὰ, (ζ) Ἐν ὄρει Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς καὶ
5 οἰκήσεις καὶ πύργους. Αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν. καὶ ἐδί-
δουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ (η) Ἀμμὼν καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ,
καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας· ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ
6 ἔτει (θ) καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ. Κατίσχυσεν Ἰωάθαμ, ὅτι ἡτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναν-
7 τίον κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ (ι) οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ, ἰδοὺ (κ) γε-
9 γραμμέναι ἐπὶ (λ) βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ (μ) Ἰσραήλ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων (ν) αὐτοῦ
καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et fecit rectum in conſpectu Domini juxta omnia quæ fecerat Ozias pa- 2
ter ejus : ſed non intravit in templum Domini : & adhuc populus cor-
rumpebatur. Hic ædificavit portam domûs Domini excelſam : & in 3
muro (a) Opel ædificavit multa, In monte Juda, & in ſaltibus, (b) 4
& habitationes, & turres. Hic pugnavit adverſùs regem filiorum 5
Ammon : & prævaluit ſuper eum. Et dabant ei filii Ammon (c) &
per annum centum talenta argenti, & decem millia cororum tritici, &
hordeorum decem millia. Hæc afferebat ei rex filiorum Ammon per an-
num in primo anno ; & in ſecundo , & tertio. Confortatus eſt 6
Joatham, quoniam paravit vias ſuas coram Domino Deo ſuo. Et reliqua 7
verba Joatham, & bellum, & actiones ejus, ecce ſcripta in libro regum
Juda, & (d) Iſrael. Et dormivit Joatham cum patribus ſuis : & ſe- 9
pultus eſt in civitate David. Et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

MS. A. (γ) ὅσα (δ) κυρίου καὶ τὴν (ε) τείχει τοῦ Ὀφλὰ ᾠκοδόμησεν (ζ) Καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει (η) Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν (θ) καὶ δευτέρῳ (ι) οἱ λόγοι Ἰ-
8 ωάθαμ οἱ λοιποὶ καὶ (κ) γεγραμμένοι (λ) βιβλίων (μ) Ἰσραήλ. Καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας καὶ ἓξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ
(ν) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. κη'.

1 ΥἹὸς (α) εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν Ἄχαζ ἐν τῷ (β) βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (γ) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν
2 ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη κατὰ
3 τὰς ὁδοὺς (δ) βασιλέων Ἰσραήλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε, Καὶ τοῖς εἰδώλοις (ε) αὐτῶν ἐν γῇ Βενεν-
νόμ· καὶ διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα (ζ) τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξωλόθρευσε κύριος
4 ἀπὸ προσώπου (η) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὑποκάτω παντὸς
5 ξύλου ἀλσώδους. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν
αὐτῷ καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκόν· καὶ εἰς (†) χεῖρας βα-
6 σιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην. Καὶ ἀπέκτεινε Φακεὲ ὁ τοῦ
(θ) Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύϊ,
7 ἐν τῷ (ι) καταλιπεῖν αὐτοὺς κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ ἀπέκτεινε (κ) Ζεχρὶ ὁ δυνατὸς
τοῦ Ἐφραὶμ τὸν (λ) Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν Ἐζρικὰν ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἐλ-
8 κανὰ τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως. Καὶ (μ) ᾐχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακο-
σίας χιλιάδας, (ν) γυναῖκας καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν
9 τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ κυρίου, Ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάν-
τησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων
ὑμῶν (ξ) ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἕ-
ως τῶν οὐρανῶν ἔφθακε.

CAP. XXVIII.

Filius viginti (a) & quinque annorum erat Achaz in regnando ipſum : 1
& ſexdecim annos regnavit in Hieruſalem : & non fecit rectum in con-
ſpectu Domini, ſicut David pater ejus : Et ambulavit ſecundùm vias 2
regum Iſrael. Etenim ſculptilia fecit, Et idolis eorum in (b) Ge Ben- 3
ennon : & traduxit filios ſuos per ignem ſecundùm abominationes gen-
tium, quas exterminaverat Dominus à facie filiorum Iſrael. Et ado- 4
lebat ſuper excelſa, & ſuper ſolaria, & ſub omni ligno frondoſo. Et 5
tradidit eum Dominus Deus ejus (c) per manum regis Syriæ : & per-
cuſſit in eo, & captivavit de eis captivitatem multam, & adduxit in
Damaſcum. Et in manus regis Iſrael tradidit eum : & percuſſit in eo
plagam magnam. Et interfecit Phacee filius Romeliæ rex Iſrael in Juda 6
in una die centum viginti millia virorum potentium fortitudine, in relin-
quendo eos Dominum Deum patrum ſuorum. Et interfecit Zechri po- 7
tens ex Ephræm Maaſiam filium regis, & Ezrican præfectum domûs ejus,
& Elcana (d) vicarium regis. Et captivaverunt filii Iſrael de fratri- 8
bus ſuis (e) trecenta millia, mulieres, & filios, & filias. Et ſpolia multa
prædati ſunt ex eis : & attulerunt ſpolia in Samariam. Et ibi erat 9
propheta Domini : Oded nomen ei. Et exiit in occurſum virtutis venienti-
um in Samariam, & dixit eis ; Ecce ira Domini Dei patrum veſtrorum
ſuper Judam : & tradidit eos in manus veſtras : & interfeciſtis in eis
in ira : & uſque ad cœlos pervenit.

MS.A. (α) εἴκοσι ἐτῶν Ἄχαζ (β) βασιλεῦσαι (γ) δεκαὲξ ἐβασίλευσεν (δ) τῶν βασιλέων (ε) αὐτῶν ἔθυεν ἐν γῇ Βεεννόμ· (ζ) πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἀπεριτμήτων τούτων; καὶ ὧν ἐξωλόθρευσεν (η) τῶν υἱῶν (†) τὰς χεῖρας (θ) Ῥομελίου (ι) αὐτοὺς καταλιπεῖν τὸν κύριον Θεὸν (κ) Ἐζεχρὶ (λ) Μασίαν (μ) ᾐχμαλώτευσαν (ν) γυναῖκας, υἱοὺς (ξ) ἐπὶ τὸν Ἰούδαν;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * وَصَنَعَ حَسَنًا قُدَّامَ ٱللهِ مِثْلَ مَا صَنَعَ عُوزِيَّا أَبُوهُ * وَلَكِنْ لَمْ يَدْخُلْ بَيْتَ ٱللهِ * وَإِلَى هٰذِهِ
3 ٱلْغَايَةِ كَانَ ٱلشَّعْبُ فَاسِدًا * وَهُوَ بَنَى بَابَ بَيْتِ ٱللهِ ٱلْفَوْقَانِيَّ * وَٱلسُّورَ ٱلَّذِي كَانَ قَدِ
4 5 ٱنْدَرَسَ بَنَاهُ * وَبَنَى ضِيَاعًا بِأَرْضِ يَهُوذَا * وَفِي حَرْشِ بَنَى مُنْتَزَهَاتٍ وَجَوَاسِقَ * وَهُوَ كَانَ
يُحَارِبُ بَنِي عَمُّونَ * وَيَقْوَى عَلَيْهِمْ * فَأَعْطَاهُ بَنُو عَمُّونَ فِي سَنَةٍ وَاحِدَةٍ مِئَةَ بَدْرَةٍ مَالًا *
6 وَعَشْرَ أَلْفِ كُرِّ حِنْطَةٍ * وَمِثْلَهَا شَعِيرًا * هٰذِهِ كُلُّهَا هَدَايَا قَرَّبَهَا لَهُ بَنُو عَمُّونَ * وَتَعَظَّمَ
7 يُوثَامُ * لِأَنَّهُ أَصْلَحَ طُرُقَهُ قُدَّامَ ٱللهِ * وَسَائِرُ أَلْفَاظِهِ كُلُّهَا ٱلْأُولَى وَٱلْأَخِيرَةُ مَكْتُوبَةٌ فِي سِفْرِ
*
مُلُوكِ إِسْرَائِيلَ وَيَهُوذَا *

Is benè ſe geſſit coram Deo, uti fecerat 2
Ozia pater ejus: attamen non eſt ingreſſus
templum Dei, & ad hoc uſque tempus
depravatus erat populus. Is etiam ædi- 3
ficavit portam domûs Dei ſupremam, &
murum qui attritus jam erat, reædifi-
cavit. Præterea ædificavit oppida in 4
terra Judæ, & in Harſaib ædificavit
loca amœna & arces. Idem quoque 5
bellum intulit Ammonitis, & prævaluit
eis, adeòque dederunt ei Ammonitæ eo-
dem anno centum talenta pecuniæ, &
decies mille coros tritici, totidémque hor-
dei : omnia hæc munera obtulerunt ei
Ammonitæ. Quare magnificatus eſt Jo- 6
tham, quia vias ſuas coram Deo diri-
gebat. Reliqua omnia ipſius geſta prio- 7
ra & poſteriora, ſcripta ſunt in libro re-
gum Iſraelis & Judæ.

9 * وَمَاتَ يُوثَامُ مَعَ آبَائِهِ * وَقُبِرَ فِي صَيْعَةِ دَاوُدَ *

Deinde mortuus eſt Jotham cum majori- 9
bus ſuis, & ſepultus in civitate Da-
vidis.

* اَلْفَصْلُ ٱلثَّامِنُ وَٱلْعِشْرُونَ *

1 * وَمَلَكَ أَحَازُ ٱبْنُهُ بَعْدَهُ وَهُوَ ٱبْنُ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً * وَأَقَامَ مَلِكًا سِتَّةَ عَشَرَ سَنَةً *
2 3 * وَمَشَى فِي طُرُقِ مُلُوكِ إِسْرَائِيلَ * وَبَنَى مَذَابِحَ لِلْأَوْثَانِ * وَقَدَّمَ ٱلْبَخُورَ فِي أَوْدِيَةٍ كِبَارٍ *
4 وَأَحْرَقَ ٱبْنَهُ بِٱلنَّارِ مِثْلَ عَادَةِ ٱلْأُمَمِ ٱلَّذِينَ أَهْلَكَهُمُ ٱللهُ مِنْ قُدَّامِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَأَطْلَعَ
5 ٱلذَّبَائِحَ وَٱلْبَخُورَ لِلْأَوْثَانِ تَحْتَ كُلِّ ٱلْأَشْجَارِ ٱلْحِسَانِ * فَأَسْلَمَهُ ٱللهُ فِي يَدِ مَلِكِ أَدُومَ *
فَأَهْلَكَ مِنَ ٱلشَّعْبِ * وَأَحْرَبَ حَرَابًا عَظِيمًا * وَسَبَى مِنْهُمْ سَبْيًا عَظِيمًا * وَأَتَى بِٱلسَّبْيِ إِلَى دِمَشْقَ *
6 وَأَيْضًا أَسْلَمَهُ ٱللهُ بِيَدِ مَلِكِ إِسْرَائِيلَ * فَخَرَّبَ خَرَابًا * وَقَتَلَ فَاقَاحُ بْنُ رُومِيلَا مِنْ مُلْكِ يَهُوذَا
7 مِئَةً وَعِشْرِينَ أَلْفًا فِي يَوْمٍ وَاحِدٍ * لِأَجْلِ تَخْلِيَتِهِمُ ٱللهَ إِلٰهَ آبَائِهِمْ * وَقَتَلَ زِكْرِي مِنْ بَيْتِ
8 أَفْرَيِمَ * وَلِعَمْسُوَا بْنِ مَلْكَا * وَلِعَزْرِقِي وَكِيلِ ٱلْبَيْتِ * وَلِلْقَنِيَا ثَانِي ٱلْمَلِكِ * وَسَبَى بَنُو إِسْرَائِيلَ مِنْ
9 إِخْوَتِهِمْ مِائَتَيْ أَلْفٍ * وَبَنِيهِمْ وَبَنَاتِهِمْ * وَجَاؤُوا بِٱلْغَنِيمَةِ إِلَى سَمَرِينَ * وَكَانَ ثَمَّ نَبِيُّ ٱللهِ ٱسْمُهُ
عَادُوا * فَخَرَجَ لِلِقَاءِ ٱلْجَيْشِ ٱلَّذِي جَاءَ إِلَى سَمَرِينَ * وَقَالَ * سَخِطَ ٱللهُ عَلَى بَيْتِ يَهُوذَا وَأُورُشَلِيمَ *
وَأَسْلَمَهُمْ فِي أَيْدِيكُمْ * فَخَرَّبْتُمُوهُمْ وَمَا رَحِمْتُمُوهُمْ *

CAP. XXVIII.

Poſt hinc regnavit Ahaz filius ejus an- 1
nos natus vigintiquinque, manſitque rex
ſexdecim annis. Ambulavit in viis re- 2
gum Iſraelis : nam ædificavit aras ido-
lis : Obtulit incenſum in vallibus ma- 3
gnis : filium ſuum igne combuſſit more
gentium quas Deus extinxerat è conſpe-
ctu Iſraelitarum : Obtulit ſacrificia & 4
incenſum idolis ſub omnibus pulchris ar-
boribus. Quamobrem tradidit illum De- 5
us in manum regis Edom, qui multis è
populo cæſis, ingenti vaſtatione factâ, &
captâ ab eis prædâ copioſâ ; prædam ab-
duxit in Damaſcum. Tradidit eum quoq;
Deus in manum regis Iſraelitarum, qui
& vaſtationem intulit. Trucidavit e- 6
nim Pecahus Romeliæ filius de regno Ju-
dæ centum viginti millia uno die ; ob
derelictum ab eis Deum, Deum majorum
ſuorum : Et occidit Zachri de domo 7
Ephraimi, Amaſum filium Malchæ,
Azarchi præfectum domûs, & Elcaniam
ſecundum à rege : Et adduxerunt Iſ- 8
raelitæ de fratribus ſuis ducenta millia
captivorum unà cum filiis & filiabus eo-
rum, & prædam intulerunt in Samari-
am : ubi exiſtens propheta Dei, cujus 9
nomen erat Addo, egreſſus eſt obviàm
exercitui qui venerat ad Samariam, &
ait ; Iratus Deus domui Judæ, & Je-
roſolymæ, tradidit eos in manus veſtras ;
& vos eos depopulati eſtis, nulla ergà
eos commiſeratione commoti :

vos tantùm Nónne .vobis ancillas in & ,servos in subjicere *dicentes* vos Jerusalaim & Jehudah filios nunc Et
10 וְעַתָּה בְּנֵי־יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם אַתֶּם אֹמְרִים לִכְבֹּשׁ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת לָכֶם הֲלֹא רַק־אַתֶּם
duxistis captivam quam captivitatem reducite & ,me audite nunc Et ? vestro Deo Domino delicta vobiscum
11 עִמָּכֶם אֲשָׁמוֹת לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְעַתָּה שְׁמָעוּנִי וְהָשִׁיבוּ הַשִּׁבְיָה אֲשֶׁר שְׁבִיתֶם
filius Hazariahu .,Ephraim filiorum *capitibus* de viri surrexerunt Et .vos super Domini *nasi* ira quia ; vestris fratribus de
12 מֵאֲחֵיכֶם כִּי חֲרוֹן אַף־יְהוָה עֲלֵיכֶם׃ וַיָּקֻמוּ אֲנָשִׁים מֵרָאשֵׁי בְנֵי־אֶפְרַיִם עֲזַרְיָהוּ בֶן־
militia è venientes contra ,Chadlai filius Hamasa &,Sallum filius Jechizchijahu &,Mesillemoth filius Berechiahu ,Jehochanan
יְהוֹחָנָן בֶּרֶכְיָהוּ בֶן־מְשִׁלֵּמוֹת וִיחִזְקִיָּהוּ בֶּן־שַׁלֻּם וַעֲמָשָׂא בֶּן־חַדְלָי עַל־הַבָּאִים מִן־הַצָּבָא׃
super addere *dicentes* Vos .nos super *Domini* delictum *in* quia ,huc captivitatem adducetis Non :eis dixerunt Et
13 וַיֹּאמְרוּ לָהֶם לֹא־תָבִיאוּ אֶת־הַשִּׁבְיָה הֵנָּה כִּי לְאַשְׁמַת יְהוָה עָלֵינוּ אַתֶּם אֹמְרִים לְהֹסִיף עַל־
captivitatem *expeditus* reliquit Et .Israel super *nasi* ira & ,nobis delictum *multum* nam :nostra delicta super &,nostra peccata
14 חַטֹּאתֵנוּ וְעַל־אַשְׁמָתֵנוּ כִּי־רַבָּה אַשְׁמָה לָנוּ וַחֲרוֹן אַף עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲזֹב הֶחָלוּץ אֶת־הַשִּׁבְיָה
apprehenderunt & ; nomina per *sunt nuncupati* qui viri surrexerunt Et .*concionis totius & ,principum facies ad* ,prædam &
15 וְאֶת־הַבִּזָּה לִפְנֵי הַשָּׂרִים וְכָל־הַקָּהָל׃ וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת וַיַּחֲזִיקוּ
,eos fecerunt comedere &,eos fecerũt calceare &,eos fecerunt vestire & spoliis de vestierunt eorum nudos omnes & ,captivitatem *in*
בַשִּׁבְיָה וְכָל־מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן־הַשָּׁלָל וַיַּלְבִּשׁוּם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם
apud palmarum civitatem Jericho eos adduxerũt &,*impingentem* omnem asinis in eos duxerunt & ,eos unxerunt &,eos fecerunt bibere &
וַיַּשְׁקוּם וַיְסֻכוּם וַיְנַהֲלוּם בַּחֲמֹרִים לְכָל־כּוֹשֵׁל וַיְבִיאוּם יְרֵחוֹ עִיר־הַתְּמָרִים אֵצֶל
adhuc Et .sibi *auxiliandum ad* ,Assur reges ad Achaz rex misit illo tempore In .Someron sunt reversi & : eorum fratres
16 17 אֲחֵיהֶם וַיָּשׁוּבוּ שֹׁמְרוֹן׃ בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז עַל־מַלְכֵי אַשּׁוּר לַעְזֹר לוֹ׃ וְעוֹד
meridiem & ,planiciei urbes per se diffuderunt Pelistim Et .captivitatem *duxerũt captivã* &,Jehudah de percusserunt &,venerunt Edomæi
18 אֲדוֹמִים בָּאוּ וַיַּכּוּ בִיהוּדָה וַיִּשְׁבּוּ־שֶׁבִי׃ וּפְלִשְׁתִּים פָּשְׁטוּ בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וְהַנֶּגֶב
,ejus *filias* & ,Timnah & ;ejus *filias* & ,Socho & ,Ghederoth & ,Ajalon & ,semes-Beth ceperunt & :Jehudah
לִיהוּדָה וַיִּלְכְּדוּ אֶת־בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־אַיָּלוֹן וְאֶת־הַגְּדֵרוֹת וְאֶת־שׂוֹכוֹ וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־תִּמְנָה וּבְנוֹתֶיהָ
quia :Israel regem Achaz propter Jehudah Dominus humiliavit Nam .ibi habitaverunt & ,ejus *filias* & ,Ghimzo &
19 וְאֶת־גִּמְזוֹ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ כִּי־הִכְנִיעַ יְהוָה אֶת־יְהוּדָה בַּעֲבוּר אָחָז מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי
,*ei fuit angustiæ* & ,Assur rex pilneser-Tilgath eum *super* venit Et .Dñm in prævaricatione *prævaricando* & ,Jehudah *in feriari fecerat*
20 הִפְרִיעַ בִּיהוּדָה וּמָעוֹל מַעַל בַּיהוָה׃ וַיָּבֹא עָלָיו תִּלְּגַת פִּלְנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּצַר לוֹ
non & ,Assur regi *dedit* & :principum & ,regis domum & ,Domini domum Achaz *fuerat partitus Etenim*.eũ roboravit non &
21 וְלֹא חֲזָקוֹ׃ כִּי־חָלַק אָחָז אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיִּתֵּן לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא
diis immolavit Et .Achas rex ipse ,Dominum in *prævaricari* addidit & *sibi esse angustiæ* tempore in Et .sibi auxilium ad
22 23 לְעֶזְרָה לוֹ׃ וּבְעֵת הָצֵר לוֹ וַיּוֹסֶף לִמְעוֹל בַּיהוָה הוּא הַמֶּלֶךְ אָחָז׃ וַיִּזְבַּח לֵאלֹהֵי
:me adjuvabunt &,immolabo eis ,eos *adjuvantes ipsi* Aram regum dii Quoniam ;dixit & :eum *in* percutientib⁹ Darmesec
דַּרְמֶשֶׂק הַמַּכִּים בּוֹ וַיֹּאמֶר כִּי אֱלֹהֵי מַלְכֵי־אֲרָם הֵם מַעְזְרִים אוֹתָם לָהֶם אֲזַבֵּחַ וְיַעְזְרוּנִי
vasa *quassavit* & ,Dei domus vasa Achaz *collegit* Et .Israel omni & ,eum faciendum ruere ad ei fuerunt ipsi &
24 וְהֵם הָיוּ־לוֹ לְהַכְשִׁילוֹ וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף אָחָז אֶת־כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְקַצֵּץ אֶת־כְּלֵי
omni in Et .Jerusalaim in angulo omni in altaria sibi fecit & ;Domini domus *fores* clausit & ,Dei domus
25 בֵּית־הָאֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וַיַּעַשׂ לוֹ מִזְבְּחוֹת בְּכָל־פִּנָּה בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ וּבְכָל־
.suorum patrum Deum Dominum fecit irasci & ;alienis diis suffiendum ad ,excelsa fecit Jehudah *urbe & urbe*
עִיר וָעִיר לִיהוּדָה עָשָׂה בָמוֹת לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו׃
.Israel & ,Jehudah regum libro in scripta *ipsa* ecce ,novissimorum & primorum ,ejus viarũ omniũ & ,ejus *verborũ residuũ* Et
26 וְיֶתֶר דְּבָרָיו וְכָל־דְּרָכָיו הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

Inſuper filios Juda & Jeruſalem vultis vobis ſubjicere in ſervos & ancillas: quod nequaquàm facto opus eſt: peccâſtis enim ſuper hoc Domino Deo veſtro. 10 Sed audite conſilium meum, & reducite captivos, quos adduxiſtis de fratribus veſtris, quia magnus furor Domini imminet vobis. 11 Steterunt itaque viri de principibus filiorum Ephraim, Azarias filius Johanan, Barachias filius Moſollamoth, Ezechias filius Sellum, & Amaſa filius Adali, contra eos qui veniebant de prælio, 12 Et dixerunt eis; Non introducetis huc captivos: ne peccemus Domino. Quarè vultis adjicere ſuper peccata noſtra, & vetera cumulare delicta? grande quippè peccatum eſt, & ira furoris Domini imminet ſuper Iſrael. 13 Dimiſerúntque viri bellatores prædam, & univerſa quæ ceperant, coram principibus, & omni multitudine. 14 Steterúntq; viri, quos ſuprà memoravim⁹, & apprehendentes captivos omnéſq; qui nudi erant, veſtierunt de ſpoliis: cúmq; veſtiſſent eos, & calceâſſent, & refeciſſent cibo ac potu, unxiſſéntq; propter laborem, & adhibuiſſent eis curam: quicunque ambulare non poterant, & erant imbecillo corpore, impoſuerunt eos jumentis, & adduxerunt Jericho Civitatem palmarum ad fratres eorum, ipsique reverſi ſunt in Samariam. 15 Tempore illo miſit rex Achaz ad regem Aſſyriorum, poſtulans auxilium. 16 Venerúntque Idumæi, & percuſſerunt multos ex Juda, & ceperunt prædam magnam. 17 Philiſthiim quoque diffuſi ſunt per urbes campeſtres, & ad Meridiem Juda: ceperúntque Bethſames, & Aialon, & Gaderoth, Socho quoque, & Thamnan, & Gamzo, cum viculis ſuis, & habitaverunt in eis. 18 Humiliaverat enim Dominus Judam propter Achaz regem Juda, eò quòd nudâſſet eum auxilio, & contemptui habuiſſet Dominum. 19 Adduxítq; contra eum Thelgathphalnaſar regem Aſſyriorum, qui & afflixit eum, & nullo reſiſtente vaſtavit. 20 Igitur Achaz, ſpoliatâ domo Domini, & domo regum ac principum, dedit regi Aſſyriorum munera, & tamen nihil ei profuit. 21 Inſuper & tempore anguſtiæ ſuæ auxit contemptum in Dominum, ipſe per ſe rex Achaz, 22 Immolavit diis Damaſci victimas percuſſoribus ſuis, & dixit; Dii regum Syriæ auxiliantur eis, quos ego placabo hoſtiis, & aderunt mihi, cùm econtrariò ipſi fuerint ruinæ ei, & univerſo Iſrael. 23 Direptis itaque Achaz omnibus vaſis domûs Dei, atque confractis, clauſit januas templi Dei, & fecit ſibi altaria in univerſis angulis Jeruſalem. 24 In omnibus quoque urbibus Juda extruxit aras ad cremandum thus, atque ad iracundiam provocavit Dominum Deum patrum ſuorum. 25 Reliqua autem ſermonum ejus, & omnium operum ſuorum priorum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in libro regum Juda & Iſrael. 26

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܐܦ ܗܫܐ ܐܢܬܘܢ ܡܬܟܬܫܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܥܒܕܐ ܘܐܡܗܬܐ. ܘܐܦ ܗܫܐ ܐܢܬܘܢ
11 ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܣܟܠܘܬܐ ܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܣܟܠܬܘܢ. * ܘܐܦ ܗܫܐ ܫܡܥܘܢܝ.
ܘܐܗܦܟܘ ܫܒܝܬܐ ܕܫܒܝܬܘܢ ܡܢ ܐܚܝܟܘܢ. ܕܠܡܐ ܢܬܥܝܪ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠܝܟܘܢ.
12 13 * ܘܩܡܘ ܓܒܪܐ ܡܢ ܪܝܫܢܐ ܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܥܙܪܝܐ ܘܝܘܚܢܢ. ܘܒܪܟܝܐ ܒܪ ܡܟܪܝܐ. * ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗܘܢ. ܕܠܐ ܬܥܠܘܢ ܫܒܝܬܐ ܗܪܟܐ. ܕܠܡܐ ܢܚܛܐ ܬܘܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.
ܘܐܢܬܘܢ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܢܘܣܦ ܥܠ ܚܛܗܝܢ ܘܥܠ ܣܟܠܘܬܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܝܢ.
14 15 ܗܢ. * ܘܫܒܩܘ ܟܠܗ ܫܒܝܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܙܠ ܐܚܙ ܡܠܟܐ ܠܡܟܕܒܘ ܒܡܪܝܐ
23 ܟܕܒܘܬܐ. ܘܗܘ ܡܠܟܐ ܐܚܙ. ܘܕܒܚ ܠܐܠܗܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܐܢܘܢ
ܐܠܗܝ ܘܡܪܝ. ܠܟܘܢ ܦܠܚ ܐܢܐ. ܘܠܟܘܢ ܕܒܚ ܐܢܐ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܠܬܘܩܠܬܐ ܠܝܗܘܕܐ.
24 ܘܐܚܛܝ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܟܢܫ ܐܚܙ ܠܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. ܘܩܨܨ ܡܐܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܬܪܥܐ ܓܘܝܐ ܘܒܪܝܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ
25 ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܕܒܚܐ ܒܟܠ ܙܘܝܬܐ ܕܐܝܬ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܟܠ ܩܪܝܐ ܩܪܝܐ
16 ܕܐܝܬ ܒܝܗܘܕܐ. ܘܥܒܕ ܗܘܐ ܕܒܚܐ ܠܡܕܒܚܘ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. * ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܫܕܪ
17 ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܐܚܙ. ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܡܥܕܪܘܬܗ. * ܘܥܘܕ ܐܕܘܡܝܐ ܐܬܘ. ܘܡܚܘ
18 ܒܝܗܘܕܐ. ܘܫܒܘ ܡܢܗܘܢ ܫܒܝܬܐ. * ܘܦܠܣܛܝܐ ܐܬܘ ܘܫܪܘ ܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܫܦܠܬܐ
ܘܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܬܝܡܢܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܟܒܫܘ ܒܝܬ ܫܡܫ ܩܪܝܬܐ. ܘܠܐܝܠܘܢ ܩܪܝܬܐ.
19 ܘܠܨܥܘܪܬ ܩܪܝܬܐ. ܘܣܘܒ ܘܒܢܬܗ. ܘܓܪܡ ܘܒܢܬܗ. * ܡܛܠ ܕܬܒܪ ܡܪܝܐ
ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܐܣܓܝ ܒܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܟܕܒ
20 ܟܕܒܘܬܐ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. * ܘܐܦ ܟܕ ܐܬܐ ܥܠܘܗܝ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܠܨܗ ܒܐܘܠܨܢܐ.
21 ܘܐܥܝܩܗ ܐܘܠܨܢܐ ܪܒܐ. * ܘܢܣܒ ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܡܐܢܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܐܢܐ
ܕܐܝܬ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ ܩܕܡܝܐ. ܘܒܒܬܐ ܥܬܝܪܐ. ܘܝܗܒ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܕܠܐ ܢܚܒܠܝܘܗܝ
ܩܕܡܝܬܐ ܘܐܚܪܝܬܗ.***** *ܘܫܪܟܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܐܚܙ. ܘܟܠܗܝܢ ܐܘܪܚܬܗ 26
ܩܕܡܝܬܐ ܘܐܚܪܝܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ.

Imò nunc contenditis ut ſint vobis ſervi & ancillæ: & vos quidem nôſtis tantum vos crimen coram Domino Deo veſtro commiſiſſe. 10 Jam ergò audite me, & remittite captivos quos cepiſtis de fratribus veſtris, ne fortè excitetur in vos ira Domini. 11 Tunc ſurgentes viri quidam ex principibus Aphremitarum, *nempe* Azaria, & Johana, atque Barachia filius Machariæ; 12 Dixerunt eis, Ne introducatis hos captivos huc, ne adhuc peccemus coram Domino Deo noſtro: vos autem dicitis, Adjiciamus ad culpas noſtras & peccata noſtra, quandoquidem plurima ſunt. 13 Remiſerunt ergò omnes captivos in Jeruſalem. 14 15 Pergens autem ipſe rex Ahaz mendaciis Dominum negare, ſacrificavit diis Damaſci, & dicebat eis; Vos eſtis dii ac domini mei, vos colo, & vobis ſacrifico: ſic fuit ipſe offendiculo Judæ, & peccare fecit totum populum Judæum. 23 Adhæc congregavit Ahaz omnia vaſa quæ erant in domo Domini, & concîdit vaſa quæ erant in domo Domini, clauſítque januas interiores & exteriores quæ erant in domo Domini: 24 Et fecit ſibi altaria in omnibus angulis qui erant in Jeruſalem, & quâcunque civitate quæ erat in Juda: fecerátq; ſacrificia ad immolandum diis alienis. 25 Eodem tempore miſit rex Ahaz ad regem Athur ut opem ſibi ferret. 16 Nam adhuc Adumæi veniebant, & ſtragem faciebant in Judæis, & abducebant ex eis captivos: 17 Et Paleſtini venientes obſederant civitates planitiei, & civitates Meridionales Judæorum, ceperántq; civitatem Beth-ſemes, & civitatem Ilon, & civitatem Zeorath, Sob & viculos ejus, Garam & viculos ejus. 18 Fregerat enim Dominus Judæos propter peccata Ahazi regis Judæ, quæ multiplicaverat in domo Judæ, graviter mentitus in Dominum Deum ſuum. 19 Item veniente contra eum Teglathpalaſare rege Athur, eúmque obſidente, & ſummâ anguſtiâ premente; 20 Tulit rex Ahaz vaſa quæ erant in domo Domini, & vaſa quæ erant in domo regum predeceſſorum, & in domibus opulentis; dedítque regi Athur, ne læderet eum tempore anguſtiæ ſuæ. 21

Reliqua geſta Ahazi, & omnes viæ ejus priores ac poſteriores; ecce ſcripta ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis. 26

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε (ο) κατακτήσασθαι εἰς δούλους καὶ δούλας. (π) οὐκ ἰδοὺ εἰμι
11 μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ (ρ) θεῷ ὑμῶν; Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν
12 ἣν (σ) ᾐχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες
ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραίμ, (τ) Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ, καὶ Βαραχίας ὁ τοῦ (υ) Μοσολαμὼθ, καὶ
13 Ἐζεκίας ὁ τοῦ Σελλήμ, καὶ Ἀμασίας ὁ τοῦ (φ) Ἐλδαὶ ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου, Καὶ
εἶπαν αὐτοῖς, Οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ
κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε (χ) προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν (ψ) ἄγνοιαν ἡμῶν,
14 ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ
15 τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας. καὶ ἀνέστησαν
ἄνδρες οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς
(ω) περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκαν φαγεῖν
καὶ ἀλείψασθαι, καὶ (α) ἀντελάβοντο καὶ ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς
16 εἰς Ἱεριχὼ πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ (β) ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν. Ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ (γ) ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς βασιλέα Ἀσσοὺρ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ἐν τούτῳ,
17 18 (δ) Ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδᾳ, καὶ (ε) ᾐχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν. Καὶ
οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ Λιβὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν (ζ)
Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκαν
τῷ βασιλεῖ· τὴν Αἰλὼν, καὶ τὴν Γαδηρὼ, καὶ τὴν Σωχὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, (η) καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ
19 τὴν (θ) Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. Ὅτι ἐταπείνωσε κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ
20 Ἄχαζ βασιλέα Ἰούδα, ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν (ι) Θαλγαφελλασὰρ
21 βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, (κ) καὶ ἔθλιψεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ
τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ Ἀσσούρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν (λ) αὐτῷ
22 ἦν, Ἀλλ' ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτόν. καὶ προσέθηκε τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ (μ) βασιλεὺς
23 Ἄχαζ, Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με· καὶ εἶπεν, Ὅτι θεοὶ βασιλέως
Συρίας αὐτοὶ (ν) κατισχύουσιν αὐτοὺς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήψονταί μου. καὶ αὐτοὶ ἐγένοντο
24 αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστησεν Ἄχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ κατέκοψεν
αὐτὰ, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου κυρίου, καὶ ἐποίησεν (ξ) ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ (ο) γωνίᾳ
25 ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν Ἰούδᾳ (π) ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾷν θεοῖς ἀλλοτρίοις,
26 καὶ παρώργισαν (ρ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (σ) αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ
καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ
Ἰσραήλ.

Et nunc filios Juda, & Hieruſalem vos dicitis poſſidere in ſervos, & 10
ſervas. Nónne ecce ego ſum vobiſcum ad conteſtandum Domino Deo
(f) veſtro? Et nunc audite me; & reſtituite captivitatem, quam 11
captivâſtis de fratribus veſtris: quoniam ira furoris Domini ſuper vos.
Et ſurrexerunt principes de filiis Ephræm, (g) Udias filius Joanu, & Ba- 12
rachias filius Moſolamoth, & Ezecias filius Sellem, & Amaſias filius
Eldai ſuper advenientes è bello, Et dixerunt eis; Non introducite ca- 13
ptivitatem huc ad nos: quoniam ad peccandum Domino ſuper nos, vos
dicitis adjicere ſuper peccata noſtra, & ſuper ignorantiam noſtram:
quoniam multum eſt peccatum noſtrum, & ira furoris Domini ſuper
Iſrael. Et dimiſerunt bellatores captivitatem, & ſpolia ante principes, 14
& omnem eccleſiam. Et ſurrexerunt viri invocati in nomine, & 15
ſuſceperunt captivitatem, & omnes nudos veſtiverunt de ſpoliis: & indue-
runt eos, et calceaverunt eos, et dederunt (h) comedere, et ungi: & ſuſcepe-
runt etiam in ſubjugalibus omnem infirmum: & collocaverunt eos in Hie-
richo civitate palmarum apud fratres eorum: & reverterunt in Samariam.
In tempore illo miſit rex Achaz ad regem Aſſur ad auxiliandum ſibi 16
et in (i) hoc: Quoniam Idumæi invaſerunt, & percuſſerunt in Juda, 17
& captivârunt captivitatem. Et alienigenæ invaſerunt ſuper civitates 18
campeſtris, & ab Africo Juda: & ceperunt Baithſamys, & (k) (quæ
in domo Domini, & quæ in domo regis, & principum, & dederunt
regi) Ailon, & (l) Gadero, & Socho, et pagos ejus, et Thamna, et
pagos ejus, et Gamzo, et pagos ejus: Et habitaverunt illic. Quoni- 19
am humiliavit Dominus Judam propter Achaz regem Juda: (m) quo-
niam diſceſſit diſceſſione à Domino. Et venit ſuper eum Thalga Phel- 20
laſar rex Aſſur, et tribulavit eum. Et cepit Achaz quæ in domo Domini, 21
et quæ in domo regis, et principum, et dedit regi Aſſur: et non ad au-
xilium ei fuit, Sed ut ipſe tribularetur. Et adjecit recedere à Domino: 22
et dixit rex Achaz; Exquiram deos Damaſci, qui verberant me. Et 23
dixit; Quoniam dii regis Syriæ ipſi (n) confortant eos: ipſis igitur ſa-
crificabo, et ſuſcipient me. Et ipſi fuerunt ei in ſcandalum, et omni
Iſrael. Et removit Achaz vaſa domûs Domini: et concîdit ea: et clauſit 24
januas domûs Domini: et fecit ſibi altaria in omni angulo in Hieruſalem:
Et in omni civitate et civitate in Juda fecit excelſa ad adolendum diis 25
alienis. Et irritaverunt Dominum Deum patrum ſuorum. Et reliqua 26
verba ejus, et actiones ejus primæ, et noviſſimæ, ecce ſcripta in libro
regum Juda et Iſrael.

MS.A. (ο) κατακτήσασθαι (π) οὐχ (ρ) τῷ θεῷ ὑμῶν; Νῦν (σ) αἰχμαλωτεύσατε (τ) Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν, (υ) Μοσολλαμὼθ, (φ) Ἀδδὶ (χ) προσθεῖναι (ψ) ἄγνοιαν, ὅτι (ω) περιέβαλον (α) ἀντελάβοντο ἐν (β) ὑπέστρεψαν (γ) ἀπέστειλεν Ἄχαζ (δ) Ὅτι Ἰδουμαῖοι (ε) ᾐχμαλώτευσαν (ζ) Βαιθσαμὺς, καὶ τὴν Αἰλὼν, καὶ τὴν Γαδηρὼθ, (η) καὶ Θαμνὰ (θ) Γαμαιζαὶ (ι) Θαγλαθφελνασὰρ (κ) καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. (λ) αὐτῷ, Ἀλλ' ἢ (μ) βασιλεὺς, Ἐκζητήσω (ν) κατισχύουσιν, αὐτοῖς (ξ) αὐτῷ (ο) γωνίᾳ Ἱερουσαλήμ, (π) ἐποίησαν (ρ) κύριον θεὸν (σ) ἑαυτῶν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 11 * والآن تجهدون ان يكونوا لكم عبيدا * وهذه خطيه قدام الله * فاسمعوا مني * ردوا
12 ما اخذتم من اخوتكم * ليلا يكون غضب الرب عليكم * فقال رجال من روساء
13 بيت افريم * وهم عزريا بن يوحنا * وابرخيا بن مقري * لا تدخلوا بهذا السبي الي هاهنا *
ليلا نخطي قدام الله * وانتم تقولون انا نضاعف فجورنا على خطايانا * لانها كثيره جدا *
14 15 * فردوا ساير السبي الي يروسليم * وازداد الملك احاز كذبا قدام الله * وذبح لالهة
23 دمسق * وقال لهم * انتم الهتي ولكم اعبد * وصار عثرا ليهودا * واخطا ساير امة
24 يهودا * وجمع احاز ساير الثياب التي في بيت الله * وقصص الثياب التي في بيت الله *
25 واغلق الابواب الجوانية والبرانية * وصنع له مذابح في كل زوايا اوروسليم وفي ضياع
16 بيت يهودا للالهة الغريبة * وفي ذلك الزمان بعث الي عند ملك الموصل ان يجي
17 18 لينجك * والي هذه الغاية اتوا الادوميون * وخربوا بيت يهودا * وسبوا منهم سبيا * ونزلوا
في ضياع البرية * وعلي الضياع اليمانية في بيت يهودا * واخذوا بعلبك الضيعة *
19 ولايلون * ولعرروث القرية * وسواب * ويفيع * وعرام * لان الله كسر بيت يهودا * لاجل
20 خطايا احاز ملكهم * لانها كثرت في بيت يهودا قدام الله * فجاء عليه سحاريب ملك
21 الموصل * ونزل عليه وضغطه ضغطا عظيما * فاخذ الملك احاز الثياب التي في بيت
الله وبيوت الملوك الاولين * وما في بيوت الاغنياء * واعطاها لملك الموصل * حتي لا يضره
في ذلك الزمان *

Et nunc contenditis eos eſſe vobis ſer- 10
vos: at hoc peccatum eſt coram Deo.
Acquieſcite ergò mihi, & remittite 11
quos cepiſtis de fratribus veſtris, ne vos
invadat ira Domini. Tunc dixerunt 12
quidam è primoribus domûs Ephraimi,
nempe Azaria filius Johannis, & Ba-
rachia filius Macri; Ne introducatis 13
prædam iſtam huc, ne peccemus coram
Deo: An verò diceretis, Accumulabi-
mus crimen noſtrum peccatis noſtris quæ
quidem perquam multa ſunt? Remiſe- 14
runt ergò totam prædam in Jeruſalem. 15
Nihilominùs rex Ahaz perrexit mentiri 23
coram Deo: ſacrificavit enim diis Da-
maſci, & dixit eis; Vos eſtis dii mei,
vos adoro: factúſque eſt offendiculo
Judæ, & peccare fecit totam gentem
Judæ. Præterea collegit Ahaz omnia 24
vaſa quæ erant in templo Dei, & con-
cîdit vaſa quæ erant in templo Dei, &
occluſit fores internas & externas. Fe- 25
citque ſibi aras in omnibus angulis Je-
roſolymæ & in oppidis domûs Judæ, pro
diis alienis. Eodem tempore miſit ad 16
regem Mauſel ut veniret in auxilium
ſuum. (Quoniam tunc temporis vene- 17
rant Edomæi, & depopulati fuerant
Judæos, & captivos duxerant ex eis:
Et caſtra ponentes in oppidis campeſtri- 18
bus, & contra oppida Meridionalia
quæ ſunt in domo Judæ, ceperant Ba-
albeccam civitatem, & Ilanem, & ci-
vitatem Azroth, & Soab, & Japhiam
& Garam. Deus enim depreſſerat do- 19
mum Judæ propter peccata Ahazi regis
eorum, quoniam multiplicata fuerant in
domo Judæ coram Deo) Verùm San- 20
herib rex Mauſel venit contra eum, ob-
ſedit illum, & ſummâ anguſtiâ co-
arctavit. Quare accipiens rex Ahaz 21
vaſa quæ erant in domo Dei, & do-
mibus regum præteritorum, & quicquid
erat in domibus divitum, deditque ea
regi Mauſel, ut ne eſſet ſibi damno tunc
temporis.

***

26 * وساير الفاظ احاز الاولي والاخيرة مكتوبة في سفر ملوك يهودا واسرايل *

* *Reliquæ autem res Ahazi priores ac po-* 26
ſteriores, ſcriptæ ſunt in libro regum Ju-
dæ & Iſraelis.

:Iſrael regum ſepulcra ad eum adduxerunt non quia;Jeruſalaim in,civitate in eum ſepelierunt &,ſuis patribus cum Achaz *jacuit* Et
27 וַיִּשְׁכַּב אָחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בָעִיר בִּירוּשָׁלִַם כִּי לֹא הֱבִיאֻהוּ לְקִבְרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
.eo pro ejus filius Jechizchijahu regnavit &
וַיִּמְלֹךְ יְחִזְקִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXIX. כט

,ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis novem & viginti & :annorum quinque & viginti filius regnavit Jechizchijahu
1 יְחִזְקִיָּהוּ מָלַךְ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ
primo anno in Ipſe .ejus pater David fecerat quæ omnia juxta,Domini oculis in rectum Fecitque .Zechariahu filia Abijah
2 3 אֲבִיָּה בַּת־זְכַרְיָהוּ׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה דָּוִיד אָבִיו׃ הוּא בַשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנָה
:Levitas atque ,ſacerdotes Adduxitque.eas roboravit &,Domini domus valvas aperuit ,primo menſe in,*eum regnandi*
4 לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן פָּתַח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וַיְחַזְּקֵם׃ וַיָּבֵא אֶת־הַכֹּהֲנִים וְאֶת־הַלְוִיִּם
Domini domum ſanctificate &,vos ſanctificate Nunc .Levitæ me Audite :eos ad Dixitque .orientalem plateam ad eos *collegit* &
5 וַיַּאַסְפֵם לִרְחוֹב הַמִּזְרָח׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמָעוּנִי הַלְוִיִּם עַתָּה הִתְקַדְּשׁוּ וְקַדְּשׁוּ אֶת־בֵּית יְהוָה
oculis in malum fecerunt &,noſtri patres ſunt prævaricati Quia .ſanctitate de immunditiam educite & ;veſtrorum patrum Dei
6 אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנִּדָּה מִן־הַקֹּדֶשׁ׃ כִּי־מָעֲלוּ אֲבֹתֵינוּ וְעָשׂוּ הָרַע בְּעֵינֵי
fores clauſerunt Etiam .cervicem dederunt &,Domini tabernaculo à ſuas facies verterunt &:eum dereliquerũt &,noſtri Dei Domini
7 יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ וַיַּעַזְבֻהוּ וַיַּסֵּבּוּ פְנֵיהֶם מִמִּשְׁכַּן יְהוָה וַיִּתְּנוּ־עֹרֶף׃ גַּם סָגְרוּ דַּלְתוֹת
.Iſrael Deo ſanctitate in *aſcendere fecerunt non aſcenſionem* & ;ſuffierunt non ſuffimentum & ,lucernas extinxerunt &,porticus
הָאוּלָם וַיְכַבּוּ אֶת־הַנֵּרוֹת וּקְטֹרֶת לֹא הִקְטִירוּ וְעֹלָה לֹא־הֶעֱלוּ בַקֹּדֶשׁ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
vos quemadmodum ,ſibilum in & ,*ſtuporem* in,commotionem in eos tradiditque:Jeruſalaim & Jehudah ſuper Domini ira fuit Et
8 וַיְהִי קֶצֶף יְהוָה עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם וַיִּתְּנֵם לזועה לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה כַּאֲשֶׁר אַתֶּם
captivitatem in noſtræ uxores & ,noſtræ filiæ & ,noſtri filii & ;gladio in noſtri patres corruerunt en Et .veſtris oculis in *videntes*
9 רֹאִים בְּעֵינֵיכֶם׃ וְהִנֵּה נָפְלוּ אֲבוֹתֵינוּ בֶּחָרֶב וּבָנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְנָשֵׁינוּ בַּשְּׁבִי
mei Filii.ſui *naſi* iram nobis à avertet & :Iſrael Deo Domino fœdus *pangere* meo corde *cum* Nunc .hoc *ſuper*
10 11 עַל־זֹאת׃ עַתָּה עִם־לְבָבִי לִכְרוֹת בְּרִית לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב מִמֶּנּוּ חֲרוֹן אַפּוֹ׃ בָּנַי
miniſtrantes ei exiſtendum ad &,ei miniſtrandum ad *ejus facies ad ſtandum ad*,Dominus elegit *vobis in quia :ſitis ſecuri* ne nunc
עַתָּה אַל־תִּשָּׁלוּ כִּי־בָכֶם בָּחַר יְהוָה לַעֲמֹד לְפָנָיו לְשָׁרְתוֹ וְלִהְיוֹת לוֹ מְשָׁרְתִים
Merari filiis de & ,Chahathi filiis de Hazariahu filius Joel & ,Hamaſai filius Machath ,Levitæ ſurrexerunt Et .*ſuffientes &*
12 וּמַקְטִרִים׃ וַיָּקֻמוּ הַלְוִיִּם מַחַת בֶּן־עֲמָשַׂי וְיוֹאֵל בֶּן־עֲזַרְיָהוּ מִן־בְּנֵי הַקְּהָתִי וּמִן־בְּנֵי מְרָרִי
filiis de Et .Joach filius Heden & ,Zimmah filius Joach ,Gherſunitis de Et :Jehallelel filius Hazariahu & ,Habdi filius Chis
13 קִישׁ בֶּן־עַבְדִּי וַעֲזַרְיָהוּ בֶּן־יְהַלֶּלְאֵל וּמִן־הַגֵּרְשֻׁנִּי יוֹאָח בֶּן־זִמָּה וְעֵדֶן בֶּן־יוֹאָח׃ וּמִן־בְּנֵי
,Jeduthun filiis de & :Simhi & ,Jechiel ,Heman filiis de Et .Mathaniahu & ,Zechariahu ,Aſaph filiis de & :Jehiel & ,Simri ,Eliſaphan
14 אֱלִיצָפָן שִׁמְרִי ויעואל וּמִן־בְּנֵי אָסָף זְכַרְיָהוּ וּמַתַּנְיָהוּ׃ וּמִן־בְּנֵי הֵימָן יחואל וְשִׁמְעִי וּמִן־בְּנֵי יְדוּתוּן
,Domini *verbis in* regis mandatum juxta ſunt ingreſſi & ,ſunt ſanctificati & ,ſuos fratres *Collegeruntque* .Huzziel & , Semahiah
15 שְׁמַעְיָה וְעֻזִּיאֵל׃ וַיַּאַסְפוּ אֶת־אֲחֵיהֶם וַיִּתְקַדְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ כְמִצְוַת־הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי יְהוָה
,immunditiam omnem eduxerunt & ;mundandũ ad,Domini domum intra ſacerdotes ſunt ingreſſi Et .Dñi domum mundandum ad
16 לְטַהֵר בֵּית יְהוָה׃ וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים לִפְנִימָה בֵית־יְהוָה לְטַהֵר וַיּוֹצִיאוּ אֵת כָּל־הַטֻּמְאָה
cœperunt Et .foras Chidron torrentẽ ad *educendum ad* ,Levitæ *ſuſceperunt* Et.Domini dom⁹ atrio in,Domini templo in invenerunt quam
17 אֲשֶׁר מָצְאוּ בְּהֵיכַל יְהוָה לַחֲצַר בֵּית יְהוָה וַיְקַבְּלוּ הַלְוִיִּם לְהוֹצִיא לְנַחַל־קִדְרוֹן חוּצָה׃ וַיָּחֵלּוּ
Domini domum ſanctificaverunt &,Domini porticũ ad ſunt ingreſſi menſis octava die in & ,ſanctificare primi menſis una in
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לְקַדֵּשׁ וּבְיוֹם שְׁמוֹנָה לַחֹדֶשׁ בָּאוּ לְאוּלָם יְהוָה וַיְקַדְּשׁוּ אֶת־בֵּית־יְהוָה
: dixerunt & ,regem Chizchijahu ad interius ſunt ingreſſi Et.perfecerunt primi menſis ſextadecima die in & : octo diebus
18 לְיָמִים שְׁמוֹנָה וּבְיוֹם שִׁשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן כִּלּוּ׃ וַיָּבוֹאוּ פְנִימָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ
.ejus vaſa omnia & ,diſpoſitionis menſam & ,ejus vaſa omnia & ,*aſcenſionis* altare & ,Domini domum omnem Mundavimus
טִהַרְנוּ אֶת־כָּל־בֵּית יְהוָה אֶת־מִזְבַּח הָעוֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־שֻׁלְחַן הַמַּעֲרֶכֶת וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו׃
ipſa ecce &,ſanctificavimus &,præparavimus ,ipſum prævaricando in ,ſuo regno in Achaz rex fecerat elongare quæ vaſa omnia Et
19 וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר הִזְנִיחַ הַמֶּלֶךְ אָחָז בְּמַלְכוּתוֹ בְּמַעֲלוֹ הֵכַנּוּ וְהִקְדָּשְׁנוּ וְהִנָּם
adduxerunt Et.Domini domum aſcendit &,civitatis principes *collegit* & ,rex Jechizchijahu *manicavit* Et .Domini *altaris facies ad*
20 לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה׃ וַיַּשְׁכֵּם יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסֹף אֵת שָׂרֵי הָעִיר וַיַּעַל בֵּית יְהוָה׃ וַיָּבִיאוּ
21 ,*ſanctuario ſuper* & ,regno *ſuper* ,peccato pro ſeptem caprarum *capreolos* & ,ſeptem agnos & ,ſeptem arietes & ,ſeptem *juvencos*
פָרִים־שִׁבְעָה וְאֵילִים שִׁבְעָה וּכְבָשִׂים שִׁבְעָה וּצְפִירֵי עִזִּים שִׁבְעָה לְחַטָּאת עַל־הַמַּמְלָכָה וְעַל־הַמִּקְדָּשׁ
.Domini altare ſuper *faciendum aſcendere ad* ,ſacerdotibus Aharon filiis dixitque :Jehudah *ſuper &*
וְעַל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים לְהַעֲלוֹת עַל־מִזְבַּח יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

27 Dormivítque Achaz cum patrib⁹ ſuis,& ſepelierunt eum in civitate Jeruſalẽ :neque enim receperunt eum in ſepulchra regũ Iſrael.Regnavítque Ezechias filius ejus pro eo.

CAP. XXIX.

1 IGitur Ezechias regnare cœpit, cùm vigintiquinque eſſet annorum, & vigintinovem annis regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus Abia, filia Zachariæ. 2 Fecítque quod erat placitũ in conſpectu Domini, juxta omnia quæ fecerat David pater ejus. 3 Ipſe anno & menſe primo regni ſui, aperuit valvas domûs Domini,& inſtauravit eas, 4 Adduxítque Sacerdotes atque Levitas, & congregavit eos in plateam Orientalem. 5 Dixítque ad eos;Audite me Levitæ, & ſanctificamini, mundate domum Domini Dei patrum veſtrorum, & auferte omnem immunditiam de ſanctuario. 6 Peccaverunt patres noſtri,& fecerunt malum in conſpectu Domini Dei noſtri, derelinquentes eum: averterunt facies ſuas à tabernaculo Domini, & præbuerunt dorſum. 7 Clauſerunt oſtia, quæ erant in porticu, & extinxerunt lucernas, incenſúmque non adoleverunt, & holocauſta non obtulerunt in ſanctuario Deo Iſrael. 8 Concitatus eſt itaque furor Domini ſuper Judam & Jeruſalem, tradidítque eos in commotionem, & in interitum, & in ſibilum, ſicut ipſi cernitis oculis veſtris. 9 En, corruerunt patres noſtri gladiis ; filii noſtri, & filiæ noſtræ, & conjuges captivæ ductæ ſunt, propter hoc ſcelus. 10 Nunc ergò placet mihi ut ineamus fœdus cum Domino Deo Iſrael, & avertet à nobis furorem iræ ſuæ. 11 Filii mei,nolite negligere : vos elegit Dominus ut ſtetis coram eo, & miniſtretis illi, colatíſque eum,& cremetis ei incenſum. 12 Surrexerunt ergò Levitæ ; Mahath filius Amaſai, & Joel filius Azariæ, de filiis Caath : Porrò de filiis Merari, Cis filius Abdi, & Azarias filius Jalaleel. De filiis autem Gerſom, Joah filius Zemma, & Eden filius Joah. 13 At verò de filiis Eliſaphan, Samri & Jahiel. De filiis quoque Aſaph, Zacharias,& Mathanias: 14 Necnon de filiis Heman,Jahiel,& Semei :Sed & de filiis Idithun, Semeias, & Oziel. 15 Congregaverúntque fratres ſuos, & ſanctificati ſunt, & ingreſſi ſunt juxta mandatũ regis & imperium Domini, ut expiarent domũ Dei. 16 Sacerdotes quoque ingreſſi templum Domini ut ſanctificarent illud, extulerunt omnem immunditiam, quam intrò repererant in veſtibulo domûs Domini : quam tulerunt Levitæ, & aſportaverunt ad torrentem Cedron forás. 17 Cœperunt autem primâ die menſis primi mundare, & in die octavo ejuſdem menſis ingreſſi ſunt porticum templi Domini, expiaverúntque templum diebus octo, & in die ſextadecima menſis ejuſdem, quod cœperant impleverunt. 18 Ingreſſi quoque ſunt ad Ezechiam regem, & dixerunt ei ; Sanctificavimus omnem domum Domini, & altare holocauſti, vaſáque ejus, necnon & menſam propoſitionis cum omnibus vaſis ſuis, 19 Cunctámque templi ſupellectilem, quam polluerat rex Achaz in regno ſuo, poſtquàm prævaricatus eſt : & ecce expoſita ſunt omnia coram altare Domini. 20 Conſurgénſque diluculò Ezechias rex, adunavit omnes principes civitatis, & aſcendit in domum Domini : 21 Obtulerúntque ſimul tauros ſeptem, & arietes ſeptem, agnos ſeptem, & hircos ſeptem pro peccato, pro regno, pro ſanctuario, pro Juda : dixitque ſacerdotibus filiis Aaron ut offerrent ſuper altare Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܘܫܟܒ ܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܘܒܠܘܗܝ ܠܩܒܪܐ
ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܠܟ ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܛ *
1 * ܚܙܩܝܐ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܟܕ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ.
2 ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܐܢܝ ܒܪܬ ܙܟܪܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ
3 ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܒܫܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ.
4 ܦܬܚ ܬܪ̈ܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܚܕܬ ܐܢܘܢ. * ܘܐܝܬܝ ܟܗ̈ܢܐ ܘܠܘܝ̈ܐ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܓܘ
5 ܕܪ̈ܬܐ ܕܩܘܕܫܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܡܥܘܢܝ ܠܘܝ̈ܐ. ܘܐܬܩܕܫܘ ܗܫܐ. ܘܩܕܫܘ
6 ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗ̈ܬܟܘܢ. ܘܐܥܒܪܘ ܥܒܕ̈ܝܟܘܢ ܒܝ̈ܫܐ ܡܢ ܪ̈ܥܝܢܝܟܘܢ. * ܘܠܐ ܢܥܒܕ
ܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗ̈ܬܢ. ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܫܒܩܘܗܝ. ܘܐܗܦܟܘ
7 ܐ̈ܦܝܗܘܢ ܡܢ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܩܕܠܗܘܢ. ܘܝܗܒܘ ܚܨܗܘܢ. * ܘܐܦ ܐܚܕܘ ܬܪ̈ܥܐ
8 ܕܗܝܟܠܐ. ܘܐܛܦܝܘ ܫܪ̈ܓܐ. ܘܒܣܡ̈ܐ ܠܐ ܐܩܪܒܘ ܠܡܕܒܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ
ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܠܘܛܬܐ. ܘܠܚܘܪܒܐ.
9 ܐܝܟ ܕܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܥܝ̈ܢܝܟܘܢ. * ܗܐ ܢܦܠܘ ܐܒܗ̈ܬܢ ܒܚܪܒܐ. ܘܒܢ̈ܝܢ ܘܒܢ̈ܬܢ
ܒܫܒܝܐ. ܘܡܛܠ ܕܗܘܐ ܕܛܥܝܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܫܒܩܢ ܕܝܬܩܐ ܕܝܗܒ ܠܐܒܗ̈ܬܢ.
20 ܐܦ ܗܘ ܫܒܩܢ. ***** * ܘܩܕܡ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܘܟܢܫ ܠܣܒ̈ܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܣܠܩ
21 ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ ܬܘܪ̈ܐ ܫܒܥܐ. ܘܐܡܪ̈ܐ ܫܒܥܐ. ܘܕܟܪ̈ܐ ܫܒܥܐ. ܘܨܦܝܪ̈ܐ
ܕܥܙ̈ܐ ܫܒܥܐ. ܠܚܘܣܝܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܠ ܡܩܕܫܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܗ̈ܢܐ ܒܢ̈ܝ
ܐܗܪܘܢ. ܕܢܣܩܘܢ ܥܠܘܬܐ ܥܠ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ:

27 Denique cùm occubuiſſet Ahaz cum patribus ſuis, ſepelierunt eum in Jeruſalem (non enim perduxerunt eum ad ſepulchra regum Iſraelis) & regnavit Hezecia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXIX.

1 HEzecia regno potitus, (natus autem erat annos vigintiquinq; cùm potitus eſt regno) vigintinovem annos regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus erat Ani filia Zachariæ. 2 Fecit is quod rectum erat coram Domino, quemadmodum fecerat David pater ejus. 3 Primo regni ſui anno, menſe primo, aperuit januas domûs Domini, & reſtauravit eas : 4 Et adductis ſacerdotibus ac Levitis, iiſque intus atrium Sanctuarii congregatis, 5 Dixit, Audite me Levitæ, & ſanctificamini nunc, atque ſanctificate domum Domini Dei majorum noſtrorum, & abdicate opera veſtra mala è mentibus veſtris : 6 Et ne faciamus quemadmodum fecerunt patres noſtri,qui fecerunt quod malum erat coram Domino Deo noſtro, & dereliquerunt eum ; & averſis à tabernaculo Dñi faciebus, verterunt & præbuerunt ei cervices ſuas : 7 Quin etiam occluſerunt fores porticûs, extinxerunt lucernas, & acerras non obtulerunt ad altare Dei Iſraelis. 8 Quamobrem invaſit ira Domini Judam & Jeruſalem, adeóque tradidit eos maledictioni, deſolationi, atque neci, quemadmodum cernitis oculis veſtris. 9 Nam ecce corruerunt patres noſtri gladio, & filii filiæque noſtræ in captivitatem *abducta ſunt*. Quoniam demum aberravimus à Domino Deo noſtro, & dereliquimus teſtamentum quod dederat majorib⁹ noſtris ; ipſe quoque dereliquit nos.

20 Deinde manè ſurgens Hezecia rex, congregavit ſeniores Jeroſolymorum, & ingreſſus eſt domum Domini. 21 Et cum adduxiſſent ei ſeptem boves, agnos ſeptem, arietes ſeptem, & hircos caprarum ſeptem ad expiandum pro regno, pro Juda, & pro Sanctuario ; dixit ad filios Aharonis ſacerdotes ut offerrent holocauſta ſuper altare Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων (τ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
MS. A. (τ) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. κθʹ.

1 ΚΑὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
2 καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβιὰ θυγάτηρ Ζαχαρίου. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα
3 ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ (α) μηνὶ
4 τῷ πρώτῳ ἀνέῳξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς
5 Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε οἱ
Λευῖται, νῦν ἁγνίσθητε, καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου (β) θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν
6 ἐκ τῶν ἁγίων. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον (γ) κυρίου
θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπαν αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ (δ) πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς
7 κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένα, Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα
8 οὐκ ἐθυμίασαν, καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ (ε) προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ (ζ) ὠργίσθη
ὀργῇ κύριος ἐπὶ τὸν Ἰούδαν (η) καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς
9 ἀφανισμὸν καὶ εἰς (θ) συρισμὸν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. Καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες (ι)
ὑμῶν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ (κ) οὐκ
10 αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστιν. Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην κυρίου θεοῦ
11 Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἡμῶν. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικε
12 κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν, καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας. Καὶ ἀνέστησαν
οἱ Λευῖται, (λ) Μαὰθ ὁ τοῦ Ἀμασὶ, καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ (μ) Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ· καὶ ἐκ
τῶν υἱῶν Μεραρὶ, Κὶς ὁ τοῦ Ἀβδὶ, καὶ Ἀζαρίας ὁ τοῦ (ν) Ἰλαεὴλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν (ξ) Γεδσωνὶ,
13 Ἰωδαὰδ ὁ τοῦ Ζεμμὰθ, καὶ (ο) Ἰωαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά. Καὶ τῶν υἱῶν Ἐλισαφὰν, (π) Ζαμβρὶ,
14 καὶ Ἰειήλ· καὶ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, Ζαχαρίας καὶ Ματθανίας· Καὶ τῶν υἱῶν Αἱμὰν, Ἰειὴλ καὶ
15 Σεμεΐ· καὶ τῶν υἱῶν Ἰδιθὼν, (ρ) Σαμαίας, καὶ Ὀζιήλ. Καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ
ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου, καθαρίσαι τὸν οἶκον κυρίου.
16 Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἁγνίσαι, καὶ (σ) ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν
ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου. καὶ ἐδέξαντο οἱ Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν
17 Κέδρων ἔξω. Καὶ ἤρξαντο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ (τ) τοῦ πρώτου μηνὸς ἁγνίσαι, καὶ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν (υ) κυρίου, καὶ ἥγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις
18 ὀκτὼ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ (φ) τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν. Καὶ (χ) εἰσῆλθον
ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν, Ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον
τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς,
19 Καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν (ψ) ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ
20 ἀποστασίᾳ (ω) αὐτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ (α) ἡγνίσαμεν, ἰδού ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου. Καὶ
ὤρθρισεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου.
21 Καὶ ἀνήνεγκε μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς ἑπτὰ, ἀμνοὺς ἑπτὰ, (β) χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας, περὶ
τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ Ἰσραήλ· καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου.

Et dormivit Achaz cum patribus ſuis: & ſepultus eſt in civitate David: quoniam non intulerunt eum in ſepulchra regum Iſrael. Et regnavit Ezecias filius ejus pro eo. 27

CAP. XXIX.

ET Ezecias regnavit, cùm eſſet viginti & quinque annorum: & 1
viginti novem annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus
Abia filia Zachariæ. Et fecit rectum in conſpectu Domini ſecundùm 2
omnia, quæ fecit David pater ejus. Et factum eſt, ut ſtetit ſuper regnum 3
ſuum, in menſe primo aperuit januas domûs Domini, & inſtauravit
eas. Et introduxit Sacerdotes & Levitas: & conſtituit eos 4
in latere, quod ad Orientem, Et dixit eis; (a) Audite Levitæ: Nunc 5
purificamini, & purificate domum Domini Dei patrum veſtrorum: &
ejicite immunditiam è ſanctis: Quoniam rebellârunt patres noſtri, & 6
fecerunt malum ante Dominum Deum noſtrum, & dereliquerunt eum, &
averterunt faciem ſuam à tabernaculo Domini, & dederunt cervicem,
Et clauſerunt januas templi, & extinxerunt lucernas; & thymiama 7
non adoluerunt, & holocauſtomata non obtulerunt in ſancto, Deo Iſrael.
Et iratus eſt irâ Dominus ſuper Judam & Hieruſalem, & dedit eos 8
in ecſtaſim, & in perditionem, & in ſibilum, ſicut vos videtis oculis
veſtris. Et ecce (b) percuſſi ſunt patres veſtri in gladio: et filii veſtri, & 9
filiæ veſtræ, & uxores veſtræ in captivitate in terra non ſua: (c) quod
& nunc eſt. Pro his nunc eſt ſuper cor diſponere teſtamentum meum, 10
teſtamentum Domini Dei Iſrael: & avertet iram furoris ſui à nobis. Et 11
nunc non omittatis; quoniam in vobis elegit Dominus ad ſtandum ante
ſe ad miniſtrandum, & ut ſint ſibi miniſtrantes, & adolentes. Et ſurrexerunt 12
Levitæ, Maath filius Amaſi, & Joel filius Azariæ de filiis Caath:
& de filiis Merari, Cis filius Abdi, & Azarias filius Ilaelel: &
de filiis Gedſoni, Jodaad filius Zemmath, & (d) Joadan: hi filii Joacha.
Et de filiis Eliſaphan, Zambri, & Jeiel: Et de filiis Aſaph, Zacharias, 13
& Matthanias. Et de filiis Heman, Jeiel, & Semei: & 14
de filiis Idithum, Sameas, & Oziel. Et congregaverunt fratres ſuos: 15
& purificati ſunt juxta mandatum regis per præceptum Domini, ad mundandam
domum Domini. Et ingreſſi ſunt ſacerdotes intùs in domum 16
Domini ad purificandam: & ejecerunt omnem immunditiam inventam
in domo Domini: & (e) in atrium domûs Domini. Et ſuſceperunt Levitæ
ejicere in torrentem Cedron ſordes. Et cœperunt die primâ, neomeniâ 17
primi menſis purificare: & die octavâ menſis intraverunt in templum
Domini: & purificaverunt domum Domini in diebus octo: & die (f)
tertiadecimâ menſis primi conſummaverunt. Et ingreſſi ſunt intùs ad 18
Ezeciam regem, & dixerunt; Purificavimus omnia quæ in domo Domini,
altare holocauſtoſis, & vaſa ejus, et menſam propoſitionis, et vaſa
ejus: Et omnia vaſa quæ polluerat rex Achaz in regno ſuo in rebellione 19
ſua, paravimus, & purificavimus: ecce ſunt ante altare Domini. Et 20
ſurrexit manè Ezecias rex, & congregavit principes civitatis, & aſcendit
in domum Domini. Et obtulit vitulos ſeptem, arietes ſeptem, agnos 21
ſeptem, hircos caprarum ſeptem pro peccato, pro regno, et pro ſanctis, et pro
Iſrael. Et dixit filiis Aaron ſacerdotibus aſcendere ſuper altare Domini.

MS.A. (α) πρώτῳ μηνὶ (β) θεοῦ πατέρων (γ) κυρίου, καὶ ἐγκατέλιπον (δ) πρόσωπον ἀπὸ (ε) προσήνεγκαν τῷ (ζ) ὠργίσθη θυμῷ κύριος (η) καὶ ἐπὶ τὴν (θ) συριγμὸν (ι) ὑμῶν μαχαίρᾳ, (κ) οὐχ αὐτῶν, (λ) Μαὰθ (μ) Ζαχαρίου (ν) Ἰαλλήλ. (ξ) Γεδσὼν, Ἰωὰ (ο) Ἰωδὰν ὁ τοῦ Ἰωαχά. (π) Σαμβρὶ, (ρ) Σαμαίας, (σ) ἐξέβαλον (τ) τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι, (υ) τοῦ κυρίου, (φ) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ (χ) εἰσῆλθον (ψ) Ἄχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν (ω) ἑαυτοῦ, (α) ἡγνίκαμεν, (β) χειμάῤῥους

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 وَمَاتَ أَحَازُ مَعَ آبَايِهِ * وَدَفَنُوهُ بِأُورُشَلِيمَ * وَلَمْ يُبْعَثْ إِلَى مَدْفَنِ مُلُوكِ إِسْرَايِيلَ *

* أَلْفَصْلُ ٱلتَّاسِعُ وَٱلْعِشْرُونَ *

1 وَمَلَكَ بَعْدَهُ حِزْقِيَا ٱبْنُهُ * وَكَانَ ٱبْنَ خَمْسَةٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً * وَمَلَكَ بِأُورُشَلِيمَ تِسْعَةً وَعِشْرِينَ *
2 3 سَنَةً * وَٱسْمُ أُمِّهِ أَبِي بِنْتُ إِسْخَرِيَا * وَصَنَعَ حَسَنَاتٍ قُدَّامَ ٱللَّهِ * كَمَا صَنَعَ أَبُوهُ دَاوُدُ * وَفِي
4 ٱلسَّنَةِ ٱلْأُولَى مِنْ مُلْكِهِ فِي ٱلشَّهْرِ ٱلْأَوَّلِ فَتَحَ أَبْوَابَ بَيْتِ ٱللَّهِ وَجَدَّدَهُمْ * وَأَتَى بِٱلْكَهَنَةِ
5 وَٱللَّاوِيِّينَ * وَجَمَعَهُمْ إِلَى دَاخِلِ ٱلدَّارِ ٱلْمُقَدَّسَةِ * وَقَالَ لَهُمْ * ٱسْمَعُوا يَا لَاوِيُّونَ * تَطَهَّرُوا وَقَدِّسُوا
6 بَيْتَ ٱللَّهِ إِلَهِ آبَايِكُمْ * وَتَنَحَّوْا عَنْ أَعْمَالِكُمُ ٱلسُّوءِ وَأَفْكَارِكُمُ ٱلسَّيِّئَةِ * وَلَا نَصْنَعُ كَمَا صَنَعَ
آبَاوُنَا ٱلَّذِينَ صَنَعُوا ٱلشَّرَّ قُدَّامَ ٱللَّهِ إِلَهِنَا * وَتَرَكُوهُ وَرَدُّوا وُجُوهَهُمْ عَنْ مَسْكَنِ ٱلرَّبِّ *
7 وَعَوَّجُوا رِقَابَهُمْ * وَغَلَّقُوا أَبْوَابَ ٱلطِّلْبَةِ * وَأَطْفَوُا ٱلسُّرُجَ * وَلَمْ يَحْمِلُوا ٱلْبَخُورَ إِلَى مَذْبَحِ إِلَهِ
8 إِسْرَايِيلَ * فَصَارَ سَخْطَةُ ٱللَّهِ عَلَى يَهُودَا وَأُورُشَلِيمَ * وَأَسْلَمَهُمْ إِلَى ٱللَّعْنَةِ وَٱلضِّيقِ وَٱلْخَرَابِ *
9 كَمَا تَرَوْنَ بِعُيُونِكُمْ * وَوَقَعَ آبَاوُنَا فِي ٱلْحَرْبِ * وَبَنُونَا وَبَنَاتُنَا فِي ٱلسَّبْيِ * فَظَلَلْنَا ٱلْآنَ نَحْنُ
مِنْ قُدَّامِ ٱللَّهِ * وَخَلَّيْنَا ٱلْعَهْدَ ٱلَّذِي أَعْطَا ٱللَّهُ لِآبَايِنَا * فَتَرَكَنَا هُوَ أَيْضًا *

Tandem mortuus eſt Abaz cum majoribus ſuis, & ſepelierunt eum in Jeruſalem: non fuit enim miſſus ad ſepulturam regum Iſraelis. 27

CAP. XXIX.

POſt hunc regnavit Hezecia filius ejus, 1
annum agens vigeſimum quintum; regnavitque in Jeruſalem viginti novem annis: nomen matris ejus fuit Ani filia Zachariæ. Bonas fecit actiones coram Deo, 2
quemadmodum fecerat pater ejus David.
Nam primo regni ſui anno, menſe primo, 3
aperuit oſtia domûs Dei, & reſtauravit
ea. Et adducens ſacerdotes ac Levitas, 4
congregavit eos in atrium ſanctum, Et 5
dixit eis; Audite O Levitæ: Mundate vos, & ſanctificate domum Dei, Dei patrum veſtrorum, & abſtinete ab operibus veſtris malis, & pravis cogitationibus
veſtris: Et ne faciamus uti fecerunt 6
majores noſtri, qui ſceleratè ſe geſſerunt coram Deo, Deo noſtro, derelinquentes eum; & avertentes faciem ſuam ab æde
Domini, obliquantes cervices ſuas, Portas 7
orationis occludentes, lucernas extinguentes, & incenſum ad aram Dei
Iſraelis minimè ferentes, Adeò ut efferveſcente 8
irâ Dei in Judam, & Jeruſalem, tradiderit eos maledictioni, anguſtiæ, & vaſtitati, ut aſpicitis oculis
veſtris; Corruerint in bello parentes noſtri, 9
& filii filiæque noſtræ in captivitatem ſint abductæ. Quoniam ergò nos aberravimus à Deo, & dereliquimus fœdus quod dederat Deus majoribus noſtris; ipſe quoque nos dereliquit.

* * * * * * * * * * *

20 * ثُمَّ بَكَّرَ حِزْقِيَا ٱلْمَلِكُ * وَجَمَعَ كَهَنَةَ أُورُشَلِيمَ * وَدَخَلَ إِلَى بَيْتِ ٱللَّهِ * وَجَابُوا إِلَيْهِ
21 سَبْعَةَ ثِيرَانٍ ذُكُورٍ * وَسَبْعَةَ خِرَافٍ * وَسَبْعَةَ جِدَاءٍ * غُفْرَانًا لِمَلِكِ يَهُودَا * وَأَمَرَ بِإِصْعَادِ ٱلذَّبَايِحِ
عَلَى مَذْبَحِ ٱللَّهِ *

Tum Hezecia rex manè conſurgens congregavit ſacerdotes Jeruſalem, & ingreſſus eſt domum Dei: Et adductis 20 21
ad eum ſeptem bobus maſculis, ſeptem agnis, & ſeptem hœdis in expiationem pro rege Judæ; præcepit ut offerrentur ſacrificia ſuper altare Dei.

דברי הימים ב: כט

aſperſerunt & ,arietes mactaverunt & ;altare ſuper aſperſerunt & ,ſanguinem ſacerdotes ſuſceperunt & ,*bovem* mactaverunt Et
22 וַיִּשְׁחֲטוּ הַבָּקָר וַיְקַבְּלוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקוּ הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ הָאֵלִים וַיִּזְרְקוּ
facies ad peccati hircos applicuerunt Et .altare ſuper ſanguinem aſperſerunt & ,*agnos* mactaverunt & ;altare ſuper ſanguinem
23 הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ הַכְּבָשִׂים וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה׃ וַיַּגִּישׁוּ אֶת־שְׂעִירֵי הַחַטָּאת לִפְנֵי
, altare ſuper eorum ſanguinem expiaverunt &,ſacerdotes eos mactaverunt Et .eos ſuper ſuas manus *fulcierunt &:concionis &* ,*regis*
24 הַמֶּלֶךְ וְהַקָּהָל וַיִּסְמְכוּ יְדֵיהֶם עֲלֵיהֶם׃ וַיִּשְׁחָטוּם הַכֹּהֲנִים וַיְחַטְּאוּ אֶת־דָּמָם הַמִּזְבֵּחָה
domo Levitas ſtatuit Et .*peccatum &* ,*aſcenſionem* rex *indixit* Iſrael omni quia , Iſrael univerſum *ſuper* expiandum ad
25 לְכַפֵּר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל־יִשְׂרָאֵל אָמַר הַמֶּלֶךְ הָעוֹלָה וְהַחַטָּאת׃ וַיַּעֲמֵד אֶת־הַלְוִיִּם בֵּית
manum per quia :prophetæ Nathan & ,regis videntis Ghad &,David *præcepto in* ,citharis *in* & ,*nablis in* ,cymbalis cum Domini
יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת בְּמִצְוַת דָּוִיד וְגָד חֹזֵה־הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא כִּי בְיַד־
dixit Et .tubis cum ſacerdotes & ,David *vaſis in* Levitæ Steteruntque .ejus prophetarum manum per præceptum Domini
26 27 יְהוָה הַמִּצְוָה בְּיַד־נְבִיאָיו׃ וַיַּעַמְדוּ הַלְוִיִּם בִּכְלֵי דָוִיד וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וַיֹּאמֶר
,tubæ & ,Domini canticum cœpit ,holocauſtum cœpit tempore in Et .altare *ad aſcenſionem aſcendere faciendum ad*,Chizchijahu
חִזְקִיָּהוּ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה לְהַמִּזְבֵּחַ וּבְעֵת הֵחֵל הָעוֹלָה הֵחֵל שִׁיר־יְהוָה וְהַחֲצֹצְרוֹת
,*buccinantes* tubæ & ,cantoris canticum & ,*ſe incurvantes concio* omnis Et .Iſrael regis David *vaſorum* manus *ſuper* &
28 וְעַל־יְדֵי כְּלֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל־הַקָּהָל מִשְׁתַּחֲוִים וְהַשִּׁיר מְשׁוֹרֵר וְהַחֲצֹצְרוֹת מַחְצְצְרִים
.*ſe incurvaverũt* &,eo cum inventi omnes & ,rex ,*poplites flexerunt*,*facere aſcendere complere ſecundùm* Et.*aſcenſionem complendum ad uſq;* omnes
29 הַכֹּל עַד לִכְלוֹת הָעֹלָה׃ וּכְכַלּוֹת לְהַעֲלוֹת כָּרְעוּ הַמֶּלֶךְ וְכָל־הַנִּמְצְאִים אִתּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ׃
laudaverunt Et .videntis Aſaph & ,David verbis in ,Dominum *laudandum ad* ,Levitis principes & rex Jechizchijahu dixit Et
30 וַיֹּאמֶר יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לַלְוִיִּם לְהַלֵּל לַיהוָה בְּדִבְרֵי דָוִיד וְאָסָף הַחֹזֶה וַיְהַלְלוּ
:Domino veſtram manum *impleſtis* Nunc :dixit & ,Jechizchijahu reſpondit Et .*ſe incurvaverunt & ,cervicem flexerũt* & ,lætitiam ad uſque
31 עַד־לְשִׂמְחָה וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ׃ וַיַּעַן יְחִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר עַתָּה מִלֵּאתֶם יֶדְכֶם לַיהוָה
corde voluntarius omnis & ,*confeſſiones* & ,victimas *concio* attulerunt Et .Domini domum in *confeſſiones* & ,victimas adducite &,accedite
גֹּשׁוּ וְהָבִיאוּ זְבָחִים וְתוֹדוֹת לְבֵית יְהוָה וַיָּבִיאוּ הַקָּהָל זְבָחִים וְתוֹדוֹת וְכָל־נְדִיב לֵב
aſcenſionem in,ducentos agnos ,centum arietes ,ſeptuaginta boves ,*concio* attulerunt quod holocauſti numerus fuit Et.holocauſta
32 עֹלוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הָעֹלָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ הַקָּהָל בָּקָר שִׁבְעִים אֵילִים מֵאָה כְּבָשִׂים מָאתָיִם לְעֹלָה
,*parum* in erant ſacerdotes Veruntamen .millia tria pecudes & ,ſexcentos boves ,ſanctificationes Et .hæc omnia Domino
33 34 לַיהוָה כָּל־אֵלֶּה׃ וְהַקֳּדָשִׁים בָּקָר שֵׁשׁ מֵאוֹת וְצֹאן שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים׃ רַק הַכֹּהֲנִים הָיוּ לִמְעָט
donec & ,opus *conſummari ad uſq;* Levitæ eorum fratres eos *roboraverũt* & :holocauſta omnia *expoliare* poterant non &
וְלֹא יָכְלוּ לְהַפְשִׁיט אֶת־כָּל־הָעֹלוֹת וַיְחַזְּקוּם אֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם עַד־כְּלוֹת הַמְּלָאכָה וְעַד־
multitudine in holocauſtum etiam Et .ſacerdotibus præ ſe *ſanctificandum ad*,corde recti Levitæ nam :ſacerdotes ſanctificarent ſe
35 יִתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים כִּי הַלְוִיִּם יִשְׁרֵי לֵבָב לְהִתְקַדֵּשׁ מֵהַכֹּהֲנִים׃ וְגַם־עֹלָה לָרֹב
,Jechizchijahu eſt lætatus Et .Domini domus *ſervitium* eſt præparatum & :*aſcenſionem* ad libaminibus in & ,pacificorum adipibus cum
36 בְּחֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים וּבַנְּסָכִים לָעֹלָה וַתִּכּוֹן עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה׃ וַיִּשְׂמַח יְחִזְקִיָּהוּ
.res fuit *ſubito in quia* :populo Deus præparâſſet quod *ſuper* ,populus omnis &
וְכָל־הָעָם עַל הַהֵכִין הָאֱלֹהִים לָעָם כִּי בְּפִתְאֹם הָיָה הַדָּבָר׃

Verſio VULG. LAT.

Mactaverunt igitur tauros, & ſuſceperunt ſanguinem ſacerdotes, 22
& fuderunt illũ ſuper altare: mactaverunt etiam
arietes, & illorum ſanguinẽ ſuper altare fuderunt: immolaverúntque
agnos, & fuderunt ſuper altare ſanguinem.
Applicuerunt hircos pro peccato, coram rege & univerſa 23
multitudine, impoſuerúntque manus ſuas ſuper eos: Et 24
immolaverunt illos Sacerdotes, & aſperſerunt ſanguinem
eorum coram altare pro piaculo univerſi Iſraelis: pro
omni quippe Iſrael præceperat rex ut holocauſtum fieret;
& pro peccato. Conſtituit quoque Levitas in domo 25
Domini, cum cymbalis, & pſalteriis, & citharis, ſecundùm
diſpoſitionem David regis, & Gad Videntis, &
Nathan prophetæ: ſiquidem Domini præceptum fuit
per manum prophetarum ejus. Steterúntque Levitæ tenentes 26
organa David, & Sacerdotes tubas. Et juſſit Ezechias 27
ut offerrent holocauſta ſuper altare: cúmque offerrentur
holocauſta, cœperunt laudes canere Domino,
& clangere tubis, atque in diverſis organis, quæ David
rex Iſrael præparaverat, concrepare. Omni autem turbâ 28
adorante, cantores, & ii qui tenebant tubas, erant in
officio ſuo, donec compleretur holocauſtum. Cúmque 29
finita eſſet oblatio, incurvatus eſt rex, & omnes qui erant
cum eo, & adoraverunt. Præcepítque Ezechias & principes 30
Levitis, ut laudarent Dominum ſermonibus David,
& Aſaph Videntis: qui laudaverunt eum magnâ lætitiâ,
& incurvato genu adoraverunt. Ezechias autem etiam 31
hæc addidit; Impleſtis manus veſtras Domino: accedite,
& offerte victimas, & laudes in domo Domini. Obtulit
ergò univerſa multitudo hoſtias, & laudes, & holocauſta
mente devotâ. Porrò numerus holocauſtorum, quæ 32
obtulit multitudo, hic fuit; Tauros ſeptuaginta, arietes
centum, agnos ducentos. Sanctificaverúntque Domino 33
boves ſexcentos, & oves tria millia. Sacerdotes verò 34
pauci erant, nec poterant ſufficere ut pelles holocauſtorum
detraherent: undè & Levitæ fratres eorum adjuverunt
eos, donec impleretur opus, & ſanctificarentur antiſtites:
Levitæ quippe faciliori ritu ſanctificantur, quàm
Sacerdotes. Fuerunt ergò holocauſta plurima, adipes 35
pacificorum, & libamina holocauſtorum: & completus
eſt cultus domûs Domini. Lætatúſque eſt Ezechias, & 36
omnis populus, eò quòd miniſterium Domini eſſet expletum.
De repentè quippè hoc fieri placuerat.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܟܣܘܢ ܬܘܪܐ: ܘܢܩܒܠܘܢ ܟܗܢܐ ܠܕܡܗܘܢ. ܘܢܙܠܦܘܢ ܥܠ ܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. 22
* ܘܢܩܪܒܘܢ ܨܦܪ̈ܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܩܕܡ ܥܡܐ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܡܟܘܢ 23
ܐܝܕܝܗܘܢ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܢܟܣܘܢ ܐܢܘܢ ܟܗܢܐ. ܘܢܙܪܩܘܢ ܕܡܗܘܢ ܥܠ ܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. 24
ܘܢܚܣܘܢ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܕܢܝܬܘܢ ܥܠܘܬܐ
ܘܕܒܚܐ. * ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܠܠܘܝܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܒܡܫܡܥܬܐ ܒܩܠܐ ܕܟܢܪܐ. 25
ܘܒܬܫܒܚܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܬܫܒܚܬܗ ܕܓܕ ܢܒܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܕܢܬܢ ܢܒܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܫܒܚ ܠܬܫܒܚܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܐ ܕܢܒܝܐ.
* ܘܩܡܘ ܠܘܝܐ ܒܬܫܒܚܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܟܗܢܐ ܡܙܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ ܟܦܝܦܬܐ 26
ܘܦܫܝܛܬܐ. * ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܠܡܕܒܚܐ. ܘܟܕ ܫܪܝ ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܠܡܣܩ. 27
ܫܪܝ ܚܙܩܝܐ ܠܡܫܒܚܘ ܬܫܒܚܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܐ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܣܓܕܝܢ ܗܘܘ ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܡܙܥܩܝܢ ܗܘܘ 28
ܒܩܪܢܬܐ ܟܦܝܦܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡܘ 29
ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. ܒܪܟ ܡܠܟܐ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܐܫܬܟܚܘ ܠܘܬܗ. ܢܦܠܘ
ܘܣܓܕܘ. * ܘܐܡܪܘ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܠܠܘܝܐ. ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ. 30
ܒܬܫܒܚܬܗܘܢ ܕܕܘܝܕ ܘܐܣܦ ܢܒܝܐ. ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܒܚܕܘܬܐ. ܘܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ. * ܘܥܢܐ 31
ܚܙܩܝܐ ܘܐܡܪ. ܡܛܠ ܕܐܬܩܪܒܬܘܢ ܠܐܘܪܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܪܘܒܘ ܐܝܬܘ ܠܝ ܕܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ.
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܥܡܐ ܕܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܠܒܗܘܢ.
ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܥܠܘܬܐ ܕܐܝܬܝܘ ܥܡܐ. ܬܘܪܐ ܫܒܥܝܢ. ܘܕܟܪܐ ܡܐܐ. 32
ܘܐܡܪܐ ܡܐܬܝܢ. ܠܥܠܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܟܠܗܘܢ ܩܘܕܫܐ ܕܐܬܩܕܫܘ. ܬܘܪܐ ܫܬܡܐܐ. ܘܥܢܐ 33
ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ. * ܡܛܠ ܕܟܗܢܐ ܒܨܝܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܐ ܡܣܦܩܝܢ ܗܘܘ ܠܡܫܡܫܘ 34
ܠܟܠܗܘܢ ܥܠܘܬܐ. ܘܥܕܪܘ ܐܢܘܢ ܐܚܝܗܘܢ ܠܘܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܬܠܡ ܥܒܕܐ ܟܠܗ ܗܢܐ.
ܘܒܬܪ ܟܕ ܐܬܩܕܫܘ ܟܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܠܘܝܐ ܡܟܝܟܝܢ ܗܘܘ ܒܠܒܗܘܢ.
ܠܡܬܩܕܫܘ. ܡܢ ܟܗܢܐ. * ܘܬܘܒ ܥܠܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܦ ܬܪܒܐ ܕܫܠܡܐ ܘܕܐܡܪܐ 35
ܠܥܠܬܐ. ܘܫܬܡܠܝܬ ܦܠܚܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܕܝ ܚܙܩܝܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 36
ܥܠ ܕܫܬܡܠܝܬ ܦܠܚܢܐ ܕܒܝܬܐ. ܕܡܢ ܫܠܝܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ.

Boves mactarent, exciperéntque ſacerdotes 22
ſanguinem eorum, & ſpargerent ſuper cornua
altaris. Tum admoverent hircos ante 23
Dominum, ante regem, & ante populum,
populum *inquam* Iſraelis, manibus innitentur
eis, Et jugularent eos ſacerdotes, ſpargerent 24
ſanguinem eorum ſuper cornua altaris,
& expiarent pro toto Iſraele: quia cunctis
Iſraelitis præceperat rex ut afferrent holocauſta
& ſacrificia. Et conſtituit Levitas 25
in domo Domini cum *inſtrumentis* muſicis
& ſono fidium, cum canticis Davidis, &
canticis Gad prophetæ regis Davidis, & Nathan
prophetæ regis Davidis: David enim
canebat laudes Domini Dei ſui, quaſi ex ore
prophetarum. Surgentibus itaque Levitis 26
cum canticis Davidis, & modulantibus ſacerdotibus
buccinis curvis ac rectis; Dixit 27
Hezecia ut offerrentur holocauſta ad altare:
cúmque cœpiſſent offerri holocauſta, cœpit
Hezecia canere laudes Domini, ut ab
ore Davidis regis Iſraelis. Univerſus etiam 28
populus Iſraelis adorabant, laudes canebant,
& clangebant tubis inflexis & rectis, donec
abſolverent oblationem holocauſtorum. Et 29
cùm abſolviſſent oblationem holocauſtorum,
procubuit rex in genua; & quotquot extabant
apud eum, procidentes adoraverunt.
Dixerúntque Hezecia rex & principes Levitis, 30
ut laudarent Dominum ſermonibus Davidis
& Aſaphi prophetæ: quibus diu cum
lætitia canentibus, procidebant & adorabant.
Tunc reſpondens Hezecia dixit, Nunc 31
quidem acceſſiſtis ad viam Dei: agite *jam*,
afferte mihi ſacrificia & gratiarum actionem
in domum Domini: attulerúntque populus
ſacrificia & gratiarum actionem; & quicquid
libebat animo eorum, afferebant:
Adeò ut eſſet numerus holocauſtorum quæ 32
attulit populus, boves ſeptuaginta, arietes
centum, & agni ducenti, in holocauſtum Domino.
Omnia quæ conſecrata ſunt, fuerunt 33
boves ſexcenti, & oves ter mille. Verùm 34
quia ſacerdotes pauciores erant, nec ſufficiebant
ad miniſterium omnium holocauſtorum;
juverunt eos Levitæ fratres eorum, donec abſolverentur
totum illud opus. Poſtea verò
cùm ſanctificâſſent ſe ſacerdotes (nam Levitæ
humilioris fuerant animi ad ſanctificandum
ſe, quàm ſacerdotes) Rurſus *oblata fuerunt* 35
holocauſta magnâ copiâ, ut *etiam* adeps
perfectorum & agnorum ad holocauſta: ſic
abſolutum fuit opus domûs Domini. Et 36
lætatus eſt Hezecia totúſque populus Iſraelis,
quòd abſolutum eſſet opus templi:
nam repentinum fuerat hoc negotium.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, ϗ (γ) προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ϗ
ἔθυσαν τοὺς κριοὺς, καὶ προσέχεαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς,
23 καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ. Καὶ προσήγαγον τοὺς (δ) χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας
ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας (†) αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.
24 Καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ϗ ἐξιλάσαντο
περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, (ε) ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὁλοκαύτωσις, ϗ τὰ περὶ
25 ἁμαρτίας. Καὶ ἔστησε τοὺς Λευίτας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις
κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, καὶ Γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τοῦ προφήτου,
26 ὅτι (ζ) διὰ ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις
27 Δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἀνενέγκαι τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν (η) κυρίῳ, καὶ
28 σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ. Καὶ (θ) πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει,
29 καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ (¨) σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις. Καὶ ὡς
συνετέλεσαν ἀναφέροντες, (ι) ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες, καὶ προσεκύνησαν.
30 Καὶ εἶπεν (κ) Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς Λευίταις, ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις
31 Δαυὶδ καὶ Ἀσὰφ τοῦ προφήτου. καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ (λ) ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν. Καὶ
ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶπε, Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν κυρίῳ, προσαγάγετε καὶ φέρετε
θυσίας (μ) αἰνέσεως εἰς οἶκον (ν) κυρίου. καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον
32 κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως
ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ διακόσιοι· εἰς ὁλοκαύτωσιν κυρίῳ
33 34 πάντα ταῦτα. Καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, πρόβατα τρισχίλια. Ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς
(ξ) ἦσαν ὀλίγοι, καὶ οὐκ ἠδύναντο (ο) ἐκδεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῶν οἱ Λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς· ὅτι οἱ
35 Λευῖται (π) προθύμως ἥγνισαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς
τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως. καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ
36 κυρίου. Καὶ ηὐφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα
ἐγένετο ὁ λόγος.

Et ſacrificaverunt vitulos: & ſuſceperunt ſacerdotes ſanguinem, & 22
*effuderunt ſuper altare. Et immolaverunt arietes, & effundebant ſanguinem
ſuper altare. Et immolaverunt agnos, & circumfuderunt ſanguinem
altari. Et adduxerunt hircos, qui pro peccato, ante regem, &* 23
Eccleſiam: & impoſuerunt manus ſuas ſuper eos. Et ſacerdotes immolaverunt 24
*eos, & expiaverunt ſanguinem eorum ad altare, & expiaverunt
pro omni Iſrael: quoniam dixit rex, Pro omni Iſrael (g) holocauſtoſis,
& quæ pro peccato. Et ſtatuit Levitas in domo Domini in cymbalis,* 25
*& in nablis, & in citharis juxta mandatum David regis, & Gad,
qui erat Videns regi, & Nathan propheta: quoniam per mandatum
Domini (h) præceptum in manus prophetarum. Et ſteterunt Levitæ in* 26
organis David, & ſacerdotes tubis. Et dixit Ezecias, offerre holocauſtoſim 27
*ſuper altare. Et in incipiendo offerre holocauſtaſim, cœperunt cantare
Domino, & tubæ ad organa David regis Iſrael. Et univerſa eccleſia adorabat,* 28
*& cantores cantantes, & tubæ clangentes; quoadusque conſummata
eſt holocauſtoſis. Et ut conſummaverunt offerentes; flexit ſe* 29
rex, & omnes (i) inventi; & adoraverunt. Et dixit Ezecias rex, & 30
*principes, Levitis, laudare Dominum in ſermonibus David, & Aſaph
prophetæ. Et laudabant in lætitia, & procubuerunt, & adoraverunt.
Et reſpondit Ezecias, & dixit; Nunc impleſtis manus veſtras Domino:* 31
*adducite, & afferte ſacrificia (k) laudationis in domum Domini. Et
obtulit eccleſia ſacrificia, & laudationes in domum Domini, & omnis
promptus corde holocauſtoſes. Et fuit numerus holocauſtoſis, quam obtulit* 32
*Eccleſia, vituli ſeptuaginta, arietes centum, agni ducenti: in holocauſtoſim
Domino omnia hæc. Et ſanctificati vituli ſexcenti, oves ter* 33
mille. Sed ſacerdotes fuerunt pauci, et non potuerunt excoriare holocauſtoſim: 34
*et adjuverunt eos fratres eorum Levitæ: quoadusque
conſummatum eſt opus, et quoadusque purificati ſunt ſacerdotes: quoniam
Levitæ promptè (l) purificabant præ ſacerdotibus. Et holocauſtoſis* 35
*multa in adipibus conſummationis ipſius ſalutaris, et libaminum holocauſtoſis.
Et directum eſt opus in domo Domini. Et lætatus eſt Ezecias,* 36
*et omnis populus, quia paraverat Deus populo. Nam ſubitò factum
eſt verbum.*

MS. A. (γ) προσέχεον (δ) χειμάρροις (†) ἑαυτῶν (ε) ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἡ (ζ) δι' ἐντολῆς (η) τῷ κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες (θ) πᾶσα ἐκκλησία προσεκύνει, ψαλτῳδοὶ (¨) αἱ σάλπιγγες (ι) καὶ ἔκαμψεν (κ) ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ πάντες οἱ (λ) ἔπεσαν (μ) καὶ αἰνέσεως (ν) κυρίου. καὶ * πᾶς πρόθυμος (ξ) ὀλίγοι ἦσαν, καὶ (ο) δεῖραι (π) ἡγνίσθησαν προθύμως παρὰ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

22 23 * * وأن يرشوا من دمائها على قرون المذبح * وينضحوا دماءها ويستغفروا لإسرائيل
24 25 كله * وأقام اللاويين في بيت الله بتسابيح داود * وتسابيح جاد النبي الذي كان
للملك داود * وناثان النبي الذي كان للملك داود أيضا * لأن داود كان يسبح
26 كمثل أفواه الأنبياء * فقاموا اللاويون بتسابيح داود * والكهنة يضربون بالقرون
27 الملتويات والمبسوطات * وأمر الملك بإصعاد الذبائح على المذبح * وحين ابتدوا بذلك
28 بدأ حزقيا يمجد الله كمثل داود * وكل شعب إسرائيل سجدوا لله * ومجدوا الله *
29 30 * فلما فرغوا جثي حزقيا الملك على ركبتيه * وكل من حواليه سجدوا للرب * وقال
الملك حزقيا لكبراء اللاويين * مجدوا الله بألفاظ داود النبي وآساف النبي * فسبحوا جدا
31 ووقعوا ساجدين * فقال حزقيا * الآن جئتم في طريق الرب * قوموا وهاتوا لي ذبائح لبيت
32 الله * وكلما أراد قلبه كانوا يأتون به إليه * وصار عدد الذبائح التي حضرت بها
33 الأمة سبعون ثورا * وكباش ذكور مئة * وخراف مائتان لجلال الله * فجميع الثيران التي
34 قدسوها ستمائة * وغنم ثلاثة ألف * غير أن الكهنة كانوا قليلين ما يستطيعون
خدمة الذبائح * فأعانهم إخوتهم اللاويون حتى تمت الخدمة كلها * ومن بعد ذلك تقدس
35 الكهنة * لأن اللاويين كانوا خائفين في قلوبهم أن يتقدسوا قبل الكهنة * والقرابين
36 الكثيرين مثل شحم التمام وخرفان الذبيحة * وكملت خدمة بيت الله * وفرح حزقيا وسائر
شعب إسرائيل * وكملت صنعة البيت * لأن بسرعة تم الأمر *

Et ut ſpargerent ex eorum ſanguine 22
ſuper cornua altaris, ſpargerentque 23
ſanguinem eorum, et indulgentiam 24
poſtularent pro toto Iſraele. Deinde 25
*cùm ſtatuiſſet Levitas in domo
Dei ad canendos hymnos Davidis,
et hymnos Gadis prophetæ qui
erat apud regem Davidem, et Nathanis
prophetæ qui erat etiam apud
regem Davidem (nam David hymnos
componebat ut ora prophetarum)
Cœpiſſéntque Levitæ canere hymnos* 26
*Davidis, et ſacerdotes clangere tubis
inflexis et rectis; Juſſit rex* 27
*offerri ſacrificia ſuper altare. Quod
cùm aggreſſi eſſent, cœpit Hezecia
Deum laudare more Davidis, Et* 28
*totus populus Iſraelis adorabat Deum,
et glorificabat Deum. Cúmque* 29
*abſolviſſent, procubuit Hezecia rex
in genua ſua, et quotquot aſtabant
illi, adoravêre Dominum. Dixit etiam* 30
*rex Hezecia præcipuis inter Levitas,
Laudate Deum verbis Davidis
prophetæ, et Aſaphi prophetæ:
quibus diu laudantibus, et cum adoratione
procumbentibus, Dixit Hezecia,* 31
*Jam ad Domini viam rediiſtis:
ſurgite, afferte mihi ſacrificia
in domum Dei: et quicquid expetivit
animus ejus, attulerunt ei. Fuitque* 32
*numerus ſacrificiorum quæ attulit
populus, ſeptuaginta boves, arietes
mares centum, et agni ducenti
in honorem Dei. Omnes itaq;* 33
*boves quos conſecrârunt, fuerunt
ſexcenti, et oves ter mille. At cùm* 34
*ſacerdotes pauci eſſent, nec ſufficerent
ad functionem ſacrificiorum;
opem tulerunt eis fratres eorum Levitæ,
quoad abſolveretur totum officium
(Poſt hæc ſanctificaverunt
ſe ſacerdotes; Nam Levitæ verebantur
apud ſemetipſos ſanctificare
ſe ante ſacerdotes) Et ſacrificia* 35
*quæ multa erant, ut &
adeps perfectionis, et agni victimæ:
ita fuit abſolutum miniſterium templi
Dei. Et lætatus eſt Hezecia* 36
*totúſque populus Iſraeliticus abſoluto
opere templi; nam brevi abſolutum
fuit negotium.*

דברי הימים ב: ל

CAP. XXX. ל

domum ad *veniendum ad* ,Menaſſeh & ,Ephraim ad ſcripſit epiſtolas etiam &;Jehudah & ,Iſrael omnem ad Jechizchijahu miſit Et
1 וישלח יחזקיהו על־כל־ישראל ויהודה וגם־אגרות כתב על־אפרים ומנשה לבוא לבית־
concio omnis & ejus principes & ,rex eſt conſiliatus Et .Iſrael Deo Domino Peſach *faciendum ad* ,Jeruſalaim in Domini
2 יהוה בירושלם לעשות פסח ליהוה אלהי ישראל: ויועץ המלך ושריו וכל־הקהל
non ſacerdotes quia ;ipſo tempore in illud facere potuerunt non Nam .ſecundo menſe in Peſach *faciendum ad* ,Jeruſalaim in
3 בירושלם לעשות הפסח בחדש השני: כי לא יכלו לעשתו בעת ההיא כי הכהנים לא־
omnis oculis in & ,regis oculis in verbum *fuit rectum* Et .Jeruſalaim in *ſunt collecti* non populus &,ſufficientiam ad erant ſanctificati
4 התקדשו למדי והעם לא־נאספו לירושלם: וישר הדבר בעיני המלך ובעיני כל־
faciendũ ad *veniendum ad* ,Dan uſque & ſebah--Beer à Iſrael univerſum in vocem *faciendũ* tranſire *ad* ,verbum ſtatuerunt Et .*concionis*
5 הקהל: ויעמידו דבר להעביר קול בכל־ישראל מבאר־שבע ועד־דן לבוא לעשות
curſores Perrexeruntque :eſt ſcriptum ſicut ,fecerunt *multitudine in* non quia :Jeruſalaim in Iſrael Deo Domino Peſach
6 פסח ליהוה אלהי־ישראל בירושלים כי לא לרב עשו ככתוב: וילכו הרצים
Iſrael Filii :dicendo ,regis præceptum juxta & :Jehudah & ,Iſrael univerſum in ejus principum & ,regis manu de epiſtolis cum
באגרות מיד המלך ושריו בכל־ישראל ויהודה וכמצות המלך לאמר בני ישראל
regum *vola* è vobis *relictam* *evaſionem* ad revertetur Et.Iſrael & ,Iſchac ,Abraham Deum Dominum ad revertimini
שובו אל־יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל וישב אל־הפליטה הנשארת לכם מכף מלכי
eos tradidit & ,ſuorum patrum Deum Dominum in ſunt prævaricati qui,veſtri fratres *ſicut* &,veſtri patres ſicut ſitis ne Et .Aſſur
7 אשור: ואל־תהיו כאבותיכם וכאחיכם אשר מעלו ביהוה אלהי אבותיהם ויתנם
venite & ,Domino manum date:veſtri patres ſicut,veſtram cervicẽ induretis ne Nunc .*videntes* vos quemadmodum ,*ſtuporem* in
8 לשמה כאשר אתם ראים: עתה אל־תקשו ערפכם כאבותיכם תנו־יד ליהוה ובאו
Quia.ejus *naſi* ira vobis à avertetur & ,veſtro Deo Domino ſervite & ;ſeculum in ſanctificavit quod ,ejus ſanctuarium ad
9 למקדשו אשר הקדיש לעולם ועבדו את־יהוה אלהיכם וישב מכם חרון אפו: כי
quia ,hanc terram ad *redeundum ad & ,eos captivantium facies ad miſerationes in* veſtri filii & ,veſtri fratres ,Dominum ad *vos convertendo in*
בשובכם על־יהוה אחיכם ובניכם לרחמים לפני שוביהם ולשוב לארץ הזאת כי־
tranſeuntes curſores *fuerunt* Et .eum ad reverſi fueritis ſi ,vobis à *facies* removebit non & ,veſter Deus Dominus miſericors & ,*gratioſus*
10 חנון ורחום יהוה אלהיכם ולא־יסיר פנים מכם אם־תשובו אליו: ויהיו הרצים עברים
.*eos in ſubſannantes &* ,*eis ſuper* *deridentes* *fuerunt* Et .Zebulun ad uſq; & Menaſſeh & Ephraim terram per civitatem in civitate de
מעיר לעיר בארץ־אפרים ומנשה ועד־זבלון ויהיו משחקים עליהם ומלעגים בם:
manus fuit Jehudah in Etiam .Jeruſalaim in venerunt &,ſe humiliaverũt Zebulun de & ,Menaſſeh &,Aſer de viri Attamen
11 אך אנשים מאשר ומנשה ומזבלון נכנעו ויבאו לירושלם: גם ביהודה היתה יד
12 Jeruſalaim in ſunt *collecti* Et .Domini *verbo in* principum & ,regis præceptum faciendum ad ,unum cor eis *dandum ad* ,Dei
13 האלהים לתת להם לב אחד לעשות מצות המלך והשרים בדבר יהוה: ויאספו ירושלם
,ſurrexerunt Et .valde *multitudinem ad* cœtus ,ſecundo menſe in infermentatorum ſollennitatem faciendum ad ,multus populus
14 עם־רב לעשות את־חג המצות בחדש השני קהל לרב מאד: ויקמו
.Chidron torrentem in projecerunt &,removerunt *ſuffimenti vaſa omnia* & ,Jeruſalaim in quæ altaria removerunt &
ויסירו את־המזבחות אשר בירושלם ואת כל־המקטרות הסירו וישליכו לנחל קדרון:

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXX.

Miſit quoque Ezechias ad omnem Iſrael & Judam : 1
ſcripſitq; epiſtolas ad Ephraim & Manaſſen, ut venirent
ad domum Domini in Jeruſalem, & facerent Phaſe Domino
Deo Iſrael. Inito ergò conſilio regis & principum, 2
& univerſi cœtûs Jeruſalem, decreverunt ut facerent
Phaſe menſe ſecundo. Non enim potuerant facere 3
in tempore ſuo, quia ſacerdotes, qui poſſent ſufficere,
ſanctificati non fuerant, & populus nondum congregatus
fuerat in Jeruſalem. Placuítque ſermo regi, & omni 4
multitudini. Et decreverunt ut mitterent nuntios 5
in univerſum Iſrael, de Berſabee uſque Dan, ut venirent,
& facerent Phaſe Domino Deo Iſrael in Jeruſalem : multi
enim non fecerant ſicut lege præſcriptum eſt. Perrexéruntque 6
curſores cum epiſtolis ex regis imperio, &
principum ejus, in univerſum Iſrael & Judam, juxta id, ꝙ
rex juſſerat, prædicantes ; Filii Iſrael revertimini ad Dominũ
Deum Abraham, & Iſaac, & Iſrael: & revertetur ad
reliquias, quæ effugerunt manum regis Aſſyriorum. Nolite 7
fieri ſicut patres veſtri & fratres, qui receſſerunt à
Domino Deo patrum ſuorũ, qui tradidit eos in interitum,
ut ipſi cernitis. Nolite indurare cervices veſtras, ſicut 8
patres veſtri : tradite manus Domino; & venite ad ſanctuarium
ejus, quod ſanctificavit in æternum: ſervite Domino
Deo patrum veſtrorum, & avertetur à vobis ira furoris ejus.
Si enim vos reverſi fueritis ad Dñm: fratres veſtri, 9
& filii habebant miſericordiam coram dominis ſuis, qui
illos duxerunt captivos, & revertentur in terram hanc :
pius enim & clemens eſt Dominus Deus veſter, & non
avertet faciem ſuam à vobis, ſi reverſi fueritis ad eum.
Igitur curſores pergebant velociter de civitate in civitatem, 10
per terram Ephraim & Manaſſe uſque ad Zabulon,
illis irridentibus & ſubſannantibus eos. Attamen quidam 11
viri ex Aſer, & Manaſſe, & Zabulon, acquieſcentes
conſilio, venerunt Jeruſalem. In Juda verò facta eſt manus 12
Domini ut daret eis cor unum, ut facerent juxta præceptum
regis, & principum, verbum Domini. Congregatíque 13
ſunt in Jeruſalem populi multi, ut facerent ſolennitatem
azymorum, in menſe ſecundo : Et ſurgentes 14
deſtruxerunt altaria, quæ erant in Jeruſalem, atque univerſa,
in quibus idolis adolebatur incenſum, ſubvertentes,
projecerunt in torrentem Cedron.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܦܘܠܓܐ * ܠ * ܘܫܕܪ ܚܙܩܝܐ ܠܘܬ ܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܐܦ 1
ܐܓܪܬܐ ܟܬܒ ܠܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܠܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܕܢܐܬܘܢ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ.
ܠܡܥܒܕ ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ .. ܘܟܠܗ 2
ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ .. ܠܡܥܒܕ ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .. ܒܝܪܚܐ ܐܚܪܢܐ. * ܡܛܠ 3
ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܥܒܕܗ ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ .. ܡܛܠ ܕܟܗܢܐ ܠܐ ܐܬܩܕܫܘ ܗܘܘ ..
ܘܡܠܦܢܘܗܝ ܕܥܡܐ ܠܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ .. 4
ܘܒܥܝܢܘܗܝ ܕܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܡܘ ܘܐܫܪܘ ܦܬܓܡܐ ܠܡܥܒܕܗ. ܘܐܥܒܪܘ 5
ܩܠܐ ܒܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ .. ܡܢ ܒܐܪ ܫܒܥ. ܘܥܕܡܐ ܠܕܢ. ܠܡܐܬܐ ܘܠܡܥܒܕ ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܣܓܝ ܗܘܐ ܥܘܬܪܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܙܠܘ 6
ܪ̈ܗܛܐ ܥܡ ܐܓܪܬܐ ܕܡܠܟܐ ܘܕܪܘܪܒܢܘܗܝ .. ܒܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ .. ܘܒܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ.
ܘܐܡܪܝܢ. ܒܢܝ ܕܐܝܣܪܝܠ .. ܬܘܒܘ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܒܪܗܡ ܘܕܐܝܣܚܩ ܘܕܐܝܣܪܝܠ ..
ܘܢܗܦܘܟ ܫܪܟܐ ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܐܝܟ 7
ܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܝܟ ܐܚܝܟܘܢ .. ܕܟܕܒܘ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܐ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܠܘܛܬܐ. ܐܝܟܢܐ
ܕܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܩܫܘܢ ܩܕܠܟܘܢ. ܐܝܟ ܐܒܗܝܟܘܢ .. ܐܠܐ ܥܘܠܘ ܠܡܩܕܫܐ 8
ܕܐܬܩܕܫ ܠܥܠܡ. ܘܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ :: ܕܢܗܦܘܟ ܡܢܟܘܢ ܚܡܬܐ ܕܪܘܓܙܗ. * ܡܛܠ 9
ܕܐܬܚܙܝ ܠܟܘܢ. ܘܠܐܚܝܟܘܢ. ܘܠܒܢܝܟܘܢ. ܘܗܘ ܢܬܠܟܘܢ ܠܪ̈ܚܡܐ ܩܕܡ
ܫܒܘܝܟܘܢ .. ܘܢܗܦܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ. ܡܛܠ ܕܚܢܢܐ ܘܡܪܚܡܢܐ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ .. ܘܠܐ
ܢܗܦܟ ܐܦܘܗܝ ܡܢܟܘܢ .. ܐܢ ܬܬܘܒܘܢ ܠܘܬܗ. * ܘܗܘܘ ܪ̈ܗܛܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ .. 10
ܥܒܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܩܪܝܐ ܠܩܪܝܐ. ܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ ܘܕܡܢܫܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܙܒܘܠܘܢ .. * ܘܗܘܘ 11
ܡܓܚܟܝܢ ܒܗܘܢ. ܘܡܒܣܪܝܢ ܒܗܘܢ. ܓܒܪܐ ܕܫܛܝܐ: ܕܐܝܬ ܒܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܫܝܪ.
ܘܒܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܘܒܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܡܢܫܐ. ܘܒܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܙܒܘܠܘܢ .. * ܘܫܪܟܐ 12
ܕܫܒܛܐ ܬܒܪܘ ܠܒܗܘܢ .. ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܥܡ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܗܘܬ
ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠܝܗܘܢ .. ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܠܒܐ ܚܕ .. ܠܡܥܒܕ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ
ܘܕܪܘܪܒܢܘܗܝ .. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܠܡܥܒܕ ܥܐܕܐ 13
ܕܦܛܝܪܐ .. ܒܝܪܚܐ ܐܚܪܢܐ. ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܩܡܘ ܘܥܩܪܘ ܡܕܒܚܐ ܕܐܝܬ 14
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܬܐ ܚܪܒܘ. ܘܫܕܘ ܐܢܘܢ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ.

CAP. XXX.

Deinde miſit Hezecia ad omnes Iſraelitas 1
& Judæos, & literas ſcripſit ad Aphremitas
& Manaſſitas, ut venirent in templum
Domini quod eſt in Jeruſalem, ad celebrandum
feſtum Domino Deo Iſraelis. Inierat 2
autem conſilium rex cum magnatibus ſuis &
toto cœtu qui erat in Jeruſalem, de celebrando
feſto Domino Deo Iſraelis menſe ſecundo : 3
Non enim poterant illud celebrare
eodem tempore, quia ſacerdotes nondum ſe
ſanctificaverant, & populi doctores nondum
ſe congregaverant in Jeruſalem. Cúmque 4
placuiſſet hæc res in oculis regis, & oculis totius
populi Iſraelitici ; Surgentes, rem 5
comprobârunt, ut exequerentur eam. Itaque
promulgârunt per totum Iſraelem, à Birſebaa
uſque ad Dan, ut venirent celebratum
feſtum Domino Deo Iſraelis in Jeruſalem,
quia multùm creverant divitiæ eorum. Nam 6
euntes tabellarii cum epiſtolis regis & magnatum
ejus, & cum juſſu regis, per totũ Iſraelem
& Judam, dicebant ; Filii Iſrael revertimini
ad Dominum Deum Abrahæ & Iſahac
& Iſraelis, & revertatur qui veſtrûm ſuperſtes
reperitur de manu regis Athur. Ne ſitis 7
ſimiles patribus & fratribus veſtris, quos,
quia mentiti ſunt in Dñm Deum majorum
noſtrorum, expoſuit maledictioni, ut vos ipſi
cernitis. Itaque ne obduretis cervicem veſtram 8
ſicut patres veſtri, ſed ingredimini
Sanctuarium quod ſanctificatum eſt in perpetuum,
& colite Dominum Deum veſtrum,
ut avertat à vobis æſtum iræ ſuæ. Nam conſpiciendum 9
ſe præbebit vobis & fratribus ac
filiis veſtris, & ipſe gratioſos reddet vos apud
eos qui vos detinent captivos, & revertentur
ad terram iſtam : ſiquidem clemens eſt
ac miſericors Dominus Deus veſter, & non
avertet faciam ſuam à vobis, dummodò convertamini
ad eum. Tabellariis itaque regis 10
Hezeciæ tranſeuntibus de civitate in civitatem
per regionem Aphremi & Manaſſis ad
Zebulonem uſque ; Deridebant & contemnebant 11
eos perditi homines qui erant in tribu
Aſeritarum, in tribu Aphremitarum, in tribu
Manaſſitarum, & in tribu Zebolonitarum.
Reliquæ verò tribus contriverunt ſe 12
in corde ſuo, & venerunt in Jeruſalem apud
tribum Judæorum : fuítque manus Domini
ſuper eos, ut inderet eis cor unum ad exequendum
mandatum regis & principum ejus,
juxta verbum Domini. Et congregati ſunt 13
in Jeruſalem populus copioſus, ad celebrandum
feſtum azymorum menſe ſecundo, populus
inquam copioſiſſimus. Et ſurgentes 14
funditùs everterunt aras quæ erant in Jeruſalem
; & omnia ſimulacrorum excelſa
deſtruentes projecerunt in torrentem Cedron.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. λʹ.

1 Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ καὶ Μα-
2 νασσῆ, ἐλθεῖν εἰς οἶκον κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐβουλεύ-
σατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία (α) ἐν Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ μηνὶ τῷ
3 δευτέρῳ. Οὐ γὰρ (β) ἠδυνάσθησαν ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκα-
4 νοί, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον
5 τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως Δὰν, ἐλ-
θόντας ποιῆσαι τὸ φασὲκ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ (⁂) εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γρα-
6 φήν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς
πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, (γ) λέγοντες, Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέ-
ψατε πρὸς κύριον θεὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ (δ) Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψατε τοὺς ἀνασεσωσμένους
7 τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀ-
δελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων (⁖) αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν
8 καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε. Καὶ νῦν μὴ σκληρύνητε (ε) τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δό-
ξαν κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ (†) εἰσέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δουλεύ-
9 σατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν ὀργῆς. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς
κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι (ζ) πάντων τῶν αἰχμαλω-
τευσάντων αὐτοὺς, καὶ (η) ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων κύριος ὁ θεὸς
10 ὑμῶν, καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (θ) ἀφ' ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν. (ι) Καὶ
ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ ἕως Ζα-
11 βουλών· καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν, καὶ καταμωκώμενοι. Ἀλλὰ ἄνθρωποι Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ
12 Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ (κ) καὶ εἰς Ἰούδα. Καὶ ἐγένετο
χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν, τοῦ ποιῆσαι (λ) κατὰ τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως καὶ
13 τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ (μ) λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι
14 τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ
καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν καὶ
ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων.

CAP. XXX.

ET miſit Ezecias ad omnem Iſrael, & Juda: & epiſtolas ſcripſit 1
ad Ephræm, & Manaſſe, ut venirent in domum Domini in Hieruſalem,
ad faciendum Phaſec Domino Deo Iſrael. Et conſilium iniit rex, & 2
principes, & omnis Eccleſia in Hieruſalem facere Phaſec menſe ſe-
cundo. Non enim potuerant facere illud in tempore illo; quoniam ſa- 3
cerdotes non erant ſanctificati ſufficientes: & populus non convenerat
in Hieruſalem. Et placuit verbum coram rege, & coram Eccleſia. Et 4 5
ſtatuerunt verbum ad tranſmittendum præconium in omnem Iſrael, à
Berſabee uſque Dan, ut venientes facerent Phaſec Domino Deo Iſrael
in Hieruſalem: quoniam multitudo non fecerat ſecundùm ſcripturam.
Et iverunt curſores cum epiſtolis à rege, & principibus, in omnem 6
Iſrael & Judam, juxta præceptum regis, dicentes; Filii Iſrael, re-
vertite ad Dominum Deum Abraham, & Iſaac, & Iſrael: & (a)
redire facite eos, qui evaſerunt, qui relicti ſunt à manu regis Aſſur.
Et nolite fieri ſicut patres veſtri, & fratres veſtri, qui receſſerunt à 7
Domino Deo patrum ſuorum: & tradidit eos in deſolationem, ſicut
vos videtis. Et nunc nolite obdurare (b) corda veſtra, ſicut patres 8
veſtri: date gloriam Domino Deo: & introite in ſanctuarium ejus,
quod ſanctificavit in ſeculum: & ſervite Domino Deo veſtro: &
avertet à vobis furorem iræ. Quoniam in revertendo vos ad Domi- 9
num, fratres veſtri & filii veſtri erunt in miſerationibus coram o-
mnibus, qui captivârunt eos, & redire faciet in terram hanc: quo-
niam miſericors & miſerator Dominus Deus noſter: & non avertet
faciem ſuam (c) à vobis, ſi reverterimus ad eum. Et fuerunt cur- 10
ſores tranſeuntes civitatem è civitate in montem Ephræm, & Manaſ-
ſe, & uſque Zabulon. Et fuerunt ſicut irridentes eos, & ſubſan-
nantes. Sed viri Aſer, & de Manaſſe, & de Zabulon confuſi ſunt: 11
& venerunt in Hieruſalem, & in Juda. Et facta eſt manus Do- 12
mini ad dandum eis cor unum veniendi, ad faciendum ſecundùm
præcepta regis, & principum in verbo Domini. Et congregati ſunt in 13
Hieruſalem populus multus ad faciendum feſtivitatem azymorum in
menſe ſecundo, eccleſia multa valdè. Et ſurrexerunt, & diruerunt 14
altaria, quæ in Hieruſalem: & omnia in quibus adolebant falſis, demoliti ſunt, & projecerunt in torrentem Cedron.

MS.A. (α) ἡ ἐν (β) ἐδυνάσθησαν (⁂) ἐν (γ) λέγοντες, Υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς θεὸν (δ) Ἰακώβ, καὶ ἐπιστρέψει (⁖) ἑαυτῶν, (ε) τοὺς τραχήλους ὑμῶν, δότε (†) εἰσέλθατε (ζ) πάντων αἰχμαλωτισάντων (η) ἐπιστρέψει (θ) ἀφ' ἡμῶν, (ι) Καὶ οἱ τρέχοντες ἦσαν (κ) καὶ Ἰούδα. (λ) κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ (μ) πολὺς λαὸς τοῦ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثلثون *

1 * وبعث حرقيا الي ساير اسرايل * الي بيت افريم * والي بيت منسا * ان يجيوا الي بيت الله
2 باروسليم * وان يصنعوا العيد عند الله القوي اله اسرايل * وبفكر الملك والعظما
3 ان يصنعوا عيد الله في الشهر الثاني * لانهم ما كانوا يستطيعون ان يصنعوه في ذلك
4 الزمان * لان الكهنة ما كانوا مقدسين * ومعلمي الامة ما اجتمعوا الي يروسليم * وحسن
5 القول في عيني الملك وفي عيون ساير الشعب * فابتدوا ان يصنعوا العيد * وسمع القول
في اسرايل من بير سبع الي دان * ليجيوا ويصنعوا العيد عند الرب في يروسليم * لان
6 مالهم كثر جدا * ومضي اهل طبرية في رسايل الملك وساير كبرايه الي ساير اسرايل
ويهودا * وقال لبني اسرايل * توبوا الي الله اله ابراهيم واسحق ويعقوب * ليرد البقية التي
7 بقيت منكم من يد ملك الموصل * ولا تكونوا مثل ابايكم واخوتكم عصاة *
8 فيصيركم لعنة مثلهم * والان لا تغلظوا قلوبكم مثلهم * وادخلوا الي القدس
9 المقدس الي ابدا * واطيعوا الله الهكم ليرد عنكم سخط رجزه * لانه قد تجلي
عليكم وعلي اخوتكم * وهو يعطيكم الرحمة * وترجعون الي هذه الارض * والله لا يرد
10 وجهه عنكم اذ رددتم وجوهكم اليه * وكانوا مبشرو الملك حرقيا يعبرون من
11 ضيعة الي ضيعة في ارض افريم ومنسا وارض زابلون * وكان يهزا بهم رجال منافقون *
12 من سبط اشير وافريم ومنسا وسبط زابلون * وساير هذه الاسباط دهشوا بقلوبهم * وجاوا
الي يروسليم مع سبط بيت يهودا * وكانت يد الله عليهم * واعطاهم قلبا واحدا ان يعملوا
13 كوصية الملك وكبرايه * مثل كلمة الرب * واجتمع الي يروسليم امة عظيمة * ليصنعوا
14 عيد الفطير في الشهر الثاني * وقلعوا ساير مذابح الاوثان من اروسليم * وطرحوها في
وادي قدرون *

CAP. XXX.

PRæterea miſit Hezecia ad univerſum 1
Iſraelem, ad domum Ephraimi, & ad
domum Manaſſis, ut venirent ad tem-
plum Dei in Jeruſalem, & feſtum ce-
lebrarent, feſtum Dei potentiſſimi, Dei
Iſraelis. Cogitaverat enim rex atque 2
principes de celebrando Dei feſto in
menſe ſecundo, Quia non poterant 3
illud celebrare tunc temporis, eò quòd
ſacerdotes nondum ſanctificati eſſent,
necdum præceptores populi conveniſſent
in Jeruſaem. Cùmque rectum viſum 4
eſſet conſilium iſtud regi & toti po-
pulo, Cœperunt agere feſtum: & pro- 5
mulgatum fuit per totum Iſraelem à
Bir-ſebaa Danem uſque, ut venirent,
& feſtum agerent, feſtum inquam Do-
mini, in Jeruſalem; quoniam opes eo-
rum admodum multiplcatæ fuerant. Abi- 6
erunt itaque cives Tyberiadis cum epi-
ſtolis regis & omnium principum ejus
ad univerſum Iſraelem & Judam, &
dicebant Iſraelitis, Revertimini ad Deum,
Deum Abrahæ, Iſahac, & Jacobi; ut
reducat reliquias quæ ſuperſunt ex vo-
bis, de manu regis Mauſel. Et ne ſi- 7
tis ut patres ac fratres veſtri, rebel-
les; ne vos efficiat maledictum ſicut
ipſos. Ne igitur protervo ſitis animo ſicut 8
ipſi, ſed ingredimini Sanctuarium per-
petuò ſacroſanctum, & obedite Deo,
Deo veſtro, ut amoveat à vobis iram
furoris ſui. Nam ipſe vobis apparebit 9
& fratribus veſtris, ipſéque miſericor-
diam largietur vobis, ut redeatis ad
hanc regionem; & non avertet fa-
ciem ſuam Deus à vobis, ſi conver-
teritis ad eum facies veſtras. Cùm 10
autem præcones regis Hezeciæ tranſi-
rent ex oppido in oppidum per terram
Ephraimi atque Manaſſis, & terram
Zebolonis; Irridebant eos impii qui- 11
dam homines de tribu Aſer, & E-
phraim, & Manaſſe, & tribu Zebo-
lon: Reliquum autem harum tribuũ 12
corde paveſcentes, contulerunt ſe Je-
ruſalem apud tribum Judæorum: fuit-
que manus Dei ſuper eos, & dedit
illis cor unum, ut facerent ſecundùm
præceptum regis & principum ejus,
juxta verbum Domini. Et congrega- 13
ta eſt gens plurima in Jeruſalem ad
celebrandum feſtum azymorum menſe
ſecundo. Et evulſis omnibus idolorum 14
altaribus è Jeruſalem, projecerunt ea
in vallem Cedron:

דברי הימים ב: לא

,ſe ſanctificaverunt & ,erant affecti pudore Levitæ & ,ſacerdotes Et .ſecundi menſis decima quarta in Peſach immolaverunt Et
15 וישחטו הפסח בארבעה עשר לחדש השני והכהנים והלוים נכלמו ויתקדשו
ſacerdotes , Dei viri Moſch legẽ ſcd̄m ,ſuũ judiciũ ſcd̄m ſua ſtatione ſuper ſteterũt Et .Domini domum aſcenſiones adduxerũt &
16 ויביאו עלות בית יהוה: ויעמדו על־עמדם כמשפטם כתורת משה איש־האלהים הכהנים
immolatione ſuper Levitæ & :ſe ſanctificaverãt non qui ,concione in multitudo Nam .Levitarum manu de ſanguinem ſpargentes
17 זרקים את־הדם מיד הלוים: כי־רבת בקהל אשר לא־התקדשו והלוים על־שחיטת
,Iſſaſchar ,Menaſſeh & ,Ephraim de multitudo ,populi multitudo Quia .Domino ſanctificandũ ad mundo non omni Peſachim
18 הפסחים לכל לא טהור להקדיש ליהוה: כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר
: dicendo , eis ſuper Jechizchijahu oravit Sed .ſcriptum ſicut non in Peſach comederunt Sed .ſe mundaverũt non ,Zebulun &
וזבלון לא הטהרו כי־אכלו את־הפסח בלא ככתוב כי התפלל יחזקיהו עליהם לאמר
purificationẽ ſcd̄m non & ,ſuorũ patrũ Deum Dominũ ,Deum quærendũ ad paravit ſuũ cor Omne .propter expiabit bonus Domin⁹
19 יהוה הטוב יכפר בעד: כל־לבבו הכין לדרוש האלהים יהוה אלהי אבותיו ולא כטהרת
,Jeruſalaim in inventi Iſrael filii Feceruntque .populum ſanavit & ,Jechizchijahu ad Dn̄s exaudivit Et .ſanctitatis
21 .20 הקדש: וישמע יהוה אל־יחזקיהו וירפא את־העם: ויעשו בני־ישראל הנמצאים בירושלם
ſacerdotes & Levitæ die in die Dominum laudantes & :magna lætitia cum diebus ſeptem infermentatorũ ſolennitatem
את־חג המצות שבעת ימים בשמחה גדולה ומהללים ליהוה יום ביום הלוים והכהנים
,Domino bonum intellectũ intelligentium Levitarum omnium cor ad Jechizchijahu eſt Locutuſque .Domino fortitudinis vaſis in
22 בכלי עז ליהוה: וידבר יחזקיהו על־לב כל־הלוים המשכילים שכל־טוב ליהוה
.ſuorum patrum Deo Domino ſe confitentes & ,pacificorum victimas immolantes ,diebus ſeptem indictum comederunt &
ויאכלו את־המועד שבעת הימים מזבחים זבחי שלמים ומתודים ליהוה אלהי אבותיהם:
Chizchijahu Quia .lætitiam diebus ſeptem fecerunt & :aliis diebus ſeptem faciendum ad , concio omnis inierunt conſiliũ Et
24 23 ויועצו כל־הקהל לעשות שבעת ימים אחרים ויעשו שבעת ימים שמחה: כי חזקיהו
,mille juvencos cœtui elevaverunt principes Et .ovium millia ſeptem & ,juvencos mille concioni elevare fecit Jehudah rex
מלך־יהודה הרים לקהל אלף פרים ושבעת אלפים צאן והשרים הרימו לקהל פרים אלף
,Levitæ & ,ſacerdotes & ,Jehudah cœtus omnis ſunt lætati Et .multitudine in ſacerdotes ſe ſanctificaverũt Et .millia decem oves &
25 וצאן עשרת אלפים ויתקדשו כהנים לרב: וישמחו כל־קהל יהודה והכהנים והלוים
lætitia fuit Et .Jehudah in habitantes & , Iſrael terra de venientes peregrini Et .Iſrael de venientes cœtus omnis &
26 וכל־הקהל הבאים מישראל והגרים הבאים מארץ ישראל והיושבים ביהודה: ותהי שמחה
ſurrexerunt Et .Jeruſalaim in hoc ſicut non , Iſrael regis ,David filii Selomoh diebus à quia ,Jeruſalaim in magna
27 גדולה בירושלם כי מימי שלמה בן־דויד מלך ישראל לא כזאת בירושלם: ויקמו
.cœlos ad ej⁹ ſanctitatis habitaculũ ad eorũ oratio venit & ,eorũ voce in auditum eſt & ,populo benedixerũt & ,Levitæ ſacerdotes
הכהנים הלוים ויברכו את־העם וישמע בקולם ותבוא תפלתם למעון קדשו לשמים:

CAP. XXXI. לא

ſucciderunt & , ſtatuas fregerunt & ,Jehudah urbibus in inventi qui Iſrael omnis ſunt egreſſi ,hoc totum perficere ſecundum Et
1 וככלות כל־זאת יצאו כל־ישראל הנמצאים לערי יהודה וישברו המצבות ויגדעו
ad uſque ,Menaſſeh &,Ephraim in &,Binjamin &,Jehudah univerſo de altaria & , excelſa ſunt demoliti & , lucos
האשרים וינתצו את־הבמות ואת־המזבחות מכל־יהודה ובנימן ובאפרים ומנשה עד־
.ſuas urbes ad ,ſuam poſſeſſionem ad unuſquiſque , Iſrael filii omnes ſunt Reverſique .conſumendum
לכלה וישובו כל־בני ישראל איש לאחזתו לעריהם:

Verſio VULG. LAT.

15 Immolaverunt autem Phaſe quartadecimâ die menſis ſecundi. Sacerdotes quoque atque Levitæ tandem ſanctificati, obtulerunt holocauſta in domo Dñi: 16 Steterúntque in ordine ſuo, juxta diſpoſitioné & legem Moyſi hominis Dei: Sacerdotes verò ſuſpiciebant effundendum ſanguinem de manibus Levitarum, 17 Eò quòd multa turba ſanctificata non eſſet: & idcircò immolarent Levitæ Phaſe his, qui non occurrerant ſanctificari Domino. 18 Magna etiam pars populi de Ephraim, & Manaſſe, & Iſſachar, & Zabulon, quæ ſanctificata non fuerat, comêdit Phaſe, non juxta quod ſcriptum eſt: & oravit pro eis Ezechias, dicens; Dominus bonus propitiabitur 19 Cunctis, qui in toto corde requirunt Dñm Deum patrũ ſuorũ: & non imputabit eis quòd minùs ſanctificati ſunt. 20 Quem exaudivit Dñs, & placatus eſt populo. 21 Fecerúntque filii Iſrael, qui inventi ſunt in Jeruſalé, ſolennitatem azymorũ ſeptem diebus in lætitia magna, laudantes Dñm per ſingulos dies: Levitæ quoque & Sacerdotes, ꝑ organa, quæ ſuo officio congruebant. 22 Et locutus eſt Ezechias ad cor omniũ Levitarum, qui habebant intelligentiã bonam ſuper Dño: & comederunt ſeptem diebus ſolennitatis, immolantes victimas pacificorũ, & laudantes Dñm Deum patrũ ſuorum. 23 Placuítq; univerſæ multitudini ut celebrarent etiã alios dies ſeptem: ꝙ & fecerunt cum ingenti gaudio. 24 Ezechias enim rex Juda præbuerat multitudini mille tauros, & ſeptem millia ovium: principes verò dederant populo tauros mille, & oves decem millia: ſanctificata eſt ergò ſacerdotum plurima multitudo. 25 Et hilaritate perfuſa omnis turba Juda, tam Sacerdotum & Levitarum, quàm univerſæ frequentiæ, quæ venerat ex Iſrael; proſelytorũ quoque de terra Iſrael, & habitantium in Juda. 26 Factáque eſt grandis celebritas in Jeruſalem, qualis à diebus Salomonis filii David regis Iſrael in ea urbe non fuerat. 27 Surrexerunt autem Sacerdotes atque Levitæ benedicentes populo: & exaudita eſt vox eorum: pervenítque oratio in habitaculum ſanctum cœli.

CAP. XXXI.

1 Cumque hæc fuiſſent ritè celebrata, egreſſus eſt omnis Iſrael, qui inventus fuerat in urbibus Juda, & fregerunt ſimulacra, ſucciderúntque lucos, demoliti ſunt excelſa, & altaria deſtruxerunt, non ſolùm de univerſo Juda & Benjamin, ſed & de Ephraim quoque & Manaſſe, donec penitùs everterent: reverſique ſunt omnes filii Iſrael in poſſeſſiones & civitates ſuas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܐܝܪ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܕܐܬܩܕܫܘ. ܘܩܪܒܘ
16 ܩܘܪܒܢܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܥܠ ܐܬܪܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ
17 ܕܡܘܫܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܟܗܢܐ ܡܩܒܠܝܢ ܗܘܘ ܕܡܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܠܘܝܐ. * ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ
ܗܘܘ ܒܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ ܕܠܐ ܐܬܩܕܫܘ. ܘܠܘܝܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܢܟܣܬܐ ܕܐܡܪܐ. ܘܦܪܫܝܢ
18 ܟܠ ܡܢ ܕܕܟܐ ܠܡܩܕܫܘ ܠܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܒܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ ܡܢ ܕܒܝܬ
ܐܦܪܝܡ ܘܡܢܫܐ. ܘܐܝܣܟܪ ܘܙܒܘܠܘܢ. ܐܪܒܥܐ ܫܒܛܝܢ. ܕܠܐ ܐܬܕܟܝܘ. ܡܛܠ
ܕܐܟܠܘ ܦܨܚܐ ܕܠܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܡܛܠ ܕܨܠܝ ܚܙܩܝܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܠܗܐ ܛܒܐ
19 ܢܚܣܐ ܥܠ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ. * ܡܛܠ ܕܐܛܝܒܢ ܠܒܢ ܠܡܬܟܫܦܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
20 ܕܐܒܗܝܢ. ܘܩܘܕܫܐ ܠܐ ܗܘܐ ܕܟܐ ܠܢ. * ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ ܕܚܙܩܝܐ. ܘܐܣܝܗ ܠܥܡܐ
21 * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܣܪܝܠ ܘܟܠ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ.
ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܝܘܡ ܒܝܘܡ. ܠܘܝܐ ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܦܘܡܗܘܢ.
22 ܘܟܗܢܐ ܒܬܫܒܚܬܐ. * ܘܡܠܠ ܚܙܩܝܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܒܬܫܒܚܬܐ
ܒܣܝܡܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܟܠܘ ܗܘܘ ܓܒܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܡܕܒܚܝܢ ܗܘܘ ܕܒܚܐ ܫܠܡܐ
23 ܠܡܪܝܐ. ܘܡܘܕܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܗܘܢ. * ܘܐܬܡܠܟܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ.
24 ܠܡܥܒܕ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܐܚܪܢܝܢ. ܘܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܕܚܕܘܬܐ. * ܡܛܠ ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ. ܐܦܪܫ ܘܝܗܒ ܠܥܡܐ ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܚܝܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܘܙܥܘܪܬܐ. ܘܐܦܪܫ ܘܝܗܒ
25 ܠܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ ܬܘܪܐ ܐܠܦ. ܘܥܢܐ ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܬܩܕܫܘ ܟܗܢܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܚܕܝ
ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܐܬܘ ܡܢ ܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܓܝܘܪܐ ܕܐܬܘ
26 ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܕܝܬܒܝܢ ܒܝܗܘܕ. * ܘܗܘܬ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܡܢ
27 ܝܘܡܝ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܗܕܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܩܡܘ
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܒܪܟܘ ܠܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗܘܢ. ܘܥܠܬ ܨܠܘܬܗܘܢ
ܠܟܘܪܣܝܐ ܕܩܘܕܫܗ ܒܫܡܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܐ *

1 * ܘܟܕ ܫܠܡ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ.
ܢܦܩܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܣܪܝܠ ܕܐܫܬܟܚܘ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܬܒܪܘ ܩܝܡܬܐ. ܘܦܫܚܘ
ܢܡܪܐ. ܘܣܚܦܘ ܡܕܒܚܐ ܕܐܝܬ ܒܝܗܘܕܐ ܘܒܒܢܝܡܝܢ. ܘܒܐܦܪܝܡ ܘܒܡܢܫܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܫܠܡ
ܘܗܦܟܘ ܒܢܝ ܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܠܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܒܫܠܡܐ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ.

15 Deinde celebrârunt Paſcha quarto decimo *die* ſecundi menſis, ſeptem diebus, & ſacerdotes ac Levitæ ſanctificati attulerunt oblationes in domum Domini: 16 Et ſteterunt in ſtatione ſua prout conſpicuum èrat, quemadmodum præſcribitur in lege Moſis prophetæ Domini: ſacerdotes accipiebant ſanguinem de manu Levitarum. 17 Quia enim multi erant in populo Iſraelitico qui non ſanctificaverant ſe; ideò Levitæ incumbebãt jugulationi agnorum, ut diſcernerent quicunque mundus eſſet ad conſecrandum Domino. 18 Nam multi erant in populo Iſraelitico ex Aphremitis, Manaſſitis, Iſacharitis, & Zebulonitis, quatuor hiſce tribubus; qui nondum mundaverant ſeſe, quum comediſſent Paſcha præter legem. Etenim oravit Hezecia pro eis, & dixit eis; Deus optimus expiet pro toto populo Iſraelitico: 19 Quandoquidem præparavimus cor noſtrum ad orandum Dominum Deum majorum noſtrorum, ſacrum hoc non eſt purius nobis. 20 Et exaudiens Dominus vocem Hezeciæ, ſanavit populum. 21 Itaque celebrârunt Iſraelitæ & omnes ii qui aderant Jeroſolymis, feſtum Azymorum ſeptem diebus: magna cum lætitia laudabant Dominum ſingulis diebus, Levitæ quidem canticis oris ſui, et ſacerdotes canticis. 22 Et allocutus eſt Hezecia Levitas omnes illos qui canebant cantica jucunda corã Domino: & comederunt viri illi ſeptem diebus, & ſacrificabant ſacrificia perfecta Domino: & gratias agebant Domino Deo majorum ſuorum. 23 Continuit etiam ſe totus popul⁹ Iſraeliticus ad celebrandũ ſepté dies alios, & ſepté dies lætitiæ. 24 Nam Hezecia rex Judæ ſepoſuerat ac dederat populo ſepté millia animantiũ tam magnorũ quàm parvorũ; & ſegregaverat ac dederat populo Iſraelitico boves mille, & ovium decem millia: ſanctificaverant autem ſe ſacerdotes multi. 25 Et lætatus eſt univerſus populus Judæ, & ſacerdotes ac Levitæ, totus populus qui venerant è gente Iſraelitica, & advenæ qui venerant de terra Iſraelitica, & qui degebant in Judæa. 26 Fuítq; lætitia magna in Jeruſalem, quoniam à diebus Solomonis filii Davidis regis Iſrael non facta fuerat hujuſmodi res in Jeruſalem. 27 Deniq; ſurgentes ſacerdotes & Levitæ benedixerunt populum Iſraelis, audivítque Dominus vocem eorum, & introivit oratio eorum ad ſolium ſanctitatis ejus, in cœlum.

CAP. XXXI.

1 His omnibus abſolutis, egreſſus eſt omnis populus Iſraelitarum qui aderant, ad civitates domûs Judæ, & fregerunt ſtatuas, comminuerunt tigres, & demoliti ſunt altaria quæ erant in Juda, in Benjamen, in Aphrem, & in Manaſſe: tum demum redeuntes Iſraelitæ, reverſi ſunt omnes ad poſſeſſionem ſuam, ingreſſíque ſunt incolumes in civitates ſuas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνε-
15 τράπησαν καὶ (ν) ἥγνισαν, καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα (ξ) ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν
στάσιν (ο) αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα (π) αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς
17 ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν. Ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖ-
18 ται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασὲκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ κυρίῳ. Ὅτι (ρ) πλεῖστον τοῦ λαοῦ
ἀπὸ Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἰσσάχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, οὐχ (σ) ἥγνισαν, ἀλλ' ἔφαγον τὸ φασὲκ, παρὰ
τὴν (τ) γραφήν. τοῦτο καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας περὶ αὐτῶν, λέγων, (υ) Κύριος ἀγαθὸς ἐξιλασάσθω
19 ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (φ) αὐτῶν, καὶ οὐ κατὰ
20 21 τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων. Καὶ ἐπήκουσε κύριος τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἰάσατο τὸν λαόν. Καὶ ἐποίησαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ
22 καθυμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις τῷ κυρίῳ. Καὶ
ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυ-
ρίῳ. καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας, θύοντες (χ) θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐξο-
23 μολογούμενοι (ψ) τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων (ω) αὐτῶν. Καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι
24 ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ· Ὅτι Ἐζεκίας ἀπήρξατο τῷ Ἰούδᾳ τῇ
ἐκκλησίᾳ (α) χιλίους μόσχους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους
25 χιλίους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος. Καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ ἐκ-
κλησία οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα, καὶ οἱ εὑρεθέντες (β) ἐξ Ἱερουσαλὴμ,
26 καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες (γ) Ἰούδα. Καὶ ἐγένετο εὐφρο-
σύνη μεγάλη ἐν Ἱερουσαλήμ· (δ) ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμὼν υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο
27 τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς (ε) οἱ Λευῖται καὶ (ζ) εὐλόγησαν τὸν λαόν, καὶ
ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς
τὸν οὐρανόν.

Et immolaverunt Phaſec quartadecimâ menſis ſecundi. Et ſacerdotes, et 15
Levitæ confuſi ſunt, & (d)purificaverunt, & intulerunt holocauſtomata
in domum Domini. Et ſteterunt ſuper ſtationem ſuam, juxta judiciũ ſuũ, 16
juxta mandatum Moyſi hominis Dei. Et ſacerdotes accipiebant ſanguines
de manu Levitarum. Quoniam multitudo Eccleſiæ non erat purificata; 17
& Levitæ fuerunt ad immolandum Phaſec omni qui non potuerat
purificari Domino. Quoniam plurima pars populi ab Ephræm, & 18
Manaſſe, & Iſſachar, & Zabulon, non purificaverunt, ſed manducaverunt
Phaſec, (e) præter Scripturam. (f) Hoc & deprecatus eſt
Ezecias pro eis, dicens; Dominus bonus propitietur Pro omni corde 19
dirigente ad exquirendum Dominum Deum patrum ſuorum, & non ſecundùm
purificationem ſanctorum. Et exaudivit Dominus Ezeciam, 20
& ſanavit populum. Et fecerunt filii Iſrael, qui inventi ſunt in Hieruſalem, 21
feſtivitatem azymorum ſeptem diebus in lætitia magna, & hymnos
dicentes Domino, diem per diem: & ſacerdotes, & Levitæ
in (g) organis Domino. Et locutus eſt Ezecias ad omne cor Levitarum, 22
& intelligentium intellectum bonum Domino. Et conſummaverunt
feſtivitatem azymorum ſeptem diebus, ſacrificantes ſacrificium ſalutaris,
& confitentes Domino Deo patrum ſuorum. Et deliberavit 23
Eccleſia ſimul facere ſeptem dies alios. Et fecerunt ſeptem dies in lætitia:
Quoniam Ezecias primitias obtulit ipſi Juda, ipſi Eccleſiæ 24
mille vitulos, & ſeptem mille oves: & principes obtulerunt primitias
populo vitulos mille, & oves decem mille, & (h) ſancta ſacerdotum
in multitudine. Et lætata eſt omnis Eccleſia, ſacerdotes, & Levitæ, 25
& omnis Eccleſia Juda, & qui inventi ſunt de (i) Hieruſalem, &
proſelyti qui venerant de terra Iſrael, & habitantes Juda. Et facta 26
eſt lætitia magna in Hieruſalem. A diebus Salomon filii David regis
Iſrael non facta eſt talis feſtivitas in Hieruſalem. Et ſurrexerunt ſacerdotes 27
Levitæ; & benedixerunt populum: & audita eſt vox eorum:
& venit deprecatio eorum ad habitaculum ſanctum ejus in cœlum.

MS.A. (ν) ἡγνίσθησαν, (ξ) εἰς οἶκον κυρίου. (ο) ἑαυτῶν, (π) ἑαυτῶν, (ρ) τὸ πλεῖον (σ) ἡγνίσθησαν, ἀλλὰ (τ) γραφήν. καὶ προσηύξατο (υ) Κύριος ὁ ἀγαθὸς (φ) ἑαυτοῦ, (χ) θυσίας (ψ) κυρίῳ θεῷ (ω) ἑαυτῶν. (α) μόσχοις χιλίους καὶ (β) ἐξ Ἰσραὴλ, (γ) ἐν Ἰούδᾳ. (δ) ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σαλωμὼν (ε) καὶ οἱ (ζ) ηὐλόγησαν

ΚΕΦ. λα'.

CAP. XXXI.

1 Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα; καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας, καὶ (α) ἔκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ (β) πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐξ Ἐφραὶμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς τέλος. καὶ (γ) ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν (†) αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις (δ) αὐτῶν.

ET poſtquàm conſummata ſunt omnia hæc; egreſſus eſt omnis Iſrael; 1
qui inventi ſunt in civitatibus Juda: & comminuerunt ſtatuas, & exciderunt lucos, & diruerunt excelſa, & aras de omni Judæa, & Benjamin, & de Ephræm, & de Manaſſe uſque in finem. Et reverterunt omnis Iſrael, unuſquiſque ad hæreditatem ſuam, & ad civitates ſuas.

MS.A. (α) ἐξέκοψαν (β) πάσης Ἰουδαίας (γ) ἐπέστρεψεν (†) ἑαυτοῦ, (δ) ἑαυτῶν.

Verſio *ARABICA.* cum Interpretatione *LATINA.*

* وجعلوا الفصح في اربعة عشر يوما في الشهر الثاني سبعة ايام * والكهنة واللاويون تقدسوا 15
وجاوا الي بيت الله * واقاموا علي مواضعهم يرون * كما هو مكتوب في ناموس موسي * والكهنة 16
يقبلون الدم من ايدي اللاويين * لانهم كانوا كثيرين في شعب اسرايل * لكنهم لم 17
يكونوا مقدسين * فقام اللاويون علي ذبيحة الخراف * وكانوا ينظرون كل ذكي يقدس لله *
* لانهم كثيرين في امة اسرايل من بيت افريم ومنسا * وايساخر وزابلون هذه الاسباط لم 18
يكونوا اطهارا * لانهم اكلوا الفصح بلا ناموس * وصلي حزقيا عليهم وقال لهم * الاه الخير
يغفر لامة اسرايل * لانه اصلح قلوبنا لنصلي لله الاه ابايينا * فسمع الله صوت حزقيا * 19 20
وابرا الشعب * وصنع بنو اسرايل الذين وجدوا في اوروشليم عيد الفطير سبعة ايام 21
بفرح عظيم * يسبحون الله في كل يوم * واللاويون بتسبحة افواههم * والكهنة ايضا *
* وقال حزقيا لساير اللاويين الذين كانوا يسبحون بتسبيحات حسنة قدام الله * وكانوا 22
يذبحون ذبايح التمام لله * وكانوا يشكرون الله الاه ابايهم * واجتمع ساير الشعب ان يعملوا 23
سبعة ايام اخري * وسبعة ايام الفرح * لاجل حزقيا ملك يهودا * لانه افرد واعطي الشعب 24
سبعة الف حيوان كبارا ودقاقا * واعطي امة اسرايل ثيرانا الفا * وغنما عشرة الف * وتقدس
كهنة كثيرة * وفرح شعب يهودا كله والكهنة واللاويون * وكل الامة التي جاءت 25
من ساير ارض اسرايل * والسكان في يهودا * وكان فرح عظيم باوروشليم * لان من ايام 26
سليمان بن داود لم يكن مثل هذا باوروشليم * وبارك الكهنة واللاويون علي شعب اسرايل * 27
وسمع الله صوتهم * ودخلت صلاتهم الي مجلس قدسه في السماء *

الفصل الحادي والثلثون *

* ولما تم هذا جميعه مضي شعب اسرايل الي ضياع بيت يهودا * وهدموا عوالي النمور * 1
وقلعوا المذابح التي في يهودا وبنيامين وافرايم ومنسا * حتي رجع اسرايل وعادوا كلهم الي
وراثتهم * ودخلوا بسلام الي قراهم *

Deinde celebrârunt Paſcha quartodecimo 15
die menſis ſecundi, ſeptem diebus. Et ſacerdotes
ac Levitæ ſanctificati, adierunt
domum Dei: Et ſtantes in ſtationibus 16
ſuis, aſpiciebant, quemadmodum ſcriptum
eſt in lege Moſis: iidemque ſacerdotes
excipiebant ſanguinem de manibus Levitarum.
Quamvis enim multi eſſent in populo 17
Iſraelitico, nondum tamen ſanctificaverant
ſeſe: ideò incumbebant Levitæ
ſacrificio agnorum, & examinabant omne
mundum quod conſecrabatur Deo. Siquidem 18
multi erant in gente Iſraelitica, de
domo Ephraimi, Manaſſis, Iſacharis, &
Zebolonis; his inquam tribubus, qui non
erant mundi; eò quòd Paſcha abs lege
comediſſent. Oravit autem Hezecia pro
ipſis, & dixit eis; Deus bonitatis parcat
genti Iſraeliticæ; Quandoquidem 19
ipſe præparavit corda noſtra ad orandum
Deum, Deum patrum noſtrorum. Audivitque 20
Deus vocem Hezeciæ, & ſanavit
populum. Itaque celebrârunt Iſraelitæ 21
qui præſentes erant in Jeruſalem,
feſtum azymorum ſeptem diebus magno
gaudio, Deum laudantes ſingulis diebus,
& Levitæ concentu oris ſui; & ſacerdotes
pari ratione. Cùm autem allocutus 22
eſſet Hezecia omnes Levitas qui optimos
concentus coram Deo canebant, quique
perfectas victimas Deo ſacrificabant, &
gratias agebant Deo, Deo patrum ſuorum;
Continuit ſe populus univerſus ad celebrandum 23
ſeptem dies alios, ſeptémque dies
lætitiæ, propter Hezeciam regem Judæ.
Is enim ſegregaverat dederátque populo 24
ſeptem millia animantium tam magnorum
quàm exiguorum, dederátque populo
Iſraelitico boves mille, & ovium
decem millia: & ſacerdotes permulti
ſanctificaverant ſeſe. Lætatus igitur eſt 25
totus populus Judaicus, & ſacerdotes
ac Levitæ; tam gens illa quæ venerat ex
univerſa regione Iſraelitica, quàm incolæ
Judæ. Fuit inquam ſumma lætitia in 26
Jeruſalem, quoniam inde à diebus Salomonis
filii Davidis nil tale factum fuerat
in Jeruſalem. Deinde benedixerunt 27
ſacerdotes & Levitæ populo Iſraelitico,
audivitque Deus vocem eorum, & ingreſſa
eſt oratio eorum ad thronum ſanctitatis
ejus, in cœlum.

CAP. XXXI.

Cum autem abſoluta fuiſſent hæc omnia, 1
abiens populus Iſraeliticus ad oppida
domûs Judæ, evertebant excelſa
pardorum, & extirpabant altaria quæ
erant in Juda, Benjamine, Ephraimo, &
Manaſſe; donec rediiſſent Iſraelitæ, &
remeâſſent omnes in hæreditatem ſuam,
& ingreſſi eſſent incolumes in civitates
ſuas.

דברי הימים ב: לא

,sacerdotes *sui servitii os secundum virum* ,suis divisionibus *super* Levitarum & ,sacerdotum divisiones Jechizchijahu statuit Et
2 ויעמד יחזקיהו את־מחלקות הכהנים והלוים על־מחלקותם איש כפי עבדתו לכהנים
regis pars Et .Domini castrorum portis in laudandum & ,confitendum ad & ministrandum ad ;pacifica &,holocaustum ad Levitas &
3 וללוים לעלה ולשלמים לשרת ולהדות ולהלל בשערי מחנות יהוה׃ ומנת המלך
scriptum sicut ,solennitatibus & ,*mensibus in* & ,sabbathis in *ascensiones* & ,vespere & mane ,*ascensiones ascensiones ad* ,ejus substantia de
מן־רכושו לעלות לעלות הבקר והערב והעלות לשבתות ולחדשים ולמעדים ככתוב
confortarentur ut , Levitarum & ,sacerdotum partem *dandum ad*,Jerusalaim habitatoribus populo dixit Et .Domini lege in
4 בתורת יהוה׃ ויאמר לעם ליושבי ירושלם לתת מנת הכהנים והלוים למען יחזקו
omnis &,*mellis* & *recentis* olei & ,*musti* ,frumenti *initium* Israel filii multiplicaverunt,*rem exuperare secundum* Et.Domini lege in
5 בתורת יהוה׃ וכפרץ הדבר הרבו בני־ישראל ראשית דגן תירוש ויצהר ודבש וכל
,Jehudah urbibus in *habitantes* ,Jehudah & ,Israel filii Et .adduxerunt multitudinem in omnium decimam & ,agri *proventus*
6 תבואת שדה ומעשר הכל לרב הביאו׃ ובני ישראל ויהודה היושבים בערי יהודה
acervos dederunt &,adduxerunt ,suo Deo Domino *sanctificatum* ,sanctitatum decimam &,pecudũ &,boum decimam ipsi etiam
גם־הם מעשר בקר וצאן ומעשר קדשים המקדשים ליהוה אלהיהם הביאו ויתנו ערמות
,Jechizchijahu venerunt Et .consummaverunt septimo mense in & ,fundare acervos cœperunt tertio mense In .*acervos*
7 8 ערמות׃ בחדש השלשי החלו הערמות ליסוד ובחדש השביעי כלו׃ ויבאו יחזקיהו
inquisivit Et .Israel ejus populo & ,DOMINO benedixerunt & ,acervos viderunt & ,principes &
9 והשרים ויראו את־הערמות ויברכו את־יהוה ואת עמו ישראל׃ וידרש
primus sacerdos Hazariahu eum ad dixit Et .acervis *super* Levitis & sacerdotibus *super* Jechizchijahu
10 יחזקיהו על־הכהנים והלוים על־הערמות׃ ויאמר אליו עזריהו הכהן הראש
superrelinquere & saturari & ,edere DOMINI domum adducere *oblationem incipiendo Ab* :dixit & ,Sadoc *domus*
לבית צדוק ויאמר מהחל התרומה לביא בית־יהוה אכול ושבוע והותר
dixit Et .*huic turbæ residuæ* & , suo populo benedixit DOMINUS quia ,multitudinem ad usque
11 עד־לרוב כי יהוה ברך את־עמו והנותר את־ההמון הזה׃ ויאמר
, *decimam &* ,*elevationem* adduxerunt Et .paraverunt & :DOMINI domo in *cellas parandum ad* , Jechizchijahu
12 יחזקיהו להכין לשכות בבית יהוה ויכינו׃ ויביאו את־התרומה והמעשר
, Jechiel Et .secundus ejus frater Simhi & ,Levita Cananjahu dux ea super Et *fide in* sancta &
13 והקדשים באמונה ועליהם נגיד כונניהו הלוי ושמעי אחיהו משנה׃ ויחיאל
,Benajahu & , Machath & , Ismachiahu & , Eliel & , Josabad & , Jerimoth & , Hazahel & , Nachath & , Hazarjahu &
ועזזיהו ונחת ועשהאל וירימות ויוזבד ואליאל ויסמכיהו ומחת ובניהו
domus .ducis Hazariahu & , regis Jechizchijahu *mandato in* ejus fratris Simhi & , Cananiahu manu de præpositi
פקידים מיד כונניהו ושמעי אחיו במפקד יחזקיהו המלך ועזריהו נגיד בית־
elevationem dandum ad ,*Dei devotiones* super orientem ad janitor Levites Imnah filius Chore Et .Dei
14 האלהים׃ וקורא בן־ימנה הלוי השוער למזרחה על נדבות האלהים לתת תרומת
.sanctificationum sanctificationes & DOMINO
יהוה וקדשי הקדשים׃

Versio VULG. LAT.

Ezechias autem constituit turmas Sacerdotales & Leviticas per divisiones suas, unumquemque in officio proprio, tam Sacerdotum videlicèt quàm Levitarum, ad holocausta, & pacifica, ut ministrarent & confiterentur, canerentque in portis castrorum Domini. 2 Pars autem regis erat, ut de propria ejus substantia offerretur holocaustum, manè semper & vesperè. Sabbatis quoque, & Calendis, & solennitatibus cæteris, sicut scriptum est in lege Moysi. 3 Præcepit etiam populo habitantium Jerusalem, ut darent partes Sacerdotibus, & Levitis, ut possent vacare legi Domini. 4 Quod cùm percrebruisset in auribus multitudinis, plurimas obtulêre primitias filii Israel frumenti, vini, & olei, mellis quoque: & omnium, quæ gignit humus, decimas obtulerunt. 5 Sed & filii Israel & Juda, qui habitabant in urbibus Juda, obtulerunt decimas boum & ovium, decimásque sanctorum, quæ voverant Domino Deo suo: atque universa portantes, fecerunt acervos plurimos. 6 Mense tertio cœperunt acervorum jacere fundamenta, & mense septimo compleverunt eos. 7 Cúmque ingressi fuissent Ezechias & principes ejus, viderunt acervos, & benedixerunt Domino ac populo Israel. 8 Interrogavítque Ezechias Sacerdotes & Levitas, cur ita jacêrent acervi. 9 Respondit illi Azarias Sacerdos primus de stirpe Sadoc, dicens; Ex quo cœperunt offerri primitiæ in domo Domini, comedimus, & saturati sumus, & remanserunt plurima, eò quòd benedixerit Dominus populo suo: reliquiarum autem copia est ista, quam cernis. 10 Præcepit igitur Ezechias ut præpararent horrea in domo Domini. 11 Quod cùm fecissent, Intulerunt, tam primitias, quàm decimas, & quæcunque voverant, fideliter. 12 Fuit autem præfectus eorum Chonenias Levita, & Semei frater ejus, secundus, Post quem Jahiel, & Azarias, & Nahath, & Asael, & Jerimoth, Jozabad quoque, & Eliel, & Jesmachias, & Mahath, & Banaias, præpositi sub manibus Choneniæ, & Semei fratris ejus, ex imperio Ezechiæ regis & Azariæ pontificis domûs Dei, ad quos omnia pertinebant. 13 Core verò filius Jemna Levites & janitor Orientalis portæ, præpositus erat iis quæ sponte offerebantur Domino, primitiísque & consecratis in Sancta sanctorum. 14

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 * ܘܐܩܝܡ ܚܙܩܝܐ ܡܛܪܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܓܒܪ ܐܝܟ ܬܫܡܫܬܗ.
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܡܣܩܢܘܬܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ. ܠܡܫܡܫܘ ܘܠܡܘܕܝܘ ܘܠܡܫܒܚܘ ܒܬܪܥܐ
3 ܕܡܪܝܐ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܡܢ ܩܢܝܢܗ. ܥܠܘܬܐ ܕܬܘܪܐ ܕܨܦܪܐ ܘܕܪܡܫܐ. ܘܥܠܘܬܐ
4 ܕܫܒܬܐ. ܘܕܪܝܫ ܝܪܚܐ ܘܕܥܐܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܐܡܪ ܠܐܝܣܪܝܠ ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܬܠ ܚܘܩܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. ܡܛܠ
5 ܕܫܪܪ ܐܢܘܢ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܕ ܐܣܓܝ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ
ܪܫܝܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܡܢ ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܢ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܐ. ܘܚܕ ܡܢ
6 ܥܣܪܐ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܒܟܢܫܐ. * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܦ ܗܢܘܢ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ ܡܥܣܪܐ. ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܘܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ
ܐܠܗܗܘܢ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܪܫܝܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܡܢ
ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܢ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܩܕܫܝܢ ܗܘܘ
7 ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܒܝܪܚܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܐܫܬܟܚܘ ܪܫܝܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܛܒ. ܘܒܝܪܚܐ
8 ܫܒܝܥܝܐ. ܢܣܒ ܚܙܩܝܐ ܘܦܠܓܢܘܢ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. * ܘܚܙܐ ܚܙܩܝܐ ܘܪܘܪܒܢܐ
9 ܕܣܓܝܐܬܐ ܐܢܝܢ ܪܫܝܬܐ ܕܟܗܢܐ. ܘܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܨܠܝܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܨܠܝ
10 ܚܙܩܝܐ ܥܠ ܟܗܢܐ ܘܥܠ ܠܘܝܐ. ܡܛܠ ܪܫܝܬܐ ܕܣܓܝܐܬܐ. * ܘܩܪܐ ܠܗ ܠܥܙܪܝܐ ܟܗܢܐ
ܪܒܐ ܡܢ ܕܒܝܬ ܨܕܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܠܝܛܐ ܠܟܘܢ ܪܫܝܬܐ ܗܠܝܢ ܠܡܐܟܠ.
ܡܛܠ ܕܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠܝܢ. ܐܟܘܠܘ ܘܣܒܥܘ. ܘܕܡܝܬܪ ܡܢܗܘܢ. ܗܒܘ ܠܡܣܟܢܐ
ܘܠܡܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܒܪܟ ܠܥܡܗ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܣܘܓܐܐ. ܘܕܝܬܪ ܝܗܒܘ
11 ܠܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܟܠܗ. * ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܡܛܝܒܘ ܬܘܢܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
12 ܘܛܝܒܘ. * ܘܐܥܠܘ ܪܫܝܬܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ. ܘܩܘܕܫܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܥܠܝܗܘܢ
13 ܐܝܬ ܗܘܐ ܟܢܢܝܐ ܠܘܝܐ. ܘܫܡܥܝ ܐܚܘܗܝ ܬܪܝܢܐ. * ܘܢܚܐܝܠ.
ܘܥܘܙܝܐ. ܘܢܚܬ. ܘܥܣܐܝܠ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܝܘܙܒܪ. ܘܐܠܝܐܝܠ. ܘܣܡܟܝܐ. ܘܡܚܬ. ܘܒܢܝܐ
ܘܫܡܥܝܐ ܐܚܘܗܝ. ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܦܩܕܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܟܢܢܝܐ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ
14 ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܘܕܥܙܪܝܐ ܪܒ ܒܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܩܪܝܐ ܒܪ ܝܡܢܐ ܠܘܝܐ. ܢܛܘܪ ܬܪܥܐ
ܡܕܢܚܝܐ. ܡܫܠܛ ܗܘܐ ܥܠ ܩܘܪܒܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ.

* Porrò Hezecia restituit excubias sacerdotum & Levitarum, per excubias eorum, quemque pro officio suo: sacerdotes *inquam* & Levitas, holocausta, & perfecta; ad ministrandum, gratias agendum, & laudandum in porta Domini. 2 Dedítque rex è propriis facultatibus holocausta boum matutina & vespertina, & holocausta sabbathorum, neomeniarum, & festorum. 3 Dixítque populo, quemadmodum præscriptum est in lege Domini; dixit inquam Israelitis qui degebant in Jerusalem, ut solverent jus sacerdotum & Levitarum: confirmavit enim eos *ad hoc* ex lege Domini. 4 Cúmque longum sermonem habuisset ad Israelitas, afferebant primitias frumentorum, vinorum, & oleorum; & ex animantibus suis, & ex proventibus agri; decimas quoque confertim afferebant. 5 Et tam filii Israelis quàm Judæ, qui degebant in civitatibus Judæ; ipsi quoque decimas afferebant, *id est*, unam è denis quibusque *rebus*; afferebant inquam, & offerebant Domino Deo suo. 6 Cúmque primitias frumenti, vini, & olei acervatim afferrent; & ex animantibus suis & proventibus agri decimas quoque afferrent; & Domino Deo suo consecrarent; Mense tertio inventæ sunt primitiæ quamplurimæ: mense autem septimo accipiens *eas* Hezecia, distribuit eas inter sacerdotes & Levitas. 7 Et videntes Hezecia ac principes quòd permultæ essent illæ sacerdotum primitiæ, benedixerunt Domino, & oraverunt pro Israele: 8 Oravítque Hezecia pro sacerdotibus & pro Levitis, propter primitias quæ plurimæ erant. 9 Et accersito Azariâ summo sacerdote de familia Sadoci, dixit eis; Licitum est vobis primitias istas comedere, quoniam illatæ sunt in domum Domini: comedite ergò, & saturamini; & quod ex iis supererit, date pauperibus & egenis; quandoquidem benedixit Dominus populo suo, & largitus est eis tantam abundantiam: Quicquid ergò superfuit, totum dederunt populo Israelis. 10 Edixit etiam Hezecia ut pararentur cellæ in domo Domini, & parârunt; 11 Intuleruntque primitias, decimas, & res consecratas, cum fidelitate: iísque præerant Chanania Levita, & Semei frater ejus secundus; 12 Et Nehael, & Ozia, Nahath, Asael, Jermoth, Jozabar, Eliel, Semachia, Mathah, Benaia, & Semaia frater ejus: hi omnes præpositi erant sub manu Chananiæ, juxta imperium Hezeciæ regis, & Azariæ præfecti domûs regiæ. 13 Caria verò filius Jeminæ, Levita, custos portæ Orientalis, præpositus erat sacrificiis Domini, & Sancto sanctorum: 14

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ
λειτουργίαν, τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, εἰς τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου,
καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν (ε) ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου
3 κυρίου. Καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωϊνὴν καὶ
τὴν (ζ) δειλινὴν, καὶ ὁλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα, καὶ εἰς τὰς νεομηνίας, καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς
4 τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου. Καὶ (η) εἶπαν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως (θ) κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου
5 κυρίου. Καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον, (ι) ἐπλεόνασεν Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, καὶ οἴνου, καὶ
ἐλαίου, καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν (κ) γέννημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα (λ) πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν
6 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα
μόσχων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ θεῷ (μ) αὐτῶν· καὶ
7 ἐπήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι, καὶ ἐν
8 (ν) τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν. Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, (ξ) καὶ εἶδον
9 τοὺς σωροὺς, καὶ ηὐλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν
10 ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον
(ο) Σαδὼκ, καὶ εἶπεν, Ἐξ οὗ ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον κυρίου, ἐφάγομεν καὶ
ἐπίομεν καὶ (π) κατελίπομεν ἕως εἰς πλῆθος, ὅτι κύριος (ρ) ηὐλόγησε τὸν λαὸν (σ) αὐτοῦ·
11 καὶ κατελίπομεν (τ) ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἔτι ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον
12 κυρίου. καὶ ἡτοίμασαν. Καὶ (υ) ἤνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει· καὶ ἐπ'
13 αὐτῶν ἐπιστάτης (φ) Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεῒ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος· Καὶ Ἰεϊὴλ,
καὶ (χ) Ὀζίας, καὶ Ναὲθ, καὶ Ἀσαὴλ, καὶ Ἰεριμὼθ, καὶ (ψ) Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ
ὁ Σαμαχία, καὶ Μαὰθ, καὶ Βαναίας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ (ω) Χωνενίου καὶ Σεμεῒ
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν (α) Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου κυ-
14 ρίου. Καὶ (β) Κωρὴ ὁ τοῦ Ἰεμνὰ ὁ Λευίτης ὁ πυλωρὸς (γ) κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν (δ) δομάτων,
δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,

Et ordinavit Ezecias vices ſacerdotum, & Levitarum, & vices 2
cujuſque juxta ſuum miniſterium, ſacerdotibus, & Levitis, ad holocauſtoſim,
& ad ſacrificium ſalutaris, & ad laudandum, & confitendum,
& miniſtrandum in portis in (a) atriis domûs Domini.
Et portio regis de ſubſtantia ejus ad holocauſtoſes, matutinam, & 3
veſpertinam, & holocauſtoſes in ſabbata, & in Neomeniis, & in
feſtivitates ſcriptas in lege Domini. Et (b) dixerunt populo, habitantibus 4
in Hieruſalem, dare portionem ſacerdotum, & Levitarum,
ut confortentur in miniſteria domûs Domini. Et poſtquam 5
conſtituit (c) verbum, abundanter dedit Iſrael primitias frumenti,
& vini, & olei, & mellis: & omne genimen agri, & decimas
omnes in multitudine attulerunt filii Iſrael, & Juda. Et habitantes 6
in civitatibus Juda etiam ipſi attulerunt decimas vitulorum,
& ovium, & decimas (d) caprarum: & ſanctificaverunt Domino
Deo ſuo. Et intulerunt, & poſuerunt acervos acervos. In menſe 7
tertio cœperunt acervi fundari: & in menſe ſeptimo conſummati
ſunt. Et venit Ezecias, & principes, & viderunt acervos, 8
& benedixerunt Dominum, & populum ejus Iſrael. Et percunctatus 9
eſt Ezecias ſacerdotes, & Levitas ſuper acervis. Et dixit 10
ad eum Azarias ſacerdos princeps in domo Sadoc, & dixit; Ex
quo cœperunt primitiæ afferri in domum Domini; manducavimus,
& bibimus, & reliquimus uſque ad multitudinem: quoniam Dominus
benedixit populum ſuum: (e) & reliquimus ad multitudinem
hanc. Et dixit Ezecias adhuc parare paſtophoria in domo Domini. 11
Et paraverunt. Et attulerunt illuc primitias, & decimas in fide: 12
& ſuper eos præſes Chonenias Levita, et Semei frater ejus ſuccedens,
Et Jeiel, et Ozias, et Naeth, et Aſael, et Jerimoth, et Jozabad, 13
et Eliel, et Samachia, et Maath, et Banaias, et filii ejus
conſtituti per Choneniam, et Semei fratrem ejus; ſicut ordinavit
Ezecias rex, et Azarias dux domûs Domini. Et Core filius Jemna 14
Levita janitor ad Orientem ſuper dona ad dandum primitias
Domini, et ſancta ſanctorum,

MS. A. (ε) ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου (ζ) δειλινὴν, ὁλοκαυτώσεις εἰς σάββατα, (η) εἶπεν (θ) κατισχύσωσιν (ι) ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (κ) γέννημα (λ) πάντα ἤνεγκαν εἰς πλῆθος οἱ (μ) ἑαυτῶν· (ν) τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ (ξ) καὶ εἰδόντες τοὺς (ο) Σαδὼκ, Ἐξ οὗ (π) κατελείπομεν, ὅτι (ρ) εὐλόγησεν (σ) ἑαυτοῦ, (τ) ἔτι τὸ (υ) εἰσήνεγκαν (φ) Χωχενίας (χ) Ὀζαζὰς, (ψ) Ἰωζαβὰθ, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Σαμαχία, (ω) Χωχενίου. (α) ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ (β) Κωρὴ (γ) κατ' ἀνατολὰς (δ) * δωμάτων,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وأقام حزقيا على أوقات الكهنة كل رجل مثل عمله * للكهنة واللاويين للمذبح 2
ليخدموا ويشكروا ويسبحوا في باب الرب * وأعطى الملك من ماله ذبائح ثيرانا للغداة 3
وللمساء * وذبائح السبوت ورؤوس الشهور والأعياد * وقال للشعب * كما هو مكتوب في ناموس 4
الله اصنعوا * وقال للذين يسكنون أورشليم من إسرائيل أن يعطوا حق الكهنة واللاويين *
لأن به أومر في ناموس الله * وحين كثر الكلام على إسرائيل كانوا يجيبون واجبات 5
القمح والخمر والزيت * ومن البهائم والغلات التي من حقولهم واحدا من عشرة * وكانوا 6
يجيبون كبراء بني إسرائيل ويهوذا الذين كانوا يسكنون في ضياع يهوذا * وهم أيضا كانوا
يجيبون العشر واحدا من عشرة ويقربون لله إلههم * وكانوا يجيبون واجبات على واجبات
من القمح والخمر والزيت ومن الحيوان ومن غلات حقولهم واحدا من عشرة * وفي الشهر 7
الثالث وجدت واجبات كثيرة عظيمة * وفي الشهر السابع أخذها حزقيا * وقسمها على
الكهنة واللاويين * ونظر حزقيا أن واجبات الكهنة عظيمة جدا * وشكروا الله وباركوا 8
إله إسرائيل * وصلى حزقيا على الكهنة واللاويين * وعلى الواجبات التي كثرت * فقال 9 10
لهم عوزيا الكاهن الكبير الذي من بيت صادوق * حلال لكم هذه الواجبات أن
تأكلوها * لأنها لبيت الله دخلت * فكلوا واشبعوا * وما فضل منها أعطوه للضعفاء والمساكين *
لأن الله بارك شعبه * وأعطاهم هذه البركة والكثرة * وما فضل منها أعطوه لإسرائيل
كله * فقال حزقيا * اصنعوا في بيت الله صفوفا * فصنعوا * وجاءوا بالواجبات واحدا من 11 12
عشرة ومقدسات بالأمانة * وكان المحكمون عليها من بني لاوي * الكناني وشمعي
أخوه * وناحايل * وعوزيا * وناحات * وعاسويل * ويريموت * ويوزاباد * وإليال * واسمخيوا * وماآح * 13
وبنيا * وشمعيا أخوه * هؤلاء كلهم محكمون على يد الكناني مثل ما أمر حزقيا الملك *
وعزريو نقه بيت الله * وقاريا بن يامينا من بني لاوي يحفظ الباب الشرقي مما يلي 14
القرابين لله وقدس المقدسين *

Poſthæc deſtinavit Hezecia ad vices 2
ſacerdotales unumquenque ſecundùm
proprium munus; ſacerdotes & Levitas
ad altare, ut miniſtrarent, & gratias
laudéſque dicerent in foribus Domini.
Dedit quoque rex è facultatibus 3
ſuis victimas, nempe boves pro matutino
& veſpertino tempore, & victimas
ſabbathorum, principiorum menſium,
& feſtorum. Dixitque populo, 4
Prout ſcriptum eſt in lege Dei, facite:
iis autem Iſraelitis qui habitabant Jeroſolymis,
dixit ut ſolverent jus ſacerdotum
& Levitarum, cùm id præcipiatur
in lege Dei. Et poſtquam longam 5
habuit orationem ad Iſraelitas,
afferebant legitima tritici, vini, & olei;
& ex pecoribus & proventibus
agrorum ſuorum, unum ex decem. Afferebant 6
quoque magnates filiorum Iſraelis
& Judæ, qui commorabantur in
oppidis Judæ; ipſi quoque decimas afferebant,
unum ex decem, & offerebant
Deo, Deo ſuo. Cùm ergò legitima
acervatim afferrent ex tritico, vino,
& oleo; & ex pecoribus atque proventibus
agrorum ſuorum, unum ex decem:
Menſe demum tertio inventa 7
fuerunt multa magnáque legitima; quæ
menſe ſeptimo accipiens Hezecia, diſtribuit
inter ſacerdotes & Levitas. Videns 8
autem Hezecia quòd legitima ſacerdotum
eſſent admodum ingentia, gratias
egerunt Deo, & benedixerunt Deum
Iſraelis: Oravitque Hezecia pro ſacerdotibus 9
& Levitis, & pro legitimis
quæ multa erant. Tum dixit 10
eis Ozia ſummus ſacerdos qui erat ex
familia Sadoci, Licet vobis comedere
legitima iſta, quandoquidem in domum
Dei ſunt ingreſſa: comedite ergò ea,
& ſaturamini; & quod ex iis ſupererit,
date tenuibus & pauperibus. Deus
enim benedixit populo ſuo, & largitus
eſt eis tantam benedictionem &
abundantiam: quod ergò ex iis ſupererit,
totum date Iſraelitis. Quapropter 11
dixit Hezecia, Facite in domo Dei
ordines, & fecerunt: Intuleruntque 12
fideliter legitima, nempe decimas, &
res conſecratas; iiſque præerant ex filiis
Levi, Chanani & Semei frater
ejus, Nihael, Ozia, Nahath, Aſuel, 13
Jermoth, Jozibar, Eliel, Semachio,
Mathab, Bania, & Semeia frater ejus:
hi omnes erant præpoſiti ſub manu
Chanani, prout mandaverat Hezecia
rex. Azaria tutor erat domûs Dei:
Caria verò Jaminæ filius, de filiis 14
Levi, cuſtodiebat portam Orientalem
contiguam ſacrificiis Dei & ſancto
ſanctorum.

dandum ad ,fide in ſacerdotum civitatibus in Secanjahu & ,Amariahu ,Semahjahu &,Jeſuah &,Miniamin & ,Heden ejus manum ad Et

15 וְעַל־יָדוֹ עֵדֶן וּמִנְיָמִן וְיֵשׁוּעַ וּשְׁמַעְיָהוּ אֲמַרְיָהוּ וּשְׁכַנְיָהוּ בְּעָרֵי הַכֹּהֲנִים בֶּאֱמוּנָה לָתֵת

omni ,ſupra & ,annorum trium filio à maſculis *eorum genealogizare* Præter .parvo ſic magno ſicut ,*diviſionibus in* ſuis fratribus

16 לַאֲחֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹת כַּגָּדוֹל כַּקָּטָן׃ מִלְּבַד הִתְיַחְשָׂם לִזְכָרִים מִבֶּן שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וּלְמַעְלָה לְכָל־

genealogizare Et .*ſuas diviſiones juxta* eorum *obſervationibus in* ,eorum *ſervitium in* ,*ejus die in diei verbo in* ,Domini domo in ingredienti

17 הַבָּא לְבֵית־יְהוָה לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לַעֲבוֹדָתָם בְּמִשְׁמְרוֹתָם כְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם׃ וְאֵת הִתְיַחֵשׂ

.ſuis diviſionibus in *ſuis obſervationibus in* ,ſupra & ,annorum viginti filio à,Levitarum &,ſuorũ patrum domum per ſacerdotum

הַכֹּהֲנִים לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם וְהַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם׃

ſe ſanctificabant eorum fide in quia:*concioni* omni ,eorum filiabus & ,eorum filiis & ,eorum uxoribus,eorum *pube cuncta in genealogizare* Et

18 וּלְהִתְיַחֵשׂ בְּכָל־טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם לְכָל־קָהָל כִּי בֶאֱמוּנָתָם יִתְקַדְּשׁוּ־

,nomina per ſunt nominati qui viri ,*civitate & civitate omni* in ,eorum urbium *ſuburbii agris* in ſacerdotibus Aharon filiis Et.ſanctitate

19 קֹדֶשׁ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים בִּשְׂדֵי מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם בְּכָל־עִיר וָעִיר אֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת

: Jehudah omni in Jechizchijahu *hoc ſicut* fecit Et .Levitis *in genealogizare omne ad* &,ſacerdotibus *in* ,maſculo omni partes *dandum ad*

20 לָתֵת מָנוֹת לְכָל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים וּלְכָל־הִתְיַחֵשׂ בַּלְוִיִּם׃ וַיַּעַשׂ כָּזֹאת יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־יְהוּדָה

,Dei domus *ſervitio* in cœpit quod ,opere omni in Et .*ſui Dei* *Domini* *facies ad veritatem* & ,rectum & ,bonum fecit &

21 וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וּבְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר־הֵחֵל ׀ בַּעֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים

.eſt proſperatus & ,fecit ſuo corde toto in ,ſuum Deum *quærendum ad* ,præcepto in & , lege in &

וּבַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו בְּכָל־לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ׃

CAP. XXXII. לב

civitates contra eſt caſtrametatus &,Jehudah in eſt ingreſſus &,Aſſur rex Sancherib venit ,horum veritatem & ,*verba* Poſt

1 אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיָּבֹא בִיהוּדָה וַיִּחַן עַל־הֶעָרִים

contra bellum ad ejus facies & ,Sancherib venit quòd ,Jechizchijahu vidit Et .ſe ad eas *perrumpendum ad* ,dixit & : munitas

2 הַבְּצֻרוֹת וַיֹּאמֶר לְבִקְעָם אֵלָיו׃ וַיַּרְא יְחִזְקִיָּהוּ כִּי־בָא סַנְחֵרִיב וּפָנָיו לַמִּלְחָמָה עַל־

:civitatem extra qui ,fontium aquas *obturandum ad*,ſuis potentibus &,ſuis principibus cum conſilium iniit Et .Jeruſalaim

3 יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּוָּעַץ עִם־שָׂרָיו וְגִבֹּרָיו לִסְתּוֹם אֶת־מֵימֵי הָעֲיָנוֹת אֲשֶׁר מִחוּץ לָעִיר

, terræ medio in inundantem torrentem & ,fontes omnes *obturarunt* &,multus populus ſunt congregati Et.eum adjuverũt &

4 וַיַּעְזְרוּהוּ׃ וַיִּקָּבְצוּ עַם־רָב וַיִּסְתְּמוּ אֶת־כָּל־הַמַּעְיָנוֹת וְאֶת־הַנַּחַל הַשּׁוֹטֵף בְּתוֹךְ־הָאָרֶץ

,*diruptum* murum omnem ædificavit & ,eſt confortatus Et ?multas aquas invenient &,Aſſur reges venient quid Ut :dicendo

5 לֵאמֹר לָמָּה יָבוֹאוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר וּמָצְאוּ מַיִם רַבִּים׃ וַיִּתְחַזַּק וַיִּבֶן אֶת־כָּל־הַחוֹמָה הַפְּרוּצָה

,multitudinẽ in *miſſile* fecit & ,David urbem Millo roboravit & : alium murum forinſecus & ,turres *ſuper aſcendere fecit &*

וַיַּעַל עַל־הַמִּגְדָּלוֹת וְלַחוּצָה הַחוֹמָה אַחֶרֶת וַיְחַזֵּק אֶת־הַמִּלּוֹא עִיר דָּוִיד וַיַּעַשׂ שֶׁלַח לָרֹב

ad eſt locutus &,civitatis portæ plateam ad ,ſe ad eos congregavit &:populum ſuper bellorum principes *dedit* Et ,clypeos &

6 וּמָגִנִּים׃ וַיִּתֵּן שָׂרֵי מִלְחָמוֹת עַל־הָעָם וַיִּקְבְּצֵם אֵלָיו אֶל־רְחוֹב שַׁעַר הָעִיר וַיְדַבֵּר עַל־

univerſæ *faciebus* à & ,Aſſur regis *faciebus à conſternemini* ne & ,timeatis ne ,roboremini & Confortamini : dicendo , eorum cor

7 לְבָבָם לֵאמֹר׃ חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וּמִלִּפְנֵי כָּל־

.illo cum *præ multa* nobiſcum quia ,eo cum quæ , *turbæ*

הֶהָמוֹן אֲשֶׁר־עִמּוֹ כִּי־עִמָּנוּ רַב מֵעִמּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Et ſub cura ejus Eden, & Benjamin, Jeſue, & Semeias, 15
Amarias quoque & Sechenias, in civitatibus Sacerdotũ,
ut fideliter diſtribuerent fratribus ſuis partes, minoribus
atque majoribus : Exceptis maribus ab annis tribus & 16
ſuprà, cunctis qui ingrediebantur templum Domini, &
quidquid per ſingulos dies conducebat in miniſterio, atque
obſervationibus juxta diviſiones ſuas, Sacerdotibus 17
per familias, & Levitis à vigeſimo anno & ſuprà per ordines
& turmas ſuas, Univerſæque multitudini, tam uxoribus, 18
quàm liberis eorũ utriuſque ſexûs, fideliter cibi,
de his quæ ſanctificata fuerant, præbebantur. Sed & filiorum 19
Aaron per agros, & ſuburbana urbium ſingularũ,
diſpoſiti erant viri, qui partes diſtribuerent univerſo ſexui
maſculino de Sacerdotibus & Levitis. Fecit ergò Ezechias 20
univerſa quæ diximus in omni Juda : operatúſque
eſt bonum & rectum & verum, coram Domino Deo ſuo,
In univerſa cultura miniſterii domûs Dñi, juxta legem & 21
ceremonias, volens requirere Deum ſuum in toto corde
ſuo : fecítque & proſperatus eſt.

CAP. XXXII.

Poſt quæ & hujuſcemodi veritatẽ, venit Sennacherib 1
rex Aſſyriorũ, & ingreſſus Judã, obſedit civitates munitas,
volens eas capere. Quod cùm vidiſſet Ezechias, venisse 2
ſcilicèt Sennacherib, & totum belli impetum verti
contra Jeruſalem, Inito cum principibus conſilio, viríſq; 3
fortiſſimis, ut obturarent capita fontium, qui erant extra
urbem: & hoc omnium decernente ſententiâ, Congregavit 4
plurimam multitudinem, & obturaverunt cunctos fontes,
& rivum qui fluebat in medio terræ, dicentes; Ne veniant
reges Aſſyriorum, & inveniant aquarum abundantiam.
Ædificavit quoque, agens induſtriè, omnem murum, 5
qui fuerat diſſipatus, et extruxit turres deſupèr, & forinſecùs
alterum murum: inſtauravítque Mello in civitate
David, et fecit univerſi generis armaturã et clypeos: Conſtituítque 6
principes bellatorũ in exercitu : & convocavit
univerſos in platea portæ civitatis, ac locutus eſt ad cor
eorum dicens; Viriliter agite, et confortamini : nolite 7
timere, nec paveatis regem Aſſyriorum, & univerſam
multitudinem, quæ eſt cum eo : multò enim plures nobiſcum
ſunt, quàm cum illo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

Eíque fideliter obſequebantur Adon, & 15
Benjamen, Ieſus, Semaia, Amuria, & Sechania
in civitatibus ſacerdotum, dando fratribus
ſuis diſtributiones, magno æquè ac parvo,
(Præter id quod debebatur) maſculo 16
cuilibet à nato tres annos & deinceps, omni
ingredienti domum Domini. Et demenſum 17
cujuſlibet diei, pro officio, excubiis, & portionibus
eorum, necnon oleum & vinum,
dabatur ſacerdotibus atque Levitis per familias
eorum paternas, à nato viginti annos
& deinceps, ſecundùm excubias eorum, &
portiones eorum. Oleum quoque dabatur 18
laternis eorum, uxoribus, filiis, & filiabus
eorum, toti denique populo Iſraelitico qui
fideliter ſe ſanctificabant. Quoniam verò 19
ſancti erant filii Aharonis, ſanctæ erant carnes
eorum, & ad mulieres non accedebant;
cicumibant per ſingulas civitates viri quidam
quorum nota ſunt nomina, ut jus redderent
cuique mari inter ſacerdotes exiſtenti, &
omnibus familiis Levitarum. Sic fecit Hezecia 20
in toto Iuda, fecítque quod bonum &
rectum èrat, & juſtè ambulavit coram Domino.
In omnibus operibus ſuis quæ cœperat 21
facere in domo Domini, & in lege, atque
præcepto; quærens Deum ſuum toto corde
ſuo, fecit, & proſperè ceſſit.

CAP. XXXII.

Poſt res iſtas & æquitatem quam præſtiterat 1
Hezecia, venit Sanherib rex Athur, poſitíſque
caſtris adverſùs Judæ propugnacula
munitiſſima, dicebat habitatoribus eorum,
Suſcipite dexteram, & venite ad me. Videns 2
autem Hezecia quòd veniſſet Sanherib rex
Athur cum copiis ſuis ad oppugnandum Jeruſalem,
Conſilium inivit cum principibus 3
heroibus ſuis de obturandis aquis fontium
qui erant extra urbem. Opem ergò tulerunt
ei principes ejus, Et populus Iſraeliticus ingenti 4
multitudine congregatus, obturârunt
omnes fontes & torrentes magnos qui erant
in medio regionis. Dicebant enim, Ne fortè
veniat rex Athur, & invenientes aquas multas,
Corroborent ſeſe, & ædificent murum 5
alium adverſùs murum *noſtrum*, obturéntq;
foſſas quas fecerat David. Fecit quoque Hezecia
arma multa, & clypeos, ac lanceas :
Et conſtituit viros bellicoſos ſuper populum, 6
unum ſuper denos quoſque : iiſque ad ſe congregatis
in plateam civitatis, locutus eſt cum
omnibus, & dixit eis; Forti animo eſtote, 7
& pugnate; & ne timeatis, neque formidetis
regem Athur neque copias quæ venerunt
cum eo : nobiſcum enim plures habemus
quàm ii quos habet ſecum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Διὰ χειρὸς Ὀδὸμ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ (ε) Ἰησοῦς, ϗ Σεμεῒ, ϗ (ζ) Ἀμαρίας, ϗ Σεχονίας, διὰ χει-
ρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει, δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ τὸν μέγαν (η) ϗ τὸν
16 μικρὸν, Ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς ϗ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον
17 κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν, εἰς λειτουργείαν ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν. Οὗτος ὁ κατα-
λοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ᾽ οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαε-
18 τοῦς ϗ ἐπάνω ἐν διατάξει, (θ) Ἐγκαταλοχίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν ϗ θυγατέρων αὐτῶν εἰς
19 (ι) πᾶν πλῆθος, ὅτι ἐν πίστει (κ) ἥγνισαν τὸ ἅγιον. Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, ϗ οἱ ἀπὸ
τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει ϗ πόλει ἄνδρες οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δοῦναι μερίδα παντὶ
20 ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, ϗ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἐζεκίας
21 ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν ϗ τὸ εὐθὲς (λ) ἐναντίον τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐν παν-
τὶ ἔργῳ (μ) ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξε-
ζήτησε τὸν θεὸν (ν) αὐτοῦ ἐξ ὅλης (ξ) ψυχῆς αὐτοῦ, ϗ ἐποίησε, καὶ εὐοδώθη.

(f) Per manum Odom, & Benjamin, & Jeſus, & Semei, & A- 15
marias, & Sechonias (g) per manum ſacerdotum in fide, ad dan-
dum fratribus ſuis ſecundùm vices, juxta magnum, & parvum,
(Præter ſaturam maſculinorum à triennio, & ſuprà) omni ingre- 16
dienti in domum Domini, in verbo dierum in die ad miniſterium vi-
cibus ordinationis ſuæ. Hæc diſtributio ſacerdotum ſecundùm do- 17
mos patriarum: & Levitæ in vicibus ſuis à vigeſimo anno, & ſu-
prà, in ordinatione, (h) Ad diſtribuendum in omni ſatura filiorum 18
ſuorum, & filiarum ſuarum, in omnem multitudinem: quoniam
in fide purificaverant ſanctum. Filiis (i) Aaron fungentibus ſacer- 19
dotio, & qui de civitatibus eorum in omni civitate, & civitate, viri,
qui nominati ſunt in nomine, ad dandum partem omni maſculino in
ſacerdotibus, & omni adnumerato in Levitis. Et fecit ſic Ezecias in 20
omni Juda, & fecit bonum, & (k) rectum coram Domino Deo
ſuo. Et in omni opere, quod cœpit in opificio in domo Domini, & 21
in lege, & in præceptis exquiſivit Deum ſuum ex tota anima ſua: & fecit, & proſperatus eſt.

MS.A. Ἰησοῦ, (ζ) Μαρίας, (η) καὶ κατὰ τὸν (θ) Ἐν καταλοχίαις ἐν πάσῃ (ι) πᾶν τὸ πλῆθος, (κ) ἡγίασαν τὸν ἅγιον. (λ) ἐναντίον κυρίου (μ) ἐν ᾧ (ν) ἑαυτοῦ (ξ) τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἐποίησεν

ΚΕΦ. λβ'.

1 Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ϗ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθεν Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλ-
θεν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, ϗ εἶπε προκαταλαβέσθαι αὐτάς.
2 Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει Σενναχηρὶμ, (α) καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.
3 Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων (β) αὐτοῦ ϗ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ
4 ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα
τῶν πηγῶν, καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων, Μὴ ἔλθῃ (γ) βασιλεὺς
5 Ἀσσοὺρ, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ, καὶ κατισχύσῃ. Καὶ κατίσχυσεν Ἐζεκίας, ϗ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος
τὸ (δ) κατεσκαμμένον, καὶ πύργους, καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ κατίσχυσε τὸ ἀνάλημμα (ε)
6 τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαὸν,
καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν (ζ) ἐπὶ τὴν πλατεῖαν τῆς πύλης τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ
7 (η) καρδίαν αὐτῶν, λέγων, Ἰσχύσατε καὶ (θ) ἀνδρίζεσθε, καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου
βασιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ ἀπὸ προσώπου (ι) παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν πλείονες ἢ (κ) μετ᾽ αὐτοῦ.

CAP. XXXII.

Et poſt verba hæc, & veritatem hanc, venit Sennacherim rex Aſſy- 1
riorum; & venit ſuper Judam: & caſtrametatus eſt ſuper civita-
tes muratas; & dixit capi eas. Et vidit Ezecias, quia venit Senna- 2
cherim, & facies ejus ad bellandum ſuper Hieruſalem. Et iniit con- 3
ſilium cum ſenioribus ſuis, & potentibus, obſtruere aquas fontium, quæ
erant extra civitatem: & ſimul confortaverunt eum. Et con- 4
gregavit populum multum, & obſtruxit aquas fontium, et flu-
vium diſtinguentem per civitatem, dicens; Ne veniat rex Aſſur,
& inveniat aquam multam, (a) & confortetur. Et confortatus eſt 5
Ezecias, & ædificavit omnem murum dirutum, & turres, & foris
antemurale aliud: & firmavit plenitudinem civitatis David, & ap-
paravit arma multa. Et poſuit principes belli ſuper populum, & 6
congregati ſunt ad eum ſuper plateam portæ vallis, & locutus eſt ad
cor eorum, dicens; Confortamini, & viriliter agite, & ne timeatis, 7
neque paveatis à facie regis Aſſur, et à facie univerſæ gentis, quæ
cum eo: quoniam nobiſcum plures, quàm cum eo.

MS. A. (α) κατὰ πρόσωπον (β) ἑαυτοῦ καὶ δυνατῶν, (γ) ὁ βασιλεὺς (δ) κατεσπασμένον, (ε) πόλεως (ζ) εἰς τὴν (η) τὴν καρδίαν (θ) ἀνδρίζεσθαι, μὴ πτοηθῆτε ἀπὸ (ι) παντὸς ἔθνους (κ) μετ᾽ αὐτοῦ. * βραχίονες σάρκινοι, μεθ᾽ ἡμῶν ὁ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وكانوا يطيعون عادون * وبنيامين * ويسوع * وسمعيا * وأمريا * وسحنيا في ضياع الكهنة
16 موعبين على إعطاء إخوتهم القسم * الكبير مثل الصغير * وليعطوا الذكور من أبناء
17 ثلاثة سنين إلى فوق * لكل من يدخل بيت الله * حسابهم يوم بيوم * وأنصبتهم في
كل يوم * زيت وخمر يعطا للكهنة واللاويين لبيوت آبايهم من أولاد عشرين سنة إلى
18 فوق * من أوقافهم ومن مناصفاتهم * والزيت يعطي لجميعهم * ولنسايهم ولبنيهم وبناتهم *
19 ولكل أمة بني إسرائيل الذين في الأمانة مقدسون * لأن بني هرون كانوا مقدسين
الأجساد * ولم يكونوا يقربوا النساء * بل كانوا يدورون من ضيعة إلى ضيعة رجال
20 معروفو الأسماء * ويعطون * الواجبات لكل رجل في الكهنة وكل اللاويين * وصنع حزقيا
21 ذلك في ساير يهودا * وعمل جميلا * ومشي بالحق بين يدي الله * في كل الأعمال التي ابتداء
أن يعمل في بيت الله * وفي الناموس والوصايا * وطلب الله إلهه بكل قلبه * وعمل
وأصلح *

Obtemperabant etiam eidem præcepto Ad- 15
don, Benjamin, Jeſus, Semeia, Ama-
ria, & Sechania, quibus & deman-
data fuerat in oppidis ſacerdotum cura
diſtribuendi partes fratribus ſuis, ut
majori, ita minori: Et ut darent ma- 16
ſculis, ab annos tres nato & ſuprà,
omni ingredienti domum Dei, Demen- 17
ſum eorum diurnum, & partes eorum
per ſingulos dies. Oleum & vinum
dabatur ſacerdotibus & Levitis per do-
mos eorum paternas, à natus annos vi-
ginti & ultrà, ex demenſis & parti-
bus eorum: Oleum autem dabatur non 18
ſolùm iis omnibus, ſed & uxoribus,
& filiis atque filiabus eorum, totique
turbæ filiorum Iſraelis qui erant in rei
veritate ſancti. Nam filii Haronis e- 19
rant ſancti corporibus ita ut non tan-
gerent mulieres; ſed oppidatim circum-
euntes viri quidam celebris nominis,
diſtribuebant legitima omnibus viris ſa-
cerdotibus, omnibúſque Levitis. Hoc 20
idem præſtitit Hezecia in toto Juda,
rectéque ſe geſſit, & ſinceré ambula-
vit coram Deo. In cunctis operibus 21
quæ facienda ſuſcepit in domo Dei, in
lege, & præceptis: quæſivit Deum,
Deum ſuum toto corde ſuo: fecit, et
proſperatus eſt.

* الفصل الثاني والثلثون *

1 * وبعد ذلك جاء سنحاريب ملك الموصل بجيش عظيم على يهودا وعلى حصون عظيمة *
2 وقال لسكانها * اقبلوا مني وتعالوا إلي * فنظر حزقيا أن سنحريب ملك الموصل قد جاء
3 وساير جيوشه للحرب على أورشليم * فشاور هو وعظماوه وجبابرته في ردم ماء العيون
4 التي برا من المدينة * فأطاعوه كبراوه * واجتمع الشعب وغطوا العيون والأودية العظيمة
5 التي في جوف الأرض * لأنهم قالوا * لا يكون ملك الموصل يجي فيجد ماء * فبني
برجا جانب السور * وأيضا ينجسون مجاري المياه * وصنع حزقيا سلاحا كثيرا وتراسا ورماحا *
6 * وأقام رجالا يصنعون الحرب على الأمة * واحدا على العشرة * وجمعهم إليه إلى عند مجمع
7 المدينة * وكلمهم وقال لهم * تعظموا وخاصموا * ولا تخافوا ولا تفزعوا من قدام ملك
الموصل * فإن معنا نحن أكثر مما معهم *

CAP. XXXII.

Poſt hæc venit Sanherib rex Mau- 1
ſel ingenti cum exercitu contra Judam
& contra munitas arces, dixitque in-
colis earum, Acquieſcite mihi, &
venite ad me. Videns ergò Hezecia 2
veniſſe jam Sanherib regem Mauſel cum
univerſis copiis ſuis pugnatum contra
Jeruſalem, Conſilium iniit cum ma- 3
gnatibus & heroibus ſuis de obturan-
dis aquis fontium qui erant extra ur-
bem: & obtemperaverunt ei magna-
tes ejus. Quare coacto populo, ob- 4
turârunt fontes & fluvios magnos qui
erant in centro terræ: Dicebant enim,
Ne veniens rex Mauſel reperiat a-
quam, Extruátque propugnaculum 5
prope murum, vel etiam polluant al-
veos aquarum. Deinde fabricavit He-
zecia arma permulta, et clypeos, & lan-
ceas: Præfecitque populo viros bel- 6
ligeros, unum denis quibuſque: tum
convocans eos ad ſe ad comitium ur-
bis, allocutus eſt eos dicens; Con- 7
fortamini, et dimicate; et ne metua-
tis, neque formidetis regem Mauſel;
quia nobiſcum plures ſunt quàm cum
ipſis.

ſuper populus ſunt innixi Et .noſtra bella pugnandum ad & ,nos juvandū ad ,noſter De⁹ Dominus nobiſcum & ,carnis brachiū ipſo Cum
8 עִמּוֹ זְרוֹעַ בָּשָׂר וְעִמָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעָזְרֵנוּ וּלְהִלָּחֵם מִלְחֲמֹתֵנוּ וַיִּסָּמְכוּ הָעָם עַל־
ipſe Et .Jeruſalaim in ſuos ſervos Aſſur rex Sancherib miſit hac Poſt .Jehudah regis Jechizchijahu verba
9 דִּבְרֵי יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה : אַחַר זֶה שָׁלַח סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עֲבָדָיו יְרוּשָׁלַיְמָה וְהוּא
:dicendo ,Jeruſalaim in qui Jehudah omnem ad & ,Jehudah regem Jechizchijahu ad;illo cū ej⁹ poteſtas omnis &,Lachis contra
עַל־לָכִישׁ וְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ עִמּוֹ עַל־יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַל־כָּל־יְהוּדָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר :
10 Jechizchijahu Nonne ? Jeruſalaim in obſidione in ſedentes & ,confidentes vos quod Super : Aſſur rex Sancherib dixit Sic
11 כֹּה אָמַר סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־מָה אַתֶּם בֹּטְחִים וְיֹשְׁבִים בְּמָצוֹר בִּירוּשָׁלָםִ : הֲלֹא יְחִזְקִיָּהוּ
? Aſſur regis vola è nos eruet noſter Deus Dominus :dicendo ,ſiti in & ,fame in moriendū ad vos dandum ad ,vos incitans
מַסִּית אֶתְכֶם לָתֵת אֶתְכֶם לָמוּת בְּרָעָב וּבְצָמָא לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יַצִּילֵנוּ מִכַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר :
altaris facies Ad : dicendo ,Jeruſalaim & ,Jehudah ipſi dixit & ,ejus altaria & ,ejus excelſa removit Jechizchijahu ipſe Nonne
12 הֲלֹא־הוּא יְחִזְקִיָּהוּ הֵסִיר אֶת־בָּמֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר לִפְנֵי מִזְבֵּחַ
? terrarum populis omnibus mei patres & ,ego feci quid ,cognoſcetis Nonne ? ſuffietis illud ſuper & ,vos incurvabitis unius
13 אֶחָד תִּשְׁתַּחֲווּ וְעָלָיו תַּקְטִירוּ : הֲלֹא תֵדְעוּ מֶה עָשִׂיתִי אֲנִי וַאֲבוֹתַי לְכֹל עַמֵּי הָאֲרָצוֹת
,iſtarum gentium deos univerſos inter Quis ? mea manu è ſuam terram eruere terrarum gentium dii potuerunt valendo an
14 הֲיָכוֹל יָכְלוּ אֱלֹהֵי גּוֹיֵ הָאֲרָצוֹת לְהַצִּיל אֶת־אַרְצָם מִיָּדִי : מִי בְּכָל־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
vos eruere veſter Deus poſſit ut ,mea manu è ſuum populum eruere potuerit qui,mei patres exterminio deleverunt quas
אֲשֶׁר הֶחֱרִימוּ אֲבוֹתַי אֲשֶׁר יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת־עַמּוֹ מִיָּדִי כִּי יוּכַל אֱלֹהֵיכֶם לְהַצִּיל אֶתְכֶם
poterit non Quia .ei credatis ne & ,hæc ſicut vos incitet ne & ,Chizchijahu vos ſeducat ne nunc Et ? mea manu è
15 מִיָּדִי : וְעַתָּה אַל־יַשִּׁיא אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ וְאַל־יַסִּית אֶתְכֶם כָּזֹאת וְאַל־תַּאֲמִינוּ לוֹ כִּי־לֹא יוּכַל
vos eruent non veſter Deus quia etiam ,meorum patrum manu è &,mea manu è ſuum populū eruere regnum & gens omnis ,deus omnis
כָּל־אֱלוֹהַּ כָּל־גּוֹי וּמַמְלָכָה לְהַצִּיל עַמּוֹ מִיָּדִי וּמִיַּד אֲבוֹתָי אַף כִּי אֱלֹהֵיכֶם לֹא־יַצִּילוּ אֶתְכֶם
ſcripſit epiſtolas Et .ejus ſervum Jechizchijahu contra & ,Deum Dominum contra ejus ſervi ſunt locuti adhuc Et ? mea manu è
16
17 מִיָּדִי : וְעוֹד דִּבְּרוּ עֲבָדָיו עַל־יְהוָה הָאֱלֹהִים וְעַל יְחִזְקִיָּהוּ עַבְדּוֹ : וּסְפָרִים כָּתַב
eruerunt non qui ,terrarum Gentium dii Sicut : dicendo ,eum contra dicendo & ,Iſrael Deum Dominum afficiendo probris
לְחָרֵף לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֵאמֹר עָלָיו לֵאמֹר כֵּאלֹהֵי גּוֹיֵ הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר לֹא־הִצִּילוּ
Jehudaicè magna voce in clamaverunt Et .mea manu è ſuum populum Jehizchijahu Deus eruet non ſic ,mea manu è ſuum populum
18 עַמָּם מִיָּדִי כֵּן לֹא־יַצִּיל אֱלֹהֵי יְחִזְקִיָּהוּ עַמּוֹ מִיָּדִי : וַיִּקְרְאוּ בְקוֹל־גָּדוֹל יְהוּדִית
ſunt locuti Et .civitatem caperent ut ,eos turbandum ad & ,eos timere faciendū ad ,murum ſuper qui Jeruſalaim populū contra
19 עַל־עַם יְרוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר עַל־הַחוֹמָה לְיָרְאָם וּלְבַהֲלָם לְמַעַן יִלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר : וַיְדַבְּרוּ
filius Jeſahjahu & ,rex Jechizchijahu oravit Et .hominis manuum opus ,terræ populorum deos contra ſicut,Jeruſalaim Deum ad
20 אֶל־אֱלֹהֵי יְרוּשָׁלַםִ כְּעַל אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ מַעֲשֵׂה יְדֵי הָאָדָם : וַיִּתְפַּלֵּל יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וִישַׁעְיָהוּ בֶן־
,ducem & ,virtutis potentem omnem excidit & ,angelum Dominus miſit Et .cœlos ad ſunt vociferati & :hoc ſuper propheta Amos
21 אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל־זֹאת וַיִּזְעֲקוּ הַשָּׁמָיִם : וַיִּשְׁלַח יְהוָה מַלְאָךְ וַיַּכְחֵד כָּל־גִּבּוֹר חַיִל וְנָגִיד
egreſſi & ,ſui Dei domum eſt ingreſſus & ; ſuam terram in facierum pudore in eſt reverſuſq; :Aſſur regis caſtrametatione in principem &
וְשָׂר בְּמַחֲנֵה מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּשָׁב בְּבֹשֶׁת פָּנִים לְאַרְצוֹ וַיָּבֹא בֵּית אֱלֹהָיו וּמִיצִיאֵו
.gladio in eum corruere fecerunt ibi ,ejus viſcera
מֵעָיו שָׁם הִפִּילֻהוּ בֶחָרֶב :

Verſio VULG. LAT.

Cum illo enim eſt brachiū carneū : nobiſcū Dn̄s Deus 8
noſter, qui auxiliator eſt noſter, pugnátque pro nobis.
Confortatúſq; eſt popul⁹ hujuſcemodi verbis Ezechiæ regis
Juda. Quæ poſtquàm geſta ſunt, miſit Sennacherib rex 9
Aſſyriorū ſervos ſuos in Jeruſalē (ipſe enim cum univerſo
exercitu obſidebat Lachis) ad Ezechiam regē Juda, & ad
omnē populum qui erat in urbe, dicens; Hæc dicit Sennacherib 10
rex Aſſyriorū, In quo habentes fiduciā ſedetis
obſeſſi in Jeruſalē? Num Ezechias decipit vos, ut tradat 11
morti in fame & ſiti, affirmans quòd Dn̄s Deus veſter liberet
vos de manu regis Aſſyriorū? Numquid non iſte eſt 12
Ezechias, qui deſtruxit excelſa illius, & altaria, & præcepit
Juda & Jeruſalē, dicens; Corā altari uno adorabitis, &
in ipſo comburetis incenſū? An ignoratis quæ ego fecerim, 13
& patres mei, cunctis terrarū populis? numquid prævaluerunt
dii gentiū, omniúmque terrarū, liberare regionem
ſuā de manu mea? Quis eſt de univerſis diis gentiū 14
quas vaſtaverūt patres mei, qui potuerit eruere populum
ſuum de manu mea, ut poſſit etiam Deus veſter eruere vos
de hac manu? Non vos ergò decipiat Ezechias, nec vanâ 15
pſuaſione deludat, neque credatis ei. Si enim nullus potuit
deus cunctarū gentiū atque regnorū liberare populū ſuū
de manu mea, & de manu patrū meorū, conſequenter nec
Deus veſter poterit eruere vos de manu mea. Sed & alia 16
multa locuti ſunt ſervi ejus contra Dn̄m Deum, & contra
Ezechiam ſervum ejus. Epiſtolas quoque ſcripſit plenas 17
blaſphemiæ in Dn̄m Deum Iſrael, & locutus eſt adverſùs
eum; Sicut dii gentium cæterarū non potuerunt liberare
populū ſuum de manu ſua, ſic et Deus Ezechiæ eruere non
poterit populum ſuum de manu iſta. Inſupèr & clamore 18
magno, linguâ Judaicâ, contra populum qui ſedebat in
muris Jeruſalem, perſonabat, ut terreret eos, & caperet
civitatem. Locutúſque eſt contra Deum Jeruſalem, ſicut 19
adverſùm deos populorum terræ, opera manuum hominum.
Oraverunt igitur, Ezechias rex, & Iſaias filius 20
Amos prophetes, adverſùm hanc blaſphemiam, ac vociferati
ſunt uſque in cœlum. Et miſit Dominus angelum, 21
qui percuſſit omnem virum robuſtum, & bellatorem, &
principem exercitûs regis Aſſyriorum : reverſúſque eſt
cum ignominia in terram ſuam. Cúmque ingreſſus eſſet
domum dei ſui, filii qui egreſſi fuerant de utero ejus,
interfecerunt eum gladio.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܥܡܗ ܚܝܠܐ ܕܒܣܪܐ. ܘܥܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܢܥܕܪܢ. ܘܢܬܟܬܫ ܒܩܪܒܢ. ܘܐܬܠܒܒ ܥܡܐ *
9 ܒܡܠܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. * ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܫܕܪ
ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܪܒܫܩܐ. ܟܕ ܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܫܬܪܝܢ ܥܡܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܥܠ
ܠܟܝܫ ܘܫܠܝܛܢܘܗܝ ܥܡܗ. ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ
10 ܠܗܘܢ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܥܠ ܡܢ ܬܟܝܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܕܝܬܒܝܢ ܐܢܬܘܢ
11 ܒܡܛܪܬܐ ܒܓܘ ܐܘܪܫܠܡ. * ܗܘ ܚܙܩܝܐ ܡܛܥܐ ܠܟܘܢ. ܕܢܫܠܡܟܘܢ ܕܬܡܘܬܘܢ
ܒܟܦܢܐ ܘܒܨܗܝܐ. ܘܡܛܥܐ ܠܟܘܢ. ܟܕ ܐܡܪ. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܢܦܨܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
12 ܕܐܬܘܪ. * ܐܝܟܘ ܚܙܩܝܐ. ܕܐܥܒܪ ܐܓܘܪܐ ܘܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܠܒܢܝ
13 ܐܘܪܫܠܡ. ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܚܕ ܬܣܓܕܘܢ. ܘܥܠܘܗܝ ܬܣܩܘܢ ܒܣܡܐ. * ܘܟܒܪ ܝܕܥܝܢ
ܐܢܬܘܢ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܐܢܐ ܘܐܒܗܝ. ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܐܠܗܝܐ ܕܥܡܡܐ
14 ܗܠܝܢ. ܠܡܦܨܝܘ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܡܢܘ ܐܝܬ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܥܡܡܐ
15 ܗܠܝܢ ܕܐܒܕܘ ܐܒܗܝ. ܕܢܫܟܚ ܠܡܦܨܝܘ ܡܕܝܢܬܗ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܗܫܐ ܠܐ
ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ. ܘܠܐ ܬܬܬܟܠܘܢ ܥܠ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ
ܐܠܗܟܘܢ ܠܡܦܨܝܘܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. ܟܠ ܥܡܡܐ ܘܡܠܟܘܬܐ. ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܨܝܘ
ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܒܗܝ. ܐܦ ܐܠܗܟܘܢ ܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܦܨܝܘܬܟܘܢ
16 ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܗܠܝܢ ܡܠܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܩܕܡ ܚܙܩܝܐ
17 ܥܒܕܗ. * ܘܬܘܒ ܐܓܪܬܐ ܟܬܒ ܠܡܚܣܕܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܡܐܡܪ ܠܗ ܠܥܡܐ
18 ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܐܠܗܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ. ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܨܝܘ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܩܥܘ
ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܒܠܫܢܐ ܝܗܘܕܝܐ. ܥܠ ܥܡܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܕܚܠܘܢ ܐܢܘܢ.
19 ܘܢܫܓܫܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܢܐܚܕܘܢ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܡܠܠܘ ܥܠ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ.
20 ܘܥܠ ܐܠܗܐ ܕܢܛܪ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܕܗܘ ܢܦܪܘܥ ܐܢܘܢ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܨܠܝ ܚܙܩܝܐ
21 ܘܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ ܢܒܝܐ. ܡܛܠ ܗܕܐ. ܘܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܡܪܝܐ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ
ܡܠܐܟܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܩܛܠ ܟܠ ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܗܘܘ
ܒܡܫܪܝܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܒܒܗܬܬ ܐܦܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܗ.
ܘܥܠ ܠܒܝܬ ܐܠܗܘܗܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܥܘܗܝ. ܬܡܢ ܩܛܠܘܗܝ ܒܚܪܒܐ.

* Secum habet exercitum carneum, nobiſcum 8
verò habemus Dominum Deum noſtrum, qui
nobis erit auxilio, & pugnabit in certamine
noſtro: ſic animoſus factus eſt populus propter
ſermones Hezeciæ regis Judæorum. Poſt hæc 9
miſit Sanherib rex Athur Rabſacem, qui veniens
Jeroſolymam ſtipatus ſervis ſuis (illo
interim obſidente Lachis unà cum ſuis principibus)
contra omnes Judæos qui erant in Jeruſalem,
dixit eis: Sic dicit Sanherib rex Athur, 10
Cuinam confiditis, quòd in carcere ſedetis
intra Jeruſalem? Iſte Hezecia ſeducit 11
vos, ut tradet vos ad hoc ut moriamini fame
& ſiti: ſeducit, inquam, vos dicens; Dominus
Deus noſter liberabit nos è manibus regis Athur.
Ubinam eſt Hezecia qui ablatis excelſis 12
& aris, dixit domui Judæ & civib⁹ Jeruſalem,
Ante unum altare adorabitis, & ſuper idem
offeretis incenſum? Fortè nota ſunt vobis 13
quæ feci ego & patres mei omnibus gentibus
quæ erant in urbibus, abſque eo quòd potuerint
dii gentium illarum ſalvare civitates ſuas
è manibus meis? Quis enim eſt ex omnibus 14
diis earum gentium quas peremerunt patres
mei, qui liberare potuerit urbes ſuas
de manibus meis? Ne ergò ſeducat vos Hezecia, 15
neque fiduciam veſtram hac in re collocet,
néve credatis ei; non enim poteſt Deus
veſter liberare vos è manibus meis. Nullæ
gentes aut regna liberare potuerūt urbes ſuas
è manib⁹ meis, & è manu patrū meorum, igitur
nec Deus veſter liberare vos poterit è manibus
meis. Hæc locuti ſunt ſervi illius coram 16
Domino Deo Iſraelis, & coram Hezecia
ſervo ipſius. Adhæc ſcripſerat epiſtolas ad 17
probris afficiendum Dominum Deum Iſraelis,
& ad dicendum ipſi populo Iſraelitico
quòd urbium illarum dii liberare non potuerint
urbes ſuas è manibus meis. Altâ 18
quoque voce clamaverunt linguâ Judaicâ
contra populum ſedentem ſuper murum Jeruſalem,
ut terrerent & conturbarent eos,
ſicque murum urbis occuparent. Et oblocuti 19
ſunt de diis gentium terræ, deque Deo
Jeroſolymorum tutelari, qui *precor* reddat
eis opera manuum ipſorum. Oravit ergò 20
Hezecia & Eſaia filius Amoſi prophetæ gratiâ
hujus rei, audivítque vocem orationis
eorum Dominus. Mittens enim Dominus 21
Angelum à conſpectu ſuo, interfecit robuſtiſſimos
quoſque, & reges, ac principes
qui erant in caſtris regis Athur: rex autem
Athur reverſus cum pudore vultûs ſui in urbem
ſuam, adivit ædem deorum ſuorum;
ubi filii ipſius, qui prodierant è viſceribus
ejus, gladio peremerunt eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Μετὰ αὐτοῦ βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σώζειν ϗ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον
9 ἡμῶν. ϗ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε
Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ϗ αὐτὸς ἐπὶ Λαχὶς, ϗ
πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ, ϗ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, ϗ πρὸς πάντα (λ) Ἰούδα τὸν
10 ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Οὕτως λέγει Σενναχηρεὶμ (μ) βασιλεὺς Ἀσσυρίων, (ν) Ἐπὶ τί ὑμεῖς (ξ) πεποίθατε,
11 ϗ καθήσεσθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλήμ; Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι
ὑμᾶς εἰς θάνατον (ο) ϗ εἰς λιμὸν ϗ (π) εἰς δίψαν, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς (ρ) ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ
12 χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ. Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, ϗ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ,
ϗ εἶπε τῷ Ἰούδα ϗ τοῖς (σ) κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε,
13 ϗ (†) ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε; Οὐ γνώσεσθε (τ) ὅ, τι ἐποίησα ἐγὼ ϗ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς
λαοῖς τῶν χωρῶν; μὴ δυνάμενοι (υ) ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν
14 ἐκ χειρός μου; Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς (φ) ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες
μου; μὴ (χ) ἐδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν (ψ) αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι
15 ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; (ω) Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, ϗ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα,
ϗ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους ϗ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν
(α) αὐτοῦ ἐκ χειρός μου ϗ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, (β) ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς
16 17 μου. Καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ (γ) ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν, ϗ ἐπὶ Ἐζεκίαν παῖδα αὐτοῦ. Καὶ
βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ, ϗ εἶπε περὶ αὐτοῦ, λέγων, (δ) Ὡς οἱ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο (ε) λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ θεὸς Ἐζεκίου
18 λαὸν (ζ) αὐτοῦ ἐκ χειρός μου. Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ (η) ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν
19 ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν. Καὶ ἐλάλησεν
20 ἐπὶ (θ) θεὸν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ϗ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσηύξατο
Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, ϗ Ἠσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης περὶ τούτων, ϗ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν.
21 Καὶ ἀπέστειλε κύριος ἄγγελον, ϗ ἐξέτριψε πάντα (ι) δυνατὸν ϗ πολεμιστὴν ϗ ἄρχοντα ϗ στρατηγὸν
ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως Ἀσσούρ. ϗ (κ) ἀπέστρεψε μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ,
ϗ (λ) ἦλθεν εἰς οἶκον (μ) θεοῦ αὐτοῦ. ϗ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν
ῥομφαίᾳ.

Cum eo brachia carnea : nobiſcum autem Dominus Deus noſter ad ſalvandum, 8
& præliandum prælium noſtrum. Et fiduciam cepit populus
ſuper verba Ezeciæ regis Juda. Et poſt hæc miſit Sennacherim rex 9
Aſſyriorum pueros ſuos ſuper Hieruſalem : & ipſe ſuper Lachis, &
omnis exercitus cum eo. Et miſit ad Ezeciam regem Juda, & ad omnem
Juda, qui in Hieruſalem, dicens ; Sic dicit Sennacherim rex Aſſyriorum ; 10
Super quo vos confiſi eſtis, & ſedebitis in obſidione in Hieruſalem ?
Nónne Ezecias decipit vos ad tradendum vos in mortem, & in 11
famem, & in ſitim, dicens ; Dominus Deus noſter ſalvabit nos de manu
regis Aſſur ? Nónne hic eſt Ezecias, qui circumabſtulit altaria ejus , 12
& excelſa ejus, & dixit ipſi Juda, & habitantibus in Hieruſalem ,
dicens ; Ante altare hoc adorabitis, & in eo adolebitis ? Nónne cognoſcetis, 13
quicquid feci ego, & patres mei omnibus populis regionum?
Nunquid valentes valuerunt dii gentium omnis terræ ſalvare populum
ſuum de manu mea ? Quis in omnibus diis gentium harum, quas exterminârunt 14
patres mei ? (b) Nunquid potuerunt ſalvare populum ſuum
de manu mea, quia poterit Deus veſter ſalvare vos de manu mea?
Nunc igitur ne decipiat vos Ezecias, & ne confidere vos faciat (c) ſecundùm 15
hæc, & ne credatis ei : quia non (d) poterit Deus omnis gentis
& regni ſalvare populum ſuum de manu mea, & de manu patrum meorum :
quia Deus veſter non ſalvabit vos de manu mea. Et adhuc 16
locuti ſunt pueri ejus ſuper Dominum Deum , & ſuper Ezeciam puerum
ejus. Et librum ſcripſit ad exprobrandum Dominum Deum Iſrael, 17
& dixit de eo, dicens ; Sicut dii gentium terræ non eruerunt populos
ſuos de manu mea ; ſic non eruet Deus Ezeciæ populum ſuum de manu
mea. Et clamavit voce magnâ Judaicè ad populum Hieruſalem, qui 18
ſuper murum ad (e) auxiliandum ipſis, & dejiciendum, ut capiant civitatem.
Et locutus eſt ſuper Deum Hieruſalem, ſicut & ſuper deos 19
populorum terræ, opera manuum hominum. Et deprecatus eſt Ezecias 20
rex, & Eſaias filius Amos propheta pro his : & clamaverunt in cælum.
Et miſit Dominus angelum, & attrivit omnem potentem, & bellatorem, 21
& principem, & ducem in caſtris regis Aſſur. Et revertit cum confuſione
faciei in terram ſuam : & venit in domum dei ſui. Et de iis
qui exierant de ventre ejus, dejecerunt eum in gladio.

MS.A. (λ) Ἰούδαν (μ) ὁ βασιλεὺς (ν) Ἐπὶ τίνι (ξ) πεποίθατε, καθῆσθαι (ο) ϗ λιμὸν (π) εἰς θλίψιν, λέγων, (ρ) ὑμῶν σώσει ὑμᾶς (σ) κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, (†) ἐπ' αὐτοῦ (τ) τί ἐγὼ ἐποίησα ϗ (υ) ἐδύναντο (φ) ἐξωλέθρευσε (χ) ἠδύναντο (ψ) ἑαυτῶν (ω) Νῦν μὴ (α) ἑαυτοῦ (β) ὅτι θεὸς (γ) ἐπὶ κύριον (δ) Ὡς θεοὶ (ε) τοὺς λαοὺς ἑαυτῶν (ζ) ἑαυτοῦ (η) ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ϗ τὸν λαὸν τὸν ἐπὶ (θ) τὸν θεὸν (ι) δυνατὸν πολεμιστὴν (κ) ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον μετὰ αἰσχύνης εἰς τὴν (λ) εἰσῆλθεν (μ) τοῦ θεοῦ ἑαυτοῦ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

8 * لان معه قوة الجند * ومعنا الله الهنا يحارب عنا * فتعزي قلب الشعب بكلام حرقيا ملك
9 يهودا * وبعد ذلك بعث سنحاريب جيشا الي يروسليم ومعه عبيده * وكان هو جالسا على الوادي
10 وكبراوه معه * على ساير بني يهودا الذين كانوا في اوروسليم * وقال لهم * هكذا امر سنحاريب
11 ملك الموصل قايلا * على من تتوكلون لانكم جالسون محبوسون في اوروسليم * وحرقيا يطغيكم
ويسلمكم للموت والجوع والعطش * ويسخر بكم ويقول لكم * ان الله الهنا يخلصنا من يد
12 ملك الموصل * اين هو حرقيا الذي افني المذابح والذبايح * وقال لبيت يهودا وسكان
13 اوروسليم * اسجدوا قدام مذبح واحد * واطلعوا عليه البخور * فلعل تعرفون ما صنعته انا
14 واباي في ساير شعوب المدن * ولم يقدروا الهة الشعوب ان يخلصوهم من ايادينا * هل
15 قدروا ان ينجوا من يدي منهم * فكيف يقدر الله ان ينجيكم من يدي * والان فلا
يطغيكم حرقيا * ولا يتكلكم الي هذا * ولا تامنوه * فليس يقدر الهكم ينجيكم من يدي كل
الشعوب وكل الممالك ما قدروا ان يخلصوا منهم من يدي ولا من ايدي اباي * وايضا
16 الهكم ما يقدر يخلصكم من يدي * هذا ما قاله عبيده قدام الرب الاله * وقدام حرقيا
17 عبده * وكتب ايضا رسايل يعير بها الله اله اسراييل * ويقول لشعب اسراييل * ان الهة هذا
المدن لم يقدروا ينجوا منهم من يدي * وكذا ايضا حرقيا لا يقدر ان ينجي مدينته
18 من يدي * وصاحوا بصوت عال باللغة العبرانية للشعب الجالس على سور اوروسليم ليفزعوهم
19 ويرعبوهم * رجاء ان ياخذوا سور المدينة * وحلفوا بالهة شعوب الارض وبالاله المسلط على
20 اوروسليم * انه يكافيهم على اعمال ايديهم * فصلي حرقيا الملك واشعياء النبي قدام الله *
21 ولاجل هذا سمع الله صلاتهما * وبعث الله ملكا من قدامه * فاهلك ساير جبابرة القوة
والملوك والمسلطين الذين كانوا من جيش ملك الموصل * ورجع ملك الموصل الي
مدينته خازي الوجه * وجاء الي بيت الهته * وهناك قتلوه بنوه الذين خرجوا من
صلبه بحربة *

Nam cum ipſo eſt robur militiæ, at nobiſcum 8
eſt Deus , Deus noſter pugnans
pro nobis: confortatum eſt ergò cor populi
verbis Hezeciæ regis Judæ. Poſtea 9
miſit Sanherib exercitum in Jeruſalem ,
& cum eo miniſtros ſuos (ipſe
verò aſſidebat valli unà cum magnatibus
ſuis) contra omnes Judæos qui erant
in Jeruſalem, & dixit eis ; Sic 10
jubet Sanherib rex Mauſel dicens, Quonam
freti eſtis , quòd clauſi deſidetis in
Jeruſalem? Hezecia quidem vos ſeducit, 11
traditque vos morti, fami , ac ſiti ;
derideque vos dicens , Procul
dubio Deus , Deus noſter erepturus eſt
nos è manu regis Mauſel. Ubinam 12
eſt Hezecia qui aboletis altaribus atque
ſacrificiis, dixit domui Judæ & incolis
Jeroſolymæ, Adorate coram altari
uno, & ſuper idem offerte incenſum?
Fortè non ignoratis quæ fecerim ego 13
& majores mei cunctis populis urbium,
& quomodo non potuerint dii populorum
illorum eripere eos è manibus noſtris.
Num potuerunt aſſerere de manibus 14
meis urbes ſuas? quomodo ergò
poterit Deus aſſerere vos de manibus
meis? Igitur ne ſeducat vos Hezecia, 15
nec hujuſmodi ſpe vos lactet, nevé
credatis ei; non enim poterit Deus
veſter aſſerere vos è manibus meis.
Nullus populus, nullumque regnum aſſerere
potuit urbes ſuas è manibus
meis aut è manibus majorum meorum,
igitur neque Deus veſter aſſerere
vos poterit è manibus meis. Hæc 16
ſunt quæ dixerunt ſervi ejus coram Domino
Deo, & coram Hezecia ſervo ipſius.
Scripſit etiam epiſtolas quibus 17
convitiabatur Deo, Deo Iſraelis; dicebatque
populo Iſraelitico, Quemadmodum
urbium iſtarum dii urbes ſuas è
manibus meis aſſerere non potuerunt, ita
neque Hezecia poterit urbem ſuam è manibus
meis aſſerere. Tum altâ voce exclamârunt 18
linguâ Hebraicâ contra populum
qui inſidebat muro Jeroſolymæ, ut
terrerent eos pavidoſque redderent, cum
ſpe capiendi murum urbis : jurantes 19
per deos gentium terræ perque Deum præſidentem
Jeroſolymæ, remuneraturum
eos regem pro factis manuum eorum. Oraverunt 20
ergò Hezecia rex & Eſaia propheta
Deum,& propter hoc audivit Deus
orationem utriuſque : Miſitque Deus 21
Angelum à conſpectu ſuo, qui perdidit
robuſtiſſimos quoſque, & reges, atque
præfectos qui erant de exercitu regis
Mauſel : rex verò Mauſel urbem ſuam
cum ignominia reverſus, adivit phanum
deorum ſuorum, ibique lanceâ confoderunt
eum filii ſui qui egreſſi fuerant
è coſta ejus.

דברי הימים ב: לג

eos *deduxit* & :omnium manu è & ,Aſſur regis Sancherib manu è Jeruſalaim habitatores & ,Jechizchijahu Dominus Servavitque
22 וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־יְחִזְקִיָּהוּ וְאֵת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם מִיַּד סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וּמִיַּד־כֹּל וַיְנַהֲלֵם
omniũ oculis in eſt exaltatꝰ & :Jehudah regi Chizchijahu precioſa & ,Jeruſalaim in Domino *munus afferentes* multi Et .circuitu à
23 מִסָּבִיב׃ וְרַבִּים מְבִיאִים מִנְחָה לַיהוָה לִירוּשָׁלִַם וּמִגְדָּנוֹת לִיחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּנַּשֵּׂא לְעֵינֵי כָל־
portentum & ,ei *dixit* Et .Dominum ad oravit & ;mortẽ ad uſq; Jechizchijahu ægrotavit illis diebus In .poſthac gentium
24 הַגּוֹיִם מֵאַחֲרֵי־כֵן׃ בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה יְחִזְקִיָּהוּ עַד־לָמוּת וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר לוֹ וּמוֹפֵת
,Jehudah contra & ,ira eũ contra fuit & :ejꝰ cor eſt elevatũ quia,Jechizchijahu reddidit ,*ſe ſuper* retributionẽ ſecundũ non Et .ei dedit
25 נָתַן לוֹ׃ וְלֹא־כִגְמֻל עָלָיו הֵשִׁיב יְחִזְקִיָּהוּ כִּי גָבַהּ לִבּוֹ וַיְהִי עָלָיו קֶצֶף וְעַל־יְהוּדָה
,Domini ira eos ſuper venit non & :Jeruſalaim habitatores & ,ipſe ,ſui cordis elatione *in* Jechizchijahu ſe humiliavit Et .Jeruſalaim &
26 וִירוּשָׁלִָם׃ וַיִּכָּנַע יְחִזְקִיָּהוּ בְּגֹבַהּ לִבּוֹ הוּא וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְלֹא־בָא עֲלֵיהֶם קֶצֶף יְהוָה
, auri & ,argenti ſibi fecit theſauros & :valde *multum* gloria & ,*opulentia* Jechizchijahu ipſi *fuit* Et .Jechizchijahu diebus in
27 בִּימֵי יְחִזְקִיָּהוּ׃ וַיְהִי לִיחִזְקִיָּהוּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד הַרְבֵּה מְאֹד וְאוֹצָרוֹת עָשָׂה־לוֹ לְכֶסֶף וּלְזָהָב
,*recentis* olei &,*muſti* & ,frumenti *proventui* *cellaria* Et .*deſiderii* vaſorũ omniũ & ,clypeorum & ,aromatum & ,*precioſi lapidis* &
28 וּלְאֶבֶן יְקָרָה וְלִבְשָׂמִים וּלְמָגִנִּים וּלְכֹל כְּלֵי חֶמְדָּה׃ וּמִסְכְּנוֹת לִתְבוּאַת דָּגָן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר
:multitudinẽ in boves & ,*pecoris acquiſitionem* & ,ſibi fecit urbes Et .*ſtabula* ad *greges* & ;jumento & jumento cuivis *ſtabula* &
29 וְאֻרָוֹת לְכָל־בְּהֵמָה וּבְהֵמָה וַעֲדָרִים לָאֲוֵרוֹת׃ וְעָרִים עָשָׂה לוֹ וּמִקְנֵה־צֹאן וּבָקָר לָרֹב
,ſuperiorem Ghichon aquarum exitum obturavit Jechizchijahu ipſe Et .valde multam ſubſtantiam Deus ei dedit nam
30 כִּי נָתַן־לוֹ אֱלֹהִים רְכוּשׁ רַב מְאֹד׃ וְהוּא יְחִזְקִיָּהוּ סָתַם אֶת־מוֹצָא מֵימֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן
Babel principũ *interpretibus in* ſic Et .ſuo opere omni in Jechizchijahu eſt proſperatꝰ & :David urbis occidentẽ ad ſubter eas direxit &
31 וַיַּישְּׁרֵם לְמַטָּה־מַּעְרָבָה לְעִיר דָּוִיד וַיַּצְלַח יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ׃ וְכֵן בִּמְלִיצֵי שָׂרֵי בָּבֶל
.ejꝰ corde in oĩa *ſciendum ad*,eum *tentandum ad* ,Deus eum dereliquit ,terra in fuerat quod ,*portentum* quærendũ ad,eum ad *miſſis*
הַמְשַׁלְּחִים עָלָיו לִדְרֹשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר הָיָה בָאָרֶץ עֲזָבוֹ הָאֱלֹהִים לְנַסּוֹתוֹ לָדַעַת כָּל־בִּלְבָבוֹ׃
,Jehudah regum libro in ,prophetæ Amos filii Jeſahjahu viſione in ſcripta ipſa ecce ,ejꝰ miſericordiæ &,Jechizchijahu *verborũ reſiduũ* Et
32 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְחִזְקִיָּהוּ וַחֲסָדָיו הִנָּם כְּתוּבִים בַּחֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה
ei fecerunt gloriam & ,David filiorũ *ſepulcrorum ſublimitate* in eũ ſepelierunt & ,ſuis patribꝰ cum Jechizchijahu *jacuit* Et .Iſrael &
33 וְיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יְחִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּמַעֲלֵה קִבְרֵי בְנֵי־דָוִיד וְכָבוֹד עָשׂוּ־לוֹ
.eo pro ejus filius Menaſſeh regnavit Et .Jeruſalaim habitatores & ,Jehudah omnis ipſo *moriendo in*
בְמוֹתוֹ כָּל־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXXIII. לג

oculis in malum fecit Et .Jeruſalaim in regnavit annis quinq; & quinquaginta & :*ipſum regnando in* Menaſſeh annorũ duodecim Filius
1 בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי
2 excelſa ædificavit & ,eſt converſus Et .Iſrael filiorũ *faciebus* à Dominus expulit quas ,gentiũ abominationes juxta ,Domini
3 יְהוָה כְּתוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת
,cœlorum militiæ omni ſe incurvavit & ,lucos fecit & ,Behalim ipſi aras erexit Et .ejus pater Jechizchijahu diruerat quæ
אֲשֶׁר נִתַּץ יְחִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת לַבְּעָלִים וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרוֹת וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם
.ſeculum in meum nomen erit Jeruſalaim In :Dominus dixerat qua ,Domini domo in altaria ædificavit Et .eis ſervivit &
4 וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃ וּבָנָה מִזְבְּחוֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה בִּירוּשָׁלִַם יִהְיֶה־שְּׁמִי לְעוֹלָם׃
.Domini domus atriis duobus in ,cœlorum exercitui cuncto altaria ædificavit Et
5 וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשָּׁמָיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

Salvavítque Dominus Ezechiam & habitatores Jeruſa- 22
lem de manu Sennacherib regis Aſſyriorum, & de manu
omnium, & præſtitit eis quietem per circuitum. Multi 23
etiam deferebant hoſtias & ſacrificia Domino in Jeruſa-
lem, & munera Ezechiæ regi Juda : qui exaltatus eſt poſt
hæc coram cunctis gentibus. In diebus illis ægrotavit 24
Ezechias uſque ad mortem, & oravit Dominum : exau-
divítque eum, & dedit ei ſignum. Sed non juxta bene- 25
ficia, quæ acceperat, retribuit, quia elevatum eſt cor e-
jus : & facta eſt contra eum ira, & contra Judam & Je-
ruſalem. Humiliatúſque eſt poſteà, eò quòd exaltatum 26
fuiſſet cor ejus, tam ipſe, quàm habitatores Jeruſalem :
& idcircò non venit ſuper eos ira Domini in diebus E-
zechiæ. Fuit autem Ezechias dives, & inclytus valdè, 27
& theſauros ſibi plurimos congregavit argenti, & auri,
& lapidis pretioſi, aromatum, & armorum univerſi ge-
neris, & vaſorum magni pretii. Apothecas quoque fru- 28
menti, vini, & olei, & præſepia omnium jumentorum,
cauláſque pecorum, Et urbes ædificavit ſibi : habebat 29
quippè greges ovium & armentorum innumerabiles, eò
quòd dediſſet ei Dominus ſubſtantiam multam nimis.
Ipſe eſt Ezechias, qui obturavit ſuperiorem fontem a- 30
quarum Gihon, & avertit eas ſubtèr ad Occidentem Ur-
bis David : in omnibus operibus ſuis fecit proſperè quæ
voluit. Attamen in legatione principum Babylonis, qui 31
miſſi fuerant ad eum, ut interrogarent de portento, quod
acciderat ſuper terram, dereliquit eum Deus ut tentare-
tur, & nota fierent omnia quæ erant in corde ejus. Re- 32
liqua autem ſermonum Ezechiæ, & miſericordiarum e-
jus, ſcripta ſunt in viſione Iſaiæ filii Amos prophetæ, & in
libro regum Juda & Iſrael. Dormivítq; Ezechias cum 33
patribus ſuis, & ſepelierunt eum ſup ſepulchra filiorũ
David : et celebravit ejꝰ exequias univerſꝰ Juda, et omnes
habitatores Jeruſalẽ : regnavítq; Manaſſes filiꝰ ejꝰ pro eo.

CAP. XXXIII.

Duodecim annorũ erat Manaſſes cùm regnare cœpiſ- 1
ſet, et quinquaginta quinq; annis regnavit in Jeruſalem,
Fecit autẽ malũ coram Dño, juxta abominationes gentiũ, 2
quas ſubvertit Dñs corã filiis Iſrael : Et converſꝰ inſtaura- 3
vit excelſa, quæ demolitꝰ fuerat Ezechias pater ejꝰ : con-
ſtruxítq; aras Baalim, et fecit lucos, et adoravit omnẽ mi-
litiã cœli, & coluit eam. Ædificavit quoq; altaria in do- 4
mo Dñi, de qua dixerat Dñs ; In Jeruſalem erit nomen
meum in æternum. Ædificavit autem ea cuncto exercitui 5
cœli, in duobus atriis domûs Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܦܪܩ ܡܪܝܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܐ̈ܝܕܘܗܝ ܕܣܢܚܪܝܒ 22
ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠ ܬܚܘ̈ܡܘܗܝ. * ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܩܪܒܝܢ 23
ܗܘܘ ܩܘܪ̈ܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܡܘܗܒ̈ܬܐ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܘܐܬܬܪܝܡ. ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ. * ܘܒܬܪܟܢ ܒܗܘܢ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. 24
ܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܥܕܡܐ ܠܡܘܬܐ. ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܛܒܬܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ ܥܒܕܬ ܥܡܝ.
ܘܠܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܐܝ̈ܕܝ ܦܪܥܬ ܠܝ. * ܗܢܐ ܕܝܢ ܟܘܪܗܢܐ ܕܟܪܗ ܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܪܝܡ 25
ܠܒܗ. ܘܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܘܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܟܪܗ ܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ 26
ܕܐܬܪܝܡ ܠܒܗ ܗܘ ܘܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܥܠܝܗܘܢ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܘܗܝ
ܕܚܙܩܝܐ. * ܘܗܘܐ ܠܚܙܩܝܐ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܘ̈ܨܪܐ. ܠܟܣܦܐ 27
ܘܠܕܗܒܐ. ܘܠܟܐ̈ܦܐ ܝܩܝ̈ܪܬܐ. ܘܠܒܣ̈ܡܐ. ܘܠܬܪ̈ܣܐ ܘܠܡܐ̈ܢܐ ܕܪܓܬܐ. * ܘܐܘ̈ܨܪܐ 28
ܠܥܠܠܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܐܘܪ̈ܝܐ ܠܟܠܗ ܒܥܝܪܐ. * ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܠܒܥܝܪܐ. ܘܠܥܢܐ. 29
ܘܠܬܘܪ̈ܐ ܘܠܚܝ̈ܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܗܘ ܚܙܩܝܐ 30
ܣܟܪ ܡܒ̈ܘܥܐ ܕܡܝ̈ܐ ܕܥܝܢܐ ܥܠܝܬܐ. ܘܫܕܐ ܐܢܘܢ ܠܓܘܒܐ ܡܥܪܒܝܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ.
ܘܐܨܠܚ ܚܙܩܝܐ ܒܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ. * ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܫܠܝܛ 31
ܠܗ ܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܝܕܥ ܐܠܗܐ ܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܒܠܒܗ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ. 32
ܘܛܝܒܘܬܗ. ܘܐܘܪ̈ܚܬܗ ܬܪ̈ܝܨܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܢ ܒܢܒܝܘܬܗ ܕܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ
ܢܒܝܐ. ܒܟܬܒܐ ܕܡܠ̈ܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ 33
ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܝܩܪܐ ܪܒܐ ܥܒܕܘ ܠܗ ܒܡܘܬܗ. ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ: ܘܗܦܟܘ
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܟ ܡܢܫܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܦܣܘ̈ܩܐ * ܠܓ *

* ܒܪ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܡܢܫܐ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ 1
ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ 2
ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ ܘܒܢܐ ܡܕܒ̈ܚܐ ܕܣܚܦ ܚܙܩܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܩܝܡ ܠܦܬܟܪ̈ܐ 3
ܡܕܒ̈ܚܐ. ܘܥܒܕ ܢܡܪ̈ܐ. ܘܣܓܕ ܠܗܘܢ. ܘܣܓܕ ܠܟܠܗܘܢ ܚܝ̈ܠܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܒܬܪܬܝܗܝܢ
ܕܪ̈ܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

Sic eripuit Dominus Hezeciam & omnes ci- 22
ves Jeruſalem de manibus Sanherib regis A-
thur, & de manu omnium conterminorum e-
jus. Adeo ut multi ex Iſraelitis afferrent ob- 23
lationes Domino in Jeruſalem, darentq; mu-
nera Hezeciæ regi Judæorum, & exaltatus eſ-
ſet ſuper omnes populos. Poſt hæc iiſdem di- 24
ebus ægrotavit Hezecia ad mortem uſque :
quapropter Dñm precatus ait, Multa præcla-
ra facinora erga me geſſiſti, neque ſecundùm
opus manuum mearum rependiſti mihi. (Hic 25
autem morbus quo ægrotavit Hezecia, *con-
tigit*, quoniam elatus fuerat animus ejus, ide-
óque venerat ſuper eum ira Domini, & ſuper
domum Judæ.) Ægrotavit inquam, Heze- 26
cia, eò quòd elatus eſſet animus cùm ipſius
tum civium Jeruſalem : attamen non venit
ſuper eos ira Domini in diebus Hezeciæ. Ac- 27
quiſiverat autem Hezecia divitias & hono-
rem quamplurimum, feceratque ſibi cellas
pro argento et auro, lapidibus pretioſis, o-
doribus, clypeis, & vaſis curioſorum curio-
ſitate *dignis* : Cellas etiam ad proventus fru- 28
menti, vini, & olei : & præſepia pro omni-
genis jumentis : Et rura pro jumentis, ovi- 29
bus, bobus, & animantibus : dederat enim
ei Dominus armenta quamplurima. Idem 30
Hezecia obturavit ſcaturiginem aquarum
fontis ſuperioris, & rejecit eas in foveam Oc-
cidentalem civitatis Davidis : denique pro-
ſperè ceſſit Hezeciæ in cunctis operibus ſuis.
Quæſivit enim legem Domini quantùm ei 31
licebat in terra, novitque *Deus* quicquid e-
rat in animo ipſius. Reliqua geſta Hezeciæ, 32
bonæ actiones, & rectæ viæ ipſius, ecce ſcri-
pta ſunt in prophetia Eſaiæ filii Amos pro-
phetæ, in libro regum Judæ & Iſraelis. Tan- 33
dem occubuit cum patribus ſuis : & cùm ſe-
pelîſſent eum in civitate Davidis, & ſum-
mum exhibuiſſent ei honorem in morte ejus
omnes Judæi ; reverſi ſunt Jeroſolymam : re-
gnavitque Manaſſe filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXXIII.

Natus erat annos duodecim Manaſſe, cùm 1
regno potitus eſſet, & annis quinquaginta
quinque regnavit in Jeruſalem. Fecit autem 2
quod malum erat coram Deo, ſecundùm o-
pera gentium quas Dominus perdiderat à
conſpectu Iſraelitarum. Reædificavit enim 3
aras quas demolitus fuerat Hezecia pater
ejus, & erexit altaria idolis, fabricavit ti-
gres, & adoravit eas, adoravitque omnes
cœli copias in utroque atrio domûs Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἔσωσε (ν) κύριος τὸν Ἐζεκίαν ϗ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς Σενναχειρὶμ βασιλέως
23 (ξ) Ἀσσοὺρ, ϗ ἐκ χειρὸς πάντων, ϗ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν. Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ
εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ϗ (ο) ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν
24 (π) ἐθνῶν μετὰ ταῦτα. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας ἕως θανάτου, ϗ προσηύξατο πρὸς
25 κύριον· ϗ ἐπήκουσεν (†) αὐτῷ, ϗ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν
Ἐζεκίας, (ρ) ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, ϗ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ ϗ ἐπὶ Ἰούδαν ϗ Ἱερουσαλήμ.
26 Καὶ ἐταπεινώθη Ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας (σ) αὐτοῦ αὐτὸς ϗ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ,
27 ϗ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζεκίᾳ
πλοῦτος ϗ δόξα πολλὴ σφόδρα· ϗ θησαυροὺς ἐποίησεν (τ) αὐτῷ ἀργυρίου ϗ χρυσίου ϗ τοῦ λίθου
28 τοῦ τιμίου, ϗ εἰς τὰ ἀρώματα, ϗ ὁπλοθήκας, ϗ εἰς σκεύη ἐπιθυμητὰ, Καὶ πόλεις εἰς τὰ (υ)
γεννήματα τοῦ σίτου ϗ οἴνου ϗ ἐλαίου, ϗ κώμας ϗ φάτνας παντὸς κτήνους, ϗ μάνδρας εἰς τὰ
29 ποίμνια, Καὶ πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν (φ) αὐτῷ, ϗ ἀποσκευὴν προβάτων ϗ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι
30 ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος Γιὼν
τὸ ἄνω, ϗ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως Δαυίδ. ϗ εὐωδώθη Ἐζεκίας ἐν πᾶσι
31 τοῖς ἔργοις (χ) αὐτοῦ. Καὶ οὕτως τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλῶνος, τοῖς ἀποσταλεῖσι
πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, (ψ) ἐγκατέλιπεν αὐτὸν κύριος τοῦ
32 πειράσαι αὐτὸν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου, ϗ τὸ ἔλεος
αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἠσαΐου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου, ϗ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα
33 ϗ Ἰσραήλ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων (ω) αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων
υἱῶν Δαυίδ· ϗ δόξαν ϗ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα, ϗ οἱ κατοικοῦντες ἐν
Ἱερουσαλήμ. ϗ ἐβασίλευσεν Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et ſalvavit Dominus Ezeciam, & habitantes in Hieruſalem, de manu 22
Sennacherim regis Aſſur, & de manu omnium: & requiem dedit eis
in circuitu. Et multi afferebant dona Domino in Hieruſalem, & munera 23
Ezeciæ regi Juda. Et exaltatus eſt ad oculos omnium gentium poſt
hæc. In diebus illis ægrotavit Ezecias uſque ad mortem, & deprecatus 24
eſt ad Dominum; & exaudivit eum: & ſignum dedit ei. Et non 25
ſecundùm retributionem, quam dederat ei, retribuit Ezecias: ſed exaltatum
eſt cor ejus: & facta eſt ſuper eum ira, & ſuper Judam, &
Hieruſalem. Et humiliatus eſt Ezecias ab altitudine cordis ſui, ipſe, & 26
habitantes Hieruſalem. Et non ſupervenit ſuper eos ira Domini in diebus
Ezeciæ. Et factæ ſunt Ezeciæ divitiæ, & gloria multa valdè. 27
Et theſauros fecit ſibi argenti, & auri, & lapidis pretioſi, & ad aromata,
& (ſ) armamentaria, & ad vaſa deſiderabilia, Et civitates 28
ad genimina frumenti, & vini, & olei, & pagos, & præſepia omnis
pecoris, & mandras ad greges, Et civitates, quas ædificavit ſibi, & 29
apparatum ovium, & boum in multitudine: quoniam dedit ei Dominus
apparatum multum valdè. Ipſe Ezecias obſtruxit exitum aquæ Gion 30
ſuprà: & direxit eas deorſum ad Africum civitatis David. Et proſperatus
eſt Ezecias in omnibus operibus ſuis. Et ſic (b) legatis principum 31
de Babylone, qui miſſi fuerant ad eum ad percunctandum ab eo prodigium,
quod factum fuerat ſuper terram, dereliquit eum Dominus ad tentandum
eum, ad ſciendum quæ in corde ejus. Et reliqua verborum 32
Ezeciæ, & miſericordia ejus, ecce ſcripta ſunt in prophetia Eſaiæ filii
Amos prophetæ, & in libro regum Juda, & Iſrael. Et dormivit 33
Ezecias cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in aſcenſione ſepulchrorum
filiorum David. Et gloriam & honorem dederunt ei in morte ejus
omnis Juda, & habitantes in Hieruſalem. Et regnavit Manaſſes filius ejus pro eo.

MS. A. (ν) κύριος Ἐζεκίαν ϗ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ (ξ) Ἀσσυρίων, (ο) ὑπερήρθη (π) ἐθνῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐν ταῖς (†) αὐτοῦ, (ρ) ἀλλ' ὑψώθη (σ) ἑαυτοῦ ϗ οἱ (τ) ἑαυτῷ (υ) γεννήματα σίτου ϗ ἐλαίου ϗ οἴνου, ϗ κώμας, φάτνας (φ) ἑαυτῷ, (χ) ἑαυτοῦ. (ψ) ϗ ἐγκατέλιπεν (ω) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. λγ'.

1 *ΩΝ (α) δεκαδύο ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, ϗ (β) πεντηκονταπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν
2 ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (γ) ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν,
3 οὓς (δ) ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψε ϗ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ, ἃ
κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ϗ ἔστησε στήλας (ε) τοῖς Βααλὶμ, ϗ ἐποίησεν ἄλση, ϗ προσεκύνησε πάσῃ
4 τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου, οὗ εἶπεν κύριος, Ἐν Ἱερουσαλὴμ
5 ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς
δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου.

CAP. XXXIII.

Erat duodecim annorum Manaſſes in regnando ipſum: & quinquaginta 1
quinque annos regnavit in Hieruſalem. Et fecit malum in conſpectu 2
Domini de omnibus abominationibus gentium, quos exterminavit
Dominus à facie filiorum Iſrael. Et revertit, et ædificavit excelſa, 3
quæ diruerat Ezecias pater ejus, et erexit ſtatuas ipſis Baalim, et fecit
lucos, et adoravit omnem militiam cœli, et ſervivit eis. Et ædificavit 4
altaria in domo Domini, ubi dixit Dominus, In Hieruſalem erit nomen
meum in ſeculum. Et ædificavit altaria omni militiæ cœli in ambobus 5
atriis domûs Domini.

MS.A. (α) δέκα ϗ δύο ἐτῶν ἐν τῷ (β) πεντήκοντα ἔτη (γ) ἐνώπιον (δ) ἐξωλέθρευσεν (ε) ταῖς Βααλείμ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * ونجا الله حزقيا وسكان أروسليم من يدي سنحاريب ملك الموصل * ومن يد كل من
23 حواليهم * وكثير من بني اسرائيل جابوا قرابين لله الي أروسليم * واعطوا هدايا لحزقيا
24 الملك الذي في بيت يهودا * وارتفع حزقيا الي فوق اعظم من ساير ملوك الشعوب * ومن
بعد ذلك اعتل حزقيا حتي الي الموت * فصلي قدام الله وقال * مرارا كثيرة صنعت لي * وليس
25 مثل ما صنعت يدي كافيتني * وهذه العلة اعتلها * لان سببها انه تكبر في قلبه * فجاء
26 عليه السخطة * وعلي بيت يهودا * وعلي سكان أروسليم * فاعتل حزقيا لما تكبر قلبه هو
27 وسكان أروسليم * ولم يجي عليهم غضب الله في ايام حزقيا * وكان له مالا ووقارا عظيما *
28 29 ومخازن للمال * والجواهر * والبخور * والدرق * والثياب * والغلات * والخمر * والزيت * ومعالف
30 للغنم * والثيران * والبهايم * والحيوان * لان الله اعطاه فيه كثير * وكان قد سد عيون
الماء العالية عن جهتها * وصرفها الي الجب الغربي الذي في صيغة داود *
31 واستقام في ساير اعماله * وطلب ناموس الله الذي اعطاه في الارض * وعرف
32 كل شي في قلبه * وساير الفاظ حزقيا وحيرانه وطرقه الحسنة * مكتوبة في
33 نبوة شعياء النبي * وفي سفر ملوك يهودا واسرايل * وانضجع حزقيا مع ابايه *
وقبر في قرية داود بكرامة عظيمة ووقار صنعوا له بنو يهودا في موته * ورجعوا الي
أروسليم *

Atque ita liberavit Deus Hezeciam & incolas 22
Jeruſalem de manu Sanherib regis
Mauſel, et de manu omnium qui circum
eos erant. Et multi ex Iſraëlitis attulerunt 23
munera Deo in Jeruſalem, et dona
dederunt Hezeciæ regi qui erat in domo
Judæ; ita ut ſuperexaltatus Hezecia
ſuperaret omnes reges populorum. Poſt 24
hæc ægrotavit Hezecia ad mortem uſque:
quamobrem Deum oravit, ac dixit, Sæpè
jam benefeciſti mihi, neque ſecundùm
id quod operatæ ſunt manus meæ, retribuiſti
mihi. Hoc autem morbo laboravit 25
ea de cauſa, quòd cùm ſuperbiviſſet
in corde ſuo, venit indignatio ſuper eum,
ſuper domum Judæ, et ſuper incolas
Jeruſalem. Ægrotavit igitur Hezecia 26
ubi ſuperbiſſet animus ejus et incolarum
Jeruſalem; at ſuper hos non
venit indignatio Dei in diebus Hezeciæ.
Habebat enim opes et gloriam ingentem, 27
et apothecas pro pecunia, gemmis, thure,
clypeis, et veſtibus, Annonâ, vino, 28
et oleo: Et ſtabula pro pecudibus, bobus, 29
jumentis, et animantibus: Deus enim
dederat ei poſſeſſionem copioſam.
Impediverat etiam ſuperiores aquæ fontes 30
ab alveo ſuo, et diverterat eos ad
puteum Occidentalem, qui eſt in civitate
Davidis. Itaque proſper fuit in omnibus
operibus ſuis, Quæſivit legem Dei 31
quam dederat ei in terra, et cognovit
quicquid erat in corde ipſius. Reliquæ 32
res geſtæ Hezeciæ, bona opera, rectæque
viæ ejus, ſcripta ſunt in prophetia Eſaiæ
prophetæ, et in libro regum Judæ
et Iſraelis. Demum occubuit Hezecia 33
cum majoribus ſuis, et ſepultus eſt in
civitate Davidis magna cum pompa et
honore, quem exhibuerunt ei filii Judæ
in morte ipſius; tum reverſi ſunt
Jeroſolymam.

* الفصل الثالث والثلثون *

1 * وملك منسا ابنه بعده * وكان ابن اثني عشر سنة * وملك باروسليم خمسة وعشرين
2 سنة * وصنع السوء قدام الله مثل اعمال الشعوب الذين كانوا مقلوعين من قدام بني اسرايل
3 * ورجع بني مذابح الاصنام التي قلعها حزقيا ابوه * واقام مجد الاوثان * وصنع نمور
وسجد لها ولجميع نجوم السماء في داري بيت الله * **

CAP. XXXIII.

Poſt hunc regnavit Manaſſe filius ejus 1
annum agens duodecimum: regnavitque
in Jeruſalem annis vigintiquinque.
Malum deſignavit coram Deo, 2
ſecundùm opera gentium quæ extirpatæ
fuerant à conſpectu filiorum Iſraelis.
Nam rurſus ædificatis altaribus idolorum 3
quæ funditùs everterat Hezecia
pater ejus, inſtituit cultum idolorum,
pardos fecit, et eos omneſque cœli
ſtellas adoravit in utroque atrio domûs
Dei:

דברי הימים ב : לג

, *præſtigiis vacabat* & ,augurabatur & ,obſervabat tempora & : Hinnom filii valle in ignem per ſuos filios fecit transire ipſe Et
וְהוּא הֶעֱבִיר אֶת־בָּנָיו בָּאֵשׁ בְּגֵי בֶן־הִנֹּם וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְכִשֵּׁף 6
,fecerat quod *ſimulacri dolatile* poſuit Et .eũ irritandũ ad Domini oculis in malũ *faciendũ ad* multiplicavit *ſciolum & pythonẽ* fecit &
וְעָשָׂה אוֹב וְיִדְּעוֹנִי הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הַסֶּמֶל אֲשֶׁר עָשָׂה 7
elegi quam Jeruſalaim in & ,hac domo In : ej' filiũ Selomoh ad & ,David ad Deus dixit qua , Dei domo in
בְּבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֶל־דָּוִיד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְנוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי
humo deſuper Iſrael pedem removere addam non Et .ſeculum in meũ nomen ponam , Iſrael tribubus cunctis de
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי לְעֵילוֹם׃ וְלֹא אוֹסִיף לְהָסִיר אֶת־רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה 8
, ſtatuta & ,legem omnem ,eis præcepi quæ omnia *faciendum ad* cuſtodierint ſi duntaxat : veſtris patrib' ſtatui quam
אֲשֶׁר הֶעֱמַדְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם רַק אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתִים לְכָל־הַתּוֹרָה וְהַחֻקִּים
præ malum *faciendum ad* ,Jeruſalaim habitatores & , Jehudah ipſum Menaſſeh errare fecit Et .Moſeh manum per judicia &
וְהַמִּשְׁפָּטִים בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וַיֶּתַע מְנַשֶּׁה אֶת־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ לַעֲשׂוֹת רָע מִן־ 9
non & ,ej' populũ ad & ,Menaſſeh ad Dominus eſt locutus Et .Iſrael filiorum *faciebus* à Dominus fecit perdere quas , gentibus
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מְנַשֶּׁה וְאֶל־עַמּוֹ וְלֹא 10
; *compedibus* in Menaſſeh ceperunt & , Aſſur regi qui exercitus principes eos ſuper Dominus adduxit Et .attenderunt
הִקְשִׁיבוּ׃ וַיָּבֵא יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת־שָׂרֵי הַצָּבָא אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּלְכְּדוּ אֶת־מְנַשֶּׁה בַּחֹחִים 11
ſe humiliavit & ,ſui Dei Domini *facies* oravit , *ei eſſe anguſtia ut* Et .Babel in eũ fecerunt abire & ,*catenis duabus* in eũ vinxerunt &
וַיַּאַסְרֻהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיּוֹלִיכֻהוּ בָּבֶלָה׃ וּכְהָצֵר לוֹ חִלָּה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיִּכָּנַע 12
Jeruſalaim eũ reduxit & ,ej' deprecationẽ exaudivit & ,ei exorabilis fuit & ,eum ad oravit Et .ſuorũ patrũ Dei *faciebus* à valde
מְאֹד מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו׃ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיֵּעָתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ וַיְשִׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַםִ 13
David *civitati exteriorem* murum ædificavit hoc poſt Et .Deus ipſe Dominus quòd Menaſſeh cognovit & : ſuũ regnũ in
לְמַלְכוּתוֹ וַיֵּדַע מְנַשֶּׁה כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃ וְאַחֲרֵי־כֵן בָּנָה חוֹמָה חִיצוֹנָה לְעִיר־דָּוִיד 14
exercit' principes poſuit & ;valde *eũ* exaltavit & ,*altum locũ ad circuivit* & ,piſcium porta in *intrandũ* ad & ,torrẽte in Ghichon occidentẽ ad
מַעְרָבָה לְגִיחוֹן בַּנַּחַל וְלָבוֹא בְשַׁעַר הַדָּגִים וְסָבַב לָעֹפֶל וַיַּגְבִּיהֶהָ מְאֹד וַיָּשֶׂם שָׂרֵי־חַיִל
aras omnes & ,Domini domo è ſimulachrũ & ,*alienigenæ* deos removit Et .Jehudah in munitis civitatibus cũctis in
בְּכָל־הֶעָרִים הַבְּצֻרוֹת בִּיהוּדָה׃ וַיָּסַר אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר וְאֶת־הַסֶּמֶל מִבֵּית יְהוָה וְכָל־הַמִּזְבְּחוֹת 15
immolavit & ,Domini altare *reparavit* Et .urbem extra projecit & : Jeruſalaim in & ,Domini domus mõte in ædificaverat quæ
אֲשֶׁר בָּנָה בְּהַר בֵּית־יְהוָה וּבִירוּשָׁלָםִ וַיַּשְׁלֵךְ חוּצָה לָעִיר׃ וַיָּכֶן אֶת־מִזְבַּח יְהוָה וַיִּזְבַּח 16
populus adhuc Attamen .Iſrael Deo Domino *ſerviendum ad* ,Jehudah dixitque :confeſſionẽ & ,pacificorũ victimas illud ſuper
עָלָיו זִבְחֵי שְׁלָמִים וְתוֹדָה וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה לַעֲבוֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֲבָל עוֹד הָעָם 17
videntium verba & ,ſuũ Deum ad ej' oratio & ,Menaſſeh verborũ reſiduum Et .ſuo Deo Domino duntaxat ,excelſis in *immolantes*
זֹבְחִים בַּבָּמוֹת רַק לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַשֶּׁה וּתְפִלָּתוֹ אֶל־אֱלֹהָיו וְדִבְרֵי הַחֹזִים 18
, ei *eſſe exorabilem* & ,ejus oratio Et .Iſrael regum verbis in *ipſa* ecce , Iſrael Dei Domini nomine in eum ad *loquentium*
הַמְדַבְּרִים אֵלָיו בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנָּם עַל־דִּבְרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּתְפִלָּתוֹ וְהֵעָתֶר־לוֹ 19
ante , ſculptilia & , lucos ſtatuit & ,excelſa *eis in* ædificavit quibus loca & , ej' prævaricatio & ,ej' peccatũ omne &
וְכָל־חַטָּאתוֹ וּמַעְלוֹ וְהַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בָהֶם בָּמוֹת וְהֶעֱמִיד הָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִלִים לִפְנֵי
.Chozai verbis in ſcripta ipſa ecce : *eum humiliari*
הִכָּנְעוֹ הִנָּם כְּתוּבִים עַל דִּבְרֵי חוֹזָי׃

Verſio VULG. LAT.

Transiréq; fecit filios ſuos p ignem in valle Benennom: 6
obſervabat ſomnia, ſectabatur auguria, maleficis artibus
inſerviebat, habebat ſecũ magos, & incantatores: multáq;
mala operat' eſt corã Domino, ut irritaret eum. Sculptile 7
quoque & conflatile ſignum poſuit in domo Dei, de
qua locutus eſt Deus ad David, & ad Salomonem filium
ejus, dicens; In domo hac & in Jeruſalem, quam elegi de 8
cunctis tribubus Iſrael, ponam nomen meũ in ſempiternum.
Et moveri non faciam pedem Iſrael de terra, quam
tradidi patrib' eorum: ita duntaxàt ſi cuſtodierint facere
quæ præcepi eis, cunctámq; legem & ceremonias, atque
judicia per manum Moyſi. Igitur Manaſſes ſeduxit Judã, 9
& habitatores Jeruſalem, ut facerent malũ ſuper omnes
gentes, quas ſubverterat Domin' à facie filiorum Iſrael.
Locutúſq; eſt Domin' ad eum, & ad populum illius, & 10
attendere noluerunt. Idcircò ſuperinduxit eis principes 11
exercitûs regis Aſſyriorum: ceperúntque Manaſſen, &
vinctum catenis atque compedibus duxerunt in Babylonem.
Qui poſtquàm coanguſtatus eſt, oravit Dominum 12
Deum ſuum: & egit pœnitentiam valdè coram Deo patrum
ſuorum. Deprecatúſq; eſt eum, & obſecravit intenté: 13
& exaudivit orationem ejus, reduxitque eum in Jeruſalem
in regnum ſuum, & cognovit Manaſſes quòd Dominus
ipſe eſſet Deus. Poſt hæc ædificavit murum extra 14
civitatem David, ad Occidentem Gihon in convalle, ab
introitu portæ piſcium per circuitum uſque ad Ophel, &
exaltavit illum vehementer: conſtituítque principes exercitûs
in cunctis civitatibus Juda munitis: Et abſtulit 15
deos alienos, & ſimulacrum de domo Domini; aras quoque,
quas fecerat in monte domûs Domini, & in Jeruſalem,
& projecit omnia extra urbem. Porrò inſtauravit 16
altare Domini, & immolavit ſuper illud victimas, & pacifica,
& laudem: præcepítque Judæ ut ſerviret Domino
Deo Iſrael. Attamen adhuc populus immolabat in excelſis 17
Domino Deo ſuo. Reliqua autem geſtorum Manaſſe: 18
& obſecratio ejus ad Deum ſuum: verba quoque Videntium,
qui loquebantur ad eũ in nomine Domini Dei
Iſrael, continentur in ſermonibus regum Iſrael. Oratio 19
quoq; ej' & exauditio, & cuncta peccata atq; contempt',
loca etiã in quibus ædificavit excelſa, & fecit lucos &
ſtatuas, antequàm ageret pœnitentiam, ſcripta ſunt in
ſermonibus Hozai.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܦ ܗܘ ܐܥܒܪ ܒܪܗ ܒܢܘܪܐ ܒܢܚܠܐ ܪܒܐ. ܘܐܚܕ ܥܝܢܐ. ܘܢܚܫ ܢܚܫܐ. ܘܚܪܫ ܚܪܫܐ. 6
ܘܫܐܠ ܒܟܠܕܝܐ ܘܒܐܣܘܬܐ. ܘܐܣܓܝ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܪܓܙܗ ܩܕܡܘܗܝ.
* ܘܣܡ ܨܠܡܐ ܕܐܪܒܥ ܐܦܝܢ ܕܥܒܕ. ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ 7
ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܕܓܒܝܬ ܠܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܫܪܐ ܡܫܪܝܬܝ ܠܥܠܡ. * ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܫܢܝܘ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ 8
ܗܕܐ. ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܐܢ ܢܛܪܘܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ.
ܘܟܠܗ ܢܡܘܣܐ: ܘܦܘܩܕܢܐ ܘܕܝܢܐ. ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܥܒܕܝ ܡܘܫܐ. * ܘܐܛܥܝ ܡܢܫܐ 9
ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܒܢܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܥܒܕ ܥܒܕܐ ܒܝܫܐ. ܐܝܟ ܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ
ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܢܫܐ ܘܥܡ ܥܡܗ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ. 10
* ܘܐܝܬܝ ܡܪܝܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܪܘܪܒܢܐ ܕܚܝܠܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܚܕܘ ܠܡܢܫܐ ܚܝܐ. 11
ܘܐܣܪܘܗܝ ܒܫܫܠܬܐ. ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܒܒܠ. * ܘܟܕ ܐܬܥܨܝ ܠܗ. ܒܥܐ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. 12
ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܘܗܝ. * ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܫܡܥ ܩܠܗ. ܘܩܒܠ 13
ܨܠܘܬܗ. ܘܐܗܦܟܗ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܘܝܕܥ ܡܢܫܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. * ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܒܢܐ 14
ܫܘܪܐ ܒܪܝܐ ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܕܢܚܠܐ ܓܝܚܘܢ. ܘܠܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ
ܕܨܝܕܐ ܟܠܗ ܐܘܪܫܠܡ. ܚܕܪܗ ܫܘܪܐ ܒܪܝܐ ܘܐܪܝܡܗ ܛܒ. ܘܐܩܝܡ ܪܘܪܒܢܐ ܕܚܝܠܐ. ܒܟܠܗܝܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܪܡܬܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܐܥܒܪ ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ: ܘܨܠܡܐ ܓܠܝܦܐ ܕܗܘܘ ܒܒܝܬܗ 15
ܕܡܪܝܐ: ܘܟܠܗܘܢ ܡܕܒܚܐ ܕܒܢܐ ܗܘܐ ܒܛܘܪܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܕܐ ܐܢܘܢ ܠܒܪ
ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܒܚ ܥܠܘܬܐ ܘܕܒܚܐ ܫܠܡܐ ܘܬܘܪܐ. ܘܐܡܪ 16
ܠܝܗܘܕܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܕܒܚܐ ܐܚܪܢܐ ܘܥܠܘܬܐ ܠܐ 17
ܬܣܩܘܢ. ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܢܫܐ ܘܨܠܘܬܗ ܕܨܠܝ ܩܕܡ ܐܠܗܐ. 18
ܘܦܬܓܡܐ ܕܢܒܝܐ ܕܐܬܢܒܝܘ ܥܠܘܗܝ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
ܒܣܦܪ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. * ܘܨܠܘܬܗ ܕܐܫܬܡܥܬ ܥܠ ܩܠܗ. 19
ܘܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ ܘܥܘܠܗ. ܘܐܬܪܘܬܐ ܕܒܢܐ ܒܗܘܢ ܐܓܘܪܐ: ܘܐܩܝܡ ܟܘܡܪܐ:
ܘܥܒܕ ܒܝܬ ܦܬܟܪܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܦܬܓܡܐ ܕܚܢܢ ܢܒܝܐ.

Is etiam traduxit filium ſuum per ignem in 6
valle maxima, faſcinavit oculis, præſtigiis &
veneficiis uſ' eſt, conſuluit Chaldæos & divinos,
denique plurima perpetravit coram Domino
flagitia, quibus iram ejus provocavit. Et 7
quadrifrontem figuram quam fecerat, collocavit
in domo Domini, de qua dixerat Dominus
Davidi & Salomoni filio ejus; In domo
iſta in Jeruſalem quam elegi mihi ex omnibus
tribubus Iſraelis, collocabo habitationem meã
in perpetuum: Nec adjiciam ulteriùs educere 8
Iſraelem ex hac terra quam dedi patribus
eorum, ſi modò obſervent & faciant quæcunque
præcepi eis, totámque legem, & ſtatuta
atque judicia mea quæ mandavit eis ſervus
meus Moſes. Itaque in errorem abduxit Manaſſe 9
Judam & cives Jeroſolymitanos, ut facerent
opera mala ſicut gentes quas perdiderat
Dominus à conſpectu filiorum Iſraelis. Et 10
cùm allocutus eſſet Dominus Manaſſem & populum
ejus, nec acquieviſſent; Adduxit in 11
eos Dominus principes exercitûs regis Athur,
qui ceperunt Manaſſem vivum, & catenis vinctum
abduxerunt in Babelem. Ubi anguſtiis 12
oppreſſus, oravit Dominum Deum ſuum, multóque
timore veneratus eſt Dominum Deum
patrum ſuorum. Et cùm oràſſet Dominum, 13
audivit clamorem ejus, & orationem ejus accepit,
reduxítque eum Jeroſolymam in regnũ
ſuum: tum cognovit Manaſſe Dominum eſſe
Deum. Poſt hæc autem ædificavit murum 14
exteriorem civitati Davidis, ab Occidentali
parte fluminis Gihon uſque ad introitum portæ
piſcatorum: totámque Jeroſolymam cinxit
muro externo, quem & valdè extulit: &
conſtituit duces exercitûs in omnibus ſuperioribus
civitatibus domûs Judæ. Et amotis 15
diis alienis & figuris ſculptis quæ erant in
domo Domini, & omnibus aris quas ædificaverat
in monte domûs Dei & in Jeruſalem,
iíſque extra civitatem projectis; Ædificavit 16
altare Domino, & ſacrificavit holocauſta, victimas
perfectas, ac boves. Tum dixit Judæ ut
feſtũ quoque celebrarent Domino Deo Iſraelis;
Et alia ſacrificia aut holocauſta ne offeratis, 17
præterquam Domino Deo veſtro. Reliqua 18
geſta Manaſſis, ejus oratio quam *fudit*
coram Deo, & ſermones prophetarum qui de
ipſo vaticinati ſunt nomine Domini Dei Iſraelis;
ecce ſcripta ſunt in rebus geſtis regum
Iſraelis & Judæ. Oratio quoque ipſius, quæ 19
exaudita fuit ad clamorem ejus, omnia peccata
ipſius, & iniquitas ejus, & loca in quibus
aras extruxit, creavit ſacrificulos, & phana
fecit ſimulacris; ecce ſcripta ſunt in rebus
geſtis Hanan prophetæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ αὐτὸς (ζ) διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ (η) ἐν γὲ Βενεννὸμ· καὶ ἐκληδονίζετο, καὶ οἰωνί-
ζετο, καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθοις καὶ (θ) ἐπαοιδοὺς, καὶ ἐπλήθυνε τοῦ ποιῆσαι τὸ
7 πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν, (ι) τὸ χωνευτὸν, εἰκόνα ἣν
ἐποίησεν, ἐν (κ) οἴκῳ Θεοῦ, οὗ εἶπε Θεὸς πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ
τούτῳ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, (λ) θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰ-
8 ῶνα· Καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν
ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν (μ) νόμον ϗ τὰ προστάγ-
9 ματα καὶ τὰ κρίματα (ν) ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦν-
τας ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ (ξ) ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσ-
10 ώπου (†) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ (ο) ἐπήκου-
11 σαν. Καὶ ἤγαγε κύριος (π) ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας (ρ) τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ (σ)
12 κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ
ὡς ἐθλίβη, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον (τ) Θεοῦ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου
13 (υ) Θεοῦ πατέρων (φ) αὐτοῦ, Καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτόν· καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς
βοῆς (χ) αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω Μανασσῆς ὅτι
14 κύριος αὐτός ἐστι (″) Θεός. Καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ Λιβὸς
κατὰ Νότον ἐν τῷ χειμάῤῥῳ, καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς (ψ) ἰχθυϊκῆς ἐκπορευ-
ομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὄπελ, καὶ ὕψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς
15 δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τειχήρεσιν ἐν Ἰούδα. Καὶ περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους
καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου κυρίου (ω)
16 καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ (α) ἔξωθεν τῆς πόλεως. Καὶ κατώρθωσε τὸ θυσιαστήριον κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν
ἐπ᾽ αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως· καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ. (β)
17 18 Πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, πλὴν κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μα-
νασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ (γ) λόγοι τῶν ὁρώντων (δ) τῶν λαλούντων πρὸς
19 αὐτὸν ἐπ᾽ ὀνόματι (ε) Θεοῦ Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς (ζ) αὐτοῦ, ϗ ἐπήκουσεν αὐτοῦ· καὶ
πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ (η) καὶ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ᾽ οἷς (θ) ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς
τὰ ὑψηλὰ, ϗ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, ἰδοὺ γέγραπται (ι) ἐπὶ τῶν λό-
γων τῶν ὁρώντων.

Et ipſe traduxit filios ſuos in igne *in Ge Benennom. Et obſervabat* 6
vaticinationes, & augurabatur, & inſerviebat veneficiis : & fecit
ventriloquos, & incantatores : & multiplicavit ad faciendum malum
ante Dominum, ad irritandum eum. Et poſuit ſculptile, fuſile, ima- 7
ginem, quam fecit, in domo Dei, ubi dixit Deus ad David, & ad Sa-
lomon filium ejus, In domo hac, & Hieruſalem, quam elegi ex omni-
bus tribubus Iſrael, ponam nomen meum in ſeculum : Et non adji- 8
ciam commovere pedem Iſrael de terra, quam dedi patribus eorum ;
tantummodò ſi cuſtodierint facere omnia quæ mandavi eis ſecun-
dùm cunctā legem, & præcepta, & judicia in manu Moyſi. Et 9
ſeduxit Manaſſes Judam, & habitantes in Hieruſalem, ad facien-
dum malum ſuper omnes gentes, quas abſtulit Dominus à facie fili-
orum Iſrael. Et locutus eſt Dominus ad Manaſſe, & ad popu- 10
lum ſuum : & non exaudierunt. Et adduxit Dominus ſuper eos 11
principes virtutis regis Aſſur : & ceperunt Manaſſe in vinculis,
& ligaverunt eum in compedibus, & adduxerunt in Babylonem.
Et ut tribulatus eſt, exquiſivit faciem Dei Domini ſui : & humiliatus 12
eſt valdè à facie Dei patrum ſuorum. Et deprecatus eſt ad eum : &
exaudivit eum, & exaudivit clamorem ejus, & reduxit eum in Hie- 13
ruſalem in regnum ipſius. Et cognovit Manaſſes, quia Dominus ipſe eſt
Deus. Et poſt hæc ædificavit murum extra civitatem David, ab A- 14
frico (a) ad Auſtrum in torrente, & ad introitum, qui per portam pi-
ſcium (b) egredientibus portam in circuitu, & in Opel, & exaltavit val-
dé : & conſtituit principes virtutis in omnibus civitatibus muratis
in Juda. Et circumabſtulit deos alienos, & ſculptile, è domo 15
Domini, & omnia altaria, quæ ædificaverat in monte domûs Domi-
ni, & in Hieruſalem, & (c) extra civitatem. Et inſtauravit al- 16
tare Domini, & ſuper illud ſacrificavit ſacrificium ſalutaris, & lau-
dationis. Et dixit ad Judam, ſervire Domino Deo Iſrael. Verun- 17
tamen adhuc populus ſuper excelſa ſacrificabat, duntaxàt Domino
Deo ſuo. Et reliqua verborum Manaſſe, & deprecatio ejus ad Deum, 18
& verba Videntium, qui loquebantur ad eum in nomine Dei Iſrael,
Ecce ſuper verba (d) deprecationis ejus, & exaudivit eum, & o- 19
mnia peccata ejus, & rebelliones ejus, & loca in quibus ædificavit
in eis excelſa, & ſtatuit ibi lucos, et ſculptilia, antequàm rever-
teret, ecce ſcripta ſunt ſuper ſermones Videntium.

MS. A. (ζ) διῆγεν (η) ἐν γῇ Βεεννόμ· (θ) ἐπαοιδοὺς ἐποίησεν, τοῦ ποιῆσαι (ι) ϗ τὸ (κ) οἴκῳ κυρίου, οὗ εἶπεν ὁ Θεὸς (λ) * σωθήτω τὸ (μ) νόμον τὰ (ν) ϗ δικαιώματα ἐν (ξ) ἐξῆρεν* ἀπὸ (†) τῶν υἱῶν (ο) ἤκουσαν. (π) ἐπ᾽ αὐτὸν (ρ) τῆς δυναστείας βασιλέως (σ) κατελάβοντο Μανασσῆ (τ) κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, (υ) τοῦ Θεοῦ (φ) ἑαυτοῦ, (χ) αὐτοῦ, * ϗ ἔγνω Μανασσῆ (″) ὁ Θεός. (ψ) ἰχθυϊκῆς, ϗ περιεκύκλωσεν τὸ ἄδυτον ϗ πορευομένων τὴν πύλην τῆς κυκλόθεν, ϗ * εἰς αὐτὸ Ὀφλὰ, ϗ ὕψωσεν σφόδρα, ϗ (ω) ϗ Ἱερουσαλὴμ, (α) ἔξω τῆς (β) Πλὴν ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν*, πλὴν κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν. Καὶ (γ) οἱ λόγοι (δ) λαλούντων πρὸς (ε) κυρίου Θεοῦ (ζ) αὐτοῦ, ϗ ὡς ἐπήκουσεν (η) ϗ αἱ ἀποστασίαι αὐτοῦ, (θ) ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλὰ, (ι) ἐπὶ λόγων

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * واحرق ابنه بالنار * واخذ بالعيون * وسعود السعودات * وصنع السحر * وقال بقول
7 الكلذانيين والعرافات * وصنع نجسا كثيرا قدام الله * فاسخط الرب باعماله * ووضع صنما
له اربعة اروس باربعة وجوه في بيت الله * في المكان الذي قال الله لداود ولسليمان ابنه *
هذا البيت الذي اخترته لي من ساير اسباط بني اسرائيل ليسكنه وقاري * ويكون
8 فيه نوري الى ابدا * ولا اعود اخرج من بين بني اسرائيل * من هذه الارض التي اعطيتها
لاباهم * ان حفظوا وصنعوا كما امرتهم به من ساير الناموس الذي امرت به عبدي موسي
9 * واطغا منسا يهودا وسكان اورشليم * ليصنعوا الشر مثل الشعوب الذين اباذهم الله من
10 11 قدامهم * وكلم الله منسا وقومه * فلم يقبلوا * فارسل الله عليهم ملوك الموصل * فاخذوا منسا
12 حيا * وشدوه بالسلاسل ومروا به الى بابل * وحين ضاق به الامر صلي قدام الله الهه * وفزع
13 جدا بين يدي الرب اله ابايه * فلما صلي سمع الله صلاته * ورده الى اورشليم الى ملكه *
14 وعرف منسا ان الله معه * وهو الاله الحق * ومن بعد ذلك بني سورا برانيا علي قرية داود
من غربي جيحان النهر في مدخل باب الصيادين * وحصن اورشليم كلها بسور براني وعلاه
15 جدا * واقام كبراء الحرب في ساير ضياع الرامة التي في يهودا * وابعد الالهة الغريبة
والاصنام المنحوتة التي كانت في بيت الله * وساير المذابح التي بناها في الجبل وفي بيت الله
16 باورشليم * وطرحها الى برا من القرية * وبني مذبح الله * وذبح الذبايح المقبولة نيرانا * وقال
17 ليهودا ان يصنع لله اله اسرائيل عيدا * وذبايح لا تطلعوا على المذابح * الا قدام الله الهكم
18 * وساير الفاظ منسا وصلاته التي صلي قدام الله الهه * والفاظ الانبياء الذين تنبوا
19 عليه باسم الله * مكتوبة في اسفار الملوك الذي ليهودا واسرائيل * وصلواته التي سمعت *
وخطاياه وذنوبه * والمواضع التي بنا فيها المذابح * واقام الكهنة للاوثان * مكتوبة في
صافان النبي *

Filium ſuum igne combuſſit, oculis faſci- 6
nabat, præſtigias & magiam exercebat,
verbis Chaldæorum & pythoniſſarum
utebatur ; in ſumma, turpitudines mul-
tas coram Deo commiſit, adeoque
Dominum provocavit ad iram ſuis ope-
ribus : Et ſtatuam quatuor habentem ca- 7
pita cum quatuor faciebus collocavit in
domo Dei, in eo ſcilicet loco, de quo
dixerat Deus Davidi & Salomoni filio
ejus, Hæc eſt ædes quam elegi mihi ex
omnibus tribubus filiorum Iſraelis, ut
habitet in ea mea majeſtas, maneatque
lumen meum in ſeculum uſque : Haud 8
egreſſurus inpoſterum è medio filiorum
Iſraelis, ex hac terra quam dedi majo-
ribus eorum : dummodo obſervent &
faciant quomodo præcepi eis, totam le-
gem quam præſcripſi ſervo meo Moſi.
Seduxit ergò Manaſſe Judam & inco- 9
las Feroſolymorum, ut ſceleratè ſe ge-
rerent ſicut gentes quas deleverat Deus
à conſpectu eorum. Et quamvis allo- 10
queretur Deus Manaſſem & gentem i-
pſius, non tamen acquieverunt. Quam- 11
obrem miſit in illos Deus reges Mau-
ſel, qui Manaſſem vivum captum, vin-
culiſque conſtrictum abduxerunt in Ba-
belem. Quibus rebus cùm excruciare- 12
tur, Deum, Deum ſuum precatus eſt,
multúmque veritus coram Domino Deo
majorum ſuorum. Cúmque precatus eſ- 13
ſet, audivit Deus obſecrationem ejus,
& reduxit eum Feroſolymam in re-
gnum ejus ; ac tum cognovit Manaſſe
adeſſe ſibi Deum, & ipſum eſſe Deum
verum. Poſt hæc ædificavit murum 14
extimum circum civitatem Davidis ab
Occidentali parte fluvii Gihonis, in aditu
portæ venatorum ; totamque Jeruſalem
munivit mœnibus exterioribus admo-
dum altis : & collocavit duces exer-
citûs in omnibus oppidis Ramæ quæ eſt
in Juda. Et amotis diis peregrinis & 15
idolis ſculptis quæ erant in domo Dei, &
cunctis altaribus quæ extruxerat in
monte & in domo Dei in Jeruſalem,
iiſque extra civitatem projectis ; Ex- 16
truxit aram Dei, & mactavit hoſtias
acceptas, boves ; dixitque ad Judam ut
ſolennitatem celebrarent Deo, Deo Iſrae-
lis : Et ſacrificia ne offeratis ſuper al- 17
taria, niſi coram Deo, Deo veſtro. Omnes 18
autem res geſtæ Manaſſis, & oratio
quâ Deum, Deum ſuum obſecravit, item
ſermones prophetarum qui de ipſo va-
ticinati ſunt nomine Dei ; ſcripta ſunt
in libris regum Judæ & Iſraelis. Ora- 19
tiones autem ejus quæ exauditæ fuerunt,
peccata & ſcelera ipſius, & loca in qui-
bus ædificavit altaria, & conſtituit ſa-
cerdotes idolis ; ſcripta ſunt apud Sa-
phanem prophetam.

annorũ duorum & viginti Filius .eo pro ejꝰ filius Amon regnavit & :ſua domo eũ ſepelierũt &,ſuis patribꝰ cum Menaſſeh *Jacuitque*
20 21 וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בֵּיתוֹ וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה
:ejꝰ pater Menaſſeh fecerat quẽadmodũ,Domini oculis in malum fecit Et.Jeruſalaim in regnavit annis duobus &:*ipſum regnãdo in* Amon
22 אָמוֹן בְּמָלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו
,Domini *faciebus* à ſe humiliavit non Et .eis ſervivit & ,Amon immolavit ,ejꝰ pater Menaſſeh fecerat quæ ſculptilibus cunctis &
23 וּלְכָל־הַפְּסִילִים אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו זִבַּח אָמוֹן וַיַּעַבְדֵם׃ וְלֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יְהוָה
.ſua domo in eũ interfecerũt&,ejꝰ ſervi eũ cõtra *colligãrũt* Et.delictũ multiplicavit Amon ipſe ſed:ejꝰ pater Menaſſeh ſe humiliaverat ſicut
24 כְּהִכָּנַע מְנַשֶּׁה אָבִיו כִּי הוּא אָמוֹן הִרְבָּה אַשְׁמָה׃ וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו עֲבָדָיו וַיְמִיתֻהוּ בְּבֵיתוֹ׃
.eo pro ejꝰ filiũ Joſijahu terræ populꝰ fecerũt regnare &:Amon regem contra *colligantes* omnes terræ populꝰ ꝑcuſſerunt Et
25 וַיַּכּוּ עַם־הָאָרֶץ אֵת כָּל־הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXXIV. לד

,Domini oculis in rectum fecit Et .Jeruſalaim in regnavit anno uno & triginta & : *ipſum regnando in* Joſijahu annorũ octo *Filius*
1 2 בֶּן־שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יֹאשִׁיָּהוּ בְמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
puer ille adhuc ipſe & ,ejus regnare annorum octavo in Et .ſiniſtram & dexterã declinavit nõ &,ſui patris David viis in ambulavit &
3 וַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי דָּוִיד אָבִיו וְלֹא־סָר יָמִין וּשְׂמֹאול׃ וּבִשְׁמוֹנֶה שָׁנִים לְמָלְכוֹ וְהוּא עוֹדֶנּוּ נַעַר
,excelſis ab Jeruſalaim & ,Jehudah mundare cœpit anno duodecimo in & : ſui patris David Deum quærere cœpit
הֵחֵל לִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵי דָּוִיד אָבִיו וּבִשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה הֵחֵל לְטַהֵר אֶת־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם מִן־הַבָּמוֹת
ſublime in quæ apricationes & ; Behalim aras *ejus facies ad* Deſtruxerũtque .*conflatilibus* & ,ſimulachris & , lucis &
4 וְהָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִלִים וְהַמַּסֵּכוֹת׃ וַיְנַתְּצוּ לְפָנָיו אֵת מִזְבְּחוֹת הַבְּעָלִים וְהַחַמָּנִים אֲשֶׁר־לְמַעְלָה
.eis *immolantium* ſepulchrorũ *faciebꝰ ſuper* ſparſit &,cõminuit & cõtrivit , *conflatilia & ,ſculptilia* & , lucos & : *abſcidit ,eis deſuper*
מֵעֲלֵיהֶם גִּדֵּעַ וְהָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִלִים וְהַמַּסֵּכוֹת שִׁבַּר וְהֵדַק וַיִּזְרֹק עַל־פְּנֵי הַקְּבָרִים הַזֹּבְחִים לָהֶם׃
, Ephraim & ,Menaſſeh urbibus in Et .Jeruſalaim & , Jehudah mundavitque : eorũ altaria ſuper cõbuſſit ſacerdotum oſſa Et
5 6 וְעַצְמוֹת כֹּהֲנִים שָׂרַף עַל־מִזְבְּחוֹתָם וַיְטַהֵר אֶת־יְהוּדָה וְאֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ וּבְעָרֵי מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם
contrivit *ſculptilia* & , lucos & , altaria eſt demolitus Et *undiquaque ſuis locis deſolatis in* ,Naphtali ad uſque & Simhon &
7 וְשִׁמְעוֹן וְעַד־נַפְתָּלִי בְּחַר בָּתֵּיהֶם סָבִיב׃ וַיְנַתֵּץ אֶת־הַמִּזְבְּחוֹת וְאֶת־הָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִלִים כִּתַּת
decimo octavo anno in Et .Jeruſalaim eſt reverſus & , Iſrael terra omni in excidit ſimulachra omnia & ,comminuendo
8 לְהֵדַק וְכָל־הַחַמָּנִים גִּדַּע בְּכָל־אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁב לִירוּשָׁלִָם׃ וּבִשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה
Joach & ,civitatis principẽ Mahaſejahu & ,Aſaljahu filium Saphan miſit ;domum & , terram *mundando* , *eum regnandi*
לְמָלְכוֹ לְטַהֵר אֶת הָאָרֶץ וְהַבָּיִת שָׁלַח אֶת־שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ וְאֶת־מַעֲשֵׂיָהוּ שַׂר־הָעִיר וְאֵת יוֹאָח
,magnum ſacerdotem Chilchijahu ad venerunt Et .ſui Dei Domini domum roborandũ ad ,*commonefacientem* Joachaz filium
9 בֶּן־יוֹאָחָז הַמַּזְכִּיר לְחַזֵּק אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
, Ephraim & , Menaſſeh manu de *abaci* cuſtodes Levitæ congregaverãt quod , Dei domum illatum argentum dederunt &
וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־אֱלֹהִים אֲשֶׁר אָסְפוּ־הַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי הַסַּף מִיַּד מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם
facientis manu ſuper tradiderunt Et .Jeruſalaim *ſunt reverſi* & : Binjamin & ,Jehudah omni ab & , Iſrael reſiduo univerſo de &
10 וּמִכֹּל שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וַיָּשֻׁבִי יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּתְּנוּ עַל־יַד עֹשֵׂה
,DOMINI domo in *facientes* qui operis factores illud tradiderunt & : DOMINI domo in *præpoſitorum* , opus
הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בְּבֵית יְהוָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ עוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עֹשִׂים בְּבֵית יְהוָה
.domum *roborandum ad & ,inſtaurandum ad*
לִבְדּוֹק וּלְחַזֵּק הַבָּיִת׃

Verſio VULG. LAT.

Dormivit ergò Manaſſes cum patribus ſuis,& ſepelierunt 20
eum in domo ſua : regnavítque pro eo filius ejus Amon.
Vigintiduorum annorum erat Amon cùm regnare cœpiſſet, 21
& duobus annis regnavit in Jeruſalem. Fecítque malum 22
in conſpectu Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater
ejus : & cunctis idolis, quæ Manaſſes fuerat fabricatus,
immolavit atque ſervivit. Et non eſt reveritus 23
faciem Domini, ſicut reveritus eſt Manaſſes pater ejus :
& multò majora deliquit. Cúmque conjuráſſent adverſùs 24
eum ſervi ſui, interfecerunt eum in domo ſua. Porrò 25
reliqua populi multitudo, cæſis iis, qui Amon percuſſerant,
conſtituit regem Joſiam filium ejus pro eo.

CAP. XXXIV.

Octo annorum erat Joſias cùm regnare cœpiſſet, 1
& triginta & uno anno regnavit in Jeruſalem. Fecítque 2
quod erat rectum in conſpectu Domini, & ambulavit
in viis David patris ſui:non declinavit neque ad
dextram, neque ad ſiniſtram. Octavo autem anno regni 3
ſui, cùm adhuc eſſet puer, cœpit quærere Deum patris
ſui David : & duodecimo anno poſtquàm regnare
cœperat, mundavit Judam & Jeruſalem ab excelſis, &
lucis, ſimulacríſque & ſculptilibus. Deſtruxerúntque 4
coram eo aras Baalim : & ſimulacra, quæ ſuperpoſita
fuerant, demoliti ſunt : lucos etiam, & ſculptilia ſuccîdit
atque comminuit : & ſuper tumulos eorum, qui
eis immolare conſueverant, fragmenta diſperſit. Oſſa 5
præterea ſacerdotum combuſſit in altaribus idolorum,
mundavítque Judam & Jeruſalem. Sed & in urbibus 6
Manaſſe, & Ephraim, & Simeon, uſque Nephthali,cuncta
ſubvertit. Cúmque altaria diſſipâſſet, & lucos, & 7
ſculptilia contriviſſet in fruſta, cunctáque delubra demolitus
eſſet de univerſa terra Iſrael, reverſus eſt in Jeruſalem.
Igitur anno octavodecimo regni ſui, mundatâ jam 8
terrâ,& templo Dñi,miſit Saphan filiũ Eſeliæ, & Maaſiã
principem civitatis, & Joha filium Joachaz à commentariis,
ut inſtaurarent domum Domini Dei ſui. Qui venerunt 9
ad Helciam Sacerdotem magnum : acceptámque
ab eo pecuniam, quæ illata fuerat in domum Domini,
& quam congregaverant Levitæ, & janitores, de Manaſſe,
& Ephraim, & univerſis reliquiis Iſrael, ab
omni quoque Juda, & Benjamin, & habitatoribus Jeruſalem,
Tradiderunt in manibus eorum qui præerant 10
operariis in domo Domini , ut inſtaurarent templum,
& infirma quæque ſarcirent.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

Cùm demum occubuiſſet Manaſſe cum patribus 20
ſuis, & ſepeliſſent eum in domo ipſius, in
viridario theſauri ; regnavit Amon filius ejus
poſt ipſum. Natus erat annos vigintiduos 21
Amon, cùm regno potitus eſt: & biennio regnavit 22
in Jeruſalem. Is mala perpetravit coram
Domino, quemadmodum fecerat Manaſſe
pater ejus : omnibus enim ſimulachris & idolis
quæ fecerat Manaſſe pater ejus, victimas &
adorationem adhibuit Amon ; Nec veritus 23
eſt Dominum Deum ſuum: nam Manaſſe veritus
eſt aliquando Dominum Deum ſuum, at
Amon iſte accumulavit peccata. Conſpirârunt 24
autem adverſùs eum ſervi ipſius, & occiderunt
eum in domo ipſius. Populus verò 25
terræ interfectis omnibus iis qui conſpirârant
in regem Amon, idem terræ populus regem
creârunt Joſiam filium ejus poſt ipſum.

CAP. XXXIV.

Octavum annum agebat Joſia cùm regno 1
potitus eſt, & annos triginta unum regnavit
in Jeruſalem. Is fecit quod rectum erat coram 2
Domino, & ambulavit in viis Davidis patris
ſui, haud deflectens ab eis dextrorſum neque
ſiniſtrorſum. Nam octavo regni ſui anno, 3
dum adhuc puer eſſet parvulus, cœpit orare
Deum Davidis patris ſui: anno verò duodecimo
cœpit mundare Judam & cives Jeruſalem,
cœpitque deſtruere aras, idola, tigres,
& phana : Et torques, atque tintinnabula, 4
omnéſque arbores quas conficiebant idolis,
fregit & comminuit, ſparſitque cinerem eorũ
inter ſepulchra hominum qui ſacrificaverant
eis. Oſſa quoque ſacrificulorum qui colebant 5
ea, exhumârunt è ſepulchris eorum, attulerunt,
& combuſſerunt: ſic mundavit Judam &
Jeruſalem, Et civitates domûs Manaſſis, & 6
domûs Aphrem, Simeon, & Nephtali, in plateis
eorum circunquaque. Itaque aras evertit, 7
& idola ita perfregit, ut comminuerit ea
ſicut pulverem, & ſparſerit per totam terrã Iſraelis
: tum reverſus recepit ſe in Jeruſalem.
Anno regni ſui decimo octavo, quum expurgâſſet 8
terram Iſraelis & domum ejus, miſit Saphanem
Elſiæ filiũ, et Maaſiam ſcribam urbis,
& dixit eis; Ite, reſtaurate domum Domini Dei
veſtri. Qui venientes ad Helciam ſummũ ſacerdotem, 9
dederunt ei pecuniã quæ illata fuerat
in domum Dñi, quam Levitæ cuſtodes portarũ
collegerant de manu Manaſſis & Aphremi,
& de manu totius Iſraelis, à toto Juda &
Benjamen, et ab omnibꝰ civibus Jeruſalẽ. Tum 10
dederunt eam in manum curatorũ operis, qui
præpoſiti erant in domo Domini : hi verò pecuniam
tradebant opificibus domûs Domini,
pro reparatione & trulliſſatione domûs :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων (κ) αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ. καὶ
21 ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (λ) Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ. Ὢν ἐτῶν εἴκοσι ϗ δύο (μ) Ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ-
22 τὸν, ϗ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς ἐποίησε
Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ϗ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησε (ν) Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν Ἀ-
23 μὼν ϗ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ
24 αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ (ξ) Ἀμὼν ἐπλήθυνε πλημμέλειαν. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ϗ ἐπά-
25 ταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς (ο) ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα (π) Ἀ-
μὼν, ϗ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et dormivit Manaſſes cum patribus ſuis : & ſepelierunt eum in horto 20
domûs ejus. Et regnavit pro eo Amon filius ejus. Erat annorum viginti 21
& duorum Amon in regnando ipſum : & duos annos regnavit in Hieru-
ſalem. Et fecit malum in conſpectu Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater 22
ejus : & omnibus idolis, quæ fecerat Manaſſes pater ejus, immolabat Amon,
& ſervivit eis. Et non eſt humiliatus ante Dominum, ſicut humiliatus eſt 23
Manaſſes pater ejus : quoniam filius ejus Amon multiplicavit delictum.
Et conjurârunt in eum pueri ejus, & percuſſerunt eum in domo ejus. Et 24 25
percuſſit populus terræ eos, qui conjurârant ſuper regem Amon : & regna-
re fecit populus terræ Joſiam filium ejus pro eo.

MS. A. (κ) ἑαυτοῦ, (λ) Ἀμὼς (μ) Ἀμὼς (ν) ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανασσῆς, ἔθυεν Ἀμὼς ϗ ἐδούλευεν (ξ) Ἀμὼς (ο) ἐπιτιθεμένους (π) Ἀμὼς,

ΚΕΦ. λδʹ.

1 ὮΝ ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ (α) βασιλεῦσαι αὐτὸν, ϗ (β) τριάκοντα ϗ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν
2 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐναντίον κυρίου, ϗ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (γ) αὐτοῦ, ϗ οὐκ
3 ἐξέκλινε δεξιὰ (δ) ϗ ἀριστερά. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ϗ αὐτὸς ἔτι παιδάριον
ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ϗ (ε) ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ἰούδαν ϗ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, ϗ τῶν ἀλσέων, ϗ
4 (ζ) ἀπὸ τῶν περιβωμίων, ϗ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. Καὶ κατέσπασε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ (η) θυσιαστή-
ρια τῶν Βααλίμ, ϗ τὰ (θ) ὑψηλὰ τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν· ϗ ἔκοψε τὰ ἄλση ϗ τὰ γλυπτὰ, ϗ τὰ χωνευ-
5 τὰ συνέτριψε, ϗ ἐλέπτυνε ϗ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς. Καὶ ὀστᾶ
6 ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, ϗ ἐκαθάρισε τὸν Ἰούδαν ϗ τὴν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐν πόλεσι
7 (ι) Μανασσῆ, ϗ Ἐφραὶμ, ϗ Συμεὼν, ϗ (κ) Νεφθαλὶ, ϗ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ. Καὶ κατέσπασε
(λ) τὰ θυσιαστήρια, ϗ τὰ ἄλση, ϗ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ, ϗ πάντα τὰ ὑψηλὰ (μ) ἔκοψεν ἀπὸ πά-
8 σης τῆς γῆς Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ (ν) ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς βα-
σιλείας (ξ) αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν ϗ τὸν (ο) οἶκον, ἀπέστειλε τὸν Σαφὰν υἱὸν (π) Ἐσελία, ϗ
τὸν (ρ) Μαασὰ ἄρχοντα (σ) τῆς πόλεως, ϗ τὸν (τ) Ἰουὰχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον
9 (υ) αὐτοῦ, κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ (φ) αὐτοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέ-
γαν, ϗ (χ) ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς (ψ) οἶκον θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες
τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ ϗ Ἐφραὶμ, ϗ τῶν ἀρχόντων, ϗ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου (ω) ἐν Ἰσ-
10 ραὴλ, ϗ υἱῶν Ἰούδα ϗ Βενιαμὶν, ϗ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ
ἔργα, οἱ (α) καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου,
(β) ἐπισκευάσαι ϗ κατισχῦσαι τὸν οἶκον.

CAP. XXXIV.

ERat octo annorum Joſias in regnando ipſum : & triginta & unum 1
annum regnavit in Hieruſalem. Et fecit rectum coram Domino, & 2
ambulavit in viis David patris ſui, & non declinavit dextrorſum, &
ſiniſtrorſum. Et in octavo anno regni ſui (& ipſe adhuc puerulus) 3
cœpit exquirere Dominum Deum David patris ſui. Et in duodecimo an-
no regni ſui cœpit mundare Judam, & Hieruſalem, ab excelſis, & lucis,
& ab (a) aris, & à ſculptilibus. Et diruit, quæ ad faciem ejus, alta- 4
ria ipſorum Baalim, & excelſa, quæ ſuper ea : & excîdit lucos, &
ſculptilia, & fuſilia contrivit, & comminuit, & projecit ſuper faciem
monumentorum ſacrificantium eis. Et oſſa ſacerdotum combuſſit ſuper 5
altaria : & mundavit Judam, & Hieruſalem, Et in civitatibus Ma- 6
naſſe, & Ephræm, & Symeon, & Nephthali, et locis eorum in circuitu:
Et diruit altaria, et lucos, et idola concîdit comminuta, et omnia excel- 7
ſa excîdit ab omni terra Iſrael : et revertit in Hieruſalem. Et in anno 8
decimo octavo regni ſui (b) mundando terram, et domum, miſit Saphan
filium Eſelia, et Maaſa principem civitatis, et Jouach filium Joachaz à
commentariis ipſius, ad fulciendam domum Domini Dei ſui. Et vene- 9
runt ad Chelciam ſacerdotem magnum : et dederunt argentum illatum
in domum Dei, quod congregârunt Levitæ cuſtodientes portam de manu
Manaſſe, et Ephræm, et principum, et de omni reſiduo in Iſrael, et de fi-
liis Juda, et Benjamin, et habitantibus in Hieruſalem. Et dederunt il- 10
lud in manum facientium opera, qui præfecti in domo Domini : et dede-
runt illud facientibus opera, qui faciebant in domo Domini ad parandam
et firmandam domum.

MS. A. (α) βασιλεύειν (β) τριακονταὲν (γ) ἑαυτοῦ, (δ) ἢ ἀριστερά. (ε) ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει (ζ) ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. Καὶ * κατέστρεψαν κατὰ πρόσωπον (η) τὰ θυσιαστήρια (θ) ὑψηλὰ ἐπ᾽ (ι) Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ, ϗ (κ) Νεφθαλεὶμ, (λ) τὰ ἄλση, ϗ τὰ θυσιαστήρια, ϗ τὰ εἴδωλα (μ) κατέκοψεν ἀπὸ τῆς (ν) ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτι τοῦ (ξ) αὐτοῦ ὅτε συνετέλεσεν τοῦ καθαρίσαι (ο) οἶκον τῆς βασιλείας, ἀπέστειλεν (π) Σελία, (ρ) Μαασίαν (σ) τῆς δυνάμεως, ϗ (τ) Ἰωὰς (υ) ἑαυτοῦ, (φ) ἑαυτοῦ. (χ) ἔδωκαν (ψ) οἶκον κυρίου, ὃ (ω) ἐν * Ἱερουσαλὴμ, ϗ υἱῶν Ἰούδα * ϗ Ἰσραὴλ ϗ Βενιαμεὶν, ϗ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ. (α) καθεστάμενοι (β) ἐπισκευάσαι κατισχῦσαι

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واضطجع منسا مع اباىه * ودفن في بيته في بستان عازا * وملك امون ابنه بعده * وكان 20 21
ابن اثنين وعشرين سنة * وملك باورسليم سنتين * وصنع الشر قدام الله كما صنع ابوه * 22
ولساير الاصنام والاوثان سجد * ولم يخف من الله كما خاف ابوه من قدام الله * لكنه اكثر 23
الخطايا * فتماكروا عليه عبيده * وقتلوه في بيته * ثم قتلوا شعب الارض الذين 24 25
تماكروا عليه *

Tandem occubuit Manaſſe cum majori- 20
bus ſuis, & ſepultus eſt in æde ſua, in
horto Gaze : regnavitque Amon filius
ejus poſt ipſum, Dum annum ageret 21
vigeſimum ſecundum. Regnavit autem
in Jeruſalem duobus annis ; Et ſcele- 22
ratè ſe geſſit coram Deo, quemadmodum
fecerat pater ipſius : omnia idola & ſi-
mulacra adoravit : Nec veritus eſt 23
Deum quemadmodum veritus Deum erat
pater ejus, imò auxit peccata. Quare 24
dolum ſtruentes in eum ſervi ipſius, in-
terfecerunt eum domi ſuæ. Tum popu- 25
lus terræ peremerunt eos qui dolum ſtru-
xerant in illum.

* الفصل الرابع والثلثون *

* وملك يوشيا ابنه بعده * وكان ابن ثمان سنين * وملك باورسليم احدي وثلاثين سنة 1
* وعمل حسنات قدام الله * وسلك في طريق داود ابيه * ولم ينحرف عنها يمينا ولا شمالا * وفي 2 3
ثمان سنين لملكه * حتي الي هذه الغاية * اذ كان صبيا ابتداء يصلي لاله داود ابيه * وفي
سنة اثني عشر ابتدي يزكي ليهودا ولسكان اورسليم * وابتدي يقلع من بينهم
المذابح * والاوثان والتموث * وساير ما صنع * وسحقهم وذري رمادهم بين مقابر الناس 4
الذين كانوا يعبدونهم * واباد الكهنة الذين كانوا يخدمونهم * ونبشهم من قبورهم واحرقهم 5
بالنار * وطهر يهودا واورسليم * وبيت منسا * وبيت افرام * وبيت شمعون * وبيت نفتالي * 6
والاسواق حتي حذروث * وقلع المذابح * وكسر الاوثان * وسحقهم مثل التراب واذراهم في 7
ارض اسرايل * وجاء الي يروسليم * وفي سنة ثماني عشر لملكه طهر ارض اسرايل وبيته * 8
وبعث سافان بن الصيا * والعمسا معلم الصيغة * وقال له * مر وطهر بيت الله الهكم * واحضر 9
حلقيا الكاهن الكبير * واعطاه المال الذي دخل الي بيت الله من يد منسا وافريم * ومن يد
ساير الامة التي لاسرايل * ومن ساير يهودا وبنيامين * وساير سكان اورسليم * وجمع 10
اللاويين حراس الابواب * واعطي علي يد صناع الصنايع المحكمين في بيت الله * واعطا
مالا لينفق لتجديد البيت *

CAP. XXXIV.

HUic ſucceſſit in regno Joſia filius 1
ejus octo natus annos ; & regnavit in
Jeruſalem annis triginta & uno. Bona 2
fecit opera coram Deo, & ambulavit in
via Davidis patris ſui, non deflectens
ab ea dextrorſum neque ſiniſtrorſum.
Anno regni ſui octavo (ad hanc uſque 3
metam) dum eſſet puellulus, cœpit o-
rare Deum Davidis patris ſui : & anno
duodecimo cœpit expiare Judam & ha-
bitatores Jeruſalem, cœpitque extirpare
de medio eorum altaria, idola, par-
dos, & quicquid fabrefactum fuerat :
Et contudit ea, ſparſitque cinerem eorum 4
inter ſepulchra hominum qui coluerant
ea. Sacerdotes verò qui miniſtrabant 5
eis, delevit, exhumans eos è ſepulchris
eorum, ignéque comburens. Sic pur-
gavit Judam & Jeruſalem, Domum 6
Manaſſis, domum Aphremi, domum
Simeonis, domum Nephtali, necnon
plateas, ad Hadaroth uſque. Evulſis 7
altaribus, & confractis idolis, iiſque
pulveris inſtar comminutis, & per ter-
ram Iſraeliticam ſparſis ; rediit in Je-
ruſalem. Anno regni ſui decimo octa- 8
vo, purgatâ jam terrâ & domo Iſrae-
lis, miſit Saphanem Elſiæ filium unà cum
Amaſa urbis doctore, dixitque ei ; Vade
mundatum domum Dei, Dei veſtri.
Is ergò accerſito Helciâ ſacerdote magno, 9
tradidit ei pecuniam illatam in domum
Dei per manum Manaſſis & Ephraimi,
& per manum totius plebis Iſraeliticæ,
& ab univerſo Juda & Benjamine, &
omnibus habitatoribus Jeruſalem. Et 10
convocatis Levitis cuſtodibus liminum,
tradidit in manum opificum præpoſito-
rum in domo Dei, tradidit inquam pe-
cuniam, ut impenderetur in renovationem
domûs.

quas , domos contignandū ad & ;commiſſuras ad ligna & ,*exciſionis* lapides *emendū ad* ,*ædificatoribus* & ,artificibus dederūt Et

11 ויתנו לחרשים ולבנים לקנות אבני מחצב ועצים למחברות ולקרות את־הבתים אשר

Levitæ Hobadiahu & ,Jachath conſtituti eos ſuper & ,opere in *fide in facientes* viri Et .Jehudah reges *corruperunt*

12 השחיתו מלכי יהודה׃ והאנשים עשים באמונה במלאכה ועליהם מפקדים יחת ועבדיהו הלוים

ſuper Et .muſices *vaſis in habens* peritiā *omnis* ,Levitæ & *: vincendū ad* Chehathim filiis de Meſullam &,Zechariah &,Merari filiis de

13 מן־בני מררי וזכריה ומשלם מן־בני הקהתים לנצח והלוים כל־מבין בכלי־שיר׃ ועל

.janitores & ,præfecti & , ſcribæ Levitis de & ;*opere & opere* in opus facientem omnem ,ſollicitatores & , bajulos

הסבלים ומנצחים לכל־עשה מלאכה לעבודה ועבודה ומהלוים סופרים ושטרים ושוערים׃

.Moſeh *manu in* Domini legis librum ſacerdos Chilchijahu reperit ,Domini domum illatum argentum *eos educendo in* Et

14 ובהוציאם את־הכסף המובא בית יהוה מצא חלקיהו הכהן את־ספר תורת־יהוה ביד־משה׃

Chilchijahu tradidit Et .Domini domo in reperi legis Librum : ſcribam Saphan ad dixit & ,Chilchijahu reſpondit Et

15 ויען חלקיהו ויאמר אל־שפן הסופר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיהו את

quod Omne :dicendo ,verbum regi adhuc retulit & ,regem ad librum Saphan adduxit Et .Saphan ad librum

16 הספר אל־שפן׃ ויבא שפן את־הספר אל־המלך וישב עוד את־המלך דבר לאמר כל אשר־

manum ſuper illud tradiderūt &,Domini domo in inventum argentū conflaverūt Et .*facientes* ipſi ,tuorū ſervorū manu in eſt datū

17 נתן ביד־עבדיך הם עשים׃ ויתיכו את־הכסף הנמצא בבית־יהוה ויתנוהו על־יד

Chilchijahu mihi dedit Librum : dicendo ,regi ſcriba Saphan nunciavit Et .opus facientiū *manū ſuper* & ,præpoſitorum

18 המפקדים ועל־יד עושי המלאכה׃ ויגד שפן הסופר למלך לאמר ספר נתן לי חלקיהו

.ſua veſtimenta ſcidit & , legis verba rex *audire ſecundùm* fuit Et .*regis facies ad* Saphan eo in legit Et .ſacerdos

19 הכהן ויקרא־בו שפן לפני המלך׃ ויהי כשמע המלך את דברי התורה ויקרע את־בגדיו׃

& , ſcribæ Saphan & , Michah filio Habdon & ,Saphan filio Achicham & ,Chilchijahu rex præcepit Et

20 ויצו המלך את־חלקיהו ואת־אחיקם בן־שפן ואת־עבדון בן־מיכה ואת ׀ שפן הסופר ואת

ſuper Jehudah in & , Iſrael in reſiduo pro & ,me pro Dominum quærite Ite : dicendo , regis ſervo Haſaiah

21 עשיה עבד־המלך לאמר׃ לכו דרשו את־יהוה בעדי ובעד הנשאר בישראל וביהודה על־

noſtri patres cuſtodierūt non quòd eo ,nos in ſtillavit qui ,Domini furor magnus quia :eſt repertus qui libri verbis

דברי הספר אשר נמצא כי־גדולה חמת־יהוה אשר נתכה בנו על אשר לא־שמרו אבותינו

Chuldah ad regis qui & ,Chilchijahu abiit Et .hoc libro in ſcriptum omne juxta *faciendū ad* ,Domini verbum

22 את־דבר יהוה לעשות ככל־הכתוב על־הספר הזה׃ וילך חלקיהו ואשר המלך אל־חלדה

ſunt locuti & :Secunda in Jeruſalaim in *habitans* ipſa & ,veſtium cuſtodis ,Chaſrah filii ,Tochhath filii Sallum uxorem propheten

הנביאה אשת ׀ שלם בן־תוקהת בן־חסרה שומר הבגדים והיא יושבת בירושלם במשנה וידברו

.me ad ,vos miſit qui viro Dicite :Iſrael Deus Dominus dixit Sic :eis dixit Et .hoc juxta eam ad

23 אליה כזאת׃ ותאמר להם כה־אמר יהוה אלהי ישראל אמרו לאיש אשר־שלח אתכם אלי׃

execrationes omnes : ejus habitatores ſuper & ,iſtum locum ſuper malum *adducens* ego Ecce : Dominus dixit Sic

24 כה ׀ אמר יהוה הנני מביא רעה על־המקום הזה ועל־יושביו את כל־האלות

diis ſuffiverunt & ,me dereliquerūt quòd eo Pro .Jehudah *regis facies ad* legerunt quem ,libro *ſuper ſcriptas*

25 הכתובות על־הספר אשר קראו לפני מלך יהודה׃ תחת ׀ אשר עזבוני ויקטירו לאלהים

.extinguetur non & , iſto loco in meus furor ſtillabit & : ſuarū manuū operibus cunctis in me irritârent ut , alienis

אחרים למען הכעיסני בכל מעשי ידיהם ותתך חמתי במקום הזה ולא תכבה׃

Verſio VULG. LAT.

11 At illi dederunt eam artificibus, & cæmentariis, ut emerent lapides de lapicidinis, & ligna ad commiſſuras ædificii, & ad contignationem domorum, quas deſtruxerant reges Juda. 12 Qui fideliter cuncta faciebant. Erant autem præpoſiti operantium, Jahath & Abdias de filiis Merari, Zacharias & Moſollam de filiis Caath, qui urgebant opus : omnes Levitæ ſcientes organis canere. 13 Super eos verò, qui ad diverſos uſus onera portabant, erant ſcribæ, & magiſtri de Levitis janitores. 14 Cúmque efferrent pecuniam, quæ illata fuerat in templum Dñi, reperit Helcias ſacerdos Librum legis Dñi per manum Moyſi. 15 Et ait ad Saphan ſcribam, Librum legis inveni in domo Dñi: et tradidit ei. 16 At ille intulit volumen ad regem, & nuntiavit ei, dicens ; Omnia quæ dediſti in manu ſervorum tuorum, ecce complentur. 17 Argentum, quod repertum eſt in domo Domini, conflaverunt : datúmque eſt præfectis artificum, & diverſa opera fabricantium. 18 Prætereà tradidit mihi Helcias ſacerdos hunc librum. Quem cùm rege præſente recitâſſet, 19 Audiſſétque ille verba legis, ſcidit veſtimenta ſua : 20 Et præcepit Helciæ, & Ahicam filio Saphan, & Abdon filio Micha, Saphan quoque ſcribæ, & Aſaæ ſervo regis, dicens; 21 Ite, & orate Dominum pro me, & pro reliquiis Iſrael & Juda, ſuper univerſis ſermonibus Libri iſtius, qui repertus eſt: magnus enim furor Domini ſtillavit ſuper nos, eò quòd non cuſtodierint patres noſtri verba Domini, ut facerent omnia quæ ſcripta ſunt in iſto volumine. 22 Abiit ergò Helcias, & hi qui ſimul à rege miſſi fuerant, ad Oldam prophetidem, uxorem Sellum filii Thecuath, filii Haſra cuſtodis veſtium: quæ habitabat in Jeruſalem in Secunda: & locuti ſunt ei verba, quæ ſuprà narravimus. 23 At illa reſpondit eis, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael ; Dicite viro, qui miſit vos ad me, 24 Hæc dicit Dominus ; Ecce ego inducam mala ſuper locum iſtum, & ſuper habitatores ejus, cunctáque maledicta, quæ ſcripta ſunt in Libro hoc, quem legerunt coram rege Juda. 25 Quia dereliquerunt me, & ſacrificaverunt diis alienis, ut me ad iracundiam provocarent in cunctis operibus manuum ſuarum, idcircò ſtillabit furor meus ſuper locum iſtum, & non extinguetur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * Tradebántque fabris lignariis & murariis, & emptoribus lapillorum pretioſorum atque lignorum, pro inſtauratione & trulliſſatione domûs quam reges judæ vaſtârant. 12 Et hi quidem homines bonâ fide faciebant opera Sanctuarii : iiſque præpoſiti erant Nahath & Obadia filii Merari, & Zacharia atque Salom filii Cahath, & cantores atque Levitæ qui canebant inſtrumentis muſicis : 13 Omnes denique curatores operis, pro *varietate* officiorum : & è Levitis, ſcribæ, præfecti, & janitores. 14 Cùm autem depromerent pecuniam illatam in domum Domini, invenit Helcia ſacerdos librum legis Domini, qui traditus fuerat per manum Moſis. 15 Et locutus Helcia ſacerdos, dixit ad Saphanem ſcribam, Librum legis inveni in domo Domini : deditque Helcia librum Saphani. 16 Itaque Saphan ſcriba regi retulit quicquid ei dixerat Helcia, & reſponſum dedit illi dicens ; Quicquid commiſiſti curæ ſervorum tuorum, ipſi perficiunt: 17 Inſumunt enim pecuniam in reparationem domûs Domini, tum rationem reddunt præpoſitis & curatoribus operis. 18 Deinde indicavit Saphan ſcriba regi, & ait ; Librum dedit mihi Helcia ſacerdos : legitque in eo Saphan coram rege. 19 Ubi verò rex audîſſet ſermones legis, diſcidit veſtimenta ſua ; 20 Præcepitque rex Helciæ, & Ahicomo filio Saphanis, Abachori filio Michæ, Saphani ſcribæ, & Aſiæ regis œconomo ; & dixit eis : 21 Ite oratum pro me Dominum, pro populo Iſraelis, & pro Juda, ſuper ſermones hujus libri qui inventus eſt: multa eſt enim ira Domini quæ ventura eſt ſuper nos, eò quòd non audierint patres noſtri ſermones Domini, ut agerent quicquid præſcribitur nobis in hoc libro. 22 Abiit itaque Helcia cum his omnibus quos rex miſerat, ad Holdi prophetiſſam uxorem Salomis filii Tecuæ, filii Heſdæ cuſtodis veſtium (habitabat autem illa in Jeruſalem, in *loco* diſciplinæ) & allocuti ſunt eam juxta mandatum regis. 23 Quæ dixit eis, Ita dicit Dominus dominorum Iſraelis, Dicite viro illi qui vos miſit ad me ; 24 Sic dicit Dominus, Ecce inducturus ſum malum contra locum iſtum & contra habitatores ejus, omnes maledictiones ſcriptas in libro quem legerunt coram rege Judæ: 25 Quia dereliquerunt me, & coluerunt deos alios, & irritaverunt me opere manuum ſuarum: veniet autem æſtus meus contra locum iſtum, & non extinguetur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι ϗ τοῖς οἰκοδόμοις, (γ) ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους ϗ ξύλα εἰς δοκοὺς στε-
12 γάσαι τοὺς οἴκους, οὓς (δ) ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς Ἰούδα. Καὶ οἱ (ε) ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔρ-
γων· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι, Ἰεθ καὶ Ἀβδίας οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρὶ, καὶ Ζαχαρίας καὶ
13 Μοσολλὰμ ἐκ τῶν υἱῶν Καὰθ ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς (ζ) Λευίτης, καὶ πᾶς συνιῶν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν. Καὶ
ἐπὶ τῶν νωτοφόρων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ· καὶ ἀπὸ τῶν
14 Λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί. Καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν (η) αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδι-
15 ασθὲν εἰς οἶκον κυρίου, εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ. Καὶ ἀπεκρί-
θη Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφὰν τὸν (θ) γραμματέα, Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. ϗ ἔδω-
16 κε Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ (ι) Σαφάν. Καὶ εἰσήνεγκε Σαφὰν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπ-
έδωκεν (κ) ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον, Πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν (λ) ποιούν-
17 των. Καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων,
18 καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων (μ) τὴν ἐργασίαν. Καὶ ἀπήγγειλε Σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ (ν) βασιλεῖ λό-
γον, λέγων, Βιβλίον δέδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς· ϗ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφὰν ἐναντίον τοῦ βασιλέως.
19 20 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ (ξ) νόμου, ϗ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ ἐνε-
τείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ ϗ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαφὰν ϗ τῷ (ο) Ἀβδὸμ υἱῷ Μιχαία ϗ τῷ Σα-
21 φὰν τῷ γραμματεῖ ϗ τῷ Ἀσαΐᾳ παιδὶ τοῦ βασιλέως, λέγων, Πορεύθητε, ζητήσατε τὸν κύριον περὶ
ἐμοῦ ϗ περὶ παντὸς (π) τοῦ καταλειφθέντος ἐν Ἰσραὴλ ϗ (ρ) Ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ
εὑρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν
22 τῶν λόγων κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἐπορεύ-
θη (σ) Χελκίας, ϗ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς, πρὸς Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ (τ) Θε-
κωὲ υἱοῦ Ἀρὰς, φυλάσσουσαν τὰς ἐντολὰς, ϗ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν (υ) μασαναὶ, ϗ ἐλά-
23 λησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Εἴπατε τῷ ἀν-
24 δρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς μὲ, (φ) Οὕτω λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω (χ) ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ-
τον κακὰ, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέ-
25 ως Ἰούδα, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με ϗ (ψ) ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶ-
σι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν (ω) αὐτῶν· ϗ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβε-
σθήσεται.

Et dederunt fabris & ædificatoribus ad emendum lapides quatuor pe- 11
dum, & ligna in trabes ad tegendum domos, quas exterminaverant reges
Juda. Et viri in (c) fide ſuper opera: & ſuper eos viſitatores Jeth, 12
& Abdias, Levitæ ex filiis Merari, & Zacharias, & Moſollam, ex fi-
liis Caath, (d) ad viſitandum, & omnis Levita, & omnis intelligens
in organis canticorum. Et ſuper bajulos, & ſuper omnes facientes o- 13
pera, (e) opificio, & opificio. Et ex Levitis ſcribæ, & judices, & jani-
tores. Et in efferendo ipſos argentum illatum in domum Domini, inve- 14
nit Chelcias ſacerdos librum legis Domini per manum Moyſi. Et reſpon- 15
dit Chelcias, & dixit ad Saphan ſcribam; Librum legis inveni in do-
mo Domini. Et dedit Chelcias librum ipſi Saphan. Et intulit Saphan li- 16
brum ad regem: & retulit adhuc regi (f) verbum; Omne quod da-
tum eſt argentum in manu puerorum tuorum, qui faciunt, Et fuderunt 17
argentum inventum in domo Domini, & dederunt in manum viſitatorum,
& in manũ facientiũ opificiũ. Et annuntiavit Saphan ſcriba regi ver- 18
bum, dicens: Librum dedit mihi Chelcias ſacerdos. Et legit illum Saphan
coram rege. Et factum eſt, ut audivit rex verba legis; & diſcidit ve- 19
ſtimenta ſua: Et mandavit rex Chelciæ, & Achicam filio Saphan, & 20
Abdom filio Michææ, & ipſi Saphan ſcribæ, & Aſaia puero regis, di-
cens; Ite, quærite Dominum, pro me, & pro omni qui remanſit in 21
Iſrael, & Juda, de verbis libri inventi: quoniam magnus furor Do-
mini accenſus eſt in nobis; eò quòd non exaudierunt patres noſtri verba
Domini ad faciendum ſecundùm omnia, quæ ſcripta ſunt in libro hoc. Et 22
ivit Chelcias, & quibus dixit rex, ad Oldam prophetiſſam uxorem Sel-
lem filii Thecoe filii Aras, (g) cuſtodientem mandata: & ipſa habita-
bat in Hieruſalem in Maſanæ: & locuti ſunt ei ſecundùm hæc. Et 23
dixit eis, Sic dixit Dominus Deus Iſrael; Dicite viro, qui miſit vos ad
me; Sic dicit Dominus; Ecce ego induco ſuper locum hunc mala, o- 24
mnia verba ſcripta in libro aperto coram rege Juda; Pro eo quòd dereli- 25
querunt me, & ſacrificaverunt diis alienis, ut irritarent me in omnibus
operibus manuum ſuarum. Et accenſus eſt furor meus in locum iſtum,
& non extinguetur.

MS. A. (γ) ϗ ἀγοράσαι λίθους (δ) ἐξωλέθρευσαν (ε) ἄνδρες πίστει (ζ) Λευίτης συνιῶν (η) αὐτοὺς ἀργύριον (θ) γραμματέα, (ι) * Ἀσάφ. (κ) ἐπὶ τῷ (λ) ποιούντων τὸ ἔργον. Καὶ (μ) ἐργασίαν. Καὶ (ν) βασιλεῖ, λέγων, Βιβλίον νόμου ἔδωκέν μοι (ξ) νόμου, διέῤῥηξεν (ο) Ἀβδὼν (π) τοῦ περιλειφθέντος ἐν (ρ) ἐν Ἰούδα (σ) Χελκείας οἷς (τ) Θακουὰθ υἱοῦ Ἐσρῆ, (υ) μεσαναὶ, (φ) Οὕτως (χ) κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τοὺς (ψ) ἔθυσαν θεοῖς ἑτέροις, ἵνα (ω) ἑαυτῶν·

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 * والنجارين والبنائين * والذين يشترون الجواهر والخشب * لعمارة البيت الذي اخربه ملوك
12 يهودا * والرجال الذين كانوا يصنعون بالامانه صنايع القدس * وهم كلهم حكماء واسماوهم
ناحاث وعوبديا من بني مراري * وسخريا وسالوم من بني قاهث والمتقدمون واللاويون الذين
13 كانوا يسبحون * وساير صناع الصنايع * حين كانوا يخرجون المال الذي كان يدخل الي
14 بيت الله * وجد حلقيا الكاهن سفر توراة الله * الذي كان اعطاه علي يد موسي * فقال
15 حلقيا الكاهن لسافان السافر * قد وجدت سفر التوريه في بيت الله * واعطي حلقيا الكاهن
16 السفر لسافان * فقال سافان السافر للملك ما قاله حلقيا * وان كل شي اعطيت بيد عبيدك
17 الذين يصنعون * ويخرجون المال لعمارة بيت الله * يعطون الحساب للقومة ولصانعي
18 الصنايع * واوري سافان السافر للملك السفر * وقال * هذا اعطاه حلقيا الكاهن * وقري فيه
19 20 سافان قدام الملك * فلما سمع الملك الفاظ الناموس شق ثيابه * وامر الملك حلقيا *
واحيقوم بن سافان * وعاباخور بن ميخا * وسافان المعلم * واسيا نفه بيت المال * وقال
21 لهم * امضوا صلوا قدام الله علي * وعلي امة بني اسرايل وعلي يهودا * لاجل الفاظ هذا
السفر الذي وجدناه * لان سخط الرب الذي ياتي علينا عظيم * وما سمع اباونا الفاظ
22 الرب المكتوبه علينا في هذا السفر * فمضي حلقيا والذين معه من قدام الملك
الي عند خلدي النبيه امراة سالوم ابنة زمري بن حردا حارس الثياب * وكانت
23 بيروشليم تعلم * وكلموها كما امر الملك * فقالت لهم * هكذا يقول رب الارباب اله
24 اسرايل * قولوا للرجل الذي بعثكم * ها اجي بسخطة علي هذا البلد وعلي سكانها *
25 وكل اللعنات المكتوبة في السفر * واجري عددها علي ملك يهودا * لانهم تركوني
وعبدوا الالهه الغريبه * واسخطوني بما صنعت ايديهم * فسوف يجي سخطي علي هذا
البلد وعلي اهله *

* *Et pro fabris lignariis atque murariis, &* 11
iis qui emebant gemmas & ligna ad re-
ædificandam domum quam deſtruxerant
reges Judæ. Porrò viri qui fideliter 12
agebant opera Sanctuarii, erant omnes
ſapientes: Et nomina eorum ſunt, Na-
hath & Obadia de filiis Merari, &
Sacharia & Salum de filiis Cahath.
Dum ergò præpoſiti Levitæ qui laudes
canebant, Omneſque artifices 13
Evacuarent pecuniam quæ ingreſſa fue- 14
rat in domum Dei; invenit Helcia ſa-
cerdos librum legis Dei, quem dede-
rat per manum Moſis. Quapropter di- 15
xit Helcia ſacerdos ad Saphanem ſcri-
bam, Inveni librum legis in domo Dei:
deditque Helcia ſacerdos librum Sapha-
ni. Retulit ergò Saphan ſcriba regi quæ 16
dixerat Helcia, & ait, De rebus omni-
bus quas dediſti in manũ ſervorum tu-
orum qui operantur, Quique pecuni- 17
am impendunt in ædificium domûs Dei;
rationem reddunt præpoſitis & operum
curatoribus. Tum oſtendit Saphan re- 18
gi librum illum, & ait, Hunc dedit Hel-
cia ſacerdos: legitque in eo Saphan co-
ram rege. Cùm ergò rex audiſſet ſer- 19
mones legis, laceravit veſtes ſuas;
Præcepitque rex Helciæ & Abicomo 20
filio Saphanis, Abachori filio Michæ,
Saphani doctori, & Aſiæ theſaurario, &
dixit eis; Ite, Deumque precamini pro 21
me, pro populo Iſraelitico, & pro Ju-
da cauſâ ſermonum hujus libri quem
invenimus: nam ira Domini quæ ven-
tura eſt ſuper nos, maxima eſt: nec au-
dierunt majores noſtri ſermones Domi-
ni præſcriptos nobis in hoc libro. Profe- 22
cti igitur Helcia & hi qui erant cum
eo, à præſentia regis ad Choldam pro-
phetiſſam uxorem Salomis, filiam Zamri
filii Hezdæ cuſtodis veſtium (erat au-
tem illa docens in Jeruſalem) allocuti
ſunt eam prout præceperat rex. Quæ 23
reſpondit eis, Sic dicit Dominus domi-
norum Deus Iſraelis; Dicite viro qui
vos miſit, Ecce adducturus ſum iram 24
adverſùs regionem iſtam & adverſùs
incolas ejus: & omnes execrationes
ſcriptas in eo libro: & efficiam ut com-
plures earum contingant regno Judæ.
Eò quòd me derelicto adoraverunt deos 25
extraneos, & me provocaverunt ad i-
ram operibus manuum ſuarum; idcirco
invadet ira mea regionem iſtam & inco-
las ejus.

Deus DOMINUS dixit Ita *: eum ad* dicetis sic ,*DOMINO in* inquirendum ad vos *mittentem* Jehudah regem ad Et
26 וְאֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם לִדְרוֹשׁ בַּיהוָה כֹּה תֹאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
te audiendo in , *Dei faciebus à* te humiliasti & ,tuum cor est emollitum *ea Propter* .audisti quæ verba ,Israel
27 יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ׃ יַעַן רַךְ־לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים בְּשָׁמְעֲךָ אֶת־
flevisti & ,tua vestimenta scidisti & ,*meas facies ad* te humiliasti & ,ej⁹ habitatores contra & , istum locum contra ejus verba
דְּבָרָיו עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו וַתִּכָּנַע לְפָנַי וַתִּקְרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ וַתֵּבְךְּ
tua sepulchra ad te congregabis & ,tuos patres ad te colligam ego Ecce .DOMINUS dixit , audivi ego etiam & *: meas facies ad*
28 לְפָנָי וְגַם־אֲנִי שָׁמַעְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ הִנְנִי אֹסִפְךָ אֶל־אֲבֹתֶיךָ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־קִבְרֹתֶיךָ
retulerunt Et .ej⁹ habitatores cōtra & ,istum locum cōtra *adducens* ego quod malum omne *in* tui oculi videbunt non & , pace in
בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תִרְאֶינָה עֵינֶיךָ בְּכָל־הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו וַיָּשִׁיבוּ
domum rex ascendit Et .Jerusalaim & ,Jehudah seniores omnes congregavit & ,rex misit Et .verbum regi
29 אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־
30 magno à ,populus omnis & , Levitæ & , sacerdotes & , Jerusalaim habitatores & , Jehudah vir omnis & ,DOMINI
יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־הָעָם מִגָּדוֹל
stetit Et .DOMINI domo *reperti* ,fœderis libri verba omnia corū auribus in legit & : parvum ad usque &
31 וְעַד־קָטָן וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד
,ej⁹ præcepta *custodiendū ad* &,DOMINUM post *ambulandū ad* ,*DOMINI facies ad* fœdus *exciditque* ,suo *stare super* rex
הַמֶּלֶךְ עַל־עָמְדוֹ וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת אַחֲרֵי יְהוָה וְלִשְׁמוֹר אֶת־מִצְוֹתָיו
.hoc libro in scripta fœderis verba *faciendū ad* ,sua anima tota in & ,suo corde toto in ej⁹ statuta &,ej⁹ testimonia &
וְעֵדְוֹתָיו וְחֻקָּיו בְּכָל־לְבָבוֹ וּבְכָל־נַפְשׁוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַכְּתוּבִים עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה׃
.suorū patrū Dei ,Dei pactum juxta Jerusalaim habitatores fecerūt & :Binjamin &,Jerusalaim in *repertum* omnē fecit stare Et
32 וַיַּעֲמֵד אֵת כָּל־הַנִּמְצָא בִירוּשָׁלִַם וּבִנְיָמִן וַיַּעֲשׂוּ יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם כִּבְרִית אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃
repertum omnem fecit servire & , Israel filiorum quæ , terris universis de abominationes omnes Josijahu removit Et
33 וַיָּסַר יֹאשִׁיָּהוּ אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵד אֵת כָּל־הַנִּמְצָא
.suorū patrū *Deum DOMINUM post* à recesserunt non suis diebus cunctis : suo Deo DOMINO *serviendum ad* , Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם כָּל־יָמָיו לֹא סָרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃

CAP. XXXV. לה

constituit Et .primi mensis decima quarta in Pesach immolaverunt & : DOMINO Pesach Jerusalaim in Josijahu fecit Et
1 וַיַּעַשׂ יֹאשִׁיָּהוּ בִירוּשָׁלִַם פֶּסַח לַיהוָה וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ וַיַּעֲמֵד
2 facientibus intelligere Levitis Dixitque .DOMINI domus *servitium ad* eos confortavit & : suis custodiis in sacerdotes
3 הַכֹּהֲנִים עַל־מִשְׁמְרוֹתָם וַיְחַזְּקֵם לַעֲבוֹדַת בֵּית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר לַלְוִיִּם הַמְּבוֹנִים
;Israel rex David filius Selomoh ædificavit quam domo in *sanctitatis* arcam *Date* : DOMINO *sanctis* , Israel universum
לְכָל־יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים לַיהוָה תְּנוּ אֶת־אֲרוֹן־הַקֹּדֶשׁ בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
domum per vos præparate Et .Israel ejus populo & ,vestro Deo Domino servite nunc :humero in onus vobis non
4 אֵין־לָכֶם מַשָּׂא בַּכָּתֵף עַתָּה עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְאֵת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וְהָכִינוּ לְבֵית־
state Et .ejus filii Selomoh *scriptura in* & , Israel *regis* David *scriptura in* , *vestras divisiones secundum* *vestrorum patrum*
5 אֲבוֹתֵיכֶם כְּמַחְלְקוֹתֵיכֶם בִּכְתָב דָּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּבְמִכְתַּב שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ וְעִמְדוּ
.Levitarum patris domus divisionem & , populi filiorum vestrorum fratrum patrum domus *divisiones ad* *sanctitate* in
בַקֹּדֶשׁ לִפְלֻגּוֹת בֵּית הָאָבוֹת לַאֲחֵיכֶם בְּנֵי הָעָם וַחֲלֻקַּת בֵּית־אָב לַלְוִיִּם׃

Versio VULG. LAT.

25 Ad regē autē Juda, qui misit vos pro Domino deprecando, sic loquimini; Hæc dicit Dominus Deus Israel; 27 Quoniā audisti verba voluminis, Atque emollitum est cor tuum, & humiliatus es in conspectu Dei, super his quæ dicta sunt contra locum hunc, & habitatores Jerusalem, reveritúsque faciem meam, scidisti vestimenta tua, & flevisti coram me: ego quoque exaudivi te, dicit Dominus. 28 Jam enim colligam te ad patres tuos, & inferêris in sepulchrum tuum in pace: nec videbunt oculi tui omne malum, quod ego inducturus sum super locum istum, & super habitatores ejus. Retulerunt itaque regi cuncta quæ dixerat. 29 At ille convocatis universis majoribus natu Juda & Jerusalem, 30 Ascendit in domum Domini, unáque omnes viri Juda & habitatores Jerusalem, Sacerdotes & Levitæ, & cunctus populus à minimo usque ad maximum. Quibus audientibus in domo Domini, legit rex omnia verba voluminis: 31 Et stans in tribunali suo, percussit fœdus coram Domino, ut ambularet post eum, & custodiret præcepta, & testimonia, & justificationes ejus, in toto corde suo, & in tota anima sua, facerétque quæ scripta sunt in volumine illo, quod legerat. 32 Adjuravit quoque super hoc omnes, qui reperti fuerant in Jerusalem & Benjamin: & fecerunt habitatores Jerusalem juxta pactum Domini Dei patrum suorum. 33 Abstulit ergò Josias cunctas abominationes de universis regionibus filiorum Israel: & fecit omnes, qui residui erant in Israel, servire Domino Deo suo. Cunctis diebus ejus non recesserunt à Domino Deo patrum suorum.

CAP. XXXV.

1 FEcit autem Josias in Jerusalem Phase Domino, quod immolatum est quartadecimâ die mensis primi: 2 Et constituit Sacerdotes in officiis suis, hortatúsque est eos ut ministrarent in domo Domini. 3 Levitis quoque, ad quorum eruditionem omnis Israel sanctificabatur Domino, locutus est; Ponite arcam in sanctuario templi, quod ædificavit Salomon filius David rex Israel, nequaquàm enim eam ultrà portabitis: nunc autem ministrate Domino Deo vestro, & populo ejus Israel. 4 Et præparate vos per domos & cognationes vestras, in divisionibus singulorum, sicut præcepit David rex Israel, & descripsit Salomon filius ejus. 5 Et ministrate in sanctuario per familias turmásque Leviticas,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܫܕܪ ܠܟܘܢ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܒܪ ܠܒܟ ܘܕܚܠܬ ܡܢ ܩܕܡ 27
ܡܪܝܐ. ܟܕ ܫܡܥܬ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ ܕܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ.
ܘܐܬܬܒܪܬ ܩܕܡܝ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܫܡܥܬ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ. ܗܐ ܐܢܐ ܟܢܫ ܠܟ 28
ܠܘܬ ܐܒܗܝܟ. ܘܬܬܟܢܫ ܠܒܝܬ ܩܒܘܪܬܟ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ ܥܝܢܝܟ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ. 29
ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 30
ܘܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ.
ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ ܕܕܝܬܩܐ ܗܢܐ.
ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܕܘܟܬܗ. ܘܩܝܡ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 31
ܠܡܐܙܠ ܒܬܪ ܡܪܝܐ. ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܠܘܬܗ. ܘܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ
ܘܣܗܕܘܬܗ. ܒܟܠܗ ܠܒܗ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗ. ܠܡܓܡܪ ܦܬܓܡܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܟܬܝܒܝܢ
ܒܣܦܪܐ ܗܢܐ. * ܘܩܡܘ ܟܠ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܒܢܝܡܝܢ. ܘܥܒܪܘ ܥܡܘܪܐ 32
ܕܐܘܪܫܠܡ ܒܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܐܥܒܪ ܝܘܫܝܐ ܥܒܕܐ ܛܢܦܐ ܕܥܒܪ 33
ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܕ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܚܘ
ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܠܐ ܣܛܘ ܡܢ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܗ *

* ܘܥܒܕ ܝܘܫܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕ ܥܐܕܐ ܕܐܪܒܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. 1
* ܘܐܩܝܡ ܟܗܢܐ ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ 2 3
ܠܠܘܝܐ ܕܩܝܡܝܢ ܒܝܬ ܟܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܩܕܫܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܣܝܡܘ ܩܒܘܬܐ ܕܩܘܕܫܐ ܒܒܝܬܐ
ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܬܡܢ ܠܡܫܩܠ ܒܟܬܦܬܟܘܢ.
ܗܫܐ ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܠܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܬܩܢܘ ܠܒܟܘܢ. ܘܠܒܐ 4
ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܝܟ ܕܟܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ.
* ܘܩܘܡܘ ܒܩܘܕܫܐ ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܚܝܟܘܢ ܒܢܝ ܥܡܐ. ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܠܘܝܐ. 5

26 Quod autem ad regem Judæ qui misit vos ad consulendum Dominum, ita dicetis ei; Sic dicit Dominus Deus Israelis: 27 Quoad sermones quos audisti, quia contritum est cor tuum, & extimuisti Dominum cùm audisti sermones illos quos inducturus sum contra locum istum et contra habitatores illius, contritus inquam es coram me; ego etiam audivi, dicit Dominus: 28 Ac proinde aggregaturus sum te ad patres tuos, & aggregaberis ad sepulturam tuam in pace, & non videbunt oculi tui omne malum quod inducturus sum contra locum istum & contra habitatores ejus. Et retulerunt regi responsum. 29 Mandante præterea rege, congregati sunt ad eum omnes seniores Judæ & Jerusalem. 30 Deinde ascendit rex in domum Domini, simúlque omnes Judæi, omnésque habitatores Jerusalem, sacerdotes, Levitæ, totúsque popul⁹ à minori usque ad majorem: & recitavit coram eis omnes sermones libri hujus testamenti, qui inventus fuerat in domo Domini. 31 Tum stetit rex in statione sua, & juramento se obstrinxit coram Domino, secuturum se Dominum, ambulaturum in viis ejus, præcepta, leges, & testimonia ejus toto corde totóque animo observaturum, & perfecturum sermones testamenti scriptos in hoc libro. 32 Steterunt etiam quotquot reperiebantur in Jerusalem & in Benjamen, & subierunt habitatores Jerusalem fœd⁹ Domini Dei patrum suorum. 33 Amovítque Josia opera abominanda quæ Dominus aboleverat à conspectu filiorum Israelis: *quod* & executus est universus popul⁹ qui inventus est in Israele, et coluerunt Dominū Deum suum, neque deflexerunt à vestigiis Domini Dei patrū suorum.

CAP. XXXV.

1 CElebravit etiam Josia in Jerusalem festum Domino, & festum decimæ quartæ *diei* celebravit mense primo. 2 Constituit sacerdotes in custodiis eorum, & constituit eos in officiis domûs Domini. 3 Levitis existentibus inter omnes filios Israel dixit, Sanctificamini Domino, & collocate arcam sanctitatis in domo quam ædificavit Salomon Davidis filius, rex Israelis: nihil est vobis illic gestandū humeris vestris; ideo servite Domino Deo vestro et populo ejus Israeli: 4 Et disponite cor vestrum & cor patrum vestrorū, quemadmodum scripsit David rex Israelis, & quemadmodum scripsit Salomon filius ejus. 5 State in Sanctuario juxta divisionem familiarum vestrarum paternarum, & fratres vestri populares juxta divisionem domûs paternæ Levitarum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ἐπὶ βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, (α) Οὕτω
27 λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας, Καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου, ϗ ἐταπεινώθης
ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας
αὐτὸν, ϗ ἐταπεινώθης ἐναντίον (β) μου, ϗ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου, ϗ ἔκλαυσας κατεναντίον
28 (γ) μου, ϗ ἐγὼ ἤκουσα, φησὶ κύριος. Ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, ϗ προστεθήσῃ
πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, ϗ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ
29 ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. ϗ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον. Καὶ ἀπέστειλεν
30 ὁ βασιλεὺς, ϗ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέβη ὁ (δ) βασιλεὺς
εἰς οἶκον κυρίου, ϗ πᾶς Ἰούδα, ϗ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, ϗ οἱ ἱερεῖς, ϗ οἱ Λευῖται, καὶ
πᾶς ὁ λαὸς (ε) ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας λόγους (ζ) βιβλίου τῆς
31 διαθήκης (η) τοὺς εὑρεθέντας ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ (θ) ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον, ϗ διέθετο διαθήκην
ἐναντίον κυρίου, τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου, τοῦ φυλάσσειν (ι) τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια,
ϗ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ϗ ἐν ὅλῃ (κ) ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθήκης
32 τοὺς (λ) γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ
ϗ Βενιαμίν· ϗ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες (μ) Ἱερουσαλὴμ διαθήκην ἐν οἴκῳ κυρίου θεοῦ πατέρων
33 (ν) αὐτῶν. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας (ξ) τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ (ο) πάσης τῆς γῆς, ἣ ἦν υἱῶν Ἰσραὴλ,
ϗ ἐποίησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ἐν Ἰσραὴλ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ (π)
αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας (ρ) αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθε κυρίου θεοῦ πατέρων (σ) αὐτοῦ.

Et ad regem *Juda*, qui miſit vos ad exquirendum Dominum, ſic dicetis 26
ei; Sic dicit Dominus Deus Iſrael; Verba quæ audiſti, Et confuſum 27
eſt cor tuum, & humiliatus es à facie mea, in audiendo te verba
mea ſuper locum iſtum, & ſuper habitantes eum, & humiliatus es ante
me, & diſcidiſti veſtimenta tua, & ploràſti coram me; & ego audivi,
dicit Dominus. Ecce appono te ad patres tuos: et apponêris ad monumenta 28
tua in pace: & non videbunt oculi tui in omnibus malis, quæ ego
induco ſuper locum iſtum, & ſuper habitantes eum. Et retulerunt
regi ſermonem. Et miſit rex, & congregavit ſeniores Juda, & Hieruſalem. 29
Et aſcendit rex in domum Domini, & omnis Juda, & habitantes 30
Hieruſalem, & ſacerdotes, & Levitæ, & omnis populus à parvo
uſque ad magnum: & legit in auribus eorum omnia verba libri teſtamenti
(b) inventa in domo Domini. Et ſtetit rex ſuper columnam, 31
& diſpoſuit teſtamentum coram Domino, ambulandi in conſpectu Domini,
cuſtodiendi mandata ejus, & teſtimonia, & præcepta ejus in toto corde,
& in tota anima, ad faciendum verba teſtamenti ſcripta in libro iſto.
Et fecit ſtare omnes inventos in Hieruſalem, & Benjamin: & fecerunt 32
inhabitantes Hieruſalem, teſtamentum in domo Domini Dei patrum
ſuorum. Et circumabſtulit Joſias omnes abominationes de omni terra, 33
quæ erat filiorum Iſrael: & fecit omnes inventos in Hieruſalem, et in
Iſrael, ſervire Domino Deo ipſorum, omnibus diebus ipſius, non declinavit
à poſt Dominum Deum patrum ipſius.

MS. A. (α) Οὕτως (β) ἐμοῦ, (γ) ἐμοῦ, (δ) βασιλεὺς Ἰούδα εἰς (ε) ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, ϗ (ζ) βιβλίου διαθήκης (η) τοῦ εὑρεθέντος (θ) ἀνέστη (ι) ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια αὐτοῦ, ϗ τὰ προστάγματα (κ) ψυχῇ τοὺς λόγους (λ) ἐγγεγραμμένους (μ) εἰς Ἱερουσαλήμ. (ν) ἑαυτῶν. (ξ) πάντα τὰ (ο) πάσης γῆς, (π) ἑαυτῶν (ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἑαυτοῦ.

ΚΕΦ. λε΄.

1 ΚΑὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ (α) αὐτοῦ, ϗ ἔθυσε τὸ φασὲκ τῇ (β) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
2 ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς (γ) αὐτῶν, ϗ κατίσχυσεν
3 αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῦ ἁγιασθῆναι
αὐτοὺς τῷ κυρίῳ. καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν
υἱὸς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραήλ. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Οὐκ ἔστιν (δ) ὑμῖν ἐπ᾽ ὤμων ἆραι οὐδέν·
4 νῦν οὖν λειτουργήσατε (ε) τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, (ζ) ϗ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἑτοιμάσθητε κατ᾽
οἴκους πατριῶν ὑμῶν, ϗ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ
5 διὰ χειρὸς (η) Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς
ἀδελφοῖς ὑμῶν (θ) υἱοῖς τοῦ λαοῦ, ϗ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευίταις.

CAP. XXXV.

ET fecit *Joſias* (a) Phaſec Domino Deo ſuo: & immolavit Phaſec 1
quartadecimâ die menſis primi. Et ſtatuit ſacerdotes ſuper cuſtodias 2
ipſorum: & confortavit eos ad opera domûs Domini. Et dixit Levitis 3
potentibus in omni Iſrael, ut ipſi ſanctificarentur (b) Domino. Et poſuerunt
arcam ſanctam in domum, quam ædificaverat Salomon filius David
regis Iſrael. Et dixit rex, Non eſt vobis ſuper humeros tollere
quicquam. Nunc igitur miniſtrate Domino Deo veſtro, & populo ejus Iſrael:
Et paramini ſecundùm domos patriarum veſtrarum, & ſecundùm 4
vices veſtras, juxta ſcripturam David regis Iſrael, & per manum
Salomon filii ejus. Et ſtate in domo ſecundùm diviſiones domorum patriarum 5
veſtrarum fratribus veſtris filiis populi, & pars domûs patriæ
ipſis Levitis.

MS. A. (α) ἑαυτοῦ, ϗ ἔθυσαν (β) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς (γ) ἑαυτῶν, (δ) ὑμῖν ἐπαίρειν ἐπ᾽ ὤμων οὐθέν· (ε) κυρίῳ θεῷ (ζ) καὶ λαῷ (η) βασιλέως Σαλωμὼν (θ) τοῖς υἱοῖς.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * ولكن ملك يهودا الذي ابعثكم تطلبون من الله كذا تقولون له * هكذا امر الله اله
27 اسرائيل * لما سمعت الالفاظ التي تاتي علي هذا البلد وعلي سكانها حزنت وانكسرت قدامي *
28 وسعيت ثيابك وبكيت قدامي * وانا ايضا قد سمعت صلاتك * ومن اجل ذلك انا ارفعك
الي ابائك * لتدفن في قبرك بسلام * ولا تري عيناك شي من السخطة التي ارسلها علي
29 هذه البلد وعلي سكانها * فابلغوا الملك الجواب * فارسل الملك وجمع يهودا وسكان اورشليم
30 * وطلع الملك الي بيت الله * وساير يهودا وسكان يروشليم * والكهنة واللاويون * وساير
الامة كبيرهم وصغيرهم * وقري قدامهم ساير الفاظ سفر الوصية هذه التي وجدت في بيت
31 الله * ووقف الملك في موضعه * وحلف بالايمان قدام الله ان يمضي تابعا للرب * ويسالك
ساير طرقه * ويحفظ وصاياه ونواميسه وشهاداته من كل قلبه * ومن كل نفسه يصنع هذه
32 الوصية المكتوبة في هذا السفر * قدام كل من وجد في اورشليم وفي بنيامين * وصنع
33 سكان اورشليم عهدا لله اله ابايهم * ونحى يوسيا الافعال الفاحشة التي اهلك الله بها
الشعوب من قدام بني اسرائيل * وعبد ايضا ساير شعب الارض وامنوا لله الههم * ولم يميلوا
من قدام اله ابايهم *

At verò regi *Judæ* qui miſit vos conſultum 26
Deum, ſic dicetis; Ita præcepit Deus,
Deus Iſraelis. Quia, auditis rebus 27
quæ venturæ ſunt contra regionem iſtam
& contra habitatores ejus, contriſtatus
& confractus es coram me, veſtes tuas
laceràſti, & fleviſti coram me; ego etiam
exaudivi orationem tuam: Et hac 28
de cauſa tollam te ad majores tuos, ut
pacificè ſepeliaris in ſepulchro tuo, nec
cernant oculi tui quicquam indignationis
quam immiſſurus ſum contra hanc regionem
& incolas ejus: & retulerunt regi
reſponſum. Tum mittens rex, congregavit 29
Judam & cives Jeruſalem; Et 30
aſcendens rex in domum Dei unà cum
toto Juda, civibus Jeruſalem, ſacerdotibus,
Levitis, & univerſâ plebe tam
magno quam parvo; legit, iis præſentibus,
cunctos ſermones libri mandati illius
quod repertum fuerat in domo Domini.
Deinde ſtetit rex in ſtatione ſua, & juramentum 31
fecit coram Deo ſectaturum ſe
Dominum, ambulaturum in omnibus viis
ejus, præcepta, leges, & teſtimonia ejus
toto corde obſervaturum, toto denique animo
perfecturum mandatum iſtud ſcriptum
in hoc libro, Coram omnibus qui 32
extabant in Jeruſalem & in Benjamin:
pariter fœdus perigêre cives Jeruſalem
cum Deo, Deo majorum ſuorum. Abolevit 33
quoque Joſia turpes actiones
propter quas perdiderat Deus gentes à conſpectu
filiorum Iſraelis: & ſubmiſit etiam
ſe totius terræ populus, et dediderunt
ſe Deo, Deo ſuo, neque declinaverunt à
conſpectu Dei majorum ſuorum.

* الفصل الخامس والثلثون *

1 2 * وصنع يوسيا باورشليم عيدا لله * عمله في اربعة عشر من الشهر الاول * واقام الكهنة علي
3 مراتبهم * وقال للاويين القايمين في ساير بني اسرائيل * تقدسوا لله * واعطوا صندوق القدس
في البيت الذي بناه سليمان بن داود * ولا تحملوا علي اكتافكم * بل اخدموا الله الهكم
4 ولشعبه اسرائيل * واصلحوا قلوبكم كما كتب داود ملك اسرائيل * وكما كتب سليمان ابنه
5 * وقدسوا بالطهارة في الجزء الذي في بيت ابايكم واخوتكم بني الشعب * والاخر
الذي في بيت اللاويين *

CAP. XXXV.

CElebravit autem *Joſia* in Jeruſalem 1
feſtum Domino, celebravit inquam
illud decimâ quartâ menſis primi. Tum 2
conſtituit ſacerdotes in officiis eorũ: Dixitque 3
Levitis qui aderant inter omnes Iſraelitas,
Sanctificamini Deo, & arcam
ſanctitatis ponite in domo quam ædificavit
Salomon filius Davidis: ne portetis
ſuper humeros veſtros, ſed Deo ſervite,
Deo veſtro, et populo ejus Iſraeli. Diſponite 4
corda veſtra quemadmodum præſcripſit
David rex Iſraelis, et quemadmodum
præſcripſit Salomon filius ejus. Et 5
ſacra facite cum puritate, tam in ea parte
quæ eſt in domo patrum veſtrorum &
fratrum veſtrorum popularium, quàm in
altera quæ eſt in domo Levitarum.

.Mosch manum per ,DOMINI verbum juxta *faciendum ad* , vestros fratres præparate & ,vos sanctificate & , Pesach immolate Et
ושחטו הפסח והתקדשו והכינו לאחיכם לעשות כדבר־יהוה ביד־משה׃ 6
, millia triginta numerum *ad* , *reperto* omni Pesachim omnia ,caprarum filios & ,agnorum *pecus* populi filiis Josijahu *extulit* Et
וירם יאשיהו לבני העם צאן כבשים ובני־עזים הכל לפסחים לכל־הנמצא למספר שלשים אלף 7
: *elevaverunt* Levitis & ,sacerdotibus , populo *devotionem ad* ejꝰ principes Et .regis substantia de hæc : millia tria boum &
ובקר שלשת אלפים אלה מרכוש המלך׃ ושריו לנדבה לעם לכהנים וללוים הרימו 8
boves & , sexcenta & ,millia duo Pesachim dederunt sacerdotibus , Dei domus duces Jechiel & ,Zechariahu & ,Chilchijahu
חלקיה וזכריהו ויחיאל נגידי בית האלהים לכהנים נתנו לפסחים אלפים ושש מאות ובקר
, Levitarũ principes Jozabad & ,Jehiel & ,Chasabiahu & , ejꝰ fratres Nethanel & Semahiahu & ,Chonaniahu Et .trecentos
שלש מאות׃ וכונניהו ושמעיהו ונתנאל אחיו וחשביהו ויעיאל ויוזבד שרי הלוים 9
sacerdotes steterunt & : *servitium* est præparatum Et .quingentos boves & millia quinque Pesachim pro Levitis *elevaverunt*
הרימו ללוים לפסחים חמשת אלפים ובקר חמש מאות׃ ותכון העבודה ויעמדו הכהנים 10
sacerdotes *asperserunt* & ,Pesach immolaverunt Et .regis præceptum juxta ,suis divisionibus in Levitæ & ,*suo stare super*
על־עמדם והלוים על־מחלקותם כמצות המלך׃ וישחטו הפסח ויזרקו הכהנים 11
filiis familiarum domus divisiones *ad ea dandum ad* , *ascensionem removerunt* Et .*spoliantes* Levitæ & , eorũ *manu de*
מידם והלוים מפשיטים׃ ויסירו העלה לתתם למפלגות לבית־אבות לבני 12
: normam juxta igne in Pesach coxerunt Et .*bovi* sic Et .Mosch libro in scriptũ sicut DOMINO *applicandum ad* ,populi
העם להקריב ליהוה ככתוב בספר משה וכן לבקר׃ ויבשלו הפסח באש כמשפט 13
paraverunt postea Et .populi filios universos ad fecerũt currere & ,lebetibꝰ in &,ahenis in & , ollis in coxerunt sancta &
והקדשים בשלו בסירות ובדודים ובצלחות ויריצו לכל־בני העם׃ ואחר הכינו 14
paraverunt Levitæ & : noctem ad usque , adipes & , *ascensionẽ faciendo ascendere* in Aharon filii sacerdotes nam : sacerdotibꝰ & ,sibi
להם ולכהנים כי הכהנים בני אהרן בהעלות העולה והחלבים עד־לילה והלוים הכינו
,Heman & , Asaph & ,David præceptum juxta , *sua statione super* Asaph filii cantores Et .Aharon filiis sacerdotibus & , eis
להם ולכהנים בני אהרן׃ והמשררים בני־אסף על־מעמדם כמצות דויד ואסף והימן 15
Levitæ eorum fratres quia , *suo servitio desuper* recedendum eis non *: porta & porta* in janitores & , regis *videntis* Jeduthun &
וידתון חוזה המלך והשערים לשער ושער אין להם לסור מעל עבדתם כי־אחיהם הלוים
faciendum ascendere & , Pesach *faciendum ad* , illa die in DOMINI *servitium* omne est paratum Et .eis paraverunt
הכינו להם׃ ותכון כל־עבודת יהוה ביום ההוא לעשות הפסח והעלות 16
Pesach , reperti ,Israel filii Feceruntque .Josijahu regis præceptum juxta ,DOMINI altare super *ascensiones*
עלות על מזבח יהוה כמצות המלך יאשיהו׃ ויעשו בני־ישראל הנמצאים את־הפסח 17
, Israel in *illud sicut* Pesach est factum non Et .diebus septem infermentatorum solennitatem & , illo tempore in
בעת ההיא ואת־חג המצות שבעת ימים׃ ולא־נעשה פסח כמהו בישראל 18
, Levitæ et sacerdotes et ,Josijahu fecit quod ,Pesach sicut fecerunt non Israel reges omnes Et .vatis Semuel diebus à
מימי שמואל הנביא וכל־מלכי ישראל לא־עשו כפסח אשר־עשה יאשיהו והכהנים והלוים
est factum , Josijahu regni anno decimo octavo In .Jerusalaim habitatores et , *inventus* ,Israel et , Jehudah omnis et
וכל־יהודה וישראל הנמצא ויושבי ירושלם׃ בשמונה עשרה שנה למלכות יאשיהו נעשה 19
.hoc Pesach
הפסח הזה׃

Versio VULG. LAT.

Et sanctificati immolate Phase: fratres etiam vestros, ut 6
possint juxta verba quæ locutus est Dominus in manu
Moysi facere, præparate. Dedit præterea Josias omni 7
populo, qui ibi fuerat inventus in solennitate Phase,
agnos & hœdos de gregibus, & reliqui pecoris triginta
millia, boum quoque tria millia: hæc de regis universa
substantia. Duces quoque ejus, sponte quod voverãt, obtulerunt, 8
tam populo, quàm Sacerdotibus & Levitis. Porrò
Helcias, & Zacharias, & Jahiel, principes domûs
Domini, dederunt Sacerdotibus ad faciendum Phase pecora
commixtim duo millia sexcenta, & boves trecentos.
Chonenias autem, & Semeias, etiam Nathanael, fratres 9
ejus, necnon Hasabias, & Jehiel, & Josabad, principes
Levitarum, dederunt cæteris Levitis ad celebrandum
Phase quinque millia pecorum, & boves quingentos.
Præparatúmque est ministerium, & steterunt sacerdotes 10
in officio suo: Levitæ quoque in turmis, juxta regis imperium.
Et immolatum est Phase: asperserúntq; Sacerdotes 11
manu suâ sanguinem, & Levitæ detraxerunt pelles
holocaustorum: Et separaverunt ea ut darent per domos 12
& familias singulorum, & offerrentur Domino, sicut
scriptum est in libro Moysi: de bobus quoque fecerunt similiter.
Et assaverunt Phase super ignẽ, juxta quod in lege 13
scriptum est: pacificas verò hostias coxerunt in lebetibus,
& cacabis, & ollis, & festinatò distribuerunt universæ
plebi: Sibi autẽ & Sacerdotibus posteà paraverunt: 14
nam in oblatione holocaustorum & adipum usq; ad noctem
Sacerdotes fuerunt occupati: undè Levitæ sibi, &
Sacerdotibus filiis Aaron paraverunt novissimis. Porrò 15
cantores filii Asaph stabant in ordine suo, juxta præceptũ
David, & Asaph, & Heman, & Idithun, prophetarũ regis:
Janitores verò per portas singulas observabant, ita ut
nec puncto quidem discederent à ministerio: quam ob rẽ
& fratres eorum Levitæ paraverunt eis cibos. Omnis igitur 16
cultura Domini ritè completa est in die illa, ut facerẽt
Phase, & offerrent holocausta sup altare Dñi, juxta præceptũ
regis Josiæ. Fecerúntq; filii Israel, qui reperti fuerant 17
ibi, Phase in tempore illo, & solennitatẽ azymorũ
septem diebus. Non fuit Phase simile huic in Israel à diebꝰ 18
Samuelis prophetæ: sed nec quisquam de cunctis regibus
Israel fecit Phase sicut Josias, Sacerdotibus, & Levitis,
& omni Judæ, & Israel qui repertus fuerat, & habitantibus
in Jerusalem. Octavodecimo anno regni Josiæ 19
hoc Phase celebratum est.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܕܒܘܚܘ ܦܨܚܐ. ܘܐܬܩܕܫܘ. ܘܬܩܢܘ ܠܒܐ ܕܐܚܝܟܘܢ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ 6
ܥܡ ܡܘܫܐ. * ܘܦܪܫ ܝܘܫܝܐ ܠܒܢܝ ܥܡܐ. ܥܢܐ ܘܐܡܪܐ ܘܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ 7
ܠܦܨܚܐ. ܠܟܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܒܡܢܝܢܐ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܘܪܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܗܠܝܢ
ܡܢ ܩܢܝܢܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ ܦܪܫܘ ܠܥܡܐ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܦܪܫܘ ܚܠܩܝܐ 8
ܘܙܟܪܝܐ ܘܢܚܐܝܠ .· ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܟܗܢܐ. ܘܝܗܒܘ ܠܦܨܚܐ. ܥܢܐ ܬܪܝܢ
ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. ܘܬܘܪܐ ܬܠܬܡܐܐ. * ܘܟܢܢܝܐ ܘܫܡܥܝܐ ܒܪ ܐܚܘܗܝ. ܘܚܫܒܝܐ ܘܝܕܝܐܝܠ .· 9
ܦܪܫܘ ܠܠܘܝܐ ܠܦܨܚܐ .· ܥܢܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܘܪܐ ܚܡܫܡܐܐ. * ܘܐܬܛܝܒܬ ܬܫܡܫܬܐ. 10
ܘܩܡܘ ܟܗܢܐ ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ .· ܘܠܘܝܐ ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ .· * ܘܕܒܚܘ ܦܨܚܐ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ 11
ܕܡܠܟܐ. ܘܙܪܩܘ ܟܗܢܐ ܡܢ ܕܡܐ. * ܘܠܘܝܐ ܫܠܚܝܢ ܘܡܦܠܓܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܦܠܓܘܬܐ 12
ܕܒܝܬ ܐܒܗܘܢ ܕܒܢܝ ܥܡܐ. ܠܡܩܪܒܘ ܠܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ.
ܘܗܟܢܐ ܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܒܟܠ ܨܦܪ ܘܨܦܪ. * ܘܒܫܠܘ ܦܨܚܐ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ ܕܘܠܐ ܠܗ. 13
ܘܩܘܕܫܗ ܕܦܨܚܐ ܒܢܘܪܐ. ܒܩܕܪܐ ܘܒܠܒܝܬܐ ܘܒܩܘܩܝܐ. ܘܪܗܛܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܥܡܐ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ;14
ܗܠܝܢ .· ܬܩܢܘ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܝܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ
ܥܠܘܬܐ ܘܬܪܒܐ ܥܕܡܐ ܠܠܘܝܐ. ܘܠܘܝܐ ܬܩܢܘ ܠܗܘܢ. ܘܠܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ.
* ܒܢܝܗܘܢ ܕܐܣܦ. ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ .· ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܟܢܫܘ ܗܝܡܢ ܘܝܪܬܘܢ ܚܙܘܝܐ 15
ܕܡܠܟܐ ܘܢܛܪܝ ܬܪܥܐ .· ܕܒܟܠ ܬܪܥ ܘܬܪܥ .· ܕܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܡܒܛܠ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܠ
ܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܚܝܗܘܢ ܬܩܢܘ ܠܗܘܢ. * ܘܐܬܛܝܒܬ ܟܠܗ ܬܫܡܫܬܐ ܕܡܪܝܐ 16
ܒܝܘܡܐ ܗܘ .· ܠܡܥܒܕ ܦܨܚܐ. ܘܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܥܠ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ: ܐܝܟ
ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ ܝܘܫܝܐ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܫܬܟܚܘ. ܦܨܚܐ .· ܒܗ 17
ܒܙܒܢܐ ܗܘ .· ܘܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܠܐ ܐܬܥܒܕ ܥܐܕܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ 18
ܗܘ .· ܡܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .· ܠܐ ܥܒܕܘ ܐܝܟ
ܗܢܐ ܦܨܚܐ ܕܥܒܕ ܝܘܫܝܐ .· ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܝܠ .· ܕܐܫܬܟܚܘ
ܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܝܘܫܝܐ .· ܐܬܥܒܕ ܥܐܕܐ ܗܢܐ. 19

Mactate Pascha, & sanctificamini, & disponite 6
cor fratrum vestrorum ut faciant quemadmodum
locutus est Dominus cum Mose.
Segregavit autem Josia pro popularibus omnibus 7
qui aderant, oves, agnos, & hœdos
caprarum (omnia hæc ad Pascha) numero
triginta millia, boum verò tria millia; eáque
de facultatibus regis. Principes quoque ejus 8
segregaverunt pro populo, sacerdotibus, &
Levitis: item Helcia, Zacharia, & Nehaël præfecti
domûs Domini segregaverunt pro sacerdotibus,
dederúntque ad Pascha oves bis mille
sexcentas, & boves trecentos. Chanania 9
verò, & Semaia nepos illius, Hesabia, & Jediel,
segregaverunt pro Levitis ad Pascha,
oves quinquies mille, & boves quingentos.
Rebus itaque paratis, steterunt sacerdotes in 10
stationibus suis, & Levitæ in stationibus suis;
Et mactaverunt Pascha juxta præceptum regis, 11
sparserúntque sacerdotes de sanguine.
Levitæ verò pelles detrahebant, & holocausta 12
distribuebant juxta partitiones patrum filiorum
populi, ut offerrent Domino, quemadmodum
scriptum est in libro legis Mosaicæ:
atque hoc pacto offerebant singulis matutinis.
Pascha etiam igne coxerunt, prout 13
fas erat: sacrum autem ipsius *Paschatis* igne
coxerunt in ollis, lebetibus, & caldariis: &
quidem accurrebant omnes filii populi. Post 14
hæc paraverunt sibi sacerdotes quod suum
erat: nam sacerdotes filii Haronis portabant
holocausta & adipem usque ad Levitas, Levitæ
verò parabant sibi & sacerdotibus
filiis Haronis qui ministrabant; Filiis Asaph 15
interea stantibus in statione sua, secundùm
præceptum Davidis. Deinde Heman
& Irithun congregaverunt Videntes regis,
& custodes liminum qui erant in singulis
januis: nihil enim erat quod avocaret eos
ab ullis muneribus eorum; quoniam fratres
eorum paraverant eis. Itaque paratum fuit 16
totum Domini ministerium in die illa, ut facerent
Pascha: & holocausta obtulerunt super
altare Domini, juxta præceptum regis Josiæ:
Et filii Israelis qui præsentes erant, Pascha celebrârunt 17
eodem tempore, & festum azymorum
septem diebus. Neque celebratum fuit 18
festum in Israele huic simile, à diebus Samuelis
prophetæ: nec ullus regum Israelis celebravit
par illi Paschati quod celebravit Josia cum sacerdotibus
& Levitis, totóque Judâ & Israele
qui aderant in Jerusalem. Anno decimo octavo 19
regni Josiæ celebratum fuit hoc festum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ θύσατε τὸ φασὲκ, (ι) ϗ ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς
7 Μωυσῆ. Καὶ ἀπήρξατο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα, ϗ ἀμνοὺς, ϗ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν
αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασὲκ, ϗ πάντας τοὺς εὑρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας, ϗ μόσχων τρεῖς
8 χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως. Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ ϗ τοῖς ἱερεῦσι
(κ) ϗ τοῖς Λευίταις· ἔδωκε δὲ Χελκίας ϗ Ζαχαρίας ϗ Ἰεϊὴλ οἱ (λ) ἄρχοντες τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου θεοῦ, καὶ
9 ἔδωκαν εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους δισχίλια ἑξακόσια, καὶ μόσχους τριακοσίους. Καὶ (μ)
Χωνενίας, ϗ Βαναίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ (ν) ἀδελφὸς αὐτοῦ, ϗ (ξ) Ἀσαβίας, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ
Ἰωζαβὰδ, ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, ἀπήρξαντο τοῖς Λευίταις εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα πεντακισχίλια, καὶ μόσχους
10 πεντακοσίους. Καὶ (ο) κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν (π) αὐτῶν, καὶ οἱ
11 Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ, καὶ προσέχεαν
12 οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν. Καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι
αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσάγειν τῷ κυρίῳ, ὡς γέγραπται
13 ἐν (ρ) βίβλῳ Μωυσῆ· καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ὤπτησαν τὸ φασὲκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ
ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ (σ) εὐωδώθη, καὶ ἔδραμον πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ
14 λαοῦ. Καὶ μετὰ τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν (τ) τὰ ὁλοκαυτώματα
15 καὶ τὰ στέατα ἕως νυκτὸς, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ
οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ Ἀσὰφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, καὶ Ἀσὰφ, καὶ Αἱμὰν, καὶ (υ)
Ἰδιθὼμ οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως· καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ (φ) πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἦν αὐτοῖς
κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας (χ) τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.
16 Καὶ κατωρθώθη ϗ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασὲκ, καὶ ἐνεγκεῖν
17 τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως (ψ) Ἰωσίου. Καὶ ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασὲκ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας.
18 Καὶ οὐκ ἐγένετο φασὲκ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ (ω) παντὸς
βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν τὸ φασὲκ ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, (α) καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς
19 Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ ὁ εὑρεθεὶς, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῷ κυρίῳ. Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει
τῆς βασιλείας (β) Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασὲκ τοῦτο. μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔπραξεν Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, ϗ
τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ (γ) θεραφὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ (δ) καρησὶμ ἃ ἦν (ε) ἐν γῇ
Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους
(ζ) ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν
αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ (η) αὐτοῦ ϗ ἐν ὅλῃ ψυχῇ (θ) αὐτοῦ ϗ ἐν ὅλῃ τῇ
ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσῆ, ϗ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη (ι) ὅμοιος. πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς
θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰούδα, ἐπὶ πάντα τὰ (κ) παροργίσματα αὐτοῦ
ἃ παρώργισε Μανασσῆς. καὶ εἶπε κύριος, Καί γε τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς
ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν
εἶπα, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

Et immolate Phaſec, (c) & præparate fratribus veſtris ad faciendum 6
juxta verbum Domini per manum Moyſi. Et primitias dedit Joſias filiis 7
populi, oves, & agnos, & hædos de filiis caprarũ, omnia ad Phaſec, & (d)
omnes inventos ad numerũ, triginta millia, et vitulorũ tria millia. Hæc de
ſubſtantia regis. Et principes ejus dederunt primitias populo, & ſacerdotibꝰ, 8
& Levitis. Dedit autem Chelcias, & Zacharias, & Jeiel principes (e) ſacerdotibus
domûs Dei, & dederunt in Phaſec oves, & agnos, & hædos
duo millia ſexcenta, & vitulos trecentos. Et Chonenias, & Banæas, et 9
Samæas, et Nathanael frater ejus, & Aſabias, & Jeiel, & Jozabad,
principes Levitarum, dederunt primitias Levitis in Phaſec, oves quinque
millia, & vitulos quingentos. Et directum eſt miniſterium: & ſteterunt 10
ſacerdotes ſuper ſtationẽ ſuã, & Levitæ ſuper diviſiones ſuas juxta
mandatum regis. Et immolaverunt Phaſec, & effundebant ſacerdotes 11
ſanguinem de manu eorum, & Levitæ excoriabant. Et paraverunt holocauſtoſim 12
ad tradendum eis ſecundùm diviſionem per domos familiarum
filiis populi, ad offerendum Domino, ſicut ſcriptum eſt in libro Moyſi.
Et ſic in mane. Et aſſaverunt Phaſec in igni juxta judicium: & 13
ſancta coxerunt in æneis, & in lebetibus: & proſperatum eſt: & currere
fecerunt ad omnes filios populi. Et (f) poſtquàm paraverunt ſibi, 14
& ſacerdotibus: quoniam ſacerdotes in offerendo holocauſtomata & adipes
uſque ad noctem: & Levitæ paraverunt eis, & fratribus ipſorum
filiis Aaron. Et pſalmorum cantores filii Aſaph ſuper ſtationem ſuam 15
ſecundùm mandata David, & Aſaph, & Æman, & Idithom (g) prophetæ
regis. Et principes, & janitores portæ, & portæ: non erat eis
moveri à miniſterio ſanctorum: quoniam fratres eorum Levitæ paraverant
eis. Et directum eſt, (h) et paratum eſt omne miniſterium Domini in 16
die illa ad faciendum Phaſec, & offerendum holocauſtomata ſuper altare
Domini juxta mandatum regis Joſiæ. Et fecerunt filii Iſrael, qui 17
inventi ſunt, Phaſec in tempore illo, & feſtivitatem azymorum ſeptem
diebus. Et non eſt factum Phaſec ſimile ei in Iſrael: à diebus Samuel 18
prophetæ, & (i) omnis regis Iſrael non fecerunt Phaſec, quod fecit
Joſias, & ſacerdotes, & Levitæ, & omnis Juda, & Iſrael, qui inventus
eſt, & habitantes in Hieruſalem, Domino. Decimo octavo anno 19
regni Joſiæ factum eſt Phaſec hoc. (k) Poſt hæc omnia, quæ fecit
Joſias in domo, & ventriloquos, & gnoſtas, & Theraphim, & idola,
et Careſim, quæ erant in terra Juda, et in Hieruſalem, combuſſit rex
Joſias, ut ſtatueret verba legis ſcripta ſuper librum, quem invenit Chelcias
ſacerdos in domo Domini. Similis ei non fuit ante eum, qui revertit
ad Dominum in toto corde ſuo, et in tota anima ſua, et in tota fortitudine
ſua ſecundùm omnem legem Moyſi: et poſt eum non ſurrexit ſimilis.
Veruntamen non eſt averſus Dominus ab ira furoris ſui magni, quo iratus
erat furore Dominus in Juda ſuper omnes irritationes ejus, quibus
irritavit Manaſſes. Et dixit Dominus; Etiam Judam amovebo à facie
mea, ſicut amovi Iſrael: et repuli civitatem, quam elegeram, Hieruſalem, et domum, quam dixeram, Erit nomen meum illic.

MS.A. (ι) ϗ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε (κ) ϗ Λευίταις· ϗ ἔδωκαν Χελκίας (λ) ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς ἱερεῦσιν, ϗ (μ) Χωχενίας, (ν) ὁ ἀδελφὸς (ξ) Ἀσαβία, (ο) κατωρθώθη (π) ἑαυτῶν, (ρ) βιβλίῳ* νόμῳ Μωυσῆ· (σ) εὐοδώθη, (τ) τὰ στέατα ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα ἕως (υ) Ἰδιθοὺν (φ) τῆς πύλης (χ) ἁγίων, ὅτι ἀδελφοὶ (ψ) Ἰωσία. (ω) πάντες βασιλεῖς Ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν ὡς τὸ (α) καὶ Λευῖται, (β) Ἰωσία. ϗ τοὺς ἐγγαστριμύθους (γ) θεραφεὶμ (δ) καρασεὶμ (ε) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνεπύρισεν (ζ) ἐπὶ βιβλίου (η) ἑαυτοῦ (θ) ἑαυτοῦ ϗ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἑαυτοῦ (ι) ὅμοιος αὐτῷ. πλὴν (κ) παροργίσματα ἃ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * وافصحوا فصحا * واصلحوا قلوب اخوتكم * ليصنعوا كما امر الله * وافرد يوشيا للشعب
7 غنما وخرافا وجديا ومعزا للفصح * لكل من حضر * عددها ثلاثون الفا * هذه من عند الملك
* وكبراوه افردوا للامة والكهنة واللاويين * حلقيا وزكريا ويحاييل * وكبراء بيت الله * واعطي 8
للفصح غنما الفين وستماية * وبقرا ثلاثماية * وكننيا وشمعيا بن اخيه * وحشبيا ويدعاييل * 9
افردوا للاويين للفصح غنما خمسة الف * وبقرا خمس ماية * وانصلحت الصنعة * وقام 10
الكهنة في مواضعهم * واللاويون على مراتبهم * وذبحوا الفصح كما امر الله * ونضحوا الكهنة 11
من الدم * وكان اللاويون يسلخون * ويعطون الذبايح اجزاء لاباييهم * والشعب يقدمون لله * 12
كما هو مكتوب في ناموس موسى * كذا كانوا يقربون في كل غداة باكرا * وطبخوا الفصح 13
بالنار مثل ما يراد له في قدور نحاس وفي مراجل * وجرى ساير بني اسرايل * ومن 14
بعد ذلك اصلح الكهنة حالهم وهم بنو هرون * وهم الذين كانوا يطلعون الذبايح
والشحم حذاء اللاويين * واللاويون صنعوا لهم وللكهنة وبنو هرون خداما * بنو 15
اساف على مواضعهم * كما امر داود * وجمع هامان ويريثون مطالعين الملك * وحراس
الابواب كل بواب وبابه * لانه ليس لهم شي يبطلهم من صنايعهم * لان اخوتهم استعدوا
لهم * واستعدت صناعة الله في ذلك اليوم ليصنع فيه الفصح * والذبايح قدموها على مذبح 16
الله * كما امر الملك يوشيا صنع بنو اسرايل * ومثل ذلك الفصح من ايام صمويل النبي 17 18
لم تصنع ساير ملوك اسرايل مثل ذلك الفصح الذي صنعه يوشيا والكهنة واللاويون
وساير يهودا واسرايل الذي كانوا موجودين في اورشليم * وفي السنة الثامنة عشر من 19
ملك يوشيا صنع هذا العيد *

Paſcha celebrate, & diſponite corda fratrum 6
veſtrorum ad agendum juxta præceptum
Dei. Deſtinavit autem Joſia 7
populo oves, agnos, hædos, & capras pro
Paſchate (omnibus ſcilicet præſentibus)
numero triginta millia: hæc ex munificentia
regis. Similiter principes ejus 8
deſtinárunt populo, & ſacerdotibus,
atque Levitis, Helciæ, Zachariæ, Nabaëli,
& primatibus domûs Dei, dederuntque
pro Paſchate oves bis mille ſexcentas,
boves autem trecentos. Chanania 9
vero & Semeia filius fratris ejus,
Haſabia & Jedaël deſtinárunt Levitis
pro Paſchate, ovium quinque millia,
boves autem quingentos. Rebus jam 10
præparatis, ſteterunt ſacerdotes in locis
ſuis, & Levitæ in officiis ſuis: Tum 11
mactaverunt Paſcha prout præcepit Deus,
& ſacerdotes de ſanguine ſparſerunt.
Levitæ pelles detrahebant, & ſacrificia 12
per partes diſtribuebant patribus
ſuis, populus autem Deo offerebant:
ſicut ſcriptum eſt in lege Moſis, ita
offerebant ſingulis matutinis temporibus.
Denique Paſcha igne coxerunt debito 13
modo in ollis æneis & in cacabis: currebant
autem omnes filii Iſraelis. Poſt 14
hæc ſacerdotes, nempe filii Haronis, ii
qui ſacrificia & adipem offerebant Levitis;
rem ſuam paraverunt: & tam Levitæ
quàm ſacerdotes & filii Haronis
fecerunt ſibi miniſtros. Filii Aſaph 15
erant in ſtationibus ſuis, prout mandaverat
David: Heman & Jerithun congregaverunt
Videntes regis: & cuſtodes
portarum, quilibet janitor portam ſuam
cuſtodiebat; quia nihil erat quod eos avocaret
ab officiis eorum: nam fratres
eorum parabant eis. Itaque paratum 16
fuit eâ die opus Dei, ut in eadem celebraretur
Paſcha: & ſacrificia oblata
fuerunt ſuper altare Dei. Quemadmodum 17
præcepit rex Joſia, fecerunt filii
Iſraelis. Par illi Paſchati, à diebus 18
Samuelis prophetæ, nulli reges Iſraelis
celebrârunt par illi Paſchati quod celebravit
Joſia cum ſacerdotibus & Levitis,
& univerſo Judâ et Iſraele qui reperiebantur
in Jeruſalem. Anno decimo 19
octavo regni Joſiæ celebratum fuit
hoc Paſcha.

דברי הימים ב: לו

: Perath juxta ,Charchemis in *bellandum ad* ,Ægypti rex Necho aſcendit ,domum Joſijahu præparavit quod ,hoc totum Poſt
20 אַחֲרֵי כָל־זֹאת אֲשֶׁר הֵכִין יֹאשִׁיָּהוּ אֶת־הַבַּיִת עָלָה נְכוֹ מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְהִלָּחֵם בְּכַרְכְּמִישׁ עַל־פְּרָת
? Jehudah rex ,tibi & mihi Quid :dicendo ,nuncios eum ad miſit Et .Joſijahu ej⁹ occurſum in eſt egreſſus &
21 וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ יֹאשִׁיָּהוּ׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו מַלְאָכִים לֵאמֹר מַה־לִּי וָלָךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה
qui Deo à *tibi* deſine *: me feſtinandum ad* ; dixit Deus & *; mei belli* domum contra ſed ,hodie *tu* te contra non
לֹא עָלֶיךָ אַתָּה הַיּוֹם כִּי אֶל־בֵּית מִלְחַמְתִּי וֵאלֹהִים אָמַר לְבַהֲלֵנִי חֲדַל־לְךָ מֵאֱלֹהִים אֲשֶׁר
audivit non & :ſe mutavit ,eo cum *pugnandum ad* ſed ,eo ab *ſuas facies* Joſijahu avertit non Et .te *corrumpat* non ut ,me cum
22 עִמִּי וְאַל־יַשְׁחִיתֶךָ׃ וְלֹא־הֵסֵב יֹאשִׁיָּהוּ פָנָיו מִמֶּנּוּ כִּי לְהִלָּחֵם־בּוֹ הִתְחַפֵּשׂ וְלֹא שָׁמַע
.Joſijahu regem *in jaculatores ſunt jaculati* Et .Meghiddo campo in *pugnandum ad* venit Et .Dei ore ex Necho *verba ad*
23 אֶל־דִּבְרֵי נְכוֹ מִפִּי אֱלֹהִים וַיָּבֹא לְהִלָּחֵם בְּבִקְעַת מְגִדּוֹ׃ וַיֹּרוּ הַיֹּרִים לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ
,curru de ejus ſervi eum fecerunt tranſire Et .admodum *langui* quia ,me facite Tranſire :ſuis ſervis rex Dixitque
24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַעֲבָדָיו הַעֲבִירוּנִי כִּי הָחֳלֵיתִי מְאֹד׃ וַיַּעֲבִירֻהוּ עֲבָדָיו מִן־הַמֶּרְכָּבָה
ſepulchris in eſt ſepultus & ,eſt mortuus & ,Jeruſalaim eum fecerunt *ire* & ,ei qui ſecundum currum ſuper eũ fecerunt equitare &
וַיַּרְכִּיבֻהוּ עַל רֶכֶב הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר־לוֹ וַיּוֹלִיכֻהוּ יְרוּשָׁלַםִ וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּקִבְרוֹת
.Joſijahu ſuper Irmejahu eſt lamentatus Et .Joſijahu ſuper *lugentes* Jeruſalaim & Jehudah omnis & : ſuorũ patrum
25 אֲבֹתָיו וְכָל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ מִתְאַבְּלִים עַל־יֹאשִׁיָּהוּ׃ וַיְקוֹנֵן יִרְמְיָהוּ עַל־יֹאשִׁיָּהוּ
ſtatutum in ea dederunt & :hodie uſque Joſijahu ſuper ſuis lamentationibus in cantatrices & ,cantores omnes dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ כָל־הַשָּׁרִים וְהַשָּׁרוֹת בְּקִינוֹתֵיהֶם עַל־יֹאשִׁיָּהוּ עַד־הַיּוֹם וַיִּתְּנוּם לְחֹק
lege in ſcriptum ſicut ,ejus pietates & ,Joſijahu *verborum reſiduum* Et .lamentationibus in ſcripta ipſa ecce Et .Iſrael ſuper
26 עַל־יִשְׂרָאֵל וְהִנָּם כְּתוּבִים עַל־הַקִּינוֹת׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וַחֲסָדָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת
.Jehudah & ,Iſrael regum libro in ſunt ſcripta ipſa ecce ,noviſſimæ & primæ ejus res Et .DOMINI
27 יְהוָה׃ וּדְבָרָיו הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃

CAP. XXXVI. לו

.Jeruſalaim in ſuo patre pro eũ conſtituerunt regem & ,Joſijahu filium Jehoachaz terræ populus tulerunt Et
1 וַיִּקְחוּ עַם־הָאָרֶץ אֶת־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּמְלִיכֻהוּ תַחַת־אָבִיו בִּירוּשָׁלָםִ׃
.Jeruſalaim in regnavit menſibus tribus & *: ipſum regnando in* ,Jehoachaz annorum viginti & trium Filius
2 בֶּן־שָׁלוֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה יוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ׃
.auri talento & ,argenti talentis centum terram *multavit* & ,Jeruſalaim in Ægypti rex eum amovit Et
3 וַיְסִירֵהוּ מֶלֶךְ־מִצְרַיִם בִּירוּשָׁלָםִ וַיַּעֲנֹשׁ אֶת־הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר־כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב׃
ejus nomen vertit Et .Jeruſalaim & ,Jehudah ſuper ejus fratrem Eljachim Ægypti rex regem conſtituit Et
4 וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ־מִצְרַיִם אֶת־אֶלְיָקִים אָחִיו עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ
quinque & viginti *Filius* .Ægyptum in eum adduxit & ,Necho tulit ejus fratrem Jehoachaz & :Jehojachim
5 יְהוֹיָקִים וְאֶת־יוֹאָחָז אָחִיו לָקַח נְכוֹ וַיְבִיאֵהוּ מִצְרָיְמָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
DOMINI oculis in malum fecit & :Jeruſalaim in regnavit annis undecim & ,*ipſum regnando in* Jehojachim annorum
שָׁנָה יְהוֹיָקִים בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
eum *faciendum ire ad* ,compedibus æreis in eum vinxit & ;Babel rex Nebuchadneſar aſcendit eum Contra .ſui Dei
6 אֱלֹהָיו׃ עָלָיו עָלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לְהֹלִיכוֹ
.Babel in
בָּבֶלָה׃

Verſio VULG. LAT.

Poſtquàm inſtauraverat Joſias templũ, aſcendit Nechao 20
rex Ægypti ad pugnandum in Charcamis juxta Eu-
phraten : & proceſſit in occurſum ejus Joſias. At 21
ille, miſſis ad eum nuntiis, ait ; Quid mihi & tibi
eſt, rex Juda ? non adverſum te hodiè venio, ſed
contra aliam pugno domum, ad quam me Deus fe-
ſtinatò ire præcepit : deſine adverſum Deum facere,
qui mecum eſt, ne interficiat te. Noluit Joſias re- 22
verti, ſed præparavit contra eum bellum, nec ac-
quievit ſermonibus Nechao ex ore Dei : Verùm
perrexit ut dimicaret in campo Mageddo. Ibíque 23
vulneratus à ſagittariis, dixit pueris ſuis ; Educite
me de prælio, quia oppidò vulneratus ſum. Qui 24
tranſtulerunt eum de curru in alterum currum, qui
ſequebatur eum more regio, & aſportaverunt eum
in Jeruſalem, mortuúſque eſt, & ſepultus in mau-
ſoleo patrum ſuorum : & univerſus Juda & Jeruſa-
lem luxerunt eum : Jeremias maximè : cujus omnes 25
cantores atque cantatrices, uſque in præſentem diem,
lamentationes ſuper Joſiam replicant ; & quaſi lex
obtinuit in Iſrael : Ecce ſcriptum fertur in lamen-
tationibus. Reliqua autem ſermonum Joſiæ & miſe- 26
ricordiarum ejus, quæ lege præcepta ſunt Domini, 27
Opera quoque illius prima & noviſſima, ſcripta
ſunt in libro regum Juda & Iſrael.

CAP. XXXVI.

Tulit ergò populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & 1
conſtituit regem pro patre ſuo in Jeruſalem. Viginti 2
trium annorum erat Joachaz cùm regnare cœpiſſet,
& tribus menſibus regnavit in Jeruſalem. Amovit 3
autem eum rex Ægypti cùm veniſſet in Jeruſalem, &
condemnavit terram centum talentis argenti, & ta-
lento auri. Conſtituítque pro eo regem, Eliakim 4
fratrem ejus, ſuper Judam & Jeruſalem : & vertit
nomen ejus Joakim : ipſum verò Joachaz tulit ſecum,
& abduxit in Ægyptum. Viginti quinque annorum 5
erat Joakim cùm regnare cœpiſſet, & undecim an-
nis regnavit in Jeruſalem : fecítque malum coram
Domino Deo ſuo. Contra hunc aſcendit Nabucho- 6
donoſor rex Chaldæorum, & vinctum catenis duxit
in Babylonem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 * ܒܬܪ ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܩܢ ܝܘܫܝܐ ܨܒܘܬܗ ܕܒܝܬܐ . ܤܠܩ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ
21 ܕܡܨܪܝܢ. ܠܡܩܪܒܘ ܩܪܒܐ ܥܠ ܡܒܘܓ ܕܥܠ ܦܪܬ. ܘܢܦܩ ܝܘܫܝܐ ܠܐܘܪܥܗ. * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ
ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ. ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܥܠܝܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܥܠܝܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܠܡܩܪܒܘ. ܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܟ.
22 ܠܡܒܗܠܘܬܝ. ܦܘܫ ܠܟ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܥܡܝ. ܕܠܐ ܢܚܒܠܟ. * ܘܠܐ ܐܗܦܟ ܐܦܘܗܝ
ܡܢܗ ܝܘܫܝܐ. ܡܛܠ ܕܠܡܩܪܒܘ ܘܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܐܙܠ ܗܘܐ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܠܡܠܘܗܝ
ܕܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܝܘܫܝܐ ܕܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܘܐ. ܘܢܦܩ ܠܡܩܪܒܘ
23 ܥܡܗ . ܒܦܩܥܬܐ ܕܡܓܕܘ. * ܘܡܚܝܗ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܠܝܘܫܝܐ ܒܬܪܬܝܢ ܓܐܪܝܢ. ܘܐܡܪ
24 ܡܠܟܐ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܒܡܚܘܬܐ ܕܡܘܬܐ ܡܚܝܐ ܐܢܐ. * ܘܥܒܪܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ
ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܒܥܓܠܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܝܠܗ. ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܝܬ.
ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܗܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܝܗܘܕܐ ܘܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܢܛܪܝܢ
25 ܗܘܘ ܐܒܠܐ ܥܠ ܝܘܫܝܐ. * ܘܐܦ ܐܪܡܝܐ ܐܠܝ ܥܠ ܝܘܫܝܐ ܘܐܡܪ. ܟܠ ܙܕܝܩܐ ܘܙܕܝܩܬܐ ܒܐܘܠܝܬܟܘܢ
ܥܠ ܝܘܫܝܐ ܒܟܘ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܝܗܒ ܐܢܝܢ ܠܢܡܘܤܐ ܕܐܝܤܪܝܠ. ܘܟܬܝܒܢ ܒܟܬܒܐ
26 ܕܐܘܠܝܬܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܫܝܐ. ܘܛܝܒܘܬܗ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒܢ ܒܢܡܘܤܗ
27 ܕܡܪܝܐ. * ܘܦܬܓܡܘܗܝ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ . ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܝܤܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. * ܫܠܡ. * ܠܗ *

1 * ܘܕܒܪܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܘܫܝܐ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܡܠܟܘܬܐ ܚܠܦ ܐܒܘܗܝ ܒܐܘܪܫܠܡ.
2 * ܒܪ ܥܤܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܝܗܘܐܚܙ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܐܡܠܟ ܗܘܐ
3 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܪܗ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܐܠܝܩܝܡ ܐܚܘܗܝ. ܥܠ ܕܝܗܘܕܝܐ.
4 ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܘܝܩܝܡ. ܘܠܝܗܘܐܚܙ ܐܚܘܗܝ. ܕܒܪ ܦܪܥܘܢ
5 ܚܓܝܪܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܒܪ ܥܤܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܘܝܩܝܡ. ܟܕ ܩܡ
ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܚܕܥܤܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ.
6 * ܥܠܘܗܝ ܤܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܐܤܪܗ ܒܫܫܠܬܐ ܠܡܘܒܠܘܬܗ ܠܒܒܠ.

Poſt omnia iſta, cùm diſpoſuiſſet Joſia res do- 20
mûs, aſcendit Pharaon Claud⁹ rex Ægypti ad
oppugnandum Mabog quæ ſita eſt ſecus Eu-
phratem : aſcendítque Joſia obviàm ei. Ille 21
verò miſſis ad hunc legatis, dixit ei ; Quid ne-
gotii mihi tecum eſt rex Judæ ? nequaquam
contra te veni hodiè rex Judæ, non enim con-
tra te veni præliaturus. An Dominus tibi di-
xit ut me terreres ? recede à Deo qui mecum
eſt, ne te perdat. Verùm non avertit ab eo 22
faciem ſuam Joſia, quoniam ad pugnandum et
bellum gerendum abierat. Cùm ergò non ob-
temperâſſet ſermonibus Pharaonis Claudi (i-
gnorabat autem Joſia quòd *id* eſſet à Domi-
no) ſed egreſſus eſſet ad pugnandum contra
eum in valle Mageddo ; Feriit Pharaon Clau- 23
dus Joſiam duabus ſagittis : Quare dixit rex,
Transferte me, quia lethali vulnere ſum ſau-
cius. Tranſtulerunt igitur eum ſervi ſui de 24
curru, & impoſuerunt eum carrucæ ipſius re-
giæ, perduxerúntque in Jeruſalem, ubi mor-
tuus eſt, & ſepultus in ſepulchro patrum ſuo-
rum : omnes autem Judæi & habitatores Jeru-
ſalem conſervabant luctum propter Joſiam.
Jeremia quoque lamentatus eſt Joſiam : & di- 25
xit ; Omnes juſti & juſtæ, lamentationibus
veſtris flete Joſiam, & ad hunc uſque diem
dedit eas *lamentationes* in ſtatutum Iſraeli :
ſcriptæ ſunt autem in libro lamentationum.
Reliquæ res geſtæ Joſiæ, bona ipſius opera 26
qualia præſcribuntur in lege Domini, Et 27
res geſtæ priores ac poſteriores ; ecce ſcri-
ptæ ſunt in libro regum Iſraelis & Judæ.

CAP. XXXVI.

Accipientes autem populus Jehuahazem 1
Joſiæ filium, ſubſtituerunt eum in regno
patri ſuo in Jeruſalem. Natus erat annos 2
viginti tres Jehuahaz cùm regno potitus
eſt. Cúmque tres menſes regnâſſet in Jeruſa-
lem, Amovit eum rex Ægypti, Et Elia- 3
cimum fratrem ejus præfecit Judæis & ha- 4
bitatoribus Jeruſalem, vocavítque nomen e-
jus Jojacimum : Jehuahazem verò fratrem
ejus aſſumpſit Pharaon Claudus, & deduxit
in Ægyptum, ubi mortuus eſt. Natus erat 5
annos vigintiquinque Joiacim cùm regno
inauguratus eſt, & undecim annis regnavit
in Jeruſalem : fecítque quod malum erat
coram Domino Deo ſuo. Contra hunc a- 6
ſcendit Nebuchadnoſar rex Babelis, & vin-
xit eum catenis ut abduceret eum in Babelem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων (λ) ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην,
21 ϗ ἐπορεύθη (μ) βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους,
λέγων, Τί ἐμοὶ ϗ σοὶ βασιλεῦ Ἰούδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον πόλεμον (ν) πολεμῆσαι· καὶ ὁ Θεὸς
22 (ξ) εἶπε τοῦ κατασπεῦσαί με. πρόσεχε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν
Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτὸν ἐκραταιώθη, ϗ οὐκ (ο) ἤκουσε τῶν λόγων
23 Νεχαὼ διὰ στόματος Θεοῦ, ϗ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ (π) Μαγεδδώ. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται
ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν (ρ) αὐτοῦ, Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.
24 Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, ϗ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον ὃ
ἦν αὐτῷ, ϗ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ϗ ἀπέθανε, ϗ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων (σ) αὐτοῦ· καὶ
25 πᾶς Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν. Καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν, ϗ εἶπαν πάντες
οἱ ἄρχοντες ϗ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· ϗ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ
26 (τ) Ἰσραήλ, ϗ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων. Καὶ ἦσαν (υ) οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου ϗ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα
27 ἐν νόμῳ κυρίου, (φ) Καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων
Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα.

Et aſcendit Pharao Nechao rex Ægypti ſuper regem Aſſyriorum ad flumen 20
(l) Euphratem. Et ivit rex Joſias in occurſum ei. Et miſit ad eum 21
nuntios, dicens: Quid mihi, & tibi, rex Juda? Non ſuper te venio
hodie (m) ad bellandum bellum: & Deus dixit feſtinare me. (n)
Attende à Deo, qui mecum, nè corrumpat te. Et non avertit Joſias 22
faciem ſuam ab eo: ſed ad impugnandum eum confortatus eſt: & non
audivit verba Nechao per os Dei: & venit ad pugnandum in campo Mageddo.
Et ſagittaverunt ſagittarii ſuper regem Joſiam. Et dixit rex 23
pueris ſuis; Educite me, quoniam laboravi valdè. Et eduxerunt eum 24
pueri ejus de curru: & aſcendere fecerunt eum ſuper currum ſecundum
qui erat ei: & adduxerunt eum in Hieruſalem: & mortuus eſt,
& ſepultus eſt cum patribus ſuis. Et omnis Juda, & Hieruſalem luxerunt
ſuper Joſiam. Et lamentatus eſt Hieremias ſuper Joſiam: & 25
dixerunt omnes principes, & dominatrices, lamentationem ſuper Joſiam
uſque hodiè: & dederunt eam in præceptum ſuper Iſrael: & ecce
ſcripta eſt ſuper lamentationes. Et fuerant reliqua verba Joſiæ, & (o) 26
ſpes ejus ſcripta in lege Domini: Et verba ejus prima, & noviſſima, ecce 27
ſcripta in libro regum Iſrael, & Juda.

MS.A. (λ) ϗ ἐπὶ (μ) ὁ βασιλεὺς (ν) ποιῆσαι· ϗ (ξ) εἶπεν κατασπεῦσαί (ο) ἤκουεν (π) Μαγεδών. (ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἑαυτοῦ· (τ) Ἰσραήλ· ἰδοὺ (υ) οἱ λόγοι Ἰωσία (φ) Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι

ΚΕΦ. λϛʹ.

1 Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, ϗ ἔχρισαν (α) αὐτὸν, ϗ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ
2 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Υἱὸς εἴκοσι ϗ τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν,
ϗ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτάλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβνά.
ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ϗ ἔδησεν αὐτὸν
3 Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰμάθ, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ μετήγαγεν αὐτὸν
ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου ϗ τάλαντον χρυσίου.
4 Καὶ κατέστησε Φαραὼ Νεχαὼ τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἰωσίου (β) βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ϗ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. ϗ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβε Φαραὼ Νεχαώ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ· καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον (γ) ἔδωκε τῷ Φαραώ. τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι
τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα Φαραώ· καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
5 χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, (δ) δοῦναι Φαραὼ Νεχαώ. Ὢν εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (ε) Ζεχωρὰ θυγάτηρ Νηρίου
ἐκ Ῥαμά. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθε Ναβουχοδονόσορ (ζ) ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη,
καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. ϗ ἀπέστειλε κύριος (η) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους, ϗ (θ) ληστήρια Σύρων, ϗ ληστήρια
Μωαβιτῶν, ϗ υἱῶν Ἀμμών, ϗ τῆς Σαμαρείας, ϗ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον κυρίου
ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰούδαν, τοῦ (ι) ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ
προσώπου (κ) αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν Ἰωα-
6 κίμ, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, ϗ οὐκ ἠθέλησε κύριος (λ) ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. Καὶ ἀνέβη
ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις, ϗ (μ) ἀπήγαγεν αὐτὸν
εἰς Βαβυλῶνα.

CAP. XXXVI.

Et aſſumpſit populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & unxerunt eum, 1
& conſtituerunt eum pro patre ejus in regem ſuper Hieruſalem. Filius 2
viginti & trium annorum Joachaz in regnando ipſum: & tres menſes
regnavit in Hieruſalem: & nomen matris ejus Amital filia Hieremiæ
de Lobni. Et (a) fecit malum in conſpectu Domini ſecundùm omnia
quæ fecerant patres ejus. Et ligavit eum Pharao Nechao in Deblatha in
terra Æmath, ut non ille regnaret in Hieruſalem. Et tranſtulit eum 3
rex in Ægyptum, & impoſuit tributum ſuper terram centum
talenta argenti, & talentum auri. Et conſtituit Pharao Nechao 4
ipſum Eliacim filium Joſiæ regem ſuper Juda pro Joſia
patre ejus: & commutavit nomen ejus Joacim. Et ipſum Joachaz
fratrem ejus cepit Pharao Nechao, & introduxit eum in Ægyptum,
& (b) mortuus eſt ibi. Et argentum & aurum dedit Pharaoni. Tunc cœpit
terra exigi tributum ad dandum argentum ſuper os Pharaonis, Et
unuſquiſque ſecundùm poteſtatem: exigebat argentum & aurum à populo
terræ, ad dandum Pharaoni Nechao. *Erat viginti & quinque annorum* 5
Joacim in regnando ipſum, & undecim annos regnavit in Hieruſalem.
Et nomen matris ejus Zechora filia Neriæ de Rhama. Et fecit
malum coram Domino juxta omnia, quæcunque fecerant patres ejus. In
diebus ejus venit Nabuchodonoſor rex Babylonis in terram: & fuit ei
ſerviens tres annos: & rebellavit ab eo. Et miſit ſuper eos Dominus
Chaldæos, et agmina latronum Syrorum, et agmina latronum Moabitarum,
et filiorum Ammon, et Samariæ: et receſſerunt poſt verbum hoc juxta
verbum Domini in manu puerorum ejus prophetarum. Veruntamen furor
Domini erat ſuper Judam ad removendum eum à facie ſua propter
peccata Manaſſe, in omnibus quæ fecerat, & in ſanguine innocente, quem
effudit Joacim, & implevit Hieruſalem ſanguine innocente: et non
voluit Dominus exterminare eos. Et aſcendit ſuper eum Nebuchadonoſor rex Babylonis: et ligavit eum in æreis compedibus, et abduxit eum in Babylonem. 6

MS.A. (α) αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (β) βασιλέα Ἰούδα (γ) ἔδωκαν τῷ Φαραώ. ϗ ἕκαστος κατὰ (δ) δοῦναι αὐτὸ Φαραὼ (ε) Ζεχχωρὰ (ζ) βασιλεὺς (η) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς (θ) ληστήρια Μωαβιτῶν, ϗ υἱῶν (ι) ἀποστῆσαι (κ) ἑαυτοῦ (λ) ἐξολοθρεῦσαι (μ) ἀνήγαγεν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

وبعد كل هذا الذي صنع يوشيا وصنع آنية بيت الله * طلع فرعون الأعرج ملك مصر 20
من مصر ليحارب منبج التي على الفرات * فخرج يوشيا إليه ليحاربه * فبعث إليه ملك مصر رسلا 21
وقال له * أي شيء لي معك يا ملك يهودا * ليس إليك جئت * فتنح عني وارجع * لئلا تهلكك
الآلهة الذين معي * فلم يرد يوشيا وجهه عنه * لأنه للقتال مضى وللحرب استعد * ولم يسمع 22
لألفاظ فرعون الأعرج * ولم يعلم يوشيا أن من قدام الله كان هذا * فخرج لمحاربته في برية
مجديا * فضرب فرعون الأعرج يوشيا بسهمين * فقال لعبيده نحوني فإن ضربة الموت ضربني 23
* فأجازوه عبيده من العمارية * وأجلسوه على فرس ملكه * ومروا به إلى يروشليم * فمات وقبروه 24
في قبور آبائه * وحزن سائر يهودا وسكان أوروشليم الحزن الشديد على يوشيا * وناح أرميا النبي 25
على يوشيا * وكان سائر الصالحين والصالحات ينوحون عليه ويبكون إلى هذه الغاية * وجعلوها
سنة لإسرائيل * وها هي مكتوبة في سفر التواريخ * وسائر ألفاظ يوشيا * وخيراته مثل ما هو 26
مكتوب في ناموس الله * وألفاظه الأولة والأخيرة * هي مكتوبة في سفر ملوك إسرائيل ويهودا * 27

Poſtquam hæc omnia feciſſet Joſia, fe- 20
ciſſetq; vaſa domûs Dei; Pharaon Claudus
rex Ægypti aſcendit ex Ægypto ut oppugnaret
Manbeg quæ eſt ſecus Euphratē:
proceſſitq; Joſia contra eum ut oppugnaret
eum. Quapropter miſit ad eum rex Ægypti 21
nuntios, & dixit illi; Quid rei
mihi tecum eſt O rex Judæ? nequaquam
contra te veni: deflecte igitur à me, &
revertere, ne te perdant dii qui mecū ſunt.
Verùm non avertit Joſia faciem ſuam ab 22
eo, ſed ad pugnam prodiit, & ad bellum
ſeſe accinxit, nec auſcultavit ſermonibus
Pharaonis Claudi: neſciebat autem Joſia
id accidiſſe permiſſu divino. Cùm ergò
prodiiſſet ad oppugnandum eum in deſerto
Migdiæ, Percuſſit Pharaon Claudus Jo- 23
ſiam duabus ſagittis: quare dixit is ſervis
ſuis, Amovete me, quia mortifero vulnere
me percuſſit. Itaq; tranſtulerunt eum ſer- 24
vi ipſius è curru, & equo ipſius regio impoſitum
vexerunt in Jeruſalem; ubi cum
mortuus eſſet, ſepelierunt eum in ſepulchris
patrum ejus: & contriſtatus eſt univerſus
Juda et cives Jeruſalem vehementi
mœrore propter Joſiam. Lamentatus eſt 25
etiam Jeremia propheta Joſiam: & omnes
probi atque probæ lamentabantur eum &
lugebant ad hoc uſque tempus: & ſtatuerunt
hoc in legem Iſraeli, & ecce ſcripta
eſt in libro chronicorum. Reliqua autem 26
geſta Joſiæ, & bonæ ipſius actiones conformes
iis quæ ſcripta ſunt in lege Dei,
Et geſta ejuſdem priora & poſteriora; 27
ſcripta ſunt in libro regum Iſraelis &
Juda.

* الفصل السادس والثلاثون *

* وأخذ شعب الأرض يوحاز بن يوشيا وملكوه بعد أبيه * وكان ابن اثني عشر سنة * وملك 1 2
بأوروشليم ثلاثة شهور * ثم عزله ملك مصر * وأقام الياقيم أخاه على بيت يهودا وعلى سكان 3 4
أوروشليم * وسمى اسمه يوياقيم * وأخذ فرعون الأعرج يوحاز أخاه * ومضى به إلى مصر * ومات
هناك * وكان يوياقيم ابن خمسة وعشرين سنة حين قام بالملك * وملك بأوروشليم إحدى 5
عشر سنة * وصنع الشر قدام الله إلهه * وفي أيامه طلع بختنصر ملك بابل * وأخذه وشده 6
بالسلاسل * ومضى به إلى بابل *

CAP. XXXVI.

Tulit autem populus terræ Johazem 1
Joſiæ filium, & regem conſtituerunt eum
poſt patrem ipſius, Dum annum ageret 2
duodecimum: regnavitq; in Jeruſalem
tribus menſibus. Tum abdicans eum rex 3
Ægypti, Conſtituit Eliacimum fratrem 4
ejus ſuper domum Judæ & ſuper cives
Jeruſalem, vocavitque nomen ejus Joacimum:
Johazem verò fratrem ejus accepit
Pharaon Claudus, abduxitque in
Ægyptum, & mortuus eſt ibi. Vigeſimum 5
quintum annum agebat Joacim
cùm regno potiretur: regnavitque in Jeruſalem
undecim annis; et iniquè ſe geſſit
coram Deo, Deo ſuo. Et in diebus ejus 6
aſcendit Bochtonaſſar rex Babelis, apprehendit
eum, & catenis vinctum abduxit
in Babelem.

,Jehojachim *verborum residuum* Et .Babel in suo templo in ea *dedit* & ,Babel in Nebuchadnesar adduxit DOMINI domus vasis ex Et
7 8 וּמִכְּלֵי בֵּית יְהוָה הֵבִיא נְבוּכַדְנֶאצַּר לְבָבֶל וַיִּתְּנֵם בְּהֵיכָלוֹ בְּבָבֶל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים
Jehojachin regnavit & : Jehudah & ,Israel regum libro in scripta ipsa ecce ,eo *super* inventū & ,fecit quas ej⁹ abominationes &
וְתֹעֲבֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהַנִּמְצָא עָלָיו הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין
.Jerusalaim in regnavit ,diebus decem & ,mensibus tribus & ,*ipsum regnando in* Jehojachin annorū octo *Filius* .eo pro ej⁹ filius
9 בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן־שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם
cum Babel in eū fecit adducere & ,Nebuchadnesar rex misit anni reversione in Et .Domini oculis in malum fecit Et
10 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר וַיְבִאֵהוּ בָבֶלָה עִם־
Filius .Jerusalaim & ,Jehudah super ej⁹ fratrem Sidchijahu regem constituit & : Domini domus *desiderii* vasis
11 כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית־יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ אָחִיו עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם׃ בֶּן־
malum fecit Et .Jerusalaim in regnavit annis undecim & : *ipsum regnando in* Sidchijahu anni unius & viginti
12 עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ . בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
Nebuchadnesar regē contra etiam Et .Domini ore ex propheta Irmejahu *faciebus* à se humiliavit nec ; sui Dei Domini oculis in
13 בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה׃ וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר
ad *redeundo à* , suum cor roboravit & ,suā cervicem induravit & : Deum per eum jurare fecerat qui , *rebellavit*
מָרָד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים וַיֶּקֶשׁ אֶת־עָרְפּוֹ וַיְאַמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ מִשּׁוּב אֶל־
prævaricationem prævaricari multiplicaverunt populus & ,sacerdotum principes universi Etiam .Israel Deum Dominum
14 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ גַּם כָּל־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהָעָם הִרְבּוּ לִמְעוֹל־מַעַל
misit Et .Jerusalaim in sanctificaverat quam , Domini domum polluerunt & , gentium abominationes omnes juxta
15 כְּכֹל תֹּעֲבוֹת הַגּוֹיִם וַיְטַמְּאוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ בִּירוּשָׁלָם׃ וַיִּשְׁלַח
super &,suo populo *super* pepercit quia : mittendo & ,*manicando* suorū nunciorū manum per eos ad eorū patrum Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם עֲלֵיהֶם בְּיַד מַלְאָכָיו הַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ כִּי־חָמַל עַל־עַמּוֹ וְעַל־
, ejus prophetis in *illudentes* & , ejus verba *spernentes* & , Dei nuncios *in subsannantes fuerunt* Et .suo habitaculo
16 מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ מַלְעִבִים בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו וּמִתַּעְתְּעִים בִּנְבִאָיו
,Chasdim regem eos contra fecit ascendere Et .*curationem non ad usque* ej⁹ populū in Domini *excandescentiam ascendere ad usque*
17 עַד עֲלוֹת חֲמַת־יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד־לְאֵין מַרְפֵּא׃ וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת־מֶלֶךְ כַּשְׂדִּיִּים
Omnes .decrepito & seni ,*virgine* & , *electo super* pepercit non & ,eorū sanctuarii domo in gladio in eorum *electos* occidit &
וַיַּהֲרֹג בַּחוּרֵיהֶם בַּחֶרֶב בְּבֵית מִקְדָּשָׁם וְלֹא חָמַל עַל־בָּחוּר וּבְתוּלָה זָקֵן וְיָשֵׁשׁ הַכֹּל
,Domini domus thesauros & , parva & , magna Dei domus vasa universa Et .ejus manum in tradidit
18 נָתַן בְּיָדוֹ׃ וְכֹל כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים הַגְּדֹלִים וְהַקְּטַנִּים וְאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה
murum destruxeruntque ; Dei domum incenderunt Et .Babel in abduxit omnia ,ej⁹ principum & ,regis thesauros &
19 וְאֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו הַכֹּל הֵבִיא בָבֶל׃ וַיִּשְׂרְפוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים וַיְנַתְּצוּ אֵת חוֹמַת
residuum fecit transmigrare Et .*corrumpendo* ej⁹ *desideriorum* vasa omnia & ,igne in combusserunt ejus palatia omnia & :Jerusalaim
20 יְרוּשָׁלָם וְכָל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל־כְּלֵי מַחֲמַדֶּיהָ לְהַשְׁחִית׃ וַיֶּגֶל הַשְּׁאֵרִית
ore in Domini verbum explendum Ad .Paras regnum *regnare ad usque* , servos in ejus filiis & ei fuerunt Et .Babel in gladio à
21 מִן־הַחֶרֶב אֶל־בָּבֶל וַיִּהְיוּ־לוֹ וּלְבָנָיו לַעֲבָדִים עַד־מְלֹךְ מַלְכוּת פָּרָס׃ לְמַלֹּאות דְּבַר־יְהוָה בְּפִי
.*annos* septuaginta *complendum ad* , *cessavit desolari* diebus omnibus ,sua sabbatha terra *voluit* donec ,Irmejahu
יִרְמְיָהוּ עַד־רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתוֹתֶיהָ כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה שָׁבָתָה לְמַלֹּאות שִׁבְעִים שָׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

Ad quam & vaſa Domini tranſtulit, & poſuit ea in templo ſuo. 7 Reliqua autem verborum Joakim, & abominationum ejus, quas operatus eſt, & quæ inventa ſunt in eo, continentur in libro regum Juda & Iſrael. 8 Regnavit autem Joachin filius ejus pro eo. Octo annorum erat 9 Joachin cùm regnare cœpiſſet, & tribus menſibus, ac decem diebus regnavit in Jeruſalem, fecítque malum in conſpectu Domini. Cúmque anni circulus volveretur, 10 miſit Nabuchodonoſor rex, qui adduxerunt eum in Babylonem, aſportatis ſimul pretioſiſſimis vaſis domûs Domini. Regem verò conſtituit Sedeciam patruum ejus ſuper Judam & Jeruſalem. Viginti & unius anni erat Sedecias 11 cùm regnare cœpiſſet, & undecim annis regnavit in Jeruſalem. Fecítque malum in oculis Domini 12 Dei ſui, nec erubuit faciem Jeremiæ prophetæ, loquentis ad ſe ex ore Domini. A rege quoque Nabuchodonoſor 13 receſſit, qui adjuraverat eum per Deum: & induravit cervicem ſuam & cor, ut non reverteretur ad Dominum Deum Iſrael. Sed & univerſi principes ſacerdotum, & 14 populus, prævaricati ſunt iniquè juxta univerſas abominationes gentium, & polluerunt domum Domini, quam ſanctificaverat ſibi in Jeruſalem. Mittebat autem Dominus 15 Deus patrum ſuorum ad illos per manum nuntiorum ſuorum, de nocte conſurgens, & quotidiè commonens: eò quòd parceret populo & habitaculo ſuo. At 16 illi ſubſannabant nuntios Dei, & parvipendebant ſermones ejus, illudebántque prophetis, donec aſcenderet furor Domini in populum ejus, & eſſet nulla curatio. Adduxit enim ſuper eos regem Chaldæorum, & interfecit 17 juvenes eorum gladio in domo ſanctuarii ſui: non eſt miſertus adoleſcentis, & virginis, & ſenis, nec decrepiti quidem, ſed omnes tradidit in manibus ejus. Univerſáque 18 vaſa domûs Domini, tam majora, quàm minora, & theſauros templi, & regis, & principum, tranſtulit in Babylonem. Incenderunt hoſtes domum Dei, deſtruxéruntque 19 murum Jeruſalem, univerſas turres combuſſerunt, & quidquid pretioſum fuerat, demoliti ſunt. Si 20 quis evaſerat gladium, ductus in Babylonem ſervivit regi & filiis ejus, donec imperaret rex Perſarum. Et compleretur 21 ſermo Domini ex ore Jeremiæ, & celebraret terra ſabbata ſua: cunctis enim diebus deſolationis egit ſabbatum, uſque dum complerentur ſeptuaginta anni.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ ܗܝܟܠܐ ܐܘܒܠ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܠܒܒܠ . ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܗܝܟܠܗ
8 ܒܒܒܠ . * ܘܫܪܟܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ : ܘܛܢܦܘܬܗ ܕܥܒܕ . ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܡܠܟ ܝܘܝܟܝܢ ܒܪܗ ܒܬܪܗ . * ܒܪ ܬܡܢܬܥܣܪܐ 9
ܫܢܝܢ ܝܘܝܟܝܢ . ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ . ܘܡܐܐ ܝܘܡܝܢ ܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ . * ܘܒܫܘܚܠܦ ܫܢܬܐ . ܫܕܪ ܥܠܘܗܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܘܐܘܒܠܗ ܠܒܒܠ . 10
ܠܗ . ܘܡܐܢܐ ܪܓܝܓܐ ܕܗܘܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܘܐܡܠܟ ܠܨܕܩܝܐ ܕܕܗ ܥܠ
ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ . * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܨܕܩܝܐ . ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ . ܘܚܕܥܣܪܐ 11
ܫܢܝܢ ܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ . * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ . ܘܠܐ ܕܚܠ ܡܢ ܐܪܡܝܐ 12
ܢܒܝܐ ܕܡܬܢܒܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ . * ܘܐܦ ܥܠ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܪܕ . ܕܝܡܐ ܗܘܐ 13
ܠܗ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ . ܘܩܫܝ ܩܕܠܗ . ܘܩܫܝ ܠܒܗ . ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ ܘܕܥܡܐ . ܐܘܣܦܘ ܠܡܥܒܕ ܥܘܠܬܐ 14
ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܐ ܕܥܡܡܐ . ܘܛܘܫܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ . * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ 15
ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ ܠܘܬܗܘܢ . ܒܐܝܕܐ ܕܫܠܝܚܘܗܝ . ܡܩܕܡܝܢ ܘܡܪܡܫܝܢ . ܡܛܠ ܕܚܣ ܥܠ
ܥܡܗ ܘܥܠ ܥܢܗ ܕܡܪܝܐ . * ܘܗܘܘ ܓܚܟܝܢ ܥܠ ܫܠܝܚܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . ܘܡܫܬܥܙܝܢ ܥܠ ܡܠܝܗܘܢ . 16
ܘܡܒܙܚܝܢ ܥܠ ܢܒܝܘܗܝ . ܥܕܡܐ ܕܣܠܩܬ ܚܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܥܡܗ . ܥܕܡܐ ܠܐܝܟܐ ܕܠܐ ܗܘܬ
ܠܗܘܢ ܐܣܝܘܬܐ . * ܘܐܣܩ ܥܠܝܗܘܢ ܠܡܠܟܐ ܕܟܠܕܝܐ . ܘܩܛܠ ܠܥܠܝܡܝܗܘܢ ܒܚܪܒܐ ܒܒܝܬ 17
ܡܩܕܫܗܘܢ . ܘܠܐ ܚܣ ܥܠ ܥܠܝܡܐ ܘܥܠ ܒܬܘܠܬܐ ܘܥܠ ܩܫܝܫܐ . ܘܐܦܠܐ ܥܠ ܝܢܩܝ ܚܠܒܐ .
ܟܠܗܘܢ ܐܫܠܡ ܒܐܝܕܗ . * ܘܟܠ ܡܐܢܘܗܝ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܪܘܪܒܐ ܘܙܥܘܪܐ . ܘܓܙܐ ܕܒܝܬܗ 18
ܕܡܪܝܐ . ܘܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܘܕܫܠܝܛܢܘܗܝ ܟܠܗ . ܐܘܒܠ ܠܒܒܠ . * ܘܐܘܩܕܘܗ ܠܒܝܬܗ 19
ܕܡܪܝܐ . ܘܣܚܦܘ ܠܫܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ . ܘܠܟܠܗܝܢ ܐܣܛܘܢܝܗ . ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ . ܘܟܠ ܡܐܢܝ ܪܓܬܐ
ܚܒܠܘ . * ܘܐܫܒܝܘ ܠܡܫܬܚܠܦܐ ܕܐܫܬܘܙܒܘ ܡܢ ܚܪܒܐ ܠܒܒܠ . ܘܗܘܘ ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ 20
ܠܥܒܕܘܗܝ . ܥܕܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܠܟܘܬܐ ܠܦܪܣܝܐ . * ܕܢܫܬܡܠܐ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ 21
ܕܡܠܠ ܗܘܐ ܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ . ܥܕܡܐ ܕܬܬܒܣܡ ܐܪܥܐ ܒܫܒܬܝܗ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܪܒܬ .
ܠܡܫܠܡܘ ܫܒܥܝܢ ܫܢܝܢ .

Ex omnibus etiam vaſis templi deportavit 7 Nebuchadnaſar in Babelem, & repoſuit ea in templo ſuo in Babele. Reliqua geſta Jojacimi, 8 & abominationes quas fecit; ecce ſcripta ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis: regnavítque Jojachin filius ejus poſt ipſum. Natus 9 erat annos octodecim Jojachin cùm regno potitus eſt: & centum diebus regnavit in Jeruſalem; fecítque quod malum erat coram Domino. Anno vertente miſit contra eum Nebuchadnaſar 10 rex, deportavítque eum in Babelē, eum *inquam* et vaſa optabilia quæ erant in domo Domini: & regem conſtituit Sedeciam patruum ejus ſuper Iudam et ſuper Ieruſalem. Natus erat annos viginti unum Sedecia cùm 11 regno inauguratus eſt, & annos undecim regnavit in Jeruſalem. Fecit autem quod malum 12 erat coram Domino Deo ſuo, nec veritus eſt Jeremiam prophetā qui prophetabat quaſi ex ore Domini. Quin etiam in Nebuchadnaſarem 13 rebellavit, cui juraverat per nomen Domini: & obduravit cervicem ſuam, obduravítque cor ſuum, nec voluit orare coram Dño Deo Iſraelis. Omnes etiam ſeniores ſacerdotum 14 & Levitarū & populi addiderūt prævaricari prævaricationē ſecundùm omnes actiones gentium, & polluerunt domum Domini ſanctam in Jeruſalem. Miſit autem Dominus 15 Deus patrum eorum ad eos per nuntios ſuos manè et veſperè accedentes: miſerebatur enim populi ſui & gregis Dñi. At illi ridebant 16 nuntios Dñi, & contemnebant verba eorum, & deridebant prophetas ejus: donec aſcenderet ira Domini in populum ſuum, adeo ut nullum eſſet eis remedium. Adduxit enim 17 contra eos regem Chaldæorum, qui juvenes eorum gladio trucidavit in Sanctuario ipſorum: & non pepercit adoleſcentibus, nec virginibus, nec ſenibus, imò neque lac ſugentibus, *ſed* omnes tradidit in manū ejus. Omnia 18 deniq; vaſa domûs Domini tam magna quàm parva, theſaurum domûs Domini, & theſaurū regis ac principum ejus univerſum, deportavit in Babelem. Domum Domini combuſſit, 19 muros Jeruſalem funditùs evertit, omnia palatia ejus igne ſuccendit, & omnia vaſa optabilia vaſtaverunt. Captivos abduxerunt eos 20 qui gladium effugerant, in Babelem, factíque ſunt ei & filiis ejus ſervi, donec tradidiſſet regnum Perſis: Ut perficeretur verbum Domini, 21 quod locutus fuerat Jeremia propheta: Quatenus oblectaretur terra ſabbathis ſuis, cunctis diebus quibus deſolanda erat, donec abſolverentur ſeptuaginta anni.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπενήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ (ν) αὐτοῦ ἐν
8 Βαβυλῶνι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων (ξ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν
9 (ο) γανοζαὴ μετὰ τῶν πατέρων (π) αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. (ρ) Ὀκτὼ ἐτῶν
Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ
10 πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. Καὶ (σ) ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ (τ)
εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου· καὶ ἐβασίλευσεν (υ) Σεδεκίαν ἀδελφὸν
11 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ. (φ) Ἐτῶν εἴκοσιν υἱὸς καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ-
12 τὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἐν-
13 ετράπη ἀπὸ προσώπου Ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος κυρίου. Ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβου-
χοδονόσορ ἀθετῆσαι, ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐσκλήρυνε τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν (χ)
14 αὐτοῦ κατίσχυσε, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. Καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα, καὶ οἱ ἱερεῖς,
καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς (ψ) ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον κυ-
15 ρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν (ω) χειρὶ τῶν προ-
φητῶν αὐτοῦ, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους (α) αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ (β) αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἁ-
16 γιάσματος αὐτοῦ. Καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες (γ) τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐξουθενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ,
καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη (δ) ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴα-
17 μα. Καὶ ἤγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ
ἁγιάσματος αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἠλέησε, καὶ τοὺς πρε-
18 σβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον, τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν. Καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου (ε) τοῦ
θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τοὺς (ζ) θησαυροὺς οἴκου κυρίου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς (η) τοῦ βασι-
19 λέως καὶ τῶν μεγιστάνων, πάντα εἰσήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ κα-
τέσκαψε τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς
20 ἀφανισμόν. Καὶ ἀπῴκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δού-
21 λους ἕως βασιλείας Μήδων, Τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι
τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας (θ) ἐρημώσεως αὐτῆς (ι) σαββατίσαι εἰς
συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

Et partem vaſorum domûs Domini aſportavit in Babylonem, & poſuit 7
ea in templo ſuo in Babylone. Et reliqua verborum Joacim, & omnia quæ 8
fecit, nonne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda?
Et (c) dormivit Joacim cum patribus ſuis; & ſepultus eſt in Ganoze
cum patribus ſuis. Et regnavit Jechonias filius ejus pro eo. Octo anno- 9
rum Jechonias in regnando ipſum: & tres menſes, & decem dies re-
gnavit in Hieruſalem. Et fecit malum in conſpectu Domini. Et vertente 10
anno miſit rex Nabuchodonoſor, & intulit eum in Babylonem cum vaſis
deſiderabilibus domûs Domini: & regnare fecit Sedeciam fratrem patris
ejus ſuper Judam, & Hieruſalem. Annorum viginti filius, & unius an- 11
ni Sedecias in regnando ipſum: & undecim annos regnavit in Hieruſa-
lem. Et fecit malum in conſpectu Domini Dei ſui: non eſt confuſus à 12
facie Hieremiæ prophetæ, & ex ore Domini, In faciendo irrita erga 13
regem Nabuchodonoſor ea, quæ adjuraverat eum per Deum: & indura-
vit cervicem ſuam, & cor ſuum confortavit ad non revertendũ ad Do-
minum Deum Iſrael. Et omnes glorioſi Juda, & ſacerdotes, & populus 14
terræ multiplicârunt prævaricare prævaricationes abominationum genti-
um: & polluerunt domum Domini, quæ in Hieruſalem. Et miſit Domi- 15
nus Deus patrum eorum in manu prophetarum ſuorum, ſurgens diluculò,
& mittens nuntios ſuos, quoniam erat parcens populo ſuo, & ſanctua-
rio ſuo. Et erant ſubſannantes nuntios ejus, & ſpernentes verba ejus, 16
& illudentes in prophetis ejus; donec aſcendit furor Domini in populum
ſuum; quoadusq; non fuit curatio. Et adduxit ſuper eos regem Chaldæo- 17
rum: et occidit juvenes eorum in gladio in domo ſanctuarii ejus: et non
pepercit (d) Sedeciæ; et virginum eorum non eſt miſertus: et ſeniores
eorum abduxit: omnia tradidit in manibus eorum. Et omnia vaſa domûs 18
Dei, magna et parva, et theſauros domûs Domini, et omnes theſauros re-
gis, et magnatum, omnia intulit in Babylonem. Et incendit domum Domi- 19
ni, et demolitus eſt murum Hieruſalem, et palatia ejus incendit in igni, et
omne vas ſpecioſum in perditionem. Et tranſtulit reſiduos in Babylonẽ, 20
et fuerunt ei, et filiis ejus in ſervos uſque ad regnum Medorum, Ad im- 21
plendum verbum Domini per os Hieremiæ; donec ſuſciperet terra ſab-
bata ſua ad ſabbatizandum, omnibus diebus deſolationis ſuæ (e) ſabbati-
zare in completionem annorum ſeptuaginta.

MS. A. (ν) ἑαυτοῦ (ξ) ἑαυτοῦ, (ο) γανοζὰν (π) ἑαυτοῦ, (ρ) Υἱὸς ὀκτὼ καὶ δέκα ἐτῶν (σ) ἐπιστραφέντος (τ) εἰσήγαγεν αὐτὸν (υ) τὸν Σεδεκίαν (φ) Ἐτῶν εἰκοσιενὸς Σεδεκίας (χ) ἑαυτοῦ (ψ) ἐπλήθυνεν (ω) χειρὶ προφητῶν, ὀρθρίζων (α) ἑαυτοῦ, (β) ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ ἁγιάσματος. Καὶ (γ) ἀγγέλους (δ) θυμὸς (ε) θεοῦ (ζ) θησαυροὺς * καὶ πάντας (η) βασιλέως καὶ μεγιστάνων, (θ) τῆς ἐρημώσεως (ι) ἐσαββάτισεν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وأخذ جميع آنية بيت الله * وجاء بها الى بابل * وساير الفاظ يوياقيم * والسيئات التي 7 8
صنعها * مكتوبة في سفر ملوك اسرائيل ويهودا * وملك يواخين ابنه بعده * وكان 9
يواخين ابن ثمان عشر سنة حين قام بالملك * وملك في يروسليم مية يوم * وصنع
الشر قدام الله * وفي آخر السنة بعث اليه بختنصر * وجاء به الى بابل هو والثياب الفاخرة التي 10
كانت بقيت في بيت الله * واقام بختنصر مكانه صدقيا في الملك على يهودا وعلى
يروسليم * وكان صدقيا ابن احدى وعشرين سنة حين قام بالملك * وملك باروسليم 11
احدى عشر سنة * وصنع الشر قدام الله الهه * ولم يفزع من ارمياء النبي الذي 12
كان يتنبأ بكلمة فم الرب * وعصى على بختنصر * وكان قد حلف له باسم الله 13
اله اسرائيل * وغلظ رقبته وقلبه * ولم يصلي قدام الله اله اسرائيل * وكل الكهنة 14
واللاويين والشعب صنعوا الكذب كمثل ساير الامم * ونجسوا بيت المقدس في ارسليم *
* فبعث الله اله آبايهم الملايكة * وكانوا يباكرون ويماسون * ليترحم على الامة التي 15
انتقا * وكانوا يضحكون بملايكة الله * ويهزون بالفاظهم * ويضحكون بالانبياء * 16
حتى طلعت سخطة الله على امته * فلم يكن لهم شفا * فاطلع الله عليهم ملك 17
الكلدانيين الموصلي * فقتل شبانهم في الحرب في بيت قدسهم * ولم يترحم على الاطفال *
ولا على العذارى * ولا على الشيوخ * ولا على راضعين اللبن * وكلهم سلمهم في يديه *
* وساير آنية بيت الله كبار وصغار * وخزاين كبراء الملك كلهم سباهم الى بابل * واحرق 18 19
بيت الله * وقلع اسوار بيت المقدس * وساير الضياع احرقها بالنار * وجميع الثياب
الفاخرة ابادها * واخذ السبي الذي كان فضل من القتل * ومضى به الى بابل * 20
فصاروا له عبيدا ولذريته * حتى في ملك الفرس * وعن كلمة الله الذي تكلم في ارمياء 21
النبي * الى ان تستريح الارض بسبتها ساير الايام * حتى يتم سبعون سنة *

Abſtulit etiam cuncta vaſa domûs Dei, 7
& aſportavit ea in Babelem. Reliquæ 8
res geſtæ Jojacimi, & flagitia quæ per-
petravit, ſcripta ſunt in libro regum Iſ-
raelis & Judæ: Regnavit autem Joachin
filius ejus poſt ipſum. Decimum octa- 9
vum annum agebat Joachin, cùm regnum
ſuſcepit: regnavitque in Jeruſalem cen-
tum diebus: & ſceleratè ſe geſsit coram
Deo. Sub anni finem miſit ad eum Bocb- 10
tonaſſar, & tam ipſum quàm veſtes præ-
ſtantiſſimas quæ remanſerant in domo
Dei, abduxit in Babelem: & ejus loco ſub-
ſtituit Bochtonaſſar Sedeciam in regno
ſuper Judam & ſuper Jeruſalem. Erat 11
autem Sedecia natus annos viginti unum,
cùm regnum ſuſcepit: regnavitque in Je-
ruſalem annis undecim. Malè ſe geſſit 12
coram Deo, Deo ſuo, nec veritus eſt Je-
remiam prophetam qui prophetabat ver-
bum oris Dei. Rebellavit contra Bochto- 13
naſſarem, licèt juráſſet ei per nomen Dei,
Dei Iſraelis: denique cervicem animúm-
que ſuum obduravit, nec oravit coram
Deo, Deo Iſraelis. Omnes etiam ſacer- 14
dotes & Levitæ, atque populus menda-
cium fecerunt more cæterarum gentium,
& contaminaverunt ædem ſacroſanctam
in Jeruſalem. Miſit ergò illis Deus, De- 15
us patrum eorum Angelos, qui cùm mane
tum veſpere adibant eos, ut clementer age-
ret cum plebe quam elegerat. Illi verò 16
Dei Angelos ridebant, illudebant ſermo-
nibus eorum, & prophetas irridebant; ita
ut excitaretur furor Dei in plebem ſuam,
nec ulla ſupereſſet ei medela. Adduxit 17
ergò Deus in eos regem Chaldæorum Ba-
bylonium, qui juvenes eorum gladio
peremit intra ædem ipſorũ ſacroſanctam:
nec miſertus eſt infantium, neque virgi-
num, neque ſenum, neque lac ſugentium;
ſed omnes tradidit in manus ejus. Et 18
omnia vaſa domûs Dei tam magna quàm
parva, omnéſque theſauros principum
regni cepit in Babelem. Dei ædem com- 19
buſſit, ſacroſanctæ urbis mœnia deſtruxit,
omnia oppida igne combuſſit, veſtes quaſ-
cunque pretioſas perdidit, Et captivos 20
qui cædem evaſerant, cepit abduxitque in
Babelem, & facti ſunt ei & ſucceſſori-
bus ejus ſervi uſque ad exitium regni
Perſarum. Atque ita eventu comprobatum 21
tum fuit verbum Dei quod pronuntiave-
rat per Jeremiam prophetam: quoad ter-
ra ceſſatione ſuâ quieſceret cunctis diebus,
donec explerentur ſeptuaginta anni.

עזרא : א

Chores ſpiritum Dominus ſuſcitavit ,Irmejahu os per Domini verbum explendum ad ,Paras regis Chores *uno* anno in Et

22 וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כּוֹרֶשׁ

Chores dixit Sic : dicendo ,ſcripturam per etiam & ,ſuum regnum univerſum per vocem fecit tranſire & ,Paras regis

23 מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר כּוֹרֶשׁ

domum ei *ædificandum ad me ſuper demandavit* ipſe & ,cœlorum Deus Dominus mihi dedit terræ regna Omnia : Paras rex

מֶלֶךְ פָּרַס כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת

.aſcendat & ,eo cum ſuus Deus Dominus,ejus populo omni de vobis in quis :Jehudah in quæ,Jeruſalaim in

בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיָעַל׃

Verſio VULG. LAT.

Anno autem primo Cyri regis Perſarum, ad explendum ſermonem Domini, quem locutus fuerat per os Jeremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum : qui juſſit prædicari in univerſo regno ſuo, etiam per ſcripturam, dicens; 21 Hæc dicit Cyrus rex Perſarum; 23 Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe præcepit mihi ut ædificarem ei domum in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa : quis ex vobis eſt in omni populo ejus ? ſit Dominus Deus ſuus cum eo, & aſcendat.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

22 * ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܕܢܫܬܠܡ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܦܘܡܗ ܕܐܪܡܝܐ

ܢܒܝܐ. ܐܥܝܪ ܡܪܝܐ ܪܘܚܗ ܕܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܘܐܥܒܪ ܩܠܐ ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ. ܘܐܦ

23 ܒܟܬܒܐ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܫܡܗ. * ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ

ܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܗܘ ܦܩܕ ܠܝ ܕܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܕܒܝܗܘܕ.

ܡܢܘ ܕܐܝܬ ܒܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܢܗܘܐ ܥܡܗ. ܢܣܩ ܘܢܐܬܐ ܠܘܬܝ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܐ *

Anno primo Cyri regis Perſæ, ut conſummaretur verbum Domini per os Jeremiæ prophetæ *prolatum*, excitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſæ, qui promulgavit per totum regnum ſuum, & in diplomate expreſſum erat nomen ejus. 22 Sic dicit Cyrus rex Perſa; Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe commiſit mihi ut ædificem illi domum in Jeruſalem quæ eſt in Juda : quiſquis veſtrûm eſt de toto populo, qui gratus ſit Domino Deo ſuo, aſcendat & veniat ad me. 23

Finis libri dibre-jamin, in quo continentur verſus quinquies mille ſexcenti tres.

עזרא : א

CAP. I. א

Dominus ſuſcitavit , Irmeiah ore ex Domini verbum *perficiendum ad* ,Paras regis Chores *uno* anno in Et

1 וּבִשְׁנַת אַחַת לְכֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־

Chores dixit Sic : dicendo *ſcriptura in* etiam & ,ſuum regnum omne *in* vocem fecit tranſire & , Paras regis Chores ſpiritum

2 רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ

ædificandum ad ,me ſuper mandavit ipſe Et .cœli Deus Dominus mihi dedit terræ regna Omnia : Paras rex

מֶלֶךְ פָּרַס כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־

aſcendat & : eo cum ejus Deus Sit ? ejus populo univerſo de vobis in Quis .Jehudah in quæ ,Jeruſalaim in domum ei

3 לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל

.Jeruſalaim in qui Deus Ipſe .Iſrael Dei Domini domum ædificet & ; Jehudah in quæ ,Jeruſalaim in

לִירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃

,auro *in* & ,argento in ſui loci viri eum ſublevabunt *ibi peregrinans* ipſe quibus , locis omnibus ex *relictum* omnem Et

4 וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב

, Jehudah patrum *capita* ſurrexerũt Et .Jeruſalaim in quæ , Dei domui *devotione cum* ,*jumento* in & ,ſubſtãtia in &

5 וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה

,Domini domum ædificandum ad *aſcendendũ ad* ,*ejus* ſpiritum Deus ſuſcitavit *omni* ,Levitæ & ,ſacerdotes & ,Binjamin &

וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכֹל הֵעִיר הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה

,*jumento* in & ,ſubſtantia in ,*auro* in ,argenteis vaſis in eorum manus *in* roboraverunt eorum *circuitus* omnes Et .Jeruſalaim in quæ

6 אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם בִּכְלֵי־כֶסֶף בַּזָּהָב בָּרְכוּשׁ וּבַבְּהֵמָה

.oblatum ſponte omne *ſuper* præter ,*rebus* precioſis &

וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃

LIBER PRIMUS

ESDRÆ.

CAP. I.

IN anno primo Cyri regis Perſarum, ut compleretur verbum Domini ex ore Jeremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum : & traduxit vocem in omni regno ſuo, etiam per ſcripturam, dicens; 1 Hæc dicit Cyrus rex Perſarum; Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe præcepit mihi ut ædificarem ei domum in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa. 2 Quis eſt in vobis de univerſo populo ejus? Sit Deus illius cum ipſo. Aſcendat in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa, & ædificet domum Domini Dei Iſrael, ipſe eſt Deus qui eſt in Jeruſalem. 3 Et omnes reliqui in cunctis locis ubicunque habitant, adjuvent eum viri de loco ſuo, argento & auro, & ſubſtantiâ, & pecoribus, excepto quod voluntariè offerunt templo Dei, quod eſt in Jeruſalem. 4 Et ſurrexerunt principes patrum de Juda, & Benjamin, & Sacerdotes, & Levitæ, & omnis cujus Deus ſuſcitavit ſpiritum, ut aſcenderent ad ædificandum templum Domini, quod erat in Jeruſalem. 5 Univerſique qui erant in circuitu, adjuverunt manus eorum in vaſis argenteis & aureis, in ſubſtantia & jumentis, in ſupellectili, exceptis his quæ ſponte obtulerant. 6

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܟܬܒܐ ܕܥܙܪܐ ܢܒܝܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ̄ *

1 * ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܠܡܫܠܡܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܦܬܓܡܗ

ܕܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ. ܐܥܝܪ ܡܪܝܐ ܪܘܚܗ ܕܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܘܐܥܒܪ ܩܠܐ ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ.

2 ܘܐܦ ܒܟܬܒܐ ܐܡܪ. * ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ ܝܗܒ ܠܝ

ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܩܕ ܠܝ ܕܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܗܘܕ.

3 * ܡܢܘ ܕܐܝܬ ܒܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܗ. ܘܗܘ ܐܠܗܗ ܥܡܗ. ܢܣܩ ܠܐܘܪܫܠܡ ܕܒܝܗܘܕ.

4 ܘܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܟܠ ܕܫܒܩ ܡܢ

ܟܠ ܐܬܪܘܬܐ ܕܗܘܐ ܬܡܢ ܥܡܪ. ܢܫܩܠܘܢܝܗܝ ܐܢܫܐ ܕܐܬܪܗ. ܒܟܣܦܐ ܘܒܕܗܒܐ

5 ܘܒܩܢܝܢܐ ܘܒܒܥܝܪܐ. ܥܡ ܦܘܪܫܢܐ. ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܩܡܘ ܪܝܫܐ

ܕܐܒܗܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܠ ܕܐܥܝܪ ܐܠܗܐ ܪܘܚܗ. ܠܡܣܩ

6 ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܟܠ ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܐܚܕܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ

ܒܡܐܢܝ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܒܩܢܝܢܐ ܘܒܒܥܝܪܐ ܘܡܘܗܒܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܪܥܝܘ.

LIBER EZRÆ

PROPHETÆ.

CAP. I.

ANno primo Cyri regis Perſidis, ad hoc ut compleretur ſermo Domini ex dicto Jeremiæ prophetæ; excitavit Dominus ſpiritum regis Perſidis, adeo ut edictum promulgaret per totum regnum ſuum, atque etiam ſcripto diceret : 1 Sic dicit Cyrus rex Perſidis, Regnum terræ dedit mihi Dominus De° cœli, præcepitque mihi ut ædificarem illi domum in Jeruſalem civitate quæ eſt Judæa. 2 Quicunq; inter vos eſt ex univerſo populo, cum quo De° ſu° adeſt; aſcendat Jeroſolymã quæ eſt in Judæa, & ædificet ædem Dño Deo Iſraelis, illi Deo qui eſt in Jeruſalẽ. 3 Quicunq; ſuperſtes eſt ubicunq; locorum in quib° fuerit inquilinus, abducant eum populares ej° unà cum argento, auro, poſſeſſione, atque jumentis (diſcretè *tamen*) in domũ Dei quæ eſt in Jeruſalẽ. 4 Quamobrẽ ſurrexerunt præcipui patres Judæ et Benjaminis, necnon ſacerdotes ac Levitæ, & omnes illi quorũ ſpiritũ excitaverat De°; ut aſcenderent ad ædificandũ ædẽ Dño Deo qui eſt in Jeruſalem. 5 Et omnes ii qui circa illos erant, ſuſtentaverũt illos vaſis argenteis & aureis, facultatibus, & jumentis, multiſque muneribus; quicunque *ſcilicet* voluerunt. 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου,
ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε (κ) κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
23 αὐτοῦ ἐν γραπτῷ, λέγων, Τάδε λέγει Κῦρος βασιλεὺς (λ) Περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς
γῆς, Ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι (μ) οἶκον αὐτῷ
ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; ἔσται (ν) θεὸς αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω.

Τέλος τῶν Παραλειπομένων.

Anno primo Cyri regis Perſarum, poſtquàm impletum eſt verbum Domini 22
per os Hieremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum:
& juſſit prædicari in omni regno ſuo in ſcripto, dicens; Hæc dicit 23
Cyrus rex Perſarum omnibus regnis terræ; Dedit mihi Dominus Deus
cœli, & ipſe mandavit mihi ædificare domum ei in Hieruſalem in
Judæa. Quis ex vobis ex omni populo ejus? erit Deus ejus cum eo, &
aſcendat.

MS. A. (κ) τοῦ κηρύξαι αὐτοὺς ἐν (λ) Περσῶν, Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι (μ) αὐτῷ οἶκον ἐν (ν) ὁ θεὸς
Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β'.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

22 * وفي السنة الاولي لكورس ملك الفرس * لتحتم كلمة الله في فم ارمياء النبي * فانار الله روح
كورس ملك الفرس ونادي في ساير مملكته * وكتب كتابا فيه ذكر اسمه يقول
كذلك * كورس ملك الفرس امر كل مملكات الارض التي اعطاني الله * اله السماء هو 23
الذي امر ان ابني له بيتا في اورسليم التي في يهودا * فمن كان منكم من ساير شعب
الله الاله يريد ان يطلع فيجي *

Anno primo Cyri regis Perſarum, ut concluderetur verbum Dei per os Jeremiæ 22
prophetæ prolatum, excitavit Deus ſpiritum Cyri regis Perſarum, ut promulgaret
per totum regnum ſuum, & ſcriberet
epiſtolam in qua mentio fiebat nominis
ejus hiſce verbis: Cyrus rex Perſarum 23
hæc mandat omnibus regnis terræ quæ dedit mihi Deus: Deus cœli eſt qui præcepit ut extruerem ſibi domum in Jeruſalem quæ eſt in Judæ: quiſquis ergò
veſtrûm de toto populo Domini Dei voluerit aſcendere, veniat.

* كمل بعون الله وحسن توفيقه كتاب اسفار الملوك * وكتاب فصلات الملوك *

* ولواهب العقل المجد الي الادهار امين *

Abſolutus eſt cum
Auxilio & optimâ Dei providentiâ liber voluminum regum, &
liber ſupplementorum regum:

Largitori autem intellectûs, honor in ſæcula, Amen.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

(†) ἜΣΔΡΑΣ Α'.

ESDRAS LIB. I.

Notandum, primum hunc Eſdræ librum, Septuaginta Interpretibus ſecundum eſſe.

ΚΕΦ. α'.

1 Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν, τοῦ τελεσθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου,
ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ διήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ
2 αὐτοῦ, καί γε ἐν γραπτῷ, λέγων, Οὕτως εἶπε Κῦρος βασιλεὺς Περσῶν, Πάσας τὰς βασιλείας τῆς
γῆς ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ (α) οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτῷ
3 ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται εἰς Ἱερουσαλὴμ (β) τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον θεοῦ Ἰσραὴλ,
4 αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ
ἐκεῖ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ, (γ) καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποσκευῇ, καὶ κτήνεσι
5 μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Ἰούδα
καὶ (δ) Βενιαμὶν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι
6 οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν (ε) ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν
(ζ) αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου, ἐν χρυσῷ, (η) ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν ξενίοις, (θ) πάρεξ
τῶν ἑκουσίων.

CAP. I.

ET in primo anno Cyri regis Perſarum, ut compleretur verbum Domini 1
ex ore Hieremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum,
& tranſmiſit vocem in omni regno ſuo, etiam in ſcriptura,
dicens; Sic dixit Cyrus rex Perſarum, Omnia regna terræ dedit mihi 2
Dominus Deus cœli, & ipſe requiſivit ſuper me, ad ædificandum ipſi
domum in Hieruſalem, quæ in Judæa. Quis in vobis de univerſo 3
populo ejus? Et erit Deus illius cum eo, & aſcendet in Hieruſalem,
quæ in Judæa, & ædificet domum Dei Iſrael: ipſe eſt Deus, qui in
Hieruſalem. Et omnis reſiduus ex omnibus locis, ubi ipſe habitat ibi, 4
& ſument eum viri loci ejus in argento, & auro, & (a) apparatu, &
pecoribus unà cum voluntario in domum Dei, quæ in Hieruſalem. Et 5
ſurrexerunt principes patriarum Juda, & Benjamin, & ſacerdotes,
& Levitæ, omnes quorum ſuſcitavit Deus ſpiritum eorum aſcendere ad
ædificandam domum Domini, quæ in Hieruſalem. Et omnes, qui in (b) 6
circuitu, confortaverunt in manibus eorum in vaſis argenti, in auro,
in apparatu, et in pecoribus, *& in xeniis præter voluntaria.*

MS. A. (†) . . . . ἱερεύς. (α) οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν (β) ἣ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, (γ) καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ ἐν ἀποσκευῇ, (δ) Βενιαμεὶν, καὶ οἱ Λευῖται, πάντες ὧν (ε) ἴσχυσαν (ζ) ἑαυτῶν (η) καὶ ἐν ἀποσκευῇ, (θ) πάρεξ τῶν ἐν ἑκουσίοις.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* السفر الاول لعزرا الكاتب قاري الناموس *

* الفصل الاول *

1 * فلما كان في اول سنة من سني قورس ملك فارس * عند تمام كلام الرب علي فم ارمياء *
2 نبه الرب روح قورس ملك فارس * فامر بامر في جميع ملكه * وكتب قايلا * هذا ما
يقول قورس ملك فارس * ان الرب اله السماء قد اعطاني ملك جميع الارض * وامرني ان
3 ابني له بيتا في بيت المقدس الذي في اليهودية * فمن كان فيكم من جميع شعبه
الله معه * فليصعد الي اورسليم اليهودية * وليبني بيت اله اسرايل والله الذي في بيت
4 المقدس * وكل من بقي من جميع الاماكن * وحيث ما كان ساكنا فيه فياخذوه
5 اهل المكان بفضة وذهب ومتاع ودواب بطيبة نفس الي بيت الله الذي في اورسليم * فقام
اراكنة قبايل يهودا وبنيامين * والكهنة واللاويون * وكل من حرك الله روحه * ليصعد
6 الي بناء بيت الرب الذي في بيت المقدس * وكل من كان حولهم قووهم بالفضة
والذهب والمتاع والدواب والهدايا * سوي من كانت نفسه طيبة *

LIBER PRIMUS
EZRÆ SACERDOTIS
LEGISPERITI.

CAPUT. I.

VErtente primo anno ex annis Cyri 1
regis Perſidis, ad complementum
verborum Domini per os Jeremiæ, excitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſidis,
ut edicto juberet in toto regno ſuo,
ſcriberetque dicens: Hoc eſt quod 2
edicit Cyrus rex Perſidis; Dominus
quidem Deus cœli tradidit mihi regnum
totius terræ, præcepitque mihi ut ædem
extruerem ei in Jeruſalem quæ eſt in
Judæa. Iccirco quiſquis inter vos eſt 3
ex univerſo populo ipſius, cui Deus adſit; aſcendat Jeroſolymam Judææ, extruatque
ædem Dei Iſraelis, & Dei
qui eſt in Jeruſalem. Et quicunque 4
ſuperſtes eſt ubique locorum, ubicunque
colonus fuerit; ducant eum cives loci
illius cum argento, auro, ſupellectile, &
jumentis, libenti animo, in domum Dei
qui eſt in Jeruſalem. Itaque ſurrexerunt 5
bases familiarum Juda & Benjaminis,
ſacerdotes ac Levitæ, &
omnes ii quorum ſpiritum moverat Deus; ut aſcenderent ad extruendam
ædem Dei qui eſt in Jeruſalem. Et eos 6
omnes qui circum ipſos erant, confortaverunt argento, auro, ſupellectile,
jumentis, atque muneribus; præter illos
quibus ſpontanea erat voluntas.

עזרא : ב

domo in ea *dederat* & , Jeruſalaim de Nebuchadneſar eduxerat quæ ,Domini domus vaſa protulit Chores rex Et
וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כְּלֵי בֵית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלִַם וַיִּתְּנֵם בְּבֵית 7
.Jehudah *prælato* Sesbaſſar ipſi ea numeravit &,theſaurarii Mithredath manū *ſuper* Paras rex Chores ea eduxit Et.*ſuorū Deorum*
אֱלֹהָיו׃ וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עַל־יַד מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר הַנָּשִׂיא לִיהוּדָה׃ 8
auri Expiatoria .viginti & novem cultri :mille *argenti pollubra* ,triginta *auri pollubra* ,*eorum numerus* iſti Et
10 וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים אֲגַרְטְלֵי־כֶסֶף אָלֶף מַחֲלָפִים תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים׃ כְּפוֹרֵי זָהָב 9
,*argenti & auri* vaſa Omnia .mille alia vaſa :decem & quadringenta ,*ſecunda* argentea *expiatoria* : triginta
שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מִשְׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה כֵּלִים אֲחֵרִים אָלֶף׃ כָּל־כֵּלִים לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף 11
.Jeruſalaim in Babel è captivitatem *fieri* aſcendere cum , Sesbaſar fecit aſcendere Omnia .quadringenta & ,millia quinque
חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל הֶעֱלָה שֵׁשְׁבַּצַּר עִם הֵעָלוֹת הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלִָם׃

CAP. II. ב

.Babel in Babel rex Nebuchadneſar fecit tranſmigrare quam ,tranſmigrationis captivitate de aſcendentes provinciæ filii iſti Et
וְאֵלֶּה בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצּוֹר מֶלֶךְ־בָּבֶל לְבָבֶל 1
, Seraiah ,Nechemiah ,Jeſuah ,Zerubbabel cum venerunt Qui .ſuā civitatē in unuſquiſque ,Jehudah & ,Jeruſalaim in ſunt reverſi Et
וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ אֲשֶׁר־בָּאוּ עִם־זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה שְׂרָיָה 2
,millia duo Parhos Filii .Iſrael populi virorum numerus ; Bahanah ,Rechum ,Bigvai ,Miſpar ,Bilſan ,Mordochai ,Rehelaiah
רְעֵלָיָה מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפָּר בִּגְוַי רְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם 3
quinque ſeptingenti ,Arach Filii .duo & ſeptuaginta trecenti ,Sephatiah Filii .duo & ſeptuaginta centum
5 מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אָרַח שְׁבַע מֵאוֹת חֲמִשָּׁה 4
,Helam Filii .duodecim & octingenti millia duo ,Joab ,Jeſuah filiorum , moab-Pachat Filii .ſeptuaginta &
7 וְשִׁבְעִים׃ בְּנֵי־פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ יוֹאָב אַלְפַּיִם שְׁמֹנֶה מֵאוֹת וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם 6
, Zacchai Filii .quinque & quadraginta & nongenti , Zattu Filii .quatuor & ,quinquaginta , ducenti mille
9 אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא תְּשַׁע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכָּי 8
.tres & viginti ſexcenti ,Bebai Filii .duo & quadraginta ſexcenti ,Bani Filii .ſexaginta & ſeptingenti
11 שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בָנִי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי בֵבָי שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ 10
,Bigvai Filii .ſex & ſexaginta ſexcenti , Adonicam Filii .duo & viginti ducenti mille ,Haſghad Filii
14 בְּנֵי עַזְגָּד אֶלֶף מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ בְּנֵי בִגְוָי 12 13
Chizchijah ipſi Ather Filii .quatuor & quinquaginta quadringenti ,Hadin Filii .ſex & quinquaginta ,millia duo
16 אַלְפַּיִם חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ בְּנֵי עָדִין אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי־אָטֵר לִיחִזְקִיָּה 15
.duodecim & centum , Jorah Filii .tres & viginti trecenti , Beſai Filii .octo & nonaginta
18 תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי יוֹרָה מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ 17
centum ,lechem-Beth Filii .quinque & nongenti Ghibbar Filii .tres & viginti ducenti ,Chaſum Filii
21 בְּנֵי חָשֻׁם מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי גִבָּר תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי בֵית־לָחֶם מֵאָה 19 20
Haſmaveth Filii .octo & viginti centum ,Hanathoth Viri .ſex & quinquaginta Netophah Viri .tres & viginti
24 עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְטֹפָה חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְמָוֶת 21 23
Ramah Filii .tres & quadraginta & ſeptingenti Beeroth & ,Chephirah harim-Chiriath Filii .duo & quadraginta
26 אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי קִרְיַת עָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי הָרָמָה 25
.duo & viginti centum Michmas Viri .unus & viginti ſexcenti Ghabah &
27 וָגָבַע שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃

Verſio VULG. LAT.

Rex quoq; Cyrus protulit vaſa templi Dñi,quæ tulerat 7
Nabuchodonoſor de Jeruſalē,& poſuerat ea in templo
dei ſui.Protulit autem ea Cyr' rex Perſarum per manū 8
Mithridatis filii Gazabar,& annumeravit ea Saſſabaſar
principi Juda. Et hic eſt numerus eorum:Phialæ 9
aureæ triginta,phialæ argenteæ mille,cultri viginti-
novem,ſcyphi aurei triginta,Scyphi argentei ſecundi 10
quadringenti decem:vaſa alia mille. Omnia vaſa aurea 11
& argentea,quinque millia quadringenta:univerſa
tulit Saſſabaſar, cum his qui aſcendebant de tranſmigratione
Babylonis in Jeruſalem.

CAP. II.

Hi ſunt autem provinciæ filii, qui aſcenderunt de 1
captivitate, quam tranſtulerat Nabuchodonoſor
rex Babylonis in Babylonem, & reverſi ſunt in
Jeruſalem & Judam, unuſquiſque in civitatem
ſuam. Qui venerunt cum Zorobabel; Joſue, Nehemia, 2
Saraia, Rahelaia, Mardochai, Belſan,
Meſphar, Beguai, Rehum, Baana. Numerus virorum
populi Iſrael: Filii Pharos, duo millia centum 3
ſeptuagintaduo. Filii Sephatia, trecenti ſeptuagintaduo. 4
Filii Area,ſeptingenti ſeptuaginta quinque. 5
Filii Phahath Moab, filiorū Joſue Joab,duo millia octingenti 6
duodecim. Filii Ælam, mille ducenti quinquaginta 7
quatuor. Filii Zethua,nongenti quadragintaquinque. 8
Filii Zachai, ſeptingenti ſexaginta. Filii Bani,ſexcenti 9 10
quadragintaduo.Filii Bebai,ſexcenti vigintitres. 11
Filii Azgad,mille ducenti vigintiduo. Filii Adonicam,ſexcenti 12 13
ſexagintaſex. Filii Beguai,duo millia 14
quinquagintaſex. Filii Adin, quadringenti quinquagintaquatuor. 15
Filii Ather, qui erant ex Ezechia, 16
nonagintaocto. Filii Beſai,trecenti vigintitres. Filii 17 18
Jora,centum duodecim. Filii Haſum,ducenti vigintitres. 19
Filii Gebbar,nonagintaquinque.Filii Bethlehem, 20 21
centum vigintitres. Viri Netupha, quinquagintaſex. 22
Viri Anathoth,centū vigintiocto.Filii Azmaueth,quadragintaduo. 23 24
Filii Cariathiarim, Cephira,et Beroth, 25
ſeptingenti quadragintatres. Filii Rama & Gabaa, 26
ſexcenti vigintiunus. Viri Machmas, centum vigintiduo. 27

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 * ܘܡܠܟܐ ܟܘܪܫ ܐܦܩ ܡܐܢܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܀ ܕܐܦܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܡܢ
8 ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܥܠ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܐܠܗܘܗܝ. * ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ ܥܠ ܐܝܕܐ
9 ܕܡܗܕܪܬ ܓܙܒܪܐ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܠܫܫܡܨܪ ܪܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܡܢܝܢܗܘܢ ܗܢܘܢ. ܐܓܢܐ
10 ܕܕܗܒܐ ܬܠܬܝܢ. ܘܐܓܢܐ ܕܟܣܦܐ ܐܠܦ. ܐܣܛܠܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ. * ܩܢܛܪܐ ܕܟܣܦܐ
11 ܥܦܝܦܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܐ. ܘܩܢܛܪܐ ܕܕܗܒܐ ܬܠܬܝܢ. ܘܡܐܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܠܦ. * ܟܠ
ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܐܪܒܥܡܐܐ. ܟܠܗܘܢ ܐܣܩ ܐܢܘܢ ܫܫܡܨܪ ܥܡ
ܡܫܩܠܝ ܕܫܒܝܬܐ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܫܒܝܐ ܕܫܒܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܀
2 ܘܐܓܠܝ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܘܠܝܗܘܕ. ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܕܐܬܘ
ܥܡ ܙܪܘܒܒܠ ܀ ܝܫܘܥ. ܢܚܡܝܐ. ܣܪܝܐ. ܐܪܥܠܝܐ. ܡܪܕܟܝ. ܒܠܫܢ. ܡܢܝܢܐ. ܒܓܘܝ.
3 ܐܪܚܘܡ. ܒܥܢܐ. * ܡܢܝܢܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ ܒܢܝ ܦܪܥܘܫ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܐ
4 5 ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܫܦܛܝܐ ܀ ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܐܪܚ. ܫܒܥܡܐܐ
6 ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ ܫܘܠܛܢ ܡܘܐܒ. ܒܢܝ ܝܫܘܥ ܘܝܘܐܒ ܀ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
7 8 ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܒܢܝ ܥܝܠܡ ܀ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ ܙܬܘܐ.
9 10 ܬܫܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ ܙܟܝ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ. * ܒܢܝ ܒܢܝ. ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ
11 12 ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܒܟܝ. ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܓܕܪ ܀ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ. ܘܥܣܪܝܢ
13 14 ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܐܕܘܢܝܩܡ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܐ. * ܒܢܝ ܒܓܘܝ ܀ ܐܠܦܝܢ
15 16 ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ. * ܒܢܝ ܥܕܘܢ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ ܐܛܪ ܕܚܙܩܝܐ.
17 18 ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ ܒܣܝ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ.
19 20 * ܒܢܝ ܚܫܘܡ. ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܓܕ. ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ ܒܝܬ
21 22 ܠܚܡ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܢܛܘܦܐ. ܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܥܢܬܘܬ.
23 ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ ܥܙܡܘܬ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ.
24 25 ܘܟܦܝܪܐ. ܘܒܝܪܐ. ܘܬܫܒܝܬ. ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܪܡܬܐ ܘܓܒܥܐ. ܫܒܥܡܐܐ
26 27 ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. * ܐܢܫܐ ܕܡܟܡܣ ܀ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ.

Et rex Cyrus produxit vaſa domûs Domini, 7
quæ eduxerat Nebuchadnoſar rex Babelis è
Jeruſalem, intuleratque in domum numinis
ſui: Produxit inquam illa Cyrus rex Perſidis 8
per Mehderatem theſaurarium, tradiditque
Seſmaſari principi Judæ. Illorum autem numerus 9
is erat : Lagenæ aureæ triginta,lagenæ
argenteæ mille, ſtolæ viginti novem : Quintalia 10
argenti duplicati quadringenta & decem,
item quintalia auri triginta, aliaque
vaſa mille. Omnia vaſa aurea & argentea, 11
quinquies mille quadringenta:omnia iſta aſportavit
Seſmaſar unà cum vecta ſupellectile
captivorum qui aſcenderunt è Babele in
Jeruſalem.

CAP. II.

Atque hi ſunt cives qui aſcenderunt è captivitate 1
quam abduxerat Nebuchadnoſar
rex Babelis & aſportaverat in Babelem, reverſique
ſunt in Jeruſalem & Judæam, & abierunt
quiſque in urbem ſuam. Qui ingreſſi 2
ſunt cum Zorbabele, *fuerunt* Jeſus,Nehemia,
Saria,Arelaia,Mordechai, Beliſan,Meniana,
Baguai, Arhum,Baana. Numerus hominum 3
Iſraelitarum *is eſt* : filii Pharhoſi, duo millia
centum ſeptuagintaduo. Filii Sephatiæ, trecenti 4
ſeptuagintaduo.Filii Arahi,ſeptingenti 5
ſeptuaginta quinque : Filii dominii Moabi, 6
filii Jeſu & Joabi, duo millia octingenti
duodecim: Filii Ilami, mille ducenti quinquaginta 7
quatuor : Filii Zathiæ, nongenti 8
quadraginta quinque : Filii Zachæi, ſeptingenti 9
ſexaginta : Filii Bani, centum quadraginta 10
duo : Filii Bachi, ſexcenti viginti tres : 11
Filii Godar, mille ducenti viginti duo : 12
Filii Adonicom, ſexcenti ſexaginta ſex : 13
Filii Baguai, bis mille quinquaginta ſex : 14
Filii Addon, quadringenti ſexaginta quatuor 15
: Filii Ataris ex Hezecia, nonaginta 16
octo : Filii Boſaris, trecenti viginti 17
tres : Filii Judæ, centum duodecim 18
: Filii Hoſam, ducenti viginti 19
tres : Filii Gad, nonaginta quinque 20
: Bethlehemitæ, centum viginti 21
tres : Cives Notaphæ, quinquaginta 22
ſex : Cives Anathoth, centum viginti 23
octo : Cives Azmoth, quadraginta duo : 24
Cives Kuriath-naarin, Chepiræ, Biræ, & 25
Tesbais; centum quadraginta tres : Cives 26
Ramathæ & Gabaæ, ſeptingenti viginti unus
: Cives Machmas, centum viginti 27
duo :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, ἃ ἔλαβεν Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδω-
8 κεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ· Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ (ι) Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα (†) Μιθραδάτου
9 γασβαρηνοῦ, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ (κ) τῷ Σασαβασὰρ τῷ ἄρχοντι τοῦ Ἰούδα. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν·
ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα, καὶ ψυκτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, (λ) κεφφουρὲς
10 11 χρυσοῖ τριάκοντα, Καὶ (μ) ἀργυροῖ διπλοῖ τετρακόσια δέκα, καὶ σκεύη ἕτερα χίλια. Πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυ-
σῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια τετρακόσια, τὰ πάντα (ν) ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασὰρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ.

Et rex Cyrus protulit vaſa domûs Domini, quæ tulerat Nabuchodono- 7
ſor de Hieruſalem, & dederat ea in domo dei ſui. Et protulit ea Cy- 8
rus rex Perſarum ſuper manum Mithradatis Gasbareni. Et numeravit
ea ipſi Saſabaſar principi Juda. Et hic numerus eorum: Phialæ aureæ 9
triginta, & phialæ argenteæ mille, mutatoria novem & viginti, (c)
Cephures aurei triginta, Et argentei duplices quadringenta decem, & 10
vaſa alia mille: Omnia vaſa auro & argento quinque millia quadrin- 11
genta: omnia (d) aſcendentia cum Saſabaſar à tranſmigratione è Baby-
lone in Hieruſalem.

MS. A. (ι) Κύρος βασιλεὺς (|) Μιθριδάτου γαρβαρηνοῦ, (κ) τῷ Σασαβασάρῳ (λ) χεφουρὴ χρύσιοι (μ) ἀργυροῖ, σκεύη ἕτερα (ν) τὰ ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασὰρ

ΚΕΦ. β΄.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ
2 βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ· Οἳ ἦλ-
θον μετὰ Ζοροβάβελ, Ἰησοῦς, Νεεμίας, Σαραίας, Ῥεελίας, Μαρδοχαῖος, Βαλασὰν, Μασφὰρ, Βαγουαὶ, Ῥε-
3 4 6 οὺμ, Βαανά· ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ (α) Φαρὲς, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ
5 7 Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἄρες, ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε. Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ
8 9 τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκαδύο. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντα-
11 τέσσαρες. Υἱοὶ (β) Ζατθουὰ, ἐννακόσιοι (γ) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ (δ) Ζακχοῦ, ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα.
10 12 Υἱοὶ Βανουὶ, ἑξακόσιοι (ε) τεσσαρακονταδύο. Υἱοὶ Βαβαὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (ζ) Ἀσγὰδ, χί-
13 14 15 16 λιοι διακόσιοι εἰκοσιδύο. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταέξ. Υἱοὶ (∴) Βαγουὰ, δισχίλιοι πεντη-
18 κονταέξ. Υἱοὶ Ἀδδὶν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκοντα-
17 19 οκτώ. Υἱοὶ Βασοῦ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἰωρὰ, ἑκατὸν δεκαδύο. Υἱοὶ Ἀσοὺμ, διακό-
20 21 σιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Γαβὲρ, ἐνενηκονταπέντε. Υἱοὶ Βεθλαὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (η)
22 Νετωφὰ, πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ Ἀζμὼθ, (θ) τεσσαρακοντα-
23 24 25 26 τρεῖς. Υἱοὶ Καριαθιαρὶμ, (ι) Χαφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι (κ) τεσσαρακοντατρεῖς. Υἱοὶ τῆς Ῥαμὰ καὶ
27 Γαβαὰ, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς. Ἄνδρες (λ) Μαχμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.

CAP. II.

ET hi filii provinciæ, aſcendentes de captivitate tranſmigrationis, 1
quam tranſmigrare fecerat Nabuchodonoſor rex Babylonis in Babylonem;
& reverſi ſunt in Hieruſalem, & Juda, vir in civitatem ſuam. Qui 2
venerunt cum Zorobabel; Jeſus, Neemias, Saraias, Reelias, Mardo-
chæus, Balaſan, Miſphar, Bague, Reum, Baana. Virorum numerus populi
Iſrael: Filii Phares, duo millia centum ſeptuaginta duo: Filii Sa- 3 4
phatia, trecenti ſeptuaginta duo: Filii Ares, ſeptingenti ſeptuaginta 5
quinque: Filii Phaath Moab de filiis Jeſue Joab, duo millia octingen- 6
ti duodecim: Filii Ailam, mille ducenti quinquaginta quatuor. Filii 7 8
Zutthua, nongenti quadraginta quinque: Filii Zacchu, ſeptingenti ſexa- 9
ginta: Filii Banui, ſexcenti quadraginta duo: Filii Babai, ſexcenti 10 11
viginti tres: Filii Aſgad, mille ducenti viginti duo: Filii Adonicam, 12 13
ſexcenti ſexaginta ſex: Filii Bigue, duo millia quinquaginta ſex: Filii 14 15
Addin, quadringenti quinquaginta quatuor: Filii Ater ex Ezecia, no- 16 17
naginta octo: Filii Baſſa, trecenti viginti tres: Filii Jora, centum duo- 18 19
decim: Filii Aſum, ducenti viginti tres: Filii Gaber, nonaginta quin- 20 21
que: Filii Bethlaem, centum viginti tres: Filii Netopha, quinquaginta 22 23
ſex: Filii Anathoth, centum viginti octo: Filii Aſmoth, quadraginta tres: Filii Cariathiarim, Caphira, & Beroth, 24 25
ſeptingenti quadraginta tres: Filii Rama, & Gabaa, ſexcenti viginti unus: Viri Machmas, centum viginti duo: 26 27

MS. A. (α) Φορὸς, (β) Ζαθθουὰ, (γ) τεσσαρακονταπέντε. (δ) Ζακχὰν, (ε) τεσσαρακονταδύο. (ζ) Ἀβγὰδ, (∴) Βαγουὰ, (η) Νεφωτὰ, (θ) τεσσαρακονταδύο. (ι) Καφιρὰ, (κ) τεσσαρακοντατρεῖς. (λ) Χαμμὰς,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 * والملك قورس اخرج الانيه التي كانت لبيت الرب * الذي اخذ بختنصر من بيت
8 المقدس وجعلها في بيت الهته * واجراها قورس ملك فارس على يدي متريداط العبراني *
9 وعدها لساباسارا اركون يهودا * وهذا عددها * ثلثين براده ذهب * والف براده فضة *
10 وتسعه وعشرين مبدله * وثلثين ساروري ذهب ومن الفضة الضعف * وسوي ذلك من
11 الانية الف * فكلما كان من انية الذهب والفضة خمسة الاف واربعماية * كلما
صعد مع سباسارا من رجعة بابل الي اورسليم *

Et rex Cyrus protulit vaſa quæ pertine- 7
bant ad domum Domini, quæ abſtulerat
Bochtonaſſar ab Jeruſalem, poſueratque
in æde deorum ſuorum; Diſpenſavit- 8
que ea Cyrus rex Perſidis per manum
Methridatis Hebræi, qui numeravit ea
Sabaſaræ principi Judæ. Et hic eſt nu- 9
merus eorum: triginta phialæ aureæ,
& mille phialæ argenteæ, & viginti-
novem mutatoria. Triginta auri cra- 10
teres, argenti verò duplum, & alia præ-
ter hæc vaſa mille. Adeoque omnia va- 11
ſa aurea & argentea, erant quinquies
mille quadringenta, quæcunque ſcilicet
aſcenderunt cum Sabaſara è reditu ex
Babele in Jeruſalem.

* الفصل الثاني *

1 * وهولاي بني الكورة الذين صعدوا من السبي * النقلة التي نقلهم بختنصر ملك بابل *
2 ورجعوا الي بيت المقدس الي يهودا * كل رجل الي مدينته * الذين جلوا مع زربابل
3 ويسوع * نحاميناس * وساراياس * مردخايه * بالاسان * مسفار * بغواء * راوم * باانا * احصاء رجال
4 قوم اسرايل * بني فورس الفي ومايه واثنين وسبعين * بني سافاطيا * ثلثماية واثنين
5 6 وسبعين * بني ارس سبعماية وخمسه وسبعين * بني فات مواب * لبني يوسانيا * الفي
7 8 ثمانماية واثني عشر * بني ايلام * الف ومايتين اربعه وخمسين * بني زتوا * تسع مايه
9 10 11 وخمسه واربعين * بني زكي سبعماية وستين * بني بنوي * ستماية وثلثه وعشرين *
12 13 * بني بابي * ستماية وثلثه وعشرين * بني اسجاد الف ومايتين واثنين وعشرين * بني
14 15 ادانيقام * ستماية سته وستين * بني باغوا * الفين وسته وخمسين * بني اديم * اربعماية واربعه
16 17 18 وخمسين * بني اطير لحزقيا * ثمنيه وتسعين * بني يسواء * ثلثماية وثلثه وعشرين * بني
19 20 يهودا * مايه واثني عشر * بني اسوم مايتين وثلثه وعشرين * بني جابر * خمسه وتسعين *
21 22 * بني بيتلايم * مايه ثلثه وعشرين * بني نطوفا * سته وخمسين * بني اناثوث * مايه
23 24 25 وثمانيه وعشرين * بني يسموت * اثنين واربعين * بني قارياثياريم * كفيرا * وبيروث *
26 27 سبعماية ثلثه واربعين * بني راما وغاباي * ستماية واحد وعشرين * رجال مخماس * مايه
واثنين وعشرين *

CAP. II.

ATque hi ſunt filii provinciæ, qui 1
aſcenderunt è captivitate, deportatione
videlicet illâ, quâ deportaverat eos
Bochtonaſſar rex Babelis, & rediere Je-
roſolymæ in Judæam, quiſque in urbem
ſuam. Qui venerunt cum Zorbabele 2
& Jeſu, Nehemias, Sarias, Mardochæi,
Balaſan, Maſphar, Baguai, Reum, Baana.
Numerus virorum turbæ Iſraeliticæ: 3
Filii Phores, bis mille centum ſeptuaginta
duo. Filii Sephatiæ, trecenti ſeptuagin- 4
ta duo. Filii Ares, ſeptingenti ſeptua- 5
ginta quinque. Filii Phaath-Moab; 6
de filiis Joſaniæ, bis mille octingenti
duodecim. Filii Ailam, mille ducenti 7
quinquaginta quatuor. Filii Zattua, 8
nongenti quadraginta quinque. Filii 9
Zacchi, ſeptingenti ſexaginta. Filii 10
Banui, ſexcenti viginti tres. Filii 11
Babi, ſexcenti viginti tres. Filii 12
Aſgad, mille ducenti viginti duo.
Filii Adajoacam, ſexcenti ſexaginta 13
ſex. Filii Bigue, bis mille quinqua- 14
ginta ſex. Filii Addim, quadringen- 15
ti quinquaginta quatuor. Filii Atir ex 16
Hezecia, nonaginta octo. Filii Jeſua, 17
trecenti viginti tres. Filii Judæ, cen- 18
tum duodecim. Filii Aſum, ducenti 19
viginti tres. Filii Gaber, nonaginta 20
quinque. Filii Bethlæem, centum vi- 21
ginti tres. Filii Netophæ, quinqua- 22
ginta ſex. Filii Anathoth, centum 23
viginti octo. Filii Jeſmoth quadra- 24
ginta duo. Filii Cariathiarim, Chephiræ, 25
& Biroth ſeptingenti quadraginta tres.
Filii Rama & Gabaa, ſexcenti viginti 26
unus. Viri Machmas, centum vigin- 27
ti duo.

quinq aginta centum Meghbis Filii .duo & quinquaginta Nebo Filii .tres & viginti ducenti Hai & ,Bethel Viri

28 29 30 אַנְשֵׁי בֵית־אֵל וְהָעָי מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי נְבוֹ חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי מַגְבִּישׁ מֵאָה חֲמִשִּׁים

Filii .viginti & trecenti Charim Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille ,alterius Helam Filii .ſex &

31 32 33 וְשִׁשָּׁה׃ בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי־

Filii .quinque & quadraginta trecenti , Jerecho Filii .quinque & viginti ſeptingenti ,Ono & ,Chadid ,Lod

34 35 לֹד חָדִיד וְאוֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי

ſeptuaginta nongenti , Jeſuah domui Jedahiah filii : Sacerdotes .triginta & ſexcenti & millia tria , Senaah

36 סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים

,Charim Filii .ſeptem & quadraginta ducenti mille ,Paſchur Filii .duo & quinquaginta mille ,Immer Filii .tres &

37 38 39 וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם

: Cantores .quatuor & ſeptuaginta Hodaviah filiis Chadmiel & ,Jeſuah filii : Levitæ .decem ſeptem & mille

40 41 אֶלֶף וְשִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃ הַמְשֹׁרְרִים

filii ,Hacub filii ,Talmon filii ,Ather filii ,Sallum filii , Janitorum Filii .octo & viginti centum ,Aſaph filii

42 בְּנֵי אָסָף מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלּוּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב בְּנֵי

.Tabaoth filii ,Chaſupha filii ,Sichah filii : Nethinim .novem & triginta centum omnes ,Sobai filii , Chathitah

43 חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי הַכֹּל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִיחָא בְנֵי־חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃

, Samlai filii ,Chaghab Filii .Haccub filii ,Chaghabah filii ,Lebanah Filii .Padon filii , Sihaha filii ,Cheros Filii

44 45 46 בְּנֵי־קֵרֹס בְּנֵי־סִיעֲהָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי עַקּוּב׃ בְּנֵי־חָגָב בְּנֵי־שַׁמְלַי

filii , Huzza Filii .Ghaſam filii ,Nechoda filii ,Reſin Filii .Reaiah filii ,Ghachar filii ,Ghiddel Filii .Chanan filii

47 48 49 בְּנֵי חָנָן׃ בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גַחַר בְּנֵי רְאָיָה׃ בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי־נְקוֹדָא בְּנֵי גַזָּם׃ בְּנֵי־עֻזָּא בְנֵי־

.Charchur filii ,Chachupha filii ,Bachbuch Filii .Nephuſim filii ,Mehunim filii ,Aſnah Filii .Beſai filii ,Paſeach

50 51 פָסֵחַ בְּנֵי בֵסָי׃ בְּנֵי־אַסְנָה בְנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפִיסִים׃ בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃

filii ,Neſiach Filii .Tamach filii , Siſera filii , Barchos Filii .Charſa filii , Mechida filii , Baſluth Filii

52 53 54 בְּנֵי־בַצְלוּת בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי

,Darcon filii , Jahalah Filii .Peruda filii ,Sophereth filii ,Sothai filii : Selomoh ſervorum Filii .Chatipha

55 56 חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סֹטַי בְּנֵי־הַסֹּפֶרֶת בְּנֵי פְרוּדָא׃ בְּנֵי־יַעְלָה בְנֵי־דַרְקוֹן

ſervorum filii & , Nethinim Omnes .Ami filii , Haſebaim Pochereth filii ,Chattil filii ,Sephatiah Filii .Ghiddel filii

57 58 בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמִי׃ כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי

.Immer ,Addan ,Cherub ,charſa--Tel ,malach-Tel de aſcendentes iſti Et .duo & , nonaginta trecenti ; Selomoh

59 שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ וְאֵלֶּה הָעֹלִים מִתֵּל מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדָּן אִמֵּר

, Nechoda filii ,Thobijah filii ,Delaiah Filii *iſti* Iſrael ex an ,ſuũ ſemen & ,ſuorũ patrũ domum indicare potuerunt non Et

60 וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא

accepit qui ,Barzillai filii , Chos filii ,Chabaiah filii ,ſacerdotum filiis de Et .duo & quinquaginta , ſexcenti

61 שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח

,*genealogizatorum* ,ſuam ſcripturam quæſierunt Hi .earum nomine ſuper eſt vocatus & ,uxorem Ghilhaditis Barzillai filiabus de

62 מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃ אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים

.ſacerdotio à ſunt *abdicati* & ,*ſunt inventi* non &

וְלֹא נִמְצָאוּ וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃

Verſio VULG. LAT.

Viri Bethel & Hai, ducenti vigintitres. Filii 28 29
Nebo, quinquagintaduo. Filii Megbis, centum 30
quinquagintaſex. Filii Ælam alterius, mille ducenti 31
quinquagintaquatuor. Filii Harim, trecenti viginti. 32
Filii Lod, Hadid, & Ono, ſeptingenti vigintiquinque. 33
Filii Jericho, trecenti quadragintaquinque. Filii 34 35
Senaa, tria millia ſexcenti triginta. Sacerdotes: 36
Filii Jadaia in domo Joſue, nongenti ſeptuagintatres.
Filii Emmer, mille quinquagintaduo. Filii Pheſhur, 37 38
mille ducenti quadragintaſeptem. Filii 39
Harim, mille decem & ſeptem. Levitæ: Filii 40
Joſue & Cedmihel filiorum Odouiæ, ſeptuagintaquatuor.
Cantores: Filii Aſaph, centum vigintiocto. 41
Filii Janitorum: filii Sellum, filii 42
Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Hatita,
filii Sobai: univerſi centum trigintanovem. Nathinæi: 43
filii Siha, filii Haſupha, filii Tabbaoth,
Filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, Filii 44 45
Lebana, filii Hagaba, filii Accub, Filii Hagab, 46
filii Semlai, filii Hanan, Filii Gaddel, filii Gaher, 47
filii Raaia, Filii Raſin, filii Necoda, filii 48
Gazam, Filii Aza, filii Phaſea, filii Beſee, 49
Filii Aſena, filii Munim, filii Nephuſim, Filii 50 51
Bacbuc, filii Hacupha, filii Harhur, Filii Beſluth, 52
filii Mahida, filii Harſa, Filii Bercos, 53
filii Siſara, filii Thema, Filii Naſia, filii Hatipha, 54
Filii ſervorum Salomonis: filii Sotai, filii 55
Sopheret, filii Pharuda, Filii Jala, filii Dercon, filii 56
Geddel, Filii Saphatia, filii Hatil, filii Phochereth, 57
qui erant de Aſebaim, filii Ami. Omnes Nathinæi, 58
& filii ſervorum Salomonis, trecenti nonagintaduo.
Et hi qui aſcenderunt de Thelmala, 59
Thelharſa, Cherub, & Adon, & Emer: & non
potuerunt indicare domum patrum ſuorum & ſemen
ſuum, utrùm ex Iſrael eſſent. Filii Dalaia, 60
filii Tobia, filii Necoda, ſexcenti quinquagintaduo.
Et de filiis Sacerdotum: Filii Hobia, 61
filii Accos, filii Berzellai, qui accepit de filiabus
Berzellai Galaaditis uxorem, & vocatus eſt
nomine eorum: Hi quæſierunt ſcripturam genealogiæ 62
ſuæ, & non invenerunt, & ejecti ſunt de
ſacerdotio.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 29 * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ܀ ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ܂ * ܒܢܝ ܢܒܘ܂ ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ܂
30 * ܒܢܝ ܡܓܕܣ܂ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ܂ * ܒܢܝ ܥܝܠܡ܂ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ
31 32 ܘܐܪܒܥܐ܂ * ܒܢܝ ܚܪܘܡ܂ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ܂ * ܒܢܝ ܠܘܕ ܘܚܕܪ ܘܐܝܢܘ܀ ܫܒܥܡܐܐ
33 34 ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ܂ * ܒܢܝ ܐܝܪܝܚܘ܂ ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ܂ * ܒܢܝ ܣܢܐܐ܀ ܬܠܬܐ
35 36 ܐܠܦܝܢ܂ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ܂ * ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܝܕܥܝܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܝܫܘܥ܂ ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ
37 38 ܘܬܠܬܐ܂ * ܒܢܝ ܐܡܝܪ܂ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ܂ * ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ܂ ܐܠܦ
39 40 ܘܡܐܬܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ܂ * ܒܢܝ ܚܪܘܡ܂ ܐܠܦ ܘܫܒܥܣܪ܂ * ܠܘܝܐ ܒܢܝ ܝܫܘܥ
41 ܘܩܕܡܝܐ܂ ܘܒܢܝ ܗܘܕܝܐ܂ ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ܂ * ܗܠܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ܂ ܒܢܝ ܐܣܦ܀ ܡܐܐ
42 ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ܂ * ܒܢܝ ܬܪܥܐ܂ ܘܒܢܝ ܫܠܘܡ܂ ܒܢܝ ܐܛܪ܂ ܒܢܝ ܐܠܛܡܢ܂ ܒܢܝ
43 ܝܥܩܘܒ܂ ܒܢܝ ܚܛܘܛܐ܂ ܒܢܝ ܫܒܝ܂ ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥܐ܂ * ܢܬܝܢܐ܂ ܒܢܝ
44 ܨܝܚܐ܂ ܒܢܝ ܚܣܘܦܐ܂ ܒܢܝ ܛܒܥܘܬ܂ * ܒܢܝ ܩܕܘܣ܂ ܒܢܝ ܣܝܠܐ܂ ܒܢܝ ܦܪܘܢ܂
45 46 * ܒܢܝ ܠܒܝܐ܂ ܒܢܝ ܚܓܒܐ܂ ܒܢܝ ܥܩܘܦ܂ * ܒܢܝ ܚܓܒ܂ ܒܢܝ ܫܠܡܝ܂ ܒܢܝ
47 48 ܚܢܢ܂ * ܒܢܝ ܓܙܠ܂ ܒܢܝ ܚܓܪ܂ ܒܢܝ ܕܝܐ܂ * ܒܢܝ ܕܝܫܘܢ܂ ܒܢܝ ܕܒܘܪܐ܂ ܒܢܝ ܓܙܡ܂
49 50 * ܒܢܝ ܥܙܐ܂ ܒܢܝ ܦܬܚ܂ ܒܢܝ ܒܣܣ܂ * ܒܢܝ ܐܣܝܐ܂ ܒܢܝ ܡܬܢܝܢ܂ ܒܢܝ ܢܦܘܫܝܢ܂
51 * ܒܢܝ ܒܩܒܘܩ܂ ܒܢܝ ܚܩܘܦܐ܂ ܒܢܝ ܚܕܘܪ܂ * ܒܢܝ ܒܫܠܐܘܬ܂ ܒܢܝ ܡܚܝܪܐ܂ ܒܢܝ ܚܪܫܐ܂
52 53 * ܒܢܝ ܩܪܩܘܣ܂ ܒܢܝ ܣܝܣܪܐ܂ ܒܢܝ ܬܡܢܝ܂ * ܒܢܝ ܢܣܝܚ܂ ܒܢܝ ܚܛܘܦܐ܂ * ܒܢܝ ܥܒܪ܂
54 55 ܒܢܝ ܫܠܝܡ܂ ܒܢܝ ܣܘܛܝܡ܂ ܒܢܝ ܐܣܦܪܘܬ܂ * ܒܢܝ ܦܪܘܕܐ܂ ܒܢܝ ܥܠܐ܂ ܒܢܝ ܫܦܛܝܐ܂
56 57 ܒܢܝ ܬܪܩܘܢ܂ ܒܢܝ ܓܕܠ܂ * ܒܢܝ ܚܛܘܠ܂ ܒܢܝ ܒܩܪܘܬ܂ ܒܢܝ ܚܠܬܐ܂ ܒܢܝ ܐܡܪ܂
58 59 * ܟܠܗܘܢ ܢܬܝܢܐ܂ ܘܒܢܝ ܥܒܪ ܘܫܠܝܡ܂ ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܪܝܢ܂ * ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ
ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܬܠܡܚܠܐ ܠܬܠܥܒܒ ܘܟܪܘܒܝ܂ ܘܗܝܕܝܢ ܐܬܐܡܪ܂ ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܠܡܚܘܝܘ
ܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ ܘܬܘܠܕܬܗܘܢ܂ ܐܠܐ ܕܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܗܘܘ܂ * ܒܢܝ ܕܠܝܐ܂ ܒܢܝ ܛܘܒܝܐ܂ 60
61 ܒܢܝ ܢܩܪܝܐ܂ ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ܂ * ܒܢܝ ܚܒܝܐ܂ ܒܢܝ ܩܗܘܣ܂ ܒܢܝ ܒܪܙܠܝ ܕܢܣܒ
62 ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ ܐܢܬܬܐ܂ ܘܐܬܩܪܝ ܒܫܡܗܘܢ܂ * ܗܠܝܢ ܒܥܘ ܒܟܬܒܐ
ܕܫܪܒܬܗܘܢ܂ ܘܠܐ ܫܟܚܘ܂ ܘܐܬܕܚܝܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܗܢܘܬܐ܂

Cives Beth-il & Aai, ducenti viginti 28
tres: Filii Nobu, quinquaginta duo: 29
Filii Megdas, centum quinquaginta ſex: 30
Filii Ilam, mille ducenti quinquaginta 31
quatuor: Filii Horom, trecenti viginti: 32
Filii Lud, Hodar, & Ino; ſeptingenti viginti 33
quinque. Jerichuntini, trecenti quadraginta 34
quinque: Filii Senaæ, ter mille ſexcenti 35
triginta. Sacerdotes filii Idaiæ, ex familia 36
Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres: Filii 37
Amir, mille ducenti quinquaginta duo:
Filii Phaſhar, mille ducenti ſeptuaginta 38
quatuor: Filii Harum, mille ſeptemdecim: 39
Levitæ filii Jeſu & Cadmiæ, necnon filii 40
Hodiæ, ſeptuaginta quatuor: Hi ſunt qui 41
miniſtrabant: filii Aſaph, centum viginti
octo: Filii Tarhelis, filii Salum, filii 42
Atar, filii Alteman, filii Jacob, filii Hatotæ,
filii Sabi: hi omnes centum triginta
novem. Nethanæi; filii Siniæ, filii Hosbæ, 43
filii Tabeoth, Filii Cados, filii Sillæ, 44
filii Pharon, Filii Lebiæ, filii Hagbæ, 45
filii Acuph, Filii Hagab, filii Salmi, filii 46
Hanan, Filii Gazal, filii Hagar, filii 47
Dajæ, Filii Diſon, filii Deboræ, filii 48
Gazam, Filii Azæ filii Pathah, filii Baſaz, 49
Filii Aſiæ, filii Mathnin, filii Nephoſin, 50
Filii Bacbuc, filii Hacophæ, filii Hadhor, 51
Filii Beſlaoth, filii Mehiræ, filii Harſæ; 52
Filii Carcos, filii Siſræ, filii 53
Tamnai, Filii Neſih, filii Hatophæ, 54
Filii Eber, filii Salim, filii Sotim, filii Eſpheroth, 55
filii Perudæ, Filii Alæ, filii Sephatiæ, 56
filii Tarcon, filii Gadal, Filii Hatul,
filii Bacroth, filii Hiltæ, filii Amar: 57
Omnes Nethanæi, & filii Eber ac Salim; 58
trecenti nonaginta duo. Hi ſunt prætereà 59
qui aſcenderunt è Telmahala ad Telaabam
& Chorbi. Tunc edictum fuit:
ſed non potuerunt oſtendere familias patrum
ſuorum & genealogias ſuas, ſed
tantùm quòd ex Iſraelitis eſſent. Filii 60
Delaiæ, filii Tobiæ, filii Necariæ; ſexcenti
quinquaginta duo: Filii Habiæ, 61
filii Kehos, filii Barzelai, qui quòd è filiabus
Barzelai Galaaditis uxorem duxiſſet,
vocatus fuerat de nomine illorum. Hi 62
cùm quæſiviſſent in libro familiarum ſuarum,
nec inveniſſent, abdicati fuerunt à
ſacerdotio.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Ἀϊὰ, τετρακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (μ) Ναβοὺ, πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Μαγεβὶς,
30 31 32 ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Ἠλαμὰρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ (ν) Ἠλὰμ, τρι-
33 34 ακόσιοι εἴκοσιν. Υἱοὶ (ξ) Λοδαδὶ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι (ο)
35 36 τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ (†) Σενναὰ, τρισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ (π) Ἰεδουὰ τοῦ
37 38 οἴκῳ (ρ) Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς. Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ (σ) Φασ-
39 40 σοὺρ, χίλιοι διακόσιοι (τ) τεσσαρακονταεπτά. Υἱοὶ Ἠρὲμ, χίλιοι ἑπτά. Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ
41 καὶ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς Ὠδουΐα, ἑβδομηκοντατέσσαρες. Οἱ ᾄδοντες υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
42 Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σελλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ (υ) Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σωβαὶ,
43 44 οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ (φ) Σουθία, υἱοὶ Ἀσουφὰ, υἱοὶ Ταβαὼθ, Υἱοὶ
45 46 Κάδης,, υἱοὶ Σιαὰ, υἱοὶ Φαδὼν, Υἱοὶ Λαβανὼ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Ἀκοὺβ, Υἱοὶ Ἀγὰβ, υἱοὶ Σελα-
47 48 μὶ, υἱοὶ Ἀνὰν, Υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ, υἱοὶ Ῥαΐα, Υἱοὶ Ῥασὼν, υἱοὶ (χ) Νεκωδὰ, υἱοὶ
49 50 Γαζὲμ, Υἱοὶ Ἀζὼ, υἱοὶ Φασὴ, υἱοὶ Βασὶ, Υἱοὶ Ἀσενὰ, υἱοὶ Μοουνὶμ, υἱοὶ Νεφουσὶμ, Υἱοὶ Βακ-
51 52 53 βοὺκ, υἱοὶ Ἀκουφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ (ψ) Μαουδὰ, υἱοὶ Ἀρσὰ, Υἱοὶ Βαρκὸς, υἱοὶ
54 55 Σισάρα, υἱοὶ Θεμὰ, Υἱοὶ (ω) Νασιὲ, υἱοὶ (α) Ἀτουφά· Υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σωταὶ,
56 57 υἱοὶ (β) Σεφηρὰ, υἱοὶ Φαδουρὰ, Υἱοὶ (γ) Ἰεηλὰ, υἱοὶ Δαρκὼν, υἱοὶ (δ) Γεδὴλ, Υἱοὶ Σαφατία,
58 υἱοὶ (ε) Ἀτὶλ, υἱοὶ (ζ) Φαχεράθ, υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ, υἱοὶ Ἠμεί. Πάντες οἱ Ναθανὶμ, καὶ υἱοὶ Ἀβδη-
59 σελμὰ, τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο. Καὶ οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ (η) Θελμελὲχ, Θελαρησὰ, Χεροὺβ,
Ἠδὰν, Ἐμμὴρ, καὶ οὐκ (θ) ἐδυνάσθησαν τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν εἰ
60 ἐξ Ἰσραὴλ εἰσιν· Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ Βουὰ, υἱοὶ Τωβίου, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
61 Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων υἱοὶ (ι) Λαβεία, υἱοὶ Ἀκκοὺς, υἱοὶ Βερζελλαῒ, ὃς ἔλαβεν (κ) ἀπὸ τῶν
62 θυγατέρων Βερζελλαῒ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῶν. Οὗτοι ἐζήτησαν
γραφὴν αὐτῶν οἱ μεθωεσὶμ, καὶ οὐχ εὑρέθησαν, καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.

Viri Bæthel, & Aia, quadringenti viginti tres : Filii Nabu, quinquaginta 28 29
duo: Filii Magebis, centũ quinquaginta ſex: Filii (a) Elamar, mille ducenti 30 31
quinquaginta quatuor: Filii Elam, trecenti viginti: Filii Lodadi, et Ono, ſe- 32 33
ptingenti viginti quinque: Filii Hiericho, trecenti quadraginta quinque: Fi- 34 35
lii Senaa, tria millia ſexcenti triginta. Et ſacerdotes filii Jedua, de domo 36
Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres : Filii Emmer, mille quinquaginta 37
duo : Filii Phaſſur, mille ducenti quadraginta ſeptem : Filii Erem, 38 39
(b) mille ſeptem. Et Levitæ filii Jeſu, & Cadmiel ex filiis Oduia, ſe- 40
ptuaginta quatuor. Cantores filii Aſaph, centum viginti octo. Filii 41 42
Janitorum, filii Sellum, filii Ater, filii Telmon, filii Acub, filii A-
tita, filii Sobai, omnes centum triginta novem. Nathinæi, filii Suthia, 43
filii Aſupha, filii Tabaoth, Filii Cades, filii Siaa, filii Phadon, Filii 44 45
Libano, filii Agaba, filii Acub, Filii Agab, filii Selami, filii Anan, 46
Filii Geddel, filii Gaar, filii Raia, Filii Raſon, filii Necoda, filii 47 48
Gazem, Filii Azo, filii Phaſe, filii Baſi, Filii Aſena, filii Mounim, 49 50
filii Nephuſim, Filii Bacbuc, filii Acupha, filii Arur, Filii Baſaloth, 51 52
filii Mauda, filii Arſa, Filii Barcos, filii Siſara, filii Thema, Filii 53 54
Naſthie, filii Atupha, Filii ſervorum Salomon, filii Sotai, filii Sophera, 55
filii Phadura, Filii Jeela, filii Darcon, filii Gediel, Filii Saphatia, 56 57
filii Atil, filii Phacherath, filii Aſeboim, filii Hemei : Omnes Nathinæi, 58
& filii (c) Abdeſelma, trecenti nonaginta duo. Et hi, qui aſcen- 59
derunt de Thelmelech, Thelareſa, Cherub, Hedan, Emmer, & non
potuerunt indicare domum patriæ ſuæ, & ſemen ſuum, ſi ex Iſrael
ſunt, Filii Dalaia, filii Bua, filii Tobiæ, filii Necoda, ſexcenti quinqua- 60
ginta duo : Et de filiis ſacerdotum, filii (d) Labia, filii Accus, filii 61
Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditæ uxorem, & vo-
catus eſt in nomine eorum. Hi quæſierunt ſcripturam ſuam (e) Methoe- 62
ſim, & non ſunt inventi, & (f) abdicati ſunt à ſacerdotio.

MS.A. (μ) Ναβὼ, (ν) Ἡλὰμ, (ξ) Λυδδὼν, Λοδαδὶδ καὶ Ὠνὼ, (ο) τεσσερακονταπέντε. (†) Σενναὰ, (π) Ἰεδδουὰ (ρ) Ἰησοῦ, (σ) Φασοὺρ, (τ) τεσσερακονταεπτά. (υ) Ἀκοὺμ, (φ) Σουαὰ υἱοῦ Ἀσουφὰ, (χ) Νεκωδὰν, (ψ) Μεουδὰ, (ω) Νεθιὲ, (α) Ἀλιφά· (β) Ἀσεφοράθ, (γ) Ἰηλὰ, (δ) Γεδδὴλ, (ε) Ἀττὶλ, (ζ) Φακεράθ, (η) Θημελχὲλ, (θ) ἠδυνήθησαν (ι) Ὀβδία (κ) ἀπὸ θυγατέρων

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 29 * رجال بيتيل وآيا * اربعماية ثلثه وعشرين * بني نابوا * اثنين وخمسين * بني ماجب ماية *
30 31 وسته وخمسين * بني الامر * الف وماتين واربعه وخمسين * بني ارام * ثلثماية وعشرين * بني
32 33 لوداد واون * سبعماية وخمسه وعشرين * بني يريحا * ثلثماية خمسه واربعين * بني سناء * ثلثه
35 36 37 الاف وستماية وثلثين * الكهنه بني يادوا لبيت يسوع * ستماية وثلثه وتسعين * بني امير * الف
38 39 وثلثه وخمسين * بني فاسور الف وماتين سبعه واربعين * بني ابرام * الف وسبعه واربعين *
40 41 * اللاويين بني يسوع وقدميل * لبني بنيادويا سبعه واربعين * بني اساف المسبحين *
42 مايه وثمانيه وعشرين * بني البوابين * بني سالوم * بني اطير * بني طلمون * بني
43 يافوم * بني اطيطا * بني سباي * جميعهم مايه تسعه وثلثين * النثينين * بني سوثال *
44 45 بني اسوفا * بني طاباوت * بني قادس * بني سياء * بني فادون * بني لابانا * بني اجابا *
46 47 بني اقوب * بني اغاب * بني سالامي * بني انان * بني جديل * بني جاار * بني رايا *
48 49 * بني راسون * بني ناقود * بني عزام * بني ارا * بني فاسي * بني باسي * بني اسنا * بني
50 51 مويونين * بني نافوسين * بني بقبوق * بني اقوفا * بني ارور * بني بسالوت * بني
52 53 54 ميدا * بني ارسا * بني بروس * بني سيسار * بني ناما * بني نستيا * بني اطيفا * بني
55 56 عبيد سليمن * بني سوطان * بني اسافيراط * بني فادور * بني يالا * بني درقون * بني
57 58 جديل * بني سافاطيا * بني اطيل * بني فاساراث اسبانويم * بني عماي * جميع
59 النثانين وبني ابديسلما * ثلثماية واثنين وتسعون * هولاء لما صعدوا من تلملح *
تالاريسا * ساروب * ايدان * امير * ولم يستطيعوا ان يخبروا بنسبة قبايلهم وزرعهم من
60 61 اسرايل * بني دالايا * بني طوبيوا * بني نافود ستماية واثنين وخمسين * ومن الكهنة *
بني ابليا * بني نافوس * بني برزلاي الذي اخذ من بنات برزلاي الجلعدي مرة
62 وسمي على اسمايهم * هاولاء طلبوا كتابا لهم مانويسين فلم يجدوا * فصدت قرابهم
الي الكهنوت *

Viri Beth-il & Aia, quadringenti 28
viginti tres. Filii Nabu, quinqua- 29
ginta duo. Filii Mageb, centum quin- 30
quaginta ſex. Filii Elamar, mille 31
ducenti quinquaginta quatuor. Filii 32
Aram, trecenti viginti. Filii Lo- 33
dad & On, ſeptingenti vigintiquin-
que. Filii Jericho, trecenti qua- 34
draginta quinque. Filii Senaa, ter 35
mille ſexcenti triginta. Sacerdotes filii 36
Jadua, de domo Jeſu, ſexcenti nona-
ginta tres. Filii Emmir, mille quin- 37
quaginta tres. Filii Phaſſur, mille du- 38
centi quadraginta ſeptem. Filii Abram, 39
mille quadraginta ſeptem. Levitæ fi- 40
lii Jeſu & Cadmielis, de filiis Ben-
jaduya, quadraginta ſeptem. Cantores 41
filii Aſaph, centum viginti octo.
Filii janitorum : filii Salum, filii Atir, 42
filii Talmon, filii Jacum, filii Atita,
filii Sobai : omnes iſti, centum trigin-
ta novem. Nathenæi ; filii Suthel ; 43
filii Aſupha, filii Tabeoth, Filii Ca- 44
des, filii Siaa, filii Phadon, Filii 45
Labana, filii Agaba, filii Acub, Filii 46
Agab, filii Salami, filii Anan, Filii 47
Geddil, filii Gaar, filii Rija, Filii 48
Raſon, filii Nacod, filii Gazam, Filii 49
Aſa, filii Phaſa, filii Baſi, Filii 50
Aſna, filii Mojunin, filii Nephuſin, Filii 51
Bacbuc, filii Acupha, filii Arur, Filii 52
Beſaloth, filii Maida, filii Arſa, Filii 53
Barcos, filii Siſar, filii Tama, Filii 54
Naſtia, filii Atipha, Filii ſervorum 55
Salomonis, filii Sotan, filii Aſaphirat,
filii Padur, Filii Jeela, filii Darcon, 56
filii Geddil, Filii, Saphatia, filii Atil, 57
filii Phachbarath Aſbaim, filii Emei.
Omnes Nathenæi, & filii Abdiſelma, 58
trecenti nonaginta duo. Hi cùm a- 59
ſcendiſſent è Telmelah, Telariſa, Che-
rub, Idan, Emmir; non potuerunt in-
dicare ductum familiarum ſuarum &
ſeminis ſui ex Iſraele. Filii Delaia, 60
filii Tobio, filii Necod, ſexcenti quin-
quaginta duo. Et è ſacerdotibus ; filii 61
Eliæ, filii Necus, filii Berzellai qui
duxit è filiabus Berzellai Galaaditæ
uxorem, & vocatus eſt de nomine
eorum. Iſti quæſiverunt ſcripturam 62
ſuam Methoeſin (corrupta vox Hebræa
mithiahaſim, i. genealogicam*), & non*
invenerunt ; ideoque interdictus fuit eis
acceſſus ad ſacerdotium.

.perfectionibus & ,illuſtrationib⁹ in ſacerdotem ſtare uſque ; ſanctitarū ſanctitate de comederent non ut ,eos ad Tirſatha dixit Et
63 וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד כֹּהֵן לְאוּרִים וּלְתֻמִּים׃
,eorum ancillas &,eorum ſervos Præter .ſexaginta trecenti millia duo ,millia decem quater ,unus tanquam *cœtus* Omnis
65 64 כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת שִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם
eorum Equi .ducenti cantatrices & ,cantores eis Et .ſeptem & triginta trecenti millia ſeptem ipſi
66 אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתָיִם׃ סוּסֵיהֶם
triginta quadringenti eorum Cameli .quinque & quadraginta ducenti eorum muli ; ſex & triginta ſeptingenti
67 שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלֵּיהֶם אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים
quæ Domini domum in *eos intrando in* ,patrum *capitibus* de Et .viginti & ſeptingenti millia ſex Aſini .quinque &
68 וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת בְּבוֹאָם לְבֵית יְהוָה אֲשֶׁר
dederunt *ſuam poteſtatē* Secundùm .ſuo *ſtabilimento* in eā ſtare *faciendum ad* ,Dei domum ad ſe ſponte obtulerūt ,Jeruſalaim in
69 בִּירוּשָׁלָ͏ִם הִתְנַדְּבוּ לְבֵית הָאֱלֹהִים לְהַעֲמִידוֹ עַל־מְכוֹנוֹ׃ כְּכֹחָם נָתְנוּ
ſacerdotum tunicas & ,millia quinque minas argenti & ,mille & ,millia decem ſexies drachmas auri ,operis theſaurū in
לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שֵׁשׁ־רִבָּאוֹת וָאֶלֶף וְכֶסֶף מָנִים חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים
omnis & ;ſuis urbibus in Nethinim & ,janitores & ,cantores & ,populo de & ,Levitæ & ,ſacerdotes habitaverunt Et .centum
70 מֵאָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן־הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל־
.ſuis urbibus in Iſrael
יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

CAP. III. ג

Jeſuah ſurrexit Et .Jeruſalaim in unus vir tanquā popul⁹ ſunt cōgregati Et .urbibus in Iſrael filii & ,ſeptimus menſis attigit Et
2 1 וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּעָרִים וַיֵּאָסְפוּ הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיָּקָם יֵשׁוּעַ
,Iſrael Dei altare ædificaverunt & ;ejus fratres & ,Sealthiel filius Zerubabel & ,ſacerdotes ejus fratres & ,Joſadach filius
בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וּזְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְאֶחָיו וַיִּבְנוּ אֶת־מִזְבַּח אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
ſuis ſtabilimentis in altare firmaverūt Et .Dei viri Moſeh lege in ſcriptū ſicut ,*aſcenſiones* illud ſuper *aſcendere faciendū ad*
3 לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים׃ וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל־מְכוֹנֹתָיו
fecerunt Et .veſpere & ,mane holocauſta,Domino *aſcenſiones* illud ſuper obtulerūt Et .terrarum populis à *eos ſuper terrore in quia*
4 כִּי בְּאֵימָה עֲלֵיהֶם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וַיַּעַל עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב׃ וַיַּעֲשׂוּ
poſtea Et .*ſuo die in diei res* conſuetudinē ſcd̄m numero in *die in die aſcenſionē* in & ,ſcriptū ſicut tabernaculorū ſolennitatem
5 אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת כַּכָּתוּב וְעֹלַת יוֹם בְּיוֹם בְּמִסְפָּר כְּמִשְׁפַּט דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן
.Domino ſpontaneū offerenti ſpontaneè omni & ,ſanctificatis Domini ſolēnitatib⁹ omnibus in & ,*menſibus* in & ,juge holocauſtū
עֹלַת תָּמִיד וְלֶחֳדָשִׁים וּלְכָל־מוֹעֲדֵי יְהוָה הַמְקֻדָּשִׁים וּלְכֹל מִתְנַדֵּב נְדָבָה לַיהוָה׃
argentū dederūt Et .erat fundatū non Domini templū Et .Dño *aſcenſiones facere aſcendere* cœperunt ſeptimi menſis *uno* die A
7 6 מִיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הֵחֵלּוּ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה וְהֵיכַל יְהוָה לֹא יֻסָּד׃ וַיִּתְּנוּ־כֶסֶף
,Jappo mare ad Lebanon de cedrina ligna *adducendū ad* ,Sorim & ,Sidoniis oleum & ,potum & ,cibum & ; *artificibus* & *cæſoribus*
לַחֹצְבִים וְלֶחָרָשִׁים וּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וָשֶׁמֶן לַצִּדֹנִים וְלַצֹּרִים לְהָבִיא עֲצֵי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן אֶל־יָם יָפוֹא
menſe in ,Jeruſalaim in Dei domum ad eorū adventus ſecundo anno in Et .eis Paras regis Chores *permiſſionē* juxta
8 כְּרִשְׁיוֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס עֲלֵיהֶם׃ וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְבוֹאָם אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים לִירוּשָׁלַ͏ִם בַּחֹדֶשׁ
venientes omnes & ,Levitæ & ,ſacerdotes eorū *fratrum reſiduum* &,Joſadach filius Jeſuah & ,Sealthiel filius Zerubabel cœperūt,ſecundo
הַשֵּׁנִי הֵחֵלּוּ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּשְׁאָר אֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־הַבָּאִים
.Domini domus *opere ſuper urgendum ad* ,ſupra & ,annorum viginti filio à Levitas ſtatuerunt & ,Jeruſalaim captivitate de
מֵהַשְּׁבִי יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיַּעֲמִידוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

Et dixit Atherſatha eis, ut non comederent de Sancto 63
ſanctorum,donec ſurgeret ſacerdos doctus atque perfectus. Omnis multitudo quaſi unus,quadragintaduo millia 64
trecenti ſexaginta : Exceptis ſervis eorum, & ancillis, 65
qui erant ſeptē millia trecenti trigintaſeptem:& in ipſis
cantores atque cantatrices ducenti. Equi eorum, ſe- 66
ptingenti trigintaſex, muli eorum,ducenti quadragintaquinque, Cameli eorum,quadringenti trigintaquinque, 67
aſini eorum, ſex millia ſeptingenti viginti. Et de princi- 68
pibus patrum, cùm ingrederentur templū Dñi, quod eſt
in Jeruſalem, ſpontè obtulerunt in domū Dei ad extruendam eam in loco ſuo. Secundùm vires ſuas dederunt 69
impenſas operis, auri ſolidos ſexaginta millia & mille,
argenti mnas quinque millia, & veſtes ſacerdotales centum. Habitaverunt ergò Sacerdotes, et Levitæ, & de 70
populo,& cantores,& janitores,& Nathinæi,in urbibus
ſuis, univerſúſque Iſrael in civitatibus ſuis.

CAP.III.

JAmque venerat menſis ſeptimus, & erant filii Iſrael in 1
civitatibus ſuis : congregatus eſt ergò populus quaſi vir
unus in Jeruſalem. Et ſurrexit Joſue filius Joſedec, & 2
fratres ejus ſacerdotes, & Zorobabel filius Salathiel, &
fratres ejus,& ædificaverunt altare Dei Iſrael, ut offerrent in eo holocautomata,ſicut ſcriptum eſt in lege Moy-
ſi viri Dei : Collocaverunt autem altare Dei ſuper ba- 3
ſes ſuas, deterrentibus eos per circuitum populis terrarum,& obtulerunt ſuper illud holocauſtum Dño manè &
veſperé : Fecerúntque ſolennitatem tabernaculorum, 4
ſicut ſcriptum eſt,& holocauſtum diebus ſingulis per ordinem ſecundùm præceptum op⁹ diei in die ſuo. Et poſt 5
hæc holocauſtum juge, tam in Calendis quàm in univerſis
ſolennitatibus Dñi, quæ erant conſecratæ, & in omnib⁹
in quibus ultrò offerebatur munus Dño. A primo die 6
menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtum Domino :
porrò templum Dei nondum fundatum erat. Dederunt 7
autem pecunias latomis & cæmentariis : cibum quoque,
& potum,& oleum, Sidoniis Tyriiſque, ut deferrent ligna cedrina de Libano ad mare Joppe, juxta quod præ-
ceperat Cyrus rex Perſarum eis. Anno autem ſecundo 8
adventûs eorum ad templum Dei in Jeruſalem,menſe ſecundo,cœperunt Zorobabel filius Salathiel, & Joſue filius Joſedec,& reliqui de fratribus eorum Sacerdotes,&
Levitæ, et omnes qui venerant de captivitate in Jeruſalem, et conſtituerunt Levitas à viginti annis et ſuprà, ut
urgerent opus Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

63 ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܡܢ ܩܘܕܫ ܩܘܕ̈ܫܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܩܘܡ ܟܗܢܐ *
64 ܪܒܐ ܘܢܫܐܠ ܘܢܚܙܐ. * ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܐܟܚܕܐ. ܐܪܒܥ ܪ̈ܒܘܢ. ܘܬܪܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ
65 ܘܫܬܝܢ. * ܠܒܪ ܡܢ ܥܒ̈ܕܝܗܘܢ ܘܐܡܗ̈ܬܗܘܢ. ܕܗܘܘ ܫܒܥܐ ܐܠܦ̈ܝܢ. ܘܬܠܬܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܘܡܫܡܫܢ̈ܝܗܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ. ܘܪ̈ܟܫܝܗܘܢ ܫܒܥܡܐܐ
66 67 ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ. * ܟܘܕܢ̈ܘܬܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܓܡ̈ܠܝܗܘܢ. ܐܪܒܥܡܐܐ
68 ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܚܡ̈ܪܝܗܘܢ. ܫܬܐ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܡܢ ܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܟܕ
ܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܬܪܥܝܘ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܡܘ ܘܐܬܚܝܠܘ.
69 * ܘܝܗܒܘ ܠܓܙܐ ܕܥܒܕܬܐ. ܕܗܒܐ ܕܝܢܪ̈ܐ. ܫܬ ܪ̈ܒܘܢ ܘܐܠܦܐ ܚܕ. ܘܟܣܦܐ
70 ܡ̈ܢܝܢ ܚܡܫܐ ܐܠܦ̈ܝܢ. ܘܟܘܬܝܢ̈ܐ ܠܟܘܡܪ̈ܐ ܡܐܐ. * ܘܗܦܟܘ ܟܗܢ̈ܐ ܘܠܘܝ̈ܐ. ܘܡܢ
ܥܡܐ. ܘܡܢ ܡܫܡܫܢ̈ܐ. ܘܡܢ ܬܪ̈ܥܐ ܘܢܬܝܢ̈ܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ. ܘܟܠܗ
1 ܐܝܣܪܝܠ ܘܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ. * ܘܡܛܐ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. * ܟܕ * ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
2 ܒܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܠܡܣܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܩܡܘ ܝܫܘܥ ܒܪ
ܝܘܙܕܩ ܘܐܚ̈ܘܗܝ ܟܗܢ̈ܐ. ܘܙܪܘܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ ܘܐܚ̈ܘܗܝ. ܘܒܢܘ ܡܕܒܚܐ ܠܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܗܝ ܥܠܘ̈ܬܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ.
3 * ܘܐܬܬܩܢ ܡܕܒܚܐ ܥܠ ܬܩܘܢܗ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܥܠܝܗܘܢ. ܡܢ ܥܡ̈ܡܐ
4 ܕܥܡܪܝܢ ܒܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܗܝ ܥܠܘ̈ܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܥܠܬܐ ܕܨܦܪܐ ܘܕܪܡܫܐ. * ܘܥܒܕܘ
ܥܐܕܐ ܕܡܛܠ̈ܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ. ܘܥܠܘ̈ܬܐ ܝܘܡ ܒܝܘܡ ܒܡܢܝܢܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ. ܦܬܓܡ ܝܘܡ
5 ܒܝܘܡܗ. * ܘܒܬܪܟܢ ܥܠܬܐ ܐܡܝܢܬܐ ܒܝܪ̈ܚܐ. ܘܒܟܠ ܥܐܕ̈ܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܩܘܕ̈ܫܐ.
6 ܘܟܠ ܡܢ ܕܨܒܐ ܢܕܒܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܡܢ ܚܕ ܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ ܫܪܝܘ ܠܡܣܩܘ ܥܠܬܐ ܠܡܪܝܐ.
7 ܘܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝܐ ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܐܫܬܡܠܝ. * ܘܝܗܒܘ ܟܣܦܐ ܠܦܣܘ̈ܠܐ ܘܠܢܓ̈ܪܐ. ܘܡܐܟܘܠܬܐ
ܘܡܫܬܝܐ ܘܡܫܚܐ ܠܨܘܪ̈ܝܐ ܘܠܨܝܕܘܢ̈ܝܐ. ܕܢܝܬܘܢ ܩܝ̈ܣܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܡܢ ܠܒܢܢ ܒܝܡܐ ܠܝܘܦܐ.
8 ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. * ܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. ܟܕ ܥܠܘ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܝܢ. ܫܕܪ ܙܪܘܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ. ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܙܕܩ.
ܘܫܪܟܐ ܕܐܚ̈ܝܗܘܢ. ܘܟܗܢ̈ܐ ܘܠܘܝ̈ܐ. ܘܟܠ ܕܐܬܘ ܡܢ ܫܒܝܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܩܝܡܘ ܠܠܘܝ̈ܐ
ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܥܠ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ.

Dixerunt enim eis principes Iſraelis ne comederent è ſancto ſanctorum, donec ſurgeret 63
ſumm⁹ ſacerdos,& inquireret ac videret. Tota hæc ſimul congregatio fuit quatuor myri- 64
ades,bis mille trecenti ſexaginta: Præter ſer- 65
vos & ancillas eorū,qui fuerunt ſepties mille
trecenti triginta ſeptē,& ducentos miniſtros
qui miniſtrabant eis:equi eorum fuorunt ſe-
ptingenti triginta ſex : Muli eorum, ducenti 66
quadraginta quinque : Cameli eorum, qua- 67
dringenti triginta quinque:aſini,ſexies mille
ſeptingenti viginti. Ex primorib⁹ paternarū 68
familiarū,quum ingreſſi fuiſſent domum Dñi
quæ eſt in Jeruſalem, cogitaverunt de domo
Dñi: & ſurrexerunt viribuſque conati Dederunt in theſaurum ipſius operis aureorum 69
denariorū ſex myriades ac mille,argenti minas quinquies mille, & tunicas centum pro
ſacerdotib⁹.Ita reverſi ſunt ſacerdotes et Le- 70
vitæ,& ex populo, miniſtris, janitoribus, &
Nethanæis; et ii qui habitabant in civitatib⁹
ſuis, omneſq; Iſraelitæ ac civitates eorum.

CAP. III.

ADveniente autem menſe ſeptimo, dum 1
Iſraelitæ *verſarentur* in civitatib⁹ ſuis, congregat⁹ eſt popul⁹ quaſi vir unus,ut aſcenderet in Jeruſalem. Ubi ſurgentes Jeſus Jozede- 2
ci fili⁹,& ſacerdotes fratres ej⁹, necnon Zorbabel fili⁹ Selathielis cum fratrib⁹ ſuis; ædificaverunt altare Deo Iſraelis, ad offerendum
ſup illud holocauſta, quemadmodū ſcriptum
eſt in lege Moſis prophetæ Dei. Altari in ſua 3
ſede conſtituto (terror enim ingens imminebat ipſis propter gentes quæ habitabant in
urbib⁹) obtulerunt ſup illud holocauſta Dño,
holocauſtū matutinum ac veſpertinum : Et 4
celebrârunt feſtum tabernaculorū, ſicut ſcriptum eſt: & holocauſta diurna,ſtatuto numero,ſecundùm legem;pro dignitate cujuſq; diei. Deinde holocauſtum juge in menſibus; & 5
in omnibus ſolennitatib⁹ Dñi,ſacra;& omnis
volentis,ſpontaneum Domino. A prima *die* 6
menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtū
Domino, licèt templum Dñi adhuc non eſſet
abſolutum. Dederuntque pecuniam lapicîdis 7
& fabris; & cibum,potum, ac oleum Tyriis
atque Sidoniis,ut ligna cedrina è Libano per
mare adveherent in Japha : quemadmodum
præſcripſerat illis Cyrus rex Perſidis. Anno 8
ſecundo ab ingreſſu in domum Domini quæ
eſt in Jeruſalem, menſe ſecundo ; miſit Zorbabel filius Selathielis,& Jeſus Jozedeci filius, cæterique fratres eorum, & ſacerdotes ac
Levitæ, omnes denique qui è captivitate ingreſſi fuerant in Jeruſalem ; et conſtituerunt
Levitas à nato viginti annos & ultrà,ut interdiu præeſſent operi domûs Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

63 Καὶ εἶπεν (λ) ἀθερσαθὰ αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζουσιν
64 65 καὶ τοῖς τελείοις. Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμοῦ ὡσεὶ τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Χωρὶς
δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗτοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά. καὶ οὗτοι ᾄδοντες καὶ
66 ᾄδουσαι διακόσιοι. Ἵπποι αὐτῶν, ἑπτακόσιοι τριακονταέξ· ἡμίονοι αὐτῶν, διακόσιοι (μ) τεσσαρα-
67 κονταπέντε· Κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν, ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴ-
68 κοσι. Καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ (ν) εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἡκουσι-
69 άσαντο εἰς (ξ) οἶκον τοῦ θεοῦ, τοῦ στῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ· Ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν
εἰς θησαυρὸν τοῦ ἔργου (ο) χρυσίον καθαρὸν μναῖ ἓξ μυριάδες καὶ χίλιαι, καὶ ἀργυρίου μνᾶς πενταχι-
70 λίας, καὶ (π) κόθωνοι τῶν ἱερέων ἑκατόν. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ (ρ)
λαοῦ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινὶμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν
αὐτῶν.

Et dixit Atherſaſtha eis, ut non comederent de ſancto ſanctorum, donec 63
(g) ſurgeret ſacerdos illuminantibus, & perfectis. Omnis autem Ec- 64
cleſia ſimul, quaſi quadraginta duo millia trecenti ſexaginta, Abſque 65
ſervis eorum, & ancillis eorum: hi ſeptem millia trecenti triginta ſe-
ptem: (h) & hi cantores, & cantatrices bis centum. Equi eorum, 66
ſeptingenti triginta ſex: muli eorum, ducenti quadraginta quinque: Ca- 67
meli eorum, quadringenti triginta quinque: aſini eorum, ſex mille ſeptin-
genti viginti. Et ex principibus patriarum, in ingrediendo ipſos in domum 68
Domini, quæ in Hieruſalem, ſponte obtulerunt in domum Dei, ad ſtatu-
endam eam ſuper ſtabilitatem ſuam; Sicut potentia eorum, dederunt in the- 69
ſaurum operis, (i) aurum purum minæ millia ſexaginta unum, & argen-
ti minas quinque millia, & (k) Cothoni ſacerdotum centum. Et ſede- 70
runt ſacerdotes, & Levitæ, & qui de populo, & cantores, & janito-
res, & Nathinim in civitatibus ſuis, & omnis Iſrael in civitatibus ſuis.

MS.A. (λ) ἀθερσαθὰ (μ) τεσσαρακονταπέντε· (ν) ἐλθεῖν (ξ) οἶκον θεοῦ, (ο) χρυσίον δραχμὰς ἓξ μυριάδας καὶ χιλίας, καὶ ἀργύριον μναῖ πενταχιχίλιαι, (π) χιτῶνας τῶν (ρ) λαοῦ, οἱ ᾄδοντες

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, (α) καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ
2 εἷς εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σα-
λαθιὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ (β) αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ᾽ αὐτὸ
3 ὁλοκαυτώσεις, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ (γ) Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστή-
ριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν· καὶ ἀνέβη ἐπ᾽
4 αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ τοπρωῒ καὶ εἰς ἑσπέραν. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γε-
5 γραμμένον, καὶ ὁλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ· Καὶ
μετὰ τοῦτο ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας, καὶ εἰς πάσας (δ) ἑορτὰς τῷ κυρίῳ τὰς ἡγια-
6 σμένας, καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ κυρίῳ. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀνα-
7 φέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ (ε) οἶκος τοῦ κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λα-
τόμοις καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ ποτὰ, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις, (ζ) ἐνέγκαι
ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, κατ᾽ ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ᾽
8 αὐτούς. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ (η) ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν μηνὶ
τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν
τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας (θ) τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου.

CAP. III.

ET advenit menſis ſeptimus, & filii Iſrael in civitatibus ſuis. Et 1
congregatus eſt populus tanquam vir unus in Hieruſalem. Et ſurrexit 2
Jeſus filius Joſedec, & fratres ejus ſacerdotes, & Zorobabel filius
Salathiel, & fratres ejus: & ædificaverunt altare Dei Iſrael, ad of-
ferendum ſuper illud holocauſtoſes, ſecundùm ea, quæ ſcripta ſunt in
lege Moyſi hominis Dei. Et ſtabilierunt altare ſuper ſtabilitatem ſuam: 3
quoniam in terrore ſuper ipſos à populis terrarum. (a) Et aſcendit ſu-
per Iſrael holocauſtoſis Domino manè, & ad veſperam. Et fecerunt ſo- 4
lemnitatem tabernaculorum, ſecundùm quod ſcriptum eſt, & holocauſtoſes
diem in die in numero, ſicut judicium, verbum diei in die ſuo: Et poſt hæc 5
holocauſtum jugis ſacrificii, & ad Neomenias, & ad omnes feſtivitates
Domino ſanctificatas, & omni ſpontè offerenti ſpontaneum Domino. In 6
die una menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtoſes Domino: & do-
mus Domini fundata non erat. Et dederunt argentum Latomis, & fa- 7
bris, & cibos, & poculenta, & oleum Sidoniis, & Tyriis, ad afferen-
dum ligna cedrina è Libano, ad mare Joppes, ſecundùm (b) permiſſio-
nem Cyri regis Perſarum ſuper eos. Et in anno ſecundo adventûs eo- 8
rum ad domum Dei in Hieruſalem, in menſe ſecundo cœpit Zorobabel
filius Salathiel, & Jeſus filius Joſedec, & reliqui ex fratribus eorum
ſacerdotes, & Levitæ, & omnes qui veniebant è captivitate in Hieru-
ſalem. Et ſtatuerunt Levitas à viginti annis, & (c) ſuprà, ſuper faci-
entes opera in domo Domini.

MS. A. (α) καὶ ὁ Ἰσραὴλ (β) αὐτῶν, (γ) Μωύσεως (δ) ἑορτὰς κυρίῳ (ε) οἶκος κυρίου (ζ) καὶ ἐνέγκαι (η) εἰς (θ) τὰ ἔργα θεοῦ οἴκῳ κυρίου.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

63 * فقال لهم الروساء الا ياكلوا من قدس القديسين حتي يقوم كاهنا للفطنين وللتامين *
64 65 * وجميع الكنيسة ربوتين * والفين وثلثماية وستين * سوا عبيدهم وامايهم هولاء سبعة الاف
66 وثلثماية وسبعة وثلثين * والقراء والقاريات مايتين * وخيلهم سبعماية ستة وثلثين * وبغالهم
67 مايتين وخمسة واربعين * وجمالهم اربعماية وخمسة وثلثين * وحميرهم سبعة الاف وستماية
68 وعشرين * ومن روساء القبايل بعد ما جاووا الي بيت الله الذي في بيت المقدس * جاووا
69 الي بيت الله ليقيموه هيئته بقدر قوتهم * اعطوا في كنوز العمل من الذهب ستة الاف مثقال *
70 ومن الفضة خمسة الاف * ومن الثياب للكهنة ماية * وجلس الكهنة واللاويين * الذين من
الشعب * والقراء والبوابين في مدنهم * وجميع اسرايل في مدنهم *

Dixerunt enim eis principes ne comede- 63
rent de ſancto ſanctorum donec ſurgeret
ſacerdos prudentibus & perfectis. Tota 64
autem eccleſia erat duæ myriades, bis
mille trecenti ſexaginta: Præter ſervos 65
eorum, & ancillas eorum, qui erant
ſepties mille trecenti triginta ſeptem: &
cantores & cantatrices ducenti. Equi 66
eorum, ſeptingenti triginta ſex: muli
eorum, ducenti quadraginta quinque:
Cameli eorum, quadringenti triginta 67
quinque: & aſini eorum, ſepties mille
ſexcenti viginti. Et ex principibus fa- 68
miliarum, poſtquam venerunt ad domum
Dei quæ eſt in Jeruſalem, venerunt ad
domum Dei ut reſtituerent eam in ſtatum
ſuum pro ratione virium ſuarum: De- 69
derúntque in theſauros operis ſex millia
ſiclorum aureorum, argenteorum verò
quinque millia; & veſtes pro ſacerdo-
tibus, centum. Et ſederunt ſacerdotes 70
ac Levitæ, plebeii, cantores & janitores
in urbibus ſuis, omnéſque Iſraelitæ in
urbibus ſuis.

* الفصل الثالث *

1 * وادرك الشهر السابع واسرايل في مدنهم * وحينيذ الشعب كرجل واحد اجتمعوا الي اورشليم *
2 * فقام يشوع ابن يوساداق واخوته الكهنة * وزربابل ابن سلاثيل في اخوته * فبنوا مذبح اله
3 اسرايل ليصعدوا عليه محرقات تامة * كما هو مكتوب في ناموس موسي رجل الله * فهيوا
المذبح على هيئته بفزع التبسهم من شعوب الارض * وصعدت عليه المحرقات تامة الي الرب
4 بكرة وعشية * وصنعوا عيد المظال * كما هو مكتوب * ومحرقات لكل يوم بعدد كالوصية * كل
5 يوم بيومه * وبعد ذلك محرقات متتابعات في الاهلة وكل يوم عيد للرب مقدس * وكل نذر
6 ينذر لله * في يوم واحد من الشهر السابع بدوا يقربون محرقات للرب * وبيت الرب لم يسس *
7 * واعطوا قطاعي الحجارة الكري والنجارين * وطعاما وشرابا وزيتا للصيدانيين والصوريين *
8 ليجيبوهم بخشب ارز من لبنان من ناحية يافا * كما امر قيرش ملك فارس * فلما كان في السنة
الثانية من مجيهم الي بيت الله لاورشليم في الشهر الثاني * بدي زربابل ابن سلاثيل * ويشوع
ابن صادوق * وبقية اخوتهم الكهنة واللاويين * وكل من جاء من السبي الي اورشليم * واقاموا
اللاويين من ابن عشرين سنة وما فوق ذلك * على من يعمل الاعمال في بيت الله *

CAP. III.

ADvenit autem menſis ſeptimus, dum 1
Iſraelitæ eſſent in urbibus ſuis: & tunc
populus quaſi vir unus congregati ſunt
in Jeruſalem. Surrexitque Jeſus fili- 2
us Joſedec cum fratribus ſuis ſacerdoti-
bus, & Zorbabel filius Salathiel cum
fratribus ſuis; & ædificaverunt altare
Dei Iſraelis, ut offerrent ſuper illud ho-
locauſta perfecta, quemadmodum ſcri-
ptum eſt in lege Moſis viri Dei. Et 3
altari ſecundùm diſpoſitionem ſuam pa-
rato, non ſine timore qui invaſerat eos à
populis terræ; aſcenderunt ſuper illud
holocauſta perfecta Domino, manè &
veſpere. Et fecerunt feſtum tabernacu- 4
lorum, quemadmodum ſcriptum eſt: &
holocauſta diurna ex numero, ſecundùm
præceptum, ſingulis diebus: Præterea 5
holocauſta continua in pleniluniis & ſin-
gulis feſtis Deo ſacris: denique omne
votum quod Deo vovetur. Primâ die 6
menſis ſeptimi cœperunt offerre holocau-
ſta Domino, quum domus Domini non-
dum eſſet fundata. Et mercedem de- 7
derunt lapicîdis & fabris; & cibum,
potum, atque oleum Sidoniis & Tyriis,
ut afferrent ſibi ligna cedrina è Libano,
ex parte Japha; quemadmodum præ-
ceperat Cyrus rex Perſidis. Anno autem 8
ſecundo poſt adventum eorum ad domum
Dei in Jeruſalem, menſe ſecundo, cœ-
pit Zorbabel filius Selathielis, & Jeſua
filius Sadoc, & reliqui fratres eorum
ſacerdotes ac Levitæ, omnes demum
qui venerant è captivitate in Jeruſalem:
& præfecerunt Levitas à nato viginti
annos & ultrà, iis qui faciebant opera
in domo Dei.

עזרא: ד

opus *facientem super urgendum ad* ,unus tanquam Jehudah filii ,ejus filii & ,Chadmiel ,ejus fratres & ejus filii , Jesuah Stetitque
9 וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו וְאֶחָיו קַדְמִיאֵל וּבָנָיו בְּנֵי־יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל־עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה
fecerunt stare & ;Domini templum ædificantes fundaverunt Et .Levitæ eorum fratres & ,eorum filii ,Chenadad filii ;Dei domo in
10 בְּבֵית הָאֱלֹהִים בְּנֵי חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם׃ וְיִסְּדוּ הַבֹּנִים אֶת־הֵיכַל יְהוָֹה וַיַּעֲמִידוּ
regis David manus *super* Dominum *laudandum ad* ,cymbalis cum Asaph filios Levitas & ,tubis cum indutos sacerdotes
הַכֹּהֲנִים מְלֻבָּשִׁים בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי־אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם לְהַלֵּל אֶת־יְהוָֹה עַל־יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־
.Israel super ejus misericordia seculum in quoniam,bonus quoniam,Domino *confitendo in &* ,*laudando in* concinebant Et .Israel
11 יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדֹת לַיהוָֹה כִּי טוֹב כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל
,sacerdotibus ex multi Et.Domini *domum esse fundatam super*,Dominum *laudando in* ,magna vociferatione sunt vociferati populus omnis Et
12 וְכָל־הָעָם הֵרִיעוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְהַלֵּל לַיהוָֹה עַל הוּסַד בֵּית־יְהוָֹה׃ וְרַבִּים מֵהַכֹּהֲנִים
flentes ,eorum oculis in domum hanc *ipsum fundando in* ,primam domum viderunt qui ,seniores ,patrum *capitibus* & ,Levitis &
וְהַלְוִיִּם וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר רָאוּ אֶת־הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם בֹּכִים
lætitiæ *vociferationis* vocem *dignoscentes* populus non Et .vocem elevando ,lætitia in vociferatione in multi & : magna voce in
13 בְּקוֹל גָּדוֹל וְרַבִּים בִּתְרוּעָה בְשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל׃ וְאֵין הָעָם מַכִּירִים קוֹל תְּרוּעַת הַשִּׂמְחָה
.longinquum in usque audiebatur vox & ,magna vociferatione *vociferantes* populus quia ,populi fletus voce à
לְקוֹל בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם מְרִיעִים תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד־לְמֵרָחוֹק׃

CAP. IV. ד

accesserunt Et .Israel Deo Domino templum *ædificantes* transmigrationis filii quòd ,Binjamin & ,Jehudah *angustiatores* audierũt Et
1 וַיִּשְׁמְעוּ צָרֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִן כִּי־בְנֵי הַגּוֹלָה בּוֹנִים הֵיכָל לַיהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּגְּשׁוּ
,vestrum Deum *quæremus* vos sicut quia ,vobiscum Ædificabimus : eis dixerunt & ,patrum capita ad & Zerubabel ad
2 אֶל־זְרֻבָּבֶל וְאֶל־רָאשֵׁי הָאָבוֹת וַיֹּאמְרוּ לָהֶם נִבְנֶה עִמָּכֶם כִּי כָכֶם נִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵיכֶם
dixit Et .huc nos *facientis ascendere* ,Assur regis chadon-Eser diebus à *immolantes* nos *non* &
3 וְלֹא אֲנַחְנוּ זֹבְחִים מִימֵי אֵסַר חַדֹּן מֶלֶךְ אַשּׁוּר הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ פֹּה׃ וַיֹּאמֶר
.nostro Deo domum ædificare ,*nobis & vobis* Non :Israel patrum *capitum residuum* &,Jesuah & ,Zerubabel eis
לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לֹא־לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ
fuit Et .Paras rex ,Chores rex nobis præcepit quemadmodum , Israel Deo Domino ædificabimus pariter nos *quoniam*
4 כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה לַיהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ וַיְהִי
consiliarios eos contra *mercede conducentes* Et .*ædificandum ad* ,eos *conturbantes* & ,Jehudah populi manus *dissolventes* terræ populus
5 עַם־הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם־יְהוּדָה וּמְבַלְּהִים אוֹתָם לִבְנוֹת׃ וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים
. regno in Et .Paras regis Dariaves regnum ad usque &,Paras regis Chores diebus omnibus ; eorum consilium *infringendum ad*
6 לְהָפֵר עֲצָתָם כָּל־יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ וּבְמַלְכוּת
diebus in Et .Jerusalaim & , Jehudah habitatores contra accusationem scripserunt ,ejus regni principio in Achasueros
7 אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל־יֹשְׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ וּבִימֵי
scriptura & :Paras regem Arthachsasta ad ejus *societatum residuum* & ,Thabel ,Mithredath *pace in* scripsit Arthachsasta
אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא כָּתַב בִּשְׁלָם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוֹתָו עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מֶלֶךְ פָּרָס וּכְתָב
epistolam scripserunt scriba Simsai & ,*rationis præfectus* Rechum .*Aramicè* interpretata & ,*Aramicè* scripta epistolæ
8 הַנִּשְׁתְּוָן כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃ רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה
.*dicemus ut* regem Arthachsasta ad ,Jerusalem super unam
חֲדָה עַל־יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא כְּנֵמָא׃

Versio VULG. LAT.

Stetitq; Josue & filii ejus, et fratres ejus, Cedmihel & filii 9
ejus, & filii Juda, quasi vir unus, ut instarent super eos
qui faciebant opus in templo Dei : filii Henadad, & filii
eorum, & fratres eorum Levitæ. Fundato igitur à cæmentariis 10
templo Domini, steterunt sacerdotes in ornatu
suo cum tubis : & Levitæ filii Asaph in cymbalis, ut laudarent
Deum per manus David regis Israel. Et concinebant 11
in hymnis & confessione Domino ; Quoniam bonus,
quoniam in æternum misericordia ejus super Israel.
Omnis quoque populus vociferabatur clamore magno
in laudando Dominum, eò quòd fundatum esset templum
Domini. Plurimi etiam de Sacerdotibus & Levitis, & 12
principes patrum, & seniores, qui viderant templum
prius cùm fundatum esset, & hoc templum in oculis
eorum, flebant voce magnâ : & multi vociferantes in
lætitia, elevabant vocem. Nec poterat quispiam agnoscere 13
vocem clamoris lætantium, & vocem fletûs populi :
commixtim enim populus vociferabatur clamore
magno, & vox audiebatur procul.

CAP. IV.

Audierunt autem hostes Judæ & Benjamin, quia filii 1
captivitatis ædificarent templum Domino Deo Israel :
Et accedentes ad Zorobabel, & ad principes patrum, 2
dixerunt eis ; Ædificemus vobiscum, quia ita ut vos,
quærimus Deum vestrum : ecce nos immolavimus victimas
à diebus Asor Haddan regis Assur, qui adduxit nos
huc. Et dixit eis Zorobabel, & Josue, & reliqui principes 3
patrum Israel ; Non est vobis & nobis ut ædificemus
domum Deo nostro, sed nosipsi soli ædificabimus Domino
Deo nostro, sicut præcepit nobis Cyrus rex Persarum.
Factum est igitur, ut populus terræ impediret 4
manus populi Judæ, & turbaret eos in ædificando.
Conduxerunt autem adversùs eos consiliatores, ut destruerent 5
consilium eorum omnibus diebus Cyri regis
Persarum, & usque ad regnum Darii regis Persarum.
In regno autem Assueri, in principio regni ejus, scripserunt 6
accusationem adversùs habitatores Judæ & Jerusalem.
Et in diebus Artaxerxis scripsit Beselam Mithridates, 7
& Thabeel, & reliqui qui erant in consilio eorum,
ad Artaxerxem regem Persarum : epistola autem
accusationis scripta erat Syriacè, & legebatur
sermone Syro. Reum Beelteem, & Samsa scriba 8
scripserunt epistolam unam de Jerusalem Artaxerxi
regi, hujuscemodi :

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

9 * ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܥܡ ܐܚܘܗܝ ܘܒܢܘܗܝ. ܘܩܕܡܝܐ ܥܡ ܒܢܘܗܝ. ܘܒܢܝ ܗܘܕܝܐ ܐܟܚܕܐ. ܕܢܗܘܘܢ
10 ܚܒܝܫܝܢ ܒܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܢܝ ܗܢܕܪ ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܐܚܝܗܘܢ ܠܘܝܐ. * ܘܐܬܪܡܝܘ
ܫܬܐܣܘܗܝ ܕܗܝܟܠܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܡܘ ܟܗܢܐ ܟܕ ܠܒܝܫܝܢ ܘܐܚܝܕܝܢ ܩܪܢܬܐ ܕܕܟܪܐ
ܘܡܝܒܒܝܢ ܒܗܘܢ. ܘܠܘܝܐ ܒܢܝ ܐܣܦ. ܒܫܝܦܘܪܐ ܠܡܫܒܚܘܬܗ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ
11 ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܒܬܘܕܝܬܐ. ܘܒܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ ܡܛܠ ܕܛܒ ܗܘ ܘܠܥܠܡ
ܗܘ ܛܝܒܘܬܗ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܙܡܪܘ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܥܠ
12 ܫܘܠܡܗ ܕܒܢܝܢܗ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܣܓܝܐܐ ܡܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܘܣܒܐ. ܕܚܙܘ
ܠܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܬܘܩܢܗ ܩܕܡܝܐ. ܟܕ ܐܫܬܠܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܟܘ ܒܩܠܐ ܪܒܐ. ܘܣܓܝܐܐ
13 ܡܪܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܠܗܘܢ. ܒܩܪܢܬܐ ܘܒܚܕܘܬܐ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܥܡܐ ܩܠܐ ܕܩܪܢܬܐ.
ܡܛܠ ܕܥܡܐ ܩܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ ܩܠܐ ܪܒܐ. ܘܩܠܐ ܕܒܟܝܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܠܪܘܚܩܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

1 * ܘܫܡܥܘ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ. ܕܒܢܝ ܫܒܝܬܐ ܒܢܝܢ ܗܝܟܠܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
2 ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܩܪܒܘ ܠܘܬ ܙܘܪܒܒܠ ܘܠܘܬ ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܢܒܢܐ ܥܡ
ܥܡܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܒܥܝܢܢ ܠܐܠܗܟܘܢ. ܘܠܗ ܕܒܚܝܢܢ ܗܪܟܐ. ܡܢ
3 ܝܘܡܬܗ ܕܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܕܐܡܪ ܕܢܣܩ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܙܘܪܒܒܠ ܘܝܫܘܥ
ܘܫܪܟܐ ܕܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܠܐ ܠܟܘܢ ܘܠܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܚܢܢ
ܓܝܪ ܒܠܚܘܕܝܢ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܠܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ.
4 * ܘܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܡܪܦܝܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. ܘܡܫܓܫܝܢ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܒܢܘܢ.
5 ܘܐܓܪܘ ܥܠܝܗܘܢ ܡܡܠܟܢܐ ܕܢܒܛܠܘܢ ܡܠܟܗܘܢ. ܟܠ ܝܘܡܬܗ ܕܟܘܪܫ ܡܠܟܐ
6 ܕܦܪܣ. ܥܕܡܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. * ܘܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ ܡܠܟܐ ܒܪܝܫ
7 ܡܠܟܘܬܗ. ܟܬܒܘ ܣܛܢܐ ܥܠ ܥܡܘܪܝܗ ܕܝܗܘܕ ܘܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܒܝܘܡܝ ܐܪܬܚܫܫܬ
ܟܬܒ ܫܠܡܐ ܒܥܝܬܐ ܡܗܪܕܬ ܘܛܒܐܝܠ. ܘܫܪܟܐ ܕܟܢܘܬܗ. ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ.
8 ܘܟܬܒܐ ܕܐܓܪܬܐ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܐܪܡܐܝܬ. ܘܡܦܫܩ ܐܪܡܐܝܬ. * ܐܪܚܘܡ ܡܪܐ ܛܥܡܐ
ܘܫܡܫܝ ܣܦܪܐ. ܟܬܒܘ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗ.

Et surrexerunt Jesus cum fratribus & filiis 9
suis, & Cadmia cum filiis suis, & filii Hodiæ
simul ; ut vacarent operibus domûs Domini :
filii Hendar cum filiis ac fratribus suis Levitis.
Jactisque fundamentis ædificii templi 10
Domini, sacerdotes induti, & arietina cornua
tenentes, iisque clangentes ; & Levitæ
filii Asaphi cum buccinis ; surrexerunt ad
laudandum Dominum per Davidem regem
Israelis : Et cum gratiarum actione & canticis 11
benedixerunt Domino, Quoniam bonus
est, & in perpetuum benignitas ejus erga Israelem.
Totus autem populus magno concentu
concinuerunt laudem Domino pro absolutione 12
ædificii domûs Domini. Multi verò
è sacerdotibus & Levitis primores patres
ac senes, qui viderant domum istam in pristina
summa sua majestate ; cùm absoluta fuisset
hæc domus, fleverunt altâ voce : & multi
voces suas attollebant cum cornibus & lætitiâ :
Attamen populus non audiebat sonum 13
cornuum : quia populo cornibus altâ voce
clangente, vox fletûs audiebatur in longinquum.

CAP. IV.

Audientes autem hostes Judæ & Benjaminis 1
quòd filii captivitatis ædificarent templum
Domino Deo Israelis ; Accesserunt ad 2
Zorbabelem & ad primores patres, & dixerunt
eis ; Ædificemus nos quoque vobiscum:
nam sicut vos ædificabimus Deo vestro, quandoquidem
ipsi sacrificamus hîc, inde à diebus
Sanherib regis Assyriæ qui nos huc ascendere
jussit. Dixerunt eis Zorbabel, & Jesus, 3
cæterique primores patres Israelis ; Non est
vestrum nobiscum ædificare domum Deo nostro :
nos enim seorsim ædificabimus domum
Domino Deo Israelis, quemadmodum præcepit
nobis Cyrus rex Persæ. Nihilominus 4
gentes illæ remittebant manus populi Judaici,
& turbabant eos quin ædificarent ; Et 5
mercede contra eos conducebant interturbatores :
adeòque irrita fecerunt consilia eorum
cunctis diebus Cyri regis Persæ, usque
ad regnum Darii regis Persidis. In regno 6
autem Ahasiris regis, in principio regni ejus,
scripserunt accusationem contra habitatores
Judæ & Jerusalem. In diebus Artahsestis, 7
scripsit pacémque precatus est Mahderath, &
Tebael, & reliqui coæquales ejus, Artahsesti
regis Persidis : Scriptura autem epistolæ exarata
erat Syriacè, & exposita Syriacè. Arhum 8
dominus Teghmæ, & Semes legisperitus,
scripserunt epistolam hanc Jerosolymam ad
Artahsestem regem, debito modo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (ι) Καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (κ) υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ
τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ· υἱοὶ Ἡναδὰδ, υἱοὶ αὐτῶν (λ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται.
10 Καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξι,
καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως
11 Ἰσραήλ. Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ, Ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς (μ) ἐσήμαινε φωνῇ μεγάλῃ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμελιώσει
12 (ν) τοῦ οἴκου κυρίου. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ϗ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ
πρεσβύτεροι οἳ εἴδοσαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, ϗ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς
(ξ) αὐτῶν, ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ. ϗ ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ᾽ εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν.
13 Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων (ο) φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης (π) ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ
τοῦ λαοῦ, (ρ) ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

Et ſtetit Jeſus, & filii ejus, & fratres ejus, Cadmiel, & filii ejus, 9
filii (d) Juda, ſuper facientes opera in domo Dei: filii Enadad, filii
eorum, & fratres eorum Levitæ. Et fundamenta jecerunt ad ædificandum 10
domum Domini. Et ſteterunt ſacerdotes amicti ſtolis, in
tubis, & Levitæ filii Aſaph in cymbalis ad laudandum Dominum
ſuper manus David regis Iſrael. Et reſponderunt in laude & confeſſione 11
Domino, Quoniam bonum, quoniam in ſeculum miſericordia
ejus ſuper Iſrael. Et omnis populus (e) ſignificabat voce magnâ laudando
Dominum ſuper fundatione domûs Domini. Et multi de ſacerdotibus, 12
& Levitis, & principes patriarum, ſeniores, qui viderant
domum primam in fundatione ejus, & hanc domum in oculis ſuis,
plorabant voce magnâ. Et turba in ſignificatione cum lætitia ad elevandum
(ſ) canticum. Et non erat populus agnoſcens vocem ſignificationis 13
lætitiæ à voce fletûs populi: quoniam populus vociferabatur
voce magnâ, & vox audiebatur uſque à longè.

MS. A. (ι) καὶ Καδμιὴλ (κ) οἱ υἱοὶ (λ) ϗ ἀδελφοὶ (μ) ἐσήμανε (ν) οἴκου κυρίου. (ξ) ἑαυτῶν, (ο) τὴν φωνὴν (π) ἀπὸ τῆς * εὐφροσύνης τοῦ κλαυθμοῦ (ρ) ὅτι λαὸς

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυρίῳ
2 θεῷ Ἰσραήλ, Καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ ϗ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν, ϗ εἶπον αὐτοῖς,
Οἰκοδομήσομεν μεθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ (α) ἡμῶν, καὶ αὐτῷ ἡμεῖς
3 θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν (β) Ἀσαραδὰν βασιλέως (γ) Ἀσσοὺρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτοὺς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, Οὐχ
ἡμῖν ϗ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ
4 κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων
5 τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ἰούδα, καὶ ἐνεπόδιζον (δ) αὐτοὺς οἰκοδομεῖν, Καὶ μισθούμενοι ἐπ᾽ αὐτοὺς
βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως Περσῶν, ϗ ἕως βασιλείας Δαρείου
6 (ε) βασιλέως Περσῶν. Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσουήρου, ϗ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ (ζ) ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ
7 οἰκοῦντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἀρθασασθὰ (η) ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ (θ) Μιθραδάτῃ Ταβεὴλ
ϗ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις· πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν Συριστὶ
8 ϗ ἡρμηνευμένην. Ῥεοὺμ (ι) Βαλτὰμ ϗ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς (κ) ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ
Ἱερουσαλὴμ τῷ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ.

CAP IV.

ET audierunt ii qui tribulabant Juda, & Benjamin, quia filii transmigrationis 1
ædificant domum Domino Deo Iſrael. Et acceſſerunt ad 2
Zorobabel, & ad principes patriarum, & dixerunt eis; Ædificabimus
vobiſcum: quoniam ſicut vos, quærimus Deum (a) noſtrum, &
ei nos ſacrificamus à diebus Aſaradan regis Aſſur, qui adduxit nos
huc. Et dixit ad eos Zorobabel, & Jeſus, & reliqui principum patriarum 3
Iſrael; Non nobis & vobis ædificare domum Deo noſtro: quoniam
nos ipſi in idipſum ædificabimus Domino Deo noſtro; ſicut mandavit
nobis Cyrus rex Perſarum. Et erat populus terræ diſſolvens 4
manus populi Juda: & impediebant eos ædificare, Etiam mercede 5
conducentes ſuper eos, (b) conſultantes ad diſſipandum conſilium ipſorum
omnibus diebus Cyri regis Perſarum, & uſque ad regnum Darii regis
Perſarum. Et in regno Aſſueri, & in principio regni ejus ſcripſerunt 6
epiſtolam ſuper habitantes Juda, & Hieruſalem. Et in diebus Arthaſaſtha 7
(c) ſcripſit in pace Mithridati Tabeel, & reliquis conſervis:
ad Arthaſaſtha regem Perſarum ſcripſit Tabellarius ſcripturam Syriacè,
& interpretatam: Rhum (d) Baltam & Samſa ſcriba ſcripſerunt 8
epiſtolam unam contra Hieruſalem Arthaſaſtha regi.

MS.A. (α) ὑμῶν, (β) Ἀσαραδδὼν (γ) Ἀσσοὺρ (δ) αὐτοῖς τοῦ οἰκοδομεῖν, (ε) βασιλέως. Ἐν βασιλείᾳ Ἀσουήρου Περσῶν, ϗ (ζ) ἔγραψεν (η) ἔγραψαν
(θ) Μιθραδάτης Ταβεὴλ σὺν ϗ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ· πρὸς (ι) Βαδηλὰμ καὶ Σαμσαὶ (κ) ἔγραψεν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقام يسوع وبنيه واخوته * قدميل وبنيه بني يهودا * على من يعمل الاعمال في بيت 9
الله * بني بناداد بنيهم واخوتهم * واللاويين بني اساف بالصلاصل ليسبحوا الله على 10
يدي داوود ملك اسرايل * واجابوهم بسور وتسابيح للرب * انه صالح ورحمته الي 11
الابد الي اسرايل * وجاوبوهم الشعب كله بصوت عالي * يسبحون الرب على اساس بيت
الرب * وكثيرين من الكهنة واللاويين * وريسا القبايل والمشيخة الذين راوا البيت الاول 12
عند ما اسس * فلما راوا هذا البيت بكوا بعجيج شديد * والجميع بعلامات يسبحون
ويعلون السور * ولم يكن الشعب يعرف صوت التسبيح والسور من البكاء من الناس 13
ومن العجيج * لانهم كانوا يصيحون بصوت عال تسمع اصواتهم من بعيد *

Surrexitque Jeſus cum filiis et fratribus 9
ſuis, Cadmiel cum filiis ſuis, filii Judæ,
ſuper eos qui faciebant opera in
domo Dei. Filii Benadad cum filiis
ſuis & fratribus ſuis, Et Levitæ filii 10
Aſaph ſiſtra tenebant ad laudandum
Deum per Davidem regem Iſraelis: Et 11
reſponderunt illis cum laudibus & canticis
Domino, Quòd bonus ſit, & miſericordia
ejus in ſeculum erga Iſraelem:
reſponditque eis totus populus altâ
voce, laudantes Dominum pro fundamento
domûs Domini. Et multi è 12
ſacerdotibus & Levitis, principes familiarum,
& ſeniores qui viderant
domum priorem quum fundaretur;
quando viderunt hanc domum, fleverunt
cum clamore magno: & turba
cum ſignis laudabant & laudem attollebant.
Et non agnoſcebat populus vocem 13
cantici & laudis propter fletum
hominum & propter clamorem: clamabant
enim altâ voce, adeo ut audirentur
voces eorum à longè.

* الفصل الرابع *

* فسمع الذين يحربون يهودا وبنيامين * بان بني السبي يبنون بيت الرب اله اسرايل * 1
* فدنوا الي زربابل والي ريسا القبايل فقالوا لهم * نبني معكم لاننا نطلب الهكم 2
مثلكم * ونحن نذبح له من ايام اسردون ملك اسور الذي جابنا هاهنا * فقال 3
لهم زربابل ويسوع * وبقية ريسا قبايل اسرايل * ليس يستقيم لنا ولكم ان نبني بيت
الهنا * لكننا وحدنا نبني لربنا كما اوصانا قورس ملك فارس * وكان شعب الارض 4
يمنعوهم ويحبسوهم عن البناء * ويكتارون عليهم * يريدون ابطال همتهم في جميع 5
ايام قورس والي ملك داريوس ملك فارس * في ملك اسويرس الفارسي وفي ابتداء ملكه 6
كتبوا صحيفة على من يسكن يهودا واورشليم * وفي ايام ارتاستة كتب بسلم 7
مثريطاط ابن طبايل مع بقية عبيدك الي ارتسست ملك فارس * فكتب صاحب الخراج
كتابا سريانيا مفسرا * راوم ابن بلطم وسمساي الكاتب كتب صحيفة واحدة على 8
اورشليم لارطسست الملك *

CAP. IV.

Audientes autem hi qui divexabant 1
Judam & Benjamin, quòd filii captivitatis
ædificarent domum Domini
Dei Iſraelis; Acceſſerunt ad Zorobabelem 2
& ad principes familiarum, &
dixerunt eis; Ædificabimus vobiſcum,
quia quærimus Deum veſtrum ſicut vos,
& nos ei ſacrificamus à diebus Aſardon
regis Aſſur qui nos huc adduxit.
Dixerunt eis Zorobabel & Jeſus, 3
& reliqui principes familiarum
Iſraelis; Non decet nos & vos ædificare
domum Dei noſtri: ſed nos ſoli
ædificabimus Domino noſtro, quemadmodum
præcepit nobis Cyrus rex Perſidis.
Itaque populus terræ illius impediebat 4
& avocabat eos ab ædificio,
Et mercede conducebant adverſùs eos, 5
animo irritum faciendi conſilium eorum
cunctis diebus Cyri uſque ad regnum
Darii regis Perſidis. In regno 6
Aſſueri Perſæ, initio regni ipſius,
ſcripſerunt epiſtolam contra eos qui
inhabitabant Judæam & Jeruſalem.
Et in diebus Artaſtæ ſcripſit ſalutem 7
Mitridates filius Tabeelis cum reliquis
conſervis ſuis, ad Artaſeſt regem Perſidis:
& ſcripſit exactor vectigalium
epiſtolam Syriacam interpretatam. Reum 8
filius Baltam, & Samſai ſcriba ſcripſit
epiſtolam unam contra Jeruſalem
ad Artaſeſt regem, hiſce verbis:

עזרא : ד

*,Archevaie ,Apharsaie ,Tarpelaie ,Apharsathchaie & ,Dinaie *eorum societatum residuum* & ,scriba Simsai & ,*rationis præfectus* Rechum Tunc

9 אדין רחום בעל־טעם ושמשי ספרא ושאר כנותהון דיניא ואפרסתכיא טרפליא אפרסיא ארכוי

urbe in eas fecit habitare &,*inclytus* &,magnus Asnaphar transtulit quas *nationum residuum* Et .Helmaie ,Dehave ,Susanchaie , Bablaie

10 בבליא שושנכיא דהוא עלמיא: ושאר אמיא די הגלי אסנפר רבא ויקירא והותב המו בקריה

;regem Artachsasta ad ipsum ad miserunt quam epistolæ exemplar Hoc .Cheheneth & ,flumen trans *residuum* &,*Samaritanorū quæ*

11 די שמרין ושאר עבר־נהרה וכענת: דנה פרשגן אגרתא די שלחו עלוהי על־ארתחששתא מלכא

venerunt nos ad ,te à ascenderunt qui Jehudæi quòd ,regi *existendum ad* Notum .Cheheneth & ,flumen trans *vir* ,tui Servi

12 עבדיך אנש עבר־נהרה וכענת: ידיע להוא למלכא די יהודיא די סלקו מן־לותך עלינא אתו

existendum ad notum Nunc .*consuerunt fundamenta* &,fundaverunt muros &,ædificantes ,*pessimam* & ,rebellem civitatem , Jerusalem in

13 לירושלם קריתא מרדתא ובאישתא בנין ושוריא שכללו ואשיא יחיטו: כען ידיע להוא

regum tributum & ,dabunt non *solitum* reditū & ,*censum* ,*vectigal* ; *fundabuntur* muri & ,*ædificabitur* illa civitas *en* quòd , regi

למלכא די הן קריתא דך תתבנא ושוריא ישתכללון מנדה־בלו והלך לא ינתנון ואפתם מלכים

hoc Super .videre nobis *conveniens* non regis *turpitudinem* &,*summus saliti* palatii *sale quod* vicissitudine omni Nunc.*detrimento afficies*

14 תהנזק: כען כל־קבל די־מלח היכלא מלחנא וערות מלכא לא־אריך לנא למחזא על־דנה

quod scies & ,historiarum libro in invenies &,tuorū patrum *monumentorum* libro in perquirat Ut : regi notificavimus & , misimus

15 שלחנא והודענא למלכא: די יבקר בספר־דכרניא די אבהתך ותהשכח בספר דכרניא ותנדע די

hoc Super .seculi diebus à ejus medio in facientes defectionem & :provinciis & ,regibus nocens & rebellis urbs illa urbs

קריתא דך קריא מרדא ומהנזקת מלכין ומדנן ואשתדור עבדין בגוה מן־יומת עלמא על־דנה

oppositum ad :*fundabuntur* ipsius muri &,*ædificabitur* hæc civitas *en quòd* , regi *nos Notificantes* .est destructa hæc civitas

16 קריתא דך החרבת: מהודעין אנחנה למלכא די הן קריתא דך תתבנא ושוריה ישתכללון לקבל

reliquum & ,scribam Simsai & ,*rationis præfectum* Rechum ad rex misit Verbum .tibi *illa est* non ,flumen trans *in* portio ,*hoc*

17 דנה חלק בעבר נהרא לא איתי לך: פתגמא שלח מלכא על־רחום בעל־טעם ושמשי ספרא ושאר

, nos ad misistis quam *epistolæ Extractum* .Cheheth & Selam flumen trans *residuum* & ,Samaria in *habitantes* qui , *eorum societatum*

18 כנותהון די יתבין בשמרין ושאר עבר־נהרה שלם וכעת: נשתונא די־שלחתון עלינא

adversùm seculi diebus à illa civitas quòd , invenerunt &,quæsierunt &,*sententia est posita* me à Et .me coram est *lectum explicitè*

19 מפרש קרי קדמי: ומני שים טעם ובקרו והשכחו די קריתא דך מן־יומת עלמא על־

omnibus *in dominatores* & ,Jerusalem *super* fuerunt fortes reges Et .ea in fiebat *dejectio* & ,*rebellio* & :*se elevans* reges

20 מלכין מתנשאה ומרד ואשתדור מתעבד־בה: ומלכין תקיפין הוו על־ירושלם ושליטין בכל

illa urbs & ; *illos viros cessare faciendum ad*,edictum ponite Nunc .eis dabatur *solitum* reditus & *census* ,*vectigal* & ,flumen trans

21 עבר נהרה ומדה בלו והלך מתיהב להון: כען שימו טעם לבטלא גבריא אלך וקריתא דך

perniciem in corruptio crescet Cur .hoc *super facere errorem estote cauti* Et .fuerit positum *decretum* me à donec ,ædificetur non

22 לא תתבנא עד־מני טעמא יתשם: וזהירין הוו שלו למעבד על־דנה למה ישגא חבלא להנזקת

, scriba Simsai & , Rechum coram lectum regis Arthachsastæ *ipsius* epistolæ *extractum* exemplar *quo ex Tunc* ? regum

23 מלכין: אדין מן־די פרשגן נשתונא די ארתחששתא מלכא קרי קדם־רחום ושמשי ספרא

cessavit *instanti In* .robore & brachio in eos fecerunt cessare &,Jehudæos *super* Jerusalem in *festinantia in* abierunt ,eorum *societate* &

24 וכנותהון אזלו בבהילו לירושלם על־יהודיא ובטלו המו באדרע וחיל: באדין בטלת

.Paras regis Dariaves regni secundum annum ad usque *intermissum fuit* & ;Jerusalem in quæ Dei domus opus

עבידת בית־אלהא די בירושלם והות בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך־פרס:

Versio VULG. LAT.

Reum Beelteem, & Samsai scriba, & reliqui consiliatores eorum, Dinæi, & Apharsathachæi, Terphalæi, Apharsæi, Erchuæi, Babylonii, Susanechæi, Dieui, & Ælamitæ, 10 Et cæteri de gentibus, quas transtulit Asenaphar magnus & gloriosus: & habitare eas fecit in civitatibus Samariæ, & in reliquis regionibus trans Flumen in pace: 11 (Hoc est exemplar epistolæ, quam miserunt ad eum,) Artaxerxi regi, servi tui, viri qui sunt trans Fluvium, salutem dicunt. 12 Notum sit regi, quia Judæi, qui ascenderunt à te ad nos, venerunt in Jerusalem civitatem rebellem & pessimam, quam ædificant, extruentes muros ejus, & parietes componentes. 13 Nunc igitur notum sit regi, quia si civitas illa ædificata fuerit, & muri ejus instaurati, tributum, & vectigal, & annuos reditus non dabunt, & usq; ad reges hæc noxa perveniet. 14 Nos autem memores salis, quod in palatio comedimus, & quia læsiones regis videre nefas ducimus, idcircò misimus & nuntiavimus regi, 15 Ut recenseas in libris historiarum patrum tuorum, & invenies scriptum in commentariis: & scies quoniam urbs illa, urbs rebellis est, & nocens regibus & provinciis, & bella concitantur in ea ex diebus antiquis: quam ob rem & civitas ipsa destructa est. 16 Nuntiavimus nos regi, quoniam si civitas illa ædificata fuerit, & muri ipsius instaurati, possessionem trans Fluvium non habebis. 17 Verbum misit rex ad Reum Beelteem, & Samsai scribam, & ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores Samariæ, & cæteris trans Fluvium, salutem dicens & pacem. 18 Accusatio, quam misistis ad nos, manifestè lecta est coram me. 19 Et à me præceptum est: & recensuerunt, inveneruntq; quoniam civitas illa à diebus antiquis adversùm reges rebellat, & seditiones, & prælia concitantur in ea: 20 Nam & reges fortissimi fuerunt in Jerusalem, qui & dominati sunt omni regioni, quæ trans Fluvium est: tributum quoque & vectigal, & reditus accipiebant. 21 Nunc ergò audite sententiam: Prohibeatis viros illos, ut urbs illa non ædificetur, donec si fortè à me jussum fuerit. 22 Videte ne negligenter hoc impleatis, & paulatim crescat malum contra reges. 23 Itaque exemplum edicti Artaxerxis regis lectum est coram Reum Beelteem, & Samsai scriba, & consiliariis eorum: & abierunt festini in Jerusalem ad Judæos, & prohibuerunt eos in brachio & robore. 24 Tunc intermissum est opus domûs Domini in Ierusalem, & non fiebat usque ad annum secundum regni Darii regis Persarum.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

9 Tunc Arhum dominus Teghmæ, & Semes legisperitus, corúmque collegæ, Dinæi, Esperæi, Tarpæi, Opharsæi, Arabes, Babylonii, Sosanchæi, Dahæi, Elamitæ, 10 Et reliquæ nationes quas captivas duxerat Espid magnus & venerandus, & habitare fecerat in civitatibus Samaritarum transfluvialis ripæ, & Acheeneth. 11 Atque hoc est exemplar epistolæ quam miserunt de ipso *templo* ad Artahsestem regem: Servi tui incolæ transfluvialis ripæ & Acheeneth. 12 Notum sit regi, Judæos qui abs te ascenderunt ad nos, & venerunt Jerosolymam; urbem rebellem ac perniciosam ædificare, muros ejus perfecisse, & fundamenta ejus altè fodisse. 13 Ita sciat rex, si urbs ista exædificetur, & muri ejus perficiantur; nullum tibi fore vectigal: quin etiam reges non agnoscet. 14 Jam verò quum salem palatii comederimus, opprobrium contra regem non decet nos videre: propterea mittimus te monitum; 15 Ut legas librum commentariorum majorum tuorum: & invenies in libro commentariorum, sciésque urbem istam esse rebellem, & regibus urbibúsq; damnosam; & pugnas maximas fuisse in ipsa inde à diebus seculi, ac proinde urbem esse vastatam. 16 Notum facimus regi, si urbs illa ædificetur, & muri ejus eleventur; nullum proinde tibi fore dominium in transfluviali *regione*. 17 Itaque rex misit responsum *hujusmodi*: Arhumo domino Teghmæ, Semeso legisperito, & reliquis collegis eorum, qui habitant in Samaria, cæterísque commorantibus in transfluviali *regione*, salutem. 18 Quum pervenisset epistola quam ad me misistis, fideliter legerunt *eam* coram me; ac proinde impositum est à me decretum. 19 Præterea cùm legissent, invenerunt urbem illam inde à diebus seculi adversùm reges elevari & rebellare; pugnamque maximam factam fuisse in ipsa: 20 Et reges potentes præfuisse Jerosolymæ, qui dominabantur in tota *regione* transfluviali, quíque reges præteritos, nihili ducebant. 21 Jam statuite decretum quo desistere faciatis viros illos: & urbs illa ne ædificetur, quoad à me præceptū fuerit. 22 Et estote solertes hac in re, ne crescat jurgium in damnum regis. 23 Tunc cùm advenisset exemplar epistolæ Artasesthis regis, lectum fuit coram Arhumo domino Teghmæ, Semeso legisperito, & coram iis qui erant collegæ eorum. Tunc abierunt cum silentio contra Judæos Jerosolymam, magnóq; cum exercitu desistere coegerunt eos. 24 Tunc cessavit opus domûs Dei quæ erat in Jerusalem, mansitq; otiosum usque ad annum secundum regni Darii regis Persæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Τάδε ἔκρινε Ῥεὺμ (λ) βάλταν καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, Δειναῖοι,
10 Ἀφαρσαθαχαῖοι, (μ) Ταρφαλαῖοι, Ἀφαρσαῖοι, Ἀρχυαῖοι, Βαβυλώνιοι, Σουσαναχαῖοι, Δαυαῖοι, Καὶ
οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπῴκισεν (ν) Ἀσενναφὰρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν
11 πόλεσι τῆς Σομόρων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ. Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· (ξ) Πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα (ο) παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.
12 Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, (π) ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηράν, ἣν οἰκοδομοῦσι· καὶ τὰ τείχη αὐτῆς (ρ) κατηρτισμένα εἰσί, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν.
13 Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ δώσουσι. καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ,
14 Καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ
15 ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ, Ἵνα ἐπισκέψηται (σ) ἐν βίβλῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ εὑρήσεις, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις, καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖαι δούλων (τ) γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς (υ) ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη.
16 Γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι (φ) ἂν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ, οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη.
17 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ῥεὺμ (χ) βάλταμ καὶ Σαμψὰ γραμματέα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ, Εἰρήνην· καὶ (ψ) φησίν,
18 Ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ·
19 Καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ ἐπεσκεψάμεθα, καὶ εὕραμεν, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγαδεῖαι (ω) γίνονται ἐν αὐτῇ·
20 Καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ (α) ἐγένοντο ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς (β) πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος (γ) δίδονται αὐτοῖς.
21 Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι·
22 Ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης (δ) πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου, μή ποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι.
23 Τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον (ε) Ῥεὺμ βάλταμ καὶ Σαμψὰ γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰούδα, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.
24 Τότε ἤργησε (ζ) τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ· (η) καὶ ἦν ἀργοῦν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου (θ) βασιλέως Περσῶν.

Hæc judicabat Rheum Baltan, & Sampſa ſcriba, & reliqui conſervi noſtri, Dinæi, Apharſathachæi, Tarphalæi, Apharſæi, Archyæi, Babylonii, Suſanachæi, Davæi, 9
Et reliqui ex gentibus, quas tranſtulit Aſſenaphar magnus, & glorioſus, & habitare fecit eos in civitatibus ipſius (e) Somoron, & reliquum trans flumen. 10
Hæc eſt diſpoſitio epiſtolæ, quam miſerunt ad eum. AD ARthaſaſtha regem pueri tui viri trans flumen. 11
Notum ſit regi, quia Judæi, qui aſcenderunt à te ad nos, venerunt in Hieruſalem, civitatem refugam, & malignam, quam ædificant: & mœnia ejus extructa ſunt, & fundamenta ejus exaltaverunt. 12
Nunc igitur notum ſit regi, quia ſi civitas illa reædificata fuerit, & mœnia ejus extructa; (f) tributa non erunt tibi, neque dabunt. Et hoc regibus (g) nocet, 13
Et turpitudinem regis non licet nobis videre. Propter hoc miſimus, & notum fecimus regi, 14
Ut requirat in libro (h) admonitionis patrum tuorum: & invenies, & cognoſces, quia civitas illa, civitas refuga, & malefaciens regibus, & provinciis: & perfugia ſervorum fiunt in medio ejus à diebus ſeculi. Propter hæc civitas iſta deſolata eſt. 15
Notum igitur facimus nos regi; quia ſi civitas illa ædificata fuerit, & mœnia ejus extructa; non eſt tibi pax. 16
Et miſit rex ad Rheum Baltam, & Sampſa ſcribam, & reliquos conſervos eorum, habitantes in Samaria, & reliquos trans fluvium, Pacem: Et ait; 17
Tabellarius, quem miſiſtis ad nos, vocatus eſt coram me: 18
Et à me poſita eſt ſententia, & requiſivimus, & invenimus, quia civitas illa à diebus ſeculi ſuper reges elevatur, & rebelliones & transfugia fiunt in ea: 19
Et reges fortes fuerunt in Jeruſalem, & obtinentes totam transfluvialem: & (i) tributa plena, & pars dabantur eis. 20
Et nunc ponite edictum, ceſſare viros illos: & civitas illa non ædificabitur ultrà: 21
(k) Ut ex edicto cauti ſitis remiſſè agere de hoc; ne fortè multiplicetur perditio in nocumentum regibus. 22
Tunc Tabellarius Arſathaſtha regis legit coram Rheum Baltam, & Sampſa ſcriba, & conſervis ejus. Et iverunt feſtinanter in Hieruſalem & in Juda; & ceſſare fecerunt eos in equis, & virtute. 23
Tunc ceſſavit opus domûs Dei, quod in Hieruſalem: & fuit ceſſans uſque ad ſecundum annum regni Darii regis Perſarum. 24

MS.A. (λ) βααλτὰμ καὶ Σαμψαὶ (μ) Ταρφαλλαῖοι, (ν) *ναφὰρ (ξ) Πρὸς * Ἀρθὰ (ο) οἱ παῖδές (π) ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες (ρ) κατηρτισμένοι εἰσί, (σ) ἐν βιβλίῳ (τ) γίγνονται (υ) ἀπὸ χρόνων αἰῶνος, (φ) ἐὰν (χ) βααλτὰμ καὶ Σαμσαὶ (ψ) φασίν, (ω) γίγνονται (α) γίγνονται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, (β) ἐκπέρας τοῦ ποταμοῦ (γ) δίδονται αὐτοῖς. (δ) πεφυλαγμένοι ἄνεσιν (ε) Ῥεὺμ καὶ Σαμσαὶ γραμματέως συνδούλων ἑαυτοῦ. (ζ) τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ (η) καὶ ἦν ἀργῶν (θ) τοῦ βασιλέως

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 * هذا ما أقضي راوم ابن بلطام * وسمساي الكاتب * وبقية عبيدك * دينايي * أفرسانساي *
10 اطرافلايين * وأفرسايين * وأرساويين * والبابليين * والسوسانيين * والدويين * وبقية
الأمم الذي سباهم أسنافار العظيم الكريم * وأسكنهم في مدن سمرون وبقية معبر
11 النهر * هذا تصدير الصحيفة الذي بعثوا إليه * إلي أرتبسست الملك عبيدك الرجال
12 الذي في جبن النهر * يعلم الملك أن اليهود الذين صعدوا من قبلك إلينا * جاوا
إلي أورسليم المدينة المخالفة الخبيثة الذي يبنوها * وحيطانها تامة هي * وقد رفعوا
13 أساسها * فليعلم الآن الملك أن تلك المدينة إن جددت * وحيطانها إن رفعت * لم
14 تؤدي إليك الخراج ولم تعطاه * وهذا مما يضر الملك * وليس ينبغي لنا أن نري
15 أن نبني مما يخالف الملك * فلذلك بعثنا هذا وأعلمناك أيها الملك * لينظر في دفاتر
ديوان آبائك * لتجد علم هذا أن تلك المدينة كانت مخالفة عاصية للملوك والكور
16 هرب العبيد إليها * فإن بنيت وحصنت فليس لك سلامة * فبعث الملك إلي راوم
17 بلطام وسمساي الكاتب * وبقية عبيدهم السكان في سامرية * ومن بقي في جبن النهر
18 من أهل السلم * فقال * صاحب الخراج الذي بعثتم إلينا قد دعي بين يدي *
19 * وأمرت بأمر ذلك * ففتشنا ووجدنا تلك المدينة منذ قط عاصية للملوك * والخارجين
20 والهراب يهربون إليها * وملوك أقوياء يكونون في أورسليم * يضبطون نواحي النهر *
21 ويعطون خراجا كثيرا * فليكن رأيكم الآن إبطال أولئك الرجال * ولا نبني تلك
22 المدينة * لكي يكون منعكم من رأينا * وأمر ذلك من قبلنا * لئلا يكثر الفساد
23 ومناصبة الملوك * عند ذلك لما قرئ صاحب أرطبسست الملك وأصحابه من العبيد
بين يدي راوم وسمساي الكاتب * فانطلقوا بعجلة إلي أورسليم وهودا * وانطلق هو
24 بخيل وقوة * عند ذلك بطل عمل الله في أورسليم * وكان إبطاله إلي السنة الثانية من
ملك داريوس *

Hoc eſt quod expedierit Reum filius Baltam, & Samſai ſcriba, & reliqui conſervi ejus, Dinæi, Abharſatchæi, Atraphelæi, Apharſæi, Archavæi, Babylonii, Suſanæi, Dunæi, 9
Et reliquæ gentes quas captivas egit Aſnaphar magnus & glorioſus, & habitare fecit in urbibus Somron, & reliquis transfluvialibus locis. 10
Is eſt tenor epiſtolæ quam miſerunt ad eum: Ad Artaſeſt regem, ſervi ſui homines qui ſunt ultra flumen. 11
Sciat rex quòd Judæi qui aſcenderunt à te ad nos, venerunt in Jeruſalem urbem refractariam pernicioſam, quam ædificant; & muri ejus perfecti ſunt, & jam extulerunt fundamenta ejus. 12
Sciat ergò rex quòd ſi ea urbs reſtauretur, & muri ejus ſi eleventur; tributum non mittetur ad te, neque reddetur tibi: quod noxium foret regi. 13
Et quia non decet nos videre quicquam conſtrui quod regi adverſetur; ideo hæc mittimus & nota tibi facimus O rex, 14
Ut perſpectis codicibus ſenatûs majorum tuorum, hujus rei notitiam deprehendas, quòd urbs illa refractaria fuerit & rebellis contra reges & provincias, & ad eam confugere ſubditi conſueverint: 15
Adeoque ſi ædificetur & muniatur, nulla pax tibi ſit futura. 16
Remiſit ergò rex ad Reum-Baltam, & Samſai ſcribam, cæteróſque conſervos eorum degentes in Samaria, & eos qui ſalvi ſupererant in transfluviali ripa: Et ait; 17
Vectigalium exactor quem ad nos miſiſtis, vocatus eſt coram me: 18
Cúmque de hac re præcepiſſem, quæſivimus, & invenimus urbem illam ſemper extitiſſe rebellem regibus, & refractarios ac profugas ad eam confugere ſolitos: 19
Et reges potentes fuiſſe in Jeruſalem, occupantes regiones transfluviales, & ingens tributum recipientes. 20
Itaque mens veſtra ſit ut deſiſtere faciatis viros illos, & ne ædificetur urbs illa: 21
Ut ſit oppoſitio veſtra ex edicto noſtro, & interdictum ejus rei nomine noſtro: ne fortè creſcat corruptio & jurgium adversùs reges. 22
Tunc cùm legiſſet homo Artaſeſtis regis & conſervi ipſius coram Reum & Samſai ſcribâ, iverunt illico in Jeruſalem & Judæam, & profectus eſt ipſe cum equis & virtute. 23
Tunc ceſſavit opus Dei in Jeruſalem: duravitque impedimentum ejus uſque ad annum ſecundum regni Darii. 24

עזרא : ה

CAP. V. ה

Dei nomine in ,Jeruſalem in & ,Jehudæa in *qui Jehudæos ſuper* ,prophetæ Hiddo filius Zechariah &,propheta Chaggai prophetavit Et
1 וְהִתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַר־עִדּוֹא נְבִיַּאיָּא עַל־יְהוּדָיֵא דִּי בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בְּשֻׁם אֱלָהּ
, Dei domum ædificare cœperunt &,Joſadach filius Ieſuah & ,Sealthiel filius Zerubbabel ſurrexerunt *inſtanti* In .eos ſuper Iſrael
2 יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהוֹן׃ בֵּאדַיִן קָמוּ זְרֻבָּבֶל בַּר־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר־יוֹצָדָק וְשָׁרִיו לְמִבְנֵא בֵּית אֱלָהָא
, flumen trans dux Tattenai eos ad venit tempore illo In .eis auxiliantes Dei ipſius prophetæ eis cum & ,Jeruſalem in quæ
3 דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיַּאיָּה דִי־אֱלָהָא מְסַעֲדִין לְהוֹן׃ בֵּהּ־זִמְנָא אֲתָה עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה
? *fundare* iſtos muros & ,*ædificare* hanc domum *decretum* vobis poſuit Quis :eis *dicentes* ſic &,eorũ *ſocietates* &,bozenai-Sethar &
וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לִבְּנֵא וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃
ſenes ſuper fuit eorum Dei oculus Et ? *ædificantes* ædificium hoc qui virorum nomina *ipſa* Quæ :eis diximus *pacto hoc* Tunc
4 5 אֱדַיִן כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְהֹם מַן־אִנּוּן שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי־דְנָה בִנְיָנָא בָּנַיִן׃ וְעֵין אֱלָהֲהֹם הֲוָת עַל־שָׂבֵי
Exemplar *hoc ſuper epiſtolam redire facerent* tunc & ;pergeret Dariaves ad *placitum* donec ,eos fecerunt ceſſare non & ,Jehudæorum
6 יְהוּדָיֵא וְלָא־בַטִּלוּ הִמּוֹ עַד־טַעְמָא לְדָרְיָוֶשׁ יְהָךְ וֶאֱדַיִן יְתִיבוּן נִשְׁתְּוָנָא עַל־דְּנָה׃ פַּרְשֶׁגֶן
Dariaves ad ,flumen trans *in* qui Apharſechaie,ej' *ſocietates* &,bozenai-Sethar &,flumen trans dux Tattenai miſit quam ,epiſtolæ
אִגַּרְתָּא דִּי־שְׁלַח תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה עַל־דָּרְיָוֶשׁ
Notum .omnis pax regi Dariaves :ejus medio in erat ſcriptum hoc juxta & ,eum ad miſerunt Verbum .regem
7 8 מַלְכָּא׃ פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי וְכִדְנָה כְּתִיב בְּגַוֵּהּ לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא׃ יְדִיעַ
lignum & ,*marmoris* lapide ædificatur ipſa & ,magni Dei domum ad provinciam Jehudæam in ivimus quòd regi *exiſtendum ad*
לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי־אֲזַלְנָא לִיהוּד מְדִינְתָּא לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא וְהוּא מִתְבְּנֵא אֶבֶן גְּלָל וְאָע
, illos ſeniores interrogavimus Tunc .eorum manibus in proſperatur & ,fit *ſtudioſe* ipſum opus & ,parietibus in *ponitur*
9 מִתְּשָׂם בְּכֻתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אָסְפַּרְנָא מִתְעַבְדָא וּמַצְלַח בִּידְהֹם׃ אֱדַיִן שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ
eorum *nomina* etiam Et ? *fundare hunc murum &* , *ædificare* hanc domum *ſtatutum* vobis poſuit Quis :eis diximus hujuſcemodi
10 כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיָה וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ וְאַף שְׁמָהָתְהֹם
,nobis reſponderunt verbum hujuſcemodi Et .eorum *capitibus in* qui virorum *nomen* ſcriberemus ut ,tibi *notificandum ad* ,eos interrogavimus
11 שְׁאֵלְנָא לְהֹם לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי נִכְתֻּב שֻׁם־גֻּבְרַיָּא דִּי בְרָאשֵׁיהֹם׃ וּכְנֵמָא פִתְגָמָא הֲתִיבוּנָא
.multos annos hos antè *ab* ædificata fuit quæ,domum *ædificantes* &,terræ & cœlorũ Dei *ipſius* ſervi *ipſi* Nos :dicendo
לְמֵמַר אֲנַחְנָא הִמּוֹ עַבְדוֹהִי דִי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבָנַיִן בַּיְתָא דִּי־הֲוָא בְנֵה מִקַּדְמַת דְּנָה שְׁנִין שַׂגִּיאָן
eos tradidit ,cœlorum Deum noſtri patres provocaverunt quo ex Veruntamẽ.eam *perfecit* &,eã ædificavit magnus Iſrael rex Et
12 וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלְלֵהּ׃ לָהֵן מִן־דִּי הַרְגִּזוּ אֲבָהֳתַנָא לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא יְהַב הִמּוֹ
Veruntamen .Babel in fecit tranſmigrare populum &,*eam* deſtruxit hanc domum & ,Chaldæi Babel regis Nebuchadneſar manum in
13 בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כַּסְדָּיָא וּבַיְתָה דְנָה סַתְרֵהּ וְעַמָּה הַגְלִי לְבָבֶל׃ בְּרַם
vaſa etiam Et.*ædificandum ad hanc* *Dei domum* ,edictum poſuit rex Chores ,Babel regis Chores *uno* anno in
14 בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא דִּי בָבֶל כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא דְנָה לִבְּנֵא׃ וְאַף מָאנַיָּא
templum in ea tulerat & ;Jeruſalem in quod templo è eduxerat Nebuchadneſar quæ,*argenti &* ,*auri quæ* Dei domus
דִּי־בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל הִמּוֹ לְהֵיכְלָא
.*cum poſuerat* ducem quem ,*ejus nomen* Seſbaſar ipſi ſunt data & ,Babel *ipſius* templo è rex Chores ea eduxit ,Babel *ipſius*
דִּי בָבֶל הַנְפֵּק הִמּוֹ כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן־הֵיכְלָא דִּי בָבֶל וִיהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּר שְׁמֵהּ דִּי פֶחָה שָׂמֵהּ׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. V.

PRophetaverunt autem Aggæus Propheta & Zacharias 1
filius Addo, prophetantes ad Judæos, qui erant in Judæa
& Jeruſalẽ, in nomine Dei Iſrael. Tunc ſurrexerunt Zorobabel 2
filius Salathiel, & Joſue filius Joſedec, & cœperunt
ædificare templũ Dei in Jeruſalem, & cum eis prophetæ
Dei adjuvantes eos. In ipſo autem tempore venit 3
ad eos Thathanai, qui erat dux trans Flumen, & Stharbuzanai,
& conſiliarii eorum: ſicque dixerunt eis; Quis dedit
vobis conſilium ut domũ hanc ædificaretis, & muros ejus
inſtauraretis? Ad quod reſpondimus eis, quæ eſſent nomina 4
hominum auctorum ædificationis illius. Oculus autem 5
Dei eorum factus eſt ſuper ſenes Judæorũ, & non potuerunt
inhibere eos. Placuítque ut res ad Darium referretur,
& tunc ſatisfacerent adverſus accuſationem illam.
Exemplar epiſtolæ, quam miſit Thathanai dux regionis 6
trans Flumen, & Stharbuzanai, & conſiliatores ejus Arphaſachæi,
qui erant trans Flumen, ad Dariũ regem. Sermo, 7
quem miſerant ei, ſic ſcript⁹ erat: Dario regi pax omnis.
Notum ſit regi, iſſe nos ad Judæam provinciam, ad 8
domum Dei magni, quæ ædificatur lapide impolito, & ligna
ponuntur in parietibus: opúſque illud diligenter extruitur,
& creſcit in manibus eorũ. Interrogavimus ergò 9
ſenes illos, & ita diximus eis; Quis dedit vobis poteſtatem
ut domum hanc ædificaretis, & muros hos inſtauraretis?
Sed & nomina eorum quæſivimus ab eis, ut nuntiaremus 10
tibi: ſcripſimúſque nomina eorum virorum, qui ſunt principes
in eis. Hujuſcemodi autem ſermonem reſponderunt 11
nobis, dicentes; Nos ſumus ſervi Dei cœli & terræ,
& ædificamus templum, quod erat extructum ante hos
annos multos, quódque rex Iſrael magnus ædificaverat,
& extruxerat. Poſtquàm autem ad iracundiam provocaverunt 12
patres noſtri Deum cœli, tradidit eos in manus
Nabuchodonoſor regis Babylonis Chaldæi, domum quoque
hanc deſtruxit, & populum ejus tranſtulit in Babylonem.
Anno autem primo Cyri regis Babylonis, Cyrus 13
rex propoſuit edictum ut domus Dei hæc ædificaretur.
Nam & vaſa templi Dei aurea & argentea, quæ Nabuchodonoſor 14
tulerat de templo, quod erat in Jeruſalem,
& aſportaverat ea in templum Babylonis, protulit Cyrus
rex de templo Babylonis, & data ſunt Saſſabaſar vocabulo,
quem & principem conſtituit,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ̄ *

1 * ܘܐܬܢܒܝ ܚܓܝ ܢܒܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ ܒܪ ܥܕܘ ܢܒܝܐ. ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܕܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܝܗܘܕ.
2 ܒܫܡܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܠܝܗܘܢ. * ܗܝܕܝܢ ܩܡ ܙܘܪܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ. ܘܝܫܘܥ ܒܪ
ܝܘܙܕܩ. ܘܫܪܝܘ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܡܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܥܕܪܝܢ
3 ܠܗܘܢ. * ܒܗ ܕܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ
ܘܟܢܘܬܗܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ ܘܠܫܪܟܐ. ܡܢܘ ܫܒܩ ܠܟܘܢ. ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܠܡܒܢܐ.
4 ܘܫܘܪܐ ܗܢܐ ܠܡܥܠܝܘ. * ܘܗܝܕܝܢ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܢܘܢ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ
5 ܗܠܝܢ. ܕܗܢܐ ܒܢܝܢܐ ܒܢܝܢ. * ܘܥܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܬ ܥܠ ܫܒܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܐ ܒܛܠܘ
6 ܥܕܡܐ ܕܦܬܓܡܐ ܠܕܪܝܘܫ ܢܐܙܠ. ܘܗܝܕܝܢ ܢܗܦܟܘܢ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܗܕܐ. * ܦܪܫܓܢܐ
ܕܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ ܘܟܢܘܬܗ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܠܘܬ
7 ܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ. * ܦܬܓܡܐ ܫܕܪܘ ܠܗ. ܘܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܒܗ. ܠܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܫܠܡ.
8 * ܢܗܘܐ ܝܕܝܥ ܠܡܠܟܐ. ܕܐܙܠܢ ܠܝܗܘܕ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܠܗܐ ܪܒܐ. ܘܗܝ ܡܬܒܢܝܐ ܒܟܐܦܐ
ܪܘܪܒܬܐ. ܘܡܬܩܢ ܫܘܪܐ ܡܢܗ ܒܐܫܘܬܐ. ܘܡܬܥܒܕܐ ܪܘܪܒܬܐ ܥܒܝܕܬܐ ܬܡܢ. ܘܡܬܚܙܝܐ
9 ܪܒܐ ܥܒܕܐ ܘܪܒܐ ܠܘܬ ܫܪܒܝܬܗܘܢ. * ܘܗܝܕܝܢ ܫܐܠܢ ܐܢܘܢ ܠܩܫܝܫܐ ܗܢܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܢ
10 ܠܗܘܢ. ܡܢܘ ܫܒܩ ܠܟܘܢ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܠܡܒܢܐ. ܘܫܘܪܐ ܗܢܐ ܠܡܬܩܢܘ. * ܘܐܦ
11 ܫܡܗܝܗܘܢ ܫܐܠܢ ܐܢܘܢ. ܕܢܘܕܥ ܘܢܟܬܘܒ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܪܫܢܝܗܘܢ. * ܘܗܢܘܢ
ܐܦܢܝܘ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܚܢܢ ܐܢܚܢܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܠܗ ܫܡܝܐ. ܘܒܢܝܢܐ ܕܒܝܬܐ ܗܢܐ
ܕܒܢܝܢܢ ܒܢܐ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܢܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ
12 ܫܟܠܠܘܗܝ. * ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܐܪܓܙܘ ܐܒܗܝܢ ܠܐܠܗܐ ܫܡܝܐ. ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܐ
ܕܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܟܠܕܝܐ ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܣܚܦܗ. ܘܥܡܐ ܫܒܐ ܠܒܒܠ.
13 * ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܣܡ ܛܥܡܐ.
14 ܕܢܬܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܢܐ ܠܡܒܢܝܘ. * ܘܐܦ ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ:
ܕܐܦܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ
ܠܗܝܟܠܗ. ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܒܠ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ
ܠܫܫܡܪ ܫܡܗ ܡܛܠ ܕܫܠܝܛܐ ܐܩܝܡܗ.

CAP. V.

Cum autem prophetâſſet Haggæus propheta, 1
& Zecharia filius Addo propheta
de Judæis qui erant in Jeruſalem & in Judæa;
in nomine *inquam* Dei Iſraelis *prophetâſſent*
de eis; Tunc ſurgentes Zorbabel 2
filius Selathielis, & Jeſus filius Jozedec;
cœperunt ædificare domum Dei quæ erat Jeroſolymis:
& unà cum ipſis prophetæ Dei
juvabant eos. Verùm eodem tempore venit 3
ad eos Tathnai præſes in tranſfluviali *regione*,
& Eſtanbozan, eorumq; collegæ, & ita dixerunt
ipſis ac reliquis; Quis conceſſit vobis
facultatem domum iſtam ædificandi, & murum
iſtum elevandi? Ac tum ſecundùm decretum 4
dixerunt illis; Quænam ſunt nomina
virorum illorum qui hoc ædificium extruunt?
Sed oculus Dei affuit reducibus Judæ, & 5
non deſtiterunt, donec res ad Darium deferretur,
ut tunc de hac re reſponderent.
In exemplari epiſtolæ quam miſit Tathnai 6
præſes in *regione* transfluviali, & Eſtanbozan
ejúſque ſocii transfluviales, ad Darium
regem; (Rei *ſeriem* miſerunt ad eum) 7
ita ſcriptum erat: Dario regi pacem. Notum 8
ſit regi, abiiſſe nos in Judæam in urbem
ſummi Dei, eámque ædificari lapidibus
prægrandibus, & multis compagibus connecti
muros ejus; denique opera egregia
illic fieri, & opus magnum aſſurgere, & ad
umbilicum perduci per manus eorum. Tunc 9
interrogavimus ſeniores illos, & ita diximus
eis; Quis permiſit vobis domum hanc ædificare,
& murum hunc erigere? Nomina 10
quoque eorum petivimus ab eis, ut nota faceremus
tibi, & ut ſcriberemus nomina virorum
qui primarii erant inter ipſos. Qui 11
nobis hujuſmodi reſponſum dederunt, dicentes;
Nos ſumus ſervi Dei cœli: & ædificium
domûs hujus quam ædificamus, extructum
jam erat multis abhinc annis, & rex
Iſraelis ac magnates ejus perfecerant illud:
Sed quoniam irritaverunt patres noſtri Deum 12
cœli, tradidit eos in manum Nebuchadnoſaris
regis Chaldæi, qui domum iſtam
deſtruxit, & populum deportavit in Babelem.
Verùm anno primo Cyri regis Perſidis, 13
Cyrus rex tulit decretum de hac domo
Dei reædificanda. Quin etiam vaſa aurea & 14
argentea domûs Dei, quæ Nabuchadnoſar
rex eduxerat è templo quod eſt in Jeruſalem,
& aſportaverat Babylonem in templum
ſuum; deprompſit Cyrus rex è templo Babylonico,
tradidítque ea *cuidam* Seſmari
nomine (hunc enim præfectum conſtituerat)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ε΄.

1 Καὶ (α) προεφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης ϗ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ προφητείαν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους
2 τοὺς ἐν Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλὴμ ἐν (β) ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ᾽ αὐτούς. Τότε ἀνέστησαν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ
Σαλαθιὴλ ϗ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ, ϗ ἤρξαντο (γ) οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ·
3 ϗ μετ᾽ αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς. Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς (δ)
Θανθαναΐ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ Σαθαρβουζαναΐ, ϗ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, (ε) ϗ τοιάδε εἶ-
παν αὐτοῖς, Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον, ϗ τὴν χορηγίαν ταύτην
4 καταρτίσασθαι; Τότε ταῦτα (ζ) εἴποσαν αὐτοῖς, Τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούν-
5 των τὴν πόλιν ταύτην; Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, ϗ οὐ κατήργησαν
6 αὐτοὺς ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. ϗ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου Διασάφησις (η) ἐπι-
στολῆς, ἧς ἀπέστειλε Θανθαναΐ ὁ ἔπαρχος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ (θ) Σαθαρβουζαναΐ ϗ οἱ σύνδουλοι
7 αὐτῶν Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ· (ι) Ῥήμασιν ἀπέστειλαν πρὸς
8 αὐτόν· ϗ τάδε γέγραπται (κ) ἐν αὐτῷ· Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ,
ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦ μεγάλου, ϗ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκ-
λεκτοῖς, ϗ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, ϗ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον (λ) γίνεται, ϗ εὐοδοῦται
9 (μ) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους, ϗ οὕτως (ν) εἴπαμεν αὐτοῖς, Τίς
10 ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, ϗ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; Καὶ τὰ ὀ-
νόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι, ὥστε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόν-
11 των αὐτῶν. Καὶ (ξ) τοιοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, Ἡμεῖς ἐσμὲν δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ϗ
τῆς γῆς, ϗ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, ϗ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ μέ-
12 γας ᾠκοδόμησεν αὐτὸν, ϗ κατηρτίσατο αὐτὸν αὐτοῖς. (ο) Ἀφ᾽ ὅτε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν
Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου, ϗ τὸν οἶκον
13 τοῦτον κατέλυσε, ϗ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἀλλ᾽ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως, Κῦρος
14 ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι· Καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ (π)
χρυσᾶ ϗ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν (ρ) ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἀπήνεγκεν
αὐτὰ (σ) εἰς τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς (τ) ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ βασιλέως,
ϗ ἔδωκε τῷ (υ) Σαβανασὰρ τῷ θησαυροφύλακι, τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ,

CAP. V.

Et prophetavit Aggæus propheta, & Zacharias filius Addo, prophe- 1
tiam ſuper Judæos, qui in Juda, & Hieruſalem, in nomine Dei Iſra-
el ſuper ipſos. Tunc ſurrexerunt Zorobabel filius Salathiel, & Jeſus 2
filius Joſedec: & cœperunt ædificare domum Dei, quæ in Hieruſalem:
& cum eis prophetæ Dei adjuvantes eos. In ipſo tempore venit ſuper 3
eos Thanthanai ſubregulus trans flumen, & Sabarbuzanai, & conſervi
eorum: & talia dixerunt eis; Quis poſuit vobis decretum ædificare
domum hanc, & apparatum hunc perficere? Tunc iſta dixerunt eis, 4
Quæ ſunt nomina virorum ædificantium civitatem hanc? Et oculi 5
Dei ad captivitatem Juda: & non fecerunt ceſſare eos, donec ſen-
tentia ad Darium delata fuit. Et tunc (a) data eſt tabellario ſuper hoc
Explicatio epiſtolæ, quam miſit Thanthanai ſubregulus regionis trans 6
flumen, & Sabarbuzanai, & conſervi eorum Apharſachæi, qui in
tranſfluviali, Dario regi: (b) Verbis miſerunt ad eum. Et hæc ſcripta 7
ſunt in (c) eo. Dario regi pax omnis: Notum ſit regi, quia ivimus in 8
Judæam provinciam ad domum Dei magni: & ipſa ædificatur lapi-
dibus electis, & ligna imponuntur in parietibus, & opus illud valdè
dexterum fit, & benè procedit in manibus eorum. Tunc interrogavi- 9
mus ſeniores illos, & ſic diximus eis; Quis poſuit vobis decretum,
domum hanc ædificare, & apparatum hunc perficere? Et nomina eo- 10
rum interrogavimus eos ad notificandum tibi; ut ſcriberemus tibi no-
mina virorum principum eorum. Et hujuſmodi verbum reſponderunt no- 11
bis, dicentes; Nos ſumus ſervi Dei cœli, & terræ: & ædificamus do-
mum, quæ erat ædificata ante hunc annos multos: & rex Iſrael ma-
gnus ædificavit eam, & perfecit eam ipſis. Ex quo autem irritârunt 12
patres noſtri Deum cœli; dedit eos in manus Nabuchodonoſor regis
Babylonis Chaldæi: & domum hanc diſſolvit, & populum tranſtulit
in Babylonem. Sed in anno primo Cyri regis, Cyrus rex poſuit decretum; 13
domum Dei hanc ædificari: Et vaſa domûs Dei aurea, & argentea, 14
quæ Nabuchodonoſor extulerat de domo, quæ in Hieruſalem, & aſpor-
taverat ea in templum regis, protulit ea Cyrus rex è templo regis, &
dedit Sabanaſar cuſtodi theſaurorum, qui ſuper theſaurum,

MS. A. (α) ἐπροφήτευσεν (β) ὀνόματι κυρίου Θεοῦ (γ) οἰκοδομεῖν (δ) Θαθθαναΐ (ε) ϗ τοῖα εἶπον αὐτοῖς. (ζ) εἶπον (η)(*) ἀποστολῆς ἧς ἀπέστειλε Θαθθαναῒς (θ) Σαθαρβουζάνης (ι) Ῥῆσιν (κ) ἐν αὐτῇ· (λ) γίγνεται, (μ) ἐν χερσὶν (ν) εἴπομεν (ξ) τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, (ο) Ἀπ᾽ ὅτε (π) χρύσεα (ρ) ἀπὸ οἴκου (σ) εἰς ναὸν (τ) ἀπὸ ναοῦ (υ) Σασαβασάρῳ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ٱلْفَصْلُ ٱلْخَامِسُ *

* فتنبا اجاوس النبي وزكريا ابن ادوا نبوه على اليهود الذين في يهودا واورسليم باسم 1
اله اسرايل عليهم * عند ذلك قام زربابل ابن سلاثيل * ويسوع ابن يوساداق * فبدوا 2
ببناء بيت الرب الذي في اورسليم * ومعهم انبياء الله تعينهم * في ذلك الزمان جاء 3
اليهم تتناي والي معبر النهر * وسربابوراناي واصحابه من العبيد * فقالوا لهم هكذا *
من امركم ان تبنوا هذا البيت وتقوموا بهذه الازراق * ثم قالوا لهم * اي اسماء 4
الرجال الذين يبنون هذه المدينة * وعيناء الله على سبي يهودا * فلم يبطلوهم حتى 5
رفع ذلك الي داريوس * عند ذلك رفع الي صاحب الخراج * فعند هذا فبعث تتناي 6
الوالي على معبر النهر صحيفة * وسربابوراناي واصحابه من العبيد الذين كانوا ايضا
نواطير على شط النهر الي داريوس الملك * فبعثوا اليه بتلك الصحيفة مكتوبة هكذا * 7
السلام علي داريوس الملك * واحب ان يعلم الملك اننا انطلقنا الي كورة اليهودية 8
الي بيت الاله الاعظم * فاذا هو يبني بحجارة نحتان * وخشب يوضع في الحيطان * وذلك
العمل رفيع ميسر في ايديهم * واننا سالنا اوليك المشيخة * وقلنا لهم من امركم ان 9
تبنوا هذا البيت وتجدوا هذه الازراق * وسالناهم عن اسماء البنايين لنكتب اليك 10
بعلم ذلك * فقالوا لنا * اننا عبيد الهنا اله السماء والارض * نحن نبني البيت الذي 11
كان مبني قبل بسنين كثيرة * وملك عظيم لاسرايل بناه وهياه لهم * فلما اغضبوا 12
اباينا اله السماء * اسلمهم بيدي بختنصر ملك بابل الفارسي * فهو الذي هدم هذا
البيت * وسبا قومه الي بابل * فلما كان في اول سنة من ملك قورس الملك * امر 13
قورس الملك ان يبنا هذا البيت بيت الله * وكل الامتعات من ذهب او فضة مما 14
اخذ بختنصر من البيت الذي كان في بيت المقدس * ووداه الي هيكل الملك * اخرجها
قورس الملك من ناووس الملك * وحملها لسبيسار الخازن *

CAP. V.

Prophetavit autem Haggæus propheta 1
& Zacharia filius Addo prophetiam de
Judæis qui erant in Judæa & Jeruſa-
lem; in nomine Dei Iſraelis de ipſis pro-
phetavit. Tunc ſurrexerunt Zorbabel 2
filius Salathiel, & Jeſus filius Joſedec,
& aggreſſi ſunt ædificium domûs Domi-
ni quæ eſt in Jeruſalem: & cum eis
prophetæ Dei adjuvantes eos. Eo tem- 3
pore venit ad eos Tathnai præfectus
tranſfluvialis regionis, & Sartabuzanai
cum conſervis, & dixerunt eis ſic; Quis
præcepit vobis ut ædificaretis domum
hanc, & erigeretis tantas opulentias?
Tum dixerunt eis, Quænam ſunt no- 4
mina eorum qui ædificant hanc urbem?
Verùm oculis Dei ad captivitatem Judæ 5
reſpicientibus, non impediverunt eos,
donec deferretur cauſa ad Darium.
Tunc delata eſt cauſa ad exactorem ve-
ctigalis. Atque interim miſerunt Tathnai 6
præpoſitus regionis tranſfluvialis & Sar-
tabuzanai cum conſervis ſuis qui erant
etiam cuſtodes ſuper tranſfluvialem
regionem, epiſtolam ad Darium regem.
Miſerunt autem ad eum in ea epiſtola 7
ſic ſcriptum: Dario regi Salutem. Ex- 8
pedit regem ſcire iviſſe nos in provinci-
am Judææ ad domum ſummi Dei: &
ecce ea ædificabatur lapidibus electis, &
ligna ponebantur in parietibus: & opus
illud egregium eſt, & facile inter manus
eorum. Deinde interrogavimus ſeniores 9
illos, & diximus eis; Quis præcepit
vobis ut ædificaretis domum iſtam, &
inpenderetis tot opes? Petivimus etiam 10
ab eis nomina ædificantium, ut ejus rei
notitiam ſcriberemus tibi. Dixerunt no- 11
bis, Nos quidem ſervi ſumus Dei no-
ſtri, Dei cœli & terræ: nos ædificamus
domum quæ multis abhinc annis extructa
fuerat, quam magnus quidem rex Iſrae-
litarum extruxerat & concinnaverat
eis. Cùm autem irritâſſent majores 12
noſtri Deum cœli, tradidit eos in manus
Bochtonaſſaris regis Babylonis Perſæ;
qui domum iſtam deſtruxit, ejúſque gen-
tem captivam duxit Babylonem. Sed an- 13
no primo regni Cyri regis, præcepit rex
Cyrus ut ædificaretur hæc domus, domus
inquam Dei: Et omnia vaſa aurea vel 14
argentea quæ Bochtonaſſar abſtulerat è
domo quæ erat in Jeruſalem, miſeratque
ad templum regis; protulit rex Cyrus è
fano regis, demandavitque Sabiſari
theſaurario:

.ſuo loco in ædificetur Dei domus & ;Jeruſalem in quod ,templum in ea fac *deſcendere*, vade, tolle vaſa Hæc :ei Dixitque
15 ואמר־לה אלה מאניא שא אזל־אחת המו בהיכלא די בירושלם ובית אלהא יתבנא על־אתרה׃
non & ,ædificatur *nunc* uſque & *tunc* ex & ,Jeruſalem in quæ ,Dei domus fundamenta *dedit* , venit ille Sesbaſar Tunc
16 אדין ששבצר דך אתא יהב אשיא די־בית אלהא די בירושלם ומן־אדין ועד־כען מתבנא ולא
Chores à hoc ſit an ,Babel in quæ *illic* regis *gazarum* domo in quæratur ,bonum *rege ſuper en* nunc Et .eſt perfecta
17 שלים׃ וכען הן על־מלכא טב יתבקר בבית גנזיא די־מלכא תמה די בבבל הן איתי די־מן־כורש
.nos ad mittat hoc ſuper regis voluntatem & :Jeruſalem in ,hanc Dei domum *ædificandum ad* ,edictum poſitum rege
מלכא שים טעם למבנא בית־אלהא דך בירושלם ורעות מלכא על־דנה ישלח עלינא׃

CAP. VI. ו

eſt inventum Et .Babel in ibi *repoſitarum* ,*gazarum qui* librorum domo in quæſierunt & ,*ſtatutum* poſuit rex Dariaves Tunc
1 2 באדין דריוש מלכא שם טעם ובקרו בבית ספריא די גנזיא מהחתין תמה בבבל׃ והשתכח
anno In : memoriale *illud intra* ſcriptum ſic & ,unum volumen provincia Madai in quod ,palatio in *ſcripturarum ſcrinio in*
3 באחמתא בבירתא די במדי מדינתה מגלה חדה וכן־כתיב בגוה דכרונה׃ בשנת
,quo locus ,ædificaretur domus Jeruſalem in Dei domus ,edictum poſuit rex Chores ,regis Chores *uno*
חדה לכורש מלכא כורש מלכא שם טעם בית־אלהא בירושלם ביתא יתבנא אתר די־
Structuræ .ſexaginta cubitorum ejus latitudo ;ſexaginta cubitorum ejus altitudo :*comportantes ejus fundamenta* & ,victimas *immolantes*
4 דבחין דבחין ואשוהי מסובלין רומה אמין שתין פתיה אמין שתין׃ נדבכין
Dei domus vaſa etiam Et .dabitur regis domo è *eductio & ,novi ligni ſtructura & ,tres marmoris lapidis*
5 די־אבן גלל תלתא ונדבך די־אע חדת ונפקתא מן־בית מלכא תתיהב׃ ואף מאני בית־אלהא
vadat & ,reddant ,Babel in detulerat & ,Jeruſalem in quod templo è eduxerat Nebuchadneſar quæ ,*argenti & , auri quæ*
די דהבה וכספא די נבוכדנצר הנפק מן־היכלא די־בירושלם והיבל לבבל יהתיבון ויהך
,Bozenai-Sethar ,flumen trans dux Tattenai Nunc .Dei domum in *facias deſcendere* & ,ſuũ locũ ad Jeruſalem in quod ,templum ad
6 להיכלא די־בירושלם לאתרה ותחת בבית אלהא׃ כען תתני פחת עבר־נהרה שתר בוזני
ducem hujus Dei domus *opus ad* Dimittite .inde eſtote longinqui ,flumen trans *in* qui Apharſecaie ,eorum *ſocietates* &
7 וכנותהון אפרסכיא די בעבר נהרה רחיקין הוו מן־תמה׃ שבקו לעבידת בית־אלהא דך פחת
facietis quod ,*hoc ad* edictum eſt poſitum me à Et .ſuo loco in *ædificabunt hanc* Dei *Domum*.Jehudæorum ſenioribus & ,Jehudæorum
8 יהודיא ולשבי יהודיא בית־אלהא דך יבנון על־אתרה׃ ומני שים טעם למא די־תעבדון
diligenter ,flumen trans *cenſus* quæ regis *opibus* de & ,hanc Dei domum ædificando in ,iſtorum Jehudæorum ſenioribus cum
עם־שבי יהודיא אלך למבנא בית־אלהא דך ומנכסי מלכא די מדת עבר נהרא אספרנא
agni & ,arietes & ,boum filii & neceſſarium quod Et .*faciendum ceſſare ad* non *quod* ,illis viris *data* ſit *eductio*
9 נפקתא תהוא מתיהבא לגבריא אלך די־לא לבטלא׃ ומה חשחן ובני תורין ודכרין ואמרין
datum exiſtendum ad ,Jeruſalem in qui ,ſacerdotum verbũ ſecundũ oleum & ,vinum ,ſal ,frumenta ,cœlorum Dei holocauſta in.
לעלון לאלה שמיא חנטין מלח חמר ומשח כמאמר כהניא די־בירושלם להוא מתיהב
,regis *viis orantes* & ,cœlorum Deo *quietis odores offerentes ſint* Ut .*ceſſatio* non ut ,*die in die eis*
10 להם יום ביום די־לא שלו׃ די־להון מהקרבין ניחוחין לאלה שמיא ומצלין לחיי מלכא
,ejus domo è lignum *evellatur* ,hoc verbum mutaverit qui homo omnis quod ,decretum eſt poſitum me à Et .ejus filiis &
11 ובנוהי׃ ומני שים טעם די כל־אנש די יהשנא פתגמא דנה יתנסח אע מן־ביתה
.hoc propter fiat *latrina* ejus domus & :eo in *deleatur* erectum &
וזקיף יתמחא עלוהי וביתה נולו יתעבד על־דנה׃

Verſio VULG. LAT.

Dixítque ei ; Hæc vaſa tolle, & vade, & pone ea in templo, quod eſt in Jeruſalẽ, & domus Dei ædificetur in loco ſuo. 15 Tunc itaque Saſſabaſar ille venit & poſuit fundamenta templi Dei in Jeruſalem, & ex eo tempore uſque nunc ædificatur, & necdum completum eſt. 16 Nunc ergò, ſi videtur regi bonum, recenſeat in bibliotheca regis, quæ eſt in Babylone, utrúmnam à Cyro rege juſſum fuerit ut ædificaretur domus Dei in Jeruſalem, & voluntatem regis ſuper hac re mittat ad nos. 17

CAP. VI.

Tunc Darius rex præcepit : & recenſuerunt in bibliotheca librorum, qui erant repoſiti in Babylone, 1 Et inventum eſt in Ecbatanis, quod eſt caſtrum in Medena provincia, volumen unum, taliſque ſcriptus erat in eo commentarius : 2 Anno primo Cyri regis : Cyrus rex decrevit ut domus Dei ædificaretur, quæ eſt in Jeruſalem, in loco ubi immolent hoſtias, & ut ponant fundamenta ſupportantia altitudinem cubitorum ſexaginta, & latitudinem cubitorum ſexaginta, 3 Ordines de lapidibus impolitis tres, & ſic ordines de lignis novis : ſumptus autem de domo regis dabuntur. 4 Sed & vaſa templi Dei aurea & argentea, quæ Nabuchodonoſor tulerat de templo Jeruſalem, & attulerat ea in Babylonem, reddantur, & referantur in templum in Jeruſalem in locum ſuum, quæ & poſita ſunt in templo Dei. 5 Nunc ergò Thathanai dux regionis, quæ eſt trans Flumen, Stharbuzanai, & conſiliarii veſtri Apharſachæi, qui eſtis trans Flumen, procul recedite ab illis, 6 Et dimittite fieri templum Dei illud à duce Judæorum, & à ſenioribus eorum, ut domum Dei illam ædificent in loco ſuo. 7 Sed & à me præceptum eſt, quid oporteat fieri à preſbyteris Judæorum illis, ut ædificetur domus Dei, ſcilicèt, ut de arca regis, id eſt, de tributis, quæ dantur de regione trans Flumen, ſtudioſè ſumptus dentur viris illis, ne impediatur opus. 8 Quòd ſi neceſſe fuerit, & vitulos, & agnos, & hœdos in holocauſtum Deo cœli, frumentum, ſal, vinum, & oleum, ſecundùm ritum Sacerdotum, qui ſunt in Jeruſalem, detur eis per ſingulos dies, ne ſit in aliquo querimonia. 9 Et offerant oblationes Deo cœli, oréntque pro vita regis, & filiorum ejus. 10 A me ergò poſitum eſt decretum : Ut omnis homo qui hanc mutaverit juſſionem, tollatur lignum de domo ipſius, & erigatur, & configatur in eo, domus autem ejus publicetur. 11

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
[illegible]
8 [illegible]
[illegible]
9 [illegible]
[illegible]
[illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
[illegible]

* Et dixit ei ; hæc vaſa tollens vade, perduc, repone in templo quod eſt Jeroſolymis ; eademque ipſa domus in ſuo loco reædificetur. 15 Ipſemet ergò Seſmaſar venit, jecítque fundamenta domûs hujus quæ eſt in Jeruſalem ; & ex eo tempore hucuſque ædificatur, necdum abſoluta eſt. 16 Itaque ſi bonum regi videtur, inquirat in libris qui ſunt in ærario regum Babyloniorum, an ita ſit, & à Cyro rege præceptum ſit ut ædificaretur domus hæc Dei quæ eſt in Jeruſalem : deinde voluntas regis hac de re mittatur ad nos. 17

CAP. VI.

Tunc Dario rege præcipiente, lectum fuit in libris qui erant in ærario illic in Babele ; 1 Et inventum fuit in Ahmathane urbe quæ eſt in Media, volumen quoddam, & ita ſcriptum erat in volumine : 2 Anno primo Cyri regis, Cyrus rex tulit edictum, præcepítque ut domus Dei quæ eſt in Jeruſalem, ædificaretur, locus ubi ſacrificia ſacrificentur. 3 Parietes ejus quoad altitudinem ipſius, cubitorum ſexaginta ; latitudo autem ipſius cubitorum viginti : Quadrata, ternis lapidibus : & porta ex ligno novo : ſumptus etiam è domo regia tradatur. 4 Quin etiam vaſa domûs Dei aurea & argentea, quæ eduxit Nebuchadnoſar rex deportavítque Babylonem ; reſtituantur, perveniántq; ad locũ ſuum in templum quod eſt Jeroſolymis, in locum *inquam* ſuum, & recondantur in domo Dei. 5 Itaque Tathnai præſes in transfluviali *regione*, & Eſtanbozan, cum ſociis veſtris præfectis transfluvialibus, recedite inde : 6 Sinite opus domûs Dei fieri à Judæis & captivitate Judæorum, ut domus Dei ædificetur in loco ſuo. 7 A me latum eſt hoc decretum. 8 Cavete igitur ne impediatis reduces Judæos ab ædificanda domo Dei, pro qua de facultatibus regis & vectigali transfluviali ſumptus erogentur & tradantur viris illis ; ut opus non intermittant. Quicquid 9 voluerint, date eis ; & nequid eis deeſſe patiamini : fœtus bovinos, arietes, agnóſque ad holocauſtum pro Deo cœli ; triticum, ſalem, vinum, & oleum : prout juſſerint ſacerdotes qui ſunt Jeroſolymis, deferant ad eos ſingulis quibúſque diebus, ac ne omittant : Ut illi offerant ſacrificia Deo cœli, 10 & orent pro rege & filiis ejus. Præterea à me 11 latũ eſt hoc decretũ, ut quiſquis immutaverit ſententiam iſtam, evellatur lignum è domo ipſius, componatur illi crux, eique appendatur : & domus ejus fimo deſtinetur hac de cauſa :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πάντα τὰ σκεύη λάβε καὶ πορεύου, θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον
16 αὐτῶν. Τότε (φ) Σαβανασὰρ ἐκεῖνος ἦλθε καὶ ἔδωκε θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπὸ
17 τότε (χ) ἕως τοῦ νῦν ᾠκοδομήθη, καὶ οὐκ ἐτελέσθη. Καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, ἐπισκεπήτω
ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, ὅπως γνῷς ὅτι (ψ) ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη
γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου,
πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς.

MS. A. (φ) Σασαβασσὰρ (χ) ἕως νῦν (ψ) ἀπὸ τοῦ βασιλέως

Et dixit ei; Omnia vaſa ſume, & vade: pone ea in domo, quæ in Hieruſalem, 15
in locum eorum. Tunc Sabanaſar ille venit, & dedit fundamenta 16
domûs Dei in Hieruſalem: & ex tunc uſque nunc ædificata eſt,
& non eſt perfecta. Et nunc, ſi ſuper regem, bonum; requirat in domo 17
gazæ regis Babylonis; ut cognoſcas, quia à rege Cyro poſitum eſt decretum,
ædificare domum Dei illam, quæ in Hieruſalem. Et cùm noverit
rex de hoc, mittat ad nos.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην, καὶ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γάζα κεῖται
2 ἐν Βαβυλῶνι. Καὶ εὑρέθη (α) ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει κεφαλὶς μία, καὶ τοῦτο (β) γεγραμμένον ἐν αὐτῇ
3 ὑπόμνημα. Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως, Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην (γ) περὶ οἴκου ἱεροῦ θεοῦ
τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Οἶκος οἰκοδομηθήτω, καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσι τὰ θυσιάσματα· καὶ ἔθηκαν ἔπαρμα
4 ὕψος πήχεις ἑξήκοντα, πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα· Καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς, καὶ
5 δόμος ξύλινος εἷς, καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται. Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ
ἀργυρᾶ καὶ τὰ (δ) χρυσᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν (ε) ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκόμισεν
εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω καὶ (ζ) ἀπελθέτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη
6 ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. Νῦν δώσετε ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ (η) Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν
7 Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν, (θ) Νῦν ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ
θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον οἰκοδομείτωσαν
8 ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μήποτέ τι ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων
(ι) τοῦ οἰκοδομηθῆναι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον. καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν
9 τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔστω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι. Καὶ ὃ ἂν
ὑστέρημα, καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν, καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυροὺς, ἅλας, (κ) οἶνον,
ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα ἱερέων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔστω διδόμενον αὐτοῖς, ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ, ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν,
10 Ἵνα ὦσιν (λ) εὐωδίας προσφέροντες τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ προσεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως
11 (μ) καὶ υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα
τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὠρθωμένος (ν) πληγήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος
αὐτοῦ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται.

CAP. VI.

Tunc Darius rex poſuit decretum, & requiſivit in bibliothecis, ubi 1
gazæ poſita eſt in Babylone. Et inventum eſt in (a) civitate in palatio 2
caput unum, & hic ſcriptus in eo commentarius. In anno primo 3
Cyri regis, Cyrus rex poſuit decretum de domo (b) ſacra Dei, quæ in Hieruſalem:
Domus ædificetur, & locus, ubi ſacrificant ſacrificia. (c) Et
poſuit elevationem, altitudo cubiti ſexaginta, latitudo ejus cubitorum
ſexaginta: Et domus lapideæ validæ tres: & domus lignea una. Et 4
ſumptus de domo regis dabitur. Et vaſa domûs Dei argentea, & aurea, 5
quæ Nabuchodonoſor extulit è domo, quæ in Hieruſalem, & portavit
in Babylonem; & dentur, & remittantur in templum, quod in
Hieruſalem, ſuper locum ubi poſita fuerant in domo Dei. (d) Nunc dabitis 6
ſubreguli trans flumen Satharbuzanai, & conſervi ipſorum Apharſachæi,
qui trans flumen (e) longè exiſtentes illinc, Nunc permittite opus 7
domûs Dei. Præpoſiti Judæorum, & ſeniores Judæorum domum Dei
illam ædificent ſuper locum ipſius. Et à me decretum poſitum eſt, (f) ne 8
quando quid faciatis cum ſenioribus Judæorum ad ædificandum domum
Dei illam. Et de ſubſtantiis regis, tributis ipſis trans flumen, diligenter
ſumptus ſit datus viris illis, ut non ceſſent. Et quodcunque 9
neceſſarium, & filios boum, & arietum, & agnos in holocauſtoſes Deo
cæli, frumentum, ſal, vinum, oleum, juxta verbum ſacerdotum, qui in
Hieruſalem, ſit datum eis, diem in die, quodcunque petierint; ut benolentia 10
offerant Deo cæli, & deprecentur ad vitam regis, & filiorum
ejus. Et à me poſitum eſt decretum; quòd omnis homo, qui mutaverit 11
verbum hoc, tolletur lignum de domo ipſius, & erectus (g) percutietur
ſuper illud: & domus ejus (h) fiet id quod ad me.

MS.A. (α) ἐν Ἀμαθὰ ἐν πόλι (β) ἦν γεγραμμένον (γ) περὶ οἴκου τοῦ θεοῦ (δ) χρύσεα, (ε) ἀπὸ οἴκου (ζ) ἀπελθάτω (η) Σαθαρβουσανὲ, (θ) Καὶ νῦν ἄφετε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· (ι) τοῦ οἰκοδομῆσαι (κ) οἶνον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων (λ) προσφέροντες εὐωδίας (μ) καὶ τῶν υἱῶν (ν) παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * وقال له * خذ هذه الآنية كلها * وضعها في البيت الذي في بيت المقدس في مكانها * عند
16 ذلك جاء سبيسار فأسس اساس هذا البيت الذي هو بيت الله في بيت المقدس * فمن حينئذ
جعلوا يبنوه ولم يتم * فان رأى الملك الآن أن ينظر في خزاين الملوك ملوك بابل * لكي 17
يعلم إن ذلك من قبل قيرس * وانه هو الذي أمر ببناء بيت الله الذي في بيت المقدس *
فاذا علم الملك علم ذلك * يبعث الينا عند ذلك بما أمر داريوس الملك *

* الفصل السادس *

1 * فنظر عند ذلك في خزاين الملوك التي في ارض بابل * فوجد في اثبانا المدينة طومار 2
مكتوب فيه ذكر هذا البناء * لما كان في اول سنة من ملك قيرس الملك أمر 3
ببناء بيت الله الذي في بيت المقدس * والمكان الذي يذبحون فيه ذبايحهم * ومقدار ارتفاعه
4 ستين ذراعا * وعرضه ستين ذراعا * وثلث دواميس حجارة قوية * ودعماس خشب * ويكون النفقة
5 من بيت الملك * وترد الآنية الذهب والفضة الذي اخذ بختنصر من البيت * وأمر بردها
6 الي بيت المقدس ووضعها في بيت الله * فالآن من كان من الولاة في معبر النهر سابرزان
7 والعبيد الذي معه * أفرسح الذين في معبر النهر الذين هم بعيدون * فاتركوا الآن
هذا العمل عمل بيت الله * وكل من كان من رؤساء اليهود ومشيختهم فليبنوا بيت الله في
8 مكانه * وقد أمرت انا بامر أن لا تحدثون في مشيخة اليهود شي * لكي يبنوا ذلك البيت *
ويكون متاع خراج الملك الذي يودي من معبر النهر تكون أرزاق البنايين من ذلك *
9 ولا يبطلون * وكل حاجتهم من العجول والكباش والخرفان لذبايح اله السماء * ومن القمح
والملح والشراب والزيت * كما قالوا الكهنة الذين في بيت المقدس * فليعطوا في كل يوم كما
10 11 سألوا * لكي يقربوا رايحة طيبة لاله السماء * ويصلوا لدوام حياة الملك وبنيه * وقد أمرت
أن كل رجل يبطل هذا الامر * يهدم منزله ويوخذ خشبة من منزله ويصلب عليها * ويصير
منزله *

Et dixit ei, Accipe hæc omnia vaſa, & 15
pone ea in domo quæ eſt Jeroſolymis, in
locum ſuum. Tunc venit Sabiſar, jecitque 16
fundamenta hujus domûs quæ eſt
domus Dei in Jeruſalem: & ex tunc
cœperunt eam ædificare, & nondum
perfecta eſt. Jam ergò ſi regi videatur, 17
inſpiciat in archivis regiis regum Babelis,
ut ſciat num id fuerit à Cyro, &
num ipſe præceperit extructionem domûs
Dei quæ eſt in Jeruſalem: cúmque rex
ejus rei notitiam aſſecutus fuerit, tunc
mittat ad nos quicquid præceperit rex
Darius.

CAP. VI.

Tunc cùm inſpectum fuiſſet in archivis 1
regiis quæ erant in terra Babelis,
Inventum eſt in Atbana urbe volumen 2
in quo ſcripta erat mentio hujus ædificii,
hiſce verbis. Anno primo Cyri regis, præcepit 3
rex ædificium domûs Dei quæ eſt
in Jeruſalem, & loci in quo ſacrificent
ſacrificia ſua, menſura altitudinis ejus,
cubitorum ſexaginta; & latitudinis
ejus, cubitorum ſexaginta. Triplex 4
ſeries lapidea firma, & ſeries lignea:
& impenſæ ſunto è domo regis. Reddantur 5
etiam vaſa aurea & argentea
quæ abſtulit Bochtonaſſar ex æde: nam
jubeo illa reſtitui in Jeruſalem, & reponi
in domo Dei. Itaque quicunque 6
præpoſiti eſtis in transfluviali regione,
Sabarbozan & conſervi tui, Apharſachæi
transfluviales qui longè abeſtis;
Permittite nunc opus iſtud, opus domûs 7
Dei: & quoſcunque principes Judæorum
& ſeniores eorum ædificare domum
Dei in loco ipſius. Et mandato decerno 8
ego ut ne quam moleſtiam inferatis ſenioribus
Judæorum, ut ædificent eam domum:
& de ſubſtantia vectigalium regis
quæ redduntur ex regione transfluviali,
ſint demenſa fabrorum, ut non 9
ceſſent. Et omnis eorum neceſſitas, tam
vituli, arietes, & agni pro ſacrificiis Dei
cœli; quàm frumentum, ſal, vinum, &
oleum, prout dixerint ſacerdotes qui
ſunt in Jeruſalem; dentur illis quotidie
prout poſtulaverint: ut offerant 10
odorem ſuavem Deo cœli, & orent pro
conſervatione vitæ regis & filiorum
ejus. Præcipio etiam ut quiſquis mandatum 11
hoc infregerit, deſtruatur domus
ejus, tollatur lignum ex ejus domo, &
in crucem agatur ſuper illud, & domus
ejus publico addicatur.

עזרא : ז

corrumpendũ ad,mutandũ ad ſuã manũ miſerit qui populum & ,regem omnem diſſipet ,ibi ſuum nomen facit habitare qui Deus Et
12 וֵֽאלָהָא דִּי־שַׁכִּן שְׁמֵהּ תַּמָּה יְמַגַּר כָּל־מֶלֶךְ וְעַם דִּי יִשְׁלַח יְדֵהּ לְהַשְׁנָיָה לְחַבָּלָה
,flumen trans dux Tattenai Tunc .fiat feſtinanter,decretum poſui Dariaves Ego .Jeruſalaim in quæ,hanc Dei domum
13 בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ דִּי בִירוּשְׁלֶם אֲנָה דָרְיָוֶשׁ שָׂמֶת טְעֵם אָסְפַּרְנָא יִתְעֲבִד׃ אֱדַיִן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה
Judæorum ſeniores Et .fecerunt feſtinanter *eſt dictum ut* ,rex Dariaves miſit quod ſecundùm ,eorum *ſocietates* & , Setharbozenai
14 שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן לָקֳבֵל דִּי־שְׁלַח דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּנֵמָא אָסְפַּרְנָא עֲבַדוּ׃ וְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא
,Iſrael Dei præcepto ex fundaverũt &,ædificaverũt &:Hiddo filii Zechariah &,prophetæ Chaggai *prophetia in proſperantes* &,*ædificantes*
בָּנַיִן וּמַצְלְחִין בִּנְבוּאַת חַגַּי נְבִיָּא וּזְכַרְיָה בַּר־עִדּוֹא וּבְנוֹ וְשַׁכְלִלוּ מִן־טַעַם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל
, Adar menſis tertium diem ad uſque hæc domus eſt perfecta Et .Paras regis Artachſaſtæ & ,Dariaves &,Chores præcepto ex &
15 וּמִטְּעֵם כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ פָּרָס׃ וְשֵׁיצִיא בַּיְתָה דְנָה עַד יוֹם תְּלָתָה לִירַח אֲדָר
,tranſmigrationis *filiorum reſiduum* &,Levitæ & ,ſacerdotes Iſrael filii fecerunt Et .regis Dariaves regni ſextus annus *ipſe* qui
16 דִּי־הִיא שְׁנַת־שֵׁת לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא וּשְׁאָר בְּנֵי־גָלוּתָא
arietes ,centum *juvencos* hujus Dei domus dedicationem *fecerunt appropinquare* Et .gaudio cum hujus Dei domus dedicationem
17 חֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה בְּחֶדְוָה׃ וְהַקְרִבוּ לַחֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה תּוֹרִין מְאָה דִּכְרִין
ſtatuerunt Et .Iſrael tribuum numerum *ad*,duodecim Iſrael toto *ſuper* ,*peccatis* caprarũ hircos &,quadringentos agnos ,ducentos
18 מָאתַיִן אִמְּרִין אַרְבַּע מְאָה וּצְפִירֵי עִזִּין לְחַטָּיָא עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל תְּרֵי עֲשַׂר לְמִנְיָן שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲקִימוּ
.Moſeh libri ſcripturam juxta ;Jeruſalem in *quod* Dei *opus* ſuper ſuis *partitionibus* in Levitas &,ſuis diviſionib' in ſacerdotes
כָהֲנַיָּא בִּפְלֻגָּתְהוֹן וְלֵוָיֵא בְּמַחְלְקָתְהוֹן עַל־עֲבִידַת אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם כִּכְתָב סְפַר מֹשֶׁה׃
Levitæ & ,ſacerdotes ſunt purificati Nam .primi menſis quartadecima in Peſach tranſmigrationis filii fecerunt Et
19 20 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־הַגּוֹלָה אֶת־הַפָּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ כִּי הִטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
.ſibiipſis & ,ſacerdotibus eorum fratribus &,tranſmigrationis filiis omnibus Peſach immolaverunt Et .mundi ipſi cuncti,unus tanquã
כְּאֶחָד כֻּלָּם טְהוֹרִים וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח לְכָל־בְּנֵי הַגּוֹלָה וְלַאֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְלָהֶם׃
quærendum ad,eos ad terræ gentium coinquinatione à *ſeparatus* omnis &,tranſmigratione de *revertentes* Iſrael filii comederunt Et
21 וַיֹּאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַשָּׁבִים מֵהַגּוֹלָה וְכֹל הַנִּבְדָּל מִטֻּמְאַת גּוֹיֵ־הָאָרֶץ אֲלֵהֶם לִדְרֹשׁ
,Dominus eos lætificaverat quia :lætitia cum diebus ſeptem infermentatorum ſolennitatem fecerunt Et .Iſrael Deum Dominum
22 לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲשׂוּ חַג־מַצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה
.Iſrael Dei Dei domus opere in eorum manus confortandum ad eos ad Aſſur regis cor fecerat converti &
וְהֵסֵב לֵב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק יְדֵיהֶם בִּמְלֶאכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. VII. ז

,Sallum Filii.Chilchijah filii,Hazariah filii Seraiah fili' Hezra Paras regis Arthachſaſtæ regno in hæc verba poſt Et
1 2 וְאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־פָּרָס עֶזְרָא בֶּן־שְׂרָיָה בֶּן־עֲזַרְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה׃ בֶּן־שַׁלּוּם
3 filii ,Abiſuah Filii.Bucchi filii,Huzzi filii ,Zerachiah Filii .Meraioth filii ,Hazariah filii ,Amariah Filii .Achithub filii ,Sadoc filii
4 בֶּן־צָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב׃ בֶּן־אֲמַרְיָה בֶן־עֲזַרְיָה בֶּן־מְרָיוֹת׃ בֶּן־זְרַחְיָה בֶן־עֻזִּי בֶּן־בֻּקִּי׃ בֶּן־אֲבִישׁוּעַ בֶּן
5 quam ,Moſeh lege in velox ſcriba *ipſe* & ,Babel è aſcendit Hezra Ipſe .*capitis* ſacerdotis Aharon filii,Elhazar filii ,Pinechas
6 פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ׃ הוּא עֶזְרָא עָלָה מִבָּבֶל וְהוּא־סֹפֵר מָהִיר בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
.ejus petitionem omnem eum ſuper ſui Dei Domini manum ſecundùm rex ei dedit.& ,Iſrael Deus Dominus dedit
נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן־לוֹ הַמֶּלֶךְ כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהָיו עָלָיו כֹּל בַּקָּשָׁתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Deus autem, qui habitare fecit nomen ſuum ibi, diſſipet omnia regna, & populũ qui extenderit manum ſuam ut repugnet, & diſſipet domum Dei illam, quæ eſt in Jeruſalem. Ego Darius ſtatui decretum, quod ſtudioſè impleri volo. 12 Igitur Thathanai dux regionis trans Flumen, & Stharbuzanai, & conſiliarii ejus, ſecundùm quod præceperat Darius rex, ſic diligenter executi ſunt. 13 Seniores autem Judæorũ ædificabant, & proſperabantur juxta prophetiã Aggæi prophetæ, & Zachariæ filii Addo : & ædificaverunt & conſtruxerunt, jubente Deo Iſrael, & jubente Cyro, & Dario, & Artaxerxe, regib' Perſarum : 14 Et compleverunt domum Dei iſtam, uſque ad diem tertium menſis Adar, qui eſt ann' ſextus regni Darii regis. 15 Fecerunt autem filii Iſrael, Sacerdotes & Levitæ, & reliqui filiorum tranſmigrationis, dedicationem domûs Dei in gaudio. 16 Et obtulerunt in dedicationem domûs Dei, vitulos centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hircos caprarũ pro peccato totius Iſrael duodecim, juxta numerum tribuũ Iſrael. 17 Et ſtatuerunt Sacerdotes in ordinibus ſuis, & Levitas in vicib' ſuis, ſuper opera Dei in Jeruſalem, ſicut ſcriptũ eſt in Libro Moyſi. 18 Fecerunt autem filii Iſrael tranſmigrationis, Paſcha, quartadecimâ die menſis primi. 19 Purificati enim fuerant Sacerdotes & Levitæ quaſi unus : omnes mundi ad immolandum Paſcha univerſis filiis tranſmigrationis, & fratribus ſuis Sacerdotibus, & ſibi. 20 Et comederunt filii Iſrael, qui reverſi fuerant de tranſmigratione, & omnes qui ſe ſeparaverant à coinquinatione gentium terræ ad eos, ut quærerent Dñm Deum Iſrael. 21 Et fecerunt ſolennitatem azymorum ſeptem dieb' in lætitia, quoniam lætificaverat eos Dñs, & converterat cor regis Aſſur ad eos, ut adjuvaret manus eorum in opere domûs Domini Dei Iſrael. 22

CAP. VII.

Poſt hæc autem verba, in regno Artaxerxis regis Perſarum, Eſdras filius Saraiæ, filii Azariæ, filii Helciæ, 1 Filii Sellum, filii Sadoc, filii Achitob, 2 Filii Amariæ, filii Azariæ, filii Maraioth, 3 Filii Zarahiæ, filii Ozi, filii Bocci, 4 Filii Abiſue, filii Phinees, filii Eleazar, filii Aaron ſacerdotis ab initio. 5 Ipſe Eſdras aſcendit de Babylone, & ipſe ſcriba velox in lege Moyſi, quam Dominus Deus dedit Iſrael : & dedit ei rex, ſecundùm manum Domini Dei ejus ſuper eum, omnem petitionem ejus. 6

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܐܠܗܐ ܕܐܫܟܚܢ ܫܡܗ ܬܡܢ . ܬܡܢ ܢܫܪܐ . ܘܟܠ ܡܠܟܐ ܘܥܡܐ . ܕܢܘܫܛ ܐܝܕܗ
ܠܡܫܢܝܘ ܘܠܡܚܒܠܘ ܠܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ . ܐܢܐ ܕܪܝܘܫ ܣܡܬ ܢܡܘܣܐ .
13 ܕܢܐܒܕ ܒܥܓܠ . * ܗܝܕܝܢ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ . ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ ܘܟܢܘܬܗܘܢ .
14 ܡܕܡ ܕܫܕܪ . ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܥܒܕܘ ܒܥܓܠ . * ܘܝܗܘܕܝܐ ܕܗܦܟܘ ܥܒܕܝܢ ܘܡܫܡܠܝܢ
ܗܘܘ . ܒܢܒܝܘܬܗ ܕܚܓܝ ܢܒܝܐ . ܘܕܙܟܪܝܐ ܒܪ ܥܕܘ . ܘܒܢܘ ܘܫܡܠܝܘ . ܡܢ ܦܘܩܕܢܗ
ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ . ܘܡܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܟܘܪܫ ܘܕܕܪܝܘܫ . ܘܡܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ
15 ܕܦܪܣ . * ܘܫܠܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܝܘܡ ܬܠܬܐ ܒܝܪܚ ܐܕܪ . ܗܝ ܕܐܝܬܝܗ ܫܢܬ ܫܬ ܠܡܠܟܘܬܗ
16 ܕܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ . * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ : ܘܫܪܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ . ܥܐܕܐ
17 ܕܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܒܚܕܘܬܐ . * ܘܩܪܒܘ ܒܥܐܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ . ܬܘܪܐ ܡܐܐ . ܘܕܟܪܐ
ܡܐܬܝܢ ܘܐܡܪܐ . ܐܪܒܥ ܡܐܐ . ܘܨܦܪܝ ܕܥܙܐ ܠܡܚܣܝܘ ܚܛܗܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ . ܬܪܥܣܪ .
18 ܒܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ . * ܘܐܩܝܡܘ ܟܗܢܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ . ܘܠܘܝܐ
ܒܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ . ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ . ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ
19 20 ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ . * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ . ܦܨܚܐ ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ . * ܡܛܠ
ܕܐܬܕܟܝܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܐܟܚܕܐ . ܟܠܗܘܢ ܐܬܕܟܝܘ . ܘܢܟܣܘ ܐܡܪܐ ܒܦܨܚܐ ܠܒܢܝ
21 ܫܒܝܬܐ . ܘܠܐܚܝܗܘܢ ܟܗܢܐ ܘܠܗܘܢ . * ܘܐܟܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܝܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܡܢ
ܫܒܝܬܐ ܕܒܒܠ . ܟܠ ܕܦܪܝܫ ܡܢ ܛܢܦܘܬܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ . ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
22 ܕܐܝܣܪܐܝܠ . * ܘܥܒܕܘ ܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܚܕܘܬܐ . ܡܛܠ ܕܚܕܝ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ .
ܘܗܦܟ ܠܒܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܘܬܗܘܢ . ܠܡܥܫܢܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܒܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

1 ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ .
ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ . ܥܙܪܐ ܒܪ ܣܪܝܐ . ܒܪ ܥܙܪܝܐ . ܒܪ ܚܠܩܝܐ .
2 3 * ܒܪ ܫܠܘܡ . ܒܪ ܨܕܘܩ . ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ . * ܒܪ ܐܡܪܝܐ . ܒܪ ܥܙܪܝܐ . ܒܪ ܡܪܝܘܬ . * ܒܪ
4 5 ܙܪܚܝܐ . ܒܪ ܓܕܝ . ܒܪ ܒܩܝ . * ܒܪ ܐܒܝܫܘܥ . ܒܪ ܦܝܢܚܣ . ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ . ܒܪ ܐܗܪܘܢ
6 ܟܗܢܐ . * ܩܕܡܝܐ ܗܘܐ ܥܙܪܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܒܒܠ . ܘܗܘ ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܚܦܝܛܐ ܒܢܡܘܣܐ
ܕܡܘܫܐ . ܕܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ . ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܠܟܐ ܫܘܠܛܢܐ
ܕܢܗܠܟ ܐܝܟ ܕܨܒܐ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ .

Ut Deus cujus nomen illic invenimus, illic habitet. Quiſquis autem rex aut populus manum ſuam extenderit ad immutandum aut deſtruendum hanc domum Dei quæ eſt Jeroſolymis, ego Darius legem fero ut illico pereat. 12 Tunc Tathnai præſes transfluvialis, & Eſtanbozan cum ſociis ſuis; id quod *rex* miſit, juxta decretum illico ſunt executi. 13 Ita reduces Judæi operabantur & ad finem perducebant, ex prophetia Haggæi prophetæ & Zechariæ filii Addo; adeoque ædificaverunt & perfecerunt, ex ſententia Dei Iſraelis, & ex ſententia Cyri & Darii, & ex ſententia Arthaſeſtis regis Perſidis : 14 Et abſoluta fuit hæc domus die tertio, menſe Adar, quum eſſet annus ſextus Darii regis. 15 Deinde celebrârunt filii Iſraelis, ſacerdotes & Levitæ, cæterique Judæi, feſtum ædis hujus domûs Dei cum lætitia : 16 Obtuleruntque in feſto domûs Dei boves centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hœdos caprinos ad expianda peccata Iſraelitarum, duodecim, juxta numerum tribuum Iſraelis. 17 Et conſtituerunt ſacerdotes in officio ſuo, & Levitas in officio ſuo, ſuper opus domûs Dei quæ eſt in Jeruſalem; quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis Moſis. 18 Deinde celebrârunt reduces Paſcha, decimâ quartâ menſis primi. 19 Mundaverant enim ſe ſacerdotes ac Levitæ ſimul, omnes mundaverant ſeſe : & occiderunt agnos in Paſchate pro reducibus, pro fratribus ſuis ſacerdotibus, & pro ſeipſis. 20 Et comederunt *illud* Iſraelitæ qui aſcenderant è captivitate Babylonica, omnes *videlicet* qui ſeparati erant ab immunditia gentium terræ ad orandum coram Domino Deo Iſraelis. 21 Et celebrârunt feſtum azymorum ſeptem diebus cum lætitia : quoniam exhilaraverat eos Dominus, & converterat cor regis Aſſyriæ erga eos, ad confirmandum manus eorum in opere domûs Domini Dei Iſraelis. 22

CAP. VII.

Poſt has res omnes, regnante Artahſeſte rege Perſidis; Ezra filius Sariæ, filii Azariæ, filii Helciæ, 1 Filii Salom, filii Sadoc, filii Ahitob, 2 Filii Amariæ, filii Azariæ, filii Marjoth, 3 Filii Zerahiæ, filii Gadi, filii Baki, 4 Filii Abiſue, filii Phinhes, filii Eliazar, filii Aharonis ſacerdotis; 5 Primus fuit Ezra qui aſcendit è Babele (Is erat ſcriba periti ſſimus in lege Moſis, quam dederat ei Dominus Deus Iſraelis : huic dedit rex facultatem ambulandi in lege Domini, prout vellet) 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ὁ Θεὸς οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταστρέψαι πάντα βασιλέα ϗ λαὸν ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα
(ξ) αὐτοῦ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ (ο) Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώ-
13 μην, ἐπιμελῶς ἔσται. Τότε (π) Θανθαναὶ ὁ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, Σαθαρβουζαναί, καὶ οἱ
14 σύνδουλοι αὐτοῦ, πρὸς ὃ ἀπέστειλε (ρ) Δαρεῖος βασιλεύς, οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς. Καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι τῶν Ἰουδαίων * ᾠκοδόμουσαν ϗ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, ϗ Ζαχαρίου υἱοῦ
Ἀδδώ· ϗ ἀνῳκοδόμησαν ϗ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης Θεοῦ Ἰσραήλ, ϗ ἀπὸ γνώμης Κύρου, ϗ Δα-
15 ρείου, ϗ Ἀρθασασθὰ (σ) βασιλέων Περσῶν. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς
16 Ἀδάρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, οἱ ἱε-
17 ρεῖς ϗ οἱ Λευῖται, ϗ οἱ κα[illegible]λοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ
προσήνεγκαν εἰς τὰ (τ) ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ μόσχους ἑκατόν, κριοὺς διακοσίους, ἀμνοὺς τετρακο-
σίους, (υ) χιμάρρους αἰγῶν (φ) ὑπὲρ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ.
18 Καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν, ϗ τοὺς Λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, (χ) ἐπὶ δουλείας
19 Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὴν γραφὴν (ψ) βίβλου Μωυσῆ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πά-
20 σχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Ὅτι (ω) ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ (†) Λευῖται, ἕως
εἷς πάντες καθαροί. ϗ ἔσφαξαν τὸ πάσχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν
21 τοῖς ἱερεῦσι ϗ ἑαυτοῖς. Καὶ ἔφαγον (α) υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα, οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, ϗ πᾶς ὁ χω-
22 ριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτούς, τοῦ ἐκζητῆσαι (∴) κύριον Θεὸν Ἰσραήλ. Καὶ
ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος, (β)
ϗ ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσσὺρ ἐπ' αὐτοὺς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ
Θεοῦ Ἰσραήλ.

Et Deus, cujus inhabitat nomen ibi, evertat omnem regem, & populum, 12
qui extendet manum ſuam ad mutandam aut delendam domum Dei, quæ
in Hieruſalem. Ego Darius poſui decretum: diligenter (i) erit. Tunc 13
Thanthanai ſubregulus trans flumen, Satharbuzanai, & conſervi ejus,
ſecundùm quod miſit Darius rex, ſic fecerunt diligenter. Et ſeniores 14
Judæorum ædificabant, & Levitæ in prophetia Aggæi prophetæ, &
Zachariæ filii Addo. Et ædificaverunt, & perfecerunt ex decreto Dei
Iſrael, & ex decreto Cyri, & Darii, & Arthaſaſtha, regum Perſarum.
Et perfecerunt domum iſtam uſque ad diem tertiam menſis Adar; qui eſt 15
annus ſextus regni Darii regis. Et fecerunt filii Iſrael, ſacerdotes & 16
Levitæ, & reliqui ex filiis tranſmigrationis Encænia domûs Dei in læti-
tia: Et obtulerunt in Encænia domûs Dei vitulos centum, arietes du- 17
centos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro peccato pro omni Iſ-
rael duodecim ad numerum tribuum Iſrael. Et ſtatuerunt ſacerdotes in 18
diviſionibus ipſorum, & Levitas in partitionibus ipſorum, ſuper ſervitu-
tem Dei in Hieruſalem, ſecundùm ſcripturam libri Moyſi. Et fecerunt 19
filii tranſmigrationis Paſcha quartadecimâ menſis primi: Quoniam 20
mundati fuerant ſacerdotes & Levitæ: uſque ad unum, omnes mundi.
Et jugulârunt Paſcha omnibus filiis tranſmigrationis, & fratribus ſuis
ſacerdotibus, & ſibi ipſis. Et comederunt filii Iſrael Paſcha, qui de 21
tranſmigratione, & omnis ſeparans ſe ab immunditia gentium terræ ad
eos, ad quærendum Dominum Deum Iſrael. Et fecerunt feſtivitatem 22
Azymorum ſeptem diebus in lætitia: quoniam lætificabat eos Dominus:
& convertit cor regis Aſſur ſuper eos ad confortandas manus eorum in
operibus domûs Dei Iſrael.

MS. A. (ξ) ἑαυτοῦ (ο) Θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν (π) Θαθθαναὶ ἔπαρχος (ρ) Δαρεῖος ὁ βασιλεύς, (σ) βασιλέως Περσῶν. (τ) ἐγκαίνια τοῦ Θεοῦ (υ) χιμάρους (φ) περὶ ἁμαρτίας (χ) ἐπὶ δουλείᾳ Θεοῦ τοῦ ἐν (ψ) βιβλίου Μωσῆ. (ω) ἐκαθερίσθησαν (†) οἱ Λευῖται, (α) οἱ υἱοὶ (∴) κύριον τὸν Θεὸν (β) ϗ κύριος ἐπέστρεψεν

ΚΕΦ. ζ.

1 ΚΑὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη (α) Ἔσδρας υἱὸς Σα-
2 3 ραίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ (β) Χελκία, Υἱοῦ Σελοὺμ, υἱοῦ Σαδδούκ, υἱοῦ Ἀχιτώβ, Υἱοῦ Σαμαρία, υἱοῦ Ἐσριά,
4 5 υἱοῦ (γ) Μαρεώθ, Υἱοῦ Ζαραΐα, υἱοῦ (δ) Ὀζίου, υἱοῦ Βοκκί, Υἱοῦ Ἀβισουέ, υἱοῦ Φινεές, υἱοῦ Ἐλεάζαρ,
6 υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου. Αὐτὸς (ε) Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, ϗ αὐτὸς γραμματεὺς
ταχὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ὃν ἔδωκε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. ϗ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ὅτι χεὶρ κυρίου
Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός.

CAP. VII.

ET poſt verba hæc, in regno Arthaſaſtha regis Perſarum, aſcendit Eſ- 1
dras filius Saraæ, filii Azariæ, filii Chelcia, Filii Selum, filii Sadduc, 2
filii Achitob, Filii Samaria, filii Eſria, filii Mareoth, Filii Zaraia, fi- 3 4
lii Oziæ, filii Bocci, Filii Abiſue, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron 5
ſacerdotis primi. Ipſe Eſdras aſcendit de Babylone, & ipſe ſcriba ve- 6
lox in lege Moyſi, quam dedit Dominus Deus Iſrael. Et dedit ei rex: quo-
niam manus Domini Dei ejus ſuper ipſum in omnibus quæ quærebat ipſe.

MS. A. (α) Ἔζρας (β) * Χελκείου. Υἱοῦ Σελλούμ, (γ) Μαραιώθ, (δ) Ὀζιοῦ, (ε) Ἔζρας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * والله الذي يسكن اسمه في ذلك البيت يهلك كل ملك وكل شعب يجتري على ان يبسط
13 يده ويسفك بيت الله الذي في بيت المقدس. انا داريوس امرت بامري فلينفذ * عند ذلك
ششناي الوالي في معبر النهر * وسادبرازان * واصحابهم من العبيد الذين بعث اليهم داريوس
14 الملك * انفذوا رايه * وكانت مشيخة اليهود يبنون واللاويين في نبوة اجاوس النبي وزكريا
15 ابن ادوا * فتموا البناء براي الاه اسرايل وراي قيرس وداريوس وارسستا ملك فارس * فتموا
16 ذلك البيت في ثلثة ايام من شهر اذار في سنة ستين من ملك داريوس * وصنعوا بنو اسرايل
17 الكهنة واللاويين وبقيه من جاء من السبي لتجديد بيت الرب بفرح * وقربوا في تجديد بيت
الرب مايه عجل ومايتين كبش * واربعمايه خروف * واثني عشر عتود ماعز عن خطايا بني
18 اسرايل الاثني عشر * واقاموا الكهنة في مراتبهم * واللاويين ايضا في خدمة الله الذي في بيت
19 المقدس * كما هو مكتوب في مصحف موسي * وافصحوا بني السبي الفصح في اربعة عشر
20 من الشهر الاول * حين نقوا الكهنة واللاويين جميعا * وذبحوا الفصح جميع بني اسرايل
21 لاخوتهم وللكهنة ولانفسهم * واكلوا بني اسرايل الفصح الذين هم من السبي * وكل
22 من ابتعد من نجس الامم الذين في الارض * وطلبوا الله رب اسرايل * وعيدوا عيد الفطير
سبعة ايام بفرح * اذ فرحهم الرب * ورد قلب ملك فارس ليرحمهم ويساعدهم على بناء بيت الله
اسرايل *

Et Deus cujus nomen habitat in illa domo, 12
perdat omnem regem & omnem populum
qui auſus fuerit extendere manum ſuam,
& deſtruere domum Dei quæ eſt in Je-
ruſalem. Ego Darius edicto meo præcipio:
ideò executioni mandetur. Tunc Tath- 13
nai præpoſitus in regione transfluvia-
li, & Sadabrazan, eorúmque conſer-
vi ad quos miſit Darius rex; ſenten-
tiam ejus executi ſunt. Ita ſenatus 14
Judæorum & Levitæ ædificabant, ſe-
cundùm prophetiam Aggæi prophetæ &
Zachariæ filii Addo: & perfecerunt æ-
dificium ex ſententia Dei Iſraelis, & ſen-
tentia Cyri, & Darii, & Arſaſtæ regis
Perſidis. Perfecerunt, inquam, domum 15
illam tertiâ die menſis Adar, anno ſexto
regni Darii. Et celebraverunt filii Iſ- 16
raelis, ſacerdotes ac Levitæ, cæterique
qui venerant è captivitate, renovationem
domûs Domini cum gaudio: Et ſacri- 17
ficaverunt in renovatione domûs Domini
centum vitulos, ducentos arietes, qua-
dringentos agnos, duodecim hircos ca-
prinos pro peccatis duodecim filiorum
Iſraelis. Et ſtatuerunt ſacerdotes in 18
officiis eorum, & Levitas etiam in
miniſterio Dei qui eſt in Jeruſalem;
quemadmodum ſcriptum eſt in libro
Moſi. Celebraverunt etiam filii capti- 19
vitatis Phaſe decimâ quartâ menſis
primi, Poſtquam mundati ſunt ſacer- 20
dotes ac Levitæ ſimul: & mactave-
runt Phaſe omnes Iſraelitæ pro fra-
tribus ſuis, pro ſacerdotibus, & pro
ſeipſis. Et Phaſe comederunt Iſraelitæ 21
qui erant è captivis, & omnes qui receſ-
ſerant ab immunditia gentium quæ erant
in terra: & deprecati ſunt Deum Do-
minum Iſraelis. Et celebraverunt fe- 22
ſtum azymorum ſeptem diebus cum
gaudio: quoniam lætificaverat eos Do-
minus, & reduxerat cor regis Perſidis
ad miſerendum eorum & auxiliandum
eis in extructione domûs Dei Iſraelis.

* الفصل السابع *

1 * فلما كان بعد هذا في ملك ارسستا ملك فارس * صعد عزرا ابن ساريا * ابن اريا * ابن
2 3 حلقيا * ابن سلوم * ابن صادوق * ابن اسيطوب * ابن سامريا * ابن اريا * ابن ماراوث * ابن
4 5 زارايا * ابن اوريا * ابن بسي * ابن ابيسوا * ابن فنحاس * ابن العازار * ابن هارون الكاهن الاول *
6 * هذا عزرا صعد من بابل * وهو كاتب مسرع في ناموس موسي الذي اعطاه الله رب
اسرايل * فاعطاه الملك * لان يد ربه والهه عليه في جميع ما كان يطلب *

CAP. VII.

HIs rebus exactis, ſub regno Ar- 1
ſaſtæ regis Perſidis aſcendit Ezra fi-
lius Sariæ, filii Azariæ, filii Helciæ,
Filii Sallum, filii Sadoc, filii Achi- 2
tob, Filii Samariæ, filii Azriæ, filii 3
Mereoth, Filii Zarajæ, filii Oziæ, 4
filii Bochi, Filii Abiſue, filii Phin- 5
hes, filii Elazar, filii Haronis primi
ſacerdotis. Hic Ezra aſcendit è Ba- 6
bele (erat autem is ſcriba velox in lege
Moſis, quam dederat ei Deus Dominus
Iſraelis) permittente ei rege: manus
enim Domini ac Dei ipſius aderat ipſi
in omnibus iis quæ cupiebat:

anno in ,Jeruſalaim in Nethinim & ,janitoribus & ,cantoribus & ,Levitis & ,ſacerdotibus de & , Iſrael filiis de aſcenderũt Et
וַיַּעֲלוּ מִבְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים אֶל־יְרוּשָׁלִָם בִּשְׁנַת 7
Quia .regis ſeptimus annus Ipſe .quinto menſe in Jeruſalaim venit Et .regis Arthachſaſtæ ſeptimo
שֶׁבַע לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַםִ בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לַמֶּלֶךְ׃ כִּי 8 9
Jeruſalaim in venit quinti menſis *una* in & ,Babel de aſcenſionis *fundamentum ipſum* primi menſis *una* in
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יְסֻד הַמַּעֲלָה מִבָּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בָּא אֶל־יְרוּשָׁלַםִ
,*faciendum ad* & ,Domini legem *quærendum ad* ,ſuum cor paravit Hezra Quia .eum ſuper bonam ſui Dei manũ ſecundùm
כְּיַד־אֱלֹהָיו הַטּוֹבָה עָלָיו׃ כִּי עֶזְרָא הֵכִין לְבָבוֹ לִדְרֹשׁ אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְלַעֲשֹׂת 10
Hezræ Arthachſaſta rex dedit quam ,epiſtolæ *extralitus* exemplar hoc Et .judicium & ,*ſtatutum* Iſrael *in docendũ ad &*
וּלְלַמֵּד בְּיִשְׂרָאֵל חֹק וּמִשְׁפָּט׃ וְזֶה פַּרְשֶׁגֶן הַנִּשְׁתְּוָן אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא לְעֶזְרָא 11
regum rex Arthachſaſta .Iſrael ſuper ejus ſtatutorũ & Domini præceptorũ verborum ſcribæ , ſcribæ ſacerdoti
הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר סֹפֵר דִּבְרֵי מִצְוֺת־יְהוָה וְחֻקָּיו עַל־יִשְׂרָאֵל׃ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא 12
habens omnis quod ,decretum eſt poſitum me A .Cheheneth & ,conſummato cœli Dei *quod* ,*ſtatuti* ſcribæ ,ſacerdoti Hezræ
לְעֶזְרָא כָהֲנָא סָפַר דָּתָא דִּי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא גְּמִיר וּכְעֶנֶת׃ מִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־מִתְנַדַּב 13
à quod eo Pro .vadat tecum ,Jeruſalem in *eundum ad* ,Levitis & ,ejus ſacerdotibus & , Iſrael populo de meo regno in
בְּמַלְכוּתִי מִן־עַמָּה יִשְׂרָאֵל וְכָהֲנוֹהִי וְלֵוָיֵא לִמְהָךְ לִירוּשְׁלֶם עִמָּךְ יְהָךְ׃ כָּל־קֳבֵל דִּי מִן־ 14
.tua manu in qua ,tui Dei lege in ,Jeruſalem & ,Jehudæam *ſuper perquirendum ad* miſſus ejus conſiliariorũ ſeptem & ,regis *conſpectu*
קֳדָם מַלְכָּא וְשִׁבְעַת יָעֲטֹהִי שְׁלִיחַ לְבַקָּרָא עַל־יְהוּד וְלִירוּשְׁלֶם בְּדָת אֱלָהָךְ דִּי בִידָךְ׃
.*ejus* habitaculũ Jeruſalem in cujus , Iſrael Deo obtulerũt ſponte ejus conſiliarii & rex quod aurum & ,argentũ ferendũ ad &
וּלְהֵיבָלָה כְּסַף וּדְהַב דִּי־מַלְכָּא וְיָעֲטוֹהִי הִתְנַדַּבוּ לֶאֱלָהּ יִשְׂרָאֵל דִּי בִירוּשְׁלֶם מִשְׁכְּנֵהּ׃ 15
domui *offerentium ſponte* ,*ſacerdotum &* ,*populi devotione* cum Babel provincia univerſa in inveneris quod aurũ & argentũ omne Et
וְכֹל כְּסַף וּדְהַב דִּי תְהַשְׁכַּח בְּכֹל מְדִינַת בָּבֶל עִם הִתְנַדָּבוּת עַמָּא וְכָהֲנַיָּא מִתְנַדְּבִין לְבֵית 16
, agnos , arietes , *tauros* , hoc argento in emas *velociter hac viciſſitudine Omni* .Jeruſalem in quæ ſui Dei
אֱלָהֲהֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה אָסְפַּרְנָא תִקְנֵא בְּכַסְפָּא דְנָה תּוֹרִין דִּכְרִין אִמְּרִין 17
quod illud Et .Jeruſalem in qua veſtri Dei domus *quod* altare ſuper ea offeras & : eorũ libamina & ,eorum *munera* &
וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן וּתְקָרֵב הִמּוֹ עַל־מַדְבְּחָה דִּי בֵּית אֱלָהֲכֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ וּמָה דִי 18
vaſa Et .*facietis* veſtri Dei voluntatē ſecundùm ,*faciendũ ad* ,*auri &* ,*argenti reſiduo in erit bonum tuis fratribus ſuper &* ,*te ſuper*
עֲלָיךְ וְעַל־אֶחָךְ יֵיטַב בִּשְׁאָר כַּסְפָּא וְדַהֲבָה לְמֶעְבַּד כִּרְעוּת אֱלָהֲכֹם תַּעַבְדוּן׃ וּמָאנַיָּא 19
quod tui Dei *domus uſus reſiduum* Et .Jeruſalem Deo coram *reſtitue* tui Dei domus *cultum* in tibi ſunt data quæ
דִּי־מִתְיַהֲבִין לָךְ לְפָלְחָן בֵּית אֱלָהָךְ הַשְׁלֵם קֳדָם אֱלָהּ יְרוּשְׁלֶם׃ וּשְׁאָר חַשְׁחוּת בֵּית אֱלָהָךְ דִּי 20
omnibus decretũ eſt poſitum *rex* Arthachſaſta *ego* me à Et .regis *gazarum* domo è dabis ,*dandum ad* ,tibi *ceciderit*
יִפֶּל־לָךְ לְמִנְתַּן תִּנְתֵּן מִן־בֵּית גִּנְזֵי מַלְכָּא׃ וּמִנִּי אֲנָה אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְכֹל 21
cito ,cœlorum Dei *quæ* legis ſcriba ſacerdos Hezra vobis petierit quæ omnia ut ,flumen trans *in* qui theſaurariis
גִּזַּבְרַיָּא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה דִּי כָל־דִּי יִשְׁאֲלֶנְכוֹן עֶזְרָא כָהֲנָה סָפַר דָּתָא דִּי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא אָסְפַּרְנָא
batos ad uſque & ,centum, batos vini ad uſq; & ,centum coros *triticorum* ad uſq; & ,centum talenta argenti ad Uſque .fiat
יִתְעֲבִד׃ עַד־כְּסַף כַּכְּרִין מְאָה וְעַד־חִנְטִין כּוֹרִין מְאָה וְעַד־חֲמַר בַּתִּין מְאָה וְעַד־בַּתִּין 22
.*eſt ſcriptum non quod* , ſal & ;centum olei
מְשַׁח מְאָה וּמְלַח דִּי־לָא כְתָב׃

Verſio VULG. LAT.

Et aſcenderunt de filiis Iſrael , & de filiis Sacerdotum, 7
& de filiis Levitarum, & de cantoribus, & de janitoribus,
& de Nathinæis, in Jeruſalem, anno ſeptimo Artaxerxis
regis. Et venerunt in Jeruſalem menſe quinto, 8
ipſe eſt annus ſeptimus regis. Quia in primo die menſis 9
primi cœpit aſcendere de Babylone, & in primo die
menſis quinti venit in Jeruſalem, juxta manum Dei ſui
bonam ſuper ſe. Eſdras enim paravit cor ſuum, ut investigaret 10
legem Domini, & faceret & doceret in Iſrael
præceptum & judicium. Hoc eſt autem exemplar epiſtolæ 11
edicti, quod dedit rex Artaxerxes Eſdræ ſacerdoti,
ſcribæ erudito in ſermonibus & præceptis Dñi, & ceremoniis
ejus in Iſrael. Artaxexes rex regum Eſdræ 12
ſacerdoti , ſcribæ legis Dei cœli doctiſſimo , ſalutem.
A me decretum eſt , ut cuicunque placuerit in regno 13
meo de populo Iſrael, & de Sacerdotibus ejus, & de
Levitis , ire in Jeruſalem , tecum vadat. A facie enim 14
regis , & ſeptem conſiliatorum ejus , miſſus es,
ut viſites Judæam & Jeruſalem in lege Dei tui, quæ eſt
in manu tua : Et ut feras argentum & aurum, quod 15
rex & conſiliatores ejus ſponte obtulerunt Deo Iſrael,
cujus in Jeruſalem tabernaculum eſt. Et omne argentum 16
& aurum quodcunque inveneris in univerſa provincia
Babylonis, & populus offerre voluerit, et de Sacerdotibus
quæ ſponte obtulerint domui Dei ſui , quæ
eſt in Ieruſalem, Liberè accipe, & ſtudiosè eme de 17
hac pecunia vitulos, arietes, agnos, & ſacrificia & libamina
eorum, & offer ea ſuper altare templi Dei veſtri,
quod eſt in Jeruſalem. Sed & ſi quid tibi & fratribus 18
tuis placuerit, de reliquo argento & auro ut faciatis,
juxta voluntatem Dei veſtri facite. Vaſa quoque, 19
quæ dantur tibi in miniſterium domûs Dei tui, trade in
conſpectu Dei in Jeruſalem. Sed & cætera, quibus opus 20
fuerit in domum Dei tui , quantumcunque neceſſe eſt ut
expendas, dabitur de theſauro, & de fiſco regis, Et à 21
me. Ego Artaxerxes rex, ſtatui atque decrevi omnibus
cuſtodibus arcæ publicæ, qui ſunt trans Flumen, ut quodcunque
petierit à vobis Eſdras ſacerdos , ſcriba legis
Dei cœli, abſque mora detis, Uſque ad argenti talenta 22
centum, & uſque ad frumenti coros centum, & uſque
ad vini batos centum, & uſque ad batos olei centum,
ſal verò abſque menſura.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܗܢܘܢ ܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܢ ܬܪܥܐ 7
ܘܢܬܝܢܐ. ܘܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܘ 8
ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܝܪܚܐ ܕܚܡܫܐ. ܘܗܝ ܫܢܬܐ ܫܒܥ ܕܡܠܟܐ. * ܡܛܠ ܕܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܫܪܝܘ 9
ܠܡܣܠܩ ܡܢ ܒܒܠ. ܘܒܝܪܚܐ ܕܚܡܫܐ ܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܝܕܐ ܕܐܠܗܐ ܐܛܒܬ
ܥܡܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܥܙܪܐ ܬܩܢ ܠܒܗ ܠܡܥܒܕ ܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܡܥܒܕ. ܘܠܡܠܦܘ 10
ܒܐܝܣܪܝܠ ܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ. * ܘܗܢܐ ܦܪܫܓܢܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܝܗܒ ܡܠܟܐ ܐܪܬܚܫܫܬ ܠܥܙܪܐ 11
ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡܐ ܘܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܘܢܡܘܣܘܗܝ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܥܙܪܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ. ܣܦܪ ܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗ ܫܡܝܐ 12
ܫܠܡ. * ܐܢܐ ܦܩܕܬ ܘܣܡܬ ܢܡܘܣܐ. ܕܟܠܡܢ ܕܨܒܐ ܒܡܠܟܘܬܝ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 13
ܘܡܢ ܟܗܢܐ ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܕܢܐܙܠ ܥܡܟ ܢܐܙܠ. * ܐܢܐ ܦܩܕܬ ܘܣܡܬ ܢܡܘܣܐ 14
ܘܫܕܪܬ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܠܡܥܒܕ ܒܥܘܬܐ ܥܠ ܝܗܘܕ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܡܒܥܐ ܥܠ ܢܡܘܣܐ
ܕܐܠܗܟ ܕܒܐܝܕܝܟ. * ܘܠܡܘܒܠܘ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܐܢܐ ܡܢ ܨܒܝܢ ܢܦܫܝ ܩܪܒܬ 15
ܠܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܫܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܗܘ. * ܟܠ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܬܫܟܚ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ 16
ܒܟܠ ܒܒܠ. ܥܡܟ ܢܐܙܠ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܨܒܝܢ ܠܡܐܙܠ ܥܡܟ ܢܐܙܠܘܢ
ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܟܝܠ ܒܚܦܝܛܘܬܐ ܙܒܢ ܒܟܣܦܐ ܗܢܐ. ܬܘܪܐ ܘܕܟܪܐ 17
ܘܐܡܪܐ. ܒܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܘܢܘܣܟܝܗܘܢ. ܘܩܪܒ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܐܠܗܟܘܢ. ܕܒܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܡܕܡ ܕܫܦܪ ܠܟ ܘܠܐܚܝܟ. ܠܡܥܒܕ ܒܫܪܟܐ ܕܟܣܦܐ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ 18
ܕܐܠܗܟ ܥܒܕܘ. * ܘܡܐܢܐ ܕܡܬܝܗܒܝܢ ܠܟ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܟ. 19
ܐܫܠܡ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܪܟܐ ܕܡܐܢܐ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܟ ܠܬܫܡܫܬܐ 20
ܕܒܝܬ ܐܠܗܟ. ܣܒ ܘܗܒ ܡܢ ܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܠܟܐ. * ܐܢܐ ܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܣܡܬ 21
ܢܡܘܣܐ ܠܟܠܗܘܢ ܓܙܒܪܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܕܟܠܡܕܡ ܕܢܫܐܠܟܘܢ ܥܙܪܐ
ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗ ܫܡܝܐ. ܒܚܦܝܛܘܬܐ ܬܥܒܕܘܢ. * ܥܕܡܐ 22
ܠܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ ܡܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܘܪܐ ܕܚܛܐ ܡܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܒܥܐ ܕܚܡܪܐ ܡܐܐ.
ܥܕܡܐ ܠܒܬܐ ܕܡܫܚܐ ܡܐܐ. ܘܡܠܚܐ ܕܠܐ ܡܢܝܢ.

Et aſcenderunt ex Iſraelitis, è ſacerdotibus 7
ac Levitis illis miniſtris, ex janitoribus, & Nethanæis.
Et ex iis qui aſcenderunt Jeroſolymam
anno ſeptimo Artahſeſtis regis ; Pervenerunt 8
Jeroſolymam menſe quinto, eodem anno
ſeptimo regis. Nam menſe primo cœperunt 9
aſcendere ex Babele, & primâ menſis
quinti pervenerunt Jeroſolymam, prout manus
Dei benefecerat illis. Siquidem Ezra 10
comparaverat animum ſuum ad faciendum legem
Domini, & ad agendum, & docendum
in Iſraele leges & judicia. Atque hoc eſt exemplar 11
epiſtolæ quam dedit rex Artahſeſt
Ezræ ſacerdoti, ſcribæ ſermonum & præceptorum
Domini ejúſque legum ſuper univerſum
Iſraelem. Rex Artahſeſt rex regum, Ezræ 12
ſacerdoti & ſcribæ, perito legis Dei cœli, incolumitatem.
Ego præcipio legémque fero, 13
ut quiſquis voluerit in regno meo è populo
Iſraelis, & è ſacerdotibus ac Levitis proficiſci
tecum, proficiſcatur. Ego præcipio, legem 14
fero, & mitto ex his qui apud me ſunt, ad
perquiſitionem faciendam de Judæa & de Jeruſalem,
& ad inquirendum de lege Dei tui,
quæ eſt in manibus tuis : Et ad deferendum 15
argentum & aurum regis, quod ego ſpontaneâ
mente obtuli domui Domini, habitationi
illi Jeroſolymitanæ. Omne argentum & aurum 16
quod inveneris in quavis urbe in tota
Babylonia, tecum abeat: & ſacerdotes ac Levitæ,
& quicunque voluerint proficiſci tecum,
proficiſcantur ad domum Dei quæ eſt in
Jeruſalem. Jam verò ſolicitè emas illâ pecuniâ, 17
boves, arietes, & agnos cum muneribus
& libaminibus eorum ; & offeras eos ſuper
altare Dei veſtri in Jeruſalem : Et quod 18
tibi fratribúſque tuis libuerit agere de reliqua
pecunia, ſecundùm voluntatē Dei tui agatis.
Item vaſa quæ tibi traduntur ad cultum 19
domûs Dei tui, reddito coram Deo qui eſt in
Jeruſalem : Reliqua verò vaſa quæ tibi requiruntur 20
ad miniſterium domûs Dei tui, accipias
tradáſque ex ærario regis. Ego Artahſeſt 21
rex legem decerno omnibus theſaurariis
qui ſunt in *regione* transfluviali, ut quicquid
poſtulaverit à vobis Ezra ſacerdos, ſcriba
peritus legis Dei cœli, ſolicitè faciatis :
Uſque ad argenti talenta centum, uſque ad 22
tritici coros centum, uſque ad vini quartas
centum, uſque ad olei bathos centum, ſalis
autem ſine præſcriptione.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἀνέβησαν (ζ) ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ οἱ ᾄδοντες,
8 καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ἀρθασασθὰ τῷ βασιλεῖ. Καὶ
9 (η) ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, (θ) τοῦτο τὸ ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ. Ὅτι ἐν
μιᾷ τοῦ (ι) μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ
10 τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ᾽ αὐτόν. Ὅτι (κ)
Ἔσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ (λ) διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα
11 καὶ κρίματα. Καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Ἀρθασασθὰ τῷ (μ) Ἔσδρᾳ
12 τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Ἀρθασασθὰ
βασιλεὺς βασιλέων (ν) Ἔσδρᾳ γραμματεῖ νόμου (ξ) κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· (ο) Τετέλεσται λόγος
13 καὶ ἡ ἀπόκρισις. Ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ
14 Ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ σοῦ πορευθῆναι. Ἀπὸ προσώπου τοῦ
βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ (π) συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ
15 νόμῳ θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρί σου· Καὶ εἰς οἶκον κυρίου, ἀργύριον καὶ (ρ) χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ
16 οἱ σύμβουλοι ἡκουσιάσθησαν τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατασκηνοῦντι, Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ὅ, τι (σ) ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον
17 θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. (τ) Καὶ πάντα προσπορευόμενον τοῦτον ἑτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ,
μόσχους, κριοὺς, ἀμνοὺς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ (υ) ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
18 τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ
19 τοῦ ἀργυρίου (φ) καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε. Καὶ τὰ σκεύη
20 τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργείαν οἴκου θεοῦ, παράδος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (χ) Καὶ κατάλοιπον
21 χρείας οἴκου θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως. Καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ.
ἐγὼ Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ
(ψ) ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς (ω) τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως (α) γινέσθω·
22 Ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως οἴνου (β) βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως
ἐλαίου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστι γραφή.

Et aſcenderunt de filiis Iſrael, & de ſacerdotibus, & de Levitis, & 7
cantores, & oſtiarii, & Nathinim, in Hieruſalem in anno ſeptimo
Arthaſaſthæ regi. Et venerunt in Hieruſalem menſe quinto: hic annus 8
ſeptimus regi: Quoniam in una menſis primi ipſe fundavit aſcenſionem, 9
quæ e Babylone: in prima autem menſis quinti venerunt in Hieruſalem:
quoniam manus Dei ejus erat bona ſuper eum: Quoniam Eſdras dedit 10
in cor ſuum quærere legem, & facere, & docere in Iſrael præcepta, &
judicia. Et (a) hæc explicatio conſtitutionis, quam dedit Arthaſaſtha 11
Eſdræ ſacerdoti ſcribæ libri ſermonum mandatorum Domini, & præceptorum
ipſius ſuper Iſrael. Arthaſaſtha rex regum Eſdræ ſcribæ legis 12
Domini Dei cœli. (b) Perficiatur ſermo, & reſponſio. A me poſitum 13
eſt decretum, ut omnis ſponte volens in regno meo de populo Iſrael,
& ſacerdotibus, & Levitis, ire in Hieruſalem, tecum eat. A (c) 14
facie regis, & ſeptem conſiliariorum miſſum eſt viſitare ſuper Judæam,
& in Hieruſalem, lege Dei ipſorum, quæ in manu tua: (d) Et 15
ad domum Domini, argentum, & aurum, quod rex & conſiliarii ſpontè
dederunt Deo Iſrael, habitanti in Hieruſalem, Et omne argentum, 16
& aurum, quodcunque inveneris in omni regione Babylonis cum ſpontanea
datione populi, & ſacerdotum ſpontè dantium, in domum Dei,
quæ in Hieruſalem. Et omnem venientem hunc promptè ordina in libro 17
hoc, vitulos, arietes, agnos, & ſacrificia eorum, & libamina
eorum, & offeres ea ſuper altare domûs Dei veſtri, quæ in Hieruſalem.
Et ſiquid ſuper te, & fratres tuos, bonum fuerit in reſiduo 18
argenti & auri facere; ſicut placitum Deo veſtro, facite. Et vaſa, 19
quæ dantur tibi in miniſterium domûs Dei, trade in conſpectu Dei in
Hieruſalem. Et reliquum neceſſitatis domûs Dei tui, quodcunque 20
viſum fuerit tibi dare, dabis ex ædibus gazæ regis, Et à me. Ego Arthaſaſtha 21
rex poſui decretum omnibus gazis, quæ ultra flumen; ut
omne quodcunque petierit à vobis Eſdras ſacerdos, & ſcriba Dei cœli,
promptè fiat, uſque ad argenti talenta centum, & uſque ad frumenti 22
coros centum, & uſque ad vini batos centum, & uſque ad olei batos centum, & ſal, cujus non eſt ſcriptura.

MS.A. (ζ) ἀπὸ υἱῶν (η) ἦλθον (θ) τοῦτο ἔτος (ι) μηνὸς τοῦ * πέμπτου ἦλθον εἰς (κ) [illegible] ἔδωκεν καρδίαν ἑαυτοῦ (λ) διδάσκειν Ἰσραὴλ (μ) Ἔζρᾳ (ν)
Ἔζρᾳ (ξ) κυρίου θεοῦ (ο) Τετέλεσται ὁ λόγος (π) *συμβόλων ἀπεστάλη *ἐπισκέψασθαι (ρ) [illegible]υσίον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι (σ) ἂν (τ) Καὶ πᾶν προσπορευόμενον
(υ) ἐπὶ θυσιαστηρίου (φ) καὶ χρυσίου (χ) Καὶ τὸ κατάλοιπον (ψ) ἐὰν αἰτήσει ὑμᾶς Ἔσρας (ω) τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ (α) γινέσθω· (β) βαδῶν ἑκατὸν,
καὶ ἐλαίου βαδῶν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فصعد من بني اسرائيل · ومن الكهنة واللاويين * والقراء والبوابين والنتانين الي بيت 7
الله * في السنة السابعة من ملك ارطشست الملك * فجاووا الي بيت المقدس في اول 8 9
الشهر الخامس * لان يد الله الهه كانت صالحة عليه * لان عزرا جعل في قلبه طلب 10
الناموس * ليفعل ويعلم في اسرائيل ويامر وينهي بامور القضاء * وهذا وضع الامر الذي 11
امر به ارطشست لعزرا الكاهن كاتب مصحف كلام وصايا الرب واوامره لاسرائيل * من 12
ارطشست الملك الي عزرا كاتب ناموس الله رب السماء والارض * قد تمت الكلمة * 13
والامر من قبلي خرج * ان كل من طابت نفسه من جميع ملكي ممن كان من
جميع بني اسرائيل وكهنتهم وليوانيهم * ينطلق معك الي اورشليم * من قبل الملك 14
وسبع وزراه اصحاب مشورته بعث الي النظر في امر اليهود الي بيت المقدس * وناموس
الله الههم الذي بيدك * والي بيت الله فضة وذهب جعل الملك واصحابه * متطوعين 15
لاله اسرائيل الساكن في بيت المقدس * وكل فضة او ذهب اصبته في جميع كورة 16
بابل * من متطوعي الناس ومتطوعي الكهنة لبيت الله الذي في اورشليم * وكلما 17
قرب فوقعه في هذا المصحف * ما كان من العجول والكباش والخرفان وذبايحها
وقرابينها * فتقربها على مذبح بيت الهكم الذي في اورشليم * وكلما طابت به 18
نفسك وانفس اخوتك ان تصنع مما يبقا من الفضة والذهب * كما يرضا به الهكم
فافعلوا * والانية التي تعطاها لخدمة بيت الله * فاسلمها بين يدي الله في بيت 19
المقدس * وما بقي مما يحتاج بيت الهك * مما ترى ان تعطيه * فاعطيه من خزاين 20
الملك * ومن قبلي انا ارتستا الملك امرت جميع الخزان الذي في معبر النهر * ان 21
كلما طلبكم عزرا الكاهن كاتب ناموس الاه السماء * فليكن ميسرا * الي ان يبلغ 22
ماية قنطار فضة * والي ماية كر قمح * والي ماية مطر شراب * والي ماية مطر زيت * ومن
الملح ما ليس له توقيع *

Et aſcenderunt ex Iſraelitis, & è ſacerdotibus 7
ac Levitis, lectoribus, janitoribus,
& Nethaneis, ad domum
Dei, anno ſeptimo regni Artaſtis 8
regis: Et pervenerunt in Jeruſalem 9
primâ menſis quinti; quia manus
Dei, Dei ipſius, erat illi fauſta. Nam 10
Ezra propoſuerat in corde ſuo quærere
legem, ut faceret ac doceret in Iſraele,
& præciperet ac vetaret in rebus
judicii. Atque hic eſt tenor edicti 11
quod præcepit Artaſt in gratiam Ezræ
ſacerdotis ſcribæ libri ſermonum præceptorum
Domini & mandatorum ejus
ad Iſraelem. Ab Artaſta rege ad 12
Ezram ſcribam legis Dei Domini cœli
ac terræ: Jam abſolutum eſt verbum, 13
& decretum à me prodiit; ut cuicunque
libuerit in toto regno meo (quiſquis
ille fuerit ex omnibus Iſraelitis
& ſacerdotibus ac Levitis eorum) tecum
proficiſcatur ad Jeruſalem. A 14
rege & ſeptem ſuſtinentibus regni
pondus conſiliariis ejus, mittitur Jeroſolymam
ad inſpiciendam rem Judæorum
& legem Dei, Dei ipſorum, quæ
eſt in manu tua: Et ad domum Dei, 15
argentum & aurum quod rex cum
ſuis voluntariè legaverunt Deo Iſraelis
habitanti in Jeruſalem: Omne 16
quoque argentum aut aurum quod inveneris
in tota regione Babylonica,
homines voluntarios, & ſacerdotes
voluntarios, perducas in domum Dei
quæ eſt in Jeruſalem. Præterea quicquid 17
offertur, refer in hunc librum:
tam vitulos, arietes, & agnos; quàm
ſacrificia & oblationes eorum: ut
offeras ea ſuper altare domûs Dei veſtri
quæ eſt in Jeruſalem. Et quicquid 18
libuerit animo tuo & animis fratrum
tuorum facere de reſiduo argenti
& auri, quomodocunque placuerit
Deo veſtro, diſponite. Et vaſa quæ 19
tibi dantur pro miniſterio domûs Dei,
redde inter manus Dei in Jeruſalem.
Et ſiquid reſtat neceſſarium domui Dei 20
tui, quicquid erogandum tibi videbitur,
eroga ex ærariis regis. Denique 21
à me Artaſta rege præcipitur omnibus
theſaurariis qui ſunt in regione transfluviali,
ut quicquid poſtulaverit à
vobis Ezra ſacerdos ſcriba legis Dei
cœli; nullam patiatur difficultatem:
uſque ad ſummam centum quintalium 22
argenti, & uſque ad centum frumenti
coros, uſque ad centum vini metretas,
& uſque ad centum olei metretas,
ſalem autem ſine ratione,

עזרא: ח

regnum contra iram esse quid ad cujus ;cœli Dei domui diligenter fiat ,cœli Dei decreto ex quod Omne
23 כָּל־דִּי מִן־טַעַם אֱלָהּ שְׁמַיָּא יִתְעֲבֵד אַדְרַזְדָּא לְבֵית אֱלָהּ שְׁמַיָּא דִּי־לְמָה לֶהֱוֵא קְצַף עַל־מַלְכוּת
cultoribus &,Nethinæis,janitoribus ,psalmistis ,Levitis & ,sacerdotibus omnibus quòd notificantes vobis Et ,ejus filiorum & ,regis
24 מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ וּלְכֹם מְהוֹדְעִין דִּי כָל־כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא זַמָּרַיָּא תָרָעַיָּא נְתִינַיָּא וּפָלְחֵי
;tui Dei sapientiâ secundùm Hezra tu Et .eis super injicere potens non solitus redit* &,census,tributum ,hujus Dei domus
25 בֵּית אֱלָהָא דְנָה מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא שַׁלִּיט לְמִרְמֵא עֲלֵיהֹם׃ וְאַנְתְּ עֶזְרָא כְּחָכְמַת אֱלָהָךְ
.tui Dei leges scientibus omnibus ,flumen trans in qui populo omni jus dicentes sint qui ,juridicos &,judices constitue,tua manu in quæ
דִּי־בִידָךְ מֶנִּי שָׁפְטִין וְדַיָּנִין דִּי־לֶהֱוֹן דָּאיְנִין לְכָל־עַמָּה דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה לְכָל־יָדְעֵי דָּתֵי אֱלָהָךְ
judicium cito ,regis quæ legem & ,tui Dei quæ legem faciens existendum ad non qui omnis Et .facietis scire,novit non qui Et
26 וְדִי לָא יָדַע תְּהוֹדְעוּן׃ וְכָל־דִּי־לָא לֶהֱוֵא עָבֵד דָּתָא דִי־אֱלָהָךְ וְדָתָא דִּי מַלְכָּא אָסְפַּרְנָא דִּינָה
Deus Dominus Benedictus.vincula ad & ,opum mulctam ad sive ,ej* eradicationem ad sive ,mortem ad sive ,eo de factum existendum ad
27 לֶהֱוֵא מִתְעֲבֵד מִנֵּהּ הֵן לְמוֹת הֵן לִשְׁרֹשִׁו הֵן־לַעֲנָשׁ נִכְסִין וְלֶאֱסוּרִין׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
inclinavit me super Et .Jerusalaim in quæ ,Domini domum decorandum ad ,regis corde in hoc sicut dedit qui,nostrorū patrum
28 אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר נָתַן כָּזֹאת בְּלֵב הַמֶּלֶךְ לְפָאֵר אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִָם׃ וְעָלַי הִטָּה־
manum secundùm sum confortatus ego Et .potentibus regis principibus omnibus &,ejus consiliariorum& ,regis facies ad misericordiā
חֶסֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיוֹעֲצָיו וּלְכָל־שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַגִּבֹּרִים וַאֲנִי הִתְחַזַּקְתִּי כְּיַד־
.mecum ascendendum ad capita Israel de congregavi & ,me super mei Dei Domini
יְהוָה אֱלֹהַי עָלַי וָאֶקְבְּצָה מִיִּשְׂרָאֵל רָאשִׁים לַעֲלוֹת עִמִּי׃

CAP. VIII. ח

.Babel de regis Arthachsasthæ regno in mecum ascendentes ,eorum genealogiæ & ,eorum patrum capita isti Et
1 וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתֵיהֶם וְהִתְיַחְשָׂם הָעֹלִים עִמִּי בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃
;Zechariah ,Parhos filiis de ,Sechaniah filiis De .Chatus David filiis de,Daniel Ithamar filiis de ,Ghersom Pinechas filiis De
2 3 מִבְּנֵי פִינְחָס גֵּרְשֹׁם מִבְּנֵי אִיתָמָר דָּנִיֵּאל מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ זְכַרְיָה
ducenti eo cum & ,Zerachiah filius Eljehohenai ,moab-Pachath filiis De .quinquaginta & centum masculorum genealogia eo cum &
4 וְעִמּוֹ הִתְיַחֵשׂ לִזְכָרִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים׃ מִבְּנֵי פַּחַת מוֹאָב אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן־זְרַחְיָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם
,Jonathan filius Hebed ,Hadin filiis de Et .masculi trecenti eo cum & ,Jachaziel filius Sechaniah filiis De .masculi
5 6 הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה בֶּן־יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עָדִין עֶבֶד בֶּן־יוֹנָתָן
filiis de Et .masculi septuaginta eo cum & ;Hathaliah filius Jesahiah ,Helam filiis de Et .masculi quinquaginta eo cum &
7 8 וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה בֶּן־עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי
eo cum & ,Jechiel filius Hobadiah Joab filiis De .masculi octoginta eo cum & ,Michael filius Zebadiah ,Sephatiah
9 שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה בֶּן־מִיכָאֵל וְעִמּוֹ שְׁמֹנִים הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי יוֹאָב עֹבַדְיָה בֶּן־יְחִיאֵל וְעִמּוֹ
.masculi sexaginta & centum eo cum & ,Josiphiah filius Selomith fili[illegible] .masculi decem octo & ducenti
10 מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁלוֹמִית בֶּן־יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃
eo cum & ,Chatan filius Jochanan,Hazgad filiis de Et .masculi octo & viginti eo cum & ,Bebai filius Zechariah,Bebai filiis de Et
11 12 וּמִבְּנֵי בֵּבַי זְכַרְיָה בֶּן־בֵּבָי וְעִמּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן בֶּן־הַקָּטָן וְעִמּוֹ
,Semahiah & Jehiel ,Eliphelet ,eorum nomina hæc & :novissimis Adonicam filiis de Et .masculi decem & ,centum
13 מֵאָה וַעֲשָׂרָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי אֲדֹנִיקָם אַחֲרֹנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעוּאֵל וּשְׁמַעְיָה
.masculi septuaginta eis cum &,Zabud &,Huthai,Bighvai filiis de Et .masculi sexaginta eis cum &
14 וְעִמָּהֶם שִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בִּגְוַי עוּתַי וְזַבּוּד וְעִמָּהֶם שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃

Verſio VULG. LAT.

Omne, quod ad ritum Dei cœli pertinet, tribuatur dili- 23
genter in domo Dei cœli : ne fortè iraſcatur contra re-
gnum regis, & filiorum ejus. Vobis quoque notum 24
facimus de univerſis Sacerdotibus, & Levitis, & canto-
ribus, & janitoribus, Nathinæis, & miniſtris domûs
Dei hujus, ut vectigal, & tributum, & annonas, non ha-
beatis poteſtatem imponendi ſuper eos. Tu autem 25
Eſdra, ſecundùm ſapientiam Dei tui, quæ eſt in manu
tua, conſtitue judices & præſides, ut judicent omni po-
pulo qui eſt trans Flumen, his videlicèt, qui noverunt
legem Dei tui, ſed & imperitos docere liberé. Et o- 26
mnis qui non fecerit legem Dei tui, & legem regis dili-
genter, judicium erit de eo, ſive in mortem, ſive in exi-
lium, ſive in condemnationem ſubſtantiæ ejus, vel certè
in carcerem. Benedictus Dominus Deus patrum no- 27
ſtrorum, qui dedit hoc in corde regis, ut glorificaret do-
mum Domini, quæ eſt in Jeruſalem, Et in me inclina- 28
vit miſericordiam ſuam coram rege & conſiliatoribus
ejus, & univerſis principibus regis potentibus : & ego
confortatus manu Domini Dei mei, quæ erat in me, con-
gregavi de Iſrael principes qui aſcenderent mecum.

CAP. VIII.

HI ſunt ergò principes familiarum, & genealogia eo- 1
rum, qui aſcenderunt mecum in regno Artaxerxis regis
de Babylone. De filiis Phinees, Gerſom. De filiis 2
Ithamar, Daniel. De filiis David, Hattus. De filiis Se- 3
cheniæ, filiis Pharos, Zacharias : & cum eo numerati
ſunt viri centum quinquaginta. De filiis Phahath Moab, 4
Elioenai filius Zarehe, & cum eo ducenti viri. De fi- 5
liis Secheniæ, filius Ezechiel, & cum eo trecenti viri.
De filiis Adan, Abed filius Jonathan, & cum eo quin- 6
quaginta viri. De filiis Alam, Iſaias filius Athaliæ, & 7
cum eo ſeptuaginta viri. De filiis Saphatiæ, Zebedia fi- 8
lius Michael, & cum eo octoginta viri. De filiis Joab, 9
Obedia filius Jahiel, & cum eo ducenti decem & octo vi-
ri. De filiis Selomith, filius Joſphiæ, & cum eo centum 10
ſexaginta viri. De filiis Bebai, Zacharias filius Bebai, & 11
cum eo vigintiocto viri. De filiis Azgad, Johanan filius 12
Eccetan, & cum eo centū & decem viri. De filiis Adoni- 13
cam, qui erant noviſſimi : & hæc nomina eorū : Elipheleth,
& Jehiel, & Samaias, & cum eis ſexaginta viri. De filiis 14
Begui, Uthai & Zachur, & cum eis ſeptuaginta viri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܠܡܕܡ ܒܟܬܒܐ ܢܬܟܬܒ. ܘܗܒܘ ܠܗ ܐܝܟ ܕܦܐܐ ܠܐܠܗܐ ܫܡܝܐ. ܢܣܒ ܘܢܕܒܪ. 23
ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܘܥܠ ܒܢܘܗܝ. * ܘܡܘܕܥܝܢܢ ܠܟܘܢ ܕܠܟܠ ܟܘܡܪܐ 24
ܘܠܘܝܐ. ܘܡܙܥܩܝ ܩܪ̈ܢܬܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܒܒܝܬ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܫܠܝܛ ܠܟܘܢ ܠܡܐܡܪ ܡܕܡ.
ܡܕܡ. * ܘܐܢܬ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܐܝܟ ܚܟܡܬܟ ܕܐܠܗܟ ܕܝܗܒ ܠܟ. ܡܢܝ ܪ̈ܫܐ ܘܕ̈ܝܢܐ 25
ܕܢܕܘܢܘܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܠܟܠ ܝܕܥܝ ܢܡܘܣܗ ܕܐܠܗܟ. ܘܕܠܐ
ܝܕܥ ܐܠܦܝܘܗܝ. * ܘܟܠ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܒܕ ܢܡܘܣܗ ܕܐܠܗܟ. ܘܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ. 26
ܚܬܝܬܐܝܬ ܢܗܘܐ ܡܬܬܕܝܢ ܡܢܗ ܕܝܢܐ. ܐܢ ܠܡܘܬܐ. ܐܘ ܠܚܝܐ. ܐܘ ܠܚܘܣܪܢܐ ܕܢܟܣܐ.
ܐܘ ܠܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. * ܒܪܝܟ ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܢ. ܕܝܗܒܬ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܒܠܒܗ 27
ܕܡܠܟܐ. ܠܡܫܒܚܘ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܠܝ ܐܪܚܡܬ ܚܢܢܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. 28
ܘܩܕܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܬܚܝܠܬ ܐܝܟ ܕܗܘܬ ܥܠܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ.
ܘܓܒܝܬ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪ̈ܐ ܪ̈ܫܢܐ ܕܢܣܩܘܢ ܥܡܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

* ܘܗܠܝܢ ܫܡܗ̈ܬܐ ܕܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܟܘܢ. ܕܐܬܝܚܣܘ ܘܣܠܩܘ ܥܡܝ. ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܬܚܫܫܬ 1
ܡܠܟܐ ܡܢ ܒܒܠ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܦܝܢܚܣ ܓܪܫܘܡ. ܘܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܬܡܪ ܕܢܝܐܝܠ. ܡܢ ܒܢ̈ܝ 2
ܕܘܝܕ ܚܛܘܫ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܫܟܢܝܐ ܘܡܢ ܒܢ̈ܝ ܦܪܥܘܫ ܙܟܪܝܐ. ܘܥܡܗ ܐܬܝܚܣܘ ܕܟܪ̈ܐ. ܡܐܐ 3
ܘܚܡܫܝܢ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܫܘܠܛܢܗ ܕܡܘܐܒ. ܐܠܝܐ ܘܚܢܢܝ ܒܢ̈ܝ ܙܪܚܝܐ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ 4
ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܫܟܢܝܐ ܓܕܐ ܒܪ ܢܚܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܬܠܬܡܐܐ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܓܘܙܢ 5 6
ܥܒܕܐ ܒܪ ܝܘܢܬܢ. ܘܥܡܗ ܚܡܫܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܥܝܠܡ ܐܫܥܝܐ ܒܪ ܢܬܢܝܐ. ܘܥܡܗ 7
ܫܒܥܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܫܦܛܝܐ ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܬܡܢܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. 8
* ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܘܐܒ ܥܘܒܕܝܐ ܒܪ ܢܚܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܥܣܪ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ 9 10
ܒܢ̈ܝ ܫܠܡܘܬ ܫܠܡܘܬ ܒܪ ܢܣܘܦܝܐ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ 11
ܒܟܝ. ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܒܟܝ. ܘܥܡܗ ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܥܙܓܪ. ܝܘܚܢܢ 12
ܒܪ ܙܟܘܪ. ܘܥܡܗ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܪܗܩܘܡ ܐܚܪ̈ܝܐ. ܘܗܠܝܢ 13
ܫܡܗܝܗܘܢ. ܐܠܝܦܠܛ. ܢܚܐܝܠ. ܫܡܥܝܐ. ܘܥܡܗܘܢ ܫܬܝܢ ܕܟܪ̈ܐ. * ܡܢ ܒܢ̈ܝ 14
ܒܓܘܝ. ܥܘܬܝ ܘܙܟܘܪ. ܘܥܡܗܘܢ ܫܬܝܢ ܕܟܪ̈ܐ.

Omnia in album referantur. Date autem ei 23
prout decet Deum cœli : accipiat, diſponátque ;
ut non ſit ira contra regnum regis &
filios ejus. Præterea notum facimus vobis, 24
quòd ullis ſacerdotibus ac Levitis, clangentibus
buccinis, & miniſtrantibus in domo Dei ;
quicquam dicere non liceat. Tu quoque 25
Ezra ſcriba, ſecundùm ſapientiam tuā quam
Deus tuus tibi conceſſit, conſtitue principes
& judices qui judicent univerſum populum
qui eſt in *regione* transfluviali, omnes *ſcilicet*
ſcientes legem Dei tui : & qui neſcierit, doceas
eum. Quicunque verò non fecerit legem Dei 26
tui & legem regis, exactum de hujuſmodi fiat
judicium ; ſive ad mortem, ſive ad vitam, ſive
ad amiſſionem facultatum, ſive ad carcerem.
Benedictus ſis Domine Deus patrum noſtrorum, 27
qui rem talem indidiſti animo regis, ad
honorandum domum Domini in Jeruſalem :
Et mihi conciliâſti clementiam regis & prin- 28
cipum regis potentum. Ego itaque confortatus,
prout affuit mihi ſpiritus Domini Dei
mei, elegi ex Iſraelitis homines primarios ut
aſcenderent mecum.

CAP. VIII.

HÆc autem ſunt nomina præcipuorum pa- 1
trum veſtrorum, quorum genus recenſitum
fuit, & aſcenderunt mecum, regnante Artah-
ſeſte rege, de Babele. E poſteris Phinhes, Ger- 2
ſom : è poſteris Thamar, Daniel : è poſteris
Davidis, Hatus: E poſteris Sechaniæ & è po- 3
ſteris Pharoſci, Zecharia ; & cum eo recen-
ſiti genere fuerunt mares centum quinquaginta :
E filiis dominatûs Moabi, Elia & Hanani 4
filii Zerahiæ ; & cum eo ducenti mares : E 5
poſteris Sechaniæ, Gado filius Nehzaelis ; &
cum eo trecenti mares : E poſteris Gozan, Ab- 6
do filius Jonathanis ; & cum eo quinquaginta
mares : E poſteris Ilami, Eſaia filius Netha- 7
niæ ; & cum eo ſeptuaginta mares : E poſte- 8
ris Sephatiæ, Zecharia filius Michaelis ; &
cum eo octoginta mares : E poſteris Joabi, 9
Obadia filius Nehaelis ; & cum eo ducenti
decem & octo mares : E poſteris Selmoth, 10
Selmoth filius Neſophiæ, & cum eo ducenti
ſexaginta mares : E poſteris Bachi, Zecharia 11
filius Bachi ; & cum eo viginti octo mares :
E poſteris Azgaris, Johanan filius Zechoræ ; 12
& cum eo centum viginti mares : E poſteris 13
Arhecom poſterioribus, quorum hæc ſunt nomina,
Eliphelet, Nehael, Semaia ; & cum eis
ſexaginta mares : E poſteris Baghua, Uri, & 14
Zechor ; & cum eis ſexaginta mares.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

23 Πᾶν ὅ ἐστιν ἐν γνώμῃ (γ) Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, (δ) γινέσθω. πρόσεχετε μήτις ἐπιχειρήσῃ (†) εἰς τὸν οἶκον Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μή
24 ποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως ϗ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, ϗ
τοῖς Λευίταις, ᾄδουσι, πυλωροῖς, Ναθινὶμ, ϗ λειτουργοῖς οἴκου Θεοῦ τούτου, φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσιάσεις καταδουλοῦσθαι
25 αὐτούς. Καὶ σὺ (ε) Ἔσδρα, ὡς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ (ζ) ἐν χειρί σου, κατάστησον γραμματεῖς ϗ κριτὰς,
ἵνα ὦσι κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ πᾶσι τοῖς εἰδόσι νόμον τοῦ Θεοῦ σου, ϗ τῷ μὴ
26 εἰδότι γνωριεῖτε. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν (η) νόμον τοῦ Θεοῦ ϗ νόμον τοῦ βασιλέως ἑτοίμως, τὸ κρίμα
ἔσται (θ) γινόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ
27 βίου, ἐάν τε (ι) εἰς παράδοσιν. Εὐλογητὸς κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, (κ) ὃς ἔδωκεν ἐν
28 καρδίᾳ τοῦ βασιλέως οὕτως, τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐπ’ ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος
ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως ϗ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, ϗ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως, τῶν
ἐπηρμένων. ϗ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς (λ) χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ’ ἐμὲ, ϗ συνῆξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἄρχοντας
ἀναβῆναι μετ’ ἐμοῦ.

Quodcunque eſt in ſententia Dei cæli, fiat. Attendite, ne quis manum 23
injiciat in domum Dei cæli; ne fortè fiat ira ſuper regnum regis, & filiorum
ejus. Et vobis notificatum eſt, in omnibus ſacerdotibus, & Levitis, 24
cantoribus, janitoribus, Nathinim & miniſtris domûs Dei hoc, (e) tributum
non erit tibi, non habebis poteſtatem ſervitute opprimendi eos. Et tu 25
Eſdra, ſicut ſapientia Dei in manu tua, conſtitue ſcribas, & judices, ut ſint
judicantes omni populo, qui ultra flumen, omnibus ſcientibus legem Dei
tui: Et non ſcienti notificabitis. Et omnis, quicunq; non fuerit faciens le- 26
gem Dei, & legem regis promptè; judicium factum erit de eo, ſive ad
mortem, (f) ſive ad caſtigationem, ſive ad damnum vitæ, ſive ad traditionem.
Benedictus Dominus Deus patrum noſtrorum, qui dedit in cor re- 27
gis ita, ad glorificandam domum Domini, quæ in Hieruſalem: Et ſuper me 28
inclinavit miſericordiam in oculis regis, & conſiliariorũ ejus, & omniũ
principum regis (g) elevatorum. Et ego confortatus ſum, ſicut manus Dei
bona ſuper me: & congregavi de Iſrael principes ad aſcendendum mecũ.

MS. A. (γ) τοῦ Θεοῦ (δ) γινέσθω. πρόσεχε μήτις (†) εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ (ε) Ἔζρα, (ζ) ἡ ἐν χειρί σου, (η) τὸν νόμον (θ) γινόμενον (ι) εἰς δεσμά. (κ) ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως, τοῦ (λ) χεὶρ κυρίου ἡ ἀγαθὴ

ΚΕΦ. η′.

1 ΚΑὶ (α) οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ’ ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ τοῦ
2 βασιλέως Βαβυλῶνος. Ἀπὸ υἱῶν Φινεὲς, Γηρσών· ἀπὸ υἱῶν Ἰθάμαρ, Δανιήλ. ἀπὸ υἱῶν Δαυὶδ, Ἀττούς.
3 Ἀπὸ υἱῶν (β) Σαχανία, ϗ ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, ϗ μετ’ αὐτοῦ τὸ σύστεμμα ἑκατὸν ϗ πεντήκοντα.
4 (γ) Ἀπὸ υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, (δ) Ἐλιανὰ υἱὸς Σαραΐα, ϗ μετ’ αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά.
5 6 (ε) Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθόης, Σεχενίας υἱὸς Ἀζιὴλ, ϗ μετ’ αὐτοῦ (ζ) τριακόσια τὰ ἀρσενικά. Καὶ (η) ἀπὸ τῶν
7 υἱῶν Ἀδὶν, Ὠβὴθ υἱὸς Ἰωνάθαν, ϗ μετ’ αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, (θ) Ἰσαΐας
8 υἱὸς (ι) Ἀθελία, ϗ μετ’ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, (κ) Ζαβαδίας υἱὸς Μιχαὴλ,
9 ϗ μετ’ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωὰβ, Ἀβαδία υἱὸς (λ) Ἰεϊὴλ, ϗ μετ’ αὐτοῦ
10 διακόσιοι δεκαοκτὼ τὰ ἀρσενικά. Καὶ (∴) ἀπὸ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Σελιμοὺθ υἱὸς Ἰωσεφία, ϗ μετ’ αὐτοῦ ἑκατὸν
11 ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (μ) Βαβὶ, Ζαχαρίας υἱὸς (ν) Βαβὶ, ϗ μετ’ αὐτοῦ εἰκοσιοκτὼ τὰ
12 13 ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (ξ) Ἀσγὰδ, Ἰωανὰν υἱὸς Ἀκκατὰν, ϗ μετ’ αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά. Καὶ
ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικὰμ ἔσχατοι, ϗ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, (ο) Ἐλιφαλὰτ, (π) Ἰεὴλ, ϗ (ρ) Σαμαΐα,
14 ϗ μετ’ αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (σ) Βαγουαὶ, Οὐθαὶ ϗ Ζαβοὺδ, ϗ μετ’ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

CAP. VIII.

ET hi principes familiarum ſuarum (a) duces aſcendentes mecum in re- 1
gno Arthaſaſtha regis Babylonis. De filiis Phinees, Gerſon: de filiis Ithamar, 2
Daniel: de filiis David, Attus: De filiis Sachenia, & de filiis 3
Phoros, Zacharias, & cum eo (b) globus centum & quinquaginta: De 4
filiis Phaath Moab, Eliana filius Saraia, & cum eo ducenti maſculi: Et 5
de filiis Zathoes, Sechenias filius Aziel, & cum eo trecenti maſculi: Et 6
de filiis Adin, Obeth filius Jonathan, & cum eo quinquaginta maſculi: 7
Et de filiis Elam, Iſaias filius Athelia, & cum eo ſeptuaginta maſculi: 8
Et de filiis Saphatia, Zabadias filius Michael, & cum eo octuaginta maſ-
culi: Et de filiis Joab, Abadia filius Jeiel, & cum eo ducenti 9
decem octo maſculi: Et de filiis Baani, Selimuth filius Joſephia, & cum 10
eo centum ſexaginta maſculi: Et de filiis Babi, Zacharias filius Babi, & 11
cum eo viginti octo maſculi: Et de filiis Aſgad, Joanan filius Acca- 12
tan, & cum eo centum decem maſculi: Et de filiis Adonicam noviſſimi, 13
& hæc nomina eorum, Eliphalat, Jehel, & Samaia, & cum eis ſexaginta
maſculi. Et de filiis Bague, Uthai, & Zabud, & cum eo ſeptuaginta 14
maſculi.

MS. A. (α) οὗτοι ἄρχοντες (β) Σαχαρία, ἀπὸ (γ) Καὶ ἀπὸ (δ) Ἐλιαανὰ υἱὸς Ζαραΐα, (ε) Ἀπὸ υἱῶν (ζ) τριακόσιοι (η) ἀπὸ υἱῶν (θ) Ἡσαΐα (ι) Ἀθλία, (κ) Ζαβδίας (λ) Ἰεειὴλ, (∴) ἀπὸ υἱῶν (μ) Βαβεὶ, (ν) Βαβεὶ, (ξ) Ἀζγὰδ, (ο) Ἐλιφαλὰθ, (π) Ἐιὴλ, (ρ) Σαμαΐα, (σ) Γαβουαί,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

23 * كلما رضي به الاه السماء فليكن * فانظروا ان لا تحدثوا حادثا في بيت الاه السماء *
24 ليلا يزجر على الملك وبنيه * وقد اعلمتكم يا جميع الكهنة واللاويين * والقراء والبوابين *
25 وخدام بيت الله * لا يكون عليكم خراج * ولا سلطان عليكم يقهركم * وانت يا عزرا
الحكم بيدك * اقم كتابا وقضاة ليكونوا قضاة للناس الذين في معبر النهر * كل من
26 يعرف ناموس الهك * ومن لم يعرف فليتعلم * وكل من لم يعمل ناموس الله وناموس الملك
فلينتقم منه عاجلا * ان كان للموت * وان كان للادب * وان كان للغرامة * وان كان لحبس *
27 * مبارك الله الاه ابايينا الذي جعل هذا في قلب الملك * ان يكرم بيت الرب الذي
28 في بيت المقدس * والذي عطف قلبه * وجعل لي رحمة عنك * وعند جلسايه وجميع
اراكنته والاشراف * وانا قد قويت كما ساعدني يد الله الصالحة * جمعت من اسرايل اراكنه
يصعدون معي *

* الفصل الثامن *

1 2 * وهاولاء ريساء قبايلهم ومتقدميهم الصاعدون معي في ملك ارتشتا ملك فارس * من
3 بني فنحاس جرسم * من بني تامار دانيال * ومن بني داوود الطوس * ومن بني سخنيا * ومن
4 بني فاروس زكريا * ومعه من الجماعة مايه وخمسين * ومن بني فات مواب اليان ابن ازرايا *
5 6 ومعه مايتين ذكر * من بني زاتويس ساسانيس ابن ازايل * ومعه ثلثماية ذكر * من
7 بني ادين اوبين ابن يوناثان * ومعه خمسين ذكرا * ومن بني ايلام اسايا ابن اثاليا * ومعه
8 9 سبعين رجلا * من بني سافاطيا زبدياس ابن ميخاييل * ومعه ثمانين ذكرا * من بني
10 يواب اباديا ابن ايايل * ومعه مايتين وثمانية عشر ذكرا * من بني باني سلموث ابن ياسافيا *
11 12 ومعه مايه وستين رجلا * ومن بني بابي زكريا ابن بابي * ومعه ثمانيه وعشرين رجلا * ومن بني
13 ارعاد يوانن ابن اقطان * ومعه مايه وعشر رجال * من بني ادانوقام الاخرين * وهذه
14 اسماوهم * اليفلت ايايل وساماي * ومعهم ستين رجلا * ومن بني باعوا اوتاي وزابود *
ومعهما سبعين رجلا *

Quicquid placuerit Deo cæli, fiat. Ca- 23
vete ne quid ſiniſtri agatis in domum
Dei cæli, ne fortè indignetur regi &
filiis ejus. Præterea notum facio vobis 24
O omnes ſacerdotes & Levitæ, lectores,
janitores, & miniſtri domûs Dei; nullum
imponendum vobis tributum, neque
fore ſuper vos dominium quod vos opprimat.
Et tu O Ezra, poteſtas in manu 25
tua eſt: conſtitue ſcribas & judices, ut
ſint judices hominum qui ſunt trans fluvium,
omnis ſcientis legem Dei tui: &
qui neſcierit, doceatur. Et quicunque 26
non perfecerit legem Dei & legem regis,
illicò puniatur; ſive ad mortem, ſive
ad caſtigationem, ſive ad reſtitutionem
debiti, ſive ad carcerem. Benedictus 27
Deus, Deus patrum noſtrorum, qui hoc
indidit in cor regis, ut honore afficeret
domum Domini quæ eſt in Jeruſalem:
Quique flexit cor ejus, conciliavítque 28
mihi clementiam apud eum, & apud
convivas ejus, omnes principes ejus &
nobiles. Unde ego confortatus, quemadmodum
juvit me manus Dei optima, collegi
ex Iſraele principes qui mecum
aſcenderent.

CAP. VIII.

POrrò hi ſunt principes familiarum 1
eorum & primatum eorum qui mecum
aſcenderunt ſub regno Artaſtæ regis Perſidis.
De filiis Phinehes, Gerſom: de 2
filiis Thamar, Daniel: de filiis David,
Attus. De filiis Sechaniæ, & de fi- 3
liis Pharos, Zacharia; & cum eo de
turba centum quinquaginta. De filiis 4
Phaath-Moab, Elian filius Azraiæ; &
cum eo ducenti maſculi. De filiis Za- 5
toes, Sechanias filius Azael; & cum
eo trecenti maſculi. De filiis Adin, O- 6
bin filius Jonathan; & cum eo quinquaginta
maſculi. De filiis Ilam, Eſaia 7
filius Athaliæ; & cum eo ſeptuaginta
viri. De filiis Sephatiæ, Zebadias filius 8
Michaelis; & cum eo octoginta maſculi.
De filiis Joab, Abedia filius Ajael; & 9
cum eo ducenti decem & octo maſculi.
De filiis Baani, Selimoth filius Jaſaphiæ; 10
& cum eo ſexaginta viri. De filiis 11
Babi, Zacharia filius Babi; & cum eo
viginti octo viri. De filiis Azgad, Jo- 12
hanin filius Actan, & cum eo centum
ac decem viri. De filiis Adanocam po- 13
ſtremis, quorum hæc ſunt nomina: Eliphelet,
Ajael, & Samai; & cum eis
ſexaginta viri. De filiis Baguæ, Uthai 14
& Zabud; & cum eis ſeptuaginta
viri.

עזרא : ח

. filiis de &,*sacerdotibus in &,populo* in consideravi Et .tribus diebus ibi *sumus castrametati* &,Ahava ad *veniens* ,flumen ad eos congregavi Et

15 וָאֶקְבְּצֵם אֶל־הַנָּהָר הַבָּא אֶל־אַהֲוָא וַנַּחֲנֶה שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה וָאָבִינָה בָעָם וּבַכֹּהֲנִים וּמִבְּנֵי

,Nathan ad &,Elnathan ad &,Jarib ad & ,Elnathan ad & ,Semahiah ad ,Ariel ad ,Elihezer ad misi Et .ibi inveni non Levi

16 לֵוִי לֹא־מָצָאתִי שָׁם׃ וָאֶשְׁלְחָה לֶאֱלִיעֶזֶר לַאֲרִיאֵל לִשְׁמַעְיָה וּלְאֶלְנָתָן וּלְיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן

Chasiphiah in *caput* Iddo ad eis præcepi Et .*intelligentes* Elnathan ad & ,Joiarib ad & ,*capita* Mesullam ad & ,Zechariah ad &

17 וְלִזְכַרְיָה וְלִמְשֻׁלָּם רָאשִׁים וּלְיוֹיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן מְבִינִים׃ וָאוֹצְאָה אוֹתָם עַל־אִדּוֹ הָרֹאשׁ בְּכָסִפְיָא

nobis *adducendum ad* ,loco Chasiphiah in Nethinim ejus *fratrem* Iddo ad *loquendum ad* ,verba eorum ore in posui & :loco

הַמָּקוֹם וָאָשִׂימָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל־אִדּוֹ אָחִיו הַנְּתוּנִים בְּכָסִפְיָא הַמָּקוֹם לְהָבִיא־לָנוּ

,Machli filiis de ,*intellectus* virum nos super bonam nostri Dei manum secundùm nobis adduxerunt Et .nostri Dei domo ministros

18 מְשָׁרְתִים לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ וַיָּבִיאוּ לָנוּ כְּיַד־אֱלֹהֵינוּ הַטּוֹבָה עָלֵינוּ אִישׁ שֶׂכֶל מִבְּנֵי מַחְלִי

,Merari filiis de Jesahiah eo cum &,Chasabiah Et .decem octo ,ejus fratres &,ejus filios &,Serebiah & ; Israel filii ,Levi filii

19 בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה וּבָנָיו וְאֶחָיו שְׁמֹנָה עָשָׂר׃ וְאֶת־חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ יְשַׁעְיָה מִבְּנֵי מְרָרִי

,ducentos Nethinim ,Levitarum *servitium* ad principes & ,David *dedit* quos Nethinim de Et .viginti eorum filii &,ejus fratres

20 אֶחָיו וּבְנֵיהֶם עֶשְׂרִים׃ וּמִן־הַנְּתִינִים שֶׁנָּתַן דָּוִיד וְהַשָּׂרִים לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם נְתִינִים מָאתַיִם

, *nostri Dei facies ad nos affligendum ad* ; Ahava fluvium *super* jejunium ibi prædicavi Et .nomina per sunt nominati hi Omnes .viginti &

21 וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת׃ וָאֶקְרָא שָׁם צוֹם עַל־הַנָּהָר אַהֲוָא לְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ

,exercitum rege à petere erubui Quoniam .nostræ substantiæ omni & nostris parvulis &,nobis rectam viam eo ab *quærendum ad*

22 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ כִּי בֹשְׁתִּי לִשְׁאוֹל מִן־הַמֶּלֶךְ חַיִל

cum quærentes omnes super nostri Dei Manus :dicendo ,regem ad diximus Nam .via in inimico ab nobis *auxiliandum ad*,equites &

וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדָּרֶךְ כִּי־אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד־אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו

:hoc propter nostro Deo à quæsivimus & ,jejunavimus Et .cum derelinquentes omnes super ejus *nasus* &,ejus fortitudo &,bonitate in

23 לְטוֹבָה וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃ וַנָּצוּמָה וַנְּבַקְשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־זֹאת

.decem eorum fratribus ex eis cum & ,Chasabiah ,Serebiah ; duodecim sacerdotum principib' de separavi Et .nobis *fuit exorabilis* &

24 וַיֵּעָתֵר לָנוּ׃ וָאַבְדִּילָה מִשָּׂרֵי הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר לְשֵׁרֵבְיָה חֲשַׁבְיָה וְעִמָּהֶם מֵאֲחֵיהֶם עֲשָׂרָה׃

,ejus consiliarii & ,rex *elevaverunt* quæ ,nostri Dei domus *elevationem* vasa & ,aurum & ,argentum eis appendi Et

25 וָאֶשְׁקוֹלָה לָהֶם אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים תְּרוּמַת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ הַהֵרִימוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו

vasa &,quinquaginta & sexcenta talenta argenti eorum *manu super* appendi Et .reperti Israel omnis &,ejus principes &

26 וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים׃ וָאֶשְׁקֲלָה עַל־יָדָם כֶּסֶף כִּכָּרִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּכְלֵי־

boni flavi æris vasa & ;mille drachmarum ,decem *auri expiatoria* Et.talenta centum auri ,talentorum centum *argenti*

27 כֶסֶף מֵאָה לְכִכָּרִים זָהָב מֵאָה כִכָּר׃ וּכְפֹרֵי זָהָב עֶשְׂרִים לַאֲדַרְכֹנִים אָלֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת מֻצְהָב טוֹבָה

,spontaneum aurum & ,argentum & ;sanctitas vasa & ,Domino sanctitas Vos : eos ad dixi Et .aurum ut desiderabilia duo

28 שְׁנַיִם חֲמוּדֹת כַּזָּהָב׃ וָאֹמְרָה אֲלֵהֶם אַתֶּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נְדָבָה

principibus &,Levitarum &,sacerdotum *principum vultus ad* appendatis donec custodite &,Vigilate .vestrorum patrum Deo Domino

29 לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ שִׁקְדוּ וְשִׁמְרוּ עַד־תִּשְׁקְלוּ לִפְנֵי שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְשָׂרֵי־

, auri & ,argenti pondus , Levitæ & sacerdotes susceperunt Et.Domini domus cubiculis ,Jerusalaim in Israel *patrum*

30 הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם הַלִּשְׁכוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְקִבְּלוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב

.nostri Dei domum ad Jerusalaim in *adducendum ad* , vasorum &

וְהַכֵּלִים לְהָבִיא לִירוּשָׁלִַם לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃

Verſio VULG. LAT.

Congregavi autem eos ad fluviũ, qui decurrit ad Ahava, 15 & manſimus ibi tribus diebus : quæſivíque in populo & in ſacerdotibus de filiis Levi, & non inveni ibi. Itaque 16 miſi Eliezer, & Ariel, & Semeiam, & Elnathan, & Jarib, & alterum Elnathan, & Nathan, & Zachariam, & Moſollam principes: & Joiarib, & Elnathan ſapientes. Et miſi 17 eos ad Eddo, qui eſt primus in Chaſphiæ loco, & poſui in ore eorum verba, quæ loquerentur ad Eddo, & fratres ejus Nathinæos, in loco Chaſphiæ, ut adducerent nobis miniſtrós domûs Dei noſtri. Et adduxerunt nobis per 18 manum Dei noſtri bonam ſuper nos, virum doctiſſimum de filiis Moholi, filii Levi, filii Iſrael, & Sarabiam & filios ejus & fratres ejus decem & octo, Et Haſabiam, & 19 cum eo Iſaiam de filiis Merari, fratréſque ejus & filios ejus viginti : Et de Nathinæis, quos dederat David & 20 principes ad miniſteria Levitarum, Nathinæos ducentos viginti : omnes hi ſuis nominibus vocabantur. Et prædicavi ibi jejunium juxta fluvium Ahava, ut affligeremur 21 coram Domino Deo noſtro, & peteremus ab eo viam rectam nobis & filiis noſtris, univerſæque ſubſtantiæ noſtræ. Erubui enim petere à rege auxilium & equites, 22 qui defenderent nos ab inimico in via : quia dixeramus regi ; Manus Dei noſtri eſt ſuper omnes, qui quærunt eum in bonitate : & imperium ejus, & fortitudo ejus, & furor ſuper omnes, qui derelinquunt eum. Jejunavimus 23 autem, & rogavimus Deum noſtrum per hoc: & evênit nobis proſperé. Et ſeparavi de principibus ſacerdotum 24 duodecim, Sarabiam, & Haſabiam, & cum eis de fratribus eorum decem. Appendíque eis argentum 25 & aurum, & vaſa conſecrata domûs Dei noſtri, quæ obtulerat rex et conſiliatores ejus, et principes ejus, univerſúſque Iſrael eorum qui inventi fuerant: Et appendi 26 in manibus eorum argenti talenta ſexcenta quinquaginta, et vaſa argentea centum, auri centum talenta : Et crateres aureos viginti, qui habebant ſolidos millenos, 27 et vaſa æris fulgentis optimi duo, pulchra ut aurum. Et dixi eis ; Vos ſancti Domini, et vaſa ſancta, et argentum 28 et aurum quod ſpontè oblatum eſt Domino Deo patrum noſtrorum : Vigilate et cuſtodite, donec appendatis 29 coram principibus Sacerdotum, et Levitarum, & ducibus familiarum Iſrael in Jeruſalem, in theſaurum domûs Domini. Suſceperunt autem Sacerdotes et Levitæ 30 pondus argenti, et auri, et vaſorum, ut deferrent Jeruſalem in domum Dei noſtri.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

Hos cùm congregâſſem ad flumen quod defluit ad Hava, ibíque manſiſſemus tribus diebus; 15 animum adverti ad populum, & ad ſacerdotes de filiis Levi : cúmque *ex his* neminem inveniſſem, Remiſi Elazarem, Arielem, 16 Semeiam, Ithanem, Rabum, Elithanem, Nathanem, Zechariam & Meſlumum primores, necnon Jonadabum, & Elithanem ; hos omnes primores : Et commendavi eos apud Adi 17 principem ſuum qui erat in Chaſphia provincia : & indidi ori eorum ſermones quibus alloquerentur Hadi fratrem noſtrum *& eos* qui habitabant in Chaſphia provincia, ut adducerent nobis miniſtros pro domo Dei noſtri. Adduxeruntque nobis, prout manus 18 Dei noſtri favit nobis, virum quendam ſapientiſſimum de poſteris Mahli filii Levi, filii Iſraelis ; & Sariam cum fratribus ejus & filiis ejus duodecim : Item Heſabiam, & cum eo 19 Eſaiam è poſteris Merari, & fratres ejus; cum filiis eorum viginti : Ex viris quos addixerat 20 David miniſterio Levitarum, qui *dicebantur* addicti, ducentos viginti ; qui omnes vocati fuerunt propriis nominibus. Deinde advocavi 21 eos & hortatus ſum ſecus flumen Havæ, ut affligerent ſe coram Deo noſtro, & peterent ab eo viam rectam pro nobis, & parvulis noſtris, & facultatibus noſtris. Nam puduerat me 22 petere à rege copias & equites, ut auxilio nobis eſſent ab hoſtibus noſtris in itinere : dixeramus enim regi manum Dei omnibus quærentibus eum in bonum adeſſe, robur autem & iram ejus adverſam eſſe omnib' derelinquentibus eum ? Et nos jejunaturos, Deúmque noſtrum 23 hac de re precaturos, & ab eo exaudiendos. Deinde ſelegi è ſenioribus ſacerdotum, 24 duodecim : *nempè* Serabiam & Heſabiam, & cum his decem è fratribus eorum : Et numeravi 25 eis argentum & aurum, ac vaſa ; primitias pro domo Dei noſtri, quas dederat rex & nobiles ac principes ejus, omnéſque Iſraelitæ qui aderant illic : Numeravi inquam, eis argenti 26 talenta centum quinquaginta, Et auri 27 quintalia viginti, & drachmas mille ; & vaſa ex ære Corinthio optima, quæ pulchra erant auri inſtar. Et dixi eis, Vos ſancti eſtis Domino, 28 vaſa quoque ſancta ſunt, & argentum atque aurum oblatio ſunt Domino Deo patrum veſtrorum. Cautè cuſtodite donec reddatis 29 ea coram principibus ſacerdotum ac Levitarum, & præcipuis patribus Iſraelis in Jeruſalem, in templo domûs Domini. Ita ſacerdotes 30 illi atque Levitæ onus ſibi ſuſceperunt reddendi ex pondere argentum & aurum, & vaſa inferendi Jeroſolymam in templum Dei noſtri.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν (τ) Εὐΐ, ϗ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας
16 τρεῖς. ϗ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ ϗ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, ϗ ἀπὸ υἱῶν Λευὶ οὐχ εὗρον ἐκεῖ. Καὶ ἀπέστειλα
τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ Ἀριὴλ, τῷ Σεμεΐα, ϗ τῷ Ἀλωνὰμ, ϗ τῷ Ἰαρὶβ, ϗ τῷ Ἐλνάθαμ, ϗ τῷ
17 Νάθαν, ϗ τῷ Ζαχαρίᾳ, ϗ τῷ Μεσολλὰμ, ϗ τῷ Ἰωαρὶμ, ϗ τῷ Ἐλνάθαν, συνιέντας. Καὶ ἐξήνεγκα
αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντας ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, ϗ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τῶν (υ) Ἀθινεὶμ ἐν ἀργυρίῳ (φ) τοῦ τόπου, τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ᾄδοντας εἰς οἶκον θεοῦ
18 ἡμῶν. Καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ Σαχὼν ἀπὸ υἱῶν Μοολὶ, υἱοῦ
19 Λευὶ, υἱοῦ Ἰσραήλ· ϗ ἀρχὴν ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαοκτώ. Καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ
20 τὸν Ἰσαΐα (χ) ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) ϗ υἱοὶ αὐτοῦ εἴκοσι. Καὶ ἀπὸ τῶν Ναθινὶμ, ὧν
ἔδωκε Δαυὶδ ϗ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινὶμ διακόσιοι εἴκοσι, πάντες συνήχθησαν
21 ἐν ὀνόμασι. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀουὲ, τοῦ ταπεινωθῆναι (ω) ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν ϗ τοῖς τέκνοις ἡμῶν ϗ πάσῃ τῇ (α) κτήσει ἡμῶν·
22 Ὅτι ᾐσχύνθην αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ϗ ἱππεῖς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ
ὁδῷ, ὅτι (β) εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες, Χεὶρ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς
23 ἀγαθόν· ϗ κράτος αὐτοῦ, ϗ θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ (γ) πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας αὐτόν. Καὶ ἐνηστεύσαμεν
24 ϗ ἐζητήσαμεν (δ) παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν (ε) περὶ τούτου, καὶ ἐπήκουσεν ἡμῖν. Καὶ διέστειλα ἀπὸ
ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, τῷ Σαραίᾳ, (ζ) τῷ Ἀσαβίᾳ, ϗ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν
25 δέκα. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ϗ τὰ σκεύη ἀπαρχῆς οἴκου θεοῦ ἡμῶν, ἃ ὕψωσεν
26 ὁ βασιλεὺς ϗ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ ϗ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρισκόμενοι. Καὶ ἔστησα
ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, ϗ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, ϗ τάλαντα
27 χρυσίου ἑκατὸν, Καὶ (η) χαφουρὴ χρυσοῖ εἴκοσι εἰς τὴν (†) ὁδὸν χίλιοι, ϗ σκεύη χαλκοῦ στίλβοντος
28 ἀγαθοῦ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἅγιοι (θ) τῷ κυρίῳ, ϗ τὰ
29 σκεύη ἅγια, ϗ τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ἑκούσια τῷ κυρίῳ θεῷ πατέρων (¨) ἡμῶν. Ἀγρυπνεῖτε ϗ τηρεῖτε
ἕως στῆτε ἐνώπιον (ι) ἀρχόντων τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν ϗ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰς
30 σκηνὰς οἴκου κυρίου. Καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου ϗ τοῦ χρυσίου ϗ
τῶν σκευῶν, ἐνεγκεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν.

Et congregavi eos ad fluvium venientem ad Eui: & caſtra metati ſumus 15
ibi dies tres. Et conſideravi in populo, & in ſacerdotibus: & de filiis
Levi non inveni ibi. Et miſi ad Eleazar, ad Ariel, ad Semeia, & 16
ad Alonam, & ad Jarib, & ad Elnathan, & ad Nathan, et ad Zachariam,
& ad Meſollam, & ad Joarim, & ad Elnathan, intelligentes. Et 17
(c) emiſi eos ad principes in argento loci: & poſui in ore eorum verba
ad loquendum ad fratres ſuos de Athinim in argento loci, ut adducerent
nobis cantores in domum Dei noſtri. Et venerunt nobis, ſicut manus Dei 18
noſtri bona ſuper nos, vir (d) Sachon de filiis Mooli, filii Levi, filii Iſrael.
(e) Et principio venerunt filii ejus, & fratres ejus decem octo. Et Aſebia, 19
& Iſaia, de filiis Merari, fratres ejus, & filii ejus viginti. Et de 20
Nathinim, quos dedit David, & principes in ſervitutem Levitarum, Nathinim
ducenti viginti: omnes congregati ſunt in nominibus. Et vocavi 21
ibi jejunium ſuper flumen Ahue, ut humiliaremur in conſpectu Dei noſtri,
quærendo ab eo viam rectam nobis, & filiis noſtris, & omni poſſeſſioni
noſtræ: Quoniam erubui petere à rege virtutem, & equites, ad ſalvandum 22
nos ab inimico in via: quoniam dixeramus regi, dicentes; Manus
Dei noſtri ſuper omnes quærentes ipſum in bonum: et fortitudo ejus,
& furor ejus, ſuper omnes derelinquentes ipſum. Et jejunavimus, et quæſivimus 23
à Deo noſtro de hoc. Et exaudivit nos. Et diſtinxi de principibus 24
ſacerdotum duodecim, Saraia, Aſabia, & cum eis de fratribus eorum
decem: Et appendi eis argentum, & aurum, & vaſa primitiarum domûs 25
Dei noſtri, quæ (f) exaltavit rex & conſiliarii ejus, & principes ejus,
& omnis Iſrael, qui inveniebantur. Et appendi ſuper manus eorum 26
argenti talenta ſexcenta quinquaginta, & vaſa argentea centum, & talenta
auri centum: Et (g) chaphure aurei viginti ad viam mille, et vaſa 27
æris fulgentis boni diverſa deſiderabilia in auro. Et dixi ad eos; Vos 28
ſancti Domino, & vaſa ſancta, & argentum, & aurum ſpontanea Domino
Deo patrum noſtrorum. Vigilate, & cuſtodite, donec appendatis 29
in conſpectu principum ſacerdotum, & Levitarum, et principum patriarum
in Hieruſalem in (h) tabernaculis domûs Domini. Et ſuſceperunt 30
ſacerdotes, & Levitæ pondus argenti, & auri, & vaſorum, ad afferendum
in Hieruſalem in domum Dei noſtri.

MS. A. (τ) Εὐεὶ, (υ) Ἀθανεὶμ (φ) τόπου, (χ) ἀπὸ υἱῶν Μεραρὶ, (ψ) ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι. (ω) ἐνώπιον θεοῦ (α) κτίσει (β) εἴπομεν (γ) πάντας ἐγκαταλείποντας (δ) παρὰ θεοῦ (ε) περὶ τούτων, (ζ) τῷ Σαβίᾳ, (η) χαφουρὴ χρύσαιοι (†) ὁδὸν δραχμῶν * εἰς χίλιοι; (θ) τῷ κυρίῳ θεῷ, (¨) ὑμῶν (ι) τῶν ἀρχόντων

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * تجمعهم الي النهر الذي يجي من اوي * وعسكرنا هنالك ثلثة ايام * وجعلت بالي في
16 الناس والكهنة * لم اصب ثم من بني لاوي * فبعثت الي العازر اريل وسمايا * وليويا ثام *
17 ويواريم قوما عقلاء * واخرجهم قدام السلطان بفضة المكان * لياتوا بقراء الي بيت الهنا
18 * فجاوا مثل يد الهنا الصالحة علينا * رجل ساكون من بني مولي ابن لوي ابن
19 اسرايل * وجاوا بنوه واخوته ثمانية عشر مبتدين * واسبيا وايسايا من بني مااري * اخوته
20 وبنيهم عشرين * ومن ناثنيم الذي اعطا داوود والاراكنة لخدمة اللاويين * ناثنيم
21 مايتين وعشرين * كلهم مجتمعين باسمايهم * وكررت هنالك على النهر الذي يقال له
22 اووا لنتضع بين يدي الهنا * ونطلب من قبله سبيلا سهلة لنا وليعيننا * لاني
استحييت ان اطلب من الملك قوة وخيلا تفدينا من العدو في الطريق * وانّا قلنا
23 للملك ان يد الهنا على كل من يطلبه بخير * وقوته وغضبه على كل من تركه * فصمنا
24 وطلبنا من قبل الهنا عن هذا وسمع * وفرزت من رؤساء الكهنة اثني عشر * لساداق
25 واسابيا * ومعهم من اخوتهم عشرة * فوزنت لهم الفضة والذهب وانية قرابين بيت الهنا *
26 التي دفع الملك وعبيده واراكنته * وجميع اسرايل الذين كانوا ثم * وزنت علي
27 يديهم من الفضة ستماية وستين قنطارا * وانية فضة ماية * ومن الذهب ماية * وجافوري
ذهب عشرين * وفي الطريق الف درهم * وانية نحاس تبرق حسنة * مصنعة بشبه
28 الذهب * وقلت لهم * انتم مقدسين لله ربنا * والانية مقدسة * والفضة والذهب
29 متطوع لله رب ابائنا * فاسهروا واحفظوا الي ان تقفوا بين يدي رؤساء
30 الكهنة واللاويين ورؤساء القبايل في بيت المقدس في خيم بيت الرب * فقبلوا
الكهنة واللاويين وزن الفضة والذهب والانية * لياتوا بها الي اورشليم الي
بيت الهنا

Hos congregavi ſecus flumen quod effluit 15
ex Avi, & caſtrametati ſumus illic tribus
diebus: cúmque animum adjeciſſem
ad homines illos & ſacerdotes, nullos ibi
reperi de filiis Levi. Quapropter 16
miſi ad Eleazar Arielem, & Semeiam,
Jonatham, & Joarim, homines prudentes.
Eoſque prodire juſſi coram principe 17
cum argento loci illius, ut adducerent
lectores ad domum Dei noſtri. Ita 18
venerunt nobis, ſecundùm manum Dei
noſtri nobis propitiam, vir quidam Sachon
de filiis Meoli filii Levi, filii Iſraelis:
veneruntque filii et fratres ejus octodecim
tyrones. Et Aſabia, & Eſaïa de 19
filiis Merari: fratres ejus, & filii eorum
viginti. Et de Nethinim quos dederant 20
David & principes pro miniſterio Levitarum,
Nethinim ducenti viginti, congregati
ſuis quique nominibus. Poſtea 21
proclamavi ibi ſecus flumen quod vocatur
Auva, ut humiliaremus nos coram
Deo noſtro, & peteremus nobis ab eo viam
rectam, opemque ferret nobis. Erubueram 22
enim poſtulare à rege exercitum
& equos ad eripiendum nos ab hoſte in
via: ſiquidem regi dixeramus manum
Dei noſtri protegere omnem quærentem eum
in bonum, fortitudinem autem & iram
ejus eſſe contra omnem derelinquentem
eum. Itaque jejunavimus, & deprecati 23
ſumus Deum noſtrum hac de re,
& exaudivit. Deinde ſecrevi ex principibus 24
ſacerdotum duodecim, Sadocum
& Aſabiam, & cum eis decem è fratribus
eorum: Appendique eis argentum 25
& aurum, & vaſa oblationum domûs
Dei noſtri, quæ dederat rex, & miniſtri
ac principes ejus, omneſque Iſraelitæ
qui erant ibi: Appendi inquam ipſis 26
præſentibus, argenti ſexcenta ſexaginta
quintalia, & vaſa argentea centum, &
aurea centum: Chephure (i. crateras) 27
aureas viginti, & pro itinere mille drachmas:
vaſa quoque ænea fulgentia, optima
in modum auri fabrefacta. Et dixi 28
eis; Vos ſancti eſtis Deo Domino noſtro,
et vaſa ſunt ſancta; et argentum et aurum
oblatio ſpontanea Deo Domino patrum
noſtrorum. Vigilate ergò et cuſtodite, 29
quouſque ſiſtatis vos coram principibus
ſacerdotum et Levitis, atque principibus
familiarum in Jeruſalem in tabernaculis
domûs Domini. Et ſuſceperunt 30
ſacerdotes ac Levitæ pondus argenti
et auri, ac vaſa, ut ea deferrent
Jeroſolymam in domum Dei noſtri.

,nos ſuper fuit noſtri Dei manus & ; Jeruſalaim *eundum ad* , primi menſis duodecima in Ahava flumine à ſumꝰ profecti Et
31 וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לָלֶכֶת יְרוּשָׁלָ͏ִם וְיַד אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ

.tribus diebus ibi *conſedimus* & : Jeruſalaim venimus Et .via *ſuper* inſidiatoris & , inimici manu de nos eruit &
32 וַיַּצִּילֵנוּ מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ׃ וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלָ͏ִם וַנֵּשֶׁב שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃

,ſacerdotis Urijah filii Meremoth manū *ſuper* noſtri Dei domo in vaſa & , aurū & , argentū eſt appenſum quarta die in Et
33 וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ עַל יַד־מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן

pondere in , *numero In* .Levitæ ,Binnui filius Nohadeiah & ,Jeſuah filius Jozabad eis cum & ; Pinechas filius Elhazar eo cū &
34 וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר בֶּן־פִּינְחָס וְעִמָּהֶם יוֹזָבָד בֶּן־יֵשׁוּעַ וְנוֹעַדְיָה בֶן־בִּנּוּי הַלְוִיִּם׃ בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל

aſcenſiones obtulerunt tranſmigrationis filii captivitate de Venientes .illo tempore in pondus omne eſt ſcriptum & ,omnium
35 לַכֹּל וַיִּכָּתֵב כָּל־הַמִּשְׁקָל בָּעֵת הַהִיא׃ הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי בְנֵי־הַגּוֹלָה הִקְרִיבוּ עֹלוֹת

hircos , ſeptem & ſeptuaginta agnos , ſex & nonaginta arietes ,Iſrael omni *ſuper* duodecim *juvencos* , Iſrael Deo
לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל פָּרִים שְׁנֵים־עָשָׂר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֵילִים תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה כְּבָשִׂים שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי

trans ducibus & , regis ſatrapis regis leges dederunt Et .DOMINO *aſcenſio* omnia ; duodecim *peccati*
36 חַטָּאת שְׁנֵים עָשָׂר הַכֹּל עוֹלָה לַיהוָה׃ וַיִּתְּנוּ אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּפַחֲווֹת עֵבֶר

.Dei domum & ,populum exaltaverunt & : flumen
הַנָּהָר וְנִשְּׂאוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־בֵּית־הָאֱלֹהִים׃

CAP. IX. ט

, Levitæ & ,ſacerdotes & , Iſrael populus ſunt ſeparati Non : dicendo ,principes me ad acceſſerunt ,hæc *conſumere ſecundùm* Et
1 וּכְכַלּוֹת אֵלֶּה נִגְּשׁוּ אֵלַי הַשָּׂרִים לֵאמֹר לֹא־נִבְדְּלוּ הָעָם יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם

.Emoræi & ,Miſritæ ,Moabitæ ,Hammonitæ ,Jebuſæi ,Perizæi ,Chittæi , Chenahanæi ,eorum *abominationes juxta* ,terrarum populis à
מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם לַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַיְבוּסִי הָעַמֹּנִי הַמֹּאָבִי הַמִּצְרִי וְהָאֱמֹרִי׃

,principum manus & ; terrarum populis *in ſanctitatis* ſemen *ſe commiſcuerunt* & :ſuis filiis & , ſibi eorū filiabus de tulerunt Quia
2 כִּי־נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְהִתְעָרְבוּ זֶרַע הַקֹּדֶשׁ בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וְיַד הַשָּׂרִים

: meum pallium &,meum veſtimentū ſcidi , iſtud verbum *me audire ſecundùm* Et .prima iſta prævaricatione in fuit *,magnatum* &
3 וְהַסְּגָנִים הָיְתָה בַּמַּעַל הַזֶּה רִאשׁוֹנָה׃ וּכְשָׁמְעִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה קָרַעְתִּי אֶת־בִּגְדִי וּמְעִילִי

Dei verbis in *tremefactus omnis* cōgregabantur me ad Et .ſtupens ſedi & ,meā barbā & ,mei capitis *coma de depilavi* &
4 וָאֶמְרְטָה מִשְּׂעַר רֹאשִׁי וּזְקָנִי וָאֵשְׁבָה מְשׁוֹמֵם׃ וְאֵלַי יֵאָסְפוּ כֹּל חָרֵד בְּדִבְרֵי אֱלֹהֵי־

ſurrexi veſpertino *munere* in Et *.veſperæ munus* ad uſque ſtupens *ſedens* ego & : tranſmigrationis prævaricatione *ſuper* Iſrael
5 יִשְׂרָאֵל עַל מַעַל הַגּוֹלָה וַאֲנִי יֹשֵׁב מְשׁוֹמֵם עַד לְמִנְחַת הָעָרֶב׃ וּבְמִנְחַת הָעֶרֶב קַמְתִּי

meas palmas expandi & ,mea genua ſuper me curvavi & ,meum pallium & ,meū veſtimentū *me ſcindendum inter* & ,mea afflictione de
מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי בִגְדִי וּמְעִילִי וָאֶכְרְעָה עַל־בִּרְכַּי וָאֶפְרְשָׂה כַפַּי

noſtræ iniquitates quoniā ; te ad *meas facies* mi Deus elevare *ſum pudefactus &* ,*erubui* mi Deus , dixi Et .meū Deum Dominum ad
6 אֶל־יְהוָה אֱלֹהָי׃ וָאֹמְרָה אֱלֹהַי בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ כִּי עֲוֺנֹתֵינוּ

magno delicto in *nos* noſtrorū patrū diebus A .cœlos ad uſque *granduit* noſtrū delictū & ,caput ſupra ſunt multiplicatæ
7 רָבוּ לְמַעְלָה רֹּאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם׃ מִימֵי אֲבֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה

,gladium in,terrarum regum manum in,noſtri ſacerdotes ,noſtri reges ,nos ſumꝰ traditi *noſtris perverſitatibꝰ in* Et .hanc diem ad uſque
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲוֺנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ בְּיַד מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב

.hanc diem ſecundùm , *facierum* pudorem in & ,rapinam in &,captivitatē in
בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

31 Promovimus ergò à flumine Ahava duodecimo die menſis primi ut pergeremus Jeruſalem : & manus Dei noſtri fuit ſuper nos, & liberavit nos de manu inimici & inſidiatoris in via. 32 Et venimus Jeruſalem, & manſimus ibi tribus diebus. 33 Die autem quartâ appenſum eſt argentum, & aurum, & vaſa in domo Dei noſtri per manum Meremoth filii Uriæ Sacerdotis, & cum eo Eleazar filius Phinees, cúmque eis Jozabed filius Joſue, & Noadaia filius Bennoi Levitæ, 34 Juxta numerum & pondus omnium: deſcriptúmque eſt omne pondus in tempore illo. 35 Sed & qui venerant de captivitate filii tranſmigrationis, obtulerunt holocautomata Deo Iſrael, vitulos duodecim pro omni populo Iſrael, arietes nonagintaſex, agnos ſeptuaginta ſepté, hircos pro peccato duodecim: omnia in holocauſtū Dño. 36 Dederunt autem edicta regis ſatrapis, qui erant de conſpectu regis, & ducibꝰ trans Flumen, & elevaverunt populū & domū Dei.

CAP. IX.

1 Poſtquàm autem hæc completa ſunt, acceſſerunt ad me principes, dicentes; Non eſt ſeparatus populus Iſrael, Sacerdotes & Levitæ, à populis terrarum, & abominationibus eorum, Chananæi videlicèt, & Hethæi, & Pherezæi, & Jebuſæi, & Ammonitarum, & Moabitarum, & Ægyptiorum, & Amorrhæorum : 2 Tulerunt enim de filiabus eorum ſibi & filiis ſuis, & commiſcuerunt ſemen ſanctum cum populis terrarum: manus etiam principum & magiſtratuum fuit in tranſgreſſione hac prima. 3 Cúmque audiſſem ſermonem iſtum, ſcidi pallium meum & tunicam, & evelli capillos capitis mei & barbæ, & ſedi mœrens. 4 Convenerunt autem ad me omnes, qui timebant verbum Dei Iſrael, pro tranſgreſſione eorum qui de captivitate venerant, & ego ſedebam triſtis uſque ad ſacrificium veſpertinum : 5 Et in ſacrificio veſpertino ſurrexi de afflictione mea, et ſciſſo pallio et tunicâ, curvavi genua mea, et expandi manus meas ad Dominum Deum meum, 6 Et dixi; Deus, meus confundor et erubeſco levare faciem meam ad te: quoniam iniquitates noſtræ multiplicatæ ſunt ſuper caput noſtrum, et delicta noſtra creverunt uſque ad cœlum, 7 A diebus patrum noſtrorum: ſed et nos ipſi peccavimus graviter uſque ad dié hanc, et in iniquitatibus noſtris traditi ſumus ipſi, et reges noſtri, et ſacerdotes noſtri, in manum regum terrarum, et in gladium, et in captivitatem, et in rapinam, et in confuſionem vultûs, ſicut et die hâc.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܩܠܢ ܡܢ ܢܗܪ ܗܘܐ. ܒܬܪܬܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܝܕܐ ܕܐܠܗܐ 31
ܗܘܬ ܥܡܢ. ܘܦܨܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܘܐܦ ܡܢ ܟܡܝܢܐ ܕܗܘܘ ܒܐܘܪܚܐ. * ܘܐܬܝܢ 32
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܬܒܢ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ ܬܩܠܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ 33
ܒܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܐܫܠܡܢܝܢ ܠܡܪܝܡܘܬ ܒܪ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܥܡܗ ܠܐܠܥܙܪ ܒܪ
ܦܝܢܚܣ. ܘܥܡܗܘܢ ܢܒܘܙܗܪ ܒܪ ܝܫܘܥ. ܘܝܘܕܥ ܒܪ ܒܓܘܝ ܬܪܝܗܘܢ ܠܘܝ̈ܐ. * ܒܡܢܝܢܐ 34
ܘܒܡܫܩܠܐ ܟܠܗ ܡܕܡ. ܘܐܬܟܬܒ ܟܠܗ ܡܫܩܠܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ. * ܘܐܝܠܝܢ ܕܐܬܘ ܡܢ 35
ܫܒܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܓܠܘܬܐ. ܩܪܒܘ ܥܠܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܪ̈ܐ ܬܪܥܣܪ ܥܠ ܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ. ܕܟܪ̈ܐ ܬܫܥܝܢ ܘܫܬܐ. ܐܡܪ̈ܐ ܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܨܦܝܪ̈ܐ ܠܚܘܣܝܐ ܕܚܛܗ̈ܐ
ܬܪܥܣܪ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܝܗܒܘ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܠܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܠܟܐ 36
ܘܠܫܠܝܛܢܐ ܕܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܘܡܝܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܥܡܐ ܘܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *
* ܘܟܕ ܫܠܡ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ. ܩܪܒܘ ܠܘܬܝ ܩܫܝܫܐ ܘܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܐܬܦܪܫܘ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 1
ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܒܛܢܦܘܬܗܘܢ. ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܥܡܘܢܝܐ
ܘܦܪܙܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ ܘܡܨܪܝܐ. ܘܡܘܐܒܝܐ ܘܐܡܘܪܝܐ. * ܡܛܠ ܕܢܣܒܘ ܡܢ ܒܢܬܗܘܢ 2
ܠܗܘܢ ܘܠܒܢܝܗܘܢ. ܘܐܬܚܠܛ ܙܪܥܐ ܩܕܝܫܐ ܒܥܡܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܝܕܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܕܠܘܝܐ
ܗܘܬ ܒܣܟܠܘܬܐ ܗܕܐ ܩܕܡܝܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܗܕܐ ܡܠܬܐ. ܨܪܝܬ ܢܚܬܝ ܘܡܥܦܪܝ. 3
ܘܡܪܛܬ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܝ ܘܕܩܢܝ. ܘܝܬܒܬ ܟܕ ܗܘܝܬ ܬܡܝܗ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܝ ܟܠ ܡܢ 4
ܕܚܫܝܫ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܥܘܠܐ ܕܥܒܕܘ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ.
ܘܐܢܐ ܝܬܒ ܗܘܝܬ ܬܡܝܗ ܥܕܡܐ ܠܬܫܥ ܫܥܝܢ. * ܘܒܥܕܢܐ ܕܬܫܥ ܫܥܝܢ. ܩܡܬ ܡܢ ܟܡܝܪܘܬܝ 5
ܘܡܢ ܨܘܪܝܐ ܕܢܚܬܝ. ܘܒܪܟܬ ܥܠ ܒܘܪܟܝ. ܘܦܫܛܬ ܐܝܕܝ ܒܨܠܘܬܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ.
ܘܐܡܪܬ. * ܐܠܗܝ. ܒܗܬܝܢ ܠܡܪܡܘ ܐܦܝܢ ܠܘܬܟ ܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܘ ܚܘܒܝܢ 6
ܠܥܠ ܡܢ ܪܫܢ. ܘܚܛܗܝܢ ܪ̈ܘܪܒܐ ܣܠܩܘ ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. * ܘܡܢ ܝܘܡܝ ܐܒܗܝܢ 7
ܚܢܢ ܐܫܬܟܚܢ ܒܚܛܗ̈ܐ ܪ̈ܘܪܒܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܣܓܝܢ ܒܚܛܗ̈ܐ ܚܢܢ
ܘܐܒܗܝܢ ܘܡܠܟܝܢ ܘܟܗܢܝܢ. ܡܛܠܗܢܐ ܐܫܬܠܡܢ ܠܣܝܦܐ ܘܠܒܙܬܐ. ܘܠܫܒܝܐ
ܘܠܒܗܬܬܐ ܕܐܦ̈ܐ ܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܘܒܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ.

31 Tunc profecti ſumus à flumine Havæ duodecimo *die* menſis primi, ut pergeremus in Jeruſalem : & manus Dei affuit nobis, & liberavit nos de manu inimicorum noſtrorum, & ab inſidiatoribus qui erant in via. 32 Cùm denique perveniſſemus in Jeruſalem, et manſiſſemus ibi tribus diebus; 33 Die quarto appendimus argentum, aurum, & vaſa in domo Dei noſtri; & tradidimus ea Meremotho filio Uriæ ſacerdotis, ſimúlque Elazaro filio Phinheſi; & unà cum his erant Nebuzehar filius Jeſu, & Jodaja filius Baghuai, *ambo* Levitæ: 34 Omnia ex numero & pondere: ſcriptúmque fuit pondus eodem tempore. 35 Et illi qui venerât è captivitate de filiis tranſmigrationis, obtulerunt holocauſta Deo Iſraelis, boves duodecim pro toto Iſraele, arietes nonaginta ſex, agnos ſeptuaginta ſeptem, hircos pro expiatione peccatorum, duodecim : hæc omnia *fuerunt* holocauſta Domino. 36 Deinde dederunt decretum regis principibus regiis & præfectis *regionis* transfluvialis; qui honorabant populum & domum Dei.

CAP. IX.

1 Exactis his omnibus, acceſſerunt ad me ſeniores dicentes; Nondum ſeparaverunt ſe populus Iſraeliticꝰ et ſacerdotes ac Levitæ à gentibꝰ *aliarum* urbiū, et impuritate earū; *nempe* Chananæorum, Hethæorum, Ammonitarum, Pherezæorum, Jebuſæorum, Ægyptiorū, Moabitarum, & Amoræorum. 2 Nam ſumpſerunt de filiabus eorum, tam ſibi quàm filiis ſuis; & commixtum eſt ſemen ſanctū cum gentibus *aliarum* urbium: & manus ſeniorum ac Levitarum prima fuit in iſto ſcelere. 3 Tunc audito hoc verbo, diſcidi veſtes meas & chlamidem meā, evulſi pilos capitis mei & barbæ meæ, et ſedebam attonitus. 4 Et convenerunt ad me omnes quos tangebat cura verbi Dei Iſraelis, cauſâ criminis quod perpetrârant filii captivitatis; dum ego ſederem attonitus uſque ad horam nonam. 5 Tempore autem horæ nonæ ſurgens è mœrore meo & laceratione veſtium mearū, procubui in genua mea; & expanſis in oratione manibus corā Dño Deo, dixi; 6 Deus mi, pudet nos attollere vultꝰ noſtros ad te Deꝰ noſter: quia reatus noſtri creverūt ultra caput noſtrū, & peccata noſtra graviſſima aſcenderunt in cœlum uſque. 7 Et inde à diebus majorum noſtrorum, nos verſati ſumus in peccatis graviſſimis ad hunc uſque dié. Quia peccata cumulavimus nos et majores noſtri, reges ac ſacerdotes noſtri; iccircò traditi fuimꝰ gladio, direptioni, captivitati, et pudori vultûs, in manum regum provinciarum, et in manum hoſtium noſtrorum, ut hodierno die.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

31 Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀουὲ (κ) ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ. ϗ χεὶρ θεοῦ ἡμῶν ἦν ἐφ᾽ ἡμῖν, ϗ (λ) ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ ϗ πολεμίου ἐν
32 33 τῇ ὁδῷ. Καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ, ϗ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ
τετάρτῃ ἐστήσαμεν τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ϗ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα Μεριμὼθ
υἱοῦ Οὐρία τοῦ ἱερέως, ϗ μετ᾽ αὐτοῦ Ἐλεάζαρ υἱὸς Φινεὲς, ϗ μετ᾽ αὐτῶν Ἰωζαβὰδ υἱὸς Ἰησοῦ, ϗ (μ)
34 Νωαδία υἱὸς Βαναία οἱ Λευῖται. Ἐν ἀριθμῷ ϗ ἐν σταθμῷ τὰ πάντα, ϗ ἐγράφη πᾶς ὁ σταθμός. ἐν
35 τῷ καιρῷ ἐκείνῳ Οἱ ἐλθόντες (ν) ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας, προσήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ
Ἰσραὴλ, μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐνενηκονταέξ, ἀμνοὺς ἑβδομηκονταεπτὰ, χιμάρους περὶ
36 ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ πάντα ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. (ξ) Καὶ ἔδωκαν τὸ νόμισμα τοῦ βασιλέως τοῖς
διοικηταῖς τοῦ βασιλέως ϗ ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ. ϗ ἐδόξασαν τὸν λαὸν ϗ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

Et promovimus à fluvia Abue in duodecima menſis primi ad veniendum 31
in Hieruſalem. Et manus Dei noſtri fuit ſuper nos, & eruit nos à manu
inimici & hoſtis in via. Et venimus in Hieruſalem, & ſedimus ibi 32
dies tres: Et factum eſt, die quartâ appendimus argentum, & aurum, 33
& vaſa in domo Dei noſtri ſuper manum Merimoth filii Uria ſacerdotis:
& cum eo Eleazar filius Phinees: & cum eis Jozabad filius Jeſu, &
Noadia filius Banaia Levitæ: In numero, & in pondere omnia: & 34
ſcriptum eſt univerſum pondus. In tempore illo, Qui venerant ex ca- 35
ptivitate, filii tranſmigrationis, obtulerunt holocauſtoſes Deo Iſrael, vi-
tulos duodecim pro omni Iſrael, arietes nonaginta ſex, agnos ſeptuaginta
ſeptem, hircos pro peccato duodecim, omnia holocauſtomata Domino. Et 36
dederunt decretum regis procuratoribus regis, & [illegible]regulis trans flumen.
Et exaltaverunt populum, & domum Dei.

MS. A. (κ) ἐν δωδεκάτῃ (λ) ἐρύσατο (μ) Νωαδὶ (ν) ἀπὸ τῆς (ξ) Καὶ ἔδωκα

ΚΕΦ. θʹ.

1 ΚΑὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρὸς μὲ οἱ ἄρχοντες, λέγοντες, Οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ϗ
οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, τῷ Χαναν[ε]ὶ, ὁ (α) Ἐθὶ, ὁ Φε-
2 ρεζὶ, ὁ Ἰεβουσὶ, ὁ Ἀμμωνὶ, ὁ (β) Μωαβὶ, ϗ ὁ Μοσερὶ, ϗ ὁ (γ) Ἀμοῤῥὶ, Ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυ-
γατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς ϗ τοῖς υἱοῖς (δ) αὐτῶν· ϗ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαι-
3 ῶν, ϗ χεὶρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον,
διέῤῥηξα τὰ ἱμάτιά μου, ϗ ἐπαλλόμην, ϗ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου ϗ ἀπὸ τοῦ πώγω-
4 νός μου, ϗ ἐκαθήμην (ε) ἠρεμάζων. Καὶ συνήχθησαν πρὸς μὲ πᾶς ὁ διώκων λόγον θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ
5 ἀσυνθεσίᾳ (ζ) τῆς ἀποικίας· κἀγὼ καθήμενος ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. Καὶ ἐν θυ-
σίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην (†) ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· ϗ ἐν τῷ διαῤῥῆξαί με τὰ ἱμάτιά μου, ϗ ἐπαλλόμην, ϗ
6 κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου, ϗ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν, Καὶ εἶπα, Κύριε, ᾐσχύνθην ϗ ἐνε-
τράπην τοῦ ὑψῶσαι θεέ μου τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σὲ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς
7 ἡμῶν, ϗ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν (η) ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν ἐν
πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ϗ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς ϗ οἱ βα-
σιλεῖς ἡμῶν ϗ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ϗ ἐν διαρ-
παγῇ, ϗ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

CAP. IX.

Et poſtquàm completa ſunt hæc; acceſſerunt ad me principes, dicen- 1
tes; Non eſt ſeparatus populus Iſrael, & ſacerdotes, & Levitæ, à popu-
lis terrarum in (a) elongationibus eorum, de (b) ſtirpe Chanani, Ethi,
Pherezi, Jebuſi, Ammoni, Moabi, & Moſeri, & Amorrhi: Quoniam 2
acceperunt de filiabus eorum ſibi, & filiis ſuis: & (c) tranſmiſſum eſt
ſemen ſanctum in populos terrarum, & manus (d) principum in præva-
ricatione hac in principio. Et ut audivi verbum hoc; conſcidi veſtimen- 3
ta mea, & (e) pavebam, & evellebam de capillis capitis mei, & de bar-
ba mea, & ſedebam tacens. Et convenerunt ad me omnis (f) ſequens 4
verbum Dei Iſrael ſuper prævaricatione tranſmigrationis. Et ego ſedens,
tacens uſque ad ſacrificium veſpertinum. Et in ſacrificio veſpertino 5
ſurrexi ab humiliatione mea. Et cùm ſcindebam veſtimenta mea, & pa-
vebam; & inclino ſuper genua mea, & expando manus meas ad Domi-
num Deum, Et dixi; Domine, confuſus ſum, & erubui elevare, Dee 6
mi, faciem meam ad te: quoniam iniquitates noſtræ multiplicatæ ſunt ſu-
per caput noſtrum, & delicta noſtra magnificata ſunt uſque in cœlum. A 7
diebus patrum noſtrorum ſumus in delicto magno uſque in diem hanc.
Et in noſtris iniquitatibus traditi ſumus nos, & reges noſtri, & filii no-
ſtri in manu regum gentium in gladio, & in captivitate, & in direptio-
ne, & in confuſione faciei noſtræ, ſicut dies hæc.

MS.A. (α) Ἐθθὶ, (β) Μωὰβ, ὁ Μωσεὶ, (γ) Ἀμοεὶ, (δ) ἑαυτῶν· (ε) *ἠρεμάζων οὕτως δεῖ ϗ νῦν. Καὶ (ζ) τῆς ἀποικεσίας· (†) ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως (η) ἕως εἰς οὐρανόν.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فارتحلنا من نهر اووا في اثني عشر من الشهر الاول * لناتي الي بيت المقدس * ويد الله كانت 31
علينا * وخلصنا من يدي العدو المقاتل في الطريق * فجينا الي بيت الله المقدس * وجلسنا هنالك 32
ثلثة ايام * فلما كان في اليوم الرابع وزنا الفضة والذهب والانية في بيت الهنا * على يدي 33
ماريموث ابن اوريا الكاهن * والعازر ابن فنحاس معه * ومعهم يوزاباد ابن يسوع * وانوديا
ابن باناي اللاويين * عند احصاه وعند وزنه * واحصي وكتب جميعه * في ذلك الزمان الذي 34 35
جاووا من السبي من ولد في الغربة * قربوا محرقات كاملة لاله اسراييل * اثني عشر عجلا عن
بني اسراييل * وستة وتسعين كبشا * وسبعة وسبعين خروفا * واثني عشر عتودا عن الخطايا *
كلها محرقات كاملة للرب * واعطوا دفتر الملك لقهارمة الملك وولاة معبر النهر * واكرموا 36
الشعب وبيت الله *

Poſtea profecti ſumus à flumine Auva 31
duodecimo die menſis primi, ut pergere-
mus in Jeruſalem: affuitque nobis ma-
nus Dei, & eripuit nos è manibus hoſtis
inſidiantis in via: Tum demum perve- 32
nimus ad domum Dei ſacroſanctam.
Cúmque ſediſſemus ibi tribus diebus,
Quarto die appendimus argentum, au- 33
rum, ac vaſa in domo Dei noſtri, ad
manus Merimoth filii Uriæ ſacerdotis:
& Elazar filius Phinehes erat cum eo,
& cum iſtis Jozebed filius Jeſu, &
Anodia filius Banai, Levitæ; Cùm 34
numeraretur & cùm appenderetur: nu-
meratum itaque eſt totum, & ſcriptum.
Tunc temporis ii qui venerant è captivi- 35
tate, qui nati fuerant in illa peregrina-
tione; obtulerunt holocauſta perfecta
Deo Iſraelis, duodecim vitulos pro filiis
Iſraelis, nonaginta ſex arietes, ſeptu-
aginta ſeptem agnos, & duodecim hir-
cos pro peccatis: omnia hæc, holocauſta
perfecta Domino. Tum dederunt diplo- 36
ma regis curatoribus regis & præpoſitis
regioni tranſfluviali; qui honorârunt
populum & domum Dei.

* الفصل التاسع *

* فلما تم هذا جاووا الاراكنة فقالوا * لم يفترقوا قوم بني اسراييل والكهنة واللاويين من 1
شعوب الارض * بابتعادهم من الكنعاني وفارار * ويبسي * والعماني * والمابي والمسري * واموري * لان 2
اخذوا لهم من بناتهم لبنيهم * واختلط الزرع المقدس في شعوب الارض * ويد الاراكنة كانت
في البداه في هذا على هذه النقلات * فلما سمعت هذه الكلمة خرقت ثيابي * وارتعدت * ونتفت 3
شعر راسي ولحيتي * وجلست ساكتا * فاجتمع الي كل من يطرد كلمة اله اسراييل على هذه 4
النقلات من بني السبي * وانا جالس ساكت الي صلاة العشا * ثم اني قمت من حزني وتخريقي 5
ثيابي وارتعادي * فركعت ورفعت يدي الي ربي والهي فقلت * يا رب اني قد خزيت 6
وافتضحت ولا استطيع ارفع وجهي اليك * لان خطايانا قد صارت اكثر من شعر روسنا *
وسياتنا قد عظمت الي السما * من ايام اباينا نحن في الاثم العظيم الي يومنا هذا * وانما 7
اسلمنا بخطايانا وملوكنا وانبياءنا بيدي ملوك الامم * بالسيف والسبي والنهب وخزي
وجوهنا الي هذا اليوم *

CAP. IX.

His abſolutis venerunt principes, & 1
dixerunt; Non ſeparârunt ſe populus fi-
liorum Iſraelis, neque ſacerdotes, ne-
que Levitæ, à populis terræ, recedendo
à Chananæo, Pherezæo, Jebuſæo, Am-
monitâ, Moabitâ, Moſeritâ, & Amo-
ræo: Nam acceperunt ſibi de filiabus 2
eorum pro filiis ſuis, & commiſtum eſt
ſemen ſanctum cum populis terræ: ma-
nus principum prima eſt hac in re, in
hujuſmodi tranſgreſſionibus. Quod ver- 3
bum cùm audiviſſem, veſtes meas la-
ceravi, expavi, evulſi capillos capitis
mei & barbæ meæ, ſedique taciturnus.
Et convenit ad me omnis proſequens ver- 4
bum Dei Iſraelis, ob hujuſmodi tranſ-
greſſiones à filiis captivitatis commiſſas:
ego autem ſedebam taciturnus uſque ad
orationem veſpertinam. Deinde ſurrexi 5
ab afflictione mea, meâque veſtium mea-
rum laceratione, & pavore meo: flexiſ-
que genibus levavi manus meas ad Do-
minum & Deum meum, & dixi; O 6
Domine, equidem erubeſco & pudore
ſuffundor, nec audeo attollere vultum
meum ad te: quia peccata noſtra facta
ſunt plura capillis capitum noſtrorum, &
ſcelera noſtra creverunt ad cœlum uſque.
A diebus patrum noſtrorum ſumus in in- 7
genti crimine uſque ad hunc diem no-
ſtrum: & quidem propter peccata noſtra
tradidiſti nos, reges noſtros, et prophetas
noſtros in manꝰ regũ gentiũ, cum gladio,
captivitate, direptione, & pudore vul-
tuum noſtrorum ad hunc uſque diem.

paxillū nobis *dandū ad* & ,evasionē nobis *derelinquendū ad* ,nostro Deo Domino à deprecatio fuit ,momento modico quasi nunc Et

8 וְעַתָּה כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה מֵאֵת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה וְלָתֶת־לָנוּ יָתֵד

servi Quia .nostra servitute in modicam vitam nobis *dandū ad* & ,noster Deꝰ nostros oculos *illuminandū ad*,ejꝰ sanctitatis loco in

9 בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ מִחְיָה מְעַט בְּעַבְדֻתֵנוּ׃ כִּי־עֲבָדִים

nobis *dandum ad*,Paras *regum facies ad* misericordiā nos sup inclinavit Et.noster Deꝰ nos dereliquit non nostra servitute in & ,*nos*

אֲנַחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ וַיַּט־עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ

.Jerusalaim in &,Jehudah in sepem nobis *dandum ad* & ,ejus solitudines *faciendum* stare & ,nostri Dei domum *exaltandum ad* ,vitam

מִחְיָה לְרוֹמֵם אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ גָדֵר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלָםִ׃

,prophetarū tuorū servorū manū p præcepisti Quæ .tua præcepta dereliquimus Quia ?hoc post noster Deus dicemus quid nunc Et

10 11 וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת כִּי עָזַבְנוּ מִצְוֺתֶיךָ׃ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים

,eorum *abominationibus in* [illegible]arum populorū *elongatione in ipsa elongationis* terra ,eā *possidendum ad ingredientes vos* quam Terra :dicendo

לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא בְּנִדַּת עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם

assumatis ne eorum filias & ,eorum filiis detis ne vestras filias nunc Et .sua immunditia in os ad ore ab eam replerunt quibus

12 אֲשֶׁר מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה בְּטֻמְאָתָם׃ וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם אַל־תִּשְׂאוּ

,terræ bonum comedatis & ,confortemini ut ; seculum in usque eorum bonum & ,eorum pacem quæratis ne & ,vestris filiis

לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד־עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ

,*magno nostro delicto in &* ,*malis nostris operibꝰ in* nos super *veniens* omne post Et .seculum in usq; *vestris filiis hæreditandū detis* &

13 וְהוֹרַשְׁתֶּם לִבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּדֹלָה

convertemur Nunquid .hoc secundū evasionē nobis dedisti & ,*nostris perversitatibus præ* deorsum prohibuisti noster Deus tu quia

14 כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ לְמַטָּה מֵעֲוֺנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה כָּזֹאת׃ הֲנָשׁוּב

,*consumendū* ad usq; nos in *exacerbaberis* nō Nunquid ?istarū abominationū populis cū cōtrahendā affinitatē ad et ,tua præcepta *infringēda* ad

לְהָפֵר מִצְוֺתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֲלוֹא תֶאֱנַף־בָּנוּ עַד־כַּלֵּה

nos Ecce .hanc diem secundū evasio sumus residui quoniam ,tu justus Israel Deus Domine ? evasio & ,residuum non *ad*

15 לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנוּ

.hoc *super tuas facies ad* stare non Nam .nostris delictis in *tuas facies ad*

לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃

CAP. X. יוד

valde *multus* cœtus Israel de eū ad sunt congregati ,Dei *domus facies ad procidens* & ,flens se *confiteri* & ,Hezra *orare secundū* Et

1 וּכְהִתְפַּלֵּל עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל לִפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד

,Helam filiis de ,Jechiel filius Sechaniah respondit Et .fletu multo populus *fleverunt* quoniā ,parvulorū & ,mulierum & ,virorum

2 אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וִילָדִים כִּי־בָכוּ הָעָם הַרְבֵּה־בֶכֶה׃ וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־יְחִיאֵל מִבְּנֵי עוֹלָם

expectatio est nunc & :terræ populis de alienigenas uxores *fecimus habitare* & ,nostrū Deū in sumꝰ prævaricati Nos:Hezra ad dixit &

וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ וַנֹּשֶׁב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה

contremendum&,Domini *consilio in* eis ex *natum* & uxores omnes *educendū ad*,nostro Deo fœdus *scindamus* nunc Et .hoc super Israeli

3 לְיִשְׂרָאֵל עַל־זֹאת׃ וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת אֲדֹנָי וְהַחֲרֵדִים

.fac & Confortare,.tecum nos & ,res te ad quia ,Surge .fiat legem secundùm & ,nostri Dei *præcepto in*

4 בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוֹרָה יֵעָשֶׂה׃ קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזַק וַעֲשֵׂה׃

Verſio VULG. LAT.

Et nunc quaſi parū & ad momentū facta eſt deprecatio nostra apud Dominū Deū noſtrū,ut dimitterentur nobis reliquiæ,& daretur nobis paxillꝰ in loco ſancto ejꝰ, & illuminaret oculos noſtros Deus noſter, et daret nobis vitam modicam in ſervitute noſtra, 8 Quia ſervi ſumus, et in ſervitute noſtra non dereliquit nos Deus noſter, ſed inclinavit ſuper nos miſericordiam coram rege Perſarū,ut daret nobis vitā,& ſublimaret domū Dei noſtri,& extrueret ſolitudines ejꝰ, & daret nobis ſepem in Juda & Jeruſalem. 9 Et nunc quid dicemꝰ,Deus noſter,poſt hæc?quia dereliquimus mandata tua, 10 Quæ præcepiſti in manu ſervorum tuorū prophetarū,dicens; Terra, ad quā vos ingredimini ut poſſideatis eā,terra immunda eſt,juxta immunditiā populorum,cæterarūmq; terrarū, abominationibꝰ eorū qui repleverunt eam ab ore uſq; ad os in coinquinatione ſua. 11 Nunc ergò filias veſtras nè detis filiis eorū,& filias eorum nè accipiatis filiis veſtris, & non quæratis pacē eorū, & proſperitatem eorū, uſq; in æternum:ut confortemini,& comedatis quæ bona ſunt terræ, & hæredes habeatis filios veſtros uſq; in ſeculū. 12 Et poſt omnia quæ venerunt ſuper nos in operibus noſtris peſſimis, & in delicto noſtro magno,quia tu,Deus noſter,liberâſti nos de iniquitate noſtra,& dediſti nobis ſalutē ſicut eſt hodiè, 13 Ut non converteremur, & irrita faceremus mandata tua,neq; matrimonia jungeremꝰ cū populis abominationum iſtarū. 14 Numquid iratus es nobis uſq; ad conſummationē nè dimitteres nobis reliquias ad ſalutē? Domine Deꝰ Iſrael, juſtꝰ es tu,quoniā derelicti ſumꝰ, qui ſalvaremur ſicut die hâc. 15 Ecce corā te ſumꝰ in delicto noſtro:non enim ſtari poteſt coram te ſuper hoc.

CAP. X.

Sic ergò orante Eſdrâ,& implorante eo,& flente,& jacente ante templū Dei, collectꝰ eſt ad eū de Iſrael cœtꝰ grandis nimis virorū & mulierū & puerorū,& flevit populꝰ fletu multo. 1 Et reſpondit Sechenias filiꝰ Jehiel de filiis Ælam,& dixit Eſdræ;Nos prævaricati ſumꝰ in Deum noſtrū,& duximꝰ uxores alienigenas de populis terræ:& nunc,ſi eſt pœnitentia in Iſrael ſuper hoc, 2 Percutiamus fœdꝰ cū Dño Deo noſtro,ut projiciamꝰ univerſas uxores, & eos qui de his nati ſunt, juxta voluntatē Dñi, et eorū qui timent præceptū Dñi Dei noſtri:ſecundū legem fiat. 3 Surge,tuum eſt decernere,nóſque erimus tecum:confortare, et fac. 4

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

Jam verò nuperrimè facta eſt miſericordia à Deo noſtro, ut relinqueret ex nobis reſiduum aliquod,et concederet nobis ſedē in loco ſuo ſancto,illuminaret oculos noſtros Deꝰ noſter, et concederet aliquātulū vitæ in ſervitute noſtra. 8 Servi enim eramꝰ,& in ſervitute noſtra non fuimus à Deo noſtro deſtituti; ſed reddidit nos Deus noſter gratioſos apud reges Perſidis,qui dant nobis alimentum noſtrū quotidianū,et *facultatem* extollendi domū Dei noſtri, et reſtaurandi ruinas ejus, et collocandi nobis ſepem in Judæa et in Jeruſalem. 9 Nunc igitur quid dicemꝰ corā te Deus noſter, poſt hæc omnia? quandoquidē dereliquimꝰ mandata tua, 10 Quæ præceperas nobis per ſervos tuos prophetas,& dixeras nobis; Terra quam ingreſſuri eſtis ad poſſidendū eam,impura eſt impuritate gentiū & provinciarū,impuritate ſuâ quâ repleverunt eam à ſummo ad ſummū,et facinoribꝰ ſuis abominandis *quibꝰ* cumulaverunt eam. 11 Nunc ergò filias veſtras ne tradatis filiis earum,& filias earū ne aſſumatis filiis veſtris,& ne conſentiatis paci & bono earū in ſempiternū uſq;: ut confirmemini, & comedatis bona terræ illius, & relinquatis filiis veſtris in æternū poſſidendā. 12 Poſt hæc omnia quæ nobis evenerunt propter facinora noſtra peſſima, et graviſſima ſcelera noſtra:quia tu Deꝰ noſter, cogitâſti de nobis ut dimitteres peccata noſtra, et concederes nobis reliquias in mundo; 13 Nos averſi tranſgreſſi ſumꝰ præcepta tua, & abeuntes adhæſimus hiſce populis impuris,et fecimꝰ ſecundū opera eorū. 14 Verū tu benignꝰ es, ne iraſcaris nobis:condona reatꝰ noſtros à conſpectu tuo, quia clemens es: relinque nobis reliquias in mundo, quia non eſt tibi ſimilis;·& ne pereamꝰ. Dñe Deꝰ Iſraelis, juſtꝰ es; 15 quia reliquiſti è nobis reſiduū, ut hodierno die. Ecce nos ſtantes fatemur coram te peccata noſtra,quia ne verbum quidem habemus dicendum coram te hac de re.

CAP. X.

Cum autem orâſſet Ezra,cúmq; confirmatus eſſet (proſtratus *enim* flebat corā domo Dñi)confluxit ad eum ex Iſraelitis cœtꝰ maximꝰ virorū,mulierū, ac puerorū: flebant enim pueri fletu permagno. 1 Et locutus Sechania filiꝰ Nehaelis de poſteris Ilami, dixit ad Ezram ſcribam; Nos perfidè egimꝰ in Dñm Deum noſtrū, admittentes ad cohabitationē noſtrā mulieres extraneas de populis terræ: ſed eſt Iſraeli ſpes hac in re. 2 Emittamus jam juramentū corā Deo noſtro de ejiciendis omnibꝰ mulieribꝰ extraneis,et iis qui nati ſunt ex illis:et ſecundùm conſilium Domini & eorum qui verentur legem Dei noſtri ac præceptum ejus, fac & decerne: 3 Tibi enim incumbit hoc munus; quia nos populus tuus ſumus: confortare & effice. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ νῦν ἐπιεικεύσατο ἡμῖν (θ) ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν (ι) ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡμῖν στή-
ριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν
9 τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. Ὅτι δοῦλοί ἐσμεν, καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡ-
μῶν· καὶ ἔκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐ-
τοὺς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ἰούδᾳ καὶ
10 11 (†) Ἱερουσαλήμ. Τί εἴπωμεν ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου, Ἃς ἔδωκας ἡ-
μῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν, λέγων, Ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομῆσαι αὐτὴν, γῆ
μετακινουμένη ἐστὶν (κ) ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν (λ) ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν
12 ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐ-
τῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ
ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε, καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ (μ) κληροδοτήσητε
13 τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονη-
ροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνο-
14 μίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν· Ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς
λαοῖς τῶν γαιῶν· μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα (ν) καὶ διασωζό-
15 μενον. Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δίκαιος σὺ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ἰδοὺ
ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

Et (g) nunc manſuefactus eſt nobis Deus noſter ad dimittendum nos in ſalutem, et dandum nobis firmamentum in loco ſanctificationis ſuæ, ad illuminandos oculos noſtros, & dandum vivificationem parvam in ſervitute noſtra: 8
Quoniam ſervi ſumus: & in ſervitute noſtra non dereliquit nos Dominus Deus noſter. Et inclinavit ſuper nos miſericordiam coram regibus Perſarum, ad dandam nobis vivificationem, exaltando eos domum Dei noſtri, & ſuſcitando ſolitudines ejus, & dando nobis ſepem in Juda, et Hieruſalem. 9
Quid dicemus, Deus noſter, poſt hoc? quoniam dereliquimus mandata tua, 10
Quæ dediſti nobis in manu ſervorum tuorum prophetarum, dicens; Terra, in quam [illegible] ad hæreditandam eam, terra perverſa eſt in perverſione populorum gentium in elongationibus eorum, quibus impleverunt eam ab ore ad os in ſuis immunditiis. 11
Et nunc filias veſtras ne dederitis filiis eorum, & de filiabus eorum ne accipiatis filiis veſtris: & non quæretis pacem eorum, & bonum eorum uſque in ſeculum; ut invaleſcatis, & comedatis bona terræ, et in hæreditatem diſtribuatis filiis veſtris uſque in ſeculum. 12
Et poſt omne quod venit ſuper nos in factis noſtris malignis, & in delicto noſtro magno, (h) quoniam non eſt ſicut Deus noſter, quoniam allevâſti noſtras iniquitates, & dediſti nobis ſalutem; 13
Quoniam revertimus diſſipare mandata tua, & contrahere affinitatem cum populis terrarum; nunquid irritatus es in nos uſque ad conſummationem, ut non ſit reſiduum, & ſuperſtes? 14
Domine Deus Iſrael, juſtus tu, quoniam remanſimus incolumes, ſicut dies hæc. Ecce nos coram te in delictis noſtris: quoniam non eſt ſtare in conſpectu tuo ſuper hoc. 15

MS. A. (θ) κύριος ὁ θεὸς (ι) ἡμῖν (†) ἐν Ἱερουσαλήμ. (κ) ἐν μετακινήσει (λ) ἐν μακρύμμασιν, ὧν (μ) κληρονομήσητε (ν) καὶ * διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΚΑὶ ὡς προσηύξατο (*) Ἔσδρας, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ,
συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι (α)
2 ἔκλαυσαν ὁ λαὸς, καὶ ὕψωσε κλαίων. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς (β) Ἰεὴλ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, καὶ εἶπε τῷ
(γ) Ἔσδρᾳ, Ἡμεῖς ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας (δ) ἀπὸ τῶν
3 λαῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐστιν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ. Καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ
ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βούλῃ. ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον
4 αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω. (ε) Ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ
σοῦ· κραταιοῦ καὶ ποίησον.

CAP. X.

ET, ut deprecatus eſt Eſdras, & ut confeſſus eſt plorans, & (a) orans coram domo Dei; congregati ſunt ad eum de Iſrael eccleſia multa valdè, viri, & mulieres, & juvenes: (b) quoniam ploraverunt populus, & elevavit plorans. 1
Et reſpondit Sechenias filius Jehel de filiis Elam, & dixit Eſdræ; Nos prævaricati ſumus Deo noſtro, & habitare fecimus uxores alienas de populis terræ. Et nunc eſt (c) expectatio ipſi Iſrael ſuper hoc. 2
Et nunc diſponamus teſtamentum Deo noſtro, ejiciendi omnes uxores, & (d) genita ex eis: (e) prout voluerit. (f) Surge, & fac eos timere in mandatis Dei noſtri: & ſicut lex; fiat. 3
Surge: quoniam ſuper te verbum, & nos tecum: confortare, & fac. 4

MS. A. (*) Ἔζρας (α) ἔκλαυσεν (β) Ἰεχιὴλ (γ) Ἔζρᾳ, (δ) ἀπὸ λαῶν (ε) Ἀνάστηθι ἐπὶ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فالآن تحنن علينا بالبر يا ربنا والهنا * واستبقنا للخلاص * وقوينا في مكان قدسك * وانر 8
عيوننا يا ربنا * وادبنا * وارحنا من خدمتنا * لاننا عبيدك * ولم تطرحنا في تعبدنا يا ربنا 9
والهنا * بل ميلت واطلقتنا برحمة بين يدي ملوك فارس واحييتنا * وجعلت في قلوبهم
ان يبنوا بيت الهنا * وان يعمروا خراب مدينتنا * ويجعلوا خندقا في اليهودية واورسليم
* فايش نقول بعد هذا يا ربنا * اننا تركنا وصاياك * التي اعطيتنا وارسلتها على يدي 10 11
عبيدك الانبياء * وقلت ان الارض التي تدخلون لترثوها * هي تنقل بانتقال شعوب الامم
لابتعادهم * التي قد ملوها من فم الي فم من دنسهم * والآن فلا تعطوا بناتكم لبنيهم * 12
ومن بناتهم فلا تاخذوا لبنيكم * ولا تصالحوهم الي الابد * لكي تقووا وتاكلوا خيرات
الارض * وتورثوها لبنيكم الي الابد * فبعد ما جانا هذا بخطايانا الفاحشة العظيمة * لان 13
ليس مثلك يا الهنا * انك رفعت اثامنا وخلصتنا * واذا رجعنا وتركنا عهدك وتزوجنا من 14
شعوب الارض * فلا يتم غضبك فينا * لئلا تستفنينا وتسلمنا * يا رب اله اسرائيل انت العدل * 15
انك استبقيتنا الي يومنا هذا * هوذا نحن بين يديك بخطايانا * وليس وقوف بين يديك
على هذا *

At nunc miſerere noſtri ex juſtitia O Domine ac Deus noſter, & reſerva nos ſaluti, confirma nos in loco ſanctitatis tuæ, illumina oculos noſtros O Domine noſter, erudi nos, & recrea nos è ſervitute noſtra. 8
Nam ſervi tui ſumus, ideo non rejeciſti nos in ſervitute noſtra O Domine ac Deus noſter; ſed avertiſti eam, & dimiſiſti nos per gratiam apud reges Perſidis, & vivificâſti nos: præterea in animum eorum indidiſti ut ædificarent domum Dei noſtri, ut reſtaurarent ruinas urbis noſtræ, & foſſâ munirent Judæam & Jeruſalem. 9
Quid ergò diceremus poſt hæc O Domine noſter? quum deſeruerimus præcepta tua, 10
Quæ tradidiſti nobis & miſiſti per ſervos tuos prophetas, ac dixiſti; Terra quam ingreſſuri eſtis ad poſſidendũ, perverſa eſt ob perverſitatem populorum gentilium, propter receſſum eorum à pietate; quippe jam repleverint eam ab ore ad os impuritatibus ſuis. 11
Quapropter ne dederitis filias veſtras filiis eorum, & è filiabus eorum ne ſumpſeritis pro filiis veſtris, néve pacem ineatis cum eis in æternum: ut confortemini, & comedatis bona terræ, eamque teſtatam relinquatis filiis veſtris in perpetuum. 12
Poſtquam hæc nobis evenerunt propter peccata noſtra turpiſſima & graviſſima; quia non eſt tibi ſimilis O Deus noſter, abſtuliſti ſcelera noſtra, & liberâſti nos. 13
Et licèt averſi dereliquimus fœdus tuum, & matrimonium contraximus cum populis terræ; non tamen exhauſta eſt in nos ira tua, ne nos omnino conſumeres, ſed ſervares nos. 14
O Domine Deus Iſraelis, tu juſtiſſimus es, quandoquidem ſervâſti nos ad præſentem uſque diem, ecce nos coram te ſumus in peccatis noſtris, licèt non ſit ſubſiſtendi coram te modus hujus rei causâ. 15

* الفصل العاشر *

* فلما دعا عزرا وطلب باكيا مصليا بين يدي بيت الله * اجتمع اليه جماعة من بني 1
اسرائيل كبيرة جدا * من الرجال والنساء والفتيان * فبكي جميع الناس وارتفع عجيجهم
* فاجاب ساخانياس ابن اثاييل من بني ايلام فقال لعزرا * نحن خالفنا الهنا واجلسنا نساء 2
غريبات من شعوب الارض * فالآن لاسرائيل على هذا صبر * فلنعاهد الهنا بعهد لنخرج جميع 3
النساء وكلما ولد منهن كما شئت * قم فافزعهم بوصايا الهنا * وليكن كناموس الكلمة 4
عليك * ونحن معك * فتقوا وافعل *

CAP. X.

QUum autem orâſſet Ezra, preceſque fudiſſet plorans & deprecans coram domo Dei, convenit ad eum cœtus valde magnus Iſraelitarum, virorum, mulierum, & puerorum, & fleverunt omnes homines, elevatuſque eſt ejulatus eorum. 1
Tunc reſpondens Sechanias filius Asajelis de filiis Ilam, dixit ad Ezram; Nos prævaricati ſumus in Deum noſtrum, cohabitare facientes mulieres alienigenas de populis terræ: attamen Iſraeli hac in re dilatio concedi poteſt. 2
Nunc ergò fœdere obſtringamus nos erga Deum noſtrum, ejecturos nos mulieres omnes & quotquot nati ſunt ex eis, prout optas. Surge jam, eoſque perterre præceptis Dei noſtri: 3
Et fiat ſecundùm legem verbi tibi impoſiti: & nos aderimus tibi: confortare & fac. 4

עזרא : י

.juraverunt Et .hoc verbũ ſecũdùm *faciendum ad* , Iſrael omnẽ & ,Levitarum ,ſacerdotum principes adjuravit & ,Hezra ſurrexit Et
5 וַיָּקָם עֶזְרָא וַיַּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּשָּׁבֵעוּ׃
non panem , illuc abiit Et .Eljaſib filii Jehochanan cubiculum ad abiit & , Dei domus *faciebus* à Hezra ſurrexit Et
6 וַיָּקָם עֶזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ אֶל־לִשְׁכַּת יְהוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב וַיֵּלֶךְ שָׁם לֶחֶם לֹא־
,Jehudah *in* vocem fecerunt tranſire Et .tranſmigrationis prævaricatione ſuper *lugens nam* : bibit non aquam & , comedit
7 אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה׃ וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה
, diebus tribus in venerit non qui omnis Et .Jeruſalaim *ſe congregandum ad* ,tranſmigrationis filiis omnibus Jeruſalaim &
8 וִירוּשָׁלִַם לְכֹל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ יְרוּשָׁלִָם׃ וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים
.tranſmigrationis cœtu à ſeparabitur ipſe & : ejus ſubſtantia omnis *anathema erit* ,ſeniorum & ,principum conſilium juxta
כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים יָחֳרַם כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל [illegible]ל הַגּוֹלָה׃
: menſis viceſima in [illegible]s menſis *Ipſe dies tres* intra Jeruſalaim Binjamin & ,Jehudah viri omnes ſunt cõgregati Et
9 וַיִּקָּבְצוּ כָל־אַנְשֵׁי־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן יְרוּשָׁלִַם לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ
,ſacerdos Hezra ſurrexit Et *.pluviis præ* & , *verbo ſuper* trementes Dei domus platea in populus omnis ſederũt &
10 וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ וַיָּקָם עֶזְרָא הַכֹּהֵן
date nunc Et .Iſrael delicto *ſuper addendum ad* ,alienigenas uxores *feciſtis habitare* & ,eſtis prævaricati Vos : eos ad dixit &
11 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה תְּנוּ
.alienigenis uxoribus ab & ,terræ populis à ſeparamini & : ejus voluntatẽ facite & ,veſtrorũ patrum Deo Domino confeſſionẽ
תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֵיכֶם וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃
multus populus Sed .faciendum ad nobis *ſuper* tuũ verbũ ſecundũ Sic : magna voce dixerunt & , *concio* omnis reſponderunt Et
13 12 וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְךָ עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל הָעָם רָב
prævaricandum ad multiplicavimus quia ,duorum neque ,unius diei non opus & : foris ſtandũ ad vis non &,pluviarũ tempꝰ &
וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי־הִרְבִּינוּ לִפְשֹׁעַ
,alienigenas uxores *fecit habitare* qui noſtris urbibus in qui omnis & ,cœtu univerſo in noſtri principes obſecro Stent .hoc verbo in
14 בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעַמְדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכֹל אֲשֶׁר בֶּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
noſtri Dei *naſi iram avertendum* ad uſque eju: judices & *,civitatis & civitatis* ſeniores eis cum & , ſtatutis temporibus in veniat
יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים וְעִמָּהֶם זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ
Meſullam & ; hoc ſuper *ſteterunt* Tichvah filius Jachzeiah & , Haſael filius Jonathan Veruntamen .hoc *verbum ad uſque* nobis à
15 מִמֶּנּוּ עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶּן־תִּקְוָה עָמְדוּ עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם
capita viri ,ſacerdos Hezra ſunt ſeparati & ,tranſmigrationis filii ſic fecerunt Et .eos adjuverunt Levites Sabbethai &
16 וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי עֲזָרֻם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי
verbum quærendum ad ,decimi menſis una die in ſederunt & ,nomina per ipſi univerſi & ,ſuorũ patrum domũ per *patrum*
הָאָבוֹת לְבֵית אֲבֹתָם וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי לִדְרְיוֹשׁ הַדָּבָר׃
filiis de *eſt inventus* Et .primi menſis *unum* diem ad uſque alienigenas uxores duxerunt qui viris omnibꝰ in perfecerũt Et
18 17 וַיְכַלּוּ בַכֹּל אֲנָשִׁים הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי
,Elihezer & ,Mahaſeiah ;ejus fratrum & , Joſadach filii Jeſuah filiis de ,alienigenas uxores *fecerunt habitare* qui ſacerdotum
הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר
.ſuo delicto *ſuper pecoris arietem* delinquentes & : ſuas uxores *educendum ad* ,ſuã manum dederunt Et .Ghedaliah & Jarib &
19 וְיָרִיב וּגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם וַאֲשֵׁמִים אֵיל־צֹאן עַל־אַשְׁמָתָם׃

Verſio VULG. LAT.

Surrexit ergò Eſdras, & adjuravit principes Sacerdotum 5
et Levitarum,et omnem Iſrael,ut facerent ſecundùm verbum hoc,& juraverunt. Et ſurrexit Eſdras ante domum 6
Dei,& abiit ad cubiculum Johanan filii Eliaſib,et ingreſſus eſt illuc, panem non comêdit,& aquam non bibit:lugebat enim tranſgreſſionem eorum,qui venerant de captivitate. Et miſſa eſt vox in Juda & in Jeruſalem omni- 7
bus filiis tranſmigrationis, ut congregarentur in Jeruſalem: Et omnis qui non venerit in tribus diebus juxta 8
conſilium principum & ſeniorum, auferetur univerſa ſubſtantia ejus, & ipſe abjicietur de cœtu tranſmigrationis. Convenerunt igitur omnes viri Juda & Benjamin 9
in Jeruſalem tribus diebus, ipſe eſt menſis nonus, vigeſimo die menſis : & ſedit omnis populus in platea domûs Dei, trementes pro peccato,& pluviis. Et ſurrexit 10
Eſdras ſacerdos, & dixit ad eos ; Vos tranſgreſſi eſtis,& duxiſtis uxores alienigenas, ut adderetis ſuper delictum
Iſrael. Et nunc date confeſſionem Domino Deo patrum 11
veſtrorum,& facite placitum ejus,& ſeparamini à populis terræ,& ab uxoribus alienigenis. Et reſpondit uni- 12
verſa multitudo,dixitque voce magnâ ;Juxta verbũ tuum
ad nos,ſic fiat. Veruntamen quia populus multus eſt,& 13
tempus pluviæ,& non ſuſtinemus ſtare foris,& opus non
eſt diei unius vel duorũ,(vehementer quippe peccavimus
in ſermone iſto,) Conſtituantur principes in univerſa 14
multitudine:& omnes in civitatibus noſtris qui duxerunt uxores alienigenas,veniant in temporibus ſtatutis,& cum his ſeniores per civitatem & civitatem, & judices ejus, donec avertatur ira Dei noſtri à nobis ſuper peccato hoc.
Igitur Jonathan filius Azahel, & Jaaſia filius Thecue,ſte- 15
terunt ſuper hoc, & Meſollam & Sebethai Levites adju-
verunt eos : Fecerúntque ſic filii tranſmigrationis. Et 16
abierunt,Eſdras Sacerdos, & viri principes familiarum, in domos patrum ſuorum, et omnes per nomina ſua, et ſederunt in die primo menſis decimi ut quærerent rem.
Et conſummati ſunt omnes viri,qui duxerant uxores alie- 17
nigenas, uſque ad diem primam menſis primi. Et in- 18
venti ſunt de filiis ſacerdotum qui duxerant uxores alienigenas. De filiis Joſue filii Joſedec, et fratres ejus,Maaſia, & Eliezer, & Jarib, & Godolia. Et dederunt ma- 19
nus ſuas ut ejicerent uxores ſuas, & pro delicto ſuo arietem de ovibus offerrent.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 * ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ: ܘܐܘܡܝ ܠܩܫܝܫܝ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܠܡܥܒܕ
ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܘܡܝܘ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܠܐܟܣܕܪܐ 6
ܕܝܘܚܢܢ ܒܪ ܐܠܝܫܥ. ܘܒܬ ܬܡܢ. ܠܚܡܐ ܠܐ ܐܟܠ. ܘܡܝܐ ܠܐ ܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܟܪܝܐ ܗܘܐ
ܠܗ ܥܠ ܚܛܗܝܗ ܕܥܡܐ. * ܘܥܒܪܘ ܟܗܢܐ ܒܝܗܘܕ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ. 7
ܕܢܬܟܢܫܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܟܠ ܕܠܐ ܐܬܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܢܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ 8
ܡܠܟܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܕܪܘܪܒܢܐ. ܢܗܘܘܢ ܚܪܡܐ ܢܟܣܘܗܝ. ܘܗܘ ܢܬܦܪܫ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
9 * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܒܝܪܚܐ ܬܫܝܥܝܐ
ܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܚܠܝܢ ܘܙܝܥܝܢ ܥܠ ܡܠܬܐ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ 10
ܟܗܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܥܘܠܐ ܥܒܕܬܘܢ ܠܐܠܗܐ. ܘܢܣܒܬܘܢ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܘܐܘܣܦܬܘܢ
ܥܠ ܚܛܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܬܘܕܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܥܒܕܘ 11
ܨܒܝܢܗ. ܘܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܡܢ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܥܢܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܝܢ 12
ܠܥܙܪܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܫܦܝܪܝܢ ܦܬܓܡܝܟ ܠܘܬܢ. ܘܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܢ ܐܝܟ ܗܟܢ
ܠܡܥܒܕ ܥܬܝܕܝܢܢ. * ܐܠܐ ܕܝܢ ܥܡܐ ܣܓܝ. ܘܙܒܢܐ ܕܡܛܪܐ ܗܘ. ܘܠܝܬ ܠܢ ܚܝܠܐ 13
ܠܡܩܡ ܒܫܘܩܐ. ܘܥܒܕܐ ܠܐ ܗܘܐ ܕܚܕ ܝܘܡ ܘܠܐ ܕܬܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܘܢ
ܚܛܗܝܢ ܒܗܕܐ ܡܠܬܐ. * ܢܩܘܡܘܢ ܕܝܢ ܩܫܝܫܝܢ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ 14
ܒܡܕܝܢܬܢ. ܐܝܠܝܢ ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܢܐܬܘܢ ܒܙܒܢܐ ܕܨܠܘܬܐ. ܘܥܡܗܘܢ ܩܫܝܫܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܘܕܝܢܝܗܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܗܦܟܘܢ ܡܢܢ ܪܘܓܙܗ ܕܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ
ܗܕܐ. * ܝܘܢܬܢ ܕܝܢ ܒܪ ܥܡܢܘܐܝܠ. ܘܢܚܙܝܐ ܒܪ ܬܩܘܐ. ܘܡܫܠܡ. ܩܡܘ ܥܠ ܨܒܘܬܐ 15
ܗܕܐ. ܘܡܬܝ ܠܘܝܐ ܥܕܪܗܘܢ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ. ܘܦܪܫ ܥܙܪܐ ܟܗܢܐ 16
ܥܣܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܫܡܗܝܗܘܢ ܐܬܦܪܫܘ. ܘܝܬܒܘ
ܒܝܘܡ ܚܕ ܒܝܪܚܐ ܕܥܣܪܐ ܠܡܒܥܝܘ ܡܠܬܐ. * ܘܫܠܡܘ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ 17
ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡ ܚܕ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܐܫܬܟܚܘ ܡܢ ܒܢܝ ܟܗܢܐ 18
ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܨܕܩ ܘܐܚܘܗܝ. ܡܥܣܝܐ ܘܐܠܝܥܙܪ.
ܘܝܘܢܕܒ. ܘܓܕܠܝܐ. * ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܐܬܛܦܝܣܘ ܕܢܦܩܘܢ ܢܫܝܗܘܢ. ܘܩܪܒܘ ܕܟܪܐ ܕܥܢܐ 19
ܥܠ ܚܛܗܝܗܘܢ.

* Surgens itaq, Ezra ſcriba adjuravit ſeniores 5
ſacerdotũ & Levitarum, totúmque Iſraelem
ad faciendum juxta decretum iſtud ; & jurârunt. Deinde ſurrexit Ezra ſcriba à conſpectu 6
domûs Domini, contulítque ſe ad exedras Johannis filii Eliſæi, & conſedit ibi:panem non comedit, nec aquam bibit, quia mœſtus erat
ob crimen populi. Tum promulgârunt ſa- 7
cerdotes per Judæam & Jeruſalem perque omnes filios captivitatis, ut accederent ad urbem Jeruſalem: Quicunque verò non veni- 8
ret intra triduum, fieret ei ſecundùm conſilium ſeniorum & principum, devoverentur facultates ejus, & ipſe ſepararetur à populo Iſraelitico. Quare confluxerunt omnes homi- 9
nes Judæ & Benjamin ad Jeruſalem intra triduum, menſe nono, decimâ *die* menſis : adeóque confluxit totus Dei populus, timentes atque trementes propter hanc rem. Tunc ſur- 10
gens Ezra ſacerdos,ait illis ; Vos perfide egiſtis in Deum,ſumentes uxores extraneas,& accumulantes peccata Iſraelis. Jam date lau- 11
demDomino Deo patrum veſtrorum,& facite voluntatem ejus, & ſeparate vos à populis
terræ, & ab uxoribus extraneis. Reſpondit 12
univerſus populus,& dixerunt ad Ezram elatâ voce; Optimi ſunt ſermones tui ad nos, & quicquid præſcribis nobis, proculdubiò facere non recuſamus. Verùm nunc populus co- 13
pioſus eſt, & tempus pluvium, nec poſſumus conſiſtere in platea : adhæc opus hoc non eſt unius diei aut duorum,quia plurima ſunt hac
in re peccata noſtra. Sed ſurgant ſeniores 14
noſtri, totúſque populus, & quotquot ſunt in civitatibus noſtris, qui domũ admiſerunt uxores extraneas ; & veniant tempore orationis, & unà cum eis ſeniores civitatum,& civitates ipſæ cum judicibus ſuis:donec avertant à nobis iram Dei noſtri, circa juramentum iſtud.
Jonathan ergò filius Emanuelis, & Nahzia fi- 15
lius Tecuæ,& Meſlam, præfuerunt huic negotio ; & Mathai Levita fuit coadjutor eorum :
Et ita fecerunt filii captivitatis. Separavítque 16
Ezra ſacerdos viginti viros primarios patres, juxta paternas familias ſuas ; & omnes nominibus expreſſi fuerunt:ſederúntque die primo
menſis decimi,ut rem examinarent. Et cùm 17
abſolviſſent *rem* omnium virorum qui admiſerant uxores alienigenas, uſque ad diem pri-
mum menſis primi : Deprehenſi ſunt è filiis 18
ſacerdotum, qui domum admiſerant uxores alienigenas ; è filiis Jeſu filii Joſedec & fratribus ejus, Maaſia, & Eliazar, Jonadab, &
Gedalia: Sed etiam iſti obtemperârunt ut 19
ejicerent uxores ſuas, et obtulerunt arietes ovinos pro peccatis ſuis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέϛη (ζ) Ἔσδρας, ϗ ὥρκισε τοὺς ἄρχοντας, τοὺς ἱερεῖς, ϗ Λευίτας, ϗ πάντα Ἰσραὴλ, τοῦ ποιῆ-
6 σαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ϗ ὤμοσαν. Καὶ ἀνέϛη (η) Ἔσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ Θεοῦ, ϗ ἐπορεύθη
εἰς γαζοφυλάκιον Ἰωνὰν υἱοῦ Ἐλισοὺβ, ϗ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν, ϗ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ
7 τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς (θ) ἀποικίας. Καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδᾳ ϗ ἐν (†) Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς
8 ἀποικίας, τοῦ συναθροισθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ. Πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας, (ι) ὡς ἡ βουλὴ
τῶν ἀρχόντων ϗ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, ϗ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ
9 ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰούδα ϗ Βενιαμὶν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς
ἡμέρας· οὗτος ὁ μὴν ὁ (κ) ἔννατος. ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου
10 τοῦ Θεοῦ (λ) ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος, ϗ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος. Καὶ ἀνέϛη (μ) Ἔσδρας ὁ
ἱερεὺς, ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε, ϗ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι
11 ἐπὶ πλημμέλειαν Ἰσραήλ. Καὶ νῦν δότε αἴνεσιν (ν) κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, ϗ ποιήσατε τὸ
12 ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς ϗ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ
13 ἐκκλησία, ϗ εἶπαν, Μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι. Ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς, ϗ ὁ καιρὸς χει-
μερινὸς, ϗ οὐκ ἔϛι δύναμις ϛῆναι ἔξω· ϗ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν ϗ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύ-
14 ναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. Στήτωσαν δὴ (ξ) ἄρχοντες ἡμῶν, (ο) ϗ πᾶσι τοῖς ἐν πό-
λεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν, ϗ μετ' αὐτῶν
πρεσβύτεροι πόλεως ϗ πόλεως, ϗ κριταὶ, τοῦ ἀποστρέψαι (π) ὀργὴν θυμοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τοῦ
15 ῥήματος τούτου. Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαὴλ, ϗ Ἰαζίας υἱὸς (ρ) Θεκωὲ μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου· ϗ (σ)
16 Μεσολλὰμ, ϗ Σαββαθαῒ ὁ Λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν οὕτως (τ) υἱοὶ τῆς ἀποικίας. καὶ
διεϛάλησαν (υ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς, ϗ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν (φ) τῷ οἴκῳ, ϗ πάντες (χ) ἐν ὀνό-
17 μασιν, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα. Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν
18 ἀνδράσιν, οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱ-
ῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) Μα-
19 ασία, ϗ Ἐλιέζερ, ϗ Ἰαρὶβ, ϗ Γαδαλία· Καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας ἑαυτῶν,
ϗ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν.

Et ſurrexit Eſdras, & adjuravit principes, (g) ſacerdotes, & Levitas, 5
& omnem Iſrael, faciendi juxta verbum hoc. Et juràrunt. Et ſurre- 6
xit Eſdras à facie domûs Dei : & ivit in gazophylacium Joanan filii
Eliſub : & ivit illuc : panem non manducavit, & aquam non bibit :
quoniam lugebat ſuper prævaricatione tranſmigrationis. Et tranſmiſe- 7
runt vocem in Juda, & in Hieruſalem, omnibus filiis tranſmigrationis,
ut congregentur in Hieruſalem. Omnis qui non venerit ad tres dies, ſic- 8
ut conſilium principum, & ſeniorum ; anathemabitur omnis ſubſtantia e-
jus, & ipſe ſeparabitur ab eccleſia tranſmigrationis. Et convenerunt 9
omnes viri Juda, & Benjamin, in Hieruſalem ad tres dies. Hic eſt
menſis nonus. In vigeſima menſis ſedit omnis populus in platea domûs
Dei præ (h) turbatione ſua de verbo, & ab [illegible]*. Et ſurrexit Eſdras* 10
ſacerdos, & dixit ad eos ; Vos prævaricati eſtis, et habitare feciſtis
uxores alienas ad apponendum ſuper delictum Iſrael. Et nunc date lau- 11
dem Domino Deo patrum noſtrorum, & facite, quod placitum in conſpe-
ctu ejus, & ſeparamini à populis terræ, & ab uxoribus alienis. Et re- 12
ſponderunt omnis eccleſia, & dixerunt ; (i) Magnum hoc verbum tuum
ſuper nos ad faciendum. Sed populus multus, & tempus hybernum, & 13
non eſt facultas ſtandi foris : & opus non in die uno, neque in duobus ;
quoniam multiplicavimus injuſtè agere in verbo hoc. Stent nunc prin- 14
cipes (k) noſtri, et ex omnibus, qui in civitatibus noſtris, qui (l) habita-
re fecit uxores alienas, veniant ad tempora ex conſtitutionibus, & cum
eis ſeniores civitatis, & civitatis, & judices, ad avertendam iram fu-
roris Dei noſtri à nobis de verbo hoc. Verùm Jonathan filius Aſael, & 15
Jazias filius Thecoe (m) mecum de hoc : & Meſollam, & Sabbathai
Levita adjuvans eos. Et fecerunt ſic filii tranſmigrationis. Et ſeceſſe- 16
runt Eſdras ſacerdos, & viri principes patriarum (n) domui, & omnes
in nominibus : quia reverterunt in die una menſis decimi ad exquiren-
dum verbum. Et compleverunt in omnibus viris, qui habitare fece- 17
rant uxores alienas uſque ad diem unam menſis primi. Et inventi ſunt 18
de filiis ſacerdotum, qui habitare fecerant uxores alienas, de filiis Jeſu
filii Joſedec, & fratres ejus, Maſia, & Eliezer, & Jarib, & Gadalia : Et dederunt manum ſuam ad emittendas uxores ſuas, & (o) delicti arietem ex ovibus pro delicto ſuo : 19

MS.A. (ζ) Ἔζρας, (η) Ἔζρας (θ) ἀποικεσίας. (†) Ἱερουσαλημ * Πᾶς ὃς ἂν (ι) ὡς ἂν ἡ βουλὴ (κ) ἔνατος. (λ) ἀπὸ τοῦ θορύβου (μ) Ἔζρας (ν) τῷ κυρίῳ Θεῷ (ξ) οἱ
ἄρχοντες (ο) τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, ϗ πᾶσιν (π) ὀργὴν Θεοῦ ἡμῶν (ρ) Θεκουὲ (σ) * Μετασολλὰμ Καββαθαῒ (τ) οἱ υἱοὶ (υ) Ἔζρας (φ) τῶν οἴκων, (χ) ἐπ' ὀνό-
μασιν, (ψ) Μαασηία

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

5 * فقام عزرا واستحلف الريساء والكهنة واللاويين وجميع اسرايل ان يفعلوا كذلك *
6 يفعلوا * وقام عزرا من قدام بيت الله * وذهب الي خزانة يوانان ابن اليسوب * فنزل ثم *
ولم ياكل خبزا ولم يشرب ماء لانه كان نايحا علي انقلاب السبي * فصاحوا في 7
8 اليهودية واسرايل * كل من لم يجي الي ثلثة ايام كما قالوا الاراكنة والمشيخة * فليلعن *
9 وجميع ماله يفرز من كنيسة السبي * فاجتمع جميعا رجال يهوذا وبنيامين في اورشليم
في تلك الثلثة ايام * وذلك الشهر التسع * في عشرين من الشهر * جلس جميع الشعب
10 في صحن بيت الله * ومن تحسسهم بهذا الكلام والشدة * وقام عزرا الكاهن فقال لهم *
11 انتم خالفتم واجلستم النساء الغريبات * وزدتم اثما في اسرايل * فالآن اعطوا تسبحة لربنا
والهنا الاه ابائنا * وافعلوا الرضا بين يديه * وافترزوا من شعوب الارض والنساء
12 13 الغريبات * فاجابت الجماعة جميعا وقالوا * عظيم هو كلامك عندنا * ونحن فاعلين * ولكن
الناس كثير والزمان شات * وليس نقوا علي الوقوف خارجا * والعمل ليس ليوم ولا اثنين *
14 لاننا قد اكثرنا في هذا الكلام * فليقوموا اراكنتنا وريساء الجماعة وريساء المدن *
فكل من كانت له مرأة غريبة فليبعدها * ويجيون من زمان * ويكون معهم مشيخة
15 مدينة ومدينة وقضاة * ليردوا رجز الاهنا عنا في هذا الكلام * فاما يوناثان ابن اسايل *
16 ويازياس ابن ثاقوا معي * ومسلام وسابا اللاوي يعينهما * ففعلوا كذلك بنو السبي *
فافترزوا عزرا الكاهن ورجال روساء القبايل والبيوت كلهم باسماهم * لاننا رجعنا في
17 يوم واحد من الشهر * في اول راس الشهر العاشر * وطلبنا هذا الامر * فتموا في
18 جميع الرجال الذين تزوجوا الغريبات الي اول الشهر الاول * فاصابوا من بني
الكهنة ممن اجلس نساء الغريبات * من بني يسوا ابن يوساداق واخوته * ماسيا *
19 والعازر * واليا ريب * وعدليا * فاعطوهم ايديهم ليخرجوهن اعني لنسائهم * وجعلوا كعادة
ذنوبهم كبشا *

* *Surrexit igitur Ezra, & juramento ob-* 5
ſtrinxit principes, ſacerdotes, Levitas, to-
tumque Iſraelem, ſe ita facturos : & ju-
raverunt. Deinde ſurgens Ezra à con- 6
ſpectu domûs Dei, abiit in cellam Jo-
anan filii Eliſub, & manſit ibi : & non
comedit panem, neque bibit aquam, eò
quod lugeret propter averſionem captivo-
rum. Et proclamaverunt in Judæa & 7
Iſrael ; Quicunque non venerit intra 8
tres dies, ut edixerunt principes & ſenio-
res, anathema eſto ; & omnes facultates
ejus ſeparentur ab eccleſia captivitatis.
Itaque congregati ſunt ſimul homines 9
Judæ & Benjamin in Jeruſalem intra
illos tres dies ; idque menſe nono. Vige-
ſimâ die menſis ſedit univerſus populus
in platea domûs Dei, cum his qui concita-
verant eos ad ejuſmodi facinus & cala-
mitatem. Tunc ſurrexit Ezra ſacerdos, 10
& dixit eis ; Vos prævaricati eſtis, co-
habitare facientes mulieres alienigenas,
& crimen auxiſtis in Iſraele. Sed 11
nunc date laudem Domino ac Deo noſtro,
Deo patrum noſtrorum, & facite quod
gratum eſt apud ipſum, & ſeparate vos
à populis terræ & mulieribus alienigenis.
Reſponderunt turbæ ſimul, & dixerunt ; 12
Magni ponderis eſt ſermo tuus apud nos,
& nos executuri ſumus. Verùm homi- 13
nes multi ſunt, & tempus hybernum, ne-
que poſſumus ſtare foris : & negotium hoc
non eſt unius diei neque duarum, quia
multi commiſimus rem iſtam. Stent ergò 14
principes noſtri, primates cœtûs, & pri-
mates urbium : & ubicunque habuerit
uxorem alienigenam, amoveat eam : veni-
ant autem certo tempore, ſintque cum eis
ſeniores cujuſque urbis & judices ; ut
avertant iram Dei noſtri à nobis in hoc
negotio. Verùm Jonathan filius Aſae- 15
lis, & Jazias filius Tecoe mecum, &
Meſlam, atque Saba Levita adjuvabat
eos : Et fecerunt ſic filii captivitatis. 16
Itaque ſeparati ſunt Ezra ſacerdos, &
viri principes familiarum atque domo-
rum, omnes per nomina ſua : nam reverſi
ſumus primâ die menſis, primo initio menſis
decimi, & negotium hoc perquiſivimus.
Et abſolverunt negotium omnium viro- 17
rum qui duxerant uxores alienigenas, ad
initium menſis primi. Et invenerunt è 18
ſacerdotum, ex iis ſcilicet qui admiſe-
rant uxores alienigenas, de filiis Jeſu
filii Joſedec, & fratribus ejus ; Maaſi-
am, Eleazarum, Eliaribum, & Gadali-
am : Qui dederunt illis manus ſuas ad 19
ejiciendas illas, nempe, uxores ſuas : &
conſtituerunt ſecundùm conſuetudinem
delictorum ſuorum, arietem.

נחמיה : א

20 filiis de Et .Huzzijah & ,Jechiel & ,Semahaiah & ,Eliah & ,Mahaseiah ,Harim filiis de Et .Zebadiah & ,Chanani ,Immer filiis de Et
ומבני אמר חנני וזבדיה: ומבני חרם מעשיה ואליה ושמעיה ויחיאל ועזיה: ומבני 21
22 ipse ,Chelaiah & ,Simhi & ,Jozabad ,Levitis de Et .Elhasah & ,Jozabad ,Nethanel ,Ismahel ,Mahaseiah ,Eljohenai ,Paschur
פשחור אליועיני מעשיה ישמעאל נתנאל יוזבד ואלעשה: ומן הלוים יוזבד ושמעי וקליה הוא 23
.Uri & ,Thelem & ,Sallum janitoribus de & ,Eljasib ,cantoribus de Et .Elihezer & ,Jehudah ,Pethachiah ,Chelithah
קליטא פתחיה יהודה ואליעזר: ומן המשררים אלישיב ומן השערים שלם וטלם ואורי: 24
filiis de Et .Benaiah & ,Malchijah & ,Elhazar & ,Mijamin & ,Malchijah & ,Jezijah & ,Ramiah ,Parhos filiis de ,Israel de Et
ומישראל מבני פרעש רמיה ויזיה ומלכיה ומימן ואלעזר ומלכיה ובניה: ומבני 25
26 ,Eljasib ,Eljohenai ,Zatthu filiis de Et .Elijah & ,Jeremoth & ,Habdi & ,Jechiel & ,Zechariah ,Mathaniah ,Helam
עילם מתניה זכריה ויחיאל ועבדי וירמות ואליה: ומבני זתוא אליועני אלישיב 27
28 ,Bani filiis de Et .Hathlai ,Zabbai ,Chananiah ,Jehochanan ,Bebai filiis de Et .Haziza & ,Zabad & ,Jeremoth & ,Mathaniah
מתניה וירימות וזבד ועזיזא: ומבני בבי יהוחנן חנניה זבי עתלי: ומבני בני 29
,Mahaseiah ,Benaiah ,Cholal & ,Hadna ,Moab-Pachath filiis de Et .Jeramoth ,Seal & ,Jasub ,Hadaiah & ,Malluch ,Mesullam
משלם מלוך ועדיה ישוב ושאל ירמות: ומבני פחת מואב עדנא וכלל בניה מעשיה 30
31 ,Binjamin .Simhon ,Semahaiah ,Malchijah ,Isijah ,Elihezer ,Charim filiis Et .Menasseh & ,Binnui & ,Besalel ,Mathaniah
מתניה בצלאל ובנוי ומנשה: ובני חרם אליעזר ישיה מלכיה שמעיה שמעון: בנימן 32
33 .Simhi ,Menasseh ,Jeremai ,Eliphelet ,Zabad ,Matthatthah ,Matthenai ,Chasum filiis De .Semariah ,Malluch
מלוך שמריה: מבני חשם מתני מתתה זבד אליפלט ירמי מנשה שמעי: 34
35 .Eljasib ,Meremoth ,Vaniah .Cheluhu ,Bediah ,Benaiah .Uel & ,Hamram ,Mahadai ,Bani filiis De
מבני בני מעדי עמרם ואואל: בניה בדיה כלוהי: וניה מרמות אלישיב: 36
37 .Hadaiah & ,Nathan & ,Selemiah Et .Simhi ,Binnui & ,Bani Et .Jahasai & ,Mathnai ,Mathaniah
מתניה מתני ויעשו: ובני ובנוי שמעי: ושלמיה ונתן ועדיה: 38 39
40 ,Nebo filiis De .Joseph ,Amariah ,Sallum .Semariah ,Selemiahu & ,Hazarel .Sarai ,Sasai ,Machnadebai
מכנדבי ששי שרי: עזראל ושלמיהו שמריה: שלום אמריה יוסף: מבני נבו 41
42 est & ,alienigenas uxores acceperunt hi Omnes .Benaiah ,Joel & ,Jadau ,Zebinah ,Zabad ,Mathithiah ,Jehiel
יעיאל מתתיה זבד זבינא ידו ויואל בניה: כל־אלה נשאי נשים נכריות ויש 43
44 .filios posuerunt & ,mulieres eis ex
מהם נשים וישימו בנים:

Verſio VULG. LAT.

Et de filiis Emmer, Hanani, & Zebedia. Et de filiis 20 21
Harim, Maaſia, et Elia, & Semeia, et Jehiel, & Ozias.
Et de filiis Pheshur, Elioenai, Maaſia, Iſmael, Natha- 22
nael, Jozabed, et Elaſa. Et de filiis Levitarum, Jo- 23
zabed, & Semei, et Celaia, ipſe eſt Calita, Phataia, Ju-
da, & Eliezer. Et de cantoribus, Eliaſib. Et de janitori- 24
bus, Sellum & Telem, et Uri. Et ex Iſrael, de filiis Pha- 25
ros, Remeia, et Jezia, & Melchia, & Miamin, et Elie-
zer, & Melchia, & Banea. Et de filiis Ælam, Matha- 26
nia, Zacharias, & Jehiel, & Abdi, & Jerimoth, et Elia.
Et de filiis Zethua, Elioenai, Eliaſib, Mathania, & Je- 27
rimuth, & Zabad, & Aziza. Et de filiis Bebai, Johanan, 28
Hanania, Zabbai, Athalai. Et de filiis Bani, Moſollam, 29
& Melluc, & Adaia, Jaſub, & Saal, & Rameth. Et de 30
filiis Phahath, Moab, Edna, & Chalal, Banaias, &
Maaſias, Mathanias, Beſeleel, Bennui, & Manaſſe. Et de 31
filiis Herē, Eliezer, Joſue, Melchias, Semeias, Simeon,
Benjamin, Maloch, Samarias. Et de filiis Haſom, Ma- 32 33
thanai, Mathatha, Zabad, Eliphelet, Jermai, Manaſſe,
Semei. De filiis Bani, Maaddi, Amram, et Uel, Ba- 34 35
neas, & Badaias, Cheliau, Vania, Marimuth, & 36
Eliaſib, Mathanias, Mathanai, & Jaſi, Et Bani, & 37 38
Bennui, Semei, Et Salmias, & Nathan, & Adaias, 39
Et Mechnedebai, Siſai, Sarai, Ezrel, & Selemiau, 40 41
Semeria, Sellum, Amaria, Joſeph. De filiis Nebo, 42 43
Jehiel, Mathathias, Zabad, Zabina, Jeddu, et Joel, &
Banaia. Omnes hi acceperant uxores alienigenas, 44
& fuerunt ex eis mulieres, quæ pepererant filios.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

20 * ܡܢ ܒܢܝ ܐܡܝܪ. ܚܢܢܝ ܘܙܟܪܝܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܚܪܡ. ܡܥܣܝܐ ܘܐܠܝܐ. ܘܫܡܥܝܐ.
21 ܘܚܢܢܐܝܠ ܘܥܘܙܝܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ. ܐܠܝܘܢ ܘܡܥܣܝܐ. ܘܫܡܥܐܝܠ ܘܢܬܢܐܝܠ
22 ܘܝܘܙܒܪ ܘܐܠܥܣܐ. * ܡܢ ܠܘܝܐ. ܟܘܙܒܪ ܘܫܡܥܝ. ܘܩܠܙܐ. ܘܩܠܛܐ. ܘܦܬܚܝܐ ܘܝܗܘܕܐ
23 ܘܐܠܥܙܪ. * ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܝܫܥ. ܘܡܢ ܬܪܥܐ. ܫܠܝܡܘ ܘܐܛܠܡ. ܘܥܘܕܝ. * ܡܢ
24 25 ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܒܢܝ ܦܪܥܘܫ. ܐܪܡܝܐ. ܝܙܢܝܐ. ܡܠܟܝܐ. ܒܢܝܡܝܢ. ܠܥܙܪ. ܡܠܟܝܐ. ܒܢܝܐ.
26 * ܡܢ ܒܢܝ ܥܝܠܡ. ܢܬܢܝܐ. ܙܟܪܝܐ ܢܥܝܐܝܠ. ܥܒܕܝ ܝܪܡܘܬ. ܐܠܝܗܘ. * ܡܢ ܒܢܝ
27 ܙܬܘܝܐ. ܐܠܝܗܢܝ. ܐܠܝܫܒ. ܢܬܢܝܐ. ܝܪܡܘܬ. ܙܒܘܪ. ܥܘܙܝܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܒܒܝ. ܝܘܚܢܢ
28 ܚܢܢܝܐ. ܙܒܝ ܥܬܠܝ. * ܡܢ ܒܢܝ ܒܟܝ. ܡܢ ܛܫܠܘܡ. ܡܠܘܟ. ܥܘܙܝܐ ܘܝܘܫܒ. ܫܐܘܠ
29 ܘܝܪܡܘܬ. * ܡܢ ܒܢܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܘܐܒ. ܓܕܠܝܐ. ܟܠܠ. ܒܢܝܐ. ܡܥܣܝܐ. ܡܬܢܝܐ.
30 ܘܒܣܠܝܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ. ܒܢܝ ܡܢܫܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܚܘܪܡ. ܐܠܝܥܙܪ. ܡܠܟܝܐ. ܐܢܫܘ.
31 32 ܫܡܥܝܐ. ܫܡܥܘܢ. ܒܢܝܡܝܢ. ܡܠܘܟ. ܫܡܥܝܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܚܫܘܡ. ܡܬܢܝ. ܡܬܝܬܐ.
33 34 ܙܟܘܪ. ܐܠܝܦܠܛ. ܟܪܡܝ. ܡܢܫܐ. ܘܫܡܥܝ. * ܡܢ ܒܢܝ ܒܟܝ. ܡܘܥܕܝ. ܥܡܪܡ. ܝܘܐܝܠ.
35 36 ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܟܠܝܗܘ. ܢܗܐܝܠ. ܡܪܡܘܬ. ܐܠܝܫܒ. ܡܬܢܝܐ. ܡܬܢܝ. ܥܘܬܝ.
37 38 * ܘܒܢܝ ܒܢܘܗܝ. ܫܡܥܝ. * ܫܠܡܝܐ. ܘܢܬܢ ܘܥܙܪܝܐ. * ܡܟܙܒ. ܫܝܫܝ. ܫܪܝ.
39 40 * ܘܐܪܕܐܝܠ. ܫܡܪܝܐ. * ܘܫܠܘܡ ܐܡܪܝܐ. ܘܝܘܣܦ. * ܡܢ ܒܢܝ ܢܒܘ. ܢܒܘܐܝܠ
41 42 ܘܡܬܝܬܐ. ܙܟܘܪ. ܘܙܒܝܢܐ. * ܘܝܘܐܝܠ ܘܒܢܝܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܢܣܒܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ.
43 44 ܘܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܕܐܘܠܕܘ ܒܢܝܐ.

E filiis Amir, Hanani & Zecharia, E filiis Haram, Maaſia, Elia, Semaia, Hananael, & Ozia. E filiis Phashor, Ilion, & Maaſia, Semael, Nathaniel, Jozabar; & Elaaſa. E Levitis, Chozbar, & Semei, Kelza, Kelta, Pethahia, Juda, & Eliazar. E miniſtris, Eliſaa: & è janitoribus, Selimo, Atlam, & Udi. Ex Iſraelitis; de filiis Paroos, Jeremia, Izania, Melachia, Benjamin, Laazir, Melachia, Benaia. E filiis Ilam, Nethania, Zecharia, Naiael, Abdi, Jarmuth, Elihu. E filiis Zithæorum, Elihenai, Eliſab, Nethania, Jarmuth, Zebur, Ozia. E filiis Babi, Johannes, Hanania, Zabi, Athli. E filiis Bachi; è Taſlom, Meloch, Ozia, Joſab, Saul, & Jarmuth. E filiis dominatûs Moabi, Gedalia, Chelal, Benaia, Maaſia, Methania, Baſliel, & filii ejus, filii Manaſſe. E filiis Horam, Eliazar, Melachia, Anſu, Semaia, Simeon, Benjamin, Meloch, Semaia. E filiis Heſom, Mathni, Methitha, Zochar, Eliphelet, Charmi, Manaſſe, & Semei. E filiis Bachi, Moadai, Amram, Joel, Et Benaia filius Chelihu, Nehael, Meremoth, Eliſab, Methania, Mathni, Uthi; Et filii filiorum ejus, Semei, Selamia, Nathan, Azaria, Mechizab, Siſai, Sarai, Ardael, Semaria, Salum, Amaria, & Joſeph. E filiis Nebo, Nebuel, Mathitha, Zachor, Zebina, Joel, & Benaia. Omnes iſti duxerant uxores alienigenas: & verò ex ipſis quidam filios genuerant.

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44

ספר נחמיה : א

CAP. I. א

venit Et .metropoli Suſan in eram ego & ,vigeſimo anno Chiſleu menſe in ,fuit Et .Chachaliah filii Nechemiah Verba
דברי נחמיה בן חכליה ויהי בחדש כסלו שנת עשרים ואני הייתי בשושן הבירה: ויבא 1 2
ex remanſerant qui ,evaſione *Jehudæis ſuper eos regitavi* & ,Jehudah de viri & ipſe ,meis fratrib' è unus ,Chanani
חנני אחד מאחי הוא ואנשים מיהודה ואשאלם על היהודים הפליטה אשר נשארו מן
malo in provincia in ibi captivitate de remanſerunt qui Reſidui :mihi dixerunt Et .Jeruſalaim *ſuper* & ,captivitate
השבי ועל ירושלם: ויאמרו לי הנשארים אשר נשארו מן השבי שם במדינה ברעה 3
.igni in ſunt combuſtæ ejus portæ & ,*diruptus* Jeruſalaim murus & ;opprobrio in & ,magno
גדלה ובחרפה וחומת ירושלם מפרצת ושעריה נצתו באש:

Verſio VULG. LAT.

LIBER NEHEMIÆ,

Qui & ESDRÆ SECUNDUS dicitur.

CAP. I.

Verba Nehemiæ filii Helchiæ. Et factum eſt in menſe 1
Caſleu, anno vigeſimo, & ego eram in Suſis caſtro, Et 2
venit Hanani unus de fratribus meis, ipſe & viri ex Juda:
& interrogavi eos de Judæis, qui remanſerant & ſupere-
rant de captivitate, & Jeruſalem. Et dixerunt mihi; Qui 3
remanſerūt, & relicti ſunt de captivitate ibi in provincia,
in afflictione magna ſunt, & in opprobrio: & murus Jeru-
ſalem diſſipatus eſt, & portæ ejus combuſtæ ſunt igni.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܢܚܡܝܐ * ܦܬܓܡܘܗܝ * ܐ *

* ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܚܡܝܐ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܘܗܘܐ ܒܝܪܚ ܟܢܘܢ. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ. ܟܕ ܐܢܐ ܩܐܡ ܗܘܝܬ 1
ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. * ܘܐܬܐ ܚܢܢ ܚܕ ܡܢ ܐܚܝ. ܗܘ ܘܓܒܪܐ ܡܢ ܝܗܘܕܐ. ܘܫܐܠܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܢܫܐ 2
ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝ ܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܐܢܫܐ ܕܫܐܠܬ ܐܢܘܢ. 3
ܗܢܘܢ ܐܢܫܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. ܗܐ ܐܢܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܒܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ
ܘܒܚܣܕܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܗܐ ܫܘܪܗ ܕܐܘܪܫܠܡ ܦܪܝܩ. ܘܬܪܥܘܗܝ ܡܘܩܕܝܢ ܒܢܘܪܐ.

NEHEMIA.

CAP. I.

Sermones Nehemiæ filii Helciæ. Accidit 1
autem menſe Kahun, anno vigeſimo, dum verſarer in Suſan palatio *regio*; Ut veniret Ha- 2
nan unus è fratribus meis unà cum viris aliquot Judæis, & interrogarem eos de Judæis
illis qui reſidui manſerant ex captivitate, déque urbe Jeruſalem. Dixerunt mihi homines illi 3
quos interrogavi; Homines illi qui evaſerant è captivitate, ecce ibi ſunt in urbe, in ſumma
calamitate multóque opprobrio verſantes: & ecce murus Jeroſolymæ diruptus, portæ
ejus igni ſuccenſæ ſunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 21 Καὶ ἀπὸ υἱῶν 'Εμμὴρ, (ω)'Ανανὶ, καὶ Ζαβδία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν 'Ηρὰμ, (α)Μασαὴλ, καὶ 'Ελία, καὶ Σαμαΐα, καὶ (β)'Ιε-
22 ιὴλ, καὶ 'Οζία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασοὺρ, (γ)'Ελιωναΐ, Μαασία, καὶ 'Ισμαὴλ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ 'Ιωζαβὰδ, καὶ 'Ηλασά.
23 24 Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, 'Ιωζαβὰδ, καὶ Σαμοὺ, καὶ (δ) Κωλία, αὐτὸς Κωλίτας, καὶ Φεθεΐα, καὶ 'Ιούδας, καὶ 'Ελιέζερ. Καὶ ἀ-
25 πὸ τῶν ᾀδόντων, 'Ελισοὺβ καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, (ε)Σολμὴν, καὶ Τελμὴν, καὶ (ζ)'Ωδούθ. Καὶ ἀπὸ 'Ισραὴλ, ἀπὸ υἱῶν
26 Φόρος, 'Ραμία, καὶ 'Αζία, καὶ Μελχία, καὶ (η)Μεαμὶν, καὶ (θ)'Ελεάζαρ, καὶ 'Ασαβία, καὶ Βαναία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν 'Ηλὰμ,
27 (ι)Μαθθανία, καὶ Ζαχαρία, καὶ (κ)'Ιαιὴλ, καὶ 'Αβδία, καὶ (λ)'Ιαριμὼθ, καὶ 'Ηλία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (μ) Ζαθοὺα, 'Ελιωναΐ,
28 'Ελισοὺβ, (ν)Ματθαναΐ, καὶ (ξ)'Αρμὼθ, καὶ Ζαβὰδ, καὶ 'Οζιζά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεὶ, 'Ιωανὰν, 'Ανανία, καὶ Ζαβοὺ,
29 30 (ο)καὶ Θαλί. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (π)Βανουΐ, Μοσολλὰμ, Μαλοὺχ, 'Αδαΐας, 'Ιασοὺβ, καὶ (ρ)Σαλουΐα, καὶ 'Ρημώθ. Καὶ ἀπὸ
υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, 'Εδνὲ, καὶ Χαλὴλ, καὶ Βαναία, (σ)Μαασία, (τ)Μαθθανία, (υ)Βεσελεὴλ, καὶ Βανουΐ, καὶ Μανασσῆ.
31 32 Καὶ ἀπὸ υἱῶν 'Ηρὰμ, 'Ελιέζερ, (φ)'Ιεσία, Μελχία, Σαμαΐας, Σεμεὼν, Βενιαμὶν, (χ) Βαλοὺχ, Σαμαρία.
33 34 Καὶ ἀπὸ υἱῶν 'Ασὴμ, (ψ) Μετθανία, Ματθαθὰ, (ω) Ζαβὰδ, 'Ελιφαλὲτ, (α)'Ιεραμὶ, Μανασσῆ, Σεμεΐ. Καὶ
35 36 ἀπὸ υἱῶν Βανὶ, Μοοδία, (β)'Αμερὰμ, Οὐὴλ, Βαναία, Βαδαΐα, (γ)Χελκία, (δ)Οὐουανία, Μαριμὼθ, (ε)'Ε-
37 38 λιασὶφ, (ζ) Μαθθανία, Ματθαναΐ· καὶ ἐποίησαν Οἱ υἱοὶ Βανουΐ, καὶ οἱ υἱοὶ Σεμεΐ, Καὶ (η)Σελεμία, καὶ Νάθαν,
39 καὶ (θ)'Αδαΐα, (ι)Μαχαδναβοὺ, Σεσεΐ, (κ)Σαρού, 'Εζριὴλ, καὶ (λ) Σελεμία, καὶ (μ) Σαμαρία, Καὶ Σελλοὺμ, 'Α-
40 41 43 μαρεία, 'Ιωσήφ. 'Απὸ υἱῶν Ναβοὺ, (ν)'Ιαιὴλ, (ξ)Μαθθανίας, Ζαβὰδ, Ζεβεννὰς, 'Ιαδαὶ, καὶ 'Ιωὴλ, καὶ Βαναία. Πάν-
42 44 τες οὗτοι ἔλαβον γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

E de filiis Emmer, Anani, et Zabdia: Et de filiis Eram, Maſael, et 20 21
Elia, & Samaia, & Iehiel, & Ozia: Et de filiis Phaſur, Elionai, Ma- 22
aſia, & Iſmael, & Nathanael, & Jozabad, & Elaſa. Et de filiis Levitarum, 23
Jozabad, et Samu, & Colia (ipſe Colita) & Phethaia, & Judas, & Eli-
ezer. Et de cantoribus, Eliſab. Et de janitoribus, Solmen, et Telmen, & 24
Oduth. Et de Iſrael, de filiis Phoros, Ramia, & Azia, & Melchia, & 25
Meamin, & Eleazar, et Aſabia, & Banæa: Et de filiis Helam, Mathta- 26
nia, et Zacharia, & Jaiel, et Abdia, & Jarimoth, & Elia: Et de filiis 27
Zathua, Elionai, Eliſub, Matthanai, & Armoth, & Zabad, & Oziza:
Et de filiis Babei, Joanan, Anania, et Zabu, et Thali: Et de filiis Banui, 28 29
Moſollam, Maluch, Adaias, Jaſub, et Saluia, et Rhemoth: Et de filiis 30
Phaathmoab, Ed[illegible], et Chalel, & Banæa, Maaſia, Matthania, Beſeleel, &
Banui, et Manaſſe: Et de filiis Eram, Eliezer, Jeſia, Melchia, Samaias, Se- 31
meon, Benjamin, Baluch, Samaria: Et de filiis Aſem, Metthania, Mattha- 32 33
tha, Zadab, Eliphalet, Hierami, Manaſſe, Semei: Et de filiis Bani, Moo- 34
dia, Amram, Uhel, Banæa, Badaia, Chelcia, Uuania, Marimoth, Eliaſiph, 35 36
Matthania, Matthanai. Et (p) fecerunt Filii Banui, et filii Semei, Et Sele- 37 38
mia, & Nathan, et Adaia, Machadnabu, Seſei, Saru, Ezriel, et Sele- 39 40
mia, et Samaria, Et Sellum, Amaria, Joſeph: De filiis Nabu, Iael, Mat- 41 42
thanias, Zabad, Zebennas, Jadai, & Joel, & Banæa. Omnes hi acce- 43 44
perant uxores alienas, & genuerant ex eis filios.

MS.A.(ω)'Ανανίας,(α)Μασείας.(β)'Ιζιὴλ,(γ)'Ελιωηναΐ,(δ)Καλαά,(ε)Σολλὴμ, καὶ Τελλὴμ,(ζ)'Ωδουέ.(η)Μεαμὶμ,(θ)'Ελεαζά,(ι)Μαθθανία,(κ)Αἰεηλ,(λ)'Ιζεμώθ,(μ)Ζαθ-
θέα,'Ελιωνναΐ,(ν)Μαθθαναὶ,(ξ)'Ιαρμώθ,(ο)ὁ Θαλί.(π)Βανεὶ,(ρ)Σαὰλ,(σ)Μαασηά,(τ)Μαθθανία,(υ)Βεσεηλ,(φ)'Ιεσσία,(χ)Μαλοὺχ,(ψ)Μαθθαναΐ,Μαθθαθὰ,(ω)Ζαβὰδ,(α)
'Ιερεμὶ,(β)'Αμβεράμ καὶ Οὐὴλ,(γ)Χελία,(δ)Οὐνία,(ε)'Ελιασεὶβ,(ζ)Μαθθανία,Μαθθαναΐ·(η)Σεμεΐας,(θ)'Αδαΐας,(ι)Μαχαδναβοὺ,(κ)'Αρού,(λ)Σεμεΐας,(μ)Σαμβρείας,
Σελλοὺμ,'Αμβρίας,(ν)'Ιεσιὴλ,(ξ)Μαθθαθίας,'Ιαδαί,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 21 * ومن بني امير * حنانيا وزبديا * ومن بني ايرام * ماسياس * وايليا * وساميا * وياييل واوريا * ومن
22 23 بني فاسور ايليانوي * ماسيا * اسماييل * وناناييل * ويوراباد * والاسا * ومن اللاويين * ساموا *
24 وقوليام * والنطار * وفاتايا * والعازر * ويودس * ومن القراء اليسب * ومن البوابين سليمان *
25 وطلمين * وادوا * ومن اسرايل * من بني فارس * ارميا واريا * وملسيا * وميامين * والعازر *
26 27 واسابيا * وبانيا * ومن بني ايلام * متانيا * وزكريا * وياييل * وابديا * ويارعوث * وايليا * ومن
28 بني زاتوا * ايلياناوي * واليسوب * متاناي * ويرماث * وزاباد * وازيزا * ومن بني باباي * يوحان *
29 30 وحنانيا * وزبوا * وتالي * ومن بني باني * ماسالام * مالوخ * اديس * ياسوب * ويسال * وريموث * ومن
31 بني فات مواب * ادنا * خاليل * وبانايا * ماسيا * متانيا * وباسليل * بانوي * ومنسي * ومن بني ايرام *
32 33 العازار * ياسيا * ملشيا * سامايس * ساماون * بنيامين * مالوخ * ساماريا * ومن بني اسيم * متاي *
34 35 متاثا * زيداب * اليفلاط * يارام * منسا * ساماي * ومن ابنا ايلي * موديا * امرام * يوييل * بانايا *
36 37 38 بادايا * سالقيا * اونيا * ماريموث * الياسيف * متانيا * متاناي * فصنع بنو بانوي * ساماي
39 40 * وسلامياس * وناتان * واديا * ومكنادابوا * وماساساني * وساساي * وازرييل * وسلميس * وسامرياس *
41 42 * فسالوم * وامارياس * ويوسف * من بني نابو * يايل * متاثياس * وزاباد وزبيناس * ورادي *
43 44 ويوييل * وبانايا * جميع هاولاء اخذوا نساء غريبات * وولد لهم منهن بنون *

De filiis autem Amir inventi fuerunt Ha- 20
nania, & Zabdia. De filiis Irami, 21
Maaſias, Elia, Samia, Jael, & Ozia.
De filiis Phaſur, Elianai, Maaſia, 22
Iſmael, Nathanael, Jezabad, & Ela-
ſa. De Levitis autem, Samu, Co- 23
liam, Elitar, Phataia, Eleazar, &
Judas. De lectoribus, Eliſab. De 24
janitoribus, Soliman, Talmin, & Ad-
do. Ex Iſraelitis; de filiis Pharos, 25
Jeremia, Azia, Malchia, Miamin,
Eleazar, Aſabia, & Bania. De filiis 26
Ilami, Mathania, Zacharia, Jael, Ab-
dia, Jerimoth, & Elia. De filiis 27
Zatu, Elianani, Eliſub, Mathanai,
Jermath, Zabad, & Aziza. De 28
filiis Babai, Joanan, Hanania, Za-
bu, & Tali. De filiis Bani, Meſc- 29
lam, Maluch, Adias, Jaſub, Ja-
ſal, & Rimoth. De filiis Phaat-Mo- 30
ab, Adna, Chalil, Banaia, Maaſia,
Mathania, Biſlel, Banui, & Manaſ-
ſe. De filiis Iram, Eliazar, Jeſia, 31
Melchia, Semeias, & Semeon, Ben- 32
jamin, Maluch, Samaria. De filiis 33
Aſim, Mattai, Mathatha, Zidab, Eliphe-
let, Jeram, Manaſſe, Semei. De filiis 34
Eli, Moadia, Amram, Joel, Banaia, 35
Badaia, Chelcia, Unia, Merimoth, Eli- 36
aſiph, Mathania, Mattanai. Et fece- 37
runt filii Banui, Semei, Selemias, Na- 38
than, Adias, Machnadabu, Maſaſani, 39
Saſai, Ezriel, Selemias, Samaias, Sa- 40
lum, Amarias, & Joſeph. De filiis 41
Nabu, Jael, Mathathias, Zabad, Zebe- 42
nias, Zadai, Joel, & Banaia. Omnes 43
iſti duxerant uxores alienigenas, natique 44
fuerant eis filii ex ipſis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΝΕΕΜΙΑΣ.

ΚΕΦ. α'.

1 Λόγοι Νεεμία (α) υἱοῦ Χελκία. καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ (β) Χασελεῦ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν Σουσὰν (γ) ἀ-
2 βιρά. Καὶ ἦλθεν 'Ανανὶ εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ ἄνδρες 'Ιούδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων, οἳ
3 κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ περὶ 'Ιερουσαλήμ. (δ) Καὶ εἶπον πρὸς μὲ, Οἱ καταλειπόμενοι οἱ κατα-
λειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχη 'Ιερουσαλὴμ
καθῃρημένα, (ε) καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί.

NEEMIAS.

CAP. I.

Verba Neemia filii Chelcia. Et factum eſt in menſe Chaſleu anni vi- 1
geſimi, & ego eram in Suſan (a) Abira. Et venit Anani unus de fratri- 2
bus meis, ipſe, & viri Juda. Et interrogavi eos de (b) ſuperſtitibus, qui
remanſerant ex captivitate, & de Hieruſalem. Et dixerunt ad me; Re- 3
ſidui qui remanſerunt de captivitate ibi in provincia, in malo magno, &
in opprobrio: & mœnia Hieruſalem dejecta: & portæ ejus incenſæ ſunt
in igne.

MS. A. (α) υἱοῦ 'Αχαλία. (β) Χασεηλοῦ (γ) ἀβειρρά. (δ) Καὶ εἶπον πρὸς μὲ, Οἱ καταλειπόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας (ε) καὶ πύλαι αὐτῆς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الكتاب الثاني لعزرا الكاهن *

* بسم الله الخالق الحي الناطق *

* الفصل الاول *

1 * خطاب نحميا ابن حلقيا الكاهن الكبير * وكان في الشهر التاسع * وانا كنت في سوسن
2 الجوسق بلد اردسير * حتي جاء واحد من اخوتي هو وقوم معه من يهودا * فسالتهم عن
3 اليهود القليلة الذين تبقوا من السبي وعن اورسليم المدينة * فقالوا لي * هولاي القوم
الذي سالت عنهم من السبي * هم ثم في المدينة ببلبلة عظيمة ومعيرة * واما اسوار
اورسليم فهي مهدومة * وابوابها احرقت بالنار *

LIBER SECUNDUS EZRÆ SACERDOTIS.

In nomine Dei Creatoris, Vivi, Rationalis.

CAPUT I.

Sermo Nehemiæ filii Helciæ ſummi ſa- 1
cerdotis. Et fuit menſe nono, exiſtente
me in Suſan palatio regio, regione Arda-
ſiris; Ut adventaret quidam è fratri- 2
bus meis unà cum turba, de Judæa.
Quos cùm interrogâſſem de Judæis ſu-
perſtitibus qui reliqui remanſerant è ca-
ptivis, deque urbe Jeruſalem; Dixe- 3
runt mihi, Homines illi captivi de quibus
interrogâſti nos, illic in urbe verſantur in
ſumma miſeria & opprobrio: mœnia ve-
rò Jeruſalem perrupta ſunt, & portæ e-
jus igni exuſtæ.

עזרא : ב

Dei facies ad orans & ,*jejunans fui* Et .dies luxi & ,flevi & ,ſedi ,hæc verba *me audire ut* ,fuit Et
4 ויהי כשמעי את־הדברים האלה ישבתי ואבכה ואתאבלה ימים ואהי צם ומתפלל לפני אלהי
,eã diligentibꝰ miſericordiã & ,pactũ cuſtodiens ,terribilis & ,magne Fortis cœli Deus Domine Quæſo ,dixi Et .*cœlorum*
5 השמים׃ ואמר אנא יהוה אלהי השמים האל הגדול והנורא שמר הברית וחסד לאהביו
ego quam ,tui ſervi orationem ad *audiendum ad* ,aperti tui oculi & ,intendens tua auris quæſo Sit .*ejus* mandata cuſtodiẽtibꝰ &
6 ולשמרי מצותיו׃ תהי־נא אזנך־קשבת ועיניך פתוחות לשמע אל־תפלת עבדך אשר אנכי
peccavimꝰ *quæ* ,Iſrael filiorum *peccatis ſuper confitens* Et .tuis ſervis Iſrael filiis *ſuper* nocte ac die hodie *tuas facies ad orans*
מתפלל לפניך היום יומם ולילה על־בני ישראל עבדיך ומתודה על־חטאות בני־ישראל אשר חטאנו
& ,ſtatuta & ,præcepta cuſtodivimꝰ non & ,tibi *corrupimus Corrumpendo* .peccavimus mei patris domus & ,ego & ; tibi
7 לך ואני ובית־אבי חטאנו׃ חבל חבלנו לך ולא־שמרנו את־המצות ואת־החקים ואת־
: dicendo ,tuo ſervo Moſeh mandâſti quod verbi quæſo Memento .tuo ſervo Moſeh præcepiſti quæ judicia
8 המשפטים אשר צוית את־משה עבדך׃ זכר־נא את־הדבר אשר צוית את־משה עבדך לאמר
ſi : ea *facietis* & ,mea præcepta *cuſtodietis* & ,me ad *revertimini* Et .populos in vos diſpergam ego :prævaricabimini Vos
9 אתם תמעלו אני אפיץ אתכם בעמים׃ ושבתם אלי ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אם־
faciendum habitare ad ,elegi quem locum ad *eos* adducam & ,*eos* congregabo inde ,cœli extremũ in veſtra expulſio fuerit
יהיה נדחכם בקצה השמים משם אקבצם והבואותים אל־המקום אשר בחרתי לשכן את־
Domine Quæſo .forti tua manu in & ,magna tua fortitudine in redemiſti quem ,tuꝰ populꝰ & ,tui ſerui ipſi Et .ibi meũ nomẽ
10 11 שמי שם׃ והם עבדיך ועמך אשר פדית בכחך הגדול ובידך החזקה׃ אנא אדני
fac proſperare & ;tuũ nomẽ timere *volentium* ,tuorũ ſervorũ orationẽ ad & ,tui ſervi orationem ad attendens tua auris obſecro ſit
תהי נא אזנך־קשבת אל־תפלת עבדך ואל־תפלת עבדיך החפצים ליראה את־שמך והצליחה־
.regis pincerna eram ego Et .*iſtius viri facies ad* miſerationes in eum da & ,hodie tuum ſervum quæſo
נא לעבדך היום ותנהו לרחמים לפני האיש הזה ואני הייתי משקה למלך׃

CAP. II. ב

non & ,regi dedi & ,vinum accepi & ;*ejus facies ad* vinũ ,regis Artachſaſtæ vigeſimo anno ,Niſan menſe in fuit Et
1 ויהי בחדש ניסן שנת עשרים לארתחשסתא המלך יין לפניו ואשא את־היין ואתנה למלך ולא־
.cordis malũ niſi hoc Non ?*æger tu* non tu & ,*malæ tuæ facies* Quare : rex mihi dixit Et .*ejus facies ad malus fueram*
2 הייתי רע לפניו׃ ויאמר לי המלך מדוע ׀ פניך רעים ואתה אינך חולה אין זה כי־אם רע לב
domus civitas *quòd* ,*meæ facies erunt malæ* non Cur .vivat *ſeculum* in Rex : regi dixi Et .valde multum timui Et
3 ואירא הרבה מאד׃ ואמר למלך המלך לעולם יחיה מדוע לא־ירעו פני אשר העיר בית־
? *quærens* tu hoc quo *Super* :rex mihi dixit Et ? igni in ſint *pereſæ* ejus portæ & *deſtructa* meorum patrum ſepulchrorum
4 קברות אבתי חרבה ושעריה אכלו באש׃ ויאמר לי המלך על־מה־זה אתה מבקש
me mittas ut ,*tuas facies ad* tuꝰ ſervꝰ *erit bene* ſi & ,bonum *rege ſuper* Si : regem ad dixi Et .cœli Deum ad oravi Et
5 ואתפלל אל־אלהי השמים׃ ואמר למלך אם־על־המלך טוב ואם־ייטב עבדך לפניך אשר תשלחני
Uſquequo :eum apud ſedens *conjux* & ,rex mihi Dixitque .eam *ædificabo &* ,meorũ patrũ ſeplchrorũ civitatem ad ,Jehudah ad
6 אל־יהודה אל־עיר קברות אבתי ואבננה׃ ויאמר לי המלך והשגל ׀ יושבת אצלו עד־מתי
.*certum* tempus ei *dedi* & ,me miſit & ,*regis facies ad fuit bonum* Et ? revertêris quando & ,tuum iter erit
יהיה מהלכך ומתי תשוב וייטב לפני־המלך וישלחני ואתנה לו זמן׃

Verſio VULG. LAT.

Cúmque audîſſem verba hujuſcemodi, ſedi, & flevi, 4
& luxi diebus multis : jejunabam, & orabam ante faciem Dei cœli. Et dixi; Quæſo, Domine, Deus cœli, for- 5
tis, magne atque terribilis, qui cuſtodis pactum & miſericordiam cum his qui te diligunt, & cuſtodiunt manda-
ta tua : Fiant aures tuæ auſcultantes, & oculi tui aperti, 6
ut audias orationẽ ſervi tui, quã ego oro corã te hodiè,
nocte & die, pro filiis Iſrael ſervis tuis : & confiteor pro
peccatis filiorum Iſrael, quibus peccaverunt tibi : ego &
domus patris mei peccavimus, Vanitate ſeducti ſumus, 7
& non cuſtodivimus mandatum tuum, & ceremonias, &
judicia, quæ præcepiſti Moyſi famulo tuo. Memento 8
verbi, quod mandâſti Moyſi ſervo tuo, dicens ; Cùm
tranſgreſſi fueritis, ego diſpergam vos in populos : Et 9
ſi revertamini ad me, & cuſtodiatis præcepta mea, & faciatis ea; etiamſi abducti fueritis ad extrema cœli, indè
congregabo vos, & reducam in locum, quem elegi ut habitaret nomen meum ibi. Et ipſi ſervi tui, & populus 10
tuus : quos redemiſti in fortitudine tua magna, & in manu tua valida. Obſecro, Domine, ſit auris tua attendens 11
ad orationem ſervi tui, & ad orationem ſervorum tuorum, qui volunt timere nomen tuum : & dirige ſervum
tuum hodiè, & da ei miſericordiam ante virum hunc:
ego enim eram pincerna regis.

CAP. II.

FActum eſt autem in menſe Niſan, anno vigeſimo Ar- 1
taxerxis regis : & vinum erat ante eum, & levavi vinum,
& dedi regi : & eram quaſi languidus ante faciem ejus.
Dixitque mihi rex ; Quarè vultus tuus triſtis eſt, cùm te 2
ægrotum non videam? non eſt hoc fruſtrà, ſed malum neſcio quod in corde tuo eſt. Et timui valdè, ac nimis: Et 3
dixi regi ; Rex, in æternum vive: quarè non mœreat vultus meus, quia civitas domûs ſepulchrorum patris mei
deſerta eſt, & portæ ejus combuſtæ ſunt igni ? Et ait 4
mihi rex , Pro qua re poſtulas? Et oravi Deum cœli,
Et dixi ad regem; Si videtur regi bonum, & ſi placet ſer- 5
vus tuus ante faciem tuam, ut mittas me in Judæam, ad
civitatem ſepulchri patris mei, & ædificabo eam. Di- 6
xítque mihi rex, & regina quæ ſedebat juxta eum; Uſque
ad quod tempus erit iter tuum, & quando revertêris?
Et placuit ante vultum regis, & miſit me : et conſtitui
ei tempus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܡܥܬ ܡܠܐ ܗܠܝܢ .• ܝܬܒܬ ܘܒܟܝܬ ܘܐܬܐܒܠܬ ܗܘܝܬ ܝܘܡܬܐ 4
ܣܓܝܐܐ. ܘܨܐܡ ܗܘܝܬ ܘܡܨܠܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. * ܘܐܡܪܬ ܗܘܝܬ. ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ 5
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ܪܒܐ ܘܕܚܝܠܐ. ܢܛܪ ܩܝܡܐ ܘܛܝܒܘܬܐ ܠܪܚܡܘܗܝ. ܘܠܢܛܪܝ
ܦܘܩܕܢܘܗܝ. * ܢܗܘܝܢ ܥܝܢܝܟ ܦܬܝܚܢ ܘܐܕܢܝܟ ܨܝܬܢ .• ܠܡܫܡܥ ܨܠܘܬܐ .• 6
ܕܐܢܐ ܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟ .• ܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ .• ܥܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܒܕܝܟ. ܘܐܢܐ
ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܥܠ ܚܛܗܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܚܛܘ ܠܟ. ܘܐܢܐ ܘܒܝܬ ܐܒܝ ܚܛܝܢ ܩܕܡܝܟ.
7 8 * ܘܠܐ ܢܛܪܢ ܦܘܩܕܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܬ ܠܡܘܫܐ ܥܒܕܟ. * ܐܬܕܟܪ ܠܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܐ
ܕܦܩܕܬ ܠܡܘܫܐ ܥܒܕܟ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܕܐܢܬܘܢ ܬܥܠܘܢ ܒܝ. ܘܐܢܐ ܐܒܕܪܟܘܢ ܒܝܬ ܥܡܡܐ.
* ܘܐܢ ܬܬܦܢܘܢ ܠܘܬܝ ܘܬܛܪܘܢ ܦܘܩܕܢܝ. ܘܬܥܒܕܘܢ ܐܢܘܢ ܐܦܢ ܢܗܘܘܢ ܡܒܕܪܝܟܘܢ ܒܣܘܦܝ 9
ܫܡܝܐ .• ܡܢ ܬܡܢ ܐܟܢܫܟܘܢ .• ܘܐܝܬܝܟܘܢ ܠܐܬܪܐ ܕܓܒܝܬ ܠܡܫܪܝܘ ܫܡܝ ܬܡܢ.
10 11 * ܘܗܢܘܢ ܥܒܕܝܟ ܘܥܡܟ. ܕܦܪܩܬ ܒܚܝܠܟ ܪܒܐ. ܘܒܐܝܕܟ ܬܩܝܦܬܐ. * ܒܒܥܘ ܡܢܟ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ .• ܬܗܘܐ ܐܕܢܟ ܨܝܬܐ ܠܨܠܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܠܨܠܘܬܐ ܕܥܒܕܝܟ ܕܨܒܝܢ ܠܡܕܚܠ
ܠܫܡܟ. ܘܦܪܘܩܝܗܝ ܠܥܒܕܟ ܝܘܡܢܐ .• ܘܗܒܝܗܝ ܠܪܚܡܐ ܩܕܡ ܓܒܪܐ ܗܢܐ.

Tunc auditis hujuſcemodi verbis, conſedi 4
flens ac plorans multis diebus, quibus jejunavi
& oravi coram Deo cœli : Ac dixi ; Obſe- 5
cro te Domine Deus potentiſſime, Summe, atque Tremende, veritatem & benevolentiam
ſervans amicis tuis & obſervantibus mandata
tua : Sint modò oculi tui aperti, & aures tuæ 6
intentæ ad audiendam orationem quâ ego ſervus tuus apud te oro diu noctúque pro Iſraelitis ſervis tuis. Equidem fateor peccata Iſraelitarum quibus in te peccaverunt, & ego atque familia patris mei coram te peccavimus :
Haud ſervantes mandata & leges quas præ- 7
cepiſti Moſi ſervo tuo. Recordare omnium 8
mandatorum quæ præcepiſti Moſi ſervo tuo,
& dixiſti ei ; Vos perfidè acturi eſtis in me,
unde ego diſperdam vos inter gentes. At 9
cùm ad me converſi fueritis, & mandata mea
ſervaveritis, eaque perfeceritis ; etiamſi fuerint diſperſi veſtri in extremitatibus cœli,
indè recipiam vos & reducam vos ad locum
quem elegi ad collocandum ibi nomen meum.
Iſti quidem ſervi tui ſunt & populus tuus, 10
quem redemiſti fortitudine tuâ maximâ &
manu tuâ validiſſimâ. Quæſo te Domine, ſit 11
auris tua intenta in orationem ſervi tui & in
orationem volentium revereri nomen tuum :
& libera ſervum tuum hodiè, & gratioſum
redde eum apud virum iſtum.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

* ܘܐܢܐ ܗܘܝܬ ܡܫܩܝܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܐ ܒܝܪܚ ܢܝܣܢ. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ .• 1
ܚܡܪܐ ܕܢܫܩܐ ܗܘܝܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܢܣܒܬ ܚܡܪܐ ܘܝܗܒܬ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܗܘܝܬ
ܟܡܝܪ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܦܝܟ ܟܡܝܪܝܢ .• ܘܐܢܬ ܠܐ ܗܘܝܬ 2
ܟܪܝܗ. ܠܝܬ ܗܢܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܟܪܝܘܬ ܠܒܐ. ܘܕܚܠܬ ܣܓܝ ܛܒ. * ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ. 3
ܡܠܟܐ ܠܥܠܡ ܚܝ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܢܬܟܡܪܘܢ ܐܦܝ .• ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܩܒܘܪܬܐ
ܕܐܒܗܝ ܚܪܒܐ. ܘܬܪܥܝܗ ܐܬܘܩܕܘ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܒܥܐ 4
ܘܨܠܝܬ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ .• * ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ. ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܛܒ .• ܘܐܢ ܫܦܪ ܥܒܕܟ 5
ܩܕܡܝܟ .• ܬܫܕܪܢܝ ܠܝܗܘܕ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܕܐܒܗܝ .• ܘܐܒܢܝܗ.
* ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܠܟܐ. ܣܟܠܐ .• ܥܕ ܐܡܬܝ ܐܙܠ ܐܢܬ ܘܐܬܐ. ܘܫܦܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 6
ܘܫܕܪܢܝ. ܘܩܒܥ ܠܝ ܙܒܢܐ.

CAP. II.

ERam ego pincerna regis : *acciditque* tunc 1
temporis, menſe *videlicet* Niſan, anno vigeſimo Artahſeſtis regis, ut vinum propinans
corã rege, acciperem vinum offerrémque regi. Cúmque non eſſem ſolitus mœſtus eſſe in
conſpectu regis, Dixit mihi rex ; Quam ob 2
cauſam vultus tuus mœſtus eſt, quum tu non
ſis ægrotus ? non eſt hoc niſi afflictio cordis.
Ego quamplurimo timore correptus, Dixi 3
regi ; Rex, æternùm vivas : quarè non ſqualeret vultus meus, quum urbs ſedes regia patrum meorum ſit vaſtata, & portæ ejus igni
ſuccenſæ ? Tum dicente mihi rege, Qua de 4
re rogas ? Deum cœli deprecatus, Dixi re- 5
gi; Si regi jucundum eſt, ſique gratus ſum ego
ſervus tuus coram te ; mittas me in Judæam,
ad urbem ſepulchrorum majorum meorum,
& ædificem eam. Dixit autem mihi rex ; 6
Stulte, quouſque iturus es ac rediturus ? Annuit tamen rex, dimiſitque me : at præſcripſit
mihi tempus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας, καὶ ἤμην 5 νηστεύων καὶ προσευχόμενος (ζ) ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ εἶπα, Μὴ δὴ κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας καὶ (†) φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ (η) ἔλεος σου τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν 6 καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· Ἔσω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν (˝) τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· καὶ ἐξαγορεύω (θ) ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ἰσραὴλ (ι) αἷς ἡμάρτομέν 7 σοι. καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν. Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ, καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν 8 τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλω τῷ Μωυσῇ (κ) παιδί σου. Μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω (κ) τῷ Μωυσῇ παιδί σου, λέγων, Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορ-9 πιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς. Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς μὲ, καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσητε αὐτὰς, ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς 10 τὸν τόπον, ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ αὐτοὶ παῖδές σου καὶ λαός σου, 11 οὓς ἐλυτρώσω (λ) ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. (μ) Μὴ δὴ κύριε· ἀλλὰ ἔσω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. καὶ εὐόδωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς (ν) ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου. καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

MS. A. (ζ) ἐνώπιον θεοῦ (†) ὁ φοβερὸς, (η) ἔλαιος πεῖς (˝) δούλου (θ) ἐπὶ ἁμαρτίαις (ι) ἃς (κ) τῷ παιδί σου Μωυσῇ, (λ) ἐν δυνάμει (μ) Μὴ δὴ· ἀλλ᾽ ἔστω (ν) ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός. κἀγὼ ἤμην

Et factum eſt in audiendo me verba hæc, ſedi, & ploravi, & luxi dies, 4 *& fui jejunans, & orans in conſpectu Dei cœli. Et dixi; (c) Ne,* 5 *quæſo, Domine, Deus cœli, fortis, magnus, & terribilis, cuſtodiens teſtamentum, & miſericordiam tuam diligentibus (d) ipſum, & cuſtodientibus mandata ipſius. Sit, quæſo, auris tua attendens, & oculi tui* 6 *aperti, ad audiendam deprecationem ſervi tui; quam ego deprecor in conſpectu tuo hodiè die ac nocte pro filiis Iſrael ſervis tuis. Et confiteor ſuper peccatis filiorum Iſrael, quæ peccavimus tibi. Et ego, & domus patris mei peccavimus. Diſſolutione diſſolvimus erga te, & non cuſtodi-* 7 *vimus mandata, & præcepta, & judicia, quæ mandâſti Moyſi puero tuo. Memento nunc verbi, quod mandâſti Moyſi puero tuo, dicens; Vos,* 8 *ſi prævaricati eritis; ego diſpergam vos in populis. Et, ſi reverteritis* 9 *ad me, & ſervaveritis mandata mea, & feceritis ea; ſi fuerit diſperſio veſtra à ſummo cœli; inde congregabo ipſos, & introducam ipſos in locum, quem elegi ad habitandum nomen meum ibi. Et ipſi pueri tui, &* 10 *populus tuus; quos redemiſti in virtute tua magna, & in manu tua valida. (e) Ne, quæſo, Domine. Sed ſit auris tua attendens in deprecati-* 11 *onem ſervi tui, & ad deprecationem puerorum tuorum volentium timere nomen tuum. Et proſpera, quæſo, ſervum tuum hodiè; & da eum in miſerationes in conſpectu viri hujus. Et ego eram pincerna regi.*

ΚΕΦ. β΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ Νισὰν ἔτους εἰκοστοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ ἔλα-2 βον τὸν οἶνον, καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ· καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, καὶ οὐκ εἶ μετεωρίζων; (α) καὶ οὐκ ἔστι τοῦτο, εἰ μὴ πονηρία καρδίας. καὶ 3 ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα, Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. διὰ τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, (β) διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἠρημώθη, καὶ αἱ πύλαι 4 αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρί; Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Περὶ τίνος τοῦτο (γ) σὺ ζητεῖς; καὶ προσ-5 ηυξάμην πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν (δ) ἐν Ἰούδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων 6 μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ, Ἕως πότε ἔσται (ε) ἡ πορεία σου, καὶ πότε ἐπιστρέψεις; καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλέ με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον.

MS. A. (α) οὐκ ἔστιν (β) διὰ τί (γ) συζητεῖς; (δ) εἰς Ἰούδα (ε) ἡ πορευσία σου,

CAP. II.

ET factum eſt in menſe Niſan anni vigeſimi Arthaſaſtha regi, & erat 1 *vinum coram (a) me: & levavi vinum, & dedi regi: & non erat alius coram eo. Et dixit mihi rex; Quarè facies tua mala, & non (b)* 2 *es infirmus? Et non eſt hoc, niſi malum cordis. Et timui multùm valdè, Et dixi regi; Rex in æternum vivat. Cur non fiat mala facies mea;* 3 *quandoquidem civitas, domus monumentorum patrum meorum deſolata eſt, & portæ ejus exeſæ ſunt in igne? Et dixit mihi rex; Pro quo hoc* 4 *tu quæris? Et deprecatus ſum ad Deum cœli, Et dixi regi; Si ſuper* 5 *regem, bonum, & ſi bonus erit puer tuus in conſpectu tuo, ut mittat ipſum in Juda, in civitatem monumentorum patrum meorum; & reædificabo eam. Et dixit mihi rex, & concubina ſedens juxta eum: uſ-* 6 *que ad quod tempus erit iter tuum, & quando reverteris? Et bonum fuit coram rege, & miſit me, & dedi ei terminum.*

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * وكان عند سماعي هذا جلست وبكيت وحزنت اياما كثيرة * وكنت صايما ومصليا قدام الرب
5 الاله اله السماء والارض * وقلت بطلبة يا رب يا الاه السماء * الضابط العظيم المهوب * حافظ العهد
6 والفضل لمحبيه وحافظي فرايضه * تكون الان سامعا ناصتا الي سماع صلاة عبدك الذي انا
مصليا بين يديك في هذا الزمان نهارا وليلا على بني اسراييل الذين اخطوا بين يديك * وانا
7 واهل بيت ابي اخطينا اليك * اذ افسدنا افعالنا بين يديك * ولم نحفظ الوصايا والمرسوم
8 والاحكام الذي امرت على يد موسي عبدك * اذكر الان الخطاب الذي اوصيت موسي
9 عبدك * وقلت له * ان انتم كذبتم بي وانا ابددكم في الشعوب * وسترجعون الي وتحفظون
فرايضي وتعملوها * وان تكونوا مبددين في طرف السماء فاني اجمعكم واجيبكم الي الموضع
10 الذي اخترته ليكون اسمي ثم * فانظر الي عبيدك وشعبك الذي خلصت يا رب بقوتك
11 العظيمة وبذراعك القوي * واقبل طلبة وصلاة عبيدك المحبين اسمك الخايفين منك *
وانجح الان لعبدك اليوم * واعطيه رحمات قدام هذا الرجل * وانا كنت ساقي الملك *

Et fuit his auditis, ut ſedens lugerem ac 4 *dolerem diebus multis, maneremque jejunans & orans coram Domino Deo, Deo cœli ac terræ, Et dicerem; Quæſo O* 5 *Domine O Deus cœli, Omnitenens, Summe, Tremende; ſervans fœdus & beneficentiam diligentibus te & cuſtodientibus ſtatuta tua: Eſto nunc audiens* 6 *& auſcultans ad percipiendam orationem ſervi tui, quam ante te profundo hoc tempore diu noctuque pro filiis Iſraelis qui coram te peccaverunt. Ego etiam & gens paternæ domûs meæ peccavimus in te, Corrumpentes opera noſtra coram te,* 7 *neque ſervantes præcepta, ſtatutum, atque judicia quæ mandâſti per Moſen ſervum tuum. Memento nunc ſermonis* 8 *quem mandâſti Moſi ſervo tuo, & dixiſti ei; Si vos mentiti fueritis in me, ego viciſſim diſpergam vos inter gentes: At ad me reverſi, & ſtatuta mea cuſtodi-* 9 *entes & exequentes; etiamſi diſperſi fueritis in extremitatem cœli, equidem colligam vos & adducam vos ad locum quem elegi ut ibi ſit nomen meum. Re-* 10 *ſpice igitur in ſervos tuos & populum tuum quem liberâſti O Domine potentiâ tuâ magnâ & brachio tuo valido: Et* 11 *ſuſcipe deprecationem & orationem ſervorum tuorum diligentium nomen tuum, te reverentium: & proſperum nunc redde ſervum tuum hodie, & præſta ei miſericordias apud hunc virum. Ego autem eram pincerna regis.*

* الفصل الثاني *

1 * فلما كان في شهر نيسان سنة عشرين لارتحششت الملك * كان بين يدي خمرا * فرفعت كاس
2 الخمر واعطيت الملك * ولم اكن مبغوضا منه * ولا ممن هو بين يديه * فقال لي ما بال وجهك
عبوس بخلاف عادتك * وانت ليس بمريض * ليس هذا الا سوسة * فخشيت جدا من كلامه
3 * وقلت له * الملك يعيش الي الابد * ما بال لا يتغير وجهي ويستحيل * والغم في باطن
4 قلبي * من اجل ان المدينة التي فيها ذكر قبور ابايي خربة * وابوابها ماججة بالنار * فقال
5 لي الملك * على هذا مبتغي * وصليت الي الاه السماء * وقلت للملك ان يحسن عندك
6 وبين يديك * فارسلني الي بلاد يهودا الي مدينة قبور ابايي فاعمرها * فقال لي الملك *
يا مسكين الي متى يكون مسيرك * فحسن عند الملك ان يخليني بعد ما اعطيته
عهدا *

CAP. II.

ITaque menſe Niſan, anno vigeſimo Artabſeſtis regis, cùm vinum haberem coram me, & levâſſem calicem vini, & 1 *porrexiſſem regi; (neque verò exoſus eram ipſi, neque iis qui erant in conſpectu ipſius) Dixit mihi; Quid rei eſt quòd* 2 *vultus tuus triſtis eſt præter conſuetudinem tuam, quum tu non ſis æger? non eſt hoc niſi angor: quare extimui valde verba ejus, Et dixi ei; Vivat rex in æ-* 3 *ternum: quonam pacto non immutaretur vultus meus & alteraretur, quandoquidem dolor occupat præcordia mea, eò quòd urbs in qua ſunt monumenta ſepulchrorum patrum meorum, vaſtata eſt, & portæ ejus igni deletæ? Dixit mihi rex,* 4 *Id expetis? Tum Deum cœli deprecatus, Dixi regi; Si gratum tibi &* 5 *coram te eſt, mitte me in regionem Judææ ad urbem ſepulchrorum majorum meorum, ut ædificem eam. Dixit mihi rex,* 6 *Heus miſer, quouſque tandem perdurabit curſitatio tua? placuit tamen regi dimittere me, poſtquam tempus ei præfiniviſſem.*

נחמיה : ב

donec me traducant ut , flumen trans duces ad mihi dent epiſtolas , bonum *rege ſuper* Si : regi dixi Et
7 ואמר למלך אם על המלך טוב אגרות יתנו לי על פחות עבר הנהר אשר יעבירוני עד אשר
contignandum ad ligna mihi det ut , regi quod *paradiſi* cuſtodem Aſaph ad epiſtolam Et .Jehudah in veniam
8 אבוא אל יהודה: ואגרת אל אסף שמר הפרדס אשר למלך אשר יתן לי עצים לקרות את
mei Dei manū juxta rex mihi dedit Et .*eam in* fuero ingreſſus quam domui & ,civitatis muro & ,domui quæ palatii portas
שערי הבירה אשר לבית ולחומת העיר ולבית אשר אבוא אליו ויתן לי המלך כיד אלהי
principes rex mecum miſit Et .regis epiſtolas eis dedi & , flumen trans duces ad veni Et .me ſuper bonam
9 הטובה עלי: ואבוא אל פחות עבר הנהר ואתנה להם את אגרות המלך וישלח עמי המלך שרי
quòd , *magno malo eis fuit malum* &,Hammonites ſervus Thobijah & ,Choronites Sanballat audivit Et .equites & ,*virtutis*
10 חיל ופרשים: וישמע סנבלט החרני וטוביה העבד העמני וירע להם רעה גדלה אשר
, nocte ſurrexi Et .tribus diebus ibi fui & , Jeruſalaim in veni Et .Iſrael filiis bonum quærendum ad homo veniſſet
11 בא אדם לבקש טובה לבני ישראל: ואבוא אל ירושלם ואהי שם ימים שלשה: ואקום לילה
12 .Jeruſalaim in *faciendum ad* , meum cor in dediſſet meus Deus quid , homini indicavi non & , mecum *paucus* viri & , ego
אני ואנשים מעט עמי ולא הגדתי לאדם מה אלהי נתן אל לבי לעשות לירושלם
, nocte vallis portam per ſum egreſſus Et .*eo in equitans ego quo* jumentum niſi , mecum non jumentum Et
13 ובהמה אין עמי כי אם הבהמה אשר אני רכב בה: ואצאה בשער הגיא לילה
ejus *portæ &* , *rupti ipſi* qui Jeruſalaim muros *in conſiderans fui &* : ſtercorum portam ad & ,draconis *oculi facies ad* &
ואל פני עין התנין ואל שער האשפת ואהי שבר בחומת ירושלם אשר הם פרוצים ושעריה
.eo ſub tranſeundū ad jumento locus non & ;regis *piſcinam* ad & , fontis portam ad tranſivi Et .igni in *pereſæ* erant
14 אכלו באש: ואעבר אל שער העין ואל ברכת המלך ואין מקום לבהמה לעבר תחתי:
magnates Et .redii & , vallis portam per veni & ,ſum reverſus & :murum *in conſiderans fui* & ,nocte torrentē per *aſcendens fui* Et
15 ואהי עלה בנחל לילה ואהי שבר בחומה ואשוב ואבוא בשער הגיא ואשוב: והסגנים
16 , opus *facienti reſiduo* &,magiſtratibꝰ & , *heroibꝰ* & ,ſacerdotibꝰ &,Jehudæis & : *faciens ego* quid & , abiiſſem quò *noverunt non*
לא ידעו אנה הלכתי ומה אני עשה וליהודים ולכהנים ולחרים ולסגנים וליתר עשה המלאכה
ejꝰ portæ &,*deſtructa* Jeruſalaim quia , *eo in nos quo* malum *videntes* Vos : eos ad dixi Et .indicavi non euſque
17 עד כן לא הגדתי: ואמר אלהם אתם ראים הרעה אשר אנחנו בה אשר ירושלם חרבה ושעריה
manum eis indicavi Et .opprobrium ultrà ſimus non & ,Jeruſalaim murum ædificemus & ,*Itote* .igni in ſunt ſuccenſæ
18 נצתו באש לכו ונבנה את חומת ירושלם ולא נהיה עוד חרפה: ואגיד להם את יד
corroborarunt Et .ædificemus &,Surgamus :dixerunt Et .mihi dixit quæ regis verba etiam &,me ſuper bona ipſa quòd ,mei Dei
אלהי אשר היא טובה עלי ואף דברי המלך אשר אמר לי ויאמרו נקום ובנינו ויחזקו
ſubſannaverunt & , Harbites Gheſem & , Hammonites ſervus Thobiah & ,Choronites Sanballat audivit Et .bonum in *ſuæ* manus
19 ידיהם לטובה: וישמע סנבלט החרני וטביה העבד העמוני וגשם הערבי וילעגו
? rebellantes vos regem contra Nunquid ?*facientes vos* quod hoc *verbum* Quid : dixerunt & ,nos *ſuper* deſpexerunt & , nos
לנו ויבזו עלינו ויאמרו מה הדבר הזה אשר אתם עשים העל המלך אתם מרדים:
:ædificemus &,Surgamus .ejꝰ ſervi nos & ,nos faciet proſperare ipſe , cœlorum Deus : eos ad dixique ,verbum eis reddidi Et
10 ואשיב אותם דבר ואומר להם אלהי השמים הוא יצליח לנו ואנחנו עבדיו נקום ובנינו
.Jeruſalaim in memoria &,juſtitia & , pars non vobis &
ולכם אין חלק וצדקה וזכרון בירושלם:

Verſio VULG. LAT.

Et dixi regi; Si regi videtur bonum, epiſtolas det mihi ad duces regionis trans Flumen, ut traducant me, donec veniam in Judæam : 7 Et epiſtolam ad Aſaph cuſtodem ſaltûs regis, ut det mihi ligna, ut tegere poſſim portas turris domûs, & muros civitatis, & domum, quam ingreſſus fuero. 8 Et dedit mihi rex juxta manum Dei mei bonam mecum. Et veni ad duces regionis trans Flumen, dedíque eis epiſtolas regis. 9 Miſerat autem rex mecum principes militum, & equites. Et audierunt, 10 Sanaballat Horonites, & Tobias ſervus Ammanites : & contriſtati ſunt afflictione magnâ, quòd veniſſet homo, qui quæreret proſperitatem filiorum Iſrael. Et 11 veni Jeruſalem, & eram ibi tribus diebus. Et ſurrexi 12 nocte ego, & viri pauci mecum, & non indicavi cuiquam quid Deus dediſſet in corde meo ut facerem in Jeruſalem, & jumentum non erat mecum, niſi animal, cui ſedebam. Et egreſſus ſum per portam vallis 13 nocte, & ante fontem draconis, & ad portam ſtercoris, & conſiderabam murum Jeruſalem diſſipatum, & portas ejus conſumptas igni. Et tranſivi ad portam 14 fontis, & ad aquæductum regis, & non erat locus jumento, cui ſedebam, ut tranſiret. Et aſcendi per torrentem 15 nocte, & conſiderabam murum, & reverſus veni ad portam vallis, & redii. Magiſtratus autem 16 neſciebant quò abiiſſem, aut quid ego facerem : ſed & Judæis, & ſacerdotibus, & optimatibus, & magiſtratibus, & reliquis qui faciebant opus, uſque ad id loci nihil indicaveram. Et dixi eis; Vos nôſtis afflictionem 17 in qua ſumus; quia Jeruſalem deſerta eſt, & portæ ejus conſumptæ ſunt igni : venite & ædificemus muros Jeruſalem, & non ſimus ultrà opprobrium. Et indicavi 18 eis manum Dei mei, quòd eſſet bona mecum, & verba regis, quæ locutus eſſet mihi, & aio; Surgamus, & ædificemus. Et confortatæ ſunt manus eorum in bono. Audierunt autem, Sanaballat Horonites, et Tobias ſervus 19 Ammanites, et Goſem Arabs, et ſubſannaverunt nos, et deſpexerunt, dixerúntque; Quæ eſt hæc res, quam facitis? numquid contra regem vos rebellatis? Et reddidi eis ſermonem, dixíque ad eos; Deus cœli 10 ipſe nos juvat, et nos ſervi ejus ſumus : ſurgamus et ædificemus : vobis autem non eſt pars, et juſtitia, et memoria in Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Deinde dixi regi; Si regi gratum eſt, ſcribant 7 mihi epiſtolam ad præſidem qui eſt in *regione* transfluviali, ut tranſmittant me donec perveniam ad Judæam : Et *aliam* epiſtolam ad 8 Aſaphum cuſtodem viridarii regis, ut det mihi ligna ad conficiendas portas domûs & palatii, murorum urbis, & domûs quam ingreſſurus ſum : deditque mihi rex, prout manus Dei mei affuerat mihi. Cùm itaq; perveniſ- 9 ſem ad præſidem qui erat trans flumen, reddidi ei epiſtolam regis: Miſerat autem mecum rex ducem quendam equitum. Quod cùm au- 10 diſſet Sambelat Huranites, & Tobia, ſervi Ammonitarum; ægrè tulerunt adveniſſe hominem ad procurandum bonum Iſraelitis. Deniq; cùm perveniſſem in Jeruſalem, & fu- 11 iſſem ibi tribus diebus; Surrexi noctu ego et 12 viri illi qui mecum venerant (nemini autem indicavi quod Deus indiderat animo meo faciendum pro Jeruſalem : neq; jumentum erat mecum, præter jumentū illud cui inſidebam) Et egreſſus ſum noctu ad portam vallis, ver- 13 ſùs fontem collium, tum ad portā Aſphoth; & obturare cœpi muros Jeruſalem qui perrupti erant, & portas quæ erant igni ſuccenſæ. Inde tranſivi ad portā vallis & ad aquæ- 14 ductum regis, at non erat ibi jumento tranſeundi locus. Aſcendebam ergò per vallem 15 noctu, & obturabam noctu; ac tum veniebam, & ingrediens per portam vallis revertebar. Præfecti verò neſciebant quò irem 16 aut quid facerem: nam Judæis, ſacerdotibus, præfectis, ſcribis, & reliquis curatoribus operis adhuc non indicaveram. Tum dixi eis; 17 Vos videtis malum in quo verſamur: ecce Jeruſalem vaſtata eſt, & portæ ejus igni exuſtæ : venite, ædificemus murum Jeruſalem, ut non ſimus poſthac opprobrium. Et cùm 18 indicâſſem eis manum Dei mei affuiſſe mihi in bonum, & verba regis quæ dicta mihi fuerant; dixerunt, Surgemus & ædificabimus: & confirmârunt manus ſuas ad agendum bonum. Quod cùm audiſſent Sanbelat Hura- 19 nites, & Tobia, viri Ammonitæ, & Geſem Arabs; deriſerunt & ſubſannârunt nos, dicentes; Quodnam eſt opus hoc quod aggredimini? an contra regem rebellatis? Qui- 20 bus reſponſum dedi ac dixi; Deus quidem cœli ſervavit nos, ideo nos operamur, ſurgimus, & ædificamus : vobis autem neque jus, neque memoria, neque pars eſt in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν
8 τοῦ ποταμοῦ, ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ Ἰούδαν, Καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσὰφ φύλακα τοῦ παραδείσου
ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύλας, ϗ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, ϗ εἰς
9 οἶκον ὃν εἰσελεύσομαι εἰς αὐτόν. ϗ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή. Καὶ ἦλθον πρὸς
τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως· ϗ ἀπέστειλε μετ' ἐ-
10 μοῦ ὁ βασιλεὺς (ζ) ἀρχηγοὺς δυνάμεως ϗ ἱππεῖς. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, ϗ Τωβία ὁ δοῦ-
λος (η) Ἀμμωνὶ, ϗ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, (θ) ὅτι ἥκει ὁ ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱ-
11 12 οῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ
ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, ϗ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ θεὸς δίδωσι εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆ-
σαι μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ϗ κτῆνος οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ, εἰ μὴ τὸ κτῆνος (†) ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ.
13 Καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ γωληλὰ, ϗ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν, ϗ εἰς πύλην τῆς κοπρίας· ϗ
ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσι, ϗ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν (ι)
14 πυρί. Καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην τοῦ αἲν, ϗ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, ϗ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτή-
15 νει παρελθεῖν ὑποκάτω μου. Καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάῤῥου νυκτὸς, ϗ ἤμην συν-
16 τρίβων ἐν τῷ τείχει, ϗ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, ϗ ἐπέστρεψα. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνω-
σαν τί ἐπορεύθην, ϗ τί ἐγὼ ποιῶ· ϗ τοῖς Ἰουδαίοις, ϗ τοῖς ἱερεῦσι ϗ τοῖς ἐντίμοις, ϗ τοῖς
17 στρατηγοῖς, ϗ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα. Καὶ εἶπα πρὸς αὐ-
τοὺς, Ὑμεῖς βλέπετε (κ) τὴν πονηρίαν ταύτην, ἐν ᾗ ἐσμὲν ἐν αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ
αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί. δεῦτε, ϗ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, ϗ οὐκ ἐσόμεθα
18 ἔτι ὄνειδος. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἥ ἐστιν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, (λ) ϗ πρὸς τοὺς
λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέ μοι· ϗ εἶπα, Ἀναστῶμεν, ϗ οἰκοδομήσωμεν. ϗ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖ-
19 ρες αὐτῶν (μ) εἰς τὸ ἀγαθόν. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, ϗ Τωβία ὁ δοῦλος ὁ Ἀμμωνὶ, ϗ Γη-
σὰμ ὁ Ἀραβὶ, ϗ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, ϗ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, ϗ εἶπον, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖ-
20 τε; ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε; Καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον, ϗ εἶπα αὐτοῖς, Ὁ θε-
ὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, ϗ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροὶ, ϗ οἰκοδομήσομεν· καὶ ὑμῖν
οὐκ ἔστι μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλήμ.

Et dixi regi; Si ſuper regem, bonum; det mihi epiſtolas ad ſubregulos 7
trans flumen; ut deducant me, donec venero in Judam; Et epiſtolam 8
ad Aſaph cuſtodem paradiſi, qui eſt regi, ut det mihi ligna ad tegen-
dum (c) portas, & ad murum civitatis, & ad domum, quam ingredi-
ar in eam. Et dedit mihi rex, ſicut manus Dei bona. Et veni ad ſub- 9
regulos trans flumen, & dedi eis epiſtolas regis. Et miſerat mecum rex
principes virtutis, & equites. Et audivit Sanaballat Aroni, & To- 10
bia ſervus Ammoni: & malum eis factum (d) eſt; quia venit homo
quærere bonum filiis Iſrael. Et veni in Hieruſalem, & fui ibi dies tres. 11
Et ſurrexi nocte ego, & viri pauci mecum, & non annuntiavi homini, 12
quid Deus dat in cor meum facere cum Iſrael: & jumentum non eſt
mecum, niſi jumentum, quem ego inſcendo ſuper illud. Et egreſſus ſum 13
in (e) porta Golila, & ad os fontis ficuum, & ad portam ſtercoris. Et
eram (f) converſans in muro Hieruſalem, quod ipſi diruunt, & portæ e-
jus exeſæ erant igne. Et tranſivi ad portam (g) Ain, & ad piſcinam re- 14
gis, & non erat locus jumento tranſire ſub me. Et fui aſcendens in (h) 15
muro torrentis nocte, & fui converſans in muro, & fui in porta vallis,
& reverti. Et cuſtodes non cognoverunt, quid ibam, & quid ego fa- 16
cio. Et Judæis, & ſacerdotibus, & optimatibus, & ducibus, & reli-
quis facientibus opera uſque tunc non indicaveram. Et dixi ad eos; 17
Vos videtis malum hoc, in quo ſumus in eo, quomodò Hieruſalem deſer-
ta, & portæ ejus datæ ſunt igni: Venite, & exædificemus murum Hie-
ruſalem: & non erimus ultrà opprobrium. Et annuntiavi eis manum 18
Dei, quæ eſt bona ſuper me, & (i) prætereà verba regis, quæ dixit mi-
bi. Et dixi; Surgamus, & ædificemus. Et confortatæ ſunt manus eo-
rum in bonum. Et audivit Sanaballat Aroni, & Tobia ſervus Ammoni, 19
& Geſam Arabi, & ſubſannaverunt nos, & venerunt ſuper nos, &
dixerunt; Quid verbum hoc, quod vos facitis? An ſuper regem vos
rebellatis? Et retuli eis verbum, & dixi eis; Deus cæli ipſe proſpera- 20
bit nos: & nos ſervi ejus puri, & ædificabimus. Et vobis non eſt pars,
& juſtitia, & memoria in Hieruſalem.

MS. A. (ζ) ἀρχηγοὺς τῆς δυνάμεως (η) ὁ Ἀμμωνὶ, (θ) ὅτι ἥκει ἄνθρωπος (†) ὃ ἐγὼ (ι) ἐν πυρί. (κ) τὴν πονηρίαν, ἐν ᾗ (λ) καὶ τοὺς λόγους (μ) εἰς ἀγαθόν.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقلت للملك * ان حسن عند الملك بأن يامر يعطوني مراسيم الي امير شط الفراة * حتي 7
يجوزني الي ان ادخل الي بلد يهودا * ومنشورا الي اصاف وحافظي بستان الملك * ليعطيني 8
خشبا ليسقف دهليز ابواب القصر الذي للبيت * ولسور المدينة * وللبيت الذي ادخل اليه *
واعطاني الملك بيد الاهي الجيدة علي * وجيت الي امراء شط الفراة * واعطيتهم مناشير 9
الملك * وارسل الملك معي رسلا جيوشا وخيولا * فسمع سنبلاط الحوراني وطوبيا العماني * 10
فصعب عليهما صعوبة عظيمة * اذ جاء انسان لطلب خير بني اسرائيل * فدخلت الي اورشليم * 11
وكنت ثم ثلثة ايام * فقمت ليلا انا واناس معي قليل * ولم اخبر انسانا بالشي الذي 12
القاه الله في قلبي للفعل في اورشليم * وبهيمة ليس معي الا البهيمة التي انا راكبها
* وخرجت من باب الوهدة ليلا * وجيت الي باب الوادي ليلا * وكنت مرتجي المضي الي 13
باب الاسباط * ومتأمل في اسوار اورشليم التي هي مطعون * وابوابها التي احرقت بالنار
* وجيت الي باب العين والي بركة الملك * وليس مكان للبهيمة ان تروح تحتي * وكنت صاعدا 14 15
للوادي ليلا * وكنت مرتجي في السور * ورجعت وجيت الي باب الوادي ورجعت
* والمقدمون لم يعلموا اني مضيت ولا اي شي انا فاعل * ولا لليهود ولا للروساء ولا 16
الكهنة والمقدمين ولا بقية فاعلي الصناعة والي الان لم اخبر * وقلت لهم * انتم 17
ناظرين البلية التي نحن فيها * اورشليم خربة * وابوابها محترقة بالنار * فقالوا حتي
متي نبنا اسوار اورشليم ولا تكون معيرين * فاخبرتهم الامر بيد الاهي التي هي 18
جيدة علي * وايضا خطاب الملك الذي قال لي * وقالوا نقوم ونبني * وشدوا ايديهم
للخير * فلما سمع سنبلاط الحوراني وطوبيا العبد العماني وجشم الاعرابي هزوا بنا وحقرونا * 19
وقالوا ايش هذا الذي انتم فاعلين * هل علي الملك انتم عاصيين * فرديت عليهم 20
الجواب وقلت لهم * الاه السماء هو ينجح لنا نحن عبيده لنقوم ونبني * وليس لكم قسمة
وعدل او ذكر في اورشليم *

Et dixi regi, Si placeat regi præcipere 7
ut dentur mihi diplomata ad imperato-
rem ripæ Euphratis, ut deducat me do-
nec ingrediar in regionem Judææ:
Et epiſtola ad Aſaph & cuſtodes hor- 8
torum regis, ut det mihi ligna ad ex-
truendum tectum porticûs januarum pa-
latii domûs, & pro mœnibus urbis, &
pro domo quam ingreſſurus ſum. Quæ
cùm conceſſiſſet mihi rex per manum
Dei mei mihi propitiam, Adivi impe- 9
ratores ripæ Euphratis, reddidique eis
diplomata regis. Miſit quoque rex me-
cum nuntios, copias, & equites.
Audientes autem Samballat Horanites 10
& Tobia Ammonites, ægrè tulerunt ve-
hementer quòd veniſſet quidam ad cu-
randum bonum Iſraelitis. Quare Je- 11
roſolymam ingreſſus, ibidemque triduo
commoratus; Noctu ſurrexi ego & 12
homines illi pauci qui mecum erant, ne-
minique ſignificavi rem quam Deus in-
diderat animo meo faciendam in Jeru-
ſalem: & jumentum nullum erat me-
cum, præter jumentum illud quod con-
ſcendebam. Et egreſſus è porta vallis 13
noctu, veni ad portam torrentis noctu,
ſperans me iturum ad portam tribuum,
& contemplans muros Jeruſalem qui
perrupti erant, & portas ejus quæ erant
igni ſuccenſæ. Inde veni ad portam 14
fontis & ad piſcinam regis, nec pate-
bat locus jumento tranſeundi ſub me:
Quamobrem aſcendi ad torrentem noctu, 15
& contemplabar murum: tum redii
ad portam torrentis, ac reverſus ſum.
Præpoſiti verò neſciebant quò abiiſſem, 16
neque quid agerem: nam ne Judæis qui-
dem, neque principibus, neque ſacer-
dotibus, aut præpoſitis, neque cæteris
facientibus opus, quicquam adhuc ſi-
gnificaveram. Et dixi eis, Vos vide- 17
tis miſeriam in qua verſamur; Jeru-
ſalem vaſtata eſt, & portæ ejus igni
ſuccenſæ. Dixerunt, Quouſque tandem
reædificarentur muri Jeruſalem, ut non
ſint improperio? Sed cùm indicâſſem 18
eis negotium, ductrice manu Dei mei
quæ propitia mihi erat, ac præterea
ſermonem regis quem dixerat mihi;
dixerunt, Surgamus, & ædificemus:
& confirmaverunt manus ſuas ad bo-
num. Hæc cùm audiſſent Samballat 19
Horanites, Tobia ſervus Ammonites,
& Geſam Arabs; deriſerunt ac de-
ſpexerunt nos, & dixerunt: Quid
eſt hoc quod agitis? num in regem re-
belles eſtis? Quibus reddidi reſponſum 20
ac dixi; Deus cœli ipſe proſperos red-
det nos ſervos ſuos ut ſurgamus &
ædificemus: vobis autem non eſt pars,
neque juriſdictio, aut memoria in Jeru-
ſalem.

נחמיה : ג

CAP. III. ג

statuerunt &, eã *consecrârunt* ipsi *pecoris* portam ædificaverunt &, sacerdotes ejꝰ fratres &, magnus sacerdos Eljasib surrexit Et
1 וַיָּקָם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת־שַׁעַר הַצֹּאן הֵמָּה קִדְּשׁוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ
super &, Jerecho viri ædificaverunt ejꝰ *manũ super* Et .Chananel turrim ad usque eã *consecrârunt* , Meah turrim ad usque & ; ejꝰ *fores*
2 דַּלְתֹתָיו וְעַד־מִגְדַּל הַמֵּאָה קִדְּשׁוּהוּ עַד מִגְדַּל חֲנַנְאֵל׃ וְעַל־יָדוֹ בָנוּ אַנְשֵׁי יְרֵחוֹ וְעַל־
statuerũt &, eã contignaverunt Ipsi .Hasenaah filii ædificaverunt piscium portam Et .Imri filius Zacchur ædificavit ejꝰ *manum*
3 יָדוֹ בָּנָה זַכּוּר בֶּן־אִמְרִי׃ וְאֵת שַׁעַר הַדָּגִים בָּנוּ בְּנֵי הַסְּנָאָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ
roboravit eorũ *manum super* & :Hachos filii Urijah filius Meremoth *roboravit* eorũ *manum super* Et .ejus vectes &, ejus seras, ejꝰ valvas
4 דַּלְתֹתָיו מַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק
:Techohitæ *roboraverunt* eorũ *manũ super* Et .Bahana filius Sadoc *roboravit* eorũ *manum super* &, Mesezabel filii Berechiah filius Mesullam
5 מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק צָדוֹק בֶּן־בַּעֲנָא׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיקוּ הַתְּקוֹעִים
, Paseach filius Jojadah *roboraverunt* veterem portam Et .sui domini *servitio* in suum collum adduxerunt non eorũ *illustres* &
6 וְאַדִּירֵיהֶם לֹא־הֵבִיאוּ צַוָּרָם בַּעֲבֹדַת אֲדֹנֵיהֶם׃ וְאֵת שַׁעַר הַיְשָׁנָה הֶחֱזִיקוּ יוֹיָדָע בֶּן־פָּסֵחַ
roboravit eorum *manum super* Et .ejꝰ vectes &, ejꝰ seras &, ejꝰ valvas fecerũt stare &, eã cõtignaverũt Ipsi .Besodeiah filius Mesullam &
7 וּמְשֻׁלָּם בֶּן־בְּסוֹדְיָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו וּמַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק
roboravit ejꝰ *manum Super* .flumen trans ducis solio , Mispah & Ghibhon viri , Meronotithes Jadon. & , Ghibhonites Malathia
8 מְלַטְיָה הַגִּבְעֹנִי וְיָדוֹן הַמֵּרֹנֹתִי אַנְשֵׁי גִבְעוֹן וְהַמִּצְפָּה לְכִסֵּא פַּחַת עֵבֶר הַנָּהָר׃ עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק
ad usque Jerusalaim *reliquerunt* Et .Haracchachim filius Chananiah *roboravit* ejꝰ *manum super* Et .*aurifices* Charhojah filius Huzziel
עֻזִּיאֵל בֶּן־חַרְהֲיָה צוֹרְפִים וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶּן־הָרַקָּחִים וַיַּעַזְבוּ יְרוּשָׁלִַם עַד
eorũ *manum super* Et .Jerusalaim *regionis dimidii* princeps Chur filius Rephaiah *roboravit* eorũ *manum super* Et .latum murum
9 הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק רְפָיָה בֶן־חוּר שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם׃ וְעַל־יָדָם
10 secundam Mensuram .Chasabneiah filius Chattus *roboravit* ejꝰ *manum super* Et .suã domũ contra &, Charumaph filius Jedaiah *roboravit*
11 הֶחֱזִיק יְדָיָה בֶן־חֲרוּמַף וְנֶגֶד בֵּיתוֹ וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חַטּוּשׁ בֶּן־חֲשַׁבְנְיָה׃ מִדָּה שֵׁנִית
Sallum *roboravit* ejꝰ *manum super* Et .furnorum turrim & , moab-Pachath filius Chasub & , Charim filius Malchijah *roboravit*
12 הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶן־חָרִם וְחַשּׁוּב בֶּן־פַּחַת מוֹאָב וְאֵת מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים׃ וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק שַׁלּוּם
:Zanoach habitatores &, Chanun *roboravit* vallis Portam .ejus filiæ & , ipse , Jerusalaim *regionis dimidii* princeps , Halloches filius
13 בֶּן־הַלּוֹחֵשׁ שַׂר. חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם הוּא וּבְנוֹתָיו׃ אֵת שַׁעַר הַגַּיְא הֶחֱזִיק חָנוּן וְיֹשְׁבֵי זָנוֹחַ
.stercorum portam ad usque , muro in cubitos mille & ; ejus vectes & , ejus seras , ejus *fores* statuerunt & , eã ædificaverunt ipsi
הֵמָּה בָנוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֶלֶף אַמָּה בַּחוֹמָה עַד שַׁעַר הָשְׁפוֹת׃
, ejꝰ *fores* statuit & , eã ædificavit ipse : hacherem-Beth *regionis* princeps Rechab filius Malchijah *roboravit* stercorum portam Et
14 וְאֵת שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶן־רֵכָב שַׂר פֶּלֶךְ בֵּית־הַכָּרֶם הוּא יִבְנֶנּוּ וְיַעֲמִיד דַּלְתֹתָיו
, eã ædificavit Ipse .Mispah regionis princeps chozeh-Chol filius Sallun *roboravit* *oculi* portam Et .ejꝰ vectes & , ejus seras
15 מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְאֵת שַׁעַר הָעַיִן הֶחֱזִיק שַׁלּוּן בֶּן־כָּל־חֹזֶה שַׂר פֶּלֶךְ הַמִּצְפָּה הוּא יִבְנֶנּוּ
gradus ad usque & , regis hortum *in* *Selach* piscinæ murum & : ejꝰ vectes & , ejus seras, ejus valvas statuit & , eam texit &
וִיטַלְלֶנּוּ וְיַעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֵת חוֹמַת בְּרֵכַת הַשֶּׁלַח לְגַן־הַמֶּלֶךְ וְעַד־הַמַּעֲלוֹת
sepulchra cõtra usque, sur-Beth regionis dimidiæ princeps Hazbuch filius Nechemiah *roboravit* eum Post . .David civitate de descendẽtes
16 הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר דָּוִיד׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק נְחֶמְיָה בֶן־עַזְבּוּק שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית־צוּר עַד־נֶגֶד קִבְרֵי
.fortium domum ad usq; & , factam piscinam ad usque & , David
דָוִיד וְעַד־הַבְּרֵכָה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגִּבֹּרִים׃

Versio VULG. LAT.

CAP. III.

ET surrexit Eliasib sacerdos magnus, & fratres ejus sacerdotes, & ædificaverunt portam gregis: ipsi sanctificaverunt eam, & statuerunt valvas ejus, et usque ad turrim centum cubitorum sanctificaverunt eam, usq; ad turrim Hananeel. 1
Et juxta eum ædificaverunt viri Jericho: 2
& juxta eum ædificavit Zachur filius Amri. Portam autem piscium ædificaverunt filii Asnaa: ipsi texerunt eam, & statuerunt valvas ejus, & seras, & vectes. 3
Et juxta eos ædificavit Marimuth filius Uriæ, filii Accus. Et juxta eum ædificavit Mosollam filius Barachiæ, filii Mesezebel: & juxta eos ædificavit Sadoc filius Baana. 4
Et juxta eos ædificaverunt Thecueni: optimates autem eorum non supposuerunt colla sua in opere Domini sui. 5
Et portam veterem ædificaverunt, Joiada filius Phasea, & Mosollam filius Besodia: ipsi texerunt eam, & statuerunt valvas ejus, & seras, & vectes. 6
Et juxta eos ædificaverunt, Meltias Gabaonites, & Jadon Meronathites, viri de Gabaon & Maspha, pro duce qui erat in regione trans Flumen. 7
Et juxta eum ædificavit Eziel filius Araia aurifex: & juxta eum ædificavit Ananias filius pigmentarii: & dimiserunt Jerusalem usque ad murum plateæ latioris. 8
Et juxta eum ædificavit Raphaia filius Hur, princeps vici Jerusalem. 9
Et juxta eum ædificavit Jedaia filius Haromaph contra domum suam: & juxta eum ædificavit Hattus filius Haseboniæ. 10
Mediam partem vici ædificavit Melchias filius Herem, & Hasub filius Phahath Moab, & turrim furnorum. 11
Et juxta eum ædificavit Sellum filius Alohes princeps mediæ partis vici Jerusalem, ipse & filiæ ejus. 12
Et portam vallis ædificavit Hanun, et habitatores Zanoe: ipsi ædificaverunt eam, & statuerunt valvas ejus, & seras, & vectes, & mille cubitos in muro usque ad portam sterquilinii. 13
Et portam sterquilinii ædificavit Melchias filius Rechab, princeps vici Bethacharam: ipse ædificavit eam, & statuit valvas ejus, & seras, & vectes. 14
Et portam fontis ædificavit Sellun filius Cholhoza, princeps pagi Maspha: ipse ædificavit eam, & texit, & statuit valvas ejus, & seras, & vectes, & muros piscinæ Siloe in hortum regis, & usque ad gradus, qui descendunt de civitate David. 15
Post eum ædificavit Nehemias filius Azboc, princeps dimidiæ partis vici Bethsur, usque contra sepulchrum David, & usque ad piscinam, quæ grandi opere constructa est, & usque ad domum fortium. 16

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

1 * ܘܩܡ ܐܠܝܫܒ ܟܘܡܪܐ ܪܒܐ ܘܐܚܘܗܝ ܟܘܡܪܐ ܘܒܢܝܗܘܢ܂ ܠܘܬ ܬܪܥܐ ܕܥܢܐ܂ ܘܐܩܝܡܘ
ܬܪܥܘܗܝ ܘܩܘܕܫܘܗܝ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ ܕܡܐܐ܂ ܗܢܘܢ ܩܕܫܘܗܝ܂ ܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ
2 ܕܚܢܢܐܝܠ܂ * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܝܪܝܚܘ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܙܟܘܪ܂ ܒܢܝ
3 ܐܡܪܝ܂ * ܘܬܪܥܐ ܕܨܝܕܐ܂ ܒܢܐܘܗܝ ܒܢܝ ܣܢܐܐ܂ ܘܗܢܘܢ ܐܬܩܢܘܗܝ܂ ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ
4 ܘܣܟܪܘܗܝ ܘܡܘܟܠܘܗܝ܂ * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ܂ ܐܚܕ܂ ܡܪܝܡܘܬ ܒܪ ܐܘܪܝܐ ܒܪ ܐܩܘܣ܂ ܘܥܕܡܐ
ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܐܚܕ܂ ܡܫܠܡ ܒܪ ܟܢܢܐ܂ ܒܪ ܡܙܝܟܐܝܠ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܪܢܐ܂ ܐܚܕ܂ ܨܕܘܩ ܒܪ
5 ܒܥܢܐ܂ * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܕܘ ܬܩܘܥܝܐ ܘܡܕܒܪܢܝܗܘܢ܂ ܘܠܐ ܐܪܟܢܘ ܨܘܪܗܘܢ
6 ܠܦܘܠܚܢܐ ܕܡܪܘܬܗܘܢ܂ * ܘܬܪܥܐ ܕܬܪܝܢ ܐܚܕ܂ ܝܘܝܕܥ ܒܪ ܦܣܚ܂ ܘܡܫܠܡ ܒܪ ܒܣܕܝܐ܂
7 ܘܗܢܘܢ ܐܬܩܢܘܗܝ܂ ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܟܪܘܗܝ ܘܡܘܟܠܘܗܝ܂ * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ
ܐܚܕ܂ ܡܠܛܝܐ ܓܒܥܘܢܝܐ܂ ܘܢܪܘܢ ܡܪܐܬܢܝܐ܂ ܘܐܢܫܐ ܕܓܒܥܘܢ ܘܕܡܨܦܝܐ܂ ܥܒܕܘ ܟܘܪܣܝܐ
8 ܠܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ܂ * ܘܣܛܪܐ ܐܚܪܢܐ ܐܚܕ܂ ܥܙܐܝܠ ܒܪ ܚܕܝܐ ܒܪ ܣܪܦܝܐ܂ ܘܣܛܪܐ ܐܚܪܢܐ܂ ܐܚܕ
9 ܚܢܢܝܐ ܒܪ ܩܪܚܝܐ܂ ܘܫܒܩܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܟܕ ܫܘܪܐ ܪܘܝܚ܂ * ܘܣܛܪܐ ܐܚܕ܂ ܐܪܡܝܐ
10 ܒܪ ܚܘܪ ܫܠܝܛܐ ܕܐܘܪܫܠܡ܂ * ܘܣܛܪܐ ܐܚܕ܂ ܢܪܝܐ ܒܪ ܚܕܘܡܦܝ ܘܪܫܐ ܕܫܪܒܬܗ܂
11 ܘܣܛܪܐ ܐܚܕ܂ ܚܛܘܫ ܒܪ ܚܫܒܢܝܐ܂ * ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܒܬܪܗ ܐܚܕ܂ ܡܠܟܝܐ ܒܪ ܚܪܡ܂
12 ܘܚܫܘܡ ܒܪ ܪܒܐ ܕܡܘܐܒ܂ * ܘܡܓܕܠܐ ܕܐܫܬܚܪ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ܂ ܐܚܕ܂ ܫܠܘܡ ܒܪ
13 ܚܛܘܫ ܫܠܝܛܐ ܕܐܘܪܫܠܡ܂ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ܂ * ܘܬܪܥܐ ܕܦܩܥܬܐ܂ ܐܚܕ܂ ܚܢܘܢ ܥܡ ܥܡܘܪܐ
ܕܙܝܘܚ܂ ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ܂ ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܟܪܘܗܝ ܘܡܘܟܠܘܗܝ܂ ܘܐܠܦ ܐܡܝܢ
14 ܗܘܐ ܒܫܘܪܐ ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܐܫܦܘܬ܂ * ܘܬܪܥܐ ܕܐܫܦܘܬ ܐܚܕ܂ ܡܠܟܝܐ ܒܪ ܪܟܒܝ܂ ܫܠܝܛܐ
15 ܕܒܝܬ ܟܪܡܐ܂ ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ܂ ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܟܪܘܗܝ ܘܡܘܟܠܘܗܝ܂ * ܘܬܪܥܐ
ܕܡܥܝܢܐ ܐܚܕ܂ ܫܠܘܡ ܒܪ ܟܠܚܘܙܝ܂ ܫܠܝܛܐ ܕܡܨܦܝܐ܂ ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ ܘܐܛܠܠܘܗܝ܂ ܘܐܩܝܡܘ
ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܟܪܘܗܝ ܘܡܘܟܠܘܗܝ܂ ܘܫܘܪܐ ܕܩܢܝܐ ܕܫܦܟ ܡܝܐ ܠܓܢܬܐ ܕܡܠܟܐ܂
16 ܘܥܕܡܐ ܠܡܚܕܘܪܬܐ ܕܢܚܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ܂ * ܒܬܪܗ ܐܚܕ܂ ܢܚܡܝܐ ܒܪ ܥܙܒܘܩ
ܫܠܝܛܐ ܕܒܝܬ ܨܘܪ܂ ܥܕܡܐ ܠܫܒܝܠܐ ܕܩܒܪܗ ܕܕܘܝܕ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܩܢܝܐ ܕܥܒܝܕܐ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܓܢܒܪܐ܂

CAP. III.

ET surgens Elisab summꝰ sacerdos cum fratribus suis sacerdotibus, & filiis suis, ad portam pecudum; instauraverunt fores ejus & sancta ejus: & usque ad turrim centũ ipsi sanctificaverunt eam, usque ad turrim Hananaelis: 1
Et usque ad terminum civium Jericho, & usque ad terminum filiorum Zachor, filiorum Amri. 2
Portam verò piscatorum ædificaverunt filii Senææ, & ipsi restaurârunt eam; & fores, seras, ac vectes ejus restituerunt. 3
Item usque ad terminum quendam instauravit Meremoth filius Uriæ, filii Acos: & usque ad terminũ *alium* instauravit Meslam filius Chenanæ, filii Mizechalis: & usque ad *alium* terminum instauravit Zadoc filius Baanæ. 4
Usque ad terminũ quendam instauraverunt Tecuitæ & principes eorum, & non subdiderunt colla sua servituti dominorum suorum. 5
Portam secundam instauravit Jojada filius Pesahi, & Meslam filius Besariæ: & ipsi restaurârũt eam, restituerunt valvas, seras, et vectes ejus. 6
Et usque ad terminum quendam instauravit Melatia Gebeonita, & Neron Merathæus: & cives Gebeonis & Masphiæ fecerunt soliũ præsidi transfluviali. 7
Latus *aliud* instauravit Azael filius Hadaiæ filii Seraphiæ: & latus *aliud* instauravit Hanania filius Kerahiæ: & reliquerunt Jerusalem habentem murum amplum. 8
Latus quoddã instauravit Jeremia filius Huri, præfectus Jerosolymæ. 9
Latus quoddam instauravit Niria filius Hadomphi, & princeps familiæ suæ: latus quoddam instauravit Hatus filius Hesabnaiæ. 10
Mensuram sequentem instauravit Melachia filius Horami, & Hasum filius principis Moab. 11
Turrim quæ remanserat, usque ad terminum quendam, instauravit Salum filius Hatusi, præfectus Jerosolymorum, ipse cum filiis suis. 12
Portam planitiei instauravit Hanun cum habitatoribus Ziuhi: ipsi ædificaverunt eam, & restituerunt valvas, seras, & vectes ejus: mille autem cubiti erant in muro usque ad portam Asphoth. 13
Portam verò Asphoth instauravit Melachia filius Rechabi, præfectus Beth-charmæ: ipsi ædificaverunt eam, et restituerunt valvas, seras, et vectes ejus. 14
Portam fontis instauravit Salum filius Colhozæ, præfectus Masphiæ: ipsi ædificaverunt eam, tectum imposuerunt, et restituerunt valvas, seras, et vectes ejus: murum quoque aquæductûs qui aquas effundebat in hortum regium, usque ad clivum quod descendit è civitate Davidis. 15
Post eum instauravit Nehemia filius Azbuc præses Beth-suris, usq; ad semitam sepulchri Davidis, et usque ad aquæductum qui factus jam fuerat, et usque ad locum gigantum. 16

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. γʹ.

1 Καὶ ἀνέστη (α) Ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν·
αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου Ἀναμεήλ.
2 3 Καὶ ἐπὶ χεῖρας (β) ἀνδρῶν υἱῶν Ἱεριχώ, καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζακχούρ, υἱοῦ (γ) Ἀμρί. Καὶ τὴν πύλην
τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, (δ) καὶ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς
καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. καὶ (ε) ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν (ζ) ἐπὶ Ῥαμὼθ υἱοῦ Οὐρία, υἱοῦ
4 Ἀκκώς. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ κατέσχε Μοσολλὰμ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ (η) Μαζεβήλ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν
5 (θ) κατέσχε Σαδὼκ υἱὸς Βαανά. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχοσαν οἱ Θεκωΐμ, καὶ (ι) ἀδωρεὶμ οὐκ εἰσήνεγκαν
6 τράχηλον (κ) αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν. Καὶ τὴν πύλην (λ) ἰασαναὶ ἐκράτησαν (μ) Ἰωϊδὰ
υἱὸς Φασέκ, καὶ Μεσουλὰμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, καὶ (ν) ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα
7 αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησαν Μαλτίας ὁ Γαβαωνίτης, καὶ Εὐάρων
ὁ Μηρωνωθίτης, ἄνδρες τῆς Γαβαὼν καὶ τῆς Μασφὰ ἕως θρόνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ.
8 Καὶ ἐπ᾽ αὐτὸν παρησφαλίσατο Ὀζιὴλ υἱὸς Ἀραχίου πυρωτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας
9 υἱὸς τοῦ (ξ) ῥωκεὶμ, καὶ κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος. Καὶ ἐπὶ χεῖρα
10 αὐτῶν ἐκράτησε (ο) Ῥαφαΐα υἱὸς Σοὺρ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν
ἐκράτησεν Ἰεδαΐα υἱὸς Ἐρωμάφ, καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν (π) Ἀττοὺθ
11 υἱὸς (ρ) Ἀσαβανία. Καὶ δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς (σ) Ἡρὰμ, καὶ Ἀσοὺβ υἱὸς (τ) Φαὰτ Μωὰβ,
12 καὶ ἕως πύργου τῶν (υ) θανουρείμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησε Σαλλοὺμ υἱὸς Ἀλλωῆς, ἄρχων ἡμίσους
13 περιχώρου Ἱερουσαλήμ, αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ. Τὴν πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνοὺν καὶ
οἱ κατοικοῦντες Ζανώ· αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς
14 αὐτῆς, καὶ χιλίοις πήχεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας. Καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας
ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχὰβ, ἄρχων περιχώρου (φ) Βηθακχαρείμ, αὐτὸς (χ) καὶ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ
15 ἐσκέπασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ (ψ) μοχλοὺς αὐτῆς. Τὴν δὲ πύλην
τῆς πηγῆς ἠσφαλίσατο Σαλωμὼν υἱὸς Χολεζὲ, ἄρχων μέρους τῆς Μασφά· αὐτὸς ἐξῳκοδόμησεν αὐτὴν
καὶ ἐστέγασεν αὐτήν, καὶ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς· καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν
16 κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυίδ. Ὀπίσω
αὐτοῦ ἐκράτησεν Νεεμίας υἱὸς (ω) Ἀζαβοὺχ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Βηθσοὺρ, ἕως κήπου τάφου Δαυίδ,
καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας, καὶ ἕως (α) βηθαγγαρείμ.

CAP. III.

ET ſurrexit Eliaſub ſacerdos magnus, & fratres ejus ſacerdotes, & 1
ædificaverunt portã gregis: ipſi ſanctificaverunt eam, & ſtatuerunt valvas
ejus, & uſque ad turrim (a) centum ſanctificaverunt uſque ad turrim
Anameel. (b) Et ad manus virorum filiorum Hiericho, & ſuper manus 2
filiorum Zacchur filii Amri. Et portam piſcium ædificaverunt filii 3
Aſana: ipſi texerunt eam, & texerunt valvas ejus, & ſeras ejus, &
vectes ejus. Et ad manum eorum tenuit (c) ſuper Ramoth filium Uria, filii
Accos. Et ad manum eorum tenuit Moſollam filius Barachiæ, filii Mazebel. 4
Et ad manum eorum tenuit Sadoc filius Baana. Et ad manum eorum 5
tenuerunt Thecoim: & (d) Adorim non intulerunt collum ſuum in
ſervitutem (e) ipſorum. Et portam (f) Jaſanai tenuerunt Joida filius 6
Phaſec, & Meſulam filius Baſodia: ipſi texerunt eam, & ſtatuerunt
valvas ejus, & ſeras ejus, & vectes ejus. Et ad manum eorum tenuerunt 7
Maltias Gabaonites, & Euaron Meronothites, viri Gabaon,
& Maſpha, uſque ad thronum principis, qui trans flumen. Et juxta 8
eum munivit Oziel filius Arachiæ ex aurificibus. Et ad manum eorum
tenuit Ananias filius (g) Roceim. Et (h) reliquerunt Hieruſalem uſque
ad murum latum. Et ad manum eorum tenuit Raphaia filius Sur, 9
princeps dimidiæ regionis Hieruſalem. Et ad manum eorum tenuit 10
Jedaia filius Eromaph & è regione domûs ſuæ. Et ad manum ejus
tenuit Attuth filius Aſabania. Et (i) ſecundus tenuit Melchias filius 11
Heram, & Aſub filius Phaatmoab, & uſque ad turrim (k)
Thanurim. Et ad manum ejus tenuit Sallum filius Alloes, princeps 12
dimidiæ regionis Hieruſalem, ipſe, & filiæ ejus. Portam vallis tenuerunt 13
Anun, & habitantes Zarno: ipſi ædificârunt eam, & ſtatuerunt
valvas ejus, & ſeras ejus, & vectes ejus, & mille cubitos
in muro uſque ad portam ſtercoris. Et portam ſtercoris tenuit Melchia, 14
filius Rechab, princeps regionis Bethaccharim, ipſe, & filii ejus,
& texerunt eam, & ſtatuerunt valvas ejus, & ſeras ejus, &
vectes ejus. Portam autem fontis munivit Salomon filius Choleze, 15
princeps partis Maſpha: ipſe exædificavit eam, & texit eam, & ſtatuit
valvas ejus, & vectes ejus, & murum piſcinæ (l) codiorum
cæſariei regis, & uſque ad ſcalas deſcendentes è civitate David.
Poſt eum tenuit Neemias filius Azabuch, princeps dimidiæ regionis Bethſur uſque ad hortum ſepulchri
David, & uſque ad piſcinam factam, & uſque (m) Bethangarim. 16

MS.A. (α) Ἐλισοὺβ (β) υἱῶν ἀνδρῶν (γ) Μιαρί. (δ) καὶ ἔστησαν θύρας (ε) ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν (ζ) ἀπὸ Ῥαμὼθ (η) Μασεζειήλ. (θ) *κατέσχον οἱ Θεκωεὶμ, (ι) ἀδωρῆν (κ) ἑαυτῶν (λ) τοῦ αἰσανὰ (μ) Ἰοεϊδὰ (ν) ἔστησαν θύρας αὐτῆς * καὶ ἐπεὶ * εα αὐτῆς ἐκράτησεν Ἀνανίας (ξ) Ῥοκεείμ, (ο) Ῥαφαΐα, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου (π) Ἀττοὺς (ρ) Ἀσβανία. (σ) Ἡρμὰ, (τ) Φαὰθ (υ) θαννουρείμ. (φ) Βηθαχχαρμά, (χ) καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· (ψ) μοχλοὺς αὐτῆς. [*] καὶ τὸ τεῖχος (ω) Ἀζβοὺχ, (α) βηθθαγααρείμ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثالث *

1 * فقام اليساف الامام الكبير واخوته الايمه وبنيه على باب البستان * هم قدسوه الي
2 3 برج حانايل * الي حد ايريحا والي بني زابلون * وباب السمك هم اسسوه * واوقعوا ابوابه *
4 5 واصلحوا معالقه * على يديهم قوا مرموس ابن اوريا واصحابه * واجلاوهم لم يدخلوا
6 7 في عنقهم خدمة مواليهم * واوقعوا ابوابه ومعالقه ومصاريعه * وعلي يديهم قوا مالطيا
8 الجبعوني واصحابه اهل جبعون * وصنعة الكرسي لامير سط الفراة على يديه * وعلي
9 يديهم حانانيا واصحابه * وتركوا اورسليم الي السور الواسع * وعلي يديهم قوي رافايا
10 11 ابن حور ريس نصف خطة اورسليم * وعلي يديه قوي حطوس واصحابه * ثم نايبه
12 قوا ملكيا واصحابه لبرج البنايين * وعلي يديه قوي سلون ريس نصف خطة
13 اورسليم هو وبناته * وباب الوهق على يك قوا حنون واصحابه * هم بنوه واوقعوا
14 مصارعه ومعالقه * والف ذراع تدوقا للسور الي باب الزيادة * وباب الزيادة قوي
15 ملكيا ريس خطة بيت لحم * واوقف مصارعه ومعالقه * ولباب العين * وايضا
16 سور بركة سلوان لجنان الملك * والي النازلة من مدينة داوود * وبعده قوي
نحميا ريس نصف خطة بيت صور الي حد قبور داوود * والي البركة المعمولة *
والي بيت الجبابر *

CAP. III.

Surgens igitur Eliaſaph ſummus ſacerdos cum fratribus ſuis ſacerdotibus et 1
filiis ſuis ad portam horti, ipſi ſanctificaverunt eam uſque ad turrim Hanaelis,
Ad terminum Jericho, & ad filios Zabolonis. 2
Et portam piſcium ipſi fundaverunt, crexerunt valvas ejus, & aptaverunt ſeras ejus. 3
Ad manum iſtorum munivit ædificium Meremos filius Uriæ 4
cum ſociis ſuis. Et nobiliores inter ipſos non ſubdiderunt collum ſuum ſervituti dominorum ſuorum: 5
Et crexerunt portas, ſeras, & valvas ejus. 6
Ad manum eorum munivit Melatia Gabaonites cum ſociis ſuis Gabaonitis: & opificium ſolii pro imperatore ripæ Euphratis, fuit per manum ipſius. 7
Ad manum eorum, Hanania & ſocii ejus: & reliquerunt Jeruſalem uſque ad murum latum. 8
Ad manum iſtorum munivit Raphaia filius Huris præfectus dimidii tractûs Jeroſolymorum. 9
Ad manus hujus munivit Hattus cum ſociis ſuis. 10
Deinde viceſgerens ejus munivit Melachia cum ſociis ſuis uſque ad turrim fabrorum murariorum. 11
Ad manus iſtius munivit Sallun præfectus dimidii tractûs Jeroſolymorum unà cum filiabus ſuis. 12
Portam vallis ad manum ejus munivit Hanun & ſocii ejus: ipſi ædificaverunt eam, ſtatueruntque valvas & ſeras ejus, & mille muri cubitos protenſos uſque ad portam ſuperfluitatis. 13
Portam ſuperfluitatis munivit Melachia præfectus tractûs Bethlehem, ſtatuitque valvas & ſeras ejus. 14
Necnon portam fontis, atque etiam murum piſcinæ Selvan hortorum regis, uſque ad deſcenſum ab urbe Davidis. 15
Poſt hunc munivit Nehemia princeps dimidii tractûs Beth-ſuris, uſque ad terminum ſepulchrorum Davidis, & uſque ad piſcinam factam, & uſque ad domum gigantum. 16

Chehilah regionis dimidiæ princeps Chaſabiah *roboravit* ejus *manum* *Super* .Bani filius Rechum Levitæ *roboraverunt* eum Poſt
17 אחריו החזיקו הלוים רחום בן־בני על־ידו החזיק חשביה שר־חצי־פלך קעילה
ſuper roboravit Et .Chehilah regionis dimidiæ princeps Chenadad filius Bavvai eorum fratres *roboraverunt* eum Poſt .ſua regione in
19 18 לפלכו: אחריו החזיקו אחיהם בוי בן־חנדד שר חצי פלך קעילה: ויחזק על־
eum Poſt .anguli *armaturæ* aſcenſus regione è ,ſecundam menſuram Miſpah princeps Jeſuah filius Hezer ejus *manum*
20 ידו עזר בן־ישוע שר המצפה מדה שנית מנגד עלת הנשק המקצע: אחריו
.magni ſacerdotis Eljaſib domus oſtium ad uſque *flexura* à ,ſecundam menſuram Zabbai filius Baruch *roboravit ſe accendit*
החרה החזיק ברוך בן־זבי מדה שנית מן־המקצע עד־פתח בית אלישיב הכהן הגדול:
perfectionem ad uſque & ,Eliaſib domus oſtio ab ,ſecundam menſuram Hachos filii Urijah filius Meremoth *roboravit* eum Poſt
21 אחריו החזיק מרמות בן־אוריה בן־הקוץ מדה שנית מפתח בית אלישיב ועד־תכלית
contra Chaſſub & ,Binjamin *roboravit* eum Poſt .planiciei viri ſacerdotes roboraverunt eum poſt Et .Eliaſib domus
23 22 בית אלישיב: ואחריו החזיקו הכהנים אנשי הככר: אחריו החזיק בנימן וחשוב נגד
filius Binnui *roboravit* eum Poſt .ſuam domum apud Hananiah filii Mahaſeiah filius Hazariah *roboravit* eum Poſt .ſuam domum
24 ביתם אחריו החזיק עזריה בן־מעשיה בן־ענניה אצל ביתו: אחריו החזיק בנוי בן
regione à Uzai filius Palal .angulum ad uſque & ,*flexuram* ad uſque ,Hazariah domo à ,ſecundam menſuram Chenadad
25 חנדד מדה שנית מבית עזריה עד־המקצוע ועד־הפנה: פלל בן־אוזי מנגד
.Parhos filius Pedaiah eum poſt :*cuſtodiæ* atrio in quæ ,excelſam regis domo è *egredientem* turrim & ,*curvaturæ*
המקצוע והמגדל היוצא מבית המלך העליון אשר לחצר המטרה אחריו פדיה בן־פרעש:
roboraverunt eum Poſt .egredientem turrim & ,orientem ad aquarum portam contra uſque ,*alto loco in habitantes fuerunt* Nethinim Et
27 26 והנתינים היו ישבים בעפל עד נגד שער המים למזרח והמגדל היוצא: אחריו החזיקו
roboraverunt equorum portam Deſuper .*muniti loci* murum ad uſq; &,egredientis magnæ turris regione è ,ſecundā menſurā Tecohitæ
28 התקעים מדה שנית מנגד המגדל הגדול היוצא ועד חומת העפל: מעל שער הסוסים החזיקו
roboravit eum poſt Et .ſuā domum contra Immer filius Sadoc *roboravit* eum Poſt .ſuam domum contra unuſquiſque ſacerdotes
29 הכהנים איש לנגד ביתו: אחריו החזיק צדוק בן־אמר נגד ביתו ואחריו החזיק
ſextus Salaph filius Chanun & ,Selemiah filius Chananiah *roboravit* eum Poſt .orientalis portæ cuſtos Sechaniah filius Semahiah
30 שמעיה בן־שכניה שמר שער המזרח: אחרי החזיק חנניה בן־שלמיה וחנון בן־צלף הששי
filius Malchijah *roboravit* eum Poſt .ſuum cubiculum contra Berechiah filius Meſullam *roboravit* eum Poſt .ſecundam menſuram
31 מדה שני אחריו החזיק משלם בן־ברכיה נגד נשכתו: אחרי החזיק מלכיה בן
cœnaculū intra Et .anguli cœnaculū ad uſque & præcepti portam contra ,negociatorum & Nethinim domum ad uſque aurificis
32 הצרפי עד־בית הנתינים והרכלים נגד שער המפקד ועד עלית הפנה: ובין עלית
.negociatores & , aurifices *roboraverunt* ,*pecoris* portam ad anguli
הפנה לשער הצאן החזיקו הצרפים והרכלים:

CAP. IV. ד

ſuper ſubſannavit & ,multū eſt iratus & ,ei fuit ira & , murum *ædificantes* nos quòd Sanballat audiſſet cùm ,fuit Et
1 ויהי כאשר שמע סנבלט כי־אנחנו בונים את־החומה ויחר לו ויכעס הרבה וילעג על־
dimittent nūquid ? *facientes* imbecilles Jehudæi Quid : dixit & ,Someron *virtutis &,ſuorū fratrū facies ad* dixit Et .Jehudæos
2 היהודים: ויאמר לפני אחיו וחיל שמרון ויאמר מה היהודים האמללים עשים היעזבו
? ſunt combuſti ipſi & ,pulveris acervis de lapides vivificabūt nunquid ?die in conſummabūt nūquid ? ſacrificabūt nūquid ? eis
להם היזבחו היכלו ביום היחיו את־האבנים מערמות העפר והמה שרופות:

Verſio VULG. LAT.

Poſt eum ædificaverunt Levitæ. Rehum filius Benni : poſt 17
eum ædificavit Haſebias princeps dimidiæ partis vici
Ceilæ in vico ſuo. Poſt eum ædificaverunt fratres eo- 18
rum, Banai filius Enadad, princeps dimidiæ partis Cei-
læ. Et ædificavit juxta eum Azer filius Joſue, princeps 19
Maſpha, menſuram ſecundam, contra aſcenſum firmiſſimi
anguli. Poſt eum in monte ædificavit Baruch, filius Za- 20
chai, menſuram ſecundam, ab angulo uſque ad portam
domûs Eliaſib ſacerdotis magni. Poſt eum ædificavit 21
Merimuth, filius Uriæ filii Haccus, menſuram ſecundam, à
porta domûs Eliaſib, donec extenderetur domus Eliaſib.
Et poſt eum ædificaverunt ſacerdotes, viri de campeſtrib° 22
Jordanis. Poſt eum ædificavit Benjamin & Haſub con- 23
tra domum ſuam : & poſt eum ædificavit Azarias filius
Maaſiæ filii Ananiæ contra domum ſuam. Poſt eum 24
ædificavit Bennui, filius Henadad, menſuram ſecundam,
à domo Azariæ uſque ad flexuram, & uſque ad angu-
lum. Phalel filius Ozi contra flexuram & turrim, quæ 25
eminet de domo regis excelſa, id eſt, in atrio carceris :
poſt eum Phadaia filius Pharos. Nathinæi autem ha- 26
bitabant in Ophel uſque contra portam aquarum ad
Orientem, & turrim, quæ prominebat. Poſt eum ædi- 27
ficaverunt Thecueni menſuram ſecundam è regione, à
turre magna & eminente uſque ad murum templi. Sur- 28
ſum autem à porta equorum ædificaverunt ſacerdotes,
unuſquiſque contra domum ſuam. Poſt eos ædificavit 29
Sadoc filius Emmer contra domum ſuam. Et poſt eum
ædificavit Semaia filius Secheniæ, cuſtos portæ Orienta-
lis. Poſt eum ædificavit Hanania filius Selemiæ, & 30
Hanun filius Seleph ſextus, menſuram ſecundam : poſt
eum ædificavit Moſollam filius Barachiæ, contra gazo-
phylacium ſuum. Poſt eum ædificavit Melchias filius au-
rificis uſque ad domum Nathinæorum, & ſcruta venden-
tium contra portam judicialem, & uſque ad cœnaculum
anguli. Et inter cœnaculum anguli in porta gregis æ- 31
dificaverunt aurifices & negotiatores.

CAP. IV.

FActum eſt autem, cùm audîſſet Sanaballat quòd ædi- 1
ficaremus murum, iratûs eſt valdé : & motus nimis ſub-
ſannavit Judæos, Et dixit coram fratribus ſuis, & fre- 2
quentiâ Samaritanorum ; Quid Judæi faciunt imbecilles?
Num dimittent eos gentes ? Num ſacrificabunt, & com-
plebunt in una die ? Numquid ædificare poterunt lapides
de acervis pulveris, qui combuſti ſunt ?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܒܬܪܗ ܚܠܨܘ ܠܘܝܐ. ܐܪܚܘܡ ܒܪ ܒܢܝ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܚܫܒܝܐ ܫܠܝܛܐ ܕܩܥܝܠܐ. 17
* ܒܬܪܗ ܐܚܠܨܘ ܐܚܝܗܘܢ. ܒܢܘܝ ܒܪ ܢܚܕܪ ܫܠܝܛܐ ܕܩܥܝܠܐ. * ܘܚܠܨ ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ 18
19 ܕܥܙܪ. ܒܪܝܫܘܥ ܫܠܝܛܐ ܕܡܨܦܝܐ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܡܣܩܬܐ ܕܡܛܝܐ ܠܟܡܣܘܢ.
* ܡܢ ܒܬܪܗ ܐܙܠ ܘܚܠܨ ܒܪܘܟ ܒܪ ܙܟܝ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܟܡܣܘܢ. ܘܥܕܡܐ 20
ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܐܠܝܫܒ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. * ܒܬܪܗ ܚܠܨ ܡܪܡܘܬ ܒܪ ܐܘܪܝܐ ܒܪ ܐܡܘܟ. ܡܫܘܚܬܐ 21
ܕܬܪܬܝܢ. ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܐܠܝܫܒ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܒܝܬ ܐܠܝܫܒ. * ܒܬܪܗ ܚܠܨܘ ܟܗܢܐ 22
ܓܒܪܐ ܕܦܩܥܬܐ. * ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܒܢܝܡܝܢ ܘܝܫܘܥ ܪܫܐ ܕܒܝܬܗ. ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܥܘܙܝܐ ܒܪ 23
ܡܥܫܝܐ ܒܪ ܚܢܢܝܐ ܡܢ ܒܣܬܪ ܒܝܬܗ. * ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܒܢܘܝ ܒܪ ܢܚܕܪ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. 24
ܡܢ ܒܝܬ ܥܙܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܡܣܘܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܒܝܬܐ ܕܦܠܠ. * ܒܪ ܐܙܝ. ܡܢ ܠܘܩܒܠ 25
ܟܡܣܘܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ ܕܦܩܥܬܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬܐ ܡܠܟܝܐ ܥܠܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܕܪܬܐ
ܕܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܒܬܪܗ. ܦܪܝܐ ܒܪ ܦܪܥܘܫ. * ܘܢܬܝܢܐ ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܦܥܠ. ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ 26
ܕܡܝܐ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܡܓܕܠܐ ܕܡܦܩܢܐ. * ܒܬܪܗ ܚܠܨܘ ܬܩܘܥܝܐ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܡܢ 27
ܠܘܩܒܠ ܡܓܕܠܐ ܪܒܐ ܕܡܦܩܢܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܘܪܐ ܪܒܐ. * ܡܢ ܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܪܟܫܐ. 28
ܚܠܨܘ ܟܗܢܐ ܐܢܫ ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ. * ܒܬܪܗܘܢ ܐܚܠܨ ܨܕܘܩ ܒܪ ܐܡܝܪ. ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ. 29
ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܫܟܢܝܐ ܢܛܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܡܕܢܚܝܐ. * ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܚܢܢܝܐ ܒܪ 30
ܫܠܡܝܐ. ܘܚܢܘܢ ܒܪ ܨܠܦ ܫܬܝܬܝܐ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܡܫܠܡ ܒܪ
ܒܪܟܝܐ. ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ. ܒܬܪܗ ܐܚܠܨ ܒܢܘܢ ܒܪ ܢܚܕܪ. ܡܫܘܚܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. * ܒܬܪܗ 31
ܐܚܠܨ ܡܠܟܝܐ ܒܪ ܨܦܢܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬܐ ܕܢܬܝܢܐ ܘܕܒܣܡܐ. * ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ ܕܡܦܩܢܐ. 32
ܘܥܕܡܐ ܠܡܣܩܢܐ ܕܓܒܝܬܐ ܕܡܥܠܬܐ ܕܦܢܝܐ ܠܬܪܥܐ ܕܥܢܐ. ܚܠܨܘ ܨܝܓܐ ܘܒܣܡܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

* ܘܟܕ ܫܡܥ ܣܢܒܠܛ ܕܒܢܝܢܢ ܫܘܪܐ. ܟܪܝܬ ܠܗ ܛܒ. ܘܣܓܝ ܪܘܓܙܗ. ܘܒܙܚ ܒܝܗܘ 1
ܕܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܚܒܪܘܗܝ ܘܠܚܝܠܐ ܕܫܡܪܝܐ. ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܡܫܬܒܗܪܝܢ. 2
ܫܒܘܩܘ ܠܗܘܢ ܢܕܒܚܘܢ ܘܢܐܟܠܘܢ. ܒܝܘܡܐ ܕܢܩܝܡܘܢ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܩܩܠܬܐ
ܕܥܦܪܐ ܘܝܩܝܕܝܢ ܐܢܝܢ.

Poſt eum reparaverunt Levitæ : Arhum filius 17
Bani, uſque ad terminū Heſabiæ præfecti Cei-
læ. Poſt hunc reſtaurârunt fratres eorum, 18
Banui filius Nahdaris præfectus Ceilæ. Et 19
reparavit uſque ad terminum Azaris, Barjeſu
præfectus Maſphiæ, menſuram ſecundam ex
adverſo clivi ꝙ porrigitur ad Camſoa. Poſt 20
eum perrexit ac reparavit Baruch filius Zachi
menſuram ſequentem, uſque ad Camſoa, &
uſque ad oſtium domûs Eliſæi ſummi ſacerdo-
tis. Poſt eum reparavit Mermoth filius Uriæ 21
filii Amoch, menſuram ſequentem, ab oſtio do-
mûs Eliſæi uſque ad finem domûs Eliſæi. Poſt 22
hunc reparaverunt ſacerdotes viri planitiei.
Poſtea inſtauravit Benjamin & Jeſus prima- 23
rius familiæ ſuæ. Poſt hunc reparavit Ozia fi-
lius Maaſiæ, filii Ananiæ, à tergo domûs ſuæ,
Poſt hunc reparavit Banui fili° Nahdoris, men- 24
ſuram ſequentem, à domo Azariæ uſque ad
Camſoa, et uſque ad latus Phalal. Filius Azi 25
ab oppoſito *loco* Camſoæ uſque ad turrim pla-
nitiei, quæ prominebat è domo regia ſuperio-
re, & uſque ad atrium carceris. Poſt hunc Phe-
raia filius Parooſi. Nethanæi verò qui habi- 26
tabant in Poal, *reparaverunt* uſque ad portam
aquarum ad Orientem, & turrim egreſſûs.
Poſt hoc inſtauraverunt Tecuitæ menſuram 27
ſequentem, à turri magna egreſſûs uſque ad
murum maximum. Ab ingreſſu portæ equo- 28
rum inſtaurârunt ſacerdotes, quiſque è regio-
ne domûs ſuæ. Poſt eos reparavit Sadoc fi- 29
lius Amiris, è regione domûs ſuæ. Poſt hunc
reparavit Semaia filius Sechaniæ cuſtos portæ
Orientalis. Poſt hunc reparavit Hanania fi- 30
lius Selemiæ, & Hanun filius Salaphi ſextus,
menſurā alteram. Poſt eum reparavit Maſlum
filius Barachiæ è regione domûs ſuæ. Poſt
hunc reparavit Banun filius Nahdoris, men-
ſuram alteram. Poſt hunc reparavit Mela- 31
chia filius Sephaniæ, uſque ad domum Ne-
thanæorum & pharmacopolarum. E regio- 32
ne portæ egreſſûs uſque ad aſcenſum lateris
clivi quod porrigitur ad portam pecudum,
inſtaurârunt aurifices & pharmacopolæ.

CAP. IV.

CUm autem audîſſet Sambelat ædificare nos 1
murum, doluit admodum, & increbruit furor
ejus, & deriſit Judæos : Dixitque ſociis ſuis 2
& copiis Samaritanorum ; Quid faciunt Ju-
dæi, & gloriantur ? ſinite eos ſacrificare &
comedere quo die erexerint lapides iſtos è
ſterquilinio pulveris, jam exuſtos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ῥαοὺμ υἱὸς Βανί. ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀσαβία ἄρχων
18 ἡμίσους περιχώρου (β) Κεϊλὰ τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ. (γ) Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βε-
19 νεὶ υἱὸς Ἠναδὰδ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου (δ) Κεϊλά. Καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ Ἀζοὺρ υἱὸς
Ἰησοῦ, ἄρχων τοῦ Μασφαὶ, μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως (ε) τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας.
20 (ζ) Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βαροὺχ υἱὸς Ζαβοῦ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας (η) Βηθε-
21 λιασοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμὼθ υἱὸς Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκὼς, μέτρον
22 δεύτερον ἀπὸ θύρας (θ) Βηθηλιασοὺβ ἕως (ι) ἐκλείψεως Βηθηλιασούβ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱε-
23 ρεῖς ἄνδρες (κ) Ἐκχεχάρ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βενιαμὶν ϗ Ἀσοὺβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν.
24 (λ) καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν (μ) Ἀζαρίας υἱὸς Μαασίου, υἱοῦ Ἀνανία ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ. Μετ'
αὐτὸν ἐκράτησε Βανὶ υἱὸς (ν) Ἀδὰδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθαζαρία ἕως τῆς γωνίας, ϗ ἕως τῆς
25 καμπῆς (ξ) Φαλὰχ υἱοῦ Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, ϗ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βα-
26 σιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. ϗ μετ' αὐτὸν Φαδαΐα υἱὸς Φόρος. Καὶ οἱ Ναθι-
νὶμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ὠφὰλ, ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολὰς, ϗ ὁ πύργος ὁ ἐξέ-
27 χων [illegible] ο) Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ Θεκωῒμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγά-
28 λου τοῦ ἐξέχοντος, ϗ ἕως τοῦ τείχους τοῦ (π) Ὀφλά. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν
29 οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου (ρ) ἑαυτοῦ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδδοὺκ υἱὸς Ἐμμὴρ ἐξεναν-
τίας οἴκου ἑαυτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμαΐα υἱὸς Σεχενία φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς.
30 Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς (σ) Σελεμία, καὶ Ἀνὼμ υἱὸς Σελὲφ, ὁ ἕκτος, μέτρον δεύ-
τερον. μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεσουλὰμ υἱὸς (τ) Βαραχία ἐξεναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ. Μετ' αὐ-
τὸν ἐκράτησε Μελχία υἱὸς τοῦ Σαρεφὶ ἕως βηθὰν Ναθινὶμ, ϗ οἱ ῥοποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ Μα-
31 φεκὰδ ϗ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς. Καὶ ἀναμέσον τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ
χαλκεῖς ϗ οἱ ῥοποπῶλαι.

Poſt eum tenuerant Levitæ, Raum filius Bani. Ad manum ejus tenuit 17
Aſabia princeps dimidiæ regionis Ceila regione ſuâ. Et poſt eum tenu- 18
erunt fratres eorum Benei filius Enadad, princeps dimidiæ regionis
Ceila. Et tenuit ad manum ejus Azur filius Jeſu, princeps Maſpha, 19
menſuram ſecundam turris aſcenſionis contingentis angulum. Poſt 20
eum tenuit Baruch filius Zabu, menſuram ſecundam ab angulo uſque
ad januam (n) Beth Eliaſub ſacerdotis magni. Poſt eum tenuit Me- 21
ramoth filius Uria, filii Accos, menſuram ſecundam à janua Beth Eliaſub
uſque ad (o) finem Beth Eliaſub. Et poſt eum tenuerunt ſacerdotes, 22
viri Ecchechar. Et poſt eum tenuit Benjamin, & Aſub, è regione do- 23
mûs ipſorum. Et poſt eum tenuit Azarias filius Maaſiæ, filii Anania,
juxta domum ſuam. Poſt eum tenuit Bani filius Adad, menſuram 24
ſecundam à Beth Azaria uſque ad angulum, & uſque ad flexuram
Phalach filii Euzai ex adverſo anguli, & (p) turris eminens è domo 25
regis ſuperior, quæ atrii cuſtodiæ. Et poſt eum Phadaia filius Phoros.
Et Nathinim erant habitantes in Ophal uſque ad hortum portæ aquæ ad 26
Orientem, & turris eminens. Et poſt eum tenuerunt Thecoim menſu- 27
ram ſecundam ex adverſo turris magnæ eminentis, & uſque ad murum
Ophla. Supra portam equorum tenuerunt ſacerdotes, vir è regione 28
domûs ſuæ. Et poſt eum tenuit Sadduc filius Emmer ex adverſo do- 29
mûs ſuæ. Et poſt eum tenuit Samaia filius Sechenia cuſtos portæ Ori-
entis. Poſt eum tenuit Anania filius Selemia; & Anom filius Seleph 30
ſextus; menſuram ſecundam. Poſt eum tenuit Meſulam filius Bara-
chia ex adverſo gazophylacii ſui. Poſt eum tenuit Melchia filius Sarephi
uſque ad (q) Bethan Nathinim. (r) Et ſcruta vendentes è regione por-
tæ Maphcad; & uſque ad aſcenſionem flexuræ. Et intermedium (ſ) 31
portæ gregis tenuerunt fabri, & (t) ſcruta vendentes.

MS.A. (β) Κεεϊλὰ (γ) Μετ' αὐτὸν (δ) Κεεϊλά. (ε) τῆς συναπτούσης γωνίας. (ζ) Καὶ μετ' αὐτὸν (η) Βηθηλιασοὺβ (θ) Βηθησουβὰς (ι) ἐκθλίψεως
(κ) Ἀχχεχξάρ. (λ) μετ' αὐτὸν (μ) Ἀζαρία (ν) Ἠναδὰδ, (ξ) Φαλὰξ (ο) Μετ' αὐτὸν (π) Σοφλά. (ρ) μετ' αὐτοῦ. Μετ' αὐτὸν (σ) Σεεμία;
(τ) Βαρία

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσε Σαναβαλλὰτ, ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, (α) ϗ πονηρὸν αὐ-
2 τῷ ἐφάνη, ϗ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ, ϗ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν
αὐτοῦ, αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων, Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν (β) πόλιν; ἆρα
θυσιάζουσιν; ἆρα δυνήσονται; ϗ σήμερον ἰάσονται τοὺς λίθους, μετὰ τὸ χῶμα γενέσθαι γῆς καυθέντας;

CAP. IV.

ET factum eſt, quando audivit Sanaballat, quia nos ædificamus 1
murum; & malum ipſi viſum eſt: & iratus eſt valdè, & ſubſan-
nabat ſuper Judæos. Et dixit in conſpectu fratrum ſuorum, hæc (a) 2
eſt virtus Samariæ; Quia Judæi iſti ædificant ſuam civitatem? Nun-
quid ſacrificant? nunquid poterunt? Et hodiè ſanabunt lapides;
poſtquàm facti ſunt tumulus terræ combuſti?

MS. A. (α) ϗ πονηρὸν ἦν αὐτῷ, ϗ ὠργίσθη (β) πόλιν. [*] Καὶ Τωβίας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 18 * وبعده قوي الليوانيه ورييس نصف خطة قعيلا * ومن بعده قوي اخوته نوري
19 ابن حنداد رييس نصف حظ قعيلا * واسند على يد عازر ابن يسوع رييس
20 الصيعة مساحة ثانية * من حد صعود السلاح * والزاويه * وبعده قوي باروخ ابن
21 زكا مساحة ثانية * من الزاوية الي باب دار النساف الامام الكبير * وبعده قوا مريموس
22 23 واصحابه مساحة ثانية * وبعده الايمه اهل البرج * وبعده قوي بنيامين واصحابه
24 حد دار * وبعده قوا عزرا واصحابه * وبعده قوا بينوا واصحابه مساحة ثانية * من
25 26 دار عزريا الي العلوية * * ثم بعد هذا الخدم الذين كانوا سكان في الدهاليز
27 عمروا البرج الشرقي والي البرج الخارج * وبعده قووا المساحة الثانية من حد البرج
28 الكبير الخارج من سور الدهليز * ومن فوق باب الخيل قووا الايمه * كل واحد
29 حد دار * وبعده قوا صادوق واصحابه * وبعده قوا سمعيا واصحابه حفاظ باب الاسرار *
30 31 * وبعده قوا حنانيا واصحابه مساحة ثانية وبسلام * وبعده حذاء اجريته * وبعده قوي
32 ملكيا الي دار الخدم * والحدادون الي باب المقدس والي غرفة الركن * الي الغنم
قووا الساكبون والجلابون *

Poſt eum muniverunt Levitæ & prin- 17
ceps dimidii tractûs Ceilæ. Poſt hunc 18
muniverunt fratres ejus, Nuri filius
Handadi princeps dimidii tractûs Cei-
læ. Reſtaurata quoque eſt per manum 19
Azaris filii Jeſu principis oppidi illius,
menſura ſecunda, à termino clivi ar-
morum; & angulus. Poſt hunc mu- 20
nivit Baruch filius Zachæi menſuram
ſecundam, ab angulo uſque ad januam
domûs Eliaſabi ſacerdotis magni. Poſt 21
hunc munivit Merimos & ſocii ejus
menſuram ſecundam. Poſt hunc ſacer- 22
dotes incolæ turris. Deinde munivit 23
Benjamin cum ſociis ſuis terminum do-
mûs ſuæ. Et poſt hunc munivit Ezra
& ſocii ejus. Poſt hunc munivit Bi- 24
nu cum ſociis ſuis menſuram ſecun-
dam, à domo Azriæ ad ſupremum
uſque locum. Poſt hunc miniſtri 25
qui habitabant in porticibus, ædificave- 26
runt turrim Orientalem uſque ad tur-
rim prominentem. Poſtea muniverunt 27
menſuram ſecundam, à termino turris
magnæ prominentis in muro porticûs.
Supra portam equorum muniverunt ſa- 28
cerdotes, unuſquiſque terminum domûs
ſuæ. Poſtea munivit Sadoc cum ſo- 29
ciis ſuis. Deinde munivit Semaia
cum ſociis ſuis cuſtodibus portæ arca-
norum. Deinde munivit Hanania cum 30
ſociis ſuis menſuram ſecundam, idque
cum incolumitate: poſtea è regione
arcium ſuarum. Poſt hunc munivit 31
Melachia uſque ad domum miniſtro-
rum. Et fabri ferrarii uſque ad portam
Sanctuarii, & uſque ad cœnaculum
anguli. Ad oves uſque muniverunt 32
fuſores & bajuli.

* الفصل الرابع *

1 * وكان عند ما سمع سنبلاط ان نحن بانون السور * اشتد عليه واغتاض كثيرا وسفه
2 على اليهود * وقال قدام اخوته جيش سمرين * ايش هولاء اليهود الضعفاء فاعلين * هل
يتركوهم يذبحون * هل يسعوا الحجارة من اكوام التراب وهي محرقه *

CAP. IV.

FActum eſt autem ut cùm audiviſ- 1
ſet Samballat nos ædificare murum,
ægrè tulit, iratus eſt, ac petulanter
egit cum Judæis: Dixitque coram 2
fratribus ſuis copiis Samariæ; Quid
iſti Judæi imbecilles facturi ſunt?
num permitterent eis ſacrificare? num
ſanos redderent lapides è terræ cumu-
lis, licèt exuſti ſint?

נחמיה: ד

eorum lapideum murum rumpet & ,vulpes aſcenderit ſi ,*ædificantes* ipſi quod Etiam :dixit &:eum apud Hammonites Tobijah Et

3 וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃

terra in *direptionem* in eos da & : eorum caput in eorum opprobrium converte & ,deſpectui *fuimus* quia ,noſter Deus Audi

4 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ

.ædificantes *oppoſito ex* irritaverunt quia ;deleatur ne *tuis faciebus* à eorum peccatum &;eorũ iniquitatẽ *ſuper* operias ne Et.captivitatis

5 שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃

6 ,fuit Et .faciendum ad populo cor fuit Et .ejus medium ad uſq; ,murus totus eſt colligatus & ,murum ædificavimus Et

7 וַנִּבְנֶה אֶת־הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם לַעֲשׂוֹת׃ וַיְהִי

mœniorum longitudo aſcendiſſet quia ,Aſdodii & ,Hammonitæ & ,Harabes & ,Tobijah & ,Sanballat audiſſet cùm

כַאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת

veniendum ad ,pariter ipſi omnes *colligaverunt* Et .valde eis fuit ira & ,*obſtrui* interrupta cœpiſſent quod ,Jeruſalaim

8 יְרוּשָׁלִַם כִּי־הֵחֵלּוּ הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו לָבוֹא

eos juxta cuſtodiam ſtatuim' &,noſtrum Deum ad oravimus Et .*errorem* ei faciendum ad & ,Jeruſalaim contra pugnandum ad

9 לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלִָם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם

ædificare poterimus non nos & ,*multum pulveris &* ,*bajuli virtus Impegit* : Jehudah dixit Et .eorum *faciebus* à nocte ac die

10 יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לִבְנוֹת

;eos interficiamus & ,eorum medium in veniamus donec ,videant non & ,Neſciant :noſtri hoſtes dixerunt Et .*muro in*

11 בַּחוֹמָה׃ וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם

:vicibus decem nobis dicerent & ,eos apud habitantes Jehudæi veniſſent cùm ,fuit Et .opus faciamus ceſſare &

12 וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים

,*verticibus* in murum poſt *à loci* inferioribus ab ſtatui Et .nos ad *fueritis* reverſi quibus locis omnibus ex

13 מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃ וָאַעֲמִיד מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִחִיִּים

,*heroes* ad dixique,ſurrexi &,vidi Et .ſuis arcubus &,ſuis lanceis ,ſuis gladiis cum familias per populum ſtatui &

14 וָאַעֲמִיד אֶת־הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים

,mementote terribilis & ,magni Domini .eorum *faciebus* à timeatis Ne :populi reſiduum ad & ,*magnates* ad &

וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ

,noſtri inimici audiſſent cùm ,fuit Et .veſtris domib' & ,veſtris uxorib',veſtris filiab' &,veſtris filiis ,veſtris fratribus pro pugnate &

15 וְהִלָּחֲמוּ עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ

ad unuſquiſque ,murum ad nos omnes ſumus reverſi & ,eorum conſilium Deus *infregit &* ,nobis eſſet notificatum quòd

כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־עֲצָתָם וַנָּשָׁב כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־

,lanceas *&* *tenentes* eorum pars media & ,opere in *facientes meorum puerorum dimidium* illa die à ,fuit Et .ſuum opus

16 מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְהִי מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים וְהָרְמָחִים

portantes & ,muro in *Ædificantes* .Jehudah domum omnem poſt principes & : loricas & ,arcus & ,*clypeos*

17 הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־בֵּית יְהוּדָה׃ הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים

ſuo gladio unuſquiſque ædificantium Et .*miſſile tenens una &* ,*opere in faciens* ſua manu una in ,*onerantes* ,*onere in*

18 בַסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃ וְהַבּוֹנִים אִישׁ חַרְבּוֹ

.me apud tuba in *clangens &* ,*ædificantes* & ,ſuos lumbos ſuper accincti

אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃

Verſio VULG. LAT.

Sed & Tobias Ammanites proximus ejus, ait; Ædificent: ſi aſcenderit vulpes, tranſiliet murum eorum lapideum. 3 Audi, Deus noſter, quia facti ſumus deſpectui: converte opprobrium ſuper caput eorum, & da eos in deſpectionem in terra captivitatis. 4 Ne operias iniquitatem eorum, & peccatum eorum coram facie tua non deleatur, quia irriſerunt ædificantes. 5 Itaque ædificavimus murum, & conjunximus totum uſque ad partem dimidiam: & provocatum eſt cor populi ad operandum. 6 Factum eſt autem, cùm audîſſet Sanaballat, & Tobias, & Arabes, & Ammanitæ, & Azotii, quòd obducta eſſet cicatrix muri Jeruſalem, & quòd cœpiſſent interrupta concludi, irati ſunt nimis. 7 Et congregati ſunt omnes pariter, ut venirent, & pugnarent contra Jeruſalem, & molirentur inſidias. 8 Et oravimus Deum noſtrum, & poſuimus cuſtodes ſuper murum die ac nocte contra eos. 9 Dixit autem Judas; Debilitata eſt fortitudo portantis, & humus nimia eſt, & nos non poterimus ædificare murum. 10 Et dixerunt hoſtes noſtri; Neſciant, & ignorent, donec veniamus in medium eorum, & interficiamus eos, & ceſſare faciamus opus. 11 Factum eſt autem, venientibus Judæis, qui habitabant juxta eos, & dicentibus nobis per decem vices, ex omnibus locis quibus venerant ad nos, 12 Statui in loco poſt murum per circuitum populum in ordinem cum gladiis ſuis, & lanceis, & arcubus. 13 Et perſpexi atque ſurrexi: et aio ad optimates & magiſtratus, & ad reliquam partem vulgi; Nolite timere à facie eorum. Domini magni et terribilis mementote, & pugnate pro fratribus veſtris, filiis veſtris, et filiabus veſtris, et uxoribus veſtris, et domibus veſtris. 14 Factum eſt autem, cùm audîſſent inimici noſtri nuntiatum eſſe nobis, diſſipavit Deus conſilium eorum. Et reverſi ſumus omnes ad muros, unuſquiſque ad opus ſuum. 15 Et factum eſt à die illa, media pars juvenum eorum faciebat opus, et media parata erat ad bellum, et lanceæ, et ſcuta, et arcus, et loricæ, & principes poſt eos in omni domo Juda 16 Ædificantium in muro, & portantium onera, et imponentium: unâ manu ſuâ faciebat opus, et alterâ tenebat gladium: 17 Ædificantium enim unuſquiſque gladio erat accinctus renes. Et ædificabant, et clangebant buccinâ juxta me. 18

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 * ܘܛܘܒܝܐ ܥܡܘܢܝܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ. ܟܠܡܐ ܕܒܢܝܢ ܗܠܝܢ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܣܠܩ ܬܥܠܐ

4 ܘܥܩܪ ܟܐܦܐ ܕܫܘܪܝܗܘܢ. * ܫܡܥ ܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܢ ܠܓܘܚܟܐ. ܘܐܗܦܘܟ ܚܣܕܗܘܢ

5 ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܗܒ ܐܢܘܢ ܠܒܙܬܐ ܒܐܪܥܐ ܕܫܒܝܗܘܢ. * ܠܐ ܬܫܒܘܩ ܣܟܠܘܬܗܘܢ.

ܘܚܛܗܝܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܠܐ ܢܬܥܛܘܢ. ܡܛܠ ܕܪܓܙܘ ܠܘܩܒܠ ܒܢܝܢܐ ܕܒܢܝܢ.

6 * ܚܢܢ ܕܝܢ ܢܒܢܝܘܗܝ ܠܫܘܪܐ. ܘܒܢܝܘܗܝ. ܘܐܫܬܠܡ ܫܘܪܐ ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ. ܗܝܕܝܢ

7 ܐܬܦܬܚ ܦܘܡܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܕ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܣܢܒܠܛ ܘܛܘܒܝܐ.

ܘܥܪܒܝܐ. ܘܥܡܘܢܝܐ. ܘܐܫܕܘܕܝܐ. ܕܐܬܝܗܒ ܙܒܢܐ ܠܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܠܡܒܢܝܗ.

8 ܘܬܪܥܐ ܠܡܣܟܪ. ܒܐܫ ܠܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܕܢܐܬܘܢ

9 ܠܡܩܪܒܘ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ ܥܘܟܠܐ. * ܘܨܠܝܢ ܩܕܡ ܐܠܗܢ. ܕܢܩܝܡ

10 ܥܠܝܢ ܢܛܘܪܐ ܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ. ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪܝܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܚܣܪ ܚܝܠܢ

11 ܡܢ ܫܩܘܠܐ. ܘܥܦܪܐ ܣܓܝ ܝܬܝܪ. ܘܚܢܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢܢ ܠܡܒܢܐ ܫܘܪܐ. * ܘܐܡܪܝܢ

ܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܕܠܐ ܢܪܓܫܘܢ ܘܠܐ ܢܚܙܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܦܠ ܥܠܝܗܘܢ ܘܢܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܢܒܛܠ

12 ܥܒܕܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܝܗܘܕܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܥܣܪܐ ܙܒܢܝܢ ܐܬܝܢ

13 ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ ܕܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܘܩܡܘ

ܡܢ ܒܣܬܪ ܫܘܪܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ ܒܓܐܪܝܗܘܢ. ܘܦܠܓܘܗܝ ܠܚܝܠܐ ܠܫܪܒܬܐ

14 ܥܡ ܣܝܦܝܗܘܢ. ܘܪܘܡܚܝܗܘܢ ܘܩܫܬܬܗܘܢ. * ܘܕܚܠܬ ܘܩܡܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܪܘܪܒܢܐ ܘܠܫܠܝܛܢܐ

ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܠܡܪܝܐ ܪܒܐ ܘܕܚܝܠܐ ܐܬܕܟܪܘ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܠ ܐܚܝܟܘܢ

15 ܘܥܠ ܒܢܝܟܘܢ ܘܒܢܬܟܘܢ. ܘܐܦ ܥܠ ܢܫܝܟܘܢ ܘܒܬܝܟܘܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ

ܒܥܠܕܒܒܝܢ ܕܐܬܝܕܥܬ ܠܢ ܨܒܘܬܐ. ܘܒܛܠ ܡܪܝܐ ܡܠܟܗܘܢ. ܘܗܦܟܢ

16 ܟܠܢ. ܘܣܠܩܢ ܠܫܘܪܐ ܘܥܒܕܝܢ ܗܘܝܢ ܟܠܢ. ܐܢܫ ܠܥܒܕܗ. * ܘܦܠܓܐ ܕܥܠܝܡܐ ܡܢ

ܝܘܡܐ ܗܘ ܘܠܗܠ. ܦܠܓܗܘܢ ܕܥܡܐ. ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ. ܘܦܠܓܗܘܢ. ܐܚܝܕܝܢ ܪܘܡܚܐ.

17 ܘܬܪܣܐ. ܘܩܫܬܐ. ܘܫܪܝܢܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܩܝܡܝܢ ܒܣܬܪ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܒܢܝܢ ܫܘܪܐ. * ܘܕܫܩܠܝܢ

18 ܒܩܘܦܐ ܫܩܠܝܢ. ܒܚܕܐ ܐܝܕܗ ܥܒܕ ܒܥܒܕܐ. ܘܒܚܕܐ ܐܝܕܗ ܐܚܝܕ ܙܝܢܐ. * ܘܕܒܢܝܢ ܐܢܫ

ܒܣܝܦܗ ܐܣܝܪ ܘܩܐܡ ܘܒܢܐ. ܘܕܩܪܐ ܒܩܪܢܐ ܩܐܡ ܒܣܬܪܗ.

Tobia quoque Ammonita ſtabat juxta eum, & dixit; Quicquid iſti ædificãt, novi quòd aſcendens vulpes evellet lapides murorũ eorũ. 3 Audi Deus noſter, quia facti ſumus riſui: & reflecte probrum eorũ in caput eorũ, & expone eos prædæ in terra captivitatis eorum. 4 Ne dimittas reatus eorum, & peccata eorum à conſpectu tuo ne deleantur; quoniã irati ſunt adverſùs ædificium quod extruimus: 5 Nos autem ædificemus murum. Igitur ædificaverunt eum, & perfectus eſt murus uſq; ad dimidium ipſius: tunc apertũ eſt os totius populi ad agendũ. 6 Tunc cùm audîſſent Sambelat, & Tobia, Arabes, Ammonitæ, & Aſdodæi, datum fuiſſe tempus ad conſtruendum murũ Jeroſolymorũ, & loca perrupta occludi cœpiſſe: diſplicuit eis admodum: 7 Et conſpiraverunt omnes ſimul, ut venientes oppugnarent Jeruſalem, & afferrent eis impedimentum. 8 Quare deprecati ſumus Deum noſtrum ut cuſtodes conſtitueret ſuper nos diu noctúque à conſpectu illorum. 9 Dicebant Judæi; Defecerunt vires noſtræ quoad bajulos, & pulvis quamplurimus ſupereſt; ita nos murũ ædificare non poterimus. 10 Dicebant autem hoſtes noſtri; Ne animadvertant neque videant, donec irruamus in eos & occidamus eos, & ceſſare faciamus opus eorum. 11 Venerunt etiam Judæi qui habitabant apud illos *hoſtes*, & dixerunt iſtis; Ecce jam decies venerunt ad pugnandum contra vos ex omnibus locis in quibus degebant. 12 Et venerunt, ſteterúntque à tergo muri ad pugnandum contra vos ſagittis ſuis: & diviſerunt exercitum per nationes, cum gladiis ſuis, lanceis, & arcubus. 13 Quapropter timui, & ſurgens dixi principibus, præfectis, & reliquo populo, Ne timeatis ab eis: Dominum maximum & tremendum recordamini, & pugnate pro fratribus veſtris, & pro filiis ac filiabus veſtris, tum demum pro uxoribus & domibus veſtris. 14 Hæc cùm audiviſſent hoſtes noſtri, rem ſcilicet innotuiſſe nobis, irritáque feciſſet Dominus conſilia eorum; reverſi ſumus omnes, & ad murũ aſcendentes incubuimus omnes, quiſque operi ſuo. 15 Media tamen pars juvenum ab eo die & deinceps, media *inquam* pars populi incumbebat operi, media verò pars tenebat haſtas, ſcuta, arcus, & loricas: miniſtri autem ſtantes à tergo Judæorum, ædificabant muros. 16 Et qui bajulabant, vectibus *inquam* bajulabant; unâ manu agebant in opere, alterâ verò manu arma tenebant. 17 Sic fabrorum quiſque gladio ſuo accinctus erat, & ſtans ædificabat: & qui buccinâ clangebat, ſtabat à tergo ipſius. 18

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε, ϗ (γ) εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ θυσιάζουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ
4 τοῦ τόπου αὐτῶν; οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ ϗ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν; Ἄκουσον ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκτηρισμὸν, ϗ ἐπίστρεψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, ϗ (δ) δὸς
5 7 αὐτοὺς εἰς μυκτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας, Καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Σα-
ναβαλλὰτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀμμανῖται, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι
8 ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, ϗ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη σφόδρα. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπὶ
9 τὸ αὐτὸ, ἐλθεῖν (ε) παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ. Καὶ προσηυξάμεθα πρὸς
10 τὸν Θεὸν ἡμῶν, ϗ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας ϗ νυκτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ εἶπεν
Ἰούδας, Συνετρίβη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, ϗ ὁ χοῦς πολὺς, ϗ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τεί-
11 χει. Καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς, Οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψονται, ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον
12 αὐτῶν, ϗ φονεύσωμεν αὐτοὺς ϗ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤλθοσαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ οἰ-
13 κοῦντες ἐχόμενα αὐτῶν, (ζ) ϗ εἴποσαν ἡμῖν, Ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ
ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς, ϗ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ
14 δήμους μετὰ ῥομφαιῶν (η) αὐτῶν, λόγχας αὐτῶν ϗ τόξα (θ) αὐτῶν. Καὶ εἶδον ϗ ἀνέστην, (ι) ϗ εἶπα
πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ϗ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, μνήσθητε τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ μεγάλου ϗ φοβεροῦ, ϗ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν
15 ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν, (κ) θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν, ϗ οἴκων ὑμῶν. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα (λ) ἤ-
κουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, ϗ διεσκέδασεν ὁ Θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν· ϗ ἐπεστρέψαμεν
16 πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμι-
συ τῶν (μ) ἐκτετιναγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον, ϗ ἥμισυ αὐτῶν ἀντείχοντο, ϗ λόγχαι καὶ θυρεοὶ
17 ϗ τόξα ϗ θώρακες, ϗ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ἰούδα Τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τεί-
χει, καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς ἀρτῆρσιν ἐν ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει (ν) αὐτοῦ τὸ ἔργον, ϗ ἐν
18 μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἀνὴρ ῥομφαίαν (ξ) αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφὺν (ο)
αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμουν· καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατίνῃ ἐχόμενα αὐτοῦ.

Et Tobias Ammanites juxta eum venit, & dixit ad eos; (b) Nunquid 3
ſacrificant, aut comedent ſuper locum ſuum? Nonne aſcendet vulpes,
& diruet murum lapidum eorum? Audi, Deus noſter, quia facti ſu- 4
mus in ſubſannationem, & converte opprobrium eorum in caput eorum:
& da eos in ſubſannationem in terra captivitatis: Et ne operias ſuper 5
(c) iniquitatem. Et factum eſt, ut audivit Sanaballat, & Tobia, & 6
Arabes, & Ammanitæ, quia aſcendit germen muris Hieruſalem, quia 7
cœperunt fracturæ obſtrui; & malum eis viſum eſt valdè. Et congre- 8
gati ſunt omnes in idipſum venire (d) ad prælandum in Hieruſalem, &
faciendum eam (e) exterminatam. Et deprecati ſumus ad Deum no- 9
ſtrum, & conſtituimus cuſtodes ſuper eos die ac nocte à facie eorum. Et 10
dixit Judas; Contrita eſt fortitudo (f) inimicorum, & humus multa,
& nos non poterimus ædificare in muro. Et dixerunt ii, qui tribulabant 11
nos; Non cognoſcent, & non [illegible]bunt, quoadusque venerimus in me-
dium eorum, & occidamus [illegible] ceſſare faciamus opus. Et factum 12
eſt, ut venerunt Judæi hab[illegible]es prope eos; & dixerunt nobis;
Aſcendunt ex omnibus (g) locis ſuper nos. Et ſtatui in infimis loci 13
poſt murum in abſconditis, & ſtatui populum per familias cum gladiis
ſuis, (h) lanceas ſuas, & arcus ſuos. Et vidi: & ſurrexi, & dixi 14
ad optimates, & ad duces, & ad reliquos populi; Ne timeatis à facie
eorum: mementote Dei noſtri magni, & terribilis: & præliamini pro
fratribus veſtris, filiis veſtris, filiabus veſtris, uxoribus veſtris, & do-
mibus veſtris. Et factum eſt, quando audierunt inimici noſtri, quia 15
cognitum eſt nobis; et diſſipavit Deus conſilium eorum. Et reverſi ſu-
mus omnes nos ad murum, vir ad opus ſuum. Et factum eſt à die illa, 16
dimidium (i) excuſſorum faciebant opus, et dimidium eorum reſiſtebant,
et lanceæ, et clypei, et arcus, et thoraces, et principes poſt omnem do-
mum Juda, Ædificantes in muro: et tollentes in humeris, in (k) ar- 17
mis: in una manu faciebat ſuum opus, et in una tenebat jaculum: Et 18
ædificatores, vir gladio ſuo accinctus ſuper lumbum ſuum, et ædificabant: et clangens in cornua juxta eum.

MS. A. (γ) εἶπαν πρὸς ἑαυτοὺς, (δ) δὸς αὐτοῖς (ε) ϗ παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ προσηυξάμεθα (ζ) ϗ εἶπον ἡμῖν, (η) ἑαυτῶν, (θ) ἑαυτῶν. (ι) ϗ εἶπον (κ) ϗ θυγατέρων ὑμῶν, (λ) ἔγνωσαν (μ) ἐκτετιναγμένων (ν) ἑαυτοῦ (ξ) ἑαυτοῦ (ο) ἑαυτοῦ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وطوبيا العبد العماني بجانبه فقال * ايضا البنايين انا اعرف كم هم * يصعد ثعلب 3
يهدم حجارتهم * اسمع يا إلاهنا اننا صرنا مضحكة * ورد معيرتهم على روسهم * واجعلهم 4
هباء في ارض السبي * ولا تغطي على ذنوبهم * وخطيتهم قدامك لا تمحي * لانهم 5
اغاظوك قبالة البنايين * ونحن فبنينا السور وانعقدت الي نصفها * وكان قلب القوم 6
للعمل * فلما سمع سنبلاط وطوبيا وجشم الاعرابي ان قد صعدت اسوار اورشليم وان 7
المدينة ابتنت للاستدار * فاشتد الامر عليهم جدا * وعقدوا رايا كلهم اجمعين على 8
المجي للمحاربة في اورشليم * فصلينا الي الهنا * ووقفنا عليهم نهارا وليلا من قبلهم * 9
* وكان لليهود قلب قوي * وناقلين التراب كثير * ونحن لا نقدر على البناء في السور * 10
* وقالوا مضادينا * لا يعرفوا ولا ينظروا الي ان ندخل في وسطهم ونقتلهم ونعلق 11
العمل * فكان عندما جاء اليهود الساكنين عندهم * قالوا لنا عشرة * من كل 12
المواضع يرجعوا الينا * فوقفت في اسفل المواضع في صف الصخور * ووقفت القوم 13
قبالنا بسيوفهم ورماحهم وقسيهم * فلما نظرت قمت وقلت للروساء والمقدمين ولبقية 14
الشعب * لا تفزعوا من قبالهم * الله العظيم المرهوب اذكروا * وحاربوا عن بيوتكم
واخوتكم * فلما سمعوا اعدايا انا قد عرف الله لنا وفسخ مشورتهم * ورجعنا كلنا 15
الي السور * كل رجل الي عمله * وكانوا من ذلك اليوم بعض غلماننا عاملين في 16
العمل * وبعضهم حاملين السلاح والدرق والرماح والقسي والجواشن خلف كل آل
يهوذا * والبنايين في السور وحاملين الثقل مديمين بواحدة يد في العمل * والاخرى 17
ممسكة في السلاح * والبنايين الرجال سلاحهم مربوطة على حقويهم وبانون * 18
والباقي معي *

Tobias quoque ſervus Ammonites ad la- 3
tus illius exiſtens dixit; Etiam ſtructores
ego novi quot ſint: aſcendet vulpes, de-
ſtruétque lapides eorum. Audi O Deus 4
noſter; nam facti ſumus in deriſum: &
converte improperium ipſorum in capita
ipſorum: & redige illos in pulviſculum
in terra captivitatis: Neque obtegas 5
culpas eorum; & peccatum eorum, co-
ram te minime deleatur: quoniam irrita-
verunt te in conſpectu ædificantium. Nos 6
igitur murum extruximus, ita ut ad me-
dium compactus eſſet: erat enim animus
populi ad opus. Cùm autem audiſſet 7
Samballat, & Tobia, & Geſem Arabs
quod jam aſſurrexiſſent muri Jeruſalem,
& urbs ædificata eſſet per gyrum; rem
ægerrimè tulerunt: Et conſilium inie- 8
runt omnes ſimul veniendi oppugnatum
Jeroſolymam. Quare deprecati ſumus 9
Deum noſtrum: & ſtetimus contra eos
die noctéque à conſpectu eorum. Erat 10
animus Judæorum fortis, & bajuli terræ
multi erant: at non poteramus ædificare
murum. Dixerant autem adverſarii no- 11
ſtri; Ne ſciant, neque videant, donec in-
grediamur in medium eorum, & occida-
mus eos, & occludamus opus. Et fa- 12
ctum eſt cùm veniſſent Judæi habitantes
apud illos, ut decem dicerent nobis: Ex
omnibus locis revertuntur ad nos. Qua- 13
propter ſtatui in infimis locis in ordine ru-
pium, ſtatui inquam populum ante nos
cum gladiis, lanceis, & arcubus eorum.
Quod cùm vidiſſem, ſteti, dixique prin- 14
cipibus, ducibus, & reliquo populo; Ne
timeatis à conſpectu eorum: Deum maxi-
mum atque tremendum recordamini, &
pugnate pro domibus veſtris & fratribus
veſtris. Cùmque audiviſſent inimici no- 15
ſtri notum feciſſe nobis Deum, & irritum
feciſſe conſilium eorum; reverſi ſumus
omnes ad murum, quiſque ad opus ſuum.
Erant tamen ab eo die pars puerorum no- 16
ſtrorum incumbentes operi, pars autem
geſtantes arma, clypeos, lanceas, arcus,
& loricas à tergo totius gentis Judaicæ.
Et ſtructores muri, onerúmque portitores, 17
perſeverabant unâ manu in opere, alterâ
verò tenebant arma: Et viri iſti ſtru- 18
ctores armis erant accincti ad lumbos
ſuos, & ædificabant; reliqui verò me-
cum erant.

,muro in ſeparati nos & :latum & ,multum Opus :populi reſiduum ad & ,magnates ad & ,heroes ad dixi Et
19 וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם הַמְּלָאכָה הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה
.nobis pugnabit noſter Deus.nos ad congregabimini illuc ,tubæ vocem audieritis quo loco in .ſuo fratre à vir longinqui
20 רְחוֹקִים אִישׁ מֵאָחִיו׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃
Etiam .ſtellas egredi ad uſque auroræ aſcenſu ab lanceas in apprehendentes eorum pars media & :opere in facientes nos Et
21 22 וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים בָּרְמָחִים מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים׃ גַּם
.opus die & ,cuſtodia nocte nobis ſint &,Jeruſalaim medio in pernoctet ejus puer & Unuſquiſq; :populo dixi ,illo tempore in
בָּעֵת הַהִיא אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנַעֲרוֹ יָלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלָםִ וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר וְהַיּוֹם מְלָאכָה׃
.aquas ſuum miſſile vir ,noſtras veſtes exuentes nos non ,me poſt qui ,cuſtodiæ viri &,mei pueri &,mei fratres & ,ego Nec
23 וְאֵין אֲנִי וְאַחַי וּנְעָרַי וְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין־אֲנַחְנוּ פֹשְׁטִים בְּגָדֵינוּ אִישׁ שִׁלְחוֹ הַמָּיִם׃

CAP. V. ה

noſtris filiab' &,noſtris filiis:dicentes qui eſt Et .Jehudæos ſuos fratres adverſus magnus eorum uxorum & ,populi clamor fuit Et
1 2 וַתְּהִי צַעֲקַת הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְּהוּדִים׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ
noſtras dom' &,noſtras vineas &,noſtros Agros :dicentes qui eſt Et .vivamus &,comedamus &,frumentum accipiamus Et .multi nos
3 אֲנַחְנוּ רַבִּים וְנִקְחָה דָגָן וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ וּבָתֵּינוּ
,noſtros agros ,regis menſuram ad argentũ [illegible] Mutuò :dicentes qui eſt Et .fame in frumentum accipiamus & ,oppignerantes nos
4 אֲנַחְנוּ עֹרְבִים וְנִקְחָה דָגָן בָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים לָוִ[illegible] כֶסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שְׂדֹתֵינוּ
,noſtros filios ſubjicientes nos ecce & :noſtri filii eorum filii ſicut ,noſtra caro noſtrorum fratrum caro ſicut nunc Et .noſtras vineas &
5 וּכְרָמֵינוּ׃ וְעַתָּה כִּבְשַׂר אַחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בָּנֵינוּ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת־בָּנֵינוּ
.alienis noſtræ vineæ &,noſtri agri & ,noſtrarũ manuũ poteſtatem ad non & ,ſubjectæ noſtris filiabus è eſt Et .ſervos in noſtras filias &
וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ לַעֲבָדִים וְיֵשׁ מִבְּנֹתֵינוּ נִכְבָּשׁוֹת וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ וּשְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ לַאֲחֵרִים׃
litigavi & ,me in meum cor eſt conſiliatum Et .iſta verba & ,eorum clamorem audiſſem cùm ,vehementer mihi fuit ira Et
6 7 וַיִּחַר לִי מְאֹד כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי אֶת־זַעֲקָתָם וְאֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּמָּלֵךְ לִבִּי עָלַי וָאָרִיבָה
.magnam concionem eos contra dedi Et .exigentes vos ſuum fratrem in unuſquiſq; Onus :eis dixi & ;magnatibus & ,heroibus cum
אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה לָהֶם מַשָּׁא אִישׁ־בְּאָחִיו אַתֶּם נֹשְׁאִים וָאֶתֵּן עֲלֵיהֶם קְהִלָּה גְדוֹלָה׃
vendetis vos etiam &,nobis in ſufficientiã ſecundũ gentibus venditos ,Jehudæos noſtros fratres acquiſivimus Nos :eis dixi Et
8 וָאֹמְרָה לָהֶם אֲנַחְנוּ קָנִינוּ אֶת־אַחֵינוּ הַיְּהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לַגּוֹיִם כְּדֵי בָנוּ וְגַם־אַתֶּם תִּמְכְּרוּ אֶת־
Nónne .facientes vos quod verbum bonum Non :dixi Et .verbum invenerũt non & ,ſiluerunt Et ?nobis ſunt venditi &,veſtros fratres
9 אֲחֵיכֶם וְנִמְכְּרוּ־לָנוּ וַיַּחֲרִישׁוּ וְלֹא מָצְאוּ דָּבָר׃ וָיֹּאמַר לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר־אַתֶּם עֹשִׂים הֲלוֹא
eis in commodantes ,mei pueri &,mei fratres,ego etiam Et ?noſtrorum inimicorum gentium opprobrio præ ambulabitis noſtri Dei timore in
10 בְּיִרְאַת אֱלֹהֵינוּ תֵּלֵכוּ מֵחֶרְפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ׃ וְגַם־אֲנִי אַחַי וּנְעָרַי נֹשִׁים בָּהֶם
,eorũ oliveta,eorum vineas,eorum agros hodie tanquam eis quæſo Reddite .hoc onus quæſo Remittamus .frumentũ &,argentum
11 כֶּסֶף וְדָגָן נַעַזְבָה־נָּא אֶת־הַמַּשָּׁא הַזֶּה׃ הָשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהַיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כַּרְמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם
eis ab & ,Reddemus :dixerunt Et .eis in exigentes vos quæ ,olei & ,vini ,frumenti & ,argenti centum & :eorum domos &
12 וּבָתֵּיהֶם וּמְאַת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר אֲשֶׁר אַתֶּם נֹשִׁים בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם
.hoc verbum juxta faciendum ad ,eos adjuravi & ,ſacerdotes vocavi Et .loquens tu ſicut faciemus Sic .quæremus non
לֹא נְבַקֵּשׁ כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר וָאֶקְרָא אֶת־הַכֹּהֲנִים וָאַשְׁבִּיעֵם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et dixi ad optimates, & ad magiſtrat', & ad reliquã partẽ vulgi; Opus grande eſt et latũ, et nos ſeparati ſum' in muro procul alter ab altero: 10 In loco quocunque audieritis clangorẽ tubæ, illuc concurrite ad nos: De' noſter pugnabit pro nobis. 21 Et noſipſi faciam' opus: & media pars noſtrûm teneat lanceas, ab aſcenſu auroræ, donec egrediãtur aſtra. 22 In tempore quoque illo dixi populo; Unuſquiſque cum puero ſuo maneat in medio Jeruſalẽ, & ſint nobis vices per noctẽ, & diem, ad operandũ. 23 Ego autẽ & fratres mei, & pueri mei, & cuſtodes, qui erant poſt me, non deponebamus veſtimenta noſtra: unuſquiſque tantùm nudabatur ad baptiſmum.

CAP. V.

1 Et factus eſt clamor populi et uxorũ ejus magn', adverſùs fratres ſuos Judæos. 2 Et erant qui dicerent; Filii noſtri, & filiæ noſtræ multæ ſunt nimis: accipiamus pro pretio eorum frumentũ, & comedam', & vivamus. 3 Et erant qui dicerent; Agros noſtros, & vineas, et domos noſtras opponamus, & accipiamus frumentũ in fame. 4 Et alii dicebant; Mutuò ſumam' pecunias in tributa regis, demúſque agros noſtros et vineas: 5 Et nunc ſicut carnes fratrũ noſtrorum, ſic carnes noſtræ ſunt: & ſicut filii eorum, ita et filii noſtri: ecce nos ſubjugam' filios noſtros et filias noſtras in ſervitutẽ, & de filiabus noſtris ſunt famulæ, nec habemus unde poſſint redimi, & agros noſtros, & vineas noſtras alii poſſident. 6 Et iratus ſum nimis cùm audiſſẽ clamorem eorum ſecundùm verba hæc: 7 Cogitavítque cor meũ mecũ: & increpavi optimates et magiſtrat', & dixi eis; Uſuráſne ſinguli à fratrib' veſtris exigitis? Et congregavi adverſùm eos concionẽ magnã, 8 Et dixi eis; Nos, ut ſcitis, redemim' fratres noſtros Judæos, qui venditi fuerãt gentib', ſecundùm poſſibilitatẽ noſtrã: & vos igitur vendetis fratres veſtros, & redimemus eos? Et ſiluerunt, nec invenerunt quid reſponderent. 9 Dixíque ad eos; Non eſt bona res, quam facitis: quarè non in timore Dei noſtri ambulatis, ne exprobretur nobis à gentibus inimicis noſtris? 10 Et ego, et fratres mei, & pueri mei, commodavimus plurimis pecuniã et frumentũ: non repetamus in commune iſtud, æs alienũ concedamus, quod debetur nobis. 11 Reddite eis hodiè agros ſuos, et vineas ſuas, et oliveta ſua, et domos ſuas: quin potiùs et centeſimã pecuniæ, frumenti, vini, et olei, quam exigere ſoletis ab eis, date pro illis. 12 Et dixerunt; Reddemus, et ab eis nihil quæremus: ſicque faciemus ut loqueris. Et vocavi Sacerdotes, et adjuravi eos, ut facerent juxta quod dixeram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 ܘܐܡܪܬ ܠܪܘܪܒܢܐ ܘܠܫܠܝܛܢܐ. ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܣܓܝܐܐ ܘܪܘܝܚܐ. ܘܚܢܢ *
20 ܦܪܝܫܝܢܢ ܘܩܝܡܝܢܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܦܪܝܫܝܢܢ ܚܕ ܡܢ ܚܕ ܪܚܝܩܝܢ. * ܒܕܘܟܬܐ ܕܝܢ ܕܬܫܡܥܘܢ
21 ܩܠܗ ܕܩܪܢܐ. ܠܬܡܢ ܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܢ. ܘܐܠܗܢ ܢܬܟܬܫ ܥܠ ܐܦܝܢ. * ܘܚܢܢ
ܗܘܝܢ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܐܚܝܕܝܢ ܗܘܘ ܪܘܡܚܐ. ܡܢ ܡܕܢܚܗ ܕܫܦܪܐ. ܥܕܡܐ
22 ܕܢܦܩܝܢ ܟܘܟܒܐ. * ܐܦ ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܡܪܬ ܠܥܡܐ. ܕܐܢܫ ܘܛܠܝܗ. ܢܒܘܬܘܢ
ܒܫܘܩܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܢܗܘܘܢ ܢܛܪܝܢ ܠܗ ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ.
23 ܘܐܢܐ ܘܐܚܝ ܘܛܠܝ. ܘܐܢܫܐ ܢܛܘܪܐ ܕܒܝܬܝ. ܠܐ ܫܠܚܝܢܢ ܢܚܬܝܢ. ܝܪܚܐ ܕܝܘܡܬܐ. *
1 ܐܢܫ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ. * ܦܨܠܐ * ܗ * ܘܩܥܘ ܥܡܐ ܘܢܫܝܗܘܢ. ܒܩܠܐ
2 ܪܒܐ ܥܠ ܐܚܝܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. * ܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܒܢܝܢ ܘܒܢܬܢ. ܘܐܚܝܢ ܣܓܝܐܝܢ. ܢܣܒ
3 ܠܢ ܥܒܘܪܐ ܘܢܐܟܘܠ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܚܩܠܝܢ ܘܒܬܝܢ ܘܟܪܡܝܢ. ܡܙܒܢܝܢܢ.
4 ܘܢܣܒ ܠܢ ܥܒܘܪܐ ܒܟܦܢܐ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܢܙܕܦ ܟܣܦܐ ܡܢ ܡܕܐܬܐ ܕܡܠܟܐ.
5 ܘܢܦܠܘܚ ܚܩܠܝܢ ܘܟܪܡܝܢ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܡܛܠ ܐܝܟ ܒܣܪܐ ܕܐܚܝܢ. ܘܗܟܢܐ
ܐܦ ܒܣܪܢ. ܘܐܝܟ ܒܢܝܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܒܢܝܢ. ܗܐ ܡܫܥܒܕܝܢ ܗܘܝܢ ܒܢܝܢ ܘܒܢܬܢ
ܠܥܒܕܐ. ܘܐܝܬ ܡܢ ܒܢܬܢ ܕܡܫܥܒܕܢ ܠܐܡܗܘܬܐ. ܘܠܐ ܡܪܝܡܝܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܡܫܬܡܫܝܢ ܒܗܘܢ.
6 ܘܚܩܠܝܢ ܘܟܪܡܝܢ ܘܩܢܝܢܢ ܡܡܫܟܢܝܢ ܠܢܘܟܪܝܐ. * ܘܒܐܫ ܠܝ ܛܒ ܟܕ ܫܡܥܬ
7 ܩܠܗܘܢ. ܘܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܬܒܪ ܠܒܝ ܒܓܘܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܣܒܐ ܘܡܠܟܬ ܥܡܗܘܢ
8 ܘܪܘܪܒܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܕܚܢܢ ܩܢܝܢܢ ܠܐܚܝܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܐܙܕܒܢܘ ܠܥܡܡܐ
ܗܢܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ. ܓܒܪܐ ܠܐܚܘܗܝ ܡܩܒܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܒܗܕܐ ܢܦܩܬ ܒܩܠܐ ܥܠ
ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܙܒܢܘ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܘܫܬܩܘ ܘܠܐ ܝܗܒܘ ܠܝ ܦܬܓܡܐ.
9 * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܒܕܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ
10 ܡܗܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܢ. * ܘܐܦ ܐܢܐ
ܘܒܢܝ ܘܐܚܝ. ܢܣܒ ܟܣܦܐ. ܘܢܙܒܢ ܥܒܘܪܐ. ܘܢܫܒܘܩ ܠܡܣܟܢܐ ܕܐܝܬ ܒܥܡܢ.
11 * ܘܢܦܢܐ ܠܗܘܢ. ܝܘܡܢܐ ܗܢܐ ܟܪܡܝܗܘܢ ܘܙܝܬܝܗܘܢ. ܘܚܩܠܝܗܘܢ ܘܒܬܝܗܘܢ. ܘܟܣܦܐ
12 ܘܥܒܘܪܐ ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ. ܢܫܒܘܩ ܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܘܩܪܝܬ ܠܟܗܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܕܗܟܢܐ ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ. ܘܐܘܡܝܬ ܐܢܘܢ
ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܦ ܠܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ.

19 Magnatibus autem, & præfectis, reliquóque populo dixi; Opus hoc multum & amplum eſt, & nos diſparati conſiſtimus ſuper murum, & alter ab altero diſſiti ſumus? 20 Ubicunque igitur audieritis ſonum buccinæ, illuc ad nos accedite: Deus noſter pugnet pro nobis. 21 Nos interim operi incumbamus, dum media pars noſtrûm tenebunt haſtas ab ortu auroræ uſque ad exortum ſtellarum. 22 Eodem quoque tempore dixi populo, Quiſque cum puero ſuo pernoctent in plateis Jeruſalem, eamque cuſtodiant nocte & die, & opera exerceant, 23 Ego etiam & fratres puerique mei, & homines cuſtodes domûs meæ, non exuemus veſtes noſtras per menſem dierum, quiſque pro vice ſua.

CAP. V.

1 Tunc clamaverunt populus & uxores eorum clamore magno contra fratres ſuos Judæos. 2 Erant enim qui dicerent, Filii filiæque noſtræ, & fratres noſtri multi ſunt: accipiendum nobis eſt frumentum, comedendum, ac vivendum. 3 Quidam verò dicebant, Prædia noſtra, domos & vineas noſtras vendimus, ut accipiamus frumentum in fame, & vivamus. 4 Alii dicebant, Mutuamur pecuniam è vectigali regio, ut colamus prædia noſtra & vineas noſtras, ac vivamus. 5 Alii denique dicebant; Profectò, qualis eſt caro fratrum noſtrorum, talis eſt etiam caro noſtra; & quales filii eorum, tales etiam filii noſtri: ecce nunc ſubjiciendi nobis *reſtant* filii & filiæ noſtræ in ſervos: imò de filiabus noſtris quædam ſubjectæ jam ſunt in ancillas; & *qui utuntur eis*, non attollunt ad Deũ manus ſuas: & prædia, vineæ, & facultates noſtræ oppignorata ſunt alienis. 6 Diſplicuit mihi valde, ubi audîſſẽ clamores eorum & hujuſcemodi verba, & confractum eſt cor meum in præcordiis meis: 7 Sed patienter tuli, tũ allocut' ſum ſeniores & 8 magnates, dixiq; eis; Nos comparavimus fratres noſtros Judæos qui venditi erant gentib', tam ipſos quàm filios eorũ: quiſq; fratrẽ ſuum habetis: proinde vocẽ in eos edidi, & dixi eis; Itáne vos venderetis fratres veſtros? qui conticuerant, nec ullum dederunt mihi reſponſum. 9 Deinde dixi eis; Non eſt honeſtũ quod agitis: jã in timore Dei non ambulatis, quia facitis ſecundùm actiones gentiũ quæ circunſtant nos. 10 At tam ego quàm filii fratreſq; mei pecuniam accipiam', emam' frumentum, & relinquamus iis qui pauperes ſunt in populo noſtro: 11 Et reſtituam' eis hodiernâ die vineas, oliveta, agros et domos eorũ: et pecuniam, frumentũ, vinũ, atque oleũ relinquamus reliquo populo. 12 Dixerũt mihi, Ita faciem', quemadmodũ tu dixiſti: quare convocatis ſacerdotib' dixi ita fieri oportere, et adjuravi eos ut facerent ſecundùm verbum iſtud, vel ipſos pueros parvos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ϗ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Τὸ ἔργον πλατὺ ϗ πολύ,
20 ϗ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἐν τόπῳ οὗ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν
21 τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, ϗ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει περὶ ἡμῶν. (π) Καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες τὸ ἔργον, ϗ ἥμισυ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως ἐξόδου τῶν
22 ἄστρων. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ (ρ) λαῷ, Ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ αὐλισθήτε ἐν μέσῳ
23 Ἱερουσαλήμ· ϗ ἔστω ὑμῖν ἡ νὺξ προφυλακή, ϗ ἡ ἡμέρα ἔργον. Καὶ ἤμην ἐγὼ ϗ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω μου, ϗ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια (σ) αὐτοῦ.

MS.A. (π) Καὶ ἥμισυ ποιοῦντες (ρ) λαῷ, Αὐλίσθητε ἐμμέσῳ Ἱερουσαλήμ· (σ) ἑαυτοῦ.

Et dixi ad optimates, & ad principes, & ad reliquos populi; Opus latum, & multum, & nos diſpergimur ſuper murum longè vir à fratre 19
ſuo. In loco, quocunque audieritis vocem corneæ, illuc congregabimini ad nos: & Deus noſter bellabit pro nobis. 20
Et (l) nos facientes opus, & dimidium noſtrî tenentes lanceas ab aſcenſu auroræ uſque ad exitum ſyderum. 21
Et in tempore illo dixi populo; unuſquiſque cum juvene ſuo commoramini in medio Hieruſalem: & ſit nobis nox cuſtodia, & dies opus. 22
Et eram (m) ego, & viri cuſtodiæ poſt me, & non fuit ex nobis exuens vir veſtimenta (n) ſua. 23

ΚΕΦ. ϛ΄.

1 (α) Καὶ ἡ κραυγὴ τοῦ λαοῦ ϗ γυναικῶν αὐτῶν μεγάλη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς (β) αὐτῶν τοὺς Ἰουδαίους.
2 Καὶ ἦσάν τινες λέγοντες, Ἐν υἱοῖς ἡμῶν ϗ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοί, ϗ ληψόμεθα σῖτον ϗ
3 φαγόμεθα ϗ ζησόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἀγροὶ ἡμῶν ϗ ἀμπελῶνες ἡμῶν ϗ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγγυῶμεν
4 ϗ ληψόμεθα σῖτον ϗ φαγόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως,
5 ἀγροὶ ἡμῶν ϗ ἀμπελῶνες ἡμῶν ϗ οἰκίαι ἡμῶν. Καὶ νῦν ὡς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν· ὡς υἱοὶ αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν· ϗ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν ϗ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, ϗ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι, ϗ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, ϗ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ
6 ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤκουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν ϗ τοὺς λόγους
7 τούτους. Καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμέ· ϗ ἐμαχεσάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ τοὺς ἄρχοντας, (γ) ϗ εἶπα αὐτοῖς, Ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν (δ) αὐτοῦ ἃ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; ϗ ἔδωκα ἐπ'
8 αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην, (ε) Καὶ εἶπα αὐτοῖς, Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἑκουσίῳ ἡμῶν· ϗ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφοὺς (ζ) ὑμῶν, ϗ παραδοθήσονται
9 ἡμῖν; ϗ ἡσύχασαν, ϗ οὐχ εὕροσαν λόγον. Καὶ εἶπα, Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε· οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ (η) ὀνειδισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.
10 Καὶ οἱ ἀδελφοί μου ϗ οἱ γνωστοί μου ϗ ἐγὼ ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς ἀργύριον ϗ σῖτον· ἐγκαταλείπομεν δὴ
11 τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν ϗ ἀμπελῶνας (θ) αὐτῶν ϗ ἐλαιῶνας αὐτῶν ϗ οἰκίας αὐτῶν, ϗ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τὸν σῖτον ϗ τὸν οἶνον ϗ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε
12 ἑαυτοῖς. Καὶ εἶπαν, Ἀποδώσομεν, ϗ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις.
ϗ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς ϗ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

MS.A. (α) Καὶ ἦν κραυγὴ (β) ἑαυτῶν (γ) ϗ εἶπον αὐτοῖς, (δ) ἑαυτοῦ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε. (ε) Καὶ εἶπον αὐτοῖς, (ζ) ὑμῶν· ϗ ἡσύχασαν (η) ὀνειδισμοῦ τῶν ἐχθρῶν (θ) αὐτῶν, ἐλαιῶνας αὐτῶν

CAP. V.

ET (a) clamor populi, & mulierum eorum magnus ad fratres ſuos 1
Judæos. Et erant quidam dicentes; In filiis noſtris, & in filiabus 2
noſtris nos multi: & accipiemus frumentum, & comedemus, & vivemus.
Et ſunt quidam dicentes; Agri noſtri, & vineæ noſtræ, & 3
domus noſtræ: nos oppignoramus, & accipiemus frumentum, & comedemus.
Et ſunt quidam dicentes; Mutuò ſumpſimus argentum in tri- 4
buta regis: agri noſtri, & vineæ noſtræ, & domus noſtræ. Et nunc 5
ſicut caro fratrum noſtrorum; caro noſtra: ſicut filii eorum, filii noſtri.
Et ecce nos ſubjugamus filios noſtros, & filias noſtras, in ſervos: & ſunt de filiabus noſtris ſubjectæ: & non eſt poteſtas manuum noſtrarum: & agri noſtri, & vineæ noſtræ optimatibus.
Et triſtatus ſum 6
valdè, ſicut audivi clamorem eorum, & ſermones hos. Et conſultavit 7
cor meum in me: & concertavi adverſus optimates, & principes, & dixi eis; (b) Exiget vir fratrem ſuum, quem vos exigitis? Et dedi
ſuper eos eccleſiam magnam, Et dixi eis; Nos acquiſivimus fratres no- 8
ſtros Judæos venditos gentibus in ſpontaneo noſtro: & vos venditis fratres veſtros, & (c) tradentur nobis. Et ſiluerunt, & non invenerunt verbum.
Et dixi; Non bonum verbum, quod vos facitis: non ſic 9
in timore Dei noſtri abibitis ab opprobrio gentium inimicorum noſtrorum.
Etiam fratres mei, & noti mei, & ego, poſuimus eis argentum, & fru- 10
mentum: relinquamus, obſecro, exactionem hanc. Reddite, quæſo, eis, 11
ſicut hodiè, agros eorum, & vineas eorum, & oliveta eorum, & domos eorum: et de argento, frumentum, et vinum, et oleum promite eis.
Et dixerunt; Reddemus, et ab eis non quæremus: ſic faciemus, ſicut 12
tu dixiſti. Et vocavi ſacerdotes, et adjuravi eos facere, ſicut verbum hoc.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

19 * وقلت للرؤساء والمقدمين وبقية القوم * الصناعة كبيرة وواسعة * ونحن مفرقين على السور
20 بعيدين الرجل من أخيه * فالموضع الذي تسمعون صوت البوق ثم تجمعون إلينا * وإلاهنا
21 يحارب عنا * ونحن فاعلون الصناعة * وبعضهم ماسكون الرماح من صعود الفجر إلى خروج
22 الكواكب * أيضا وفي الوقت قلت للشعب * الرجل وغلمانه يكونوا في وسط مدينة أورشليم
23 فيكونون لنا بالليل الحرس وبالنهار الصنعة * وأنا وإخوتي وغلماني وأصحاب الدوبة الذين
كانوا خلفي ليس كنا خالعين ثيابنا * بل الرجل بسلاحه إلى كمال شهر وأيام *

Et dixi principibus, ducibus, reliquóque populo; Opus multum & amplum eſt, adeóque nos diſperſi ſumus ſuper murum, diſſiti alter ab altero: 19
Ideò ad locum ubi audietis ſonum buccinæ, eò convenite nos: Deus autem noſter pugnabit pro nobis. 20
Ita dum incumberemus operi, pars eorum tenebat arma ab ortu auroræ uſque ad ortum ſyderum. 21
Etiam eo tempore dixi populo; Quiſque cum pueris ſuis ſunto in medio urbis Jeruſalem, ſitque nobis noctu cuſtodia, interdiu verò opus. 22
Ego etiam & fratres mei, puerique mei, & excubitores qui me ſequebantur; nequaquam exuebamus indumenta noſtra, ſed quiſque cum armis ſuis, ad terminum menſis ac dierum. 23

* الفصل الخامس *

1 * وكان صرخة الشعب ونساءهم كبيرة جدا من أجل إخوتهم اليهود * وكم من كانوا
2 قايلين بنينا وبناتنا نحن كثيرين * نأخذ الدخن ونأكل نحن وإياهم ونعيش * وكم من
3 كانوا قايلين كرومنا ومنازلنا كثيرة ونحن مرهونين * فنأخذ الدخن لنأكل في الجوع
4 * وكم من كانوا يقولون * استقرضنا فضة لخراج الملك على كرومنا * والآن مثل بشر
5 اخوتنا بشرنا * ومثل بنيهم بنونا * وهوذا نحن كابسين بنينا وبناتنا كعبيد * ولم يرفعوا أيديهم
6 قدام الرب * وحقولنا وكرومنا ودوابنا يعطون لآخرين * فصعب علي جدا لما سمعت من إخوتهم
7 هذا الكلام * فاشتد قلبي علي * وخاطبت الرؤساء والمقدمين وقلت لهم * نحن اشترينا إخوتنا
8 اليهود المباعين لإخوتهم وبنيهم * أخذ الرجل أخاه * ومن أجل هذا قلت لهم بصوت
9 أنتم تبيعوا إخوتكم وتبيعوا النساء * فسكتوا ولم يردوا جوابا * فقلت لهم * ليس هذا
بصواب الذي أنتم فاعلين * ألا بخشية إلهنا يجب أن تسيروا * ومن معير الأمم الذين
10 هم أعداءنا * وأنا وإخوتي أخذنا الفضة لنشتري الطعام ونحيي المساكين الذين في شعبنا
11 * ونرد عليهم اليوم كرومهم وأناديرهم وزيتونهم * والدخن والمسطار والدهن الذي
12 أنتم مداينون * فقالوا نرد ولا نطلب منهم شي * لكن نعمل كما أنت قايل * ودعوت
الأيمة واستحلفتهم بفعل هذا الأمر *

CAP. V.

ACcidit interim clamor populi & uxorum eorum, magnus admodum cauſâ fratrum ſuorum Judæorum. 1
Nam quidam dicebant, Cum filiis & filiabus noſtris multi ſumus: accipiemus ergò milium, ut comedamus nos & ipſi, ac vivamus. 2
Quidam verò dicebant, Vineæ domúſque noſtræ multæ ſunt, & nos oppignorati ſumus: accipiemus ergò milium, ut comedamus in fame. 3
Quidam denique dicebant, Mutuò accepimus pecuniam pro vectigalibus regis ſuper vineas noſtras: 4
Jam verò ut caro fratrum noſtrorum caro noſtra eſt, & ut filii eorum filii noſtri: & ecce nos ſubjicimus filios noſtros & filias noſtras quaſi ſervos, ita ut non attollant manus ſuas ad Dominum: & agri noſtri, vineæ noſtræ, jumentáque noſtra dantur aliis. 5
Moleſtiſſimum mihi fuit, cùm audiſſem à fratribus eorum talia verba, 6
Doluitque mihi animus meus: & principes ac duces allocutus dixi eis; 7
Nos emimus fratres noſtros Judæos venditos fratribus & filiis eorum, quiſque recuperavit fratrem ſuum. Propterea dixi eis cum voce; Vos venderetis fratres veſtros, & venderetis uxores? qui ſiluerunt, neque reſponſum dederunt. 8
Tum dixi eis, Non eſt id rationi conſentaneum quod facitis: ſed in timore Dei noſtri oportet vos ambulare, & à probro gentiũ quæ ſunt nobis infenſæ, declinare. 9
At ego & fratres mei accepimus pecuniam ut emeremus cibum, & vivos ſervaremus pauperes qui extant in populo noſtro. 10
Reſtituantur illis hodie vineæ, areæ, & oleæ eorum, milium, muſtum, & adeps pro quibus vos litigatis. 11
Dixerunt, Reſtituemus, nec quicquam repetemus ab eis, ſed faciemus prout dicis. Tum convocavi ſacerdotes, eóſque juramento aſtrinxi ut rem iſtam facerent. 12

, istud verbum statuerit non qui virum omnem Deus excutiat Sic : dixi & , excussi *meam oram* Etiam
13 גַּם־חָצְנִי נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת־כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
fecit & , Dominum laudaverunt Et . Amen *: concio* omnis dixerūt Et . vacuus &, excussus fit sic & , suo labore de & , sua domo de
מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוּר וָרֵק וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַשׂ
, vigesimo anno ab , Jehudah terra in eorum dux *esse* , mihi præcepit qua die à Etiam . istud verbū secūdùm populus
14 הָעָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָם בְּאֶרֶץ יְהוּדָה מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים
comitis panem mei fratres *&* , ego ; duodecim annis , regis Arthachsastæ secundum & trigesimum annum ad usque &
וְעַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ שָׁנִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה
argenti postea, vino & , pane in eis ab acceperūt &, populū *super* gravaverūt me ante qui , primi duces Et . comedi non
15 לֹא אָכַלְתִּי׃ וְהַפַּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־לְפָנַי הִכְבִּידוּ עַל־הָעָם וַיִּקְחוּ מֵהֶם בְּלֶחֶם וָיַיִן אַחַר כֶּסֶף־
etiam Et . Dei *timoris faciebus à* ita feci non ego Et . *populum super tyrannidē exercuere* eorum pueri etiam , quadraginta siclos
16 שְׁקָלִים אַרְבָּעִים גַּם נַעֲרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל־הָעָם וַאֲנִי לֹא־עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וְגַם
Jehudæi Et . opus ad ibi congregati mei pueri omnes &, emimus non agrum & , *roboravi* hujus muri opere in
17 בִּמְלֶאכֶת הַחוֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה לֹא קָנִינוּ וְכָל־נְעָרַי קְבוּצִים שָׁם עַל־הַמְּלָאכָה׃ וְהַיְּהוּדִים
erat quod Et . mea mensa in , *nostris circuitibus* quæ , gentibus è nos ad venientes & , viri quinquaginta & centum , *magnates* &
18 וְהַסְּגָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים אֵלֵינוּ מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵינוּ עַל־שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה
vino omni in dies decem *intra* & , mihi *sunt factæ* aves & , electæ sex pecudes , unus bos , *unum diem in factum*
נַעֲשֶׂה לְיוֹם אֶחָד שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ־בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נַעֲשׂוּ־לִי וּבֵין עֲשֶׂרֶת יָמִים בְּכָל־יַיִן
Memento . *hoc* populo *super* servitus erat gravis quia , quæsivi non *comitis* panem hoc cum & ; multiplicandum ad
19 לְהַרְבֵּה וְעִם־זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי כִּי־כָבְדָה הָעֲבֹדָה עַל־הָעָם הַזֶּה׃ זָכְרָה־
. *hoc* populo *super* feci quæ omnia , bonum in meus Deus mei
לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עַל־הָעָם הַזֶּה׃

CAP. VI. ו

, murum ædificâssem quòd , nostrorū inimicorū residuo & ; Arabæ Ghesem & , Thobijah & , Sanballat ipsi esset auditum cùm fuit Et
1 וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וּלְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וּלְיֶתֶר אֹיְבֵינוּ כִּי בָנִיתִי אֶת־הַחוֹמָה
, Sanballat misit Et . portis in statueram non *fores* hoc tempus ad usque *etiam* : interruptio eo in remaneret non &
2 וְלֹא־נוֹתַר בָּהּ פָּרֶץ גַּם עַד־הָעֵת הַהִיא דְּלָתוֹת לֹא־הֶעֱמַדְתִּי בַשְּׁעָרִים׃ וַיִּשְׁלַח סַנְבַלַּט
. malum mihi facere *cogitantes* ipsi Et . Ono campo in Chephirim in pariter conveniamus & , *Lo* : dicendo me ad Ghesem &
וְגֶשֶׁם אֵלַי לֵאמֹר לְכָה וְנִוָּעֲדָה יַחְדָּו בַּכְּפִירִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ וְהֵמָּה חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה׃
, opus cessabit quid ut : descendere *potero* non & , *faciens ego* grande Opus : dicendo , nuncios eos ad misi Et
3 וָאֶשְׁלְחָה עֲלֵיהֶם מַלְאָכִים לֵאמֹר מְלָאכָה גְדוֹלָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלֹא אוּכַל לָרֶדֶת לָמָּה תִשְׁבַּת הַמְּלָאכָה
verbum juxta eis respondi & : vicibus quatuor hoc verbū juxta me ad miserunt Et ? vos ad descendam & , illud *remittam quando*
4 כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּהָ וְיָרַדְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וַיִּשְׁלְחוּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם כַּדָּבָר
. ejus manu in apertam epistolam & , suum puerum quinta vice hoc verbum juxta Sanballat me ad misit Et . hoc
5 הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה פַּעַם חֲמִישִׁית אֶת־נַעֲרוֹ וְאִגֶּרֶת פְּתוּחָה בְּיָדוֹ׃
ædificans tu idcirco : rebellare *cogitantes* Jehudæi & , tu , *dicens* Ghasmu & , est auditum gentibus In : ea in erat Scriptum
6 כָּתוּב בָּהּ בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע וְגַשְׁמוּ אֹמֵר אַתָּה וְהַיְּהוּדִים חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל־כֵּן אַתָּה בוֹנֶה
. hæc verba secundùm *regem in eis existens* tu & , murum
הַחוֹמָה וְאַתָּה הֹוֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

13 Inſuper excuſſi ſinum meum, & dixi; Sic excutiat Deus omnem virum, qui non compleverit verbum iſtud, de domo ſua, & de laboribus ſuis: ſic excutiatur, & vacuus fiat. Et dixit univerſa multitudo; Amen. Et laudaverunt Deum. Fecit ergò populus ſicut erat dictum. 14 A die autem illa, quâ præceperat rex mihi ut eſſem dux in terra Juda, ab anno vigeſimo uſque ad annum trigeſimum ſecundum Artaxerxis regis, per annos duodecim, ego & fratres mei annonas, quæ ducibus debebantur, non comedimus. 15 Duces autem primi, qui fuerant ante me, gravaverunt populum, & acceperunt ab eis, in pane, & vino, & pecuniâ, quotidiè ſiclos quadraginta: ſed & miniſtri eorum depreſſerunt populum. Ego autem non feci ita propter timorem Dei: 16 Quin potiùs in opere muri ædificavi, & agrum non emi, & omnes pueri mei congregati ad opus erant. 17 Judæi quoque & magiſtratus, centum quinquaginta viri, & qui veniebant ad nos de gentibus quæ in circuitu noſtro ſunt, in menſa mea erant. 18 Parabatur autem mihi per dies ſingulos bos unus, arietes ſex electi, exceptis volatilibus, & inter dies decem vina diverſa, & alia multa tribuebam: inſuper & annonas ducatûs mei non quæſivi: valdè enim attenuatus erat populus. 19 Memento meî, Deus meus, in bonum, ſecundùm omnia quæ feci populo huic.

CAP. VI.

1 FActum eſt autem, cùm audîſſet Sanaballat, & Tobias, & Goſſem Arabs, & cæteri inimici noſtri, quòd ædificâſſem ego murum, & non eſſet in ipſo reſidua interruptio, (uſque ad tempus autem illud valvas non poſueram in portis,) 2 Miſerunt Sanaballat & Goſſem ad me, dicentes; Veni, & percutiamus fœdus pariter in viculis in campo Ono. Ipſi autem cogitabant ut facerent mihi malum. 3 Miſi ergò ad eos nuntios, dicens; Opus grande ego facio, & non poſſum deſcendere: ne fortè negligatur, cùm venero & deſcendero ad vos. 4 Miſerunt autem ad me ſecundùm verbum hoc per quatuor vices: & reſpondi eis juxta ſermonem prioré. 5 Et miſit ad me Sanaballat juxta verbum prius quintâ vice puerum ſuum, & epiſtolam habebat in manu ſua ſcriptam hoc modo; 6 IN GENTIBUS auditum eſt, & Goſſem dixit, quòd tu & Judæi cogitetis rebellare, et propterea ædifices murum, et levare te velis ſuper eos regem: propter quam cauſam

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * ܘܐܡܪܢ ܕܗܟܢܐ ܢܢܦܘܨ ܐܠܗܐ ܠܟܠ ܒܪܢܫ ܕܠܐ ܢܩܘܡ ܥܠ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܡܢ ܒܝܬܗ ܘܡܢ
ܥܡܠܗ. ܘܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܢܦܝܨ ܘܡܠܐ ܝܘܪܩܢܐ. ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܡܝܢ. ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܫܒܚܘ
14 ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܦ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܦܩܕܢܝ ܠܡܗܘܐ
ܪܝܫܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕ. ܡܢ ܫܢܬ ܥܣܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܠܐܪܛܚܫܫܬ
ܡܠܟܐ. ܫܢܝܢ ܬܪܬܥܣܪܐ ܐܢܐ ܘܐܚܝ ܗܘܝܬ ܠܗܘܢ ܪܝܫܐ. ܘܠܐ ܚܡܪܐ ܕܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܒܪܬ.
15 ܘܐܦܠܐ ܐܢܫ ܡܢܗܘܢ ܐܥܝܩܬ. * ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܩܕܡܝ ܫܥܒܕܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܢܣܒܘ ܡܢܗܘܢ
ܚܡܪܐ ܘܠܚܡܐ. ܘܟܣܦܐ ܣܓܝܐܐ ܠܟܪܓܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܢܝܢ ܐܪܒܥܝܢ. ܐܦ ܠܥܒܕܝܗܘܢ
ܫܠܛܘ ܥܠ ܥܡܐ. ܘܐܫܬܠܛܘ ܒܗܘܢ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܒܗܘܢ. ܘܐܢܐ ܠܐ ܥܒܕܬ ܗܟܢܐ.
16 ܡܢ ܩܕܡ ܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܦ ܒܥܒܕܐ ܕܫܘܪܐ ܗܢܐ ܛܒ ܐܬܪܘܪܒܬ. ܘܚܩܠܐ ܠܐ ܙܒܢܬ.
17 ܘܟܠܗܘܢ ܛܠܝܐ ܒܢܝ ܝܗܘܕܝܐ. ܡܬܟܢܫܝܢ ܗܘܘ ܘܩܝܡܝܢ ܬܡܢ ܥܠ ܥܒܕܐ. * ܘܪܘܪܒܢܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܡܐܐ
ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܕܐܬܝܢ ܠܘܬܢ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܢ. ܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬܢ. ܐܢܫ ܒܦܬܘܪܗ.
18 * ܘܡܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܐܢܫ ܡܫܬܘܬܐ. ܡܝܬܐ ܗܘܐ ܠܦܥܠܐ ܕܦܠܚܝܢ. ܬܘܪܐ ܚܕ. ܘܥܢܐ ܫܬ
ܦܛܝܡܬܐ. ܘܨܦܝܪܐ ܡܬܛܝܒܝܢ ܗܘܘ ܠܢ. ܘܚܕܐ ܠܥܣܪܐ ܝܘܡܝܢ. ܚܡܪܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܥܡ ܗܕܐ.
19 ܠܚܡܐ ܕܫܠܝܛܘܬܐ ܠܐ ܒܥܝܬ. ܡܛܠ ܕܝܩܝܪ ܥܒܕܐ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܐܬܕܟܪܢܝ ܐܠܗܝ
ܠܛܒܬܐ. ܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܦܣܘܩܘܗܝ * ܗ̄ * ܘܗܘܐ 1
ܕܐܫܬܡܥ ܡܢ ܣܢܒܠܛ ܘܛܘܒܝܐ ܘܓܫܡ ܥܪܒܝܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ.
ܕܒܢܝܢܝܗܝ ܠܫܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܗ ܠܙܒܢܐ ܗܘ. ܦܪܘܣܛܕܐ ܕܬܪܥܐ. ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܐܩܝܡܬ.
2 * ܘܫܕܪܘ ܠܘܬܝ ܣܢܒܠܛ ܘܓܫܡ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܝ. ܬܐ ܢܐܙܠ ܐܟܚܕܐ. ܘܢܫܪܐ ܐܝܟ ܓܝܣܐ
3 ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܘܢܘ. ܘܗܢܘܢ ܡܬܪܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܥܒܕ ܠܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܫܕܪܬ ܠܘܬܗܘܢ
ܡܠܐܟܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܥܒܕܐ ܪܒܐ ܥܒܕ ܐܢܐ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܚܬ. ܕܠܡܐ ܢܬܒܛܠ
4 ܟܕ ܐܫܒܘܩ ܘܐܚܘܬ ܠܘܬܟܘܢ. * ܘܫܕܪܘ ܠܘܬܝ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܐܪܒܥ ܙܒܢܝܢ.
5 ܘܐܗܦܟܬ ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܫܕܪ ܠܘܬܝ ܣܢܒܠܛ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ.
ܒܙܒܢܐ ܚܡܝܫܝܐ ܠܥܠܝܡܗ. ܘܐܓܪܬܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܟܬܝܒ ܒܗ. ܕܒܥܡܡܐ ܐܫܬܡܥ.
6 ܘܓܫܡ ܐܡܪ. ܕܐܢܬ ܘܝܗܘܕܝܐ ܡܬܪܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܡܪܕ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢܬ ܒܢܐ ܐܢܬ
ܫܘܪܐ. ܘܐܢܬ ܗܘܐ ܐܢܬ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ.

13 Et diximus; Ita excutiat Deus omnem hominem qui non ſteterit huic verbo, è domo & labore ipſius: ita ſit excuſſus & aurigine perfuſus: dixerúntque totus populus, Amen: deinde ſurgentes, populus univerſus laudaverunt Dominum; fecerúntque populus univerſus ſecundùm verbum iſtud. 14 Præterea ab eo die quo me præfecit quo eſſem princeps in terrá Judææ, ab anno vigeſimo uſque ad annum trigeſimum ſecundum Artahſeſtis regis, duodecim annis ego & fratres mei fui princeps eorum; nullius tamen aſinum abegi, 15 aut quempiam eorum moleſtiâ affeci: Licèt principes qui me præceſſerant, populum oppreſſerint, & acceperint ab eo vinum & panem, multámque pecuniam pro vectigali, uſq; ad drachmas quadragenas: quin etiam ſervis ſuis auctoritatem dederunt ſuper populum; qui ita dominati ſunt in eos, ut eos torquerent: ego verò non itidem feci, propter *meam* erga Deum reverentiam. 16 Imò in opere muri iſtius *licèt* valdè magnificatus eſſem, tamen agros non emi: & omnes pueri filii Judæorum congregabantur, & aſſiſtebant illic operi: 17 Et primates atque præfecti, centum quinquaginta viri, & qui veniebant ad nos è populis adjacentibus nobis; veniebant ad nos quiſque cum menſa ſua. 18 Et cùm quis convivium faceret, afferebat opificibus qui laborabant, bovem unum, & oves ſex pingues; & hirci parabantur nobis, & ſemel denis quibuſque diebus, multum vini: nihilominus panem præfecturæ nunquam petii, eò quòd grave incumberet opus huic populo. 19 Aſcribe mihi Deus mi in bonum, quæcunque feci pro populo iſto.

CAP. VI.

1 QUum auditum eſſet à Sambelato, Tobiâ, & Geſſom Arabe, cæteriſque hoſtibus noſtris ædificâſſe nos murum, & ad illud uſque tempus paraſtades portarum nondum erexiſſe: 2 Miſerunt ad me Sambelat & Geſſom, dicentes mihi; Age, ſimul eamus, & more turmarum caſtra ponamus in planitie Ino: verùm iſti cogitabant nobis malum inferre. 3 Sed miſi ad eos nuntium, & dixi eis; Opus ingens ego facio, ideo deſcendere non poſſum: ne fortè ceſſet quum deſtitero & deſcendero ad vos. 4 Et remittentibus ad me eundem ſermonem quatuor vicibus, reſpondi eis in eandem ſententiam. 5 Tandem miſit ad me Sambelat in eandem ſententiam quintâ vice puerum ſuum cum epiſtola in manu ipſius, 6 In qua ſcriptum erat; Inter gentes auditum eſt; & Geſſom ait, te & Judæos rebellionem meditari, ideò te murum fabricare; teque futurum eis regem, his ita ſe habentibus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξετίναξα, ϗ (ι) εἶπα, Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ Θεὸς πάντα ἄνδρα, ὃς οὐ στήσει τὸν
λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ϗ ἐκ κόπου αὐτοῦ, ϗ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος ϗ κενός. ϗ εἶπε πᾶσα
14 ἡ ἐκκλησία, Ἀμήν· ϗ ᾔνεσαν τὸν κύριον. ϗ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο. (κ) Ἀπὸ ἡμέρας
ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα, ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ ϗ ἕως ἔτους τριακοστοῦ ϗ
15 δευτέρου τῷ Ἀρθασασθὰ ἔτη δώδεκα, ἐγὼ ϗ οἱ ἀδελφοί μου βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. Καὶ τὰς βίας
τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτοὺς, ϗ ἐλάβοσαν παρ' αὐτῶν (λ) ἐν ἄρτοις ϗ ἐν οἴνῳ ἔσχατον
ἀργύριον (μ) δίδραχμα τεσσαράκοντα· ϗ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται ἐπὶ τὸν
16 λαόν· κἀγὼ οὐκ ἐποίησα οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου Θεοῦ. Καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτων οὐκ ἐκράτησα,
17 ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην, ϗ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι (ν) ἑκατὸν
ϗ πεντήκοντα ἄνδρες, ϗ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου·
18 Καὶ ἦν (ξ) γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, ϗ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ ϗ χίμαρος ἐγίνοντό μοι·
ϗ ἀναμέσον (ο) δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει. ϗ σὺν τούτοις ἄρτους τῆς βίας οὐκ ἐζήτησα,
19 ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. Μνήσθητί μου ὁ Θεὸς εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα
τῷ λαῷ τούτῳ.

Et veſtimentum meum excuſſi, & dixi; Sic excutiat Deus omnem virum, 13
qui non ſtatuet verbum hoc, è domo ejus, & è labore ejus: & erit
ſic excuſſus, & inanis. Et dixit omnis Eccleſia; Amen. Et laudaverunt
Dominum. Et fecit populus verbum hoc. (d) A die, quâ mandavit 14
mihi eſſe in principem eorum in terra Juda, ab anno vigeſimo, &
uſque ad annum trigeſimum & ſecundum (e) Arthaſaſtha, annos duodecim,
ego, & fratres mei, (f) extorſionem eorum non comedi. Et etiam 15
extorſiones primas, quas ante me aggravaverant ſuper eos, & acceperant
ab eis in panibus, & in vino, ultimum argentum (g) didrachma
quadraginta. Et (h) excuſſi eorum exercebant poteſtatem ſuper populum.
Et ego non feci ſic à facie timoris Dei: Et in opere muri (i) hæc 16
non tenui, agrum non (k) acquiſivi, & omnes congregati ibi ad opus.
Et Judæi, centum, & quinquaginta viri, & venientes ad nos ex gentibus, 17
quæ in circuitu noſtro, ad menſam meam. Et erat factum in diem 18
unum, vitulus unus, & oves ſex electæ, & hircus fiebant mihi:
& intermedium decem (l) dierum, in omnibus vinum multitudine. Et
cum his panes (m) extorſionis non quæſivi, quoniam gravis ſervitus ſuper
populum hunc. Memento mei, Deus, in bonum, omnia quæcunque feci populo huic. 19

MS.A. (ι) εἶπον, (κ) Ἀπὸ τῆς ἡμέρας (λ) ἐν * αὐτοῖς ϗ ἐν οἴνῳ (μ) δίδραγμα (ν) ἑκατὸν πεντήκοντα (ξ) γιγνόμενον (ο) τῶν δέκα ἡμερῶν

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλὰτ, ϗ Τωβίᾳ, ϗ τῷ Γησὰμ τῷ Ἀραβὶ, ϗ τοῖς καταλοίποις
(α) ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ᾠκοδόμησα τὸ τεῖχος, ϗ οὐ (∴) κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή· (β) ἕως τοῦ καιροῦ
2 ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις. Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαλλὰτ ϗ Γησὰμ πρὸς μὲ, λέγων, Δεῦρο καὶ
συναχθῶμεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνώ. ϗ αὐτοὶ (γ) λογιζόμενοι ποιῆσαί μοι πονηρίαν.
3 Καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτοὺς ἀγγέλους, λέγων, Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, ϗ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι,
4 μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς (δ) ὑμᾶς. Καὶ ἀπέστειλαν
5 πρὸς μὲ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο· ϗ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ ταῦτα. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς μὲ Σαναβαλλὰτ τὸν
6 παῖδα (ε) αὐτοῦ, ϗ ἐπιστολὴν ἀνεῳγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ, Ἐν ἔθνεσιν
(ζ) ἠκούσθη ὅτι σὺ ϗ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποστῆσαι, (†) διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, ϗ
σὺ (η) ἔσῃ αὐτοῖς εἰς βασιλέα.

CAP. VI.

ET factum eſt, ſicut auditum fuit ipſi Sanaballat, & Tobia, & Geſam 1
Arabi, & reliquis inimicorum noſtrorum, quia ædificavi murum,
& non remanſit in eis (a) ſpiratio: uſque ad tempus illud valvas non poſueram
in portis. Et miſit Sanaballat, & Geſam, ad me, dicens; Veni, 2
& congregemur in idipſum in pagis in campo Ono: Et ipſi cogitantes
facere mihi malum. Et miſi nuntios ad eos, dicens; Opus magnum ego 3
facio, & non potero deſcendere, ne fortè ceſſet opus. Cùm perfecero illud;
deſcendam ad vos. Et miſerunt ad me, ſicut verbum (b) hoc. Et 4
miſi eis ſecundùm hæc. Et miſit ad me Sanaballat (c) puerum ſuum, & 5
epiſtolam apertam in manu ejus. Et erat ſcriptum in ea; In gentibus 6
auditum (d) eſt, quia tu, & Judæi, cogitatis rebellare: propter hoc tu
ædificas murum: & tu eris eis in regem:

MS.A. (α) τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, (∴) κατελείφθη αὐτοῖς (β) καίγε ἕως (γ) λογιζόμενοί μοι ποιῆσαι (δ) ὑμᾶς. * ϗ ἀπέστειλα κατὰ ταῦτα. (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) ἠκούσθη, * ϗ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθαι (†) διὰ τί (η) γίγνῃ αὐτοῖς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * وأيضا نفضت ثيابي وقلت * هكذا ينفض الله كل انسان لا يثبت على هذا القول
من بيته ومن كده * وهكذا يكون منفوض وفارغ * فقالوا كل الجوق آمين *
14 ومدحوا الله * وفعلوا القوم مثل هذا القول * وأيضا من اليوم الذي أوصاني لأكون
أمر في أرض يهودا * من سنة اثنين وثلثين لارتحششت الملك * أنا واخوتي * لم نأكل
15 مونهم * والامراء الذين كانوا قبلي ثقلوا مونهم على القوم * وأخذوا منهم خبزا
وشرابا * وبعد سنة أربعين ردوا أيضا غلمانهم فتسلطوا على الرعية * وأنا لم أفعل كذلك
16 من أجل مخافة الله * وأيضا في عمل هذا السور تقويت * وكل غلماني مجتمعين ثم على
17 العمل * واليهود مائة وخمسين رجلا غير الجائين الينا من الامم الذين كانوا حولنا *
18 وللذين كانوا يصنعون * كل يوم الغنم ستة مختارة وجديان وطيور صنعوا لي * وبين
كل عشرة أيام كثير خمر * للاخبار ومع هذا الطعام الكثير لم أطلب ولا ثقلت
الخدمة على الشعب *

* Prætereà excuſſi veſtes meas, ac dixi; 13
Ita excutiat Deus omnem hominem qui
non ſteterit huic ſermoni è domo &
è labore ipſius, atque ita ſit excuſſus
& vacuus. Et dixerunt univerſa
turba, Amen: & laudaverunt Deum,
fecerúntque populus ſecundùm ſermonem
iſtum. Quin etiam ab eo die 14
quo mihi mandaverat ut præciperem
in terra Judæ, ab anno trigeſimo ſecundo
Artabſeſtis regis; ego & fratres
mei non comedimus cibarium eorum:
Licèt imperatores qui me præ- 15
ceſſerunt, prægravâſſent cibario ſuo populum,
accipientes ab eis panem ac vinum:
& poſt annum quadrageſimum
perversè ſe geſſerunt etiam pueri eorum,
& poteſtatem exercebant in gregem:
at ego nil tale feci, propter Dei
timorem. Etiámque in opere muri 16
iſtius animosè egi: nam omnibus pueris
meis congregatis ibi ad opus, Et 17
Judæis centum & quinquaginta viris,
præter eos qui veniebant ad nos è gentibus
quæ circum nos erant, & his
qui operabantur; Singulis diebus oves 18
ſex electæ, duo hœdi, avéſque parabantur
mihi: & denis quibúſque
diebus abundantia vini: panes tamen
cum hoc cibo multo non petii, neque
populum ſervitute prægravavi.

* الفصل السادس *

1 * وكان لما اتصل بسنبلاط وطوبيا وعسم الاعرابي وسائر أعدائنا * أني بنيت السور
ولم يبق فيه ثغر * والى ذلك الوقت لم أقم مصاريع على الابواب * فأرسل سنبلاط 2
وعسم الي قائلين * تعال نجتمع في كفيرين في بقعة أدوم * مفكرين لي بفعل بلية *
3 * فأرسلت اليهم رسلا قائلا * أنا فاعلا صنعة كثيرة * ولا أقدر على النزول اليكم
4 ما دام عمل هذه الصنعة * وعند ما أكمل أنزل اليكم * فأرسلوا الي مثل هذا
5 القول أربع مرات * ورددت اليهم الجواب أربع مرات مثل هذا الجواب * فأرسل
6 سنبلاط مثل هذا القول دفعة خامسة مع غلامه * ورقعة مفتوحة في يده * مكتوب
فيها * أنت واليهود مفكرين العصيان * على ذلك أنت باني السور * وأنت عليهم ملك *
ومثل هذه الخطوب *

CAP. VI.

FActum eſt autem cùm perlatum 1
fuiſſet ad Samballat, & Tobiam, et
Geſem Arabem, & reliquos inimicos
noſtros, extruxiſſe me murum, nec
ſupereſſe in eo rupturam, & ad illud
uſque tempus nondum ſtatuiſſe me
valvas in portis: ut mitterent ad 2
me Samballat, & Geſem, dicentes;
Age, conveniamus in Chephirin in planitie
Edom, molientes adverſùm me
opus aliquod funeſtum. At miſi ad 3
eos nuntios, dicens; Ego ſum intentus
operi multo, neque potero deſcendere
ad vos quandiu duraverit factura
hujus operis: at ubi abſolvero,
deſcendam ad vos. Remiſerunt ad 4
me ſimilem huic ſermonem quater, &
quater reddidi eis reſponſum ſimile
huic reſponſo. Miſit quoque Samballat 5
ſimilem huic ſermonem quintò per
puerum ſuum, cum epiſtola aperta in
manu ipſius, In quâ ſcriptum erat; 6
Tu & Judæi cogitatis rebellionem,
iccirco tu ædificas murum iſtum: tuque
rex ſuper eos futurus es: alióſque
id generis ſermones.

נחמיה : ז

regi *audietur* nunc Et .Jehudah in Rex : dicendo ,Jerusalaim in te super prædicandũ ad statueris prophetas etiam Et
7 וְגַם־נְבִיאִים הֶעֱמַדְתָּ לִקְרֹא עָלֶיךָ בִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר מֶלֶךְ בִּיהוּדָה וְעַתָּה יִשָּׁמַע לַמֶּלֶךְ

verba secundùm est factum Non :dicendo eum ad misi Et .pariter ineamus consiliũ & ,*ito* nunc & : hæc verba secundùm
8 כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְעַתָּה לְכָה וְנִוָּעֲצָה יַחְדָּו׃ וָאֶשְׁלְחָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא נִהְיָה כַּדְּבָרִים

Debilitabũtur :dicendo ,nos *terrentes* illi omnes Nam .ea *comminiscens* tu tuo corde de nam : *dicens* tu quæ hæc
9 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר כִּי מִלִּבְּךָ אַתָּה בוֹדָאם׃ כִּי כֻלָּם מְיָרְאִים אוֹתָנוּ לֵאמֹר יִרְפּוּ

filii Semahiah domum sum ingressus ego Et .*meas manus* conforta nunc Et .fiet non & ,opere ab eorum manus
10 יְדֵיהֶם מִן־הַמְּלָאכָה וְלֹא תֵעָשֶׂה וְעַתָּה חַזֵּק אֶת־יָדָי׃ וַאֲנִי־בָאתִי בֵּית שְׁמַעְיָה בֶּן־

claudamus & ,templi medium ad Dei domum ad Conveniamus : ait & ,clausus ipse & ,Mehetabel filii ,Delaiah
דְּלָיָה בֶּן־מְהֵיטַבְאֵל וְהוּא עָצוּר וַיֹּאמֶר נִוָּעֵד אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים אֶל־תּוֹךְ הַהֵיכָל וְנִסְגְּרָה

quis Et ?*fugiet ego sicut vir* Num : dixi Et .te occidendum ad *venientes* nocte & ,te occidendũ ad *venientes* quia ; templi *fores*
11 דַּלְתוֹת הַהֵיכָל כִּי בָּאִים לְהָרְגֶךָ וְלַיְלָה בָּאִים לְהָרְגֶךָ׃ וָאֹמְרָה הַאִישׁ כָּמוֹנִי יִבְרָח וּמִי

sed ,illum misit Deus non ecce & ,cognovi Et .ingrediar Non ? vivat & ,templum in ingrediatur qui ,ego ut
12 כָמוֹנִי אֲשֶׁר־יָבוֹא אֶל־הַהֵיכָל וָחָי לֹא אָבוֹא׃ וָאַכִּירָה וְהִנֵּה לֹא־אֱלֹהִים שְׁלָחוֹ כִּי

,timerem ut ,*ipse* conductus mercede *Propterea* .mercede eũ conduxit Sanballat & ,Thobijah & ,me ad est locutus prophetiam
13 הַנְּבוּאָה דִּבֶּר עָלַי וְטוֹבִיָּה וְסַנְבַלַּט שְׂכָרוֹ׃ לְמַעַן שָׂכוּר הוּא לְמַעַן־אִירָא

Sanballat & ,Thobijah meus Deus Memento .me afficerent probris ut ,malum nomen ad illis esset & ,peccarem & ,sic facerem &
14 וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן וְחָטָאתִי וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם רָע לְמַעַן יְחָרְפוּנִי׃ זָכְרָה אֱלֹהַי לְטוֹבִיָּה וּלְסַנְבַלַּט

est perfectus Et .me *terrentes fuerunt* qui ,prophetarum *residui* & ,prophetissæ Nohadiah etiam & :ista ejus opera secundùm
15 כְּמַעֲשָׂיו אֵלֶּה וְגַם לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וּלְיֶתֶר הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים אוֹתִי׃ וַתִּשְׁלַם

,nostri inimici omnes audissent cùm ,fuit Et .diebus duobus & quinquaginta , Elul quinta & vigesima in murus
16 הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לֶאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם יוֹם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל־אוֹיְבֵינוּ

nostro Deo à quòd cognoverunt & : suis oculis in valde conciderunt & ,*nostris circuitibus* quæ gentes omnes *viderunt &*
וַיִּרְאוּ כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ

super euntes , suas epistolas Jehudah *ingenui multiplicantes* illis diebus in Etiam .hoc opus est factum
17 נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה הַזֹּאת׃ גַּם בַּיָּמִים הָהֵם מַרְבִּים חֹרֵי יְהוּדָה אִגְּרֹתֵיהֶם הוֹלְכוֹת עַל־

ipse gener quia ,*ei juramenti compotes* Jehudah in multi Nam .eos ad *venientes* Tobijah ipsi quæ & ; Tobijah
18 טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃ כִּי־רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי־חָתָן הוּא

fuerunt ejus bonitates Etiam .Berechia filii Mesullam filiam acceperat ejus filius Jochanan & ; Arach filii Sechaniah
19 לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם בֶּן בֶּרֶכְיָה׃ גַּם טוֹבֹתָיו הָיוּ

.me terrendum ad Tobijah misit Epistolas .ei *educentes fuerunt* mea verba & ,*meas facies ad* *dicentes*
אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים לוֹ אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָרְאֵנִי׃

CAP. VII. ז

.Levitæ & ,cantores & ,janitores essent constituti & ,valvas statuissem & ,murus esset ædificatus cùm ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם׃

timens & ,*veritatis* vir *sicut* ipse quia ; Jerusalaim *super* palatii principi Chananiah & ,meo fratri Chanani præcepi Et
2 וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלִַם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא

.multis præ Deum
אֶת־הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃

Versio VULG. LAT.

Et prophetas posueris, qui prædicent de te in Jerusalem, 7 dicentes ; Rex in Judæa est. Auditurus est rex verba hæc : idcircò nunc veni, ut ineamus consilium pariter. Et 8 misi ad eos, dicens ; Non est factum secundùm verba hæc, quæ tu loqueris : de corde enim tuo tu componis hæc. Omnes enim hi terrebant nos, cogitantes quòd 9 cessarent manus nostræ ab opere, & quiesceremus. Quam ob causam magis confortavi manus meas : Et ingressus 10 sum domum Semaiæ filii Dalaiæ filii Metabeel secretó. Qui ait ; Tractemus nobiscum in domo Dei in medio templi, & claudamus portas ædis : quia venturi sunt ut interficiant te, & nocte venturi sunt ad occidendum te. Et dixi ; Num.quisquam similis mei fugit ? & quis 11 ut ego ingredietur templum, & vivet ? non ingrediar. Et intellexi quòd Deus non misisset eum, sed quasi vati- 12 cinans locutus esset ad me, & Tobias & Sanaballat conduxissent eum. Acceperat enim pretium, ut territus fa- 13 cerem, & peccarem, & haberent malum, quod exprobrarent mihi. Memento mei, Domine, pro Tobia & Sa- 14 naballat, juxta opera eorum talia : sed & Noadiæ prophetæ, & cæterorum prophetarum, qui terrebant me. Completus est autem murus vigesimoquinto die mensis 15 Elul, quinquaginta duobus diebus. Factum est ergò 16 cùm audissent omnes inimici nostri, ut timerent universæ gentes, quæ erant in circuitu nostro, & conciderent intra semetipsos, & scirent quòd à Deo factum esset opus hoc. Sed & in diebus illis, multæ optimatum Judæorum epi- 17 stolæ mittebantur ad Tobiam, & à Tobia veniebant ad eos. Multi enim erant in Judæa habentes juramentum 18 ejus, quia gener erat Secheniæ filii Area, & Johanan filius ejus acceperat filiam Mosollam filii Barachiæ: Sed 19 & laudabant eum coram me, & verba mea nuntiabant ei: & Tobias mittebat epistolas ut terreret me.

CAP. VII.

Postquàm autem ædificatus est murus, & posui valvas, 1 & recensui janitores, & cantores, & Levitas : Præcepi 2 Hanani fratri meo, & Hananiæ principi domûs de Jerusalem, (ipse enim quasi vir verax & timens Deum plus cæteris videbatur,)

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܐܦ ܢܒܝ̈ܐ ܐܩܝܡܬ ܠܡܬܢܒܝܘ ܥܠܝܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪܝܢ ܕܗܐ ܐܡܠܟ ܥܙܪܐ ܒܝܗܘܕ.
8 ܘܗܫܐ ܐܫܬܡܥܘ ܠܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. ܗܫܐ ܬܘ ܢܬܡܠܟ ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܕܪܬ ܠܘܬܗ
ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܠܐ ܫܦܝܪ̈ܢ ܗܘܝܢ ܐܝܟ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ ܕܐܢܬ ܐܡܪ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܠܒܟ ܐܡܪ
9 ܐܢܬ ܠܗܝܢ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܡܕܚܠܝܢ ܠܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܫܬܪܝܢ ܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܡܢ
10 ܥܒܝܕܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ. ܠܐ ܬܬܒܛܠܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܚܣܢ ܐܝ̈ܕܝ. * ܘܐܢܐ ܥܠܬ ܠܘܬ ܫܡܥܝܐ ܒܪ
ܕܠܝܐ ܒܪ ܡܗܝܛܒܐܝܠ. ܘܗܘ ܩܪܐ ܗܘܐ ܠܝ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܬܐ ܢܬܟܢܫ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܓܘ
ܗܝܟܠܐ. ܘܢܐܚܘܕ ܬܪ̈ܥܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܝܢ ܠܡܩܛܠܟ. ܘܒܠܠܝܐ ܐܬܝܢ ܠܡܩܛܠܟ.
11 12 * ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܕܐܝܟܘܬܝ ܢܥܪܘܩ. ܚܣ ܠܝ ܕܐܥܪܘܩ. ܘܐܥܘܠ ܠܗܝܟܠܐ. * ܘܝܕܥܬ
ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܫܕܪܗ ܠܘܬܝ. ܘܐܦܠܐ ܡܢ ܢܒܝܐ ܐܬܐܡܪ ܥܠܝ ܕܢܩܛܠܢܝ. ܛܘܒܝܐ
13 ܘܣܢܒܠܛ ܘܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܐܓܪܘܗܝ ܘܫܕܪܘܗܝ ܠܘܬܝ ܠܡܩܛܠܢܝ. * ܡܛܠ ܕܐܓܝܪܐ ܗܘܐ.
ܡܛܠ ܕܐܕܚܠ ܘܐܥܒܕ ܘܐܚܛܐ. ܘܐܩܢܐ ܠܗܘܢ ܫܡܐ ܒܝܫܐ. ܡܛܠ ܕܢܚܣܕܘܢܢܝ.
14 * ܐܬܕܟܪ ܐܠܗܝ ܠܛܘܒܝܐ ܘܠܣܢܒܠܛ ܘܠܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܐܝܟ ܥܒ̈ܕܝܗܘܢ ܗܠܝܢ ܣܢܝ̈ܐ.
15 ܘܐܦ ܠܝܘܕܝܐ ܢܒܝܬܐ ܘܠܫܪܟܐ ܕܢܒܝ̈ܐ. ܕܗܘܘ ܡܕܚܠܝܢ ܠܝ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܫܠܡ
16 ܫܘܪܐ ܒܥܣܪ̈ܝܢ ܘܚܡܫܐ ܒܐܝܠܘܠ. ܒܚܡܫܝܢ ܘܬܪ̈ܝܢ ܝܘܡܝܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ
ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܢ ܕܝܠܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ ܕܚܕܪܝܢ. ܘܕܚܠܘ ܛܒ ܡܢ ܩܕܡܝܢ.
17 ܘܝܕܥܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܥܒܕܬ ܥܒܝܕܬܐ ܗܕܐ * ܐܦ ܒܝܘ̈ܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܣܓܝܐܐ ܗܘܘ
ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܓܪ̈ܬܗܘܢ. ܘܐܙܠܢ ܗܘܝ ܠܘܬ ܛܘܒܝܐ. ܘܐܓܪ̈ܬܗ ܕܛܘܒܝܐ ܐܬ̈ܝܢ ܗܘܝ
18 ܠܘܬܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܘ ܒܝܗܘܕ. ܕܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܕܠܐ ܢܣܘܪܘܢܗ. ܡܛܠ ܕܚܬܢܐ
19 ܗܘܐ ܕܫܟܢܝܐ ܒܪ ܐܪܚ. ܘܝܘܚܢܢ ܒܪܗ. ܢܣܒ ܒܪܬܗ ܕܡܫܠܡ ܒܪ ܒܪܟܝܐ. * ܐܦ ܛܒ̈ܬܗ ܗܘܘ
ܡܫܬܥܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܝ. ܘܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ. ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܡܫܕܪ
ܗܘܐ ܗܘ ܛܘܒܝܐ ܠܡܕܚܠܘܬܝ.

* ܫܠܡ * ܙ *

1 * ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܫܬܟܠܠ ܫܘܪܐ ܘܐܩܝܡܬ ܦܪ̈ܣܛܕܐ: ܘܐܫܬܡܠܝܘ ܬܪ̈ܥܐ. ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ
2 ܘܠܘܝ̈ܐ. * ܦܩܕܬ ܠܚܢܢܝ ܐܚܝ. ܘܠܚܢܢܝܐ ܪܝܫܐ ܕܒܝܪܬܐ ܘܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ
ܕܗܘ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܟܐܢܐ. ܘܕܚܠ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܦܪܫ ܡܢ ܒܝܫ.

Præterea prophetas te constituisse ad pro- 7 phetandum de te in Jerusalem, dicentes; Ecce regnavit Ezra in Judæa. Jam verò perlata sunt ad regem hujusmodi verba : venite ergò ut simul consultemus. Tum misi ad eum, & dixi 8 ei; Inhonesta sunt hujusmodi verba quæ tu dicis, nam ex animo tuo comminisceris ea. Omnes enim timorem nobis injiciebant, ac 9 dicebant ; Remittentur manus eorum ab opere : & dicebant nobis, Ne vacetis operi : verùm confirmabo manus meas. Præterea cùm 10 ingressus essem apud Semaiam filium Delaiæ, filii Mehetbaelis ;ipse quoque avocabat me : dixit enim mihi; Age, recipiamus nos in domum Domini intra templum, & occludamus templi portas; quia venturi sunt ad interficiendum te, & noctu venturi sunt ad interficiendum te. Cui dixi; Vir qualis es tu, fugeret : 11 absit ut ego fugiam , & templum ingrediar. Scio Deum nequaquam misisse illum contra 12 me: neque per prophetam dictum est mihi me ab illo interficiendum. Tobia & Sambelat, & socii ejus mercede conduxerant eum, & miserant eum contra me, ut interficeret me; Mercenarius enim erat: ut timens ita face- 13 rem, & delinquens acquirerem apud eos nomen infame, ut *deinde* exprobrarent mihi. Recordare mi Deus, Tobiæ, Sambelati, & so- 14 ciorum ejus, secundùm facinora hæc abominanda : atque etiam Jodaiæ prophetæ, & reliquorum prophetarum, qui mihi timorem illorum injicere studébant. Tandem perfe- 15 ctus est murus vigesimo quinto die Septembris, *spatio* quinquaginta duorum dierum. Tunc cum audissent omnes inimici nostri 16 omnésque gentes quæ circa nos erant, timuerunt & valdè formidaverunt nos, scientes à Deo confectum esse opus istud. Etiam die- 17 bus illis frequentes mittebant magnates Judæ epistolas delatas ad Tobiam, & epistolæ Tobiæ deferebantur ad eos. Multi enim erant 18 in Judæa, qui juraverant ei se non futuros illi infensos, quia gener érat Sechaniæ filii Arahi; & Johannes filius ejus duxerat filiam Mesllomi filii Barachiæ. Bona quoque ipsius 19 verba prædicabant coram me; & verbum quod proferebam, referebant ei : & literas mittebat ipse Tobia ad injiciendum mihi timorem.

CAP. VII.

Tunc quum exædificatus esset murus, ere- 1 ctæ parastades, portæ completæ, & ministri ac Levitæ *constituti*; Præcepi Hanani fratri 2 meo, & Hananiæ præfecto palatii & Jerosolymæ (is enim erat vir rectus, timens Deum, & malum devitans)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, ἵνα καθίσῃς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα (θ) ἐπὶ Ἰούδα. ϗ
8 νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· ϗ νῦν δεῦρο βουλευσώμεθα ἐπιτοαυτό. Καὶ ἀπέστειλα
πρὸς αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύδῃ
9 αὐτούς. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες, Ἐκλυθήσονται (ι) χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου
10 τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται. ϗ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Κἀγὼ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεῒ
υἱοῦ Δαλαία, (κ) υἱοῦ Μεταβεὴλ, ϗ αὐτὸς συνεχόμενος· καὶ εἶπε, Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ ἐν
11 μέσῳ αὐτοῦ, ϗ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. (λ) Καὶ εἶπα, Τίς
12 ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, ϗ ζήσεται; Καὶ ἐπέγνων, ϗ ἰδοὺ ὁ θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν
13 αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ᾽ ἐμοῦ· ϗ Τωβίας ϗ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο Ἐπ᾽ ἐμὲ ὄχλον
ὅπως φοβηθῶ, ϗ ποιήσω οὕτως, ϗ ἁμάρτω· ϗ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί
14 με. Μνήσθητι ὁ θεὸς Τωβίᾳ (μ) ϗ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, ϗ τῷ Νωαδίᾳ τῷ
15 προφήτῃ, (ν) καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με. Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμπτῃ
16 ϗ εἰκάδι τοῦ (ξ) Ἐλοὺλ μηνὸς εἰς πεντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν πάντες
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ϗ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, ϗ (ο) ἐπέπεσε φόβος σφόδρα
17 ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ϗ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ Τωβία
18 ἤρχοντο πρὸς αὐτούς. Ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδα ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ
19 Ἠρὰ· ϗ (π) Ἰωνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαραχία εἰς γυναῖκα. Καὶ τοὺς
λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. ϗ ἐπιστολὰς ἀπέστειλε Τωβίας
φοβερίσαι με.

Et ad hæc prophetas ſtatuiſti tibi; (e) ut ſedeas in Hieruſalem in regem 7
ſuper Juda. Et nunc annuntiabuntur regi verba hæc. Et nunc
veni, conſultemus in idipſum. Et miſi ad eum, dicens; Non fuit, ſicut 8
ſermones hi, ſicut tu dicis: quoniam de corde tuo tu fingis eos. Quoniam 9
omnes terrent nos, dicentes; Diſſolventur manus eorum ab opere
hoc, & non fiet. Et nunc confortavi manus meas. Et ego ingreſſus 10
ſum in domum Semei, filii Dalaia, filii Metabeel: & ipſe clauſus, &
dixit; Congregemur in domum Dei in medio ejus, & claudamus januas
ejus: (f) quoniam veniunt nocte ad occidendum te: Et dixi; 11
(g) Quis eſt vir, qui ingredietur in domum, & vivet? Et cognovi, 12
& ecce Deus non miſerat eum: quoniam prophetia, ſermo contra me.
Et Tobias & Sanaballat mercede conduxerunt Adverſùs me (h) turbam, 13
ut timeam, & faciam ſic, & peccem, & fiam eis in nomen malum,
ut exprobrarent mihi. Memento, (k) Deus, Tobia, & Sanaballat, 14
ſicut facta ejus hæc, & Noadia prophetæ, & reliquis prophetarum, qui
erant terrentes me. Et perfectus eſt murus quintâ & vigeſimâ Elul 15
menſis in quinquaginta & duobus diebus. Et factum eſt, quando audierunt 16
omnes inimici noſtri; & timuerunt omnes gentes, quæ in circuitu
noſtro: & incidit timor (l) valdè in oculis eorum: & cognoverunt,
quia à Deo noſtro factum eſt, ut perficeretur opus hoc.
Et in diebus illis à multis optimatibus Juda epiſtolæ ibant ad Tobiam, 17
& Tobiæ veniebant ad eos: Quoniam multi in Juda juramento 18
conjuncti erant ei; quoniam gener erat Secheniæ filii Herae: &
Jonan filius ejus acceperat filiam Meſulam filii Barachiæ in uxorem:
Et (m) ſermones ejus erant dicentes ad me, & verba mea erant afferentes eis. Et epiſtolas miſit Tobias ad terrendum me. 19

MS.A. (θ) ἐν Ἰούδα. (ι) αἱ χεῖρες (κ) *υἱὸν Μενταβεὴλ, (λ) Καὶ εἶπον, Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, φεύξεται; ἢ τίς οἷος ὁ ἀνὴρ, ὃς εἰσελεύσεται (μ) ϗ τῷ Σαναβαλλὰτ, (ν) ϗ τοῖς καταλοίποις (ξ) Ἐλοὺλ εἰς πεντηκονταδύο (ο) ἔπεσεν (π) Ἰωνάθαν

ΚΕΦ. ζʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, ϗ ἔστησα τὰς θύρας, ϗ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ, ϗ
2 οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ Λευῖται. Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανίᾳ ἀδελφῷ μου, ϗ τῷ Ἀνανίᾳ ἄρχοντι τῆς
βιρὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς (α) ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς ϗ φοβούμενος τὸν θεὸν παρὰ πολλούς·

MS. A. (α) ἦν ἀνὴρ

CAP. VII.

ET factum eſt quando ædificatus eſt murus; & ſtatui valvas; & recenſiti 1
ſunt janitores, & cantores, & Levitæ. Et mandavi Ananiæ fratri 2
meo, & Ananiæ principi (a) Bira in Hieruſalem; quoniã ipſe tanquàm
vir verax, & timens Deum præ multis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وايضا انبياء اقمت ليتنبوا عليك في اورشليم قايلين ملك عزرا على اليهود * الان
8 سيتصل بالملك هذا الخبر * فتعال الان نتشاور جميعا * فارسلت اليه قايلا * لم يكن هذا
9 الذي قلت كله مثل قولك * لكنك انت مبتدعه * وان كلهم مفزعين لنا قايلين *
10 يسترخون من الصنعة ولا تعمل الصنعة * والان اشد يدي * وانا دخلت الى دار سمعيا
واصحابه * فقال نجتمع الى بيت الله الى وسط الهيكل ونغلق مصارع الهيكل * لانهم جايين
11 12 ليقتلوك * فقلت رجلا مثلي يهرب * حاشاني ان اهرب وادخل الى الهيكل * انا اعرف ان
13 الله ما ارسله علي ولا بسببي قال * وان سنبلاط وطوبيا واصحابه استاجروه * لاجل انه مستاجر *
14 لاني اخشا واعمل كذلك واخطي * فيصير لهم ذلك على اسم قبيح * لاجل ان اورشليم ذكرها
الله * اذكر يا الهي لطوبيا وسنبلاط فعلهم ولاصحابهم * وكافيهم بفعلهم هذا * وايضا يوناداع
15 النبي وساير الانبياء الذين كانوا لي مفزعين منهم * وتم الحصن في اليوم الخامس وعشرين
16 من شهر ايلول * لاثنين وخمسين يوما * وكان عند سماع ساير اعداينا * فزعوا كل الاحزاب
الذين حولنا * وسقطوا جدا عند انفسهم * وعلموا ان من عند الهنا صارت هذه الصناعة *
17 * وفي تلك الايام كانوا اليهود اذلاء مبددين * كتبهم سايرة الى طوبيا * والكتب الذي
18 لطوبيا جاية اليهم * اذ كان كثيرون في ال يهودا اصحاب صهر * وقاسمه الا يبيدوه * لانه
19 كان صهر شكنيا ابن ارا * ويوحانان ابنه تزوج ابنة مشلام ابن برخيا ايضا * وكلاما
جيدا كانوا يحضرونا * وكلامي كانوا هم يرسلون اليه * وكتبا ارسل طوبيا بتفزيع *

Præterea prophetas ſuſcitâſti ad prophetandum 7
de te in Jeruſalem, dicentes;
Regnavit Ezra ſuper Judæos. Jam perferetur
ad regem fama iſta: quarè veni
jam conſilium ineamus ſimul. Sed remiſi 8
ad eum, dicens; Non ſunt hæc
omnia quæ dicis, quemadmodum aſſeris;
ſed tu excogitâſti ea. Omnes quidem 9
terrent nos, dicentes; Remittentur ab opere,
nec fiet opus: at verò manum meam
conſortaturus ſum. Deinde ingreſſo 10
mihi domum Semaiæ & ſuorum, dixit;
Congregemur ad domum Dei intra
templum, & occludamus valvas templi:
quia venturi ſunt ad occidendum te.
Cui dixi, Vir qualis ego ſum, fugeret? 11
abſit ut fugiam & ingrediar templum.
Ego enim noveram quòd Deus 12
non miſiſſet eum contra me, neque ad
rem quam dixerat: & quòd Samballat,
Tobia, & amici ejus conduxiſſent eum:
(Erat enim conductitius) ut timerem, 13
eoque modo faciens peccarem, eſſetque
id illis contra me nomen turpe. Quandoquidem 14
Jeroſolymorum recordatus eſt
Deus, recordare O mi Deus Tobiæ, Samballato,
& amicis ejus opus eorum; &
repende eis pro actione ſua iſta: necnon
Jonadao prophetæ cæteriſque prophetis,
qui mihi timorem illorum injicere ſtudebant.
Et abſoluta fuit arx die vigeſimo 15
quinto menſis Ailul, ad quinquageſimum
ſecundum diem. Fuit autem 16
quum audiſſent omnes inimici noſtri, timuerunt
omnes turbæ quæ circa nos erant,
& conſternati ſunt admodum apud
ſemetipſos: & cognoverunt à Deo
noſtro factum fuiſſe hoc opus. Et in 17
illis diebus erant Judæi abjecti et diſperſi;
epiſtolæ eorum ibant ad Tobiam, &
epiſtolæ Tobiæ veniebant ad eos. Nam 18
plures erant in gente Judaica conjuncti
cognatione cum eo, & juraverant ei ſe
non perdituros eum: erat enim gener Sechaniæ
filii Araa, & Johanan filius
ejus uxorem etiam duxerat filiam Meſullami
filii Barachiæ. Bona verba proponebant 19
nobis, & verba mea ipſi mittebant
ad eum: & literas mittebat Tobia
terrore plenas.

* الفصل السابع *

1 * وعند ما بني السور وتم * وقفت في الابواب * واعدوا البوابين والمنشدين واللاويين *
2 * ووصيت حنانيا اخي * وايضا حنانيا ريس الجوسق على اورشليم * لانه مثل رجل ذي
امانة يخاف من الله ويتمال عن الشر *

CAP. VII.

EXtructo muro atque perfecto, ſteti 1
in portis, & recenſiti fuerunt janitores,
cantores, & Levitæ. Tum demandavi 2
Hananiæ fratri meo, necnon Hananiæ
præfecto palatii, curam Jeroſolymorum
(erat enim is quaſi vir fidelis, timebat
Deum, & declinabat à malo)

נחמיה : ז

, valvas claudent ſtantibus ipſis adhuc & ,ſolem incaleſcere ad uſque,Jeruſalaim portæ aperientur Non : eos ad dixi Et
3 וָאֹמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם עַד־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת
lata civitas Et .ſuam domum contra virum & ,ſua cuſtodia in virum Jeruſalaim habitatores cuſtodias ſtatuendo Et .tenebunt &
4 וֶאֱחֹזוּ וְהַעֲמֵיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֶגֶד בֵּיתוֹ׃ וְהָעִיר רַחֲבַת
congregavi & ,meum cor ad meus Deus dedit Et .ædificatæ domus non & ;ejus medio in paucus populus & ;grandis & manibus
5 יָדַיִם וּגְדוֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ וְאֵין בָּתִּים בְּנוּיִם׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת־
inveni & ,prima in aſcendentium genealogiæ librum inveni Et .genealogizandum ad,populum & ,magiſtratus & ,ingenuos
הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה וָאֶמְצָא
Nebuchadneſar fecit tranſmigrare quam ,tranſmigrationis captivitate de aſcendentes provinciæ filii Iſti .eo in ſcriptum
6 כָּתוּב בּוֹ׃ אֵלֶּה בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר
,Nechemiah ,Jeſuah Zerubabel cum Venientes.ſuam civitatem in vir Jehudah in & , Jeruſalaim in ſunt reverſi &:Babel rex
7 מֶלֶךְ בָּבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ הַבָּאִים עִם־זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה
populi virorum numerus ,Bahanah ,Nechum ,Bigvai ,Miſpereth , Bilſan ,Mordochai ,Nachamani , Rahamiah ,Hazariah
עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת בִּגְוַי נְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם־
.duo & ſeptuaginta trecenti , Sephatiah Filii .duo & ſeptuaginta & centum millia duo ,Parhos Filii .Iſrael
8 9 יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃
octingenti & ,millia duo ,Joab & ,Jeſuah filiis .moab-Pachath Filii .duo & quinquaginta ſexcenti ,Arach Filii
10 11 בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי־פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
, quadraginta octingenti , Zatthu Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille , Helam Filii .decem octo
12 13 שְׁמֹנָה עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים
,Bebai Filii .octo & quadraginta ſexcenti , Binnui Filii .ſexaginta & ſeptingenti ,Zacchai Filii .quinque &
14 15 16 וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בִנּוּי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵבָי
ſexcenti , Adonicam Filii .duo & viginti ſexcenti millia duo ,Hazgad Filii .octo & viginti ſexcenti
17 18 שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת
.quinque & quinquaginta ſexcenti , Hadin Filii .ſeptem & ſexaginta millia duo ,Bigvai Filii .ſeptem & ſexaginta
19 20 שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי עָדִין שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃
, Beſai Filii .octo & viginti trecenti , Chaſum Filii .octo & nongenti Chizchijah ipſi , Ater Filii
21 22 23 בְּנֵי אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי
.quinque & nonaginta ,Ghibhon Filii .duodecim centum ,Chariph Filii .quatuor & viginti trecenti
24 25 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִיף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי גִבְעוֹן תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃
.octo & viginti centum , Hanathoth Viri .octo & octoginta centum , Netophah & lechem-Beth Viri
26 27 אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃
ſeptingenti , Beeroth & Chephirah ,jeharim- Chiriath Viri .duo & quadraginta ,hazmaveth-Beth Viri
28 29 אַנְשֵׁי בֵית־עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת
centum , Michmas Viri .unus & viginti ſexcenti , Gabah & , Ramah Viri .tres & quadraginta
30 31 אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה
quinquaginta , alterius Nebo Viri .tres & viginti centum , Hai & , el---Beth Viri .duo & viginti &
32 33 וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי בֵית־אֵל וְהָעָי מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְבוֹ אַחֵר חֲמִשִּׁים
trecenti , Charim Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille , alterius Helam Filii .duo &
34 35 וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
viginti & ſeptingenti , Ono & chadid Lod Filii .quinque & quadraginta trecenti ,Jerecho Filii .viginti &
36 37 וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי לֹד חָדִיד וְאֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים
, Jeſuah domo Jedaiah filii : Sacerdotes .triginta & nongenti millia tria ,Senaah Filii .unus &
38 39 וְאֶחָד׃ בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ
ducenti mille , Paſchur Filii .duo & quinquaginta mille ,Immer Filii .tres & ſeptuaginta nongenti
40 41 תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם
filiis Chadmiel ipſi Jeſuah filii : Levitæ .decem ſeptem mille , Charim Filii .ſeptem & quadraginta
42 43 אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף שִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי
.quatuor & ſeptuaginta Lehodevah
לְהוֹדְוָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃

Verſio VULG. LAT.

Et dixi eis ; Non aperiantur portæ Jeruſalem 3
uſque ad calorem Solis. Cúmque adhuc aſſiſterent,
clauſæ portæ ſunt, & oppilatæ : & poſui
cuſtodes de habitatoribus Jeruſalem, ſingulos
per vices ſuas, & unumquemque contra domum
ſuam. Civitas autem erat lata nimis & grandis, 4
& populus parvus in medio ejus, & non
erant domus ædificatæ. Deus autem dedit in 5
corde meo, & congregavi optimates, & magiſtratus,
& vulgus, ut recenſerem eos : & inveni
librum cenſûs eorum, qui aſcenderant primùm,
& inventum eſt ſcriptum in eo. Iſti filii 6
provinciæ, qui aſcenderunt de capivitate migrantium,
quos tranſtulerat Nabuchodonoſor rex
Babylonis, & reverſi ſunt in Jeruſalem, & in
Judæam, unuſquiſque in civitatem ſuam: Qui 7
venerunt cum Zorobabel ; Joſue, Nehemias,
Azarias, Raamias, Nahamani, Mardochæus, Belſam,
Meſpharath, Begoai, Nahum, Baana. Numerus
virorum populi Iſrael : Filii Pharos, 8
duo millia centum ſeptuaginta duo : Filii Saphatia, 9
trecenti ſeptuaginta duo : Filii Area, 10
ſexcenti quinquaginta duo : Filii Phahathmoab 11
filiorum Joſue & Joab, duo millia octingenti decem
& octo : Filii Ælam, mille ducenti quinquagintaquatuor : 12
Filii Zethua, octingenti quadraginta 13
quinque : Filii Zachai, ſeptinginti ſexaginta : 14
Filii Bannui, ſexcenti quadraginta octo : 15
Filii Bebai, ſexcenti vigintiocto : Filii Azgad, 16 17
duo millia trecenti vigintiduo : Filii Adonicam, 18
ſexcenti ſexagintaſeptem : Filii Beguai, duo millia 19
ſexagintaſeptem : Filii Adin, ſexcenti quinquagintaquinque : 20
Filii Ater, filii Hezeziæ, nonagintaocto : 21
Filii Haſem, trecenti vigintiocto: 22
Filii Beſai, trecenti vigintiquatuor : Filii Hareph, 23 24
centum duodecim : Filii Gabaon, nonagintaquinque : 25
Filii Bethlehem & Netupha, 26
centum octogintaocto. Viri Anathoth, centum 27
vigintiocto. Viri Bethazmoth, quadragintaduo. 28
Viri Cariathiarim, Cephira, & Beróth, ſeptingenti 29
quadraginta tres. Viri Rama & Geba, 30
ſexcenti vigintiunus. Viri Machmas, centum vigintiduo. 31
Viri Bethel & Hai, centum vigintitres. 32
Viri Nebo alterius, quinquagintaduo. Viri 33 34
Ælam alterius, mille ducenti quinquagintaquatuor.
Filii Harem, trecenti viginti. Filii Jericho, 35 36
trecenti quadragintaquinque. Filii Lod Hadid 37
& Ono, ſeptingenti vigintiunus, Filii Senaa, tria 38
millia nongenti triginta. Sacerdotes : Filii Idaia 39
in domo Joſue, nongenti ſeptuagintatres. Filii 40
Emmer, mille quinquagintaduo. Filii Phashur, 41
mille ducenti quadraginta ſeptem. Filii Arem, 42
mille decem & ſeptem. Levitæ : Filii Joſue & 43
Cedmihel filiorum

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܢܬܦܬܚܘܢ ܬܪܥܐ ܕܐܘܪܫܠܡ . ܥܕܡܐ ܕܢܣܩ ܝܘܡܐ. ܘܟܕ ܝܘܡܐ 3
ܩܐܡ . ܢܬܬܚܕܘܢ ܬܪܥܐ. ܘܢܬܐܚܕܘܢ. ܘܢܩܘܡܘܢ ܒܡܛܪܬܐ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ.
ܓܒܪ ܒܡܛܪܬܗ. ܘܓܒܪ ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ. * ܘܡܕܝܢܬܐ ܪܒܐ ܗܘܬ ܘܦܬܝܐ. ܘܥܡܐ 4
ܙܥܘܪ ܗܘܐ ܒܓܘܗ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܬܐ ܕܒܢܝܢ. * ܘܝܗܒ ܐܠܗܐ ܒܠܒܝ. ܘܟܢܫܬ 5
ܚܐܪܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܥܡܐ. ܒܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܐܫܟܚܬ ܟܬܒܐ ܕܫܪܒܬܐ. ܕܟܬܝܒ ܒܗ.
* ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܐ. ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܫܒܝܐ ܕܓܠܘܬܐ. ܕܐܓܠܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ 6
ܠܒܒܠ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܘܠܝܗܘܕ. ܓܒܪ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܕܣܠܩܘ ܥܡ ܙܘܪܒܒܠ. 7
ܘܝܫܘܥ ܘܢܚܡܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܘܪܥܡܝܐ. ܘܢܚܡܐܝܠ ܘܡܪܕܟܝ. ܘܒܠܫܢ ܘܡܣܦܪܬ.
ܘܒܓܘܝ ܘܢܚܘܡ. ܘܒܥܢܐ.

Et dixi eis ; Ne aperiantur portæ Jeruſalem 3
donec aſcendat dies, & ſtante adhuc die, claudantur
portæ & obſerentur ; ſténtque in excubiis
cives Jeruſalem, quiſque in cuſtodia
ſua, & quiſque è regione domûs ſuæ. Porrò 4
urbs magna erat & ampla, populus autem
paucus in ea, nec erant eis domus extructæ.
Quapropter indidit Deus in cor meum, ut 5
congregarem nobiles, & magnates populi
per cognationes eorum : & inveni librum
genealogiarum in quo ſcriptum erat : Hi 6
ſunt cives *talis* urbis, qui aſcenderunt è captivitate
deportationis illius quam deportaverat
Nebuchadnoſar rex Babelis in Babelem ;
& reverſi ſunt in Jeruſalem & Judæam,
quiſque ad civitatem ſuam : Qui aſcenderunt 7
cum Zorbabele, Jeſu, Nehemia, Azaria,
Raamia, Nehmaele, Mordechaio, Beliſane,
Meſparoth, Baguai, Nahum, & Baana.

* ܡܢܝܢܐ ܕܐܢܫܐ ܕܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ *

Numerus hominum populi Iſraelitici.

* ܒܢܝ̈ ܦܪܥܘܫ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܫܦܛܝܐ. ܬܠܬܐ 8
ܐܠܦܝܢ. ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܪܚ. ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܫܘܠܛܢ 9 10
ܡܘܐܒ. ܠܒܢܝ̈ ܝܫܘܥ ܘܝܘܐܒ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ. * ܒܢܝ̈ ܥܝܠܡ. 11
ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܢܬܢܝܐ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ 12 13
ܙܟܝ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܒܢܝ. ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܟܝ 14 15
ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ̈ ܥܙܓܕ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ 16 17
ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܪܚܩܘܡ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܓܘܝ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ 18 19
ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܥܕܘܢ. ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫܐ. 20

Poſteri Pharoſi, bis mille centum ſeptuaginta 8
duo : Poſteri Sephatiæ, ter mille ſe- 9
ptuaginta duo : Poſteri Arahi, ſexcenti 10
quinquaginta duo : Poſteri dominatûs 11
Moabi ; ex poſteris Jeſu & Joabi, bis
mille octingenti octodecim : Poſteri Ilami, 12
mille ducenti quinquaginta quatuor :
Poſteri Nethaniæ, octingenti quinquaginta 13
quatuor : Poſteri Zachi, ſeptingenti 14
ſexaginta : Poſteri Bani, ſexcenti quadraginta 15
quatuor, Poſteri Bachi, ſex- 16
centi viginti octo : Poſteri Azgoris, bis 17
mille trecenti viginti duo : Poſteri 18
Arhacomis, ſexcenti ſexaginta ſeptem :
Poſteri Baguai, bis mille ſexaginta ſeptem : 19
Poſteri Addonis, ſexcenti quinquaginta 20
quinque :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ (β) εἶπα αὐτοῖς, Οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι Ἰερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· (γ) καὶ ἔτι αὐτῶν
γρηγορούντων, κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνούσθωσαν· καὶ στῆσον προφύλακας οἰκούντων ἐν Ἰερουσαλήμ,
4 ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ (δ) αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι οἰκίας (ε) αὐτοῦ. Καὶ ἡ πόλις πλατεῖα καὶ μεγάλη, καὶ
5 ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ἦσαν οἰκίαι ᾠκοδομημέναι. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ
συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας. καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἳ
6 ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, (ζ) Καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες (†) ἀπὸ
αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπῴκισε (η) Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ (θ) ἐπέστρεψεν
7 εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν (ι) αὐτοῦ Μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ
Νεεμία, (κ) Ἀζαρία, καὶ Ῥεελμὰ, Ναεμανὶ, (λ) Μαρδοχαῖος, Βαλσὰν, (μ) Μασφαρὰθ, Ἔσδρα, Βογουία,
8 Ἰναοὺμ, Βαανὰ, Μασφὰρ, ἄνδρες λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ Φόρος, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.
9 10 11 Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἠρὰ, ἑξακόσιοι (ν) πεντηκονταδύο. Υἱοὶ
12 Φαὰθ Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, (❦) δισχίλιοι ἑξακόσιοι δεκαοκτώ. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι
13 14 πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ (ξ) Ζαθουία, ὀκτακόσιοι (∴) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Ζακχοῦ,
15 16 ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. Υἱοὶ Βανουΐ, ἑξακόσιοι (ο) τεσσαρακονταοκτώ. Υἱοὶ Βηβὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
17 18 Υἱοὶ (π) Ἀσγὰδ, δισχίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταεπτά.
19 20 21 Υἱοὶ (ρ) Βαγοΐ, δισχίλιοι ἑξηκονταεπτά. Υἱοὶ Ἡδὶν, ἑξακόσιοι (σ) πεντηκονταπέντε. Υἱοὶ Ἀτὴρ
22 23 τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκονταοκτώ. Υἱοὶ (τ) Ἡσὰμ, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ (υ) Βεσεΐ, τριακόσιοι
24 25 εἰκοσιτέσσαρες. Υἱοὶ (φ) Ἀρὶφ, ἑκατὸν (χ) δώδεκα. υἱοὶ Ἀσὲν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ
26 Γαβαὼν, ἐνενηκονταπέντε. Υἱοὶ (ψ) Βαιθλαὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ (ω) Ἀτωφὰ, πεντηκονταέξ.
27 28 Υἱοὶ (α) Αναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. (β) Ἄνδρες Βηθασμὼθ, τεσσαρακονταδύο.
29 Ἄνδρες (γ) Καριαθαρὶμ, Καφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι (δ) τεσσαρακοντατρεῖς.
30 31 32 Ἄνδρες Ἀραμὰ, καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι (ε) εἴκοσι. Ἄνδρες Μαχεμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. Ἄνδρες
33 34 Βαιθὴλ καὶ Ἀΐ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Ἄνδρες Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο. (ζ) Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ,
35 36 χίλιοι διακόσιοι (η) πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Ἠρὰμ, τριακόσιοι εἴκοσι. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι
37 38 (ω̄) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Λοδαδὶδ καὶ (θ) Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς. Υἱοὶ Σανανὰ, τρισχίλιοι
39 ἐννακόσιοι τριάκοντα. Οἱ ἱερεῖς, υἱοὶ Ἰωδαὲ εἰς οἶκον Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
40 41 Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Φασεὺρ, χίλιοι διακόσιοι (✢) τεσσαρακονταεπτά. Υἱοὶ
42 43 Ἠρὰμ, χίλιοι δεκαεπτά. οἱ Λευῖται, Υἱοὶ Ἰησοῦ (ι) τῷ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς

Et dixi eis; Non aperientur portæ Hieruſalem uſque ad ſimul cum 3
Sole: & adhuc ipſis vigilantibus claudantur valvæ, & oppilentur: &
ſtatue cuſtodes ex habitantibus in Hieruſalem: vir in cuſtodia ſua, &
vir è regione domûs ſuæ. Et civitas lata & magna, & populus paucus 4
in ea: & non erant domus ædificatæ. Et dedit Deus in cor 5
meum, & congregavi optimates, & principes, & populum ad (b) conventus.
Et inveni librum conventûs, qui aſcenderant in primis. Et
inveni ſcriptum in eo: Et hi filii provinciæ, qui aſcenderunt de 6
captivitate tranſmigrationis, quam tranſmigravit Nabuchodonoſor rex
Babylonis: & revertit in Hieruſalem, & in Juda, vir in civitatem
ſuam Cum Zorobabel, & Jeſu, et Neemia, Azaria, & Reelma, Naemani, 7
Mardochæus, Balſan, Maſpharath, Eſdra, Boguia, Inaum, Baana,
Maſphar, viri populi Iſrael. Filii Phoros, duo millia centum 8
ſeptuaginta duo: Filii Saphatia, trecenti ſeptuaginta duo: Filii Era, ſexcenti 9 10
quinquaginta duo: Filii Phaathmoab de filiis Jeſu, et Joab, duo 11
millia ſexcenti decem octo: Filii Ælam, mille ducenti quinquaginta quatuor: 12
Filii Zathuia, octingenti quadraginta quinque: Filii Zacchu, ſeptingenti 13 14
ſexaginta: Filii Banui, ſexcenti quadraginta octo: Filii Bebi, 15 16
ſexcenti viginti octo: Filii Aſgad, duo millia trecenti viginti duo. 17
Filii Adonicam, ſexcenti ſexaginta ſeptem: Filii Bagoi, duo millia 18 19
ſexaginta ſeptem: Filii Edin, ſexcenti quinquaginta quinque: 20
Filii Ater Ezeciæ, nonaginta octo: Filii Eſam, trecenti viginti 21 22
octo: Filii Beſei, trecenti viginti quatuor: Filii Ariph, centum 23 24
duodecim: filii Aſen, ducenti viginti tres: Filii Gabaon, 25
nonaginta quinque: Filii Bethalem, centum viginti tres: filii Atopha, 26
quinquaginta ſex: Filii Anathoth, centum viginti octo: Viri 27 28
Bethſamoth, quadraginta duo: Viri Cariathiarim, Caphira, & Beroth, 29
ſeptingenti quadraginta tres: Viri Arama, & Gabaa, ſexcenti 30
viginti: Viri Machemas, centum viginti duo: Viri Bethel, 31 32
& Ai, centum viginti tres: Viri Nabia, centum quinquaginta 33
duo: Viri Elamaar, mille ducenti quinquaginta duo: Filii Eram, 34 35
trecenti viginti: Filii Hiericho, trecenti qudraginta quinque: Filii 36 37
Lodadid, & Ono, ſeptingenti viginti unus: Filii Sanana, tria millia 38
nongenti triginta. Sacerdotes: filii Jodae in domo Jeſu, nongenti 39
ſeptuaginta tres: Filii Emmer, mille quinquaginta duo: Filii Phaſeur, 40 41
mille ducenti quadraginta ſeptem: Filii Eram, mille decem ſeptem. Levitæ: Filii Jeſu, ipſius Cadmiel de filiis 42 43

MS.V.(β)εἶπον αὐτοῖς,(γ)καὶ ὅτι αὐτῶν ἔτι γρηγορούντων,(δ)ἑαυτοῦ,(ε)ἑαυτοῦ.(ζ)Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ(†)ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας(η)Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς(θ)ἐπέστρεψαν(ι)ἑαυτοῦ(κ) Ἀζαρία, Ῥεημὰ,(λ)Μαρδοχέυ,(μ)Μαασφαρὰθ, Ἔζρα, Βαγουΐα,(ν)ἑβδομηκονταδύο.(❦)δισχίλιοι δεκαοκτώ.(ξ)Ζαθθουΐα,(∴)τεσσερακονταπέντε.(ο)τεσσερακονταοκτώ.(π)Ἀζγάδ,(ρ)Βαγουεῖ,(σ) πεντηκοντατέσσαρες.(τ)Ἡσαμὶ,(υ)Βασί,(φ)Ἀρεὶμ,(χ)δεκαδύο. Υἱοὶ Γαβαὼν,(ψ)Βαισαλεὲμ,(ω)Ἀνετωφὰ,(α)Ναθὼθ,(β)Ἄνδρες Βηθ, τεσσερακονταδύο.(γ)Καριαθιαρεὶμ, Χαφιρὰ,(δ)τεσσερακοντατρεῖς.(ε)εἰκοσιεῖς.(ζ)Υἱοὶ Μαχμὰς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ,(η)πεντηκοντατέσσαρες. (ω̄) τεσσερακονταπέντε.(θ)Ὠνὼν,(✢)τεσσερακονταεπτά.(ι)τῷ Καδμιὴλ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

3 * وقلت لهم * لا تفتحوا ابواب اورسليم الى حمو الشمس * ومهما هو موقوف اطبقوا الابواب *
4 واوقفت محارس اورسليم كل واحد في محرسه * والرجل قدام داره * والمدينه واسعه الامكنه
5 وكبيره * والناس فيها قليل * وليس دور معموره * وجعل الهي في قلبي * وجمعت الروساء
والمقدمين وعظماء الشعب لقبايلهم * ووجدت ديوان السبي الصاعد من الابتداء * ووجدت
فيه مكتوبا جميع الاسماء المذكورين * كما فسرنا في السفر لكن العدد يختلف *

Et dixi eis; Ne aperiatis portas Jeruſalem uſque ad ardorem ſolis, et adhuc eo 3
ſubſiſtente claudite portas: et vices excubiarum Jeroſolymæ, unaquæque ſit in cu-
ſtodia ſua, et quiſque ante domum ſuam.
Urbs autem erat ampla ſpatiis ac magna, 4
et homines in ea pauci, nec erant domus
ædificatæ. Poſuitque Deus meus in corde 5
meo, et convocavi principes, duces, ac magnates
populi per familias eorum: & inveni libellum captivitatis quæ primùm a-
ſcenderat, et inveni in eo ſcripta omnia
nomina commemorata, quemadmodum
expoſuimus in libro præcedente: at numerus diverſus eſt.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 ܒܢܝ ܐܛܪ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥ. ܡܢ ܚܙܩܝܐ. ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ ܢܚܫܘܡ *
22 23 ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ ܒܣܝ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ. * ܒܢܝ
24 25 ܚܘܪܡ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܒܢܝ ܓܒܥܘܢ. ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬܠܚܡ
26 27 ܘܕܢܛܘܦܐ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܐܢܫܐ ܕܥܢܬܘܬ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ.
28 * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܥܙܡܘܬ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܢܥܪܝܢ ܘܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ.
29 30 ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬ. * ܐܢܫܐ ܕܓܒܥ ܘܪܡܬܐ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ.
31 * ܐܢܫܐ ܕܡܟܡܣ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ
32 33 ܘܬܠܬ. * ܐܢܫܐ ܕܢܒܘ. ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܥܝܠܡܝܐ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ. ܘܚܡܫܝܢ
34 35 ܘܐܪܒܥ. * ܒܢܝ ܚܪܡ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܒܢܝ ܐܝܪܝܚܘ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ.
36 37 * ܒܢܝ ܠܘܕ ܘܐܘܢܘ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. * ܒܢܝ ܣܢܐܐ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥܡܐܐ
38 39 ܘܬܠܬܝܢ. * ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܝܕܥܝܐ. ܕܡܢ ܒܝܬ ܝܫܘܥ. ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܠܬ.
40 41 * ܒܢܝ ܐܡܝܪ. ܐܠܦ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ
42 ܘܫܒܥܐ. * ܒܢܝ ܚܕܘܡ. ܐܠܦ ܘܫܒܥܣܪ. * ܠܘܝܐ ܒܢܝ ܝܫܘܥ ܡܢ ܩܕܡܝܐܝܠ.
43 ܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ.

* Poſteri Ataris, octingenti quinquaginta quatuor: ex Hezecia, nonaginta octo: Poſteri 21 22
Nahſomi, trecenti viginti octo: Poſteri 23
Baſi, trecenti viginti quatuor: Poſteri Horami, centum duodecim: Cives Gebeonis, 24 25
nonaginta quinque: Beth-lehemitæ & Nophitæ, centum octoginta octo: Cives Anathoth, centum viginti octo. 26 27
Cives Bethremoth, quadraginta duo: Cives Bethnaarin, Chepiræ, & Bereoth, ſeptingenti 28 29
quadraginta tres: Cives Gebaa & Ramæ, ſeptingenti viginti unus: Cives Machmas, 30 31
centum viginti duo: Cives Beth-il & Aai, centum viginti tres: Cives Nobu, quinquaginta duo: 32 33
Ilamitæ, mille ducenti quinquaginta quatuor: Poſteri Horami, trecenti viginti: 34 35
Jerichuntini, trecenti quadraginta quinque: Cives Lud & Ino, ſeptingenti viginti unus: Senaani, ter 36 37 38
mille nongenti triginta: Sacerdotes filii Idaiæ, è familia Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres: 39
Poſteri Amiris, mille quinquaginta duo: Poſteri Phashoris, mille ducenti quadraginta ſeptem: 40 41
Poſteri Haddumi, mille ſeptemdecim: Levitæ poſteri Jeſu, ex Cadmaele, de filiis 42 43
Judæ, ſeptuaginta quatuor.

נחמיה : ז

filii ,Talmon filii ,Ater filii ,Sallum filii : Janitores .octo & quadraginta centum ,Asaph filii : Cantores
45 44 הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־
.Tabbahoth filii ,Chasupha filii ,Sicha filii : Nethinim .octo & triginta centum ,Sobai filii ,Chatita filii ,Hacchub
46 עַקּוּב בְּנֵי חֲטִטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִחָא בְנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃
.Ghachar filii ,Ghiddel filii,Chanan Flii .Salmai filii ,Chaghaba filii ,Lebanah Filii .Padon filii ,Siha filii ,Cheros Filii
49 47 48 בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָא בְנֵי־חֲגָבָא בְּנֵי שַׁלְמָי׃ בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גָחַר׃
.Nephissim filii ,Mehunim filii ,Besai Filii .Paseach filii ,Huzza filii ,Ghazam Filii .Necodah filii ,Resin filii ,Reaiah Filii
52 50 51 בְּנֵי־רְאָיָה בְנֵי־רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא׃ בְּנֵי־גַזָּם בְּנֵי־עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ׃ בְּנֵי־בֵסַי בְּנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפוּשְׁסִים׃
,Sisera filii ,Barchos Filii .Charsa filii ,Mechida filii ,Baslith Filii .Charchur filii ,Chacuphah filii ,Bacbuc Filii
55 53 54 בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלִית בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא
.Peridah filii ,Sophereth filii , Sotai filii ; Selomoh servorum Filii .Chatipha filii ,Nesiach Filii .Tamach Filii
57 56 בְּנֵי־תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סוֹטַי בְּנֵי־סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא׃
.Amon filii ; Hasebaim Pochereth filii ,Chathil filii ,Sephatiah Filii .Ghiddel filii ,Darcon filii ,Jahala filii
59 58 בְּנֵי־יַעְלָא בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן׃
,melach-Tel de *ascendentes* isti Et .duo & nonaginta trecenti ,Selomoh servorum filii & ,Nethinim Omnes
61 60 כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ וְאֵלֶּה הָעוֹלִים מִתֵּל מֶלַח
Israel ex an suum semen & ,suorum patrum domum indicare potuerunt non & : Immer &,Addon,Cherub ,charsa-Tel
תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל
:sacerdotibus de Et .duo & quadraginta sexcenti ;Nechodah filii , Tobijah filii ,Delaiah Filii .*ipsi*
63 62 הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ וּמִן־הַכֹּהֲנִים
.earum nomine *super* est vocatꝰ &,uxorem Ghilgaditis Barzillai filiabꝰ de accepit qui ,Barzillai filii ,Hachos filii ,Chobaiah Filii
בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃
.sacerdotio à sunt *abdicati* & : est inventa non & , *se genealogizantes* suam scripturam quæsierunt Isti
64 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָא וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃
, Urim in *sacerdotem standum ad usque* , sanctitatum sanctitate de manducarent non ut , eis Tirsatha dixit Et
65 וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן לְאוּרִים
Præter .sexaginta & trecenti *duo millia myriades quatuor* unus tanquam *concio* Omnis .Thummim &
67 66 וְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד
, cantores *eis* & ; septem & triginta trecenti , millia septem isti : eorum ancillas & , eorum servos
עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים
eorum Muli .sex & triginta septingenti eorum Equi .quinque & quadraginta & ducenti cantatrices &
68 וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם
millia sex asini : quinque & triginta quadringenti Cameli .quinque & quadraginta ducenti
69 מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלִּים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים
thesaurum in dedit Tirsatha .opus in dederunt patrum *capitum* pars Et .viginti & septingenti
70 שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ וּמִקְצָת רָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לַמְּלָאכָה הַתִּרְשָׁתָא נָתַן לָאוֹצָר
capitibus de Et .quingentas & triginta sacerdotum tunicas ,quinquaginta *phialas* , mille drachmas auri
71 זָהָב דַּרְכְּמֹנִים אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וּמֵרָאשֵׁי
.ducentas & ,millia duo minas argenti &;millia decem bis drachmas auri operis thesaurum in dederunt patrum
הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹת וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתָיִם׃
; millia duo minas argenti & , millia decem bis drachmas auri populi residuum dederunt .quod Et
72 וַאֲשֶׁר נָתְנוּ שְׁאֵרִית הָעָם זָהָב דַּרְכְּמֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹא וְכֶסֶף מָנִים אַלְפָּיִם
, janitores & , Levitæ & , sacerdotes habitaverunt Et .septem & sexaginta sacerdotum tunicas &
73 וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים
Israel filii & ,septimus mensis contigit &:suis urbibus in Israel omnis & , Nethinim & , populo de & , cantores &
וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
.suis civitatibus in
בְּעָרֵיהֶם׃

Versio VULG. LAT.

Oduiæ, septuagintaquatuor. Cantores: Filii Asaph, 44 45 centum quadragintaocto. Janitores: Filii Sellum, 46 filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Hatita, filii Sobai, centum trigintaocto. Nathinæi: filii Soha, filii Hasupha, 47 filii Tebbaoth, Filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, 48 filii Lebana, filii Hagaba, filii Selmai, Filii Hanan, 49 filii Geddel, filii Gaher, Filii Raaia, filii Rasin, 50 filii Necoda, Filii Gezem, filii Aza, filii Phasea, 51 52 Filii Besai, filii Munim, filii Nephussim, Filii Bacbuc, 53 filii Hacupha, filii Harhur, Filii Besloth, filii Ma- 54 hida, filii Harsa, Filii Bercos, filii Sisara, filii Thema, 55 Filii Nasia, filii Hatipha, Filii servorum Salomonis, 56 57 filii Sothai, filii Sophereth, filii Pharida, Filii Ja- 58 hala, filii Darcon, filii Jeddel, Filii Saphatia, filii 59 Hatil, filii Phochereth, qui erat ortus ex Sabaim, filio Amon. Omnes Nathinæi, & filii servorum Sa- 60 lomonis, trecenti nonagintaduo. Hi sunt autem, qui 61 ascenderunt de Thelmela, Thelharsa, Cherub, Addon, & Emmer: & non potuerunt indicare domum patrum suorum, & semen suum, utrùm ex Israel essent. Filii 62 Dalaia, filii Tobia, filii Necoda, sexcenti quadragintaduo. Et de Sacerdotibus, filii Habia, filii Accos, filii 63 Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditis uxorem: & vocatus est nomine eorum. Hi quæsierunt 64 scripturam suam in censu, & non invenerunt: & ejecti sunt de sacerdotio. Dixitque Athersatha eis 65 ut non manducarent de Sanctis sanctorum, donec staret Sacerdos doctus & eruditus. Omnis multitudo 66 quasi vir unus, quadragintaduo millia trecenti sexaginta, Absque servis & ancillis eorum, qui erant 67 septem millia trecenti trigintaseptem, & inter eos cantores, & cantatrices, ducenti quadragintaquinque. Equi eorum, septingenti trigintasex: muli eorum, 68 ducenti quadragintaquinque: Cameli eorum, qua- 69 dringenti trigintaquinque: asini, sex millia septingenti viginti.

Hucusque refertur quid in commentario scriptum fuerit, exin Nehemiæ historia texitur.

Nonnulli autem de principibus familiarum dederunt 70 in opus. Athersatha dedit in thesaurum auri drachmas mille, phialas quinquaginta, tunicas sacerdotales quingentas triginta. Et de principibus familiarum 71 dederunt in thesaurum operis, auri drachmas viginti millia, & argenti mnas duo millia ducentas. Et 72 quod dedit reliquus populus, auri drachmas viginti millia, & argenti mnas duo millia, & tunicas sacerdotales sexaginta septem. Habitaverunt autem Sa- 73 cerdotes, & Levitæ, & janitores, & cantores, & reliquum vulgus, & Nathinæi, & omnis Israel, in civitatibus suis.

CAP. VIII.

ET venerat mensis septimus: filii autem Israel erant 1 in civitatibus suis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

44 * ܡܫܡܫܢ̈ܐ. ܒܢ̈ܝ ܐܣܦ ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܘܬܪ̈ܥܐ ܒܢ̈ܝ ܫܠܘܡ. ܒܢ̈ܝ
45 ܐܛܪ. ܒܢ̈ܝ ܐܛܠܡܢ. ܒܢ̈ܝ ܥܩܘܦ. ܒܢ̈ܝ ܚܛܘܛܐ. ܒܢ̈ܝ ܫܒܝ .· ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
46 ܘܬܡܢܝܐ ܓܒܪ̈ܐ. * ܒܢ̈ܝ ܐܙܚܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܫܘܦܐ. ܒܢ̈ܝ ܛܒܥܘܬ. * ܒܢ̈ܝ
47 48 ܐܩܪܘܣ. ܒܢ̈ܝ ܣܝܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܦܪܘܢ. * ܒܢ̈ܝ ܠܒܢܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܓܒܐ. ܒܢ̈ܝ ܫܠܡܝ * ܒܢ̈ܝ
49 50 ܚܢܢ. ܒܢ̈ܝ ܥܕܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܓܪ. * ܒܢ̈ܝ ܐܢܐ. ܒܢ̈ܝ ܕܝܫܘܢ. ܒܢ̈ܝ ܕܩܘܪܐ. * ܒܢ̈ܝ ܓܙܡ.
51 52 ܒܢ̈ܝ ܥܕܐ. ܒܢ̈ܝ ܦܣܚ. * ܒܢ̈ܝ ܒܣܝ. ܒܢ̈ܝ ܡܥܬܢܝܡ. ܒܢ̈ܝ ܢܦܘܫܣܝܢ. * ܒܢ̈ܝ
53 54 ܒܩܘܩ. ܒܢ̈ܝ ܚܛܘܦܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܕܚܘܬ. * ܒܢ̈ܝ ܒܨܠܘܬ. ܒܢ̈ܝ ܡܚܝܕܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܪܫܐ.
55 56 * ܒܢ̈ܝ ܒܙܘܩ. ܒܢ̈ܝ ܣܝܣܪܐ. ܒܢ̈ܝ ܬܡܢܐ * ܒܢ̈ܝ ܢܨܝܚ. ܒܢ̈ܝ ܚܛܘܦܐ. * ܒܢ̈ܝ
57 58 ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܫܠܝܡܘܢ. ܒܢ̈ܝ ܣܛܝ. ܒܢ̈ܝ ܣܦܘܬ. ܒܢ̈ܝ ܦܪܘܝܐ. * ܒܢ̈ܝ ܥܠܐ. ܒܢ̈ܝ ܕܪܥܘܢ.
59 ܒܢ̈ܝ ܓܙܠ. * ܒܢ̈ܝ ܫܦܛܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܦܛܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܒܟܪܘܬ. ܒܢ̈ܝ ܨܒܝܢ. ܒܢ̈ܝ
60 ܐܡܘܢ. * ܟܠܗܘܢ ܢܬܝܢ̈ܐ. ܘܒܢ̈ܝ ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܫܠܝܡܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܪܝܢ.
61 * ܘܗܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܬܠܡܠܚܐ ܠܬܠܚܪܫܐ ܘܠܟܪܘܒ. ܘܗܠܝܢ ܐܡܪܘ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ
62 ܠܡܚܘܝܘ ܫܪܒܬܐ ܕܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܘܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܐܠܐ ܕܡܢ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܢܘܢ. * ܒܢ̈ܝ ܒܢܝ.
63 ܒܢ̈ܝ ܕܠܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܛܘܒܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܙܟܘܪ.· ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܘܡܢ ܟܗܢ̈ܐ
ܒܢ̈ܝ ܚܢܢܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܗܩܘܨ. ܒܢ̈ܝ ܒܪ ܒܪܙܠܝ. ܕܢܣܒ ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܒܪܙܠܝ. ܓܠܥܕܝܐ
64 ܐܢܬܬܐ. ܘܐܬܩܪܝ ܥܠ ܫܡܗܘܢ. * ܗܠܝܢ ܒܥܘ ܒܟܬܒܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ.
65 ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܟܗܢܘܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܩܫܝܫ̈ܐ ܕܟܗܢ̈ܐ ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ
66 ܡܢ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫ̈ܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܩܝܡ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܢܫܐܠ ܘܢܚܙܐ. * ܟܠܗ
ܟܢܘܫܬܐ ܐܟܚܕܐ. ܐܪܒܥ ܪ̈ܒܘܢ. ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ.

Ministri: posteri Asaphi, centum quadra- 44 ginta octo: Janitores autem posteri Sallum, 45 posteri Atar, posteri Atelman, posteri Acuph, posteri Hatutæ, posteri Sabi; centum triginta octo viri: Posteri Asahæ, posteri Hasuphæ, 46 posteri Tabaoth, Posteri Acrosi, posteri 47 Siæ, posteri Pharonis, Posteri Lebnæ, po- 48 steri Hagbæ, posteri Salmi, Posteri Hana- 49 ni, posteri Addæ, posteri Hagar, Posteri 40 Anæ, posteri Dison, posteri Decoræ, Poste- 51 ri Gazam, posteri Addæ, posteri Pasah, Posteri Basi, posteri Meathenim, posteri 52 Nephusin, Posteri Becoc, posteri Hatu- 53 phæ, posteri Hadhoth, Posteri Beslaoth, 54 posteri Mehadiæ, posteri Harsæ, Posteri 55 Bezoc, posteri Sisræ, posteri Tamnaa, Po- 56 steri Nesih, posteri Hatuphæ, Posteri ser- 57 vorum Salomonis, posteri Sati, posteri Sephoth, posteri Peruiæ, Posteri Alæ, 58 posteri Daraonis, posteri Gazalis, Poste- 59 ri Sephatiæ, posteri Hephatiæ, posteri Becheroth, posteri Sobin, posteri Amon. Omnes Nethanæi & posteri servorum Sa- 60 lomonis, trecenti nonaginta duo. Hi sunt 61 qui ascenderunt è Tel-melaha ad Tel-harsa & ad Cherub: hi locuti sunt, sed non potuerunt indicare familias patrum suorum & genealogias suas; sed *tantùm* quòd ex Israele essent. Posteri Bani posteri Delaiæ, 62 posteri Tobiæ posteri Zecoræ; sexcenti quadragintaduo. E sacerdotibus autem, po- 63 steri Hananiæ, posteri Hecòs, posteri filii Barzali, qui, ductâ de filiabus Barzali Galaaditæ uxore, vocatus est de nomine 64 illorum. Isti quæsierunt in libro familias suas, at non invenerunt: quapropter exciderunt è sacerdotio. Dixerunt enim 65 eis seniores sacerdotum, ne comederent è sancto sanctorum, donec statuamus summum sacerdotem, inquiramus, & videa- 66 mus. Tota hæc simul congregatio, quatuor myriades, bis mille quadringenti septuaginta:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

44 45 46 Τοῦ Οὐδουΐα, ἑϐδομηκοντατέσσαρες. οἱ ᾄδοντες, Υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν (†) τεσσαρακονταοκτώ. Οἱ πυλωροὶ,
υἱοὶ (κ) Σαλοὺμ, υἱοὶ Ατὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ (λ) Ἀκοὺϐ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ (μ) Σαϐὶ, ἑκατὸν τριακοντα-
47 48 οκτώ. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ (ν) Σηὰ, υἱοὶ (ξ) Ἀσφὰ, υἱοὶ Ταϐαὼθ, Υἱοὶ Κιρὰς, υἱοὶ (ο) Ἀσουΐα,
49 υἱοὶ Φαδὼν, υἱοὶ Λαϐανὰ, υἱοὶ (π) Ἀγαϐὰ, υἱοὶ Σελμεΐ, Υἱοὶ Ἀνὰν, υἱοὶ (ρ) Γαδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ,
50 51 Υἱοὶ Ῥαΐα, υἱοὶ (σ) Ῥασὼν, υἱοὶ Νεκωδὰ, Υἱοὶ Γηζὰμ, υἱοὶ Ὀζὶ, υἱοὶ (τ) Φεσὴ, Υἱοὶ
52 Βησὶ, υἱοὶ (υ) Μεϊνὼν, υἱοὶ (φ) Νεφωσασὶ, Υἱοὶ Βακϐοὺκ, υἱοὶ Ἀχιφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασα-
53 54 λὼθ, υἱοὶ (χ) Μιδὰ, υἱοὶ Ἀδασὰν, Υἱοὶ Βαρκοὺε, υἱοὶ Σισαρὰθ, υἱοὶ Θημὰ, Υἱοὶ Νισιὰ,
55 5 57 58 υἱοὶ Ἀτιφά. Υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σουτεΐ, υἱοὶ (ψ) Σαφαρὰτ, υἱοὶ (ω) Φεριδὰ, Υἱοὶ (α) Ἰε-
59 λὴλ, υἱοὶ Δορκὼν, υἱοὶ (β) Γαδαὴλ, Υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐττὴλ, υἱοὶ (γ) Φακαρὰθ, υἱοὶ Σαϐαΐμ,
60 61 υἱοὶ Ἠμίμ. Πάντες οἱ (δ) Ναθινὶμ, ϗ υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο. Καὶ οὗτοι
ἀνέϐησαν ἀπὸ (ε) Θελμελὲθ, (ζ) Θελαρησὰ, (η) Χαροὺϐ, Ἠρὼν, (θ) Ἰεμὴρ, ϗ οὐκ ἐδυνάσθησαν ἀπ-
62 αγγεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν ϗ σπέρμα αὐτῶν, εἰ ἀπὸ Ἰσραὴλ εἰσίν· Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ (ι)
63 Τωϐία, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι (κ) τεσσαρακονταδύο. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, υἱοὶ Ἐϐία, υἱοὶ (λ) Ἀ-
κὼς, υἱοὶ (μ) Βερζελλὶ, ὅτι ἔλαϐον ἀπὸ θυγατέρων (ν) Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκας, (ξ) ϗ ἐ-
64 κλήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν (ο) αὐτῶν τῆς συνοδίας, ϗ οὐχ (π) εὑρέ-
65 θη, ϗ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας. Καὶ εἶπεν (ρ) Ἀθερσαθὰ, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου
66 τῶν ἁγίων, ἕως (σ) ἀναστῇ ἱερεὺς φωτίσων. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία (τ) ὡσεὶ τέσσαρες μυριά-
67 δες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Πάρεξ δούλων αὐτῶν ϗ παιδισκῶν αὐτῶν· οὗτοι ἑπτακισχίλιοι
69 τριακόσιοι τριακονταεπτά· ϗ ᾄδοντες ϗ ᾄδουσαι, διακόσιοι (υ) τεσσαρακονταπέντε. Ὄνοι δισχίλιοι
70 ἑπτακόσιοι. Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον (φ) τῷ Νεεμίᾳ εἰς θησαυ-
71 ρὸν χρυσοῦς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα, ϗ (χ) χοθωνὼθ τῶν ἱερέων τριάκοντα. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν
πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυροὺς τοῦ (ψ) ἔργου χρυσοῦ νομίσματος δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς
72 δισχιλίας τριακοσίας. Καὶ ἔδωκαν οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ χρυσίου δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς δισ-
73 χιλίας διακοσίας, ϗ χοθωνὼθ τῶν ἱερέων ἑξηκονταεπτά. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, (ω) ϗ Λευῖται,
ϗ οἱ πυλωροὶ, ϗ οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν
αὐτῶν.

Uduia, ſeptuaginta quatuor. Cantores: Filii Aſaph, centum quadra- 44 45
ginta octo. Janitores: filii Salum, filii Aſer, filii Telmon, filii Acub, 46
filii Atita, filii Sabi, centum triginta octo. Nathinim: filii Sea, filii 47
Aſpha, filii Tabaoth, Filii Ciras, filii Aſuia, filii Phadon, filii La- 48
bana, filii Agaba, filii Selmei, Filii Anan, filii Gadel, filii Gaar, 49
Filii Raia, filii Raſſon, filii Necoda, Filii Gezam, filii Ozi, filii Pheſe, 50 51
Filii Beſi, filii Meinon, filii Neboſaſi, Filii Bacbuc, filii Achipha, fi- 52 53
lii Arur, Filii Baſaloth, filii Mida, filii Adaſan, Filii Barcuc, fi- 54 55
lii Siſarath, filii Thema, Filii Niſia, filii Atipha. Filii ſervorum Sa- 56 57
lomon, filii Sutei, filii Sapharat, filii Pherida, Filii Jelil, filii Dor- 58
con, filii Gadael, Filii Saphatia, filii Ettel, filii Phacarath, filii Sa- 59
baim, filii Emim: Omnes Nathinim, & filii ſervorum Salomon, 60
trecenti nonaginta duo. Et hi aſcenderunt è Thelmeleth, Thelareſa, 61
Charub, Eron, Jemer, & non potuerunt annuntiare domos patriarum
ſuarum, & ſemen ſuum, ſi de Iſrael ſunt: Filii Dalaia, filii Tobia, 62
filii Necoda, ſexcenti quadraginta duo. Et de ſacerdotibus, filii Ebia, 63
filii Acos, filii Berzelli, quoniam (c) acceperunt de filiabus Ber-
zelli Galaaditæ uxores, & vocati ſunt in nomine earum. Hi quæ- 64
ſierunt ſcripturam ſuam conventûs: & non eſt inventa: & (d)
abdicati ſunt à ſacerdotio. Et dixit (e) Atherſaſtha, ut non come- 65
dant de ſancto ſanctorum; quoadusque ſurgat ſacerdos (f) illuminans.
Et fuit omnis Eccleſia (g) quaſi quadraginta duo millia (h) trecenti 66
ſexaginta, Abſque ſervis eorum, & ancillis eorum. Hi ſeptem 67
millia trecenti triginta ſeptem. Et cantores, & cantatrices, ducenti qua-
draginta (i) quinque. Aſini, duo millia ſeptingenti. Et de parte 69 70
principum patriarum dederunt ad opus (k) Neemiæ in theſaurum (l)
aureos mille, phialas quinquaginta, & (m) Chothonoth ſacerdotum tri-
ginta. Et de principibus patriarum dederunt in theſauros operis, (n) 71
auri numiſmatis viginti millia, & argenti minas, bis mille trecen-
tas. Et dederunt reliqui de populo auri viginti millia, & ar- 72
genti minas bis mille ducentas, & Chothonoth ſacerdotum, ſexaginta
ſeptem. Et ſederunt ſacerdotes, & Levitæ, & janitores, & canto- 73
res, & qui de populo, & Nathinim, et omnis Iſrael in civitatibus ſuis.

MS.A. (†) τεσσαρακονταοκτώ. (κ) Σελλοὺμ, (λ) Ἀκοὺμ, (μ) Σαϐαὶ, (ν) Σιαὰ, (ξ) Ἀσειφὰ, υἱοὶ Ταϐϐαὼθ, (ο) Σιαιὰ, (π) Ἀγγαϐὰ, [υἱοὶ Ἀκοὺδ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κηταρ,
υἱοὶ Ἀγὰϐ,] υἱοὶ Σελμεΐ, (ρ) Σαδὴλ, (σ) Ῥασὼν, (τ) Φεσσὴ, (υ) Μεεινὼμ, (φ) Νεφωσασὶμ, (χ) Μειδὰ, (ψ) Σαφαρὰθ, (ω) Φαρειδὰ, (α) Ἰεαὴλ, (β) Γααδὴλ, (γ) Φαχαρὰθ, (δ) Ναθα-
νεὶμ, (ε) Θελμελὲχ, (ζ) Θελαρσὰ, (η) Χεροὺϐ, (θ) Ἰεμμὴρ, (ι) Βουὰ, υἱοὶ Τωϐία, (κ) τεσσαρακονταδύο. (λ) Ἀκκὼς, (μ) Βερζελλαὶ, (ν) Βερζελλαὶ (ξ) ϗ ἐκλήθη * τὸ ὀνόματι αὐ-
68 τῶν. (ο) ἑαυτῶν (π) ηὑρέθη, (ρ) Ἀθερσαθὰ αὐτοῖς, ἵνα (σ) ἀνέστη ὁ ἱερεὺς (τ) εἰς τέσσαρας μυριάδας δισχιλίους τριακοσίους ἑξήκοντα, (υ) τεσσαρακονταπέντε. Ἵπποι ἑπτακόσιοι τρι-
69 ακονταὲξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. Καὶ (φ) τῷ Ἀθερσαθὰ, ἔδωκαν εἰς (χ) χοθωνὼθ
(ψ) ἔργου * χρυσίου δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μυρίας μνᾶς δισχιλίας διακοσίας, ϗ χοθωνὼθ (ω) ϗ οἱ Λευῖ),

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕϐδομος, ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν (α) αὐτῶν.

MS. A. ἑαυτῶν.

CAP. VIII.

ET *advenit menſis ſeptimus, & filii Iſrael in civitatibus ſuis.* 1

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

67 * ܣܛܪ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ ܘܐܡܗܬܗܘܢ. ܕܗܘܘ. ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
ܘܬܠܬܐ. ܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܫܡܫܢܝܬܐ. ܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܓܡܠܐ 69
ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܚܡܪܐ ܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܡܢ 70
ܪܝܫ ܐܒܗܬܐ. ܝܗܒܘ ܠܥܒܕܐ ܕܒܝܬܐ. ܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ. ܝܗܒܘ ܠܓܙܐ.
ܕܪܟܡܘܢܐ ܕܕܗܒܐ ܐܠܦܐ ܚܕ. ܩܢܛܪܐ ܚܡܫܝܢ. ܟܘܬܝܢܐ ܠܟܗܢܐ ܚܡܫܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ. * ܘܡܢ ܪܝܫ ܐܒܗܬܐ. ܝܗܒܘ ܠܓܙܐ ܕܥܒܕܐ ܗܘ. ܕܗܒܐ ܕܪܟܡܘܢܐ ܬܪܬܝܢ 71
ܪܒܘܢ. ܘܟܣܦܐ ܡܢܝܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ. * ܘܝܗܒܘ ܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. 72
ܕܪܟܡܘܢܐ ܬܪܬܝܢ ܪܒܘܢ. ܘܡܢܝܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܟܘܬܝܢܐ ܠܟܗܢܐ. ܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ.

Præter ſervos & ancillas eorum, qui erant ſepties mille trecenti triginta tres: 67
omnes miniſtri & miniſtræ, ducenti quadraginta quinque. Cameli, quadringenti 69
triginta quinque ? aſini, ſexies mille ſeptingenti viginti. Tum ex præcipuis pa- 70
tribus dederunt pro opere domûs: ſeniores ſacerdotum contulerunt in theſaurum, auri
drachmas mille, quintalia quinquaginta, tunicas pro ſacerdotibus quingentas triginta.
Et ex patriarchis contulerunt in the- 71
ſaurum ipſius operis, auri drachmarum duas myriadas; argenti verò minas bis
mille ducentas. Dederunt autem reliquus 72
populus, drachmarum duas myriadas, minas bis mille, & tunicas pro ſacerdotibus
ſexaginta ſeptem.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

CAP. VIII.

1 * ܘܗܦܟܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܬܪܥܐ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܢ ܥܡܐ. ܘܢܬܝܢܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
ܠܩܘܪܝܗܘܢ. ܘܟܕ ܡܛܐ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܩܘܪܝܗܘܢ.

POſthæc reverſi ſunt ſacerdotes, ac Levitæ, janitores, & miniſtri, déque populo, & Nethanæis, totóque Iſraele, in civitates ſuas. Adveniente verò menſe ſeptimo, quum eſſent Iſraelitæ in civitatibus ſuis; 1

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثامن

1 وجلست الائمة والمنشدين والبوابين من القوم والخدم في قراهم * ودنا الشهر السابع
وبني إسرائيل في قراهم *

CAP. VIII.

E*T habitaverunt ſacerdotes & cantores atque janitores, ex populo & miniſtris, in oppidis ſuis. Cúmque adveniſſet menſis ſeptimus, & filii Iſraelis eſſent in oppidis ſuis;* 1

CAP. VIII. ח

, ſcribæ Hezræ dixerunt & ; aquarum *portæ facies ad* quæ plateam ad ,unus vir tanquam populus omnis ſunt *collecti* Et
1 וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמָּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר
legem ſacerdos Hezra attulit Et .Iſraeli Dominus præcepit quam ,Moſeh legis librum *afferendum ad*
2 לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבִיא עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה
legit Et .ſeptimi menſis *una* die in ,*audiendum ad* intelligentem omnem & ,mulierem ad uſque *&* viro à ,*concionis facies ad*
3 לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל מֵבִין לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּקְרָא־
,mulieribus & , viris coram *diei* dimidium ad uſque luce à , aquarum *portæ facies ad* quæ ,*plateæ facies ad* eo in
בוֹ לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמַּיִם מִן־הָאוֹר עַד־מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים
quam , *ligni turrem* ſuper ſcriba Hezra ſtetit Et .legis librum ad populi omnis aures & : intelligentibus &
4 וְהַמְּבִינִים וְאָזְנֵי כָל־הָעָם אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה׃ וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל־מִגְדַּל־עֵץ אֲשֶׁר־
ſuper Mahaſeiah & , Chilchijah & , Urijah & , Hanaiah & , Semah & , Matthithiah eum juxta ſtetit & ; *verbo* fecerunt
עָשׂוּ לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־
.Meſullam , Zechariah ,Chasbadanah *&* ,Chaſum *&* ,Malchijah *&* , Miſael *&* , Pedaiah ejus ſiniſtra à Et.ejus dexteram
יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם׃
omnis *ſteterunt cum aperire ſecundùm* Et .erat populum omnem ſupra quia ,populi omnis oculis in librum Hezra aperuit Et
5 וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם הָיָה וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־
exaltatione *in* ,Amen ,Amen ,populus omnis *reſponderunt* Et.magno Deo Domino Hezra benedixit Et .populus
6 הָעָם׃ וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן אָמֵן בְּמֹעַל
, Jamin , Serebiah & , Bani & ,Jeſuah Et .terra in *facies Domino ſe incurvaverunt & ,flexerunt verticem* Et.ſuarum manuum
7 יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוֻּ לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֵׁרֵבְיָה יָמִין
facientes intelligere Levitæ & , Pelaiah , Chanan ,Jozabad ,Hazariah , Chelita , Mahaſeiah , Hodijah , Sabbethai ,Haccub
עַקּוּב שַׁבְּתַי הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם מְבִינִים
ponendo & , expoſiti Dei lege in , libro in legerunt Et *.ſuo ſtare ſuper* populus & ; legem populum
8 אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃ וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם
Levitæ & , ſcriba ſacerdos Hezra & , Tirſatha ipſe Nechemiah Dixitque *.lectione in* intellexerunt & ,*intellectum*
9 שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ בַּמִּקְרָא׃ וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם
: fleatis ne & , lugeatis Ne .veſtro Deo Domino *ipſe* ſanctus Dies : populo omni , populum *facientes* intelligere
הַמְּבִינִים אֶת־הָעָם לְכָל־הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ־הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַל־תִּתְאַבְּלוּ וְאַל־תִּבְכּוּ
bibite & , pinguia comedite , Ite : eis dixit Et .legis verba *eos audire ſecundùm* , populus omnis *flentes nam*
10 כִּי בוֹכִים כָּל־הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ
Domini gaudium quia , *doleatis* ne & :noſtro Domino dies ſanctus quia ,ſibi *eſt paratum* non ei partes mittite & , dulcia
מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי־קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ כִּי־חֶדְוַת יְהוָה
.doleatis ne & ,ſanctus dies quia ,Tacete :dicendo ,populo omni in *facientes* ſilentium Levitæ Et .veſtra fortitudo *ipſum*
11 הִיא מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִּם מַחְשִׁים לְכָל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי הַיּוֹם קָדֹשׁ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ׃
quia :magnam lætitiam faciendum ad & , partes mittendum ad &,bibendum *ad* &,comedendum ad populus omnis abierunt Et
12 וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְשַׁלַּח מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּי
,ſacerdotes ,populi univerſi *patrum capita* ſunt congregati ſecunda die in Et .eos *fecerant ſcire* quæ verba *in* intellexerunt
13 הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר הוֹדִיעוּ לָהֶם׃ וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־הָעָם הַכֹּהֲנִים
.legis verba *ad* intelligendum ad & ; ſcribam Hezra ad , Levitæ &
וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃

Verſio VULG. LAT.

Congregatúſque eſt omnis populus quaſi vir unus, ad plateam quæ eſt ante portam aquarum: & dixerunt Eſdræ ſcribæ ut afferret Librum legis Moyſi, quam præceperat Dominus Iſraeli. At- 2
tulit ergò Eſdras Sacerdos legem coram multitudine virorum & mulierum, cunctíſque qui poterant intelligere, in die prima menſis ſeptimi.
Et legit in eo apertè in platea quæ erat ante 3
portam aquarum, de manè uſque ad mediam diem, in conſpectu virorum & mulierum & ſapientium: & aures omnis populi erant erectæ ad
Librum. Stetit autem Eſdras ſcriba ſuper gra- 4
dum ligneum, quem fecerat ad loquendum: & ſteterunt juxta eum, Mathathias, & Semeia, & Ania, & Uria, & Helcia, & Maaſia, ad dexteram ejus: & ad ſiniſtram, Phadaia, Miſael, & Melchia, & Haſum, & Haſbadana, Zacharia, &
Moſollam. Et aperuit Eſdras librum coram o- 5
mni populo: ſuper univerſum quippe populum eminebat: & cùm aperuiſſet eum, ſtetit omnis
populus. Et benedixit Eſdras Domino Deo ma- 6
gno: & reſpondit omnis populus; Amen, Amen: elevans manus ſuas: & incurvati ſunt, & adoraverunt Deum proni in terram. Porrò Joſue, & 7
Bani, & Serebia, Jamin, Accub, Septhai, Odia, Maaſia, Celita, Azarias, Jozabed, Hanan, Phalaia, Levitæ, ſilentium faciebant in populo ad audiendam legem: populus autem ſtabat in
gradu ſuo. Et legerunt in Libro legis Dei di- 8
ſtinctè, & apertè ad intelligendum: & intellexe-
runt cùm legeretur. Dixit autem Nehemias (ipſe 9
eſt Atherſatha) & Eſdras ſacerdos & ſcriba, & Levitæ interpretantes univerſo populo; Dies ſanctificatus eſt Domino Deo noſtro, nolite lugere, & nolite flere. Flebat enim omnis populus cùm
audiret verba legis. Et dixit eis; Ite, come- 10
dite pinguia, & bibite mulſum: & mittite partes his qui non præparaverunt ſibi: quia ſanctus dies Domini eſt, & nolite contriſtari: gaudium
etenim Domini eſt fortitudo noſtra. Levitæ autem 11
ſilentium faciebant in omni populo, dicentes; Tacete, quia dies ſanctus eſt, & nolite dolere.
Abiit itaque omnis populus, ut comederet & bi- 12
beret, & mitteret partes, & faceret lætitiam magnam: quia intellexerant verba, quæ docuerat eos.
Et in die ſecundo congregati ſunt principes familia- 13
rum univerſi populi, Sacerdotes & Levitæ, ad Eſdram ſcribam, ut interpretaretur eis verba Legis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܟܠܗ. ܐܝܟ ܚܕ ܠܒܐ. ܠܫܘܩܐ ܕܐܝܬܝܗ ܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܡܪܘ 2
ܠܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܠܡܝܬܝܘܬܗ ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܥܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܝܬܝ ܥܙܪܐ ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܬܟܢܫ ܥܡܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ 3
ܠܢܫܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܡܛܝܒܝܢ ܠܡܫܡܥ. ܒܚܕ ܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. * ܘܩܪܐ ܣܦܪܐ ܒܫܘܩܐ 4
ܒܬܪܥܐ ܕܡܝܐ. ܡܢ ܢܘܗܪܐ ܠܦܠܓܗ ܕܝܘܡܐ. ܩܕܡ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܩܕܡ ܐܝܠܝܢ ܕܫܡܥܝܢ.
ܘܐܕܢܝܗܘܢ ܕܥܡܐ. ܨܝܬܝܢ ܗܘܝ ܘܫܡܥܝܢ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܥܠ 5
ܡܓܕܠܐ ܕܩܝܣܐ ܕܥܒܕ. ܕܢܗܘܐ ܡܡܠܠ ܡܢܗ. ܘܩܡܘ ܠܘܬܗ ܡܬܝܬܐ. ܘܫܡܘܥ.
ܘܚܢܢܝܐ ܘܐܘܪܝܐ. ܘܚܠܩܝܐ ܘܡܥܣܝܐ. ܗܠܝܢ ܩܡܘ ܡܢ ܝܡܝܢܗ. ܘܡܢ ܣܡܠܗ. ܩܡܘ
ܦܪܝܐ ܘܡܝܫܐܝܠ. ܘܡܠܟܝܐ ܘܚܫܘܡ. ܘܚܫܒܝܐ ܘܙܟܪܝܐ ܘܡܫܠܡ. * ܘܦܬܚ ܥܙܪܐ 6
ܣܦܪܐ. ܠܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܕܡ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܕ ܦܬܚܗ. ܩܡ ܟܠܗ ܥܡܐ. * ܘܒܪܟ 7
ܥܙܪܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܪܒܐ. ܘܥܢܐ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ. ܘܟܕ ܐܪܝܡܘ
ܐܝܕܝܗܘܢ. ܒܪܟܘ ܘܣܓܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܐܪܥܐ. * ܘܝܫܘܥ ܘܒܢܘܗܝ: 8
ܘܫܪܒܝܐ: ܘܝܡܝܢ ܘܥܩܘܦ. ܫܒܬܝ. ܘܗܘܕܝܐ ܘܡܥܣܝܐ. ܘܩܠܝܛܐ ܘܥܙܪܝܐ. ܘܝܘܙܒܪ.
ܘܚܢܢ. ܘܦܢܝܐ. ܘܠܘܝܐ. ܡܫܡܫܝܢ ܠܥܡܐ ܒܢܡܘܣܐ: ܘܥܡܐ. ܩܐܡܝܢ ܥܠ
ܕܘܟܬܗܘܢ. * ܘܟܕ ܩܪܝܢ ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܒܦܪܝܫܘ. ܘܐܬܒܝܢܘ ܒܗ. 9
ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܩܪܝܢܗ. * ܘܐܡܪ ܢܚܡܝܐ ܪܝܫܐ ܕܟܗܢܐ. ܘܥܙܪܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ. 10
ܘܠܘܝܐ ܐܝܠܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܠܥܡܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܝܘܡܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܠܐ ܬܬܐܒܠܘܢ. ܘܠܐ ܬܒܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܟܝܢ ܗܘܘ
ܟܠܗ ܥܡܐ. ܟܕ ܫܡܥܝܢ ܗܘܘ ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܐܟܘܠܘ 11
ܘܐܫܬܘ. ܘܫܕܪܘ ܡܬܩܢܘܬܐ ܠܡܢ ܕܠܐ ܡܛܝܒܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܩܕܝܫ ܗܘ ܝܘܡܐ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܝܘܡܢܐ ܠܐ ܬܬܟܪܘܢ ܠܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܐ ܕܚܕܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ
ܥܕܘܪܟܘܢ.

* Congregatus eſt univerſus populus u- 2
nanimiter in plateam quæ eſt ante portam aquarum: & dixerunt Ezræ ſcribæ, ut afferret librum legis Moſaicæ quam præceperat Dominus Iſraelitis.
* Afferens itaque Ezra ſacerdos librum 3
legis coram populo, dum populus congregatus eſſet (tam viri quàm mulieres, & quotquot parati erant ad audiendum) primâ *die* menſis ſeptimi:
Legit librum in platea in porta aqua- 4
rum, à luce ad meridiem uſque, coram viris ac mulieribus, & coram iis qui audiebant: & aures populi intentæ erant & auſcultabant præcepta legis.
Stetit autem Ezra ſcriba ſuper turricu- 5
lam ligneam, quam fecerat ut ex ea loqueretur: & aſtiterunt ei Mathitha, Semua, Hanania, Uria, Helcia, & Maaſia; hi ſteterunt ab ejus dextera: ab ejus autem ſiniſtra ſteterunt Pheraia, Miſael, Melachia, Heſom, Heſabia, Zacharia, & Meſſam. Aperuítque Ezra ſcriba 6
librum legis coram univerſo populo: et cùm aperuiſſet, ſurrexit univerſus po-
pulus: Benedixítque Ezra Domi- 7
num Deum maximum, & reſpondit univerſus populus, dixítque; Amen, etiam Amen: & ſublatis manibus, genuflexerunt & adoraverunt coram Dño ſuper fa-
cies ſuas in terram uſque. Interim Jeſus 8
& filii ejus, & Serabia, Jamin, Acuph, Sabti, Hodia, Maaſia, Kelatia, Azaria, Jozabar, Hanani, Phenaia, & Levitæ; miniſtrabant populo in lege, populo manen-
te in loco ſuo: Dúmque legerent librum 9
legis Domini expanſũ, percipiebant eum,
& intelligebant lectionem ejus. Deinde 10
dixit Nehemia princeps ſacerdotum, & Ezra ſacerdos & ſcriba, & Levitæ illi qui miniſtrabant populo, dicebant inquam, toti populo; Hodierna dies ſancta eſt coram Domino Deo veſtro, ne doleatis neq; fleatis: flebat enim totus populus dum au-
dirent librum legis. Et dicebant eis; Ite, 11
comedite ac bibite, & mittite cibum ei cui non eſt paratus; nam ſanctus eſt hic dies coram Domino: hoc die ne dolore afficiamini, quia dies eſt lætitiæ Domini: ipſéque ſit adjutor veſter.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· (β) καὶ εἶπαν
τῷ Ἔσδρᾳ τῷ γραμματεῖ, ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωυσῆ, (γ) ὃν ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰσ-
2 ραήλ. Καὶ ἤνεγκεν (δ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρὸς (ε)
3 ἕως γυναικός, καὶ πᾶς ὁ συνιῶν, ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ
ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον (ζ) ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν
4 γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες. καὶ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου. Καὶ ἔστη (η)
Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ (θ) Ματθαθίας, καὶ Σαμαίας,
καὶ Ἀνανίας, καὶ (ι) Οὐρίας, καὶ Χελκία, καὶ Μαασία ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ (κ) ἐξ ἀριστερῶν Φαδαίας,
5 καὶ Μισαήλ, καὶ Μελχίας, καὶ (λ) Ἀσώμ, καὶ Ἀσαβαδμὰ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ (μ) Μεσολλάμ. Καὶ
ἤνοιξεν (ν) Ἔσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ· καὶ
6 ἐγένετο ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτό, ἔστη πᾶς ὁ λαός. Καὶ ηὐλόγησεν (ξ) Ἔσδρας κύριον τὸν
θεὸν τὸν μέγαν· καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαός, καὶ εἶπαν, Ἀμήν, ἐπάραντες (ο) τὰς χεῖρας
7 αὐτῶν· καὶ ἔκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ Ἰησοῦς, καὶ Βαναίας,
8 καὶ (π) Σαραβίας ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον· καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ. Καὶ ἀνέ-
γνωσαν (ρ) ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν (σ) Ἔσδρας, καὶ διέστειλεν ἐν ἐπιστήμῃ κυρίου,
9 καὶ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει. Καὶ εἶπε Νεεμίας καὶ (τ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεύς,
καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαόν, καὶ εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ, Ἡμέρα ἁγία ἐστὶ (υ)
τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἔκλαιε πᾶς ὁ λαός, ὡς (φ) ἤκουσαν τοὺς λό-
10 γους τοῦ νόμου· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορεύεσθε, φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀ-
ποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἁγία (χ) ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῷ κυρίῳ ἡμῶν· καὶ μὴ διαπέσον-
11 τε, (ψ) ὅτι ἐστὶ κύριος ἰσχὺς ἡμῶν. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαόν, λέγοντες, Σιω-
12 πᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ καταπίπτετε. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀποστέλ-
13 λειν μερίδας καὶ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνώρισεν αὐτοῖς. Καὶ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν (ω) πατριῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ
ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς (α) Ἔσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

Et congregati ſunt omnis populus tanquam vir unus in plateam, quæ
ante portam aquæ. Et dixerunt Eſdræ ſcribæ, ut afferret librum legis
Moyſi, quam mandavit Dominus Iſrael. Et attulit Eſdras ſacerdos 2
legem coram Eccleſia à viro uſq; ad mulierem, & omnis intelligens,
ad audiendum in die una menſis ſeptimi. Et legit in (a) eo ab hora 3
illuminationis Solis uſque ad dimidium diei, coram viris, & mulie-
ribus: & ipſi intelligentes: & aures omnis populi ad librum legis.
Et ſtetit Eſdras ſcriba ſuper gradum (b) ligneum: & ſteterunt juxta 4
cum Matthathias, & Samaias, & Ananias, & Urias, & Chelcia, &
Maaſia, à dextris ejus: & à ſiniſtris Phadaias, & Miſael, & Mel-
chias, & Aſom, & Aſabadma, & Zacharias, & Meſollam. Et ape- 5
ruit Eſdras librum in conſpectu omnis populi: quoniam ipſe erat ſu-
pra populum. Et factum eſt, quando aperuit illum; ſtetit omnis popu-
lus. Et benedixit Eſdras Dominum Deum magnum. Et reſpondit o- 6
mnis populus, & dixerunt, (c) Amen, elevantes manus ſuas. Et in-
clinâverunt, & adoraverunt Dominum in faciem, ſuper terram. Et Je- 7
ſus, & Binaias, & (d) Sarabias, (e) erant inſtruentes populum in le-
ge. Et populus in ſtatione ſua. Et legerunt in libro legis Dei: & 8
docuit Eſdras, & diſtinxit in ſcientia Domini, & intellexit populus
in lectione. Et dixit (f) Neemias, & Eſdras ſacerdos & ſcriba, & 9
Levitæ, & (g) qui inſtruebant populum: & dixerunt omni populo;
Dies ſancta eſt Domino Deo noſtro: ne lugeatis, neq; ploretis: quo-
niam plorabat omnis populus, ut audiverunt verba legis. Et dixit 10
eis; Ite, comedite pinguedines, & bibite dulcedines, & mittite partes
non habentibus: quia ſancta eſt dies Domino noſtro: & ne concidatis:
(h) quoniam eſt Dominus fortitudo noſtra. Et Levitæ ſilere faciebant 11
omnem populum, dicentes; Silete, quoniam dies ſancta: & ne con-
cidatis. Et abiit omnis populus comedere, & bibere, & mittere par- 12
tes, & facere lætitiam magnam; quoniam intellexerant in verbis, quæ
notificaverat eis. Et in die ſecunda congregati ſunt principes patria- 13
rum cum omni populo, ſacerdotes, & Levitæ, ad Eſdram ſcribam, ad intelligendum ad omnia verba legis.

MS. A. (β) καὶ εἶπον τῷ Ἔζρᾳ (γ) ὃ ἐνετείλατο (δ) Ἔζρας ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον (ε) καὶ ἕως (ζ) ἕως μέσου τῆς (η) Ἔζρας (θ) Ματταθίας, (ι) Οὐρία, (κ) ἐξ εὐωνύμων (λ) Ὠσάμ, καὶ Ἀσαβααμὰ, (μ) Μοσολλάμ. (ν) Ἔζρας (ξ) Ἔζρας (ο) χεῖρας (π) Σαραβία (ρ) ἐν τῷ βιβλίῳ (σ) Ἔζρας, καὶ διέστελλεν ἐπιστήμῃ κυρίου, (τ) Ἔζρας (υ) κυρίῳ τῷ θεῷ (φ) ἤκουσεν (χ) ἡ ἡμέρα ἐστὶν τῷ (ψ) ὅτι ἐστὶν ἰσχὺς ὑμῶν. (ω) πατριῶν τῷ παντὶ (α) Ἔζραν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وٱحتشر القوم مثل رجل واحد الي الرحبة التي هي قدام باب البحر * وقالوا لعزرا الكاتب 2
ليجيب سفر شريعة موسي الذي اوصا الله علي اسرايل * فجاب عزرا سفر التوراة قدام 3
الجوق من رجل وكل فهم للاستماع * اليوم الاول من الشهر السابع * وقري فيه قدام 4
الرحبة الذي قدام باب البحر * من بكرة الي نصف النهار * قدام الرجال والنساء
والفهيمين * وآذان كل القوم الي سماع سفر التوراة * فوقف عزرا الكاتب علي البرج 5
الخشب الذي عمل للخطاب * ووقف ماثي بجانبه واصحابه * وفتح عزرا السفر بشهادة 6
كل القوم * وبارك عزرا الاله العظيم * واجاب جميع القوم امين امين * ثم خروا وسجدوا 7
علي وجوههم الي الارض * * *

Congregatus eſt populus quaſi vir unus ad 2
plateam quæ eſt ante portam maris: &
dixerunt Ezræ ſcribæ, ut afferret librum
legis Moſis, quam præceperat Deus Iſ-
raeli. Attulit ergò Ezra librum legis 3
coram cœtu à viro omnique idoneo ad
audiendum, primâ die menſis ſeptimi:
Legitque in eo ante plateam quæ erat 4
ante portam maris, à matutino ad me-
ridiem uſque, coram viris & mulieri-
bus & intelligentibus: & aures totius
populi intentæ erant ad audiendum li-
brum legis. Stetit enim Ezra ſcriba ſu- 5
per turrim ligneam quam fecerat ad per-
orandum: ſtetitque Mathathia prope e-
um cum ſociis ſuis. Deinde aperiens 6
Ezra librum in conſpectu univerſi po-
puli, Benedixit Ezra Deum maximum: 7
reſponditque totus populus; Amen, amen:
tum proſtrati adoraverunt ſuper facies
ſuas ad terram uſque.

* وقروا في شريعة الله مبينين * وفهموا الناس * وقال عزرا الامام ونحميا الديان مفهمين 9 10
للشعب * اليوم هو جليل خاص لله الهكم * لا تحزنوا فيه ولا تبكوا * لانهم كانوا
باكيين عند سماع التوراة * فقال لهم كلوا واشربوا وابعثوا انصبة لمن ليس له شي 11
مصلوح * قال اليوم جليل مقدس لله لمولانا * لا تندموا ولا تغموا * فان فرح قدس الله
هو يخلصكم وللاويين * * *

Legerunt itaque legem Dei, confirman- 9
tes & intelligere facientes homines illos.
Et dixit Ezra ſacerdos & Nehemia ju- 10
dex, exponentes populo; Hodierna dies
præclara eſt, addicta Deo, Deo veſtro:
ne contriſtemini in ea, néve fleatis: nam
flebant dum legem audirent. Et dixit 11
eis; Edite, bibite, & mittite portiones
iis qui nihil paratum habeant. Dixit; Ho-
dierna dies celebris eſt, conſecrata Deo
Hero noſtro: ne afficiamini dolore aut
triſtitiâ, quoniam gaudium ſanctitatis
Dei ſervaturum eſt vos ac Levitas.

* فمضي كل الشعب للاكل والشراب * وفي اليوم الثاني اجتمعوا روساء الاباء وكل شعب 13 14
الايمة الي عند الكاتب الذي خطب للشريعة *

Quapropter abiit univerſus populus ad 13
comedendum ac bibendum. Die verò ſe- 14
cundâ congregaverunt ſe primores pa-
trum, totiúſque populus ſacerdotalis a-
pud ſcribam qui de lege peroraverat:

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܟܕ ܡܫܬܩܝܢ ܠܘܝܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܝܢ. ܫܬܘܩܘ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܩܕܝܫ ܗܘ. 12
ܘܠܐ ܬܒܟܘܢ. * ܘܐܙܠ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ. ܘܠܡܫܕܪܘ ܡܢܬܐ ܠܐܝܠܝܢ 13
ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ. ܘܠܡܥܒܕ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܡܠܐ ܕܐܘܕܥ ܐܢܘܢ.
* ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܐܬܟܢܫܘ ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܠܘܬ ܥܙܪܐ 14
ܣܦܪܐ. ܠܡܣܬܟܠܘ ܡܢܗ ܟܠ ܡܠܐ ܕܢܡܘܣܐ.

Cùm ergò Levitæ tacere feciſſent univer- 12
ſum populum, dicendo; Silete, quoniam
hodiernus dies ſanctus eſt, & ne fleatis:
Abiit univerſus populus ad edendum & 13
bibendum, cibóſque mittendum iis qui non
habebant, & ad celebrandum gaudium ma-
gnum: & perceperunt verba quæ nota fece-
rant eis. Poſterâ verò die congregaverunt 14
ſe præcipui patres totius populi, & ſacer-
dotes ac Levitæ, apud Ezram ſcribam, ut
addiſcerent ab eo librum legis.

נחמיה: ט

ſolennitate in,tabernaculis in Iſrael filii habitarent ut ,Moſeh *manu in* Dñs præcepit quam , lege in ſcriptum invenerunt Et
14 וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת בֶּחָג
Egredimini :dicendo ,Jeruſalaim *in* &,*ſuis urbibus univerſis in* vocem facerent tranſire &,facerent audiri quòd Et .ſeptimo menſe in
15 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ וְיַעֲבִירוּ קוֹל בְּכָל־עָרֵיהֶם וּבִירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר צְאוּ
operimenta faciendum ad ,denſæ arboris *folia* & , palmarum *folia* &,myrti *folia* & ,*olei ligni folia* & ,olivæ *folia* afferte & ,montem in
הָהָר וְהָבִיאוּ עֲלֵי־זַיִת וַעֲלֵי־עֵץ שֶׁמֶן וַעֲלֵי הֲדַס וַעֲלֵי תְמָרִים וַעֲלֵי עֵץ עָבֹת לַעֲשֹׂת סֻכֹּת
atriis in & ,ſuis atriis in & ,ſuo tecto *ſuper vir operimenta* ſibi feceruntque ,attulerunt & ,populus ſunt egreſſi Et .ſcriptum ſicut
16 כַּכָּתוּב׃ וַיֵּצְאוּ הָעָם וַיָּבִיאוּ וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם סֻכּוֹת אִישׁ עַל־גַּגּוֹ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם וּבְחַצְרוֹת
captivitate de *reverſorum concio* omnis fecerunt Et .Ephraim portæ platea in &,aquarum portæ platea in & , Dei domus
17 בֵּית הָאֱלֹהִים וּבִרְחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם וּבִרְחוֹב שַׁעַר אֶפְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן־הַשְּׁבִי
fuit & : illum diem ad uſque , Iſrael filii ſic Nun filii Jeſuah diebus à fecerant non quia:tabernaculis in habitaverût &,tabernacula
סֻכּוֹת וַיֵּשְׁבוּ בַסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַהוּא וַתְּהִי
.noviſſimum diem ad uſque primo die à ,*die in die* Dei legis libro in legit Et .valde magna lætitia
18 שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ וַיִּקְרָא בְּסֵפֶר תּוֹרַת הָאֱלֹהִים יוֹם בְּיוֹם מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן
.morem juxta *retentionem* octavo die in & ,diebus ſeptem ſolennitatem fecerunt Et
וַיַּעֲשׂוּ־חָג שִׁבְעַת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת כַּמִּשְׁפָּט׃

CAP. IX. ט

1 ſe ſeparaverunt Et .ſe ſuper terra & ,ſaccis *in* &,jejunio in Iſrael filii ſunt congregati hujus menſis quarta & vigeſima die in Et
2 וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם׃ וַיִּבָּדְלוּ
ſuper ſurrexerunt Et .ſuorum patrum iniquitates &,ſua peccata *ſuper* ſunt confeſſi & ,ſteterunt & :*alieni* filiis omnibus ab Iſrael *ſemen*
3 זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכֹּל בְּנֵי נֵכָר וַיַּעַמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־חַטֹּאתֵיהֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיָּקוּמוּ עַל־
.ſuo Deo Domino ſe *incurvantes* & ,*ſe confitentes* quater & ;die quater , ſui Dei Domini legis libro in legerût &,*ſua ſtatione*
עָמְדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבִעִית הַיּוֹם וּרְבִעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
magna voce in clamaverunt &:Chenani,Bani ,Serebiah ,Bunni ,Sebaniah ,Chadmiel ,Bani &,Jeſuah Levitarum gradum ſuper ſurrexit Et
4 וַיָּקָם עַל־מַעֲלֵה הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וּבָנִי קַדְמִיאֵל שְׁבַנְיָה בֻּנִּי שֵׁרֵבְיָה בָּנִי כְנָנִי וַיִּזְעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל
:Pethachiah ,Sebaniah ,Hodijah ,Serebiah ,Chaſabneiah,Bani,Chadmiel & ,Jeſuah Levitæ dixerunt Et .ſuum Deum Dominum ad
5 אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה
omnem ſuper *exaltatum* & ;tuæ gloriæ nomini benedicant & :ſeculum in uſque ſeculo à ,veſtro Deo Domino benedicite ,Surgite
קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־
;eorum exercitum omnem & ,cœlorum *cælos* cœlum feciſti tu ,*tu* ſolus Domine ipſe Tu .laudem & , benedictionem
6 בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃ אַתָּה־הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם
tibi cœlorum exercitus & : hæc omnia *vivificans tu* & ; eis in quæ univerſa & , maria ; *ea ſuper* quæ univerſa &,terram
הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ
ejus nomen poſuiſti & :Chaſdim Ur de eum eduxiſti & , Abram elegiſti *qui* Deus Domine ipſe Tu .ſe *incurvantes*
7 מִשְׁתַּחֲוִים׃ אַתָּה־הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ
,Chitthæi ,Chenahanæi terram *dandum ad* ,fœdus eo cum *excidere* & ,*tuas facies ad* fidele ejus cor inveniſti Et .Abraham
8 אַבְרָהָם׃ וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי
.*tu* juſtus quia ;tua verba confirmaſti & : ejus ſemini *dandum ad* ,Ghirghaſæi &,Jebuzæi &,Perizæi & , Emoræi
הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה׃

Verſio VULG. LAT.

Et invenerunt ſcriptum in Lege, præcepiſſe Dominum 14
in manu Moyſi, ut habitent filii Iſrael in tabernaculis ,
in die ſolenni , menſe ſeptimo : Et ut prædicent, & 15
divulgent vocem in univerſis urbibus ſuis, & in Jeruſalem,
dicentes ; Egredimini in montem , & afferte frondes
olivæ, & frondes ligni pulcherrimi, frondes myrti,
& ramos palmarum, & frondes ligni nemoroſi, ut fiant
tabernacula, ſicut ſcriptum eſt. Et egreſſus eſt populus, 16
& attulerunt. Fecerúntque ſibi tabernacula unuſquiſque
in domate ſuo, & in atriis ſuis, & in atriis domûs Dei,
& in platea portæ aquarum,& in platea portæ Ephraim.
Fecit ergò univerſa Eccleſia eorum qui redierant de captivitate, 17
tabernacula, & habitaverunt in tabernaculis:
non enim fecerant à diebus Joſue filii Nun taliter filii
Iſrael uſque ad diem illum. Et fuit lætitia magna nimis.
Legit autem in Libro legis Dei per dies ſingulos, à die 18
primo uſque ad diem noviſſimum, & fecerunt ſolennitatem
ſeptem diebus,& in die octavo collectã juxta ritum.

CAP. IX.

IN die autem vigeſimoquarto menſis hujus, convenerunt 1
filii Iſrael in jejunio & in ſaccis, & humus ſuper
eos. Et ſeparatum eſt ſemen filiorum Iſrael ab omni 2
filio alienigena : & ſteterunt, & confitebantur peccata
ſua, & iniquitates patrum ſuorum. Et conſurrexerunt 3
ad ſtandum : & legerunt in volumine legis Domini Dei
ſui, quater in die, & quater confitebantur, & adorabant
Dominum Deum ſuum. Surrexerunt autem ſuper gradum 4
Levitarum, Joſue, & Bani, & Cedmihel, Sabania,
Bonni, Sarebias, Bani, & Chanani : & clamaverunt
voce magnâ ad Dominum Deum ſuum. Et dixerunt 5
Levitæ, Joſue, & Cedmihel, Bonni, Haſebnia, Serebia,
Odaia, Sebnia, Phathahia ; Surgite, benedicite Domino
Deo veſtro ab æterno uſque in æternum : & benedicant
nomini gloriæ tuæ excelſo in omni benedictione & laude.
Tu ipſe,Domine, ſolus, tu feciſti cœlum, & cœlum 6
cœlorum, & omnem exercitum eorum : terram, &
univerſa quæ in ea ſunt:maria, & omnia quæ in eis ſunt:
& tu vivificas omnia hæc, & exercitus cœli te adorat.
Tu ipſe, Domine Deus, qui elegiſti Abram, & eduxiſti 7
eum de igne Chaldæorum, & poſuiſti nomen ejus Abraham.
Et inveniſti cor ejus fidele coram te : & percuſſiſti 8
cum eo fœdus, ut dares ei terram Chananæi, Hethæi,
& Amorrhæi,& Pherezæi,& Jebuſæi,et Gergeſæi,ut dares
ſemini ejus : & implêſti verba tua,quoniam juſtus es.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

15 * ܘܐܫܟܚܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܕܢܬܒܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܡܛܠܠܐ
16 ܒܚܓܐ ܒܝܪܚܐ ܕܬܫܪܝ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܡܕܡ ܕܟܬܒ ܡܘܫܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܘܟܪܙܘ ܟܪܘܙܐ
ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܘܐܡܪܝܢ. ܣܩܘ ܠܛܘܪܐ. ܐܝܬܘ ܩܝܣܐ ܕܙܝܬܐ. ܘܩܝܣܐ
ܕܓܘܙܐ. ܘܛܪܦܐ ܕܐܬܪܘܓܐ. ܘܫܘܒܛܐ ܕܥܪܒܐ. ܘܥܒܕܘ ܡܛܠܠܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ
17 ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܢܦܩܘ ܥܡܐ ܘܐܝܬܝܘ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܓܒܪ ܥܠ ܐܓܪܝܗܘܢ
ܘܒܕܪܬܗܘܢ. ܘܒܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܫܘܩܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ.
18 * ܘܥܒܕܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܗܦܟܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. ܡܛܠܠܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܡܛܠܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܒܕܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܗܟܢܐ. ܡܢ ܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܗ ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ. ܘܗܘܬ
19 ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܛܒ. * ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܟܠܝܘܡ ܝܘܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ
ܩܕܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ ܥܐܕܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܡܝܢܝܐ
ܐܬܟܢܫܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܠܗܘܢ. * ܩܠܐܘܗܝ * ܛ *

1 * ܘܒܝܘܡܐ ܕܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ ܗܢܐ. ܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܨܘܡܐ ܘܒܣܩܐ.
2 ܘܩܛܡܐ ܣܝܡܐ ܠܗܘܢ. * ܘܐܬܦܪܫ ܙܪܥܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܘܩܡܘ
3 ܘܐܘܕܝܘ ܥܠ ܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܥܠ ܚܛܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܩܡܘ ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ. ܘܩܪܝܢ
ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܪܘܒܥܗ ܕܝܘܡܐ ܩܪܝܢ. ܘܪܘܒܥܗ ܕܝܘܡܐ
4 ܡܘܕܝܢ. ܘܣܓܕܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܩܡܘ ܪܫܐ ܥܠ ܠܘܝܐ. ܝܫܘܥ ܘܩܕܡܐܝܠ.
ܒܢܝ ܚܫܒܝܐ. ܫܪܒܝܐ. ܘܚܒܢܝ. ܗܘܕܝܐ. ܫܟܢܝܐ. ܘܦܬܚܝܐ. ܘܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
5 ܐܠܗܗܘܢ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܘܝܐ. ܝܫܘܥ ܘܩܕܡܐܝܠ. ܒܢܝ ܚܫܒܝܐ. ܫܪܒܝܐ. ܗܘܕܝܐ.
ܫܟܢܝܐ ܘܦܬܚܝܐ. ܘܩܡܘ ܘܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܡܢ ܥܠܡ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.
6 ܘܢܬܒܪܟ ܫܡܐ ܕܐܝܩܪܗ. ܘܡܪܘܪܡ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܒܪܝܬܐ ܒܬܫܒܘܚܬܐ. * ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܒܠܚܘܕܝܟ.
ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘܬܗܘܢ. ܐܪܥܐ ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܥܠܝܗ.
ܝܡܡܐ ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ. ܘܐܢܬ ܗܘ ܕܡܚܐ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܚܝܠܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܠܟ
7 ܣܓܕܝܢ. * ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܓܒܝܬ ܠܐܒܪܡ. ܘܐܦܩܬܝܗܝ ܡܢ ܐܘܪ ܕܟܠܕܝܐ.
8 ܘܫܢܝܬ ܫܡܗ ܐܒܪܗܡ. * ܘܐܫܟܚܬ ܠܒܗ ܕܝܠܗ ܡܗܝܡܢ. ܘܩܝܡܬ ܠܗ ܩܝܡܐ.
ܠܡܬܠ ܠܗ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܕܚܬܝܐ ܘܕܐܡܘܪܝܐ ܘܕܦܪܙܝܐ ܘܕܚܘܝܐ ܘܕܝܒܘܣܝܐ
ܘܕܓܪܓܫܝܐ. ܠܡܬܠ ܠܗ ܘܠܙܪܥܗ. ܘܐܩܝܡܬ ܡܠܝܟ ܠܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܙܕܝܩ ܐܢܬ.

Et cùm inveniſſent in libro legis præcepiſſe 15
Dominum Moſi, ut Iſraelitæ in tabernaculis
cum ſolennitate ſederent menſe Teſrin, Et 16
audirent quicquid præſcripſit Moſes in lege;
proclamaverunt præcones in cunctis civitatibus
eorum & in Jeruſalẽ, dicentes;Aſcendite
ad montem, afferte ligna olearum, ligna
nucum,frondes citrinas,& ramos ſalicum ; &
tabernacula conficite, quemadmodum ſcriptum
eſt in libro legis Moſaicæ. Egreſſus 17
itaque populus, attulerunt, & confecerunt
ſibi quiſque ſuper tecta ſua, & in atriis ſuis,
in atrio domûs Domini, in platea portæ aquarum,
& in platea portæ Aphremi: Con- 18
fecerunt, inquam, totus populus qui reverſus
erat è captivitate,tabernacula ; ſederúntque
in tabernaculis (non enim ſic fecerant
Iſraelitæ inde à diebus Jeſu filii Nún, uſque
ad diem iſtum) fuítque gaudium valdè magnum.
Et legebant in libro legis Domini 19
ſingulis diebus,à primo die uſque ad diem poſtremũ:
et celebraverunt ſolennitatem ſeptem
diebus:die verò octavo congregaverunt ſe,
quemadmodum præſcriptum eſt eis.

CAP. IX.

DIe vigeſimo quarto hujus ejuſdem menſis, 1
congrègaverunt ſe Iſraelitæ in jejunio &
ciliciis, impoſitóque ſibi cinere : Et ſejunxit 2
ſe ſemen Iſraelis ab omnibus gentibus :
& ſtantes confeſſi ſunt peccata ſua, & peccata
patrum ſuorum. *D*einde perſiſtentibus 3
iis in loco ſuo, legebant librum legis Domini
Dei ſui : quartâ diei parte legebant, &
quartâ diei parte gratias agebant & adorabant
Dominum Deum ſuum. Tum ſurgentes 4
præcipui inter Levitas,Jeſus,& Cadmael,
Bana, Heſabia, Serabia, Chabni, Hodia, Sechania,
& Pethahia;oraverunt Dñm Deũ ſuũ
altâ voce. Et dixerunt Levitæ, Jeſus, Cadmael, 5
Bani, Heſabia, Serabia, Hodia, Sechania,
& Pethahia:ſurgentes,inquam,benedixerunt
Dominum Deum ſuum à ſeculo & uſque
in ſeculum : & benedictum ſit nomen majeſtatis
ejus,& laudibus exaltatum ſuper omnes
creaturas. Tu ſolus es Dominus : tu condidiſti 6
cœlum & cœlos cœlorum, omnéſque
exercitus eorum,terram & quicquid eſt ſuper
eam, aquas & quicquid in eis eſt : & tu hæc
omnia vivificas:& exercitus cœlorum te adorant.
Tu es Dominus Deus qui elegiſti 7
Abramum, eduxiſti eum de Ur Chaldæorum,
mutâſti nomen ejus *in* Abrahamum : Et inveniens 8
cor ejus ſincerum coram te,juramento
jurâſti ei te daturum illi terram Chananæorum,
Hethæorum, Amoræorum, Pherezæorum,
Hevæorum, Jebuſæorum,& Gergoſæorum,
daturum *inquam* ipſi & ſemini ejus : &
præſtitiſti ei verba tua, quia juſtus es.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν
15 σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, Καὶ ὅπως σημάνωσι σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ
ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ εἶπεν (β) Ἔσδρας, Ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐνέγκατε φύλλα ἐλαίας, καὶ φύλλα ξύ-
λων κυπαρισσίνων, καὶ φύλλα μυρσίνης, καὶ φύλλα φοινίκων, καὶ φύλλα ξύλου δασέος, ποιῆσαι (γ) σκηνὰς κατὰ
16 τὸ γεγραμμένον. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαός, καὶ ἤνεγκαν, (δ) καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνὰς ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐτοῦ,
17 καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, καὶ (ε) ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ (ζ) ἕως πύλης Ἐφραΐμ. Καὶ ἐποί-
ησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, σκηνάς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς· ὅτι οὐκ
ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη
18 μεγάλη. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέ-
ρας τῆς ἐσχάτης. καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

Et invenerunt ſcriptum in lege, quam mandavit Dominus Moyſi; ut ha- 14
bitent filii Iſrael in tabernaculis in feſtivitate in menſe ſeptimo, Et ut 15
ſignificent tubis in omnibus civitatibus ipſorum, & in Hieruſalem. Et
dixit Eſdras; Exite in montem, & afferte frondes olivæ, & frondes li-
gnorum cupreſſinorum, & frondes myrti, & frondes palmarum, & fron-
des ligni denſi ad faciendum tabernacula, juxta id quod ſcriptum eſt. Et 16
exivit populus, & attulerunt, & fecerunt ſibi tabernacula, vir in do-
mate ſuo, & in atriis ſuis, & in atriis domûs Dei, & in plateis (i)
civitatis, & uſque ad portam Ephram. Et fecerunt omnis Eccleſia, qui 17
reverterant è captivitate, tabernacula, et ſederunt in tabernaculis: quoniam
non fecerunt à diebus Jeſu filii Nave ſic filii Iſrael uſque in diem illam.
Et facta eſt lætitia (k) magna. Et legit in libro legis Dei, diem in die 18
à die prima uſque ad diem ultimam. Et fecerunt feſtivitatem ſeptem diebus, & die octavâ Exodium juxta judicium.

MS. A. (β) Ἔζρας, Ἐξέλθατε (γ) σκηνὰς αὐτοῖς κατὰ (δ) καὶ ἐποίησαν σκηνὰς αὐτοῖς ἀνὴρ (ε) ἐν αὐλαῖς (ζ) ἕως οἴκου Ἐφραΐμ. Καὶ

ΚΕΦ. θʹ.

1 ΚΑὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ (α) καὶ ἐν σάκκοις
2 καὶ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν. Καὶ ἐχωρίσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγό-
3 ρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέ-
γνωσαν ἐν βιβλίῳ (β) νόμου κυρίου θεοῦ αὐτῶν· καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ προσκυνοῦντες τῷ κυ-
4 ρίῳ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, (†) καὶ οἱ υἱοὶ Καδμιήλ, (γ) Σεχενία υἱὸς (δ)
5 Σαραβία, υἱοὶ (ε) Χωνενί· καὶ ἐβόησαν (ϛ) φωνῇ μεγάλῃ πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. Καὶ (ζ) εἶπον οἱ Λευῖται
Ἰησοῦς καὶ Καδμιήλ, Ἀνάστητε, εὐλογεῖτε (η) κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν (θ) ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος·
6 καὶ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει. Καὶ εἶπεν (ι) Ἔσδρας, Σὺ
εἶ αὐτὸς κύριος μόνος, (κ) σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ
πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, καὶ σοὶ προσκυ-
7 νοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν. Σὺ εἶ κύριος ὁ θεός, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἅβραμ, καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώ-
8 ρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ· Καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου, καὶ
διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερε-
ζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου ὅτι δίκαιος σύ.

CAP. IX.

ET in die vigeſima & quarta menſis hujus, congregati ſunt filii Iſ- 1
rael in jejunio, & in ſaccis, & cinere ſuper caput ſuum. Et ſeparati 2
ſunt filii Iſrael ab omni filio alieno: & ſteterunt, & confeſſi ſunt
peccata ſua, & iniquitates patrum ſuorum. Et ſteterunt in ſtatione ſua: 3
& legerunt in libro legis Domini Dei (a) ſui: et fuerunt confitentes Do-
mino, & adorantes Dominum Deum ſuum. Et ſtetit ſuper aſcenſum Le- 4
vitarum Jeſus & filii Cadmiel, Sechenia filius Sarabia, filii Choneni:
& clamaverunt voce magnâ ad Dominum Deum ſuum. Et dixerunt 5
Levitæ, Jeſus, & Cadmiel; Surgite, benedicite Dominum Deum noſtrum
à ſeculo, et uſque in ſeculum: & benedicent nomen gloriæ tuæ: & exal-
tabunt in omni benedictione, & laude. Et dixit Eſdras; Tu es ipſe Do- 6
minus ſolus: tu feciſti cœlum & cœlum cœli, & (b) omnem ſtationem
eorum, terram, & omnia, quæcunque ſunt in ea, maria, & omnia quæ in
eis: & tu vivificas omnia, & te adorant exercitus cœlorum. Tu es Do- 7
minus Deus: tu elegiſti in Abram, & eduxiſti eum de regione Chaldæo-
rum: & impoſuiſti ei nomen Abraham: Et inveniſti cor ejus fidele co- 8
ram te; & diſpoſuiſti ad eum teſtamentum dare ei terram Chananæorum,
& Chettæorum, & Amorrhæorum, & Pherezæorum, & Jebuſæorum, &
Gergeſæorum, & ſemini ejus. Et ſtatuiſti verba tua, quoniam juſtus tu:

MS.A. (α) καὶ ἐν σάκκοις. Καὶ ἐχωρίσθησαν (β) νόμου θεοῦ αὐτῶν· (†) καὶ υἱοὶ (γ) Σαχανία (δ) Σαραβαία, (ε) Χαναντί· (ϛ) φωνῇ πρὸς κύριον (ζ) εἶπαν (η) τὸν κύ-
ριον θεὸν (θ) ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· καὶ εὐλογήσουσιν (ι) Ἔζρας, (κ) σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * فوجدوا مكتوبا في الشريعة التي امر الله على يد موسي * أن يجلسوا بنو اسرايل في
16 مظال الحج * في الشهر السابع * وأن يسمعوا ويجبروا صوتا في قراهم وفي اورسليم * ويقولون
اصعدوا وجيبوا اغصان الزيتون واغصان الجوز وسعف النخل وورقا عريضا واغصان
17 الصفصاف * واصنعوا مظالا كما هو مكتوب في كتاب ناموس موسي * وخرج الشعب وجابوا
وصنعوا مظالا * كل رجل على سطحه * وفي دور بيت الرب * وفي سوق باب البحر * وفوق سوق
18 باب افرام * وجاوا وحجوا في صحن بيت الله وفي الرحبة * وعملوا كل الجوق الراجعين من
السبي مظلات وجلسوا في المظال * اذ ما عملوا ذلك من زمان يسوع ابن نون الي ذلك اليوم *
19 وكانت فرحة عظيمة لبني اسرايل * وقري في شريعة رب العالمين يوم بعد يوم *
من اليوم الاول الي اليوم الاخير * وصنعوا العيد سبعة ايام * وفي اليوم الثامن اجتمعوا كما
كتب لهم *

Et invenerunt ſcriptum in lege quam præ- 15
ceperat Deus per Moſen, ut ſederent filii
Iſraelis in tabernaculis ſolennitatis, menſe
ſeptimo: Et ut promulgarent vocemque 16
ſpargerent in oppidis ſuis & in Jeruſa-
lem, ac dicerent; Conſcendite montem,
& afferte ramos olivarum, ramos nucum,
frondes palmarum, folia lata, & ramos ſa-
licum; & componite tabernacula, quem-
admodum ſcriptum eſt in libro legis Mo-
ſis. Quare exivit populus, & attule- 17
runt, compoſueruntque tabernacula, quiſ-
que ſuper tectum ſuum, & in atriis do-
mûs Domini, in vico portæ maris, & ſu-
pra vicum portæ Aphremi: Et venien- 18
tes celebrârunt ſolennitatem in atrio do-
mûs Dei & in platea. Compoſuerunt e-
nim totus cœtus redeuntium è captivita-
te, tabernacula; ſederuntque in tabernacu-
lis (quum id non feciſſent à tempore Je-
ſu filii Nuni ad illum uſque diem) fuit-
que lætitia maxima filiis Iſraelis. Et le- 19
gebat legem Domini creaturarum, ſingulis
diebus, à die primo ad diem ultimum: et
celebrârunt ſolennitatem ſeptem diebus:
& die octavo congregati ſunt, quemad-
modum præſcriptum eſt eis.

* الفصل التاسع *

1 * وفي اليوم الرابع وعشرين من الشهر اجتمعوا بنو اسرايل بصوم عظيم * وانفردوا ذرية بني
2
3 اسرايل من كل اجنبي * واعترفوا بخطاياهم وبذنوب اباهم * وقروا في سفر شريعة الله الاههم الي ربع
4 النهار يعترفون ويسجدون للرب الههم * وقام راس اللاويين يسوع وبنو قدماييل واصحابهم
5 * فقالوا لهم قوموا باركوا الله الهكم من الدهر والي الدهر * تبارك اسم وقارك * ومرفوع
6 على كل البركات والتسابيح * انت هو يا رب وحدك * انت خلقت السماء وجميع جنودها *
والارض وجميع ما عليها * والبحار وكل ما فيها * وانت باقي بعد الكل * وجيوش السماء لك
7 ساجدين * انت هو الرب الاله الذي اخترت ابرام * واخرجته من اقليم الكلدانيين * وجعلت
8 اسمه ابرهيم * ووجدت قلبه نقيا قدامك * وقطعت معه العهد * لاعطايه ارض الكنعانيين *
والحيثانيين * والاموراييين * والفرزانيين * والحوانيين * واليبوسيين * والجرسانيين له ولزرعه *
وثبت اقاويلك معه * اذ انت عادل *

CAP. IX.

DIe vigeſimâ quartâ menſis congre- 1
gati ſunt filii Iſraelis in jejunio magno:
Et ſegregaverunt ſe progenies Iſraelis ab 2
omni alienigena, & confeſſi ſunt peccata
ſua & culpas majorum ſuorum: Et 3
legerunt in libro legis Dei, Dei ſui uſque
ad quartam diei partem, confitentes, & ad-
orantes Dominum Deum ſuum. Dein- 4
de ſurgentes princeps Levitarum Jeſus,
& filii Cadmielis & ſocii eorum; Di- 5
xerunt eis, Surgite, benedicite Deum, De-
um veſtrum à ſeculo & uſque in ſecu-
lum: benedictum ſit nomen gloriæ tuæ, &
exaltatum ſuper omnes benedictiones &
laudes. Tu es O Domine ſolus: tu creâ- 6
ſti cœlum & omnem militiam ejus, ter-
ram & quicquid eſt ſuper eam, maria &
quicquid eſt in eis: tu poſt omnia perſi-
ſtis, & exercitus cœli te adorant. Tu es 7
Dominus Deus qui elegiſti Abramum, &
eduxiſti eum è climate Chaldæorum, &
impoſuiſti nomen ejus Abrahamum; In- 8
veniſti cor ejus purum coram te, & pa-
ctum iniiſti cum eo daturum te ipſi ter-
ram Chananæorum, Hethæorum, Amoræ-
orum, Pherezæorum, Hevæorum, Jebu-
ſæorum, & Geraſenorum, tam ipſi quàm
ſemini ipſius: & confirmâſti ſermones
tuos cum ipſo, quum tu ſis juſtus.

נחמיה : ט

portenta & ſigna dediſti Et .Supꝛ mari *ſuper* audiſti eorum clamorem & : Ægypto in noſtrorũ patrũ affictionem vidiſti Et

9 ותרא את־עני אבתינו במצרים ואת־זעקתם שמעת על־ים־סוף: ותתן אתת ומפתים 10

tibi feciſti & : eos *ſuper* egerant ſuperbè quòd , cognoviſti nam : ejꝰ terræ populo omni in & ,ejus ſervis univerſis in & , Parhoh in

בפרעה ובכל־עבדיו ובכל־עם ארצו כי ידעת כי הזידו עליהם ותעש־לך

eorum perſecutores & : ſicco in maris *medio in* tranſierunt & ,*eorum facies ad* *abſcidiſti* mare Et .hanc diem ſecundùm nomen

11 שם כהיום הזה: והים בקעת לפניהם ויעברו בתוך־הים ביבשה ואת־רדפיהם

, *noctis* ignis columna in & , *diei* eos duxiſti nubis columna in Et .validas aquas in lapidem tanquam,profunda in projeciſti

12 השלכת במצולת כמו־אבן במים עזים: ובעמוד ענן הנחיתם יומם ובעמוד אש לילה

dediſti & : cœlis è eis cum *loqu.* & , deſcendiſti Sinai montem ſuper Et .*ea in* erant ambulaturi *qua* viam eis *illuſtrandũ ad*

13 להאיר להם את־הדרך אשר ילכו־בה: ועל הר־סיני ירדת ודבר עמהם משמים ותתן

,præcepta & ;eis notificâſti *tuæ ſanctitatis* ſabbathum Et .bona præcepta &,ſtatuta ,*veritatis* leges & , recta judicia eis

14 להם משפטים ישרים ותורות אמת חקים ומצות טובים: ואת־שבת קדשך הודעת להם ומצוות

petra è *aquis* & ; eorũ fame in eis dediſti cœlis de panem Et .tui ſervi Moſch *manu in* eis præcepiſti legem & ſtatuta &

15 וחקים ותורה צוית להם ביד משה עבדך: ולחם משמים נתתה להם לרעבם ומים מסלע

.eis *dandum ad* tuam manum levâſti quam ,terram poſſidendum ad,*ingrediendum ad* , eis dixiſti & :eorũ ſiti in eis eduxiſti

הוצאת להם לצמאם ותאמר להם לבוא לרשת את־הארץ אשר־נשאת את־ידך לתת להם:

non &,audire renuerunt Et .tua præcepta ad audierunt non & ;ſuã cervicẽ induraverunt & : egerunt ſuperbè noſtri patres & ipſi Et

16 17 והם ואבתינו הזידו ויקשו את־ערפם ולא שמעו אל־מצותיך: וימאנו לשמע ולא־

ſuã ſervitutẽ ad *redeundum ad* ,caput *dederunt* &,ſuam cervicem induraverunt & : eis cum feceras quæ ,tuorũ mirabilium ſunt recordati

זכרו נפלאתיך אשר עשית עמהם ויקשו את־ערפם ויתנו־ראש לשוב לעבדתם

.eos dereliquiſti non & , *miſericordia multus & ,narium longus* ,miſericors & , *gratioſus* propitiationũ Deus tu Et .ſua rebellione *in*

במרים ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורב־חסד ולא עזבתם:

fecerúntque : *Ægypto ex* te fecit aſcendere qui ,tuus Deus Iſte , dixerunt & , conflatilem vitulum ſibi fecerunt quando Inſuper

18 אף כי־עשו להם עגל מסכה ויאמרו זה אלהיך אשר העלך ממצרים ויעשו

eis *deſuper* receſſit non nubis columna : deſerto in eos dereliquiſti non *multis tuis miſerationibus in* tu Et .magnas blaſphemias

19 נאצות גדלות: ואתה ברחמיך הרבים לא עזבתם במדבר את־עמוד הענן לא־סר מעליהם

.*ea in* erant ambulaturi quam viam & , eis *illucendum ad* ,noctem per ignis columna & ,viam per eos *ducendum ad* ,diem per

ביומם להנחתם בהדרך ואת־עמוד האש בלילה להאיר להם ואת־הדרך אשר ילכו־בה:

.eorum ſiti in eis dediſti aquam &,eorum ore ab prohibuiſti non tuum Man & : eos *intelligere faciendũ ad* dediſti bonum tuũ ſpiritũ Et

20 ורוחך הטובה נתת להשכילם ומנך לא־מנעת מפיהם ומים נתתה להם לצמאם:

.tumuerunt non eorum pedes & ,inveteraverunt non eorũ veſtimenta : eguerunt non , deſerto in eos paviſti annis quadraginta Et

21 וארבעים שנה כלכלתם במדבר לא חסרו שלמתיהם לא בלו ורגליהם לא בצקו:

, Cheſbon regis terram & ,Sichon terram poſſederunt & ; angulum ad,eos diviſiſti & ;populos & , regna eis dediſti Et

22 ותתן להם ממלכות ועממים ותחלקם לפאה ויירשו את־ארץ סיחון ואת־ארץ מלך חשבון

quam terram ad eos adduxiſti & : cœlorum ſtellas ſicut multiplicâſti eorum filios Et .Baſan regis Hogh terram &

23 ואת־ארץ עוג מלך־הבשן: ובניהם הרבית ככבבי השמים ותביאם אל־הארץ אשר־

habitatores *eorum facies ad* humiliâſti &,terram poſſederunt & ,filii venerunt Et .poſſidendũ ad *ingrediendũ ad*,eorũ patribus *dixiſti*

24 אמרת לאבתיהם לבוא לרשת: ויבאו הבנים ויירשו את־הארץ ותכנע לפניהם את־ישבי

.ſuã volũtatẽ ſecũdũ eis in *faciendum ad* ,terræ populos & ,eorũ reges & ,eorum manu in eos dediſti &,Chenahanæorum terræ

הארץ הכנענים ותתנם בידם ואת־מלכיהם ואת־עממי הארץ לעשות בהם כרצונם:

Verſio VULG. LAT.

Et vidiſti afflictionem patrum noſtrorum in Ægypto: clamorémq; 9
eorũ audiſti ſuper Mare rubrũ. Et dediſti ſigna 10
atq; portenta in Pharaone, & in univerſis ſervis ejus, &
in omni populo terræ illiꝰ: cognoviſti enim quia ſuperbè
egerant cõtra eos: & feciſti tibi nomen, ſicut & in hac
die. Et mare diviſiſti ante eos, & tranſierunt ꝑ mediũ maris 11
in ſicco: perſecutores autẽ eorũ projeciſti in profundum,
quaſi lapidem in aquas validas. Et in columna nubis 12
ductor eorũ fuiſti per diem, & in columna ignis ꝑ noctẽ,
ut appareret eis via, ꝑ quam ingrediebantur. Ad montẽ 13
quoq; Sinai deſcendiſti, & locutus es cum eis de cœlo,
& dediſti eis judicia recta, & legem veritatis, ceremonias,
& præcepta bona: Et ſabbatum ſanctificatum tuũ 14
oſtendiſti eis, & mandata, & ceremonias, et legem præcepiſti
eis in manu Moyſi ſervi tui. Panem quoque de 15
cœlo dediſti eis in fame eorũ, et aquam de petra eduxiſti
eis ſitientibus, et dixiſti eis ut ingrederentur et poſſiderent
terram, ſuper quam levâſti manũ tuã, ut traderes
eis. Ipſi verò et patres noſtri ſuperbè egerunt, et induraverunt 16
cervices ſuas, et non audierunt mandata tua.
Et noluerunt audire, et nõ ſũt recordati mirabiliũ tuorũ 17
quæ feceras eis. Et induraverunt cervices ſuas, et dederunt
caput ut converterentur ad ſervitutem ſuam, quaſi
per contentionẽ. Tu autẽ Deus propitiꝰ, clemens et miſericors,
longanimis et multæ miſerationis, non dereliquiſti
eos, Et quidẽ cùm feciſſent ſibi vitulũ cõflatilem, 18
et dixiſſent; Iſte eſt deꝰ tuꝰ, qui eduxit te de Ægypto:
fecerúntq; blaſphemias magnas. Tu autẽ in miſericordiis 19
tuis multis non dimiſiſti eos in deſerto: columna nubis
non receſſit ab eis ꝑ diem, ut duceret eos in viã, et columna
ignis ꝑ noctẽ, ut oſtenderet eis iter per ꝙ ingrederentur.
Et ſpiritũ tuũ bonum dediſti qui doceret eos, 20
et manna tuum non prohibuiſti ab ore eorum, et aquam
dediſti eis in ſiti. Quadraginta annis paviſti eos in deſerto, 21
nihílque eis defuit: veſtimenta eorũ non inveteraverunt,
et pedes eorũ non ſunt attriti. Et dediſti eis 22
regna, et populos, et partitus es eis ſortes: et poſſederunt
terram Sehon, et terrã regis Heſebon, et terrã Og
regis Baſan. Et multiplicâſti filios eorũ ſicut ſtellas cœli, 23
et adduxiſti eos ad terrã, de qua dixeras patribus eorum,
ut ingrederentur et poſſiderent. Et venerunt filii, 24
et poſſederũt terrã, et humiliâſti corã eis habitatores terræ
Chananæos, et dediſti eos in manu eorũ, et reges eorũ
et populos terræ, ut facerent eis ſicut placebat illis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܚܙܝܬ ܫܘܥܒܕܐ ܕܐܒܗܝܢ ܕܒܡܨܪܝܢ. ܘܫܡܥܬ ܠܩܠܗܘܢ ܥܠ ܝܡܐ ܕܣܘܦ. * ܘܝܗܒܬ 9 10
ܐܬܘܬܐ ܘܬܕܡܪܬܐ ܒܦܪܥܘܢ. ܘܒܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܒܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ
ܕܐܪܫܥܘ ܥܠܗܘܢ ܒܥܡܟ: ܘܥܒܕܬ ܠܟ ܫܡܐ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ. * ܘܝܡܐ ܦܠܓܬ ܩܕܡܝܗܘܢ. 11
ܘܥܒܪܘ ܒܓܘ ܝܡܐ ܒܝܒܫܐ. ܘܠܪܕܘܦܝܗܘܢ ܛܒܥܬ ܒܥܘܡܩܘܗܝ ܕܝܡܐ: ܐܝܟ ܕܛܒܥܐ
ܟܐܦܐ ܒܡܝܐ ܥܫܝܢܐ. * ܘܒܥܡܘܕܐ ܕܥܢܢܐ ܕܒܪܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܘܒܥܡܘܕܐ ܕܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ. 12
ܠܡܢܗܪܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܢܐܙܠܘܢ ܒܗ. * ܘܥܠ ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ ܢܚܬܬ. ܘܡܠܠܬ 13
ܥܡܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܕܝܢܐ ܬܪܝܨܐ. ܘܢܡܘܣܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܩܝܡܐ ܘܦܘܩܕܢܐ
ܛܒܐ. * ܘܫܒܬܐ ܕܩܘܕܫܟ ܐܘܕܥܬ ܐܢܘܢ. ܘܦܘܩܕܢܐ ܘܩܝܡܐ ܘܢܡܘܣܐ. ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ 14
ܒܐܝܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܟ. * ܘܠܚܡܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܠܟܦܢܗܘܢ. ܘܡܝܐ ܡܢ ܟܐܦܐ 15
ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܠܨܗܝܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܕܢܥܠܘܢ. ܘܢܐܪܬܘܢ ܐܪܥܐ. ܕܐܛܝܒܬ ܐܝܕܟ ܠܡܬܠ
ܠܗܘܢ. * ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܘܐܒܗܝܢ. ܐܪܫܥܘ ܘܩܫܝܘ ܩܕܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܦܘܩܕܢܝܟ. * ܘܠܐ 16 17
ܨܒܘ ܠܡܫܡܥ. ܘܠܐ ܐܬܕܟܪܘ ܬܕܡܪܬܟ ܕܥܒܕܬ ܠܗܘܢ. ܘܗܦܟ ܠܒܗܘܢ ܠܒܝܫܬܗܘܢ ܒܝܫܬܐ.
ܘܐܢܬ ܐܠܗܐ ܫܒܘܩܐ ܘܚܢܢܐ ܘܡܪܚܡܢܐ. ܘܪܚܝܩ ܪܘܓܙܐ ܘܩܪܝܒ ܠܬܟܫܦܬܐ. ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ.
* ܐܦܠܐ ܟܕ ܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܥܓܠܐ ܕܢܣܟܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܢܘ ܐܠܗܟ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܐܣܩܟ ܡܢ 18
ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܥܒܕܘ ܣܟܠܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. * ܘܐܢܬ ܒܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ 19
ܒܡܕܒܪܐ. ܘܥܡܘܕܐ ܕܥܢܢܐ ܠܐ ܥܒܪ ܡܢܗܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܠܡܕܒܪܘ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܥܡܘܕܐ
ܕܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ. ܠܡܢܗܪܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܢܐܙܠܘܢ ܒܗ. * ܘܪܘܚܟ ܛܒܬܐ ܝܗܒܬ 20
ܠܗܘܢ. ܠܡܠܦܘ ܐܢܘܢ. ܘܡܢܢܐ ܠܐ ܟܠܝܬ ܡܢ ܦܘܡܗܘܢ. ܘܡܝܐ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ
ܠܨܗܝܗܘܢ. * ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. ܡܕܡ ܠܐ ܚܣܪ ܠܗܘܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܢܚܬܝܗܘܢ ܠܐ ܒܠܝܘ. 21
ܘܡܣܐܢܝܗܘܢ ܠܐ ܐܬܒܙܥܘ. * ܘܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܦܠܓܬ ܐܢܝܢ ܠܗܘܢ 22
ܪܝܫ ܪܝܫ. ܘܝܪܬܘ ܐܪܥܐ ܕܣܝܚܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ.
* ܘܒܢܝܗܘܢ ܐܣܓܝܬ. ܐܝܟ ܟܘܟܒܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܐܥܠܬ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܡܪܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ 23
ܕܢܥܠܘܢ ܠܗ ܘܢܐܪܬܘܢ. * ܘܥܠܘ ܒܢܝܐ ܘܝܪܬܘ ܐܪܥܐ. ܘܐܒܕܬ ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ 24
ܕܟܢܥܢܝܐ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܠܗܘܢ ܘܠܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܠܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܠܡܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܨܒܝܢܗܘܢ.

Nam aſpiciens depreſſionem majorum noſtrorum 9
in Ægypto, audîſti clamorem eorum
prope mare Suph: Et edidiſti ſigna & prodigia 10
in Pharaonem & in omnẽ exercitũ ejus,
inque totum populũ terræ ipſius, quòd nôſſes
hos perfidè egiſſe contra populũ tuũ; et comparâſti
tibi nomen, ut hodierno die. Et mare 11
fidiſti ante eos, tranſieruntq; per mare ſicco
pede; perſecutores autem eorũ demerſiſti in
profunda maris, quemadmodum demergitur
lapis in aquas immenſas. Præterea columnâ 12
nubis duxiſti eos interdiu; & columnâ ignis
noctu, ut illuſtrares eis viam in qua ambularent.
Deinde ſuper montem Sinai deſcendens 13
allocutꝰ es eos de cœlo, & dediſti eis judicia
recta, leges veritatis, & ſtatuta ac præcepta
optima. Sabbathũ ſanctũ tuũ notũ feciſti eis, 14
& præcepta, ſtatuta, ac leges, quas præcepiſti
eis per Moſen ſervum tuũ. Panẽ de cœlo dediſti 15
ad famẽ eorũ, et aquas de petra dediſti
eis ad ſitim ipſorum: & dixiſti eis ut progrederentur
ac poſſiderent terram quam paraverat
manus tua ad dandum eis. Verũ ipſi 16
ac patres eorum perversè egerunt, cervicẽ ſuã
obdurârunt, non auſcultaverũt præcepta tua,
Renuerunt audire, neque recordati ſunt prodigiorũ 17
tuorũ quæ pro eis edideras; ſed reverſum
eſt cor eorũ ad facinora ſua peſſima:
Tu tamen Deus condonator, benignus ac miſericors,
remotꝰ ab ira, deprecationi propinquꝰ,
non dereliquiſti eos. Nam ipſi fecerunt 18
vitulum fuſilẽ, et dixerunt; Hic eſt deus tuꝰ O
Iſrael, qui te extraxit è terra Ægypti: deniq;
ingentia crimina perpetrârunt. Tu tamen ex 19
immenſa miſericordia tua nõ dereliquiſti eos
deſerto; ſed columna nubis non receſſit ab eis
interdiu, ut regeret eos per viam; & columna
ignis noctu, ut illuſtraret eis viam in qua ambularent.
Spiritũ quoq; tuũ optimũ dediſti 20
eis ad docendũ eos: & manna non denegâſti
ori eorum, & aquas dediſti eis ad ſitim eorũ.
Et annis quadraginta nihil eis deeſſe paſſꝰ es 21
in deſerto: veſtes eorum non ſunt detritæ, &
calcei eorum non ſunt lacerati. Et dediſti eis 22
regna gentium, & diſtribuiſti ea ipſis capitatim:
poſſederunt enim terram Sihonis, terrã
regum Heſbonis, & terram Og regis Baiſan.
Filios eorum multiplicâſti ſicut ſtellas cœli, 23
& introduxiſti eos in terram quam dixeras
patribus eorum ut ingrederentur eam & poſſiderent
eam. Ingreſſi deinde filii, poſſederunt 24
eã; profligatis ante eos habitatoribꝰ terræ
Chananæorũ, traditiſque in manꝰ eorum
tam ipſis quàm regibus eorũ, & populis terræ
illius, ut facerent eis pro voluntate ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ εἶδες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θάλασσαν
10 ἐρυθράν. Καὶ (λ) ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν
αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ
11 ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔρρηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρήλθοσαν ἐν μέσῳ
τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, (μ) καὶ τοὺς καταδιώξοντας αὐτοὺς ἔρριψας εἰς βυθὸν, ὡσεὶ λίθον ἐν ὕδατι
12 σφοδρῷ. Καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὡδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ φωτίσαι
13 αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπὶ ὄρος Σινὰ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς
αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα (ας) εὐθέα, καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα, καὶ ἐντολὰς ἀγαθάς.
14 Καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω
15 αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωυσῆ (¨) δούλου σου. Καὶ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς (ν) εἰς σιτοδοτίαν αὐτῶν,
καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς δίψαν αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι
16 τὴν γῆν (ξ) ἐφ᾽ ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου, δοῦναι αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
17 ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου. Καὶ ἀνένευσαν
τοῦ εἰσακοῦσαι, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας μετ᾽ αὐτῶν· καὶ ἐσκλήρυναν τὸν
τράχηλον (ο) αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ (ς) σὺ ὁ Θεὸς ἐλεήμων καὶ
18 οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς. Ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον
χωνευτὸν, καὶ εἶπαν, Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς
19 μεγάλους. (π) Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸν
στύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ᾽ αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὸν στύλον τοῦ
20 πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ. Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ
ἀγαθὸν ἔδωκας συνετίσαι αὐτούς· καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ
21 ἔδωκας (ρ) αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν. Καὶ (†) τεσσαράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, (σ)
22 οὐχ ὑστέρησας αὐτοῖς οὐδέν· ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ (τ) πόδες αὐτῶν οὐ διερράγησαν. Καὶ
ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, καὶ λαοὺς (υ) ἐμέρισας αὐτοῖς· καὶ (φ) ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν Σηὼν βασιλέως
23 Ἐσεβὼν, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασάν. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς ἀστέρας
24 τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰσήγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, Καὶ ἐκληρονόμησαν
αὐτήν. καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς
εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν
ἐνώπιον αὐτῶν.

Et vidiſti humiliationem patrum noſtrorum in Ægypto: & clamorem 9
eorum audîſti ſuper mare rubrum: Et dediſti ſigna & prodigia in Ægypto 10
in Pharaonem, & in omnes pueros ejus, & in omnem populum
terræ ejus: quoniam noviſti, quia ſuperbè egerunt ſuper eos: & (c) feciſti
tibi nomen, ſicut dies hæc. Et mare ſcidiſti coram eis: & tranſierunt 11
in medio maris in ſicco: & perſequentes eos projeciſti in profundum,
tanquam lapidem in aqua valida. Et in columna nubis deduxiſti eos 12
die, & in columna ignis nocte ad illuminandam eis viam, in qua ibunt
in ea. Et ſuper montem Sina deſcendiſti, & locutus es ad eos de cælo: & 13
dediſti eis judicia recta, & leges veritatis, præcepta, & mandata bona. Et 14
ſabbatum tuum ſanctum notificâſti eis: mandata, & præcepta, & legem
mandâſti eis in manu Moyſi ſervi tui. Et panem de cælo dediſti eis (d) in 15
cibum eorum & aquam de petra protuliſti eis in ſiti eorum. Et dixiſti
eis ingredi ad hæreditandam terram, ſuper quam extendiſti manum tuam
ad dandam eis. Et ipſi, & patres noſtri ſuperbè egerunt, & induraverunt 16
cervicem ſuam, & non audierunt mandata tua: Et abnuerunt exaudire, 17
& non ſunt recordati mirabilium tuorum, quæ feciſti cum eis. Et
induraverunt cervicem ſuam, & dederunt principium revertendi ad
ſervitutem ſuam in Ægypto. Et tu, (e) Deus, miſericors, & miſerator,
longanimis, & multùm miſericors, & non dereliquiſti eos. Adhuc autem 18
& fecerunt ſibi vitulum fuſilem, & dixerunt; Hi ſunt dii, qui
eduxerunt nos de Ægypto. Et fecerunt irritationes magnas: Et tu in 19
miſerationibus tuis multis non dereliquiſti eos in deſerto: columnam nubis
non declinâſti ab eis die ad deducendum eos in via, & columnam
ignis nocte, ad illuminandam eis viam, in qua ibunt in ea. Et ſpiritum 20
tuum bonum dediſti ad inſtruendos eos. Et Manna tuum non prohibuiſti
ab ore eorum, & aquam dediſti eis in ſiti eorum. Et quadraginta annis 21
enutriviſti eos in deſerto: non (f) feciſti eis deeſſe quicquam: veſtimenta
eorum non inveteraverunt, (g) & pedes eorum non ſunt diſrupti. Et 22
dediſti eis regna, & populos diſtribuiſti eis. Et hæreditaverunt terram
Seon regis Eſebon, & terram Og regis Baſan. Et filios eorum multiplicâſti 23
tanquam aſtra cæli, & introduxiſti eos in terram, quam dixiſti patribus
(h) eorum: Et hæreditârunt eam. Et extriviſti coram eis habitantes 24
terram Chananæorum, & dediſti illos in manus ipſorum, & reges
illorum, et populos terræ, ad faciendum eis, ſicut placitum coram ipſis.

MS.A. (λ) ἔδωκας σημεῖα ἐν Αἰγύπτῳ (μ) καὶ τοὺς καταδιώκοντας αὐτοὺς (ας) εὐθεῖα, (¨) τοῦ δούλου (ν) εἰς σιτοδίαν αὐτῶν (ξ) εἰς ἣν (ο) ἑαυτῶν, (ς) σὺ Θεὸς (π) Καὶ σὺ
οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἐκ (ρ) αὐτοῖς τῇ δίψει (†) τεσσεράκοντα (σ) οὐχ ὑστέρησας· ἱμάτια αὐτῶν (τ) ὑποδήματα (υ) διεμέρισας αὐτοῖς· (φ) ἐκληρονόμησαν γῆν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ونظرت الي شقاء اباينا بمصر * وصراخهم سمعت علي بحر القلزم * وجعلت ايات وبراهين 9 10
بفرعون وبجميع عبيده * وفي كل شعب ارضه * لانك عرفت انهم افتخروا عليهم * وصنعت
لهم اسما جليلا مثل اليوم * والبحر شققت بين يديهم * وجازوا في البحر في اليبس * واعداهم 11
القيت مثل الحجارة في ماء قوي * وبعمود من الغمام نهارا * وبعمود من نار ليلا لانارة 12
الطريق لهم الذي يسيرون فيها * وعلي جبل طور سينا تجليت مخاطبا معهم من 13 14
السماء * واعطيتهم احكاما مستقيمة * وشرايع حق * ورسوما ووصايا جيدة * وطعاما من السماء 15
اعطيتهم بجوعهم * وماء من الصخر اجريت لهم بعطشهم * وقلت لهم ان تورثهم كل
الارض التي اقسمت لاعطايهم * ولكن صعبوا قذالهم * ولم يسمعوا فرايضك * وابوا القول * 16 17
ولم يذكروا عجايبك الذي صنعت معهم * وصعبوا قذالهم * وجعلوا رييسا للرجوع
لخدمتهم بعصيانهم * وانت الاله الصفوح حنونا رحوما ومهولا وكثير الفضل * ولم تتركهم
* ايضا عند ما عملوا لهم عجلا صب وقالوا * هذا صورة الاهك الذي اصعدك من 18
ارض مصر * وانت برحمتك الكبري لم تتركهم * وعمود الغمام لم يزل عنهم بالنهار 19
ليسيرهم في الطريق * وعمود النار بالليل * وجبروتك الجليل العظيم اعطيت لارشادهم * 20
ومنك لم يسمعوا * واربعين سنة كنت معهم في البرية * ولم يعوزهم شيا * ثيابهم لم 21
تبل من عليهم * وارجلهم لم تحفا * واعطيتهم ارضا وممالك وشعوبا * وقسمتهم وورثوا 22
الارض * ارض سيحون * وارض ملك حسبون * وارض عوج ملك البثنية * وكثرت 23
بنيهم مثل كواكب السماء * وادخلتهم الارض الذي قلت لابايهم اجعلها لكم ارثا
* ودخلوا البنون وورثوا الارض * وخضعت بين يديهم سكان ارض الكنعانيين * وسلمتهم 24
بايديهم * ملكوهم وفعلوا فيهم برضاهم *

Et reſpexiſti miſeriam majorum noſtrorum 9
in Ægypto, & clamorem eorum
audîſti ſecus mare rubrum: Et feciſti 10
ſigna & portenta in Pharaonem,
& in omnes ſervos ejus, & in totum
populum terræ ipſius, quippe qui noveras
hos ſuperbiviſſe in illos: & feciſti
eis nomen celebre, ut hodie. Et mare 11
ſcidiſti coram eis, & mare pertranſierunt
in ſicco: inimici autem eorum projecti
fuerunt ſicut lapides in aquam validam.
Et columnâ nubium interdiu, 12
& columnâ igneâ noctu duxiſti eos, ad
illuminandum eis viam per quam ambularent.
Super montem Turſinai 13 14
apparuiſti loquens cum eis de cælo: & dediſti eis judicia recta, leges
veras, & ſtatuta atque præcepta optima.
Eſcam de cælo dediſti eis in fami 15
eorum, & aquam de petra effluere
feciſti eis in ſiti eorum: & dixiſti eis
te traditurum eis poſſidendam totam terram
quam eis daturum juraveras. At 16
verò indurârunt cervicem ſuam, nec audierunt
ſtatuta tua: Reſpuerunt ſermonem, 17
nec recordati ſunt miraculorum
tuorum quæ edideras erga eos: & obdurantes
cervicem ſuam, conſtituerunt
principem ut redirent ad ſervitutem ſuam,
in rebellione ſua. Tu verò Deus
indulgentiæ, Benignus, Clemens, Patiens,
et ſummè beneficus, non deſeruiſti eos.
Etiam quando fecerunt ſibi vitulum fuſilem, 18
et dixerunt; Hæc eſt imago Dei
tui qui te extraxit è terra Ægypti;
Attamen tu ex miſericordia tua magna 19
non deſeruiſti eos: & columna
nubium non receſſit ab eis interdiu, ut
deduceret eos per viam: et columna
ignis noctu. Potentiam quoque 20
tuam robur illud magnum dediſti ad
dirigendum eos; tibi tamen non auſcultaverunt.
Quadraginta annis fuiſti 21
cum eis in deſerto, nihilque defuit eis:
veſtimenta eorum non ſunt detrita, et
pedes eorum non ſunt nudati. Dediſti 22
eis terram, regna, populoſque: diviſiſti
eos, et poſſederunt terram, terram
Sihonis, terram regis Heſbonis, et
terram Og regis Bubaniæ. Multiplicâſti 23
filios eorum ſicut ſtellas cæli, et introduxiſti
eos in terram de qua dixeras
patribus eorum, Faciam illam vobis
hæreditatem. Et ingreſſi filii poſſederunt 24
terram, et ſubjeciſti ante eos habitatores
terræ Chananæorum, et tradidiſti
hos in manus eorum: dominati
ſunt eorum, et fecerunt eis pro voluntate
ſua.

נחמיה : ט

, oliveta & , vineas , excisas cisternas , bono omni plenas domos poſſederunt& ,pinguem humum &,munitas urbes ceperunt Et

25 וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ בָּתִּים מְלֵאִים כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים

.magna tua bonitate in ſunt delitiati & , ſunt impinguati & , ſunt ſaturati & , comederunt Et .multitudine in cibi lignum &

וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃

teſtificabantur qui ,occiderunt tuos prophetas & ,ſuum corpus poſt tuã legem projecerunt & , te in rebellaverunt & irritaverũt Et

26 וַיַּמְרוּ וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרָגוּ אֲשֶׁר־הֵעִידוּ

.eos affixerunt &,ſuorum anguſtiatorum manum in eos dediſti Et .magnas deteſtationes fecerunt & : te ad eos convertendũ ad eis in

27 בָם לַהֲשִׁיבָם אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃ וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם

, ſervatores eis dediſti multas tuas miſerationes ſecundũ &,audiſti cœlis de tu & ,te ad clamaverũt ſuæ anguſtiæ tempore in Et

וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים

eos dereliquiſti & : tuas facies ad malum faciendum ad ſunt reverſi eis eſſe requiem ſecundùm Et .ſuorũ hoſtium manu de eos ſervaverũt &

28 וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ וַתַּעַזְבֵם

eos eruiſti &,exaudiſti cœlis de tu & ,te clamaverunt & ,ſunt converſi Et .eos in ſunt dominati & ,ſuorum inimicorum manu in

בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְתַצִּילֵם

non &,egerunt ſuperbè ipſi &,tuam legem ad eos convertendum ad eos in es conteſtatus Et .temporib⁹ multis tuas miſerationes ſecundũ

29 כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא־

, retractantem humerũ dederunt & : eis in vivet & ,homo faciet quæ ; eis in peccaverunt tuis judiciis in & ,tua præcepta ad audierunt

שָׁמְעוּ לְמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם וַיִּתְּנוּ כָתֵף סוֹרֶרֶת

manu in tuo ſpiritu in eos in es côteſtatus & ,multos annos eos ſuper protraxiſti Et .audierunt non & , induraverunt ſuam cervicem &

30 וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ וַתִּמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם שָׁנִים רַבּוֹת וַתָּעַד בָּם בְּרוּחֲךָ בְּיַד־

non multis tuis miſerationibus in Et .terrarum populorum manum in eos tradidiſti & : auſcultaverunt non & ,tuorum prophetarum

31 נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ וַתִּתְּנֵם בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצֹת׃ וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא־

, fortis magne Deus ,noſter Deus nunc Et .tu miſericors & , gratioſus Deus quia : eos dereliquiſti non & ,côſumptionẽ eos feciſti

2 עֲשִׂיתָם כָּלָה וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר

, noſtros reges , nos invenit qui laſſatio omnis tuas facies ad diminuatur ne , miſericordiã & , pactum cuſtodiens ,terribilis &

וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל־יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר־מְצָאַתְנוּ לִמְלָכֵינוּ

diem ad uſque Aſſur regum diebus à,tuũ populũ omnẽ &,noſtros patres &,noſtros prophetas &,noſtros ſacerdotes &,noſtros principes

לְשָׂרֵינוּ וּלְכֹהֲנֵינוּ וְלִנְבִיאֵינוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ וּלְכָל־עַמֶּךָ מִימֵי מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד הַיּוֹם

,noſtri principes,noſtri reges Et .egimus impiè nos & ,feciſti veritatẽ quia ,nos ſuper veniente omni ſuper juſtus tu Et .hanc

33 הַזֶּה׃ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ כִּי־אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ וְאֶת־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ

34 .eos in es teſtificatus quæ tuis teſtimoniis &,tua præcepta ad attenderũt nõ & :tuã legẽ fecerũt non,noſtri patres &,noſtri ſacerdotes

כֹּהֲנֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ לֹא עָשׂוּ תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ וּלְעֵדְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר הַעִידֹתָ בָּהֶם׃

non,eorũ facies ad tradideras quam pingui & , lata terra in & , eis dediſti quam,multa tua bonitate in &,ſuo regno in ipſi Et

35 וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ הָרָב אֲשֶׁר־נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר־נָתַתָּ לִפְנֵיהֶם לֹא

dediſti quam , terra & , ſervi hodie nos Ecce .malis ſuis adinventionibus ab ſunt converſi non & : tibi ſervierunt

36 עֲבָדוּךָ וְלֹא־שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם הָרָעִים׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה

.ea ſuper ſervi nos ecce ,ejus bonitatem & ,ejus fructum comedendum ad ,noſtris patribus

לַאֲבֹתֵינוּ לֶאֱכֹל אֶת־פִּרְיָהּ וְאֶת־טוּבָהּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃

Verſio VULG. LAT.

25 Ceperunt itaq; urbes munitas,& humũ pinguẽ,& poſſederunt domos plenas cunctis bonis; ciſternas ab aliis fabricatas, vineas,& oliveta, & ligna pomifera multa, & comederunt,& ſaturati ſunt,& impinguati ſunt,& abundaverunt deliciis in bonitate tua magna. 26 Provocaverunt autem te ad iracundiam,& receſſerunt à te,& projecerũt legem tuam poſt terga ſua: & prophetas tuos occiderũt, qui conteſtabantur eos ut reverterentur ad te:fecerúntq; blaſphemias grandes. 27 Et dediſti eos in manu hoſtiũ ſuorum, & afflixerunt eos. Et in tempore tribulationis ſuæ clamaverunt ad te, & tu de cœlo audîſti, & ſecundùm miſerationes tuas multas dediſti eis ſalvatores,qui ſalvarent eos de manu hoſtium ſuorum. 28 Cúmq; requieviſſent, reverſi ſunt ut facerent malum in conſpectu tuo: & dereliquiſti eos in manu inimicorum ſuorum, & poſſederunt eos. Converſíq; ſunt, & clamaverunt ad te : tu autem de cœlo exaudîſti,& liberâſti eos in miſericordiis tuis,multis temporibus. 29 Et conteſtatus es eos ut reverterentur ad Legem tuã. Ipſi verò ſuperbè egerunt, & non audierunt mandata tua, & in judiciis tuis peccaverunt, quæ faciet homo,& vivet in eis: & dederunt humerũ recedentem,& cervicẽ ſuã induraverunt,nec audierunt. 30 Et protraxiſti ſuper eos annos multos,et conteſtat⁹ es eos in ſpiritu tuo per manum prophetarũ tuorum: & non audierunt,& tradidiſti eos in manu populorum terrarum. 31 In miſericordiis autẽ tuis plurimis nõ feciſti eos in conſumptionem, nec dereliquiſti eos :quoniam Deus miſerationum,et clemens es tu. 32 Nunc itaq;, Deus noſter magne,fortis, & terribilis, cuſtodiens pactũ & miſericordiam, ne avertas à facie tua omnem laborẽ,qui invenit nos,reges noſtros, & principes noſtros, et ſacerdotes noſtros, et prophetas noſtros,et patres noſtros,et omnem populum tuũ,à diebus regis Aſſur uſq; in diem hanc. 33 Et tu juſtus es in omnibus,quæ venerunt ſuper nos: qui veritatẽ feciſti,nos autem impiè egimus. 34 Reges noſtri,principes noſtri,ſacerdotes noſtri,& patres noſtri,non fecerunt legem tuam,et non attenderunt mandata tua, et teſtimonia tua quæ teſtificatus es in eis. 35 Et ipſi in regnis ſuis,et in bonitate tua multa,quam dederas eis, et in terra latiſſima et pingui,quam tradideras in conſpectu eorum, non ſervierunt tibi,nec reverſi ſunt à ſtudiis ſuis peſſimis. 36 Ecce nos ipſi hodiè ſervi ſumus ; et terra, quam dediſti patribus noſtris ut comederent panem ejus, et quæ bona ſunt ejus; et noſipſi ſervi ſumus in ea.

Verſio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܐܚܕܘ ܩܘܪܝܐ ܚܣܝܢܬܐ. ܘܐܪܥܐ ܫܡܝܢܬܐ ܀ ܘܒܬܐ ܕܡܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܛܒܬܐ. ܘܓܘܒܐ
ܚܦܝܪܐ. ܘܟܪܡܐ ܘܙܝܬܐ. ܘܐܝܠܢܐ. ܘܡܐܟܘܠܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܟܠܘ ܘܣܒܥܘ. ܘܫܡܢܘ
26 ܘܐܬܦܢܩܘ ܒܛܘܒܟ ܪܒܐ. * ܘܗܦܟܘ ܘܕܓܠܘ ܒܟ. ܘܫܕܘܗ ܠܢܡܘܣܟ ܠܒܪ ܡܢ
ܪܥܝܢܗܘܢ. ܘܠܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܀ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܕܢܬܦܢܘܢ ܠܘܬܟ. ܘܥܒܕܘ
27 ܒܝܫܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. * ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܐܘܠܨܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܥܕܢܐ
ܕܐܘܠܨܢܐ ܀ ܟܕ ܒܥܘ ܡܢܟ. ܫܡܥܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܀ ܐܝܟ ܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܩܝܡܬ
28 ܠܗܘܢ ܦܪܘܩܐ ܀ ܕܦܪܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܐ ܕܐܠܨܝܗܘܢ. * ܘܡܐ ܕܐܢܝܚ ܠܗܘܢ ܀ ܗܦܟܘ
ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡܝܟ. ܘܫܒܩܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܟܒܫܘ ܐܢܘܢ. ܘܗܦܟܘ
ܘܒܥܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܢܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܫܡܥܬ : ܘܦܪܩܬ ܐܢܘܢ ܒܟܠܙܒܢ. ܐܝܟ ܣܓܝܐܘܬ
29 ܪܚܡܝܟ. * ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܠܡܗܦܟܘ ܐܢܘܢ ܠܢܡܘܣܟ. ܘܗܢܘܢ ܐܥܘܠܘ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ
ܠܦܘܩܕܢܝܟ. ܘܒܕܝܢܝܟ ܚܛܘ ܒܗܘܢ. ܕܐܢ ܥܒܕ ܠܗܘܢ ܒܪܢܫܐ ܚܝܐ ܒܗܘܢ. ܘܝܗܒܘ
30 ܠܗܘܢ ܟܬܦܐ ܡܪܘܕܐ. ܘܩܕܠܗܘܢ ܩܫܝܘ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ. * ܘܐܓܪܬ ܠܗܘܢ ܫܢܝܐ
ܣܓܝܐܬܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܒܪܘܚܟ ܀ ܒܐܝܕܐ ܕܢܒܝܝܟ ܀ ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ
31 ܒܐܝܕܐ ܕܥܡܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܡܛܠ ܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ ܠܐ ܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ.
32 ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ ܚܢܢܐ ܘܡܪܚܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܐܠܗܢ ܀ ܐܠܗܐ ܪܒܐ ܘܓܢܒܪܐ ܘܕܚܝܠܐ.
ܢܛܪ ܩܝܡܐ ܘܩܘܫܬܐ ܀ ܠܐ ܢܬܛܫܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ ܟܠܗ ܐܘܠܨܢܐ ܕܐܬܐ ܠܢ. ܘܠܡܠܟܝܢ.
ܘܠܪܘܪܒܢܝܢ ܘܠܟܗܢܝܢ. ܘܠܢܒܝܝܢ ܘܠܐܒܗܝܢ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ
33 ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܢܬ ܟܐܢ ܒܟܠܗܝܢ ܕܐܬܝ ܠܢ.
34 ܡܛܠ ܕܒܩܘܫܬܐ. ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܠܢ. ܘܚܢܢ ܐܥܘܠܢ. * ܘܡܠܟܝܢ ܘܪܘܪܒܢܝܢ. ܘܟܗܢܝܢ
ܘܐܒܗܝܢ ܀ ܠܐ ܥܒܕܘ ܢܡܘܣܟ. ܘܠܐ ܨܬܘ ܠܦܘܩܕܢܝܟ ܘܠܣܗܕܘܬܟ. ܕܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ.
35 * ܘܟܦܪܘ ܒܡܠܟܘܬܟ ܘܒܛܘܒܟ ܪܒܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܘܫܡܝܢܬܐ ܕܝܗܒܬ
36 ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܦܠܚܘܟ. ܘܠܐ ܗܦܟܘ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ ܒܝܫܐ. * ܡܛܠܗܢܐ ܚܢܢ ܝܘܡܢܐ
ܥܒܕܐ. ܘܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܢ ܠܡܬܗܢܝܘ ܡܢ ܦܐܪܝܗ ܘܡܢ ܛܘܒܗ ܀ ܗܐ ܚܢܢ ܐܝܟ ܥܒܕܐ
ܦܠܚܝܢ ܒܗ.

25 Itaque ceperunt civitates munitas,ſolum pingue, domos bonis omnibus refertas, ciſternas effoſſas, vineas,oliveta, arbores, cibóſque multigenos : & comederunt, & ſaturati ſunt, pinguefacti et oblectati ſunt ingenti bono tuo. 26 Sed averſi fefellerunt te, & abjecerunt legem tuam extra mentem ſuam, & prophetas tuos occiderunt eò quòd dicerent eis ut reverterentur ad te, denique mala graviſſima perpetraverunt: 27 Quapropter tradidiſti eos in manum hoſtium eorum, & afflixerunt eos. Attamen tempore calamitatis te deprecantes exaudiebas eos de cœlo, ſecundùm miſerationes tuas plurimas : & conſtituebas eis ſervatorem qui ſervabat eos de manu opprimentium eos. 28 At ſtatim atque relaxationem tribuebas eis,revertebantur ad agendum quod perosum tibi eſt : ideóque deſtituebas eos in manu hoſtium eorum, qui deprimebant eos. Rurſus autem orantes coram te, tu exaudiebas eos de cœlo, ſempérque liberabas eos ſecundùm abundantiam miſerationum tuarum. 29 Conteſtabaris quidem eos ut reduceres eos ad legem tuam,ſed ipſi perfidè agebant, præceptis tuis non obtemperabant,& in illa judicia tua peccabant, per quæ homo vivit, ſi fecerit ea: faciebant ſibi humerum refractarium, & cervicem ſuam obdurabant, nec auſcultabant. 30 Cúmque prædicâſſes eis multis annis, eoſque conteſtatus eſſes per ſpiritum tuum internuntiis prophetis tuis, nec aurẽ præbuiſſent ; tandem tradidiſti eos in manum gentium provinciarum : 31 Sed propter miſerationes tuas plurimas non perdidiſti eos, neque dereliquiſti ; quia Deus es clemens ac benignus. 32 Jam Deus noſter,Deus maxime,Fortiſſime, & Reverende, ſervans juramentum & veritatem ; ne te lateat tanta calamitas,quæ nobis, regibus, principibus, ſacerdotibus, prophetis,& patribus noſtris, toti denique populo contigit indè à diebus regis Aſſur ad hunc uſque diem ; 33 Licèt tu ſis juſtus in iis omnibus quæ contigerunt nobis : nam juſtè quidem tu feciſti, quum nos perverſè egerimus, 34 Et reges, principes, ſacerdotes, patréſque noſtri non perfecerint legem tuam, neque auſcultaverint præceptis & teſtimoniis tuis quibus conteſtatus es eos : 35 Sed renuntiaverint regno tuo & magnæ fœlicitati tuæ quam eis dederas in terra optima & pinguiſſima quam donaveras eis ; te non coluerint, neque ſe retraxerint ab operibus ſuis peſſimis. 36 Hac de cauſa nos hodie ſervi ſumus;et in ipſa terra quam dediſti majoribus noſtris ut fruerentur fructu & affluentiâ ipſius, ecce nos more ſervorum operamur in ea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, ϗ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατο-
μημένους, ἀμπελῶνας ϗ ἐλαιῶνας, ϗ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος. ϗ ἔφαγοσαν ϗ ἐνεπλήσθησαν
26 ϗ ἐλιπάνθησαν, ϗ (χ) ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ. Καὶ ἤλλαξαν, ϗ ἀπέστησαν ἀπὸ
σοῦ, ϗ ἔρριψαν τὸν νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν· ϗ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, (ψ) οἳ
27 διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ· ϗ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους. Καὶ ἔδωκας
αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτοὺς, ϗ ἔθλιψαν αὐτούς. ϗ ἀνεβόησαν πρὸς σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐ-
τῶν, ϗ σὺ ἐξ (ω) οὐρανοῦ σου ἤκουσας, ϗ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς (α) σω-
28 τῆρας, ϗ ἔσωσας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς. Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ
πονηρὸν ἐνώπιόν σου· ϗ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, ϗ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. ϗ
πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σὲ, ϗ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκουσας, ϗ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς,
29 Καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου. ϗ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς
σου ϗ (β) κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος (γ) ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ϗ ἔδωκαν
30 νῶτον ἀπειθοῦντα, ϗ τράχηλον (δ) αὐτῶν ἐσκλήρυναν ϗ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ (†) εἵλκυσας ἐπ' αὐτοὺς ἔ-
τη πολλὰ, ϗ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, ϗ οὐκ ἠνωτίσαντο, καὶ
31 ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας (ε) αὐ-
32 τοὺς εἰς συντέλειαν, ϗ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς, ὅτι ἰσχυρὸς εἶ ϗ ἐλεήμων ϗ οἰκτίρμων. Καὶ νῦν ὁ
θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας ὁ κραταιὸς (ζ) ϗ ὁ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην σου ϗ τὸ ἔλεός
σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς, ϗ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, ϗ τοὺς ἄρχον-
τας ἡμῶν, ϗ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν, ϗ τοὺς προφήτας ἡμῶν, ϗ τοὺς πατέρας ἡμῶν, ϗ ἐν παντὶ τῷ λαῷ
33 σου ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέων Ἀσσοὺρ ϗ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ σὺ (η) δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς
34 ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας. ϗ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν, Καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, ϗ οἱ
ἄρχοντες ἡμῶν, ϗ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, ϗ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου, ϗ οὐ προσέσχον
35 τῶν ἐντολῶν σου, ϗ τὰ μαρτύριά σου ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου ϗ ἐν ἀ-
γαθωσύνῃ σου τῇ πολλῇ ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, ϗ (θ) ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ ϗ λιπαρᾷ ᾗ ἔδωκας ἐνώπι-
36 ον αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι, ϗ οὐκ ἀπέστρεψαν (ι) ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. (κ) Ἰ-
δοὺ σήμερον ἐσμὲν δοῦλοι, ϗ ἡ γῆ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν (λ) καρπὸν αὐτῆς ϗ
τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἰδοὺ ἐσμὲν δοῦλοι ἐπ' αὐτῇ,

Et ceperunt civitates (i) excelſas, & hæreditârunt domos plenas omni- 25
um bonorum, ciſternas excîſas, vineas, & oliveta, & omne lignum eſui
aptum in multitudine. Et comederunt, & repleti ſunt, & impinguati
ſunt, & deliciati ſunt in bonitate tua magna. Et mutaverunt & receſ- 26
ſerunt à te, & projecerunt legem tuam poſt corpus ſuum. Et prophetas
tuos occiderunt, qui conteſtabantur in eis, ut reverterent ipſi ad te. Et fe-
cerunt irritationes magnas: Et dediſti eos in manu tribulantium eos: & 27
tribulaverunt eos. Et clamaverunt ad te in tempore tribulationis ſuæ: et
tu de cœlo tuo audîſti, & in miſerationibus tuis magnis dediſti eis ſalva-
tores: & ſalvâſti eos de manu tribulantium eos. Et ut requieverunt, 28
reverterunt facere malum in conſpectu tuo: & dereliquiſti eos in ma-
nus inimicorum eorum: & dominati ſunt in eis. Et rurſus exclamave-
runt ad te: & tu de cœlo exaudîſti, & eruiſti eos in miſerationibus tuis
(k) multis: Et conteſtatus es eis, ut ipſi reverterentur in legem tuam. 29
(l) Et non audierunt, ſed in mandatis tuis & judiciis tuis peccaverunt,
quæ faciens ea homo vivet in eis. Et dederunt dorſum rebelle, & cervi-
cem ſuam induraverunt: & non audierunt. (m) Et protraxiſti ſuper 30
eos, annos multos, & conteſtatus es eis in ſpiritu tuo in manu propheta-
rum tuorum: & non perceperunt auribus: & dediſti eos in manu popu-
lorum terræ. Et tu in miſerationibus tuis multis non feciſti eos in con- 31
ſummationem, & non dereliquiſti eos, quoniam fortis es, & miſericors,
& miſerator. Et nunc, Deus noſter fortis, magnus, validus, & terribi- 32
lis, cuſtodiens teſtamentum tuum, & miſericordiam tuam; ne paucus ſit
coram te omnis labor, qui invenit nos; & reges noſtros, & principes no-
ſtros, & ſacerdotes noſtros, & prophetas noſtros, & patres noſtros, &
in omni populo tuo à diebus regum Aſſur, & uſque ad diem hanc. Et tu 33
juſtus in omnibus, quæ veniunt ſuper nos: quoniam veritatem feciſti. Et
nos peccavimus, Et reges noſtri, & principes noſtri, & ſacerdotes no- 34
ſtri, & patres noſtri non fecerunt legem tuam; & non attenderunt (n)
mandata tua, & teſtimonia tua, quæ conteſtatus es eis. Et ipſi in re- 35
gno tuo, & in bonitate tua multa, quam dediſti eis, & in terra lata, &
pingui, quam dediſti coram eis, non ſervierunt tibi, & non averterunt
ſe à ſtudiis ſuis malis. Ecce hodiè ſumus ſervi, & terra, quam dediſti 36
patribus noſtris ad comedendum fructum ejus, & bona ejus, ecce ſumus ſervi ſuper eam,

MS. A. (χ) ἐνετρύφησαν (ψ) οἱ διεμαρτυροῦντο (ω) οὐρανοῦ ἤκουσας, (α) σωτηρίας, (β) τοῖς κρίμασίν (γ) ζήσεται· καὶ ἔδωκαν (δ) ἑαυτῶν (†) ἤλκυσας (ε) αὐτοὺς συντέλειαν, (ζ) ϗ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην ϗ (η) δίκαιος εἶ ἐπὶ (θ) ἐν τῇ γῇ πλατείᾳ (ι) ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων τῶν (κ) Ἰδοὺ ἐσμὲν σήμερον δοῦλοι, (λ) καρπὸν αὐτῆς * τοῖς βασιλεῦσιν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * وملكوا ارضا حصينة ومدنا منيعة وارضا سمينة * وورثوا منازل مملوة من الخير
26 وشجرا مطعمة * واكلوا وشبعوا وتلذذوا بخيرك العظيم * وبعد ذلك عصوا والقوا
سريعتك وراء ظهورهم * وانبياءك قتلوا الذين اجتهدوا بهم ليردوهم اليك * وعملوا
27 رفضات كبارا * وسلمتهم بيد مضايقيهم وضايقوهم * وهم وقت شدتهم صرخوا اليك
28 وسمعت من السماء * واقمت لهم مخلصين وخلصوهم من ايدي مضايقيهم * ولما فرجت
عنهم انقلبوا وصنعوا القبيح قدامك * فخليتهم في ايدي اعدايهم واستعبدوهم * ورجعوا
وصلوا امامك وانت استجبت لهم * وسمعتهم من السماء وخلصتهم في كل زمان لكثير
29 رحمتك * واشهدت عليهم انهم يرجعوا ويحفظوا ناموسك * وهم اعتوا ولم يسمعوا وصاياك
واحكامك * واخطوا بهم * هولاي الذين ان حفظهم الانسان يحيا بهم * ووهبوا لهم اعناقهم
30 غليظة ورقابا عصاة ولم يسمعوا * وكررت لهم سنين كثيرة ولم يطيعوا * وشهدت عليهم
31 بروحك من قبل انبيايك ولم يسمعوا * واسلمتهم في ايدي الشعوب الغريبة * ومن اجل
32 رحمتك الكثيرة لم تهلكهم ولم تتركهم * من اجل انك اله رحوم ورؤوف * ومن
الان يا الاهنا الاله العظيم الجبار المخوف * حافظ الايمان والصدق * لا تخفا عنك جميع
الضيقة التي اتت علينا * وعلي ملوكنا وعظماءنا * واحبارنا واباينا * وعلي جميع الشعب *
33 من ايام ملك الموصل الي يومنا هذا * وانت يا رب عدل في كل ما جاء علينا *
34 لانك انت حق ونحن اثمنا * وملوكنا وعظماءنا واباينا * ولم نسمع ناموسك * ولم نطع
35 وصاياك وشهاداتك الذي شهدت فيهم * وكفروا بملكوتك وبصلاحك العظيم *
الذي اعطيتهم الارض الصالحة السمينة ولم يعبدوك ولا انقلبوا من اعمالهم الشريرة
36 * من اجل هذا نحن اليوم عبيد * والارض الذي اعطيت لابايتا ان ياكلوا خيراتها *
هوذا نحن كالعبيد نفلحها *

Obtinuerunt terram fortem, urbes muni- 25
tas, & ſolum pingue; & poſſederunt
habitationes plenas bonis, & arbores ci-
bum proferentes: comederunt, & ſatu-
rati ac delectati ſunt bono tuo magno.
Verùm poſtea rebellantes projecerunt 26
legem tuam poſt terga ſua, & prophe-
tas tuos occiderunt qui ſtudebant eos
ad te reducere, & commiſerunt abomi-
nationes magnas. Unde tradidiſti eos 27
in manum opprimentium eos, & oppreſ-
ſerunt eos. Sed iis tempore calamitatis
ad te clamantibus, audîſti de cœlo, &
conſtituiſti eis vindices qui aſſeruerunt
eos è manibus opprimentium eos. At ubi 28
recreâſti eos, converſi ſunt, & turpitudi-
nem coram te fecerunt: quapropter reli-
quiſti eos in manibus inimicorum eo-
rum, qui ſervitute preſſerunt eos. Tum
reverſi oraverunt coram te, & tu exau-
dîſti eos; & audiens eos de cœlo, ſalvâ-
ſti eos omni tempore ob multitudinem mi-
ſericordiæ tuæ. Conteſtatus es eos ut re-
verterentur & cuſtodirent legem tuam, 29
ſed ipſi iniquè ſe geſſerunt, non audie-
runt præcepta & judicia tua; imò pec-
caverunt in ea, ea inquam quæ ſi cuſtodiat
homo, per ipſa vivit: & colla ſua red-
diderunt ſibi craſſa, cerviceſque rebelles,
& non audierunt. Prædicâſti eis annis 30
multis, at non obtemperaverunt: & con-
teſtatus es eos ſpiritu tuo per prophetas
tuos, at non audierunt: ideo tradidiſti
eos in manus gentium exterarum: Atta- 31
men propter miſericordiam tuam multam
non perdidiſti eos neq; dereliquiſti; quòd
ſis Deus miſericors & clemens. Nunc 32
itaque O Deus noſter, Deus maxime,
Potens, ac Terribilis, ſervans fidem ac ve-
ritatem; nequaquam te latet omnis tri-
bulatio quæ venit ſuper nos, & ſuper
reges, magnates, pontifices, & patres no-
ſtros, ſuper univerſum populum, à diebus
regis Aſſyriæ ad hunc uſque diem no-
ſtrum. Tu autem O Domine, juſtus es in 33
omnibus quæ nobis evenerunt: tu enim
verus es, ſed nos peccavimus, Et reges, 34
magnates, patreſq; noſtri; & non audi-
vimus legem tuam, neque obedivimus
præceptis & conteſtationibus tuis quibus
conteſtatus es eos. Sed denegaverunt 35
regnum tuum & bonitatem tuam ma-
gnam; qui quum dederis eis terram bo-
nam & pinguem, tamen non ſervierunt
tibi, neque averterunt ſe ab operibus 36
ſuis malis. Propterea nos hodie ſervi ſu-
mus; et terram illam, quam dediſti
majoribus noſtris, ut comederent ejus bo-
na, ecce nos ut ſervi aramus.

נחמיה : י

nostris jumētis *in* &, *dominantes* nostris corporibus *super* &, *nostris peccatis in* nos super *dedisti* quos regibus multus ejꝰ *proventꝰ* Et
37 וּתְבוּאָתָהּ מַרְבָּה לַמְּלָכִים אֲשֶׁר־נָתַתָּה עָלֵינוּ בְּחַטֹּאותֵינוּ וְעַל־גְּוִיֹּתֵינוּ מֹשְׁלִים וּבִבְהֶמְתֵּנוּ
super & : *scribentes* &, fidelitatem *excidentes* nos hoc toto *in* Et *nos* magna tribulatione in &, suâ voluntatē secundū
38 כִּרְצוֹנָם וּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ׃ וּבְכָל־זֹאת אֲנַחְנוּ כֹּרְתִים אֲמָנָה וְכֹתְבִים וְעַל
.nostri sacerdotes, nostri Levitæ, nostri principes *signato*
הֶחָתוּם שָׂרֵינוּ לְוִיֵּנוּ כֹּהֲנֵינוּ׃

CAP. X. י

, Amariah , Paschur .Irmeiah , Hazariah , Seraiah .Sidchijah &, Chachaliah filius Tirsatha Nechemiah *signatos* super Et
2 1 וְעַל הַחֲתוּמִים נְחֶמְיָה הַתִּרְשָׁתָא בֶּן־חֲכַלְיָה וְצִדְקִיָּה׃ שְׂרָיָה עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃ פַּשְׁחוּר אֲמַרְיָה
3 , Abijah , Mesullam .Baruch , Ghinnethon , Daniel .Hobadiah , Meremoth , Charim .Malluch , Sebaniah , Chattus .Malchijah.
5 4 מַלְכִּיָּה׃ חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה מַלּוּךְ׃ חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃ דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן בָּרוּךְ׃ מְשֻׁלָּם אֲבִיָּה
7 6 Chenadad filiis de Binnui : Azaniah filius Jesuah & , Levitæ Et .sacerdotes Isti .Semaiah , Bilghai , Mahaziah .Mijamin
9 8 מִיָּמִן׃ מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה אֵלֶּה הַכֹּהֲנִים׃ וְהַלְוִיִּם וְיֵשׁוּעַ בֶּן־אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד
, Zacchur .Chasabiah , Rechob , Micha .Chanan , Pelaiah , Chelitha , Hodijah , Sebaniah ; eorum fratres Et .Chadmiel
11 10 קַדְמִיאֵל׃ וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה הוֹדִיָּה קְלִיטָא פְּלָאיָה חָנָן׃ מִיכָא רְחוֹב חֲשַׁבְיָה׃ זַכּוּר
12 , Bunni .Bani , Zatthu , Helam , Moab Pachath , Parhos , populi Capita .Beninu , Bani , Hodijah .Sebaniah , Serebiah
14 13 שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה׃ הוֹדִיָּה בָנִי בְּנִינוּ׃ רָאשֵׁי הָעָם פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא בָּנִי׃ בֻּנִּי
15 .Besai , Chasum , Hodijah .Hazzur , Chizchijah , Ather. .Hadin , Bigval , Adonijah .Bebai , Hazghad
17 16 עַזְגָּד בֵּבָי׃ אֲדֹנִיָּה בִגְוַי עָדִין׃ אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ הוֹדִיָּה חָשֻׁם בֵּצָי׃
18 .Hanaiah , Chanan , Pelathiah .Jadduah , Sadoc , Mesezabel .Chezir , Mesullam , Magpihas .Nebai , Hanathoth , Chariph
20 19 חָרִיף עֲנָתוֹת נֵיבָי׃ מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר׃ מְשֵׁיזַבְאֵל צָדוֹק יַדּוּעַ׃ פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃
22 21 .Hanan , Chanan , Achijah Et .Mahaseiah , Chasabnah , Rechum .Sobech , Pilcha , Haloches .Chassub , Chananiah , Hoseah
24 23 הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּׁוּב׃ הַלּוֹחֵשׁ פִּלְחָא שׁוֹבֵק׃ רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָה׃ וַאֲחִיָּה חָנָן עָנָן׃
26 25 divisus omnis & , Nethinim , cantores , janitores , Levitæ , sacerdotes , populi residuum Et .Bahanah , Charim , Malluch
28 27 מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָה׃ וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים הַמְשֹׁרְרִים הַנְּתִינִים וְכָל־הַנִּבְדָּל
Apprehendentes .intelligens , sciens omnis ; eorum filiæ &, eorum filii , eorum uxores , Dei legem ad terrarum populis à
29 מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־תּוֹרַת הָאֱלֹהִים נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ מֵבִין׃ מַחֲזִיקִים
est data quæ , Dei lege in *ambulandum ad* , juramēto *in* &, execratione *in* venientes &, eorum *illustres* suis fratribus *super*
עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם וּבָאִים בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה לָלֶכֶת בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה
.ejꝰ statuta &, ejꝰ judicia &, nostri Dei DOMINI præcepta universa *faciendū ad* &, *custodiendū ad* & , Dei servi Moseh *manu in*
בְּיַד מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו׃
afferentibus terræ populis Et .nostris filiis acciperemus non eorum filias & ; terræ populis nostras filias daremus non quòd Et
31 30 וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם לֹא נִקַּח לְבָנֵינוּ׃ וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים
dimittemus & : *sanctitatis* die in &, sabbato in eis ab accipiemus non *vendendum ad* sabbati die in venale omne & , *acceptiones*
אֶת־הַמַּקָּחוֹת וְכָל־שֶׁבֶר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ וְנִטֹּשׁ
partem tertiam nos super dandum ad , præcepta nos super statuemus Et .manus universæ *portationē* & septimum annum
32 אֶת־הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמַשָּׁא כָל־יָד׃ וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ מִצְוֺת לָתֵת עָלֵינוּ שְׁלִשִׁית
, sabbatha *jugiter ascensionem* ad & , juge sacrificium & propositionis panem Ad .nostri Dei domus opus ad , anno in Sechel
33 הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת וּמִנְחַת הַתָּמִיד וּלְעוֹלַת הַתָּמִיד הַשַּׁבָּתוֹת
.nostri Dei domus opus omne & , Israel *super expiandum* ad , peccata ad & , sancta ad & , solennitates ad , Calendas
הֶחֳדָשִׁים לַמּוֹעֲדִים וְלַקֳּדָשִׁים וְלַחַטָּאוֹת לְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל וְכֹל מְלֶאכֶת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ׃
domum per nostri Dei domum in *adferendum ad populus* & , Levitæ , sacerdotes , lignorum oblationē super *jecimus cadere* sortes Et
34 וְהַגּוֹרָלוֹת הִפַּלְנוּ עַל־קֻרְבַּן הָעֵצִים הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהָעָם לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית־
.lege in scriptum sicut , nostri Dei DOMINI altare super *ardendum ad* , *anno in anno* determinata tempora per nostrorū patrū
אֲבֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְשָׁנָה לְבַעֵר עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה׃
.DOMINI domum in , *anno in anno* arboris omnis fructus omnis primitiva & , nostræ terræ primitiva *adferendum ad* Et
35 וּלְהָבִיא אֶת־בִּכּוּרֵי אַדְמָתֵנוּ וּבִכּוּרֵי כָּל־פְּרִי כָל־עֵץ שָׁנָה בְשָׁנָה לְבֵית יְהוָה׃
, nostrorum boum primogenita & : lege in scriptum sicut *nostri quadrupedis* & , nostrorum filiorum primogenita Et
36 וְאֶת־בְּכֹרוֹת בָּנֵינוּ וּבְהֶמְתֵּנוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה וְאֶת־בְּכוֹרֵי בְקָרֵינוּ
.nostri Dei domo in ministrantibus sacerdotibus nostri Dei domum in *afferendum ad* nostrorum pecorum &
וְצֹאנֵינוּ לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ׃

Verſio VULG. LAT.

Et fruges ejus multiplicantur regibꝰ, quos poſuiſti ſup 37
nos propter peccata noſtra, et corporibꝰ noſtris dominantur, & jumentis noſtris ſecundùm voluntatē ſuam,
& in tribulatione magna ſumus. Super omnibꝰ ergò 38
his noſipſi percutimus fœdus, & ſcribimus, & ſignant
principes noſtri, Levitæ noſtri, & Sacerdotes noſtri.

CAP. X.

SIgnatores autē fuerunt, Nehemias, Atherſatha filius 1
Hachelai, & Sedecias, Saraias, Azarias, Jeremias, Phe- 2 3
ſhur, Amarias, Melchias, Hattꝰ, Sebenia, Melluch, Ha- 4 5
rem, Merimuth, Obdias, Daniel, Genthon, Baruch, 6
Moſollam, Abia, Miamin, Maazia, Belgai, Semeia : hi 7 8
ſacerdotes. Porrò Levitæ, Joſue filiꝰ Azaniæ, Bennui 9
de filiis Henadad, Cedmihel, Et fratres eorū, Sebenia, 10
Odaia, Celita, Phalaia, Hanan, Micha, Rohob, Haſe- 11
bia, Zachur, Serebia, Sabania, Odaia, Bani, Baninu. 12 13
Capita populi, Pharos, Phahathmoab, Ælam, Zethu, 14
Bani, Bonni, Azgad, Bethai, Adonia, Begoai, Adin, 15 16
Ater, Hezecia, Azur, Odaia, Haſum, Beſai, Hareph, 17 18
Anathoth, Nebai, Megphias, Moſollam, Hazir, Meſizabel, 19 20
Sadoc, Jeddua, Pheltia, Hanan, Anaia, Oſee, Ha- 21 22
nania, Haſub, Alohes, Phalea, Sobec, Rehum, Haſebna, 23 24
Maaſia, Echaia, Hanan, Anan, Melluch, Haran, Baana: 25 26
Et reliqui de populo, Sacerdotes, Levitæ, janitores, & 27 28
cantores, Nathinæi, & omnes qui ſe ſeparaverunt de
populis terrarum ad legem Dei, uxores eorum, filii eorum, & filiæ eorum, Omnes qui poterant ſapere ſpon- 29
dentes pro fratribus ſuis, optimates eorum, & qui veniebant ad pollicendum & jurandum ut ambularent
in lege Dei, quam dederat in manu Moyſi ſervi Dei,
ut facerent & cuſtodirent univerſa mandata Domini
Dei noſtri, & judicia ejꝰ & ceremonias ejus, Et ut non 30
daremus filias noſtras populo terræ, & filias eorū non
acciperemus filiis noſtris. Populi quoque terræ, qui 31
important venalia, & omnia ad uſum, per diem ſabbati ut vendant, non accipiemus ab eis in ſabbato & in
die ſanctificato. Et dimittemus annum ſeptimum, &
exactionem univerſæ manûs. Et ſtatuemus ſuper nos 32
præcepta, ut demus tertiam partē ſicli per annum ad
opus domûs Dei noſtri, Ad panes propoſitionis, & 33
ad ſacrificium ſempiternum, & in holocauſtum ſempiternum in ſabbatis, in calendis, in ſolennitatibus, &
in ſanctificatis, & pro peccato: ut exoretur pro Iſrael,
& in omnem uſum domûs Dei noſtri. Sortes ergò mi- 34
ſimus ſuper oblationem lignorum, inter Sacerdotes, et
Levitas, & populum, ut inferrentur in domum Dei noſtri per domos patrum noſtrorum, per tempora, à temporibus anni uſque ad annum: ut arderent ſuper altare
Domini Dei noſtri, ſicut ſcriptum eſt in lege Moyſi :
Et ut afferremus primogenita terræ noſtræ, & primi- 35
tiva univerſi fructûs omnis ligni, ab anno in annum,
in domo Domini. Et primitiva filiorum noſtrorum, 36
& pecorum noſtrorum, ſicut ſcriptum eſt in lege, &
primitiva boum noſtrorum, & ovium noſtrarum, ut offerrentur in domo Dei noſtri, Sacerdotibus qui miniſtrant in domo Dei noſtri :

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܥܠܠܬܗ. ܢܣܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܩܝܡܬ ܥܠܝܢ. ܡܛܠ ܚܛܗܝܢ. ܘܥܠ ܦܓܪܝܢ 37
ܘܒܥܝܪܢ ܫܠܝܛܝܢ. ܘܥܠ ܒܨܒܝܢ. ܐܝܟ ܨܒܝܢܗܘܢ. ܘܒܐܘܠܨܢܐ ܪܒܐ ܫܪܝܢܢ. * ܘܒܟܠܗܝܢ 38
ܗܠܝܢ ܝܡܝܢ ܚܢܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܡܣܗܕܝܢ ܥܠ ܚܬܡܐ. ܩܫܝܫܝܢ. ܘܠܘܝܐ ܘܟܗܢܝܢ.
ܘܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܚܝܝܢ ܡܢܢ.

* Nam proventus ejus accipiunt reges 37
quos præpoſuiſti nobis propter peccata noſtra, & in corpora noſtra jumentáque noſtra ipſi pro voluntate ſua dominantur, adeóq; in ſumma calamitate
verſamur. In his tamen omnibꝰ, cum 38
fidelitate juramꝰ, & de ſigillo teſtantur
ſeniores noſtri, et Levitæ, atque ſacerdotes noſtri, et quotquot vivi ſuperſunt è nobis :

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

1 * ܢܚܡܝܐ ܩܫܝܫܐ ܒܪ ܚܢܢܝܐ ܪܝܫ ܟܗܢܐ. ܘܙܪܚܝܐ. * ܘܣܪܒܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܘܐܪܡܝܐ.
2 3 5 * ܘܦܫܚܘܪ ܘܐܡܪܝܐ. ܘܡܠܟܝܐ ܘܫܦܛܝܐ. * ܘܚܛܘܫ ܘܫܟܢܝܐ. ܘܡܠܘܟ. * ܘܫܟܘܡ.
4 6 ܘܥܙܡܘܬ. ܥܒܪܝܐ. * ܕܢܝܐܝܠ ܓܒܬܘܢ. ܒܪܘܟ. * ܘܡܫܠܡ. ܐܒܝܐ ܒܢܝܡܝܢ:
7 8 * ܘܡܥܣܝܐ ܒܠܓܢ ܫܡܥܝܐ. ܗܠܝܢ ܟܗܢܐ. * ܘܠܘܝܐ: ܝܫܘܥ ܒܪ ܝܙܢܝܐ. ܒܢܝ
9 10 ܡܒܢܝ. ܚܕܪ ܘܩܕܡܝܐ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܫܟܢܝܐ. ܘܐܘܪܝܐ. ܩܠܛܝܐ. ܦܠܛܝܐ. ܚܢܢܝ.
12 11 * ܡܝܟܐ. ܪܚܘܒ ܚܫܒܝܐ. * ܙܟܘܪ. ܫܪܒܝܐ ܫܟܢܝܐ. * ܘܗܘܕܝܐ. ܒܢܝ ܒܢܝ. * ܘܪܝܫܝ ܥܡܐ.
14 13 15 ܦܪܥܘܫ ܪܝܫܗ ܕܡܘܐܒ. ܥܝܠܡ. ܙܬܝ. * ܒܢܝ ܥܙܓܕ. ܘܒܢܝ ܐܕܘܢܝܐ. * ܒܓܘܝ. ܥܕܝܢ.
16 18 17 * ܐܛܪ. ܚܙܩܝܐ. ܥܙܘܪ. * ܐܘܪܝܐ. ܚܩܘܡ. ܒܣܝ. * ܚܘܙܝܦ. ܥܢܬܘܬ: ܢܒܝ. * ܡܓܦܝܥܫ.
20 19 21 ܡܫܠܡ. ܥܙܝܦ. * ܡܫܘܙܦܐܝܠ. ܨܕܘܩ. ܝܘܝܕܥ. * ܦܠܛܝܐ. ܚܢܢܝ ܥܢܢܝܐ.
22 24 23 * ܘܗܘܫܥ. ܚܢܢܝܐ. ܝܫܘܥ. * ܘܗܠܘܫ. ܦܠܚܐ. ܫܒܘܩ. * ܐܪܚܘܡ. ܚܫܒܝܐ ܡܥܣܝܐ.
25 27 26 * ܐܚܝܐ ܚܢܢܝ. ܥܢܢ. * ܡܠܘܟ. ܚܪܡ. ܒܥܢܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܟܗܢܐ
28 ܘܠܘܝܐ. ܘܬܪܥܐ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܘܥܒܕܐ. ܘܟܠ ܕܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܬܪܘܬܐ.
ܕܢܐܬܘܢ ܠܘܬ ܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܢܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ. ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܬܗܘܢ. ܘܟܠܡܢ
ܕܝܕܥ ܘܡܣܬܟܠ.

CAP. X.

NEhemia *videlicet* preſbiter filius 1
Hananiæ princeps ſacerdotum, et Zera-
hia, Serabia, Azaria, Jeremia, Phashor, 2 3
Amaria, Melachia, Sephatia, Hatus, Se- 4
chania, Meluch, Sechom, Azemoth, E- 5
baria, Daniel, Gebeton, Baruch, Meſ- 6 7
lam, Abia, Benjamin, Maaſia, Belgan, 8
Semaia: iſti ſacerdotes. Levitæ verò ; 9
Jeſus filiꝰ Jezaniæ, Bani, Mebni, Hador,
& Cadmia: Item fratres eorū; Secha- 10
nia, Uria, Kelatia, Phelatia, Hanani, Mi- 11
cha, Rechob, Heſabia, Zechor, Serabia, 12
Sechania, Hodia, filii Bani. Primores 13 14
populi ; Pharos princeps Moabi, Ilam,
Zithæi, Filii Azgoris, & filii Adoniæ, 15
Baghuai, Addon. Atar, Hezecia, Azor, 16 17
Uria, Hacom, Baſi, Huziph, Anathoth, 18 19
Nabi, Mapheghenes, Meſlam, Aziphi, 20
Meſuzphael, Sadoc, Jojada, Phelatia, 21 22
Hanani, Anania, Hoſea, Hanania, Jeſus, 23
Helos, Peania, Seboc, Arhum, Heſabia, 24 25
Maaſia, Ahia, Hanani, Anan, Meloch, 26 27
Horam, Baana : Reliquus demum po- 28
pulus, ſacerdotes & Levitæ, janitores
& miniſtri, ſervi, & omnes qui ſeparaverant ſe à gentibus provinciarum ut
venirent ad legem Domini ; tam ipſi
quàm uxores, filii & filiæ eorum ; &
quicunque notitiâ & intelligentiâ præditi erant,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

37 Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, ϗ ἐπὶ τὰ σώ-
ματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, ϗ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν ὡς ἀρεστὸν αὐτοῖς, ϗ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν.
38 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν, ϗ γράφομεν, ϗ ἐπισφραγίζουσιν (μ) ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται
ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

MS. A. (μ) πάντες ἄρχοντες

ΚΕΦ. ι'.

1 2 Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμίας (α) ἀρτασασθὰ υἱὸς Ἀχαλία, ϗ Σεδεκίας Υἱὸς (β) Ἀραία, ϗ
3 4 5 Ἀζαρία, ϗ (γ) Ἱερεμία, Φασοὺρ, Ἀμαρία, Μελχία, Ἀττοὺς, Σεβανὶ, Μαλοὺχ, Ἰρὰμ, Μεραμὼθ, Ἀ-
6 7 8 βδία, Δανιὴλ, (†) Γανναθὼν, Βαροὺχ, Μεσουλὰμ, Ἀβία, Μιαμὶν, Μααζία, Βελγαὶ, Σαμαία· οὗτοι ἱερεῖς. Καὶ
9 10 οἱ Λευῖται, Ἰησοῦς υἱὸς Ἀζανία, Βαναίου ἀπὸ υἱῶν (δ) Ἠναδὰδ, Καδμιὴλ, Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (ε) Σα-
11 12 βανία, Ὠδουία, Κελιτὰν, Φελία, Ἀνὰν, Μιχὰ, Ῥοὼβ, (ζ) Ἀσεβίας, Ζακχοὺρ, Σαραβία, Σεβανία,
13 14 (η) Ὠδοὺμ· υἱοὶ (θ) Βανναί· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, Φόρος, Φαὰθ Μωὰβ, Ἠλὰμ, (ι) Ζαθουία· υἱοὶ Βανὶ,
15 16 Ἀσγὰδ, Βηβαὶ, (κ) Ἀδωνία, Βαγοὶ, Ἡδὶν, Ἀτὴρ, Ἐζεκία, Ἀζοὺρ, Ὠδουία, Ἡσὰμ, Βησὶ,
17 18 19 20 Ἀρὶφ, Ἀναθὼθ, Νωβαὶ, (λ) Μεγαφὴς, Μεσουλλὰμ, Ἠζὶρ, Μεσωζεβὴλ, Σαδοὺκ, (μ) Ἰεδδούα, Φαλ-
21 22 τία, Ἀνὰν, Ἀναία, Ὠσηὲ, Ἀνανία, Ἀσοὺβ, (ν) Ἀλωὴς, Φαλαὶ, Σωβὴκ, (ξ) Ῥεοὺμ, (ο) Ἐσαβανὰ,
23 24 (π) Μαασία, Καὶ Ἀΐα, Αἰνὰν, (ϙ) Ἡνὰμ, Μαλοὺχ, (ρ) Ἡρὰμ, Βαανὰ, Καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ, οἱ
25 26 ἱερεῖς, (σ) οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροὶ, οἱ ᾄδοντες, οἱ Ναθινὶμ, ϗ πᾶς ὁ προσπορευόμενος (τ) ἀπὸ λαῶν
27 28 τῆς γῆς (υ) πρὸς νόμον τοῦ θεοῦ, γυναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν· Πᾶς (φ)
29 ὁ εἰδὼς ϗ συνιὼν, ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς (χ) αὐτῶν, ϗ κατηράσαντο αὐτοὺς, ϗ εἰσήλθοσαν ἐν
ἀρᾷ ϗ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ θεοῦ, ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωυσῆ δούλου τοῦ θεοῦ, φυλάσσεσθαι
30 ϗ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου, (ψ) ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, ϗ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, Καὶ τοῦ μὴ
δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς (ω) τοῖς γῆς, ϗ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ ληψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡ-
31 μῶν· Καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς ϗ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀπο-
δόσθαι, οὐκ ἀγοράσομεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ ϗ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ· ϗ ἀνήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδο-
32 μον, ϗ ἀπαίτησιν πάσης χειρός· Καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ (ª) διδρά-
33 χμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, Εἰς ἄρτους τῆς προθέσεως, ϗ (α) θυσίαν τοῦ ἐνδε-
λεχισμοῦ, ϗ εἰς ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς ϗ εἰς τὰ
34 ἅγια, ϗ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ,, ϗ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ κλήρους ἐβά-
λομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ϗ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, εἰς (β)
οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήρι-
35 ον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ· Καὶ ἐνέγκαι τὰ (γ) πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν,
36 ϗ (δ) πρωτογεννήματα καρποῦ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον κυρίου, Καὶ τὰ (ε) πρω-
τότοκα υἱῶν ἡμῶν ϗ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, ϗ τὰ (ζ) πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡ-
μῶν ϗ (η) ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ
θεοῦ ἡμῶν.

Et fructus ejus multi regibus, quos dediſti ſuper nos in peccatis noſtris, & 37
ſuper corpora noſtra poteſtatem habentibus, & in pecoribus noſtris, ſicut
placitum eis, & in tribulatione magna ſumus. Et in omnibus his nos 38
diſponimus fidem, & ſcribimus, & ſignant principes noſtri, Levitæ no-
ſtri, ſacerdotes noſtri.

CAP. X.

ET ſuper obſignantes, Neemias Artaſaſtha filius Achalia, & Sedecias 1
Filius Aræa, & Azaria, & Hieremia, Phaſur, Amaria, Melchia, 2 3
Attus, Sebani, Maluch, Iram, Meramoth, Abdia, Daniel, Gannathon, 4 5 6
Baruch, Meſulam, Abia, Maamin, Maazia, Belgai, Samaia: hi ſacer- 7 8
dotes. Et Levitæ, Jeſus filius Azania, Banen, de filiis Enadad, Cad- 9
miel, Et fratres ejus, Sabania, Oduia, Celitan, Phelia, Anan, Mi- 10 11
cha, Roob, Aſebias, Zacchor, Sarabia, Sebania, Odum: (a) filii 12 13
Banne Principes populi, Phoros, Phaathmoab, Elam, Zathuia, filii 14
Bani, Aſgad, Bebai, Adania, Bagoi, Edin, Ater, Ezecia, 15 16
Azur, Oduia, Eſam, Beſi, Ariph, Anathoth, No- 17 18
bai, Megaphes, Meſullam, Ezir, Meſozebel, Saduc, Jeddua, 19 20
Phaltia, Anan, Anaia, Oſee, Anania, Aſub, Aloes, Phalai, Sobec, 21 22
Reum, Eſſabana, Maaſia, Et Aia, Ænan, Henam, Maluch, Eram, Ba- 23 24
ana, Et reliqui de populo: Sacerdotes, Levitæ, janitores, cantores, Na- 25 26
thinim, & (b) omnis accedens de populis terræ ad legem Dei, uxores 27 28
eorum, filii eorum, filiæ eorum: Omnis ſciens, & intelligens (c) inva- 29
leſcebant ſuper fratribus ſuis, & execratione adſtringebant eos. Et in-
greſſi ſunt in execratione, & in juramento ambulandi in lege Dei, quæ
data eſt in manu Moyſi ſervi Dei, cuſtodiendi & faciendi omnia man-
data Domini, & judicia ejus, & præcepta ejus, Et non dandi filias 30
noſtras populis terræ, & filias eorum non accipiemus filiis noſtris, Et 31
populi terræ afferentes venalia, & omnem venditionem in die ſabbati ad
vendendum, non ememus ab eis in ſabbato & in die ſancta: (d) Et di-
mittemus annum ſeptimum, & exactionem univerſæ manûs: Et ſtatue- 32
mus ſuper nos mandata ad dandum ſuper nos tertiam partem didrach-
matis per annum in ſervitutem domûs Dei noſtri, In panes faciei, & 33
ſacrificium continuationis, & in holocauſtum continuationis ſabbatorum,
Neomeniarum, in feſtivitates, & in ſancta, & quæ pro peccato, ad de-
propitiandum pro Iſrael, & ad opera domûs Dei noſtri. Et ſortes feci- 34
mus (e) de ſorte portationis lignorum, ſacerdotes, & Levitæ, & popu-
lus, ad afferendum in domum Dei noſtri, in domum patriarum noſtrarum,
in tempora à temporibus, annum per annum, ad accendendum ſuper al-
tare Domini Dei noſtri, ſicut ſcriptum eſt in lege, Et ad afferendum pri- 35
mitiva terræ noſtræ, & primitiva fructûs omnis ligni annum per annum
in domum Domini, Et primogenita filiorum noſtrorum, & pecorũ noſtro- 36
rum, ſicut ſcriptum eſt in lege, & primogenita boum noſtrorum, & gre-
gum noſtrorum, ad afferendum in domum Dei noſtri, ſacerdotibus miniſtrantibus in domo Dei noſtri.

MS. A. (α) υἱὸς Ἀχαλία, (β) Σαραία, (γ) Ἰερμία, (†) Γανναθὼν, (δ) Ἠνηδὰδ, (ε) Σεβανία, (ζ) Ἐσεβίας, (η) Ὠδούα· (θ) Βανναιαί (ι) Ζαθθουία· (κ) Ἀδανὰ, (λ) Μαγαφὴς, Μεσυλὰμ, (μ) Ἰεδδοὺκ, (ν) Ἀλὼ, (ξ) Ῥαοὺμ, (ο) Ἐσαβανὰ, (π) Μαλησία, (ϙ) Ἡνὰν, (ρ) Ῥεοὺμ, Βαανὰ, (σ) ϗ οἱ (τ) ἀπὸ τοῦ λαοῦ (υ) πρὸς τὸν νόμον (φ) ὁ εἰδὼν (χ) ἑαυτῶν, (ψ) ϗ κρίματα αὐτοῦ, Καὶ τοῦ μὴ δοῦναι (ω) τῆς γῆς, (ª) διδράγμου (α) θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ, (β) οἴκοις πατριῶν (γ) πρωτογεννήματα (δ) πρωτογεννήματα (ε) πρωτότοκα (ζ) πρωτότοκα (η) ποιμνίων

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 لِيَسْتَغِلَّ غَلَّاتِهَا ٱلْمُلُوكُ ٱلَّذِي سَلَّطْتَ عَلَيْنَا مِنْ أَجْلِ خَطَايَانَا * وَهُمْ أَيْضًا
38 مُسَلَّطُونَ عَلَى أَجْسَادِنَا وَبَهَائِمِنَا كَإِرَادَتِهِمْ * وَنَحْنُ فِي ضِيقٍ عَظِيمٍ * وَبِهٰذَا نُقْسِمُ
بِٱلْحَقِّ وَنَشْهَدُ عَلَى طَقْسِ وَنَامُوسِ مَشَايِخِنَا وَٱللَّاوِيِّينَ وَٱلْأَحْبَارِ وَكُلِّ ٱلَّذِينَ حَوَالَيْكَ *

* ٱلْفَصْلُ ٱلْعَاشِرُ *

1 2 3 * ٱلشَّيْخُ نَحَمْيَا ٱبْنُ حَنَانِيَا رَأْسُ ٱلْأَحْبَارِ وَزَرْحَايَا * وَسَرَايَا * وَعَزْرِيَا * وَإِرْمِيَا * وَفَحْسُورُ *
وَبَقِيَّةُ جَمَاعَتِهِمْ *

Ad hoc ut proventus ejus perciperent re- 37
ges quos præpoſuiſti nobis propter pec-
cata noſtra: & ipſi quoque dominantur
corporibus & jumentis noſtris pro vo-
luntate ſua, & nos in anguſtia magna
ſumus. Attamen juramus cum veri- 38
tate, & teſtamur juxta morem ac le-
gem ſeniorum noſtrorum, & Levitarum
atque ſacerdotum, & omnium eorum qui
circa te ſunt:

CAP. X.

SEnior Nehemia filius Hananiæ prin- 1
ceps ſacerdotum, & Zerahia, Sa- 2
raia, Azaria, Jeremia, Phaſhor, & 3
reliqua congregatio eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 ܘܡܚܣܢܝܢ ܥܠ ܐܚܝܗܘܢ ܘܥܠ ܩܪܝܒܝܗܘܢ. ܘܥܐܠܝܢ ܒܡܘܡܬܐ ܘܒܩܝܡܐ. ܠܡܗܠܟܘ
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ: ܕܝܗܒ ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܡܛܪ ܘܠܡܥܒܕ ܟܠܗܘܢ
30 ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܡܪܢ. ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ. * ܘܕܠܐ ܢܬܠ ܒܢܬܢ ܠܥܡܡܐ
31 ܕܐܪܥܐ. ܘܒܢܬܗܘܢ. ܠܐ ܢܣܒ ܠܒܢܝܢ. * ܘܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܕܡܝܬܝܢ. ܠܐ ܢܣܒܘܢ. ܘܟܠ
ܕܢܘܓܪ ܒܥܝܪܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܐܓܪܐ ܠܐ ܢܣܒ. ܘܡܘܒܠܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ ܠܐ ܢܫܩܘܠ.
ܡܛܠ ܕܩܕܝܫ. ܘܢܫܒܘܩ ܟܠ ܡܕܡ ܕܚܝܒܝܢ ܠܢ. ܘܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ ܢܫܒܘܩ.
32 * ܘܩܝܡܢ ܥܠܝܢ ܦܘܩܕܢܐ. ܕܢܬܠ ܬܘܠܬܗ ܕܣܛܝܪܐ ܒܫܒܬܐ. ܒܦܘܠܚܢܐ
33 ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. * ܠܠܚܡܐ ܕܦܘܪܫܢܐ. ܘܠܕܒܚܬܐ ܐܡܝܢܬܐ. ܘܠܥܠܬܐ ܐܡܝܢܬܐ ܕܫܒܬܐ
ܘܕܪܝܫ ܝܪܚܐ. ܘܕܥܐܕܐ. ܘܕܡܩܕܫܐ ܘܕܚܘܣܝܐ ܕܚܛܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܟܠܗ ܥܒܕܐ
34 ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. * ܘܦܣܐ ܐܪܡܝܘ ܥܠ ܩܘܪܒܢܐ ܕܩܝܣܐ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܥܡܐ:
35 ܠܡܝܬܝܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܠܡܝܬܝܘ
36 ܪܫܝܬܐ ܕܐܪܥܢ. ܘܪܫܝܬܐ ܕܟܠ ܦܐܪܐ. ܕܐܝܠܢܐ. ܕܟܠ ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܠܡܝܬܝܘ
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܘܟܪܐ ܕܒܢܝܢ ܘܕܒܥܝܪܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܒܘܟܪܐ ܕܬܘܪܝܢ ܘܕܥܢܢ.

Et potentiores erant fratribus & propinquis 29
ſuis: ſubibant juramentum et fœdus ambulan-
di in lege Domini quam tradiderat per Mo-
ſen ſervum Dñi, & obſervandi atque perfici-
endi omnia præcepta Domini, Domini noſtri,
judiciaq; ejus, & leges ejus: Et nos non da- 30
turos filias noſtras populis terræ, neque filias
eorum ducturos pro filiis noſtris: A populis 31
terræ *merces* afferentibus non accepturos:
quicunque jumentum locaverit die ſabbathi,
mercedem non accepturum: onus die ſabba-
thi non portaturum, eò quòd ſanctum ſit: re-
miſſuros quicquid nobis debetur, & nos anno
ſeptimo remiſſuros. Præterea, inviolabilia 32
impoſuimus nobis præcepta, daturos nos ter-
tiam partem ſtatêris quolibet ſabbatho, pro
opere domûs Dei noſtri, Pro pane ſeparati- 33
onis, pro ſacrificio jugi, pro aſſiduo holocau-
ſto ſabbathorum, Kalendarum, ſolennitatum,
Sanctuariorum, & indulgentiæ peccatorũ Iſ-
raelis, deniq; pro toto opere domûs Dei no-
ſtri. Item ſortes jecerunt de oblatione ligno- 34
rum, ſacerdotes, Levitæ ac populus; ut affer-
rent in domum Domini Dei noſtri, quemad-
modum ſcriptum eſt in libro legis. Afferendas 35
ſtatuimus primitias terræ noſtræ & primitias
omnis fructûs *cujuſcunque* arboris, ſingulis
annis. Afferenda in domum Domini primo- 36
genita filiorum noſtrorum & jumentorum
noſtrorum, ſicut ſcriptum eſt in lege Domi-
ni: & primogenita boum pecudumque no-
ſtrarum.

cubicula ad ſacerdotib* afferem* *recentis* olei & , *muſti* , *ligni* omnis fructus &,noſtrarū *elevationum* &,noſtrarū *maſſarum initium* Et
37 ואת־ראשית עריסתינו ותרומתינו ופרי כל־עץ תירוש ויצהר נביא לכהנים אל־לשכות
ſacerdos erit Et .noſtrorū operū urbibus omnib* in decimas *accipientes* Levitæ *ipſi* & :Levitis noſtræ terræ decimam &,noſtri Dei domus
38 בית־אלהינו ומעשר אדמתנו ללוים והם הלוים המעשרים בכל ערי עבדתנו: והיה הכהן
domū in cubicula ad noſtri Dei domo in decimæ decimam *facient aſcendere* Levitæ &:*Levitas decimando in*,Levitis cum Aharon fili*
בן־אהרן עם־הלוים בעשר הלוים והלוים יעלו את־מעשר המעשר לבית אלהינו אל־הלשכות לבית
: *recentis* olei & , *muſti* , frumenti oblationem Levi filii & , Iſrael filii deferent cubicula ad Quia .theſauri
39 האוצר: כי אל־הלשכות יביאו בני־ישראל ובני הלוי את־תרומת הדגן התירוש והיצהר
.noſtri Dei domum dimittemus non & : cantores & , janitores & , miniſtrantes ſacerdotes & ,ſanctuarii vaſa ibi &
ושם כלי המקדש והכהנים המשרתים והשוערים והמשררים ולא נעזב את־בית אלהינו:

CAP. XI. יא

decem è unum *adducendum ad* , ſortes *fecerunt cadere* populi reſiduum & : Jeruſalaim in populi principes habitaverunt Et
1 וישבו שרי־העם בירושלם ושאר העם הפילו גורלות להביא אחד מן־העשרה
viris omnibus ,populus benedixerunt Et .civitatibus in *manus* novem & :*ſanctitatis* civitate Jeruſalaim in habitandum ad
2 לשבת בירושלם עיר הקדש ותשע הידות בערים: ויברכו העם לכל האנשים
habitaverūt,Jehudah urbib* in &,Jeruſalaim in habitaverūt qui ,provinciæ *capita* iſti Et .Jeruſalaim in habitandū ad ſpontaneis
3 המתנדבים לשבת בירושלם: ואלה ראשי המדינה אשר ישבו בירושלם ובערי יהודה ישבו
Jeruſalaim in Et .Selomoh ſervorū filii & ,Nethinim & Levitæ & , ſacerdotes *Iſrael* , ſuis urbibus in ſua poſſeſſione in *vir*
4 איש באחזתו בעריהם ישראל הכהנים והלוים והנתינים ובני עבדי שלמה: ובירושלם
Amariah filii Zechariah filii Huzzijah filius Hathaiah , Jehudah filiis De .Binjamin filiis de & ,Jehudah filiis de habitaverunt
ישבו מבני יהודה ומבני בנימן מבני יהודה עתיה בן־עזיה בן־זכריה בן־אמריה
, Hadaiah filii Chazaiah filii ,chozeh-Chol filii Baruch filius Mahaſeiah Et .Pares filiis de , Mahalalel filii Sephatiah filii
5 בן־שפטיה בן־מהללאל מבני־פרץ: ומעשיה בן־ברוך בן־כל־חזה בן־חזיה בן־עדיה
octo & ſexaginta quadringenti , Jeruſalaim in *habitantes* Peres filii Omnes .Haſiloni filii , Zechariah filii , Jojarib filii
6 בן־יויריב בן־זכריה בן־השלני: כל־בני־פרץ הישבים בירושלם ארבע מאות ששים ושמנה
, Mahaſelah filii , Cholaiah filii , Pedaiah filii , Johed filii , Meſullam filius Sallu : Binjamin filii iſti Et .*virtutis* viri
7 אנשי־חיל: ואלה בני בנימן סלא בן־משלם בן־יועד בן־פדיה בן־קוליה בן־מעשיה
filius Joel Et .octo & viginti nongenti , Sallai , Ghabbai eum poſt Et .Jeſahjah filii Itthiel filii
8 9 בן־איתיאל בן־ישעיה: ואחריו גבי סלי תשע מאות עשרים ושמנה: ויואל בן־
Jedaiah ; ſacerdotibus De .ſecundus civitatem ſuper Senuah filius Jehudah & : eos ſuper præpoſitus Zichri
10 זכרי פקיד עליהם ויהודה בן־הסנואה על־העיר משנה: מן־הכהנים ידעיה
Achitub filii , Meraioth filii , Sadoch filii , Meſullam filii , Chilchijah *filius* Seraiah .Jachin , Jojarib filius
11 בן־יויריב יכין: שריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־מריות בן־אחיטוב
Hadaiah & : duo & viginti octingenti , domo in opus facientes eorum fratres Et .Dei domus *dux*
12 נגד בית האלהים: ואחיהם עשי המלאכה לבית שמנה מאות עשרים ושנים ועדיה
capita ejus fratres Et .Malchijah filii , Paſchur filii , Zechariah filii , Amſi filii , Pelaliah filii , Jerocham filius
13 בן־ירחם בן־פלליה בן־אמצי בן־זכריה בן־פשחור בן־מלכיה: ואחיו ראשים
.Immer filii , Meſillemoth filii , Achzai filii , Hazarel filius Hamaſſai & : duo & quadraginta ducenti , patrum
לאבות מאתים ארבעים ושנים ועמשסי בן־עזראל בן־אחזי בן־משלמות בן־אמר:
de Et .Haghedolim filius Zabdiel , eos ſuper præpoſitus Et .octo & viginti centum , robore potentes eorum fratres Et
14 15 ואחיהם גברי חיל מאה עשרים ושמנה ופקיד עליהם זבדיאל בן־הגדולים: ומן־
extrinſecum opus ſuper Joſabad & Sabbethai Et .Buni filii , Chaſabiah filii Hazricham filii Chaſſub filius Semahiah , Levitis
16 הלוים שמעיה בן־חשוב בן־עזריקם בן־חשביה בן־בוני: ושבתי ויוזבד על־המלאכה החיצנה
confitebatur *initii* . *caput* Aſaph filii Zabdi filii Micha filius Matthaniah Et .Levitarum *capitibus* de , Dei domus
17 לבית האלהים מראשי הלוים: ומתניה בן־מיכא בן־זבדי בן־אסף ראש התחלה יהודה
Levitæ Omnes .Jeduthun filii , Ghalal filii Sammuah filius Habda & : ej* fratribus de ſecundus Bacbuchia & ,oratione in
18 לתפלה ובקבקיה משנה מאחיו ועבדא בן־שמוע בן־גלל בן־ידיתון: כל־הלוים
, portis in *cuſtodientes* eorum fratres & ,Talmon ,Hacchub ,janitores Et .quatuor & octoginta ducenti ,*ſanctitatis* civitate in
19 בעיר הקדש מאתים שמנים וארבעה: והשוערים עקוב טלמון ואחיהם השמרים בשערים
.ſua hæreditate in *vir* , Jehudah civitatibus omnibus in Levitæ ſacerdotes Iſrael reſiduum Et .duo & ſeptuaginta centum
20 מאה שבעים ושנים: ושאר ישראל הכהנים הלוים בכל־ערי יהודה איש בנחלתו:
filii , Bani filius Huzzi ,Jeruſalaim in Levitarum præpoſitus Et .Nethinim ſuper Ghiſpa & ,Sicha &,*alto loco in habitantes* Nethinim Et
21 22 והנתינים ישבים בעפל וציחא וגשפא על־הנתינים: ופקיד הלוים בירושלם עזי בן־בני בן־
regis præceptum Quia .Dei domus *opificii regione è* cantores Aſaph filiis de ; Micha filii Mathaniah filii ,Chaſabiah
23 חשביה בן־מתניה בן־מיכא מבני אסף המשררים לנגד מלאכת בית־האלהים: כי־מצות המלך
.*ſuo die in diei verbum* cantores ſuper *fidelitas* & ,eos ſuper
עליהם ואמנה על־המשררים דבר־יום ביומו:

Verſio VULG. LAT.

Et primitias ciborum noſtrorum, & libaminum noſtrorum, & poma omnis ligni, vindemiæ quoque & olei, afferemus Sacerdotibus ad gazophylacium Dei noſtri, & decimam partem terræ noſtræ Levitis. Ipſi Levitæ decimas accipient ex omnibus civitatibus operum noſtrorum. 37
Erit autem Sacerdos filius Aaron cum Levitis in decimis Levitarum, & Levitæ offerent decimam partem decimæ ſuæ in domo Dei noſtri, ad gazophylacium in domum theſauri. 38
Ad gazophylacium enim deportabunt filii Iſrael, & filii Levi, primitias frumenti, vini, & olei : & ibi erunt vaſa ſanctificata, & Sacerdotes, & cantores, & janitores, & miniſtri, & non dimittemus domum Dei noſtri. 39

CAP. XI.

HAbitaverunt autem principes populi in Jeruſalem : reliqua verò plebs miſit ſortem, ut tollerent unam partem de decem, qui habitaturi eſſent in Jeruſalem civitate ſanctâ, novem verò partes in civitatibus. 1
Benedixit autem populus omnibus viris qui ſe ſpontè obtulerant ut habitarent in Jeruſalem. 2
Hi ſunt itaque principes provinciæ, qui habitaverunt in Jeruſalem, & in civitatibus Juda. Habitavit autem unuſquiſque in poſſeſſione ſua, in urbibus ſuis, Iſrael, Sacerdotes, Levitæ, Nathinæi, & filii ſervorum Salomonis. 3
Et in Jeruſalem habitaverunt de filiis Juda, & de filiis Benjamin : de filiis Juda, Athaias filius Aziam, filii Zachariæ, filii Amariæ, filii Zaphatiæ, filii Malaleel : de filiis Phares. 4
Maaſia filius Baruch, filius Cholhoza, filius Haza, filius Adaia, filius Joiarib, filius Zachariæ, filius Silonitis : 5
Omnes hi filii Phares, qui habitaverunt in Jeruſalem, quadringenti ſexagintaocto viri fortes. 6
Hi ſunt autem filii Benjamin : Sellum filius Moſollam, filius Joed, filius Phadaia, filius Colaia, filius Maſia, filius Etheel, filius Iſaia, 7
Et poſt eum Gebbai, Sellai, nongenti vigintiocto, 8
Et Joel filius Zechri præpoſitus eorum, & Judas filius Senua ſuper civitatem ſecundus. 9
Et de Sacerdotibus, Idaia filius Joarib, Jachin, 10
Saraia filius Helciæ, filius Moſollam, filius Sadoc, filius Meraioth, filius Achitob princeps domûs Dei, 11
Et fratres eorum facientes opera templi : octingenti vigintiduo. Et Adaia filius Jeroham, filius Phelelia, filius Amſi, filius Zachariæ, filius Pheshur, filius Melchiæ, 12
Et fratres ejus principes patrum : ducenti quadragintaduo. Et Amaſſai filius Azreel, filius Ahazi, filius Moſollamoth, filius Emmer, 13
Et fratres eorum potentes nimis : centum vigintiocto, & præpoſitus eorum Zabdiel filius potentium. 14
Et de Levitis Semeia filius Haſub, filius Azaricam, filius Haſabia, filius Boni, 15
Et Sabathai & Jozabed, ſuper omnia opera, quæ erant forinſecùs in domo Dei, à principibus Levitarum. 16
Et Mathania filius Micha, filius Zebedei, filius Aſaph, princeps ad laudandum & ad confitendum in oratione, & Becbecia ſecundus de fratribus ejus, & Abda filius Samua, filius Galal, filius Idithun : 17
Omnes Levitæ in civitate ſancta ducenti octogintaquatuor. 18
Et janitores, Accub, Telmon, & fratres eorum, qui cuſtodiebant oſtia : centum ſeptuagintaduo. 19
Et reliqui ex Iſrael Sacerdotes & Levitæ in univerſis civitatibus Juda, unuſquiſque in poſſeſſione ſua. 20
Et Nathinæi, qui habitabant in Ophel, & Siaha, & Gaſpha de Nathinæis. 21
Et epiſcopus Levitarum in Jeruſalem, Azzi filius Bani, filius Haſabiæ, filius Mathaniæ, filius Michæ. De filiis Aſaph, cantores in miniſterio domûs Dei. 22
Præceptum quippe regis ſuper eos erat, & ordo in cantoribus per dies ſingulos, 23

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܢܝܬܐ ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܪܫܝܬܐ ܕܠܝܫܢ 37
ܘܐܕܪܝܢ ܘܦܐܪܐ ܕܟܠ ܐܝܠܢܝܢ. ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ ܢܬܠ ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܐܠܗܢ.
ܘܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ ܡܢ ܐܪܥܢ. ܢܬܠ ܠܠܘܝܐ. ܘܗܢܘܢ ܠܘܝܐ ܢܗܘܘܢ ܢܣܒܝܢ ܡܥܣܪܐ
ܡܢ ܟܠ ܩܘܪܝܐ ܕܦܘܠܚܢܢ. * ܘܢܗܘܐ ܟܗܢܐ ܒܪ ܐܗܪܘܢ. ܥܡ ܠܘܝܐ ܒܡܥܣܪܗܘܢ. 38
ܘܠܘܝܐ ܢܣܩܘܢ ܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ. ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܠܒܝܬ ܩܠܝܬܐ. ܘܠܒܝܬ ܓܙܐ.
* ܡܛܠ ܕܠܒܝܬ ܩܠܝܬܐ ܢܝܬܘܢ ܒܢܝ ܝܣܪܐܝܠ ܘܒܢܝ ܠܘܝ. ܪܫܝܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ 39
ܘܕܡܫܚܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܝܬ ܡܐܢܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܬܪܥܐ ܘܢܛܘܪܐ. ܠܐ ܢܫܒܩܘܢ
ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

* ܘܝܬܒܘ ܪܝܫܝ ܥܡܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ ܪܡܘ ܦܣܐ ܠܡܝܬܝܘ ܚܕ 1
ܡܢ ܥܣܪܐ ܠܡܬܒ ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܬܫܥ ܡܢܘܬܐ ܢܗܘܝܢ
ܒܩܘܪܝܐ. * ܘܒܪܟܘ ܥܡܐ ܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܐܝܠܝܢ ܕܨܒܘ ܡܢ ܪܥܝܢܗܘܢ ܠܡܬܒ 2
ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܠܝܢ ܪܝܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܬܒܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. 3
ܘܝܬܒܘ ܐܢܫ ܒܝܪܬܘܬܗ ܒܩܘܪܝܗܘܢ ܕܝܣܪܐܝܠ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܥܡܐ. ܘܒܢܝ
ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܢ ܒܢܝ 4
ܝܗܘܕܐ. ܢܬܢܝܐ ܒܪ ܥܘܙܝܐ. ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܐܡܪܝܐ. ܒܪ ܫܦܛܝܐ. ܒܪ ܡܗܠܠܐܝܠ.

* Afferendas in domum Dei noſtri ad ſacerdotes miniſtrantes in domo Dei noſtri, primitias maſſarum noſtrarum & arearum noſtrarum et fructuum omnium arborum noſtrarum : & vinum oleúmque nos daturos ſacerdotibus miniſtrantibus coram Deo noſtro. Decimas agrorum noſtrorum daturos Levitis, eoſdémque Levitas decimas accepturos ab omnibus ruribus culturæ noſtræ : 37
Et ſacerdotem filium Aharonis affuturum cum Levitis tempore decimarum ſuarum : & Levitas illaturos unum è decem in domum Dei noſtri, in cellas & in ærarium: 38
* (Nam in cellas afferre debent Iſraelitæ & Levitæ primitias frumenti, vini, & olei ; ubi ſunt vaſa Sanctuarii : ut ita ſacerdotes ac Levitæ, janitores atque cuſtodes, non deſerant domum Dei noſtri :) 39

CAP. XI.

SEniores populi ſeſſuros in Jeruſalem : & * reliquum populum ſortes *jacturos*, ut adducerent unum è denis hominibus ad habitandum in Jeruſalem urbe ſacroſancta, novem autem partes manerent in civitatibus. 1
Inſuper benedixerunt populus omnibus illis hominibus qui ſponte vellent reſidere in Jeruſalem. 2
Porrò hi ſunt primarii urbis qui habitaverunt in Jeruſalem & in civitatibus Judæ: & habitaverūt quiſque in hæreditate ſua in civitatibus Iſraelis, ſacerdotes, Levitæ, & populus ; filii autem ſervorum Salomonis in Jeruſalem, 3
Et ex filiis Judæ, & ex filiis Benjamin. Ex filiis Judæ, Nethania filius Uziæ, filii Zechariæ, filii Amariæ, filii Sephatiæ, filii Mahlalaelis. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

37 Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν, καὶ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου, καὶ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν (θ) εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις· καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πά-
38 σαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν. Καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευίτου ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου, καὶ οἱ Λευῖ-
39 ται ἀνοίσουσι τὴν δεκάτην τῆς (ι) δεκάδος εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. Ὅτι εἰς
τοὺς θησαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου,
καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια, (κ) καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες· καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν
(λ) οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Et primitias frumentorum noſtrorum, & fructum omnis ligni, vini, & 37
olei afferemus ſacerdotibus in gazophylacium domûs Dei, & decimam
terræ noſtræ Levitis: & ipſi Levitæ decimas accipientes in omnibus ci-
vitatibus ſervitutis noſtræ. Et erit ſacerdos filius Aaron cum Levita in 38
decima Levitæ: & Levitæ offerent decimam decimæ in domum Dei
noſtri, in gazophylacia in domum Dei. Quoniam in theſauros inſerent 39
filii Iſrael, & filii Levi primitias frumenti, & vini, & olei, & ibi va-
ſa ſancta, & ſacerdotes, & miniſtri, & janitores, & cantores: & non
derelinquemus domum Dei noſtri.

MS. A. (θ) εἰς τὸ γα * μῶν τοῖς Λευίταις· (ι) δεκάτης (κ) καὶ οἱ ἱερεῖς, οἱ λιτουργοὶ (λ) οἶκον κυρίου θεοῦ

ΚΕΦ. ια'.

1 Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ (α) ἐβάλοσαν κλήρους ἐνέγκαι ἕ-
2 να ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι. Καὶ εὐλόγησεν ὁ
3 λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἑκουσιαζομένους καθίσαι ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας οἳ
ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα· ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραήλ, οἱ
4 ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ναθιναῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμών· Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν Ἰ-
ούδα, καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμίν. ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, (β) Ἀθαΐα υἱὸς (γ) Ἀζία, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς
5 Σαφατία, υἱὸς Μαλελεήλ· καὶ (*) ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές, Καὶ Μαασία υἱὸς Βαρούχ, υἱὸς Χαλαζά, υἱὸς Ὀζία, υἱὸς
6 (δ) Ἀδαΐα, υἱὸς (ε) Ἰωαρίβ, υἱὸς Ζαχαρίου, υἱὸς τοῦ (ζ) Σηλωνί. Πάντες υἱοὶ Φαρὲς οἱ καθήμενοι ἐν Ἱερου-
7 σαλήμ, τετρακόσιοι ἑξηκονταοκτὼ ἄνδρες δυνάμεως. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμίν, Σηλὼ υἱὸς Μεσουλάμ, υἱὸς Ἰ-
8 ωάδ, υἱὸς Φαδαΐα, υἱὸς Κωλεΐα, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς (η) Ἐθιήλ, υἱὸς (ϛ) Ἰεσία, Καὶ ὀπίσω αὐτοῦ (θ) Γηβέ, Ση-
9 λί, ἐννακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρὶ ἐπίσκοπος ἐπ᾽ αὐτούς· (ι) καὶ Ἰούδα υἱὸς Ἀσανὰ ἀπὸ τῆς πό-
10 11 λεως, δεύτερος. Ἀπὸ τῶν ἱερέων· καὶ Ἰαδία υἱὸς (κ) Ἰωαρίβ, Ἰαχίν, Σαραία υἱὸς Ἑλχία, υἱὸς Μεσου-
12 λάμ, υἱὸς Σαδδούκ, υἱὸς Μαριώθ, υἱὸς (λ) Αἰτὼθ ἀπέναντι οἴκου τοῦ θεοῦ. (*) Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔρ-
γον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἰεροάμ, υἱοῦ (μ) Φαλαλία, υἱοῦ Ἀμασί, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς
13 (ν) Φασσούρ, υἱὸς Μελχία, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατριῶν, διακόσιοι (ς) τεσσαρακονταδύο. καὶ (ξ) Ἀμασία
14 υἱὸς (ο) Ἐσδριήλ, υἱοῦ Μεσαριμίθ, υἱοῦ Ἐμμήρ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυνατοὶ παρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ·
15 17 (π) καὶ ἐπίσκοπος Βαδιὴλ υἱὸς τῶν μεγάλων. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς (ρ) Ἐσρικάμ, Ματθανίας
18 19 υἱὸς Μιχά, καὶ Ἰωβὴδ υἱὸς Σαμουΐ, Διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες. Καὶ οἱ πυλωροί, Ἀκούβ, Τελαμίν, καὶ
22 οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς (σ) Βανί, υἱὸς Ὀζί, υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς
23 Μιχά. ἀπὸ υἱῶν Ἀσὰφ τῶν ᾀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ θεοῦ· Ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως εἰς αὐτούς.

CAP. XI.

Et ſederunt principes populi in Hieruſalem. Et reliqui de populo mi- 1
ſerunt ſortes ad adducendum unum è decem ad ſedendum in Hieruſalem
civitate ſancta, & novem partes in civitatibus. Et benedixit populus 2
omnes viros ſpontè ſe offerentes ad ſedendum in Hieruſalem. Et hi prin- 3
cipes provinciæ, qui ſederunt in Hieruſalem, & in civitatibus Juda:
ſederunt vir in poſſeſſione ſua in civitatibus ſuis Iſrael, ſacerdotes, et Le-
vitæ, & Nathinæi, et filii ſervorum Salomon. Et in Hieruſalem ſede- 4
runt de filiis Juda, & de filiis Benjamin: de filiis Juda, Athaia (a) fi-
lius Azia, filius Zacharia, filius Samaria, filius Saphatia, filius Malele-
el: (b) Et de filiis Phares, Et Maaſia filius Baruch, filius Chalaza, filius 5
Ozia, filius Adaia, filius Joarib, filius Zachariæ, filius Seloni: Omnes 6
filii Phares ſedentes in Hieruſalem, quadringenti ſexaginta octo viri
virtutis. Et hi filii Benjamin, Selo filius Meſulam, filius Joad, filius 7
Phadaia, filius Coleia, filius Maaſiæ, filius Ethiel, filius Jeſia, Et poſt 8
eum, Gebe, Seli, nongenti viginti octo. Et Joel filius Zechri viſitator 9
ſuper eos. Et Juda filius Aſana (c) de civitate ſecundus De ſacerdo- 10
tibus: & Iadia, filius Joarib, Jachin, Saræa filius Elchia, filius Meſu- 11
lam, filius Sadduc, filius Marioth, filius (d) Ætoth ante domum Dei:
Et fratres eorum facientes opus domûs, octingenti viginti duo. Et Adaia 12
filius Hieroam, filii Phalalia, filii Amaſi, filius Zacharia, filius Phaſ-
ſur, filius Melchia, Et fratres ejus principes patriarum, ducenti qua- 13
draginta duo. Et Amaſia filius Eſdriel, filii Meſarimith, filii Emmer, Et 14
fratres ejus, potentes aciei, centum viginti octo: & viſitator (e) Badi-
el filius magnorum. Et de Levitis, (f) Samaia filius Eſricam, Mattha- 15 17
nias filius Micha, & Jobed filius Samui, Ducenti octuaginta quatuor. 18
Et janitores, Acub, Telamin, et fratres (g) eorum, centum ſeptuaginta duo. Et (h) viſitator Levitarum filius Bani, fi- 19 22
lius Ozi, filius Aſabia, filius Micha. De filius Aſaph cantorum ante opus domûs Dei: Quoniam mandatum regis ad (i) eos. 23

MS. A. (α) ἔβαλον (β) Ἀθαιαί, (γ) Ὀζία, (*) ἀπὸ υἱῶν (δ) Ἀχαΐα, (ε) Ἰωαρίβ, (ζ) Ἡλωνί. (η) Ἀιθιήλ, (ϛ) Ἰεσσεία, (θ) Γηβεεί, (ι) καὶ Ἰούδας, Ἀσανά, (κ) Ἰωρίβ, (λ) Αἰτώβ, (*) Καὶ ἀδελφοὶ (μ) Φαλαλία, Ἀμασὶ (ν) Φασσούρ, Μελχία, ἄρχοντες (ς) τεσσαρακονταδύο. (ξ) Ἀμεσσαΐ (ο) Ἐσριήλ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (π) καὶ ἐπίσκοπος ἐπ᾽ αὐτῶν Ζοχριήλ. Καὶ (ρ) Ἀσούβ, υἱὸς * Ἐσζρί, καὶ Μαθθανίας (σ) Βανί, Ὀζί,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܢ ܒܢܝ ܦܪܨ. ܡܥܣܝܐ ܒܪ ܒܪܘܟ. ܒܪ ܟܘܠܚܙܐ. ܒܪ ܢܝܪܝܐ. ܒܪ ܥܙܪܝܐ. ܒܪ ܝܘܢܕܒ. 5
ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܫܝܠܐ. * ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܦܪܨ ܕܝܬܒܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ 6
ܘܬܡܢܝܐ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܣܠܐ ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ ܝܘܥܕ. ܒܪ 7
ܦܪܝܐ. ܒܪ ܩܠܝܐ. ܒܪ ܡܥܣܝܐ. ܒܪ ܐܬܢܐܝܠ. ܒܪ ܐܫܥܝܐ. * ܘܒܬܪܗ ܠܟܠܗ ܬܫܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ 8
ܘܬܡܢܝܐ. * ܘܝܘܐܝܠ ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܫܠܝܛ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܝܗܘܕܐ ܒܪ ܣܢܐܐ. ܫܠܝܛ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ 9
ܕܬܪܬܝܢ. * * ܡܢ ܟܗܢܐ. ܒܪܟܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܣܪܒܝܐ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ 10
11
ܨܕܘܩ. ܒܪ ܡܪܝܘܬ. ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܚܘܗܝ. ܥܒܕܝܢ 12
ܥܒܕܐ ܓܘܝܐ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܥܡ ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܝܪܚܡ. ܒܪ ܦܠܝܐ. ܒܪ ܐܡܣܘܪ. ܒܪ
ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܦܫܚܘܪ. ܒܪ ܡܠܟܝܐ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܪܫܝ ܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ 13
ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܘܥܡܫܣܝ ܒܪ ܥܙܪܐܝܠ. ܒܪ ܐܚܙܝ. ܒܪ ܡܫܠܡܘܬ. ܒܪ ܐܡܝܪ. * ܘܐܚܝܗܘܢ 14
ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܘܫܠܝܛ ܥܠܝܗܘܢ. ܙܒܕܐܝܠ ܒܪ ܪܘܪܒܢܐ.
* ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܝܫܘܥ. ܒܪ ܥܪܝܩܡ. ܒܪ ܚܫܒܝܐ. ܒܪ ܒܢܝ. ܒܪ ܫܒܬܝ. 15
* ܘܝܘܙܒܕ. ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ ܒܪܝܬܐ ܕܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܒܪ ܙܒܕܝ ܒܪ ܐܣܦ. * ܘܡܢ ܪܫܝ 16
17
ܠܘܝܐ. ܡܬܢܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܪܝܫ ܦܪܝܫܘܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܨܠܘܬܐ. ܘܒܩܒܘܩܝܐ ܬܢܝܢܐ
ܕܐܚܘܗܝ. ܘܥܝܪܐ ܒܪ ܫܡܘܥ. ܒܪ ܓܠܠ. ܒܪ ܝܬܪܘܢ. * ܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. 18
ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܘܬܪܥܐ. ܥܩܘܒ ܘܐܛܠܡܘܢ. ܘܐܚܝܗܘܢ ܕܢܛܪܝܢ ܒܬܪܥܐ. 19
ܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܘܘ ܐܢܫ ܒܝܪܬܘܬܗ. 20
ܒܚܩܠܐ ܕܝܠܗ. * ܘܥܒܕܝܗܘܢ. ܝܬܒܝܢ ܐܢܫ ܥܠ ܦܘܠܚܢܗ ܘܥܠ ܦܕܢܗ. 21
* ܘܪܒܐ ܥܠ ܠܘܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܥܒܕܝ ܒܪ ܒܢܘܝ ܒܪ ܚܫܒܝܐ. ܒܪ ܡܬܢܝܐ. 22
ܒܪ ܡܝܟܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܐܣܦ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܘܩܒܠ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܡܛܠ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܠܗܘܢ. ܘܐܣܪܐ ܚܬܝܡ ܗܘܐ ܥܠ ܡܫܡܫܢܐ ܟܠ 23
ܝܘܡ ܝܘܡ.

E filiis Pares, Maaſia filius Baruch, filii 5
Kolhoze, filii Niriæ, filii Azariæ, filii Jo-
nadab, filii Zechariæ, filii Sylæ: Omnes filii 6
Phares habitantes in Jeruſalem, quadrin-
genti ſexaginta octo robore ſtrenuiſſimi. Hi 7
verò filii Benjamin; Sela filius Meſlom, filii
Jodai, filii Pheraiæ, filii Kelaiæ, filii Maaſiæ,
filii Athnaëlis, filii Eſaiæ: Et poſteri ejus 8
nongenti viginti octo. Et Joel filius Ze- 9
chariæ præerat iſtis: Juda verò filius Se-
naæ præerat ſecundæ civitati. E ſacer- 10
dotibus, Berachia filius Jojadai, Serabia fi- 11
lius Helciæ, filii Meſlom, filii Sadoc, filii
Meharioth, filii Ahitob præfecti ſuper do-
mum Domini. Iſtius fratres faciebant o- 12
pus intrinſecù, octingenti viginti duo; cum
Azaria filio Jarhumi, filii Phelaiæ, filii Ami-
ſor, filii Zechariæ, filii Phaſhor, filii Melachiæ.
Et horum fratres præcipui familiarum pater- 13
narum, ducenti quadraginta duo; cum
Amiſai filio Ezraelis, filii Ahzai, filii Meſ-
lemoth, filii Amir. Horum fratres robore 14
valentiſſimi, centum viginti octo, quibus
præerat Zebdael filius magnatum. E Levi- 15
tis autem, Semaia filius Jeſu, filii Aricami,
filii Heſabiæ, filii Bani, filii Sabti, Cum Joza- 16
bare, præerant operibus extrinſecis domûs
Domini; cum filio Zabdi, filii Aſaph. E 17
principibus Levitarum, Methania filius Mi-
chæ, caput præcipuù Judæorù in oratione; &
Bacbuca ſecundarius à fratribus ſuis, & Ira
filius Semue, filii Galalis, filii Jethron.
Omnes Levitæ qui erant in civitate ſancta, 18
ducenti octoginta quatuor. Janitores verò 19
Acub, & Atelman, & fratres eorum obſer-
vantes in portis, centum ſeptuaginta duo.
Reliqui autem Iſraelitæ ſacerdotes & Levitæ 20
in omnibus civitatibus Judæ erant quiſque in
hæreditate ſua: Et ſervi eorum inſidebant 21
quiſque culturæ ſuæ & aratro ſuo. Præ- 22
fectus autem Levitarum in Jeruſalem, erat
Abdi filius Banui, filii Heſabiæ, filii Math-
niæ, filii Michæ, de filiis Aſaph qui miniſtra-
bant è regione operis domûs Domini. Nam 23
præceptum regis impoſitum erat eis, firmum-
que ſtatutum præſcriptum erat miniſtris per
ſingulos dies.

villas ad Et .populum ad verbo omni in regis manum ad Jehudah filii Zerach filiis de Meſezabel filius Petachiah Et
24 ופתחיה בן משיזבאל מבני זרח בן יהודה ליד המלך לכל דבר לעם: ואל החצרים
25 ,Jecabſeel in & ; ej* filiabus & ,Dibon in & ; ej* filiabus & ,haarbah-Chiriath in habitaverunt Jehudah filiis De .ſuis agris in
בשדתם מבני יהודה ישבו בקרית הארבע ובנתיה ובדיבן ובנתיה וביקבצאל
.ejus filiabus & ,ſebah-Beer in & ,ſuhal-Chaſar in Et .pelet-Beth in & ,Moladah in & ,Jeſuah in Et .ejus atriis &
26 וחצריה: ובישוע ובמלדה ובבית פלט: ובחצר שועל ובבאר שבע ובנתיה:
27 ,Hadullam ,Zanoach .Jarmuth in & ,Sorhah in & ,rimmon-Hen in Et .ejus filiabus in & ,Mechonah in & ,Siclagh in Et
28
29 ובצקלג ובמכנה ובבנתיה: ובעין רמון ובצרעה ובירמות: זנח עדלם
30 .Ghehinnom ad uſque ,Sebah-Beer à ſunt caſtrametati Et .ejus filiabus & ,Hazechah ; ejus agris & ,Lachis : earum atriis &
31 וחצריהם לכיש ושדתיה עזקה ובנתיה ויחנו מבאר שבע עד גיא הנם:
32 .Ghitthaim,Ramah,Chaſor .Hananiah ,Nob ,Hanathoth .ej* filiabus & ,el-Beth & ,Haia & ,Michmas ,Miggabah Binjamin filii Et
33 ובני בנימן מגבע מכמש ועיא ובית אל ובנתיה: ענתות נב ענניה: חצור רמה גתים:
34 .Binjamin in Jehudah portiones ,Levitis de Et .artificum valle Ono & ,Lod .Neballat ,Seboim ,Chadid
35 חדיד צבעים נבלט: לד ואונו גי החרשים: ומן הלוים מחלקות יהודה לבנימין:
36

CAP. XII. יב

,Amariah .Hezra ,Irmeiah ,Seraiah ; Jehoſuah & ,Sealthiel filio Zerubabel cum aſcenderunt qui ,Levitæ & ſacerdotes iſti Et
1 ואלה הכהנים והלוים אשר עלו עם זרבבל בן שאלתיאל וישוע שריה ירמיה עזרא: אמריה
2 .Bilghah ,Mahadiah ,Mijamin .Abijah ,Ghinnethoi ,Hiddo .Meremoth ,Rechum ,Sechaniah .Chattus ,Malluch
3 מלוך חטוש: שכניה רחם מרמת: עדוא גנתוי אביה: מימין מעדיה בלגה:
4
5 .Jeſuah diebus in eorũ fratres & ,ſacerdotum capita iſti : Jedahiah ,Chilchija ,Hamoch ,Sallu .Jedahiah ,Jojarib & ,Semahiah
6 שמעיה ויויריב ידעיה: סלו עמוק חלקיה ידעיה אלה ראשי הכהנים ואחיהם בימי ישוע:
7 ,Bacbuchia Et .ejus fratres & ipſe ,odas ſuper ,Matthaniah ,Jehudah ,Serebiah ,Chadmiel ,Binnui ,Jeſuah ,Levitæ Et
8 והלוים ישוע בנוי קדמיאל שרביה יהודה מתניה על הידות הוא ואחיו: ובקבקיה
9 Eljaſib & ,Eljaſib genuit Jojachim & ; Jojachim genuit Jeſuah Et .cuſtodiis in eis coram eorũ fratres Hunni &
10 וענו אחיהם לנגדם למשמרות: וישוע הוליד את יויקים ויויקים הוליד את אלישיב ואלישיב
erant Jojachim diebus in Et .Jadduah genuit Jonathan & ,Jonathan genuit Jojadah Et .Jojadah genuit
11 הוליד את יוידע: ויוידע הוליד את יונתן ויונתן הוליד את ידוע: ובימי יויקים היו
12 .Jehochanan ,Amariah ipſi ; Meſullam Hezra Ipſi .Chananiah Irmeiah ipſi : Meraiah ,Seraiah ipſi ; patrum capita ſacerdotes
13 כהנים ראשי האבות לשריה מריה לירמיה חנניה: לעזרא משלם לאמריה יהוחנן:
14 : Zechariah ,Iddo Ipſi .Chelchai Meraioth ipſi ; Adna ,Charim Ipſi .Joſeph ,Sebaniah ipſi ; Jonathan Melichu Ipſi
15 למלוכי יונתן לשבניה יוסף: לחרם עדנא למריות חלקי: לעדיא זכריה
16 Semahaiah ipſi ; Sammuah Bilghah Ipſi .Piltai Mohadiah ipſi ,Minjamin ipſi : Zichri Abijah Ipſi .Meſullam,Ghinnethon ipſi
17 לגנתון משלם: לאביה זכרי למנימין למועדיה פלטי: לבלגה שמוע לשמעיה
18 ,Chilchijah ipſi .Heber Hamoch ipſi : Challai Sallai Ipſi .Huzzi Jedahiah ipſi : Matthenai Jojarib ipſi Et .Jehonathan
19 יהונתן: וליויריב מתני לידעיה עזי: לסלי קלי לעמוק עבר: לחלקיה
20 capita ſcripti ; Jadduah & ,Jochanan & ,Jojadah ,Eljaſib diebus in Levitæ .Nethanel ,Jedaiah ipſi ; Chaſabiah
21
22 חשביה לידעיה נתנאל: הלוים בימי אלישיב יוידע ויוחנן וידוע כתובים ראשי
,dierum verborum libro ſuper ſcripti patrum capita Levi Filii .Perſæ Dariaves regnum ad uſque ſacerdotes & : patrum
23 אבות והכהנים על מלכות דריוש הפרסי: בני לוי ראשי האבות כתובים על ספר דברי הימים
eorũ fratres & ,Chadmiel filius Jeſuah & ,Serebiah ,Chaſabiah Levitarum capita Et .Eljaſib filii Jochanan dies ad uſque &
24 ועד ימי יוחנן בן אלישיב: וראשי הלוים חשביה שרביה וישוע בן קדמיאל ואחיהם
,Matthaniah .cuſtodiæ oppoſita ex cuſtodia ; Dei viri David præcepto in confitendũ ad ,laudãdum ad ,eorum regione è
25 לנגדם להלל להודות במצות דויד איש האלהים משמר לעמת משמר: מתניה
Hi .portarum liminibus in cuſtodia janitores ,cuſtodes : Haccub ,Talmon ,Meſullam ,Hobadiah ,Bacbuchiah &
26 ובקבקיה עבדיה משלם טלמון עקוב שמרים שוערים משמר באספי השערים: אלה
dedicatione in Et .ſcribæ ſacerdotis Hezra & comitis Nechemiah diebus in & ; Joſadac filii ,Jeſuah filii Jojachim diebus in
27 בימי יויקים בן ישוע בן יוצדק ובימי נחמיה הפחה ועזרא הכהן הספר: ובחנכת
,dedicationem faciendum ad ; Jeruſalaim in eos adducendum ad ,ſuis locis omnibus de Levitas quæſierunt Jeruſalaim muri
חומת ירושלם בקשו את הלוים מכל מקומתם להביאם לירושלם לעשת חנכה
, cantorum filii congregati ſunt Et .citharis in & ,nablis ,cymbalis ,cantico in & ,confeſſionibus in & ,lætitiam &
28 ושמחה ובתודות ובשיר מצלתים נבלים ובכנרות: ויאספו בני המשררים
quoniam; Hazmaveth & ,Ghebah agris de & ,Ghilghal domo de Et .Netophathi villis de & ,Jeruſalaim ambitus planicie de &
29 ומן הככר סביבות ירושלם ומן חצרי נטפתי: ומבית הגלגל ומשדות גבע ועזמות כי
.Jeruſalaim ambitus cantores ſibi ædificaverunt villas
חצרים בנו להם המשררים סביבות ירושלם:

Verſio VULG. LAT.

Et Phathahia filius Meſezebel, de filiis Zara filii Juda 24 in manu regis, juxta omne verbum populi, Et in do- 25 mibus per omnes regiones eorum. De filiis Juda habitaverunt in Cariatharbe, & in filiabus ejus: & in Dibon, & in filiabus ejus: & in Cabſeel, et in viculis ejus, Et in Jeſue, & in Molada, & in Bethpha- 26 leth, Et in Haſerſual, & in Berſabee, & in filiabus e- 27 jus, Et in Siceleg, & in Mochona, & in filiabus ejus, 28 Et in Remmon, & in Saraa, & in Jerimuth, Zanoa, 29 30 Odollam, & in villis earum, Lachis & regionibus ejus, & Azeca, & filiabus ejus. Et manſerunt in Berſabee uſque ad vallem Eunom. Filii autem Benjamin, à 31 Geba, Mechmas, & Hai, & Bethel, & filiabus ejus: Anathoth, Nob, Anania, Aſor, Rama, Gethaim, 32 33 Hadid, Seboim, & Neballat, Lod Et Ono valle artifi- 34 35 cum. Et de Levitis portiones Judæ & Benjamin. 36

CAP. XII.

Hi ſunt autem Sacerdotes & Levitæ, qui aſcende- 1 runt cum Zorobabel filio Salathiel, & Joſue: Saraia, Jeremias, Eſdras, Amaria, Melluch, Hattus, Sebeni- 2 3 as, Rheum, Merimuth, Addo, Genthon, Abia, Mia- 4 5 min, Madia, Belga, Semeia, et Joiarib, Idaia, Sellum, 6 7 Amoc, Helcias, Idaia. Iſti principes Sacerdotum, et fratres eorum, in diebus Joſue. Porrò Levitæ, Jeſua, 8 Bennui, Cedmihel, Sarebia, Juda, Mathanias, ſuper hymnos ipſi & fratres eorum: Et Becbecia atque 9 Hanni, & fratres eorum, unuſquiſque in officio ſuo. Joſue autem genuit Joacim, & Joacim genuit Elia- 10 ſib, et Eliaſib genuit Joiada, Et Joiada genuit Jo- 11 nathan, et Jonathan genuit Jeddoa. In diebus autem 12 Joacim erant Sacerdotes et principes familiarum: Saraiæ, Maraia: Jeremiæ, Hanania: Eſdræ, Moſol- 13 lam: Amariæ, Johanan: Milicho, Jonathan: Se- 14 beniæ, Joſeph: Haram, Edna: Maraioth, Helci: 15 Adaiæ, Zacharia: Genthon, Moſollam: Abiæ, Ze- 16 17 chri: Miamin et Moadiæ, Phelti: Belgæ, Sammua: 18 Semaiæ, Jonathan: Joiarib Mathanai: Jodaiæ, Azzi: 19 Sellai, Celai: Amoc, Heber: Helciæ, Haſebia: 20 21 Idaiæ, Nathanael. Levitæ in diebus Eliaſib, et Joia- 22 da, et Johanan, et Jeddoa, ſcripti principes familiarum, et Sacerdotes in regno Darii Perſæ. Filii Levi 23 principes familiarum, ſcripti in libro Verborum dierum, et uſque ad dies Jonathan, filii Eliaſib. Et prin- 24 cipes Levitarum, Haſebia, Serebia, et Joſue filius Cedmihel: et fratres eorum per vices ſuas, ut laudarent et confiterentur juxta præceptum David viri Dei, & obſervarent æquè per ordinem. Mathania, & 25 Becbecia, Obedia, Moſollam, Telmon, Accub, cuſtodes portarum & veſtibulorum ante portas. Hi in 26 diebus Joacim filii Joſue, filii Joſedec, & in diebus Nehemiæ ducis, & Eſdræ ſacerdotis ſcribæque. In 27 dedicatione autem muri Jeruſalem, requiſierunt Levitas de omnibus locis ſuis, ut adducerent eos in Jeruſalem, et facerent dedicationem & lætitiam in actione gratiarum, & cantico, & in cymbalis, pſalteriis, et citharis. Congregati ſunt autem filii canto- 28 rum de campeſtribus circa Jeruſalem, et de villis Netuphati, Et de domo Galgal, et de regionibus Geba, 29 et Azmaueth: quoniam villas ædificaverunt ſibi cantores in circuitu Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܘܦܬܚܝܐ ܒܪ ܡܫܘܡܐܝܠ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܙܪܚ ܒܪ ܝܗܘܕܐ ܗܘ ܡܫܠܡ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܠ ܟܠ ܐܢܫ. ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܕܥܡܐ. ܥܠ ܪ̈ܫܝܗܘܢ ܘܥܠ ܚܩܠܬܗܘܢ.
25 * ܘܡܢ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܝܬܒܘ ܒܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. ܘܒܪܝܒܘܢ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ.
26 ܘܒܟܒܨܐܝܠ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. * ܘܒܗܘܫܥ ܘܒܡܘܠܕܐ. ܘܒܒܝܬ ܦܠܛ. * ܘܒܚܨܪ ܫܘܥܠ.
27
28 ܘܒܒܐܪ ܫܒܥ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. * ܘܒܨܩܠܓ ܘܒܡܟܝܐ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. * ܘܒܥܝܢ ܪܡܘܢ
29
30 ܘܒܨܪܥܐ. ܘܒܝܪܡܘܬ. * ܘܒܙܝܘܚ. ܘܒܐܪܡ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗܝܢ. ܘܒܠܟܝܫ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ.
31 ܘܒܥܙܩܐ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. ܘܝܬܒܘ ܡܢ ܒܐܪ ܫܒܥ ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ ܕܗܠܘܡ. * ܘܡܢ ܒܢܝ̈
32 ܒܢܝܡܝܢ. ܡܢ ܪܡܬܐ ܕܡܟܡܫ. ܘܥܝ. ܘܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܟܦܪ̈ܝܗ. * ܘܒܥܢܬܘܬ ܘܐܝܒ.
33
34 ܘܥܢܢܝܐ. * ܘܚܨܘܪ ܘܪܡܬܐ. ܘܓܬܝܡ. * ܘܝܬܒܠ. ܘܠܘܕ ܘܐܝܢܘ. * ܘܢܝܚܐ ܘܚܪܫܐ.
35
36 * ܘܡܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܦܠܓܗܘܢ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ.

* ܦܘܠܓܐ * ܝܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝ̈ܐ ܕܣܠܩܘ ܥܡ ܙܪܘܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ. ܝܫܘܥ ܣܪܒܝܐ. ܥܙܡܐ ܥܙܪܐ.
2
3 * ܐܡܪܝܐ ܡܠܘܟ. ܚܛܘܫ. * ܫܟܢܝܐ ܐܪܚܘܡ ܡܪܡܘܬ. * ܥܕܐ. ܥܙܝ ܐܒܝܐ. * ܒܢܝܡܝܢ
4
5 ܡܥܕܪܝܐ. ܒܠܓܝܐ. * ܫܡܥܝܐ. ܢܕܘܥ ܝܘܕܥܝܐ. * ܣܠܘܝ. ܥܡܘܩ ܚܠܩܝܐ ܝܕܥܝܐ. ܗܠܝܢ ܪ̈ܫܝ
6
7 ܟܗܢܐ ܘܐܚܝ̈ܗܘܢ ܒܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ. * ܠܘܝ̈ܐ. ܝܫܘܥ ܘܒܢܘܗܝ. ܩܕܡܝܐ ܣܪܒܝܐ ܝܗܘܕܐ.
8 ܡܬܢܝܐ. ܗܘܕܝܬ ܗܘ ܘܐܚܘܗܝ. * ܘܒܩܒܘܩܐ ܘܥܢܢܝ ܥܡ ܐܚܝ̈ܗܘܢ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܒܡܛܪܬܐ.
9
10 * ܘܝܫܘܥ ܐܘܠܕ ܠܝܘܝܩܝܡ. ܘܝܘܝܩܝܡ ܐܘܠܕ ܠܐܠܝܫܒ. ܘܐܠܝܫܒ ܐܘܠܕ ܠܝܘܝܕܥ.

Et Pethahiæ filio Meſumaelis è poſteris Za- 24 rahi filii Judæ, ipſi cura demandata fuerat omnium rerum quæ rex edixerat de omni homine, de recenſione populi, de principibus eorum, & de agris eorum. Et ex filiis Judæ 25 habitaverunt in Curiath-arbaa & in pagis ejus, in Ribon & pagis ejus, in Cabſaele & pagis ejus, In Hoſaa, Molada, & Beth- 26 pelat, In Haſar-ſuæ, in Bir-ſebaa & pagis 27 ejus, In Senaclag, in Mechia & pagis 28 ejus, In In-remon, in Sadaa, & in Jarmoth, 29 In Ziuh, in Aram, & pagis earum, in Lachis 30 & pagis ejus, in Azeca & pagis ejus: habitabant autem à Bir-ſebaa uſque ad planitiem Hallum. De poſteris autem Benjamin *habitabant* à colle Machmaſi, Ai, Beth-il & 31 32 pagis ejus, Anathoth, Ojab, Anania, 33 Haſor, Rama, Gethim, Jetbal, Lud, 34 Ino, Niha, & Harſa. De Levitis au- 35 tem, dimidium Judæ & Benjaminis. 36

CAP. XII.

Atque hi ſunt ſacerdotes & Levitæ qui 1 aſcenderunt cum Zorbabele filio Selatielis: Jeſus, Serabia, Azma, Ezra, Amaria, 2 Meluch, Hatus, Sechania, Arhum, Mer- 3 moth, Adda, Azti, Abia, Benjamin, Mea- 4 dria, Belaghia, Semaia, Nedua, Jodaia 5 Selui, Amuc, Helcia, Idaia: hi ſunt princi- 6 pes ſacerdotum & fratrum eorum in diebus 7 Jeſu. Levitæ, Jeſus & filii ejus, Cadmia, 8 Serabia, Juda, Mathnia, Hodith ipſe, & fratres eorum. Bacbuca, & Anani, cum fra- 9 tribus ſuis è regione ipſorum in excubiis. Porrò Jeſus genuit Jojacimum, Jojacim 10 genuit Eliſabum, Eliſab genuit Jojadaum,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

24 25 Καὶ Φαθαΐα υἱὸς Βασηζὰ πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως εἰς πᾶν ῥῆμα τῷ λαῷ, Καὶ πρὸς τὰς ἐπαύ-
26 27 λεις ἐν ἀγρῷ αὐτῶν. ϗ ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα ἐκάθισαν ἐν (τ) Καριαθαρβὸκ, Καὶ ἐν Ἰησοῦ, Καὶ ἐν (υ)
30 31 Βηρσαβεὲ, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν Λαχὶς (φ) ϗ ἀγροὶ αὐτῆς· Καὶ παρενεβάλοσαν ἐν (χ) Βηρσαβεέ. Καὶ οἱ
36 υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ Γαβαὰ (ψ) Μαχμάς. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες Ἰούδα τῷ Βενιαμίν.

MS.A. (τ) Καριαθαρβὸ, (υ) Βερσαβεὲ, (φ) ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῆς· (χ) Βερσαβεέ. Καὶ υἱοὶ (ψ) Μαχαμάς.

Et Phathaia filius Baſeza ad manum regis ad omnem (k) uſum populo, 24
Et ad pagos in agro ſuo. Et de filiis Juda ſederunt in (l) Cariatharboc, Et 25 26
in Jeſu, Et in Berſabee: & pagi eorum Lachis, & agri ejus: Et ca- 27 30
ſtrametati ſunt in Berſabee. Et filii Benjamin de Gabaa Machmas. Et 31
de Levitis partes Juda, Benjamin. 36

ΚΕΦ. ιϐ΄.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ ϗ Ἰησοῦ· Σαραία, (α)
3 7 Ἱερεμία, Ἔσδρα, Ἀμαρία, Μαλοὺχ, Σεχενία· (β) Οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν ἱερέων, ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν
8 ἡμέραις (γ) Ἰησοῖ. Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοῦ, Βανουΐ, Καδμιὴλ, Σαραβία, Ἰωδαὲ, (δ) Ματθανία, ἐπὶ
10 τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. Καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησε τὸν Ἰωακὶμ, ϗ Ἰ-
11 ωακὶμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασὶβ, ϗ Ἐλιασὶβ τὸν (ε) Ἰωδαὲ, Καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν,
12 ϗ Ἰωνάθαν ἐγέννησε τὸν Ἰαδού. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ ἄρχοντες τῶν
13 πατριῶν, τῷ Σαραΐα, Ἀμαρία· τῷ (ζ) Ἱερεμία, Ἀνανία· Τῷ (η) Ἔσδρα, Μεσουλάμ· τῷ
14 15 Ἀμαρία, Ἰωανάν· Τῷ (θ) Ἀμαλούχ, Ἰωνάθαν· τῷ Σεχενία, Ἰωσήφ· Τῷ Ἀρὲ,
16 17 Μαννάς· τῷ Μαριὼθ Ἐλκαΐ· Τῷ Ἀδαδαΐ, Ζαχαρία· τῷ Γαναθὼθ, Μεσολάμ· Τῷ
18 Ἀβιὰ, Ζεχρί· τῷ Μιαμὶν, Μααδαΐ· τῷ Φελετὶ, Τῷ Βελγὰς, Σαμουέ· τῷ Σεμία,
19 20 Ἰωνάθαν· Τῷ Ἰωαρὶβ, Ματθαναΐ· τῷ Ἐδίῳ, Ὀζί· Τῷ Σαλαΐ, Καλαΐ· τῷ Ἀμὲκ, Ἀβέδ· Τῷ
21 22 Ἐλκία, Ἀσαβίας· τῷ Ἰεδιοὺ, Ναθαναήλ. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασὶβ, Ἰωαδὰ, ϗ Ἰωὰ, καὶ
Ἰωανὰν, ϗ Ἰδούα, γεγραμμένοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν, (ι) ϗ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ Πέρσου.
23 (κ) Υἱοὶ τοῦ Λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, ϗ ἕως ἡμερῶν Ἰ-
24 ωανὰν υἱοῦ Ἐλισοῦέ. (λ) Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, Ἀσαβία, ϗ Σαραβία, ϗ Ἰησοῦ· ϗ υἱοὶ Καδμιὴλ
ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατεναντίον αὐτῶν (μ) εἰς ὕμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (ν)
25 26 ἐφημερίαν πρὸς ἐφημερίαν. Ἐν τῷ συναγαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς Ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ἰ-
27 ωσεδὲκ, ϗ ἐν ἡμέραις Νεεμία, ϗ (ξ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς ϗ (ο) γραμματεύς. Καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους Ἱε-
ρουσαλὴμ ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι ἐγ-
28 καίνια ϗ εὐφροσύνην ἐν θωδαθὰ, ϗ ἐν ᾠδαῖς κυμβαλίζοντες, ϗ (π) ψαλτήρια, ϗ κινύραι. Καὶ συνήχθη-
29 σαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων ϗ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἀπὸ ἐπαύλεων, Καὶ ἀ-
πὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς οἱ ᾄδοντες ἐν Ἱερουσαλήμ.

CAP. XII.

ET hi ſacerdotes, & Levitæ, qui aſcenderunt cum Zorobabel filio Sa- 1
lathiel, & Jeſu; Saraia, Hieremia, Eſdra, Amaria, Maluch, (a) Seche- 2
nia. Iſti principes ſacerdotum, & fratres eorum in diebus Jeſoi. Et 7 8
Levitæ, Jeſu, Banui, Cadmiel, Sarabia, Jodae, Matthania, (b) ſuper
manus ipſe, & fratres eorum in vices. Et Jeſus genuit Joacim: & Joacim 10
genuit Eliaſib: & Eliaſib Jodae: Et Jodae genuit Jonathan: & Jo- 11
nathan genuit Jadu. Et in diebus Joacim (c) fratres ejus ſacerdotes, 12
& principes patriarum, ipſi Saraia Amaria, ipſi Hieremia Anania, Ipſi 13
Eſdræ Meſulam, ipſi Amaria Joanan, Ipſi Amaluch Jonathan, ipſi Seche- 14
nia Joſeph, Ipſi Are Mannas, ipſi Marioth Elcai, Ipſi Adadai Zacharia, ipſi 15 16
Ganathoth Meſolã, Ipſi Abia Zechri, ipſi Miamin (d) Maadai, ipſi Phe 17
leti, Ipſi Balgas Samue, ipſi Semia Jonathan, Ipſi Joarib Matthanai, ipſi 18 19
Edio Ozi, Ipſi Salai Callai, ipſi Amec Abed, Ipſi Elcia Aſabias, ipſi 20 21
Jedeibu Nathanael. Levitæ in diebus Eliaſib, Joadu, & Joa, & Jo- 22
anan, & Idua, ſcripti principes patriarum, & ſacerdotes in regno Darii
Perſæ: Filii autem Levi principes patriarum ſcripti in libro Verborum 23
dierum, & uſque ad dies Joanan filii Eliſue. Et principes Levitarum, 24
Aſabia, & Sarabia, & Jeſu: & filii Cadmiel, & fratres eorum ante
eos (e) ad hymnum ad laudandum in mandato David hominis Dei, vicem
ad vicem. (f) In congregando me janitores In diebus Joacim filii Je- 25 26
ſu, filii Joſedec, & in diebus Neemia, et Eſdras (g) ſacerdos, &
ſcriba. Et in Encæniis muri Hieruſalem quæſierunt Levitas in locis eo- 27
rum ad adducendum eos in Hieruſalem, ad faciendum Encænia, & læti-
tiam in (h) Thodatha, & in canticis, pulſantes cymbala, & pſalteria,
& (i) citharæ. Et congregati ſunt filii cantorum, & de adjacente re- 28
gione in circuitu in Hieruſalem, Et (k) de villis, & de agris: quo- 29
niam villas ædificaverant ſibi cantores in Hieruſalem.

MS.A. (α) Ἱερμία, Ἔζρα, (β) Οὗτοι ἄρχοντες (γ) Ἰησοῦ. (δ) Μαθανία, (ε) Ἰωαδὰ, Καὶ Ἰωαδὰ (ζ) Ἱερμία, (η) Ἔσρα, (θ) Μαλοὺχ, *** Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις (ι) ϗ ἱερεῖς (κ) Υἱοὶ Λευὶ (λ) Καὶ ἄρχοντες (μ) εἰς αἰνεῖν ϗ ὑμνεῖν ἐντολῇ Δαυὶδ (ν) ἐφημερία πρὸς ἐφημερίαν. (ξ) Ἔζρα (ο) ὁ γραμματεύς. (π) ψαλτήρια. Καὶ συνήχθησαν

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 12 * ܘܝܘܝܕܥ ܐܘܠܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܝܘܢܬܢ ܐܘܠܕ ܠܝܕܘܥ. * ܘܒܝܘܡܝ ܝܘܝܩܝܡ. ܗܘܘ ܟܗܢܐ
13 14 ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ. ܣܪܒܝܐ ܐܡܪܝܐ. ܐܪܡܝܐ ܚܢܢܝܐ. * ܥܙܪܝܐ. ܡܫܠܡ. ܐܡܪܝܐ ܝܘܚܢܢ. * ܡܠܟܝܐ
15 16 ܝܘܢܬܢ. ܫܟܢܝܐ ܝܘܣܦ. * ܚܪܡ ܥܕܢܐ. ܡܪܡܘܬ ܠܚܡܝ. * ܥܕܘ ܙܟܪܝܐ. ܓܒܬܘܢ ܡܫܠܡ.
17 18 * ܐܒܝܐ ܙܟܪܝ. ܒܢܝܡܝܢ ܡܘܕܝܐ. ܦܘܠܛܐ. * ܒܠܓܐ. ܫܡܘܥ. ܫܡܥܝܐ. ܝܘܢܬܢ.
19 20 * ܝܘܝܕܥ ܡܬܢܝ. ܐܝܕܝܐ. ܥܙܝ. * ܣܠܝ. ܩܠܝ ܥܡܘܩ. ܥܒܝܕ. * ܚܠܩܝܐ. ܚܫܒܝܐ
21 ܗܘܕܘ. ܢܬܢܐܝܠ. * ܠܘܝܐ. ܒܝܘܡܝ ܐܠܝܫܒ. ܝܘܝܕܥ ܘܝܘܚܢܢ ܘܝܕܘܥ. ܟܬܝܒܝܢ
22 23 ܘܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܘܟܗܢܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܕܪܝܘܫ ܦܪܣܝܐ. * ܒܢܝ ܠܘܝ ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ.
ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܐ ܕܝܘܡܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܬܗ ܕܝܘܚܢܢ ܒܪ ܐܠܝܫܒ.
24 * ܘܪܝܫܝ ܠܘܝܐ. ܫܒܝܠ ܣܪܒܝܐ. ܘܝܫܘܥ ܘܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܩܕܡܝܐܝܠ. ܠܘܩܒܠܗܘܢ
ܡܫܒܚܝܢ ܘܡܘܕܝܢ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܪܬܐ ܠܘܩܒܠ ܡܛܪܬܐ.
25 26 * ܡܬܢܝܐ ܘܒܩܝ. ܘܥܘܒܕܝܐ ܘܫܠܘܡ. ܘܐܛܠܡ ܘܥܩܘܒ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ. * ܘܗܠܝܢ ܒܝܘܡܝ
ܝܘܝܩܝܡ ܒܪ ܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܨܕܩ. ܘܒܝܘܡܝ ܢܚܡܝܐܝܠ. ܪܝܫܐ. ܘܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܘܟܗܢܐ.
27 * ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܟܢܫܘ ܠܠܘܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܕܘܟܝܬܗܘܢ. ܠܡܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ.
28 ܘܢܥܒܕܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܘܒܪܘܙܐ. ܒܬܘܕܝܬܐ ܘܒܬܫܒܘܚܬܐ ܘܒܨܠܨܠܐ ܘܒܟܢܪܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ
29 ܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܦܩܥܬܐ ܕܐܝܬ ܚܕܪܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܢܛܘܦܐ. * ܘܡܢ ܒܝܬ ܓܠܓܠ
ܘܡܢ ܢܚܠܐ ܕܓܒܥ. ܘܡܢ ܥܪܡܘܬ. ܡܛܠ ܕܕܝܪܐ ܒܢܘ ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܚܕܪܝ ܐܘܪܫܠܡ.

Jojada genuit Jonathanem, Jonathan genuit 11
Jaduam. In diebus autem Jojacimi, ſacer- 12
dotes primarii patres erant Serabia, Amaria,
Jeremia, Hanania, Azaria, Meſlom, Amaria, 13
Johannes, Melachia, Jonathan, Sechania, 14
Joſeph, Haram, Atia, Mermoth, Lahmi, 15
Addo, Zecharia, Ghebton, Meſlam, Abia, 16
Zachri, Benjamin, Modaia, Polta, Belga, 17
Semua, Semaia, Jonathan, Jojada, Mathni, 18
Idaia, Azi, Sali, Cali, Amoc, Abid, Hel- 19
cia, Heſabia, Hodaa, Nathaniel. Levitarum 20
præcipui patres atque ſacerdotum conſcripti 21
ſunt in diebus Eliſabi, Jojadæ, Johannis, & 22
Jaduæ, ſub regno Darii regis Perſæ: Levi- 23
tarum *inquam* præcipui patres conſcripti
ſunt in libro annalium, uſque ad tempora Jo-
hannis filii Eliſabi. Et quidem principes Le- 24
vitarum ſunt Sebil, Serabia, Jeſus, & fratres
ejus nati Cadmielis, è regione ipſorum lau-
dantes & gratias agentes juxta præcepta Da-
vidis prophetæ Domini, cuſtodia è regione
cuſtodiæ. Methania, Baki, Obadia, Sallum, 25
Atlam, & Acuph cuſtodes portarum. Hi e- 26
rant in diebus Jojacimi filii Jeſu, filii Joze-
dec, & in diebus Nehmaelis principis, & Ez-
ræ ſcribæ & ſacerdotis. Cùm autem abſolu- 27
tus eſſet murus Jeroſolymæ, congregaverunt
Levitas ex omnibus locis eorum, ut adduce-
rent eos Jeroſolymam, ut celebrarent jucun-
ditatem & lætitiam in gratiarum actione,
canticis, cymbalis, & citharis. Itaque con- 28
gregati ſunt miniſtri ex planitie quæ eſt cir-
cum Jeruſalem, & ex loco Netophæ, Ex lo- 29
co Galgalæ, è valle Gebaa, & ex Armoth:
nam habitationes ædificaverant ſibi miniſtri
circum Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* اَلْفَصْلُ ٱلثَّانِي عَشَرَ *

27 * وَلَمَّا تَكَمَّلَ حِصْنُ أُورَسْلِيمَ جَمَعُوا جَمِيعَ ٱللَّاوِيِّينَ مِنْ كُلِّ بِلَادِهِمْ * وَجَاؤُوا بِهِمْ إِلَى
28 أُورَسْلِيمَ لِيَصْنَعُوا فَرَحًا وَسُرُورًا وَشُكْرًا وَتَسْبِيحًا * وَٱجْتَمَعُوا بَنُو ٱلْخُدَّامِ مِنْ كُلِّ ٱلنَّوَاحِي
ٱلَّذِي حَوْلَ أُورَسْلِيمَ وَكُلِّ حُدُودِهَا *

CAP. XII.

CUm abſoluta eſſet munitio Jeroſolymorum, congregaverunt omnes Levitas ex omnibus regionibus eorum, & adduxerunt eos in Jeruſalem, ut facerent gaudium & lætitiam, gratiarum actionem, & laudem. 27 Congregati ſunt ergò filii miniſtrorum ex omnibus partibus quæ ſunt circa Jeruſalem, & omnibus limitibus ejus. 28

נחמיה : יב

principes feci aſcendere Et .murum & ,portas & ,populum mundaverunt & ;Levitæ & ,ſacerdotes ſunt mundati Et
30 31 וַיִּֽטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים וְאֶת־הַחוֹמָה׃ וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי
ivit Et .ſtercorum portam ad murum *deſuper* dexterã ad *proceſſiones* & ,magnos choros duos ſtatui & :murum *deſuper* Jehudah
32 יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ וַיֵּלֶךְ
,Semahjah & ,Binjamin & ,Jehudah .Meſullam & ,Hezra ,Hazariah Et .Jehudah principum dimidium & ,Hoſahjah eos poſt
33 34 אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃ וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה
filii ,Zacchur filii ,Michaiah filii ,Matthaniah filii ,Semahiah filii ,Jonathã filiꝰ Zecharia, tubis *in* ſacerdotũ filiis de Et .Irmejah &
35 וְיִרְמְיָה׃ וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־
,Dei viri David *cantici vaſis in* Chanani,Jehudah &,Nethanel,Mahai,Ghillalai,Millalai,Hazarel&,Semahjah ejꝰ fratres Et.Aſaph
36 אָסָף׃ וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים
,murum ad aſcenſu in David civitatis gradus ſuper aſcenderũt eos contra & ,*oculi* portam *ſuper* Et *.eorum facies ad* ſcriba Hezra &
37 וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ וְעַל שַׁעַר הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה
: eum poſt ego & ,adverſo ex *vadens* ſecundus chorus Et .Orientem ad aquarum portam ad uſque *&* ,David domum *deſuper*
38 מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית הַהוֹלֶכֶת לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ
ſuper & ,Ephraim portam *deſuper* Et .latum murum ad uſque *&* furnorum turrim *deſuper* ,murum *deſuper* populi dimidiũ &
39 וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וּמֵעַל לְשַׁעַר־אֶפְרַיִם וְעַל־
.cuſtodiæ porta in ſteterũt Et *.pecoris* portã ad uſq; & ,Meah turrim & ,Chananel turrim &,piſcium portã ſuper & ,veterem portam
שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה׃
Mahaſeiah ,Eljachim ſacerdotes Et .mecum magiſtratuum dimidiũ & ,ego & : Dei domo in chori duo Steteruntque
40 41 וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי הַסְּגָנִים עִמִּי׃ וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה
,Jehochanan & ,Huzzi &,Elhazar & ,Semahjah & ,Mahaſeiah Et .tubis *in* Chananiah, Zechariah, Eljohenai ,Michaiah,Minjamin
42 מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי וִיהוֹחָנָן
,magnas victimas illa die in immolaverũt Et .præpoſitꝰ Izrachiah & :cantatores fecerũt audire & :Hezer &,Helam &,Malchijah &
43 וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה הַפָּקִיד׃ וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים
Jeruſalaim lætitia eſt audita & :ſunt lætati nati & ,uxores etiam & ,magna lætitia eos lætificavit Deus nam :ſunt lætati &
וַיִּשְׂמָחוּ כִּי הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם
, *decimis &* ,*initio* ,*elevationibus* ,*theſauris* cubicula ſuper viri illa die in ſunt conſtituti Et *longinquum in uſq;*
44 עַד־מֵרָחוֹק׃ וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת
,ſacerdotibus ſuper Jehudah lætitia nam :Levitis & ,ſacerdotibus legis partes civitatum agris ea in coacervandum ad
לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים
præceptũ juxta ,janitores & cantores & :expiationis cuſtodiam & ,ſui Dei cuſtodiam cuſtodierunt Et *.ſtantibus* Levitis ſuper &
45 וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃ וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים כְּמִצְוַת
.Deo confeſſionũ & ,*laudis* cantici & ,cantorum *capita* ,*quondam à* Aſaph & ,David diebꝰ in Quia .ejꝰ filii Selomoh,David
46 דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף מִקֶּדֶם רָאשֵׁ הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃
: *ſuo die in* *diei* *res* janitorum & ,cantorum partes *dantes* Nechemiah diebus in & ,Zerubabel diebus in Iſrael omnis Et
47 וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
.Aharon filios *ſanctificantes* Levitæ & ,Levitas *ſanctificantes* &
וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃

Verſio VULG. LAT.

Et mundati ſunt Sacerdotes & Levitæ, & mundaverunt 30
populum, & portas, & murum. Aſcendere autem feci 31
principes Juda ſuper murum, et ſtatui duos magnos choros
laudantiũ. Et ierunt ad dexteram ſuper murũ ad
portam ſterquilinii. Et ivit poſt eos Oſaias, & media 32
pars principum Juda, Et Azarias, Eſdras, & Moſollam, 33
Judas, & Benjamin, & Semeia, & Jeremias. Et de filiis 34
Sacerdotũ in tubis, Zacharias filius Jonathan, filius Semeiæ,
filius Mathaniæ, filius Michaiæ, filius Zechur, filius
Aſaph, Et fratres ejus, Semeia, & Azareel, Malalai, Galalai, 35
Maai, Nathanael, & Judas, & Hanani, in vaſis cantici
David viri Dei : & Eſdras ſcriba ante eos in porta
Fontis. Et contra eos aſcenderunt in gradibus civitatis 36
David, in aſcenſu muri ſuper domum David, & uſque
ad portã Aquarum ad Orientem. Et chorus ſecundꝰ gratias 37
referentiũ ibat ex adverſo, & ego poſt eũ, & media
pars populi ſuper murũ & ſuper turrim furnorũ, &
uſque ad murũ latiſſimũ, Et ſuper portam Ephraim, & 38
ſuper portã antiquam, & ſuper portã piſcium & turrim
Hananeel, & turrim Emath, & uſque ad portã gregis : &
ſteterunt in porta cuſtodiæ, Steterúntq; duo chori laudantiũ 39
in domo Dei, & ego, & dimidia pars magiſtratuũ
mecũ. Et Sacerdotes, Eliachim, Maaſia, Miamin, Michea, 40
Elioenai, Zacharia, Hanania in tubis, Et Maaſia, et Semeia, 41
et Eleazar, et Azzi, et Johanan, et Melchia, et Ælam,
et Ezer. Et clarè cecinerunt cantores, et Jezraia
præpoſitus : Et immolaverunt in die illa victimas magnas, 42
et lætati ſunt : Deus enim lætificaverat eos lætitiâ
magnâ : ſed et uxores eorum et liberi gaviſi ſunt, et audita
eſt lætitia Jeruſalem procul. Recenſuerunt quoque 43
in die illa viros ſuper gazophylacia theſauri ad libamina,
et ad primitias, et ad decimas, ut introferrent per eos
principes civitatis in decore gratiarũ actionis, Sacerdotes
et Levitas : quia lætificatus eſt Juda in Sacerdotibus
et Levitis aſtantibus. Et cuſtodierunt obſervationem 44
Dei ſui, et obſervationem expiationis, et cantores,
et janitores juxta præceptum David, et Salomonis filii
ejus, Quia in diebus David et Aſaph ab exordio erant 45
principes conſtituti cantorum, in carmine laudantium
et confitentium Deo. Et omnis Iſrael, in diebus Zorobabel, 46
et in diebus Nehemiæ, dabant partes cantoribus
& janitoribus per dies ſingulos, et ſanctificabant Levitas,
et Levitæ ſanctificabant filios Aaron.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

30 ܘܐܬܕܟܝܘ ܟܘܡܪܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܕܟܝܘ ܠܥܡܐ ܘܠܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ. * ܘܦܩܕܘ ܠܪܝܫܐ ܕܝܗܘܕܐ
31 ܠܡܣܩ ܫܘܪܐ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܬܝܢ ܟܢܘܫܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܗܠܟܘ ܥܠ ܡܢ ܫܘܪܐ ܠܝܡܝܢܐ
32 33 ܡܢ ܠܬܪܥܐ ܪܒܐ. * ܘܐܙܠܘ ܥܡܗܘܢ ܐܘܫܥܝܐ ܘܦܠܓܗ ܕܪܝܫܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. * ܘܥܙܪܐܝܠ ܘܥܙܪܐ
34 35 ܘܡܫܠܡ. * ܘܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ ܘܫܡܥܝܐ ܘܢܕܡܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܟܘܡܪܐ ܒܩܪܢܬܐ. ܙܟܪܝܐ
36 ܒܪ ܝܘܢܬܢ. ܒܪ ܫܡܥܝܐ. ܒܪ ܡܬܢܝܐ. ܒܪ ܡܥܟܐ. ܒܪ ܙܟܘܪ ܒܪ ܐܣܦ. * ܘܐܚܘܗܝ. ܫܡܥܝܐ
ܘܥܙܪܐܝܠ. ܡܠܠ. ܓܠܠ. ܥܬܪ. ܢܬܢܐܝܠ. ܚܢܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܒܡܐܢܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܕܕܘܝܕ ܢܒܝܐ
37 ܥܒܕܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ ܥܠ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܥܝܢܐ. * ܘܠܘܩܒܠܗܘܢ ܣܠܩ
ܡܢ ܡܣܩܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܒܡܣܩܬܐ ܕܫܘܪܐ ܡܢ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ ܥܠ ܬܪܥܐ ܪܒܐ
38 ܡܕܢܚܝܐ. * ܘܐܘܕܝܘ ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܥܠ. ܘܐܢܐ ܒܬܪܗܘܢ. ܘܦܠܓܗ ܕܥܡܐ. ܣܠܩܘ ܥܠ
39 ܫܘܪܐ. ܘܩܡܘ ܥܠ ܡܓܕܠܐ ܪܒܐ. ܘܥܠ ܫܘܪܐ ܦܬܝܐ. * ܘܥܠ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ ܥܕܡܐ
ܠܬܪܥܐ ܥܬܝܩܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܨܝܕܐ. ܘܡܢ ܡܓܕܠܐ ܕܚܢܢܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ ܪܡܐ.
40 ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܥܢܐ. ܘܩܡܘ ܒܬܪܥܐ ܪܒܐ. * ܘܡܟܝܠ ܥܠܝܢ ܬܪܬܝܗܝܢ ܟܢܘܫܬܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
41 ܘܐܢܐ ܘܦܠܓܗܘܢ ܕܪܝܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܥܡܝ. * ܘܟܘܡܪܐ ܐܠܝܩܝܡ ܘܡܥܣܝܐ ܘܡܠܚܝܢ.
42 ܘܡܝܟܐ ܘܐܠܝܗܘ. ܥܢܢܝ. ܙܟܪܝܐ ܚܢܢܝܐ. * ܘܒܩܪܢܬܐ ܡܥܣܝܐ ܘܫܡܥܝܐ ܘܠܥܙܪ. ܘܥܙܝ.
43 ܘܝܘܚܢܢ. ܘܡܠܟܝܐ ܘܥܝܠܡ. ܘܥܕܘܪ ܘܫܡܘܥ ܡܫܡܫܢܐ. ܥܡ ܙܪܚܝܐ ܪܝܫܐ. * ܘܕܒܚܘ ܒܗܘ ܝܘܡܐ
ܗܘ ܕܒܚܐ ܪܘܪܒܐ ܘܚܕܝܘ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܚܕܝ ܐܢܘܢ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܦ ܢܫܐ ܘܛܠܝܐ ܚܕܝܘ.
44 ܘܐܫܬܡܥܬ ܚܕܘܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܠܪܘܚܩܐ. * ܘܐܫܬܠܛܘ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܓܒܪܐ ܐܢܫܝܢ
ܕܢܗܘܘܢ ܗܢܘܢ ܡܢ ܐܘܨܪܐ ܕܡܠܟܐ ܒܬܐ. ܠܡܟܢܫܘ ܒܗܘܢ ܪܫܝܬܐ. ܘܡܥܣܪܐ ܕܪܝܫܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܠܟܘܡܪܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܡܛܠ ܕܚܕܘܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܥܠ
45 ܟܘܡܪܐ ܘܠܠܘܝܐ ܐܝܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܘܢܛܪܝܢ ܡܛܪܬܐ ܒܒܝܬܗ ܕܐܠܗܗܘܢ. * ܘܢܛܪܝ ܡܛܪܬܐ
46 ܕܟܝܘܬܗ. ܘܠܡܫܡܫܢܐ ܘܠܬܪܥܐ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܕܕܘܝܕ ܘܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. * ܡܛܠ ܕܒܝܘܡܘܗܝ
ܕܕܘܝܕ ܗܘܐ ܐܣܦ. ܘܩܡ ܒܪܝܫܐ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܫܒܚ ܗܘܐ ܘܡܘܕܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ.
47 * ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܙܘܪܒܒܠ. ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܕܢܚܡܝܐ. ܝܗܒܝܢ
ܡܘܗܒܬܐ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܘܬܪܥܐ ܡܦܩܝܢ ܘܝܗܒܝܢ ܝܘܡ ܒܝܘܡܗ. ܘܡܩܕܫܝܢ ܠܠܘܝܐ.
ܘܠܘܝܐ ܡܩܕܫܝܢ ܠܒܢܝ ܐܗܪܘܢ.

Et cùm mundati fuiſſent ſacerdotes ac Levitæ, 30
mundaverunt populum & portas muri.
Deinde juſſerunt aſcendere principes Judæ 31
ſuper murum, & conſtituerunt duas claſſes
magnas, & ambulaverunt ſuper murum ad
partem dexteram portæ majoris: Et cum eis 32
abierunt Oſaia & dimidia pars principum
Judæorum, Et Ezrael, Ezra, Meſſum, Juda, 33
Benjamin, Semaia, Nedamia : Et de filiis 34
ſacerdotum cum tubis, Zecharia filius Jonathanis, 35
filii Semaiæ, filii Methaniæ, filii
Maachæ, filii Zechor, filii Aſaph : Et fratres 36
ejus, Semaia, Ezrael, Melal, Ghelal, Atar,
Nathaniel, Hanani, Juda, cum inſtrumentis
muſicis Davidis prophetæ ſervi Dñi :
& Ezra ſcriba antecedebat eos ſuper portam
fontis. E regione enim illorum aſcenderat 37
è clivo civitatis David per aſcenſum muri, à
parte ſuperiore domûs Davidis, ſuper portam
majorem Orientalem. Gratias agebant, 38
aſcendebántque ſurſum, & ego ſequebar eos.
Pars verò dimidia populi aſcenderunt ſuper
murum, ſteterúntque ſuper turrim maximam,
ſuper murum latiſſimum, Et ſuper portam 39
Aphremi, uſque ad portam veterem, & uſque
ad portam piſcatorum, & à turri Hananeelis
uſque ad turrim altam, & uſque ad portam
pecudum : ſteterúntque in porta majore. Deinde 40
ingreſſæ ſunt duæ illæ claſſes domum
Domini, & ego, dimidiúmque præpoſitorum
qui mecum erant : Et ſacerdotes Eliacim, 41
Maaſia, Melahin; Micha, Elihu, Anani, Zecharia,
Hanania : Et cum tubis, Maaſia, 42
Semaia, Leazar, Azi, Johannes, Melachia,
Ilam, Adur, & Semue miniſtri, cum Zerahia,
præfecto. Et ſacrificaverunt eo die ſacrificia 43
magna, & gaviſi ſunt; quia Dominus affecerat
eos lætitiâ magnâ : et tam mulieres quàm
pueri gaviſi ſunt : adeo ut gaudium quòd erat
in Jeruſalem, procul audiretur. Præfecti ſunt 44
etiam eo die viri illi qui è theſauris regiis domos
darent ad condendum in eis primitias et
decimas præfectorum civitatum, quemadmodum
ſcriptum eſt in libro legis, pro ſacerdotibus
& Levitis : nam lætitia Judæorum
erat de ſacerdotibus & Levitis qui ſtabant
& cuſtodiebant cuſtodiam in domo Dei
ſui ; Et iis qui excubias purè obſervabant, 45
miniſtris, & janitoribus ; ſecundùm præceptum
Davidis & Salomonis filii ejus. Nam 46
in diebus Davidis erat Aſaph, qui præerat
miniſtris, & laudabat gratiaſque agebat coram
Domino Deo. Itaque omnes Iſraelitæ 47
in diebus Zorbabelis & diebus Nehemiæ,
dona dabant miniſtris : & janitores extrahebant
dabántque ſingulis diebus, & conſecrabant
Levitis : Levitæ verò conſecrabant filiis
Aharonis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται, ϗ ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν ϗ τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος.
31 Καὶ ἀνήνεγκαν τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἐπάνω τοῦ (ρ) τείχους· καὶ ἔστησαν δύο περὶ αἰνέσεως μεγάλους, ϗ
32 διῆλθον ἐκ δεξιῶν ἐπάνω τοῦ τείχους τῆς κοπρίας. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν Ὡσαΐα καὶ ἥμισυ
33 ἀρχόντων Ἰούδα, Καὶ Ἀζαρίας, (σ) καὶ Ἔσδρας, ϗ (τ) Μεσουλλὰμ, καὶ Ἰούδα, ϗ Βενιαμὶν, ϗ (υ)
34 Σαμαΐας, ϗ Ἱερεμία. Καὶ (φ) ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων (χ) ἐν σάλπιγξι, Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σα-
35 μαΐα, υἱὸς (ψ) Ματθανία, υἱὸς Μιχαία, υἱὸς Ζακχοὺρ, υἱὸς Ἀσάφ· Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαμαΐα, (ω)
καὶ Ὀζιὴλ, Γελωλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα, Ναθαναὴλ, ϗ Ἰούδα, Ἀνανὶ, τοῦ αἰνεῖν ἐν ᾠδαῖς Δαυὶδ ἀνθρώ-
που τοῦ θεοῦ· καὶ (α) Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐπὶ πύλης, τοῦ αἰνεῖν κατέναντι
36 αὐτῶν. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυ-
ὶδ, (β) ϗ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραὶμ, ϗ (γ) ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυηρὰν, ϗ (δ) πύργῳ Ἀ-
42 ναμεὴλ, ϗ ἕως πύλης τῆς προβατικῆς. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες, ϗ ἐπεσκέπησαν. καὶ ἔθυσαν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, ϗ ηὐφράνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ηὔφρανεν αὐτοὺς μεγάλως· καὶ
αἱ γυναῖκες αὐτῶν ϗ τὰ τέκνα αὐτῶν ηὐφράνθησαν, ϗ (ε) ἠκούσθη ἡ εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀ-
43 πὸ μακρόθεν. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων, τοῖς θησαυροῖς,
ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας
τοῖς ἱερεῦσι ϗ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη (ζ) ἐν Ἰούδα ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, ϗ ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἑ-
44 στῶτας. Καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς θεοῦ (η) αὐτῶν, ϗ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ, ϗ τοὺς ᾄδοντας, ϗ τοὺς
45 πυλωροὺς, ὡς ἐντολαὶ Δαυὶδ ϗ Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ Ἀσὰφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶ-
46 τος τῶν ᾀδόντων, ϗ ὕμνον ϗ αἴνεσιν τῷ θεῷ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζοροβάβελ ϗ ἐν ταῖς
ἡμέραις Νεεμίου, διδόντες μερίδας τῶν ᾀδόντων ϗ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, ϗ
ἁγιάζοντες τοῖς Λευίταις, ϗ οἱ Λευῖται ἁγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρών.

Et mundati ſunt ſacerdotes, & Levitæ, & mundaverunt populum, 30
& (l) janitores, & murum. Et (m) aſcendere fecerunt principes 31
Juda ſuper murum: & ſtatuerunt duos pro laudatione magnos, &
tranſierunt à dextris ſuper murum (n) ſtercoris. Et iverunt poſt eos 32
Oſaia, & dimidium principum Juda, Et Azarias, & Eſdras, & 33
Meſollam, & Juda, & Benjamin, & Samaias, & Hieremia, Et 34
de filiis ſacerdotum in tubis, Zacharias, filius Jonathan, filius Sa-
maia, filius Matthania, filius Michea, filius Zacchur, filius Aſaph.
Et fratres ejus, Samaia, & Oziel, Gelol, Jama, Aia, Nathanael, 35
& Juda, Anani, ad laudandum in (o) canticis David hominis Dei.
Et Eſdras ſcriba ante eos (p) ſuper portam ad laudandum ante eos.
Et aſcenderunt ſuper ſcalas civitatis David in aſcenſione muri deſu- 36
per domo David, et uſque ad portam aquæ (q) Ephræm, & ſuper por-
tam piſcium, & turri Arameel, & uſque ad portam gregis. Et au- 42
diti ſunt cantores, & viſitati ſunt. Et ſacrificaverunt in die illa vi-
ctimas magnas, & lætati ſunt: quoniam Deus lætificavit eos (r)
magnificè. Et uxores eorum, & filii eorum lætati ſunt: & audita eſt
lætitia in Hieruſalem à longè. Et conſtituerunt in die illa viros ſu- 43
per gazophylacia, theſauris, primitiis, & decimis, (ſ) & congre-
gatis in ipſis principibus civitatum, partes ſacerdotibus & Levitis:
quoniam lætitia in Juda ſuper ſacerdotes, & ſuper Levitas ſtantes.
Et cuſtodierunt cuſtodias Dei ſui, & cuſtodias mundationis, & can- 44
tores, & janitores; ſicut mandata David, & Salomon filii ejus.
Quoniam in diebus David Aſaph ab initio primus cantorum, (t) & 45
hymnum, & laudem Deo. Et omnis Iſrael in diebus Zorobabel, & 46
in diebus Neemiæ dantes partes cantorum, & janitorum, verbum dici
in die ejus, & ſanctificantes Levitis, & Levitæ ſanctificantes filiis Aaron.

MS. A. (ρ) τείχους· *Καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῶν (σ) Ἔζρα, (τ) Μοσολλὰμ, Ἰούδα, (υ) Σααμαίας ϗ Ἱερεμίας. (φ) ἀπὸ υἱῶν (χ) σάλπιγξιν, (ψ) Μαθθανίας, (ω) ϗ Ὀζιὴλ, αἰνεῖν ἐν ᾠδαῖς Δαυὶδ (α) Ἔζρας (β) ϗ *ἐμπύλης τοῦ ὕδατος (γ) ἐπὶ πύλην τὴν ἰχθυηρὰν, (δ) πύργου Ἀναμεὴλ, (ε) ἠκούσθη εὐφροσύνη (ζ) ἦν ἐν Ἰούδα, ϗ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, (η) ἑαυτῶν, φυλακὰς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

30 31 * وطهروا الاحبار واللاويين * وطهروا الشعب وابواب الحصن * وقاموا فريق عظيم وجعلوا
32 يمشون فوق الحصن من يمين باب الكبير * وكان يمشي معهم اسعياء ونصف روس يهودا
33 * وعزرابيل وعزرا وكل جماعتهم * * *
35 * من بني الاحبار ينفخون بالبوق زكريا ابن يوناثان * ابن شمعيا * ابن متانيا * ابن
36 معكا * ابن زاكور * ابن اساف وجميع اخوته * وشمعيا وعزرابيل * علول ناثانييل *
وحانانيا ويهودا * هولاء كان معهم اواني تسابيح داود النبي عبد الرب * وعزرا
37 الحبر قدام فوق باب العين * الذي قبالهم صعدوا من مصعد قرية داود في
38 درج الحصن الفوقاني الي بيت الله على الباب الكبير الشرقي * وشكروا * وكانوا
صاعدين الي فوق * وانا بعدهم * ونصف الشعب صعد على الحصن * ووقفوا على
39 الجوسق الكبير وعلي السور العريض * من فوق باب افرام الي الباب العتيق والي
الباب المنصور * ومن برج حانانيل الي الجوسق العالي والي باب البستان * ووقفوا في الباب
40 الكبير * ودخلوا الفريقين الي بيت الرب * وانا كنت ونصف الروساء الذين
41 42 كانوا معي * * والاحبار والياقيم ومعسايا * وباقي الجمع * وذبحوا في ذلك اليوم
43 ذبايح كثيرة * وفرحوا لان الرب فرحهم فرحا عظيما * وكانت النساء والصبيان يفرحون *
44 وسمع فرح اورشليم من البعد * والقوم الذين كانوا على خزانة باب الملك تسلطوا
ايضا على البيوت * كيما يحفظوا عشور القرا * كما هو مكتوب في كتاب ناموس الاحبار
واللاويين * ان اليهود يفرحوا بالاحبار واللاويين الذين كانوا قياما يحرسون حرس بيت
45 الاههم * ويحرسون المحارس الطاهرة * وخدام الباب * كمثل وصية داود وسليمان ابنه
46 * لانه في ايام داود كان اساف راس الخدام * وكان يشكر ويحمد قدام الرب
47 الاله * وجميع اسراييل في ايام زروبابل وفي ايام نحميا الذين كانوا يعطون المواهب
للخدام واللاويين * يخرجون ويعطون يوم بيوم * ويقدسون اللاويين * واللاويين يقدسون
بني هرون *

Et mundaverunt ſacerdotes ac Levitas, 30
mundaveruntque populum & portas
munitionis. Tum exurgentes turba 31
magna, cœperunt ambulare ſuper mu-
nitionem, à dextera portæ maximæ:
Et ambulabat cum eis Eſaia, & dimidia 32
pars principum Judæ, Et Ezrael, & 33
Ezra, & tota congregatio eorum.

De filiis ſacerdotum qui buccinis 35
clangebant, Zacharia filius Jonathanis,
filius Semaiæ, filius Matthaniæ, fili-
us Maachæ, filius Zachur, filius
Aſaph, omneſque fratres ejus: Et 36
Semaia, & Ezrael, Gelol, Natha-
nael, Hanania, & Juda: hi habebant
ſecum inſtrumenta muſica Davidis pro-
phetæ ſervi Domini: & Ezra ſacer- 37
dos præcedebat ſupra portam fontis:
Qui ex oppoſita ſibi parte aſcenderunt
per aſcenſum civitatis David, per gra-
dus munitionis ſuperioris, ad domum
Dei, ſuper portam majorem Orientalem.
Et gratias agentes aſcendebant ſuperi- 38
ùs, & ego ſequebar eos. Dimidia verò
populi pars aſcendit ſuper munitionem,
& ſteterunt ſuper turrim majorem, &
ſuper murum latiorem; A ſuprema 39
parte portæ Aphremi uſque ad portam
veterem, & uſque ad portam victri-
cem: & à turri Hananaelis uſque ad
turrim altiorem, & uſque ad portam
hortorum: & ſubſtiterunt in porta ma-
jore. Tum ingreſſæ ſunt ambæ claſſes 40
domum Domini: ego etiam aderam,
& dimidia pars principum qui erant
mecum, Et ſacerdotes & Eli- 41
acim, & Maaſia, reliquuſque populus. 42
Et ſacrificaverunt eo die ſacrificia mul- 43
ta, & lætati ſunt, quia Deus lætifica-
vit eos lætitiâ magnâ: & mulieres at-
que pueri lætabantur, ita ut lætitia Je-
roſolymorum procul audiretur. Et ho- 44
minibus qui præpoſiti erant ærario portæ
regiæ, demandata fuit etiam cura do-
morum; ut cuſtodirent decimas civi-
tatum, quemadmodum ſcriptum eſt in
libro ſacerdotum & Levitarum. Nam
Judæi lætabantur de ſacerdotibus ac
Levitis qui ſtantes cuſtodiebant cuſto-
diam domûs Dei ſui, Et cuſtodiebant 45
cuſtodias mundas; & miniſtris portæ:
juxta præceptum Davidis, & Salomo-
nis filii ejus. In diebus enim Davidis, 46
Aſaph princeps erat miniſtrorum, &
gratias agebat laudeſque canebat coram
Domino Deo. Et omnes Iſraelitæ in 47
diebus Zorobabelis & in diebus Nehe-
miæ qui dabant munera miniſtris ac
Levitis, promebant dabantque ſingulis
diebus, & ſanctificabant Levitas, Le-
vitæ verò ſanctificabant filios Aa-
ronis.

נחמיה : יג

CAP. XIII. יג

,Hammonites ingrediatur non quòd ,eo in ſcriptum eſt inventū & ,populi auribus in Moſeh libro in eſt lectum illo die In
1 ביום ההוא נקרא בספר משה באזני העם ונמצא כתוב בו אשר לא־יבוא עמני
mercede conduxit *&* ,aquis *in* & ,pane *in* Iſrael filios prævenerunt non Quia .ſeculum in uſque Dei *concionem in* Moabites &
2 ומאבי בקהל האלהים עד־עולם׃ כי לא קדמו את־בני ישראל בלחם ובמים וישכר
eos audire ſecundùm ,fuit Et .benedictionem in maledictionem noſter Deus convertit & : ei maledicendū ad Bilham eum adverſus
3 עליו את־בלעם לקללו ויהפך אלהינו את־הקללה לברכה׃ ויהי כשמעם
domus cubiculo *in datus* ſacerdos Eljaſib hac ante Et .Iſrael ab mixturam omnem ſeparaverunt & ,legem
4 את־התורה ויבדילו כל־ערב מישראל׃ ולפני מזה אלישיב הכהן נתון בלשכת בית
, thus , *munus* *dantes* antea *fuerant* ibi & ,grande cubiculum ſibi fecit Et .Thobijah ipſi propinquus,noſtri Dei
5 אלהינו קרוב לטוביה׃ ויעש לו לשכה גדולה ושם היו לפנים נתנים את־המנחה הלבונה
.ſacerdotum oblationem & ,*janitorum &* , *cantorum &* ,*Levitarum præceptū* ,*recentis* olei & , *muſti* ,frumenti decimam & , vaſa &
והכלים ומעשר הדגן התירוש והיצהר מצות הלוים והמשררים והשוערים ותרומת הכהנים׃
, regem ad veni Babel regis Artachſaſtæ ſecundo & trigeſimo anno in quia :Jeruſalaim in fui non hoc omni in Et
6 ובכל־זה לא הייתי בירושלם כי בשנת שלשים ושתים לארתחשסתא מלך־בבל באתי אל־המלך
,Thobijah *ipſi* Eljaſib fecerat quod *malo in* intellexi & ,Jeruſalaim in veni Et .rege à *fui poſtulatus* dierum fine in &
7 ולקץ ימים נשאלתי מן־המלך׃ ואבוא לירושלם ואבינה ברעה אשר עשה אלישיב לטוביה
Thobijah domus vaſa omnia projeci & : valde mihi *fuit malum* Et .Dei domus atriis in cubiculum ei *faciendum ad*
8 לעשות לו נשכה בחצרי בית האלהים׃ וירע לי מאד ואשליכה את־כל־כלי בית־טוביה
, *munus* ,Dei domus vaſa illuc retuli & : cubicula mundaverunt & ,dixi Et .*cubiculo de* extra
9 החוץ מן־הלשכה׃ ואמרה ויטהרו הלשכות ואשיבה שם כלי בית האלהים את־המנחה
facientes cantores & Levitæ ;ſuum agrum ad *vir* fugiſſent & ,eſſet data non Levitarum *partes* quòd ,cognovi Et .thus &
10 והלבונה׃ ואדעה כי־מניות הלוים לא נתנה ויברחו איש־לשדהו הלוים והמשררים עשי
ſuper eos feci ſtare &,eos congregavi & ? Dei domum derelinquimus Cur : dixi & *magnatibus cum litigavi* Et .opus
11 המלאכה׃ ואריבה את־הסגנים ואמרה מדוע נעזב בית־האלהים ואקבצם ואעמדם על־
ſuper theſaurarios conſtitui Et .theſauros ad *recentis* olei & , *muſti* & ,frumenti decimam attulerunt Jehudah omnis Et .*ſua ſtatione*
13 12 עמדם׃ וכל־יהודה הביאו מעשר הדגן והתירוש והיצהר לאוצרות׃ ואוצרה על־
; Matthaniah filii Zachur filiū Chanan eorū manū *ſuper* & ;Levitis de Pedaiah & ,ſcribam Sadoc & ,ſacerdotem Selemiah ,theſauros
אוצרות שלמיה הכהן וצדוק הסופר ופדיה מן־הלוים ועל־ידם חנן בן־זכור בן־מתניה
,meas miſericordias deleas ne & ; hoc *ſuper* mi Deus mêi Memento .ſuis fratribus *dividere eis ſuper* & ,ſunt reputati fideles quia
14 כי נאמנים נחשבו ועליהם לחלק לאחיהם׃ זכרה־לי אלהי על־זאת ואל־תמח חסדי
,ſabbatho in torcularia calcantes Jehudah in vidi illis diebus In .ejꝰ obſervationibꝰ in & ,mei Dei domo in feci quas
15 אשר עשיתי בבית אלהי ובמשמריו׃ בימים ההמה ראיתי ביהודה דרכים־גתות בשבת
afferentes & , onus omne & , ficus & , uvas , vinum etiam & , aſinos ſuper onerantes & , acervos afferentes &
ומביאים הערמות ועמסים על־החמרים ואף־יין ענבים ותאנים וכל־משא ומביאים
,*piſcem* afferentes ,ea in habitaverunt Sorim Et .*venationem eos vendere* diem *in* ſum conteſtatus & : ſabbathi die in Jeruſalaim in
16 ירושלם ביום השבת ואעיד ביום מכרם ציד׃ והצרים ישבו בה מביאים דאג
: eis dixi & ,Jehudah *heroibus cum* litigavi Et .Jeruſalaim in & ,Jehudah filiis ſabbatho in *vendentes* & : venale omne &
17 וכל־מכר ומוכרים בשבת לבני יהודה ובירושלם׃ ואריבה את חרי יהודה ואמרה להם
? ſabbathi diem *fœdantes &* ,*facientes* vos quod hoc malum *verbum* Quod
מה־הדבר הרע הזה אשר אתם עשים ומחללים את־יום השבת׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIII.

IN die autem illo lectum eſt in volumine Moyſi audien- 1
te populo : & inventum eſt ſcriptum in eo,quòd non de-
beant introire Ammonites & Moabites in eccleſiā Dei,
uſque in æternum : Eò quòd non occurrerint filiis Iſ- 2
rael cum pane & aquâ : & conduxerint adverſùm eos
Balaam, ad maledicendum eis : & convertit Deus noſter
maledictionem in benedictionem. Factum eſt autem, 3
cùm audîſſent legem, ſeparaverunt omnem alienigenam
ab Iſrael. Et ſuper hoc erat Eliaſib ſacerdos, qui fue- 4
rat præpoſitus in gazophylacio domûs Dei noſtri,& pro-
ximus Tobiæ. Fecit ergò ſibi gazophylacium grande, 5
& ibi erant ante eum reponentes munera,& thus,& va-
ſa, & decimam frumenti, vini,& olei, partes Levitarum,
& cantorum, & janitorum, & primitias ſacerdotales.
In omnibus autem his non fui in Jeruſalem, quia anno 6
trigeſimo ſecundo Artaxerxis regis Babylonis veni ad
regem, & in fine dierum rogavi regem. Et veni in Je- 7
ruſalem, & intellexi malum, quod fecerat Eliaſib To-
biæ, ut faceret ei theſaurum in veſtibulis domûs Dei.
Et malum mihi viſum eſt valdè. Et projeci vaſa domûs 8
Tobiæ foràs de gazophylacio : Præcepíque & emun- 9
daverunt gazophylacia : & retuli ibi vaſa domûs Dei,
ſacrificium, & thus. Et cognovi quòd partes Levitarum 10
non fuiſſent datæ : & fugiſſet unuſquiſque in regionem
ſuam de Levitis, & cantoribus, & de his qui miniſtra-
bant : Et egi cauſam adverſùs magiſtratus, & dixi ; 11
Quarè dereliquimus domum Dei? Et congregavi eos, &
feci ſtare in ſtationibus ſuis. Et omnis Juda apportabat 12
decimam frumenti, vini,& olei, in horrea. Et conſti- 13
tuimus ſuper horrea Selemiam Sacerdotē,et Sadoc ſcri-
bam, & Phadaiam de Levitis, & juxta eos Hanan filium
Zachur, filium Mathaniæ : quoniam fideles comprobati
ſunt, & ipſis creditæ ſunt partes fratrum ſuorum. Me- 14
mento meî,Deus meus, pro hoc, & ne deleas miſeratio-
nes meas, quas feci in domo Dei mei, & in ceremoniis
ejus. In diebus illis vidi in Juda calcantes torcularia 15
in ſabbato, portantes acervos, & onerantes ſuper aſinos
vinum, & uvas, & ficus, & omne onus, & inferentes in
Jeruſalem die ſabbati. Et conteſtatus ſum, ut in die quâ
vendere liceret, venderent. Et Tyrii habitaverunt in 16
ea, inferentes piſces, & omna venalia : & vendebant
in ſabbatis filiis Juda in Jeruſalem : Et objurgavi 17
optimates Juda, & dixi eis; Quæ eſt hæc res mala, quam
vos facitis, & profanatis diem Sabbati.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܢܚܡܝܐ * ܝܓ *

1 * ܒܗܘ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܐܬܩܪܝ ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܫܬܟܚ ܕܟܬܝܒ
2 ܒܗ. ܠܐ ܢܥܠܘܢ ܥܡܘܢܝܐ ܘܡܘܐܒܝܐ ܒܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܪܥܘ
ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. ܘܐܓܪܘ ܠܗܘܢ ܠܒܠܥܡ ܠܡܠܛܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܗܦܟ
3 ܐܠܗܐ. ܠܘܛܬܗ ܠܒܘܪܟܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܡܠܐ ܕܢܡܘܣܐ .· ܐܬܦܪܫܘ ܟܠܗܘܢ
4 5 ܚܘܠܛܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * * ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܬܐ ܐܠܝܫܒ ܟܘܡܪܐ .· ܘܒܢܐ ܠܗ ܬܡܢ ܕܪܬܐ ܚܕܐ ܪܒܬܐ.
ܘܬܡܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ ܣܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܘܪܒܢܐ ܘܒܣܡܐ ܘܡܐܢܐ ܕܡܥܣܪܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ
6 ܘܕܡܫܚܐ. ܘܒܡܕܝܢܬܐ ܕܠܘܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܬܪܥܐ ܘܪܫܝܬܐ ܕܟܗܢܐ. * ܘܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܠܐ
ܗܘܝܬ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ .· ܐܬܝܬ
7 ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܫܐܠܬܗ ܡܢ ܡܠܟܐ .· * ܘܐܬܝܬ ܠܐܘܪܫܠܡ .· ܘܐܣܬܟܠܬ
8 ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܐܠܝܫܒ ܠܛܘܒܝܐ. ܕܢܥܒܕ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܕܪܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܒܐܫ ܠܝ ܛܒ.
9 ܘܫܕܝܬ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܛܘܒܝܐ .· ܠܫܘܩܐ ܠܒܪ ܡܢ ܕܪܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܘܕܟܝܘ ܕܪܬܐ.
10 ܘܐܗܦܟܬ ܠܬܡܢ ܡܐܢܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܘܪܒܢܐ ܘܒܣܡܐ. * ܘܝܕܥܬ ܕܡܢܬܐ ܕܠܘܝܐ
11 ܠܐ ܡܬܝܗܒܐ. ܘܥܪܩܘ ܓܒܪ ܠܚܩܠܗ. ܠܘܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ. * ܘܐܬܕܝܢܬ
ܥܡ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܫܒܝܩ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܟܢܫܬ ܐܢܘܢ.
12 ܘܐܩܝܡܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. * ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܐܝܬܝܘ ܡܥܣܪܐ ܕܥܒܘܪܐ. ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ
13 ܠܐܘܨܪܐ. * ܘܐܫܠܛܬ ܥܠ ܐܘܨܪܐ. ܠܫܠܡܝܐ ܟܘܡܪܐ. ܘܠܨܕܘܩ ܣܦܪܐ. ܘܠܦܪܝܐ ܡܢ ܠܘܝܐ.
ܘܥܡܗܘܢ. ܠܚܢܢ ܒܪ ܙܟܘܪ ܒܪ ܡܬܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܗܝܡܢܐ ܐܬܚܫܒܘ. ܘܢܦܠ ܠܗܘܢ ܦܣܐ
14 ܕܢܗܘܘܢ ܪܫܐ ܠܐܚܝܗܘܢ. * ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ. ܡܛܠ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܬܥܛܐ ܛܝܒܘܬܝ
15 ܕܥܒܕܬ ܒܒܝܬܗ ܕܐܠܗܝ ܘܠܢܛܘܪܬܟ. * ܒܗܘܢ ܒܝܘܡܬܐ ܚܙܝܬ ܒܝܗܘܕ ܕܕܪܟܝܢ
ܒܫܒܬܐ. ܘܡܥܠܝܢ ܡܘܒܠܐ. ܘܡܛܥܢܝܢ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܐܦ ܚܡܪܐ ܘܥܢܒܐ. ܘܬܐܢܐ. ܘܡܘܒܠܐ.
16 ܡܥܠܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܢܙܒܢܘܢ ܨܝܕܐ. * ܘܠܐ ܢܝܬܘܢ ܢܘܢܐ
17 ܘܠܐ ܢܙܒܢܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ .· ܠܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܬܕܝܢܬ ܥܡ ܪܫܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܒܝܫܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ .· ܘܡܚܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ ܠܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ.

CAP. XIII.

EOdem die lectus fuit liber legis Moſis au- 1
diente populo : & inventum eſt ſcriptum in
eo ; Ne ingrediantur Ammonitæ & Moabitæ
in congregationē Domini in ſeculum uſque :
Eò quòd non occurrerint Iſraelitis cum pane 2
& aqua,et conduxerint ſibi Belaamum ad ma-
ledicendum eis, quanquā convertit Deus ma-
ledictiones ejus in benedictiones. Tunc cùm 3
audîſſent verba legis, ſegregata fuit omnis
miſcellanea turba ab Iſraelitis. Poſthæc 4
venit Eliſab ſacerdos, ibíque ædificavit illi 5
atrium quoddam magnum, ubi antea repo-
nebantur oblationes, thus, & vaſa decima-
rum frumenti, vini, & olei : & in civitati-
bus Levitarum, miniſtrorum, atque janito-
rum, primitiæ ſacerdotum. Dum autem hæc 6
omnia *fierent*, non eram Jeroſolymis : nam
anno trigeſimo ſecundo Artahſeſtis regis Ba-
byloniæ redieram ad regem *ſed* exactis ali-
quot diebus, veniam à rege impetravi. Et 7
veni Jeruſalem : ubi intellexi malum quod
Eliſab commiſerat pro Tobia, faciendo illi
domum in atrio Domini. Quod cùm æger- 8
rimè tuliſſem,ejeci omnem ſupellectilem do-
mûs Tobiæ in plateam extra atrium. Tum 9
edicente me mundaverunt atrium : & reſtitui
illuc ſupellectilem domûs Domini, oblatio-
nes, & thus. Deinde cognoſcens quòd por- 10
tio Levitarum non dabatur,ideóque fugerant
quiſque in agrum ſuum, Levitæ, miniſtri, &
curatores operum : Contendi cum primo- 11
ribus, & dixi eis ; Quam ob cauſam derelicta
eſt domus Domini ? & congregavi eos, &
reſtitui eos in officia eorum : Omnéſque Ju- 12
dæi attulerunt decimas frumenti,vini,et olei,
in horrea : Et præfeci horreis Selamiam ſa- 13
cerdotem,Sadocum ſcribam,& Pheraiam Le-
viticum, & cum eis Hananem filium Zecho-
ris, filii Methaniæ : quia fidi habebantur, &
ſors eis obtigerat ut eſſent principes fratrum
ſuorum. Memoriæ hoc mihi manda mi Deus, 14
& ne *oblivione* deleas beneficiū meum quod
exercui erga domum Dei mei & obſervatio-
nes tuas. Iiſdem temporibus videns in Ju- 15
dæa quòd vias ſulcarent in ſabbatho,afferrent
onera geſtaréntque ſuper aſinos ; & vinum
etiam, uvas, ficus, & onera *quævis* inferrent
Jeroſolymā die ſabbathi : conteſtatus ſum eos,
dicens; Ne vendatis piſcationem, Neve piſces 16
afferatis, neque vendatis die ſabbathi Judæis
in Jeruſalem. Et contendi cum præcipuis Ju- 17
dæ, & dixi eis; Quare facinus hoc malum com-
mittitis, & violatis diem ſabbathi ?

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ· καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως
2 μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ Θεοῦ ἕως αἰῶνος, Ὅτι οὐ συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ
ἐν ἄρτῳ (α) καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν Βαλαὰμ καταράσασθαι· καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν
3 4 κατάραν εἰς εὐλογίαν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραήλ. Καὶ
5 πρὸ τούτου Ἐλιασὶβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ (ϛ) οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίων Τωβίᾳ. Καὶ ἐποίησεν (β) ἑαυτῷ
γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν (γ) μαναὰ καὶ τὸν λίβανον καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὴν
δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπαρχὰς
6 τῶν ἱερέων. Καὶ ἐν παντὶ τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀρθασασθὰ
βασιλέως Βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἠτησάμην παρὰ
7 τοῦ βασιλέως, Καὶ ἦλθον εἰς Ἰρουσαλήμ· καὶ συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ᾗ ἐποίησεν (δ) Ἐλιασὶβ τῷ Τωβίᾳ,
8 ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔρριψα πάντα τὰ
9 σκεύη οἴκου Τωβία ἔξω ἀπὸ τοῦ γαζοφυλακίου. Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέστρεψα
10 ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ τὴν (ε) μαναὰ καὶ τὸν λίβανον. Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν·
11 καὶ ἐφύγοσαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ᾄδοντες ποιοῦντες τὸ ἔργον. Καὶ (ζ) ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς,
καὶ εἶπα, Διὰ τί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ; καὶ συνήγαγον αὐτοὺς, καὶ ἔστησα αὐτοὺς (η) ἐπὶ τῇ στάσει
12 13 αὐτῶν. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν (θ) δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς Ἐπὶ
χεῖρα Σελεμία τοῦ ἱερέως, καὶ Σαδὼκ τοῦ γραμματέως, καὶ Φαδαΐα ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀνὰν
14 υἱὸς Ζακχοὺρ, υἱὸς (†) Ματθανίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν, ἐπ᾽ αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. Μνήσθητί
15 μου ὁ Θεὸς ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτω ἔλεός μου (ς) ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ (ᵗ) κυρίου τοῦ Θεοῦ. Ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ἰούδα πατοῦντας ληνοὺς (ᵈ) ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα, καὶ ἐπιγεμίζοντας
ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βάσταγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ
16 σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν. Καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθὺν, καὶ πᾶσαν
17 πρᾶσιν πωλοῦντες τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ ἐν Ἰρουσαλήμ. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις,
καὶ εἶπα αὐτοῖς, Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρὸς, ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου;

CAP. XIII.

In illa die lectum in libro Moyſi in auribus populi. Et inventum eſt 1
ſcriptum in eo; ut non ingrediantur Ammanitæ & Moabitæ in eccleſiam
Dei uſque in ſeculū: Quoniam non occurrerunt filiis Iſrael in pane, 2
& aqua, & conduxerunt ſuper eum Balaam ad (a) maledicendum: & convertit
Deus noſter maledictionem in benedictionē. Et factum eſt, ut audierunt 3
legem; & ſeparati ſunt omnis admiſtus in Iſrael. Et ſuper hoc 4
Eliaſib ſacerdos habitans in gazophylacio domûs Dei noſtri, propinquus
Tobiæ. Et (b) fecit ſibi gazophylacium magnum. Et ibi fuerant anteà 5
dantes (c) manaa, & thus, & vaſa, & decimam frumenti, & vini, &
olei, mandatum Levitarum, & cantorum, & janitorum, & primitias ſacerdotum.
Et in omni hoc non fui in Hieruſalem: quoniam in anno trigeſimo 6
& ſecundo Arthaſaſtha regis Babylonis veni ad regem, & poſt
finem dierum petii à rege, Et veni in Hieruſalem: & intellexi in malo, 7
quod fecerat Eliaſib Tobiæ, faciendo ei gazophylacium in atrio domûs
Dei. Et malum mihi viſum eſt valdè: & projeci omnia vaſa domûs 8
Tobiæ foràs de gazophylacio. Et dixi, & mundaverunt gazophylacia. 9
Et retuli illuc vaſa domûs Dei, manaa, & thus. Et cognovi, quia partes 10
Levitarum non fuerant datæ: & fugerant vir in agrum ſuum, Levitæ,
& cantores, facientes opus. Et concertavi cum magiſtratibus, & 11
dixi; Cur derelicta eſt domûs Dei? Et congregavi eos, et ſtatui eos in
ſtatione ipſorum. Et omnis Juda attulerunt decimam tritici, et vini, et 12
olei in theſauros (d) Super manum Selemia ſacerdotis, et Sadoc ſcribæ, 13
et Phadaia ex Levitis. Et ad manū eorum Anan filius Zacchur filius
Mathania, quoniam fideles putati ſunt, ſuper eos diſtribuere fratribus
ſuis. Memento mei, Deus, in hac: et non deleatur miſericordia 14
mea, quam feci in domo Domini (e) Dei. In diebus illis vidi in Juda 15
calcantes torcularia in ſabbato, et ferentes manipulos, et onerantes ſuper
aſinos, et vinum, et uvam, et ficus, et omne onus, et ferentes in Hieruſalem
in die ſabbati. Et conteſtatus ſum in die venditionis eorum. (f) Et 16
ſederunt in ea ferentes piſcem, et omnem venditionem vendentes ſabbato
filiis Juda, et in Hieruſalem. Et concertavi cum filiis Juda ingenuis, 17
et dixi eis; Quod verbum hoc malum, quod vos facitis? et polluitis diem ſabbati?

MS. A. (α) καὶ ἐν ὕδατι, (ϛ) οἴκου τοῦ Θεοῦ (β) αὐτῷ (γ) μαναὰν (δ) Ἐλιασεὶβ Τωβίᾳ, (ε) μαναὰν (ζ) ἐμαχεσάμην, καὶ εἶπον, (η) ἐπὶ στάσει (θ) δεκάτην πυροῦ (†) Ματθανίου, (ς) ὅτι ἐποίησα (ᵗ) κυρίου Θεοῦ. (ᵈ) ἐν σαββάτῳ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

الفصل الثالث عشر

1 *في ذلك اليوم قرا كتاب ناموس موسي في اذان الشعب* ووجدوا مكتوبا فيه ان لا يدخلون
2 العمانيون والموابيون بجماعة الرب الي الابد *من اجل انهم لم يقدموا الخبز والماء لبني
اسرايل في خروجهم من مصر* واكتروا لهم بلعام ابن فاعور ليلعنهم* واقلب الاهنا لعنة
3 بلعام الي بركة* حينئذ لما سمعوا كلام الناموس افرزوا بنو اسرايل كل الغرباء من بينهم
4 5 *وجاء اليناصاف الحبر واعمر لهم هنالك دارا عظيمة* وكانت من قديم يجعلون فيها القرابين
واللبان واواني عشور القمح والخمر والزيت في قري يهودا والخدام واللاويين* وقرابين الكهنة
6 *وهولاء كلهم لم اكن انا باورشليم* لان في سنة اثني وثلثين لارتحشست ملك بابل اتيت
7 الي عند الملك* وفي اخر الايام انفصلت من الملك* وجيت الي اورشليم* وعرفت الشر
8 الذي عمل ايلنصاف لطوبيا* الذي عمر له دارا في بيت الرب* وصعب علي جدا* وانا
9 عمدت الي جميع الاواني الذي في بيت طوبيا فالقيتهم برا السوق عند الدار* وقلت
10 طهروا الدار* واعدت الي هنالك اواني بيت الرب والقرابين واللبان* وعلمت ان جري اللاويين
11 لا يعطا* وهرب كل رجل الي خلفه* واللاويون والخدام والفعلة* وانا حكمت الروساء وقلت
12 لهم* من اجل ماذا ترك بيت الله* وجمعتهم واقمتهم علي رسمهم وعاداتهم* وجميع اليهود
13 احضروا العشر من القمح والخمر والزيت* الي مخازن شلمايا الحبر ولصادوق ولفرايا من
اللاويين* ومعهم حنان ابن زاكور ابن متنيا* لانهم كانوا معروفين بالثقة* وخرجت قرعتهم
14 ان يكونوا روساء لاخوتهم* اذكرني يا الهي من اجل هذا* ولا تترك الخير الذي صنعت
15 في بيتك يا الهي وحراسه* وفي ذلك الزمان نظرت الي اليهود يسافرون في يوم السبت ويجيبون
الاحمال علي الحمير من الخمر والعنب والتين* ويدخلون به الي اورشليم في يوم السبت*
16 واشهدت عليهم الا يشتروا صيدا* ولا يجيبوا سمكا* ولا يبيعوا ولا يشتروا في يوم السبت
17 لبني يهودا باورشليم* وتخاصمت مع روساء يهودا باورشليم وقلت لهم* لماذا تفعلوا هذا
الفعل الشرير* وتنجسوا يوم السبت*

CAP. XIII.

Eo die cùm legeretur liber legis Moſaicæ 1
in auribus populi, invenerunt
ſcriptum in eo, ut non ingrederentur
Ammonitæ & Moabitæ in congregationem
Domini in æternum: Propterea 2
quòd non obtulerunt panem & aquam
filiis Iſraelis cùm egrederentur ex Ægypto,
& conduxerunt ſibi Balaamum
filium Phegoris ut malediceret eos; convertit
autem Deus noſter maledictionem
Balaami in benedictionem. Tunc 3
cùm audiſſent verba legis, ſeparaverunt
filii Iſraelis omnes exteros è medio
ſui. Et veniens Eliſab ſacerdos 4
ædificavit eis ibi domum ingentem, in 5
qua olim reponebant oblationes, & thus,
& vaſa decimarum frumenti, vini, &
olei in civitatibus Judæ, & miniſtrorum,
& Levitarum, & oblationes ſacerdotum.
In his autem omnibus non 6
eram ego in Jeruſalem: quoniam anno
trigeſimo ſecundo Artabſeſtis regis Babelis,
redieram ad regem: ſed in fine
dierum ſeparans me à rege, Et Jeroſolymam 7
rediens, cognovi malum quod
fecerat Eliſab Tobiæ, extruendo ſibi
domum in æde Domini. Moleſtè admodum 8
hoc tuli; & arripiens omnia
vaſa quæ erant in domo Tobiæ, ejeci ea
extra vicum apud domum. Tum dixi, 9
Mundate domum: & reſtitui illuc
vaſa domûs Domini, oblationes, &
thus. Sciens præterea portionem Levitarum 10
non dari, ideoque unumquenque
fugiſſe retrorſum, tam Levitas ac
miniſtros quàm operarios: Litigavi cum 11
principibus, & dixi eis; Quare deſtituta
eſt domus Domini? Deinde congregavi
eos, & reſtitui eos in jus &
conſuetudinem eorum: Et omnes Judæi 12
attulerunt decimas ex frumento
vino, & oleo, In cellas Salamaiæ ſacerdotis, 13
& ad Sadocum, & ad Aphraiam
ex Levitis, & cum iis Hananem
filium Zacbur filii Mathaniæ: quia
dignoſcebantur fideles, & prodierat ſors
illis ut eſſent principes fratrum ſuorum.
Recordare mei O Deus meus hanc ob rem, 14
& ne obmittas bonum quod egi erga
domum tuam O Deus mi, & cuſtodias
ejus. Eo quoque tempore videns Judæos 15
iter facere die ſabbathi, & onera
vehentes ſuper aſinos, vini, uvarum, &
ficuum; eáque inferre in Jeruſalem die
ſabbathi: conteſtatus ſum eos ne emerent
piſcationem, Nec afferrent piſces, neque 16
venderent aut emerent die ſabbathi Judæi
in Jeruſalem. Et contendi cum 17
principibus Judæ in Jeruſalem, et dixi
eis; Cur facitis malum hoc facinus, et
polluitis diem ſabbathi?

נחמיה : יג

vos & ? iſtam civitatem ſuper & , hoc malum omne nos ſuper noſter Deus adduxit & , veſtri patres fecerunt ſic Nonne
18 הלוא כה עשו אבתיכם ויבא אלהינו עלינו את כל־הרעה הזאת ועל העיר הזאת ואתם
facies ad Jeruſalaim portæ eſſent obumbratæ cùm , fuit Et ? ſabbathum violando , Iſrael ſuper iracundiam *addentes*
19 מוסיפים חרון על־ישראל לחלל את־השבת׃ ויהי כאשר צללו שערי ירושלם לפני
ſuper ſtatui meis pueris de & : ſabbathum poſt *ad uſque*, eas aperirent non ut , dixi & , valvæ ſunt clauſæ & , dixi & , *ſabbathi*
השבת ואמרה ויסגרו הדלתות ואמרה אשר לא יפתחום עד אחר השבת ומנערי העמדתי על־
Jeruſalaim extra venalis omnis venditores & , negotiatores *pernoctaverunt* Et . ſabbathi die in onus *veniret* non , portis
20 השערים לא־יבוא משא ביום השבת׃ וילינו הרכלים ומכרי כל־ממכר מחוץ לירושלם
manum , iteraveritis ſi *? muro coram pernoctantes vos* Quare : eos ad dixi & , eos *in* ſum conteſtatus Et . *duabus* & , *vice*
21 פעם ושתים׃ ואעידה בהם ואמרה אליהם מדוע אתם לנים נגד החומה אם־תשנו יד
venientes & , *ſe mundantes* eſſent ut , Levitis Dixique . ſabbatho in venerunt non illo tempore à : vos in mittam
22 אשלח בכם מן־העת ההיא לא באו בשבת׃ ואמרה ללוים אשר יהיו מטהרים ובאים
. tuæ miſericordiæ multitudinē ſecūdū *me ſuper* parce & , mi De' mei memēto hoc etiā : ſabbathi diem ſanctificādū ad portarum cuſtodes
שמרים השערים לקדש את־יום השבת גם־זאת זכרה־לי אלהי וחוסה עלי כרב חסדך׃
. Moabitidas , Hammonitidas , Aſdoditidas uxores *habitare fecerunt* , Jehudæos vidi illis diebus in Etiam
23 גם׀ בימים ההם ראיתי את־היהודים השיבו נשים אשדודיות עמוניות מואביות׃
contendi Et . populi *& populi* linguam ſecundùm *&* ; Jehudaicè loqui *cognoſcentes ipſi non* & , Aſdodicè *loquens dimidium* eorū filii Et
24 25 ובניהם חצי מדבר אשדודית ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם׃ ואריב
; eorū filiis veſtras filias dederitis ſi , Deum per eos adjuravi & *: eos depilavi &* , *viros* eis ex percuſſi & , eis maledixi & , eis cum
עמם ואקללם ואכה מהם אנשים ואמרטם ואשביעם באלהים אם־תתנו בנתיכם לבניהם
multis gentibus in & ? Iſrael rex Selomoh peccavit iſtas *ſuper* Nonne . vobis & , veſtris filiis eorū filiabus de acceperitis ſi &
26 ואם־תשאו מבנתיהם לבניכם ולכם׃ הלוא על־אלה חטא־שלמה מלך־ישראל ובגוים הרבים
fecerunt peccare eum etiam : Iſrael omnem ſuper regem Deus eum *dedit* & , erat ſuo Deo dilectus & , *ipſe ſicut* rex erat non
לא־היה מלך כמהו ואהוב לאלהיו היה ויתנהו אלהים מלך על־כל־ישראל גם־אותו החטיאו
, noſtrum Deum in *prævaricandū ad* , hoc grande malum omne *faciendum ad* , *eſt auditum* nunquid vobis Et . alienigenæ mulieres
27 הנשים הנכריות׃ ולכם הנשמע לעשת את כל־הרעה הגדולה הזאת למעל באלהינו
eū fugavi & : Choronitæ Sanballat ipſi gener , magni ſacerdotis Eljaſib filii Jojadah filiis de Et ? alienigenas uxores ducendo
28 להשיב נשים נכריות׃ ומבני יוידע בן־אלישיב הכהן הגדול חתן לסנבלט החרני ואבריחהו
eos mundavi Et . Levitarum & , ſacerdotii pactum & , ſacerdotium *polluentes ſuper* , mi Deus eorum Recordare . me *deſuper*
29 30 מעלי׃ זכרה להם אלהי על גאלי הכהנה וברית הכהנה והלוים׃ וטהרתים
temporibus in lignorum oblationi Et . ſuo opere in *viro* , Levitis & , ſacerdotibus obſervantias ſtatui & , alienigena omni ab
31 מכל־נכר ואעמידה משמרות לכהנים וללוים איש במלאכתו׃ ולקרבן העצים בעתים
. bonum in meus Deus mei Recordare . primitivis & , conſtitutis
מזמנות ולבכורים זכרה־לי אלהי לטובה׃

Verſio VULG. LAT.

Numquid non hæc fecerunt patres noſtri, & adduxit 18
Deus noſter ſuper nos omne malum hoc, & ſuper civitatem hanc? Et vos additis iracundiam ſuper Iſrael violando Sabbatum. 19 Factum eſt autem, cùm quieviſſent portæ Jeruſalem in die Sabbati, dixi; & clauſerunt januas, & præcepi ut non aperirent eas uſque poſt Sabbatum: & de pueris meis conſtitui ſuper portas ut nullus inferret onus in die Sabbati. 20 Et manſerunt negotiatores, & vendentes univerſa venalia, foris Jeruſalem ſemel & bis. 21 Et conteſtatus ſum eos, & dixi eis; Quarè manetis ex adverſo muri? ſi ſecundò hoc feceritis, manum mittam in vos. Itaque ex tempore illo non venerunt in Sabbato. 22 Dixi quoque Levitis ut mundarentur, & venirent ad cuſtodiendas portas, & ſanctificandam diem Sabbati: & pro hoc ergò memento mei, Deus meus, & parce mihi ſecundùm multitudinem miſerationum tuarum. 23 Sed & in diebus illis vidi Judæos ducentes uxores Azotidas, Ammonitidas, & Moabitidas. 24 Et filii eorum ex media parte loquebantur Azoticè, & neſciebant loqui Judaicè, & loquebantur juxta linguam populi & populi. 25 Et objurgavi eos, & maledixi. Et cecidi ex eis viros, & decalvavi eos, & adjuravi in Deo, ut non darent filias ſuas filiis eorum, & non acciperent de filiabus eorum filiis ſuis, & ſibimetipſis, dicens; 26 Numquid non in hujuſcemodi re peccavit Salomon rex Iſrael? & certè in gentibus multis non erat rex ſimilis ei, & dilectus Deo ſuo erat, & poſuit eum Deus regem ſuper omnem Iſrael: & ipſum ergò duxerunt ad peccatum mulieres alienigenæ. 27 Numquid & nos inobedientes faciemus omne malum grande hoc, ut prævaricemur in Deo noſtro, & ducamus uxores peregrinas? 28 De filiis autem Joiada filii Eliaſib ſacerdotis magni, gener erat Sanaballat Horonites, quem fugavi à me. 29 Recordare, Domine Deus meus, adverſùm eos qui polluunt ſacerdotium, jùſque Sacerdotale & Leviticum. 30 Igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis, & conſtitui ordines Sacerdotum & Levitarum, unumquemque in miniſterio ſuo: 31 Et in oblatione lignorum in temporibus conſtitutis, & in primitivis: Memento mei, Deus meus, in bonum. Amen.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 * ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܝܬܝ ܐܠܗܐ ܥܠܝܢ. ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ. ܘܥܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܗܕܐ. ܘܐܢܬܘܢ ܡܘܣܦܝܢ ܚܡܬܐ ܘܪܘܓܙܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܢܬܘܢ ܡܣܝܒܝܢ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ.
19 * ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܬܦܬܚܘ ܬܪܥܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܩܕܡ ܫܒܬܐ. ܐܡܪܬ ܕܢܬܬܚܕܘܢ ܬܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ
ܕܠܐ ܢܬܦܬܚܘܢ ܬܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܬܪ ܫܒܬܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܝ ܐܩܝܡܬ ܥܠ ܬܪܥܐ. ܕܠܐ
20 ܢܥܘܠ ܡܘܒܠܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. * ܘܒܬܘ ܬܓܪܐ ܘܡܙܒܢܝ ܙܒܢܐ ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
21 ܙܒܢܬܐ ܚܕܐ ܘܬܪܬܝܢ. * ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܥܐܠܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܟܕ ܩܝܡ ܝܘܡܐ ܒܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ. ܐܢ ܬܫܢܘܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܡܢ ܗܘ
22 ܙܒܢܐ ܗܘ. ܠܐ ܥܠܘ ܒܫܒܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܠܘܝܐ ܕܢܗܘܘܢ ܡܕܟܝܢ. ܘܥܐܠܝܢ ܢܛܘܪܐ
ܘܬܪܥܐ ܠܡܩܕܫܘ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܐܦ ܗܕܐ ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ. ܘܚܘܣ ܥܠܝ ܐܝܟ ܣܘܓܐ
23 ܕܪܚܡܝܟ. * ܐܦ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܚܙܝܬ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܣܒܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܐܫܕܘܕܝܬܐ ܐܦ
24 ܥܡܘܢܝܬܐ ܘܡܘܐܒܝܬܐ. * ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܡܠܠܝܢ ܦܠܓܗܘܢ ܐܫܕܘܕܐܝܬ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܠܐ
25 ܝܕܥܝܢ ܠܡܡܠܠܘ ܝܗܘܕܐܝܬ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܠܫܢܐ ܕܥܡܡܐ. * ܘܕܢܬ ܥܡܗܘܢ. ܘܠܛܬ ܐܢܘܢ.
ܘܩܛܠܬ ܡܢܗܘܢ ܓܒܪܐ. ܘܡܪܛܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܘܡܝܬ ܐܢܘܢ ܒܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܬܬܠܘܢ ܒܢܬܟܘܢ
26 ܠܒܢܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܣܒܘܢ ܡܢ ܒܢܬܗܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܐܘ ܠܟܘܢ. * ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܗܘ ܚܛܐ
ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܘ ܕܒܥܡܡܐ ܣܓܝܐܐ ܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܐܟܘܬܗ. ܘܪܚܝܡ
ܗܘܐ ܠܐܠܗܗ. ܘܐܩܝܡܗ ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܦ ܠܗ ܐܚܛܝܘܗܝ ܢܫܐ
27 ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܠܟܘܢ ܕܐܫܬܡܥ ܠܟܘܢ ܥܒܕܬܘܢ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܠܡܥܒܪܘ
28 ܥܠ ܐܠܗܢ. ܘܠܡܣܒܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܝܘܝܕܥ ܒܪ ܐܠܝܫܒ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܗܘܐ
29 ܚܬܢܐ ܠܣܢܒܠܛ ܚܘܪܢܝܐ. ܘܐܦܩܬܗ ܡܢ ܠܘܬܝ. * ܐܬܕܟܪ ܠܗܘܢ ܐܠܗܝ. ܥܠ ܫܪܟܐ
30 ܕܟܗܢܘܬܐ ܘܥܠ ܫܪܟܐ ܕܟܘܡܪܐ. ܘܕܠܘܝܐ. * ܘܕܟܝܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ.
31 ܘܐܩܝܡܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܟܘܡܪܐ ܘܠܘܝܐ ܐܢܫ ܠܥܒܕܗ. * ܘܠܩܘܪܒܢܐ ܘܠܡܘܥܕܐ
ܒܙܒܢܝܗܘܢ. ܘܠܒܘܟܪܝܗܘܢ ܘܠܩܘܪܒܢܐ. ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ ܗܕܐ ܠܛܒܬܐ.

Ita cùm feciſſent patres veſtri, induxit Deus ſuper nos totam hanc calamitatem, & ſuper civitatem iſtam: & vos aggeratis iram & furorem ſuper Iſraelem, violantes diem ſabbathi. 18 19 Tunc temporis cùm apertæ fuiſſent portæ Jeroſolymorum ante ſabbathum, dixi ut clauderentur portæ: & præcepi ne aperirentur portæ uſque poſtridie ſabbathi: & ex pueris meis conſtitui in portis, ne ingrederetur onus die ſabbathi. 20 Cùmque pernoctâſſent mercatores & rerum venalium emptores extra Jeruſalem unâ & alterâ die, 21 Conteſtatus ſum eos, & dixi eis; Quare vos non ingredimini ſtante die per portam muri? Si contempſeritis hoc verbum, manum extendam in vos: & ex eo tempore non ſunt ingreſſi ſabbatho. 22 Deinde dixi Levitis ut mundarent ſeſe, & ingrederentur cuſtodes & janitores ad ſanctificandum diem ſabbathi. Etiam hujus rei memoriam ſerva mihi mi Deus, & parce mihi ſecundùm abundantiam miſerationum tuarum. 23 Iiſdem quoque temporibus videns Judæos contubernio accepiſſe uxores alienigenas, Aſdodæas, Ammonitidas etiam, & Moabitidas: 24 Et filios eorum partim loqui Aſdodicè; partim verò neſcientes loqui Judaicè, ſed linguas gentium: 25 Contendi cum eis, & maledixi eis, & quoſdam ex eis occîdi & inhumavi: & adjuravi eos per Deum, *dicens*; Ne detis filias veſtras filiis illarum, neque aſſumatis filiis veſtris aut vobis de filiabus illarum. 26 Propter has quidem peccavit Salomon ille rex Iſraelis, cui par non fuit rex in multis gentibus, qui dilectus erat Deo ſuo ita ut conſtituerit eum Deus regem ſuper univerſum Iſraelem: vel ipſum ad peccatum induxere mulieres alienigenæ. 27 Et cùm hoc à vobis auditum ſit, tamen commiſiſtis tam ingens crimen, prævaricantes in Deum noſtrum, & in contubernium admittentes mulieres alienigenas. 28 Etiam è filiis Jojadai filii Eliſabi ſummi ſacerdotis, fuit *quidam* gener Sanbelato Horanitæ; & ejeci eum à me. 29 Memoriæ mihi manda mi Deus. Quoad reliquum ſacerdotium, reliquos nempe ſacerdotes ac Levitas; 30 Tum mundavi eos ab omnibus gentibus, tum reſtitui eos ad cuſtodias ſuas: tam ſacerdotes quàm Levitas, unumquenque ad officium ſuum, 31 Et ad oblationes & ſacra temporibus & feſtis *ſtatutis*, & ad primitias. Memoriam hujus rei mihi ſerva Deus mi in bonum.

ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܬܪܝܢ
ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܕ.

Finis libri Eſræ ſcribæ in quo continentur verſus bis mille trecenti ſexaginta unus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

18 Οὐχὶ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ϗ ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἡμῶν ϗ ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ
19 ταῦτα ϗ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; ϗ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ, βεβηλῶσαι τὸ σάββατον; Καὶ ἐγένετο
ἡνίκα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἰερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββάτου, ϗ εἶπα, ϗ ἔκλεισαν τὰς πύλας· ϗ εἶπα, ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι
(ι) αὐτὰς ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου. (κ) ϗ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε
20 μὴ αἴρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Καὶ ηὐλίσθησαν πάντες, ϗ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἰερουσαλὴμ
21 ἅπαξ ϗ δίς. Καὶ (λ) ἐπεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, ϗ εἶπα πρὸς αὐτούς, Διὰ τί ὑμεῖς αὐλίζεσθε
ἀπέναντι τοῦ τείχους; ἐὰν δευτερώσητε, ἐκτενῶ (†) χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου οὐκ
22 ἤλθοσαν ἐν σαββάτῳ. Καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἳ ἦσαν καθαριζόμενοι, ϗ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες τὰς
πύλας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου ὁ Θεὸς, ϗ φεῖσαί μου κατὰ τὸ
23 πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ἰουδαίους οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζωτίας,
24 Ἀμμανίτιδας, Μωαβίτιδας, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἥμισυ (μ) λαλοῦντες Ἀζωτιστί, ϗ οὐκ εἰσὶν ἐπιγινώσκοντες
25 λαλεῖν Ἰουδαϊστί. Καὶ ἐμαχεσάμην μετ᾽ αὐτῶν, ϗ κατηρασάμην αὐτούς· ϗ ἐπάταξα ἐν
αὐτοῖς (ν) ἄνδρας, ϗ ἐμαδάρωσα αὐτούς, ϗ ὥρκισα αὐτοὺς ἐν τῷ Θεῷ, (ξ) Ἐὰν δῶτε τὰς θυγατέρας
26 ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ϗ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. Οὐχ οὕτως ἥμαρτε
Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραήλ; ϗ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐκ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, ϗ (ο) ἀγαπώμενος
τῷ Θεῷ ἦν, ϗ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, ϗ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ
27 γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι. Καὶ ὑμῶν μὴ (π) ἀκουσόμεθα ποιῆσαι πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνθετῆσαι
28 ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας; Καὶ ἀπὸ υἱῶν (ρ) Ἰωαδὲ τοῦ Ἐλισοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ
29 μεγάλου νυμφίου (σ) τοῦ Σαναβαλλὰτ τοῦ Οὐρανίτου, ϗ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ᾽ ἐμοῦ. Μνήσθητι αὐτοῖς ὁ Θεὸς
30 ἐπὶ ἀγχιστείᾳ τῆς ἱερατείας, (τ) ϗ διαθήκῃ τῆς ἱερατείας, ϗ τοὺς Λευίτας. Καὶ ἐκαθάρισα αὐτοὺς
ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως, ϗ ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσι ϗ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ ὡς τὸ ἔργον
31 αὐτοῦ. Καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, ϗ ἐν τοῖς βακχουρίοις. μνήσθητί μου ὁ
Θεὸς ἡμῶν εἰς ἀγαθωσύνην.

Nónne ſic fecerunt patres veſtri; & adduxit ſuper eos Deus noſter, et ſuper 18
nos, omnia mala hæc, & ſuper civitatem hanc? Et vos additis
iram ſuper Iſrael polluendo ſabbatũ. Et factũ eſt quando conſtiterunt 19
portæ in Hieruſalē ante ſabbatũ, & dixi, & clauſerunt portas: et
dixi, ut illæ non aperirentur uſque poſt ſabbatum. Et de pueris meis
ſtatui ſuper portas, ut non tollerent onera in die ſabbati. Et commorati 20
ſunt (g) omnes, & fecerunt venditionem extra Hieruſalem
ſemel, & bis: Et conteſtatus ſum in eis, & dixi ad eos; Cur vos 21
commoramini ante murum? ſi iteraveritis, extendam manum meam
in vos. A tempore illo non venerunt in ſabbato. Et dixi Levitis, 22
qui erant mundati, & venientes cuſtodientes portas, ſanctificare diem
ſabbati. Ad hæc memento meî, Deus, & parce mihi ſecundùm multitudinem
miſericordiæ tuæ. Et in diebus illis vidi Judæos, qui 23
habitare fecerant uxores Azotias, Ammanitidas, Moabitidas: Et 24
filii eorũ dimidium loquentes Azoticé: & non ſunt ſcientes loqui (h)
Judaicé. Et concertavi cũ eis, & execratus ſum eos: & percuſſi in eis 25
viros, & decalvavi eos, & adjuravi eos in Deo; Si dederitis filias
veſtras filiis eorum, et ſi acceperitis de filiabus eorum filiis (i)
veſtris. Nónne ſic peccavit Salomon rex Iſrael? Et in gentibus 26
multis non erat rex ſimilis ei, et dilectus Deo erat, et dederat eum
Deus in regem ſuper omnem Iſrael: et hunc declinare fecerunt
mulieres alienæ. Et vos nunquid audiemus facere omne malum hoc, 27
prævaricari in Deum noſtrum, ducendo uxores alienas? Et de filiis 28
Joadæ filii Eliſub ſacerdotis magni, (k) generi Sanaballat Uranitæ,
et expuli eum à me. Memor eſto eis, Deus, ſuper (l) abdicatione 29
ſacerdotii, et teſtamento ſacerdotii, et Levitas. Et mundavi 30
eos ab omni alienatione, et ſtatui vices ſacerdotibus, et Levitis, vir,
ſicut opus ejus. Et (m) donum portantium ligna in temporibus à 31
temporibus, et in (n) Bacchuriis. Memento mei, Deus noſter, in bonitatem.

MS. A. (ι) αὐτὰς *ὀπίσω (κ) ϗ ἔστησα (λ) διεμαρτυράμην (†) τὴν χεῖρά (μ) λαλοῦσιν Ἀζωτιστί, (ν) ἄνδρας, ϗ ἐνώρκισα αὐτοὺς (ξ) *Ἂν (ο) ἀγαπώμενος Θεῷ
(π) ἀκουσόμεθα ποιῆσαι τὴν πᾶσαν (ρ) Ἰωιαδὲ (σ) τοῦ Σαναβαλλάτ, ϗ ἐξέβρασα (τ) ϗ διαθήκης τῆς ἱερατείας, *Ἔζρας β΄.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* هكذا صنعوا ابايكم * واجاب الله علينا هذا الشر كله * وعلي هذه القرية ايضا * وانتم 18
تريدون غضبا علي اسرايل وتنجسون يوم السبت * حينيذ لما فتحت ابواب اورسليم قبل 19
السبت * امرت ان يغلقوا الابواب ولا يفتحوا الي بعد السبت * واتوا التجار والبياعين والمشرين 20
برا اورسليم يوما واثنين * واشهدت عليهم وقلت لهم * ان رجعتم ايضا ان تجوا يوم 21
السبت ما ادعكم ان تدخلوا * ولماذا لم تجوا قبل دخول السبت * وان كنتم تطرحوا
بكلامي امدد يدي اليكم * ولم ارجع امنكم ان تدخلوا يوم السبت * وقلت 22
للبوابين ان يكونوا يتطهروا ويدخلوا الي الحراس * واللاويين ليقدسوا يوم السبت *
وبهذا اذكرني يا الاهي * ونجيني ككثرة رحمتك * وفي تلك الايام نظرت الي اليهود 23
وقد اجلسوا نساء اجنبيات من اهل اشدود وعمانيات وموابيات * وبنيهم يتكلموا نصف 24
كلامهم بالعبراني ونصفه بالكسداني مثل كلام الشعوب * فانتهرتهم ولعنتهم * وقتلت منهم 25
رجالا ودفنتهم * وحلفت لليهود بالله ان لا يدفعوا بناتهم لبنيهم * ولا ياخذوا بناتهم
لبنيهم * لان الويل لكم * من اجل هولاء اخطا سليمن ملك اسرايل الذي ما صار 26
مثله في شعوب كثيرة * وصار محبوبا عند الله * واقامه الرب ملكا علي جميع اسرايل *
ومن اجل النساء الاجنبيات زاغ قلبه * وانتم الم تسمعوا صنعتم ايضا هذا الشر وكذبتم 27
بالاهنا * وجالستم النساء الغريبات * ومن بني يوياداع ابن يلنساف الحبر العظيم الذي 28
صار ختنا لسمبلاط الحوراني طردته من عندي * اذكرهم يا الاهي والباقي من الكهنة * 29
وعلي بقية الاحبار واللاويين * فطهرتهم من جميع اثمهم * واقمتهم في حرسهم * كل انسان 30
بعمله * والقرابين والتقديسات في زمانهم واعيادهم * وفي الباكورية * اذكر لي يا 31
الاهي هذا *

Sic fecerunt patres veſtri, & induxit 18
Deus ſuper nos hoc omne malum, & ſuper
hanc civitatem etiam: & vos augetis
iram ſuper Iſraëlem, polluentes diem
ſabbathi. Tunc cùm apertæ eſſent portæ 19
Jeruſalem ante ſabbathum, præcepi ut
clauderent portas, nec aperirent uſque
poſt ſabbatum. Cúmque venirent mercatores, 20
& vendentes, atq; ementes extra
Jeruſalem die unâ & alterâ; Conteſtatus 21
ſum eos, et dixi eis; Si reverſi iterum
veneritis die ſabbathi, non permittam
vobis ingredi: cur non venitis ante ingreſſum
ſabbathi? Quòd ſi verba mea
ſpreveritis, extendam manum meam in
vos, nec iterum fidam vobis ut ingrediamini
die ſabbathi. Et dixi janitoribus 22
ut mundarent ſe, & ingrederentur
ad cuſtodiam: & Levitis ut ſanctificarent
diem ſabbathi. Ob hoc etiam recordare
mei O Deus meus, & ſalva me
ſecundùm multitudinem miſericordiæ
tuæ. Iis quoque diebus videns Judæos 23
habitare ſecum feciſſe mulieres exteras
Aſdodæas, Ammonitidas, & Moabitidas;
Et filios eorum loquentes partim 24
ſermone Hebræo, partim Chaldæo, ſecundùm
ſermonem gentium: Objurgavi 25
eos, & maledixi eis, occîdi quoſdam
ex eis & ſepelivi eos: et adjuravi
Judæos per Deum, ne darent filias ſuas
filiis illarum, neque aſſumerent filias
illarum filiis ſuis. Alioqui væ vobis: 26
nam harum cauſâ peccavit Salomon
rex Iſraelis, cui non extitit ſimilis in
multis gentibus, qui dilectus erat apud
Deum, quem denique conſtituerat
Dominus regem ſuper univerſum Iſraelem:
attamen cauſâ mulierum exterarum
aberravit cor ejus: Et vos annon 27
auſcultaretis? Feciſtis etiam flagitium
hoc, & mentiti eſtis in Deum noſtrum,
habitare facientes vobiſcum
mulieres exteras. Et de filiis Jojadai 28
filii Eliſab ſacerdotis magni, qui gener
erat Samballati Horanitæ, expuli eum à
me. Recordare illorum O Deus meus, 29
et reliquorum ſacerdotum. Quod autem
ad reliquos ſacerdotes ac Levitas,
Mundavi eos ab omni iniquitate eorum, 30
et reſtitui eos ad cuſtodiam eorum,
quemque ad opus ſuum: Et oblationes 31
et ſacra temporibus et ſolennitatibus
ſuis, et ad primitias. Recordare hoc
mihi O Deus meus.

Admonitio ad Lectorem.

Cùm à multis obnixè rogati ſimus, ut libri, qui in Hebraicis codicibus reperiuntur, ſeorſim à reliquis, de quorum authoritate dubitatur, imprimerentur; eorum votis, certis de cauſis, annuere viſum eſt. Ne tamen ordinem librorum, quem ſemper tenuerunt Eccleſiæ tam Orientis quàm Occidentis (quo libri, qui Hebraicè non extant, quique hiſtoriarum continuationem, vel additamenta quædam ad libros Hebraicos continent, propriis locis inſeruntur; ut ex antiquis exemplaribus Græcis, Latinis, Syriacis, & Arabicis conſtat) rejicere videremur, Typothetarum calculos ſic ordinavimus, ut qui antiquum Eccleſiæ ordinem in libris compingendis ſervare velint, commodè id facere poſsint. Quod monuiſſe neceſſarium erat, ne ordinem librorum pro arbitrio immutando, lectori impoſuiſſe videremur, noſtrum pro antiquo, quem edere profitemur, ſubſtituendo. Nam cùm Novas Verſiones non cudamus, ſed antiquas exhibeamus, eaſdem fideliter ſine ulla mutatione vel verborum vel ordinis librorum & capitum, quantum fieri potuit, religioſè conſervare neceſſarium putavimus: omnia lectoris pii & prudentis judicio relinquentes. Hoc igitur ſemel monuiſſe ſatis erit.

LIBER
ESTHER.

מגילת אסתר : א

CAP. I. א

centum & viginti & ſeptem ,Æthiopiam ad uſque & India ab *regnans* Achaſueros ipſe : Achaſueros diebus in fuit Et

1 וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד־כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה

.*metropoli* Suſan in quod , ſui regni ſolium ſuper Achaſueros *regem ſedere ſecundùm* , illis diebus In .provincias

2 מְדִינָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁבֶת ׀ הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃

,*Euphrataei principes* ,*Madai &* ,*Paras exercitus* : ſuis ſervis & ,ſuis principibus cunctis convivium fecit ,*eum regnare* tertio anno In

3 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל ׀ פָּרַס וּמָדַי הַפַּרְתְּמִים

,ſuæ magnitudinis *decus* honorem & ,ſui regni gloriæ *opulentiam* *ipſum oſtendendo In* : *ejus facies ad* provinciarum *principes &*

4 וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃ בְּהַרְאֹתוֹ אֶת־עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ

inventis populo omni rex fecit ,*illos dies complendo in* Et .diebus centum & octoginta ,multis diebus

5 יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם׃ וּבִמְלוֹאת ׀ הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם הַנִּמְצְאִים

candidũ (Aulæum) .regis *ædis* horti atrio in ,dierum ſeptem convivium ,minimum ad uſque & maximo à *metropoli* Suſan in

6 בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ׃ חוּר ׀

aurei lecti *: marmoris* columnis & ,argenteis circulis *ſuper* purpureis & ,byſſinis funibus tentum *hyacinthi &* *carpaſi*

כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת ׀ זָהָב

vaſis à vaſa & ,aureis vaſis in *propinare* Et *mercatorum lapidis &* ,*parii &* ,*marmoris &* ,*cryſtalli* pavimentum ſuper argentei &

7 וָכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהַט־וָשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת׃ וְהַשְׁקוֹת בִּכְלֵי זָהָב וְכֵלִים מִכֵּלִים

.*regis* *manum* ſecundùm multum *regni* vinum & *: iterantes*

שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃

תרגום TARGUM.

א

1 והוה ביומי אחשורוש הוא אחשורוש דביומוהי בטילת עבידת בית אלהנא רבא והות
בטילא עד שנת תרתין לדריוש בגין עטיתא דושתי חייבתא ברתיה דאויל מרודך בר
נבוכדנצר ועל דלא שבקת למבני ית בית מוקדשא אתגזר עלה לאתקטלא ערטילתא
ואוף איהוא על דצית לעיטא אתקצרו יומוהי ואתפליג מלכותיה דמן קדמת דנא הוין
כל עממיא אומיא ולישניא ואפרכיא כבישן תחות ידוי וכען לא אשתעבדו ליה מן בגלל
הכי ובתר כדו אתגלי קדם יי דעתידא ושתי לאתקטלא ועתיד הוא למסב ית אסתר
דהיא מבנת שרה דחיית מאה ועשרין ושבע שנין אתיהבת ליה ארכא ומלך מן הנדיא
רבא ועד כוש דמן מדנחא דהנדיא רבא ועד מערבא דכוש מאה ועשרין ושבע פלכין :
תוספתא חמשה כתיב בהון ויהי לישנא דוי ואלו אנון ויהי ביומי אמרפל דאתכנשו
מלכין ולא הוה ריבא וחרבא בעלמא עד דאתא אמרפל ויהי ביומי שפוט השופטים וכל
וי הוה ביומיהון ומן וי הוה מטול דהיה כפנא בארעא דכתיב ויהי רעב בארץ ויהי בימי
אחז וי הוה ביומוי ומן וי הוה דכתיב עלה רצין מלך ארם ומה כתיב בתריה נעלה
ביהודה ונקיצנה מכן אתה למד כולהון דכתיב ויהי בימי לשנא דוי והוה מן יומי עלמא
מן שנין קדמיתא כד הוו עקן אתין על בית ישראל הוין מצלין קדם אבוהון דבשמיא ועני
2 יתהון דכתיב ויהי עד לא יקרון אנא עני עד לא ימללון אנא אשמע : ביומיא האנון כד
בעא מלכא אחשורוש למתב על כורסי מלכותא דשלמה דאשתבא מן ירושלם על
ידוהי דשישק מלכא דמצרים וממצרים אשתבא על ידוי דסנחריב ומן ידוי דסנחריב
אשתבא על ידוי דחזקיה ותב לירושלם ותוב מן ירושלם אשתבא על ידוי דפרעה
חגירא מלכא דמצרים וממצרים אשתבא על ידוי דנבוכדנצר ונחת לבבל וכד צדא
כורש ית מדהא דבבל אחתיה לעילם ובתר כן מלך אחשורוש ובעא למתב עלוהי
ולא הוה יכיל ושדר ואיתי ארדכלין מן אלכסנדריא למעבד כותיה ולא יכילו ועבדו
אוחרן ארע מניה ואתעסקו ביה תרין שנין ובשתא תליתאה מלכותיה יתיב עלוי ההוא
3 כורסי מלכותיה דעבדו ליה ארדכלין בשושן בירנתא : בשתא דתלת למלכותיה
דאחשורוש עבד משקיא ומטול מה עבד משקיא אית דאמרין דמרדין עלוהי אפרכיא
ואזל וכבשנון ובתר דאכבשנון אתא ועבד משקיא ואית דאמר יומא דאידא הוה ליה
ושדר אגרתא לכולהן מדינתא למיתי למעבד קדמוי חדותא שלח וזמן כל רברבני
מדינתא דייתון ויחדון עמיה ואתו קדמוי מאה ועסרין ושבע מלכין מן מאה ועסרין
ושבע מדינן וכולהון קטירי תגי ברישיהון והוו סמיכין ליה על גנוני מילתא ואכלין
וחדיין קדם מלכא והון פרתונאי ורברבני מדינתא קדמוי ומן רברבני ישראל הוו תמן
4 מטול דחזו תמן מאני בית מקדשא הון בכין ומספדן תמן : ובתר דאכלו ושתו ואתפנקו
אחזי להון ית עתריה די ישתאר בידיה מן כורש מדאה ואוף כורש אשכח ההוא עתרא
בצדאותיה דבבל חפר בספר פרת ואשכח תמן שית מאה ותמנן אחמיתין דנחשא מלין
דהב טב ויהרין ובורלין וסנדלכין ובההוא עתרא תקיף יקריה יומין סגיאין ומשתיא
5 לרברבנוי מאה ותמנן יומין : ובאשלמות יומי משתיא האלין עבד מלכא לכל עמא
בית ישראל דאשתכחו חייביא בשושן בירנתא דאתמניאו עם ערלאין דיירי ארעא למן
רבא ועד זעירא משתיא שבעא יומין בדרת גנתא גואה דמלכא דהוות נציבא אילנין
עבדין פירין ובוסמנין כבישן עד פלגותהון דהב טב ושלימו באשלמות אבן טבא
6 ומטללין עלויהון ברם מרדכי צדיקא וסיעתיה לא הוו תמן : ומן אילנא לאילנא הוו
פריסן יריען דבוץ גון חור בספירין וכרתנין ותכלא אחידן באשלי מטכסין צביען
בארגונא דלין עלוי אונקלין דכסף ודשרין סנלגלין דכסף כפיסן עלוי עמודי מרמרין
ססקין ירקין וברקין ומרוקין וחורין אותיב יתהון עלוי ערסן דמילתין דמתחן על
דרגשין דנקלטיהון דדהב טב וכרעיהון דכסף שרין על פטיו כביש קרוסטלינין
7 ומרמרין ודורא דכרכי ימא רבא ואטונין מצירין מקפין להון חוור חוור: ופקיד לאשקאה
יתהון במני דהבא דבית מקדשא דאיתי נבוכדנצר רשיעא מן ירושלם ומניא
אוחרניתא דהוו ליה למלכא אחשורוש תמן הוו מחלפין דמותהון היכאבר ומן קדם
מני בית מקדשא אשתנאו והוו שתן חמר עסים דיאי למשתי מלכא דסגי ריחיה ובסים
טעמיה ולא בחסרנא אלהן כמסת ידא דמלכא :

Verſio VULG. LAT.

LIBER ESTHER.

CAP. I.

IN diebus Aſſueri, qui regnavit ab India uſque Æthiopiam 1
ſuper centum viginti ſeptem provincias : Quando 2
ſedit in ſolio regni ſui, Suſan civitas regni ejus exordium
fuit. Tertio igitur anno imperii ſui, fecit grande convivium 3
cunctis principibus, & pueris ſuis, fortiſſimis Perſarum,
& Medorum inclytis, & præfectis provinciarum
coram ſe, Ut oſtenderet divitias gloriæ regni ſui, ac 4
magnitudinem, atque jactantiam potentiæ ſuæ, multo
tempore, centum videlicèt & octoginta diebus. Cúmque 5
implerentur dies convivii, invitavit omnem populum,
qui inventus eſt in Suſan, à maximo uſque ad minimum:
& juſſit ſeptem diebus convivium præparari in veſtibulo
horti, & nemoris, quod regio cultu & manu conſitum
erat. Et pendebant ex omni parte tentoria aërii coloris, 6
& carbaſini ac hyacinthini, ſuſtentata funibus byſſinis,
atque purpureis, qui eburneis circulis inſerti erant,
& columnis marmoreis fulciebantur. Lectuli quoque
aurei et argentei, ſuper pavimentum ſmaragdino et
pario ſtratum lapide, diſpoſiti erant : quod mirâ varietate
pictura decorabat. Bibebant autẽ qui invitati erant, 7
aureis poculis, et aliis atque aliis vaſis cibi inferebantur.
Vinum quoque, ut magnificentiâ regiâ dignum erat, abundans,
et præcipuum ponebatur.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET fuit in diebus Ahhaſueros : ipſe fuit Ahhaſueros *in cujus diebus* 1
ceſſavit opus domus Dei noſtri magni, & impeditum eſt uſq; ad annum
ſecundum Darii, propter conſilium Vaſthi impiæ, filiæ Evil-merodach
filii Nebuchadneſzar, & propterea quòd non permiſit ædificare domum
ſanctuarii, decretum eſt de ea, ut interficeretur nuda; & etiam ipſe quòd
auſcultaverat conſilio, abbreviati ſunt dies ejus, & diviſum eſt regnum
ejus, quum antea fuiſſent omnes populi, gentes & linguæ & præfecturæ,
ſubjecti ejus poteſtati, nunc autem non ſerviunt ei propter hoc : ſed poſtquam
manifeſtum eſſet coram Domino, fore ut Vaſthi interficeretur, &
ipſe acciperet Ezzther, quæ erat de filiabus Sarah, quæ vixit centum
& viginti & ſeptem annos, data eſt ei prorogatio. & imperavit ab Hendia
magna & uſq; ad Chus, quæ eſt ab oriente Hendiæ magnæ, & uſque
ad occidentem Chus, centum & viginti & ſeptem regionibus.
Additamentum. Quinq; locis ſcriptum eſt וַיְהִי *Et fuit, ſignificatione*
וַי *Væ; ea autẽ ſũt: Et fuit in diebꝰ Amraphel, cùm congregati eſſent reges*
: Non enim erat contentio & gladiꝰ in mundo antequã veniret Amraphel.
Et fuit in diebꝰ quando judicabant judices; & omne væ erat in diebꝰ
eorum: at quodnã væ erat? Eò quòd erat fames in terra; quod ſcriptũ eſt,
Et fuit fames in terra. Et fuit in diebꝰ Ahhaz; væ erat in diebꝰ ejꝰ: quod
autẽ væ erat? quod ſcriptũ eſt, Aſcendit Reſzin rex Aram, & quod ſcriptũ
eſt paulò poſt, Aſcendamus in Jehudah & obſideamus eam. Hinc tu
diſcas, ubicunque ſcribitur ויהי בימי *ſignificari Væ. Factum eſt autẽ*
à diebus ſeculi, ab annis priſcis ut, quando obvenirent domui Iſrael tribulationes,
orarent ante patrem ſuũ qui eſt in cœlis, & exaudiret eos; quod
ſcribitur, Et erit, antequam clament, & ego reſpondebo : nondũ ipſis loquentibꝰ
& ego audiam. In diebꝰ illis quando quæſivit rex Ahhaſueros 2
ſedere ſup ſoliũ *regni Selomoh, quod ſublatũ fuerat à Jeruſalẽ per manꝰ*
Seſac regis Miſzraim, & ex Miſzraim abductũ eſt per manꝰ Zzanhherib,
è manibus autem Zzanhherib ereptum eſt per manus Hhizkiah &
reductum in Jeruſalem : At rurſus è Jeruſalem ablatum eſt per
manus Parghoh claudi regis Miſzraim, & ex Miſzraim deportatum
eſt per manus Nebuchadneſzar ac delatum in Babel; cùm autẽ devaſtaret
Cyrus provinciã Babel, deduxit illud in Elam : poſtea vero quando
regnavit Ahhaſueros & quæſivit inſidere illi, non potuit; miſit ergo &
adduxit artifices ab Alexandria, ut facerent ſimile ei, ſed non potuère, at
fecerunt aliud inferius eo, in cujus fabrica cum duos annos occupati fuiſſent,
tertio demũ anno regni ſui inſedit ei ſolio regni ſui, quod *fecerunt*
ſibi artifices in Suſan metropoli. Anno tertio regni ſui *Ahhaſueros* fecit 3
convivium : *& quamobrem fecit conviviũ? Sunt qui dicunt, Rebellâſſe in*
eum præfectos ſuos, ipſũ vero profectũ eos in ordinem coegiſſe, eoque facto
reverſũ eſſe & conviviũ feciſſe : eſt qui dicit, Diem hanc ei ſolennẽ fuiſſe,
miſiſſe itaque litteras in omnes provincias, ut venirent & agerent
coram eo lætitiã. Miſit & invitavit omnes magnates provinciarum, ut
venirent & lætarentur cum eo; & convenerunt coram eo centũ & viginti
& ſeptem reges, ex centũ & viginti & ſeptẽ provinciis, omnes redimiti
coronis capita ſua, & accubuerunt ei ſuper ſtratis ovillis & comederunt &
gaviſi ſũt corã rege. Præſentibꝰ itaq; proceribꝰ & magnatibꝰ provinciarũ
corã eo, quidã etiã ex magnatibus Iſrael aderant illîc, qui quòd viderent
illîc vaſa domꝰ ſanctuarii, lachrymabãt ac flebã: ibi. Et poſtquã comediſſet 4
ac bibiſſet et oblectâſſet ſe, oſtendit eis opulentiã *ſuã, quæ relicta eſt in manu*
ſua à Cyro Medo; etiã Cyrꝰ repperit has opes, cũ excinderet ipſe Babel,
fodit in ripa Perath & invenit ibi ſexcentas & octoginta arcas æreas plenas
auro bono, margaritis, & beryllis, & ſmaragdis : his igitur opibus
viguit gloria ejꝰ diebꝰ multis, *convivio magnatibus ejꝰ exhibito* centũ &
octoginta diebꝰ. Et cũ finirentur dies illi convivii, fecit rex omni populo 5
domꝰ Iſrael, qui inventi ſunt peccatores in Suſan metropoli, *qui annumerati*
ſunt cũ incircunciſis incolis terræ, à magno uſque ad parvũ, conviviũ
ſeptẽ dierũ in atrio horti interioris regis, *qui conſitus erat arboribꝰ ferentibꝰ*
fructꝰ & aromata, obductis uſq; ad mediũ ipſarũ auro bono, inſertos
etiam habentibus lapides pretioſos, & umbram præbentibus eis: veruntamen
Mardochai juſtus & ſocii ejꝰ non aderant ibi. Et ab arbore ad arborẽ 6
fuerunt extenſa aulæa byſſi coloris albi, *cũ ſapphirinis & praſinis*
& hyacinthinis, apprehenſa funibꝰ ſericeis tinctis purpurâ, pendentia ab
uncis argenteis *& trabibꝰ rotundis argenti, poſitis ſuper columnas marmoreas*
rubras, virides, coruſcantes, flavas & candidas : diſcumbere
fecit eos ſuper lectos *melotinos*, qui extenti erant ſuper ſtrata, *quorum*
poſtes erant ex auro bono, & pedes eorũ ex argento depoſiti in pavimento
ſtrato cryſtallis, marmoribus *& [lapide] Dura munitionum* maris magni, &
tunes figurati cingebãt ea circũquaq;. Et juſſit propinare eis in vaſis aureis 7
domus ſãctuarii, quæ attulerat Nebuchadneſzar impiꝰ à Jeruſalem; alia
vero vaſa quæ erãt ipſius regis Ahhaſueros ibi, mutata ſunt formâ ſuâ ad
inſtar plumbi, & ob præſentiã vaſorũ domus ſãctuarii fuerunt alterata: et
bibebant vinũ *muſtũ,* dignum quod biberetur à rege, *præſtantis odoris &*
gratiſſimi ſaporis, idq; non parcè ſed juxta regiæ manus liberalitatem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΕΣΘΗΡ.

ESTHER.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Α'.

CAP. I.

Hoc proœmium in Vulgata Latina incipit Cap. 11. v. 2. atque Cap. 12. v. 6. terminatur.

ἘΤΟΥΣ δευτέρου βασιλεύοντος (α) Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου βασιλέως, τῇ μιᾷ τοῦ Νισὰν, ἐνύπνιον εἶδε Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαείρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ Κισαίου, (β) ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, Ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, οἰκῶν ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἄνθρωπος μέγας, θεραπεύων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. Ἦν ϗ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἧς ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσορ (γ) βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐξ Ἱερουσαλὴμ, μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. Καὶ τοῦτο αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. ϗ ἰδοὺ (δ) φωναὶ ϗ θόρυβος, βρονταὶ ϗ σεισμὸς, (ε) τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι, ἕτοιμοι (ζ) προῆλθον ἀμφότεροι παλαίειν· ϗ (η) ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, Καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἡτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολεμῆσαι δικαίων ἔθνος. Καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους ϗ (θ) γνόφου, θλίψις ϗ στενοχωρία, κάκωσις ϗ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐταράχθη πᾶν ἔθνος δίκαιον φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ, ϗ ἡτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι, Καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεόν. ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν (ι) ἐγένετο ὡσανεὶ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολύ. Καὶ φῶς ϗ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, ϗ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν, ϗ κατέφαγον τοὺς ἐνδόξους. Καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ϗ τί ὁ θεὸς (κ) βεβούλευται ποιῆσαι, (λ) εἶχεν αὐτὸ ἐν τῇ καρδίᾳ, ϗ ἐν παντὶ λόγῳ (μ) ἤθελεν ἐπιγνῶναι αὐτὸ (ν) ἕως τῆς νυκτός. Καὶ ἡσύχασε Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαβαθὰ ϗ Θάῤῥα τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως, τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν. (ξ) Ἤκουσέ τε αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς, ϗ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξηρεύνησεν· ϗ ἔμαθεν, ὅτι ἑτοιμάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ· ϗ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐτῶν. Καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο εὐνούχους, ϗ ὁμολογήσαντες (ο) ἀπήχθησαν. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους εἰς μνημόσυνον, ϗ Μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαίῳ θεραπεύειν ἐν τῇ αὐλῇ, (π) ϗ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτων. Καὶ ἦν Ἀμὰν (ρ) Ἀμαδάθου Βουγαῖος ἔνδοξος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ϗ ἐζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως.

ANno ſecundo regnante rege Artaxerſe magno, primâ die menſis Niſan, vidit ſomniũ Mardochæus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Ciſæi, de tribu Benjamin, Homo Judæus qui habitabat in urbe Suſis, homo magnus, miniſtrans in aula regis. Erat autem ex captivitate, quam captivã duxerat Nabuchodonoſor rex Babylonis è Hieruſalem cum Jechonia rege Judææ. Et hoc ejus ſomnium. Et ecce voces, & tumultus, tonitrua, & terræmotꝰ, conturbatio ſuper terrã. Et ecce duo dracones magni parati proceſſerunt utrique ad colluctandum. Et facta eſt eorũ vox magna: & voce eorum parata eſt omnis gens ad bellum, ut impugnarent juſtorum gentem. Et ecce dies tenebrarum, & caliginis, tribulatio, & anguſtia, afflictio, & turbatio magna ſuper terram. Et turbata eſt univerſa gens juſta timentes ſua mala: & parati erant perire, & clamaverunt ad Deum. A clamore autem eorum factum eſt tanquam à parvo fonte flumen magnum, aqua multa. Et lumen, & Sol exortus eſt: & humiles exaltati ſunt, & devoraverunt inclytos. Et excitatus Mardochæus, qui viderat ſomnium hoc, & quid Deus deliberaverat facere, habuit illud in corde; & in omni verbo volebat cognoſcere illud uſque ad noctem. Et quievit Mardochæus in aula cum Gabatha, & Tharra duobus eunuchis regis, qui cuſtodiebant aulam, & audivit eorum ſermocinationes, & curas eorum perſcrutatus eſt. Et didicit, quia parant manus inferre Artaxerſi regi. Et indicavit regi de his. Et examinavit rex utroſque eunuchos, & confeſſi ſtrangulati ſunt. Et ſcripſit rex verba hæc in commentario. Et Mardochæus ſcripſit de verbis his. Et præcepit rex Mardochæo miniſtrare in aula, & dedit ei munera pro his. Et erat Aman Amadathi Bugæus inclytus coram rege: & quæſivit nocere Mardochæo, & populo ejus, propter duos eunuchos regis.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρταξέρξου· (σ) οὗτος ὁ Ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς
2 Ἰνδικῆς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν· (τ) Ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ὅτε ἐθρονίσθη (υ) βασιλεὺς
3 Ἀρταξέρξης ἐν Σούσοις τῇ πόλει, Ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ, δοχὴν ἐποίησε τοῖς φίλοις ϗ
4 τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι, ϗ τοῖς Περσῶν ϗ Μήδων ἐνδόξοις, ϗ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατραπῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα
μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ϗ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλούτου (φ) αὐ-
5 τοῦ ἐν ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι (χ) τοῦ γάμου, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
6 πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὑρεθεῖσιν εἰς τὴν (†) πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἕξ, ἐν αὐλῇ (ψ) οἴκου τοῦ βασιλέως (ω) Κε-
κοσμημένη βυσσίνοις ϗ καρπασίνοις τεταμένοις ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις ϗ πορφυροῖς, ἐπὶ κύβοις χρυ-
σοῖς ϗ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις Παρίνοις ϗ λιθίνοις· κλῖναι χρυσαῖ ϗ ἀργυραῖ ἐπὶ (α) λιθοστρώτου σμα-
ραγδίτου λίθου, ϗ πιννίνου, ϗ Παρίνου λίθου· ϗ (β) στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι, κύ-
κλῳ ῥόδα πεπασμένα· Ποτήρια χρυσᾶ ϗ ἀργυρᾶ, ϗ ἀνθράκινον κυλίκιον προκείμενον ἀπὸ ταλάν-
7 των τρισμυρίων· οἶνος πολὺς ϗ ἡδὺς, ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν.

Et factum eſt poſt verba hæc in diebus Artaxerſis: hic Artaxer- 1
ſes ab Indica centum viginti ſeptem regiones obtinuit. In iſtis 2
diebus, quando ſedit in throno rex Artaxerſes in Suſis civitate,
In anno tertio, regnante ipſo, convivium fecit amicis, & reliquis gen- 3
tibus, & Perſarum & Medorum inclytis, & principibus Satraparum. 4
Et poſt hæc, poſtquàm oſtendit eis divitias regni ſui, & gloriam lætitiæ 5
(a) opulentiæ ſuæ in diebus centum octoginta: Quando autem impleti
ſunt dies nuptiarum, fecit rex convivium gentibus inventis in civitate
per dies ſex in atrio domûs regis Ornato byſſinis, & carpaſinis, ex 6
tentis ſuper funibus byſſinis, et purpureis, ſuper cubos aureos, et ar-
genteos, ſuper columnas Parias, et lapideas: lecti aurei, et argentei ſuper
pavimentum ſmaragdini lapidis, et pinnini, et Parii lapidis: et ſtrata
pellucida variè ornata floribus: (b) in circuitu roſæ ſparſæ: Pocula aurea, 7
et argentea, et gemmatus calix propoſitus è talentis triginta millibus:
vinum multum, et ſuave, quod ipſe rex bibebat.

MS. A. (α) Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου, τῇ μιᾷ (β) ἐκ τῆς φυλῆς (γ) ὁ βασιλεὺς (δ) φωναὶ θορύβου, (ε) ϗ τάραχος (ζ) προσῆλθον (η) ἐγένοντο αὐτῶν φωναὶ μεγάλαι, (θ) *γνόφους, θλίψεις, ϗ κάκωσις, τάραχος (ι) ἐγένετο ἀπὸ (κ) βουλεύεται (λ) εἶχεν τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν καρδίᾳ (μ) ἠθέλησεν αὐτὸ ἐπιγνῶναι (ν) ἕως νυκτός. (ξ) Ἤκουσεν γὰρ τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, ϗ (ο) ἐξήχθησαν. (π) ϗ ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ δόματα περὶ αὐτῶν. (ρ) Ἀμαδάθου (σ) οὗτος Ἀρταξέρξης (τ) Ἐν ταύταις (υ) Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς (φ) αὐτοῦ ἡμέρας ἑκατὸν (χ) τοῦ πότου, (†) πόλιν ἡμέρας ἕξ, (ψ) τοῦ οἴκου (ω) Κεκοσμημένῳ (α) λιθοστρώτου σμαράγδου, ϗ Παρίνου ϗ πιννίνου λίθου· (β) στρωμνῆς ἐπιφανοῦς ποικίλως διηνθισμένης, ϗ κύκλῳ *ῥόδα πεπασμένα·

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܟܬܒܐ ܕܐܣܬܝܪ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

LIBER ESTHER.

CAP. I.

* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܐܚܫܝܪܫ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܚܫܝܪܫ. ܕܐܡܠܟ ܡܢ ܗܢܕܘ. ܘܥܕܡܐ 1
ܠܟܘܫ. ܥܠ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܡܕܝܢܢ. * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܟܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܡܠܟܐ 2
ܐܚܫܝܪܫ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܕܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬ ܕܡܠܟܘܬܗ. 3
ܥܒܕ ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܥܒܕܘܗܝ. ܚܝܠܐ ܦܪ̈ܣܝܐ ܘܡܕ̈ܝܐ ܘܦܪ̈ܬܘܝܐ
ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܠܟܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ. * ܟܕ ܚܘܝ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ 4
ܕܡܠܟܘܬܗ ܘܐܝܩܪܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܪܒܘܬܗ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܝܘܡܝܢ.
* ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܥܒܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. 5
ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܡܫܬܝܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܕܪ̈ܬܐ ܕܓܢܬܐ ܓܘܝܬܐ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܡܬܚ̈ܝܢ. ܘܦܪ̈ܣܐ ܕܥܡܪ ܟܘܒܐ. ܘܬܟܠܬܐ. ܘܡܬܚ̈ܝܢ ܒܚܒ̈ܠܐ ܕܒܘܨܐ ܘܐܪܓܘܢܐ ܥܠ 6
ܥܙܩ̈ܬܐ ܕܣܐܡܐ. ܘܥܠ ܥܡܘ̈ܕܐ ܕܐܪ̈ܙܐ. ܘܥܪ̈ܣܬܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܪ̈ܡܝܢ ܥܠ
ܪ̈ܨܝܦܐ ܕܫܝܫܐ ܘܡܦܪ̈ܣܬܐ ܕܒܘܨܐ ܘܕܫܐܪܝܐ. * ܘܡܫܩܝܢ ܗܘܘ ܒܡܐܢ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܡܐܢ̈ܐ ܡܢ 7
ܡܐܢ̈ܐ ܫܚܠܦܝܢ. ܘܚܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܣܓܝ. ܐܝܟ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ.

FUit autem in diebus Achſhiraſh, filii 1
Achſhiraſh; qui regnavit ab India uſque
Cuſh ſuper viginti ſeptem provincias:
In diebus illis cùm ſederet Achſhiraſh rex 2
ſuper throno regni ſui, qui in caſtro Suſan,
Tertio anno regni ſui; Fecit convivium 3
magnum omnibus magnatibꝰ & ſervis ſuis,
de exercitu Perſarum, & Medorum, & Parthorum, & magnatibus regis, & principibus provinciarum coram ſe. Cùm oſten- 4
deret opes & gloriam regni ſui, & ſplendorem gloriæ magnitudinis ſuæ, multis
diebus; ſcilicet, centum octoginta. Et cùm 5
completi eſſent dies illi, fecit rex toto cœtui qui inventus eſt in Suſan caſtro, à parvo
uſque ad magnum, convivium ſeptem diebꝰ,
in atrio horti interioris regii. Tenſis aulæis 6
de lana ſpinæ & hyacintho, & extenſis funibꝰ de byſſo & purpurâ, ſuper annulis argenteis à columnis cedrinis: Lectis autem aureis & argenteis, inſtratis pavimentis marmoreis: ſtraguliſq; byſſinis et ſericis: Et po- 7
tum miniſtrabant vaſis aureis: Vaſa autem à vaſis diverſa erant. Et vinum regis
abundè erat, ſecundùm manum regis.

אסתר : א

voluntatẽ ſecundùm *faciendum ad* ,ſuæ domus *magno* omni *ſuper* rex *fundaverat* ſic quia : *cogens* non ; legem ſecundùm potus Et
8 וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס כִּי־כֵן ׀ יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן
.Achaſueros regis quæ regni domo ,feminarum convivium fecit regina Vaſthi Etiam .*viri* & *viri*
9 אִישׁ־וָאִישׁ׃ גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
,Charchas & ,Zethar ,Abagtha & ,Bigtha ,Charbona ,Biztha ,Mehuman ad dixit ,*vino in* regis cor *bonum ſecundùm* , ſeptimo die In
10 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס
regis facies ad reginam Vaſthi *adducendum Ad* : Achaſueros regis *faciebus* *miniſtrantes* eunuchos ſeptem
11 שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
regina renuit Et .*ipſa* aſpectu *bona* quia ,ejus pulchritudinem principibus & populis *oſtendendum ad* , regni *corona in*
12 בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִיא׃ וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה
Dixitque .eo in eſt ſuccenſa ejus ira & ,valde rex eſt iratus & : eunuchorum *manu in* quod , regis *verbo in* venire Vaſthi
13 וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ׃ וַיֹּאמֶר
eum ad propinquus Et .judicium & legem *ſcientium omnium facies ad* regis *verbum* ſic quia ,tempora ſcientibus ſapientibus rex
14 הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי־כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ וְהַקָּרֹב אֵלָיו
, regis *facies* videntes Madai & ,Paras principes ſeptem ,Memuchan ,Marſena ,Meres , Tharſis ,Admatha ,Sethar , Carſena
כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי ׀ פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
ſermonem fecit non quòd eo ,Vaſthi regina cum agendum quid legem Secundùm .regno in *primo* *ſedentes*
15 הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ כְּדָת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל ׀ אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר
ſolùm regem *ſuper* Non : *principum &* , *regis* *facies ad* Memuchan Dixitque ? eunuchorum *manu in* Achaſueros regis
16 הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר מוֹמֻכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ
.Achaſueros regis provinciis omnibus in qui populos omnes *ſuper* & ,principes omnes *ſuper* ſed ,regina Vaſthi *egit iniquè*
עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
Achaſueros Rex : *ipſa dicendo in* ,ſuis oculis in ſuos maritos *ſpernendum ad* ,mulieres omnes *ſuper* reginæ verbum egredietur Nam
17 כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
,Madai & ,Paras *primariæ* dicent hac die Et .venit non & ,*ejus facies ad* ,reginam Vaſthi *ducendum ad* dixit
18 אָמַר לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה׃ וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמַרְנָה ׀ שָׂרוֹת פָּרַס־וּמָדַי
,bonum *rege ſuper* Si .ira & contemptus *ſufficientiã ſecundũ* & ,regis principes omnes ad reginæ verbum audierint quæ
19 אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן וָקָצֶף׃ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב
Vaſthi ingrediatur non quòd ; tranſgrediatur non & ,Madai & ,Paras leges inter ſcribatur & ,ejus *faciebus à regni* verbum egrediatur
יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס־וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא־תָבוֹא וַשְׁתִּי
quod , regis verbum audietur Et .illa *præ* *bonæ* *ejus ſodali* rex det ejus regnum & ,Achaſueros *regis facies ad*
20 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה׃ וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
.*parvum ad uſque & magno à* ,ſuis maritis honorem exhibebunt uxores omnes & : *ipſum* magnum quia ;ſuo regno toto in faciet
יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן׃

Verſio VULG. LAT.

8 Nec erat qui nolentes cogeret ad bibendũ, ſed ſicut rex ſtatuerat, præponens menſis ſingulos de principibus ſuis, ut ſumeret unuſquiſque quod vellet. 9 Vaſthi quoque regina fecit convivium fœminarum, in palatio, ubi rex Aſſuerus manere conſueverat. 10 Itaque die ſeptimo, cùm rex eſſet hilarior, & poſt nimiam potationem incaluiſſet mero, præcepit Maumam, et Bazatha, et Harbona, et Bagatha, et Abgatha, et Zethar, et Charchas, ſeptem eunuchis, qui in conſpectu ejus miniſtrabant, 11 Ut introducerent reginam Vaſthi coram rege, poſito ſuper caput ejus diademate, ut oſtenderet cunctis populis et principibus pulchritudinem illius: erat enim pulchra valdé. Quæ renuit, et ad regis imperium, quod per eunuchos mandaverat, venire contempſit. 12 Unde iratus rex, et nimio furore ſuccenſus, 13 Interrogavit ſapientes, qui ex more regio ſemper ei aderant, et illorum faciebat cuncta conſilio, ſcientium leges ac jura majorum, 14 (Erant autem primi & proximi, Charſena, et Sethar, et Admatha, & Tharſis, & Mares, & Marſana, & Mamuchan, ſeptem duces Perſarum atque Medorum, qui videbant faciem regis, & primi poſt eum reſidere ſoliti erant,) 15 Cui ſententiæ Vaſthi regina ſubjaceret, quæ Aſſueri regis imperium, quod per eunuchos mandaverat, facere noluiſſet. 16 Reſponditque Mamuchan, audiente rege, atque principibus; Non ſolùm regem læſit regina Vaſthi, ſed & omnes populos, & principes, qui ſunt in cunctis provinciis regis Aſſueri. 17 Egredietur enim ſermo reginæ ad omnes mulieres, ut contemnant viros ſuos, & dicant; Rex Aſſuerus juſſit ut regina Vaſthi intraret ad eum, & illa noluit. 18 Atque hoc exemplo omnes principum conjuges Perſarum atque Medorum, parvipendent imperia maritorum: unde regis juſta eſt indignatio. 19 Si tibi placet, egrediatur edictum à facie tua, & ſcribatur juxta legem Perſarum atque Medorum, quam præteriri illicitum eſt, ut nequaquàm ultrà Vaſthi ingrediatur ad regem, ſed regnum illius, altera, quæ melior eſt illâ, accipiat. 20 Et hoc in omne (quod latiſſimum eſt) provinciarũ tuarũ divulgetur imperiũ, et cunctæ uxores tam majorum, quàm minorum, deferant maritis ſuis honorem.

תרגום TARGUM.

8 ושקותא כהלכתא מנהג גופא ולית דאניס ארום כן שם טעם מלכא על כל דאתמנא
אפיטרופוס על ביתיה למעבד כרעות גברא בר ישראל וכרעות גבר מן כל אומא
9 ולישן : אוף ושתי מלכתא רשיעתא עבדה משתיא נשיא בבית מלכותא אתר קיטון בית
10 דמוך די למלכא אחשורוש : ומרדכי צדיקא צלי קדם יי מן יומא קדמאה דמשתיא
עד יומא שביעאה די הוא שבתא לחמא לא אכל ומוי לא שתה וביומא שביעאה
דהוא שבתא עלת קבלתיה וקבלת סנהדרין קדם יי וכד שפר לבא דמלכא בחמרא
גרי ביה יי מלאכא דשגישתא לערבלא משתיהון בכן אמר למהומן בזתא
חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרכס מהומן דמתמני על מהומתא בזתא בוז ביתא
חרבונא אחר ביה בגתא ואבגתא עתיד מרי עלמא לעצאה יתהון כגבר דעצר ענבוי
בעצרתא תרין זמנין ועתיד לצדאותהון ולשפאותהון להני שבעא רבניא דשמשין
11 באלין שבעא יומין קדם אפי מלכא אחשורוש : וגזר מלכא על אלין שבעא רבניא
לאיתאה ית ושתי מלכתא ערטילתא על עסק דהות מפלחה ית בנתא דישראל
ערטילן ומנפסן עמר וכתן ביומא דשבתא ובגין כן אתגזר עלה לאיתי ערטלתא
ברם כלילא דמלכותא על רישה בגין זכותא דאלביש נבוכדנצר אבוי דאבהא
ית דניאל ארגונא ובגין כן גזר למהוי אתיא קדמוי בכלילא דמלכותא לאחואה
12 לעממיא ולרברבניא ארום שפירת חזו היא : וסריבת מלכתא ושתי למיעל בגזירת
13 מימר מלכא דאתפקדת ביד רברבניא ורגיז מלכא לחדא וחמתיה רתחת ביה : ואמר
מלכא לחכימיא בנוי דיששכר דחכימין מנדעא בעדניא וזמניא בספר אורייתא וחושבן
עלמא ארום היכדין יאה למהוי מתמלל פתגם מלכא קדם כל חכים וידעי אורייתא
14 ודינא : וסריבו בנוי דיששכר למדן ית דינא ההוא ברם צלו קדם יי וכן אמרו
רבון דעלמא ערבל ית משתיהון והוי דכיר ית צדיקיא דקריבו קדמך בבית מקדשך
אמרין בני שנא ותרין בני יונה שפנינין על מדבחא אדמתא על ידא דכהנא רבא דהוה
לביש חושנא די ביה כרום ימא ורובי כהנא הוו מרסן ובחשן ית דמא ומסדרין קדמך
לחם אפיא בכן אסתחר מלכא ותב ושאל עטיתא לרברבנוי דקריבין לותיה ואלין
שמהתהון כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעא רברבני פרסאי
15 ומדאי חזוי אפי מלכא דיתבין בדרגא קדמאה דבכורסי מלכותא : כאורייתא מה
לאתעבדא במלכתא ושתי בגין די לא עבדת ית מימר מלכא אחשורוש דגזר עלה
16 ביד רברבניא : ואמר ממוכן הוא המן בר בריה דאגג רשיעא קדם מלכא ורברבניא
לא על עלוי דמלכא בלחודוי סרחת ושתי מלכתא ארום עלוי כל רברבניא ועלוי
17 כל עממיא די כל פלכיא די שליט בהון מלכא אחשורוש : ארום יפוק פתגם גזירת
מלכתא על כל נשיא לאתלגלגא מריהון קדמיהון במללותהון חדא עם חברתא
ברם בקושטא מלכא אחשורוש אמר לאיתאה ית ושתי מלכתא קדמוי ולא עלת :
18 ויומא הדין תהוין אמרן רבנתא דפרסאי ומדאי למעבד לגובריהון היכמא די קבילן
ית פתגם דעבדת ושתי מלכתא ומתמלכין למעבד כדין לכל רברבני מלכא ומן
19 יכול לסוברא כמסת חוך דין ורגיז : אין קדם מלכא שפיר יפוק פתגם גזירת
מלכותא מן קדמוי ויתכתב בגזרין דפרסאי ומדאי ולא יתבטל הדא גזירתא די לא
תיעול ושתי קדם מלכא ומן בתר דתיתי קדם מלכא יגזור מלכא ויעדי ית רישא
20 ומלכותא יתן מלכא לחברתה דשפירא מנה : וישתמע פתגם גזרת מלכא די יעבד בכל
מלכותיה ארום גזרתיה רבא היא ומן בתר כן כל נשיא יתנין רבו ויקר למריהון למן
רבא ועד זעירא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

8 Et potatio juxta aſſuetam conſuetudinẽ corporis, & nemo erat qui cogeret: nam ſic poſuerat decretũ rex ſup omnẽ qui præfectus erat curator domus ſuæ, ut faceret juxta voluntatẽ ſingulorũ, *ſive Iſraelitarum, ſive alius cujuſlibet nationis & linguæ.* 9 Etiã Vaſthi regina *impia* fecit convivĩu fœminarũ in domo regia, in loco cubiculi dom⁹ dormitionis regis Ahhaſueros. 10 *Et Mardechai juſtus oravit corã Domino à die primo convivii uſq; ad diem ſeptimum, qui Sabbathum erat; panẽ non comedit, & aquam non bibit:* die *vero* ſeptimo, *qui fuit Sabbathum, ingreſſus eſt clamor ej⁹, & clamor Sanhedrin, corã Domino; &* cũ jucundatũ eſſet cor regis vino, *immiſit in eum Dominus Angelum perturbationis, ad perturbandum convivium eorum: tunc* dixit Mehuman, Biztha, Hharbona, Bigtha, Abagtha, Zethar, et Charchazz; *Mehuman, qui præfectus erat tumultibus; Biztha, diripe domum; Hharbona, deſtrue eam; Bigtha & Abagtha, futurum eſt ut comprimat eos Dominus mundi, ſicut vir premit uvas in torculari duab⁹ vicib⁹, ac tandẽ devaſtet & conterat eos: his* ſeptem magnatibus, qui miniſtrabant *his ſeptem diebus* ante faciem regis Ahhaſueros. 11 *Et juſſit rex his ſeptem magnatibus* ut adducerent Vaſthi reginam *nudam, propterea quòd ſervire coegerat filias Iſrael nudas, & excutere lanam & linum in Sabbatho, ideo ſtatutum eſt de ea ut adduceretur nuda; ſed coronam regiam capite geſtans, in remunerationem facti Nebuchadnezzar avi ſui paterni, qui Danielem purpurâ induerat, ideo decrevit ut veniret ante eum* cum corona regia ſuper caput ej⁹, ut oſtenderet *eam* gentib⁹ & magnatib⁹: nam pulchra viſu erat. 12 Et renuit regina Vaſthi intrare ex mandato dicti regis, quod *demandatum* erat in manu magnatum: & indignat⁹ eſt rex valde, & furor ejus ferbuit in eo. 13 Et dixit rex ſapientibus, *filiis Iſachar,* qui ſapiebant in cognitione temporũ *& tempeſtatũ in libro legis & in computo mundi: nam* talis erat conſuetudo, ut referretur verbũ regis ante *omnem* ſapientem, & *cognoſcentes* legem & judicium. 14 *Et noluerunt filii Iſachar judicare judicium hoc, ſed precati ſunt coram Domino, & ſic dixerunt: Domine mundi, confunde convivium eorum, & memor eſto juſtorum, qui obtulerunt in conſpectu tuo in domo ſanctuarii agnos anniculos & binos pullos columbarum, & turtures in altari terreo per manus ſacerdotis magni amicti rationali, cui inerat chryſolithus, juniores vero ſacerdotes agitabant & miſcebant ſanguinem, & ordinabant coram te panes propoſitionis. Converſus itaque rex petiit iterum conſilium à magnatibus,* qui proximi erant illi: & hæc ſunt nomina eorum, Charſena, Sethar, Admatha, Tharſis, Merezz, Marzzena, Memucan, ſeptem magnates Parzzæorum & Madæorum, videntes faciem regis; qui ſedebant in gradu anteriori, qui erat in ſolio regni. 15 Juxta legem quid eſſet faciendum reginæ Vaſthi, quandoquidem non fecit dictum regis Ahhaſueros, quod mandaverat de ea in manu magnatum. 16 Et dixit Memuchan *(iſte erat Haman nepos Agag impii)* ante regem & magnates: Non adverſùs regem tantùm rebellavit Vaſthi regina, ſed adverſùs *omnes* magnates & adverſùs omnes gentes, quæ ſunt in omnibus regionibus, quibus imperat rex Ahhaſueros. 17 Nam exibit verbum *propoſiti* reginæ ad omnes mulieres, ut ſubſannent maritos ſuos in oculis ſuis, dum dicit unaquæque cum ſocia ſua, nempe quidem regem *Ahhaſueros* dixiſſe, ut adduceretur Vaſti regina ante ſe, & non ingreſſa eſt. 18 Et hodie dicent dominæ Parzzæorum & Madæorum, ut faciant viris ſuis quemadmodum acceperant rem quam fecit Vaſthi regina: & conſulent ut faciant ſic omnibus magnatibus regis, & quis poterit ferre abundantem deriſum hunc et irritationem? 19 Si regi placuerit, exeat verbum decreti regii ex ipſius auctoritate, et ſcribatur in decreto Parzzæorum et Madæorum, nec irritum fiat hoc decretum, ut non intret Vaſthi ante regem: *poſtquam vero venerit ante regem, decernat rex & auferat caput ejus*, ſed regnum illius det rex ſociæ ejus, quæ pulchrior eſt quam illa. 20 Et audietur verbum decreti regis, quod fecerit, in omni ditione ſua, quia *decretum ejus magnum* eſt: & poſthac omnes mulieres tribuent honorem *& reverentiam* maritis ſuis tum magno tum et parvo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA..

8 Ὁ δὲ (δ) πότος οὗτος οὐ κατὰ προκείμενον νόμον ἐγένετο. (ε) οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπέταξε
9 τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ Ἀστὶν ἡ βασίλισσα ἐποίησε
10 πότον ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς (ζ) Ἀρταξέρξης. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
(η) ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς, εἶπε τῷ Ἀμὰν, καὶ (θ) Βαζὰν, καὶ Θάῤῥα, καὶ Βαραζὶ,
καὶ Ζαθολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβὰ, τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως
11 Ἀρταξέρξου, Εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν, βασιλεύειν αὐτὴν, καὶ περιθεῖναι αὐτῇ
τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν (ι) τοῖς ἄρχουσι, καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ
12 ἦν. Καὶ οὐκ εἰσήκουσεν (κ) αὐτοῦ Ἀστὶν ἡ βασίλισσα ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς
13 καὶ ὠργίσθη, (λ) Καὶ εἶπε τοῖς φίλοις (μ) αὐτοῦ, Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Ἀστὶν, ποιήσατε οὖν περὶ
14 τούτου νόμον καὶ κρίσιν. Καὶ προσῆλθεν αὐτῷ Ἀρκεσαῖος, καὶ (ν) Σαρσαθαῖος, καὶ Μαλισεὰρ
οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγὺς τοῦ βασιλέως, οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ,
15 Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, ὡς δεῖ ποιῆσαι Ἀστὶν τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποίησε τὰ ὑπὸ
16 τοῦ βασιλέως προσταχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων. Καὶ εἶπεν ὁ Μουχαῖος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς
ἄρχοντας, Οὐ τὸν βασιλέα μόνον (ξ) ἠδίκησεν Ἀστὶν ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας
17 καὶ τοὺς ἡγουμένους τοῦ βασιλέως· (ο) Καὶ γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης,
18 καὶ (π) ὡς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ· ὡς οὖν ἀντεῖπε (ρ) τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ, Οὕτω σήμερον
αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων Περσῶν καὶ Μήδων ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ (σ)
19 λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς, (τ) τολμήσουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. Εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ,
προσταξάτω βασιλικὸν, καὶ γραφήτω κατὰ τοὺς νόμους Μήδων καὶ Περσῶν, (†) καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω,
μηδὲ (∴) εἰσελθέτω ἔτι ἡ βασίλισσα πρὸς (υ) αὐτὸν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς (φ) δότω ὁ
20 βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς. Καὶ ἀκουσθήτω (χ) ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἐὰν ποιῇ
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ οὕτω πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν, ἀπὸ
πτωχοῦ ἕως πλουσίου.

Potus autem hic non ſecundùm propoſitam legem fiebat. Sic 8
enim voluit rex, & præcepit œconomis facere voluntatem ipſius,
& hominum. Et Aſtin regina fecit convivium mulieribus in 9
regiis, ubi rex Artaxerſes. In die autem ſeptima exhilaratus rex 10
dixit ad Aman, & Bazan, & Tharra, & Barazi, & Zatholtha,
& Abataza, & Tharaba, ſeptem eunuchos miniſtros regis Artaxerſis, ut introducerent reginam ad ipſum, ad faciendum eam 11
regnare, & circumponendum ei diadema, & oſtendendam eam
principibus, & gentibus pulchritudinem ejus, quoniam pulchra
erat. Et non exaudivit eum Aſtin regina, ut veniret cum eunuchis. 12
Et triſtatus eſt rex, & iratus eſt, Et dixit amicis ſuis, 13
Secundùm hæc loquuta eſt Aſtin : Facite igitur de hoc legem, &
judicium. Et acceſſit ad eum Arceſæus, & Sarſathæus, & Mi- 14
liſear principes Perſarum, & Medorum, qui prope regem, qui primi
aſſidentes regi, Et annuntiaverunt ei, ſecundùm leges quomodò 15
oportet facere Aſtin reginæ; quia non fecit ea, quæ à rege ſunt conſtituta per eunuchos. Et dixit Muchæus ad regem, & princi- 16
pes; Non regem ſolum injuriâ affecit Aſtin regina, ſed etiam
omnes principes, & duces regis: (Etenim narravit eis verba re- 17
ginæ, et quomodò contradixit regi :) Sicut igitur contradixit regi
Artaxerſi; Sic hodiè reliquæ dominæ principum Perſarum, et Me- 18
dorum, audientes, quæ regi dicta ſunt ab ea, audebunt ſimiliter vi-
lipendere viros ſuos. Si igitur videtur regi; ſtatuat edictum re- 19
gium, et ſcribatur ſecundùm leges Medorum, et Perſarum, et
non aliter utatur, neque ingrediatur ultrà regina ad eum, et re-
gnum illius det rex mulieri meliori eâ. Et audiatur lex, quæ 20
à rege; quamcunque fecerit in regno ſuo. Et ita omnes mulieres
deferent honorem viris ſuis à mendico uſque ad divitem.

MS.A. (δ) πότος οὐ κατὰ (ε) οὕτως γὰρ (ζ) Ἀρταξέρξης. (η) ἡδέως ὁ βασιλεὺς γενόμενος, (θ) Βαζεὰ, καὶ Ὀαρεβωὰ, καὶ Ζηβαθαθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαβὰζ, τοῖς (ι) πᾶσιν τοῖς (κ) αὐτῶν (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς (μ) ἑαυτοῦ, (ν) Σαρεθαῖος, καὶ Μαλησεὰρ (ξ) ἠτίμασεν (ο) Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς (π) ὅσα (ρ) αὐτῷ σήμερον, Αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ αἱ τῶν (σ) ἀχθέντα (τ) τολμήσουσιν (†) καὶ * ἄλλως (∴) εἰσελθάτω (υ) τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ (φ) ὁ βασιλεὺς δότω (χ) ὁ λόγος τοῦ βασιλέως, ὃν ἂν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ ὅτι ἀληθής· καὶ οὕτως

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܡܫܬܝܐ ܒܢܡܘܣܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܐܠܨ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܠܟܠ ܪܒܝ ܒܝܬܗ. 8
ܕܢܥܒܕܘܢ ܨܒܝܢܐ ܕܟܠܢܫ. * ܘܐܦ ܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ ܥܒܕܬ ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܢܫܐ 9
ܒܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. * ܘܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ ܟܕ ܫܦܪ ܠܒܗ ܕܡܠܟܐ 10
ܒܚܡܪܐ. ܐܡܪ ܠܡܗܝܡܢܐ ܒܙܬܐ ܪܚܒܘܢܐ ܒܓܬܐ. ܐܓܒܘܬܐ ܘܬܪܫ ܘܙܬܪ
ܘܒܪܟܫ ܫܒܥܐ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. * ܠܡܥܠܘ 11
ܠܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܒܟܠܝܠ ܡܠܟܘܬܗ. ܠܡܚܘܝܘ ܠܥܡܡܐ ܘܠܪܘܪܒܢܐ
ܫܘܦܪܗ. ܡܛܠ ܕܫܦܝܪ ܗܘܐ ܚܙܘܗ. * ܘܠܐ ܨܒܬ ܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ ܠܡܐܬܐ ܠܡܠܬܐ 12
ܕܫܕܪ ܠܘܬܗ ܡܠܟܐ ܒܐܝܕܐ ܕܡܗܝܡܢܐ. ܘܪܓܙ ܡܠܟܐ ܛܒ. ܘܚܡܬܗ ܐܬܚܡܬ
ܗܘܬ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܚܟܝܡܐ ܝܕܥܝ ܙܒܢܐ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܗ 13
ܕܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܗܘܐ ܩܕܡ ܟܠ ܕܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ. * ܘܩܪܝܒܝܢ ܠܗ. 14
ܒܪܢܫܝ. ܘܐܫܬܘܪ. ܘܐܪܡܘܬ. ܘܪܡܘܣ. ܘܬܪܫܝܫ. ܘܡܣܪܝܐ. ܘܡܘܟܢ ܪܘܪܒܢܐ
ܕܦܪܣ ܘܡܕܝ. ܕܝܬܒܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
* ܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ ܠܗ ܠܡܠܟܬܐ ܘܫܬܝ ܥܠ ܕܠܐ ܥܒܕܬ ܡܠܬܗ 15
ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܒܐܝܕܐ ܕܡܗܝܡܢܐ. * ܘܐܡܪ ܡܘܟܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 16
ܘܩܕܡ ܪܘܪܒܢܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܒܠܚܘܕ ܣܟܠܬ ܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ. ܐܠܐ ܥܠ
ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ.
* ܘܟܕ ܢܦܘܩ ܛܒܐ ܗܢܐ ܕܡܠܟܬܐ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܢܫܐ : ܢܫܘܛܢ ܒܥܠܝܗܝܢ ܘܢܒܣܢ 17
ܒܥܝܢܝܗܝܢ ܒܒܥܠܝܗܝܢ. ܘܢܐܡܪܢ ܐܡܪ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܦܩܕ ܠܡܥܠܘ ܠܘܫܬܝ
ܡܠܟܬܐ ܩܕܡܘܗܝ: ܘܠܐ ܥܠܬ. * ܝܘܡܢܐ ܢܐܡܪܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܪܣ ܘܡܕܝ ܕܫܡܥܘ 18
ܦܬܓܡܗ ܕܡܠܟܬܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠܗ ܒܣܝܪܘܬܐ ܘܪܘܓܙܐ.
* ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ ܢܦܘܩ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܢܬܟܬܒ 19
ܒܢܡܘܣܐ ܕܡܕܝ ܘܦܪܣ ܕܠܐ ܥܒܪ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܬܥܘܠ ܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ
ܐܚܫܝܪܫ: ܘܡܠܟܘܬܗ ܢܬܠ ܡܠܟܐ ܠܚܒܪܬܗ ܕܛܒܐ ܡܢܗ. * ܘܢܫܬܡܥ 20
ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܢܥܒܪ ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܪܒܬܐ ܗܝ. ܘܟܠܗܝܢ ܢܫܐ
ܢܬܠܢ ܐܝܩܪܐ ܠܒܥܠܝܗܝܢ. ܡܢ ܪܒܐ ܘܥܕܡܐ ܠܙܥܘܪܐ.

Convivium autem ex lege, nequis cogeret : Sic enim præceperat rex, omnibus qui præerant in domo ſua, ut facerent quod quiſque vellet. Vaſthi *au-* 8 9
tem regina fecit convivium magnum omnibus mulieribus in domo regia regis Achſhiraſh. Et die ſeptimo, cùm ex- 10
hilaratum eſſet cor regis vino, præcepit eunuchis, Bezta, Rachbuna, Bagtha, Agbutha, Tharaſh, Zathar, Barcaſh, ſeptem eunuchis qui miniſtrabant coram rege Achſhiraſh, Ut adducerent in conſpectum regis Vaſthi 11
reginam cum corona regali, ut oſtenderet populis et magnatibus pulchritudinem ejus. Formoſa enim erat ſpecies ejus. Noluit autem Vaſthi regina venire, ad 12
vèrbum quod miſerat rex per manum eunuchorum. Et rex iratus eſt valdè, & incenſus eſt furor ejus. Et dixit rex ſapientibus, 13
peritis temporum; Hic enim mos erat regis; Dixit omnibus, legum & judiciorum peritis, Et ſibi propinquis : Bar- 14
naſhai, & Aſhtor, & Armuth, & Ramus, & Tarſhiſh, & Maſria, & Meucan, principibus Perſiæ & Mediæ, qui ſedebant coram rege, & apparebant ei in porta regni : Dixe- 15
runt, Quid facto opus eſt reginæ Vaſthi quod non fecerit mandatum regis Achſhiraſh per eunuchos. Dixit autem Meucan coram 16
rege & magnatibus; Non ſolùm regem ſprevit Vaſthi regina, ſed omnes magnates, & univerſum populum qui eſt in omnibus provinciis regis Achſhiraſh. Cùm 17
enim egredietur fama rei hujus ad omnes mulieres, deſpicient & ſpernent maritos ſuos in oculis ſuis, & dicent, Rex Achſhiraſh juſſit introduci reginam Vaſthi in conſpectum ſuum, nec ingreſſa eſt. Hodiè di- 18
cent principes Perſiæ & Mediæ, quæ audierint negotium reginæ de omnibus magnatibus regis, omnem contemptum et indignationem. Si videtur regi, exeat 19
præceptum regni à conſpectu ejus, & ſcribatur in legem Mediæ & Perſiæ, quæ non tranſit, ne dehinc ingrediatur Vaſthi regina ad regem Achſhiraſh. Et regnum ejus det rex alteri ipſâ meliori. Et au- 20
dietur verbum regis, & tranſibit per totum regnum, quod quidem magnum eſt, & mulieres omnes honorem exhibebunt maritis ſuis, à magno uſque ad parvum.

אסתר : ב

ad epiſtolas Miſitque .Memuchan verbum Juxta rex fecitque : principum & ,regis oculis in verbum *fuit bonum* Et
22 21 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּדְבַר מְמוּכָן: וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־
,ejus linguam juxta ,*populum & populum* ad & ,ſuam ſcripturā ſecundùm *provinciam & provinciam* ad , regis provincias omnes
כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל־עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ
.ſui populi linguam ſecundùm *loquens* & ,ſua domo in *tenens principatum vir omnis exiſtendum ad*
לִהְיוֹת כָּל־אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ:

CAP. II. ב

& ,fecerat quæ & ,Vaſthi ipſius eſt recordat* ,Achaſueros regis *furorem quieſcere ſecundùm* ,hæc verba Poſt
1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זָכַר אֶת־וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשָׂתָה וְאֵת
.aſpectu *bonas* virgines puellas regi Quærant : ejus miniſtri ,regis pueri Dixeruntque .eam ſuper erat *decretū* quod
אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיהָ: וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מַרְאֶה: 2
aſpectu *bonam* virginem puellam omnem congregent & ,ſui regni provinciis omnibus in præfectos rex præficiat Et
3 וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־נַעֲרָה־בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה
.earū purificatoria *dare* & ; mulierum cuſtodis , regis eunuchi Hege manu in ,mulierum domum in *metropoli* Suſan in
אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים אֶל־יַד הֵגֶא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנָתוֹן תַּמְרוּקֵיהֶן:
Vir .ſic fecit & , regis oculis in *verbum fuit bonum* & : Vaſthi pro regnet , regis oculis in *erit bona* quæ puella Et
5 4 וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן: אִישׁ
Qui ; Jemini vir ,Chis filii , Simhi filius , Jair filius Mordechai ejus nomen & ,*metropoli* Suſan in erat Jehudæus
6 יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן־שִׁמְעִי בֶּן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: אֲשֶׁר
fecerat tranſmigrare quam ,Jehudah rege Jechoniah cum eſt *tranſlata* quæ tranſmigratione cum Jeruſalaim de fuerat *tranſlatus*
הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגֹּלָה אֲשֶׁר הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר הֶגְלָה
: mater & pater ei non quia ,ſui patrui filiam ,Eſther ipſa ,Hadaſah *nutriens fuit* Et .Babel rex Nebuchadneſar
7 נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיְהִי אֹמֵן אֶת־הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דֹּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וָאֵם
,fuit Et .filiam in ſibi Mordechai eā accepit ,ejus *matrem & ,ejus patrem moriendo in* & : aſpectu *bona* & ,forma pulchra puella &
8 וְהַנַּעֲרָה יְפַת־תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת: וַיְהִי
eſt *capta* & ,Hegai manum ad *metropoli* Suſan in *multas puellas congregari in* & ,ejus lex & , regis verbum *audiri in*
בְּהִשָּׁמַע דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־יַד הֵגָי וַתִּלָּקַח
tulit & ,ejus oculis in puella *erat bona* Et .mulierum cuſtodis Hegai manum in regis domum in Eſther
9 אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים: וַתִּיטַב הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא
puellas ſeptem & ,ei *dandum ad* ,ejus partes & ,ejus purificatoria fecit accelerari & ,ejus *facies ad* miſericordiam
חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת־תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת־מָנוֹתֶהָ לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת
.mulierum domus bonum in ejus puellas & ,eam mutavit & : regis domo è ei *dandum ad ſpectatas*
הָרְאֻיוֹת לָתֶת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת־נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים:

Verſio VULG. LAT.

Placuit conſilium ejus regi, & principibus : fecitq; rex juxta conſilium Mamuchan, 21 Et miſit epiſtolas ad univerſas provincias regni ſui, ut quæque gens audire & legere poterat, diverſis linguis & literis, eſſe viros principes ac majores in domibus ſuis : & hoc per cunctos populos divulgari. 22

CAP. II.

His ita geſtis, poſtquàm regis Aſſueri indignatio deferbuerat, recordatus eſt Vaſthi, & quæ feciſſet, vel quæ paſſa eſſet : 1 Dixerúntque pueri regis, ac miniſtri ejus ; Quærantur regi puellæ virgines ac ſpecioſæ, 2 Et mittantur qui conſiderent per univerſas provincias puellas ſpecioſas & virgines : & adducant eas ad civitatem Suſan, & tradant eas in domum fœminarum ſub manu Egei eunuchi, qui eſt præpoſitus & cuſtos mulierum regiarum : et accipiant mundum muliebrem, et cætera ad uſus neceſſaria. 3 Et quæcunque inter omnes oculis regis placuerit, ipſa regnet pro Vaſthi. Placuit ſermo regi : et ita, ut ſuggeſſerant, juſſit fieri. 4 Erat vir Judæus in Suſan civitate, vocabulo Mardochæus, filius Jair, filii Semei, filii Cis, de ſtirpe Jemini, 5 Qui tranſlatus fuerat de Jeruſalem eo tempore, quo Jechoniam regem Juda Nabuchodonoſor rex Babylonis tranſtulerat, 6 Qui fuit nutritius filiæ fratris ſui Ediſſæ, quæ altero nomine vocabatur Eſther : et utrumque parentem amiſerat : pulchra nimis, et decora facie. Mortuiſque patre ejus ac matre, Mardochæus ſibi eam adoptavit in filiam. 7 Cúmque percrebruiſſet regis imperium, et juxta mandatum illius multæ pulchræ virgines adducerentur Suſan, et Egeo traderentur eunucho ; Eſther quoque inter cæteras puellas ei tradita eſt, ut ſervaretur in numero fœminarum. 8 Quæ placuit ei, et invenit gratiam in conſpectu illius. Et præcepit eunucho, ut accelerare mundum muliebrem, et traderet ei partes ſuas, et ſeptem puellas ſpecioſiſſimas de domo regis, et tam ipſam quàm pediſſequas ejus ornaret atque excoleret. 9

תרגום TARGUM.

21 22 וּשְׁפַר פִּתְגָמָא קֳדָם מַלְכָּא וְרַבְרְבָנַיָּא וַעֲבַד מַלְכָּא כְּפִתְגָם מְמוּכָן: וּשְׁלַח פִּטְקִין כְּתִיבָן
וַחֲתִימָן בְּעִזְקְתֵיהּ לְכָל פִּלְכֵי מַלְכָּא לִפְלַךְ וּפְלַךְ כְּמִכְתַּב רוּשְׁמֵיהּ וּלְוַת עַמָּא וְעַמָּא
כְּמַמְלַל לִישָׁנֵיהּ קָרֵי וְכֵן אֲמַר אַתּוּן עַמְמַיָּא אוּמַיָּא וְלִישָׁנַיָּא דִּי דָיְרִין בְּכָל מֶמְשַׁלְתִּי
אִזְדַּהֲרוּ לְמֶהֱוֵי כָּל גְּבַר מְסָרְבָן עַל אִתְּתֵיהּ וְכָפֵי לָהּ לְמֶהֱוֵי מְמַלְּלָא כְּלִישַׁן גַּבְרָא
וּכְמַמְלַל עַמֵּיהּ:

ב

1 בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין כַּד פָּח וְאִשְׁתְּדַךְ מֵרְוָיַת חַמְרֵיהּ וְכַד נָח תְּקוֹף רוּגְזֵיהּ דְּמַלְכָּא
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ שָׁרֵי לְמִדְכַּר יָת וַשְׁתִּי מְתִיבִן רַבְרְבָנוֹי וְכֵן אָמְרִין הֲלָא אַתְּ הוּא דְּחַיֵּבְתְּ
עֲלָהּ דִּין דִּקְטוֹל עַל מָה דַּעֲבַדַת אֲמַר לְהוֹן מַלְכָּא אֲנָא לָא גְּזֵרִית לְמִקְטְלָהּ אֱלָהֵן דִּי
תֵיעוּל קֳדָמַי וְלָא עַלַּת וּפְקַדִית לְמַעְדֵּי מִנַּהּ מַלְכוּתָא אָמְרוּ לֵיהּ לָא הָכִי אֱלָהֵן
דִּין דִּקְטוֹל גְּזַרְתְּ עֲלָהּ בְּעֵטַת שִׁבְעָה רַבְרְבָנַיָּא מִן יַד תְּקוֹף רוּגְזֵיהּ וּגְזַר לְמֶהֱוֵי צְלִיבִן
2 שִׁבְעָא רַבְרְבָנַיָּא עַל צְלִיבָא: וַאֲמַרוּ עוּלֵימֵי דְּמַלְכָּא מְשׁוּמְשָׁנוֹי יִבְעוֹן לִצְרוֹךְ מַלְכָּא
3 עוּלֵימָן בְּתוּלָתָן שַׁפִּירָן דְּחֵיזוּ: וִימַנֵּי מַלְכָּא אַפִּיטְרוֹפִּין בְּכָל פִּלְכֵי מַלְכוּתֵיהּ וְיִכְנְשׁוּן
יָת כָּל עוּלֵימְתָא בְּתוּלְתָא שַׁפִּירַת חֵיזוּ לְשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא לְבֵית נְשַׁיָּא דִּי תַמָּן דֵּימוֹסִן
וּבְנָאוָן דִּי תַמָּן מִתְמַנֵּי הֵגֵא רַב סָרִיס דְּמַלְכָּא נָטֵר נְשַׁיָּא וְיִתְגְּזַר לְמֶהֱוֵי יָהֵב סַמְתַּר
4 מִשְׁחֵיהוֹן: וְעוּלֶמְתָּא דִּי תִשְׁפַּר קֳדָם מַלְכָּא תֵיעוּל לְמַחְסַן מַלְכוּתָא חֲלַף וַשְׁתִּי
5 וּשְׁפַר פִּתְגָמָא קֳדָם מַלְכָּא וַעֲבַד הָכִי: גְּבַר חֲסִידָא וּמוֹדֶה וּמְצַלֵּי קֳדָם אֱלָהָא עַל
עַמֵּיהּ הֲוָה בְּשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא וּשְׁמֵיהּ מָרְדְּכַי אִתְקְרֵי עַל דַּהֲוָה מְתִיל לְמֵירָא דַכְיָא בַּר
יָאִיר בַּר שִׁמְעִי בַּר גֵּרָא בַּר קִישׁ גַּבְרָא דְּמִן שִׁבְטָא בִנְיָמִן הוּא שִׁמְעִי דְּאַקֵּל יָת דָּוִד
וּבְעָא יוֹאָב לְמִקְטְלֵיהּ וְלָא שַׁבְקֵיהּ עַל דְּאִסְתַּכַּל בֵּיהּ בְּרוּחַ נְבוּאָה וַחֲמָא דְּאִטְמוּסֵי
מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לְמִפַּק מִנֵּיהּ וְכַד פְּסַק שִׁמְעִי מִלְּמֵילַד פַּקֵּד דָּוִד לִשְׁלֹמֹה בְּרֵיהּ
6 לְמִקְטַל יָתֵיהּ: דִּי אֲזַל בְּגָלוּתָא מִן יְרוּשְׁלֶם עִם גָּלוּתָא דִּי אַגְלִיאַת עִם יְכָנְיָה
מַלְכָּא דִּיהוּדָה דִּי אַגְלֵי נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל וְכַד צְדָא כוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ יָת בָּבֶל
נְפַק מָרְדְּכַי מִן בָּבֶל עִם דָּנִיאֵל וְכָל כְּנִישְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל דִּי הֲווֹ תַמָּן בְּבָבֶל נְפַקוּ מִן
7 תַּמָּן וַעֲלוּ עִם כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא לְמֵדַר בְּשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא: וַהֲוָה מְרַבֵּי יָת הֲדַסָּה הִיא
אֶסְתֵּר בְּרַת אֲחְבּוֹי וְאִמַּאי וַהֲווֹ קָרֵין לָהּ הֲדַסָּה עַל דִּי הֲוָת צַדֶּקְתָּא וְצַדִּיקַיָּא
דִּמְתִילוּ לְאָסָא אֶסְתֵּר הֲווֹ קָרֵין לָהּ עַל דִּי הֲוָת צְנִיעָא בְּבֵיתָא דְּמָרְדְּכַי שִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ
שְׁנִין וְלָא חֲזַת אַפֵּי גְבַר אֱלָהֵן אַפֵּי מָרְדְּכַי דְּאִתְעֲבִידַת לָהּ לְתוּרְבִּינָא אֲרוּם לֵית
לָהּ אַבָּא וְאִמָּא וְעוּלֶמְתָּא שַׁפִּירַת רֵיוּ וְשַׁפִּירַת חֵזוּ וּבְעִדָּן דְּמִית אֲבוּהָא אִשְׁתְּאָרַת
בִּמְעֵין דְּאִמַּהּ וְכַד יְלִידַת יָתַהּ מִיתַת אִמַּהּ וְנַסְבַהּ מָרְדְּכַי לֵיהּ בְּבֵיתֵיהּ וַהֲוָה קָרֵי
8 לָהּ בְּרַת: וַהֲוָה כַּד אִשְׁתְּמַע פִּתְגָם כָּרוֹז מַלְכָּא וּגְזֵרְתֵיהּ וּבְאִתְכַּנָּשׁוּת עוּלֵימָן
סַגִּיאָן לְשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא לְיַד הֵגֵי וְאִדְּבָרַת אֶסְתֵּר בְּאוֹנְסָא וְאִתְעֲלַת לְבֵית מַלְכָּא
9 לִידָא דְּהֵגַי נָטֵר נְשַׁיָּא: וּשְׁפַרַת עוּלֶמְתָּא בְּעֵינוֹי וְאִטְעֲנַת חִסְדָּא קֳדָמוֹי וּפַקֵּד
לְאִתְבְּהָלָא יָת סַמְתַּר רְבוּתַהּ וְיָת מַתְּנָתְהָא הַמְנִיכִין וּלְבוּשֵׁי מַלְכוּתָא לְמֶהֱוֵי
יָהֲבִין לַהּ וְיָת שְׁבַע עוּלֵימָתָא לְשַׁמָּשׁוּתַהּ שְׁבַע יוֹמֵי דְשַׁבְּתָא חוּלְתָא הֲוַת
מְשַׁמְּשָׁא קַדְמָאָה בְּחַד בְּשַׁבְּתָא רוֹקְעִיתָא בִּתְרֵין בְּשַׁבְּתָא גְּנוּנִיתָא בִּתְלָת
בְּשַׁבְּתָא נְהוֹרִיתָא בְּאַרְבַּע בְּשַׁבְּתָא רוּחֲשִׁיתָא בַּחֲמֵשׁ בְּשַׁבְּתָא חוּרְפִּיתָא בְּשִׁתָּא
בְּשַׁבְּתָא רְגוֹעִיתָא בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא כּוּלְהֵן צַדִּיקְתָּא וְחַזְיָן לְמִתַּן לַהּ מֵיכְלָא
וּמִשְׁתְּיָא עַל יְדֵיהֶן מִן בֵּיתָא דְּמַלְכוּתָא וְשַׁנֵּי יָתַהּ וְיָת עוּלֵימָתְהָא לְאוֹטָבָא
לְהוֹן וּלְפַנְּקוּתְהוֹן בְּבֵית נְשַׁיָּא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et placuit verbum apud regem et magnates, et fecit rex juxta verbū Memuchan. 21 Et miſit epiſtolas ſcriptas et obſignatas anulo ſuo ad omnes regiones regis, ad ſingulas regiones juxta ſcripturam characteris earum, et ad gentes ſingulas juxta locutionem linguæ earum *proclamavit, & ſic dixit ; Vos gentes, nationes & lingua, habitantes univerſam ditionem meam, admoniti eſtote* ut omnis *vir dominetur* uxori ſuæ, obligans eam ut *loquatur ſecundùm* linguam viri, et juxta ſermonem populi ſui. 22

CAP. II.

Poſt hæc, *cùm revaleſceret & edormîſſet crapulam ſuam, &* quieviſſet vehementia indignationis regis Ahhaſueros, cœpit recordari Vaſthi: *reſpondentes igitur magnates ejus, ità dixerunt, Nónne tu ipſe es qui adjudicâſti eam occiſioni ob id quod fecit? dixit eis rex, Ego nequaquam ſtatui ut interficeretur, ſed ut intraret in præſentiam meam; cùm vero non intrâſſet, juſſi eam privari dignitate regia: regerunt illi, Non ita ſe res habet, ſed ſententiam mortis tuliſti in eam ex conſilio ſeptem magnatum. Illicò efferbuit excandeſcentia ejus, ac juſſit ſeptem magnates affigi cruci.* 1 Et dixerunt adoleſcentes regis miniſtri ejus : Quærantur *in uſum regis* adoleſcentulæ virgines pulchræ aſpectu. 2 Et inſtituat rex curatores in omnibus regionibus regni ſui, et congregent omnem adoleſcentulam virginem pulchram viſu in Suſan metropoli, in domum mulierum, *in qua thermæ ſunt & balneæ*, ubi præpoſitus eſt Hege magiſter *Eunuchorum* regius, cuſtos mulierum ; et decernatur ut det unguentum unctionis eorum. 3 Et puella quæ placuerit regi intrabit ad poſſidendum regnum pro Vaſthi. 4 Et placuit verbum regi, et fecit ſic. Vir pius & *confitens* et orans ante Deum pro populo ſuo, erat in Suſan metropoli, et nomē ej⁹ vocabatur Mardechi, *eò quòd ſimilis eſſet myrrhæ puræ*, fili⁹ Jair, filii Simghi, *filii Gera*, filii Chis, viri qui fuerat de tribu Benjamin: *(iſte erat Simghi, qui maledixit David, cúmque vellet interficere eum Joab, non permiſit eum, propterea quòd intuitus eum ſpiritu prophetiæ, perſpexit fore ut Mardechai & Eſther ex eo prodirent; cùm verò jam non ampliùs Simghi generandi vim haberet, juſſit David Selomoh filio ſuo ut morte eum multaret.)* 5 Qui ierat in captivitatem ex Jeruſalem, cum captivitate quæ abducta eſt cum Jechoniah rege Jehudah, quem abduxit Nebuchadneſzar rex Babel : *quando verò depopulatus eſt Cyrus, & Darius, Babel, egreſſus eſt Mardechai ex Babel cum Daniel ac toto cœtu Iſrael, qui illic erant in Babel, & venerunt cum Cyro rege ut habitarent in Suſan metropoli.* 6 Nutrierat autem Hadaſſa, ipſa eſt Eſther, filiam patrui ſui. *Vocabant autem eam Hadaſſa, eò quòd eſſet juſta, juſti verò ſunt qui aſſimilantur myrto; Eſther vocabant eam, quòd verecundè ſe abſconderet domi Mardechai ſeptuaginta & quinque annos, néque vultus viri alicujus aſpiceret niſi ſolius Mardechai qui fuerat ipſi nutritius*; quoniam non erat ei pater aut mater : puella erat pulchra aſpectu & pulchra viſu ;& quo tempore *mortuus eſt* pater ejus *relicta eſt in viſceribus matris ſuæ, & ſimulac peperiſſet eam mortua eſt* etiam mater ejus, *& ſuſcepit* eam Mardechai *ad ſe* in domo ſua, & vocabat eam filiam. 7 Et fuit cùm auditum eſſet verbum præconis regis & decretum ejus, & cùm congregarentur puellæ multæ in Suſan metropoli, in manum Hegai, ſublata Eſther vi inducta eſt in domum regis, in manum Hegai cuſtodis fœminarum. 8 Et placuit puella in oculis ejus, & reportavit miſericordiam ante illum, & juſſit accelerari unguentum dignitatis ejus, & dona ejus, torques & veſtes regias quæ dandæ eſſent ei, & ſeptem puellas ad miniſtrandum illi *ſeptem diebus hebdomadis ; Cholta miniſtrabat primò primâ feriâ, Rokeïtha ſecundâ feriâ, Genunitha tertiâ feriâ, Nehoritha quartâ feriâ, Kochaſbitha quintâ feriâ, Churphitha ſextâ feriâ, Regoïtha die Sabbathi ; juſtæ omnes & dignæ quæ darent illi cibum & potum per manus ſuas* ex domo regis : & mutavit eam & puellas ejus, ut optimè eſſet eis in deliciis ſuis in domo fœminarum. 9

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

21 22 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄρχουσι. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ ἐλάλησεν ὁ Μουχαῖος, Καὶ ἀπέστειλεν (ψ) εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι (ω) φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.

MS. A. (ψ) ὁ βασιλεὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ εἰς χώραν καὶ χώραν, κατὰ (ω) αὐτοῖς φόβον

Et placuit verbum regi, & principibus. Et fecit rex, ſicut loquutus 21
eſt Muchæus, Et miſit in omne regnum per regionem juxta ſermonem 22
eorum; ut eſſet timor eis in domibus ſuis.

ΚΕΦ. β΄.

1 ΚΑὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, (α) καὶ οὐκ ἔτι ἐμνήσθη τῆς Ἀστὶν, μνημονεύων
2 οἷα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν. Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι (β) τοῦ βασιλέως, Ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κοράσια
3 (γ) ἄφθορα καλὰ τῷ εἴδει. Καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις (δ) τῆς βασιλείας
αὐτοῦ· καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα·
καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν· καὶ δοθήτω σμῆγμα, καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμέλεια.
4 Καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, βασιλεύσει ἀντὶ Ἀστίν. καὶ ἤρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐποίησεν
5 οὕτως. Καὶ ἄνθρωπος (ε) ἦν Ἰουδαῖος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα (ζ) αὐτοῦ Μαρδοχαῖος ὁ (η) τοῦ
6 Ἰαΐρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, Ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ Ἱερουσαλὴμ, (θ) ἣν ᾐχμαλώτευσε
7 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. Καὶ ἦν τούτῳ παῖς θρεπτὴ, θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
(ι) καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἐσθήρ. ἐν δὲ τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν (κ) αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.
8 καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἴδει. Καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα, συνήχθησαν (λ) πολλὰ κοράσια
9 εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα Γαὶ, καὶ ἤχθη Ἐσθὴρ πρὸς Γαὶ τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν. Καὶ ἤρεσεν
αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔσπευσεν (μ) δοῦναι αὐτῇ τὸ σμῆγμα, καὶ τὴν μερίδα, καὶ
τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ (ν) ἀποδεδειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ· καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἅβραις αὐτῆς
10 ἐν τῷ γυναικῶνι. (ξ) Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν Ἐσθὴρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα· ὁ γὰρ Μαρδοχαῖος ἐνετείλατο
11 αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι. (ο) Καθ᾽ ἑκάστην δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ Μαρδοχαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν,
12 ἐπισκοπῶν τί (π) Ἐσθὴρ συμβήσεται. (ρ) Οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα,
(σ) ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο· οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας, μῆνας ἓξ
ἀλειφομέναις (τ) ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ, καὶ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασι (υ) καὶ ἐν τοῖς σμήγμασι τῶν γυναικῶν,
13 Καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα· (φ) καὶ ᾧ ἐὰν εἴπῃ, παραδώσει αὐτὴν (χ) συνεισέρχεσθαι αὐτῷ ἀπὸ
14 τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων· Δείλης εἰσπορεύεται, καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα
τὸν δεύτερον, (ψ) οὗ Γαὶ ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ οὐκ ἔτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα,
ἐὰν μὴ κληθῇ (ω) ὀνόματι.

CAP. II.

ET poſt verba hæc ceſſavit rex à furore: & (a) non ultrà recordatus 1
eſt ipſius Aſtin, in memoria habens qualia loquuta erat, &
quomodò condemnaverat eam. Et dixerunt miniſtri regis, Quærantur 2
regi puellæ incorruptæ pulchræ ſpecie. Et conſtituet rex præfectos 3
in omnibus regionibus regni ſui: Et deligant puellas virgines pulchras
ſpecie in Suſam civitatem in Gynæceum: & tradantur eunucho
regis cuſtodi mulierum: & detur unguentum abſtergens, & reliquus
cultus. Et mulier, quæ placuerit regi, regnabit pro Aſtin. Et placuit 4
regi res, & fecit ſic. Et homo erat Judæus in Suſis civitate, & nomen 5
ejus Mardochæus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Ciſæi, de tribu Benjamin,
Qui fuerat ductus captivus è Hieruſalem, quam captivaverat Nabuchodonoſor 6
rex Babylonis. Et erat huic puella nutrita filia Aminadab 7
fratris patris ipſius, & nomen ei, Eſther. In tranſmigrando autem
parentes ejus, erudivit eam ſibi in mulierem. Et erat puella pulchra
ſpecie. Et quando auditum eſt edictum regis; congregatæ ſunt 8
multæ puellæ in Suſam civitatem ſub manum Gai. Et ducta eſt Eſther
ad Gai cuſtodem mulierum. Et placuit ei puella, & invenit gratiam in 9
conſpectu ejus. Et feſtinavit dare ei unguentum, & partem,
& ſeptem puellas aſſignatas ei è domo regia. Et uſus eſt illâ
benè, & ancillis ejus in Gynæceo. Et non indicavit Eſther genus 10
ſuum, neque patriam. Mardochæus enim mandaverat ei non annuntiare.
Per ſingulos autem dies deambulabat Mardochæus per 11
atrium Gynæcei, ſpeculans, quid Eſther accideret. Hoc autem erat 12
tempus puellæ intrandi ad regem, cùm impleverit menſes duodecim.
Sic enim implentur dies cultûs, menſes ſex uncti in (b) oleo myrrhino,
& menſes ſex in aromatibus, & in unguentis mulierum: Et tunc 13
(c) ingreditur ad regem: et cuicunque dixerit (d,) vadet eam,
ut ſimul ingrediatur ad ſe de Gynæceo uſque ad regias; Veſperè ingreditur, 14
et (e) verſùs diem recurrit in Gynæceum ſecundum, ubi
Gai eunuchus regis, cuſtos mulierum: et non ultrà ingreditur ad regem, niſi vocata fuerit nomine.

MS. A. (α) ἐμνήσθη γὰρ τῆς Ἀστὶν, καθὰ ἐποίησεν, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη. Καὶ (β) πρὸς τὸν βασιλέα, (γ) καλὰ ἄφθορα (δ) τῆς βασιλείας· καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια (ε) Ἰουδαῖος ἦν (ζ) αὐτῷ (η) τοῦ Ἰαείρου, ὁ τοῦ (θ) ὃν (ι) καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐσθήρ. (κ) αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. (λ) κοράσια πολλὰ (μ) αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῆγμα, (ν) ἀποδεδειγμένα (ξ) Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν αὐτῆς τὸ γένος Ἐσθὴρ οὐδὲ (ο) Καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὁ Μαρδοχαῖος περιεπάτει κατὰ (π) Αἰσθὴρ συμβαίνει. (ρ) Καὶ ὅταν ἦν καιρὸς (σ) ὅταν ἀναπληρωθῇ καιρὸς κοράσια, μῆνες δεκαδύο· (τ) * μυρίνινον ἔλαιον, καὶ (υ) τοῖς σμήγμασιν (φ) καὶ ᾧ ἂν (χ) συνεισέρχεσθαι αὐτὴν (ψ) οὗτε ὁ εὐνοῦχος (ω) ὀνόματι.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܕܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܐܝܟ 21
ܦܬܓܡܗ ܕܡܘܟܢ. * ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܕܝܢܬܐ 22
ܐܝܟ ܟܬܒܗ̇. ܘܠܥܡܐ ܐܝܟ ܠܫܢܗ. ܠܡܗܘܐ ܟܠ ܓܒܪ ܫܠܝܛ ܒܒܝܬܗ.
ܘܡܬܟܪܙܐ ܐܝܟ ܠܫܢ ܥܡܗ:

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ̄ *

* ܘܒܬܪ ܦܬܓܡ̈ܐ ܗܠܝܢ : ܟܕ ܐܬܬܢܝܚ ܚܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܐܬܕܟܪ ܠܘܫܬܝ 1
ܡܠܟܬܐ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܕܥܒܕܬ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܕܦܣܩ ܥܠܝܗ̇. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 2
ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ ܢܒܥܘܢ ܠܡܠܟܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܫܦܝܪ̈ܢ ܒܚܙܘܗܝܢ.
* ܘܢܦܩܘܕ ܡܠܟܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܘܢܟܢܫܘܢ ܟܠܗܝܢ ܥܠܝܡ̈ܬܐ ܒܬܘܠܬܐ 3
ܕܫܦܝܪ̈ܢ ܒܚܙܘܗܝܢ ܠܒܝܬ ܢܫ̈ܐ. ܠܘܬ ܗܓܝ ܡܗܝܡܢܐ ܢܛܪ ܢܫ̈ܐ. ܘܢܬܠ
ܬܟܫܝܛܗܝܢ. * ܘܥܠܝܡܬܐ ܕܬܫܦܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܬܡܠܟ ܚܠܦ ܘܫܬܝ. ܘܫܦܪܬ 4
ܡܠܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܓܒܪܐ ܝܗܘܕܝܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. 5
ܘܫܡܗ ܡܪܕܟܝ. ܒܪ ܝܐܝܪ. ܒܪ ܫܡܥܝ. ܒܪ ܩܝܫ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܕܐܬܓܠܝ 6
ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܥܡ ܫܒܝܬܐ ܕܐܫܬܒܝܬ ܥܡ ܝܘܟܢܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܐܫܬܒܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ
ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. * ܘܗܘܐ ܡܪܒܐ ܠܗܕܣ ܗܝ ܐܣܬܝܪ ܒܪܬ ܕܕܗ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܗܘܐ 7
ܠܗ̇ ܐܒܐ ܘܐܡܐ. ܘܥܠܝܡܬܐ ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܚܙܘܗ̇. ܘܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܡܚܙܝܬܗ̇. ܘܟܕ ܡܝܬܘ
ܐܒܘܗ̇ ܘܐܡܗ̇. ܢܣܒܗ̇ ܡܪܕܟܝ ܠܗ ܠܒܪܬܐ. * ܘܟܕ ܐܫܬܡܥ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ 8
ܘܦܘܩܕܢܗ. ܘܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܡ̈ܬܐ ܣܓܝܐ̈ܬܐ ܠܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܠܘܬ ܗܓܝ
ܡܗܝܡܢܐ. ܐܬܕܒܪܬ ܐܦ ܐܣܬܝܪ ܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܘܬ ܢܛܪ ܢܫ̈ܐ. * ܘܫܦܪܬ 9
ܥܠܝܡܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܫܟܚܬ ܚܣܕܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܣܪܗܒ ܥܠ ܬܟܫܝܛܗ̇ ܘܥܠ
ܡܢܘܬܗ̇ ܠܡܬܠ ܠܗ̇ . ܘܠܫܒܥ ܥܠܝܡ̈ܬܗ̇ ܕܙܕܩܢ ܗܘܝ ܠܡܬܝܗܒ ܠܗ̇ ܡܢ
ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܦܪܫ ܠܗ̇ ܘܠܥܠܝܡ̈ܬܗ̇ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܢܫ̈ܐ.

* Et placuit verbum hoc regi, & magnatibus 10
ejus. Et fecit rex ſecundùm verbum Meucan.
Et miſit literas ad omnes provincias Regis, 22
ſecundùm ſcripturam & linguam ſingularum
provinciarum, ut omnis vir dominaretur in
domo ſua. Hoc autem edicebatur ſuâ cujuſque
populi linguâ.

CAP. II.

POſt hæc autem, cùm ſedata eſſet ira regis 1
Achſhiraſh, recordatus eſt reginæ Vaſthi, &
omnium eorum quæ fecerat, quæq; ipſe de ea
decreverat. Et dixerunt ipſi pueri & mini- 2
ſtri ejus; Quærantur regi virgines aſpectu
pulchræ. Et præficiat rex per omnes Provincias 3
qui congregent omnes juvenculas
virgines viſu pulchras in gynæconem, ad
Hagi eunuchum, cuſtodem mulierum, qui
ornatum ipſarum præſtet. Et virgo quæ regi 4
placuerit regina ſit loco Vaſthi. Et placuit
verbum regi, fecitque ſic. Et erat Judæus 5
quidam, in caſtro Suſan, cujus nomen
Mordecai, filius Jair, filius Semei, filius
Kiſh, de tribu Benjamin. Qui deportatus 6
fuerat ab Uriſhlem, inter eos quos cum Juchania
deportaverat Nebuchadnezar rex Babylonis:
Hic educabat Hadaſſam, (ipſa eſt 7
Eſther) patruelem ſuam: Quia nec patrem
nec matrem habebat. Virgo autē aſpectu erat
formoſa, & viſu pulchra. Et cùm mortui
eſſent pater ac mater ejus, accepit ipſam
Mordecai in filiam. Cumque publicaretur 8
verbum regis, & præceptum ejus, et cum colligerentur
multæ virgines in caſtrum Suſan,
ad Hagi eunuchum, ducta etiam eſt Eſther
in domum regis ad cuſtodem mulierum.
Et placuit ipſi virgo & adepta eſt gratiam 9
coram eo, ita ut maturè præberet ei ornatum,
& partes ipſius: Et ſeptem ancillis
ſuis, quas ipſi præberi de domo regis, jus erat.
Et ſepoſuit ipſi & ancillis ejus, plus
quam reliquis mulieribus.

אסתר : ב

.indicaret non ut ,ea ſuper præceperat Mordochai quia ; ſuam cognationem & ,ſuum populum Eſther indicavit Non
10 לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עַמָּהּ וְאֶת־מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא־תַגִּיד׃
quid & ,Eſther pacem *cognoſcendum ad* ,mulierum domus *atrii facies ad perambulans* Mordochai *die &* *die omni in* Et
11 וּבְכָל־יוֹם וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית־הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת־שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמַה־
legē ſecundū ei *eſſe* fine à Achaſueros regem ad *ingrediendū ad* ,*puellæ & puellæ ordinem contingendo in* Et .ea *in* fieret
12 יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדָת
[ſex & ,myrrheo oleo *in* menſibus ſex earum *abſterſionum* dies implebantur ſic quia ; menſes duodecim mulierum
הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה
,dicebat quod omne :regem ad *veniens* puella hoc in Et .mulierum *abſterſionibus* & ,aromatibus *in* menſibus
13 חֳדָשִׁים בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר
ipſa manè *in* & ,*intrans ipſa* veſpere *In* .regis domum ad uſque mulierum domo è ea cum veniendo ei dabatur
14 יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא
ingrediebatur non : concubinarum cuſtodis regis eunuchi Sahaſgaz manum ad ,ſecundam mulierum domum ad *revertens*
שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל־יַד שַׁעַשְׁגַז סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא־תָבוֹא
filiæ Eſther *ordinem contingendo in* Et .*nomine in* vocaretur & ,rex eam *in* voluiſſet niſi ,regem ad ampliùs
15 עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר־אֶסְתֵּר בַּת־
niſi ,*verbum* requiſivit non ,regem ad *ingrediendum ad* filiam in ſibi acceperat quam ,Mordochai patrui Abichail
אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת־
.eam videntium omnium oculis in gratiam *tollens* Eſther *fuit* & : mulierum cuſtos regis eunuchus Hegai dixerat quod
אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל־רֹאֶיהָ׃
(Tebet menſis ipſe) ,decimo menſe in ejus regni domum ad ,Achaſueros regem ad Eſther eſt *capta* Et
16 וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־חֹדֶשׁ טֵבֵת
ejus facies ad miſericordiā & gratiam *tulit* & ,mulieribus omnibus præ Eſther rex dilexit Et .ejus regni ſeptimo anno in
17 בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ׃ וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר מִכָּל־הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא־חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו
magnum convivium rex Fecitque .Vaſthi pro eā fecit regnare & ,ejus capite in regni *coronam* poſuit & : virginibus omnibꝰ præ
18 מִכָּל־הַבְּתוּלוֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר־מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה גָדוֹל
.*regis manū ſecundam portionem* dedit & ,fecit provinciis requiem & ,Eſther convivium ,ſuis ſervis & ,ſuis principibꝰ omnibꝰ
לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וַהֲנָחָה לַמְּדִינוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מַשְׂאֵת כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
,ſuum populum & ,ſuam progeniem *indicans* Eſther Non .regis porta in *ſedens* Mordochai & ,ſecundò virgines *congregari in* Et
20 19 וּבְהִקָּבֵץ בְּתוּלוֹת שֵׁנִית וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת־עַמָּהּ
.*eo cum nutritione in* erat ſicut ,*faciens* Eſther Mordochai ſermonem & : Mordochai *ea ſuper* præceperat quod ſecundùm
כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדֳּכָי וְאֶת־מַאֲמַר מָרְדֳּכַי אֶסְתֵּר עֹשָׂה כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ׃
cuſtodibus ex regis eunuchi duo ,Teres & ,Bigthan *efferbuit ira* ,regis porta in ſedente Mordochai & ,illis diebus In
21 בַּיָּמִים הָהֵם וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ קָצַף בִּגְתָן וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי
: reginæ Eſther nunciavit & ,Mordochai ipſi res innotuit Et .Achaſueros regem in manum mittere quæſierunt & ,liminis
22 הַסַּף וַיְבַקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ׃ וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמָרְדֳּכַי וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
.Mordochai nomine in regi Eſther dixit &
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי׃

Verſio VULG. LAT.

Quæ noluit indicare ei populū & patriā ſuā : Mardochæus 10
enim præceperat ei, ut de hac re omnino reticeret :
Qui deambulabat quotidiè ante veſtibulū domꝰ, 11
in qua electæ virgines ſervabantur, curā agens ſalutis
Eſther, & ſcire volens quid ei accideret. Cùm autem 12
veniſſet tempus ſingularū per ordinem puellarū, ut intrarent
ad regē, expletis omnibꝰ quæ ad cultū muliebrē
pertinebant, menſis duodecimus vertebatur : ita duntaxat,
ut ſex menſibꝰ oleo ungerentur myrrhino, & aliis
ſex quibuſdā pigmentis et aromatibꝰ uterentur. Ingredientéſque 13
ad regē, quidquid poſtulâſſent ad ornatum pertinens,
accipiebant, & ut eis placuerat, compoſitæ de triclinio
fœminarum ad regis cubiculū tranſibant. Et quæ 14
intraverat veſperè, egrediebatur manè, atq; indè in ſecundas
ædes deducebatur, quæ ſub manu Suſagazi eunuchi
erant, qui concubinis regis præſidebat : nec habebat
poteſtatem ad regē ultrà redeundi, niſi voluiſſet rex, &
eam venire juſſiſſet ex nomine. Evoluto autem tempore 15
per ordinem, inſtabat dies, quo Eſther filia Abihail fratris
Mardochæi, quam ſibi adoptaverat in filiam, deberet
intrare ad regem. Quæ non quæſivit muliebrem
cultū, ſed quæcunq; voluit Egeus eunuchꝰ cuſtos virginū,
hæc ei ad ornatū dedit. Erat enim formoſa valdè, & incredibili
pulchritudine, omniū oculis gratioſa & amabilis
videbatur. Ducta eſt itaq; ad cubiculū regis Aſſueri 16
menſe decimo, qui vocatur Tebeth, ſeptimo anno regni
ejꝰ. Et adamavit eam rex plus quā omnes mulieres, habuítq; 17
gratiā & miſericordiā coram eo ſup omnes mulieres,
& poſuit diadema regni in capite ejus, fecítq; eā regnare
in loco Vaſthi. Et juſſit conviviū præparari permagnificū 18
cunctis principibꝰ, & ſervis ſuis, pro cōjunctione
et nuptiis Eſther. Et dedit requiem univerſis provinciis,
ac dona largitus eſt juxta magnificentiam principalem.
Cúmq; ſecundò quærerentur virgines & congregarentur, 19
Mardochæus manebat ad januā regis : Necdū prodiderat 20
Eſther patriā, & populū ſuū, juxta mandatū ejus. Quidquid
enim ille præcipiebat, obſervabat Eſther : & ita
cuncta faciebat, ut eo tēpore ſolita erat, quo eam parvulā
nutriebat. Eo igitur tēpore, quo Mardochæus ad regis januā 21
morabatur, irati ſunt Bagathan et Thares duo eunuchi
regis, qui janitores erant, et in primo palatii limine
præſidebāt : voluerúntq; inſurgere in regē, et occidere eū.
Quod Mardochæū nō latuit, ſtatímq; nuntiavit reginæ Eſther; 22
et illa regi, ex nomine Mardochei, qui ad ſe rē detulerat.

תרגום TARGUM.

10 לא חויתא אסתר ית עמה ותלדותה מטול דמרדכי פקדה דלא תחוי ומטול מה פקדה
דלא תחוי מטול דחשב בלביה מרדכי ושתי דעבדת יקרא לנפשה ולא צבית דייתי
למחמי שופרה למלכא ולשליטיא דן יתה דינין בישין וקטל יתה ולמה לא חוואת
אסתר עמה דתלדותה דלמא רגיז עלה מלכא וקטיל לה ומשיצי עמא די היא מניה
11 לכן פקד יתה דלא תחוי עמה ותלדותה : ובכל יומא ויומא מרדכי הוה מצלי ואזל
12 קדם דרתא די בבית נשיא למידע ית שלמא דאסתר ומה אתעבד בה : וכד מטא
סדור עולמתא ועולמתא למיעל קדם מלכא אחשורוש מסוף דיהוי לה כהלכת
נשיא דמתינן בתפנוקיהון תרי עשר ירחי שתא ארום כדין שלימין יומי סמתוריהון
שתא ירחין בטכסת ואנפקנון דמנתר ית סערא ומפנק ית בסרא ושתא ירחין
13 בבוסמיא ובסמתורי נשיא : ובהדין זמן בתר דשלמין תרי עסר ירחי שתא עולמתא
עילא לות מלכא ית כל רב וסרכן די צביא למימר מן יד יתיהב לה למיעל עמה מבית
14 נשיא עד בית מלכא : בעדן רמשא הות עילא לשמשיה ית מלכא ובעדן צפרא
הות תיבא לבית נשיא תנין לידא דשעשגז רבא דמלכא נטר מטרוניתא ומכן ואילך
לא תיעול תוב לות מלכא ארום אלהן ההיא דאתרעי בה מלכא וקרי לה בשמא מפרש
15 וכתיב : וכד מטא סדור אסתר ברת אביחיל אחבוי דמרדכי די נסבה ליה
לברת למיעל לות מלכא לא תבעת צרוך לכל מדעם ארום אלהן ית מן דייימר
הגי רבא די למלכא נטר נשיא והות אסתר טעינת טיבו ומשכחא רחמין בעיני
16 כל חזהא : ואדברת אסתר לות מלכא אחשורוש לאתתא ואעל יתה לבית אדרון
בית מלכותיה בירחא עשיראה הוא ירחא דטבת בשתא שביעתא למלכותיה :
17 ורחים מלכא ית אסתר מכל נשיא דהוו מתנסבן ואטענת רחמין וטיבו קדמוי מכל
בתולתא ושוי מניכא דדהבא על רישה וטרד מן קיטון בית דמכיה ית איקונין
דושתי ואוקים תמן ית איקונין דאסתר ואותיב יתה על כורסי תנין ואמליך יתה חלף
18 ושתי : ועבד מלכא משתיא רבא לכל רברבנוי ועבדוי והוה קרי ליה משתיא
דאסתר והניית שבוק כרגא לפלכיא עבד ויהב ליה מתנן וחולק כמסת ידא דמלכא :
19 ובאתכנשות בתולתא זמנא תנינא ומרדכי מצלי ואזל ויתיב בתרע מלכא : בזמנא
20 חדא הוה שאל לה מלכא מאידין אומא את ולא הות אסתר מחויא ילדותה וית עמה
כמא דפקיד עלה מרדכי וית מאמר מרדכי הות אסתר עבדת שביא ומועדיא הות
נטרת ביומי ריחוקא הות מזדהרא תבשילין וחמרא דעממין נוכראין לא הות טעמא
וכל פקודיא דאתחייבן בהון נשיא דבית ישראל הות נטרא על פום מרדכי היכמה
21 דהוה נטרת כד הות מתרביא עמיה : ביומיא האנון מרדכי יתיב בסנהדרין
דתקינת לה אסתר בתרע מלכא וכד חזו תרין רברבניא כדין כנסו וקצפו ואמרו דין
לדין הלא מלכתא בפתגם מלכא בעיא לסלקא יתן ולאוקמא ית מרדכי לית רבותא
לסלקא תרין קלוסנתרין ולאוקמא חד בכין אתיעטו בלישנהון בגתן ותרש טרסאי
תרין רברבני מלכא מנטרי פלטירא ואמרו לאשקאה סמא דמותא דמטול לאסתר
מלכתא ולאושטא ידא במלכא אחשורוש למקטליה בסיפא בבית דמוביה :
22 ואשתמודע פתגמא למרדכי על דהוה חכים למללא בשבעין לישנין וחוי לאסתר
מלכתא ואמרת אסתר למלכא ואתכתיב על שום מרדכי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Non indicavit Ezzther populum ſuum & *cognationem ſuam*, quia Mardechai 10
præceperat illi ut non indicaret. *Et quare præcepit ei ut non indicaret?*
Quia reputavit cum animo ſuo Mardechai; Vaſthi, quæ arrogavit
honorem ſibimet, neque dignata eſt venire ut conſpiceretur pulchritudo
ejus regi & proceribus, malè multavit, & capitali eam ſupplicio
affecit. Sed quare non indicavit Eſther populum cognationis ſuæ?
Nequando infenſus illi rex, & occideret ipſam, & extirparet populum
à qua ipſa eſſet oriunda : ideo præcepit ei ut non indicaret populum
ſuum & cognationem ſuam. Et ſingulis diebus orabat Mardechai, 11
& ibat ante atrium domus fœminarum, ut cognoſceret pacem Ezzther,
& quid fieret illi. Et quando obtigit ordo ſingularum puellarum ut 12
intrarent ante regem Ahhaſueros, poſtquam fuerat illis juxta morem
fœminarum quo morabantur in delitiis ſuis duodecim menſes anni :
nam ſic complebantur dies unctionis earum, ſex menſes *in uſu olei*
omphacini, quod facit decidere pilos, & delicatam reddit carnem; &
ſex menſes in aromatibus & purificationibus mulierum. Et hoc tempore 13
poſtquam perfecti erant duodecim menſes anni, puella intrabat
ad regem : omnis magnus & ſatelles, quos vellet dicere, ſtatim dabantur
ei, ut intrarent cum illa à domo mulierum uſque ad domum regis.
Tempore veſpertino intrabat ad miniſtrandum regi, et tempore matutino 14
redibat in domum fœminarum iterum in manum Saghaſgaz magiſtri
regii cuſtodis matronarum : & poſt hoc *deinceps non ingrediebatur amplius*
ad regem, niſi illa quam elegiſſet rex & vocaſſet nomine *expreſſo*
& ſcripto. Et quando obtigit ordo Ezzther filiæ Abihhail patrui 15
Mardechai, quam acceperat ſibi in filiam, ut ingrederetur ad regem,
non quæſivit uſum cujuſquam rei, niſi quod dixit Hegai magiſter regius
cuſtos fœminarum : Et *reportavit* Ezzther gratiam & invenit *favorem*
in oculis omnium conſpicientium eam. Et deducta eſt Ezzther 16
ad regem *Ahhaſueros in uxorem*, & introduxit eam in domum cubiculi
domus regni ſui menſe decimo, ipſe eſt menſis Tebeth anno ſeptimo
regni ejus. Et amavit rex Ezzther præ omnibus mulieribus *quæ aſſumptæ* 17
fuerant, & reportavit miſericordiam & gratiam ante illum præ
cunctis puellis : & poſuit monile aureum ſuper caput ejus, *& ejecit ex*
conclavi cubili ſui effigies Vaſthi, & repoſuit ibi effigies Ezzther, &
collocavit eam ſuper ſolio ſecundo, & conſtituit eam reginam pro
Vaſthi. Et fecit rex convivium magnum omnibus magnatibus ſuis 18
& ſervis ſuis, quod *vocavit*, Convivium Ezzther. Et vacationem remiſſionis
tributi regionibus fecit, & dedit ei donum & partem juxta
amplitudinem manus regis. Et cùm congregarentur puellæ vice ſecundâ, 19
Mardechai *orabat, & profectus* ſedebat in porta regis. *Tempore* 20
quodā percontatus eſt eam rex, De quanā gente es tu? Sed non indicaverat
Ezzther natale ſuū & populum ſuū, ſicut præceperat illi Mardechai :
dictum quippe Mardechai fecerat Ezzther, *Sabbatha & feſta*
obſervabat, in diebus ſeparationis ſibi cavebat, decocta & vinū alienigenarum
non deguſtabat, & omnia præcepta, quibus tenebantur mulieres Iſraelitides,
obſervabat ex præſcripto Mardechai; ſicuti obſervaverat cùm
educaretur apud illū. In diebꝰ illis Mardechai ſedente *in Sanhedrin, quod* 21
conſtituerat ſibi Ezzther in porta regis; *animadvertentes duo purpurati*
ita fieri, convenerunt & indignati ſunt, *dixeruntq; alter alteri : Nónne regina,*
annuente rege, quærit amovere nos & ſubſtituere Mardechai; haud
conducit removeri duos præfectos, ut ſubſtituatur unus. Tunc inierunt
conſilium in linguâ ſuâ Bigthan et Theres *Tarſenſes*, duo magiſtri regii
ex cuſtodibus palatii, et dixerūt ut propinarent venenū *lethale Ezzther*
reginæ, et ut mitterent manū in regē Ahhaſueros, *ut occiderent eū gladio*
in cubiculo ſuo. Et audita eſt res à Mardechai, *eò quod calleret ut loqueretur* 22
ſeptuaginta linguis, et indicavit Ezzther reginæ : et dixit
Ezzther regi, *& ſcriptum eſt ex nomine Mardechai.*

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Ἐν δὲ τῷ ἀναπληρῶσαι τὸν χρόνον Ἐσθὴρ (א) τῆς θυγατρὸς Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς Μαρδοχαίου (α) εἰσ-
ελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν (β) ὧν ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν· ἦν
16 γὰρ Ἐσθὴρ εὑρίσκουσα χάριν (γ) παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐσθὴρ (δ) πρὸς
17 Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ, ὅς ἐστιν Ἀδὰρ, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ
ἠράσθη ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ, καὶ εὗρε χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένους, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυ-
18 ναικεῖον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν (ʺ) ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ὕ-
19 ψωσε τοὺς γάμους Ἐσθὴρ, καὶ ἄφεσιν ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος (ε) ἐθερά-
20 πευεν ἐν τῇ αὐλῇ. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ οὐχ ὑπέδειξε τὴν πατρίδα αὐτῆς· οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ (ϛ) Μαρδοχαῖος,
φοβεῖσθαι τὸν θεὸν, καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ Ἐσθὴρ (ζ) οὐ μετήλλαξε τὴν
21 ἀγωγὴν αὐτῆς. Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως οἱ ἀρχισωματοφύλακες, ὅτι προήχθη (η) Μαρ-
22 δοχαῖος, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα. Καὶ ἐδηλώθη (θ) Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσή-
23 μανεν Ἐσθὴρ, καὶ (ι) αὐτὴ ἐνεφάνισε τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασε τοὺς δύο εὐνούχους,
καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς. καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ,
ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, (κ) ἐν ἐγκωμίῳ.

Dum autem impleretur tempus Eſther filiæ Aminadab fratris patris 15
Mardochei intrandi ad regem; nihil prævaricata eſt eorum quæ mandavit
eunuchus cuſtos mulierum. Erat enim Eſther inveniens gratiam apud
omnes aſpicientes eam. Et intravit Eſther ad Artaxerſem regem duo- 16
decimo menſe, qui eſt Adar, ſeptimo anno regni ejus. Et amavit rex 17
Eſther: & invenit gratiam præ omnibus virginibus: & impoſuit ei
diadema muliebre. Et fecit rex convivium omnibus amicis ſuis, & vir- 18
tutibus, per dies ſeptem: & exaltavit nuptias Eſther, & remiſſionem
fecit iis qui ſub regno ipſius. Mardochæus autem ſerviebat in aula. 19
Eſther autem non indicavit patriam ſuam. Sic enim mandaverat ei 20
Mardochæus, timere Deum, & facere præcepta ejus, ſicut erat cum eo.
Et Eſther non mutavit educationem ſuam. Et triſtati ſunt duo 21
eunuchi regis principes cuſtodum corporis; quoniam provectus fuerat
Mardochæus: & quærebant occidere Artaxerſem regem. Et manife- 22
ſtum fuit Mardochæo verbum, & ſignificavit Eſther, & ipſa patefecit
regi inſidias. Rex autem examinavit duos illos eunuchos, & ſuſpen- 23
dit eos. Et præcepit rex (f) ſeponere in commentario in regia biblio-
theca pro benevolentia Mardochæi, in encomio.

MS. A. (א) θυγατρὸς (α) ἐν τῷ εἰσελθεῖν (β) ὧν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνοῦχος τῶν γυναικῶν· (γ) ἐνώπιον τῶν (δ) πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην (ʺ) ἐφ' (ε) ἐθεράπευσεν (ϛ) ὁ Μαρδοχαῖος, (ζ) οὐκ ἤλλαξεν (η) ὁ Μαρδοχαῖος, (θ) Μαρδοχαίῳ λόγος, (ι) ἡ βασίλισσα ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ τὰ (κ) ἐγκωμίῳ.

ΚΕΦ. γʹ.

1 (α) ΜΕτὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης (β) Ἀμὰν Ἀμαδάθου Βουγαῖον, καὶ ὕψωσεν αὐ-
2 τὸν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ, Καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ (γ) προσεκύνουν αὐτῷ· οὕτως γὰρ
3 (δ) προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος (ʺ) οὐ προσεκύνει αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ
4 βασιλέως τῷ Μαρδοχαίῳ, Μαρδοχαῖε, τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα; Καθ' ἑκάστην ἡμέ-
ραν (ε) ἐλάλουν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν. καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἀμὰν, (ζ) Μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέ-
5 ως λόγοις ἀντιτασσόμενον, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι. (η) Καὶ ἐπιγνοὺς Ἀμὰν ὅτι
6 οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδοχαῖος, (א) ἐθυμώθη σφόδρα, Καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀρ-
7 ταξέρξου βασιλείαν Ἰουδαίους. (θ) Καὶ ἐποίησε ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου,
καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρδοχαίου·
8 καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ μηνὸς ὅς ἐστιν Ἀδάρ. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα
Ἀρταξέρξην, λέγων, Ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νό-
9 μοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσι, (ι) καὶ οὐ συμφέρει τῷ βα-
σιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς. (κ) Εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτοὺς, κἀγὼ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυ-
λάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια.

CAP. III.

Poſt hæc autem glorificavit rex Artaxerſes Aman Amadathi Bu- 1
gæum, & exaltavit eum: Et prior ſedebat omnibus amicis ſuis: Et 2
omnes, qui in aula, adorabant eum. Ita enim præcepit rex facere.
Mardochæus autem non adorabat eum. Et loquuti ſunt, qui in 3
aula regis, Mardochæo; Mardochæe, quid non obſervas ea quæ
à rege dicuntur? Per ſingulos dies loquebantur ei: & non obe- 4
diebat eis. Et indicârunt Aman, Mardochæum verbis regis re-
pugnantem: & indicârat eis Mardochæus, quia Judæus eſt.
Et cognoſcens Aman quia non adorat eum Mardochæus; indigna- 5
tus eſt valdè, Et decrevit delere omnes, qui ſub Artaxerſis regno, 6
Judæos. Et fecit decretum in anno duodecimo regni Artaxerſis, & 7
miſit ſortes, diem ex die, & menſem ex menſe, ut perderet in una die
genus Mardochæi. Et cecidit ſors in quartam & decimam menſis,
qui eſt Adar. Et locutus eſt ad regem Artaxerſem, dicens; Eſt gens 8
diſſeminata in gentibus in omni regno tuo: leges autem eorum diverſæ
præter omnes gentes: legibus autem regis ſunt inobedientes: & non
confert regi permittere eos. Si videtur regi; decernat perdere eos: & 9
ego deſcribam in gazophylacio regis argenti talenta decem millia.

MS. A. (α) Μετὰ ταῦτα (β)* Ἀνὰμ Ἀναμαθάδου (γ) προσεκύνουν Ἀμάν· οὕτως (δ) ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς (ʺ)* προσεκύνει, (ε) ἔλεγον αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν (ζ) Μαρδοχαῖον μὴ ὑπακούοντα τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις· ὑπέδειξεν γὰρ αὐτοῖς (η) Καὶ ἐπέγνω Ἀμὰν (א) καὶ ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα, (θ) Ἔτους δωδεκάτου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ψήφισμα ἐποίησεν, καὶ ἔλαβεν κλήρους * ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς, (ι) καὶ τῷ βασιλεῖ οὐ συμφέρει ἐᾶσαι (κ) Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσθαι, κἀγὼ διαγράψω

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܐ ܚܘܝܬ ܐܣܬܝܪ ܫܡܗ̇ ܘܫܪܒܬܗ̇. ܡܛܠ ܕܡܪܕܟܝ ܦܩܕܗ̇ ܗܘܐ ܕܠܐ ܬܚܘܐ. 10
* ܘܟܠܝܘܡ ܡܪܕܟܝ ܡܗܠܟ ܗܘܐ ܩܕܡ ܕܪܬܐ ܕܢܫ̈ܐ ܠܡܕܥ ܫܠܡܗ̇ ܕܐܣܬܝܪ. ܘܡܢܐ 11
ܡܬܓܕܫ ܠܗ̇. * ܘܟܕ ܡܛܝܐ ܗܘܐ ܙܒܢܐ ܕܚܕܐ ܡܢ ܒܬܘ̈ܠܬܐ ܠܡܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 12
ܐܚܫܝܪܫ: ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܠܝܢ ܠܗ̇ ܬܪܬܥܣܪ ܝܘܡܝܢ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܢܫ̈ܐ. ܡܬܡܠܝܢ
ܗܟܢܐ ܝܘܡ̈ܝ ܨܒܬܗܝܢ. ܫܬܐ ܝܘܡܝܢ ܒܡܫܚܐ ܕܡܘܪܐ. ܘܫܬܐ ܝܘܡܝܢ ܒܒܣ̈ܡܐ.
ܘܒܬܕܟܝܬܐ ܕܢܫ̈ܐ. * ܘܗܟܢܐ ܥܐܠܐ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܐ 13
ܡܬܝܗܒ ܠܗ̇. ܠܡܥܠ ܥܡܗ̇. ܡܢ ܒܝܬ ܢܫ̈ܐ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܒܪܡܫܐ 14
ܥܐܠܐ ܘܒܨܦܪܐ ܗܦܟܐ ܠܒܝܬ ܢܫ̈ܐ ܠܘܬ ܝܕ ܫܥܫܓܙ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ܢܛܪ
ܕܦܠܓ̈ܫܐ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܥܐܠܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܨܒܐ ܒܗ̇ ܡܠܟܐ ܘܩܪܐ ܒܫܡܗ̇: * ܘܟܕ 15
ܡܛܬ ܙܒܢܗ̇ ܕܐܣܬܝܪ ܒܪܬ ܐܒܝܚܝܠ ܕܕܗ ܕܡܪܕܟܝ. ܕܢܣܒܗ̇ ܠܗ ܒܪܬܐ: ܠܡܥܠ
ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܠܐ ܒܥܬ ܡܕܡ ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܗܓܝ ܡܗܝܡܢܐ ܢܛܪ ܢܫ̈ܐ. ܘܗܘܬ ܐܣܬܝܪ
ܫܟܚܐ ܚܣܕܐ. ܒܥܝܢ̈ܝ ܟܠ ܕܚܙܝܢ ܠܗ̇. * ܘܥܠܬ ܐܣܬܝܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܒܝܬ 16
ܡܠܟܐ. ܒܝܪܚܐ ܕܥܣܪܐ ܕܗܘ ܟܢܘܢ ܐܚܪܝ. ܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܪܚܡܗ̇ 17
ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ: ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܢܫ̈ܐ. ܘܐܫܟܚܬ ܚܣܕܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܡܢ ܟܠܗܝܢ
ܒܬܘ̈ܠܬܐ. ܘܢܣܒܬ ܬܐܓܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܪܫܗ̇. ܘܗܘܬ ܡܠܟܬܐ ܚܠܦ ܘܫܬܝ. * ܘܥܒܕ 18
ܡܠܟܐ ܡܫܬܘܝܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪ̈ܒܢܘܗܝ. ܘܥܒܕ ܡܫܬܘܝܐ ܠܐܣܬܝܪ. ܘܢܝܚܐ
ܠܡܕܝܢ̈ܬܐ ܥܒܕ. ܘܝܗܒ ܡܘܗܒ̈ܬܐ ܐܝܟ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܟܕ ܡܬܟܢܫܢ ܒܬܘ̈ܠܬܐ 19
ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. ܡܪܕܟܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܠܐ ܡܚܘܝܐ ܐܣܬܝܪ ܫܪܒܬܗ̇ 20
ܘܥܡܗ̇ ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ̇ ܡܪܕܟܝ. ܘܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܕܟܝ ܐܣܬܝܪ ܥܒܕܐ ܗܘܬ ܐܝܟ
ܕܗܘܬ ܡܬܪܒܝܐ ܠܘܬܗ. * ܘܒܗܢܘܢ ܝܘܡ̈ܬܐ ܟܕ ܡܪܕܟܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. 21
ܘܪܓܙܘ ܒܓܬܢ ܘܬܪܫ: ܬܪܝܢ ܡܗܝܡܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܢܛܪ̈ܝ ܬܪܥܐ. ܘܒܥܘ ܠܡܘܫܛܘ
ܐܝܕܐ ܒܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. * ܘܐܬܝܕܥܬ ܡܠܬܐ ܠܡܪܕܟܝ ܘܚܘܝܗ̇ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ 22
ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ ܠܡܠܟܐ. ܒܫܡ ܡܪܕܟܝ.

Eſther autem non indicavit nomen & fa- 10
miliam ſuam: Mordecai enim præceperat
ipſi ne indicaret. Et Mordecai ambulabat 11
ſingulis diebus coram atrio mulierum ut
ediſceret res Eſther, & quid ipſi accide-
ret. Cùm autem attingerent vices ſingu- 12
larum virginum, ingrediendi in conſpectum
regis Achſhiraſh, poſtquam impleti eſſent
ipſis duodecim dies, ſecundùm ritum mu-
lierum, (ſic enim implebantur dies orna-
tûs ipſarum, ſex dies in oleum myrrhæ, &
ſex dies in aromata, & in munditiem mu-
liebrem,) Sic ingrediebatur virgo in con- 13
ſpectum regis. Et quicquid poſtulabat
dabatur ipſi, ut cum ipſa de gynæcone
ad domum regis adduceret. Veſperè in- 14
grediebatur, manè redibat in gynæco-
nem, ſub cuſtodiam Shangaſhgeſhir eu-
nuchi regis, cuſtodis concubinarum; Ne-
que ulterius in regis conſpectum introibat,
niſi delectaretur eâ rex, & nomine ipſam ap-
pellaret. Cùm autem advenirent vices 15
Eſther, filiæ Abichail, patrui Mordecai, qui
ipſam in filiam acceperat, ingrediendi in
conſpectum regis, non poſtulavit quic-
quam præter id quod Hegai eunuchus
præfectus mulierum ordinaverat. Eſther
autem acquirebat gratiam in oculis omni-
um qui videbant ipſam. Et ingreſſa eſt Eſ- 16
ther in conſpectum regis Achſhiraſh, in do-
mum regis, menſe decimo, qui eſt Canun
poſterior, anno quarto regni ipſius. Dilexit 17
autem rex Eſther præ omnibus mulieribus:
Et adepta eſt gratiam de conſpectu ejus præ
omnibus virginibus: accepitque coronam
regiam in capite ſuo, & regina facta eſt, loco
Vaſthi. Et fecit rex conviviũ magnũ omnibus 18
magnatibus ſuis: Fecit nempè convivium
Eſther: Et provinciis indulgentiam præ-
ſtitit: deditque dona pro facultate regis. Et 19
cùm colligerentur virgines ſecundò, Mor-
decai in atrio regis morante, Non indica- 20
verat Eſther proſapiam & populum ſuum,
ſicut præceperat Mordecai: Faciebat enim
Eſther quod præcipiebat Mordecai, ſicut cũ
educaretur apud ipſum. Et temporibus 21
iſtis, cum moraretur Mordecai in porta re-
gis, Bagthan & Theraſh, duo regis eunu-
chi, cuſtodes portæ irati ipſi, quærebant mit-
tere manum in regem Achſhiraſh. Quod 22
cùm innotuiſſet ipſi Mordecai, indicavit Eſ-
ther reginæ; ipſa autem dixit regi nomine
Mordecai.

אסתר : ג

.regis *facies ad* dierum verborũ libro in eſt ſcriptũ & : lignũ ſuper ipſi ambo ſunt ſuſpenſi & ,eſt inventa & , res eſt quæſita Et
וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתָּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכָּתֵב בְּסֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 23

CAP. III. ג

poſuit & ;ſeũ elevavit & ,Agagæum Hamedatha filium Haman Achaſueros rex magnificavit hæc *verba* Poſt
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶת הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי וַיְנַשְּׂאֵהוּ וַיָּשֶׂם 1
,ſe *incurvantes* regis porta in qui regis ſervi omnes Et .ſecum qui principes omnes *deſuper* ejus thronum
אֶת־כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כֹּרְעִים 2
Dixeruntque .*ſe inclinabat* neque ,*ſe incurvabat* non Mordochai & : rex ei præceperat ſic quoniam ,Haman ipſi *ſe inclinantes* &
וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהָמָן כִּי־כֵן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמָרְדֳּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה׃ וַיֹּאמְרוּ 3
ipſos dicendo in ,fuit Et ?regis præceptum *tranſgrediens* tu Quare : Mordochai ad ,regis porta in qui , regis ſervi
עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמָרְדֳּכָי מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בְּאָמְרָם 4
indicaverat quia :Mordochai verba ſtarent an *videndum ad* ,Haman ipſi indicaverũt & ; eos *ad* audiret non & , *die & die* eum ad
אֵלָיו יוֹם וָיוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיַּגִּידוּ לְהָמָן לִרְאוֹת הֲיַעַמְדוּ דִּבְרֵי מָרְדֳּכַי כִּי־הִגִּיד
.furore Haman eſt repletus & ,ſibi *ſe inclinans & incurvans* Mordochai non quòd ,Haman vidit Et .Jehudæus *ipſe* quòd eis
לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי׃ וַיַּרְא הָמָן כִּי־אֵין מָרְדֳּכַי כֹּרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמָּלֵא הָמָן חֵמָה׃ 5
Haman quæſivit & :Mordochai populum ei indicaverãt nam : *ipſum ſolùm* Mordochai in manũ mittere ſuis oculis in contempſit Et
וַיִּבֶז בְּעֵינָיו לִשְׁלֹחַ יָד בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מָרְדֳּכָי וַיְבַקֵּשׁ הָמָן 6
ipſe) , primo menſe In .Mordechai populum ,Achaſueros regno omni in qui ,Jehudæos omnes diſperdere
לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַם מָרְדֳּכָי׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־ 7
die à ,Haman *facies ad* (*ghoral* ipſa) *Pur* fecit projicere , Achaſueros regis duodecimo anno in (Niſan menſis
חֹדֶשׁ נִיסָן בִּשְׁנַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם
ipſe Eſt : Achaſueros regem ad Haman Dixitque (.Adar menſis ipſe duodecimum menſem ad menſe à & , diem in
לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ וַיֹּאמֶר הָמָן לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ 8
; populo omni ab *variantes* eorum leges & : tui regni provinciis omnibus in populos inter diviſus & ,diſperſus *unus* populus
עַם־אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל־עָם
; *eos perdendum ad*,ſcribatur,*bonum rege ſuper* Si .eos *dimittere conducens* non regi & ;*facientes ipſi* non regis leges &
וְאֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם׃ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם 9
removit Et .regis *gazas ad adferendum ad* , opus facientium manibus *ſuper* appendam argenti talenta millia decem &
וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר־כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל עַל־יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּסַר 10
.Jehudæorum *anguſtiatori* Agaghæi Hammedatha filio ,Haman illum dedit & ; ſua manu *deſuper* ſuum annulum rex
הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים׃
ſcribæ ſunt vocati Et .tuis oculis in *bonum* ſecundùm eo *in faciendum ad* populus & ,tibi datum Argentum :Haman ad rex Dixitque
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי 11 12
ad Haman præcepit quæ omnia juxta eſt ſcriptum & ,*eo in* die decimatertia in , primo menſe in regis
הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה הָמָן אֶל
provinciæ & provinciæ ,populi & populi principes ad &,*provinciã & provinciam* ſuper qui , duces ad & ,regis *conſpectui aſſiſtẽtes proceres*
אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי־הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפַּחוֹת אֲשֶׁר עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עַם וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה
regis annulo *in* ſignatum & ,ſcriptum Achaſueros regis nomine *in* ,ſuã linguã juxta *populi & populi* & ,*ejus* ſcripturã ſecundùm
כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתָּב וְנֶחְתָּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

Quæſitum eſt, & inventum : & appenſus eſt uterque 13
eorum in patibulo.Mandatúmque eſt hiſtoriis,& annalibus traditum coram rege.

CAP. III.

Poſt hæc rex Aſſuerus exaltavit Aman filium Ama- 1
dathi,qui erat de ſtirpe Agag: & poſuit ſolium ejus ſuper
omnes principes, quos habebat. Cunctíque ſervi regis, 2
qui in forib' palatii verſabantur,flectebant genua,& adorabant Aman ;: ſic enim præceperat eis imperator :
ſol' Mardochæus non flectebat genu,neq; adorabat eũ.
Cui dixerũt pueri regis, qui ad fores palatii præſidebãt; 3
Cur præter cæteros non obſervas mandatũ regis? Cúmq; 4
hoc crebriùs dicerent, & ille nollet audire , nuntiaverũt Aman,ſcire cupientes utrùm perſeveraret in ſententia : dixerat enim eis,ſe eſſe Judæum. Quod cùm audiſſet 5
Aman,& experimento probâſſet quòd Mardochæus non
flecteret ſibi genu, nec ſe adoraret, iratus eſt valdè,
Et pro nihilo duxit in unum Mardochæum mittere man' 6
ſuas : audierat enim quòd eſſet gentis Judææ : magíſque
voluit omnem Judæorum, qui erant in regno Aſſueri,
perdere nationem. Menſe primo (cujus vocabulum eſt 7
Niſan) anno duodecimo regni Aſſueri, miſſa eſt ſors
in urnam, quæ Hebraicè dicitur phur , coram Aman,
quo die & quo menſe gens Judæorum deberet interfici:
& exivit menſis duodecimus, qui vocatur Adar. Di- 8
xítque Aman regi Aſſuero; Eſt populus per omnes provincias regni tui diſperſus, & à ſe mutuò ſeparatus, novis utens legibus & ceremoniis, inſuper & regis ſcita
contemnens. Et optimè nôſti quòd non expediat
regno tuo ut inſoleſcat per licentiam. Si tibi placet, 9
decerne ut pereat, & decem millia talentorum appendam arcariis gazæ tuæ. Tulit ergò rex annulum, quo 10
utebatur, de manu ſua, & dedit eum Aman filio Amadathi de progenie Agag, hoſti Judæorum, Dixítque ad 11
eum ; Argentum, quod tu polliceris, tuum ſit : de populo age quod tibi placet. Vocatíque ſunt ſcribæ regis 12
menſe primo Niſan, tertiadecimâ die ejuſdem menſis : &
ſcriptum eſt, ut juſſerat Aman, ad omnes ſatrapas regis,
& judices provinciarum , diverſarúmque gentium, ut
quæq; gens legere poterat, & audire pro varietate linguarum, ex nomine regis Aſſueri : & literæ ſignatæ
ipſius annulo,

תרגום TARGUM.

ואתבע פתגמא ואשתכח קשוט ואצטליבו תרויהון על קיסא ואתכתיב בספרא 23
דדכרניא דמתקרי תדירא קדם מלכא :

ג

בתר פתגמיא האלין עלת מדת דינא קדם רבון כל עלמא וכן אמרת הלא המן 1
רשיעא נחת מן שושן לירושלם לבטלא בנין בית מוקדשך והא כען רבי מלכא
אחשורוש ית המן בר המדתא די מזרעית אגג בר עמלק רשיעא ומנייה רב על כולא
ותקין ית כורסיה מעלוי כל רברבניא די עמיה עני מרי עלמא עד כדו לא אשתמודע
בעלמא פסיקו מני עד די יתרברב וישתמודע לכל עממיא ומן בתר כן אתפרע מניה
על כל עקתין די יעבד איהו ואבהתוי לעמא בית ישראל : וכל עבדי מלכא די בתרע 2
בית מלכא נחנין לאנדרטא די הקים בהדיה וסגדין ליה להמן ארום כן פקד עלוהי
מלכא ומרדכי לא הוה נחין לאנדרטא ולא הוה סגיד להמן על די הוה ליה עבד פלח
ואזדבן ליה בטולמא דלחם : ואמרו עבדי מלכא די בתרע פלטרין דמלכא למרדכי 3
מה דין את עבר ית תפקדתא דמלכא : והוה במללותהון לותיה יומא ויומא ולא 4
קביל מנהון וחויאו להמן למחזי היתקימון פתגמי מרדכי כל קבל פתגמי דהמן
ארום חוי להון די להמן לא הוה סגיד על דהוה עבדיה דאזדבן ליה בטולמת לחם
ולאנדרטא די הקים בהדיה לא הוה נחין על דהוה יהודי ויהודאי לא פלחין ולא נחנין
ליה : וחזא המן ארום לית מרדכי נחין לאנדרטא ולא הוה סגד ליה ואתמלי המן עלוי 5
דמרדכי רתחא : והוה חוך קדמוי לאושטא ידוי למקטול ית מרדכי בלחודוהי ארום 6
חויאו ליה דמרדכי אתי מן יעקב דשקל מן עשו אבא דאבוי דהמן ית בכורתא וית
ברכתא ויהודאי אנון עמא דמרדכי ובעא המן לשיצאה ית כל יהודאי די בכל מלכות
אחשורוש עמא דמרדכי : בירחא קדמאה דהוא ירח ניסן בשתא תרתא עשרי למלכא 7
אחשורוש אפל פורא הוא עדבא קדם המן מן יומא ליומא ומן ירחא לירחא
תרי עסר דהוא ירח אדר : ואמר המן למלכא אחשורוש איתי עמא חדא מבדר 8
ומתפרש ביני עממיא ואומיא ולישניא ומקצת מנהון דיירין בכל פלכי מלכותא
וגזירת אוריתהון שנין מכל עמא לחמנא ותבשילנא ליתהון טעמין חמרנא
ליתהון שתן יומי גנוסיא די לנא ליתיהון נטרין ונימוסנא לא מקימין וית גזירת
דיני מלכא ליתיהון עבדין ולמלכא לית ליה טימי מנהון ומה הנאה אית ליה
בהון אין ישבקנון על אפי ארעא : אין על מלכא שפר יכתב כתבא לאובדא יתהון 9
ועשרת אלפין ככרין דכסף אתקול על ידוי עבדי עבידתא למיתי לבית גנזוי דמלכא
ומן יכיל מאני שתין רבבן דסלקן אבהתהון מן שעבודהון דמצראי : ואעדי מלכא 10
ית גושפנקיה מעלוי ידיה ויהבה להמן בר המדתא דמזרעית אגג מעיקא דיהודאי :
ואמר מלכא להמן כספא יהא מתיהב לך ועמא יהוין מסירין בידך למעבד 11
מה דיוטב קדמך : ואתקריאו לבלרין דמלכא בירחא קדמאה בתלת עסר יומין 12
ביה ואתכתיב ככל די פקד המן לות אסטרטילוסי מלכא ולות הפרכין דמתמנן
ארכונין על כל פלכיא ופלכיא ולות רברבני עמא ועמא פלכיא ופלכיא כרושם
כתבהון ועמא ועמא בממלל לישניה בשום מלכא אחשורוש ומפרש ומתחתם
בגושפנקא דמלכא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et inveſtigata eſt res, & inventa eſt vera ; & ſuſpenſi ſunt ambo illi ſu- 13
per ligno : & ſcriptum eſt in libris monimentorum , qui leguntur *jugiter* ante regem.

CAP. III.

Poſt hæc *ingreſſa eſt proprietas judicii coram Domino totius mundi,* 1
& ſic locuta eſt : Nonne Haman impius deſcendit de Suſan in Jeruſalem,ad impediendam ædificationem domus ſanctuarii tui,ecce autem nunc
magnificavit rex Ahhaſueros Haman filium Hamdatha, qui erat ex
proſapia Agag filii Ghamalek *impii*, & præpoſuit eum magiſtrum ſuper omnia , & ſtatuit ſedem ejus ſuper omnes magnates qui cum eo
erant. *Reſpondit Dominus mundi, Adhucuſque nondum innotuit mundo ;*
mittite me donec magnus evadat , & inclareſcat omnibus populis , ac
tunc demum pœnas ſumam ab eo propter omnes afflictiones quibus affecit
ipſe, & patres ejus, populum domus Iſrael. Et omnes ſervi regis qui 2
erant in porta regis incurvabant ſe *ſtatuæ quam erexerat apud ſe,*& adorabant ipſum Haman ; nam ſic præceperat de eo rex : at Mardechai
non incurvabat ſe *ſtatuæ,* nec adorabat *Haman, eò quòd fuiſſet ei mancipium, qui venditus fuerat ipſi pro fruſto panis.* Et dixerunt ſervi re- 3
gis, qui erant in porta palatii regis,ad Mardechai : Quare tu prætergrederis mandatum regis ? Et fuit loquentibus illis ad eum per ſingulos 4
dies, cùm non attenderet illis, indicaverunt Haman , ut viderent num
firma eſſent verba Mardechai *ex adverſo verborum Haman* : nam indicaverat illis *ſe non adorare Haman quòd fuiſſet ipſi mancipium, qui*
veniviſſet ei fruſto panis ; neq, ſtatuæ , quam erexerat apud ſe, incurvare ſeipſum, quòd ipſe eſſet Jehudæus, *Jehudæi vero nec adorant nec*
incurvant ſe illi. Et vidit Haman quòd Mardechai non incurvaret 5
ſe *ſtatuæ* neque adoraret eum : & repletus eſt Haman contra Mardechai furore. Et fuit ludus ante illum extendere *manus ſuas* ad occi- 6
dendum Mardechai tantùm ; namque indicaverant ipſi *quòd Mardechai*
deſcenderet à Jaacob, qui abſtulerat ab Eſau progenitore Haman jus
primogenituræ & benedictionem, Jehudæos etiam eſſe gentem Mardechai:
& quæſivit Haman perdere omnes Jehudæos, qui erant in *omnibus regnis* Ahhaſueros , gentem Mardechai. In menſe primo *qui* eſt men- 7
ſis Niſan, anno duodecimo regni Ahhaſueros,jecit phura, id eſt, ſortem,
coram Haman de die in diem, & de menſe in menſem duodecimum, *qui*
eſt menſis Adar. Et dixit Haman regi Ahhaſueros : Eſt gens una diſperſa 8
& extenſa inter gentes, *& nationes & linguas,* et pars ex illis habitant
in omnibus regionibus regni tui : et decreta legis eorum diverſa ſunt ab
omni gente, *panem noſtrum & pulmentum noſtrũ non guſtant, vinum noſtrum non bibunt, dies natalitios noſtros non obſervant , & leges noſtras*
ratas non habent, et decreta judiciorũ regis illi non *exequuntur* ; regi
autem nulla utilitas eſt ex illis : et quod commodum erit ei in illis, ſi
relinquat eos ſuper faciem terræ ? Si regi placuerit ſcribatur *ſcriptum* 9
ut perdantur ; et decem millia talentorũ argenti appendã ſuper manus
facientium opus, ut inducantur in domũ theſaurorũ regis : *quæ ſumma*
æquat minarum ſexaginta myriades, quot aſcenderunt patres eorum è
ſervitute Ægyptiorum. Et amovit rex annulum ſuum de manu ſua, 10
et dedit illũ Haman filio Hamdatha, qui erat ex proſapia Agag, oppreſ-
ſori Judæorum. Et dixit rex ad Haman : Argentum datur tibi, et gens 11
tradita eſt in manum tuam, ut facias ſicut placuerit tibi. Et vocati ſunt 12
ſcribæ regis menſe primo tertia decima die illius, et ſcriptum eſt juxta
omnia quæ præceperat Haman ad principes regis , et ad *præfectos qui*
conſtituti erant gubernatores ſingulis regionibus, et ad magnates gentis
regionum ſingularum *juxta characterem* ſcripturæ earum,et gentibus ſingulis juxta locutionem linguæ ſuæ in nomine regis Ahhaſueros, et
expoſitum, et obſignatum ſigillo regis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν (λ) δακτύλιον, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ Ἀμὰν, Σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμ-
11 μένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε, τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς
12 βούλει. Καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῃ τῇ τρισκαιδεκάτῃ, (μ) καὶ ἔγραψαν
ὡς ἐπέταξεν Ἀμὰν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ἄρχουσι κατὰ πᾶσαν χώραν (ν) ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιο-
πίας, ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χώραις, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν, διὰ Ἀρτα-
13 ξέρξου τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν (ξ) Ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ
γένος τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου, ὅς ἐστιν Ἀδάρ, καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν.

Et tollens rex annulum, dedit in manus Aman ad obſignandum (a) ſuper 10
iis quæ ſcripta contra Judæos. Et dixit rex ad Aman; Argen- 11
tum quidem habe: gente autem utere, ſicut vis. Et vocati ſunt 12
ſcribæ regis menſe primo tertiadecimâ die: & ſcripſerunt, ſicut præ-
cepit Aman, ducibus, & principibus, per omnem regionem ab Indica
uſque ad Æthiopiam, centum viginti ſeptem provinciis, & principi-
bus gentium ſecundùm eorum linguam, per Artaxerſem regem. Et 13
miſſum eſt per (b) tabellarios in Artaxerſis regnum, delere genus Judæorum in die una menſis duodecimi, qui eſt Adar, & diripere ſubſtantias eorum.

Exemplar hoc Epiſtolæ ſuper cæde Judæorum in Vulgata Latina habetur in principio cap. 13. uſque ad finem verſûs 7. Titulus verò in fine cap. 12.

Τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστὶ τὸ ἀντίγραφον τόδε. Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν (ο) εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἄρχουσι καὶ τοπάρχαις ὑποτεταγμένοις τάδε γράφει. Πολλῶν ἐπάρξας ἐθνῶν, καὶ πάσης ἐπικρατήσας (π) οἰκουμένης, ἐβουλήθην μὴ τῷ θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ (ρ) μετὰ ἠπιότητος ἀεὶ διεξάγων, τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων (σ) ἀκυμάντους διαπαντὸς καταστῆσαι βίους, τήν τε βασιλείαν (τ) ἥμερον καὶ πορευτὴν μέχρι περάτων παρεξόμενος, ἀνανεώσασθαί τε τὴν ποθουμένην (υ) τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην. (φ) Πυθομένου δέ μου τῶν συμβούλων, πῶς ἂν ἀχθείη τοῦτο ἐπὶ πέρας, (χ) ὁ σωφροσύνῃ παρ' ἡμῖν διενέγκας, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαραλλάκτως καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος, καὶ δεύτερον τῶν (∴) βασιλειῶν γέρας ἀπενηνεγμένος Ἀμὰν, (ϖ) Ἐπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμίχθαι δυσμενῆ λαόν τινα, τοῖς νόμοις (ψ) ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος, τά τε τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηνεκῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ κατατίθεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμέμπτως συναρχίαν. Διειληφότες οὖν (ω) τόδε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ παντὶ διαπαντὸς ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγωγὴν νόμων ξενίζουσαν (α) παραλλάσσον, καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι τὰ χείριστα συντελεῖν κακὰ, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν· Προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαινομένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ὑπὸ Ἀμὰν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων, καὶ δευτέρου πατρὸς ἡμῶν, πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι ὁλοῤῥιζὶ, ταῖς (β) τῶν ἐχθρῶν μαχαίραις, ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ φειδοῦς, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδάρ, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, Ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως (γ) εἰς τὸν ᾅδην κατελθόντες, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσταθῆ καὶ ἀτάραχα (δ) παρέχωσιν ἡμῖν διὰ τέλους (ε) τὰ πράγματα.

Epiſtolæ autem exemplar eſt hoc: Rex magnus Artaxerſes, iis qui a India uſque ad Æthiopicam centum viginti ſeptem provinciarum principibus, & locorum præfectis ſubjectis hæc ſcribit: Multis cùm imperarem gentibus, & univerſum obtinuiſſem orbem; volui confidentiâ poteſtatis non elatus, ſed mitiùs, & cum manſuetudine ſemper gubernans, ſubjectorum tranquillas perpetuò reddere vitas, & (c) regnum placidum, & pervium uſque ad fines præbens, renovare etiam optatam omnibus hominibus pacem. Percunctante autem me conſiliarios, quomodò perducatur hoc ad finem, is qui moderatione apud nos (d) præcellit, & in benevolentia immutabilis, & ſtabili fide probatus, & ſecundum à rege honorem adeptus Aman, Indicavit nobis, in omnibus, quæ per orbem, tribubus admiſtum eſſe odioſum populum quendam, legibus oppoſitum adverſùs omnes gentes, & regum prætermittentes aſſiduè conſtitutiones; ut non componatur is, qui à nobis dirigitur, ſine vitio concors principatus. Cùm igitur acceperimus hanc ipſam gentem ſolam ex adverſo omni ſemper homini poſitam, commutantem inſtitutionem legum peregrinam, & diſſentientem noſtris rebus peſſima conſummare mala, & ad id, ut regnum bonum ſtatum non conſequatur; Præcipimus igitur iis qui ſignificantur vobis in ſcriptis ab Aman præpoſito ſuper negotia, & (e) ſecundo patre noſtro, omnes cum uxoribus, & filiis (f) perdere radicitùs, ipſis inimicorum gladiis, ſine ulla miſericordia, & elementia, die quartadecimâ duodecimi menſis Adar præſentis anni: ut qui olim, & nunc inimici, in die una violentè ad infernum deſcendentes, in poſterum tempus benè conſtitutas & tranquillas præbeant nobis perfectè res.

MS. A. (λ) δακτύλιον αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς χεῖρας Ἀμὰν, (μ) καὶ ἐγράφησαν ὡς προσέταξεν Ἀμὰν (ν) ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χώραις, (ξ) Ἀρταξέρξου (ο) εἴκοσι καὶ ἑπτὰ (π) τῆς οἰκουμένης, (ρ) μετὰ *πιότητος (σ) ἀκυμάτους (τ) ἤρεμον καὶ πορευτὴν ἄχρι περάτων (υ) παρὰ πᾶσιν (φ) Πυνθανομένου (χ) σωφροσύνης ὁ παρ' ὑμῖν διενέγκας, (∴) βασιλέων γέρας ἀπενεγκάμενος (ϖ) Υπέδειξεν (ψ) ἀντίτυπον (ω) τόδε ἔθνος (α) παράλλαξιν, καὶ δυσνοεῖ (β) τῶν ἐθνῶν μάχαις, (γ) τὸν ᾅδην (δ) παρέχουσιν (ε) τὰ προστάγματα.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܒܥܝܬ ܡܠܬܐ ܘܐܫܬܟܚܬ ܘܐܙܕܩܦܘ ܬܪܝܗܘܢ ܥܠ ܙܩܝܦܐ. ܘܐܬܟܬܒ ܒܟܬܒܐ 23
ܕܫܘܥܝܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ:

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ̄ *

* ܘܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ ܐܪܒܝ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܬ ܐܓܓܝܐ. 1
ܘܐܪܝܡ ܟܘܪܣܝܗ ܠܥܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ. ܕܥܡܗ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ 2
ܕܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ ܒܪܟܝܢ ܗܘܘ ܘܣܓܕܝܢ ܠܗܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܦܩܕ ܠܗܘܢ
ܡܠܟܐ. ܘܡܪܕܟܝ ܠܐ ܒܪܟ ܗܘܐ ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪܝܢ ܥܒܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ 3
ܠܡܪܕܟܝ: ܠܡܢܐ ܥܒܪ ܐܢܬ ܥܠ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܟܕ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܟܠ 4
ܝܘܡ ܘܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܚܘܝܘ ܠܗܡܢ ܕܢܚܙܘܢ ܐܢ ܩܝܡܝܢ ܡܠܘܗܝ ܕܡܪܕܟܝ.
ܡܛܠ ܕܚܘܝ ܐܢܘܢ ܕܝܗܘܕܝܐ ܗܘ. * ܘܚܙܐ ܗܡܢ ܕܡܪܕܟܝ ܠܐ ܒܪܟ ܗܘܐ ܘܣܓܕ 5
ܠܗ. ܘܐܬܡܠܝ ܗܡܢ ܚܡܬܐ ܥܠ ܡܪܕܟܝ. * ܘܙܥܘܪܐ ܗܘܬ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܢܘܫܛ 6
ܐܝܕܗ ܥܠ ܡܪܕܟܝ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܚܘܝܘܗܝ ܠܥܡܗ ܕܡܪܕܟܝ. ܘܒܥܐ
ܗܡܢ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ ܥܡܗ ܕܡܪܕܟܝ.
* ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܕܗܘ ܢܝܣܢ ܒܫܢܬ ܬܪܬܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܪܡܝ ܦܣܐ. 7
ܘܗܘܘ ܦܣܐ ܩܕܡ ܗܡܢ. ܡܢ ܝܘܡ ܠܝܘܡ. ܘܡܢ ܝܪܚ ܠܝܪܚ. ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܬܥܣܪ ܕܗܘ
ܐܕܪ. ܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܝܬ ܥܡܐ ܡܕܡ ܕܡܒܕܪ ܘܡܦܪܫ ܒܥܡܡܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܗ 8
ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܘܢܡܘܣܝܗܘܢ ܦܪܝܫܝܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡ. ܘܢܡܘܣܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܥܒܕܝܢ.
ܘܠܡܠܟܐ ܠܐ ܫܘܐ ܕܢܫܒܘܩ ܐܢܘܢ. * ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܠܐ ܫܦܝܪ ܢܬܟܬܒ ܕܢܐܒܕܘܢ. 9
ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ ܐܬܩܘܠ. ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܥܒܕܝ ܥܒܕܐ. ܠܡܥܠܘ ܠܓܙܐ
ܕܡܠܟܐ. * ܘܫܩܠ ܡܠܟܐ ܥܙܩܬܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܘܝܗܒܗ ܠܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܬ ܐܓܓܝܐ 10
ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܟܣܦܐ ܝܗܝܒ ܠܟ. ܘܥܡܐ. ܠܡܥܒܕ ܒܗ 11
ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟ. * ܘܐܬܩܪܝܘ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ 12
ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܒܗ. ܘܐܬܟܬܒ ܐܝܟ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܗܡܢ ܠܐܚܫܕܪܦܢܐ ܕܡܠܟܐ
ܘܠܫܠܝܛܢܐ ܕܟܠ ܡܕܝܢܐ ܘܡܕܝܢܐ. ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܕܥܡܡܐ. ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܟܬܒܗ
ܘܥܡܐ ܐܝܟ ܠܫܢܗ. ܒܫܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܬܟܬܒ ܘܐܬܚܬܡ ܒܥܙܩܬܐ ܕܡܠܟܐ.

Et examinatâ re, & inventâ, crucibus ſuffixi ſunt ambo: & ſcriptum eſt in libro dierum, coram Rege. 23

CAP. III.

POſt hæc autem extulit Rex Achſhiraſh 1
Haman filium Hamadath Agagæum, & exaltavit thronum ejus ſuper omnes magnates qui cum ipſo: Et omnes ſervi regis 2
qui in porta regis, inclinato genu adorabant Haman, ſic enim præceperat rex de eo. Mordecai autem non inclinabat genu; nec adorabat. Dicebantque ſervi regis qui 3
erant in porta regis, ad Mordecai; Quare tranſgrederis præceptum regis? Quod cùm 4
ipſi quotidie dicerent, nec ipſis auſcultaret, indicârunt Hamani, ut ſcirent an vera futura eſſent verba Mordecai: Indicaverat enim ipſis ſe Judæum eſſe. Et cùm videret Ha- 5
man quod Mordecai non flecteret genu, nec adoraret ipſum, repletus eſt indignatione adverſus Mordecai. Et parva res fuit 6
factu ut in Mordecai ſolum manum ſuam mitteret; (Indicaverant enim ipſi populum Mordecai,) ſed quærebat Haman *perdere* omnes Judæos, qui per univerſum regnum Achſhiraſh, populum Mordecai. Menſe 7
primo, qui eſt Niſan, anni duodecimi regni Achſhiraſh, projecit ſortes: Et fuerunt ſortes coram Haman, de die in diem, & de menſe in menſem. Menſe duodecimo qui eſt Adar, Dixit Haman ad regem Ach- 8
ſhiraſh; Populus quidam eſt, per omnes Provincias regis Achſhiraſh diſperſus & diſſipatus; cujus mores diverſi ab omnibus populis, leges autem regis non faciunt: nec regi expedit illos ſinere. Si non videtur re- 9
gi bonum, ſcribat ut pereant: Et ego decem millia talentûm argenti appendam in manus facientium negotium, in ærarium regis inferenda. Tulit rex annulum de manu ſua, 10
& dedit Hamani filio Hamadath Agagæo, hoſti Judæorum: Et dixit rex, Argentum 11
tuum donatum eſto tibi; & populus iſte, ut facias ei quod bonum tibi viſum fuerit. Et 12
vocatus eſt ſcriba regis eodem tempore: menſe primo, decimo tertio menſis, ſcriptum eſt quicquid mandavit Haman, ducibus regis, & præfectis ſingularum Provinciarum, principibuſque populorum, ſecundùm ſcripturam cujuſque provinciæ, et ſecundùm linguam cujuſque populi, nomine regis Achſhiraſh ſcriptum eſt, & ſignatum annulo regis.

אסתר : ד

, Jehudæos omnes perdendum ad & ,occidendũ ad ,disperdendũ ad ,regis provincias omnes ad cursorum manu in epistolæ mittentur Et

13 וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים

(Adar mensis ipse) duodecimi mensis decimatertia in ,una die in mulieres & parvulum ,senem ad usq; & puero à

מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר

expendendum ad ,populis omnibus apertam provincia & provincia omni in legem dandũ ad scripturæ Exemplar .prædandum ad ,eorũ spolium &

14 וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים לִהְיוֹת

Haman & rex & .metropoli Susan in est data lex & : regis verbo in impulsi sunt egressi Cursores .hanc diem ad paratos

15 עֲתִדִים לַיּוֹם הַזֶּה׃ הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן

.erat perplexa Susan civitas & : bibendum ad sederunt

יָשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה׃

CAP. IV. ד

est egressus & ;cinere & ,sacco est indutus & ,sua vestimenta Mordochai scidit & ,fuerat gestũ quod omne cognovit Mordochai Et

1 וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא

in intrare non quia ,regis portæ facies ad usque venit Et .amaro & ,magno clamore clamavitque ,civitatis mediũ in

2 בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְדוֹלָה וּמָרָה׃ וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל־

luctus ,attingens ejus lex & ,regis verbum quem loco ,provincia & provincia omni in Et .sacci veste in regis portam

3 שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק׃ וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל

,ejus eunuchi & ,Esther puellæ venerunt Et .multis sternebatur cinis & ,saccus :planct* & ,fletus & ,jejuniũ & ,Jehudæis magnus

4 גָּדוֹל לַיְּהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים׃ וַתָּבוֹאינָה נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ

ejus saccũ removendũ ad & ,Mordochai ipsum faciendũ induere ad ,vestes misit & : valde regina indoluit & : ei indicaverũt &

וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת־מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ

super ei præcepit & ,suas facies ad fecit stare quem ,regis eunuchis ex Hathach ad Esther vocavit Et .recepit non & : eo desuper

5 מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל׃ וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל־

quæ ,civitatis plateam ad ,Mordochai ad Hathach est egressus Et .hoc quid super & ,hoc quid sciendum ad ,Mordochai

6 מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה׃ וַיֵּצֵא הֲתָךְ אֶל־מָרְדֳּכָי אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר

Haman dixit quam ,argenti expositionem & ; sibi acciderat quod omne Mordochai ei indicavit Et .regis portæ facies ad

7 לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ מָרְדֳּכַי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמָן

, Susan in erat data quæ ,legis scripturæ exemplar Et .eos perdendum ad ,Jehudæos in regis gazis super appendendum ad

8 לִשְׁקוֹל עַל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִיִּים לְאַבְּדָם׃ וְאֶת־פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב־הַדָּת אֲשֶׁר־נִתַּן בְּשׁוּשָׁן

, regem ad intrandum ad ,ea super mandandum & ,ei indicandum ad & ,Esther ipsi ostendendum ad ,ei dedit ,eos faciendũ disperdere ad

לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ

.Mordochai verba Esther ipsi indicavit & ,Hathach venit Et .suo populo super ejus faciebus à quærendũ ad & ,eum precandũ ad

9 לְהִתְחַנֶּן־לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל־עַמָּהּ׃ וַיָּבוֹא הֲתָךְ וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר אֵת דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי׃

,scientes regis provinciarũ populus & ,regis servi Omnes : Mordochai ad ei præcepit & : Hathach ad Esther Dixitque

10 11 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל־מָרְדֳּכָי׃ כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים

ejus lex una ,fuerit vocatus non qui ,interius atrium in regem ad fuerit ingressus qui ,mulier & vir omnis quòd

אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ

ad ingrediendũ ad ,sum vocata non ego & : vivat & ,auri sceptrum rex ei extenderit quòd nisi ,interficiendũ ad

לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל־

.diebus triginta jam regem

הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם׃

Versio VULG. LAT.

Missæ sunt per cursores regis ad universas provincias, ut 13
occiderent atque delerent omnes Judæos, à puero usq;
ad senem, parvulos & mulieres, uno die, hoc est, tertiodecimo
mensis duodecimi, qui vocatur Adar, &
bona eorum diriperent. Summa autem epistolarum 14
hæc fuit, ut omnes provinciæ scirent, & pararent se ad
prædictam diem. Festinabant cursores, qui missi erant, 15
regis imperium explere. Statímque in Susan pependit
edictum, rege & Aman celebrante convivium, & cunctis
Judæis, qui in urbe erant, flentibus.

CAP. IV.

Quæ cùm audîsset Mardochæus, scidit vestimenta 1
sua, & indutus est sacco, spargens cinerem capiti: et
in platea mediæ civitatis voce magnâ clamabat, ostendens
amaritudinem animi sui, Et hoc ejulatu usque ad 2
fores palatii gradiens. Non enim erat licitum indutum
sacco aulam regis intrare. In omnibus quoque provinciis, 3
oppidis, ac locis, ad quæ crudele regis dogma
pervenerat, planctus ingens erat apud Judæos, jejunium,
ululatus, & fletus, sacco & cinere multis pro strato
utentibus. Ingressæ autem sunt puellæ Esther et eunuchi, 4
nuntiaverúntque ei. Quod audiens consternata
est: & vestem misit, ut ablato sacco induerent eum:
quam accipere noluit. Accitóque Athach eunucho, quem 5
rex ministrum ei dederat, præcepit ei ut iret ad Mardochæum,
& disceret ab eo cur hoc faceret. Egressúsq; Athach, 6
ivit ad Mardochæum stantem in platea civitatis,
ante ostium palatii. Qui indicavit ei omnia quæ acciderant, 7
quo modo Aman promisisset, ut in thesauros regis
pro Judæorum nece inferret argentum. Exemplar quoq; 8
edicti, quod pendebat in Susan, dedit ei, ut reginæ ostenderet,
& moneret eam, ut intraret ad regem, & deprecaretur
eum pro populo suo. Regressus Athach, nuntiavit 9
Esther omnia, quæ Mardochæus dixerat. Quæ respondit 10
ei, et jussit ut diceret Mardochæo; Omnes servi regis, & 11
cunctæ, quæ sub ditione ejus sunt, nôrunt provinciæ,
quòd sive vir, sive mulier, non vocatus, interius atrium
regis intraverit, absque ulla cunctatione statim interficiatur:
nisi fortè rex auream virgam ad eum tetenderit
pro signo clementiæ, atq; ita possit vivere. Ego igitur
quo modo ad regem intrare potero, quæ triginta jam
diebus non sum vocata ad eum?

תרגום TARGUM.

13 ולשדרא פטקין בידא דריהטונין לכל פלכי מלכא לשיצאה ולקטלא ולהובדא
ית כל יהודאי מן עולמא ועד סבא טפליא ונשיא ביומא חדא בתלת עסר יומין
14 לירח תרי עסר הוא ירחא דאדר ושלליהון לעדאה : דיטגמא דכתבא למהוי
מתיהבא גזרתיה בכל פלכא ופלכא מפרסם לכל עממיא למהויהון זמינין ליומא
15 הדין : ריהוטנין נפקו זריזין בפתגמא דמלכא וגזרתא אתיהיבת בשושן בירנתא
ומלכא והמן הוו יתבין למשתי חמרא וקרתא דשושן מתערבלא בחדות עממין
נוכראין ובקל בכיתא דעמא בית ישראל : ד
1 ומרדכי ידע על ידא דאליהו כהנא רבא ית כל מה דאתעבד בשמי מרומא ומה
דאתחיבו עמא בית ישראל לשתיצאה מגו עלמא והיכמה דאתכתיב ואתחתים
להובדותהון מן עלוי ארעא הכדין אתכתיב ואתחתים בשמי מרומא על עסק
דאתהניאו מן סעודתיה דאחשורוש רשיעא ברם חותמא הוה חתים מן טינא ושדר מרי
עלמא ית אליהו כהנא רבא לחואה למרדכי דיקום ויצלי קדם מרי עלמא על עמיה וכד
ידע מרדכי בזע ית לבושוי ואלביש לבושא דשק על בסריה ושוי קטמא על רישיה
2 וקבל קבלתא רבתא ובכא במרירות נפשא בקל עציב : ואתא עד קדם תרע פלטירא
דמלכא ארום לית רשו לגבר למעל לתרע פלטירא דמלכא כד לביש לבושא דשק :
3 פלכא ופלכא ובכל קריא וקריא אתר דפתגם מלכא וגזירת דיניה מטי אבלא
רבא ליהודאי וצומא ובכותא ומספדא ולבוש שק וקטמא הוה מתשם עלוי צדיקיא
4 סגיאין : ועלן עולימן דאסתר ורבנהא וחויאו לה ואודעזעת מלכתא לחדא ושדרת
5 לבושי מלכותא למלבש ית מרדכי ולמעדי ית שקיה מעלויה ולא קבל : וקראת
אסתר לדניאל דמתקרי התך די על מימר פומיה מתחתכן פתגמי מלכותא ופקדת
ליה על מרדכי למדע מה דין קל בכותא די הוא בכי ועל מה דין לא קבל לבושי
6 מלכותא דשדרית ליה : ונפק התך למללא לות מרדכי לפתאה דקרתא די לקדם
7 תרע פלטרין דמלכא : וחוי ליה מרדכי ית כל די ערעיה על עסק דלא סגיד להמן
ולא גחן לאנדרטיה וית דרגא דממון כסף עסר אלפין ככרין די אמר המן למתקל
8 על ידיהון דגבאין דממנן על בית גנזי מלכא בנין יהודאי להובדותהון : וית דיטגמא
כתב גזירתא דאתיהיב בשושן לשיצויתהון יהב ליה לאחואה ית אסתר ולחואה
לה מה דחשב המן רשיעא על עמא דיהודאי ולפקדא עלה למעל לות מלכא
9 לפיסא ליה ולמבעי רחמין על עמה : ועל התך וחוי לאסתר ית פתגמי מרדכי :
10 ואמרת אסתר להתך למיזל ולמללא למרדכי ופקידת ליה על עסק מרדכי
11 דלא יגרי עם המן מצותא ארום דבבו דביני יעקב ועשו הוה נטר ליה : ושויאת
אסתר מלין בפום התך ואמרת ליה כדנא תימר למרדכי הלא המן רשיעא גזר
על מימר אחשורוש דלא למעל לות מלכא לדרתא גואה בלא רשו וכען כל עבדי
מלכא ועמין דדירין בפלכי מלכא ידעין די כל גבר ואנתתא די יעול לות מלכא
לדרתא גואה די לא מתקרי על פומיה דהמן חדא היא גזירת דיניה לממת לבר ממן די
יושיט ליה מלכא ית תגדא דדהבא ויחי ואנא לא אתקריתי למעל לות מלכא דין
זמן תלתין יומין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ut mitterentur epistolæ in manu cursorum ad omnes regiones regis, ut 13
destruerent, *& occiderent* & perderent omnes Jehudæos à juvene usque
ad senem, infantes & mulieres die una, die tertiadecima mensis duodecimi,
qui est mensis Adar, & spolia eorum diriperent. Edictum 14
scripti erat, ut daretur decretum *ejus* in quamlibet regionem, publicum
omnibus gentibus, ut essent parati ad diem illam. Cursores exierunt 15
festini in verbo regis, & decretum datum est in Susan metropoli: &
rex & Haman sedebant ad bibendum vinum; & civitas Susan *confusa
erat præ gaudio alienigenarum & voce luctus populi domus Israel.*

CAP. IV.

ET Mardechai cognovit *per manus Elijahu sacerdotis maximi* omnia 1
quæ acta erant in *cœlis summis, quodque damnatus esset populus domus
Israel tolli de medio mundi; & quemadmodum scriptum & consignatum
erat perdere eos de terra, ita scriptum & consignatum
esse in cœlis supremis, eò quod voluptatem percepissent ex convivio Abhasueros
impii; veruntamen sigillum erat ex luto: Misit itaq; Dominus
mundi Elijahu sacerdotem magnum ut indicaret ipsi Mardechai, ut instaret
orando coram Domino mundi pro populo suo. Utq; rescivit
Mardechai* scidit vestimenta sua, & induit pro veste saccum super
carnem suam, & posuit cinerem super caput suum, & clamavit clamore
magno, & ploravit in amaritudine animæ voce dolentis. Et venit usque 2
pro foribus palatii regis, quia non erat facultas cuiquam intrare portam
palatii regis, cùm indutus esset veste sacci. *Singulis regionibus*, 3
& in qualibet *urbe* & loco, quo verbum regis, & *decretum* judicii *ejus*
pertigit, planctus magnus erat Jehudæis, & jejunium, & ploratus & fletus,
vestimentum sacci & cinis fuit positus super *justos* multos. Et introierunt 4
puellæ Ezzther et magistri ejus, & annunciarunt ei; & conturbata
est regina valdè: et misit vestimenta *regia* ad induendum Mardechai,
et ad removendum saccum ejus ab eo; et non accepit. Et vocavit 5
Ezzther *Daniel, qui dictus est* Hathach, *quòd ex sententia oris ejus
decisa essent negotia regni*, et præcepit ei super Mardechai, ut cognosceret
quænam esset hæc vox ploratus quo plorabat, et quam ob rem non accepisset
vestimenta *regia* quæ *miseram* ei. Et exivit Hathach ut alloqueretur 6
Mardechai ad plateam urbis quæ erat ante *portam palatiorum*
regis. Et exposuit illi Mardechai omnia quæ acciderant sibi, eò quòd non 7
adorâsset Haman, nec *incurvâsset se statuæ ej*ꝰ: et *summã copiæ* argenti,
decem millia talentorũ quæ dixerat Haman se appensurũ super manꝰ *collectorum*,
qui præpositi erant super domum thesaurorũ regis, propter Jehudæos
ut perderet eos. Et decretum scripturæ decreti, quod datum erat 8
in Susan ad perdendũ eos, dedit illi, ut ostenderet ipsi Ezzther, & ut narraret
ei quod excogitâsset Haman impiꝰ contra gentem Jehudæorum: et
ut mandaret ei ut intraret ad regem ad placandum eum, & ad quærendam
misericordiam pro gente sua. Et intravit Hathach, & nar- 9
ravit Ezzther verba Mardechai. Et dixit Ezzther ad Hathach, ut 10
iret & alloqueretur Mardechai, & præcepit illi super negotium
Mardechai, *ne moveret cum Haman litem, quoniam inimicitiam, quæ
erat inter Jaacob & Esau, reservabat erga eum. Posuit etiam Ezzther* 11
*verba in ore Hathach, dixitq; ei: Sic dices Mardechai, Nónne Haman
impius decrevit ex mandato Abhasueros, ne quis introeat ad
regem in atrium interius absq; potestate facta? Nunc* autem omnes
servi regis, & populi qui habitant in regionibus regis, sciunt, quòd
omnis vir aut fœmina qui intraverit ad regem in atrium interius, qui
non fuerit vocatus *ex ore Haman*, una est sententia judicii ejus ut
moriatur; præter eum cui tetenderit rex sceptrum aureum, ut vivat: &
ego non vocata sum ut intrarem ad regem, jam tempore triginta dierum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14–15 Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν· καὶ προσετάγη (ζ) πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν
ταύτην. Ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα, (η) καὶ εἰς Σοῦσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο. ἐταράσσετο
δὲ ἡ πόλις.

Exemplaria autem epiſtolarum edita ſunt per regionem, & imperatum 14–15
fuit omnibus gentibus, paratos eſſe in diem iſtam. Urgebatur autem
negotium & in Suſa. Rex autem & Aman epulabantur: turbabatur
autem civitas.

MS.A. (ζ) τοῖς ἔθνεσιν πᾶσιν (η) καὶ ἐν Σούσοις.

ΚΕΦ. δʹ.

1 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια (†) ἑαυτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο σάκκον, καὶ
κατεπάσατο σποδόν· καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ, Αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠδικηκός.
2 Καὶ ἦλθεν (α) ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν, (β) σάκκον
3 ἔχοντι καὶ σποδόν. Καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ (γ) κοπετὸς καὶ πένθος
4 μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, (δ) σάκκον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. Καὶ εἰσῆλθον αἱ ἅβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσσης,
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός. καὶ ἀπέστειλε (ε) στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ
5 ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸν σάκκον· ὁ δὲ οὐκ (ζ) ἐπείσθη. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ προσεκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον
6 7 αὐτῆς, ὃς παρειστήκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν (η) αὐτῇ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου (θ) τὸ ἀκριβές. Ὁ δὲ
Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονὸς, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο Ἀμὰν τῷ βασιλεῖ (∴) εἰς τὴν
8 γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ τὸ (ι) ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ
τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς, ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἐσθήρ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντείλασθαι αὐτῇ (κ) εἰσελθούσῃ παραιτήσασθαι
τὸν βασιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν (λ) περὶ τοῦ λαοῦ,

CAP. IV.

Mardochæus autem cognoſcens id quod conſummatum fuerat, diſcidit 1
veſtimenta ſua, & indutus eſt ſacco, & conſperſit ſe cinere: &
exiliens per plateam civitatis, clamabat voce magnâ; Tollitur gens,
quæ nihil injuſtè egit. Et venit uſque ad portam regis, & ſtetit. Non 2
enim erat ei licitum ingredi in aulam, ſaccum habenti, & cinerem. 3
Et in omni regione, ubi editæ fuerant literæ, clamor, & planctus, 4
& luctus magnus Judæis: ſaccum & cinerem ſtraverant ſibi. Et
intraverunt ancillæ, & eunuchi reginæ, & annuntiârunt ei. Et turbata
eſt audiens factum. Et miſit ad induendum ſtolâ Mardochæum,
& auferendum ejus ſaccum. Ille autem perſuaſus non eſt. Eſther autem 5
advocavit (a) Achrathæum eunuchum ſuum, qui aſſiſtebat ei,
& miſit, ut diſceret ipſa à Mardochæo rem ipſam exquiſitè. 6 7
Mardochæus autem indicavit ei factum, & promiſſionem, quam
promiſerat Aman regi in gazam talentorum decem millium, ut perdat
Judæos. Et exemplar in Suſis editum de ipſis perdendis dedit ei ad 8
oſtendendum ipſi Eſther, & dixit ei, ut (b) mandaret illi ingredienti deprecari regem, & orare eum pro populo,

Mandatum hoc Mardochæi, cujus etiam pars eſt particula præcedentis verſûs, in Vulgat.Lat. habetur cap.15.v.1, 2, & 3.

Μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς (μ) ἐτράφης ἐν χειρί μου, (ν) διότι Ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ
ἐλάλησε καθ᾽ ἡμῶν εἰς θάνατον. (ξ) ἐπικάλεσαι τὸν κύριον, καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, (ο) ῥῦσαι ἡμᾶς
ἐκ θανάτου.

Memor dierum humiliationis tuæ, quomodò nutrita es in manu mea:
quoniam Aman ſecundus à rege locutus eſt contra nos ad mortem. Invoca
Dominum, & loquere regi pro nobis, libera nos à morte.

9 10 Εἰσελθὼν δὲ (π) ὁ Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν (ρ) αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ πρὸς Ἀχραθαῖον,
11 Πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον, καὶ εἰπὸν, Ὅτι (σ) τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας (τ) γινώσκει, ὅτι
πᾶς ἄνθρωπος (υ) ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν (φ) ἐσωτέραν ἄκλητος, οὐκ ἔστιν
αὐτῷ σωτηρία. πλὴν ᾧ (χ) ἐκτείνῃ ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, (ψ) οὗτος σωθήσεται. (ω) κἀγὼ οὐ
12 κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὗται ἡμέραι τριάκοντα. Καὶ ἀπήγγειλεν (α) Ἀχραθαῖος
13 Μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους Ἐσθήρ. Καὶ εἶπε (β) Μαρδοχαῖος πρὸς Ἀχραθαῖον, Πορεύθητι, καὶ
εἰπὸν αὐτῇ, Ἐσθὴρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι (γ) σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ (*) παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους.
14 (δ) Ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, (ε) ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ
15 δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ (ζ) τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; (η) Καὶ
16 ἐξαπέστειλεν Ἐσθὴρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν, πρὸς Μαρδοχαῖον, λέγουσα, Βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς
Ἰουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε ἐπ᾽ ἐμοὶ, καὶ μὴ φάγητε, μηδὲ πίητε (θ) ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ
ἡμέραν· (ι) κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ἅβραι μου ἀσιτήσομεν· καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν
17 νόμον, ἐὰν καὶ (κ) ἀπολέσθαι με δέῃ. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Ἐσθήρ.

Ingreſſus autem Achrathæus locutus eſt ei omnia verba hæc. Dixit autem 9 10
Eſther ad Achrathæum; Vade ad Mardochæum, & dic; Quia gentes 11
omnes regni ſciunt, quia omnis homo, vel mulier, qui ingredietur ad regē
in aulam interiorem, non vocatus, non eſt ei ſalus: tantùm, cui extenderit
rex aureā virgā, hic ſalvabitur. Et ego non ſum vocata ingredi ad regē,
ſunt ipſi dies triginta. Et annuntiavit Achrathæus Mardochæo omnia 12
verba Eſther. Et dixit Mardochæus ad Achrathæum: Vade, & dic ei; 13
Eſther, ne dixeris tibi, quia ſalvaberis ſola in regno præter omnes Judæos:
Quoniam, niſi audieris in tempore hoc; aliunde auxilium & 14
protectio erit Judæis: tu autem, & domus patris tui peribitis. Et quis
novit, ſi ad tempus hoc facta es regina? Et miſit Eſther eum qui veniebat 15
ad ſe, ad Mardochæum, dicens; Vadens convoca Judæos, qui 16
in Suſis, & jejunate ſuper me, & non comedatis, neque bibatis per dies
tres, nocte & die: & ego verò, & ancillæ meæ, abſtinebimus à cibo:
& tunc ingrediar ad regem præter legem, etiam ſi perire me oporteat. 17
Et pergens Mardochæus fecit quæcunque mandârat ei Eſther.

MS.A. (†) αὐτοῦ, (α) ἕως τῆς αὐλῆς (β) σάκκον *ἔχοντα (γ) κοπετὸς ἦν καὶ (δ) καὶ σάκκον (ε) στολίσαι Μαρδοχαῖον, (ζ) ἐπείσθη. (η) αὐτὸν (θ) *ἐπὶ τὴν πλατείαν πρὸς τὰ βασίλεια.
Ὁ δὲ (∴) εἰς γάζαν (ι) τὸ ἀντίγραφον ἐν (κ) εἰσελθοῦσαν παραιτήσασθαι (λ) περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος, (μ) *ἐτράφης (ν) διὰ τί Ἀμὰν (ξ) ἐπικάλεσαι κύριον, (ο) καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς
(π) Ἀχθραθαῖος (ρ) Ἐσθὴρ πάντας (σ) πάντα τὰ ἔθνη (τ) γινώσκει, (υ) καὶ γυνὴ (φ) ἐντοτέραν (χ) *ἐκτείνει (ψ) αὐτὸς (ω) καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκλήθην εἰσελθεῖν (α) Ἀρχαθαῖος
(β) Μαρδοχαῖος, Πορεύθητι, (γ) σωθήσομαι μόνη (*) ὑπὲρ πάντας (δ) Ὅτι ἐὰν (ε) ἄλλοθεν δὲ βοήθεια (ζ) τίς οἶδεν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον (η) Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, ἐξαποστείλασα
πάλιν τὸν ἥκοντα πρὸς Μαρδοχαῖον, (θ) ἐφ᾽ ἡμέρας (ι) καὶ ἐγὼ (κ) ἀπολέσθαι δέῃ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܫܬܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܒܝܕ ܪ̈ܗܛܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܚܪܒܘ ܘܠܡܩܛܠܘ
ܘܠܡܘܒܕܘ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܡܢ ܛܠ̈ܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܣ̈ܒܐ. ܘܛܠ̈ܝܐ ܘܢܫ̈ܐ ܒܚܕ ܝܘܡ
ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܕܐܕܪ. ܘܒܙܬܗܘܢ ܠܡܒܙ. ܒܚܕ ܝܘܡ ܒܝܪܚ ܐܕܪ ܒܬܠܬܥܣܪ ܟܬܝܒ
14 ܐܬܟܬܒ. * ܘܦܪܫܓܢܗ ܕܟܬܒܐ ܐܬܝܗܒ ܒܟܠ ܡܕܝܢܐ ܘܡܕܝܢܐ. ܘܓܠܐ ܠܟܠܗܘܢ
15 ܥܡܡܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ. * ܘܪ̈ܗܛܐ ܢܦܩܘ ܡܣܪܗܒܝܢ ܒܦܘܩܕܢܐ
ܕܡܠܟܐ. ܘܦܬܓܡܐ ܐܬܝܗܒ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܐܣܬܡܟܘ ܠܡܫܬܝܐ
ܐܟܚܕܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܫܘܫܢ ܐܫܬܓܫܬ.

* ܫܠܡ * ܓ *

1 * ܘܡܪܕܟܝ ܝܕܥ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܥܒܕ. ܘܨܪܐ ܡܪܕܟܝ ܠܡܐܢܘܗܝ ܘܐܠܒܫ ܣܩܐ. ܘܐܬܬܦܠܠ
2 ܒܩܛܡܐ. ܘܢܦܩ ܒܡܨܥܬ ܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܡܝܠܠ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܘܡܪܝܪܐ. * ܘܐܬܐ ܥܕܡܐ
3 ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠܗ ܗܘܐ ܢܡܘܣܐ ܕܠܒܝܫ ܣܩܐ ܘܠܐ ܢܥܘܠ ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܒܟܠ
ܡܕܝܢܐ ܕܡܛܝ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ ܐܒܠܐ ܪܒܐ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܘܨܘܡܐ ܘܒܟܝܬܐ. ܘܡܪܩܕܬܐ
4 ܘܣܩܐ ܘܩܛܡܐ ܡܫܬܘܝܐ ܠܣܓܝܐܐ. * ܘܥܠܘ ܡܗܝܡܢܘܗܝ ܕܐܣܬܝܪ ܘܚܘܝܘܗ.
ܘܐܬܬܙܝܥܬ ܡܠܟܬܐ ܛܒ. ܘܫܕܪܬ ܡܐܢܐ ܠܡܠܒܫܘܗܝ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܠܡܫܠܚܘܗܝ ܣܩܐ
5 ܘܗܘ ܠܐ ܩܒܠ. * ܘܩܪܬ ܐܣܬܝܪ ܠܗܬܟ ܚܕ ܡܢ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܩܐܡ
6 ܗܘܐ ܩܕܡܝܗ. ܘܦܩܕܬܗ ܥܠ ܡܪܕܟܝ. ܕܢܕܥ ܡܢܘ ܗܢܐ ܘܥܠ ܡܢܐ ܗܘ. * ܘܢܦܩ ܗܬܟ ܠܘܬ
7 ܡܪܕܟܝ ܠܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܘܝܗ ܡܪܕܟܝ ܠܟܠܡܕܡ ܕܓܕܫ
ܠܗ. ܘܦܘܪܫܢܐ ܕܟܣܦܐ ܕܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܬܩܠ. ܠܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܝܗܘ̈ܕܝܐ
8 ܕܢܐܒܕܘܢ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܣܝܡ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ ܝܗܒ ܠܗ ܕܢܚܘܐ ܠܐܣܬܝܪ. ܘܢܦܩܘܕܝܗ
9 ܕܬܥܘܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܬܒܥܐ ܡܢܗ. ܘܬܬܟܫܦ ܠܗ ܥܠ ܥܡܐ. * ܘܥܠ ܗܬܟ ܘܐܡܪ
10 ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܘܗܝ ܕܡܪܕܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ ܠܗܬܟ. ܘܦܩܕܬܗ ܠܘܬ ܡܪܕܟܝ ܕܢܐܡܪ.
11 * ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܐ ܕܡܠܟܐ ܝܕܥܝܢ. ܕܟܠ ܓܒܪܐ ܐܘ ܐܢܬܬܐ ܕܥܐܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܠܕܪܬܐ
ܓܘܝܬܐ ܐܝܢܐ ܕܠܐ ܡܬܦܩܕ ܥܠܘܗܝ ܐܢܫ ܕܢܐܬܐ ܠܡܬܚܙܝܘ. ܠܒܪ ܡܢ ܡܢ ܕܢܘܫܛ ܠܗ
ܡܠܟܐ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ ܘܢܚܐ. ܘܐܢܐ ܠܐ ܐܬܩܪܝܬ ܠܡܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܗܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ.

Miſſæq; ſunt literæ ꝑ curſores regis ad omnes 13
provincias regis; ut delerent & occiderent, &
perderét univerſos Judæos, tam invenes quá
ſenes, pueroſque et fœminas, die uno, decimo
tertio menſis Adar: & bona ipſorum diripe-
rent. Die uno, menſe Adar, decimo tertio,
ſcriptum erat. Exemplum autem ſcripturæ 14
propoſitum eſt per ſingulas provincias: po-
pulíſque univerſis præceptum, in eum diem
paratos eſſe. Et egreſſi ſunt curſores, præcepto 15
regis accelerati; editumque eſt edictum in
caſtro Suſan: & rex cum Hamane ſimul ac-
cumbebant convivio. Suſa autem urbs con-
turbata eſt.

CAP. IV.

Et Mordecai didicit quod factum erat. Et 1
ſcidit Mordecai veſtes ſuas, et induit ſe ſacco,
& volvit ſe in cinere, et egreſſus eſt in
medium urbis ululans ululatu magno et amaro.
Et venit uſq; ad portam regis, lex autem 2
erat, indutum ſacco non ingredi portam regis.
Per omnes autem provincias, quò perve- 3
nerat edictum regis, factus eſt luctus magnus
Judæis, & jejunium et fletus, planctuſq; &
ſaccus, et cinis ſtratus multis. Ingreſſi autem 4
eunuchi Eſther indicârunt ipſi. Et commota
eſt regina valde, miſitq; veſtes quas indueret
Mordecai, exuto ſacco quem induerat: ſed
non accepit. Et vocavit Eſther Hathan unum 5
eunuchorum regis qui miniſtrabat ipſi, &
mandavit ei ad Mordecai; ut ſciret quid eſſet,
& qua de re. Et egreſſus eſt Hathan ad Mor- 6
decai in plateam civitatis, coram porta regis.
Et oſtendit ei Mordecai totum id quod ipſi 7
acciderat. Quantumq; argenti pronuntiave-
rat Haman penſurú ſe ut inferretur ærario
regis, adverſùs Judæos, ut pereant. Deditq; ei 8
exemplum edicti quod propoſitum erat in ca-
ſtro Suſan, ut oſtenderet Eſther. Et mandavit
ipſi, ut ad regem introiret, et ab ipſo peteret,
et ſupplicaret ipſi de populo. Ingreſſus autem 9
Hathan dixit Eſther verba Mordecai. Dixit 10
autem Eſther Hathani, & mandavit ipſi ut
diceret Mordecai; Nôrunt omnes ſervi regis, 11
ꝙ quicunq; vel quæcunque ingreditur in con-
ſpectum regis, in atrium interius de quo man-
datum non fuerit, una eſt lex ut occidatur,
præter eum cui porrexerit rex ſceptrum aure-
um, ut vivat. Ego autem his tribus diebus
non ſum vocata ut intrarem ad regem.

אסתר : ה

,tuo animo in imagineris Ne : Esther ad referendum ad ,Mordochai Dixitque .Esther verba Mordochai ipsi indicaverunt Et
13 12 ויגידו למרדכי את דברי אסתר׃ ויאמר מרדכי להשיב אל־אסתר אל־תדמי בנפשך
liberatio & respiratio ,isto tempore in silueris silendo si Nam .Jehudæis cunctis præ regis domo te evadendum ad
14 להמלט בית־המלך מכל־היהודים׃ כי אם־החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה
perveneris hoc sicut tempore in si ,sciens quis & : peribitis tui patris domus & ,tu & ; alio loco ex Jehudæis stabit
יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית־אביך תאבדו ומי יודע אם־לעת כזאת הגעת
,Susan in inventos Jehudæos omnes congrega ,Vade : Mordochai ad referendum ad Esther Dixitque ? regnum ad
16 15 למלכות׃ ותאמר אסתר להשיב אל־מרדכי׃ לך כנוס את־כל־היהודים הנמצאים בשושן
tunc & :sic jejunabo meæ puellæ & ego etiam ; die & nocte diebus tribus bibatis neque ,comedatis ne & ,me super jejunate &
וצומו עלי ואל־תאכלו ואל־תשתו שלשת ימים לילה ויום גם־אני ונערתי אצום כן ובכן
omnia juxta fecit & ,Mordochai transiit Et ;peream ,peream quomodocunq; & ,legē secundùm non quod , regem ad ingrediar
17 אבוא אל־המלך אשר לא־כדת וכאשר אבדתי אבדתי׃ ויעבר מרדכי ויעש ככל
.Esther eo super præcepit quæ
אשר־צותה עליו אסתר׃

CAP. V. ה

: regis domum contra ,interiori regis domus atrio in stetit & ,regno Esther se induit & ,tertio die in fuit Et
1 ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית־המלך הפנימית נכח בית המלך
regem videre secundùm ,fuit Et .domus ostium contra regni domo in sui regni solium super sedens rex &
2 והמלך יושב על־כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית׃ ויהי כראות המלך את־
quod auri sceptrum Esther ad rex extendit & :ejus oculis in gratiam tulit ,atrio in stantem reginam Esther
אסתר המלכה עמדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את־שרביט הזהב אשר
quæ & ,regina Esther tibi Quid : rex ei Dixitque .sceptri capite in tetigit & ,Esther accessit & : sua manu in
3 בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט׃ ויאמר לה המלך מה־לך אסתר המלכה ומה־
rex ingrediatur ,bonum rege super Si : Esther Dixitque .tibi dabitur & , regni dimidium ad usque ? tua postulatio
4 בקשתך עד־חצי המלכות וינתן לך׃ ותאמר אסתר אם־על־המלך טוב יבוא המלך
verbum faciendum ad ,Haman ipsum facite Festinare : rex Dixitque .ei feci quod convivium ad hodie Haman &
5 והמן היום אל־המשתה אשר־עשיתי לו׃ ויאמר המלך מהרו את־המן לעשות את־דבר
convivio in Esther ad rex Dixitque .Esther fecerat quod ,convivium ad Haman & , rex venit & : Esther
6 אסתר ויבא המלך והמן אל־המשתה אשר־עשתה אסתר׃ ויאמר המלך לאסתר במשתה
, Esther respondit Et .fiet & , regni dimidium ad usque ? tua inquisitio quæ & : tibi dabitur & ,tua petitio Quæ : vini
7 היין מה־שאלתך וינתן לך ומה־בקשתך עד־חצי המלכות ותעש׃ ותען אסתר
: mea inquisitio & ,mea Petitio : dixit &
ותאמר שאלתי ובקשתי׃

Versio VULG. LAT.

12 Quod cùm audiſſet Mardochæus, 13 Rurſum mandavit Eſther, dicens; Ne putes quòd animam tuam tantùm liberes, quia in domo regis es præ cunctis Judæis: 14 Si enim nunc ſilueris, per aliam occaſionem liberabuntur Judæi: & tu, & domus patris tui, peribitis. Et quis novit, utrùm idcircò ad regnum veneris, ut in tali tempore parareris? 15 Rurſúmque Eſther hæc Mardochæo verba mandavit; 16 Vade & congrega omnes Judæos, quos in Suſan repereris, & orate pro me. Non comedatis, & non bibatis tribus diebus, & tribus noctibus: et ego cum ancillis meis ſimiliter jejunabo, & tunc ingrediar ad regem, contra legem faciens, non vocata, tradénſque me morti & periculo. 17 Ivit itaque Mardochæus, & fecit omnia, quæ ei Eſther præceperat.

CAP. V.

1 DIe autem tertio induta eſt Eſther regalibus veſtimentis, & ſtetit in atrio domûs regiæ, quod erat interius, contra baſilicam regis: at ille ſedebat ſuper ſolium ſuum in conſiſtorio palatii contra oſtium domûs. 2 Cúmque vidiſſet Eſther reginam ſtantem, placuit oculis ejus, & extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu. Quæ accedens, oſculata eſt ſummitatem virgæ ejus. 3 Dixítque ad eam rex, Quid vis Eſther regina? quæ eſt petitio tua? etiam ſi dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi. 4 At illa reſpondit; Si regi placet, obſecro ut venias ad me hodiè, & Aman tecum, ad convivium quod paravi. 5 Statímque rex; Vocate, inquit, citò Aman, ut Eſther obediat voluntati. Venerunt itaque rex & Aman ad convivium, quod eis regina paraverat. 6 Dixítque ei rex, poſtquàm vinum biberat abundanter; Quid petis ut detur tibi? & pro qua re poſtulas? etiam ſi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. 7 Cui reſpondit Eſther; Petitio mea, & preces ſunt iſtæ:

תרגום TARGUM.

12 וכד חזא המן רשיעא ית התך דשמיה דניאל אעל ונפק לות אסתר ותקף רוגזיה ביה
13 וקטליה ואזדמנו תמן מיכאל וגבריאל מלאכיא וחויאו למרדכי ית פתגמי אסתר׃ ואמר
מרדכי למיכאל ולגבריאל לאתבא לות אסתר כדנא תימרון לה לא תחשבי בנפשיכי
14 למהך לאשתיזבא בבית מלכא מן כל יהודאי׃ ארום אם משתק שתוקי בעדנא הדא ולא
תפגיעי על יהודאי רוחא ושיזבותא יקום ליהודאי מן אתר אוחרן בגין זכות אבהת
עלמא וישיזיב יתהון מרי עלמא מן יד בעלי דבביהון ואנת וגניסת בית אבהתך תובדון
על ההיא חובתא ומן הוא חכימא די ינדע אין לשתא דאתיא בעדנא הדא את מטיא
16 15 למחסן מלכותא׃ ואמרת אסתר למיכאל וגבריאל לאתבא לות מרדכי׃ איזל כנוש
ית כל יהודאי די אשתכחון בשושן וצומו עלי לא תיכלון ולא תשתון תלתא יומין וצלו
קדם מרי עלמא בליליא וביממא ואוף אנא ועולמתי נצום הכדין ובתר כן איעול לות
מלכא דלא כדינא והיכמה דהובדית מן בית נשי ואדברית מנך באונסא כדין אוביד מן
17 חיי עלמא הדין בגין פורקן עמא בית ישראל׃ ונסס ובנס מרדכי ועבר על חדות
חגא דפסחא וצומא גזר ויתב על קטמא ועבד ככל די פקדת עלוי אסתר׃

ה

1 והוה ביומא תליתאה דפסחא ולבשת אסתר לבושי מלכותא ושרת עלה רוח קודשא
וקמת וצליאת בדרת דבית מלכא גואה דמתבני לקבל בית מלכא די בירושלם ומלכא
הוה יתיב על כורסי מלכותיה בבית מלכותא ומסתכל כל קבל תרע ביתיא ענת אסתר
וכן אמרת רבון דעלמא לא תמסרנני ביד ערלא הדין ולא תעבד רעות המן רשיעא מני
היכמה די עבד מן ושתי דשם טעם על מלכא ופקד למקטלה בגין דהוה צבי לסבב ית
ברתיה וכד אתכנשו עולמתא לידוי דהגי הות תמן ברתיה דהמן והות צביא מן שמיא
דכל יומא ויומא הות מקלקלא בריעא עצוצא ובמוי דרגלן ופומה הוה סרי לחדא ואפיקו
יתה בבהילו ומנה אסתקף עלי הדא לאתנסבא ליה וכען שוי יתי לרחמין בעינוי דלא
יקטלנני די עבד צבותי ובעותי די אנא בעיא מניה ואוף אנת ברחמך סגיאין חוס על
עמך ולא תמסר בנוי דיעקב בידוי דהמן בר המדתא בר עדא בר בזנאי בר אפליטוס בר
דיוסוס בר פרוס בר המדן בר תליון בר אתניסומוס בר חרום בר חרסום בר שגר בר
נגר בר פרמשתא בר ויזתא בר אגג בר סומקר בר עמלק בר אליפז בר עשו רשיעא׃
2 והוה כד חזא מלכא ית אסתר מלכתא קימא כד נסיסא בדרתא ותרתין עינהא זלגן
דמעין ומסתכלא כלפי שמיא מן יד אטעינת רחמין בעינוי ואושיט מלכא לאסתר ית
תגדא דדהבא דהוה נקיט בידיה וקריבת אסתר ומטת לידא ואחידת ברישא דתגדא׃
3 ואמר לה מלכא מה צרוך איתך אסתר מלכתא ומה בעותיך אפילו אם אנת בעיא
לפלגות מלכותי אתנניה לך לחוד למבני בית מוקדשא דאיהו קאם בתחום פלגות
מלכותי לא אתן לך דהכדין קיימית בשבועה לגשם ערבאה וסנבלט חורונאה וטוביה
עבדא עמונאה דלא למשבק למבני יתיה דדחיל אנא מן יהודאי דלמא ימרדון בי
הדא בעותא לא אעבד לך מלתא אחריתי די אנת בעיא מני אטור ותתעבד בבהילו
4 ורעותיך אתיהב לך׃ ואמרת אסתר אין על מלכא שפיר ייתי מלכא והמן יומא דין
5 לשירותא דעבדית לכון׃ ואמר מלכא אוחיאו ית המן למעבד ית פתגם גזירת
6 אסתר ועל מלכא והמן למשתיא די עבדת אסתר׃ ואמר מלכא לאסתר במשתיא
דחמרא מה שאלתיך אסתר מלכתא ומה בעותיך אפילו אין אנת בעיא עד פלגות
מלכותי תתעבד בעותיך לחוד למבני בית מוקדשא דאיהו קאם בתחום פלגות
מלכותי לא אתן לך דהכדין קימית בשבועה לגשם ערבאה וסנבלט חורונאה וטוביה
7 עבדא עמונאה דלא למשבק למבני יתיה דלמא ימרדון בי יהודאי׃ ואתיבת אסתר
ואמרת לית אנא בעיא פלגות מלכותא בשאלתי ולא בנין בית מוקדשא בבעותי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 *Cùm autem videret Haman impius Hathach, cui nomen Daniel, porro ac retro itantem ad Ezzther, excanduit furor ejus in eum, & occîdit eum: ſed in promptu adſuerunt illic Michael & Gabriel Angeli*, & narraverunt Mardechai verba Ezzther. 13 Et dixit Mardechai *Michaeli & Gabrieli*, ut reſponderetur Ezzther: *ſic dicetis ei*, Ne arbitrere in anima tua quòd *abiens* evades in domo regis ex omnibus Jehudæis. 14 Nam ſi tacendo tacueris in tempore hoc, *nec interceſſeris pro Jehudæis*, dilatatio & evaſio exiſtet Jehudæis ex loco alio, *ob meritum patrum antiquorum, & eripiet eos Dominus mundi è manu inimicorum ſuorum*, tu autem, & familia domus patrum tuorũ peribitis propter hanc culpam: & quis eſt ſapiens qui ſciat, an ad *annum venientem tempore hoc* tu contigeris ad *poſſidendum* regnum? 15 Et dixit Ezzther *Michaeli & Gabrieli*, ut reſponderetur Mardechai. 16 Vade congregato omnes Jehudæos qui inventi fuerint in Suſan, & jejunate *pro me*; ne comedatis & ne bibatis tribus diebus *& orate ante Dominum mundi* nocte & die, & etiam ego & puellæ meæ *jejunabimus* ſimiliter: et poſthæc intrabo ad regē, quanquam non juxta morē; *& quemadmodum perii è gynaceo meo à te violenter abrepta*, ita peream *à vita hujus mundi propter ſalutem populi domus Iſrael*. 17 Et contriſtatus *& indignatus* eſt Mardechai, & *peccavit in lætitiam feſti Paſchatis, & jejunium indixit, & ſedit in cinere*: fecitque juxta omnia quæ præceperat ei Ezzther.

CAP. V.

1 ET fuit die tertio *Paſchatis*, induit ſe Eſther veſtimento regio, *& requievit ſuper eam ſpiritus ſanctus*, & ſtetit *& oravit* in atrio domus regis interiori, *quod extructum erat* è regione domus regis, *quæ erat in Jeruſalem*: & rex ſedebat ſuper ſolium regni ſui in domo regia, *& aſpexit* omnino è regione portæ domus. *Et proloquuta Eſther ita dixit; Domine mundi ne tradas me in manum præputiati hujus, neq; efficias cupidinem Haman impii de me, quemadmodum effecit de Vaſthi, quam poſito edicto regio juſſit interfici, quòd vellet eum ducere filiã ſuã: Cumq; congregarentur puellæ in manũ Hegai, adfuit unà filia Haman; ſed placitum eſt cœlitus ut quotidie inquinaret ſtercore matulam & urina, & os ejus fœteret teterrimè, & educerent eam quam citiſſimè: atque hinc occaſio data eſt huic rei ut acciperer illi; nunc etiam redde me gratioſam in oculis ejus ne interficiat me, ſed efficiat deſideriũ & petitionẽ meã quã petitura ſũ ab eo. Tu etiam in miſericordiis tuis multis propitius eſto populo tuo, ne tradas filios Jaacob in manus Haman filii Hamdatha, filii Ada, filii Biſnai, filii Aphlitus, filii Dejoſos, filii Peros, filii Hamdan, filii Talion, filii Atniſomus, filii Charũ, filii Charſũ, filii Segar, filii Negar, filii Parmaſta, filii Vaiſatha, filii Agag, filii Sumcar, filii Amalek, filii Eliphaz, filii Eſau impii*. 2 Et fuit cùm videret rex Ezzther ſtantem *ac triſtitiam præ ſe ferentem* in atrio, *& ambobus oculis fundentem lachrymas, & ſuſpicientem verſus cœlum*, *illico* reportavit illa gratiam *in oculis ejus*; & extendit rex ad Ezzther ſceptum aureum quod tenebat in manu ſua, & acceſſit Ezzther & attigit manu ſua, et apprehendit caput ſceptri. 3 Et dixit ei rex: Quid opus eſt tibi Ezzther regina? aut quæ eſt poſtulatio tua? *vel ſi tu poſtulaveris* ad dimidium regni mei, *dabo illud* tibi: *tantummodo ut exſtruatur domus ſanctuarii, quæ ſtat in termino dimidii regni mei haud largitur' ſũ tibi, quòd ita pollicit' ſim jurejurando Goſem Arabi, & Sanballath Horonitæ & Tobiæ ſervo Ammonitæ, me non permiſſurũ eã reſtaurari; metuo enim à Jehudæis, ne rebellent in me. Hoc poſtulatũ tuũ haud effectũ tibi dabo: quidvis aliud quod petieris à me, decernam ut fiat tibi confeſtim, & deſiderium tuum tibi dabitur*. 4 Et dixit Ezzther ſi regi gratum eſt *veniat* rex et Haman hodie ad convivium quod feci *vobis*. 5 Et dixit rex: *Accelerate* Haman ut faciat verbum *ſtatuti* Ezzther: et intravit rex et Haman ad convivivium quod fecerat Ezzther. 6 Et dixit rex ad Ezzther in convivio vini: Quæ eſt petitio tua Ezzther regina? et quæ poſtulatio tua? *etiam ſi tu petieris* uſque ad dimidium regni mei, fiet *petitio tua*: *tantummodo ut exſtruatur domus ſanctuarii, quæ ſtat in termino dimidii regni mei haud conceſſurus ſum tibi; quòd ita fidem meam jurejurando aſtrinxerim Goſem Arabi, & Sanballath Horonitæ & Tobiæ ſervo Ammonitæ, me non permiſſurum ut ea reſtauretur, ne rebellent in me Jehudai*. 7 Et reſpondit Ezzther et dixit: *Ego minimè poſtulo dimidium regni petitione mea, neque reſtaurationem domus ſanctuarii poſtulatione mea*.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Sequens Oratio Mardochæi pro Judæorum liberatione, in Vulg. Lat. habetur cap. 13. v. 8. uſque ad finem cap.

(λ) Καὶ ἐδεήθη κυρίου, μνημονεύων πάντα τὰ ἔργα κυρίου, Καὶ εἶπε, (μ) Κύριε κύριε βασιλεῦ πάντων κρατῶν, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου τὸ πᾶν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραήλ. Ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ᾽ (ν) οὐρανόν· Καὶ κύριος εἶ πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ κυρίῳ. Σὺ πάντα (ξ) γινώσκεις· σὺ οἶδας κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερηφανείᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον Ἀμάν. Ὅτι ηὐδόκουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν Ἰσραήλ. (ο) Ἀλλ᾽ ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης (π) θεοῦ· καὶ οὐ προσκυνήσω (ρ) οὐδένα, πλὴν σοῦ τοῦ κυρίου μου, καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν ὑπερηφανείᾳ. (σ) Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς ὁ θεὸς Ἀβραάμ, φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν, καὶ ἐπεθύμησαν (τ) ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου. Μὴ ὑπερίδῃς τὴν μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἱλάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνῶμέν (υ) σου τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς (φ) στόμα αἰνούντων σε κύριε. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐκέκραξεν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι (∴) θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.

Et deprecatus eſt Dominum, memor omnium operum Domini, Et dixit; Domine Domine rex omnipotens, quia in poteſtate tua ſunt omnia, & non eſt qui diſſentiat à te, cùm tu volueris ſalvare Iſrael. Quoniam tu feciſti cælum & terram, et omne quod ſuſpicitur in ſubcæleſti: Et Dominus es omnium, et non eſt, qui reſiſtat tibi Domino. Tu omnia cognoſcis: tu noſti Domine, quia non in contumelia, neque in ſuperbia, neque in cupiditate gloriæ feci hoc, ut non adorarem ſuperbum Aman: Quoniam benè affectus eram oſculari veſtigia pedum ejus ad ſalutem Iſrael. Sed feci hoc, ut non ponerem gloriam hominis ſuper gloriam Dei: et non adorabo quenquam præter te Dominum meum, et non faciam hæc in ſuperbia. Et nunc, Domine Deus rex Deus Abraam, parce populo tuo: quoniam intuentur nos ad perditionem, et concupierunt perdere eam quæ à principio, hæreditatem tuam. Ne deſpicias partem tuam, quam tibi redemiſti è terra Ægypti. Exaudi deprecationem meam, et propitiare ſorti tuæ, et verte luctum noſtrum in delectationem: ut viventes hymnis celebremus nomen tuum, Domine: et ne deleas os laudantium te Domine. Et omnis Iſrael vociferatus eſt ex fortitudine ſua; quoniam mors ſua in oculis ipſorum.

Planctus hic Eſther, ejuſque Oratio quæ ſequitur, in Vulgata Latina habentur cap. 14. per totum.

Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ἐπὶ τὸν κύριον ἐν ἀγῶνι θανάτου κατειλημμένη, Καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δόξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας καὶ πένθους, καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφάνων ἡδυσμάτων, σποδοῦ καὶ κοπριῶν (χ) ἐνέπλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐταπείνωσε σφόδρα, (ψ) καὶ πάντα τόπον κόσμου ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς. Καὶ (ω) ἐδεῖτο κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ εἶπεν, (α) Κύριέ μου βασιλεὺς ἡμῶν σὺ εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σέ, Ὅτι κίνδυνός μου (β) ἐν χειρί μου. Ἐγὼ (γ) ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ κύριε ἔλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐτοῖς (δ) ὅσα ἐλάλησας. Καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, Ἀνθ᾽ ὧν ἐδοξάσαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. Δίκαιος εἶ κύριε. Καὶ νῦν οὐχ (ε) ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, (†) ἀλλ᾽ ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, Ἐξᾶραι ὁρισμὸν στόματός σου, καὶ ἀφανίσαι κληρονομίαν σου, (ζ) καὶ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων σοι, καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ (η) θυσιαστηρίου σου,

Et Eſther regina confûgit ad Dominum in agône mortis comprehenſa: Et auferens veſtimenta gloriæ ſuæ, induit veſtimenta anguſtiæ, et luctûs: et pro ſuperbis ſuavitatibus, cinere et fimo implevit caput ſuum: et corpus ſuum humiliavit valdè: et omnem locum (c) ornatûs exultationis ſuæ replevit laceratis capillis ſuis. Et deprecata eſt Dominum Deum Iſrael, et dixit; Domine mi, rex noſter, tu es ſolus: adjuva me ſolam, et non habentem adjutorem, niſi te: Quoniam periculum meum in manu mea. Ego audiebam à nativitate mea in tribu patriæ meæ, quia tu, Domine, aſſumpſiſti Iſrael ex omnibus gentibus, et patres noſtros ex omnibus majoribus eorum in hæreditatem æternam, et feciſti eis quæcunque locutus es. Et nunc peccavimus coram te: et tradidiſti nos in manus inimicorum noſtrorum, Eò quòd glorificavimus deos eorum. Juſtus es, Domine. Et nunc non ſatis habuerunt in amaritudine ſervitutis noſtræ: ſed (d) poſuerunt manus ſuas ſuper manus idolorum ſuorum, Ad tollendam determinationem oris tui, et delendam hæreditatem tuam, et obturandum os laudantium te, et extinguendam gloriam domûs tuæ, et altaris tui,

MS.A. (λ) Καὶ Μαρδοχαῖος ἐδεήθη (μ) Κύριε θεὲ κύριε βασιλεῦ (ν) οὐρανόν· Κύριος εἶ (ξ) γινώσκεις· (ο) Ἀλλὰ (π) θεοῦ μου· (ρ) οὐθένα, (σ) Καὶ νῦν κύριε βασιλεῦ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, (τ) ἀπολέσαι (υ) τὸ ὄνομά σου κύριε, (φ) τὸ στόμα αἰνούντων σε. Καὶ πᾶς (∴) ὁ θάνατος (χ) ἔπλησεν (ψ) καὶ πάντα τόπον ἀγαλλιάματος αὐτῆς κόσμου ἐπλήρωσεν στρεπτῶν (ω) ἐδεῖτο (α) Κύριε ὁ θεός μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν (β) ἐν τῇ χειρί μου. (γ) ἤκουον κύριε τοῦ πατρός μου, ὅτι σὺ κύριε (δ) ὅσα ἐλάλησας αὐτοῖς. Ὅτι ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιόν σου, (ε) ἱκανώθησαν τῷ πικρασμῷ (†) ἀλλὰ (ζ) καὶ * ἐμφράξῃ στόμα ὑμνούντων σοι, (η) θυσιαστήριον * σοι,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܚܘܝ ܠܡܪܕܟܝ ܡܠܠܬܗ̇ ܕܐܣܬܪ. * ܘܐܡܪ ܡܪܕܟܝ ܐܡܪ ܠܗ̇ ܠܐܣܬܪ. ܠܐ
13 ܬܚܫܒܝܢ ܒܢܦܫܟܝ .· ܕܟܕ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ ܐܢܬܝ : ܡܬܦܨܝܐ ܐܢܬܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ
14 ܝܗܘܕܝܐ : * ܐܢ ܠܡܫܬܩܘ ܬܫܬܩܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܪܘܚܐ ܘܦܘܪܩܢܐ ܢܗܘܐ ܠܝܗܘܕܝܐ ܡܢ
ܕܘܟܬܐ ܐܚܪܬܐ ܘܐܢܬܝ ܘܒܝܬ ܐܒܘܟܝ ܬܐܒܕܘܢ. ܘܡܢܘ ܝܕܥ .· ܐܢ ܠܡܠܟܘܬܐ
15 ܕܒܙܒܢܐ ܗܢܐ ܐܬܩܪܝܬܝ ܘܐܬܩܪܒܬܝ ܠܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܪ ܐܡܪ ܠܡܪܕܟܝ. * ܙܠ
16 ܟܢܘܫ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܐܝܬ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܘܨܘܡܘ ܥܠܝ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܘܢ ܘܠܐ
ܬܫܬܘܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܠܠܝܐ ܘܐܝܡܡܐ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܘܥܠܝܡܬܝ ܐܨܘܡ ܗܟܢܐ. ܘܗܝܕܝܢ
17 ܐܥܘܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܠܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܘܐܢ ܐܒܕܬ ܐܒܕܬ. * ܘܐܙܠ ܡܪܕܟܝ
ܘܥܒܕ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܗ ܐܣܬܪ :

* ܩܦܠܘ * ܗ̄

1 * ܘܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܠܒܫܬ ܐܣܬܪ ܠܒܘܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܩܡܬ ܒܕܪܬܐ ܓܘܝܬܐ
ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܠܘܩܒܠ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܡܠܟܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
2 ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܪ ܡܠܟܬܐ ܕܩܝܡܐ ܒܕܪܬܐ
ܐܫܟܚܬ ܚܣܕܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܐܣܬܪ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ ܕܒܐܝܕܗ.
3 ܘܩܪܒܬ ܐܣܬܪ ܘܐܚܕܬ ܒܪܝܫܗ ܕܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ ܡܢܐ
ܨܒܝܐ ܐܣܬܪ ܡܠܟܬܐ ܘܡܢܐ ܒܥܘܬܟܝ. ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ ܕܡܠܟܘܬܝ
4 ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܪ. ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ ܢܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ
ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܥܓܠ ܐܝܬܘ ܠܗܡܢ. ܢܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ
5 ܐܣܬܪ. ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܪ ܒܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ
6 ܡܢܐ ܫܐܠܬܟܝ ܘܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. ܘܡܢܐ ܒܥܘܬܟܝ. ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܥܢܬ ܐܣܬܪ ܘܐܡܪܬ ܫܐܠܬܝ ܘܒܥܘܬܝ.
7

12 Et indicavit Mordecai verba Eſtheris. Et
13 dixit Mordecai; Dic Eſtheri; noli putare apud te, quia in domo es regis, evaſuram te præ reliquis Judæis. Si ſilueris hoc tempo-
14 re, continget aliunde Judæis refrigerium & ſalus, te & domo patris tui pereunte. Quis autem novit, utrùm propter hoc tempus vocata es & adducta ad regnum? Et dixit Eſther,
15 Dic Mordecai; Vade, congrega univerſos Ju-
16 dæos qui in caſtro Suſan. Et jejunate propter me, et non edant nec bibant tribus diebus, die noctúque: Ego etiam & ancillæ meæ item jejunabimus. Tunc ingrediar in conſpectum regis, quod non eſt ſecundùm legem, et cùm fecero fecero. Et profectus Mordecai fe-
17 cit univerſum illud quod mandaverat ipſi Eſther.

CAP. V.

1 ET die tertio induit Eſther veſtes regias, & ſtetit in atrio interiori domûs regis ex adverſo domûs regis: Rex autem ſedebat ſuper throno regio, ex adverſo portæ domûs. Et
2 cùm vidiſſet rex Eſther reginam ſtantem in atrio, adepta eſt gratiam in conſpectu ejus; Et extendit rex ad Eſther ſceptrum aureum quod manu tenebat. Et appropinquavit Eſther, & prehendit apicem ſceptri aurei.
3 Et dixit rex, Quid vis tibi Eſther regina? Et quæ petitio tua? Uſque ad dimidium regni,
4 dabitur tibi. Et dixit Eſther; Si videtur regi veniat rex & Haman ad convivium quod
5 paravi ipſi. Et dixit rex, Videte feſtinatò Hamanem; faciat ſecundùm quod dicit Eſther.
6 Venitq; rex & Haman ad convivium, Dixitq; rex ad Eſther cùm vinum bibiſſet; Quæ eſt petitio tua? dabitur tibi: Et quid eſt quod poſtulas? uſque ad dimidium regni dabi-
7 tur tibi. Et reſpondens Eſther dixit; Poſtulatum meum & petitio mea,

faciendum ad & ,meam petitionem *dandum ad* ;*bonum* *rege* *super* si & ,regis oculis in gratiam inveni Si
8 אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת
verbum juxta faciam cras & ,eis faciam quod ,convivium ad Haman & rex veniat ;meam postulationem
אֶת־בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר
porta in Mordochai ipsum Haman *videre secundum* & : corde *bonus* & , lætus ipsa die in Haman est egressus Et .regis
9 הַמֶּלֶךְ׃ וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת־מָרְדֳּכַי בְּשַׁעַר
sibi vim fecit Et .*excandescentia* Mordochai *super* Haman est repletus & , eo ab se movisset nec ,surrexisset non & ,regis
10 הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הָמָן עַל־מָרְדֳּכַי חֵמָה׃ וַיִּתְאַפַּק
eis narravit Et .suam uxorem Zeres & ,suos amicos fecit venire & , misit & ; suam domum ad venit & ,Haman
11 הָמָן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת־אֹהֲבָיו וְאֶת־זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ׃ וַיְסַפֵּר לָהֶם
,rex eum magnificaverat quibus omnia & , suorum filiorum multitudinem & ,*suæ opulentiæ* gloriam Haman
הָמָן אֶת־כְּבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ
fecit venire non Insuper : Haman Dixitque .regis servos & , principes super eum elevâsset quòd &
12 וְאֵת אֲשֶׁר נִשְּׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אַף לֹא־הֵבִיאָה
ego *crastinum in* etiam & ; me nisi , fecit quod convivium ad rege cum regina Esther
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמָחָר אֲנִי
videns ego quo tempore toto *in* , mihi *æquale illud* non hoc totum Et .rege cum *ei* vocatus
13 קָרוּא־לָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ׃ וְכָל־זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה
Faciant : ejus amici omnes & , ejus uxor Zeres ei Dixitque .regis porta in sedentem Jehudæum Mordochai
14 אֶת־מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל־אֹהֲבָיו יַעֲשׂוּ־
ingredere & , illud super Mordochai suspendant *&* , regi dic manè *in* & , cubitorum quinquaginta altum lignum
עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבַבֹּקֶר אֱמֹר לַמֶּלֶךְ וְיִתְלוּ אֶת־מָרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא־
.lignum *fecit* & ,Haman *faciem ad* *verbum fuit bonum* & :lætus convivium ad rege cum
עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ וַיִּיטַב הַדָּבָר לִפְנֵי הָמָן וַיַּעַשׂ הָעֵץ׃

Versio VULG. LAT.

Si inveni in conspectu regis gratiam, & si regi placet 8
ut det mihi quod postulo, & meam impleat petitio-
nem : veniat rex & Aman ad convivium quod pa-
ravi eis, & cras aperiam regi voluntatem meam. E- 9
gressus est itaque illo die Aman lætus & alacer. Cúm-
que vidisset Mardochæum sedentem ante fores palatii,
& non solùm non assurrexisse sibi, sed nec motum qui-
dem de loco sessionis suæ, indignatus est valdé : Et 10
dissimulatâ irâ, reversus in domum suam, convocavit
ad se amicos suos, & Zares uxorem suam : Et exposuit 11
illis magnitudinem divitiarum suarum, filiorúmque tur-
bam, & quantâ eum gloriâ super omnes principes &
servos suos rex elevâsset. Et post hæc ait, Regina quo- 12
que Esther nullum alium vocavit ad convivium cum
rege, præter me : apud quam etiam cras cum rege pran-
surus sum. Et cùm hæc omnia habeam, nihil me habe- 13
re puto, quamdiu videro Mardochæum Judæum seden-
tem ante fores regias. Responderúntque ei, Zares uxor 14
ejus, & cæteri amici ; Jube parari excelsam trabem, ha-
bentem altitudinis quinquaginta cubitos, & dic manè
regi ut appendatur super eam Mardochæus, & sic ibis
cum rege lætus ad convivium. Placuit ei consilium, &
jussit excelsam parari crucem.

תרגום TARGUM.

8 אִין אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינֵי מַלְכָּא וְאִין עַל מַלְכָּא יִשְׁפַּר לְמִתַּן יַת שְׁאֵלְתִי וּלְמֶעְבַּד
יַת בָּעוּתִי יֵעוּל מַלְכָּא וְהָמָן לְמִשְׁתְּיָא דִּי אַעְבֵּד לְהוֹן בְּרַמְשָׁא וּלְמָחַר אֲנָא
9 עָבְדָא כְּפִתְגָּם גְּזֵירַת מַלְכָּא׃ וּנְפַק הָמָן מִלְּוַת מַלְכָּא בְּיוֹמָא הַהוּא חֲדֵי וּבָדַח
לִבָּא וְכַד חֲזָא הָמָן יַת מָרְדְּכַי וְיַת טַפְלַיָּא דַּעֲסִיקִין בְּפִתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא בְּסַנְהֶדְרִין
דַּעֲבַדַת לְהוֹן אֶסְתֵּר בִּתְרַע מַלְכָּא וּמָרְדְּכַי לָא קָם מִן קֳדָם אַנְדְּרָטֵיהּ וְלָא רְתַת
מִנֵּיהּ אֱלָהֵן פְּשַׁט יַת רִגְלֵיהּ יְמִינֵיהּ וַאֲחֲוֵי לֵיהּ שְׁטַר זַבִּינְתָּא דְּאִזְדַּבַּן לֵיהּ בְּטוּלְמָא
דִּלְחַם דִּמְכַתְבָא בְּאִסְטַרְקְלִילֵיהּ כָּל קֳבֵל אַרְכּוּבְתֵיהּ מִן יַד תְּקֵיף רוּגְזֵיהּ וְאִתְמְלֵי
10 הָמָן עֲלַוֵי מָרְדְּכַי רוּתְחָא׃ וְאִזְדְּרִיז הָמָן וְעָל לְבֵיתֵיהּ וּשְׁדַר וּקְרָא יַת רְחִימוֹי וְיַת
11 זֶרֶשׁ רַשִׁיעְתָּא אִנְתְּתֵיהּ בְּרַת תַּתְּנַי פַּחַת עֵבֶר נַהֲרָא׃ וְאִשְׁתָּעֵי לְהוֹן הָמָן יַת יְקַר
עֻתְרֵיהּ וְהֵיךְ אִתְמַנֵּי עִם דּוּכְסֵי מַלְכָּא וְהֵיךְ רָהֲטִין קֳדָמוֹי סְגִיאוּת בְּנוֹי דִּסְכוּמְהוֹן
מָאתַן וּתְמַנְיָא בַּר מִן עַסְרְתֵּי אוֹחֲרָנִין דְּאִנּוּן פּוֹלְמַרְכִין עַל פִּלְכַיָּא וּבַר מִן שַׁמְשַׁי
דְּהוּא סָפְרָנָא דְמַלְכָּא וְיַת מַה דִּירַבֵּי יָתֵיהּ מַלְכָּא וְיַת דְּזַקְפֵיהּ עֲלַוֵי כָּל רַבְרְבָנוֹי
12 וְעַבְדוֹי דְמַלְכָּא׃ וַאֲמַר הָמָן בְּרַם לָא הַנְעֶלַת אֶסְתֵּר מַלְכְּתָא עִם מַלְכָּא לְמִשְׁתְּיָא
13 דִּי עֲבַדַת אֱלָהֵן יָתִי וְאוּף עִדָּן מְחַר אֲנָא מְזוּמַּן לְוָתַהּ לְמִסְעוֹד עִם מַלְכָּא׃ וְכָל
דָּא לֵיתֵיהּ טִימֵי לְוָתִי בְּכָל עִדָּן דִּי אֲנָא חָזֵי יַת מָרְדְּכַי יְהוּדָאָה דְּיָתֵב בְּסַנְהֶדְרִין עִם
14 עוּלֵמַיָּא בִּתְרַע פַּלְטֵרִין דְּמַלְכָּא׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ זֶרֶשׁ אִנְתְּתֵיהּ וְכָל רְחִימוֹי אִין
שַׁפִּיר בְּעֵינָךְ נֵימַר קֳדָמָךְ מִלְּתָא חֲדָא מָה דְּנַעְבֵּד לֵיהּ לְמָרְדְּכַי יְהוּדָאָה אִם הוּא
חַד מִן צַדִּיקַיָּא דְּאִתְבְּרִיאוּ בְּעָלְמָא אִין בְּחַרְבָּא נִקְטוֹל יָתֵיהּ כְּבַר אִתְהֲפַךְ חַרְבָּא
וְתִתְרְמֵי עֲלָנָא נֵהַב יָתֵיהּ לִרְגוּמָא כְּבַר רְגַם דָּוִד גָּלְיַת פְּלִשְׁתָּאָה וְאִם בְּתַרָא
דִּנְחָשָׁא נִרְמֵי יָתֵיהּ כְּבַר בַּזְעֵיהּ מְנַשֶּׁה וּנְפַק מִנֵּיהּ נְזְרוֹק יָתֵיהּ לְיַמָּא רַבָּא כְּבַר
בַּזְעוּנֵיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַעֲבַרוּ בְּגַוֵּיהּ נִטְמוֹן יָתֵיהּ לְגוֹ אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא כְּבַר דַּעֲכוּהִי
חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה וּנְפַקוּ מִן גַּוֵּיהּ נִתְרְמֵי יָתֵיהּ לְגוֹב אַרְיְוָתָא כְּבַר לָא חַבִּילוּ
אַרְיְוָתָא בְּדָנִיאֵל כַּד חַי נִתְרְמֵי יָתֵיהּ קֳדָם כַּלְבִּין כְּבַר אִסְתְּתַם פּוּם כַּלְבִּין בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא נַגְלֵי יָתֵיהּ כְּבַר בְּמַדְבְּרָא נְפִישׁוּ וּסְגִיאוּ מַה עוֹד
קְטָלָא נִקְטוֹל יָתֵיהּ וְהֵידָא מִיתָא תִּתְעֲבֵד לֵיהּ נִרְמֵי יָתֵיהּ לְבֵית אֲסִירֵי כְּבַר מִן בֵּית
אֲסִירֵי אַמְלִיכוּ לְיוֹסֵף סַכִּינָא תִּתְרְמֵי עַל צַוְּארֵיהּ כְּבַר הֲוָה אִתְהַפְּכַת סַכִּינָא
מֵעֲלָוֵי דְּיִצְחָק עֵינֵיהּ נְעַוֵּר וְנִשְׁבּוֹק יָתֵיהּ יִקְטַל בָּנָא כְּמָה דִּקְטַל שִׁמְשׁוֹן פּוּרְעָנוּתֵיהּ
דְּגַבְרָא הָדֵין לָא יָדְעִינַן מַה נַעְבֵּד אֱלָא צְלִיבָא רַבָּא אִתְעֲבֵד לֵיהּ וְעַל בַּבָּא
דְּבֵיתֵיהּ דְּמֵיהּ יִשְׁתְּפֵךְ קוּמְתֵיהּ תִּתְרְמֵי עַל צְלִיבָא וְיֶחֱזוּן יָתֵיהּ כָּל יְהוּדָאֵי וְכָל
חַבְרוֹי וּרְחִימוֹי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא כַּחֲדָא צָיְתִין עַל צְלִיבָא דְּאַתְקֵין הָמָן לְמָרְדְּכַי תָּוָה
לְצַפְרָא וְעַל קֳדָם מַלְכָּא וּשְׁאֵל מִנֵּיהּ עַל צְלִיבָא הָדֵין בְּשַׁעְתָּא הַהִיא לָא שְׁלַח מָנוֹי
וְלָא שְׁכַב הָמָן בַּר הַמְּדָתָא עַד דַּאֲזַל וְאַיְתֵי יַת נַגָּרַיָּא יַת קִינָאֵי נַגָּרַיָּא דְּעָבְדִין
צְלִיבָא וְקִינָאֵי דִּמְתַקְנִין סַכִּין דְּפַרְזֶל וּבְנוֹי דְּהָמָן דָּיְצִין וְחָדְיָן וְזֶרֶשׁ אִתְּתֵיהּ מְנַגְּנָא
בְּכִנָּרִין עִם הָמָן רַשִׁיעָא וַאֲמַר אַגְרָא לְנַגָּרֵי אֲנָא יָהֵב וּלְקִינָאֵי אֲנָא מְתַקֵּן שֵׁירוּתָא
עַל צְלִיבָא הָדֵין בְּשַׁעְתָּא קָם הָמָן רַשִׁיעָא לְמִנְסְיָא צְלִיבָא בְּקוֹמְתֵיהּ נַפְקַת בַּת
קָל מִשְּׁמֵי מְרוֹמָא וַאֲמַרַת לֵיהּ יָאֵי הָמָן רַשִׁיעָא וְלָךְ שְׁפַר בַּר הַמְּדָתָא וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא
קֳדָם הָמָן וַעֲבַד צְלִיבָא לְגַרְמֵיהּ דַּהֲוָה מִן יוֹמָא דִּזְמִנַת אֶסְתֵּר יַת הָמָן לְשֵׁירוּתָא
אִתְעָקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרִין דֵּין לְדֵין הָדֵין מְסַכֵּינָן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דְּתִבְעֵי אֶסְתֵּר מִן מַלְכָּא
דִּנְקַטְלֵיהּ וְהִיא מְזַמְּנָא לֵיהּ לְשֵׁירוּתָא בְּהַהִיא שַׁעְתָּא שְׁפַכוּ דְּבֵית יַעֲקֹב כּוּלְהוֹן לִבְּהוֹן
וְאִתְרְחִיצוּ עַל אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְכֵן אָמְרִין קֳדָמוֹי עֲנֵי יָתַן עֲנֵי כָּל מְעִיקַיָּא הֵיךְ דְּתָלְיָן
עֵינֵי עַבְדוֹי לְמָרֵיהוֹן וְהֵיךְ עֵינֵי אַמְתָא לְרִבּוֹנְתַהּ כְּדֵין תָּלְיָן עֵינָנָא עֲלָךְ עַד עִדָּן
דְּתִתְגְּלֵי וְתִתְפּוֹק יָתָנָא דְּהָא סָנְאָה וּבְעֵל דְּבָבָא מְנַדֵּף וְאָמַר מַן אִנּוּן יְהוּדָאֵי בְּכֵן שְׁמַע
בְּקָל צְלוֹתְהוֹן וַעֲבַד בָּעוּתְהוֹן בֵּיהּ בְּלֵילְיָא מְטוּל דִּי בְּכָל זִמְנָא דְּפָרִיק יָתְהוֹן מִן
בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן בְּלֵילְיָא פָּרִיק יָתְהוֹן מִפַּרְעֹה וּמִסַּנְחֵרִיב מִן כָּל דְּקָמוּ עֲלֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Si inveni gratiam in oculis regis, & si regi gratum est donare petitio- 8
nem meam, & facere postulationem meam, intret rex & Haman ad
convivium quod faciam eis *vesperi* : & in crastinum factura sum juxta
verbum sententiæ regis. Et exivit Haman à rege die illa lætus & ex- 9
ultans corde: & quando vidit Haman Mardechai *& pueros operam dan-
tes verbis legis in Sanhedrin, quod fecerat eis Ezzther* in porta regis,
& Mardechai non surrexit *coram statua illius, neque* tremuit ab eo ; *sed
extenso crure dextero ostendit ei syngrapham emptionis, qua venditus fu-
erat illi frusto panis, inscriptam lamina, quæ illi erat è regione genu :
statim efferbuit ira ejus, &* repletus est Haman contra Mardechai indi-
gnatione. Et festinavit Haman, & introivit in domum suam, & misit 10
& vocavit necessarios suos, & Zeres *impiam* uxorem suam, *filiam Tat-
nai ducis transfluvialis :* Et narravit illis Haman gloriam divitiarum 11
suarum, *& quomodo præfectus esset ducibus regis, & quomodo præcurre-
rent ipsi multitudo filiorum suorum, numero ducenti & octo, præter de-
cem alios summam belli moderantes per provincias, præterque Samma-
sæum qui regi ab epistolis* ; & quòd magnificaverat eum rex, & sublima-
verat eum super omnes magnates & servos regis. Et dixit Haman : 12
Atque etiam non introduxit Ezzther regina *cum rege* ad convivium
quod fecit, nisi me, & etiam in tempus crastinum ego invitatus sum ab
ea ad prandendum cum rege. Et omne hoc non æstimatur apud me, to- 13
to tempore quo ego videro Mardechai Jehudæum sedentem *in Sanhe-
drin cum juvenibus* in porta palatiorum regis. Et dixit illi Zeres uxor 14
ejus & omnes necessarii ejus : *Si placuerit tibi, loquemur te præsente
verbum unum, quid facturi simus isti Mardechai Jehudæo; si sit unus ex
justis qui producti fuerunt in mundo, & gladio eum tollere voluerimus, ex
revertetur gladius & jactabitur in nos : demus eum lapidandum; dudum
lapidibus interemit David Goliath Pelisthæum : & si in catenam æream
conjiciamus eum; jam disrupit eam Menasse, & evasit ex ea: projiciamus
eum in mare magnum; olim penetrârunt illud filii Israel, & transierunt
per medium ejus : indamus eum in medium fornacis ignis ardentis; nuper
extinxerunt illum Chananiah, Misael & Asaria, et prodierunt ex eo :
injiciamus eum in foveam leonum; haud ita pridem non nocuerunt leones
Danieli : vel vivum objiciamus eum canibus ; jampridem obthuratum
est os canibus in terra Misraim propter filios Israel : in desertum rele-
gemus illum; olim in deserto aucti sunt, & in multitudinem evaserunt :
quo adhuc supplicio perimemus eum, vel quo mortis genere afficiemus
eum? conjiciamus eum in carcerem; jamdudum ex carcere ad regnum
evexerunt Josephum : culter adigatur in jugulum illius; diu est quòd
aversus fuerit culter ab Isaac : oculos ejus eruamus, & sic missum fa-
ciamus eum : stragem faciet in nobis, quemadmodum fecit Simson : sup-
plicium viro huic nescimus quod faciamus, nisi ut crux magna erigatur
ei, & ad ostium ædium ipsius sanguis ejus fundatur. Applicetur statura
ejus cruci, & videant eum omnes Jehudæi & omnes amici & necessarii
ejus, cœlo pariter ac terra attendentibus ad crucem quam paravit Ha-
man pro Mardechai. Anxiè itaque expectavit auroram & ingressus
ad regem petitionem instituit ei de cruce hac. Hoc tempore non deposuit
vestimenta sua, neque decubuit Haman filius Hamdatha, donec abiens
adduxisset fabros ligni & metalli; illos ut facerent crucem, hos vero ut
pararent cultrum ferreum. Filii etiam Haman præ gaudio exultantes
lætitiam agebant, & Zeres uxor ejus canebat fidibus cum Haman impio;
dixit insuper ille, mercedem fabrorum ligni ego solvam, & fabris me-
talli apparabo prandium ob crucem hanc. Eadem hora surgente Haman
impio ad probandam crucem statura sua, egressa est filia vocis de
cœlo summo, ac dixit ei : Convenit, Haman impie, teque decet, Fili
Hamdatha.* Et gratum fuit verbum ante Haman, et fecit *crucem sibi-
metipsi. Ex quo enim die invitaverat Ezzther Haman ad convivium,
angebantur filii Israel sic loquentes inter se; Nos expectamus quotidie ut
efflagitet Ezzther à rege quo occidatur, illa verò invitat eum ad convi-
vium. Hoc ipso tempore effuderunt familia Jacobi universa animam su-
am, & fiduciam habuerunt in patre suo, qui est in cœlis, hujusmodi ver-
bis eum ut præsentem deprecantes : Exaudi nos, exaudi omnes affli-
ctos; quemadmodum pendent oculi servorum à dominis suis, & sicut ocu-
li ancillæ ad heram suam, ita suspensi sunt oculi nostri in te, quoad ap-
pareas & eruas nos : ecce enim hostis & inimicus convitiatur & dicit,
Quid isti Jehudæi? Tunc audivit vocem orationis eorum, & effecit peti-
tionem illorum ea ipsa nocte : quotiescunque enim eripuit eos ab inimicis
suis, nocte eripuit eos, à Pargho & Sanhherib, omnibusq; qui insurrexe-
runt in illos.*

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ἀνοῖξαι ϛόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων, ϗ θαυμασθῆναι βασιλέα σάρκινον εἰς αἰῶνα. Μὴ παραδῷς κύριε τὸ σκῆπτρόν σου τοῖς μὴ ἦσι, (ϑ) καὶ μὴ καταγελασάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ ϛρέψον τὴν βελὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτές· τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς, παραδειγμάτισον. Μνήσθητι κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν, ϗ ἐμὲ θάρσυνον βασιλεῦ τῶν θεῶν, ϗ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν. Δὸς λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ ϛόμα μου ἐνώπιον τῦ λέοντος, ϗ μετάθες τὴν καρδίαν αὐτῦ εἰς μῖσος τῦ πολεμῦντος ἡμᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτῦ ϗ τῶν ὁμονοέντων αὐτῷ. Ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρί σου, ϗ βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, ϗ μὴ (ι) ἐχέσῃ εἰ μὴ σὲ κύριε. πάντων γνῶσιν ἔχεις, Καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, (κ) καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμήτων, ϗ παντὸς ἀλλοτρίε. Σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανίας μου, ὅ ἐϛιν ἐπὶ τῆς (λ) κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου· βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ ἐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. Καὶ ἐκ ἔφαγεν ἡ δέλη σε τράπεζαν Ἀμὰν, καὶ ἐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως, ἐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν. Καὶ ἐκ ηὐφράνθη ἡ δέλη σου ἀφ' ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι νῦν, πλὴν ἐπὶ σοὶ κύριε ὁ θεὸς Ἀβραάμ. Ὁ θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκεσον (μ) φωνὴν ἀπηλπισμένων, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, ϗ ῥῦσαι με ἐκ τῦ φόβε με.

Et aperiendum os gentium ad virtutes vanorum, & admirationi habendum regem carneum in ſeculum. Ne tradas, Domine, ſceptrum tuum iis qui non ſunt: & non irrideant in ruina noſtra: ſed verte conſilium eorum ſuper eos; & in eum, qui cœpit ſuper nos, exempla ſtatue. Memento, Domine, oſtende te in tempore tribulationis noſtræ, & da mihi fiduciam, rex deorum, & omni principatui imperans. Da ſermonem benè compoſitum in os meum coram leone, et transfer cor illius in odium impugnantis nos, in conſummationem ejus, & conſentientium ei. Nos autem libera in manu tua, & adjuva me ſolam, & non habentem niſi te, Domine. Omnium ſcientiam habes, Et nôſti, quia odi gloriam iniquorum, & abominor cubile incircunciſorum, & omnis alieni, Tu nôſti neceſſitatem meam, quia abominor ſignum ſuperbiæ meæ, quod eſt ſuper caput meum in diebus oſtentationis meæ: abominor illud, ſicut pannum (e) menſtruorum: & non porto illud in diebus ſilentii mei. Et non comêdit ſerva tua menſam Aman: & non glorificavi convivium regis, neque bibi vinum libaminum: Et non eſt lætata ſerva tua à die tranſlationis meæ uſque nunc, niſi in te, Domine Deus Abraam: Deus fortis ſuper omnes, exaudi vocem deſperatorum, & erue nos de manu malignantium, & libera me à timore meo.

MS. A. (ϑ) ϗ μὴ γελασάτωσαν (ι) ἐχέσῃ βοηθὸν, εἰ μὴ (κ) ϗ βδελύσσομαι * τὸ σημεῖον (λ) κεφαλῆς ἐν ἡμέρᾳ (μ) φωνῆς

ΚΕΦ. ε΄.

CAP. V.

Quæ ſequuntur de ingreſſu Eſther ad regem, atque exanimatione ejus vultu illius exterritæ, in Vulg. Lat. habentur cap. 15. ver. 4. uſque ad finem.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας, ϗ (α) περιεβάλλετο τὴν δόξαν αὐτῆς. Καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανὴς, ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην θεὸν ϗ σωτῆρα, παρέλαβε (β) τὰς δύο ἄβρας, Καὶ τῇ μὲν μιᾷ (†) ἐπηρείδετο ὡς τρυφερευομένη, Ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολέθει κεφίζουσα τὴν ἔνδυσιν αὐτῆς. Καὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλυς αὐτῆς· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἱλαρὸν, ὡς προσφιλές· ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεϛενωμένη ἀπὸ τῦ φόβε. Καὶ εἰσελθῦσα πάσας τὰς θύρας, (γ) κατέϛη ἐνώπιον τῦ βασιλέως. ϗ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτῦ, (δ) ϗ πᾶσαν ϛολὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτῦ ἐνεδεδύκει, ὅλος διὰ χρυσῦ ϗ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φοβερὸς σφόδρα. Καὶ (ε) ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτῦ (ζ) πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμῦ ἔβλεψεν. ϗ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα, καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει· ϗ (η) κατεπέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἄβρας τῆς προπορευομένης. Καὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τῦ βασιλέως εἰς πραΰτητα, καὶ ἀγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τῦ (ϑ) θρόνε αὐτῦ, ϗ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτῦ μέχρις ἐ κατέϛη· καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς, ϗ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐϛιν Ἐσθὴρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, Οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ὅτι κοινὸν τὸ πρόϛαγμα ἡμῶν ἐϛιν, Πρόσελθε.
2 Καὶ ἄρας τὴν χρυσῆν ῥάβδον, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ (ι) ἠσπάσατο αὐτὴν, καὶ εἶπε, Λάλησόν μοι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶδόν σε κύριε ὡς ἄγγελον θεῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου (κ) ἀπὸ φόβε τῆς δόξης σε, Ὅτι θαυμαϛὸς εἶ κύριε, ϗ τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων μεϛόν. Ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν, ἔπεσεν ἀπὸ (λ) ἐκλύσεως. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτῦ παρεκάλει αὐτήν.

1 ET factum eſt in die tertia ut ceſſavit orans, exuit veſtimenta (a) ſervitutis, & circundata eſt gloriâ ſuâ: Et facta ſplendens, invocans omnium inſpectorem Deum & ſalvatorem, aſſumpſit duas famulas, Et uni quidem innitebatur, tanquàm deliciis diffluens, Altera autem ſubſequebatur allevans veſtem ejus. Et ipſa rubens vigore pulchritudinis ſuæ: & facies ejus hilaris, tanquàm jucunda: cor autem ejus arctatum præ timore. Et ingreſſa omnes januas ſtetit in conſpectu regis. Et ipſe ſedebat ſuper thronum regni ſui, & omnem ſtolam ſplendoris ſui induerat, totus in auro, & lapidibus pretioſis, & erat terribilis valdè. Et elevans faciem ſuam inflammatam gloriâ, in vigore furoris aſpexit. Et cecidit regina, & mutavit colorem ſuum in diſſolutione: & procubuit ſuper caput ancillæ præeuntis. Et immutavit Deus ſpiritum regis ad manſuetudinem: & factus in agonia proſiliit è throno ſuo, & aſſumpſit eam ſuper ulnas ſuas, donec reſtituta eſt. Et conſolabatur eam verbis pacificis, & dixit ei; Quid eſt Eſther? Ego frater tuus: Confide, Non morieris: quoniam commune præceptum noſtrum eſt: Accede.
2 Et elevans auream virgam impoſuit ſuper cervicem ejus, & amplexus eſt eam: & dixit, Loquere mihi. Et dixit ad eum; Vidi te, domine, tanquam angelum Dei, & turbatum eſt cor meum præ timore gloriæ tuæ: Quoniam mirabilis es, domine, & facies tua gratiarum plena. Dum autem ipſa loqueretur; cecidit præ diſſolutione. Et rex turbatus eſt: & omne famulitium ejus conſolabatur eam.

MS. A. περιεβάλετο (β) δύο ἄβρας, (†) ἐπερείδετο (γ) ἔϛη (δ) ϗ τὴν ϛολὴν (ε) ἦρεν τὸ πρόσωπον (ζ) πεπυρωμένον ἐν ἀκμῇ θυμῦ. ϗ ἔπεσεν (η) ἐπέκυψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἄβρας τῆς προπορευομένης αὐτῆς. (ϑ) θρόνε, ϗ ἀνέλαβεν (ι) ἠσπάσατο τὴν Ἐσθὴρ, ϗ (κ) ἀπὸ τῆς δόξης σε, (λ) ἐκλύσεως αὐτῆς. Καὶ

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ. ܕܢܬܠ ܠܝ * 8
ܫܐܠܬܝ ܘܢܥܒܕ ܠܝ ܒܥܘܬܝ. ܢܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ ܕܐܥܒܕ ܠܗܘܢ
ܡܚܪ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ. *ܘܢܦܩ ܗܡܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܚܕܐ ܘܛܝܒ ܠܒܗ. 9
ܘܟܕ ܚܙܝܗ ܗܡܢ ܠܡܪܕܟܝ ܕܝܬܒ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ: ܘܠܐ ܩܡ ܘܠܐ ܐܬܬܙܝܥ
ܡܢܗ. ܐܬܡܠܝ ܗܡܢ ܚܡܬܐ ܥܠ ܡܪܕܟܝ. *ܘܐܬܚܣܢ ܗܡܢ ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. 10
ܘܫܕܪ ܐܝܬܝ ܠܪܚܡܘܗܝ ܘܠܙܪܫ ܐܢܬܬܗ. *ܘܐܫܬܥܝ ܠܗܘܢ ܗܡܢ 11
ܐܝܩܪܐ ܕܥܘܬܪܗ ܘܣܘܓܐܐ ܕܒܢܘܗܝ. ܘܐܝܟܢܐ ܪܒܝܗ ܡܠܟܐ. ܘܐܥܠܝܗ ܥܠ ܪܘܪܒܢܐ.
ܘܥܠ ܟܠ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܗܡܢ. ܘܐܦܠܐ ܐܥܠܬ ܐܣܬܝܪ ܥܡ 12
ܡܠܟܐ ܐܠܐ ܠܝ ܠܗ. ܘܐܦ ܡܚܪ ܡܙܡܢ ܐܢܐ ܠܗ ܥܡ ܡܠܟܐ. *ܘܗܕܐ ܟܠܗ 13
ܠܐ ܫܘܝܐ ܠܝ ܒܟܠ ܙܒܢ ܕܚܙܐ ܐܢܐ ܠܗ ܠܡܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ ܕܝܬܒ ܒܬܪܥܐ
ܕܡܠܟܐ. ܕܠܐ ܙܐܥ ܡܢ ܩܕܡܝ. *ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܙܪܫ ܐܢܬܬܗ ܘܟܠܗܘܢ ܪܚܡܘܗܝ. 14
ܢܥܒܕܘܢ ܩܝܣܐ ܕܪܘܡܗ ܚܡܫܝܢ ܐܡܝܢ. ܘܒܨܦܪܐ ܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܘܢܨܠܒܘܢܝܗܝ
ܠܡܪܕܟܝ ܒܩܝܣܐ. ܘܥܘܠ ܠܡܫܬܝܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܟܕ ܚܕܐ ܐܢܬܝ. ܘܫܦܪ
ܡܠܬܐ ܩܕܡ ܗܡܢ ܘܥܒܕ ܩܝܣܐ.

Si adepta ſum miſericordiam in conſpectu tuo rex, & ſi videtur regi concedere quid poſtulo, & facere quod peto, *hoc eſt*, veniat rex & Haman ad convivium quod parabo ipſis cras, ſecundùm verbum regis. 8
Et egreſſus eſt Haman die illo lætus & hilaris corde: Et cùm videret Haman Mordecai ſedentem in porta regis, non aſſurrexiſſe nec commotum eſſe propter ipſum, repletus eſt indignatione adverſùs Mordecai. 9
Et moleſtè ferens Haman ad ædes ſuas diſceſſit: Et accerſivit amicos ſuos, & Zareſh uxorem ſuam, 10
Et expoſuit ipſis Haman gloriam opum ſuarum, & numerum filiorum ſuorum, & quomodo exaltâſſet ipſum rex, & ſupra omnes magnates & ſervos regis ſtatuiſſet. 11
Et dixit Haman, nec introduxit Eſther quenquam cum rege præter me: nam & cras me invitavit cum rege. 12
Sed totum hoc mihi non ſatisfacit, quotieſcunque video Mordecai Judæum qui ſedet in porta regis non commoveri à conſpectu meo. 13
Et dixit ipſi Zareſh uxor ejus & omnes amici, fiat patibulum quinquaginta cubitos altum, & manè dicito regi ut ſuſpendatur Mordecai in ipſo: Et ingredere ad convivium cum rege lætus. Et valdè placuit Hamani verbum: fecitque patibulum. 14

אסתר : ו

CAP. VI. ו

fuerunt & : dierum verborum monumentorũ librum *afferendum ad* dixit & *: regis* ſomnus *ſe elongaverat* illa nocte In
1 בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ
regis eunuchis duobus ,Teres & ,Bigthana *ſuper* Mordochai indicâſſet quòd ,ſcriptum eſt inventũ Et *.regis facies ad* lecta
2 נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמָּצֵא כָתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל־בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ
magnificentiæ & honoris factum eſt Quid : rex Dixitque .Achaſueros regem in manum mittere quæſierunt qui ,liminis cuſtodibꝰ ex
3 מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה
: rex Dixitque *.negotium* eo cum eſt factum Non : ejus miniſtri regis pueri dixerunt & ? hoc *ſuper* Mordochai ipſi
4 לְמָרְדֳּכַי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא־נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
ſuper Mordochai *ſuſpendendum ad* , regi *dicendum ad* ,exterius regis domus atrium in venerat Haman & ? atrio in Quis
מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־
.Ingrediatur : rex dixit & ,atrio in *ſtans* Haman Ecce : eum ad regis pueri Dixeruntque .ei fecerat parari quod ,lignum
5 הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא׃
Haman dixitque *?ejus honore in volens* rex cujus viro *in* faciendum Quid : rex ei dixit & ;Haman eſt ingreſſus Et
6 וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן
rex cujus Vir : regem ad Haman dixit Et *? me à uberiorem* honorem facere rex volet Cui :ſuo corde in
7 בְּלִבּוֹ לְמִי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ
quòd & : rex *eo ſuper equitavit* quo equum & , rex *ea in* ſe induit qua ,*regni* veſtem Adducant ; *ejus honore in volens*
8 חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃ יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ־בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר
.ejus capite in *regni* diadema detur
נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. VI.

NOctem illam duxit rex inſomnem, juſſitque ſibi afferri 1
hiſtorias & annales priorum temporum. Quæ cùm
illo præſente legerentur, Ventum eſt ad illum locum 2
ubi ſcriptum erat, quo modo nuntiâſſet Mardochæus inſidias
Bagathan & Thares eunuchorum,regem Aſſuerum
jugulare cupientium. Quod cùm audîſſet rex, ait;Quid 3
pro hac fide honoris ac præmii Mardochæus conſecutus
eſt ? Dixerunt ei ſervi illius ac miniſtri; Nihil omnino
mercedis accepit. Statímque rex; Quis eſt, inquit, in 4
atrio ? Aman quippe interius atrium domûs regiæ intraverat,
ut ſuggereret regi, & juberet Mardochæum affigi
patibulo, quod ei fuerat præparatum. Reſponderunt 5
pueri , Aman ſtat in atrio. Dixítque rex, Ingrediatur.
Cúmq; eſſet ingreſſus,ait illi;Quid debet fieri viro,quem 6
rex honorare deſiderat ? Cogitans autem in corde ſuo
Aman, & reputans quòd nullum alium rex, niſi ſe, vellet
honorare, Reſpondit ; Homo, quem rex honorare 7
cupit, Debet indui veſtibus regiis, & imponi ſuper 8
equum, qui de ſella regis eſt, & accipere regium diadema
ſuper caput ſuum,

תרגום TARGUM.

ו

1 ביה בליליא ההוא נדת שינתא דמלכא ביה בליליא ההוא נפק פורקנא ליהודאי
ביה בליליא אדברת שרה לביתיה דאבימלך ביה בליליא אתקטלו כל בוכרי דמצראי
ביה בליליא ההוא אתגליין נביאן לנביאן וחלמין לחלמי חזווא ביה בליליא ההוא
אתגריש עלמא כוליה מדינן וכל דייריהון אבלא רבא בכל כרכיא מספדא ויללא
בכל מדינתא עולמין אסירין בסקין סבין וסבן שקפין על לבהון וכולון צווחין במרר
ובקל רב מיללין ואמרין ווי דחזינן עקא על עקא ותבירא על תבירא ומתברנא קדמאה
לא אתסינן ומחתנא לא אתיהיבת אסו ומסדונא אתנחמנא וכיבי לבנא לא עברו מננא
דקרית אבהתנא רטישא על ארעא ומקדשנא סגר סנאה ועזרתנא דשישו בעלי דבבנא
ופרעה ומצראי לא עצו עלנא כהדא עצתא ומלכי עממיא לא חשיבו עלנא
כמחשבתא הדא למהוי עתידין ליומי הדין לשיציותנא מעל אפי ארעא גלי רזין גלא
ליה רזא דנא למרדכי די גזרת מותנא אתגזרת על דבית ישראל ואוף לעבדין ולאמהן
לא זבינו יתנא ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דקודשא בריך הוא מסרומא ואין לא
כתיב הדין קרא לא הוות אפשר למימריה דכתיב עורה למה תישן יי חס ושלום לית
קדמוי שנה אלא כד חטין בית ישראל עבד גרמיה דכות דמיך ברם כד עבדין רעותיה
לא נאם ולא דמיך נטר ישראל ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דמרדכי צדיקא דהוה
שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך דהון בית ישראל מתכנשין ויתבין קדמוי
ואמרין ליה את גרמת לנא ית כל בישתא הדא ואין את קמתא מן קדם המן רשיעא
וכרעתא וסגדתא ליה לא אתת עלנא כל עקתא הדא מתיב מרדכי ואמר לון לבושא
די הוה לבש המן רשיעא צירין עלוי תרין צלמין חד מן קדמוי וחד מן בתרוי ואין קמית
וסגידית ליה אשתכחית דאפלח לטעותא ואתון ידעין מן דפלח לטעותא יאבד מן
עלמא הדין ומטרד מן עלמא דאתי ושתקון מניה כולון ביה בליליא נדת שינתא
דהמן רשיעא דהוה שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך מהימת דהוה מתקן ית
צליבא למצלב ית מרדכי עלוי ולא הוה ידע די לנפשיה הוה מתקן יתיה ביה בליליא
ההוא נדת שינתא דאסתר צדיקתא דהוות עבדת לחמא לאעלא ית המן בשירותא עם
מלכא אחשורוש ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דמלכא דאחשורוש טפשא דהוה
שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך די נקט יתיה רוחא דנקטא למלכי וחבטת
יתיה כולי ליליא עני וכן אמר לכל רברבנוי מה דאכלית לא הנאה לי ומה דשתיתי לא
אתקבל עלי שמיא רעמין עלי ושמי שמיא מרימין בקלידהון הידא מתנן אמרית למשבק
למדינתא ולא שבקית לון או אסתר והמן מכונין למקטל יתי דלא אעלת אסתר
לשירותא עמי אלא המן בלחודוי ביה בליליא ההוא על דכרן אברהם יצחק ויעקב
קדם אבוהון די בשמיא דאשתלח מן מרומא מלאכא הוא מיכאל רב חילא דישראל
ויתב ברישיה דמלכא ונדד ית שנתא מניה כולי ליליא עד די אמר לאעלא קדמוי ית
ספר דכרניא מלי דיומא והון קרין ביה קדם מלכא עובדי דיניהון דמלכי קדמאי דהוון
מן קדמוי ויתיב לעיל מן עינוי דמלכא והוה מסתכל מלכא וחזי כדמות גבר עני ואמר
ליה למלכא המן בעי דנקטלך ונמליך יתיה חלופך והא מקדם בצפרא ובעי למשאל
מנך גברא דפרקך מן מותא ובעי למקטליה אלא אמר ליה להמן מה למעבד
לגברא דמלכא צבי ביקריה ותחזי דלא שאל מנך אלא לבושין דמלכא וכתרא
2 דמלכותא וסוסיא די רכיב עלוי מלכא : ואשתכח כתוב בספרא די חוי מרדכי על
בגתנא ותרש תרין רבני מלכא די נטרי פלטרין די בעו לאושטא ידא לקטלא ית
3 מלכא דאחשורוש בבית דמכיה : ואמר מלכא מה אתעביד יקרא ורבותא למרדכי
על דין ואמרו עולימי מלכא משומשנוי לא אתעביד עד כדון עמיה שום מדעם :
4 ואמר מלכא מן גברא דקאם בדרתא והמן על לדרתא די בבית מלכא ברייתא למימר
5 למלכא למצלב ית מרדכי על קיסא דזמין ליה : ואמרו עולימי מלכא ליתיה הא המן
6 קאם בדרתא ואמר מלכא יעול : ועל המן ואמר ליה מלכא מה חזי לאתעבדא לגבר
די מלכא צבי ביקריה וחשיב המן בלביה ואמר מן יצבי מלכא למעבד יקרא יתיר מני :
7 8 ואמר המן לות מלכא גבר די מלכא צבי ביקריה : ישים מלכא טעם ייתון לבוש ארגונא
די לבישו ביה ית מלכא ביומא די על למלכותא וסוסא די רכב עלוי מלכא ביומא דעל
למלכותא ודי אתיהב כלילא דמלכותא ברישיה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. VI.

In nocte illa receſſit ſomnus regis : *ipſa nocte illa prodiit ſalus Judæis,* 1
nocte illa aſſumpta eſt Sarah in domum Abimelech, nocte illa interfecta
ſunt omnia primogenita Ægyptiorum ; ipſa illa nocte revelatæ ſunt prophetiæ
prophetis & inſomnia ſomniantibus viſiones ; ipſa illa nocte commotus
eſt mundus univerſus, urbes & omnes incolæ earum, luctus magnus
erat in omnibus civitatibus , planctus & ejulatus in omnibus urbibus,juvenibus
accingentibus ſe ſaccis,ſenibus viris ac fœminis percutientibus
pectora ſua, omnibus denique plorantibus amarè, & voce magna
ejulantibus ac dicentibus ; Hei quòd vidimus ærumnam ſuper ærumna,
& cladem ſuper clade, & à clade noſtra prima nondum convaluimus,
neque vulneri noſtro reddita eſt ſanitas, aut à mœrore noſtro conſolationem
accepimus, & ægritudines animi noſtri non abierunt à nobis ; quòd
urbs patrum noſtrorum jaceat humi, & ſanctuarium noſtrum occluſit
hoſtis, & atria noſtra conculcârunt inimici : neque Pargboh & Ægyptii
inierunt in nos hujuſcemodi conſilium, nec reges gentium in animum
induxerunt contra nos hujuſcemodi cogitationem, ut parati eſſent in diem
hunc ad excindendum nos à facie terræ, (Qui ſecreta revelat revelavit
hoc ſecretum ipſi Mardechai, decretum internecionis decretum
eſſe contra domum Iſrael) neque in ſervos & ancillas vendiderunt nos.
Ipſa illa nocte receſſit ſomnus ſancti illius benedicti ſupernè : niſi vero
ſcriptum fuiſſet hoc, haudquaquam licuiſſet illud dicere ; ſcriptum eſt
enim, Evigila, quare dormis Domine : Abſit hoc, illi nunquam præſens
eſt ſomnus, ſed peccante domo Iſraelitide quaſi dormientem agit, quando
vero faciunt voluntatem ejus , non dormitat neque dormit qui cuſtodit
Iſrael. Ipſa illa nocte receſſit ſomnus Mardechai juſti, qui vigilavit
& non decubuit, decumbens vero non dormivit ; quòd congregati eſſent
domus Iſrael & ſederent coram eo, dicentes : Tu nobis author fuiſti
omnis mali hujus, ſi enim ſurrexiſſes coram Haman impio , & inclinati
corporis cultum ei præſtitiſſes, haud eveniſſet nobis omnis anguſtia
hæc. Quibus reſpondens Mardechai ſic locutus eſt : Veſtis qua amictus
eſt Haman impius, duas habuit ſuper ſe depictas imagines, unam ante,
alteram retro ; ſi vero aſſurrexiſſem & cultum ei exhibuiſſem, compertus
eſſem coluiſſe idola, vos autem nôſtis eum qui colit idola periturum
eſſe ex hoc mundo,et excluſum iri è mundo qui venturus eſt: conticuerunt
itaque ab eo omnes illi. Ea ipſa nocte receſſit ſomnus Haman impii, qui
vigilias agens non cubuit, vel ſi cubaret ſomnum non cepit,ex quo
tempore parabat crucem qua ſuſpenderet Mardechai , inſcius ſe illam
ſibi ipſi parare : Eadem nocte ipſa receſſit ſomnus Ezzther juſtæ,
quòd appararet dapes quo Haman exciperet convivio cum rege Ahhaſueros.
Eadem ipſa nocte receſſit ſomnus Ahhaſueros infatuati, qui vigilans
non recubuit,vel ſi fortè recubuiſſet inſomnis manſit , quòd inceſſeret
eum ſpiritus qui ſolet inceſſere reges , & exagitaret eum tota
nocte : loquutus tandem ſic affatus eſt omnes proceres ſuos , Quicquid
edo mihi non prodeſt, quodque bibo non ſapit mihi ; perſtrepunt adverſus
me cœli , & cœli cœlorum extollunt vocem ſuam : nunquid tributa
pollicitus me remiſſurum provinciis non remiſi illis ? An Ezzther
& Haman ſtatuerunt occidere me , quòd neminem introduxerit Ezzther
ad convivium mecum niſi Haman ſolum? Eademmet nocte intravit
recordatio Abraham , Iſaac & Jaacob in præſentiam patris eorum
cœleſtis , adeo ut mitteretur ab excelſo Angelus , ipſe Michael præfectus
exercitui Iſrael , qui capiti regis inſidens abarcuit ab eo ſomnum
tota nocte , donec dixit ut afferretur ante ſe liber monimentorum
verborum dierum : & *legerunt in eo* ante regem *acta judicialia*
regum priorum , qui fuerunt ante illum. Sedit etiam ſupra oculos
regis , intuitus autem rex vidit quaſi ſimilitudinem viri , qui hiſce
verbis allocutus eſt ipſum regem : Haman cupidus eſt te occidendi, &
ſeipſum pro te in regnum ingerendi ;ecce autem aderit primo mane , poſtulaturus
à te virum qui morti te eripuit , & in animo habens interficere
illum : tu vero dicito ipſi Haman, Quid faciendum viro cujus
honori rex ſtudet ? & videbis eum nihil aliud petiturum à te , niſi veſtimenta
regia, & coronam regni & equum quo vehi ſolet rex. Et inventum 2
eſt ſcriptum in libro, quòd indicaverat Mardechai adverſus
Bigthan & Theres duos principes regios *cuſtodes* palatiorum , qui quæſiverant
extendere manum ad occidendum regem Ahhaſueros *in conclavi*
cubiculi ſui. Et dixit rex : Quid factum eſt honoris & amplitudinis 3
propter hoc Mardechai ? & dixerunt pueri regis miniſtrantes ei : Non
factum eſt *adhuc* cum illo quicquam omnino. Et dixit rex: Quis eſt vir 4
qui ſtat in atrio ? Haman autem intrabat in atrium domus regis exterius,
ad dicendum regi ut ſuſpenderetur Mardechai ſuper lignum,quod paraverat
ei. Et dixerunt pueri regis ad eum ; Ecce Haman ſtat in atrio: & 5
dixit rex, Intret. Et *intravit* Haman: & dixit ei rex ; Quid videtur faciendum 6
viro cujus honorem rex cupit ? & cogitavit Haman in corde
ſuo, & dixit : Cuinam cupiet rex facere honorem pluſquam mihi ? Et 7
dixit Haman regi : Vir cujus honorem rex cupit, Ponat rex decretum 8
ut adducant veſtimentum purpureum,quo induunt regem *die quo accedit*
ad regnum, & equum ſuper quo equitat rex, *die quo auſpicatur regnum,*
& detur corona regni in caput ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ (μ) εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τί θέλεις Ἐσθήρ; ϗ τί σου ἐστὶ τὸ ἀξίωμα; ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου, ϗ ἔ-
4 σται σοι. Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ, (ν) Ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν. εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, (ξ) ἐλθάτω ϗ αὐτὸς
5 ϗ Ἀμὰν εἰς τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω σήμερον. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (ο) Κατασπεύσατε Ἀμὰν, ὅπως ποιήσω-
6 μεν τὸν λόγον Ἐσθήρ. ϗ (†) παραγίνονται ἀμφότεροι (π) εἰς τὴν δοχὴν, ἣν εἶπεν Ἐσθήρ. (ρ) Ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν
7 ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ, Τί ἐστιν βασίλισσα Ἐσθήρ; ϗ ἔσται ὅσα ἀξιοῖς. (σ) Καὶ εἶπε, Τὸ αἴτημά μου, ϗ
8 (τ) τὸ ἀξίωμα· Εἰ εὗρον χάριν (υ) ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς ϗ Ἀμὰν (∴) ἔπι τὴν αὔριον εἰς τὴν
9 δοχὴν, ἣν ποιήσω αὐτοῖς, ϗ (φ) αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά. Καὶ ἐξῆλθεν (ϖ) ὁ Ἀμὰν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχα-
ρὴς εὐφραινόμενος. ἐν δὲ τῷ (χ) ἰδεῖν Ἀμὰν Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ, (ψ) ἐθυμώθη σφόδρα.
10 11 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε τοὺς φίλους, ϗ (ω) Ζωσάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν
πλοῦτον αὐτοῦ, ϗ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς (α) αὐτῷ περιέθηκε, ϗ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν (β) πρωτεύειν ϗ ἡ-
12 γεῖσθαι τῆς βασιλείας. Καὶ εἶπεν Ἀμὰν, Οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν,
13 ἀλλ' ἢ ἐμὲ, ϗ εἰς τὴν αὔριον (γ) κέκλημαι. Καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω Μαρδοχαῖον τὸν Ἰου-
14 δαῖον ἐν τῇ αὐλῇ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν (δ) Ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ϗ οἱ φίλοι, (ε) Κοπήτω σοι ξύλον
πηχῶν πεντήκοντα, ὄρθρου δὲ εἶπον τῷ βασιλεῖ, ϗ κρεμασθήτω Μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου. σὺ δὲ
εἴσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ, ϗ εὐφραίνου. ϗ ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ Ἀμὰν, ϗ ἡτοιμάσθη τὸ
ξύλον.

Et dixit rex, Quid vis Eſther? Et quod tuum eſt poſtulatum? uſque 3
ad dimidium regni mei, (b) & erit tibi. Dixit autem Eſther, Dies 4
mea inſignis hodiè eſt. Si igitur videtur regi; veniat & ipſe &
Aman ad convivium, quod faciam hodiè. Et dixit rex; Vocate 5
citò Aman, ut faciamus verbum Eſther. Et adveniunt utrique ad
convivium, quod dixit Eſther. In potatione autem dixit rex ad 6
Eſther, Quid eſt regina Eſther? & erunt, quæcunque poſtulaveris?
Et dixit; Petitio mea, & (c) poſtulatum: Si inveni gratiam in con- 7 8
ſpectu regis; veniat rex, & Aman adhuc cras ad convivium, quod
faciam eis, & cras faciam ea. Et exiit Aman à rege alacer (d) læ- 9
tus. In videndo autem Aman Mardochæum Judæum in aula, indi-
gnatus eſt valdè. Et ingreſſus in propria, vocavit amicos, & Zoſa- 10
ram uxorem ſuam, Et demonſtravit eis divitias ſuas, & gloriam, 11
quam rex ei circumpoſuerat, & quomodò fecerat eum tenere primum
locum, & præeſſe regno. Et dixit Aman; Non vocavit regina cum 12
rege quenquam ad convivium, niſi me: etiam in craſtinam vocatus
ſum. Et hæc mihi non placent; quamdiu videro Mardochæum Ju- 13
dæum in aula. Et dixit ad eum Zoſara uxor ejus, & amici; Ca- 14
datur tibi lignum cubitorum quinquaginta: manè autem dic regi, &
ſuſpendatur Mardochæus ſuper lignum. Tu autem intra ad convi-
vium cum rege, & lætare. Et placuit verbum ipſi Aman, & paratum fuit lignum.

MS. A. (μ) εἶπεν αὐτῇ ὁ (ν) Ἡμέρα μοι σήμερον ἐπίσημος. εἰ οὖν (ξ) ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς ϗ Ἀμὰν (ο) Κατασπευσάτω Ἀμὰν ποιῆσαι τὸ (†) παραγείνονται (π) ἐπὶ τὴν (ρ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ ἐν τῷ πότῳ, Τί ἐστιν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα; ϗ ἔσται σοι ὅσα (σ) Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, Τὸ (τ) τὸ ἀξίωμά μου· (υ) ἐναντίον τοῦ βασιλέως, (∴) ἐπὶ τὴν (φ) αὔριον γὰρ (ϖ) Ἀμὰν (χ) ἰδεῖν Μαρδοχαῖον (ψ) ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, ϗ ἐκάλεσεν (ω) Σωσάραν (α) περιέθηκεν αὐτῷ, (β) πρῶτον ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας. Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐθένα (γ) κέκληκεν. (δ) Σωσάρα (ε) Κοπήτω ξύλον

ΚΕΦ. ς'.

1 Ὁ δὲ κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην. ϗ εἶπε (α) τῷ διακόνῳ αὐτοῦ εἰσφέ-
2 ρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. Εὗρε δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ
Μαρδοχαίου, ὡς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο (β) εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐ-
3 τοὺς, καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Τίνα δόξαν ἢ χάριν
ἐποιήσαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; (γ) καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, Οὐκ ἐποίησας αὐτῷ (†) οὐδέν.
4 Ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἰδοὺ Ἀμὰν ἐν τῇ αὐλῇ. εἶπε δὲ
5 ὁ βασιλεὺς, Τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ Ἀμὰν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ,
6 ᾧ ἡτοίμασε. (δ) Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, Ἰδοὺ Ἀμὰν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ. ϗ εἶπεν ὁ βασι-
λεὺς, Καλέσατε αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ, (ε) ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι;
7 εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ Ἀμὰν, Τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ; Εἶπε δὲ (ζ) πρὸς τὸν βασιλέα, Ἄνθρω-
8 πον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι, (η) Ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βα-
9 σιλεὺς περιβάλλεται, ϗ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει, Καὶ δότω ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως
τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ· καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ
τὸν ἵππον, καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, λέγων, Οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ
10 βασιλεὺς δοξάζει. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Καλῶς ἐλάλησας· οὕτως (θ) ποίησον τῷ Μαρδο-
χαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ, (ι) τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, ϗ μὴ παραπεσάτω σου λόγος ὧν ἐλάλησας.
11 Ἔλαβε δὲ Ἀμὰν τὴν στολὴν καὶ τὸν (κ) ἵππον, καὶ ἐστόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν
ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ϗ ἐκήρυσσε, λέγων, Οὕτως ἔσται παντὶ
ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι.

CAP. VI.

DOMINUS autem amovit ſomnum à rege nocte illâ: & di- 1
xit miniſtro ſuo afferre literas memoriales dierum ad legendum ei.
Invenit autem literas ſcriptas de Mardochæo, quomodò annuntiâ- 2
rat regi de duobus eunuchis regis, dum illi cuſtodias agerent, & quæ-
rerent inferre manum Artaxerxi. Dixit autem rex; Quam gloriam, 3
vel gratiam fecimus Mardochæo? Et dixerunt miniſtri regis, Non
feciſti ei quicquam. Dum autem percunctaretur rex de benevolentia 4
Mardochæi, ecce Aman in aula. Dixit autem rex; Quis in aula?
Aman autem intraverat ad dicendum regi, ut ſuſpenderet Mardochæum
in ligno, quod paraverat. Et dixerunt miniſtri regis, Ecce Aman 5
ſtat in aula. Et dixit rex, Vocate eum. Dixit autem rex ad A- 6
man; Quid faciam homini, quem ego volo glorificare? Dixit autem
in ſeipſo Aman; Quem vult rex glorificare, niſi me? Dixit autem 7
ad regem; Hominem quem vult rex glorificare, Afferant pueri regis 8
ſtolam byſſinam, quâ rex circundatur, & equum, ſuper quem rex inſcen-
dit, Et det uni amicorum regis honoratorum, & induat ſtolâ homi- 9
nem, quem rex diligit: & aſcendere faciat eum ſuper equum, &
prædicet per plateam civitatis, dicens; Sic erit omni homini, quem
rex glorificat. Dixit autem rex ad Aman, Probè locutus es. Sic fa- 10
cito Mardochæo Judæo ſervienti in aula: & non decidat à te ver-
bum ex iis quæ locutus es. Sumpſit autem Aman ſtolam, & equum, & 11
ſtolâ induit Mardochæum, & impoſuit eum ſuper equum, & tranſivit
per plateam civitatis, & prædicabat, dicens; Sic erit omni homini,
quem rex vult glorificare.

MS. A. (α) τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. (β) εὐνούχων αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιβαλεῖν αὐτοὺς τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. (γ) καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας, Οὐκ (†) οὐθέν. (δ) Καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας τοῦ βασιλέως, (ε) ᾧ ἐγὼ (ζ) τῷ βασιλεῖ, (η) Ἐνεγκάτω στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, (θ) ποιήσομεν Μαρδοχαίῳ (ι) τῷ θεραπεύοντι, ὃν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ϗ μὴ παραπεσάτω (κ) ἵππον, * ϗ διῆλθεν

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* [illegible] * ܘ̄ *

*ܘܒܠܠܝܐ ܗܘ ܦܪܕܬ ܫܢܬܗ ܕܡܠܟܐ . ܘܐܡܪ ܠܡܝܬܝܘ ܣܦܪ ܕܘܟܪܢܐ ܕܡ̈ܠܐ 1
ܕܝܘ̈ܡܬܐ. ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. *ܘܐܫܬܟܚ ܕܟܬܝܒ ܕܚܘܝ ܡܘܪܕܟܝ ܥܠ 2
ܒܓܬܢ ܘܬܪܫ ܬܪ̈ܝܢ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܕܡܠܟܐ ܢܛܘ̈ܪܝ ܬܪܥܐ. ܕܒܥܘ ܕܢܘܫܛܘܢ ܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܥܠ
ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܡܢܐ ܐܬܥܒܕ ܐܝܩܪܐ ܘܪܘܪܒܐ ܠܡܘܪܕܟܝ ܥܠ ܗܕܐ. 3
ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܘܡܫܡܫ̈ܢܘܗܝ. ܠܐ ܐܬܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ. * ܘܐܡܪ 4
ܡܠܟܐ ܡܢܘ ܒܕܪܬܐ. ܘܗܡܢ ܐܬܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܠܕܪܬܐ ܒܪܝܬܐ. ܕܢܐܡܪ ܠܡܠܟܐ
ܕܢܬܠܐ ܠܡܘܪܕܟܝ ܥܠ ܩܝܣܐ ܕܐܛܝܒ ܠܗ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܥܠܝ̈ܡܘܗܝ ܠܡܠܟܐ. ܗܐ 5
ܗܡܢ ܩܐܡ ܒܕܪܬܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܢܥܘܠ. * ܘܥܠ ܗܡܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܢܐ 6
ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ ܠܓܒܪܐ. ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. ܘܐܡܪ ܗܡܢ ܒܠܒܗ. ܠܡܢܘ ܨܒܐ
ܡܠܟܐ ܠܡܥܒܕ ܐܝܩܪܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܕܡܢܝ. * ܘܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܠܟܐ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ 7
ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܢܝܬܘܢ ܠܒܘ̈ܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܠܒܫ ܡܠܟܐ. ܘܣܘܣܝܐ ܕܪܟܒ 8
ܥܠܘܗܝ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܐܬܬܣܝܡ ܬܐܓܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܪܫܗ.

CAP. VI.

Nocte ipſâ diſceſſit ſomnus regis. Juſ- 1
ſítque afferri commentarium rerum quoti-
dianarum: & legebant coram rege. Inven- 2
tum eſt autem ſcriptum, indicâſſe Morde-
cai, de Bagthan & Thareſh duobus eunu-
chis regis, cuſtodibus portæ, voluiſſe ipſos
manum mittere in regem Achſhiraſh. Et 3
dixit rex, Quid factum eſt honoris ac pro-
vectûs Mordecai propter hoc? dixerunt regi
ſervi ipſius ac miniſtri, Non eſt factum ipſi
quicquam. Et dixit rex, Quis in atrio? 4
Jam Haman venerat ad domum regis, in a-
trium exterius, ut ſuggereret regi, ut ſuſpen-
deret Mordecai in patibulo quod ipſi pa-
raverat. Dixerunt regi pueri ipſius, Ecce 5
Haman ſtat in atrio: Et dixit rex, Ingre-
diatur. Ingreſſus eſt Haman, & dixit ei rex; 6
Quid ei fieri par eſt, cui rex honorem fieri
velit? Dixit apud ſe Haman, Quis eſt cui
honorem fieri velit rex præ me? Et dixit 7
Haman regi, Cui honorem rex fieri velit,
Afferant veſtes regias quas portaverit rex, 8
& equum cui rex inſederit, coronâ regiâ in
caput ejus impoſitâ.

rex cujus virum induant & ,majoribus principibus regis principibus de viri manum *super* equus & vestimentũ detur Et

9 וְנָתוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל־יַד־אִישׁ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּשׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ

cujus , viro fiet Sic *: ejus facies ad* clament & :civitatis *platea in* equo super eum *faciant* equitare &,*ejus honore in volens*

חָפֵץ בִּיקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל־הַסּוּס בִּרְחוֹב הָעִיר וְקָרְאוּ לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר

: es locutus quemadmodum , equum & , vestimentum *cape* , Festina :Haman ad rex Dixitque .*ejus honore in volens* rex

10 הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ

Tulitque .es locutus quæ omnibus ex *verbum* facias cadere ne :regis porta in *sedenti* Jehudæo Mordochai ita fac &

11 וַעֲשֵׂה־כֵן לְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אַל־תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיִּקַּח

: ejus facies ad .clamabat & ,civitatis *platea in* eum fecit equitare & ; Mordochai induit & , equum & , vestimentum Haman

הָמָן אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיַּלְבֵּשׁ אֶת־מָרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ בִּרְחוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו

in est compulsus Haman & ;regis januam ad Mordochai est reversus Et.*ejus honore in volens* rex cujus , viro fiet Sic

12 כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃ וַיָּשָׁב מָרְדֳּכַי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמָן נִדְחַף אֶל־

quod omne suis amicis omnibus & ,suæ uxori Zeres Haman narravit Et .capite *opertus* & ,lugens suam domum

13 בֵּיתוֹ אָבֵל וַחֲפוּי רֹאשׁ׃ וַיְסַפֵּר הָמָן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֹהֲבָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר

cadere cœpisti cujus ,Mordochai Jehudæorum semine de Si : ejus uxor Zeres & ,ejus sapientes ei dixeruntque:sibi acciderat

קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר הַחִלּוֹתָ לִנְפֹּל

: pervenerunt regis eunuchi & ,eo cum loquentibus ipsis Adhuc .*ejus facies ad* cades cadendo sed ,ei prævalebis non,*ejus facies ad*

14 לְפָנָיו לֹא־תוּכַל לוֹ כִּי־נָפוֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו׃ עוֹדָם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ

.Esther fecerat quod convivium ad Haman *adducendum ad* festinaverunt &

וַיַּבְהִלוּ לְהָבִיא אֶת־הָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר׃

CAP. VII. ז

secunda die in etiam Esther ad rex Dixitque .regina Esther cum bibendum ad ,Haman & , rex venit Et

1 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי 2

.fiet & ,regni dimidium ad usque ?tua postulatio quæ & ?tibi dabitur & ,regina Esther tua petitio Quæ : vini convivio in

בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׁאֵלָתֵךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ׃

mea anima mihi detur ,*bonum rege super* si & , rex tuis oculis in gratiam inveni Si : dixit & , regina Esther respondit Et

3 וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמַר אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי

, occidendum ad , delendum ad ,meus populus & ego sumus venditi Quia .mea postulatione *in* meus populus & ,mea petitione *in*

4 בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי׃ כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג

Dixitque . regis *damno in æquans angustiator non quia* : tacuissem ,venderemur ancillas in & servos in si & : perdendum ad &

5 וּלְאַבֵּד וְאִלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי כִּי אֵין הַצָּר שֹׁוֶה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר

? sic *faciendum ad* suum cor *ipsum* implevit *quod* ,*ille hic ubi* & ,hic *ipse* Quis :reginam Esther ad dixit & ,Achasueros rex

הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי־זֶה הוּא אֲשֶׁר־מְלָאוֹ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן׃

.reginæ & , regis *faciebus* à est territus Haman & :hic malus Haman inimicus &,*angustiator* Vir : Esther dixit Et

6 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה׃

Versio VULG. LAT.

Et primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equum ejus, & per plateam civitatis incedens clamet, & dicat ; Sic honorabitur, quemcunque voluerit rex honorare. 9
Dixítque ei rex ; Festina, & sumptá stolâ & equo, fac, ut locutus es, Mardochæo Judæo, qui sedet ante fores palatii. Cave ne quidquam de his, quæ locutus es, prætermittas. 10
Tulit itaque Aman stolam & equum, indutúmque Mardochæum in platea civitatis, & impositum equo præcedebat, atque clamabat ; Hoc honore condignus est, quemcunque rex voluerit honorare. 11
Reversúsque est Mardochæus ad januam palatii : & Aman festinavit ire in domum suam, lugens & operto capite : 12
Narravítque Zares uxori suæ, & amicis, omnia quæ evenissent sibi. Cui responderunt sapientes, quos habebat in consilio, & uxor ejus ; Si de semine Judæorum est Mardochæus, ante quem cadere cœpisti, non poteris ei resistere, sed cades in conspectu ejus. 13
Adhuc illis loquentibus, venerunt eunuchi regis, & citò eum ad convivium quod regina paraverat, pergere compulerunt. 14

CAP. VII.

INtravit itaque rex & Aman, ut biberent cum regina. 1
Dixítque ei rex etiam secundâ die, postquàm vino incaluerat ; Quæ est petitio tua, Esther, ut detur tibi ? & quid vis fieri ? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. 2
Ad quem illa respondit ; Si inveni gratiam in oculis tuis, ô rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro. 3
Traditi enim sumus ego & populus meus, ut conteramur, jugulemur, & pereamus. Atque utinam in servos & famulas venderemur : esset tolerabile malum, & gemens tacerem : nunc autem hostis noster est, cujus crudelitas redundat in regem. 4
Respondénsque rex Assuerus ait ; Quis est iste, & cujus potentiæ, ut hæc audeat facere ? 5
Dixítque Esther ; Hostis & inimicus noster pessimus iste est Aman. Quod ille audiens, illicò obstupuit, vultum regis ac reginæ ferre non sustinens. 6

תרגום TARGUM.

9 ויהא מתיהב לבוש ארגונא וסוסא על ידא דגברא רבא מרברבי דמלכא אסטרטינין
וילבשון תורביני מלכא ית גברא דמלכא צבי ביקריה וירכיבונוהי עלוי סוסא בפתאה
10 דקרתא ויקלסון קדמוי כדנא יתעבד לגברא דמלכא צבי ביקריה: ואמר מלכא להמן
אוחי סב ית לבוש ארגונא וית סוסיא כמא די מלילתא ועבד כן למרדכי יהודאה אמר
ליה המן לאידין מרדכי אתיב ליה מלכא למרדכי יהודאה אמר ליה המן סגיאין מרדכי
יהודאי אית בשושן אתיב ליה מלכא להוא דסדרת אסתר ליה סנהדרין בתרע
פלטרין דמלכא אמר ליה המן בבעו מנך קטול יתי ולא תגזור עלי כפתגמא הדין אמר
11 ליה מלכא אוחי ולא תמנע מדעם מן כל מה דמלילתא: ודבר המן ית לבוש ארגונא
וית סוסא ואלביש ית מרדכי וארכבניה בפתאה דקרתא וקלס קדמוי כדין יתעבד
12 לגברא די מלכא צבי ביקריה: ותב מרדכי לסנהדרין די בתרע פלטרין דמלכא
ואשלח ית לבוש ארגונא מעלוהי ולבש סקא ויתב על קטמא והוה מודה ומצלי
עד רמשא והמן אתבהל ואזל לביתיה אבל על ברתיה ומתעטף על רישיה כאבלא
13 על ברתיה וכסופיה: ואשתעי המן לזרש אנתתיה ולכל רחמוי ית כל די ארעיה
ואמרו ליה חכימוי וזרש אנתתיה אין מזרעא דצדיקיא מרדכי דשרית למפל קדמוי
היכמה די נפלו מלכיא קדם אברהם במישר חקליא אבימלך קדם יצחק יעקב נצח
מלאכא ועל ידוי דמשה ואהרן טבעו פרעה וכל משריתיה בימא דסוף וכל מלכיא
ושלטוניא דאבאישו להון מסר יתהון אלההון בידיהון ואף אנת לא תכול לאבאשא
14 ליה ארום מפל תפול קדמוי: עוד כען אנו[illegible]לין עמיה ורבני מלכא מטו ואוחו
להנעלא ית המן למשתיא דעבדת אסתר:

ז

1 ועל מלכא והמן למשתי עם אסתר מלכתא: ואמר מלכא לאסתר אוף ביומא
2 תנינא במשתיא דחמרא מה שאלתך אסתר מלכתא ויתיהב ליך ומה בעותיך אפילו
עד פלגות מלכותא אתננה ליך לחוד למבני בית מוקדשא דקאים בפלגות תחום מלכותי
לא אתן ליך דהכדין קיימית בשבועה לגושם ולטוביה ולסנבלט ברם אוריכי עד דירבי
3 דריוש בריך ויחסן מלכותא ותתעבד: וזקפת אסתר ית עינהא כלפי שמיא ואתיבת
אסתר מלכתא ואמרת אין אשכחית רחמין קדמך מלכא רמא ואין קדם מלכא דארעא
שפיר תתיהב לי שיזוב נפשי מן ידוי דסנאה בשאלתי ופורקן עמי מן ידוי דבעל דבביה
4 בבעותי: ארום אודבננא מגן אנא ועמי בית ישראל לאשתיצאה לאתקטלא ולהובדא
ואלולי לעבדין ולאמהן אודבננא שתקית ארום לית מעיקא טימין ורווחא באנזיקא
5 דמלכא: ואמר מלכא אחשורוש ואמר לאסתר מלכתא מן הוא דין ובאידין אתר הוא
6 גברא חציפא וחייבא ומרודא די אמלכיה לבביה למעבד כדין: ואמרת גברא מעיקא
ובעל דבבא דבעא למקטלך ברמשא בבית דמכך ויומא דין בעא למלבש אסטלא
דמלכותא ולמרכב על סוסא די לך ולאחתא מניכא דדהבא על רישיה ולמרדא בך
ולמסב מנך מלכותא ואסתקפת מלתא מן שמיא ואתעביד ההוא יקרא למרדכי צדיקא
אחוי דאבא בר יאיר בר שמעי בר שמידע בר בענה בר אלה בר מיכא בר מפיבושת בר
יהונתן בר שאול מלכא בר קיש בר אביאל בר צרור בר בכורת בר אפיה בר שחרים בר
עזיה בר ששון בר מיכאל בר אליאל בר עמיהוד בר שפטיה בר פנואל בר פיתח בר מלוך
בר ירובעל בר ירוחם בר חנניה בר זבדי בר אלפעל בר שמרי בר זבדיה בר רמות בר
חשום בר שחורה בר עזא בר גוזא בר גרא בר בנימן בר יעקב בר יצחק בר אברהם גברא
מעיקא ובעל דבבא המן ביש הדין בעא למצלביה והמן אשתעמים מן קדם מלכא
ומלכתא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et detur vestis *purpurea* & equus in manum cujusdam ex principibus regis antesignanis, & induant *curatores regis* virum cujus rex cupit honorem : & deducant illum super equum in platea civitatis, & clament ante eum : Sic fiet viro cujus honorem cupit rex. 9
Et dixit rex ad Haman : Festina accipe vestimentum *purpureum* & equum, sicut locutus es, & facito sic Mardechai Jehudæo. *Dixit ei Haman, cuinam Mardechai? respondit ei rex, Mardechai Jehudæo: regessit ei Haman, Multi Mardechai Jehudæi sunt in Susan : respondit ei rex, illi ipsi cui instituit Ezzther regina Sanhedrin* in porta palatiorum regis : *dixit ei Haman, impetrem à te ut occidas me, potius quam imponas mihi rem hujusmodi: instituit ei rex; Festina, neque* subtrahas quicquam ex omnibus quæ locutus es. 10
Et accepit Haman vestimentum *purpureum* & equum, & induit Mardechai, & equitare fecit illum in platea civitatis ; & clamavit ante illum : Sic fiet viro cujus honorem rex cupit. 11
Et rediit Mardechai ad *Sanhedrin quod erat in porta* palatiorum regis, *& exutâ veste purpureâ induit saccum, & sedit in cinere confitens & orans usque ad vesperam* : & Haman turbatus est & ivit in domum suam, lugens *pro filia sua*, & involutus capite suo *instar lugentis pro filia sua & opprobrio suo*. 12
Et narravit Haman Zeres uxori suæ & omnibus necessariis suis omnia quæ acciderant sibi: & dixerunt illi sapientes ejus & Zeres uxor ejus ; Si ex semine *justorum* est Mardechai, ante quem cœpisti cadere, *sicut ceciderunt reges ante Abraham in valle campestri, Abimelech ante Isaac, Jaacob superavit angelum & per manus Mosis & Aaron demersi sunt Parghoh & omnes copiæ ejus in mari Suph, omnes denique reges & principes qui malefecerunt eis, tradidit Deus illorum in manus ipsorum* ; atque etiam tu non poteris malefacere ei, sed cadendo cades ante illum. 13
Hactenus illi loquebantur cum illo, & principes regis pervenerunt, & festinaverunt ut introducerent Haman in convivium quod fecerat Ezzther. 14

CAP. VII.

ET introivit rex & Haman ad bibendum cum Ezzther regina. 1
Et dixit rex ad Ezzther etiam die secunda in convivio vini : Quæ est petitio tua Ezzther regina, & dabitur tibi ? & quæ postulatio tua ? *etiam* usque ad dimidium regni, *dabo illam tibi: Veruntamen ut ædificetur domus sanctuarii, quæ stat in dimidio termini regni mei, haud concedam tibi; quia sic promisi cum juramento Gosem & Tobiæ, & Sanballath: sed expectato donec adolescat Darius filius tuus & hæreditate accipiat regnum,* & fiet. 2
Et elevavit Ezzther oculos suos cœlum versus, & respondit Ezzther regina, & dixit : Si inveni gratiam coram te rex *summe*, & si regi *terræ* gratum est ; detur mihi evasio animæ meæ de manu odientis me in petitionem meam, & liberatio populi mei de manu auctoris inimicitiæ *ejus* in postulationem meam. 3
Quia venditi sumus gratis ego & populus meus domus Israel ad internecionem, ad occisionem & ad perditionem : & si in servos & in ancillas venditi essemus, tacerem: verum non est afflictori utilitas aut cunctatio in detrimento regis. 4
Et dixit rex Ahhasueros, & dixit ad Ezzther reginam : Quisnam ille est ? & in quonam loco vir audax, & scelestus, & conjurator, qui consilium inivit in corde suo ut faceret sic ? 5
Et dixit : Vir angustiator & auctor inimicitiæ, *qui conatus est occidere te vesperi in penetrali cubiculi tui, hodie etiam in mente habuit amiciri chlamyde regia & vehi equo tuo, & imponere diadema aureum capiti suo, & rebellare in te, & regno te privare ; sed occasionem præbente voce cœlitus factus est honor iste Mardechai justo patruo meo, filio Jair, filii Simei, filii Semidah, filii Baanah, filii Elah, filii Micha, filii Mephiboseth, filii Jehonathan, filii Saul regis, filii Kis, filii Abiel, filii Seror, filii Becorath, filii Aphiah, filii Seharim, filii Uziah, filii Sason, filii Michael, filii Eliel, filii Ammihud, filii Sephatiah, filii Penuel, filii Pithach, filii Meloch, filii Jerubbaal, filii Jeruham, filii Hanania, filii Zibdi, filii Elpaal, filii Simri, filii Zebadiah, filii Remuth, filii Hassom, filii Sehora, filii Uzza, filii Guza, filii Gera, filii Binjamin, filii Jaacob, filii Isaac, filii Abraham. Vir angustiator & auctor inimicitiæ*, Haman malus hic, *quæsivit crucifigere eum*. Et Haman stupefactus est à facie regis & reginæ. 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ἐπέστρεψε δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν. Ἀμὰν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς. Καὶ διη-
13 γήσατο Ἀμὰν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ (λ) Ζωσάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις. καὶ (μ) εἶπαν πρὸς αὐτὸν
οἱ φίλοι, καὶ ἡ γυνή, Εἰ ἐκ γένους Ἰουδαίων Μαρδοχαῖος, ἦρξαι ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, πεσὼν (ν) πεσῇ, καὶ οὐ
14 μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, (ξ) ὅτι Θεὸς ζῶν μετ᾽ αὐτοῦ. Ἔτι αὐτῶν λαλούντων, παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι, ἐπισπεύ-
δοντες τὸν Ἀμὰν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν Ἐσθήρ.

MS. A. (λ) Σωσάρᾳ (μ) εἶπον (ν) πεσῇ, οὐ μὴ δύνῃ (ξ) ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ζῶν μετ᾽ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ζʹ.

1 2 Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμάν, συμπιεῖν τῇ βασιλίσσῃ. (α) Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ
ἐν τῷ πότῳ, Τί ἐστιν, Ἐσθὴρ (β) βασίλισσα; καὶ τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; καὶ (γ) ἔστω σοι ἕως
3 ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Καὶ ἀποκριθεῖσα, εἶπεν, Εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ
4 αἰτήματί μου, καὶ (δ) ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου. Ἐπράθημεν γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς (ε) ἀπώλειαν καὶ
διαρπαγὴν καὶ δουλείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ παρήκουσα· οὐ γὰρ ἄξιος ὁ διάβολος τῆς
5 6 αὐλῆς τοῦ βασιλέως. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, Τίς οὗτος, ὅστις ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Εἶπε δὲ Ἐσθήρ,
7 Ἄνθρωπος ἐχθρὸς Ἀμάν, ὁ πονηρὸς οὗτος. Ἀμὰν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης. Ὁ δὲ βασι-
λεὺς ἐξανέστη (ζ) ἀπὸ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κῆπον. ὁ δὲ Ἀμὰν παρῃτεῖτο τὴν βασίλισσαν· ἑώρα γὰρ (†) ἑαυτὸν ἐν κακοῖς
8 ὄντα. Ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς (ȣ) ἐκ τοῦ κήπου. (η) Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν τὴν βασίλισσαν.
εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, Ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα (θ) βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Ἀμὰν δὲ ἀκούσας, διετράπη τῷ προσώπῳ.
9 Εἶπε δὲ Βουγαθὰν (ι) εἷς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν Ἀμὰν Μαρδοχαίῳ τῷ
λαλήσαντι περὶ τοῦ βασιλέως, (κ) καὶ ὤρθωται ἐν τοῖς Ἀμὰν ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς,
10 Σταυρωθήτω ἐπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐκρεμάσθη Ἀμὰν ἐπὶ τοῦ ξύλου (λ) ὃ ἡτοιμάσθη Μαρδοχαίῳ. καὶ (μ) τότε ὁ βα-
σιλεὺς ἐκόπασε τοῦ θυμοῦ.

MS. A. (α) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῇ δευτέρᾳ (β) ἡ βασίλισσα; (γ) ἔσται σοι ἕως τοῦ ἡμίσους (δ) ὁ λόγος τῷ (ε) ἀπώλειαν καὶ δουλείαν, (ζ) ἐκ τοῦ συμποσίου (†) αὐτὸν (ȣ) ἀπὸ (η) Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν αὐτήν. εἶπεν (θ) ἐκβιάζῃ (ι) εἷς τῶν εὐνούχων τοῦ βασιλέως, Ἰδοὺ καὶ τὸ ξύλον ὃ ἡτοίμασεν (κ) καὶ *ὤρθωται ἐν τοῖς Ἀμὰν πηχῶν πεντήκοντα. (λ) ὃ ἡτοίμασεν Μαρδοχαίῳ. (μ) τότε ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς

ΚΕΦ. ηʹ.

1 Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Ἐσθὴρ ὅσα ὑπῆρχεν Ἀμὰν τῷ διαβόλῳ·
2 (α) καὶ Μαρδοχαῖος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ὑπέδειξε γὰρ Ἐσθήρ, ὅτι (β) ἐνοικείωται αὐτῇ. Ἔλαβε
δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο (γ) Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Μαρδοχαίῳ. καὶ κατέστησεν Ἐσθὴρ Μαρ-
3 δοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν Ἀμάν. Καὶ προσθεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας
4 αὐτοῦ, καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν Ἀμὰν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. (δ) Ἐξέτεινε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν
5 ῥάβδον τὴν χρυσῆν· ἐξηγέρθη δὲ Ἐσθὴρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν Ἐσθήρ, Εἰ δοκεῖ σοι, καὶ εὗρον (ε)
χάριν, πεμφθήτω (ζ) ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ (η) ἀπεσταλμένα ὑπὸ Ἀμάν, τὰ γραφέντα (θ) ἀπολέσθαι
6 τοὺς Ἰουδαίους, (ι) οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Πῶς γὰρ δυνήσομαι (κ) ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου, καὶ πῶς
7 δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθήρ, Εἰ πάντα τὰ
ὑπάρχοντα Ἀμὰν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα (μ) ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς
8 Ἰουδαίοις, (ν) τί ἔτι ἐπιζητεῖς; Γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου, ὡς δοκεῖ ὑμῖν, καὶ σφραγίσατε τῷ
δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος, καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
ἀντειπεῖν.

MS. A. (α) καὶ Μαρδοχαῖος δὲ προσεκλήθη (β) ἐνοικείωσε αὐτῇ. (γ) τοῦ Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ. (δ) Καὶ ἐξέτεινε ὁ βασιλεὺς (ε) χάριν ἐνώπιόν σου, πεμφθήτω (ζ) ἀποστρέψαι (η) ἐξαπεσταλμένα ὑπὸ Ἀμάν, (θ) ἀπολέσαι (ι) ὅσοι εἰσὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ. Πῶς (κ) ἐπιδεῖν τὴν κάκωσιν (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τῇ βασιλίσσῃ, Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμὰν ἐχαρισάμην σοι, (μ) ἐπὶ τοῦ ξύλου, (ν) τί ἐπιζητεῖς; Γράφετε

Rediit autem Mardochæus in aulam. Aman autem reverſus eſt in propria triſtans 12
demiſſo capite. Et narravit Aman quæ ſibi acciderant, Zoſaræ uxori ſuæ, & 13
amicis. Et dixerunt ad eum amici, & uxor; Si de genere Judæorum Mar-
dochæus, cœpiſti humiliari coram eo: cadens cades, & non poteris eum ul-
ciſci: quoniam Deus vivens cum eo. Adhuc ipſis loquentibus, adveniunt 14
eunuchi urgentes Aman ad convivium, quod paraverat Eſther.

CAP. VII.

Intravit autem rex, & Aman, ut biberent cum regina. Dixit autem rex 1
ad Eſther ſecundâ die in potatione; Quid eſt, Eſther regina? et quæ petitio tua; 2
& quod poſtulatũ tuum? Et eſto tibi uſque ad dimidiũ regni mei. Et reſpon- 3
dens dixit; Si inveni gratiam in conſpectu regis; detur anima petitioni meæ, et
populus meus poſtulationi meæ. Venditi enim ſumus, & ego, & populus meus 4
in perditionem, & direptionem, & ſervitutem, nos & filii noſtri in pueros,
& ancillas: & non audivi: non enim dignus criminator aulâ regis. Dixit 5
autem rex; Quis iſte, qui auſus eſt facere rem hanc? Dixit autem Eſther, 6
Homo inimicus Aman malignus iſte. Aman autem turbatus eſt ex rege, & re-
gina. Rex autem ſurrexit à ſympoſio in hortum. Aman autem deprecaba- 7
tur reginam. Viderat enim ſe in malis eſſe. Revertit autem rex de horto. A- 8
man autem procubuerat ſuper lectum orans reginã. Dixit autem rex, ut etiam
uxori vim afferat in domo mea? Aman autẽ audiens confuſus eſt facie. Dixit 9
autem (a) Bugathan unus eunuchorũ ad regem; Ecce & lignum paravit Aman
Mardochæo, qui locutus eſt pro rege: & erectũ eſt in propriis Aman lignũ cu-
bitorũ quinquaginta. Dixit autẽ rex, Crucifigatur in eo. Et ſuſpenſus eſt Aman 10
ſuper lignũ, quod paratũ fuerat Mardochæo. Et tunc rex ceſſavit à furore.

CAP. VIII.

Et in eadem die rex Artaxerſes largitus eſt Eſther, quæcunque fuerant A- 1
man calumniatori. Et Mardochæus accerſitus eſt à rege. Indicavit enim Eſther,
quia ſibi propinquus erat. Sumpſit autem rex annulum, quem abſtulerat ab A- 2
man, & dedit eum Mardochæo. Et Eſther conſtituit Mardochæum ſuper o-
mnia, quæ fuerant Aman: Et adjiciens locuta eſt ad regem, & procidit ad 3
pedes ejus, & poſtulavit auferre malum ipſius Aman, & quæcunque fecerat
Judæis. Extendit autem rex ad Eſther virgam auream. Surrexit autem Eſther 4
ad adſtandum regi. Et dixit Eſther; Si videtur tibi, & inveni gratiam; mit- 5
tatur, ut revertantur literæ miſſæ ab Aman, ſcriptæ ut perderentur Judæi, qui
ſunt in regno tuo. Quomodò enim potero videre afflictionem populi mei, & 6
quomodò potero ſalvari in perditione patriæ meæ? Et dixit rex ad Eſther; Si 7
omnem ſubſtantiam Aman dedi, & gratificatus ſum tibi, & ipſum ſuſpendi
ſuper lignũ, quoniam manus intulerat Judæis; quid adhuc quæris? Scribite eti- 8
am vos ex nomine meo, ſicut videtur vobis, et obſignate annulo meo. Quæ-
cunque enim ſcribuntur rege præcipiente, et obſignata fuerint annulo meo;
non eſt eis contradicere.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܢܬܝܗܒܘܢ ܠܒܘܫܐ ܘܣܘܣܝܐ ܠܚܕ ܡܢ ܪܘܪ̈ܒܢܐ ܕܡܠܟܐ ܦܪ̈ܬܘܝܐ. ܘܢܠܒܫܘܢܝܗܝ 9
ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. ܘܢܪܟܒܘܢܝܗܝ ܥܠ ܣܘܣܝܐ ܘܢܚܕܪܘܢܝܗܝ ܒܫܘ̈ܩܐ
ܘܢܩܪܘܢ ܩܕܡܘܗܝ ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ 10
ܠܗܡܢ ܣܪܗܒ ܣܒ ܠܒܘܫܐ. ܘܐܝܬܐ ܣܘܣܝܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܘܥܒܕ ܗܟܢ ܠܡܪܕܘܟܝ
ܝܗܘܕܝܐ. ܕܝܬܒ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܬܒܨܪ ܡܕܡ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ. * ܘܢܣܒ 11
ܗܡܢ ܠܒܘܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܣܘܣܝܐ ܘܐܠܒܫܗ ܠܡܪܕܘܟܝ ܘܐܚܕܪܗ ܒܫܘ̈ܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ.
ܘܩܪܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܘܐܬܐ ܡܪܕܘܟܝ 12
ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܗܡܢ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܟܕ ܐܒܝܠ ܘܡܟܣܝ ܪܫܗ. * ܘܐܫܬܥܝ 13
ܗܡܢ ܠܙܪܫ ܐܢܬܬܗ ܟܠܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪ̈ܚܡܘܗܝ ܘܙܪܫ
ܐܢܬܬܗ. ܐܢ ܡܢ ܙܪܥܐ ܗܘ ܕܝܗܘܕܝܐ ܡܪܕܘܟܝ ܕܫܪܝܬ ܠܡܦܠ ܩܕܡܘܗܝ. ܠܐ ܡܫܟܚ
ܐܢܬ ܠܡܩܡ ܠܘܩܒܠܗ. ܐܠܐ ܢܦܠ ܬܦܠ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ 14
ܡܛܘ ܪ̈ܗܛܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܣܪܗܒܘܗܝ ܠܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܐܣܬܝܪ.

Et dentur veſtes & equus cuidam è proceribus regis Parthis, qui induat eis virum cui rex honorem factum velit: Eumq; equo inſidentẽ circumducat per plateas, proclamante ante eum præcone; Sic ei fiet quem rex honoratum velit. 9
Et dixit rex Hamani, Feſtinatò accipe ſtolam & adduc equum ut dixiſti, & fac ita Mordecai Judæo, qui ſedet in porta regis: Noli quicquam ejus quod dixiſti detrahere. 10
Et accepit Haman ſtolam, & adduxit equum, & induit Mordecai, et circumduxit ipſum per plateas urbis, et proclamavit coram ipſo; Sic fiet ei quem rex honoratum vult. 11
Et venit Mordecai ad portam regis, Haman autem domum ſuam diſceſſit, lugens, et operto capite. 12
Et expoſuit Haman Zareſh uxori totum id quod acciderat ſibi. Dixerunt autem ipſo amici ipſius et Zareſh uxor; Si ortu Judæus eſt Mordecai, ante quem cadere cœpiſti, non poteris cum ipſo congredi, ſed cades ulteriùs in conſpectu ejus. 13
Et dum loqueretur cum ipſis venerunt curſores regis, et maturârunt Hamanem ad convivium quod paraverat Eſther. 14

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

* ܘܥܠ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ 1 2
ܠܐܣܬܝܪ. ܐܦ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ ܡܢܐ ܗܝ ܫܐܠܬܟܝ ܘܡܢܐ ܒܥܘܬܟܝ
ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ ܕܡܠܟܘܬܝ ܢܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܥܢܬ ܐܣܬܝܪ ܘܐܡܪܬ ܐܢ ܐܫܟܚܬ 3
ܪ̈ܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܪ: ܬܬܝܗܒ ܠܝ ܢܦܫܝ ܒܫܐܠܬܝ. ܘܥܡܝ
ܒܒܥܘܬܝ. * ܡܛܠ ܕܐܙܕܒܢܢ ܐܢܐ ܘܥܡܝ ܠܡܩܛܠ. ܘܠܡܚܪܒܘ. ܘܠܡܘܒܕܘ. ܘܐܠܘ ܕܠܥܒܕܐ 4
ܘܠܐܡܗܬܐ ܐܙܕܒܢܢ ܫܬܩܐ ܗܘܝܬ. ܠܐ ܓܝܪ ܫܠܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܢܒܙܩ ܠܡܠܟܐ
* ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܐܚܫܘܪܫ ܘܐܡܪ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܡܢܘ ܗܢܐ ܐܘ ܐܝܢܘ ܕܐܬܪܝܡ ܠܒܗ 5
ܕܢܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ ܓܒܪܐ ܐܠܘܨܐ ܘܒܥܠܕܒܒܐ ܗܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܒܝܫܐ. 6
ܘܗܡܢ ܐܬܬܙܝܥ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܡܠܟܬܐ.

CAP. VII.

Et ingreſſus eſt rex & Haman ad conviviũ 1
quod paraverat Eſther regina. Et dixit rex 2
ad Eſther, etiam ipſo die, inter vinum bibendum; Quæ eſt petitio tua? Et quid eſt quod
poſtulas? Uſque ad dimidium regni mei concedetur tibi. Et reſpondens Eſther dixit; ſi 3
adepta ſum gratiam in conſpectu tuo, ô rex,
et ſi videtur regi, detur vita mea pro qua
rogo, & populus meus pro quo peto? Vendi- 4
ti enim ſumus ego & populus meus ad cædem
& eradicationem, & interitum: Quòd ſi venditi fuiſſemus ut pro ſervis et ancillis haberemur, tacuiſſem: Nec enim quieſcit hoſtis
damnum regi facere. Et reſpondens Acſhi- 5
raſh rex dixit Eſther reginæ; Quis hic, aut
quinam eſt quem extulit cor ſuum ut hoc faceret? Et dixit Eſther; vir oppreſſor & 6
hoſtis Haman iſte improbus: commotus eſt
autem Haman à conſpectu regis, et reginæ.

אסתר : ח

: regina Eſthe· ab ſua anima *ſuper poſtulandum ad* ſtetit Haman & : *ædis* hortum ad vini convivio de ſuo furore in ſurrexit rex Et
7 וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל־גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל־נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
: vini convivii domum ad *ædis* horto ab eſt reverſus rex Et .rege à malum ſe in eſſet completū quòd vidit nam
8 כִּי רָאָה כִּי־כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן אֶל־בֵּית מִשְׁתֵּה הַיַּיִן
verbum ?domo in *mecum* reginam *ſubjiciendum ad* etiam Num ;rex dixitque : *eo ſuper* Eſther quo , lectum ſuper *cadens* Haman &
וְהָמָן נֹפֵל עַל־הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת־הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר
lignum en Etiam *: regis facies ad* eunuchis de unus Charbona Dixitque.operuerunt Haman *facies* & ;regis ore ex eſt egreſſum
9 יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן חָפוּ׃ וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן־הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה־הָעֵץ
dixitq; :cubitorū quinquaginta *altum* ,Haman domo in *ſtans* ,regem ſuper bonum eſt locutus qui , Mordochai Haman fecerat quod
אֲשֶׁר־עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר דִּבֶּר־טוֹב עַל־הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר
.quievit regis ira & : Mordochai fecerat parari quod ligno *ſuper* Haman ſuſpenderunt Et .illo *ſuper* eum Suſpendite :rex
10 הַמֶּלֶךְ תְּלֻהוּ עָלָיו׃ וַיִּתְלוּ אֶת־הָמָן עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה׃

CAP. VIII. ח

venit Mordochai & ;Jehudæorum *anguſtiatoris* Haman domum reginæ Eſther Achaſueros rex dedit illa die In
1 בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה אֶת־בֵּית הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִיִּים וּמָרְדֳּכַי בָּא
, Haman ab fecerat *tranſire* quem , ſuum annulum rex fecit removere Et .ſibi ipſe quid Eſther indicavit nam *: regis facies ad*
2 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־הִגִּידָה אֶסְתֵּר מַה הוּא־לָהּ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן
, *regis facies ad* eſt locuta &,Eſther Addiditque .Haman domo *ſuper* Mordochai Eſther poſuit & : Mordochai illum dedit &
3 וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־בֵּית הָמָן׃ וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
quam ejus cogitationem & , Agagitæ Haman malitiam *faciendum tranſire ad* , eum *eſt precata* & ,flevit &:ejus *pedum facies ad cecidit &*
וַתִּפֹּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתֵּבְךְּ וַתִּתְחַנֶּן־לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת־רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר
.*regis facies ad* ſtetitque ,Eſther ſurrexit & *: auri ſceptrum* Eſther ad rex extendit Et .Jehudæos *ſuper* cogitavit
4 חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים׃ וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֵת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃
ego bona & , *regis facies ad verbum rectum &* ,*ejus facies ad* gratiam inveni ſi & ,*bonum rege ſuper* Si : dixit Et
5 וַתֹּאמֶר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־מָצָאתִי חֵן לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי
perdendum ad ſcripſit quas , Agagitæ Hamedatha filii Haman cogitationis literas *reducendum ad* ſcribatur,ejus oculis in
בְּעֵינָיו יִכָּתֵב לְהָשִׁיב אֶת־הַסְּפָרִים מַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת־
inveniet quod malum *in videbo &* potero quomodo Nam .regis provinciis omnibus in qui Jehudæos
6 הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ׃ כִּי אֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר־יִמְצָא אֶת־
, reginam Eſther ad Achaſueros rex Dixitque ? meæ progeniei perditionem *in videbo &* potero quomodo & ?meum populū
7 עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
miſit quòd *ſuper* ,ligno *ſuper* appenderunt ipſum & ,Eſther dedi Haman domum Ecce : Jehudæum Mordochai ad &
וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית־הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל־הָעֵץ עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח
annulo in ſignate & , regis nomine *in* veſtris oculis in bonum ſicut ,Jehudæis *ſuper* ſcribite vos Et .Jehudæos in ſuam manum
8 יָדוֹ בַּיְּהוּדִיִּים׃ וְאַתֶּם כִּתְבוּ עַל־הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחִתְמוּ בְּטַבַּעַת
ſcribæ ſunt vocati Et *reducendum ad* non ,regis annulo in *ſignatur* & , regis nomine in *ſcribitur* quæ *ſcriptura quoniam* :regis
9 הַמֶּלֶךְ כִּי־כְתָב אֲשֶׁר־נִכְתָּב בְּשֵׁם־הַמֶּלֶךְ וְנַחְתּוֹם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי־
quæ omnia juxta eſt ſcriptum &*,eo in* vigeſima & tertia in (Sivan menſis ipſe) , tertio menſe in illo tempore in regis
הַמֶּלֶךְ בָּעֵת־הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ סִיוָן בִּשְׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־
ad uſque & India ab qui , provinciarum principes & ,*comites* & , *vice-reges* ad & , Jehudæos ad Mordochai præcepit
צִוָּה מָרְדֳּכַי אֶל־הַיְּהוּדִים וְאֶל הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים־וְהַפַּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר מֵהֹדּוּ וְעַד־
populo & populo & ,*ejus* ſcripturam juxta *provincia & provincia* , provinciarum centum & viginti & ſeptem , Æthiopiam
כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם
.eorum linguam juxta & ,eorum ſcripturam ſecundùm Jehudæos ad & : *ejus* linguam juxta
כִּלְשֹׁנוֹ וְאֶל־הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם׃

Verſio VULG. LAT.

Rex autem iratus ſurrexit, & de loco convivii intravit 7
in hortum arboribus conſitum. Aman quoque ſurrexit
ut rogaret Eſther reginam pro anima ſua, intellexit
enim à rege ſibi paratum malum. Qui cùm rever- 8
ſus eſſet de horto nemoribus conſito, & intrâſſet convi-
vii locum, reperit Aman ſuper lectulum corruiſſe, in quo
jacebat Eſther, & ait; Etiam reginam vult opprimere,
me præſente, in domo mea. Necdum verbum de ore re-
gis exierat, & ſtatim operuerunt faciem ejus. Dixít- 9
que Harbona, unus de eunuchis, qui ſtabant in miniſte-
rio regis; En lignum, quod paraverat Mardochæo, qui
locutus eſt pro rege, ſtat in domo Aman, habens altitu-
dinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex, Appendite
eum in eo. Suſpenſus eſt itaque Aman in patibulo 10
quod paraverat Mardochæo: & regis ira quievit.

CAP. VIII.

Die illo dedit rex Aſſuerus Eſther reginæ domum 1
Aman adverſarii Judæorum, & Mardochæus ingreſſus
eſt ante faciem regis. Confeſſa eſt enim ei Eſther quòd
eſſet patruus ſuus. Tulítque rex annulum, quem ab 2
Aman recipi juſſerat, & tradidit Mardochæo. Eſther
autem conſtituit Mardochæum ſuper domum ſuam. Nec 3
his contenta, procidit ad pedes regis, flevítque, & lo-
cuta ad eum oravit, ut malitiam Aman Agagitæ, & ma-
chinationes ejus peſſimas, quas excogitaverat contra Ju-
dæos, juberet irritas fieri. At ille ex more ſceptrum 4
aureum protendit manu, quo ſignum clementiæ monſtra-
batur: illáque conſurgens ſtetit ante eum, Et ait; Si 5
placet regi, & ſi inveni gratiam in oculis ejus, & depre-
catio mea non ei videtur eſſe contraria, obſecro, ut no-
vis epiſtolis, veteres Aman literæ, inſidiatoris & hoſtis
Judæorum, quibus eos in cunctis regis provinciis perire
præceperat, corrigantur. Quo modo enim potero 6
ſuſtinere necem & interfectionem populi mei? Re- 7
ſpondítque rex Aſſuerus Eſther reginæ, & Mardochæo
Judæo; Domum Aman conceſſi Eſther, & ipſum juſſi
affigi cruci, quia auſus eſt manum mittere in Judæos.
Scribite ergò Judæis, ſicut vobis placet, regis nomine,
ſignantes literas annulo meo. Hæc enim conſuetudo e- 8
rat, ut epiſtolis, quæ ex regis nomine mittebantur, & il-
lius annulo ſignatæ erant, nemo auderet contradicere.
Accitíſque ſcribis & librariis regis (erat autem tempus 9
tertii menſis, qui appellatur Siban) vigeſimâ & tertiâ die
illius, ſcriptæ ſunt epiſtolæ, ut Mardochæus voluerat, ad
Judæos, & ad principes, procuratoréſque & judices, qui
centum viginti ſeptem provinciis ab India uſque ad Æ-
thiopiam præſidebant; provinciæ atque provinciæ, po-
pulo & populo, juxta linguas & literas ſuas, & Judæis,
prout legere poterant, & audire.

תרגום TARGUM.

7 ומלכא זקף ית עינוי וחזא והא עסרתי מלאכין דמין לעסרתי בנוי דהמן קטיעין אילניא
די בגנתא גואה בחין קם ברתחיה ממשתיה דחמרא ואזל לגנתא גואה למחמי מן הוא
דין והמן קם למתבע חיסא על נפשיה מאסתר מלכתא ארום חזא ארום אסתקפת
8 עלוהי בישתא מלות מלכא׃ ומלכא תב ברתחיה מגנתא גואה לבית משתיא דחמרא
והא גבריאל מלאכא דחף ית המן רשיעא וחמא מלכא והמן גחין עלי דרגשא די אסתר
עלה ותוה מלכא ואמר הא ברם בקושטא לא אתא המן אלהן למשכוב עם מלכתא בר
אנא שרי בביתא כען כל עממיא ואומיא ולישניא דנו מה אית למעבד ביה פתגמא נפק
9 מפומיה דמלכא ואפוי דהמן אתחפיאו בהתא׃ ואמר חרבונא חד מן רבניא קדם מלכא
ברם הא קיסא די זמן המן למצלב ית מרדכי דמלל טבא בגין מלכא ועל ידוי אשתזיב
מקטול והא קיסא קאים בבית המן כען אין על מלכא שפיר יתנסח אע מן ביתיה ווקיף
10 יתמחי עלוהי רומיה חמשין אמין ואמר מלכא אזילו צליבו יתיה עלוהי׃ וצליבו ית המן
על קיסא די זמן למרדכי ורתחא דמלכא אשתדיכת׃

ח

1 ביומא ההוא מסר מלכא אחשורוש לאסתר מלכתא ית ביתא דהמן מעיק יהודאי וית
אנשי ביתיה וית כל טסברוי וית כל עתריה ומרדכי על קדם מלכא ארום חויאת ליה
2 אסתר מן הוא לה׃ ואעדי מלכא ית סטומתא דעזקתא די אעביר מהמן ויהבה למרדכי
3 ושויאת אסתר ית מרדכי רב וסרכן על גניסיה דהמן׃ ואוסיפת אסתר ומללת קדם
מלכא ונפלת קדם רגלוי ובכיאת ופיסת ליה לבטלא ית בישת המן דמן יחוס דאגג
4 וית זמוניה די חשיב על יהודאין׃ ואושיט מלכא לאסתר ית תגרא דדהבא ואזדקפת
5 אסתר וקמת קדם מלכא׃ ואמרת אין על מלכא שפיר ואין אשכחית רחמין קדמוהי
ותקין פתגמא קדם מלכא וטבתא אנא קדמוי בעינוי יפקד מלכא וישים טעם למכתב
למהוי תיבין פטקיא וזמוני דהמן בר המדתא דמן יחוס אגג די כתב להובדא ית כל
6 יהודאין די בכל פלכי מלכא׃ ארום איכדין אכול לסוברא ולמחמי בבישתא די תתרן
7 ית עמי והיכדין אכול למתעתדא ולמחמי בעדן דיובדון גניסת ילדותי׃ ואמר מלכא
אחשורוש לאסתר מלכתא ולמרדכי יהודאי הא בית המן יהבית לאסתר ויתיה
8 צליבו על קיסא בגין די אושיט ידיה ביהודאי׃ ואתון סרהיבו כתובו בגין יהודאין כד
שפיר בעיניכון בשום מימרא דמלכא וסטימו בעזקתא דסטומתא דמלכא ארום פטקא
דמתכתיב בשום מימרא דמלכא ומסתתם בעזקתא דסטומתא דמלכא לא יתוב ריקנו׃
9 ואתקריאו לבלרין דמלכא בעדנא ההיא בירחא תליתי הוא ירח סיון בעסרין ותלתא
יומין ביה ואכתיב ככל די פקד מרדכי לות יהודאין ולות אסטרטילוסין והפרכין
ורברבנין דמתמנן ארכונין על פלכיא דמן הנדיא רבא ועד כוש למאה ועסרין ושבע
פלכין פלכא ופלכא כרושם כתבהא ועמא ועמא כממלל לישניה ולות יהודאין כרושם
כתבהון וכממלל לישנהון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et *rex extulit oculos ſuos, & ecce vidit decem angelos ſimiles decem fi-* 7
liis Haman, ſuccidentes arbores quæ erant in horto interiori; tunc ſur-
rexit rex in indignatione ſua ex convivio vini, & abiit in hortum inte-
riorem, *ut videret quid hoc rei eſſet*: & Haman ſurrexit ut quæreret
miſericordiam pro anima ſua ab Ezzther regina; viderat enim, quòd in-
ventum erat contra ſe malum à rege. Et rex reverſus eſt in fervore ſuo 8
ab horto interiori in domum convivii vini, *ecce autem Gabriel angelus
impulit Haman impium vidente rege*, & Haman incurvatus erat ſuper
gradum in quo Ezzther ſedebat: & obſtupuit rex, & dixit; Ecce *utique*
in veritate non venit Haman niſi ut cubet cum regina, me etiam domi
manente, *nunc omnes populi, gentes & lingua judicate quid fieri debeat
cum illo*: verbum prodierat ex ore regis, & facies Haman opertæ fuê-
re confuſione. Et dixit Hharbona unus ex magnatibus ante regem: Ec- 9
ce lignum quod paraverat Haman ad ſuſpendendum Mardechai, qui lo-
cutus fuerat bonum propter regem, *cujus etiam operâ liberatus eſt à
nece; ecce inquam lignum* erectum eſt in domo Haman, *nunc ſi viſum
fuerit regi auferatur lignum de domo ejus, & erigatur & configatur in
eo*, cujus altitudo eſt quinquaginta cubitorum. Et dixit rex: Ite, ſuſpen-
dite ipſum ſuper illud. Et ſuſpenderunt Haman ſuper lignum quod pa- 10
raverat Mardechai: & indignatio regis quievit.

CAP. VIII.

In die illa tradidit rex Ahhaſueros Ezzther reginæ domum Haman 1
afflictoris Jehudæorum, *& homines domus ejus, & omnes theſauros ejus,
& omnes opes ejus*; & Mardechai introivit ante regem: namque indica-
verat illi Ezzther quis eſſet is ſibi. Et abſtulit rex *ſignatorium* anulum 2
quem detraxerat ab Haman, & dedit illum Mardechai: & poſuit Ezz-
ther Mardechai magiſtrum & exactorem ſuper *familiam* Haman. Et 3
addidit Ezzther & locuta eſt ante regem, & cecidit ante pedes ejus, &
ploravit, & ſupplicavit ei, ut reſcinderet malum Haman qui fuerat ex
proſapia Agag, & commentum ejus quod excogitaverat contra Jehudæ-
os. Et tetendit rex Ezzther ſceptrum aureum, & levata eſt Ezzther, & 4
ſtetit ante regem. Et dixit, Si regi gratum eſt, & ſi inveni gratiam an- 5
te ipſum, & rectum eſt verbum ante regem, & probata ſum ego *coram
eo* in oculis ejus; jubeat rex & ponat ſententiam ad ſcribendum ut re-
vocentur epiſtolæ *commentorum* Haman *filii* Hamdatha, qui erat ex pro-
ſapia Agag, quas ſcripſit ad perdendum omnes Jehudæos qui ſunt in omni-
bus regionibus regis. Nam quonam modo potero ferre & ſpectare 6
malum, cui erit addictus populus meus? & quomodo potero ſtare &
ſpectare tempus, quo peribit generatio nativitatis meæ? Et dixit rex 7
Ahhaſueros ad Ezzther reginam, & ad Mardechai Jehudæum, Ecce do-
mum Haman dedi Ezzther & illum ſuſpenderunt ſuper lignum, eò quòd
extendiſſet manum ſuam in Jehudæos. Et vos *feſtinate* ſcribite pro Je- 8
hudæis, quemadmodum pulchrum fuerit in oculis veſtris in nomine
edicti regis, & obſignate anulo ſigillatorio regis, nam epiſtola quæ ſcri-
bitur in nomine dicti regis, & obſignatur anulo obſignatorio regis, non
revertetur vacua. Et vocati ſunt ſcribæ regis tempore illo menſe tertio, 9
ipſe eſt menſis Sivan, viceſima & tertia die ejus: & ſcriptum eſt juxta
omnia quæ juſſit Mardechai, Jehudæis & ſatrapis, & hipparchis, magna-
tibuſque qui præpoſiti erant præfecti ſuper regiones, quæ ſunt ab Hen-
dia magna uſque ad Chus, centum & viginti & ſeptem regionibus, uni-
cuique regioni juxta characterem ſcripturæ ſuæ, & unicuique populo
juxta locutionem linguæ ſuæ, & Jehudæis juxta characterem ſcripturæ eorum, & juxta locutionem linguæ eorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, ὅς ἐστι (ξ) Νισὰν, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ (ο) ἔτους, καὶ ἐγράφη τοῖς
Ἰουδαίοις, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας,
10 (π) ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις κατὰ χώραν καὶ χώραν, κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν. (ρ) Ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως,
11 καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ· καὶ (σ) ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ (τ) βιβλιοφόρων, Ὡς ἐπέταξεν
αὐτοῖς (υ) χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν (φ) ἐν πάσῃ πόλει, βοηθῆσαί τε αὐτοῖς, καὶ χρῆσθαι (χ) τοῖς ἀντιδίκοις αὐτῶν
12 καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς βούλονται, Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου, τῇ τρισκαιδεκάτῃ
(ψ) τοῦ δωδεκάτου μηνὸς, ὅς ἐστιν Ἀδάρ. Ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα·

Vocati autem ſunt Scribæ in (a) primo menſe, qui eſt Niſan, tertiâ & 9
vigeſimâ ejuſdem anni, & ſcriptum eſt Judæis, quæcunque mandavit Oeconomis, et principibus Satraparum, ab India uſque ad Æthiopiam
centum viginti ſeptem Satrapis per provinciam & provinciam, ſecundùm eorum linguam. Scriptum eſt autem per regem, & obſignatum annulo 10
ejus. Et miſerunt literas per tabellarios, Quomodò præcepit eis uti le- 11
gibus ſuis in omni civitate, & auxiliari illis, & uti inimicis ipſorum,
& adverſariis ipſorum, ſicut volunt, In die una in omni regno Artaxerſis, 12
tertiadecimâ die duodecimi menſis, qui eſt Adar. Quarum eſt exemplar epiſtolæ, quæ ſcripta ſunt:

Hujus Epiſtolæ exemplar, in Vulg. Lat. habetur cap. 16. per totum.

Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν (ω) εἰκοσιεπτὰ σατραπείαις χωρῶν ἄρχουσι, (α) καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι, χαίρειν. Πολλοὶ τῇ πλείστῃ τῶν εὐεργετούντων χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι, μεῖζον ἐφρόνησαν, Καὶ οὐ μόνον τοὺς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποιεῖν, τόν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχανᾶσθαι· Καὶ (β) τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνταναιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγάθων κόμποις ἐπαρθέντες, τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ θεοῦ μισοπόνηρον (γ) ὑπολαμβάνουσιν ἐκφεύξεσθαι δίκην. Πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ' ἐξουσίαις τεταγμένων, τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα, (δ) παραμυθία μετόχους αἱμάτων ἀθῴων καταστήσασα περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, (ε) Τῷ τῆς κακοηθείας ψευδεῖ παραλογισμῷ παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. Σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν, οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν (ϛ) παλαιοτέρων ὡς παρεδώκαμεν ἱστοριῶν, ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητοῦντας ἀνοσίως συντετελεσμένα τῇ (ζ) τῶν ἀνάξια δυναστευόντων λοιμότητι, Καὶ προσέχειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀτάραχον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ' εἰρήνης παρεξόμεθα (η) Χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακρίνοντες ἀεὶ (θ) μετ' ἐπιεικεστέρας ἀπαντήσεως. Ὡς γὰρ Ἀμὰν (ι) Ἀμαδαθοῦ Μακεδὼν ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ διεστηκὼς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, ἐπιξενωθεὶς ἡμῖν, Ἔτυχεν ἧς ἔχομεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον, (κ) ὥστε ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα, καὶ (λ) προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων τὸ δεύτερον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόσωπον διατελεῖν.

Rex magnus Artaxerſes ab India uſque Æthiopiam centum viginti ſeptem (b) provinciis, regionum principibus, & iis qui noſtra curant, valere. Multi plurimâ benè facientium bonitate frequentiùs honorati, majora ſapuerunt, Et non ſolùm ſubjectos nobis quærunt malis afficere, & ſatietatem non valentes ferre, etiam in ſuos ipſorum benefactores aggrediuntur machinari: Et gratitudinem non ſolùm ex hominibus auferentes, ſed etiam inſolitorum bonorum pompis elati, illius omnia inſpicientis ſemper Dei inimicam malignis ſententiam exiſtimant ſe vitaturos. Sæpe autem et multos eorum qui in poteſtatibus ſunt conſtituti, qui perſuaſi ſunt ſuſcipere amicorum negotia, (c) blanditia participes ſanguinum innocentium eos reddens, circundedit calamitatibus incurabilibus, Fallaci malignitatis deceptione decipientibus imperantium ſimplicem probitatem. Contemplari autem licèt (non tam ex veteribus ut tradidimus hiſtoriis) exquirentes vos quæcunque ad pedes impiè ſunt conſummata eorum, qui indignâ dominatione premunt, peſtiferâ corruptelâ, Et attendere ad ea quæ poſt hæc; quomodò regnum tranquillũ omnibus hominibus cum pace præbebimus utentes mutationibus, et quæ ad conſpectũ veniunt, dijudicantes ſemper cũ æquiore occurſu. Etenim Aman Amadathi Macedo reverà alienus à Perſarum ſanguine, et multùm diſtans à noſtra benignitate, peregrinus à nobis ſuſceptus, Conſequutus eſt, quam habemus erga omnem gentem, humanitatem, eò uſque, ut appellaretur noſter pater, et adoratus ab omnibus ſecundùm regalis throni perſonam gereret.

MS. A. (ξ) Νισὰ, (ο) μηνὸς, καὶ (π) ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ σατραπείαις (ρ) Καὶ ἐγράφη διὰ (σ) ἐξαπέστειλεν (τ) βιβλιαφόρων, (υ) χρήσασθαι (φ) ἐν τῇ πόλει, βοηθῆσαι αὐτοῖς, (χ) τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς (ψ) τοῦ μηνὸς, ὅς ἐστιν (ω) εἴκοσι καὶ ἑπτὰ (α) καὶ σατράπαις τοῖς τὰ (β) κατὰ τὴν εὐχαριστίαν (γ) διαλαμβάνουσιν (δ) παραμυθία* μεταγοῦσα μετὰ τῶν ἀθῴων* καταστήσας (ε)* Τῶν τῆς ἀληθείας ψευδεῖ παραλογισάμενος τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. (ϛ) παλαιοτέρων (ζ)* τῶν ἀξιοδυναστευόντων λυμότητι, (η) Οὐ χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς (θ) μετὰ (ι)* Ἀμαθοῦ (κ) ὡς (λ) προσκυνούμενος

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܡܠܟܐ ܩܡ ܒܚܡܬܗ ܡܢ ܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ ܠܡܦܩ ܠܓܢܬܐ ܓܘܝܬܐ. ܘܗܡܢ 7
ܩܡ ܕܢܒܥܐ ܥܠ ܢܦܫܗ. ܡܢ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܕܓܡܝܪܐ ܠܗ
ܥܠܘܗܝ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܡܠܟܐ. * ܘܡܠܟܐ ܗܦܟ ܡܢ ܓܢܬܐ. ܕܕܪܬܐ. ܠܒܝܬ 8
ܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ. ܘܗܡܢ ܢܦܝܠ ܥܠ ܥܪܣܐ ܕܐܣܬܝܪ ܝܬܒܐ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܦ
ܠܡܟܒܫܘ ܠܡܠܟܬܐ ܒܥܐ ܥܡܝ ܒܒܝܬܐ. ܘܡܠܬܐ ܢܦܩܬ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܠܟܐ.
ܘܐܦܘܗܝ ܕܗܡܢ ܐܬܟܣܝ. * ܘܐܡܪ ܪܚܒܘܢܐ ܚܕ ܡܢ ܡܗܝܡܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ 9
ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܗܐ ܐܦ ܩܝܣܐ ܛܝܒ ܗܘܐ ܗܡܢ ܠܡܙܩܦ ܠܡܪܕܟܝ ܒܗ.
ܥܠ ܕܐܡܪ ܛܒܬܐ ܥܠ ܡܠܟܐ. ܘܩܐܡ ܒܒܝܬܗ ܕܗܡܢ. ܪܘܡܗ ܚܡܫܝܢ ܐܡܝܢ.
ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܙܩܘܦܘܗܝ ܒܗ. * ܘܐܙܕܩܦ ܗܡܢ ܥܠ ܩܝܣܐ ܕܛܝܒ 10
ܠܗ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܚܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܐܬܬܢܝܚܬ.

Et ſurrexit rex præ indignatione ſua, à 7
potu vini, ut exiret in hortum interiorem:
Haman autem ſurrexerat ut de vita ſupplicaret Eſther reginæ. Viderat enim decretum eſſe in ſe malum à rege. Et re- 8
verſus eſt rex ab horto atrii interioris, in triclinium convivale, projecto Hamane in lectum cui Eſther inſidebat. Et dixit rex; Atque etiam ſubigere parat reginam in ædibus me præſente? Egreſſumque eſt verbum de ore regis, & os Hamani opertum. Et interfatus Rachbona, unus eunu- 9
chorum regis, dixit coram rege; Ecce etiam patibulum paraverat Haman, cui ſuffigeret Mordecai, pro eo quòd bonum dixerat de rege: Statque in ædibus Haman, quinquaginta cubitos altum. Et dixit rex, Suſpendite eum in ipſo, Et ſuſpen- 10
derunt Hamanem in patibulo quod paraverat Mordecai. Et ſedatus eſt furor regis.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

CAP. VIII.

* ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܒܝܬܗ ܕܗܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ 1
ܕܝܗܘܕܝܐ. ܘܡܪܕܟܝ ܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܚܘܝܬܗ ܐܣܬܝܪ ܡܢܐ ܗܘܐ ܠܗ.
* ܘܫܩܠ ܡܠܟܐ ܥܙܩܬܐ ܕܫܩܠ ܡܢ ܗܡܢ ܘܝܗܒܗ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܐܫܠܛܬܗ 2
ܐܣܬܝܪ ܠܡܪܕܟܝ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܗܡܢ. * ܘܗܦܟܬ ܐܣܬܝܪ ܘܡܠܠܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 3
ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. ܘܒܟܬ ܘܐܬܟܫܦܬ ܠܗ ܕܢܥܒܪ ܒܝܫܬܗ ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ
ܘܡܚܫܒܬܐ ܕܐܬܚܫܒ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܩܪܒܬ ܒܗ 4
ܐܣܬܝܪ. * ܘܩܡܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܬ ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ. ܘܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ ܩܕܡ 5
ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܢܟܬܘܒ ܘܢܗܦܘܟ ܐܓܪܬܐ ܘܡܚܫܒܬܐ
ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ ܕܟܬܒ ܠܡܘܒܕܘ ܠܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܡܠܟܐ.
* ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܐܫܟܚ ܐܚܙܐ ܒܒܝܫܬܐ ܕܬܡܛܝܗ ܠܥܡܝ. ܘܐܝܟܢܐ ܐܫܟܚ ܐܚܙܐ 6
ܒܐܒܕܢܐ ܕܫܪܒܬܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܗܐ ܒܝܬܗ 7
ܕܗܡܢ ܝܗܒܬ ܠܟܝ. ܘܠܗ ܙܩܦܘ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܠ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܐ ܒܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܢܬܘܢ 8
ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܝܟ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟܘܢ ܒܫܡܐ ܕܡܠܟܐ ܘܚܬܘܡܘ ܒܥܙܩܬܐ ܕܡܠܟܐ.
[illegible]
[illegible] 9
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

IPſo illo die dedit rex Achſhiraſh Eſther re- 1
ginæ domum Hamanis hoſtis Judæorum: Et
Mordecai ingreſſus eſt in conſpectum regis,
indicaverat enim Eſther quid ipſam attingeret. Et accepit rex annulum quem Hamani 2
abſtulerat, & dedit Mordecai. Et præfecit ipſum Eſther domui Hamanis. Rur- 3
ſúſque locuta eſt Eſther coram rege, & ad
pedes ejus procidit flens, & ſupplicans, ut
irritum faceret malitiam Hamanis Agagæi,
& conſilium quod excogitaverat adverſus
Judæos. Et extendit rex ad Eſther ſcep- 4
trum aureum, tetigitque illud Eſther, & ſtans
coram rege, Dixit; Si videtur regi & ſi pla- 5
cet ipſi verbũ, & ſi adepta ſum gratiam in
oculis ejus, ſcribat, & revocet literas &
cogitata Hamanis Agagæi quas ſcripſit ut
perderet populum Judæorum, per univerſas provincias regis. Quomodo enim ſuſtine- 6
bo videre malũ quod accidet populo meo?
Et quomodo potero videre interitum gentis meæ? Et dixit rex Achſhiraſh Eſther 7
reginæ; Ecce dedi tibi domum Hamanis,
ipſe autem ſuſpenſus eſt in patibulo, propterea quòd extenderat manum in Judæos:
Vos autem *ſcribite* de Judæis, nomine regis 8
prout vobis videbitur, & annulo regis
ſignate. Nam quod ſcriptum eſt nomine
regis, & annulo ejus ſignatum, revocari nequit. Et vocati ſunt ſcribæ regis, tempore 9
iſto, menſe *ſcilicet* tertio qui eſt Haziran,
viceſimo tertio menſis, & deſcripſerunt quæ
ſcripſerat Mordecai de Judæis, ducibus, &
præfectis, & principibus provinciarum, ab
India uſque ad Cuſh, centum viginti
ſeptem: ſecundùm ſcripturam & linguam
ſuam cujuſque provinciæ & populi: Et
Judæis ſecundùm ſcripturam & linguam
ſuam.

אסתר : ט

equitantiū ,equis in curſorum *manu in* literas miſit & ;regis annulo in ſignavit & ,Achaſueros regis nomine in Scripſitque
10 וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי
,ſe congregandū ad ,civitate *&* civitate omni in qui ,Jehudæis rex dedit Quod .equarum filios mulos *,dromedarium*
11 הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים׃ אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים ׀ אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וָעִיר לְהִקָּהֵל
, eos *anguſtiantes* ,provinciæ & ,populi exercitū omnem *perdendum ad &* ,*occidendum ad* ,*diſperdendum ad* ,ſua anima *ſuper ſtandum ad &*
וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חֵיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם
decimatertia *in* , Achaſueros regis provinciis omnibus in una die In *.diripiendū ad* eorū *ſpolium* & ;mulieres & *,familiam*
12 טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
,provincia *& provincia omni* in decretum *dandum ad* , ſcripturæ Exemplar .Adar menſis ipſe : duodecimi menſis
13 לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה
equitantes Curſores .ſuis inimicis de ſe vindicandū ad ,illum diem ad *paratos Jehudæos exiſtendū ad* &,populis omnibꝰ manifeſtū
14 גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִיים עֲתוֹדִים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃ הָרָצִים רֹכְבֵי
.palatio Suſan in eſt data lex & : regis *verbo in compulſi* & ,accelerantes ſunt egreſſi ,mulos velociſſimos *,dromedarium*
הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃
,byſſi amictu & , *magno auri diademate &* ,*candoris &* ,*hyacinthi regni* veſte in regis *faciebus* à eſt egreſſus Mordochai Et
15 וּמָרְדֳּכַי יָצָא ׀ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ
omni in Et .honor & ,gaudiū & ; lætitia & , lux fuit Jehudæis .eſt læta & ,exultavit Suſan civitas & : purpuræ &
16 17 וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה׃ לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר׃ וּבְכָל־
gaudium & , lætitia , *attingens* ejus lex & regis verbum quò loco ,civitate *& civitate omni* in & ,provincia *& provincia*
מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן
.eos ſuper Jehudæorum pavor cecidit quia *: Judaizantes* terræ populis è multi & ; *bonus* dies & ,convivium ; Jehudæis
לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים כִּי־נָפַל פַּחַד־הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם׃

CAP. IX. ט

,ejus decretū & , regis verbum *pertigit* qua *,eo in* die decimatertia in (Adar menſis ipſe) ,menſe duodecimo in Et
1 וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
imperium exercebunt quia ; hoc fuit oppoſitum & *,eos in tyrannidem exercere* Jehudæorum inimici ſperabant qua , die in , *fiendum ad*
לְהֵעָשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ
mittendū ad ,Achaſueros regis provinciis omnibꝰ in ſuis civitatibꝰ in Jehudæi ſe Congregaverūt *.ipſos habentes odio in* *ipſi* Jehudæi
2 הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃ נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ
.populos omnes ſuper eorum pavor cecidit quia *,eorum facies in* ſtetit non vir & : ſuum malum inquirentes in manum
יָד בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא־עָמַד בִּפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־הָעַמִּים׃

Verſio VULG. LAT.

Ipſa que epiſtolæ, quæ regis nomine mittebantur, annulo 10
ipſius obſignatæ ſunt, & miſſæ per veredarios : qui per
omnes provincias diſcurrentes, veteres literas novis
nuntiis prævenirent. Quibus imperavit rex, ut conve- 11
nirent Judæos per ſingulas civitates, & in unū præcipe-
rent congregari, ut ſtarent pro animabus ſuis ; & omnes
inimicos ſuos, cum conjugibus ac liberis & univerſis do-
mibus, interficerent atq; delerent, & ſpolia eorū diripe-
rent. Et conſtituta eſt per omnes provincias una ulti- 12
onis dies, id eſt, tertiadecima menſis duodecimi Adar.
Summáq; epiſtolæ hæc fuit, ut in omnibꝰ terris ac popu- 13
lis, qui regis Aſſueri ſubjacebant imperio, notum fieret,
paratos eſſe Judæos ad capiendam vindictā de hoſtibus
ſuis. Egreſſiq; ſunt veredarii celeres nuntia perferentes, 14
& edictū regis pependit in Suſan. Mardochæus autem, de 15
palatio, & de conſpectu regis egrediens, fulgebat veſtibus
regiis, hyacinthinis videlicèt & aëreis, coronam aureā
portans in capite, & amictus ſerico pallio atq; purpureo.
Omníſq; civitas exultavit, atq; læta eſt. Judæis autem 16
nova lux oriri viſa eſt, gaudiū, honor, et tripudium. Apud 17
omnes populos, urbes, atque provincias, quocunque
regis juſſa veniebant, mira exultatio, epulæ atque con-
vivia, et feſtus dies : in tantum ut plures alterius gentis
et ſectæ, eorū religioni et ceremoniis jungerentur. Gran-
dis enim cunctos Judaici nominis terror invaſerat.

CAP. IX.

IGitur duodecimi menſis, quem Adar vocari antè jam 1
diximus, tertiadecimâ die, quando cunctis Judæis inter-
fectio parabatur, et hoſtes eorum inhiabant ſanguini,
verſâ vice Judæi ſuperiores eſſe cœperunt, et ſe de ad-
verſariis vindicare. Congregatique ſunt per ſingulas ci- 2
vitates, oppida, et loca, ut extenderent manū contra ini-
micos et perſecutores ſuos. Nullúſq; auſus eſt reſiſtere,
eò quòd omnes populos magnitudinis eorum formido
penetrârat.

תרגים TARGUM.

10 ואכתב בשום מימרא דמלכא אחשורוש ואסתתם בעזקת סטומתא דמלכא ושלח
פטקין בידא דרהטנין רהטי סוסון ורכבי רכשא ערטוליני רמכין דאתנטילו טחוליהון
11 ואתקדרו פסת כף רגליהון : דיהב מלכא ליהודאי לסיעא די בכל קרוא וקרוא
לאתכנשא ולקימא ית נפשיהון לשיצאה ולקטלא ולהובדא ית כל חילות עמא
12 ופלכא דמעיקין יתהון טפלין ונשין ושלליהון לעדאה : ביומא חד בכל פלכי
13 דמלכא אחשורוש בתלת עסר יומין לירח תרי עסר הוא ירחא דאדר : דיטגמא
דכתבא לאתיהבא גזרת דינא בכל פלכא ופלכא בריר לכל עממיא דיהון יהודאין
14 אטימוסין ליומא הדין לאתפרע מבעלי דבביהון : רהטנין דרכיבין על רכשא
ערטוליני נפקו זריזין וסחיפין בפתגמא דמלכא וגזירת דינא אתיהיבת בשושן
15 בירנתא : ומרדכי נפק מן קדם מלכא בלבושא דמלכותא כד חדי ושפיר לביה
ביקרא סגי וברבו יתירא לביש לבושא דמלכותא מילא כרפסא ותכלתא שיר בדהב
טב דאופיר ומקבעין ביה מרגלין ואבנין טבן לגו מן סרבלא לביש מינקא דכרום
ימא מערבא לגו מניה לבושא כתונא דארגון דציירין עלה כל צפר גדפא ועופי שמיא
והון דמיה דכתונא ארבע מאה ועסרין ככרי דדהבא והמינא מחית בחרציה די מקבעין
בארכוהי אבני בורלא מוקי פרתיאין רמי ברגליה מחתין במוקדונין דדהבא
ומתחתמין בזמרגדין וספסרא מדאה תלי בחרציה מחית בחולת חולית דדהבא וצייר
עלה קרתא דירושלם ועל ידיה דספסרא צייר עלה גדא דמחווא חידא מדאה מחית
ברישיה דצייר בצבעונין ועביד לעילא מניה כלילא רבא דדהבא מוקדונא ולעילא מן
כלילא טוטפן דמקבעין בדהבא דידעין כל עממיא אומיא ולישניא די הוא מרדכי יהודי
למקימא קריא דכתיב ביה ויחוון כל עמא דארעא ארום שמא דיי אתקרי עלך ובמפקיה
מרדכי מן תרעא דמלכא שוקיא באסיא מכיכין ודרתא בארגונא נגיד טולא בחבלי
בוצא עולמן מחתן ברישיהן כלילן וכהניא נקטין בידיהון חצוצרתא ומכריזין ואמרין
כל דלא יחון לשלמא למרדכי ולשלמא ליהודאי הדמין יתעבד וביתיה נולי ישתוה
ועסרא בני המן סבירין ידיהון ואזלין ואמרין קדם מרדכי צדיקא ואמרין מן דיהב אגרא
ליהודאי ומשלם אגרהון דרשיעיא ברישיהון והדין המן אבונא טפשא דאתרחיץ
בעתריה ועל יקריה מרדכי ענוותנא תבריה בצומיה ובצלותיה ואסתר צדיקתא מדיקא
מן חרכא דלית אפשר למלכתא למהלכא עם בני נשא בשוקיא חזר מרדכי עינוהי
וחזא יתה ואמר לה ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם מתיבא אסתר ואמרת ליה עזרי
מעם יי עושה שמים וארץ סגיאין מבני נשא הוו חדין על מפלתיה דהמן רשיעא ומודין
ומשבחין על פורקנא דהוה לון ליהודאי ומשבחין על פורקנא ויקרא דהוה ליה
למרדכי צדיקא בזמנא ההיא דהכן כתיב ומרדכי צדיקא נפק מן קדם מלכא בלבושא
דמלכותא תכלא ומילא וכלילא דדהבא רבא מכריך בוצא וארגונא וקרתא דשושן
16 צהלה וחדיא : ליהודאי הות רשותא למעסק באוריתא ולמטר שביא ומועדיא ולמגזר
17 עורלת בניהון ולאחתא תפלין על ידיהון ועל רישיהון : ובכל פלכא ופלכא ובכל
קרוא וקרוא אתר די פתגם מלכא וגזרת דיניה מטי חדות ובדיחת לבא ליהודאין
ומשתיא ויומא טבא וסגיאין מעממא דארעא מתגיירין ארום נפל פחדא דיהודאי
עלויהון

ט

1 ובתרי עסר ירחין הוא ירח אדר בתלת עסר יומין ביה דמטא פתגם מלכא וגזרת
דיניה לאתעבדא ביומא דחשיבו בעלי דבבין דיהודאין למשלוט בהון ואתהפיך
2 מן שמיא בגין זכותא דאבהתא די ישלטון יהודאין אנון בסנאיהון : אתכנשו יהודאין
בקרויהון בכל פלכי דמלכא אחשורוש לאושטא ידא בכל דתבעין בישתהון וגבר
לא קם באפיהון ארום נפל פחדהון על כל עממיא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et *ſcriptum eſt* in nomine dicti regis Ahhaſueros, & ſignatum eſt anulo 10
ſignatorio regis, & miſit epiſtolas per manum curſorum currentium
equis, & aſcenſorum celerum equorum, & mulorum equinorum, *quibus*
ablati erant ſplenes & præciſæ plantæ pedum ipſorum. Quòd dabat rex 11
Jehudæis auxilium, qui erant in omnibus & ſingulis civitatibus, ut con-
gregarentur & ſuſtentarent animas ſuas ; ut exterminarent, occiderent,
perderentque omnem gentem & regionem, quæ affligerent eos, parvu-
los & fœminas ; & ſpolia eorum auferrent. Die una in omnibus regi- 12
onibus regis Ahhaſueros, decima tertia die menſis duodecimi, ipſe eſt
menſis Adar. Edictum ſcripturæ erat, ut daretur decretum *judicii* in quâ- 13
libet regione publicatum omnibus gentibus, ut ſint Jehudæi parati in die
illa ad vindicandum ſe de auctoribus inimicitiarum ſuarum. Curſores 14
aſcenſores celerum equorum & mulorum, exierunt feſtinantes & ac-
celerantes ad verbum regis : & decretum *judicii* datum eſt in Suſan
metropoli. Et Mardechai exiit à conſpectu regis in veſte regia, *gau-* 15
dens & pulchrè ſe habens animo præ honore amplo & dignitate eximia,
amictus veſtitu regio, melotino, carbaſino & hyacinthino, cum catena ex
auro optimo Ophir, cui inſiti erant uniones & lapides pretioſi ; intra
chlamydem indutus monili ex thalaſſio maris occidentalis, cui ſubjecta
veſtis erat tunica purpurea depictas habens omnis generis alites &
volucres cœli, quæ quidem tunica conſtitit quadringentis & viginti
talentis auri : baltheo etiam præcinctus erat lumbos, cui per longitudinē
inſerti erant lapides berylli ; ſoccis Perſicis indutus pedes, inductis Mace-
donio auro & fibulatis ſmaragdis ; & acinace Medo pendente à latere
ejus appenſo ex ſtropho annulorum auri, cui inſculpta erat civitas Je-
ruſalem, in capulo vero acinacis depicta erat fortuna urbis : galeâ Me-
dicâ impoſitâ capiti illius variis pictâ coloribus, ſupra quam facta erat
corona magna auri Macedonici, & ſupra coronā phylacteria infixa auro,
ut ſcirent omnes populi, gentes ac linguæ ipſum Mardechai eſſe Jehudæū,
ad implendum ſcripturam illam ubi ſcribitur ; Videbuntque omnes ter-
rarum populi, quòd nomen Domini invocatum ſit ſuper te. Cúmq; pro-
diret Mardechai de portâ regia, plateæ myrto ſtratæ fuerunt, atrium ve-
rò purpurâ extenſâ ad umbram funibus byſſi ; pueris redimitis capita
coronis, & ſacerdotibus tenentibus manibus ſuis tubas & præconio di-
centibus: Quiſquis non venerit ad pacem faciendam cum Mardechai &
Jehudæis in fruſta diſcerpetur & domus ejus in ſterquilinium redigetur.
Etiam decem filii Haman elatis manibus iverunt & locuti ſunt ante
Mardechai juſtum, dicentes ; Qui dat præmium Jehudæis, reddit etiam
mercedem impiorum in capita ſua : & iſte Haman pater noſter ſtultus
erat qui fiduciam haberet in divitiis & honore ſuo, Mardechai humilis
fregit eum jejunio & precibus ſuis. Et Ezzther juſta proſpexit ex
feneſtra, cùm non liceret reginæ incedere inter homines in plateis, Ver-
titq; Mardechai oculos ſuos & viſæ illi dixit ; Benedictus Dominus, qui
non dedit me prædam dentibus eorum : reſpondit Ezzther ac dixit ei ;
Auxilium meum eſt à Domino qui fecit cœlum ac terram. Plurimi ho-
minum gaviſi ſunt ob caſum Haman impii, & gratias & laudes ege-
runt propter liberationem quæ facta eſt Jehudæis, & celebrârunt incolu-
mitatem & gloriam quæ fuit Mardechai juſto tempore hoc, de quo ſic
ſcriptum eſt : & Mardechai juſtus exiit à conſpectu regis in veſte re-
gia hyacinthina & *melotina & coronâ aureâ magnâ,* cum amictu byſſi
& purpuræ ; civitas autem Suſan *jubilabat* et lætabatur. Jehudæis 16
fuit *libertas operam dandi legi, & obſervandi Sabbatha ac feſta, &*
circuncidendi præputia filiorum ſuorum, ac imponendi Tephillin manibus
& capitibus ſuis. Et in qualibet regione, & in quacunque civitate 17
& loco, quò verbum regis & decretum judicii ejus pervenit, lætitia &
gaudium cordis erat Jehudæis, *&* conviviū & dies bonus : & multi ex
gentibꝰ terræ proſelyti fiebant, quia ceciderat timor Jehudæorū ſup eos.

CAP. IX.

IN duodecimo autē menſiū, ipſe eſt menſis Adar, decima tertia die ejus, 1
qua pervenit verbū regis, & decretū judicii ejus, ad exequendū in die
qua cogitaverant auctores inimicitiarum Jehudæorū poteſtatem exer-
cere in eos : & oppoſitum fuit *cœlitus propter juſtitiam patrum*, quia
poteſtatem exercuerunt Jehudæi ipſi in odientes ſe. Congregati ſunt Je- 2
hudæi in civitatibꝰ ſuis, in omnibꝰ regionibꝰ regis Ahhaſueros, ut exten-
derent manū *in* omnes quærentes malum eorū : & homo non ſtetit in
facie eorum ; nam ceciderat terror eorum ſuper omnes gentes.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπετήδευσε τῆς ἀρχῆς (λ) στερῆσαι ἡμᾶς, καὶ τοῦ πνεύματος, Τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα, καὶ διαπαντὸς εὐεργέτην Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἄμεμπτον τῆς βασιλείας κοινωνὸν Ἐσθὴρ σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει, πολυπλόκοις μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀπώλειαν. Διὰ γὰρ τῶν (μ) τρόπων τούτων ᾠήθη λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτησιν εἰς τοὺς Μακεδόνας μετάξαι. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμὸν Ἰουδαίους, (ν) εὑρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους νόμοις, Ὄντας δὲ υἱοὺς (ξ) τοῦ ὑψίστου μεγίστου ζῶντος θεοῦ, τοῦ κατευθύνοντος ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθέσει. Καλῶς οὖν ποιήσετε μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμὰν (ο) Ἀμαδαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι, Διὰ τὸ (π) αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον πρὸς ταῖς Σούσων πύλαις ἐσταυρῶσθαι σὺν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπικρατοῦντος θεοῦ διατάχους ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν. Τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης (ρ) ἐκθέντες ἐν παντὶ τόπῳ μετὰ παρρησίας, ἐᾶν τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν (σ) νομίμοις, Καὶ συνεπισχύειν αὐτοῖς, ὅπως τοὺς ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐτοῖς, ἀμύνωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. (τ) Ταύτην γὰρ ὁ τὰ πάντα δυναστεύων θεὸς ἀντ᾽ ὀλεθρίας τοῦ ἐκλεκτοῦ γένους, ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφροσύνην. Καὶ ὑμεῖς οὖν (υ) ἐν ταῖς ἐπωνύμοις ὑμῶν ἑορταῖς, ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἄγετε, Ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα (φ) σωτηρία ᾖ ἡμῖν, καὶ τοῖς εὐνοοῦσι Πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύουσι, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. Πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσῃ, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ᾽ ὀργῆς· οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ (χ) πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἔχθιστος κατασταθήσεται.

13 Τὰ δὲ ἀντίγραφα (ψ) ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, (ω) ἑτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν, πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους.

Non ferens autem ſuperbiam ſtuduit principatu privare nos, & ſpiritu, Et noſtrum ſalvatorem, ac per omnia benefactorem Mardochæum, & inculpatam regni conſortem Eſther cum univerſa horum gente multiplicibus artificiorum deceptionibus petens ad perditionem. Per hos enim modos putavit nactus nos deſolatos, Perſarum imperium ad Macedonas transferre. Nos autem traditos à ter exitiali illo ad perditionem Judæos invenimus non eſſe maleficos, ſed juſtiſſimis gubernari legibus, Eſſe autem filios altiſſimi maximi viventis Dei, qui direxit & nobis, & majoribus noſtris, regnum, in pulcherrima diſpoſitione. Rectè igitur facietis non utentes miſſis ab Aman Amadathi literis; Eò quòd ipſe, qui hæc molitus eſt, apud Suſarum portas crucifixus eſt cum tota familia, dignum eo, qui omnia tenet, Deo velociter reddente ei judicium. Exemplar autem epiſtolæ hujus edentes in omni loco cum libertate, permittatis Judæos uti ſuis legitimis, Et adminiculo ſitis eis, ut illos, qui in ſe in tempore tribulationis inſurrexerant, ulciſcantur die tertiadecimâ duodecimi menſis Adar eâdem die. Hanc enim omnium dominator Deus pro perditione electi generis fecit eis lætitiam. Et vos igitur in inclytis veſtris feſtivitatibus inſignem diem cum omni lætitia agite; ut & nunc, & poſt hæc ſalus ſit nobis, et iis qui benevoli ſunt Perſis: iis autem qui nobis inſidiantur, memoriale perditionis. Omnis autem civitas, vel provincia omnino, quæ ſecundùm hæc non fecerit, haſtâ & igni conſumetur cum ira: (d) non ſolùm hominibus invia, ſed etiam beſtiis, & volatilibus im omne tempus odioſiſſima reddetur.

Exemplaria autem proponantur viſibiliter in omni regno, paratique ſint omnes Judæi in hanc diem, debellare ſuos adverſarios. 13

MS.A. (λ) ἡμᾶς στερῆσαι, * τοῦ πνεύματος, (μ) τρόπων ᾠήθη λαβεῖν τοὺς ἐρήμους, τήν τε Περσῶν (ν) εὑρίσκομεν κακούργους οὐκ ὄντας, (ξ) ὑψίστου (ο) Ἀμαδαθοῦ (π) αὐτὸν ταῦτα (ρ) ἐκτεθέντες (σ) νόμοις, (τ) Ταύτῃ γὰρ ἐπὶ πάντα (υ) ἐν ταῖς ἐπωνύμοις * ἐπίσημον ἡμέραν (φ) σωτηρία μεθ᾽ ὑμῶν καὶ τῶν εὐνοούντων τοῖς Πέρσαις, τῶν δὲ τούτοις ἐπιβουλευσάντων, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. (χ) πετεινοῖς αἴσχιστος κατασταθήσεται. (ψ) ἐκτεθείσθω (ω) ἑτοίμους δὲ

ΚΕΦ. Θ᾽.

14 Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν. ἐξετέθη δὲ (α) τὸ πρόσταγμα
15 καὶ ἐν Σούσοις. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολήν, καὶ στέφανον ἔχων χρυσοῦν, καὶ διά-
16 δημα βύσσινον πορφυροῦν. ἰδόντες δὲ οἱ ἐν Σούσοις ἐχάρησαν. (β) Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη
17 Κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ (γ) ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς
Ἰουδαίοις, κώθων καὶ εὐφροσύνη. καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν (δ) περιετέμνοντο, καὶ Ἰουδάϊζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
1 Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ (ε) τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, ὅς ἐστιν Ἀδάρ, παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα
5 2 ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις· Οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη, φοβούμενος
3 αὐτούς. Οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν, καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς Ἰουδαίους· ὁ γὰρ
4 φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς. Προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βα-
6 7 σιλείᾳ. Καὶ ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους, Τόν τε (ζ) Φαρσαννὲς, καὶ Δελ-
8 9 φὼν, καὶ (η) Φασγὰ, Καὶ (θ) Φαρδαθὰ, καὶ (ι) Βαρεὰ, καὶ (ϛ) Σαρβακὰ, Καὶ (κ) Μαρμασιμὰ, καὶ (λ) Ῥουφαῖον, καὶ Ἀρ-
10 σαῖον, καὶ (μ) Ζαβουθαῖον, Τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν (ν) Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν Ἰουδαίων, (ξ) καὶ διήρπασαν
11 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. (ο) ἐπεδόθη τε ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπολωλότων ἐν Σούσοις. Εἶπε δὲ ὁ (π) βασιλεὺς
12 πρὸς Ἐσθήρ, Ἀπώλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους, ἐν δὲ τῇ (ρ) περιχώρῳ πῶς οἴει (σ)
ἐχρήσαντο; τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι; Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ, Δοθήτω τοῖς Ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσ-
13 αύτως τὴν αὔριον, ὥστε (τ) τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν κρεμάσαι. Καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε τοῖς Ἰου-
14 δαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ἀμὰν κρεμάσαι.

CAP. IX.

Igitur ipſi quidem equites exiverunt, feſtinantes, ea quæ à rege dicta erant, 14
perficere. Propoſitum eſt autem edictum etiam in Suſis. Mardochæus autem 15
proceſſit ornatus regali ſtolâ, et coronam habens auream, & diadema byſſinum
purpureum. Videntes autem, qui in Suſis, gavisi ſunt. Judæis autem facta eſt 16
lux et lætitia Per civitatem, et provinciam ubicunque propoſitum fuerat edi- 17
ctum: ubicunque propoſitum fuerat exemplar, *gaudium & lætitia Judæis,*
epulatio, & lætitia. Et multi ex gentibus circumcidebantur, & Judaizabant
propter timorem Judæorum. In duodecimo enim menſe, tertiadecimâ men- 1
ſis, qui eſt Adar, aderant literæ ſcriptæ à rege. In eadem die perierunt, qui 5
adverſabantur Judæis. Nullus enim contra ſtetit; timens eos. Principes enim 2 3
ſatraparum, & tyranni, & regii Scribæ honorabant Judæos. Timor enim
Mardochæi incubuerat eis. Advenerat enim edictum regis, ut nominatus eſſet 4
in omni regno. Et in Suſis civitate interfecerunt Judæi viros quingentos, Et 6 7
Pharſannes, & Delphon, & Phaſga, Et Pharadathi, & Barea, & Sarbaca, Et 8 9
Marmaſima, & Ruphæum, & Arſæum. & Zabuthæum, Decem filios 10
(a) Aman Amadathi Bugæi inimici Judæorum, et (b) diripuerunt In eadem 11
die. Et datus eſt numerus regi, eorum qui perierant in Suſis. Dixit autem rex 12
ad Eſther, Peremerunt Judæi in Suſis civitate viros quingentos: in adjacente
autem quomodò, putas, uſi ſunt? Quid igitur poſtulas ampliùs, & erit tibi? Et 13
dixit Eſther regi; Detur Judæis, ut utantur ſimiliter cras, ut decem filios Aman
ſuſpendant. Et permiſit ſic fieri, & permiſit Judæis civitatis, corpora 14
filiorum Aman ſuſpendere.

MS.A. (α) τὸ ἔκθεμα καὶ ἐν (β) Ὅτι τοῖς Ἰουδαίοις (γ) ἐὰν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ (δ) περιετέμνοντο, (ε) τρισκαιδεκάτῃ (ζ) Φαρσανεστάν, (η) Φαγὰ, (θ) Βαρδαθὰ, (ι) Βαρὲλ, (ϛ) Σαρβαχὰ, (κ Μαρμασιμνὰ, (λ) Ῥουφαῖον, (μ) Ζαβουγαθά. (ν) Ἀμαθαδοῦ τοῦ Βουγαίου (ξ) ἀπέκτειναν καὶ διήρπασαν (ο) ἐπεδόθη ἀριθμὸς (π) βασιλεὺς Ἐσθήρ, (ρ) χώρᾳ (σ) κεχρῆσθαι; καὶ τί ἀξιοῖς ἔτι, (τ) τοὺς υἱοὺς Ἀμὰν κρεμασθῆναι. Καὶ ἐξέθηκεν τοῖς Ἰουδαίοις

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* Scripta autem ſunt nomine regis Achshi- 10
rash, & ſignata annulo ejus. Et miſſæ ſunt
literæ per curſores, & veredarios, inſiden-
tes equis de armentis *regiis.* Literæ à re- 11
ge ſcriptæ de Judæis qui per omnes provin-
cias; Ut congregati ſeſe tuerentur, & ex-
terminarent, & occiderent, & perderent
omnes qui ipſos arctârunt, pueros etiam
ac fœminas, & facultates ipſorum diripe-
rent. Die eodem per omnes provincias 12
regis Achshirash: nimirum, decimo tertio
menſis duodecimi, qui eſt Adar. Et ex- 13
emplum literarum propoſitum eſt per o-
mnes civitates. Et præceptum omnibus
populis ut parati eſſent Judæi in diem
iſtum, ad ſumendum vindictam de hoſti-
bus ſuis. Et diſceſſerunt curſores, & 14
veredarii inſidentes equis: digreſſi autem
ſunt feſtinè propter verbum & præceptum
editum in caſtro Suſan. Mordecai autem 15
egreſſus eſt à conſpectu regis indutus veſte
regiâ hyacinthinâ & byſſinâ, *geſtans* in ca-
pite coronam auream, & byſſo purpurâque
amictus. Et Suſan civitas exultabat &
gaudebat: Judæíſque lux erat & gaudium, 16
gloriáque & exultatio. Per omnes civi- 17
tates & agros quò verbum regis & præce-
ptum perveniebat, gaudium erat magnum
Judæis, & convivium & dies feſtus, mul-
tíque è populo terræ ad Judaiſmum ſe
adjungebant, quoniam metus Judæorum
ipſos invaſerat.

CAP. IX.

Menſe autem duodecimo, qui eſt Adar, 1
die decimotertio, cùm adveniſſet tempus e-
dicti regis, præceptíque ut fieret hoſtibus
ipſorum, converſa eſt res ut dominarentur
Judæi hoſtibus ſuis. Et congregati ſunt Judæi 2
in oppidis ſuis, & in omnibus provinciis
Regis Achshirash, ut extenderent manus
in eos qui ipſis malum machinabantur:
Nec quiſquam ipſis reſtitit, quoniam me- 3
tus ipſorum omnes populos invaſerat.

; Jehudæos *extollentes* , regis quod , opus facientes & , duces & , *satrapæ* & , provinciarũ principes omnes Et
וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־הַיְּהוּדִים 3
; provincias omnes *in vadens* ejus *audire* & , regis domo in Mordochai magnus Nam .eos super Mordochai pavor cecidit quia
כִּי־נָפַל פַּחַד־מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם׃ כִּי־גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינוֹת 4
,occisionis & , gladii plaga suos inimicos omnes *in* Jehudæi percusserunt Et .*evadens magnus &* , *vadens* Mordochai vir quia
כִּי־הָאִישׁ מָרְדֳּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל׃ וַיַּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל־אֹיְבֵיהֶם מַכַּת־חֶרֶב וְהֶרֶג 5
perdendo & , Jehudæi occiderunt *metropoli* Susan in Et .suã voluntatem secundũ illos habentes odio *in* fecerunt & : perditionis &
וְאַבְדָן וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם׃ וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד 6
.Aridatha & , Adalia & , Poratha Et .Aspatha & , Dalphon & , Parsandatha Et .viros quingentos
חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת דַּלְפוֹן וְאֵת אַסְפָּתָא׃ וְאֵת פּוֹרָתָא וְאֵת אֲדַלְיָא וְאֵת אֲרִידָתָא׃ 7 8
Jehudæorum *angustiatoris* Hamedatha filii Haman filios Decem .Vaizatha & , Aridai & , Arisai & , Parmasta Et
וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִדַי וְאֵת וַיְזָתָא׃ עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא צֹרֵר הַיְּהוּדִים 9 10
metropoli Susan in occisorum numerus venit ipsa die In .suã manum miserunt non prædam in *&* : occiderunt
הָרָגוּ וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה 11
& , viros quingentos *perdendo* & , Jehudæi occiderunt *metropoli* Susan In : reginam Esther ad rex Dixitque .*regis facies ad*
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת 12
tua postulatio quæ & ? tibi dabitur & , tua petitio quæ & ? fecerunt quid regis *provinciarum residuo* in : Haman filios decem
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן בִּשְׁאָר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ וּמַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ
faciendum ad , Susan in qui Jehudæis cras etiam detur , *bonum rege super* Si : Esther dixit Et ? fiet & , ultra
עוֹד וְתֵעָשׂ׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם־מָחָר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן לַעֲשׂוֹת 13
lex est data & ; sic *fieri* rex dixit Et .ligno *super* suspendant Haman filios decem & , hodiernã legem secundũ
כְּדָת הַיּוֹם וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן יִתְלוּ עַל־הָעֵץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵעָשׂוֹת כֵּן וַתִּנָּתֵן דָּת 14
decimaquarta die in etiam Susan in qui , Jehudæi sunt congregati Et .suspenderunt Haman filios decem & : Susan in
בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן תָּלוּ׃ וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר 15
,*Jehudæorum residuum* Et .suã manum miserunt non prædam in *&* ; viros trecentos Susan in interfecerunt & ,Adar mensis
לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְשׁוּשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים 16
quinque suis inimicis *in occidere* & ,suis inimicis ab *quiescere &* , *sua anima super stare* & ,sunt congregati ,regis provinciis in qui
אֲשֶׁר בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ וְעָמֹד עַל־נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם וְהָרוֹג בְּשֹׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה
decimaquarta *in quiescere* & : Adar mensis decimatertia die In .suã manum miserunt non prædam in *&* :millia septuaginta &
וְשִׁבְעִים אָלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ בְּיוֹם־שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר 17
, *eo in* decimatertia in sunt congregati , Susan in qui Jehudæi Et .lætitiæ & , convivii diem eum *facere* & , *eo in*
בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ וְהַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ 18
.lætitiæ & , convivii diem eum *facere* & , *eo in* decimaquinta in *quiescere* & , *eo in* decimaquarta in &
וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃

Verſio VULG. LAT.

Nam & provinciarum judices, & duces, & procuratores, 3
omníſq; dignitas quæ ſingulis locis ac operibus præerat,
extollebant Judæos timore Mardochæi : Quem principem 4
eſſe palatii , & plurimum poſſe cognoverant :
fama quoque nominis ejus creſcebat quotidiè, & per cunctorum
ora volitabat. Itaque percuſſerunt Judæi inimicos 5
ſuos plagâ magnâ, & occiderunt eos , reddentes
eis quod ſibi paraverant facere : In tantum ut etiam in 6
Suſan quingentos viros interficerent, extra decem filios
Aman Agagitæ hoſtis Judæorum : quorum iſta ſunt
nomina : Pharſandatha, & Delphon, & Eſphatha, Et 7 8
Phoratha, & Adalia, & Aridatha, Et Phermeſta, & 9
Ariſai, et Aridai, & Jezatha. Quos cùm occidiſſent, 10
prædas de ſubſtantiis eorum tangere noluerunt. Statímque 11
numerus eorum, qui occiſi erant in Suſan, ad
regem relatus eſt. Qui dixit reginæ ; In urbe Suſan 12
interfecerunt Judæi quingentos viros , & alios decem
filios Aman : quantam putas eos exercere cædem in universis
provinciis ? Quid ultrà poſtulas, & quid vis ut
fieri jubeam ? Cui illa reſpondit ; Si regi placet, detur 13
poteſtas Judæis, ut ſicut fecerunt hodiè in Suſan, ſic &
cras faciant , & decem filii Aman in patibulis ſuſpendantur.
Præcepítq; rex ut ita fieret. Statímque in Suſan pependit 14
edictum, & decem filii Aman ſuſpenſi ſunt. Congregatis 15
Judæis quartadecimâ die menſis Adar, interfecti
ſunt in Suſan trecenti viri : nec eorum ab illis direpta
ſubſtantia eſt. Sed & per omnes provincias, quæ 16
ditioni regis ſubjacebant, pro animabus ſuis ſteterunt Judæi,
interfectis hoſtibus ac perſecutoribus ſuis : in tantum
ut ſeptuagintaquinq; millia occiſorum implerentur,
& nullus de ſubſtantiis eorum quidquam contingeret.
Dies autem tertiuſdecimus menſis Adar, primus apud 17
omnes interfectionis fuit , & quartadecimâ die cædere
deſierunt. Quem conſtituerũt eſſe ſolennẽ, ut in eo omni
tempore deinceps vacarent epulis, gaudio atq; conviviis.
At hi qui in urbe Suſan cædẽ exercuerãt, tertiodecimo et 18
quardecimo die ejuſdẽ menſis in cæde verſati ſunt: quintodecimo
autẽ die percutere deſierunt. Et idcircò eundẽ
diem conſtituerunt ſolennem epularum atque lætitiæ.

תרגום TARGUM.

וכל רבני פלכיא ואסטרטילוסין והיפרכין ועבדי עבידתא די למלכא ממנן עליהון ית 3
יהודאין ארום נפל פחדא דמרדכי עליהון: ארום אפיטרופוס ורב וסרכן מרדכי בבית 4
מלכא ומטבעיה נפק בכל פלכיא ארום גברא מרדכי רב בית אבא למלכא ואזיל
ומתרברב: ומחו יהודאין בכל בעלי דבביהון מחת קטילת סיפא וקטילת גולמין גולפין 5
והובד נפשתא ועבדו בסנאיהון כרעותהון: ובשושן בירנתא קטלו יהודאין והובידו 6
חמש מאה גוברין כולהון רופילין מדבית עמלק: וית פרשנדתא וית דלפון וית אספתא: 7
וית פורתא וית אדליא וית ארידתא: וית פרמשתא וית אריסי וית ארידי וית ויזתא: 8 9
עשרתי בנוי דהמן בר המדתא מעיקא דיהודאין קטלו ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון: 10
ביומא ההוא עלא מנין קטילין בשושן בירנתא קדם מלכא: ואמר מלכא לאסתר 11
מלכתא בשושן בירנתא קטלו יהודאין והובדו חמש מאה גובריא רופילין דמזרעית 12
עמלק וית עשרתי בנוי דהמן במשאר פלכי מלכא מה עבדו ומה שאלתיך ותתיהב לך
ומה בעותיך עוד ותתעבד: תא ואמר מלכא לאסתר מלכתא בשושן בירתא קטלו
יהודאי וגמרו חמש מאה גוברין וית עשרתי בנוי דהמן בשאר מדינת דמלכא מה עבדו
ומה שאלתיך ויתיהב לך ומה בעותיך תוב ותתעביד: ואמרת אסתר אין על מלכא שפיר 13
יתיהב רשו אוף מחר ליהודאין די בשושן למעבד יומא טבא וחדוא כד חזי למעבד על
יומא דנסא וית עשרתי בנוי דהמן יזדקפון על קיסא: תא ואמרת אסתר אין על מלכא
שפיר יתיהיב אוף למחר ליהודאי דאית בשושן למעבד היך גזרת יומא דין וית עשרתי
בנוי דהמן יזקפון על צליבא: ואמר מלכא לאתעבדא כדין ואתיהיבת גזירת דינא 14
בשושן וית עשרתי בנוי דהמן צליבו: ודין סדור צליבתהון דאצטליבו עם המן אבוהון
על קיסא דזמן למרדכי רומיה חמשין אמין תלת אמין הוה נעיץ בארעא וארבע אמין
ופלגא הוה רחיק פרשנדתא מן ארעא ופרשנדתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן
דלפון פלגות אמתא: דלפון הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן אספתא פלגות אמתא
אספתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן פורתא פלגות אמתא פורתא הוה צליב
בתלת אמין והוה רחיק מן אדליא פלגות אמתא אדליא הוה צליב בתלת אמין והוה
רחיק מן ארידתא פלגות אמתא: ארידתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן
פרמשתא פלגות אמתא פרמשתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן אריסי פלגות
אמתא: אריסי הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן ארידי פלגות אמתא: ארידי הוה
צליב בתלת אמין והוה רחיק מן ויזתא פלגות אמתא: ויזתא הוה צליב בתלת אמין
והוה רחיק מן המן פלגות אמתא: המן הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק על רישיה
תלת אמין בגין דלא ייכול מניה עופא וזרש ערקת עם שבעין בנין דאשתארו להמן
דהוו הדרין על תרעיא ומתפרנסין ושמשי ספרא אתקטיל בסיפא ומאה ותמניא מיתו
עם חמש מאה גוברין דאתקטילו בשושן דהוו אתמנן על אשקקי מלכא: ואתכנשו 15
יהודאין די בשושן אוף ביומא ארבע עסר לירח אדר וקטלו בשושן תלת מאה גוברין
מדבית עמלק ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון: ושאר יהודאין די בפלכי דמלכא 16
אתכנשו וקימו ית נפשהון ואשכחו ניחא מבעלי דבביהון וקטלו בסנאיהון שבעין
וחמשא אלפין מדבית עמלק ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון: ביום תלת עסרי לירח 17
אדר הוה קטול בזרעית דעמלק וניחא הוה לישראל בארבע עסר ביה ומעבד
יתיה יום משתיא וחדוה: ויהודאין די בשושן אתכנשו לשיצאה ית בנוי דעמלק 18
בתלת עסר ביה ובארבע עסר ביה ונחו בחמשא עסר ביה ומעבד יתיה יום משתיא
וחדוא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnes magnates regionum, principes & hipparchi, & actores munerum 3
regiorum, præficiebant ſuper ſe Jehudæos ; quia ceciderat terror
Mardechai ſuper eos. Nam *præfectus*, *&* magiſter *& princeps* erat Mardechai 4
in domo regis, & fama ejus pervagabatur per omnes regiones ;
etenim vir Mardechai *magiſter domus pater erat regi, &* ibat & multiplicabatur.
Et percuſſerunt Jehudæi omnes auctores inimicitiarum 5
ſuarum, percuſſione occiſionis gladii, occiſionis *telorum clavarum*, &
perditionis animarum, & fecerunt in oſores ſuos juxta voluntatem ſuam. 6
Et in Suſan metropoli occiderunt Jehudæi, & perdiderunt quingentos 7
viros, *omnes præfectos ex domo Amalek*. Et Parſandatha, & Dalphon, 8
& Aſpatha. Et Poratha, & Adalia, & Aridatha. Et Parmaſta, & Ariſai, 9
& Aridai, & Vajeſatha. Decem filios Haman filii Hamadatha oppreſſoris 10
Jehudæorum, occiderunt : in prædam vero non extenderunt
manus ſuas. In die illa venit numerus interfectorum in Suſan metropoli 11
coram rege. Et dixit rex ad Ezzther reginam : In Suſan metropoli occiderunt 12
Jehudæi, & perdiderunt quingentos viros *præfectos de proſapia*
Amalek, & decem filios Haman : in reliquis regionibus regis quid fecerunt
? & quæ eſt petitio tua, & detur tibi ? & quæ eſt poſtulatio tua
adhuc, & fiet ? *Targum aliud* : Et dixit rex ad Ezzther reginam : In
Suſan metropoli occiderunt Jehudæi & *deleverunt* quingentos viros
& decem filios Haman : in reliquis *provinciis* regis quid fecerunt ? & quæ
eſt petitio tua, & detur tibi ? & quæ eſt poſtulatio tua *denuò*, & fiet ?
Dixit autem Ezzther, Si regi placet, detur poteſtas etiam cras Jehudæis 13
in Suſan faciendi *diem feſtivitatis & lætitiæ, prout decet facere in die*
miraculi, & decem filii Haman erigantur in ligno. *Targum aliud* : Dixit
autem Ezzther, Si regi placet, detur etiam *in craſtinum* Jehudæis, *qui*
ſunt in Suſan, facere juxta decretum hodiernum, & decem filios Haman
erigant in crucem. Et dixit rex ut fieret ſic, & datum eſt decretum judicii 14
in Suſan, & decem filios Haman ſuſpenderunt. *Hoc autem ordine*
ſuſpenſi ſunt cum Haman patre ſuo, in ligno quod paraverat Mardechai
altitudine quinquaginta cubitorum; tres cubitos defixum erat in
terra, et quatuor cubitos cum dimidio diſtabat Parſandatha à terra, Parſandatha
autem ſuſpenſus erat in tribus cubitis, inter quem & Dalphon
dimidium erat cubiti. Dalphon ſuſpenſus eſt trium cubitorum longitudine,
diſtans ab Aſpatha dimidium cubiti. Aſpatha in crucem actus eſt per
tres cubitos extenſus, & remotus à Poratha dimidium cubiti. Poratha
porrectus eſt in cruce tres cubitos, intervallo dimidii cubiti ab Adalia.
Suſpenſus etiam Adalia trium cubitorum ſpatium occupavit, cui diſtantia
dimidii cubiti proximus erat Aridatha. Aridatha ſuſpenſus tres alios
cubitos tenuit, cui interpoſito dimidio cubiti ſucceſſit Parmaſta. Parmaſta
etiam ſuſpenſo trium cubitorum ſpatium erat, & ab eo ad Ariſai
erat dimidium cubiti. Suſpenſus etiam Ariſai tres cubitos habuit, proximum
ad dimidium cubiti habens Aridai. Etiam Aridai ſuſpenſus
tribus aliis cubitis protenſus eſt, quem dimidii cubiti intervallo ſequeba[illegible]
Vajeſetha. Vajeſetha tribus cubitis cruci affixus eſt, relicto inter
[illegible]um & Haman dimidii cubiti ſpatio. Haman deniq; ſuſpenſus trium cubitorũ
ſpatium poſſedit, relictis à capite ejus tribus cubitis ne comederent
de eo volucres. Et Zeres fugit cum ſeptuaginta filiis qui reliqui fuerunt
ipſi Haman & oſtiatim obverſantes victũ quæſierunt : ſed & Simuſæus
ſcriba occiſus eſt gladio, & centũ & octo mortui ſunt cũ quingentis viris
occiſis in Suſan qui fuerant præfecti plateis regis. Et congregati ſunt Jehudæi 15
qui erant in Suſan, etiam die decima quarta menſis Adar, & occiderunt
in Suſan trecentos viros *de domo Amalek* : ſed ad prædam non
extenderunt manus ſuas. Et reliqui Jehudæorum qui erant in regionibus 16
regis, congregati ſunt, & fulcierunt animas ſuas, & invenerunt requiem
ab auctoribus inimicitiarũ ſuarum, & occiderunt de inimicis ſuis ſeptuaginta
& quinq; millia, *de domo Amalek* : ad prædam vero non extenderunt
manus ſuas. Die decimatertia menſis Adar facta fuit occiſio *in prognatis* 17
Amalek : & *quies fuit Iſrael* quartadecima ejuſdem, & fecerunt
eũ diẽ convivii & lætitiæ. Et Jehudæi qui erant in Suſan congregati ſunt 18
ad excindendũ filios Amalek : decimatertia ejuſdem, & quartadecima, &
quieverunt quintadecima ejus, & fecerunt eum diem convivii & lætitiæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ συνήχθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ Ἀδὰρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους, καὶ
16 (υ) οὐδὲν διήρπασαν. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ (φ) συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, καὶ
ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων· ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχιλίους τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ (χ) Ἀδὰρ, καὶ
17 οὐδὲν διήρπασαν. Καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ
18 χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, (ψ) καὶ ἀνεπαύσαντο·
19 ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. (ω) Διὰ τοῦτο οὖν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι
(α) ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω, ἄγουσι (β) τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν ἀγαθὴν (ʺ) μετ' εὐφροσύνης,
20 ἀποστέλλοντες (γ) μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον. Ἔγραψε δὲ Μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον,
καὶ (δ) ἐξαπέστειλε τοῖς Ἰουδαίοις, (ε) ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν,
21 στῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς, (ζ) ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν (η) πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ·
22 Ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ τὸν μῆνα (θ) ἐν ᾧ ἐστράφη
αὐτοῖς, ὃς ἦν Ἀδὰρ, ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, (ι) ἄγειν ὅλον ἀγαθὰς ἡμέρας
23 γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς. Καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι,
24 καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς (κ) ὁ Μαρδοχαῖος· Πῶς Ἀμὰν Ἀμαδάθου ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει (λ) αὐτοὺς,
25 καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ κλῆρον (μ) ἀφανίσαι αὐτοὺς, Καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, κρεμάσαι τὸν
Μαρδοχαῖον· (ζ) ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι (ν) ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους κακὰ, ἐπ' αὐτὸν (ξ) ἐγένοντο, καὶ ἐκρεμάσθη
26 αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο (ο) ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φρουραὶ διὰ τοὺς κλήρους, (ʺ) ὅτι τῇ διαλέκτῳ
27 αὐτῶν καλοῦνται Φρουραί. διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, Καὶ ὅσα πεπόνθασι διὰ ταῦτα, καὶ ὅσα αὐτοῖς
ἐγένετο, καὶ ἔστησεν· (π) καὶ προσεδέχοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν (ρ) καὶ ἐπὶ τοῖς
προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως χρήσονται. αἱ δὲ ἡμέραι αὗται (σ) μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν
28 καὶ γενεὰν, καὶ πόλιν, καὶ πατριὰν, καὶ χώραν. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται (τ) τῶν Φρουραὶ ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον,
29 καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τῶν γενεῶν. Καὶ ἔγραψεν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ,
31 καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος, ὅσα ἐποίησαν, (υ) τό, τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς (φ) τῶν Φρουραί. Καὶ Μαρδοχαῖος καὶ
Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν, καὶ τότε στήσαντες κατὰ (χ) ὑγιείας ἑαυτῶν καὶ τὴν βουλὴν (ψ) αὐτῶν.
32 Καὶ Ἐσθὴρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον.

Et congregati ſunt Judæi in Suſis quartadecimâ Adar, & occiderunt viros 15
trecentos, & nihil diripuerunt. Cæteri autem ex Judæis, qui in regno, congregati 16
ſunt, & ſeipſos adiuvabant, & requieverunt ab hoſtibus. Peremerunt
enim ex eis (c) quindecim millia die tertiadecimâ Adar, & nihil diripuerunt.
Et requieverunt quartadecimâ ejuſdem menſis, et egerunt diē illū 17
requietis cum gaudio, & lætitiâ. Judæi autem, qui in Suſis civitate, congregati 18
ſunt etiam quartadecimâ; & requieverunt. Egerunt autem & quintamdecimã
cum gaudio & lætitia. Propter hoc igitur Judæi, qui diſſeminati 19
ſunt in omni regione, quæ extra muros, agunt quartamdecimam Adar diem
bonam cum lætitia, mittentes partes unuſquiſque (d) proximo. Scripſit autem 20
Mardochæus verba hæc in libro, & miſit Judæis, quicunque erant in regno
Artaxerſis, iis qui propè, & iis qui longè, Ut ſtatuerent dies hos bonos, & celebrarent 21
quartãdecimã et quintãdecimã Adar, (In his enim dieb⁹ requieverunt 22
Judæi ab inimicis ſuis) & menſem in quo facta eſt eis converſio, qui erat
Adar, ex luctu in gaudiū, & ex dolore in bonã diem, celebrarent totum, bonos
dies nuptiarū, & lætitiæ, mittentes partes amicis, & mendicis. Et ſuſceperunt 23
Judæi, ſicut ſcripſit eis Mardochæus, Quomodò Aman Amadathi Macedo 24
impugnabat eos, ſicut poſuerat decretū et ſortē delendi eos, Et ut intravit ad 25
regem, dicens, ſuſpenderet Mardochæum: quæcunque verò aggreſſus eſt inducere
ſuper Judæos mala, ſuper ipſum evenerunt, & ſuſpenſus eſt ipſe, &
filii ejus. Propter hoc vocati ſunt dies illi (e) Phruræ propter ſortes: quoniam 26
linguâ eorum vocantur Phruræ. Per verba epiſtolæ hujus, Et quæcunq; 27
paſſi ſunt propter hæc, & quæcunque evenerunt ipſis: (f) et ſtatuit, & ſuſceperunt
Judæi ſuper ſe, & ſuper ſemen ſuum, & ſuper appoſitos ad ipſos:
nec ſanè aliter utentur. (g) Dies autem hi memoriale perfectum per progeniem
& progeniem, & civitatem, & patriam, & regionem. Dies autem hi 28
ipſorum Phruræ celebrabuntur in omne tempus: & memoria eorum non deficiet
à generationibus. Et ſcripſit Eſther regina, filia Aminadab, & Mardochæus 29
Judæus, quæcunq; fecerunt & firmamentum epiſtolæ ipſorū Phruræ. 31
Et Mardochæus, & Eſther regina, ſtatuerunt ſibi per ſe: & tunc ſtatuentes
per (h) ſanitatem ſuam ipſorum, & conſilium ipſorum. Et Eſther verbo 32
ſtatuit in ſeculum: & ſcriptum eſt in memoriali.

MS. A. (υ) οὐθὲν (φ) Συναχθέντες ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, (χ) Ἀδὰρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. (ψ) ἀνεπαύσαντο· (ω) Διὰ γὰρ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι διεσπαρμένοι (α) ἐν τῇ χώρᾳ (β) καὶ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην (ʺ) μετὰ (γ) μερίδας τοῖς πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. Ἔγραψεν (δ) ἀπέστειλεν (ε) οἵ εἰσιν (ζ) ἄγειν τὴν (η) πεντεκαιδεκάτην, Ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι (θ) ἐν ᾧ ἐγράφη αὐτοῖς, ἀπὸ ὀδύνης εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ πένθους εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, (ι) ἄγειν αὐτὰς ἡμέρας (κ) Μαρδοχαῖος· Ὅπως Ἀμὰν Ἀμαδάθου Μακεδὼν (λ) τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ὡς (μ) ἀπολέσαι αὐτοὺς, (ζ) ὅσα ἐπεχείρησεν (ν) τοῖς Ἰουδαίοις (ξ) ἐγένετο, ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου. Διὰ (ο) ἐπεκλήθησαν* Φρουραὶ (ʺ) ὅτι καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν Φρουραί. διὰ τοὺς (π) καὶ ὡς προσεδέχοντο (ρ) ἐπὶ τοῖς προστεθειμένοις ἐφ' ἑαυτῶν, (σ) μνημόσυναι ἐπιτελούμεναι κατὰ γενεὰν, καὶ πατριὰν, καὶ πόλιν, καὶ χώραν. (τ) τῶν Φρουραὶ ἀχθήσονται τὸν ἅπαντα χρόνον, (υ) τὸ στερέωμα (φ) τῶν Φρουραίων. (χ) ὑγίας (ψ) ἑαυτῶν. Ἐσθὴρ

ΚΕΦ. Ι'.

1 2 (α) Ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης· Καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν,
πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, (ʺ) ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων Περσῶν καὶ Μήδων, εἰς μνημόσυνον.
3 (ʺ) Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος διεδέχετο τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν
Ἰουδαίων· καὶ φιλούμενος, (β) διηγεῖτο τὴν ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ.

CAP. X.

Scripſit autem rex ad regnum terræ, & maris. Et fortitudinem ejus, 1 2
& magnificentiam, & divitias, & gloriam regni ejus, ecce ſcripta
ſunt in libro regum Perſarum & Medorum in memoriam. Mardochæus 3
autem ſecundus erat à rege Artaxerſe, & magnus erat in regno, & glorificatus
à Judæis, & amatus narrabat educationem omni genti ſuæ.

Declaratio hæc ſomnii Mardochæi, cum eis quæ ſequuntur, in Vulg. Lat. habetur cap. 10. v. 4. uſque ad finem cap. Et cap. 11. v. 1.

Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος, Παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο ταῦτα. (ʺ) Ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων· (γ) οὐδὲ γὰρ παρῆλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος. Ἡ μικρὰ (δ) πηγὴ ἣ ἐγένετο ποταμὸς, καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ ὕδωρ πολύ. Ἐσθήρ ἐστιν ὁ ποταμὸς, ἣν ἐγάμησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε βασίλισσαν. (ε) Οἱ δὲ δύο δράκοντες, ἐγώ εἰμι καὶ Ἀμάν. Τὰ δὲ ἔθνη, τὰ (ζ) ἐπισυναχθέντα ἀπολέσαι τὸ ὄνομα τῶν Ἰουδαίων.

Et dixit Mardochæus, A Deo facta ſunt iſta. Recordatus enim ſum ſomnii quod videram de verbis his. Neque enim præteriit de eis verbum. Parvus fons, (a) qui factus eſt flumen, et erat lux & Sol, & aqua multa. Eſther eſt flumen, quam matrimonio junxit rex, & fecit reginam. Duo verò dracones, ego ſum, & Aman. Gentes autem, quæ convenerant ad perdendum nomen Judæorum.

MS. A. (α) Ἔγραψεν γὰρ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ (ʺ) καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῷ (ʺ) Ὁ γὰρ (β) ἠγεῖτο (ʺ) Ἐμνήσθην περὶ (γ) οὐδὲν παρῆλθεν αὐτῶν λόγος. (δ) πηγὴ ἐγένετο (ε) Οἱ δὲ δράκοντες, (ζ) συναχθέντα

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 *ܘܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ܘܐܣܛܪ̈ܛܠܐ. ܘܗܦܪ̈ܟܐ : ܘܡ̈ܕܒܪܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܡܝܩܪܝܢ
4 ܗܘܘ ܠܝܗ̈ܘܕܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ.* ܡܛܠ ܕܪܒ ܗܘ ܡܪܕܟܝ ܠܘܬ
ܡܠܟܐ. ܘܫܡܥܗ ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟ̈ܘܬܐ ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܡܪܕܟܝ ܐܙܠ ܗܘܐ ܘܪܒ.
5 *ܘܡܚܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܗܘܢ ܡܚܘܬܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܩܛܠܐ ܘܐܒܕܢܐ. ܘܥܒܕܘ
6 ܒܣ̈ܢܐܝܗܘܢ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗܘܢ.* ܘܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܩܛܠܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܚܡܫܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ.
7
8 *ܘܫܦܝܪܘܬ ܘܕܠܦܘܢ ܘܐܣܦܘܬ.* ܘܦܪܬܠܬ. ܘܕܠܝܐ ܘܕܝܪܐ.* ܘܦܝܣܘܬ
9
10 ܘܕܝܣܝ. ܘܐܕܪܝ. ܘܙܘܬ.* ܥܣܪܐ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ. ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ
11 ܩܛܠܘ. ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ.* ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܕܩܛܝ̈ܠܐ ܒܫܘܫܢ
12 ܒܝܪܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.* ܘܐܡܪ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ ܩܛܠܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܘܐܘܒܕܘ
ܚܡܫܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ. ܘܠܥܣܪܐ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܗܡܢ. ܘܒܫܪܟܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ܡܢܐ ܥܒܕܘ.
13 ܡܢܐ ܗܝ ܫܐܠܬܟܝ ܢܬܝܗܒ ܠܟܝ. ܘܡܢܐ ܗܝ ܒܥܘܬܟܝ ܬܗܘܐ ܠܟܝ.* ܘܐܡܪܬ
ܐܣܬܝܪ. ܠܝܗ̈ܘܕܝܐ ܢܥܒܕܘܢ ܡܚܪ ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܝܘܡܢܐ. ܘܥܣܪܐ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܗܡܢ
14 ܢܙܕܩܦܘܢ ܥܠ ܩܝܣܐ.* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܗܟܢܐ. ܘܐܬܦܩܕ ܦܘܩܕܢܐ
15 ܒܫܘܫܢ. ܘܥܣܪܐ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܗܡܢ ܐܙܕܩܦܘ ܥܠ ܩܝܣܐ.* ܘܐܬܟܢܫܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܫܘܫܢ
ܐܦ ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܘܩܛܠܘ ܒܫܘܫܢ ܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪ̈ܝܢ. ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ
16 ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ.* ܘܫܪܟܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܬܟܢܫܘ ܘܩܡܘ ܥܠ ܢܦܫܗܘܢ
ܘܐܬܬܢܝܚܘ ܡܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܗܘܢ ܘܩܛܠܘ ܡܢ ܣ̈ܢܐܝܗܘܢ ܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ.
17 ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ.* ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ ܕܐܕܪ. ܘܒܐܪܒܥܣܪܐ
ܒܗ ܢܚܘ.* ܘܥܒܕܘܗܝ ܝܘܡܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܘܕܚܕܘܬܐ.
18

Et omnes principes provinciarum, & duces, 3
& præfecti, & procuratores regis honorabant
Judæos, quia metus regis ipſos invaſerat, 4
quia magn⁹ erat Mordecai apud regem, & fama
ejus omnia regna pervadebat, quoniam
magis magiſque provehebatur iſte Mordecai.
Et percuſſerunt Judæi omnes hoſtes ſuos plagâ 5
gladii et cædis et interitûs, et fecerunt hoſtibus
ſuis quod voluerunt. In caſtro Suſan 6
occiderunt Judæi quingentos viros. Et Shephiruth, 7
et Dalcon, et Aſputh, Et Partelat, et 8
Delaiam, et Diram, Et Paiſuth, et Diſai, et Adrai, 9
et Zuth, Decem filios Hamanis Agagæi 10
hoſtis Judæorū occiderunt: ad prædam autem
non extenderunt manus ſuas. Die iſto adductus 11
eſt numerus occiſorum in caſtro Suſan
ad regem. Et dixit Eſther reginæ, In 12
caſtro Suſan occiderunt Judæi et exterminârunt
quingentos viros: et decem filios Hamanis;
et in reliquis civitatibus quid fecerunt?
Quid eſt quod poſtulas? Dabitur tibi.
Et quæ petitio tua? fiet tibi. Et dixit Eſther, 13
Concedatur Judæis, ut faciant die craſtino
quod fecerunt hodie: Et decem filii Haman
ſuſpendantur in patibulo. Et dixit 14
rex, Ita faciant. Edictumque eſt edictum
in Suſan: et decem filii Haman ſuſpenſi
ſunt in patibulo. Et congregati Judæi 15
qui in Suſan, etiam decimoquarto menſis
iſtius, occiderunt in Suſan trecentos
viros: ad prædam autem manus ſuas
non extenderunt. Reliqui autem Judæi, 16
qui in provinciis regis, tuendæ vitæ ſuæ
congregati, requiem adepti ſunt de inimicis
ſuis, et occiderunt de hoſtibus ſuis
ſeptuaginta quinque millia. Ad prædam
autem manus ſuas non extenderunt: Decimotertio 17
die menſis Adar. Decimoquarto 18
autem ejuſdem menſis quieverunt. Et
feſtum diem hilaremque egerunt.

אסתר : י

lætitiæ , Adar mensis decimamquartam diem *facientes* ,muratis non urbibus in *habitantes* villici Jehudæi Idcirco
19 עַל־כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרוֹזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה
literas misitque ; hæc verba Mordochai scripsit Et .suo *socio vir* partium missionis & ,bonum diem & ,convivii &
20 וּמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ׃ וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים
existendum ad , eis *super* Statuendo *.longinquis* & , propinquis Achasueros regis provinciis omnib⁹ in qui Jehudæos omnes ad
21 אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים׃ לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת
quibus dies Secundùm *.anno & anno omni in* ,eo in decimamquintam diem & ,Adar mensis decimam quartam diem *facientes*
22 עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם־חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ כַּיָּמִים אֲשֶׁר
,bonum diem in luctu à & ,lætitiam in *mæstitia* à eis fuerat conversus qui mensem & ,suis inimicis ab Jehudæi *eis in* quieverunt
נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב
, Jehudæi *suscepit* Et *.egenis* donorum & , suo *socio vir* partium missionis & ,lætitiæ & ,convivii dies eos *faciendum ad*
23 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיֹנִים׃ וְקִבֵּל הַיְּהוּדִים
angustiator, Agagites Hammedatha filius Haman Quoniam .eos ad Mordochai scripsit quod & ,facere cœperunt quæ
24 אֵת אֲשֶׁר־הֵחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר־כָּתַב מָרְדֳּכַי אֲלֵיהֶם׃ כִּי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר
.eos *perdendum ad* &,eos *conterendum ad* (Ghoral ipsa) Pur projecit & :eos *perdendum ad* ,Jehudæos *super* cogitavit Jehudæorum omnium
כָּל־הַיְּהוּדִים חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים לְאַבְּדָם וְהִפִּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לְהֻמָּם וּלְאַבְּדָם׃
Jehudæos *super* cogitavit quam , mala ejus cogitatio Convertatur : epistola cum dixit , *regis facies ad ipsam veniendo in* Et
25 וּבְבֹאָהּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם־הַסֵּפֶר יָשׁוּב מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר־חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים
; *Pur nomen super* , Purim istos dies vocaverunt Idcirco .ligno *super* ej⁹ filios & eum suspendant & : ej⁹ caput super
26 עַל־רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ׃ עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פוּרִים עַל־שֵׁם הַפּוּר
receperunt &,Statuerunt *: eos ad* contigit quid & ,*hujusmodi* super viderunt quid & : hujus epistolæ verbis omnibus *super* ideo
27 עַל־כֵּן עַל־כָּל־דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת וּמָה־רָאוּ עַל־כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם׃ קִיְּמוּ וְקִבְּלֻ
facientes existendum ad ,transgrediatur non *&* ,*se super adjunctos* omnes super & ,suum semen super & ,se super Jehudæi
הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל־זַרְעָם וְעַל כָּל־הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֵת
facti & , memorati isti dies Et *.anno & anno omni* in : eorũ tẽpus juxta & ,eorũ scripturã juxta hos dies duos
28 שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים
·isti Purim dies & : civitate & civitate & , provincia & provincia , familia & familia , generatione & generatione omni in
בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה
, Abichail filia regina Esther scripsit Et .eorũ semine à *interibit* non eorũ memoria & ,Jehudæorum medio è transibunt non
29 לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא־יָסוּף מִזַּרְעָם׃ וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַת־אֲבִיחַיִל
omnes ad literas misit Et .secundo hanc Purim epistolam *firmandum ad* ,fortitudine omni Jehudæus Mordechai &
30 וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תֹּקֶף לְקַיֵּם אֵת אִגֶּרֶת הַפֻּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית׃ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־
dies confirmandum Ad .veritatis & , pacis verbis , Achasueros regni provincias centum & viginti & septem ad ,Jehudæos
31 הַיְּהוּדִים אֶל־שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ לְקַיֵּם אֶת־יְמֵי
super firmaverũt quod secũdũ & , regina Esther & ,Jehudæus Mordochai eis *super* statuit quod secũdũ *,suis temporib⁹ in* istos Purim
הַפֻּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם כַּאֲשֶׁר קִיַּם עֲלֵיהֶם מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל־
, *istorum* Purim verba firmavit Esther sermo Et .sui clamoris & ,jejuniorum verba ,suum semen super & ,suã animam
32 נַפְשָׁם וְעַל־זַרְעָם דִּבְרֵי הַצּוֹמוֹת וְזַעֲקָתָם׃ וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה
.libro in est scriptum &
וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר׃

CAP. X. י

expositionẽ & ,ej⁹ potẽtiæ & ,ej⁹ fortitudinis opus omne Et .maris insulas &,terram super tributum Achasueros rex posuit Et
1 וַיָּשֶׂם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁרֹשׁ מַס עַל־הָאָרֶץ וְאִיֵּי הַיָּם׃ וְכָל־מַעֲשֵׂה תָקְפּוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפָרָשַׁת
2 ? Paras & ,Madai regum dierum verborũ libro *super* scripta ipsa nonne , rex eũ magnificavit qua ,Mordochai magnitudinis
גְּדֻלַּת מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס׃
quærens : suorum fratrum multitudini acceptus & , Jehudæis magnus & ,Achasueros regi · secundus Jehudæus Mordochai *Quia*
3 כִּי מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרֹב אֶחָיו דֹּרֵשׁ
.suo semini omni pacem loquens & ,suo populo bonum
טוֹב לְעַמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם לְכָל־זַרְעוֹ׃

Versio VULG. LAT.

Hi verò Judæi, qui in oppidis non muratis ac villis morabantur, quartum decimum diem mensis Adar conviviorum & gaudii decreverunt, ita ut exultent in eo, & mittant sibi mutuò partes epularum & ciborum. 19 Scripsit 20 itaque Mardochæus omnia hæc, & literis comprehensa misit ad Judæos, qui in omnibus regis provinciis morabantur, tam in vicino positis, quàm procul, Ut quar- 21 tamdecimam & quintamdecimam diem mensis Adar pro festis susciperent, & revertente semper anno solenni celebrarent honore : Quia in ipsis diebus se ulti sunt Ju- 22 dæi de inimicis suis, & luctus atque tristitia in hilaritatem gaudiúmque conversa sunt, essentque dies isti epularum atque lætitiæ, & mitterent sibi invicem ciborum partes, & pauperibus munuscula largirentur. Susce- 23 perúntque Judæi in solenné ritum cuncta quæ eo tempore facere cœperant, & quæ Mardochæus literis facienda mandaverat. Aman enim, filius Amadathi stirpis Agag, 24 hostis & adversarius Judæorum, cogitavit contra eos malum, ut occideret illos, atque deleret : & misit phur, quod nostrâ linguâ vertitur in sortem. Et posteà ingres- 25 sa est Esther ad regem, obsecrans ut conatus ejus, literis regis irriti fierent : & malum, quod contra Judæos cogitaverat, reverteretur in caput ejus. Denique & ipsum & filios ejus affixerunt cruci: Atque ex illo tempore dies 26 isti appellati sunt phurim, id est, sortium : eò quòd phur, id est, sors, in urnam missa fuerit. Et cuncta quæ gesta sunt, epistolæ, id est, libri hujus, volumine continentur : Quæque sustinuerunt, & quæ deinceps immutata sunt, 27 susceperunt Judæi super se & semen suum, & super cunctos qui religioni eorum voluerunt copulari, ut nulli liceat duos hos dies absque solennitate transigere : quos scriptura testatur, & certa expetunt tempora, annis sibi jugiter succedentibus. Isti sunt dies, quos nulla un- 28 quam delebit oblivio : & per singulas generationes cunctæ in toto orbe provinciæ celebrabunt : nec est ulla civitas, in qua dies phurim, id est, sortium, non observentur à Judæis, & ab eorum progenie, quæ his ceremoniis obligata est. Scripserúntque Esther regina filia Abihail 29 & Mardochæus Judæus, etiam secundam epistolam, ut omni studio dies ista solennis sanciretur in posterum. Et miserunt ad omnes Judæos, qui in centum viginti se- 30 ptem provinciis regis Assueri versabantur, ut haberent pacem, & susciperent veritatem, Observantes dies 31 sortium, & suo tempore cum gaudio celebrarent : sicut constituerant Mardochæus & Esther, & illi observanda susceperunt à se, & à semine suo, jejunia & clamores, & Sortium dies, Et omnia, quæ libri hujus, qui vocatur 32 Esther, historiâ continentur.

CAP. X.

REx verò Assuerus, omnem terram & cunctas maris in- 1 sulas fecit tributarias: Cujus fortitudo & imperium, & 2 dignitas atque sublimitas, quâ exaltavit Mardochæum, scripta sunt in libris Medorum, atque Persarum: Et quo- 3 modò Mardochæus Judaici generis secundus à rege Assuero fuerit : & magnus apud Judæos, & acceptabilis plebi fratrum suorum, quærens bona populo suo, & loquens ea quæ ad pacem seminis sui pertinerent.

תרגום TARGUM.

19 בנין כן יהודאין פציחאי דיתבין בקרוי פציחיא עבדין ית יום ארבע עסר לירח אדר
20 חדותא ומשקיא ויומא טבא ומשדרין דורון גבר לחבריה : וכתב מרדכי ית פתגמיא
האלין ושדר פטקין לות כל יהודאין די בכל פלכי דמלכא אחשורוש דקריבין ודרחיקין :
21 לקימא גזרת דינא עליהון למהוי עבדין ית יום ארבע עסר לירח אדר וית חמש עסר ביה
בכל שתא ושתא : כזמן יומיא די נחו בהון יהודאין מבעלי דבביהון ובירחא די אתהפיך 22
להון מדונא לחדוא ומאבלו ליומא טבא למעבד יתהון יום משתיא וחדוא ולשדרא
23 דורון אנש לחבריה ומעהא דצדקתא מתנן דחשיכי : וקבילו עליהון כולהון יהודאין
24 כחדא ית די שריאו למעבד וית די גזר כתב מרדכי בנהון : ארום המן בר המדתא
דמן יחוס דאגג מעיק כל יהודאין חשיב על יהודאין להובדותהון צבע פסא איהו הוא
25 עדווא לשגושיהון ולהובדיהון : וכד עלת אסתר קדם מלכא אמר לה מלכא יתיב
ומיוניה בישא דחשיב למעבד למרדכי וליהודאין על רישיה ויצלבון יתיה וית בנוי
26 על קיסא : בנין כן קרו ליומיא האלין פוריא על שום פיסא בגין כן נטרין ליה זמן שתא
בשתא כן דיפרסמון יומי נסיא ופתגמי מגלתא הדא לאשתמעא לכל עמא בית ישראל
למהויהון ידעין מה חזו למקבע יומי פוריא האלין בגין כן דאתעביד בהון נסא
27 למרדכי ואסתר וידעון פורקנא דמטת להון : קימו וקבילו יהודאין קימא עליהון ועלוי
בניהון ועלוי כל דיירי דמתוספין עליהון ולא יעבר קימא די יהון עבדין ית תרין יומיא
האלין למקרי ית מגלתא כמכתב רושם עבראי בבית כנשתהון בחד עסר ותרי עסר
ותלת עסר וארבע עסר ובחמשא עסר בנו פציחיא ולחיתא דפלכיא בקרויא כפום
28 זמניהון : ויומיא האלין אתחיבו למהוי להון דכרנא ולאתעבדא בהון משתיא בכל דרא
ודרא יחוסא דכהני וליואי ויחוסא דכל בית ישראל דשרין בכל פלכא ופלכא ודירין
בכל קרתא וקרתא ויומי פוריא האלין לא יעברון מגו יהודאין ודכרנהון לא ישתיצי
29 מבניהון : וכתבת אסתר מלכתא ברת אביחיל ומרדכי יהודי ית כל מגלתא הדא וית
30 תקפא דנסא לקימא ית אגרתא דפוריא הדא תניינותא : ושדר פטקין לות כל יהודאין
31 למאה ועסרין ושבע פלכין מלכות אחשורוש פתגמי שלמא והימנותא : לקימא ית יומי
פוריא האלין באדר בתראה בזמן עבורא היכמה דקים עליהון מרדכי יהודי ואסתר
מלכתא והיכמה דקימו יהודאי על נפשיהון ועל בניהון למהויהון דכירין פתגמי צומיא
32 וצלותהון : ועל מימר אסתר אתקימו פתגמי פוריא האלין ועל ידוי דמרדכי אתכתבת
מגלתא בפטקא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Idcirco Jehudæi villici qui habitant in civitatibus villarum, faciunt die 19 quartadecima mensis Adar lætitiam & convivium, & diem bonum, & mittunt dona unusquisq; proximo suo. Scripsit autẽ Mardechai omnia verba 20 hæc ; misitq; literas ad unumquemq; Jehudæorũ, qui erant in regionibus regis Ahhasueri, tam propinquorum quàm remotorum. Statuendo eis de- 21 cretum legis, ut celebrarent diem decimamquartam mensis Adar, & decimamquintã ejusdem singulis annis. *Secundùm tempus dierum* quo qui- 22 everunt Jehudæi ab auctoribus inimicitiarum suarum, & mense qui conversus est eis à dolore in lætitiam, & de luctu in diem bonum, ut facerent in eis *diem* convivii & lætitiæ, & ut mitterent munera quisque proximo suo, & *pecunias eleemosynæ*, dona pauperibus. Et susceperunt Jehudæi 23 super se omnia *pariter*, quæ inceperant facere, & quod *decreverat scriptum* Mardechai pro eis. Haman enim filius Hamadatha de prosapia A- 24 gag, hostis omnium Jehudæorum, excogitaverat contra Jehudæos, ut perderet eos, *sortitusq; fuerat Pissa*, id est, sortem, ut conturbaret atque disperderet eos. Et cum ingressa fuisset Esther coram rege, dixit ei rex, 25 Convertatur cogitatio ejus mala, quam machinatus est facere ipsi Mardechai & Jehudæis, in caput ejus : & suspenderunt illum & filios ejus super lignum. Ideo vocaverunt dies istos Puraja nomine sortis : propter- 26 ea observant tempus singulis annis, quo divulgent dies *miraculorum*, & verba voluminis hujus, ut audiatur ab omnibus populis domus Israel, sciantq; cur viderentur dies isti Puraja constitui, eò quòd factum fuisset in eis miraculũ ipsi Mardechai, & Ezzther: & ut scirent salutem quæ evenit eis. Statuerunt & receperunt Jehudæi *fœdus* super se & super filios suos, 27 et super incolas qui adjungerentur eis, ut non transgrederentur fœd⁹, sed facerent duos dies illos, *legendo volumen juxta scripturam characteris Hebræorum in domo congregationis eorum, undecimâ & duodecimâ et decimatertiâ et decimaquartâ et decimaquinta in villis & pagis provinciarum,* [et] *in civitatibus* juxta tempus eorum. Et dies isti adjudicati sunt 28 ut essent eis in memoriale, et ut facerent in eis convivium per omnes generationes, familiã sacerdotũ et Levitarũ, et familiã *totius* domus Israel manentiũ in qualibet regione, & habitantiũ in singulis civitatibus : dies autem Puraja istorũ non transibunt de medio Jehudæorum, et memoria eorũ non abolebitur à filiis suis. Et scripsit Ezzther regina filia Abichail, 29 et Mardechai Jehudæus omne volumen istud, & fortitudinem miraculi, ut firmarent epistolam Puraja istam secundò. Et misit literas omnibus 30 Jehudæis centum & viginti & septem provinciis regni Ahhasueros, verbis pacis & veritatis. Ad confirmandum dies Puraja istos in Adar *posteriori*, tempore *embolismi*, secundùm quod statuerant eis Mardechai Jehu- 31 dæus, et Ezzther regina, et secundùm quod firmaverant Jehudæi super animas suas et super filios suos, ut essent memores verborum jejuniorum atque orationis eorum. Et in dicto Ezzther firmata sunt verba Puraja 32 istorum, & per manum Mardechai scriptum est volumen in libro.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

Τὸ δὲ ἔθνος τὸ ἐμὸν, τοῦτό ἐστιν (∴) Ἰσραὴλ, οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεὸν, καὶ σωθέντες. (η) καὶ ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ (θ) ἐῤῥύσατο κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν κακῶν τούτων· καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν (†) ἐν τοῖς ἔθνεσι. Διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους δύο, ἕνα τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἦλθον οἱ δύο (ω) κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν καὶ καιρὸν, καὶ εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ (ι) πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἐμνήσθη (κ) ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέραι αὗται, ἐν μηνὶ Ἀδὰρ τῇ (λ) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, κατὰ γενεὰν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ. Ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε Δοσίθεος, ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευΐτης, καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν (μ) Φρουραὶ, ἣν ἔφασαν εἶναι, καὶ ἡρμηνευκέναι Λυσίμαχον Πτολεμαίου, τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Τέλος τῆς Ἐσθήρ.

Gens autem mea, hic eſt Iſrael, qui clamantes ad Deum, & ſalvati. Et ſalvavit Dominus populum ſuum: & eruit Dominus nos ex omnibus malis his. Et fecit Deus ſigna, & prodigia magna, quæ non ſunt facta in gentibus. Propter hoc fecit ſortes duas, unam populo Dei, & unam omnibus gentibus. Et venerunt duæ ſortes hæ ad horam, & tempus, & ad diem judicii coram Deo, & omnibus gentibus. Et recordatus eſt Deus populi ſui, & juſtificavit hæreditatem ſuam. Et erunt eis dies hi, in menſe Adar die quartadecimâ, & quintadecimâ menſis, cum ſynagoga, & gaudio, & lætitiâ coram Deo per progeniem in ſeculum in populo ejus Iſrael. Anno quarto regnante Ptolemæo, & Cleopatrâ, attulit Doſitheus (qui dicebat ſe eſſe ſacerdotem, & Levitam) & Ptolemæus filius ejus, propoſitam epiſtolam ipſorum Phruræ: quam dixerunt eſſe, & interpretatum eſſe Lyſimachum Ptolemæi, qui in Hieruſalem.

MS. A. (∴) ὁ Ἰσραὴλ, (η) καὶ ἔσωσε τὸν λαὸν (θ) ἐρύσατο ἡμᾶς (†) τοῖς ἔθνεσιν. * Καὶ ἦλθον (ω) κλῆροι εἰς ὥραν καὶ * κλῆρον, (ι) πᾶσιν ἔθνεσιν. (κ) ὁ κύριος τοῦ (λ) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, (μ) Φρουραῖα, Ἐσθήρ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠܗܢܐ ܝܗܘܕܝܐ ܡܒܕܪܐ ܕܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܘܪܝܐ ܡܒܕܪܬܐ. ܒܐܪܒܥܣܪ ܒܐܕܪ ܚܕܘܬܐ. ܘܡܫܬܘܬܐ 19
ܘܝܘܡܐ ܛܒܐ. ܘܡܫܕܪܝܢ ܡܢܘ̈ܬܐ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ. * ܘܟܬܒ ܡܘܪܕܟܝ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ 20
ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܕܩܪ̈ܝܒܢ
ܘܕܪ̈ܚܝܩܢ * ܕܢܩܒܠܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܒܐܪܒܥܣܪ ܘܒܦܠܓܗ ܒܐܕܪ ܟܠ 21
ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܐܝܟ ܝܘܡܬܐ ܕܐܬܬܢܝܚܘ ܒܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. 22
ܝܪܚܐ ܕܐܬܗܦܟ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܘܘܢܐ ܠܚܕܘܬܐ. ܘܡܢ ܐܒܠܐ ܠܝܘܡܐ ܛܒܐ. ܕܢܥܒܕܘܢ ܐܢܘܢ
ܝܘܡܬܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܘܕܚܕܘܬܐ. ܘܢܫܕܪܘܢ ܡܢܘ̈ܬܐ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ. ܘܡܘܗܒܬܐ.
ܠܡܣܟ̈ܢܐ. * ܘܩܒܠܘ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠܝܗܘܢ ܡܕܡ ܕܫܪܝܘ ܠܡܥܒܕ. ܘܡܕܡ ܕܟܬܒ 23
ܡܘܪܕܟܝ. * ܡܛܠ ܕܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܢ ܐܓܓܝܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܕܐܬܚܫܒ 24
ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܘܐܪܡܝ ܦܘܪܐ ܕܢܚܪܘܒ ܐܢܘܢ. * ܘܡܐ ܕܥܠܬ ܗܘܬ ܐܣܬܝܪ 25
ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܢܗܦܟܘܢ ܡܚܫܒ̈ܬܐ ܒܝܫ̈ܬܐ ܥܠ ܪܫܗ ܕܗܘ
ܕܐܬܚܫܒ. ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܢܨܠܒܘܢ ܠܗ ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܡܛܠܗܢܐ ܩܪܘ ܠܗܘܢ 26
ܠܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ ܦܘܪ̈ܐ. ܒܫܡ ܦܣܐ. ܡܛܠ ܡ̈ܠܝ ܕܐܓܪܬܐ ܗܕܐ. ܘܥܠ ܡܕܡ
ܕܚܙܘ. ܘܥܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗܘܢ. * ܘܩܒܠܘ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠܝܗܘܢ ܘܥܠ ܙܪܥܗܘܢ 27
ܘܥܠ ܟܠ ܕܢܬܢܩܦܘܢ ܠܗܘܢ. ܕܠܐ ܢܥܒܪܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܗܠܝܢ ܬܪܝܢ ܝܘ̈ܡܝܢ
ܐܝܟ ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܙܒܢܗܘܢ ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܘܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ ܡܬܕܟܪܝܢ ܘܡܬܥܒܕܝܢ 28
ܒܟܠ ܫܪ̈ܒܬܐ ܘܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܘܥܡ̈ܡܐ. ܘܝܘܡܬܐ ܕܦܘܪܐ ܗܠܝܢ ܠܐ ܢܥܒܪܘܢ ܡܢ ܓܘ
ܝܗܘܕܝܐ. ܘܕܘܟܪܢܗܘܢ ܠܐ ܢܥܒܪ ܡܢ ܙܪܥܗܘܢ. * ܘܟܬܒܬ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܒܪܬ 29
ܐܒܝܚܝܠ ܘܡܘܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ ܟܠܗ ܬܘܩܦܐ. ܕܢܩܝܡܘܢ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܕܦܘܪ̈ܐ. * ܘܫܕܪܘ 30
ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܠܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ
ܡܠܟܐ. ܡ̈ܠܐ ܕܫܝܢܐ ܘܕܩܘܫܬܐ. * ܕܢܩܝܡܘܢ ܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ ܕܦܘܪ̈ܐ ܒܙܒܢܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ 31
ܕܩܝܡܘ ܥܠܝܗܘܢ ܡܘܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܐܝܟ ܕܩܝܡܘ ܥܠ ܢܦܫܗܘܢ ܘܥܠ ܒܢܝܗܘܢ
ܘܥܠ ܙܪܥܗܘܢ. ܦܘܩܕܢܐ. ܕܨܘܡܗܘܢ. ܘܕܒܥܘܬܗܘܢ. * ܘܡܐܡܪܗ ܕܐܣܬܝܪ ܩܝܡ ܥܠ 32
ܡ̈ܠܐ ܕܦܘܪ̈ܐ. ܘܐܬܟܬܒ ܒܟܬܒܐ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܝ̄ *

* ܘܐܪܡܝ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܡܕܐܬܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܘܥܠ ܓܙܪ̈ܬܐ ܕܝܡܐ. ܘܟܠ ܥܒܕ̈ܝ 1
ܒܥܘܬܪܗ ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܬܘܚܡܐ ܕܪܒܘܬܗ ܕܡܘܪܕܟܝ ܕܪܒܝܗ ܡܠܟܐ. ܗܐ ܟܬܝܒ ܒܟܬܒ 2
ܡ̈ܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܡܕܝ ܘܦܪܣ. * ܡܛܠ ܕܡܘܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ. ܬܢܝܢܐ ܗܘܐ ܕܡܠܟܐ 3
ܐܚܫܝܪܫ. ܘܗܘܐ ܪܒܐ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܨܒܐ ܗܘܐ ܛܒܬܐ ܠܥܡܗ. ܘܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠܗ ܙܪܥܗ.

ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܐܣܬܝܪ.

Quapropter Judæi diſperſi, qui habitant ur- 19
bes diſperſas decimo quarto Adar lætitiam
agunt et convivium, et diem feſtum, et proxi-
mo quiſque partes mittunt. Scripſit autem 20
iſta Mordecai, et literas miſit ad omnes Ju-
dæos, qui per omnes provincias regis Ach-
ſhiraſh, propinquas et longinquas; Ut ſuſci- 21
perent in ſe obſervandum decimum quar-
tum et plenilunium menſis Adar ſingulis
annis: Inſtar dierum quibus requiem ade- 22
pti ſunt Judæi de inimicis ſuis, et menſis qui
converſus eſt ipſis de mœrore in lætitiam, et
de luctu in feſtum, eos dies convivales age-
rent et hilares, et proximo quiſque ſuo par-
tes mitteret, et dona afflictis. Et ſuſceperunt 23
in ſe Judæi quod cœperant facere, et quod
ſcripſerat Mordecai, Propter Haman filium 24
Hamadan Agagæum hoſtem univerſorum
Judæorum, qui cogitaverat de Judæis, ut eos
perderet, et ſortes jecit, ut eos exterminaret;
Et cùm ingreſſa eſſet Eſther in conſpectum 25
regis, dixit ſcriba; Redeant cogitata mala
adverſùs Judæos in caput ejus qui cogitavit,
et ſuſpendant ipſû filióſque ejus in patibulo.
Propterea dies illos Purim appellant, no- 26
mine Sortis, propter verba hujus epiſtolæ,
et propter id quod viderant, et propter id
quod ipſis accidit. Et ſuſceperunt in ſe Ju- 27
dæi, et in poſteros ſuos, et in omnes qui ad-
jungerent ſe ipſis, non omiſſuros ſe duos dies
iſtos, quemadmodum ſcripti ſunt tem-
pore ſuo annuo. Et hos dies memoratum 28
iri actumque, per omnia ſecula omneſque
gentes, et provincias, et urbes. Nec ceſ-
ſaturos dies iſtos Purim de medio Judæorû,
nec memoriam eorum de poſteris ipſorum.
Scripſitque Eſther regina filia Abihail, et 29
Mordecai Judæus omnem ſanctionem quæ
firmaret epiſtolam iſtam Purim. Miſerunt- 30
que literas ad omnes Judæos, per centum vi-
ginti ſeptem provincias quæ in regno re-
gis Achſhiraſh, verba ſanctionis ac pacis
continentes. Ut ſancirent dies iſtos Purim 31
tempore ſuo, quos in ſeipſos ſanciverant
Mordecai Judæus et Eſther regina quem-
admodum ipſi in ſeipſos et in ſobolem ſuam
ſanciverant præceptum jejunii ſui, et oratio-
nis. Et edictum Eſtheris ſancivit quæ dicta 32
ſunt de Purim, et ſcriptum eſt in libro.

CAP. X.

ET impoſuit rex Achſhiraſh tributum 1
univerſæ terræ & inſulis maris. Omnia au- 2
tem geſta opum & virium & demon-
ſtrationis magnificentiæ Mordecai, quâ
ipſum extulit rex, ecce ſcripta ſunt in
libro geſtorum diurnorum regum Me-
diæ & Perſiæ. Mordecai enim Judæus Vi- 3
carius erat regis Achſhiraſh; et præfectus
Judæis: Et benè cupiebat populo ſuo, et
pro tota gente ſua intercedebat.

Abſolutus eſt liber Eſther.

תרגום TARGUM.

י

וְשַׁוִּי מַלְכָּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ כְּרָגָא עַל אַרְעָא וְהִפַּרְכֵי יַמָּא ׃ וְכָל עוֹבָדָא דְתוּקְפֵיהּ וּגְבוּרְתֵּיהּ 1 2
וּפֵירוּשׁ רְבוּת מָרְדְּכַי דִּי רַבְּיֵיהּ מַלְכָּא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי
מָדָאֵי וּפַרְסָאֵי ׃ מְטוּל מָרְדְּכַי יְהוּדָאָה פַּתְשֶׁגֶר דְּמַלְכָּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ גִּזְבְּרָא וְסָבָא דִיהוּדָאֵי 3
רַב עַל כָּל עַמְמַיָּא וּמִסּוֹף עָלְמָא וְעַד סוֹפֵיהּ אִשְׁתְּמַע לֵיהּ וְשִׁמְעֵיהּ וְכָל מַלְכַיָּא דְחִילוּ
מִקֳּמֵיהּ וְכַד לֵיהּ מִזְדַּעְזְעִין מִנֵּיהּ הוּא מָרְדְּכַי דָּמֵי לְכוֹכַב נוֹגְהָא דִמְזַהַר בֵּינֵי כוֹכְבַיָּא וְדָמֵי
לִשְׁפַרְפָּרָא דִּי נָפֵק בְּעִדָּן צַפְרָא וְהוּא רַבְּהוֹן דִּיהוּדָאֵי וְרָעֵי בְּסַגִּיאוּתְהוֹן דַּאֲחוֹי וְתָבַע
טָבְתָא לְעַמֵּיהּ וּמְמַלֵּל שְׁלָמָא לְכָל זַרְעִיתֵיהּ ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

ET poſuit rex Ahhaſueros tributû ſuper terram, & hipparchos maris. 1
Omnia verò opera potentiæ ejus et fortitudinis ejus, et explicatio digni- 2
tatis Mardechai, qua magnificavit eum rex, nonne illa ſcripta ſunt in li-
bro verborû dierû regû Madæorum et Parſæorû? Quoniam Mardechai 3
Jehudæus capitaneus regis Ahhaſueri, *theſaurarius & ſenior Jehudæorū*
& princeps ſuper omnes populos, & ab extremo mundi uſq; ad extremum
ejus fuit ei obedientia & fama, & omnes reges timuerunt propter eum,
& quaſi ſui contremuerunt ab eo: ipſe Mardechai ſimilis fuit lucifero
ſplendenti inter ſtellas, & ſimilis auroræ prodeunti tempore matutino, &
ipſe fuit princeps Jehudæorū & benevolus multitudini fratrum ſuorû, &
quærebat bonum populo ſuo, et loquebatur pacem omni ſemini ſuo.

Finis libri ESTHER.

LONDINI,
EXCUDEBAT THOMAS ROYCROFT.

M DC LV.

,
ROYCROFT.